Gâsca, mai şireată decât vulpea?

poveste lituaniană

Într-o bună dimineaţă, gâsca era poftită în vizită la cumătra raţă. în ultima vreme, raţa era cam tristă şi căuta mereu să fie în tovărăşia unei prietene cu care să mai schimbe câte o vorbă şi să uite de supărările ei. Raţa a invitat-o într-o zi la ea pe prietena ei gâscă şi, după ce au stat de vorbă în curte, s-au gândit să facă o plimbare pe lacul din apropiere. Şi, tot plimbându-se ele, iată că gâştei i- a venit o idee:

— Uite la ce m-am gândit, draga mea: tot te bălăceşti tară rost toată ziua în apă, tot n-ai ce face, vreau să spun, de ce n-ai face şi tu ceva folositor?

— La ce te-ai gândit?

— M-am gândit că în timpul ăsta ai putea spăla, de exemplu, rufele prietenilor. Le-ai face şi lor un bine şi te-ai simţi şi tu folositoare. Ca să nu mai spun că ţi-ar trece şi toate gândurile negre, fiindcă ai fi cu gândul că-i mulţumeşti pe cei din jurul tău.

— De spălat, mă pricep eu şi nu mi-ar fi greu. Mai ales că asta ar însemna să fiu mereu aici în apă, adică m-aş simţi în largul meu. Dar există o singură greutate... nu prea mă pricep la călcat.

— Bine, la călcat te ajut eu. Tu le speli, eu le calc, şi ai să vezi ce vesele o să fim amândouă şi ce căutate o să ajungem.

Şi de a doua zi a şi început pelerinajul la cumătră raţă. Care mai de care venea cu legăturica la spălat. Cei mai frecvenţi erau lupul şi iepurele, fiind cei mai eleganţi şi cei mai primeniţi. Când şi când, mai apărea şi cumătră vulpe. La început, nici raţa, nici gâscă, nu i-au atras atenţia. Erau cam sfrijite. Dar, cu timpul, a început să le meargă bine, şi iată că acum păreau de nerecunoscut. Când o vedeai pe cumătră raţă cu legătura de rufe apropiindu-se de apă, nu mai ştiai care e legătura de rufe şi care e ea, atât de rotofeie se făcuse. Şi asemenea şi gâscă. Nimeni din cei care o întâlneau, când se duceau cu rufele călcate pe la fiecare, nu înceta să-i aducă laude, atât de grasă şi frumoasă era, şi penele ei, mai albe şi mai bogate ca oricând.

Fireşte că laudele au ajuns la urechile ascuţite ale cumetrei vulpi. Şi, într-o seară, iat-o vorbind singură: „într-o noapte sau alta, tot îi viu eu de hac gâştei, prea s-a făcut grasă şi frumoasă, simt că nu mă mai pot abţine de poftă! Ce nevoie am eu să-mi spele rufele, mi le pot spăla şi singură!” Credea că e singură! Dar tocmai atunci trecea pe acolo şi lupul. Când a auzit ce spune, s-a zburlit rău de tot. Nu că i-ar fi păsat prea mult de gâscă şi de raţă, dar cum era cel mai elegant dintre vieţuitoarele de acolo şi totodată nu avea timp, nici poftă să-şi spele singur rufele, îi era că rămâne fără spălătoreasă şi călcătoreasă. Aşa că, din egoism şi nu din bunătate, se duse să dea iute de veste gâştei şi raţei ce le-ar putea aştepta.

— Bună seara, cumătră gâscă şi cumătră raţă, deoarece acum locuiau împreună raţa şi gâscă, am venit să vă dau de ştire că vulpea v-a pus gând rău.

— Cum aşa? E oare nemulţumită de cum îi spălăm noi sau de cum îi călcăm?

— Nici gând! Nici n-o interesează asta. Voi încă nu ştiţi că pe cumătră vulpe prea puţin o interesează să fie elegantă sau orice altceva, ci pe ea o interesează cel mai mult pe lume să vâneze, să devoreze. Ei bine, acum a pus ochii pe gâscă.

Gâscă, din albă ca spuma laptelui cum era, s-a făcut galbenă ca ceara. A sărit iute raţa să-i dea un pahar cu apă, să-şi revină în simţiri. Şi şi-a revenit. Lupul a continuat să le vorbească.

— Uite ce aveţi de făcut: începând chiar din noaptea asta, trei nopţi la rând, veţi dormi amândouă cocoţate în pod şi, în locul vostru, în pat, veţi pune două legături de rufe sub plapumă; în puterea nopţii, vulpea nu va face deosebire

când va înşfăca balotul, că sunt rufe sau că e vreuna din voi.

Atât raţa, cât şi gâscă i-au mulţumit lupului din toată inima şi, după plecarea lui, s-au grăbit să facă tocmai cum le-a învăţat el. Au luat două legături de rufe pe măsura lor, le-au dat forma cuvenită sub plapumă şi apoi au zbughit-o în pod. Au avut noapte albă, tot veghind. Dar n-a venit nimeni şi, a doua zi, raţa dormea cu capul pe apă când spăla rufele, iar gâscă mai-mai să cadă cu
capul pe fierul de călcat şi să-şi ardă frumuseţe de pene.

Aceeaşi poveste s-a petrecut şi în noaptea următoare, încât raţa şi gâscăs-au întrebat dacă nu cumva a vrut lupul să-şi bată joc de ele şi să le silească să se cocoaţe în pod, în loc să doarmă liniştite în pătucurile lor calde şi moi. Dar l-au ascultat şi în noaptea a treia, deşi erau istovite şi ca vai de ele. Ziua la spălat şi la călcat, noaptea de veghe. Dar în noaptea a treia, cu puţin timp înainte de ivirea zorilor, când pe cele două prietene, raţa şi gâscă, le-a furat puţin somnul, iată că un lătrat nemaipomenit de câini le-a trezit din aţipeală, şi s-au repezit la ferestruica podului să vadă ce se întâmplă. Şi ce-a fost să vadă?

Vulpea, speriată de lătratul dulăilor din vecini, a lăsat să-i scape două legături pe care le ţinuse în bot, pesemne crezând că sunt cele două victime, şi acum alerga speriată spre vizuina ei.

în loc să fie supărate de faptul că rufele lor, strânse în cele două legături, erau înşirate pe jos, prin
toată curtea, ele erau în culmea fericirii că scăpaseră cu viaţă.

A doua zi, toată lumea a ştiut că cumătră vulpe făcuse o vizită în toiul nopţii spălătoresei şi călcătoresei lor şi că le furase toate rufele. Multă vreme, cumătră vulpe n-a mai ieşit decât noaptea din vizuina ei, de ruşinea păţită. Şi nici până azi n-a aflat cine a putut să o trădeze.

în schimb, cumătrul lup un an întreg şi-a dat rufele la spălat şi la călcat la cumătră gâscă şi cumătră raţă, fără să-l coste niciun ban, deoarece ele s-au simţit datoare faţă de bunătatea lui, nebănuind nicio clipă ce interes avusese lupul cel elegant, să le cruţe viaţa...

Legenda chihlimbarului

poveste lituaniană

în vremea de demult, Marea părea împreunată cu cerul, aşa fel încât din afund albastru spuma valurilor suia către înalt – făcând boltă şi nori.

Bărbaţii de pe întinderea ţărmurilor se îndeletniceau cu pescuitul. în bărci, care lunecau ca suveicile, ei călăreau peste valurile înalte, îşi aruncau năvoadele şi se osteneau trăgându-le la mal, aşa cum se îngreuiau de peşte. Tare le era dragă marea şi, nopţile, când trebuia să mâie în case, li se părea că acoperişurile îi apasă pe creştete. Lăsau anume uşile deschise ca să privească frământarea apei şi să asculte foşnetul, care le făcea somnul plăcut şi legănat.

Pescarii aceştia cu femeile şi copiii lor nu râvneau straie bogate şi nici nu aveau vreun îndemn către traiul în huzur. Găseau îndestulare pentru ochii şi inimile lor în boarea mării şi în nisipul presărat cu flori felurite, toate cu frunzele groase, pufoase şi înmiresmate.

în mulţimea oamenilor, între pescarii vestiţi, se afla unul care în tinereţele lui atât de iscusit fusese încât se scorniseră despre el fel şi fel de poveşti. Acum, dacă trecuseră ani şi puterea prinsese a-i scăpata, trăia pe lângă casă, îndemnând cu priceperea şi sfatul pe cei doi feciori-voinici şi isteţi. Bătrânul mormăia deseori nemulţumit. Nu putea înţelege cum feciorii lui care crescuseră în leagănul bărcii se

îndepărtaseră de apă şi de îndeletnicirea pescuitului.

Merseseră ei de câteva ori la târgurile depărtate, să vândă peştele ce prisosea şi pe negândite gândurile şi inimile le fuseseră prinse de lăcomia banului, de jind după bogăţie şi trai lenevos.

Se dovedeau iscusiţi să se târguiască, să se tocmească, şi când veneau cu câştigul, parcă se îngrăşau, numărând banii.

Bătrânul nu-şi ascundea înciudarea, dar era prea târziu ca să-şi abată feciorii de la calea negoţului pe care porniseră ei cu tot dinadinsul.

Bătrânul şi puţintică lui soaţă, pe care acelaşi venin al supărării o făcea să scadă-n putere, se înviorau de bucurie numai privind-o pe Egly – singura lor fată, mezina. Băgau de seamă cum sub ochii lor ea înflorea şi se învoita.

Egly era floarea de care se minunau şi nu le venea a crede. Umbletul ei era o plutire, iar cântecul, cu care îşi însoţea paşii, ca ţipătul de bucurie al pescăruşilor. Le plăcea părinţilor şi felul de a fi al codanei. Era neînfricată şi neînduplecată în vrerile ei. Semăna bătrânului ei tată, se arăta dârză şi se vădea îndrăgostită de apă. Ca o zvârlugă se arunca în valuri şi chiar pe furtună îi plăcea să se bată cu vârtejurile şi cu duruitoarele cele înalte.

S-au bucurat bătrânii când au aflat că merge vestea despre frumuseţea Eglyei şi despre felul ei de a fi şi anume că nimeni nu i-ar putea porunci dacă ei nu i pe plac.

Fraţii se arătau însă înciudaţi de faima ce-o dobândea mezina. Căutau s-o dojenească şi s-o îndrume, după cum socoteau ei că ar fi înţelept şi bine.

Egly se încumeta să se ridice împotriva lor.

— Nu vezi că ai să ajungi de râsul lumii! spunea cel mai vârstnic. Tu nu te porţi ca celelalte fete, care stau la trebuirile casei şi aşteaptă un noroc să se mărite.

— Te cred oamenii o sălbăticiune, o sărită din minţi. Ai peţitori care vin de departe, vin cu avere, iară tu fugi şi te ascunzi.

— Nu vreau să mă mărit decât cu acela pe care-l voi alege eu!

— Lăsaţi-o, băieţi, grăia tatăl ori mama. Copila îi prea tânără, vrea să zburde. Are să se mărite ea când i-o fi careva drag.

— Ce, trebuie să-i fie drag? La avere nu se gândeşte? Traiului îmbelşugat îi dă ea cu piciorul? se supărară ei.

— Da, aşa e! Aş vrea să fiu băiat şi să mă asemăn cu tata. Eu nu fac negustorie!

Ca să n-o chelfanească fraţii, dându-i ghionturi sau smulgându-i cozile lungi ca nişte firâie, Egly fugea şi nu găsea loc mai bun să se ascundă decât după valurile cele înalte ale apei.

La puţinii ani pe care-i avea fata, pricepea care ar fi planul fraţilor ei. îi şi auzise vorbind:

— Nu trebuie s-o lăsăm să-şi facă mendrele.

— Cu ea nu merge decât dacă folosim un şiretlic. Dacă facem târgul cu un mare bogătan, i-o dăm şi ne căpătuim şi noi. Să ne prefacem aşa cât o fi trebuinţă, s-o lăsăm să zburde; nici să nu ne bănuiască planurile.

— Egly, se gudurară ei, nu vrei, surioară scumpă, să te luăm la o plimbare, să vezi şi tu târgul?

— Nu vreau! Nu mă ademeniţi! Nu poate fi mai frumos ca aici la noi, nu pot trăi departe de mare.

Se dumiriră fraţii că nici cu binele şi cu dulceaţa vorbelor nu ies la capăt cu Egly şi se prefăcură că n-o mai iau în seamă.

înciudarea lor însă crescu astfel încât întrecu răbdarea ce voiau să i-o arate.

Se înteţeau peţitorii, care de care mai înţoliţi şi mai poleiţi, arătând că vor s-o aibă mireasă pe Egly, primind-o de la fraţii ei, chiar de ar fi fost să le-o plătească în bani grei de aur.

Părinţii ţineau partea fetei, dar se mirau cum de nu-i pe placul ei niciun fecior din

cei ce veneau şi plecau bosumflaţi.

— Egly, fata noastră, ai îndrăgit poale vreun năzdrăvan?

— N-am îndrăgit pe nimeni, dar eu am să mi-l aleg pe cel căruia să-i fiu soţie. Nu vreau să mă vândă ca peştele ce-l descarcă ei din năvoade.

Râzând îmbujorată de-i făcea şi pe bătrâni să zâmbească, văzând-o atât de năstruşnică, drept ca mânzocii ce nu cunosc hamul, o priveau cum fuge către marea care-i era atâta de dragă.

Ca floarea cea înrourată se înviora când venea boarea spre ea.

îşi zvârlea straiele pe nisipul cel cald şi ca o mreană de aur ţâşnea, spărgând valurile.

în una din zile, după ce tocmai aşa vorbise şi aşa se purtase cu părinţii pe care-i iubea, fugise la mare. A înotat, s-a lăsat dusă ca pe braţe şi s-a simţit legănată.

Numai o înviforare de vânturi a scos-o pe mal... A dat Egly fuga la straiele ei şi, când să le ia, a rămas stană de piatră, cuprinsă de uluire şi de mirare.

Pe straiele ei stătea încolăcit un şarpe uriaş, un şarpe cu solzi şi cu ochi albaştri ca ai florilor de pe întinsele nisipuri.

— Şarpe frumos, dă-mi straiele! se rugă Egly ruşinată de goliciunea trupului ei.

— Egly, priveşte-mă bine, te am dragă de multă vreme!

— Un şarpe îndrăgostit? râse Egly.

— Am luat chip de şarpe că numai aşa pot ieşi pe pământ. Sunt stăpânul adâncului mării.

— Dă-mi straiele! stăruia Egly, cu privirile furate de luminile albastre ale ochilor şarpelui.

— îţi dau straiele dacă îmi fagăduieşti că ai să te măriţi cu mine.

— Să mă mărit cu tine? ângăimă fata şi deodată în inima ei pâlpâi o simţire ciudată.

îi era drag şarpele? Ce se întâmplase? Altă fată s-ar fi temut, s-ar fi îndepărtat.

Ea acum, când aflase că şarpele era stăpânul mării, ştia că dintotdeauna iubise apa şi îl iubise pe el fără să-i vadă înfăţişarea.

— Egly, când vom intra în apă, voi lepăda îmbrăcămintea de şarpe şi vom fi fericiţi amândoi. Ca să nu crezi că te silesc, îţi dau răgaz de gândire un an.

— Nu! Nu! hotărî Egly. Un an e prea mult. Acum e primăvară... Când va fi cea mai lungă zi de vară, voi veni aici şi-ţi voi da răspuns.

De la această întâmplare, Egly se arăta furată de gânduri. Fără de vrere rămânea dusă cu ochii spre depărtări şi se putea ghici că este vreo întâmplare la mijloc.

Părinţilor nu le putea spune. Ar fi crezut-o cu mintea zburată şi tare s-ar fi întristat. De fraţi se temea ca şi cum ar fi stat în puterea lor să ghicească ascunzişul inimii ei.

Se pomenea gândindu-se mereu la adâncul acelor ochi albaştri ca piatra cea scumpă şi se întreba cum o fi oare chipul lui cel adevărat, când se vor afla în adâncul apei? Şi palatul oare unde-i era? Cum arăta? Are s-o poarte în preumblare mereu printre dealurile şi vâlcelele deschise de valuri?

Se ducea Egly în fiecare zi la mare, intra spintecând ţesutul cel străveziu al apei şi părea să-l caute pe acel stăpân, care-i spusese că o îndrăgise de multă vreme. Stătea apoi cuibărită în nisipul cel cald şi se lăsa în voia gândurilor. Ştia că plecările şi întoarcerile ei acasă erau privegheate de cei doi fraţi, se cutremura presimţind că ei uneltesc ceva.

Chiar în preziua care era hotărâtă ca Egly să meargă şi să-l aştepte pe ţărm pe acela pe care şi-l alesese, se pomeni că dis-de-dimineaţă, fraţii ei, când au dat să iasă din casă au răsucit cheia în uşă şi au închis-o pe Egly alături de taică-su şi maică-sa.

Se întâmplase să fie chiar ziua pe care ei o aleseseră să împlinească ceea ce purtau în planurile lor haine şi anume, târgul în care s-o precupeţească chiar pe sora lor Egly.

Bănuiau că sora lor urzeşte oarecare taină şi ca să n-o scape din ghearele lor,

grăbiseră sorocul unui târg nelegiuit.

Căruţa şi caii gătiţi cu cordele şi flori, în toi de noapte, aveau s-o ducă pe Egly, care înfăşurată în pânzeturi ori cât se va zbate, nu le va scăpa şi oricât ar striga nu va fi auzită, palmele lor mari acoperindu-i gura.

Egly, neînfricata Egly bănui îndată că o aşteaptă primejdie mare. Nu ştia de pregătirile ce le făceau fraţii ei, ca s-o ducă plocon unui negustor pântecos, care se lăudase că are s-o plătească fraţilor, cântărind-o în aur. Dacă încuiaseră uşa şi-o zălogiseră nu era de-a bună.

Se zbătea ca pasărea-n colivie, bătea cu pumnii în uşă şi-n pereţi, plângea şi se văicărea. Pe de o parte se gândea că fraţii vor da-o cui nu-i va place şi pe de altă parte ştia că stăpânul mării va aştepta-o şi că dacă ea nu va fi pe ţărm nu-l va mai vedea niciodată.

Părinţii ştiau şi nu ştiau pricina durerii care-o nimicea, dar bănuind că nu degeaba se sfarmă aşa, se zbăteau şi plângeau alături de ea. Numai într-un târziu, când credeau că nimica nu-i de făcut, bătrânul se pomeni fript de o aducere aminte. Cândva, demult, el dosise o cheie, singura care se potrivea lacătului mare cât o lopată, gândind că odată şi odată i-ar putea fi de folosinţă. Acum scociora cu gândul să afle unde-o pusese. S-a luminat de bucurie când şi-a amintit unde-o pusese, îngropase cheia la piciorul patului. în pământ bine bătătorit.

— Egly, ia un cuţit şi caută unde-ţi arăt.

Nu pricepea ce voia taică-su, dar ştia că-i dorea binele şi începu cu zor mare să desfunde pământul întărit ca piatra.

Când găsi cheia, înflori de bucurie, şi mergând de la maică-sa la taică-su, le spuse:

— Rămâneţi cu sănătate şi să ştiţi că am să mă întorc să vă văd.

Ea o zbughi pe uşă şi bătrânii clătinau capetele temători să nu dea de vreun amar şi de vreo haini e.

Egly, negătită, cu cozile neîmpletite cu flori cum ar fi vrut, cu lacrimile neuscate pe obraji, a dat fuga către ţărm, că venise ceasul să-i dea răspuns stăpânului mării.

Soarele era în cumpăna cerului şi Egly a aşezat, într-un loc însemnat, sub o piatră pe care o ştia bine întinată, cheia pe care uitase s-o lase acasă. Inima îi bătea încă speriată şi ostenită.

îndată s-a ivit între valuri un fecior prea mândru la înfăţişare care după ochii albaştri strălucitori îi aducea aminte de şarpele cu care vorbise, care-i spusese că o are dragă şi că aşteaptă să-i audă răspunsul.

— Bine ai venit, Egly! De ce eşti plânsă şi tristă? Chiar de-mi dai veste de supărare nu vei avea niciun rău de la mine.

— Nu... Tu eşti cu adevărat stăpânul mării?

— Aşa precum ţi-am spus.

— Nu-ţi dau veste de supărare, am venit ca să-ţi fiu mireasă.

— Vino către mine, o chemă el.

Fata se aruncă în valuri şi ţinea ochii aţintiţi către feciorul care-i grăia atâta de blând, gândind că el luase chip de şarpe numai ca să-i încerce neînfricarea şi să-i cunoască tăria dragostei pentru împărăţia apei.

A pornit Egly ţinută de mâna voinicului şi treceau amândoi prin apă ca printr-o perdea ce se desfăcea. Au ajuns la un palat prea strălucitor şi uşile lui s-au deschis îndată. Cuprindea palatul toată întinderea străfundului mării. Avea pereţii din cleştar care uneori strălucea auriu ca fagurele încărcat de miere şi alteori părea să cuprindă în miezul lui, roşu, verdele şi galbenul frunzişului pădurilor din toamne târzii. Prin străveziul cleştar se vedeau toate minunăţiile cuprinse în apă şi se vedeau corăbiile care treceau ca norii în depărtare de zare.

în preajma palatului se aflau grădini cu flori neînchipuit de frumoase şi se aflau păduri care semănau cu cele pe care Egly, în copilărie, le văzuse, departe de ţărmul

unde locuiau ei, dar colindase cu taică-su care-o ducea cu barca până acolo.

Copacii din pădurile de pe fundul apei îşi mişcau ramurile ca degetele de la mâinile oamenilor şi florile se închideau şi deschideau ca şi cum ar fi vrut să vorbească.

Treceau uşor anii şi alături de soţul ei Egly zburda şi se bucura, întrecându-se în râs, la cântec şi la fugă cu cei trei copii pe care-i avea. Parcă nici ei nu-i venea a crede când îşi vedea băieţii mai răsăriţi, sprinteni şi isteţi şi pe fata, mezina frumoasă ca o zână, dar încă mititică.

Cu gândul la pădurile unde se plimbase când era de-o şchioapă, Egly îşi numise băieţii: pe cel mare de tot Stejărel, pe al doilea Frasin, iar fetei îi spunea Brăduţa.

în inima Eglyei rămăsese ca un strop de rană amintirea lumii în care trăise. Se pomenea deseori gândindu-se la toate ale lumii care-i păreau că le văzuse într-o visare, de parcă nici nu fuseseră aievea.

— Ce se petrece oare acolo, sus? se pomenea ea întrebându-se. Oare pescarii tot aşa merg cu bărcile, petrecuţi de pe val pe val? Dar bătrânii mei părinţi?

Nu găsea răspuns la întrebările ei şi după ce mai trecu iar o bucată de timp, parcă n-o mai bucura peste măsuri plimbările ei, unele prin palat, altele prin apă, cu alai de peşti zburători, care făceau fel şi chip de năzdrăvănii s-o vadă râzând, s-o audă cântând.

Nu mai părea Egly atât de înveselită, nici de zvăpăiată, copiilor ei, care se lăudau între ei că scoicile le lăsau în palme mărgăritare care de care mai frumoase.

Norul de întristare al Eglyei nu putea să nu fie băgat în seamă de soţul, care-o îndrăgea tot mai tare.

— Ei, ce ai Egly? Ce nour acoperă frumosul tău chip? Nu mai ciripeşti a necurmată bucurie aşa precum obişnuieşti!

— Cum să-ţi spun, iubitul meu soţ. Teamă am că te voi supăra.

— Care ţi-e dorinţa? Spune-mi adevărul şi eu n-am să mă supăr.

— Poate că n-ai să mă crezi, dară m-a cuprins un dor şi un alean. Un dor şi un alean după lumea în care am trăit, până ţi-am devenit soţie şi împărăteasă a apei.

Mă gândesc tot mai des la bătrânii mei părinţi. Aş vrea să-i mai văd. Le-am făgăduit că am să mă întorc într-o bună zi, ca să nu se prăpădească fără a şti că eu sunt fericită. Vreau să-mi vadă şi pruncii.

— Egly, părinţii tăi trăiesc. Nu ţi-am spus că ei vin adesea pe ţărm şi parcă te caută şi te aşteaptă. M-am ferit să afli că şi ei te doresc de teamă să nu te cuprindă şi pe tine aleanul. Acum însă, dacă dorinţa aceasta te încinge şi nu-ţi iasă tihna, eu îţi voi împlini-o. Să ştii însă că întoarcerea ta în lume e însoţită de primejdii...

Au hotărât ziua în care Egly şi cu cei trei copii să se întoarcă între oameni. Au făcut pregătiri ca pentru un drum lung şi au pus în cutii pietre nestemate pe care să le ducă în dar părinţilor şi au ales cele mai mândre straie pentru copii şi pentru Egly.

Seara, înainte de plecarea ce trebuia să înceapă-n zori, stăpânul mării a tăinuit îndelung cu soţia
lui.

— Egly, nu te temi de fraţii care ţi-au vrut răul?

— Nu mă mai tem acum, cred că au altă minte şi că nu au îmbătrânit degeaba.

— N-au îmbătrânit, sunt în puterea vârstei.

— Cum să mă tem de ei, când eu sunt împărăteasa mării şi tu atât de puternic şi atâta de viteaz?

— A venit ceasul să mă destăinui, Egly. Puterea şi vitejia mi-o pot dovedi numai în împărăţia apei. Dacă ies pe ţărm trebuie să iau chip de şarpe şi puterea mea e mai prejos decât a oamenilor.

— Nu, nu se poate. Nu voi întâmpina nicio primejdie.

— Poate! se arătă înduplecat stăpânul mării. Şi, de se va întâmpla totuşi să te afli în vreo primejdie, aleargă către mare, strigă-mă de trei ori. Numele meu,

necunoscut de oameni, este Juraky...

Mă strigi de trei ori cu numele pe care să nu-l spui nimănui şi, cu pruncii noştri, să te arunci în valuri. Eu voi veni într-o clipă.

... S-au despărţit Egly cu copiii de soţul ei şi tatăl lor, având inimile strânse de durere, pe care şi- o ascundeau cu atâta mai mult cu cât ştiau că se vor revedea în mare grabă.

Bucurie şi petrecere a stârnit întoarcerea Eglyei cu cei trei copii printre oameni. Părinţii lăcrimau de fericire, fraţii, ca şi alţii, păreau uluiţi mai ales de bogăţia veştmintelor şi de frumuseţea şi scumpetea darurilor ce le adusese Egly şi pe care le împărţea cu dărnicie.

Egly era frumoasă şi tânără ca în ziua în care plecase, iar copiii să te tot uiţi la ei.

De-o întrebau unii sau alţii pe Egly care-i e soţul, căuta să schimbe vorba şi se grăbea ea să întrebe de una sau alta.

Copiii însă spuneau că locuiesc în palat de cleştar şi tatăl lor este împărat. Mai mult nu aflau, cei iscoditori nici de la ei.

Egly socotea că ceea ce vorbise ea în taină cu soţul ei copiii nici nu ştiau. De unde să bănuiască că neadormiţii prunci ştiau toată taina...

Egly zăbovea pe lângă părinţi şi ca să-i facă să uite lunga despărţire le cânta, le povestea fel de fel şi râdeau împreună.

Fraţii ei, oameni în putere, o încercau cu vorbe dulcege.

— Egly, rămâi cu noi. Să vie şi soţul tău... Dacă-i bogat să facem laolaltă negustorie...

— Soţul meu nu poate face negustorie.

— Te înduri tu să pleci şi să-ţi laşi părinţii? Uite copiii cât de bucuroşi sunt! Râd şi aleargă. în ţara unde locuieşti tu nu sunt fluturi şi păsări care să zboare? De ce-s atâta de uimiţi şi de jinduiţi după joacă?

— în ţara noastră sunt minunăţii mai multe, mai neobişnuite, dar aşa sunt copiii. îi las să zburde, că mai mult de trei zile nu putem zăbovi.

Părinţii lăcrimau, dar nu se arătau atâta de întristaţi văzând-o pe Egly fericită şi cu copii atât de frumoşi.

Fraţii ridicau din umeri şi mormăiau că n-au înţelegere pentru o astfel de purtare.

— Vom veni mereu să vă vedem.

— Ei, tot mai bine ar fi să ne strângem laolaltă! grăiau cu un felde părere de bine ticluită, ca să ascundă sămânţa răului pe care o cloceau, fraţii.

Fraţii Egly ei altfel vorbeau între ei:

— Ascunde, ticăloasa, o taină. Ea îi bogată, împărătească, şi nouă ne scoate ochii cu câteva daruri.

— Să-i aflăm taina, asta-i!

— Cum o fi împăratul? Dacă-l junghiem, Egly, vrând-nevrând, are să vie aici cu toate bogăţiile.

— Cum să-l ucidem, dacă nu-l ştim şi nu-i cunoaştem puterea?

— Să ispitim copiii?

— Că bine zici, ei n-or fi atâta de şireţi.

— Numai să aibă ce să ne spuie.

Trei zile aveau răgaz şi-n cele trei zile ei se hotărâseră să afle taina, îndată au mers la Egly.

— Soră dragă, lasă-l pe băiatul cel mare, pe Stejărel, să meargă cu noi la scos năvoadele din apă.

— Lasă-mă, mamă! se ruga şi băiatul.

Egly n-a vrut să strice plăcerea copilului şi s-a învoit.

Unchiaşii se întreceau mângâindu-l şi răsfaţându-l. îi făgăduiau fluturi

asemănători florilor şi păsări asemeni fluturilor, dar mai cu seamă căutau să-l ispitească.

— Pari un băiat puternic, viteaz... aşa e şi taică-tu?

— Tata e mai viteaz şi mai neînfricat!

— Apoi, bine, te credem, dară ce ne mai spui despre el?

— Ce să vă spun?

— Are oştire? Unde vă întâlniţi cu el ca să mergeţi către împărăţia ce ziceaţi c-o aveţi?

— Mama noastră ştie, eu vreau să văd mrejele cu peşte.

— Altădată! se îmbufnară unchiaşii şi se întoarseră cu băiatul acasă.

— Mâine îl plimbăm pe Frasin! spuseră ei. Ieri am aflat că năvoadele erau goale şi ne-am întors, acu au să fie pline. Are ce vedea băiatul.

La preumblarea cu Frasin au început cu vorbele lor mincinoase:

— Tu, Frasin, eşti mai deştept decât fratele tău. Ţie o să-ţi dăm un vălog să prinzi singur peşte.

— Ce bine-mi pare! se bucură băiatul şi văzând unchii începură să-l încerce cu vorba.

— Care-i numele tatălui tău, măi băiete... Uite că maică-ta a uitat să ne spuie...

— Tata e împăratul Mării şi alt nume n-are.

— Cum o să-i daţi de ştire că vă întoarceţi?

— Are tata putere să afle...

— Hm, nu eşti deştept cum te credeam, ce să mai fac atâta cale degeaba, ne întoarcem acasă. Băieţii erau încă fragezi, cu puţintei ani, dar cu mintea bogată. Auziseră ei taina pe care tatăl lor o spusese mamei lor, dar cum era să-l dea de sminteală şi să-i primejduiască viaţa? înţelegeau că unchii aceia poartă un gând ascuns şi-o vrăjmăşie.

Egly îşi dădu îndată seama că fraţii ei uneltesc ceva. Până şi din privirile băieţilor văzu că-i ispitise şi că-i ademenise.

Se bizuia ea că pruncii nu cunosc taina şi bucuria de a-şi vedea părinţii şi de a reveni pe ţărmul pe care copilărise de acum se întuneca şi se risipea. îi bătea inima împinsă de-o teamă şi abia aştepta să se întoarcă la soţul ei, în împărăţia apei.

A treia zi dis-de-dimineaţă, unul dintre unchi a luat-o pe Brăduţa în cârcă şi a început să se joace.

— Vrei să mergi să vezi un cuib de pasăre cu puişori mici? O pasăre care cântă şi are ochi de nestemate?

— Vreau!

Jucându-se şi vorbind vrute-nevrute, se îndepărtă el cu fetiţa în spinare.

Celălalt unchi se prefăcu că fuge ca să-i ajungă.

— Brăduţa, să-ţi facem o coroniţă din flori?

— Da, vreau!

— Brăduţa, în nisipul de pe malul mării se află pasărea cu puii cei mărunţei!

— Mergem! Mergem! striga copila, care nu ştia ce-i bine şi ce-i rău.

— Nu ţi-e dor de taică-tu?

— Ba da!

— Ce folos, dacă nu ştii cum îl cheamă!

— Ba ştiu... ştiu... el i-a spus mamei... şi Brăduţa le povesti toate cele auzite, dar tot, fără să fi uitat nimic.

în vremea asta, Egly afla de la Stejărel şi Frasin, cei doi băieţi, cum îi ispitiseră unchii şi cum ei nu spuseseră ceea ce ştiau.

— Ce ştiţi voi?

— Ştim că l-am auzit pe tata ce-ţi spunea, dar noi n-am dezvăluit taina.

Egly oftă bucuroasă şi în aceeaşi clipă se spăimântă.

— Brăduţa...

Îşi luă băieţii de mână şi alergă înspre ţărm, acolo unde îi spuseseră copiii că porniseră unchii.

Fugea Egly, fugea plângând şi hohotind.

Unchii, dacă au aflat ceea ce au voit să ştie, s-au dosit după o barcă şi au început să cheme cu glas schimbat, glas îndulcit şi subţire.

— Juraky!... Juraky!... Juraky!...

De trei ori au strigat şi stăpânul mării, văzându-şi copila între cei doi bărbaţi încruntaţi, n-a mai ţinut seama de nicio primejdie şi a ieşit pe ţărm prefăcut în şarpe.

N-a fost luptă înverşunată, luptă vitejească.

Juraky nu avea putere, aflându-se pe pământ, şi cei doi răi îndată l-au căsăpit.

Când a ajuns Egly, soţul ei era prefăcut în bucăţi iară sângele şiroia, înroşind nisipul.

S-a repezit Egly, a cules trupul lui Juraky şi aşa, cu cei trei prunci, s-a aruncat în valuri. Egly bocea de huiau întinderile; ţipau şi copiii. Valurile se ridicau ca turbate şi plânsul şi ţipătul îl adunau în muget şi hăuire. Sălta apa cum saltă nisipul într-o sită. Era atâta zdruncin, atâta mânie, şi atâta durere, încât apa părea că-şi sparge matca şi-şi rupe pânzele străvezii.

Egly îşi pierduse soţul, pruncii nu mai aveau părinte. Marea îşi pierduse stăpânul. Nu se mai pomenise atâta durere şi atâta răvăşire.

Deodată palatul de cleştar, palatul ce cuprindea întinsul străfundului mării, trosni din toate încheieturile şi împroşcând în mii de cioburi aurii ca mierea din fagure şi verzi-ruginii ca frunzarul toamnei. Spre maluri veneau bucăţi din nemaivăzutul palat. Soarele se aprindea în cioburi, făcându- le lucii ca oglinzile din împărăţia lui Juraky.

Oamenii au cules atunci, demult tare, şi culeg şi astăzi cleştarul cald, plin de lumini şi-şi fac minunate găteli.

Purtând aceste podoabe fetele şi femeile îşi spun povestea Eglyei şi a lui Juraky.

Ca să nu-i uite nici pe prunci, oamenii dau arborilor nume de pe ţărmurile acelei mări şi copiilor lor dau aceleaşi nume. Pe fete le cheamă Brăduţa şi pe băieţi Frasin sau Stejărel.

Legenda castelului Trakaj

poveste lituaniană

Legenda ne dă veste despre cele ce s-au întâmplat în străvechi timpuri, învăluite-n ceaţă.

Pe vremea aceea, pământul bălţilor se întindea far' de hotare de-a lungul ţărmului mării şi stăpân peste ţară era Gedeminas. Mândru şi încă-n floarea vârstei, voievodul era văduv – că îi murise soaţa, lăsându-l cu un copilandru – cu Jury – ce se vestea că va ajunge mare viteaz şi mândria supuşilor.

Voievodul Gedeminas, muşcat de tristeţe şi singurătate, găsea plăcere să cutreiere prin întinsa lui ţară, să privească frumuseţea locurilor presărate cu lacuri ca şi cum oglinzi cereşti ar fi fost sparte şi cioburile împrăştiate ici-colo, unde nici nu se aştepta,

în una din preumblări, voievodul Gedeminas s-a despărţit de alaiul ce-l însoţea şi s-a pomenit dus de galopul calului într-un hăţiş de luncă. A sunat din corn, ca să dea de ştire unde se află, şi n-a primit niciun răspuns. Atâta s-a învârtit şi s-a răsucit să iasă la cale bună, încât murgul i s-a înspumat, iară el, ostenit, a descălecat. A lăsat calul să pască şi Gedeminas s-a aşezat pe frunzarul gros, sprijinit cu spatele de un buştean acoperit cu muşchi, ca o perină.

Poate să fi adormit preţ de o noapte, că s-a trezit numai când l-a gâdilat lumina soarelui pe gene şi când a prins să-i necheze calul. Nu deschise bine ochii şi prin faţa

lui trecu dănţuind şi cântând o fată, atâta de frumoasă că nu mai văzuse alta la fel până la anii ce-i avea. Hotărât era Gedeminas să nu se mai însoare, mai ales că pruncul se făcuse aproape flăcăiaş. Dar inima lui se opri îndată şi îşi dădu seama că nu fusese o nălucă ori o vedenie, ci o fecioară, sub paşii căreia fâşâia frunzarul şi trosneau uşor vreascurile codrului.

Alaiul curtenilor, după îndelungată căutare, îl găsi pe voievodul Gedeminas, cu privirea şi chipul schimbate.

Viteazul voievod nu se feri să le spună adevărul, vorbindu-le cu înflăcărare:

— Am văzut o făptură cum nu credeam că se poale afla pe pământ. Frumuseţea lumii din creştetul ei se desfăşura cuprinzând-o toată.

— Măria Ta, ai întâlnit fata pădurii, stă cu bunicul ei în tainele codrilor, dar bine nu ştim nici noi unde. Rar se arată copila oamenilor.

— Trebuie s-o caut şi s-o găsesc, spuse Gedeminas. Altă mireasă nu mi-am dorit până acum. Voi căuta-o pe frumoasa fată a pădurii, oricât de departe s-ar afla şi ori unde se ascunde. Nici nu cred că e departe... A trecut dănţuind şi cântând atât de aproape de mine, încât i-am desluşit chipul, privirea, boiul prea mândru. Mi s-a părut că mi-a atins straiul.

Gedeminas, cuprins de focul iubirii, a bătut potecile, până a ajuns acolo unde l-au îndreptat cei ce ştiau locul fetei. îi spuseseră ei să meargă pân-o ajunge la cel mai bătrân copac, ocrotitor al copilei şi străbun de-al ei.

A ajuns Gedeminas la copacul pe care l-a cunoscut îndată că avea crengi ca şerpii, iară rădăcinile păreau alte crengi zvârcolite ca nişte gheare, drept crengi înfipte-n pământ.

Pe fată aflase el că o cheamă Nereis şi că-şi avea culcuş chiar în trunchiul cel gros, care se închidea şi se deschidea ca o scoică.

S-a aplecat Gedeminas cu adâncă închinare în faţa copacului şi i-a vorbit ca unui om în carne şi oase:

— Stăpân al pădurilor, eu sunt voievodul pământului bălţilor, ţară atâta de mare că n-am ajuns încă a-i bate hotarele. Ce folos de puterea ce-o am şi de vitejia ce mi-o cântă supuşii, dacă de când am văzut-o pe Nereis mă simt pierit de vlagă şi de plăcerea vieţii? Dă-mi-o, unchiaşule, să-mi fie soţie şi te-oi cinsti preamărindu-ţi anii şi semeţia, iar pe Nereis voi face-o fericită.

— Te ştiu, Gedeminas, că te-am văzut... te-am văzut cu ochii frunzarului meu de câte ori treceai cu alaiul spre pădurile şi codrii ce-i stăpânesc. Mă aflu la grea cumpănă ca să-ţi dau vreun răspuns, îţi voi destăinui totuşi o taină, atât cât se poate spune dintr-o taină.

Nereis, neastâmpărată şi copilăroasă în pornirile ei, împinsă de dorinţa de a afla ceea ce eu îngrădisem tară a-i spune de ce, s-a avântat nu de mult în afara pădurii şi a mers către ţinutul mlaştinilor, unde se ţin lanţ bălţile şi lacurile mai mari. Acolo i-a ieşit în cale o urâciune de făptură, stăpâna smârcurilor şi a glodurilor.

Nereis zburda dornică să vadă florile şi vietăţile mâlului şi ale mlaştinilor, ea, urâciunea, dădea însă poruncă să se afunde şi să se înglodeze să fie suptă sub glodurile cele grele.

S-a rugat copila de iertare şi, hâda stăpână s-a învoit punând-o să se lege că n-are să se mărite, că are să fugă de oameni şi că are să trăiască numai lângă mine, unchiaş care mi-am uitat anii şi sunt morocănos. Nu-i dau alta copilei decât singurătatea, adăpost în trunchiul meu şi măruntа bucurie de a alerga prin codri, unde mai am şi eu o putere.

întoarce-ţi paşii, Gedeminas. Nu vei izbuti să sfărâmi legământul.

Oricum, să nu zici că nu ţi-s binevoitor, iaca, acu' pe cer luna e cât unghia şi tu să vii când o fi luna cât pâinea rotundă şi coaptă, că atunci stăpâna zmârcurilor stă şi unelteşte, temătoare de lumină. Atunci să vii şi are să-ţi grăiască Nereia...

Gedeminas a mulţumit unchiaşului binevoitor şi i s-au părul zilele cât săptămânile şi nopţile cât anii până a văzut luna rotundă şi dolofană ca obrajii rumeni şi bucălaţi ai unui copil.

în vremea care trecea, urnindu-se la fel de greoi, unchiaşul o ispiti pe Nereis, căutând să afle o scăpare din lanţul cu care o legase zgripţuroaica.

— Ţi-au venit peţitori, spuse ca şi cum ar fi făcut-o în glumă, bătrânul.

Nereia îl privi lung şi în ochii ei lucea o bucurie care se schimbă îndată în undă de mâhnire.

— Ştiu, bunicule. A venit Gedeminas. L-am văzut dormind cu capul pe un buştean şi m-am veselit. M-am apropiat să-l privesc mai pe îndelete. E om zdravăn, voinic. Pe buzele lui trecea un zâmbet şi mi-am zis că visează. Când a deschis ochii eu am fugit. M-am dosit şi i-am auzit vorbele. Mă căuta, mă striga... Voia să mă vadă. El a venit, unchiaşule?

— Da, Voievodul Gedeminas!... îmi place voievodul Gedeminas, îmi place... Nu!... Nu se poate! N-am voie! Stăpâna smârcurilor mă va sorbi în adânc dacă află...

— Mergi înspre ţinuturile ei, o sfătui unchiaşul, dar nu te apropia prea tare de mlaştinile şi de nămolul în care te poate afunda. Strigă – într-un fel – şi întreab-o care e preţul ca să te dezlege de legământ.

A alergat Nereis spre locul unde ştia că se află ţinutul cu smârcuri şi mlaştini.

Vedea mergând prin luciul apei năframe de pământ acoperite de ierburi înalte şi ştia că dacă va păşi acolo, se va afunda, ţarina fiind doar o amăgire de uscat pe tipsia de ape.

— Stăpână a mlaştinilor şi a lacurilor! strigă fata către cele patru părţi ale lumii. Stăpână!

Şi nici nu-şi mântui strigarea că o şi auzi chicotind chiar în spatele ei.

— Care ţi-e vrerea? o întrebă urâta făptură, scălâmbăindu-se şi rotind ochii înfricoşători.

— Mi-e drag Gedeminas... a venit să mă peţească la copacul străbun.

— Ţi-ai pierdut minţile...!

— Te-aşi ruga... legământul...

Ar fi vrut să vorbească Nereia, dar îndată sub picioarele ei pământul prinse a se mocirli, iară picioarele ei se afundară şi se înglodară.

Scufundarea ei spre adânc o opri Izma cea rea, cu o fâlfâire a mâinilor ciolănoase.

Se prefăcuse numai că vrea s-o mistuie în adânc pe Nereia. îşi avea planurile ei şi voise numai s- o sperie. Legământul ce-l făcuse cu frumoasa fată a pădurii era începutul unui plan, începutul de care se agăţa, ca să scape chiar ea urâcioasa de ceea ce o vestise cu ani, cu mulţi ani în urmă, o broască râioasă. Broasca îi spusese: „Dacă n-ai să scapi de feciorul lui Gedeminas, el are să ajungă viteaz mare şi are să-ţi nimicească puterea. Smârcurile şi tina cleioasă se vor preface în pământ tare, în pământ bun pentru oameni!”

Oprind-o prin legământ pe Nereia să se mărite îşi pusese în gând să-l aprindă de iubire pe Gedeminas. Să picure apoi şi-n sufletul fetei iubirea, aşa fel încât ochii lor să fie întunecaţi, şi privirile nestăvilite. Avea să-i subjuge şi să-i joace după voie, folosind ea focul inimilor, încât să le ceară jertfa chiar pe tinerelul care era singurul fiu al lui Gedeminas.

— Să nu crezi că sunt neînţelegătoare, vorbi ea către Nereis, care stătea împlântată-n pământ ca şi cum s-ar fi aflat legată de butuci. Dacă vrei să te dezleg, cere-i lui Gedeminas dovadă de iubire.

— Ce să-i cer?

— Spune-i că-i vei fi soţie dacă-ţi ridică un palat-cetate, cum nu s-a mai văzut aici în împărăţia mea. Vezi insula de colo?

— O văd! Nu e pământ. îi numai o amăgire cu stufăriş, jivine, broaşte şi şerpi.

Acolo nu calcă picior de om.

— Ce-ţi pasă ţie? Poate că te duc chiar pe tine acolo între jivine. Dacă ţine cu tot dinadinsul să-i fii mireasă, să-ţi facă un castel-cetate. Să-l facă aicea pe lacurile mele, pe Glave, chiar în mijloc. Ţi- am arătat insula...

— Am să-i cer să-mi facă palatul, se hotărî Nereis.

Zgripţuroaica o slobozi atunci pe fată din lutul care se făcea tot mai greu pe picioarele ei.

Nereis fugi la unchiaş şi-i spuse cu de-amănuntul, iar acesta-i răspunse:

— Ţi-a cerut ceea ce nu va putea face nicio putere omenească.

Nereis se întristă. încruntat şi îngândurat bătrânul pădurilor îşi foşnea frunzişul înviforat de durerea copilei.

Când veni Gedeminas şi auzi ce-i cere Nereis, i se păru prea puţin şi prea uşor faţă de vâlvătaia inimii lui.

Porunci deci Gedeminas să vie meşteri mari de pe întreaga întindere a ţării bălţilor.

Cu bărci uşoare se osteneau oamenii să ridice din lemn şi din piatră temelie pentru castelul ce aveau să-l înalţe. Erau hotărâţi să-i spună, Trakaj „Castelul de pe apă”.

Trudeau şi îşi frământau minţile meşterii cei mari, cum să ridice castel-fortăreaţă pe un pământ care nu era decât o plămadă de glod şi de buruieni putrezite?

Aşezau grinzi, lespezi, cărau pământ şi-l bătătoreau zadarnic.

Se luptau cu puteri duşmănoase şi ceea ce încropeau peste zi, noaptea se afunda şi pierea ca şi cum n-ar fi fost.

Voievodul Gedeminas, împovărat de greul peste care dăduse şi pe care nu-l putea doborî cu vitejia şi cu priceperea ce-o avea, o chemase pe Nereis să vadă cu ochii ei cum se frământă el şi cei iscusiţi în meşteşugul ridicării de ziduri şi de cetăţi şi cum nu izbuteau să iasă la capăt şi să prindă sub ochi vreun spor.

Cum stăteau împietriţi de spaima neputinţei râcâind cu minţile şi inimile cam ce ar mai putea face, deodată se abătu peste mulţime un nor de lăcuste, şi una din capul şirului, mai mare şi mai urâcioasă, deschise fălcile şi grăi c-o înţeleseră şi oamenii.

în graiul ei prefăcut, clefait şi fornăit, Nereis se temu ca nu cumva să fie ascunsă zgripţuroaica smârcurilor şi prinse a tremura.

Se temea să nu se abată cu vreun rău asupra lui Gedeminas ori să pice pe capul ei. Nici nu bănuia ura ce i-o purta lui Jury.

Abia se înţelegea ce mârâia, ascunsă-n negura stolului de lăcuste. Părea să fiarbă cazanul răutăţii în vorbele ei.

— Degeaba v-aţi bucurat, neputincioşilor. Gedeminas, n-ai să ridici palatul-cetate. N-ai putere! Eşti un bicisnic! Nereis nu-ţi va fi mireasă. Numai eu ştiu taina. Numai eu! Zidurile cer sânge de om. Om tânăr de viu să fie îngropat la temelie!

Se depărta afurisitul glas, ca huruirea furtunii ce cade pe văi pustii.

Rămase însă pecetea celor spuse, scrisă în minţile şi inimile celor ce auziseră. Gedeminas pusese bărbia în piept, gândindu-se la felul în care-l înfruntase glasul acela atâta de rău şi hain. „Vor zidurile trup tânăr îngropat de viu şi dat jertfă? Oare numai aşa voi izbuti?” se întreba el.

Se plecă înaintea lui Gedeminas mai marele meşterilor şi grăi răspicat:

— Măria Ta, noi am muncit far-de răgaz, far-de cruţare, vrem să vedem castelul-cetate, vremsă-l vedem. Să-i dăm temeliei preţul cerut. Hotărăşte-te, măria ta, ca să nu rămânem de ocară.

— Să vină fecioarele din palate şi din colibe, să vie gătite ca şi cum ar fi mirese. în braţe săducă flori şi pe creştete coroane.

S-a făcut şirag lung din cele mai mândre fecioare şi împodobite, privind ca ciutele speriate, trecură pe sub turnul unde ţintaşi anume puşi trebuiau să nimerească pe

cea sortită morţii, ciupindu- i trupul cu o săgeată.

Zbârnâiră săgeţile, păsări negre, prevestitoare de moarte, dar, spre mare mirare, ele nimeriră în buchetele de flori.

— Să treacă feciorii! se auziră strigând glasurile.

Gedeminas dădu poruncă să se afle între cei ce se înşiruiau mândri ca stejarii cei tineri chiar Jury, singurul lui fiu.

Zbârnâiră iarăşi săgeţile ţintaşilor şi se făcu murmur mare de spaimă şi de durere. Săgeata se înfipsese în umărul lui Jury.

Jury – feciorul cel mândru, feciorul care nu ajunsese la anii meniţi să-şi arate iscusinţa şi vitejia, trebuia zidit la temelia cetăţii.

Gedeminas îşi ştergea lacrimile, dar înapoi nu putea da. Pierită la suflet se afla şi Nereis, care ştia că la mijloc se află uneltirea stăpânei smârcurilor, urâciunea glodului şi a mocirlei.

O şi văzură cei din gloată, cum vine, îndată, luând înfăţişarea de hâdă zgripţuroaică, să-l ia în stăpânire pe Jury. Hohotea şi chicotea. „Smârcurile sunt ale mele! Lacul Glave cu ostroavele lui se află sub stăpânirea mea! Jury e preţul, preţ scump, Gedeminas!” şi râdea hâda şi se bucura.

Tânăr şi fraged era Jury, dar deodată simţi în el val de curaj şi de vitejie.

Era tulburat de puterea care-i vuia în sânge şi de dorinţa de a o înfrunta pe zgripţuroaică.

Ieşi Jury din şiragul feciorilor, se feri de căngile mâinilor celei ce stăpânea smârcurile şi mlaştinile şi strigă el cu glas tare:

— înainte de a merge la moarte, îngăduiţi-mi să grăiesc mamelor, surorilor şi fecioarelor ce se află de faţă. Trei sunt întrebările mele, să mi se spună: Ce este mai uşor, ce este mai dulce şi ce este mai tare pe lume?

Strigară laolaltă cele întrebate:

— Uşor este fulgul! Dulce e mierea! Tare e piatra!

— Eu altfel gândesc, îndrăzni Jury. Uşor e pruncul ce-l poartă mama pe braţe. Dulce e laptele ce- 1 ia pruncul de la sânul celei ce-l hrăneşte. Mai tare ca piatra sunt inimile celor ce lasă un tânăr să fie zidit la temelia unei cetăţi, preţ pentru învoirea cu o zgripţuroaică.

— Aşa e! Aşa...! şi glasurile se prefăcură în vuire. Jury are dreptate!

— Jury să nu mai fie sortit morţii!

— Nu ţi—1 dau pe Jury! strigă puternic Gedeminas. Nu ţi-l dau, şi ieşi să se împotrivească voievodul, care se deştepta ca dintr-o toropire şi amorţire.

Zgripţuroaică se şi repezise asupra lui Jury.

Fragedul tinerel ajuns deodată la puterea celor viteji puse mâna pe paloş.

Ochii zgripţuroaicei se făcură talere de cărbuni aprinşi, iar trupul ei începu să se şerpuiască drept ca al unei jivine.

Neînfricat, Jury se avânta la luptă. Din balaur zgripţuroaică izbită de paloş se prefăcu în salamandră. O tăia Jury în bucăţi. Fărâmele se prindeau laolaltă şi se întregeau, făcând-o iarăşi întreagă. Jury îi zdrobi capul şi îi pisă trupul, spulberându-le cu suflarea lui fierbinte.

Nu rămaseră din zgripţuroaică decât nişte zdrenţe şi nişte bălţi de venin.

Oamenii auziră cu toţii glasul broaştei râioase, care-i prevestise zgripţuroaicei moartea din tăişul săbiei lui Jury:

— S-a împlinit sorocul! Ai pierit, stăpână a smârcurilor şi a mocirlelor!

Pe vârful paloşului, Jury ridică zdrenţele rămase din trupul zgripţuroaicei.

— Pieliţele acesteia să le îngropăm la temelia castelului! strigară meşterii mari şi calfele.

Au mers cu alai Gedeminas, cu Nereis şi Jury şi au îngropat în ostrovul de pe lacul Glave ceea ce mai rămăsese din urâcioasa stăpână.

Ândată, ca prin minune, apa băltită s-a retras în adânc; smârcurile s-au zbicit,

glodurile s-au netezit.

Ostrovul mocirlos se prefăcea în grădină minunată. Meşterii cei mari, ajutaţi de mulţimea calfelor, îndată au aşezat temelia castelului.

N-au zăbovit nici cu ridicarea zidurilor înalte. Prindeau aripi pentru strădania de a ridica palatul- cetate, cum nu se afla altul pe lume.

Şi aşa, ca o minune, ce pare zugrăvită pe cer, se arătă ochilor palatul-fortăreaţă, cu numele Trakaj „Castelul de pe apă”.

Trakajul zidit de Gedeminas pentru Nereis nu s-ar fi ridicat fără de vitejia şi iscusinţa frumosului prinţ Jury; Jury cu plete de aur.

Privesc spre Trakaj oamenii şi nu le vine a crede că ar putea fi un palat fortăreaţă şi nu o corabie, plutind pe apa neclintită a lacului Glave.

în apă se oglindeşte de jur împrejur această uriaşă corabie, iară foişoarele, turlele, crenelurile par întocmite din pânzele urcate pe catarge, pânze care-s rotunjite şi unduite de vânt, murmurând neîncetat legenda castelului Trakaj.

Iepurii şi oile

poveste estonă

într-o bună zi, iepurii au hotărât cu toţii să se adune în pădure, să ţină sfat mare, ce să facă, ce să dreagă, să nu mai fie socotiţi cei mai laşi şi cei mai fricoşi dintre toate animalele. Ajunseseră de râsul lumii.

— Până şi copiii ne dau exemplu ca fricoşi, spuse iepurele.

— N-am văzut măcar o dată, un animal, cât de mic, să se înspăimânte de noi. Dimpotrivă, tot noi, de cum simţim o altă vietate, o luăm la goană, adaugă un altul.

— Nu-i o viaţă demnă! Ce-i de făcut? întrebă un al treilea.

— Eu zic să ne înecăm cu toţii! Mai bine să murim, decât să ducem o viaţă ruşinoasă! încheie al patrulea iepure.

Şi iepurii în cor au răspuns” Da!”. Şi toţi câţi erau la sfat au pomit-o degrabă, în coloană, spre râul cel mai apropiat.

Pe marginea râului se adăpau liniştite nişte oi. La vederea atâtor iepuri alergând, oile se speriară şi o luară la fugă; după ele, câinii, şi după câini, ciobanii, care nu înţelegeau ce anume le speriase pe oi.

Iepurii au rămas încremeniţi de ceea ce au văzut cu ochii lor, căci nu le venea să creadă. Existau totuşi vietăţi cărora să le fie teamă de ei? Atunci de ce să se mai înece? Se răcoriră cu apa proaspătă a râului, după atâta alergătură şi apoi, ţine-te de râs... şi dacă nu crăpară ei râzând de păţania aceasta, crăpară în schimb buzele lor... şi de atunci toţi iepurii au rămas cu buzele crăpate.

Povestea poveştilor

poveste letonă

în vremurile de demult trăia într-o mlaştină un drac. Odată, acest drac a făgăduit un sac întreg de galbeni celui ce-i va spune o poveste pe care el n-o mai auzise vreodată. Au venit mulţi amatori de aur din felurite locuri şi câte poveşti nu i-au povestit! Dar numai ce începeau povestea, dracu striga:

— O ştiu! O ştiu! şi o spunea el până la sfârşit.

Un tată avea trei feciori: primii doi, cei mari, erau deştepţi, al treilea, cel mic, era prost. Se gândiră să meargă şi ei să-i spună dracului poveşti. Se duse mai întâi fratele cel mare şi-i zise:

— Bună seara, boier preamilostiv!

— Bună seara, fiule! îi răspunse dracu.

Şi începu fratele cel mare să povestească. Povesteşte el, povesteşte, dar nici n-ajunge bine la jumătatea poveştii că dracu începe s-o spună el mai departe. Aşa că n-a ieşit nimic. Dracu mai pusese o condiţie: celui ce nu va reuşi să-i spună o poveste pe care el să n-o ştie, îi va jupui trei fâşii de curele din spinare.

Când băiatul cel mare termină toate poveştile care le ştia, dracu îi jupui trei curele şi-l lăsă să plece acasă.

A doua zi, era pe înserate: fratele cel mijlociu se duse la drac să-i spună poveşti. Când ajunse, îi zise ca şi frate-su cel mare:

— Bună seara, boier preamilostiv!

— Bună seara, fiule! la fel îi răspunse dracu.

Fratele cel mijlociu povesti toate poveştile pe care le ştia. Dar ce folos, dacă şi dracu le ştia pe toate! Şi dracu îi jupui trei curele din spinare, după care îi dădu drumul acasă.

A treia zi, seara, plecă şi prostul să-i spună dracului poveşti. Taică-său, e drept, nu voia să-l lase: o să-i jupoaie şi lui curele din spinare, dar nu putu să-l oprească în niciun chip. Când prostul ajunse la drac în mlaştină, îi zise:

— Bună seara, drace.

— Bună seara, fiule, îi. Răspunse dracu. Dar prostul i-o reteză scurt:

— Eu nu sunt fiul tău! Nu vrei mai bine s-asculţi o poveste?

— Ah, cât de mult doresc! zise dracu. însă dacă n-o să-mi spui o poveste pe care n-am mai auzit-o, o să-ţi jupoi trei curele din spinare!

Aşa să fie! Prostul fu de acord. Dar mai adăugă:

— Iar dacă tu mă vei întrerupe, spunându-mi că aşa ceva nu-i cu putinţă, eu o să-ţi jupoi din spinare şase curele!

Ce să-i faci, vrei nu vrei, trebuie să asculţi povestea! Iar prostul începu aşa:

— Suntem la tata trei feciori, tata e al patrulea, iar eu al cincilea.

Dracu era cât pe aci să strige că aşa ceva nu e cu putinţă, clar îşi luă seama că o să i se jupoaie şase curele din spinare şi tăcu.

Jar prostul povesti mai departe.

— Odată, ne-am dus să curăţăm de tufişuri o poieniţă. Ne-am apucat şi am curăţat o poieniţă mare-mare. Dimineaţa, ne uităm şi poieniţa ia-o de unde nu-i. Am căutat-o noi, dar degeaba. Aproape două conace din zi am căutat-o, însă tară niciun folos. Deodată am zărit un ţăran care tăia o coadă pentru greblă. Mă dau mai aproape şi văd că ţăranul sprijinea vârful cozii într-o poieniţă mare-mare. Mie ce-mi pasă? Eu mi-s, tânăr şi puternic, aşa că am aruncat coada greblei la nouă verste depărtare. Aşa ne-am găsit poieniţa. Ne-am apucat de semănat. Trei zile am semănat un grăunte şi jumătate de orz. A răsărit nişte orz de ţi-era mai mare dragul! L-am cosit, l-am treierat şi ne-am apucat să facem din el bere. Şi, ce să-ţi spun, am făcut o şură şi jumătate de bere! Şi-am încins un chef ca-n basme: şaptezeci de ţărani şi şaptezeci de cai au băut trei zile şi trei nopţi în şir. Berea s-a terminat, dar am mai scurs de pe fund încă trei butoaie şi jumătate.

Ei, şi ne-am îmbătat serios. Ne-am apucat să prindem muşte şi să le vârâm în sac. Asta era tocmai în vremea când la nemţi se scumpiseră muştele. Dădeau o vacă pe-o muscă. O vacă pe-o muscă! Aflând asta, ce să zic? Eu mi-s tânăr şi puternic, aşa că am aruncat sacul cu muşte pe umăr şi am pornit spre ţara nemţilor. Acolo, pentru fiece muscă am căpătat câte o vacă. Pentru fiece muscă – o vacă! Aveam acum atâtea vaci, că poate nici baronul n-avea aşa de multe. Nu puteam singur s-o scot la capăt cu ele. A trebuit să le încarc pe-o corabie ca să le duc pân-acasă. Numai că pe mare s-a stârnit o furtună care-a prefăcut corabia în ţăndări şi-a aruncat-o pe malul celălalt. Stam şi mă

gândeam ce să fac. Ei, dar ce-mi pasă? Eu mi-s tânăr, puternic şi numaidecât mi-a dat prin cap ce să fac: am apucat o vacă de coadă, am învârtit-o binişor şi am aruncat-o peste mare. Am apucat-o pe-a doua şi tot aşa mereu. Astfel mi-am trecut dincolo toate vacile mele cele frumoase. Mai rămăsese una şchioapă. Dar atunci mi-am dat seama: da' eu cum o să trec peste mare? Ei, dar, ce-mi pasă? Sunt tânăr şi puternic, o să mă azvârl singur peste mare. Am apucat vaca şchioapă de coadă, am învârtit-o de vreo zece ori înjur şi am azvârlit-o peste mare, ţinându-mă de coada ei. Aşa am zburat cu vaca cea şchioapă peste mare. Aici a trebuit să alerg până mi-am strâns toate vacile. Dar mie ce-mi pasă. Sunt tânăr şi puternic! Le-am legat de coame pe cele mai nărăvaşe. Dumnezeu, văzând câte vaci am, mă întreabă dacă nu vreau să le tai şi din pieile lor să fac papuci. Toţi sfinţii îşi cam tociseră papucii şi, de! trebuie să-i încalţe pe toţi. Şi pe cei mari şi pe cei mici. Şi mi-a făgăduit Dumnezeu o grămadă de bani. Am tăiat toate vacile, iar din pieile lor am făcut papuci: din pieile mai groase – pentru sfinţii cei mari, din cele mai subţiri – pentru îngeraşi. Acum altă belea: cum să trimit papucii în cer? Nimeni nu vine după ei, şi mai trebuie să iau şi banii de-acolo. Am luat atunci toate cozile vacilor şi le-am legat una de alta. Am făcut o frânghie lungă-lungă. Am legat papucii de un capăt, iar pe celălalt – ce-mi pasă? Sunt tânăr şi puternic! l-am învârtit şi l-am azvârlit în sus, în cer. L-am azvârlit lui Sfântu Petru drept în mână. El a apucat capătul frânghiei, trăgându-mă şi pe mine odată cu papucii. A luat papucii şi mi-a plătit banii. Doream să ajung şi cu în cer, dar nu m-au lăsat: m-au înhăţat şi m-au aruncat în jos. S-a iscat un vânt puternic, care m-a dus într-o mlaştină mare. Cum am căzut, am intrat în smârc până la gât. „Ei, îmi zic, mi-a sosit sfârşitul!” Deodată, ce-mi văd ochii? Un urs fugind, iar după el gonea un iepure, vrând să-l prindă. Aveam de gând să mă prind de coada ursului, dar mi-am zis: iepurele e mai puternic, de vreme ce vrea să prindă ursul. Aşa că m-am prins de coada iepurelui: când a trecut pe lângă mine – eu, ce? eu mi-s tânăr şi puternic – hăţ! l-am apucat de coadă. Cât de mult dorea să scape! Trage el, trage şi mă smulge din smârc, numai că, săracul, a rămas fără coadă.

Dracu asculta şi asculta, rămăsese chiar cu gura căscată, dar n-avea ce să spună. Povestea asta n- o mai auzise şi se temea ca nu cumva, din întâmplare, să scoată vreun strigăt: atunci i-ar fi jupuit şase curele din spinare. Se uită prostii: dracu tremura de frică. Atunci strigă la el:

— Ce? Nu cumva nu ţi-a plăcut povestea? Iar dacă nu crezi că totul s-a petrecut întocmai, na, uite coada iepurelui!

Acestea zicând, prostul aruncă pe macă o coadă de iepure. Acum dracu crezu că totul a fost într- adevăr aşa şi se sperie şi mai tare. Nu-i de glumit! însuşi Dumnezeu a stat de vorbă cu prostul şi i-a comandat papucii. Ba încă mai aruncă vacile peste mare ca pe nişte pietricele. Dracu îi dădu pe loc flăcăului un sac cu galbeni, greu de nu-l puteau urni, şi-i porunci să se care mai repede acasă: nu vrea să mai audă de el.

Prostul nici că acrea altceva. Azvârli sacul pe umăr şi-o porni spre casă, parcă era un general. Taică-său şi fraţii mai mari se mirară nevoie mare de norocul lui, dar prostul nu făcea altceva decât să râdă. îşi construi un palat mare şi trăi în el împărăteşte.

Du-te nu ştiu unde şi adu nu ştiu ce

poveste letonă

Trăia odată un rege ce avea un slujitor credincios, pe care îl iubea foarte mult. într-o zi, regele cumpără un armăsar neînvăţat la călărie. Dar nimeni nu putea să-l îmblânzească: oricât s-au zbătut – degeaba, calul a rămas sălbatic precum a fost. Atunci regele îi zise slujitorului:

— încearcă tu să-l îmblânzeşti pe năzdrăvanul ăsta! Bine. Slujitorul făcu cum făcu şi sări sprinten pe armăsar. La început vru să-l pornească la pas, să se-nveţe să meargă înşeuat. Dar nici vorbă de-aşa ceva! Calul, ca înţepat, se smuci într-o parte şi o porni ca vântul, ridicând în urmă-i nori de praf. Şi multă vreme goni prin păduri şi prin mlaştini. De mult ajunseseră prin locuri necunoscute, dar calul galopa întruna. Din fericire însă, în calea lor se iviră doi copaci crescuţi alături. între ei – o deschizătură strimtă, ca o portiţă îngustă. Cum calul gonea drept spre ei, când să treacă rămase înţepenit între cei doi copaci. Se înţepenise ca într-o menghină, aşa că, viind nevrând, se opri.

Slujitorul, ce să zică, era mulţumit, dar după ce coborî de pe cal se uită încoace şi-ncolo: totul era străin, necunoscut şi pustiu. Ce să facă? Hotărî să meargă încotro va vedea cu ochii. Poate va întâlni pe undeva vreun suflet de om. Merse el ce merse, până dădu într-o poieniţă. în mijlocul poieniţei – o căsuţă. Când să intre, îi ieşi înainte un bătrânel cărunt. îşi dădură bineţe, apoi bătrânul îl întrebă cu blândeţe:

— încotro ţi-e drumul, fiule?

Uite aşa, aşa, răspunse slujitorul, s-a rătăcit şi a obosit, şi-l roagă să-i arate drumul spre casă.

— Ei, fiule, cel ostenit trebuie să se odihnească. Ce-o să faci acasă? Mai rămâi puţin aici, la mine! Slujitorul mulţumi bătrânului pentru cuvintele frumoase şi rămase.

Lângă căsuţa moşneagului se afla o livadă tare frumoasă, iar în ea câteva rânduri de garduri, fiecare cu câte o poartă.

Băiatul ar fi dorit să se plimbe prin livadă, dar moşneagul îi zise:

— Stai puţin, nu-i aşa de simplu să te plimbi prin această livadă! Uite, ia legătura asta de chei, deschide orice poartă şi plimbă-te pe unde pofteşti. Dar poarta legată cu curmei să n-o deschizi, şi nici să nu priveşti peste ea.

în prima zi slujitorul se plimbă prin livadă, dar de poarta legată cu curmei nu se atinse. Se plimbă şi a doua zi, dar tot nu se apropie de ea. Însă în cea de a treia zi îşi zise: „Oare ce-ar putea fi acolo? Am voie să umblu peste tot, numai acolo nu. Iacă, înadins, am să mă uit”. Slujitorul dezlegă curmeiul. Deschise portiţa şi, în faţa lui, apăru o câmpie întinsă. în mijlocul ei strălucea un lac liniştit. Se apropie de lac, se minună privindu-l, iar când vru să se întoarcă acasă auzi ceva fâlfâind în aer. Şi ce-i văzură ochii? Pe mal se lăsară din zbor trei raţe albe şi, cât ai clipi din ochi, se prefăcură în trei zâne nespus de frumoase. îşi aruncară veşmintele şi intrară în apă. Băiatul îşi zise: „Ptiu, drace! Asemenea fete frumoase n-am văzut de când sunt. Ce-ar fi să mă duc, aşa, să mă uit mai de-aproape la veşmintele lor?”

Slujitorul ridică straiele uneia dintre fete şi le privi, minunându-se nevoie mare. Dar zâna ale cărei straie le luase îl zări şi îşi zise că nu-i a bine. înotă spre mal şi îl rugă:

— Nu-ţi bate joc de mine, voinicule bun! Rogu-te, pune straiele de unde le-ai luat!

Ce să facă? Puse straiele la loc. în aceeaşi clipă, fecioarele se prefăcură în raţe, iar pe flăcău îl transformară în hulub. Raţele se ridicară în văzduh şi se făcură nevăzute. Na-ţi-o bună!

Seara, când moşneagul se întoarse acasă, zări pe gard, în curte, un hulub. îşi dădu îndată seama despre ce era vorba. îl mustră pe slujitor şi-l prefăcu iarăşi în om. A doua zi, bătrânelul plecă din nou, lăsându-l pe slujitor singur acasă. Slujitorul se plimbă încolo şi-ncoace prin livadă până nu mai putu răbda. Dezlegă curmeiul, deschise poarta şi porni spre lac. Făcu câţiva paşi pe mal, privi apele lacului şi, când vru să se întoarcă, prin aer se auzi un fâlfâit uşor. Veniseră din nou cele trei raţe albe. Se prefăcură în trei zâne frumoase şi intrară în apă. Slujitorul îşi zise: „Fie ce-o fi! Asemenea zâne nu vezi în fiecare zi. Ce-ar fi să mă duc, aşa, să privesc mai de-

aproape la veşmintele lor?” Luă slujitorul straiele uneia dintre zâne, le privi din toate părţile minunându-se nevoie mare. Dar zâna, ale cărei straie le ridicase, îl zări şi îşi zise că nu-i a bine. înotă spre mal şi-l rugă:

— Nu-ţi râde de mine, voinicule bun! Rogu-te, pune straiele de unde le-ai luat.

Ce să facă? Dacă îl roagă atâta! Şi puse straiele la loc. în aceeaşi clipă, zânele se prefăcură în raţe, iar pe băiat îl preschimbară în porc. Apoi se ridicară în văzduh şi se făcură nevăzute.

Seara, când moşneagul se întoarse acasă, zări în curte porcul şi pricepu îndată despre ce era vorba. îl prefăcu pe slujitor iarăşi în om şi-i zise:

— Dacă ţi-a căzut cu tronc vreuna dintre zâne, însoară-te cu ea.

— Uşor de zis, însoară-te! îi răspunse băiatul. Nu vrea să rămână cu mine. Cum îi dau straiele, se şi face nevăzută.

— Nu vrea să rămână! Da' ce, e proastă să rămână? De ce i-ai dat straiele? De ce ai cedat rugăminţilor? Să nu-i mai dai straiele până nu se va jura că rămâne cu tine.

A trei zi bătrânelul plecă iar de-acasă. De data asta slujitorul dezlegă numaidecât curmeiul, se apropie de lac aşteptând să sosească raţele cele albe. Iaca, ele sosiră, se prefăcură în zâne, se dezbrăcară şi intrară în apă. Slujitorul ridică straiele zânei pe care o îndrăgise, le privi din toate părţile minunându-se.

— Hei, dacă-i vorba de straie, apoi pe-acestea am să le iau!

Zâna înotă spre mal şi-l rugă pe slujitor:

— Nu-ţi râde de mine, voinicule bun! Pune straiele de unde le-ai luat.

— Poţi să mă rogi mult şi bine, eu n-o să le pun! Făgăduieşte-mi că vrei să fii nevasta mea şi n-o să mai zbori de la mine. Atunci o să-ţi dau straiele.

Zâna încercă în fel şi chip să-l facă să-i dea înapoi straiele. însă până la urmă îi făgădui şi se jură să nu mai zboare nicăieri, oricât ar ruga-o surorile ei.

Slujitorul îi dădu zânei straiele. Ea se îmbrăcă şi porniră împreună spre căsuţa moşneagului. Iar surorile ei se prefăcură în raţe şi dispărură în zbor. Seara, când bătrânul se întoarse acasă, îl cunună pe băiat cu zâna. într-o zi, slujitorul îi spuse moşneagului:

— Trebuie să mă duc cu nevasta acasă. Regele o fi îngrijorat, nici nu ştie ce s-a întâmplat cu mine.

— Du-te, fiule, du-te! îi răspunse bătrânul, şi să fii fericit. Dar ia seama, nu te lăuda în faţa regelui că ai nevastă frumoasă. Ar fi bine nici să nu ştie că te-ai însurat. Bine. Slujitorul s-a întors acasă şi n-a spus la nimeni că s-a însurat cu o fată frumoasă ca o zână. La început totul a mers bine. însă, curând, regele începu să bage de seamă că slujitorul său se schimbase tare mult. Oriunde ar fi fost şi orice ar fi făcut, totdeauna căuta să se întoarcă mai repede în odăiţa lui. într-o zi, tot aşa, pentru a nu ştiu câta oară, slujitorul se făcu nevăzut de lângă rege. Dar de data asta regele îl urmări. Furişându-se până lângă odăiţa slujitorului, se uită pe gaura cheii. Tare mult voia să ştie ce face slujitorul său acolo. Şi regele văzu că slujitorul are o nevastă frumoasă ca soarele.

„Aşa nu merge! gândi regele. Asemenea frumuseţe numai regelui i se cuvine. Cum să i-o iau? Ia să chem vrăjitorul.”

Şi vrăjitorul veni.

— Despre ce e vorba? întrebă el.

— Uite aşa, aşa, slujitorul are o nevastă frumoasă ca soarele. Cum să facem ca această zână să fie a regelui?

— Cum să facem? zise vrăjitorul. Dă-i slujitorului o muncă pe care să n-o poată

duce la capăt. Atunci îi faci de petrecanie şi te însori cu văduva lui. Mâine o să-ţi spun ce muncă să-i dai; asta-i o treabă grea, trebuie să mă gândesc.

Dis-de-dimineaţă, vrăjitorul se grăbi să meargă la rege pentru a-i spune ce muncă a găsit slujitorului. în drum, trebuia să treacă peste o punte. De sub punte ieşi deodată un om cu totul şi cu totul în alb, care-i zise vrăjitorului:

— Unde te duci, nelegiuitule? Dacă regele n-o să-i dea pace slujitorului, o să pieriţi amândoi: şi tu, şi el! Vrăjitorul dădu din mână:

— E! Trăncăneşte ce vrei!

Şi se duse în drumul său. Când ajunse la rege, îi zise:

— Porunceşte slujitorului să-ţi aducă cel mai mare leu din lume, care trăieşte în împărăţia de peste nouă mări şi nouă ţări.

Regele chemă slujitorul şi-i porunci:

— în împărăţia de peste nouă mări şi nouă ţări, trăieşte cel mai mare leu. Să mi-l aduci aici, şi cit mai repede, altfel, unde-ţi stau picioarele, acolo-ţi va sta şi capul!

Când auzi acestea, slujitorul tare se mai întrista. Se duse la nevastă-sa şi-i povesti totul, dar nevasta îi spuse, mângâindu-1:

— Nenorocirea asta nu-i aşa de mare! Culcă-te şi dormi ca să prinzi puteri, iar cu, în noaptea asta, o să ţes un ştergar înflorat şi o să-ţi pregătesc merinde pentru drum. Dar ia seama la sfatul meu: să ai grijă de ştergar, dacă o să-l pierzi, n-o să ai noroc.

Slujitorul se linişti şi adormi într-un somn dulce. Iar nevastă-sa, toată noaptea, ţesu şi cusu un ştergar atât de frumos cum nu se mai văzuse în acel regat. în zori ştergarul era gata. Zâna cea frumoasă îşi trezi bărbatul şi-l petrecu la drum lung. Merse slujitorul o zi, merse două, merse o săptămână, merse două, dar drumul său nu mai avea sfârşit. în săptămână a treia, pe o noapte întunecoasă, zări în depărtare o luminiţă. Când ajunse mai aproape dădu peste o căsuţă. Bătu la uşă. îi deschise o fecioară care îl pofti cu blândeţe să intre. Fata îl ospăta pe călător cu bucate, îi aşternu patul să se culce, iar a doua zi, dis-de-dimineaţă, îi aduse apă să se spele. Dar prosop să seşteargă nu-i dădu. Nu-i nimic, slujitorul se şterse cu ştergarul cusut de nevastă-sa. Fata văzu ştergarul cel înflorat:

— Arată-mi-l! zise. Ştergar ca ăsta numai sora mea ştie să facă. De unde-l ai?

— Uite aşa, aşa îi povesti slujitorul. Nevastă-mea l-a ţesut şi l-a brodat cu râuri.

— Vasăzică, nevasta ta e sora mea. Bine că am aflat acest lucru. Din pricina ei ţi-a poruncit regele să-i aduci leul cel mare! Bine că am aflat acest lucru!

Spunând acestea, fecioara îi smulse ştergarul şi ieşi afară din casă. Slujitorul se sperie:

— De-acum ce-o să fie? Nevasta mi-a poruncit cu asprime să am grijă de ştergar. Numai de nu s- ar pierde!

Dar se îngrijorase degeaba, căci fata se întoarse de îndată.

— Iată-ţi ştergarul! zise. Am aflat cum vei putea îndeplini porunca regelui. Nu departe de aici, se află o luncă mare, iar acolo o să găseşti leul. La marginea luncii creşte un tufiş de spini, în apropierea căruia doarme leul. Chiar lângă tufiş se joacă puii leului. Tu să te apropii târâş de tufiş şi să prinzi unul din puii leului, dar să-l strângi bine, să urle cât mai tare. Leul va sări asupra ta, dar tu să-i arunci ştergarul peste bot. Atunci el va deveni blând ca un câine, te va lăsa să-i legi ştergarul în jurul gâtului şi să-l duci unde vei pofti.

Slujitorul făcu întocmai şi prinse leul tară nicio greutate. îl duse regelui, regele porunci să i se dea drumul în grădină, după care îl chemă pe vrăjitor.

— Ce muncă să-i mai dau acum slujitorului? Leul l-a adus! N-a ieşit ca tine!
— Aşteaptă până dimineaţă! E o treabă nespus de grea, trebuie să mă gândesc.

A doua zi, de cum se crăpă de ziuă, vrăjitorul alergă în mare grabă la rege. în drum trebuia să treacă peste punte. De sub punte ieşi deodată un om în alb şi-i zise vrăjitorului:

— Unde te duci. Tâlharule? Dacă regele n-o să-i dea pace slujitorului, o să pieriţi amândoi – şi tu, şi el!

Vrăjitorul dădu însă din mână:

— E! Trăncăneşte ce pofteşti!

Şi pomi mai departe. Când ajunse la rege, îi spuse:

— Porunceşte slujitorului să-ţi aducă marele măr înflorit, ce se află în împărăţia de peste nouă mări şi nouă ţări.

Regele chemă pe slujitor şi-i dădu poruncă:

— în împărăţia de peste nouă mări şi nouă ţări se află un măr mare înflorit. Să mi-l aduci aici, dar cât mai repede; altfel, unde-ţi stau picioarele acolo o să-ţi stea şi capul!

Auzind acestea, slujitorul tare se mai întrista. Se duse acasă şi povesti totul nevestii. Dar nevasta îi spuse, mângâindu-1:

— Nenorocirea asta nu-i aşa de mare! Culcă-te şi dormi. între timp, eu o să ţes un ştergar înflorat şi o să-ţi pregătesc merindea pentru dram. Dar ia seama la sfatul meu: ai grijă de ştergar; dac-o să-l pierzi – n-o să-ţi meargă bine.

Slujitorul se linişti şi se duse să se culce. Iar nevastă-sa, toată noaptea, fără întrerupere, ţesu şi cusu un ştergar atât de frumos, cum nu se mai văzuse în acel regat. în zori ştergarul era gata. Zâna îşi trezi bărbatul şi-l petrecu la dram lung.

Merse slujitorul o zi, merse două, merse o săptămână, merse două, dar drumul său nu mai avea sfârşit. în cea de a treia săptămână, pe-o noapte ploioasă şi întunecoasă, slujitorul zări în depărtare o luminiţă. Când ajunse mai aproape, dădu peste o căsuţă, bătu la uşă. îi deschise o fată, care-l pofti cu blândeţe să intre. Fata îl ospăta pe călător, îi aşternu să se culce, iar a doua zi, dis-de-dimineaţă, îi aduse apă să se spele, numai prosop nu-i dădu. Slujitorul se spălă, dar văzu că n-are prosop. Ce să facă? Se şterse cu ştergarul cusut de nevastă-sa. Fecioara zări ştergarul cel înflorat:

— Arată-mi-l! zise. Ştergar ca ăsta numai sora mea ştie să facă. De unde ai acest ştergar?
— Uite aşa, aşa, îi povesteşte slujitorul. Nevasta mea l-a ţesut şi l-a brodat cu râuri.
— Vasăzică, nevasta ta este sora mea. Bine că am aflat acest lucru! Din pricina ei ţi-a poruncit regele să-i aduci marele măr înflorit!

Spunând acestea, fecioara îi smulse ştergarul şi ieşi afară. Slujitorul se sperie:

— De-acum ce se va întâmpla? Nevasta mi-a dat poruncă aspră să am grijă de ştergar. Numai de nu s-ar pierde! Dar degeaba se întristase, căci fecioara se întoarse de îndată.
— Iată-ţi ştergarul! zise. Am aflat cum vei putea împlini porunca regelui. Nu departe de-aici se află acest marele măr înflorit!

Mărul se va face mic, cât o floricică şi o să-l poţi duce regelui ca pe-un fulg. îndată ce-ajungi cu
el acasă, sădeşte-l în grădină, ia ştergarul de pe vârful lui şi floricica va deveni deodată un măr mare, înflorit. Bine. Slujitorul făcu întocmai şi fără mare greutate aduse regelui mărul. Mult se mai minună regele zărind mărul în grădină şi îl chemă pe vrăjitor.

— Ce muncă să-i mai dau acum slujitorului? A adus şi mărul, n-a ieşit ca tine!
— Aşteaptă până dimineaţă! răspunse vrăjitorul. Treaba e foarte grea, trebuie să mă gândesc.

Bine. A doua zi dis-de-dimineaţă, vrăjitorul o porni grăbit la rege. în drum, trebui să

treacă peste
punte. De sub punte ieşi deodată un om în alb şi-i zise vrăjitorului:
— Unde te duci, tâlharule? Dacă regele nu-i dă pace slujitorului, o să pieriţi amândoi, şi tu, şi ol!
Vrăjitorul dădu din mână:
— E! Trăncăneşte ce vrei! Şi pomi mai departe. Ajunse la rege şi-i spuse:
— Porunceşte slujitorului să se ducă nu ştiu unde şi să aducă nu ştiu ce!
Regele îl chemă pe slujitor şi-i dădu poruncă:
— Du-te nu ştiu unde şi adu nu ştiu ce! De nu-mi vei împlini porunca, unde îţi stau picioarele acolo-ţi va sta şi capul!
Auzind acestea, slujitorul se întrista nespus de mult. Se duse acasă şi povesti totul nevestii. Nevasta îşi linişti soţul, dar nici ea nu ştiu cum s-o scoată la capăt cu o astfel de treabă. în sfârşit, spuse:
— Nu fi amărât, culcă-te şi dormi. între timp, eu voi ţese un ştergar de două ori mai mare ca celelalte, îl voi broda şi mai frumos şi-ţi voi pregăti merindea pentru drum. Dar să ai grijă de ştergar, să nu-l pierzi. Slujitorul se culcă. Iar nevastă-sa, toată noaptea, ţesu şi broda ştergarul, un ştergar aşa de frumos, cum nu se mai văzuse în acel regat. în zori ştergarul fu gata. Zâna cea frumoasă îşi trezi soţul şi, plângând în hohote, îl petrecu la drumul cel lung.
Abia ieşi slujitorul ce poartă, că regele o chemă de îndată pe nevasta acestuia.
— Ei, zise, de data aceasta, bărbatul tău cu siguranţă că nu se mai întoarce! De ce să te chinuieşti văduvă? Mie îmi trebuie nevastă. Ia-mă de bărbat şi-o să fii regină.
îşi zise zâna în gândul ei: „De ce să-l mânii pe rege refuzându-1? Ia, mai bine, să mă prefac că sunt de acord. Şi zise:
— Vă mulţumesc pentru cinstea care mi-o faceţi. Şi eu cred că de data asta nu se va mai întoarce. Dar un an am să-i fiu credincioasă, am să-l aştept. Dacă nu se întoarce, atunci o să mai stăm de vorbă.
Bine. Şi cu acestea, au terminat.
Iar slujitorul merse o zi, merse două, merse o săptămână, merse două, dar drumul său nu mai avea sfârşit. Şi, iată că, în cea de-a treia săptămână, pe o noapte cu vreme rea, întunecoasă, zări în depărtare o luminiţă. Când ajunse mai aproape, în faţa sa stătea o căsuţă. Bătu la uşă. îi deschise o fecioară care-l pofti cu blândeţe să intre. Fata îl ospăta pe călător şi-i aşternu să se culce, iar a doua zi, când se crăpă de ziuă, îi aduse apă să se spele, dar prosop nu-i dădu să se şteargă. Slujitorul se spălă, dădu să se şteargă – n-avea prosop. Scoase ştergarul cusut de nevastă-sa şi se şterse. Fecioara văzu ştergarul înflorat:
— Arată-mi-l, zise. Astfel de ştergare doar sora mea ştie să ţească şi să coasă. De unde-l ai?
— Uite aşa şi aşa, îi povesti slujitorul. Nevasta mea l-a ţesut şi l-a brodat cu râuri.
— Vasăzică nevasta ta este sora mea. Bine că am aflat acest lucru. Din pricina ei tu trebuie să te duci nu ştiu unde şi să aduci nu ştiu ce! Bine că am aflat acest lucru!
Fecioara îi smulse ştergarul din mână şi ieşi afară din casă. Slujitorul se sperie:
— Ce se va întâmpla acum? Nevasta mi-a poruncit cu asprime să am grijă de ştergar. Numai de nu s-ar pierde! Aşteptă el o zi, aşteptă două, dar fata nu se mai întoarse. A treia zi, iat-o venind în fugă, palidă, cu ştergarul în mână.
— Ascultă ce-o să-ţi spun, îi zise ea slujitorului, n-am aflat cum poţi îndeplini porunca regelui. Trei zile am alergat, am căutat, mi-am istovit puterile, dar degeaba. Ne-a mai rămas o singură speranţă: să mergem la Muma Pământului, care de şapte luni zace moartă. Tu îi vei săruta genunchii, ea va învia şi-ţi va spune ce trebuie să faci.

Ajunseră ei la Muma Pământului. Slujitorul îi sărută genunchii, dar Muma Pământului se mânie de ce n-o lasă să doarmă. Atunci slujitorul îi mai sărută o dată genunchii. Liniştindu-se, bătrâna chemă toate păsările şi-l întrebă pe slujitor:

— Ce doreşti?

— Vreau să aflu ce-nseamnă: du-te nu ştiu unde şi adu nu ştiu ce?

— Ei, păsările mele! strigă Muma Pământului. Ştiţi, cumva, unde se găseşte aşa ceva?

Pasările răspunseră:

— Nu, nu ştim!

Atunci, Muma Pământului chemă toate animalele şi le întrebă:

— Ştiţi voi, cumva, ce înseamnă: du-te nu ştiu unde şi adu nu ştiu ce?

Răspunseră animalele:

— Nu, nu ştim!

Atunci, Muma Pământului chemă toate broaştele, brotăceii şi toate târâtoarele, şi le întrebă:

— Ştiţi voi, oare, ce înseamnă: du-te nu ştiu unde şi adu nu ştiu ce?

Broaştele şi târâtoarele îi răspunseră:

— Nu, nu ştim!

— Dar sunteţi cu toate aici? le întrebă Muma Pământului.

— Nu, nu suntem toate, a rămas, în urmă, o broscuţă şchioapă.

Tocmai atunci sosi şi broscuţa cea şchioapă. Muma Pământului se încruntă la ea, supărată:

— De ce vii aşa de târziu?

— Vai, măicuţă şi stăpână, da' eu am zăcut şapte luni bolnavă, şi uite că mi-au slăbit picioarele.

— Ei, bine, bine! Oare, poţi tu să-l duci pe-acest om la Du-te nu ştiu unde şi adu nu ştiu ce?

— Cum să nu pot? Pot, pot!

— Ei, atunci du-l!

Şi porniră ei la drum. Broscuţa sărea înainte, slujitorul venea în urma ei. Iată că ajunseră lingă o căsuţă mică fără ferestre. Broscuţa sări peste prag. Slujitorul intră după ea. într-unui din colţurile căsuţei era o gaură ascunsă. Broscuţa sări acolo şi dispăru. Slujitorul rămase lângă gaură, căzând pe gânduri: „Oare nu cumva aici se află ceea ce caut eu?

Şi rosti cu glas tare:

— Du-te nu ştiu unde şi adu nu ştiu ce! Dacă te afli aici, arată-te!

Numai ce pronunţă aceste cuvinte, că dedesubt se auziră zornăituri, ţopăituri, se iscă un zgomot aşa de mare, de parcă erau bubuituri de tunet. Slujitorul întrebă:

— Răspunde, nu eşti tu acela pe care-l caut eu?

— Eu sunt!

— Dacă tu eşti acela, atunci spune-mi care-i drumul pe care pot ajunge mai repede acasă? într- un an a trebuit să ajung aici şi să mă şi întorc.

Glasul răspunse:

— Dacă o luăm drept, ajungem la timp, iar dacă vom merge pe drum ocolit, mai devreme de un an nu vom ajunge. Numai că pe drumul drept n-o să ne fie uşor de mers! Pe acest drum o să întâlnim un balaur mare-mare, care atrage oamenii, cu limba, de la o poştă şi-i înghite.

— Dar, ia spune, nu s-ar putea să scăpăm cumva de balaur?

— Se poate, se poate! Cine ştie cum să-l ia, acela reuşeşte. Făgăduieşte balaurului cele mai bune mâncăruri din lume şi spune-i că în timp ce se va ospăta, pentru el se va cânta şi se va dansa.

Atunci, nu se va atinge de tine. De mâncare să nu te îngrijeşti, eu voi procura tot ce

vei porunci. Când balaurul va gusta din toate bunătăţile şi va asculta muzică şi dansuri, de bucurie nu va mai şti ce să facă. Atunci, tu nu fi prost şi cere-i, drept răsplată, pentru ospăţ şi pentru distracţie, cutia pe care o ţine ascunsă la piept. Şi ţi-o va da, o să vezi.

— Bine, spuse slujitorul. Să pornim dar la drum, iar acolo fie ce-o fi.

— Şi porniră: slujitorul înainte, iar glasul năzdrăvan, după el. Merg ei ce merg şi, deodată, glasul spuse:

— Nu mai avem mult de mers, îndată o să înceapă să te atragă.

Şi într-adevăr, începu să-l atragă. Balaurul îl atrase pe Slujitor spre el, căscă botul, pregătindu-se să-l înghită. Slujitorul se rugă de el:

— Stai! Vrei să mănânci carne crudă? Te voi ospăta cu cele mai gustoase bunătăţi de pe pământ, iar pe deasupra o să-ţi cânt cea mai frumoasă muzică şi o să-ţi arăt cele mai frumoase dansuri!

Balaurul îi dădu numaidecât drumul, iar el strigă:

— Du-te nu ştiu unde şi adu nu ştiu ce!

Numai ce rosti aceste cuvinte, că şi apărură mese încărcate cu cele mai felurite bunătăţi. în acelaşi timp, se auzi o muzică fermecătoare şi se porniră nişte dansuri vesele, de-ţi era mai mare dragul! Balaurul mânca şi se veselea. Slujitorul îşi zise: „Acum e timpul!"

— Pentru că te-am ospătat, nu vrei să-mi dai mie cutiuţa de aur ce străluceşte la pieptul tău?

— Ţi-o dau, cum să nu ţi-o dau! răspunse balaurul. Pentru un astfel de ospăţ, nu-mi pare rău de cutie!

Slujitorul luă cutia şi pomi grăbit spre casă. Pc dram se gândi să deschidă cutia ca să vadă ce e în ea. O deschise şi – măiculiţă, doamne! din cutie se revărsă o oaste nenumărată – câtă frunză, câtă iarbă, parcă erau lăcuste, de nici nu puteai s-o numeri, nici s-o cuprinzi cu privirea. într-o clipă o luncă nemărginită se umplu cu ostaşi, de nu te mai puteai mişca.

„Aha! îşi zise slujitorul. în sfârşit, am şi eu noroc, mă voi întoarce la rege ca un boier de vază." Când ajunse la rege cu armata sa nesfârşită, nevastă-sa îi ieşi în întâmpinare plângând:

— Vai, bărbăţele! Bine că te-ai întors la timp, că regele nu mă mai slăbea; vrea să mă mărit cu el, zice că tu de mult nu mai eşti printre cei vii. Iar nelegiuitul de vrăjitor îl îmboldeşte întruna.

Auzind acestea, slujitorul se mânie şi-l întrebă pe rege:

— Ce înseamnă toate astea?

Regele îşi strânse şi el oastea şi îl întrebă pe vrăjitor ce să-i răspundă slujitorului. Vrăjitorul îi zise:

— Răspunde-i ce vrei!

Regele făcu întocmai, iar slujitorul porni asupra lui cu război. Se luptară multă vreme şi, în sfârşit, regele căzu mort, pe urmă vrăjitorul şi întreaga oaste regală. Slujitorul a devenit rege şi a trăit cu nevastă-sa ani mulţi fericiţi.

Râşniţa fermecată

poveste letonă

Au fost odată doi fraţi. Unul era bogat, iar celălalt sărac. Bogatul nu putea să-l vadă-n ochi pe fratele cel sărac. Odată s-a întâmplat ca săracul să rămână fără o bucăţică de pâine în casă, şi ar fi cumpărat bucuros alta, dar nenorocirea era că n-avea nicio leţcaie. Atunci, se duse la fratele său cel bogat să-l ajute să iasă din nevoie. Dar bogatul îndată ce-l văzu că se apropie de casa lui îi aruncă pe fereastră o bucată de şuncă

mucegăită şi îi strigă să se ducă cu ea în iad:

— Vinde acolo şunca şi-o să faci rost de bani.

— îţi mulţumesc şi pentru atât, rosti săracul şi, cu lacrimi în ochi, luă şunca şi porni să caute iadul. în cale se întâlni cu un bătrânel cărunt,

— De ce plângi? îl întrebă bătrânelul.

Şi săracul îi povesti despre necazul său: frate-său l-a trimis la iad să vândă şunca, iar el nici măcar nu ştie drumul într-acolo.

— Ei lasă, n-are rost să plângi de pomană, îl linişti bătrânelul. Mergi pe cărarea asta fără sa te abaţi din drum şi o să ajungi la iad. Dar nu uita: să nu iei bani pe şuncă, ci să le ceri râşniţa aruncată într-un colţ la poarta iadului. Săracul mulţumi bătrânelului şi o pomi în drumul său.

Merse el, merse şi cărarea nu se mai sfârşea. în sfârşit, ajunse la iad, mai departe nu putea merge, căci în faţa lui se afla o poartă mare cât pomana ţigănească. Dracul bătu în poartă. La bătaia sa ieşi unul din slujitorii iadului, un drac cu trei capete, şi întrebă:

— Ce vrei?

— Păi uite, vreau să vând o bucată de şuncă, spuse săracul.

Slujitorului încornorat îi sclipiră ochii de bucurie.

— Cât ceri pe ea? întrebă dracul.

— N-o vând pe bani! răspunse săracul. O dau pe râşniţa aceea din colţ.

Dar necuratul cu trei capete nici nu vrea să audă.

— Cere-mi tot ce vrei, în afară de râşniţa! zise el. Săracul văzu însă că dracul nu-şi mai ia ochii de la bucata de şuncă şi tot înghite în sec, aşa că o ţinu morţiş: dă-mi râşniţa şi gata!

Până la urmă, dracul i-o dădu.

După ce încheiară târgul, îşi văzu fiecare de ale sale. Slujitorul drăcesc luă şunca şi dispăru în spatele porţii iadului, pe care o închise bine, iar săracul, cu râşniţa, se grăbi spre casă.

Pe drum iar se întâlneşte cu bătrânelul.

— Ei, ai luat râşniţa? îl întrebă el.

— De luat am luat-o, răspunse fratele cel sărac, numai că habar n-am ce-o să fac cu ea, că eu n- am nimic de măcinat.

— Păi, râşniţa asta e fermecată! zice bătrânul. Cum îi porunceşti să macine, ea începe să duruie şi să se învârtească şi-ţi macină tot ce doreşti.

Bătrânelul ii mai spuse săracului nişte cuvinte pe care să le rostească atunci când vrea să oprească râşniţa, poruncindu-i să nu le destăinuiască şi altora. După ce-l învăţă toate acestea, bătrânul se făcu nevăzut. Astfel, fratele cel sărac ajunse să aibă de toate şi trăia fericit. în fiecare zi râşniţa îi dădea cea mai gustoasă mâncare şi cele mai bune băuturi. I-a măcinat fel de fel de bunătăţi şi atâţia galbeni că şi-a construit un palat de aur.

Când fratele cel bogat văzu palatul de aur era gata-gata să-şi iasă din minţi. Dădu fuga la fratele cel sărac şi-l întrebă:

— De unde ai asemenea bogăţie?

Fratele cel sărac îi povesti cum l-a îmbogăţit râşniţa. Atunci bogatul se ţinu scai de el să-i vândă lui râşniţa.

— De ce să nu ţi-o vând? zise săracul. Am acum destule bogăţii; să-ţi mai macine şi ţie.

îndată ce auzi acestea, fratele cel bogat înhaţă râşniţa şi alergă cu ea acasă. Când ajunse cu ea în
curte tremura de bucurie.

Nevastă-sa se uita la el mirată: oare ce-o fi păţit bărbatu-său?

A doua zi de dimineaţă bogatul şi cu argaţii săi se gătiră să meargă la cosit. Nevasta voia să rămână acasă, să fiarbă casa, dar bărbatul îi zise.

— Hai şi tu cu noi la cosit, iar eu, când o veni vremea prânzului, o să mă reped acasă: râşniţa o să-mi macine casă gata fiartă, cit ai clipi din ochi. Nevasta nu zise nimic şi plecară cu toţii în luncă. Veni vremea prânzului şi stăpânul lăsă coasa şi se grăbi spre casă, după casă. Ajunse şi porunci de îndată râşniţei să macine. Macină râşniţa, macină şi într-o clipită, toate oalele se umplură. Era de ajuns, dar râşniţa măcina înainte. Stăpânul strigă râşniţei să se oprească, dar ea nu voia să asculte. De acum toată casa era plină cu caşă, iar râşniţa măcina întruna. Bogatul se sperie nu glumă şi aruncă râşniţa afară, dar nici asta nu-i ajută. Caşa creştea mereu, curând toată curtea va fi plină. Râşniţa parcă turbase. Fratele cel bogat nu ştia ce să mai facă. în sfârşit, o luă şi-o duse lui frate- său: ia-o, zice, şi fa cu ea ce-i şti.

Când auzi fratele de năzbâtia râşniţei, se puse pe râs. Şopti cuvintele fermecate şi într-o clipă toată caşa dispăru, ca şi când n-ar fi fost.

într-o zi, pe lângă ţărmul mării, trecu o corabie. Navigatorii observară ceva strălucind în razele soarelui. Coborâră pe mal să vadă ce străluceşte. Când se apropiară, văzură un palat de aur, al cărui acoperiş arunca văpăi strălucitoare. Navigatorii întrebară:

— Al cui e palatul acesta şi de unde a răsărit aici?

— Palatul este al meu, le răspunse fratele cel sărac. A răsărit, uite, din râşniţa asta.

Mult se mai mirară călătorii şi-l rugară, dacă se poate, să-i lase să privească râşniţa mai de aproape. Şi le plăcu atât de mult, că în noaptea următoare o furară. A doua zi fratele cel sărac îşi căută râşniţa, dar n-o mai găsi nicăieri: o luaseră cei de pe corabie, care dispăruseră de mult în largul mării. Marinarii se strânserăm jurul râşniţei, gândindu-se cam ce ar trebui să poruncească întâi şi-ntâi râşniţei să le macine.

în vreme ce se tot gândeau ei, cineva niciuna, nici două, strigă să le macine sare, că au uitat sarea acasă. Dacă-i sare, sare să fie. Şi se pomi râşniţa pe măcinat de se ridicau nori de praf. Macină ea, macină, o strachină era de-acum plină şi le-ar fi fost de ajuns. Atunci vrură s-o oprească, dar parcă putea fi vorba de aşa ceva? Râşniţa macină tară preget. Se adunară în jurul ei şi încercară s-o oprească cu mâinile, dar fără niciun rezultat. Curând corabia se umplu de sare şi se înecă cu marinari şi cu râşniţa cu tot. Iar râşniţa şi pe fundul mării a continuat să macine. Şi astăzi mai macină încă şi de-aceea apa mării este aşa de sărată.

Pasărea măiastră

poveste letonă

Trăia odată într-o ţară un rege care avea trei feciori. Nu ştiu cum au aflat feciorii lui că regele din ţara aflată peste nouă mări şi ţări are o pasăre care îndeplineşte orice i s-ar porunci. Pasărea aceasta trăia în grădina palatului, într-o colivie de aur, atârnată într-un tei cu trei vârfuri. Scara, ca venea acasă, să înnopteze în colivia de sus. Dar luciul cel mai important era că, pe-o gheară de la piciorul sting, pasărea avea un inel. Cine va izbuti să-i ia inelul va deveni stăpânul pasării, iar ea îl va sluji cu credinţă. Mulţi au încercat, însă zadarnic. Feciorii împăratului hotărâră să-şi încerce şi ei norocul. Fratele cel mare se găti de drum şi porunci să-i fie adus calul. încălecară şi fraţii mai mici, ca să-l petreacă până la pod. Lângă pod, el sări pe cal şi făcu la unul din capetele podului trei crestături cu sabia, lăsând fraţilor săi cuvânt să vină în fiecare zi să se uite la ele. Dacă crestăturile vor fi albe înseamnă că-i merge bine, dacă ele se vor înroşi, trebuie să se grăbească să-i vină într- ajutor. După nouă zile fratele cel mare ajunse în ţara de la marginea pământului, se duse la palatul regelui şi-i spuse că a venit după pasăre. Când auzi aceasta, regele clătină gânditor din cap şi rosti:

— Vai, fiule! Crezi tu că ai s-o scoţi la capăt? Gândeşte-te: aceasta e o pasăre măiastră. Mulţi au venit aici şi mulţi vor mai veni, dar degeaba!

Fratele cel mare răspunse regelui:

— Fie ce-o fi, eu încerc!

La scăpătatul soarelui, el se duse în grădină, dar, spre uimirea lui, nu găsi teiul cu cele trei vârfuri. Caută-ncoace, caută-ncolo – nu-i şi nu-i. în sfârsit, îl zări într-un mestecăniş des. Feciorul regelui nu mai putu de bucurie, îşi făcu drum printre tufişuri şi dădu în poieniţa unde se afla teiul cu trei vârfuri, de care era atârnată colivia de aur. în poieniţă crescuse iarbă deasă-deasă. Totul înjur era liniştit pentru că pasărea încă nu sosise. Fiul regelui se ascunse în iarbă şi aşteptă. Nu trecu mult timp şi întreaga grădină se umplu de ciripit, de parcă mii de păsărele începuseră să cânte. Numaidecât apăru şi pasărea măiastră. Se aşeză deasupra coliviei de aur, se uită de jur-împrejur şi prinse să vorbească cu un glas nespus de tânguitor:

— Toată lumea doarme! Oare nu se află niciun suflet viu să-mi spună: „Pasăre măiastră, mergi şi tu de te culcă!”?

„Dacă numai asta-i beleaua, se gândi fratele cel mare, nu-i mare lucru.” Şi zise:

— Pasăre măiastră, du-te şi te culcă! în aceeaşi clipă pasărea îl lovi cu aripa şi fratele cel mare se prefăcu într-un mesteacăn.

Dimineaţa, fraţii mai mici merseră la pod şi văzură că o crestătură se înroşise. Fratele cel mijlociu se pregăti îndată de drum şi plecă în ţara de peste nouă mări şi ţări să vină în ajutorul fratelui mai mare. Când ajunse în ţara de la marginea pământului, regele îi spuse că fratele cel mare a venit după pasărea măiastră, dar nu s-a mai întors din grădină. Fratele cel mijlociu se duse în grădină, se uită-ncolo, se uită-ncoace – nimic: nici fratele, nici teiul cu trei vârfuri. în sfârşit, când se întoarse spre mestecănişul des, văzu teiul cu trei vârfuri, dar pe frate-său nu. Se ascunse în iarba cea deasă din poiană şi aşteptă. înjur domnea liniştea. Dar de îndată ce soarele scăpată, întreaga grădină se umplu de ciripit, de parcă mii de păsărele începuseră să cânte. Nu trecu mult şi pasărea măiastră apăru, fâlfâind din aripi. Se aşeză deasupra coliviei, îşi aruncă privirea roată şi rosti cu glas tânguitor:

— Toată lumea doarme! Oare nu se află niciun suflet viu să-mi spună: „Pasăre măiastră, mergi şi tu de te culcă!”?

Fratele cel mijlociu tăcea chitic. Pasărea măiastră aşteptă puţin şi începu iarăşi să se tânguie:

— Toţi pot să doarmă, numai eu nu pot. Oare niciun suflet viu n-o să-mi spună: „Pasăre măiastră, mergi şi tu de te culcă!”? Fratelui celui mijlociu i se făcu milă de pasăre şi-i spuse:

— Pasăre măiastră, du-te şi te culcă!

în aceeaşi clipă, pasărea măiastră îl lovi cu aripa şi fratele cel mijlociu se prefăcu în mesteacăn.

Dimineaţa, fratele cel mic merse la pod şi văzu că şi a doua crestătură se înroşise. Numaidecât se pregăti şi porni în ţara de peste nouă mări şi nouă ţări, iar regele îi spuse că au venit fraţii lui să ia pasărea măiastră, dar nu s-au mai întors din grădină. Fratele cel mic se duse şi el în grădină. Se uită- n colo se uită-ncoace – nimic, nici fraţii săi, nici teiul cu trei vârfuri. În sfârşit, privi înspre desişul de mesteceni şi văzu teiul, dar nici urmă de fraţi, numai iarba din poiană era, parcă, tăvălită. Fratele cel mic se ascunse în iarba cea deasă cum putu mai bine, cât mai aproape de tei ca să poată ajunge cu mâna colivia de aur şi aşteptă. înjur – linişte. Dar de îndată ce soarele scăpată, întreaga grădină se umplu de ciripit, de parcă mii de păsărele începuseră să cânte. Nu trecu mult şi pasărea măiastră apăru. Se aşeză pe colivia de aur, privi de jur-împrejur şi prinse să vorbească cu glas tânguitor:

— Toată lumea doarme! Oare nu se află niciun suflet viu. Să-mi spună: „Pasăre măiastră, mergi şi tu de te culcă!”? Fratele cel mic tăcea mâlc, nu scotea o vorbă.

Pasărea măiastră mai aşteptă puţin şi începu să se tânguie şi mai jalnic decât înainte:

— Toţi pot să doarmă, numai eu nu pot. Oare, niciun suflet viu n-o să-mi spună: „Pasăre măiastră, du-te şi te culcă!”?

Fratele cel mic nici de data aceasta nu scoase nicio vorbă. Pasărea măiastră mai aşteptă iarăşi puţin şi izbucni în hohote:

— Toţi dorm, numai eu nu pot. Oare, niciun suflet viu nu-mi va spune: „Pasăre măiastră, du-te şi te culcă!”? Fratelui celui mic îi era peste putinţă să mai tacă. Era gata-gata să vorbească dar, spre norocul lui, pasărea măiastră, săturându-se de atâta tânguit, sări în colivia de aur. Fratele cel mic pricepu că e mai bine să tacă. Din colivie, pasărea măiastră privi de jur-împrejur: prin apropiere nu se vedea şi nu se auzea nimeni, aşa că îşi vârî ciocul sub aripă şi adormi liniştită.

Atunci fratele cel mic se ridică încetişor şi vârî mâna dreaptă prin uşa coliviei. îndată ce luă inelul de pe gheara Stingă a păsării, cu mina stingă – poc! – trânti uşiţa coliviei. Pasărea măiastră se trezi, vru să iasă din colivie, se zbătu de vergele, sări şi ţipă de parcă s-a întâmplat o mare nenorocire. Se zbătu aşa multă vreme şi doar în zori se linişti, lăsă capul în jos şi zise:

— Mi-ai luat inelul, de-acum sunt a ta!

— Spune-mi, pasăre măiastră, unde sunt fraţii mei?

— Cei doi mesteceni de lângă tine, aceştia sunt fraţii tăi!

— Spune-mi, pasăre măiastră, cine sunt ceilalţi mesteceni?

— Ceilalţi mesteceni sunt tot oameni.

— Spune-mi, pasăre măiastră, ce pot să fac ca aceşti mesteceni să fie iarăşi oameni?

— Du-te ceva mai încolo în crângul de mesteceni, uită-te bine şi o să vezi o grămadă de nisip. Dacă pe fiecare mesteacăn o să presari câte trei mâini din acel nisip, toţi mestecenii o să se prefacă în oameni.

Fratele cel mic făcu întocmai. Mai întâi îi învie pe fraţii săi, iar ei îl ajutară să-i învie şi pe alţii. Dar nici în trei nu se descurcau, şi alţi oameni începură să-i ajute să aducă nisipul. Mestecenii începură să dispară unul după altul, până când întregul crâng şi grădina toată se umplură de forfota
mulţimii de oameni. Toţi se înghesuiau în jurul fratelui celui mic şi nu ştiau ce să mai facă de atâta bucurie. Fratele cel mic se gândi să-i înveselească pe cei. Salvaţi. întrebă păsărea măiastră dacă poate să mai cânte cum a cântat ieri. Şi pasărea măiastră îşi începu cântatul. Ce viers, ce minunăţie!

Peste trei zile s-au despărţit: fraţii au luat-o într-o parte, ceilalţi în altă parte. Pe la amiază, cei trei feciori de rege au ajuns pe malul unei mări. Fraţii cei mari voiau să pornească mai departe, dar cel mic obosise. Se culcă şi adormi pe loc. Când văzură asta, cei doi se hotărâră să-i fure pasărea măiastră, iar pe el, izbăvitorul lor, să-l arunce în valurile mării. Cum hotărâră, aşa şi făcură. Pasărea măiastră intră în stăpânirea lor, dar ei uitaseră de inel, care rămăsese pe degetul fratelui cel mic. Fraţii cei mari se întoarseră acasă la tatăl lor şi începură să se laude cum au prins ei pasărea măiastră şi cum s-au istovit căutând-o, iar ce s-a întâmplat cu fratele cel mic nici pomeneală să ştie ceva. Cei doi fraţi trăgeau nădejde că pasărea măiastră o să înfăptuiască pentru ei tot felul de minuni. însă, fără inel, pasărea nu asculta de nicio poruncă, stătea nepăsătoare, înfoindu-şi penele.

Fraţii cei mari trăiau acasă la tatăl lor şi nu ştiau de nicio grijă, dar bătrânul tată cum îşi aducea aminte de mezinul său, cum începea să plângă. Dar oricât ai jeli, pe fiu nu-l mai poţi întoarce: Se văita degeaba bătrânul pentru că feciorul său iubit nu se înecase în adâncurile mării. L-au prins rusalcele în mâinile lor mângâietoare şi l-au dus în minunatul palat de cleştar al împărătesei mărilor, împărătesei i-a plăcut de tânărul frumos şi s-a măritat cu el. Trăiau fericiţi unul lângă altul când, odată,

rusalcele au povestit cum au auzit ele bocetul bătrânului rege. Fiului i se făcu milă de bătrân şi hotărî să părăsească pentru scurt timp palatul de cleştar ca sa aline durerea tatălui său. Şi fratele cel mic frecă inelul păsării măiestre. într-o clipă inelul se prefăcu într-un pod de aur, ce se întindea de la palatul de cleştar până la castelul regelui. Când tatăl îşi văzu fiul întreg şi nevătămat nu ştiu ce să mai facă de bucurie. Atunci începu să chite şi pasărea măiastră, povestind regelui ce au făcut fiii mai mari celui mic. Aceştia căzură în genunchi şi se rugară să fie iertaţi. Fratele cel mic era bun la suflet, îi iertă pe fraţii săi şi-l convinse pe rege să nu se mânie pe ei.

Trei zile fratele cel mic a rămas în palatul tatălui său, trei zile a povestit de fericirea sa, iar în a patra zi, numai ce a răsărit soarele, a luat pasărea măiastră şi s-a întors în palatul de cleştar. îndată ce s-au deschis porţile palatului, podul de aur s-a prefăcut iarăşi în inel.

Cei doi fraţi şi pasărea de aur

poveste letonă

Trăiau odată pe lume doi fraţi: unul bogat şi lacom, altul sărac şi cinstit. Cel bogat se credea mai deştept ca fratele său şi nu-l scotea din nătărău. Săracul avea doi fii, bogatul n-avea niciunul. într-o zi săracul se duse la vânătoare şi dădu peste o pasăre de aur. îi fu milă s-o ucidă şi-o lăsă să zboare. Dar puţin mai încolor într-un brad, zări cuibul păsării şi hotărî s-o prindă vie. Dădu fuga acasă după o plasă. Se întoarse şi se urcă uşurel în brad, aruncă plasa peste cuib şi aşa prinse pasărea. Săracul nu mai putea de bucurie şi o arăta la toată lumea.

Bogatul veni şi el în fuga mare să privească şi el minunăţia. Când văzu pasărea de aur, ochii i se aprinseră. Pasămite, băgase de seamă că sub aripa dreaptă a păsării stătea scris: „Cel care mă va mânca va găsi în fiecare noapte sub căpătâi galbeni de aur”. Iar sub aripa stingă scria: „Cel care mă va mânca, va deveni rege!” Nu suflă o vorbă despre cele văzute, iar de atunci nu se mai dezlipi de frate-său, se ţinea scai de el să-i vândă pasărea.

— Unde-o să ţii tu, sărăciile, asemenea minune? zice bogatul lui frate-său. Nu fi nătărău, vinde- mi mie pasărea! Eu sunt bogat, o să-ţi plătesc că am de unde. Altfel o să te râdă lumea: n-ai ce mânca şi nu vrei să vinzi pasărea.

— Las-o să râdă, frate. Ce, o să mă iau după ce spun toţi? Cu am prins-o, eu îi sunt stăpânul!

— Eşti un nătărău, un mare nătărău. Uite ce, dă-mi pasărea şi ia-ţi banii!

— Nu vând eu pasărea, iar ţie n-o să-ţi ajungă banii s-o cumperi.

— N-o să-mi ajungă? Şi cât face, mă rog, pasărea ta?

— Un pud de aur!

— Bine! Uite aurul şi dă-mi pasărea!

Săracul se pierdu cu firea. De când era, nu văzuse atâţia bani, nici măcar în vis. „N-are decât s-o ia!” îşi zise el şi-i dădu pasărea. Din ziua aceea săracul a scăpat de griji. Şi-a făcut o casă nouă, a cumpărat vite şi într-un an a ajuns la fel de bogat ca şi frate-său. Dacă la început ai un pud de aur, treburile-ţi merg strună. Dar fratele cel bogat n-o mai ducea aşa de bine. După un an nu mai avea nici aur, iar pasărea nu i-a adus noroc. Cam aşa stăteau lucrurile.

După ce a cumpărat pasărea, bogatul a dus-o acasă şi despre taina ce-o aflase n-a spus nimănui, nici măcar nevestei. Când s-a făcut noapte, toţi s-au culcat, dar lui nu-i ardea de somn: se apucă să jumulească singur pasărea ca să nu vadă nimeni ce are scris pe aripi şi de bucurie tremura tot. Dimineaţa, de cum se crăpă de ziuă, porunci nevestei să frigă pasărea, iar el se culcă puţin, căci nu dormise toată noaptea. între timp, veniră băieţii fratelui sărac, îi trimisese maică-sa să ceară ceva. „Trebuie să-mi

tratez cu ceva nepoţii”, îşi zise nevasta. Şi rupse aripile fripte ale păsării de aur, le dădu copiilor să le mănânce.

Copii înfulecară cu plăcere aripioarele şi plecară, îndată se trezi şi stăpânul şi se duse numaidecât la nevastă-sa:

— Unde-i pasărea?

— Aici, bărbăţele, e gata de mult!

— Unde-i sunt aripile?

— Au venit pe-aici nepoţii tăi şi le-am dat lor să le mănânce.

— Dar nu eşti zdravănă! strigă bogatul şi, de necaz, era gata să-şi omoare nevasta. Iar ea, săraca, mai mult moartă decât vie. „Bărbatu-meu şi-a pierdut minţile în somn, îşi zise ea. S-aştept până o să-şi vină în fire.” Dar bogatul, deşi făcea spume la gură de furie, nu-şi pierduse nici mintea, nici viclenia. Dă fuga la frate-său şi-i spune:

— Azi am de gând să mă duc după lemne. Lasă copiii să meargă cu mine, să-mi ajute.

— Să meargă, se învoi săracul. Când ajunseră în pădure, bogatul tăbărî asupra copiilor, luându-i la bătaie. Copiii dacă văzură cum stau lucrurile, o luară la sănătoasa, cât îi ţinură picioarele. Se ascunseră în desişul pădurii, iar bogatul îi căută până seara târziu, dar fără să-i mai afle. Noaptea copiii vrură să se întoarcă acasă, dar se rătăciră. Zile întregi colindară prin pădure plângând. Spre norocul lor, într-o zi, veni să vâneze pe acolo un vânător iscusit. Când îi văzu pe cei doi flăcăiaşi înfometaţi plângând sub un copac, îi întrebă:

— De ce plângeţi?

Şi i-au povestit copiii ce li s-a întâmplat.

— Vreţi să deveniţi vânători iscusiţi?

— Vrem, vrem! se bucurară băieţii.

— Atunci haideţi cu mine! N-o să vă pară rău.

Băieţii se ridicară de pe iarbă, şi în locul unde dormise unul dintre ci vânătorul văzu o grămăjoară de galbeni. Se miră nespus, iar băieţii îi povestiră că în fiecare dimineaţă unul dintre ei se trezeşte cu o grămăjoară de galbeni sub cap.

— Asta-i bine, spuse vânătorul. Ascunde galbenii. O să vină vremea când o să-ţi prindă bine.

Şi s-au dus băieţii cu vânătorul. Acesta a făcut din ei nişte vânători tot aşa de dibaci ca şi el. într- o zi le porunci să-i arate de ce sunt în stare. Tocmai atunci pe deasupra treceau nişte gâşte sălbatice. Unul din fraţi duse puşca la ochi trase şi nimeri capul unei gâşte.

— Ţinteşti foarte bine! îi spuse bătrânul vânător.

Nu trecu mult şi pe deasupra zbură un cârd de raţe sălbatice. Celălalt frate ochi şi nimeri ciocul unei raţe.

— Şi tu ţinteşti foarte bine! De acum puteţi merge la vânătoare fără mine. Eu sunt bătrân, mi-e greu să mai hoinăresc prin păduri, aşa că voi o să aveţi grijă de mine! Fraţii se gătiră şi pentru întâiaşi dată porniră singuri la vânătoare.

Merg ei ce merg şi deodată le sare în cale un iepure. Băieţii duseră puşca la ochi, dar iepurele îi roagă:

— Nu mă omorâţi, că o să vă dau doi iepuraşi! Vânătorii se învoiră. Merg ei mai departe şi dau peste o vulpe. Duseră puşca la ochi, dar vulpea îi rugă:

— Nu mă omorâţi, că o să vă dau doi pui de vulpe! Vânătorii se învoiră. Merg mai departe şi dau peste un lup. Duseră puşca la ochi, dar lupul îi rugă:

— Nu mă omorâţi, că o să vă dau doi pui de lup! Vânătorii se învoiră. Merg şi mai departe şi dau peste un urs. Duseră puşca la ochi, dar ursul îi rugă:

— Nu mă omorâţi, că o să vă dau doi ursuleţi. Luă fiecare câte un iepuraş, câte un pui de vulpe, câte un pui de lup şi câte un ursuleţ şi hotărâră: unul va

merge să vâneze într-o parte, iar celălalt – în alta. Apoi îşi înfipseră cuţitele într-un pin şi se înţeleseră că cel ce se va întoarce primul să se uite la cuţitul fratelui. Dacă cuţitul străluceşte înseamnă că îi merge bine, dacă s-a ruginit – i s-a întâmplat o nenorocire şi are nevoie de ajutor. Curând fratele care se trezea cu galbenii sub cap îşi încarcă tolbele cu atâta vânat, că abia îl mai putea duce. Când ajunse la pin se uită şi văzu cuţitul fratelui strălucind: „Foarte bine, se gândi el, lasă-l să mai vâneze! Mie mi-ajunge!”

Când ajunse acasă cu sălbăticiunile sale, bătrânul vânător îl întâmpină cu fiica sa şi îi arătă un palat de aur.

— în timp ce voi eraţi la vânătoare, din galbenii adunaţi noapte de noapte, am construit acest palat. Şi am chibzuit aşa: care din voi se va întoarce primul se va însura cu fata mea. Fiindcă tu ai venit primul ia-o şi să trăiţi fericiţi în palatul vostru.

Dar fratele celălalt, în timpul vânătorii s-a rătăcit. Multă vreme a colindat prin pădure cu cele patru sălbăticiuni ale sale. în sfârşit, tot rătăcind, dădu peste un oraş. în acea zi tot oraşul era în doliu. Se miră tinărul vânător şi întrebă:

— Ce nenorocire s-a abătut pe capul vostru? De ce e atâta jale?

— Pesemne că nu eşti de pe-aici, dacă nu ştii nimic de nenorocirea noastră!

— De unde să ştiu? Abia acum am picat în oraşul vostru.

— Atunci ascultă: în fiecare an suntem nevoiţi să dăm câte un om, ca să-l mănânce balaurul care trăieşte colo, la munte. Anul acesta a venit rândul fiicei regelui. E drept că regele a făgăduit s-o dea pe fiica sa voinicului care-o va scăpa de balaur, dar unde crezi că poţi găsi asemenea viteaz?

Vânătorul n-a mai zis nimic. în ziua când fata regelui trebuia să meargă la balaur, îşi chemă animalele şi o porni spre muntele balaurului. Când ajunse, căută un loc unde să se ascundă. Dădu peste o peşteră. în ea locuia balaurul. Cum n-avea alt loc ca să se ascundă, flăcăul, fie ce-o fi, se strecură în peşteră. El înainte şi fiarele după el. Când se uită mai bine, văzu că peştera adăpostea nenumărate grămezi de aur. Merg ei mai departe, dar acolo, în fundul peşterii dădură peste două butoaie. Deasupra lor se afla paloşul balaurului. Sabia era atât de grea, că nici n-o putu clinti din loc. Vânătorul se apucă să cerceteze butoaiele şi – tiii, ce noroc – băgă de seamă că pe unul scria: „Cine va bea din acest butoi o să-i sporească puterile de nouă ori”. Iar pe cel de al doilea iată ce stătea scris: „Cine va bea din acest butoi o să-i slăbească puterile de nouă ori”.

Flăcăul nu stătu mult pe gânduri şi bău din butoiul cu putere. Pe urmă dădu să bea şi celor patru animale. Băură până dădură de fundul butoiului. Iar puterea le creştea văzând cu ochii. Vânătorul puse mina pe paloşul balaurului, îl luă din cui şi parcă era un fulg, atât i se păru de uşor.

Animalele începură să-şi zburlească blana, ochii le scăpărau scântei, încât şi lui i se făcu frică. Numai ce sfârşiseră de băut din butoiul cu putere că peştera începu numaidecât să se cutremure. Vânătorul simţi cine se apropie de peşteră, apucă paloşul, îşi chemă sălbăticiunile, ieşi afară şi se repezi asupra balaurului. Balaurul vărsa văpăi de foc pe gură şi pe nări, că blănile animalelor începură să miroasă a pârlit. Dar vânătorul cum lovi cu paloşul cel greu, cum spintecă pielea balaurului! Balaurul se năpusti în peşteră spre butoiul cu putere, dar butoiul— blestemat să fie! era gol. Atunci ţâşni afară din peşteră şi aci îşi află sfârşitul: vânătorul se ascunsese la intrare şi cât ai clipi străpunse cu paloşul pe duşman, îl ţintui pe balaur de stâncă – vârful paloşului se înfipse în stâncă, iar minerul se afla în mina flăcăului. Balaurul se zbătea şi se zvârcolea, dar cu cât se frământa mai tare, cu atât mai mult paloşul îi spinteca trupul. Dar nici cele patru ajutoare nu
dormeau. Ursul se aruncă în spinarea balaurului; lupul îl apucase dintr-o parte, vulpea îl trăgea de coadă, iar iepurele îi îmbărbăta pe toţi. Şi aşa sfârşiră treaba cu

dihania.

Numai ce balaurul îşi dăduse duhul, fata regelui ajunse şi ea la peşteră. Venea sărmana singură şi plângea: servitorul care o adusese de frică o zbughise în tufişuri şi nicio forţă nu l-ar mai fi scos de acolo. Vânătorul iese în întâmpinarea fetei şi-i spune uite-aşa, aşa, balaurul e mort, iar ea e salvată. Atunci prinţesa se aruncă de gâtul salvatorului ei. Apoi îi dete inelul său şi se jură să nu se despartă de el niciodată. Vânătorul îşi puse inelul pe deget şi făgădui că a doua zi va veni la curtea regelui. Prinţesa îl chemă să meargă cu ea, dar vânătorul îi răspunse:

— Nu vezi, sunt plin de sânge tot! Cum pot să apar aşa în faţa regelui? Aş vrea să mă şi odihnesc. După o astfel de luptă mă dor toate oasele.

Bine. Vânătorul se culcă pe muntele balaurului să doarmă puţin şi porunci ursului să stea de pază. Dar şi ursul era istovit, ar fi vrut să aţipească un pic; să păzească lupul! Dar şi lupul voia să doarmă; să păzească vulpea! Şi vulpea ar fi tras un pui de somn, aşa că să păzească iepurele! Se ţinu iepurele cât se ţinu, dar îl răzbi somnul şi adormi.

Servitorul, care o adusese pe prinţesă, când văzu că toţi dorm, sări iute dintre tufişuri, îl omorî pe vânător şi o luă la goană după fata regelui. O ajunse lângă poarta oraşului.

Prinţesa nu ştia ce să creadă, încotro se grăbeşte, oare, servitorul? Iar el, gâfâind îi zise:

— Să spui regelui că eu te-am scăpat de balaur. De nu, te omor!

Prinţesa se sperie şi făgădui să spună tatălui său că servitorul i-a salvat viaţa. Cum zise, aşa şi făcu. Regele îi dădu crezare şi porunci să înceapă pregătirile de nuntă.

Dar adevăratul salvator zăcea mort lângă peştera din munte. Venise seara. Primul se trezi ursul. Când se uită, îşi văzu stăpânul zăcând însângerat.

— Lupule, lupule, ce s-a-ntâmplat aici cât timp eu am dormit?

Lupul sări în sus, frecându-se la ochi.

— Eu nu ştiu, zice, vulpea a făgăduit că stă de pază.

O treziră pe vulpe, numai că nici ea nu ştia, iepurele o asigurase că păzeşte el. îl treziră şi pe iepure, dar nici el nu putu spune nimic. Atunci ursul îşi dădu seama iepurele să alerge după rădăcina vieţii. Iepurele o zbughi ca vântul. în urma lui se ridicau nori de praf. Cât ai clipi se întoarse cu rădăcina vieţii. Ursul luă rădăcina şi începu să descânte cu ea deasupra mortului. Se cazni el multă vreme şi iată minune: stăpânul începu să se mişte. Atunci şi celelalte animale se apucară să-iajute ursului. Şi după un timp, vânătorul se sculă întreg şi nevătămat. Ce bucurie pe toţi! Toată noaptea n-au mai dormit, vorbind întruna cum şi-au scăpat stăpânul de la moarte şi ce bine le pare acum.

A treia zi vânătorul apucă drumul spre palatul regelui. Când ajunse în oraş, băgă de seamă că toate străzile erau împodobite, casele luminate şi poporul se veselea. Vânătorul nu-şi putea stăpâni mirarea: ce fel de sărbătoare o fi asta? începu să-ntrebe oamenii. Şi ce află sărmanul? Prinţesa, pasămite, se mărita cu salvatorul ei.

— Asta-i bună! se minună vânătorul. De unde-a mai ieşit şi salvatorul ăsta? Şi hotărî să meargă la palat. Pe urmă se gândi că-i mai bine să trimită iepurele să afle dacă nu cumva l-aştepta pe el. Iepurele se întoarse cu vestea că, adevărat, prinţesa se mărită, dar cu altul. Vânătorul se mânie pe prinţesă. Nu ştia ce să facă.

Dar ursul îl sfătuieşte:

— Până nu le afli toate, nu te supăra! Dă-mi inelul prinţesei, mă duc eu să aflu ce şi cum. Dacă te-a uitat, mă întorc tară inel, dacă te ţine minte, mă-ntorc cu el.

Se duse ursul la palat şi, în taină, o întrebă pe prinţesă ce şi cum. Ea îi povesti ursului totul, cum s-a întâmplat. îi înapoie inelul şi îi dădu poruncă să spună vânătorului să vină degrabă la palat până n-o vor cununa cu servitorul.

Vânătorul sosi la palat cu animale cu tot. Oaspeţii invitaţi la nuntă se luară de mirare: oare şi pe ăştia i-au invitat? între timp, prinţesa povestise totul tatălui său. Regele se mânie foarte, porunci să-l prindă pe înşelător, să-l lege de patru cai negri ca pana corbului ca să-l rupă în bucăţi. Iar pe vânător să-l cunune degrabă cu fiică-sa. Şi se pomi apoi un ospăţ cum nu s-a mai pomenit. După nuntă,
regele vesti tuturor hotărârea sa: el, fiind bătrân, lasă toată puterea ginerelui său. A trecut multă vreme şi, într-o zi, tânărului rege îi veni poftă să meargă la vânătoare. îşi chemă cele patru animale sălbatice şi porniră împreună la pădure. în mijlocul pădurii, regele dădu peste o căprioară albă. Se pregăti să ţintească dar, deodată, în pădure se făcu întuneric ca noaptea. Mult se mai miră regele, dar ce putea să facă. Porunci animalelor să aducă vreascuri şi să facă focul. Flăcările ţâşniră în sus şi regele băgă de seamă că sus, într-un copac se mişcă cineva. îşi înălţă capul şi văzu că pe o creangă a unui copac înalt stătea un om.

— Cine eşti tu? întrebă regele.
— Mi-e frig! Vai, cum am îngheţat! Ce bine-ar fi dacă m-ar încălzi cineva.
— Dă-te jos şi încălzeşte-te la foc!
— Mi-e teamă de animalele tale. Ia nuiaua asta şi loveşte-le cu ea: atunci nu se vor atinge de mine.

Regele, care nu bănuia nimic rău, luă nuiaua şi lovi cu ea animalele, dar, fără să vrea, se lovi şi el de vârful nuielei: cât ai clipi, toii căzură morţi.

Tânăra regină, văzând că nu-i mai vine soţul, se prăpădea de durere, dar degeaba! Putea să-l aştepte mult şi bine.

Fratele regelui, ginerele bătrânului vânător, cel ce trăia în palatul de aur, se duse într-o zi să se uite la cuţite. Când se apropie de copac văzu cuţitul fratelui acoperit de rugină. Ce să facă? îşi adună animalele sale şi porniră să-l caute. Căutară mult, toată pădurea o răscoliră. Deodată fratele regelui văzu o căprioară albă, dar nu putu s-o ucidă: cit ai clipi, în pădure se lăsă întunericul. N-avea ce face, trebuia să aţâţe focul. Apoi văzu că sus, printre crengile unui copac înalt stătea cineva şi ofta.

— Mi-e frig, vai, cum am îngheţat!
— Dă-te jos şi încălzeşte-te la foc!
— Mi-e frică de animalele tale. Uite nuiaua asta, loveşte-le cu ea: apoi mă dau jos să mă încălzesc.
— Nu, răspunde vânătorul, eu nu-mi bat animalele. Ele îmi sunt mai dragi decât tine acolo sus.

Când văzu cel din copac că vânătorul nu-l ascultă de bună voie, începu să-l ameninţe:

— Loveşte-le, îţi spun cu binele, altfel va fi rău de tine.

Auzind acestea, vânătorul porunci ursului:

— Ia adu-l încoace pe lăudărosul ăsta.

Ursul se caţără în copac şi-l aruncă jos pe omul acela. Lupul, vulpea şi iepurele atâta aşteptau: vânătorul nici n-apucă să clipească o dată, că ei îl şi ronţăiseră pe străin.

Numaidecât înviară şi regele, şi animalele sale care zăceau de partea cealaltă a potecii. Cei doi fraţi se îmbrăţişară, îşi povestiră tot ce li se întâmplase, îşi mângâiară animalele şi se îndreptară spre palatul regelui. A doua zi, durară fraţii un drum lung şi drept prin pădure, de la palatul tânărului rege până la palatul de aur al vânătorului. Pe acest drum în fiecare săptămâna, fraţii mergeau în ospeţie unul la altul.

Oglinda fermecată

poveste letonă

Trăia odată pe lume un flăcău, care a moştenit de la părinţi o avere mare. Dar

bogăţia nu i-a ajuns pentru multă vreme: curând a risipit totul şi i-a mai rămas doar paloşul lui taică-său, la brâu, puţină sare pe masă şi un motan isteţ sub masă. Ce poţi să mai faci în această situaţie? Luă sabia, sarea şi motanul şi porni să-şi caute o nouă fericire. Merse el, merse, dar încotro nici el nu ştia, nici motanul nu-i spunea. Aşa au nimerit într-o pădure. Acolo, în pădure, se stârnise o larmă nemaipomenită. Se duseră să vadă ce-i cu larma asta, şi – fir-ar să fie! – ce le văd ochii? Un leu se lupta cu un drac! Ce să facă? Flăcăul vru s-o şteargă, dar leul îi strigă:

— Stai! Tu ai paloş! Ajută-mi să-l înving pe dracul ăsta! Dacă mă ajuţi, n-o să fie pe degeaba, o să ai şi tu un folos.

Flăcăul îl ascultă şi, împreună, biruiră repede dracul. Leul, în culmea fericirii, îi zise flăcăului:

— Iată ce-ţi spun: pentru că m-ai ajutat, o să te răsplătesc şi eu cu un bine. Dincolo de pădurea asta se află un oraş. în el trăieşte un rege şi acel rege se, luptă cu un drac la fel ca ăsta, pe care-l dădurăm gata. Dar el, săracu' nu prea are noroc: oricâtă oaste ar aduna peste noapte, dracu îi vine de hac a doua zi.. Şi tare mă tem că, în curând, şi regele o să cadă în ghearele dracului. Trebuie să mergem şi împreună să-l izbăvim po rege. Dacă am reuşit să-l învingem pe acesta, de acela nu trebuie să ne mai temem, iar tu vei deveni cunoscut în toată lumea. Am auzit că regele are o oglindă fermecată, cu patru şuruburi mici. Când învârti vreunul din ele, îndată apar nişte spiriduşi care o să- ţi împlinească toate dorinţele. De îndată ce biruim leul, regele o să te întrebe ce răsplată vrei. Tu să-i răspunzi că doreşti oglinda cu patru şuruburi. Regele ţi-o va da, iar tu o să-ţi vezi de drum. Ei, ce zici, nu ţi-e frică de drac?

— Aş, da' de unde! Să mergem, fie ce-o fi! Curând ajunseră la rege, care fu nespus de bucuros de-un asemenea ajutor. Numai că nu prea credea el că un singur om o să poată să facă ceea ce o mie n-au fost în stare.

Dar flăcăul îi răspunse:

— De puterea mea să nu te îndoieşti! Doar ştiu ce mă aşteaptă.

— Bine, fiule, fie ca tine! De-l vei birui pe drac, să-mi ceri orice, pentru tine n-o să-mi pară rău de nimic. Flăcăul şi leul se apucară de treabă. Nu le fu prea uşor, că doar nu era glumă să vii de hac unui asemenea drac. E drept că ei îl biruiră mai degrabă prin şiretenie decât prin forţă. îndată ce dracul îşi făcu apariţia, leul se strecură dinapoia lui, îl apucă de ceafa şi-l răsturnă pe spate, iar flăcăul sări şi începu să-l lovească cu paloşul. Se părea că va termina repede, mai ales că dracul era strâns ţinut de leu. Dar nu era aşa de simplu: dracul vărsa flăcări pe gură, cât pe aci să-i pârlească. Totuşi îl biruiră. Flăcăul se duse la rege şi-i ceru drept răsplata oglinda fermecată cu patru şuruburi. Regele se posomori. N-ar ti vrut să-i dea tocmai oglinda, dar cuvântul dat e mai scump decât orice. Flăcăul porni mai departe în drumul său, cu oglinda în mină şi paloşul la brâu. Leul se ţinea de-o parte, iar motanul de cealaltă. Merg ei, merg şi, deodată, pe-un deal, între pâraie, zăresc un crâng.

— Staţi! exclamă flăcăul. Ce loc fermecător! Aici ne vom opri!

După lungile lor rătăciri toţi trei erau tare înfometaţi. Dar nu aveau nicio coajă de pâine. Ce-i de făcut?

— Vai, ce uituc! zise leul. Are lingura în mână şi-n-treabă de lingură! De ce ai oglinda, fermecată? Ca săte-ngrijeşti singur de merinde? învârte primul şurub! Flăcăul învârti şurubul: îndată apăru primul spiriduş, în chip de om, şi întrebă:

— Ce porunceşti?

— Mâncare pentru trei inşi! Da' să fie bună! Asta-i tot! Spiriduşul se făcu nevăzut şi, cit ai clipi din ochi, în faţa lor se iviră cele mai gustoase bucate. Mâncară pe săturate. A doua zi, flăcăul se plictisea, nu ştia ce să facă.

— Ah, uitucule! zise iarăşi leul. Pentru ce ai oglinda fermecată? îngrijeşte-te să

avem un adăpost. Unde o să locuim? învârte cel de al doilea şurub! Flăcăul învârti cel de-al doilea şurub, şi cel ele al doilea spiriduş, tot în chip de om, îşi făcu apariţia.

— Ce porunceşti?

— Să înalţi un palat pentru noi trei. Şi să fie cât mai frumos! Asta-i tot.

Spiriduşul se făcu nevăzut. Cât ai clipi, în văzduh apăru plutind un palat de diamant care se aşeză pe deal, între cele două pâraie. Flăcăul intră îndată în palat să se odihnească. Leul rămase la poartă, de strajă, iar motanul sări pe cuptor, să păzească odaia. Totul era minunat. Dimineaţa, flăcăul iar îşi bătea capul: ce să mai facă?

— Ce să faci? zice leul. Dar pentru ce ai oglinda fermecată? îngrijeşte-te ca în jurul palatului să fie o grădină frumoasă!

Flăcăul învârti cel de al treilea şurub şi cel de al treilea spiriduş, în chip de om, îşi făcu apariţia:

— Ce porunceşti?

— Vreau ca în jurul palatului să fie o grădină! Spiriduşul se făcu nevăzut.

Cât ai clipi din ochi, prin văzduh se iviră fel de fel de copaci. Fiecare copac se lăsa pe pământ, înfigându-şi rădăcinile. În urma copacilor, în grădină, apărură felurite păsări cântătoare şi-o mulţime de animale de pădure. Dintr-o dată totul înjur deveni nespus de vesel: păsările cântau, animalele se hârjoneau, copacii înfloreau – nu te mai saturai ascultând şi privind.

A doua zi, flăcăul se gândi din nou, ce-ar putea să mai facă?

— Ce să mai faci? îi zice leul. Ştiu eu ce trebuie să mai faci. Trebuie să te însori. Ce viaţă e aceea fără nevastă! Pentru ce ai oglinda fermecată?! Porunceşte să-ţi aducă o nevastă. Acolo, unde râul se varsă în mare, trăieşte un rege care are o fată aşa de frumoasă că la soare te poţi uita, dar la dânsa ba. Iată o nevastă care ţi s-ar potrivi. Porunceşte să ţi-o aducă!

Flăcăul învârti cel de al patrulea şurub şi numaidecât apăru cel de al patrulea spiriduş, tot în chip de om:

— Ce porunceşti?

— Acolo, unde râul se varsă în mare, trăieşte un rege, care are o fată frumoasă cum nu s-a mai văzut pe lume. Ad-o aici, vreau să mă însor cu ea!

Spiriduşul se făcu nevăzut.

Flăcăul n-apucă să clipească o dată, că prinţesa era lângă el. Se însura cu ea.

Dar bătrânului rege îi era tare dor de fiica lui. Echipă corăbiile şi le trimise pe toate mările, trimise curieri, pe uscat, s-o caute pe prinţesă. Dar nici corăbiile, nici curierii n-o găsiră. Ce să facă oare?

Hotărî să ceară sfatul vrăjitoarei. Vrăjitoarea vrăji şi îi spuse că prinţesa trăieşte cu bărbatul ei în palatul de diamant, pe vârful dealului. Apoi adăugă:

— Dă-mi o corabie şi oameni, şi mă voi duce pe râu, în sus, să încerc s-o ademenesc pe fiica-ta să se întoarcă. Dar regele îi răspunse:

— Ce-o să faci tu singură, babo? Mai bine să trimit soldaţii să distrugă palatul!

Vrăjitoarea îl lămureşte:

— în palatul de diamant trăieşte un leu care păzeşte poarta. El singur îţi va birui întreaga oaste. Mai bine nu te încăpăţâna şi lasă-mă s-o iau prin viclenie, va fi mai sigur.

— Bine! Fie ca tine, răspunse regele, şi-i dădu corabia şi oamenii.

Vrăjitoarea pomi pe râu în sus, până în apropierea palatului. Porunci corăbierilor să ancoreze, se îmbrăcă în haine de cerşetoare şi pomi spre palatul de diamant pe jos. în timp ce vrăjitoarea mergea pe malul râului spre palat, prinţesa căzu deodată bolnavă. Iar flăcăul, leul şi motanul nu erau în acea zi acasă, plecaseră la vânătoare. Astfel, vrăjitoarea se strecură cu uşurinţă în palat, la bolnavă. Bolnava geme, plânge, iar

vrăjitoarea o mângâie cu blândeţe ţi o întreabă unde o doare.

— Mă apasă ceva, răspunse prinţesa, nu mai am puteri!

— Ei, asta nu-i mare nenorocire! Câţi bolnavi n-am pus eu pe picioare! Uite, eu o să te mângâi şi o să te faci sănătoasă.

într-adevăr: vrăjitoarea o mângâie şi prinţesa se înzdrăveni. Apoi îi zise vrăjitoarei:

— Cu siguranţă că chiar Dumnezeu te-a trimis. Rămâi să înnoptezi la mine, nu pleca acum, când se lasă noaptea. Se va întoarce şi bărbatul meu şi pentru fapta ta cea bună te va umple de galbeni.

Vrăjitoarea asta aştepta, s-o lase în palat peste noapte. De aceea i-a trimis prinţesei boala şi apoi a vindecat-o, ca s-o lase să rămână la palat. Iată că se întoarse şi bărbatul, iar nevastă-sa îl întâmpină zicându-i:

— Vai, bărbăţele, cât timp ai fost plecat, era să mor. Norocul meu că pe lângă palat a trecut o cerşetoare, parcă mi-a luat boala cu mâna. Să rămână la noi!

— Bine, să rămână. Eu sunt totdeauna bucuros de oameni buni.

Aşa a rămas vrăjitoarea în palatul de diamant. A doua zi, bărbatul plecă iarăşi la vânătoare. Vrăjitoarea toată ziua colindă prin palat, minunându-se şi iscodind întruna. în sfârşit, întrebă, aşa, ca din întâmplare:

— Dar cum a putut el să construiască asemenea palat? Eu am văzut fel de fel de palate, dar ăsta

— să nu mă mişc de aici – nu e făcut de mână de om! Nu ţi-a povestit nimic? Tu doar eşti nevasta lui!

— Nu, nu mi-a spus nimic! O să-l întreb deseară, ce-i rău în asta?

Seara, când bărbatul se întoarse, nevasta îl întâmpină zicându-i:

— Vezi, bărbăţele, cum eşti? De când trăim noi împreună şi tu nu mi-ai spus măcar cine ţi-a construit palatul. Bătrâna cerşetoare zice că o fi căzut din cer. Oare se poate aşa ceva?

— Am o oglindă fermecată, cu patru şuruburi. învârti şuruburile şi numaidecât apar nişte spiriduşi şi-ţi îndeplinesc orice doreşti. Ei mi-au adus palatul.

— Tiii, ce minune! se miră nevasta şi nu-l mai întrebă nimic. Dar vrăjitoarea aflase tot ce-i trebuia. în ziua următoare bărbatul plecă din nou la vânătoare. îndată ce ieşi din palat vrăjitoarea alergă la oglinda fermecată, învârti primul şurub, al doilea, al treilea – toţi spiriduşii îşi făcură apariţia:

— Ce porunceşti?

— Duceţi acest palat acolo unde râul se varsă în mare şi aşezaţi-l peste drum de palatul regelui,

într-o clipă, palatul de diamant se înălţă în văzduh şi împreună cu prinţesa şi vrăjitoarea se peste drum de palatul regal.

Bărbatul, care vâna prin pădure, înălţă capul şi văzu că palatul său pluteşte în văzduh. Se sperie şi se întrista, dar leul zise:

— Acestea sunt năzbâtiile bătrânei cerşetoare! De ce-i fi lăsat-o să rămână la palat? Ei, ce-a fost a fost. Trebuie să ne gândim ce vom face de acum încolo. Schimbă-ţi veşmintele, să nu te recunoască nimeni şi ia-o pe râu în jos până ajungi la socru-tău: cu siguranţă, palatul tău se află acolo. Eu rămân aici, să păzesc grădina. Aştept până te vei întoarce cu palatul şi nevasta.

Bărbatul prinţesei îşi schimbă înfăţişarea, să nu-l recunoască nimeni, luă motanul cu el şi pomi pe râu în jos.

Merse puţin pe mal şi, când se sfârşi pădurea, zări o corabie cu oameni. Oamenii îl întrebară:

— N-ai văzut cumva o bătrână cerşetoare? A făgăduit că se întoarce şi, uite, n-o mai putem aştepta.

— Dar cine sunteţi voi şi de ce întrebaţi de ea?

— Suntem oamenii regelui care trăieşte pe ţărmul mării.

— Minunat! Tocmai la acest rege aveam eu treabă. Sunt cel mai vestit bucătar din lume. Am auzit că în ţara voastră nimeni nu ştie să gătească gustos. Am hotărât să mă angajez bucătar la rege, iar voi o să mă duceţi la el. Cerşătoarea pe care o aşteptaţi a ajuns de mult acasă.

— Aşa o fi, dar dacă eşti un bucătar atât de vestit, pregăteşte-ne prânzul, altfel nu te credem. Bine. Bărbatul prinţesei le pregăti prânzul. El aflase că în ţara socrului său nu auziseră de sare, aşa că adăugă puţină sare la mâncare. Sarea o avea în buzunar încă de când plecase din casa părintească. Corăbierii gustară mâncarea şi le plăcu nespus de mult. Dar bărbatul prinţesei îi grăbi:

— întoarceţi corabia spre casă, o să mâncaţi pe dram, nu pierdeţi timpul de pomană. Doar v-am spus că sunt bucătar vestit! Acum mă credeţi?

— Te credem, te credem! strigară ei, întorcând corabia şi pornind spre casă.

Noul bucătar sosi la rege şi văzu palatul de diamant în faţa palatului regal, iar nevasta lui sta în pridvor şi plângea amarnic. Bărbatul se temu că nevastă-sa îl va recunoaşte şi-l va striga (dacă oamenii ar fi băgat asta de seamă, totul era pierdut). Se gândi ce să facă. Se aşeză pe malul râului şi porunci motanului să-i spună nevestei tot ce avea el de gând să facă şi s-o întrebe unde-i oglinda fermecată. Motanul alergă să îndeplinească porunca şi, curând, se întoarse cu vestea: vrăjitoarea ţine oglinda la ea acasă şi o păzeşte cu străşnicie. Regele e supărat pe el şi nici să nu se gândească a- i vorbi deschis, cu nevasta poate să se întâlnească în palatul de diamant, când toţi se vor culca. în timp ce bărbatul prinţesei stătea pe malul râului, corăbierii povestiră regelui despre vestitul bucătar pe care-l aduseseră cu ei. Regele îl chemă la palat şi-i porunci să gătească ceva. Bucătarul găti o mâncare cum ştia el – cu sare şi cu sos – şi-i dădu regelui să guste. Regele gustă: ei, da! aşa bucătar mai zic şi eu! E păcat să scapi asemenea ocazie. Dar regele nu se bucură multă vreme: chiar în a doua săptămână oamenii observară că noul bucătar merge noapte de noapte în palatul de diamant, la prinţesă, iar motanul păzeşte la poartă. Când află despre asta, regele vru ca bucătarul să fie omorât pe loc. Dar curtenii intervenirã:

— Oare îl laşi să scape cu o moarte uşoară? Porunceşte mai bine să fie aruncat, împreună cu motanul, în groapa şoarecilor şi şobolanilor, să se chinuie îndelung. (Regele făcu întocmai. în ţara aceea nimeni nu auzise de pisici şi, pentru şoareci şi şobolani făceau gropi speciale. (Acolo aruncau tot felul de resturi, ca şoarecii şi şobolanii să nu iasă din găurile lor şi să facă rău oamenilor.

îndată ce bărbatul prinţesei şi motanul fură aruncaţi în groapă, o mulţime de şobolani şi şoareci se strânseră să-i sfâşie pe loc, dar motanul se linse pe mustăţi:

— Ei, acum la treabă!

Şi se năpusti ca o vijelie asupra şoarecilor şi şobolanilor. Ucidea la ei cu miile. Când văzură asta, şoarecii şi şobolanii îşi ziseră că e de rău şi alergară la regele lor şobolănesc să se plângă că a intrat dracul în groapă şi îi ucide supuşii. Regele şobolanilor ieşi din palatul lui şi-l întrebă pe bărbatul prinţesei:

— Ce fel de drac ai adus aici, multă vreme o să-mi mai omoare supuşii?

— Asta-i cel mai al dracului drac, şi-i va ucide pc supuşii tăi, iar pe tine o să te strângă de gât. Aveţi o singură scăpare: şoarecii şi şobolanii tăi să aducă din casa vrăjitoarei oglinda fermecată. Atunci dracul n-o să se mai atingă de voi!

Regele şobolanilor se bucură – asta-i posibil. în noaptea următoare, mulţime de şobolani şi şoareci se strecurară în casa vrăjitoarei şi se răfuiră cu ea: în timp ce dormea, şobolanii şi şoarecii o sfâşiarăîn bucăţi, aduseră oglinda fermecată şi o dădură bărbatului prinţesei. Acesta se bucură nespus, învârti şuruburile şi porunci spiriduşilor să-l scoată din groapă şi să-l dacă în palatul de diamant la nevastă. Apoi mai învârti o dată şuruburile şi le porunci să ducă palatul de diamant pe locul vechi,

unde leul păzea grădina. într-o clipă totul era făcut. De atunci, bărbatul cu nevasta lui, prinţesa, cu leul şi motanul au trăit fericiţi.

Darurile naşilor

poveste letonă

Era odată pe lume un rege foarte sărac. Tot ce meii avea erau unsprezece ostaşi, în rest, numai datorii. Mai avea şi un fecior. Regele n-o ducea prea bine. Abia izbutea, cu chiu cu vai, s-o scoată la capăt. Ştia bine că n-o să mai fie niciodată bogat şi moartea nu era prea departe. Mai toată vremea umbla îngândurat şi trist, până ce, într-o zi, s-a îmbolnăvit grav. Când şi-a dat seama că i-a sunat ceasul, a poruncit să fie chemat fiul său. Băiatul, plin de jale, veni la căpătâiul tatălui. Tatăl îi zise:

— Nu fi amărât. Când voi muri, să mă îngropi cu toată cinstea, iar pe urmă să dai poruncă ostaşilor să sape la colţul castelului. O să dea peste o hrubă. în hrubă se află un cufăr, iar în cufăr – trei daruri de la naşul tău. Ia-le de acolo. în cufăr vei mai găsi şi un hrisov în care spune ce să faci cu darurile şi la ce sunt bune. Spunând aceste vorbe, regele îşi dădu sufletul. Prinţul îl îngropa pe tatăl său cu toată cinstea. Pe urmă căzu pe gânduri: oare, cum o să trăiască el pe lumea asta? Se gândi ce se gândi, dar degeaba, nu găsi niciun răspuns. Deodată îşi aduse aminte de ce-i spusese tatăl său înainte de moarte. Chemă îndată pe cei unsprezece ostaşi ai săi şi vru să meargă cu ei să sape la colţul castelului. Dar era aşa de sărac, că n-avea nici măcar lopeţi pentru toţi ostaşii. Răscoli toate vechiturile de prin toate ungherele castelului şi cu greu găsi unsprezece lopeţi. Atunci porunci ostaşilor să sape.

Soldaţii săpară în prima zi, săpară până nu mai putură, dar nu găsiră nimic. Prinţul se întrista.
„Cu siguranţă, acolo nu se află nimic!” se gândi el. Dar nu mai avea ce face. A doua zi, porunci să se sape mai departe. Săpară ostaşii, săpară, se trudiră sărmanii până se lăsă întunericul, dar tot nu găsiră nimic. Prinţul cel sărac era amărât peste măsură. Dar hotărî aşa: „Mai săpăm o zi, iar pe urmă vom vedea”. A treia zi, ostaşii săpară cât îi ţinură puterile şi, spre seară, dădură peste hrubă. Prinţul cel sărac se coborî degrabă în hrubă şi găsi acolo cufărul de care-i vorbise taică-său. Era un cufăr mare şi greu, că prinţul abia putu să-i ridice capacul. îl ridică şi, de mirare, nu ştia ce să mai facă: cufărul era aproape gol! Iar el nădăjduia să găsească în el bijuterii şi bani! în cufăr se aflau doar trei vechituri: un chimir ponosit, un corn de vânătoare şi o pungă goală. Prinţul şi-aduse aminte că taică- său îi vorbise de trei daruri de la naşii săi. Când le văzu, se înfurie cumplit: ce să facă, oare, cu ele, nu e plin castelul de atâtea alte vechituri?!

Dar pe urmă prinţul şi-aminti că tatăl său, înainte de moarte, i-a vorbit şi de un hrisov, în care trebuie să scrie ce trebuie făcut cu darurile. Se apucă să caute prin cufăr şi, într-adevăr, dădu peste un hrisov străvechi. începu de îndată să descifreze hrisovul ca să afle ce-ar putea face cu asemenea daruri. în hrisov scria că chimirul e fermecat. Dacă te încingi cu el şi spui unde vrei să mergi, într-o clipă te şi trezeşti în acel loc. Vechiul corn de vânătoare era şi el un lucru folositor: când suni din el, într-o clipă, se adună o oaste uriaşă. Punga cea veche era şi ea bună la ceva. Deşi e goală, cine o va purta va avea mereu bani. Trebuie doar să dai cu ea de pământ şi apoi s-o ridici, că îndată se şi umple cu galbeni.

Când prinţul cel sărac citi acestea se bucură aşa de mult, de parcă găsise cea mai mare comoară din lume. Luă din cufăr chimirul, cornul de vânătoare şi punga, iar odată cu ele şi hrisovul, şi le duse în castel. Porunci apoi ostaşilor să astupe groapa ce-o săpaseră: de-acum, n-au ce mai căuta în ea.

Ajuns în camera sa, prinţul aruncă punga de pământ, iar punga, într-o clipă, se

umplu cu galbeni strălucitori. Şi atunci se puse pe treabă: goli punga, apoi o aruncă iar de pământ. Şi aşa mereu. Avea acum atâţia galbeni, cât dracu cenuşe.

Prinţul se duse pe la toţi cei cărora le era dator şi le plăti toate datoriile, până la ultima centimă, în aur, iar oamenii se mirau: oare de unde are prinţul cel sărac atâţia bani? După ce termină cu datoriile, prinţul îşi cumpără straie scumpe şi tot felul de lucruri preţioase. Pe cei unsprezece ostaşi îi îmbracă în uniforme noi şi puse de se repară şi se împodobi castelul, care, acum, strălucea de frumuseţe. Când avu de toate din plin, prinţul îşi aduse aminte că regele vecin are o fată nespus de frumoasă. Iar lui îi venise vremea să se însoare. Şi, cum devenise bogat ca şi alţi regi, hotărî să meargă în petit la prinţesa cea frumoasă. Se încinse cu chimirul cel ponosit şi dori să ajungă la palatul regelui vecin, lingă prinţesa cea frumoasă. Şi, în aceeaşi clipă, se şi află în faţa ei.

Prinţesa se miră nespus şi-l întrebă:

— De unde-ai apărut aici, de parcă ai căzut din cer?

El îi răspunse:

— Am un chimir care mă duce într-o clipă oriunde doresc. îndată ce m-am încins cu el şi mă gândesc la locul unde vreau să ajung, într-o clipă mă şi trezesc acolo.

— Arată-mi şi mie acest chimir! zise prinţesa. în viaţa mea n-am mai văzut un asemenea chimir neobişnuit. Prinţul, de bună credinţă, îşi desfăcu chimirul şi i-l dădu să-l privească. Ea îl privi minunându-se, apoi zise:

— Lasă-mă să-i arăt şi tatălui meu chimirul, să-l vadă şi el.

— Bine, arată-i-l, se învoi prinţul.

Prinţesa alergă în grabă la taică-său şi-i povesti ce fel de chimir e ăsta.

Regele luă chimirul fermecat şi-l ascunse într-un cufăr, iar fiică-şi îi dădu unul clin chimirele sale care era la fel cu cel fermecat. Prinţesa se întoarse şi-i înapoie prinţului chimirul ce i-l dăduse regele, spunându-i:

— Regelui i-a plăcut foarte mult chimirul tău fermecat! Apoi, prinţesa se apucă să-l descoasă cum a făcut el, un prinţ sărac, de s-a îmbogăţit aşa, deodată? Ia te uită ce straie şi ce încălţări scumpe are! Prinţul nu se putu abţine, se gândi să se fălească în faţa frumoasei prinţese. Şi se apucă să-i povestească.

— Acum sunt atât de bogat, că într-un veac n-am să-mi pot cheltui toţi banii. în această pungă veche şi goală sunt atâţia bani citi nimeni n-a visat vreodată. Trebuie doar s-o arunci de pământ şi într-o clipă se umple cu galbeni. Şi prinţesa cea frumoasă dori să vadă punga cea veche. Prinţul, de

bună credinţă, i-o dădu. Ea o privi din toate părţile minunându-se, apoi zise:

— Permite-mi s-o arăt şi tatălui meu. Nici el n-a văzut în viaţa lui asemenea minunăţie.

— Bine, arată-i-o! se învoi prinţul.

Prinţesa alergă la taică-său şi-i povesti de noua minune, dacă arunci această pungă de pământ se umple numaidecât cu galbeni. Regele ascunse repede punga în cufărul în care se afla şi chimirul prinţului. Apoi îi dădu prinţesei o pungă aidoma cu cea fermecată, ca s-o dea prinţului în locul celei adevărate.

Prinţesa luă punga şi alergă înapoi. Mergea şi nu mai putea de bucurie că izbutise să-l păcălească pe acest prostănac. Se apropie de el, blândă şi prietenoasă, spunându-i că bătrânul ei tată tare s-a mai minunat deoarece de când este el pe lume n-a mai văzut o pungă fermecată. Purtarea aceasta îl făcu să-şi piardă capul şi uită să-i mai povestească prinţesei despre cornul de vânătoare fermecat pe care-l avea în buzunar. îşi luă dar rămas-bun de la prinţesă şi vru să plece acasă. Se încinse cu chimirul şi dori să se trezească la castelul său. Ei, dar ce-i asta?! Nici măcar nu se mişcă din loc.
Mai dori încă o dată să ajungă acasă. Dar din nou rămase unde era. Nu pricepea ce se întâmplă. Atunci, luă punga cea goală şi o aruncă de pământ. Se aplecă s-o ridice

şi ce să vezi? Punga era goală ca şi mai-nainte.

Prinţul îşi dădu seama că fusese înşelat. Fără a sta mult pe gânduri, scoase din buzunar cornul de vânătoare şi sună din el. De la primele sunete, porniră să se-adune ostaşi câta frunză, cită iarbă, din toate părţile, de nici nu-i puteai cuprinde cu privirea. Totul în jur strălucea luminat de luciul armelor lor. Ostaşii întrebară care-i porunca regelui?

Când văzură ce se pregăteşte, prinţesa cea frumoasă şi tatăl ei tare se mai înspăimântară. Regele vru să înapoieze numaidecât prinţului lucrurile furate, dar prinţesa nu se învoi.

— Pe prostul ăsta o să-l duc şi acum de nas! Regele îşi ascultă fiica cea deşteaptă şi vicleană şi nu înapoie lucrurile furate. Prinţesa cea frumoasă ieşi în întâmpinarea prinţului şi armatei sale, zâmbi prietenoasă, de parcă nimic nu se întâmplase şi întrebă:

— De ce ţi-ai adunat această oaste? Sau nu înţelegi de glumă? Am vrut doar să-ţi trag o păcăleală! Trimite-ţi oastea de aici şi-ţi vei primi chimirul şi punga. Am vrut doar să văd ce vei face când îţi vei da seama că ai fost înşelat.

Prinţul o crezu şi îşi slobozi oastea.

— De tinde ai această oaste numeroasă, îl întrebă prinţesa uimită.

Prinţul uită că fusese înşelat, şi-i spuse:

— Am un corn de vânătoare. Trebuie doar să suni din el şi, într-o clipă, din toate părţile se adună atâţia ostaşi, câţi ai nevoie.

— Arată-mi şi mie acest corn neobişnuit! îl rugă prinţesa.

Prinţul nu prea vrea să i-l arate, dar prinţesa se ţinea scai:

— Da' n-o să i-l duc lui tata, o să-l văd doar eu.

— Dacă-i aşa, bine! Şi prinţul îi arătă cornul.

— Dă-mi-l puţin, îl rugă prinţesa, vreau să-l privesc mai bine!

Prinţul, de bună credinţă, îi dădu cornul. Prinţesa apucă cornul şi sună din el. Numaidecât se înfăţişă o oaste numeroasă. Ostaşii o întreabă pe prinţesă care-i porunca. Prinţul cel sărac pricepu că iarăşi a fost înşelat şi că de data aceasta lucrurile nu se vor termina cu bine. Dar nu mai era nimic de făcut. Nici măcar nu putea fugi. Prinţesa porunci ostaşilor să-l înhaţe pe prinţ şi să-l ducă într-o pădure de nepătruns. Soldaţii îl târâră în pădure, iar prinţesa cea vicleană pomi mulţumită spre palat, să-i ducă regelui cornul fermecat. Când află toate acestea, regele fu foarte bucuros şi sărută fruntea înţeleptei lui fiice.

De-acum încolo ei trăiră ca-n poveşti. Bani aveau, de nici nu le mai ştiau numărul. N-aveau decât să arunce punga de pământ şi galbenii se adunau cu grămada. Iar armata lor era aşa de mare, că nici în vis aşa ceva regii nu văzuseră. Numai ce sunau din com, îndată năvăleau atâţia ostaşi că puteau birui pe toţi regii la un loc. Iar chimirul, într-o clipă, îi ducea unde voiau. O viaţă mai bună nici nu-şi doreau!

Prinţul cel sărac fu aruncat în pădurea de nepătruns singur-singurel, şi nici drumul spre casă nu-l ştia. De trei zile rătăcea prin pădure. în cea de-a treia zi dădu peste un măr, cu nişte mere aşa de frumoase cum nu mai văzuse vreodată! Prinţul luă un măr şi-l încercă. Era grozav de gustos! începu să mănânce mere, căci de trei zile nu pusese nimic în gură. După ce se satură, i se făcu sete, apoi somn. Se duse să-şi potolească setea la pârâul ce susura în apropiere. Dar în timp ce mergea, îl cuprinse un somn de mai să-l doboare din picioare. încercă să se târască până la pârâu, pentru că i se făcuse tare sete. Dar, chiar la marginea apei, adormi fără să mai bea.

Când prinţul se trezi, mare-i fu mirarea observând că în timpul somnului îi crescuse un nas cit toate zilele de mare. îl trecură toţi fiorii de spaimă. Şi încă îi era sete. Bine că era aproape de pârâu şi putea lua apa cu mâna, altfel ar fi murit de sete: cu ditamai năsoiul nici nu se putea mişca din loc! Prinţul luă apă cu mâna şi

bău. Şi cu cât lua mai mult, cu atât nasul devenea mai mic. Bău întruna, până seara târziu şi, în sfârşit, nasul se făcu mic, ca la toţi oamenii.

Atunci se gândi prinţul cum s-o pedepsească pe prinţesă pentru înşelătorie. îşi umplu buzunarele cu mere şi ieşi din pădure. Apoi se duse pe la casele oamenilor să vândă merele. Şi le vându foarte scump, pentru că aşa mere gustoase nimeni nu mai văzuse. Cu banii câştigaţi îşi cumpără straie noi şi un coş. îşi îmbrăcă straiele cele frumoase, luă coşul şi porni spre mărul cu mere fermecate.

Umplu coşul cu mere şi se duse la palatul prinţesei celei frumoase. în straiele cele noi, prinţul nu putea fi recunoscut, aşa că mergea tară teamă. Când trecea pe lângă palat, văzu la intrare alaiul curtenilor. Prinţul se apropie de câţiva slujitori şi îi îmbie să cumpere mere. Slujitorii cumpărară mere, lăudându-le.

Câteva slujitoare povestiră prinţesei că cineva vinde nişte mere neobişnuit de frumoase. Numaidecât prinţesa trimise după mere, deşi costau foarte scump. Cum îi plăceau lucrurile bune, mâncă dintr-o dată foarte multe mere. Iar omul care vindea merele îşi văzu de drum. Ci, şi să vezi ce larmă se iscă la palat după aceste mere! Tuturor celor ce le mâncaseră, le crescură nişte nasuri uriaşe, cât toate zilele de mari. Din cauza lor, la palat era o aşa de mare înghesuială, că nici nu te puteai mişca. Dar cel mai mare era nasul prinţesei celei frumoase: ca mânease cele mai multe mere. Era mare jale la palat, dar n-aveau ce face, toţi aşteptau să vadă ce se va mai întâmpla.

între timp, prinţul cel sărac se îmbrăcă în straie de vraci, se duse la pârâul din care băuse apă, până-i reveni nasul a loc şi umplu multe sticle cu apă. Dar într-o sticlă luă apă obişnuită, dintr-o fântână, şi porni spre palat. Când ajunse la palat făcu înştiinţare că el e un vraci vestit, care vindecă orice boală. Curtenii se bucurară nespus: poate, acest vraci îi va scăpa de nasurile lor îngrozitoare.

Prinţul cel sărac se învoi, pentru bani grei, să le facă nasurile ca mai înainte. Dădu fiecăruia câte o sticluţă cu apă din pârâu şi le porunci să bea câte o picătură. Prinţesei îi dădu sticla cu apă obişnuită. Tuturor li se micşorară nasurile, dar nasul prinţesei rămase cum a fost! Prinţesa nu-şi mai găsea locul de necaz. Făgădui vraciului orice, numai să facă ceva ca să aibă iarăşi nasul de mai- nainte.

— Nu-i aşa de simplu, zise vraciul. Se vede că te-ai făcut vinovată de ceva, dacă nasul nu ţi se micşorează. Spune-mi ce rău ai făcut; poate oi izbuti să te ajut.

Şi prinţesa îi povesti:

— Am furat de la un prinţ sărac un chimir fermecat, o pungă fermecată şi un corn fermecat, şi am poruncit soldaţilor să-l arunce într-o pădure adâncă. Ştiu, am făcut un mare rău, dar cum aş putea să-mi îndrept vina? Ce-o să porunceşti, aceea voi face!

— Dă-mi, zise vraciul, chimirul, punga şi cornul, o să le dau eu prinţului. Când le va primi, cu siguranţă nasul tău se va micşora.

Prinţesa îi spuse unde se află chimirul, punga şi cornul.

— Ia-le singur de-acolo, din cauza nasului, eu nici nu mă pot mişca.

Când prinţul luă înapoi chimirul, punga şi cornul, îi dădu prinţesei să bea apă din pârâu. Şi cum bău din apă, nasul începu să se facă din ce în ce mai mic. Când nasul era încă de un arşin şi jumătate, prinţul nu-i mai dădu apă şi prinţesa cea frumoasă rămase slută, cu nasul de un arşin şi jumătate. Şi a rămas aşa, monstru, până la sfârşitul zilelor.

Iar prinţul cel sărac a devenit iar bogat şi fericit. Şi-a găsit o fată săracă, dar frumoasă şi cinstită, şi s-a-nsurat cu ea. Au trăit fericiţi şi, poate, mai trăiesc şi azi.

Fructul cel mai valoros

poveste bulgară

A fost odată un tată care avea trei feciori. într-o zi îi chemă la dânsul şi le spuse:

— Am să vă dau la fiecare câte o pungă cu galbeni. Mergeţi în lume şi căutaţi fructul cel mai valoros. Celui care dintre voi mi-l va aduce, am să-i dăruiesc jumătate din averea mea.

Feciorii luară pungile cu galbeni şi porniră fiecare în trei părţi ale lumii în căutarea fructului cel mai de preţ.

După trei ani se-ntoarseră cu toţii la tatăl lor.

— Ei, zise acesta, întorcându-se către feciorul cel mare, ce mi-ai adus?

Băiatul îi răspunse:

— Fructul cel mai valoros, tată, este acela care e cel mai dulce. Eu ţi-am cumpărat un ciorchine de strugure. Dintre toate fructele pământului nostru, acesta e cel mai dulce.

— Bine ai făcut, spuse tatăl, mi-ai adus un fruct tare bun. Dar tu ce mi-ai adus? Şi se întoarse către feciorul cel mijlociu.

— Tată, eu m-am gândit că fructul cel mai valoros este acela care se găseşte cel mai rar. De aceea m-am dus în ţările sudice şi ţi-am cumpărat fructe rare, ce nu cresc pe la noi. Uite: nuci de cocos, portocale, curmale, banane; din fiecare câte puţin, ca să ai de unde să-ţi alegi: poftim, ia ce-ţi place!

— Bine ai făcut, fiul meu, mi-ai adus fructe minunate. Am să aleg una din ele.

Apoi se întoarse către feciorul său cel mai mic:

— Dar tu, fiule, ce mi-ai adus? De ce te-ai întors cu mâinile goale?

— Este adevărat, tată, că m-am întors cu mâinile goale, însă banii pe care mi i-ai dat nu i-am risipit pe fructe scumpe, ci m-am înscris la o şcoală. Trei ani de zile am tot învăţat. Fructele pe care le-am cules nu se văd, pentru că ele se află în inima şi în mintea mea. Socot, tată, că acestea sunt fructe valoroase...

Bufniţa şi corbul

poveste bulgară

Cândva, în vreme îndepărtată, bufniţa se îndeletnicea cu vopsitul penelor. Toate păsările veneau la ea să şi le vopsească, fiecare după cum i se năzărea. Toate, în afară de corb, care avea penele de un alb nepângărit.

Dar, într-o bună zi, plictisit şi obosit de albul propriilor lui aripi, se duse la bufniţă, rugând-o să-i vopsească şi lui penele în ce culoare va crede ea de cuviinţă. Bufniţa, jignită într-un fel că el fusese singura pasăre care nu venise la ea până atunci ca să-i vopsească penele, se gândi la o mică răzbunare.

— Ce culoare crezi că ţi-ar veni mai bine? îl întrebă şireata bufniţă pe clientul ei, corbul.

— Mă las în seama gustului tău, preaiscusită bufniţă. Ţi-au lăudat măiestria toate păsările în cor, îi răspunse, încrezător în talentul ei, corbul.

Dar bufniţa, dă-i, dă-i, cu pămătuful ei de pene în vopseaua neagră. Şi, făcându-i penele catran de negre, îi spuse:

— Culoarea ta va fi unică în lume. Nicio pasăre nu va mai avea asemenea culoare. După ce-ţi vopsesc şi ultima pană, o să arunc vopseaua ca să rămâi singurul colorat astfel, îl linguşi bufniţa.

— Mă simt măgulit, îi răspunse corbul.

Şireata bufniţă era încântată de isprava ei. Corbul, în schimb, când se privi, rămase uluit.

— De ce ai ales culoarea asta mohorâtă?

— N-ai spus tu că eşti plictisit de atâta alb?

— M-am gândit că negrul acesta nu-l are nicio pasăre şi că vei fi mândru de

asemenea culoare, care impune respect şi teamă, răspunse iute bufniţa.
— Respect... repetă trist corbul, înţelegând într-un fel, mica răzbunare a bufniţei.
Dar nici bufniţa n-a rămas veselă după asemenea ispravă, căci de-atunci e îmbufnată şi zboară numai noaptea, când n-o vede nimeni şi, mai ales, când corbii dorm.

Nora răsfăţată

poveste bulgară

A fost o dată un bărbat şi o femeie care aveau o singură fată. Era foarte frumoasă şi părinţii ei o răsfăţau şi nu-i dădeau voie să pună mâna pe nimic. Au venit cuscrii s-o ceară de noră, dar mama le spunea tuturor:
— Fiica noastră e tare răsfăţată şi nu ştie să facă de nici unele. Când i se face frig, ea începe să strige:” Apropiaţi-mă!” şi noi atunci facem numaidecât focul în sobă şi o apropiem de el ca să se încălzească. Dar îndată ce se încălzeşte prea tare strigă” Depărtaţi-mă!” şi noi o luăm de lângă foc.
Cum auziră una ca asta, cuscrii îşi luară picioarele la spinare. Odată a mai venit un bătrân şi a întrebat:
— Am auzit că aveţi o fată frumoasă. Am venit sa o cer de noră.
Mama fetei îi spuse şi lui aceiaşi poveste:
— Bogdanka noastră est foarte răsfăţată. Nu se pricepe la niciun fel de treabă.
Bătrânul spuse:
— Aşa cum aţi învăţat-o, aşa ne vom purta şi noi cu ea.
Au dat-o şi au şi făcut nunta.
Bătrânul avea trei fii şi două nurori.
A doua zi după nuntă toată lumea se apucă de lucru, numai Bogdanka stătea împodobită şi nu punea mâna pe nimic.
A venit şi ora prânzului. S-au adunat cu toţii şi s-au aşezat în jurul mesei.
S-a aşezat şi Bogdanka. Celelalte nurori aduseseră mâncarea şi puse în faţa socrului o pită mare. El o luă, o rupse în bucăţi şi o împărţi.
— Dar pentru nora cea mai tânără? întrebă soacra.
— Ea nu-i flămândă, răspunse bătrânul. Când un om nu munceşte nu-i e foame.
După masă se apucară cu toţii din nou de lucru. Bogdanka şedea şi nu punea mâna pe nimic. Se adunară din nou la cină. Socrul a luat pita, a rupt-o în bucăţi şi a împărţit-o.
— Dar pentru Bogdanka? făcu din nou soacra.
— Ea nu-i flămândă, răspunse bătrânul. Când un om nu munceşte, nu are poftă de mâncare.
Cinară, mai vorbiră puţin şi se culcară.
S-a culcat şi Bogdanka, dar nu putea închide ochii de foame.
Aşteptă cu sufletul la gură să se lumineze de ziuă. Cum se crăpă de ziuă, se sculă pe tăcute, se spălă pe ochi, mătură curtea, mulse vacile, dădu drumul vitelor. Se treziră şi ceilalţi. Când dădură cu ochii de Bogdanka se uitară unul la altul şi zâmbiră.
La prânz, cine puse masa cea dintâi şi se aşeză ultima? Bogdanka. Bătrânul rupse pita, îi dădu ei bucata cea mai mare şi spuse:
— Tu Bogdanka, astăzi ai muncit mai mult decât toţi, de aceea îţi dau ţie bucata cea mai mare.
A trecut o săptămână, două. Bogdanka se trezea dis-de-dimineaţă şi toată ziua n-avea astâmpăr.
Se făcuse sprintenă şi harnică. Nimeni nu muncea ca ea. în a treia duminică părinţii ei au venit să vadă cum o mai duce fata lor răsfăţată. Ai casei îi văzură de departe şi

ieşiră cu toţii să-i întâmpine.

Bogdanka dădu fuga cea dintâi, deschise porţile şi strigă:

— Mamă!... Tată!... Coborâţi cât mai repede din căruţă şi apucaţi-vă de treabă. Aici nu-i ca la voi; cine nu munceşte, nu mănâncă.

Două daruri

poveste bulgară

La curtea unui împărat a venit într-o bună zi un ţăran cu un coş uriaş cu piersici mari şi frumoase, cum nu se mai văzuseră până atunci în împărăţie.

— Să trăieşti, măria-ta! Iată, ţi-am adus în dar aceste piersici nemaipomenite! îi spuse ţăranul, întinzându-i coşul.

— îţi mulţumesc, prietene, îi răspunse împăratul şi se grăbi să-l ospăteze cu ce avea mai bun în camarile sale.

în timp ce ţăranul era servit cu bunătăţile acelea, împăratul se strecură în camera alăturată, ca să- şi întrebe sfetnicul cum l-ar putea răsplăti pe ţăran pentru gestul lui frumos şi generos.

— Dacă a venit la măria-ta cu sufletul curat, lipsit de orice interes şi nu ascunde intenţia de a căpăta zece găini pentru trei boabe de tarate, atunci merită un dar frumos, bunăoară, un armăsar, îl lămuri el.

Şi, într-adevăr, împăratul îl încerca pe ţăran cât era de cinstit în gândul lui, întrebându-l ce dorea în schimbul piersicilor acelea minunate. Modest, ţăranul îi ceru doar câţiva sâmburi de piersică, după ce avea să mănânce fructele, ca să-i păstreze pentru la anul. împăratul, văzând modestia taranului, se grăbi să-i dăruiască unul dintre cei mai frumoşi cai ai săi, după povaţa sfetnicului.

Şi pomind-o ţăranul călare, după ce-i mulţumise de mii de ori împăratului pentru asemenea dar neaşteptat, ajunse în scurt timp la stăpânul său, renumit pentru zgârcenia lui, poreclit de aceea Zgârie-brânză. Când auzi el cele petrecute cu ţăranul lui, nici nu mai stătu la îndoială şi, luând cel mai arătos cal din grajd, se grăbi să-l ducă împăratului.

— Să trăieşti, măria-ta! Am auzit că aţi dăruit unuia dintre supuşii mei un cal pentru un coş mare cu piersici, aşa că m-am gândit să vă ofer alt cal de-al meu, ca să-l aveţi în locul celui dăruit.

— Sunt încântat de mărinimia ta, îi răspunse împăratul.

Şi se grăbi să-l întrebe pe sfetnicul sau cum ar putea să-l răsplătească pe bogatul care-i făcuse un astfel de dar.

— Dacă a venit cu sufletul curat, şi nici el n-ar vrea pentru câteva boabe de tarate să plece cu zece găini, merită şi el un dar împărătesc.

Ca să-l pună la încercare, împăratul îl întrebă pe bogat ce-ar dori în schimbul darului său.

— Ce să vreau, împărate? Cu zece pungi de galbeni aş fi mulţumit.

— Dragă prietene, ceva mult mai bun am pregătit pentru mărinimia ta.

Şi porunci să-i fie daţi toţi sâmburii de piersică, rămaşi la plecarea taranului.

Aşadar, ţăranul generos a primit un cal pentru câteva piersici, iar bogatul Zgârie-brânză, câţiva sâmburi de piersică pentru un cal.

Cum s-a descoperit hoţul

poveste bulgară

Un hoţ a furat odată o oaie. Stăpânul oii s-a dus la primar să se plângă. Primarul a

chemat pe toţi sătenii la primărie şi le-a spus:

— Astă-noapte cineva a furat oaia acestui sărac. Să ştiţi că foarte lesne putem prinde hoţul. îl vom afla după beţele pe care le veţi ţine la noapte în mână. Băţul celui care a furat va creşte cu un deget.

Hoţul s-a speriat. Toată noaptea n-a închis un ochi. Se uita mereu să vadă dacă nu a crescut băţul. Nu crescuse. Dar noaptea este lungă, cu siguranţă că va creşte. Se gândea mereu ce să facă, apoi s-a hotărât să taie o bucată din băţ, de mărimea unui deget. A doua zi primarul a adunat iarăşi sătenii şi a văzut că băţul hoţului este cu un deget mai scurt.

— Iată hoţul – spuse primarul – acesta va plăti oaia. Hoţul îşi lăsă ochii în jos şi nu avu încotro – trebui să recunoască.

Fuga animalelor

poveste bulgară

A fost odată un bou care a muncit la stăpânul lui ani mulţi cu credinţă şi răbdare, nădăjduind că, atunci când va îmbătrâni, stăpânul îi va da de mâncare pe lăturate şi-l va lăsa să se odihnească şi să- şi isprăvească Bilele în pace, dar s-a înşelat. Bătrâneţea a venit pe nesimţite şi el tot mai trăgea la carele grele şi la plug. Dar cel mai greu era să treiere bucatele, învârtindu-se într-un loc cât era ziua de mare sub soarele clar şi arzător de august. Ba, pe deasupra, după atâta suferinţă, bătrânului bou îi mai puneau şi botniţă, ca să nu îmbuce ceva din griul de treierat. Bietul animal răbda şi-şi spunea în gând: Când o să isprăvim de treierat şi la toamnă de însămânţat, o să-mi dea drumul să mă odihnesc şi eu. Ore stăpânul meu nu vede că nu mai am putere de muncă?

Treieratul s-a terminat. Veni şi toamna, arară ogoarele şi le însămânţară cu grâu. Abia atunci căzu pe capul boului năpasta cea mare, când îl auzi într-o zi pe stăpân spunându-le fiilor săi:

„Bine c-am isprăvit cu semănatul, pentru că bătrânul bou nu mai e bun de muncă; a slăbit mult şi n-o s-o mai ducă iarna asta, ca la primăvară să mai avem vreun folos de pe urma lui. E timpul să-l tăiem şi să-l facem pastrama”.

Când auzi una ca asta, se gândi şi-şi spuse în sinea lui:

„Omule nemulţumit! Atâţia ani ţi-am muncit cu răbdare, şi-n cele din urmă, când m-au lăsat puterile, în loc să-ţi fie milă de mine, să mă laşi să mor liniştit, tu vrei să mă tai? Ce rău ţi-am făcut eu ţie? Nu ţi-am tras carele încărcate, nu ţi-am arat tarlalele de pe care ai strâns ta grâu minunat cu care te-ai hrănit pe tine şi pe toţi copiii tăi? Ba ai mai vândut din el şi ai luat un preţ bun. Nu ţi-am treierat griul, când îmi puneai botniţă ca să nu îmbuc cumva din grăunţele pe care le-ai arat şi le-ai semănat cu ajutorul meu? Iar apoi, când am rămas nevolnic, tu, în loc să-ţi fie milă de mine şi să mă laşi să mă odihnesc, mă tot îmboldeai cu şişul de fier de mi-ai făcut pielea ciur. Şi pentru tot binele pe care ţ l-am făcut, nu-mi îngădui nici măcar acum, la bătrâneţe, să mă odihnesc şi să mor în pace, ci vrei să mă tai! Asta nu se mai poate răbda! Am să-mi iau câmpii şi am să mă duc în codrul pustiu!”

Aşa gândi bătrânul bou şi pomi în fugă spre codrul pustiu.

Pe dram se întâlni cu un cocoş, care-l întrebă:

— Unde alergi aşa, boule?

Boul îi povesti toată istoria sa. Auzind-o, cocoşul spuse:

— Rogu-te, ia-mă şi pe mine să fugim împreună, fiindcă şi eu am auzit-o pe stăpâna mea spunând copiilor:

„Să-l tăiem pe cocoşul acela bătrân, pentru că nu mai e bun decât de tocană!”

Boul îl luă sub ocrotirea sa şi porniră amândoi la dram. Mai merseră ei puţin şi întâlniră un măgar care-i întrebă:

— Unde aţi pornit-o aşa, boule, şi tu, cocoşule?

Aceştia îi povestiră că se duc în cele pustietăţi, din pricina stăpânilor răi şi nerecunoscători. Atunci măgarul, înălţându-şi urechile, zise:

— Vă rog, luaţi-mă şi pe mine, fiindcă nici stăpânul meu nu-i mai bun ca ai voştri. Niciodată numi dau jos Mamarul de pe spinarea-mi jupuită. Toată ziua mă încarcă cu poveri grele, din pricina cărora nu pot merge repede, şi el, în loc să mă lase să mă mai odihnesc, mă altoieşte cu toiagul pe spinare, de parcă ar da într-un lemn.

îl luară şi pe acesta şi porniră mai departe. Merseră ce merseră până ce întâlniră o pisică.

— încotro aţi luat-o, boule?

El îi răspunse că şi-au luat câmpii şi din ce cauză.

— Rogu-vă, spuse pisica, luaţi-mă şi pe mine cu voi! Pentru că stăpânul meu are copii rău, care mă chinuiesc toată ziua, jucându-se cu mine. Nu le ajunge că le prind şoareci, dar au mai făcut şi nişte cărucioare mici la care mă înhamă să-i car! Asta e treabă pentru mine? De aceea nu mai pot răbda şi am să fug şi eu!

O luară şi pe ea.

Pe drum mai întâlniră un iepure, care-i întrebă:

— încotro aţi luat-o, boule?

Cu toţii răspunseră că şi-au luat câmpii.

— Ştiţi ce – zise iepurele – luaţi-mă şi pe mine că nu mai am pace din pricina vânătorilor, care mă hăituiesc tot timpul.

îl luară şi pe el şi porniră cu toţii în fugă până ajunseră într-o pădure pustie. Acolo găsiră hrană din belşug şi linişte destulă, încât nu mai puteau de bucurie.

Când dete frigul, că iarna se apropia cu paşi repezi, boul spuse:

— Dragi prieteni, trebuie să ne dăm osteneala şi să ne facem o casă pentru a nu muri de frig la iarnă.

Dar ceilalţi începură să dea înapoi.

Măgarul zise:

— Eu, când o fi ger, am să-mi întorc coada împotriva crivăţului şi am să ies din iarnă; n-am nevoie de casă.

Cocoşul spuse şi el:

— Eu am să mă urc într-un copac şi am să cânt mereu; eu ies din iarnă.

Pisica şi ea:

— Eu am să mă vâr într-un copac scorburos, am să torc mereu – şi am să ies din iarnă.

Iepurele spuse şi el:

— Eu din tufiş în tufiş şi din lăstăriş în lăstăriş voi ieşi din iarnă.

Atunci boul, văzând cum stau lucrurile, se apucă de treabă şi-şi făcu singur o casă, punând drept acoperiş blana unui lup, pe care l-a găsit mort şi l-a jupuit cum se cuvine.

După ce termină lucrul, boul bătrân se satură de iarbă, se adapă, intră şi se încuie în casa lui călduroasă, unde dormi liniştit.

într-o noapte de iarnă se iscă furtună mare şi se lăsă flerul. Atunci prietenii boului dădură fuga peste el şi-l rugară să-i oploşească în casa lui, căci altfel au să moară de frig. Cel dinţii s-a dus măgarul şi începu să ragă cu lacrimi în ochi:

— Boule, frăţioare, deschide-mi, că mor de frig!

— Cară-te de aici, răspunse boul, întoarce-ţi coada împotriva frigului!

Măgarul începu să plângă şi boului i se făcu mila, aşa că-i deschise.

în urma lui veni şi cocoşul şi strigă:

— Deschide-mi, boule, că mor de frig!

— Hai, mişcă-te de aici! Du-te şi cântă prin copaci, ca să scapi de iarnă!

Apoi i se făcu milă şi-l oploşi şi pe acesta. Tot aşa s-a întâmplat şi cu pisica şi cu iepurele. După ce-i mustră la început, îi iertă şi-i primi pe toţi în casa lui caldă. Aici era bine şi toţi se încălzeau şi se veseleau.

într-o noapte friguroasă de iarnă se auziră urletele lupilor flămânzi.

Măgarul spuse:

— Boule, auzi nişte fete care cântă. Am să zbier şi eu!

— Bagă-ţi minţile-n cap, zise boul. Ce să caute fetele în pădurea asta pustie!

Măgarul n-a ascultat şi zbieră odată cu glasul lui puternic, cât putu mai tare. Lupii sosiră îndată, înconjurară casa şi strigară:

— Prieteni buni, deschideţi să vedem cine ne-a chemat aici!

Toţi îngheţară de frică, mai ales măgarul, fiindcă el zbierase şi era foarte iubit de lupi.

Atunci boul zise:

— Deschideţi să vedem ce vor.

Ceilalţi au deschis uşa. Lupii se bucurară din cale afară şi cum intrară spuseră:

— Prieteni buni, ia auziţi aici un cântecel.

— S-auzim, zise boul.

Şi lupii începură:

— Ce-am căutat, am găsit...

Boul zise:

— Acum să vă cântăm şi noi ceva:

Lupii răspunseră:

— Bine, să v-auzim şi pe voi.

Şi boul începu:

— Ce-aţi văzut pe acoperişul casei, asta vă aşteaptă şi pe voi!

Lupul bătrân spuse celor mai tineri:

— Ieşiţi şi vedeţi ce e pe acoperiş!

Aceştia îl ascultară şi când văzură acolo sus blana de lup se speriară şi fugiră care încotro. Cum îl văzură singur, toţi tăbărâră pe lupul cel bătrân.

Boul cu coarnele, măgarul cu copitele, pisica cu ghearele, cocoşul cu clonţul, iar iepurele alerga de jur-împrejur în căutarea unei puşti ca să tragă în el.

Apoi, cum era într-un hal fără de hal, boul îl luă în coarne şi-l azvârli pe uşă afară. Lupul se sculă şi o luă la sănătoasa. Pe unde trecea, frunzele copacilor şi conurile îngheţate de brad îl ciocăneau pe spate. Când ajunse la tovarăşii săi, le spuse că iepurele a tras după el cu puşca fii alicele cădeau ca ploaia pe spinarea lui.

Apoi, de frică şi de oboseală, căzu jos şi muri

Anecdotă: învăţat destul

poveste bulgară

Petăr cel isteţ a păscut pe degeaba trei ani de zile oile împărăteşti prin poienile din jurul Adrianopolului. Veni şi timpul să fie slobozit. Vizirul îl văzu şi-l întrebă:

— Dacă l-ai slujit pe sultan timp de trei ani de zile, măcar ai învăţat ceva?

— Tare multe am mai învăţat, răspunse Petăr cel isteţ.

— Dacă ai învăţat aşa de multe, ia spune-mi: pământul e mare?

— Nu e mare. Soarele îl înconjoară în douăsprezece ceasuri.

— Dar cerul e departe?

— Nu-i departe. Când trăsneşte în cer se aude peste tot pământul.

— Dar lumea cealaltă e departe?

— Asta-i tare departe. Părinţii mei au plecat de mult de tot acolo şi nici până azi n-am primit scrisoare de la ei.

— Bravo! Ai învăţat într-adevăr multe, zise vizirul şi bătându-l pe umeri îi lăsă să plece.

Hoţul se dă singur în vileag

poveste bulgară

Un om oarecare avea nişte fân în podul casei. Vecinul a aflat şi a început să-i fure din el.
Gospodarii a observat că zi de zi finul lui se împuţina şi a înţeles că cineva îl fură, dar nu ştia cine-i tâlharul. Cum sta el într-o dimineaţă şi se tot mira, se întâmplă ca şi vecinul să fie prin apropiere. Pe om îl durea inima pentru fânul furat, dar nu ştia cine este hoţul, ori vecinul său, ori un altul, aşa că aduse vorba şi despre fânul furat şi despre hoţ. Din vorbă-n vorbă gospodarul zise:
— Am să-l găsesc eu pe tâlhar. Acela care-mi fură fânul va fi cu musca pe căciulă.
Şi, într-adevăr, în aceeaşi clipă vecinul trece cu mâna peste căciulă, ca să alunge musca, tară să- şi dea seama că astfel se dă de gol.
Gospodarul observă şi-i strigă:
— Iată cum l-am prins pe hoţ! Şi-l apucă de mână.

Cine va munci şi cine va mânca

poveste bulgară

Un tata spuse fiilor săi:
— Mâine mama va face o plăcintă. Cine vrea s-o mănânce?
Fiul cel mai mare zise:
— Eu, tată, eu am s-o mănânc.
— Iar eu voi tăia purcelul de lapte. Pe acesta cine-l va mânca?
— Tot eu, tată, eu îl voi mânca şi pe acesta, o ţinu într-una fiul cel mare.
— Mâine, însă, ne ducem la arat. Cine va veni cu noi?
— Eh, tot eu, tot eu, de-acuma las' să mai meargă şi altul! – zise tot fiul cel mare.

Despre meşteşugul olăritului

poveste bulgară

Pe vremuri, demult, de foarte mult timp omenirea trăia în stare primitivă, aproape sălbatică. Totuşi cultivau cereale, iar locuinţele şi le făceau din crengi împletite. însă oriunde ar fi lăsat grâul, în scorburi, în peşteri sau în pivniţele caselor, totul era năpădit de furnici, şoareci, guzgani şi alte vietăţi, ori se strica din cauza umezelii. Mult timp şi-au bătut capul oamenii cum să facă să-şi poată păstra hrana. Atunci unei femei îi trecu prin minte să împletească un coş din crengi şi pe care l-a uns pe dinăuntru cu humă. După ce coşul s-a uscat, a turnat înăuntru grâul spre păstrare. Treaba asta le plăcu şi altor femei, care începură şi ele să împletească coşuri. Dar nu ştiu cum se făcu de se întâmplă o mare nenorocire – într-un sat izbucni un foc mare, care arse toate colibele de lemn. După incendiu oamenii au început să-şi caute lucrurile, dar n-au mai găsit nimic, afară de coşurile cu bucate care străluceau în cenuşe. înăuntru, grâul arsese, crengile împletite de asemenea, numai huma rămăsese neatinsă, după forma coşurilor. Oamenii se mirară, le pipăiră – erau tari, le ridicară pe umeri – nu se spărgeau, ba le umplură chiar cu apă şi tot nu se mulară...

Astfel au început oamenii să-şi facă amfore pentru bucate, apă, miere şi altele. Le făceau din pământ, apoi te ardeau în foc. Aşa a început meşteşugul olăritului. Şi e bine să se ştie că a fost descoperit de o gospodină. De aceea, de vasele de pământ se servesc mai ales femeile gospodine.

De ce nu se întâlnesc soarele şi luna

poveste bulgară

La început soarele copilărea pe pământ împreună cu surioara lui, luna, iar când a crescut a vrut
să se însoare cu ea. într-o bună zi se adunară toţi cumetrii, adică toate vieţuitoarele, ca s-o logodească pe fată. Printre ei a fost invitat şi Moş Drăghici – ariciul. Fiecare din cumetri, cum descălecau, îi puneau calului sub bot traista cu orz. Tot vorbind despre nuntă întrebară şi pe moş Drăghici, care până atunci tăcuse şi se gândise tot timpul, ce crede el despre una ca asta. Moş Drăghici cuvântă:

— Nunta se va face numai dacă murgul meu şi-a mâncat orzul. Toţi începură să facă haz de înţelepciunea lui prostească, dar se duseră totuşi să vază ce mâncase calul ariciului. în traistă găsiră o piatră rece. Când îl întrebară de ce a pus asta în loc de orz, el răspunse:

— Dacă soarele şi luna vor să se însoare, se vor naşte alţi sori mititei care, toţi la un loc, vor pârjoli întreg pământul de nu va mai rămâne fir de iarbă. De aceea mi-am zis că e bine încă de pe acum să-mi învăţ calul să mănânce pietre. El însă nu vrea, aşa că nunta nu se va face.

Celelalte vieţuitoare, după ce ascultară cu atenţie aceste vorbe înţelepte rostite de cel mai luminat cap – bătrânul cumătru moş Drăghici – hotărâră să facă în aşa fel încât soarele şi luna să nu se întâlnească niciodată, să-i despartă, fiindcă, altfel vor pârjoli întreg pământul. De atunci soarele şi luna fug unul după altul, ca roţile unui car, şi până în ziua de azi nu s-au putut întâlni ca să aprindă tot pământul.

Privighetoarea şi păianjenul

poveste bulgară

Trăia odată, de mult de tot, o văduvă tare săracă. Şi ea avea doi copii: un băiat şi o fată. Cât a fost văduvă tânără şi sănătoasă a putut munci din greu ca să-şi poată creşte amândoi copiii. Dar acum îmbătrânise şi puterile o părăsiră. Ce se gândiră copiii? Căci erau mărişori. Să muncească ei acum; s-o ajute şi ei de-acuma încolo pe buna lor mamă. Şi băiatul se duse să lucreze la o ţesătorie, iar fata, care nu se prea pricepea la altceva decât în ale gospodăriei, se ducea ici şi colo să dea o mână de ajutor la curăţenie, la spălat şi la alte treburi de-ale casei. Toată lumea o iubea, că era tare harnică şi mai ales era tare veselă; toată ziua cânta eu un glăscior frumos şi cristalin de se oprea lumea în loc s-a asculte.

Băiatul era serios şi corect în munca lui. De asemenea şi fata era căutată şi răsplătită, pentru munca ei, încât totul mergea bine. Până când într-o bună zi mama lor căzu grav bolnavă. Având presimţirea că avea să-i părăsească, trimise pe o vecină să-i aducă amândoi copiii să le dea ultima binecuvântare.

Fata, de cum auzi că mama ei este greu suferindă şi chinuită de presimţirea altei lumi, reci şi mute, se grăbi să ajungă acasă, lăsând totul în voia soartei. Băiatul, în schimb, mai rece şi mai socotit, deşi auzise vestea cea tristă, nu se îndură să lase

lucrul şi să alerge acasă. Când mama o văzu pe fiica ei, se îndurera că alături de ea nu-l văzu şi pe băiat. Iar când auzi de ce nu venise, se îndurera şi mai mult.

— Fata mea – spuse mama – totdeauna tu ai fost bună la suflet şi săritoare la nevoie. Tu-mi eşti ultima mângâiere. Cât priveşte frăţiorul tău, mă doare să aflu că a rămas să ţeasă mai departe, liniştit, în loc să vină să-mi dea o alinare în pragul morţii. Spunând acestea, biata femeie îşi dădu duhul. Ca prin minune, un vrăjitor care privise nevăzut toată scena aceea se gândi să prefacă pe fată într-o privighetoare, căci tot îi plăcea ei să zburde şi să cânte cât era ziua de lungă, iar pe fratele ei, chiar acolo, unde se afla el, vrăjitorul avu puterea să-l prefacă în păianjen, ca să-l sature de ţesut pe tot restul vieţii. Şi fratele s-a pomenit deodată într-un colţ întunecat al camerei ţesând o pânză subţire de păianjen. Şi pânza lui, ca a tuturor păianjenilor de atunci încolo, nu reuşea să fie niciodată gata, căci cine o zărea se grăbea să rupă pânza şi să alunge şi păianjenul.

Privighetoarea a cântat cel mai frumos

poveste bulgară

Când împăratul păsărilor şi-a măritat fata, a dat poruncă să vină la palat cei mai buni cântăreţi din împărăţie, ca să înveselească petrecerea nuntaşilor. Auzind acestea, s-au strâns în pădure toate păsările şi au ţinut sfat care. Dintre ele să fie trimise la palat în ziua nunţii. Şi, ca să se hotărască, a trebuit să cânte fiecare dintre ele câte ceva. Şi din atâtea glăscioare, abia-abia au ales maimarii sfatului câteva: un mierloi, un sticlete şi un canar. A încercat să spună şi cucul că vrea şi el la nuntă să-i distreze. Dar a fost respins, căci el mai mult decât „cu-cu!” nu ştia să cânte. La fel a păţit şi guguştiucul, căci numai „gu-gu-ştiuc!”, atât ştia. Le-a fost deci greu să hotărască pentru mai multe păsări, dar s-au gândit cei ce au hotărât că trimiţând mierloiul, sticletele şi canarul aveau să cânte cât o orchestră întreagă. Şi ca să fie şi mai festivă intrarea lor în sala palatului, s-a oferit rândunelul să-i conducă, căci avea fracul nou-nouţ, cu pene albe, pene negre, elegant ca de nuntă împărătească. Ei o porniră spre palat, iar la o distanţă mai mare, încât să nu fie văzută, cine credeţi că zbura? O pasăre mititică, neînsemnată ca înfăţişare, pe oare nu voise nimeni s-o ia în seamă; căci nici pene galbene nu avea ca ale canarului, nici viu colorate ca ale sticletelui şi nici cioc galben cu pene negre cum era mierloiul... Cei din sfat se gândiseră ei bine când au ales păsările care să cânte la palat, că trebuiau să fie mai întâi atrăgătoare ca înfăţişare, până să fie lăudate la viers.

Ei, bine, pasărea aceea modestă şi neînsemnată la vedere era privighetoarea. A zburat mereu în urma lor, tară să se lase văzută şi când au intrat ceilalţi în palat s-a strecurat şi ea şi a stat într-un colţişor să vadă cum se desfăşoară petrecerea de la curte.

Canarul îi plăcu de la prima înfăţişare împăratului, care-l pofti în dreapta lui şi-l ascultă cu drag.

II privi cu plăcere şi pe sticlete, îi admiră culorile vii şi vesele ale penelor, îl pofti în stingă lui şi-l ascultă cu atenţie. Lumea din jurul mesei îl aplaudă văzându-şi apoi toţi liniştiţi de discuţiile lor şi de ospăţ. Se prezentă şi mierloiul. Toate celelalte păsări de la masă îl lăudară pentru ciocul lui galben-auriu şi penele negre ca noaptea şi lucioase ca luciul apei. Iar când îşi începu trilurile, stătură toate păsările cu cea mai mare atenţie să-l asculte. Şi petrecerea era în toi, gălăgie, dans, veselie. Şi cele trei păsări atâta cântară de mai-mai să răguşească. împăratul se arăta cam nemulţumit de felul cum ajunseseră cele trei păsări să cânte, ba chiar îngrijorat să nu-i transforme petrecerea în îngropăciune, căci, se ştie că nuntă fără cântec...

„Ei bine, acum a sosit şi rândul meu” îşi spuse privighetoarea. Şi se apropie de împăratul păsărilor, timidă şi modestă. împăratul o întrebă cu cea mai mare indiferenţă şi neîncredere:

— Dar tu ce mai vrei? Cine te-a invitat la nunta fetei mele?

— Slăvite împărate, îngăduie-mi şi mie să-ţi înveselesc oaspeţii cu cântecul meu! îndrăzni privighetoarea, împăratul râse cu poftă:

— îţi mulţumesc că m-ai înveselit pe mine cu asemenea îndrăzneală! Cât priveşte să-mi înveseleşti oaspeţii cu cântecul tău... Priveşte nişte cântăreţi de seamă cum au ajuns să cânte, dar tu, pirpirie cum eşti, vei răguşi de la primele triluri!

— Ce-i drept, pe mine nu m-au trimis aici să cânt, dar dacă cei trimişi sunt obosiţi, permite-mi să încerc şi eu câteva triluri.

— N-ai decât! Hai să vedem ce eşti în stare, creatură mică şi îndrăzneaţă!

Dar, de cum începu privighetoarea să cânte, toţi oaspeţii îşi ţinură răsuflarea, încântaţi de frumuseţea şi claritatea sunetelor minunate ce scotea făptura aceea modestă şi neînsemnată pentru ei până atunci. Fermecată s-a arătat fata împăratului care, într-un elan nemaipomenit, a strigat cu voce tremurătoare:

— Declar privighetoarea cea mai mare cântăreaţă a păsărilor! De azi încolo va trăi la noi la palat şi i se vor acorda toate onorurile cuvenite!

împăratul nu mai putea nici el de fericire, căci vraja glasului acela n-o mai întâlnise în niciun alt glas păsăresc.

Ascultă de dorinţa fetei lui şi din ziua aceea privighetoarea rămase la palat şi toată lumea o socotea regina cântecului. Onorurile curţii nu au făcut-o să devină îngâmfată, ci a rămas tot modestă şi cuminte, aşa că până în zilele noastre ea a continuat să-şi păstreze titlul de cea mai mare cântăreaţă a păsărilor.

Hoţul şi merele de aur

poveste bulgară

Odată, un om sărac lipii pământului, trecând prin faţa unui palat, văzu în curtea lui câţiva meri încărcaţi cu fructe. Şi erau atât de roşii şi de frumoase merele, iar săracului îi era atât de foame, că, deşi era un om cinstit, de astă-dată n-a mai ţinut socoteală că merele nu erau în curtea lui, ci tocmai în curtea unui palat şi, sărind iute gardul, îşi culese câteva din cele mai pârguite şi le adună în poala cămăşii lui zdrenţuite.

Paznicii palatului l-au găsit, l-au înşfăcat şi s-au grăbit să-l ducă Judecătorului, să afle ce pedeapsă i se va hărăzi.

Până să ajungă în faţa judecăţii, el avu timp să mestece un măr şi neavând unde să arunce sâmburii îi puse în buzunar. Era sărac omul care se înfruptase din merele prinţului, dar pe cât era de sărac pe atât era de isteţ. Ce-i trecu prin minte ca să scape de temniţă? Ceru să fie adus în faţa prinţului, spunând că are o taină de dezvăluit numai prinţului. Dat fiind că şi ultimul condamnat are dreptul la o ultimă dorinţă, i se împlini voia şi se pomeni faţă în faţă cu prinţul, care nici nu aflase încă nimic.

— Prea slăvite prinţ, vreau să-ţi ofer aceşti sâmburi de mere, îndrăzni omul cel sărac.

— Nu te înţeleg, îi răspunse nedumerit prinţul, vrei oare să mă jigneşti la mine în palat? Ce înseamnă aceşti sâmburi de măr?

— Dacă mâna celui ce-i sădeşte este mâna unui om cinstit, din aceşti sâmburi va rodi un măr ce va face mere de aur. Ţi-i dăruiesc ţie, luminate prinţ, căci din mâna ta vor ieşi mere de aur!

Pe moment, prinţul se înflăcăra la ideea că în curtea palatului va creşte mândru un măr cu mere de aur, dar când se mai gândi puţin, îşi aminti, că odată, pe când era mic, îi luase tatălui său din punga de catifea roşie câţiva bănuţi de aur. Şi atunci, tăinuindu-şi sfiala din inimă printr-un prefăcut aer de îngâmfare, se adresă sfetnicului său:

— Dacă eşti om cinstit, vei sădi aceşti sâmburi în curtea palatului şi din pomul ce va răsări vom culege apoi mere de aur!

Dar sfetnicul se ştia cit era de viclean şi de prefăcut şi cum mai lua câte un galben de la curteni pentru o vorbă bună la prinţ, aşa că nu se încumetă, ci îl arătă pe vistiernic:

— Cel mai cinstit din palat cred că-i vistiernicul înălţimii Tale. De ce nu i-ar sădi el, cu mâna lui?

Dar vistiernicul ştia prea bine câţi galbeni se strecuraseră şi în punga lui, din visteria prinţului, aşa că-l propuse pe căpitanul armatei, dar şi el ştia că mai subţiază din solda soldaţilor în fiecare lună şi socotindu-l cel mai drept şi mai cinstit pe Judecător, se adresă lui:

— Judecător atotputernic, tu împărţi dreptatea aici la palat! Tu eşti cel mai vrednic dintre noi toţi. Din mâna ta, numai vor ieşi cu adevărat mere de aur, aşa cum de aur e şi dreptatea ce-o împărţi.

Dar Judecătorul se ştia el prea bine, căci nimeni altul decât el lua galbeni de la vinovaţi şi nevinovaţi, ca pedeapsa să fie mai aspră sau mai puţin aspră, după cum era învoiala cu banii.

Văzând şovăiala prinţului şi mai ales şovăiala celorlalţi, omul cel sărac îndrăzni să strige cât îl ţinea gura în faţa supuşilor:

— Voi, care nu cutezaţi să vă dovediţi cinstea în faţa prinţului, voi, care vă temeţi că vinovăţia voastră va ieşi la iveală, vreţi să mă aruncaţi în temniţă pentru câteva mere, care nu sunt nici măcar de aur?! Nu aveţi dreptul s-o faceţi!

Aflând şi prinţul despre ce era vorba, îi dădu dreptate bietului om, şi pe deasupra, din ziua aceea,
îl făcu şi sfetnicul lui, căci îi plăcu felul lui înţelept de a-i cunoaşte pe oameni şi de a-i face să se cunoască pe oi înşişi.

Basme din Carelia[3] Frumoasa Nasto

Era odată într-un sat un tânăr. S-a însurat el departe cu o fată şi a adus-o acasă. Trăiau ei foarte bine, dar, de la un timp, tânăra soţie a devenit tristă. într-o zi soţul îi spuse:

— Care e pricina tristeţei tale?

Ea îi răspunse:

— Mă simt bine cu tine, dar nu pot să uit locul unde m-am născut, de aceea şi sunt tristă.

Bărbatul o crezu şi n-o crezu, deoarece el niciodată nu cunoscuse tristeţea. De atunci, soţia a
continuat să ofteze pe furiş. într-o zi s-a hotărât el să încerce ce este dorul de casă, şi-i spuse soţiei:

— Plec în ţări străine şi mă angajez acolo ca muncitor. Voi trăi şi voi vedea dacă există ori nu

---

[3] Carelia (fin Karjala ; rus Kapejimi) este o regiune istorică situată în Europa de Nord-Est. Azi este împărţită

între Rusia şi Finlanda

dorul de acasă.

A plecat el departe şi s-a tocmit la un negustor. Acesta i-a dat cizme noi şi i-a spus:

— Te iau ca muncitor, numai dacă vei lucra la mine până când se vor rupe cizmele.

Oare trebuia mult timp până să se rupă o pereche de cizme?

Soţul cel tânăr s-a învoit şi a început să lucreze. Lucrează, lucrează, dar cizmele erau ca noi.

A trecut mult timp şi a simţit şi el dorul de casă printre străini. Odată şi-aduce aminte de soţie, de casa în care s-a născut. Se uită la cizme: oare nu s-au uzat? Nimic! Ele rămâneau la fel ca în prima zi.

Se întorcea el odată de la câmp, purtând rariţa pe umăr. Vede un om în faţa lui. Se uită: era un cunoscut din sat! S-a bucurat mult şi a început să-l întrebe despre tot: soţie, casă şi altele. Nici nu i-a dat prin cap să dea jos rariţa de pe umăr, că nu-i era uşor. Iată ce înseamnă să întâlneşti pe cineva din locul natal!

S-a întors în, casa negustorului şi a căzut pe gânduri: „Iată că am ajuns şi eu să cunosc ce este dorul de casă. A avut dreptate soţia”.

Rămase el la negustor mult timp, iar cizmele tot noi.

într-o zi trecea printr-o pădure. Se uită şi în faţa lui se afla o colibă. Bătu la uşă, deschise o bătrână pe care o întrebă:

— Nu cunoşti matale, bunicuţo, ce fel de cizme sunt acestea? Din ce fel de piele sunt făcute? De optsprezece ani le port şi ele nu s-au rupt!

Bătrâna îi răspunse:

— Cizmele tale nu sunt obişnuite, ele sunt vrăjite. Dar uite, îţi dau un sfat. Cum ajungi acasă, la stăpânul tău, să scoţi cizmele şi, fără să te vadă, aruncă-le în foc. Ele nu vor arde, dar se vor prăpădi repede. Atunci va veni sfârşitul slujbei tale la negustor.

Aşa şi făcu el. Ajuns acasă, le-a pus în sobă, iar dimineaţa le-a scos şi s-a încălţat cu ele. N-a trecut mult şi cizmele s-au rupt. Atunci a venit el la negustor şi i-a spus:

— Uite, negustorule, cizmele mele s-au rupt. Acum s-a împlinit sorocul. Ce era să facă negustorul? I-a făcut socoteala şi l-a lăsat să plece.

Merge el acasă şi de bucurie nu simte oboseala. Ziua era foarte caldă şi a început să-l chinuie setea. Deodată vede o apă. Se apleacă să bea, dar apare un vrăjitor din apă, şi-l înhaţă de barbă. Omul începe să-l roage:

— Vrăjitorule! Dă-mi drumul! Eu n-am fost acasă optsprezece ani.

Dar vrăjitorul îl ţine de barbă şi spune:

— Nu te las, până nu-mi promiţi să-mi dai ceea ce nu ştii că ai acasă!

S-a bucurat bărbatul: ce mai e şi asta? EL ştia tot ce este acasă, şi i-a promis ceea ce nu ştie că are. Vrăjitorul i-a dat drumul şi omul a plecat mai departe spre casă.

Ajunse acasă. îl întâmpină soţia cu fiica sa. El n-a ştiut, n-a bănuit că în timpul cât a stat el la negustor, soţia i-a născut o fiică, pe frumoasa Nasto. Cât a stat el printre străini, Nasto a crescut mare şi a devenit atât de frumoasă, că nu se putea descrie. Nu exista ceva asemănător nici pe tărâmul celălalt, nici în lumea albă, nici sub apă. Ce s-au bucurat soţia şi fata când l-au văzut! De fericire, nu ştiau unde să-l aşeze, cu ce să-l ospăteze!

Iar el tot trist stătea: doar pe unica sa fiică a promis-o vrăjitorului!

Cum au rămas soţul şi soţia singuri, ea îl întrebă:

— De ce eşti trist? Ar trebui să te bucuri că te-ai întors acasă. Şi el îi povesti totul. Iată de ce sunt trist: în drumul meu depărtat, cum m-am aplecat să beau apă, m-a apucat de barbă împăratul apelor. „Promite-mi să-mi dai de acasă, ceea ce nu ştii că ai. De unde era să ştiu că tu ai născut-o pe fiica noastră? Şi eu am promis.”

Soţia a început să plângă şi spuse:

— Ce trebuie să se întâmple se va întâmpla. Numai că nu pot să văd cu ochii mei

cum vrăjitorul apelor o ia şi o duce pe fiica noastră iubită. Hai să plecăm de acasă anine mai devreme, iar Nasto să rămână aici şi nenorocirea să se întâmple tară noi...

Ei au plecat noaptea de acasă, iar frumoasa Nasto a rămas singură. S-a sculat dimineaţa, s-a uitat, nu era nimeni acasă. A ieşit afară, iar acolo a văzut o capră bătrână. Fata a îmbrăţişat-o şi a început să plângă. Capra îi spuse:

— Nu plânge, nu fii tristă. Mai bine înhamă-mă la sanie, pune paie acolo, iar tu să te ascunzi în ele. A înhămat Nasto capra şi ea s-a acoperit cu paie şi au plecat unde o fi.

Merg ele şi dintr-odată văd în faţă o mulţime de arătări care o întreabă pe capră:

— Frumoasa Nasto ne aşteaptă?

— Aşteaptă, aşteaptă! răspunde capra. Mesele sunt pregătite, luminile ard.

Arătările au plecat mai departe, spre casa unde trăia Nasto, iar capra cu Nasto au ajuns departe în acest timp. Au ajuns într-un sat şi Nasto a ieşit din paie. S-a rugat de oameni să rămână noaptea într- o casă. Oamenii nu-şi puteau lua ochii de la ea: n-a văzut nimeni o asemenea frumuseţe, nici n-au mai auzit.

A trecut timp şi s-a răspândit zvonul despre frumuseţea ei. Auzi despre ea şi fiul împăratului din acele ţinuturi şi a venit acolo călare. Cum a văzut-o, i-a plăcut fata, s-a îndrăgostit şi a hotărât să se însoare cu ea, dar Nasto a spus:

— îmi placi, prinţule, şi vreau să mă mărit cu tine, dar să-mi promiţi că nu mă vei despărţi niciodată de capra mea. Acolo unde voi fi eu, trebuie să fie şi capra. Acolo unde voi mânca şi voi bea, acolo şi bătrâna capră să mănânce şi să bea.

Prinţul a răspuns:

— Să fie aşa cum spui tu. Sunt. Gala să fac tot ce vrei, pentru tine.

Fiul împăratului a luat-o şi a dus-o la curtea sa. A luat şi capra şi trăiau fericiţi.

A trecut destul timp şi iată că frumoasa Nasto a născut un fiu de o frumuseţe neobişnuită. A auzit despre asta vrăjitoarea Suiatar, s-a prefăcut într-o femeie bătrână şi a venit la curtea împăratului, ca dădacă. Prinţul, neştiind cine este ea, a tocmit-o.

într-o zi a condus-o pe frumoasa Nasto cu copilul la baie, pe malul lacului. Vrăjitoarea a adus-o pe mal şi a strigat:

— Hei, arătări ale apelor! Iată, ea este cea promisă, luaţi-o! Abia a strigat şi zeci de mâini se ridicară din apă, o apucară pe frumoasa Nasto şi o traseră sub apă. în locul ei, Suiatar aduse la palat pe fiica ei urâtă foc.

Prinţul s-a uitat la ea şi s-a gândit: „Soţia mea era o frumuseţe, iar de cind a născut, se vede că a devenit urâtă!”

Iar copilul fără mama cea adevărată plângea zi şi noapte. Nu numai copilul, florile din grădină încetară să mai înflorească şi s-au vestejit; toate păsările încetară să mai cânte.

Fiica vrăjitoarei o ura pe bătrâna capră a frumoasei Nasto şi într-o zi spuse prinţului:

— Luaţi-o din faţa ochilor mei, dar mai bine tăiaţi-o! S-a mirat prinţul: ce s-a întâmplat cu soţia? Ea, care nu mai putea de dragul caprei, o aşeza şi la masă, iar acum îi spune s-o taie.

Capra spuse slugilor împărăteşti:

— Prieteni buni, nu mă tăiaţi! Mai întâi, lăsaţi-mă în câmp, să pasc iarba. Slugilor le-a fost milă de bătrâna capră şi au lăsat-o în câmp, să pască iarba verde. Iar capra a venit pe malul lacului şi a strigat:

— Vrăjitoriile, las-o pe frumoasa Nasto! Dă-mi voie numai să-i spun o vorbă de rămas-bun!

Vrăjitorul i-a legat de picior un lanţ de aur şi a lăsat-o să iasă pe mal. Aîmbrăţişat Nasto pe
credincioasa ei capră şi au început să plângi amândouă. Apoi capra a spus:

— Am venit să-mi iau rămas-bun. în curând mă vor tăia! Ar mai fi plâns încă ele, dar în acest timp vrăjitorul a tras de lanţ şi Nasto a dispărut sub apă. Capra a venit acasă plângând, iar fiica vrăjitoarei a început din nou să spună:

— Pentru ce să mai ţinem capra asta râioasă? Tăiaţi-o! Slugile iar au dus-o la tăiere, dar ea le spuse:

— Slugilor! nu vă grăbiţi să mă tăiaţi! Lăsaţi-o pe bătrâna capră să mai pască niţel înainte de moarte!

Le-a fost milă slugilor şi au lăsat-o în câmp, la păşune.

Iar prinţul tot se minuna, nu putea înţelege: „Ieri, soţia nu mai putea după capră, iar azi cere să fie tăiată”. A simţit el ceva necurat aici şi a plecat pe ascuns după slugi, iar când ei au lăsat capra liberă, s-a luat după ea, ca să vadă unde se duce, pentru ce ea se roagă de ei ca să-i dea drumul. S-a ascuns după nişte pietre şi a început să aştepte. S-a apropiat capra de apă şi a strigat:

— Vrăjitorule! Las-o pe frumoasa Nasto pe mal, ca să-i spun numai trei vorbe! A ieşit frumoasa Nasto pe mal, sunând cu lanţul de aur. A îmbrăţişat-o pe bătrâna capră şi amândouă începură să plângă. Şi apoi capra a zis:

— Adio, scumpa mea Nasto! Mă va tăia azi fata vrăjitoarei.

După ce au fost rostite acestea, vrăjitorul a tras de lanţ, şi frumoasa Nasto a dispărut sub apă, iar capra a rămas pe mal să plângă. Atunci prinţul s-a apropiat de ea şi a spus:

— Nu mai plânge capră credincioasă! Du-te acasă liniştită, iar eu vin pe urmele tale.

Merge prinţul după capră şi se gândeşte cum să o scape pe soţia sa şi cum să scape de Suiatar şi de fiica ei.

Se duce la un fierar şi-i porunceşte să-i facă un ciocan mare, greu, potrivit pentru el. Dimineaţa el spuse caprei:

— Du-te, capră, în câmp, la păşune verde! Iar el a plecat în urma ei.

A venit capra pe mal, s-a apropiat de apă şi a strigat:

— Vrăjitorule! Las-o pe frumoasa Nasto pentru ultima oară, să-mi iau rămas-bun înainte de moarie!

A ieşit frumoasa Nasto pe mal, sunând din lanţul de aur. Atunci prinţul a sărit şi a lovit lanţul de aur cu ciocanul aşa încât el s-a sfărâmat în bucăţele. Apoi a spus frumoasei Nasto:

— Iubita mea soţie! Sunt aici, eu, soţul tău! Nasto a venit spre el plângând:

— Nu vom avea viaţă liniştită, nu vom vedea fericirea! Tu m-ai eliberat, dar reaua Suiatar ne va distruge!

Prinţul i-a răspuns:

— Nu te întrista, ştiu eu ce să fac.

Şi au plecat ei împreună acasă. Prinţul le-a ascuns pe amândouă într-o magazie, iar el s-a dus şi a dat poruncă slugilor să pregătească baia, iar sub pragul ei să aşeze un cazan cu smoală clocotită, iar cărarea de acasă şi până la baie să o acopere cu postav roşu.

Când totul a fost gata, a intrat în palat şi i-a spus lui Suiatar. Astăzi e sâmbătă, e timpul să mergeţi la baie. Totul e gata, baia e încălzită, să poftiţi la baie pe covorul cel roşu!

A plecat Suiatar cu fiica ei la baie. Mergeau pe postavul roşu, învârtind capul în toate părţile şi râzând: Ha, ha! ha, ha! O asemenea cinste e numai pentru noi! Cum trecură pragul băii, căzură amândouă în cazanul cu smoală fierbinte şi acolo rămaseră.

Iar prinţul cu frumoasa Nasto trăiau fericiţi.

Dar Nasto, după un timp, a devenit iar tristă. Atunci prinţul a dus-o departe, în ţara unde îi trăiau părinţii. Când s-au apropiat de casa lor, părinţii îi aşteptau în drum. Nasto îi întrebă:

— Mă aşteptaţi ori nu?

Iar tatăl îi răspunse:

— Cum să nu te aşteptăm, scumpa noastră? Doar ştiam că nu există forţă mai mare

decât dorul de casa părintească.

S-au îmbrăţişat şi de bucurie au început să plângă. Iată aceasta a fost povestea toată.

Moş Matei şi moş Gheorghe

poveste cehoslovacă

între-o zi, Moş Matei se duse la vecinul lui, Moş Gheorghe, să vadă cum o mai duce. La poartă se întâlni cu băiatul acestuia, care tocmai pleca în sat după treburi, şi-l întrebă ce face taică-său.

— Tocmai se aşezase la masă, dar cum te-a văzut venind în lungul drumului, a strâns toate bucatele.

— Dar de ce?

— Fiindcă zicea că eşti un mare mâncău şi marna le-a ascuns, cât a putut de repede.

— Pe unde zici că le-a ascuns?

— Gâscă a băgat-o în cuptor, şunca a suit-o pe soba, cârnaţii i-a băgat în oală, clătitele la loc în tavă şi cana cu bere sub laviţă.

Moş Matei nu-l mai întrebă altceva şi bătu în uşă.

— Să trăieşti, prietene, da' ce vânt te aduce, îi zise Moş Gheorghe. Ce păcat că n-ai venit cu câtva timp mai-nainte să fi prânzit împreună. Noi tocmai am terminat de luat masa şi bucatele au fost aşa de gustoase, că nici oasele n-au mai rămas.

— Sunt nemângâiat că n-am putut să vin mai repede, dar să-ţi povestesc ce lucru extraordinar mi s-a întâmplat pe drum.

— Ce ţi s-a întâmplat?

— Pe drumul către tine am omorât un şarpe. Şi şarpele ăsta avea un cap tocmai cit şunca pe care o ţii pe cuptor, era mare cât gâscă din cuptor, avea o came albă cum sunt clătitele din tavă, şi de lung, era aproape cit cârnaţii înghesuiţi în oală, iar sângele lui tare mai semăna cu berea din cănile de sub laviţă.

— Mult mai eşti isteţ, râse Moş Gheorghe, şi-şi invită prietenul la masă şi mâncară şi băură până nu mai rămase nimic prin cotloane.

Fratele degeţel vorbeşte cu peştii

poveste cehoslovacă

Un rege mare şi puternic ţinea pe lângă curtea lui şi un măscărici, care-l făcea să râdă cu tot soiul de giumbuşlucuri. Pe măscăriciul ăsta îl chema Degeţel. Şi cum era obiceiul de a-i tutui pe toţi şi de-a li se adresa spunându-le „frăţioare”, toţi, cu mic, cu mare, de la cele mai umile slugi şi până la rege, nu-i spuneau altfel decât Fratele Degeţel.

Degeţel nu era numai aşa un măscărici ca alţii o mie, ci era şi un om deştept şi cinstit, iar regele adesea îi cerea sfatul.

Odată, era într-o vineri, regelui şi dregătorilor de rang li se servi la prânz peşte prăjit.

Pe Degeţel îl aşezaseră tocmai în coada mesii, printre pajii cărora întotdeauna le rămânea numai plevuşcă şi, nu rareori, doar oasele. în timp ce toţi se străduiau să aleagă bucăţica cea mai albă şi mai fragedă, fratele Degeţel se sculă brusc în picioare, luă un peştişor de coadă, îi şopti ceva, apoi şi-l duse preţ de o clipită la ureche, li lăsă pe acesta să cadă la loc în farfurie, luă altul şi făcu la fel. Pajii începură să şuşotească şi să se înghiontească între ei chicotind, iar regele îl întrebă mirat:

— Ce năzbâtie mai pui la cale, acolo, în coada mesii, frate Degeţel?

— Ah, frate împărate, zise măscăriciul, trebuie să ştii ca am avut un frăţior pescar, care a murit înecat. Şi chiar acu' îi întrebai pe peştişorii ăştia mărunţei dacă au auzit de el.

— Ei, şi ţi-au dat veşti?

— Niciuna, Mărite. Mi-au spus că sunt prea tineri ca să-şi amintească de întâmplarea asta, şi că ar trebui să-i întreb pe peştii mai bătrâni şi mai mari, aceia care stau pe masă aproape de Măria ta, aşa că, rogu-te, îndură-te şt trimite câţiva încoace.

Regele râse din toată inima, luă o farfurie pe care o umplu cu peştii cei mai arătoşi şi-i dădu măscăriciului, care-i împărţi cu pajii.

Fratele Degeţel şi hoţul

poveste cehoslovacă

Odată, fratele Degeţel, aflându-se în călătorie, poposi peste noapte la un han. Şi cum erau mulţi drumeţi, trebui să împartă odaia cu unul dintre ei. Acesta era însă un hoţ faimos şi îşi pusese-n minte să-i şterpelească punga fratelui Degeţel, când îl va fura somnul. Dar fratele Degeţel, cum nu era prost deloc şi cunoştea oamenii, îl dibui repede că nu avea gânduri prea curate. Şi stăteau aşa, amândoi întinşi în aşternutul proaspăt şi cald, în plină noapte, fără ca somnul, care le dădea târcoale, să se lipească de vreunul din ei. Hoţul îl aşteptă pe fratele Degeţel să adoarmă, ca să-i şparlească punga. Fratele Degeţel se străduia să stea treaz, ca nu cumva să fie jefuit.

După o bună bucată de timp, în care s-au tot descântat unul pe celălalt, fratele Degeţel se ridică în capul oaselor şi zise mâniat:

— Ascultă, frate hoţule, ştiu de ce nu dormi: fiindcă vrei să-mi şterpeleşti banii. Şi nici eu nu vreau să dorm, tocmai ca să nu mi-i poţi lua. Din cauza asta n-o să mai adormim până mâine dimineaţă, aşa că uite ce zic eu: să împărţim frăţeşte suma pe care o am şi să ne luăm fiecare grija.

Şi pe dată îşi răsturnă punga pe masă, împinse jumătate hoţului care-l privea înmărmurit, iar restul îi băgă înapoi. Apoi adormiră ca doi buni prieteni, tară să se trezească măcar o dată până la răsăritul soarelui.

Regele vânt şi copiii împăratului

poveste cehoslovacă

A fost odată un împărat care avea doi copii. Erau o pereche foarte frumoasă: băiatul, chipeş ca un soare, fata, gingaşă ca luceafărul de dimineaţă.

într-o zi, regele ieşi cu odraslele la plimbare, dar nici nu apucă bine să dea bice cailor, că-i cotropi o pală de vânt şi copila pieri de lângă ei de parcă o înghiţise pământul.

Plin de amărăciune, împăratul o căută încoace şi-n colo, trimise soli în toate colţurile împărăţiei, promiţând o răsplată de o mie de bani de aur celui ce-o va găsi, dar de nicăieri nu-i venea nicio veste bună.

în cele din urmă, băiatul îi spuse:

— Nu-ţi pierde speranţa, tată. Am să plec chiar eu în lume să-mi caut sora. Şi fără să mai zăbovească, se pregăti de drum.

Merse prin munţi şi văi fără număr, întrebă prin târguri şi-n castele până departe, în satele
pierdute de lume, dar nimeni n-o văzuse pe fată, nimeni n-auzise vreodată vorbindu-se

de ea.

Tot mergând el aşa, ajunse lângă un lac mare, de pe care tocmai îşi lua zborul un stol de raţe sălbatice. Flăcăul îşi ridică puşca şi ochi în cea mai mare. Dar raţa îi strigă:

— Hei, prietene, nu trage! Poate ţi-oi fi şi eu de folos vreodată. Ştiu că umbli prin lume, să-ţi cauţi sora. Află că ea trăieşte în castelul Regelui Vânt.

Auzind cuvintele acestea, băiatul rămase uimit. îşi aruncă puşca pe umăr şi pomi mai departe.

Nu după mult, se împiedică de un furnicar, care stătea de-a curmezişul drumului. Luă un băţ şi vru să-l împrăştie. Dar, dinăuntrul furnicarului ieşi o furnică zburătoare, care-i spuse aşa:

— Nu ne strica casa, prietene, pentru că ţi-om fi şi noi de folos vreodată.

Tare se mai miră flăcăul auzind-o vorbind cu glas omenesc. Dar îşi văzu de drum fără să se atingă de furnicar. Merse el ce merse şi intră într-un crâng. Dar, abia începuse să se piardă printre copaci, că se împiedecă în mijlocul potecii de o buturugă veche de plop. Trase spada să o taie-n două când, dintr-o scorbură, ieşi Regina albinelor şi-i spuse aşa:

— Nu sparge buturuga asta, prietene, căci ne-am făcut în ea stupi. Ai milă, că poate te-om ajuta şi noi vreodată.

Flăcăul, mirat de cuvintele acestea, ocoli buturuga şi-şi văzu de drum.

Când ajunse la marginea crângului, drept în faţa lui, văzu o stâncă înaltă, golaşă, şi pe vârful ei abia se zărea un castel: acela era castelul Regelui Vânt.

încercă el să se caţăre pe piatră cu mâinile goale, dar nu avea nici măcar un fir de care să se agate şi vântul sufla cu atâta înverşunare, că-l smulse de lingă peretele stâncii ca pe-o frunză. Ocoli stânca, doar, doar o găsi vreo spărtură, dar vântul îl suflă cu şi mai multă furie. Abia la a treia încercare izbuti să găsească un drumeag, îngust cât o palmă de copil, pe care să calce şi să ajungă la castel.

Bătu cu nădejde în poartă, dar nu-i răspunse decât ecoul. împinse poarta şi păşi cu teamă în coridor, străbătu o încăpere largă, apoi încă una, şi încă una, fără să întâlnească însă vreun suflet. în cele din urmă, într-un turn, îl găsi pe Regele Vânt, care privea afară pe geam şi sufla din toate puterile. Aici era cuibul vânturilor, de unde plecau toate spre cele patru zări.

— Bună ziua, cumnate, zise Regele Vânt, salutându-l pe tânăr. Ce mi-ai adus?

— Nu ţi-am adus nimic. Am venit să-mi iau sora pe care tu mi-ai furat-o.

— Bine, zise regele zâmbind, dar mai întâi trebuie să-mi dovedeşti că meriţi. Şi-l luă de braţ conducându-l spre malul mării. Aici îşi scoase din deget un inel de aur, aruncându-l departe, în valuri.

— Dacă până mâine dimineaţă vei reuşi să-mi găseşti inelul, vom mai vorbi despre sora ta. De nu, te poţi întoarce acasă. Zis şi făcut. Regele Vânt îşi luă zborul, iar tânărul rămase amărât acolo, pentru că nu ştia cum să facă să pescuiască inelul. Se plimba abătut de-a lungul ţărmului, când o raţă sălbatecă zbură drept spre el, şi i se opri la picioare şi-i spuse aşa:

— Nu te mai necăji, prietene! Ţi-am promis să te ajut, îţi aminteşti? Acum du-te să te culci şi eu îţi voi aduce inelul.

Fericit şi încrezător, tânărul plecă să se culce, iar dimineaţa, când se trezi, inelul sclipea pe degetul său.

în curând, Regele Vânt năvăli în odaie. încruntă din sprâncene, văzând că prinţul îi întinde zâmbitor inelul, şi spuse:

— Bine, se vede că eşti un tânăr iscusit. Dar va trebui, să mai treci printr-o încercare. Dacă vei reuşi şi de data asta, îţi vei recăpăta sora. Dacă nu, să te duci de unde ai venit.

îl sui pe tânăr în cel mai înalt turn al castelului şi goli un sac cu seminţe de mac,

risipindu-le spre toate colţurile împărăţiei sale.

— Până mâine dimineaţă să-mi aduni seminţele de mac, până la ultima, fără să se prăpădească vreuna din ele.

Şi Regele Vânt plecă în zbor, lăsându-l pe prinţ cu inima întristată. Cum să adune mulţimea de seminţe de mac, pe care vântul le împrăştiase spre colţurile lumii?

Se plimba încoace şi-n colo prin turn, copleşit de amărăciune. Dar, dintr-o crăpătură, îi apăru în falā o furnică zburătoare, care-i grăi astfel:

— Nu fi amărât, prietene! Ţi-am promis să te ajut, îţi aminteşti? Du-te liniştit să te culci şi voi aduna cu suratele mele seminţele de mac.

Prinţul, resemnat, se duse la culcare. Când se trezi, dimineaţa, seminţele erau acolo, făcute stivă, şi nu lipsea nici măcar una. Chiar în aceeaşi clipă sosi Regele Vânt şi din nou îşi încruntă sprâncenele, când prinţul îi încredinţa sacul cu seminţe.

— Prea bine, ai meritat să-ţi recapeţi sora. Poţi s-o iei cu tine.

Şi-l conduse pe prinţ într-o sală mare, unde se aflau douăsprezece tinere, care semănau între ele ca stropii de ploaie şi surâdeau, spunându-i:

— Bine ai venit, frăţioare, bine ai venit!

Tânărul privea nedumerit, când la una, când la alta, neştiind ce să creadă.

Dar, dintr-o dată, Regina albinelor îi zumzăi la ureche, şoptindu-i:

— Nu te teme, prietene! Adu-ţi aminte că ţi-am promis ajutorul meu. Acum, priveşte cu atenţie încotro am să zbor, căci aceea este sora ta, pe capul căreia am să mă opresc.

Prinţul privi atent unde se aşezase albina, se apropie de fată, o sărută şi-i spuse Regelui Vânt:

— Ea mi-e sora.

Din nou îşi încruntă sprâncenele Regele Vânt şi mormăi înciudat:

— Bine, bine, puteţi să plecaţi.

Prinţul şi prinţesa nu aşteptară să le-o mai spună o dată, şi se grăbiră să ajungă acasă, unde împăratul îi îmbrăţişa fericit că-şi regăsise copiii, băiatul chipeş ca un soare şi fata gingaşă ca luceafărul de dimineaţă.

Janâcek-Tontul

poveste cehoslovacă

A fost odată un om care avea trei fii, un bordei şi un biet petec de pământ. Trăiau cu toţii în mare sărăcie şi, când cel mai mare dintre copii se ridică bine pe picioare, plecă în lume să-şi facă un rost.

Merse el ce merse şi, când ajunse în satul învecinat, începu să întrebe în dreapta şi-n stânga, dacă nu avea nevoie careva de o slugă harnică şi credincioasă. în cele din urmă, bătu la poarta unui boier, căruia i se dusese vestea că, de zgârcit ce era, nicio slugă nu făcea mulţi purici la el.

— Te tocmesc la mine, îi spuse băiatului, să-mi lucrezi un an de zile, dar cu o condiţie: indiferent ce s-ar întâmpla, n-ai voie să te mânii. Dacă uiţi cumva de învoială pe loc îţi tai nasul şi te azvârl în drum tară să-ţi plătesc o para. Iar dacă mă voi înfuria eu, îmi tai tu mie nasul şi-ţi plătesc simbria pe tot anul.

Băiatului nu-i prea miroseau a bine condiţiile bogătanului, dar, neavând încotro, încuviinţă cam acru şi rămase.

A doua zi se sculă în zori şi se duse la câmp să are, iar stăpână-sa îi pregăti demâncare. Aruncă într-o oală două verze, le sără şi le puse la fiert. Când băiatul se întoarse înfometat la prânz, i le puse în farfurie, spunându-i:

— Asta-i tot pentru azi. Băiatul rămase dezamăgit, dar amintindu-şi de învoială, îşi înghiţi necazul.

Ca din pământ se ivi lângă el şi stăpână-su, care-l întrebă mieros:

— Nu cumva nu te-ai săturat?

— Ba bine că nu, răspunse băiatul. Dar lăsă fiertura de varză neatinsă şi ieşi din casă.

A doua şi a treia zi, povestea se repetă aidoma.

— Te pomeneşti că te-ai supărat, îl iscodi boierul când sluga se sculă de la masă pentru a patra oară cu burta goală.

— Cine nu s-ar supăra, cu un prânz ca ăsta, izbucni plin de obidă băiatul. Şi pe dată stăpânul îi
tăie nasul.

Băiatul se întoarse acasă umilit şi fără bani, şi fără nas. Când veni timpul, fratele mijlociu spuse c-ar merge şi el să muncească la bogatul cu pricina, ca să se răzbune. Zis şi făcut. Dar, din păcate, după o lună se întoarse şi el la taică-său, cu capul în pământ, fără bani şi fără nas.

Atunci, cel mai mic dintre copii, căruia toţi îi ziceau Ianacek-tontul, le spuse:

— Trebuie să mă duc eu însumi la boierul ăsta şi să răzbun ruşinea pe care ne-a făcut-o.

Degeaba încercară toţi să-l convingă să renunţe la planul lui, socotind că, neghiob cum era, nu va
rezista în slujbă nici măcar o singură zi. Dar toate rugăminţile fură în zadar, căci Ianacek plecă, iar ceilalţi rămaseră aşteptându-l să se întoarcă şi el fără nas.

Dar Ianacek nu era chiar aşa de netot cum îl credea lumea.

Mâncă în toate zilele ce-i puneau stăpânii pe masă, mulţumea surâzând pentru fiecare căpăţână de varză fiartă şi boierul nu găsea niciun prilej să-l întrebe dacă era mulţumit sau nu.

într-o zi, îl trimise pe Ianacek la târg cu grâu, spunându-i:

— Ianacek, ia-o înainte cu grâul ăsta spre târg, du-l la hambar şi aşteaptă-mă că sosesc şi eu din urmă.

Ianacek dădu fuga la târg, vându grâul, băgă banii în buzunar şi se duse la han, unde petrecu până seara târziu.

Apoi, ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic, o luă chitind încetişor către casă.

Stăpânul, care-l aştepta cu sufletul la gură, îl întrebă unde zăbovise atâta şi ce făcuse cu grâul.

— Grâul l-am lăsat la hambar, aşa cum mi-ai spus, şi dacă am văzut şi-am văzut că timpul trece şi nu mai vii, m-am dus la han. Ce-o să se întâmple cu grâul, nu ştiu, poate s-o găsi careva să-l fure de acolo. Doar nu eşti furios, stăpâne?

Boierul abia-şi mai putea ţine firea de mânie, dar se strădui din răsputeri să se arate indiferent.

Mai trecură câteva zile şi din nou boierul îl trimise pe Ianacek la târg, de data asta cu o turmă de porci. îi dădu o adresă, îi spuse pe cine să caute şi câţi bani trebuie să primească în schimbul lor. Şi Ianacek porni.

Pe drum întâlni un negustor, făcu pe loc târgul cu el, vânzându-i porcii, băgă banii în buzunar şi făcu calea-ntoarsă, plin de voioşie.

— Da' cum de venişi aşa de curând, îl întrebă mirat şi cam neliniştit boierul.

— Păi, grozavă stradă m-ai trimis sa caut, bombăni Ianacek. Noroiul mi-a ajuns până la cingătoare, iar pe porci i-a acoperit cu totul. Am încercat eu să-i trag afară, dar s-au înecat cu toţii. Nu-i aşa că nu te-ai supărat, stăpâne?

— Trăsni-te-ar Dumnezeu, să te trăsnească, cum să nu mă supăr? Mi-ai prăpădit o bogăţie...

— Şi un nas, râse Ianacek, şi îi reteză nasul la iuţeală.

Aşa şi-a răzbunat Ianacek cel prostănac fraţii, s-a întors acasă cu o mulţime de bani şi cu nasul boierului cel zgârcit pe deasupra.

De atunci, şi-au sporit gospodăria şi trăiesc cu toţii în belşug şi fericire.

Cocoşul şi vulpea

poveste cehă

Un cocoş sări gardul curţii în care trăia şi, hoinărind departe de ogradă, se pomeni în pădurea învecinată.

— Hei, cocoşule, încotro? îi vorbi o vulpe care-i apăru deodată în cale.

— M-am rătăcit şi nu mai ştiu să mă întorc acasă, îi răspunse cocoşul.

— Poate că eşti obosit. N-ai vrea să te odihneşti puţin, şi apoi îţi arăt eu drumul, îl ademeni vulpea.

Şi se prefăcu şi ea obosită, invitându-l pe cocos să se odihnească alături de ea. Dar cocoşul era vioi încă şi-i ardea de cucurigit şi de ţopăit.

— Dacă-mi cânţi, spuse cocoşul, şi mă adormi, mă culc aici, alături de tine, se alintă el.

Şi vulpea încerca să cânte singurul cântec pe care-l ştia ea şi cocoşul simţi nevoia să-şi ţină cuvântul şi să o asculte şi el şi se aşeză liniştit alături. Dar vulpea, hap! îl apucă de gâtlej, gata să-l înghită. Cocoşul nu-şi pierdu nădejdea şi, mai mult mort decât viu, îi ceru cu duioşie:

— Mai zi-mi odată cântecul ăsta! Mi-a plăcut atât de mult! Ai glasul mai frumos ca mine. Hai, fa-mi hatârul, se alintă din nou cocoşul, agăţându-se de o ultimă speranţă.

Şi vulpea, biruită de linguşirile cocoşului, deschise botul, convinsă că la renumele ei de vicleană îl va adăuga şi pe cel de mare cântăreaţă. Cu ochii închişi, de mare încântare, nici nu-şi dădu seama că cocoşul o şi zbughise de lângă ea. Când vulpea se dezmetici, strigă cu disperare:

— Ce nevoie aveam de cântec, când mie mi-era atâta de foame?!

— Cam atât cât aveam eu nevoie de somn când de fapt îmi ardea să cânt, îi strigă cocoşul de departe.

Feciorul de împărat de prieteni ajutat

poveste cehă

A fost odată un împăiat care avea un fecior. Şi ajungând el la cele din urmă zile ale vieţii îşi chemă fiul şi-i spuse:

— Dragul meu, după cum vezi, eu mi-am trăit traiul, mi-am mâncat mălaiul. Acum e rândul tău să înfloreşti şi să domneşti, dar pentru asta trebuie să te însori. Nu vreau să mor înainte de a-ţi cunoaşte soţioara.

Şi feciorul răspunse:

— Tare mult aş vrea să-ţi fac pe plac, tată, dar eu încă nu am întâlnit-o pe aleasa inimii mele.

Atunci împăratul îi dădu o cheie de aur şi încredinţându-i-o, îi spuse:

— Suie în turn, acolo vei afla o încăpere de taină, intră şi vei fi înconjurat de multe domniţe, una mai frumoasă ca alta. Tu să-mi spui pe care ţi-ai ales-o.

Feciorul de împărat se urcă în turnul în care nu fusese niciodată până atunci. în vârf de tot văzu o uşiţă bine ferecată; o deschise cu cheia de aur dată de tatăl său şi dădu într-o încăpere uriaşă, rotundă, cu un acoperiş albastru înstelat, ca cerul unei

nopţi de august. Pe jos strălucea un covor verde ca buratecul, iar în perete, jur-împrejur erau, douăsprezece ferestre largi, cu rame de aur curat. Pe cristalul fiecărei ferestre se înfăţişa câte o domniţă cu coroană pe cap, în veşmânt de floare. Şi fiecare era învăluită de alte culori, şi era una mai frumoasa ca alta.

Feciorul de împărat rămase înmărmurit privindu-le şi neştiind pe care să o aleagă. Domniţele din ferestrele cum e cleştarul prinseră parcă viaţă şi-i zâmbeau, mai-mai că nu-i vorbeau.

Atunci feciorul de împăiat văzu una din ferestre acoperită de o perdea albă cum e neaua. Dând la o parte perdeaua, se ivi o domniţă toată îmbrăcată în Voaluri albe ca spuma laptelui, cu cingătoare argintie şi o cunună de perle strălucitoare. Albă şi tristă era însă cea mai frumoasă dintre toate. în faţa ei zăbovi multă vreme prinţul şi inima lui începu să bată de dor şi-şi zise: „Ea va fi soţia mea”.

Parcă înţelegându-l, domniţa înclină din cap a încuviinţare, obrajii i se îmbujorară, iar celelalte chipuri de domniţe dispărură ca şi cum n-ar fi fost. La fel dispăru şi domniţa cea albă.

Prinţul cobori din turn şi se înfăţişă tatălui său, care aştepta cu sufletul la gură, şi-i spuse de alegerea făcută. Bătrânul, aflând, se întrista foarte şi-i spuse fiului său;

— Rău ai ales, fiule, de acum mare primejdie te paşte. Domniţa cea albă se află în puterea unui vrăjitor rău şi stă închisă de multă vreme în palatul de fier. Toţi feciorii de împărat care au încercat să o salveze au pierit. Du-le dar de-ţi încearcă norocul şi să te întorci sănătos acasă.

Feciorul de împărat îşi luă ziua bună, încalecă pe cal şi pomi în căutarea domniţei celei albe, aleasa inimii sale. Merse zi de vară până-n seară, până ce pătrunse adânc într-un codru, de nu mai ştiu de cale. Şi, pe când rătăcea el, neştiind încotro a mai bine să o apuce, numai ce auzi în urma sa un glăscior:

— Ei, tu fecior de împărat, aşteaptă-mă! Şi prinţul întoarse capul şi văzu un om, care de lung ce era parcă nu-i mai dădeai de capăt.

— Ia-mă şi pe mine cu tine şi rău n-o să-ţi pară!

— Cine eşti şi ce ştii sa faci? zise prinţul.

— Numele meu este Lungilă şi pot să mă înalt cât vreau. Vezi pasărea aceea din înaltul cerului? Pot ajunge la ea cu uşurinţă.

Şi începu să se întindă, şi să se întindă, până ce ajunse cu mâna în nori. Apoi, într-o clipă fu la loc şi îi dădu pasărea fiului de împărat.

— Eşti meşter mare când te lungeşti, dar la ce îmi foloseşte mie dacă nu ştii să mă scoţi din codrul acesta?

— Ce-mi ceri tu este prea uşor pentru mine. Şi se lungi cât putu deasupra pădurii, privind jur- împrejur, apoi zise, arătând spre soare-răsare:

— într-acolo e drumul, ca să ieşim cât mai curând din pădure.

Apoi se făcu loc şi o luă înainte arătându-i feciorului de împărat drumul.

— Stăpâne, zise Lungilă, în câmpia pe care o vezi trăieşte un prieten al meu, Lăţită, pe care te rog să-l iei cu tine, că nu se ştie când îţi va fi de folos.

— Cheamă-l să văd de ce e în stare! zise feciorul de împărat.

— Mai uşor îmi este să ţi-l aduc aici.

Şi deodată se lungi, ajunse până la nori. Făcu doar un pas, doi şi apoi, aplecându-se, îşi luă prietenul în braţe şi veni de-l aşeză în faţa stăpânului său.

— Cine oşti tu? îl întrebă acesta.

— Mă cheamă Lăţilă, pentru că mă pot umfla şi lăţi cât vreau.

— Ia să te văd.

— Stăpâne, să fugim îndată de aici, zise Lungilă şi luă calul şi stăpânul, în goană, către o pădure. Tocmai la timp plecase, pentru că Lăţilă se lăţise aşa de tare, că l-ar fi strivit de tot. Apoi Lăţilă se opri şi dădu drumul aerului din piept, stârnind un vânt de se frângeau copacii din rădăcini.

— Bine, fie, vino cu noi, şi poate ne vei fi de vreun folos.

O porniră binişor la drum. Ajungând lângă o stâncă, văzură un om legat la ochi cu o năframă.

— Stăpâne, zise Lungilă şi el este un prieten de-al nostru, haide să-l iei în slujbă şi nu ţi-o părea rău.

— Cine eşti şi de ce ai ochii legaţi, oare nu poţi vedea cu ei?

— Dimpotrivă, stăpâne, văd prea de tot, şi atunci stau legat la ochi, şi aşa văd la fel de bine ca un om obişnuit. Dacă-mi scot legătura, scrutez dintr-o privire totul dimprejur. Şi dacă privesc mai cu temei, ies flăcări din toate, sau le fac bucăţi-bucăţi cu privirea. Numele meu este Ochilă.

Apoi, întorcându-şi faţa spre stâncă, îşi scoase legătura şi-şi aruncă într-acolo privirea. Stâncă începu să trosnească, săreau din ea aşchii, iar în cele din urmă se alese praf şi pulbere din ea. în locul stâncii sta acum un gorgan de nisip, iar la mijloc ceva strălucitor. Ochilă se aplecă şi luă acel bulgăr de aur şi i-l dărui feciorului de împărat.

— Ehe, eşti un flăcău de nădejde şi nu aş fi înţelept dacă nu te-aş lua cu mine. Dar pentru că ai o aşa aprigă privire, uită-te şi spune-mi dacă mai e mult până la palatul de fier.

— Dacă ai merge singur, stăpâne, nici într-un an nu ai ajunge. Dar cu noi vei fi tocmai bine la cină, zise Ochilă.

— Spune-mi, Ochilă, ce face domniţa cea albă?

— Stă închisă într-un turn înalt, păzită de vrăjitor. Atunci feciorul de împărat îi rugă cu cerul şi cu pământul să-l ajute să o salveze, iar ei îi făgăduiră. Apoi trecură prin golul din stânci pe care îl făcuse Ochilă cu privirea, dădură peste munţi şi câmpii, până când soarele se pregătea de asfinţit. Atunci munţii se micşorară devenind blânde coline, codrii se răriră, devenind dumbrăvi, iar în locuri pustii răsări iarba. La apus de soare se zări palatul de fier. Trecură pe podul de fier, care imediat se ridică, poarta pe care intrară se închise şi se pomeniră în curtea palatului de fier. Feciorul de împărat cercetă cu grijă curtea, duse calul la grajd. Pe ferestre se vedeau în palat oameni înveşmântaţi bogat, dar nemişcaţi, împietriţi. Intrară şi trecură la rând prin toate încăperile, ajungând în sala de ospeţe. La mijloc era întinsă o masă cu bucate alese, băuturi scumpe şi patru farfurii cu patru tacâmuri. Aşteptară ei ce aşteptară, şi văzând că nimeni nu mai vine, se aşezară. Şi ospătară din plin, după care începură să se pregătească de culcare, ciad, deodată, uşa se izbi de perete şi în încăpere dădu năvală vrăjitorul cel negru, încins cu trei lanţuri de fier. Vrăjitorul o trăgea de mână pe domniţa îmbrăcată în alb, încinsă cu o cingătoare de argint şi pe cap cu o cocoană de perle. Feciorul de împărat se simţi atras de ea, dar mai înainte să facă un pas. Vrăjitorul îi spuse:

— Ştiu pentru ce ai venit, dar mai bine nu veneai. Eu ţi-o las pe domniţă, dar cu condiţia să o păzeşti trei zile şi trei nopţi. Dacă nu o vei pierde în acest răstimp, e a ta. Altfel, pliveşte stanele de piatră în care s-au transformat toţi cei care au încercat ca tine. Apoi dispăru.

Feciorul de împărat era uluit de cele auzite, dar şi mai mult de frumuseţea fetei. începu să-i vorbească, darea nu scoase un cuvânt. Surâdea numai şi privea undeva departe. Feciorul de împăiat se aşeză lingă ea şi-şi puse în gând să nu doarmă. Iar ca să nu cumva să fie furat de somn şi fata să dispară, se gândi la Lungită, care se întinse şi se întinse. încolăcindu-se ca un şarpe de-a lungul pereţilor. Lăţilă, şi el, se aşeză în uşă şi se umflă atât de tare, că nicio furnică n-ai mai fi putut trece. Ochilă, şi el, se aşeză în mijlocul încăperii şi n-o slăbea pe: domniţă. Dar noaptea e noapte, şi omul e om şi somnul somn şi puse stăpânire pe cei patru. Când se lumină de ziuă şi se trezi şi feciorul de împărat, fu străfulgerat în piept de o durere de moarte, văzând că fata dispăruse. îşi trezi tovarăşii de drum şi se sfatuiră ce e de făcut.

— Nu te teme, stăpâne, zise Ochilă. Şi-şi aruncă ochii pe fereastră. O văd, iat-o, la o zi depărtare de noi, în mijlocul unei păduri, în care se înalţă un stejar, iar în vârful lui pe o creangă e o ghindă, şi ghinda aceea este ea, domniţa. Dacă Lungilă mă va purta până acolo, în cârcă. O voi aduce înapoi. Nici nu termină bine vorba şi Lungilă îi zvârli în cârcă şi tunde-o, pe drumul arătat. Cât ai zice ah! fură înapoi lângă feciorul de împăiat şi-i dădură ghinda.

— Ia-o, stăpâne drag, şi arunc-o jos!

Şi feciorul de împărat îl ascultă. De cum atinse podeaua, frumoasa domniţă în alb răsări mai frumoasă de cum fusese.

Când soarele se ridică de o suliţă, uşa se izbi de perete şi apăru iar vrăjitorul cel negru, cu ochi vicleni şi se vedea bucuros, dar când dădu cu ochii de domniţă, parcă fu lovit de trăsnet şi poc! Unul din lanţurile cu care era încins se rupse şi căzu la picioare.

Vrăjitorul o luă pe domniţă şi plecă iute cu ea. Feciorul de împărat nu avu ce face, aşa că se plimbă prin palat, minunându-se de ceea ce vedea. Parcă totul fusese încremenit într-o clipă; undeva, un prinţ stătea cu paloşul în vânt, în altă parte, alt prinţ se poticnise parcă de un prag şi rămăsese suspendat în cădere, la, bucătărie, bucătarul ţinea în mână o tavă cu fripturi. Sfai văzu feciorul de împărat mulţime de servitori împietriţi, cai împietriţi, copaci fără frunze, poieni fără iarbă, râuri fără apă, în ram nici păsări, nici flori în preajmă.

Dar feciorul de împărat şi cei trei tovarăşi ai săi se ospătau din plin; masa se punea singură, bucatele erau aburinde, vinul curgea spumos, fără ca cineva să-l toarne. Cum se lăsă seara, uşa se izbi de perete, apăru vrăjitorul cu domniţa de mână. O lăsă şi plecă, iar cei patru îşi începură veghea.

Stătură ce stătură treji, când un somn de moarte îi cuprinse. Când se trezi feciorul de împărat; a doua zi, ia domniţa de unde nu-i! Se trezi şi Ochilă, se uită pe fereastră şi zise:

— Uite-o. Este la o depărtare de două zile! Acolo este un munte, şi pe vârful muntelui străluceşte un diamant, care este domniţa. Dacă Lungilă mă ajută, o aduc îndată.

Lungilă îl luă iar în cârcă şi hai! Acolo, sub ochii lui, stâncile se sfărâmară şi diamantul strălucea la picioarele lor. Culeseră piatra preţioasă şi i-o dădură feciorului de împărat. îndată ce el lăsă piatra să cadă pe podea, şi apăru domniţa, iar când pe înserat se arătă vrăjitorul şi-o văzu, de ciudă poc! se rupse şi al doilea lanţ care îl încingea.

— Cine râde la urmă râde mai bine, zise el şi dispăru iarăşi.

Cei patru iar statură de veghe noaptea întreagă, se vânzoliră de colo, colo, să nu-i fure somnul.

Dar, zadarnic! Adormiră şi domniţa dispăru iarăşi.

Când se trezi feciorul de împărat şi văzu că nu e domniţa, îl deşteptă pe Ochilă şi-i porunci:

— Vezi unde s-a ascuns domniţa, Ochilă, repede, până nu vine vrăjitorul.

Ochilă privi pe fereastră şi zise:

— Ehe-he, dragă stăpâne, cât de departe este domniţa, cale de trei zile, unde se întinde o mare adâncă, iar pe fundul mării este o scoică în care e ascuns un Inel de cleştar şi inelul acela este ea. Dar nu te teme, te vom ajuta, dar de astă dată îl vom lua cu noi şi pe Lăţilă.

Lungilă îl aşeză pe Ochilă pe un umăr, pe Lăţilă pe alt umăr şi tuleo! până la marea cea adâncă. Unde Lungilă întinse mâna, dar nu atinse fundul mării. Atunci Lăţilă începu să sugă apa din mare, umflându-se tare, incit apa scăzu, de se vedea scoica. Lungilă o prinse iute, scoase inelul şi plecară înapoi la palatul de fier. Dar acum Lăţilă atârna greu şi Lungilă nemaiputându-l suporta, odată îl trânti de pământ, şi

apa ţâşni din el, revărsându-se într-un lac mare ce umplu văile. Lăţilă abia-abia putu să se ridice din acel lac, după multă caznă.

în această vreme, feciorul de împărat îi aştepta la palat, trist din cale-afară. Soarele cobora pe cer şi prietenii nu mai soseau, până când lumina se stinse, uşa se lovi de perete şi în prag se ivi vrăjitorul, hohotind de bucurie. în aceeaşi clipă, fereastra în care o văzuse prima oară pe domniţă trosni, geamul se sparse, iar pe jos se rostogoli un inel de cleştar, din care ieşi alba domniţă.

Văzând că nu mai pot ajunge la timp, din pricina necazului cu Lăţilă, Lungilă a aruncat inelul pe fereastră. Vrăjitorul, de necaz, răcni o dată de se cutremură palatul, iar cel de-al treilea lanţ cu care era încins pocni şi căzu la picioare. în aceeaşi clipă, domniţa prinse glas şi-i mulţumi feciorului de împărat că a salvat-o de sub puterea vrăjitorului. Şi când vorbea, obrajii i se aprindeau ca. Doi bujori. Şi tot atunci, întreaga suflare se trezi la viaţă. Toţi cei deşteptaţi din somnul de moarte veniră şi-i mulţumiră feciorului de împărat.

— Nu mie trebuie să-mi mulţumiţi, ci prietenilor mei, tară de care-aş fi fost şi eu o stană de piatră.

Bucuros, cu aleasa inimii sale, feciorul de împărat porni cu tot alaiul spre palatul bătrânului său tată. Pe drum îl găsiră teafăr şi pe Lăţilă, luându-l cu ei.

împăratul, văzându-şi feciorul cu mireasa alături, muri şi învie de bucurie, mai ales că nu mai credea să-şi mai vadă fiul, după atâta amar de vreme.

După nunta feciorului de împărat cu domniţa cea albă, cei trei prieteni, Lungilă, Lăţilă şi Ochilă îşi cerură iertare că vor să plece în lumea largă, căci ei nu erau pentru traiul de-a gata, în lenevie, ci mai bucuroşi erau să colinde lumea în lung şi-n lat, doar va avea nevoie cineva de ajutorul lor. Şi dacă or mai fi, poate şi astăzi mai colindă lumea.

O familie înţeleaptă

poveste cehă

Au fost odată un bărbat şi o femeie care aveau o fată de măritat. într-o zi se înfăţişa un tânăr chipeş în familia aceea, ca s-o ceară de soţie pe fiica lor. Vrând să-i facă o impresie bună, primindu- 1 cât mai generos pe acel tânăr, mama se grăbi să-şi trimeată fata în pivniţa să aducă o cană plină cu cel mai bun şi vechi vin al lor. Dar de cum se trezi în pivniţă şi dădu drumul vinului din butoi, ea căzu pe gânduri: „Dacă mă voi mărita cu tânărul acesta, voi avea un copil şi, când copilul va fi bolnav, voi şti oare să-l îngrijesc?” Rămase aşa pe gânduri, fără să-şi dea seama că vinul trecuse de mult de gura cânii, umplând pivniţa de-i ajunsese feţei până la glezne.

După câtva timp, mama ei alerga în pivniţa să vadă ce se întâmplă cu faţă:

— Hai, grăbeşte-te, tânărul te-aşteaptă!

Dar auzind ce-o frământă pe faţă, căzu şi e ape gânduri.

— Ai dreptate, dacă se va îmbolnăvi copilul, cum vei şti tu oare să-l îngrijeşti?

Dar nu trecu mult şi în pivniţa coborî şi tatăl fetei.

— Ce-aveţi de gând cu băiatul? Nu veniţi sus cu vinul cel bun? întrebă el, plictisit de atâta aşteptare.

— Doamne, bărbate... începu femeia să se tânguie, faţa noastră se gândeşte la ceva foarte grav. Dacă se va căsători cu tânărul acesta, va avea, desigur, un copil... Dar dacă s-o îmbolnăvi, cum o să ştie ea să-l îngrijească? Ei, ce spui tu de-asta?...

Şi atât de convingătoare a fost femeia, încât bietul bărbat nu văzu nici el că în pivniţa vinul cel bun le ajunseseră tuturor până la genunchi şi, în loc să le zorească pe cele două femei, căzu şi el pe gânduri...

Curând coborî neliniştit şi tânărul în pivniţă, să afle ce se întâmplase. Văzându-i pe toţi trei cum se înecau în vin şi ascultându-le pricina frământării lor, o luă tiptil-tiptil înapoi pe scară, hotărându- se să plece cât mai departe de meleagurile acelea...

Feciorul călător

poveste cehă

într-un sat era un ţăran sărac, care avea un singur fiu. Era atât de sărac, încât cu greu putea să-i asigure fiului hrana zilnică, aşa că, atunci când băiatul a crescut mare, tatăl, într-o zi, i-a spus:

— Dragul meu băiat, ai crescut mare, numai eu ştiu cu câtă greutate. Dar acum a sosit timpul să te duci să cunoşti lumea.

— Eu nu sunt pregătit pentru asta, răspunse fiul.

Dar tatăl nu se dădu bătut şi-atunci fiul, văzând că nu are de ales, îi spuse:

— Bine, te ascult, dar te rog să-mi spui cum să fac un toiag care să cântărească cinci chintale.

— La ce ţi-e bun un toiag aşa de greu, mai bine să faci un baston, care să cântărească doar un sfert de chintal.

Dar băiatul îi spuse că un baston aşa de uşor nu va rezista într-o călătorie atât de lungă, încât tatăl, neavând încotro, îi făcu pe voie şi-i dădu un toiag de cinci chintale, cu care băiatul plecă la drum.

Merse el cât merse, până ajunse într-o pădure, unde văzu un om care se chinuia ca o parte din brazi să-i tragă afară din pământ, să-i lungească, iar pe alţii să-i vâre mai adânc în pământ, să-i scurteze. După ce-i dădu bineţe, băiatul îl întrebă:

— Dar bine, omule, ce vrei să faci aici cu atâta chin?

— Uite ce fac, încerc să fac pădurea la fel de înaltă, aşa fel ca în vârful muntelui pădurea să fie la fel de înaltă ca şi la poalele muntelui.

Băiatul îi răspunse:

— După cum văd, dacă ai de gând să faci asemenea treabă, înseamnă că ai mare putere.

— Sunt un puternic, dar nu aşa cum este munteanul Janek.

— Ştii ce m-am gândit? Mai bine să mergi cu mine să cunoaştem lumea, decât să munceşti singur aici. îi spuse băiatul.

Şi aşa au pornit amândoi la drum, băiatul şi cu Smulgebrad şi nu după multă vreme au văzut un om care se sprijinea cu spatele de un munte, iar cu picioarele împingea alt munte. Băiatul, plin de uimire, strigă:

— Ia te uită, încă un om puternic! Dar tovarăşul lui de drum îi răspunse:

— Da, şi acesta este puternic, dar munteanul Janek este cu mult mai puternic.

Băiatul îl invită pe acest om numit Dârâmămunte să meargă cu ei, să cunoască lumea, şi acesta primi. După ce au mai mers ei cât au mai mers, au ajuns la marginea unui oraş, unde în faţa unei berării stătea berarul, ţinând în mâna stingă, deasupra capului, un butoi cu bere din care,printr-o ţeava, îi curgea berea direct în gură şi de acolo în burtă.

Când băiatul îl văzu îi spuse:

— Bei, ce-i cu tine, se vede că eşti puternic şi că poţi să înghiţi cu mare uşurinţă atâta bere.

Dar berarul îi răspunse:

— Este adevărat ce spui, dar este unui şi mai puternic decât mine. Se numeşte Janek-munteanul

— Hai şi tu cu noi, mergem să cunoaştem lumea şi-i bine să fim mai mulţi.

Berarul plecă împreună cu ci şi. După ce au mers o bună bucată de drum, au ajuns la un castel părăsit, unde au hotărât să se oprească şi să locuiască mai multă vreme.

într-o zi le veni poftă să meargă la vânătoare. Acasă, la castel, a rămas doar Smulgebrad, să le facă de mâncare. Când mâncarea a fost gata şi a aşezat-o pe masă, s-a trezit că a venit un omuleţ pe care Smulgebrad l-a întrebat:

— Cine mai eşti şi tu şi ce cauţi aici? Omuleţul, în loc să-i vorbească cum se cuvine, îl îngână şi- i răspunse cu aceleaşi cuvinte. Smulgebrad se înfurie straşnic şi tară să stea mult pe gânduri se repezi la el, dar omuleţul a fost mai puternic, i-a coşcovit pielea cu pumnii şi l-a băgat sub laviţă. Când tovarăşii lui s-au întors de la vânătoare l-au găsit sub laviţă şi au spus:

— Noi l-am lăsat acasă să facă mâncare, dar el a băut şi s-a îmbătat aşa de tare, că a ajuns sub laviţă.

Smulgebrad nu a încercat să se apere şi nu a spus nimic despre păţania lui cu omuleţul. A doua zi, rămase bucătar Dărâmămunte şi cu el se întâmplă acelaşi lucru ca şi cu celălalt. A treia zi, rămase berarul, spunând cu îngâmfare:

— Doar ştiţi că eu sunt în stare să beau un butoi cu bere tară să mă ameţesc, aşa că nici astăzi nu voi păţi nimic.

Dar numai lauda a fost de el că omuleţul l-a bătut şi l-a băgat sub laviţă, ca şi pe ceilalţi.

în ziua următoare, rămase ca bucătar feciorul călător, cu toiagul de cinci chintale.

— Duceţi-vă la vânătoare, eu rămân acasă, am să fac mâncare şi am să vă dovedesc că n-am să mă îmbăt aşa cum v-aţi îmbătat voi.

Niciunul din tovarăşii feciorului călător nu ştia că acesta era vestitul Janek-munteanul.

După ce Janek-munteanul a rămas singur, s-a apucat de treabă prin bucătărie, când, deodată, a apărut omuleţul şi s-a repezit la el. Dar Janek-munteanul îl lovi cu toiagul de cinci chintale şi-l izbi de perete. Omuleţul nu se dădu bătut, se ridică cu greu, îşi scoase barba şi o rupse la fugă. Când s- au întors tovarăşii lui Janek, acesta le spuse:

— Abia acum ştiu eu adevărul despre felul cum v-aţi îmbătat. Am avut şi eu o întâlnire cu omuleţul cel bătăuş dar l-am învins şi a fugit. în schimb, înainte de a fugi. Şi-a scos barba pe care-a lăsat-o aici, aşa că acum ştiu unde trebuie să-l caut şi am să mă duc după el.

Şi aşa, împreună cu tovarăşii lui, Janek-munteanul a plecat pe urmele omuleţului. Au mers ei cât au mers, până au ajuns la o râpă mare. Acolo Janek-munteamu le-a spus tovarăşilor săi să-l coboare cu frânghia până în fundul râpei. Când a ajuns acolo, a dat peste un pala: frumos, cu camere cum numai la palate poţi să vezi. într-una din camere se afla o fată de-o frumuseţe rară. Pe cât era de frumoasă, pe atât era de necăjită. Janek-munteanul o întrebă:

— Spune-mi, fată frumoasă, cu cine stai aici?

— Locuiesc cu un omuleţ care m-a răpit din lumea de deasupra şi m-a adus aici. Acum omuleţul este bolnav, îl doare barba.

Când auzi Janek-munteanul, iute îl găsi pe omuleţul care voia să fugă. Dar nu mai avu când fugi, că Janek-munteanul îl trânti la pământ cu toiagul şi cu o lovitură îl omorî. Apoi îi spuse fetei că o va duce iar în lumea de sus. Tare s-a bucurat fata şi a mers după el. Janek-munteanul a pus-o într-un coş şi le-a făcut semn tovarăşilor săi de pe malul râpei, să-l tragă sus. Când fata cea frumoasă a ajuns sus, cu toţii s-au îndrăgostit de ea şi nici prin gând nu le-a trecut să-l mai aducă sus şi pe Janek-munteanul. Bietul Janek se gândise dinainte că aşa vor face bunii lui tovarăşi de drum. Când aceştia au coborât din nou coşul, Janek a pus în el toiagul său de cinci chintale şi câteva pietre şi făcu semn să tragă. Când au tras coşul până la jumătatea distanţei, au tăiat frânghia şi l-au lăsat să cadă, fiind convinşi că astfel Janek-

munteanul se va lovi de pietre şi va muri. Mare a fost supărarea lui Janek-munteanul când s-a văzut trădat şi fără nicio putere să mai iasă în lumea de sus. Necăjit, a început să se plimbe pe sub pământ şi mergând aşa, fără nicio ţintă, începu o ploaie mare. Se uită în jur să vadă unde-ar putea să se adăpostească, şi dădu cu ochii peste un cuib de pasăre, în care puişorii nu se puteau feri de ploaie; îi fu milă de puişori şi-i acoperi cu haina sa. După puţin timp veni tatăl puişorilor, care-i spuse:

— Am văzut că ai avut milă de copiii mei, înseamnă că eşti un om bun, aşa că meriţi ca la rândul meu să te ajut să ieşi de aici. Pentru asta, să iei cu tine două bucăţi de carne şi un butoi cu apă; atunci când o să mă uit spre dreapta, trebuie să-mi dai o bucată de carne şi apă, iar când o să mă uit spre stânga, să-mi dai altă bucată de carne şi apă.

Zis şi făcut, pasărea l-a luat în spinare pe Janek-munteanul, împreună cu cele două bucăţi de came, butoiul cu apă şi toiagul şi a început să zboare spre, lumea de sus. Când pasărea se uită spre dreapta îi dădu să mănânce o bucată de came şi să bea apă, iar când se uită spre stânga, din nou îi dădu cealaltă bucată de carne şi apă. în scurtă vreme se termină şi carnea şi apa, iar drumul era lung şi greu. Pasărea se mai uită când la dreapta când la stânga dar Janek-munteanul şi vedea cum pasărea slăbea şi îşi pierdea puterea. Atunci Janek-munteanul s-a hotărât s-o salveze; şi-a tăiat din pulpa piciorului drept, apoi din pulpa piciorului stâng, şi a dat păsării să mănânce. Pasărea se întări şi l-a dus pe Janek în lumea de sus. După ce se odihniră pe pământ, pasărea îl întrebă:

— Spune-mi, ce fel de carne mi-ai dat după ce ai terminat bucăţile luate la plecare?

— Ei, ce să-ţi mai spun acum, te-am salvat şi eu cum am putut, doar trebuia să ajungem pe pământ, spuse Janek şi-i arătă pulpa din care tăiase.

Când auzi pasărea de sacrificiul făcut de Janek-munteanul, pe loc scuipă din burtă bucăţile din carnea lui, ie unse cu o iarbă fermecată şi le lipi la loc. După aceea, pasărea îşi luă zborul, se învârti de trei ori în jurul lui Janek-munteanul şi plecă apoi spre cuibul cu puişorii săi.

Janek-munteanul plecă spre castel, unde tovarăşii lui care-l trădaseră tocmai se pregăteau să se aşeze la masă împreună cu fata. Când l-au văzut pe Janek-munteanul, au început să tremure de frică, încercând să fugă. Acesta le spuse:

— Vasăzică, aşa ştiţi voi să vă purtaţi cu mine, aşa ştiţi voi să fim tovarăşi! Aţi vrut cu toţii să mă omorâţi, să scăpaţi de mine aşa că, după faptă şi răsplată.

Şi spunând aceasta, îi lovi pe rând cu toiagul de cinci chintale şi-i trimise pe lumea cealaltă. Pe fata cea frumoasă o luă de soţie şi trăiră fericiţi până ia adânci bătrâneţi.

Maruşca şi cele douăsprezece luni

poveste slovacă

A fost odată ca niciodată o femeie care avea două fete. Una era fata ei bună, iar cealaltă îi era fiică vitregă. Prima, pe care o chema Olena, îi era dragă ca ochii din cap, dar pe cea vitregă nu o avea deloc la inimă, numai şi numai pentru că ea, Maruşca, era mai frumoasă. Fata însă nu-şi dădea seama de frumuseţea ei şi nici prin cap nu-i trecea că e frumoasă. Şi când mama vitregă o împungea cu privirea, îndată se posomora şi credea că, pesemne, nu-i făcuse pe plac cu ceva.

în timp ce Olena ba se gătea şi se dichisea cât era ziua de lungă, ba prin casa cea mare învârtindu-se ori prin curte răcorindu-se, ba pe uliţă plimbându-se, Maruşca făcea toate treburile din gospodărie: curăţa prin casă, pregătea de mâncare, spăla, împletea, ţesea, cosea iarbă pentru dobitoace, mulgea vaca, în fine, tot ce era mai greu. Iar mama cea vitregă nu făcea alta decât s-o dojenească şi s-o ocărască toată ziua.

Şi cu cât Maruşca răbda mai fără crâcnire, cu atât mai neînduplecată rămânea

răutatea de babă.
Şi se purta tot mai rău şi mai rău cu biata fată, căci Maruşca pe zi ce trecea devenea tot mai frumoasă, iar Olena, tot mai slută.

De la o vreme, ce-i veni babei în minte?

— Ce nevoie am să ţin la casa mea o fiică vitregă aşa de frumoasă? A venit vremea să ne vină flăcăii în peţit şi îndată o vor îndrăgi pe Maruşca şi nu se vor mai uita la Olena.

Merse dar şi se sfătui cu fiică-sa şi puseră amândouă la cale ceea ce nimănui altuia nu i-ar fi trecut prin minte.

într-o bună zi, cam după Anul Nou, pe un ger de crăpau pietrele, Olena zise că are chef de toporaşi şi îi porunci surorii vitrege:

— Du-te, Maruşca, în pădure şi adu-mi un buchet de toporaşi, să mi-l prind la brâu. Că nu mai pot răbda o zi fără ei

— Vai de mine, surioară dragă, ce ţi-a trăsnit prin cap? Unde s-a mai auzit vreodată să crească toporaşi sub zăpadă? răspunse sărmana Maruşca.

— Taci, obrăznicătură ce eşti! se răsti Olena. Cum de îndrăzneşti să vorbeşti cu mine aşa, când eu îţi poruncesc? Pleacă tot acum! Şi dacă nu-mi aduci toporaşi, e vai şi-amar de tine!

Mama vitregă mai zise şi ea câte vorbe grele şi, alungând-o din casă pe Maruşca, trânti după ea uşa şi o încuie cu cheia.

Porni fata spre pădure, plângând în hohote. Iar când ajunse, acolo erau numai troiene de zăpadă, de nestrăbătut, şi nu se zărea nici ţipenie de om. Multă vreme rătăci Maruşca prin pădure, îndurând foamea şi gerul cumplit.

Deodată, cum mergea ea aşa, zări în depărtare o luminiţă. Se porni fata spre firul acela de lumină şi aşa ajunse pe o culme de deal.

Şi ce să vezi? Acolo ardea un foc mare, iar în jurul lui, aşezaţi pe doisprezece bolovani mari de piatră, şedeau doisprezece oameni. Trei dintre ei aveau bărbile albe de tot, trei, mai tineri, le aveau doar puţin albite, alţii trei erau încă mai tineri, iar trei dintre ei erau tineri de tot. Şedeau cu toţii, privind neclintiţi la foc.

Acestea erau cele douăsprezece luni ale anului. Ianuarie, cu părul şi barba albe ca neaua, sta pe bolovanul cel mai înalt, iar în mână ţinea un toiag.

La început, Maruşca se sperie şi înţepeni de frică. Apoi prinse curaj, se apropie de ei şi zise:

— Oameni buni, îngăduiţi-mi şi mie să mă încălzesc lângă voi, că tremur toată de frig.

Ianuarie dădu din cap şi o întrebă cu blândeţe:

— Ce vânt te-a adus pe la noi, fată frumoasă? Ce cauţi pe aici?

— Am venit să culeg toporaşi, răspunse Maruşca.

— Acum nu-i vremea de cules toporaşi, căci peste tot e numai zăpadă, zise Ianuarie.

— Ştiu, zise Maruşca, dar soră-mea Olena şi mama vitregă m-au trimis să le aduc din pădure toporaşi. Şi dacă nu le duc, va fi vai şi amar de mine! Oare unde aş putea găsi, rogu-vă, nişte toporaşi?

Atunci, Ianuarie coborî de pe bolovanul de piatră, se apropie de cel mai tânăr dintre fraţi şi, înmânându-i toiagul, îi spuse:

— Frăţioare Martie, acum urcă tu în locul meu. Martie urcă pe bolovan şi învârti toiagul deasupra focului. Flăcările îndată se ridicară învârtejite şi zăpada începu să se topească. Copacii se acoperiră cu muguri, sub fagii cei tineri înverzi iarba, iar din ea răsăriră primelefloriginga şe.

Venise primăvara. Prin tufăriş, ascunşi pe sub frunze, înfloriră toporaşii. Atunci Maruşca văzu că tot pământul era parcă acoperit cu o năframă albastră.

— Haide, Maruşca, culege degrabă, o îndemnă tânărul Martie.

Fata nu mai putea de bucurie. Adună şi tot adună toporaşi, până ce strânse un buchet mare-mare. Le mulţumi apoi frumos celor douăsprezece luni şi se grăbi spre casă.

Când o văzu sosind acasă cu ditai mănunchiul de toporaşi, Olena tare se mai miră. Dar şi mai tare se miră mama vitregă. îi deschiseră uşa şi pe dată se umplu casa de parfumul florilor.

— Da' cum de i-ai găsit? întrebă ţâfnoasă sora vitregă.

— Cresc sus pe culme, sub tufişuri. Sunt câtă frunză şi iarbă, răspunse Maruşca voioasă.

Soră-sa îi smulse din mână buchetul, îi dădu şi mamă-sii să-l miroasă şi îl prinse apoi la cingătoare, fără să-i spună o vorbă de mulţumire Maruşcăi.

A doua zi, pe când şedea pe cuptor, Olenei îi veni poftă de fragi şi căpşune.

— Du-te, Maruşca, şi adu-mi fragi şi căpşune din pădure.

— Vai de mine, surioară dragă, ce ţi-a trăsnit prin cap? Unde s-a mai auzit să crească fragi şi căpşune sub zăpadă?

— Haida-de, obraznică ce eşti! Cum îndrăzneşti să vorbeşti cu mine aşa, când eu îţi poruncesc? Pleacă tot acum, şi dacă nu-mi aduci îndată fragi şi căpşune, o să fie vai şi amar de tine, o ameninţă Olena.

Mama vitregă mai zise şi ea câte vorbe grele şi, alungând-o din casă pe Maruşca, trânti uşa după ea şi o încuie cu cheia.

Porni fata spre pădure, plângând în hohote. Iar când ajunse, acolo erau numai troiene de zăpadă, de nestrăbătut, şi nu se zărea nici ţipenie de om. Multă vreme rătăci Maruşca prin pădure, îndurând foamea şi gerul cumplit.

Deodată, cum mergea ea aşa, zări iar în depărtare aceeaşi luminiţă. Şi iarăşi, mergând spre firul de lumină, ajunse la un foc mare. în jurul focului şedeau cele douăsprezece luni ale anului şi mai sus decât toate stătea Ianuarie, alb şi bărbos, cu un toiag în mână.

— Oameni buni, îngăduiţi-mi şi mie să mă încălzesc puţin, că tremur toată de frig, se rugă Maruşca.

Ianuarie dădu din cap şi o întrebă cu blândeţe:

— Ce vânt te-a adus pe la noi, fată frumoasă? Ce cauţi pe aici?

— Am venit să adun fragi şi căpşune, răspunse Maruşca.

— Apoi acum este iarnă, iar pe zăpadă nu cresc fragi şi nici căpşune, spuse Ianuarie.

— Ştiu, răspunse amărâtă Maruşca, dar soră-mea Olena şi mama vitregă mi-au poruncit să le strâng fragi şi căpşune. Şi dacă nu le aduc o să fie vai şi amar de mine. Oare unde aş putea, rogu-vă, să culeg fragi şi căpşune?

Atunci Ianuarie coborî de pe bolovanul de piatră şi, apropiindu-se de fratele ce stătea în faţa sa, zise:

— Frăţioare Iunie, aşează-te tu acum în locul meu.

Iunie se aşeză pe bolovan şi învârti toiagul deasupra focului. Flăcările îndată se înălţară de trei ori mai sus şi, cât ai clipi, zăpada se topi, copacii se acoperiră cu frunze, păsările începură să ciripească şi peste tot florile îşi desfăcură petalele.

Venise vara. îndată, pe sub tufişuri se întinse covor alb, de parcă cineva presărase acolo steluţe albe. Şi acestea pe loc se prefăceau în fragi şi căpşune, care iute se coceau, înroşindu-se.

— Culege mai repede, Maruşca, mai repede, o zorea blândul Iunie. Maruşca nu mai putea de bucurie şi culese şi culese, până umplu şorţul.

Apoi le mulţumi frumos celor douăsprezece luni şi se grăbi spre casă.

Când o văzu sosind acasă cu şorţul plin de fragi şi căpşune, tare se mai miră Olena.

Dar şi mai tare se miră mama vitregă.

— Da' cum de le-ai găsit? întrebă ţâfnoasă Olena.

— Cresc sus pe culme şi sunt câtă frunză şi iarbă, zise Maruşca voioasă. Olena luă fragii şi căpşunele şi mâncă pe săturate. Se ghiftui şi mama vitregă, dar pe Maruşca nu o poftiră să guste şi ea, măcar una.

A treia zi, după ce îşi astâmpără pofta de fragi şi căpşune, Olene îi veni cheful de mere.

— Du-te, Maruşca, şi adu-mi mere rumene din pădure, porunci ea.

— Vai de mine! Dragă surioară, ce ţi-a trăsnit prin cap? Unde s-a mai auzit să se coacă merele iarna?

— Obraznică ce eşti! îndrăzneşti să vorbeşti aşa cu mine, când eu îţi poruncesc? Pleacă tot acum în pădure şi dacă nu-mi aduci mere rumene, o să fie vai şi amar de tine.

Mama vitregă mai zise şi ea câte vorbe grele şi, alungând-o din casă pe Maruşca, trânti uşa după ea şi o încuie cu cheia.

Porni fata spre pădure, plângând tot drumul în hohote. Iar acolo când ajunse, erau numai troiene de zăpadă, de nestrăbătut, şi nu se zărea nici ţipenie de om. Multă vreme rătăci Maruşca prin pădure, îndurând foamea şi gerul cumplit.

Deodată, cum mergea ea aşa, zări iar în depărtare aceeaşi luminiţă. Şi iarăşi, mergând spre firul
de lumină, ajunse la un foc mare. În jurul lui şedeau neclintiţi doisprezece oameni. Erau cele douăsprezece luni ale anului şi mai sus decât toate stătea Ianuarie, alb şi bărbos, cu un toiag în mână.

— Oameni buni, îngăduiţi-mi şi mie să mă încălzesc puţin, că gerul m-a secătuit cu totul, se rugă Maruşca.

Ianuarie dădu din cap şi întrebă:

— Ce vânt te-a adus iarăşi pe la noi, fată frumoasă?

— Am venit după mere rumene, răspunse fata.

— Apoi, e iarnă! Crezi că e cu putinţă să se coacă merele iarna?

— Ştiu, răspunse amărâtă Maruşca, dar Olena şi mama vitregă m-au ameninţat că dacă nu le aduc mere rumene din pădure o să fie vai şi-amar de mine. Vă rog cu plecăciune, unchiaşilor, să mă ajutaţi încă o dată.

Atunci, Ianuarie, apropiindu-se de unul dintre fraţii mai în vârstă, îi dădu toiagul în mână şi zise:

— Frăţioare Septembrie, aşează-te în locul meu. Septembrie se urcă pe bolovan şi învârti toiagul. Flăcările se ridicară învârtejindu-se, iar zăpada se topi îndată. Iute prinseră copacii să înverzească, să înflorească şi degrabă să rodească. Şi tot iute, apoi, prinseră frunzele a se îngălbeni şi a pica la pământ.

Venise toamna. Maruşca nici nu apucase să se bucure de frumuseţea florilor, căci se uita mai mult la copaci. Şi deodată văzu în vârful unuia, sus de tot, atârnând mere rumene.

— Scutură-l, Maruşca, scutură-l mai repede! o îndemnă Septembrie.

Maruşca scutură pomul şi din el căzu un măr; mai scutură o dată şi mai căzu unul.

— Strânge-le, Maruşca, strânge-le mai repede şi fugi acasă! Luă fata cele două mere şi, mulţumind frumos, se grăbi spre casă.

Când o văzu pe Maruşca venind cu cele două mere în mână, tare se mai miră Olena. Dar şi mai tare se miră mama vitregă.

— Da' cum de le-ai găsit? întrebă Olena.

— Cresc sus pe culme şi sunt câtă frunză şi iarbă, răspunse Maruşca. Auzind câte se găsesc acolo, Olena se năpusti asupra ei:

— Vai, obraznico! De ce nu ai adus mai multe? Le-ai mâncat pe drum!

— Dragă surioară, eu nici nu le-am gustat. Când am scuturat o dată pomul, a

căzut numai un măr. A doua oară când l-am scuturat, a mai căzut unul.

De ciudă, Olena se repezi s-o bată. Mama vitregă apucă şi ea reteveiul. Maruşca însă nu se lăsă prinsă, ci fugi la bucătărie, ascunzându-se după sobă. Atunci, hapsâna de Olena se potoli din ocară şi începu să muşte hulpav dintr-un măr. Aşa mere dulci nu mai mâncase la viaţa ei!

— Mamă, dă-mi desaga, că am să mă duc eu în pădure. Dacă o trimitem tot pe netrebnică, de bună seamă o să le mănânce iar. Am să găsesc eu singură locul acela şi am să scutur toate merele.

Aşa striga Olena şi în zadar mamă-sa încerca s-o facă să se răzgândească. Puse desaga pe umăr, îşi acoperi capul cu o broboadă şi, înfofolindu-se bine, porni spre pădure.

Când ajunse, acolo erau numai troiene de nestrăbătut şi nu se zărea nici ţipenie de om. A mers fata şi a tot mers, căci pofta de mere îi dădea ghes.

Deodată zări în depărtare o luminiţă. Atunci porni spre firul acela de lumină şi ajunse la un foc mare, în jurul căruia şedeau doisprezece oameni. Erau cele douăsprezece luni. Ea însă nici bineţe nu le dădu şi nici nu-i rugă să-i îngăduie a se apropia de foc. întinse doar mâinile să se încălzească, de parcă focul fusese aprins anume pentru ea.

— Ce vânt te-a adus pe la noi? întrebă supărat Ianuarie.

— Cine eşti tu, să mă iscodeşti, bătrân prost? îi curmă vorba Olena. Nu-i treaba ta unde mă duc şi nici de ce mă duc!

Şi pomi spre culme, de parcă merele doar pe ea o aşteptau.

Ianuarie se posomori şi învârti toiagul deasupra capului. Şi pe dată, cerul se acoperi cu nori, focul se stinse şi începu să ningă şi să bată un vânt tăios. Olena nu vedea la doi paşi şi se afunda tot
mai mult în nămeţii cât casa. îi îngheţaseră mâinile şi picioarele, şi căzu istovită...

în astă vreme, mamă-sa o aştepta acasă. Privea de la fereastră, ieşea în tindă şi se uita în lungul drumului, dar Olena nu mai apărea.

— Ce s-o fi întâmplat cu ea? Sau nu se mai satură de mere? Ia să mă duc să văd cu ochii mei! se gândi şi, punându-şi pe cap şalul, luă desaga şi pomi s-o caute.

Ninsoarea se înteţise, vântul bătea tot mai puternic, iar nămeţii creşteau. Femeia îşi croia cu greu drum prin troiene şi până la urmă se rătăci. De frig, nu-şi mai simţea mâinile şi picioarele şi căzu istovită...

între timp, Maruşca pregătise acasă prânzul, dereticase prin casă şi mulsese vaca. Olena şi mamă-sa însă nu mai veneau.

— Vai de mine! Ce-au păţit oare? se frământa fata cea bună la suflet, privind cu tristeţe pe fereastră.

Afară nu se vedea nici ţipenie de om. Viscolul se potolise, sus pe cer luceau mii de stele, iar jos scânteia covorul de zăpadă. Doar acoperişurile trosneau când şi când, din pricina gerului. întristată, Maruşca trase perdeaua.

Dis-de-dimineaţă însă, iar se puse pe aşteptat şi le aşteptă toată ziua cu masa întinsă. Dar ele nu se mai întoarseră! Pieriseră îngheţate în pădure.

Şi aşa i-au rămas Maruşcăi grădina, căsuţa, vaca, ogorul şi micul iaz. Iar când a venit primăvara, a împărţit toate acestea cu un flăcău chipeş care a luat-o de soţie. Şi au trăit multă vreme, în pace şi iubire, căci acestea sunt mai scumpe decât orice pe lume.

Patru fraţi năstruşnici

poveste slovacă

Au fost odată patru fraţi gemeni. Şi fiecare era înzestrat cu câte un har. Primul

putea înghiţi toată apa mării. Al doilea avea un gât de fier. Pe al treilea nu-l putea arde focul. Al patrulea îşi putea ţine la nesfârşit respiraţia.

Adesea, primul se ducea la mare şi se întorcea cu o plasă uriaşă plină de peşti. Câteodată mai vindea şi la târg, după ce-şi îndestula familia.

într-o bună zi, un băieţaş îl rugă să-l ia şi pe el la pescuit. La început nu se lăsă înduplecat, dar băiatul atâta se rugă şi se încăpăţână, încât îi spuse:

— Ei bine, te iau cu mine la pescuit, dar cu o condiţie: orice ţi-oi spune să mă asculţi orbeşte.

— Aşa voi face, i-a răspuns băiatul.

A doua zi în zori s-au dus împreună la pescuit. Şi cel ce avea puterea să înghită o mare îi spuse băieţaşului:

— Eu voi înghiţi marea şi tu vei pescui în voie cât vei crede. Dar în clipa în care eu îţi fac semn să revii la mal, să mă asculţi orbeşte.

— Când îmi vei face semn să mă reîntorc la mal, te voi asculta orbeşte, repetă băieţaşul cuvintele auzite.

Zis şi făcut. Primul dintre cei patru fraţi năstruşnici înghiţi toată marea, îşi umplu plasa lui de totdeauna cu peşti, îşi umplea şi băieţaşul, deşi se cam îndepărtase oarecum de tovarăşul lui de pescuit. La un moment dat i se face semn să se întoarcă la mal, dar băieţaşul nu-l ascultă, ci se avântă mai tare. A doua oară, primul dintre cei patru fraţi îi făcu semn să se întoarcă, dar băieţaşul nu-l ascultă. Şi tot aşa şi a treia oară. Simţi fratele care înghiţise marea că n-o mai putea ţine toată, obosise... şi, încet, încet o lăsă să se reverse, strigând zadarnic băieţaşului să se întoarcă. Şi băieţaşul neascultător a fost înghiţit de mare.

De cum s-a întors singur în sat, bietul om a fost dat pe mâna legiuitorilor.

— Unde este băieţaşul cu care ai fost la pescuit? a fost întrebat. Şi degeaba a povestit omul de-a fir a păr totul cum s-a desfăşurat, cum băiatul a fost neascultător, că până la urmă tot l-au
condamnat.

în ziua execuţiei, el rugă să-i fie ascultată o ultimă dorinţă:

— îngăduiţi-mi să-mi iau rămas bun de la fraţii mei.

Şi i-a fost îngăduit. Dar în locul lui, în faţa călăului, a doua zi a apărut al doilea frate, cel cu gâtul de fier. Şi când călăul a ridicat securea, ea a sărit cât colo, izbindu-se de gâtul de fier, încât s-au speriat toţi cei de faţă, chiar şi mai marele judecător, şi au luat-o la fugă.

A doua zi s-a hotărât să i se aleagă o altă moarte. Să fie ars pe rug. Dar înainte de a fi ars, a cerut voie să-şi salute pentru ultima oară fraţii. Şi i s-a dat voie. în locul lui s-a întors cel ce putea trece prin foc nevătămat. Şi când a fost pus pe rug, a ieşit neatins de pe tăciunii stinşi. Şi lumea iar s-a speriat, dar a rămas de astă dată încremenită pe loc.

A treia zi, judecătorul a hotărât ca vinovatul să moară sufocat. Şi porunca a fost aceea de a fi azvârlit în cea mai îndepărtată şi întunecată dintre încăperile temniţei, nu mai mare de o jumătate de metru, cât să stea vinovatul în genunchi şi să-şi aştepte ceasul din urmă. îngrozit de ce avea să-l aştepte, vinovatul a cerut voie să-şi salute fraţii. Şi i s-a dat voie. Dar în locul lui s-a întors fratele care-şi putea ţine răsuflarea şi şapte zile. Şi după ce a fost azvârlit în încăperea aceea fără aer, s-au dus paznicii a doua zi, din ordinul judecătorului, să vadă dacă murise condamnatul, dar l-au găsit mai îmbujorat şi mai zdravăn ca oricând.

— Preamărite judecător, a vorbit cel mai înţelept din sat. Dacă nicio moarte nu-l atinge, e o dovadă că bietul om n-a fost vinovat şi prin urmare nu mai avem dreptul să mai încercăm să-i luăm viaţa.

— Drept grăieşti, i-a răspuns şi judecătorul.

Şi cum nimeni nu s-a gândit că cei patru gemeni s-au slujit de asemănarea lor pentru a-l salva pe cel mai mare dintre ei, toată lumea a strigat:

— Eliberaţi-l, eliberaţi-l, e nevinovat!

Şi cei patru fraţi au trăit de atunci liniştiţi şi mulţumiţi.

Lupul şi purceluşul

poveste slovacă

Un lup a prins de veste că într-o căsuţă, aproape de vizuina lui, venise să locuiască de curând un purceluş gras şi frumos. Imediat ce a aflat îmbucurătoarea veste, a şi început să se frământe prin ce vicleşug să-l poată înhăţa, făcând din carnea lui fragedă un ospăţ regesc.

într-o dimineaţă, iată-l pe lup în faţa căsuţei unde locuia noul proprietar: alb, rotofei şi bine hrănit.

— Purceluş frumos, bună dimineaţa. Vrei să-mi deschizi poarta? Ţi-aş face o vizită, îi strigă lupul pironit în faţa porţii.

— Lupule, nu-ţi deschid poarta. Ce-ai să-mi spui, spune-mi, că eu te aud şi de la fereastră, îi răspunse precaut purceluşul.

— Ai fost în livada din spatele casei fierarului să vezi ce mere mari şi frumoase sunt? Hai să mergem mâine dimineaţă să culegem împreună. La ora şase te aştept în faţa casei tale.

— Bine, îi răspunse purceluşul, deşi nu prea auzise ca lupii să mănânce mere.

A doua zi, la ora cinci, purcelul alergă cu sufletul la gură până în livadă, se îndestulă cu toate merele căzute pe jos de coapte ce erau şi mai aduse o grămadă şi acasă. La ora şase, când sosi lupul la întâlnire, purcelul, fericit că scăpase de el şi se întorsese acasă cu mere, îi strigă voios:

— Dragul meu lup, îţi mulţumesc pentru bunăvoinţa ta. N-am mai avut însă răbdare şi am pornit-o la drum mai de dimineaţă. Te poţi duce singur dacă vrei. Eu abia m-am întors.

Lupul scrâşni din dinţi de furie, dar plecă cu coada între picioare, ticluind cu mintea lui ageră altă păcăleală.

A doua zi, iar se înfiinţă înaintea porţii.

— Purceluşule, mâine dimineaţă vin la ora cinci să te iau să culegem napi mari şi frumoşi, cum n-ai mai văzut de mult.

— Bine, răspunse purceluşul.

A doua zi, la patru, purcelul era la cules de napi şi din nou, iute acasă, înainte de sosirea lupului. Atunci lupul născoci altceva.

— Purceluşule, mergi mâine la târg? Ai răbdare că vin eu să te iau. Sunt chiar hotărât să-ţi cumpăr ceva frumos, ce vei dori tu, îl îmbie lupul.

— La ce oră vii? întrebă purcelul.

— La trei.

în toiul nopţii, purcelul alergă la târg şi cumpără iute un butoiaş mare cât să încapă în el. Se duse pe deluşorul din faţa casei şi stătu acolo la pândă să-l vadă venind pe lup. De cum îl zări, de departe, se băgă în butoi şi-şi dădu drumul de sus, de pe deal, înspre lup. Lupul, luat prin surprindere, nu şi-a putut da seama ce se rostogoleşte spre el cu atâta repeziciune, aşa că se feri şi fugi de arătarea aceea nemaivăzută, cât îl ţinură picioarele.

Ajuns în faţa casei lui, purceluşul ieşi iute din butoi şi se încuie cu două lacăte.

Când se dumiri lupul că purceluşul îşi bătuse joc de el, lăsă orice şiretenie la o parte şi, înfuriat, îi urlă la fereastră:

— Fie ce-o fi! Vin la tine şi într-un minut te-am dat gata! înainte de ivirea zorilor te voi face cea mai bună friptură din câte am mâncat până acum. Ţi-o jur!

Şi dintr-un salt se repezi asupra casei. De pe acoperiş încercă să se strecoare pe

hornul casei. Dar purceluşul, care ţinea urechile ciulite, de când apăruse prima dată în faţa porţii lui, se grăbi să-l primească după cum se cuvenea: făcu un foc mare, puse o oală uriaşă cu apă la fiert şi, când lupul alunecă pe horn, nimeri direct în vasul cu apă clocotită.

Pentru o singură dată s-a văzut şi un lup mâncat de... un purceluş isteţ.

Cocoşul şi vulpea

Poveste slovacă

Un cocoş stătea pe un gard, cu găinile lui. Vulpea s-a apropiat cu şiretenie de el.

— Dragă prietene, ai aflat noua veste?

— Nu ştiu de nicio noutate, a răspuns cocoşul, fără să coboare de pe gard.

— Toate animalele au hotărât să trăiască frăţeşte, fără duşmănie sau frică. Aşadar, coboară-te de pe gard, să ne îmbrăţişăm!

— Da, imediat, răspunse cocoşul. Stai puţin, că văd ceva în depărtare!

— Ce vezi? întrebă vulpea, curioasă.

— Ah, nimic important. Se apropie nişte câini. Cred că vor şi ei să te îmbrăţişeze, că au aflat noua veste.

Atunci... vulpea se lipsi de pupat şi îmbrăţişat, fugind supărată. S-a încurcat în propria şiretenie! Cu puţină minte şi atenţie, dai pe faţă orice vulpe!

Oul care a plecat să cutreiere lumea

poveste slovacă

De mult, tare de mult, un ou s-a apucat să cutreiere lumea şi s-a întâlnit cu un crab.

— Unde mergi?

— A întrebat oul.

— Dar tu?

— Răspunse crabul.

— Mă duc să cutreier lumea – zise oul.

— Vin şi eu, nu vreau să mă las mai prejos – zise crabul.

— Bine, zise oul, hai!

Aşa că acum erau doi tovarăşi de drum.

Merseră ei ce merseră şi întâlniră un răţoi.

— Unde mergi?

— L-a întrebat oul.

— Dar voi? Răspunse răţoiul.

— Noi mergem să cutreierăm prin lume – zise oul.

— Hai cu noi!

Răţoiul se învoi şi porniră la drum toţi trei.

Nu după mult timp întâlniră un curcan.

— Unde mergi?

— L-a întrebat oul.

— Dar voi? Răspunse curcanul.

— Noi mergem să cutreierăm prin lume – zise oul.

— Hai cu noi!

Curcanul se alăturară celor trei.

Pe drum se întâlniră cu un cal, un taur şi un cocoş, aşa că acum erau şapte.

Drumul i-a dus pe cei şapte prieteni într-o pădure deasă. Cum se înnopta şi li se

făcuse foame se hotărâră să caute un adăpost şi ceva de-ale gurii. Oul îi spuse cocoşului să se urce într-un copac înalt şi să vadă dacă zăreşte ceva. Cocoşul se cocoţă în vârful copacului şi văzu, nu departe de locul unde se aflau, o căsuţă pe o colină. Merseră într-acolo şi oul spuse calului să bată la uşă şi să ceară adăpost şi ceva mâncare. Le deschise o bătrână care nu îi primi în casă şi îi alungă.

Atunci oul îi spuse taurului să ia femeia în coarne şi să o ducă în pădure. Taurul o luă pe femeie şi o duse în pădure unde o aruncă într-o groapă. Apoi cei şapte prieteni se întoarseră la căsuţa unde găsiră o masă întinsă cu tot felul de bunătăţi. Căsuţa era adăpostul celor şapte tâlhari care se întorceau cu prada. Auzind zarvă, oul le spuse tovarăşilor săi să se ascundă: cocoşul zbura pe acoperiş, taurul se duse în ogradă, calul se ascunse îndărătul uşii. Curcanul sari pe cuptor, răţoiul sub laviţă, crabul în pocalul cu apă iar oul în jăratec.

Cum se îndreptau hoţii înspre casa fură miraţi ca nu văd lumina şi crezură că bătrâna adormise. Cel mai mare dintre ei zise:

— Aveţi grijă să nu stricaţi ceva din cele ce am furat, că eu mă duc înainte să văd ce s-a întâmplat.

De cum intră hoţul în ogradă, taurul îl luă în coarne şi îl aruncă în casa unde calul îl izbi cu o copită.

— Stai că pun eu mâna pe voi!

— Zise hoţul, încercând să aprindă lumina cu jarul din soba.

Dar oul, care se afla ascuns acolo, sufla toată cenuşa în obrazul hoţului. Orbit de cenuşa fierbinte, hoţul sări să ia pocalul cu apă dar crabul îi prinse mâna în cleştii săi. Speriat, hoţul sparse pocalul şi făcu ditamai tărăboiul. Taman atunci răţoiul bătu din aripi şi făcu „mac, mac, mac!” Curcanul de pe cuptor bătu şi el din aripi şi făcu „glu, glu glu!” Calul îl pocni din nou cu copită şi îl expedie afară unde taurul îl luă iar în coarne şi îl azvârli afară din ogradа. Cocoşul se porni să cânte „cucurigu” de pe acoperiş.

Hoţul ajunse fugă la ai săi şi zise:

— E vai şi amar de casă! Nici nu am apucat să intru bine în curte că m-au împins în casă. Când am vrut să aprind lumina să văd cu cine am de-a face, unul cu puşca a tras în mine de aproape m-a orbit. Când am vrut să iau apa din pocal să îmi spăl faţă un croitor mi-a tăiat degeţel cu foarfecele; de sub laviţă ţesătorul m-a lovit cu suveica şi a strigat” Da, da!” De pe cuptor, brutarul a vrut să mă pună pe lopată şi zicea: „Dă-i, dă-i!” Din spatele uşii pantofarul mi-a dat una cu calapodul. Bine că

am scăpat şi nu m-am urcat pe acoperiş, de unde călăul strigă: „Aduceţi-l aici!”

Auzind aceste grozăvii, hoţii se puseră pe fugă şi lăsară baltă toată prada. Cei şapte prieteni se aşezară la masă, mâncară şi băură în voie iar apoi se duseră fiecare pe drumul lui şi poate, cine ştie, într-o zi se vor întâlni din nou şi vor face o altă poznă.

Podgoreanul cinstit

poveste slovacă

Trăia odată într-un sat un tată cu mulţi copii. N-avea nici pământ, nici vite. Lucra la bogaţi, căci viaţa nu-i era uşoară. Cel mai mult a muncit la un bogat negustor de vinuri, care avea podgorii întinse. La început a muncit singur, iar mai apoi, după ce i-au crescut copiii, i-a luat cu el. Deşi ceea ce câştiga cu ajutorul lor era puţin, totuşi era mai mult decât nimica.

Anii treceau, copiii creşteau şi din puţinul lor câştig nu se mai putea trăi omeneşte. O singură bucurie avea bietul părinte: copiii îi erau sănătoşi şi harnici şi acesta era darul cel mai mare pentru el. Cum au crescut fiecare şi-a găsit rostul lui: fetele, cu mama lor,

pe lângă gospodărie, fiul cel mai mare, în pădure, ca tăietor de lemne, cel mijlociu, după ei, iar mezinul tot iscodea prin podgorii, după cunoaşterea feluritelor soiuri de viţă.

Tatăl, când îşi vedea copiii, se bucura nespus, dar se şi întrista. Se bucura văzând că fiul cel mic nu se codeşte la muncă, că-i place via, dar se-ntreba ce va fi atunci când va mai creşte şi va dori să aibă şi el o podgorie proprie. De unde ar putea să ia atâţia bani pentru o podgorie, el fiul unor părinţi săraci? Iar el, tatăl, cu ce-ar putea să-l ajute, dacă singur n-avea nimic, decât puterea braţelor.

— Ascultă, Vilo, căci aşa se numea mezinul, astăzi ai putea să rămâi acasă. Acum, în noiembrie, când bate un vânt de gheaţă, să acoperi butucii de vie nu-i deloc plăcut. Ai face mai bine s-o ajuţi pe mama prin casă.

— Nu, tată, nu, eu merg cu tine. Munca în vie îmi place şi eu vreau să pricep bine toate tainele
ei.

— Da' de unde, fiule, e frig şi poţi să răceşti mergând cu mine.

— Lasă, tată, nu te teme, îmi iau o sapă mai mare şi ea are să mă încălzească precis.

Primăvara, în martie, când a fost chemat la tăiat de vie, Vilo din nou se ruga de tată-său să-l ia cu
el.

— Şi ce ai să faci acolo? încă nu eşti pregătit destul pentru munca asta.

— O să mă uit la tine, şi-am să învăţ ceva, spuse Vilo supus, şi-apoi voi scoate vreascurile din vie şi tot fac ceva pe lângă tine.

Tatălui i-a plăcut stăruinţa lui şi l-a luat cu el la vie.

Peste vară, când în podgorii munca era în toi, Vilo era mereu cu tata. Nu-l speria nici soarele, nici ploaia. Zile întregi întreba când de una, când de alta şi nu-i de mirare că în acest timp s-a prins ceva de el.

După câţiva ani de ucenicie, Vilo l-a întrebat într-o zi pe tată exact de ce se temea mai mult şi mai mult:

— Tată, dar noi de ce nu putem avea o palmă de vie a noastră, numai a noastră?

— De ce? se sperie tatăl de întrebarea aşteptată, pentru că suntem săraci.

— Dar tu lucrezi mereu, de ce nu-ţi ajung banii?

— Plata-i mică, dragule!

— Atunci să mergem la stăpân şi să-i spunem!

Tata a zâmbit doar şi i-a făcut cu mâna un semn, parcă însemnând: „Lumea e aşa cum este şi ea altfel nu va fi, negustorului să-i dai pace, iar noi să fim fericiţi că ne lasă să lucrăm pe pământurile lui."

Dar Vilo nu era mulţumit cu răspunsul acesta. într-o zi. Când negustorul s-a dus să vadă cum merge munca pe câmp, Vilo se înfăţişă curajos în faţa lui.

— Stăpâne, muncim în viile tale doi, eu şi cu tatăl meu, şi totuşi suntem săraci. De ce?

— Bineînţeles că sunteţi săraci, dacă cu ceea ce câştigaţi nu ştiţi să vă gospodăriţi, se repezi negustorul cu răspunsul la Vilo. Şi apoi, dacă nu vă place la mine, puteţi încerca în altă parte.

— Bani am vrea, nu să plecăm!

— Bani? se miră negustorul. Şi pentru ce?

— Am vrea să avem o bucăţică de vie a noastră!

— Vie proprie? rămase uimit negustorul şi se înroşi la faţă; vie spui, sărăntoc ce eşti, ştii tu oare ce înseamnă să ai via ta?

— Ştiu, că doar noi o lucrăm de-atâta vreme!

Aceasta l-a supărat din cale-afară pe negustor. A apucat biciul şi a început să-l lovească peste picioare pe băiat.

— Ia te uită ce obrăznicie! strigă. Asta ne-ar mai lipsi, ca fiecare sărăntoc să aibă

via lui, şi lovea cu mânie.

Vilo, când văzu că-i de rău, a fugit şi s-a ascuns în tufişuri. Acolo mult timp a plâns de durere, dar şi de umilinţă şi s-ajurat că va avea via lui cu orice preţ.

Seara, când l-a întrebat tata de unde are dungile acelea negre pe picioare, a spus că s-a bătut cu băieţii şi că aceştia i le-au făcut cu biciul.

Tatăl, îngrijorat, l-a crezut, dar nu i-a plăcut.

A doua zi negustorul l-a chemat pe tatăl lui Vilo şi i-a spus răspicat:

— Ei, iată ce-i, am auzit că nu eşti mulţumit cu plata! Adevărat îi?

Bietul tată, mirare mare că nu s-a prăbuşit când a auzit cele spuse de negustor!

— Adică cum? bâlbâi el, cine v-a putut spune aşa vorbe, stăpâne?

— Cine? Chiar fiul tău... Cică vreţi via voastră proprie!

— Doar nu credeţi în vorbele băiatului meu, spuse nenorocitul tată, presimţind că nu-i a bună această discuţie.

— Dar ce să-mi pierd timpul cu tine? începu să strige negustorul. Piei din ochii mei, că şi pe tine te voi biciui... Şi să ţii minte, că de acum înainte nici tu şi nici altul din familia ta nu veţi mai avea ce căuta în podgoriile mele!

întristat şi nenorocit se întoarse bătrânul acasă. Chiar dacă Vilo îi era drag, pentru această greşeală l-a bătut. Simţea că băiatul are dreptate, dar oare omul sărac poate să aibă dreptate, mai ales când n-are unde lucra?

După câteva zile Vilo se înfăţişă înaintea părintelui său şi-i spuse hotărât:

— Vreau să plec în lume să văd cum se trăieşte. Poate că voi câştiga ceva şi vreau să învăţ, căci şi aşa murim de foame acum...

Părintele de mai demult presimţea că va veni odată şi clipa asta, dar nu ştia când şi de aceea, surprins, a încercat să-l abată de la acest gând.

— Eşti tânăr şi nepriceput, ai putea să te pierzi în lumea asta. Aşteaptă până te faci cu adevărat mare, căci povara sărăciei e mai uşoară acasă decât în lume.

Dar ce-şi vâra Vilo o dată în cap, nu se putea scoate cu una cu două. Şi când părintele a văzut că nu mai e de vorbit cu băiatul lui, l-a binecuvântat şi cu jale l-a petrecut până dincolo de hotarul satului, unde s-au despărţit de el.

Cum treceau zilele şi săptămânile colindând şi întrebând de lucru, cu atât mai mult Vilo vedea că în lume este destulă mizerie şi nedreptate şi se întâmpla des ca în satele pe unde trecea să nu găsească nicio bucăţică de pâine, ba din unele chiar l-au gonit cu bâta, strigându-i să meargă pe unde o şti, că cerşetori şi sărăntoci au şi ei destui.

Şi aşa nevoiaş, poticnindu-se prin lume, într-o zi a ajuns într-un oraş – în jurul căruia erau numai podgorii.

„Ei, dacă sunt pe aici podgorii, se gândi el, trebuie să fie şi podgoreni şi poate că vor avea ceva de lucru şi pentru mine.” Cu gândul acesta a intrat în primul han. Aici în han nici urmă de om, doar un hangiu slăbănog dormita după tejghea.

— Bună ziua, spuse flăcăul din pragul uşii, de jur împrejurul vostru numai vii şi aici linişte ca la mănăstire.

— Vii sunt, da, spuse trist hangiul, dar vinul nu se prea găseşte.

— Cum aşa? se miră Vilo.

— Păi aşa cum auzi, că viile sunt ale oraşului şi primarul de ani de zile caută omul care le-ar lucra cum trebuie şi cum unul din aceştia nu-i de găsit, strugurii se pierd.

— De aşa ceva zău n-am auzit, se minuna Vilo, atunci oamenii de aici sunt adevăraţi leneşi!

— încetişor, flăcăule, încetişor, căci treaba nu-i atât de simplă cum pare. Cine vrea să lucreze podgoriile oraşului, trebuie să se supună mai întâi unei probe, nu tocmai uşoară!

— Ia te uită, da ce fel de încercare ar putea fi? Parcă aş încerca şi eu. Dar oare

ce s-ar putea câştiga aici într-un an de zile?

Pe hangiu l-au supărat tare vorbele lui Vilo şi se răsti la el, zicându-i:

— Ia te uită la el, neisprăvitul, nici nu ştie ce fel de muncă este şi doar la câştig îi stă gândul. Cară-te d-aici, nu-mi plac lăudăroşii. Şi l-ar fi gonit dacă întâmplarea nu l-ar fi adus în han pe însuşi primarul oraşului.

Acesta, când a aflat despre ce-i vorba, l-a măsurat pe Vilo din cap până-n picioare şi i-a zis:

— Ei, dacă ai început cu plata, băiete, atunci îţi voi spune: câte degete ai pe amândouă mâinile atâţia ciorchini poţi să-ţi alegi şi greutatea lor se va plăti în ducaţi.

Când a auzit Vilo, i s-a oprit suflarea şi primarul a trebuit să-l scuture bine, bine, ca să se trezească şi să înţeleagă: „Aici e vorba mai întâi de-o încercare, apoi de muncă şi abia după aceea de plată!”

— Bine, domnule primar, spuse Vilo, eu sunt de acord cu toate, dar când putem începe cu această probă, atât de grea?!

Se miră primarul de această nerăbdare şi l-a sfătuit să se gândească bine căci, după legea locului, cine nu trece proba pierde un deget. Dar Vilo nu s-a răzgândit dimpotrivă, a primit imediat.

— Dacă vrei, îi propuse căpetenia oraşului, poţi începe chiar de mâine.

A doua zi, primarul i-a spus aşa:

— Du-te în viile dinspre răsărit şi adu-mi niscaiva ciorchini frumoşi de struguri.

S-a mirat Vilo de-o astfel de însărcinare, nu tocmai grea după părerea lui, totuşi a simţit el că în toată întâmplarea asta este ceva ascuns. Pe tot drumul spre vie cugetă ce-ar putea oare însemna asta, dar n-a înţeles nimic.

Ce-a făcut când a ajuns? Găsi un butuc pe care atârnau cei mai frumoşi ciorchini, dar nu s-a atins de ei. Mai întâi strigă cât îl ţinea gura:

— Ei, paznicule, ei, paznicule! şi mai strigă odată, ca pentru ultima oară: Ei, paznicule! şi cum nimeni nu i-a răspuns, a rupt doar trei ciorchini şi lângă butuc a pus un ban lucios pe care l-a găsit uitat undeva în colţul buzunarului.

— Eşti bărbat, auzi în spatele lui când era să iasă pe cărare. Şi nu era nimeni altul decât primarul, care ieşi de după butuci, de unde urmărise tot ce-a făcut Vilo. Apoi l-a bătut pe umăr, zicându-i:

— Se vede că ai ştiinţă de legea viilor şi asta-i bine. De prima probă ai trecut, tinere!

A doua zi primarul îi spuse din nou:

— Du-te în viile dinspre apus şi adu-mi câteva fructe din piersicile care se coc întâi.

Vilo s-a dus, dar acum ştia că şi aici se ascundea un tâlc ceva. S-a gândit şi s-a tot gândit, dar nu a aflat ceva mai bun decât rândul trecut: s-a dus în vie, a găsit pomul pe care creşteau cele mai frumoase piersici şi-a pus în pălărie doar atâtea câte a putut să ridice o dată cu mâinile de pe pământ. Avea el poftă să mai ia măcar odată de pe jos, sau să culeagă vreo câteva din pom, căci erau multe peste tot, dar s-a stăpânit. Mireasma dulce îl îmbăta şi culoarea de catifea a fructelor coapte îl îmbie, dar n-a îndrăznit. A închis ochii şi repede a ieşit pe cărare.

Abia a făcut câţiva paşi când, de după butuci, s-a auzit o voce:

— Bine, flăcăule, bine, începi să-mi placi. Şi a doua probă ai trecut-o, fiindcă ai luat numai din fructele căzute, atât cât se poate prinde o dată cu mâinile.

în a treia zi, primarul i-a spus din nou:

— Du-te în viile dinspre miazăzi. Treci dincolo de ele şi acolo vei vedea cum cresc nişte nuci uriaşi – numără-i câţi sunt.

Vilo s-a dus, dar acum ştia sigur că şi de data aceasta se ascunde ceva în poruncă, s-a tot gândit şi a făcut precum urmează: Când a ajuns lingă vii, văzu, înaintea lor, un par

înalt în vârful căruia sta prinsă o creangă de brad împodobită cu nişte panglici colorate.

„Da de unde, domnule primar, se gândi Vilo, asta nu! Credeţi că sunt chiar aşa un nepriceput, un prostănac? Iată, parul acela cu brăduţul verde în vârf este semnul interzicerii, orice străin n-are ce căuta în vii. Şi dacă e aşa şi nu altfel, în viile acestea nu calc!”

Cu aceasta s-a întors să plece, dar a apărut numaidecât primarul.

— Bravo, tinere, se vede că te pricepi şi respecţi legile viilor. N-ai intrat în vie. Dacă acolo-i parul cu brăduţul împodobit, care înseamnă intrarea interzisă a străinilor în vie, aceasta presupune că toate trei probele le-ai trecut foarte bine. Din ziua aceasta vei fi viticultorul recunoscut al acestui oraş întins.

Şi aşa Vilo a ajuns să fie podgorean. Cum podgoriile erau întinse, avea ce să se învârtă, pentru a termina toate la timp şi cu bine. însă Vilo era harnic şi munca îi mergea strună şi era o bucurie să vezi cum totul creşte, înfloreşte şi se coace în podgorii. Şi Vilo se bucura, deşi nu o dată îi venea să adoarmă în ele de oboseală şi alergare.

Numai de un lucru se mira Vilo: de primarul viilor. Acesta venea des în podgorii să vadă cum îi merge lui Vilo, de fiecare dată strângea sub braţ o carte zdrenţuită, parcă i-ar fi fost frică să nu i-o fure cineva. Când se convingea că totul este în ordine, se retrăgea în colibă şi citea acolo până seara. Mai întâi Vilo vedea în asta o ciudăţenie, îi venea să râdă de primar, care se plimba mereu cu cartea aceea prin vii, până când, într-o zi, îl apucă marea curiozitate.

Ce mai, curiozitatea nu-i mai dădea linişte! îşi frământa mintea ce ar putea fi aşa de interesant în cartea aceea, că primarul se uită în ea numai când este singur. După ce s-a gândit ce s-a gândit şi-a spus că-l va ruga pe primar să-i îngăduie şi lui, măcar cu un ochi, să se uite în cartea aceea, într-o zi.

— Aceasta nu-i carte pentru oricine. în ea este înţelepciunea multor podgoreni bătrâni şi iscusiţi, care prezic în ea viitorul viilor mele. De-aceea este o carte nespus de valoroasă.

Vilo s-a gândit o clipă şi apoi a spus:

— Dacă-i aşa de preţioasă eu plătesc bucuros chiar şi numai pentru o clipă de citit în ea.

— Bine, zise primarul, şi cât ai plăti tu?

— Cât? Păi ştiu eu cât valorează o clipă de citit din cartea aceea? Dacă ar fi destul ce câştig la voi într-un an, m-aş prinde să ţi-o plătesc.

Primarul se gândi o clipă şi apoi i-a răspuns.

— Ei, bine, eu sunt de acord, dar gândeşte-te bine, nu cumva să-ţi pară rău după aceea, să cârteşti.

Când Vilo a spus că este hotărât, că s-a gândit bine, primarul i-a făcut semn să-l urmeze. Apoi intrară în coliba viei şi primarul puse în faţa lui cartea veche, spunându-i:

— Citeşte din ea unde vrei, dar numai până ce mănânc eu un măr. Apoi primarul a ieşit în faţa colibei, s-a aşezat pe nişte vreascuri şi a muşcat liniştit din măr, convins că Vilo nu se va pricopsi din cartea aceea cu cine ştie cât.

în acest timp Vilo citea cu înfrigurare. Scria acolo despre multe întâmplări, dar pe el îl interesa mai ales pagina în care scria despre pericolul care vine în podgorii din depărtări, mânându-le. A citit că pericolul acela este datorat unui viermişor care trăieşte în pământ. Dar tocmai atunci intră primarul şi-i luă cartea. Când Vilo şi-a dat seama, a doua zi, de cele făcute, s-a supărat pe el însuşi, judecându-se cum de-a putut să fie aşa de prost. Ce va face acum fără bani? Cugetând aşa toată ziua, s-a hotărât să mai slujească încă un an, dacă îl vor primi, bineînţeles.

— Fie, a încuviinţat primarul mulţumit, eşti isteţ şi dacă vrei, mai poţi să rămâi în slujba aceasta încă un an.

Aşa Vilo a rămas cu speranţa că şi anul acesta va trece repede. Când se apropia şi al

doilea an de
slujbă spre sfârşit, din nou îl apucă un dor nestăpânit de-a se uita în cartea aceea. Se simţea ca şi când n-ar fi mâncat sau băut ceva, de o săptămână.

Dorinţa de a citi nu-l lăsa nici să doarmă, nici să muncească. Aşa că într-o zi a intrat din nou în vorbă cu primarul, zicându-i:

— Domnule primar, ce-ar trebui să plătesc eu ca să mă mai uit o dată în cartea aceea?

— Ce? a zâmbit primarul, auzindu-l şi ghicind ce gând îl muncea pe Vilo, nimic altceva decât preţul de până acum.

Flăcăul mai întâi a vrut să se tocmească cu el, ca s-o lase ceva mai ieftin, dar primarul n-a vrut nici măcar să audă de aşa ceva. Nimic altceva nu i-a rămas lui Vilo să facă decât să se învoiască.

După ce a rămas singur în colibă, a şi deschis cartea la pagina unde era desenată o grămăjoară de pietre albastre, nişte bucăţi de var şi câteva frunze de viţă: „Nimic interesant", se gândi, şi vroia deja să întoarcă pagina, când a observat că frunza se apleacă mult spre cele două grămăjoare de parcă le-ar fi rugat ceva, sau parcă le-ar fi făcut semn. Se gândi repede dacă-i aşa sau i se pare, dar tocmai atunci intră primarul şi-i luă cartea.

Şi de data asta cât s-a supărat Vilo când şi-a dat seama că a pierdut iar plata pe tot anul! Doar un lucru îl mulţumea, că a văzut ceea ce nimeni nu văzuse înaintea lui. Mult se frământa la ce are de făcut când, după al doilea an de slujbă, buzunarele i-au rămas goale.

„N-am de ales. Şi-a spus după câteva zile de gândire, încerc, dacă mă vor primi, încă un an şi ce câştig nu voi mai risipi fără rost." Şi aşa s-a tocmit şi pe al treilea an.

Totul ar fi mers acum bine, dacă nu s-ar fi ivit primarul cu cartea aceea prin viile pe care Vilo le lucra în al treilea an. Când şi acest an de slujbă s-a apropiat de sfârşit Vilo era înfiorat din nou de dorinţa, ciudată şi de neînvins, de a mai citi o dată în cartea aceea. Oricum se împotrivea acestei dorinţi, oricum îl ocolea pe primar, totuşi, într-o zi. Palid, nedormit şi flămând de atâta frământare, s-a înfiinţat înaintea primarului.

Când află care-i dorinţa lui, a fost numaidecât de acord.

— Dar şi a treia oară te va costa câştigul pe un an de zile.

— Nu-mi pasă, cu adevărat nu-mi pasă, numai să mai citesc puţin în cartea aceea!

Când s-a văzut Vilo pentru a treia oară cu cartea aceea în faţa lui. Nici nu ştia cu ce să înceapă. A deschis-o acolo unde singură voia şi era acolo numai o poză mică a unui ciorchine frumos de struguri. Era într-adevăr un ciorchine tare frumos, dar numai la prima vedere. Când îl privi mai atent văzu că era bolnav. Ceva alb, ca o făină, îi atacase boabele, care crăpau şi seminţele verzi se vedeau cu uşurinţă. S-a mirat cum este cu putinţă ca un ciorchine atât de frumos să piară! A vrut să întoarcă pagina, dar primarul era deja înăuntru şi întindea mâna după cartea aceea, însă Vilo reuşi să arunce o privire în colţ, sub poza cu ciorchinele vătămat şi să vadă întins un strop de praf galben.

I-a fost lui ciudă când şi-a dat seama că pierduse iar plata pe un an de zile, dar faptul era consumat şi nu se mai putea drege nimic.

A doua zi a plecat trist de la primar, din oraş şi din viile unde trei ani de zile a ostenit şi toată plata a dat-o numai pentru a putea citi puţin în cartea plină de poveţe a primarului.

Cei de acasă s-au bucurat când l-au văzut, căci de trei ani n-au ştiut nimic despre el. Când le-a spus ce şi cum a fost în lume, tatăl său a făcut îngăduitor doar un semn cu mâna, zicându-i:

— Dacă-i aşa cum zici, nu te mai necăji atât, o să trăim noi cumva, împreună.

După un timp oarecare s-a întâmplat un lucru neobişnuit în ţinutul lor. Toate podgoriile negustorului au început, mai întâi, să îngălbenească, apoi să se ofilească şi

unii butuci chiar să se usuce. S-a uimit negustorul. A adunat pe cei mai pricepuţi podgoreni din împrejurimi, i-a rugat, pe alţii i-a ameninţat, să-l ajute, apoi a promis o răsplată bogată, dar totul a fost în zadar. Nimeni nu ştia cum să-l ajute, că de un astfel de leac nu s-a auzit prin acele locuri.

Atunci şi-a amintit cineva de Vilo cel curajos.

Negustorul s-a împotrivit cu înverşunare de la început. Adică de ce să ceară sfatul de la un vântură-lume, de la un coate-goale? Ce-ar putea să ştie unul ca el? Dar când a văzut că altă scăpare nu-i, a fost de acord să-l cheme.

Şi Vilo a venit. Toată ziua a umblat prin vii, a cercetat frunzele, a smuls butucii uscaţi şi le-a privit cu atenţie rădăcinile şi, deodată, şi-a amintit de ceea ce citise în cartea primarului şi imediat a priceput despre ce fusese vorba acolo.

— Ştiu ce se petrece aici, a spus el cu bucurie şi teamă în glas.

— Da' de ajutat, ai şti să ajuţi? l-a întrebat negustorul.

— Aş şti, a răspuns Vilo pe loc.

— Atunci ajută-mă, am să te plătesc bine.

— Nu, negustoriile, n-am nevoie de banii tăi. Numai un sfert din recolta anului acesta dă-o acelora ce lucrează în viile tale şi mie să-mi plăteşti atâţia ducaţi câte boabe are cel mai mare ciorchine din viile tale.

S-a speriat la început negustorul şi nici n-a vrut să audă de aşa ceva, dar când a văzut că viile lui într-adevăr erau aproape în paragină, a acceptat.

Apoi Vilo a poruncit la toţi sătenii care munceau în viile negustorului săpregătească nişte beţe subţiri şi lungi, dar destul de puternice şi dimineaţa să fie cu toţii în vii

A doua zi, când s-au adunat cu toţii, le-a spus;

— Uitaţi-vă, oameni buni, aceste vii sunt atacate de un vierme care trăieşte în pământ. Suge rădăcinile viţei de vie, până le usucă. Ca să salvăm viile, trebuie să distrugem viermii. Vom face astfel: în jurul fiecărui butuc se aşază zece bărbaţi şi cu beţele vor înţepa pământul, până ce nu va rămâne niciun peticei neatins. Numai aşa viermii se vor distruge şi butucii îşi vor reveni. Pentru munca aceasta veţi primi un sfert din ceea ce se va recolta anul Viitor.

Când au auzit asemenea vorbe sătenii s-au bucurat tare şi au făcut precum le-a spus Vilo. După câteva zile butucii de vie şi-au revenit din nou şi, spre bucuria tuturor, promiteau recoltă bogată.

După câteva săptămâni ploioase, în vie s-a ivit o altă pacoste. Frunzele se ofileau, iar nişte pete mari galbene se măreau, până ce s-au întins pe toată suprafaţa frunzei, de-au căzut toate în vie.

Văzând negustorul şi acest rău, i-a chemat pe cei mai pricepuţi podgoreni iar, s-a sfătuit cu ei, i-a ameninţat, i-a rugat, dar nimeni n-a ştiut să dea un sfat. Atunci din nou şi-a amintit cineva de Vilo, că ar fi bine să se sfătuiască şi cu el, dar negustorul n-a fost de acord; dar când a văzut că-i tot mai rău cu viile lui, s-a învoit, cu amărăciune, să-l asculte.

Vilo a venit, toată ziua s-a plimbat prin vii şi cum privea frunzele, dintr-o dată şi-a adus aminte de cartea primarului şi a ştiut ce trebuie să facă iar.

— Aşa, deci, domnule negustor, aş putea să vindec viile tale...

— Dacă ştii, atunci vindecă-le, te voi răsplăti bine, încuviinţă negustorul, disperat.

— Nu, domnule, n-am nevoie de banii tăi, trebuie numai să-mi promiţi căşi aldoilea sfert din recolta acestui an o vei da podgorenilor, iar mie ca şi rândul trecut.

Când a auzit negustorul ce i se cere, a început să plângă pur şi simplu, că din ceea ce i-ar rămâne, nici el singur n-ar putea să trăiască. Recolta şi-aşa va fi mică, dar cum Vilo nu s-a lăsat înduplecat în niciun fel, s-a învoit din nou.

Apoi Vilo i-a chemat pe toţi sătenii şi le-a spus ca în ziua următoare să fie toţi în vii,

având la ei fiecare câte două găleţi şi câte o bidinea. într-una din găleţi să aibă var, iar în cealaltă piatră vânătă, din cea pe care femeile o pun în var, când vor ca pereţii caselor lor să strălucească. Şi să lumineze albăstrui.

A doua zi, când s-au adunat cu toţii, le-a spus iar:

— Ascultaţi, oameni buni, care-i povestea. Peste var şi piatră vânătă veţi turna multă apă, până ce totul se va topi, apoi cu plinul găleţilor bine amestecat, trebuie să stropiţi toate frunzele viţei de vie. Pentru munca aceasta negustorul v-a promis sfertul al doilea din recoltă.

S-au bucurat podgorenii de vorbele lui Vilo şi au pornit la treabă cu sârg. Cu amestecul acela au stropit frunzele viţei şi iată că boala a dispărut, ca şi când nici n-ar fi existat. Viile au înverzit din nou, de-ţi era mai mare dragul să te uiţi la ele.

Vara trecea, se apropia toamna şi în vii a apărut o nouă boală: ciorchinii, aproape copţi, s-au acoperit cu ceva alb, boabele au început să plesnească şi să putrezească, picând pe jos.

De data aceasta se speriase nu numai negustorul, dar şi ceilalţi podgoreni, căci de data aceasta era şi recolta lor în joc. Acuma toţi îl rugau pe Vilo să vină, să se uite şi să-i sfătuiască ce să facă.

Şi Vilo s-a dus. S-a plimbat el mult prin viile acelea şi-a bătut capul să priceapă ce fel de boală ar putea fi şi, dintr-o dată, şi-a amintit de cartea primarului, a înţeles clar despre ce era vorba.

— Dacă ştii, atunci vindecă-mi via, îl ruga negustorul speriat, fiindcă vedea că-i într-adevăr rău de recolta anului acela.

— O vindec, dar podgorenilor trebuie să le dai al treilea sfert de recoltă, şi mie ca şi înainte.

Cum a auzit negustorul a pălit şi a leşinat de prea mare supărare şi dacă n-ar fi fost acolo, câţiva
oameni pricepuţi, mai că n-ar mai fi revenit la viaţă. După câteva zile însă, după ce negustorul a văzut că recolta într-adevăr se duce, a promis că va îndeplini ceea ce Vilo a cerut.

Atunci Vilo i-a chemat pe toţi podgorenii şi le-a spus ca a doua zi toţi să se ducă la peştera de la marginea satului, din care răzbate un miros greu. Dimineaţa, când toţi s-au adunat acolo, le-a poruncit să-şi umple găleţile cu praful cel galben şi urât mirositor ce se afla în peşteră şi apoi să. Meargă în vii şi să stropească cu el toţi ciorchinii. Au făcut sătenii precum le-a poruncit Vilo: au stropit ciorchinii cu praful cel galben şi boabele au încetat să mai plesnească şi faina aceea cenuşie a dispărut cu totul de pe ele.

Când a venit toamna şi strugurii s-au copt, podgorenii săraci şi-au luat din vii partea promisă şi Vilo a pus în faţa negustorului trei ciorchini de struguri. Negustorul, lacom şi nesăţios, rupea din ei bob după bob, ca nu cumva să dea lui Vilo mai mult decât erau înţeleşi. Ei, dar ieşi din ei o frumoasă grămăjoară de boabe, în schimbul cărora Vilo a luat destui ducaţi şi i-a dus acasă.

De atunci toţi podgorenii ştiu cum trebuie să facă să obţină o recoltă bogată de struguri. Vestea despre priceperea lui Vilo s-a răspândit repede prin lume şi peste tot îl chemau să-i ajute, să se sfătuiască cu el, ceea ce el făcea cu mare plăcere. Cu banii pe care-i avea acum şi-a cumpărat pământ, pe care l-a plantat cu viţă de vie şi a devenit cel mai priceput podgorean din tot ţinutul. Negustorul n-a mai putut să rabde şi într-o zi a crăpat de supărare şi invidie. Vilo, în scurt timp, când în vii s-a strâns prima recoltă, s-a însurat.

Părinţii i-au făcut o nuntă mare şi au tăiat o vacă şi vaca aceea cornută avea la gât un clopoţel care a răspândit povestea noastră, care a ajuns la sfârşit.

Două ferăstraie

poveste slovacă

S-a dus odată un ţăran la iarmaroc. S-a oprit în dreptul unui negustor şi-i privea atent marfa.

— Ia cumpără, cumetre, ceva de la mine! se adresă negustorul ţăranului. Uite, am tot ce doreşti! Nu dau scump şi o asemenea marfă nu găseşti oriunde!

— Cumetre, ici, cumetre, colo, spuse ţăranul, dar ţăranii cu negustorii n-au fost cumetri niciodată – eu de-un ferăstrău aş avea totuşi nevoie...

— Ce unu, cumetre, cumpără-ţi două, n-o să-ţi pară rău! Când ţi se strică unu nu trebuie să dai fuga numaidecât la vecin să te împrumuţi!

Ţăranul s-a scărpinat după ureche, pentru că lui i-ar fi ajuns unul, dar negustorul se dădea aşa de frumos pe lângă el, încât, până la urmă, omul a cumpărat două. S-a întors apoi acasă şi le-a arătat nevestei.

— Iată, spuse el, straşnic oţel. Aşa ceva omul mai rar nimereşte. Nevasta doar a mormăit că pe nimica aruncă banii şi ieşi din casă nemulţumită.

A doua zi s-a dus la tâmplar să le facă ramele.

— Ferăstraiele nu sunt rele, numai să fie ce tăia cu ele, spuse tâmplarul şi i-a promis că până spre seară ramele vor Ei gata.

A doua zi, în colna ţăranului atârnau două ferăstraie nou-nouţe, de-ţi venea să-ţi sufleci mânecile şi să te apuci de treabă. în colnă toate celelalte unelte le admirau luciul şi le invidiau locul. Sapa şi-a
plecat capul, topoarele au suspinat cu tristeţe, bătrânele cuie ruginite de pe poliţă s-au aprins şi ele de invidie. Apoi cu toatele şi-au strâns capetele şi au început să clevetească.

în curtea ţăranului se afla un păr bătrân şi uscat, şi cum ţăranul nu avea mare lucru de făcut, s-a hotărât să-l taie a doua zi. A ascuţit ferăstraiele cele noi, le-a uns şi i-a zis nevestei:

— Ascultă, nevastă, mâine vom scoate părul acela din curte, că şi aşa nu mai dă nicio roadă.

— Măcar o să am ceva vreascuri la îndemână, zise şi ea: Când au auzit acestea, cuiele au râs cu răutate.

— Lucrul acesta o să le prindă de minune doamnelor ferăstraie. Se vor încălzi puţin la lucru, să le vedem.

Ferăstraiele se uitară lung unul la altul, dar n-au zis nimica, aşteptându-şi stăpânul.

A doua zi ţăranul şi cu nevasta s-au apucat de treabă. I-au săpat rădăcinile, le-au tăiat, au doborât părul la pământ, apoi s-au apucat să-l taie. Tăiară până la prânz, tăiară până seara, dar fiindcă erau numai ei doi, n-au apucat să termine treaba, că era mult de lucru.

— O să tăiem şi mâine, spuse ţăranul obosit şi agăţă ferăstraiele în cui.

Un ferăstrău era tare nemulţumit.

— De ce trebuie eu să muncesc şi bârfitoarele astea nu?" spuse şi se uită urât la cuie. Un cui. Care înţelese iute la ce se gândea ferăstrăul, dădu din cap în semn de nemulţumire, se apropie şi-i zise:

— Dacă vei asculta de mâinile ţăranului, fără să cârteşti, mereu te va duce la lucru. Te vei şlefui dar te vei subţia întruna. Nu-l asculta şi vei vedea că te va lăsa în pace curând. Eşti nou, n-o să te arunce, iar tu vei putea moţăi aici în linişte. Iată, şi noi am făcut aşa şi acum stăm de câţiva ani. Şi spune, ne merge rău?

Nepriceputului ferăstrău i-au plăcut cuvintele cuiului şi se hotărî să nu-l mai asculte pe ţăran.

A doua zi, pe la amiază, ţăranul s-a uitat la mâinile lui, zicând:

— Nu ştiu de ce, dar fac bătături.
— De muncă, răspunse nevasta. La orice muncă mai grea omul face bătături
Ţăranul a recunoscut că nevasta are dreptate şi au pornit mai. Vârtos la tăiatul lemnului. Odată tăiau cu un ferăstrău, odată cu celălalt ferăstrău.
— Pentru ca să fie la fel de uzate, răspundea oamenilor care treceau pe lângă ei şi se opreau curioşi. Lemnul este uscat şi tare. Oţelul se încălzeşte repede, nu cumva să plesnească vreunul.
Oamenii doar dădeau din cap, apoi îşi vedeau de treaba lor. Ţăranul tăia mai departe, odată cu unul, apoi cu celălalt, iar după un timp mormăi:
— Ce-o fi având, ce nu, dar treaba merge tot mai greu. Trebuie să ne oprim. Poate că ferăstraiele s-au topit, să le mai ascuţim niţel.
S-a aşezat pe o piatră şi cu pila a început să ascută dinţişorii mici şi lucioşi. O dată dintr-o parte, apoi din cealaltă parte, iar la sfârşit le-a uns cu o bucăţică de slănină.
— Acum poate că o să meargă mai uşor!
Au tăiat ei cât au tăiat, au obosit, şi s-a apropiat deja a doua seară. Munca parcă nu se mai termina, că tare greu se urneau.
Nevasta, proptindu-se de gard să se odihnească o clipă, i-a strigat:
— Omule, ce te tot chinui tu, nu vezi că ferăstrăul ăla nu mai taie?
Ţăranul a ridicat ochii, a privit-o neîncrezător, dar nu s-a oprit. După un timp nevasta i se adresă din nou:
— Tu n-auzi? Ia încearcă şi cu celălalt şi ai să vezi că am dreptate.
Ţăranul a încercat, s-a scărpinat în cap şi a mormăit:
— Ai dreptate, nevastă, ăsta nu mai taie aşa de bine. Mâine îl duc iar la tâmplar să văd ce are şi îndată l-a pus deoparte. Ferăstrăul doar asta aştepta. îngâmfat şi liniştit, s-a întins pe o grămadă de vreascuri. Era prima lui victorie. A doua zi ţăranul fugi cu el la tâmplar, dar acesta, după ce l-a privit, a dat din cap zicându-i:
— Ferăstrăul e bun, poate c-ai fost dumneata prea obosit.
Ţăranul s-a liniştit auzindu-l, a dus ferăstrăul acasă şi l-a agăţat în cui. A muncit numai cu unul toată ziua.
După un timp, când a vrut să repare gardul, a luat ferăstrăul şi s-a dus să-şi taie leaturi, dar ferăstrăul cel leneş nici acum nu i-a plăcut cum tăia.
„Nici eu n-am să muncesc, dacă cuiele nu muncesc”, mormăi supărat şi scrâşni din dinţi ferăstrăul.
Ţăranul a încercat să taie cu amândouă ferăstraiele, dar s-a convins că unul taie mai rău decât altul.
„Diseară trebuie să-l duc la fierar”, se gândi el. Fierarul l-a privit, l-a ascuţit, şi-l lovi cu ciocanul niţel.
— încearcă încă o dată, poate acum o să. Meargă, îi zise fierarul înapoindu-i ferăstrăul.
Ţăranul s-a întors acasă, din nou l-a încercat, dar nici acum ferăstrăul cel îndărătnic n-a prins a
tăia cum trebuie în lemn.
Zilele treceau una după alta şi ţăranul folosea doar un singur ferăstrău. Pe celălalt l-a lăsat să atârne în cui. Bineînţeles, ferăstrăului i-a plăcut grozav. Nu făcea nimic, doar se lăfăia în cui şi clevetea. Când, ostenit, celălalt ferăstrău se plângea cât îl doare tot corpul, leneşul râdea în hohote.
— Aşa-ţi trebuie dacă eşti prost şi asculţi de mâna ţăranului neodihnit!
Treceau lunile, treceau şi anii şi multe s-au schimbat. Ţăranul a îmbătrânit şi puterile l-au mai lăsat. Gospodăria de mult a trecut-o în mâinile feciorilor săi, dar n-a încetat să muncească. Chiar şi atunci când securea n-o mai putea ţine vârtos în mână, ferăstrăul i se părea o jucărie. Abia îl apropia de lemn şi ferăstrăul tăia. Şi atunci bătrânului i se

părea că nu-i aşa de bătrân şi fără puteri şi inima îi

Multe s-au schimbat şi în colnă, doar cuiele ruginite şi ferăstrăul leneş au rămas la locul lor. La început ferăstrăul era mândru c-a-nceput să se îngraşe: din loc în loc, pe feţele lui lucioase au apărut pete roşcate şi până să se dezmeticească a fost cuprins cu totul de rugină.

” Nu-i nimic, se gândi el, măcar mă lasă gazda în pace." Dar uitându-se din când în când la prietenul său harnic, îl durea parcă ceva.

„Cât e de subţire şi lucios! Şi mânerele sale de lemn arată parc-ar fi bătute în aur! Dar ce folos? începu să râdă în gând, mereu e plecat, mereu trag de el şi pila aceea mereu îi roade dinţişorii. Şi are aceasta vreo importanţă? Iţi dă vreo bucurie munca asta zilnică, istovitoare?”

într-o zi a murit nevasta ţăranului şi la scurtă vreme a murit şi gospodarul. Fiii l-au înmormântat aşa cum se cuvine pe un tată bătrân şi vrednic. Câteva zile după înmormântare s-au întâlnit în curtea părintească să-şi împartă ce le-a rămas de la bătrâni. Le-a venit rândul şi celor două ferăstraie. Când le-au scos din curte, cel leneş s-a întins şi voios şi-a scuturat praful de pe el.

„Eu sunt mai valoros – se gândi – sunt aproape nou!”

în acea clipă s-a apropiat de el unul din fii şi l-a privit cu dispreţ.

— Ia uitaţi-vă ce nimicuri ţinea bătrânul nostru! E mâncat tot de rugină. Aruncaţi-l într-o groapă să nu se rănească copiii în el!

Ferăstrăul a strigat, a plâns, dar a fost prea târziu. Când şi-a revenit, se afla întins pe fundul unei gropi adânci. Pe care tocmai o astupau noii stăpâni ai casei cu pietre.

Dar cu celălalt ce s-a întâmplat?

Fiii, mult timp, n-au putut hotărî cui să-i aparţină, căci amândoi îl doreau. Strălucea ca aurul, tăia ca focul, de-ţi era mai mare dragul să-l foloseşti – dar cum să nu – dacă toată viaţa a muncit şi munca a făcut din el un ajutor scump şi de încredere al omului.

Iacob cel lăudăros

poveste slovacă

Trăia odată, într-un sat, un ţăran cu numele de Iacob. Nu-i prea plăcea să muncească, dar dacă
totuşi izbutea să semene ceva în câmp sau să crească ceva pe lângă casă, se lăuda de parcă ar fi fost cine ştie ce...

— Cumetre! Grâul meu are spice de mai mare dragul... Trei de-ale tale fac cât unul de-al meu! se lăuda el.

— Te cred, Iacobe, te cred! zâmbea gospodarul căruia îi vorbise lăudărosul, căci îl cunoştea bine şi ştia că, dacă nu-i dă dreptate, nu mai scapă de el.

— Cumătro! Ar trebui să vezi vaca mea! – continua Iacob. La un singur muls dă peste douăzeci de litri de lapte...

— Cred şi eu că ai o văcuţă bună, dacă tu însuţi ai grijă de ea – îl aproba, cu ironie în glas, una din vecine, numai să scape cât mai repede de gura lui.

— Păi, ăştia sunt dovleci?! întrebă el pe al treilea, mirându-se când trecu o dată prin câmp. îmi vine să râd, când îi compar cu ai mei. Apoi, la mine cresc, uite, aşa de mari!... şi arătă cu mâna până în dreptul brâului. Ai voştri sunt, pe lângă ai mei, doar nişte castraveciori!...

Satul însă, cu timpul, a început să se cam obişnuiască cu el. Oamenii râdeau de lăudăroşeniile lui şi nădăjduiau că, odată şi odată, tot îi va veni măcar puţină minte la cap. Dar degeaba... Iacob continua să se laude, întotdeauna vroia să fie grozav, întotdeauna vroia să fie deasupra celorlalţi şi lucrul acesta începea să-i întărâte pe unii consăteni.

într-o bună zi a venit în satul lor un geamgiu. A cutreierat câteva străzi, a reparat nişte geamuri, a câştigat şi câţiva bănuţi, după care a tras la o cârciumă. Numai ce s-a aşezat la masă şi – hop!

— Iacob s-a aşezat lângă el. La început au trăncănit fel şi fel de nimicuri... După un timp, însă, lăudărosul se porni cu făloşenia lui:

— Ştii, cumetre, anul acesta am îngrăşat un porc ce n-are pereche în tot ţinutul, atâta-i de mare! Dintr-o sută l-aş recunoaşte, chiar pe întuneric...

— Păi – a răspuns geamgiul, – asta înseamnă că nu-i unul oarecare... Dar, că-l poţi recunoaşte pe întuneric dintr-o sută, nu te mai cred.

Până acum, nimeni nu i-a vorbit astfel... Şi să fi fost vreunul din satul lui, mai treacă-meargă... Dar un străin, un călător! Asta-i prea de tot!...

— Cum aşa? Nu mă crezi pe cuvânt? a întrebat lăudărosul ridicând capul cu uimire.

— Ia-o cum vrei – răspunse geamgiul, – dar eu tot nu te cred.

Oricât ar fi vrut să se înfrâneze, oricât ar fi dorit să se domolească, Iacob n-a fost în stare. A luat în mână un pahar şi l-a trântit pe podea.

— Cum îndrăzneşti să spui aşa ceva, tu, un cerşetor?! – urlă el cât îl ţinu gura, în timp ce oamenii din cârciumă s-au adunat în jurul lor. Nu ţi-e ruşine să insulţi în halul acesta un om cinstit?!

— Nu! – răspunse liniştit, dar hotărât, geamgiul. Şi sunt gata să pun rămăşag cu tine că am dreptate.

— Bine! – a strigat Iacob mânios şi, fără şovăială, i-a întins mâna. Măînvoiesc! Dacă dintr-o sută de porci nu-l recunosc pe-al meu, chiar noapte să fie, ai de la mine o sută de bănuţi, însă, dacă-l recunosc, îmi vei plăti tu suta!

Au bătut palma şi rămăşagul a fost făcut. Apoi au chemat trei săteni să le fie martori...

Seara, Iacob şi-a cercetat, încă o dată, cu băgare de seamă, porcul, ca să-l poată recunoaşte cât mai bine, după care s-a dus la culcare.

Pe la miezul nopţii l-au trezit nişte bătăi puternice în geam.

— Hei, oameni buni! Făceţi-vă milă şi ajutaţi-mă! Am păţit un mare necaz...

— Cine-i acolo? întrebă Iacob.

— Sunt un cărăuş... Şi marfa pe care o transport mi-a căzut din car.

Deşi nu prea avea chef să părăsească patul cald, Iacob a aprins felinarul şi a ieşit afară. Mai jos de casa lui oprise un car, şi lângă acesta se mişca ceva, o vietate nedesluşită şi păroasă. Iacob s-a apropiat de car şi a văzut că vietatea aceea era un porc legat cu o sfoară.

— Fii bun, cumetre, şi ajută-mă să urc grăsunul acesta înapoi în car. Nu ştiu cum a putut să alunece. Nu sunt în stare să-l ridic de unul singur...

— Frumos grăsun, frumos, n-am ce zice... Dar dacă l-ai vedea pe al meu!... – începu Iacob cu lăudăroşeniile lui. Acesta al tău nici nu se poate măsura cu al meu...

— Te cred, te cred... Am mai auzit de tine... încuviinţă celălalt şi urcară împreună porcul în car.

Apoi căruţaşul a mulţumit frumos şi a plecat.

Iacob s-a întors în casă şi s-a culcat iarăşi în patul lui cald. A dormit bine şi s-a trezit abia când soarele era sus pe cer. Atunci şi-a adus aminte de rămăşagul său cu geamgiul şi a sărit iute din pat. S-a îmbrăcat în mare grabă şi a ieşit, fulger, în stradă.

Geamgiul şi martorii îl aşteptau la cârciumă.

— Ei, începem? a întrebat nerăbdător Iacob.

— Nu mai trebuie să începem... răspunse zâmbind geamgiul.

— Cum aşa?! se miră Iacob.

— Am şi terminat, zise geamgiul.

— Cum, am terminat?! se miră mai departe Iacob. Nu înţeleg nimic...

— îţi explic eu numaidecât, cumetre, numai să ne povesteşti mai întâi ce ai visat

astă-noapte... îl întărâtă geamgiul. Poate voi fi nevoit, într-adevăr, să-ţi plătesc rămăşagul...

Iacob tresălta, de pe acum de bucurie, căci era sigur că a câştigat. De aceea a început să povestească... De fapt, nu a visat nimic deosebit, dar l-a ajutat, pe la miezul nopţii, pe un cărăuş să- şi urce porcul în car... Cică i-ar fi căzut din nebăgare de seamă.

— Zici de un cărăuş? îl întrerupse geamgiul. Uite acolo stă o căruţă... Nu cumva e cea de astă- noapte?

— Da, într-adevăr, este chiar carul acela... Uite şi porcul mai e în car, adăugă el în cele din urmă.

Şi atunci s-a petrecut un lucru neaşteptat. De după colţul uliţei a venit în fugă, gâfâind de oboseală, nevasta lui Iacob. Se îndrepta spre cârciumă, însă, trecând pe lângă car, s-a oprit şi a făcut ochii cât cepele.

— Ajutor, oameni buni! Ajutooor! strigă ea cât o ţinea gura. Prindeţi-l! E hoţul care ne-a furat astă-noapte porcul!

Bărbaţii au ieşit din cârciumă, zâmbind pe sub mustaţă. Dar Iacob a început să pălească.

— Ce s-a întâmplat, nevastă?! Ai înnebunit?! s-a răstit el mânios la ea.

— Cică am înnebunit! Neruşinatule! Ţi s-a furat porcul din coteţ, iar tu stai la crâşmă!

Apoi s-a întors către ceilalţi bărbaţi şi a strigat:

— Oameni buni, al cui e carul acela?

— E al meu – a răspuns geamgiul – mai bine zis, l-am împrumutat pentru noaptea aceasta de la cineva.

— Iar porcul? continuă cu întrebările nevasta.

— Porcul este al vostru... a răspuns geamgiul şi a început să râdă cât putea de tare.

Apoi au prins să râdă şi martorii, încât răsuna uliţa. După ce s-au mai liniştit puţin, geamgiul i-a povestit totul, pe îndelete, nevestei lui Iacob.

— Te rog să nu te superi pe mine că, uite, chiar drăguţul de bărbatu-tău m-a ajutat să urc porcul în car... a adăugat batjocoritor geamgiul.

Bietul Iacob a simţit că-i alunecă pământul de sub picioare. Ce mai încolo, încoace: fusese tras pe sfoară de geamgiu şi basta! Tare s-a mai ruşinat, aşa că a plecat repede acasă, şi, pentru că nu avea nici măcar cu ce plăti rămăşagul, i-a trimis vorbă geamgiului să-şi ia în schimb porcul şi să nu mai spună nimănui nimic... Dar satul a aflat păţania şi Iacob s-a lecuit, în sfârşit, de boala lui. Cât a trăit, nu s-a mai lăudat în faţa nimănui cu isprăvile sale.

De ce ursul e ursuz

poveste finlandeză

Cu ani şi ani în urmă, într-o iarnă geroasă de nu-i mai putea ţine piept nicio vieţuitoare, nu aşteptau altceva cu toatele decât să vină vremea călduroasă.

Dar iama aceea grozav de friguroasă nici gând să treacă... Şi animalele, în jurul focului, începură să ţină sfat, ce să facă. Au ajuns la concluzia că cineva o fi ascuns vara pe undeva, departe, bucurându-se singur de ea, în timp ce celelalte animale aveau să îngheţe de frig. Şi toate animalele se hotărâră să plece în căutarea verii.

Într-un ţinut, departe, departe, trăia un urs negru şi, din câte aflară ele, ursul acela furase vara şi o ţinea acuma numai pentru el. Trecură peste mări şi ţări şi iată-le pe bietele animale ajunse pe meleagurile ursului celui negru şi uriaş, care vârâse vara într-un sac. Merseră drept la el, dar ursul nu era acasă, căci se dusese la vânătoare cu barca, de-a lungul apei. Atunci veveriţa îi spuse şoricelului:

— Cât timp vânează ursul, tu aleargă la barcă şi roade-i vâslele; între timp, noi scotocim peste tot până dăm de sacul unde a pitit vara; şi el n-o să ne mai găsească aici, fiindcă n-o să mai aibă vâsle să conducă barca şi să ajungă la timp acasă.

Şoricelul se duse într-un suflet să ronţăie vâslele, mândru că el le putea da un ajutor aşa de mare suratelor lui. Şi cât ai clipi, erau roase amândouă vâslele, încât de la prima izbitură în apă, aveau să se facă patru, din două câte erau. Şi între timp, animalele tot scotocind peste tot, prin tainiţele vizuinei ursului negru, dădură şi de sacul unde era ferecată vara.

Terminând ursul cu vânatul, se întoarse la barcă; dar când să dea apa de o parte şi de alta, iată că i se frânseră amândouă vâslele. Coborî din nou în pădurice, să-şi făurească altele, dar în acelaşi timp, animalele, bucuroase, alergau ca vântul să ducă vara iute înapoi la ele acasă.

Când sosi şi ursul în vizuina lui, ele erau hăt-departe; şi pe unde treceau, vara încălzea în calea ei toate vieţuitoarele rebegite, rămase acasă şi aproape degerate de frig, căci veveriţa, grijulie, desfăcuse gura sacului.

Numai în culcuşul ursului celui negru nu mai era cald. De cum se înapoiase, dihania îşi dădu seama că cineva îi furase vara, căci acum totul la el era rece ca gheaţa. Rămase zgribulit şi ursuz tot restul vieţii. Şi, de asemenea, şi ursacii lui au rămas nişte ursuzi, care n-au prea legat mari prietenii cu alte animale, ba chiar şi oamenii l-au dat întotdeauna ca exemplu de singuratic şi posac.

Ariciul şi porumbeii

poveste finlandeză

Un arici îşi săpase culcuşul lângă trunchiul unui copac, în vârful căruia îşi aveau cuibul doi porumbei sălbatici, soţ şi soţie.

Câtva timp au dus-o bine porumbeii cu vecinul lor, până când, într-o bună zi, ariciului i se năzări că porumbeii erau. Mai fericiţi la soartă decât el, căci ei găseau hrana de-a gata în copac, un alun încărcat de fructe, în timp ce el. Sărmanul, era condamnat să tot scormone prin toate rădăcinile pomilor ce-i apăreau în cale. Se gândi şi iar se gândi, până ce găsi un şiretlic.

în fiecare dimineaţă luase obiceiul de a sta pe marginea văgăunii, cu o înfăţişare de sfânt, veşnic cufundat în rugăciuni. Şi trecu o zi, şi mai trecu alta, şi porumbelul, despre care nu se ştie de-l luase ori nu în semnă până atunci, nu se abţinu să nu-l întrebe:

— Mă iartă, prietene, că îndrăznesc, dar de când trăieşti aşa?

— De-o viaţă, îi răspunse ariciul.

— Mereu în rugăciuni?

— Mereu.

— Şi cu ce te hrăneşti?

— Cu ce-mi pică din cer.

— Şi din ce e făcută haina pe care o porţi?

— Din spini, aşa cum se cuvine unuia ce se cădeşte.

— Şi cum de ţi-ai ales să locuieşti tocmai în văgăuna asta, când sunt atâtea locuri mai atrăgătoare?

— Am ales-o tocmai din umilinţă; în felul acesta pot da exemplu celorlalţi.

— Eşti de admirat! Ştii că aproape îmi vine şi mie poftă să fac la fel ca tine?

— Prietene, îi răspunse ariciul, nu totdeauna ai şi în suflet ceea ce ai pe buze. Dar dacă eşti sincer în spusele tale, lasă casă şi masă şi vino să duci un trai sărac, dar curat.

Porumbelul sălbatic îi răspunse:

— Nu-i prea uşor! Nici nu ştiu cum aş putea sta împreună cu soţia mea în altă parte, decât tot în vârf de copac.

— Dragul meu, se prefăcu ariciul, ia din pom câte alune crezi că îţi vor fi de-ajuns pentru un an întreg, apoi vei putea părăsi locul de acolo de sus, făcându-

ţi un cuib umil aici la rădăcină.

Porumbelul, convins şi înduioşat, zbură într-un suflet la soţia lui, ca să-i istorisească tot ceea ce învăţase de la credinciosul arici.

Ascultătoare, porumbiţa împreună cu el începu să culeagă aproape toate alunele din copac, azvârlindu-le pe jos, lângă vizuina ariciului. Când termină lucrul, porumbeii, obosiţi, îi spuseră ariciului:

— Preacuvioase arici, după atâta trudă ni s-a făcut foame, şi înainte de a ne căuta loc pentru un cuib umil aşa cum ai spus tu, am vrea să ciugulim câte o alună.

— Dragii mei, alunele vă stau la dispoziţie. Le-am adunat pe toate în vizuinii mea. Intraţi, vă rog, şi serviţi-vă!

Cei doi intrară cu toată încrederea. Dar ariciul se aşeză în uşă.. îşi zbârli acele şi le strigă:

— Aţi căzut în capcană! Acum am şi fructe şi carne.

— Câtă ticăloşie! şopti porumbelul. Dar lasă că nicio faptă fără răsplată.

Nici nu-i înghiţi bine ariciul, când se porni o furtună ca-n basme şi întâmplarea făcu să cadă un trăsnet chiar pe copacul cu pricina. Şi, în loc să fie apărat de acele sale, ariciul muri mistuit de focul propriilor săi ţepi.

Fat frumos din zahăr

poveste grecească

A fost odată un împărat şi o împărăteasă şi aveau o fată tare frumoasă. Dar ea nu voia să se mărite, ci numai voia să-i facă un bărbat din zahăr. S-a apucat deci de şi-a cumpărat zahăr, l-a fărâmiţat mărunţel, l-a cernut ea singură şi nu voia să lase pe nimeni să pună mâna. L-a frământat bine, bine; şi a închipuit un bărbat foarte frumos, aşa cum ai l-a dorit. După aceea a început să-i dea din sufletul ei grai şi viaţa şi să-l facă om. Bărbatul a început să capete culoare şi grai. îndată, fata a alergat la părinţi şi le-a spus că bărbatul ei cel din zahăr a înviat, şi i-a rugat să se gătească de nuntă, în lumea întreagă s-a auzit numaidecât că omul cel plăsmuit din zahăr grăieşte şi că are să fie nuntă mare; şi a alergat o lume întreagă, să vadă acea minune. Muzica apoi, cântări şi veselie mare; şi s-a făcut nunta şi duceau un trai fericit în strălucire.

Şi în toate împărăţiile s-a dus vestea că un chip făcut din zahăr s-a făcut om şi a înviat şi a luat de nevastă pe cutare faţă de împărat. Dar altă faţă de împărat, cum a auzit una ca asta, s-a îndrăgostit de el, fără să-l vadă, de era să moară. O ţinea într-una: „Ori îl iau de bărbat, ori o să mor „. Părinţii îi spuneau: „Cum să-l iei, de vreme ce este însurat?”. Dar ea nu voia să ştie de nimic; numai s-a închis în camera ei, nici nu bea, nici nu mânca, nici nu dormea, ci se usca. Oricine poate să-şi închipuie: ce durere pe bieţii ei părinţi; căci erau bătrâni şi alt copil nu aveau.

Atunci împăratul a hotărât să ţină sfat. A chemat pe toţi înţelepţii împărăţiei, ca să ia o hotărâre.

Unul din ei spune împăratului, că se bizuie să ia o corabie, să poarte daruri multe cu el şi să meargă la Făt Frumos din zahăr, să-i dea o masă pe corabie, şi, când va sta la masă, să dea drumul corăbiei şi să fugă cu el. Toţi au găsit planul lui bun. Ca să nu piardă vreme, a doua zi pregătesc corabia, iau daruri multe şi pornesc la drum să găsească pe Făt Frumos din zahăr.

A ajuns deci corabia acolo, au oprit-o, au ieşit trimişii cu darurile şi s-au dus la palat. Darurile le- au dat lui Făt Frumos din zahăr, iar la masa l-au poftit pe împăratul şi împărăteasa, ca să nu le priceapă planul. Dar bătrânul n-a voit şi a zis:

— Eu sunt bătrân; las să meargă ginerele! Făt Frumos din zahăr însă a mers să întrebe pe nevastă-sa, dacă să meargă la masa pe corabie. Şi ea n-a voit să-l lase,

ci-i spunea mereu:

— Nu te las!

Totuşi părinţii i-au spus:

— Asa nu se poate; de vreme ce ne-au adus atâtea daruri, cade-se să meargă la masă: şi doar vine înapoi. Şi aşa s-au hotărât să meargă, dar să nu întârzie mult. Şi s-a dus. Dar cum a intrat în corabie şi a început să stea la masă, corabia a şi pornit în grabă mare, fără să bage cineva de seamă. La masă au început să povestească fel de fel de poveşti şi Făt Frumos din zahăr le ascultă cu mare plăcere.

Iar când a isprăvit cu masă şi cu poveştile, s-a ridicat şi le-a mulţumit; şi a dat să se întoarcă la palatul său. Dar aceia îi spun:

— E cu neputinţă să pleci, măria ta; să mergem să te vadă împăratul nostru şi de îndată o să te ducem înapoi! Iar acela a început să plângă, să se zbuciume, să se zvârle în mare, nu altceva. Ei însă îi spuneau:

— Ai puţină răbdare, mâine te ducem îndată înapoi! în sfârşit, corabia ajunge la locul ei; opresc, se dau jos şi-l vestesc pe împăratul lor că l-au adus pe Făt Frumos din zahăr. Puteţi să vă închipuiţi ce bucurie pe capul fetei de împărat când a auzit că i-au adus pe Făt Frumos din zahăr! Acela, de necaz, s-a îmbolnăvit, dar faţă de împărat îl mângâia:

— Fa-te bine şi eu însămi am să merg să te duc la nevastă-ta! Şi încolo încoace, a apucat de l-a liniştit; apoi, zi după zi, el s-a obişnuit pe acele ţărmuri şi n-a mai plecat.

Nevasta lui Făt Frumos din zahăr, nenorocita de ea, stătea la fereastră şi-l aştepta să se întoarcă de la masă. Şi când deodată a văzut corabia plecând, a început să ţipe şi a spus către părinţii ei:

— Trebuie să plec, să merg să-l caut; eu fără el nu pot trăi! Părinţii au încercat să o mângâie şi-i spuneau:

— Linisteste-te, draga mea, şezi, că trimitem oameni ca să-l caute. Ea însă n-a vrut să asculte de nimeni, ci numai şi-a luat cu dânsa trei rânduri de rochii de aur: o rochie, cerul cu stelele; cealaltă, câmpul cu florile; şi a treia, marea cu peştii de aur. S-a îmbrăcat călugăriţă, şi-a strâns părul în vârful capului, şi-a pus camilafca în cap, şi-a luat în desagi rochiile de aur, metăniile şi toiagul în mână şi a spus către părinţi să nu se supere, că ea după puţină vreme se va întoarce împreună cu Făt Frumos din zahăr, numai îi roagă să-i facă un bine şi să-i dea o corabie, care să asculte de dânsa. I- au dat corabia. Ea i-a sărutat şi au plâns, au plâns şi până la urmă s-au despărţit.

Şi a început să umble din loc în loc, şi se cobora din corabie şi întrebă pe ici pe colo, să afle ceva despre bărbatul ei. Deodată, într-un loc, vede multă lume adunată şi întreabă:

— Ce e lumea aceasta? De ce aleargă?

— Trece pe aici Făt Frumos din zahăr, astăzi se împlineşte anul de când faţa noastră de împărat l-a adus la noi.

Cum a auzit una ca asta, s-a dus şi ea şi s-a oprit la o parte, ca să-l vadă când are să treacă pe acolo. De îndată ce l-a zărit, s-a întors la corabie, îşi ia cu dânsa o rochie, cerul cu stelele, o pune înăuntru în desagi şi porunceşte cârmaciului să fie gata de plecare când îi va spune; într-o clipă să poată pleca. Apoi iese din corabie şi se duce de-a dreptul la palat şi s-a rugat să o primească, deoarece n-are unde să rămână, şi ea are să le facă orice slujbă vor voi, căci e străină şi în partea locului nu cunoaşte pe nimeni. I-au răspuns:

— Aşteaptă, săraca de tine, să se întoarcă împărăteasa! N-avem niciun locşor de slujbă, dar ea poate să te ia, noi însă nu te putem lua. în clipa când îi spuneau aceasta, iată că se întorc cu toţii la palat. Şi ea a stat într-un ungher în palat, aşa

că împărăteasa să o poată zări.

De îndată ce împărăteasa a văzut-o, i-a spus:

— Ce cauţi aici?

— Sunt o biată călugărita străină şi am venit să mă primiţi în slujba; şi orice-mi veţi da de lucru, voi face. împărăteasa îi spune:

— Nu avem loc de slujbă! Dar fiindcă eşti străină, te primesc şi-ţi voi da ceva de lucru. Şi a pus- o să păzească gâştele. Şi aşa a trecut câtva timp, când într-o seară ia ea şi se îmbrăcă în rochia cerul cu stelele. O slujnică o zăreşte şi:

— Ce rochie e aceasta? E a ta?

— Fireşte că e a mea!

— Ce vrei să-ţi dea împărăteasă, ca să i-o dai?

— Nu vreau nimic! Dar fiindcă împăratul e aşa de frumos, să mă lase să stau o seară cu el şi i-o dau. Atunci slujnica merge sus la împărăteasa şi-i spune:

— Ah, măria ta, călugărita ceea ce am luat-o în slujba, are o rochie frumoasă, cerul cu stelele; şi dacă ţi-ar da-o să te îmbraci cu ea, ai să fii aşa de frumoasă, că împăratul te va avea şi mai dragă de cum te are acuma.

— Şi ce rochie e aceea, de să mă facă aşa de frumoasă?!

— Una e să ţi-o spun eu, şi alta e să o vezi însăţi cu ochii! Nicio rochie nu ai că aceea!

— Aa, mergi de-i spune, dacă o vinde; şi ce vrea, ca să i-o cumpăr.

— Asta pot să ţi-o spun! Nu vrea să o vândă. Spune: mă întorc în mănăstire şi parale nu-mi trebuie!

— Aaa, bine! dar ce vrea, ca să mi-o dea, dacă nu vrea bani? Ce o să facă ea cu dânsa, de vreme ce este călugăriţă?

— Ştii ce vrea? Mi-a spus să o laşi să stea o seară cu împăratul, că doar e aşa de frumos.!

— Cum se poate una ca asta? Dar mă duc să întreb pe dădaca mea, să vedem ce-mi va spune şi ea. Şi ce-mi va spune, aceea am să fac.

Se duce la dădaca să şi-i spune:

— Iacătă, aşa şi aşa, este o călugăriţă şi are o rochie tare frumoasă şi nu vrea să mi-o dea. I-am dat bani şi nu vrea, decât numai pe împăratul pentru o singură seară. Atunci dădaca i-a spus:

— De vreme ce ţi-ai pus în gând să ai numaidecât rochia aceea, să punem împăratului ceva în vin, să adoarmă şi să n-o vadă. Şi când va dormi adânc, să-i spunem atunci şi aceleia să vină să stea cu ei toată noaptea. Şi aşa s-a şi întâmplat. Spre sfârşitul mesei, i-au turnat în vin o băutură şi îndată a şi adormit. Au pus deci slujnicele de l-au dus şi l-au aşezat în patul lui; după aceea au strigat-o pe călugăriţă şi i-au spus:

— Mergi sus în camera împăratului să rămâi cu el! Dar aceea, cum a rămas singură cu Făt Frumos din zahăr, a început să plângă şi să-i spună nenorocirea ei; l-a ridicat în sus şi-i spunea întruna:

— Nu-ţi aduci aminte că eu te-am făcut om şi ţi-am dat viaţă şi acuma tu m-ai lăsat; şi eu am venit şi am intrat slujnică, numai şi numai să te pot vedea?! Dar acela nici habar nu avea ce e cu el, de mai trăieşte sau e mort. Şi s-a făcut ziua şi ea coborî din iatac şi i-a dat rochia împărătesei. Altă zi, s-a îmbrăcat cu cealaltă rochie de aur, câmpul cu florile; şi iarăşi a zărit-o slujnica aceea şi i-a spus:

— Ce rochie e aceasta, că e mult mai frumoasă decât cea dintâi?! I-o dai şi pe asta împărătesei? Ce ai să faci tu cu ea?!

— Da, am să i-o dau. Să-l mai văd o dată pe împăratul şi i-o dau. Atunci, ea se duce la împărăteasa şi-i spune:

— Măria ta, ce rochie strălucită are iarăşi călugăriţa aceea! Şi i-am spus că să ţi-

o dea, şi mi-a spus s-o laşi iarăşi cu împăratul şi ţi-o dă.

împărăteasa a hohotit a râde:

— Să vina deseară iarăşi şi o las!

Atunci iarăşi, la masă, în cel din urmă pahar, i-a turnat împăratului o băutură şi a adormit îndată; şi slujnicele l-au luat şi l-au aşezat în pat; şi i-au spus aceleia ca să vină. De astă dată a plâns şi mai mult şi mereu îi spunea:

— Nu vrei să te şcoli, că doar eu te-am făcut om din zahăr. Nu vrei să te şcoli, ca să-ţi spun durerea mea? Şi-i spune, şi-i spune multe, şi-şi frânge mâinile până în zori, dar acela nici habar nu avea.

Atunci, deznădăjduită, se dă jos în camera ei şi da împărătesei şi rochia a doua. Nu i-a mai rămas decât marea cu peştii de aur, în care ochii peştilor erau tot numai diamante.

Pe împărat însă, tare îl avea drag feciorul celui dintâi sfetnic împărătesc; şi noaptea dormea în camera de alăturea de camera împăratului şi auzea totul ce se grăieşte şi plânsetele ce au fost. Dimineaţa, când s-a sculat, spune împăratului:

— Măria ta, să trăieşti intru mulţi ani; am să-ţi spun ceva, dar să mergem undeva mai la o parte, căci aici poate să ne audă cineva. Şi aşa l-a luat şi au mers afară într-un loc mai la o parte şi i-a spus:

— Este aici, şi două zile în rând a venit la tine o femeie tânără, căci glasul ei e foarte dulce şi-ţi spune „Nu te trezeşti, iubitul meu de zahăr?! Nu vrei să mă auzi, nu-ţi pare rău de mine, care am suferit atâtea pentru tine până să te fac om?! Căci tari şi mari am umblat şi m-am chinuit, numai şi numai să te văd, şi acum, când te-am găsit, nu vrei să-mi grăieşti? Nu-ţi e milă de mine?” Şi multe altele ţi le-a mai spus; şi plângea ai glasul ei era aşa de plin de durere, ca şi eu din camera mea am plâns. Atunci împăratul s-a mirat mult şi a spus:

— Cum de nu am auzit-o eu, nenorocitul de mine, că mai bine n-aş mai trăi?!

— Doamne fereşte, măria ta! Că îţi pun în vin o băutură, de dormi adânc şi nu poţi auzi! Dar ştii ce să faci? La masă să nu mai bei vinul, ci în sân să ai un burete şi să-ţi torni vinul în barba cu băgare de seamă, şi să te faci că ai adormit, ca să nu se bage nimic de seamă.

împăratul i-a mulţumit şi i-a spus:

— De acu' înainte am să te am ca pe un frate şi nu că sfetnicul cel dintâi. Apoi au plecat şi fiecare a mers în camera lui.

Iar călugărita şi-a zis în gândul ei: „Să-l mai văd o dată, chiar dacă nu mă va auzi!...” Şi apoi s-a îmbrăcat şi cu cea din urmă rochie, marea cu peştii de aur. Slujnica iar a mers ai a văzut-o:

— Aa, îi spune, ce rochie e asta iarăşi? Dar ştii că asta e frumoasă!"

— Alta nu mai am; iar dacă împărăteasa vrea să mă mai lase o dată la împăratul, i-o dau şi pe asta. Atunci slujnica s-a dus la împărăteasa şi i-a spus:

— Ah, măria ta, ce să-ţi mai spun? O rochie şi mai frumoasă are călugărita ceea. Rochia e marea cu peştii de aur şi ochii peştilor numai diamante.

— Da' unde naiba a găsit ea rochiile astea?!

— Le are de la mama ei şi spune că nu mai are altă de dat; să rămână şi astă-seară cu împăratul şi după aceea ţi-o dă şi pe asta; şi apoi pleacă. Atunci împărăteasa i-a spus:

— Bine, spune-i să vină deseară! Dar, neroadă mai e; ce bucurie are ea, de vreme ce el n-o vede?

S-a dus slujnica la călugărita şi-i spune să fie gata deseară, ca să rămână cu împăratul şi să-i dea rochia ceea şi să plece cu bine. Făt Frumos din zahăr a mers la cină şi iarăşi i-au pus în vin băutura adormitoare. El însă s-a făcut că-l bea, dar l-a vărsat în sân, unde avea burete, şi apoi s-a făcut că adoarme şi a căzut jos. Atunci împărăteasa a spus:

— Luaţi-l acuma şi duceţi-l în iatacul lui şi spuneţi-i călugăritei să vină să stea cu el. împăratul le-a auzit toate, dar n-a zis nimic. îndată după aceea a venit sus şi călugăriţă şi a
început iarăşi să spună că e cea din urmă seara când îl vede, că îşi ia lumea în cap şi pleacă; şi că nenorociţii ei de părinţi în zadar vor aştepta-o, că ea se va arunca în mare, deoarece fără el nu poate să trăiască... Şi multe altele de acestea i le-a spus, încât a început şi el să plângă şi s-a sculat şi i-a spus:

— Cine-mi eşti tu, dacă nu iubita mea soţie?!

— Şi şi-au povestit nenorocirea lor şi s-au înţeles a doua zi să fugă. Faţă de împărat i-a spus că
are la malul mării o corabie şi ca pânzele de la corabie sunt gălbui.

— Eu am să mă urc în corabie şi tu să faci fel şi chip să vii ca să fugim.

I-a dat apoi sfatul să se prefacă mai departe că doarme, că ea se duce jos în camera ei. S-a sculat şi a mers jos în camera ei, s-a îmbrăcat în zdrenţele ei, a dat rochia marea cu peştii de aur, s-a ridicat şi a plecat şi a intrat înăuntru în corabie. A desfăcu pânzele şi a început să-l aştepte. Iar împăratul s-a sculat dis-dimineaţă şi s-a gândit să-şi vadă prietenul, pe feciorul celui dintâi sfetnic împărătesc. I-a spus că aceea care plângea şi se tânguia era nevasta lui, care l-a plăsmuit din zahăr şi l-a făcut om şi i-a dat viaţă şi grai, şi că el caută acum fel şi chip să fugă, şi dacă vrea să vină şi dansul cu el. Acela însă i-a spus:

— Acuma nu pot să plec, căci rămâne tatăl meu, şi au să-l ucidă, dar cu timpul am să merg să te văd.

Atunci şi-a luat rămas bun de la prieten, i-a spus în ce parte vine împărăţia lui şi s-a ridicat şi a plecat. Dis-dimineaţă, înainte încă de a se fi trezit stăpână, a mers şi şi-a găsit nevasta în corabia care era gata de plecare întinse. Şi au luat-o la drum.

Corabia a ajuns acasă; şi văd palatul tot cernit, căci trecuse anul de când a plecat fata de împărat şi ei credeau că s-a prăpădit. Puteţi să vă închipuiţi ce bucurie a trezit în întreaga împărăţie venirea lor! S-a făcut o mare serbare şi apoi s-a ridicat împăratul cel bătrân şi a grăit:

— Fătul meu, tu să cârmuieşti de acuma împărăţia, căci eu am îmbătrânit şi vreau să mă odihnesc; nu mai pot mai mult. Şi aşa omul cel plăsmuit din zahăr a ajuns împărat şi a stat pe tron şi a condus împărăţia cu multă dreptate şi înţelepciune; şi aceia au trăit bine şi noi şi mai bine.

Motanii năzdrăvani

poveste grecească

începutul poveştii: bună seara, boieri dumneavoastră!

A fost odată într-o vreme o cerşetoare bătrână şi toată ziua umbla cerând milostenii, iar seara se întorcea acasă şi se odihnea. într-o zi: s-a întâmplat să nu-i dea nimeni nimic; toţi i-au spus: Dumnezeu să te aibă în mila lui! S-a înnoptat, s-a întors acasă nenorocita de ea, umblând prin întuneric. Maţele îi chiorăiau de foame. în sfârşit, s-a hotărât să-şi ia bata-n mana şi să iasă din nou la drum. A umblat, a umblat, nici ea nu ştia unde merge, toate uşile încuiate pretutindeni întuneric.

într-un loc îndepărtat zăreşte de departe o zare de lumină. Spune: „Ce să fie acolo? Poate se întâmplă să fie o nuntă?! Să mă duc să văd”. Merge, vede o poartă mare; bate, bate, nu răspunde nimeni; nu se arată niciun suflet de om. A început să bată încă şi mai tare. Atunci poarta se deschide; vede că i se înfăţişează un motan negru şi începe a mârâi: „Măr mior, măr, măr.” întinde mâna: „Miluieşte-mă, boierule!” De sus de la scara sare încă un motan, care făcea pe uşierul:
„Miau, miau!”. Iar baba spune încă o dată: „Să vă fie milă de mine boieri dumneavoastră; miluiţi- mă cu ceva!” Motanul de pe scări face: „măr, măr, măr.”

Baba atunci se apropie şi urcă pe scări. Cum nimeni n-a oprit-o a urcat până la capăt şi a intrat în odaia care era în faţa ei. Acolo erau două canapele cu totul de aur; pe fiecare stătea câte un pisoi mare; pe o canapea era unul alb, iar pe cealaltă, altul cenuşiu. Unul, cel alb, avea un ciubuc frumos de argint şi fuma, iar celălalt, cenuşiu, avea o narghilea, împodobită cu diamante şi corali şi fuma şi el. Bătrâna, cum a intrat înăuntru, se pleca înaintea lor şi spune:

— Să mă miluiţi, boieraşi dumneavoastră, că sunt lihnită de foame. Un pisoi face către celălalt: „Măr, măr? Măr, măr?” „Măr, măr, măr”, răspunde celălalt. Atunci pisoiul, acela care a fost la scară, îi spune cu glas de om:

— Mergi, de adă-ţi de acasă un sac!

Plecă repede nenorocită, dar acasă nu avea niciun sac; a mers la o vecină, altă femeie nevoiaşă, şi i-a cerut.

— Ia ce-ţi trebuie? i-a zis aceea.

— Am să capăt puţină faina; să am în ce-o pune. A luat sacul şi s-a înapoiat la motani; în sac i-au pus destul de mulţi galbeni şi i l-au dat; le-a mulţumit de multe, multe ori, a pus sacul pe umăr şi a plecat.

A ajuns acasă, a pus galbenii într-o lădiţă veche ce-o avea; sacul l-a dus înapoi la vecină şi a plecat.

Atunci vecină a băgat mâna în sac, să vadă ce a fost în el; şi găseşte în fundul sacului un galben. Ia galbenul, se duce la bătrâna şi-i spune:

— Unde ai găsit galbeni?

— Ce galbeni? zice aceea.

— Ce? Galbenii pe care i-ai pus în sac!

— Zau, n-am pus niciun galben, a grăit dansa.

— Sau îmi spui unde i-ai găsit, sau o să merg să te pârăsc că i-ai furat. Atunci bătrâna cerşetoare s-a speriat şi i-a povestit cum în casa ceea, acolo, departe – i-a spus unde – a fost şi ce i-au dat.

Atunci vecina nu pierde vremea, îşi împătureşte şi dansa un sac mare; şi una, două, a şi ajuns. Bate, bate la poarta palatului; motanul cel negru îi deschide.

— Ptiu, arda-te-ar focul, m-ai vânat în toate boalele! Mi-ai deschis poarta, de parcă ai fi om.

Apoi sare celălalt motan, care era sus la scara:

„Măr? Măr? Măr? Măr?”

— Ptiu, duce-te-ai pe pustii, spune; apoi urcă scările şi intră de-a dreptul în sala unde erau pisoii cei mari, şi cum i-a zărit trăgând din ciubuc, le spune:

— Ptiu, lua-v-ar dracii! Iacătă, pisoi care trag din narghilele şi ciubuce! Dar oare cine să prindă pe aici şoarecii? Pisoii cei mari spun: „Miau, miau, miau.”. Iar dânsa spune:

— Iacătă acuma o să pornesc să deprind graiul pisicesc, să vin să vorbesc cu voi! Şi a izbucnit în hohote de râs.

Vine atunci celălalt pisic, care era pe scara şi-i spune:

— Ce vrei?

— Ei, ce vreau?! Să-mi umpleţi şi mie sacul cu galbeni, precum aţi umplut celeilalte bătrâne, iar de nu, am să o pârăsc că i-a furat, s-o arunce la închisoare! Atunci pisoii cei mari au spus pisicului care a fost pe scara: „Miau, miau, miau!” Bătrâna a izbucnit în hohote de râs din toată inima şi spuse:

— Să nu mai ajungă nimeni să aibă un lucru cu voi!

Pisoiul, care a fost pe scări, îi spune:

— Da-mi sacul, să merg să ţi-l umplu cu galbeni! L-a luat şi s-a dus jos în beci şi a pus în sac ceea ce i-a cerut stăpâna lui; l-a legat bine strâns şi-i dă sacul, spunându-i:

— Aici, cucoană, sunt galbeni, dar nimeni nu trebuie să-i vadă, ci numai să mergi

acasă, să încui bine uşile, să te dezbraci goală nap şi apoi să-ţi dezlegi sacul cu galbenii.

Aceea i-a luat şi le-a spus noapte bună, boieri dumneavoastră. A râs cu poftă şi a plecat.

A ajuns acasă, a închis uşa şi fereastra, s-a dezbrăcat cum i-a spus, şi la urmă a dezlegat sacul. Cum la dezlegat, au zbughit din el şerpi, şopârle, gândaci, iar şerpii i s-au încolăcit în jurul grumazului şi au înăduşit-o; s-au năpustit şi celelalte gângănii, de a rămas numai scheletul din baba cea rea.

Cealaltă nenorocită, toată noaptea n-a dormit, deoarece se temea că vecina sa nu o pârască. Aşteptă, în fiece clipă, să se deschidă poarta şi uşa, să o cheme să-şi ia pedeapsa. Dar nu s-a deschis nici poarta, nici uşa. Atunci merge, deschide încet încetişor uşa vecinei şi o vede moartă. Ea închide iarăşi încet încetişor uşa; se ridică şi pleacă şi merge la coliba ei; îşi ia galbenii şi toată rufaria, pleacă din casa ceea şi se mută în alt sat. Acolo şi-a clădit o căsuţă şi şi-a dus bătrâneţele în îndestulare.

Fat frumos cel adormit

poveste grecească

începutul poveştii: bună seara, boieri dumneavoastră!

A fost odată un împărat şi avea o fată foarte frumoasă, pe care o iubea foarte, foarte mult. Când a născut-o maică-sa a murit; şi aşa nu avea pe nimeni pe lume decât numai pe această copilă. Şi i-a venit ştirea că trebuie să pornească la război şi-l băteau gândurile şi era amărât; cum să-şi lase copilă singură? Când faţă de împărat a intrat la el, îl vede îndurerat şi-i spune:

— Ce ai, tăticule drag, de eşti supărat?

— Ce să am, draga mea, mi-a venit ştirea să plec la război şi durerea mi-i mare, cum să te las singurică?!

— Tăticule, să mergi cu bine şi să te întorci cu bine! Iar eu am să stau cu dădaca şi am să to aştept; numai să te întorci repede, că n-am pe nimeni altul în casă.

Tatăl a plecat la război, iar ea şi-a pus la gherghef o năframa de aur şi a început s-o brodeze, ca să i-o dea, când se va întoarce de la război. Pe acolo, la geam, unde broda, a trecut un vultur de aur, grăindu-i:

— Brodezi, brodezi?!... Ai să iei de bărbat un mort! Faţă de împărat nu i-a răspuns nimic, ci numai s-a uitat la el. A doua zi, iarăşi a trecut vulturul şi a spus aceleaşi vorbe. Atunci faţă de împărat i-a spus dădacei:

— Aici unde stau şi-mi fac broderia, trece un vultur şi-mi spune „brodezi, brodezi?! Ai să iei de bărbat un mort.”

— De mai vine iarăşi, îi spune dădacă, răspunde-I: Ia-mă şi mă du să-l văd!

Iarăşi a trecut vulturul, de i-a grăit aceleaşi vorbe. Atunci dânsa-i spune:

— Ia-mă şi mă du să-l văd!

Atunci vulturul şi-a întins aripile şi i-a spus:

— Urcă-te pe aripile mele, să te duc să-l vezi! S-a urcat pe aripile vulturului şi a luat-o şi a zburat. După ce a zburat o bucată de vreme, vulturul a ajuns la un puţ adânc şi a intrat înăuntru cu faţă de împărat. Acolo au dat peste o ogradă mare; atunci vulturul a lăsat-o acolo pe faţă de împărat şi a plecat. în mijlocul ogrăzii era o curte frumoasă. în ogradă, câinii dormeau. Merge mai departe, vede cai; şi aceia dormeau. Intră sus în palat; slugile le vede dormind şi ele. Mai intra într-o cameră cu totul de aur şi zăreşte pe un fecior frumos de împărat; şi acela dormea dus, de parcă era mort. Aproape de patul lui era o masă şi pe masă o hârtie care spunea: „Cine a intrat aici şi i-a părut rău de tinereţele feciorului de împărat, să stea de veghe lângă el trei luni, trei săptămâni, trei zile, trei ore, trei minute, fără să aţipească, deoarece, când o să strănute prinţul trebuie să-i spună:” Pentru tine, măria ta, să trăieşti mulţi

ani, am stat eu lângă tine, de am vegheat trei luni, trei săptămâni, trei zile, trei ore şi trei minute „. Atunci feciorul de împărat o să se trezească; şi pe aceea care a avut răbdarea să facă aceasta, o să o ia de nevastă; şi deodată cu feciorul de împărat se vor trezi şi toţi câţi dorm în curtea şi palatul lui."

Faţă de împărat a citit hârtia şi şi-a spus în sinea ei: „Ce să fac?! Acum trebuie să stau de veghe, ca să-i spun când o să strănute:" Pentru tine, măria ta, să trăieşti mulţi ani, am vegheat lângă tine trei luni, trei săptămâni, trei zile, trei ore şi trei minute. „Seara, cum s-a înnoptat, toată casa s-a luminat, fără să se vadă cine aprinde lumina. înaintea ei a zărit masă întinsă cu tot felul de bucate; a cinat, fără să vadă cine i le aduce. Şi aşa îşi petrecea viaţa. Se chinuia să nu adoarmă, ca să-i poată spune: „Pentru tine, măria ta, să trăieşti intru mulţi ani...". Şi au trecut cele trei luni, cele trei săptămâni şi trei zile. Am uitat să spun că acolo, unde şedea, aude într-una din zile un glas: „Aveţi nevoie de ţigănci roabe?" Fata strigă:

— Stai, stai, că iau una! Să se plece toate asupra puţului să le văd faţa, ca să-mi iau una de tovărăşie. A văzut una, care i-a plăcut, una micuţă, frumoasă şi a grăit atuncea:

— Sloboziţi-mi-o în jos pe ţigăncuţa aceea! I-au slobozit-o în jos şi de aceeaşi funie faţă de împărat a legat năframa cu bani; iar ei au luat-o şi au plecat.

Pe ţigăncuţa a îmbrăcat-o în haine frumoase şi i-a spus că o s-o aibă de tovărăşie. După un timp de la această întâmplare, faţă de împărat, doborâtă de somn şi oboseala, i-a grăit:

— O să cad aici pe genunchii tăi să dorm şi peste jumătate de oră să mă trezeşti, ca să-i spun aşa feciorului de împărat în clipa când o să strănute: „Pentru tine, măria ta, să trăieşti mulţi ani, am stat lângă tine, de am vegheat trei luni, trei săptămâni, trei zile, trei ore şi trei minute". Iar ţigăncuţa i-a spus:

— Pleacă-ţi capul, stăpâna mea, aici pe genunchii mei, şi peste o jumătate de oră o să te trezesc.

Când somnul a apucat-o bine pe faţă de împărat, a şi strănutat feciorul de împărat. Şi aşa,
ţigăncuţa spune atunci „Pentru tine, măria ta, să trăieşti mulţi..."

Feciorul de împărat s-a trezit îndată şi a îmbrăţişat-o şi i-a spus:

— Tu vei fi soţia mea şi ai să fii cea mai bogată împărăteasa din lume. A alergat repede şi a luat apă şi a stropit pe toţi oamenii, toate animalele i toţi câinii săi. Apoi se întoarce înapoi la soţia sa şi vede jos dormind o copilă. Spune: Dar aceea cine e?

— Ce să-ţi spun, dragă împărate?! Au trecut ţigani pe afară şi le-am spus şi mi-au slobozit-o în fântână, ca să o am de tovărăşie. Acum am să o trezesc.

— Nu! Las-o să doarmă, nenorocita de ea, şi apoi o trimitem să păzească gâştele. Cum s-a trezit faţă de împărat, se uită în jurul ei, nu vede pe nimeni, niciun fecior de împărat, nu zăreşte nimic. Spune:

— Ce s-a făcut cu feciorul de împărat? Unde e?

— Ce să-ţi spun? îi întoarce vorba ţigăncuţa, a strănutat feciorul de împărat, s-a trezit şi ne-a zărit pe amândouă şi a zis că vei rămânea şi tu, să mergi să păzeşti gâştele. Atunci faţă de împărat n- a mai zis nimic, ci s-a sculat şi s-a dus să păzească gâştele.

După o vreme de câteva zile, împăratul s-a gătit să meargă la război. Atunci a grăit soţiei sale:

— Ce voieşti să-ţi aduc din călătoria mea unde plec?

— Să-mi aduci o coroană bătută cu diamante, i-a spus. Mai apoi a văzut-o şi pe faţă de împărat păscând gâştele şi-i grăieşte:

— Tu ce vrei să-ţi aduc?

— Să-mi aduci, măria ta, piatra răbdării, funie de spânzurătoare şi un iatagan

ucigător. Iar de numi aduci cele ce ţi le-am spus, corabia ta să nu poată pleca nici înainte, nici înapoi. A plecat împăratul; a mers; războiul l-a săvârşit, a cumpărat împărătesei coroana şi s-a urcat în corabie, ca să se întoarcă în ţara sa. Corabia, cum s-a pus în mişcare, nu merge nici înainte, nici înapoi. Toţi nu mai ştiau ce să facă; trăgeau încoace, trăgeau încolo, nu-şi dădeau seama ce se petrece. Atunci un moşneag, care era în corabie, grăieşte:

— Măria ta, să trăieşti intru mulţi ani, nu cumva ţi-au spus să mai cumperi ceva şi ai uitat?

— Bre!... într-adevăr, o faţă ce o am de-mi paşte gâştele mi-a spus să-i iau piatra răbdării, funia spânzurătorii şi sabia uciderii.

— Măria ta, eu mă duc să ţi le cumpăr, zise moşneagul, numai că acea fată are mare foc şi durere la inima ei; şi să bagi de seamă să vezi ce o să facă.

Moşneagul le-a cumpărat şi cum le-a adus împăratului, corabia a şi plecat, de parcă ar fi avut aripi. Şi a ajuns împăratul la palatul său; a dat soţiei coroana şi-apoi i-a dat fetei celelalte lucruri. Seara, din curiozitate, împăratul trece afară, şi sub fereastră, unde dormea fata, a auzit cum grăia cu sine însăşi: „Eu am fost faţă de împărat, tatăl meu a plecat la război, îi brodam o năframă de aur şi pe la fereastra mea a trecut un vultur şi mi-a spus:” Brodezi, brodezi?!. Ai să iei de bărbat un mort „Iar eu i-am spus:” Ia-mă şi mă du să-l văd! „. Vulturul m-a luat pe aripile lui şi m-a slobozit în puţ şi m-a adus la palatul acesta. Am stat de veghe, fără să aţipesc trei luni, trei săptămâni... Atunci au trecut pe deasupra ţigănci roabe şi am cumpărat o ţigăncuţa să-mi ţie de tovărăşie. în clipa când împăratul era să se trezească, să strănute, ţiganca i-a spus: „Pentru tine, măria ta, să trăieşti mulţi ani...” Acuma, când n-am pe nimeni cui să-i spun necazul meu, pe voi v-am adus, să văd ce-o să-mi spuneţi. Din faţă de împărat ajung să păzesc gâştele?! Iatagan ucigător, ce-mi spui să fac? „Să te ucizi! „Funie de spânzurătoare, ce-mi spui să fac? „Să te spânzuri!” Piatra răbdării, ce-mi spui să fac? „Să ai răbdare!”

Feciorul de împărat se uită prin gaura cheii de la uşă, şi vedea şi auzea ce se petrece înăuntru. Atunci împăratul da o izbitură cu piciorul în uşă, şi intră înăuntru; o îmbrăţişează şi-i spune:

— Tu eşti aceea care m-ai izbăvit! Şi de ce nu mi-ai spus, când te-am rânduit la gâşte?! Tu eşti împărăteasă, tu eşti soţia mea şi pe aceea, de îndată mă duc s-o spânzur aici de funia care ai legat-o să te spânzuri tu însăţi. Atunci dansa i-a spus:

— Nunta noastră nu vreau să înceapă cu un omor, ci numai dă-i drumul să plece în plata domnului, deoarece la grele încercări m-a pus şi nu mai voiesc s-o văd în ochi. Iar noi să mergem la tatăl meu, la curţile noastre, să-i sărutăm mana şi să se facă nunta noastră.

Şi s-au dus şi nu de multe zile venise şi tatăl ei de la război; şi feciorul i-a spus că voieşte să-l facă să-i fie şi lui tata. Şi cântări, şi muzică, şi bucurie! Şi nuntă mare s-a făcut şi aceia au petrecut bine şi noi şi mai bine.

Zmeul

poveste grecească

A fost odată, într-o vreme, un împărat şi o împărătească şi aveau o fată foarte frumoasă. Şi voiau să-şi mărite fata, ca să lase ginerelui tronul, căci nu aveau niciun băiat. Dar în împărăţia aceea se găsea şi un zmeu; şi zmeul acela nu lasă pe niciun fecior de împărat să vină să ia pe faţa împăratului. Şi s-au pornit din toate împărăţiile, pe unde s-a auzit de frumuseţea ei, să vină să o ia, dar zmeul le ieşea înainte şi pe unul îl mânca, pe altul îl fugărea, şi aşa nimeni nu putea să ia de nevastă pe faţa împăratului.

Zmeul se purta cu gândul să fure pe faţa împăratului şi după moartea acestuia să pună mâna pe împărăţie. Şi-i făcea mari pagube împăratului. îi pârjolea viile, înainte de culesul lor; îi pustiia ogoarele înainte de seceriş şi, în sfârşit, s-a apucat să dea foc până şi palatului. Şi atunci împăratul a trimis veste că cine are să poată ucide zmeul, îi da faţă de nevasta şi-l face chiar din clipa aceea împărat. Atunci toţi feciorii de împărat s-au bucurat de vestea aceea, dar le era frică de zmeu, căci pe mulţi îi mâncase.

Dar departe, într-o împărăţie era un fecior de împărat foarte frumos şi viteaz. Acesta şi-a zis în sinea lui: „Eu m-am hotărât să mă duc! Se poate să las un zmeu să ne ia toate împărăţiile şi să ne facă atâtea pagube şi un râu atât de mare!? E ruşine de capul nostru!”

S-a pornit deci să meargă şi a dat de veste împăratului, că Florea, feciorul cutărui împărat, are să vină să ucidă zmeul şi să ia pe faţa împăratului de nevastă. Dar iată că şi zmeul a prins de veste şi s- a făcut luntre şi punte să nu lase pe Florea să intre în hotarul împărăţiei.

A venit Florea, dar, de cum a văzut că zmeul sta de pază pe acolo, n-a putut trece mai departe. Atunci s-a dus la un cioban, îi dă bani mulţi şi-şi cumpăra un rând de straie ciobăneşti. Le îmbracă, ia şi o bâtă ciobăneasca şi un vas cu lapte acru într-o căruţă. Şi aşa, a trecut prin fata zmeului şi merge la împăratul. Cum a intrat înăuntru şi a zări pe împăratul, arunca hainele ciobăneşti, rămâne în straiele lui frumoase şi-i spune:

— înălţate împărate, eu sunt fecior de împărat şi am venit să-mi dai fata de nevastă!

Dar împăratul i-a spus:

— Bine, fătul meu; vreau însă mai întâi să te duci să-mi aduci ochelarii zmeului. Căci ochelarii aceia, cine îi avea, vedea dintr-un capăt de împărăţie până în celălalt, dacă se întâmplă să fie război. Şi Florea a făgăduit că îi va aduce. A plecat şi, de unde până unde, a aflat că zmeul este treaz şase luni întregi şi că apoi alte şase luni doarme. Dar nimeni nu poate să-l cunoască, dacă doarme ori este treaz, pentru că ochii, tot timpul, îi ţine deschişi. Feciorul de împărat îşi zice în sinea lui: "Am să merg şi, de-l găsesc dormind, bine, iar dacă nu, am să mă lupt cu el, chiar de ar fi să şi mor! Ori aşa, ori aşa, m-am hotărât!

într-o vreme însă, zmeul răpise o fată de împărat şi a prefăcut-o într-o potâmiche. Şi aceasta îi

păzea casă: cum intră cineva în casa zmeului, potârnichea începea a vorbi. Florea a deschis poarta şi a intrat în ograda. Norocul lui. Zmeul dormea. Potârnichea însă începe a striga:

— Tatucule, poarta s-a deschis!

— Spune, spune, potârnichea mea, grai zmeul prin somn.

— Tatucule, vine asupră-ţi!

— Spune, spune, potârnichea mea!

— Tatucule, ţi-a luat ochelarii!

— Spune, spune, potârnichea mea!

— Tatucule, i-a luat şi fuge! Spune, spune, potârnichea mea!

Şi Florea a adus împăratului ochelarii. Dar împăratul îi spune:

Să mergi şi să-mi aduci şi calul zmeului! Căci avea zmeul un cal care fugea ca săgeata. Şi Florea s-a dus iarăşi. A intrat în curtea zmeului. Cum s-a deschis poarta, potârnichea a început iarăşi:

Tatucule, a intrat în curte un străin!

— Spune, spune, potârnichea mea! grai zmeul prin somn.

— Tatucule, a intrat în grajd!

— Spune, spune, potârnichea mea!

— Tatucule, a luat calul şi fuge!

Spune, spune, potârnichea mea!

Şi a luat calul şi l-a dus la împăratul.

— înălţate împărate, îi spune, ţi-am adus şi calul!

— Ei, acuma, îi spune, să mergi să-mi aduci şi potârnichea! A mers deci Florea iarăşi; şi deschide poarta. Potârnichea începe iară:

— Ta... tu... cu... le, s-a... des... chiş... poar... ta...!

— Spune, spune, potârnichea mea, grai iarăşi zmeul în somn.

— Tatucule, a intrat un străin.

— Spune, spune, potârnichea mea!

— Tatucule, vine asupra mea!

— Spune, spune, potârnichea mea!

— Tatucule, m-a luat şi pleacă!

— Spune, spune, potârnichea mea!

— Să trăieşti mulţi ani, împărate, ţi-am adus şi potârnichea!

— Ei, fătul meu, ca să avem pace întru împărăţia noastră, să-mi prinzi şi pe zmeu şi să mi-i aduci aci în palat!

Atunci, Florea s-a gândit ce să facă. La urma urmei, s-a chibzuit într-un fel să-l vâre într-un poloboc.

în timpul acesta îi veni zmeului vremea să se trezească. Când s-a trezit, ce să vadă?! Casa goală!

Caută să-şi găsească ochelarii, să vadă ce se mai întâmplă în lume. Dar ia-i de unde nu-s! Coboară în grajd să-şi vadă calul, să-l încalece să plece. Dar nici calul nicăieri! Atunci abia a priceput că sunt isprăvile lui Florea; şi zice în sinea lui! "Ah Florica, Floreo, mi-ai luat ochelarii – ochii mei; calul picioarele mele; potârnichea limba mea!. Ah, Florica, Floreo, de mi-ai pica în mână! Şi a ieşit zmeul în ograda şi s-a dus încolo şi încoace, până sus în munţi, ca să-i mai treacă de necaz şi să-i vină în cap cum să se răzbune pe Florea.

Florea însă s-a hotărât să se prefacă într-un moşneag; şi şi-a pus barbă albă şi păr alb, o cocoaşă şi haine vechi; şi-a mai luat încă doage şi cercuri, un ferăstrău şi o bărdiţă şi s-a dus la munte, unde era zmeul. Acolo a început să facă un poloboc. începe deci să bocănească, boc! boc! şi să strângă doagele polobocului. Zmeul vede de departe un om lucrând şi a venit aproape să vadă ce este. Vede un moşneag făcând un poloboc.

— Sănătate, spune zmeul moşneagului.

— Sănătate, fătul meu, răspunde Florea zmeului.

— Dar ce faci acolo?

— Ce să fac? un poloboc, ca să pun puţin must de struguri, să-mi fac vin.

— Ce vin, moşule, vrei să pui în butoiul ăsta? încap eu prin găurile ce le are şi tu vrei ca mustul să ţi-l ţii în el?

— Dar unde ţi-s găurile?

— Iată-le! Pune mâna şi vezi-le!

— Ah, vai! Păi să iau nişte lemn să le astup!

— Iată şi o gaură mare acolo pe fundul polobocului!

— Dar unde e? Eu nu o văd, grăieşte Florea.

— Uite, colo jos, răspunde Zmeul. Dă-mi mâna să ţi-o arăt! Dar Florea se face că nu ajunge.

Nici nu o văd, nici nu o ajung. Nu mi-ai face un bine, să intri înăuntru să mi-o astupi însuţi tu? Şi
i-a mai spus şi multe altele, până ce l-a făcut să intre în poloboc. O dată ce a intrat în poloboc, i-a dat o pană de lemn şi tot ce a cerut, ca să astupe gaură. Dar cum a intrat zmeul înăuntru, Florea nu pierde vremea, ci poc! poc! închide polobocul bine. Şi cum bocănea, zmeul strigă:

— Ei, ce faci? Deschide! Doară-s înăuntru! Deschide, să ies!

— Am ajuns să te văd în poloboc şi acuma să te las să ieşi?! Şi atunci şi-a dat jos părul şi barba şi straiele cele vechi; şi a rămas Florea în straiele lui aurite. Şi a început a da polobocul de-a dură şi a spune:

— Dură, dură, polobocule, să mergem la curtea împăratului, să-i iau fata de nevastă!

Abia atuncea zmeul a înţeles că acela este Florea.

— Ah, Florica, Floreo, spune zmeul, mi-ai luat ochelarii – ochii mei; calul – picioarele mele; potârnichea – glasul meu; şi acum şi pe mine în poloboc! Ah, ai să-mi pici o dată în mână!

Dar Florea de afară:

— Dură, dură, polobocule, să mergem la curtea împăratului să-i iau fata de nevastă!

Şi l-a dus la împăratul şi atunci împăratul a spus zmeului:

— Mi-ai dat foc la ale mele, dar acu' am să te ard şi eu pe tine!

A pus de au aprins un foc mare şi l-au ars. Şi aşa au scăpat de zmeu. Iar pe Florea l-a urcat pe tron şi l-a făcut împărat, după cum i-a făgăduit. Şi a fost muzică şi bucurie mare şi i-a dat faţă de nevastă. Şi în loc să ia zmeul bogăţiile împăratului, împăratul a luat averea zmeului. Iar Florea a trăit cu nevasta în bine şi fericire.

Tichia fermecată

poveste grecească

A fost odată într-o vreme un împărat foarte bogat, şi avea o fată frumoasă şi chipeşa că o zână; mulţi feciori de împărat au peţit-o, dar ea nu voia să se mărite. în fiecare seară spunea să i se pună sub pernă o pereche de papucaşi de mătase, iar în zorii zilei aceştia erau găsiţi umblaţi şi tociţi. Şi câţi au umblat după ea, le-a spus:

— Cine-mi va afla taină, cum de mi se rup papucaşii, pe acela mi-l voi lua de bărbat; de altcum voi da poruncă să-l ucidă.

Au venit feciori de împărat din toate patru marginile lumii, ca să-i descopere taină şi să o ia de nevastă, dar vai de capul lor!... Nimeni n-a putut să o descopere şi aşa i-a ucis pe toţi.

Dar un fecior de împărat, foarte frumos şi singur copil la părinţi, într-o zi spune:

— Am să merg şi eu, să văd cum se face de i se rup papucii de sub pernă.

Părinţii însă i-au spus:

— Ah, dragul nostru, ce vrei să faci? Unde vrei să mergi? Nu vezi câţi feciori de împărat şi-au prăpădit viaţa? Dar nenorocitul de el o ţinea mereu:

— Vreau să mă duc, vreau să mă duc!

— Părinţii au mai încercat cât au mai încercat, apoi i-au spus numai atât:

— Du-te cu norocul şi binecuvântarea noastră!

El le-a sărutat mâna şi a plecat. Şi cum merge pe drum, îi iese în cale o bătrână.

— Buna ziua, măicuţă!

— Sa ai parte de bine, fătul meu! N-aş putea şti, unde şi la ce te duci? îi spune bătrâna.

— Ce să-ţi spun, măicuţă?! Mă duc şi eu la cutare faţă de împărat, care a omorât atâţia feciori de împărat, pentru că n-au putut dezlega rămăşagul la care s-au prins.

— Dar la ce rămăşag îi pune? întrebă bătrâna.

— Apoi în fiecare seară aşază câte o pereche de papuci de mătase sub pernă şi a doua zi dimineaţă sunt rupţi; cum se face treaba asta?

— Oh, fătul meu, ca să descopere cineva cum de se întâmplă, trebuie să aibă cap şi

picioare!

— Eu, măicuţă, am şi minte şi picioare bune; şi hotărât mă duc sau că voi lua-o de nevastă, sau că mă vor ucide.

— Mie-mi pare rău de tinereţele tale, i-a spus bătrână, şi-ţi voi spune un lucru, ca să nu te poată omorî. Uite, ia cu tine aceasta tichie! Şi-i da o tichie albă, de aba, spunându-i: Să ştii, cum o pui cap şi o porţi nu te mai vede nimeni. Iacătă, stai să vezi; să mi-o pun eu! Cum a pus-o bătrână, s-a făcut nevăzută.

— Ei, ai văzut, fătul meu? Aceasta e tichie fermecată. Fata aceea de împărat, la care te duci, umbla cu feciori de împărat care-s fermecaţi. Şi cum vei ajunge, te va aşeza la masă şi va avea două sticluţe cu vin. Aceea care îţi va pune-o înaintea ta, e cu farmece; şi să faci chip şi fel şi să nu bei din ea. Ea îţi va spune: „bea, bea!. Iar tu să o iei în mâna ca şi cum ai vrea să bei vinul, dar sub barba să ai un burete şi, făcându-te că bei vinul, să-l torni în burete şi să te prefaci că ai şi adormit. Mai departe, baga de seamă ce o să facă! Poate că o să vezi cum iese pe uşă afară; îţi pui şi tu în cap tichia, care te face nevăzut, şi încetişor, încetişor, mergi pe urma ei. Cât despre celelalte, fătul meu, vei avea tu atâta minte! Eu, una, cred că o să izbuteşti!

— Cum să-ţi răsplătesc, măicuţă, pentru povaţa ce mi-ai dat-o? a spus feciorul de împărat.

— Nimic nu vreau de la tine, fătul meu, căci eu sunt ursitoarea ta cea bună, i-a spus şi s-a făcut nevăzută.

Feciorul de împărat a luat tichia şi a ascuns-o în sân. A pornit la drum şi merge înspre curţile fetei de împărat. Se înfăţişează la tatăl ei şi-i spune:

— Să trăieşti intru mulţi ani, împărate; eu am venit de dragul fetei tale, să-mi spui ce trebuie să fac, ca să mi-o pot lua de nevastă.

— Mai întâi, fătul meu, să-mi spui cine eşti.

— Eu sunt fecior de împărat şi singur la părinţi, băiatul cutărui împărat, a răspuns el, şi am de frumuseţea fetei tale şi am venit: ori s-o iau de nevastă, ori să mor.

— Ce să-ţi spun, dragul meu, păcat de tinereţele tale, îi spune împăratul.

— Ei, spune-mi ce trebuie să fac? Şi poate că am noroc.

— Ce să-ţi spun, fătul meu? Sunt trei ani acuma, avea cincisprezece aniatuncea, graiîmpăratul; în fiecare seară îi punem sub pernă câte o pereche de papuci şi dimineaţă îi găsim umblaţi şi rupţi.

Şi nimeni nu poate afla cum de se face lucrul ăsta; şi spre marea noastră durere, mulţi feciori de împărat am ucis.

Să încerc şi eu, cum mi-a fi ursită, a vorbit feciorul de împărat.

Atunci împăratul a bătut din palme şi a chemat o slugă, care l-a dus la faţă de împărat. Aceasta, cum l-a văzut, se ridică şi spune către slugă:

— Nu s-a mai săturat încă tatăl meu să mi-i trimită pe cap? Apoi a grăit către feciorul de împărat: Şezi!

Şi a poruncit să fie pusă masă, ca să mănânce. Au intrat mai multe roabe şi au aşternut masă frumoasă cu mâncăruri şi dulciuri şi fel de fel de fructe; şi au adus şi două butelii frumoase cu vin.

Apoi i-a spus:

— Fii bun, să ne aşezăm la masă, dragul meu! Şi s-au aşezat la masă; şi ea râde şi glumeşte şi-i spune mereu – Dar de ce nu bei vin?

— Ei, încetul cu încetul, îl voi bea, răspunde el. Şi dânsa şi-a turnat din sticla ei şi a băut. Apoi a luat şi sticlă lui şi i-a turnat în pahar.

— Hai să bem în sănătatea ta, îi spune ea.

Şi s-a prefăcut acela că a băut, dar aşa că şi l-a turnat pe sub barba şi niciun strop nu i-a venit în gură. Cum a golit paharul, spune:

— Ah, am ameţit! Trebuie să ies niţel afară! A ieşit afară, a stors cu băgare de seamă buretele şi l-a pus la loc sub barbă. Apoi intră şi spune: Nu mai pot!

Şi cum a rostit: „nu mai pot, s-a şi prăbuşit jos, ca şi cum ar fi fost leşinat". Atunci faţă de împărat a spus către slujnice:

— S-a dus şi asta! Luaţi-l şi aruncaţi-l în pat colea!

Cum s-a făcut noapte bine, de dormeau cu toţii în palat, se scoală fetişcana mea de împărat, îşi ia papucii cei frumos de sub pernă, deschide apoi un dulap şi ia două vărguţe, una de argint şi cealaltă de aur, se întoarce şi şopteşte către feciorul de împărat:

— îţi va merge şi ţie capul să caute pe ceilalţi feciori de împărat!

Dar cum s-a depărtat şi s-a îndreptat spre uşă, s-a sculat şi el şi şi-a pus tichia fermecată, pornindu-se agale, agale, în urma ei. Iar faţă de împărat a atins uşa cu vărguţa cea de argint şi uşa s- a deschis de la sine. A coborât scările palatului şi a ajuns la cea mare; o atinge cu vărguţa de aur, iar poarta se deschide.

Apoi pornesc amândoi; ea înainte şi el după dansa, cu tichia fermecată în cap. Merg ei ce merg, prin locuri neumblate şi hăţişuri întunecoase că noaptea. Din când în când, aude ea înapoia ei trosnind câte o crenguţă; se întoarce, nu vede pe nimeni şi-şi vede din nou de drum.

Au mers, au mers, în sfârşit, feciorul de împărat zăreşte un palat mare, cu totul luminat de sus până jos; totul strălucea. Şi cum au văzut-o că vine, apar trei feciori frumoşi de împărat, fiecare cu o făclie în mână, coborând întru întâmpinarea ei, ca să o primească.

Aceştia erau trei feciori de împărat şi au fost fermecaţi. Au văzut-o o dată la o horă şi s-au îndrăgostit tustrei; şi de aceea nici unu n-a luat-o, ci au plecat în lumea largă, de li s-a pierdut urma. Cum au văzut-o, s-au îmbrăţişat şi i-au spus:

— Ce ai întârziat, iubito, să vii în astă-seară?

— Ce să vă spun? Taică-meu iar mi-a adus un nătărău de fecior de împărat şi am stat până ce a adormit, iar mâine va pleca şi el să-şi găsească tovarăşii. Dar pe drum, cum veneam, parcă auzeam ceva în urma-mi şi m-am speriat. Să fi fost un şarpe? Oare ce a fost?

— Nu, nu, n-a fost nimic, vorbiră feciorii de împărat, pentru că noi îi ţinem legaţi pe toţi cei omorâţi! A fost numai închipuire! Şi au luat-o şi au dus-o în sus pe scări, iar în urma lor, el, cu tichia fermecată.

Sus, sus de tot, după cea din urmă treaptă, se găsea un ghiveci mare cu totului tot de aur; iar. în ghiveciul de aur era un pomişor ca un leandru, peste tot cu diamante şi rubine. Când ei mergeau înăuntru, acela, cu tichia, a tăiat o crenguţă şi a ascuns-o în sân. Şi s-au aşezat la masă, iar deasupra lumină un policandru frumos din diamante. Farfuria fetei de împărat din care mânca ea, furculiţa, lingura el, toate erau de aur cu diamante şi rubine.

După ce au mâncat bine, i-au adus un lighean şi i-au turnat apa de s-a spălat şi s-a şters cu un şervet de aur; iar după ce s-a şters, l-a aruncat pe speteaza unui scaun; cel cu tichia însă, dindărăt, l- a şi apucat. Au trecut apoi într-o sală mare şi frumoasă, ca să petreacă; acela însă ia farfuria, furculiţa şi cuţitul ei şi le ascunde bine în sân.

Târziu, după petrecere, cei trei feciori de împărat au luat fiecare câte o făclie şi au petrecut-o pe faţă de împărat până la poartă; şi dânsa a plecat. Feciorul de împărat cu tichia fermecată s-a luat şi el, singurel, singurel, pe urma ei; şi au ajuns iarăşi la palat.

Scoate ea vărguţa cea de aur, deschide poarta; hop şi el după dansa. Urcă scările, iar deschide uşa cu vărguţa cea de argint şi în urma ei intră şi dânsul. Cât s-a dus ea să se dezbrace, acela se urcă în pat, se acopere cu plapumă şi face pe mortul.

Faţă de împărat, între timp, s-a dezbrăcat, şi-a strâns podoabele de diamant, şi-a ascuns vărguţele, şi-a scos papucii, rupţi acu', şi i-a pus sub pernă la loc. Merge apoi, se uită la el şi se face
a râde:
— Mâine te dau gata şi pe tine!
A dat Dumnezeu de s-a făcut ziua; împăratul repede a trimis să vadă papucii de sub pernă: rupţi şi tociţi! Atunci împăratul trimite doi oameni, de-l cheamă pe feciorul de împărat şi-i spune:
— Ei, fătul meu, papucii s-au rupt; poţi să ne spui cum s-a întâmplat aceasta?
— Să trăieşti intru mulţi ani, împărate! Cheamă-ţi divanul să-ţi vina toţi sfetnicii şi logofătul cel mare şi atunci o să-ţi spun.
Şi când s-a strâns de jur împrejur sfatul cel mare, atunci feciorul de împărat a spus:
— Fiti buni, de mai împliniţi-mi o dorinţă încă!
— Spune-mi, vorbi împăratul, ce doreşti?
— Acolo, în geamlâcul cel de sus, să fie bună să vină faţă de împărat, să asculte şi dânsa, împăratul a şi poruncit îndată să-i vină fata şi să se aşeze în geamlâc. Cum a venit, feciorul de împărat a şi început:
— Măria ta eşti nedumerit cum de se rup papucaşii cei de mătase?! Cum să nu se rupă, dacă toată noaptea aleargă prin coclauri şi locuri neumblate?!
— Bagă de seamă, i-a spus împăratul, să nu îndrugi la minciuni, căci o să te pun la chinuri, înainte de a-ţi tăia capul.
— Un om care s-a hotărât, îi răspunde feciorul de împărat, să-şi pună capul, pentru a scăpa de moarte atâţia feciori de împărat, acela nu spune minciuni niciodată!
— Ei, dar despre ce coclauri vorbeşti, despre ce coclauri neumblate? îl întreabă împăratul.
— Apoi, aseară, când măria ta m-ai trimis la faţă, masa era pregătită; şi pe masă era o sticlă cu vin. După aceea însă faţa a bătut din palme şi au mai adus încă una, pentru mine. Atunci am căzut la bănuiala, că de ce adică mie să-mi aducă alt vin şi dânsa să bea din altul. Am făcut chip şi fel de mi- am pus batista sub barba şi am turnat vinul într-însa şi nu l-am băut.
Şi le-a povestit toate câte le ştim, despre vărguţe, cum au ieşit din palat, cum au plecat şi pe ce drum, cum au ajuns la celălalt palat! Puteţi să vă închipuiţi ce fete făcea faţa împăratului, care ascultă de sus din geamlâc! Şi cum au întâmpinat-o cei trei feciori de împărat şi au dus-o la palat.
Iar sus de tot, după cea din urmă treaptă, le spune feciorul de împărat, era un ghiveci frumos de aur, şi în el un pomişor, leandru, tot cu diamante şi rubine, poftim şi o crenguţă, pe care am tăiat-o drept mărturie! Nu e aşa că e din leandru ce era sus pe scară? O recunoşti? se îndreaptă către faţă de împărat. Dar aceea nu scoate niciun cuvânt! Iar împăratul nu-şi găsea loc pe tron, nici linişte, şi mereu trăgea de barbă.
Şi apoi, urmează feciorul de împărat, s-au aşezat la masă să mănânce. Apoi au adus un lighean şi un ibricel de aur, ca să se spele pe mâini; şi unu îi ţinea ligheanul, altul îi turna cu ibricul, iar cel de al treilea i-a adus un şervet de aur, ca să se şteargă. Şi după ce s-a şters, l-a aruncat pe speteaza unui scaun ce era acolo pe aproape; şi, poftiţi, şervetul încă l-am luat cu mine!
Apoi s-au dus într-o sală mare să petreacă, şi atunci eu am luat farfuria ei, lingura ei, cuţitul şi furculiţa ei, toate cu diamante, drept mărturie. Şi în vreme ce spunea acestea, scoate din sân farfuria şi celelalte, câte le-a spus, şi le arată.
Faţă de împărat face fete, fete şi nu spune nimic, numai sta ca pe ace, de neliniştită ce era. Iar împăratul scoate sabia din teacă şi fuge la dânsa s-o omoare.
— Sunt trei ani de zile, de când ne ţii în chin, şi ai ucis atâţia feciori de împărat şi mai trăieşti încă!?
Mare tulburare s-a făcut şi au sărit cu toţii, de l-au oprit pe împărat şi i-au spus:

— împărate, măria ta, vrei să-ţi omori copilul? Nu te gândeşti că nu mai ai altul? Mărit-o mai bine!

— Sa mai vedem, dacă vreau şi eu s-o iau, se face a spune feciorul de împărat.

— Asta nu se poate, au spus toţi ceilalţi, de vreme ce ai câştigat prinsoarea o vei lua-o de nevastă!

— O primesc de nevastă, dar cu o învoială: să-şi ardă toate vrăjitoriile, să-şi arunce în foc, de să
le topească, vărguţele, cea de argint şi cea de aur, şi apoi o iau acasă la părinţii mei, să văd cum mă are de drag. Şi de nu se va mulţumi să şadă acolo, să nu vă fie cu supărare, v-o trimit înapoi. Atunci au întrebat-o şi pe ea:

— Primeşti toate acestea?

— Le primesc, a răspuns fata.

Atunci au trimis crainic, de au dat de ştire: „A scăpat de farmece prinţesa şi a luat de bărbat un fecior frumos de împărat. Cântări şi timpane, bucurie mare. Şi-a luat nevasta şi s-a dus la părinţii lui.

Trei zile şi trei nopţi a ţinut masa. Şi m-au poftit şi pe mine, dar n-am apucat să mă duc, ci mi-au trimis un os de ros, încât mi-am scrântit fălcile, şi l-am dat încolo, de l-am aruncat peste casă. Şi nici eu n-am fost pe acolo şi nici tu să nu mă crezi numaidecât!

Povestea ţesătorului

poveste grecească

A fost odată ca niciodată... a fost odată un ţesător sărac. Cât era ziua de lungă, el muncea în atelierul său, tânguindu-se neîncetat:

„Mi-am făcut-o cu mâna mea. Ce soartă grea!”

Pe înserate ţesătorul venea obosit la nevastă şi copii, amărât de gândurile din timpul zilei. Iar zilele sale se scurgeau una câte una într-o continuă tânguire. Aşa că, din zori până-n seară, oricine trecea pe lângă atelierul ţesătorului auzea războiul de ţesut şi cuvintele:

„Mi-am făcut-o cu mâna mea. Ce soartă grea!”

într-o seară trecu pe acolo şi regele ţării. Auzind cuvintele ţesătorului, regele vru să ştie din care pricină sunt rostite.

„Dar să-mi spui adevărul, ţesătorule”, îi ceru regele acestuia.

„Ţi l-oi spune, Maria Ta, dacă l-oi şti”, îi răspunse ţesătorul. Apoi urmă: „Sunt tare amărât de soarta mea. De când mi s-a arătat în vis, nu mai am linişte şi pace.”

Şi omul nostru îi povesti regelui visul său: se făcea că se afla într-un ţinut cu o mulţime de fântâni: fântâni învolburate ca un râu, fântâni mici sau mari, fântâni ce aveau cumpănă sau fântâni arteziene, fântâni care aveau mai multă sau mai puţină apă. Din unele apa curgea din belşug la vale ca dintr-un izvor. Din altele curgea strop cu strop, iar altele erau aproape secate.

Ţesătorul se întrebă unde se află. Răspunsul îi veni pe loc: în ţinutul sorţii. Iar fântânile erau sorţile oamenilor.

Atunci se întrebă care e soarta lui. îndată ajunse lângă o fântână. Era aproape înfundată, iar apa curgea din ea strop cu strop. Omul încercă să desfunde fântâna, ca să curgă din ea mai multă apă. Dar nu reuşi decât s-o înfunde mai tare. Amărât, începu să se tânguie:

„Mi-am făcut-o cu mâna mea. Ce soartă grea!” şi se trezi din vis.

Auzindu-i povestea, regele vru să-l ajute. Odată ajuns la palat, îşi trimise slujitorii la atelierul ţesătorului cu o plăcintă umplută cu bani de aur. Dar ţesătorul nu mâncă

plăcinta: se gândi că nu-i ajunge ca să-şi sature întreaga familie şi i-o dădu unui vecin înstărit. în schimbul ei primi pâine pentru el şi familia sa. Iar vecinul cel înstărit găsi banii de aur în plăcintă şi se bucură nevoie mare de norocul picat din cer.

A doua zi ţesătorul se duse din nou la atelier, ca să-şi reia munca şi tânguirea odată cu ea. Pe înserate, regele trecu din nou pe-acolo. Auzind aceleaşi cuvinte, se duse la palat şi îşi chemă din nou slujitorii. De data aceasta îi trimise la ţesător cu o raţă friptă, umplută cu bani de aur. Ţesătorul, care avea o familie numeroasă, se gândi şi de data aceasta să i-o ducă vecinului său. Când îl văzu venind, vecinul îşi frecă mâinile de bucurie şi tăcu chitic. îi dădu pâinea şi se alese în schimb cu raţa umplută cu aur.

A doua zi, ţesătorul ţesea din nou în atelierul său, în timp ce gândurile sale ţeseau aceeaşi
tânguire...

La lăsarea serii, regele trecu din nou pe-acolo, auzind din nou aceleaşi cuvinte. Atunci îşi chemă pe loc slujitorii şi le dădu punga cu bani de aur pe care o avea la brâu. îi îndemna să-i ţină calea ţesătorului în drum spre casă şi să-i pună punga în cale când trece podul peste râu. Zis şi făcut. Slujitorii lăsară punga în mijlocul podului şi îl pândiră pe ţesător. Dar ce să vezi? Când dădu să treacă podul, acesta se gândi: „Ia să merg eu pe pod cu ochii închişi... barem voi cădea în râu şi viaţa mea se va sfârşi. Oricum nu sunt bun de nimic.

Iar slujitorii văzură un om care mergea cu ochii închişi, dând cu piciorul norocului. Lovită de piciorul ţesătorului, punga mai, mai să cadă în apă. Noroc c-o prinseră slujitorii Măriei Sale; cum o prinseră, se întoarseră la palat şi îi povestiră regelui totul.

„Să fie oare adevărat că omul îşi dă singur cu piciorul norocului?” se întrebă regele în sinea lui. „îl voi chema pe ţesător la palat şi îi voi cere socoteală.”

Ajuns în faţa regelui, omul nostru îi mulţumi pentru plăcintă şi raţa friptă, apoi îi spuse ce a făcut cu ele.

Mustrător, regele îi arătă ţesătorului cum era cât pe-aci să i se schimbe norocul de trei ori.

„Nu e vina mea, Măria Ta. Dacă aşa mi-e soarta, eu ce pot să fac?”

„Nu da vina pe soarta ta. Se vede că nu înţelegi adevărul despre care vorbeşti. Tu singur îţi înfunzi mereu fântâna cu gândurile tale. Eu am încercat s-o desfund pentru tine, dar degeaba. De aceea trebuie să-ţi iei soarta în mâini şi să mergi curajos înainte. Eu pot să te ajut dându-ţi o pungă cu bani de aur, însă depinde de tine ce vei face cu ea. Dacă tu te schimbi, se schimbă şi soarta ta.”

Ei bine, ce credeţi că s-a întâmplat mai departe cu ţesătorul nostru? A înţeles el că soarta omului e în mâinile sale? A reuşit să înmulţească talanţii primiţi în dar? Sau i s-au scurs printre degete, într- o continuă tânguire, precum se scurgeau zilele sale?

Dar povestea se termină aici. Şi, pentru că toate poveştile sunt adevărate, finalul îl scrie fiecare, pentru el însuşi.

Poznaşul, peştişorul auriu şi broasca ţestoasă

poveste grecească

A fost cândva, de mult de tot, o femeie foarte săracă, de nici tăciuni în foc n-avea. Avea însă un fiu tare poznaş care o făcea să uite de necazuri. Şi într-o bună zi, pe când se plimba el pe malul unei ape, văzu în lumina soarelui un peştişor frumos, auriu, care se zbătea pe uscat.

— Om bun, ai milă şi aruncă-mă din nou în apă! Se rugă el.

— Te-arunc eu, dar ce-mi dai în schimb? îi răspunse tânărul.

— îţi voi dezvălui o taină. Ceva mai departe, vei întâlni o broască ţestoasă cu care se joacă nişte copii răi. Dacă o scapi din mâinile lor, îţi va împlini câte dorinţe vei avea tu.

— Dacă este adevărat ce spui, îţi fac acest bine, şi tânărul apuca peştişorul şi-i dădu drumul în apă.

Deşi plecă el cam îndoit de spusele peştişorului iată că la o aruncătură de băţ de-acolo vede nişte copii cum se jucau cu o broască ţestoasă, de parcă era o minge în mâna lor.

Nici nu mai stătu pe gânduri şi se grăbi s-o salveze. în ciuda ţipetelor şi a nedumeririi copiilor care se jucaseră nestingheriţi şi altă dată cu broasca aceea, tânărul se făcu nevăzut pe o potecă, cu broasca cu tot. Ajuns într-un loc liniştit, se grăbi să-i tămăduiască micile zgârieturi şi cu mintea la cele spuse de peştişor încerca să-i vorbească, să vadă dacă într-adevăr era broasca fermecată, făcătoare de minuni.

— Broscuţa dragă, e adevărat că tu ai putea să-mi împlineşti orice dorinţă?

— Dar ce-ai vrea? Glăsui broasca. Fiindcă m-ai salvat, am să-ţi împlinesc întotdeauna orice dorinţă.

— Cu ce să încep? Faţa împăratului va trece în curând pe aici să se plimbe. Este o înfumurată. Fă să-i apară în vârful nasului un neg mare cât un cartof, să sufere... cât oi vrea eu de mult.

— Bine, şuieră broasca.

Tânărul şi broasca se pitiră într-un tufiş. Când să treacă prin faţa lor frumoasă, dar înfumurata faţă de împărat, deodată curtenii care o însoţeau începură să pufnească în râs de negul cel mare de pe vârful nasului, care-i apăruse fetei chiar în clipa când trecea pe acolo.

încântat de reuşita poznei, tânărul îi ceru broaştei să-i pocească şi pe curteni, lăsând să apară câte o pereche de coarne fiecărui curtean. Şi într-adevăr, când râdeau ei mai cu poftă, iată-i şi pe ei încoronaţi şi ajunşi de râsul lumii.

Din ce în ce mai minunat de puterea magică a broaştei, tânărul, după ce o rugase că mama lui să nu mai ştie ce este sărăcia, îi cerea lucruri tot mai trăsnite şi mai nebănuite; dar în cele din urmă, mângâindu-i cu duioşie carapacea tare şi respingătoare, îi şopti:

— Aş vrea ca tu să te prefaci într-o fată frumoasă şi să devii soţia mea.

Şi într-o clipă, în faţa tânărului poznaş apăru o fată de toată mândreţea, frumoasă, bună şi ascultătoare, care şi-a petrecut toată viaţa alături de el, continuând să-i împlinească orice dorinţă, dar după puterile unei soţii iubitoare şi cuminţi şi nu ale unei broaşte fermecate.

Cocoşul, soarele şi luna

poveste grecească

Cu mii şi mii de ani în urmă, cocoşul, soarele şi luna trăiau în împărăţia cerului ca trei fraţi. Cel mai vesel dintre ei era cocoşul. Cânta de dimineaţa până seara. Nici soarele nu era o fire posomorâtă. Dar veşnic mohorâtă şi supărată era luna. într-o zi, luna se înfurie pe bietul cocoş, fiindcă nu-i cânta precum îi era ei voia, şi niciuna, nici două, îl lovi atât de tare, de-l rostogoli din cer direct pe pământ. Când apăru soarele să vadă ce se întâmplase cu cocoşul, auzi cele petrecute şi se gândi să-l răzbune.

— Lună, tu care eşti mereu rea şi urâcioasă, ba chiar răzbunătoare, să ştii că nici cu mine nu vei mai trăi alături, de azi încolo, îi strigă soarele.

— Ei bine, eu sunt aşa cum ai spus tu, dar tu care eşti veşnic strălucitor, tu care din căldura ta încălzeşti inimile tuturor din jur, de ce vrei să mă pedepseşti?

— Nu te mai pedepsesc. Fie! Dar, de azi înainte, tu vei domni peste noapte, iar eu

peste zi. Drumurile noastre se vor despărţi pe veşnicie. Iar cocoşul va şti aceasta şi se va trezi odată cu venirea mea în zori, va cânta de bucurie şi va bate din aripi, pe când la venirea ta se va grăbi să se ascundă.

Şi aşa a rămas de atunci până azi. De câte ori simte cocoşul apropierea soarelui, se grăbeşte să trâmbiţeze zorile. Şi de câte ori presimte apropierea lunii, se grăbeşte să se ducă la culcare, să n-o mai vadă pe cea care l-a azvârlit din cer.

Prinţul şi-a ales mireasă

poveste grecească

Cu ani în urmă trăiau un rege şi o regină, care aveau un fiu. Fiul lor împlinise vârsta de însurătoare, dar mireasă nu-şi alesese încă.

Plimbându-se odată prin grădina palatului, prinţului i se păru că aude o voce. Se uită în jurul lui... nimic! Nu era nimeni. După o clipă, auzi din nou vocea, care-l întrebă:

— Cum ai dori să fie mireasa ta, prinţe?

Prinţului i se păru că glasul acela misterios vine dinspre pomul de lângă el, care era un portocal. Deodată, ca prin minune, se desprinse din pom o portocală şi se rostogoli la picioarele lui. Şi ce auzi prinţul? Portocala vorbea!

— Ascultă-mă, prinţe! Sunt un băiat prefăcut în portocală. Un vrăjitor hain ne-a prefăcut pe mine şi pe sora mea în două portocale. Dacă nu ţi-e dragă nicio fată de pe-aici, atunci poate te vei încumeta s-o cauţi pe sora mea. E vrăjită şi ea, după cum ţi-am spus, devenind portocală. Ea se află acum în grădina unui rege, care îşi are palatul departe de aici, cât ai călători trei zile şi trei nopţi. în acea grădină este un portocal cu ramurile încărcate cu fructe. Trebuie să culegi trei portocale şi dacă vei ghici care dintre ele este sora mea, vei reuşi s-o scapi de vraja care o ţine legată. în aceeaşi clipă şi eu voi reveni la chipul meu dinainte. Hai, te rog, ai vrea să te duci?

— Chiar mâine, dis-de-dimineaţă voi porni la drum, răspunse prinţul, şi dacă voi avea noroc, am să vă scap pe amândoi de vrajă!

Porni prinţul la drum; merse trei zile şi trei nopţi şi iată că ajunse la grădina despre care îi vorbise tânărul prefăcut în portocală. într-adevăr văzu acolo un portocal încărcat cu fructe.

Culese o portocală care i se păru mai frumoasă, îi curăţă cu teamă coaja, având în suflet speranţa că ar fi nimerit-o pe cea căutată. Dar nu! Era doar o portocală obişnuită. Cu şi mai mare teamă se opri la alta. Dar când s-o cureţe... din nou văzu că este o portocală la fel cu oricare alta.

Aşadar, din trei încercări – două s-au dovedit a fi greşite. Mai rămânea o singură încercare. Cu mâna tremurândă şovăia, nemaiştiind pe care s-o desprindă, când o portocală, tocmai din vârful pomului, căzu singură jos. Pentru o clipă prinţul nu-i dădu nicio atenţie, căci se tot gândea pe care s- o culeagă de pe ramuri ca să nu greşească şi cu a treia şi ultima alegere.

Dar înainte de a rupe din pom a treia portocală, cu un gest distrat o ridică de jos pe cea căzută. Şi ce să vezi? La simpla lui atingere portocala dispăru şi în locul ei apăru o fată minunat de frumoasă, albă la faţă, cu ochii albaştri ca cerul senin şi cu părul blond-portocaliu.

Fermecat de frumuseţea ei, prinţul o plăcu nespus şi hotărî pe loc că aceasta este mireasa visată. Luă fata în braţe, o urcă pe calul lui alb alături de el şi porniră înapoi spre palatul regal al părinţilor lui.

Merseră ei aşa două zile şi două nopţi, dar când să înceapă a treia zi de drum, prinţul se gândi s-o ia el singur înainte; s-o lase pe fată în locul unde se opriseră iar el să vină

cu un întreg cortegiu de cavaleri şi domnişoare de onoare de la curte, ca s-o aducă la palat aşa cum se cuvenea unei mirese de prinţ.

— Aşteaptă-mă aici! Până diseară mă voi întoarce cu tot alaiul, ca să te conduc la părinţii mei, la palat, îi spuse el.

Ca să nu-i fie frică fetei să rămână acolo singură, o ajută să se urce într-un copac, aflat lângă o fântână, unde se opriseră ei să se mai răcorească pe drum. Totodată îi spuse ca nu cumva să coboare, să stea acolo că e mai în siguranţă.

— Am să te aştept aici, cuminte, îi spuse frumoasa fată. Dar să te întorci cât mai repede!

Aşteptând aşa, aşezată comod între ramurile copacului, fata nu se plictisea căci se tot gândea la
palatul unde o va duce prinţul şi cât de frumoasă va fi nunta lor. împrejurimile erau pustii, nu se vedea nici ţipenie. Dar iată că, în mai puţin de o oră, îşi făcu apariţia o fiinţă. De fântână se apropia cu o găleată în mână o fată tare urâtă, neagră la faţă şi cu părul negru şi încâlcit. Când se aplecă să ia apă văzu un chip în fântână; era al miresei prinţului, care de sus, din pom, se oglindea în apă.
Fata cea urâtă crezu pentru o clipă ar putea fi chiar propriul ei chip şi se miră cu glas tare:

— Doamne, dar de când m-am făcut eu atât de frumoasă?

Atunci se auzi un hohot de râs din vârful copacului. Fata cea urâtă se uită în sus, şi cu necaz, recunoscu chipul celei pe care o văzuse oglindită în fântână. Stătu puţin pe gânduri şi la urmă ce-i trecu prin cap? Numai gânduri rele, desigur.

— Aşadar, tu eşti fata frumoasă pe care am văzut-o? N-ai vrea să cobori puţin ca să te admir mai de-aproape? Eşti într-adevăr minunată, aşa cum te-am văzut în apa fântânii! încercă fata cea urâtă s- o convingă să coboare.

La vorbele ei pline de admiraţie, logodnica prinţului nu aşteptă s-o invite a doua oară, nerăbdătoare să i se arate cât de frumoasă era, deci coborî numaidecât.

— Dar cum se face că te afli cocoţată sus, în copac?

— Aici m-a lăsat logodnicul meu, prinţul, să-l aştept căci se va întoarce în curând să mă aducă cu alai regesc la palatul lui unde vom face nuntă mare! se lăudă fata cea frumoasă şi încrezătoare, dar plăcându-i prea mult să fie admirată şi lăudată.

— Iaîntoarce-te un pic să-ţi văd mai bine părul la spate, atât de frumos, lung şi blond ca aurul! îi zise urâta.

Fata se roti ca să-şi arate mai bine părul dar... cu o repeziciune nemaipomenită urâta scoase un cuţit şi i-l înfipse în spate. Frumoasa, leşină de durere şi căzu scoţând un ţipăt ascuţit. Urâta o târî în spatele copacului, îi scoase hainele şi se îmbrăcă cu ele. Apoi îi tăie părul lung şi auriu, pe care şi-l potrivi pe cap. După aceea se cocoţă în copac, în locul unde şezuse fata cea frumoasă.

Curând se întoarse prinţul cu tot alaiul, din care făcea parte şi fratele miresei, care îşi recăpătase înfăţişarea obişnuită. Văzând-o pe urâta cocoţată în pom, prinţului i se păru ceva ciudat şi o întrebă:

— Cum de te-ai schimbat aşa de mult? Ce s-a întâmplat cu obrajii tăi albi ca laptele?

— Mi-a ars soarele obrazul, prinţe, căci te-am aşteptat de mi s-a urât, toată ziua.

— Dar nici glasul tău nu mai e acelaşi, era mult mai plăcut...

— Am răguşit, căci am cântat să-mi treacă vremea! îi răspunse ea.

— Dar şi părul tău acum arată altfel, parcă şi-a pierdut luciul... Şi îl aveai altfel pieptănat!

— S-o fi prăfuit!

Prinţul, care nu ştia ce să mai creadă, până la urmă se lăsă aproape convins de născocirile urâtei; deşi nedumerit şi cuprins de îndoieli, o invită totuşi să se suie în

caleaşcă. Dar fratele adevăratei mirese îşi dădu imediat seama că pocitania asta, deşi cu părul surorii lui şi îmbrăcată cu rochia ei, nu era totuşi sora lui.

Când să pună urâta piciorul în caleaşcă se auzi un geamăt. Unul din slujitorii prinţului o descoperi pe fata cea frumoasă zăcând înjunghiată în spatele copacului.

— Aceasta e sora mea! strigă fratele ei.

Prinţul se repezi şi el s-o vadă. într-adevăr o recunoscu şi el. O sărută şi, ca prin minune, ea reveni la viaţă, mai frumoasă şi mai strălucitoare ca oricând.

La vederea ei, urâta se făcu şi mai vânătă de supărare şi mai pocită. Voi să fugă, auzind pe fata frumoasă cum le povestea tuturor prin ce trecuse, dar nu avu timp, căci un slujitor din straja prinţului o străpunse cu suliţa. Şi cum niciun alt prinţ n-a apărut ca s-o ia în braţe şi s-o sărute, n-a mai avut cine s-o învie.

Scăpaţi de duşmănia ei, s-au întors cu toţii, fericiţi, la palat, unde au sărbătorit nunta trei zile şi trei nopţi în şir. Iar fratele fetei frumoase a rămas la palat ca sfetnic credincios al prinţului.

Fata din rodie

poveste ateniană

A fost odată un împărat şi o împărăteasă a căror fericire casnică era înnourată, palatul lor nefiind înveselit de copii. S-au rugat ei zeilor, dacă îi vor învrednici să aibă un băiat, vor zidi o fântână din care să curgă trei zile miere, trei zile ulei şi trei zile lapte, pentru binele săracilor din împărăţia lor.

Rugămintea le-a fost ascultată, căci au fost dăruiţi cu un prunc foarte frumos. Bucuria le-a fost neînchipuită. Copilul creştea şi se făcea tot mai drăgălaş şi voinic. Dar împăratul şi împărăteasa uitaseră de juruinţa făcută înainte de naşterea lui.

într-o noapte împărăteasa avu un vis ciudat. Se făcea că o femeie îi vorbea cam astfel: „Eu ţi-am dat băiatul dorit de tine, dar tu ai uitat să-ţi împlineşti făgăduinţa. Nu ştii tu oare că pot să ţi-l iau înapoi?”

Deşteptându-se, împărăteasa înfricoşată să vaită soţului:

— Vai de mine şi de mine, ce era să păţim? în bucuria noastră am uitat să ridicăm fântâna juruită.

îndată porunci împăratul a se înălţa o fântână în curtea palatului, din care să tot curgă trei zile
miere, ulei şi lapte, şi să vină toată sărăcimea să se îndestuleze.

După ce trecură cele trei zile şi-şi luară oamenii ce voiră, urând feciorului de împărat sănătate şi viaţă lungă, fântâna aproape secă de tot, când mai veni şi o bătrânică cu ulciorul ei, să se bucure de cele din urmă picături ce se mai scurgeau. Pe când strângea stropii de ulei în vas, prinţul o zări de la fereastră şi râse de dânsa. Abia îşi umpluse ea ulciorul că şi aruncă o piatră şi i-l sparse, de se vărsă totul pe jos. Ridicându-şi ochii, bătrâna îl văzu pe prinţ la geam şi îi zise:

— Vai ţie, ce mi-ai făcut? Să te blestem nu mă lasă inima; îţi doresc numai să nu scapi din mrejele măiestrei?

Şi cum rosti vorbele astea, se făcu nevăzută.

Din ziua aceea prinţul rămase îngrijorat şi mereu în căutarea măiestrei. într-una din zile îşi spovedi această dorinţă mamei sale. Ea încercă a-l opri de la un drum aşa de primejdios, dar în zadar, căci el nu voi să asculte de povaţa ei. Dacă au văzut şi au văzut părinţii că flăcăul stăruie, l-au lăsat în voia lui. Şi aşa s-a pregătit el de drum, luându-şi merindele trebuitoare şi plecă departe, departe, prin pustietăţi, ca să dea de urma măiestrei. După ce umblă multă vreme prin locuri necălcate de picior de om, văzu de departe o casă şi se îndrumă într-acolo. Intrând pe o poartă mare, care stătea

vraişte, zări o zmeoaică legănându-se pe craca subţire a unui copac din curte. Ei îi dete bineţe.

— Bine ai sosit, fătul meu; dacă nu mi-ai fi dat bună ziua, îţi făceam de petrecanie, zise zmeoaica.

— Şi dacă nu-mi răspundeai bun sosit, ţi-aş fi retezat capul cu sabia, zise la rândul său tânărul.

— Ce vrei de la mine şi ce cauţi prin locurile astea sălbatice? l-a întrebat zmeoaica.

— Ce să-ţi spun, maică: pe mine m-a blestemat o bătrână să nu scap de farmecele unei fete. Şi, de atunci, cuprins fiind de o mare grijă, nu mai putui să mai stau o clipă în palatul meu. Te rog să- mi spui dacă ştii cum arată şi pe unde îşi petrece zilele această fermecătoare!

— Eu, dragul meu, nu ştiu nimic de ea, dar ia-o la dreapta, că ai să ieşi pe câmpie, unde vei da tot aşa de o casă ca a mea; să intri acolo la soră-mea, să-i urezi de bine şi s-o întrebi, poate ştie ceva despre fata pe care o cauţi. Ea te va primi frumos, căci e bună din fire. Ia acest pieptene de argint şi dăruieşte-i-l din parte-mi cu multe închinăciuni.

Feciorul de împărat îi mulţumi şi apoi porni pe drumul ce i-l arătase. După mult umblet zări o casă şi apropiindu-se, împinse poarta, care se şi deschise pe loc. Cum intră, văzu o zmeoaică legănându-se pe o creangă de arbore, îi dădu bineţe, iar zmeoaica răspunse:

— Bine ai venit, fiul meu; dacă nu-mi dădeai bună ziua, te sfâşiam.

— Şi eu, dacă nu-mi ziceai bine ai venit, te făceam bucăţele cu paloşul, zise la rândul său feciorul.

— Cine eşti, de unde vii şi ce vânt te aduce încoace?

— M-a trimis sora ta. Poftim acest pieptene cu multe închinăciuni din parte-i. Te rog să-mi spui dacă ştii unde se află fata fermecată pe care o caut eu.

— Ce să-ţi spun eu, fătul meu? Tu îmi ceri un lucru, la care, din păcate, nu pot să-ţi dau nicio îndrumare, dar mergi la sora mea cealaltă, care locuieşte în stâncile de foc din faţa noastră. Vei intra pe poarta veche şi vei vedea pe sora mea curăţind cuptorul cu şorţul ei; tu să taci din gură şi să rupi din haina ta o bucată şi să ştergi cenuşa din cuptor, apoi să-i coci pâinea şi s-o scoţi de pe spuză. Atunci ea îţi va zice: „Ce vrei să-ţi dau în schimb pentru binele ce mi-ai făcut?” Tu să-i spui închinăciuni de la surori şi să-i dai pieptenele acesta de fier, apoi s-o întrebi de casa fetei fermecate.

Feciorul de împărat îi mulţumi şi, plecând de acolo, o porni spre stâncile muntelui fumegător ce-i arătase zmeoaica. Ajuns aproape, înaintă foarte cu greu până la poarta de fier. La intrare, dete de o namilă de zmeoaica deşirată şi zburlită. Când o văzu, se sperie, dar îşi ţinu firea şi, fără să piardă vremea, tăie o bucată din haina lui, o muie în apă şi şterse cuptorul de cenuşă. Apoi luă aluatul de pâine, îl puse în cuptor, şi, după ce l-a copt bine, l-a scos afară.

Atunci zmeoaica îi zise:

— Pentru binele ce mi-ai făcut, ce vrei să-ţi dau?

— Sunt trimis de surorile tale, poftim acest pieptene cu multe închinăciuni din partea lor. Te rog să-mi spui unde e casa fetei fermecate.

— Fătul meu, e păcat de tinereţea ta. în grădina de la palatul zânelor se găseşte pomul cu cele trei chitre de aur, unde stau cuibărite trei domniţe fermecate. Am să-ţi dau apă vie, cu care vei deschide poarta palatului. Dar la rădăcina chitrului stau legaţi doi lei fioroşi; va trebui să iei cu tine patru berbeci, pe doi să-i arunci în faţa lor înainte de a te căţăra în pom şi, după ce vei tăia şi vei ascunde în sân chitrele, să dai pradă fiarelor şi pe ceilalţi doi berbeci, ca astfel să te cobori nesupărat. Eu voi vrăji zânele din palat. Dar, ia seama, când ai să tai poamele, să le crestezi uşor pe deasupra, că în ele se ascund nişte fete.

Dacă nu le vei scufunda imediat în apă, vor ieşi moarte.

El făcu întocmai după povaţa zmeoaicei. Luă apa vie şi cu patru berbeci o pomi pe calea arătată de dânsa. Se apropie de palat şi stropi poarta care se dete în lături, apoi intră în grădină şi găsi pomul fermecat. Cum îl simţiră leii, începură a răcni. îndată el le azvârli doi berbeci. Ei se repeziră să-i înhape şi astfel avu vreme să se urce în pom, să scoată sabia, să taie cele trei poame, să le ascundă în sân; apoi aruncă şi ceilalţi berbeci şi aşa o zbughi teafăr şi cu faţa curată.

Pe drum se gândea şi voia să ştie dacă e adevărat ce-i spusese zmeoaica despre chitre, sau că ea îşi bătuse joc de dânsul. Scoase una şi crestând-o ieşi o fată de toată frumuseţea, care-i strigă să-i dea apă, dar muri pe loc, căci el nu avu apă destulă la îndemână. Prinţul o plânse mult, apoi o îngropă şi porni mai departe cu celelalte două. Cum mergea, dete de un ulcior cu puţină apă şi îşi zise: „Ia să mai încerc să tai o chitră ca să văd ce are înăuntru."

Cum o muie în apă şi o crestă, ieşi o fată şi mai frumoasă, care strigă: „Apă, apă!"

Dar nici ea n-a trăit mult din lipsă de apă. Şi pe ea a plâns-o cu lacrimi şi i-a făcut un mormânt, apoi îşi urmă calea spre casă, hotărât de a nu mai tăia rodul ce-i mai rămăsese, până nu va da de apă mai multă. Şi tot a zorit înainte, până ce a ajuns într-o vale cu multă apă.

„Aici e de mine" îşi zise el, şi tăie a treia chitră tot cu teama că poate asta n-o fi ca celelalte.

Când colo, cum îi dete drumul în apă, se ivi o fată şi mai frumoasă, care înotând strigă:

— Unde sunt aici, unde sunt surorile mele?

— Eşti singurul rod de aur ce l-am cules din pom, aşa că numai pe tine te am. Eu sunt fecior de împărat şi norocul mi-a ursit să vin la tine ca să te fac împărăteasă.

După ce a îmbrăcat-o cu haina lui, a luat-o de mână s-o ducă la dânsul acasă. Nu departe de oraş era o fântână unde se înălţa un chiparos cu ramuri mari. El i-a ajutat să se suie în frunzişul lui şi a rugat-o să stea ascunsă între ramuri până va veni el cu rădvanul şi cu straiele împărăteşti, ca s-o primească cu alai mare, cum se cuvine unei domniţe. Şi, după ce îi zise să stea liniştită şi o încredinţă că se va întoarce cât mai curând, o luă pe drumul mare ce ducea spre palat. Când l-au văzut părinţii, au plâns de bucurie, fiindcă îl crezuseră pierdut. El i-a înştiinţat că a găsit pe măiastra lui. Cu toţii s-au pus pe lucru, pregătindu-i cea mai frumoasă şi mai măreaţă primire.

Dar tocmai pe când fata aştepta bucuroasă şi liniştită în frunzişul copacului, din întâmplare veni o harăpoaică, cu ulciorul, ca să ia apă şi, cum s-a aplecat şi a văzut faţa fetei din chiparos oglindită în fântână, a crezut că se vede pe sine şi a început să salte de bucurie, zicându-şi:

— Ah, nu ştiam că sunt aşa de frumoasă!

Fata din chiparos, auzind-o, nu s-a putut stăpâni şi izbucni în hohote de râs.

Atunci cioroaica, ridicându-şi ochii văzu pe fată cocoţată în copac şi, burzuluindu-se, se răsti de ciudă:

— Ah! tu stai acolo sus şi-ţi râzi de mine? Hai, dă-te jos!

Dar fata îi răspunse:

— Nu pot să mă dau jos, căci prinţul m-a lăsat aici să-l aştept până va veni să mă ia la palat.

— Lasă că te dau eu jos fără să vrei tu, o ameninţă harăpoaica şi se urcă în copac, puse mâna pe fată, o despuie şi o împinse drept în fântână, apoi îmbrăcă haina şi îi luă locul în frunzişul chiparosului.

Nu trecu mult şi veniră împăratul şi împărăteasa cu alai mare. Când se sui prinţul în copac, ce-i văzură ochii? O fată neagră ca o cioară.

— Cum de te-ai schimbat aşa? o întrebă el încremenit.

— M-am schimbat numai şi numai de dorul tău şi de teamă că ai zăbovit prea

mult şi am crezut că ai să mă laşi singură şi pustie pe aici.

— Şi ai să te faci din nou cum erai, albă şi frumoasă? o iscodi el.

— Voi fi tot aşa cum eram, dacă vei avea milă şi dragoste pentru mine.

Dar prinţului i-a fost ruşine s-o arate părinţilor şi o îmbrobodi într-o haină, o puse în rădvan şi o duse la palat. Acolo o ascunse într-o cămară şi porunci să i se aducă bucatele spre a prânzi numai ei doi împreună. Se purta cât mai bine şi mai drăguţ cu dânsa şi avea toată grija ca doar, doar se va face odată cum fusese la prima vedere. Dar cum să albească harăpoaica? Ajunsese prinţul într-o mare încurcătură şi se topea din picioare că şi-a pus viaţa în primejdie pentru o astfel de arătare.

La fântână unde aruncase harăpoaica pe fată, s-a dus o ţărăncuţă să ia apă şi în cofa ei s-a strecurat o mândreţe de mreană. Cum o văzu, ea se miră: „Ce frumoasă mreană, parcă ar fi de aur! Am să i-o duc prinţului, că este tare mâhnit şi poate are să-i treacă aleanul, când are s-o vadă!”

Luă numaidecât peştişorul şi îl duse la palat. Prinţul, cum auzi că-l caută copila, a chemat-o la el.

— Să trăieşti, măria ta, i-a zis ea, am prins mreana la fântâna din marginea pădurii şi am adus-o aci, ca să vă petreceţi vremea privind minunea asta de vietate.

în faţa prinţului mreana a început să salte şi să joace; i-a făcut multe zburdălnicii, ba, când scoase căpşorul din apă îi atinse mâna. El s-a bucurat nespus de mult de darul acesta, de aceea luă din buzunar un pumn de galbeni şi-l dete sătenei, care a plecat de la palat foarte mulţumită.

Iar feciorul de împărat a rămas toată ziua închis în odaia lui, privind mreana şi aruncându-i bucăţele de zahăr; ba porunci să i se aducă acolo şi masa, nemaivoind să se despartă de mreană, că începuse să-i fie tare dragă.

Harăpoaica, dacă văzu că prinţul nu mai vine la ea, ceru numaidecât să-l cheme. Cum veni ea se repezi înaintea lui şi cu plânsete şi vaiete se jelui că de-abia începuse a albi şi s-a înnegrit din nou de supărare, când aflase că el iubeşte o mreană.

încercând a o potoli, el îi zicea:

— Nu am venit să te tulbur, numai fa-te iar cum erai şi vei vedea cât de mult am să te iubesc.

Dar ea nu se da bătută, ci se înverşună mai departe:

— Să tai peştişorul, să-l mâncăm, că numai aşa mă voi albi iarăşi, dacă nu vrei, te rog să mă duci înapoi de unde m-ai luat.

Neavând încotro, porunci să taie peştele, să-l frigă şi să-l aducă la masă. Când se ospătau amândoi, harăpoaica arunca în foc oasele ce rămâneau, iar prinţul le arunca pe fereastră în grădină.

După ce au isprăvit masa, mâhnit, s-a înapoiat în odaia lui. A doua zi, pe când şedea amărât şi cu lacrimile în ochi, veni grădinarul şi-i zise:

— Măria-ta, poftim jos în grădină, să vezi o minune! Peste noapte a răsărit un lămâi încărcat cu lămâi şi flori. Vino să vezi ciudăţenia!

Prinţul îndrăgi lămâiul. Atunci harăpoaica puse să-l taie şi pe acesta.

în vremea aceea, trăia un tată cu fiul său, sărman rău. într-o zi, fiul îşi văzu tatăl întristat şi-l întrebă ce are.

— Ce să am, fiule, iacă mă dusei la palat după apă şi găsii acolo un trunchi de lemn: l-am cerut şi l-am luat cu mine. Dar trunchiul acesta e viu şi vorbeşte.

— Cum poate vorbi? Un lemn nu vorbeşte niciodată, vino-ţi în fire, tată!

— Haide, ia toporul şi tu şi dă într-însul, dar uşurel, să vezi că are să vorbească.

Când vru băiatul să dea cu toporul, auzi acelaşi glas?

Bate sus, bate jos
Dar la mijloc nu lovi,
Că-i o fată şi o doare,

Când de moarte o vei lovi!

De la întâia lovitură de topor sări din trunchi o fată frumoasă, care le vorbi:

— Nu vă temeţi, că voi o să aveţi mare noroc cu mine, ci faceţi-mi rost de nişte haine, să mă îmbrac, şi de o năframă albă, aţă de mătase şi fir de aur, ca s-o înfloresc şi apoi s-o duceţi prinţului, care vă va dărui galbeni.

Băiatul a dat fuga de a cumpărat o năframă albă, mătase şi fir şi tot ce a trebuit fetei. Ea s-a pus de a înflorat în slove toată povestea ei, cum de s-a făcut mreană, apoi lămâi, şi cum de a ajuns în casa lemnarului. După ce a împăturit bine năframa, o dete băiatului s-o ducă prinţului şi să-i aducă răspuns.

Merse băiatul la palat, cerând să fie primit de prinţ, că are pentru dânsul o veste. Când se înfăţişă dinaintea lui, îi dete năframa. El o luă în mână, o desfăcu şi ce să vadă? Slove din care citi toată povestea, toate păţaniile fetei fermecate.

— Şi unde e acea fată, care te-a trimis cu năframa?

— în casa noastră.

Fără să piardă vremea, îi strecură băiatului un pumn de galbeni şi-i zise:

— Vino cu mine să mergem într-acolo.

Când prinţul a sosit la locuinţa lemnarului şi a văzut pe logodnica lui, s-au îmbrăţişat şi au plâns de bucurie. Apoi el a rugat-o să-l aştepte acolo până se va descotorosi de blestemata de harăpoaică şi va veni s-o ia îmbrăcată în rochie de mireasă şi s-o ducă la curte într-un rădvan de aur.

Când se întoarse prinţul valvârtej la palat şi sui în odaie, turbat de mânie, harăpoaica scrâşni la
el:

— Iar eşti înfuriat? Vai de mine, săraca-mi, abia începui să pierd negreaţa şi iată că tu vii roşu de schimbi feţe-feţe să mă sperii, ca să rămân tot cum sunt.

Prinţul se înfrână puţin şi-i zise:

— Ascultă, eu acum am de făcut o judecată şi am venit aci să mă gândesc ce pedeapsă va trebui să dau celui vinovat.

— Spune-mi şi mie despre ce e vorba, că tatăl meu a fost împărat peste împărăţia ielelor şi pot să-ţi dau un sfat.

— Au fost o pereche de oameni, bărbat şi femeie, care se iubeau foarte mult, dar un ticălos şi-a băgat codiţa între ei şi a vrut să-i despartă. Ce pedeapsă crezi că i se cuvine?

— Şi tatăl meu, zise ea, a avut odată astfel de judecată. Aveam patru cai sălbatici şi a legat mâinile răufăcătorului de doi cai şi picioarele de ceilalţi doi. Apoi dete drumul cailor, care luară câmpii şi-l făcură praf.

— Foarte bine, zise prinţul. Atunci să primeşti pedeapsa ticăloşiei tale.

— Ce-am făcut? întrebă harăpoaica. Mă înfricoşezi iar, ca să mă faci să mă înnegresc şi să mor de mâhnire?

La vorba asta, el strigă furios:

— Nemernico, nu mai minţi! Eu nu te voi lega de cai, ci îţi voi da drumul pe apă, ducă-te pe pustii!

Şi ieşind din cameră, a poruncit slujitorilor s-o ia şi s-o zvârle în vâltoarea râului. Iar el se aruncă într-o caleaşcă aurită şi se duse într-un suflet la casa omului, de unde îşi luă logodnica şi o duse cu alai la curtea împărăţiei.

Aici se făcu o nuntă mare cum nu s-a mai pomenit, ce ţinu săptămâni întregi cu ospeţe şi petreceri, nefiind uitaţi nici lemnarul cu fiul său, de s-au minunat şi s-au bucurat laolaltă cu tot poporul.

Mutul violonist

poveste ateniană

A fost odată un pescar nevoiaş, care trăia împreună cu femeia lui şi cu un băiat de şcoală. Ca să- şi hrănească pe ai săi, el se ducea zilnic la mare, unde pescuia şi cu peştii ce-i prindea ieşea în piaţă
de-i vindea şi astfel îşi cârpea zilele. Soţia lui era o femeie bună, harnică şi cuminte, dar trăiau în mare strâmtoare de sărăcie.

într-o seară, cum stau tustrei lângă vatră şi ascultau viforniţa de afară, pescarul era tare îngrijorat, la gândul, că ziua următoare va fi poate pierdută, neputând să meargă la pescuit pe aşa vreme. Băiatul său înţelese grija ce-l frământa şi zise:

— Tată, ia-mă şi pe mine odată, ca să învăţ şi eu pescuitul; poate oi avea norocul să prind mult peşte.

Dar tatăl se împotrivi:

— Ei! Fătul meu, n-a sosit încă vremea ta; acuma trebuie să înveţi carte şi mai târziu, când vei fi mai mare, am să te iau cu mine.

Copilul tăcu şi stătu cu sufletul mâhnit. îl mai rugă a doua şi a treia oară, dar rugămintea îi fu zadarnică.

Noaptea, pe când părinţii dormeau, el veghea şi când pe la cântători pescarul a vrut să se scoale ca să-şi vadă de treburi, băiatul îl simţi şi alergă pe furiş la luntrea care sta odgonită la mal, unde se îndosi.

Când începu pescuitul mai departe spre lac, iată că Ion scoase capul din ascunzătoare şi ieşi la iveală. Tatăl, la vederea lui, îl certă pentru purtarea-i copilăroasă:

— Vezi, tu nu eşti bun de carte; se vede că vrei să duci o viaţă chinuită şi plină de necazuri. Apucă dar vâsla şi ajută-mă să arunc mreaja ca să vedem, care ţi-e norocul.

Dar băiatul avu mână bună; şi el şi bătrânul nu mai puteau de bucurie, când văzură cum se zbăteau în plasa lor sumedenie de peşti. Cu această neaşteptată agoniseală, tatăl se întoarse cu luntrea la ţărm. Ion, luând coşul cu peşti, s-a dus în oraş şi a început să cutreiere străzile, strigând în gura mare:

— Peşti, pescarul, peşte proaspăt şi, în câteva ceasuri el vându toţi peştii afară de unul mare.

Şi cum striga mai departe, iată că se deschide o fereastră unde se ivi chipul unei fete:

— Băiete, băiete, îl chemă fata.

Pescarul se întoarse spre ea.

— Cum dai peştele?

— După cum pofteşti.

— Hai, vino sus.

Când intră Ion în casă, ce să-i vadă ochii? Pe scări aşternute covoare de catifea, pe pereţi numai oglinzi mari de cleştar, pe sus atârnate policandre de aur şi alte scumpeturi, ce minunară pe săracul pescar. Buimăcit şi înmărmurit de atâta strălucire, privea în juru-i şi se tot minuna de casa boierului, când deodată se apropie mândreţea de fată şi-i cumpără peştele pe trei galbeni. Ion, fericit de acest câştig nemaipomenit pentru el, era să zboare de bucurie; coborî treptele dintr-o săritură şi repede fu acasă.

— Ţine, tată, banii câştigaţi din vânzarea peştelui. Trei galbeni mi i-a dat o coconiţă, care mi-a spus să-i mai duc şi mâine peşte.

— Ia seama, răspunse tatăl său, nu cumva i-ai furat, că am să te arunc în mare.

— Jur că nu i-am furat, tată. Dacă vrei, mergem împreună să întrebăm.

în ziua următoare, tatăl şi fiul iar avură noroc cu peştele. Ion a pornit-o din nou pe străzi. Când ajunse în dreptul casei boiereşti şi strigă: „Peşte, peşte”, frumoasa

fată auzind glasul pescarului, îl chemă sus, îi luă doi peşti şi îi dădu cinci galbeni. El o zbughi iute acasă şi îi zise tatălui-său:

— Uite, tată, că şi acuma mi-a dat cinci galbeni.

Nu-i căzu bine bătrânului şi-i ceru fiului său să-i arate casa boierului. Când sosiră amândoi acolo, tatăl zise băiatului:

— întoarce-te acasă, şi du-te la luntre ca s-o pregăteşti de pescuit.

Şi el intră singur ca să vadă pe stăpână. Ea, înştiinţată de asta, pofti pe bătrân sus în odaia ei. Dar pescarul n-a cutezat de ruşine să calce pe bogăţia de covoare. De aceea, spre a nu le murdări, se grăbi să-şi scoată cizmele. Când să intre, ce să vadă? O mândreţe de fată, cum nu mai văzuse.

— Voie bună, fata mea.

— Bună să-ţi fie inima, taică, răspunse ea zâmbind.

— Mă rog, cu voia ta, a fost pe aicea un băiat care v-a vândut peşte?

— De ce mă întrebi, taică?

— Sunt tatăl băiatului.

— Tu eşti tatăl băiatului, care mi-a adus ieri şi astăzi peşte?

— Chiar eu şi am venit să aflu, de nu cumva fătul meu a luat de la tine galbenii ce mi i-a adus.

— Eu însămi i-am dat, în schimbul peştelui. Stai jos, taică, să guşti o dulceaţă şi o cafea, că aş avea ceva de vorbit.

După ce bătrânul a mâncat dulceaţa şi a sorbit cafeaua, fata îi spuse:

— Ai copil bun şi isteţ şi m-am gândit că ar fi bine să mai înveţe carte. De aceea, dacă gândeşti la fel, eu l-aş ţinea cu cheltuiala la învăţătură. Primeşte o sută de galbeni de la mine şi trimite-mi-l mâine de dimineaţă.

— Cu plecăciune şi multă mulţumire, răspunse bătrânul. Dar dânsul nu mai vrea să înveţe; eu l- am îndemnat să se ducă la şcoală, dar el ţine mult să vină cu mine la pescuit.

— Dacă vrea ori nu vrea să înveţe carte, asta mă priveşte pe mine, stărui fata.

— Eu nu ştiu cum să mulţumesc pentru atâta bunătate, însă trebuie să ştii că numai pe el îl am.

— Fii liniştit, taică, băiatul va trăi lângă noi ca în sânul lui Avram.

întorcându-se acasă, pescarul a povestit femeii tot ce a vorbit cu jupâniţa, şi după ce s-au chibzuit bine, s-au înţeles împreună să încredinţeze pe băiat în mâinile ei. Ion înnebunea de bucurie, gândind că avea să şadă într-un palat, să calce pe mândreţe de covoare, să se întindă pe canapele de mătase şi catifea, să-şi vadă obrazul în oglinzi de cleştar şi mai ales să aibă cu ce să ajute pe tatăl şi mama lui. A doua zi după ce s-a îmbrăcat cu hainele cele mai bune şi şi-a luat rămas bun de la părinţi, a pornit spre curtea aceea.

Când l-a văzut fata, puse de-i pregăti o baie şi-l primeni cu haine noi, frumoase, ca să se îmbrace, apoi îi arătă noua locuinţă. Curând îl trimise la cei mai buni învăţători, ca să-l înveţe carte şi limbi străine, precum şi la un dascăl de muzică pentru ca să-i dea lecţii de vioară. Băiatul înainta pe zi ce trecea cu învăţătura şi toţi se mirau de deşteptăciunea lui. Şi după trei ani fu gata învăţat.

Fata, pe care a avut norocul să o întâlnească, era singura la părinţi, tatăl ei fiind cel mai bogat om din ţinutul acela. între alte bogăţii, erau şi vreo zece corăbii, cu care călătorea aşa departe, că abia se întorcea la doi, trei ani o dată şi atunci era întâmpinat de toţi ai săi cu mare alai, că toţi, şi mici şi mari, şi mai săraci ori mai bogaţi, îl iubeau ca pe un părinte al lor, de bun şi milostiv ce se arăta.

Tocmai trecuseră trei ani de la plecarea lui şi lumea îl aştepta să se întoarcă din călătoriile multe şi se pregătea să-i facă o primire cu mare cinste.

Tot atunci, se întorsese şi Ion de la învăţătură şi fata îl chemase, zicându-i:

— în curând are să vină tatăl meu. Aş vrea să spui oamenilor că ai venit din altă

ţară, că eşti un străin, dar ţi-a plăcut cetatea noastră, şi că ai să zideşti un palat în dreptul casei noastre şi vom vedea ce are să se întâmple.

Ioana, căci aşa se numea fata, îi dărui şi o pungă de galbeni, să aibă de cheltuială şi, peste un timp, în care Ion se făcuse nevăzut, înapoindu-se, a cumpărat un loc peste drum de curtea boierească, a zidit un conac mare şi a spus oamenilor că el este un prinţ străin, care a venit prin partea locului, fiindcă i-a plăcut foarte mult să se aşeze în această ţară.

Nu trecu multă vreme şi sosi domnul cu cele zece corăbii încărcate cu mărfuri şi lucruri scumpe. O lună de zile a ţinut descărcatul corăbiilor. Toţi cu mic cu mare s-au repezit spre ţărm şi i-au făcut primire de împărat. Numai Ion, ca prinţ străin, s-a ţinut deoparte.

A doua zi, ieşind din cerdacul casei fiicei sale, văzu peste drum măreţul conac. întrebând pe soţia lui al cui este, ea îi răspunse:

— Nu ştiu, dragul meu, ce să-ţi spun. De curând a venit un tânăr şi frumos prinţ, care a zidit acest palat. Mie, să-ţi spun drept, tare mi-a plăcut şi socot că ar fi bine să-l facem ginere.

— Gândul acesta nu e rău, dar trebuie să-l cunoaştem mai de aproape, să vedem de e vrednic de noi.

între timp, tatăl fetei se ducea la cafenea. Toţi îl salutau sculându-se în picioare, numai Ion nu se mişca deloc. Totuşi prin mijlocirea unor oameni de seamă, Ion făcu cunoştinţă cu el şi în curând se împrietenira şi astfel dobândi inima lui.

Când domnul se duse voios acasă şi dete cu ochii de nevastă-saîi cuvântă astfel:

— Nevastă, ai dreptate, acest tânăr e o comoară de om şi mâine am de gând să-l poftesc la masă şi să-i arăt dorinţa noastră de a-l avea ginere.

Ion, fiind chemat la curtea boierească, a venit la ceasul cuvenit, dar s-a prefăcut că n-o cunoaşte deloc pe fata lor. După ce stătură mai mult de vorbă, în cele din urmă tatăl cuvântă:

— Noi, dragul meu, te-am chemat să-ţi spunem că ţinem la tine şi te-am ales din parte-ne ca să fii feciorul nostru; noi nu avem alţi copii, ci numai o singură fiică şi dorim pentru ea un om cumsecade, ca s-o vedem bine aşezată la casa ei, să ne bucurăm şi noi de fericirea ei.

Ion, învăţat mai dinainte de fată cum să se poarte şi să vorbească cu părinţii ei, a răspuns:

— Vă rog să mă iertaţi, eu nu pot face nimic fără învoirea părinţilor mei. Am să le scriu şi dacă ei se vor învoi, sunt gata să rămân mai departe aici şi să iau pe fiica voastră, care e neîntrecut de bună şi de frumoasă.

— Bine, fătul meu, să le scrii şi poate să fie cu noroc.

După masă, Ion, mulţumind frumos pentru cinstea cei se făcuse, a plecat înapoi acasă. A doua zi chemă un slujitor de încredere şi-i porunci:

— Ia un cal sprinten, ţine aceste scrisori şi aşterne-te drumului, umblă ori încotro vrei şi să te înapoiezi numai peste o lună. La întors, când te vor întreba de unde vii, să spui că ai fost la tatăl prinţului tău.

Slujitorul cuminte încălecă pe un cal şoiman şi plecă pe unde îl duse vântul.

După ce trecu luna, bătrânul tată, ieşind ca de obicei în cerdac, văzu un călăreţ venind cu ştafetă în goana calului şi oprindu-se la poarta casei lui Ion, care luă plicul cu scrisori în mână şi le citi. Ispitit, dădu fuga la Ion, întrebându-l de răspuns:

— Am primit multe scrisori, de la prieteni şi rubedenii, arătându-şi părerea de rău pentru înstrăinarea mea, dar părinţii, în bunătatea lor, se învoiesc şi îmi dau binecuvântarea, rugându-mă să nu-i uit, să mă duc să stau şi pe la ei.

Socrul şi familia lui erau în culmea bucuriei. Grăbiră pregătirile pentru nuntă, chemară lăutari pentru joc şi puseră să dea cep la butoaiele de vin, spre a se înveseli toţi nuntaşii. Au venit oameni până şi din împrejurimi, ca să fie de faţă la aceste

alaiuri şi petreceri şi să vadă tânăra pereche despre a cărei frumuseţe mersese vestea. Toate corăbiile, care se aflau în liman, au fost împodobite ca de sărbătoare cu flamuri şi tunurile bubuiau de zguduiau pământul; se făcură şi luminaţii, de părea noaptea luminată ca ziua.

Sosise şi ceasul cununiei. Lume nenumărată se strânse în jurul palatului ca din basme, luminat, şi toţi erau îmbrăcaţi în haine nouă ca de sărbătoare. Iar mireasa, îmbrăcată în alb, purta o trenă toată cu flori cusute în argint, urmată de douăsprezece fetiţe, care aveau coroniţe de argint pe cap.

Când petrecerea şi jocul erau în toi, se apropie de mireasă cea mai bună prietenă a ei, căreia ea i se destăinuia fără teamă, şi-i zise:

— Vezi cum un băiat de pescar se însoară cu o fată de domn!

Din nenorocire, Ion auzi vorba. Şi, cum plecară oaspeţii, chipurile că merge să-şi schimbe hainele, se furişă în cămăruţa unde îşi lepădase hainele de pescar, le îmbrăcă şi o luă tiptil spre ţărm, fără a fi cunoscut de nimeni.

Era o vreme caldă de vară. Stelele străluceau pe cer, noaptea era plăcută şi răcoritoare.

Tocmai când s-a lăsat pe malul mării, o corabie sta gata de plecare spre altă ţară. El făcu semn luntraşilor, să-l încorăbieze. Dar ei, cum stăteau la dezlegarea odgoanelor, nu voiau să-l mai primească, ca să nu întârzie. Doar unul dintre dânşii îl înştiinţă pe căpitanul corăbiei. Căpitanul mijloci îndată strigând:

— Lăsaţi-l să intre, şi haide, nu mai pierdeţi vremea.

Ion intră în corabie. Matrozii ridicară cangea, întinseră pânzele, corabia se puse în mişcare şi se porni spre larg.

După o călătorie de mai multe zile, sosind într-un liman, Ion coborî şi mergând în neştire dete de o piaţă mare cu numele de Mehmed-Ali. Se opri în faţa unei prăvălii unde lucra un harap împletind zimbiluri. Ion căuta prin semne să facă pe harap să priceapă că el cerea să se bage lucrător la dânsul, spre a-şi agonisi hrana. S-a întâmplat ca harapul să fie un om bun şi milos, l-a primit şi l-a învăţat a împleti panere din curmal. Ion, deştept din fire cum era, deprinse repede meseria şi făcea nişte coşuri aşa de bine lucrate, de întrecea pe meşterul său. Veneau muşterii de pretutindeni să cumpere marfa din dugheana harapului. Nu trecu mult şi el se îmbogăţi cu sârguinţa şi iscusinţa ucenicului său:

— Cel-de-sus mi l-a trimes pe mut, se lăuda arapul către cunoscuţii lui.

Se vede că supărarea îl făcuse pe Ion să nu mai scoată o vorbă. Atâta începu să-l iubească harapul, că îi cumpără haine noi, îl îmbrăcă frumos şi împărţea bucatele lui cu el la masă.

într-una din zile, Ion ceru tot prin semne să-i aducă o vioară. Când a auzit meşterul că un mut cere să cânte din vioară, ca să nu-i strice pofta, îi cumpără o vioară mai proastă. Cum a văzut-o, mutul a aruncat-o cu dispreţ şi îi dete a înţelege că trebuie să se ducă singur să-şi aleagă una.

— Haide, mutule, îi zise harapul, să mergem, să-ţi alegi tu singur o vioară cum îţi place.

Când au intrat în dugheana cu viori, se uită la dreapta şi la stânga şi zări o vioară de mare preţ.

Se miră şi negustorul că mutul şi-a ales vioara numai cu ochii.

— Să vedem acum dacă ştie să şi cânte.

Când mutul a tras din arcuş şi a început să cânte, negustorul şi meşterul rămaseră uimiţi. îndată vioara a fost cumpărată pe preţul tocmit şi ei se întoarseră la prăvălia lor.

în toate serile, Ion se punea pe cântat şi lumea se strângea droaie în faţa dughenii, ca să asculte cântecul fermecător al viorii lui. Cum înceta din arcuş, fiecare din cei care ascultau muzica cumpăra câte un paner.

Din zi în zi se lăţea vestea despre cântăreţul mut, aşa că în curând zvonul ajunsese şi la urechile împăratului acelui meleag.

într-o zi, se înfăţişă un om la curte şi zise împăratului:

— Măria-ta, s-a pripăşit la noi un mut, care cântă din vioară aşa de minunat, că mişcă până şi arborii şi îmblânzeşte şi fiarele!

Auzind una ca asta, împăratul dădu poruncă să i se aducă numaidecât mutul. De la întâia atingere de arcuş, el fu cucerit, închipuindu-şi că-i răsună cântare măiastră. De aceea, îl şi luă la curte şi chemă tot felul de vraci spre a-i tâlcui dacă muţenia lui e din născare şi dacă are leac.

— Cum se poate, Măria-ta, un mut din născare să fi învăţat cântări aşa de frumoase şi să le cânte cu aşa măiestrie?

Atunci împăratul a dat sfoară în ţară prin crainici, că aceluia care va vindeca pe mut îi va hărăzi jumătate de împărăţie, altminteri îi va reteza capul. Au ieşit crainici în toate părţile lumii şi au vestit porunca împăratului. Mulţi vraci şi vrăjitori s-au înfăţişat, dar niciunul nu s-a găsit în stare să vindece pe mut, şi aşa pe rând îşi pierdeau capul.

în vremea asta, mireasa părăsită aştepta în zadar să se întoarcă mirele ei. Ion a fost căutat în toate părţile, dar nicăiri nu s-a dat de el. Bietei fete îi venea să moară de necaz: a cernit tot palatul cu perdele, s-a îmbrăcat şi ea toată în negru, dar încă tot nu-şi pierdea nădejdea că-l va găsi vreodată.

I-a venit într-o doară gândul să dureze o fântână de marmură cu cinci şanţuri spre ţărmul mării şi să puie în fruntea ei chipul cioplit al lui Ion, înfăţişat întocmai aşa cum zicea el din vioară. Aşeză doi păzitori de o parte şi alta, ca să asculte zi şi noapte orice cuvânt s-ar şopti despre iubitul ei.

într-o zi către seară, doi oameni de la o corabie au ieşit să ia apă de la fântână. Pe când unul umplea vasul, celălalt se uita mirat la chipul de marmură al cântăreţului:

— Ia vino şi vezi. Frăţioare, zise acesta din urmă, nu seamănă acest chip cu mutul văzut de noi în prăvălia harapului?

— E leit el, răspunse cel dintâi.

Cum vorbeau aşa, paznicii pun într-o clipă mâna pe ei, să-i ducă la stăpâna lor.

— Nu vă temeţi, căci numai o întrebare are să vă facă şi apoi o să vă dea drumul.

Aduşi în faţa fetei, ea numaidecât îi iscodi:

— Oameni buni, unde aţi văzut voi pe acela care seamănă cu chipul de marmură de la fântână?

Dânşii au mărturisit tot ce ştiau despre mut, cum a fost chemat la curte şi cum împăratul, care îl
iubeşte mult şi doreşte vindecarea lui, a trimes în mai multe rânduri crainici spre a da veşti în toate părţile că aceluia care îl va însănătoşi, îi va dărui jumătate din împărăţie, iar de nu, unde îi stau picioarele îi va sta capul.

Mulţumindu-le pentru ştirile aduse, de bucurie, ea le-a făcut câte un dar şi ei au plecat la corabie.

Mireasa nu-şi mai pierdu vremea, se dezbrăcă de rochia neagră şi îmbrăcă haine bărbăteşti, puse ochelari la ochi şi o pălărie neagră, îşi luă un toiag, se făcu vraci mare şi călători pe mare până în ţara unde se afla mutul.

îndată după sosire, vesti printr-un crainic că a venit un nou vraci în stare să vindece un mut din născare. Adusă în faţa împăratului, ea îi zise:

— Măria-ta, sunt un mare meşter în vindecarea muţilor. Dacă în patruzeci de zile nu-l voi face sănătos pe mutul mări ei-tale, îmi dau capul.

— Nu ţi-e milă de tinereţea ta? întrebă împăratul.

— îmi cunosc meşteşugul şi nu mă tem, dar cer o învoială: o locuinţă unde să nu intre nimeni decât eu şi mutul.

— Ia seama bine că nu pot să te cruţ de pedeapsă, încheie împăiatul.

După ce se întâlniră laolaltă, vraciul nostru rămânând singur numai cu mutul

scoase hainele bărbăteşti şi le îmbrăcă pe cele de mireasă ce şi le adusese cu ea şi începu să se roage de Ion şi să plângă dinaintea lui:

— Nu ţi-e milă de mine, Ioane, nu sunt eu mireasa ta? Nu sunt eu care te-am iubit de când erai un copilandru şi ţi-am făcut atâta bine?

La fiecare întrebare, el rămânea tot mut. Ba se prefăcea că nici măcar n-o cunoaşte, ba făcea tot felul de semne, ca să arate că nu înţelege nimic din vorbele ei.

Aşa trecură treizeci şi nouă de zile şi iată că nici când se luminase în a patruzecea zi, Ion nu voia să deschidă gura şi stătea mut. Ioana îl crezu şi zise:

— De ce să mai trăiesc dacă nu am putut să-l vindec!?

Şi-a aruncat pe foc rochia de mireasă şi a îmbrăcat hainele bărbăteşti, a sărutat pe Ion, a plâns şi s-a văitat până ce n-a mai putut, gândind că i s-a apropiat ceasul din urmă. Au venit păzitorii de la palat să vadă dacă mutul a vorbit. Domniţa le-a spus s-o ia şi s-o ducă la locul de osândă, că nu l-a putut tămădui. Atunci au pus-o în caleaşcă s-o ducă afară din oraş. Mutul făcu semne deznădăjduite să-l suie şi pe el, dar oamenii, după porunca împăratului, nu putură să-l ia cu dânşii.

Venise lume peste lume să plângă pe tânărul vraci. Când sosi ceasul să-şi ia pedeapsa, venea şi mutul în fuga mare strigând:

— Staţi!

Toată lumea a rămas încremenită auzind că mutul a glăsuit. O tăcere de mormânt a cuprins pe toţi, aşteptând să vadă ce are de vorbit mutul. Descleştându-şi gura, Ion a zis miresei sale:

— Fiul unui pescar nu se cuvenea să se însoare cu fata unui domn, dar iată că acum un fiu de pescar scapă de la moarte o fată de domn.

Apoi a îmbrăţişat-o şi amândoi au plâns de mare fericire şi au pornit către palat. Aci povestiră împăratului toată viaţa lor, de cum se cunoscură până în ultima clipă, împăratul se arătă deplin mulţumit şi, binefăcător, le-a dăruit jumătate din ţara lui şi i-a înfiat, că tot n-avea moştenitori. Au chemat şi pe părinţii lor şi au îmbrăcat pe Ioana într-un nou veşmânt de mireasă şi mai frumos şi au făcut o petrecere din cele mai mari.

Dar nici eu n-am fost acolo, nici voi n-o să mă credeţi.
După cum am auzit-o, aşa v-am povestit-o.

Zâna apelor

poveste ateniană

A fost odată un fecior de împărat, care nu voia în ruptul capului să se însoare. Mama împărătează, de teamă că el va încărunţi şi nu va intra în rândul lumii un moştenitor din osul lor, îi aducea mereu prinţese, dar el nici nu ridica ochii la vreuna din ele.

în împărăţia vecină, erau trei surori, care de care mai frumoase; mama se întreba dacă nu cumva fiul ei iubeşte pe vreuna din ele şi nu vrea să se destăinuie şi atunci pofti pe cea mai mare, să vie, să-i ţie tovărăşie.

Cum veni fata, ea o sărută pe frunte, o luă de mână şi o însoţi până în odaia fiului ei şi-i zise:

— Te-am adus aci, draga mea, voind a mă încredinţa de nu cumva fiul meu te iubeşte. Dacă adevărat va fi aşa, să ştii că te voi face mireasa lui.

Seara, când se întoarse prinţul şi intră în odaie, şezu pe scaun şi începu să citească şi să scrie, fără să se uite împrejur; iar dânsa, aşteptă ce aşteptă, până o fură somnul şi adormi pe canapea.

Dimineaţa, când s-a dus împărăteasa să-i vadă, a găsit-o singură:

— De cum a venit prinţul, nici nu s-a uitat la mine, ci mereu a scris şi a citit, apoi a ieşit din odaie fără să-mi zică o vorbă.

împărăteasa i-a mulţumit, dăruindu-i un frumos inel şi a rugat-o să-i trimeată pe sora mijlocie.

Sosind acasă, fata a povestit cele întâmplate; sora cealaltă s-a gătit şi a plecat şi ea să-şi încerce norocul, împărăteasa o primi tot aşa de bine şi după ce o însoţi până în odaia fiului ei, îi zise:

— Dacă prinţul te iubeşte, te voi face mireasa lui.

Pe înserate, prinţul s-a întors acasă şi s-a aşezat pe scaun, fără să-i arunce măcar o privire, şi după ce a citit şi a scris cât a vrut, s-a sculat şi s-a dus.

Dimineaţa, veni împărăteasa să vadă ce au vorbit împreună, dar fata i-a spus că nici măcar n-a vrut să se uite la ea.

împărăteasa i-a dăruit şi ei un inel şi a rugat-o să-i trimeată pe sora cea mică. Aceasta era cea mai deşteaptă şi cea mai frumoasă. împărăteasa a gătit-o cu podoabe de ale ei şi a lăsat-o să aştepte pe prinţ. Dar înainte de a intra, fata văzu o colivie cu o pasăre şi o luă cu ea înăuntru.

Dar prinţul, cum veni, se aşeză la masă şi se puse pe scris şi pe citit, cu ochii aţintiţi în carte.

Dacă văzu că prinţul nu se uită la ea, fata începu a cuvânta păsării:

— Bună seara, puică, nu-mi ciripeşti? Măcar tu colivie şi tu sfeşnice, nu-mi vorbiţi?

Atunci prinţul descleştă gura:

— Şandanum, şandanusum!

— Buiurum, şandanum! răspunse ea, dar de sfială nu mai slomni nimic; iar el, isprăvind cu scrisul, o şterse.

Dimineaţa, când a întrebat-o împărăteasa de purtarea prinţului, fata îi răspunse:

— Cum a intrat prinţul mi-a poftit bună seara!

Atunci împărăteasa a rugat-o să mai rămână o zi.

Seara, fata vorbi iar cu pasărea şi cu sfeşnicul, iar prinţul răspunse iar păsării şi sfeşnicului.

Surorile o aşteptară să se întoarcă acasă, dar ea nevenind, merseră la palat, unde o găsiră veselă în tovărăşia fetelor de la curte şi a împărătesei. Când o întrebară de ce nu vine acasă, ea le-a dat să înţeleagă că nu o lasă împărăteasa să plece de acolo.

— Cum, ţi-a vorbit prinţul?

— Da, am vorbit cu el de mai multe ori.

Şi surorile s-au învineţit de ciudă şi se înapoiară acasă. Cum au ieşit din palat, se mângâiau între ele:

— Vezi soră, nu e adevărat că a vorbit prinţul, dar îi place ei să stea la palat şi ne minte.

— Ştii ce să facem? Să-i aducem mărgăritarul ce-l are de vânzare giuvaergiul, să vedem dacă i-l va cumpăra.

A doua zi, luând mărgăritarul de la giuvaergiu, s-au dus iară la curte şi au întrebat pe sora lor
dacă poate să se roage de prinţ să i-l cumpere. Dânsa le-a cerut să aştepte răspunsul pe a doua zi. Ele au lăsat acolo mărgăritarul şi au plecat către casă. Mergând pe drum, vorbeau între ele:

— Să vedem ce are să se facă şi cine are să-i cumpere piatra scumpă.

La venirea prinţului la palat, fata îl întâmpină.

— Sandanum, şandanusum.

Şi el, la fel:

— Buiurum, şandanum.

— Surorile mele mi-au adus acest mărgăritar, să-l cumpăr; pot să-l iau sau nu?

— Şandanum, şandanusum, draga mea pasăre, cheile sunt la dulap, galbenii sunt în sertar, descuie şi ia ce vrei.

Dimineaţa ea împărtăşi împărătesei că fiul ei i-a dat bani să cumpere ce vrea.

Atunci împărăteasa, de bucurie, a îmbrăţişat-o ca pe copila ei.

Când au venit surorile la curte, ea le-a întrebat cât costă mărgăritarul, l-a plătit şi l-a oprit la ea. Atunci ele se înveninară şi mai tare, dar tot nu voiau să creadă că prinţul a vorbit cu dânsa.

— Să n-o crezi, soră, doar ştim noi că e o mincinoasă, împărăteasa i-a dăruit mărgăritarul.

— Să-i aducem acum o pereche de brăţări, să vedem o să le cumpere şi pe astea?

în cealaltă zi veniră la sora lor cu o pereche de brăţări de la giuvaergiu; iar dânsa s-a rugat de prinţ de i-a cumpărat şi brăţările. Când au venit din nou după bani, i-au zis:

— Tu eşti acum împărăteasă; nu ne dai o masă să vorbim şi noi cu cumnatul nostru?

Ea le răspunse:

— Să-i vorbesc deseară şi, dacă el va încuviinţa, o voi face cu plăcere.

Apoi se închise în cămara ei şi se puse pe plâns: „Ce să mă fac? Surorile mele caută numaidecât să-mi facă un rău şi nu ştiu cum să scap de ele."

Seara, când prinţul s-a întors acasă şi s-a pus să scrie ca de obicei, dânsa începu a plânge şi a se văicări, de nu mai putea să se ţină pe picioare.

— Şandanum, şandanusum, i-a zis ea.

— Buiurum, şandanum, ce ai pasărea mea, sfeşnicul meu, de plângi? a întrebat-o prinţul.

— Surorile mele doresc să le chem la o cină, iar eu nu pot să le fac pe voie; de aceea mi-am pierdut firea.

El însă o domoli, grăind:

— Dragă pasăre, dragul meu sfeşnic, vânătorii te aşteaptă, bucătarii sunt jos, gâşte, raţe, găini câte vrei, pune să le taie şi ospătează-le.

Şi ea se duse la împărăteasă şi-i spuse:

— Prinţul s-a învoit să primesc pe surori şi mi-a zis să dau poruncă bucătarilor ca să întindă o masă, cum ştiu ei mai bine. Măria-ta ce crede că pot să fac?

— Dacă prinţul ţi-a spus, aşa să faci; cheamă deci oamenii şi pune tu singură la cale.

Fata chemă pe vânători şi-i trimise la vânat, apoi pe bucătari şi le dete zor să taie gâşte, raţe şi găini şi să le pregătească ospăţul. Tânăra fată era aşa de bună şi drăguţă, încât toţi cei din palat o iubeau şi-i făceau toate chefurile. La urmă, chemă pe rândaş şi-i făcu cunoscut şi lui despre această cină, dar lui îi mărturisi că prinţul nu va fi de faţă şi-l învăţă ca îndată ce se vor aşeza şi vor aştepta pe prinţ, ca să înceapă ospăţul, el să scoată murgul din grajd pe uşa din dos, să-l aducă în curtea pietruită şi să-i dea drumul să tropăie tare, încât tropotul să se audă până înăuntru în casă, apoi să trimeată la dânsa un argat, ca s-o cheme:

— Vino, domniţă afară, că prinţul vrea să-ţi spună ceva.

Aşa s-a şi făcut. A venit ziua când surorile trebuia să ia parte la masă. împărăteasa era bucuroasă că după atâta amar de vreme va prânzi cu fiul ei, dar surorile zâmbeau neîncrezătoare, bănuind că toate erau nişte prefăcătorii. Tânăra se da când şi când spre fereastră şi se făcea că vrea să vadă pricina întârzierii dragului ei. Când deodată se auziră tropote de cal, ce aleargă în curte. Cele două fete au îngălbenit de spaimă, numai cea mezină se rumenise. Numaidecât se arătă un argat şi zise:

— Poftim jos, domniţă, te cheamă prinţul.

Degrabă ea se dădu pe scări în jos, de unde se trase într-un loc dosnic şi începu a plânge. Cum mergea încoace şi încolo, neştiind încotro s-o ia, a călcat pe o lespede de marmură, care îndată s-a clintit din loc. Ridică lespedea şi văzu o scară. Coborându-se pe scara aceea, ajunse pe un şes foarte întins şi mlăştinos. Acolo începu să se plimbe în stânga şi în dreapta, până dete de o arie părăginită şi plină de mărăciniş, unde găsi pe prinţ dormind şi alături de dânsul o zână şi un copilaş,

Atunci se repezi tară zăbavă înapoi la palat şi comunică împărătesei că prinţul nu

poate veni la masă, ci a rugat-o să-i ducă două năframe de mătase, una trandafirie şi alta colilie, un pieptene de argint şi o plăpumioară de mătase pentru un copilaş, deoarece născuse femeia unui om credincios al său şi vrea să i le dea în dar. împărăteasa porunci să i se dea tot ce a dorit. Fata luă lucrurile şi o încredinţă că îndată ce va pune darurile în mâna prinţului, va veni fuga înapoi la masă.

Coborî pe scara cea tăinuită, de sub piatra mişcătoare şi încet, încet se apropie de zână şi îi netezi părul încâlcit de spini şi o înveli cu marama cea albă, aşternu plapuma de mătase, ridică pe copil şi-l puse deasupra, după ce mai întâi îi curăţi şi lui capul de spini şi colbărie, şi-l acoperi cu marama cea trandafirie.

Apoi se sui iară la palat şi se aşeză la masă, spre a se ospăta cu surorile şi cu împărăteasa.

Zâna, trezindu-se, s-a văzut pe sine şi pe pruncul de-alături, îngrijiţi şi în deplină curăţenie; uimită se întoarse şi zise către prinţ:

— Cine a fost fiinţa, care a avut grija şi bunătatea asta pentru noi?

El s-ajurat că nu a văzut nicio femeie:

— Tu ştii bine că mi-ai luat lumina ochilor şi nu pot vedea o altă femeie afară de tine.

Şi îi povesti cum în fiecare seară aude o femeie stând de vorbă cu pasărea şi cu sfeşnicul, dar că n-a putut-o zări cu ochii lui.

Zâna îi dete un talisman şi îi grăi:

— îţi dau acest talisman ca să-ţi vină lumina ochilor, dar te rog să-mi juri că nu iei de soţie altă femeie, decât pe aceea, care ne-a îngrijit pe mine şi pe copil.

Şi deodată, cum ea bătu din palme, s-a stârnit un mare vârtej de ape şi un vânt ca acela care luase pe prinţ, într-o zi când era la vânătoare şi a ridicat şi pe copilaş şi spinii şi s-au făcut nevăzuţi cu zână cu tot.

Atunci s-a auzit un glas prin vârtej zicând:

— Rămâi cu bine! Tu n-ai să mă mai vezi, nici pe mine, nici pe copilaşul meu!

Era pe la amurg şi prinţul suindu-se în odaia sa, găsi pe tânăra fată cufundată în jale. El o îmbrăţişă cu drag şi o mângâie zicând:

— Să încetăm de acum şi nici tu să nu destăinui cuiva ce ai văzut, nici eu ce ştiu. Să uităm şi să ne gândim la viitor. Eu sunt fericit că m-ai scăpat de vraja zânei. Hai să mergem la mama, să-i sărutăm mâna şi de mâine să ne pregătim de cununie.

Ei s-au arătat împărătesei şi în ziua următoare au început să cânte lăutele şi s-a făcut o nuntă împărătească, la care s-a bucurat toată lumea, afară de surorile haine, care plesneau de ciudă şi mânie. Şi aşa, prin bunătatea şi dragostea ei, mezina cea înţeleaptă l-a salvat pe prinţ de blestem şi au trăit mulţi ani, fericiţi!

Lacul vrăjit

poveste ateniană

A fost odată un împărat care avea trei fii. Când au crescut aceşti băieţi şi s-au făcut mari, le-a venit vremea de însurătoare, şi bătrânul împărat a adus trei arcuri şi trei săgeţi, a dat fiecărui fiu câte unul, zicându-le să se suie pe acoperişul înalt al palatului şi să tragă cât mai departe şi în orice loc s- ar opri săgeata, de acolo să-şi ia nevasta.

După ce s-au urcat pe vârful acoperişului, ochi cel mai mare dintre fraţi, iar săgeata lui nimeri în curtea unui palat măreţ. Acolo găsi o fată neînchipuit de frumoasă ce şi-o alese de soţie. Se sui şi
fratele mijlociu şi ţinti săgeata care căzu peste un conac mare. Şi aci era o fată de toată frumuseţea, pe care prinţul al doilea şi-a ales-o de soţie. Astfel i-a venit rândul fratelui mic. Dar împăratul, înainte de a le da arcurile şi săgeţile, le făcuse trei

palate deosebite de al său, şi le zise:

— Dragii mei copii, să vă însuraţi şi să vă aşezaţi în palatele voastre cu nevestele şi după moartea mea, cel care va moşteni tronul să treacă în locul meu.

Fraţii mai mari s-au mulţumit şi au ascultat sfatul părintesc, cel mic a rămas flăcău; el tărăgănea azi-mâine să arunce săgeata şi vremea se rotea şi-l găsea tot nepăsător.

într-o zi, când toată familia era strânsă la masă, împăratul grăi fiului său mic:

— Fătul meu, dacă vrei să te binecuvântez şi să mor mulţumit, îndeplineşte-ţi datoria ca şi fraţii
tăi.

Prinţul i-a răspuns:

— Tată, nu vreau să stric voia ta. Mâine voi vedea şi eu care mi-e ursita.

Şi, a doua zi, urcându-se pe cucurigul palatului, trase din arc şi urmări din zbor săgeata până la cădere. Se dete jos şi alergă spre locul unde a căzut, căută pe ici, pe colo, nu zări niciun castel şi nicio colibă, ci un lac mare, în care o broască înota cu săgeata în gură. Aruncându-se în apă, prinse broasca şi o aduse acasă. După ce-i dete drumul în odaie, îl cuprinse o jale nespusă neştiind ce să zică tatălui său. Alungă toţi slujitorii din palat, ca să nu afle lumea şi mai ales cumnatele, spre a nu fi batjocorit, şi-şi mistuia amarul cu vânătoarea.

într-o zi aduse bun vânat şi-l anină în colţ după uşă. Apoi gândi în sine să se ducă la tatăl său, spre a i se destăinui, dar cu rugămintea să nu prindă de veste fraţii, fiindcă aşa i-a fost partea lui. S-a dus deci şi i-a povestit tot ce s-a petrecut cu săgeata aruncată de el. Tatăl se îndureră foarte de această nenorocire a fiului mic, mai vârtos că tocmai pe el îl avea mai drag. I-a zis dar:

„Ei, fătul meu, aşa a fost să fie să rămâi burlac”.

Pe când sta de vorbă cu tatăl său, broasca rânduia casa. Ieşi din ţeastă, întrupată ca o domniţă, îmbrăcată în cămaşă albă de mătase şi cu mâneci suflecate, se apropie de fereastră, bătu din palme şi o broscuţă sui scările, se desprinse şi ea din ţeastă şi răsărind ca o tânără fată, se apucă de lucru, aprinse focul, găti vânatul, jumuli păsările, le Înfrigări, ajutată de prinţesă, care puse masa şi întinse mâncările. Cum isprăvi treaba, broscuţa îndosi ţeasta şi o tuli şi broasca mare intră şi ea în ţeastă şi se ghemui într-un colţ.

Când veni prinţul, ce să vadă? Toate rânduite şi la locul lor, masa pusă, bucatele gustoase. „Oare cine să-mi fi făcut toate astea?” Se uită de jur-împrejur, dar nu văzu pe nimeni. Se aşeză la masă, mâncă cu poftă, apoi ridică broasca pe masă, punându-i dinainte o farfurie cu mâncare şi plecă.

Când se întoarse acasă, găsi casa rânduită, farfuriile şi toate vasele spălate, fără să vadă un om. Atunci gândi în sine:

„Aci e o mare taină; mâine mă voi duce la vânătoare şi voi aduce vânat, îl voi anina după uşă şi mă voi ascunde.”

Zis şi făcut. Sculându-se cu noaptea în cap, pomi la vânătoare, ucise ceva păsări, veni cu ele acasă, le spânzură după uşă şi înveşmântat cu alte haine, coborî scările, încuie poarta şi apoi intră iarăşi în palat pe o portiţă a grădinii. Broasca, cum auzi trosnitul porţii, ieşi din ţeastă şi se făcu o domniţă frumoasă:

Că soarele în loc se oprea
Şi luceafărul mai mult lucea!

Cum o văzu prinţul din ascunzătoare, rămase fermecat de frumuseţea ei. Şi ca şi în ziua de mai înainte, le văzu pe amândouă trebăluind prin casă şi când fură gata se înţoliră fiecare cu ţeasta ei.

Prinţul se întoarse tiptil aşa cum venise pe portiţa grădinii şi intră iar în palat, urcându-se spre iatacul său.

în sufragerie găsi masa întinsă. Se aşeză şi ospătă bine, apoi plimbându-se de-a lungul prin odaie, se apropie de broasca din colţ, o netezi şi-i zise:

— Tu eşti şi rămâi a mea, fie ce o fi, eu nu mă mai însor. Tu ai prins săgeata. Eu nu mai vreau să ştiu de nicio altă soţie. încalţe de mi-ai vorbi, mi-aş petrece vremea bucuros, şi îndeosebi, dacă mi- ai spune cine se furişează pe aici şi-mi găteşte aceste bunătăţi.

Broasca pironea ochii asupra lui, întindea beţişorul, dar nu glăsuia nimic.

La urmă, de ici, de colo, s-o zvoni cum că săgeata măritului prinţ căzuse într-un lac şi că dăduse de o broască, pe care o ţine acasă.

într-una din zile, cumnatele i-au zis:

— Nu aduci la noi şi pe soţia ta s-o vedem?

Şi pe el, podidindu-l lacrimile, plecă de-acolo cu inima frântă. Când ajunse acasă găsi masa gata de ospătare.

A doua zi se ascunse iar şi tocmai când broasca vru să bată din palme ca să-i vină în ajutor broscuţa, el se repezi, smunci ţeasta şi o azvârli în foc. Broasca alergă şi ţipă tare:

„Mă arde, mă arde!”

Numaidecât prinţul înşfacă ţeasta de pe jăratec şi o lepădă într-un vas de aur plin cu apă. Apoi căzu la picioarele ei şi o rugă să nu se mai închidă în ţeastă.

— Nu vezi cât sufăr? Nu pot să-mi scot faţa în lume, să văd cum fraţii mei îşi bat joc de mine, când tu eşti de o sută de ori mai frumoasă decât nevestele lor.

Atunci ea îşi deschise inima şi-i vorbi:

— Sunt de neam împărătesc şi trăiam odată bine cu părinţii mei, dar am fost cu toţii blestemaţi de către un vrăjitor ca împărăţia noastră să se scufunde în adâncuri de ape, iar noi să fim bătuţi de soartă. O zână care m-a văzut m-a încredinţat că dacă voi găsi un suflet bun, care mă va iubi şi nu va blestema ceasul când mă va întâlni, mă voi face din nou cum am fost. Am rămas totuşi broască, numai ca să te pun la încercare. Acum când te cunosc şi nu mă îndoiesc de tine, doresc să-ţi aduc fericire şi ţie şi celor din jurul tău.

Auzind povestea asta, nu mai putea de atâta noroc ce dăduse peste dânsul. Domniţa îl îndemnă să arunce ţeasta într-o fântână, că numai aşa va rămânea cum este, pe totdeauna. După ce se duse şi lepădă ţeasta în fântână, la întors grăi:

— Să rămânem în palatul meu şi să nu destăinuim nimănui nimic.

într-o zi, când se prăznuia ziua de naştere a împăratului tată, fratele cel mare vru să cheme familia lor toată la masă. Rând pe rând, veniră cu toţii şi când şedeau de vorbă împreună, ei începură a-l lua în batjocură pe frăţiorul lor. Râdeau şi întrebau:

— De ce nu-ţi aduci şi nevasta, s-o vedem şi noi, să vorbim cu ea şi să petrecem împreună?

Supărat şi scos din fire, se întoarse acasă. Nevasta îl simţi că e întristat, îl întrebă ce are.

— Ce să am? Fratele mai mare a vrut să dea o masă de ziua tatălui meu. Când m-am dus acolo, toţi şi-au bătut joc de mine, de ce nu o aduc pe nevasta mea.

— Bine, dacă este vorba aşa, şi tu vrei, mergem, că cine râde la urmă râde mai bine. Dar du-te mai întâi la locul de unde m-ai luat şi strigă de trei ori: „Cairara” Şi îndată ce ai să auzi: „Pichichi”, să răspunzi că te-a trimis fiica voastră Ghioace, să-mi daţi o vergea de aur şi una de argint şi un ou de lebădă şi două de raţă. Tu să le iei şi să vii înapoi.

El ascultă orbeşte de vorba ei şi făcu întocmai, aducând vergelele şi ouăle. A doua zi, când avea loc ospăţul, domniţa bate o dată cu vergeaua de aur şi răsar trei roabe; bate a doua oară şi iese o alta ca din pământ, care purta un paner cu haine şi rochii şi tot felul de podoabe de diamante şi de aur.

Se îmbrăcară amândoi numai cu haine cusute în fir de aur şi mătase şi se

împodobiră cu scumpeturi. Când erau gata de plecare, ea mai bătu o dată cu varga şi răsări o caleaşca cu totul aurită, trasă de patru cai bălani, care aşteptau în curte, izbind din copită de scăpărau pietrele.

în vremea asta, cumnatele se purtau încoace şi încolo pe uşă râzând şi chicotind:

— Oare când o să vină broasca?

Şi cum hohoteau de râs, văd un rădvan strălucitor cu slujitori numai în fireturi, tras de patru cai bălani, care se opresc la poarta lor. Ele se uită mirate şi-şi freacă ochii spre a se dumeri cine coboară şi se uită cum slujitorii iau de mână o domniţă frumoasă şi o ajută să se dea jos. Se privesc una pe alta încremenite şi văd cum urmează şi prinţul şi bărbaţii lor primesc şi însoţesc frumuseţea asta de domniţă pe scara palatului şi cum ea merge la socrul ei, iar socrul o îmbrăţişează cu lacrimi de bucurie.

Ea îi dăruieşte oul de lebădă, apoi salută pe cumnaţi şi le dă şi lor câte un ou de raţă.

Cumnatele s-au pus pe râsete:

— Ce mai daruri, nişte ouă!

Domniţa cu zâmbetul pe buze rugă pe socru să spargă oul.

Şi ce să vadă? O coroană de diamante, care strălucea împrăştiind lumini de flăcări. Ea o luă şi cu mâna ei o puse pe capul împăratului. Cumnaţii au spart şi ei ouăle şi au găsit în ele nişte ceasornice de diamante şi cu lanţuri de aur.

Cine poate povesti nebunia de veselie ce a urmat?

A fost o sărbătoare cum nu s-a mai pomenit. în aceeaşi zi s-a făcut şi nunta şi au adus după aceea şi zestrea Ghioacei cu toate comorile îngropate din lacul dezvrăjit şi au ţinut-o într-un mare chef şi petrecere de a ajuns vestea lor până în toate colţurile împărăţiei de sub ape.

împăratul păsărilor sau marama zugrăvită cu păsări

poveste ateniană

A fost odată un împărat, care avea trei fete frumoase de poveste. într-una din zile, plecând la război şi gândindu-se la soarta fetelor sale, ce aveau să rămână singure acasă, le-a chemat şi le-a împărtăşit această îngrijorare.

— Să n-ai nicio grijă, tată. Du-te cu bine şi să te întorci sănătos!

— Eu mă duc, e datoria mea şi nu pot face altfel. Tăria voastră mă înduioşează mult şi vreau să vă aduc în schimb un dar ce vi se cuvine.

Cea mai mare i-a zis:

— Vreau să-mi aduci două brăţări de aur cu diamante.

Cea mijlocie i-a zis:

— Vreau să-mi aduci o salbă de mărgăritare.

Şi când întrebă pe cea mezină:

— Tu ce vrei să-ţi aduc?

Ea ceru să-i dea răgaz:

— Eu te rog, dragă tată, să mă laşi să mă gândesc şi mâine să-ţi dau răspunsul.

Şi fata, cum intră în odaie, chemă pe doică şi-i ceru sfatul:

— Tatăl meu vrea să plece cu oastea departe; ce dar crezi tu că trebuie să-i cer să-mi aducă la întoarcere?

Doica o sfătui:

— Să-i spui, domniţă, să-ţi aducă o maramă zugrăvită cu păsări. Dar de o fi cumva să uite dorinţa ta, să-i spui că asta îi va fi o piază rea: corabia nu-i va merge nici înainte, nici înapoi.

Se duse a doua zi domniţa la tatăl ei şi îi grăi:

— Iată, dragă tată, dorinţa îmi este să capăt o maramă pictată cu păsări, numai

să nu uiţi să mi-o aduci, că va fi spre rău: corabia ta nu va merge nici înainte, nici înapoi.

împăratul şi-a luat rămas-bun şi a plecat. Marea bucurie a fost că el a învins pe vrăjmaşi la război şi se grăbi astfel să ia cadourile promise fetelor. Cumpără pentru cea mai mare o pereche de brăţări cu diamante, pentru cea mijlocie, o salbă cu mărgăritare, după cum ceruse, iar pentru cea mezină o floare de diamante. Apoi se sui în corabie să plece acasă, dar corabia nu pornea din loc şi nu mergea nici înainte, nici înapoi. Vai, cum se străduiau corăbierii să întindă pânzele pe o parte, apoi să le tragă din răsputeri pe cealaltă; corabia nu se urnea din loc.

Un negustor, care se afla pe corabie, întrebă pe împărat:

— Să trăieşti, măria-ta! Nu cumva te-au rugat de acasă pentru un dar şi ai uitat?

— Nu-mi aduc aminte de aşa ceva, a răspuns împăratul.

— Gândeşte-te mai bine, nu cumva ţi-au cerut fetele tale ceva şi ai uitat să cumperi?

— Da, acum îmi aduc aminte. Fiica mea mezină mi-a spus să-i aduc o maramă zugrăvită cu păsări şi dacă n-o să fac asta, corabia mea nu va merge nici înainte, nici înapoi.

— Dacă vrei, măria-ta, mă duc eu s-o cumpăr.

împăratul i-a dat încuviinţarea, iar el, mergând cu luntrea, ieşi în oraş şi luă marama şi venind cu ea înapoi, corabia începu să alunece pe apă ca o pasăre.

Când tatăl sosi acasă, fata cea mare primi brăţările cu diamante, cea mijlocie salba, apoi mezina veni şi ea de sărută mâna împăratului şi căpătă şi ea floarea de diamante şi marama zugrăvită cu păsări. Bucuroasă, mulţumi părintelui său. Apoi chemând pe doică în odaie îi zise:

— Tata mi-a adus marama zugrăvită, ce să fac cu ea?

în odaia domniţei era un luminător. Doica se sui cu o scară până sus şi deschise geamurile luminătorului, iar în locul lor lipi perdele de catifea stacojie, după care aşeză un vas de aur plin cu apă de trandafiri. Apoi zise domniţei:

— De câte ori ai să moi năframa în vasul cu apă de trandafiri, are să vină un prinţ frumos în chip de vultur, care domneşte peste zburătoare şi târâtoare. El îşi va scutura penele în vasul cu apă de trandafiri şi se va preschimba într-un prinţ frumos, de care să nu te temi deloc, căci îl vei lua de mire.

După ce doica s-a dus, domniţa s-a gătit şi şi-a pus în cap floarea de diamante, a luat marama, a muiat-o în vas şi a întins-o. îndată se auzi un fâlfâit de aripi şi se văzu de după perdeaua de catifea roşie un vultur de aur care îşi scutură penele în vas şi se făcu un prinţ uimitor de mindru şi frumos. El o încercă pe prinţesă:

— Pentru ce m-ai chemat?

Ea răspunse:

— Cineva m-a sfătuit să întind marama zugrăvită.

Atunci el îi vorbi prietenos:

— Eu sunt împăratul tuturor zburătoarelor şi târâtoarelor; dacă mă iubeşti, doresc să fii soţia mea.

Cu sfială se împotrivi domniţa:

— Aş vrea din toată inima, dar fiindcă mai am două surori mai mari, trebuie să aştept ca ele să se mărite întâi şi apoi să vie rândul meu.

De la acea întâlnire domniţa muia zilnic marama în apa de trandafiri şi o întindea şi împăratul venea s-o vadă. Aşa de mult se iubeau, că nu puteau rămânea unul fără altul. Domniţa uitase că mai avea surori, iar acestea, văzând că ea nu se mai arăta, stăteau nedumerite, neştiind ce se întâmplă în odaia ei. Ele se întrebară:

— Oare ce s-a făcut surioara noastră, de n-o mai vedem de când tata i-a adus marama cu păsări?

— Eu, a zis cea mai mare, sunt înciudată; mă voi duce să iscodesc.

— Vin şi eu, a zis cea mijlocie, ca s-o ţin de vorbă, s-o descos, iar tu să cauţi prin odaia ei, să aflăm ce se petrece, de n-o mai vedem.

Şi ducându-se la ea, sora mijlocie a început să-i vorbească, iar cea mare se prefăcea că se uită în oglindă şi tot privind în dreapta şi în stânga, nu vedea nimic; dar cum îşi ridică ochii în sus, zări catifeaua roşie şi vasul de aur şi pricepu că umblă cineva pe acolo. Amândouă au început a se jelui că nu mai sunt iubite de surioara lor, fiindcă nu mai vine pe la ele şi ea le-a zis:

— Să mă iertaţi că am grijă de lucrul meu, dar altă dată am să vin pe la voi.

— Noi te poftim să iei parte la plimbarea noastră de mâine după-amiazi, stăruia sora mijlocie.

— Dacă vii cu noi, o să petrecem bine, adaose cealaltă.

Cele două surori se sculară pe mânecate şi se pregătiră de drum.

După ce sora mare împărtăşi celeilalte descoperirea luminătorului, se vorbiră ca, odată ieşite din oraş la plimbarea de după-amiazi, una din ele să se prefacă atunci că a uitat cheile de la dulap şi întorcându-se înapoi, să intre în odaia surorii mici şi să puie geamul la luminător. Apoi au trimis ştire că sunt gata de plecare. Cum ieşiră afară din oraş, sora mijlocie zice:

— Vai, ce-am păţit! Am uitat cheile de la dulapul tatei şi nu ştiu ce să mă fac că poate are nevoie de unele lucruri. Staţi pe loc, că eu sunt numaidecât aici.

Şi încălecând un cal ager, se întoarse grabnic la palat. Fugi drept spre odaia cu luminător, îi puse geamul şi scoase catifeaua. Apoi luă drumul înapoi. Toate trei s-au plimbat, s-au adunat într-un loc unde au luat masa, au cântat şi au petrecut cu multă veselie şi s-au înapoiat, ducându-se fiecare în dormitorul ei.

Cum ajunse în odaie domniţa cea mai tânără udă marama şi o întinse ca de obicei spre a veni vulturul. Sosind, el se repede să intre, dar nu poate şi se dă înapoi, apoi iar se repede şi iar se dă înapoi, iar a treia oară zbură pe unde venise. Fata care îl aştepta cu inima tremurândă, nu ştia ce s-a întâmplat. Pune scara, se urcă la luminător şi ce să vadă? Vasul plin cu sânge, iar la geam lipsea catifeaua. Numaidecât a priceput totul.

— Ah! asta nu poate fi decât isprava surorilor!

Chemă doica şi-i arătă nenorocirea întâmplată adăogând:

— Vai, maică, ce-am păţit. L-au însângerat pe sărmanul prinţ.

înţeleaptă doică o sfătui să se ducă în căutarea lui. îi găsi nişte haine de călugăriţă, în cap îi puse o broboadă, ca să nu pară tânără, mijlocul i-l legă cu o cingătoare înnodată, îi dete şi un toiag şi astfel îmbrăcată o porni la drum, spre împărăţia păsărilor.

Şi merse şi merse până obosi. Mâhnită şi îngrijorată se rezemă de un butuc uscat. Şi cum sta acolo, iată că vede apropiindu-se un şarpe berc, care îndată se pitulă în acel copac, unde îşi avea cuibul.

— Unde ai fost, mamă, de era să murim de foame azi, au întrebat puişorii lui.

— Am fost, dragii mei, prin beciurile palatului şi am auzit strigătele şi vaietele dinăuntru, căci împăratul nostru a iubit o aspidă de prinţesă străină şi ea l-a schilodit.

— Ah, mamă, de ar şti împăratul, zise un pui de şarpe, ar omorî pe unul din noi şi i-ar lua seul, cu care, dacă s-ar unge în baie, s-ar face şarpe.

— Taci, copile, să nu te audă cineva, să te omoare, l-a sfătuit şerpoaica. Şedeţi cuminte că mă duc iar prin beciuri să văd ce se petrece la palat.

Cum s-a dus şerpoaica, omorî călugăriţa cu toiagul ei un pui de şarpe şi scoţându-i seul, plecă mai departe. Şi merse cât mai merse, până dete de un porumbel, care se lăsă iute din zbor şi se prelinse într-o scorbură.

— Unde ai fost, mamă, strigară puişorii lui, că murim de foame.

— Iată că am fost la fereastra de la palatul împăratului nostru, şi auzind

strigătele şi vaietele de acolo, mi s-a rupt inima, că domnul nostru trage să moară; iubea pe o haină de prinţesă străină, fără să fie iubit de dânsa.

— Ah, mamă, dacă s-ar pricepe împăratul să omoare pe unul din noi şi să se ungă cu seul nostru în baie, s-ar face pasăre şi ar zbura din nou.

— Taci, prostule, zise porumbiţa, intră înăuntru să nu te audă cineva şi să te omoare şi îşi luă din nou zborul.

îndată călugăriţa omorî un porumbel, îi scoase seul şi plecă mai încolo.

Cum mergea pe drum, văzu un vultur venind de departe şi strecurându-se în rămurişul des al unui copac stufos.

— Unde ai fost, mamă, de ne-ai lăsat să murim de foame?

— Ei, dragii mei, răbdaţi şi voi puţin de foame, când împăratul nostru stă să moară!

— Ce are împăratul nostru? întrebară miraţi vulturaşii.

— Iată că iubea o prinţesă avană, care l-a stâlcit.

— Ah, mamă, dacă ar şti împăratul să omoare pe unul din noi, să-i ia seul şi să se ungă în baie cu el, s-ar face vultur şi ar zbura.

— Taci, fiule, să nu te audă cineva şi să te omoare, zise maică-sa.

Şi plecă iute să vadă ce face împăratul.

Cum s-a depărtat vulturul, călugăriţa omorî un vulturaş cu toiagul ei, şi scoţând seul, porni pe drum, apucând-o spre palatul unde zăcea împăratul pasărilor.

Cum se apropie de oraş, începu să strige:

— Leacuri pentru răni şi orice altă durere.

La palat plângeau toţi, căci pierduseră nădejdea de a-l mai vedea sănătos şi zdravăn. O slujnică auzi pe călugăriţă şi vorbi mamei împăratului, care puse de o chemă, deşi se îndoia că-l va putea scăpa de la moarte.

— De unde ştii, măria-ta, câteodată capătă cineva sănătatea de unde nu se aşteaptă, zise slujitoarea, şi chemă pe călugăriţă, care urcă scările.

Cum văzu pe împărat că zace în pat pierit şi slăbit cu totul, domniţa era cât pe aci să leşine, dar îşi ţinu firea şi întrebă:

— Ce au spus vracii despre împărat?

— Au spus că nu o duce mult, că nu scapă de la moarte.

— Daţi-mi-l pe mâna mea. Cred că îl voi putea însănătoşi.

— După ce vracii mari l-au osândit, ţi-l lăsăm ţie, să faci cum ştii mai bine şi cum te va ajuta mintea.

Ea puse de-i făcu o scaldă bună şi după ce-l spălă cu săpun moale, topi seul de şarpe în mâini şi-l unse pe trup, îl înveli într-un cearceaf de în alb, îl culcă şi-l păzi peste noapte. După această baie bună, cum el nu închisese ochii de multe zile, dormi adânc. A doua zi când se trezi dimineaţa, văzu cu mirare pe mamă-sa şi pe călugăriţă lângă patul lui.

— Cum te simţi, fiule? întrebă mama sa.

— Bine, mamă, sunt un şarpe berc şi am poftă să umblu.

De bucurie împărăteasa-mamă făgădui răsplată bună călugăriţei dacă va vindeca pe fiul ei. Ea porunci o nouă baie şi după ce fu spălat cu săpunuri aromate şi uns cu seul porumbelului, apoi fu învelit în cearceaf de în şi aşezat în pat. Odihnindu-se bine noaptea toată, a doua zi dimineaţa mama îl întrebă:

— Cum te simţi, fiule?

— Ca un porumbel, mamă, îmi vine să zbor.

După ce se hrăni din belşug, călugăriţa pregăti iar o baie şi-l spălă bine, îl unse cu seu de vulturaş; din nou fu înfăşurat în cearceaf de în alb şi pus în aşternut unde a dormit.

Dimineaţa, când mama îl întrebă iar de sănătate, el răspunse:

— Sunt un vultur şi aş dori să zbor.

Apoi întorcându-se spre binefăcătoarea lui, zise:

— Tu ai fost mântuitoarea mea şi m-ai tămăduit, ce răsplată doreşti?

— Eu nu cer nimic; am primit de la mama mea binecuvântarea şi darul să vindec pe bolnavi, fără să cer răsplată. Numai o dorinţă aş vrea să mi-o împlineşti: de vei avea un duşman şi ţi-ar zice: „în numele celei ce te-a vindecat şi pentru cămaşa ta însângerată să mă cruţi”, tu să-l ierţi şi să nu-i faci vreun rău.

împăratul rămase o clipă la îndoială, gândindu-se la domniţa ce socotea că-l nenorocise; apoi luându-şi seama că ea nu va putea cunoaşte jurământul lui, jură călugăriţei că îi va împlini dorinţa, însă îi mai ceru spre amintire inelul lui şi cămaşa însângerată. Iar mama împărăteasă, văzând frumoasa purtare a ei, a îmbrăţişat-o mulţumindu-i din inimă pentru binele făcut şi o umplu cu daruri.

După lungul şi obositorul drum de peste munţi şi văi, înapoindu-se acasă, domniţa noastră scoase ochiul geamului de la luminător, puse altă catifea şi turnă apă de trandafiri în vasul de aur. Se îmbrăcă frumos şi îşi puse inelul împăratului în deget, şi luând marama zugrăvită o înmuie şi o întinse.

Vulturul sosi val-vârtej ţinând o sabie în gheare, îşi scutură penele în vas, se făcu iarăşi om şi zise:

— încă nu te-ai mulţumit şi m-ai chemat să mă omori de-a binelea?

Şi cum ridică sabia asupra ei, domniţa strigă:

— în numele aceleia care te-a vindecat şi pentru cămaşa cea însângerată, să mă cruţi!

Prinţul se înfurie:

— Nemernică ce eşti, ai învăţat şi jurământul meu!

Atunci, arătându-i inelul, mărturisi că ea fusese călugăriţa care l-a vindecat şi-i povesti cum surorile au vrut să-i facă de petrecanie, cu asta dovedind că nu avea nicio vină în păţania lui.

împăratul păsărilor merse numaidecât la tatăl ei şi-i ceru mâna; acesta se bucură de norocul mare al fetei, de a fi împărăteasă peste toate zburătoarele de pe faţa pământului şi chiar şi făcură o nuntă împărătească, de merse vestea peste hotare. Căci mirele prefacându-se într-un vultur auriu, o prinse pe mireasă şi o duse la palatul lui aerian, unde au făcut petreceri şi desfătări cu muzică de tot felul de păsări şi aşa au trăit într-o veselie până la sfârşitul vieţii lor.

împăratul Somnu

poveste ateniană

A fost odată un împărat şi o împărăteasă, care aveau un fiu tare blând şi bun cu numele de Somnu. Acest prinţ, deşi se făcuse mare şi de însurat, nu voia în ruptul capului să-şi ia nevastă şi să aibă şi el copii. Sărmanii părinţi se amărau că nu puteau să-l vadă şi pe el în rândul oamenilor şi bănuiau că avea o dragoste ascunsă.

Au orânduit doi oameni spre a-l pândi în toate plimbările lui. Nu departe de palat, într-o căscioară locuia o fată nespus de frumoasă, dar săracă şi orfană. Şezând la lucru până seara târziu, ea cânta, ca să nu o apuce somnul şi să nu adoarmă:

Somnule, bine-ai venit,
Şezi pe scaun liniştit,
Până-oi toarce un fuior Şi-oi cânta un leac de dor,
Şi trei fuse oi depăna,
Cu poveşti te-oi fermeca Şi pe urmă om visa,
Dulce ne-om îmbrăţişa!

Astfel îşi cânta sieşi în fiecare noapte, ca să-şi alunge somnul şi urâtul. într-una din seri, trecând pe la uşa căsuţei, păzitorii puşi de împărăteasă spre a urmări pe fiul ei şi auzindu-i cântecul „Somnule, bine ai venit” se duc la împărăteasă şi-i zic:

— Să trăieşti, Măria-ta! în apropiere de palat locuieşte o fată frumoasă şi cumsecade. Nu l-am văzut pe prinţ în casa ei şi totuşi în fiecare seară o auzim cum îngână: „Somnule, bine ai venit.”

împărăteasa, înciudată, vru să meargă să asculte şi ea cântecul fetei. în seara următoare, la ceasul obişnuit, se duse cu păzitorii şi se opri la fereastra căsuţei. împărăteasa auzi cu urechile ei: „Somnule, bine ai venit”.

„De bună seamă, îşi zise ea, este fiul meu, că doar prin împrejurimi nu mai e nimeni cu numele Somnu. Dar cum să şadă fiul meu pe un jeţ prost? Să-i trimit două jeţuri frumoase!”

Şi porunci să-i fie înmânate fetei două jeţuri aurite şi un sac de galbeni.

— Cum n-o fi vreo greşeală? Mie, unei biete fete sărace?

— Greşeală, negreşeală, fie cum o fi, zise o femeie bătrână, care se ivise în curtea ei. Păstrează bunurile trimise, că nu se cuvine să le înapoiezi.

Atunci ea însărcină pe slujitorii împărăteşti să mulţumească împăratului şi împărătesei pentru frumoasele daruri.

Iar bătrâna, care nu era alta decât adevărata ursitoare a fetei, îi zise:

— Draga mea, am să te învăţ eu cum să te porţi, că nu ai alt om cu minte ca să-ţi dea vreun sfat. Dacă va veni cumva împărăteasa să te vadă, să-i spui că aştepţi un copil. Să-mi asculţi sfatul, că nu
te vei căi.

Bătrâna se duse apoi la un tâmplar şi-i ceru să ticluiască un băieţel cu totul şi cu totul din lemn, cu mânuţe şi picioruşe de lemn.

întretimp împărăteasa trecuse pe la casa fetei şi aflând vestea asta a început a-i trimete felurite daruri şi bunătăţi de mâncare din belşug.

La vremea cuvenită, ursitoarea o pune să se culce în pat şi lângă dânsa aşează şi pruncul de lemn, acoperindu-l cu o maramă de mătase. A treia zi după asta, s-au dus ursitoarele spre a meni soarta noului-născut. Bătrâna chemă şi o a patra ursitoare, care se numea Mutroasa, fiindcă nu a râs în viaţa ei vreodată.

Ursitoarea fetei zise Mutroasei:

— Meneşte tu întâi.

Şi cum ridică marama de pe capul pruncului şi văzu, îmbufnata, copilaşul de lemn, izbucni în râsete.

— O, m-a făcut pe mine să râd, care nu am ştiut ce-i râsul.

— Fiindcă te-a făcut să râzi, trebuie să-l meneşti să se facă om, zise ursitoarea fetei.

— Să te faci om în carne şi oase, ca adevăraţii prunci.

— Să fii vesel, cuminte şi învăţat, zise a doua ursitoare.

— Să ajungi împărat, leit prinţul Somnu şi precum are el un semn de măslină pe faţă să ai şi tu, zise la rândul ei a treia.

— Când te va vedea prinţul, să-i intri în suflet şi să te faci iubit de dânsul, încheie a patra.

După aceea, ursitoarele s-au sculat şi s-au dus.

Copilaşul a înviat, a început a plânge, cerând să sugă. Ursitoarea fetei s-a întors şi-a adus o doică. Apoi se înfăţişă cu el la împărăteasă:

— Astăzi s-a născut acest prunc aidoma cu fiul tău Somnu; iată are o măslină pe faţă ca şi dânsul.

împărăteasa luă pruncul în braţe şi se duse cu el la fiul său:

— Dragul mamei, cu noroc să fie şi să ne trăiască!

— Ce spui, mamă, că nu pricep nimic, se miră prinţul.

— Lasă tainele tale, trebuie să aducem fata la palat, să nu mai şadă în casa aceea sărăcăcioasă.

— Mă duc eu singur, să văd despre ce e vorba, că nu ştiu unde m-a văzut şi unde m-

a cunoscut.

Pe drum, nevăzută, ursitoarea îl însoţea şi îl tot menea pe prinţ să prindă dragoste de fata săracă.

Când el intră în casa ei, o găsi torcând. Ea sări arsă, neştiind cine e:

— Cine eşti şi ce cauţi aici?

— Cum, nu mă cunoşti, doar ai spus că eu sunt tatăl pruncului?

Dar ea îi mărturisi tot adevărul.

— Acum, stăpânul meu, poţi face orice vrei cu mine, că pentru cele petrecute eu nu port nicio vină.

Prinţul rămase înmărmurit. Dar în faţa lor se învederă din nou ursitoarea, care începu vorba:

— Fătul meu, să ştii că eu v-am sortit această viaţă împreună, eu v-am dat copilaşul de lemn, pe care Mutroasa l-a schimbat în om, deoarece văzusem că nu aveai de gând să te însori şi avea să se piardă împărăţia ta, fără moştenitor.

Apoi prinţul, familia lui şi ursitoarea se suiră în rădvanul împărătesc, să se ducă la palat. Când la coborâre el voia să dea mâna bătrânei, ea se făcu nevăzută. Atunci a înţeles şi dânsul că a fost o ursitoare adevărată şi luând pe fată de mână, s-au înfăţişat dinaintea împărătesei, care i-a îmbrăţişat binecuvântându-i.

Au făcut o nuntă mare cum se cuvine la împăraţi, şi au trăit în fericire până la moarte.

Zmeul cel cu mare faimă

poveste ateniană

A fost odată, într-o vreme, un împărat şi avea o fată care nu avea pereche de frumoasă ce era.

Toţi feciorii de împărat voiau să o ia de nevastă. Dar ea nu voia să se mărite.

între cei ce se învârteau în jurul ei, era unul foarte frumos, şi când l-a văzut, inima a început să-i bată şi şi-a pus în gând mai întâi să-l încerce dacă e viteaz şi dacă o are dragă. A spus deci că pe acela îl va lua de bărbat, care va merge să-i aducă de la zmeul cel cu mare faimă vărguţa cea de aur. Câţi feciori de împărat au auzit una ca aceasta, numaidecât li s-au muiat ciolanele de frică, fiindcă ştiau bine că, de se vor duce să facă ce le cere, au să-şi piardă viaţa. Era zmeul cela o sălbăticiune şi avea un ochi în frunte care rămânea totdeauna deschis; şi nimeni nu se putea apropia de el, tară a fi mâncat. Feciorul cel de împărat însă s-a hotărât să meargă. Şi aşa a pornit la drum, fără să spună nimănui nimic. Ziua, noaptea, mergea mereu, fără să ştie unde. A trecut prăpăstii, a trecut pustietăţi şi acolo unde l-a ajuns oboseala de atâta drum s-a aşezat sub un copac, de l-a prins somnul. Când s- a trezit, zăreşte departe o babă, care cernea făină într-o tavă mare; dar făina nu cădea în tavă, ci se vărsa pe jos. Se apropie de babă şi vede că este chioară. Atunci feciorul de împăraţii spuse:

— Lasă, maică, nu mai cerne altă făină, uite cum cade pe pământ. Adă încoace, să-ţi cern eu în tavă. Şi feciorul de împărat apucă sita şi-i cerne făina, apoi i-o pune într-un sac ce era mai la o parte, spunându-i:

— Unde vrei să-l duci, ca să-ţi ajut, maică? Bătrâna a fost tare mulţumită de feciorul de împărat şi-i spuse:

— Fătul meu, pentru binele ce mi l-ai făcut, ce doreşti să-ţi dăruiesc? Feciorul de împăraţii spuse:

— Maică, doresc numai bine şi noroc, căci după ce umblu eu, tu nu poţi să-mi ajuţi!

Şi ce e aceea după care umbli? de nu-mi poţi spune să aud şi eu. Să văd, poate tot ţi-aş fi de vreun ajutor.

Şi feciorul de împăraţii spune:

— Eu, maică, sunt fecior de împărat, unul la părinţi; şi am auzit povestindu-se

despre o fată de împărat, că e cea mai frumoasă din lume, că mulţi feciori de împărat vin de o cer şi că ea n-a găsit bărbat să-i placă. Atunci am luat şi eu binecuvântarea mamei mele şi m-am dus. Cum am zărit-o, m- am îndrăgostit de frumuseţea ei. Toţi i-au vorbit şi i-au spus dorul lor, dar ea la toţi le-a întors răspunsurile ei cu mare iscusinţă. Şi am vorbit şi eu; a zâmbit a râde şi a spus:

— Pe acela am să-l iau de bărbat, care îmi va aduce de la zmeul cel cu mare faimă vărguţa cea de aur.

— Ascultă, fătul meu, îi spune atuncea baba, ai intrat la mare necaz, dar binecuvântarea părinţilor şi a mea au să-ţi ajute! Să o apuci pe drumul unde-i iarba mare, pe unde picior de om n-a călcat încă. Şi pe cărarea cea în sus ai să dai de munţi şi de prăpăstii; de departe ai să auzi ca un muget; să ştii că zmeul e înăuntru şi doarme. Atunci să stai pe deoparte, până ce se deschide intrarea la peşteră, pentru că acolo îşi ţine oile; şi la gura peşterii pune o stâncă mare, de nu o poate urni nimeni din loc. Să aştepţi, aşadar, până ce să-ţi scoată oile afară; şi atunci faci chip şi fel să te strecori înăuntru în peşteră. Când se întoarce apoi la culcare, îşi mâna oile înăuntru şi închide peştera iarăşi cu stânca aceea. Atunci să bagi de seamă şi, cum vei înţelege după horăit că doarme, să ieşi de unde te-ai ascuns. Zmeul are o cheiţă de aur legată de barbă; şi cu aceste foarfece – şi baba îi pune în mână o forfecuţă – să tai din barba zmeului o şuviţă de păr cu tot cu cheiţă, şi, când are să deschidă peştera, a doua zi în zori, să fugi. Şi când vei fugi, să fugi mai departe pe drumul cu iarba mare. Acolo ai să vezi un palat mare. Cum vei atinge cheiţa de poartă, are să se deschidă. Să urci scările sus în palat. Acolo ai să găseşti într-o odaie mare un cal şi un câine. înaintea calului au să fie ciolane, ca să mănânce, iar înaintea câinelui, fân. Tu, fără să scoţi o vorbă, să le schimbi, să pui ciolanele înaintea cânelui şi fânul înaintea calului. Mai departe o să te înveţe calul ce să faci. Atunci feciorul de împărat i-a mulţumit frumos babei, a luat forfecuţă ce i-o dăduse şi a plecat. Mai încolo, după o bucată de drum, zăreşte peştera cea mare. Merge aproape, nu aude niciun muget. Se uită şi nimeni nu era înăuntru în peşteră. A văzut numai un cazan mare plin cu lapte, o turtă cit o arie şi o garafa mare cu rachiu. Atunci şi-a adus aminte feciorul de împărat că de multă vreme n-a mâncat. A tăiat deci o bucată de turtă, a muiat-o în lapte şi a mâncat bine, până ce s-a săturat. După aceea s-a mai uitat şi zăreşte o gaură adâncă în stâncă, merge şi se ascunde într-însa. Puţin timp după aceea aude tălăngile oilor, şi a înţeles că se apropie oile şi zmeul cu ele. Atunci s-a ghemuit bine în ascunzătoarea lui. Cum a intrat zmeul în peşteră, a împins îndată piatra şi a închis intrarea. Apoi s-a aşezat să mănânce. După ce a mâncat, vede că nu s-a săturat şi începe a grăi singur cu sine: „Ciudat lucru, ce poftă mare am astăzi, de nu mi-a ajuns nici laptele, nici turta!” E drept că am uitat să vă spun că baba i-a mai dat şi un praf, de l-a pus în garafa cu rachiu, ca de îndată ce zmeul îl va bea, să adoarmă adânc. Şi aşa, zmeul, cum a mâncat, a mai îndreptat focul şi s-a culcat. Când feciorul de împărat a auzit că horăie şi a înţeles că doarme, s-a dat jos încet, încet, îi taie şuviţa, îi ia cheiţa din barbă şi se urcă înapoi în ascunzătoare. Totuşi, după aceea s-a mai gândit că, de se va trezi zmeul şi va vedea că-i lipseşte cheiţa din barbă, o să caute şi va da peste el. S-a dat iarăşi jos, a luat un drug lung, l-a ascuţit şi l-a vârât în foc; şi când s-a aprins bine, l-a băgat în ochiul zmeului, de l-a orbit. Zmeul a început a mugi; şi de ţipătul lui se cutremura întreg pământul. Cum au auzit ceilalţi zmei ţipetele lui, au alergat să vadă ce are stăpânul lor. înăuntru n-au putut totuşi intra, căci stânca era aşezată la intrare; şi niciunul nu avea atâta putere să o mişte din loc. După ce au mai stat puţin, au spus că trebuie să fie beat; şi s-au ridicat şi au plecat, în sfârşit, zmeul a dat la o parte stânca, de a deschis peştera, s-a aşezat la ieşire şi a început să pipăie fiecare oaie în parte, nu cumva să scape afară şi duşmanul care-l orbise. Şi

era o oaie mare şi lânoasă; şi feciorul de împărat s-a prins sub pântecele ei lânos şi aşa a apucat să iasă din peşteră. Să-l lăsăm pe zmeu să caute pe cel ce i-a scos ochiul şi să-l urmăm pe feciorul de împărat. A apucat drumul ce i l-a spus baba şi, după ce a mers o bucată bună, a zărit de departe palatul. A mers până aproape, vârât cheia în broască şi a deschis uşa. S-a urcat sus în palat şi a văzut un cal frumos legat de lanţ şi avea înaintea lui o grămadă de ciolane; şi un câine mare frumos legat şi el, care avea înaintea lui o grămadă de fân. A pus deci fânul înaintea calului şi ciolanele înaintea câinelui. Cum au mâncat calul şi câinele, au început a grăi şi i-au spus:

— Cum de ai nimerit aici, fătul nostru? Are să vină stăpânul zmeilor şi o să te mănânce! Atunci feciorul de împărat le-a spus că pe zmeu l-a orbit şi că a venit încoace să caute vărguţa de aur. Atunci calul i-a spus:

— Cine te-a făcut să vii aici?

Şi feciorul de împărat le-a povestit despre babă, cum şi ce. Iar câinele i-a spus:

— Aceea, fătul meu, e ursitoarea cea bună şi pe ea a orbit-o altă ursitoare, pentru că n-a făcut la nimeni nicio dată vreun rău; şi au ursit-o să rămână aşa, până nu se va găsi cineva căruia să-i fie drag şi milă de ea. Acu, fătul meu, să mergi de aici – şi-i arată, pe unde să meargă – şi să intri în odaia aceea şi vei găsi în ea două fete de împărat robite de zmeu şi să le dai drumul. Şi feciorul de împărat a intrat în odaia aceea şi găsi în ea două fete de împărat robite de zmeu. Erau atât de frumoase, încât, cum le-a văzut, n-a mai ştiut ce să facă. Iar ele l-au întrebat cum de le-a găsit. Şi a povestit cum a venit într-acolo, să caute vărguţa cea de aur. Atunci acelea i-au spus:

— Noi ţi-o dăm, dar să ne scoţi de aici.

Şi i-au dat vărguţa. El a mers de a atins cu ea calul pe spate şi a dezlegat calul; a atins-o de câine şi a slobozit şi cinele. A luat apoi fetele de împărat, le-a urcat pe cal şi a chemat şi câinele. Dar fetele de împărat i-au spus:

— înainte să fugim mai trebuie să facem încă un bine. Uită-te prin fereastră, să vezi! Animalele acelea de acolo, jos, toate sunt oameni; între ei sunt şi feciori de împăraţi. Cu toţii au fost la vânătoare şi găsind poarta deschisă au intrat înăuntru, dar spre nenorocirea lor, zmeul i-a zărit, i-a stropit cu apă moartă şi i-a prefăcut în felurite animale. Hai repede acu, de-i loveşte încetişor cu vărguţa asta de aur, şi atunci se vor face cum au fost întâi.

Şi s-a dus feciorul de împărat de i-a atins cu varga pe fiecare, unul câte unul, şi îndată au început să se facă oameni – şi încă frumoşi şi tineri – şi să-l îmbrăţişeze şi să-l sărute pe feciorul de împărat. Iar calul şi câinele au spus către feciorul de împărat ca pe ei doi să nu-i atingă încă, pentru că ei mai trebuie să rămână aşa cum sunt.

Cum au ieşit cu toţii afară, feciorul de împărat a încuiat palatul şi cheia a luat-o cu el. Şi s-au pornit cu toţii la drum; feciorii de împărat au luat drumul spre cetăţile lor, iar feciorul nostru de împărat, dimpreună cu calul, pe care a urcat cele două fete, şi dimpreună cu câinele, care alerga li se uita în toate părţile, ca nu cumva să se vadă de departe zmeul, s-a pornit să ducă fetele de împărat acasă la părinţii lor. Părinţii, când le-au văzut, puteţi să vă gândiţi ce bucurie i-a cuprins; şi i-au spus să-şi aleagă pe care vrea de nevastă şi să-i dea şi împărăţia întreagă. Dar feciorul de împărat le-a spus că este logodit şi că de dragul logodnicei a mers să aducă vărguţa cea de aur. Atunci calul şi câinele au spus feciorului de împărat şi el i-a atins cu vărguţa, şi pe loc s-au făcut doi feciori frumoşi de împărat. A stat şi s-a minunat împăratul, când a văzut cum se fac oameni calul şi câinele. Atunci, cei doi feciori de împărat s-au dat pe faţă şi au spus:

— Când zmeul a furat pe cele două domniţe, de care eram îndrăgostiţi, am pornit şi noi să le scoatem din mâinile lui. Pe noi însă zmeul ne-a zărit şi pe mine m-a prefăcut în cal, a spus unul, iar pe prietenul meu în câine. Dacă îţi e cu voia, să trăieşti mulţi ani, împărate, fă-ne pe noi ginerii tăi.

Şi atunci împăratul i-a îmbrăţişat şi le-a spus că-i va face ginerii lui.

Feciorul nostru de împărat a luat-o repede la drum, ca să ajungă la frumoasa lui domniţă. Dar n-a mai mers pe jos, căci împăratul i-a dat oameni, căruţe şi daruri; şi l-au dus până la poarta frumoasei lui domniţe. Iar celelalte două domniţe plângeau de bucurie că le-a scos din robie, dar şi pentru că le părea rău că a plecat feciorul de împărat, care le-a izbăvit. Dar să-i lăsăm acuma pe ei şi să ne întoarcem la fata de împărat cea frumoasă. Cum a auzit ea că feciorul a plecat după vărguţa cea de aur şi n-o să-l mai vadă, ca pe atâţia alţii care o peţiseră, s-a căit şi s-a îmbolnăvit, de era să moară. Vraci şi vrăciţe s-au apucat să o lecuiască, dar n-au putut să-i ajute cu nimic. Când feciorul de împărat a ajuns la palat, toate porţile erau încuiate, pentru că mare durere i-a cuprins pe toţi din pricina fetei. Dar feciorul de împărat ia vărguţa cea de aur, atinge cu ea pe rând fiecare poartă; şi toate porţile se deschid şi deodată se înfăţişează înaintea fetei cu vărguţa cea de aur în mână. Cum l- a zărit, domniţa s-a ridicat îndată, l-a îmbrăţişat şi i-a spus:

— Unde ai fost atâta vreme, de era să mor de dorul tău?! De ce ai plecat? Atunci feciorul de împărat i-a povestit toate câte le-a păţit şi i-a dat varga cea de aur. Cântări, muzici; şi bucurie şi mai mare! S-a făcut nuntă. A doua zi şi-a luat mireasa şi s-a dus la părinţii lui; şi acolo, de două ori pe atâta veselie şi bucurie! Şi au trăit ei bine şi noi să trăim şi mai bine.

Cosânzeana

poveste ateniană

A fost odată într-o vreme o împărătească şi un împărat care nu aveau copii. Şi au spus ei că de le va fi să aibă un copil în ograda împărătească trei zile va curge din cişmea, în loc de apă, untdelemn, trei zile miere şi trei zile unt; şi toată lumea să vină să ia. A fost într-un ceas bun şi dorinţa li s-a împlinit. împărăteasa a născut un băiat. Şi a crescut băiatul mare şi frumos, dar făgăduinţa să şi-o împlinească au uitat feţele împărăteşti. Numai că într-o noapte, împărătesei i se arătă în vis o femeie şi-i spune:

— Eu băiatul ţi l-am dat, tu însă făgăduinţa nu ţi-ai ţinut!

S-a sculat împărăteasa tremurând şi-i spune bărbatului:

— Am uitat să facem ce-am făgăduit, să curgă trei zile untdelemn, trei zile miere şi trei zile unt! îndată a poruncit împăratul să meargă şi să aducă miere, untdelemn şi unt, să toarne în cişmeaua curţii, de unde să curgă şi toată lumea să se îndestuleze întru sănătatea feciorului de împărat. După ce şi-au luat toţi oamenii, şi a încetat să mai curgă cişmeaua, abia atunci a auzit de asta şi o babă foarte bătrână. Şi s-a dus şi dânsa să ia, cum va putea, puţin unt; a strâns de şi-a umplut un

borcănaş. Feciorul împăratului se uita la ea de sus din fereastră şi râdea. Când şi-a umplut borcănaşul, zboară o piatră de i-l sparge şi tot untul se varsă pe jos. Atunci şi-a ridicat baba ochii în sus şi l-a văzut pe feciorul de împărat.

— Ah, fecior de împărat, ce mi-ai făcut, îi zise, să te blestem nu mă lasă inima, doar atâta îţi spun: Din mâinile Cosânzenei să nu mai scapi! Şi s-a făcut nevăzută baba.

Feciorul de împărat a căzut pe gânduri: care Cosânzeană să fie aceea? într-o zi îi spune mamei sale.

— Vreau să merg în lume, mamă, şi să aflu care e Cosânzeana.

— Ah, copilul meu, dragul meu, se zbătea maică-sa să-l oprească, dar el în zadar! Când părinţii lui au văzut că tot mai mult stăruie, l-au lăsat să plece. S-a îmbrăcat băiatul, s-a înarmat, şi-a luat bani cu el şi a plecat.

Merge, merge, prin ţări pustii, întrebând ici, întrebând colo, unde stă Cosânzeana,

dar nu putea să afle nimic, într-o zi, zăreşte o poartă mare, mare; intră înăuntru, poate ar putea să afle ceva. Vede o zmeoaică dezghiocând migdale. îi spune:

— Bună vremea, stăpână!

— Bună, fătul meu! De nu-mi spuneai: bună vremea, stăpână, te-aş fi mâncat.

— Şi tu, de nu-mi spuneai: bună, fătul meu, te-aş fi tăiat cu sabia asta.

— Ce vrei şi ce cauţi prin aceste locuri sălbatice? i-a spus zmeoaica.

— Ce să-ţi spun?! Pe mine m-a blestemat o babă şi mi-a zis din mâinile Cosânzenei să nu scap; şi de atunci nu mai am stare, nici alinare şi nu pot şedea binişor în palat. Te rog, aşadar, să-mi spui ce e asta şi unde şade Cosânzeana ceea.

— Ce să-ţi spun, fătul meu, eu una nu ştiu nimic! Să apuci de aici drumul ăsta la dreapta şi vei ieşi tot la o poartă, aşa mare ca şi a mea; şi să intri înăuntru. Acolo şade soru-mea; şi să-i spui bună vremea şi să o întrebi, poate că ştie ea. Şi de ştie, o să-ţi spună, pentru că e o femeie bună. Ia şi pieptenele ăsta de argint şi spune-i din parte-mi sănătate. I-a mulţumit, s-a ridicat şi a plecat. Merge, merge, zăreşte de departe o poartă. O împinge şi intră; vede o zmeoaică sfărâmând nuci.

îi spune:

— Bună vremea, maică!

— Bună, fătul meu! De nu-mi spuneai bună vremea, te-aş fi mâncat.

— Şi eu, la rându-mi, de nu-mi spuneai: bună, fătul meu, ţi-aş fi tăiat capul cu sabia asta.

— Ce vrei? Cine te-a trimis aici şi de unde vii?

— M-a trimis soru-ta; poftim şi pieptenele ăsta şi din partea ei sănătate! Şi să-mi spui, te rog, dacă ştii, unde se află Cosânzeana, ca să merg s-o găsesc.

— Ce să-ţi spun, fătul meu! După mare lucru umbli, eu nu ştiu nimic. Ci numai să te duci la soru-mea cealaltă, care stă între nişte stânci ca acelea. Ai să vezi un munte fumegând şi ai să vezi şi o poartă veche stricată; să o împingi şi să te vâri înăuntru şi ai să o găseşti pe soru-mea ştergând cuptorul cu pieptul. Dar tu să nu-i spui niciun cuvânt, ci numai să-ţi tai o bucată din haină şi să ştergi cuptorul şi să-i bagi punea în cuptor; şi apoi, când s-a copt, să i-o scoţi. Atunci îţi va spune:

— Pentru binele ce mi l-ai făcut, ce vrei să-ţi dau? Tu să-i spui urări de sănătate de la surorile ei şi să-i dai şi acest pieptene de fier şi să o întrebi unde e casa Cosânzenei şi-ţi va spune.

Feciorul de împărat i-a mulţumit şi ei; s-a sculat şi a plecat. A luat-o la drum şi după o bucată de drum zăreşte un munte care fumega. Se apropie şi vede o poartă veche stricată. Atunci intră şi vede o zmeoaică înaltă, sălbatecă şi cu părul vâlvoi, cum şterge cuptorul cu pieptul. Când feciorul de împărat a văzut-o, s-a înspăimântat, dar n-a scos nicio vorbă. Fără să piardă vreme, îşi taie o bucată din manta, o moaie în apă şi cu un băţ şterge cuptorul. Ia îndată pâinea şi o vâră în cuptor; după ce s-a copt, o scoate şi o aşază în rând. Atunci zmeoaica îi spune:

— Pentru binele ce mi l-ai făcut, ce vrei să-ţi dau?

— Pe mine m-au trimis surorile tale; poftim acest pieptene de fier şi urări de sănătate din partea lor. Şi să-mi spui unde e casa Cosânzenei.

— Vai, fătul meu, păcat de tinereţele tale! De vreme ce vrei, am să-ţi spun. Să mergi tot înainte şi ai să dai de nişte curţi mari; şi în mijlocul ogrăzii e un portocal cu trei portocale; în acele portocale sunt ascunse trei surori Cosânzene. Pentru poarta din afară a curţilor îţi dau eu puţină apă s-o stropeşti; şi are să se deschidă. Dar la poalele portocalului stau doi lei foarte răi, să ai cu tine patru cârlani; doi să-i arunci, înainte de a te urca în portocal, cât mai departe vei putea, ca leii să alerge să-i mănânce şi să te lase să rupi portocalele. Cum le vei rupe, să

le pui bine în sân şi atunci să arunci ceilalţi doi cârlani, ca leii să se îndepărteze iar să-i mănânce, iar tu să te poţi da jos şi să nu te sfârtece. Iar când vei coji portocalele, să bagi de seamă să le tai numai puţin pe deasupra şi să le moi în apă multă, pentru că înăuntru sunt ascunse Cosânzenele şi, cum nu ai apă multă să de scufunzi, ies moarte. A mers, a stropit poarta cu apă, şi poarta s-a deschis, a intrat şi-a făcut precum i-a spus zmeoaica. Cum l-au zărit leii, au şi început să urle. A aruncat un cârlan, cât a putut de departe, şi pe celălalt tot aşa; şi leii au fugit, ca să-i mănânce.

Băiatul se urcă în portocal; îşi scoate sabia, taie cela trei portocale, le vâră bine în sân, aruncă leilor şi ceilalţi doi cârlani, coboară şi plecă.

Pe drum, cum mergea, spune: „Poate că în portocală nu e nimic, decât zmeoaica a vrut să-şi bată joc de mine!” ' A curăţit o portocală şi-a văzut înăuntru o fată frumoasă, care a strigat: „Apă, apă” şi şi-a dat sufletul, pentru că n-a avut apă să se scufunde în ea. Atunci s-a pus pe plânsete; a plâns, a plâns; a îngropat-o şi-a luat celelalte două portocale şi a plecat. Cum mergea, vede o băltoacă cu apă puţină. „Să o tai şi pe a doua, să văd: are ceva înăuntru?” O pune în băltoacă şi taie portocala; din ea a sărit o fată frumoasă; a ţipat şi ea: „Apă, apă” şi şi-a dat sufletul, pentru că nu era destulă apă ca să se scufunde. A plâns iarăşi şi apoi a săpat o groapă de a îngropat-o şi pe aceasta. Şi s-a ridicat şi a pornit spre curţile sale, zicându-şi: „De nu dau peste o apă mare, nu mai tai cealaltă portocală.”

Şi mai mergând cât a mers, a dat peste un heleşteu plin cu apă. „Aici, spune, am să tai şi portocala asta, să văd: are ceva înăuntru sau poate nu are nimic!” Şi a vârât-o cu totul în apă şi a curăţit-o; şi a ieşit din ea o fecioară frumoasă, mai frumoasă decât celelalte; şi a început să înoate prin apă şi să vorbească:

— Unde mă aflu? Unde-s surorile mele?

— N-am luat şi celelalte portocale, a minţit el; numai una am luat-o; celelalte au rămas în pom. Eu sunt fecior de împărat şi ursitoarea mi-a ursit să mi te iau de nevastă şi să fii împărăteasă. A învelit-o în mantaua lui, a luat-o pe sus şi a adus-o aproape de palat. Acolo era o fântână şi lângă fântână un copac mare şi des. O urcă în copac, o ascunde între crengi şi-i spune:

— Să şezi aici; să nu-ţi fie frică de loc, că eu o să mă reped până la curţile mele, să-ţi aduc straie frumoase împărăteşti, să te îmbraci, şi trăsură în care să te duc, precum se cade la o împărăteasă. Şi aşa o suie în copac; o pune între crengi să şadă şi-i spune să nu aibă nicio grijă, căci el o să se întoarcă repede. O ia la picior şi intră în palat. Părinţii, când l-au văzut, mare bucurie pe capul lor, căci îl socoteau pierdut de mult. Le spune că a găsit-o pe Cosânzeana şi să pregătească haine şi trăsuri, ca să o aducă la palat. Până să pregătească toate acestea, Cosânzeana şedea sus în copac, far sub copac era o fântână. Se întâmplă de vine o arăpoaică de ţigancă şi-şi umple cofa. Când a văzut faţa Cosânzenei oglindându-se în apă, scoate ciutura şi spune: „Măi, aşa de frumoasă sunt eu? N-o să mai muncesc eu de acuma, de vreme ce ştiu că sunt aşa de frumoasă”. Şi a început să joace împrejurul fântânii şi tot grăia:

— Aşa de frumoasă şi eu nu ştiam! Aşa de frumoasă şi eu nu ştiam! Când Cosânzeana a văzut toate acestea, a apucat-o râsul acolo sus în copac. Arăpoaică şi-a aruncat atunci ochii în sus şi a văzut-o pe Cosânzeana.

— A, tu eşti, spune, acolo sus şi-ţi râzi de mine? Coboară repede jos! Aceea răspunde:

— Las', nu mă pot coborî, pentru că feciorul de împărat m-a pus aici sus, ca să vină să mă ia la palat.

Atunci arăpoaicaîi spune:

— Stai tu, numai, că cu, vroi nu vrei, o să te dau jos! Se repede sus în copac şi o aruncă în fântână. Se dezbracă apoi, se înveleşte în manta, aşa cum era

Cosânzeana, şi şade sus în copac.

N-a trecut multă vreme şi a sosit feciorul de împărat cu straiele şi cu trăsura. Se suie în copac şi
ce să vadă? o cioară neagră.

— Cum te-ai făcut aşa? îi spune.

— De foc şi de durere, că ai întârziat; mă gândeam că o să mă laşi aici.

— Şi o să te faci iar albă?

— De bună seamă că o să mă fac albă! Ajunge numai să mă ai dragă şi să fii bun şi grijuliu cu mine. Atunci feciorului, de împărat i-a fost ruşine să o arate părinţilor; a învelit-o, a vârât-o în trăsură şi a dus-o la palat. Acolo, a ascuns-o într-o încăpere şi a pus să i se aduci mâncare sus în cameră, ca să ia masa împreună cu ea; şi se îngrijea de dânsa cu multă băgare de seamă, doară s-ar face albă. Dar ea cum să se facă albă? Şi a căzut feciorul de împărat la mare supărare şi-şi spunea: „Pentru o pocitanie m-am dus eu să-mi p viaţa în joc?! Ce am să mă fac, de nu se face albă?!”

Acolo la fântână, unde arăpoaica aruncase pe Cosânzeana, a venit o copilă să ia. Apă; şi în ciutură i- a intrat o broscuţă ţestoasă de aur. Scoate ciutura în sus şi ce să vadă?! Vede o broscuţă de aur.

— Măi, ce broscuţă frumoasă? O să merg la feciorul de împărat, care e aşa de supărat, să se joace cu ea; şi poate îi va trece supărarea. A luat broscuţa şi a dus-o feciorului de împărat. A lăsat şi cofa la fântână. Cum a ajuns la palat, a căutat să-l vadă pe feciorul de împărat. Ciutura o avea acoperită, aşa ca să nu se vadă broscuţa. I s-a dat de ştire feciorului de împărat că o copilă vrea să-l vadă. A răspuns:

— Foarte bine, să vină înăuntru! Cum a intrat copila, i-a spus:

— întru mulţi ani să trăieşti, măria ta! Broscuţa asta am găsit-o în fântână şi ţi-am adus-o, deoarece e aşa de frumoasă. Atunci broscuţa, cum l-a zărit pe feciorul de împărat, a început să joace şi să sară, de i-a făcut mult haz. Feciorul de împărat i-a mulţumit frumos şi a scos din buzunar un pumn de galbeni şi i-a dat copilei, care a plecat.

Feciorul de împărat rămânea toată ziulica în camera lui închis, o dezmierda, îi arunca zahăr şi a spus să-i aducă acolo demâncare, să ia masa şi să-şi vadă broscuţa; aşa de dragă o avea!

Arăpoaica nu-l mai vedea de loc pe feciorul de împărat; şi i-a trimis vorbă să vină să-l vadă. S-a dus, aşadar, feciorul de împărat să vadă ce vrea. S-a prins de grumazul lui şi l-a îmbrăţişat, a plâns şi i-a spus că a urgisit-o aşa de tare; abia începuse să se facă albă şi acu' iarăşi s-a înnegrii, pentru că a auzit că-i este dragă o broască ţestoasă. Atunci feciorul de împărat i-a spus:

— Tu numai să te faci albă şi ai să vezi cât de dragă ai să-mi fii! Cum poate să-mi fie mai dragă o broască ţestoasă? Şi aşa, cu vorbele acestea a mai ogoit-o, dar zi de zi aveau certuri.

— Să tai broasca ţestoasă să o mâncăm, şi atunci o să mă fac albă, iar de nu o tai, să mă duci înapoi, de unde m-ai adus. Ce să facă feciorul de împărat? încotro da, rău nimerea; s-a hotărât să taie broasca s-o mănânce; dar cu grea inimă a luat această hotărâre. A spus să o taie, s-o frigă şi să le-o aducă la masă. Acolo, cum mâncau, oasele ce rămâneau ea le arunca în foc, iar el le arunca prin fereastră în grădină. A doua zi, feciorul de împărat, cu inima plină de durere, s-a dus în camera lui şi plângea. Cum şedea acolo şi plângea, vine grădinarul şi-i spune:

— întru mulţi ani să trăieşti, măria ta, să vii jos în grădină să vezi o minune. A crescut de astă- noapte un copăcel plin de flori şi alămii. A coborât feciorul de împărat să vadă lămâiul. îndată lămâiul şi-a răsfirat crengile şi toate florile şi le-a scuturat asupra lui. Feciorul de împărat a cerut atunci un scaun şi s-a aşezat dedesubt şi nu se mai urnea de acolo.

Arăpoaica iarăşi a întrebat unde e feciorul de împărat. I-au spus iacă aşa şi aşa; este

un lămâi plin de flori şi alămii, şi i-a plăcut şi şade dedesubt. Mândra lui de arăpoaică nu pierde vremea; coboară jos în grădină. Cum se apropie de feciorul de împărat, lămâiul îşi întoarce crengile cu ghimpii asupra ei, să-i scoată ochii, nu alta. A zgâriat-o pe obraz, pe mâini, vai de ea. Ţipete! Iar arăpoaică:

— Să-l scoţi din rădăcină lămâiul şi atunci mă fac albă; căci era cât pe ce să fiu albă, dar a venit întâmplarea cu acest lămâi şi iarăşi m-am înnegrit, de m-ara făcut ca o cioară.

— Mândra mea, îi spune feciorul de împărat, ce vină are lămâiul? Dar în zadar:

— Să tai lămâiul, de nu, o să fie mare nenorocire. Atunci feciorul de împărat a plecat din grădină, spunându-i:

— Fă ce vrei! Eu nu mă mai amestec. Cum a plecat feciorul de împărat, aceea pune grădinarul să taie din rădăcină lămâiul; şi-i face crengile bucăţele, bucăţele; şi a spus să le arunce în drum, să vină lumea să le ia şi să le pună pe foc. A rămas trunchiul; l-au aruncat şi pe acela lângă fântână. A venit un moşneag să ia apă şi spune:

— Nu-mi daţi acest trunchi să-l duc acasă să-mi fac focul? Din fereastră croncăneşte arăpoaică:

— Ia-l, îi spune, ia-l şi pleacă! L-a luat moşul şi s-a! dus acasă. A apucat un topor să-l despice. Când era să dea în lemn, aude un glas din inima lemnului, grăind:

„Dă-ntr-un capăt, dă şi-n celălalt, dar la mijloc să nu dai! Că-s o fată aci închisă şi mă doare!" Când a auzit moşul una ca asta, a sărit până lângă perete, tremurând. Vine feciorul lui acasă şi-i spune:

— Bună ziua, tată! Ce ai, de tremuri? îi lămureşte moşul tremurând:

— Ce să am, fătul meu? Am mers la curte, mai bine nu m-aş fi dus, după apă, şi am găsit un trunchi şi l-am cerut şi l-am adus acasă; şi acela e doar viu şi grăieşte.

— Măi, cum să grăiască? Lemn şi să grăiască? Nu eşti în toate minţile, dragă taică!

— Na, haide aproape de el; ia securea şi loveşte-l încetişor şi o să vezi cum grăieşte.

Merge feciorul său, ia securea şi dă încet în trunchi, şi numai ce aude trunchiul spunând: „Dă- ntr-un capăt, dă şi în celălalt, dar la mijloc să nu dai! Că-s o fată aci închisă şi mă doare!" Şi atunci a dat cu securea, precum i-a spus, şi vede că de acolo, din mijlocul lemnului, saltă o fecioară frumoasă, care le spune:

— Nu vă speriaţi, că norocul vostru a venit cu mine! Numai daţi-mi straie să mă îmbrac, că-s goală. Şi să-mi luaţi mătase şi fir de aur, şi o năframă albă, să o cos la gherghef, şi să o duceţi la feciorul de împărat şi o să vă dea mulţi galbeni. Tânărul se duce de cumpără o năframă albă frumoasă, fir de aur şi mătase „şi i le aduce. Ea se apucă să-şi coase pe năframă toată povestea ei, cum s-a făcut broscuţă ţestoasă, cum s-a făcut lămâi şi cum acuma se găseşte la cutare casă şi să vină s-o ia. A împăturit frumos năframa şi a dat-o tânărului să o dea feciorului de împărat în mână şi să vină înapoi să-i dea de ştire. S-a dus el deci cu năframa cea de aur la curte şi spune:

— Unde e feciorul de împărat? Vreau să-l văd.

I-au arătat unde-i şi s-a dus, de-i spune:

— Să trăieşti mulţi ani, măria ta, am o năframă să-ţi dau. Feciorul de împărat a luat-o, o desfăşoară şi ce să vadă? O scrisoare! Citeşte toată povestea Cosânzenei.

— Şi unde e acuma aceea care ţi-a dat năframa?

Băiatul spune:

— La noi acasă! împăratul dă băiatului un pumn de galbeni şi-i spune:

— Vino cu mine, să mergem.

A mers feciorul de împărat dimpreună cu tânărul la el acasă şi a văzut-o pe Cosânzeana. Bucurie, plânsete; când râdeau, când plângeau.

într-un târziu, feciorul de împărat îi spune:

— Mă duc să-ţi trimit haine şi să rămâi aici, până o alung pe arăpoaică; şi atunci vin să te iau. Feciorul de împărat plecă repede la palat; merge de-a dreptul la arăpoaică şi începe să umble în sus şi în jos prin cameră. Arăpoaică îi spune:
— Iarăşi eşti necăjit! Ce ai iarăşi? Vai de mine, abia i am început să mă fac puţintel albă! Când te văd necăjit, când una, când alta, iarăşi mă fac mai rău neagră.
— Stai numai, că de acum înainte nu te mai las în pace! Dar acu' am o judecată şi am venit încoace să mă gândesc, să văd ce pedeapsă să dau omului aceluia.
— Spune-mi numai, şi o să-ţi dau îndemn bun, căci tatăl meu a fost împăratul Ielelor şi ştiu să-ţi spun ce să faci.
— A fost o dată un bărbat şi o femeie, spune feciorul de împărat, şi se aveau tare dragi; şi una a vrut să-i despartă; ce pedeapsă deci i se cuvine femeii aceleia? Şi tatăl meu a avut odată o judecată ca asta; şi aveam patru catâri sperioşi şi au legat-o cu mâinile de doi catâri şi cu picioarele de ceilalţi doi şi au dat bici catârilor, de a apucat fiecare în drumul lui ducând câte o bucată din ea.
— Atunci, găteşte-te, îi spune, ca să-ţi iei pedeapsa!
— Ce spui?! Mă şi ameninţi! O să mă faci să înnegresc iarăşi, ca să mor de necaz!
— Las-o mai domol! S-a isprăvit cu minciunile; numai că eu nu o să te leg de catâri, ci o să te înec. Şi aşa a ieşit din cameră şi a poruncit să o arunce într-un râu mare. Şi atunci însuşi a luat o trăsură frumoasă, aurită, şi a mers la casa săracului şi a plecat cu Cosânzeana, după ce le-a dat bani mulţi, de i-a făcut bogaţi. Şi pe dânsa a dus-o la palat şi a doua zi s-a făcut serbare mare, şi muzici, şi cântări, şi veselie multă; şi a luat-o de nevastă şi aceia au trăit bine, iar noi şi mai bine.

Balta fermecată

poveste ateniană

începutul poveştii: bună seara, boieri dumneavoastră!

A fost odată într-o vreme un împărat şi avea trei băieţi; şi s-au făcut mari, de au ajuns să fie buni de însurat. Atunci bătrânul împărat a luat trei săgeţi şi trei arcuri. A dat fiecărui băiat câte un arc şi câte o săgeată; şi le-a spus să meargă la locul cel mai înalt din curţile sale, şi fiecare să-şi arunce săgeata; şi la ce casă va cădea săgeata, fata din acea casă să o ia de nevastă.

S-a urcat la locul cel mai înalt din curţile împărăteşti feciorul cel mai mare; dă cu săgeata şi cade în ograda unei curţi. Acolo trăia o fată frumoasă de împărat şi o ia de nevastă. S-a suit şi cel de al doilea; dă cu săgeata, şi cade într-o casă frumoasă, în care era o fată frumoasă; şi o ia şi el de nevastă.

Acum a mai rămas cel mai mic. Am uitat să vă spun că împăratul, încă înainte de a le da săgeţile, a făcut deosebit de curţile sale trei palate şi le-a spus:
— Dragii mei, să vă însuraţi şi să vă aşezaţi cu nevestele voastre în palatele voastre, iar când voi muri, acela din voi care va avea să fie împărat, să se mute în curţile mele!

Feciorii de împărat s-au bucurat de vorbele acestea. S-a însurat, aşadar, cel mai mare, s-a însurat şi cel mijlociu şi a rămas cel mai mic. Dar cel mai mic tot tărăgăna mereu. Ba azi are să dea cu săgeata, ba mâine şi vremea trecea. Feciorii de împărat făceau deseori masă mare şi pofteau şi pe tatăl lor şi stăteau şi se veseleau. Şi cum stăteau într-o zi la masă, la feciorul cel mai mare, împăratul zice către cel mai mic:
— Dragul meu, ai face bine să-mi împlineşti dorinţa şi să dai şi tu cu săgeata să te însori, să-ţi văd nevasta şi să mor cu inima împăcată.

Atunci feciorul de împărat i-a spus:
— Tată, nu vreau să-ţi stric inima! Mâine voi arunca şi eu cu săgeata şi unde

va cădea, de acolo îmi voi lua şi eu nevastă!

A dat Dumnezeu de s-a făcut ziuă. Se suie la locul cel mai înalt din curţile împărăteşti. îşi aruncă săgeata şi nu o lasă din ochi; şi merge ea departe, departe şi, în sfârşit, a căzut.

Feciorul de împărat coboară, se uită încoace, se uită încolo; unde i-a căzut săgeata nu e nimic. Se uită să-şi afle săgeata unde e – şi ce să vadă?

O baltă mare şi în ea, în mijlocul bălţii, o broască, în gură cu o săgeată, înoată să meargă la cuibul ei. Feciorul de împărat nu pierde vremea, se repede înăuntru în baltă şi apucă broasca, cu săgeată cu tot. O ia şi merge acasă şi o aruncă într-o cameră. Dar e nenorocit şi necăjit, ce să spună tatălui său?! Alungă toate slugile, ca să nu afle nimic cumnatele lui şi să-şi bată joc de el, Ce-i vine în cap? Să meargă la vânat! într-o zi aduce un vânat frumos, îl anină înaintea porţii şi-şi zice: „Să merg la tatăl meu să-i spun, numai să nu spună fraţilor mei”.

Merge la tatăl său şi-i spune ce i s-a întâmplat. Tatăl său s-a supărat mult pentru că l-a nenorocit pe băiatul său cel mai bun. Vezi că pe cel mai mic îl avea cel mai drag, mai mult decât pe ceilalţi doi. Şi-i spune:

— Vai, dragul meu, aşa a fost să fie voia lui Dumnezeu, să rămâi neînsurat!

Cât a stat feciorul de împărat la tatăl său, broasca a dereticat prin casă. A ieşit din pielea de broască, de nu-ţi venea să-ţi crezi ochilor, şi s-a făcut o fată frumoasă de împărat. A aprins focul, a
gătit vânatul, a întins masa şi a pus bucatele deasupra; apoi s-a vârât înapoi în pielea ei de broască şi s-a aşezat în colţ. Feciorul de împărat vine, intră în casă şi ce să vadă?! Dereticat, gătit, masa întinsă!

„Hm, zice, oare cine le face toate acestea?! Se uită încolo, se uită încoace; nu vede pe nimeni! Se aşază la masă, se ospătează, pune într-o farfurie o bucăţică mai bună pentru broască şi se duce.
Când vine înapoi, a găsit casa măturată, blidele spălate, dar om? nu vede nici urmă.

„Aa, stai, îşi zice, e ceva la mijloc ce mi se întâmplă aici în casă; mâine am să merg la vânat să aduc ceva salbă tăciune şi am să o atârn iarăşi la poartă; şi apoi am să mă ascund.”

A doua zi s-a sculat şi a mers la vânat; a ucis un iepure, l-a aninat de poartă, s-a schimbat, a coborât scările şi a încuiat poarta pe dinafară. Mai târziu ceva, s-a întors iarăşi printr-o portiţă din grădină şi merge în casă şi se ascunde. Dar aceea, cum a văzut că feciorul de împărat s-a dus şi l-a auzit încuind poarta pe dinafară, iese frumuşel din pielea ei de broască şi se face fată frumoasă de împărat. Feciorul de împărat o vede şi cât pe ce să se prăpădească, de frumoasă ce era. Ea însă nu l- a zărit, aleargă la fereastră şi bate din palme. Atunci feciorul de împărat vede o broscuţă mică, hup! hup! pe scări în sus. Şi cum a ajuns în faţa broaştei îşi aruncă pielea şi începe să-i ajute, căci şi ea s- a făcut o fată slujnică. Jupoaie iepuraşul, aprinde focul, găteşte mâncarea; şi fata de împăraţii ajută la pus masa. După ce broscuţa îşi isprăveşte lucrul, se vâră în piele şi se duce. Şi atunci se duce şi cealaltă broască mai mare în pielea ei şi se aşază în colţ.

Atunci, feciorul de împărat, încet, încetişor, cum a venit, se duce prin portiţa cea mică şi se întoarce prin poarta cea mare, o deschide şi se suie în sus pe scări. Intră înăuntru în casă, vede masa gata, se aşază, mănâncă, apoi începe să se plimbe în sus şi în jos prin casă. La urmă merge lângă broască, o dezmiardă şi-i spune:

— Aa, tu ai fost să fii partea mea! Orice ai fi tu, eu nu mai iau pe alta, o dată ce ai apucat săgeata! Nu mai vreau să-mi caut altă nevastă. Dar tu să-mi grăieşti şi să-mi spui cine vine de-mi găteşte masa şi-mi deretică prin casă?

Broasca se uită cu drag la el, dar nu-i spune nimic.

De unde până unde, nu ştiu cum s-a auzit că săgeata lui a căzut într-o baltă şi că în, palatul lui ţine o broască. într-o zi, cumnatele lui i-au spus:

— Nu-ţi aduci la noi şi nevasta, s-o vedem şi noi?
— Eu doar nu sunt însurat, le spune feciorul de împărat, cum să-mi aduc nevasta să o vedeţi?!

Necăjit de această întrebare, a plecat. Vine acasă, găseşte iarăşi masa gata, se aşază la masă şi
mănâncă. Altă dată, se ascunde iarăşi şi, cum merge ea, ca să bată din palme, să vină broscuţa cea mică, feciorul de împărat se repede, apucă pielea de broască şi o aruncă în foc. Dar broasca aleargă ţipând:

— Ard, vai, ard!

Repede apucă feciorul de împărat pielea ei din foc şi o aruncă într-un lighean de aur cu apă. Apoi cade la picioarele ei şi o roagă să nu mai intre în pielea ei de broască şi să nu-l mai chinuiască.

— Nu vezi cât sufăr, îi. Spune, că nu mă pot arăta în lume ca să nu-şi bată joc de mine fraţii mei, în vreme ce tu eşti mai frumoasă decât cumnatele mele?!

Atunci, fata i-a răspuns:

— Sunt de neam împărătesc, dar Dumnezeu ne-a blestemat neamul şi ne-a scufundat împărăţia şi, ca să putem trăi acolo în mijlocul bălţii, Dumnezeu ne-a dat piele de broască. Acolo în baltă e şi toată averea mea, şi un vrăjitor ne-a spus că îndată ce se va găsi cineva să mă aibă dragă şi să nu blesteme ceasul în care m-a găsit, mă voi face iarăşi om. Şi acuma, deci, când te-am văzut că într- adevăr mă iubeşti, am să te fac fericit şi cumnatele tale or să rămână de râsul lor.

Băiatul era să înnebunească de bucurie. Iar ea i-a spus să arunce pielea ei într-un izvor, ca să se prefacă în rouă.

A făcut cum i-a spus. Şi s-au înţeles să rămână aşa o bucată de vreme şi să nu spună nimănui nimic.

într-o zi, când era ziua împăratului celui bătrân, fratele cel mai mare face masă mare şi cheamă pe toţi la masă. Şi-şi bat joc de cel mai mic şi-i spun:

— Nu vii şi tu cu nevastă-ta, s-o vedem, să stăm de vorbă, ca să ne mai treacă vremea?!

Şi el pleacă şi merge acasă foarte amărât. Nevasta îl întreabă:

— Ce ai, de eşti amărât?
— Ce să am!? Fratele meu mai mare dă o masă, pentru că e ziua tatălui meu, şi, ca să-şi bată joc de mine, mi-au spus şi mie să vin cu nevasta mea.
— Bine, spune ea, dacă vrei, mergem! Şi în loc să-şi bată joc de noi, ne vom bate noi joc de ei! Haide, du-te la balta ceea, de unde m-ai luat, şi să strigi: „Oaac, oaac! „Şi după aceea ai să auzi: „Pi-chi-chi, pi-chi-chi!”. Iar tu să spui: „M-a trimis Florica, fata, voastră, ca să-mi daţi vergeaua cea de aur, ce-o ţineţi în colţişor, şi una de argint, şi să-mi mai daţi un ou de. Gâscă şi două de găină”. Şi să le iei toate şi să vii înapoi.

Şi băiatul, bietul de el, a făcut tot ce i-a spus. A mers la baltă, a strigat, precum i-a spus nevasta, i-au dat cele două vergele şi trei ouă şi a venit acasă. Atunci ea l-a întrebat când are să fie masa la fratele lui şi el repede i-a spus.

A doua zi, când avea să fie masa, dă o dată cu vergeaua cea de aur şi deodată vin trei slujnice, dă de două ori, şi a ieşit iarăşi o slujnică cu un coş mare plin de straie de aur, femeieşti şi bărbăteşti, bătute cu diamante şi mărgăritare. S-a îmbrăcat şi; s-a împodobit ea şi s-a îmbrăcat şi el, cu mantii de aur, cu podoabe şi – blănuri scumpe şi tot cu straie totului tot de aur. Apoi a dat unor argaţi vergeaua cea de argint şi au mers, de au dat cu ea de pietrele drumului şi de îndată s-a ivit un rădvan frumos de aur cu patru cai albi, şi s-au oprit la scară. Când loveau cu copitele de caldarâm, scăpărau numai scântei.

Cumnatele ei intrau, ieşeau, râdeau: „Ha! Ha! Oare când are să vină broasca?!” Şi cum râdeau ha-ha-ha, zăresc un rădvan frumos cu vizitii îmbrăcaţi în aur, cu patru cai

oprindu-se la poartă. Se uită curioase cine se va da jos din rădvan. Se uită şi văd cum vizitiii se dau jos şi iau de mână. O fată frumoasă, de-i ajută să se dea jos din rădvan. Se dă jos de dinapoi şi feciorul de împărat.
Aleargă ceilalţi doi feciori de împărat şi-şi aduc în casă cumnata. Aceea Vine, sărută mâna socrului, socrul o îmbrăţişează şi o sărută. Ea îi dă oul cel de gâscă, dă mâna cu un cumnat şi-i dă un ou de găină, dă mâna cu celălalt cumnat şi-i dă celălalt ou. Şi ei încep să râdă:

— Halal, ce bucurie de daruri ne-a adus! Ouă de găină!

Dar ea nu spune nimic, ci numai se face a zâmbi. Apoi a spus socrului să spargă oul. Când colo, ce să vadă?! înăuntru o coroană împărătească frumoasă, cu totului tot de diamant. Ea singură cu mâna ei o ia şi i-o pune socrului ei pe cap. Sparg şi celelalte două ouă şi iau dinăuntru două ceasornice cu lanţuri scumpe de diamant. Atunci ei spun:

— Ziua de azi să ne fie şi nouă de nuntă!

Şi s-au făcut cântări şi veselie mare. Chiar în ziua ceea s-a făcut nunta, şi au scos din baltă toată zestrea Floricăi şi au trăit bine şi noi şi mai bine.

Aventurile lui Cuculili

poveste ateniană

Era odată un băiat poreclit Cuculili, deoarece de mic el spunea tuturor păsărilor din hârtie, pe care i le făcea taică-său, numai” cuc”. Se ruga de el:” Mai fă-mi, tată, un cuc”, în loc să-i fi spus:” Mai fă-mi, tată, o pasăre!” Bietul copil îşi pierdu într-o bună zi ambii părinţi într-un naufragiu. Trist şi singur o porni pe malul mării, căci, am uitat să vă spun, locuia într-un port. Văzu o barcă părăsită şi dintr-un salt se pomeni în ea. într-o clipă se trezi în larg. Se pomi să sufle un vânt neaşteptat, încât Cuculili abia mai răzbătea să stăpânească barca. Se lupta zadarnic cu vântul şi zadarnic voia să tragă spre mal, căci se auzi un pocnet! Barca se frânse în două, căci se izbise de o stâncă, şi Cuculili se prinsese de ea, scăpând ca prin minune să nu fie înghiţit de valurile care se ridicau din ce în ce mai mari şi mai puternice. De groază, părea mai încremenit decât stânca de care se agăţase. Strigă el” ajutor”, dar degeaba. Până la mal era distanţă mare, iar pe furtuna care se stârnise, nicio barcă nu se mai vedea pe mare. Frigul şi spaima îi făcuseră poftă de mâncare. îşi aminti din şcoală că pe stânci stăteau lipite scoici. Se uită în jurul lui şi văzu lipite o mulţime. Cu grijă să nu alunece, întinse mâna spre câteva din ele şi reuşi să le desprindă; în vreo două, trei găsi perle. Neştiindu-le preţul, se lăsă încântat de strălucirea şi forma lor şi le băgă în buzunar. Tocmai când era mai atent să nu alunece, vrând să desprindă altă scoică de pe stâncă, se simţi tras cu putere de picioare şi zdup! parcă o forţă nevăzută îl cufundă în adâncul mării.

Dar până să-şi vină în fire din călătoria aceea pe sub apă, se pomeni într-o sală mare, în fundul căreia, pe un tron de cristal încrustat în corali şi bătut în pietre preţioase, se afla o preafrumoasă şi încântătoare fiinţă, cu ochii ca smaraldul şi părul ca aurul. Cu o voce blândă, ea îl întrebă:

— Ce pedeapsă crezi că ai merita din partea reginei mării pentru îndrăzneala de a-i fi devorat atâtea supuse, pe lângă faptul că ai luat fără îngăduinţă şi câteva din nepreţuitele perle, menite să-mi împodobească coroana şi nicidecum să stea înăbuşite în buzunarele tale?

— Dar n-am ştiut că fac rău mâncând câteva scoici, încercă băiatul să se dezvinovăţească. Dincolo, pe uscat, ăsta nu e un păcat!

— Cunosc obiceiurile oamenilor, dar puterea mea se întinde numai în acest ţinut al mării şi nu poate răzbi până acolo pe uscat. Totuşi, pe cine reuşesc să prind şi să-l cufund în regatul meu, nu-l las nepedepsit, încheie regina mării.

— Şi cum mă vei pedepsi? întrebă speriat Cuculili.

— Mai întâi bea din această licoare, ca să fii ferit de pericolul de a te îneca. Apoi, şapte zile în şir vei colinda pe fundul mării, şi tot ce ţi se va părea mai scump îmi vei aduce aici. Dacă ceea ce vei aduce tu în şapte zile va valora întocmai paguba făcută de tine, vei fi liber să te întorci pe uscat în lumea ta! spuse regina mării şi-l lăsă în seama uneia dintre supusele ei de încredere.

Băiatul bău licoarea oferită şi trecu să împlinească cele cerute de regina mării. Din câte naufragii avuseseră loc pe mare, Cuculili era convins că avea să găsească destule lucruri de preţ ca s-o mulţumească pe regină şi să se poată întoarce curând liniştit acasă. Dar până una, alta, de cum ieşi din sala aceea şi se trezi în nemărginirea de pe fundul mării, ochii îi fură încântaţi de imensitatea de plante şi vietăţi curioase care îi apăreau în cale, în tot felul de forme şi culori. Şi ar fi rătăcit multă vreme admirându-le, dacă nu şi-ar fi amintit pricina pentru care se afla acolo. Uitându-se mai atent, descoperi o lădiţă. Voi s-o ridice; era grea. încordându-se, o ridică şi o puse pe umăr. Era convins că în lădiţă se aflau giuvaieruri de mare valoare şi că regina, când avea să le vadă, îl va lăsa să plece din prima zi. Nu mai putea de fericire şi nerăbdare să ajungă în sala tronului şi să i-o înmâneze. Dar când s-o desfacă regina, spre uimirea tuturor, convinşi ca şi Cuculili că acolo sunt pietre nestemate, în lădiţă nu erau decât o sumedenie de cutii de tinichea, una lângă alta.

— Ce mai e şi asta?! exclamă furioasă regina mării, căci nimeni nu-i mai adusese aşa ceva până atunci.

Ruşinat, băiatul ceru voie să se întoarcă pe fundul mării să mai caute, doar-doar o să găsească ceva de preţ, căci şi el crezuse că acolo erau pietre scumpe şi, când colo... tinichea curată...

— Sunt cutii de marmeladă, regină, îndrăzni să răspundă o supusă a ei.

— Vreau să le desfaceţi, dădu poruncă regina mării.

Şi două din supusele ei se străduiră să le desfacă, dar nu reuşiră, căci nu mai văzuseră aşa ceva niciodată. Cuculili se grăbi el să le desfacă. Apoi, îi dădu reginei să guste, spunându-i că înăuntru era ceva dulce, de mâncare. Regina se arătă încântată de gust, dar mai ales de miresmele fructelor din care era făcută dulceaţa, miresme pe care nu le mai simţise niciodată. Le oferi şi celorlalte. Şi toate, în cor:

— Ce gust dulce, minunat, ce miros!

Şi, de unde Cuculili credea că nemulţumirea reginei i-ar fi putut înăspri pedeapsa, o văzu fericită şi nespus de bucuroasă de ceea ce găsise el pe fundul mării.

— Bucuria pe care ne-ai făcut-o, spuse regina mării, e mai mare decât dacă-mi aduceai o lădiţă cu giuvaieruri, căci lucruri de preţ am găsit destule, dar asemenea bunătăţi n-am avut niciodată
prilejul să gustăm. De aceea te iertăm şi te lăsăm să te duci înapoi pe pământ, în lumea ta.

în culmea bucuriei, băiatul ieşi din sală şi, cum ştia să înoate, fiind născut şi crescut într-un oraş de lângă mare, străbătu mai bine de jumătate de drum către suprafaţă, când un peşte mare îl plesni cu coada. Speriat, nu ştiu ce să facă, deoarece peştele îi dădea târcoale. Dar, spaima lui nu dură mult, căci apăru un scafandru. îl ridică la suprafaţă aproape leşinat de frică, aducându-l pe vasul de pe care se scufundase în mare. Băiatul îi mulţumi când ajunse pe vapor şi se arătă încântat să afle că se întorceau toţi dintr-o lungă călătorie pe mare, chiar în portul de unde era el.

întrebat de marinari cum de se afla la o adâncime atât de mare, el le povesti toate prin câte trecuse. Dacă ei l-au crezut sau nu, nu se ştie, dar e sigur că povestea lui le-a plăcut, şi nici nu şi-au dat seama cum a trecut timpul şi au ajuns în port.

Basm popular georgian

poveste georgiană

O fi sau nu adevărat, e greu de spus, dar cum vorbele ajung departe, am aflat că demult, tare demult, trăia un împărat, care avea doi fii. Când au ajuns ei flăcăi în putere, împăratul îi chemă la el şi le grăi astfel:

— Copiii mei, v-am chemat să stăm de vorbă, simt că puterile mă părăsesc şi nu mai pot cârmui împărăţia. Doresc ca dintre voi să-l aleg ca urmaş la tron pe cel ce merită mai mult şi pentru asta vă trimit la prietenul meu, împăratul Verde, să vă pun la încercare mintea şi puterea. M-am îngrijit să fiţi sănătoşi, apoi, v-am învăţat să mânuiţi armele şi voi sunteţi viteji din fire. în al treilea rând, v- am învăţat să nu ştiţi ce-i teama şi să rezistaţi la toate greutăţile omeneşti, v-am învăţat să vă iubiţi unul pe celălalt, să nu cunoaşteţi invidia şi să vă ajutaţi la nevoie, să fiţi cinstiţi şi să trăiţi în bună pace cu toţii.

Apoi, împăratul grăi fiului mai mare:

— Abesalom, îţi înmânez un plic înăuntrul căruia se află o scrisoare către împăratul Verde, la curtea căruia veţi rămâne câtva timp. Mergeţi cu bine, fiii mei, mai spuse.

Fiii împăratului începură de îndată pregătirile pentru drum. Şi o porniră. Merseră ei ce merseră şi apoi făcură popas într-un loc minunat, pe unde şerpuia un izvor ce părea că murmură un cântec duios. Abesalom îşi spălă faţa cu apă rece şi în timpul acesta observă la suprafaţa apei un pui de vultur care abia mai respira. îl scoase imediat, îl puse în sân şi-l încălzi şi după ce acesta-şi reveni îl lăsă să-şi ia zborul.

— Zboară, vulture, la mama ta, îi spuse.

Puiul de vultur, în semn de mulţumire, se roti de câteva ori deasupra capului lui Abesalom.

Murman, cel de-al doilea fiu al împăratului, dormea în acest timp, aşa că nu văzuse nimic din cele petrecute. Gândurile îi zburau mereu la scrisoarea dată de tatăl lor.

— Abesalom, tu ştii ce vom face la împăratul Verde? îşi întrebă curios fratele.

— Nu ştiu, vom vedea, răspunse liniştit Abesalom. Dar Murman se gândea să fure scrisoarea şi nu ştia cum s-o facă. în cele din urmă izbuti, o deschise cu înfrigurare şi o citi.

„Prea înălţate împărate.

Aşa după cum ne-am înţeles, ţi-i trimit pe cei doi fii ai mei şi tu ştii ce ai de făcut. Pune-i să muncească, pune-i la încercare şi dă-mi de ştire asta tot printr-o scrisoare. A venit vremea să părăsesc cârmuirea împărăţiei, căci am îmbătrânit şi din doi trebuie să aleg urmaş la cârmă pe cei care merită. Şi acum, iubite împărate, de la tine rămas bun am să-mi iau, dar nu înainte de aţi fi adus prinosul mulţumirii mele pentru ce vei face de acum înainte, pentru că inima mea ştie că multe vei mai face pentru prietenul tău, împăratul Negru”.

Murman puse iute scrisoarea la locul ei şi acum, când ştia despre ce era vorba, îşi continuă drumul liniştit alături de fratele său. îl chinuia însă gândul că nu procedase cinstit. Deschisese o scrisoare care nu era pentru el. Ajunseră cu bine la împăratul Verde, care le făcu o frumoasă primire.

— Bine aţi venit, fii ai împăratului Negru, Azi vă odihniţi, iar de mâine începem lucrul. Am nevoie de ajutorul vostru.

A doua zi de dimineaţă, unul din ajutoarele împăratului îi conduse pe amândoi fraţii la câmp, unde trebuiau să sape gropi pentru plantat pomi. Fiecare trebuia să facă o sută de gropi, ceea ce era prea mult, dar Abesalom nu spuse nimic şi se puse de îndată pe treabă. Murman, în schimb, începu să se văicărească:

— Dar împăratul ăsta îşi închipuie că noi suntem slugi? Eu unul nu vreau să muncesc.

— Nu, Murman, te rog, o să-ţi ajut şi eu, dă-i drumul!

Abesalom, după ce-şi săpă porţia lui, o lucră şi pe cea a fratelui său şi aşa până ce le termină pe toate. Ajutorul împăratului, care urmărea în taină, văzuse cele petrecute şi spusese totul împăratului.

A doua zi, împăratul îi chemă pe amândoi fraţii şi le spuse:

— Asupra oraşului nostru s-a abătut o mare nenorocire: s-a trezit şarpele uriaş, care păzeşte izvorul de apă. Doi ani doarme şi un an stă treaz şi pretinde în fiecare săptămână câte o fecioară frumoasă. Dacă aceasta nu-i este dată, nu ne mai lasă să luăm apă şi atunci oamenii mor de sete. Am şi eu o fată de măritat, pe care am să v-o arăt acum. Cel care răpune şarpele uriaş o va primi de soţie.

La un semn al împăratului, apăru o fată neasemuit de frumoasă, iar Abesalom se îndrăgosti pe loc. La fel se întâmplă şi cu Murman. înflăcăraţi, porniră spre locurile unde şarpele uriaş păzea izvorul. Drumul era lung, uscat, cu mult nisip. înaintau greu, fiecare avea cu sine un burduf cu apă. O picătură de apă valora foarte mult în acel ţinut secetos. La un moment dat, drumul le fu tăiat de o bătrânică neputincioasă care le ceru apă.

— Vă rog. Daţi-mi puţină apă, nu mai pot răbda!

— Du-te de aici, bătrânico, nu sta în drum, n-avem apă pentru tine, răspunse morocănos Murman.

— Cum, spuse Abesalom, de ce vorbeşti astfel?!

Şi dădu bătrânei să bea din burduful lui. După ce bău, bătrânica mulţumi şi spuse:

— Ia acest inel, când te vei afla la o cumpănă grea, el îţi va veni în ajutor.

îl scoase din deget şi-l strecură pe inelarul lui Abesalom.

în timpul acesta, Murman mergea înainte, tară să fi văzut nimic din cele petrecute. Bătrânica dispăru. Abesalom şi Murman ajunseră la izvor. Şarpele uriaş nu se vedea nicăieri, iar ei nu ştiau unde să-l caute. Abesalom îşi aminti de inel şi-i ceru ajutorul:

— Aici sunt, stăpâne, auzi vocea subţire a unui pitic. Porunceşte, stăpâne!

Abesalom îl privea uimit.

— Trebuie să omorâm un şarpe uriaş şi nici măcar nu ştim unde e.

— O, stăpâne, corpul lui e îngropat în nisip. Şarpele nu poate fi răpus decât prin foc. Tu îi vei tăia capul cu sabia asta fermecată pe care ţi-o dau, iar eu îi voi da foc. Ţine!

în timpul acesta, Murman stătea la umbră şi se odihnea. La strigătul lui Abesalom, sosi iute.

— Murman, scoate sabia, trebuie să răpunem uriaşul. Cu ajutorul inelului, îi vom putea salva pe oameni.

Murman îşi dădu seama despre ce era vorba şi-şi puse în gând să fure cu orice preţ inelul cel fermecat.

Odată lupta începută, şarpele se zbătea disperat şi stârni nori de praf. Mirosul sângelui animalului rănit îl făcu pe Abesalom să leşine. Văzându-l întins pe jos, Murman se repezi şi-i reteză degetul în care strălucea inelul fermecat. Acum, inelul asculta de poruncile lui. Prima lui poruncă a fost aceea ca Abesalom să dispară cu totul. A doua, ca şarpele să fie ucis. Atunci, piticul dădu foc şarpelui şi imediat după moartea acestuia a început să ţâşnească apa cristalină a izvorului. Cât ai clipi din ochi, împăratul Verde şi supuşii săi se iviră la faţa locului. Prima întrebare a împăratului fu:

— Unde e fratele tău cel mare?

— Fratele meu?! Cred că a rămas undeva pe drum.

— Să trăiască Murman! Să trăiască salvatorul nostru, striga mulţimea.

Cu toate acestea, împăratul era tare îngrijorat de soarta lui Abesalom şi făcu semn unuia din ajutoarele sale să meargă să-l caute.

Murman fu primit cu mare pompă la palat, dar împăratul era posomorât, căci cei

trimişi în căutarea lui Abesalom, se întorseseră fără a-l fi găsit. îi era greu să-i scrie împăratului Negru, de dispariţia fiului său, la fel de greu îi era să anunţe fetei căsătoria cu Murman, ca răsplată pentru uciderea şarpelui uriaş.

Tânăra prinţesă, auzind aceasta, se întristă adânc şi spuse împăratului:

— Mie-mi era drag Abesalom, dar dacă îmi porunceşti aşa, atunci...

— Oh, fiica mea, nu-ţi poruncesc, dar mi-am dat cuvântul şi n-am de ales.

Fata plecă uşor capul, în semn de supărare şi se despărţi de împărat.

în acest răstimp, Abesalom se trezi într-o pădure şi după durerea de la deget îşi dădu seama de cele petrecute. Dar nu de durere, ci zdrobit de josnicia fratelui său porni întins spre palatul împărătesc, spre a dezvălui adevărul asupra celor întâmplate. Odată ajuns, zile şi nopţi în şir încercă să se întâlnească cu tânăra prinţesă. într-una din nopţi, văzând geamul luminat, deschise fereastra şi pătrunse înăuntru. Surpriza fetei fu mare dar şi mai mare bucuria ei.

— Preafrumoasă prinţesă! îţi port o mare dragoste, dar acum, când totul s-a terminat, n-aş vrea să schimb nimic, ci te-aş ruga să mă ajuţi să ajung la tatăl meu, să-i povestesc totul, ca să mă sfătuiască el ce trebuie să fac.

Apoi, povesti prinţesei pe îndelete, până în zori de zi, firul adevărat al întâmplărilor.

— Cum?! Tu eşti cel care a omorât şarpele uriaş? Tu eşti cel căruia îi dăruiesc inima mea, spuse fata.

Pe neaşteptate, împăratul Verde li se înfăţişă plin de bucurie.

— Mă iertaţi, copiii mei, dar v-am ascultat şi fericirea mea nu cunoaşte margini văzând că Abesalom trăieşte. Pe Murman, eu nu am dreptul să-l pedepsesc, de aceea, vă trimit pe amândoi acasă, cu oamenii mei, iar prietenul meu, împăratul Negru va hotărî soarta fiului său.

împăratul Verde scrise împăratului Negru o scrisoare care glăsuia astfel: „Prietene drag, m-ai rugat să-ţi spun cine merită tronul împărăţiei. îl merită numai Abesalom. Despre Murman, părerea mea e că-i leneş şi crud. Pedeapsa pe care i-o vei da, e numai treaba ta. îţi încredinţez pe fata mea şi-ţi doresc multă fericire şi viaţă lungă. Cu dragoste, împăratul Verde”.

Se spune că Murman a fost pedepsit foarte aspru. A fost dat afară din ţara sa şi până astăzi umblă cutreierând meleaguri străine şi cu dorinţa nestinsă de a se întoarce acasă. Dar, în zadar, greşeala pe care o făcuse nu-i putea fi iertată niciodată.

Copacul grăitor

poveste georgiană

A fost odată o regină, frumoasă ce-i drept, dar tare avară. Strânsese în palatul ei tot ce era mai rar pe lume şi mai de preţ. Dar într-o bună zi, un prinţ străin, care venise anume ca să admire colecţia rară a reginei, îi spuse cu un aer trufaş:

— Aveţi atâtea minunăţii, regină, v-ar lipsi o singură raritate...

— Care anume? întrebă curioasă şi oarecum jignită regina.

— Copacul grăitor.

— Copacul grăitor? Există aşa ceva?

— Desigur. Şi atunci n-ar mai lipsi nimic, într-adevăr, din palatul acesta.

— Şi cine l-ar putea aduce? întrebă regina.

— Numai Domnia ta.

— Şi cum l-aş putea recunoaşte?

— Din câte ştiu, copacul spune cui vrea el următoarele cuvinte:” Tare-i amarnic să aştepţi zadarnic.”

Regina îl ascultă pe prinţ şi, cum pe lângă faptul că era frumoasă, mai era şi deosebit de vitează, atât de vitează, încât până atunci nici nu se gândise că ar avea

nevoie de vreun sprijin în domnie şi de aceea nici nu se măritase, se gândi s-o pornească la drum chiar a doua zi.

Prinţul se oferi s-o însoţească el până în pădurea unde ştia că este acel copac fermecat pe care nimeni nu fusese în stare să-l ia vreodată.

Dis-de-dimineaţă regina a pornit-o la drum îmbrăcată în straie bărbăteşti. Prinţul a lăsat-o pe regină în pădurea cu pricina şi acum rămânea ca ea singură să ghicească ce copac anume, din câţi erau în pădure, avea şi grai. Şi a colindat regina în lung şi în lat pădurea, până când, obosită, a descălecat şi s-a aşezat sub unul dintre copaci. Dar, când să aţipească, i s-a părut că aude un glas:” Tare-i amarnic să aştepţi zadarnic” Deschide ochii şi aşteaptă să se convingă de faptul că nu este vis, ci că e aievea şi din nou auzi desluşit un glas de voinic:” Tare-i amarnic să aştepţi zadarnic.”

Nu mai încăpea îndoială, copacul grăitor era chiar cel lângă care se aşezase ea. întinse o mână, ca o mângâiere, pe trunchiul lui şi copacul îi vorbi:

— Cum de te-ai încumetat, regină, să vii până aici? Ai venit oare ca să mă salvezi?

— Am venit să te tai şi să te iau cu mine, în grădina palatului meu.

— Doar n-am aşteptat atâta timp ca să vii, să-mi tai viaţa. Şi nici tu n-ai făcut atâta cale ca să-mi faci răul asta! Ar însemna că eşti mai rea decât vrăjitoarea care m-a transformat în copac.

— Dar nu eşti copacul grăitor? îl întrebă regina nedumerită.

— Acum sunt copac, dar înainte de a fi fermecat eram un tânăr frumos, fiu de rege. Redă-mi viaţa şi-ţi voi fi credincios până în ultima mea clipă.

— Dar cum de te-ai prefăcut în copac?

— într-o bună zi, la vânătoare, m-am rătăcit de ceilalţi de la curte şi când să-mi potolesc setea, bând dintr-un pârâiaş, pe loc m-am prefăcut într-un copac şi de atunci nimeni n-a mai ştiut de mine.

— Şi cum poţi fi desfăcut de această vrajă?

— în primul rând, trebuie să-mi juri că-mi vei fi soţie şi apoi te învăţ eu ce să faci.

— Jur, îi răspunse regina, parcă şi ea fermecată de cele ce auzea.

— Ei bine, atunci ascultă: în scorbură găseşti spada mea. O iei iute, o ascunzi în frunzişul acela, unde te vei ascunde şi tu. Apoi ştiu că ai la tine merinde, le păstrezi ca să le arunci celor trei dulăi fioroşi cu care va veni cât de curând vrăjitoarea ca să mă păzească. în fiecare seară, când se întunecă, vine la mine şi mă întreabă dacă vreau s-o iau de soţie pe fata ei şi eu rămân lemn în faţa dorinţei ei şi ea mă întreabă iar, până o fură somnul. Vei vedea cu ochii tăi în noaptea asta. Când ea va dormi, dintr-o mişcare, le dai dulăilor toate merindele tale şi cu spada îi retezi capul. Dacă ai noroc să izbuteşti dintr-o dată, sunt salvat, dacă nu, eşti şi tu pierdută.

Regina l-a ascultat cu luare-aminte, a tras spada din scorbură, s-a pitit iute în frunziş şi a stat la pândă, în aşteptarea vrăjitoarei.

N-a trecut mult şi vrăjitoarea a venit, urmată de trei dulăi fioroşi. S-a aşezat în faţa copacului şi l- a întrebat:

— Vrei s-o iei de soţie pe fata mea? Şi copacul i-a răspuns:

— Rămân de lemn, cum ai hotărât tu...

Şi vrăjitoarea iar a întrebat şi copacul iar i-a răspuns, până când, zdrobită de oboseală, păzită de dulăii cei răi, vrăjitoarea s-a ghemuit la picioarele copacului grăitor şi a căzut într-un somn adânc.

Să le arunce dulăilor hrană şi să-i taie capul vrăjitoarei, pentru regina cea vitează a însemnat o singură mişcare. în clipa următoare, din copacul grăitor a apărut un tânăr chipeş şi frumos, încât regina nu s-a căit că i s-a făgăduit de soţie înainte de a-l vedea. S-au suit amândoi pe cal şi pe-aici ţi-e drumul. înfometaţi, dulăii au sărit asupra vrăjitoarei fără putere şi ce n-a făcut regina au terminat ei, nemailăsând nicio

urmă...

în loc de copac gânditor, regina a fost bucuroasă să se întoarcă acasă cu un fiu de rege, salvat de ea din vraja zgripţuroaicei.

A doua zi, când regele a văzut-o pe regină în straie femeieşti, împodobită ca o adevărată regină, n-a ştiut cum s-o mai laude, iar toţi curtenii, care îşi doreau de mult un rege la tron, s-au arătat nespus de mulţumiţi de alegerea făcută, pregătind nuntă mare, care a durat trei zile şi trei nopţi, ca în poveste...

Tăietorul de lemne

poveste georgiană

într-o ţară cu cer albastru, cu ape limpezi precum cristalul, cu păduri dese de abanos, trăia un tăietor de lemne. Avea o căsuţă în pădure şi o droaie de copii. Din zori şi până-n noapte muncea. Era însă foarte fericit şi abia aştepta să se întoarcă de la lucru, să-şi poată vedea copiii.

în ziua aceea muncise mai mult ca de obicei. Mort de oboseală, merse la râu, îşi spălă faţa, dar într-un moment de neatenţie toporişca îi căzu în apă. Tăietorul se aşeză pe mal şi începu să plângă. Durerea lui era atât de sfâşietoare încât şi pietrele plângeau de mila lui.

— Omule, ce-i cu tine, de ce plângi aşa de amarnic? îl întrebă Zâna Pădurii.

— Ce să fie, frumoasă zână, mi-am pierdut toporişca. Nu ştiu să înot şi nu pot s-o caut.

— N-ai nicio grijă, ţi-o aduc eu imediat, îi spuse zâna şi dispăru în apă.

Nu peste multă vreme zâna ieşi la suprafaţă şi-i aduse un topor de aur, care strălucea de-ţi lua ochii.

— Nu, frumoasă zână, asta nu-i toporişca mea, spuse supărat tăietorul de lemne.

Zâna intră din nou în apă şi scoase de data asta o toporişcă de argint.

— Asta e a ta?

— Nu, frumoasă zână, răspunse şi mai repede tăietorul.

Zâna intră pentru a treia oară în apă şi ieşi aducând un topor de bronz.

— Nici asta nu-i toporişca ta?

— Nu, Zâna Pădurii, pe-a mea nu cred s-o mai găsim.

Şi începu să plângă şi mai amarnic.

Zâna intră, pentru a patra oară în apă şi, când ieşi, în mână ţinea toporişca tăietorului de lemne. Bucuria acestuia nu cunoştea margini.

— O, Zâna Pădurilor, îţi mulţumesc mult că mi-ai găsit toporişca. Mă duc repede să-mi continui lucrul. Am pierdut prea mult timp. îşi puse iute toporişca la brâu şi dădu să plece.

— Stai, omule, nu te grăbi aşa! Vreau să-ţi dăruiesc ceva: toporul de aur, pe cel de argint şi pe cel de bronz, le meriţi, pentru cinstea ta!

Zâna dispăru atât de iute, că tăietorul de lemne nici n-avu timp să-i mulţumească.

O pomi fericit prin pădure. La un moment dat se întâlni cu alt tăietor de lemne.

— Dar de unde ai toporiştile acestea atât de frumoase? îl întrebă uimit celălalt.

îi povesti întocmai cele întâmplate. Apoi se despărţiră şi-şi văzură fiecare de drum. Dar cel de al doilea tăietor de lemne alergă la râu şi-şi aruncă toporişca în apă, după care începu să plângă cu lacrimi de crocodil. Nu după multe vreme apăru şi Zâna Pădurii.

— Ce ai, omule, de ce plângi?

— O, Zâna Pădurii, mi-am pierdut toporul în apă şi nu ştiu să înot!

Zâna intră repede în apă şi peste puţină vreme reveni cu un topor de aur în mână.

— O frumoasă zână, ăsta e toporul meu, îţi mulţumesc mult.

Zâna se înfurie peste măsură. Aruncă în apă toporul de aur şi-i spuse:

— Eşti mincinos şi necinstit, omule. Du-te şi caută-ţi singur toporul: cel pe care singur, cu mâna ta, l-ai aruncat în apă şi ţine minte omule, şi spune şi celorlalţi: pentru un om, în viaţă, cinstea e mai presus decât aurul.

Pasărea albă

poveste georgiană

Adeseori mă gândesc cine a făcut pământul, pietrele, pădurile, râurile... Sunt însă sigură că Soarele este tatăl tuturor. Săracul de el, câte griji n-a avut şi mai are el!

Dacă mă gândesc bine, Pământul e ca o masă acoperită cu o faţă curată verde, mereu înnoită şi primenită. Pe Pământ sunt aşezate pietre, bolovani, ca nişte scaune. Prin mijloc, trece un râu mare, plin de peşti mici şi mari, de toate culorile. Dar cine ia loc la masa întinsă? Păsările şi animalele pădurii. Iau parte şi brazii, cu conurile lor strălucitoare.

Pe malul apei se adună toate neamurile de păsări, şi mari şi mici, vesele şi triste, păsări singuratice... căci există şi dintr-astea! Aşa, singurică, stătea o pasăre albă. Nemişcată. A întins ciocul numai când prin faţa ei a trecut un melc mititel, de culoarea pământului, care abia se mişca.

— Hei, melcule, unde te duci aşa târâş-grăpiş? a strigat pasărea.

— Unde să mă duc? Unde oi vedea şi eu cu ochii! Cum Soarele s-a dus, acum măsimt în apele mele.

— Cum poţi să spui asta? Toată lumea se bucură când apare Soarele, iar tu fugi de el. Ia te uită ce vorbă nesăbuită!

— Nici până azi n-ai aflat că mama mea este Ploaia? Ea mă spală, mă îngrijeşte. în schimb, Soarele e tare departe de mine. Tu cel puţin poţi să zbori şi să-l vezi mai de-aproape. Eu sunt aşa de mic şi pe deasupra mai trebuie să car în spinare şi toată căsuţa mea. Fiindcă veni vorba, ştii cine e bunicuţa mea? Luna argintie! De-aceea e argintie şi dâra pe care o las când ies la plimbare noaptea... Cineva mi-a spus că Soarele mi-ar fi un unchi mai îndepărtat, dar cine să mai ştie!... Tot ce ştiu e că într-o zi am scos capul din căsuţă şi am vrut să mă uit la Soare. Puţin a lipsit să nu pier cu totul de dogoarea lui, să mă prăjesc de viu. Aşa că de atunci nici că mă mai interesează acest uriaş.

Aşa grăi melcul şi apoi îşi văzu de drum. Nici mai repede şi nici mai încet ca până atunci.

Din urmă se auzi glasul păsării albe, care-l mai strigă:

— Ei, melcule, dar unde-ai plecat aşa grăbit? Vreau să-ţi dăruiesc ceva.

Zicând asta, puse iute în faţa melcului o gărgăriţă.

— Mulţumesc, dar nu-mi trebuie, zise melcul. Şi până să-şi termine vorba gărgăriţa zbura fericită spre înaltul cerului. „Dacă-i aşa, mâine o să fie iar vreme frumoasă şi iarăşi ai să te bucuri, pasăre albă şi bună”, mai zise melcul, înainte de a se ascunde în căsuţa albă.

în liniştea serii, pe malul apei, a rămas gânditoare numai pasărea cea albă.

Anana

poveste georgiană

Nu ştiu, poate că o fi fost aşa, poate altminteri... Era odată un fecior de împărat. Şi prinţul acesta avea o grădină, iar în grădină două straturi. Pe unul din straturi creştea praz, iar pe celălalt creştea mărar. Şi nu se aşeza să mănânce şi să bea acest fecior de împărat până ce nu stătea niţel în grădină, pe lângă straturile lui.

Şi într-un rând, se duse prinţul de-a lungul straturilor sale şi zări în ţărână un petec de hârtie. îl ridică de jos, se uită la petecul de hârtie, dar ce era scris pe el nu putu citi, aşa că dădu hârtiuţa altcuiva. Şi deodată hârtiuţa aceea prinse viaţă şi se prefăcu în fată. Frumoasă fată, ba încă ce frumoasă, cum alta pe lume nici nu putea fi!

Când feciorul de împărat văzu fata, vru s-o ia de nevastă.

Aşa că o întrebă:

— Din ce neam eşti?

— Numele meu e ca prazul şi cingătoarea mea-i de mărar, sunt fată de oameni sărmani.

Plecă prinţul. „Nu e de neam ales”, făcu el, se întoarse cu spatele la fata aceea, pe care o chema Anana, şi se însură cu alta. Dar Anana îl iubea pe prinţ, şi-l iubea atât, că se sfârşea de dorul lui.

într-o zi, Anana aduse din munte nişte căprioare, mulse lapte, îl turnă într-un cazan şi se băgă înăuntru. Laptele fierbea în clocote şi Anana se scălda în el.

Prinţul o zări pe Anana în laptele de pe foc şi zise către soaţa lui:

— Ia te uită, Anana noastră a mânat din munte caprele, le-a muls, a turnat lapte în cazan, şi laptele fierbe în clocote, iar dânsa se scaldă în el.

Soaţa îi răspunse:

— Crezi că eu n-aş putea!

Nevasta prinţului chemă din munte vacile, le mulse, puse laptele lor pe foc, apoi îl turnă într-un cazan, se băgă în el şi se fierse.

Prinţul rămase văduv.

Şi se duse la Anana, s-o întrebe:

— Din ce neam eşti?

Ea însă răspunse ca şi de întâia dată:

— Numele meu e ca al prazului şi cingătoarea mea-i de mărar, sunt fată de oameni sărmani.

— Nu eşti de neam ales, făcu iarăşi prinţul şi se însură cu alta.

Anana se duse de se sui sus de tot, pe munte, şi începu să toarcă fire de mătase. Apoi scăpă fusul, îndată îşi reteză năsucul şi-l aruncă jos, spunându-i:

— Adu-mi, năsucule, fusul!

Nasul îi aduse fusul de jos şi apoi se aşeză lipindu-se desăvârşit în locul de unde-l retezase fata. Văzând aceasta, feciorul de împărat se duse la nevastă-sa şi spuse:

— Tare mult mă miră Anana noastră. S-a suit sus pe munte şi s-a apucat să toarcă fire demătase, dar şi-a scăpat fusul, şi atunci şi-a tăiat nasul, trimiţându-l jos după fus. Nasul a venit cu fusul îndărăt şi s-a aşezat la loc, de unde l-a tăiat ea.

— Şi ce lucru de mirare e-ntr-asta? zise nevasta prinţului. Şi eu pot să fac la fel.

Se sui deci pe acoperiş, îşi luă fusul şi începu să toarcă. Scăpă apoi fusul, îşi taie nasulşi-lzvârli jos. Nasul nu i-a mai adus fusul, dar femeia şi-a pierdut tot sângele şi şi-a dat duhul.

Rămas iarăşi văduv, prinţul se duse la Anana s-o întrebe:

— Din ce neam eşti?

— Numele meu e ca al prazului, şi cingătoarea mi-e de mărar, sunt fată de oameni sărmani, îi răspunse Anana.

Plecă prinţul, se duse în munte, găsi un porcar, cumpără un porc şi-i spuse

porcarului:

— Carnea să-ţi rămână ţie, dar sângele e pentru mine. Porunci să i se taie porcul, apoi ceru aşa:

— Ungeţi-mă voi cu sângele porcului pe tot trupul, duceţi-mă de-aici şi lepădaţi-mă lângă Anana.

Porcarul şi ai lui tăiară porcul, îl unseră pe feciorul de împărat cu sânge, îl duseră lângă Anana şi-l lepădară acolo. Cum îl văzu pe prinţ însângerat, Anana începu să strige:

Tată soare, mamă lună,
Stelelor surori, din ceruri
Aruncaţi-mi scaun de-aur,
Prinţul meu e mort acuma.

Şi îndată ce spuse acestea, cerul se deschise şi coborî până jos un scaun de aur.

Prinţul se ridică într-o clipă de jos, o îmbrăţişă pe Anana şi începu s-o sărute şi s-o dezmierde. îşi făcură apoi nunta şi trăiră fericiţi.

Căciula fermecată

poveste georgiană

Aşa să fi fost, ori nu, ştiu că trăia odată un biet ţăran cu bătrâna maică-sa. Şi vieţuiau amândoi în nevoi şi lipsuri.

într-un rând spuse fiul către mumă-sa:

— Mamă, aşa nu se mai poate trăi. Am să umblu prin lume, să văd ce va să fie, că oi găsi ceva, ori oi pierde ceva, tot fi-va mai bine.

— Bine, făcu maică-sa.

Ieşi omul şi se duse... Nici el nu ştia încotro.

Ostenit de mers, se aşeză pe marginea drumului. Tot atuncea, sosea într-acolo alt drumeţ.

— Bună ziua! zise drumeţul.

— Bună să fie! rosti ţăranul.

— De ce eşti aşa de amărât? îl întrebă drumeţul.

— Cum să nu mă amărăsc? grăi ţăranul. Stai aci lângă mine şi am să-ţi spun.

Drumeţul se aşeză şi omul cel sărman îi istorisi cum trăia şi pentru ce şi-a luat lumea în cap:

— Am acasă pe maică-mea, femeie bătrână. Alt nimic nu mai am. I-am spus că mă duc în lume, şi uite, umblu şi caut. De-oi afla ceva, bine va fi, iar de nu, n-am să mă mai întorc acasă niciodată.

Drumeţul zise:

— Dacă-i aşa, am să-ţi spun eu o vorbă, numai să ştii că acela-i lucru greu şi nu oricare poate să- 1 facă.

— Hai, spune-mi, îl rugă săracul. Drumeţul îi spuse:

— Du-te tot aşa, drept înainte. După ce ai să mergi cam vreo poştă, ai să vezi o stâncă înaltă. Stânca aceea se deschide o dată în şapte ani. Apropie-te de ea şi stai acolo şi aşteaptă, fiindcă acuma nu mai are mult până se deschide. Iar îndată ce are să se deschidă intră repede în ea şi-ai să vezi o căciulă atârnată într-un cui; ia repede căciula şi ieşi afară. Bagă însă de seamă să nu mai iei şi altceva, că atunci se închide stânca şi rămâi în ea şapte ani.

Săracul îi mulţumi drumeţului şi purcese spre stâncă.

După o poştă de drum, văzu cu adevărat şi stânca aceea.

Ţăranul se gândi: „Pesemne că asta o fi stânca!” Şi se apropie, aşteptând să vadă ce va fi.

Deodată, stânca se deschise. Atunci săracul năvăli înăuntru, zări căciula, o înşfacă şi apoi îşi roti privirea înjur. Câte şi mai câte erau acolo! Erau şi struguri, şi ce mai struguri! Iar sărmanul era flămând, căci de multe zile nu mai mâncase nimic, aşa că nu-şi mai putea lua ochii de la strugurii aceia. Nu se mai putu stăpâni.

„Fie ce-o fi, îşi zise el, că doară n-am să stau să rabd de foame!" şi întinse mâna să rupă un ciorchine.

Dar cum îl rupse, stânca numaidecât s-a închis şi săracul rămase în beznă, singur.

Şapte ani nu se mai deschise stânca, şapte ani stătu sărmanul singur în întuneric. Dar răbdare să aştepte avu. Trecură şapte ani în cap, şi stânca se deschise din nou, şi atunci năvăli afară cât putu de repede, şi cum ieşi, în urmă-i stânca iar se închise.

Se aşeză alături, să-şi tragă sufletul. Şedea şi nu ştia ce să facă. încă nu cunoştea puterea aflată în căciula lui.

Se întoarse la umbră, îşi puse căciula căpătâi şi se gândi:

„Căciulă am eu, nu-i vorbă, capul îmi şade pe moale, dar să am vreo scoarţă, vreun covor ca aşternut, atunci ştiu că aş trage un pui de somn!"

Şi cum zise acestea, cum se ivi, ca din senin, un covor. Sărmanul şi-l aşternu, se culcă pe el şi iar îşi zise:

„Ce-o fi făcând acu maică-mea, că am lăsat-o singură, biata de ea. Bine ar fi dacă aş fi acuma acasă, lângă dânsa."

Şi n-apucă să spuie bine ce-avea de spus, că numaidecât se ridică în văzduh covorul cu el cu tot,

şi zburând prin aer, se lăsă uşurel chiar lângă casă.

Atunci pricepu sărmanul ce putere are căciula lui.

— Asta zic şi eu căciulă! spuse el. Ia, căciulă, dacă poţi, fă-mi aicea o casă aşa cum nici împăratul n-a văzut.

Şi numai cât spuse, crescu din pământ în ograda sa un palat adevărat, cum altul mai frumos nici nu se mai văzuse. Săracul intră în palat, se culcă şi adormi.

Veniră zorile. Mama omului sărman privi pe geamul cocioabei sale şi zări palatul, începu să plângă bătrâna:

— Cine şi-o fi clădit palat în ograda mea, de mi-a cuprins tot pământul?

Vecinii toţi se minunară: „Cine o fi fost în stare să clădească aşa palat numai într-o noapte?"

Se sculă şi săracul, ieşi din palat şi se duse la mumă-sa:

— De ce plângi, mamă?

— Cum să nu plâng, băiete, răspunse ea, nu vezi că cineva şi-a clădit casă în ograda noastră?

— Nu te mai amărî, mamă, spuse feciorul, că asta-i casa noastră.

Intrară atunci în palat şi se puseră pe trai fără griji. A treia zi, feciorul zise către maică-sa:

— Mamă, am să-ţi spun oarece.

— Ce-i, feciorule? îl întrebă dânsa.

— Uite ce: împăratul nostru are o fată frumoasă; du-te la el şi spune-i că ai un fecior. Nici să mă lauzi prea tare, nici să mă huleşti, ci spune-i numai că îl rog să-mi dea fata de nevastă.

— Eu nu mă duc, zise mumă-sa. Vrei să mă ucidă împăratul pentru aşa îndrăzneală?

Dar feciorul n-o lăsă:

— Du-te, mamă, du-te!

Se gândi maică-sa şi apoi zise:

— Dacă ţii morţiş, mă duc, fie ce-o fi. Are să mă ucidă, dar alt mai rău n-are ce să-mi facă.

îşi luă rămas bun de la flăcău şi plecă. Ajunse la palatul împărătesc. Străjile

împăratului zăriră o bătrânică ce tot da târcoale palatului şi o întrebă:
— Ce cauţi, mătuşă?
— Vreau să-l văd pe împăratul, răspunse bătrâna. O duseră dinaintea împăratului, împăratul o întrebă:
— Ce treabă ai cu mine? Ce vrei?
— Păi, iacă ce treabă am, zise bătrâna: feciorul meu te roagă să-i dai fata de nevastă.
— Asta-i bună! Ce fel de fecior ai, dacă se-ncumetă s-o ceară de nevastă tocmai pe fiică-mea, care-i domniţă?
Dar bătrâna nu se lăsa:
— Ba să ne-o dai!
— Bine; du-te şi-i spune lui fiu-tău, dacă-i flăcău aşa de vrednic, să-mi facă nişte grădini de o parte şi de alta a drumului care duce de la palatul meu la sălaşul vostru.
— Bine, făcu bătrâna şi plecă. Ajungând la băiatul ei, acela o întrebă:
— Ei, ce-a spus împăratul? Maică-sa îi istorisi:
— Mai întâi s-a mâniat foarte, după aceea însă a grăit: dacă-i aşa de vrednic, să-mi facă nişte grădini pe drumul care duce de la sălaşul lui până la palatul meu, şi numaidecât pe amândouă părţile drumului.
— Asta nu-i lucru mare, făcu flăcăul. Tu du-te de te mai odihneşte, iar eu am să fac cum mi-a cerut.
Se sculă, îşi luă căciula şi grăi:
— Hai, căciulă, dacă poţi, fa-mi de la casa mea până la palatul împărătesc nişte grădini de amândouă părţile drumului, şi până mâine dimineaţă să fie totul făcut!
Veni şi dimineaţa.
Se uită împăratul pe geam şi văzu minunăţia de grădini pe amândouă părţile drumului.
Iar feciorul zise către mumă-sa:
— Du-te la împăratul şi spune-i: „Acuma poate fiica măriei tale sa fie nevasta feciorului meu?” Bătrâna se duse la împăratul.
— Ei, zise ea, putea-va acum fiica ta să fie nevasta feciorului meu? împăratul răspunse:
— Du-te şi spune-i lui fiu-tău: „Dacă eşti aşa de vrednic, să acoperi până mâine dimineaţă tot drumul, de la casa ta, la palatul meu, numai cu marmură curată”.
Se întoarse bătrâna acasă şi feciorul o întrebă:
— Ei, ce ţi-a spus împăratul? Dânsa îi arătă ce-i cerea împăratul. Atunci flăcăul zise către căciulă:
— Ia să vedem, căciulă, dacă poţi, acoperă drumul de la casa mea la palatul împărătesc numai cu marmură curată.
în zori, privind pe geam, văzu marmura strălucind pe tot întinsul drumului.
Feciorul iar o trimise pe mumă-sa la împărăţie, după răspuns.
Iarăşi se duse bătrâna şi-i spuse împăratului:
— Acuma poţi să i-o dai feciorului meu pe fiică-ta de nevastă? împăratul i-a răspuns:
— Se vede bine că fii-tu e cu adevărat vrednic. Ia du-te şi spune-i: „Ai putea să acoperi cu covoare tot drumul ăsta de marmură, de la casa ta până la palatul împărătesc? Dacă poţi, vino de-ţi ia pe fiică-sa de nevastă”.
Bătrâna veni acasă şi-i spuse feciorului care era porunca împărătească.
— Bine, zise flăcăul. Tu du-te de te culcă, iar eu am să fac cum mi-a poruncit, îşi luă căciula şi grăi:
— Hai, căciulă, dacă poţi, aşterne până mâine dimineaţa drumul cu covoare,

de la casa mea până la palatul împărătesc.

Se sculă flăcăul în zori şi văzu tot drumul acoperit cu covoare. Se pregăti atunci de drum, luă cu sine druşte şi se duse la împărat să-şi ia mireasa.

Cum veni, împăratul îi şi dete fata de nevastă.

Făcură nuntă, iar a doua zi în zori grăi ginerele către împăratul, socru-său:

— Acuma, veniţi la mine, dar cu toţi caii şi cu toate oştile să veniţi.

Se gândi împăratul: „Oare cu ce are să-mi hrănească el toate oştile? Dar la urma urmei, să mă duc să văd cum o fi.”

Porni împăratul, şi toate oştile după el.

Când ajunseră dinaintea casei, frumoasă ca un palat, intrară, dar înăuntru nimica, decât nişte mese goale, fără mâncare, fără băutură.

Ginerele împăratului îşi luă căciula şi grăi:

— Hai, căciulă, dacă poţi, umple aceste mese cu bucate şi băuturi, cum se cuvine să întâmpini un împărat.

Deodată se iviră bucatele şi vinul, şi era pe mesele acelea orişice ai fi poftit.

Trei zile încheiate ţinu ospăţul, iar în ziua a patra împăratul îşi luă rămas îndărăt la palatul său.

Rămaseră numai bărbatul cu nevasta şi cu bătrâna maică-sa, ducând viaţă fără griji, într-o zi, îi veni omului chef de vânătoare şi-i spuse nevestei:

— Eu am să mă duc la vânătoare, iar tu cu mama rămâneţi acasă, că mă înapoiez curând, îşi luă puşca şi plecă.

Iar drumeţul acela care-l învăţase pe sărman cum să-şi facă rost de căciula fermecată aflase despre viaţa bună ce o ducea acesta şi începu să-l roadă zavistia. Se gândi aşa: „Cum aş face să pun mâna pe căciula lui?”

Se duse în târg, unde cumpără o căciulă nouă, şi apropiindu-se de casa cea frumoasă ca un palat, începu să strige:

— Vând căciuli noi, căciuli vechi cumpăr, cine schimbă căciuli vechi pe căciuli noi?

Iar fiica de împărat cea frumoasă nu cunoştea puterea pe care o are căciula bărbatului ei, aşa că se gândi: „Ce-ar fi să schimb căciula asta veche pe una nouă? Are să se bucure soţiorul meu.” îl chemă deci pe drumeţ:

— Hei, tu de colo, vino aici!

Drumeţul se apropie, iar dânsa îi aduse căciula cea veche, întrebându-1:

— N-ai vrea să mi-o schimbi pe una nouă?

— De! făcu omul, nu prea face, dar hai.

Se bucură femeia, luă căciula cea nouă şi intră în casă.

Iar drumeţul, luând căciula fermecată, aşa vorbi:

— Hai, căciulă, dacă eşti în stare, mută toată casa asta cu femeia asta frumoasă cu tot şi cu mine laolaltă ceva mai depărtişor de-aici.

Şi cum spuse, cum se ridică toată casa de la pământ, cu om cu tot, şi se mută unde-i poruncise el. Rămase numai bătrâna în cocioaba cea veche şi începu iar să trăiască din greu, ca odinioară.

Veni feciorul ei de la vânătoare, dar nu mai era nici casă, nici nevastă: le pierise urma.

Plânse omul şi se frământă. Apoi, venindu-şi în fire, îşi luă puşca şi pomi în căutare.

Merse şi iar merse, tot căutând.

Iar frumoasa lui soţie plângea în vremea asta de dorul bărbatului ei.

O căută, o tot căută bărbatul, până ajunse într-un sat şi acolo se opri înlemnit, zărind nimic alta decât casa lui.

Se apropie de casă, şezu şi plânse.

Soţia lui privi pe fereastră şi dacă-l văzu, izbucni în lacrimi, chemându-l.

Bărbatul grăi:

— Du-te de ia căciula cea veche şi zvârle-mi-o ici. Ea se duse, luă căciula şi i-o zvârli.

Omul îşi luă căciula, intră în casă şi spuse:

— Hai, căciulă, că ştiu ce putere ai, ridică toată casa asta şi du-o la locul vechi, în ograda mea. Parcă aşa faptă era grea pentru căciula lui? în două clipite zbură casa de se aşeză iarăşi în locul cel vechi, ca şi altă dată, dinaintea cocioabei în care locuia bătrâna.

Bărbatul şi nevasta erau iar în casa lor, alături, iar omul cel avan tot acolo, dormea şi habar n- avea de ce se întâmplă.

îl ridică în picioare bărbatul şi-l tăie bucăţi, aruncându-i carnea la câini.

Se bucură mult bătrâna cum îşi văzu feciorul şi nora iarăşi în ograda lor.

Şi trăiră tustrei fericiţi.

Oul de aur

poveste georgiană

A fost odată ca niciodată un bătrân şi o bătrânică. Doi bătrâni liniştiţi, care nu duceau lipsă de nimic; aveau de toate, dar nu aveau cel mai important lucru: nu aveau copii. Şi uite-aşa, zilele se scurgeau tare plicticoase.

într-o zi bătrânul a plecat la piaţă. îi plăcea mult să meargă la piaţă, era singurul loc unde se veselea. După ce merse mult, se opri la o tarabă unde se vindeau păsări. Un copil vindea o găină neagră, care părea fără vlagă. Bătrânului i se făcu milă şi de băiat, şi de găină, aşa că îl întrebă cât cere pe ea. Tare s-a mirat când a auzit ce mic era preţul. Plăti iute şi-o luă spre casă cu găina sub braţ.

Când nevasta văzu ce cumpărase bătrânul, se supără.

— Tu nu vezi, abia se ţine pe picioare! Ce facem dacă se îmbolnăvesc şi celelalte găini?

— Nu-ţi fie teamă, o pun eu într-un coteţ separat şi nu te speria, ia uită-te ce frumoasă e! Bătrânul îi făcu culcuş în coteţ, îi dădu să mănânce, îi puse şi apă, dar degeaba, găina stătea culcată şi abia dacă deschidea ochii. A doua zi, când bătrânul veni la coteţ, văzu găina pe picioare şi nu mai putu de bucurie.

— Bunicuţule, ascultă-mă, eu îţi vorbesc: până diseară o să fac un ou, un ou de aur, care o să-ţi îndeplinească toate dorinţele... în schimb, să mă înmormântezi cu grijă, iar în primele zile să mă păzeşti ca nimeni să nu mă scoată din pământ. Ai fost bun cu mine şi îţi mulţumesc. Diseară, să vii încet, când n-o să te vadă nimeni, e mai bine pentru dumneata.

Seara, când bătrânul veni la coteţ, găina îşi trăia ultimele clipe.

— Eu mă prăpădesc, ai grijă de ou, şi să nu te vadă nimeni. După care, găina muri.

Bătrânul luă oul de aur şi-l băgă în sân. înmormântă cu grijă găina şi o păzi trei zile şi trei nopţi. Nu se întâmplă nimic deosebit. Când se întoarse acasă şi puse oul în cutie, îşi aminti că oul putea să-i îndeplinească orice dorinţă. Dorinţa lui cea mai fierbinte era să aibă un copil şi nici nu-şi termină bine gândul când auzi un scâncet.

— Moşule, vino, vino, e un copil pe pragul nostru, cred că l-a lăsat cineva!

Fericită, bătrâna nu mai ştia ce să facă. Copilul era un băiat frumos şi sănătos.

Timpul trecu în zbor şi băiatul moşului se făcu mare. Mergea mereu cu taică-său la vânătoare şi iubea mult codrul, pe care credea el, îl cunoştea ca în palmă. Iarna, când pomii rămâneau goi, când animalele şi păsările sufereau de foame, i se frângea

inima.

într-o bună zi, plecă singur la vânătoare. Merse toată ziua, şi nu-i ieşi în cale nicio sălbăticiune. Dar, la o vreme zări urme de sânge. Curios, se lăsă dus de ele. Urmele îl purtară departe, până la nişte ziduri părăsite. Pe unul din ziduri era zugrăvit portretul unei preafrumoase fete, dar cel mai mult îl fascinară ochii ei trişti, care păreau să-i ceară ajutorul.

Se reculese şi văzu o căprioară rănită care abia mai respira. O luă iute în braţe şi o duse la izvor, îi spălă rana şi legă cu o fâşie din cămaşa lui. Căprioara nu se mai putea ţine pe picioare. Două zile şi două nopţi a vegheat-o, până când se făcu bine. Când să se despartă, de ea, aceasta îi spuse:

— Mulţumesc pentru îngrijire, mi-ai salvat viaţa. Oricând o să ai nevoie de mine, am să vin să te-ajut. Ţine firul ăsta de păr din blana mea.

Căprioara dispăru. Puse cu grijă firul de păr la piept şi se întoarse acasă. Parcă nu mai era acelaşi. Rămânea mereu pe gânduri, nu mai avea chef de nimic.

Părinţii băiatului erau îngrijoraţi, căci fiul lor iubea fără speranţă. Tatăl îşi aduse aminte de oul de aur şi vru să-şi ajute fiul să găsească drumul spre frumoasa fată cu ochii trişti.

Zilele treceau. într-o zi băiatul luă o traistă şi, înainte de a pleca, spuse părinţilor:

— Cer iertăciune că vă las, dar puterea dragostei mă face să plec, în căutarea frumoasei fete; frumoşii ei ochi trişti nu-mi mai dau pace. Dacă timp de un an de zile nu mă întorc, înseamnă că nu mai sunt în viaţă; dar mă voi întoarce cu siguranţă. Dragostea voastră mă va ajuta.

îşi sărută părinţii şi o pomi la drum. Primul drum îl făcu la zidul pe care văzuse zugrăvit portretul fetei. Găsi acolo moţăind un bătrânel uscat.

— Bună ziua, unchiule!

— Bună ziua, răspunse iute acesta. Ce vânt te-aduce pe-aici?

— Eh, unchiule, am venit să văd chipul frumoasei fete şi să aflu unde o pot găsi.

Bătrânul, speriat, se ridică în picioare.

— O, tinere, viaţa ta e în primejdie, dar îţi voi spune povestea, fiindcă îmi eşti drag. E fiica unui rege bogat. O himeră uriaşă, ştii ce-i aia himeră? Un animal cu cap de leu, corp de capră şi coadă de şarpe. Himera aceasta s-a îndrăgostit de frumoasa fată, l-a omorât pe rege şi a răpit-o. Fata e înspăimântată, închisă într-un turn la care nimeni nu poate ajunge şi nimeni n-a încercat să-i vină în ajutor. Eşti primul şi aş vrea să te ajut, dar să ştii că te paşte o mare primejdie. Trebuie să ajungi până acolo, să dobori himera şi apoi să cucereşti inima fetei, ceea ce nu e chiar atât de uşor. Hai să pornim la dram.

Băiatul şi bătrânul o porniră pe cale. Aveau de trecut printr-o pădure şi peste un lac plin de crocodili. Băiatul îşi aminti de căprioară, scoase firul din blana ei şi-i ceru ajutor.

— Ajută-mă, căprioară, să trec lacul!

Aşteptă o clipă şi căprioara se ivi. Bucuria lui fu mare, o mângâie şi-i sărută ochii blajini.

— Ştiu, vrei să treci lacul, eu însă nu pot să-l trec, dar îţi trimit o pasăre mare, care vă va purta pe amândoi.

Căprioara dispăru strigând din depărtare:

— Te rog să mă chemi oricând vei avea nevoie de mine!

Trecură cu bine lacul. Când au atins pământul cu picioarele, se îngroziră. Pământul era atât de crăpat, că îţi era teamă să păşeşti. înjur, animalele zăceau moarte. Soarele ardea puternic. înaintau cu greu, dar deodată auziră nişte gemete. Se opriră şi văzură o cămilă născând, care zăcea sleită de puteri şi cerea ajutor. Băiatul se opri, o ajută să nască şi cămila fu salvată. Dar când află încotro se duceau, ea se sperie:

— Tinere, nu se poate, e primejdie, nu-i dejoacă. Nu vedeţi ce nenorocire s-a abătut asupra noastră? Toţi murim din cauza himerei. îţi dai seama câtă mâncare trebuie pentru o gură de leu, un pântec de şarpe şi pentru lăcomia unei capre? Drept mulţumire că ne-aţi salvat viaţa mie şi fătului meu, vă voi duce pe amândoi până aproape de turn.

Cămila îi lăsă pe amândoi în preajma turnului. Băiatul se gândi cu grijă la cămilă:

— Dar bine, voi ce-o să mâncaţi pe pământul ăsta uscat? Cum veţi trăi?

— Eu pot să mai rezist, am încă destule rezerve de apă... Mă duc, rămâneţi cu bine şi mult noroc!

Cămila se îndepărtă încet încet...

Cei doi începură să privească atent în jur, să cerceteze locurile. Deodată auzi:

— Tinere, tinere, ajută-mă! Frumoasa fată pe care o iubeşti, stăpâna mea, a reuşit să scape de himeră, dar e sleită de puteri şi nu mai e în stare să meargă. Eu pot să o adăpostesc, dar nu vrea să mă asculte. Apoi, când himera va afla, va fi nenorocire, vom muri cu toţii.

Era căprioara care-i cerea ajutor. Băiatul se bucură nespus şi cu cea mai mare iuţeală ajunse la fată. O luă în braţe, o sărută ca să-i insufle curaj şi-i spuse:

— Te rog, am nevoie de tine, am nevoie de dragostea ta, trebuie să mă ajuţi!

Bătrânul, care vedea totul, plângea de înduioşare. Se apropie de fată, îi puse mâna pe cap şi se întâmplă parcă o minune: fata începu să-şi revină. Se ridică în picioare.

— O, oameni buni, îmi dau seama de primejdia care ne paşte, timpul e scurt, vreau să vă ajut, dar cum?

— Fata mea, tu să ţii ceea ce-ţi dau, ai grijă, şi bătrânul scoase de la piept un ou de aur care strălucea mai tare decât soarele.

Băiatul privea uimit.

— O, ce frumos e!

— Vreau şi eu să văd! strigă căprioara.

— Fata mea, oul acesta e fermecat, poate îndeplini orice dorinţă. Noi vom lupta iar tu trebuie să ne ajuţi. Eu voi lupta cu şarpele, băiatul cu leul.

— Şi eu cu capra! strigă căprioara

Şi tuspatru se porniră la lupta cu himera. Luptară îndelung. Un răget de leu şi himera fu răpusă. Băiatul, bătrânul şi căprioara erau sleiţi de puteri, dar băiatul nu simţea oboseala. Se apropie de frumoasa fată şi cu voce blândă îi spuse:

— Fată frumoasă, vrei să fii soţia mea? Să te duc la părinţii mei iubiţi, care mă aşteaptă?

— Da, vreau, dar s-o iau cu mine şi pe prietena mea căprioara, care ţi-a arătat portretul meu zugrăvit, iar pe mine m-a ajutat în toate suferinţele.

— Cum să nu, şi eu o iubesc, dar vreau să-l rog şi pe bătrân să meargă cu noi. Cum să-ţi mulţumesc, unchiule, pentru tot ce-ai făcut pentru mine?

— Nu trebuie să-mi mulţumeşti, am făcut totul din dragoste. Eu o să mă despart de voi, rămâneţi cu bine.

— Te rog, nu pleca încă, roagă oul tău fermecat să înverzească totul înjur, ca animalele să aibă apă şi hrană.

— Aşa să fie! răspunse bătrânul şi dispăru.

Când tânărul şi frumoasa fată se întoarseră acasă, părinţii îi primiră cu mare bucurie. Toţi au trăit fericiţi până la adânci bătrâneţi. înainte de a termina povestea, trebuie să vă spun că într-o zi bătrânul tată îşi chemă fiul şi-i spuse:

— Fiule, vreau să-ţi fac un dar, care mie nu-mi face trebuinţă. Şi scoase o cutie pe fundul căreia un ou de aur strălucea mai tare decât soarele.

Tânărul fu uimit.

— Cum tată, tu erai bătrânul care m-ai ajutat?

— Da, fiule, eu. Dorinţa mea cea mai mare, în viaţă, a fost să te am pe tine,

de care am fost mulţumit, şi de aceea te-am ajutat. Acum, eu nu mai am nevoie de oul de aur, îţi va rămâne ţie şi-l vei folosi cum se cuvine. îşi îmbrăţişă fericit fiul şi aşa se termină povestea.

Scoica albă

poveste georgiană

A fost odată o ţară minunată, cu oameni minunaţi. O ţară înconjurată de ape albastre şi limpezi.
O ţară caldă, cu palmieri, cu plantaţii de cocos, cu păsări şi animale exotice.

Departe de mal, din mijlocul apei se înălţa un turn. Şi nimeni nu ştia dacă trăia cineva înăuntrul lui. Se spunea că dacă te apropiai, valurile se ridicau ameninţătoare, iar oamenii piereau. De aceea, nimeni nu îndrăznea să se apropie de el.

într-o frumoasă dimineaţă, tânărul Ibrahim, cel mai chipeş şi curajos flăcău din partea locului, se plimba pe malul apei şi privea în undele limpezi ale lacului. La un moment dat, i se tăie respiraţia: în apă unduia chipul unei frumoase fete, care zâmbea şi parcă-i făcea semn. îşi ridică ochii spre cer şi văzu că sus, în vârful turnului, tocmai se închisese o ferestruică. Din apă, chipul frumoasei fete dispăruse. Continua să scruteze apa, dar era zadarnic. Apa clipocea încet.

Zilele treceau, flăcăul suferea şi cei din jurul lui odată cu el. Mai ales fratele cel mic, isteţ şi descurcăreţ de fel. îşi dăduse seama că fratele său se îndrăgostise, dar de cine?!

După multă aşteptare, Ibrahim, uitându-se zadarnic în apă, se hotărî să meargă la turn. Se aruncă în apă. Fratele, care-l urmărea ascuns în tufiş, văzu totul. Când Ibrahim ajunse aproape de turn, valurile se ridicară ameninţătoare şi nu-l mai văzu, doar apa spumegândă se-nvolbura. După câtăva vreme, i se zări părul negru plutind deasupra apei şi atunci, fratele începu să strige după ajutor. Deasupra lui Ibrahim, un stol gălăgios de păsări se roteau şi parcă îl trăgeau spre mal. Fu scos, dar nu-şi putea reveni. Disperat, fratele se uita după ajutor când văzu chipul frumoasei fete făcându-i semn, arătându-i ceva în apă. Acum înţelese despre ce era vorba. Se uită atent şi zări în apă o scoică albă. O luă iute şi o puse pe pieptul lui Ibrahim. Când scoica ajunse pe faţa acestuia, începu să-şi revină, iar scoica intră în căsuţa ei albă şi rămase liniştită pe pieptul lui.

Ibrahim suferea şi mai mult. Zile şi nopţi în şir privea spre turn, când, într-o bună zi, îmbrăcată în negru, acoperită cu un văl negru, apăru în faţa lui o femeie, care, fără a scoate o singură vorbă, îi puse în palmă o pereche de cercei. Cerceii voiau să spună că viaţa durează doar două clipe şi, deci, nu merită s-o trăieşti. Ibrahim înţelese tâlcul adânc şi înapoie cerceii adăugând trei rubine. Ce era asta? Dacă voi fi împreună cu tine, viaţa va fi de trei ori mai lungă. Se scurseră câteva zile şi femeia în negru reapăru, însă, de data asta, fata îi trimisese o cană cu lapte. Dacă socoteşti viaţa aşa cum spui, bea laptele ăsta, să mai creşti. Ibrahim se înfurie puse zahăr în lapte, scoase din deget un inel cu piatră de rubin pe care sta scris: „Cred că tu ar trebui să bei lapte dulce, mai mult decât mine. în viaţă, important nu este să trăieşti mult, ci să fii fericit. Te iubesc”.

Aşteptă şi nu primi niciun răspuns. Suferinţa devenise parcă mai cumplită. înainte de a pleca de acasă, îşi îmbrăţişă fratele şi-i spuse:

— Dacă timp de o lună de zile nu mă întorc, înseamnă că nu voi mai fi în viaţă.

Trecură două săptămâni şi fratele cel mic nu aflase nimic despre el. Aştepta pe malul apei privind înspre turn, când, într-o zi, apăru o scoică albă. Bucuria lui n-avu

margini, dar, în acelaşi timp, îşi
dădu seama că fratele lui se afla în primejdie şi trebuia să-l salveze. Luă cu sine un stilet şi se aruncă în apă. înota uşor, scoica albă îi arăta drumul. Nu mai ştia cât timp trecuse, când simţi că nu mai poate înota, dar scoica era mereu alături de el, ajutându-l să capete noi puteri. îşi dădu seama că apa era prea mică şi se ridică în picioare. Se afla într-o sală imensă, unde apa îi ajungea până la brâu. Nu ştia ce trebuia să facă. Nu avu mult de aşteptat. Peretele din faţă se mişcă şi apăru o femeie îmbrăcată în negru, care, tară cuvinte, îi făcu semn s-o urmeze... Urcă pe nişte scări înguste, până când nu-l mai ţinură picioarele. La un moment dat, femeia în negru se opri şi-i făcu loc să intre într-una din camera. Nu-şi crezu ochilor când se văzu înăuntru: în faţa lui stătea o frumuseţe neasemuită, o fată cu chipul blând, îmbrăcată în rochie cusută cu fir de aur, iar pe cap având o coroniţă de mărgăritare. Cu voce dulce începu să glăsuiască:
— Bine-ai venit pe-aici! Nu e timp de multe vorbe, fratele tău e în mare primejdie. Trebuie salvat. Turnul acesta se sprijină pe carapacea unei broaşte ţestoase, groaznic de lacomă; eu şi doica mea suntem prizonierele ei. Sunt fiica regelui Soare-Răsare, care a murit de mult. Fratele tău trebuie salvat cu orice preţ, căci îl iubesc. înainte de a pătrunde în sala cea mare, broasca ţestoasă l-a prins şi l-a băgat sub carapacea ei. O să-l ţină acolo o săptămână şi după aceea, vai... Lacrimile şiroiau pe faţa frumoasei fete.
— Tu ai avut mare noroc, continuă fata: broasca doarme de două zile. Nu se ştie niciodată când şi cât doarme sau când mănâncă. Doica îţi va arăta drumul. Cu orice preţ, trebuie să facem ceva pentru el...

Fata dispăru, iar băiatul rămase singur, în aşteptarea femeii în negru. Clipele îi păreau veacuri. Apăru, în sfârşit, femeia în negru şi o auzi, pentru prima oară, vorbind:
— Tinere, trebuie să scoţi inima broaştei ţestoase, altfel nu va muri. Acum doarme, dar nu ştim cât va dura.
— Va trebui să lupţi într-o apă foarte adâncă şi va trebui s-o nimereşti din prima lovitură, altfel nu vei putea rezista mult fără aer.

începu să înoate spre adâncuri. La un moment dat, zări scoica cea albă, care, se gândi el, era un semn bun. Fără a mai sta pe gânduri, se aruncă în luptă. Mare-i fu bucuria când izbuti să-şi elibereze fratele.
— Repede, repede, trebuie să plecăm, altfel pierim cu toţii, striga frumoasa fatăîmbrăţişându-l pe Ibrahim.

Păsările, cu ciripitul lor, îi însoţeau. Doica în negru era şi ea cu ei. Amândoi fraţii vâsleau fericiţi în apa care nu mai era limpede şi albastră, ci roşie şi tulbure. Au ajuns cu bine la mal. Când priviră înapoi, uimirea le fu fără margini: turnul dispăruse fără urmă, îl înghiţise apele. Dar peste câteva ore apa murmura fericită; era din nou limpede şi albastră ca cerul. Păsările se întoarseră ciripind voios la locul unde existase tumul, îi dădură de trei ori ocol şi-şi luară din nou zborul spre oamenii dragi.

De când este cimpoiul instrument muzical

poveste georgiană

Cimpoiul. Cine nu a auzit de acest instrument, cu gâtul subţire, de unde ies sunete dulci, puţin triste? E vechi de când lumea, aş zice de când există oameni pe pământ. Uite-aşa, într-o ţară cu munţi, cu văi şi cu ape, trăia un cioban vesel, care cânta mereu la fluierul pe care singur şi-l făcuse. Cântecele lui mergeau la inima oamenilor, le ungea sufletele, îi făcea fericiţi. Avea multe oi. într-o zi, când trebuia să-şi strecoare oile prin trecătoare, văzu într-o prăpastie o căpriţă speriată, care behăia neajutorată. Cu greu a putut s-o salveze. O luă în braţe şi din ziua aceea ciobanul nu s-a mai despărţit

niciodată de ea.

Timpul trecea şi ciobanul era fericit. O iubea foarte mult pe căpriţă; mâncau din aceeaşi farfurie. Căpriţa crescu mare. Era neagră şi când păşea alături de el, ciobanul era tare mândru. îl ajuta să strângă oile şi de mai multe ori ciobanul le lăsase numai în grija ei. Niciodată nu se întâmplase
nimic rău.

într-o primăvară, după o iarnă grea, toate animalele erau slăbite, lihnite de foame. Dar mai ales lupii. înfometaţi, dădeau târcoale stânelor. Ciobanul şi capra păzeau cu străşnicie turma de oi. într-o noapte, lupii au început să atace; o noapte fără lună, în care ochii lupilor luceau ca nişte licurici rotunzi. Erau mulţi, foarte mulţi. Câinii lătrau, iar capra cu coarnele ei ascuţite ataca cu o iuţeală extraordinară. Dar, unul dintre lupi reuşi să-l muşte pe cioban, care leşină de durere şi slăbiciune. Când capra observă acest lucru, fu într-o clipită lângă el şi începu să-l apere cu şi mai multă îndârjire. Şi capra a luptat astfel până au apărut zorile şi lupii au luat-o la goană. Dimineaţa, când ciobanul şi-a revenit, a văzut capra abia respirând. Blana ei era sfârtecată de colţii lupilor. Ciobanul începu să plângă şi, de mila lui, se adunară toate păsărelele şi oile înjur. Plângea, plângea, când auzi o voce. Se uită bine şi să nu-şi creadă ochilor: capra vorbea:

— Stăpâne scump, te părăsesc, dar fiindcă tu şi cu mine nu putem fi despărţiţi, iar ţie-ţi place mult să cânţi din fluier, să faci din pielea mea un burdufel cântător, să-ţi amintească întotdeauna de mine şi de credinţa cu care te-am slujit. La gât să pui un fluier, mai scurt decât cel pe care-l ai tu. De câte ori are să-ţi fie dor de mine, să sufli în fluier şi ai să mă auzi de îndată. Vom fi iarăşi împreună.

Şi capra închise ochii. Mare, de nedescris fu tristeţea ciobanului. Şi el făcu exact aşa cum îi spusese ea. Când îi era dor de capră şi voia s-o simtă aproape, umfla burduful făcut din pielea ei şi cânta. Şi astăzi, copii, dacă ascultaţi, cimpoiul o să vă daţi seama de ce sunetele pe care el le scoate sunt şi triste şi vesele. Căci dragostea este în acelaşi timp şi veselă şi tristă.

Lacul misterios

poveste georgiană

Undeva, într-un colţ de lume, se întindea, cât vedeai cu ochii o câmpie, în mijlocul căreia se afla un lac cu ape albastre precum cerul, plin de mici vietăţi, peştişori coloraţi, scoici multicolore. Dar, din când în când, apele se umflau, ieşeau din maluri, pline de nămol, iar animalele piereau.

Pe acele meleaguri, într-o căsuţă liniştită, locuia o ţărancă singură cu fiica ei. Aceasta iubea nespus de mult animalele şi-şi petrecea mai tot timpul îngrijindu-le. Dar micilor vietăţi ale apelor nu le putea veni în ajutor niciodată: le găsea moarte şi nimic nu le mai putea salva.

într-o bună zi, pe când privea tristă nămolul rămas de pe urma revărsărilor şi micile vietăţi moarte, în faţă îi apăru un bătrân, care o întrebă:

— Ce-i cu tine, fetiţo? De ce plângi? De ce eşti necăjită?

— Cum să nu fiu tristă! Priveşte şi dumneata câte animale au murit, iar eu nu pot face nimic. Mă simt aşa de neputincioasă!

— Dar ai intrat tu în apă, să vezi care e pricina, să vezi de ce se întâmplă toate astea?

— Nu, unchiule. De înotat ştiu să înot, dar nu am curaj. A încercat cineva o dată, dar nu s-a mai întors, aşa că eu n-am mai avut curajul s-o fac.

— Uite ce-ţi spun eu, fetiţo: fa-ţi curaj şi intră!

Bătrânul dispăru parcă l-ar fi înghiţit pământul. Fata privea lacul albastru, când

observă un peştişor roşu-auriu, care parcă o invita să înoate odată cu el. Fericită, se aruncă în apă, iar peştişorul îi arăta pe unde să înainteze. Nu mai ştia de câtă vreme mergea aşa, când văzu că peştişorul se opreşte şi-i face semn să bage bine de seamă. într-adevăr, nu departe de acolo se zărea intrarea într- o peşteră. Când ajunse în peşteră, nu ştia în ce parte să privească mai întâi, atât îi era uimirea de mare. Era o cameră plină de comori; aurul strălucea ca soarele. îşi aminti de cuvintele bunicii: „Aurul nu trebuie să te încânte, căci îţi ia nu numai ochii, ci şi minţile”. Şi începu să privească atent celelalte lucruri din jur. Văzu o oglindă mică cu picior de lemn frumos lucrat. O luă în mână şi nu mică îi fu mirarea când văzu în oglindă chipul bătrânului zâmbindu-i cu căldură. O văzu apoi pe mama ei plângând. Se întristă şi-şi puse iute oglinda în sân; vru săplece cât mai repede acasă. La plecare, zări o cămaşă care-i fu pe plac. O puse repede pe umeri şi simţi o purtă până acasă. Cămara era fermecată.

Ţara în care locuia fata şi mama ei era condusă de un împărat, care, în fiecare an, cutreiera satele în căutare de fete pentru palat. Se spunea că fetele o duceau greu la curtea sa şi de aceea mamele le ascundeau cum puteau ele mai bine. Veni şi rândul fetei noastre să fie luată la palat. Avu timp să ia cu sine oglinjoara şi cămaşa fermecată. La palat muncea din greu, dar cu munca era deprinsă şi mai ştia de la mama ei că de multe lucruri îţi poate fi ruşine, dar de muncă, ba.

într-o zi, la împărat se prezentă un prinţ dintr-o ţară îndepărtată, ca s-o vadă pe fiica împăratului, spre a o lua de nevastă, desigur, dacă i-ar fi plăcut. Pe fiica împăratului nimeni nu o văzuse vreodată. Lumea spunea că era urâtă şi rea şi că de aceea împăratul o ţinea ascunsă. Cred că aceasta a fost şi pricina pentru care împăratul o chemă pe fata noastră să se îmbrace frumos şi să apară la marea petrecere pe care o da în cinstea prinţului. I s-a poruncit să facă tot ce poate spre a-i fi prinţului pe plac. Dacă cumva i-ar fi cerut mâna, apoi se schimba cu fata cea urâtă a împăratului.

La petrecere, înconjurată de multă lume, îmbrăcată ca o prinţesă, fata noastră strălucea de frumuseţe. Prinţul dansă numai cu ea toată noaptea şi se îndrăgosti imediat, dar lucrurile luau o întorsătură tot mai tristă, căci şi fata noastră se îndrăgosti pierdută de el. Nefericită, îşi aminti de oglinjoara fermecată. O scoase şi se privi:

— Oglinjoară, ascultă-mă! Sunt foarte nefericită. M-am îndrăgostit în zadar. Nici pe peştişori nu i-am putut ajuta. Nu ştiu ce să mai fac.

Şi, deodată, în oglinjoară, apăru lacul, pe fundul căruia văzu un şarpe uriaş şi apoi pe bătrânul care-i spuse:

— Fată dragă, n-ai folosit cum trebuie nici cămaşa şi nici oglinda. Şi n-ai aflat nici de ce mor peştişorii. Dar fiindcă iubeşti mult animalele, îţi voi spune eu: pe fundul apei trăieşte un şarpe uriaş pe care l-ai văzut adineauri şi care mănâncă animalele. Cred că ai observat că în lac nu sunt decât animale mici, asta înseamnă că n-au avut timp să crească, şi când mănâncă balaurul, lacul se tulbură aşa cum ai văzut, iar micile vietăţi sunt aruncate pe mal. Oamenii trebuie să te ajute să omori monstrul. Cât despre dragostea ta, trebuie să povesteşti prinţului tot adevărul. Asta trebuie s-o faci tu. Şi bătrânul dispăru.

Fata nu ştia cum să-i mărturisească prinţului dragostea ei, îi era imposibil, dar se hotărî să-i povestească despre lac. Poate ar ajuta-o într-un fel. Se duse la el şi îi mărturisi durerea ei despre lacul misterios. Prinţul o invită să meargă împreună la lac, cu ajutorul cămăşii fermecate. Dar cum peste tot sunt şi oameni pizmaşi, un om al împăratului îi urmări şi află de cămaşa fermecată. Fata şi prinţul zburară până ce

ajunseră la lac. Toată apa trebuia să fie scoasă din lac, căci şarpele ar fi murit numai atunci când ar fi rămas fără apă. Când cerură ajutorul împăiatului, acesta nici nu vru să audă, dându-şi seama că fata se îndrăgostise şi ea de prinţ şi că planul cu fiica lui cea urâtă nu mai avea cum să reuşească, se gândi s-o pândească pe fată şi să-i fure cămaşa fermecată. Nu avea încredere în nimeni şi de aceea voia să facă singur acest lucru.

Prinţul, din dragoste pentru fată, chemă ajutoare din ţara sa şi goliră lacul de apă. Pe celelalte vietăţi le ocrotiră într-un gârlici anume pregătit. Şarpele începu să se zbată şi nu peste multă vreme îşi dădu duhul. încet, încet lacul se umplu la loc cu apă. Fata noastră fu nespus de fericită văzând peştişorii înotând zglobii şi micile vietăţi ale apei trăind fericite, în linişte şi pace.

Odată ajunşi la palat, împăratul, care nu-şi putu stăpâni furia, spuse:

— Prinţe nesăbuit, să ştii că ea nu e fata mea, ci o fată oarecare.

— împărate, ceea ce-mi spui, îmi spui prea târziu, eu o iubesc pe această fată.

Furia împăratului fu groaznică şi-şi jură să facă totul pentru a-i fura cămaşa fermecată.

Fata şi prinţul şi-au luat rămas bun, spre a pleca în ţara cea îndepărtată. în timpul acesta, împăratul reuşi să pună mâna pe cămaşa fermecată şi s-o arunce în foc. Nici nu arse bine, că se porni un vuiet şi o vijelie, care îl spulberă pe împărat.

Şi până în zilele noastre împăratul cutreieră fosta lui împărăţie. Dar cine să-şi mai amintească de
el!

Frăţiorul cel mic

poveste georgiană

Trăia odată un bătrân tare înţelept, care crescuse trei feciori. îi iubea pe toţi trei la fel, dar nu ştiu de ce mi se părea mie că pe mezin îl avea mai aproape de inimă. Poate fiindcă era cel mai ascultător şi nu-i ieşea niciodată din cuvânt. Părerea asta o aveau, din păcate, şi fraţii lui, şi ce era şi mai urât, pentru asta îl invidiau. Ba, mai mult, i-au pus gând rău. într-o bună zi, l-au chemat şi i-au spus

— Frăţioare, n-ai vrea să mergem să ne încercăm norocul? Am aflat că departe de aici, într-o ţară, stăpâneşte un zmeu. Trebuie să-i ajutăm pe oamenii care trăiesc sub teroarea lui.

Nici nu trebuie să vă mai spun că cel mic a primit de îndată să-i ajute. Şi-au luat rămas bun de la tatăl lor şi au pornit-o spre ţara necunoscută.

Au mers ei ce-au mers şi au ajuns la o răscruce şi au văzut că dintr-o pădure ieşea mult fum. Se- apropiară şi ce să vezi?! Trei uriaşi îşi fierbeau mâncarea în nişte cazane mari cât casa. Cei doi fraţi mai mari se speriară şi se traseră deoparte, dar cel mic se apropie tară frică.

— Bună ziua, uriaşilor! Dar ce faceţi voi aici?

— Ce să facem?! Mâncare. Dar tu cine eşti?

— Cine sunt? Apoi eu şi cu fraţii mei mergem spre ţara stăpânită de zmeu. Vrem să-l doborâm ca să-i scăpăm pe oameni de nelegiuirile lui, răspunse cu curaj cel mic.

Ceilalţi fraţi, plini de teamă, se făcură nevăzuţi. Unul din uriaşi începu să râdă, iar după aceea să strănute. Vântul pe care-l stârni strănutul său îl aruncă pe mezin în vârful unui copac, spre hazul uriaşilor. De acolo el coborî tiptil, apucă apoi doi pari din cei mai groşi, se apropie de cazanele în care fierbea mâncarea şi cu iuţeală nemaipomenită, cu amândouă mâinile, băgă cei doi pari sub cazane şi le răsturnă peste uriaşi. De durere, aceştia nu mai ştiau ce să facă. Le pierise îngâmfarea.

— Iertăciune! Cine eşti tu? Lasă-ne, nu ne omorî, poate vei avea vreodată nevoie de noi. O să te slujim cu credinţă!

Fratele cel mic se gândi puţin şi-şi aminti cuvintele tatălui său: „în viaţă să ai întotdeauna mai mulţi prieteni decât duşmani”. Atunci, le spuse:

— Uriaşilor, vă las libertatea, dar dacă voi auzi că aţi făcut ceva rău, va fi vai de voi. Folosiţi-vă uriaşa forţă pe care o aveţi pentru ceva mai cu folos.

— îţi mulţumim, omule bun, dar nu te mai duci spre ţara zmeului? Mergem şi noi cu tine.

— Acum, nu. Trebuie să-mi caut fraţii. Voi să mă aşteptaţi aici, că mă voi întoarce şi o să vă iau cu mine. Acum, rămâneţi cu bine! La revedere!

Fratele cel mic o porni pe urmele fraţilor săi, dar căutările lui fură zadarnice. Când ajunse la casa părintească şi fraţii l-au văzut venind, s-au îngălbenit de furie. îl credeau mort. Tatăl îşi îmbrăţişă bucuros fiul.

— O, fiul meu, bine că te-ai întors sănătos. Credeam că zmeul te-a ucis.

— Nu, tată, n-am ajuns până acolo. Abia acum vreau să plec.

Şi-i povesti totul cum a fost şi s-a întâmplat. Tatăl său îşi dădu seama de gândurile ascunse ale celorlalţi doi fraţi. Era însă sigur că feciorul cel mic, cu înţelepciunea şi bunătatea sa va ieşi cu bine din toate încercările. Din nou se pregătiră toţi trei pentru drum. La plecare, bătrânul le spuse:

— Fiii mei, aveţi grijă unul de altul şi ţineţi minte toate sfaturile mele. Şi să fiţi uniţi, ca fraţii.

îşi îmbrăţişă feciorii şi aceştia se aşternură la drum. Au mers ei ce-au mers şi ajunseră la locul
uriaşilor. Aceştia li se alăturară bucuroşi. Şi iar au mers ei ce-au mers şi au ajuns la un lac pe malul căruia stătea un pescar şi pescuia. Când îi văzu trecând pe cei trei flăcăi şi pe cei trei uriaşi, pescarul sări iute în picioare.

— Unde vă duceţi?

— Ne ducem spre ţara în care domneşte zmeul.

— N-aţi vrea să mă luaţi şi pe mine?

— Dacă nu ţi-e frică, vino şi tu să ne însoţeşti. Nouă ne e tare frică mai spuseră cei doi fraţi.

— De ce-l speriaţi? Dacă vrea să meargă, îl luăm, spuse cel mic şi-şi aduse aminte de spusele
tatălui său: „Să te însoţeşti numai cu omul pe care-l cunoşti bine”. Atunci se
gândi să-l pună la încercare.

— Poţi să mergi şi tu cu noi, dar să văd şi eu ce ştii să faci. Ştii să mânuieşti armele?

— Asta nu prea ştiu, dar ştiu mai bine să mă fac nevăzut.

— Nevăzut? Cum aşa?

— Uite, de pildă, acum mă aflu în spatele tău, dar tu nu mă vezi.

— Nu prea ştiu eu la ce poate să ne ajute asta, dar de luat cu noi, te luăm.

— Bine, merg cu multă tragere de inimă, că tare mă mai plictiseam eu aici.

Şi cei şapte porniră împreună la drum. Merseră o săptămână. Au trecut peste ape şi prin păduri şi cei doi fraţi tot timpul căutau să-i pricinuiască rău celui mic. Dar noul tovarăş de drum observă imediat acest lucru şi-l păzea cu mare grijă. Prinsese drag de fratele cel mic. Şi-au văzut din nou de drum până ce au ajuns într-un deşert. Soarele dogorea tare şi pământul cu totul era crăpat înjur. Nu se vedea nicio vietate, nicio plantă. Toţi şi-au dat seama că nu sunt departe de zmeu, căci numai el putea vieţui într-un asemenea loc.

— Staţi! Mă duc eu întâi să văd ce e pe-aici, că eu pot să mă fac nevăzut, să văd unde are capul, unde are picioarele şi să chibzuim bine totul.

Plecă şi apăru nu peste multă vreme.

— O, e grozav de mare. Acum stă la masă. A mâncat peste putinţă şi nici la băutură n-a ştiut măsura. Trebuie să-l spulberăm cât vom putea de repede. Unii să se arunce asupra capului şi alţii, asupra picioarelor.

— Bine. Aşa vom face. Uriaşii la picioare, iar eu şi cu fraţii mei, la cap. Tu o să stai de veghe.

Zis şi făcut. Uriaşii îl apucară pe zmeu de picioare, dar când fratele cel mic vru să-l lovească,
văzu că era singur, căci ceilalţi doi fraţi dispăruseră. Nu mai avea timp să strige după ei şi începu să lupte din răsputeri şi, cu ajutorul tovarăşilor săi, reuşi să răpună până la urmă pe zmeu.

Zvonul despre răpunerea zmeului se răspândi cu viteza fulgerului prin părţile acelea. O bucurie fără margini îi cuprinse pe toţi. Fratele cel mic fu rugat să le fie împărat.

— Vă mulţumesc, oameni buni, pentru credinţă, dar trebuie să-mi caut fraţii şi să mă întorc acasă, unde mă aşteaptă tata.

îşi luă rămas bun de la oameni şi de la uriaşi şi vru să-şi ia la revedere şi de la pescar. Dar acesta îi spuse:

— Nu, flăcăule, merg cu tine, că tot n-am eu pe nimeni pe lumea asta!

S-au dus în căutarea fraţilor, dar nu văzură nicio urmă pe drum. într-un târziu au ajuns acasă. Tatăl era pe moarte.

— Fiule, sunt fericit că ai venit. Fraţii tăi sunt aici, mi-am dat seama că te-au părăsit şi pentru asta am suferit mult. Acum mor liniştit că te-am văzut. Ai grijă de ei şi nu-i părăsi niciodată.

Şi bătrânul închise ochii pentru totdeauna. Toţi fiii plângeau lângă patul bătrânului lor tată.

A trecut multă vreme de atunci şi fraţii s-au hotărât să se însoare. Pentru asta, au plecat în lume să-şi caute o fată aşa cum dorea fiecare. Au ajuns într-un sat unde se spunea că erau fete de măritat, vrednice şi sănătoase. La vederea fetelor bogat împodobite, fraţilor mai mari li se scurgeau ochii, dar cel mic îşi aduse aminte de cuvintele tatălui lui: „Nu te uita la hainele femeii; să-ţi iei de nevastă o femeie care pentru tine să fie soţie, iar pentru copiii tăi mamă bună”. De aceea, el nu se grăbea. Fratele mai mare îşi luă de nevastă pe fata unui negustor bogat şi rămase la ea, acolo. Cel mijlociu şi cel mic îşi continuară drumul în căutarea nevestei potrivite. într-o zi, pe când mergeau prin pădure, le căzură în cap nişte corcoduşe. îşi ridicară ochii şi văzură într-un copac o fată sărăcăcios îmbrăcată, dar frumoasă. Fratele cel mic o rugă să coboare. Fratele mijlociu se răsti la el:

— Ce, nu eşti zdravăn! Ce vrei de la fata asta? Las-o în pace!

Dar fratele cel mic o rugă fierbinte să coboare.

— Vedeţi-vă de drumul vostru! Aşa veţi ajunge la o căsuţă acoperită cu stuf. Acolo e tatăl meu. Vin şi eu în urma voastră.

Fratele cel mic ascultă sfatul fetei, dar cel mijlociu, morocănos, o apucă pe alt drum.

Când fratele cel mic ajunse la căsuţă, fata era deja acolo şi-l aştepta. Acum îi plăcea şi mai mult: fata avea o frumuseţe de păr negru împletit în două cozi groase.

— Cum ai ajuns aşa de repede? întrebă uimit.

— Cu calul meu. îmi place să călăresc.

Se bucură şi mai mult când auzi acestea. Vorbi cu tatăl fetei şi-i ceru fata de soţie. Mai întâi se logodiră. Apoi veni şi sorocul nunţii, iar nunta a fost ca-n poveşti. Când fratele mijlociu o văzu pe mireasă, prinse drag de ea, dar numai dragoste adevărată nu era, era mai mult invidios pe fratele său.

Timpul trecea. Tinerii erau fericiţi. Toţi o iubeau pe tânăra nevastă, căci aducea pretutindeni linişte, înţelepciune. Dar fericirea nu le fu de lungă durată, căci fratele mijlociu, ros de invidie şi nefericit pentru viaţa lui searbădă, fără familie, fără

prieteni, găsi un vrăjitor. Acesta îi ceru viaţa, iar în schimbul ei, îi dădu o cutie plină de păduchi, pe care trebuia să-i arunce în părul fetei. Spera ca în felul acesta soţul s-o gonească de acasă. Mai primise de la vrăjitor într-o cutie şi un praf care putea omorî toţi păduchii. Voia să apară în ochii fetei drept salvatorul ei şi în felul acesta, credea el, ar fi putut-o cere de nevastă. Zis şi făcut. Părul fetei se umplu de păduchi. Se spăla de câteva ori pe zi, dar degeaba. Cu cât se spăla mai mult, cu atât se înmulţeau mai mult. Suferea groaznic şi nu numai ea, dar şi soţul, toţi prietenii. Niciun leac nu se găsea. Se hotărî să plece în satul său, cu gândul să moară în pădurea în care se născuse. în aceste clipe dureroase apăru pescarul, prietenul familiei.
Luă cu iuţeală cutia din mâna fratelui mijlociu, aruncă praful în capul fetei şi toţi păduchii dispărură din părul ei. Dar, fulgerător, fratele mijlociu se prăbuşi pe loc. Murea, fiindcă sufletul lui fusese vândut vrăjitorului în schimbul acelor urâciuni. îl înmormântară cu mare jale. Fratele cel mic îi punea mereu flori pe mormânt, dar nicio floare nu creştea. Toate se ofileau. Pentru că şi florile trăiesc şi cresc numai pe lângă oamenii buni.

Ospitalitate

poveste georgiană

A fost odată ca niciodată... într-un sat de munte, un bătrân înţelept, cu cei trei fii ai săi; cel mare, Andrei, cel mijlociu – Constantin, şi cel mic – Alexandru. Când Alexandru împlini şaisprezece ani, bătrânul său tată şi-a chemat toţi feciorii:

— Copiii mei, v-am chemat azi, să vorbesc cu voi şi să vă împart puţinul pe care l-am agonisit prin muncă; apoi, am să împlinesc fiecăruia câte o dorinţă, dar numai una. Gândiţi-vă bine, nu trebuie să-mi răspundeţi imediat. Andrei, tu vei primi pământul care începe acolo unde se sfârşeşte pădurea, e drept că sunt mulţi bolovani, dar cu trudă, totul se poate. Tu, Constantine, vei primi brădetul; nu sunt mulţi brazi, dar o să-ţi folosească. Iar ţie, Alexandre, îţi voi da moara, ţi-o dau că pământ nu mai am, dar, precum ştii, foarte multă lume vine să-şi macine porumbul la ea. Aşadar, copiii mei, v-am dat tot ce-am avut. Acum, rămâne să vă mai împlinesc câte o dorinţă, după cum v- am spus.

Fiii au plecat să-şi vadă de muncă, iar peste câteva zile s-au întors.

Pe iarba grasă şi verde, pe un scaun cu trei picioare, în faţa casei de lemn, bătrânul cu barba albă îşi aştepta feciorii să le asculte dorinţele.

Cu sfială, încet, se apropie fiul cel mare, Andrei.

— Tată, eu am văzut pământul pe care mi l-ai dat, dar e plin de bolovani. Ce să fac eu cu bolovanii?! Dorinţa mea e să transform pietrele în oi, că la oi mă pricep eu.

— Fiule, îţi voi îndeplini dorinţa. Du-te, căci pe pământul tău oile se aud behăind.

Andreio zbughi atât de iute, că uită să mulţumească.

îmbujorat, de bătrân se apropie fiul cel mijlociu, Constantin.

— Tată, eu sunt mulţumit de locul pe care mi l-ai dat, dar cu brazii ce să fac? Aş vrea să-i transformi în viţă de vie, asta-i dorinţa mea.

— E gata împlinită dorinţa ta, fiule. Pământul tău este tot acoperit cu butuci de vie.

Constantin fugi tară să mai privească înapoi.

Cu paşi hotărâţi, fiul cel mic, Alexandru, se apropie de bătrân. Se aşeză pe iarbă lângă el şi începu:

— Tată, îmi place moara, am şi un loc mic pe care-mi pot ridica o căsuţă, am început chiar s-o construiesc, dar dorinţa mea e să-mi găsesc o nevastă care să

mă înţeleagă, bună, cu sufletul bogat, gospodină...
Bătrânul zâmbi pe sub mustaţă şi se ridică iute.
— Să mergem de îndată. Cunosc o singură fată aşa cum îţi doreşti tu şi nu ştiu dacă n-o fi fost peţită. Mai trebuie să ştii că mi-ai cerut lucrul cel mai greu. Pentru că inima unei soţii trebuie s-o cucereşti tu însuţi. Mergi cale de o săptămână până dincolo de munţi şi în satul acela de colo, ai să- ţi găseşti aleasa inimii. Dacă şi ea are să te placă, vom face nuntă frumoasă.
Aşa se şi întâmplă.
Au trecut câţiva ani. Bătrânul se hotărî să meargă să vadă ce-au făcut feciorii cu averea lăsată de el. îşi puse nişte haine vechi, îşi schimbă înfăţişarea, părea un cerşetor bătrân. O pomi spre casa lui Andrei. Când ajunse, văzu o vilă cu două etaje, cu o verandă mare, pe care se afla o masă pregătită pentru micul dejun. Andrei şi nevasta erau la masă. Copii nu aveau. Pe masă erau atâtea bunătăţi, de parcă aveau un ospăţ de nuntă. Cu vocea schimbată, bătrânul începu să ceară de mâncare. Când îl văzu, Andrei se înfurie şi începu să strige:
— Costică, Costică, unde eşti, nenorocitule? A intrat un cerşetor în curte, dă-l afară!
Se ivi un om uscat, cu nişte picioare subţiri, crăcănate.
— Cară-te de-aici! Ce-ai venit aşa de dimineaţă?
— O, fiule, sunt nemâncat.
— Du-te la naiba! N-ai auzit ce-a spus stăpânul, să nu-l superi, că te zvântă în bătăi. Nu mă vezi cum arăt eu?
Bătrânul se îndepărtă ameţit şi lacrimile i se prelingeau pe obraz.
A doua zi, ajunse la casa lui Constantin. Nu-i venea să-şi creadă ochilor ce casă frumoasă îşi construise. Curtea era plină de flori. în faţa casei se afla, o masă şi tocmai se pregăteau să prânzească. La masă erau Constantin, nevasta lui şi un băieţel gras. Soarta le dăruise un copil. Cerşetorul ajunse lângă masă cu mâna întinsă. Când îl văzu, Constantin, plin de furie, se întoarse spre el:
— Pleacă de-aici. N-am altceva mai bun de făcut decât să-ţi dau ţie de mâncare?!...
Copilul cel gras fluieră şi apăru un câine mare. Bătrânul, speriat, o luă la goană şi când deschise ochii, văzu cerul albastru şi limpede. Lacrimile îi şiroiau pe obraz.
Două zile se odihni, iar a treia zi ajunse la feciorul cel mic. Liniştea adâncă îl făcu să uite de toate necazurile. în tot ce vedea se simţea mâna gospodarului harnic. Când văzu casa, se opri uimit în loc. Era o casă de lemn, mică şi sculptată. Apăru Romaniţa, soţia feciorului său. Bătrânul întinse mâna să ceară.
— Poftim, bunicule, intraţi, luaţi loc, odihniţi-vă. Tot ne pregătim pentru masă, o să mâncaţi cu noi împreună. Ştiţi, obişnuim să mâncăm cu toţii şi-l aştept pe soţul meu la masă... Dar, bunicule, n-ai pe nimeni care să aibă grijă de dumneata la bătrâneţe?
— N-am, fiica mea, toţi au murit, am rămas singur.
— Eh, nu-i bine, nu-i bine deloc.
Romaniţa îşi chemă copiii. Avea trei copii şi toţi trei băieţi frumoşi. îl salutară pe bătrân şi începură să o ajute pe mamă la treabă. N-a trecut mult şi apăru şi Alexandru. Devenise bărbat şi se făcuse şi mai frumos. îl salută pe bătrân şi-l întrebă cine e, de unde e şi încotro merge. Când află că nu are pe nimeni şi că cere de mâncare i se făcu milă de dânsul.
— Dumneata se vede că eşti un om sănătos. Nu vrei să lucrezi? De-ai şti câtă nevoie de oameni am aici! Poate ai să lucrezi cu mine. Dacă nu vrei, o să-i scriu tatei şi o să te ajute. Mi-e dor de tata, dar de atâta muncă, n-am mai apucat să-l văd.
Bătrânului îi dădură lacrimile de bucurie.
— Mulţumesc, fiule, abia răspunse. O să mă gândesc şi o să-ţi dau răspuns

cât mai curând.

La un moment dat se auzi un strigăt. Nevasta fugea spre copilul ei cel mai mic, pe care-1
trimisese după apă, şi care îşi scrântise piciorul şi plângea. Când veni cu copilul în braţe lângă bătrân, spuse copilului:

— Rabdă, fiule, te rog, avem musafiri, nu trebuie să te vadă aşa, e ruşine!

La aceste cuvinte, bătrânului începură şi mai tare să-i curgă lacrimile.

După ce prânziră, le mulţumi şi le spuse:

— Vă mulţumesc foarte mult pentru primire şi mâine la prânz o să vă dau răspunsul, dacă pot lucra cu voi sau nu.

Bătrânul plecă fericit.

A doua zi, toţi fiii primiră câte o scrisoare prin care erau chemaţi de tatăl lor. Era amiază şi soarele dogorea puternic. în faţa casei, pe scaunul de lemn cu trei picioare era aşezat bătrânul. Andrei se apropie de tatăl său şi îl salută.

Constantin, îmbujorat, îngăimă un bună ziua.

Alexandru, cu paşi hotărâţi, înaintă pe iarbă şi strânse mâna tatălui său.

— Fiii mei, v-am chemat aici să vă anunţ că o să vă împart din nou averea.

Bătrânul se ridică, intră în casă, ieşi îmbrăcat în hainele de cerşetor. Andrei, când îl văzu, păli. Constantin, fu cuprins de o furie cumplită. Alexandru i se adresă cu bucurie:

— Tată!

— Ruşine să vă fie, am fost la voi şi v-am cerut un codru de pâine. Tu, Andrei, du-te şi vezi-ţi de bolovanii tăi. Iar tu, Constantine, ai grijă de brazii tăi. Dar tu, fiul meu Alexandru, primeşte-mă în casa ta, ca ajutorul tău de nădejde.

îl cuprinse în braţe pe alexandru şi-l sărută.

Ciuperca roşie

poveste georgiană

Odată, demult, într-o pădure deasă, în care mişunau animale şi păsări, trăia o fată orfană şi de mamă şi de tată. Trăia fericită alături de animalele a căror limbă o înţelegea.

într-o noapte i se arătă în vis zâna pădurii, care-i spuse:

— Trebuie să cauţi o buturugă putredă, unde creşte ciuperca roşie. Când o vei găsi, s-o porţi tot timpul cu tine. Datorită ei toţi cei din jur au să te vadă frumoasă şi au să te iubească.

Dimineaţa, când se sculă, nici nu-şi mai aminti de vis. Visele sunt ale nopţii şi cu noaptea se duc.

într-o zi, pe când stătea în pădure păzind capra, auzi tropot de cai. Se ascunse iute într-un tufiş. O armată de oameni se apropia în frunte cu un tânăr chipeş, îmbrăcat în alb. în spatele acestuia, un bătrân urât şi uscat făcu nişte semne şi de îndată se porniră tunetele, iar vântul începu să urle. Când totul se potoli, pe locul unde fusese prinţul alb se putea vedea un cerb alături de calul lui alb. Fata ieşi repede din tufiş, se apropie de cerb, îl mângâie şi-i spuse:

— O, cerbule frumos! Am văzut totul. Aş vrea să te ajut, dar nu ştiu cum.

Nu-şi termină bine vorba, când începu din nou să tune. Cerbul şi calul alb dispărură. Nu mică fu tristeţea fetei. Adună toate animalele şi le povesti cele petrecute. Toate îi promiseră ajutor.

în noaptea următoare o visă din nou pe zâna pădurii.

De ce nu cauţi ciuperca roşie? Caut-o neapărat!

A doua zi, fata începu să umble după ciupercă dar şi după cerb. De data asta

era cu vaca la păscut. Vaca păştea iarba. Culcată pa iarbă, fata privea cerul albastru. Un zgomot o smulse din linişte, şi când se ridică văzu că vaca căzuse într-o prăpastie, de unde gemea, parcă strigând:

Alisia, Alisia, vino, am găsit ce căutai, vino, am găsit ciuperca roşie!

Dar ea nu putea să coboare. Avea nevoie de elefant; numai trompa lui îi putea veni în ajutor.

Aşteptă jumătate de zi până la sosirea acestuia. Cu mare greutate, Alisia ajunse jos, pe fundul prăpastiei. Când văzu buturuga putredă, rămase încremenită. Era de culoare maro închis, pe ea străluceau firişoare argintii şi chiar la mijloc creştea o ciupercă roşie de mărimea degetului mic. Alisia o luă cu multă gingăşie şi o băgă în sân. Trunchiul cel putred dispăru de îndată.

Alisia, Alisia, ce frumoasă te-ai făcut spuse vaca, dar Alisia nu o auzea, ardea de dorinţa de a vizita peştera care se deschidea în faţa ei.

Pe pereţi, ca nişte ciorchini, erau agăţate pietre strălucitoare, care se legănau în sunetele unei muzici care venea de departe. Culoarea pietrelor era scăldată într-o lumină lăptoasă, alburie. Alisia porni înainte cu curaj, ca vrăjită. Deodată, sunetul pietrelor se auzi mai puternic. Simţi o adiere şi în faţa ei se ivi liliacul, stăpânul peşterii.

Fată frumoasă, ce cauţi aici? o întrebă.

— Am fost în căutarea ciupercii roşii şi am găsit-o. Să nu te superi că am cules-o de pe domeniile tale.

— Să ştii că-mi eşti pe plac, pentru că eşti o fată sinceră. Dacă vreodată vei avea nevoie de mine, ia piatra asta verde şi cheamă-mă, dar eu nu pot veni decât noaptea.

Liliacul îşi luă zborul, iar Alisia, cu ajutorul elefantului, se întoarse acasă.

Se scurse multă vreme, când, într-o dimineaţă, Alisia văzu în curtea ei un cal alb. îl recunoscu imediat, se apropie de el.

— Alisia, am venit la tine. Sunt calul prinţului Alb. Nu ştiu de ce s-a întâmplat nenorocirea, dar acum am nevoie de ajutorul tău. Stăpânul meu vrea să-ţi vorbească. Vino, te rog, cu mine!

Alisia, fără nicio şovăire se sui pe cal, acesta îşi luă mare avânt, îşi desfăcu aripile şi îşi luă zborul deasupra norilor. Mai iute ca vântul se apropia de celălalt capăt al pădurii, unde-i aştepta cerbul. Acesta se bucură mult văzând-o. îi spuse de îndată:

— Frumoasă Alisia, fii binevenită, eşti singura fiinţă care m-a văzut când s-a întâmplat nenorocirea. Ascultă-mă cu atenţie! Sunt fiul împăratului Alb. Tatăl meu a avut un frate care a murit lăsând un copil care a crescut împreună cu mine. Firea noastră este însă complet diferită. Mi-au spun unii oameni şi n-am vrut să cred. Adevărul l-am aflat abia acum. Mi-a pus gând rău însă de multă vreme. Nu ştiu cum a reuşit să mă preschimbe în cerb. în ultima vreme, se împrietenise cu un bătrân urât, pe care l-a adus la palat. Deci, trebuie căutat bătrânul, care cunoaşte negreşit taina. Du-te, frumoasă fată, calul meu te va conduce la palat, du-te şi povesteşte totul părinţilor mei şi află ce e cu bătrânul de care ţi-am vorbit!

— Nu, albule prinţ. Mai bine mă duc să intru slugă la palat. O să mă descurc eu.

îl sărută pe frunte şi porni în zbor pe calul cel alb.

Odată ajunsă la palat, fu pe placul tuturor şi vestea despre neasemuita ei frumuseţe ajunse până la vărul Prinţului Alb. Tocmai era în căutarea unei neveste, căci, după trecerea doliului, devenea moştenitorul tronului. Când vărul Prinţului Alb o văzu, se îndrăgosti pe loc şi o ceru de nevastă. Alisia era nefericită. Nu se mai bucura de ciuperca roşie, căci bănuia că totul de la ea i se trage. Nimic nu aflase despre taina cerbului. Nu ştia ce să facă, era disperată, dar îşi aminti de piatra verde dăruită de liliac şi strigă imediat după ajutor. îndată liliacul sosi în zbor.

— Spune-mi, frumoasă Alisia, ce s-a-ntâmplat?
— O, liliacule, ceva foarte rău. Vărul cerbului s-a îndrăgostit de mine şi vrea să mă ia de nevastă. Sunt pierdută, eu pe cerb îl iubesc.
— Eh, Alisia, să ne gândim, să ne chibzuim! Să ştii că bătrânul cel urât este duhul rău. în schimbul vieţii Prinţului Alb, vărul şi-a vândut acestuia sufletul. Aşa că viaţa vărului depinde de duhul cel rău. Tu stai liniştită, munceşte ca şi până acum. Voi intra eu în camera duhului rău, să aflu unde şi-a ascuns puterea. Dar numai noaptea putem face asta. Dar, la dezlegarea tainei, am să am nevoie de ajutorul tău, eu singur nu mă pot descurca.

A doua noapte, liliacul veni din nou, păzi duhul cel rău şi descoperi că ţinea la piept un picior de iepure învelit în piele de tigru. Povesti tot ce văzu Alisiei.

Trecură câteva zile. Regele şi regina întrebară de fata cea frumoasă, de care toată lumea vorbea.

— Fată frumoasă, de ce nu vrei să te căsătoreşti cu moştenitorul tronului, o întrebă regina.
— Mărită regină, mi-am dăruit altcuiva inima. E mai bine să mor, decât să mă căsătoresc cu el.

Pe regină o uimi răspunsul fetei şi îi plăcu atât de mult de ea, încât dădu ordin să fie primită
printre fetele care o ajutau.

Vărul cel pizmaş se simţi jignit şi în ura sa născocea cele mai urâte răzbunări. Poate ar fi ajuns să le ducă la capăt, dacă oamenii cei simpli, de la palat, n-ar fi ajutat-o şi apărat-o pe Alisia zi de zi. Noaptea o păzea liliacul. Tot el a aflat şi locul unde bătrânul îşi pregătea otrăvurile sale, ascuns de privirile oamenilor, de lumina zilei.

Cu ajutorul prietenilor ei necuvântători, fata deschise larg uşile căsoaiei bătrânului vrăjitor. Lumina cea blândă şi sănătoasă a soarelui pătrunse năvalnic izgonind vrăjile şi aducând cu ea bucuria vieţii.

între timp, cerbul se preschimbă în om. Veni de îndată, pe calul cel alb, la palat, şi povesti totul părinţilor săi, care-l credeau mort.

Pregătiră o nuntă strălucitoare, iar Alisia scoase ciuperca de la piept.

— Nu am nevoie de ciuperca roşie. Te-am iubit înainte de a o avea. Mulţumesc zânei pădurii pentru ajutorul dat. Puse ciuperca roşie lângă buturugă şi amândouă dispărură pe dată. Fericiţi, se întoarseră acasă unde s-au veselit din toată inima. Să nu mă întrebaţi câte zile a ţinut nunta. Pot să spun, însă, cu mâna pe inimă că eu la o nuntă mai frumoasă nici că am mai fost.

Cerbul cu coarne de aur

poveste georgiană

A fost odată ca niciodată, că dacă n-ar fi fost, nu s-ar fi povestit. S-a petrecut într-un sătuc înconjurat de munţi, într-o casă aflată la marginea pădurii, trăia un cioban singuratic, singur de tot. Tot timpul era dus cu oile. îi plăcea să doarmă afară în aer liber şi să privească munţii de care nu se sătura niciodată. într-adevăr, munţii erau nespus de frumoşi, nespus de falnici, dar nimeni nu se putea lăuda că ar fi ajuns pe piscurile lor. Chiar dacă apucai să urci o vreme, vraja lor te cuprindea şi te atrăgea spre înălţimi, pe cărări tot mai abrupte, pe poteci tot mai înguste. Aşa se face că în fiecare an se spunea că muntele înghite oameni.

într-o seară, obosit fiind, ciobanul se gândi să treacă pe acasă. Când ajunse, se miră văzând lumină înăuntru. Se apropie tiptil de geam şi nu-şi crezu ochilor: în casă, domnea peste toate o ordine desăvârşită, iar la masă, sprijinită într-un cot, stătea o preafrumoasă fată cu părul bălai, dusă pe gânduri, cu privirea pierdută. Ciobanului i

se opri respiraţia. Nu-şi putea dezlipi ochii de la frumuseţea tară seamăn a fetei. Nu ştia ce să facă: să intre sau să nu intre! în vremea aceasta, un zgomot asurzitor îl făcu să întoarcă capul. Cercetă cu privirea, dar nu-i fu dat să vadă nimic. Gândul la frumoasa fată îl făcu să uite repede, dar când îşi aruncă din nou privirea, unde s-o mai găsească! Fata cea frumoasă dispăruse! Doar lângă uşă zări nişte coarne strălucitoare, de aur, şi apoi, uitându- se mai bine, văzu un cerb mândru, care se topi cât ai clipi în întuneric.

Intră în casă, se aşeză pe scaunul încă încălzit şi inima lui se cufundă într-o tristeţe adâncă. Nu mai putea dormi în casă şi, ca şi altădată, se culcă sub cerul liber.

A doua zi, ciobanul o porni pe drumul său obişnuit. Când ajunse la marginea satului, zări o mulţime de oameni vorbind.

— Am văzut cu ochii mei! Avea coarne de aur. îţi lua ochii, aşa străluceau!

— Şi eu l-am văzut! Aluat-o înspre munte, spuse altcineva.

Ciobanul se întristă şi mai mult. Ştia acum că fata cea frumoasă nu era alta decât... cerbul cu coame de aur despre care vorbeau sătenii. Mai ştia că oamenii de-acum vor căuta cerbul până-l vor găsi şi, în felul acesta, viaţa fetei era în primejdie. Se hotărî s-o pornească în munţi, de unde— aşa după cum se spunea – nimeni nu reuşea să se mai întoarcă.

Iarba verde părea că-i zâmbeşte. Florile, aceleaşi flori ca şi în vale, aveau aici un parfum deosebit. Păşea înainte, cu bucurie în piept, de parcă cineva anume îl chema sus, cât mai sus. După câteva ceasuri bune de mers, iarba numai era verde, avea o culoare argintie, în aer se simţea o adiere plăcută, care-ţi dădea puterea să mergi mai departe. îşi dădu însă seama că oile nu-l mai puteau urma şi că o luaseră la goană, către vale. Se opri pentru o clipă, îşi făcu din nou curaj şi o pomi înainte, dar abia îşi mai putea ridica piciorul, pământul parcă i-l atrăgea ca un magnet. Se simţea fără vlagă. Nu-l părăsea însă chipul fetei şi al cerbului cu coame de aur. Ajunse, în sfârşit, sus, într-o poiană, lac de sudoare şi sleit de puteri. Căzu la umbra unui pom ciudat, căci avea frunze lungi, şerpuitoare, şi aşa de roşii cum nu mai văzuse vreodată.

— Oh, pomule, ajută-mă să-l găsesc pe cerbul cu coame de aur. Arată-mi drumul spre el! îl rugă ciobanul.

Pomul păru să-l înţeleagă, căci se scutură şi lângă cioban căzu o frunză roşie ca para focului, pe care era desenat drumul pe care-l avea de urmat. Ciobanul o puse cu grijă la piept, se ridică şi simţind parcă noi puteri o porni spre creasta muntelui. Drumul era şi mai anevoios ca până acum. A mers el cât a mers şi nimeni n-ar putea spune cât de departe a ajuns. Adevărul este că n-ar mai fi putut face un pas mai mult. Se întinse din nou pe jos ca să-şi mai tragă sufletul. Când îşi reveni, auzi râsete înjur şi văzu o bătrână slabă, cocârjată, care-i spuse:

— Bine-ai venit la noi în munţi, feciorule! Dacă nu eram eu, erai mort până acum. Am să te fac eu bine, fiindcă eşti singurul om care a ajuns până la mine.

— O, mătuşico, îţi mulţumesc pentru bunătate, dar am să te rog să mă ajuţi să găsesc...

Bătrâna nu-l lăsă să termine. începu să râdă:

— Ştiu eu ce vrei să spui. Ştiu că eşti în căutarea cerbului cu coarne de aur. E fiica împăratului munţilor, dar acum este în vraja unui balaur, care i-a omorât părinţii şi mi-a răpit şi mie feciorii.

Bătrâna începu să plângă. Lacrimile i se înnodau în barbă.

— Balaurul a cerut-o în căsătorie, dar ea nici n-a vrut să audă. A vrut să-şi ia zilele, dar balaurul, prinzând de veste, a transformat-o în cerb. Şi acum aşa umblă peste tot. Din când în când îşi reia chipul de fată, dar numai atunci când balaurul e dus departe. Uite aşa, fiule, trăim în sărăcie, nici n- avem ce pune în gură, pentru că

toate bucatele se usucă la noi. Se vede treaba că tu eşti un flăcău curajos, am să te ajut – şi lacrimile îi înecară din nou glasul.

— Nu, mătuşico, nu trebuie să plângi. Am să te ajut eu să-ţi găseşti feciorii.

Trecură zilele. Ciobanul îşi recăpătă puterile, căci bătrâna îl îngriji bine. Mai avea de străbătut o cale lungă şi anevoioasă. Trebuia să treacă peste munţi, peste râuri şi lacuri. Aflase că balaurul avea totul bine păzit şi prin urmare trebuia să se strecoare cu multă taină prin toate aceste locuri. Nu, nu era uşor, dar ciobanul era curajos. Gândul lui era numai la cerbul cu coame de aur şi asta îi dădea noi puteri. într-o dimineaţă, se trezi înainte ca soarele să-şi arate faţa şi merse să-şi ia rămas bun de la bătrână.

— Mătuşico, trebuie să plec. Nu mai pot zăbovi.

— Bine, fiule, acum poţi pleca, dar mai înainte vreau să-ţi dau ceva.

Bătrâna se apropie de un cufăr vechi, prăfuit, ridică capacul şi scoase o cutie. O deschise, scoase din ea un lanţ de aur şi un talisman, le puse la gâtul ciobanului şi-i spuse:

— Ţine, fiule, cu astea nu mai ai moarte, să le faci cadou soaţei tale. Ţine şi cuţitul ăsta, e de la răposatul meu soţ, şi ţine minte: o să trebuiască să-l mânuieşti cu pricepere când te vei lupta cu balaurul. Şi să-l biruieşti negreşit, altfel, pe meleagurile astea, nu vom avea niciodată linişte.

Ciobanul îmbrăţişă pe bătrână şi o porni grăbit la dram.

A mers el cât a mers, până a ajuns la malul unui pârâu. Se aşeză să se odihnească, dar se miră de culoarea roşie a apei. Părea sânge, dar nu era sânge. Se uită pe firul apei, să vadă de unde provenea această culoare. Aşa văzu că în apă zăcea un viţel cu ochii trişti şi plini de suferinţă. Ciobanul îl trase la mal şi-i căută rana. Viţelul încercă să se ridice, dar nu putu. Căzu înapoi şi spuse ciobanului:

— Omule bun, degeaba îmi mai cauţi salvarea. M-a răpus balaurul. Te rog, ai grijă, după moartea mea, să mă înmormântezi cum se cuvine. Să-mi păzeşti mormântul până ce va creşte pe el un arbust care va face nişte fructe mici roşii. Să le aduni, să le fierbi, iar din zeama lor să faci o băutură care o
să poată adormi pe oricine, chiar şi pe balaur. Dacă ai să-l răpui, va fi pentru mine ca a doua viaţă.

Şi viţelul îşi dădu duhul.

Ciobanul făcu întocmai cum îl rugase viţelul. în fiecare dimineaţă uda mormântul, iar la capătul a două săptămâni, pomul se înălţă şi făcu fructe roşii, din care ciobanul pregăti o zeamă care avea darul să adoarmă adânc pe orişicine. Şi o pomi din nou la drum. Ajunse în dreptul unei păduri stufoase de unde se auzeau glasuri de păsărele:

— Ciobanule, ai greşit drumul, uită-te din nou la frunză!

Ciobanul, speriat, o căută, o privi cu atenţie, şi văzu că greşise într-adevăr drumul. Mulţumi cu recunoştinţă păsărelelor.

— Vă mulţumesc mult de tot, păsărele dragi, pentru ajutorul vostru!

Merse zi şi noapte, multe zile şi multe nopţi, după care ajunse la o cetate mare. Era înconjurată de un zid gros şi era păzită de nişte uriaşi. îşi dădu seama că în faţa lui se afla castelul balaurului. Ştia că îi va fi nespus de greu să pătrundă înăuntru. Trebuia să găsească însă o cale. De aceea, se puse la pândă şi urmări ceasul la care mâncau paznicii şi când se schimbau. Nu i-a fost greu să observe că mâncau enorm de mult, nici mai mult nici mai puţin decât câte un viţel fiecare. Apoi, cât trebuia să mănânce balaurul!? îşi aminti pe dată de zeama pe care o adusese cu sine: trebuia, pe furiş, să picure din ea în băutura fiecăruia dintre ei. A mai vegheat o noapte, iar pe la cântători, reuşi să ducă la capăt şi acest lucru. Fu şi el uimit de somnul puternic al acelei fierturi, dar după atâta alergătură în jurul zidului, căzu frânt de oboseală. Se auzi o voce cunoscută, care-i spuse:

— Scoală-te, ciobanule! Tocmai acum, când ai reuşit să ajungi aici te laşi

doborât?

în faţa lui se afla cerbul cu coarne de aur. Se ridică într-o clipă şi vorbi cu capul plecat:

— Frumoasă prinţesă a munţilor, ştiu cine eşti, cunosc povestea ta, vreau să te ajut. Pentru tine am venit în munţi. Dar nu mai ştiu ce trebuie să fac de aici înainte.

— Bunul meu cioban, îţi mulţumesc pentru tot ce ai făcut. Nu te da însă bătut. Curaj! Acum poţi intra uşor în curte să pui zeama aceea în apa pe care o bea balaurul. După ce va adormi, te duci repede şi-i salvezi pe cei închişi. Acolo se află şi cei şase băieţi ai bătrânei, care ştiu cum să-l omoare pe uriaş. Eu nu te pot ajuta, trebuie să cobor cât mai repede în vale, căci, dacă stau mai mult, balaurul o să mă simtă. Am să te aştept în căsuţa ta şi o să am grijă de oile tale. Te aştept, bunule cioban, spuse cerbul şi o pomi în goană.

Ciobanul, când pătrunse în cetate, totul se cutremură înjur.

— E-he-he! Crezi că nu ştiu cine eşti?! Hai să vedem de ce eşti în stare şi la ce-ai venit, strigă balaurul.

Dar ciobanului nu-i fu teamă şi strigă şi el:

— Ce vreau eu?! Cine mă întreabă! Tu care-i urăşti şi-i omori pe oameni, tu care faci numai rele, tu, ce-mi poţi tu face mie, şopârlă neputincioasă!

Balaurul arunca flăcări pe gură. Ciobanul scoase fulgerător cuţitul, îl înmuie iute în zeamă şi răni limba fiarei. Se scurseră câteva clipe şi balaurul căzu la pământ. Ciobanul n-avea timp de pierdut şi fugi spre temniţă, să-i elibereze pe osândiţi. Odată ajuns, se opri uimit pe loc: o larmă mare, venind dinspre temniţă îl făcu să-şi dea seama că e în primejdie.

— Oameni buni, am venit să vă ajut, acum Balaurul doarme, trebuie să-l omorâm, ajutaţi-mă!

Oamenii se apropiară de el, neîncrezători.

— Staţi, oameni buni! Omul acesta spune adevărul. Lanţul pe care îl are este de la mama mea, mărturisi unul dintre fraţi.

Toţi s-au convins de adevăr şi alergară să omoare balaurul. Fraţii ştiau că numai focul îl putea ucide şi atunci dădură foc întregului castel. Ardea castelul, au ars şi paznicii, au căzut şi pereţii, şi, peste puţină vreme, în locul castelului, se ridica un morman de cenuşă. De bucurie, oamenii numai ştiau ce să mai facă şi încotro s-o apuce. Atunci ciobanul le spuse:

— Duceţi-vă la casele voastre, unde vă aşteaptă soţiile şi fiii voştri.

Apoi se îndreptă către cei şase fraţi şi le mai spuse:

— Iar voi, mulţumiţi în numele meu mamei voastre, că eu sunt tare grăbit. Trebuie să-l găsesc pe

cerbul cu coame de aur, căci viaţa lui e în pericol.

O pomi iute spre casă. După trei zile, ajunse la mormântul viţelului. Se aşeză la umbra copacului şi-i mulţumi pentru ajutor. Pomul începu să vorbească:

— Eu trebuie să-ţi mulţumesc, tu eşti cel care ne-a ajutat, cu bunătatea ta, cu curajul tău. Te rog să iei frunza şi, când vei avea nevoie de mine, să mă chemi. Şi acuma, drum bun!

Cu paşi grăbiţi, ciobanul coborî în vale. în curtea casei lui văzu o mulţime de oameni. Se apropie speriat:

— Ce s-a întâmplat, oameni buni?

— O, ciobanule, la tine în casă a intrat cerbul cu coarne de aur şi nu ştim dacă să intrăm sau nu.

— A, asta era, deci. Poate că vi s-a părut.

Intră singur în casă şi o găsi pe prinţesă tremurând de frică. Când îl văzu intrând, îi sări plângând în braţe şi-i spuse:

— Bunule cioban, am simţit imediat când a murit monstrul: Vecinii tăi m-au văzut cu chip de cerb, dar când am pătruns în casă m-am transformat pentru totdeauna în fiinţă omenească. Nu mai vreau să mă întorc în munţi. Vreau să rămân aici şi să-ţi slujesc toată viaţa.

Ciobanul nu găsea cuvinte ca să-i răspundă.

— Prinţesa inimii mele, nu te las să pleci. Vei rămâne cu mine aici şi eu voi fi cel mai fericit om, dar trebuie să dispară coarnele de aur, trebuie să dovedim oamenilor că aici n-a intrat niciun cerb cu coame de aur.

în disperarea care îl cuprinse, ciobanul îşi aminti de frunză şi-i ceru ajutorul.

— Sunt aici şi ştiu ce vrei. Imediat coarnele de aur se vor topi, în aer se auzi o voce.

Şi coamele de aur dispărură fără urmă. Ciobanul ieşi afară, îi invită pe toţi vecinii în casă, spre a se convinge. La vederea preafrumoasei prinţese, toţi au uitat de cerb. A fost o nuntă ca în basme, la care n-a lipsit nici bătrâna cu cei şase feciori ai ei. Şi nimeni n-ar bănui vreodată că soţia ciobanului era o prinţesă adevărată.

Fata din floare

poveste iacută[2]

Trăia odată o bătrânică singură-singurică, dar care avea cinci vaci. într-o zi, pe păşunea unde păşteau vacile, văzu deodată o floare zveltă de lumânărică. Smulse cu grijă, nu cumva să-i rupă rădăcina, o aduse în iurtă şi o aşeză pe o pernă. Apoi se duse să mulgă vacile.

Stând lângă vaci, bătrânică auzi deodată nişte clopoţei clinchetind în iurtă. Bătrânică sări uluită şi vărsă doniţa cu lapte. Intră în iurtă, aruncă o privire, dar văzu că nimic nu se schimbase, totul era precum ştia ea. Floarea de lumânărică sta pe pernă, parcă dormea. Bătrânică ieşi din iurtă şi se apucă din nou să mulgă vacile. Dar ce auzi ea deodată? Clopoţeii răsunând din nou. Bătrânică vărsă iarăşi laptele muls şi fugi în iurtă, unde ce-i fu dat ochilor să vadă? O fată neasemuit de frumoasă sta pe pat; avea ochii strălucitori ca două diamante, sprâncenele negre, frumos arcuite. Floarea de lumânărică se transformase într-o preafrumoasă fată.

Ce fericire pe bătrânică! îi spuse fetei:

— Să fii fata mea, preafrumoasă întruchipare.

Şi de atunci începură să vieţuiască împreună.

într-o bună zi, un tânăr vânător, pe nume Harjit Berghen, plecă în taiga, unde zări o veveriţă cenuşie, pe care începu s-o urmărească. De dimineaţă şi până în seară slobozi

din arcul său săgeţi nenumărate, dar nu putu s-o atingă. Veveriţa sărea când pe-un brad, când pe altul, când pe un mesteacăn, când pe o zadă.

Astfel, vietatea ajunse la iurta bătrânicii şi se aşeză pe un pin, apoi sări pe horn şi căzu la

[2] Republica Saha sau Iacuţia este o republică componentă a Federaţiei Ruse situată în Siberia Orientală

bătrânică în iurtă.

— Bătrânico, dă-mi veveriţa, rogu-te, dă-mi-o! strigă Harjit Berghen.

Dar nu primi niciun răspuns.

Atunci, Harjit Berghen, de felul lui un tânăr care se aprindea tare iute, se înroşi de furie şi intră în cort.

Dar ce văzu el acolo? Pe fata din floare. Frumuseţea ei îl făcu să-şi piardă graiul şi, fără să scoată un sunet, fugi din iurtă şi o porni în goana calului spre ai lui.

— Tată şi mamă, strigă el, bătrâna care are cinci vaci are şi o fată de o neasemuită frumuseţe. Trimiteţi să o cereţi de soţie pentru mine.

Pe dată tatăl lui Harjit Berghen trimise nouă călăreţi să caute această frumuseţe.

Trimişii galopară până la bătrâna care avea cinci vaci şi îndată ce o văzură pe fată, rămaseră înmărmuriţi. Când îşi veniră în fire, plecară, dar cel mai bătrân şi mai înţelept rămase în iurtă.

— Bătrânico, spuse el, învoieşte-te ca această fată să fie soţia lui Harjit Berghen.

— Mă învoiesc cu bucurie, răspunse bătrânică, numai fata să vrea.

Apoi o întrebară şi pe fată care-i este răspunsul.

— Mă învoiesc cu bucurie! răspunse fata.

— Iată care este preţul pentru măritişul fetei! spuse bătrânică. Aduceţi-mi atâţia cai şi atâtea vaci cât poate cuprinde păşunea mea.

Şi i-au adus atâţia cai şi vaci, i-au adus aşa de mulţi, că nu le putea şti numărul.

Apoi au gătit-o şi au îmbrăcat-o pe fată de nuntă. Au adus şi un cal alb. I-au pus un căpăstru de argint, l-au înşeuat cu o şa de argint, i-au atârnat şi un cobur de argint.

Harjit Berghen a luat-o pe fată de mână, a săltat-o uşor, a pus-o în şa, apoi au pornit la drum.

Deodată, Harjit Berghen zări o vulpe. Nu putu rezista ispitei şi spuse fetei:

— Am să urmăresc vulpea asta, după care mă întorc repede. Tu urmează-ţi singură drumul. în curând vei da de o răscruce. La răsărit e atârnată o blană de samur, la apus, una de urs cu gâtul alb. Să nu o apuci în partea asta, apucă pe drumul unde e blana de samur.

Zicând acestea o şi pomi la galop,

Fata plecă mai departe şi ajunse la o răscruce. Mergând însă mult pe dram, singură, pe fată o luaseră gândurile şi uitase ce îi spusese Harjit Berghen. Şi ea o luă pe drumul unde era agăţată blana de urs. Curând, ajunse la o iurtă de fier. Din iurtă ieşi o iazmă toată îmbrăcată în fier, cu un singur picior răsucit, cu o singură mână răsucită, cu un singur ochi tulbure şi înspăimântător în mijlocul frunţii.

Iazma cea pocită o opri pe fată, o dădu jos de pe cal, îi luă toată frumuseţea, apoi o azvârli afară din iurta, în sfârşit, pocitania se sui pe calul cel alb şi plecă spre răsărit.

Harjit Berghen o ajunse tocmai pe când ea se apropia de iurta tatălui său. El nu observă nimic, nu ghici nimic, pentru că el se gândea numai la vânat.

Toate neamurile şi prietenii lui Harjit Berghen erau adunaţi pentru a o primi pe soţia acestuia. Nouă călăreţi tineri stăteau gata să-şi încordeze arcurile aşteptându-i pe soţi. Opt fete stăteau gata să o îmbrăţişeze pe tânăra soţie. Ele spuneau:

— Atunci când soţia lui Harjit Berghen va scoate o vorbă, din gura ei vor cădea mărgăritare.

Tinerii le spuseră fetelor să culeagă aceste mărgăritare.

Tinerii călăreţi glumeau:

— Când va veni tânăra soţie, samuri negri vor răsări pe urmele ei.

Şi-şi pregăteau arcurile, ca să doboare aceşti samuri.

Dar numai ce scoase soţia o vorbă „că din gura ei săriră numai broaşte. Numai ce făcu un pas, că jivine năpârlite şi chelboase o urmară. Toţi cei veniţi s-o întâmpine rămaseră uimiţi şi se întristară. Dădură drumul săgeţilor în. Iarbă. O luară apoi pe

tânăra soţie şi o duseră în iurtă, unde aprinseră un foc straşnic din trei trunchiuri tinere de zadă. Apoi începură sărbătoarea nunţii; şi au băut, şi au mâncat, şi au râs şi au jucat. Nimeni nu, pricepea înşelătoria.

La puţină vreme după acestea, bătrânica se duse din nou la păşune, dar ce-i fu dat să vadă? în
acelaşi loc de mai înainte, răsărise din nou floarea de lumânărică, dar parcă şi mai frumoasă ca cea dintâi.

Bătrânica o scoase cu rădăcină cu tot şi o duse în iurta ei. O aşeză pe o pernă. Apoi începu să mulgă vacile. Deodată auzi sunând clopoţei în iurta ci. Fugi repede şi ce-i fu dat să vadă? Aceeaşi fată stătea în iurtă, dar pare mai frumoasă decât cea dintâi.

— Pe unde ai venit, cum de te-ai întors? o întrebă bătrânica.

— Măicuţă, îi răspunse fata, atunci când Harjit. Berghen m-a părăsit, mi-a spus: „Eu voi urmări vulpea în pădure. Tu continuă-ţi drumul. Ia-o pe drumul unde atârnă o blană de samur, n-o lua pe drumul unde atârnă o blană de urs". Eu am uitat ce mi-a spus el şi am apucat calea cea rea şi am ajuns la o iurtă de fier. O iazmă de fată şi-a schimbat înfăţişarea cu mine şi pieliţa obrazului meu împodobeşte acum chipul ei. Mi-a luat hainele de nuntă, şi s-a gătit cu ele, apoi m-a azvârlit din iurtă. S-a urcat pe calul cel alb şi a plecat, după care m-au sfârtecat cu colţii nişte câini răi şi m-au târât până la păşunea de lângă iurta ta. Şi aici eu am înflorit din nou dreaptă ca lumânărică. Cum aş putea să-l revăd pe Harjit Berghen?

Bătrânica o mângâie şi-i spuse:

— Ai să-l vezi, ai să-l întâlneşti. Aşteptându-l ai să trăieşti alături de mine ca mai înainte, vei fi iar fata mea.

Şi fata-floare vieţui din nou cu bătrânica ei. Calul alb înţelesese însa că fata-floare era în viaţă şi- i vorbi bătrânului tală al lui Harjit Berghen.

— Atunci când eram pe drum, Harjit Berghen a lăsat-o pe tânăra soţie singură. Ea a mers până la răscruce, de – unde a apucat-o pe drumul cu blana de urs şi a ajuns la iurta de fier. O iazmă de fată a ţâşnit afară din iurtă, i-a luat fetei din floare chipul, s-a îmbrăcat în hainele ei de sărbătoare şi apoi a zvârlit-o pe fată afară din iurtă. Această pocitanie trăieşte de atunci în casa ta. Ea a devenit soţia fiului tău. Or, stăpâna mea adevărată e încă în viaţă. Mergi şi o caută, adu-o în iurta ta şi dă-o fiului tău de solie, altfel asupra voastră se va abate o nenorocire; iazma de soţie va stinge focul din vatră şi va distruge iurta. Ea nu vă va lăsa în pace până n-o să pieriţi cu totul. Cum auzi acestea, bătrânul intră iute în iurtă.

— Fiule, spuse bătrânul lui Harjit Berghen. De unde ai luat-o pe soţia ta?

— Am luat-o de la o bătrânică despre care ştiu că are cinci vaci.

Tatăl îi spuse atunci:

— Calul alb mi s-a jeluit că ai lăsat-o pe tânăra ta soţie singură. A mai spus că ea a ajuns până la o răspântie, apoi drumul a dus-o la iurta de fier. Acolo trăia o iazmă de fată, o pocitanie rea, care i-a luat chipul ei frumos, i-a smuls veşmintele de sărbătoare şi s-a gătit cu ele. Ea ne-a înşelat, prin viclenie a pătruns la noi. Du-te iute, găseşte-o pe bătrânică şi cere-i fetei să se întoarcă la noi. Grăbeşte-te! Cât despre înşelătoare, leag-o de coada unui cal sălbatic şi goneşte-l, să se risipească în cele patru zări, altfel ne va distruge pe toţi.

La aceste cuvinte, înşelătoarea se înnegri de ciudă, iar Harjit Berghen se înroşi de mânie. O înşfacă pe vicleană şi o legă de coada unui cal sălbatic. Calul ţâşni peste câmpii până iazma se făcu mici fărâme.

Apoi Harjit Berghen a pornit-o în goană s-o caute pe bătrânică. Aceasta, cum îl văzu, ieşi din iurtă şi se bucură ca şi cum băiatul ar fi înviat din morţi.

Fata-floare îl privi pe Harjit Berghen şi începu să plângă.

— De ce ai mai venit să mă găseşti? Ai lăsat-o pe pocitania cea rea să mă chinuie, să mă dea clinilor, şi după toate astea, ai mai venit să mă cauţi? Sunt atâtea

fete, câţi peşti în apa râurilor. Caută-ţi deci soţie printre ele! N-am să te urmez!
— Nu te-am dat eu acelei iazme! strigă Harjit Berghen. Nu eu te-am dat clinilor să te sfâşie! Eu am urmărit vulpea în pădure, dar ţi-am arătat drumul pe care trebuia să-l urmezi.
Bătrânică, ştergându-şi lacrimile care-i curgeau pe obraji, se aşeză între fată şi Harjit Berghen.
— De ce, oare, după ce tu ai găsit ceea ce ai pierdut, de ce oare să nu vă bucuraţi? Trăiţi din nou în fericire! Ascultaţi la vorbele mele.
Fata spuse încet şi sfios:
— Foarte bine. Am să încerc să uit totul. Haijit Berghen începu să joace, să salte, s-o îmbrăţişeze pe fată. Apoi înşeuă cu o şa de argint calul cel alb, îi puSeră un frâu de argint, un valtrap de argint, un cobur de argint. O îmbrăcă pe fată în straie de sărbătoare şi porniră la drum.
Merseră vreme îndelungată pe drumuri troienite până ce ajunseră la iurta tatălui lui Harjit Berghen.
Toate neamurile toţi prietenii, cei nouă fraţi ai lui Harjit Berghen erau adunaţi pentru a o primi pe tânăra-i soţie.
„Atunci când va sosi ea, gândeau cu toţii, dacă va face un pas, vor răsări în urma ei samuri”.
Şi-şi pregăteau săgeţile, şi-n vreme ce le pregăteau, parcă şi simţeau blănurile în mâini.
Opt surori se pregăteau să o îmbrăţişeze, o aşteptau şi aşa gândeau: „Când va intra, când va deschide gura să vorbească, vor curge mărgăritare”.
Haijit Berghen sosi cu soţia lui, o săltă de pe cal şi o aşeză pe pământ. Soţia începu să vorbească şi mărgăritarele îi curgeau din gură. Fetele le culeseră şi începură să brodeze cu ele. Tânăra soţie se îndreptă spre iurtă şi samuri negri ţâşniră în urma ei, pe care tineri viteji începură să-i săgeteze.
Soţia intră în iurtă şi aprinse un foc din trunchiuri de zadă.
Au pregătit o masă de nuntă. Oaspeţi veniţi din toate aşezările cântau şi dansau.
După multe zile nunta s-a sfârşit, oaspeţii s-au despărţit, iar Haijit Berghen a început să trăiască în bucurie, cu soţia lui. Nepoţii lor, zice-se, mai trăiesc şi în zilele noastre.

Piatra de moară

poveste iacută

Trăia odată un om sărman, pe nume Onghei. Nu avea alt bun în viaţă decât o iurtă veche şi o piatră de moară. Dar, piatra cea de moară nu era o piatră de moară ca toate celelalte: când Onghei lovea cu o lopăţică, îndată căpăta tot felul de bucate. I-o dăruise o zână, pentru că, toată viaţa lui, Onghei muncise fără a râvni la bunul altuia.
Nu departe de iurta lui Onghei trăia un bogat, care râvnea încrâncenat să pună mâna pe piatra de moară. într-o zi el îşi trimise feciorii la Onghei, să-i dea, în schimbul pietrei de moară, jumătate din bogăţiile sale.
Onghei cel sărac i-a întrebat:
— Cu ce gând aţi venit la mine, feciorilor? Şi nu termină vorba, că lovi cu o lopăţică în piatra de moară şi scoase la vedere bucate una şi una. Feciorii bogatului atunci îi răspunseră:
— Tatăl nostru ne-a poruncit să te înduplecăm, ca prieten ce ne eşti, să-i dai lui piatra de moară şi, în schimb, îţi va da jumătate din bogăţiile sale.
Onghei le spuse aşa:
— Vă poftesc mai întâi să vă aşezaţi şi să gustaţi din bucate.

Feciorii s-au aşezat şi au gustat din bunătăţi. Atunci Onghei le-a răspuns:

— Spuneţi părintelui vostru că, dacă i-aş da piatra de moară în schimbul bogăţiilor sale, nu mi-ar ajunge să trăiesc decât un an de zile. Or piatra mea de moară mă îndestulează de o viaţă.

Feciorii se întoarseră acasă şi spuseră părintelui lor aceste vorbe.

— Vrea să se fuduleascä, asta e! Numai că el a câştigat piatra de moară printr-un noroc. Feciorii mei, mergeţi iar la el şi spuneţi-i că, dacă vrea să trăim în bună pace, să-mi dea piatra de moară. Iar dacă cumva nu vrea cu bună învoială, atunci legaţi-l fedeleş, luaţi piatra de moară şi aduceţi-mi-o!

Feciorii duseră şi această poruncă lui Onghei. însă Onghei le răspunse:

— Nu vreau să-l supăr pe părintele vostru, dar n-am să-i dau piatra de moară.

Atunci feciorii tăbărâră pe Onghei şi-l legară de stâlpul iurtei. Strigă el, dar în zadar. Feciorii urcară piatra de moară în sania cu care veniseră şi duşi au fost.

între timp Onghei îşi veni în fire, îşi încorda odată toate puterile şi rupse frânghia cu care îl
legaseră. Când vru să iasă din iurtă, uşa era proptită pe dinafară cu o bârnă zdravănă. Atunci el căută o altă bârnă, izbi uşa şi teşi afară, în urmărirea hoţilor. în drum întâlni un lac, se aplecă şi începu să soarbă şi sorbi toată apa, încât nu mai rămase decât o mlaştină acolo unde fusese lacul. îşi urmă apoi drumul, să-i găsească pe cei ce-i răpiseră piatra de moară. Străbătând o vale adâncă întâlni un urs. Ursul scoase un răcnet şi se azvârli asupra lui Onghei, dar acesta, dintr-o înghiţitură, îl hăpăi şi pe urs. Apoi se aşternu drumului. Zărind o vulpe pe vârful unui munte, fugi după ea, o prinse şi o înghiţi şi pe ea. Văzu doi câini şi-i înghiţi şi pe ei.

După toate acestea ajunse la casa bogătanului, care îl zărise cum venea şi le zise feciorilor săi:

— Neisprăviţilor, v-am dat poruncă straşnică să-l legaţi, ca să nu mai scape niciodată. Dar dacă vreţi să mai trăiţi, atunci faceţi-l să dispară, daţi-l pradă câinilor!

Feciorii îl înhăţară pe Onghei cel sărman, îl legară şi-l aruncară pradă câinilor. Dar când câinii năvăliră asupra-i, el dădu afară vulpea vie, care se puse pe fugă şi cânii iute pe urma ei, aşa de întărâtaţi că, pe dată, şi dispărură în pădure. Onghei pătrunse atunci năvalnic în iurtă şi-i strigă bogătanului:

— Să-mi dai înapoi piatra de moară! Bogătanul strigă mânios spre feciorii săi:

— Ce-aţi făcut, neghiobilor?! Zvârliţi-l în ciurda cu tauri înfuriaţi şi aceştia au să-l sfâşie cu coamele!

Feciorii bogătanului îl înşfacară pe Onghei şi-l zvârliră la tauri. Dar Onghei dădu afară din el, vii-viuţi, pe cei doi câini şi taurii se puseră să-i urmărească furioşi.

Onghei se repezi iar în iurta bogătanului şi-şi ceru înapoi piatra de moară.

Bogătanul porunci atunci feciorilor lui să-l zvârle pe Onghei în herghelia de armăsari nărăvaşi, să fie zdrobit de copitele lor. Feciorii îl zvârliră sub copitele armăsarilor nărăvaşi. Dar Onghei dădu afară ursul care sfâşie în bucăţi armăsarii. Şi iarăşi păgubaşul dădu năvală în iurta bogătanului.

— Ce nenorocire pe capul nostru! se văicărea bogătanul. Legaţi-l de un stâlp şi am să-l învăţ eu
piatră de moară. Am să-i dau foc.

Feciorii îl scoaseră afară şi-l legară de un stâlp lângă iurta bogătanului. Onghei nu se lăsă: sparse cu o lovitură de picior fereastra iurtei şi dădu drumul înăuntru la toată apa din lac.

Bogătanul se pomeni în apă până la gât. înspăimântat începu să strige:

— Ia-ţi înapoi piatra de moară, dar scoate apa de aici şi lasă-mă să trăiesc!

Focul se stinsese în iurta bogatului, toate lucrurile pluteau într-un talmeş-balmeş, iar omul cel lacom se zbătea gata-gata să se înece.

Atunci Onghei îşi încorda muşchii, rupse legăturile, apoi sorbi apa din iurtă, îşi luă piatra de moară şi o porni spre casă.

Ajuns în locul unde fusese lacul, vărsă apa la loc şi lacul apăru din nou aşa cum fusese mai înainte, ba parcă şi mai frumos.

Când ajunse în iurta sa, făcu o altă uşă şi puse piatra de moară la locul hărăzit, apoi trăi mai departe în deplină sănătate şi mulţumire, folosindu-se de preţiosul obiect.

Trei leneşi

poveste sârbo-croată

A fost odată, demult, o împărăţie marc. Craiul ei a fost un om crud, mai ales cu cei leneşi. Auzise el, într-un rând, că undeva într-un colţ al împărăţiei sale trăiau trei oameni leneşi, care mureau de foame, deoarece nu se îndurau să muncească cu niciun chip.

— Tocmai în împărăţia mea să existe asemenea oameni leneşi, strigă furios craiul către dregătorii săi!

— Luminăţia ta, spuseră dregătorii, aceşti oameni sunt cei mai leneşi din lume şi n-avem ce să le facem! Ei mor de foame, nu numai pentru că nu vor să muncească, dar ce nu s-a pomenit pe lumea asta, nu vor nici să mănânce de lene!

— Cum aşa? într-adevăr trăiesc astfel de oameni în împărăţia mea?! se miră craiul peste măsură.

— Da, Luminăţia ta, răspunseră dregătorii şi-şi plecară capetele până la pământ, retrăgându-se din faţa craiului.

Craiul rămase singur pe gânduri şi-şi făuri un plan.

— îndată să fie aduşi la curte cei trei leneşi, porunci el. A doua zi, oamenii leneşi fură aduşi la curte.

Li se dădu o casă mare, în care să locuiască, şi slujitori care să aibă grijă de ei, să le aducă de mâncare.

Cât era ziua de mare, cei trei leneşi stăteau tolăniţi pe divanuri şi nici nu se mişcau de lene. Când li se aducea mâncarea, ei nu întorceau nici capetele să vadă bucatele alese, ci numai mirosul fripturilor îi făcea să le curgă lacrimile de poftă, dar ei nu se îndurau să se scoale să mănânce. îşi blestemau soarta că omului i-a fost dat să mănânce – şi asta îşi ziceau numai în gând, nu în gura mare.

Craiul venea adeseori să-i vadă şi, convingându-se că într-adevăr oamenii aceştia sunt nişte leneşi cum nu se află alţii în lume, porunci slujitorilor să-i hrănească ca pe nişte bolnavi neputincioşi, ca nu cumva să moară de foame.

După câteva zile, craiul chemă din nou pe dregătorii, săi şi le spuse:

— Mâine dimineaţă cei trei leneşi se vor scula singuri de pe divanuri, vor ieşi din casă şi vor începe să muncească şi să mănânce.

Dregătorii rămaseră uimiţi, neştiind ce gânduri are craiul, şi se priviră cu neîncredere unii pe alţii.

A doua zi, craiul dădu poruncă să se deschidă uşile casei unde zăceau întinşi pe divanuri cei trei leneşi şi să i se dea foc locuinţei.

Când focul cuprinse întreaga casă şi flăcările ajunseră până în camera lor, unul dintre ei de-abia îngăimă:

— Hm, arde... casa. Hai să fugim...

— E prea obositor... spuse al doilea.
— Doamne, cum de nu vi-i lene să vorbiţi, spuse al treilea leneş.

Şi astfel, după acest schimb de vorbe care fu prea greu pentru ei, cei trei leneşi se mistuiră în flăcări împreună cu casa.

Vrăjitorul apelor

poveste sârbo-croată

Era odată un băiat căruia îi plăcea tare mult să se scalde. Şi chiar atunci când erau inundaţii, când râul se umfla şi se revărsa, el nu stătea acasă, nu asculta nici pe tata nici pe mama şi fugea să se scalde. Astfel, într-o zi se dezbrăcă pe mal şi sări în apă. Furiosul şuvoi îl înşfacă şi-l duse departe. Băiatul se luptă din toate puterile cu torentul apei, dar, după o vreme, puterile îl părăsiră. Prinse a striga şi a chema în ajutor. Din întâmplare, îl auzi vrăjitorul apelor. Şi bine că l-a auzit, deoarece micul înotător înghiţise apă şi-şi pierduse cunoştinţa. Valurile îl duceau tot mai departe şi mai departe. La drept vorbind, vrăjitorul apelor nu putea suferi oameni vii în împărăţia lui din adâncul apelor. însă iscusitul înotătorii plăcuse, îi păru rău să-l înece, de aceea hotărî să-l salveze. Mai ales că se plictisise să stea veşnic de unul singur. Se bucură nespus de mult la vederea frumosului băiat, care putea să-i ţină acum tovărăşie.

îl luă în braţe şi-l duse în strălucitul său oraş din fundul apelor. Niciodată încă în împărăţia sa nu nimerise un om viu. îl aşeză în pat. Apoi, tiptil se depărta şi se ascunse aşteptând ca micul său oaspete să se trezească.

Băiatul, deschizând ochii, aruncă o privire înjur şi văzu ca se află pe un pat de sticlă, în mijlocul unei odăi toată numai din sticlă. Lângă pat era o masă plină de jucării toate din cristal. Jucăriile sclipeau atât de ademenitor şi erau atât de frumoase, încât el se apropie şi vru să se joace cu ele. Dar în acea clipă îşi aduse aminte de casa părintească şi începu a plânge amar.

Vrăjitorul alergă spre el şi-l întrebă:
— De ce plângi, micuţule?
— Vreau acasă, răspunse băieţandrul printre lacrimi.
— într-adevăr e mai bine la tine acasă decât în palatul meu? se miră vrăjitorul apelor.
— Mai bine! răspunse el şi se porni a plânge şi mai tare.

Vrăjitorul înţelese că încercarea lui de a-l linişti este zadarnică, de aceea ieşi din odaie. Băiatul a plâns cât a plâns, apoi a adormit. Atunci stăpânul apelor se furişă spre el în vârful picioarelor, îl luă şi-l duse în altă încăpere. Trezindu-se, se uită în jur şi constată că se află pe un pat de argint în mijlocul odăii cu pereţii, podeaua şi tavanul toate de argint; lângă pat, o masă cu jucării de asemenea de argint. Ce bogăţii! Ce vrăjit se uita la toate. Apoi luă jucăriile şi începu a se juca cu ele. Dar peste câteva clipe se plictisi; îşi aduse aminte cât de vesel se plimba acasă cu frăţiorul şi cu surioara sa şi izbucni în plâns.

Vrăjitorul apelor veni din nou şi-l întrebă nedumerit:
— De ce plângi, băiatul meu?
— Vreau să mă duc la frăţiorul meu şi la surioara mea, răspunse el şi se puse din nou pe plâns.

Vrăjitorul, nereuşind în niciun chip să-l liniştească, părăsi odaia. Când băiatul adormi, vrăjitorul
îl duse în a treia încăpere. Trezindu-se, copilul se văzu că se află într-o odaie mare de aur, pe un pat numai din aur. Totul acolo era de aur: masa, scaunele şi jucăriile. Auzise el multe poveşti despre comorile fermecate. însă o asemenea strălucire nici în

vis nu văzuse. încântat peste măsură, băieţandrul începu să se joace cu jucăriile din aur curat. Dar ele nu-l înveseliră mult timp. îşi aduse aminte de mama şi de tatăl său şi din nou prinse a plânge.

Vrăjitorul apelor se întoarse şi-l întrebă:

— De ce plângi, copilul meu?

— Vreau la tata şi la mama, spuse acesta plângând din ce în ce mai tare.

Vrăjitorul se miră. Nu ştia ce înseamnă tată, mamă, frate, soră!

— într-adevăr, tatăl şi mama pentru tine sunt mai scumpi decât aurul curat?

— Mai scumpi, suspină băieţandrul.

Vrăjitorul apelor se îndreptă şi adună toate mărgăritarele care stăteau ascunse în adâncurile împărăţiei sale de sub apă. Le aduse şi le deşertă în faţa oaspetelui său. Când grămada de mărgăritare crescu până-n tavan, îl întrebă:

— Este posibil ca tatăl şi mama să fie mai de preţ decât grămada asta de mărgăritare?

Băiatul închise ochii de teamă ca nu cumva strălucirea comorii să-l orbească. Peste tot pâlpâiau
fâşii de lumini. în odaie se părea că se aprinsese un mare foc.

— Degeaba te osteneşti! răspunse cu îndrăzneală băiatul. Tot n-ai să afli preţul tatălui şi al mamei mele. Ei îmi sunt mai scumpi decât aurul şi toate mărgăritarele tale, mai scumpi decât orice pe lume!

Stăpânul apelor înţelese că nu are cu ce să-l liniştească. Aşteptă până ce băiatul adormi, apoi încetişor, în somn, îl scoase din apă şi-l duse pe mal. Aici îl aşteptau hainele lui sărace, pe care le lăsase atunci când sărise în apa învolburată, îi umplu buzunarele cu aur şi cu mărgăritare, apoi dispăru.

Micul înotător se trezi şi se văzu pe malul apei. Se sculă şi se îmbrăcă. Deodată îşi aminti de vrăjitorul apelor şi de împărăţia sa de sub apă. La început crezuse că toate acestea le-a visat, dar când îşi puse mâinile în buzunare şi scoase de acolo aur şi mărgăritare, înţelese că nu era un vis, ci purul adevăr. Alergă cât putu mai repede acasă. Toţi îl credeau înecat. De aceea şi bucuria lor a fost fără sfârşit!...

Din ziua aceea familia neastâmpăratului înotător îşi luă rămas-bun de la sărăcie şi trăi în îndestulare.

Băiatul se ducea ca şi mai înainte să se scalde în râu, însă acum nu mai înota în apa învolburată, ci numai acolo unde nu era prea adânc, unde vrăjitorul apelor nu putea să ajungă.

Stăpânul apelor se întoarse abătut în împărăţia sa de sub apă. El îşi închipuise că a strâns comorile cele mai scumpe din lume. Dar întâmplarea aceasta l-a făcut să constate că oamenii au comori mult mai de preţ decât aurul şi mărgăritarele. Oamenii au tată, mamă, fraţi, surori. El nu avea pe nimeni! îl cuprinse amărăciunea şi plânse trei zile în şir.

Malurile se cutremurară, valurile se revărsară cu zgomot, ca şi când ar fi fost o inundaţie. Apoi purcese să cerceteze fiecare colţ al împărăţiei sale, dacă nu cumva, pe undeva, se află vreo comoară ascunsă, cu mult mai preţioasă, pe care până acum încă n-o văzuseră ochii săi.

Inelul făcător de minuni

poveste sârbo-croată

A fost odată ca niciodată o văduvă care avea un copil mic, şi nu stăpânea nimic altceva în afară de o căsuţă şi o grădină. Sărmana văduvă nu putea să muncească de loc, căci era oloagă, şi trăia din cerşit. Aşa îşi hrănea şi copilul.

Când feciorul prinse puţintică putere, îi spuse într-o zi maică-şi:

— Mulţumesc, mamă, dar îi ruşine să mai cerşim după ce eu, slavă Domnului, m-am făcut mare! Hai să vindem bucata aia de grădină şi să cumpărăm un cal. De acum aş putea căra lemne să ne hrănim fără a mai supăra pe alţii.

— Ei, fătul meu, îi răspunse mama, să vând grădina şi să cumpăr un cal. Tu n-ai să poţi păzi bine, are să-l mănânce lupul, iar noi o să rămânem şi fără grădină, şi fără cal.

Aşa era; dar, zău, băieţandrul o ţinea într-una pe-a lui; şi azi aşa, mâine aşa, până ce o făcu pe mamă să vândă grădina şi să cumpere un cal.

După ce se văzu flăcăiaşul cu cal, începu să care lemne şi să le vândă, aşa că o scotea bine la capăt cu maică-sa. Cu toate că nu aveau nici unele de prisos, nu erau nici flămânzi, nici dezbrăcaţi.

într-o zi mama spuse feciorului său să aducă acasă vreascuri, căci în ziua aceea trebuia să spele rufe şi să le pună la fiert. „Bine” zise flăcăuaşul; apoi sărută, după obicei, mâna maică-şi şi plecă după lemne. Când intră în pădure, priponi calul într-o poiană, ca să pască, iar el plecă să adune vreascuri. Nu trecu mult şi, auzind un răget şi-un vaiet puternic, dădu fuga într-acolo să vadă ce se întâmplase. Când ajunse deasupra văii, avu ce să vadă! O zmeoaică înghiţise un cerb, dar i se înţepeniseră coamele între falei, încât prada nu putea trece nici înapoi, nici înainte; iar zmeoaica se chinuia şi gemea. Cum îl văzu pe copil, îi spuse:

— Ascultă, flăcăiandrule! Te rog, pentru numele lui Dumnezeu, hai să ne prindem fraţi şi, dacă te-a adus norocul meu aici cu securea aceea retează coarnele cerbului ăstuia şi scapă-mă din belea.

Iar cerbul îi spuse:

— Nu fa aşa, ci ucide zmeoaica, poate rămân eu viu.

Băietănaşul rămase pe gânduri: dac-o loveşte pe zmeoaică te pomeneşti că-l varsă pe cerb şi-l înghite pe dânsul; la urma urmelor zmeoaica îl rugase în numele lui Dumnezeu şi se înfrăţise cu el – aşa că îşi zise s-o ajute pe ea. Flăcăiaşul veni în goană şi lovi cu securea în coamele cerbului: boc! boc! până le tăie, iar zmeoaica îl înghiţi liniştită pe cerb.

După aceea zmeoaica spuse flăcăuaşului:

— Ei, frate, tu m-ai scăpat de la moarte. Acum este rândul meu să-mi întorc datoria. Tatăl meu e împăratul şerpilor, hai la dânsul şi el te va dărui din belşug. Dar să nu te păcăleşti; orice îţi va da, tu să nu primeşti, ci cere-i inelul.

Amândoi porniră înainte. Flăcăuaşul o luă după ea şi zmeoaica unde mi ţi-l vârâ, frate, într-o peşteră. După ce trecură prin peşteră, ei ajunseră pe o câmpie întinsă, în mijlocul căreia se afla o masă mare, iar pe ea şedea încolăcit împăratul şerpilor. Toată câmpia aceea era înţesată de tot felul de şerpi mari. Când o văzură şerpii pe fiica împăratului, îi făcură loc să treacă, iar băieţandrul îşi mai veni în fire, căci rămăsese uluit văzând atâta şerpime. Când se apropie de taică-său, zmeoaica îi povesti totul de-a fir-a-păr, cum o izbăvise flăcăuanul acesta şi cum se înfrăţise cu dânsa şi cum, iată, l-a adus la ea ca să-l dăruiască pentru asta. Auzind toate acestea, împăratul spuse degrabă slugilor să încarce douăzeci de poveri de bani şi să le dea flăcăuandrului; dar, minune! băietănaşul nici nu vru să se uite la bani, ci spuse împăratului:

— îţi mulţumesc, împărate, pentru bani. Dacă vrei să-mi dai ceva, dă-mi inelul din deget. Iar dacă nu vrei să mi-l dai, atunci altceva nu primesc.

împăratul îl îmbie cu orice altceva, afară de inel; dar el o ţinea una şi bună: inelul şi inelul, împăratul îi spuse în cele din urmă că nu-i poate da inelul.

Atunci flăcăiaşul îşi luă rămas bun de la împărat şi de la fiica lui. Când plecă tânărul, zmeoaica, fiica împăratului, se luă după dânsul.

— încotro? o întrebă tatăl ei.

— Cum încotro? mă duc în lume cu fratele meu, dacă tu nu vrei să-l dăruieşti aşa cum se cuvine.

împăratului îi păru rău după fiică, mai cu seamă că nu o avea decât pe dânsa. îl întoarse din drum
pe tânăr şi-i dădu inelul cerut. Atunci, zmeoaica îl însoţi până la locul unde se întâlniseră întâia oară şi-i spuse:
— Oricând îţi va trebui ceva, apropie inelul de foc şi vei avea totul.
Băieţandrul se gândea numai la cal. Uitase cu totul de inel. Când ajunse la locul unde fusese priponit calul, nici tu cal, nici tu veste despre dânsul: numai samarul şi patru copite. îl mâncaseră de istov lupii. Ca om sărman ce rămăsese necăjit şi neavând ceva de făcut, aburcă samarul în spate, iar cele patru copite le vârî în chimir; şi, abia bleştind, ajunse pe sub seară acasă, mai mult mort decât viu. Totul ar fi cum ar fi până aici; dar măre, să vezi de acum necaz. Maică-sa, când îl văzu fără cal, aflând pe deasupra că i-l mâncaseră lupii, începu să-l certe şi să-l probozească, mai rău decât pe-un câine. Şi măcar să fi rămas numai la asta; dar ea apucă o bâtă mare şi, lovindu-l pe unde nimerea, îl snopi în bătaie. Nu-i dădu nimic nici să mănânce, şi nu-l lăsă nici să doarmă în casă. El, sărmanul, necăjit, bătut măr, flămând pe deasupra, se cuibări lângă perete şi adormi aşa, trudit. Dar când începură maţele să-i ghiorţăie şi să se frământe, se trezi. Abia atunci îşi aminti de inel, îl apropie de foc şi cât ai clipi i se înfăţişară doi harapi.
— Care-i porunca, stăpâne?
— Poruncesc să-mi aduceţi numaidecât, din belşug, tot felul de bunătăţi; apoi să-mi umpleţi curtea cu lemne, toate uscate, ca să aibă mama cu ce spăla rufele.
— 'Nţeles, stăpâne!
Harapii se închinară şi plecară. Nu trecu, cum se spune, cât ai bate din palme, şi totul se îndeplini aşa cum se poruncise. El, flămând cum era, se puse la masă şi înfulecă pe săturate din bunătăţile aduse, iar din grămada de lemne uscate aprinse focul şi culcându-se alături adormi buştean.
Maică-sa se sculă dis-de-dimineaţă, căci, zău, nici ei nu-i venise să doarmă— doar nu era glumă: se prăpădise calul, li se dusese de râpă traiul! – şi ieşi în faţa casei. Când colo, ce să vadă? Curtea plină de lemne. Se întoarse să-l trezească pe fiu-său şi, când văzu în jurul lui tot felul de bunătăţi, îl deşteptă şi-i spuse:
— Ce-i asta, fătul meu?
— Uite, mamă, iată ce am primit în schimbul calului.
— Dar tu, aseară, de ce n-ai spus nimic mamei tale, ci m-ai lăsat să te zvânt în bătaie?
— Uite că-ţi spun acum. Dar ia mărturiseşte-mi: ne-am împăcat de-a binelea?
— Ne-am împăcat, puiul mamei! zise îmbrăţişându-l şi sărutându-l.
Amândoi trăiră în belşug o bucată de vreme. Dar mai pe urmă flăcăul îşi luă seama şi-şi zise:
— De ce-am trăi într-o casă aşa de strâmtă? Şi apropie inelul de foc.
Cei doi harapi se şi înfăţişară din nou:
— Care-i porunca, stăpâne?
— Poruncesc ca în cutare loc să-mi ridicaţi un palat cum are împăratul, să fie pe dinăuntru ca la împărăţie, iar când totul va fi gata, să mă mutaţi acolo împreună cu maică-mea.
Harapii se închinară şi plecară; iar el şi mama lui rămaseră tot în casa lor cea mică. Când se trezi,
tânărul avu ce vedea! După cum poruncise, aşa se şi făcuse totul: amândoi fuseseră mutaţi fără să fi zărit sau să fi simţit ceva. Aşa că el rămase stăpân în palat şi dădu în grijă maică-şi să nu lase pe nimeni a trece neluat în seamă prin faţa palatului, ci să-i hrănească pe flămânzi, să dea de băut însetaţilor, să-i încalţe pe cei desculţi şi să-i îmbrace pe cei goi. „Dacă nouă ne-a dat Dumnezeu de toate, zise, se cuvine să trăiască cumsecade şi sărăcimea”.

într-o seară, stând tânărul aşa, îşi zise în sinea lui: „Când mi-a dat Dumnezeu atâtea, de ce nu m- aş însura, ca să nu fiu singur?” şi rămase pe gânduri.

Deodată îi fulgeră ceva prin minte, luă inelul şi-l apropie de lumânare, iar harapii – de faţă ca de obicei:

— Porunca, stăpâne!

— Poruncesc să-mi aduceţi o sultăniţă, pe cea mai frumoasă fată de împărat.

Harapii se închinară şi se făcură nevăzuţi. Cât ai clipi, îi aduc sultăniţă. El o întâmpină frumos şi începu s-o mângâie: dar zău că şi ea, când se văzu în acelaşi belşug ca la taică-su, se gândi că şi tânărul trebuie să fie împărat sau fecior de împărat. îl mângâie şi ea pe dânsul. Apoi se cununară după lege, şi trăiră cum nu se poate mai frumos.

Când băgă de seamă împăratul lipsa fiicei sale, puse s-o caute, întrebând în dreapta şi-n stânga. Nu era însă chip s-o găsească nicăieri: parcă intrase în pământ. Atunci împăratul făgădui bani mulţi celui care va afla unde se află fiică-sa. Auzi fagăduiala şi o vrăjitoare, o zgripţuroaică bătrână, care porni din oraş în oraş, din uşă în uşă, până o găsi şi o recunoscu. Pe urmă se întoarse repede la împărat şi se învoi cu dânsul să-i aducă fiica vie, în schimbul multor pungi cu galbeni. După ce se înţelese cu împăratul asupra banilor, baba luă o piele şi un băţ – şi haida-hai iarăşi din uşă în uşă, până ajunse din nou în faţa palatului aceluia. Când se afla aproape de palat, o văzu tânărul, săracul de odinioară, şi grăi către nevastă-sa:

— Uite o femeie bătrână, miloagă, dezbrăcată şi desculţă, spune-i mamei s-o cheme, s-o îmbrace, s-o încalţe, şi să-i dea de mâncare.

— Ia mai lasă-mă, zău, cu baborniţele astea hodorogite! i-o întoarse femeia, dar bărbatul său nu se lăsă:

— Eu nu vreau să treacă nimeni flămând sau gol pe lângă casa mea. Dacă mie mi-a dat Dumnezeu de toatele, de ce n-aş da şi eu săracilor?

Femeia – ca femeia – oricum, trebuie să-şi asculte bărbatul. Se duse jos, o chemă pe bătrână şi spuse soacrei să-i aducă mâncare şi îmbrăcăminte. Când plecă soacra după îmbrăcăminte, vrăjitoarea o întrebă:

— Ia spune-mi, sultăniţă, bărbatul tău se poartă bine cu tine?

Sultăniţă se miră şi-i spuse:

— Se poartă, zău, dar mă mir de unde ştii că-s sultăniţă?

— Cum să nu ştiu, doar eu ştiu de toate cele! Păi, eu i-am şi dat o mână de ajutor ca să vii după dânsul. Ascultă-mă, hai de-mi dă inelul de pe degetul lui, ca să-l descânt puţin, şi bărbatul tău are să se poarte de zece ori mai bine decât până acum.

De mult e o vorbă: femeia are părul lung şi mintea scurtă. Aşa că şi sultăniţă o crezu pe babă şi alergă cât putu de repede în camera lui. Din nenorocire pentru dânsul, el adormise. Sultăniţă îi scoase uşor inelul din deget, i-l puse pe al său în loc şi cu inelul bărbatului – în goană la babă. După ce-i înhăţă inelul, baba îi spuse:

— Vino, sufleţelul meu, şi aşează-mi-te în cârcă pe pielea asta.

Sultăniţă se aşeză, iar baba cu băţul: pleosc! în piele şi amândouă zburară cât ai clipi. Doar nu-i glumă puterea unei vrăjitoare. Şi aşa, baba ajunse în zbor la împărat, îi dădu fiica şi primi răsplata.

Când se trezi bietul om, îşi chemă soţia. Ia-o de unde nu-i. O strigă pe maică-sa şi o întrebă de nevastă; dar ea îi răspunse:

— Zău că nu ştiu. Eu mă dusesem să caut babei aceleia nişte straie. Iar când m-am întors, n-am mai găsit nici babă, nici sultăniţă; chiteam că-i la tine în odaie.

— Ei, nu-i nimic, oriunde-o fi, o găsesc eu – şi duse repede mâna la inel; dar când se uită, ia-l de unde nu-i! în locul inelului său avea în deget pe cel al soţiei.

Parcă-l lovi un trăsnet din senin. Cine putea fi mai amărât decât dânsul? îşi dădu seama că fusese păcălit. Credea însă morţiş că nu-l păcălise nevasta. Se îmbrăcă

repede cu nişte haine sărăcăcioase şi purcese în lume. Pe unde nu umblă până ajunse la Istambul... Dar acu-i acu. Cum să se întâlnească cu sultăniţa? Se gândi ce se gândi până îi veni în minte să se ducă în faţa palatului împărătesc şi să se rezeme de uşă. îl văzu bucătarul curţii şi, gândindu-se că o fi flămând, îl întrebă:

— Ce aştepţi aici?

— N-am de lucru şi m-aş bucura dacă m-ai primi la bucătărie, fie şi numai pentru mâncare; aş putea, dacă nu altceva, să spăl vasele.

— Bine, bine, îi spuse bucătarul, hai înăuntru şi o să capeţi de lucru.

El rămase aici şi se puse pe treabă; iar în câteva luni învăţă meseria şi ajunse ajutor al şefului bucătarilor. Ceilalţi bucătari erau din partea locului şi după lucru se duceau pe la casele lor; el însă, ca străin, rămânea singur în bucătărie. Ca să nu-i fie greu noaptea singur, el îşi făcu rost de-o pisică şi de-un câine, de care avea multă grijă şi-i mângâia. în seraiul împăratului se afla o roabă, care ducea mâncarea din bucătărie în harem. El se împrieteni cu dânsa şi se înfrăţiră. O dată îi spuse:

— Zău, soro, te-aş ruga ceva, dacă-mi juri pe credinţa ta că n-ai să sufli nimănui niciun cuvinţel.

— Credinţa-i mai tare decât piatra, frăţioare, vorbeşte fără grijă!

Atunci el îi spuse:

— Vezi inelul ăsta? Eu o să-l pun în pilaf la marginea tăvii şi fă aşa ca să ajungă drept în faţa fetei împăratului.

— Cum să nu, frăţioare, de mi-ai fi cerut şi mai mult...

Atunci el puse inelul sultăniţei în pilaf, iar sora se uită bine unde era aşezat şi întoarse tava cu partea aceea către sultăniţă, fiica împăratului. Când luă ea a doua oară din pilaf, văzu inelul în lingură. Cum îl văzu, îl recunoscu. Cum s-ar fi putut să nu-şi recunoască podoaba ei cea mai dragă? îl ascunse repede ca să nu-l mai vadă şi altcineva şi îl vârî în buzunar. Iar seara, când se duse la culcare, o chemă la dânsa pe roaba de la bucătărie şi o întrebă:

— Tu trebăluieşti jos la bucătărie. Nu ştii, se află vreun străin pe acolo?

— Da, se află unul venit de vreo trei-patru luni, pe care l-a primit bucătarul ca să-i facă un bine; iar el a învăţat meseria şi a ajuns ajutorul şefului bucătarilor.

— Dar nu ştii unde doarme?

— Cum să nu ştiu? Doarme în bucătărie.

— Şi mai doarme cineva cu dânsul?

— Nu, nimeni, numai că are un câine şi o pisică.

— Dar despre inelul ăsta ştii tu ceva? zise fata şi, scoţând inelul, i-l arătă.

Roaba zâmbi a râde şi-i spuse:

— Ştiu, zău! Omul acela-i bun şi cinstit; m-am şi înfrăţit cu dânsul; iar el, după ce m-am jurat pe credinţa mea că nu voi spune nimănui nimic, m-a rugat să aşez pilaful în aşa fel, încât inelul să vină drept în faţa ta.

— Bine, dar acuma să-mi juri şi mie pe credinţa ta că vei tăcea. Am să-ţi spun ceva, iar dacă taci, o să fii şi tu fericită, împreună cu mine.

— E mai tare credinţa decât piatra din stâncă. Vorbeşte fără teamă!

— Ei, dacă-i aşa, află că acesta este soţul meu; ia straiele astea femeieşti şi du-le în bucătărie. Pune-l să se schimbe cu ele şi adă-l la mine.

Sluga trebuie să îndeplinească porunca, nu să răspundă. Aşa că şi ea luă bocceaua subsuoară şi se duse la frate-său în bucătărie. Când îi spuse totul, cine să fie mai bucuros decât dânsul? îmbrăcă hainele femeieşti şi tiptil, în urma roabei, se duse în odaia soţiei. Nu era nimeni mai fericit decât ei amândoi când se întâlniră. Dar după ce trecu bucuria dintâi, el o întrebă pe soţie: unde-i este inelul?

— Zău, mi l-a luat baba aceea – şi îi povesti totul aşa cum se întâmplase.

— Vai de noi! răspunse el. Niciodată n-o să mai fim în stare a ne întoarce la casa noastră.

— Dar putem să ne întâlnim şi aici în taină, şi vom trăi foarte bine.

Aşa şi făcură. El îşi petrecea ziua în bucătărie, iar noaptea la sultăniţă. Nu peste multă vreme – ei, ce vrei, nimic nu rămâne ascuns – împăratul oblici trebuşoara asta; şi-i căzu tare greu, căci nu e glumă asemenea ruşine în palatul crăiesc.

împăratul schingiui şi tăie mai multe slugi, dar totul în zadar: nimeni nu vroia să ia asupra lui ceea ce nu făcuse. La urmă, craiul o chemă tot pe zgripţuroaica aceea şi-i spuse totul din fir în păr, iar ea îi răspunse:

— Ai în bucătărie un străin. El este acelaşi care ţi-a luat fata; eu l-am cunoscut demult.

împăratul îl chemă numaidecât pe bucătarul-şef şi-i porunci să-i aducă pe străinul care se află în
bucătărie. După ce îl aduseră pe străin în faţa împăratului, acesta, fără multă vorbă, îl osândi la moarte. Zgripţuroaica spuse împăratului:

— Dă-mi, împărate, doi gealaţi şi-o să-i facem de petrecanie.

împăratul i-i dădu; iar zgripţuroaica şi gealaţii mi ţi-l duseră pe bietul străin într-un munte mare şi-l urcară deasupra unei prăpăstii adânci. Aci baba le porunci să-l arunce în hău, iar în urma lui prăvăliră o stâncă mare. După dânsul se luaseră însă câinele şi pisica. La porunca babei, îi zvârliră şi pe ei în prăpastie. Dacă Dumnezeu ajută pe cineva, nu poate nimeni să facă acestuia vreun rău. Aşa şi lui. Când îl aruncară în prăpastie, omul nu ajunse la fund şi se opri într-o rovină în care se piti, ferindu-se, până trecu pe deasupra lui stânca aceea, iar pe urmă picară lângă dânsul câinele şi pisica. Abia acum le începu chinul: de mâncare— ioc! şi de ieşit – nicio scăpare! Şi aşa, de necaz, mângâia câinele şi pisica. Flămând, el vorbea cu dânsele – de asemeni flămânde. Aşa trecură două zile, când odată, pipăind înjur prin întunericul acela beznă, ce să vezi? Câinele şi pisica, ia-i de unde nu-s. Acum îi venea şi mai greu să se împace cu soarta. Dar nu trecu mult şi câinele împreună cu pisica prinseră din nou să se gudure în jurul lui. Când îi mângâie, băgă de seamă după burţile lor că sunt sătui, şi-şi zise:

„Să ştii că ăştia au găsit pe undeva de mâncare şi s-au ospătat pe săturate. Am să aştept până flămânzesc iarăşi, şi o să mă iau după dânşii, poate-mi găsesc şi eu scăparea! După puţin timp, câinele şi pisica plecară din nou; iar el se agăţă frumos de coada dulăului şi porni orbecăind în urma lor. Aci nu era nimic în afară de şoareci. Câinele şi pisica, fiind tare flămânzi, se repeziră şi se puseră să-i ucidă. Şoarecii fugiră cu toţii la împăratul lor. Când îl văzu pe om, împăratul şoarecilor îi strigă:

— Aman, stăpâne, opreşte-ţi oastea şi cere-mi orice doreşti!

El chemă pisica şi câinele să-i vină la picior şi spuse împăratului:

— Nu-ţi cer altceva decât să-mi aduci de la cutare babă inelul meu!

împăratul chemă numaidecât doi şoareci bătrâni şi-i trimise la cotoroanţa aceea. Nu trecu mult şi ei aduseră peste cincizeci de inele, mai mari şi mai mici, toate luate de la aceeaşi zgripţuroaică. El se uită la ele, dar inelul lui nu se afla.

— Nu-i aci inelul meu. Ori îmi aduceţi repede inelul, ori îmi trimit acuşi sluga asta după o oaste încă şi mai năprasnică.

— Nu mai are baba niciun inel afară de unul singur pe care-l ţine sub limbă. Pe acesta nu-i chip să-l furăm.

— Repede inelul, cum ştiţi, ori trimit pe loc după oaste!

Atunci un şoricel mic şi şchiop, care se temea că, dacă va veni oastea cea mare, el va cădea pradă cel dintâi la rând, zise:

— Nu-ţi aduce oastea, pentru numele lui Dumnezeu! Mă duc eu şi ce-o da Domnul! Ci, înălţate împărate, dă-mi doi tovarăşi puternici şi de nădejde care să mă ducă în spate, că eu, aşa şchiop cum sunt, n-aş putea ţine la drum.

împăratul îi dădu numaidecât, iar ei îl luară în spate şi-l duseră în camera zgripţuroaicei. Aci şoricelul se tăvăli în gunoiul ud de după uşă, în care îşi muie

bine coada şi spuse tovarăşilor:

— Cum apuc inelul, înhăţaţi-mă şi – tiva cu mine!

Pe urmă se apropie tiptil de baba care dormea cu faţa în jos şi-i vârî în nas coada udă şi prăfuită. Baba strănută şi inelul îi ţâşni din gură. Şchiopul îl umflă cât putu de repede; iar cei doi tovarăşi îl
înşfacară pe şchiop şi se făcură nevăzuţi înainte ca baba să-şi dea seama ce se întâmplase. Şi aşa scăpară cu noroc, cu voie bună şi duseră inelul ca să-şi veselească tovarăşii.

Când văzu inelul, omul se bucură foarte. Dar n-avea nicio scânteiţă şi, fără o zare de foc, nu se putea face nimic. Se gândi ce se gândi, până ce-şi aduse aminte şi începu să cotrobăiască prin buzunare. Spre norocul lui găsi un amnar, scăpără, aţâţă un focşor şi apropie inelul; iar harapii, cât ai clipi, se şi înfăţişară:

— Care-i porunca, stăpâne?

— Poruncesc să ne strămutaţi în lumea noastră, pe mine, pisica şi câinele.

Şi cât ai bate din palme, cu toţii se treziră deasupra prăpastiei, scăpaţi din primejdie. Omul porunci harapilor s-o aducă numaidecât pe babă şi să scoată la lumină stânca aceea uriaşă pe care baba o aruncase în prăpastie pe urma lor. Mai întâi o zvârliră în hău pe babă – iar după dânsa prăvăliră stânca.

Zbură baba, zbură şi stânca, până ce se auzi deodată: buf! jos, în fundul prăpastiei, unde rămase pentru totdeauna.

El luă liniştit inelul şi se călători până aproape de Istambul unde rămase să mâie într-un han mic. Seara, după ce adormiră toţi, apropie inelul de foc; iar când se înfăţişară harapii, le porunci să-l ducă numaidecât în iatacul sultăniţei. Când îl văzu, ea se bucură, dar se şi întristă. Se bucură că-l vede iarăşi viu, însă se întristă temându-se de împărat: că va afla şi-i va tăia pe amândoi.

— Nu-ţi fie frică de nimic, îi spuse el, am găsit iar inelul – şi se apucă să-i povestească tot ce păţise, cum o ucisese pe babă şi cum pusese din nou mâna pe inel.

Apoi se culcară liniştiţi, iar când se făcu ziuă el nu vru să plece. Slugile îl recunoscură şi-l vestiră pe împărat, care luă după sine doi gealaţi şi, mânios, veni să le facă de petrecanie amândurora. Când îl văzu pe împărat cu gealaţii săi, omul scăpără repede şi apropie inelul de foc. Harapii se înfăţişară, iar el le porunci să aducă numaidecât patru gealaţi de partea lui şi să-i aşeze în faţa celor doi gâzi ai împăratului. Când văzu împăratul minunea asta, strigă către dânsul:

— Opreşte-ţi gealaţii, că-i opresc şi eu pe ai mei. Şi hai să stăm oleacă de vorbă.

Flăcăul asta şi aştepta, îşi opri gealaţii, iar împăratul îl întrebă: cine-i şi de unde se trage? El îi povesti totul de-a fir-a-păr: cine-i şi de unde se trage, precum şi câte i se întâmplaseră – aşa cum v- am povestit şi eu vouă – adăugând la urmă:

— Cinstite stăpâne, de mine a avut Dumnezeu grijă până acuma; cât despre fiica ta, pe cât îmi este ea de dragă, pe atât îi sunt şi eu ei. Tu mai bine dă-ne binecuvântarea, ca să ne luăm.

împăratul se gândi puţin şi îi spuse:

— Aşa a fost sortit. Ţi-o dau numai dacă te învoieşti să rămâi la mine.

— Bine, cinstite stăpâne, numai dă-mi voie sa mă duc după mama şi s-o aduc aici, ca să se bucure şi dânsa.

împăratul îi încuviinţă să-şi aducă mama; apoi făcu o petrecere mare şi îi cunună. Dacă mai trăiesc, o duc şi astăzi tare bine.

Omul de fier

poveste sârbo-croată

A fost odată un împărat care avea trei feciori. Când ajunseră ei la vârsta de însurătoare, tatăl le porunci să se urce pe rând în turn şi să slobozească de acolo câte o săgeată. Unde va cădea săgeata fiecăruia, de acolo îi va aduce fata. Fiii îşi ascultară părintele şi, când traseră cu arcul amândoi feciorii cei mai mari. Săgeţile lor căzură în două cetăţi; iar când trase cu arcul mezinul, săgeata lui se pierdu. Se puseră s-o caute cu toţii pretutindeni, dar nu era chip de găsit. în cele din urmă dădură peste ea într-o fântână. împăratul, când auzi una ca asta, aduse numaidecât fete din cetăţile acelea pentru feciorii săi mai mari, iar pentru Prâslea aduse o broască, care se găsise în fântâna părăsită. Apoi îi cunună şi făcu mare petrecere.

Pe urmă împăratul îi rostui pe tineri: pe cei doi fraţi mai mari cu fetele acelea, iar pe mezin cu broasca. Când se lăsă noaptea, iată că din broască ieşi o fată neînchipuit de frumoasă, cum nu mai era alta în toată împărăţia; iar când se crăpă do ziuă fata intră din nou în ţestul de broască. Şi aşa mereu: ziua broască, iar noaptea – fată. După câteva zile, îl întrebă maică-sa:

— Pentru numele lui Dumnezeu, fătul meu, cum te împaci cu scârboşenia asta?

Mezinul îi răspunse:

— El, mamă, să vezi tu ce frumuseţe-i nevasta mea: noaptea iese din cămăşuţa ci şi e o femeie cum nu se mai află!

Atunci maică-sa îi spuse:

— Pentru Dumnezeu, bai s-o scăpăm! Deseară fură-i cămăşuţa şi pune-o pe fereastră; eu am s-o iau binişor de acolo şi am s-o arunc în sobă, ca să ardă. El o ascultă pe maică-sa. Când se însera şi femeia ieşi din ţestul broaştei, bărbatul îi fură cămăşuţa şi o puse pe prichiciul ferestrei; iar mama veni şi o luă, apoi o aruncă în sobă: acolo arse. în zori, nevasta se sculă şi dădu să-şi caute cămăşuţa, ca să se prefacă în broască. Dar cămăşuţa ia-o de unde nu-i! Şi aşa rămase chiar ziua cu chip de om. Dimineaţa ea ieşi în curte şi când o văzu lumea, toţi se minunară: nu se mai saturau privind asemenea frumuseţe.

Când sosi întâia duminică, împărăteasa se duse cu nurorile sale la biserică. Lumea nu-şi lua ochii de la nora cea frumoasă, iar despre împărăteasă nimeni nu scotea o vorbă. împărăteasa începu să pizmuiască pe nora ei cea mai mică şi, de cum se întoarse la palat, îi şi spuse împăratului:

— Eu nu mai mănânc pâine şi sare cu tine, dacă nu-l alungi pe mezin din palat!

împăratul căută s-o îmbuneze şi abia izbuti puţin. Dar în a doua duminică, împărăteasa se duse din nou cu nurorile la biserică;. Iar când ieşiră din biserică, tot norodul se opri s-o privească pe nora împăratului cea mai mică, minunându-se de frumuseţea ei. împărăteasa, cum ajunse acasă, se puse pe capul împăratului:

— Ori pleacă Prâslea din palat, ori plec eu! îi spuse hotărâtă.

Când văzu împăratul că n-are încotro, îl chemă pe mezin şi-i spuse:

— Fătul meu, ţi-am auzit lăudăroşeniile: cică poţi să hrăneşti cu o mână de mălai o sută de grăsuni. Sărmanul se cruci, spunând că nici nu se gândise măcar vreodată la aşa ceva. însă împăratul niciuna, nici două, răcni:

— Dacă nu îndeplineşti asta, n-are să-ţi mai stea capul pe umeri!

Atunci bietul, om se duse plângând la nevastă-sa; iar ea îl întrebă de ce plânge şi el îi spuse cum şi ce... Atunci femeia îl sfătui:

— Nu te teme, du-te la fântâna unde m-aţi găsit; apleacă-te deasupra ghizdelelor şi strigă: „Cumnate, cumnate!” Fratele meu are să-ţi răspundă şi-o să te-ntrebe: „Ce vrei?” Tu spune-i, în totului tot, ce ţi-a poruncit tatăl tău.

Mezinul o ascultă pe nevastă-sa, se duse la fântână şi dădu glas în gura mare:

— Cumnate, cumnate!

Iar fratele nevesti-şi îi răspunse din fântână:

— Ce vrei?

Atunci feciorul împăratului prinse a se tângui că are să-i facă taică-său de petrecanie, dacă nu satură cu o mână de mălai o sută de grăsuni. După ce îl ascultă, cumnatul cuvântă:

— Aşteaptă puţin.

Apoi îi trimise un vlăjgan şi-i spuse:

— Tu ia din hambar numai o mână de mălai şi pe urmă nu-ţi face griji. Porcarul ăsta are să-ţi scoată cit trebuie, fără ca să-l vadă cineva.

Feciorul de împărat îl luă pe vlăjgan şi se duse cu dânsul acasă. Când ajunse acolo, găsi porcii flămânzi, guiţând prin curte în aşteptarea hranei. Iar din palat ieşiră cu toţii, până la unul, ca să vadă ce va fi. Atunci Prâslea deschise hambarul, luă o mână de mălai şi o vărsă în troacă la porci; grăsunii dădură buzna s-o înfulece, iar porcarul acela turnă mereu mălai, nevăzut de nimeni, împăratul rămase uimit cum de se saturară o sută de porci dintr-o mână de mălai. După aceea,
vlăjganul se duse în drumul lui.

După un timp, împăratul îl chemă iarăşi pe mezin şi grăi către dânsul:

— Aud că te lauzi din nou: cică ai putea adăpa o sută de boi cu o singură găleată de apă.

Bietul Prâslea se sperie şi dădu să se apere că nu-i trăsnise niciodată prin cap una ca asta.
împăratul însă nu-l lăsă să vorbească prea mult, ci-i porunci:

— Dacă nu faci asta, n-are să-ţi mai stea capul fie

Atunci feciorul de împărat se duse acasă plângând; iar nevastă-sa, văzându-l cu lacrimi în ochi, îl întrebă de ce plânge. El îi povesti cum îl năpăstuise iarăşi tatăl său. Atunci ea îl povăţui:

— Du-te iarăşi la fântâna aceea şi strigă: „Cumnate, cumnate!” Iar fratele meu are să se supere şi-o să-ţi spună: „Lipsi-m-aş de aşa podoabă de cumnat”. Tu răspunde-i: „Nevoia mă mână” şi povesteşte-i totul, ce şi cum...

Mezinul o ascultă pe nevastă-sa, se duse la fântâna aceea şi strigă:

— Cumnate, cumnate! Iar fratele soţiei sale îi răspunse supărat:

— Lipsi-m-aş dr aşa podoabă de cumnat! Ce mai vrei?

Prâslea îi răspunse:

Cumnate, nevoia mă mână. Uita mi-a poruncit să adăp o sută de boi dintr-o singură găleată de apă. Cumnatul îi spuse:

— Tu scoate numai o găleată de apă din fântână ţi toarn-o în jgheab; pe urmă nu-ţi fa griji. Văcarul ăsta are să scoată câtă apă trebuie şi nimeni n-o să-l vadă.

Mezinul mulţumi cumnatului său; apoi îl luă pe haidău şi se duse cu dânsul acasă. Când colo, boii se îngrămădeau în jurul jgheabului, aşteptând să li se dea apă, şi tot palatul ieşise să vadă ce va fi. Atunci mezinul scoase o găleată de apă şi o turnă boilor în jgheab: boulenii se puseră pe băut, iar haidăul scoase şi turnă mereu tară să-l vadă careva. împăratul rămase înmărmurit cum se adăpată o sută de boi dintr-o singură găleată de apă. Iar văcarul acela plecă în plata lui Dumnezeu.

După un răstimp, împăratul îl chemă din nou pe mezin şi-i dădu poruncă:

— Aud că te lauzi precum că ai putea să-mi aduci pe emul de fier.

Prâslea căută să se apere, că nici nu-i trecuse vreodată prin cap una ca asta. Dar împăratul zise:

— Nicio vorbă mai mult! Dacă nu-mi îndeplineşti porunca, n-are să-ţi mai stea capul pe umeri! Atunci bietul Prâslea se duse la nevastă-sa, plângând; iar ea, când îl văzu scăldat în lacrimi, îl întrebă:

— De ce plângi?

El îi răspunse ce şi cum... Soţia sa îl sfătui:

— Du-te iar la fântână şi strigă: „Cumnate, cumnate!” El are să-ţi

răspundă, şi o să se mânie, şi o să izbucnească: „Vai de mine şi ele mine cu asemenea cumnat!”; iar tu roagă-te: „Pentru numele lui Dumnezeu, nevoia mă mână”, şi povesteşte-i totul ce şi cum.

Mezinul o ascultă pe nevastă-sa, se duse la fântână şi se porni să strige:

— Cumnate, cumnate!

Fratele soţiei sale îi răspunse mânios:

— Vai de mine şi de mine cu asemenea cumnat! Ce mai vrei?

Iar Prâslea îi zise:

— Pentru numele lui Dumnezeu, cumnate, nevoia mă mână; tatăl meu cere să-i aduc pe omul de fier, ca să vorbească cu dânsul.

Atunci cumnatul îi răspunse:

— Aşteaptă puţin, acuşi o să ies eu însumi, dar ai grijă să nu le sperii şi să nu te înspăimânţi. După puţin timp, iată-l pe omul de fier. Era mătăhălos, groaznic! Târa buzduganul după sine arând cu dânsul pământul, de rămânea brazdă în urma lui ca după un plug tras de opt boi.

Când văzu de departe că venea aprig omul de fier, împăratul se înfricoşa şi dădu poruncă să se închidă porţile palatului, apoi fugi în conacele de sus şi se închise acolo. Când sosi, omul de fier bătu frumos în poarta, ca să i se deschidă. Văzând că nimeni nu-i deschide, el lovi cu pumnul în poartă şi poarta se sparse numaidecât. Aşa omul de fier deschise pe rând toate uşile şi ajunse în fala
împăratului. Când văzu pe împărat, îl întrebă:

— De ce m-ai chemat? împăratul însă tăcea ca mulul.

— Păi ce ai tu cu mine? răcni omul de fior şi-l izbi eu buzduganul în frunte.

împăratul îşi dădu pe loc duhul, iar omul de fier îl luă pe cumnatu-său şi-l puse împărat. Şi aşa mezinul şi cu nevastă-sa au împărăţii cât veacul.

Balaurul şi feciorul de împărat

poveste sârbo-croată

A fost un împărat care avea trei feciori. Odată fratele cel mai mare pleacă la vânătoare şi cum iese din cetate, îi sare un iepure dintr-o tufă, el – după iepure, când încoace, când încolo, până ce iepurele se ascunde într-o moară do apă. Feciorul de împărat intră după dânsul – când colo, ce să vezi? Acela nu era iepure, ei un balaur care se şi repede la crăişor şi-l înghite cât ai clipi. Trec câteva zile după asta, iar fiul împăratului nu-i şi nu-i. Toţi încep să se mire: ce să fie de nu se mai întoarce crăişorul? Apoi pleacă şi feciorul cel mijlociu la vânătoare şi, cum iese din cetate, vâşti! îi ţâşneşte un iepure dintr-o tufa. Vânătorul – după el, când încoace, când încolo, până ce iepurele se ascunde în moara de apă. Crăişorul intră după dânsul – când colo, acela nu era iepure, ci un balaur, care se năpusteşte asupra lui şi-l înghite.

Mai trec după aceea câteva zile şi nu se întoarce aici unul dintre feciorii împăratului. întreg palatul cade pe gânduri. Atunci pleacă la vânătoare şi mezinul, ca să-şi găsească fraţii. Cum iese din cetate, îi sare şi lui un iepure de după o tufa. Feciorul de împărat – după dânsul, când încoace, când încolo, până ce intră iepurele în moara aceea de apă. Dar mezinul nu intră după iepure, ci pleacă să caute alt vânat, zicându-şi în sine: „O să te găsesc eu pe tine, când m-oi întoarce”. Umblând mult timp prin munţi, nu găseşte nimic. Atunci se întoarce la moara aceea. Când colo, în moară – o babă. Mezinul îi dă bineţe:

— Bună ziua, mătuşă!

Baba îi răspunde:

— Bună să-ţi fie inima, fătul meu!

Atunci feciorul de împărat o întrebă:

— Unde-i, mătuşă, iepurele meu?

Iar ea îi răspunde:

— Fătul meu, acela nu-i iepure, ci balaur. Atâta lume ucide şi prăpădeşte.

Auzind asta, mezinul împăratului se îngrijorează puţin şi-i spune babei:

— Ce-i de făcut? Pesemne aci şi-au găsit sfârşitul şi cei doi fraţi ai mei.

Baba îi răspunde:

— Aici zău; dar nu-i şagă, fătul meu, ci du-te acasă până nu apuci şi tu pe urma lor.

Atunci el îi spune:

— Ştii ce, mătuşă? Sunt sigur că şi tu ai fi bucuroasă să scapi de năpasta asta.

Baba îi ţine isonul:

— O, fătul meu, ce n-aş da! Şi pe mine m-a înhăţat tot aşa, şi acum n-am încotro.

Atunci mezinul adăugă:

— Ascultă-mă ce-ţi spun! Când vine balaurul, întreabă-l pe ce meleaguri sălăşluieşte puterea lui. Să săruţi locul acela, unde spune el că-i este ascunsă puterea, ca şi când ţi-ar fi drag, punându-l astfel la încercare. După aceea să-mi spui totul când am să mai vin pe aici.

Apoi mezinul împăratului pleacă la palat, iar baba rămâne la moară. Când se întoarce balaurul, prinde baba să-l întrebe:

— Pentru numele lui Dumnezeu, pe unde ai umblat? Unde te duci aşa de departe? Niciodată nu vrei să-mi spui ce meleaguri străbaţi.

Balaurul îi răspunde:

— Ei, bătrâno, departe umblu. Baba începe să-l linguşească:

— Dar ce cauţi aşa de departe? Spune-mi, unde-i puterea ta? Eu să cunosc unde ţi-i puterea, nu ştiu ce-aş face de drag. Tot timpul aş săruta locul acela. Auzindu-i lauda, balaurul zâmbeşte a râde şi-i spune:

— Puterea mea se află în vatra aceea.

Baba dă fuga de îmbrăţişează vatra şi o sărută; iar balaurul, când vede asta, izbucneşte în râs şi grăieşte către dânsa:

— Femeie nebună ce eşti! Nu-l acolo puterea mea!

Puterea mea sălăşluieşte în copacul acela din faţa casei.

Atunci baba aleargă să îmbrăţişeze şi să sărute copacul; dar balaurul izbucneşte din nou în râs, şi-i spune:

— încetează, femeie nebună, că nu-i nici acolo puterea mea.

Baba însă stăruie;

— Atunci unde-i?

Balaurul prinde să-i istorisească:

— Puterea mea se găseşte departe tare, nu poţi să te duci până acolo. Tocmai în cealaltă împărăţie este un lac lângă cetatea crăiască. în lacul acela se află un balaur, în balaur un vier, în vier un iepure, în iepure un porumbel, iar în porumbel o vrabie; în vrabia aceea sălăşluieşte puterea mea.

Când aude asta, baba spune balaurului:

— Asta, zău, că-i prea departe; n-o mai pot săruta. A doua zi, după ce plecă balaurul de la moară, mezinul împăratului vine la babă, care îi spune tot ce auzise de la balaur. Atunci mezinul se îmbracă în haine ciobăneşti, ia o bâtă în mâini şi pleacă de acasă în lume, preschimbat în păstor. Mergând aşa din sat în sat şi din cetate în cetate, mezinul ajunge în cele din urmă în cealaltă împărăţie, tocmai în cetatea crăiască de pe malul lacului în care hălăduieşte balaurul. Ajungând în cetatea aceea, Prâslea întrebă pe unul şi pe altul: cine are nevoie de-un cioban? Oamenii îi spuseră că împăratul. Atunci el se duce drept la palat şi, când i se dă de veste craiului, acesta îl cheamă în

faţa lui şi-l întreabă:

— Vrei să păzeşti oile? El îi răspunde:

— Vreau, măria-ta!

Atunci craiul îl priveşte; apoi îi dă poveţe şi-l sfătuieşte:

— Se află aici un lac, iar la marginea lui se întinde o păşune foarte mănoasă. De cum scoţi oile în prour, ele dau buzna numaidecât într-acolo şi se împrăştie în jurul lacului. Dar orice cioban, care se duce după ele, nu se mai întoarce înapoi. De aceea, îţi spun, fătul meu, nu lăsa oile să meargă în voia lor, ci ţine-le unde vrei tu.

Mezinul mulţumeşte împăratului şi scoate oile la păscut. La plecare ia cu sine doi ogari care puteau ajunge iepurele pe câmp, un şoim pentru prins orice pasăre şi pe deasupra un cimpoi. Lasă oile în porneală şi le dă drumul spre lac; iar ele, cum ajung acolo, se şi împrăştie în jurul lacului. Mezinul împăratului pune şoimul pe un butuc, iar ogarii şi cimpoiul alături; apoi îşi suflecă izmenele şi mânecile, păşeşte în lac şi prinde a răcni:

— O, balaure, o, balaure! Ieşi să ne încercăm puterile, dacă nu eşti cumva muiere!

— Cât ai clipi, fiule de împărat, cit ai clipi!

După scurtă vreme, iată-l şi pe balaur. O matahală înfricoşătoare, scârboasă! Cum iese balaurul din valuri, feciorul de împărat se prinde cu dânsul de mijloc şi se luptă, zi de vară până-n amiază mare, iar când arşiţa se încinge, rosteşte balaurul către dânsul:

— Lasă-mă, feciorule de împărat, să-mi înmoi pustia de cap în lac şi te-oi zvârli în tăriile cerurilor. Mezinul îi răspunde:

— Măi, balaure, lasă-te de şagă! Dacă ar veni aici fata împăratului şi m-ar săruta pe frunte, te-aş arunca încă şi mai sus!

(Atunci balaurul se smulge numaidecât din strâmtoarea braţelor sale şi, bâldâbâc! se scufundă în lac. Pe sub seară mezinul împăratului se spală frumos, îşi potriveşte îmbrăcămintea, îşi pune şoimul pe umăr, îşi ia ogarii pe lângă dânsul, cimpoiul sub braţ, mână din urmă oile şi se îndreaptă spre cetate, cântând din cimpoi... Când ajunge în cetate, tot norodul se strânge ca la urs, văzându-l că vine de la păşune, căci mai înainte niciun cioban nu se mai întorsese de la lacul acela.

A doua zi, mezinul se pregăteşte din nou şi pleacă cu oile de-a dreptul către lac. împăratul trimite după dânsul doi călăreţi să-l însoţească pe furiş şi să vadă ce face el. Călăreţii se urcară pe un munte înalt, de unde puteau să vadă bine. Iar ciobanul, cum ajunge la pajişte, lasă ogarii şi cimpoiul lângă un butuc, pe care se aşează şoimul; apoi îşi suflecă izmenele şi mânecile, păşeşte în lac, răcnind:

— Hai, balaure, hai, balaure! Ieşi din lac şi astăzi, ca să ne mai încercăm puterile, dacă nu eşti cumva muiere!

Balaurul îi răspunde:

— Cât ai clipi, fiule de împărat, cit ai clipi! După puţină vreme, iată-l pe balaur. O matahală înfricoşătoare, scârboasă! Numaidecât se înhăţară de mijloc şi luptă-te zi de vară până-n amiază. Iar când se încinge arşiţa, balaurul grăieşte către dânsul:

— Lasă-mă, feciorule de împărat, să-mi înmoi pustia de cap în lac şi te-oi zvârli în tăriile cerurilor.

Iar mezinul împăratului îi răspunde:

— Măi, balaure, lasă-te de şagă. Dacă ar veni aici fata împăratului şi m-ar săruta pe frunte, te-aş arunca încă şi mai sus!

După vorba asta balaurul se smulse numaidecât din braţele sale şi, bâldâbâc! în lac. în fapt de seară, mezinul porneşte oile ca şi mai înainte şi hai acasă cântând din cimpoi. Când intrară în cetate, tot norodul se adună şi se minunează că ciobanul vine acasă în fiecare seară – ceea ce mai înainte niciun păstor nu izbutise să facă. Cei doi călăreţi

ajung la palat încă înaintea mezinului şi-i povestesc împăratului de-a fir-a-păr toate cele auzite şi văzute. Când dă cu ochii de cioban întorcându-se acasă, împăratul o chemă numaidecât la sine pe fiică-sa şi-i spune şi ei, adăugind:

— Ci mâine să te duci cu ciobanul la lac şi să-l săruţi pe frunte.

Când aude una ca asta, fata izbucneşte în plâns şi începe să-l roage pe taică-său:

— Nu mă ai decât pe mine în toată lumea asta, şi văd că nici nu-ţi pasă dacă am să pier.

Atunci tatăl caută s-o împace şi s-o încurajeze:

— Nu te teme, fata mea, noi am schimbat aţâţi ciobani, şi care cum a ieşit cu turma la lac, niciunul nu s-a mai întors; iar el, uite, de două zile se luptă cu balaurul şi-i pe calea cea bună. Eu îmi pun toată nădejdea în acesta. Flăcăul este în stare să înfrângă balaurul. Numai du-te mâine cu dânsul. Poate ne scapă de năpasta asta care a înghiţit atâta lume. A doua zi, după ce se luminează de ziuă şi răsare soarele, se scoală ciobanul, se deşteaptă şi fata. Amândoi se pregătesc a se duce la lac. Ciobanul vesel, mai vesel decât oricând, iar fata împăratului tristă, varsă lacrimi amare. Ciobanul însă o mângâie.

— Domniţă, surioară, te rog nu mai plânge, fă numai ceea ce-ţi spun eu. Când va sosi vremea, vino în goană la mine şi sărută-mă! Nu te teme de nimic. După ce lasă oile în porneală, ciobanul merge pe drum cu voie bună, cântă vesel din cimpoi, iar fata păşeşte alături de el şi plânge de mama focului. Mezinul ia de la gură cimpoiul din când în când şi se întoarce spre dânsa:

— Nu plânge, odorul meu. Să n-ai frică de nimic! Când ajung ei la pajişte, oile se împrăştie numaidecât în jurul lacului, iar mezinul împăratului pune şoimul pe butuc, ogarii şi cimpoiul alături; apoi el îşi suflecă izmenele şi mânecile, păşeşte în apă şi strigă:

— Hei, balaure, hei, balaure! Ieşi şi azi, ca să ne mai încercăm puterile, dacă nu eşti cumva muiere!

Balaurul răspunde:

— Cât ai clipi, fiule de împărat, cât ai clipi!

Peste puţin timp, iată-l pe balaur. O matahală înfricoşătoare, scârboasă! Numaidecât se şi înhăţară de mijloc şi luptă-te zi de vară până-n amiază. Iar când se încinge arşiţa, grăieşte balaurul către dânsul:

— Lasă-mă, feciorule de împărat, să-mi înmoi pustia de cap în lac şi te-oi zvârli în tăriile
cerurilor.

Iar fiul împăratului îi răspunde:

— Mări, balaure, lasă-te de şagă! Dacă ar veni aici fata împăratului şi m-ar săruta pe frunte, te-aş arunca încă şi mai sus!

Cum rosteşte vorba asta, fiica împăratului aleargă la dânsul şi-l sărută pe obraz, pe ochi, pe frunte. Atunci el îşi face vânt şi aruncă balaurul la tăriile cerurilor; iar când cade balaurul pe pământ, se zdrobeşte în fărâme. Printre sfarâmături ţâşneşte dintr-însul un vier şi o ia la fugă, dar mezinul strigă la dulăii ciobăneşti:

— Şo pe el, nu-l lăsa!

Dulăii o iau la goană după vier, îl ajung şi, cât ai clipi – îl şi sfâşie. Din vier zbugheşte un iepure şi se întinde la fugă peste câmp. Mezinul sloboade ogarii:

— Şo pe el, nu-l lăsa!

Ogarii pornesc în goană năprasnică după iepure, îl înhaţă şi-l sfâşie numaidecât. Atunci din iepure zboară un porumbel. Mezinul dă drumul şoimului, care îl înşfacă pe porumbel şi-l aduce mezinului în palmă. Acesta ia porumbelul şi-l despică în două. Când colo, în porumbel – o vrabie, care dă să zboare, dar el o prinde şi o întreabă:

— Ia spune-mi: unde se află fraţii mei? Vrabia îi răspunde:

— îţi spun, numai să nu-mi faci nimic. Nu departe în spatele cetăţii tatălui

tău se găseşte o moară de apă. în moara aceea cresc trei lăstari. Taie tustrei lăstarii şi loveşte cu ei la rădăcină. Numaidecât se va deschide o uşă de fier de la o tainiţă. Acolo se află o sumedenie de oameni tineri şi bătrâni, bogaţi şi săraci, mici şi mari, femei şi fete, care ar putea umple o crăie întreagă. în tainiţa aceea sunt şi fraţii tăi. După ce spune vrabia aceste taine, crăişorul îi suceşte gâtul şi o omoară.

împăratul ieşise din palat şi se urcase pe muntele acela de unde-l priviseră călăreţii pe cioban, aşa că a văzut şi el cele întâmplate.

Până să-i vină ciobanul de hac balaurului, se lasă amurgul. Atunci ciobanul se spală frumos, ia şoimul pe umăr, ogarii alături de el şi cimpoiul sub braţ.

Porneşte oile şi pleacă cântând la palatul împărătesc. Fetei de lângă dânsul tot îi mai era frică. Când ajung în cetate, tot norodul se strânge ca la o minune. împăratul, care-i văzuse toată vitejia de pe munte, îl cheamă la dânsul şi i-o dă de nevastă pe fiică-sa. Craiul se duce cu tinerii drept la biserică, îi cunună şi face o petrecere de-o săptămână încheiată. După aceea mezinul spune de unde- i şi cine e, iar împăratul şi întreaga cetate se bucură încă şi mai mult. Aflând că mezinul vrea să meargă acasă la dânsul, împăratul îi dă mulţi însoţitori şi-l pregăteşte de drum.

Când ajunge alaiul la moara de apă, mezinul îi opreşte pe însoţitorii săi, iar cl intră în curtea morii. Acolo taie trei lăstari şi loveşte cu ei în rădăcină. O uşă de fier se deschide cât ai clipi. Când colo, în tainiţă o sumedenie de lume. Atunci mezinul împăratului porunceşte să iasă toţi, unul câte unul, şi să se ducă unde le e voia; iar el rămâne în uşă. Ieşind aşa unul după altul, iată-i şi pe fraţii săi; ei se îmbrăţişează cu dânşii şi-i sărută. După ce iese toată lumea, îi mulţumesc cu toţii că le-a dat drumul şi i-a izbăvit. Fiecare pleacă la casa lui, iar mezinul, împreună cu fraţii săi şi cu mireasa, se duce acasă la tatăl lor şi acolo a trăit şi a împărăţit cât i-a fost veacul.

Fântâna de aur

poveste sârbo-croată

A fost odată un flăcău tare sărac şi, neavând din ce trăi acasă, pomi în lume ca să-şi câştige pâinea cea de toate zilele. Mergând aşa, ajunse el la un munte şi aci găsi un bătrân, care şedea lângă un foc, hrănindu-l cu vreascuri. Flăcăul se apropie de dânsul şi-i spuse:

— Doamne-ajută, moşule!

— Doamne-ajută, fătul meu! răspunse unchiaşul. încotro, flăcăule?

— Păi, moşule, umblu prin lume să-mi câştig pâinea, căci acasă n-o am.

Atunci moşneagul îi spuse:

— Ştii ce, fătul meu? Dacă ai face ce-am să te-nvăţ eu, ai putea trăi uşor.

Flăcăul îi răspunse:

— Am să fac tot ce-o să-mi spui. Unchiaşul grăi către dânsul:

— Bine! Hai cu mine şi ascunde-te lângă, mare, în locul unde vor veni trei fete frumoase ca să se scalde.

Când intră ele în apă, tu alege una pentru tine, ia-i hainele şi nu i le mai da, de te-ar ruga nu ştiu cât. Iar când are să vadă ea că nu i le dai, o să te roage a-i înapoia măcar ceva, căci se ruşinează goală. Atunci dă-i cămaşa ei şi haina ta, însă altceva nimic, în ruptul capului; iar când vei pune mâna pe dânsa, o să ai din belşug de toate.

Auzind asta, băiatul se învoi numaidecât şi porni cu bătrânul spre mare. Când ajunse acolo, unchiaşul îl ascunse într-un tufiş, apoi se întoarse acasă. Pe la răsăritul soarelui, iată că veniră trei fete aşa de mândre, că nimeni n-ar fi putut ghici care dintr-însele este cea mai frumoasă. Cum veniră, se şi uitară în jur ca să nu fie cineva prin apropiere. Nezărind pe nimeni, ele se dezbrăcară. Intrară în mare şi se scăldară. Când se pregăteau de plecare, iată că flăcăul nostru se furişă şi fură hainele celei mai mici

dintr-însele; apoi se ascunse din nou. Puţin după aceea, fetele ieşiră din apă şi începură să se îmbrace; iar cea mai mică, văzând că îi lipsesc hainele, sări îndărăt în mare şi prinse să-l cheme pe cel ce-i luase straiele, rugându-l să i le dea înapoi. în timpul acesta, celelalte două fete se îmbrăcară şi zburară fără urmă. Când văzu pe fata cea mai mică rămasă singură, băiatul ieşi din tufiş şi i se arătă; iar ea îi ceru din nou hainele. Flăcăul însă îi spuse că nu i le dă şi degeaba i le mai cere.

— Ieşi frumos din apă, adăugă el, şi hai împreună cu mine.

Când văzu ea una ca asta, îi spuse:

— Dă-mi măcar cămaşa, că mi-e ruşine să ies goală în faţa ta!

Flăcăul îi dădu cămaşa ei şi haina lui; iar ea ieşi din apă şi veni la dânsul. De aci porniră împreună, şi hai acasă! Iar când ajunseră acasă, amândoi se puseră pe trai bun în deplină înţelegere. Munceau cu spor şi le mergea bine, ca din apă. Numai în câţiva ani îşi agonisiră de toate din belşug, iar pe lângă asta mai căpătară şi doi copii, care le veseleau viaţa. El o alinta cu tot felul de vorbe dulci şi o dezmierda. Ea însă îi spuse într-un rând:

— Poţi să-mi spui orice, dar nu cumva să rosteşti faţă de mine: „Zâna e zână!” căci în clipa aceea mă voi face nevăzută.

El îşi vârî bine în cap şi de aci încolo se feri să rostească vorbele acestea. Odată însă bătu piatra şi distruse recolta din împrejurimi, iar pe pământurile sale nu căzu nici măcar un grăunte de gheaţă. Când văzu el una ca asta. Exclamă de bucurie:

— Ei, zâna e zână!

Nici nu sfârşi el vorba, că soţia lui se şi făcu nevăzută. Dar înainte de a zbura, îi spuse:

— N-ai să mă găseşti decât la Fântâna de Aur. Apoi se mistui cu totul.

Când văzu el una ca asta, se întrista foarte. Dar ce putea face? După opt zile plecă cu treburi de acasă: iar când se întoarse, îi găsi pe copii frumos îmbrăcaţi şi pieptănaţi. El îi întrebă:

— Copii, cine v-a îmbrăcat şi v-a pieptănat aşa de frumos?

Iar ei îi răspunseră:

— A venit mama, ne-a îngrijit, ne-a sărutat şi s-a dus iar.

Când auzi el asta, îi veniră lacrămile în ochi şi le spuse:

— Copii, voi rămâneţi acasă, iar eu plec ca s-o caut.

După aceea, el pomi şi se puse s-a caute, dar nu era chip s-o găsească nicăieri: întrebă el în stânga despre Fântâna de Aur, întrebă în dreapta, nimeni însă nu ştia unde-i. în cele din urmă ajunse la împăratul furtunii şi i se închină:

— Doamne-ajută!

Iar împăratul ii răspunse la fel:

— Doamne-ajută!

Apoi îl iscodi ce doreşte, iar el îi spuse:

— Mi-a plecat nevasta la Fântâna de Aur şi nimeni nu ştie să-mi spună unde se află fântâna asta

— aşa că, iată, am venit la timp, poate o să-mi spui tu. împăratul grăi către dânsul:

— Eu de ea n-am auzit; s-o întreb pe Furtuna mea, poate ştie ea ceva.

Atunci împăratul sună din trâmbiţă şi iată că veni iu zbor Furtuna, supărată şi încruntată foc, iar el o cercetă:

— Nu cumva ştii ceva despre Fântâna de Aur?

Furtuna îi răspunse:

— Nu ştiu. Eu încă n-am auzit despre aşa ceva. împăratul se întoarse către om:

— Vezi, dragul meu, eu ţi-am spus, dar nici Furtuna mea nu ştie nimic, ci du-te la împăratul vânturilor şi întreabă-l pe dânsul, poate el o să ştie. De aci

omul pleacă la drum şi aşa ajunse la împăratul vânturilor şi-i spuse:

— Cu Doamne-ajută!

— Cu Doamne-ajută! îi răspunse împăratul. Apoi îl întrebă ce doreşte, iar el i se tângui:

— Mi-a plecat nevasta, vestindu-mă că n-am s-o găsesc decât la Fântâna de Aur. Iar eu o caut şi întreb peste tot; dar nimeni nu ştie să-mi spună. De aceea am venit la tine, poate vei fi ştiind tu.

Iar împăratul răspunse:

— Eu asta n-o ştiu, ci să-mi întreb vânturile poate ştiu ele.

Atunci împăratul luă trâmbiţă şi sună din ea de se cutremurară toate meleagurile; iar vânturile veniră numaidecât şi-l întrebară ce doreşte. împăratul le spuse:

— A auzit vreunul dintre voi despre Fântâna de Aur?

Vânturile răspunseră că ele nu auziseră de ea şi împăratul se îndreptă către om:

— Vezi, fătul meu, eu ţi-aş fi spus bucuros, dar nici eu, nici vânturile nu ştim nimic; ci, du-te la împăratul norilor, poate că el ştie şi are să-ţi spună. Omul plecă şi de aci, şi după un drum lung, ajunse la împăratul norilor. Când se află acolo, craiul îl întrebă ce doreşte, iar el i se jelui:

— Mi-a plecat nevasta la Fântâna de Aur; iar eu o caut peste tot şi nu pot s-o găsesc. Aşa că am venit la tine, gândindu-mă că poate ai să-mi spui tu.

— Eu, dragul meu, nu ştiu de asta, ci o să-i întreb pe norii mei, poate ştiu ei.

împăratul luă trâmbiţa şi sună; iar după puţin timp – iată norii în stoluri. El îi întrebă pe toţi, dar niciunul nu ştia nimic. împăratul însă băgă de seamă că îi mai lipsea un nor. De aceea sună din nou, de se cutremurară temeliile lumii şi îşi zise în barbă: „Ce face tâlharul acela că nu vine la porunca mea?”

Dar nu trecu mult şi iată-l pe nor că sosea vâjâind năprasnic, de-ţi venea să-ţi astupi urechile de frică. Cum ajunse, împăratul îl şi întrebă:

— Nu cumva ştii unde se află Fântâna de Aur? Iar el îi dădu pe loc răspuns:

— Chiar acum vin de acolo.

— Bine, făcu împăratul, ia-l pe omul acesta şi du-l acolo, însă ai grijă: cum îl iei, aşa să-l laşi jos (altfel norul l-ar fi aruncat din văzduh şi s-ar fi zdrobit de pământ).

Norul îl luă pe sus şi, cit ai clipi, ajunse acolo, îl lăsă binişor pe pământ, iar după aceea plecă îndărăt.

Văzându-se flăcăul nostru în ţinutul acela, se duse în cetate, unde îl întrebară unul şi altul cu ce ar vrea să se îndeletnicească. Iar el le spuse că doreşte să slujească. Aşa se tocmi la un stăpân care îi porunci:

— Mâine dimineaţă du-te să-mi coseşti livada. S-o coseşti în întregime, iar fânul să-l usuci, să-l cari şi să clădeşti cu dânsul stoguri. Dacă n-ai să faci asta, află c-am să te frig şi-o să te mănânc.

Când auzi el una ca asta, se duse şi se culcă; iar când se trezi, se sculă, luă coasa, furca şi grebla şi porni la cosit. Când ajunse acolo, ce să vezi? Livada aceea era aşa de mare, că n-ar fi putut să-i vină de hac nici trei sute de cosaşi cu ajutoarele lor, darmite el singur. Se apucă de cosit şi cosi, cosi

— însă iat-o pe fiica cea mai mică, nevastă-sa, că-i aducea prânzul şi, cum ajunse, îl chemă să mănânce. El îi spuse:

— Nu-mi trebuie nici prânz, nici cină. Mă şi văd fript pentru cina stăpânului.

Dar ea îl îndemnă:

— Hai de mănâncă, poate are să fie mai bine decât îţi închipui.

Omul ei veni şi se aşeză să mănânce; iar după ce mâncă, ea îl îndemnă iar:

— Acum culcă-te şi şezi puţin liniştit, ca să-ţi caut în cap.

Soţul îi răspunse:

— Nu-mi arde de odihnă: oricum, tot m-ara prăpădit.

Apoi se aşeză cu capul în poala ei şi adormi dus. După ce adormibărbatul său, ea şuieră dintr-o fluieriţă şi năvăliră milioane de spiriduşi: unul cosea, altul aduna... şi aşa, cât ai clipi, iarba fu strânsă şi uscată. Nevasta îl trezi, iar el, văzând totul gata, nu mai ştiu ce să facă de bucurie. Ea îl povăţui:

— Acum rămâi frumuşel aici şi, deseară, când ai să fee duci acasă, aruncă furca şi grebla la pământ, fă-te supărat şi cere cina. Stăpânul are să-ţi spună:,. Mai domol, flăcăule, o să ai şi cină, dar numai dacă ţi-ai isprăvit treaba". Iar tu spune-i: „Da[1] ce-aş fi putut face câtu-i ziulica de mare, dacă nu să cosesc şi să adun finul acela?"

Pe urmă ea se duse acasă. Când se lăsă noaptea, iată-l şi pe el, azvârli cât colo furca şi grebla; şi aşa mânios întrebă de cină; iar stăpânul îl înfruntă:

— Bine, bine, are să fie şi cină, mimai dacă ţi-ai sfârşit treaba.

— Da' ce-aş fi putut face câtu-i ziulica de lungă... mi se pare că nu-s un leneş,ca voi, caren-aţi fost în stare nici să-mi pregătiţi cina.

După aceea îi întinseră cina; iar stăpânul ii dădu altă poruncă:

— Astăzi ai isprăvit totul cu bine, iar mâine ai de făcut următoarele: să tai o pădure, să dezgropi buturugile, să sădeşti vie şi seara să-mi aduci struguri copţi.

Când auzi el una ca asta, îi trecu repede veselia, totuşi nădăjduia că, poate, va scoate-o şi acum la capăt; aşa că se culcă să tragă un pui de somn. Când se crăpă de ziuă, luă securea şi târnăcopul şi se duse la pădure. Ajungând acolo, se apucă numaidecât de tăiat; însă abia izbuti să taie un fag, când veni nevastă-sa cu prânzul şi îl chemă să mănânce; dar el îi spuse:

— Acum nu-mi trebuie nimic, azi chiar n-am să pot îndeplini porunca.

Ea însă îl încuraja:

— Vino la masă, poate va fi mai bine de cum gândeşti.

Omul veni şi se aşeză să prânzească; iar după ce mâncă, ea îl îndemnă iarăşi să se culce ca să-i caute în cap. El se culcă şi adormi; iar ea şuieră din nou din fluieriţă şi iată că şi de data asta sosiră încă şi mai mulţi spiriduşi decât în rândul trecut. Se puseră să taie copacii şi, cât ai clipi, pădurea era tăiată, pământul săpat, via sădită şi rodită, iar strugurii copţi. Când se trezi el şi văzu totul gata, nu se afla altul mai vesel decât dânsul. Ea îl dăscăli:

— Când te duci deseară acasă, fă-te iar supărat şi întreabă de cină. Stăpânul o să spună din nou: „Are să fie cină, numai dacă ţi-ai îndeplinit treaba de azi!” iar tu să-i dai strugurii şi să adaugi:
„Doar n-am dormit toată ziua ca voi.”

Ea plecă. Când se lăsă noaptea, omul culese struguri şi se duse acasă. Când ajunse acasă, ceru cina; iar stăpânul îl înfruntă:

— O să fie şi cină, numai dacă eşti gata cu treaba.

El îi dădu strugurii şi-i spuse:

— Doar n-am dormit toată ziua ca voi, care n-aţi fost în stare nici măcar să-mi pregătiţi cina.

Ei îi întinseră masa; după ce flăcăul ospăta, stăpânul îi dădu noi porunci:

— Mâine dimineaţă să seci lacul şi să-i netezeşti matca, apoi să semeni şi să seceri pâinea, iar seara să-mi aduci şapte butoaie de peşte şi trei snopi de grâu.

Când auzi el una ca asta, se sperie rău de tot şi-şi zise în sinea lui: „Ei, asta chiar că n-am s-o pot îndeplini nicidecum”. Apoi se culcă şi adormi. Când se lumină de ziuă, se duse la lac şi se apucă să scoată la apă, dar nu se cunoştea niciun spor! După puţin timp iat-o pe nevastă-sa că îi aduse prânzul şi-l pofti să mănânce. El însă o respinse:

— Azi chiar n-am nevoie de mâncare: deseară, de bună seamă, am să

fiu fript pentru cina stăpânului.

Dar ea stărui:

— Hai, mănâncă, şi ce-o fi, o fi!

El veni la masă şi se aşeză să prânzească; iar după ce isprăvi, se culcă din nou şi adormi. Cum îl cuprinse un somn adânc, ea şuieră iarăşi din fluieriţa aceea şi numaidecât veniră spiriduşii încă mai mulţi decât în rândul trecut. Cit ai clipi, apa fu scoasă, peştele sărat, groapa astupată şi griul semănat, secerat şi legat snopi. Când se trezi omul şi văzu cum stăteau lucrurile, nici nu mai ştia cu ce să înceapă. Ea însă îl povăţui să facă tot timpul pe supăratul şi să-şi ceară numaidecât simbria. Şi-i mai dădu câteva lămuriri:

— Noi suntem nouă fete la fel. Tu n-o să mă poţi cunoaşte, dar eu am să am pe obrazul stâng un fir de păr mare, ca să mă poţi recunoaşte după dânsul.

Ea plecă, iar el, când sosi timpul, luă trei snopi şi şapte butoaie de peşte; apoi plecă acasă. Când veni acasă, ceru cina, iar stăpânul îi spuse:

— Cina e gata, numai să fii şi tu gata cu treaba! Omul îi dădu peştele şi snopii, se aşeză şi ospăta, apoi îşi ceru simbria. Stăpânul scoase pe cele nouă fete ale sale; toate picau de frumoase, de n-ai fi putut cunoaşte care-i mai mândră decât cealaltă. El căută să vadă care avea un fir de păr pe faţă, dar fiecare avea câte unul. Atunci nevastă-sa îi făcu semn cu ochiul şi el o alese pe dânsa.

— Eu o vreau pe asta. O luă şi o duse cu sine.

Când se întuneric! mama fetelor grăi către bărbatul său:

— Ascultă, stăpâne, ei s-au înţeles de bună seamă! Mă duc după dânşii să-i aduc înapoi.

Soţul îi răspunse:

— Bine, du-te!

Şi ea plecă. Dar când era aproape să-i ajungă, fata se uită îndărăt, o recunoscu pe maică-sa şi cuvântă:

— Uite-o pe mama. Acuşi-acuşi are să ne prindă. Prefa-te în rug, iar eu în mură. Aşa n-are să ne cunoască.

Făcură aidoma. Când bătrâna ajunse lângă dânşii, nu văzu nimic altceva afară de un rug şi o mură. De aceea se întoarse îndărăt. Bătrânul o întrebă:

— De ce nu i-ai ajuns?

— I-am ajuns, răspunse ea, i-am zărit, dar s-au făcut, dintr-o dată nevăzuţi, N-am mai văzut altceva decât un rug şi o mură.

Moşneagul adeveri:

— Aceştia erau ei. Zboară şi adu-i înapoi.

Ea plecă şi-i ajunse; dar fata se uită în urmă şi, când o văzu, spuse flăcăului:

— Uite iar pe mama în urma noastră. în curând are să ne prindă. Eu mă prefac într-o tulpiniţă de mei, iar tu preschimbă-te într-un bob.

Ei se prefăcură aşa cum propuse fata; iar când bătrâna văzu că fugarii nu-s, se întoarse acasă şi spuse bărbatului său că n-a văzut nimic, ci numai o tulpiniţă de mei cu un bob. Bătrânul izbucni:

— Aceştia erau ei; zboară şi adă-i îndărăt! Bătrâna o luă iarăşi pe urmele lor şi cit pe-aci să-i ajungă; dar fata se uită în urmă, o văzu şi grăi:

— Iat-o iar în urma noastră. Prefă-te în porumbel, iar eu în porumbiţă. Aşa o să-i scăpăm.

Amândoi se preschimbară în porumbel şi porumbiţă. Astfel scăpară.

Bătrâna se întoarse acasă şi spuse moşului:

— îi ajunsesem, dar când eram mai aproape de dânşii, n-am mai văzut nimic, afară de un porumbel şi de o porumbiţă, care au zburat.

Moşneagul oftă:

— Aceştia erau ei; păcat că nu i-al prins!

Dar era prea târziu. Şi aşa, pe urmă, tinerii au trăit bine împreună. Iar bărbatul n-a mai îndrăznit niciodată să rostească: „Zâna e zână”.

Mărul de aur şi cele nouă păuniţe

poveste sârbo-croată

A fost odată un împărat care avea trei feciori şi un măr de aur în faţa palatului. într-o singură noapte, mărul acela şi înflorea, şi da roade; dar cineva le culegea şi nu era chip de aflat cine anume, într-o bună zi, împăratul începu să se sfătuiască cu feciorii săi:

— Oare ce s-o fi întâmplând cu roadele mărului nostru? La aceasta, fiul cel mai mare spuse:

— în noaptea asta am să păzesc eu mărul, să văd cine le culege!

Când se înseră, feciorul împăratului merse sub măr şi se culcă acolo ca să-l păzească. Cum începură merele să dea în pârg, el adormi şi, când se trezi în zori, mărul era cules. Atunci se duse la tatăl său şi-i spuse totul, aşa cum fusese.

în seara următoare merse cel de-al doilea fecior ca să păzească mărul; dar şi el păţi ca şi cel dintâi: adormi sub măr şi, când se trezi în zori, mărul era cules.

Acum era rândul celui mai tânăr dintre fii să păzească mărul. Veni şi el sub măr, îşi puse un pat şi se culcă să doarmă. Către miezul nopţii se trezi şi se uită la măr; iar merele tocmai dădeau în pârg, făcând să lumineze întreg palatul cu strălucirea lor. Chiar atunci veniră în zbor nouă păuniţe de aur; opt se lăsară în măr, iar cea de a noua, în pat, lângă dânsul. Cum se puse pe pat, se prefăcu într-o fată aşa de frumoasă, că nu-i găseai alta pe potrivă în toată împărăţia. Se îmbrăţişară şi se sărutară până la miezul nopţii. Atunci fata se sculă şi îi mulţumi pentru mere, iar el o rugă să-i lase şi lui măcar unul. Ea îi lăsă două: unul pentru dânsul, iar celălalt ca să-l ducă tatălui său. Apoi fata se prefăcu din nou în păuniţă şi zbură împreună cu celelalte. Când se lumină de ziuă, feciorul împăratului se sculă şi duse tatălui amândouă merele. Craiului îi păru tare bine şi îl lăudă pe mezin. Când se înseră din nou, fiul împăratului se puse, ca şi înainte, să păzească mărul. îl păzi tot aşa, iar a doua zi aduse iarăşi tatălui două mere de aur.

După ce făcu la fel câteva nopţi în şir, fraţii săi începură să-l pizmuiască: că ei nu putuseră păzi merele, iar el le străjuia în fiecare noapte. Atunci se găsi o blestemată de babă, care le făgădui să afle taina pazei mărului. De cum se înseră, baba se furişă la măr, se vârî sub pat şi rămase ascunsă acolo. Veni mezinul împăratului şi se culcă sub pom ca şi mai înainte. Către miezul nopţii, iată că cele nouă păuniţe sosiră din nou în zbor, opt se aşezară pe măr, iar cea de a noua lângă dânsul, în pat şi se prefăcu în fată. Atunci baba apucă încet coada fetei, care atârna pe lângă pat şi o reteză; iar fata sări din pat, se prefăcu în păuniţă şi zbură; iar după ea îşi luară zborul şi celelalte păuniţe, care se făcură nevăzute. Sări jos feciorul împăratului şi strigă:

— Ce-i asta?

Când colo, ce să vadă? Sub pat o babă. O înhăţă pe babă şi o scoase de sub pat, iar a doua zi porunci să fie legată de cozile a câtorva cai, ca s-o sfâşie.

Păuniţele nu mai veniră la măr şi feciorul împăratului era mereu trist şi plângea. în cele din urmă, a hotărât să plece în lume ca să-şi caute păuniţă şi să nu se întoarcă acasă până nu o va găsi; apoi se duse la tatăl său şi îi spuse ce hotărâse. Tatăl îl sfătui să se răzgândească, spunându-i că-i va găsi el o altă fată din împărăţie. Dar totul a fost în zadar; el se găti de drum şi plecă în lume, împreună cu o slugă, ca să-şi caute păuniţă.

Cutreierând aşa mult timp prin lume, mezinul ajunse la un lac şi aici găsi nişte palate mari şi bogate iar în ele – o babă, împărătească, şi o fată, fiica babei; şi o întrebă pe bătrână:

— Ei, babo, nu cumva ai auzit ceva despre cele nouă păuniţe?

Baba îi spuse:

— Ei, fătul meu, cum să nu le ştiu, când vin aici, la lacul ăsta, în fiecare zi, pe

la amiază, ca să se scalde. Dar dă-le încolo de păuniţe, ci mai bine uită-te la fiica mea, fată frumoasă şi cu atâta avere. Totul are să-ţi rămână ţie.

El însă, abia aşteptând să vadă păuniţele, nici nu vru să asculte ce-i spunea baba despre fiică-sa.

A doua zi de dimineaţă, feciorul de împărat se sculă şi se îndreptă spre lac, să aştepte păuniţele; iar baba îi cumpără sluga şi-i dădu nişte foaie mici, cu care se aţâţă focul, spunându-i:

— Vezi foalele astea! Când ajungeţi la lac, tu suflă-i pe furiş stăpânului tău numai puţin după ceafa, ca să adoarmă şi să nu poată vorbi cu păuniţele.

Sluga nepricopsită aşa şi făcu: ajungând la lac, găsi un prilej potrivit şi-i suflă stăpânului său după ceafă din foalele acelea mici; iar mezinul adormi numaidecât buştean. Abia adormi şi iată-le pe cele nouă păuniţe! Cum veniră, opt se lăsară pe lac, iar cea de-a noua se apropie de dânsul pe cal şi prinse să-l îmbrăţişeze, căutând să-l trezească:

— Scoală-te, scumpul meu! Deşteaptă-te, inimioara mea! Scoală-te, sufleţelul meu!

Iar el habar n-avea de nimic, parcă ar fi fost mort. După ce se scăldară, păuniţele zburară toate împreună. Abia atunci se trezi şi mezinul şi-şi întrebă sluga:

— Ce e? Au venit?

Sluga îi spuse c-au venit; opt s-au lăsat pe lac, iar cea de a noua s-a alăturat de dânsul pe cal şi l- a îmbrăţişat, dar nu l-a putut trezi. Auzind aceasta, feciorului de împărat îi venea să se omoare, nu alta. A doua zi de dimineaţă el plecă iară cu sluga, încălecă pe cal şi se plimbă tot pe lângă lac.

Sluga găsi din nou un moment prielnic ca să-i sufle după ceafă din foalele acelea mici; iar el adormi tun, cât ai clipi. Numai ce adormi şi iată-le pe cele nouă păuniţe; opt se lăsară pe lac, iar cea de a noua veni lângă el pe cal şi începu să-l îmbrăţişeze, vrând să-l trezească:

— Scoală-te, scumpul meu! Deşteaptă-te, inimioara mea! Scoală-te, sufleţelul meu!

Dar nimic nu ajută: el dormea ca mort. Atunci ea grăi către slugă:

— Spune stăpânului tău că numai mâine ne mai poate vedea la lacul ăsta. Pe urmă niciodată n-o să ne mai vadă aici.

Şi aşa păuniţele îşi luară iarăşi zborul. Abia zburară ele, că fiul de împărat se şi trezi şi-o întrebă pe slugă:

— Au venit?

Iar sluga răspunse:

— Da! Ba mi-au spus chiar să-ţi dau de veste că numai mâine le mai poţi aştepta aici. Pe urmă n- or să mai vină niciodată pe meleagurile acestea.

Când auzi una ca asta, mezinul nici nu mai ştia ce să facă, ci îşi smulgea doar părul din cap de durere şi de tristeţe. Când se revărsară zorii, a treia zi, el plecă iarăşi spre lac, încălecă pe cal, dar se ţinea tot pe lângă apă. Nu mai vru să se plimbe, ci se puse pe alergat, ca să nu adoarmă. Dar sluga tot găsi un prilej să-i sufle din foalele acelea mici după ceafa; iar mezinul se lungi numaidecât pe cal şi adormi. Numai ce adormi şi iată-le pe cele nouă păuniţe. Cum ajunseră, opt se lăsară pe lac, iar cea de a noua veni lângă el pe cal şi începu să-l îmbrăţişeze: doar-doar s-o trezi...

— Scoală-te, scumpul meu! Deşteaptă-te, inimioara mea! Scoală-te, sufleţelul meu!

Dar nimic nu ajută; el dormea ca mort. Atunci păuniţa spuse slugii:

— Când se va scula stăpânul tău, spune-i să îndrepte cuiul de sus spre cel de jos: atunci are să mă găsească.

Apoi toate îşi luară zborul. Numai ce zburară, că feciorul de împărat se şi trezi şi-o întrebă pe slugă:

— Au venit? Sluga îi răspunse:

— Da, au venit, iar aceea care s-a aşezat lângă tine pe cal a spus să îndrepţi cuiul de sus spre cel de jos: atunci ai s-o găseşti.

Cum auzi asta, mezinul scoase sabia şi tăie slugii capul. Apoi purcese să călătorească singur prin lume. După ce călători aşa mult timp, ajunse la un munte. Aici mână la un pustnic, pe care-l întrebă dacă n-ar putea cumva să-i dea vreo ştire despre cele nouă păuniţe de aur. Pustnicul îi răspunse:

— Ei, fătul meu, eşti norocos! Chiar Dumnezeu te-a îndreptat încotro trebuie. De aici până la ele nu-i mai mult de-o jumătate de zi cale. Numai că trebuie să ţii drumul drept şi ai să găseşti nişte porţi mari. După ce treci porţile acelea, o ţii la dreapta şi ajungi în oraşul unde se află palatul păuniţelor.

Când se crăpă de ziuă, feciorul de împărat se sculă, se duse la pustnic şi îi mulţumi; apoi purcese la drum, aşa cum îi spusese. Şi călătorind aşa, ajunse la nişte porţi şi, după ce trecu prin ele, o luă numaidecât la dreapta şi aşa, pe la amiazi, zări în depărtare oraşul şi se bucură foarte. Cum ajunse în oraş, întrebă de palatul păuniţelor. Când se trezi la uşa de intrare a palatului, straja îl opri şi-l întrebă de unde-i şi încotro merge. După ce spuse el cine-i şi ce caută, straja se duse de-o vesti pe împărăteasă. Ea, de cum auzi, alergă într-un suflet la dânsul, în chip de fată; şi luându-l de mână, îl duse înlăuntrul palatului. Aci se porni mare bucurie, iar după câteva zile mezinul se cunună cu împărăteasa păuniţelor şi rămase să trăiască în palatul lor.

După un răstimp, plecă împărăteasa la plimbare, iar soţul său rămase singur în palat; la plecare, ea îi dădu cheile de la douăsprezece pivniţe şi-i spuse:

— în toate pivniţele poţi să intri, dar numai într-a douăsprezecea să nu te duci în ruptul capului. Nici să n-o deschizi, nu te juca cu viaţa!

Zicând acestea, crăiasa plecă. După ce rămase singur, feciorul de împărat se gândi în sine: „Oare ce să fie în pivniţa cea de a douăsprezecea?!” Pe urmă se apucă să deschidă pe rând pivniţele. Când ajunse la cea de-a douăsprezecea, se opri nehotărât la uşă, dar începu să-l chinuie întrebarea: „Ce-ar putea fi în pivniţa aceea?!” Şi, în cele din urmă, deschise şi pivniţa cea de-a douăsprezecea: când colo – un antal în mijlocul pivniţei, strâns cu cercuri de fier, iar din el se strecură un glas:

— Pentru numele lui Dumnezeu, rogu-te, frate, mă prăpădesc de sete; dă-mi un pahar de apă.

Feciorul de împărat luă un pahar de apă şi îl turnă în antal. Dar numai ce-l turnă, şi unul din cercuri îi şi plesni. Apoi auzi iarăşi glasul acela:

— Pentru numele lui Dumnezeu, frate, mă prăpădesc de sete; mai dă-mi un pahar de apă.

Mezinul turnă încă un pahar de apă, iar la antal mai crăpă încă un cerc. Vocea din antal se auzi şi a treia oară:

— Pentru numele lui Dumnezeu, frate, mă prăpădesc de sete; mai dă-mi un pahar de apă.

Fiul împăratului turnă încă un pahar de apă. Atunci plesni şi cel de-al treilea cerc, antalul se sfărâmă, iar dinlăuntru îşi luă zborul un zmeu, care, în drum, o răpi pe împărăteasă ducând-o cu sine.

După aceea veniră slugile, însoţitoarele crăiesei, spuseră fiului de împărat cele întâmplate, iar mezinul nu mai ştia ce să facă de inimă rea. în sfârşit, se hotărî să plece iarăşi în lume, ca s-o caute. Şi călătorind aşa prin lume cale lungă, ajunse la o apă şi, mergând pe mal, văzu un peşte mic care se zbătea într-o băltoacă. Când îl văzu pe mezin, peştişorul începu să-l roage:

— Pentru numele lui Dumnezeu, ca pe un frate te rog, aruncă-mă în apă, că odată şi odată ţi-oi fi de mare folos. Numai ia de pe mine un solzişor şi, la nevoie, freacă-l puţin în degete.

Fiul împăratului ridică peştişorul, luă de pe el un solzişor, pe care îl înfăşură într-o basma, iar pe peştişor îl zvârli în apă. După un timp, mergând aşa prin lume, dădu peste o vulpe căzută într-o capcană. Cum îl zări, vulpea îi spuse:

— Pentru numele lui Dumnezeu, te rog ca pe un frate, scapă-mă din capcana asta, că şi eu ţi-oi fi de folos cândva, numai ia de la mine un fir de păr, iar când vei fi la ananghie, freacă-l puţin între degete.

Mezinul luă de la vulpe un fir de păr şi o scoase din capcană. Şi iarăşi, mergând aşa peste un munte, găsi un lup prins într-un laţ. Şi lupul când îl văzu, îi spuse:

— Pentru numele lui Dumnezeu, te rog ca pe un frate, desfa-mă din laţ, că şi eu ţi-oi fi de ajutor la nevoie; numai ia de la mine un fir de păr; iar dacă te vei afla vreodată la o strâmtoare, freacă-l puţin între degete.

El luă un fir de păr de la lup, iar pe lup îl scoase din laţ. După aceea, feciorul de împărat, călătorind iarăşi multă vreme, întâlni un om şi-l întrebă:

— Fii bun şi spune-mi, frate, nu cumva ai auzit vreodată unde sunt palatele împăratului zmeilor?

Omul îl îndreptă într-acolo, ba îi spuse chiar şi timpul când ar fi nimerit să ajungă pe meleagurile
acelea. Atunci fiul împăratului îi mulţumi şi plecă înainte. Cu chiu, cu vai dădu de oraşul zmeilor. Când intră în palatele lor, mezinul o găsi pe iubita sa. Amândoi se bucurară foarte când se întâlniră şi se sfătuiră ce să facă, ca să scape de acolo. în cele din urmă se înţeleseră să o ia la sănătoasa. Se pregătiră repede de drum, încălecară pe cai şi – fugi duluţă!

Cum se depărtară fugarii de palat, iată-l şi pe zmeu că veni călare. Când intră în palat, ia-o pe împărăteasă de unde nu-i... Atunci îl întrebă pe cal:

— Ce facem mai întâi? Mâncăm şi bem, sau o luăm la drum?

Calul îi răspunse:

— Ba mănâncă şi bea! O să-i ajungem, nu-ţi fă grijă!

După ce mâncă, zmeul încălecă pe cal şi mână în urma lor. Cât ai clipi, îi şi ajunse. Cum îi ajunse, o luă pe împărăteasă de la feciorul împăratului, iar acestuia îi spuse numai atât:

— Tu umblă cu Domnul! Acuma te iert, fiindcă mi-ai dat apă în pivniţă; dar nu care cumva să te întorci, dacă ţii la viaţă! Mezinul pomi ca pentru totdeauna; dar neputându-se împotrivi inimii, se întoarse îndărăt; iar a doua zi veni iar la palatul zmeului şi o găsi pe împărăteasă stând singură în palat şi vărsând lacrimi. Când se întâlniră şi se văzură din nou, amândoi prinseră a se sfătui cum să fugă. Atunci feciorul de împărat îi spuse:

— Când vine zmeul, întreabă-l unde se află calul acela care fuge ca gândul, şi spune-mi şi mie, ca să-l caut: poate aşa vom izbuti să fugim.

După aceasta, mezinul plecă de la palat. Când se întoarse zmeul acasă ea începu să-l linguşească, să se învârtească ca titirezul în jurul lui şi să vorbească cu dânsul vrute şi nevrute; iar în cele din urmă îi spuse:

— Da' ai un cal iute de tot! De unde l-ai căpătat, zău?! Zmeul îi răspunse:

— Ehei, de unde l-am căpătat eu, nu poate să-l capete oricine. în cutare munte se află o babă, care are doisprezece cai la grajd, de nu ştii care-i mai frumos. într-un colţ are un cal, parcă-i râios, aşa arată. Acela este însă cel mai bun; îi frate cu calul meu. Cine-l capătă, poate călători în cer. Dar cine vrea să capete de la babă un cal, trebuie să slujească trei zile: baba are o iapă cu mânz pe care trebuie s-o păzeşti trei nopţi. Cel ce izbuteşte să păzească trei nopţi iapa şi mânzul, acela are dreptul să aleagă orice cal doreşte. Dar cine se năimeşte la babă şi nu păzeşte iapa şi mânzul

trei nopţi, îşi pierde capul.

A doua zi, după ce plecă zmeul de acasă, veni feciorul împăratului şi fata îi spuse tot ce auzise. Atunci mezinul plecă în muntele acela la babă şi, ajungând la dânsa, îi spuse:

— Ziua bună, babo! Ea îi răspunse:

— Bună să-ţi fie inima, fătul meu, după cum ţi-i căutătura. Dar ce vânt te aduce pe la noi?

El îi răspunse:

— Aş vrea să mă tocmesc cu simbrie la tine. Baba zise:

— Bine, fătul meu. Dacă timp de trei zile ai să-mi păzeşti iapa, am să-ţi

— oricare,

după voia ta; dar dacă n-ai s-o păzeşti, îţi voi lua capul.

Pe urmă baba îl duse în mijlocul curţii, împrejurul căreia se afla par lângă par, şi în fiecare par – câte un cap de om; numai un par n-avea cap, şi acesta striga mereu:

— Dă-mi, babo, un cap!

Baba îi arătă toate acestea şi-i spuse:

— Vezi, toţi ăştia s-au tocmit la mine şi n-au putut păzi iapa.

Dar feciorul împăratului nu se sperie, ci rămase la babă să slujească.Când se lăsă seara, mezinul încălecă pe iapă şi hai la câmp! iar mânzul fugea, pe lângă mă-sa. El rămase călare pe iapă; dar către miezul nopţii i se făcu somn şi adormi; iar când se trezi, se văzu încălecat pe un butuc; şedea călare, cu căpăstrul în mână. Când văzu una ca asta, mezinul rămase uimit şi sări să caute iapa. Căutând-o aşa, ajunse la o apă. Cum dădu cu ochii de ea, mezinul îşi aduse aminte de peştişorul pe care îl aruncase din băltoacă în apă.

Atunci scoase din basma solzul de la dânsul, îl frecă puţin între degete, iar peştişorul se şi ivi deodată la faţa apei.

— Ce-i, frate? El îi răspunse:

— Am pierdut iapa babei şi nu ştiu unde-i. Peştişorul îi spuse:

— Uite-o printre noi, s-a prefăcut în peşte, iar mânzul în peştişor. Dă cu căpăstrul prin apă şi strigă: „Hi, iapa babei".

Atunci mezinul lovi cu căpăstrul apa şi porunci: „Hi, iapa babei!" Ea se prefăcu într-o clipă în iapă, aşa cum fusese, şi ieşi împreună cu mânzul la mal. El îi puse căpăstrul în cap, o încălecă şi – hai acasă! iar mânzul pe lângă mă-sa. Când ajunse acasă, baba dădu slugii să mănânce, iar pe iapă o bagă în grajd şi, tot lovind-o cu vătraiul, îi strigă:

— în peşte, mârţoagă, hai! Iapa îi răspunse:

— Eu m-am prefăcut în peşte, dar peştii îi sunt prieteni şi m-au oblicit.

Atunci baba, iarăşi:

— Dacă-i aşa, prefă-te în vulpe!

înainte de a se înnopta, feciorul de împărat încălecă pe iapa şi – hai la câmp! iar mânzul alerga pe lângă mă-sa. Rămase tot timpul călare, iar către miezul nopţii îl cuprinse somnul şi adormi pe iapă; când se trezi se pomeni călare pe un butuc. Şedea cu căpăstrul în mâini. Când se văzu astfel, nu mai ştia ce să facă de uimire. Dădu să caute în goană iapa babei. Dar cât ai clipi, îi veniră în minte spusele babei către iapă. Scoase din basma părul de vulpe, îl frecă uşor între degete, iar vulpea se ivi pe loc în faţa lui:

— Ce-i, frate? Mezinul îi spuse:

— Mi-a fugit iapa babei şi nu ştiu unde-i. Vulpea îi răspunse:

— Uite-o printre noi, s-a prefăcut în vulpe, iar mânzul în căţelandrul ei. Loveşte cu căpăstrul în pământ şi strigă: „Hi, iapa babei!" iar vulpea se prefăcu în

iapă, cum şi fusese, şi răsări deodată cu mânzul în faţa lui. Atunci el îi puse căpăstrul în cap, o încalecă şi – hai acasă! iar mânzul pe lângă mă-sa. Când ajunse acasă, baba aduse slugii de prânzit, iar pe iapă o băgă numaidecât în grajd şi o tot lovea cu vătraiul, boscorodind:

— în vulpe, mârţoagă, hai!

Ea îi răspunse:

— în vulpe m-am prefăcut, dar vulpile i-s prietene şi m-au spus.

Atunci baba urmă:

— Dacă-i aşa, prefă-te în lupoaică!

înainte de a se înnopta, feciorul împăratului încălecă pe iapă, şi hai la câmp! Iar mânzul pe lângă mă-sa.

Şezu tot timpul aşa încălecat; dar spre miezul nopţii îi veni somnul şi adormi pe iapă. Când se trezi, ce să vezi? Era încălecat pe un butuc şi în mâini ţinea căpăstrul. Când văzu una ca asta, nu ştia ce să mai facă de uimire şi sări ca ars să caute iapa babei. Dar numaidecât îi veniră în minte spusele babei către iapă. Scoase din basma părul de lup şi-l frecă lin între degete, iar lupul se ivi dintr-o dată în faţa lui:

— Ce-i, frate? Mezinul îi răspunse:

— Mi-a scăpat iapa babei şi nu ştiu unde o fi. Lupul îi spuse:

— Uite-o printre noi, s-a prefăcut în lupoaică, iar mânzul în lupuşor. Loveşte cu căpăstrul în pământ şi porunceşte: „Hi, iapa babei!” iar lupoaica se prefăcu în iapă, cum şi fusese, şi răsări deodată cu mânzul în faţa lui. Atunci feciorul împăratului puse căpăstrul în capul iepei, şi – hai acasă! iar mânzul pe lângă mă-sa. Când ajunse acasă, baba dădu slugii prânzul, iar pe iapă o băgă la grajd, şi, tot lovind-o cu vătraiul, o probozea:

— în lupoaică, mârţoagă, hai! Iar iapa îi răspunse:

— în lupoaică m-am prefăcut, dar lupii i-s prieteni şi m-au pârât.

Atunci baba ieşi înaintea feciorului de împărat şi acesta îi spuse:

— Ei, babo, eu te-am slujit cinstit; acum dă-mi simbria după cum ne-a fost tocmeala.

Baba îi răspunse:

— Fătul meu, tocmeala-i sfântă. Uite, din doisprezece cai, alege-l pe care-l vrei.

Mezinul spuse babei:

— Ce să aleg? Dă-mi-l pe cel râios din colţ. Nu-s de mine caii cei frumoşi!

Arunci baba căută să-l întoarcă în hotărârea lui:

— Cum să iei gloaba ceea răpciugoasă, când am atâţia cai frumoşi?

Dar el o ţinu într-una pe a lui, spunând:

— Dă-mi-l pe cel ales de mine, după cum ne-am tocmit.

Neavând încotro, baba îi dădu mezinului mârţoaga cea răpciugoasă. Astfel sluga se despărţi de stăpână şi plecă ducând de căpăstru calul căpătat drept simbrie. Când ajunse cu dânsul într-o pădure, feciorul împăratului îl ţesălă şi-l dichisi, încât calul prinse a luci de parcă ar fi avut păr de aur. Atunci el îl încălecă şi-l îndemnă la fugă, iar armăsarul zbură ca pasărea cerului şi-ntr-o clipită îl duse în faţa palatelor zmeului. De cum intră înăuntru, craiul spuse împărătesei:

— Pregăteşte-te cât mai repede!

Făcură la iuţeală pregătirile de drum, încălecară amândoi pe calul acela şi – hai la drum cu Dumnezeu înainte! Puţin după aceea, când sosi zmeul şi văzu că împărăteasa nu-i, grăi către calul său:

— Ce facem acum? Să mâncăm şi să bem, ori s-o luăm la goană?

— Mănânci nu mănânci, bei nu bei, goneşti nu goneşti, tot n-ai să-i ajungi!

Când auzi zmeul una ca asta, se zvârli numaidecât pe cal şi – mână, băiete! Iar fugarii, când îl văzură pe zmeu cum mâna în urma lor, se speriară. Mezinul începu să

dea pinteni calului ca să alerge mai repede. Dar calul spuse către stăpânii săi:
— Nu vă speriaţi, n-avem nevoie să fugim!
Când zmeul era gata-gata să-i ajungă, calul zmeului strigă către armăsarul care-l ducea ca gândul pe crăişor împreună cu împărăteasa lui:
— Pentru numele lui Dumnezeu, frate, aşteaptă-mă puţin, altfel îmi dau sufletul gonind după tine.
Iar acesta îi răspunse:
— De ce eşti prost şi porţi în spate zmeul?! Ridică-te mai degrabă pe picioarele de dinapoi, trânteşte-l de-o piatră, şi hai cu mine!
Când auzi sfatul acesta, calul zmeului îşi scutură capul cu putere, se înălţă pe picioarele de dinapoi şi-l izbi pe zmeu de pietrele drumului. Acesta se prefăcu în mici fărâme, iar calul său se alătură de armăsar. Atunci împărăteasa îl încălecă, şi amândoi soţii ajunseră cu bine în crăiia păuniţelor şi rămaseră acolo împărăţind, cât le-a fost veacul.

Muzicanţii

poveste sârbă

Au fost odată ca niciodată patru muzicanţi. De unde veneau şi încotro se duceau? – nu ştia nimeni. Rătăcitori pe drumuri de ţară, cântau pe la hanurile de la răscruci pentru călătorii osteniţi.
Şi, uneori, truda le era răsplătită cu o bucată de pâine şi câţiva bănuţi. Alteori însă...
într-o seară târzie, au poposit pe o culme de deal, lângă ruinele unei cetăţi străvechi, i-au dat ocol – cu oarecari temeri – şi s-au aşezat apoi sub un zid, la loc ferit...
— înnoptăm aici? întrebă unul.
— Dacă „slăvitul stăpân” n-are nimic împotrivă, răspunse şugubăţ cel din dreapta.
— Să-i cântăm ceva, poate l-om îmbuna şi ne-o îngădui să ne odihnim aici, vorbi al treilea.
— Hai! se învoiră râzând tuspatru.
Aşa se auziră în noaptea aceea, sus pe culmea dealului, acordurile celui mai frumos dans din partea locului. Când viorile tăcură, muzicantul cel şugubăţ se înclină în faţa ruinelor ca un dirijor care primeşte aplauzele ascultătorilor.
— Slăvite stăpân al cetăţii, îngădui preaplecatelor tale slugi să doarmă aici, în noaptea asta?
O clipă se făcu linişte. Ceilalţi stăteau gata să râdă de cea din urmă şotie a tovarăşului lor,
când... râsul le îngheţă pe buze. Din înaltul ruinelor coborî până la dânşii, răspicat, o vorbă:
— îngădui!
Muzicanţii încremeniră. Totul începuse ca într-un joc de copii, dar iată că jocul făgăduia acum să
urmeze ca o poveste plină de peripeţii. Cu paşi abia simţiţi, stăpânul glasului de adineauri li se arătă în faţă. Era un pitic bătrân, bătrân, cu o barbă albă până la pământ şi cu o tichie roşie cu ciucuri negri.
— Vă mulţumesc că nu m-aţi ocolit. Vă mulţumesc, de asemenea, pentru cântecul pe care l-aţi cântat. Pentru gândul vostru bun aş vrea ca să vă răsplătesc. N-am în cu prinsul meu comori, nici aur şi nici pietre lucitoare. Dar ceea ce vă pot da vă dau din toată inima.
Şi, spunând acestea, întinse fiecărui muzicant câte o ramură de nuc. Iar el singur

se pierdu apoi îndărătul ruinelor.

— Ce-a fost asta? Ani visat? se întrebă într-un târziu unul.

— Greu de crezut că visăm tuspatru odată acelaşi vis, se îndoi altul.

— Şi încă cu ochii deschişi.

— Şi apoi, uite crengile de nuc.

Doar muzicantul cel mereu vesel şi şugubăţ tăcea. Se părea că întâmplarea asia ciudată îl cam pusese pe gânduri.

— Ştiţi ce, spuse el, cum, necum, mie nu-mi vine să mă culc pe aici. Simt că n-o să-mi fie somnul prea dulce sub ruinele astea. Şi apoi, aici patul nu-i din cale-afară de moale. Eu zic s-o pornim mai departe. Ceilalţi s-au uitat unul la altul şi-au încuviinţat.

— Hai!

— Dar cu ramurile de nuc ce facem? îşi aminti careva.

— Faceţi ce vreţi, eu pe-a mea o arunc. Tot n-am ce face cu dânsa. Şi mă şi încurcă la drum, spuse cei dinţii.

Şi cum spuse aşa şi făcu.

Al doilea şi al treilea muzicant îi urmară pilda. Cel din urmă doar o păstră într-un buzunar al hainei. Hei. Şi aşa au mers ei cât au mers şi în seara următoare au poposit în satul lor, fiecare la casa lui. Dar înainte de a se culca, cel de-al patrulea, muzicant îi dădu copilului ramura de nuc. I-o dădu şi se întinse pe laviţă, ostenit de lungimea drumului pe care rătăcise şi nedumerit de întâmplarea nemaiauzită prin care trecuse. A doua zi băieţaşul îl trezi încă de cu zori.

— Ce fel de nuci mi-ai adus, tată? Uite-s, galbene-galbene şi nu le pot sparge nicicum. Ia încearcă şi matale!

Tatăl se ridică din pat şi privi crenguţa de nuc: rodise peste noapte numai nuci de aur.

Uimit din cale-afară, alergă la prietenii lui, arătându-le şi lor minunăţia. Aceştia nu stătură mult pe gânduri şi porniră în goană spre ruinele străvechii cetăţi.

Şi toată ziua au răscolit prin iarbă, căutând crenguţele cu atâta uşurinţă aruncate. Dar nu le-au mai găsit.

S-au întors acasă abătuţi şi cu mâinile goale.

Şi mulţi ani de la întâmplarea asta, ei n-au contenit să spună tuturor celor care-i ascultau că omul nu trebuie să dispreţuiască niciodată nici cel mai neînsemnat dar... câtă vreme el e dat din toată inima...

Ciocănitoarea şi vulpea

poveste sârbă

O cioară îşi făcuse cuibul printre ramurile unui copac, în el ea depuse trei ouă din care ieşiră trei puişori fără pene, trei ciocuri mici. O vulpe din împrejurimi prinse de veste şi se grăbi s-ajungă acolo.

— Ei, cucoană cioară! Eu sunt un biet tăietor de lemne. Stăpânul acestei păduri m-a trimis să tai anume acest copac, spuse şireata de vulpe.

Speriată, cioara începu a se tângui:

— Te rog, bunule tăietor de lemne, îngăduie-ne un răgaz! Să crească mai întâi cei trei pui ai mei
şi apoi mă voi duce în căutarea altui copac, unde să-mi fac un alt cuib.

— Eu mă încred în vorbele tale, dar, ca să creadă şi stăpânul meu în vorbele mele, va trebui să-i duc un zălog; ce-ar fi să-mi dai un pui din cei trei ai tăi?

Cioara nu se lăsă iute convinsă, cârâi ea ce cârâi, dar până la urmă făcu întocmai. A doua zi însă, vulpea era din nou în faţa aceluiaşi copac.

— întâmplă-se orice, coană cioară, eu trebuie să tai azi copacul acesta! strigă vulpea.

Speriată şi mai rău, cioara o imploră:

— Nu mă alunga de aici, şi-i voi trimite stăpânului dumitale pe un alt pui de-al meu, zălog.

Vulpea făcu nazuri, dar se prefăcu apoi înduioşată şi în cele din urmă primi târgul. Cu alt pui de
cioară la ea, îi mai îngădui bielei păsări să stea un timp în cuibul ei.

La câteva zile după această întâmplare, iată că pe deasupra cuibului de cioară zboară o ciocănitoare. Când o văzu pe cioară atât de mâhnită şi cu un singur pui lângă ea, îi strigă:

— Ei, coană cioară, ce ţi s-a întâmplat de eşti atât de posomorâtă?

Şi cioara îi povesti toate cele petrecute.

— Sunt sigură că n-a fost niciun tăietor de lemne, gândi cu glas tare ciocănitoarea. Mai degrabă cred că a fost o scorneală a şiretei de vulpi. Răspunde-i cu curaj când oi mai vedea-o: „Du-te de aici, du-te iute, căci nu-ţi mai dau niciun pui de azi încolo!”

Şi, într-adevăr, a doua zi vulpea nu întârzie să vină, ameninţând-o pe cioară că acum trebuia neapărat să taie copacul acela. Dar cioara îi răspunse întocmai cum o învăţase ciocănitoarea.

înfuriată la culme după un răspuns atât de cutezător, vulpea îi strigă înveninată:

— Nu-i din capul tău ce spui acolo, astea-s vorbele ciocănitoarei, dar am s-o învăţ eu minte şi am să mă răzbun pe ea şi pe puii ei.

Şi alergă în goana mare.

Se întinse la un moment dat pe iarbă şi căscă gura, prefacându-se că-i moartă. Nici nu trecură câteva clipe şi iată zburând pe acolo chiar ciocănitoarea. Ca să se încredinţeze că era într-adevăr moartă, începu să o pigulească; dar când să ajungă la cap, vulpea căscă o gură cât toate zilele şi haţ! o prinse. Cu o ultimă speranţă, ciocănitoarea o întrebă:

— De ce mă ţii între falei? Ce rău ţi-am făcut eu ţie?

— Ce rău mi-ai făcut tu mie?...

Dar nici nu apucă să-şi termine vorba bine, căci de cum deschise bolul, ciocănitoarea ţâşni afară, zburând cât mai sus pe copacul cel mai apropiat. De furie, vulpea încercă şi ea să sară după ciocănitoare, dar după ce se caţără până la jumătatea copacului, alunecă şi rămase moartă pe loc. Aceasta i-a fost răsplata binemeritată.

Cele două vulpi

poveste sârbă

Cândva, în vremea îndepărtată, o vulpe bătrână se împrietenise cu altă vulpe mai tânără. Cea bătrână nu vorbea toată ziua decât de agonisire pentru ziua de mâine, într-atâta, încât aşa zisa cumpătare a ei ajunsese curată avariţie, în schimb cealaltă, cea tânără, avea dorinţa de a devora totul într-o clipă sau într-o zi:,. Nu se ştie ce va fi mâine", era vorba ei. Odată cea tânără veni să o vestească pe cea bătrână că descoperise o fermă cu sute de pui, de găini şi de curcani, de unde puteau lua cit voiau ele. Căci noaptea hu era prea bine păzită ferma. După ce ajunseră acolo, cea bătrână începu s-o boscorodească pe cea tânără:

— Fata mea, să nu te apuci să mănânci tot odată Suceşte-le gâtul şi apoi îngrămădeşte-le într-un colţ cit mai ascuns, şi mai venim noi şi altă dată să ne îndestulăm.

Cea tânără îi răspunse:

— Poate că tu te-oi fi săturând mai iute, dar cu vreau să mănânc bine, ba chiar pentru mai multe zile, fiindcă tot am ajuns aici şi nu se vede nimeni. Cine ştie dacă altă dată vom mai avea norocul
ăsta! Dacă prinde de veste stăpânul fermei, să vezi ce o să mai întărească paza şi poate nu o să mai putem veni niciodată aici. Nu se ştie ce va fi mâine!

Bătrâna nu-i răspunse, ci făcu aşa cum crezu ea că era mai bine. îşi puse ceva deoparte şi se întoarse a doua zi. Dar stăpânul fermei o prinse şi-i puse capăt zilelor, după cum bănuise cea tânără. Avariţia ei o pierduse. Dar nici vulpea cea tânără nu judecase cu înţelepciune, căci focoasă şi nesătulă în pofta ei, hăpcănise atâtea găini şi atâţia pui, că abia se mai târâse până la vizuină, unde şi-a dat duhul de îmbuibată ce era, în culcuşul ei.

Lupul, vulpea şi barza

poveste sârbă

După un ospăţ de pomină, când lupul singur înfulecase doi miei şi o, oaie, iată că era gata-gata să se sufoce din cauza unui oscior ce-i rămăsese în fundul gâtului. De unde se socotea în culmea fericirii, acum, cu spaima în suflet, dădu buzna la cumătră vulpe, cea şireată şi pricepută în toate, să-i găsească leacul.

— Oricât aş vrea să-ţi fiu pe plac, lupule, dragul meu vecin, nu am ce-ţi face. Ai un os în fundul gâtului şi eu nu ajung ca să ţi-l pot scoate. îţi dau însă un sfat: Fugi la barză, căci numai ea cu ciocul ei lung şi ascuţit te-ar putea salva, îl sfătui vulpea.

Gâfâind şi cu osul în gât, cât pe aci să se sufoce, abia îi putu arăta berzei despre ce era vorba şi ce voia de la ea.

— Barză, barză, numai tu mă poţi salva! se tângui umil lupul acum, pe cit era el de feroce, altă dată.

Foarte liniştită, barza, chibzuind după cum îi cerea întâmplarea, şi anume – o biată barză era implorată să salveze viaţa unui lup, îl întrebă cum crede el că va şti să-i poarte recunoştinţă.

— Cere-mi orice, numai scoate-mi osul din gât, că mă sfârşesc sub ochii tăi! urlă lupul.

Cu gând bun, barza nu-i ceru nimic altceva, decât să-i cruţe pe toţi cei din neamul ei. Lupul îi făgădui şi-şi ţinu făgăduiala.

Barza îşi vârî iute ciocul ei lung şi ascuţit pe gâtul lupului, fără teama de a fi înghiţită; îl salvă şi rămaseră prieteni, căci lupul cluburilor de barză nu le-a dat niciodată târcoale.

După faptă şi răsplată

poveste croată

Cândva, într-un sat îndepărtat, trăia o fată: bună, harnică şi cuminte, dar săracă de tot. Nimeni n- o lua în seamă, nici chiar vecina ei care avea şi ea o fată: leneşă, rea şi, fireşte, invidioasă. Cum vecina nu avea pricină să fie cu ochii pe fata cea săracă, o lăsă în pace, clevetind pe seama altora mai chivernisite. Dar numai până într-o bună zi; într-o dimineaţă, pe când se afla în pădure, fata cea cuminte şi bună, cu coşuleţul sub braţ, ca să culeagă fragi şi mure, şi cu un codru mare de pâine în mână, ca să-şi mai astâmpere foamea, iată că înaintea ei apare o bătrânică şi o întreabă:

— Fata babei, deşi văd că nu ai decât codrul ăsta de pâine la tine, n-ai vrea să-mi dai şi mie o bucăţică? Fie-ţi milă, că tare mi-e foame!

— De ce să nu-ţi dau, mătuşică? Iată, ia toată pâinea pe care o am. Lasă că eu ajung acasă şi apoi o să culeg un coş plin cu fragi şi mure şi o să am ce mânca, îi răspunse iute şi-i întinse pâinea.

— Copilă dragă, am vrut doar să-ţi încerc inima, să văd că ţi-e bună. Acum meriţi să te răsplătesc pentru bunătatea ta. Ia această ulcică. Să ştii că-i fermecată. Ţine minte ce-ţi spun. O vei pune pe masă şi vei spune:" Ulcică fermecată, fă mămăliga îndată!" Şi când vei crede de cuviinţă că ţi-e de ajuns, vei spune:" Ulcică fermecată, de-ajuns de astă dată!" Nu uita ce ţi-am spus şi vei avea toată viaţa de mâncare, încheie mătuşa şi, după ce-o mângâie pe fată, se făcu nevăzută, iar fata rămase cu ulcica în braţe. Nu prea ştia ea ce să creadă: Aşa să fie sau nu?

Culese iute-iute fragii şi murele şi într-un suflet alergă acasă. Pe drum, o văzu alergândfatacea rea a vecinei. Părându-i-se tare ciudat că fata aleargă atât de zglobie, se luă după ea, şi când fata intră în casă, vecina se aşeză în dreptul ferestrei deschise, să vadă de ce zorise atâta. Şi ce văzu?

Fata se aşeză pe un scaun în faţa mesei pe care pusese ulcica şi apoi rosti cuvintele învăţate de la bătrânică.

— Ulcică fermecată, fă mămăliga îndată!

Şi unde începu să crească o mămăligă ca aurul la culoare, de-ţi lăsa gura apă. De cum văzu şi auzi ce se întâmplă, fata cea rea care pândea la fereastră nu mai avu linişte şi fugi la maică-sa ca să-i povestească pe nerăsuflate tot ceea ce văzuse cu ochii ei.

Maică-sa ascultă atentă cele istorisite, apoi îşi povăţui odrasla:

— Fata mea, du-te înapoi lângă fereastră şi uită-te în odaie bine, să vezi unde aşază ulcica aceea fermecată, iar mâine, când s-o duce iar la pădure, te furişezi şi-o aduci la noi.

Zis şi făcut. Se duse de se uită iar la fereastră, şi cum fata n-avea în căsuţă prea multe lucruri, văzu ulcica cum stătea cocoţată pe dulap.

într-adevăr, a doua zi, fără nicio grijă, fata cea cuminte se duse din nou în pădure după fragi; ba chiar se gândea că, dacă o mai întâlni-o pe bătrână, să-i mulţumească şi să-i ceară şi iertare, căci în inima ei se cam îndoise de puterea ulcelei.

în timp ce ea, veselă, culegea fructe, fata cea leneşă şi rea a vecinei se strecurase în casă şi acum alerga bucuroasă cu ulcica furată în braţe. I-o dădu maică-şi, dar ea, cam neîncrezătoare, o lăsă pe fiică-sa să încerce minunea cu ulcica făcătoare de mămăligă. Şi fata ei puse ulcica pe masă şi, cum ţinuse minte cuvintele pe care le auzise, strigă răstită şi grăbită:" Ulcică fermecată, fă mămăliga îndată!"

Şi numai ce se porni să crească o mămăligă mare şi frumoasă şi galbenă, şi creştea, şi creştea... şi în culmea fericirii, se repeziră amândouă să ia două ceaune uriaşe să le umple. Dar, când se întoarseră, priviră înmărmurite la mămăliga ce dase afară din ulcică, umpluse masa şi se întinsese pe jos, şi creştea necontenit în odaie şi acum se scurgea pe uşă afară. Ele, speriate, se opăriseră, şi plângeau şi ţipau de spaimă şi durere. Se adunase lume multă, dar nimeni nu pricepea nimic din ce vedea înaintea ochilor. Spre norocul lor, tocmai atunci se întorcea de la pădure şi fata cea cu inima bună, care pricepu imediat totul. De departe ea începu să strige din răsputeri:

— Ulcică fermecată, de-ajuns de astă dată! Şi ca prin farmec, revărsarea aceea de mămăligă fierbinte încetă.

Fata cea rea ceru iertare, ruşinată că fusese descoperită. Abia acum se dumirise de

cele întâmplate. Când alergase cu sufletul la gură, să-i dea veste maică-şi de minunea ce văzuse, nu mai avusese răbdare să audă şi porunca ce oprea din crescut mămăliga din ulcică. Şi cât stătură ele la destăinuiri şi iertăciuni, se răcise şi mămăliga risipită, aşa că fata cea bună îşi putu lua ulcica înapoi acasă.

După asemenea păţanie, parcă se mai schimbară şi vecina şi fiica ei. Şi, din ziua cu pricina, nu mai cutezară niciodată să se mai furişeze în casele altora.

Furtuna în caierele de lână

poveste kalmâcă[4]

N-aş putea spunecât e de atunci. Poate zece ani, poate douăzeci de ani, poate o sută de ani, poate mai mult sau mai puţin. Eu nu am văzut, dar am auzit pe alţii spunând, că trăia odată, într-un bordei, o babă şi cu moşul ei, doi bătrâni foarte nevoiaşi. Erau aşa de săraci, că nu aveau absolut nimic, afară de bordeiul lor, vârât jumătate în pământ şi acoperit cu ceamur şi ce se mai găsea deasupra acoperişului, pe care creştea în voie, ca în locurile vraişte şi pustii: iarbă, spini, bălării de tot soiul şi scaieţi, în care îşi încurcau picioruşele păsărelele din stepă.

Şi iată că într-o zi, se opreşte pe bordeiul acestor bătrâni un corb. Din întâmplare, se lasă din zbor, tocmai într-un mărăcine, cu spini ascuţiţi ca acul. însângerându-se, începu să strige în gura mare, spunând vorbe de ocară, împotriva spinilor şi a celor doi bătrâni. Omul ieşi afară şi întrebă:

— Ce-i cu gălăgia asta, pe bordeiul meu? De ce înjuri şi blestemi, nelegiuitule?

Şi corbul, arătându-i laba însângerată, îi ceru cu glas mânios să pedepsească imediat mărăcinele de pe bordei.

— Nici gând, îi răspunse bătrânul. Ce-ai căutat, aceea ai şi găsit. De ce să-l pedepsesc? Era în dreptul lui să se apere.

Şi când corbul iarăşi începu cu sudălmi şi batjocuri, apucă o prăjină lungă şi ameninţându-l cu ea, îi strigă:

— Pleacă mai repede de aici, spurcăciune, râşniţă stricată şi blestemată, că te iau acuşi la rost cu toroipanul ăsta, de n-ai să te vezi! Cauţi, probabil, păcătosule, râcă cu lumânarea.

— Aşaaa! Binee! zise corbul. Ţi-o coc eu ţie!

Şi-şi luă zborul, croncănind înfuriat: Carrr! carrr! carr! Iar moşul, uitându-se după el, gândi în sine: „Merita să-l gonesc. Prea s-a purtat ca o haimana. Totuşi, ar fi fost poate mai bine dacă nu mă puneam cu el. E un nelegiuit, care aduce numai spaime şi strâmtorare tuturor. Sunt sigur c-o să mă urmărească până-n pânzele albe. Nu trebuia să suflu în focul nebunului. Cu nebunul nu-i de glumit. Apa doarme, duşmanul însă nu doarme”.

Legănându-se furios, în văzduh, pe aripi, corbul zbură undeva nu prea departe, unde văzu păscând iarbă o capră şi cu iezii ei. O chemă din zbor:

— Capro! Căpriţo! Căpriţelor!

— Te-am auzit, răspunse capra, uitindu-se în sus.

— De ce vă amărâţi gura, căpriţelor, cu iarba pe care o paşteţi acum? Mergeţi, mai bine, la bordeiul de colo şi o să găsiţi pe acoperişul lui un mărăcine verde, frumos şi cu muguri fragezi şi dulci.

— Mulţumesc foarte mult, meriţi toată recunoştinţa mea şi a iezilor, dar pentru toată treaba asta, strigă cât putu de tare capra, ca să poată fi auzită de corb, de la înălţimea la care se afla, caută pe altcineva. Noi nu facem aşa ceva. Stăpânul bordeiului nu ne-a făcut nimic. De ce să-i stricăm acoperişul, urcându-ne pe el?

---

[4] Kalmîkia este o republică a Federaţiei Ruse

Şi cu spinele la fel? Nu ne amestecăm în casa altuia, nu ne băgăm nasul unde nu ne fierbe oala. Suntem foarte mulţumiţi cu iarba noastră. Drum bun, mai departe!

— Daaa! Acesta vă e răspunsul? Bine, bine! O să vă arăt eu şi vouă. O să fiu cu voi mai rău decât o năpârcă.

Şi corbul, înciudat ca un bărzăun zănatic, zbură mai departe, în hohotele de râs ale căpriţelor.

— Carrr! carrr! ţipă corbul din înălţime, ca dintr-un corn, văzând sub el pe pământ o lupoaică ce- şi alăpta puii sub o tufă. Şi strigând de acolo, cu voce tare, căută să asmuţă lupoaica contra caprei şi a iezilor ei.

— Lasă-mă în pace! îi răspunse lupoaica. N-am nevoie. Sunt ocupată cu copiii mei. Nu mi-i a gâlceavă. Mai bine să-ţi vezi de treabă şi nu mai vârî zâzanie, c-o să te urască toată lumea.

— Aşa! Aşa! Ah! O să-ţi pară rău. O să-ţi porţi păcatul.

— Păcatul? Care păcat? Pentru că nu-ţi fac pe voie? Pentru că nu mă las patimii care te roade? Pleacă! Du-te unde a dus surdul roata şi mutu iapa şi ţine minte că binele cu bine se plăteşte şi răul cu rău se răsplăteşte.

Cherlăind şi croncănind înfuriat că nu putuse potcovi lupoaica cu ademenirile lui, corbul zbură la un tabun de cai.

— Hei! Herghelegiilor! strigă el către paznici. Vă pierdeţi vremea fără rost, ca nişte proşti, păzind nişte cai cuminţi. Lăsaţi-i să pască singuri şi veniţi cu mine, să vă arăt o lupoaică. Puneţi mâna pe ea şi pe puii ei şi luaţi-le blana!

— Lasă-i să trăiască, răspunse cu o voce plictisită unul din păzitori. Au şi ei dreptul la viaţă, ca orice fiinţă. Nu putem lăsa tabunul nepăzit. Vrei să pierdem caii şi să dăm de bucluc cu Noionul?

Auzind răspunsul herghelegiilor, corbul crezu că înnebuneşte de necaz.

— Carrr! carrr! croncăni el ca un turbat. Sunteţi nişte proşti, nemernicilor. O să mă plâng Noionului.

Şi le mai spuse şi alte vorbe urâte, amestecându-le cu ameninţări înspăimântătoare.

— Şi mai tacă-ţi, fleanca, afurisitule, ţipă la el un argat. Du-te şi spune tot ce ţi-o place! Crezi că Noionul nu te cunoaşte? Că nu ştie cât îţi face pielea? Că nu eşti decât un răutăcios plin de fiere şi că nu eşti bun decât de răutăţi?

Şi în huiduielile paznicilor, corbul zbură la Noion, căruia îi ceru să-i dea pieirii pe argaţii tabunului.

— Să-i omor? răspunse, cam acru, Noionul. Dar cine îmi mai păzeşte tabunul? Faci dumneata lucrul ăsta?

— Bine, domnule Noion. Lasă că te fac eu şi pe tine fericit, zise ţepos corbul, către Noion.

Mânat de o îndărătnică şi cumplită încăpăţânare în ale răutăţilor, zbură ca o furtună la nişte copii,
care păzeau o cireadă de viţeluşi. Coborându-se la ei, le zise cu multă blândeţe în glas:

— Copiilor! Dragii mei copii! Ce staţi şi păziţi cu ciomegele nişte viţei proşti? Copiii trebuie să se distreze la vârsta voastră. Iată ici, v-am adus o pisică cu puii ei. Puneţi beţele jos şi jucaţi-vă până plecaţi acasă.

— Cum să ne jucăm noi cu pisica? Să lăsăm viţeii? Să se împrăştie? Să-i pierdem? Cu ce faţă neam întoarce deseară, la părinţii noştri?

— Gogomanilor, proştilor. Fugiţi, să nu vă văd! O să vă încondeiez eu bine, la mamele voastre, aşa cum numai eu ştiu.

Şi corbul zbură către o casă, unde ştia c-o să găsească pe mamele acestor copii. Se coborî şi se uită pe fereastră, înăuntru văzu mai multe femei, cu furcile înfipte în brâu, care torceau lână, din caierele mari cât nişte saci.

— Ştiţi voi, femeilor, că băieţii voştri, în loc să păzească viţeii, se joacă? Şi mai

ştiţi că după ce i-au pierdut şi i-au găsit, acum i-au amestecat şi nu mai ştiu care şi ai cui sunt? Fugiţi repede, luaţi cu voi toiegele şi băgaţi-le mintea în cap!

— Lasă-ne în pace! Avem treburi mai bune de făcut, răspunseră femeile. Uite câtă lână trebuie să toarcem, până s-o însera. S-or descurca ei, copiii, şi singuri.

— Aşa vă e vorba? strigă corbul la ele, mai supărat parcă decât fusese vreodată în viaţa lui.

După o clipă de gândire, îşi zise: „Nu mă las. Trebuie să-i joc pe toţi, pe fiecare, la rând. Pietrele cu care au aruncat în mine o să le vină înapoi, în cap. Cunosc pe cineva care nu se uită la una şi la alta şi toate le face dintr-o plăcere nelegiuită. Nu ţine seamă de nimic, răstoarnă şi rupe copacii şi pomii, fără alegere, culcă la pământ rodul plugarului, dezveleşte casa săracului, ca şi a celui bogat, scufundă corăbii cu femei, cu copii, cu oameni buni şi răi, la un loc, îngheaţă răsuflarea atât a dreptului cât şi a ticălosului, vine de nu se ştie unde şi se duce, nici el nu ştie unde. Nu-i poate aţine calea nici muntele, nici pădurea, nici apele.”

Şi corbul, făcându-şi planul să ia lucrurile de-a-ndoaselele, acum dete fuga să găsească o furtună, un viscol, o vijelie, un uragan, o trombă terestră, pe cineva din neamul ăsta, adică capabil de orice nemernicie. Gura îi era amară de ură şi de amarnică sete de răzbunare, de parcă ar fi fost otravă. Dând peste un vârtej, îi zise:

— Vrei să-mi faci un hatâr?

— Cu dragă inimă. Spune.

— Du-te până în casa de colo! Ai să găseşti nişte femei torcând. Distrează-te puţin cu caierele lor.

— îndată, răspunse vârtejul.

Şi alergând într-un suflet, ca un nebun, dete buzna în casa arătată, smulse caierele din brâul femeilor şi învârtejindu-le cu furie, de mai multe ori, pe hornul sobei, le înnegri mai rău decât cărbunele.

— Vai şi vai! începură să ţipe femeile, văzând că nu se mai aleg cu nimic din lâna lor.

Necăjite şi pline de năduf cum erau, aducându-şi aminte de copii, puseră mâna pe furcile de tors şi aţinându-le calea, le traseră o mamă de bătaie, s-o ţină minte toată viaţa că uneori, şi-au zis ele, e nevoie şi de pedeapsă, pentru ca pedepsele şi exemplele să se prindă mai bine de capul lor.

Supăraţi foc, copiii se răzbunară pe pisică. O goniră şi o chinuiră ca nişte neghiobi, lucru despre care, auzind Noionul, pisica fiind a lui, se făcu foc şi pară.

Ca să-şi verse mânia pe cineva, Noionul ordonă şi el câte douăzeci şi cinci de lovituri la spate fiecărui paznic al tabunului.

Paznicii, înfuriaţi, hăituiră lupoaica, să o ucidă, lupoaica sfâşie în fugă un ied, iar capra, de spaimă, se repezi la bordeiul bătrânilor, găurindu-i acoperişul cu copitele şi mâncând, până la unul, mugurii şi vârfurile mărăcinilor.

Şi aşa toate se întâmplară, cum a dorit corbul, nu însă cum a vrut el la început, ci de-a-ndoaselea.

Mulţumit peste măsură de felul cum se desfirase, ca de pe un ghem, cele ce pusese la cale, secătura de corb începu a hohoti de râs şi a dănţui ca un nebun pe pământ, în copaci, pe case, pe garduri. Şi atâta a râs şi a râs, de i-au plesnit vinele, iar inima i s-a sfărâmat în bucăţi.

Şi a murit ca un ticălos, care nu a cugetat niciodată în lumina minţii şi a inimii, ci în întunericul răutăţilor. A murit ca un nelegiuit, care a umblat toată viaţa numai pe drumuri prăpăstioase, fără a gusta măcar o picătură din mireasma dulce a bătrâneţii şi a omeniei.

Ca un părinte iubitor...

poveste kalmâcă

Cândva, nu mai ştie nimeni cât e de atunci, trăia un han rău, şiret şi lacom. în lăcomia lui, lua tot ce putea şi tot ce găsea, fără alegere, atât de la bogaţi, cât şi de la săraci, de la neputincioşi şi chiar de la orfani. Era un câine rău, un şacal, un om lipsit cu totul de omenie.

Şi iată că tot pe atunci, trăia pe pământurile acelui han şi un orfan, care nu-şi prea îndoia şira spinării în faţa oricui. Părinţii îi muriseră de mult şi nu avea în lumea asta absolut pe nimeni, fie şi o rudă cât de îndepărtată.

Cu toate că nu avea niciun ban, îi suflase, cum s-ar zice, necuratul în pungă, nu voia în ruptul capului să intre în serviciul hanului care, oricum, avea nevoie de argaţi. în cele din urmă, de nevoie, că nevoia frânge chiar şi legea, fu silit să facă ceea ce nu credea să săvârşească vreodată.

Şi într-o zi se prezentă flăcăul în faţa iurtei hanului. Intrarea în iurtă era păzită, cum ne şi închipuim, de o strajă puternică, care nu lăsa pe nimeni, nu numai să nu intre înăuntru, dar nici chiar să se apropie măcar prea mult de iurtă.

Gonit de strajă din faţa iurtei, nu putu să facă altceva decât să se ducă mai încolo şi să aştepte. Şi aşteptă toată ziua, până înspre seară, când hanul ieşi din iurtă, ca să respire ceva aer şi să se mai plimbe puţin, primprejurul ei.

Văzându-l, flăcăul îi ieşi înainte şi salutându-l până la pământ îl întrebă:

— N-aţi vrea, mărite han, să mă luaţi în slujba dumneavoastră?

Hanul, după ce-l privi lung şi-l măsură din cap până-n picioare, îi răspunse:

— Mai întâi, mă uit la tine şi văd că încă nu eşti un om deplin. Apoi, pe lângă asta, mai eşti şi atât de sărac, că n-aş da nici doi bani pe tine.

Flăcăul îi întoarse vorba:

— Sărăcia nu-i o lipsă, măria ta, nu-i patimă, nu-i desfrâu, nu-i viciu, nu-i lucru de ruşine.

— De, văd că eşti bun de gură, băiete, îi răspunse hanul. Să nu fie cumva numai gura de tine.

Şi, după o clipă de tăcere, continuă:

— Uite ce. O să te tocmesc. Numai că, trebuie să ştii, eu sunt un om liniştit, un om bun şi blajin. N-aş vrea să am neplăceri cu tine. Pe oamenii răi şi supărăcioşi nu-i pot suferi. De aceea, te angajez, te iau la lucru, dar cu o condiţie: să nu te superi niciodată, orice s-ar întâmpla. Şi care din noi doi,

am spus că eu sunt un om liniştit, s-o supăra, mai adăugă hanul, aceluia să i se taie de pe spate, trei curele, late de cel puţin două degete.

— Bine, a spus flăcăul. Să fie aşa cum ai spus, măria ta.

Şi începu imediat, chiar din ceasul acela, slugăreala.

Lucră o zi, lucră două, lucră trei zile fără odihnă, nemâncat şi nebăut, că hanul dăduse ordin straşnic să nu i se dea nimic de mâncare. Istovit de puteri, după a treia zi, tânărul se întâlni cu hanul, ca din întâmplare.

— Cum îţi merge, flăcăule? Parcă ai fi supărat?...

— Eu? răspunse flăcăul. Nici prin gând nu-mi trece.

Şi hanul trecu mai departe ca să-şi facă plimbarea obişnuită împrejurul iurtei. în timpul ăsta, flăcăul nostru îşi găsi şi el de lucru în iurtă. Şi văzu cât e de bine de trăit într-o iurtă de om bogat. Pe jos numai covoare stropite cu apă de trandafir. Pe pereţii spoiţi cu var, că iurta era făcută dintr-un schelet de nuiele împletite frumos şi acoperită cu o pâslă groasă, se găseau o mulţime de vestminte scumpe, arme, podoabe femeieşti şi multe statuete de aur şi de argint. Acolo îl află hanul la întoarcere.

— Să ştii, flăcăule, că-mi pare bine să te găsesc aici. Crede-mă că pe altul, dacă mi-ar fi intrat în iurtă, tară aprobarea mea, m-aş fi făcut foc. Chiar mă gândeam la tine. Vreau să-ţi dau o altă însărcinare, pentru care nu găsesc nicio slugă mai bună decât tine. Ascultă! Iată despre ce-i vorba: Am un cal care mă costă un sac de aur. Ţin foarte mult la el. De la un timp însă, s-a prea îngrăşat.

Aş vrea să mai slăbească. De aceea, m-am gândit că eu, pe deoparte, am să-l călăresc până o să-l fac tot numai o spumă; iar tu, pe de altă parte, o să-l buşumezi bine şi în continuu, până îmi vine iar rândul mie să-l încalec. Şi aşa, când tu, când eu, cred sigur că o să-l slăbim.

— Şi cam cât crede măritul han că trebuie să facem lucrul ăsta? Dar în gând îşi zise: „Hanul nu se poate nici urca pe cal, dar încă să-l mai şi călărească până l-o înspuma. Ce-mi spune el, e ca să mă îmbrobodească. Văd bine c-o să trebuiască să-i buşumez calul neîncetat, fără odihnă, până ori moare calul, ori plesnesc eu, că de venit, dacă încep eu treaba, el n-o să vină niciodată să încalece calul.” Hanul, care cântărea pe puţin douăzeci de puduri[5] şi calul de vreo zece ori pe atât, râse şi răspunse cu blândeţe:

— Fără numărătoare, dragul meu. Tu o să-l buşumezi şi eu o să-l călăresc, până o să slăbească, până i s-o topi toată grăsimea de pe el. Pe urmă îi dăm pace.

— Şi de când începem?

— Chiar de-acum.

— Şi cine începe întâi? Măria ta, cu călăria sau eu cu buşumatul?

— Bineînţeles că tu. Dă fuga la grajd şi începe numaidecât treaba. Şi nu te opri până nu vin eu.

Tânărul, văzând că hanul nici gând nu are să se dea în vorbă şi despre mâncarea lui, era gata-gata
să-i sară muştarul. Dar, aducându-şi aminte de învoiala ce o făcuse cu el, se stăpâni zicându-şi: „Bagă de seamă, băiete, ce faci şi ce vorbeşti. La mânie să fii puţin zăbavnic. Aşteaptă. O să-i vină şi lui sorocul, ca să-şi ia plata cuvenită. Mişelia, răutatea, strâmbătatea, suferinţele nedrepte cer răzbunare.”

Şi mergând la grajd, începu numaidecât să-l buşumeze cu un şomoiog de paie, aşa cum îi poruncise stăpânul lui. După două zile de masaj încontinuu tară răgaz şi fără să pună ceva în gură, văzu însă cu groază că iubitul şi scumpul cal al hanului, nici gând nu avea să slăbească. Ba, se părea, că chiar se mai îngrăşase.

— Nu cumva eşti supărat, flăcăule? îl întrebă hanul, când trecu şi el, în sfârşit, pe la grajd, cam în ziua a treia.

[5] unitate de greutate (16,380 kg)

— Bănui eşti că aş fi?

— Parcă, da.

— Te înşeli, înălţate han. Sunt voios şi neobosit, ziua şi noaptea, fără odihnă, fără mâncare.

Şi în timp ce hanul îşi admira calul şi râdea în sinea lui, de cum se chinuia sluga să-l
4 slăbească,

tânărul scoase din cingătoare un cuţit îndoit la vârf, ca un cosor. Mai trase din cingătoare şi o piatră lată, o cute. Scuipă pe piatră şi începu să dea cuţitul pe ea, când pe o parte, când pe alta. Din când în când îi mai încerca gura cu degetul, să vadă dacă e destul de ascuţit. La urmă, când crezu el că taie ca briciul, îl arătă hanului şi, ca să-i dea o dovadă de cât e de iute la tăiat, începu să cresteze cu el tot ce găsea: lemne, pietre, sticle, să taie fire de păr, de sfoară şi de paie, ba chiar şi funii groase cât mâna, dintr-o dată.

— Şi ce vrei să faci cu custura asta, băiete? îl întrebă hanul, privind nedumerit şi cu sfială la vârful de oţel al cuţitului, aşa de ascuţit, de i se părea că-i taie vederea.

— Cred că în loc să mai buşumez calul, măria ta, o să-l slăbesc mult mai repede, dacă după ce o să-l spintec, o să mă apuc să-i rad pe dinăuntru toată grăsimea. Pun rămăşag că-l fac mai slab decât un ogar.

— Ce, ce? Ai căpiat, băiatule? sări în sus hanul, speriat, înroşindu-se ca ardeiul. Vrei să ai de furcă cu mine?

— Adică, cum? Nu cumva eşti supărat, măria ta? îl întrebă flăcăul, văzând cum îi tremurau picioarele şi i se zbătea carnea pe el, ca urechile unui peşte, pe uscat.

— Aş! Nu, nu, răspunse hanul, revenindu-şi în fire. De ce? Pentru ce? Din contra, sunt vesel. Sunt foarte mulţumit de tine. Şi pentru că ai muncit destul până acum, socotesc că e vremea să te mai odihneşti şi tu oleacă. Numai, aruncă cuţitul acela încolo. Lasă calul. Dă-i bună pace. O să slăbească el şi singur.

Şi flăcăul plecă să se hodinească, iar hanul să se sfătuiască cu soţia lui, să vadă ce au de făcut.

— Nu-l mai pot suporta pe argatul ăsta. Mor, spuse el soţiei sale. Era gata, gata acum vrun ceas să mă ardă, diavolul, samă prindă cu vorba. Nu se mai poate trăi cu el, mai adăugă hanul plin de năduf, către soţia sa. Trebuie să ne descotorosim de satana, să-l trimitem undeva. Uuff! oftă hanul cu mare amărăciune în suflet.

în cele din urmă, după o noapte de nesomn, hanul şi soţia lui hotărâră să-l trimită cu câţiva saci de grâu, ca să-l macine la moara de unde nu se mai întorcea nimeni, din cei care nimereau acolo.

Şi a doua zi, chemându-l hanul la el, îi zise:

— Trebuie să pleci imediat la moară, ca să macini câţiva saci de grâu. Căruţa e încărcată. Caii sunt înhămaţi. Sui numai pe capră şi dă bici cailor.

Fără multă vorbă, flăcăul sări ca un arc pe capra căruţei, dete gură cailor şi o pomi în trap la moară, ducând cu el, fără să ştie, zece saci de cenuşă, în loc de grâu.

Când ajunse la moară, Sarsailă şi cu alţi spiriduşi îl primiră în triumf, cu braţele deschise, ca pe o rudă mult-iubită şi mult-aşteptată. Unii, care-l mirosiseră de departe, îi ieşiră în cale cu mult înainte de a ajunge la moară, alţii îl întâmpinară în poarta morii şi încă o mulţime de alţi spiriduşi, de la ferestrele morii, băteau veseli din palme şi-i trimiteau sărutări din vârful degetelor.

Era în asfinţitul soarelui. Orizontul începu să devină tot mai sur. Nu trecu mult şi peste moară şi peste toată împrejurimea dete năvală o noapte întunecoasă, străpunsă din când în când de ţipete înfricoşătoare de bufniţe, de cucuvele şi de grohăit de dihănii.

Pe la miezul nopţii, când totul în natură se odihneşte în somnul cel mai greu, marele tartor al spiriduşilor veni la băiatul nostru, care încă nu dormea, ci stătea în căruţă, cu mâinile sub cap, întins pe sacii de cenuşă şi fermecat de frumuseţea cortului albastru de deasupra lui, împodobit cu constelaţii în chip de liră, de car, de lebădă, de scorpion, de vultur, de taur şi alte altele pe care, din câte ştia el, nu le

putea asemui cu nimic. Şi marele tartor îl întrebă cu ton aspru, după ce dădu cu un băţ câteva lovituri într-unul din sacii din căruţă:

— Ce doreşti de la noi, băiete, cu cenuşa asta?

— Cenuşă? răspunse băiatul, sărind din căruţă, şi punând mâna pe bici. Nu cumva îmi cauţi pricină cu lumânarea?

— Tocmai pe mine, măi pezevenchiule, ţi-ai găsit să mă înşeli?

Şi, fără a mai spune ceva, îl înşfăcă pe băiat de ceafă, încercând să-l tragă după el şi să-l lege de roata morii.

Băiatul însă, care nu era nici prost, nici fricos, nici lipsit de putere, un becisnic cum s-ar zice, se smuci din mâinile lui şi scoţând amânarul şi cremenea din buzunar, începu să împrăştie în jurul lui un nor de scântei orbitoare. Toate dihăniile Înfricoşându-se grozav, că de nimic nu se temeau mai mult ca de lumină, începură să se roage:

— Vai, omule! Vai, de noi! Ai milă şi stinge lumina! O să te lăsăm în pace. N-o să se atingă nimeni de tine. O să-ţi încărcăm sacii cu cea mai fină faină, albă ca zăpada.

Flăcăul, care nici nu se aştepta decât la aşa ceva, îi mai ţinu un pic sub groaza scânteilor ce săreau din amânar, până îşi văzu carul încărcat cu saci de faină fină, mai albă decât zăpada. După aceea, înhămându-şi caii, porni la drum, acolo de unde venise. Când se crăpă de ziuă, era înapoi la han. Auzind hanul şi soţia lui că se întoarce sluga pe care o trimisese, cu gândul de a nu se mai întoarce niciodată în lumea aceasta, rămaseră înlemniţi de spaimă şi de supărare.

— Uite, uite ce băiat! Bravo lui! bâlbâi hanul, când văzu ce-i adusese sluga, în locul sacilor de cenuşă. îs tare mulţumit de tine, flăcăule. Du-te acum, că-i fi obosit şi flămând şi taie o oaie, pentru prânz, din turma mea.

— Pe care? îl întrebă tânărul că ştie măria ta cum spune poporul: „Cine întreabă nu greşeşte.”

— Care o să se uite la tine, pe aceea s-o tai.

Răspunsul hanului îşi avea tâlcul lui, că şi-a zis el, hanul: „Oile de obicei stau cu capul în jos, nu se uită la oameni, aşa că băiatul, după porunca mea, n-o să-mi strice nicio oaie.”

Numai că, băiatul, luând un smoc de fân proaspăt şi mirositor, merse la uşa saivanului, unde erau închise oile şi începu a le chema: şuk! şuk! şuk! Oile, simţind mirosul fânului proaspăt, alergară buluc la el, la uşa saivanului, ridicând capul în sus, spre smocul de fân, pe care flăcăul îl ţinea sus, în mână. Şi ca să-l supere pe han, tăie toate oile, toată turma, pentru că toate se uitaseră la el.

Când văzu hanul prăpădul ce-i făcuse sluga, crezu că înnebuneşte. De supărare, şi mânie, şi de frică, se făcuse galben-vânăt la faţă.

— Vai de mine şi de mine! Ce mi-ai făcut? se văita hanul. Ce mi-ai făcut, ticălosule? ţipă el la flăcău.

— Ce să fac? Nu ţi-am făcut nimic. Am făcut ce mi-ai poruncit. Nu mi-ai spus să tai oaia care s- o uita lamine? Aşa am şi făcut. Toate pe care le-am tăiat s-au uitat la mine, când m-au văzut cu smocul de fân proaspăt în mână, de parcă aş fi fost cine ştie cine.

— Vai de mine şi de mine!

— Oare te-ai supărat, mărite han?

Şi hanul, aducându-şi aminte de învoiala ce o făcuse cu sluga, zise:

— De ce, de ce să mă supăr? Deloc. Apucă-te mai bine şi pregăteşte, cum veişti, carnea asta, ca să nu se strice.

Şi apucându-se flăcăul, pregăti un ospăţ, cum nu se mai văzuse niciodată la curtea hanului: şulium (carne fiartă până se face bulion), pilaf gras, cu hălci mari de carne în

el, apoi oi şi berbeci fripţi în frigare deasupra jăratecului. A fost mare bucurie în ziua aceea, la curtea hanului, pentru toate slugile lui.

Hanul şi soţia lui avură iar o noapte de nesomn, sfatuindu-se cum să scape de argatul lor. Din câte planuri făcură în noaptea aceea, alese unul care i se păru mai potrivit. Şi anume, să-l trimită după lemne, într-o pădure necălcată până atunci de picior de om, numită Pădurea Adormită, în care hălăduiau uriaşi urşi sălbatici.

Dădu ordin şi flăcăul plecă, de cum se lumină de ziuă.

După o bucată de vreme, ajunse la pădure. Pădurea era aşa de mare, că i-ar fi trebuit cuiva mai multe vieţi de om ca să poată număra toţi copacii.

Pădurea stătea neclintită, că de piatră. Nicio frunză, nicio rămurică, niciun firicel de iarbă nu se mişca în ea. Toate păsările cerului fugiseră.

încet, încet, flăcăul pătrunse cu căruţa, până într-un loc potrivit, pentru ceea ce avea de făcut. Dejugă boii şi începu să taie un copac. îndată însă se văzu înconjurat de mai mulţi urşi mai mari decât caii.

— Ei, ce-i cu tine, flăcăule? Ce cauţi aici? îl întrebă unul din urşi, cu un glas mai mult mormăit decât vorbit.

— Nimic, răspunse băiatul puţin încurcat. Am venit să vă fac o vizită şi să vă aduc ceva de mâncare. O să-mi faceţi o mare cinste dacă o să primiţi în dar de la mine aceşti doi boi, cu care am venit. Sunt ai voştri. Poftă bună!

Urşii se uitară miraţi unul la altul şi după ce mormăiră ceva între ei, zise un altul:

— Uite ce, tinere. Noi ştim de ce ai venit în pădurea noastră. Dar pentru că ne-ai adus un dar, aşa de frumos, o să te lăsăm în pace. Darul cere alt dar. De aceea îţi spunem să-ţi vezi de treaba ta, pentru care ai venit, după cum şi noi o să ne vedem de treaba noastră. Noi nu suntem cărpănoşi.

— Să trăiţi, boierilor, şi să vă fie de bine, îi răspunse flăcăul, ridicându-şi căciula şi salutându-i voios, pe toţi, până la pământ.

Şi aşa, în timp ce flăcăul tăia lemne şi-şi încărca căruţa, urşii se aşezară la masă şi-i traseră o mâncare ca la o cuhnie de padişah. După aceea, îngreuiaţi de carnea pe care o mâncaseră, de-abia mişcându-se, se traseră mai încolo şi se dădură somnului sub un copac. Iar tânărul argat, după ce-şi încărcă căruţa cu vârf, trezi din somn pe doi din cei mai mari urşi, îi înjugă în locul boilor şi o porni la drum, înapoi.

— Ho! Ho-ho! strigă el la urşi, când intră în curtea hanului.

Prevăzător însă se ascunse în dosul căruţei. Hanul şi soţia lui săriră ca fripţi din pat, când îi auziră gura. Se făcură negri ca pământul şi, de atâta supărare, nu mai puteau nici să vorbească şi nici să se uite unul la altul măcar. în cele din urmă, cuprins de furie, hanul înşfăcă din colţul iurtei, unde-şi ţinea armele, un hanger încovoiat şi cu el în mână, se repezi afară, ca un disperat, strigând în gura mare:

— Stai, unde eşti, să-ţi arăt eu ţie, nemernicule, banditule! Unde eşti, să te învăţ eu minte, hoţomanule!

Şi căuta cu ochii în toate părţile, să-şi vadă nemernica lui slugă.

Urşii, speriindu-se de han, bufniră ca o furtună în iurtă, iar hoţomanul de argat, ieşind din spatele căruţei, se repezi şi el în iurtă, când o auzi pe soţia hanului strigând îngrozită, după ajutor.

— Ce-i aici? Ce s-a întâmplat, măria ta? îl întrebă el pe han, când îl văzu intrând în iurtă, tot aşa de furios cum ieşise afară. După cine strigai aşa de îngrozitor, de ai spăimântat până şi urşii? Nu cumva după mine? Nu cumva eşti supărat pe mine? Parcă mi-ai spus odată că eşti un om liniştit, blajin...

La vorbele astea, hanul se potoli ca prin farmec şi se muie ca ceara.

— Vai de mine! răspunse el. Nici nu mă gândesc. Se poate? Cum era să strig la tine, cu supărare, la un argat atât de vrednic ca tine? Tu, băiatule, eşti o comoară la casa omului.

Şi, după ce dădu drumul unui oftat adânc şi prelung, adăugă liniştit:

— Acum, după ce ai să faci ordine cu urşii şi cu lemnele ce le-ai adus, o să mergi la grajd şi o să cauţi să înveţi la călărie un cal tânăr, pe care încă nu l-a încălecat nimeni.

Calul era cunoscut de toţi ca un cal iute, rău şi sălbatic, gata a omorî pe oricine s-ar fi apropiat. Făcea gropi în pământ şi scotea scântei din ochi.

Lumea credea că în pielea lui se ascunde însuşi hanul. După ce-şi aranjă treburile, flăcăul luă o bâtă zdravănă de corn şi intrând pe furiş în grajd, dintr-o săritură, fu pe spatele calului. îşi vârî o mână în coama calului şi cu cealaltă mână începu să-l bată groaznic cu ciomagul.

Calul sări mai întâi în două picioare, se trânti apoi la pământ, iar se sculă, iar se trânti, se tăvăli, se învârti pe loc, sforăi ca o dihanie înspăimântătoare, zvârli cu picioarele de dinapoi până în podele, muşcă şi sfărâmă stănoagele şi ieslea, făcu, în sfârşit, tot ce putu, ca să scape de duşmanul din spatele lui. Flăcăul însă îl lovea unde apuca: peste cap, peste coaste, peste gât, peste bot. Bătea în cal ca la fasole, de ieşea praful din el, ca dintr-un sac colbăit.

în cele din urmă, calul se linişti. Tânărul descălecă şi după ce-i dete o mână de fân, îl bătu prieteneşte pe gât şi-l mângâie pe coamă.

Merse apoi la han, să-i spună ce făcuse. Intrând în iurtă, nu-i venea să creadă ce-i vedeau ochii.

Hanul, în mijlocul iurtei, tăvălindu-se pe un covor, se văita de mama focului, frecându-şi mai cu seamă capul şi şalele.

Cu părul smuls, cu nasul zdrobit, cu buzele umflate şi plesnite, cu o mulţime de cucuie cât pumnul în cap, cu şalele şi coastele rupte era făcut piftie. Deşi îl văzu în ce stare era, flăcăul nici nu clipi din ochi. Se făcu că nu vede nimic, că nu aude nimic, că nu ştie nimic.

— Mărite han, se adresă el prăpăditului din mijlocul iurtei, am făcut întocmai cum mi-ai poruncit. Calul acum e blând ca un miel. îl poate călări şi un copil. Aştept să-mi dai altă poruncă.

— Bine, îi răspunse hanul, cu o voce stinsă, ca a unui om gata să-şi dea sufletul. O să vedem. Deocamdată, du-te să nu te mai văd! Du-te la oi, dacă mai este vreuna, du-te la capre, du-te la vaci, rupeţi-ai gâtul, săţi-l rupi, ticălosule, nemernicule, păcătosule!

Flăcăul se făcu iar că nu vede, nu aude, nu înţelege nimic. Ieşi afară, dar în loc să se ducă, unde-l trimisese hanul, se strecură în dosul iurtei şi printr-o tăietură făcută cu cuţitul cel ascuţit, privi cum se sfătuia hanul şi cu soţia sa.

— Ce-o să ne facem oare, cu îndrăcitul ăsta de argat? îl auzi el pe han, vorbind către ea Nu vezi în ce hal m-a adus? M-a zdrobit ca în piuă. Până la urmă, o să mă şi omoare, hoţomanul,

— Să fugim, răspunse femeia. Să plecăm, să ne luăm lumea în cap. Nu ne putem pune cu el.

Şi se hotărâră să lase tot ce aveau, toată averea lor şi să fugă chiar la noapte unde i-or duce ochii.

— Luăm cu noi, îl mai auzi pe han, spunându-i soţiei sale, numai cele două cufere, pline cu aur şi bijuterii.

Veni şi seara. întuneric peste tot. Tăcere şi linişte în toate părţile. Tânărul, mai înainte ca hanul şi soţia lui s-o ia la fugă, intră nevăzut în iurtă şi se ascunse în unul din cuferele despre care vorbiseră stăpânii lui.

Pe la miezul nopţii, hanul ieşi afară, aduse un cal, încărcă pe el cele două cufere şi ţinându-se, el de un cufăr şi soţia lui de celălalt cufăr, goniră pe lângă cal, fără încetare, până se crăpă de ziuă. Când se lumină bine, văzură că ajunseseră într-o vale largă, prin care curgea un râu, cu malurile pline de păpuriş şi tufişuri dese.

— Uf! scoase din piept hanul un oftat de uşurare, de parcă ar fi adus el în spate,

până acolo, cele două cufere. Bine că am ajuns până aici. Să ne odihnim puţin ş-apoi o să avem destul timp ca să ne gândim, cum să scăpăm de drăguţul nostru de argat.

— Până n-om auzi că-i cu mâinile pe piept, nu ne putem întoarce în casa noastră, zise soţia hanului.

— Ştii, se bucură hanul, că unul din cufere e fermecat? Ce-ar fi să-l întrebăm?

— întreabă-l tu, zise soţia. Eu o să ascult, să aud ce spune.

— Vreau să ascult şi eu, zise hanul.

— Atunci ascultăm amândoi, şi-şi apropiată urechile, tocmai de cufărul în care era ascuns flăcăul.

— Cufere, zise hanul, spune-mi, te rog, o să scăpăm noi vreodată de afurisitul nostru de argat, care aproape ne-a băgat în mormânt?

— Nici să vă gândiţi, la aşa ceva, îi răspunse din cufăr „afurisitul de argat”. Argatul e pe urmele voastre. Fugiţi, cât mai repede la râu şi ascundeţi-vă în păpuriş, că altfel e rău de capul vostru.

înnebuniţi de spaimă, nemaiştiind ce fac, hanul şi soţia lui lăsară totul baltă şi, mai iute decât nişte iepuri goniţi de copoi, fugiră până la râu, ascunzându-se în păpurişul lui.

— Staţi! Staţi pe loc! Nu fugiţi, păcătoşilor! strigă flăcăul, ieşind din cufăr, după ei, când fugeau.

Şi apoi, mai tare, când se mai depărtaseră, făcând pâlnie din palme: Lasă că vă arăt eu vouă! Vă
învăţ eu minte, strigoilor! M-aţi prigonit şi aţi arat cu plugul, până acum, pe spinarea mea!

După ce flăcăul nostru îi văzu pe han şi pe soţia sa pierzându-se în păpurişul râului, luă calul de căpăstru, cu cele două cufere în spinare şi o apucă în sus pe coasta dealului, gândind: „Am făcut eu oare bine, de i-am lăsat în pielea goală, pe oamenii aceştia? Nici nu mai încape vorbă, îşi răspunse tot el. I-am despuiat, pe bună dreptate. Adică de unde au ei aur, argint, platină, diamante, chihlimbar şi celelalte giuvaericale? Aur este destul în Siberia, platină în Urali, chihlimbar pe malurile îngheţate ale Balticei, dar nu aici. Brăţările, egretele, acele de cap, inelele, cerceii, colierele, mărgelele, figurinele şi trabucurile de chihlimbar de unde le au? Au crescut oare în pământurile hanului, cum cresc ciupercile şi pelinul amar al stepei? Nu. Toate astea sunt lacrimi, sânge şi osteneală omenească. Toate trebuie întoarse, trebuie date acelor care au plâns şi au ostenit pentru ele. Toată această bogăţie jecmănită din toate părţile şi în toate chipurile, astăzi sunt un adevărat jar cumplit pe capul lor.

O să mă întorc la kibitca[6] mea şi o să-i dăruiesc fiecărei fete din cătun câte un inel scump. O să-i ajut pe tinerii căsătoriţi, cumpărându-le oi, capre, cai şi kibitce. O să alin bătrâneţele oamenilor care nu mai pot munci. O să-i îmbrac pe cei goi, o să-i satur pe cei flămânzi, o să-i caut pe cei bolnavi, o să-i cercetez pe cei închişi în temniţe, fără temei, o să dau oricui mi-o cere ceva drept, cât voi putea şi cât voi avea. Nu voi întreba niciodată pe cel care are nevoie de ajutorul meu, cine este şi de unde este.

El e un om şi e fratele meu. A năduşit, dimpreună cu toţi obidiţii din stepă, ca să umple cu aur şi pietre scumpe sipetele acestui han.”

Nu apucă să-şi termine bine gândurile şi să ajungă în vârful dealului, că-l şi opriră nişte străji străine, care-l întrebară:

— Cine eşti tu?

— Sunt omul cu „Cufărul Ghicitor”.

— Şi ce ghiceşte cufărul tău?

[6] locuinţă pe roate, cum aveau nomazii, casă se poată mişca dintr-un loc înaltul

— Ghiceşte, răspunse flăcăul, ce a fost, ce este, ce are să fie şi dă şi leacuri pentru orice boală.

— Mare bucurie ne-ai făcut, măi băiatule, dacă e cum spui. Şi mai mare bucurie o să faci stăpânului nostru. Nu mai vorbim de ce noroc a dat peste tine. Vino cu noi, să te ducem la stăpânul nostru, care are o fată foarte bolnavă. Nimeni n-a putut-o lecui până acum. Şi pentru că o iubeşte mult de tot, hanul, stăpânul nostru, s-a hotărât s-o dea de soţie aceluia care o va vindeca.

— Ce boală are fiica mea, flăcăule, şi cum se poate vindeca? îl întrebă hanul, când ajunse în faţa acestuia.

— Numaidecât o să aflăm, mărite han.

Şi flăcăul se dădu lângă unul din cuferele din spinarea calului şi se făcu a asculta cu mare atenţie. Trecu apoi la celălalt cufăr şi iar se făcu a asculta cu mare atenţie.

— Spune, spune ceva? îl întrebă hanul.

— Da, măria ta. Iată ce mi-au spus cuferele fermecate: Mi-au spus că în tufărişul şi păpurişul râului din vale, şi arătă locul cu mâna, se găsesc ascunşi o zgripţuroaică şi un vraci care a trimis boala cea grea peste fiica măriei tale. Trebuie prinşi şi goniţi în Pădurea Adormită, dacă vreţi să vi se însănătoşească fata.

Numaidecât hanul trimise câteva sute de ostaşi, cu poruncă de a-i prinde şi a-i goni în Pădurea Adormită.

Dar cu toate căutările ostaşilor, nu putură da cu niciun chip de urmă vraciului şi a zgripţuroaicei. A doua zi, hanul dădu ordin să se dea foc stufărişului, din mai multe părţi deodată. Malurile râului erau un fluviu de foc, de dogoreală şi de spuză fierbinte.

Nemaiavând încotro, hanul şi soţia lui ieşiră din ascunzătorile lor şi, cum erau graşi şi plini de nămol, semănau mai mult a bivoli decât a oameni.

îndată o strajă anume alcătuită îi luă din urmă şi-i goni cu bicele, până îi vârî în Pădurea Adormită, în care trăiau urşi uriaşi şi sălbatici, pădure tară cărări şi din care nu se putea vedea nici cerul, nici soarele.

Norocul tânărului că între timp fiica hanului se însănătoşi. Hanul puse minunea pe seama tânărului şi a celor două cufere fermecate, iar flăcăul nu avea niciun motiv să-i spună că se înşeală.

— Fie, aşa cum mi-am dat cuvântul, îi zise hanul. îţi dau fata de soţie, îţi dau cai, covoare şi bijuterii. îţi dau sfetnici destoinici şi ostaşi cu căpitani viteji. Pune în mâna ta şi inelul acesta împărătesc, ca să ştie lumea că eşti ginerele hanului, stăpânitor în stepa peste care iarna se gonesc tânguitor viscolele nordului şi toamna, norii cenuşii se lasă până-n vârfurile ierburilor.

Şi şi-a luat tânărul soţia şi s-a întors cu mare alai în locurile părinţilor şi străbunilor săi şi a fost tuturor părinte iubitor şi bun. Şi cuvântul pe care şi l-a dat şi l-a ţinut cu sfinţenie, ca un jurământ, împărţind poporului nu numai bogăţia din cele două cufere, ci şi pe aceea adusă de la socrul său, neoprindu-şi nici măcar „un măr pentru setea sa”, cum spune proverbul. A dat totul, până la cămaşă.

Ciobanul şi cele trei zâne

poveste macedonă

în timp ce-şi păştea oile într-un luminiş de pădure, lângă un râu, un tânăr cioban văzu trei fete frumoase scăldându-se în undele limpezi şi mângâietoare.

Ochii păstorului rămaseră aţintiţi la frumuseţea fără de seamăn a celor trei fete.

„Ah, de ce nu sunt mai aproape, îşi zise el, mai aproape de râu, să pot fura pe una din frumoasele astea...”

Se scăldară fetele cât se scăldară, apoi se îmbrăcară şi apucară poteca pădurii, iar flăcăul se uită în urma lor până le pierdu din privire.

A doua zi, cu noaptea-n cap, ciobanul îşi aduse mioarele pe-aproape, iar el se ascunse după un tufiş, ca să le poată privi în voie cum se scaldă. Nici nu răsări bine soarele şi cele trei codane iar veniră la scăldat. Şi nu ştiu cum se făcu, dar flăcăul nostru nici de data asta nu găsi mijlocul şi locul cel mai prielnic să fure vreuna. Tot i se părea că se află prea departe şi prea lăturalnic de ele. Aşa că se alese doar cu un fluierat a pagubă. A treia zi însă ciobanul se ascunse chiar în tufişul de lângă scăldătoare, hotărât să nu mai dea greş. Cum răsări soarele, cum se arătară şi cele trei frumoase – vesele, puse pe râs şi hârjoană. îşi scot nerăbdătoare rochiile şi intră în apă să se scalde, în timp ce păstorul stă pitit şi se tot socoate cum să pună mâna pe una din ele. Dar oricât îşi bate el capul, nu poate să născocească ceva mai acătării. în cele din urmă se luminează la faţă: o să le ia hainele şi lăsându-le aşa, goale, s-ar putea să tragă un folos din toată treaba asta. Numai să vină şi să se roage de el, ştie el ce are de făcut!

Şi cât ai clipi, se repezi şi le înşfăcă hainele. Când văzură fetele una ca asta, se făcură roşii ca para focului, şi din mijlocul râului, unde se aflau, începură să se roage de el să le înapoieze rochiile, că i-or face un mare bine în schimb. Atât a aşteptat ciobanul.

— Vă dau hainele, le zise el, numai dacă una din voi mă ia de bărbat. Altfel, să ştiţi că le dau foc şi n-aveţi decât să mergeţi goale acasă.

— Vrei cu tot dinadinsul ca una din noi să-ţi fie nevastă. Bine, flăcăule, fie şi-aşa, dar află că noi nu suntem pământene, noi suntem zâne, trei zâne surori. De aceea nu se cuvine una ca asta, şi-apoi să ştii că nu-i nicio pricopseală să iei de nevastă pe vreuna din noi, îi ziseră ele.

— Orice-aţi fi voi, nu-mi pasă de fel. Numai aşa vă dau hainele.

Văzând că n-o scot la capăt cu el, îi ziseră:

— Bine, băiete, alege-ţi pe una dintre noi şi dă-ne rochiile să mergem acasă, că tare departe mai stăm.

Când auzi acest răspuns, ciobanul o alese pe cea mai mică. Atunci surorile mai mari îl luară de-o parte şi, la despărţire, îi spuseră să nu-i mai dea rochia, că altfel va rămâne fără nevastă, fiindcă în ea e toată puterea zânei. Să-i dea altă rochie. Flăcăul nostru băgă la cap vorbele astea, înapoie rochiile celor două surori mai mari şi acestea se mistuiră ca aburul din faţa ochilor săi. Apoi o prinse de mână pe sora cea mică, o duse acasă la el, o primeni în haine lumeşti şi se alese astfel cu-o nevastă-zână, cea mai frumoasă dintre toate frumoasele lumii!

Şi a trăit ciobanul în bună înţelegere cu zâna aproape un an încheiat, până când le veni rândul să meargă la o nuntă. Aci se prinseră în horă toate nevestele satului. Doar zâna şedea singuratecă, de o parte. Oamenii ar fi vrut s-o vadă şi pe ea prinsă în horă, dar zâna nu putea chipurile să joace decât în rochia sa de zână. Şi atunci, la rugăminţile tuturor, ciobanul nu mai avu încotro, îşi călcă pe inimă şi se duse acasă, luă rochia de unde era ascunsă şi o aduse la nuntă. înainte de a o da nevesti-şi, omul avu grijă să închidă toate uşile şi ferestrele.

Când se prinse zâna în joc şi când începu să învârtească „hora zânelor”, toată lumea cu mic, cu mare, rămase cu gura căscată! Nimeni nu mai văzuse aşa ceva. Iar când îşi încheie jocul, veni în faţa bărbatului său, îi întinse mâna şi-i zise:

— Rămâi cu bine, gospodarule!

Apoi se mistui prin hornul casei!

Când văzu una ca asta, bietul om strigă în urma ei:

— Te credeam nevastă de treabă! Spune-mi, baremi, unde să te caut, măcar o dată să te mai văd!

— Să mă cauţi, gospodare, îi răspunse ea prin horn, în satul Kuşkundalevo, dacă ţii

să mă afli.

Şi-şi văzu de drum prin nori.

într-o bună zi omul nostru o porni la drum lung. Trecu prin sate şi oraşe nenumărate, întrebând în dreapta şi-n stânga de satul Kuşkundalevo. Dar pe oricine întreba, se minuna de numele ăsta ciudat şi nimeni nu era în stare să-i spună unde se află satul acela. Bătu omul nostru toate drumurile, toate satele şi oraşele, trecu munţi şi dealuri, străbătu deşerturi, doar-doar o găsi satul cu pricina. într-o zi, în timp ce urca un vârf de munte, dădu de un moşneag rezemat de trunchiul unui fag.

— încotro, nepoate? îl întrebă el pe cioban. Ce cauţi tu în pustietatea asta, unde niciodată n-a cântat cocoşul şi unde n-a călcat picior de om?

— Mă mână necazul, moşule, îi răspunse păstorul. Te-aş ruga pe dumneata să-mi spui, dacă ştii, poate că ai auzit de-un sat căruia i se spune Kuşkundalevo.

— Trăiesc de două sute de ani: dar de un sat cu numele ăsta n-am auzit. Şi nici nu cred să fie în ţara asta. Dar ce cauţi tu în satul ăsta, băiete?

— Cu un an în urmă, moşule, în timp ce-mi păşteam mioarele lângă un râu, am zărit trei codane scăldându-se. Le-am pândit o zi, două şi a treia zi, dimineaţa, le-am înşfăcat hainele şi le-am înapoiat numai după ce a mică s-a învoit să mă ia de bărbat. Toate bune până aci, dar codanele astea nu erau fete ca toate fetele, ci zâne. Şi celelalte surori mi-au spus să nu-i dau niciodată rochia, că o să fugă, fiindcă în rochiile astea e toată puterea lor. Eu le-am dat crezare, ce-i drept, şi am ţinut ascunsă rochia, aproape un an încheiat, adică până alaltăieri, când, ca să le fac pe plac femeilor din satul meu, i-am dat-o nevesti-mi, zânei de, s-o îmbrace şi să se prindă în horă la nunta ceea, la care ne aflam. Toate uşile şi ferestrele le închisesem eu bine şi din vreme, ca nu cumva să fugă, numai că uitasem de blestematul ăla de horn. Şi cum nu-l astupasem, după ce şi-a încheiat jocul, a zburat prin el! Şi dusă a fost. întrebând-o unde s-o caut, mi-a zis că o pot găsi în satul Kuşkundalevo. Uite, ăsta mi-e necazul, moşule, dacă ştii ceva, spune-mi!

— De satul ăsta n-am auzit, nepoate, de ce să te mint? Da' uite ce zic eu, mai mergi aşa preţ de-o lună şi-o să dai de un alt moşneag. Du-i multă sănătate din partea mea, că-i mai bătrân ca mine, are trei sute de ani şi mi-i frate. E împărat peste toate sălbăticiunile pădurii. El ar putea să-ţi spună ceva despre satul ăsta, îi zise bătrânul, petrecându-l cu privirea.

Merse ciobanul cale de-o lună şi iată că întâlni un alt moşneag care şedea lângă un izvor. îi dădu bineţe şi intră în vorbă cu el, înşirându-i toată povestea.

— Şezi, fătul meu, îi zise bătrânul, până-mi adun sălbăticiunile. De la ele o să aflăm de satul pe care-l cauţi cu atâta sârg.

Curând veniră toate animalele pădurii să se adape şi se opriră la izvor în faţa uncheşului.

— Ascultaţi, voi, leilor şi, voi, urşilor, şi, voi, lupilor, vulpilor, şi, voi, toate celelalte sălbăticiuni, ce vă întreb eu: Voi umblaţi mult, până prin preajma satelor şi oraşelor. Spuneţi-mi, nu cumva aţi auzit de un sat care se cheamă Kuşkundalevo?

— N-am auzit, luminate împărate, n-am auzit de numele ăsta, îi răspunseră toate fiarele într-un singur glas.

— Vezi, nepoate? Nu se află pe pământul nostru sat cu numele ăsta! Dar dacă nu ţi s-a urât de atâta drum, uite ce zic eu: mai mergi aşa cale de o lună şi o să dai de fratele meu mai mare, care-i împărat peste toate păsările văzduhului şi poate că el a auzit de satul acela...

Porni ciobanul din nou la drum şi peste vreo lună întâlni în cale pe-al treilea moşneag. Era bătrân, bătrân de tot. Acesta era împăratul păsărilor. După ce-i dădu bineţe şi-i aduse urări de sănătate şi viaţă lungă de la fratele său, îi povesti pe îndelete toată tărăşenia. Uncheşul trimise pe loc vestitori în cele patru zări după toţi vulturii, şoimii, corbii şi toate celelalte păsări, să se înfăţişeze, neîntârziat la el. Nici

nu amurgi bine, şi tot ce era păsăret se adună în faţa împăratului, aşteptând poruncile acestuia.

— Ascultaţi, voi, vulturilor, voi, şoimilor, corbilor, şi, voi, păsări mărunte, nu cumva aţi auzit de un sat care se cheamă Kuşkundalevo?

— N-am auzit până astăzi de un nume ca ăsta, luminate împărate!

— Eh, se vede treaba că nu se află nicăieri... auzişi cu urechile tale, nepoate. Nici vulturii şi nici celelalte păsări n-au aflat vreodată de el. Eu ce să mai zic? Am aproape patru sute de ani şi tot n-am auzit de satul ăsta, adăugă bătrânul.

Dar nici nu-şi încheie bine vorba, că o coţofană şchioapă veni spre împărat. Cum o văzu, acesta o întrebă pe loc:

— Dar tu unde-ai zăbovit atâta, coţofano?

— Am zăbovit, luminate împărate, pentru că mai întâi de toate am şchiopat, în al doilea rând pentru că stau foarte departe cu casa – tocmai lângă satul Kuşkundalevo, în care trăiesc zânele. Când mi-ai dat de ştire să vin încoace, tocmai eram înhămată şi le treieram nişte mei. Tot atunci o nenorocită de zână m-a lovit peste picior şi din pricina durerii n-am mai putut zbura iute ca să mă pot înfăţişa la vreme în faţa Măriei Tale! răspunse coţofana gâfâind.

— Ei, nepoate, auzişi ce-a zis coţofana? Hai, pregăteşte-te de drum. Poţi să te duci, de vrei, cu coţofana. Şi o să-ţi mai dau şi un vultur, pe care să-l încaleci, că e cale lungă până acolo.

— Dacă-mi faci binele ăsta, cinstite împărate, îi zise ciobanul, nu te voi uita toată viaţa!

împăratul porunci pe loc celui mai mare vultur din câţi avea să-l ia pe cioban pe aripile sale.

Coţofana porni înainte, urmată de vultur şi astfel ajunseră în zori la marginea satului cu pricina.

Spre norocul lor, prima casă în care intrară se nimeri a fi chiar cea pe care o căutau. Nici nu intră bine păstorul pe uşă şi cele două surori începură să-l căineze.

— Aoleu, leică, bietul cumnat! S-a sleit tot umblând şi întrebând în dreapta şi în stânga până a ajuns aici ca să o găsească pe nevrednica sa de nevastă. La atâta chin cât a îndurat bietul om trebuie să i-o legăm de şaua zburătoare şi astfel s-o ducă omul la casa lui.

Tare se mai minunară cele două surori când aflară de la cumnatul lor cum dăduse rochia mezinei. Şi cum aceasta zburase pe horn. Le apucase mila văzându-l în ce hal ajunsese.

— Să nu-ţi faci griji, cumnate, îi ziseră ele, am chibzuit noi bine lucrurile. Acuşica ţi-o legăm de o şa în care te vei urca şi dumneata. Să ştii că şaua asta o să zboare ca gândul peste cei trei munţi care-ţi stau în cale. Odată trecuţi, să nu-ţi mai pese de nimic. Acu' vino în casă s-o legăm de şa cât timp mai doarme şi nu te simte. Aşa o să poţi fugi mai bine. Când se va trezi, va ţipa cât o vor ţine bojogii, ca s-o audă calul ei. Acesta va veni mâncând pământul ca s-o scape, dar va fi prea târziu, fiindcă dumneata vei fi dincolo de cei trei munţi şi nu mai are ce-ţi face. Dar ia aminte, dacă nu te grăbeşti, să ştii că te prinde calul din urmă, te face praf şi-ţi ia şi nevasta înapoi.

Nici nu apucară să-şi spună bine vorba cele două zâne şi ciobanul nostru încălecă pe şa şi zbură împreună cu soaţa sa frumoasă, purtat de vânturile puternice stârnite din senin. Tocmai când treceau cel de-al treilea munte, zâna se trezi din somn şi începu să ţipe din răsputeri. în aceeaşi clipă calul auzi chemarea stăpânei sale şi scoţând flăcări pe nări, se repezi, cu gândul să-l piarză pe omul nostru. Dar până aci îi fuse puterea, pentru că şaua apucase între timp să treacă şi de ultima culme.

Şi astfel, ciobanul ajunse viu şi nevătămat acasă împreună cu nevastă-sa, zâna cea mezină. Fără să mai stea mult pe gânduri, el aruncă în foc rochia buclucaşă, nu de

alta, dar ca să doarmă omul liniştit de aci-ncolo. Şi trăi ani mulţi în pace şi bună înţelegere cu nevastă-sa, care-i făcu o mulţime de fete, tot una şi una.

Şi de-atunci şi până-n zilele noastre, din fiicele astea ale lor se născură şi continuară să se nască cele mai frumoase fete din lume.

Meşterul Michiduţă şi învăţăcelul său

poveste macedonă

A fost odată o mamă. Şi avea sărmana de ea un copil, un singur copil, şi acela orfan de tată. II dădea la şcoală, el fugea, îl dădea la meserie – iar fugea! într-o bună zi, mergând cu el pe drum şi simţindu-se ostenită, femeia se aşeză pe un pietroi să-şi mai tragă oleacă sufletul.

— Of, săraca de mine! Ce să mă fac? se vaită mama.

în aceeaşi clipă, în faţa ei apăru un om care o întrebă:

— De ce oftezi, femeie? Ce necazuri ai pe suflet? Spune-mi şi mie! Poate ţi-oi da o mână de ajutor...

— Ce să am! Uite, îmi amărăsc zilele cu copilul ăsta. L-am dat de atâtea ori ba la şcoală, ba la meserie, dar degeaba. Nimic nu se prinde de el, de fiecare dată fuge!... Nu ştiu ce să mă mai fac cu el!

— Dă-mi-l mie, zise omul, eu sunt meşter iscusit şi într-un singur an îl învăţ toate meseriile.

— Bine, meştere, zise femeia mulţumită că în sfârşit i se adună odrasla de pe drumuri. Dar cum te cheamă, omule, şi când să viu să-l iau?

— Mă cheamă OF, răspunse el, iar copilul să vii să ţi-l iei la anul, chiar în ziua în care ne aflăm azi. Strigi o dată OF şi eu vin numaidecât.

Ce era să facă femeia? Lăsă copilul în seama străinului şi îşi văzu de drum. Meşterul luă copilul de mână, îl duse acasă şi începu să-l înveţe tot felul de chiţibuşuri. în odaia sa, pe lângă mulţimea de troace era şi o grămadă de tigve, tot din alea mărunte. într-o zi nevastă-sa rămânând singură cu băiatul, îi zise:

— Ia seama la ce-ţi spun eu acum, băiete! Tot ce te învaţă omul meu să bagi bine la cap, dar în faţa lui să te faci că nu pricepi nimic. Ai înţeles? Că de nu, vezi tigvele astea? Sunt ale băietanilor care au fost aici înaintea ta. Le-a făcut de petrecanie la toţi, fiindcă n-au ştiut să ascundă ce-au învăţat. Tu să faci pe prostul, dar să fii cu ochii în patru! Să-i furi meseria fără să te simtă. De nu faci aşa, e vai de capul tău!

Copilul a fost numai ochi şi urechi, iar când s-a împlinit anul, maică-sa a venit în acelaşi loc, s-a aşezat pe pietroi şi a strigat:

— OF, unde eşti?

Cât ai zice peşte, omul apăru în faţa femeii cu băiatul de mână şi-i zise:

— Ai avut dreptate, nimic nu se prinde de el. E greu de cap...

în drum spre casa lor, copilul zise:

— Mamă, să ştii că eu am învăţat o mulţime de năzdrăvănii, dar m-am prefăcut că nu pricep nimic. Şi să ştii că meşterul ăsta nu e om, ci Michiduţă în came şi oase! Acu' eu o să mă prefac într- un taur de toată frumuseţea. Dumneata să mă vinzi şi scăpăm numaidecât de sărăcie, înţelegi? Să ţii însă la preţ şi să ai grijă să păstrezi funia, fiindcă altfel nu mă mai vezi niciodată!

Zis şi făcut. Maică-sa îl vându în târgul de vite şi luă un preţ bun, iar băiatul într- o clipă se prefăcu din nou în om. Şi tot aşa făcură, de câteva ori, până ce adunară paralele trebuincioase.

Odată, când tocmai se prefăcuse într-un cal, un cal cum nu se mai pomenise prin partea locului, se apropie de ei un om îmbrăcat în straie scumpe. Acesta le dădu bani mulţi, dar cu-o învoială: să i se dea şi căpăstrul calului. Dar cum femeia nu voia să-l dea cu niciun chip, omul i-l smulse cu de-a sila. Băiatul înţelegând că are de-a face cu

Necuratul, se prefăcu în iepure. Atunci Michiduţă prefăcu în copoi şi se repezi pe urmele lui, dar tocmai când era să-l înhaţe, iepurele se prefăcu în hulub. Atunci copoiul se prefăcu în şoim. Hulubul zbură până ajunse în dreptul unei case, îşi dete drumul pe horn în jos şi se strecură în odaia cea mare, prefacându-se într-un măr roşu, înmiresmat, înăuntru erau oameni mulţi. Aceştia se minunară şi începură să-l miroasă. Dar mărul pe loc se prefăcu în boabe de mei care se rostogoliră pe podele. în aceeaşi clipă Necuratul se prefăcu într-o cloşcă cu doisprezece pui şi începu să înghită boabele de zor. Dar sub poala unei băbuţe mai rămaseră două-trei boabe. Acestea se prefăcură în vulpe şi cumătră vulpe gâtui pe loc puii cu cloşcă cu tot.

Şi uite-aşa, învăţăcelul se dovedi mai afurisit şi mai meşter decât meşterul Michiduţă.

Cotoiul cel isteţ

poveste macedonă

După o noapte de hoinărit prin tot satul, înspre dimineaţă, un cotoi se rătăci de casa unde locuia, trezindu-se la marginea unei păduri. Era un cotoi gras, cu o blană stufoasă şi doi ochi verzi, de scăpărau când arunca o privire mai furioasă. Tot mergând, se simţi cuprins de o toropeală şi intră să se odihnească în primul adăpost care i se păru mai bun. Dar unde a tras el, nu era altceva decât vizuina unei vulpi.

— Cine eşti tu? îl întrebă vulpea, care nu prea ştia să desluşească ce fel de animal să fie cotoiul acela.

Şiret, cotoiul nu se pierdu, ci îi spuse iute o minciună:

— Sunt regele cotoilor, şi ca să dovedesc puterea mea în faţa supuşilor, am jurat că voi mistui zece iepuri, zece lupi şi zece vulpi. Am isprăvit cu iepurii, cu lupii, şi acum sunt în căutarea vulpilor, să le mănânc.

Cât părea vulpea de isteaţă şi vitează, la cele spuse de cotoi, încremeni, şi schimbând zece culori, începu să se bâlbâie:

— Cruţă-mi viaţa şi-ţi voi fi recunoscătoare! Rămâi cât vrei în casa mea. îţi stă totul la dispoziţie, numai cruţă-mi viaţa.

Şi nici nu aşteptă vreun răspuns şi o luă la fugă, îngrozită. Pe drum, se întâlni cu lupul, căruia îi istorisi pe nerăsuflate întâlnirea ei cu animalul acela ciudat, care se pretindea regele cotoilor. Iar lupul foarte liniştit o încuraja:

— Ei bine, cumătră vulpe, tocmai tu, regina vicleniilor, să te laşi atât de uşor dusă de nas? Spuneai că nu-i mai mare decât tine şi că nu-i chiar atât de înspăimântător...

— Vino, să te convingi! Să vezi ce privire fioroasă are. Te ucide doar cu scânteile ochilor! mai spuse vulpea.

— Să mergem! hotărâră amândoi.

Deşi luat pe nepusă masă, cotoiul nu se pierdu în faţa celor două animale mult mai puternice decât el, ci printr-o nouă viclenie scăpă şi de data asta. Cu un aer măreţ, se adresă lupului:

— Nu ţi-a fost de ajuns, lupule, că ţi-am nimicit zece fraţi de-ai tăi? Parcă era vorba să-mi faci rost de zece vulpi deodată, nu de una. Aşa ne-a fost vorba când ţi-am cruţat viaţa, ucigându-i pe ceilalţi?

Lupul încremeni în faţa unei asemenea născociri. Dar vulpea crezu că fusese trasă pe sfoară de lup, fiind înţeles cu cotoiul. Până să se dezmeticească lupul, vulpea se năpusti asupra lui, căci de uluire îl părăsiseră şi puterile.

în timp ce vulpea se încaieră cu lupul, cotoiul o porni liniştit, odihnit şi îndestulat spre casa unde locuia el în sat... Dar mai ales fericit, că se dovedise şi el, măcar o dată, mai viclean decât cumătră vulpe.

Fata păstorului şi padişahul

poveste din Pamir[7]

Trăia odată un pastor care păzea turma padişahului şi acest păstor avea o fată neasemuit de frumoasă.

într-o zi slujitorii padişahului îi ziseră acestuia:

— O altă fată asemeni ei nu-i de găsit pe întregul pământ.

Aflând acest lucru, padişahul trimise iute peţitori la păstor.

— Am să mă mărit doar cu omul care va şti o meserie cum se cade. Ce meserie poate să ştie padişahul? întrebă fata.

— Şi-a pierdut minţile! Eu sunt padişah, stăpânul a tot ce se mişcă şi nu se mişcă în această ţară, stăpânul comorilor şi bogăţiilor! Ce-mi trebuie mie meserie? se mânie padişahul şi nu mai dori să audă ceva despre fata de păstor.

Dar, odată i se întâmplă padişahului s-o vadă pe preafrumoasa fată şi-atât de mult o plăcu, că de atunci numai la ea îi era gândul. îşi chemă vizirii şi îi întrebă care dintre meserii e mai bună decât toate.

— în felul ei fiecare meserie e bună, ziseră vizirii, cumpănind preţul feluritelor meserii.

Până la urmă hotărâră că cea mai bună rămâne totuşi ţesutul covoarelor.

— Găsiţi şi trimiteţi la palat pe cei mai buni ţesători de covoare, porunci padişahul.

Şi în scurt timp cel mai bun meşter izbuti să-l înveţe pe padişah ţesutul covoarelor.

în cinci zile reuşea să dea gata un covor.

Padişahului îi plăcea să umble câteodată, seara, cu straie schimbate, pe străzile oraşului să vadă cum o mai duce poporul său. Astfel înveşmântat, într-o seară porni să cutreiere străzile, bazarurile, dar nu descoperi nimic deosebit. Intră într-un han, îi puse în palmă hangiului doi bănuţi şi-i ceru pilaf.

După ce hangiul îi aşeză într-un ungher, plecă să-i aducă mâncarea.

în alt ungher al hanului se aflau însă nişte oameni cu cuţite la brâu. Se certau şi tot timpul îi aruncau padişahului priviri duşmănoase.

Pe padişah îl cuprinse teama din pricina acestor priviri.

„Cine să mă creadă pe mine, aici, că sunt padişah? Cine să mă apere pe mine aici? se gândea el. Dimpotrivă, ele mă vor afla că sunt padişahul, pe dată mă vor sevor ascunde!”

Hangiul nici nu apucă să-i aducă pilaful că doi tâlhari seşi repeziră la padişahşi, îngrozindu-l cu cuţitele lor ascuţite, îl împinseră în altă încăpere, iar de aici în a treia. Astfel îl târâră până în cea mai îndepărtată încăpere de unde niciun strigăt n-ar fi răzbătut până în stradă. Aici ei îl aruncară la podea, zicând:

— îl vom da pe acest sărac călăilor padişahului în locul tovarăşului nostru, zise un tâlhar.

— Nu mă daţi călăilor! se rugă padişahul. Am să vă plătesc bine pentru asta!

Iar pe tâlhari îi bufni râsul:

— Tu eşti doar sărac, cu ce ai să ne plăteşti?

Atunci padişahul îşi aminti de meseria pe care o ştia de-acuma bine.

---

7 podişul Pamir (turc "păşune rece de stepă") este un lanţ muntos din Asia Centrală, care se desfăşoară pe

teritoriul Tadjikistan, Kirghizstan, Afganistan şi Pakistan

— Pot să vă aduc bani frumoşi. Ştiu o asemenea meserie din care o să vă îmbogăţiţi toţi.

— Ce meserie? întrebară tâlharii, nerăbdători.

— Mă pricep să ţes covoare. Am să vă ţes, iar voi veţi căpăta pe ele bani mulţi.

Şi tâlharii se sfatuiră şi hotărâră să-i lase ţesătorului viaţa, să-l zăvorească în această încăpere şi să-l oblige să ţeasă covoare. De se va dovedi că a minţit, atunci să-l omoare.

în cinci zile padişahul ţesu într-adevăr un covor frumos. Tâlharii îi vândură în bazar pe bani mulţi.

Ei însă nu băgaseră de seamă că printre alesătura de flori ţesuse într-un colţ al covorului chiar pecetea sa de padişah,

Trecură încă cinci zile. Padişahul ţesu al doilea covor. Era mai strălucitor şi mai frumos decât primul.

— Duceţi acest covor la palatul padişahului, le zise ţesătorul tâlharilor. La palat este un meşter renumit care trebuie să preţuiască scump acest covor, mergeţi la el.

Şi tâlharii luară covorul cel nou şi-l duseră să-l vândă la palatul padişahului.

Ajunseră la palat şi cerură îngăduinţa de a arăta covorul padişahului însuşi.

Vizirii nu se învoiră să-i lase la padişah. Deoarece acesta nu era în palat, dar ei poruncîră să fie chemat atunci meşterul care îl învăţase pe padişah meşteşugul ţesutului şi să-i arate lui covorul.

Meşterul sosi şi preţui foarte mult covorul. Tâlharii primiră în schimb bani mulţi. Aşa că ei întăriră paza asuprit padişahului şi ti poruncîră ca zi şi noapte să ţeasă alte şi alte covoare.

Dar trebuie spus că meşterul, minunându-se de covor, descoperi desenul cunoscut şi înţelese că e vorba de un lucru făcut de mâinile padişahului. Iar când în model găsi şi semnul peceţii, el îi chemă pe viziri şi le zise îngrijorat:

După acest covor trebuie căutat padişahul nostru.

Vizirii trimiseră slujitori care să-i găsească pe vânzătorii covorului şi să iscodească unde anume locuiesc.

Oştenii padişahului înconjurară casa şi căutară cu înfrigurare pretutindeni. în încăperea cea mai îndepărtată ei văzură o uşă mică, zăvorită.

Deschizând uşa, oştenii dădură cu ochii de padişahul lor care ţesea la un covor.

Padişahul, eliberat, porunci ca tâlharii să fie prinşi şi aruncaţi în temniţă, iar el se întoarse la palat şi îi chemă pe toţi curtenii, zicându-le:

— Vă poruncesc să-i daţi meşterului care m-a învăţat meşteşugul ţesutului cele mai bogate daruri din care să trăiască bine până la sfârşitul zilelor lui. Iar acum duceţi-vă la fata păstorului şi spuneţi-i că ea e nu numai frumoasă, dar şi foarte înţeleaptă. Ea a chibzuit drept – fiecare om trebuie să aibă o meserie, care-i va folosi oricând în viaţă.

Astfel fata păstorului l-a învăţat pe padişah să muncească.

Pasărea de aur

poveste din Pamir

Trăia odată un om sărac care n-avea pe lume decât un singur fiu şi pe nimeni altcineva. Iar avuţie doar un dine şi o pisică. Şi îşi duceau cu toţii viaţa de azi pe mâine.

într-o seară, săracul îi zise fiului:

— Fiule, eu sunt bătrân şi bolnav. Nu peste mult am să mor. Vreau să-ţi spun taina mea. Demult, când eram tânăr, am săpat în curte un bazin pentru păstrarea apei. Şi dintr-odată lopata a dat de ceva tare. Am săpat şi mai jos şi am găsit un

cufaraş de fier. Cufaraşul era încuiat, iar cheia atârna de lacăt. Am smuls cheia, dar n-am desfăcut lacătul Mă hotărâsem să mai aştept. Mă gândeam la ziua când, poate, va fi cea mai grea din viaţă. Şi iată că mi-a fost dat să trăiesc până la bătrâneţe şi să nu mă folosesc de comoară. Acum doresc să ţi-o dau ţie.

Şi tatăl cotrobăi sub căpătâi, scoase cheia şi i-o dădu fiului.

— Mâine dimineaţă sapă în curte, la dreapta de bazin, găseşte cufaraşul şi scoate comoara.

Dis-de-dimineaţă, fiul luă lopata, se duse la bazin şi începu să sape. Câinele şi pisica veniră şi ele
şi îi ajutară tânărului, scormonind pământul cu labele.

Până la urmă tânărul dădu de cufăraş, încercă să-l tragă afară, apucându-l de minerul fixat de capac, dar nu izbuti. Parcă avea rădăcini înfipte în pământ. Atunci vârî cheia în lacăt şi descuie cufăraşul.

Pe dată capacul cufăraşului se deschise, de-ai fi zis că fusese împins de arcuri şi dinăuntru se ridică un şarpe mare. Dar ridică şi tânărul lopata ca să lovească şarpele. Câinele şi pisica erau gata să se arunce şi ele asupra şarpelui, ca să-şi apere stăpânul, dar şarpele şuieră:

— Linişte! Pentru că tu m-ai eliberat din robie, am să te răsplătesc cu dărnicie! Pe fundul cufăraşului ai să găseşti o pasăre mică de aur. Ia-o, înveleşte-o în şapte straturi de vată şi ascunde-o sub pernă. Când vei avea vreo dorinţă, scoate pasărea, aşeaz-o pe palmă şi cere-i tot ce pofteşti. Pasărea va bătea din aripi şi pe dată dorinţa îţi va fi împlinită.

Spunând aceasta, şarpele se târî cu repeziciune şi dispăru. Tânărul se uită pe fundul cufăraşului
şi, într-adevăr, găsi acolo pasărea de aur. O luă, o aşeză pe palmă şi grăi:

— însănătoşeşte-l pe tatăl meu, iar casa noastră cea veche fa-o nouă!

Pasărea bătu din aripi şi străluci orbitor.

Tânărul acoperi repede pasărea cu poala halatului şi fugi spre casă. Pe locul casei celei vechi el văzu una nouă, frumoasă şi luminoasă, iar tatăl era deja aşezat în pridvor, sănătos şi vesel.

Şi iarăşi tinărul îşi puse pasărea pe palmă şi grăi:

— Fă-l pe câinele meu atât de uite, încât să izbutească să alerge precum vântul, iar pisicii dă-i o asemenea agerime a vederii încât ea să vadă tot ceea ce e ascuns!

Tânărul intră apoi în casă şi îi porunci pisicii să găsească şi să aducă nişte vată. Cât ai clipi, pisica găsi vata şi o aduse stăpânului. Acesta înveli pasărea în şapte straturi de vată şi o ascunse sub pernă.

— Tu, câinele meu, aleargă acum şi caută palatul padişahului, îi porunci tânărul.

Şi cât se uită prin casa cea nouă, câinele se şi întoarse îndeplinind porunca.

Atunci, îi zise tânărul tatălui:

— încalecă pe câine şi el te va duce până la palatul padişahului. Intri la padişah şi o peţeşti pe prinţesă pentru mine!

— Nu ţi-e bine, fiule? De ce să te însori cu fata padişahului? se miră tatăl.

Dar feciorul stărui:

— Eu vreau să mă însor cu prinţesa! Du-te la padişah şi spune-i: „Fiul meu îţi va da în schimb tot ceea ce tu vei pofti!”

Nimic nu era de făcut, tatăl încălecă pe câine şi într-o clipită ajunse la palat.

Iar padişahul avea un astfel de obicei că, oricine venea s-o peţească pe prinţesă era nevoit să ia mătura şi să măture la uşi. Deci luă şi bătrânul mătura.

Pe dată ii dădură de veste padişahului că un sărac, un om oarecare, venise să o peţească pe prinţesă.

— Cum? strigă padişahul. Cum de a avut îndrăzneala? Pentru această obrăznicie, la

el! ştreang cu

îl prinseră pe bătrân, iar ei tot striga:

— Spuneţi-i padişahului că feciorul meu îi va da pentru fată tot ce va pofti!

Văzând necazul întâmplat stăpânului, câinele scoase un urlet şi se grăbi spre fecior.

Iar feciorul scoase pasărea de sub pernă, o desfăcu din vată şi o puse pe palmă, grăind apoi:

— Adu-l numaidecât pe tata acasă!

Pasăre îşi întinse aripile, bătu din ele şi străluci orbitor.

Când grăi aruncară ştreangul pe după gâtul bătrânului, ei dispăru dintr-odată şi cât ai clipi era deja acasă.

— Vezi, fiule, cum se peţeşte fata padişahului?

— Nu-ţi fie teamă, tată, te vei duce şi mâine s-o peţeşti, îi zise fiul.

A doua zi slugile padişahului văzură că acelaşi bătrân sărac mătură la uşile palatului.

— Ardeti-l pe rug, porunci padişahul, când îi vestiră că bătrânul venise a doua oară în peţit.

Spuneţi-i padişahului că feciorul meu îi poate da pentru fata lui tot ceea ce va pofti, strigă

bătrânul, dar nu fu ascultat, ci numai târât spre locul unde urma să se ridice rugul.

Până cărară lemnele pentru rug, câinele se duse fuga acasă să-l vestească pe fecior de nenorocirea ce se putea întâmpla la palat.

Feciorul scoase pasărea, desfăcu vata, o puse pe palmă şi grăi:

— Adu-l pe tata acasă!

Pasărea bătu din aripi şi străluci orbitor.

Gâzii deja îl puseseră pe bătrân pe rug şi începuseră să pună foc din toate părţile, dar acesta dispăru dintr-odată şi se trezi la el acasă.

— Nimic bun n-o să iasă din asta, fiule, renunţă la fata padişahului, îl sfătui tatăl.

— Să încercăm şi a treia oară, fu de părere feciorul. Mâine, tata te duci iarăşi în peţit.

Când a treia zi îi vestiră padişahului că acelaşi bătrân mătură la uşile palatului şi doreşte s-o peţească pe prinţesă, padişahul zise cu uimire:

— Dar ce fel de om e. Acesta pe care nici moartea nu-l ia? Aduceţi-l la mine!

închinându-se padişahului, bătrânul grăi:

— Feciorul meu doreşte s-o peţească pe prinţesă, el poate să dea în schimb tot ceea ce vei pofti.

— Ce-ar putea să dea pentru fata mea feciorul unui ţăran obişnuit? strigă padişahul cu dispreţ.

— Stăpâne, îi şopti la ureche un vizir, cere-i ceva ce n-a visat în somn măcar şi atunci n-o să mai aibă îndrăzneala să mai apară pe aici.

Şi padişahul ceru:

— Fie ca feciorul tău să ridice pe râu o cetate, iar în cetate un palat de aur. Lângă palat să fie o grădină şi toţi copacii din ea să fie de aur. în mijlocul grădinii trebuie să se afle un bazin de aur curat, iar în el să înoate peştişori de aur. în acest palat să se mute fata mea. Iar mie, feciorul tău să- mi aducă o caravană încărcată cu daruri scumpe.

Bătrânul părăsi palatul şi câinele îl aduse repede acasă.

— Padişahul s-a învoit să-ţi dea fata, dar atâtea a cerut că nimeni nu le-a văzut nici măcar în vis.

Şi el povesti fiului tot ce poftea padişahul.

Seara, tânărul desfăcu pasărea din vată, o aşeză pe palmă şi grăi:

— Ridică pe râu o cetate, iar în ea un palat de aur. în grădina de lângă palat fa toţi copacii din aur, iar poamele lor, din rubine şi smaragde. Şi mai fa ca în mijlocul grădinii să se afle un bazin de aur, iar în ei să înoate peştişori de aur.

Dimineaţă, ia palatul padişahului, să se găsească o caravană încărcată cu daruri scumpe.

Şi dimineaţa locuitorii acelui oraş se treziră şi ce văzură – în mijlocul râului se afla o insulă, pe insulă o cetate iar în cetate un palat de aur ca din basme, cu turnuri înalte.

îl vestiră pe padişah de minunea de afară. Ieşi şi el să se uite la palatul cel minunat, dar la porţi îl întâmpinară fiul şi bătrânul – ei mânaseră caravana cu darurile cele scumpe.

— Dorinţa ta e îndeplinită, îi zise tânărul padişahului, acum trebuie să-mi dai fata de nevastă.

Astfel fu padişahul nevoit să-şi dea fata feciorului bătrânului. După nuntăprinţesa şitânărul începură să locuiască în palatul de aur de pe insula din mijlocul râului.

Dar un vizir, care dorea să-l însoare pe feciorul său cu prinţesa, ţinea cu tot dinadinsul să-l păgubească pe feciorul bătrânului. El ghicise că cineva îl ajută şi hotărî să facă tot ce era cu putinţă spre a afla taina.

El o cumpără pe o bătrână slujnică, care era de mulţi ani la prinţesă. îi zise acesteia:

— Străduieşte-te să afli cine îl ajută pe ginerele padişahului şi am să te răsplătesc cu tot ceea ce vei dori. Iar când feciorul meu va ajunge ginere de padişah, el te va face mai mare peste toţi slujitorii de la palat.

Şi bătrâna se strădui din toate puterile să o mulţumească pe prinţesă şi nu peste mult izbuti să-i câştige încrederea.

Odată, ca din întâmplare, bătrâna aduse vorba de palatul cel minunat, de grădina splendidă cu copaci de aur şi de bazinul de aur cu peştişori tot de aur.

— Spune, de unde are bărbatul tău asemenea minuni? se interesă bătrâna.

— Nici eu nu ştiu, răspunse prinţesa.

— Dar ce fel de nevastă eşti dacă nu ştii nimic de treburile bărbatului! Sau el n-are încredere în tine? bombăni bătrâna.

Şi vorbele viclenei bătrâne aprinseră curiozitatea prinţesei.

Chiar în aceeaşi zi ea îl întrebă pe bărbat de unde are asemenea bogăţii.

— De ce să ştii? Nu mă întreba niciodată despre ele, îi zise bărbatul.

Prinţesa îşi încruntă sprâncenele. Când veni vremea prânzului ea puse pilaf din ceaun într-un blid, îl aşeză în faţa bărbatului şi se duse şi se aşeză departe de el şi încetă să-i mai vorbească.

Bărbatul se supără pe ea pentru încăpăţânarea de care dădea dovadă şi o certă. Atunci, ea izbucni în plâns şi zise:

— Ce fel de bărbat e acela care are taine faţă de nevastă?

Şi el gândi: „Desigur, bărbatul nu trebuie să aibă taine faţă de nevastă.” Aşa că se duse la aşternutul său, scoase pasărea de aur învelită în şapte straturi de vată. O desfăcu, o aşeză pe palmă şi grăi:

— Dăruieşte-i nevestei mele o casetă cu mărgele, cu inele şi cu brăţări.

Nu izbuti prinţesa să-şi şteargă lacrimile, că în palma bărbatului pasărea bătu din aripi şi străluci orbitor. Iar într-o clipită se ivi în faţa lor caseta, iar în ea mărgele de mărgăritare şi coral, brăţări de aur cu peruzele, inele cu pietre scumpe.

— Acum eşti mulţumită? întrebă bărbatul.

Şi cu multă băgare de seamă înveli pasărea în şapte straturi de vată şi o ascunse sub pernă.

în ziua următoare, tânărul îşi chemă prietenii cei mai buni, pisica şi câinele, şi porniră împreună la vânătoare. Iar prinţesa porunci să fie chemată bătrâna şi i se lăudă acesteia cu pasărea de aur.

După ce ascultă spusele prinţesei, bătrâna zise:

— înseamnă că toată puterea lui e această pasăre. Iar el însuşi nu e decât un ţăran oarecare şi nu merită dragostea unei fete de padişah. Ar fi mai bine să te

măriţi cu feciorul vizirului. Feciorul vizirului nici nu se poate compara cu ţărănoiul tău, el e nobil şi frumos şi de multă vreme te iubeşte.

Şi timp îndelungat îi tot vorbi bătrâna prinţesei despre feciorul vizirului şi, în sfârşit, îl aduse pe acesta la palatul de aur.

Prinţesei îi plăcu feciorul vizirului. Ea scoase de sub pernă pasărea de aur şi i-o dărui acestuia. El o aşeză pe palmă şi grăi:

— Toată această insulă, cu cetate, cu grădină, cu palatul de aur şi cu tot ce se află în el du-le departe-departe pe alt râu, la trei ani de mers până acolo.

Pasărea bătu din aripi şi străluci orbitor.

Seara, ginerele padişahului se întoarse de la vânătoare. Când se uită – nici cetate, nici palat, nici măcar insula de pe râu nu mai era. îşi aminti atunci că în ajun îi destăinuise secretul său nevestei şi înţelese că cineva a pus mâna pe pasărea cea fermecată.

Atunci îşi vârî pisica în sân, se urcă pe câine şi zise:

— Şi acum, hai, grăbeşte-te şi caută cetatea cu palatul de aur!

Şi câinele alergă ca vântul.

După câteva ceasuri de drum tânărul zări cupolele strălucitoare de aur, apoi începu să se vadă şi cetatea din mijlocul râului.

Se opri la mal împreună cu vieţuitoarele care îl întovărăşeau. îi grăi pisicii:

— Iar acum, şireato treaba e a ta. Urcă-te pe câine şi înotaţi la cetate. Tu, pisico, intră în palat. Găseşte sub perna mea pasărea de aur care e învelită în vată, ia-o în dinţi, ascunde-te pe undeva şi aşteaptă până vine câinele să mă ia şi pe mine.

După ce câinele îl trecu şi pe tânăr, acesta bătu în porţi. Străjile deschiseră şi tânărul îl văzu în curte pe tatăl său.

— în sfârşit, te-am tot aşteptat! se bucură tatăl. Acum a ajuns feciorul vizirului stăpân aici, iar prinţesa ii e nevastă. Bătrâna cea rea, care e mai mare peste slujitori, m-a gonit din palat, s-a purtat rău cu mine şi m-a pus să îndeplinesc cele mai grele munci.

Feciorul îşi îmbrăţişă tatăl şi pomi să-i istorisească ce i se întâmplase.

Iar pisica, cu pasărea în dinţi, deja se bucura la picioarele tânărului.

— Prietenii mei credincioşi! le grăi tânărul, mângâind câinele şi pisica şi ascunzându-şi în sân pasărea. Vă mulţumesc, prieteni, că mi-aţi înapoiat fericirea!

— într-adevăr, fiule, bine ai făcut cerând păsării de aur însuşirile neobişnuite pentru câine şi pisică, că altfel nu ne-am mai fi revăzut niciodată, zise bătrânul tată. Eu doar ţi-am spus de mult să nu te însori cu prinţesă!

Şi tânărul intră în palat, strigă tare ca prinţesa să părăsească neîntârziat acele locuri.

Pe dată ce fata padişahului şi feciorul vizirului împreună cu bătrâna cea vicleană ieşiră prin porţile cetăţii tânărul scoase din sân pasărea de aur, o aşeză pe palmă şi grăi:

— Du-mi cetatea cu palatul şi cu grădina de pe această insulă în ţinuturile mele.

Pasărea bătu din aripi şi chiar în acea clipită întreaga cetate, cu palatul de aur şi cu grădina, fură mutate în satul îndepărtat, pe locul vechii case a săracului nostru.

Iar fata padişahului cu feciorul vizirului şi cu baba cea rea rămaseră singuri pe insula pustie din mijlocul râului şi nimeni nu ştie ce s-a mai întâmplat cu ei.

Padişahul a mânat călăreţi care s-o caute pe fată şi pe feciorul vizirului, dar călăreţii nu s-au întors nici până azi.

Feciorul săracului, după sfatul tatălui, se însură în curând cu o fată sărmană din sat. Ea fu o nevastă bună şi credincioasă şi amândoi păstrară cu grijă, sub pernă, pasărea de aur pe care o ţineau în şapte straturi de vată învelită.

Prinţul şi pasărea simorgh

poveste din Pamir

A fost odată ca niciodată un şah şi acest şah avea un fecior. Crescu feciorul şi într-o zi şahul îi zise:

— Am să te însor!

— Singur am să-mi găsesc nevastă, răspunse feciorul. N-am nevoie de nevastă aleasă de altcineva.

— Atunci du-te şi te însoară cu aceea care îţi va plăcea, îi zise şahul. Am avuţie destulă cu care să vă înzestrez.

— Dar n-am nevoie de avuţie, îi zise feciorul.

— Cum doreşti!

— Binecuvântează-mă şi voi pleca!

Şi şahul îi dădu binecuvântarea şi feciorul porni la drum. Merse ce merse, ajunse într-un oraş, se învârti încoace şi încolo, dar nu-şi găsi nicăieri un adăpost.

Se opri într-un loc şi acolo văzu o bătrână. Tânărul îi zise:

— Băbuţo, adăposteşte-mă şi pe mine!

— N-am unde, îi răspunse bătrâna.

— Atunci dă-mi ceva de mâncare, se rugă el.

— N-am nici eu cu ce trăi.

Şi prinţul îi dădu bani, bătrâna se duse.la bazar, cumpără un aşternut, un ceaun, o ceaşca, ceai, grăsime şi le aduse acasă. Se înseră. Prinţul întrebă:

— De ce în acest oraş jumătate din oameni plânge iar jumătate râde?

— Hei, fiule! răspunse bătrâna. în acest oraş s-a ivit un balaur care a omorât aproape toţi tinerii. Şi prinţul mai întrebă:

— Dar unde se află acest balaur?

— Dincolo de oraş e un lac, acolo îşi are culcuşul. Şi mâncarea balaurului, pe zi, e o fată şi un băiat. Astă seară e rândul fetei şahului şi a feciorului vizirului.

— Băbuţo, ii zise prinţul, mă duc să omor balaurul.

— Nimeni nu-l poate omorî.

— Eu plec!

— Cum crezi, ii zise bătrâna.

Şi la mijlocul nopţii se duse prinţul la lac şi ce văzu fiica şahului şi feciorul vizirului erau legaţi şi aşteptau pe mal.

Atunci prinţul zise:

— Hei, prinţesă, nu-ţi fie teamă, cu ajutorul cerului am să omor balaurul.

— Vezi-ţi de drum, prinţe, ii spuse fata, că poate să se ivească balaurul şi să te mănânce.

Dar prinţul mai zise:

— Cit eşti de neîncrezătoare! Fie ca sufletul să ţi se liniştească, numai să ai grijă să reuşeşti!

— Apoi noi stăm aici nu că am fi dorit, ne-au adus cu sila şi ne-au legat, îi spuse prinţesa.

— Poate dă cerul să te scap! zise el.

— Tu ştii cum e mai bine.

Prinţul o dezlegă pe prinţesă şi apoi se aşezară unul lângă altul.

— Prinde-te de mijlocul meu cât poţi mai strâns, zise prinţul, iar când vine balaurul, să nu te mişti.

— Prea bine, răspunse ea.

Trecu o vreme şi din apă se ivi balaurul. Prinţul apucă sabia şi o puse de-a lungul piciorului. Balaurul deschise larg gura şi li înghiţi pe prinţ, pe prinţesă şi pe feciorul vizirului. Şi astfel ei ajunseră în burta balaurului, dar sabia deja îl tăiase în două.

Jumătate de balaur căzu spre răsărit, iar cealaltă jumătate spre apus.
Prinţul se ridică.
Era tot numai sânge. îşi aruncă veşmintele de pe el şi îmbrăcă altele. Apoi tăie capul balaurului, îl puse în vârful săbiei şi îl aruncă într-un dud.
Din pielea balaurului tăie o bucată ca să-şi facă teacă pentru cuţit. După aceea o lăsă pe prinţesă să plece.
Şi prinţesa ajunse la porţile palatului împărătesc şi începu să bată. Şahul îi zise:
— Nemernico! De ce ai fugit?
— N-am fugit, tată, răspunse prinţesa. Un om a omorât balaurul.
— Nu minţi îi strigă mâniat şahul.
— E aşa cum îţi spun. Un om a omorât balaurul.
— Tată, doar a omorât balaurul.
Şi şahul luă armele şi se aşeză să pândească balaurul la uşă.
Se lumină de ziuă şi tot nu veni. Atunci trimise oameni, poruncindu-le:
— Duceţi-vă, uitaţi-vă, ce s-a făcut cu balaurul. Azi-noapte a venit prinţesa şi mi-a spus că cineva l-a omorât. Oamenii se duseră şi ce văzură – balaurul era întins la pământ, iar capul, tăiat, atârna într-un copac.
Şi îi aduseră şahului vestea:
— Slăvite şah! Răsplăteşte-ne pentru vestea bună – cineva a omorât balaurul!
Aşa că şahul trimise după crainici şi le porunci:
— Vestiţi să se adune toată suflarea – de la şapte la şaptezeci de ani! E sărbătoare!
Şi crainicii strigară:
— Adunaţi-vă cu toţii, de la şapte la şaptezeci de ani!
Şahul face sărbătoare!
Oamenii se adunară. în piaţa mare începu veselia şi întrecerile. Atunci şahul grăi:
— Mă bucur pentru voi! Cineva a omorât balaurul.
Iar oamenii se bucurară nespus.
— Mulţumim cerului că am scăpat de această năpastă! Dar şahul îi mai vesti pe supuşii săi:
— Fie ca acela care a omorât balaurul, să iasă în mijloc ca să i-o dau de nevastă pe prinţesă.
Şi din mulţime păşi un om.
— Eu l-am omorât! zise el.
Dar mai zise şi un altul:
— Ba eu l-am omorât! Atunci şahul se mânie:
— Nu, nu pot îngădui aşa ceva. Fie ca cel care, cu adevărat l-a răpus, să-mi dovedească!
Şi acei bărbaţi se duseră, îşi mânjiră săbiile în sângele balaurului şi se întoarseră.
— Doară noi l-am omorât.
însă şahul, neîncrezător, mai grăi:
— Nu e cu putinţă. Cel care va izbuti să ridice capul balaurului cu o mână şi să-l azvârle în dud, acela o va lua de nevastă pe prinţesă.
Şi nimeni n-avu puterea nici măcar să urnească capul balaurului. Dar atunci prinţesa zise:
Tată, omul care a omorât balaurul are o dovadă.
— Ce fel de dovadă? întrebă şahul.
— Omul acela, răspunse prinţesa, a tăiat din pielea balaurului o bucată ca să-şi coasă teacă pentru cuţit.
— Dar unde a plecat el?
— S-a dus acasă la bătrână, răspunse prinţesa.
Iar şahul trimise oameni.
— Plecaţi şi vedeţi este cineva acasă la bătrână, sau nu?
Oamenii se duseră şi îl găsiră acolo pe prinţ. Ei îi ziseră:

— Prinţe! Şahul ne-a trimis după tine.

El se ridică şi plecă la şah. Când ajunse, dădu bineţe, îl întrebă şahul:

— Omule, de unde ai venit prin aceste locuri? încotro ţi-e drumul?

— Colind lumea, răspunse prinţul.

— Prinţe, îl întrebă şahul, tu ai omorât balaurul?

— Da, Măria Ta!

— De l-ai omorât tu, dovedeşte!

Şi prinţul scoase la lumină acea bucată de piele pe care o tăiase de la balaur.

— Iată dovada! grăi el.

Atunci şahul spuse în faţa tuturor:

— Prinţe! Primeşte-o pe fiica mea drept nevastă Dar în acest oraş prinţul avea un frate de cruce.

Aşa că se duse la acesta şi îi zise:

— Fratele meu, am să sădesc aici o salcie plângătoare şi am să plec. Numai ce frunzele se vor îngălbeni şi vor începe să cadă, porneşte în căutarea mea, să afli ce mi s-a întâmplat.

Sădi prinţul salcia plângătoare şi se pregăti de drum.

Şi mai zise fratelui de cruce:

— Rămas bun! Eu plec şi nu cumva să uiţi!

Şi plecă.

Undeva, într-o câmpie, i se făcu foame. Iar acolo era un platan, iar sub platan, un izvor. Se apropie, se aşeză lângă izvor, bău apă. Apoi se culcă la umbră şi adormi. Când se trezi, ce auzi – dintre frunzele platanului răzbăteau glasuri. Când se uită, văzu puii păsării Simorgh. Se miră prinţul – de ce plângeau ei? Căzu pe gânduri ce teamă ar putea avea ei? Când se uită pe pământ, dădu cu ochii de un şarpe pe care îl omorî cu o lovitură de sabie. Iar în acel timp pasăreaSimorgh era tocmai pe muntele Kaf. Dar pasărea deja auzise plânsetele puilor, luăde acolo o piatră de moară şi se întoarse. Când îşi aţinti privirile în jos, văzu că sub platan se află un om. Se gândi pasărea – "Uite că mi-am găsit duşmanul căutat! în fiecare an mi-a omorât puii. Arunc piatra de moară şi-l omor, însă puii strigară:

— Mamă! Omul acesta ne-a salvat de la moarte, altfel ne-ar fi omorât şarpele.

Simorgh duse piatra şi o aruncă mai departe, se întoarse şi văzu şarpele mort. îl întrebă pe prinţ:

— Omule, tu ai omorât şarpele?

— Da, Simorgh!

— Şi ce ţi-ai dori?

— îmi caut nevastă, răspunse prinţul, arată-mi unde este ea. Alte dorinţe nu mai am.

— Nevasta ta se află într-o grădină.

— Dar unde este această grădină?

— Am să-ţi arăt, îi zise Simorgh.

Şi îi mai zise:

— Ia unul din puii mei şi porniţi, el îţi va da ajutor.

— N-am nevoie de ajutorul lui, se împotrivi prinţul.

Dar Simorgh îl chemă:

— Vino şi urcă-te pe aripile mele.

Prinţul se urcă pe aripile păsării Simorgh, pasărea se înălţă şi zbură până ajunse în grădina lui peri. Atunci pasărea îi zise prinţului:

— Aşează-te aici. Peri va ieşi să se plimbe în grădină.

Prinţul se aşeză pe marginea unui pârâiaş.

într-adevăr peri ieşi din casă şi ce văzu – un tânăr era aşezat pe marginea

pârâiaşului. Ea se apropie şi întreabă:

— Omule, cum de te-ai ivit aici? Pleacă, că va veni divul şi te va mânca.

— Dar eu n-am treabă cu divul, răspunse prinţul. Am venit să te văd pe tine. Acum, că te-am văzut, divul mă poate şi mânca. Nicio nenorocire nu va fi.

Iar peri îi mai zise:

— Divul e foarte puternic, n-ai cum să-l birui.

— Dar unde a plecat?

— S-a dus la vânătoare, se întoarce pe dată, răspunse peri.

— Pe ce drum se întoarce? întrebă prinţul.

— Pe acesta.

Şi prinţul plecă, apoi se aşeză în calea divului.

Iată că divul sosi, simţi miros de om şi urlă:

— Slavă cerului, şi-aşa am ajuns un slăbănog. Mănânc acum omul şi mai capăt puteri.

Prinţul îl auzi de aceea îi strigă:

— Hei, div hain! Oricât ai fi de puternic eu tot mă lupt cu tine!

— îndrăzneşte! Urlă iarăşi divul.

— Tu eşti div, iar eu om, aşa că începe tu, loveşte!

După aceea va fi rândul meu şi voi lovi şi eu.

— Dacă voi lovi eu, se lăudă divul, ai să te prefaci în pulbere.

— Rămâne de văzut, răspunse prinţul plin de mândrie.

Aşa se făcu că divul atacă primul, se aruncă asupra prinţului, iar acesta îl apucă de încheietura mâinii şi îi luă ghioaga. Veni rândul prinţului. Iar acesta îi strigă:

— Div blestemat! Ţi-a trecut rândul, aşa că fii gata.

— Omule, dacă tu mi-ai putut ţine piept, cum n-aş putea face şi eu acelaşi lucru?

Iar prinţul trase sabia din teacă; se aruncă înainte, îl lovi pe div şi îi reteză capul. Apoi apucă leşul de un picior.

îl târî şi îl azvârli hăt departe. Se întoarse mai târziu la peri.

— Bravo, prinţe! îi zise peri.

Şi ea luă o basma, şterse cu ea faţa prinţului şi grăi:

— Vino, prinţe, şi aşează-te aici. După ce se aşeză, prinţul o rugă:

— Fierbe-mi un ceai.

— Ceaiul e gata, răspunse peri.

Şi după ce mai tăifasuiră bând ceaşca cu ceai, prinţul se gândi: „Slavă cerului că mi-am găsit aleasa”. De aceea zise:

— Peri, hai să mergem în ţara tatălui meu.

— Cum crezi de cuviinţă, răspunse peri. Eu am să te însoţesc oriunde te vei îndrepta.

Şi prinţul aruncă şaua pe cal.

— încalecă şi vom porni, zise el.

Şi plecară spre ţara tatălui. Ajunseră, se opriră sub platan, acolo ridicară cortul şi înnoptară. Dimineaţa luară un pui de la Simorgh, se aşezară pe aripile lui şi porniră mai departe. Ajunseră în cetatea şahului acelei ţări, unde prinţul omorâse balaurul.

Şahul porunci:

— S-a întors prinţul. Aflaţi dacă doreşte să rămână la noi sau dacă se duce în ţara tatălui său.

Dar veni şi prinţesa şi îl întrebă:

— Prinţe, rămâi aici sau te duci în ţara tatălui tău? Pe mine mă iei de nevastă?

— Mă duc în ţara mea, răspuns prinţul. Iar de nevastă o voi lua pe peri.

— Ne-ai făcut mult bine, mai zise fata şahului. Spune acum, care îţi este dorinţa?

— N-am nicio dorinţă, răspunse prinţul.

Auzind, prinţesa se duse la şah şi-i dădu acest răspuns:

— Tată, iată ce-a zis prinţul: „Eu mă duc în ţara mea, ce să fac aici?”
Iar şahul îi făcu daruri bogate şi grăi:
— Prinţe, bucură-te sănătos de darurile ce ţi le-am făcut!
— Slăvite şah! Răspunse prinţul. Eu n-am nevoie de aceste bogăţii, eu am făcut doar o faptă bună.
— Atunci aceste bogăţii sunt doar un mic dar.
— Prea bine, Slăvite, încuviinţă prinţul.
Astfel prinţul şi peri se urcară pe cai, luară cu ei darurile şi împreună porniră spre casă. Aşa ajunseră şi în ţara lui. Dar înainte de a-i atinge fruntariile îl vestiră pe şah:
— Mărite şah! S-a întors prinţul!
— Unde e feciorul meu? întrebă acesta. Aşteaptă la porţi, răspunseră cei întrebaţi.
Iar şahul se ridică, ieşi la porţi, îl conduse în palat şi grăi:
— Slavă cerului că am un fecior destoinic şi care şi-a luat de nevastă o peri vrednică de el.
Şi şahul îi făcu feciorului o nuntă atât de bogată, încât nimeni nu-şi aduce aminte să mai fi fost alta la fel.

Inelul fermecat

poveste din Pamir

Odată, demult, trăia o bătrână împreună cu nepotul ei. Şi iată că veni o vreme când ei nu mai avură nimic ce să mănânce. Trecură câteva zile şi nepotul zise:
— Cât suntem de nefericiţi, bunico!
Şi atunci bunica îi dădu zece tangi.
— Du-te la bazar şi cumpără câte ceva de mâncare, zise ea.
Plecă nepotul la bazar şi ce văzu, pe drum, copiii târau după ei un câine, cu gândul de a-l omorî. Atunci nepotul se rugă:
— Nu-l omorâţi, daţi-mi-l mie, am să vă plătesc bani pentru el!
Aşa că luă câinele şi îl duse acasă. Când se întoarse, bătrâna întrebă:
— Ei, ce-ai cumpărat?
— Am cumpărat un câine, îi răspunse tânărul.
— La ce bun un câine? se interesă bătrâna.
— Bunico, noi eram doi, acum vom fi trei.
Şi iarăşi rămaseră încă o noapte flămânzi.
Când se lumină de ziuă, bătrâna îi dădu nepotului cincisprezece tangi, zicându-i:
— Du-te la bazar şi cumpără ceva de mâncare. Nu putem rămâne flămânzi.
Nepotul plecă şi hoinări până seara. Iar seara văzu cum nişte copii băgaseră o pisică într-un coş şi o duceau s-o omoare. Atunci, la fel ca în ajun, băiatul începu să se roage:
— N-o omorâţi, daţi-mi-o mie, am să vă plătesc pentru ea!
Şi copiii îi dădură bucuroşi pisica. Iar bunica îl aştepta gândindu-se: „O să aducă nepotul meu câte ceva, am să pun la fiert şi o să mâncăm. Şi aşa ne-am înfometat”. Nepotul veni, dar în coş avea o pisică. II întrebă bătrâna:
— Dar ce nevoie avem noi de pisică?
— Noi eram trei, cu ea vom fi patru şi pe deasupra ne va fi de folos.
Bătrâna nu mai zise nimic.
A doua zi, dădu nepotului douăzeci de tangi.
— Du-te la bazar, cumpără ceva, altfel nu e bine!
Nepotul plecă la bazar şi rămase acolo până târziu. Iar când se înseră, băgă de seamă că nişte copii închiseseră într-un coş un şarpe pe care îl duceau să-l omoare.

Băiatul îi rugă:
— Nu-l omorâţi! Mai bine daţi-mi-l mie! Am să vă dau bani în schimb!
— Fie, ia-l! răspunseră ei.
Nepotul le dădu banii şi luă şarpele. El îl duse acasă, iar bunica întrebă:
— Ce-ai cumpărat?
— Am cumpărat un şarpe! răspunse el.
Şi bunica începu să-l certe:
— Secătură ce eşti, ce ne trebuia nouă şarpele? Mă va muşca noaptea. Noi n-avem nevoie de el!
— Bunico, şi el ne va prinde bine. Eram patru, cu el vom fi cinci, răspunse nepotul.
Dar veni ziua următoare şi, dintr-o dată, şarpele zise cu grai omenesc: – Au trecut deja trei ani de când m-am pierdut de părinţi. Poate că, odată, ai să mă duci la ei şi atunci eu am să le povestesc cum m-ai salvat de la moarte şi drept răsplată ei îţi vor dărui tot ce-ţi va pofti inima!
Aflând dorinţa şarpelui, nepotul se duse la bunică-sa.
— Bunico, vreau să duc şarpele la părinţii lui!
— Secătură, îi zise bătrâna, niciodată nu mă asculţi şi uite acum ce mă întrebi! Dar ai să te mai întorci de acolo? Faci numai ce te taie capul!
Şi nepotul înţelese că bunica era tare nemulţumită, aşa că, în acea zi, el nu se duse nicăieri.
Veni o nouă zi şi şarpele iarăşi grăi:
— Hai să mergem la părinţii mei!
— Aşa să fie, hotărî nepotul, deşi bunica e nemulţumită.
Şi ei porniră spre părinţii şarpelui. Merseră ce merseră, până când ajunseră la o vale. Şarpele era în faţă, băiatul îl urma. Intrară apoi şi într-o peşteră. Iar acolo şarpele îl povăţui:
— Orice ţi s-ar da, să nu primeşti! Chipurile, spune: „Mie nu-mi trebuie nimic”.
— Prea bine, şarpe, se învoi băiatul.
Mult merseră ei pe sub pământ şi, în sfârşit, ajunseră. Şarpele îl lăsă pe băiat la intrare, apoi dispăru după o uşă.
Din pricina bucuriei, văzându-l, părinţii îşi pierdură simţirile. După un timp îşi veniră în fire şi întrebară:
— Cum de-ai venit? Cine te-a adus?
— Viaţa mi-a răscumpărat-o un băiat, răspunse şarpele, căci se hotărâse să fiu omorât! Şi iată că acest băiat a dat douăzeci de tangi în schimbul vieţii mele! Am stat la el două zile, apoi el însuşi m-a adus aici.
— Dar unde e acum acest băiat, unde s-a dus? se interesară părinţii.
— El aşteaptă la uşă, răspunse şarpele.
— Du-te şi adu-l! porunciră ei.
Aşa că şarpele plecă şi îl conduse înăuntru pe băiat. Dar pe drum îi zise:
— Tatăl meu are inelul lui Solomon. Numai acest inel să-l iei, cât despre restul, ce are el să-ţi mai dea, să nu primeşti. De fapt eu am să zic: „Tată, iată pe acest tânăr care m-a salvat, altfel aş fi fost mort, iar tu ai fi rămas fără copil”.
Intrară băiatul şi şarpele la părinţi; şase zile aceştia îi purtară de grijă şi în cea de a şaptea îl lăsară să plece. Ce nu-i dăruiră, dar el nu primea nimic, zicând: „Nu-mi trebuie, dă-mi numai inelul, doar atât!” Aşa că tatăl şarpelui trebui să scoată inelul din cufăr şi să i-l dăruiască, după care porunci ca tânărul să fie cât se poate de repede scos din peşteră.
Pe drumul de întoarcere, puiul de şarpe îi destăinui salvatorului său: „Inelul prorocului, pe care l-ai primit, e fermecat. Opreşte-te la izvor, cere tot ce pofteşti şi pleacă acasă. Când va veni ziua de
mâine, totul se va îndeplini”.

Şi se întoarse băiatul acasă. Trecuseră deja şapte zile de când nu-l mai văzuse bunica. Iar acasă, numai ce intră, că ea îl îmbrăţişă, îl sărută şi căzu lipsită de simţiri. După o vreme îşi veni în fire şi zise:

— Eram deja încredinţată că n-ai să mai vii şi că mi-e sortit ca trupul meu să fie mâncat de câini şi de corbi.

Dar nepotul îi răspunse:

— Eu, bunico, n-am să te las, ne vom sprijini unul pe altul, până la mormânt am să am grijă de tine.

Se înseră, el îşi luă inelul şi se duse la izvor să ceară împlinirea dorinţelor. Şi acolo grăi:

— O, stăpân al lumii, porunceşte să se ivească aici un sac cu faină şi două străchini pline cu grăsime!

Aşteptă puţin şi iată şi sacul, iată şi străchinile. îşi aruncă sacul pe umeri şi se întoarse acasă.

Câteva zile trăiri în îndestulare, după care tânărul zise:

— Bunico, peţeşte-o pentru mine pe fata şahului, fiindcă este greu să trăieşti fără nevastă.

Dar bătrâna se sperie.

— Scoate-ţi gărgăunii din cap, nepoate, o să mă omoare. Din acest peţit n-o să iasă nimic bun. Mă vor aduce moartă de acolo.

Dar nepotul nu se putea împăca cu acest gând.

— Bunico, măcar o dată să te duci. O vor da, bine, n-o vor da, nu-i nimic.

Veni seara, ea coapse lipii în cuptor, le vârî într-o traistă. A doua zi dimineaţa aruncă traista la spinare şi porni spre şah.

Ajunse la porţi, iar străjile o opriră – cică tu n-ai voie la şah. Atunci bătrâna le grăi:

— Nu se întâmplă nimic, doar o vorbă să-i zic!

De-abia la amiază, cum-necum, o lăsară. Ea intră, dădu bineţe şi se aşeză.
Şahul le porunci vizirilor săi:

— întrebaţi-o ce vrea să spună!

Şi unul din viziri o întrebă:

— Ce vrei să spui?

— Eu am un nepot, începu ea, şi am venit s-o peţesc pe fiica şahului. Oare n-o dă el pe fată nepotului meu?

Dar şahul strigă:

— Loveşte-o şi alung-o! Cum să-i dau fata nepotului ei?

Atunci mai zise şi unul din viziri:

— înălţimea ta, nu trebuie s-o loveşti, porunceşte-i să îndeplinească ceva de neîndeplinit.

Iar şahul încuviinţă:

— Prea bine. Eu am trei condiţii. Una este – eu mă culc seara, dimineaţa mă scol – în curte să fie un castel mai frumos decât al meu. A doua – seara mă culc, dimineaţa mă scol – iar în acest castel să susure un pârâiaş cu lapte, şi în grădină, printre copaci, să cânte privighetorile. Şi încă una: seara mă culc, dimineaţa mă scol – iar înaintea porţilor mele să mă aştepte patruzeci de catâri încărcaţi.

Şi bătrâna plecă. Când veni la nepot, zise:

— Aşa sunt ei, nepoate, au poruncit să facem ceea ce toată viaţa n-o să reuşim amândoi să îndeplinim.

— Dar ce anume, o iscodi tânărul.

Şi bătrâna începu să povestească:

— Primul lucru uite care e – şahul se culcă seara, se scoală dimineaţa – să se ivească un asemenea castel, mai frumos decât al lui. Al doilea, iată: în curtea

castelului să curgă un pârâiaş cu lapte, iar în copaci să cânte privighetori. Al treilea e: seara şahul se culcă, iar când se scoală dimineaţa, la porţi să fie pregătiţi patruzeci de catâri încărcaţi.

Aflând condiţiile puse de şah, nepotul strigă.

— Dar nu-i greu, bunico!

Veni seara. Nepotul îşi luă inelul, plecă la izvor şi începu să se roage:

— O, stăpân al lumii, când va sosi dimineaţa, fie ca alături de palatul şahului să se ivească un asemenea castel, care să fie şi mai frumos decât al lui!

Apoi nepotul porni spre casă şi îşi ascunse inelul în cufăr.

Când se făcu dimineaţă, el îi zise bunicii:

— Du-te şi te uită ce e pe acolo.

Bunica se duse şi şahul tocmai ieşea din castel şi privea: acolo era un asemenea castel mai frumos decât al lui! Dar el uitase de condiţie şi cu toate acestea i se făcu teamă şi se gândi: „Se pare că s-a ivit un duşman al meu”. Şi pe dată se grăbi spre vizirii săi.

— Priviţi, ce înseamnă asta? îi iscodi şahul.

Vizirii ziseră:

— Apoi, preamărite şah, i-ai poruncit ieri bătrânii să facă acest lucru!

Şi mult se minună şahul:

— Deci, castelul este ridicat!

Tot atunci veni şi bătrâna, care zise:

— Preamărite şah, o poruncă a ta a fost îndeplinită, au mai rămas două.

Iar şahul îi grăi:

— îndeplineşte-le acum şi pe celelalte două!

Bătrâna se întoarse acasă şi-i spuse nepotului:

— Acum, nepoate dragă, au mai rămas două porunci.

Iarăşi se înseră, iarăşi scoase nepotul inelul din cufăr şi iarăşi porni spre izvor, unde se rugă:

— O, stăpân al lumii, fie ca în castelul şahului să se ivească un pârâiaş cu lapte şi copaci în care să cânte privighetori!

Apoi el tăie trei crenguţe, le înfipse în pământ şi se întoarse acasă. Şi din nou îl vestiră pe şah că privighetorile cântau în grădină. El ieşi din castel şi se bucură: pârâiaşul de lapte susura, privighetorile revărsau triluri. Dar şahului i se făcu rău, leşină, căzu. Peste vreo două ceasuri i se înfăţişară vizirii şi întrebară:

— Ce s-a întâmplat, atotputernice?

Iar el răspunse:

— M-au părăsit puterile.

Şi peste încă un alt ceas se ivi bătrâna, zicând:

— Atotputernice, am îndeplinit şi cea de a doua poruncă, a mai rămas una.

— îndeplineşte-o şi pe asta, răspunse şahul, apoi vino şi îmi voi îndeplini şi eu făgăduinţa. Bătrâna se bucură, plecă acasă şi zise nepotului:

— încă un lucru mai ai de făcut, dragul meu nepot.

Şi nepotul răspunse:

— Acest lucru nu e greu, la noapte va fi gata, iar după aceea să te duci repede să-mi orânduieşti nunta!

— întocmai voi face! se învoi bătrâna.

Se înseră, tânărul scoase inelul din cufăr, se duse la acelaşi izvor şi începu să se roage:

— O, stăpân al lumii, fie ca la porţile şahului să apară patruzeci de catâri cu poveri!

Zise aceste vorbe, se întoarse acasă şi se culcă. Când se lumină de ziuă o îndemnă pe bunică:

— Acum du-te la şah!

Iar şahul se sculase şi el de dimineaţă – patruzeci de catâri împovăraţi stăteau unul după altul la porţile palatului. Tot atunci veni şi bătrâna. Văzând-o, şahul îi zise:

— Bătrâno, ai îndeplinit condiţiile mele, dar nu pot pricepe cum va putea un şah să-şi dea fata unui nepot al unei bătrâne oarecare. Apoi şi oamenii vor râde de mine, îmi vor scorni cine ştie ce poreclă!

Apoi şahul li se adresă vizirilor:

— Acum, lăsaţi-o pe bătrână să plece şi fie ca ea să se întoarcă peste patru zile, până atunci am să găsesc eu vreo scăpare!

Iar bătrâna se întoarse acasă amărâtă, unde nepotul o întrebă:

— Cum e, bunico?

Şi bătrâna răspunse cu tristeţe:

— Şahul, dragul meu, a zis, cică, dacă eu am să-mi dau fata nepotului tău am să ajung bătaie de joc, aşa că, acum du-te şi vino peste patru zile, iar până atunci am să găsesc eu vreo scăpare.

— Nu-i nimic, zise nepotul.

Veni seara şi el scoase inelul din cufăr, se duse la acel izvor şi începu să se roage:

— O, stăpân al lumii, fie-ţi milă şi trimite-mi cinci oi, trei saci cu faină şi trei ulcioare cu ulei! Numai ce zise, că toate se şi iviră. Şi el mână oile acasă, apoi se întoarse să ia făina. Cără faina şi iarăşi veni, după ulei. Duse uleiul şi se întoarse să ia inelul. Ajungând acasă începu să o roage pe bătrână:

— Hai, bunico, peţeşte-o pe fata şahului!

Iar bătrâna încuviinţă:

— Prea bine, dragul bunicii.

Şi se duse ea la şah, iar acesta o întrebă:

— Şi acum ce mai vrei?

La care bătrâna răspunse:

— Am venit în peţit.

— Pleacă de aici, strigă şahul, nu mă bate la cap! Ce, eu sunt un prost? Amsă-mi dau fata vreunui prinţ şi nu nepotului tău!

Dar bătrâna rămase pe loc. Nu voia să plece. Văzând stăruinţa ei, şahul porunci vizirilor:

— Ia goniţi-o!

Şi bătrâna plecă amărâtă. Veni acasă şi-i zise nepotului:

— Pe mine, nepoate, numai că nu m-au lovit cu pumnii, des-ar prăpădiaceastă fată de şah!

— Nu-i nimic, nu te amărî, căută s-o îmbuneze nepotul.

Şi, când sosi noaptea, el scoase inelul şi începu să se roage la izvorul împlinirii dorinţelor. Şi pe dată se ivi prinţesa pe care o luă acasă la ei.

Şahul se trezi dimineaţa şi văzu că fata nu e nicăieri. Se mânie, chemă toţi oamenii din oraş şi grăi:

— Cine îmi va găsi fata, aceluia am să-i dau totul, mie doar numele ţării să-mi mai rămână!

Iar o bătrână, care ascultase vorbele şahului, zise:

— Eu am s-o găsesc, prealuminate!

Şi bătrâna îşi găti maşina ei de zburat şi pomi. Zbură la castelul acelui tânăr, coborî, iar maşina o ascunse pe acoperiş. Apoi, dându-se jos de acolo, începu să facă curăţenie prin curte. Iar în curte era foarte frig. în acel timp tânărul era plecat la vânătoare şi când se întoarse văzu o bătrână stând în curte şi tremurând de frig. El se grăbi înăuntru şi zise nevestei:

— Nevastă, acolo, în curte, o bătrână tremură de frig. Poate că ne va fi de folos!

Iar nevasta, parcă presimţind ceva, răspunse:

— De la această bătrână nu vom avea nimic în afară de necazuri.

— Nu, nevastă, ce necazuri din partea ei? Noi suntem trei, iar cu ea vom fi patru!

— Atunci, fie precum zici! se învoi nevasta.

Şi el o aduse pe bătrână în casă, îi dădu o lipie să mănânce pe săturate, apoi o întrebă:

— încotro ţi-e drumul, mătuşică?

Şi ea începu să plângă:

— N-am pe nimeni pe această lume, te rog, am să mor, îngroapă-mă!

Peste alte patru zile tânărul iarăşi plecă la vânătoare.

Atunci bătrâna o înşelă pe nevastă, luă cheia de la cufăr, găsi inelul fermecat, apoi urcă pe fată
pe acoperiş şi o aşeză în maşina de zburat. Aşa o duse pe fată la tatăl ei, la şah.

Când tânărul se întoarse de la vânătoare, nevasta nicăieri! Şi se întristă. Iar când intră şi se uită în cufăr, nici inelul nu mai era. Se urcă pe laviţă, se lungi şi părăsi această lume. Atunci, câinele şi pisica lui se gândiră: „El doar ne-a făcut un bine, hai să pornim pe urmele bătrânii, îl vom ajuta!”

Şi uite cum, câinele şi pisica porniri la drum şi ajunseră la palatul şahului. Acolo, pisica zise:

— Când am să intru, am să fug drept la comoară, am să iau de acolo inelul şi am să ies tot în fugă. Iar tu grăbeşte-te după mine!

Pisica se furişă la comoară, ridică capacul de la un cufăr, cu dinţii luă inelul, ieşi în goană prin porţi, iar câinele după ea.

Aduseră inelul şi îl aşezară tânărului pe piept. Iar acesta scoase un ţipăt şi învie. Pe dată luă inelul, se duse la izvor şi începu să se roage spre a i se îndeplini dorinţele. Iarăşi i se înfăţişă prinţesa, o luă şi o aduse acasă. Şi astfel îşi găsiră ei fericirea.

Cămila şi măgarul

poveste din Pamir

Odată, o cămilă şi un măgar au rămas în urma unei caravane. Şi găsiră necuvântătoarele noastre o poiană înflorită pe care începură să pască.

— Hai, cămilă, să ne împrietenim, zise măgarul. Vom putea astfel să ne scăpăm unul pe celălalt de greutatea încărcăturilor şi vom paşte în libertate, atâta cât vom pofti.

Şi cămila încuviinţă.

Zi şi noapte, păscură împreună în poiană. Nu peste multă vreme, însă, măgarul ajunse gras şi rotund. Şi cu câtă plăcere se rostogolea acum pe pământ! Tot răsturnându-se, sărind şi alergând, străbătu întreaga poiană.

— Vai, prietenă cămilă, grăi odată măgarul, mă simt aşa, de parcă aş fi beat. Aşa poftă am să rag!

— Dar cum aşa ceva, prietene măgar?! se sperie cămila. N-ai voie să rägi acum! Lasă gândurile astea! Ştii că nu suntem departe de drum! Să nu ne audă cei ce mână caravanele, că vor veni iute aici, ne vor prinde şi din nou ne vor obliga să cărăm poveri.

— Inima mi se rupe de dorinţa de a rage! mai zise măgarul. Nu pot răbda şi pace! Indiferent ce s- ar întâmpla, eu trebuie să rag!

Şi, ridicându-şi capul, măgarul scoase un răget asurzitor. O mai făcu încă de câteva ori.

Răgetul măgarului răsună până departe şi ajunse numaidecât la urechile celor ce mânau o caravană.

— Dar ce caută un măgar pe-aici? se întrebară oamenii. Se pare că prin apropiere nu e nicio casă.

Şi ei îl trimiseră pe un om să caute.

Acesta găsi repede şi măgarul, şi cămila. Aşa că omul încalecă măgarul, îl îndreptă spre caravană, iar pe cămilă o trăgea după el, ţinând-o de căpăstru.

Cei cu caravana descărcară poverile din spatele cămilelor obosite de drum lung şi le puseră pe spinarea celor doi prieteni odihniţi.

— Nu ţi-am spus, oare, că din cauza răgetului tău vom ajunge la nenorocire? Aşa s-a şi întâmplat! se înfurie cămila pe măgar, de-abia mişcându-şi picioarele de greutăţile din spate.

Dar măgarul tăcea. Nici el nu se mişca mai repede. Dintr-o dată se prăbuşi în colbul drumului, începu să se tăvălească şi îşi aruncă încărcătura din spate.

Şi oamenii începură să-l lovească, dar el se prefăcu a fi foarte bolnav şi nu vru să se ridice cu niciun chip.

— Se pare că s-a îmbolnăvit, sărmanul măgar! ziseră oamenii, cu milă. Nu trebuie să întârziem cu caravana din pricina lui.

Şi îl urcară pe măgar pe cocoaşa cămilei, deasupra încărcăturii.

Iar măgarul era foarte mulţumit acum.

Tocmai atunci caravana trecea pe o potecă îngustă de munte, pe marginea unei prăpăstii adânci. Ridicând capul, cămila zise:

— Hei, prietene măgar! Acum sunt şi eu ca beată. Am o poftă nebună să joc şi să nu mă mai opresc! Ce-ai de zis?

— Oare e timpul să joci? se sperie măgarul. Lasă gândurile astea acum!

— Mi-am adus aminte de răgetul tău şi sufletul mi se topeşte de pofta de a juca, zise cămila şi, pornind să joace, se schimbă de pe un picior pe altul, înfocat.

Măgarul se prăbuşi de pe cămilă, se izbi de marginea prăpastiei şi zbură în gol.

Mârza-Mamud

poveste din Pamir

în vremuri tare îndepărtate trăia un tânăr pe nume Mârza-Mamud. Şi pornind el să rătăcească prin lume ajunse într-o pădure unde îşi făcu o colibă şi rămase să stea în ea. în fiecare zi el se ducea la vânătoare, prindea animale sălbatice şi cu ele îşi potolea foamea.

Şi iată că, într-o bună zi, întâlni o vulpe. „S-o ochesc, se gândi Mârza-Mamud, îi jupoi blana, căci îmi va fi de folos – am să-mi şterg picioarele pe ea!”

— Nu mă omorî, Mârza-Mamud, se rugă vulpea, cândva poate am să-ţi fiu de folos. Ia-mă cu tine şi-ţi voi păzi coliba.

Şi Mârza-Mamud n-o omorî – o luă cu el acasă. Iar în acea zi vână două sălbăticiuni. Una o dădu vulpii, pe cea de a doua o mancă el. în ziua ce urmă, vulpea porni şi ea prin pădure şi acolo întâlni un lup.

— Vulpe, hai să te mănânc, îi zise lupul.

— Acum ai să mă înghiţi, dar mai târziu ce-ai să faci? îi vorbi vulpea. Că doar ai să flămânzeşti iarăşi. Hai mai bine să mergem la coliba lui Mârza-Mamud. El îţi va aduce în fiecare zi o sălbăticiune vânată.

Şi lupul se învoi şi ajunseră la Mârza-Mamud care în acea zi vânase trei cerbi. Când sosi şi el acasă văzu că lupul se aciuase pe lângă colibă, îi hrăni pe toţi şi se culcară. Dimineaţa, Mârza- Mamud porni după obicei la vânătoare, pe când vulpea din nou rătăci prin pădure. Dar cine îi ieşi în întâmpinare – un urs. O prinse ursul în

labă şi îi zise:

— Am să te mănânc!

— Ei şi, n-ai decât! Tot n-ai să te saturi cu mine! Mai bine hai să mergem la Mârza-Mamud şi îţi va da el de mâncare destul.

— Bine, să mergem, şi dacă ai să mă păcăleşti, tot am să te mănânc, mai zise ursul.

Iar în acea zi Mârza-Mamud izbuti să vâneze patru cerbi. „Dar ce e asta, se gândi el, s-au înmulţit cei de-acasă?” Când sosi la colibă văzu că mai era şi un urs. Şi le dădu la toţi de mâncare. Dimineaţa, Mârza-Mamud iarăşi porni să vâneze, iar vulpea să rătăcească prin pădure. îi ieşi înainte de data asta o panteră şi i se aruncă în spate.

— Te voi mânca, răcni pantera.

— Mare lucru pentru tine că mă vei mânca, îi zise vulpea, mai bine hai la coliba lui Mârza- Mamud. El ne dă de mâncare şi mie şi lupului şi ursului. îţi va da şi ţie.

— Aşa să fie, se învoi pantera, hai să mergem! Ajunseră acasă. în acea zi Mârza-Mamud vână cinci gazele. „Se vede treaba că s-a mai ivit careva la mine acasă”, se gândi el.

Sosi şi el şi, într-adevăr, înăuntru era şi pantera. Le împărţi la toţi mâncare, se saturară şi se culcară.

Dimineaţa, vulpea iarăşi plecă prin pădure. îi apăru în faţa ochilor pasărea Simorgh. Se repezi la vulpe. îşi înfipse ghearele în ea şi zise:

— Vulpe, am să te mănânc!

— Nu mă mânca, se rugă vulpea, mai bine să mergem la Mârza-Mamud. El le dă la toţi de mâncare – şi mie, şi lupului, şi ursului şi panterei şi se va găsi o bucată şi pentru tine!

— Atunci, să mergem, se învoi Simorgh.

Iar în acea zi Mârza-Mamud vână doi cerbi şi patru gazele. „Nu cumva s-a mai ivit cineva la coliba mea?” se minună Mârza-Mamud auzind mare zarvă înăuntru. Veni acasă şi pasărea Simorgh îi zbură în întâmpinare. Mâncarea ajunse pentru toţi, ei se saturară şi se culcară. Dimineaţa, când Mârza-Mamud plecă la vânătoare, vulpea zise:

— La urma-urmelor, Mârza-Mamud nu e sluga noastră. De cât timp ne dă el de mâncare? Trebuie să-l ajutăm şi noi cu ceva.

— Desigur, trebuie, strigară sălbăticiunile, dar nu ştim cum!

— Eu ştiu, le mai zise vulpea, hai să-i găsim o nevastă!

— Da, da, încuviinţară sălbăticiunile. Hai să pornim în ţara Cin-Macin şi s-o luăm pe fata padişahului pentru Mârza-Mamud.

— Desigur, desigur!

Hotărâră că spre Cin-Macin pornesc vulpea, lupul, ursul şi pasărea Simorgh, iar pantera să rămână să păzească coliba.

Şi porniră. Drumul trecea peste un lac mare. Pasărea Simorgh o luă pe vulpe în gheare şi trecu lacul, iar lupul şi ursul o luară pe mal la fugă. După ce se întâlniră de cealaltă parte a lacului, porniră mai departe. Dar ce văzură un ţăran ara ogorul. Când privirea ţăranului căzu pe sălbăticiuni, acesta se cutremură şi o luă la sănătoasă. Şi boii se înspăimântară, se smulseră din jug şi ia-i de unde nu-s.

— Hai că mă înjug eu, zise vulpea lupului şi ursului, am să ar eu. Lumea se va minuna, toţi se vor grăbi să vină să privească minunea. Atunci printre ei se va afla şi fata padişahului. Când se va ivi, pasărea Simorgh o va prinde în gheare şi îşi va lua zborul, iar noi ne întoarcem!

întocmai şi făcură. Lumea veni în fugă să privească vulpea, lupul şi ursul la arat. Află şi fata padişahului acest lucru. Alergă şi ea şi se grăbi să privească ce minune se întâmplă acolo. Vulpea o văzu şi strigă păsării Simorgh:

— Uite-o! înhaţ-o repede!

Pasărea se repezi la fată, o luă în gheare şi se ridică în ceruri. Sălbăticiunile lăsară şi ele plugul şi pe-aici ţi-e drumul! Ţipătul se înălţă din piepturile celor de faţă. „Au luat-o pe fata padişahului! Au dus-o!" Şi se grăbiră să-l vestească pe padişah.

Iar în acea vreme sălbăticiunile o aduseră pe fată la coliba lui Mârza-Mamud. Şi tot în acea zi tânărul vână şapte gazele. „Se vede că din nou a mai venit cineva la mine", se gândi Mârza-Mamud. Veni acasă, iar sălbăticiunile îi fugiră în întâmpinare, jucară înaintea lui, se bucurară! Le împărţi vânatul şi îi mai rămase două gazele.

— Partea cui a mai rămas? întrebă Mârza-Mamud. Dar el intră în colibă, iar acolo şedea o fată frumoasă precum luna! Mârza-Mamud şi Golizar – fiindcă aşa o chema pe fata padişahului – pe dată se plăcură. Se însurară şi trăiră fericiţi.

Să-i lăsăm pe ei să se bucure, iar noi să vedem ce face padi şahul.

Chemă el toate bătrânele ghicitoare şi le porunci să afle unde se găseşte fata. Cu toatele cercetară ramalul şi nu văzură nimic.

— Oare sunt toate ghicitoarele de faţă? se interesă padi şahul.

— Nu, îi răspunseră, a mai rămas una, ea locuieşte în ţinutul în care trăiesc împletitorii de coşuri şi ţesătorii de site.

— Chemaţi-o aici! porunci padişahul.

Veni bătrâna ghicitoare, cercetă ramalul şi zise:

— Fata ta e la Mârza-Mamud, într-o pădure îndepărtată!

— Bine, bătrânico, zise padişahul, dacă tu mi-o aduci înapoi, atunci am să-ţi dau atâta aur, pe cât ţi-e greutatea!

— întocmai voi face, se învoi bătrâna. Am să încerc. Şi luă bătrâna o oală încăpătoare de lut, aşternu înăuntrul ei desene sclipitoare, îi mai legă la gură o băşică de bou, apoi îi dădu drumul pe apă, se aşeză deasupra şi pluti. în locul lopeţilor folosi un şarpe uriaş.

Şi în acest fel trecu bătrâna lacul, ajunse la malul celălalt, ascunse oala într-un tufiş şi se îndreptă spre coliba lui Mârza-Mamud. Iar Golizar, în acel timp, era afară lângă colibă.

— Nu te apropia de mine, îi strigă Golizar când dădu cu ochii de oaspetele nepoftit, mie nu-mi plac bătrânele!

— Fie-ţi milă de mine, se văicări bătrâna, am plecat cu pelerinii, am rămas în urmă fiindcă n-am putut ţine pasul cu ei şi m-am rătăcit. Găzduieşte-mă până ce ei se vor întoarce.

— Pleacă, pleacă mai departe, îi tot striga Golizar, am în preajmă sălbăticiuni, te vor sfâşia!

Bătrâna ieşi în drum, se aşeză şi începu să aştepte întoarcerea lui Mârza-Mamud. Iar acesta se
întoarse de la vânătoare şi ce văzu – în drum stă şi plânge o bătrâna.

— Ce s-a întâmplat, de ce plângi? o întrebă el pe bătrâna.

— Uite că am rămas în urmă de ai mei, m-am rătăcit în pădure, m-am dus la tine acasă, iar nevasta ta m-a alungat! se vaită bătrâna.

— Hai cu mine, nu-ţi fie teamă, îi zise Mârza-Mamud, vei sta la mine atât cât vei dori!

Veniră acasă şi Mârza-Mamud îi zise lui Golizar:

— Să stea la noi bătrâna, n-o să fie nicio pagubă.

— Ne va aduce necazuri, răspunse Golizar, ai grijă să nu-ţi pară rău mai târziu! Dar dacă tu doreşti, n-are decât să rămână!

Şi bătrâna rămase la Mârza-Mamud. Dis-de-dimineaţă ea se sculă, făcu ordine în colibă, pregăti de mâncare, le împărţi la toţi şi începu să fiarbă oalele pentru prânz. Mârza-Mamud plecă la vânătoare, iar Golizar rămase acasă. Atâtea istorii şi întâmplări îi povesti bătrâna fetei, încât îi subjugă inima. Spălă bătrâna toate rufele, după care îi zise lui Golizar:

— Hai cu mine la marginea lacului să clătim rufele, fata babei, mi-e urât să mă duc singură!

Şi Golizar se duse cu bătrâna. Dar cum ajunseră acolo, bătrâna scoase oala şi-i strigă lui Golizar:

— Vino, fata babei, vino repede! Aici în groapă străluceşte ceva. Nu ştiu, e aur, e argint? Tu eşti fată de padişah, tu te pricepi mai bine!

Fugi Golizar la bătrâna şi văzu că, într-adevăr, pe fund străluceşte ceva. Ea nu înţelese că nu era o groapă, ci o oală nespus de mare. Se aplecă, vârî capul înăuntru, iar bătrâna o apucă de picioare şi o răsturnă în oală. Ca şi la venire, bătrâna legă băşica şi dădu oala pe apă, se urcă ea însăşi deasupra şi pluti spre casă. Ieşi la celălalt mal, iar acolo o aştepta padişahul împreună cu ai săi curteni.

— Ţi-am adus fata, îi zise bătrâna.

Se bucură padişahul, chemă vistiernicul şi îi porunci acestuia să-i dea bătrânei atâta aur pe cât îi e greutatea.

Să-l lăsăm pe padişah să se bucure şi să vedem ce face bietul Mârza-Mamud.

în acea zi el vână şase cerbi. „Se vede că a venit lume la mine acasă”, se gândi Mârza-Mamud simţind ceva. Când ajunse la colibă, Golizar nicăieri. Sălbăticiunile stăteau abătute şi nu putură povesti nimic. Atunci vulpea îi zise păsării Simorgh:

— Hai s-o aducem înapoi pe Golizar! Şi o să facem astfel: tu mă cobori pe acoperişul palatului ei, te duci la fereastră, fata te va recunoaşte şi va ieşi pe balcon. O înhaţi, apoi mă iei şi pe mine şi zbori înapoi.

Pasărea Simorgh se învoi, o luă pe vulpe şi zbură în Cin-Macin.

Dar ce să mai lungim povestea! în chiar aceeaşi seară o aduseră pe Golizar la Mârza-Mamud. Se bucurară amândoi, se aruncă unul la pieptul celuilalt. Iar padişahul bătu toba primejdiei, chemă oastea şi pomi război împotriva lui Mârza-Mamud. Dimineaţa, Mârza-Mamud şi toate sălbăticiunile văzură o oaste mare. Oşteni, cât frunză şi iarbă, şi se apropiau de ei.

— Eu ştiu ce e de făcut, strigă vulpea. Mergem pe dată în pădure şi chemăm aici toate vulpile, toţi lupii şi urşii, toate panterele şi păsările codrului. Atunci vom fi în stare să izgonim oastea padişahului!

Se duseră şi chemară toate vieţuitoarele pădurii. Stelele de pe cer se pot număra, dar toate sălbăticiunile adunate acolo nu fu cu putinţă să fie numărate! Şi oştenii le văzură. Spaima lor n-avu
margini. Dar încotro să fugă? Că doar era greu să se bată cu păsările care le ciuguleau ochii, cu urşii care le rupeau oasele, cu lupii care le sfâşiau măruntaiele. Aşa că niciunul nu rămase cu viaţă.

Află padişahul de această ispravă şi hotărî: „N-are rost să te baţi cu Mârza-Mamud. Oare merită să-mi prăpădesc oastea fără rost?” Şi încetă să mai poarte război cu sălbăticiunile ce-l slujeau pe Mârza-Mamud cu-atâta credinţă.

Şi astfel Mârza-Mamud şi Golizar şi-au îndeplinit dorinţa lor, iar noi am ajuns la capătul poveştii.

Prinţesa patruzeci-de-cosiţe

poveste din Pamir

în vremurile de demult trăia un şah care avea patru feciori. Trei dintre ei erau de la aceeaşi mamă, iar al patrulea, de la o alta. Şahul îi iubea doar pe primii trei. Pe ultimul îl ura.

Şi iată că, odată, şahul îi porunci unei slujnice:

— Ia du-te pe acoperişul palatului, la feciorii mei, şi trage cu urechea, vezi despre ce vorbesc. Slujnica se duse şi se uită. Cei trei feciori iubiţi dormeau liniştiţi,

iar al patrulea stătea de vorbă
cu mamă-sa:

— Dacă tata pofteşte să ne trimită, noi plecăm şi pe muntele Kaf, să-i aducem Mărgăritarul Scânteie-în-Noapte.

Se întoarse slujnica şi îi spuse şahului:

— Cei trei feciori iubiţi dorm, iar al patrulea stă de vorbă cu mamă-sa şi zice: „Nu ne trimite tata, că noi ne-am fi dus numaidecât şi i-am fi dobândit Mărgăritarul Scânteie-în-Noapte”.

— El e un om de nimic şi atâta tot, grăi şahul. Şi mai zise: Am să-i trimit pe feciorii cei iubiţi!

Iar a doua zi, dis-de-dimineaţă, îi chemă şahul la el, apoi le pregăti provizii de drum. Dar cel de
al patrulea fecior, pe care şahul îl ura, dori din tot sufletul să plece şi el. De altfel lui nu-i dădu niciun fel de mâncare. îi dădu în schimb o mârţoagă şchioapă, cu care porni şi el în urma fraţilor săi.

Străbătură multe câmpii şi pustiuri şi ajunseră la o răspântie. Iar acolo, pe o piatră, era scris: „De mergi pe un drum, nu te mai întorci, iar de mergi pe alt drum, te întorci”.

Cei trei feciori iubiţi porniră pe drumul unde era scris că te duci şi te întorci, iar pe feciorul neiubit îl trimiseră pe drumul fără de întoarcere. Străbătu el multe câmpii şi pustiuri şi ajunse într- un loc unde păştea o turmă mare. îl întrebă pe păstor:

— Hei, păstorule, a cui e turma?

— Ea Divului-cel-Negru, răspunse acesta.

— Dă-mi un miel că sunt nespus de înfometat. îl tai şi îl mănânc, zise prinţul.

— N-am cutezanţa, răspunse păstorul.

Dar prinţul luă un miel cu de-a sila şi îl tăie. Pe dată îl fierse, îl mancă şi porni mai departe.

Mai străbătu alte multe câmpii şi pustiuri şi se trezi într-un loc necunoscut, unde era o cetate. îi întrebă pe nişte oameni:

— A cui e cetatea?

— A Divului-cel-Negru, îi răspunseră.

Şi el intră în cetatea Divului-cel-Negru, iar acolo întâlni o peri. Ea strigă:

— Hei, tinere, mi-e milă de tine, pleacă de-aici!

— Nu plec, îi zise el.

— Dacă vrei să mănânci, îl îmbie peri, intră, că prânzul fierbe acum pe vatră.

El intră, iar acolo erau şapte cazane cuorez fiert. Le mancă pe toate şapte,apoi se duse din nou la peri.

— Cât ai mâncat? îl întrebă peri.

— Cât a fost în cele şapte cazane, atâtaam mâncat.

— Apoi tu mănânci mai mult decât divul, se minună peri. Ce-am să fac acum cu divul? se înspăimântă femeia.

— Dar ce se întâmplă când vine divul? o iscodi prinţul.

— Când e timpul să sosească, întregul pământ se cutremură, iar împrejur se face întuneric beznă, răspunse peri.

Iar prinţul o mai iscodi:

— Când intră pe uşă, ce se mai întâmplă?

— Din gură îi iese foc, un foc că până şi lumina păleşte. Prinţul trase sabia din teacă şi se ascunse după uşă.

Sosi divul şi urlă:

— A, miroase a făptură omenească! De eşti plămădit din ţărână, te voi preface

iarăşi în ţărână, de eşti plămădit din aer, te voi preface în vânt!

Dar divul nu izbuti să facă decât un pas şi prinţul îl lovi cu sabia şi-l omorî. Imediat tânărul se duse la peri.

Aceasta îi zise:

— Prinţe, tu eşti foarte nechibzuit! Ţi-am zis doar să pleci, tu n-ai plecat şi uite că acum vine divul.

— Dar eu l-am omorât, îi spuse prinţul.

— Nu glumi!

— Du-te şi vezi, o îndemnă el.

— Bine, se învoi peri.

Şi ea ieşi, văzu că divul e mort şi zise:

— Hei, fecior de şah, divul îmi dădea să mănânc, iar acum ce-am să mă fac? Va trebui să rămâi cu mine!

Auzind spusele lui peri, prinţul răspunse:

— Nu pot, eu trebuie să îndeplinesc porunca tatălui.

— Ce fel de poruncă ai? se interesă peri.

— Mă duc la Vulturul-Cel-Alb după Mărgăritarul Scânteie-în-Noapte.

— Vai, dar tu eşti cu totul nesocotit. Acolo nici măcar leşul nu-ţi mai rămâne, îi zise peri.

— Eu am încredere şi mă duc! Dar peri stărui:

— N-am să te las!

— De acolo mă voi întoarce! făgădui prinţul.

Şi pomi la dram, străbătu multe câmpii şi pustiuri şi ajunse într-un loc unde păştea o turmă. îi ceru păstorului:

— Dă-mi şi mie un miel!

— Oare tu nu ştii că această turmă este a Divului-cel-Alb? întrebă păstorul.

Dar prinţul strigă:

— Dă-mi măcar unul să-l tai, căci mie nu mi-e teamă de Divul-cel-Alb.

Păstorul nu se învoi. Atunci prinţul îi legă mâinile şi picioarele şi tăie mielul. îl fripse şi îl mancă. După ce termină, îi desfăcu mâinile şi picioarele păstorului şi porni iarăşi la dram. Intră în cetatea Divului-cel-Alb şi acolo văzu din nou o peri. Ea îi strigă:

— Hei, tinere, în zadar te-ai furişat în această cetate, fiindcă în curând va veni Divul-cel-Alb.

— Dar ce treabă am eu cu Divul-cel-Alb? Dă-mi ceva de mâncare, ceru prinţul.

— Intră, îi zise ea, eu am pus de mult la fiert mâncarea divului. Mănâncă cât pofteşti!

Intră şi văzu că pe vatră erau şapte cazane. Mancă tot ce era în ele şi se duse iarăşi la peri care îl întrebă:

— Cât ai mâncat?

— Am mâncat tot ce-a fost acolo, răspunse.

— Apoi tu eşti un adevărat căpcăun, atâta ai mâncat! îi zise peri. Iar acum pleacă de-ai ci! Când se va ivi Divul-cel-Alb, te va mânca şi pe tine, mă va mânca şi pe mine.

— Dar ce va fi când va veni? o iscodi prinţul.

— Când vine, totul dispare sub un strat de colb, răspunse peri.

Iar prinţul nu plecă, săpă o groapă lângă prag şi se ascunse în ea.

Se ivi divul şi urlă:

— Se simte că aici e făptură omenească!

Vârî divul capul pe uşă, prinţul îî lovi cu sabia, îl omorî şi plecă la peri.

— Se dovedeşte că tu eşti un mare neobrăzat! îi zise ea.

— De ce?

— Pe dată se iveşte divul şi atunci şi pe tine te mănâncă, şi pe mine.
— Dar când vine?
— Imediat.
— Nu mai vine, fiindcă l-am omorât, îi spuse prinţul.
— Nu minţi!
— Du-te şi vezi, o îndemnă prinţul.

Şi peri ieşi şi văzu că divul era într-adevăr omorât. Atunci zise:

— Hei, prinţe! El îmi dădea mâncare, iar acum ce să mă fac? Rămâi cu mine!

Auzind aceste vorbe, prinţul îi zise:

— Eu mă duc să îndeplinesc porunca tatălui, nu pot rămâne cu tine.

îşi luă rămas bun şi plecă. Ajunse în acel loc unde păştea turma Divului-cel-Roşu. Se apropie, prinse un miel, îl tăie şi îl mancă. Pomi spre cetatea Divului-cel-Roşu, iar acesta stătea tocmai la porţi. Se luară la luptă, prinţul îl omorî şi se duse la peri. Aceasta zise:

— Hei, tinere! Acum se va ivi Divul-cel-Roşu şi te va mânca.
— Dar l-am omorât pe Divul-cel-Roşu, îi răspunse prinţul.
— Nu minţi!
— Du-te şi vezi cu ochii tăi.

Ieşi peri şi se uită – cu adevărat prinţul îl omorâse. Pe dată se repezi la tânăr— rămâi, te rog, cu mine. Dar el răspunse:

— Eu nu pot rămâne, mă duc să îndeplinesc porunca tatălui meu.
— Dar care ţi-e drumul? întrebă ea.
— Mă duc la Vulturul-Cel-Alb.
— Vai, prinţe! Se dovedeşte că eşti un neghiob, îi zise peri. Acolo nici leşul nu rămâne întreg.

Şi prinţul stărui:

— Fie ce-o fi, eu tot mă duc să îndeplinesc porunca tatălui.

Dar peri mai zise:

— De aici încolo mai trăiesc câţiva divi şi ei nu te vor lăsa să treci.
— Dar ce să fac acum? o iscodi prinţul.
— Pleacă, îi zise ea, şi după ce vei străbate mai multe câmpii şi pustiuri, ai să vezi pe-acolo pasărea Simorgh. în fiecare an ea scoate puii pe malul unui lac, între crengile unui platan. Iar balaurul îi mănâncă de fiecare dată. Du-te tu şi omoară acel balaur şi poate Simorgh te va duce la muntele Kaf.

Prinţul porni la drum, străbătu câteva câmpii şi pustiuri şi se opri la marginea acelui lac. Săpă o groapă, puse în ea vreascuri şi se ascunse înăuntru. Şi iată că seara văzu cum din apă se iveşte capul balaurului. El îl lovi cu sabia şi îi reteză capul. Dar un alt cap se ivi şi zise:

— Capul n-a fost de la trupul meu!
— Nici sabia n-a fost din teaca mea! răspunse tânărul. Mai reteză şi acel cap. Iar balaurul iarăşi zise:
— Capul n-a fost de la trupul meu!
— Nici sabia n-a fost din teaca mea!

Se ivi şi al treilea cap, îl reteză şi pe acesta. Iar când îl reteză, balaurul ieşi cu totul din apă. Cât un munte de mare! Tot atunci se ivi şi pasărea Simorgh care zise:

— Simt miros de făptură omenească! Dacă găsesc aici un om, îl sfâşii în bucăţi!

Dar puii îi strigară:

— Mamă, făptura omenească ne-a scăpat de balaur! Şi pasărea întrebă:
— Dar unde e această făptură omenească?
— E în groapa asta, răspunseră puii.

Şi pasărea îl scoase pe prinţ din groapă, îl apucă cu grijă între aripi, îl duse la ea acasă şi îl întrebă:

— Hei, prinţe! Ce doreşti?

— Iată dorinţa mea – eu mă duc după Mărgăritarul Scânteie-în-Noapte, la Vulturul-Cel-Alb.

Ascultându-l, Simorgh zise:

— Hei, prinţe! Tu mi-ai făcut mult bine, de aceea am să te ajut. Pregăteşte-mi însă patruzeci de miei fripţi, patruzeci de pâini şi patruzeci de ulcioare cu apă.

Prinţul plecă, adună patruzeci de miei, patruzeci de pâini şi patruzeci de ulcioare cu apă, le încarcă pe aripi, se mai urcă şi el. Zburară spre ceruri. Iar când mai aveau puţin până la muntele Kaf, pasărea întrebă:

— Hei, prinţe, cum ţi se pare lumea de aici, de sus?

— Seamănă cu o sită, răspunse prinţul. Merseră mai departe şi pasărea iarăşi întrebă:

— Cum ţi se pare lumea?

Ca un vârf de ac, răspunse prinţul. Şi îl rugă pasărea:

— Aruncă-mi carne în gură!

— Dar carnea s-a terminat.

Simorgh cobori iarăşi în acel loc de unde îşi luase zborul şi zise:

— Prinţe, tu n-ai putut să-mi dai hrana trebuincioasă. Şi din nou prinţul pregăti patruzeci de miei, patruzeci de pâini şi patruzeci de ulcioare cu apă, din nou le urcă pe aripile păsării şi zbură pentru a doua oară. Iarăşi întrebă Simorgh:

— Prinţe! Cum ţi se pare lumea de aici?

— Ca o sită.

Zbură pasărea Simorgh mai departe şi iarăşi întrebă:

— Cum ţi se pare lumea?

— Ca vârful acului!

— Dă-mi carne! ceru Simorgh.

Dar carnea se terminase, aşa că el îşi tăie o bucată din picior şi o aruncă păsării şi nu peste mult coborâră pe muntele Kaf. Pasărea întrebă:

— Prinţe! Carnea pe care mi-ai aruncat-o ultima dată a fost foarte gustoasă. Ce fel de carne a fost?

— Carne de miel, răspunse prinţul.

— Nu, n-a fost carne de miel.

Până la urmă Simorgh îl făcu să recunoască:

— Mi-am tăiat carne din pulpă.

Atunci pasărea scoase carnea din guşă, o lipi la loc şi zise:

— Tu mi-ai făcut mult bine. în fiecare an scoteam pui, iar acel balaur îi mânca. Acum tu ne-ai scăpat de el. Uite că şi eu te-am adus pe muntele Kaf.

Şi prinţul întrebă:

— Dar acum ce să fac?

— Tu pleacă şi în ziua când treaba o vei termina, am să vin să te iau jos, îi răspunse pasărea Simorgh. Şi îţi mai dau un sfat, fiindcă tu nu eşti un om încercat! Uite, ai ajuns până aici, dar cum ai să dobândeşti tu Mărgăritarul Scânteie-în-Noapte de la Vulturul-Cel-Alb?

— Nu ştiu.

— Mărgăritarul Scânteie-în-Noapte şi Vulturul-Cel-Alb sunt la Prinţesa cu părul în Patruzeci-de- Cosiţe, iar prinţesa se află aici, pe muntele Kaf. Prinţesa Patruzeci-de-Cosite are tainele ei.

— Ce fel de taine? se interesă prinţul. Şi pasărea îi spuse:

— Alături de palatul ei sunt două grădini – o grădină înflorită şi o grădină uscată. Grădinii uscate să-i zici: „Tu eşti Grădina-cea-înflorită”, iar grădinii înflorite să-i zici: „Tu eşti Grădina-cea- Uscată”. Apa din grădina înflorită s-o îndrepţi spre grădina uscată. Când vei pleca de acolo, ai să vezi un pod. El se cheamă Podul-

cel-Strâmb. Când treci peste el să-i zici: „Hei, Pod-Drept”, şi el te va lăsa să treci. Pleci de acolo şi vei vedea nişte porţi. Prinţesa Patruzeci-de-Cosiţe le zice „Porţile- cele-Strâmbe”. Tu să le zici: „Ce porţi drepte şi bune” şi ele te vor lăsa să treci. Când vei pleca şi de acolo, ai să vezi că prinţesa are un cal şi un câine. Şi calul şi câinele au culoare florii de migdal, înaintea câinelui e pus fân, iar înaintea calului oase. Tu să iei fânul şi să-l aşezi înaintea calului, iar oasele să le aşezi înaintea câinelui. Când vei ajunge deja la ţel, când te vei hotărî să intri în palat, să- ţi aminteşti că Prinţesa Patruzeci-de-Cosiţe, când doarme, are ochii deschişi, iar atunci când stă de veghe îi ţine închişi. Prinţesa are părul lung de patruzeci de coţi, iar în palat sunt patruzeci de coloane. Ia-i părul şi înnoadă-l de cele patruzeci de coloane. Ea are un mărgăritar la cap şi un altul la picioare. Tu ia mărgăritarul de la picioare şi pune-l la cap, iar acela de la cap pune-l la picioare. Ia cele patruzeci de chei şi du-te să descui patruzeci de camere.

Vulturul-Cel-Alb este legat cu un lanţ de aur, iar Mărgăritarul Scânteie-în-Noapte e alături de el.

îi spuse pasărea Simorgh aceste lucruri, apoi mai zise:

— Pleacă, îndreaptă-te spre Grădina-cea-Uscată. Şi prinţul plecă acolo şi grăi:

— Foarte frumoasă grădină. Eînflorită ca o grădină din rai!

Iar despre Grădina-cea-înflorită spuse că parcă ar fi uscată. Stăvili apa care curgea în Grădina- cea-înflorită şi o îndreptă spre Grădina-cea-Uscată, apoi plecă şi se duse la Podul-cel-Strâmb. Păşi pe el şi zise:

— Dar cât e de drept acest pod!

Se duse la Porţile-cele-Strâmbe şi zise:

— Ce porţi drepte!

Plecă de acolo la calul de culoarea florii de migdal şi văzu că înaintea botului avea oase, iar fânul era înaintea câinelui. Le schimbă locul, intră în palatul Prinţesei Patruzeci-de-Cosiţe şi văzu că ea era cu ochii deschişi. îi înfăşură părul în jurul celor patruzeci de coloane, apoi îl bătu şi în patruzeci de cuie, luă mărgăritarul de la picioare şi îl puse la căpătâi, iar mărgăritarul de la căpătâi îl aşeză la picioare. îi desfăcu legătura de la brâu cu cele patruzeci de chei. Le luă şi descuie cele patruzeci de camere. Intră şi luă Vulturul-Cel-Alb şi Mărgăritarul Scânteie-în-Noapte. Se îndreptă spre ieşire, iar Vulturul-Cel-Alb ţipă şi Prinţesa Patruzeci-de-Cosiţe se trezi.

Când voi să se ridice nu izbuti – părul îi era doar legat de cele patruzeci de coloane. Voi să se întoarcă pe o parte, dar nu izbuti – părul era bătut în cuie şi nu putea scăpa din strânsoare. Strigă atunci:

— Hei, Cal Floare-de-Migdal! Prinde-l! Dar calul răspunse:

— N-am să-l prind! Tu nu mi-ai dat fân, tu mi-ai dat oase, pe când prinţul mi-a aruncat în faţă fân şi a luat oasele!

Şi iarăşi prinţesa strigă:

— Hei, Câine Floare-de-Migdal! Prinde-l!

— Tu mi-ai dat fân, iar el a luat fânul şi mi-a dat oase. N-am să-l prind, răspunse câinele.

Prinţul se apropie de porţi. Prinţesa Patruzeci-de-Cosiţe strigă din nou:

— Hei, Porţi-Strâmbe, prindeţi-l! Dar şi porţile răspunseră:

— Tu Prinţesă Patruzeci-de-Cosiţe îmi zici Porţi-Strâmbe, pe când prinţul mi-a zis Porţi-Drepte, cum să-l prind?

Se duse prinţul şi la Podul-cel-Strâmb. Prinţesa Patruzeci-de-Cosiţe iarăşi strigă:

— Hei, Pod-Strâmb, prinde-l pe prinţ! Iar acesta răspunse:

— Prinţesă Patruzeci-de-Cosite, tu îmi zici strâmb, iar prinţul mi-a zis drept. Eu n-am să-l prind!

Ajunse prinţul la Grădina-cea-Uscată. Prinţesa Patruzeci-de-Cosiţe strigă:

— Hei, Grădină-Uscată, prinde-l! Dar grădina răspunse:

— Prinţesă Patruzeci-de-Cosite, tu îmi zici uscată, iar el mi-a zis înflorită, aşa că n-am să-l prind!

Ajunse şi la Grădina-cea-înflorită. Prinţesa strigă:

— Hei, Grădină-înflorită, prinde-l! Dar Grădina-cea-înflorită răspunse:

— Nu-l prind, fiindcă eu sunt o grădină uscată, iar tu m-ai înşelat spunându-mi că sunt înflorită.

Şi prinţul porni la drum, străbătu multe câmpii şi pustiuri, ajunse în acel loc unde îl adusese
pasărea Simorgh. Pasărea se ivi, îl urcă pe aripile sale şi coborâră lângă lac. Acolo şi înnopta, apoi porni mai departe, străbătu câmpii şi pustiuri, ajunse în locul unde fusese Divul-cel-Roşu şi o luă pe peri cu el. încarcă avuţiile acesteia şi plecă la Divul-cel-Alb. Luă cu el şi pe cea de a doua peri şi porni spre Divul-cel-Negru. Şi pe peri de aici o luă cu el, îi luă şi avuţiile. Ea însă avea şi un câine de vânătoare pe care prinţul nu se învoi să-l părăsească. Apoi se grăbi. Străbătu multe pustiuri şi câmpii, ajunse la acea răspântie şi văzu că fraţii săi nu-i scriseseră nimic pe piatră.

Atunci el lăsă toată avuţia pe care o avea. Le lăsă acolo şi pe peri, într-un cort, şi plecă singur pe drumul de întoarcere, iar în urmă păşea câinele. Ajunse la un oraş, iar în oraş unul din fraţii săi era sacagiu, altul lucra cu ziua la un bucătar, iar al treilea căra lemne cu spinarea.

Se duse prinţul la bucătar şi întrebă:

— Cât îţi este dator fratele meu?

— O sută de rupii, răspunse bucătarul.

îşi răscumpără fratele şi se duse la negustorul de apă. îl întrebă:

— Cât îţi este dator fratele meu?

— O sută cincizeci de rupii, fu răspunsul.

îi plăti prinţul o sută cincizeci de rupii şi se duse la fratele care căra lemne cu spinarea.

Plăti şi stăpânului acestuia o sută de rupii, îşi răscumpără fratele, apoi le cumpără la toţi veşminte şi zise:

— Fraţilor, voi aţi fost feciorii iubiţi ai şahului. Câţi cai şi câte provizii pentru drum v-a dat. Ce- aţi făcut cu ele?

Şi prinţul nostru îi trimise pe cei trei fraţi înainte, iar el merse în urma lor. Ajunseră în locul unde rămăseseră avuţiile şi cele trei peri. Şi fiecărui frate îi dădu câte o peri.

îşi încărcară avuţiile pe cai şi porniră la drum. Străbătură multe câmpii şi pustiuri. Ajunseră într- o vale dintr-o ţară necunoscută. Prinţul nostru le zise celorlalţi:

— Hai să vedem ce tară e aceasta. Dar fraţii răspunseră:

— Nu, noi rămânem aici şi ridicăm corturi. Ridicară corturile şi înnoptară. La miezul nopţii, fraţii apucară săbiile, îl legară pe prinţ de stâlpii cortului şi strigară:

— Hei, frate! Ne-a atacat un tâlhar!

Prinţul sări din aşternut, iar o sabie îl lovi peste picioare şi i le tăie. De spaimă orbi.

Dimineaţa, fraţii se sculară, încărcară avuţiile, iar pe prinţ îl lăsară acolo. Prinţul, trezindu-se, începu să-i roage:

— Fraţilor! Toată averea să fie a voastră, numai luaţi-mă cu voi! Duceţi-mă la mama mea, nimic altceva nu vă cer!

Dar ei nu-l luară. Iar acel câine rămase cu prinţul. Şi câinele se ducea în oraş şi îi aducea de acolo mâncare. Sărmanul prinţ plângea în hohote şi se jeluia:

— O, Doamne, vindecă-mă! Dă-mi înfăţişarea dinainte!

Şi iată că, odată, el avu un vis. Se făcea că un om îi grăia: „Hei, tinere. Apucă coada câinelui tău şi ia cu tine ochii. într-un loc este un izvor fermecat. Când ai să ajungi la acest izvor, spală-ţi de trei ori faţa cu apa vie şi ochii tăi vor vedea iarăşi. Spală-ţi de trei ori genunchii şi te vei vindeca!” Şi prinţul apucă coada câinelui şi acesta îl târî la

izvorul fermecat. îşi spălă faţa de trei ori cu apa vie şi îşi recăpăta vederea. îşi spălă de trei ori genunchii şi se vindecă. Se bucură, îşi luă câinele şi plecă. Străbătu multe câmpii şi pustiuri, ajunse în împărăţia tatălui său, iar acolo îi zise mamă-şi:

— Mamă, ascunde-mă şi păstrează taina.

Iar cei trei fraţi aduseră Vulturul-Cel-Alb, le aduseră pe cele trei peri şi şahul era foarte mulţumit.

Dar, odată, şahul întrebă:

— Voi nu l-aţi văzut deloc pe fratele acela rău?

— Nu l-am văzut, răspunseră ei. Cine ştie în ce pustiu o fi murit.

Şi iată că, într-o bună zi, înaintea palatului şahului se opri Prinţesa Patruzeci-de-Cosiţe şi, fără să descalece, strigă:

— Hei, şah, ieşi afară! Şahul ieşi din palat şi întrebă:

— Prinţesă Patruzeci-de-Cosiţe, ce vânt te-a adus pe la noi?

— Să iasă acel fecior al tău care mi-a luat Vulturul-Cel-Alb şi Mărgăritarul Scânteie-în-Noapte ca să-l întreb cum de-a izbutit. Iar de nu va spune, atunci am să fac praf şi pulbere împărăţia ta.

Şahul îşi chemă feciorii. Unul din ei ieşi, se apropie de Prinţesa Patruzeci-de-Cosiţe şi îi dădu bineţe. Prinţesa îl întrebă:

— Cum de-ai luat Vulturul-Cel-Alb, cum de-ai luat şi Mărgăritarul Scânteie-în-Noapte?

— Aşa cum am putut. M-am dus şi l-am luat!

— Nu, nu-i adevărat. Până n-ai să-mi spui care sunt tainele mele, n-am să-ţi dau pace.

Iar prinţul acesta nu i le putu spune. Atunci prinţesa îi tăie nasul şi îi zise şahului:

— Cheamă-l pe al doilea fecior, fie ca el să spună tainele mele!

Şahul plecă şi îl aduse pe cel de al doilea prinţ. Prinţesa Patruzeci-de-Cosiţe îl întrebă:

— Cum de-ai luat Vulturul-Cel-Alb, cum de-ai luat şi Mărgăritarul Scânteie-în-Noapte?

Şi prinţul răspunse:

— Aşa şi aşa... M-am dus şi le-am luat.

— Vorbele tale sunt minciuni! strigă prinţesa şi îi tăie o mână.

Apoi se adresă şahului:

— Hei, şahule! Tu nu glumi! Adu-l aici pe acel fecior care le-a luat!

Şi şahul îl aduse pe al treilea prinţ. îl întrebă şi pe el:

— Cum ai luat Vulturul-Cel-Alb şi Mărgăritarul Scânteie-în-Noapte?

— Uite, m-am dus şi, cum-necum, le-am luat.

— Minciuni! zise prinţesa.

De aceea îi tăie tânărului un picior, după care întrebă:

— Tu glumeşti, şahule. Nu-ţi cauţi feciorul?

— Eu am mai avut un fecior pe care îl uram, dar el s-a prăpădit.

însă o bătrână îl văzuse pe acest al patrulea prinţ acasă la mamă-sa. De aceea ea îi spuse şahului:

— Plăteşte-mi şi eu am să-l găsesc.

Şi şahul o plăti bine pe bătrână şi aceasta mai spuse:

— Slăvite şah, feciorul e la mamă-sa. Se duse şahul la fecior şi grăi:

— Ai să ne faci mult rău! A venit Prinţesa Patruzeci-de-Cosiţe şi a zis: „Fiul tău mi-a luat Vulturul-Cel-Alb împreună cu Mărgăritarul Scânteie-în-Noapte." Toată împărăţia mi-o face una cu pământul, aşa m-a îngrozit.

Dar vorbi şi feciorul cel urât de şah:

— Unde sunt cei trei feciori iubiţi, de ce nu răspund ei prinţesei? Când ei ţi-au adus Vulturul- Cel-Alb şi Mărgăritarul Scânteie-în-Noapte tu nu i-ai întrebat

cum de le-au luat de la Prinţesa Patruzeci-de-Cosiţe? Pe ei îi iubeai, le-ai dat cai, le-ai dat arme, cum de nu te scot ei din mâinile prinţesei?

Dar până la urmă trebui să se ducă el însuşi. Se îmbrăcă în veşminte de prinţ, înşeuă calul, se urcă pe el şi se îndreptă spre prinţesă. I se închină şi zise:

— Ce vânt te-a adus-aici, prinţesă?

— Tu ai luat Vulturul-Cel-Alb? întrebă ea.

— Da, eu!

— Cu ajutorul căror vicleşuguri? Şi el spuse:

— Tu ai două grădini – una uscată, alta înflorită. Grădinii înflorite eu i-am zis uscată, iar celei uscate i-am zis grădină înflorită. Am stăvilit apa din grădina înflorită şi am îndreptat-o spre cea uscată. Tu i-ai zis podul strâmb, eu i-am zis drept. Când m-am dus la porţile cărora tu le-ai zis strâmbe, eu le-am zis drepte. Am mers mai departe şi ce-am văzut – înaintea Calului Floare-de- Migdal erau oase, în faţa Câinelui Floare-de-Migdal, fân. Eu am luat oasele de la cal şi le-am aruncat câinelui, iar fânul de la câine l-am strâns şi i l-am dat calului. Am intrat la tine în cetate, iar tu aveai ochii deschişi. Ţi-am legat cosiţele de patruzeci de coloane. Un mărgăritar îl aveai la căpătâi, un altul la picioare. Pe cel de la căpătâi l-am pus la picioare, iar pe cel de la picioare l-am pus la căpătâi... Dar prinţesa nu mai aşteptă şi zise:

— De-ajuns, totul este adevărat. Te iau de bărbat.

Şi astfel Prinţesa Patruzeci-de-Cosiţe îl luă de bărbat pe prinţ, şahul îl sui pe tronul său şi grăi:

— Fii binecuvântat ca şah al ţării! Aşa că el ajunse şi la fericire şi la tron.

Zolimşo

poveste din Pamir

Trăiau cândva, demult, un moş şi o babă. Şi trăiră ei împreună mulţi, mulţi ani. Ajunseseră bătrâni şi se gârboviseră cu totul. Iar cât le fusese viaţa de lungă nu avuseseră copii niciodată.

De aceea hotărâră moşul şi baba: „Ce folos de la viaţa noastră dacă tot n-avem copii? Trebuie să pornim în pelerinaj, să ne rugăm. Poate aşa ni se va împlini dorinţa”.

Se pregătiră şi porniră la drum. Merseră mult şi, odată, ce văzură în faţa lor? Cât cuprindeau ochii, se întindea o câmpie şi chiar acolo unde începea se afla o piatră nespus de mare. Piatra dădea puţină umbră, pe când câmpia era inundată de dogoarea soarelui. Se apropiară ei de piatră, se odihniră nu mult la umbră şi porniră mat departe, să străbată câmpia. Merseră mult şi, dintr-odată, văzură cum un bătrân necunoscut le vine în întâmpinare. Se întâlniră şi îşi dădură bineţe. Cel întâlnit întrebă:

— încotro aţi pornit-o, moşule?

Iar moşul şi baba îi povestiră că ei n-au copii şi că porniseră în pelerinaj cu nădejdea că dorinţa lor de a avea urmaşi va fi astfel îndeplinită. Şi cel întâlnit scoase din buzunar un măr. Iar mărul era pe o parte alb, iar pe cealaltă roşu. Dădu mărul moşului şi babei şi mai zise:

— Mâncaţi mărul ăsta. Jumătatea roşie s-o mănânce baba, iar moşul, pe cea albă. Duceţi-vă, uite, într-acolo, şi în curând veţi vedea o văgăună între munţi. în această văgăună nu este apă. Săpaţi acolo până veţi da de apă. Tot acolo ridicaţi-vă şi casa. Oamenii din satul ce se află în apropiere vor veni să ia apă de băut sau să-şi ude ogoarele. Voi acolo să trăiţi şi, peste câţiva ani, veţi avea un copil.

Se întoarseră moşul şi baba din drum şi se îndreptară spre văgăună. O găsiră şi rămaseră să trăiască acolo. Săpară, săpară şi găsiră apă. îşi durară casă, iar dedesubt mai făcură o încăpere: dacă vor avea copil, să-l ţină acolo.

După trei-patru ani li se născu un copil. Băiat bun şi frumos. Şi numai ce se născuse că îl şi duseră în încăperea de jos. Acolo îi duceau mâncare şi nimic ce era din afara camerei nu-i arătară şi nu-i povestiră.

Trecură alţi câţiva ani. Domnea în acea ţară un şah. Şi la urechile acestuia ajunse zvonul că un om, undeva, într-o văgăună, are un fecior a cărui faţă soarele încă n-o zărise, a cărui mână n-o strânsese un alt om – iată ce raritate de om! Şi îi chemă şahul pe trei dintre curteni.

— Duceţi-vă şi vedeţi ce fel de om e acel tânăr, le porunci.

Plecară cei trei, merseră şi merseră şi până la urmă găsiră văgăuna, îi găsiră şi pe moş şi pe babă. îi întâmpină moşul ca pe nişte oaspeţi de seamă. Baba le făcu ceva de mâncare, iar moşul le aduse apă să se spele pe mâini. Oaspeţii întrebară:

— Moşule, oare n-ai tu un fecior care să ne toarne apa? Tu eşti deja bătrân şi nouă ni se pare necuviincios, apoi e şi păcat să ne torni apă.

— Eu am fecior, dar el încă n-a văzut lumea, nimic nu ştie.

Atunci oaspeţii ziseră:

— Dacă ai un fecior, atunci să ne toarne el apa, altfel nici nu vom pune în gură mâncarea ta!

Şi îi ascultă moşul pe oaspeţi, căci oaspetele trebuie respectat, aşa că se duse după fecior. Baba se împotrivi, dar el o înduplecă şi-l înfăţişă pe fecior oaspeţilor, acesta luă ulciorul şi le turnă apă. Oaspeţii mâncară şi rămaseră acolo să înnopteze. Toţi din casă se culcară. Când soarele răsări, se treziră.

Iar când soarele se mai ridică pe cer, razele lui pătrunseră prin horn în casă. Până atunci, feciorul nu mai văzuse aşa ceva. Privi raza soarelui şi se gândi: „Pe dată am s-o prind în mâini". Şi cât se strădui, nu izbuti să ţină raza în mână. Atunci începu să se plângă: „Cum să fac să izbutesc? Ce lucru minunat, ce-aş mai vrea s-o prind, dar nu sunt în stare!" îl priviră cei trei oaspeţi şi îi ziseră:

— Fiule, se dovedeşte că tu, cu adevărat, nimic n-ai văzut pe această lume. Uite, priveşte, acesta este soarele! Şi numai ce ieşi afară din casă, acolo sunt flori şi păsări şi toate sunt aşa de minunate că numai ce ai să le vezi şi simţirile te vor părăsi!

Tânărul ascultă vorbele lor, nu pricepu nimic şi se miră: „Cum aşa?" Atunci li se adresă moşului şi babei, zicând:

— Iată, înseamnă că asta e starea mea! Voi m-aţi îngropat de viu, m-aţi băgat în mormânt, acolo m-aţi ascuns şi mă ţineţi în întuneric! Eu vreau să văd lumea!

Atunci cei trei îi grăiră tânărului:

— Dar tu întreabă-i pe părinţi ce e mai bine – să vezi lumea sau s-o trăieşti?

El puse această întrebare moşului şi babei. Ei se încurcară – ce s-ar putea răspunde? Şi îi grăiră:

— Fără îndoială că e bine să vezi lumea. Dar ce înseamnă s-o trăieşti? Asta nu are nicio însemnătate. Fără doar şi poate că e mai bine să vezi lumea!

Se duse tânărul la cei trei oaspeţi şi zise:

— Se dovedeşte că e mai bine să vezi lumea. Atunci ei grăiră:

— Dacă a vedea lumea e mai bine, hai cu noi. Ţi-o vom arăta!

Iar moşul şi baba nu se învoiră. Cei trei încercară să-i înduplece. Atunci tânărul începu să plângă. Plânse, plânse şi până la urmă bătrânii se învoiră să-l lase. îi pregătiră provizii pentru drum şi porni împreună cu cei trei slujitori ai şahului.

Dar slujitorilor şahului iată ce le trecu prin minte în privinţa acestui tânăr – şahul avea o fată foarte frumoasă, iar până atunci nu se găsise niciun tânăr care să i se fi potrivit. Apoi prinţesa mai pusese şi o condiţie: „Eu am să mă mărit numai cu acel

tânăr care până acum n-a văzut nici lumea, până acum n-a păşit pe drumurile lumii şi al cărui chip, de asemenea, nimeni nu i l-a zărit”.

Plecară cei trei curteni ai şahului împreună cu tânărul. Merseră cincisprezece zile. Până la urmă, ajunseră la palat. Şi tocmai atunci prinţesa era sus şi stătea pe tronul ei. îl duseră pe tânăr înăuntru. Am uitat să vă spun că pe tânăr îl chema Zolimşo. Prinţesa trimise la el o slujnică – „Du-te să vedem ce fel de om este”. Slujnica coborî în grabă şi când dădu cu ochii de el se îndrăgosti. Se întoarse la prinţesă şi îi zise:

— Nu e mare lucru de capul lui, însă ea ce gândea: „Fie ca prinţesa să nu-l dorească, să-l pot lua eu de bărbat”.

Dar prinţesa n-o crezu, aşa că ea însăşi coborî. Când ajunse, îl privi pe tânăr şi îl plăcu pe dată. Apoi află şi şahul că îl aduseseră pe tânăr şi porunci:

— Aduceţi-l la mine!

îl conduseră pe tânăr la şah şi acesta doar îl privi şi pe dată porunci din nou:

— Duceţi-l sus, la fata mea!

Şi le rândui şahul nunta. O asemenea petrecere făcură, că ea se întinse pe zece-cincisprezece zile. Şi şahul îi dădu tronul tânărului.

Iar slujnica prinţesei, când văzu cum merseseră lucrurile, se hotărî să se răzbune pe Zolimşo, fiindcă acesta n-o băgase în seamă absolut deloc. Şi ea se gândi: „Ce aş putea născoci ca să-l omor sau să-i aduc vreun necaz?” Şi ce născoci. Tânărul şi prinţesa, câteodată, noaptea, coborau din palat după apă până la pârâu. Şi ea hotărî să sape în acel loc o groapă mare şi pe fundul ei să arunce tot felul de lucruri care taie şi înţeapă, ca atunci când el coboară, să cadă înăuntru şi să moară.

Odată, noaptea, slujnica se duse lângă pârâu, săpă, săpă şi făcu o groapă mare, aruncă în ea fel de fel de ace, de foarfeci, de cuie şi alte lucruri ascuţite, după care porni spre casă şi se culcă.

Dimineaţa, tânărul şi prinţesa se treziră şi aşteptară ca slujnica să aducă apă. Aşteptară şi iar aşteptară. Doar slujnica le aducea apă în fiecare dimineaţă. Dar slujnica nicăieri. Atunci însuşi Zolimşo se pregăti să coboare. Prinţesa îi zise: „Nu, lasă-mă pe mine, cobor eu.” Dar el nu se învoi, luă găleata – eu am să aduc apă – şi începu să coboare. Iar când să ajungă, mai şi sări, fără să se uite, şi nimeri drept în groapă. Se înfipseră în el toate acele, lucruri tăioase şi ascuţite şi Zolimşo al nostru acolo rămase.

îl aşteptă prinţesa sus, aşteptă, dar Zolimşo nicăieri. Trecură două ceasuri, trecură trei şi el deloc. Se nelinişti prinţesa şi începu şi ea să coboare, când auzi din groapă un suspin. Văzu că mai departe nu era cu putinţa sa meargă, atunci îşi luă basmaua, rochia şi ce mai avea cu ea, le legă una de alta într-o frânghie lungă şi o întinse tânărului. încercă el să se ridice spre a se prinde, încercă o dată, de două ori, nu izbuti, aşa că se prăbuşi mort.

Află şi şahul despre această întâmplare, îşi trimise oamenii, îl scoaseră din groapă, dar el era deja mort. Atunci prinţesa grăi:

— Fie ca lacrimile mele să-l spele pe bărbatul meu! Aşa că îi aduseră două găleţi, le aşezară sub un platan, prinţesa veni şi plânse. Plânse şi plânse şi găleţile se umplură, îl spălară pe sărmanul tânăr cu aceste lacrimi ale prinţesei şi îl duseră să-l îngroape. Veni prinţesa care îşi pusese acum multe mărgele. îl aşezară pe Zolimşo în mormânt, îşi apucă atunci prinţesa mărgelele, le rupse şi începu să le arunce oamenilor care se adunaseră la cimitir. Se aruncară oamenii să le prindă, să le strângă şi ea îşi scoase cuţitul, fiindcă îl luase de la palat când plecase la înmormântare şi îşi luă cu el viaţa. Terminară oamenii de adunat mărgelele, se întoarseră, iar prinţesa era fără suflare, întinsă peste mormânt. Atunci şahul se mânie:

— Dacă ea aşa a crezut de cuviinţă că e mai bine, atunci să nu-i îngropăm alături. Unul aici, pe celălalt duceţi-l. îngropaţi-o pe prinţesă acolo.

Şi îi făcură mormântul prinţesei departe, foarte departe de mormântul lui Zolimşo. îi îngropară, iar oamenii se răspândiră pe la casele lor. A doua zi când veniră, văzură că mormintele erau alăturate. O dezgropară pe prinţesă şi o duseră iarăşi în mormântul cel îndepărtat. Iar în dimineaţa ce urmă aceeaşi minune. Şi aceasta se întâmplă trei zile şi trei nopţi la rând şi oamenii nu izbutiră să facă nimic.

Şi iată că veni, nu se ştie de unde, un bătrân necunoscut prin acele locuri. Iar acesta era tocmai bătrânul care, demult, dăduse moşului şi babei – părinţii tânărului – mărul şi le zisese să se ducă în acea văgăună şi să caute apă.

— Nu e drept ce faceţi voi. Ei au fost doar tineri şi s-au iubit. Au murit din pricina pizmei şi răutăţii. Ei se mai iubesc şi acum şi de aceea nu vor să se despartă.

Apoi bătrânul mai zise:

— Daţi-mi un beţişor.

Beţişorul i-l dădu însuşi şahul. Bătrânul îl luă, apoi lovi cu el mijlocul mormântului. Numai ce lovi şi mormântul se deschise în două şi se uitară cu toţii: prinţesa şi tânărul erau împreună şi-n mâini ţineau o floare roşie.

îi scoase bătrânul de acolo, iar oamenii se uitau la ei uimiţi: tinerii erau iarăşi vii. îi duseră la palat, iar şahul făcu din nou o petrecere de cincisprezece zile.

Trecu un timp. Odată, Zolimşo oftă din toată inima şi îi zise prinţesei:

— Cât de mulţi ani au trecut de când sunt departe de părinţi. Apoi am murit şi am înviat. Tare mult aş dori ca şahul să ne dea încuviinţarea să plecăm într-acolo şi să-i ajutăm pe bătrâni.

Prinţesa se duse la şah şi acesta se învoi îndată. Porunci să li se dea provizii pentru drum, le mai dădu şi trei călăreţi şi porniră cu toţii spre casa lui Zolimşo.

Astfel ajunse Zolimşo cu nevasta la părinţi, iar aceştia îmbătrâniseră deja foarte mult, aproape orbiseră de anii mulţi ce-i aveau şi de durerea despărţirii de fecior. îl prinse mamă-sa de o mânecă,
tată-său de cealaltă mânecă; îşi şterseră lacrimile şi ochii lor îşi recăpătară lumina. Făcură atunci o petrecere şi rămaseră acolo să trăiască cu toţii.

Asta a fost tot.

Prinţul şi peştele

poveste din Pamir

în vremuri foarte îndepărtate trăia un pescar şi în fiecare zi el arunca plasa şi pe cel mai mare dintre peştii prinşi îl ducea la palat. Şahul îi plătea pentru aceasta un dirham.

într-o bună zi, Nigal, feciorul şahului, pomi la vânătoare. Ajunse la malul lacului şi văzu că pescarul aruncase plasa. Prinse atunci pescarul un peşte mare şi voi să-l omoare. Puse mâna pe un cârlig lung când auzi:

— Nu face asta! strigă prinţul. Aruncă peştele în apă!

— Nu pot, stăpânul meu, răspunse pescarul. Eu din asta trăiesc. în fiecare zi duc şahului cel mai mare peşte şi el îmi plăteşte un dirham.

— Iar eu îţi dau patru dirhami, îi zise prinţul, numai aruncă peştele în lac.

Şi pescarul dădu drumul peştelui şi primi patru dirhami. În acea seară pescarul nu se duse însă la palat. Şahul fu uimit şi trimise slujitori la pescar să-l întrebe:

— De ce nu mi-ai adus azi peşte?

— Stăpâne, răspunse pescarul, eu am prins un peşte, dar feciorul tău mi-a poruncit să-l arunc înapoi în lac.

Iar şahul se mânie pe fecior, îl chemă şi îi grăi:

— De ce ai poruncit să arunce peştele? Pleacă din ochii mei!

Şi prinţul aruncă şaua pe cal, luă câte ceva de mâncare şi porni încotro văzu cu ochii. Merse el, merse şi când se uită în spate văzu că e urmat de un tânăr ce strunea un cal alb. Când tânărul îl ajunse dădu bineţe şi întrebă:

— Cine eşti şi încotro ai pornit?

— Eu sunt feciorul şahului, răspunse prinţul, şi mă cheamă Nigal. Tata m-a izgonit de acasă şi- acum caut de lucru. Dar tu cine eşti?

— Eu sunt tadjic şi, la fel ca tine, caut de lucru, răspunse tânărul.

Şi hotărâră să meargă împreună. Ajunseră în ţara vecină şi căutară să intre în slujba cârmuitorului de acolo. Acesta îi măsură cu privirea şi grăi:

— Bine, vă iau să mă slujiţi. Voi veţi păzi intrarea în palat. Primul intră de strajă Nigal. Iar nu peste multă vreme băgă de seamă că un bătrân cu barba albă iese din palat.

— Cine eşti? întrebă Nigal. Nu te pot lăsa să ieşi.

— Sunt Soarta şahului şi plec fiindcă astă seară şahul va muri.

— Şi care va fi pricina morţii lui? îl iscodi Nigal.

— îl va muşca şarpele cel negru, răspunse bătrânul.

— Dar dacă cineva va omorî şarpele, întrebă Nigal, şi şahul va fi salvat, tu vei mai pleca?

— Nu, nu voi pleca, răspunse Soarta.

Aşa că Nigal pătrunse în palat şi îşi făcu loc sub patul în care dormeau şahul şi şahiţa. Când se uită, spre pat se târa într-adevăr şarpele cel negru. Nigal îl lovi cu sabia şi-l omorî. Dar o picătură din sângele şarpelui o stropi pe şahiţă pe obraz.

Nigal se sperie – şahiţa putea să moară în orice clipă: apucă o săgeată, răsuci la vârful ei o bucată de cârpă şi, cu băgare de seamă, prinse a-i şterge şahiţei picătura de sânge de pe obraz. Aceasta se trezi, îl văzu pe oşteanul din strajă ieşind din încăpere şi se gândi că numai el o putuse atinge cu mâna pe obraz.

Nigal îl trezi pe tânărul ce urma să-i ia locul în strajă şi se culcă, iar despre amănuntul că omorâse şarpele negru nu spuse nicio vorbă.

Dimineaţa, şahiţaîl trezi pe şah şi îi zise hotărâtă:

— Du-te şi omoară-l pe cel care a fost primul de strajă azi noapte.

Se duse şahul la strajă şi întrebă cine a fost primul de rând.

— Prietenul meu, răspunse tadjicul, acum el doarme. Şahul scoase sabia şi strigă furios:

— Am să-l omor!

— Dar ce a făcut? întrebă tadjicul.

— A intrat azi noapte la mine în cameră şi a atins obrazul şahiţei, răspunse şahul.

— Stăpâne, mai întâi ascultă ce am să-ţi povestesc, zise tadjicul, apoi poţi să-l omori.

Şahul se învoi să-l asculte pe tânăr, iar acesta pomi a-i istorisi:

— Trăia odată un şah. Se pregăti el într-o zi să plece la vânătoare de căprioare şi porunci: urma căprioarei poate să o ia numai acel vânător care a văzut-o primul. Se întâmplă că prima căprioară a văzut-o chiar şahul, aşa că pomi după ea. Alergă, alergă, dar nu izbuti s-o ajungă. Se opri şi se uită – înjur locuri necunoscute. Şi şahului i se făcu sete. îşi legă calul la umbra unui copac, îl lăsă pe şoim să-şi ia zborul şi se lungi să se odihnească. Numai ce-l fură somnul, că din copac începu să picure apă. Luă şahul o cupă, o aşeză şi aşteptă. Când se strânseseră deja câteva înghiţituri, voi s-o bea, dar în acest timp zbură şoimul şi răsturnă cupa din mâinile şahului. Şahul se mânie, prinse şoimul şi îi răsuci gâtul. Nu peste mult sosi vizirul şi îi aduse un burduf întreg plin cu apă. Se sătură şahul de apă rece şi mânia fu uitată. Iar când privi în sus, văzu un şarpe mort care atârna printre crengi – din gură îi picura otravă. Atunci înţelese şahul că în zadar

omorâse şoimul, de fapt, care îi salvase viaţa. Aşa şi tu, stăpâne, nu te grăbi. Mai întâi vezi şi pricepe ce a fost şi numai după aceea omoară-l pe prietenul meu, dacă el îşi merită moartea. Altfel te va chinui toată viaţa remuşcarea.

îl ascultă şahul pe tadjic, se întoarse şi plecă. Se duse la şahiţă, iar aceasta îl întrebă dacă omorâse sau nu straja.

— Nu, răspunse şahul. Am să-l omor când totul va fi limpede.

— Eu îţi cer să-l omori chiar acum, zise şahiţa.

Se duse iarăşi şahul la tadjic, iar acesta îi zise din nou:

— îngăduie-mi, stăpâne, să-ţi mai povestesc o istorie. Şahul încuviinţă, aşa că straja îi povesti:

— Iar şahul acela, care vâna căprioare, avea un papagal. Aşa se întâmplă că papagalii trebuia să aibă nuntă. Papagalul şahului ceru voie stăpânului să se ducă şi el.

— Tu eşti pasăre şi poţi să nu te mai întorci, îi zise şahul.

— Nu, stăpâne, îţi promit că mă voi întoarce, răspunse papagalul.

Se gândi şahul şi îi dădu voie.

La nuntă, unul din papagali povesti că nu departe creşte un măr uimitor: dacă un bătrân mănâncă din rodul acestui copac, i se reîntoarce tinereţea. Şi papagalul rupse un măr din acest copac şi se hotărî să-l ducă stăpânului său. Se întoarse acasă şi îi grăi şahului:

— Stăpâne, ţi-am adus un dar scump.

— Ce fel de dar? întrebă şahul.

— E din roadele copacului vieţii. Cel care mănâncă întinereşte, răspunse papagalul.

Luă şahul mărul de la papagal, îl chemă pe vizir şi îl întrebă: „Ce să fac cu acest măr? Să-l mănânc sau nu?”

— De la un măr puţin folos. Trebuie să-l sădeşti: va creşte un copac şi atunci roadele vor ajunge pentru toţi, răspunse vizirul.

Şi sădiră ei mărul şi nu peste multă vreme crescu un copac mare, mare. Se coapseră multe mere, iar unul căzu pe pământ. Se târî spre acel măr un şarpe negru care lăsă să-i curgă otravă pe el. Dimineaţa, grădinarul găsi mărul căzut şi îl duse şahului.

îl chemă şahul pe vizir şi îl întrebă dacă e bine să mănânce mărul sau nu. Vizirul îl sfătui să-l dea unui câine bătrân şi să vadă dacă nu cumva acesta va întineri.

Câinele mancă mărul şi pe dată muri.

— Asta e otravă! strigă şahul. Papagalul ne-a adus mărul dinadins ca să-i otrăvească pe toţi!

Şahul porunci să fie imediat omorât papagalul, apoi să-l arunce pe fereastră. Şi în curând aflară toţi că în grădina şahului creşte un copac otrăvitor.

Dar într-o bună zi un bătrân negustor se certă cu nevasta lui. Femeia plecă de acasă şi se gândi: „Mă duc în grădina şahului, rup un măr şi mă otrăvesc.”

Rupse ea mărul, îl mancă şi dintr-odată întineri de tot. Ea îi povesti bărbatului cele întâmplate. Mancă şi el şi întineri. în curând vestea ajunse până la şah. El chemă negustorul cu nevasta, aflâ despre ce e vorba, se duse în grădină, mancă mere din copac şi într-adevăr întineri.

Atunci şahul înţelese că omorâse papagalul pe nedrept şi se căi amarnic. Aşa şi tu, stăpâne, mai întâi află totul şi numai după aceea fa precum ţi-i voia.

Şahul căzu pe gânduri şi plecă, dar nu trecu mult şi se întoarse ca să-l omoare pe Nigal. în acest timp răsărise soarele şi Nigal se trezise. Se duse şahul însuşi la el şi-i spuse că a hotărât să-l omoare.

— Pentru ce? întrebă Nigal.

— Şahiţa cere ca eu să te omor şi asta am s-o fac! răspunse şahul, pe gânduri.

— Mai întâi ascultă ce-am să-ţi povestesc, stăpâne, zise şi Nigal, şi numai după aceea să mă omori!

Şi Nigal îi povesti şahului tot adevărul, ce se întâmplase noaptea şi îi mai zise:

— Du-te şi vezi sub pat şi hotărăşte dacă ţi-am spus sau nu adevărul.

Se duse şahul imediat în palat, văzu şarpele omorât şi săgeata cu vârful înfăşurat în cârpă, care mai păstra picătura de sânge pe ea. Se bucură şahul că totul se sfârşise cu bine şi i-o dădu pe fiică-sa de nevastă lui Nigal.

După nuntă, Nigal împreună cu nevasta şi cu prietenul plecară la ei acasă. Când se apropiau de oraşul lor, acesta îi zise lui Nigal:

— Din femeia pe care o ducem noi acum spre casă jumătate va fi a ta, jumătate a mea.

— Sunt gata să plătesc pentru jumătatea ta.

— Nu, zise prietenul, eu îmi iau doar jumătatea care mi se cuvine.

— Dar cum vei face asta? întrebă mirat Nigal.

— Am s-o omor, îi lămuri tadjicul. O jumătate o iei tu, cealaltă, eu. Dă-o imediat jos de pe cal,

Şi Nigal o coborî uimit de pe cal. Tadjicul apucă sabia şi o ridică. Fata de spaimă ţipă şi din gură
îi ieşiră doi şerpi negri.

— Acum fata e a ta, îi zise tadjicul. Am făcut asta ca să alung din ea şerpii cei negri. Ar fi putut să-ţi pricinuiască vreun rău, cândva... Dar oare tu ştii cine sunt eu? îl întrebă acesta. Eu sunt peştele pentru a cărui libertate ai plătit pescarului cei patru dirhami. Atunci ai făcut pentru mine o faptă bună, acum am făcut şi eu una cel puţin la fel de bună pentru tine...

Cu aceste vorbe, prietenul acelei călătorii îl părăsi pe Nigal.

Pitpalacul şi vulpea

poveste din Pamir

Odată un pitpalac porni să cutreiere câmpurile. Şi ajunse într-un loc unde o vulpe plângea, de înfometată ce era. Pitpalacul se apropie şi o întrebă:

— De ce plângi, vulpe? Iar vulpea răspunse:

— Hei, pitpalac, eu sunt surdă şi nu aud când mi se vorbeşte atât de încet. Vino mai aproape şi spune-mi ce doreşti.

— Mi-e teamă de tine, iar dacă mă apropii prea mult, pui laba pe mine şi mă înfuleci, îi zise pitpalacul.

— De patru zile postesc, mai spuse vulpea drept răspuns. Iar pitpalacul se încrezu şi se apropie de vulpe. Şi pe dată vulpea îl înhaţă. Pitpalacul, uimit, mai apucă să zică:

— Vulpe, chiar de ai să mă mănânci, tot n-o să te saturi. Mai bine dă-mi drumul şi atunci am să te ghiftuiesc.

— Mă vei înşela! zise vulpea. Dar pitpalacul stărui:

— Nicidecum, până acum n-am înşelat pe nimeni.

— Atunci iură!

Şi pitpalacul se jură:

— în numele creatorului meu, dacă mă cruţi, am să-ti dau mâncare pe săturate!

Atunci vulpea pomi. Ea păşea în faţă, iar pe urmele ei călca pitpalacul. Şi ajunseră într-un loc unde întâlniră o femeie care mergea ţinând pe cap o strachină. în strachină era o lipie unsă cu unt. O ducea bărbatului la câmp.

Văzând-o, pitpalacul îi zise vulpii:

— Cumătră, acum mergi mai încet, să o iau eu înainte. Când femeia va da cu ochii de mine, îşi va coborî strachina de pe cap şi mă va fugări. Şi numai după ce vei vedea că pune strachina pe pământ, grăbeşte-te şi mănâncă. Câtă vreme

mă va fugări până, uite, acolo, la grămada aceea de pietre, tu te vei sătura, iar eu am s-o momesc până la grămada cealaltă, apoi am să zbor.

— Prea bine, încuviinţă vulpea. Pitpalacul o ajunse pe femeie şi începu să se învârtească înaintea ei. Dând cu ochii de pasăre, femeia stătu a se gândi: „Se vede că acest pitpalac e beteag, nu poate să zboare”. Puse strachina pe pământ, încercă să prindă pitpalacul, iar acesta fugea tot mai departe. Şi femeia după el. Astfel că se îndepărtă destul. Mai târziu, pitpalacul zbură.

în acest timp, vulpea înghiţi lipia cu unt. Iar când femeia se întoarse, vulpea fugi. Găsind strachina goală, femeia se mânie şi făcu cale întoarsă. Coapse altă lipie şi o duse bărbatului, în câmp.

Dar să povestim acum şi despre vulpe şi pitpalac. Pitpalacul veni la vulpe şi întrebă:

— Ei, cum e, cumătră?

— Prietene, fii binecuvântat, în viaţa mea n-am mâncat pe săturate ca acuma, răspunse vulpea.

Dar mai zise, mieroasă:

— Pitpalac drag, m-ai ghiftuit, acum hai şi stârneşte-mi râsul.

— Prea bine, se învoi pitpalacul, vino după mine.

Şi vulpea porni, iar pitpalacul după ea. Ajunseră într-un loc unde se afla o casă. în casă, un om atâta focul în vatră, pe când femeia lui amesteca nişte terci. Pitpalacul îi zise vulpii:

— Cumătră, să intrăm înăuntru!

— Bine, răspunse vulpea curioasă.

Când intrară în prima cameră, pitpalacul mai zise:

— Fii cu luare aminte, vulpe, eu am să intru întâi.

Şi zbură pitpalacul înăuntru, zbură până în faţa acelui om, pe laviţă, apoi se întoarse. Văzându-l, femeia aruncă cu lingura după el, dar nu-l lovi pe pitpalac: lingura nimeri drept în capul bărbatului şi obrazul i se umplu tot de terci. Pe vulpe o bufni râsul şi aşa râdea, că nu se mai putea opri. Era gata-gata să plesnească de atâta râs. De-abia izbuti să iasă afară din casă.

Pitpalacul se apropie de vulpe şi zise:

— Ei, cum e?

Iar vulpea răspunse:

— Pitpalac drag, niciodată, în viaţa mea n-am râs atât de mult ca azi!

Şi iarăşi vulpea îl rugă pe pitpalac:

— Tu mi-ai dat de mâncare, tu m-ai făcut să râd, dar acum fă într-un fel ca să plâng!

Iar pitpalacul zise şi el:

— Cumătră mea cea bună, e uşor să fac să-ţi curgă lacrimile, însă mă tem că ai să te superi după aceea.

— Nu, în niciun chip n-am să mă supăr, hai să mergem! Şi se duse pitpalacul la palatul padişahului. Ajunşi, îi zise vulpii:

— Aşteaptă aici. Eu intru şi mă întorc curând. Vulpea se aşeză, iar pitpalacul zbură în curte. Cum ogarii padişahului erau acolo, zăriră iute pasărea şi porniră în goană după ea. Pitpalacul îi atrase spre vulpe. Când ogarii dădură cu ochii de cumătră, îi luară acum ei urma. Iar vulpea o luă la sănătoasa şi aşa de repede alerga că nici nu se poate povesti. Şi cu toate acestea, un ogar al padişahului o ajunse şi o apucă de coadă. Când trase mai tare, rămase cu coada în dinţi. Iar vulpea, cum-necum, izbuti să se ascundă în vizuină, unde ogarii n-o mai ajungeau. De-abia atunci câinii se întoarseră, iar pitpalacul se apropie de vulpe şi-o întrebă:

— Ei, cum e, cumătră?

Dar vulpea nici nu mai dorea să vorbească eu el. Şi pitpalacul seapropie şi mai mult şivăzu că vulpea nu mai avea coadă. înveselit, o întrebă iar:

— Drăguţo, dar unde ţi-e coada?

Iar vulpea se mânie şi îl înhaţă. Uite cum, din nou, pitpalacul se afla în colţii vulpii. Atunci pitpalacul întrebă:

— Se înţelege, acum te-ai hotărât să mă mănânci, nu?

— Desigur, răspunse vulpea. Dar pitpalacul mai zise:

— N-ai decât, însă uite ce e. Eu am îndeplinit tot ce-ai poftit. Acum îndeplineşte-mi şi tu o dorinţă măcar!

— Ce dorinţă? îl iscodi vulpea.

— Cât am fost împreună, niciodată nu te-am auzit cum cânţi. Arată-mi ce glas ai înainte să mor!

— Prea bine, se învoi vulpea.

Şi cumătră deschise gura mare-mare, iar pitpalacul pe dată îşi luă zborul. De atunci vulpea a rămas cu gura căscată. Asta e tot.

Feciorul negustorului şi prinţesa

poveste din Pamir

Trăia, odinioară, un negustor pe nume Hogea. De la şapte ani şi până la şaptezeci el nu se ocupă decât cu negoţul, iar până la şaptezeci de ani nu cunoscuse bucuria de a avea urmaşi. Dar iată că, într-o bună zi când era acasă, se gândi: „O, Allah Atotputernic şi Milostiv, viaţa mea ajunge la capăt şi copii tot nu mi-ai dăruit! Dacă mâine, pe neaşteptate, părăsesc această lume, atunci toată averea mea se va duce la rudele îndepărtate”. Când chibzuia astfel, pe negândite, îi sosi vestea: ţi se va naşte un fecior. Hogea se bucură mult şi-l preamări pe Allah. Chiar din acea zi în care i se născuse copilul simţi că parcă întinerise. Nu trecu mult şi Hogea îşi încarcă din nou cămilele şi catârii cu marfa şi porni într-ale negoţului.

Se îndeletnici cu negustoria încă zece ani, iar când împlini optzeci, nu mai găsi putere să facă drumuri lungi. Dar iată că, odată, îşi chemă feciorul şi îi grăi:

— Nu mai am putere să muncesc, acum toată nădejdea e la tine, trebuie să te obişnuieşti cu îndeletnicirea tatălui. Uite câte cămile şi câţi catâri ai, încarcă-i şi porneşte la drum împreună cu verişorii tăi!

Feciorul vorbi şi el:

— Tăicuţă dragă, sunt prea tânăr pentru negustorie.

Ascultându-i spusele, tatăl îl povăţui:

— Tu trebuie să fii doar cu luare aminte la încărcătură, că restul intră în grija verişorilor tăi.

— Prea bine, încuviinţă feciorul.

în ziua ce urmă îşi pregătiră proviziile de drum şi peste alte două zile, cu verişorii împreună, porniră toţi la drum.

Tânărul nostru avea încărcătură pentru o sută de catâri şi o sută de cămile. Aşa străbătură câteva văi şi câmpii şi ajunseră într-un loc unde ar fi trebuit să se grăbească, când zăriră înaintea lor ceva neobişnuit. Veneau câţiva oameni care duceau un mort pe năsălie. Era de mirare ce gălăgie şi hărmălaie făceau. Un tânăr mergea alături şi-l lovea pe cel mort. Când feciorul negustorului văzu ce se petrece, întrebă:

— Hei, omule, care este păcatul acestui mori de-l bateţi şi după ce şi-a dat sufletul? E doar un mort, mai bine ar fi să-l îngropaţi în linişte.

Iar cel întrebat răspunse:

— Tu habar n-ai. Când era viu, l-am împrumutat cu mulţi bani. Nu mi-a înapoiat datoria şi a murit. Acum eu îl car aşa mort din oraş în oraş ca răzbunare.

Feciorul negustorului îl mai întrebă:

— Dar cât îţi datora?

— O cămilă cu încărcătură cu tot, răspunse omul.

Şi fără să stea mult pe gânduri, feciorul negustorului îi arătă o cămilă încărcată.

— Uite acolo o cămilă încărcată, du-te şi ia-o. Iar pe mort lasă-l în grija noastră, îl vom îngropa noi în acest loc.

Aşa că lăsară mortul şi luară tot avutul lor, nu doar o cămilă. Feciorul negustorului îl îngropa chiar acolo şi apoi se întoarse acasă.

Intră pe uşă şi, văzându-l, tatăl îl iscodi:

— Dar ce s-a întâmplat, fiule, de ce te-ai întors atât de repede?

Iar feciorul îi povesti cele întâmplate şi mai zise pe deasupra:

— Acum fă cu mine ce pofteşti, fie izgoneşte-mă, fie omoară-mă!

Tatăl se gândi şi îi mărturisi:

— Era mai bine să nu fi avut un fecior asemenea ţie. Oricum verişorii tăi sunt mai buni. Fără doar şi poate că ar fi dat numai o parte din încărcătură. Acum am să te îndepărtez de la orice treabă.

— Cum doreşti, răspunse feciorul.

Trecu un an de zile. Tânărul într-atâta îl mulţumi pe tată încât acesta, până la urmă, se îndură şi îl iertă. îi îngădui iarăşi să se îndeletnicească cu negustoria. Şi acum din nou îl povăţui pe fecior:

— înainte de toate, fiule, ţie îţi trebuie o slugă. însă fii cu băgare de seamă ca sluga să nu se dovedească a fi rea. Aşa că, dacă e să iei slugă, atunci să fie şi bună.

Feciorul se miră şi întrebă:

— Dar care e slugă bună şi care e slugă rea?

— Slugă bună e aceea care, oriunde te opreşti, înainte de toate îţi aşază aşternutul pentru dormit, îţi fierbe ceaiul şi apoi rânduieşte animalele de povară pentru înnoptare. Dimineaţa se scoală, încarcă poverile, îţi aduce calul şi te aşază pe el. Iar sluga rea este cea care se sfădeşte cu tine. Dacă vă opriţi undeva, sluga rea zice: „Până descarc poverile, tu adu lemne de foc!”.

Tânărul îl ascultă pe tată şi plecă să caute slugă. Merse şi, pe drum, întâlni un tânăr frumos la chip. Şi acesta îl întrebă pe feciorul negustorului:

— încotro ai pornit-o?

— Am plecat să caut o slugă.

— Nu mă iei slugă pe mine? îl descusu tânărul. Feciorul negustorului se gândi puţin şi încuviinţă:

— Bine.

Şi împreună se întoarseră la negustorul Hogea. Feciorul îi zise tatălui:

— Tăicuţă, mi-am găsit slugă.

— Foarte bine, dacă e aşa, atunci strânge provizii de drum şi plecaţi.

Tânărul încarcă patruzeci de catâri, patruzeci de cămile, ceru binecuvântarea tatălui şi porniră Ia drum.

După ce străbătură câteva văi şi câmpii, ajunseră pe un maidan. Soarele deja apusese. Sluga descarcă repede încărcătura şi înainte de toate aşeză aşternutul pentru feciorul negustorului. Apoi îi fierse şi ceaiul. După ceai, rândui animalele pentru înnoptare şi numai după aceea luă o frânghie şi plecă în pădure după lemne. Aduse o sarcină de lemne şi începu să pregătească cina. După ce termină de fiert mâncarea, o duse pe tavă când, în aceeaşi clipă, dădu buzna în cort un câine.

Văzând câinele, feciorul negustorului se bucură mult:

— Ce bine că s-a ivit câinele!

Dar sluga, dimpotrivă, nemulţumită, zise:

— Nu, acest câine nu ne este de niciun folos! Dar feciorul negustorului crezu în ceea ce spusese la început:

— Acest câine ne va folosi!

Sluga simţi că feciorul negustorului se mâniase, de aceea tăcu şi se aşeză undeva mai departe. Când începură să mănânce, câinele hăpăia şi el dintr-o strachină. După ce terminară se pregătiră de culcare. Iar mai târziu, văzând că oamenii dormeau, câinele se ridică în tăcere şi fugi.

Dimineaţa, sluga se ridică din aşternut şi înţelese că le plecase câinele. îi zise atunci feciorului de negustor:

— Câinele pe care l-am adăpostit ieri a fugit.

Mai târziu încărcară animalele şi porniră mai departe. Merseră tară a se opri până aproape de amurg, iar cam pe când trebuia înfăptuită rugăciunea de seară[8] făcură din nou popas în mijlocul câmpului. Sluga descarcă mărfurile, întinse aşternutul pentru feciorul negustorului, apoi îi dădu ceaiul şi fără să mai stea, luă frânghia şi se duse după lemne. Aduse lemnele, rândui animalele şi se apucă să fiarbă mâncarea. Şi când mâncarea era deja fiartă şi se pregătea s-o toarne în străchini, iarăşi veni câinele în fugă. Feciorul negustorului se bucură din nou:

— S-a întors câinele nostru!

Sluga tăcu. îl saturară pe câine, mâncară şi ei şi se culcară. Sluga se uită – feciorul negustorului adormise. Şi, cu băgare de seamă, scoase sabia din teacă şi nu-şi mai luă ochii de la câine. Iar câinele, după o vreme, se ridică încetişor şi o rupse la fugă. Sluga, după el, îi luă urma.

Mult fugiră ei şi până la urmă ajunseră în trecătoarea Toriksalot, locul unde, chiar dacă ţipi, nu se aude nimic. Fugiră până în adâncul trecătorii şi acolo sluga dădu peste o colibă. Câinele alergă în jurul colibei şi se făcu nevăzut. Cât de atent se uită sluga, nu găsi intrarea. Atunci se caţără pe acoperiş. Iar acolo era hornul de la vatră. Se uită prin el şi înăuntru zări trei peri[9]. Una stătea lângă vatră, alta se afla la stânga după intrare, iar a treia era aşezată pe locul orânduit oaspeţilor. Şedeau şi nu spuneau nimic. După un timp, acea peri care era aşezată lângă vatră grăi:

— O, Doamne, ce nătâng e feciorul negustorului. S-a prefăcut în câine şi vine să-şi mănânce pâinea!

Altă peri, cea care şedea la stânga după intrare, grăi şi ea:

— Până la urmă asta îi aduce nenorocire. Dacă va izbuti, chiar îl omoară.

A treia peri, care era aşezată pe locul cuvenit oaspeţilor, zise:

— Dacă îl omoară cel prefăcut, atunci o să ia de la el puţină carne şi va face un leac cu care se vindecă orice boală.

Sluga ascultă toate acestea şi plecă. Când se lumină de ziuă, ajunse la cort. Feciorul negustorului îl văzu şi întrebă:

— Unde ai fost?

— O cămilă s-a dezlegat, am prins-o şi am adus-o.

Apoi, ca de obicei, încărcară marfa pe animale şi porniră la drum. Şi din nou merseră până seara, când poposiră în apropierea unui oraş şi îşi ridicară cortul pe nisip curat. Când terminară tot ce trebuia, se aşezară pentru cină, timp în care se ivi

---

8 ultima din cele cinci rugăciuni zilnice din Islam, săvârşită înaintea somnului

9 fiinţă supranaturală, bună sau rea, cel mai adesea cu chip de femeie; se crede că se poate strecura în sufletul oamenilor

acelaşi câine. De data aceasta, feciorul negustorului se mânie. Iar sluga, ca şi mai înainte, tăcu. Terminară de mâncat şi se aşezară să doarmă. Şi iarăşi sluga începu să-l pândească pe câine. Când crezu că adormiseră, câinele se ridică fără zgomot şi fugi. Şi tot atunci sluga îşi vârî sabia sub şubă şi se grăbi pe urmele câinelui. Nu fugi mult şi îl ajunse. îi aruncă şuba pe cap şi îl lovi cu sabia. Şi astfel câinele zbură făcut bucăţi. Sluga adună bucăţile de carne, făcu din ele un cocoloş pe care îl legă într-o cârpă şi plecă. Din aceste bucăţi făcu leac pentru toate bolile.

Când se întoarse, feciorul negustorului îl iscodi iarăşi:

— Unde ai fost?

— Catârii s-au dezlegat şi eu i-am priponit.

La amiază intrară în oraş. Dintr-odată se auzi un glas tunător. Era pristavul şahului care vestea:

— Fata şahului este foarte bolnavă. Orice lecuitor sau solomonar să vină cu grăbire la palatul şahului. Celui care o va lecui şahul îi va da fata de nevastă.

Sluga auzi, se duse la feciorul negustorului şi îi zise:

— Azi pristavul a vestit că fata şahului este foarte bolnavă şi că îi va da fata celui care o va înzdrăveni. Stăpâne, îngăduie-mi să mă duc s-o lecuiesc.

Feciorul negustorului se mânie:

— Eu ştiu mai multe decât tine şi totuşi nu mă duc, iar tu, care nimic nu gândeşti, eşti gata să te duci la şah! Se dovedeşte că eşti tare neghiob. Cum de nu eşti în stare să pricepi asta? Doar la curtea şahului sunt atâţia înţelepţi şi vraci. Aşa că, dacă lor nu le-a stat la îndemână, ei n-au fost în stare s-o vindece, ce să cauţi tu, un nerod, să te amesteci?

Sluga tăcu, căzu pe gânduri şi iarăşi îi ceru îngăduinţa. Şi feciorul negustorului îi îngădui:

— Prea bine, du-te!

Sluga plecă, ajunse la porţile palatului şahului, unde le vorbi gărzilor:

— Sunt vraci şi am venit s-o lecuiesc pe fata şahului.

Cu bucurie, gărzile îl vestiră pe şah că a sosit un vraci. Aşa că îl însoţiră la şah. Şahul îl văzu şi grăi:

— Dacă tu o vindeci pe fată, totul al tău să fie!

Şi sluga se duse la fată. La început se uită la ea cu mare luare aminte şi înţelese care îi era suferinţa. Se dovedi că boala ei se afla în măruntaie. De aceea, luă leacul trebuincios dintre cele pe care le avea, îl deşertă într-o cană şi ceru fetei să-l bea. Şi cum îl bău, fata vărsă tot ce înghiţise. îi dădu şi a doua oară leacul. Şi de data aceasta, vărsă puţin sânge din măruntaie şi leşină.

Multă vreme rămase fără simţiri şi până la urmă îşi veni în fire. Atunci sluga o întrebă:

— Cum te simţi?

— Foarte bine, acum m-am înzdrăvenit, mă duc la tata! răspunse fata.

Dar sluga nu se învoi:

— Nu, mâine mergem împreună!

Veni dimineaţa şi se îndreptară amândoi spre şah. Când acesta îşi văzu fata, se bucură nespus, după care îi zise:

— Acum nu mai eşti a mea, eu te-am promis acestui om. Pe dată sluga îi destăinui şahului:

— Fie ca ea să-mi fie numai soră, fiindcă împreună cu mine este un frate şi lui am să i-o dau!

Şahul nu se împotrivi. Sluga se sfătui cu feciorul negustorului, vândură toate mărfurile pe care le
aveau cu ei şi începură să se pregătească de nuntă. Făcură o petrecere ce se întinse pe şapte zile şi şapte nopţi. După care feciorul negustorului îşi luă nevasta şi

se întoarse acasă. Iar când toţi trei ajunseră, mai făcură o petrecere. Mai târziu, sluga îi zise feciorului negustorului:

— Uite că legământul de a te sluji a ajuns la sfârşit, tu cum socoteşti?

Feciorul negustorului răspunse:

— Cum îţi este voia, iar bogăţia pe care am adunat-o noi o împărţirii pe din două.

— Prea bine, încuviinţă sluga.

Şi ei împărţiră cinstit acea bogăţie, iar sluga îi mai vindecă nevasta feciorului de negustor. De fapt, o vindecă de-a binelea, astfel că nu îi mai rămăsese nici urmă de suferinţă. Până la urmă, sluga recunoscu:

— Eu n-am ce face cu această avuţie, aşa că să-ţi rămână ţie. De altfel, e bine să afli că eu sunt omul mort pe care l-ai întâlnit în acea vale şi pe care l-ai schimbat cu averea ce o aveai atunci încărcată. Tu m-ai eliberat de cel ce mă chinuia şi m-ai îngropat. Acum viaţa mea s-a terminat, fii fericit!

îşi luă rămas-bun şi plecă. Iar fiul negustorului, împreună cu nevasta, a trăit în fericire şi îndestulare.

Folosul răbdării

poveste din Pamir

Odinioară, pe tronul unei ţări stătea un şah care era nespus de bogat. Şi acest şah avea un fecior. După ce şahul muri, feciorul îi cheltui încet-încet toată bogăţia şi scăpată de-a binelea. Şiiată că, într-o bună zi, îi zise nevestei: – Am ajuns cu totul în sapă de lemn. La sămă duc să câştig ceva, să mă tocmesc păstor. Auzind aceste vorbe, nevasta îi dezvălui:

— Eu am pus de-o parte, am ascuns, puţin aur. Ia-l şi pleacă. Numai să ajungi mai departe, să nu-ţi găseşti de lucru pe aici. Oricum, păstrează-ţi cinstea în faţa oamenilor.

Aşadar, prinţul luă aurul şi plecă. Ajunse într-un loc unde se afla un om care striga:

— Cui îmi dă şaizeci de sir[10] de aur, aceluia îi voi destăinui vorba cea adevărată, cea dreaptă!

Prinţul cel sărăcit întrebă:

— Dacă îţi dau şaizeci de siri de aur, îmi vei spune acea vorbă?

— Eşti prea sărac să-ţi spun ţie!

Totuşi prinţul îi dădu aurul şi omul îi spuse:

— Stăpâneşte-ţi mânia şi rabdă! Şi prinţul stărui:

— Atât?

— Atât!

Auzind, prinţul se luă cu mâinile de cap şi îşi zise cu amărăciune:

— Am dat şaizeci de siri de aur ca să aud vorbele: „stăpâneşte-ţi mânia şi rabdă!”. într-adevăr, trebuie să mă duc şi să mă fac păstor.

Se tocmi la un om bogat, unde începu să muncească. Când se scurseră doisprezece ani, îi zise stăpânului:

— Te-am slujit doisprezece ani, îngăduie-mi să plec. Dă-mi ceea ce am câştigat.

Şi omul bogat îi dădu un pisoi şi o găină. Prinţul se mâhni: „L-am slujit doisprezece ani şi mi-a dat numai un pisoi şi o găină!”. Dar atunci îşi aminti: „Doar am dat şaizeci de siri de aur pentru sfatul de a-mi stăpâni mânia şi a răbda. Fie şi aşa, n-am să mă sfădesc acum”. Aşa că îi zise omului bogat:

— Fie, am să las la tine găina spre păstrare şi am să iau cu mine doar pisoiul.

îşi luă pisoiul şi plecă. Merse ce merse şi întâlni o caravană. Atunci se interesă:

10 greutate egală cu 75 g

— Hei, cinstite cămilar, care îţi este drumul?

Şi cămilarul spuse că se duce la şah, la tatăl prinţului. îi spuse şi numele, fără să ştie că acesta nu mai era printre cei vii. Iar prinţul ascunse acest lucru. Totuşi îl rugă pe cămilar:

— Vreau să trimit cu tine fiului meu acest pisoi. Du-l tu, pentru ca astfel cel mic să aibă cu ce se juca.

Cămilarul luă pisoiul şi îşi văzu de drum. Iar prinţul se duse în altă parte să se tocmească păstor.

După o vreme, caravana ajunse într-un oraş, oprindu-se acolo să înnopteze. Iar în acel oraş erau foarte mulţi şoareci. Toată lumea avea grijă de palatul şahului. De la şah rămăsese un elefant. Oamenii purtau de grijă şi păzeau elefantul de răutatea şoarecilor. Dacă un şoarece se vâra în urechea elefantului, făcea mult rău, iar şahul cel nou, care se suise pe tron, îi pedepsea cu moartea pe paznici. Iar în acea noapte, când în oraş poposise caravana, şoarecii nu se iviră. Dimineaţa, şahul întrebă:

— în noaptea asta şoarecii ne-au păgubit sau nu? Nu s-au furişat în urechea elefantului?

Paznicii răspunseră:

— în această noapte şoarecii nu s-au văzut deloc. Atunci şahul porunci:

— Duceţi-vă şi aflaţi care a fost pricina de nu ne-au supărat.

Şi vizirii şahului porniră să afle despre ce putea fi vorba, de ce noaptea trecută nu se iviseră şoarecii. Se duseră, se uitară înjur şi dădură cu ochii de caravana care poposise acolo. Iar în caravană se găsea şi pisoiul. Curios, în acel oraş nu fusese văzută niciodată o pisică. De aceea îl întrebară pe cămilar:

— Ce fel de fiinţă e asta?

Iar cămilarul răspunse la întrebare:

— E o pisică, duşmanul şoarecilor. Când în oraş se iveşte pisica, şoarecii se fac nevăzuţi.

Atunci vizirii începură să-l roage:

— Vinde-ne nouă această fiară, căci la noi în oraş s-au înmulţit foarte mult şoarecii.

Iar prinţul, atunci când îi încredinţase pisoiul cămilarului, îi grăise: „Dacă vei dori să vinzi acest pisoi, ţine minte: el costă şaizeci de siri de aur”. De aceea, cămilarul le mărturisi vizirilor:

— Motanul nu este al meu şi nu pot să-l vând.

Atunci ajunse până şi şahul să-l roage:

— Te rog, vinde-l, îţi dau pe el patruzeci de siri de aur.

— Nu, însă pentru că te rogi atât de fierbinte, îţi destăinui preţul adevărat al pisoiului. E de şaizeci de siri de aur.

Şahul plăti şaizeci de siri de aur şi luă pisoiul. De îndată ce în oraş se ivi pisoiul, şoarecii nu se mai văzură.

Cămilarul îi duse nevestei prinţului în locul pisoiului şaizeci de siri de aur, precum şi veşti proaspete. Şi îi zise femeii:

— Bărbatul ţi-a trimis un pisoi, dar eu l-am vândut pe drum şi am adus şaizeci de siri de aur.

Femeia se bucură nespus de mult, cumpără o capră şi o găină care, cu timpul, se înmulţiră. Şi iarăşi femeia se îmbogăţi.

în acest răstimp, prinţul îl slujea pe un alt om bogat. Iar când dori să-l părăsească, pentru felul cum se purtase, omul bogat îi dărui un cal din herghelia lui, o cămilă din cele multe pe care le avea, o vacă dintre cele strânse în cireada, o oaie din turmă şi un bivol. Şi prinţul porni spre casă.

Şi iată că trecu pe-aproape de casa acelui om bogat care, în schimbul muncii, îi

dăduse pisoiul şi găina. Atunci se gândi: „Ia să mă duc la el, să-mi iau rămas-bun, că doară l-am slujit mulţi ani”. Iar omul, când îl văzu, grăi:

— Fii atât de bun şi primeşte toată avuţia ce-o am!

— Dar la ce avuţie ţi-e gândul, că numai o găină mai am, mai bine să-ţi rămână ţie!

Auzindu-l, omul bogat îi răspunse:

— A fost o găină, iar acum atât s-au înmulţit că nu-mi ajung puterile să ţi le aduc pe toate. De la acea găină eu am vândut ouă, pe banii căpătaţi am cumpărat o capră, caprele sau înmulţii mult, le- am vândut, am cumpărat o vacă, s-au înmulţit şi ele, le-am vândut şi am cumpărat o cămilă. Până la urmă, atât de mult s-au înmulţit toate încât nu mai au loc să stea nici în trei văi din munte. O parte din ele am să le mân acum pentru tine.

Şi îi aduse bivoli, cămile, vaci, iar vitele se dovediră a fi cu totul o mie de mii de capete. Prinţul le luă pe toate, se duse la bazar şi le vându. Cu banii căpătaţi cumpără două sute de măgari şi marfa. Nişte slugi încărcară măgarii cu poveri şi porni spre casă.

Când îi rămase doar puţin drum de străbătut până să ajungă acasă, prinţul se hotărî: „Ia să rămân să înnoptez aici şi să mă reped până acasă singur şi tară nimic. Să arunc o privire la casă, la nevastă, că poate ea deja s-a măritat cu altul, doar au trecut mulţi ani”. Şi iată că noaptea dădu o fugă la casa sa. Ajunse, coborî pe hornul vetrei, aprinse o lumânare, se uită la tot ce era prin casă, iar înăuntru totul era în ordine. Se uită şi la nevastă şi văzu că dormea, iar alături se dovedi a fi un bărbat cu mustăţi şi barbă. Atunci prinţul se gândi: „Să nu-i omor oare pe amândoi?”. Totuşi, chibzui aşa: „Mereu mi-am stăpânit mânia, am suferit şi, mulţumită acestui sfat am strâns o aşa de mare avuţie şi, curând, am să ajung iarăşi şah în oraşul meu. Mai bine să nu-i omor şi mâine o să vin şt o să lămuresc totul”.

Se întoarse prinţul şi se aşeză printre slugile sale, care întrebară:

— Dar unde ai fost noaptea asta?

— Să ştiţi că am fost foarte sărac, şi uite că m-am dus să-mi văd casa, să văd dacă totul este în
ordine acolo. Mă frământa gândul dacă toate ce le-aveam se află la locul lor, dacă mai este câte ceva de-ale gurii. S-a dovedit că acasă totul s-a păstrat în deplină rânduială.

Mai târziu, îi zise uneia dintre slugi:

— Du-te acum şi vesteşte-o pe nevastă-mea că i-a sosit bărbatul!

Tot dimineaţa, când se treziră cu toţii şi începură să încarce măgarii, prinţul văzu că în întâmpinare îi vine nevasta şi alături de ea un bărbat. Prinţul privi cu atenţie. Era acelaşi bărbat pe care îl văzuse Ia el acasă. Se gândi: „Dar el ce mai caută aici?”. Şi cei veniţi se apropiară, dădură bineţe, întrebară de sănătate, dar el cu tânărul mustăcios nici nu dori să intre în vorbă. Nevasta băgă de seamă acest lucru şi zise:

— Nevasta ţi-e dragă, iar feciorul nu-ţi este?

— Dar unde mi-e feciorul? întrebă şi prinţul.

— El este feciorul tău. Când ai plecat avea numai un an, iar acum a crescut, uite cât este de voinic. Că doar şi tu te-ai schimbat, deja ai făcut şaptezeci de ani.

După ce nevasta spuse aceste vorbe, tatăl şi fiul se îmbrăţişară şi plânseră de bucurie. Iar femeia îi linişti:

— De-ajuns, potoliţi-vă, uite, în acest fel ne-am dus dorul! Atunci prinţul le destăinui:

— Azi-noapte am venit acasă, ca să văd dacă e casa în ordine, şi am dat cu ochii de un bărbat care dormea alături de tine. Aş fi dorit să-l omor, dar m-am înfrânat, mi-am amintit de acele vorbe pentru care am plătit şaizeci de siri de aur: „Stăpâneşte-ţi mânia şi rabdă!”. Şi m-am hotărât să nu-i iau zilele. Acum văd cât mi-a fost de folos acel sfat. Mulţumită lui am ajuns iarăşi bogat, mi-am văzut şi feciorul

Şi trăiră fericiţi şi în belşug.

Patruzeci-de-coţi

poveste din Pamir

Traducere de Vi orei Bageacu

Trăia odată un şah care avea o fată. Tot o fată avea şi vizirul şahului. Şi amândouă fetele, şi cea a şahului, prinţesa, şi cea a vizirului, învăţau cu acelaşi dascăl şi toată vremea şi-o petreceau tot împreună. Dar iată că, într-o bună zi, prinţesa zise:

— Tu, fată a vizirului, hai să plecăm la vânătoare.

— Prinţesă, azi nu e o zi potrivită, să mergem duminică.

— Ba nu, să mergem azi, hotărî prinţesa.

îşi luară arcurile, săgeţile, mai luară şi provizii. Laolaltă cu mulţi oameni, străbătură călare multe câmpii şi pustiuri şi ajunseră Ia Muntele Verde[11] şi începură vânătoarea. Vânară ce vânară, iar când să se întoarcă se porni un viscol şi se rătăciră, pierzând drumul. Atunci fata vizirului zise:

— Prinţesă! Hai să pornesc eu înainte, să caut drumul, iar tu vino cu oamenii, că altfel vor îngheţa cu toţii.

Şi fata vizirului îşi mână calul înainte. Iată că în faţa ei se ivi o cetate. Mai văzu din depărtare că din hornul ei se ridica fum. Aşa că dădu pinteni calului până la cetate, intră înăuntru, iar acolo erau divul Patruzeci-de-Coţi[12] şi cei patruzeci de fraţi ai săi. Şi divul îi grăi:

— Fată a vizirului! Noi şi în somn te-am fi aflat! La care fata, în loc de alte vorbe, porunci:

— Hei, Patruzeci-de-Coţi! Mai întâi aprinde focul, că altfel oamenii mei şi fata şahului îngheaţă acum acolo, departe.

Iar divii aprinseră focul. Tot atunci sosi şi prinţesa cu oamenii săi şi intrară. Divii le dădură de- ale gurii, le potoliră foamea şi îi duseră într-o odaie, încuiară uşa şi plecară. Cu toţii rămaseră
închişi. Atunci, fata vizirului ceru un sfat:

— Prinţesă! Ce să facem ca să scăpăm din gheara divului? Şi fata vizirului începu să sape în zid, făcând o gaură prin care ieşiră. îşi prinseră caii şi strigară: „Să fugim de aici!”. Mânară caii, lăsară în urmă multe câmpii şi pustiuri şi se întoarseră la palatul lor.

Numai ce intrară, că prinţesa şi băgă de seamă că nu mai avea talismanul verde dat de tatăl său. De aceea se căina:

— Am pierdut talismanul dat de tata. Trebuie să mă întorc să-l găsesc.

Dar fata vizirului o încredinţa că se gândeşte la ceva ce nu-i este la îndemână:

— N-ai să izbuteşti să-l găseşti, nu pleca! însă nu fu chip s-o înţeleagă prinţesa.

— Nimic n-ai să izbuteşti, mai zise fata vizirului.

— Atunci ce să fac?

— Rămâi aici, am să mă duc eu.

Şi îmbrăcă fata veşminte bărbăteşti, îşi luă calul şi porni la drum.Trecu pestemulte câmpii şi pustiuri şi ajunse la divul Patruzeci-de-Coţi, că atât de mare era şi de aceea fusese botezat aşa.
Ajunsă deci acolo, se dezbrăcă, îşi trase pe ea haine ponosite şi luă înfăţişarea unei bătrâne. Se duse şi se aşeză lângă cetatea lui Patruzeci-de-Coţi.

Când Patruzeci-de-Coţi ieşi pe uliţă, dădu cu ochii de bătrână. După ce intră în cetate, le grăi celorlalţi:

— Fraţilor! Acolo e o bătrână. Hai să o luăm aici, că ea ne va căra apă. Atâta

11 muntele Qaf, în mitologia orientală, munte de smarald

12 demon, personaj asemănător diavolului

vreme cât mama noastră s-a vlăguit de tot, bătrâna ne va fi de folos.

O aduseră înăuntru când unul dintre fraţi o recunoscu:

— E fata vizirului!

— Nu, nu e fata vizirului, zise altul.

Şi până la urmă ea rămase acolo şi îi sluji vreme îndelungată.

Dar iată că într-o zi unul dintre fraţi se gândi:

— Fraţilor! Hai să pornim la vânătoare, că acum avem pe cine lăsa acasă.

Plecară la vânătoare şi, pe dată, fata vizirului o omorî pe bătrâna lor mamă.

O omorî, luă cele patruzeci de chei pe care mama divilor le purta legate la cingătoare, se duse şi deschise uşile de la patruzeci de odăi, iar acestea erau pline de oameni. Când o văzură, unul din ei strigă:

— Eu nu sunt gras, uite, el e gras! Altul zise:

— Nu, eu nu sunt gras, eu sunt slab!

— Apoi eu nu doresc să mănânc nici gras, nici slab, le răspunse fata.

îi scăpă pe toţi şi le împărţi toate veşmintele ce erau pe acolo. Se înveşmântară şi plecară. Fata vizirului alese pentru ea ce îi era de trebuinţă, luă şi talismanul şi puse foc cetăţii. Şi singură se grăbi spre casă. Fraţii divi se întoarseră de la vânătoare, iar cetatea şi bătrâna lor mamă, de altfel şi tot ce era prin împrejurimi, ajunseseră scrum. Atunci fratele cel mic, mezinul, zise:

— Oare nu v-am spus că era fata vizirului?

Pe dată, Patruzeci-de-Coţi ciopli şi încheie patruzeci de cufere, îşi ascunse fraţii în ele, le încărcă pe cai şi pomi la drum. Lăsă în urmă multe câmpii şi pustiuri şi ajunse la palatul şahului. Descarcă povara şi pe dată veniră fata vizirului şi prinţesa. Fata vizirului întrebă:

— Ce ai în poveri?

— Sunt cu caravana, primi ea răspuns, mă duc să vând această marfa. Dar pot să fac cu tine un schimb.

— Desigur, încuviinţă fata, sunt gata să schimb.

— Dar ce îmi vei da? se mai interesă cel sosit.

— îţi voi da nişte vite.

— Dar unde se află vitele?

— Se află pe Muntele Verde, răspunse ea.

— Hai împreună pe Muntele Verde, o îndemnă, să vedem ce fel de vite ai.

— Merg, desigur!

Fără să mai amâne, fata înşeuă calul şi porniră împreună. Ajunseră la Muntele Verde, iar Patruzeci-de-Coţi se urcă pe vârf şi începu să taie vitele. Şi fata făcu şi ea, în aceeaşi vreme, patruzeci de vergele ascuţite, le înroşi în foc, străpunse cu ele cuferele şi astfel omorî patruzeci de fraţi divi. Când coborâră de pe munte, fata vizirului îl întrebă pe Patruzeci-de-Coţi:

— Spune acum, ce-ai hotărât?

— Vitele tale sunt bătrâne, răspunse el, nu vom face târgul, nu facem schimb.

— Precum ţi-e voia, aşa că încarcă poverile.

Şi Patruzeci-de-Coţi încărca poverile, plecă şi se opri pe un câmp.

Deschise cuferele şi ce văzu? Toţi fraţii erau tară suflare.

Atunci înţelese: „Ea mi-a omorât fraţii!”. Luă cuferele şi le arunca într-un şanţ, pe care într-atâta îl umplu, de era mai înalt decât pământul din jur. Acum luă pe el veşminte de kalandar[13] şi plecă. Ajunse la şahul care era părintele prinţesei noastre. Şahul însuşi ieşi în întâmpinarea lui şi ce văzu?

Un kalandar întrebă:

— Hei, cinstite kalandar, care îţi este dorinţa? La care kalandarul răspunse:

— Eu nu cer nimic, numai să mă iei de grăjdar.

13 ascet pribeag; în basme apare ca vrăj itor

Şi şahul îl tocmi grăjdar. Kalandarul munci cu sârg, şi ajunse mai mare peste divan[14]. Câţiva ani sluji în această dregătorie, după care tot şahul hotărî să-l însoare cu fata vizirului. De aceea îl chemă pe vizir şi îi grăi:

— Slăvite vizir, dă-i fata de nevastă mai-marelui peste divan.

— Mărite şah, răspunse vizirul, mă duc s-o întreb şi pe fată.

Plecă să o întrebe pe fată, iar aceasta îl încredinţa:

— Tată, se vorbeşte că porunca şahului e ca moartea ce nu vine cu încetul, e neîntârziată pentru supuşii săi. Mă mărit cu el.

Şi şahul o mărită cu mai-marele peste divan. Respectară datina nunţii şi mai-marele peste divan o duse la el acasă. însă fata scoase din teacă o sabie, o aşeză la mijloc între ei şi îl ameninţă:

— Hei, Patruzeci-de-Coţi! Atâta vreme cât nu mă duci la tine, acolo de unde ai venit, n-am să-ţi fiu nevastă.

Dimineaţa, fata îşi luă rămas-bun de la şah. Şahul îi dădu câteva slujnice mai-marelui peste divan, câteva slujnice îi dădu şi vizirul fetei sale şi plecară împreună.

Străbătuseră multe câmpii şi pustiuri şi ajunseră la un palat. Atunci divul zise:

— Tu, fată a vizirului! Până acum a fost treaba ta, de acum este numai treaba mea.

— Fă ce ai de gând sa faci, nu mai pierde vremea, îl îndemnă fata.

Şi el plecă şi aduse pentru aceşti oaspeţi de mâncare, iar fata vizirului întinse aşternuturi le. Aici trebuie să mai povestim.

Fata adusese cu ea un dovleac scobit pe dinăuntru, plin cu sânge de oaie. Şi tocmai acest dovleac îl vârî sub plapumă, după care fugi să se ascundă. Şi veni Patruzeci-de-Coţi şi văzu că felinarul era stins. Luă sabia, lovi plapuma şi dovleacul crăpă. Atunci grăi:

— Blestemat să fie tatăl tău! Oare te-am omorât sau nu? Aprinse felinarul, ridică plapuma, o dădu într-o parte şi ce văzu? Dovleacul spart, iar omul ia-l de unde nu-i. Strigă din toate puterile:

— Blestemata asta de fată iarăşi m-a prostit!

Şi neîntârziat o porni la goană după ea, mână pe urmele calului. Călări în galop peste nenumărate câmpii şi pustiuri şi izbuti s-o ajungă, însă fata vizirului întâlni un păstor pe care îl rugă:

— Bunule păstor! Ascunde-măîn desaga ta, că după mine aleargă Patruzeci-de-Coţi. Dacă mă scapi din gheara lui Patruzeci-de-Coţi, eu te voi urca pe tronul şahului.

Păstorul o vârî în desaga lui, legă desaga la gură, o aruncă pe spatele unui bou şi porni la drum.

Şi se întâlni cu divul, care întrebă:

— Bunule păstor! Ai întâlnit pe careva pe-aici?

— N-am văzut pe nimeni, răspunse păstorul. La care Patruzeci-de-Coţi îl mai iscodi:

— Bunule păstor, ce fel de om eşti tu de n-ai văzut pe nimeni?

— Eu am crescut numai între vite, răspunse acesta, pe oameni nu-i ştiu.

Patruzeci-de-Coţi trecu mai departe. Iar păstorul o duse pe fată acasă la el. într-o bună zi, fata îi vorbi astfel:

— Bunule păstor! Te duci la bazar şi povestea mea n-o istorisi nimănui! Cumpără de acolo o ţesătură de mătase şi adu-mi-o ca să cos fesuri.

Ea cusu aceste fesuri, care nu erau decât un acoperământ pentru cap, şi i le dădu păstorului. Dacă alţii vindeau cu zece bani un fes, el să le vândă cu douăzeci, dacă alţii le dădeau cu douăzeci, el să ceară patruzeci. Dar iată că, într-o oarecare zi, prinţul din acele locuri pomi să se plimbe şi dădu cu ochii de fata aflată în casa păstorului. Pe dată se îndrăgosti de ea cu înflăcărare. Aşa că se înfăţişă şahului şi ceru:

---

[14] sfatul înţelepţilor de la curtea şahului

— Preabunule părinte! Dacă mi-o dai de nevastă pe sora păstorului, eu nu mă voi însura cu o fată de şah!

Şi şahul se văzu silit să se ducă la păstor.

— Bunule păstor, îngăduie să-l însor pe feciorul meu cu sora ta.

— Mărite şah, tu eşti atotputernicul cârmuitor, pe când eu nu sunt decât un umil păstor, se căina acesta. Cum să se înrudească şahul cu un păstor?

— Feciorul meu s-a îndrăgostit.

— Să-mi întreb sora, mai zise păstorul.

Se duse, o întrebă pe aşa-zisa soră, care răspunse:

— Mă mărit cu prinţul.

Şi astfel păstorul se înrudi cu şahul şi pe dată îi chemară pe toţi la sărbătoare şi la un mare ospăţ. Pe deasupra, şahul mai dădu şi aur cât să ducă patruzeci de măgari. Chiar şahul însuşi veni să înfăptuiască datinile nunţii feciorului său. Noaptea şi-o petrecură acolo, iar a doua zi se îndreptară spre casa lor, unde se mutară deoparte. Atunci fata vizirului îl sfătui pe prinţ:

— Slăvite prinţ! Pune străji la toate cele patru drumuri! Iar fata scrise o chemare la luptă dreaptă. Patruzeci-de-Coţi află pe dată şi veni în goană în oraş. El omorî toate străjile ce erau puse de pază la cele patru drumuri. Veni şi intră la fata vizirului, grăind:

— Hei, tu, fată a vizirului, acum mi-ai căzut în gheară!

— Orice ţi-ai pus în gând să faci, n-ai decât! Iată o sabie pentru tine.

Şi Patruzeci-de-Coţi începu să o înţepe cu sabia. Iar ea îl iscodi:

— Spune, cum este, ţi-ai potolit mâhnirea din suflet? Acum lasă-mă să te lovesc şi eu o singură dată.

— Prea bine.

îl lovi fata cu sabia în creştetul capului şi iarăşi îl iscodi:

— Ia zi, cum ţi se pare?

— Parcă o muscă mi-a smuls un fir de păr din creştet.

— Blestemat să-ţi fie tatăl! Doară te-ai prăvălit despicat pe din două. Mişcă-te mai repede, îi strigă fata.

Şi se mişcă până se despărţiră cele două părţi. Atunci ea porunci slugilor:

— Luaţi-l de picioare, târâţi-l şi azvârliţi-l în uliţă. Prinţul şi fata vizirului scăpară de griji, ajunseră la fericire şi dobândiră şi tronul.

Puiul-Cel-Şchiop

poveste din Pamir

Trăia demult de tot un om sărac care, de când era, nu făcuse altceva decât să pască vitele şahului. Şi iată că i se născu un fecior asemenea unui pui de găină şi pe deasupra şi şchiop. însă feciorul

crescu nespus de iute. Oamenii cresc an după an, pe când acesta crescu din zi în zi, din ceas în ceas. Odată, el îi zise tatălui său:

— Du-te şi peţeşte-o pe prinţesă, vreau să mă însor!

— Apoi eu sunt păstor şi el este şah, răspunse tatăl. Cum să peţească un păstor fata unui şah, o prinţesă?

Dar tânărul o ţinea una şi bună:

— Tată, du-te la şah şi peţeşte-i fata. Şahul face azi o petrecere Pe deasupra, şahul este un om drept şi nu te va ocărî pentru asta. Du-te la petrecere şi, când îţi va da bucatele, nu le mânca, iar dacă te întreabă care îţi este nevoia, spune-i: „Eu am venit la tine în petit”.

Şi tatăl se văzu silit să se ducă la palatul şahului şi acolo văzu că era petrecere. Iar şahul porunci:

— Daţi-i mâncare acestui om sărac.

Dar omul nostru se împotrivi:

— Nu, mărite şah, n-am să stau să mănânc.

— Atunci cu ce treabă ai venit? se interesă şahul.

— Am să-ţi spun numai atunci când oaspeţii vor fi plecaţi. Oaspeţii se împrăştiară şi nu rămaseră decât şahul şi vizirul.

Şahul iarăşi îl întrebă pe omul nostru:

— Hei, tu, om sărman. Ce pofteşti de la mine? La care omul mărturisi:

— Mărite şah, am un fecior şi am venit la tine s-o peţesc pe prinţesă. Auzind aceste vorbe, şahul se mânie şi porunci:

— Omorâţi-l!

însă vizirul îl povăţui:

— Mărite şah, aşa o petrecere ai făcut, iar acum de-l vei omori pe acest om sărman înseamnă că petrecerea nu va fi pe placul Celui de Sus.

— Dar cum să mă port cu el, vizire? întrebă şahul.

— Cere-i un rubob[15] care să vorbească şi să râdă. Nu-l va găsi şi va muri, îl îndemnă vizirul.

Vizirul îi zise şi omului sărman:

— Omule, te-am scăpat de la moarte, aşa că fă bine şi pleacă. Pe fata şahului am s-o peţesc eu în locul tău.

Iar şahul mai zise şi el:

— Fie ca omul să-mi aducă rubobul care să vorbească şi să râdă şi îi voi da fata.

Şi omul nostru o rupse la fugă şi nu se opri decât acasă, gâfâind nemaipomenit. Feciorul îl întrebă:

— Tată, de ce gâfâi?

— Fiule, răspunse omul, n-a ieşit nimic cu peţitul, a fost cât pe ce să mă omoare. însă vizirul m-a scăpat, că altfel şahul m-ai fi spânzurat. Iar acum el cere să-i aduc rubobul care vorbeşte şi râde.

Hai, fiule, să plecăm din acest oraş. Unde să găsim un asemenea rubob pentru el?

— Nu te nelinişti, tată, e uşor de găsit rubobul.

— Dar nu e cu putinţă, fiule, se destăinui omul.

— Se va găsi, întări feciorul. Şahul însuşi îţi dă fata, iar tu doreşti ca el să nu-ţi ceară rubobul care vorbeşte şi râde? Acum ascultă-mă. Porneşte pe acest drum, treci peste multe câmpii şi pustiuri şi ajungi la un pod. Treci podul. Şi iarăşi străbaţi câmpii şi pustiuri până când în faţa ta se va ivi o cetate de fier. Când te apropii de porţile cetăţii, deschide-le. Intri şi acolo ai să vezi multe peri. La început se vor arunca pe tine, dar tu spune-le: „Pe mine m-a trimis Puiul-cel-Şchiop”. Iar când pomeneşti numele meu, mai zi: „Puiul-cel-Şchiop vă

15. instrument muzical cu şase coarde

trimite urări de bine”. După aceea te vor întâmpina cu toată cinstea. Iar dimineaţa îţi vor da rubobul, îl vei lua şi îl vei duce şahului.

Şi iarăşi tatăl se văzu nevoit să-şi ia toiagul şi să pornească la un drum lung. Străbătu multe câmpii şi pustiuri şi ajunse la acel pod. Lăsă podul în urmă şi mai trecu peste alte multe câmpii şi pustiuri până ajunse la acea cetate. Deschise porţile,

intră, iar mai multe peri chiar se minunară de

îndrăzneala de care dăduse dovadă.

— Ce vânt te aduce pe aici, cu ce nevoi ai venit?

— M-a trimis la voi Puiul-cel-Şchiop, răspunse omul.

— Şi cum, Puiul-cel-Şchiop e bine sănătos? se mai interesară ele.

— Slavă Celui de Sus!

Şi o peri îl mai iscodi:

— Dar tu cu ce eşti legat de Puiul-ce-Şchiop?

— Sunt tatăl lui.

— Şi de ce te-a trimis la noi?

— M-a trimis după rubobul care vorbeşte şi râde, le spuse omul.

îl lăsară să înnopteze acolo, iar dimineaţa îi dădură rubobul cerut. Şi iarăşi pomi la dram, străbătu multe câmpii şi pustiuri şi până la urmă ajunse acasă. Feciorul îi ieşi înainte şi îl îndemnă:

— Tată, acum nu mai zăbovi, du-i şahului Tlibobul care zâmbeşte şi râde.

Şi omul plecă, dădu rubobul şahului, care îl întrebă pe vizir:

— Slăvite vizir! Şi acum ce să fac? Să-i dau fata sau nu?

— Mărite şah, se pare că el are o taină anume de a putut găsi rubobul care vorbeşte şi râde. Că doară unde să-l găseşti? răspunse vizirul. Mai mult nu-l mai sâcâi pe acest om sărman, fiindcă am să-i poruncesc altceva, şi anume: să aducă patruzeci de cămile albe şi pe fiecare cămilă să se afle o povară înaltă cât turnul palatului şi să mai aducă patruzeci de gazele albe cu coarnele întru totul asemănătoare şi într-o singură noapte să facă aşa o grădină ca de la casa lui şi până la palat să poţi merge numai la umbră şi să crească, tot acolo, cele mai felurite roade.

Când vizirul spuse aceste obligaţii sărmanului om, acesta se pierdu cu firea, ajunse la fecior şi grăi:

— Fiule, mi-a dat îndatorirea ce ţi-o zic: să aduc patruzeci de cămile albe încărcate, iar povara să fie înaltă cât tumul palatului, şi să mai aduc şi patruzeci de gazele albe cu coamele întru totul asemănătoare, şi să sădesc o grădină, de la poarta casei mele şi până la palatul şahului, în care să fie roade coapte şi felurite. Unde să le găsesc pe toate, fiule?

Feciorul răspunse:

— Apoi este uşor, tată!

Şi îi dădu trei pumni de poame şi-i mai zise:

— Când ieşi din casă, închide ochii, cu niciun chip nu privi înapoi, aruncă poamele în spatele tău şi păşeşte mai departe. Numai când ajungi la porţile palatului, atunci să te uiţi.

Omul nostru luă cei trei pumni de poame şi ieşi din casă. închise ochii şi aruncă poamele în urma sa. Merse la porţile palatului şahului şi când se uită înapoi văzu că se iviseră atâţia copaci că nu se puteau număra. Se întoarse iarăşi la fecior şi acesta îl descusu

— Tată, cum ai făcut?

Şi omul povesti:

— Fiule, eu am dus acele poame, am închis ochii, le-am aruncat în spate şi am tot păşit spre porţile palatului şahului. Când am privit, acolo deja răsărise o grădină şi în ea poame de foarte multe feluri.

Şi mai zise:

— Dar cum va fi cu cele patruzeci de cămile şi cu poverile lor? Şi unde să se găsească patruzeci de gazele albe?

— Tată, singur le voi găsi, îl încredinţa fiul.

Noaptea se duse la acele peri, ele îi dădură patruzeci de gazele albe şi patruzeci de

cămile tot albe, cu poveri cu tot, iar el le mână şi le lăsă lângă palatul şahului. Când şahul ieşi dimineaţa, văzu că lângă palat erau lăsate patruzeci de gazele albe şi patruzeci de cămile albe cu acelaşi fel de încărcătură. Toate erau culcate şi aveau picioarele legate.

Feciorul îi zise tatălui:

— Tată, du-te şi împreună cu şahul hotărâţi nunta.

Aşa că omul nostru se duse şi hotărî cu şahul ziua nunţii. îl îmbrăcă pe fecior ca pe un ginere, îl urcă pe un cal, însă sărmanul se răsturnă într-o parte, neputându-se ţine în şa.

îi ziseră şahului:

— Cum de ţi-a trecut prin cap să-ţi dai fata nu unui prinţ, ci Puiului-cel-Şchiop?

La care şahul răspunse:

— Vizirul meu a peţit-o.

Şi mai zise:

— Nu-i aduceţi la palat, să plece de aici, să nu-i mai văd în fata ochilor.

în aceeaşi zi, vizirul o dădu pe prinţesă, care îl văzu pe Puiul-cel-Şchiop de-abia seara.

— Vai de sufletul meu, se căina prinţesa, tata m-a dat Puiului-cel-Şchiop!

Văzând că nici nu doreşte să stea de vorbă cu el, tânărul o întrebă:

— Prinţesă, de ce te-ai mâniat?

însă ea tăcu. Până la urmă îşi luă inima în dinţi şi strigă:

— Nu, nu vreau să fiu măritată cu tine!

De-abia atunci Puiul-cel-Şchiop îşi lepădă de pe el toate cele care îl făceau să aibă acea înfăţişare respingătoare, care stârnea milă. Se ivi în loc un tânăr nemaipomenit, frumos ca peri, într-un cuvânt, îţi lua ochii. Prinţesa se bucură nespus şi se împăcară. Tânărul o rugă:

— Prinţesă, nu pomeni nimănui de taina mea.

însă atunci când mama prinţesei veni, iată ce îi mărturisi:

— Măicuţă, se dovedeşte că el este un peri. Noi nu îl ştim, însă o dată el mi s-a înfăţişat în acest chip şi mi-a zis: „Eu nimănui nu-mi arăt chipul, m-am însurat cu tine şi de aceea m-am înfăţişat astfel”.

Şi mama o sfătui:

— Fată dragă, mâine dimineaţă, când te trezeşti, aruncă-i masca în vatră, să ardă, şi atunci îşi va arăta chipul adevărat.

Când tânărul ieşi dimineaţa în curte, prinţesa îi arse masca. Se întoarse şi zise:

— Prinţesă, unde mi-e masca? Vreau s-o pun din nou.

Ea răspunse:

— Am ars-o!

— De-i aşa, pe dată am să iau altă înfăţişare. Am să mă prefac în porumbel şi am să înconjor de trei ori în zbor această cetate. Dacă nu mă vei putea prinde, am să mă îndrept spre Muntele Verde.

Şi luă înfăţişarea unui porumbel şi zbură de trei ori în jurul cetăţii. Cum prinţesa nici nu încercă, se înţelege că nu izbuti să-l prindă. Şi el zbură mai departe. De mâhnire, prinţesa mai-mai să-şi dea duhul.

Şahul şi soaţa lui aflară că fata lor picase fără simţire, de aceea o întrebară:

— Ce s-a întâmplat cu tine?

— Peri a zburat de la mine, m-a părăsit, le destăinui fata.

— Te vom mărita cu altul, îi făgăduiră ei.

— Nu, fiindcă atâta vreme cât nu-l voi găsi, inima nu mi se va linişti.

Şi prinţesa luă alături o slujnică şi porni la drum. Străbătu multe câmpii şi pustiuri

şi nimeri într- un tufiş de cârcel. Atunci zise:

— Tu, cârcel, tu eşti verde cu totul, oare n-ai văzut un porumbel care a zburat pe-aici?

Şi cârcelul răspunse:

— A zburat un porumbel şi a zis: „Să ardă ea pe această lume pentru că mi-a ars masca”.

Porni mai departe şi îi ieşi înainte un desiş de ienupăr. Prinţesa iscodi ienupărul:

— Ienupăre, n-a zburat pe-aici un porumbel?

— Porumbelul a zburat, îi destăinui acesta prinţesei. Şi a zis aşa: „Pentru că mi-a ars masca, să ardă şi ea”.

Şi mână prinţesa calul mai departe până ajunse la un izvor care curgea într-un lac. Acolo creştea un platan. Se aşeză sub platan şi tot atunci se iviră trei bărbaţi peri care începură să se scalde. Când ridicară privirile, o văzură pe prinţesă. Era atât de frumoasă, încât nu-şi mai putură lua ochii de la ea. Unul zise:

— O iau de nevastă!

— O iau şi eu de nevastă, hotărî altul.

Şi cei doi se certară. Zise şi al treilea:

— Nu vă bateţi unul cu altul, căci eu de mult m-am însurat cu ea. Şi peri îşi luă nevasta şi o duse acasă. Acolo o încredinţa:

— Dacă îţi va fi bine aici, aici rămânem, de nu, mergem la casa tatălui tău.

Prinţesa însă alese:

— Eu vreau acasă la tata.

Peri plecă împreună cu dânsa şi o duse la casa tatălui ei. Când şahul îl văzu pe tânăr rămase uimit. „Ce flăcău grozav!”. Şi îl aşeză pe tron, iar şahul însuşi se făcu sultan.

Şi astfel ajunseră la fericire, dobândind totodată şi tronul.

Vrăjitorul şi feciorul omului sărman

poveste din Pamir

A fost sau n-a fost.

Trăia odată un om sărman care avea un singur fecior. Iar omul nostru strângea vreascuri în pădure şi din vânzarea lor avea cu ce să-şi ducă traiul. Dar iată că, într-o bună zi, când se ducea după vreascuri, se întâlni cu un drumeţ care îl întrebă:

— Omule, nu cumva ai un fecior să mi-l dai spre învăţătură? îl voi învăţa felurite ştiinţe.

— Am un fecior, răspunse culegătorul de vreascuri, dar nu e în stare de nimic.

— Apoi lasă-l să vină cu mine, să-l învăţ. De toate am să-l învăţ, făgădui omul. îşi aduse culegătorul de vreascuri feciorul şi îl dădu omului pentru învăţătură. Iar acel om era un vrăjitor. El mai avea şi o fată. Iar când fata îl văzu pe feciorul acelui om sărman, se îndrăgosti pe dată, căci era neasemuit de frumos. Vrăjitorul îl adăposti pe tânăr într-o odaie din josul casei şi se apucă să-l şcolească. îl învăţă şi îl dăscăli şi astfel feciorul omului sărman ajunse mare învăţat. Se întâmplă că, într-o zi, fata vrăjitorului îi zise tânărului:

— Dragul meu, dacă tata te va întreba ce anume ai învăţat, tu răspunde-i că nu ştii nimic şi atunci el te va lăsa liber. Iar dacă îi vei spune că ai învăţat multe, atunci se va speria că deja l-ai întrecut şi te va omorî. Că doar el este vrăjitor!

Veni tatăl tânărului şi ceru să-l lase pe feciorul său să plece. Atunci vrăjitorul îl iscodi

pe tânăr:

— Câte litere ai învăţat?

Şi el răspunse:

— Niciuna nu ştiu.

Auzind, vrăjitorul îi zise omului:

— Hei, sărmane, feciorul tău până acum n-a învăţat nimic. Fie ca el să rămână la mine încă un

an.

Tatăl se mâhni mult. Oare cum va putea să-şi ducă zilele, să trăiască fără fecior? Se pare că de aceea vrăjitorul îi dădu un ştergar, iar omul întrebă:

— Dar ce folos voi avea de la ştergar?

Vrăjitorul îl povăţui:

— Du-l acasă şi atinge-l cu mâna. Se vor ivi pe dată felurite bucate – şi carne, şi vin, şi altele. Mănâncă şi fii sănătos.

Şi îl lăsă sărmanul nostru pe fecior încă un an şi se întoarse acasă. împreună cu nevasta, în fiecare zi, el bău şi mancă de la acest ştergar şi ajunse până la urmă un beţiv. Odată, nevasta îl sfătui:

— Bărbate, hai să-i chemăm în ospeţie pe şah şi pe vizir.

Se duse sărmanul la şah şi la vizir şi îi pofti. îi aduse la el acasă, îi aşeză la loc de cinste şi începu să vorbească cu ei. Şahul îi zise vizirului:

— Blestemat să-i fie tatăl! Ne-a chemat în ospeţie şi el nu a gătit niciun fel de bucate, nici măcar n-a făcut focul.

Se neliniştiră oaspeţii, însă atunci sărmanul îi ceru nevestei:

— Du-te şi adu ştergarul!

Femeia aduse ştergarul, îl întinse, duse mâna pe deasupra lui şi, dintr-odată, se arătară şapte feluri de bucate, şi came friptă,

şi vin, şi altele. Se puseră ei pe mâncat şi băut, iar omul nostru se îmbătă. Atunci vizirul îi şopti şahului:

— Eu am un ştergar care arată aproape ca acesta. Am să-l dau omului, am să-l schimb.

Şi aduse vizirul ştergarul lui, îl luă pe celălalt, după care plecă. Când sărmanul om se trezi, pofti să mănânce, de aceea strigă:

— Nevastă, adu ştergarul, mi-e foame!

Aşternură ei ştergarul, dar oricât făcură cu mâna, nu se ivi nimic. Atunci înţeleseră că vizirul şi şahul schimbaseră ştergarul. Se duse omul iarăşi la vrăjitor şi se jelui:

— Nu am cu ce să mai trăiesc. Eliberează-mi feciorul.

Auzind, vrăjitorul căută să afle:

— Dar unde este ştergarul?

— L-au luat vizirul şi şahul, se mai jelui omul.

Atunci vrăjitorul îi dădu un dovleac şi îl povăţui:

— Ia acest dovleac, du-l acasă şi atâmă-l de grindă, sub tavan. După aceea ia-l de acolo, despică- 1 şi dinăuntru va ieşi o adevărată oştire. Porunceşte oştenilor să-ţi înapoieze ştergarul. Iar feciorul tău n-a învăţat nimic. Fie ca el să mai rămână încă un an.

Şi omul sărman luă dovleacul şi se întoarse acasă. De îndată ce despică dovleacul ieşi oştirea şi oştenii îl iscodiră:

— Ce trebuie făcut?

La care săracul se plânse:

— Şahul mi-a luat ştergarul.

Oştirea se găti şi porni spre şah. Ajunseră şi grăiră:

— Mărite şah, ori ne înapoiezi ştergarul, ori ieşi şi te luptă cu noi.

Şahul se înspăimântă şi îi porunci vizirului:

— Dă-le ştergarul, altfel va fi vai de noi.

înapoie vizirul ştergarul, iar oştenii îl dădură mai departe omului nostru. Şi omul iarăşi începu să trăiască în belşug.

După ce trecură câţiva ani, îşi aduse din nou aminte de fecior. Se dusela vrăjitor şi întrebă:

— Omule învăţat, oare n-a venit vremea să-l laşi liber pe feciorul meu? Atunci vrăjitorul îl descusu pe tânăr:

— Tu ce ştii?

— Eu nu ştiu nimic, răspunse.

De data aceasta, vrăjitorul îl lăsă să plece cu tatăl său.

Plecară, iar feciorul se gândi: „Ia să vedem, cam ce-am învăţat?”. Mai zise el ce ştia deja şi, preschimbându-se, luă înfăţişarea unui cal. Pomi să alerge în galop şi să-l izbească cu copitele pe tatăl său. îl lovi foarte tare. Apoi se întoarse şi se făcu la loc om, se apropie de tată şi din nou începu să vorbească.

Tatăl întrebă:

— Fiule, unde ai fost? Aici s-a ivit un cal nărăvaş care m-a lovit rău cu copitele.

— Dar unde e calul?

— A fugit în galop de aici, răspunse tatăl.

Iar feciorul îşi sfătui tatăl:

— Tu mergi înainte, iar eu am să arunc o privire în partea aia.

Se depărta el într-o parte, iarăşi zise nişte vorbe şi luă înfăţişarea unei cămile. îl ajunse din urmă pe tatăl său şi iarăşi începu să-l lovească şi să se bată cu el. îl prindea cu dinţii de mijloc şi îl izbea de pământ. Aşa îl izbea, că nu se poate povesti. Apoi sări într-o parte şi se făcu om. Tatăl întrebă:

— Unde ai fost? S-a ivit aici o cămilă, numai ce nu m-a mâncat.

— Dar unde e? întrebă feciorul.

— A fugit. Tânărul îi mai zise:

— Tu mergi înainte, iar eu mă abat într-o parte.

Se depărta, zise ce zise şi luă înfăţişarea unui lup. îl ajunse din urmă pe tatăl său şi se apucă să-l muşte şi să-l trântească la

pământ. Aşa îl chinui, că de-abia scăpă bietul om cu viaţa. Apoi tânărul fugi într-o parte şi se prefăcu iarăşi în om. Se gândi: „Am învăţat toată ştiinţa vrăjitoriei”. Se întoarseră acasă şi îşi duseră traiul mai departe. Odată, feciorul omului sărman zise:

— Tată, am să iau înfăţişarea unui cal, tu să mă duci în oraş la bazar şi vinde-mă acolo cu câţi bani izbuteşti. însă fii cu băgare de seamă, nu da şi căpăstrul meu!

Luă pe dată înfăţişarea unui cal, tatăl încalecă şi se duse în oraş. îl vându pe o mie de bani, iar căpăstrul îl aduse acasă. Feciorul se întoarse şi îşi recapătă chipul omenesc.

Se scurse o vreme şi feciorul îi grăi tatălui:

— Am să iau înfăţişarea unei cămile, tu du-mă la bazar şi vinde-mă. Dar fii cu băgare de seamă, nu da şi frâul!

Iar la urechile vrăjitorului ajunse zvonul că un om adusese la piaţă un cal, pe care-l vânduse, după care nici urmă de cal. Pe dată vrăjitorul înţelese: „Da, e ucenicul meu”.

Veni vrăjitorul în oraş, se duse la bazar şi întrebă:

— Bătrâne, cu cât vinzi cămila?

— Cu o mie de bani, răspunse omul.

Vrăjitorul scoase o mie de bani şi plăti. Sărmanul nostru îi dădu cămila, dar fără frâu. De aceea, vrăjitorul zise:

— Dar ce să fac eu cu o cămilă fără frâu? Dacă o vinzi cu frâu cu tot, atunci o iau. Fără frâu n-o cumpăr.

Astfel silit, bătrânul îi vându frâul pentru încă o mie de bani. Se urcă vrăjitorul pe cămilă şi goni spre casa lui. Ajunse acasă, priponi cămila de un copac şi îşi strigă fata:

— Fată, adu-mi un cuţit! Am cumpărat o cămilă, o să-i tai capul.

Iar fata înţelese pe dată că acolo se găsea tânărul însuşi, de aceea se duse şi ascunse cuţitul, iar tatălui îi zise:

— Tată, cuţitul nu este.

— Du-te şi pregăteşte cămila, am să caut eu cuţitul. Fata se apropie de cămilă, iar tatăl plecă după cuţit. Numai ce plecă şi fata dezlegă frâul şi strigă:

— Tată, cămila a fugit!

Vrăjitorul se grăbi, dar cămila nu mai era. Atunci vrăjitorul se prefăcu în cal şi porni pe urmele cămilei. Şi numai ce-o ajunse că tânărul şi luă înfăţişarea unui iepure. Dar şi vrăjitorul se prefăcu în câine. Pomi să-l prindă, însă feciorul omului sărman se prefăcu într-un porumbel. Dar vrăjitorul se făcu şi el uliu. Iar numai ce ajunse în zbor la porumbel, că acesta coborî grăbit în palatul şahului, luă înfăţişarea unei flori şi căzu la picioarele fetei şahului. Uliul se aşeză pe marginea hornului, pe acoperiş, şi ceru:

— Fecioară a şahului, dă-mi floarea mea!

Prinţesa se sperie. Aruncă floarea jos şi pe dată floarea se prefăcu în boabe de mei. Un bob de mei căzu lângă uşă, iar alt bob se rostogoli aproape de vatră. Tot atunci vrăjitorul luă înfăţişarea unei găini şi începu să ciugulească meiul de pe podea. Ciuguli tot meiul, afară de cele două boabe. „Dacă o iau pe cea de lângă vatră”, gândi vrăjitorul, „atunci cea de la uşă va fugi. Dacă o ciugulesc pe cea de la uşă, atunci cea de lângă vatră va fugi prin horn până pe acoperiş”. Se mai gândi şi hotărî: „Ia s-o ciugulesc pe cea de lângă vatră, fiindcă pe cealaltă, până va deschide uşa, o prind”.

Se aruncă spre vatră, iar bobul de mei care se găsea la uşă se preschimbă într-o pisică. Pisica se aruncă asupra găinii şi îi suci gâtul.

Apoi feciorul sărmanului nostru se duse la fata vrăjitorului, luă iarăşi chip de om şi se însura cu ea. Se întoarseră acasă şi trăiră tară spaimă, aşa cum scăpaseră de vrăjitor.

Să dea Allah ca şi tu să scapi de duşmanii avuţi şi de necazuri.

Zemci voinicul

poveste din Pamir

Se zice că demult trăia un om sărac care nu avea pe lume decât două fete şi o nevastă. Şi el se tot văita şi plângea că n-are de niciunele pe lumea aceasta. Dar iată că, odată, într-o noapte, visă că pe umărul lui drept era aşezat soarele, iar pe cel stâng luna. Se trezi dis-de-dimineaţă şi îi vesti nevestei:

— Am să pornesc la un drum lung. Dacă ai un felinar, aprinde-l, să-mi găsesc toiagul.

Femeia se plânse:

— Dar noi nici măcar felinar n-avem.

Aşa că omul nostru îşi căută pe întuneric toiagul, îl găsi şi plecă. Străbătu multe câmpii şi pustiuri şi ajunse într-un loc. Era mort de foame. Acolo se ivi un păstor care îl văzu şi gândi: „Oare acesta să fie div?”. Şi mai chibzui: „Dacă este om, n-am să-l omor”. II chemă şi întrebă:

— Hei, tu eşti div sau om?
— Nu sunt div, sunt om, răspunse săracul. Auzindu-l, păstorul îl iscodi:
— încotro ai pornit-o?
— Hei, păstorule, de ce mă descoşi atâta? Mai bine îmi dai o fărâmă de pâine.
— Spune-mi cu ce treabă eşti pe-aici, căută să mai afle păstorul, ? i numai după aceea îţi dau pâine.
— N-ai să poţi tu pricepe ce treabă am eu, zise săracul.
— Ba am să pot. Iar săracul îi povesti:
— Am văzut în somn că pe un umăr al meu era aşezat soarele, iar pe celălalt luna. Şi cum am visat, pe dată am pornit la drum.

Atunci îi zise păstorul:

— Dă-mi mie visul tău şi în schimb eu îţi voi da turma.
— Cinstite păstor, nu mă lua în râs. Iar păstorul spuse iarăşi:
— îţi voi da toată turma.

Până la urmă, săracul nostru îi dădu visul la schimb cu turma. De aceea, făcu cale întoarsă şi într- un miez de noapte ajunse acasă şi strigă:

— Hei, nevastă! Scoală şi deschide poarta! Femeia îşi strigă fetele:
— Fetiţele mele, sculaţi şi deschideţi poarta! Iar ele răspunseră:
— Măicuţă! Noi suntem tinere, iar tu bătrână. Dacă se dovedeşte că acolo se află un tâlhar? Mai bine ieşi tu!

Astfel că ieşi femeia în uliţă şi văzu că, într-adevăr, bărbatul său o chemase. Deschise poarta. Mare era turma. Şi bărbatul zise:

— Nevastă, uite ce turmă am mânat! Dar femeia îl îndemnă pe dată:
— Potoleşte-te, altfel se va dovedi că ai furat turma cine ştie cărui şah şi ne vâri în vreun necaz.

Atât de săraci erau, că nici măcar şiştar să mulgă turma n-aveau. De aceea, omul se duse şi căută
ceva potrivit, găsi un urcior crăpat, apoi mulse şi bău lapte.

Noaptea se schimbă cu ziua, el iarăşi mulse oile şi duse laptele unui negustor.

— Cumpără laptele acesta, de nu, am să mor de foame.

Negustorul lovi gâtul urciorului, urciorul se sparse, iar omul nostru se porni pe un plâns amar şi
se vaită:

— Hei, negustoriile! Toată avuţia mea a stat în acest urcior. Tu l-ai spart, iar eu în ce am să mai mulg oile?
— De vreme ce ai turmă, îi răspunse negustorul, îţi dăruiesc găleata asta. Mulge sănătos în ea, dar să-mi aduci şi mie lapte.

Săracul luă găleata, mulse în ea laptele pe care-l bău sănătos şi îi mai duse şi negustorului, care îl plăti. în felul acesta, săracul se îmbogăţi. îşi ridică aşa un palat, încât era mai frumos decât al şahului. Astfel ajunse săracul să-şi îndeplinească dorinţa.

Iar păstorul pe care-l întâlnise şi îi luă visul străbătu şi el multe câmpii şi pustiuri şi ajunse într-o ţară. Acolo el muncea ziua, iar noaptea se ducea şi dormea la zidul palatului şahului.

Şi şahul de care pomenim avea o fată, iar vizirul avea un fecior, care învăţase să scrie şi să citească împreună cu această prinţesă.

Iată că, odată, feciorul vizirului veni la prinţesă şi acolo văzu o roabă a acesteia. Faţa ei era foarte frumoasă. Feciorul vizirului întrebă:

— Hei, tu, roabă, unde este prinţesa?
— De unde să ştiu unde eşti tu şi unde este prinţesa ta? răspunse roaba. Iar feciorul vizirului se mânie:

— Oricât eşti tu de frumoasă, tot roabă rămâi, iar cât e de urâtă ea, tot prinţesă va fi.

Roaba îşi zgârie rău trupul şi faţa, se duse la şah şi se plânse:

— O, stăpâne! Priveşte cum se foloseşte feciorul vizirului de puterea lui. El nici pe fata ta n-o lasă în pace.

De aceea, şahul porunci:

— Dimineaţă aduceţi-l, aduceţi-o şi pe fata mea, legaţi-i pe amândoi de ţeava tunului şi rupeţi-i în bucăţi!

Iar prinţesa avea o doică bătrână. Aceasta ascultase toate poruncile, aşa că îi spuse ei:

— Hei, prinţesă, în această dimineaţă se pregătesc să vă sfâşie în bucăţi, legându-vă de ţeava tunului, şi pe tine, şi pe feciorul vizirului.

Prinţesa îl chemă pe feciorul vizirului, se sfătui cu el şi hotărâră să fugă chiar în acea noapte.

Aşa că feciorul vizirului şi prinţesa se pregătiră de drum. însă tânărul nimeri în mâinile străjilor, care îl aruncară în temniţă. Iar prinţesa veni la locul hotărât şi văzu că acolo nu era nimeni. Se urcă pe zidul palatului şi privi în jos. Chiar acolo se afla un om. Gândi: „Se vede că e feciorul vizirului". Coborî, luă calul de căpăstru, se apropie de omul văzut de sus, care dormea, şi îl scutură să se trezească. Acesta se trezi, încalecă şi pe prinţesă o aşeză la spatele său. Străbătură ei multe câmpii şi pustiuri şi ajunseră la o pădure când încă era întuneric. Prinţesa zise:

— Hei, fecior de vizir! Dacă în această pădure s-ar găsi şi pentru tine un cal ar fi foarte bine.

Iar păstorul, că de fapt păstorul era, răspunse:

— Hei, prinţesă! Dacă aici ar fi fost o turmă mare ar fi fost şi mai bine. De-abia atunci fata înţelese cele petrecute şi gândi: „Vai, el m-a înşelat, se dovedeşte a fi păstor!". Se repezi să ia pumnalul ca să-l lovească şi să-l omoare. Dar se linişti. „Se vede că asta mi-e soarta, trebuie să fiu împreună cu el", găsi ea cu cale. Aşa că merseră mai departe şi ajunseră la alt oraş. Se opriră acolo şi ridicară cortul tocmai în mijlocul oraşului. Şi atunci prinţesa începu să-l povăţuiască pe păstor:

— în primul rând, nu lua pe nimeni pe lângă tine, chiar dacă îţi zice frate; în al doilea, nu spune nimănui ce ai pe suflet!

Se gândi păstorul: „Prinţesa asta se dovedeşte tare neghioabă! Cum să nu-mi iau un om apropiat, un fârtat? Dacă mă voi îmbolnăvi cândva, f arta tul o să aibă grijă de mine".

Şi-l luă pe grăjdarul şahului ca fârtat, iar acesta îi zise:

— Hei, cinstite păstor! Sau tu mă chemi în ospeţie, sau te chem eu.

Păstorul îi zise fetei:

— Prinţesă! Pregăteşte azi bucate alese, că îmi vine fărtatul în ospeţie. La care ea îi răspunse oarecum supărată:

— Ti-am spus să nu-ţi iei fartat şi nu m-ai ascultat.

— într-adevăr, şi cu toate astea mi-am luat, răspunse păstorul. Pregăti prinţesa bucatele, sosi fârtatul, îi puseră în faţă şapte feluri de bucate, iar acesta îşi rosti gândurile pe faţă:

— Fârtate! N-am venit să mă ospătez, am venit să-mi văd sora.

Aşa că păstorul o aduse pe prinţesă şi i-o arătă. Fârtatul căzu fără simţire, după care mai aruncă o privire şi fugi. Se duse şi îi destăinui şahului din acel oraş:

— S-a ivit aici un om venit din alt oraş. El are o nevastă de o frumuseţe strălucitoare. E vrednică să fie a ta.

Şahul îi chemă pe cei doi viziri ai săi – cel al mâinii drepte şi cel al mâinii stângi – şi le porunci:

— Vizirilor! Omorâţi-l pe acel om de curând venit aici, am să-i iau nevasta pentru mine.

Vizirul mâinii stângi nici nu se împotrivi:

— Prea bine!

Dar vizirul mâinii drepte avea alt gând:

— Mărite şah! Nu se cade să-i luăm viaţa. Se va răspândi zvon rău despre oraşul nostru, iar dacă acest zvon va ajunge la urechile altui şah, ne vom acoperi cu totul de ruşine.

Atunci şahul întrebă:

— Vizire, cum ar fi mai bine să facem?

La care acesta răspunse:

— Cheamă-l mâine la tine şi plecaţi împreună în pădurea din Mazandaran[16], duceţi-vă la vânătoare.

Şahul întrebă:

— Cine mi-l aduce?

Iar fârtatul răspunse:

— Eu îl aduc.

Veni la păstor şi îi grăi:

— Fârtate! Şahul te cheamă la el. Zice că are să-ţi dea o dregătorie.

Astfel plecară împreună, intrară la şah şi i se închinară. Şahul îl întrebă:

— Care este numele tău?

— Mi se spune Zemci voinicul, răspunse păstorul.

— Şi care este vitejia ta de voinic? îl mai iscodi şahul.

— Numele acesta mi l-au dat tata şi mama, eu n-am făcut niciun fel de vitejie.

Atunci şahul grăi:

— Vino mâine dimineaţă, ai să mergi cu mine la vânătoare în pădurea din Mazandaran.

— Prea bine, răspunse el.

Ajunse acasă şi prinţesa îl întrebă:

— Ce fel de dar ţi-a făcut şahul? Sau poate ţi-a dat vreo dregătorie?

— Nu mi-a dat nimic. Mi-a zis doar să mergem la vânătoare în pădurea din Mazandaran. Auzind, prinţesa se mânie:

— Neghiobule! De la începutul începutului ţi-am zis: nu-ţi lua fartat, iar tu ţi-ai luat. Uite că acum te ia şahul la vânătoare, şi toate astea din pricina mea. Iar în pădurea din Mazandaran

sunt lei şi tigri. Toate lighioanele, toate fiarele câte sunt pe lume vieţuiesc în pădurea din Mazandaran.

Zemci voinicul căzu pe gânduri. Prinţesa însă nu terminase ce avea de spus:

— Dimineaţă, când pleci la vânătoarea şahului, ia Paloşul-de-Oţel, ia Calul-Iute-ca-Vântul şi când ajungi la pădure grăieşte: „Hei, Paloş-de-Oţel! Hei, Cal-Iute-ca-Vântul! Singuri ştiţi ce-a veţi de făcut!”. Pune frâul la oblâncul şeii, după aceea Paloşul-de-Oţel şi Calul-Iute-c a-Vântul ştiu singuri ce-au de făcut. Paloşul va tăia, Calul va înşfăca cu dinţii – tu să nu te amesteci, să stai de o parte.

Dimineaţa se îndreptă spre palat, iar şahul deja îşi pregătise calul de drum. Porniră şi când se apropiam de pădurea din Mazandaran, şahul urcă pe un deal, iar pe Zemci voinicul îl trimise singur în pădure. Cum pătrunse în pădure, şi grăi:

— Hei, Paloş-de-Oţel! Hei, Cal-Iute-ca-Vântul!

Puse frâul pe oblâncul şeii şi lovi cu biciul Calul-Iute-ca-Vântul. Calul se aruncă în hăţişul pădurii. Paloşul tăia, iar Calul azvârlea din copite şi înşfăca cu dinţii.

16 provincie în nordul Iranului, considerată în Pamir ca fiind un ţinut îndepărtat

Astfel, Paloşul tăie pădurea din Mazandaran. Apoi, păstorul se întoarse pe deal, se apropie de şah, iar acesta şedea abătut. Numaidecât, şahul se întoarse la palat şi iarăşi ceru sfatul vizirilor săi:

— Slăvite vizir al mâinii stângi! Zemci voinicul a tăiat pădurea din Mazandaran. Ce să mai facem acum?

— Hai să-l omoram, îşi spuse vizirul gândul, însă vizirul mâinii drepte nu se învoi:

— Asta ar însemna pentru noi ocară, căci se va spune că în ţara asta a venit un viteaz pe nume Zemci voinicul şi că el a tăiat pădurea din Mazandaran. Toate astea pentru noi sunt o mare ocară.

De aceea, şahul întrebă:

— Slăvite vizir, atunci ce să mai fac?

La care i se răspunse:

— Cheamă-l din nou la tine, trimite-l pe muntele Qaf după Iapa-cu-Patruzeci-de-Mânji. Acolo îl vor mânca cei patruzeci de divi.

— Dar cine mi-l aduce? întrebă iarăşi şahul.

Grăjdarul şahului, acela care era fârtatul lui Zemci voinicul, ieşi în faţă şi făgădui:

— Eu îl aduc!

Iarăşi se duse şi-l chemă, cum că şahul, chipurile ar fi zis: „Fie, să vină să-i dau o dregătorie”. Şi din nou plecară împreună la palatul şahului. Iarăşi dădu Zemci voinicul bineţe şahului, care îi ceru:

— Pleacă după Iapa-cu-Patruzeci-de-Mânji!

— Prea bine, răspunse el şi se întoarse acasă. Iar prinţesa îl descusu:

— Ce fel de dregătorie ţi-a dat şahul?

— Nicio dregătorie, m-a trimis după Iapa-cu-Patruzeci-de-Mânji.

— Neghiobule, Iapa-cu-Patruzeci-de-Mânji e pe muntele Qaf, se mânie prinţesa. Patruzeci de divi te vor mânca acolo.

— Fie ce-o fi, răspunse Zemci voinicul.

— Am să-ţi coc de-ale gurii, să ai pe drum. Să te trezeşti cu noaptea în cap, dis-de-dimineaţă. Când ajungi acolo, o să vezi că la revărsatul zorilor cei patruzeci de divi încă dorm. Când te apropii de palatul pe care îl întâlneşti, pune Paloşul-de-Oţel pe oblâncul şeii Calului-Iute-ca-Vântul şi strigă: „Hei, voi, patru zeci de divi, ieşiţi afară, că a sosit oastea să se bată cu voi!”. Şi tot atunci mai zi: „Hei, Cal-Iute-ca-Vântul! Hei, Paloş-de-Oţel! Voi singuri ştiţi ce aveţi de făcut!”. Calul şi Paloşul aşa se voi război, că întreaga lume se va minuna.

Şi când prinţesa îi lămuri toate acestea, omul se ridică, înşeuă Calul-Iute-ca-Vântul, luă Paloşul- de-Oţel şi goni cât fu în stare.

Străbătu multe câmpii şi pustiuri şi până la urmă ajunse La palatul celor patruzeci de divi. Strigă:

— Hei, voi, patruzeci de divi! V-a înconjurat oastea!

Divii se treziră, ieşiră buimaci din palat. Iar omul nostru mai strigă:

— Hei, Cal-Iute-ca-Vântul! Hei, Paloş-de-Oţel! Singuri ştiţi ce-aveţi de făcut! Paloşul-de-Oţel şi Calul-Iute-ca-Vântul aşa se bătură, că îi omorâră pe toţi cei patruzeci de divi. Apoi Zemci voinicul intră în palat, iar acolo se afla o peri, care grăi:

— Hei, Zemci voinicule! Pleacă, fiindcă de se vor trezi cei patruzeci de divi te vor ucide.

— Eu am omorât patruzeci de divi, răspunse el.

La care peri, auzindu-l, se îndoi de adevăr:

— Nu spune minciuni!

Peri ieşi din palat, iar pe jos erau prăvălite leşurile celor patruzeci de divi. Aşa că se hotărî îndată şi îl pofti:

— Zemci voinicule, rămâi cu mine.

— Plec după Iapa-cu-Patruzeci-de-Mânji, îi răspunse.

Dar peri îl descurajă:

— Pe această Iapă-cu-Patruzeci-de-Mânji n-au putut-o înşeua cei patruzeci de divi, cum ai să poţi tu să-i pui şaua?

— Eu totuşi mă duc. Peri îi vorbi mai mult:

— Prea bine, atunci te voi învăţa cum să faci.

— Ce să mă înveţi?

— în drumul tău după Iapă ai să întâlneşti Izvorul-Dorinţelor[17]. Iapa se duce acolo în zilele de vineri[18] ca să se adape. Când te îndrepţi într-acolo, ia cu tine lapte acru într-un vas şi să mai ai o şa de argint, căpăstru şi cioltar. Şi cum ajungi la Izvorul-Dorinţelor, sapă o groapă, ascunde-te înăuntru şi acoperă-te cu uscături ca să nu fii văzut. Şaua şi căpăstrul aşază-le lângă izvor. Când Iapa-cu- Patruzeci-de-Mânji vine să se adape şi privirea îi cade pe şaua de argint şi căpăstrul aflate lângă izvor, gândeşte: „Unde e acel stăpân care mă înşeua?”. Atunci tu spune-i: „Iată, eu sunt stăpânul tău!”. Când ieşi din groapă, îi legi şaua şi încaleci. Pe dată Iapa îţi va zice: „înainte fugeam cu salturi de patruzeci de gazi[19], iar acum voi galopa cu şaptezeci!”. Când încaleci şi porneşti în galop, loveşte-o în cap cu acea oală, care de altfel e un dovleac scobit. Oala se va sparge şi laptele acru i se va prelinge pe bot. Ea va zice speriată: „Mi s-a scurs creierul. Hei, făptură omenească, eşti prea neîndurătoare, cu o lovitură mi-ai scos creierii”. Iar tu spune-i: „Eu te-am lovit încetişor. Dacă ai să te mai zbuciumi, aşa am să te lovesc, că vei cădea în nesimţire”. Şi atunci ea ţi se va supune.

Zemci voinicul porni la drum, ajunse la Izvorul-Dorinţelor, săpă groapa, intră în ea, o acoperi cu uscături şi se ascunse acolo. Vineri se ivi Iapa-cu-Patruzeci-de-Mânji, se adapă pe săturate şi când ridică privirea zări în apropiere şaua de argint. Se întrebă:

— Unde e acel stăpân care să mă înşeueze?

— Eu sunt, răspunse Zemci voinicul.

— Ieşi de acolo! îi strigă iapa.

El ieşi, îi puse şaua şi încalecă. Iapa-cu-Patruzeci-de-Mânji mai zise:

— Până acum pasul meu era de patruzeci de gazi, iar acum voi alerga în galop cu şaptezeci.

Pe dată Zemci-voinicul se ridică în scări. Iar când Iapa pomi în galop, el îi tumă laptele acru pe după urechi şi acesta se prelinse pe bot. Iapa se plânse:

— Hei, făptură omenească! Crudă mai eşti, nu ai suflet!

— De ce?

— Cu o singură lovitură mi-ai scos creierii, zise ea.

— Dacă te mai zbuciumi încă o dată, aşa am să te lovesc, că te vei prăvăli, o îngrozi Zemci.

Iapa-cu-Patruzeci-de-Mânji se potoli şi i se supuse. Şi el apucă de căpăstru cei patruzeci de
mânji şi îi duse la peri. O luă şi pe peri, iar pe deasupra şi toate bunurile celor patruzeci de divi, pe care le încarcă pe Iapă şi pornîră la dram. Iar Iapa îl ridică în văzduh şi coborî chiar în ţara aceea.

---

17 izvor legendar care îndeplineşte orice dorinţă

18 zi de odihnă la musulmani

19 unitate de măsură pentru lungime, puţin mai mare de un metru

Prinţesa îl întrebă:

— Ai adus iapa?

— Am adus şi iapa, am adus-o şi pe peri, răspunse.

El duse iapa la şah. Şahul căzu iarăşi pe gânduri, îşi chemă vizirii şi îl întrebă pe vizirul mâinii stângi:

— Ce să fac cu el?

— Să-l omoram, zise vizirul mâinii stângi.

Dar vizirul mâinii drepte spuse:

— Nu!

Şi iarăşi întrebă şahul:

— Bine, dar ce să facem?

Vizirul mâinii drepte îl sfătui:

— Spune-i să vină din nou şi trimite-l pe cealaltă lume. Iarăşi îl chemară pe Zemci-voinicul, iar şahul îi grăi:

— Hei, Zemci voinicule! Tu eşti nemaipomenit! Du-te şi adu-mi din cele patruzeci de lumi veste despre părinţii mei.

— Prea bine, se învoi acesta pe dată.

Se întoarse acasă şi prinţesa îl iscodi:

— Ţi-a făcut şahul vreun dar sau ţi-a dat vreo dregătorie?

La care Zemci răspunse:

— Nu mi-a dat nimic. Mi-a zis aşa: „Du-te şi adu-mi de pe lumea cealaltă veste despre tata şi mama".

Prinţesa îl mai iscodi:

— Oare vei fi în stare să ajungi pe lumea cealaltă?

— Dar ce pot face, asta mi-e soarta! răspunse el. Iar prinţesa tot bombăni:

— Până acum te-am scăpat de nenorociri, dar de data asta du-te la peri. Dacă nici peri nu poate, atunci vino la mine.

Aşadar se duse la peri, îi povesti totul, iar ea îl povăţui:

— Nu te duce la şah şapte zile, iar peste şapte zile îţi voi spune ce trebuie să-i răspunzi.

Trecură cele şapte zile şi peri îl sfătui:

— Hei, Zemci voinicule! Când te duci la şah vorbeşte-i aşa: „Eu am fost pe lumea cealaltă la tatăl şi la mama ta. Ei au spus să scoţi din pădure lemne, pe care să le aşezi într-o stivă înaltă de patruzeci de gazi şi lată tot de patruzeci de gazi. Pe deasupra, părinţii ţi-au mai poruncit ţie, ca şah, şi vizirului mâinii stângi să vă urcaţi pe stivă".

Şi îl sfătui mai departe:

— Iar când ei se vor urca, tu şi cu vizirul mâinii drepte să aduceţi foc şi să-l puneţi sub stivă. Când lemnele se vor aprinde, ei nu vor putea coborî şi vor arde. Atunci ţara ţi se va cuveni ţie.

Când peri îşi termină vorba, Zemci voinicul se duse la şah, iar acesta îl descusu:

— Ai fost pe cealaltă lume?

— Da.

Şahul îi dădu crezare şi mai întrebă:

— Cum le merge alor mei?

— Totul le merge bine părinţilor tăi. Au zis aşa: „Fie ca şahul să poruncească să se scoată din pădure lemne, să fie aduse şi stivuite – stiva să aibă patruzeci de gazi lăţime şi patruzeci înălţime. Fie ca apoi şahul să se urce pe stivă împreună cu vizirul mâinii stângi, ca de acolo, de sus, să vadă cum ne merge în această lume".

Şahul porunci să se scoată lemne din pădure, să fie aşezate în stivă. Când le stivuiră, el nu măsură, dar se dovedi să aibă patruzeci de gazi în lăţime şi patruzeci în înălţime. Apoi se urcă pe stivă împreună cu vizirul mâinii stângi. Vizirul mâinii drepte

şi Zemci voinicul aduseră foc şi-l puseră sub stivă. Şi cei de sus nu putură coborî nicăieri, aşa că ar seră acolo. Vizirul mâinii drepte rămase tot vizir, iar Zemci voinicul ajunse şah.

Odată cu Zemci voinicul se urcară pe tron şi peri şi prinţesa. Ajunseră nu numai pe tron, ci şi la fericire!

Feciorul săracului şi prinţesa

poveste din Pamir

Trăia odinioară un om pe nume Garib. Şi el avea o nevastă. Mai avea o iapă şi o căţea. Iar nevasta lui Garib nicicum nu năştea copil. La fel, iapa nu dădea mânz, şi căţeaua tot aşa, nu aducea
pe lume căţei.

într-o bună zi, Garib se duse de-a lungul râului şi văzu că pe apă pluteşte o rodie. Luă această poamă şi pe dată din apă se ivi un balaur care grăi:

— De ce mi-ai luat rodia?

Iar Garib începu să se jeluiască:

— Hei, balaure, nevasta mea nu naşte un copil, iapa nu îmi dă mânz, şi nici căţeaua nu îmi aduce căţei. Eu am să împart rodia în trei, o parte o dau nevestei, alta iepei şi a treia căţelei, poate nevasta naşte un copil, iapa aduce un mânz şi căţeaua căţei.

Atunci balaurul îl povăţui:

— Tu, Garib, să faci aşa: îţi voi da două rodii, o rodie împarte-o în două, câte o jumătate să dai iepei şi căţelei, iar cealaltă rodie împarte-o cu nevasta. După ce se scurge o vreme, nevasta îţi va naşte un fecior cu bucle aurii, iapa ta va aduce pe lume un mânz cu coama aurie, iar căţeaua un căţel cu gheare de fier. Toţi ai mei vor fi. Iar după încă o vreme, când nevasta ta va naşte încă un fecior, iapa va aduce încă un mânz, iar căţeaua încă un căţel, uite, aceştia toţi ai tăi vor fi.

Garib luă cele două rodii şi pomi spre casă.

Ajunse acasă, jumătate de rodie o dădu nevestei, cealaltă jumătate o mancă el. A doua rodie o împărţi pe din două, pentru iapă şi căţea. După o vreme, nevasta născu un fecior, iapa aduse pe lume un mânz, iar căţeaua un căţel. Se uită Garib: feciorul avea bucle aurii, mânzul coama aurie, iar căţelul ghearele de fier. Şi mult se mai bucură. Feciorului îi dădu numele Gioniheir, pe mânz îl numi Cal, iar pe căţel Câine.

Dar iată că, odată, Garib îi zise nevestei:

— Cel de Sus nu ne-a dăruit nouă copil, iapa nu ne-a făcut mânz, nici căţeaua căţel. Apoi, mulţumită rodiei pe care mi-a dat-o balaurul, noi ne-am ales cu fecior, iapa noastră a dat viaţă mânzului şi căţeaua puiului ei. Iar acum o să se ivească balaurul să îi ia de la noi.

Feciorul lui Garib, Gioniheir, auzi aceste vorbe. Pe dată îl încalecă pe Cal, îl luă cu el şi pe Câine şi porni spre locul unde trăia balaurul.

Aşa ajunse Gioniheir la un platan aproape de care se întindea un lac mare. Din lac se arătă balaurul. îl văzu pe tânăr şi îl descusu:

— Hei, Gioniheir, ai venit? Cum de ai răzbit călare pe Cal? L-ai adus şi pe Câine?

Gioniheir răspunse:

— Da, am venit călare pe Cal şi l-am adus şi pe Câine. Acum am să îndeplinesc tot ce îmi vei porunci, numai să ne înapoiezi pe toţi tatălui şi mamei mele!

— Află, tinere, că într-o ţară trăieşte un şah. Şi el are o fată. Pe ea adu-mi-o!

— întocmai voi face, se învoi Gioniheir.

Aşa că încalecă pe Cal, îl luă cu el şi pe Câine şi porni ca vântul. Ajunse într-un loc unde îi ieşi înainte Fiara-de-Gheaţă, care îl stârni:

— Hai să ne luptăm!

— Hai, încuviinţă pe dată tânărul.

Şi Gioniheir săltă Fiara-de-Gheaţă şi o izbi încât aceasta intră în pământ până la glezne. Atunci îi strigă:

— Acum te omor!

Gioniheir apucă un paloş: îl ridică deasupra Fiarei-de-Gheaţă, care încă se ruga fierbinte.

— Nu mă omorî, mai bine ia-mă cu tine şi vom fi patru! Lui Gioniheir i se făcu milă, coborî paloşul, îl vârî în teacă şi porniră mai departe toţi patru.

Pe neaşteptate însă le ieşi în întâmpinare Fiara-de-Foc, care grăi:

— Gioniheir, hai să ne luptăm!

— Hai, încuviinţă tânărul şi de această dată.

Se luptară ce se luptară şi, până la urmă, Gioniheir o ridică şi aşa o trânti, că o vârî în pământ până la genunchi. Când scoase paloşul şi îşi luă avânt să lovească, strigă:

— Acum am să te omor! Se rugă Fiara-de-Foc:

— Şi care va fi folosul tău dacă mă omori? Mai bine ia-mă cu tine şi vom fi cinci.

Gioniheir lăsă jos paloşul, îl vârî în teacă şi toţi cinci porniră mai departe.

Dar iată că merseră şi merseră şi, pe negândite, se întâlniră cu altă fiară, Arcaşul, care îl întrebă pe Gioniheir:

— Care este ţinta spre care vă îndreptaţi?

— Noi mergem la şah, vreau să mă însor cu fata lui. Dar tu încotro? îl întrebă şi Gioniheir.

— Am venit să mă lupt cu tine!

îndelung se luptară Gioniheir şi Arcaşul. Până la urmă Gioniheir îl trânti pe Arcaş încât acesta intră până la brâu în pământ. Apoi scoase paloşul din teacă, îl ridică şi se răsti:

— Acum am să-ţi despic capul în două!

— Nu-mi tăia capul, se rugă Arcaşul, mai bine ia-mă cu tine şi vom fi şase!

Şi iarăşi Gioniheir îşi vârî paloşul în teacă şi toţi şase porniră la drum.

Merseră, merseră şi, pe neaşteptate, le ieşi în cale fiara numită Hârleţ.

— Voi încotro vă îndreptaţi? îi iscodi, uitându-se la Gioniheir. Acesta răspunse:

— Mergem la şah, vreau să mă însor cu fata lui. Dar tu încotro ai pomi t-o?

— Eu am picat aici ca să mă lupt cu tine!

îndelung se luptară amândoi şi, până la urmă, Gioniheir îl ridică pe Hârleţ şi aşa îl izbi de pământ, că nu se mai văzură din el decât umerii şi capul. înşfacă paloşul, îşi luă avânt să lovească, când întrebă:

— Ce să fac, să te omor? Auzind, Hârleţul se rugă fierbinte:

— Ai îndurare, mai bine ia-mă cu tine, vom fi şapte! Şi toţi şapte, împreună, îşi văzură de dram.

Dar iată că ajunseră într-un sat, iar acolo furnicile, câtă frunză şi iarbă de multe, orbecăiau, nici
ele neînţelegând încotro. Neliniştiţi, drumeţii întrebară:

— Şi ce vom face mai departe? Atunci Gioniheir grăi:

— Aşezaţi-vă unul în spatele celuilalt şi urmaţi-mă!

Şi drumeţii se rânduiră în spatele lui Gioniheir. Iar el apucă un bici şi începu să împrăştie furnicile în toate părţile. Astfel străbătură întregul sat. Iar când ajunseră la marginea satului se înfăţişă şahul furnicilor şi rosti:

— Mulţumesc ţie, Gioniheir, că ai făcut în aşa fel încât furnicile mele n-au fost strivite. Drept mulţumire, am să-ţi dau mustaţa mea. Pune-o în traista pe care o ai pentru drum. Când vei avea nevoie de ajutorul meu, arunc-o în foc şi degrabă voi fi în faţa ta!

Gioniheir luă mustaţa, o puse în traista legată de şa şi porniră cu toţii mai departe. Ajunseră într- un alt sat. Şi acolo erau şoareci câtă frunză şi iarbă. Drumeţii noştri se neliniştiră din nou:

— Cum să străbatem satul acesta? La care Gioniheir îi sfătui:

— Rânduiţi-vă unul după altul în spatele meu. Şi aşa, unul după altul!

întocmai şi făcură. Primul păşea Gioniheir, urma Calul, după el Câinele, apoi Fiara-de-Gheaţă, în spatele său Fiara-de-Foc, apoi Arcaşul, iar după el Hârleţul. Gioniheir dădea în lături şoarecii cu biciul ce îl avea şi astfel străbătură ei satul. Când deja ieşiseră din sat, deodată se arătă şahul şoarecilor, care vorbi astfel:

— Sunt foarte bucuros, Gioniheir, că nu aţi pricinuit niciun rău supuşilor mei şi pentru asta am să-ţi dau un fir din blană, ca atunci când vei intra în vreo încurcătură să arunci firul în foc şi astfel eu mă voi ivi de îndată.

Gioniheir mulţumi şahului şoarecilor şi îşi văzu de drum.

în sfârşit, în depărtare se arătă palatul şahului. Se opriră în preajmă să facă popas, strânseră uscături şi aprinseră focul. Fumul învălui întregul oraş, aşa că se făcu întuneric beznă. Se găsi pricină pentru ca şahul să iasă din palat. Se uită, dar nu izbuti să zărească ceva în depărtare. Atunci îşi chemă vizirul şi porunci:

— Du-te şi întreabă ce se întâmplă! Cine a venit acolo?

Vizirul se duse şi întâlni o mulţime foarte neobişnuită. Dar se dovedi peste poate să afle ce se întâmplă, fiindcă nu era chip să vadă ceva ca lumea. Atunci strigă:

— Voi cine sunteţi? De ce aţi venit aici? La care ei răspunseră:

— Am venit la şah să-i peţim fata! Auzind spusele, vizirul se întoarse la şah şi îimărturisi:

— N-am prea văzut eu limpede, am strigat: „Cine sunteţi voi, de ce aţi venit aici?” şi au răspuns că, cică, au venit la şah să-i peţească fata.

Auzind cele spuse de vizir, şahul iarăşi porunci:

— Mai du-te o dată, dar apropie-te mai mult de ei, iscodeşte-i cum se cuvine!

Vizirul plecă iarăşi, dar nu găsi cutezanţa de a se apropia prea mult, se întoarse şi de această dată la şah şi zise:

— N-am izbutit să-i văd prea bine. Atunci şahul îl trimise pe al doilea vizir:

— Neapărat apropie-te de ei şi să nu-ţi fie teamă. Descoase-i despre toate cele şi, oricinear fi, cheamă-i aici!

Vizirul plecă şi el, ajunse acolo, dar se temu să se apropie prea mult, de aceea le strigă din depărtare:

— De ce-aţi venit? Ce vânt v-a adus aici?

— Am venit s-o peţim pe fata şahului, îi răspunseră. Dacă şahul se învoieşte să-şi mărite fata cu Gioniheir, atunci noi ne ducem la el. Iar dacă nu se învoieşte, atunci nu ne ducem, întocmai să-i spui.

Vizirul se întoarse şi îi mărturisi şahului:

— Ei au zis, chipurile: „Dacă şahul se învoieşte să-şi mărite fata cu Gioniheir, noi ne ducem la el, iar dacă nu se va învoi, nu ne ducem, vom rămâne aici să şedem”.

Şahul mai porunci vizirului:

— Du-te şi adu-i aici, deoarece am să-i supun la încercări. Dacă le îndeplinesc, le voi da fata, iar dacă nu le duc la bun sfârşit, am să le tai capul la toţi şi am să îi arunc în grajd!

Vizirul plecă şi le zise:

— Şahul vă cheamă, dar vă supune la încercări. Dacă le duceţi la capăt, îi va da fata de nevastă lui Gioniheir, iar dacă nu le îndepliniţi, atunci are să vă taie capul la toţi şi o să vă arunce în grajd.

— Ne învoim. Şahul poate să ne supună la orice încercare, că noi ne vom descurca!

Şi grăiră astfel fără niciun fel de tocmeală.

Se înfăţişară şahului şi i se închinară. Şahul porunci să îi adăpostească într-o casă. Iar în acea casă era atât de frig, încât nici om şi nici altă fiinţă nu putea îndura, aşa încât ar fi înţepenit pe dată. Zăboviră ei în această casă o vreme oarecare şi începură să îngheţe. Atunci le veni în ajutor focul cel purtat de Fiara-de-Foc, care se pomi să alerge dintr-un colţ în altul şi începu să se încălzească toată casa.

Dimineaţa, şahul porunci vizirului:

— De bună seamă că deja sunt îngheţaţi cu totul. Du-te şi taie-le capul.

Vizirul se duse şi îi găsi pe toţi vii şi nevătămaţi. Se întoarse într-un suflet şi îl înştiinţa pe şah:

— Se pare că n-au îngheţat, sunt vii, sunt teferi.

Atunci şahul porunci să-i mute în altă casă. Iar în această casă era atât de cald, încât cine intra acolo ajungea pe dată fript şi îşi dădea duhul. însă acolo le-a venit în ajutor Fiara-de-Gheaţă. începu şi ea să alerge din colţ în colţ şi în casă se aşternu răcoarea.

în dimineaţa ce urmă, şahul îl chemă pe vizir şi porunci:

— Du-te, slăvite vizir, să vezi ce se petrece acolo. Fără îndoială că au pierit. Taie-le capul şi adu-i aici cum vor fi, fără suflare!

Vizirul plecă şi, când ajunse, ce văzu? Cu toţii erau vii şi nevătămaţi. Se întoarse la şah şi îl vesti:

— Nu s-au prăpădit, sunt vii şi nevătămaţi. S-ar cuveni să le dai fata. Eşti şah, dar ei se dovedesc a fi mai tari decât tine.

însă şahul nu se învoi cu spusele vizirului, în ziua următoare, şahul îi trimise într-un loc întunecat, într-o pădure de nepătruns, şi le ceru:

— Tăiaţi toată pădurea, scoateţi şi rădăcinile, ca acolo să se facă ogor!

Atunci le sări în ajutor Hârleţul. Cum se înfipse de două ori, nici urmă de pădure nu se zărea. Iar după Hârleţ curăţară cu toţii pământul şi-l neteziră. Se întoarseră la şah şi grăiră:

— Deja am îndeplinit tot ce ne-ai poruncit. Deşi rămăsese uluit, şahul îi povăţui:

— Prea bine, acum plecaţi acasă şi odihniţi-vă, că mâine am să vă pun în faţă altă încercare!

Iar în ziua ce veni la rând, şahul îşi chemă vizirul şi îi porunci:

— Ia o traistă plină cu mei şi răstoarn-o pe jos. Dacă adună meiultot, adică pe jos să fie curat şi traista e umplută la loc, atunci această încercare va fi îndeplinită.

Vizirul luă traista cu mei, se duse în câmp şi o răsturnă. Apoi îl chemă pe Gioniheir şi pe toţi cei care îl însoţeau şi le porunci să adune meiul, să umple traista. Dar ajutorul veni chiar de la Gioniheir. El zise:

— Am să iau acum mustaţa furnicii, o vâr în foc, după care se vor ivi multe furnici. Ele ne vor ajuta să strângem meiul.

Pe dată duse la foc mustaţa furnicii şi, cât ai clipi, furnicile se iviră. Gioniheir le ceru să adune tot meiul de pe jos. Furnicile îl strânseră repede, îl puseră în traista pe care tânărul o aruncă pe spinarea Hârleţului şi plecară cu toţii la şah. Ajunseră şi îi arătară acestuia:

— Mărite şah, noi am adunat până la ultimul bob, uite traista plină cu mei!

Iarăşi se mânie şahul şi le grăi:

— Prea bine, acum duceţi-vă acasă, că mâine am să poruncesc să îndepliniţi altă învoială!

Şi din nou se duseră acasă şi se culcară. Dimineaţa, vizirul se înfăţişă şahului şi îi vorbi:

— Mărite şah, oricum cu ei n-o scoţi la capăt, că suni mai puternici decât tine, sunt pricepuţi şi pot face totul, orice le vei porunci. Ar fi mai bine să le dai fata.

Dar şahul nu se învoi:

— Fie ca ei să îndeplinească totul până la sfârşit, adică tot ce am născocit, şi numai după aceea am să dau fata.

Şi îl mai îndemnă:

— Du-te şi cheamă-i la mine!

Vizirul îi chemă pe toţi. Veniră la şah, dădură bineţe şi şahul le zise din nou:

— Iată acum o altă îndatorire. Am să vă dau un măgar şi să-mi aduceţi lemne din pădure!

— Prea bine, se învoi Gioniheir.

Şahul intră în palat, iar acolo era o vrăjitoare bătrână care i se destăinui:

— Mărite şah, eu te pot ajuta. Am să iau înfăţişarea unui măgar şi tu să mă trimiţi cu ei. Numai ce vor pregăti lemnele, că eu voi lua pe dată chipul unei păsări şi voi zbura de acolo. Şi uite cum, atunci, le vei tăia capul!

Se bucură şahul şi numaidecât bătrâna se preschimbă în măgar, însuşi şahul îl mână să plece. Gioniheir încalecă pe măgar şi pomi după lemne.

Ajunseră în pădure şi începură să strângă lemne. Tot în acest timp priponiră măgarul să pască. Când lemnele erau stivuite, se apropiară de măgar, îl dezlegară şi, pe neaşteptate, măgarul se prefăcu în pasăre. Tot atunci, în grabă, Arcaşul o lovi în aripă şi pasărea căzu la pământ. în cădere, iarăşi se preschimbă în măgar. După aceea încărcară măgarul cu lemne, iar deasupra îl aşezară pe Hârleţ. Iar Gioniheir încalecă pe Cal şi cu toţii porniră spre şah.

Ajunseră, se opriră la porţile palatului, apoi se grăbiră când şahul le ieşi înainte, iar acesta îi iscodi:

— Cum este, aţi adus lemnele?

— Priveşte, le-am adus, răspunse Gioniheir.

Iar şahului nu prea îi mai era la îndemână, de aceea porunci să îi mute în alt loc, să îi adăpostească într-o odaie bună. Stătură acolo mult şi, pe negândite, Gioniheir auzi dintr-o odaie alăturată glasul fetei şahului. Numaidecât îşi aminti de firul de blană pe care i-l lăsase şoarecele. îl vârî în foc şi cât ai clipi se arătară o mulţime de şoareci.

Şi şahul şoarecilor întrebă:

— Gioniheir, care îţi este încurcătura?

— Faceţi o gaură, uite, în peretele acesta, ca să mă pot furişa prin ea, să ajung înăuntru la fata şahului.

Fără să mai zăbovească, şoarecii se apucară de treabă şi nu peste mult se făcu o gaură mare. Gioniheir pătrunse în odaia fetei şahului, dar când dori să-i scoată de pe mână o brăţară, ea se trezi. Văzându-l pe tânăr, întrebă:

— Cum ai nimerit aici? în ţara tatălui meu nu se mişcă nicio fiară, nu zboară

nicio pasăre fără voia lui, cum ai izbutit să te furişezi aici? Cum te cheamă, care îţi este numele?

La care Gioniheir răspunse:

— Draga mea, deja este un an de zile de când am venit aici şi de când m-am învoit să duc la capăt încercările date de tatăl tău. Iar pe mine mă cheamă Gioniheir. Până acum am biruit cinci încercări, nu ştii cumva câte au mai rămas?

— Au mai rămas trei, răspunse fata. Tatăl meu îşi va asmuţi câinii săi asupra Câinelui tău, va pune caii săi să se întreacă cu Calul tău, apoi va aşeza în faţa ta un drug de fier. După ce îţi va da în mâini un topor cioplit din lemn, va porunci să tai drugul în bucăţi.

Gioniheir se nelinişti şi recunoscu:

— Pentru Câine nu mă tem, că îi vine de hac oricărui alt câine, şi nici pentru Cal nu îmi este frică atâta vreme cât el biruie orice

cal, dar uite, nu ştiu cum să tai drugul de fier cu un topor cioplii din lemn. învaţă-mă tu. Iar fata şahului îi şopti:

— De este aşa, am să-ţi dau o şuviţă din părul meu, iar tu ascunde-o la tine în buzunar. Când tata porunceşte să-ţi aducă fierul şi toporul de lemn, tu fereşte-te să nu te zărească nimeni, scoate părul meu şi înfăşoară ascuţişul toporului cu el. Când ridici toporul deasupra capului să izbeşti, pe dată fierul va zbura în bucăţi. Şi aşa o să se termine cu învoiala şi încercările cerute de tatăl meu.

Gioniheir îi mulţumi, apoi mai rămase o vreme la ea şi se minună de frumuseţea ei şi numai după aceea se întoarse în odaia lui. Veni şi ziua când şahul îi porunci vizirului:

— Du-te şi adu-l pe Gioniheir!

— Pregăteşte-te, Gioniheir, te cheamă şahul! îi strigă vizirul. Şi, împreună cu toţi care îl însoţeau, tânărul se înfăţişă şahului, care îl iscodi:

— Spune, cum o mai duci, Gioniheir, te-ai odihnit cum se cuvine?

— Prea bine, mărite şah, răspunse el. Dacă mai ai vreo încercare, spune, sunt gata s-o îndeplinesc, de nu ai, atunci am să plec!

Dar şahul vorbi mai departe:

— Noi punem azi la cale o luptă de câini şi eu am să asmut câinii mei pe Câinele tău. Să vedem care biruie.

Gionoheir îşi aduse Câinele şi, când se uită, văzu înjur puzderie de câini. Câinele tânărului se aruncă pe dată asupra haitei, pe unii îi sfâşie cu ghearele, pe alţii îi rupse în bucăţi cu dinţii, iar câinii rămaşi în viaţă o luară la sănătoasa. Astfel termină Câinele cu toţi câinii şahului.

în ziua următoare, şahul porunci să fie strânşi toţi caii pe care îi avea. Apoi îl chemă pe Gioniheir şi grăi:

— Acum scoate Calul tău şi să vedem de ce este în stare! Gioniheir scoase Calul şi, când se uită, în faţa ochilor văzu un imaş plin de cai. Atunci, pe loc, tânărul dădu drumul Calului, care zbură spre herghelia şahului şi începu încleştarea. Calul îi muşcă pe unii, iar pe alţii îi izbi cu copitele. Pe o parte îi apucă cu dinţii şi, după o vreme, nu mai rămase acolo niciun cal, iar tot imaşul era plin de sânge. Gioniheir se aruncă pe Cal şi porni spre şah, căruia îi grăi:

— Priveşte, mărite şah, cum s-a răfuit Calul meu cu ai tăi! Şahul ieşi, privi, iar pe imaş nu se mai putea înţelege nimic, totul era numai sânge.

— Da, Gioniheir, m-am încredinţat de puterea Calului tău, poţi să-l duci de aici!

Iarăşi întrebă Gioniheir:

— Mărite şah, oare mai ai şi altă încercare pe deasupra?

— Mai am un drug de fier, îl înştiinţa şahul. Doresc să-l sfărâmi cu un topor de lemn. încearcă mâine!

— Prea bine, se învoi tânărul, sunt gata. Să aducă mâine fierul şi toporul!

Dimineaţa, şahul ceru să fie adunat tot poporul. Când se strânseră cu toţii, porunci să fie chemat Gioniheir. Acesta apăru şi intră în mijlocul oamenilor ce stăteau roată, că acolo îl aşteptau drugul de fier şi toporul de lemn. Se apropie, apucă toporul şi le vorbi celor de faţă:

— Aţi văzut voi vreodată ca un om să facă bucăţi un drug de fier cu un topor de lemn?

Oamenii strigară toţi odată:

— Apoi care este treaba ta ce-am văzut sau n-am văzut noi? Ce-ţi pasă ţie?

Pe dată Gioniheir apucă toporul şi, tară să bage nimeni de seamă, scoase din buzunar şuviţa de păr dăruită de fata şahului. Răsuci părul pe tăişul toporului, pe care îl ridică deasupra capului, şi, cum izbi, drugii! de fier, cât ai clipi, zbură cu totul, făcui ţăndări. Iar ţăndările zburară şi căzură şi pe oameni. Pe unii îi orbiră, altuia îi rupseră mâinile şi picioarele, încât muri pe loc. Gioniheir lăsă toporul jos, privi şi ce văzu? Ia-l pe şah de unde nu-i! Parcă îl înghiţise pământul.

Se duse Gioniheir la palatul şahului şi glăsui către vizir:

— Cheamă-l pe şah, ca să vadă şi el de ce sunt eu în stare, cum i-am spart drugul de fier cu toporul cioplit din lemn!

Vizirul plecă şi îl vesti pe şah. Acesta ieşi şi înţelese că drugul zburase în bucăţi şi bucăţele, iar în jur oamenii erau vătămaţi. Gândi şahul: „în zadar nu i-am dat fata mai demult lui Gioniheir. Câţi câini şi câţi cai s-au pierdut! Câtor oameni le-a adus necazuri!”.

După aceea se apropie de Gioniheir şi mărturisi:

— Acum, că ai îndeplinit toate cele cerute de mine, pregăteşte-te de petit, iar eu o voi pregăti pe mireasă, ţi-o voi da ţie de nevastă.

Gioniheir mulţumi şi plecă.

Seara, când toţi se culcară, tânărul nostru se strecură în taină la fata şahului şi văzu că ea deja dormea. O mişcă, ea se trezi, dădu cu ochii de Gioniheir şi întrebă:

— Cum este, ai adus la îndeplinire încercările cerute de tatăl meu?

— Pe toate le-am îndeplinit, răspunse Gioniheir, n-a rămas niciuna să nu fie dusă până la capăt. Mâine va fi nunta noastră.

După aceea zise mai departe, stăruind:

— Spune-mi, dar tu te învoieşti să te măriţi cu mine?

— Sunt foarte bucuroasă să mă mărit cu tine, se destăinui fata, căci până la tine mulţi viteji au încercat să îndeplinească încercările cerute de tata. Dar niciunul dintre ei n-a fost în stare. Pe toţi i-a omorât tata, le-a zidit capetele în perete, cu trupurile a hrănit mumele pădurii, oasele le-a ars, iar cenuşa a slobozit-o în vânt. De aceea sunt nespus de mulţumită că până la urmă ai izbutit să îndeplineşti tot ce a poruncit el. Acum sunt gata să merg cu tine şi până la capătul lumii. Atunci Gioniheir vorbi şi el:

— Apoi dacă este aşa precum spui, vom face nunta mâine. Termină de zis fetei vorbele pe care dorea cu ardoare să i le spună, se întoarse în odaia lui şi se culcă. Dimineaţa, după ce îşi făcu rugăciunea, le dezvălui însoţitorilor săi:

— Acum, prieteni, gătiţi-mă de nuntă, că şahul şi-a dat încuviinţarea să îi iau fata de nevastă.

Auzind, Arcaşul grăi:

— Dar Gioniheir n-are daruri pentru mireasă, n-are nici veşminte potrivite pentru nuntă.

Numaidecât, Fiara-de-Foc, Fiara-de-Gheaţă şi Hârleţul ziseră într-un glas:

— Noi deja ne-am îngrijit. Toate sunt pregătite.

Şi începură să-l îmbrace şi să-l gătească de nuntă, după care îl însoţiră pe

Gioniheir la palat. Vizirul intră şi vesti:

— Mărite şah, mirele a sosit, aduceţi lapte şi un[20]. Atunci nevasta şahului îi aduse lui Gioniheir o cupă de lapte fierbinte cu unt şi el bău. Apoi tânărul nostru intră înăuntru, unde Arcaşul săvârşi cele legate de obiceiurile de nuntă, după care, cu nevasta, trecură amândoi în faţa şahului şi i se închinară.

20 se oferă mirelui de către mama fetei la intrarea acestuia în casa socrilor

Şahul îi binecuvânta şi îi conduse în altă încăpere, unde aveau să locuiască. După ce se scurseră câteva zile, Gioniheir îi vorbi şahului:

— Tată, ar fi timpul să mă întorc acasă, întrucât acolo au rămas şi mă aşteaptă mama şi tata. îngăduie să plec împreună cu nevasta şi cu însoţitorii mei.

— Fireşte, dar nu plecaţi astăzi, plecaţi peste trei zile. Am să poruncesc să i se pregătească cele trebuincioase la drum.

După cele trei zile, Gioniheir, cu nevasta şi cu însoţitorii, era gata să se îndrepte spre casă. Şahul poruncise să li se dea fel de fel de avuţii, cât să poată căra patruzeci de măgari. Aşa că îşi luară rămas-bun şi porniră.

Merseră ce merseră şi ajunseră într-un loc unde se opriră să înnopteze. Se treziră dimineaţa şi fata şahului, prinţesa, văzu că tânărul era mâhnit cât nu se poate povesti. întrebă:

— Ce s-a întâmplat, Gioniheir, de ce eşti atât de mâhnit?

— Câte piedici am avut de învins cu gândul la tine! răspunse Gioniheir. Am izbutit să-ţi câştig mâna, să ajung bărbatul tău, însă acum fericirea noastră se năruie. Nu departe de aici trăieşte un balaur. Să ştii că el m-a trimis după tine, ca tu să-i fii lui nevastă. Când vom ajunge pe aproape de meleagurile lui n-o să ne îngăduie să trecem mai departe.

Dar prinţesa îl linişti:

— Nu te întrista, totul va fi bine!

Şi îşi văzură de drumul lor. Merseră şi iarăşi merseră şi, pe neaşteptate, ce văzură? Din spate se apropia o făptură omenească. De fapt, şahul trimisese în urma lor o vrăjitoare care să-l prefacă pe Gioniheir în măgar şi s-o aducă pe fată înapoi. Şi când bătrâna vrăjitoare ajunse lângă ei, tânărul o iscodi:

— Cu ce gând ai venit, bătrânico?

— M-a trimis şahul, răspunse ea. Şi mi-a poruncit să vă aduc nişte prafuri ca în fiecare dimineaţă să presăraţi în mâncare şi tu, şi nevasta ta.

Bătrâna le spuse aceste vorbe şi porni şi ea alături de ei. Tot mergând, ajunseră la un lac, acolo unde vieţui a balaurul.

Şi ce văzură? Din apă se arătă capul balaurului, apoi acesta ieşi cu totul. Dând cu ochii de balaur, Gioniheir şi prinţesa se bucurară Gioniheir zise:

— Aşteaptă puţin, pe dată am să ridic pe mal cele patruzeci de corturi de aur pe care le am, toate comorile mele am să le aduc la lumina zilei şi vom face nunta.

Câtă vreme se pregătiră cele cerute la ospeţie, Gioniheir n-o scăpă din ochi pe bătrână. Băgă de seamă cum scoase din buzunar două cârpe. Dintr-una se zări un leac nevătămător, pe care îl aşeză alături de zahăr, iar din cealaltă o pulbere fermecată, pe care o amestecă cu zahăr. înfăşură cârpele la loc. Prima cârpă o vârî în buzunarul drept, iar cealaltă în buzunarul stâng. Apoi se duse şi se aşeză între Gioniheir şi prinţesă.

Gioniheir văzu toate cele întâmplate şi, la fel, fără a fi zărit de alţii, amestecă într-o cârpă zahăr şi un leac nevătămător şi le făcu un mic pacheţel pe care îl puse în buzunarul său stâng. După aceea se apropie de bătrână, vârî cu grijă mâna în buzunarul ei stâng şi scoase pacheţelul cu pulberea fermecată. Iar leacul pe care îl avea el îl strecură în buzunarul ei.

Şi iată că aduseră pilaf pe două tăvi. O tavă o aşezară în faţa lui Gioniheir şi a prinţesei, iar cealaltă tavă înaintea vrăjitoarei şi a balaurului. Atunci bătrâna scoase din buzunarul său stâng leacul şi îl presără pe pilaful lui Gioniheir şi al prinţesei. Gioniheir scoase şi el din buzunar leacul furat de la bătrână şi, fără să-l vadă careva, îl presără pe tava bătrânei şi a balaurului. După ce se scurse o vreme, bătrâna şi

balaurul se preschimbară în măgari şi, scoţând răgete, fugiră la păşune.

Mulţumit, Gioniheir îi zise prinţesei:

— Ei bine, acum nu mai am duşmani, acum eşti a mea pentru totdeauna.

Pe loc împărţiră cu bucurie toată avuţia lor şi comoara balaurului celor care îi însoţiseră, îşi luară rămas-bun de la ei şi porniră spre casă.

Ajunseră acasă. întâlniră părinţii amândoi. Tatăl şi mama lui Gioniheir orbiseră. Grădina se
uscase cu totul. Tânărul îşi trecu mâna peste ochi, tatălui, care îşi recapătă atunci, vederea, apoi peste ochii mamei, care pe dată se umplură de lumină. Aduse apă în grădină şi grădina înflori din nou.

Astfel Gioniheir a ajuns la fericire şi belşug.

Vulpea, lupul, uliul, ursul şi prinţul

poveste din Pamir

Trăia odată un şah care avea trei feciori. Şi iată că, într-o bună zi, şahul se îmbolnăvi şi căzu la pat. De aceea, îşi chemă feciorii şi le lăsă cu limbă de moarte:

— Toţi banii mei, avuţia mea, pământurile mele luaţi-le voi, cei doi fraţi mai mari, iar armele mele şi ţara daţi-le mezinului!

Şi şahul muri. După moartea lui, vizirii îi întrebară pe feciori:

— Ce moştenire a lăsat tatăl vostru? Neascunzând nimic, aceştia răspunseră cu sinceritate:

— Avuţia, pământurile şi banii ni le-a lăsat nouă, feciorilor mai mari, iar ţara şi armele le-a lăsat moştenire fratelui nostru mai mic, mezinului.

Atunci vizirii se sfatuiră şi hotărâră: „De-i aşa, atunci mâine îl vom aşeza pe tron pe cel de-al treilea fecior, pe mezin, el să fie şahul nostru!”.

Fraţii mai mari aflară şi se înţeleseră între ei:

— Hai să-l omoram pe cel mic şi să cârmuim ţara pe rând, să fim pe rând şahi. Că doară el este cel mai tânăr şi, dacă nu-l omoram, înseamnă că el va muri după ce noi nu vom mai fi pe faţa pământului. Astfel n-o să mai apucăm să cârmuim ţara niciodată.

Aşa că hotărâră să-şi omoare fratele. însă nevasta fratelui mijlociu auzi de toate cele puse la cale. Nu rabdă şi se duse să-l
vestească pe cumnatul său, fratele cel mic. Iar acesta, cum află vestea, îşi luă arcul şi dispăru.

în ziua următoare, când se adunară toţi vizirii şi poporul, feciorii mai mari ai şahului dădură de ştire:

— Fratele nostru, mezinul, azi-noapte s-a ascuns, pesemne s-a speriat că îl vor face şah şi înţelege că nu e în stare să cârmuiască. Iată că a fugit de teamă.

Atunci vizirii grăiră:

— Dacă aşa stau lucrurile, noi îl vom aşeza pe tron pe feciorul cel mare al şahului, fie ca el să ne cârmuiască!

Aşa ajunse şah feciorul cel vârstnic şi începu să cârmuiască ţara.

Iar mezinul alergă vreme îndelungată prin văi şi munţi, până nimeri într-o vale pustie. Flămânzise de-a binelea şi se istovise, aşa că se lungi la pământ. După o vreme
văzu în vale o gazelă.

— Ia să încerc s-o vânez! se gândi.

Ochi cu arcul ce îl avea de la tată-său, săgeata porni şi omorî gazela.

Ar fi dorit să fiarbă carnea, dar nu avea unde, aşa că, neavând încotro, o mancă crudă. Mâncă

puţin, restul îl îngropa. în acest fel îşi potoli foamea şi apoi se culcă.

Când se trezi, ce văzu? La căpătâi era aşezată o vulpe care îi vorbi cu duioşie:

— Omule, dă-mi şi mie să mănânc puţin!

El tăie pulpa din faţă a gazelei şi i-o aruncă. Vulpea mancă şi recunoscu:

— Te-ai dovedit a fi un om bun, acum îmi eşti prieten.

— Foarte bine, zise şi prinţul, numai că eu am fost singur. în doi ar fimai binedecât de unul singur.

Nu peste multă vreme veni acolo şi un lup.

— Hei, omule, dă-mi şi mie să mănânc puţin!

Prinţul se ridică repede, tăie celălalt picior din faţă al gazelei şi i-l aruncă lupului. Lupul mancă şi mărturisi:

— Te-ai dovedit a fi un om bun, aşa că voi fi prieten cu tine! Prinţul răspunse:

— Am fost singur, iar acum suntem trei, e foarte bine. După un timp, veni în zbor un uliu, care ceru:

— Hei, omule, am flămânzit rău, poate îmi dai şi mie să mănânc puţin.

Prinţul tăie de la gazelă un picior din spate şi i-l aruncă uliului. Uliul mancă şi zise:

— Te-ai dovedit om bun, acum îmi vei fi prieten pentru totdeauna!

Prinţul îi răspunse şi uliului:

— Foarte bine, am fost trei, acum suntem patru.

Şi începură să-şi ducă traiul împreună. După ce se scurse o vreme, veni şi un urs care se jelui:

— Hei, omule, am flămânzit rău, dă-mi şi mie ceva să mănânc! Prinţul se ridică, apucă restul gazel ei şi i-l aruncă ursului.

Ursul se satură şi îl încredinţa pe binefăcătorul său:

— Te-ai dovedit un om prea bun, aşa că îmi vei fi prieten până la sfârşitul vieţii.

Prinţul îi răspunse şi ursului:

— Foarte bine, am fost patru, acum suntem cinci.

Şi toţi cinci ajunseră să-şi ducă zilele împreună. însă după un timp din nou voiră să mănânce. Vulpea zise:

— Prieteni, noi toţi am flămânzit. Dacă vom sta şi ne vom uita unul la altul n-o să ajungem sătui, hai să născocim ceva.

Atunci lupul se gândi:

— De pildă, eu pot să hăituiesc gazelele în munte!

Şi pe dată o rupse la fugă şi se pierdu în munţi. într-o clipită mână o mie de gazele între nişte stânci. Prinţul apucă arcul şi întreaga zi slobozi săgeţi în ele. Până le răpuse „vulpea mai scorni ceva:

— Uite, dacă m-ar lua pe mine să fac ceva, însă eu nu sunt o fiinţă mare. Apoi şi uliul la fel, că şi el este mai slab de puteri. Numai lupul a făcut treabă grozavă, a mânat din urmă atâtea gazele, le-a gonit între stânci. Prinţul le-a vânat pentru noi. Să le jupoaie şi să le care aici acum e deja treaba ursului, că doar el este foarte puternic, uite cât de mare este!

Şi ursul nu se împotrivi:

— Prea bine, fie ca eu să jupoi gazelele.

Zise aceste vorbe şi în trei ceasuri jupui toate acele gazele, le cără şi le aruncă grămadă.

Astfel îşi duseră traiul alte câteva zile, până când vulpea grăi:

— Noi patru suntem vieţuitoare sălbatice şi putem mânca şi carne crudă. Pe când omul o fierbe şi apoi o mănâncă. Trebuie foc, aşa că de foc mă îngrijesc eu.

Spuse asta şi se îndreptă spre oraş. Alergă trei zile şi trei nopţi şi până la urmă ajunse acolo unde se afla foc. Vulpea băgă de seamă că un om arunca cenuşă şi în cenuşă mocnea un tăciune mic. Pe dată căută o cârpă în care înveli tăciunele, îl luă în labă şi în numai o zi şi o noapte de drum îl dădu prietenului său, prinţul. Dar îi porunci totodată ursului:

— Eu am făcut rost de foc, acum adu tu lemnele!

Ursul plecă, adună repede cioate pe care le aduse târându-le după el. Prinţul aprinse focul, îşi fripse carnea, mancă şi iarăşi rămaseră acolo să-şi ducă zilele.

Dar într-o zi vulpea iarăşi se gândi:

— Cum să facem noi să-i găsim o nevastă prinţului, că a fi neînsurat nu e o treabă grozavă?

Şi hotărâră: „în orice chip, trebuie să-i găsim nevastă!”. Tot atunci vulpea iarăşi chibzui:

— Să găsim nevastă! Treaba asta n-o putem face decât eu şi uliul. Uliul zbură în înaltul cerului, iar vulpea alergă pe pământ.

— Prietene, îi strigă ea uliului, nu zbura atât de repede! Cum fug eu pe pământ, tot aşa de repede să zbori şi tu, că altfel n-am să te pot ajunge din urmă. Spre oraşul în care mă îndrept eu, tot într- acolo să zbori şi tu. Să te aşezi într-un copac şi să mă aştepţi, în oraş trăieşte un şah care are o fată

nespus de frumoasă. Iar şahul are o grădină în care cresc flori scumpe. Are şi un grădinar care le îngrijeşte. Tot acolo, în grădină, paşte un viţel alb. Viţelul este legat. Tu zboară, aşează-te pe un copac înalt, iar eu am să mă strecor în grădină printr-o gaură din zid şi am să rod sfoara cu care este priponit viţelul. Când viţelul va scăpa, se va grăbi să pască flori. Iar când începe să pască, prinţesa nu va răbda să vadă aşa ceva, va ieşi din palat să prindă viţelul. Şi când se va duce să-l prindă, eu am să trec iute prin faţa ei, iar ea atunci mă va vedea şi îi va plăcea mult blana mea frumoasă. Când se va afla într-un loc deschis, tu, uliule, zboară la prinţesă, însă nu-ţi vârî ghearele în trupul ei, ci doar apuc-o de guler şi întoarce-te repede cu ea în zbor. Ai grijă, n-o istovi pe fecioară, du-o vie şi nevătămată prietenului nostru.

Vulpea şi uliul făcură totul întocmai. Fără să fie simţiţi de careva, ajunseră în grădina şahului. Uliul se aşeză pe un copac înalt, iar vulpea se furişă printr-o gaură din zid. Acolo ea văzu viţelul care era priponit. Roase sfoara şi slobozi viţelul, care porni mai departe. Şi numai ce se apucă să pască florile că fata şahului văzu, se grăbi şi coborî în grădină. Prinse viţelul, îl legă şi, când dădu să se întoarcă, vulpea îşi ciuli urechile şi trecu la iuţeală, în toată frumuseţea ei, prin faţa prinţesei. Pe dată prinţesa o văzu şi se hotărî: „Ia să prind eu vulpea!” şi fugi în urma ei. Vulpea însă o luă la sănătoasa. Se îndreptă spre un loc deschis din grădină, prinţesa după ea. Atunci veni în zbor uliul, o prinse pe prinţesă de guler şi o duse. Zburând, drumul de trei zile îl făcu în trei ceasuri, şi pe prinţesă o înfăţişă prinţului. După trei zile ajunse şi vulpea.

Se odihniră o zi şi iarăşi se strânseră la sfat:

— Prieteni, el e un om. De aceea, nu doreşte să-şi ia nevastă fără să respecte datinile nunţii. Ne trebuie un învăţat, om al credinţei lor.

Vulpea şi uliul iarăşi porniră spre acelaşi oraş în căutarea omului trebuincios. Pe drum, vulpea hotărî:

— în faţa moscheii se află un copac, tu aşează-te acolo şi aşteaptă, că până dimineaţă ajung şi eu. Când mollahul[21] iese să facă rugăciunea, eu am să-ţi dau de veste. Şi asta aşa o să fie, mollahul se apropie de porţile moscheii, atunci eu am să mă grăbesc. Când voi alerga, că doar mollahul n-a mai văzut o fiinţă asemeni mie, se va minuna şi tot atunci prinde-l de cingătoare şi zboară!

întocmai şi făcură. Când mollahul ieşi pentru rugăciune, uliul era deja aşezat în copac. Văzându- 1 pe mollah, vulpea fugi degrabă, într-o clipită, mollahul gândi: „Ce jivină frumoasă!”. Cât se opri mollahul să o privească, uliul se apropie în zbor, îl prinse de cingătoare şi îl ridică în văzduh. în două ceasuri îl duse la prietenul său, prinţul. Ajunse şi vulpea în trei zile, în care fugi mâncând pământul. Când ajunse, îl găsi pe mollah întreg şi sănătos. Atunci vulpea îi mărturisi:

— Noi te-am adus, preacinstite mollah, ca tu să îndeplineşti cele cerute de datină, adică să o dai de nevastă pe această prinţesă prinţului nostru.

Pe dată săvârşiră cele trebuincioase, aşa că prinţul şi prinţesa ajunseră soţ şi soţie.

Atfel se scurseră opt zile. Şi de-abia atunci şahul, tatăl prinţesei, află de cele întâmplate. Slujnicele se temuseră să-i spună că pe fată o luase un uliu. Toate cele opt zile ele jeliseră. Când şahul le găsi jelind, întrebă:

— Dar unde este fata mea?

— Deja sunt opt zile de când prinţesa a pierit, răspunseră ele.

— Cum adică a pierit?

21 titlu dat absolvenţilor de şcoli confesionale; slujitori în moschee sau învăţători

La care slujnicele răspunseră într-un glas:

— A venit un uliu, a prins-o în grădină, a ridicat-o în văzduh şi a zburat mai departe.

Amarnic mai plânse şahul, învinuindu-se:

— Fără îndoială că fata mea acum e moartă!

Şi începu să împartă hrană ca pomană pentru prinţesă. Dar tot atunci îl vestiră că doar cu o zi înainte, ziua în amiaza mare, uliul l-a prins şi pe mollah la moschee şi l-a dus. Pe dată şahul îşi strânse vizirii şi înţelepţii şi se apucă să-i întrebe:

— Aţi auzit voi ca un uliu să mănânce oameni aşa precum sunteţi voi?

La care vizirii şi toţi înţelepţii răspunseră:

— Noi nu ştim ca uliul să fi mâncat oameni!

Tot atunci, din mulţime se ridică o bătrână de optzeci de ani şi dezvălui în gura mare:

— Neghiob mai eşti, şahule! Cum de n-ai ghicit? Uliul care ţi-a răpit fata şi-a dus-o nu se ştie încotro s-a împrietenit cu un om, de aceea i-a dus-o, ca să o ia el de nevastă. Şi cum omul nu poate să se însoare tară să respecte obiceiul străvechi, aşa se face că acest uliu a zburat şi l-a luat şi pe mollah.

După ce o ascultă, şahul îi zise bătrânei:

— Dacă tu îmi vei găsi fata şi mi-o vei aduce teafară şi nevătămată, atunci mie să nu-mi rămână decât numele, iar toate bunurile mele ale tale să fie!

— De-i aşa, pregăteşte-mi o căruţă zburătoare şi în două ceasuri plec şi ţi-o aduc pe fată, se învoi bătrâna.

Şi îi pregăti şahul ca ruta zburătoare. Bătrâna se urcă şi într-un ceas ajunse acolo unde se afla prinţesa. îşi ascunse căruţa şi se arătă în faţa ei.

Când se ivi, prinţul se bucură peste poate: „Noi cu vulpea am fost şase, iar cu bătrâna ajungem şapte”. O descusu pe bătrână:

— Cum de-ai răzbit, bunicuţo, atâta vreme cât până aici nimeni n-a ajuns?

Iar bătrâna minţi:

— Eu m-am sfădit cu soră-mea, m-am supărat şi am fugit. Atunci eu aveam douăzeci de ani. Patruzeci de ani m-am hrănit cu iarbă şi iată că, până la urmă, am ajuns aici. Acum sunt o bătrână nefericită. Dacă îmi îngăduiţi, am să deretic casa, am să aduc apă, adică am să vă slujesc. Asta îmi este rugămintea!

Şi bătrâna rămase la ei. în acest timp, vulpea dormea. Când se trezi, văzu că o bătrână şedea acolo. Şi îi zise vulpea prietenului ei:

— Dă această bătrână lupilor s-o sfâşie, fie ca ei s-o mănânce, căci are un chip respingător!

Şi prinţul îi zise:

— Eşti neroadă, acestei bătrâne nu i-au mai rămas de trăit decât trei zile, de ce s-o omor? Ce rău ne-a făcut ea nouă?

însă vulpea nu răspunse nimic.

Trecură trei zile şi li se isprăvi mâncarea. Prinţul hotărî să pornească la vânătoare. Dar numai ce plecă şi bătrâna îi mărturisi prinţesei:

— Bărbatul tău nu te iubeşte. Altfel ţi-ar fi spus care îi este taina vieţii. Când el se va întoarce, tu prefa-te nemulţumită şi nu-i zice nicio vorbă. Dacă el îţi va dezvălui taina ce-o are înseamnă că te iubeşte. Dacă nu, înseamnă că nu te iubeşte.

După-amiază sosi şi prinţul. De obicei, nevasta îi ieşea în întâmpinare, dar de această dată nu se întâmplă acest lucru

Nu-i zise nici măcar o vorbă. Iar bătrâna se prefăcea că doarme, fiind culcată, şi pe deasupra mai şi sforăia. De aceea, prinţul crezu că bătrâna doarme adânc şi începu să o învinovăţească pe prinţesă:

— De ce nu mi-ai ieşit înainte, de ce nu mi-ai dat bineţe? Iar prinţesa răspunse:

— Fiindcă tu nu mă iubeşti!

— Dar eu te iubesc mai mult decât mă iubesc pe mine!

— Dacă mă iubeşti mai mult, atunci spune-mi taina vieţii tale! Şi prinţul se destăinui:

— Nevastă, nu-mi place această întrebare. Dar fie cum doreşti, îţi spun. în

buzunar am un cuţitaş. De acest cuţitaş atârnă viaţa mea.

Iar bătrâna, care se prefăcea că doarme, asculta.

Când se făcu miezul nopţii, prinţul şi nevasta lui adormiră. Bătrâna se ridică, scoase cuţitaşul din buzunarul prinţului, îl rupse, apoi se duse în curte şi îl vârî în cenuşă. Pe dată prinţul muri. Dimineaţa, bătrâna o trezi pe prinţesă:

— Hei, gură-cască, bărbatul tău a murit!

Prinţesa îi legănă capul prinţului, îl strigă şi înţelese. Cu adevărat, era mort. Ce nenorocire! Ce să mai facă? Atunci bătrâna se căina:

— Acum ne mănâncă pe amândouă lupul, ursul, vulpea şi uliul, că doar am ajuns hrana acestor jivine!

Prinţesa se puse pe plâns. Iar bătrâna mai zise:

— Linişteşte-te şi zi că te duci după apă, dar după ce ieşi afară îndreaptă-te spre râpa aceea şi de acolo vom fugi împreună până ajungem în oraşul tatălui tău!

Pe furiş, prinţesa se îndreptă spre râpă. Bătrâna o urmă, o urcă în căruţa zburătoare şi peste zece zile, aşa cum promisese, o aduse pe prinţesă şahului. Văzându-şi fata, acesta se bucură şi împreună îşi duseră zilele mai departe.

Iar dimineaţă, vulpea trecu pe la prinţ. Intri şi îl găsi fără suflare. De aceea îi chemă pe toţi – ursul, lupul şi uliul.

— Prietenul nostru e acum supărat pe noi, nu vorbeşte şi cere să-i găsim un meşter. Tu, lupule, şi tu, ursule, până nu mă întorc eu şi nu se întoarce şi uliul, să nu vă apropiaţi de prietenul nostru, că este foarte mânios şi ferească Cel de Sus să nu vă omoare!

Zise vulpea aceste vorbe şi, împreună cu uliul, porni în căutarea unui fierar.

într-o fierărie văzură un om care lucra. Vulpea îi zise uliului:

— El va munci până la amiază, după care va începe să-şi adune sculele şi să le bage în traistă. Când îşi va ridica traista de la pământ ca s-o arunce pe spinarea măgarului său, tot atunci să-l apuci pe fierar cu o gheară, iar cu cealaltă gheară să apuci traista, şi ia-ţi zborul!

Uliul se înălţă şi se aşeză apoi în copacul ce se ridica deasupra fierăriei. Când fierarul se pregăti să încarce pe samarul măgarului sculele, uliul se grăbi, îl prinse pe fierar cu o gheară, cu cealaltă săltă traista, se ridică în văzduh şi aduse totul acolo unde era de trebuinţă. De frică, fierarul leşină, îşi veni apoi în fire şi văzu că se află pe o insulă. Atunci veni şi vulpea în pripă, scoase din cenuşă cuţitaşul rupt şi îl dădu fierarului.

— Ia şi drege aşa cum se cuvine acest cuţitaş! Dar să ştii, de nu-l dregi, am să poruncesc acestui urs şi acestui lup şi ei te vor mânca pe dată!

Se apucă fierarul să dreagă cuţitaşul. îl încinse în foc, iar când îl cufundă în apă să-l răcească, prinţul strănută şi reînvie.

— Dar ce adânc am putut să dorm, zise el uimit. Iar vulpea îi mărturisi adevărul gol-goluţ:

— Prietene, tu n-ai dormit. Ai fost mort de-a binelea. Oare nu ţi-am zis să o omori pe bătrână, iar tu n-ai dorit? Uite că bătrâna te-a omorât, ţi-a luat nevasta şi a dus-o.

Prinţul se uită, nevasta nicăieri.

Iar şahul, când auzi că în ziua dinainte, chiar în toiul zilei, uliul zburase şi-l înhăţase pe cel mai vestit fierar din oraş, pe dată adună toată oastea şi se pregăti să se bată cu prinţul. Atunci vulpea îi chemă pe lup, pe urs şi pe uliu şi le porunci:

— Voi rămâneţi aici, iar eu mă voi duce chiar azi în oraş la şah, fiindcă el şi-a pus în gând să facă o nenorocire!

Şi vulpea plecă.

Ajunse, însă şahul deja pornise cu oastea. Văzu şi fugi înapoi cât o ţineau puterile, fără să se cruţe. Străbătu drumul de trei zile în doar trei ceasuri şi îi chemă pe cei

trei – lupul, uliul şi ursul – şi le grăi:

— Şi acum, uliule, arată de ce eşti în stare!

Răspunse uliul:

— în toată lumea, eu sunt şahul uliilor!

îi grăi apoi lupului:

— Ia să vedem, lupule, de ce eşti tu în stare!

Lupul răspunse:

— în toată lumea, eu sunt şahul lupilor!

Apoi îi grăi ursului:

— Ia să vedem, ursule, cât eşti de destoinic!

Ursul răspunse:

— în toată lumea, eu sunt şahul urşilor!

Cât despre vulpe, ea se lăudă:

— Eu sunt şahul vulpilor din toată lumea!

Şi le mai mărturisi vulpea:

— Astăzi şi mâine adunăm toţi ulii, lupii, urşii şi vulpile, fiindcă şahul deja s-a pregătit să se lupte cu noi.

Astfel că vulpea adună toate vulpile ce se aflau pe faţa pământului, uliul strânse câţi ulii erau. Ursul adună toţi urşii, lupul adună toţi lupii. Se pregătiră şi porniră.

Urcară cu toţii pe un munte şi ce văzură? Şahul cu oastea lui se oprise într-o vale ca să înnopteze. Atunci vulpea iarăşi grăi:

— Mă voi duce cu vulpile mele să roadem centurile oştenilor lui, să le împrăştiem armele, să roadem şi chingile cailor, să le roadem căpestrele şi pripoanele. Când caii se vor împrăştia, fugind care încotro, tu, cinstite lup, să te arunci pe ei cu toţi lupii tăi şi să-i mănânci!

Şi ursului îi grăi:

— Iar tu, cinstite urs, porneşte şi smulge din rădăcini copacii şi mergi drept spre oaste!

— Când oastea va fugi, îi grăi vulpea şi uliului, că doar ai ghearele ascuţite, agaţă-te în capetele oştenilor, ciuguleşte-le ochii, răpune-i!

Se întunecă şi vulpea împreună cu toate celelalte vulpi se năpustiră tocmai când oştenii dormeau osteniţi. Caii erau priponiţi. Vulpile roaseră cu totul curelele şi risipiră săgeţile oştenilor. Apoi roaseră pripoanele, căpestrele, lăsând în voie caii, care se împrăştiară în toate părţile.

Se lumină de ziuă. Oştenii se treziră şi se uitară: nu mai era nicio curea, nicio săgeată, totul era amestecat cu pământul. Nu era niciun cal, niciun pripon, niciun căpăstru. Caii fugiseră. Mult se minunară. După trei ceasuri veni şi rândul lupilor, care tăbărâră pe cai. într-un singur ceas îi sfâşiară, le scoaseră măruntaiele, îi omorâră. Niciun cal nu mai rămase. Peste alte trei ceasuri se iviră urşii. Aceştia apucară în labe copacii şi îi aruncară asupra oştirii, care se împrăştie în toate părţile mâncând pământul. Iar în vreme ce oştirea fugea, din urmă o ajunseră ulii, care le ciuguliră ochii oştenilor. Astfel, biruiră oastea şahului.

După o vreme, vulpea lăsă să plece, fiecare încotro poftea, toate vulpile, uliul, toţi uliii, ursul, toţi urşii, lupul, toţi lupii.

Şi cei patru prieteni ai prinţului, ursul, uliul, lupul şi vulpea, toţi laolaltă, se duseră în oraş la şah. Ajunseră acolo, iar şahul nu lăsase din supuşi decât pe cei mai mici de opt ani şi pe cei mai mari de optzeci de ani. Pe ceilalţi îi trimisese la luptă. Şahul însuşi murise, iar oamenii lui şi ei pieriseră de pe faţa pământului. Aşa că prinţul ajunse şah. întâlnind-o pe fata şahului dispărut, adică pe nevasta lui ce fusese răpită, noul şah se bucură nespus.

Trecu o vreme, şi iată că lupul căzu bolnav şi se prăpădi. Când îşi dădu sufletul, veni una dintre slugi şi îi vesti şahului:

— Azi-noapte lupul s-a prăpădit.

Prinţul nostru, prietenul lupului, porunci:

— De ce să-l plângem? Aruncaţi-l la câini!

Vulpea văzu şi se prefăcu bolnavă. Sluga îl vesti iarăşi pe şah:

— Şi vulpea noastră şi-a dat azi-noapte duhul!

Şi din nou şahul porunci:

— Dacă a murit, aruncaţi-o în prăpastie!

Târâră vulpea şi o aruncară. Şi ea zăcu acolo trei zile, după care fugi la prietenul ei şi i se jelui:

— Te-ai dovedit un prieten necredincios. Câte fapte bune am făcut pentru tine! Când a murit lupul, nu ai avut o palmă de pământ ca să-l îngropi. Desigur, omul are darul vorbirii, omul are şi sufletul, şi vorbele pe buze. Tu ai uitat de credinţa cuvântului dat. Drept să spun, dacă un om îşi aruncă prietenul la câini, atunci cum să se poarte un duşman cu omul? Eu m-am prefăcut că sunt
bolnavă ca să te pun la încercare, să văd cum se va purta cu mine bunul meu prieten. Iar tu ai poruncit să mă târască şi să mă azvârle într-un loc unde se adună murdăriile. Asta îţi este credinţa?

Pe dată şahul se dezmetici şi înţelese ce făcuse.

— M-am purtat foarte urât, cum nu se cădea, recunoscu. Dar vulpea nu terminase cu dojana:

— Iar acum adu lupul din acea prăpastie şi îngroapă-l într-un loc înalt. Iar când va muri uliul, înveleşte-l într-o cârpă de mătase, urcă-l în înaltul unui copac şi agaţă-l acolo. Moare ursul, găseşte- i şi lui un loc înalt unde să-l îngropi. Iar dacă eu mor, sapă un mormânt aparte, îngroapă-mă şi pe mine într-un loc înalt. Noi suntem jivine, iar tu om. Atunci de ce nu preţuieşti binele făcut omului? Ne arunci în gunoiul tău. Asta am vrut să-ţi spun.

Când vulpea pieri, fostul prinţ îi săpă groapa pe un deal înalt şi o înmormânta. Curând, după vulpe îşi dădu sufletul şi ursul. Şi pe el tot acolo îl îngropa. Apoi muri şi uliul. îl înveli într-o ţesătură de mătase şi porunci să fie urcat în înaltul unui copac. Aşa pieriră toţi cei patru prieteni ai prinţului nostru. Şi prinţul ajunse şahul şahilor şi îşi îndeplini dorinţele.

Pasărea fermecată

poveste din Pamir

în vremuri de demult, trăia o bătrână care avea un singur nepot. Şi ei erau săraci lipiţi pământului, nu aveau de nici-unele. Dar iată că, într-o bună zi, bătrâna îi zise nepotului

— Dragul bunicii! Până acum eu m-am îngrijit de mâncarea ta, de acum însă dă-mi tu mie cele de trebuinţă. Deja ai crescut şi ai ajuns băiat mare.

Auzind aceste vorbe, băiatul răspunse:

— Bunico, eu n-am să mă duc să muncesc cu ziua, învaţă-mă un meşteşug, acela ştiut de tata. Acelaşi lucru am să-l fac şi eu.

Bătrâna îi povesti:

— Tatăl tău a avut o cursă, un laţ pe care îl punea la Izvorul-Dorinţelor. Veneau păsările să bea apă, el le prindea în laţ şi le aducea acasă. O parte din păsări le mâneam noi, iar o parte le ducea la bazar şi le vindea. Uite că asta ne era de ajuns ca să trăim.

Nepotul îi ceru:

— Bunico, dă-mi un laţ să-l pun la Izvorul-Dorinţelor, să prind ceva.

Şi bătrâna îi dădu un laţ, el plecă şi îl aşeză la Izvorul-Dorinţelor Pândi până seara, însă în laţ nu pică nimic. La amurg se întoarse acasă cu mâinile goale, iar bătrâna îl întrebă:

— Cum de-ai venit cu mâinile goale?

— Bunico! N-a picat nimic în laţ. Am să pun şi mâine laţul. Şi în ziua următoare plecă la izvor şi aranja laţul. Iar păsările care în acea zi veneau să bea apă gândeau: „Dacă nu bem apă pe săturate, plecăm fără să ne potolim dorinţa, iar dacă bem, nimerim în laţul pus de acest om". Mai târziu, hotărără: „Hai să bem, ca să nu plecăm fără să ne fi potolit dorinţa".

Băură apă şi căzură toate în laţ. Nepotul bătrânei le suci gâtul, umplu cu ele un sac pe care îl aruncă în spinare şi plecă. Când ajunse acasă, bătrâna îl descusu:

— Spune, ce-ai făcut?

— Bunico, azi toate păsările însetate care au venit au căzut în laţ. Le-am sucit gâtul la toate.

Dar bătrâna îl povăţui:

— Dragul bunicii, n-ai făcut bine! Să fi lăsat pe unele dintre ele, să le poţi prinde altă dată.

— Prea bine, bunico, dar nu mi-ai zis de la început. Eu le-am răsucit gâtul, se căina nepotul.

Aşa trăiră o vreme şi iarăşi ajunseră săraci. Din nou nepotul se duse cu laţul la izvor şi stătu până la apusul soarelui. Nici acum nu prinse nimic. Se necăji mult şi se gândi: „Ia să mai stau încă un ceas". Şi stătu cu adevărat încă un ceas, când se ivi o pasăre mică şi nespus de frumoasă. Această pasăre se plânse:

— Vai de mine, dacă am să beau apă din acest izvor, o să intru în laţ, iar de nu voi bea şi voi pleca, înseamnă că nu mi-am potolit dorinţele. N-am să plec până nu mi le voi potoli.

Şi frumoasa pasăre bău apă, căzu în laţ, nepotul bătrânei o prinse, ajunse cu ea acasă şi zise:

— Bunico, n-am prins nimic în afară de această pasăre mică şi frumoasă.

Iar cei doi ţinură pasărea câteva zile, după care, răzbindu-i foamea, o luară s-o taie. însă tocmai atunci pasărea cuvântă:

— Hei, tu, nepot al bătrânei! Dacă îmi vei tăia gâtul, tot nu te vei sătura, mai bine du-mă la bazar, iar preţul meu să fie o sută de bănuţi.

Şi nepotul o duse la bazar, unde mulţi se interesară de preţ:

— Cât ceri pe ea?

— O sută de bănuţi.

Iar negustorii nici gând să dea atât. Până la urmă unul dintre ei o cumpără cu o sută de bănuţi şi o duse feciorului şahului. Şi feciorul şahului, prinţul, îi plăti o mie de bănuţi şi pe deasupra îi dărui şi veşminte aidoma celor purtate de şah. Prinţul puse pasărea într-o colivie şi o ţinu acolo o vreme.

Dar, într-o noapte, prinţul văzu în vis o peri şi de atunci i se aşternu în inimă o durere care nu mai înceta. Văzându-i, şahul întrebă:

— Fiule, ce se întâmplă cu tine?

— Preabunul meu tată, am văzut o peri în vis.

— Şi eu o văd în vis din copilărie şi tot n-o aflu. De ce să cazi pradă mâhnirii?

în vremea aceasta, pasărea din colivie îl chemă pe prinţ:

— Slăvite prinţ, vino aici! Prinţul se apropie şi pasărea grăi:

— Astăzi, că e duminică, du-te la bazar; acolo va veni un kalandar. Şi kalandarul aduce o iapă cu părul roib şi capul alb. Cumpăr-o cu o sută

de bănuţi, că ea are în pântece un mânz înaripat. După ce cumperi această iapă, îngrijeşte-o patruzeci de zile, pune un grăjdar bun să aibă grijă de ea, şi fie ca el să ţină aproape un felinar aprins până dimineaţa, ca atunci când îi va veni sorocul, divii să nu răpească mânzul. Când se scurg cele patruzeci de zile şi când va veni pe lume, nu lăsa mânzul să cadă pe pământ, ţine-i să nu-şi frângă aripile. Patruzeci de zile să-i ţină cumva atârnat şi mânzul să nu sugă la mama lui.

Numai după aceea coboară-l pe pământ şi lasă-l să sugă patruzeci de zile. După alte patruzeci de zile îl poţi încăleca. Atunci eu voi zbura înainte şi tu în urma mea, vii călare şi împreună ne vom duce la peri.

Prinţul plecă la bazar şi aşteptă acolo până seara. Nimeni nu se ivi. Se gândi: „Vorbele păsării au fost minciuni”. Plecă de la bazar, când, pe neaşteptate, se arătă kalandarul cu iapa, strigând cât îl ţinea gura: „Cine cumpără o iapă?”. Prinţul făcu cale întoarsă, apucă de căpăstru iapa, îl luă şi pe kalandar cu el şi se întoarseră cu toţii la palat, unde îl primi pe acest oaspete cu toată cinstirea. Chiar îl opri să doarmă la palat.

Dimineaţa, prinţul îi puse iepei hamuri de argint, iar kalandarului îi dărui straie noi şi o sută de bănuţi pe deasupra.

— Hei, cinstite kalandar! Dă-mi mie iapa!

Şi kalandarul se bucură peste poate, îi dădu iapa şi se grăbi să plece şi să se ascundă într-un loc retras, de teamă să nu se răzgândească prinţul. Iar prinţul mână iapa în grajd, o legă şi puse un grăjdar să o aibă în grijă atât ziua, cât şi noaptea.

Şi iată că se împlini sorocul, patruzeci de zile de când fusese la bazar. Şi la soroc frumoasa pasăre grăi:

— Slăvite prinţ! La noapte veghează iapa, că aduce pe lume mânzul, iar di vii sunt cu ochii în patru şi urechile ciulite – „Poate îl furăm!”. Mânzul să nu cadă pe pământ, că doară este înaripat şi aripile se frâng. După aceasta, patruzeci de zile să nu-i laşi pe pământ, iar peste alte patruzeci de zile îl cobori pe pământ şi peste alte patruzeci de zile pornim amândoi la drum.

Prinţul purtă de grijă mânzului de trei ori câte patruzeci de zile, după care frumoasa pasăre iarăşi grăi:

— Acum hai să plecăm, că au trecut deja de trei ori câte patruzeci de zile. Eu am să zbor înainte,
iar tu încalecă pe calul înaripat şi vino în urma mea. Te voi duce pe muntele Qaf, la peri.

Prinţul se pregăti de drum, frumoasa pasăre zbură în faţă, iar el se urcă pe cal şi zbură după ea. Astfel ajunseră la peri. Iar peri avea o grădină în care pasărea îl conduse pe prinţ şi îl ascunse. Ea se duse însă la peri. Peri îi zise:

— Hei, frumoasă pasăre, pe unde te-ai pierdut, că de multă vreme nu te-am mai văzut?

Şi pasărea îi mărturisi:

— Omul de pe pământ se dovedeşte a fi nespus de crud. M-am dus să-mi astâmpăr setea la Izvorul-Dorinţei or, iar acolo puseseră laţ. M-am gândit atunci: „Dacă nu beau apă din Izvorul – Dorinţelor, plec fără să-mi potolesc dorinţele, iar de beau, cad în laţ”. După aceea iarăşi m-am gândit: „Nădăjduind la Cel de Sus, voi sorbi apă din acest Izvor al Dorinţelor, ca să nu plec tară să- mi îndeplinesc dorinţele”. Am băut apă şi m-am trezit n laţ. Omul pământean m-a prins şi m-a ţinut câteva zile. Iar omul era foarte sărac şi nefericit. într-o zi m-a prins să-mi taie gâtul şi eu i-am zis: „Hei, tu, nepot al bătrânei! Mă vei mânca şi n-ai să te saturi, mai bine du-mă la bazar şi vinde-mă. Preţul meu e o sută de bănuţi. Asta îţi ajunge să mănânci de patru ori, iar dacă mă tai, nici măcar o dată nu te saturi”.

Aşadar, m-a dus la bazar şi m-a dat unui negustor pe o sută de bănuţi. Iar negustorul m-a dus la prinţ. Prinţul m-a pus într-o colivie de fier şi c vreme am rămas acolo. Şi după ce prinţul te-a văzut în vis şi-a pierdut liniştea.

Eu l-am descusut: „De ce ţi-ai pierdut liniştea?”. El mi-a răspuns: „în vis am văzut o peri şi acum mă duc după ea pe muntele Qaf. Auzindu-i, l-am încredinţat: „Acolo nici mort n-ajungi". Şi i-am mai zis: „Du-te la bazar, aşteaptă până seara, iar la amurg va veni un kalandar cu o iapă cu capul alb. în pântece iapa are un mânz, iar mânzul este înaripat. Tu cumpără iapa de la kalandar, ţine-o patruzeci de zile, iar după patruzeci de zile ea va aduce pe lume un mânz. în aceste patruzeci de zile nu-l lăsa să atingă pământul. Peste alte patruzeci de zile urcă-te pe căluţul înaripat şi te voi aduce la fata şahului peri". Fata şahului peri se încredinţa de zisele păsării:

— înseamnă că acum l-ai adus pe acel prinţ care m-a văzut în vis?

— L-am adus.

— Frumoasă pasăre, dar el unde se află?

— L-am adus şi l-am ascuns laolaltă cu căluţul înaripat la tine în grădină.

Peri mai întrebă:

— Şi acum ce să fac cu el?

— Ce pofteşti, răspunse pasărea.

— Hei, frumoasă pasăre, tu trebuie să ştii mai bine. Şi pasărea o povăţui:

— Tatăl tău are patru divi ca străji la porţi. Ia dă-i de veste tatălui tău că a venit un om de pe pământ, pare-se că doreşte să-i iei strajă la partea stângă a porţilor. Când îl va lua strajă a porţii stângi, tu ia-i de acolo pe ceilalţi divi, că este de ajuns acest om de pe pământ.

Şi iată că peri îl aduse pe prinţ din grădină şi îl luă ca strajă la partea stângă a porţilor.

Iar prinţul îşi lăsă căluţul înaripat în grădină şi îi şopti la ureche:

— Până mă întorc, nu lăsa pe nimeni să se apropie de tine. Şi uite că, după toate acestea, în fiecare noapte peri îl chema la ea pe prinţ şi îi zicea:

— Slăvite prinţ! Noi nu putem trăi în acest loc. Să plecăm de aici cumva noaptea. Iar când vine frumoasa pasăre, cere-i sfat ca să scăpăm de aici.

Şi atunci când pasărea zbură la ei, peri întrebă:

— Frumoasă pasăre! Cum să facem să nu mai rămânem aici?

— Pregătiţi-vă de drum în noaptea aceasta şi plecăm, o încredinţa pasărea.

în aceeaşi noapte, peri şi prinţul se pregătiră, frumoasa pasăm zbură, prinţul şi peri merseră după ea şi ajunseră în grădina Prinţul îşi aduse căluţul înaripat, se urcă pe el împreună cu peri, pasărea iarăşi zbură înainte, ei o urmară. Se ridicară în văzduh şi porniră în mare grabă. Zburară pe deasupra multor câmpii! ji pustiuri, apoi coborârăîntr-un loc unde ridicară cortul.

Pasărea le zise:

— în noaptea aceasta să nu dormiţi. Să nu dea Cel de Sus ca divii să se trezească, să vină şi să vă

fure căluţul înaripat. Iar acum îmi iau rămas-bun de la voi şi pornesc în zbor. Eu am pe-aproape o rubedenie şi zbor la ea.

Şi pasărea plecă de la ei, aşa că rămaseră singuri pe acea câmpie. Noaptea adormiră, dimineaţa se treziră şi căluţul înaripat nicăieri. Rămaseră în acel loc pustiu buimăciţi cu totul. Deja se înserase când se ivi pasărea, care întrebă:

— Hei, peri şi slăvite prinţ! De ce sunteţi aşa de buimaci? Şi aceştia se jeluiră:

— Am fost sleiţi de puteri, somnul ne-a doborât, iar divii ne-au furat căluţul înaripat.

— Ce să mă mai fac cu voi? se jelui frumoasa pasăre.

— Cum vei crede singură de cuviinţă, răspunseră. Atunci pasărea îi povăţui:

— Faceţi rost de două cufere în care am să vă vâr. Am să bat în cuie capacele, apoi am să le arunc în râu. Eu am să zbor înaintea voastră. Acolo, de-a lungul râului, se va afla fie un culegător de vreascuri, fie un pescar. Ei se vor bucura la vederea cuferelor.

Prinţul meşteri două cufere, iar frumoasa pasăre îi vârî înăuntru. Prinse apoi capacele în cuie, le cără şi le aruncă în râu. Pasărea zbură înainte, iar cuferele plutiră pe apă în urma ei. Plutiră împreună până într-un loc unde apa se despărţea în două braţe. Cuferele se despărţiră şi ele: unul, cu prinţul, pluti pe braţul stâng, iar celălalt, cu peri, pluti pe braţul drept. Atunci frumoasa pasăre strigă:

— Hei, slăvite prinţ! Acum ne luăm rămas-bun! Cu bine! Tu eşti bărbat, iar peri este femeie. Tu pluteşti mai departe singur, iar eu voi zbura înaintea lui peri. Când o voi lăsa într-un anume loc, am să zbor să te caut şi pe tine.

Aşadar, cufărul în care se găsea prinţul pluti pe un braţ, peri pluti pe alt braţ, iar pasărea zbură înaintea ei. Ajunseră în ţara unui şah care avea un pescar. Când apăru pe apă cufărul, pescarul se bucură tare mult: „După cum se vede, înăuntru trebuie să fie o avuţie!”. Aruncă plasa, trase cufărul la mal şi atunci înţelese că era nespus de greu.

Deschise cufărul şi ce văzu? Acolo era peri! O duse şahului. Mulţumit peste poate, şahul se gândi că Cel de Sus îi trimisese o preafrumoasă peri. Aşa că hotărî să se însoare cu ea, să facă nuntă, însă peri îi ceru:

— Mărite şah! Dă-mi patru săptămâni răgaz de gândire. Dacă peste patru săptămâni îmi voi găsi stăpânul, nu mă voi mărita cu tine, dacă nu îl voi găsi, atunci mă voi mărita.

Şi şahul îi dădu răgazul cerut.

Când peri era în casă, uite că, pe neaşteptate, pasărea zbură prin fereastră şi îi intră pe mânecă. Pasărea îi zise:

— Peri! Rămâi aici şi eu am să zbor să-i caut pe prinţ, poate o să-i găsesc.

Frumoasa pasăre zbură şi, într-un oraş, dădu de prinţ. Cufărul în care se aflase prinţul îl scosese din apă un culegător de vreascuri care locuia în acel oraş. Pasărea chiar acolo îl şi găsise. Şi tot pasărea îi mărturisi:

— Slăvite prinţ! Se dovedeşte că eşti cu totul necinstit. Aşa că hai cu mine.

îl lăsă să meargă el în faţă, îl duse în oraşul în care era peri şi îi dezvălui:

— Peri se află în acest oraş.

Frumoasa pasăre zbură iarăşi la peri, i se vârî pe mânecă şi îi grăi:

— Peri! L-am găsit pe prinţ. A mai rămas de găsit căluţul înaripat. Voi rămâneţi aici, în acest oraş, şi eu am să plec să aflu ce i s-a întâmplat căluţului nostru. De voi găsi un mijloc, am să-l aduc, de nu găsesc, atunci rămâneţi cu bine!

Frumoasa pasăre zbură, ajunse la muntele Qaf şi văzu că di vi i închiseseră căluţul înaripat în casă. Iar căluţul purta în spate tocmai şaua pe care i-o legase prinţul. Acum şaua i se lipise de carnea de pe spate.

Frumoasa pasăre îi şopti:

— Hei, căluţule înaripat! I-am lăsat pe prinţ şi pe peri într-un oraş şi am venit după tine.

Divii nu se pricepuseră să-i adape şi să-i dea fân. Fânul îl aruncaseră prin fereastră pe acoperiş,
tot acolo vărsaseră şi apa, iar cu orzul la fel făcuseră, îl împrăştiaseră.

Frumoasa pasăre zbură la unul dintre divi şi grăi:

— Hei, div nemilos! N-ai adăpat căluţul înaripat, nu l-ai ţesălat, blestemat să fie tatăl tău, ce fel de grăjdar eşti tu?

— O, frumoasă pasăre! Dar el nu îngăduie nimănui să se apropie.

— Tu eşti div, eşti mare cât un munte şi n-ai fost în stare să-l adăpi! grăi

pasărea. Eu, una peste alta, sunt o pasăre, priveşte cum îl ţesal şi de mine nici nu se atinge.

Şi iată că ei se apropiară de căluţul înaripat, pasărea înainte; divul în urmă. Pasărea scoase de pe spinarea căluţului ipingeaua şi şaua, iar spinarea toată era numai răni. îl curăţă şi îl ţesălă, Apoi grăi către div:

— Mă duc să-i adăp, iar tu ia şi curăţă murdăria, fa curat. îl adăp şi mă întorc.

— Bine, fie cum zici, încuviinţă divul.

Frumoasa pasăre duse căluţul la adăpat. Când ajunse la râu, căluţul îşi desfăcu aripile şi zburară împreună, grăbiţi, spre oraşul unde se aflau peri şi prinţul. Acolo coborâră pe pământ.

Pasărea dădu căluţul prinţului şi zise:

— Slăvite prinţ! Căluţul să rămână la tine. Eu am să mă duc şi să văd ce gânduri are peri.

Iarăşi îşi luă zborul şi ce văzu? Peri era aşezată şi aştepta. Când dădu cu ochii de frumoasa
pasăre, se bucură nespus. Pasărea îi intră din nou pe mânecă şi grăi:

— Preafrumoasă peri! L-am adus şi pe prinţ aici, am adus şi căluţul înaripat. Tu ce ţi-ai pus în gând să faci? Ridică-te şi să pornim la drum!

Peri răspunse:

— Şahul se pregăteşte să facă nunta în noaptea aceasta. Am să-i vestesc ca el să nu îngăduie nimănui să iasă pe uliţe.

Şi îl vesti pe şah:

— Fie ca nimeni să n-aibă învoirea de-a ieşi noaptea pe uliţe. Iar şahul se supuse şi astfel îi opri pe toţi să iasă pe uliţe, în acest răstimp, peri şi frumoasa pasăre se pregătiră de drum, iar prinţul deja stătea la uşă. Peri şi frumoasa pasăre ieşiră înaintea prinţului şi căluţului înaripat. Prinţul şi peri se urcară pe căluţ şi acesta îi ridică în ceruri. Iar frumoasa pasăre zbură din nou în faţa lor.

Şahul prinse de ştire că peri fusese răpită. Ieşi afară din palat şi văzu cum peri se înalţă în văzduh aşezată pe căluţul înaripat. De aceea şahul, de necaz, începu să-şi care pumni în cap, când peri strigă la el:

— Hei, şah fără minte! Te-ai dovedit a fi peste poate de neghiob! De ce te chinui singur de dragul unei femei străine?

Aşa şi rămase şahul acolo, năucit cu totul. Iar prinţul coborî în oraşul tatălui său, află că acesta îşi pierduse vederea din pricina dorului după fecior, iar mama şi ea orbise. Peri îi dădu o basma cu care prinţul atinse faţa tatălui său şi acesta întineri ca la paisprezece ani. Atinse şi faţa mamei şi ea luă înfăţişarea unei tinere tot ca la paisprezece ani. Tatăl se făcu vizir, iar pe feciorii urcă pe tron, aşa că acesta ajunse la fericire, dar şi la tron.

Şahul Odilhon

poveste din Pamir

De mult-demult, cârmuia în Yemen un şah pe nume Odilhon. El era un om foarte drept şi totodată bun la inimă. Zvonul despre bunătatea lui ajunsese până departe. Toţi şahii care îl ştiau îl pizmuiau. Dar iată că, odată, în ţara lui sosiră şapte călători din ţara Bakri[22], ca să vadă cu ochii lor, să se convingă de bunătatea şi dreptatea de care auziseră. De aceea se hotărâră să-l roage pe şah să le dea ţara pentru patruzeci de zile. Si iată că ajunseră în Yemen. Când se apropiară de porţi, şahul se nelinişti

22 ţară legendară

foarte tare, căci le auzi strigătele.

„Ce poftesc aceşti pribegi?”, se întrebă şi pe dată le porunci vizirilor:

— Scăpaţi de ei dăruindu-le două tăvi de aur şi de argint. Vizirii le duseră darul, dar drumeţii nu se potoliră.

— Noi dorim să-l vedem pe şah!

Vizirii se întoarseră şi îi ziseră şahului:

— Ei nu doresc aurul şi argintul.

Atunci şahul se întrista şi gândi: „Nu cumva ei îmi vor sufletul?”. Şi se hotărî şahul să iasă şi să-i iscodească. Aşa că le dădu bineţe şi întrebă:

— Ce poftiţi, drumeţilor, spuneţi-mi iute, nu mă chinuiţi, am să vă dau tot ce îmi cereţi!

Şi drumeţii vorbiră:

— Mărite şah, noi am îndurat multe necazuri, mâhniri şi înjosiri. Ne-a ajuns la urechi zvonul că în Yemen cârmuieşte un şah pe nume Odilhon, care este foarte bun şi drept. Asta e pricina pentru care ne-am hotărât să venim la tine, să-ţi povestim de nefericirea noastră şi să-ţi cerem să ne dai ţara pentru patruzeci de zile.

Şahul îi încredinţa:

— Nu pentru patruzeci de zile, ci pentru de o sută de ori patruzeci vă dau ţara mea!

Drumeţii se apucară pe dată de treabă. Unul dintre ei se urcă pe tron şi deveni şah, iar ceilalţi
şase ajunseră viziri. Şi ei începură să arate bunătate şi mărinimie. Chemară oamenii de neam ales şi îi copleşiră cu daruri. Aşa se întâmplă că îl întrecură pe şahul Odilhon în bunătate. Tot poporul începu să-i laude.

Trecură patruzeci de zile, iar şahul Odilhon veni şi ceru înapoi ţara lui de la cei pribegi. însă aceştia rostiră ca răspuns:

— Tot ce este dat de Allah nu se mai întoarce!

Şahul Odilhon se întrista şi plecă. „Eu însumi, după capul meu, am făcut-o şi se pare că asta este soarta mea”, chibzui el. Despre toate cele întâmplate îi povesti soaţei sale, şahiţa, care îl ocărî în fel şi chip:

— Drumeţilor li se dau nimicuri, iar tu te-ai smintit, le-ai dat ţara ta! Cel mai bine ar fi să plecăm de aici, nu trebuie să mai rămânem!

Şi toţi patru, şahiţa Ghilcirahon, feciorul cel mare Şodgiamşid, feciorul cel mic Şofarug şi şahul, se urcară pe patru cai, îşi încărcară avuţia pe alţi patruzeci de cai şi porniră la drum.

în a cincea zi de mers, când se opriră să înnopteze, tâlharii dădură peste ei. Le luară toată avuţia şi fugiră. Şahul se mâhni peste poate: „Pentru ce această nenorocire, de ce să cadă pt capul meu?”, se gândi el plângând.

Peste alte cinci zile, când iarăşi se oprir													ii să înnopteze, iarăşi veniră tâlharii. Le luară caii pe care mergeau, ce le mai rămăsese din lucruri şi fugiră. Aşa că se pomeniră toţi patru fără cai şi fără ce mai aveau de-ale gurii. De această dată se văzură siliţi să meargă pe jos.

Şi peste alte cinci zile ajunseră la poalele unui munte. Acolo văzură resturile unui iepure omorât de uliu şi ale unei gazele sfâşiate de lup. Adunară aceste resturi, aprinseră focul şi fripseră carnea. Mâncară şi se aşezară să se odihnească.

Iar în acei munţi se afla adăpostul tâlharilor. Pe mai-marele lor îl chema Tigeorbaman. Şi iată că acest tâlhar, luând cu el cinci oameni, se hotărî să vadă dacă nu era careva prin preajmă. Coborâră din munte, soarele deja asfinţise şi se lăsase noaptea. Dintr-odată, zăriră fum de la un foc. Mai- marele tâlharilor se înveseli şi le zise oamenilor săi:

— S-ar putea ca aici să ne pricopsim cu ceva!

Se grăbiră într-acolo de unde se ridica fumul. Până la urmă văzură focul din depărtare, iar în jurul focului patru oameni, unul dintre ei cu siguranţă femeie. Tigeorbaman se bucură şi porunci celor ce îl însoţeau:

— Aşteptaţi-mă aici, că mă duc cu vicleşug s-o văd pe femeia aceea!

însă el avea alt gând: „Mă duc şi zic că, vezi Doamne, îmi naşte nevasta şi că nu poate scăpa de chinuri. Nu poate să nască, iar printre noi nu sunt femei care s-o ajute. Fie ca această femeie să
meargă cu mine la nevastă-mea". Când Tigeorbaman se duse la ei, le vorbi întocmai precum gândise. Şahul socoti că ce auzise era întru totul firesc şi-i îngădui şahiţei să se ducă cu el. Dar împreună cu ea îl trimise şi pe un fecior.

Când Tigeorbaman, şahiţa şi feciorul acesteia se întâlniră cu tâlharii ce aşteptau, mai-marele lor porunci:

— Acum eu încalec. Voi legaţi-o pe şahiţă şi puneţi-o în spatele meu. Pe fecior snopiţi-l în bătaie şi goniţi-l înapoi pe drumul pe care a venit până aici. Dacă femeia începe se ţipe, astupaţi-i gura!

Tâlharii întocmai şi făcură.

Iar feciorul şahului se întoarse, plângând, şi-i istorisi tatălui său toate cele întâmplate:

— Tată, acest om s-a dovedit a fi un tâlhar, iar tâlhari sunt mulţi acolo. Ei i-au astupat gura mamei, au legat-o şi au aruncat-o pe calul acestui Tigeorbaman. Alţi tâlhari m-au lovit şi am fugit până aici mâncând pământul.

Şahul Odilhon nu se putu stăpâni şi izbucni într-un plâns sfâşietor.

Tigeorbaman veni în galop în tabăra tâlharilor, o târî din şa pe şahiţă şi o duse în cortul său. Mâniată, şahiţa îi strigă:

— O, nelegiuitule, m-ai înşelat, m-ai despărţit de bărbatul şi de copiii mei. Oare nu mi-ai spus tu că nevasta ta nu poate naşte, că are nevoie de ajutor de la o femeie şi te-ai rugat de şah să-mi îngăduie să te însoţesc? Dacă acum tu îmi pui viaţa în primejdie, cum ai să-ţi dovedeşti nevinovăţia în faţa Judecăţii de Apoi? N-am să-ţi îngădui să mă înjoseşti. Dacă ai altceva de gând, eu n-am să-ţi ajung nevastă decât respectând obiceiurile întocmai cum se cuvin ele ţinute! învoindu-se, Tigeorbaman zise:

— Prea bine, mâine vom respecta datinile întocmai. Apoi el întinse aşternutul şi se culcă. Iar nefericita de Ghilcirahon plânse întreaga noapte fără încetare şi-l rugă pe Allah cel Atotputernic şi Milostiv: „Apără-i, Doamne, pe bărbatul şi pe copiii mei, ca să ne mai putem vedea".

Tot în aceeaşi noapte, Tigeorbaman avu un vis în care se făcea că un om intră şi îi vorbeşte: „Tu ştii, Tigeorbaman, că ai adus-o pe femeia asta prin înşelăciune? Du-o pe dată înapoi!". Aşa îi zise omul şi parcă îl şi lovi peste faţă. Tigeorbaman tresări, se trezi şi se uită: chipul i se schimonosise! Se puse pe dată pe plâns, mustrându-se: „Ce urât m-am purtat! Acum sunt pedepsit pentru purtarea mea! Pe această femeie am s-o duc bărbatului ei şi copiilor, întreagă şi neatinsă". Şi îndată îi dispăru strâmbătura ce-i cuprinsese chipul. Se ridică, se duse la Ghilcirahon, o trezi din somn şi începu să-i ceară iertare:

— Tu vei fi sora mea, te voi înapoia bărbatului şi copiilor, oriunde ar fi ei, am să-i caut şi voi face întocmai cum îţi promit!

Şi în ziua următoare, Tigeorbaman trimise câţiva oameni acolo de unde o luase pe şahiţă.

— Alergaţi pe cai, dacă ei sunt încă în acel loc, aduceţi-i, dacă nu-i găsiţi, daţi-ne de veste cât mai grabnic!

Tâlharii alergară într-acolo, dar nu întâlniră pe nimeni. Mânară caii înapoi şi îi povestiră mai- marelui lor totul. Atunci Tigeorbaman ridică pentru Ghilcirahon un cort aparte. Porunci ca frânghiile cortului să fie împletite din mătase şi tot acolo să se afle mărgăritare, iar ferestrele să fie din rubine, smaralde şi crizoliţi. Mai porunci ca înăuntru tot ce va fi aşternut să fie ţesătură de mătase. Şi pentru el făcu un cort asemănător, aşezat chiar la intrarea celui dintâi.

Iar şahul Odilhon, împreună cu copiii săi, merse şi merse până ajunse la un râu. Se apropiară de mal şi înţeleseră că apa era foarte adâncă. Să o treacă prin vad era cu neputinţă. Peste un timp se apropie de ei un călăreţ care întrebă:

— Cine sunteţi voi? Dacă doriţi să treceţi râul, atunci vă trec eu. Eu sunt aici luntraş.

Auzindu-l, se bucurară şi răspunseră:

— Da, te rugăm, trece-ne!

Călăreţul însă îl aşeză pe mezinul şahului în spatele său pe cal şi intră în apă. Ajunse pe malul celălalt şi strigă:

— Şi acum rămâneţi cu bine!

După care pomi la drum împreună cu tânărul prinţ.

Şi astfel şahul rămase cu un singur fecior. Se necăji, plânse şi până la urmă hotărî să treacă împreună râul prin vad. Se luară de mână şi intrară în apă. Când ajunseră la mijlocul râului, apa îi cuprinse într-un val puternic, feciorul se desprinse din mâna tatălui şi se înecă. Iar pe şah îl împinse apa pe celălalt mal. Plânse şahul, se amărî şi porni singur mai departe.

Ajunse într-o vale şi acolo întâlni o casă de închinăciune aproape dărâmată. Porni într-acolo, ajunse, privi şi gândi: „Uite, şi acest loc, asemenea mie, s-a minat. Ia să mă aşez undeva aproape”. Numai ce gândi asta şi se aşeză lângă un zid. Dintr-odată văzu că înăuntru era un izvoraş. Se ridică, se apropie şi dădu cu ochii de un com. îl ridică şi cu el săpă în pământ. De acolo ieşi apă mai multă. Aşa că şahul se hotărî să rămână şi să trăiască mai departe în locul acela.

Şi acolo petrecu şahul doi ani. Iar apa din izvoraş tot curse şi curse. Treptat se ivi acolo o poieniţă, apoi crescu un copac. La copac începură să zboare păsări şi să vină fel şi fel de vieţuitoare. Păsările cântau dimineţile şi-l înveseleau. în acest fel îşi petrecu şahul alţi zece ani din viaţă. între timp, el se acoperi de păr, încât ajunsese asemenea fiinţelor necuvântătoare. Până la urmă se hotărî: „Ia să mă duc încotro văd cu ochii, poate am să întâlnesc oameni!”.

Aşa că străbătu un drum de o zi, însă întâlni numai un copac. Se opri lângă el şi se uită în depărtare. Se vedea un sat. Se mai uită, acum cu luare aminte. Toţi locuitorii ieşiseră din casele lor. Odilhon se aşezase la umbră şi începuse să iscodească. Pe neaşteptate îl văzu un om care trecea prin apropiere. Odilhon îi făcu semn cu degetul să se apropie. Când îl zări pe şah, fugi cât îl ţineau picioarele. „Fără îndoială că este un vrăjitor, acum mă mănâncă”, hotărî omul.

Ţara în care ajunsese se numea Bakri. Şahul de acolo pierise demult şi de la el rămăsese un şoim. Când şahul se prăpădise, lăsase cu limbă de moarte vizirilor săi: „După ce nu voi mai fi, lăsaţi şoimul în libertate şi să-l faceţi şah pe omul pe capul căruia se va aşeza". Făcură întocmai. Şoimul zbură, zbură şi nu se aşeză pe capul nimănui. Iar când, pe neaşteptate, se ivi acolo şahul Odilhon, pasărea se opri pe capul lui. Astfel trebuiră oamenii să-l facă şah pe Odilhon. La început, toţi se temură de el, le lipsi cutezanţa să se apropie, fiindcă semăna mai mult cu o vietate necuvântătoare, era acoperit de păr peste tot. însă după un timp şahul îşi redobândi înfăţişarea omenească. Supuşii săi se bucurară şi se liniştiră.

După ce se scurse o vreme, toţi oamenii de seamă din această ţară veniră la şahul Odilhon cu rugămintea: „Povesteşte-ne despre tine, destăinuie grijile ce te apasă, dar şi amărăciunile!”. Şi Odilhon începu să istorisească:

— Eu am fost şahul Yemenului. Odată, veniră la mine şapte drumeţi şi-mi cerură să cârmuiască ţara mea patruzeci de zile. Le-am dat-o, iar după patruzeci de zile m-am dus la ei şi le-am cerut să- mi înapoieze ţara. Iar ei nu mi-au dat-o. Atunci, împreună cu şahiţa şi cu doi copii, am hotărât să ne părăsim ţara. Pe drum au dat năvală peste noi tâlharii, ne-au luat toată avuţia şi caii. Iar altă dată tâlharii mi-au răpit şi şahiţa. M-am necăjit şi, împreună cu feciorii rămaşi cu mine, am pornit mai departe. Aşa am ajuns noi la un râu, iar apa era mare, anevoios de trecut. Acolo, nu se ştie de unde, a venit un călăreţ care a zis că ne poate trece pe malul celălalt. L-a luat pe feciorul cel mic, l-a aşezat pe cal, la spatele lui, şi au trecut râul. De pe malul celălalt a strigat: „Rămâneţi cu bine!” şi a dat pinteni calului. Cu feciorul cel mare m-am înţeles să trecem prin vad. Când am ajuns la mijlocul râului, feciorul s-a smuls din mâna mea şi s-a înecat. Iar apa m-a aruncat şi pe mine pe malul celălalt. După această păţanie mi-am dus traiul, singur-singurel, doisprezece ani, într-o vale, lângă nişte ruine ale unui loc de închinăciune, unde se afla un izvor aş. Părul m-a acoperit cu totul, de am ajuns ca o fiinţă neomenească. Am mâncat iarbă, am mers fără haine. Până la urmă mi s-a urât, mi s-a făcut dor de oameni şi m-am hotărât să merg mai departe. Şi iată că stau aici cu voi", îşi încheie povestea şahul Odilhon.

Oamenii adunaţi ascultară toate aceste vorbe şi îi cuprinse mila pentru şah. De altfel, ei grăiră:

— Apoi hai să-ţi facem nuntă acum!

La care şahul Odilhon răspunse:

— N-am nevoie de nuntă! Dacă vreţi să mă ajutaţi, aflaţi doi oameni potriviţi ca să am cu cine să-mi petrec vremea.

Căutară îndelung astfel de oameni şi până la urmă găsiră. îşi amintiră că un pescar avea un fecior nemaipomenit. Pe acest fecior îl scosese pescarul din burta unui peşte prins cu năvodul în râu. Şi iată că îl aduse pe tânăr la şah. Văzându-l, şahul se bucură peste poate. Mai târziu fu adus la şah încă un tânăr. Pe acest tânăr îl aduse acel călăreţ care îl luase pe feciorul şahului. Nici şahul, nici acei tineri nu ştiau unii de alţii. în acest fel începu să trăiască cu ei alături.

Trecură alţi zece ani. Şi încă nu se recunoscură unul cu altul. Dar, odată, veni în acea ţară Tigeorbaman, mai-marele tâlharilor. El îşi aşeză cortul lui şi pe cele ale tâlharilor nu departe de oraş. Tot acolo ridică şi cortul pentru Ghilcirahon. La intrare puse un lacăt şi porunci slugilor să păzească cortul.

După care se hotărî să se ducă şi să se închine şahului. Ajunse la şah, se închină şi îi făcu multe daruri. Şahul îl cinsti cum se cuvenea. După aceea, Tigeorbaman ceru îngăduinţa de a pleca. Şahul îi grăi:

— Rămâi azi să înnoptezi la mine şi doar mâine să te duci! însă Tigeorbaman îi destăinui şahului:

— Mărite şah, nu pot înnopta la tine, eu am lăsat la corturi un lucru de mare preţ. Uite, sunt deja douăzeci de ani de când îl păzesc. Dacă rămân la tine se poate pierde.

Atunci şahul îl încredinţa:

— Eu am doi oameni de nădejde, ii trimit pe ei acolo, fie ca ei să păzească acest lucru de preţ al tău.

Iar Tigeorbaman trebui să se învoiască.

Cei doi tineri pe care îi trimise şahul ajunseră la cortul unde se afla Ghilcirahon, se aşezară în apropiere şi începură să-şi povestească unul altuia ce avuseseră de îndurat şi prin ce trecuseră. Iar Ghilcirahon stătea în cort şi asculta toate aceste istorisiri. Când unul din tineri pomeni numele tatălui şi ţara pe care acesta o cârmuise, după ce vorbi despre cei şapte drumeţi care îi ceruseră şahului ţara pentru patruzeci de zile şi care nu o mai dăduseră înapoi, când pe deasupra povesti şi despre toate celelalte care se întâmplaseră cu ei, tânărul ce asculta strigă:

— Se dovedeşte că eu sunt fratele tău!

Iar mama lor, Ghilcirahon, ascultând şi ea toate aceste vorbe, strigă din cort:

— Eu sunt mama voastră!

Pe dată ea se smulse din cort şi alergă spre feciorii săi. îi îmbrăţişa şi de bucurie izbucni în lacrimi.

Dimineaţa, Tigeorbaman sosi şi ei tot îmbrăţişaţi erau. Văzându-i, turbă de mânie şi fără să stea mult pe gânduri făcu cale întoarsă la şah să se plângă; şi iată cum grăi:

— Prietenii tăi au pângărit lucrul meu cel nepreţuit! Ce mi-a mai rămas de făcut?

în aceeaşi clipă, şahul chemă călăii, poruncindu-le:

— Pe dată duceţi-vă şi tăiaţi-le capul!

Călăii se duseră şi, fără a spune vreo vorbă, le tăiară capul tinerilor. Atunci Ghilcirahon îşi veni în fire şi strigă:

— Dar cum se întâmplă una ca asta, neîntrebând nimic să le tai capul! Ei doar sunt copiii mei!

Ce fel de şah e acela care a poruncit să-mi omoare copiii?

Plângând, ea fugi la şah. Când ajunse, îi povesti totul. Numai atunci şahul înţelese că e vorba de şahiţă, iar tinerii pe care el 170 poruncise să-i omoare nu erau alţii decât feciorii lui. Şahul se luă cu mâinile de cap şi începu să-şi jelească feciorii. Aşa de amarnic plângeau amândoi, că toate fiarele şi păsările, auzindu-i, plângeau împreună cu ei şi toţi oamenii de acolo suspinau uitându-se la ei. Atunci, unul dintre apropiaţi îşi aminti că în ţara Rum[23] trăieşte un vindecător care e în stare să redea viaţa unuia care a murit. Pe dată se pregătiră oameni să pornească spre acea ţară.

22După cinci

[23] teritoriul de la apusul Iranului; Bizanţ

zile, aceştia ajunseră în ţara Rum, îl căutară pe vindecător şi îi povestiră cele întâmplate. Vindecătorul îi ascultă şi zise:

— Bine, am să le înapoiez viaţa acestor tineri! Eu am un leac şi am să mă slujesc de el.

îl aduseră pe vindecător în ţara Bakri şi îi arătară pe cei doi tineri. El îi reînvie pe dată. Şahul şi şahiţa se bucurară nespus când îşi văzură feciorii vii. Cât de fericiţi puteau fi! După aceea îi făcură daruri vindecătorului, îi dăruiră multe şi felurite nestemate. Astfel întreaga familie a şahului era iarăşi împreună. Ca şi mai înainte, şahul dovedi bunătate şi mărinimie faţă de supuşii săi. întregul popor al ţării Bakri îl lăudă şi preamări. Iar pe Tigeorbaman îl numi vizir.

în acea vreme, ţara Yemen, unde cârmuiau cei şapte drumeţi, ajunse la pierzanie. Poporul sărăci cu totul, începu răzmeriţa. Şi atunci cu toţii hotărâră să ceară ca şahul Odilhon să-i cârmuiască din nou. îi scriseră o scrisoare. Scrisoarea ajunse, iar şahul o arătă celor apropiaţi. Aceştia nu se învoiră să-l lase pe şah. Nici şahiţa, nici feciorii nu se învoiră să se întoarcă acolo, Atunci vizirii hotărâră să-l trimită şah pe Tigeorbaman. Acesta se duse şi cârmui ţara. Şi reîntronă acolo ordinea şi dreptatea aşa cum era pe vremea şahului Odilhon.

Trei surori

poveste din Pamir

în vremurile de demult, în anii care deja au trecut, a fost aşa sau n-a fost.

în acei ani trăia un om nevoiaş. Din toate bunurile lumeşti, Allah nu-i dăruise decât trei fete. Fetele lui crescură, dar nimeni nu dori să se însoare cu ele.

Şi iată că, într-o bună zi, toate trei se duseră să aducă apă de la izvor. Şi în vreme ce mergeau, sporovăiau:

— Dacă m-ar lua şahul de nevastă, zise una dintre ele, şi mi-ar da un blid cu făină, aş fi în stare să dau mâncare la toţi oamenii din oraş.

Intră în vorbă şi a doua fată:

— Dacă m-ar lua şahul de nevastă şi mi-ar da fire toarse pentru o bucăţică de ţesătură, eu cu această pânză aş îmbrăca toţi oamenii din acest oraş.

Mezina spuse şi ea surorilor:

— Ceea ce voi aţi dori să faceţi eu nu mă simt destoinică să duc la bun sfârşit. Iar dacă şahul m- ar lua pe mine de nevastă, atunci eu i-aş dărui un băiat cu părul auriu şi o fetiţă frumoasă.

Vorbele spuse de fete le ascultă vizirul şahului. El se duse la şah şi îi povesti totul. Şahul dori să le ia de neveste. Omul nostru nevoiaş ce mai putea face? Le dădu pe toate trei de neveste şahului. Nunta se întinse pe trei zile, apoi şahul le luă la el la palat. Se scurseră alte şase zile şi şahul aduse blidul cu faină.

— Uite faina, dă mâncare întregului meu oraş!

— Prea bine, răspunse soaţa şi începu să fiarbă o ciorbă, care după două ore se putea deja mânca.

Ceru să fie împărţită la oameni. Dar se dovedi a nu fi de ajuns decât pentru o singură familie, îl
vestiră pe şah:

— Soaţa ta n-a fost vrednică să sature întregul oraş cu un blid cu făină.

Atunci şahul porunci:

— Lăsaţi-o în pace!

Şi mai dădu o poruncă, cu gândul la a doua fată:

— Dar aduceţi-i fire toarse pentru o bucată de pânză. Fie ca ea să-i îmbrace pe toţi oamenii din oraşul meu.

îi aduseră şi ei firele toarse pentru pânză şi îi ziseră:

— Din aceste fire ţese şi fă veşminte pentru toţi oamenii din oraş.

— Bine, se învoi ea.

Şi începu să ţească. Ţesu două zile, după care se apucă să croiască. Croi, după care cusu. Cusu şi cusu şi până la urmă din mâinile ei ieşi o cămaşă, dar pânza se dovedi a nu fi îndeajuns pentru mâneci.

Slujitorii se duseră din nou la şah şi îl vestiră:

— Nici această soaţă a ta nu şi-a dus până la capăt fagăduiala. Iar şahul îi sfătui:

— Lăsaţi-o şi hai să vedem ce facem cu mezina.

Ea spusese: „Eu i-aş dărui şahului un băiat cu părul auriu şi o fată frumoasă".

Şi uite că, atunci când era aproape gata să-şi îndeplinească gândul, surorile ei începură să o pizmuiască şi se vorbiră între ele:

— Ce ne rămâne să mai facem cu ea? Dacă îşi va duce la bun sfârşit legământul făcut, la amândouă ne va fi ruşine.

Şi atunci sora mai mare o îndemnă pe cea mijlocie:

— Surioară, du-te şi spune-i meşterului să facă o lădiţă. Când ea va naşte băiatul cu părul auriu şi fata cea frumoasă, noi îi furăm copiii, îi punem în lădiţă şi lădiţa o aruncăm pe apă.

— Bine, se arătă gata sora mijlocie. Plecă şi porunci meşterului:

— Meştere, să-mi lucrezi o lădiţă.

— Voi face întocmai, răspunse acesta.

Şi se întâmplă ca şahul să dorească să plece la vânătoare. Atunci soaţa cea tânără îi zise:

— Mărite şah, rămâi. Dacă pe neaşteptate mă îmbolnăvesc? Când tu nu vei fi aici, surorile mele cine ştie ce vor face cu mine!

Dar şahul o linişti:

— Atunci când nu te vei simţi bine, petrece şi bucură-te. însă de îndată ce voi auzi, mă voi întoarce la tine într-un suflet.

Pe scurt, şahul plecă la vânătoare. Nu trecură decât trei ceasuri şi nevasta lui nu se simţi bine. Despre acest lucru şahul nu află nimic. Când născu şi ochii copiilor văzură lumina soarelui, veniră şi surorile şi îi ziseră:

— Surioară, du-te şi vesteşte-i pe toţi de această bucurie! Aşa că mezina plecă să îi cheme pe toţi la petrecere. Iar în vremea asta surorile înşfăcară copiii, îi înfaşurară într-un ştergar şi îi ascunseră de priviri străine. Iar în locul lor puseră în aşternut doi căţei. Femeia se întoarse, se uită în aşternut, iar acolo erau doi căţei. Aşa o ruşine o cuprinse, că nu mai putea ridica privirea din pământ.

O lăsăm pe ea aici şi să povestim despre surorile ei. Surorile se duseră la meşter, luară de la el lădiţa, aşezară în lădiţă copiii şi o aruncară pe apă. Iar pentru a-l vesti pe şah trimiseră un călăreţ – cică du-te şi spune-i: „Nevasta ta a adus pe lume doi căţei!". Călăreţul dădu fuga la şah şi grăi:

— Cele mai bune urări, mărite şah, ţi s-au născut doi căţei! Şahul se tulbură, se întunecă la faţă şi porunci:

— Vestitor de lucruri rele, du-te la mine acasă, dă-i nevestei o seceră şi un palmar din piele. Fie ca ea să se ducă în pădure şi să adune spini pentru foc. Dar grăbeşte-te, ca atunci când voi sosi eu acasă, pe ea să n-o mai găsesc.

Trimisul zori spre casă, îi dădu nevestei şahului secera şi palmarul şi o îndemnă să plece la pădure după spini.

O lăsăm pe ea aici şi să vedem ce s-a întâmplat cu lădiţa.

Aruncată în apă, lădiţa pluti pe un şanţ aproape de grădină. Iar în acest timp, grădinarul stropea. Pe neaşteptate, văzu că apa din şanţ seacă. Se apropie şi găsi lădiţa înţepenită de-a curmezişul. Grădinarul scoase lădiţa din apă şi o deschise. Se uită: înăuntru, doi copilaşi, fetiţă şi băieţel. Luă lădiţa şi o duse acasă. Când ajunse, îşi strigă nevasta şi îi arătă:

— Nevastă, Allah nu ne-a dat copiii noştri şi uite că am găsit o fetiţă şi un băieţel. Hai să-i oprim şi să-i creştem noi.

Nevasta se învoi.

Şi iată cum grădinarul începu să se ducă în fiecare zi la bazar să cumpere lapte şi grăsime pentru gătit. Se întorcea acasă şi le dădea să mănânce.

Odată, soaţa mai în vârstă a şahului se duse la grădinar şi ce văzu? Grădinarul avea un fecior cu părul auriu şi o fată foarte frumoasă.

— De unde ai copiii aceştia? îl întrebă pe grădinar, care răspunse:

— I-am găsit pe drum.

Iar când el zise aceste vorbe, nevasta şahului începu să ghicească, gândindu-se: „Oare să fie tocmai acei copii pe care i-am aruncat cândva pe apă?”.

Ieşi din casa grădinarului şi se îndreptă spre casa ei. Se duse să-i spună şi surorii sale:

— Vai, soro, uite ce năpastă pe capul nostru!

— Dar ce s-a întâmplat? întrebă aceasta.

— îţi mai aduci aminte că noi am aruncat, cândva, nişte copii pe apă? Se dovedeşte că acei copii trăiesc, îi destăinui sora mai mare. Ce să ne mai facem acum? Cum să scăpăm?

Sora mijlocie vorbi astfel:

— Du-te poimâine acolo şi uită-te – dacă stăpânii casei lipsesc, spune-i fetei: „Fratele tău nu te iubeşte deloc!”. Ea va începe să-ţi spună că nu este adevărat, dar tu împotriveşte-te: „Dacă te iubeşte cu adevărat, atunci să-ţi aducă din ţara divilor o rochie cusută din gheare de vulpe. Spune-i asta diseară, când ajunge acasă”. Şi atunci noi o să-i facem de petrecanie băiatului, iar în ce-o priveşte pe fată, cu ea va fi mai uşor să terminăm.

— Prea bine, se învoi sora.

Şi aşa cum se înţeleseseră, se duse la grădinar, intră în casă, iar acolo nu era decât fata, care stătea aşezată lângă vatră. Sora mai mare se aşeză alături de fată şi amândouă începură să vorbească. Vorbiră de una şi de alta, după care nevasta şahului întrebă:

— Te iubeşte fratele tău?

— Mă iubeşte foarte mult, o încredinţa fata.

— Nu, nu-i adevărat, îi zise femeia, dacă fratele tău te-ar fi iubit, ţi-ar fi adus o rochie din gheare de vulpe.

— Dar de unde s-o ia? întrebă fata.

— O aşa rochie se găseşte în ţara divilor, îi spuse. Când vine fratele tău, să începi să plângi şi nu vorbi cu el, nu scoate nicio vorbă. Lasă că odată o să găsească el acea rochie.

La apusul soarelui veni şi fratele acasă, se duse la soră-sa şi ce văzu? Ea plângea. O întrebă:

— Surioară, de ce plângi?

— Pleacă de-aici, tu nu mă iubeşti.

— Cum aşa, fireşte că te iubesc, chiar foarte mult, o încredinţa el.

— Dacă mă iubeşti, pleacă în ţara divilor şi adu-mi de acolo o rochie făcută din gheare de vulpe.

— Mâine mă şi duc!

La răsăritul soarelui, în ziua următoare, băiatul se sculă şi porni la drum. Merse, merse şi ajunse la un izvor. Se aşeză să-şi tragă sufletul, îşi scoase ce avea de-ale gurii şi începu să mănânce.

Termină de mâncat şi dădu să plece. Se uită în depărtare şi văzu o dâră de fum care se ridica în văzduh. îşi ridică poalele halatului, ca să nu-l stânjenească la mers, şi le prinse la cingătoare şi porni într-acolo. Cam peste trei ceasuri ajunse şi văzu că era o căsuţă prăpădită. Intră şi înăuntru o minunată femeie era aşezată lângă vatră. îi dădu bineţe, la care ea răspunse pe dată:

— Bine că mi-ai făcut urarea. Altfel te-aş fi făcut să arăţi ca c bucată de carne crudă!

La care băiatul răspunse:

— Chiar dacă faci din mine o bucată de carne crudă sau fiartă; eu tot am venit azi la tine.

Să vă spunem adevărul? Femeia se îndrăgostise pe dată de el şi nu dorise decât să glumească, îngrozindu-l.

Şi femeia se ridică de la locul ei, luă o saltea şi un covor, pe care îl întinse pe o laviţă, şi zise:

— Urcă-te pe laviţă!

De teamă, o ascultă şi se urcă. Se urcă şi ea, se aşeză alături şi începu să-l descoasă:

— Tinere, cu ce gând ai venit la mine, în bordeiul acesta dărăpănat?

— Sora mea m-a trimis să-i aduc o rochie făcută din gheare de vulpe, răspunse băiatul.

— Bine, îl linişti femeia, am să-ţi găsesc o rochie din gheare de vulpe.

Băiatul i se aruncă la picioare drept mulţumire, dar ea îl ridică şi îi zise:

— Nu te purta aşa. Acum am să-ţi aduc acea rochie.

Plecă şi nu peste multă vreme se întoarse cu rochia. Băiatul o primi, îşi luă rămas-bun şi se îndreptă spre casă.

Ajunse acasă şi îi dărui rochia surorii sale, care aşa se bucură, de parcă crescuse până în ceruri.

Trecură trei zile şi când nimeni nu era acasă în afara fetei, veni iarăşi mătuşa ei, că mătuşă îi era doar. Din nou o descusu:

— Fratele tău te iubeşte?

— Fără îndoială, răspunse fata. Dacă nu m-ar fi iubit, mi-ar fi adus el oare acesta rochie?

La care femeia îi vorbi în chip prefăcut:

— într-adevăr, te iubeşte, dar nu foarte mult. Dacă te-ar fi iubit foarte mult, atunci ţi-ar fi adus o oglindă fermecată în care poţi vedea întreaga lume.

— Dar eu ce pot face pentru asta? căută să afle fata.

— Diseară, când el vine acasă, apucă-te să plângi iarăşi, şi atunci îţi va aduce oglinda.

Fata începu să nu mai poftească nimic, să se împotrivească celor auzite, însă mătuşa multă vreme încercă s-o înduplece şi până la urmă izbuti s-o facă să se învoiască.

Seara, veni fratele şi ce văzu? Din nou sora sa plângea.

— Surioară, de ce plângi?

— Tu nu mă iubeşti în niciun chip, i se plânse ea.

— Cum nu te iubesc? Mi-ai cerut rochie, rochie ţi-am adus. Fata recunoscu:

— Adevărat, rochie mi-ai adus, acum adu-mi oglinda fermecată în care poţi vedea lumea întreagă.

Sărmanul, nu-i mai rămăsese nimic de făcut. Se culcă şi dis-de-dimineaţă se sculă

şi se îndreptă şi de această dată toi spre acea femeie. Spre seară ajunse la bordeiul ei. Femeia se uită iarăşi venise prietenul ei. îl primi ca pe un oaspete scump, îi puse în faţă ceai şi începu să-l descoasă de-a fir-a- păr:

— Ia zi, dragul meu, care ţi-e nevoia de această dată? Şi el povesti şi totodată îi ceru:

— Eu am o singură surioară, frumoasă cum nu e alta. O iubesc ca pe ochii din cap. I-am dus rochia pe care mi-ai dat-o tu, dai ea mi-a mai poruncit: „Du-te şi adu-mi oglinda fermecată!”. Dar eu nu ştiu unde s-o caut. De aceea am şi venit la tine. Mă ajuţi sau nu, nu ştiu, atâta vreme cât în afară de tine n-am la cine să mă duc.

Peri, fiindcă femeia era în fapt o peri, îi vorbi:

— Dragul meu, eu n-am oglinda fermecată. în schimb, am o soră cu ani mai mulţi decât mine şi ea are oglinda asta. Ia să mă duc eu la ea şi, dacă se învoieşte, îţi aduc oglinda. însă dacă nu se învoieşte, atunci nu mai e nimic de făcut.

— Bine, se arătă mulţumit băiatul.

Noaptea şi-o petrecu acasă la peri, iar dimineaţa peri plecă la sora ei. Văzând-o, soră-sa îi ieşi înainte cu vorbele:

— Bine ai venit, surioară, de mult n-ai mai trecut pe-aici, doar ştii cum se zice pe la noi: „Cine a strâns mărăcinii de pe drumul pe care ai venit?”. Adică bine ai venit!

— Pentru o faptă bună am venit la tine, surioară, o încredinţa peri.

— Ce doreşti să-mi ceri?

— Dă-mi oglinda ta fermecată.

— Inima dacă mi-ai fi cerut-o, eu n-aş fi zis nu, iar cât priveşte oglinda, nici vorbă, bineînţeles că ţi-o dau!

Plecă după oglindă şi o aduse. Sora cea tânără, acum şi prietena noastră, primi oglinda, mulţumi şi porni la drum spre casă.

Băiatul văzu că ea adusese oglinda şi cât se bucura de mult. După ce o primi, îi mulţumi, îşi luă rămas-bun de la peri şi se întoarse la casa lui. Se duse la soră-sa. Şi aceasta înţelese că fratele îi
adusese oglinda, o luă şi privi în ea, iar în ea se vedea lumea toată! Şi atât se bucură, de nu se poate spune în vorbe puţine.

După cinci-şase zile, iarăşi apăru mătuşa ei. Din nou o iscodi:

— Ia zi, cum e, te iubeşte fratele tău sau nu?

— Cum să nu mă iubească, răspunse ea hotărâtă. Eu i-am cerut rochie din gheare de vulpe şi el mi-a adus, i-am cerut oglinda fermecată, şi oglinda mi-a adus-o. Vezi singură că mă iubeşte.

Dar mătuşa o tot sâcâi:

— Fără îndoială, doar că te iubeşte prea puţin. Dacă te-ar fi iubit foarte mult, atunci ţi-ar fi făcut rost de un papagal înzestrat cu darul vorbirii. Căci un astfel de papagal ţi-ar povesti despre tot ce se petrece în lume. Cum fratele tău merge peste tot, tu stai aici de una singură şi te plictiseşti.
Papagalul te-ar veseli.

— Dar cum să fac? întrebă fata.

— Când fratele tău vine diseară, încercă femeia şi de această dată să o sfătuiască, pune-te pe plâns şi cere-i un papagal înzestrat cu darul vorbirii. îi vei frânge iarăşi inima, nu se va împotrivi şi va pleca să ţi-l aducă.

Le lăsăm pe ele acolo şi întrebăm: „De ce o îndeamnă mătuşa? De ce o stârneşte pe fată să-i ceară fratelui să-i găsească un papagal înzestrat cu darul

vorbirii?”.

La aceste întrebări noi răspundem astfel: „Fata este foarte naivă, că, orice i s-ar spune, ea îi crede pe toţi. Iar să găseşti un papagal înzestrat cu darul vorbirii este nespus de greu. Nu-l poate găsi decât un om curat, fără de păcate. Mulţi s-au dus după un astfel de papagal, însă acasă nu s-au mai întors, fiindcă păcatele se plătesc”.

Povestim din nou despre fată.

Mătuşa plecă, iar fata iarăşi se puse pe plâns. Seara veni fratele ei şi văzu că fata plângea în hohote. O întrebă:

— Surioară, de ce plângi?

— Pleacă de-aici, tu nu mă iubeşti, i se jelui ea.

— Surioară, eu te iubesc foarte mult.

— Dacă mă iubeşti, adu-mi un papagal înzestrat cu darul vorbirii şi pe deasupra şi înţelept.

— Surioară, nu mai plânge, mâine, când se luminează de ziuă, plec după papagal, o încredinţa băiatul şi fata se linişti.

Trecu vremea, băiatul se trezi cu noaptea în cap, îşi prinse poalele halatului în cingătoare şi din nou porni spre acea peri cunoscută de el, dar şi de noi.

Ajunse la peri şi ea îi ură:

— Bine ai venit!

Aduse un ceai şi începu să-l descoasă pe băiat:

— De ce eşti amărât, dragul meu?

— M-a trimis surioara după un papagal înzestrat cu darul vorbirii şi înţelept pe deasupra, îi răspunse el. Eu ţi-am spus că nu am pe nimeni şi de aceea am venit aici, că poate tu o să mă ajuţi.

— Papagal înzestrat cu darul vorbirii! se minună peri. Vai, mulţi tineri au tot mers după acest papagal, dar niciunul nu s-a întors. Toţi s-au făcut stană de piatră, au împietrit. Şi bărbatul meu s-a dus acolo şi nici până acum nu s-a întors. E adevărat că tu nu ţii atât de mult la viaţă. Dacă e aşa, atunci du-te!

Iar băiatul îi răspunse:

— Mai bine să ajungi stană de piatră decât să te prefaci în ţărână, de aceea trebuie să mă duc.

Şi atunci femeia, iarăşi amintim că ea era de fapt peri, îi arătă drumul de urmat:

— Cum porneşti de aici, pe drum vei întâlni şapte izvoare. Scaldă-te de şapte ori în ele. Şi, după ce ieşi curat, aşează-te sub un copac de acolo şi fa-ţi rugăciunea. Dacă Allah îţi iartă păcatele, 185 atunci papagalul înzestrat cu darul vorbirii va veni el însuşi în zbor şi va coborî pe umărul tău. De nu te iartă, atunci te vei preface în piatră, vei împietri.

— Bine, răspunse băiatul şi porni la drum. Ajunse la acele izvoare, se scaldă în ele, se opri sub copac şi începu să se roage: îşi îndreptă faţa în sus şi chemă cerul. Şi câtă vreme se rugă, picioarele îi intrară în pământ şi aşa se trezi îngropat până la genunchi.

Acum nu vom mai vorbi de băiat, ci vom povesti despre sora sa.

Fata se uită în oglinda fermecată şi văzu că fratele ei este îngropat până la genunchi. Ţipă, sări şi alergă în ajutorul lui. Şi pe când fugea, pământul îi ajunsese tânărului deja până la piept. Veni acolo, îl prinse de gât pe frate şi izbucni într-un hohot de plâns. Atât de tare plângeau amândoi, că parcă din ochi le picura sânge.

Şi atunci Allah îi iertă băiatului păcatele, iar papagalul înzestrat cu darul vorbirii sosi în zbor şi se opri pe umărul lui. Chiar în acea clipă băiatul deveni iarăşi cel dinainte, cu amândouă picioarele călcând pe pământ.

Băiatul luă papagalul înzestrat cu darul vorbirii şi îl sărută pe creştetul capului. Şi cu toţii se îndreptară spre casă. Iar acum vă povestesc despre mătuşa lor. Mătuşa se

temea acum să se mai ducă pe la ei. De ce? Fiindcă, dacă se ducea, atunci ei aveau să afle de uneltirile puse la cale, căci acel papagal înzestrat cu darul vorbirii avea să-i povestească fetei despre toate.

Odată, fata şi fratele ei se îmbrăcară cu haine alese şi plecară să se plimbe în grădină. Fata se dichisi cu rochia din gheare de vulpe, în mână luă oglinda fermecată, iar fratele purta pe umăr papagalul. Tatăl lor, grădinarul, îi conduse. în acelaşi timp, şahul ieşi şi el în grădină să se plimbe, îi văzu pe copiii grădinarului şi se îndrăgosti de fată. Seara, şahul se întoarse la el la palat şi trimise un om la grădinar ca să-i ceară fata de nevastă. Ce-i rămânea grădinarului de făcut? Astfel, el grăi:

— Dacă şahul mi-ar fi cerut inima, şi inima i-aş fi dat-o, iar pe fată – cu atât mai mult.

Trimisul se întoarse la şah şi zise:

— Pregăteşte-te de nuntă. Grădinarul îţi dă fata.

— Pe când să hotărâm nunta? îşi întrebă şahul vizirii. Şi ei rostiră:

— Plecăm să-l întrebăm pe mollah, el ne va spune când.

Se duseră la mollah şi acesta le zise: „Bine aţi venit!”, apoi îi iscodi:

— Ce vânt v-a adus aici?

— Şahul ne-a trimis, zicând: „Mă pregătesc de nuntă, aşa că duceţi-vă şi întrebaţi-l pe mollah de ziua sortită”.

— Prea bine, răspunse el.

Se ridică mollahul de unde era aşezat, plecă şi veni cu o carte şi începu să citească. Se adresă apoi vizirilor:

— în această carte scrie aşa: „Dacă şahul doreşte să se însoare, fie ca vreme de şase zile să facă în aşa fel ca toţi oamenii să petreacă, şi numai după aceea să facă nunta”. Acesta a fost răspunsul cărţii. Dacă şahului i se pare că şase zile ar fi prea mult, n-are încotro. Asta este.

Vizirii răspunseră:

— Aşa să fie, cartea ştie cel mai bine!

Se ridicară şi se întoarseră la şah. Şahul îi întrebă:

— Ce-a zis mollahul?

— Mollahul a zis: „Până la nuntă, şahul trebuie ca timp de şase zile să facă să petreacă toată lumea, iar după aceea poate face nunta”, mărturisiră vizirii.

I se păru şahului că şase zile e prea mult, dar n-avu încotro.

îi lăsăm aici pe cei de mai sus şi să povestim ceva şi despre grădinar.

Grădinarul era atât de bucuros, că nu se poate spune. însă din ziua în care el promisese s-o dea pe fată şahului, papagalul înzestrat cu darul vorbirii amuţi – nu mai scoase nici măcar o vorbă. Atunci fata îl întrebă:

— Prieten drag, de ce nu mai vorbeşti cu mine? Papagalul începu să plângă. Şi în acelaşi timp cu papagalul vărsă lacrimi şi fata. Tot atunci intră în casă fratele şi văzu că amândoi plângeau. întrebă:

— De ce plângeţi? Răspunse papagalul:

— Eu n-am văzut niciodată ca un tată să o ia de nevastă chiar pe fata lui.

Băiatul se tulbură şi începu să iscodească ce se întâmplă şi despre ce este vorba. Papagalul cel înzestrat cu darul vorbirii îi lumină pe de-a întregul:

— Voi nu sunteţi copiii grădinarului.

— Atunci ai cui suntem? dori să afle fata, iar papagalul le dezvălui taina:

— Sunteţi copiii şahului. Mama voastră se află acum la palat, în mână are o seceră, cealaltă mână e vârâtă într-un palmar. Ea strânge spini din pădure pentru foc.

— Dar de ce asta? întrebă băiatul.

— Staţi jos, le porunci papagalul înzestrat cu darul vorbirii şi începu să le povestească.

Le destăinui toată istoria, de la un capăt la altul. Izbucni în plâns şi băiatul. Tot atunci în casă apăru grădinarul şi ce văzu? Toţi plângeau. Cum dădu cu ochii de grădinar, băiatul întrebă:

— Tată, spune adevărul, noi suntem copiii tăi sau nu suntem? Mărturisirea grădinarului sună aşa:

— Dacă e să spun adevărul, nu sunteţi ai mei. V-am găsit în şanţul care aduce apa în grădină. Atunci papagalul înzestrat cu darul vorbirii îi povesti totul şi grădinarului, care se puse şi el pe plâns. Apoi grădinarul se ridică şi pomi cu greu spre şah. Intră în palat şi i se înfăţişă şahului, care nu izbuti să rostească nicio vorbă, când grădinarul îl întrebă:

— Tu doreşti s-o iei de nevastă tocmai pe fata ta?

— Cum aşa? strigă şahul.

Iar grădinarul îi povesti totul de la început şi până la sfârşit şi atunci lacrimile şiroiră pe obrajii şahului. De aceea, şahul porunci călăilor:

— Duceţi-vă şi prindeţi-le pe nevestele mele, legaţi-le de cozile a două iepe, iar pe urmele iepelor mânaţi nişte armăsari. Goniţi-i pe toţi în pădure. Mai târziu, strângeţi oasele acestor nemernice şi aruncaţi-le în foc, iar cenuşa împrăştiaţi-o în râu.

Şi mai porunci:

— Găsiţi-mi acea nevastă care strânge acum spini, gătiţi-o în veşminte alese şi aduceţi-o aici. Călăii se ridicară, prinseră cele două neveste ale şahului, le legară de cozile iepelor, iar în urma acestora dădură drumul armăsarilor. Iepele o luară la goană din pricina armăsarilor şi târâră după ele femeile. Apoi adunară oasele lor, le arseră în foc, iar cenuşa o împrăştiară în râu.

Iar pe cea de-a treia nevastă o gătiră frumos şi o înfăţişară şahului. Atunci şahul grăi:

— Duceţi-vă şi aduceţi din casa grădinarului pe fata şi pe băiatul meu! îi aduseră şi şahul puse la cale un ospăţ ce ţinu şapte zile şi şapte nopţi.

Şahul ajunse să fie fericit.

Iar mie mi-a dăruit un măgar şchiop. De-abia am ajuns aici.

Norocul neghiobului

poveste din Pamir

Aşa a fost sau n-a fost. Dar doi fraţi au fost odată. Unul dintre fraţi era foarte bogat, iar celălalt n-avea de niciunde. Cel bogat dormea ziua până se înnopta, nu muncea, iar celălalt, săracul, se trudea din greu cât era ziua de lungă şi era lipsit de orice bun. Aceasta era şi pricina uimirii sale:
„Eu niciodată nu pierd vremea, muncesc, dar avuţie n-am. Pe când fratele meu nu iese din casă, nu i se leagă nimic de mâini şi averea la el se află. Oare de ce este aşa?”.

Şi iată că, într-o noapte, omul nostru sărman se duse pe ogor şi se uită. Dăduseră drumul la apa din şanţ pentru udat. Se gândi: „Se pare că fratele meu cel avut munceşte noaptea. Ia să văd cine a dat drumul la apă”. Se duse şi privirea îi întâlni o făptură care ridicase stăvilarul şi lăsase apa să curgă pe şanţuri. Când dădu cu ochii de om, făptura o rupse la fugă.

Omul o ajunse, o prinse şi întrebă:

— Cine eşti, de ce laşi apa să curgă pe ogorul fratelui meu?

Iar făptura răspunse:

— Eu sunt norocul fratelui tău.

Omul se minună şi gândi: „Vai de mine, e de mirare! Uite ce om norocos e fratele meu. Stă acasă şi norocul munceşte în locul său. Iar eu mereu trudesc şi nu-mi ajunge să-mi duc zilele!”. Aşa că întrebă:

— Uite, tu eşti norocul fratelui meu, aşa că spune-mi şi mie, norocul meu unde se află? Mă duc să-l găsesc şi eu.

Răspunsul acelei făpturi sună astfel:

Norocul tău se află în locul unde două râuri îşi unesc apele. Săracul se hotărî şi grăi:

— Plec să-mi caut norocul.

Dar norocul fratelui îl sfătui:

— Dacă te duci, îţi afli norocul tău. însă când mergi după el, fii cu băgare de seamă la tot ce întâlneşti pe drum.

— Bine, încuviinţă omul nostru.

Se duse acasă, îşi găti de-ale gurii pentru drum şi pomi.

Ajunse într-un loc unde un cal păştea într-o poiană. Şi oricâtă iarbă păscuse, calul nu se îndreptase, era slab şi tară păr. Văzându-l pe omul sărac, calul se apropie şi întrebă:

— încotro ai pornit-o, omule?

— Am plecat să-mi aflu norocul, răspunse el.

— Oare îţi găseşti norocul? mai întrebă calul.

— Poate dă Allah şi-l găsesc.

Atunci calul se rugă:

— Dacă îţi găseşti norocul, întreabă-l şi de mine. Spune-i aşa: „într-un loc este un cal care mănâncă întruna iarbă verde şi în niciun chip nu se îngraşă. Nimeni nu îl încalecă, iar spinarea îi este toată o rană”.

Şi omul se învoi:

— Bine!

Deci plecă el de acolo şi ajunse într-un alt loc, unde dădu cu ochii de un dud. Pomul îl iscodi:

— Hei, omule, încotro ai pornit-o?

— Mă duc să-mi găsesc norocul, răspunse el.

— Omule, mai întrebă dudul, unde îţi găseşti tu norocul?

— Mi-au arătat unde se află norocul meu, mă duc şi îl găsesc. Pomul îl rugă:

— Când găseşti norocul tău, întreabă-l şi de mine, spune-i astfel: „Lângă un izvor creşte un dud, întotdeauna are apă, dar roade nu dă”. Adu-mi răspunsul, să aflu de ce se întâmplă aşa ceva.

— Bine, încuviinţă omul.

Plecă şi de acolo. Ajunse într-un alt loc, unde, culcat pe pământ, alături de drum, era un leu.

— Hei, omule, încotro te duci? întrebă leul.

— Am plecat după norocul meu, răspunse el.

— Dar cum îl vei găsi?

— Mi-au povestit unde se află.

— Când îţi vei găsi norocul, întreabă-l şi de mine, zicând aşa: „într-un loc este un leu. El mănâncă tot ce poate fi aflat pe această lume şi nu este chip să se sature”. Ce va spune norocul tău la ce doresc eu?

Plecă şi de acolo omul sărac şi ajunse într-o ţară, iar în acea ţară străjile îl strigară şi îi grăiră:

— Nu ţi se îngăduie trecerea. Du-te la şah şi, dacă el îţi îngăduie, atunci vei trece, îl duseră la şah, iar şahul întrebă:

— Omule, de unde ai venit şi încotro te îndrepţi?

— Am venit dintr-o ţară anume şi mă duc după noroc.

— Cum de-ţi vei găsi norocul? îl descusu şahul.

— Mi-au spus unde se află, mă duc şi îl caut.

După ce îl ascultă, şahul îi ceru:

— Când o să-ţi găseşti norocul, întreabă-l şi de mine. Spune-i aşa: „El are o bogăţie fără margini, el domneşte, însă întotdeauna este trist”.

Omul nostru plecă mai departe. Ajunse în locul în care cele două râuri despre care am vorbit îşi unesc apele. Noaptea rămase pe-aproape, dimineaţa se trezi şi păşi de-a dreptul spre locul unirii apelor şi, cu adevărat, acolo se afla norocul său. Se apropie şi întrebă:

Tu eşti norocul meu sau eşti al altcuiva?

Sunt norocul tău.

Atunci omul îi mai spuse:

— De eşti norocul meu, hai să plecăm împreună.

— Tu întoarce-te, îl sfătui norocul, du-te acasă, până ajungi, voi fi şi eu acolo.

însă omul sărac mai zise:

— O, noroc al meu! Undeva este un cal care întotdeauna paşte în poiană iarbă verde şi nu se îndreaptă. Nimeni nu-l încalecă şi spinarea toată îi este o rană. Cu ce îl poţi ajuta?

Şi răspunse norocul:

— Acel cal este Calul-Iute-ca-Vântul, nimeni nu s-a urcat încă în spinarea lui, de aceea este toată o rană. Dacă îl încalecă cineva, într-un ceas el străbate un drum lung de o lună.

— Norocule, într-un alt loc este un leu care zice aşa: „Eu mănânc tot ce se află pe această lume şi nu mă satur”. Ce leac se află? întrebă omul.

— Când te duci, spune-i aşa: „Prinde un neghiob fără creieri în cap, mănâncă-l şi te vei înzdrăveni”.

Săracul nostru mai destăinui:

— într-un loc anume, lângă un izvor, creşte un pom. Apă are tot timpul în îndestulare, dar nu rodeşte. Pomul mi-a poruncit astfel: „Când îţi găseşti norocul, întreabă-l şi de mine”.

Şi norocul răspunse:

— La rădăcina copacului este o comoară. Dacă cineva e doritor să sape şi s-o ia pentru el, pomul va înflori şi va rodi.

Iar omul nostru mai întrebă:

— M-am dus într-un oraş, iar şahul locului m-a întrebat: „încotro ai pomit-o?”. Eu i-am zis: „Am plecat după norocul meu”. Atunci şahul a grăit: „Când ajungi, povesteşte-i de mine, că sunt şah, că am multe bucurii pe această lume, că am o bogăţie nemaipomenită, însă toată vremea sunt trist. De ce?.

Norocul vorbi aşa:

— în fapt, şahul este femeie, iar când o femeie nu are bărbat, ea tot timpul este tristă. Când ajungi acolo, spune-i: „Tu eşti femeie, vei fi fericită întotdeauna dacă ai un bărbat”.

îi mai zise norocul:

— Du-te şi orice vei găsi pe drum, ia pentru tine, că eu voi veni în urma ta.

Şi omul porni la drum şi intră în oraşul acelui şah. Şahul îl primi cu cinstire şi îl iscodi:

— Ei, cum este, ţi-ai găsit norocul?

— Da, răspunse omul.

— Cum l-ai găsit, îl descusu şahul, ai întrebat şi de mine? Ce-a zis?

— Norocul mi-a zis: „Şahul e femeie, ea nu are bărbat, iar dacă ar fi avut bărbat, atunci ar fi fost totdeauna fericită”.

Auzind, şahul-femeie rosti:

— E limpede acum, uite că tu vei fi bărbatul meu!

însă omul nostru nu se învoi:

— Nu te iau de nevastă, eu am norocul meu.

— Cârmuieşte tu, primeşte toate bogăţiile, numai să mă iei de nevastă.

Omul se împotrivi, îşi luă rămas-bun şi plecă.

Ajunse la pomul care nu dădea roade. Pomul întrebă:

— Hei, omule, ţi-ai găsit norocul?

— Da, l-am găsit.

— Ia zi, ce-a spus în privinţa mea?

Săracul răspunse:

— Norocul meu a zis despre tine aşa: „La rădăcina lui este ascunsă o comoară. Dacă cineva ar lua-o, pomul ar reînvia”.

Atunci vorbi şi pomul:

— Iată că te dovedeşti un om bun. Tu nu ai noroc de bogăţie? Aici este o lopată mare, sapă şi ia comoara pentru tine!

Săracul nu se învoi – ce să facă cu bogăţia? Acum el avea norocul lui.

Plecă de acolo şi ajunse la cal, care îi vorbi:

— Hei, omule, te-ai dus. Ţi-ai găsit norocul?

— L-am găsit, răspunse.

— Şi mie ce veşti mi-a adus? dori să afle calul, îi răspunse:

— El a grăit aşa: „Calul acela n-are stăpân. Dacă ar fi avut stăpân, care l-ar fi înşeuat şi l-ar fi încălecat, rănile s-ar fi vindecat. El poate străbate un drum lung de o lună în numai un ceas”.

— Ia-mă, stăpâneşte-mă, încalecă, mergi încotro pofteşti, îl îndemnă calul.

Dar omul nu se lăsă înduplecat – el doar mergea pe jos. Plecă şi de acolo şi ajunse la locul unde se afla leul. Leul se dovedi şi el dornic să afle:

— Hei, omule! Ţi-ai găsit norocul?

— Da, l-am găsit, răspunse el.

Şi îi povesti tot, lăsându-l pe leu să mai întrebe, pentru a-i destăinui:

— Iar în legătură cu mine ce-a zis?

— A zis aşa: „Dacă leul găseşte şi mănâncă un neghiob fără creieri în cap, pe dată se înzdrăveneşte”.

Atunci şi leul vorbi:

— Uite, tocmai tu eşti cel mai mare neghiob, pasămite e greu de aflat careva mai neghiob decât tine. Norocul ţi-a spus să iei de pe drum tot ce ţi se nimereşte să găseşti, iar tu cârmuirea unei ţări nu te-ai învoit s-o primeşti. Ai ajuns la dud, acolo se afla comoara, tu n-ai luat-o. Nici calul nu l-ai dorit. Nimeni nu e mai neghiob decât tine, aşa că te mănânc!

Şi leul îl mâncă.

Trei sfaturi

poveste din Pamir

Trăia odată un şah şi acel şah nu avea decât un singur fecior. Odată, şahul părăsi palatul şi se duse la bazar; văzu acolo multe lucruri, dar nu cumpără nimic. Când se întoarse la palat, feciorul îl întrebă:

— Unde ai fost? Şi ce-ai cumpărat?

— Tot ce ne trebuie avem aici, la palat, îi răspunse şahul, ca apoi feciorul să mai zică:

— Şi palatul tău, şi bogăţia ta, prea puţin pentru mine. Lasă-mă să mă duc

să-l izgonesc pe şahul Maşreq-ului[24] de pe tron.

— Nu vreau să te duci acolo. Tot ce îţi doreşti vei căpăta de aici.

Dar feciorul său nu-i dădu ascultare şi porni la drum fără să aibă încuviinţare. Străbătu multe câmpii şi pustiuri şi la mijlocul drumului întâlni un bătrân. Bătrânul dădu bineţe, dar tânărul îi răspunse tară niciun fel de cuviinţă. Atunci bătrânul zise:

— Cândva, am fost şi eu tânăr la fel ca tine. Aşteaptă-mă şi mergem mai departe împreună.

— De ce să iau cu mine aşa un bătrân ramolit? îşi zise tânărul, după care se mai gândi şi hotărî: Fie, o bucată de drum mergem amândoi, că şi aşa e bine.

Şi totuşi bătrânul pe undeva îl recunoscu, deoarece îl ştiuse prea bine pe adevăratul lui tată, care fusese pe tron înaintea, celui ce cârmuia acum ţara.

După o vreme, bătrânul, care ducea în spate o traistă cusută din piele, îl rugă pe tânăr:

— Du-mi şi mie puţin traista, că vreau să mă abat o clipă din drum.

însă cât nu se strădui tânărul nostru, nu găsi în el puteri să mişte traista din locul în care se afla. Bătrânul se întoarse în grabă şi întrebă:

— Tinere, încă mă mai aştepţi aici?

— Hei, bătrâne! Dar eu n-am izbutit să ridic traista.

— Cum aşa, nu glumi cu mine, răspunse uimit bătrânul.

— Nu, adevărul ţi-l spun.

Auzindu-i răspunsul, bătrânul întrebă atunci:

— Dacă nu eşti în stare nici atât, atunci încotro te îndrepţi?

— Mă duc să-l alung de pe tron pe şahul din Maşreq, răspunse tânărul.

— N-ai cu tine nici ajutoare, nici arme.

— în schimb sunt foarte iscusit şi îl izgonesc numai cu vorbele mele.

— De-i aşa cum spui, întocmai să şi faci! îl sfătui bătrânul. Ajunseră ei într-un loc unde se afla o casă. Bătrânul zise:

— Hai să intrăm şi să bem un ceai.

Intrară în casă şi bătrânul îi ură tânărului, căci, de altfel, era chiar casa lui:

— Bine ai venit!

Astfel îi făcu urarea, după care îi aduse ceaiul. Băură ceaiul şi bătrânul iarăşi grăi:

— îţi voi da trei sfaturi: câtă vreme nu te întreabă, nu vorbi, până nu te roagă să dai, nu da; câtă vreme nu te cheamă, nu te duce.

Apoi ieşiră din casă şi porniră mai departe. Merseră ei agale şi ajunseră la palatul şahului Maşreq-ului. Atunci bătrânul îl întrebă pe tânăr:

— Tinere, dacă tu îl izgoneşti pe şah de pe tron, îmi dăruieşti şi mie măcar puţin din bogăţiile lui?

— îţi dăruiesc, făgădui tânărul.

Intrară amândoi în palatul şahului. Se opriră la uşile de la intrare, dădură bineţe şahului şi îi făcură urări. Şahul răspunse urărilor şi le îngădui să se aşeze. Amândoi se aşezară lângă stâlpii de la intrare, căci acela era locul de cinste pentru oaspeţi. Rămaseră acolo puţin şi tocmai atunci slujitorii puseră mâncare în faţa şahului. Şahul îi îndemnă şi pe ei:

— Apropiaţi-vă să mâncaţi şi voi!

Se apropiară să mănânce, când şahul strigă slujitorilor:

— Daţi-ne şi nouă un cuţit, să tăiem carnea în bucăţi mai mici. Atunci tânărul îşi scoase pumnalul şi îl puse înaintea şahului.

Şahul văzu plăselele din aur şi argint, bătute în rubine şi smaralde, iar lama din diamant. Când tăia carnea, şahul se gândea: „Dacă am să-i cer pumnalul să mi-l dea mie, acest stăpân al lui nu mi-l va da. Iar dacă aş dori să-l cumpăr, atunci o să ceară

24 2 3 ţară legendară de la răsărit

un preţ mare”. Se gândi, se mai gândi şi până la urmă îi întrebă pe prietenii care acum erau aşezaţi să mănânce:

— Prieteni, care este pedeapsa meritată de un hoţ? Cei doi se ridicară şi răspunseră:

— Ori îi iei lucrul pe care l-ai avut şi de fapt este al tău, ori îl omori pe hoţ.

Atunci şahul le istorisi:

— în ziua în care mi-au furat vistieria, acest pumnal era aşezat deasupra. Acum am găsit lucrul care a fost al meu, iar acest om este hoţul!

Strigă şahul să vină călăii:

— Luaţi-l şi omorâţi-l! porunci el.

Atunci bătrânul grăi:

— Mărite şah, acest tânăr este oaspete în această noapte în casa mea. îl aduc dimineaţă şi atunci să-l omorâţi.

La început şahul nu se lăsă înduplecat – tânărul o să fugă. însă bătrânul se împotrivi iarăşi:

— Dacă nu-mi pot ocroti oaspetele şi încuviinţez omorârea lui, bunul meu nume va avea de suferit, mă fac de râs, de ocara oamenilor.

Atunci şahul încuviinţă, însă porunci ca a doua zi să-l aducă pe tânăr.

Bătrânul şi tânărul plecară. Ajunseră la casa bătrânului. Intrară şi bătrânul făcu de mâncare. Puse apoi mâncarea în faţa tânărului şi îl îndemnă:

— Ia şi mănâncă puţin.

— Nu-mi arde de mâncare, răspunse tânărul, mâine doar mă omoară.

Nu mâncă nimic şi se duse să se culce. La răsăritul soarelui se sculară, bătrânul aduse ceaiul şi îl sfătui:

— Tinere, ia şi bea ceaiul!

Tânărul nu se atinse, că nu peste mult timp îl vor omorî şi de înghiţit îi era cu neputinţă. Tot atunci bătrânul se aşeză lângă vatră, iar o pisică veni la el. Şi începu bătrânul să-i vorbească pisicii la ureche:

— Of, pisică nechibzuită, de câte ori nu ţi-am spus? Câtă vreme nu te întreabă, nu vorbi; până nu te roagă să dai, nu da; câtă vreme nu te cheamă, nu te duce. Uite că acum ai să mori.

Se gândi tânărul: „Apoi el pentru mine spune vorbele astea, nu pentru pisică”. După aceea se ridicară amândoi şi porniră la drum. Tânărul mergea agale, iar mai târziu parcă mergea în genunchi. Bătrânul îl îndemnă:

— Hai, tinere, ce tragi de timp?

— Vin acum, răspunse el.

„Vai, ce nenorocire, gândea bătrânul, acum îl omoară.” După care îi grăi:

— Uite, astea sunt ultimele sfaturi pe care ţi le dau. Dacă vrei să mă asculţi, ascultă-mă, cum pofteşti, fa aşa cum crezi că e mai bine.

— Voi face întocmai tot ce-mi porunceşti! Aşa că bătrânul îl învăţă cum să se poarte.

Până la urmă ajunse la şah şi îi dădu bineţe. După care tânărul nostru trecu în faţa şahului şi grăi:

— Mărite şah, cârmuitor nedrept. Nu se vântură fără vânt! întâi se caută adevărul, după aceea moartea.

— Dar ce înseamnă asta? întrebă şahul. Tânărul îi răspunse atunci:

— Oameni buni, eu nu sunt hoţ şi nici iscoadă. Şi tata a fost tot şah. Odată, tata a ieşit din palatul său şi a plecat la bazar. Acolo l-au omorât şi tocmai acest pumnal i-a fost împlântat în inimă. Câtă vreme am fost copil, pumnalul pe care-l vedeţi acum era jucăria mea. Iar când am crescut, atunci m- am gândit: „Cine l-a omorât pe tatăl meu?”. Şi am început să rătăcesc din ţară în ţară să-l găsesc pe ucigaşul care mi-a

omorât tatăl. însă pe stăpânul acestui pumnal nu l-am putut găsi. Acum stăpânul pumnalului s-a arătat. Dacă tu eşti stăpânul pumnalului, înseamnă că tu l-ai omorât. Aşa stând lucrurile, acum plăteşte-mi pentru sângele lui sau dă-mi tatăl înapoi!

— Dar ce e cu aceste vorbe? se minună şahul, însă dregătorii hotărâră:

— Adevărul este de partea tânărului. El este străin de aceste locuri, nu este duşman, nu este iscoadă. Dacă te pretinzi stăpânul acestui pumnal, înseamnă că tu l-ai ucis pe tatăl lui. De aceea, trebuie să-i plăteşti sângele vărsat.

Atunci şahul întrebă:

— Şi care este preţul sângelui acelui om?

Iarăşi dregătorii hotărâră:

— Douăzeci de cai încărcaţi cu aur.

Şi şahul îi dădu tânărului douăzeci de cai încărcaţi cu aur. Tânărul nostru plecă de la palat spre casă. Ajunse împreună cu bătrânul pe o câmpie. Acolo bătrânul îi grăi:

— Acum te părăsesc.

Şi tânărul îl îndemnă să ia măcar nişte aur:

— Tu doar mi-ai salvat viaţa, îi zise.

— Aurul este al tău, du-te şi trăieşte sănătos. Iar altă dată ai grijă ce vorbeşti. Şi asta-i tot. Nu se ştie dacă aşa a fost sau n-a fost.

Armâtik şi vulpea

povestire sarikolă

în vremurile de demult trăia un om pe nume Armâtik. Şi acest om avea trei peri. Vindea perele şi cu câştigul îşi ducea zilele. Dar treburile nu-i mergeau aşa cum s-ar fi cuvenit. O vulpe îi făcea viaţa amară, fiindcă îi fura perele. Sărmanul Armâtik nu mai putea îndura. Răbdarea îi ajunsese la capăt. De aceea el dădu cu clei pe copac.

Odată, vulpea cea hoaţă se ivi iarăşi. Se căţără pe o cracă şi începu să mănânce pere. însă cum se întâmplă că veni şi Armâtik. Vulpea voi să se facă nevăzută, se repezi mai sus, dar coada i se lipi de copac. Armâtik se apropie şi o prinse.

— Vulpe hoaţă ce eşti, îi zise el, acum am să te omor!

— Vai, Armâtik, zise vulpea, ce folos dacă ai să mă omori? Hai mai bine să fim prieteni şi atunci am să te fac padişah şi am să-ţi dau de nevastă o prinţesă.

— Dar cum să-mi dai de nevastă o prinţesă? întrebă omul.

— Mai întâi vinde cei trei peri, îl statui vulpea.

Aşa că Armâtik vându copacii. Cu banii căpătaţi cumpără doi saci cu patru sute de căciuli în ei, după care vulpea plecă la padişah. Dar mai întâi ea îi zise omului:

— Tu aşteaptă aici pe malul râului, iar eu mă duc la padişah. După ce ajung acolo, padişahul, în fruntea oştirii, îţi va ieşi în întâmpinare. Când se va apropia, scoate pe dată căciulile din saci şi aruncă-le în apă.

îi spuse vulpea aceste vorbe şi porni spre palat. După ce trecu prin porţile împărăteşti se închină şi padişahul îi grăi:

— îndrăzneşte, vulpe! Ce vânt te-aduce?

— Am venit cu o treabă, răspunse vulpea. Mi-e teamă însă să nu-mi pierd capul dacă voi spune.

— N-ai să păţeşti nimic, vorbeşte!

Şi vulpea, ca şi cum şi-ar fi luat inima în dinţi, grăi:

— M-a trimis Armâtik, padişahul unei ţări. Am venit să-ţi peţesc fata.

— Dar nu-i nimic rău în asta, gândi padişahul. Sunt gata să ţi-o dau pe prinţesă chiar de o sută de ori.

Se ridică vulpea, mulţumi şi se pregăti să plece când padişahul mai întrebă:

— Dar unde se află acum padişahul Armâtik?

— A venit împreună cu mine. E în fruntea unei oştiri de paisprezece mii de săbii, îl minţi vulpea pe padişah.

Auzind aceste vorbe, padişahul dădu neântârziat poruncă oştirii sale. Oştenii îşi luară arcurile şi porniră în întâmpinarea padişahului. Se uită Armâtik şi văzu cum dinspre palatul împărătesc se apropie o oştire mare. Fără să piardă o clipă, el scoase căciulile din saci şi le aruncă în apă. Iar padişahul se apropie cu oştirea sa. De tulburare, Armâtik se pierdu cu totul. Căciulile pluteau mai departe pe apă.

Ajungând foarte aproape, vulpea zise:

— Slăvite padişah! Lucrurile nu mai sunt întocmai precum ţi le-am spus. Se pare că padişahul Armâtik a intrat în apă însoţit de oştirea sa. Şi uite că s-au înecat cu toţii. Dar fii cu luare-aminte şi păzeşte-te. Dacă nu-l găseşti pe Armâtik, atunci tatăl său, şi el e un mare padişah, va şterge de pe faţa pământului împărăţia ta, vei pierde tronul. Străduieşte-te să-l găseşti!

— Bine, încuviinţă padişahul îngrozit de vorbele vulpii şi mânară caii în lungul râului ca să-l caute.

Alergară ca vântul şi ajunseră într-un loc unde, pe mal, stătea Armâtik. Fugi şi vulpea înapoi şi îl vesti pe padişah:

— Să ne trăieşti, Măria Ta! L-am găsit pe padişahul Armâtik, ai avut noroc, împărăţia ţi-a rămas întreagă, altfel tatăl lui Armâtik s-ar fi socotit cu tine.

Padişahul se bucură, îl urcă pe Armâtik pe calul său şi îl duse la palat. Acolo porunci să i se aducă veşminte. Slugile le aduse şi îl îmbrăcă. Iar Armâtik nu mai văzuse asemenea veşminte. Nici măcar în vis. Când se uită cum arată el, când se uită şi la vulpe îl bufni râsul. Dar padişahul pricepu că la mijloc e ceva necurat, de aceea o chemă pe vulpe şi întrebă:

— De ce râde padişahul Armâtik?

La care vulpea răspunse:

— Padişahul Armâtik zice că o astfel de îmbrăcăminte o purtau grăjdarii lui, slugile, şi de aceea râde.

Padişahul se prea nelinişti auzind spusele vulpii, aşa că plecă el însuşi şi aduse cele mai scumpe veşminte. După ce padişahul plecă, vulpea îi zise lui Armâtik:

— Parcă acum te-ai fi ivit pe lume. Nu ştii de nici unele. Mă încurci. De aici înainte să nu-mi mai ieşi din vorbă. Cum zic eu, întocmai să faci!

— Am înţeles, răspunse Armâtik.

Se înseră şi se pregătiră felurite bucate. Printre ele era şi pilaf. Iar Armâtik, deşi trăise o viaţă destul de lungă, încă nu avusese în faţa ochilor orez, de aceea el se miră şi o întrebă pe vulpe în şoaptă:

— Dar ce e acesta, cumătră vulpe! Gândăcei?

— Vorbeşte mai încet, om nătâng! se mânie vulpea. Nu ne da de gol! E orez!

Iar când ei îşi tot şopteau, padişahul bănui ceva.

— Vulpe, zise el, despre ce vorbeşti cu padişahul Armâtik?

— Pilaful tău nu prea are grăsime, răspunse vulpea fără să stea mult pe gânduri.

De aceea padişahul se ridică imediat, ieşi şi dădu porunca să se mai aducă la masă halva. Iar cum padişahul se făcuse nevăzut în spatele uşii, vulpea îi zise lui Armâtik:

— Nu mai scoate nicio vorbă. Orice aş zice eu, tu să mă asculţi!

— Prea bine, se învoi Armâtik.

în acea zi lor li se dădu întreaga cinstire cuvenită. Iar când se înnoptă, li se aranjară aşternuturile şi se culcară. Se treziră dimineaţa, băură ceaiul şi padişahul vesti în oraş că hotărâse să facă nuntă. Aşa că şapte zile şi şapte nopţi petrecură. Dar şi nunta se termină. Padişahul Armâtik trăi fericit şi în îndestulare cu soaţa. Atâta vreme nu făcură nimic, însă mai departe cum putea fi? încotro s-o pornească? Liniştea îi pria şi nimic nu izbutea să-i tulbure sufletul.

Astfel trecu destulă vreme. Dar, într-o bună zi, vulpea îl chemă la ea pe padişahul Armâtik şi îi zise:

— Mai mult nu se mai cade să trăieşti în aşa fel. Spune-i prinţesei că e deja timpul să plecaţi. Ea să-şi vestească părinţii ca ei să facă pregătirile trebuincioase.

Iar soaţa lui Armâtik zise: „Bine” şi îşi vesti părinţii.

Iar aceştia nu se împotriviră plecării. Mai mult, trebăluiră şi ei. încărcară lucrurile pe catâri, le dădură oşteni pentru pază şi îi conduseră.

Dar padişahul Armâtik pe dată se nelinişti: „Ce să mă fac acum? se gândi el. Câţi oşteni merg cu mine şi nici măcar eu n-am unde să mă opresc, n-am adăpost. Ce să mă fac?” Şi o chemă pe vulpe.

— Hei, cumătră, îi zise el, că tot am plecat, spune-mi sub ce păr ne vom opri?

Dar când o întrebă pe vulpe, prinţesa se mânie peste poate.

— Dar cum, tu n-ai niciun fel de adăpost! strigă ea. înseamnă că eşti un om de nimic, un hoinar! Eu mă întorc!

Iar când ea strigă aceste vorbe, padişahul Armâtik nu izbuti să răspundă nimic şi se pierdu cu firea. Nu acelaşi lucru se întâmplă cu vulpea, care zise:

— Prinţesă, de ce te mânii? înţelesul vorbelor padişahului Armâtik e altul, adică el are palate în două locuri diferite. în amândouă aceste locuri sunt livezi de peri. La acest lucru s-a gândit când a vorbit. Tu nu te întrista, nu te nelinişti.

Şi prinţesa dădu crezare vorbelor vulpii şi iarăşi porniră la drum. Iar vulpea îl trase deoparte pe padişahul Armâtik şi îi zise:

— Am să-mi leg de coadă un spin mare şi pe unde seva vedea urma, pe acolo să veniţi şi voi, deci să mergeţi după mine.

îi spuse aceste vorbe şi vulpea porni înainte. Şi ei mergeau după urma lăsată de spin. Cu toate acestea, Armâtik era încă nespus de îngrijorat.

Iar vulpea ajunse într-un loc şi văzu că acolo păştea o turmă, într-atâta de mare că de-abia avea loc în întreaga lume. Se apropie vulpea şi strigă păstorii. Când aceştia veniră în fugă, ea îi întrebă:

— Pastori, a cui e turma?

— Ea vrăjitoarei care are cetatea de fier, răspunseră ei.

— Ia priviţi înapoi, îi îndemnă vulpea.

Şi păstorii se uitară şi văzură cum se apropia o oaste – dar ce oaste, că nici nu se putea număra câţi oşteni erau.

— Aţi văzut? întrebă vulpea.

— Am văzut, răspunseră.

— Deci, dacă ei vă vor întreba a cui este turma, voi să răspundeţi că oile şi caprele sunt ale padişahului Armâtik. Iar dacă nu veţi spune astfel, atunci ei au să vă taie capul.

— Preabine, răspunseră ei îngroziţi.

Şi vulpea porni mai departe.

După ce trecu un timp ajunse şi padişahul Armâtik. Se apropiară şi păstorii fură întrebaţi:

— A cui e turma?

— Ea padişahului Armâtik, răspunseră ei.

Dar numai ce răspunseră păstorii astfel şi Armâtik îşi ridică plin de mândrie capul, se bucură şi cu toţii îşi văzură de drum.

Iar vulpea tot atunci ajunse într-un loc în care păştea o herghelie atât de mare, că ar fi putut cu greu încăpea pe această lume. Herghelia era în grija a şase oameni pe care vulpea îi chemă şi îi întrebă:

— A cui e herghelia?

— Ea vrăjitoarei care are cetatea de fier, răspunseră oamenii.

— Ia uitaţi-vă în spatele vostru!

Şi ei se uitară. Venea o oaste atât de mare, că parcă acoperise întreaga lume.

— Aţi văzut? îi iscodi vulpea.

— Am văzut!

— Uite ce e, dacă ei vor întreba a cui e herghelia, voi să spuneţi că e a padişahului Armâtik.

— Preabine, se învoiră oamenii.

Şi vulpea îşi văzu de drum.

Iarăşi ajunse ea într-un loc, acolo unde era aşezată cetatea de fier, iar înăuntru o bătrână vrăjitoare pusese în vatră un buştean şi se aşezase alături. Picioarele şi le prefăcuse în vătrai, iar din păr făcuse mătură. Aşa şi şedea. Vulpea intră şi dădu bineţe.

— A, vulpe, îi zise vrăjitoarea. Ce vânt te-aduce?

— A pornit o oaste împotriva ta, babă. Am venit să te vestesc.

— Unde-i oastea? întrebă vrăjitoarea.

— Uite acolo, priveşte afară.

Vrăjitoarea ieşi afară şi se uită – oastea umplea tot drumul.

— Vai de mine, vulpe, ce să mă fac? se căina ea.

— Născoceşte şi tu ceva, răspunse vulpea.

— Nu-mi stă în putere să născocesc nimic.

— Dacă nu eşti în stare, vorbi vulpea, am să-ţi arăt eu. Uite aici e o grămadă de ienupăr. Ascunde-te în ea. Iar dacă lemnele încep să trosnească, atunci intră mai în adâncul grămezii.

— Bine, zise vrăjitoarea şi intră între crengile de ienupăr.

Iar vulpea aduse foc şi îl puse în patru locuri.

Crengile se aprinseră şi începură să trosnească. Vrăjitoarea ţipă de teamă şi se vârî tot mai în adânc. Arseră cu totul lemnele, iar odată cu ele dispăru şi vrăjitoarea. Nu rămase în urma focului decât o grămăjoară de cenuşă. Şi tot atunci sosi padişahul Armâtik cu oastea lui. Astfel ajunse padişah în acel oraş şi trăi în fericire cu soaţa lui.

Se scurse o vreme, câţiva ani. Dar, într-o bună zi, vulpea se duse la padişahul Armâtik.

— Prietene, zise ea, te-am făcut om bogat, iar acum, dacă vom muri, cum avem să ne purtăm unul cu altul?

După ce ascultă vorbele vulpii, padişahul Armâtik spuse:

— Prietenă vulpe, tu m-ai slujit cu credinţă, iar viaţa mea e atât de legată de a ta. Câtă vreme vom fi printre cei vii, vom fi prieteni, vom trăi în înţelegere şi îndestulare. Dacă vom muri, atunci unul îl va jeli pe celălalt.

Mai trecură câteva zile şi vulpea se prefăcu moartă. Padişahul Armâtik era tocmai la vânătoare. Când se întoarse soaţa îi ieşi în întâmpinare şi îl vesti:

— Prietena ta vulpea a murit azi!

— Moartea unei vulpi mârşave e o veste plăcută, răspunse padişahul.

Zicând aceste vorbe intră în palat. Dar vulpea auzi spusele lui. Iar când padişahul se uită la ea, moartă, cum zăcea fără suflare, îi porunci soaţei sale:

— Aruncă cât mai departe mortăciunea!

Iar când soaţa se apropie şi o apucă de coadă, vulpea sări în picioare şi strigă:

— Să trăieşti, prietene, padişah Armâtik, eu te-am învăţat să înoţi şi acum mă îneci?

— Dar nu-i chiar aşa, cumătră! îi zise padişahul. Eu doar ştiam cât poţi fi tu de şireată, de aceea am şi spus: apoi aruncaţi-o încolo, însă tu tot rămâi prietena mea apropiată.

— Bine, prietene, mai zise vulpea. Şi pentru atât îţi mulţumesc că am priceput ce înseamnă prietenia ta pentru mine. Iar acum, dacă vrei să fii drept, lasă-mă să plec. Mă gândesc că ţi-am slujit îndeajuns. Cred că întocmai şi tu gândeşti. Iar dacă eşti nemulţumit, treaba ta. Am şi eu copii, familie. Mi-a venit şi mie rândul să-mi trăiesc viaţa. Dă-mi încuviinţarea să plec.

La rugămintea vulpii padişahul Armâtik răspunse „Bine”, îi dădu ca merinde un miel de lapte şi o conduse o bucată de drum. Aşa că vulpea îşi aruncă mielul pe spinare, se uită spre răsărit şi porni într-acolo.

Ajunse într-un loc şi se uită, erau oameni. Intră într-o casă în care trăia o băbuţă împreună cu fiică-sa. Iar fata babei era atât de gingaşă, atât de frumoasă. Şi fata avea un prieten. Vulpea o văzu pe fată şi pe dată o plăcu.

— Cumătră vulpe, eşti o fiinţă respingătoare, îi zise baba. Ai venit peste noapte şi mi-ai mâncat cocoşul. Te-ai mai ivit şi azi?

— Dar cum de crezi aşa ceva? Vulpea aceea a venit dinspre răsărit şi vulpile de acolo sunt nişte hoaţe. Eu sunt altfel de vulpe, am venit dinspre apus şi m-am rătăcit, zise şi se pregăti de culcare.

Se făcu seară şi toate trei aranjară aşternuturile. Vulpea noastră se întinse pe locul ei.

— Bunicuţă, zise ea, eu am să adorm curând, dar fata ta pare că e o hoţomană, de nu mi-ar fura şi mânca mielul.

— Culcă-te şi dormi, vulpe, fata mea nu face astfel de lucruri, o încredinţă bătrâna.

— Nu, n-am să mă culc. Mi-e teamă că ea totuşi îmi va mânca mielul.

Atunci bătrâna se mânie şi zise:

— Dacă fata mea îţi va mânca mielul, atunci ţi-o voi da pe ea în schimb.

— Aşa voi fi cu sufletul liniştit, se bucură vulpea.

Şi nu trecu mult timp după aceea, se culcă vulpea şi se prefăcu că doarme. Mai aşteptă puţin şi se încredinţă că atât bătrâna cât şi fiică-sa deja visau. Atunci se ridică cu băgare de seamă să nu le trezească şi se duse grăbită la miel şi îl mâncă. După aceea o mânji pe fată pe la gură cu grăsime, iar în mână îi puse un os. Numai ce termină şi se duse iarăşi să se culce la locul ei.

Iar când mijiră zorile, vulpea se trezi şi începu să ţipe:

— Vai, mi-a dispărut mielul!

— Trebuie să fie pe aici, pe undeva, o linişti bătrâna.

— Nu se poate, fata ta l-a mâncat, strigă vulpea.

Bătrâna se grăbi la aşternutul fetei – în jurul gurii se vedea într-adevăr grăsime. Se mai vedea şi osul pe care îl ţinea strâns în mână. Atunci vulpea zise:

— Vezi, bunicuţo, fata ta mi-a mâncat mielul!

Bătrâna se apropie iarăşi de fată şi o privi cu luare-aminte – era cu neputinţă de tăgadă; era murdară de grăsime în jurul gurii, iar în mână ţinea un os. Aşa că, vrând-nevrând, ea o dădu pe fată vulpii. Iar vulpea o vârî pe fată într-un sac, îşi puse sacul pe spinare şi plecă.

Dar în acest timp veni prietenul fetei care n-o găsi pe aceasta acasă şi o întrebă pe bătrână:

— Unde e fata ta?

— Vai, ce nenorocire. Mai bine nu întreba. Nici n-aş putea să-ţi spun. Aseară, m-am pomenit cu o vulpe care a rămas la noi să înnopteze. A adus cu ea un miel. înainte de culcare mi-a zis: „Cum să fac să nu mi se prăpădească mielul!” Mi-aîmpuiat capul şi nu mai ştiu cum s-a făcut că i-am zis: „Dacă mielul tău va pieri, atunci îţi voi da în schimb fata.” Aşa i-am făgăduit. Când m-am sculat dimineaţa, mielul de negăsit. M-am apropiat de fată, iar ea era murdară în jurul gurii, iar în mână ţinea un os. Eu însămi îi făgăduisem, aşa că, să mai zic altceva, îmi era peste putinţă. în acest fel i- am dat fata în schimbul mielului. Vulpea a vârât-o într-un sac şi a plecat.

Dar numai ce auzi tânărul povestea bătrânei că se şi aruncă pe cal, chemă un ogar şi dădu pinteni.

Vulpea ajunsese într-o vâlcea şi i se făcuse tare sete. Dar acolo nu era nicăieri apă. Când se uită mai bine, văzu o fântână. Se duse acolo şi o lăsă alături pe fată, care era tot în sac, şi coborî în adânc. Dar tocmai în acel timp, alergând după urme, ajunse şi tânărul la fântână. Când se uită – alături era un sac. îl desfăcu la gură şi găsi fata. O scoase pe dată afară, vârî ogarul în locul ei şi legă sacul. Pe fată o aşeză pe cal, la spatele său şi se grăbi să se întoarcă.

Iar vulpea bău apă pe săturate, îşi potoli deci setea, se căţără din fântână mulţumită şi gândi: „Scot acum fata din sac şi mă veselesc puţin, apoi plec mai departe.” Astfel se hotărî şi desfăcu sacul. Iar ogarul sări din sac şi porni pe urmele vulpii. Dar unde s-ar fi putut vulpea ascunde? Nicăieri. Doar un copac era în acea vâlcea şi în copac mai găsi o vizuină strâmtă. Intră în ea.
Ogarul, neavând încotro, plecă acasă.

Şi uite aşa vulpea rămase în vizuină. Dar mai sus, în copac, era aninat un dovleac scobit. Când sufla vântul în el se auzea un zgomot ce aducea foarte bine a urlet de câine. De aceea trei zile stătu vulpea în acea vizuină flămândă, nemaiîndrăznind să iasă. Se tot gândea: „Ogarul e încă aici.” Dar până la urmă vântul nu mai suflă. Tremurând de frică, vulpea ieşi din vizuină şi se uită – nu mai era nimeni. Se uită şi în sus – iar acolo era aninat dovleacul.

— Câte zile m-ai speriat, zise vulpea, cât m-ai făcut să tremur în vizuina asta! Apoi cum să nu mă răfuiesc cu tine?

Şi se urcă mai sus în copac. Luă dovleacul scobit şi se duse cu el la râu. îl băgă în apă şi când acesta se umplea se auzea un zgomot, ca o bolboroseală,

— Aha, zise vulpea, va să zică e un lucru bun!

Şi vulpea îşi legă dovleacul de coadă, îşi lăsă coada în apă şi dovleacul se umplu. Şi ce greutate! Vulpea trase într-o parte, apa trăgea în alta. Puţin lipsi ca vulpea să se înece. Dar până la urmă îşi rupse coada şi astfel ajunse vulpea bearcă. Când văzu cât păgubise, zise:

— Ce să-i faci? De ce să te superi dacă ţi-ai făcut-o cu mâna ta? Doar sunt singură vinovată.

Şi pomi mai departe.

Se urcă pe un deal şi se iviră acolo patru vulpi. Să te ţii râs...

— Vulpe bearcă! strigau ele. Şi-a mâncat coada!

Pe vulpea noastră o cuprinse ruşinea.

„Ce să mai faci acum”, îşi zise vulpea noastră şi porni şi mai departe.

Şi toate vulpile fugiră într-un loc unde erau câţiva duzi. Iar dudele erau atât de coapte, că mai bune nici că s-ar fi găsit. Celelalte vulpi îi ziseră vulpii berci:

— Urcă-te şi scutură-ne şi nouă nişte dude!

— Dar eu vă pun o condiţie, le spuse vulpea noastră. Am să vă scutur dude,

dar înainte de a coborî din pom voi mâncaţi toate dudele.

— Da' de unde, te vom aştepta pe tine, spune-ne condiţia ta, o îndemnară celelalte.

— Condiţia mea este asta, li se adresă vulpea bearcă, am să vă leg cozile la toate şi numai după aceea am să mă urc în pom să-l scutur.

Şi cu toate fură gata să-i îndeplinească dorinţa. Aşa că vulpea cea bearcă se duse şi le înnodă strâns cozile toate la un loc. Apoi se caţără în pom şi mai întâi se sătură ea de dude. Iar vulpile de jos o întrebau:

— De ce nu ne scuturi şi nouă?

— Acum, răspundea vulpea.

Dar ea se mai uita şi în zare, de aceea strigă cât o ţinură puterile:

— Vai, ce nenorocire pe capul nostru. Uite ce câine ne-a luat urma! O să ne mănânce! Cu el nu e de şagă!

Şi numai ce le strigă aceste vorbe, că vulpile legate începură să tragă în toate părţile, cozile se rupseră şi ajunseră toate berci şi de spaimă îşi luară tălpăşiţa mâncând pământul care încotro văzu cu ochii. Iar vulpea noastră coborî încetişor din dud şi porni spre casa sa.

Prieten devotat

poveste poloneză

Trăia odată într-o ţară un om care avea un cal voinic şi frumos cum nu era al doilea. Câştigase cu el orice întrecere, îl luase la vânătoare, la lupte şi de-ar fi călărit zi şi noapte, calul nu se arăta niciodată obosit.

Dar stăpânul lui nu avea grijă de el. După ce descăleca, îl lăsa pe bietul animal în părăsire. Trebuia singur să-şi găsească de mâncare, singur să se adape, singur să se scalde.

Şi calul începuse să mai piardă din puteri; dar stăpânul lui nu observa.

Izbucni războiul şi stăpân şi cal porniră la luptă. Din nefericire, duşmanul se dovedi mai puternic şi, cu o clipă înainte de a fi încercuiţi, stăpânul dădu pinteni calului, îl biciui, dar nimic; calul nu reuşi să fugă şi să-şi poată salva stăpânul. Aşa că amândoi căzură prizonieri în mâna duşmanului. Stăpânul calului acum nu mai era decât un biet sclav care, de frica biciului, nu trebuia să iasă din cuvântul stăpânului său.

Una din muncile sale era şi aceea de a avea grijă de cal. Aşa că trebuia să-l perie, să-i dea de mâncare, de băut, să-l cureţe; căci cel mai mic amănunt dacă l-ar fi uitat, pe spinarea lui s-ar fi numărat câteva bice bune. Azi aşa, mâine aşa, calul devenise iar un armăsar voinic şi aprig. Şi pe când îl peria fostul său stăpân, parcă îl auzi nechezându-i încet, să nu-l audă şi ceilalţi din jur.

— Stăpâne, dacă-mi făgăduieşti că vei avea grijă de mine şi de azi încolo, te scap de sclavie!

înmărmurit de bunătatea şi devotamentul calului, mai mult decât faptul că-i vorbea, omul
făgădui că nu-l va mai lăsa în voia sorţii, cum făcuse până acum, dacă avea să-l salveze din puterea duşmanului.

— Mi-am recăpătat forţele! Suie-te pe spinarea mea şi te voi duce ca vântul şi ca gândul la noi acasă! îi spuse calul. Sclavul îl ascultă; profită de o clipă când nu-l observă nimeni şi armăsarul o
rupse la goană. Zadarnic încercară zeci de călăreţi să-l ajungă, căci nimeni nu reuşi. Poposiră teferi acasă şi calul îi aminti din nou stăpânului fagăduiala făcută:

— Stăpâne, să nu uiţi că, dacă m-ai fi îngrijit la timp, n-ai fi ajuns prizonier. Ia

aminte, şi de azi încolo, ai grijă de mine, chiar fără a avea teama biciului!

Şi el îşi ţinu făgăduiala, căci nu uită niciodată dovada de devotament a bunului său prieten.

Cei doi măgăruşi

poveste poloneză

într-o bună zi, doi măgăruşi se pomeniră legaţi de gât cu aceeaşi sfoară, încât erau siliţi să stea unul lângă altul, ca doi oameni uniţi de aceeaşi soartă. Cum stăteau unul cu spatele la celălalt, unul se uita la răsărit, în timp ce celălalt se uita la apus. La o oarecare distanţă de ei, în cele două părţi opuse, se aflau două grămăjoare frumoase de fân proaspăt cosit. Mirosul fânului gâdilându-le din ce în ce mai plăcut nările, începură să tragă pe rând, când unul, când celălalt, unul într-o parte şi celălalt în partea opusă, care să ajungă mai repede la fânul proaspăt.

Dar, fiind amândoi la fel de puternici, iar sfoara scurtă, niciunul din cei doi măgăruşi nu izbuti să se apropie de grămăjoara de fân din faţa fiecăruia.

Pe măsură ce timpul trecea, foamea lor creştea şi mai mult şi, crescând foamea, creştea şi forţa cu care trăgeau. N-a lipsit mult să moară strangulaţi, mai înainte chiar de-a muri de foame, în faţa fânului neatins, când, cu o nebănuită iscusinţă, iată că unul din măgăruţi răgi sfios către celălalt:

— Ce-ar fi dacă am merge unul lângă altul şi ne-am apropia de prima grămăjoară de fân şi apoi, tot împreună, de a doua?

— Dacă nu vrem să murim sugrumaţi, aşa e bine să facem. Hai să încercăm! se-nvoi şi celălalt măgăruş.

Şi, ca doi fraţi buni, se aşezară frumos şi cu încredere unul lângă altul, isprăviră prima grămăjoară de fân şi, tot aşa, alături, se îndreptară înspre a doua grămăjoară, din cealaltă parte. Şi, ca doi fraţi buni, se aşezară frumos şi cu încredere unul lângă altul, isprăviră prima grămăjoară de fân şi, tot aşa, alături, se îndreptară înspre a doua grămăjoară, din cealaltă parte. Şi, după ce se ospătară bine, primul întrebă:

— Şi dacă tot unul lângă altul am porni şi spre râu să ne potolim setea?

Şi într-adevăr, măgăruşii pe care oamenii îi dau drept pildă de încăpăţânare, au pomit-o împreună, legaţi de aceeaşi sfoară, înspre râu. S-au răcorit şi apoi s-au tolănit pe marginea apei, fericiţi că s-au gândit să-şi unească puterile, în loc să se nimicească trăgând unul încoace şi altul încolo.

Fuga prinţesei

poveste poloneză

O minunată prinţesa stătea fermecată într-un palat pe un vârf de munte, sub puterea unei vrăjitoare. Aceasta o păzea că pe ochii din cap. Tânărul prinţ, care era logodit cu prinţesa, degeaba umbla împrejurul muntelui şi se uită la ferestrele palatului pe unde logodnica lui îşi petrecea vremea în aşteptări. Nu arareori plângea cu lacrimi amare. O ghicitoare însă miluindu-se de dânsul, i-a promis s-o scape pe domniţă fermecată. Sub chip de porumbel, s-a urcat pe gratiile ferestrei de la camera prinţesei şi i-a zis:

— lata, ai un pieptene, o perie, un măr şi un cearceaf. Pleacă din palat. Dacă te va urmări vrăjitoarea, aruncă mai întâi pieptenele şi-apoi fugi cât poţi de tare, iar de te va fugări în continuare
aruncă peria şi pe urma mărul. Dacă nici atunci nu va înceta să te gonească, aruncă

cearceaful şi vei ajunge la palatul tatălui tău.

Frumoasă prinţesa mulţumi din inima porumbelului pentru toate. Nu mult după ceea, în cea dintâi joi după lună nouă, încălecând pe lopată şi strigând: „Ştii nu ştii, drace, hâi!”, vrăjitoarea a plecat le Muntele Pleşuv (Lysa Gora – după vechile legende era unul din locurile de seamă unde aveau loc adunările vrăjitoarelor). Atunci, pe la revărsatul zorilor fugi şi prinţesa din palat. Alerga ea din toate puterile, gâfâind, dar când se uită înapoi, vede cu groază că vrăjitoarea, care o păzea cu străşnicie, vine în goană călare pe un cocoş voinic şi-i gata s-o ajungă.

Atunci aruncă pieptenele în urma ei şi, numaidecât se uită, pieptenele se şi prefăcuse într-un râu lung de-o milă şi lat de-o milă, iar apoi din ele s-a întins un rău mare. Soarele, care tocmai răsărea, a început să lumineze apa albastră. Se bălăceau în ea cârduri de gâşte şi raţe sălbatice, iar rândunelele din zbor repezit o băteau cu aripile negre. Vrăjitoarea, oprită pe loc de curgerea vijelioasă a apei, se uită spumegând în inimă rea, cum pe malul celălalt frumoasă prinţesa pleacă în voie mai departe, cu paşi grăbiţi. încăleca însă pe cocos, se aruncă în apă, o trecut repede şi se luă iar după fugară.

Prinţesa s-a îngălbenit de spaimă, dar aruncă înapoi peria, se uită şi văzu cum fiecare fir de păr se preface într-un copac. Se ivi astfel un codru uriaş, întunecos, des şi de nepătruns! Urlau în el haite de lupi, iar vrăjitoarea, oprită în drum, o zi întreagă trebui să se strecoare printre desişuri şi văgăuni.

Obosită însă, prinţesa nu mai izbutea să fugă aşa de iute ca la început. Vrăjitoarea, care răzbise prin pădure, putea s-o ajungă numaidecât. Sărmana prinţesă, abia târându-şi picioarele, aruncă mărul. Se uită îndărăt şi văzu că mărul s-a prefăcut într-un munte înalt şi prăpăstios. Spumega de mânie şi răutate vrăjitoarea, se căţără însă după o zi întreagă de trudă sus şi, de pe piscul cel mai înalt, zări cum cu pas istovit, moartă aproape de frică şi oboseala, se îndepărta cu greu tânăra prinţesă.

Atunci vrăjitoarea încălecă repede pe cocos, zbura de sus şi era gata-gata s-o înhaţe pe nefericită de poala hainei, Prinţesa însă aruncă cearceaful şi, privind înapoi, văzu cum largă pânza se prefăcu într-o mare fără capac. Vântul răscolea valuri înalte. Plutind pe cocoşul uriaş, cam obosită, vrăjitoarea părea de departe un troian de zăpadă, învârtejit de spumă albă a valurilor zbuciumate ale mării.

Fericită, prinţesa a ajuns la palatul tatălui său. Acolo o aştepta şi prinţul logodnic. Bătrânul rege a orânduit îndată ospăţul şi nunta. întregul palat strălucea de lumină, în vreme ce vrăjitoarea aproape leşinată, călare pe cocoşul slăbit de putere, purtată de valuri, se uită la palatul sclipitor, ascultând cântecele lăutarilor şi chiuiturile de bucurie ale nuntaşilor. A bolborosit blesteme până ce-a pierit în chinuri groaznice.

Marea întinsă a dispărut deodată, lăsând leşul vrăjitoarei pe câmpiile palatului. Culorile şi corbii negri fugeau de el. Au vrut oamenii în zadar s-o îngroape, căci pământul aruncă stârvul murdar la suprafaţă. De abia mult după aceea, într-o noapte cu furtuna, vântul a dus hoitul scârnav la curtea palatului în care prinţesa stătuse mulţi ani sub pază vrăjitoarei.

Floarea de ferigă

poveste poloneză

într-un sat îndepărtat, trăia odată un băiat, pe care îl chema Jacek, dar toţi îi spuneau Curiosul, aşa de băgăreţ era. Mereu căuta ceva şi ceea ce era mai greu de obţinut, aceea dorea. Tot ce avea la îndemână nu-i plăcea, iar pentru ce trebuia să lupte, să se zbată, la asta ţinea cel mai mult.

Se întâmplă într-o seară, când oamenii stăteau roată în jurul focului, iar el cioplea un cap de câine pe măciulia bastonului, ca o babă uitată de vreme şi deşteaptă foc, să

înceapă a povesti povestea florii de ferigă.

Curiosul Jacek era ochi şi urechi la spusele babei, fiind cât pe-aici să se taie cu briceagul.

Baba povestea despre floare ca şi cum ar fi văzut-o cu ochii ei, dar zdrenţele de pe ea nu despre asemenea fericire vorbeau. Când a terminat de povestit, Jacek şi-a spus:" Fie ce-o fi, trebuie să am floarea. Şi o voi avea, pentru că omul când doreşte mult un lucru şi are voinţă, reuşeşte să-l dobândească". Jacek adesea îşi repeta cuvintele acestea, crezând cu sfinţenie în ele.

Chiar lângă satul unde îşi aveau părinţii lui casa, creştea o pădure în care oamenii petreceau o dată pe an o noapte de sărbătoare, aprinzând focuri.

Jacek hotărî:" Când ei vor sări peste foc, arzându-şi tălpile, eu mă voi duce în pădure şi voi găsi floarea. Dacă anul acesta nu voi reuşi, mă voi duce la anul, dacă nici la anul n-am să reuşesc, peste un an voi încerca iar, şi atâta timp am să o caut până o voi afla".

Şi astfel, Jacek, doar cu gândul la floare, veghea cu nerăbdare sosirea nopţii. Timpul i se părea că se opreşte în loc.

în sfârşit, sosi clipa aceea. Adunaţi la marginea pădurii, aprinzând focuri, cântând, jucând, tinerii petreceau.

Jacek se îmbăie bine, îşi puse cămaşă albă, se încinse cu brâul roşu nou-nouţ, se încălţă cu opincile, capul şi-l acoperi cu pălărie cu pană şi apucă drumul codrului, pe înserate.

Codrul era negru şi nemişcat, iar deasupra – noaptea nepătrunsă de stele sclipitoare, care doar pentru ele însele luminau, pentru că pământului nu erau de niciun folos.

Jacek cunoştea bine calea în codru, ziua, dar acum, după ce ajunse în adâncul codrului, nu mai recunoştea niciun drum, nici copacii. Totul era altfel decât de obicei. Buştenii copacilor căzuţi la pământ păreau a fi foarte groşi şi atât de mari, că nu era chip nici să-i ocoleşti, nici să treci peste ei.

Mereu îi tăiau calea tufele dese şi ghimpoase, care niciodată nu creşteau prin locurile acelea, şi urzicile care frigeau nemilos. întuneric beznă şi doar din când în când, pe ici-acolo se aprindeau ochi galbeni, verzi sau roşii, strălucind ca şi cum voiau să-l ardă. Ochii aceştia izbucneau ba sus, ba jos, ba la dreapta, ba la stânga, dar nu reuşeau să-l sperie pe Jacek, care continua să meargă înainte.

Ce greu era drumul! La fiecare pas îi ieşea câte o buturugă în drum. Jacek se căţăra pe ea, dar cum ajungea sus şi dădea să coboare, vedea că buturuga era atât de mică, încât ar fi putut să o păşească uşor. Mai mergea ce mai mergea şi dădea peste un brad înalt, înalt de parcă nu avea sfârşit. Jos, trunchiul părea cât un turn de gros. Da să-l ocolească şi, când reuşea, băga de seamă că bradul acesta avea un trunchi subţire cât braţul. Şi înţelese atunci că duhurile rele îi stau împotrivă, înşelându-l.

Dete apoi peste un asemenea desiş, încât niciun deget nu strecurai prin el, dar Jacek se aruncă disperat să-l treacă... Abia scăpă de încâlceală, că dădu peste o mlaştină întinsă. De ocolit nu era chip. încercă cu piciorul, se scufundă. Noroc că din loc în loc se zăreau smocuri de iarbă. Sărind de la o insuliţă la alta, cu greu a ajuns la malul celălalt al mlaştinii. întoarse faţa şi se îngrozi: smocurile păreau a fi nişte capete rânjitoare. Dacă cineva l-ar fi întrebat în ce parte a satului se află, n-ar mai fi ştiut să răspundă.

Deodată în faţa lui se ivi o tufa de ferigă cât un stejar de mare şi văzu lipită de o frunză, floarea de briliant: cinci petale strălucitoare şi în mijloc un ochi zâmbitor, ce se învârtea ca roata morii.

Inima i se strânse, întinse mâna şi cât pe ce era să prindă floarea, când, pe neaşteptate, cocoşul cântă. Floarea îl privi mai înfocat, apoi se stinse. Râsete

izbucneau împrejur, dar Jacek n-ar fi putut spune: frunzele râdeau sau broaştele orăcăiau. Totul i se învârtejea în cap şi căzu jos. Nu mai ştiu nimic din ceea ce i se întâmplase, până când îşi reveni în fire la el acasă. Mama sa, plângând, îi spunea că l-a găsit spre dimineaţă în codru, mai mult mort decât viu.

Jacek nu scoase o vorbă despre ce se întâmplase în codru: îi era ruşine. Se jură doar că va mai veni încă o dată.

Anul întreg se gândi doar la noaptea aceea, dar nu pomeni de floare nimănui. Când se lăsă seara mult aşteptată, Jacek proaspăt spălat, curat îmbrăcat, cu cămaşă albă, brâu roşu şi opincile nepurtate, o luă spre codru.

Credea că şi de data aceasta va fi nevoit să răzbată prin desiş, dar spre marea lui mirare, acelaşi codru, acelaşi drum erau cu totul altfel. Brazii zvelţi şi stejarii stăteau departe unul de celălalt, pe o câmpie presărată cu pietre. De la un copac la altul, drumul era lung, ca şi cum ei s-ar fi îndepărtat mereu unul de celălalt. Pietrele imense, acoperite cu muşchi, deşi erau nemişcate, ziceai că răsar din pământ. Printre pietre creştea ferigă: mică şi mare, multă, multă, dar niciuna nu avea floare. La început, feriga îi venea lui Jacek până la glezne, apoi până la genunchi, până la brâu şi în sfârşit, devenise mult mai înaltă decât el. Un vuiet ciudat se auzea în ferigă, amestecat parcă cu râsete şi plâns. Şi cum punea piciorul pe vreuna, şuiera; cum o atingea cu mâna, sângera. I se păru că mersese un an întreg, atât de lung era drumul prin ferigă, dar nu se întoarse şi nici cumpătul nu şi-l pierdu. Merse mereu mai departe.

Deodată, aceeaşi floare din depărtare străluci: cinci petale nestemate, şi-n mijloc, ochiul învârtindu-se ca roata... Se apropie Jacek, întinse mâna, dar iată cocoşii cântară şi floarea dispăru din nou. N-a mai leşinat de data aceasta.

Se aşeză pe o piatră, cu lacrimi în ochi, dar treptat îl cuprinse mânia. Strigă:” Voi încerca şi a treia oară!”. Şi cum era foarte obosit, se lăsă printre pietre şi adormi.

Abia închise ochii, când un vis ciudat îi apăru. Se făcea că are în faţă floarea cea cu cinci petale, cu ochiul la mijloc, care-l întreba printre hohote de râs:

— Ei, te-ai săturat? Ori ai să mă mai urmăreşti?

— Ce am hotărât voi îndeplini, răspunse Jacek. Te voi culege.

O petală se lungi ca o limbă de lumină, apoi totul dispăru şi băiatul dormi buştean, până dimineaţă. Când se trezi, se pomeni la marginea codrului, într-un loc cunoscut şi nu mai fu sigur dacă toate cele de ieri aievea s-au întâmplat sau în vis. Se întoarse acasă sleit de puteri şi se culcă în pat.

Şi iarăşi un an încheiat tot se gândi cum să dobândească floarea cea neobişnuită. Nimic însă nu-i venea în minte, aşa că, în seara cu pricina, îmbrăcă iarăşi cămaşă albă, brâul roşu şi opincile nepurtate şi când se întunecă alergă spre codru, să-şi încerce norocul.

Şi codrul iarăşi era altfel. Drumul... cel cunoscut, şi copacii... dar feriga... nicăieri. Jacek pătrunse adânc în codru, unde ştia el feriga, dar floarea n-o găsi. Pe unele tufe umblau gâze, pe altele omizi, iar pe alocuri ferigile erau uscate. Jacek voia să se întoarcă, dezamăgit, când, la picioare văzu o floare cu cinci petale nestemate, şi-n mijloc, ochiul învârtindu-se ca roata... întinse mâna, apucă floarea. Ca focul îl arse, dar nu-i dete drumul. Floarea crescu atât de strălucitoare, încât Jacek trebui să închidă ochii, pentru că-l orbea. Apoi floarea i se aşeză pe inimă, iar o voce astfel îi vorbi:

M-ai luat, al tău să fie norocul, pentru că să ştii: a cui sunt, acela poate să înfăptuiască orice, dar niciodată, cu nimeni nu are voie să împartă fericirea sa!

De atâta bucurie lui Jacek i se învârtea capul şi nu prea luă în seamă ce spunea vocea. „Ei, ce-mi pasă!” zise în sinea lui. „Să fiu fericit, atâta vreau.”

Imediat, simţi cum floarea se lipeşte de pieptul lui, în inimă, prinzând rădăcini. L-a bucurat asta. Floarea n-avea să-i mai fie luată niciodată. Cu sufletul uşor şi cântând,

se întoarse acasă. Drumul i se întindea în faţă ca o fâşie argintată, copacii se dădeau la o parte, iar florile se aplecau până la pământ.

Jacek mergea cu capul sus şi se gândea ce să ceară florii. întâi îi trecu prin cap că ar fi bine să aibă un palat, un sat mare şi mulţi servitori – şi iată că dintr-o dată s-a pomenit la marginea codrului, dar într-un loc necunoscut. Văzu că nici el nu mai e acelaşi. Hainele ce le purta erau din stofe scumpe, pantofii cu tălpi de aur, iar cămaşa din mătase. Alături stătea o caleaşcă cu şase cai albi înhămaţi şi servitori în livrea; un surugiu îi deschise uşa caleştii. Jacek nu se mai îndoia că este dus spre palat.

Aşa s-a şi întâmplat. într-o clipită caleaşca ajunsese la un palat, în faţa căruia aşteptau servitorii, în mulţimea oamenilor adunaţi acolo, Jacek căuta zadarnic o figură cunoscută; chipurile erau străine, ciudate şi speriate. Dar, când a intrat în palat, uită asta. înăuntru era atât de măreţ, încât nu ştia la ce să se uite, întâi şi întâi.

„Ah, ce viaţă voi avea acum!” îşi spuse Jacek, cercetând toate colţurile palatului.

Apoi se culcă, căci după o asemenea noapte, tare era istovit. Patul era atât de moale, încât Jacek nici nu ştia cât timp a dormit. Se trezi înfometat şi văzu că masa e pusă deja, dar nu o masă obişnuită, ci una deosebită, pe care apărea imediat tot ce-şi dorea. Şi cum înainte dormise foarte mult, tot astfel acum mâncă şi bău până ce nu mai putu.

Apoi coborî în grădină. Pomi neobişnuiţi, creşteau în ea: cu flori şi fructe încărcaţi. într-o parte, grădina dădea la mare, în cealaltă spre o pădure minunată; iar prin mijloc curgea un râu. Jacek umbla prin grădină, se minuna şi nu putea înţelege cum de nu se văd nicăieri meleagurile lui – nici pădurea din care ieşise, nici satul lui. Nu-l cuprinse dorul după ele. Lumea ce-l înconjura era cu totul alta: frumoasă, minunată, dar, din păcate prea străină. începu să nu se mai simtă în apele lui, dar era îndeajuns să vadă cum toţi oamenii îl ascultă, cum tot ce-şi doreşte numaidecât se îndeplineşte, ca să uite şi satul, şi casa, şi părinţii.

A doua zi, lui Jacek parcă începu să-i fie urât. Dar când îi chemă pe curteni şi văzu cât de adânc se plecau în faţa lui, gata să-i îndeplinească orice dorinţă, şi când auzi vorbele dulci pe care i le adresau toţi, uită şi de satul natal, şi de părinţi. Ceru să fie condus la tezaur, unde aurul, argintul şi pietrele preţioase stăteau în grămezi uriaşe.

„Of, Doamne, dacă aş putea să trimit alor mei măcar un pumn din bogăţiile astea, să-şi mai cumpere puţin pământ!”, gândi Jacek, dar numaidecât îşi aduse aminte că fericirea lui n-o poate împărţi cu nimeni. Se şi linişti în sine:” De ce să mă omor pentru asta? Ce, ei n-au minte? Să-şi caute şi dânşii floarea, dacă vor să aibă noroc! Să-mi văd de treburile mele!”

Şi aşa trăia Jacek, distrându-se cât putea. îşi construia mereu alte palate, îşi aranja în toate felurile, minunata sa grădină, îşi schimba caii albi cu unii mugi, iar murgii cu unii negri, născocea alte şi alte feluri de bucate, până când, într-o bună zi, se plictisi de toate. îl cuprinse un asemenea dor după satul şi casa părintească, încât nu-şi mai găsea locul măcar să-i vadă, să afle cum o mai duc şi ei, săracii... îşi aminti de maică-sa, pe care o iubise atât de mult şi inima i se strânse de un dor cumplit.

Hotărî deci, într-o zi, să le facă o vizită. Se urcă în caleaşcă şi porni la casa părinţilor. Caii o luară într-o goană nemaipomenită şi într-o clipită se trezi în faţa binecunoscutei case. Ochii lui Jacek se umplură de lacrimi când văzu totul la fel ca odinioară, dar parcă mai prăfuit şi mai sărăcăcios.

După minunăţiile de la care venea, orice lucru îi păru şi mai jalnic. Lângă fântână zăcea albia veche, butucul crăpat şi putred, pe care spărgea lemne mai ieri... Dar oamenii?

Din cocioabă ieşi o bătrânică îmbrăcată ca vai de lume, zgribulită şi speriată. Jacek coborî. Primul care-l întâmpină fu Burek, câinele lui credincios de odinioară. Era mai slab ca atunci, cu părul zbârlit şi lătra cât îl ţineau puterile. Nici nu se gândea să-l

recunoască. Jacek se apropie de casă, în prag, sprijinindu-se de perete, stătea maica lui, holbându-şi ochii, dar nerecunoscându-l. Inima i se topi lui Jacek şi, mişcat cum fu, strigă:

— Măicuţă dragă! Eu sunt Jacek al vostru!

La vorbele acestea bătrânica tresări, ochii înroşiţi de plâns şi fum se îndreptară către el şi stătu ca împietrită. Apoi dădu din cap şi spuse:

— Jacek! Vă bateţi joc de mine, boierule! Jacek nu mai e pe lumea asta. Dacă trăia nu şi-ar fi lăsat el părinţii atâta amar de ani, fără nicio veste, iar dacă ar fi avut de toate, aşa cum domnia voastră are, nu i-ar fi lăsat să moară de foame. Mai dădu din cap şi zâmbi amar. Jacek al meu avea suflet bun şi nici n-ar vrea să audă de un noroc pe care să nu-l poată împărţi cu ai săi.

Lui Jacek inima i se făcu grea şi coborî pleoapele... Buzunarele îi erau pline de aur, dar când băga mâna în ele, ca să dea maică-şi un pumn de galbeni, îl cuprinse teama să nu piardă totul. Şi stătu aşa ruşinat, iar bătrâna nu-l slăbea din ochi. Ieşiră din casă fraţii lui, apăru taică-su. Inima lui Jacek se înmuia, dar privi spre caleaşcă, servitori şi caii minunaţi şi inima se întări la loc, iar floarea de ferigă îl apăra ca o platoşă.

Jacek se răsuci pe călcâie şi plecă tară nicio vorbă. Urcă în caleaşcă şi ordonă întoarcerea la palat. Dar ce se petrecea în el nicio limbă nu-i în stare să descrie. Vorbele mamei bătrâne, că nu-i
fericire aceea ce n-o poţi împărţi cu alţii, îi sunau în urechi ca un blestem.

Ajuns la palat, Jacek puse orchestra să cânte, iar pe curteni să danseze. Se îmbătă, îşi bătu joc de câţiva slujitori, dar totul, degeaba: nu-i trecea urâtul.

Anul întreg, deşi avea de toate, fu trist şi mereu simţi în gură un gust amar, iar în inimă o piatră grea. Nu mai putu să suporte şi hotărî să mai facă o vizită. Dar ajungând la casa cea veche, părintească, văzu că totul e şi mai sărăcăcios ca ultima dată, iar în prag îi apăru fratele cel mic, Maciek.

— Unde-i măiculiţa? întrebă Jacek.

— Bolnavă, zace în pat, şopti copilul oftând.

— Dar tata?

— în groapă...

Câinele îl lătra cât putea, iar el intră în casă. Bătrânica zăcea în pat. Jacek se apropie, dar mama sa tot cu ochi străini îl privi. Nu mai putea vorbi, iar el nu îndrăznea să-o întrebe nimic. Cât pe-aci era să le dea un pumn de aur, dar în ultima clipită mâna i se opri: îl cuprinse frica nespusă că îşi va pierde fericirea. Ca un nesimţitor începu să gândească:” Bătrâna nu mai are mult de trăit, iar eu sunt tânăr. Ea se va prăpădi în curând, iar pe mine mă aşteaptă atâtea... lumea, bogăţiile, domnia..”. Şi o zbughi din casă, urcă în caleaşcă şi se întoarse la palat. Dar aici se încuie şi plânse amar. Sub platoşa de fier cu care floarea de ferigă îi cuprinsese inima, începuse să se încălzească sufletul lui de om. Ca să scape ordonă tarafului să cânte, curtenilor să danseze, iar el însuşi se apucă de băut, ca să uite.

A doua zi şi zilele care urmară, Jacek nu stătu locului, se tot plimba, trăgea cu puşca, mânca şi bea. Dar tot degeaba... în urechi îi suna mereu” Nu-i fericire aceea ce n-o poţi împărţi cu alţii!”.

Nici anul nu s-a scurs şi Jacek a slăbit atât, încât deveni străveziu, se îngălbeni ca ceara şi suporta chinuri groaznice cu toată bogăţia în care se lăfăia.

în sfârşit, după o noapte albă, îşi umplu buzunarele cu aur şi porunci să fie dus acasă, pentru că hotărâse: chiar de ar fi să piardă totul, trebuie să-şi ajute mama şi fraţii!

— Fie ce-o fi, zise, şi să pier... Nu mai pot îndura viaţa asta.

Caii opriră în faţa casei. Totul părea a fi ca înainte: albia de lângă fântână, butucul,

scara... dar nicio ţipenie de om nu apăru în prag... Jacek alergă spre uşă, dar o găsi priponită. Se uită prin fereastră – nu era nimeni înăuntru.

Un cerşetor ce tocmai trecea pe lângă poartă strigă:

— Ce cauţi acolo, boierule? Nu-i nimeni. Toţi au murit de sărăcie, foame şi boli.

Jacek înlemni. Stătea şi privea...” Din vina mea au murit, să pier deci şi eu!”.

Abia rosti aceste cuvinte şi pământul se deschise, înghiţindu-l. Şi cu el a pierit acea floare de ferigă, pe care azi degeaba ar mai căuta-o cineva.

Cele trei învăţături

poveste poloneză

A fost odată ca niciodată un om bogat care era foarte mândru şi mulţumit de grădină să. Ei şi cum se plimba el într-o zi prin grădină, deodată văzu o pasăre micuţă de tot care se prinse într-o plasă. Omul o scoase din plasă şi, spre marea lui uimire, pasărea începu să vorbească, spunându-i:

— Dă-mi drumul, om bun. La ce ţi-ar folosi o pasară micuţă ca mine? Ce rost ar avea să mă ţii în colivie? N-am pene frumoase să-ţi bucur privirea, nu ştiu să cânt frumos să-ţi umplu casa cu triluri, iar de mâncat nu sunt bună pentru că sunt prea mică. Dar, dacă mă laşi să plec, am să te învăţ trei lucruri înţelepte.

Stăpânul grădinii se uită la pasărea cea mititică şi îi zise:

— Da, nu eşti frumoasă şi, dacă nici să cânţi nu ştii, într-adevăr nu merită să te ţin. Zi-mi care sunt cele trei învăţături şi, dacă mi se par înţelepte şi învăţ ceva din ele, îţi voi da drumul.

— Bine, zise păsărică, iat-o pe cea dintâi: Să nu-ţi pară rău după ceva ce deja s-a întâmplat.

— Da, zice omul, într-adevăr e un lucru înţelept.

— Iat-o şi pe a doua: Nu-ţi dori lucruri pe care nu le poţi avea.

— Hm, zise omul din nou, şi această învăţătură merită reţinută. Zi mai departe.

— A treia: Nu crede în lucruri care nu sunt cu putinţă.

— Ei bine, m-ai învăţat într-adevăr ceva, aşa că te las să pleci, spuse omul şi îşi deschise palma.

După ce-i dădu drumul păsării, omul se tot gândea la ce-l învăţase, când, deodată, auzi un râs
înăbuşit în copacul de lângă el.

— De ce râzi?, o întrebă omul furios pe pasărea eliberată.

— Râd de cât de uşor mi-am recâştigat libertatea, răspunse pasărea. Şi cât de proşti sunt oamenii care se cred cei mai deştepţi din lume. Dacă erai măcar cât mine de deştept, acum ai fi fost cel mai bogat om din lume.

— Ce tot zici? Cum aş fi putut fie u cel mai bogat om din lume?, întrebă omul nedumerit.

— Păi, dacă mă ţineai în loc să-mi dai drumul! Habar n-ai că în burta mea se afla un diamant cât un ou de raţă!

Omul rămase trăsnit o vreme, apoi, revenindu-şi din uimire şi din ciudă, spuse:

— Ascultă, pasăre, crezi că eşti fericită că ţi-am dat drumul? Dar vara e pe sfârşite şi, curând, va veni iarna cea rece cu nămeţi şi furtuni. Parai ele vor îngheţa şi nu vei avea nicio picătură de apă de băut; câmpul va fi acoperit cu zăpadă şi nu vei mai găsi nicio boabă de mâncare. Or, dacă te-ai întoarce la mine, ai avea un adăpost cald unde ai putea zbura în voie şi ai

avea câtă apă şi mâncare ţi-ai dori. Vino şi vei vedea că îţi va fi mai bine la mine decât în libertate!, spuse stăpânul grădinii, dar pasărea începu să râdă şi mai tare.

— Acu' de ce mai râzi?, zbiera omul furios.

— Cum să nu râd când aud aşa ceva?!, răspunse pasărea hohotind de abia se mai ţinea pe creangă. M-ai lăsat să plec pentru că ţi-am dat trei învăţături şi nici pe acestea nu le-ai ţinut mine!

Eu mi-am câştigat cinstit libertatea, dar tu ai uitat tot ce te-am învăţat! Ţi-am zis să nu-ţi pară rău după lucrurile întâmplate şi tu deja regreţi că m-ai lăsat să plec. Ţi-am zis să nu doreşti ceva ce nu poţi avea, iar tu vrei să mă ţii în colivie pe mine, care nu pot trăi decât în libertate. Apoi ţi-am zis să nu crezi în ceva ce nu poate fi cu putinţă, iar tu ai crezut că am înghiţit ditamai diamantul, cât oul de raţă, când eu nu sunt nici cât o jumătate de ou!, ciripi pasărea şi zbrrr! dispăru în văzduh.

Pescarul

poveste poloneză

A fost odată un pescar, cu numele Martin. Trăia cu nevastă-sa într-o casă mică şi sărăcăcioasă, pe malul unui lac. Era un lac foarte frumos. în zilele senine lucea în soare ca solzii argintii de peşte, iar în zilele înnourate devenea cenuşiu şi misterios. Se vedeau plutind cârduri de raţe sălbatice şi de lebede. Martin iubea lacul, îi plăcea să meargă pe el cu barca, să arunce în adâncul său năvodul. Dar peşte prindea foarte puţin. De aceea în casa pescarului se abăteau deseori lipsurile şi sărăcia.

Treceau anii, iar odată cu ei năvăleau grijile şi supărările pentru Martin. Mai întâii se îmbolnăvi soţia, iar apoi îi arse casa. Dar Martin nu voia să-şi părăsească lacul. Pe locul casei vechi îşi clădi alta nouă. Dar cel mai rău era atunci când se întorcea de la pescuit cu traista goală.

într-o zi soţia sa îi spuse:

— Oamenii bătrâni povestesc că atunci când te duci la pescuit trebuie să atârni de năvod un os din aripa unei găini negre. Atunci peştii vin singuri în plasă. Avem o singură găină... dar altă ieşire nu văd.

Martin oftă adânc, căci îi părea rău de găina neagră; totuşi, se duse în coteţ. Găina neagră stătea liniştită în pătul, nici nu încercă să fugă, când Martin întinse mâna s-o prindă.

— Stăpâne, dăruieşte-mi viaţa şi am să-ţi spun o taină, strigă găina cu voce omenească.

Martin se opri mirat.

— Vezi colo, pe celălalt mal al lacului, un copac înalt înfăşurat cu vâsc? Continuă ea. Sub vâsc, într-o scorbură bătrână, se află o comoară. Du-te până acolo cu barca şi aşteaptă asfinţitul soarelui; n-are să-ţi pară rău. Dar să nu spui nimănui această taină.

Martin îşi şterse ochii mirat. Visa sau i se năzărea? Cum aşa? O găină să vorbească?

Găina însă nu se miră, ci bătu din aripi şi arătă spre uşă. Omul ieşi din coteţ, se duse la râu şi se urcă în barcă.

Primele raze ale soarelui cea punea începuseră să se ascundă în valuri, când Martin ajunse la celălalt mal. Sări din barcă şi se opri sub copacul bătrân. Vâscul îl înconjura ca o coroană verde şi deodată Martin observă că între verdeaţă luceşte ceva, ca o rază de soare. Se urcă repede pe ramurile copacului şi amuţi. Scorbura era plină cu bani de aur. Martin întinse mâna, când deodată auzi o voce:

— Poţi să iei numai un ban, o monedă de aur. Când vei avea din nou nevoie, ai să te întorci aici, dar numai pentru un ban. Nu uita.

Pescarul se uită împrejur. Lângă malul lacului, apăru din apă o fată frumoasă. Pe cap avea o cunună de liliac alb.” Zâna apelor, care păzeşte comoara...” se gândi Martin. Se sperie foarte mult. Dar fata frumoasă îi făcu un gest prietenos cu mâna şi dispăru la fund. în aceeaşi clipă soarele asfinţi. Martin abia reuşi să ia în grabă un ban de aur, când comoara dispăru, ca şi cum n-ar fi fost deloc.

Se întoarse acasă vesel şi fericit. Ştia că acum sărăcia sa va lua sfârşit.

Trecură câţiva ani. Totdeauna, când era nevoie, Martin se ducea cu barca în apusul soarelui la celălalt mal al lacului. Lua din scorbură numai un ban. Nevastă-sa se însănătoşi cu încetul, îşi cumpără haine noi, încălţăminte, ba chiar şi mărgele. Acum Martin nu se mai ducea la pescuit, numai saluta răsăritul soarelui în barcă.

Dormea uneori până la amiază, căci, în caz de nevoie, un ban de aur se găsea totdeauna! Se făcu tot mai leneş. Mereu îi trecea prin minte gândul: „Ce-ar fi dacă ar lua toată comoara? Un ban este atât de puţin... iar cu comoara întreagă ar putea deveni un bogătaş.” Numai avea somn, se frământa nopţile. Mereu îl chinuia gândul: „Să fie a lui toată comoara ascunsă în scorbură.”

într-o seară se hotărî. Se urcă în barcă şi se îndreptă spre celălalt mal. Când soarele îşi cernea ultimele raze pe valurile albastre, Martin se afla lângă comoară. I se părea că în acea zi comoara arde şi străluceşte mai frumoasă ca niciodată până atunci. Nu stătu la îndoială nicio clipă. începu să adune cu lăcomie banii de aur în traistă. Deodată se auzi un trosnet, copacul se clătină şi se prăvăli în valurile lacului. Când Martin îşi reveni, văzu că zace la pământ. Se ridică cu greu; îl durea capul. Pe malul lacului nu se mai afla copacul bătrân, înconjurat de vâsc. Luă traista de jos, iar în ea bani ioc. Află doar puţin mucegai.

Stătu multă vreme pe malul apei. Lacul era întunecat şi misterios. Pe valuri se legănau uşor florile de liliac alb... poate erau cele din cununa zânei apei. înţelese atunci că ea l-a pedepsit pentru lăcomia sa.

Aşa glăsuieşte un basm vechi. Poate şi acum, în apusul soarelui, valurile lacului strălucesc ca aurul, ca şi cum ar ascunde acolo comoara scufundată. Dar, când te apropii, dispare totul în adâncime. Numai valurile lacului şoptesc încet:

„Cea mai preţioasă comoară este munca omenească cinstită”.

Povestea inului

poveste poloneză

Trăia odată un rege care domnea peste o ţară foarte mare şi foarte bogată. în ţara aceea câmpiile erau întinse, livezile bogate şi pline de pomi de tot felul, pădurile nesfârşite şi în ele mulţime de vietăţi. Dar câte păsări zburau în aer! Ce mult peşte în ape! Câte flori pretutindeni! De toate se
găseau în ţara aceea; şi oraşe mari, şi sate nenumărate. Şi totuşi regele umbla trist şi nemulţumit – pentru că în ţara lui nu se găsea aur.

— La ce bun gránele acestea, pădurile nepătrunse şi cirezile bogate, dacă n-am aur? Toate roadele pământului trebuie să le duc, să le preschimb în aur. Dacă în ţara mea ar fi aur, întregul popor s-ar îmbogăţi.

E adevărat că în ţara aceea oamenii nu aveau cu ce să se îmbrace. îşi făceau haine din piei şi doar cei bogaţi, din oraşe, trimiteau după stofe şi mătăsuri pe alte meleaguri.

— Dacă aş avea aur – ofta regele – nimic nu mi-ar lipsi nici mie şi nici poporului meu.

într-o zi, când regele cufundat în gânduri triste se plimba pe drumul cel mare, se întâmplă să

treacă pe acolo nişte negustori. Văzându-l pe rege, au descălecat, l-au salutat respectuos şi întrebând dacă nu are nevoie de ceva au început să despacheteze mărfuri. Regele zise:

— Degeaba veniţi aici cu mărfurile acestea, de un singur lucru doar am nevoie.

Negustorii, curioşi să afle care este lucrul acela, îl întrebară.

— îmi trebuie aur – răspunse regele, vreau să-l găsesc în pământul meu, să-l pot extrage şi să mă îmbogăţesc eu şi poporul meu.

S-au întristat negustorii văzând că nu sunt în stare să îndeplinească dorinţa regelui. Dar printre ei era unul bătrân, cu părul alb ca neaua şi barba lungă până-n brâu. Acest bătrân înţelept i-a privit pe tovarăşii săi necăjiţi şi pe regele care dorea aur pentru poporul ce umbla dezbrăcat, s-a gândit ce s-a gândit, şi apoi, făcând un pas înainte, zise:

— Luminăţia ta, am în traista mea seminţe pe care, dacă le semeni primăvara, aur va răsări. Zicând aceasta, coborî de pe cămilă o traistă, o dezlegă în faţa regelui arătându-i seminţe. Tare s-a mai minunat regele auzind că există pe lume asemenea seminţe din care creşte aurul.

Deşi traista era grea, împăratul singur o duse în palat.

A doua zi, prin întreaga ţară zbura vestea că regele însuşi va semăna seminţe din care va creşte aur. Vestea aceasta i-a uimit pe toţi. întregul popor voia să vadă minunăţia. Mamele îşi aduceau copiii, taţii pe fiii lor şi astfel câmpul era înţesat cu o mulţime de oameni. Iar regele a apărut pe un cal bălan, frumos împodobit, înconjurat de curteni, demnitari şi muzicanţi. După rege urma vistierul, care sub un baldachin strălucitor ducea sacul cu seminţe. Când alaiul acesta ajunse la marginea câmpului dinainte ales anume, regele îşi scoase coroana şi, ca un simplu semănător, cu sacul în mână, o porni de-a lungul brazdei proaspăt făcute, semănând seminţele acelea minunate. După rege, domnii cei mai mândri au mers la groapă, acoperind sământa întocmai cum se acoperă grâul şi orzul şi orice, alte seminţe. Când câmpul a fost semănat şi boronit, regele îşi puse coroana pe cap şi cu mare alai se întoarse la palat bucuros peste poate că are un câmp – atât de mare semănat cu aur.

Trecu o zi, trecu a doua, regele tot privea prin geam dornic să vadă cum aurul va răsări. Dar pe câmp nu s-a văzut nimic. Până când, într-o zi, căzu o ploaie caldă, iar apoi soarele încălzi pământul. Se uită regele şi văzu cât ţine câmpul ce avea să răsară. S-a bucurat spunându-şi:

„Cum o să mai ştie oamenii ce-i aia sărăcie, dacă o să culegem aurul acesta. Şi la primăvară voi semăna cu el un câmp de zece ori mai mare."

Se plimba regele prin palat cu inima uşoară, zâmbea de mulţumire şi iată că hotărăşte să nu se uite o săptămână pe câmp, pentru ca bucuria să-i fie şi mai mare.

Trecu o săptămână. Regele, nerăbdător să vadă aurul. Se duse la câmp, dar în loc de galbenul aşteptat a văzut o verdeaţă proaspătă ce creştea deasă ca un covor. S-a mirat în sine, zicându-şi:

„Ani crezut că aurul va apare galben de la început, pe când e numai verdeaţă".

Dar se linişti şi aşteptă mai departe. Aşteptă o săptămână, două. Pe câmp crescură tulpini înalte, subţirele, apărură mugurii, încă puţin şi înfloreau. Curtenii începură să şuşotească neîncrezători, văzând cum seamănă aurul acela cu o buruiană. Regele însă nu-şi pierdu cumpătul, încredinţând pe toţi că aurul va apare sub învelişul de floare.

Nu trecu mult şi mugurii înfloriră. Numai că floarea nu era aurie, ci albastră ca cerul senin. De la un capăt la flitul al câmpului, pe tulpini au apărut flori atât de albastre, încât privind câmpul credeai că cerul a coborât asupra pământului. Iarăşi s-a mirat regele cum de a înflorit aurul atât de albastru, îngândurat, se plimba prin odăile sale nemaiştiind ce să creadă. Abia a doua zi dimineaţa s-a luminat la gândul

că poate fructul va fi de aur. Şi iarăşi speranţei noi îi urmă aşteptarea.

Trecu vara. Din floricelele albastre se făcură nişte căciulii mici şi rotunde. Regele se gândi că în ele trebuie să fie aur. Luă o măciulie în palmă, o strivi şi când ieşiră la iveală seminţe aidoma cu cele semănate, se înfurie ca niciodată. îi chemă pe slujitori, le ordonă să smulgă plantele acelea care l-au făcut de râs, să le snopească în bătăi şi, apoi să le azvârle în apă. Slujitorii au îndeplinit întocmai porunca regelui, au smuls toate tulpinile, le-au bătut din toată puterea, le-au legat şi le-au aruncat în apă, Ba, supăraţi pentru treaba care le-au pricinuit-o ierburile acelea – au mai aruncat pe deasupra şi pietre. între timp, regele, supărat foc, a ordonat să fie căutat prin lumea întreagă acel negustor bătrân care a îndrăznit să-şi bată joc de el. Dar oricât l-au căutat trimişii regelui, nu l-au găsit. Regele devenea tot mai trist decât înainte. Umbla abătut şi îngrijorat de poporul său sărman pentru care voia să facă ceva, dar nu ştia ce. Şi când trecea o dată de-a lungul râului, dădu cu ochii de o grămadă de pietre, sub care părea a fi ceva. Regele trimise o slugă să vadă ce este. Aflând că acolo zace iarba aceea, care trebuia să rodească aur, regele se supără foc şi le porunci s-o scoată şi s-o ducă departe, în pădure, ca să n-o mai vadă şi să nu-şi mai amintească de ruşinea păcălelii.

Au făcut slujitorii întocmai, au scos planta aceea din apă şi au dus-o departe în pădure.

Curtenii, vrând să-l distreze pe rege, au organizat într-o zi o mare vânătoare, cu mulţi invitaţi. Regelui i-a plăcut ideea, au început pregătirile şi se părea că ocupat fiind cu ele, nu se mai gândeşte la necazul său. într-adevăr, regele îşi pregăti armele, caii, îşi alese câinii cei mai de soi şi, când totul fu gata, încalecă şi înconjurat de domnii şi prinţii invitaţi, o porni spre pădure.

Dar întâmplarea făcu aşa fel, că abia ajunşi în pădure, dădu peste ierburile acela aduse aici de servitori. Uscate, înnegrite, zăceau în drumul regelui, aducându-i aminte de toate speranţele spulberate şi de amărăciunea înfrângerii. Mânia nestăpânită i-a aprins faţa şi n-a mai vrut să audă de vânătoare. S-a întors acasă, dar nu înainte de a ordona ca slujitorii să snopească în bătăi iarba blestemată, apoi s-o arunce atât de departe, încât să dispară şi amintirea ei.

Dar timpul trece, şi regele îşi uită de necazul cu seminţele.

O dată hotărî să plece într-o plimbare mai lungă.

Curtenii, bucuroşi, au pregătit totul de minune şi alaiul a pornit la drum. în frunte, regele, pe un cal alb, în urmă, cavalerii. Vremea era frumoasă, caldă şi priveliştile încântau ochii. Mergea alaiul înaintând vesel, până când deodată calul alb al regelui tresări speriat Regele încercă să-l strunească, dar în zadar, picioarele calului se împleticiră şi căzu. în ultima clipă regele reuşi să sară de pe cal speriat tare. Se uită în ce s-a încurcat calul şi cu uimire recunoscu lujerii bătuţi şi azvârliţi în apă şi iarăşi şi iarăşi snopiţi în bătăi şi care mereu îi ieşeau în cale. Se gândi să-i ardă, dar tocmai în clipa ceea sosiră soldaţii care îl căutau pe bătrânul negustor, regele, văzând pe cel care atât de amarnic l-a păcălit, s-a mâniat straşnic şi a strigat:

— în temniţă te voi arunca, nemernicule care ai mâniat credinţa stăpânului tău. Mi-ai dat seminţe din care trebuia să scot aur – aşa mi-ai promis – şi iată ce aur a crescut – zise regele luând în mână câteva tulpini, bătute răzbătute, încât doar firicele albe argintii mai rămăseseră din ele.

Bătrânul se uită şi răspunse:

— Luminăţia ta, dacă aceasta este voinţa ta, voi fi întemniţat, dar te rog dă-mi cu mine lujerii ăştia. Şi peste ouă luni vei avea ştire despre ei.

Regele se învoi, iar bătrânul şi lujerii fură îndată aruncaţi în temniţă.

Şi s-ar fi prăpădit acolo bătrânul de foame, dacă n-ar fi fost fiica temnicerului, o fată tânără, frumoasă şi harnică, pe nume Rozi a Rozia îi aducea bătrânului în fiecare zi de mâncare şi venea în temniţă totdeauna cu furca torcând borangic cât timp mânca bătrânul. într-o zi, bătrânul a rugat-o să toarcă nişte caiere scoase din lujerii aruncaţi în

temniţă o dată cu el. Rozia, deşi credea că, nu va ieşi nimic din aceasta, începu să toarcă, numai să nu-l amărască pe bătrân. Dar, spre marea ei mirare, din furcă ieşea un fir subţire şi frumos.

După câteva zile de tors, bătrânul a rugat-o pe Rozia să meargă acasă şi să ţeasă din firele acelea întocmai cum ţesea ea de obicei cu cele de borangic. Rozia a făcut ce I se spuse şi a ţesut o pânză frumoasă cum nu mai văzuse. Se întâmplă că în zilele acelea să sosească în temniţă slujbaşul regelui, să vadă dacă mai trăieşte bătrânul. Fu uimit găsindu-l vioi şi îi zise:

— Vrei să ceri ceva regelui? Fata lui se mărită azi. La care bătrânul răspunse:

— Aş dori să-i fac prinţesei un dar de nuntă şi de aceea du-mă la palat.

Slujbaşul i-a îndeplinit dorinţa, l-a adus în faţa regelui. O dată ajunşi, bătrânul văzu nunta în toi, mireasa ca un crin, mirele strălucitor ca soarele şi, deşi regele s-a încruntat la vederea bătrânului. Acesta îi întinse un sul de piaza pe care Rozia, învăţată de el, a albit-o cu apă şi soare.

— Ce ai acolo? a întrebat regele curios.

— Luminăţia ta, asta este aurul care trebuia să-l obţii din seminţele pe care ţi le-am dat. Acesta este inul, bogăţia săracilor, aurul pe care vroiam să-l scot din pământul acesta. Ai poruncit să fie azvârlit în apă? Bine ai făcut, căci tulpinile lui în apă trebuie să se înmoaie. Ai ordonat să fie scos din apă? Bine ai făcut căci trebuia să se usuce. Ai ordonat să fie snopit în bătăi? Şi asta bine ai făcut, deoarece inul trebuie bătut ca să ajungi la fibra dinăuntrul tulpinii. M-ai aruncat în temniţă? Şi asta bine al făcut, căci acolo o fată cu inimă bună m-a hrănit, iar eu am învăţat-o cum se toarce şi cum se ţese inul. Dar rău ai făcut că toate cele ce le făceai le făceai cu mânie. Azi însă, fiind o zi atât de fericită, îţi iert nedreptatea ce mi-ai pricinuit-o şi îi aduc prinţesei acest dar. Prinţesa să spuie prin sate cum să fie semănat inul şi cum luminăţia ta l-ai îngrijit, dar nu cu mânie, ci cu dragoste, iar din până să fie cusute cămăşi pentru toţi cei nevoiaşi.

Regele, ruşinat de nedreptatea pe care o făcuse bătrânului. S-a sculat în picioare, l-a îmbrăţişat, i- a cerut iertare şi aşezându-l la masă la locul de cinste, zise:

— îţi mulţumesc, bătrâne, pentru cele ce ai făcut în binele poporului meu. Eu doream aurul, iar tu mi-ai dat un lucru şi mai de preţ.

Pentru că aurul l-ar folosi cei bogaţi, iar inul va rămâne celor nevoiaşi.

Gutuile de aur din grădina balaurului

poveste poloneză

A fost odată un prinţ şi pe acest prinţ prinsese pică o babă vrăjitoare.

Odată se înfurie mai rău baba, şi niciuna, nici două, îi strigă prinţului:

— Să nu-ţi mai afli liniştea, până n-oi găsi-o pe fata prefăcută în gutuie de aur!

Aruncă blestemul şi fugi iute să se ascundă în casă. Şi, ca prin farmec, din clipa aceea, prinţul căzu pe gânduri. Şi de unde el era veselia palatului, acum parcă zăcea bolnav de supărare şi întristare.

Şi într-o bună zi, fără să spună nimic părinţilor lui, o porni încotro văzu cu ochii... nici el nu ştia unde... dar ştia ce caută. Şi, în cele din urmă, tot mergând, îi răsări în cale, ca din pământ, altă babă:

— încotro, fiule? întrebă ea.

Şi prinţul îi povesti păţania cu baba cealaltă şi-i spuse verde, fără ocol, că el trebuia să găsească pe fata prefăcută într-o gutuie de aur. Şi că va trebui să ghicească în care

din cele trei gutui din grădina balaurului este cea căutată, căci între timp aflase că un balaur era stăpânul gutuilor de aur şi că trei erau la număr.

— Bine că m-ai întâlnit, îi spuse baba, dacă mă asculţi, ai să răzbeşti. Simt că eşti un suflet ales şi vreau să te ajut.

— îţi mulţumesc, bunicuţă, şi prinţul scoase o pungă cu galbeni şi i-o dădu babei.

— îi iau bucuroasă şi pentru ei îţi dau darurile astea, care-ţi vor folosi de minune.

Şi băbuţa îi dădu: o cutie de unsoare, doi saci, unul de pâine şi altul cu zahăr, o funie groasă şi o mătură cu coada lungă. Nu prea pricepu prinţul rostul acestor daruri, dar neavând încotro, se încrezu în vorbele ei.

Şi după trei zile şi trei nopţi, se pomeni ajuns într-o pădure. Când se gândea el să se mai odihnească puţin, iată că o droaie de dulăi, cu colţi ascuţiţi, se repeziră asupra lui, gata să-l sfâşie. Abia avu timp să scoată pâine; şi zahărul din saci şi să le arunce ca să-i potolească. Şi câinii îi dădură pace. Alături de el, uitându-se mai bine, descoperi două femei cu câte două cosiţe groase şi lungi, care cu greu trăgeau, dintr-o fântână, o găleată cu apă, legată de coada lungă a uneia din ele. Tânărul înţelese acum de ce-i dăduse băbuţa aceea şi o funie. Le întinse funia femeilor bucuroase că acum nu mai era nevoie st. Se lase trase de păr, pentru fiecare găleată cu apă. Ceva mai departe văzu un cuptor uriaş, pe care-l curăţa de funingine altă femeie, zgâriind cu unghiile şi curăţindu-i cu mâna. Se grăbi să-i dea mătura aceea, făcută anume parcă pentru a curăţa bine cuptorul. Mergând apoi şi mai departe, o grădină minunată apăru în faţa ochilor lui, ceea ce-l fermeca şi-l orbi aproape, erau trei gutui aurii ce străluceau într-un pom, la umbra căruia, străjuia un balaur fioros.

între el şi grădină era un gard de fier cu o poartă înaltă. El scoase şi ultimul dar de la bunicuţă şi începu fesă ungă bine încheieturile porţii. Ca prin farmec, poarta se dădu la o parte şi tiptil-tiptil, prinţul întinse mâna să ia cele trei gutui de aur. Când se trezi balaurul, şi nu mai văzu în pom cele trei fructe de aur, începu să urle cât îl ţinea gura; şi cum era greoi, nu se crezu în stare să fugă singur după prinţ, şi atunci se răsti la câini, să-l sfâşie, dar ei, sătui şi recunoscători, îi spuseră, dând din coadă:

— Nu-i vom face niciun rău, căci ne-a dat pâine şi zahăr.

Se răsti atunci la femeile de la fântână, iar ele răspunseră:

— Nu-i vom face niciun rău, căci ne-a dat o funie cu care să scoatem apadin fântână!

Iar poarta de fier, fericită că o unsese şi pe ea cineva, îi deschise larg drumul, să poată fugi de urgia balaurului.

Când balaurul ţipă spre femeia care curăţa cuptorul, nici ea nu voi să-i facă rău binefăcătorului ei. Şi de ciudă că pierduse gutuile de aur şi nimeni nu-l mai asculta, balaurul, biruit, îşi dădu duhul.

Prinţul nu mai avea răbdare să vadă în care dintre cele trei gutui era aleasa inimii lui. O deschise pe prima şi din ea zbură un porumbel alb, o deschise pe a doua şi se întâmplă la fel. O deschise şi pe a treia şi din ea apăru o fată atât de frumoasă, cu ochii ca seninul cerului şi cu cosiţele ca spicele grâului în lumina soarelui, încât prinţul căzu la picioarele ei, ca fermecat, şi o ceru de soţie. Fericită, fata, că scăpase de vraja în care încremenise atâta vreme, îi sări de gât şi se arătă bucuroasă să-i fie soţie. Şi împreună se întoarseră la palat, unde făcură o nuntă de trei zile şi trei nopţi, ca în basme.

Castelul prăbuşit

poveste poloneză

Se povesteşte din bătrâni că demult, pe malul unui lac, în care se revărsa un râu, se înălţa cândva un măreţ castel. Stăpânul castelului era un cavaler care trebuia să stea de strajă împotriva duşmanilor ce ar fi îndrăznit să atace norodul şi castelul. Dar el era atât de lacom de prădăciuni, încât singur punea la cale incursiuni războinice. Şi, cu acest prilej, jefuia nu numai pe străini, ci şi pe supuşii săi, era în stare să le ia şi pielea numai să se pricopsească.

Ţăranii erau istoviţi de muncă şi împovăraţi de mulţimea birurilor, iar slujitorii castelului veneau mereu să le ia câte ceva din casele lor.

Cavalerul se îmbogăţea din ce în ce mai mult; în pivniţele castelului strângea giuvaeruri, de-ale mâncării şi arme. Când nu se afla în expediţii trândăvea şi petrecea. Se adunau la castel oaspeţi şi începeau zaiafeturile. Zarva petrecerilor se auzea până în sat; oamenii dădeau numai din cap şi ziceau unul către altul:

— Iar se veselesc! Se vede treaba că în curând se vor apuca să strângă alte biruri, într-adevăr, adeseori se întâmpla că la porunca cavalerului slujitorii se năpusteau în sat, înşfăcaţi o vacă sau un viţel ca să ospăteze pe musafiri cu carne proaspătă. Fără să întrebe dacă ţăranul a plătit sau nu birul, ci pur şi simplu apucau tot ce le venea la îndemână.

într-o zi, trei argaţi se năpustiră în ograda unei văduve sărace şi-i luară vaca, singura ei avere din care trăia. Femeia, văzându-se tară văcuţa ei, prinse a se văita în gura mare. Auzind acestea, oamenii se adunară în grabă, încleştându-şi pumnii de furie, însă nimeni nu îndrăznea să ridice glasul. Slujitorii nu se sinchisiră de lacrimile văduvei. O dădură la o parte, îi luară vaca şi o duseră drept la castel. Femeia fugea în urma lor şi striga:

— Oameni fără inimă ce sunteţi! Jefuitorilor! O văcuţă am avut şi pe aceea mi-aţi luat-o. Am să mă duc la boier şi am să mă plâng. Foaie că se va milostivi şi-mi va da înapoi pe bălana mea.

Gâfâind, intră în sala unde cavalerul petrecea cu musafirii, înmărmuri când văzu masa lungă încărcată cu fel de fel de bunătăţi, iar în jurul ei o mulţime de oameni. întoarseră capetele spre ea, se uitau la bătrână şi râdeau. Femeia nu se simţi în apele ei, dar îşi aduse aminte de nenorocirea ei, prinse curaj, se apropie de stăpân, îşi împreună mâinile pentru rugăciune şi începu să-l roage:

— Boierule, slugile dumitale mi-au luat vaca. Fie-ţi milă de o văduvă săracă. Cu ce o să mai trăiesc? Dă-mi vaca îndărăt!

Oaspeţii o priveau curioşi şi nu puteau pricepe deloc, de ce venise zdrenţăroasa aceea, cum de a îndrăznit să intre acolo. înţelegând mai apoi despre ce este vorba, izbucniră în râsete zgomotoase. Stăpânul castelului dădu din mână şi zise nepăsător:

— Vaca... fierbe de mult în cazan. Doar vezi câţi suntem aici, în jurul mesei.

Şi mai zgomotos râseră invitaţii, iar unul dintre ei, imitând pe văduvă, glăsui ca o babă:

— Boierule, dă-mi vaca înapoi...

O imitase atât de bine, încât musafirii cât pe ce erau să cadă sub masă, de râs.

Cu multă greutate se abţinu, săraca, să nu plângă. îşi dădu seama că rugându-se nu va scoate nimic de la boier... Atunci femeia îşi îndreptă spinarea, i se aprinseră ochii, îşi aţinti privirile asupra oaspeţilor şi strigă:

— Fiţi blestemaţi cu toţii, care vă aflaţi aici! Să vă înghită pământul!

Dar şi aceste vorbe fură primite cu hohote de râs. Unora, e adevărat, nu le-a fost pe plac îngrozitorul blestem. Şi deodată, de-abia ieşind femeia afară, şi castelul se cutremură, apoi cu un zgomot asurzitor se prăbuşi sub pământ şi odată cu el toţi cei care se aflau acolo.

Văzând asemenea minune, bătrâna se sperie de moarte şi o luă la fugă cât o ţineau picioarele.

Dar povestea noastră nu se sfârşi cu aceasta. Din castelul îngropat sub pământ.

Din vreme în vreme, ieşea o fată de vreo cincisprezece ani, fiica cavalerului. Aceasta se întâmpla duminică dimineaţa. Nu o dată o văzură oamenii, îmbrăcată într-o rochie albă, palidă şi tristă, se plimba pe ţărmul lacului, privind în jur, ca şi când ar fi căutat ceva. Apoi, aplecându-se deasupra râului, răsuflecându-şi mânecile, spăla rufele.

Se spunea, printre oameni, că fata fusese în castel în momentul când acesta se prăbuşise şi dispăruse sub pământ. Fata nu luase parte la fărădelegile tatălui său, de aceea nu murise, şi trăieşte în castelul îngropat şi iese din când în când la lumina zilei.

într-un rând, un fecior înalt şi frumos păştea vitele pe locul unde fusese cândva castelul. Şedea întins pe pământ şi admira răsăritul soarelui. Deodată vede o fată neasemuit de frumoasă, culegând căpşuni. Se minună grozav văzând-o şi se întrebă: „De unde o fi apărut această frumuseţe?” Curios, se apropie de ea şi-i spuse:

— Bună ziua!

Fata se întoarse către el prietenoasă şi pe chipul ei palid străluci ca o rază de soare bucuria. Prinseră a vorbi şi ea îi povesti tânărului că este fata din castelul prăbuşit sub pământ. Pe urmă adăugă:

— Tu poţi să mă salvezi pe mine şi castelul şi să iei de acolo toate bogăţiile, dacă vei îndeplini o condiţie.

— Care anume? întrebă curios tânărul. Ce trebuie să fac?

— Să mă treci peste râu, dar să nu cumva să priveşti îndărăt.

Flăcăul! cu dragă inimă primi să-i îndeplinească rugămintea, fata îi plăcuse foarte mult, de aceea nici dorinţa ei nu i se păru greu de îndeplinit. Luă fata în braţe şi se îndreptă curajos către râu.

Dar de-abia o porni din loc, că începură să apară, ca din senin, fel de fel de monştri, animale fioroase şi păsări nemaivăzute. Fiecare dintre ele încerca să-l înşface de pantaloni, să-l muşte de picioare; dihăniile se ridicau în picioare în faţa lui, închizându-i drumul. Băiatul însă nu se sperie, nu le dădu nicio atenţie, ci păşea tot înainte şi înainte. Deodată vede că din pământ se ridică castelul şi creşte mereu în sus. Clopotul din turn începu să bată. Ca din pământ apăru o namilă şi-i smulse pălăria, care era nouă-nouţă, pe care taică-său i-o cumpărase, nu de mult, de la iarmaroc. îi păru tare rău după pălărie, de aceea se întoarse să vadă cine i-a luat-o, dar în aceeaşi clipă fata căzu în apă, scoţând numai un oftat jalnic:

— Vai mie, vai... încă o sută de ani va trebui să trăiesc sub pământ.

Şi fata dispăru, iar castelul din nou se prăbuşi sub pământ.

Rusalcele

poveste poloneză

Demult, tare demult, pe ţărmurile Mării Baltice, după cum povestesc bătrânii, se puteau întâlni rusalce. Până la brâu ele arătau ca femeile. Aveau chipurile neobişnuit de frumoase, părul lung, pieptul zvelt şi numi gingaşe. Iar mai jos de brâu, corpul lor era acoperit cu solzi, sfârşindu-se printr-o coadă ca la peşti. De aici şi denumirea lor de zâne ale apelor sau rusalce.

Zânele apelor se ivesc câte una sau în grup. Cel mai adesea le poţi vedea când soarele străluceşte şi încălzeşte apa mării. Atunci ele ies din mare, se aşază pe nisip şi-şi despletesc părul. Se întâmplă ca să înoate şi să se apropie de câte o luntre sau de o corabie şi să privească curioase la lucrurile ce se află înăuntru. Dar cel mai mult le interesează oamenii. Câteodată se urcă chiar pe puntea corăbiei şi, privind în jur, sar apoi îndărăt în mare. Unii pescari istorisesc că rusalcele răstoarnă chiar luntrile, aflându-se în largul mării, iar pe pescari îi duc în vârtejul morţii.

Odată, un tânăr pescar ieşise de unul singur pe mare şi plutise departe, departe de

ţărmul mării.
El ştia că acolo sunt bogate bancuri de peşti. Vâslea liniştit, când, deodată, spre uimirea lui. în partea dreaptă a bordului, zări o femeie cu un păr bogat, unduios, despletit şi cu ochi verzi strălucitori. La început, tânărul crezu că e o vedenie, de aceea îşi frecă ochii şi se mai uită o dată. Femeia însă nu dispăruse. Acum nu se mai îndoia că alături de luntrea lui înoată zâna apelor. Uimit de înfăţişarea ei şi curios să afle cit mai multe, tânărul pescar se gândi în sinea lui: „Se vede treaba că e adevărat ce a spus bunicul: zânele mării există aievea pe lume şi înoată în mare”.

De emoţie, inima prinse a-i bate mai tare, iar răsuflarea i se întretaie. Nu putea să-şi dezlipească ochii de la faţa ei frumoasă şi de la părul ei mătăsos. Cu mare greutate, îşi linişti simţămintele clocotitoare, prinse curaj şi o întrebă pe zâna mării ce plutea alături de el:

— Cine eşti?

Zâna mării nu răspunse. înota mai departe, spintecând valurile, iar cu ochii săi verzi continuă să- 1 străpungă pe tânărul pescar. Astfel, tăcând, pluteau împreună. După o bucată de vreme, pescarul o întrebă din nou:

— încotro înoţi?

De data aceasta, auzi un glas gingaş ca o suflare de vânt:

— în mare.

— Dar unde locuieşti?

— în mare.

Astfel făcură cunoştinţă. Pescarul, în sfârşit, se convinse că are în faţă-i o adevărată zână a mării, deoarece niciun om nu poate trăi în apele mării.

Cu cât o privea mai mult, cu atât mai vârtos se aprindea dorinţa s-o ia în luntre şi s-o ducă acasă. Dorea să fie numai a lui, pentru totdeauna. Prinse a visa, a se mângâia cu nădejdea că va putea începe o viaţă nouă şi fericită cu această fiinţă fermecată. Zâna apelor, pesemne, îşi dădea seama ce
se petrece în sufletul tânărului pescar, de aceea în mod voit îi aprindea dorul. Se apropie de luntre şi se prinse cu mâinile de margine.

— Ai obosit? o întrebă pescarul. Rusalca îi răspunse dând din cap.

— Urcă-te în luntre. Odihneşte-te puţin.

O ajută să iasă din apă, lucru care nu i se păru atât de uşor: ea avea doar coadă în loc de picioare. Luntrea se aplecă mult, dar în cele din urmă zâna apelor se urcă în ea, se aşeză şi începu din nou, curioasă, să-l privească pe pescar.

El o privea, cu mai mare curiozitate. Ochii îi alunecară pe părul ei răsfirat, argintiu ca lumina lunii, pieptul fremătând, şi se opriră la coada sidefie de peşte.

Tânărul pescar şi rusalca petrecură multă vreme vorbind, îndrăgindu-se, bucurându-se unul de altul, şi amândoi trăiră clipe fermecate.

Deodată, se auziră cuvintele ca un suspin:

— Te iubesc.

Le pronunţase marea? Sau răsunară în închipuirea pescarului? Nu, au fost pronunţate de gura tânărului, sub impresia simţămintelor necunoscute de el până acum.

Se aşeză alături de zâna apelor şi uită de pescuit, încetă să vâslească, punând vâslele pe fundul luntrei, lăsând-o să plutească în voia valurilor. Astfel, pe amândoi îi apucă seara, îi întâmpină luna şi-i cuprinse în undele sale tainice, aştemând o cărăruie luminoasă între luntrea lor şi orizontul îndepărtat.

Când îşi mărturisiră dragostea unul altuia, gândurile lor începură să se oprească asupra unui vis: cum să prelungească, pentru toată viaţa, clipele petrecute în luntre... Cu glasul şoptit şi emoţionat, pescarul o întrebă:

— Vrei să vii în casa mea şi să locuim împreună?

— Asta nu este posibil, răspunse rusalca. Eu nu pot să umblu, pot

numai să înot. Nu pot trăi fără mare, fără ea eu sunt moartă.

— Ce să facem atunci? o întrebă mâhnit tânărul pescar. Rusalca îi şopti:

— Dacă eu nu pot veni la tine, vino tu la mine. Şi atunci vom fi împreună toată viaţa.

Şi înainte ca pescarul să aibă răgaz să spună ceva, zâna apelor, din îmbrăţişarea lui, se înclină peste luntre şi-l trase în adâncul mării. îndată în jurul lor se iviră chipurile altor rusalce, alintându- se, şi care îndată prinseră a cânta imnul dragostei.

Pustie, gonită de valuri, luntrea tânărului pescar, legănându-se, se întorsese la ţărm. Oamenii rămaseră uimiţi: vâslele la locul lor, dar pescarul nicăieri. Speriaţi, se întrebară unul pe altul:

— Unde-o fi? Ce i s-a întâmplat? Unde să-l căutăm? Nimeni nu putea răspunde. Marea îşi păstra tainele sale.

Oamenii puteau numai să bănuiască... Un singur pescar, împodobit cu plete albe, de-abia mişcându-se de povara anilor, spuse cu glas fără tăgadă:

— Zânele apelor l-au dus în adâncul mării. El este una din jertfele pe care, din vreme în vreme, le cere marea de la noi.

Să nu spui nicio vorbă

poveste poloneză

De mult, de mult, într-un sat trăia, împreună cu nevasta lui, un om tare sărac. Ce folos că avea o bucăţică de pământ pe care ar fi putut cultiva castraveţi, varză şi gulii, dacă nu avea vreme să-şi îngrijească grădina. Ca şi ceilalţi oameni din sat, amândoi lucrau din zori şi până-n noapte pe moşia boierului. Munca era istovitoare, iar despre câştig, ce să mai vorbim, era aşa de mic, încât în casa lor „Sărăcia” îşi găsise gazdă bună. Oricât de chibzuiţi ar fi fost, mâncarea nu le ajungea niciodată, erau mereu flămânzi şi sleiţi de putere.

Dar, într-o vară, ca prin minune, pe pământul lor s-au făcut o mulţime de roade, cum nu au mai
avut niciodată. Plini de bucurie că au ce mânca, s-au gândit ca o parte din recoltă s-o păstreze, să aibă mâncare pe mai multă vreme, aşa că au hotărât să sape o pivniţă în fundul grădinii lângă şopron. Zis şi făcut! Aşa omul nostru s-a apucat de treabă în timpul nopţii – ziua era la muncă pe moşia boierului – când pe cer luceau stelele şi luna. Dar abia izbi de vreo două ori cu sapa în pământ, când deodată se auzi un zgomot, iar sapa se izbi în ceva.

— Nevastă, mi se pare că sub şopronul nostru se află o stâncă mare.

— Poate te trudeşti degeaba – îi răspunse nevasta – n-ar fi rău să vindem la târg varza, cartofii şi guliile, iar cu banii luaţi să ne cumpărăm câte ceva.

Dar omul nostru nu se dădu bătut, mai lovi o dată cu sapa şi încă o dată, şi ce mare-i fu mirarea câhd, după un timp, din pământ, în loc de piatră, scoase o oală mare.

— Nevastă, nevastă, deschide uşa şopronului, uite: ce-am scos din pământ, o oală, hai să vedem ce are înăuntru!

Cu mare caznă au scos oala afară, că era foarte grea, i-au ridicat capacul şi, la lumina lunii, au început să lucească ducaţii de aur.

Au rămas amândoi ca trăsniţi şi cu răsuflarea tăiată. Când şi-au mai venit în fire, bărbatul, cu voce tremurată, a început să spună:

— Ce minune, nici nu-mi vine a crede! De atâţia ani stă ascunsă în grădina noastră o comoară aşa de mare şi noi nu mai scăpăm de

sărăcie!

Cu amândouă mâinile începu să zornăie monezile de aur. Nu trecu mult timp, că dintr-o dată acoperi oala cu capacul şi apoi o ascunse, să nu se mai vadă şi, în şoaptă, îi spuse nevestii:

— Nu uita să oamenii sunt răi şi invidioşi, să nu spui la nimeni ce noroc a dat peste noi. Nimeni în afară de noi nu trebuie să ştie că am găsit în grădina noastră oala cu ducaţi. Să nu spui nicio vorbă!

Nevasta a dat din cap, semn că a înţeles, şi amândoi s-au culcat fericiţi.

A doua zi, ca de obicei, dis-de-dimineaţă, s-au dus la lucru pe moşia boierului. Nevasta, împreună cu alte femei, a fost trimisă la săpatul cartofilor. Nici nu apucase soarele să bea toată roua dimineţii, când ea se şi adresă vecinei:

— Mă întreb de ce mai muncesc, că nici nevoie nu am. Foarte uşor aş putea arunca sapa şi să mă întorc acasă!

— Ce tot vorbeşti acolo? se sperie vecina. Ştii că moşierul nu iartă şi ţi-ar pune o amendă aşa de mare, că nici n-ai fi în stare s-o plăteşti.

— Ehei, ce ştii, acum pot să plătesc şi zece amenzi. îţi spun ceva, dar vezi, să nu mai spui la nimeni. Astă-noapte, împreună cu bărbatul meu, am găsit o comoară foarte mare. Să nu uiţi, să nu spui nicio vorbă!

— îţi făgăduiesc să nu scot nicio vorbă, spuse vecina. Dar, înainte ca vacile să se întoarcă acasă de la păşune şi soarele să se ducă la culcare, vuia tot satul. Aflaseră despre comoară şi cei care locuiau mai departe.

Bietul om fu cuprins de. Mare supărare şi grijă. Ştia prea bine că de nu va găsi cât mai degrabă o ieşire va auzi boierul şi-i va lua comoara. După ce se gândi şi iar se gândi. Seara îi spuse nevestei:

— Am auzit că la noapte turcii vor da năvală în satul nostru. Ascunde-te în şopron, acolo n-or să te găsească.

Zis şi făcut. Nevasta intră în şopron, dar bărbatul înţepeni uşa pe dinafară, apoi se duse la brutar, cumpără o traistă mare de covrigi pe care-i împrăştie în jurul casei şi în grădină. Dimineaţa o scoase pe nevastă din şopron şi-i spuse:

— Astă noapte s-a întâmplat un lucru nemaiîntâlnit. Din cer au căzut covrigi şi mă gândesc că ar fi bine să-i aduni, e păcat să-i pierdem!

Nevasta a făcut ochii mari şi, fericită, a adunat toţi covrigii.

Când s-a lăsat seara, bărbatul din nou şi-a închis nevasta în şopron, spunându-i înfricoşat:

— Vai, s-a întâmplat o mare nenorocire! Moşierul nostru parcă a înnebunit. Vrea să asmute câinii asupra noastră, să ne alunge din sat. Nu ştiu ce să ne facem. Stai aici şi nu scoate nicio vorbă.

Apoi bărbatul a întărâtat un câine, care alerga prin apropiere. Câinele începu să latre şi după el au început să latre şi alţi câini din sat, aşa cum se întâmplă de obicei noaptea, aşa că în scurt timp s- a stârnit o adevărată hărmălaie.

Auzind, femeia a fost cuprinsă de frică, a început să plângă şi să jelească, spunând printre suspine:

— Vai, vai, vai, sărmana de mine, ce mă fac, ce mă fac? Cu siguranţă că bărbatul meu a fost alungat din sat! Vai, vai...

După câteva zile, aşa cum prevăzuse, omul nostru a fost chemat de boier, care, niciuna, nici două, i-a poruncit să-i aducă imediat comoara. Dar acesta, cu o figură de neştiutor, i-a răspuns boierului că nu ştie despre ce-i vorbeşte, că este prima dată când aude despre comoară.

— Uită-te la mine, boierule, arăt eu ca un om care a găsit o comoară?!

Atunci boierul, văzând că nu se descurcă cu acest sărman, a dat poruncă să fie adusă şi nevasta
lui.

— Este adevărat – întrebă boierul – voi doi aţi găsit o comoară?

— Da, boierule, aşa este, am găsit o comoară! răspunse nevasta.

Mulţumit, boierul dori să afle şi alte amănunte, aşa că o întrebă în continuare:

— Când s-a întâmplat asta?

După ce cugetă puţin, femeia răspunse:

— Ei, acum câteva zile, când au trecut turcii prin satul nostru.

Boierul ascultă spusele femeii şi i se păru că ceva, ceva nu-i în ordine. Nu mai auzise pe nimeni până atunci să spună că au trecut turcii. Şi, ca să-şi facă o părere, o mai întrebă pe femeie dacă nu-şi mai aminteşte şi alte lucruri.

— Vai, cum să nu, asta n-am s-o uit niciodată.. A doua zi după ce am găsit comoara, din cer au căzut mulţi covrigi, pe care eu i-am adunat cu mâna mea, bucată cu bucată.

Boierul scutură capul şi întrebă cu o voce plină de supărare:

— Mai poţi să-ţi aminteşti şi altceva?

— Ei, boierule, cum să nu-mi amintesc, doar aşa ceva nu se poate uita. Acum câteva zile mare nenorocire a dat peste noi când mata ai înnebunit şi-ai vrut să-l alungi din sat pe bărbatul meu, asmuţind câinii asupra lui.

Auzind, boierul n-a mai putut suporta şi a început să strige:

— Zici că eu am înnebunit?! Tu, femeie, eşti o nebună! Pleacă de aici, să nu te mai văd niciodată înaintea ochilor!

Şi aşa omul cel sărac, dar cu multă înţelepciune, a putut să-şi păstreze comoara găsită sub şopron şi să trăiască mulţi ani fericiţi împreună cu nevasta sa până la adânci bătrâneţi.

Prinţesa care n-a râs niciodată

poveste poloneză

A fost odată o prinţesă pe care nimeni nu putea să o facă să râdă. Şi era mare păcat, mai ales că prinţesa era neasemuit de frumoasă, iar despre bogăţii, ce să mai vorbim, doar era fiică de rege. Din această cauză, părinţii ei erau foarte necăjiţi, nu-şi mai găseau liniştea! Doar se ştie că omul care niciodată nu râde este urâcios, nu face impresie bună şi nu poate fi iubit. Şi atunci regele şi regina au dat de ştire că acela care va reuşi s-o facă pe prinţesă să râdă, acela îi va fi soţ.

Pentru frumuseţea şi bogăţia ei, mulţi erau ispitiţi să încerce, dar neputând să o facă să râdă, din porunca regelui îşi pierdeau viaţa. Se ajunsese până acolo încât, de spaimă, nimeni nu mai îndrăznea să mai facă o asemenea încercare primejdioasă.

în vecinătate, domnea alt rege, care avea trei feciori, doi deştepţi şi unul prostănac. într-o zi feciorul cel mai mare îi spuse regelui:

— Tată, dă-mi partea mea de avere, că am hotărât să mă duc la prinţesa aceea, care nu vrea să râdă, să-mi încerc norocul.

Regele a încercat să-l oprească, ştia ce-l aşteaptă şi că putea să-şi piardă viaţa. Şi-apoi era şi cel mai deştept fiu al său şi moştenitorul tronului, fiind primul născut.

Dar fiul n-a vrut în ruptul capului să-l asculte pe rege şi s-a pregătit de drum. A luat bani şi mâncare să-i ajungă şi un mângălău de rufe, crezând că prin zgomotul făcut de acesta o va face pe prinţesă să râdă. Merge el cât merge şi dă peste un moş, care

stătea pe malul unei ape. Fiind obosit, se aşeză şi el pe malul apei, îşi scoase merindele şi începu să mănânce cu poftă. Moşul se apropie smerit şi cu glasul aproape stins de foame îl rugă să-i dea şi lui o bucăţică de pâine.

— Cum îndrăzneşti să te apropii de mine, bătrân neruşinat?! Pleacă repede de aici, că de nu te rup în bătaie, strigă prinţul fălos şi după ce mâncă pe săturate şi bău apă proaspătă, o porni din nou la drum. Şi după ce mai merse o bună bucată de drum, ajunse în oraşul în care se afla prinţesa. În faţa ei încercă în fel şi chip să facă zgomote cu mângălăul de rufe, dar nu reuşi s-o facă pe prinţesă să râdă şi îşi pierdu capul ca şi cei dinaintea lui.

Când află cel de-al doilea fiu al regelui că fratele său mai mare nu a reuşit şi nu mai trăieşte, s-a hotărât să-şi încerce şi el norocul.

— Am să iau în mână un sul – spuse cel de-al doilea fiu – pe care am să-l ţin ca pe un sceptru, şi când prinţesa o să vadă, sigur va începe să râdă.

în zadar a încercat regele să-l oprească, nu s-a lăsat înduplecat. A luat bani şi mâncare să-i ajungă, iar în mână ţinea un sul în loc de sceptru. Merse, merse până ajunse la o fântână, unde stătea un cerşetor bătrân. S-a oprit şi el la fântână şi începu să mănânce cu poftă tot felul de bunătăţi. Cerşetorul s-a apropiat de el şi cu voce smerită l-a rugat să-i dea şi lui o bucată de pâine.

— Ia şterge-o de aici, calic nenorocit, că de nu, rup băţul ăsta de spinarea ta— strigă supărat prinţul, pentru că un zdrenţăros a îndrăznit să-i vorbească şi, după ce mâncă pe săturate şi bău apă proaspătă, plecă din nou la drum. Ajunse în orăşelul unde locuia prinţesa. Se îmbrăcă foarte caraghios şi cu sulul pe care-l ţinea în mână ca pe un sceptru se înfăţişă prinţesei. Dar aceasta nici vorbă să râdă, din contră, pe loc a dat poruncă să i se taie capul acestui caraghios.

Aflând şi despre această nenorocire, regele-tată se întrista nespus de mult, doar îşi pierduse pe cei mai buni fii ai săi. Dintr-o dată se trezi cu cel de-al treilea fiu, prostănacul, care-i spuse:

— Tată, dă-mi şi mie voie să mă duc la oraşul acela, în care locuieşte prinţesa care nu râde niciodată.

— Ia uite ce prostie-ţi dă prin cap, măscărici ce eşti – spuse regele furios peste măsură – să pleci din casa mea – şi-l alungă din casă, tară mâncare şi tară niciun ban în buzunar.

Băiatul se gândea cum să plece la drum fără bani şi fără mâncare şi atunci, o slujnică, căreia i se făcu milă de el, îi dădu o bucată de pâine uscată. Şi aşa pomi la drum şi merse şi merse, până ajunse şi el la fântâna aceea, unde era sărmanul moş.

— Să fii sănătos, bătrâne necăjit, i se adresă băiatul aşezându-se lângă fântână. Atunci moşul se apropie de el şi-i ceru o bucăţică de pâine.

— Eu ţi-aş da bucuros, moşule, dar am numai o bucată de pâine uscată. Dacă mai ai dinţi, atunci muşcă din ea împreună cu mine.

Şi, aşa, amândoi au mâncat bucata de pâine uscată şi au băut apă proaspătă din fântână. Apoi prostănacul, fiind cuprins de somn, a adormit adânc. Când s-a trezit, a început să-şi frece ochii cu mâinile, nu-şi dădea seama dacă ceea ce vedea era realitate sau visa în continuare. Lângă el se afla o caretă cu totul şi cu totul de aur, care era trasă de o raţă şi un răţoi, amândoi tot din aur.

— Hai, scoală-te, îi spuse moşul. Ce, nu mă mai cunoşti? Sunt cel cu care ai împărţit pâinea. Urcă-te în caretă, du-te la prinţesă şi ai să vezi că prinţesa îţi va fi soţie.

După cum spuse moşul, prostănacul se sui în careta trasă de raţă şi răţoi şi aşa

ajunse într-un oraş, unde, peste noapte rămase la un han. Toţi erau plini de mirare şi de uimire când au văzut această neînchipuit de frumoasă caretă trasă de o raţă şi un răţoi tot de aur. Cele două fete ale hangiului s-au dus în şură unde fiecare s-a dezbrăcat de cămaşă, ca să scape de purici. Una din ele sa gândit să fure o bucată de aur din caretă. A găsit o pilă şi a început să pilească. Dar ce să vezi, tot pilind ea aşa, nu a mai putut să plece de lângă caretă, parcă se lipise de aceasta. Cealaltă fată, când văzu ce i s-a întâmplat surorii sale, se sperie aşa de tare, că o rupse la fugă.

A doua zi dimineaţă, prostănacul se trezi, se urcă în caretă şi pomi din nou la drum. Iar sărmana fată dezbrăcată, lipită de caretă, alerga în urma caretei şi pilea în continuare aurul. Mergând aşa prin oraş ieşea toată lumea şi se uita plină de mirare. A ieşit şi brutarul, care s-a mirat aşa de tare de ce i- a fost dat să vadă, încât a uitat că are cuptorul plin de pâine şi toată pâinea s-a ars. Când şi-a dat seama ce-a păţit, de supărare, a luat lopata aprinsă şi alergând după caretă, a început s-o lovească în spate pe fată.

— Nenorocito, numai tu eşti vinovată că mi s-a ars pâinea în cuptor!

Dar lovind fata, nici brutarul nu s-a mai putut dezlipi de caretă. Alergă şi el mai departe, lovind mereu fata.

Şi aşa ajunseră la malul unei ape, unde o femeie spăla rufe. Când i s-a înfăţişat o asemenea privelişte, a holbat ochii şi nu s-a mai uitat că apa i-a luat toate rufele. Când şi-a dat seama de pagubă, furioasă, alergă după caretă şi cu maiul de bătut rufe începu să dea în brutar şi în fata, spunând:

— Pungaşilor, numai din cauza voastră mi-am pierdut rufele mele bune şi frumoase!

Dar lovind, nu s-a mai putut desprinde de caretă. Merseră cu toţii mai departe şi ajunseră în timpul nopţii în oră ciul în care locuia prinţesa, care în viaţa ei nu a râs niciodată.

Dimineaţa, prostănacul se duse la palat şi rugă să i se îngăduie s-o facă pe prinţesă să râdă. Toţi erau foarte curioşi să vadă ce glumă va face, aşa că ieşiră în balcon împreună cu prinţesa.

Deodată apăru careta de aur trasă de o raţă şi un răţoi tot de aur, iar în spatele caretei o fată goală, care pilea o bucată de aur şi un brutar şi o spălătoreasă care zbierau:

— Ah, tu, nenorocito, din cauza ta mi s-a ars pâinea în cuptor, şi-o lovea mereupe fată cu lopata în spate.

— Pungaşilor, numai din cauza voastră mi-am pierdut rufele mele bune şi frumoase,. Şi lovea cu maiul de bătut rufe când pe brutar, când pe fată.

Toţi cei din balcon, văzând o asemenea încurcătură, se trânteau de râs, iar prinţesa, fără să se gândească prea mult începu să râdă în hohote, chiar să şi strige de bucurie.

Şi aşa prostănacul reuşi s-o fată pe prinţesă să râdă şi, potrivit învoielii, se căsători cuprinţesa, moşteni o mare avere şi tronul, iar careta de aur trasă de o raţă şi un răţoi de aur dispăru, nu se mai văzu.

Cum a reuşit gospodarul să semene vânt

poveste poloneză

într-o primăvară, un gospodar din sat, după ce şi-a arat ogorul, a început să-l

semene. Tot aruncând sămânţa pe ogor, a obosit şi s-a aşezat pe un pietroi ce servea drept hotar, să-şi tragă sufletul. Nici nu se aşeză bine, că în faţa lui apăru un om cu faţa hidoasă, cu gura strâmbă şi cu o pălărie în trei colţuri. După cum arăta nici nu putea fi altul decât duhul răului.

— Hei, ce faci aici, măi omule? se adresă el gospodarului.

— Păi, ce să fac, domnule, seamăn grâu, ca să avem şi noi o bucată de pâine, mulţămesc de întrebare.

— Ei, ia să văd ce sămânţă ai, că eu pot să-ţi dau pentru sămânţă nişte boabe mult mai bune – şi scoase dintr-o traistă făcută din piele de bursuc un săculeţ care era plin cu boabe – priveşte, acestea sunt boabe de vânt, fiecare o împinge pe cealaltă şi dintr-o mână de boabe aruncate se poate isca o furtună.

Spunând acestea, aruncă o boabă şi îndată vântul începu să şuiere, aruncă încă una şi vântul se înteţi, şi mai tare, dar când aruncă o mână întreagă, din senin se pomi o furtună îngrozitoare, care-l sperie tare pe gospodar. Tuna şi fulgera de mama focului, de credeai că cerul se despică în două şi cade ploaia cu găleata, o ploaie deasă, pe care de multe ori o aşteptase gospodarul pentru ogorul său. Şi cu asta, omul cel cu gura strâmbă şi pălărie în trei colţuri nu se mai văzu.

Gospodarul nostru, speriat şi ud leoarcă, îşi luă săculeţul cu boabe de vânt şi se întoarse acasă.

A doua zi a vrut să încerce boabele, să vadă de nu a fost păcălit. A aruncat o boabă în faţa casei şi dintr-o dată se iscă un vânt puternic. După ce s-a convins că în săculeţ avea cu adevărat boabe de vânt, a legat săculeţul cu mare grijă, aşteptând să vină seceta, ca atunci să-şi stropească din belşug ogorul cu ploaie.

Acasă gospodarul avea un fiu măricel, dar pe cât de mare pe atât de leneş era. Cât era ziua de lungă nu făcea nimic, doar mânca, lenevea şi din când în când întorcea casa cu susu-n jos, scotocind în toate ungherele. Aşa, în scurtă vreme, găsi săculeţul ascuns de taică-su, curios îl dezlegă şi văzând boabele cele frumoase, luă una şi o înghiţi. Cât ai clipi din ochi o putere venită din senin îl trânti la pământ, se iscă un vânt puternic care rupse o bucată din acoperişul casei, sparse geamurile, iar băiatului îi fluiera mereu în gură.

După un timp, când şi-a mai revenit, băiatul cel leneş, supărat pentru ce a păţit, a luat săculeţul, s-a dus în spatele casei şi cu ciudă a aruncat toate boabele. Şi-atunci, ce să vezi, s-a stârnit o vijelie puternică, care a distrus tot ce a aflat în cale, a smuls pomii din rădăcini, a rupt acoperişurile, a omorât păsările şi animalele, ce să mai vorbim, a distrus întreg satul.

Prăvale-munţii şi smulge-stejari

poveste poloneză

Nevasta unui vânător, pe când aduna căpşuni în pădure, a născut doi gemeni. Amândoi erau băieţi. Ea muri îndată după aceea. Pe copiii rămaşi singuri nu avea cine să-i alăpteze şi s-ar fi prăpădit, dacă pe unul nu l-ar fi alăptat o lupoaică iar pe celălalt o ursoaică. Cel hrănit de lupoaică s- a numit Prăvale-Munţi, celălalt Smulge-Stejari. întâiul, cu puterea lui, răsturna munţi, al doilea smulgea stejarii cei mai falnici ca pe nişte spice de grâu.

Fiindcă se iubea mult unul pe altul, au plecat împreună să colinde lumea largă în lung şi-n lat. Au mers ei printr-un codru întunecos o zi-două, iar în ziua a treia s-au oprit, pentru că drumul era stăvilit de un munte stâncos şi înalt.

— Ce ne facem acum, frăţioare? zise Smulge-Stejari cu tristeţe.

— Nu te îngrijora, frate drag, am să arunc eu muntele Ia o parte şi o să

ne fie calea deschisă.

A împins deci muntele cu spatele şi l-a răsturnat, rostogolindu-l cu vuiet la o jumătate de milă
depărtare. Apoi au plecat mai departe.

Merg ei drept înainte până ce un stejar mare, aflat la mijlocul drumului, îi opreşte pe loc. Smulge-Stejari atunci se apropie de el, îl prinde în braţe, îl smulge cu rădăcină cu tot şi-l aruncă în râul apropiat.

Cu toate că erau aşa de puternici, îşi simţeau totuşi picioarele obosite, aşa că s-au aşezat să se odihnească lângă o pădure. Nu li se lipiseră încă genele de somn, când, privind înainte, văzură cum un omuleţ aleargă spre ei aşa de iute că nici pasărea nu l-ar fi ajuns din urmă.

Miraţi, fraţii se ridicară în picioare, pe cind acel omuleţ, ca din zbor de pasăre, s-a oprit în faţa lor.

— Ce faceţi, flăcăilor? a zis vesel şi cu bucurie, văd că sunteţi obosiţi. Dacă vreţi, vă duc într-o clipită unde veţi dori.

întinse dinainte un covor frumos.

— Urcaţi-vă odată cu mine, le zise.

Smulge-Stejari şi Prăvale-Munţi s-au aşezat cuminţi pe covor. Omuleţul bătu din palme, iar covorul începu să-i poarte ca o pasăre pe aripi.

— Vă miraţi, fără doar şi poate, spuse din nou omuleţul că alerg aşa de repede pe pământ. Iată
nişte ghete pe care le-am primit în dar de la un vraci. Când le încalţ, alerg cu fiecare pas, o milă, cu fiecare săritură, două mile.

Atunci Prăvale-Munţi l-a rugat, împreună cu Smulge-Stejari, să le dea câte-o gheată, pentru că, deşi sunt puternici, drumul le oboseşte picioarele. Mişcat de rugămintea lor, omuleţul le-a dăruit ghetele. După ce-au zburat nu glumă, l-a coborât pe pământ lângă un oraş mare. în oraş se afla un balaur uriaş, care mânca oameni în fiecare zi.

Regele spusese:

— Dacă se găseşte cineva să omoare balaurul. Două fete am: Celui ce ne va scăpa de pacoste am să i-o dau de soţie pe oricare-o va cere. După moartea mea va moşteni şi tronul.

Cei doi fraţi s-au înfăţişat atunci regelui şi i-au mărturisit că sunt gata să omoare balaurul. Li s-a arătat vizuina în care se adăpostea monstrul. Pe când mergeau cu curaj într-acolo, pe la jumătatea drumului, le-a apărut iar omuleţul.

— Ce mai faceţi, prieteni buni? Ştiu încotro vă este drumul, dar ascultaţi sfatul meu, puneţi-vă fiecare gheata dăruită de mine la un picior că, dacă balaurul sare dintr-o dată, nu e timp nici să dai din mână.

Au ascultat sfatul înţelept. Smulge-Stejari s-a proţăpitîn faţa vizuinii, a smuls dintr-o opinteală un stejar uriaş ca, numai ce şi-a arăta balaurul capul, să-l zdrobească dintr-o lovitură. Prăvale-Munţi s-a dus prin partea cealaltă şi-a început să zguduie peştera ca pe un snop de secară, deşi avea pereţii numai din stâncă.

Deodată balaurul a ţâşnit din vizuină, iar Smulge-Stejari, speriat, a uitat de trunchiul pe care-l ţinea cu amândouă mâinile. Noroc că încălţase gheata primită în dar, aşa că se feri într-o clipită două mile mai încolo. Balaurul, neputând să-l prindă, s-a întors pe loc spre Prăvale-Munţi. Acesta, de spaimă, a înhăţat iute o stâncă şi-a aruncat-o cu putere. Vâjâind, bolovanul a căzut la pământ, prinzând sub el coada balaurului. Deşi era atât de puternic, Prăvale-Munţi a sărit şi el înapoi două mile, unde şi-a întâlnit fratele.

— Să mergem acum, frăţioare, împreună. Balaurul nu se va mai mişca din loc, tu să-l trăsneşti cu trunchiul de stejar, iar eu am să

prăvălesc peste el un munte.

Au mers înainte cu mai mult curaj, unul ducând în mâini un munte, iar celălalt învârtind stejarul. A urlat balaurul cât o haită de lupi văzând pe amândoi potrivnicii; voia să se repeadă, dar zadarnic, coada îl era ţintuită de bolovanul greu. Smulge-Stejari l-a lovit atunci cu străşnicie şi i-a făcut căpăţâna terci, iar fratele său a aruncat muntele pe leş, acoperindu-l pe vecie.

Regele îi şi aştepta, i-a primit pe amândoi şi le-a dat câte-o fată de soţie, iar când, nu mult după aceea, muri, fraţii şi-au împărţit regatul şi-au trăit fericiţi.

Răpit de vânt

poveste poloneză

Când s-a mâniac odată pe un argat tânăr, un vrăjitor a intrat în ograda acestuia şi i-a înfipt sub pragul casei un cuţit nou, bine ascuţit. Aşa, l-a blestemat să zboare şapte ani prin lumea largă, dus de goana vântului.

A mers mai pe urmă argatul la un fânaţ să clădească în căpiţe fânul cosit. Cum vântul s-a pornit dintr-odată, a împrăştiat clăile de fân, iar pe el l-a răpit. în zadar voia argatul să se împotrivească, în zadar se prindea cu mâinile vânjoase ba de un gard, ba de crengile copacilor, o putere nevăzută îl mâna tot mai departe, fără voia lui.

Dus de aripile vântului, nu atinge nici măcar cu tălpile picioarelor pământul şi zboară ca un porumbel sălbatic. Soarele a ajuns spre asfinţit iar argatul flămând priveşte la căsuţele sătucului din care iese fum, aproape că le atinge cu picioarele, însă în zadar strigă şi cheamă, în zadar plânge şi se jeluieşte, nimeni nu-i aude geamătul şi nu-i vede lacrimile amare.

Purtat aşa timp de trei luni, flămânzit şi însetat, s-a uscat ca un butuc de pin. Nu peste puţină lume s-a învârtit, dar cel mai mult vântul îl ducea peste sătucul în care îşi avea casa.

Se uita adesea la căsuţa în care locuia fata ce-i era dragă, privea până ce-o vedea ieşind să ducă de mâncare la câmp. întindea atunci spre ea mâinile slăbite şi învineţite. Zadarnic însă o striga pe nume, glasul stins i se pierdea în pieptu-i slab, iar ea nici nu privea în sus.

Mergând mai departe, în faţa unei colibe stătea vrăjitorul răutăcios care s-a uitat în sus şi-a strigat cu putere:

— Şapte ani vei zbura, învârtindu-te mereu peste satul acesta, vel suferi, dar nu vel muri.

— O, unchiaşule, şoimul meu, dacă te-am mâniat, iartă-mă! Priveşte la mine. Lată, mi-a amorţit gura, uită-te la faţa şi la mâinile mele, sunt numai oase, nici trupul nu mai e trup, ai milă de chinul meu!

Vrăjitorul a mormăit ceva în şoaptă, în vreme ce argatul s-a oprit din zbor. A stat pe loc, dar încă nu atingea pământul cu tălpile.

— E bine că-mi ceri Iertare, dar ce-ai de gând să-mi dai dacă te izbăvesc de pedeapsa asta?

— Tot ce vei dori! Şi-şi îndreptă mâinile spre el rugător şi îngenunche în aer.

— Să-mi dai logodnica, doar eu se cuvine să mă însor cu ea. Aşa că. Dacă renunţi la dânsa, vei umbla din nou pe pământ.

A amuţit argatul o clipă, apoi s-a gândit:

„Să mă văd întâi pe pământ şi pe urmă mă descurc eu”. Apoi spuse cu voce tare:

— Adevărat că vrei o mare jertfa din partea mea, dar dacă altfel nu se poate, să fie şi aşa.

Atunci vrăjitorul suflă spre el şi pe dată se văzu coborât pe pământ.

Cât de fericit era că păşeşte iar pe pământ şl că vântul nu mai are nicio putere asupra lui.

într-un suflet a alergat la casa gospodarului şi şi-a întâlnit logodnica în prag. Ea a strigat de uimire, când a văzut pe flăcăul care trebuia să-i fie soţ şi pe care mult timp îl plânsese, crezându-l pierdut. El însă mereu o îndepărta de dânsul cu mâinile lui uscate. După aceea a intrat înăuntru şi, văzându-şi gospodarul, cu glas înecat de plâns, spuse:

— N-o să vă mai slujesc şi nici n-o să vă mai iau fata de soţie. Mi-i dragă cu adevărat mai mult decât ochii mei, dar nu va mai fi a mea.

Bătrânul gospodar se uită la el mirat şi, observând suferinţa-i de pe faţa uscată şi palidă, atât de îmbujorată altă dată, întrebă pentru ce nu mai vrea mâna fetei lui.

Argatul destăinui totul: şi despre călătoria lui prin aer şi despre fagăduiala făcută vrăjitorului. Ascultând cu răbdare întreaga istorie, gospodarul îi spuse sărmanului argat să nu-şi piardă curajul, iar dânsul se duse să se sfătuiască cu o vrăjitoare, luind cu el chimirul plin.

Spre seară s-a întors vesel şi i-a zis flăcăului:

— Mâine, să te duci la vrăjitoare, dis-de-dimineaţă, cum se luminează, şi totul va fi bine.

Obosit, argatul adormi tun. S-a sculat însă înainte de datul zorilor şi s-a dus la vrăjitoare. A găsit-
o lângă sobă, fierbând niscaiva Ierburi. Dânsa i-a poruncit să stea liniştit. Ziua era frumoasă, însă deodată urlă vântul, zguduind întreaga casă. Vrăjitoarea atunci a Ieşit cu argatul afară, zicându-i să privească în sus. Când acesta ridică ochii, văzu cu mirare cum vrăjitorul rău, numai în cămaşă, se învârtea în cerc prin aer.

— Iată-ţi duşmanul, nu te va mai necăji! Dacă vei vrea ca să-ţi vină la nuntă, fa cum te-am învăţat şi va cunoaşte chinurile pe care le pregătise pentru nevinovatul de tine.

îmbucurat, argatul alergă acasă şi, după o lună, se însura. Pe când nuntaşii dănţuiau, el a ieşit din casă în ogradă şi s-a uitat în sus. Deasupra se învârtea în aer vrăjitorul cel rău. Atunci flăcăul a scos cuţitul cel nou, l-a aruncat cu putere şi l-a nimerit pe vrăjitor drept în picior.

Străpuns de cuţit, vrăjitorul a căzut la pământ. Aşa a stat toată noaptea sub fereastra casei gospodarului şi-a trebuit să privească la bucuria argatului şi la veselia nuntaşilor.

A doua zi a dispărut din faţa casei, dar oamenii l-au zărit cum zbura prin văzduh, peste lac, Ia două mile depărtare, în timp ce înaintea şi în urma lui se învârtea un cârd de ciori şi de corbi care, prin croncănitul lor, parcă prevesteau zbor veşnic pentru vrăjitorul cel rău.

Muntele de sticlă

poveste poloneză

Pe un munte înalt de sticlă se afla un palat numai şi numai de aur, iar în faţa palatului era un măr în care creşteau mere de aur. Dacă cineva ar fi izbutit să culeagă un măr de aur, ar fi putut intra în palat, unde în una din camerele lui de argint era ascunsă o prinţesă vrăjită, de-o rară frumuseţe. Şi avea acea prinţesă comori nenumărate, pivniţe pline cu pietre preţioase, iar în încăperile palatului lăzi cu aur.

Mulţi cavaleri se încumetaseră să se caţăre pe acest munte, dar zadarnice le fură încercările. Pe cai cu potcoave ascuţite nu puţini şi-au irosit vlaga tară rost, căci cădeau înapoi de la jumătatea muntelui abrupt. îşi rupeau mâinile, picioarele sau îşi

frângeau gâtul.

Frumoasa prinţesă privea cu jale de la fereastră cum se chinuiau în zadar aceşti cavaleri chipeşi, călare pe caii lor aprigi, să ajungă până sus. Chipul prinţesei le încălzea inimile. Se adunau de pretutindeni, din cele patru unghiuri ale lumii şi biata fecioară de şapte ani se uita zadarnic la izbăvitori.

Nu puţine stârvuri de cavaleri şi de cai zăceau împrejurul muntelui de sticlă. Mulţi mai gemeau cu coastele sfărâmate, gata să-şi dea duhul. Se făcuse acolo un adevărat cimitir.

Mai erau trei zile şi avea să se termine al şaptelea an, când a apărut la muntele de sticla un cavaler în armură de aur. Dădu pinteni calului, se caţără până la jumătatea muntelui, spre mirarea celor care priveau şi se întoarse îndărăt fericit. Pentru că-i reuşise întâia încercare, a doua zi de dimineaţă dădu din nou pinteni bidiviului şi urcă pe munte cum ar fi mers pe pământ drept. Din potcoave scăpărau scântei. Toţi cavalerii se uitau miraţi la el: era aproape de vârful muntelui! Nu mult după aceea se uitară iarăşi şi-l văzură ajuns sub măr. Atunci se ivi un vultur mare. îşi scutură aripile lungi şi lovi calul peste ochi. Bidiviul sforăi, îşi umflă nările şi-şi zbârli coama deasă. Se ridică speriat în două picioare, copitele începură să-i alunece şi căzu înapoi cu cavaler cu tot, zgâriind muntele de sticlă. Din bidiviu şi din cavaler n-au rămas decât oasele, care sunau în armura distrusă ca mazărea uscată într-o cutie.

Al şaptelea an avea să se termine a doua zi, când a sosit un student frumos şi tânăr, puternic şi înalt. Se uită cum îşi frâng gâturile zadarnic numeroşi cavaleri, se apropie de muntele alunecos şi fără cal începu să se caţăre. Cu un an mai înainte, acasă, auzise despre prinţesa care stătea vrăjită în palatul de aur, pe piscul muntelui de sticlă. S-a dus atunci în pădure, a omorât un râs şi şi-a potrivit la mâini şi la picioare ghearele ascuţite ale acestuia.

înarmat astfel, pornise acum curajos să urce cocoaşa de sticlă. Pe când soarele era spre asfinţit, studentul s-a oprit la jumătatea drumului. De oboseală de-abia respira, setea îi ardea buzele. Vede venind un nor negru, însă în zadar se roagă şi-i cere să-i sloboadă măcar o picătură de apă. Zadarnic ţine gura deschisă, norul negru s-a dus mal departe şi nu i-a umezit buzele uscate ca scoarţa nici cât un pic de rouă. îşi rănise până la sânge picioarele şi se ţinea numai cu mâinile.

Soarele a apus. Se uită în sus ca să vadă piscul muntelui şi a trebuit să se îndoaie aşa de tare că i- a căzut căciula din cap. Se uită în jos: ce mai prăpastie! Acolo era moarte sigură şi groaznică. Cadavrele putrezite înăbuşeau cu mirosul lor urât văzduhul limpede. Erau rămăşiţele tinerilor cutezători care se căţăraseră pe munte ca şi dânsul.

S-a făcut întuneric de-a binelea. Stelele luminau palid muntele de sticlă, în timp ce tânărul student atârna parcă ţintuit, ţinându-se cu mâinile însângerate. Să se caţăre mai sus nu mai poate, pentru că şi-a sleit toată vlaga. Neştiind ce să mai facă, aştepta atârnat moartea. Deodată somnul îi lipi ochii, uită unde stătea, obosit adormi cu poftă, dar chiar în somn ţinu aşa de adânc înfipte în sticlă ghearele ascuţite că dormi până la miezul nopţii fără să cadă de pe munte.

Mărul de aur era păzit de vulturul care aruncase cu cal cu tot pe cavaler. în timpul nopţii, ca un paznic ager, vulturul se rotea împrejurul muntelui. Cum s-a ivit luna de după nori, pasărea a sărit din măr şi, învârtindu-se prin aer. I-a văzut pe student.

Lacom de leşuri, sigur că-i vorba de un cadavru mal proaspăt vulturul se îndreptă dintr-o dată spre el să-l mănânce. Studentul însă nu mal dormea. L-a zărit şi-a hotărât să se salveze de pe munte cu ajutorul lui.

Vulturul şi-a înfipt ghearele ascuţite în trupul tânărului, însă studentul a ţinut bărbăteşte la durere şi-a apucat pasărea de picioare. Speriat, vulturul l-a ridicat sus peste castel şi-a început să se învârtească în jurul turnului înalt. Studentul se ţinea straşnic şi se uita la palatul strălucitor care la razele palide ale lunii, lumina prin

ceaţă ca o lampă. Se uita la ferestrele înalte, sclipind de podoabe felurite, unde pe un pervaz stătea prinţesa minunată, cufundată în gânduri asupra soartei sale. Văzând că vulturul zboară pe aproape de măr, studentul scoase cuţitul de la cingătoare şi-l reteză ambele picioare. De durere, pasărea săltă mai sus şi dispăru în nori, iar tânărul căzu pe ramurile largi ale mărului.

Pe dată aruncă picioarele vulturului, ce fuseseră înfipte cu ghearele în trupul său, şi-şi vindecă pe loc toate rănile, punând pe ele coaja unui măr de aur. Umplându-şl apoi buzunarele cu mere de aur, a intrat curajos în castel. La poartă l-a oprit un balaur mare, dar cum l-a aruncat un măr de aur, balaurul a şi sărit într-o groapă şi-a dispărut.

Poarta mare s-a deschis într-o clipă şi studentul a văzut curtea plină de flori şi de copaci minunaţi, iar în pridvorul înalt stătea frumoasa prinţesă, împreună cu suita sa.

Zări pe chipeşul tânăr şi alergă spre dânsul, văzând bucuroasă în el pe stăpânul şi pe soţul ei. L-a dat toate comorile, iar studentul s-a făcut un domn puternic şi bogat. Pe pământ însă nu s-a mai întors, pentru că numai marele vultur, care fusese paznicul palatului şi al prinţesei, putea să aducă pe pământ, pe aripile sale, castelul şi comorile. După ce şi-a pierdut însă picioarele, i-au fost găsite oasele într-o pădure apropiată de muntele de sticlă.

Odată, pe când studentul mergea prin grădina palatului, împreună cu prinţesa, soţia sa. Se uită în jos şi văzu cu mirare că acolo se adună o mulţime de oameni. Studentul suflă atunci în fluierul de argint, iar rândunica, sol în palatul de aur, se înfăţişă:

— Du-te şi vezi ce e nou! îi zise păsărelei. Rândunica a zburat repede şi s-a întors îndată, spunând:

— Sângele vulturului a înviat toate leşurile celor morţi. Toţi care au căzut sub acest munte, căţărându-se cu îndrăzneală pe el, s-au trezit azi parcă din somn, înşeuează caii cu lacrimi în ochi, iar poporul întreg, cuprins de admiraţie, priveşte la această minune nemaivăzută.

Fuga

poveste poloneză

O minunată prinţesă stătea fermecată într-un palat pe un vârf de munte, sub puterea unei vrăjitoare. Aceasta o păzea ca pe ochii din cap. Tânărul prinţ, care era logodit cu prinţesa, degeaba umbla împrejurul muntelui şi se uita la ferestrele palatului pe unde logodnica lui îşi petrecea vremea în aşteptări. Nu arareori plângea cu lacrimi amare. O ghicitoare însă miluindu-se de dânsul, i-a promis s-o scape pe domniţa fermecată. Sub chip de porumbel, s-a urcat pe gratiile ferestrei de la camera prinţesei şi i-a zis:

— Iată, ai un pieptene, o perie, un măr şi un cearşaf. Pleacă din palat. Dacă te va urmări vrăjitoarea, aruncă mai întâi pieptenele şi-apoi fugi cât poţi mai tare. De te va fugări mai departe aruncă peria şi pe urmă mărul. Dacă nici atunci nu va înceta să te gonească, aruncă cearşaful şi vei ajunge la palatul tatălui tău.

Frumoasa prinţesă mulţumi din inimă porumbelului pentru toate. Nu mult după aceea, în cea dintâi joi după lună nouă, încălecând pe lopată şi strigând: „Ştii nu ştii, drace, hii!” vrăjitoarea a plecat la Muntele Pleşuv.[25] Atunci, pe la revărsatul zorilor fugi şi prinţesa din palat.

25 după vechile legende era unul din locurile de seama unde aveau loc adunările vrăjitoarelor

Aleargă ea din toate puterile, gâfâind, dar când se uită înapoi, vede cu groază că vrăjitoarea, care o păzea cu străşnicie, vine în goană călare pe un cocoş voinic şi-i gata s-o ajungă.

Atunci aruncă pieptenele în urma el şi, numaidecât se uită, pieptenele se şi prefăcuse într-un râu lung de-o milă şi lat de-o milă, iar apoi din el s-a întins un râu mare. Soarele, care tocmai răsărea, a început sa lumineze apa albastră. Se bălăceau în ea cârduri de gâşte şi raţe sălbatice, iar rândunelele în zbor repezit o băteau cu aripile negre. Vrăjitoarea, oprita pe loc de curgerea vijelioasă a apei, se uita spumegând de inimă rea, cum pe malul celălalt frumoasa prinţesă pleacă în voie mai departe, cu paşi grăbiţi. încalecă însă pe cocoş, se aruncă în apă, o trecu repede şi se luă iar după fugară.

Prinţesa s-a îngălbenit de spaimă, dar aruncă înapoi peria, se uită şi văzu cum fiecare fir de păr se preface într-un copac. Se ivi astfel un codru uriaş, întunecos, des şi de nepătruns! Urlau în el haite de lupi, iar vrăjitoarea, oprită în drum, o zi întreagă trebui să se strecoare printre desişuri şi văgăuni.

Obosită însă, prinţesa nu mai izbutea să fugă aşa de iute ca la început. Vrăjitoarea, care răzbise prin pădure, putea s-o ajungă numaidecât. Sărmana prinţesă, abia târându-şi picioarele, aruncă mărul. Se uita îndărăt şi văzu că mărul s-a prefăcut într-un munte înalt şi prăpăstios. Spumega de mânie şi răutate vrăjitoarea, se caţără însă după o zi întreagă de trudă sus şi, de pe piscul cel mai înalt, zări cum cu pas istovit, moartă aproape de frică şi oboseală, se îndepărta cu greu tânăra prinţesă.

Atunci vrăjitoarea încalecă repede pe cocoş, zbură de sus şi era gata-gata s-o înhaţe pe nefericită de poala hainei. Prinţesa însă aruncă cearceaful şi, cătând înapoi, văzu cum larga pânză se prefăcu într-o mare fără capăt. Vântul răscolea valuri înalte. Plutind pe cocoşul uriaş, cam obosită, vrăjitoarea părea de departe un troian de zăpadă, învârtejit de spuma albă a valurilor zbuciumate ale mării.

Fericită, prinţesa a ajuns la palatul tatălui său. Acolo o aştepta şi prinţul logodnic. Bătrânul rege a orânduit îndată ospăţul şi nunta, întregul palat strălucea de lumină, în vreme ce vrăjitoarea aproape leşinată, călare pe cocoşul slăbit de putere, purtată de valuri, se uita la palatul sclipitor, ascultând cântecele lăutarilor şi chiuiturile de bucurie ale nuntaşilor. A bolborosit blesteme până ce-a pierit în chinuri groaznice.

Marea întinsă a dispărut deodată, lăsând leşul vrăjitoarei pe câmpiile palatului. Ciorile şi corbii negri fugeau de el. Au vrut oamenii în zadar s-o îngroape, căci pământul arunca stârvul murdar la suprafaţă. De abia mult după aceea, într-o noapte cu furtună, vântul a dus hoitul scârnav la curtea palatului în care prinţesa stătuse mulţi ani sub paza vrăjitoarei.

Argelus

poveste poloneză

Un rege avea doi fii. Cel mai mare dintre ei, pe nume Argelus, era de-o frumuseţe rară, iar tatăl său îl ţinea singur într-un palat şi nu-l lăsa să iasă nicăieri, ca nu cumva să sufle asupra lui vreun vântişor rău şi să-l vatăme. Prinţul avea orice şi dorea fel de fel de slugi, însă, cu toate că adeseori chiar regele îl vizita şi petreceau împreună, se plictisea grozav de-o astfel de viaţă şi ofta mereu după libertate.

într-o vreme a crescut în grădina regală un măr frumos care avea dimineaţa flori de aur iar spre seară mere de aur. Trecând prin grădină, regele s-a bucurat mult la vederea acestui măr. S-a gândit atunci să cheme pe cei mai renumiţi prinţi ai ţării şi să le arate ciudatele poame.

Cum însă merele noaptea dispăreau, orândui sub pom pază de nădejde. Dar, deşi paznicii nu şi- au luat deloc ochii de pe copac, totuşi, fără să ştie cum, în timpul

nopţii, fructele au dispărut.
Dimineaţa din nou s-au făcut flori de aur iar spre seară mere de aur. A doua noapte regele porunci ca straja să fie de două ori mai mare, dar merele tot au dispărut. A treia noapte, la fel.

Neştiind ce poate să însemne asta, regele chemă atunci la el un vraci vestit. Acesta-i zise:

— Ţi-aş spune adevărul, mărite rege, dar mă tem că viaţa mi-ar fi în primejdie.

Regele îi da zor să spună cu orice preţ, iar vraciul, până la urmă zise:

— Fiul tău Argelus este singurul care ar putea face ca merele să nu mai dispară.

Mâniindu-se cumplit, regele strigă:

— Netrebnicule! Vrei ca fiul meu să moară, dar ai să mori tu mai întâi!

Şi-a poruncit să-l omoare.

Cel mai mic fiu al regelui era cam sărac cu duhul, de aceea tatăl său nu-l iubea. Când a vrut el să păzească fructele, regele s-a învoit. După ce însă i-au dispărut şi lui poamele, a destăinuit totul lui Argelus, fratele său mai mare. Când mai apoi regele s-a dus pe la Argelus, i s-a părut că-i foarte trist. L-a întrebat care-i cauza şi fiul i-a răspuns:

— Am visat azi noapte mărul minunat care se află în grădina noastră şi am mai visat că numai eu voi putea păzi poamele lui.

A rugat apoi pe tatăl său să-l îngăduie şi lui să facă de strajă. Tatăl însă nici n-a vrut să audă şi numai când Argelus a început să-l ameninţe că se omoară, regele, deşi tară voie, i-a făgăduit să stea de veghe.

Argelus a poruncit să se pună sub ciudatul măr un pat şi o masă cu sfeşnice aprinse. A luat cu el numai un om din slujba sa. Seara s-a culcat în pat, însă, ca să nu adoarmă, citea din fel de fel de cărţi. Spre miezul nopţii au venit în zbor şapte lebede şi s-au oprit pe măr. Văzând aceasta, Argelus a întins îndată mâna cât a putut să ajungă cu ea mai sus în măr şi-a prins o lebădă, care s-a prefăcut pe loc într-o minunată fată. Celelalte şase lebede au coborât pe pământ în zbor şi s-au preschimbat de asemenea în fete. Cea pe care o prinsese era o domniţă fermecată, celelalte erau domnişoarele el de la curte. Argelus se bucura nespus de întâmplare, domniţa a vorbit frumos cu dânsul şi l-a rugat mult să mal vegheze la fel încă trei nopţi, pentru că numai în felul acesta o poate scăpa de vrajă. L-a prevenit totodată să nu care cumva să adoarmă. Cum au lucit întâile raze ale soarelui, fetele s-au preschimbat din nou în lebede şi-au zburat. Merele de aur au rămas însă în acea noapte pe copac. Regele s-a bucurat mult şi n-a lăsat să fie culese. însă Argelus n-a vorbit nimic tatălui său despre fete. A poruncit şi servului, pe care îl socotea foarte credincios, să tacă. Acesta însă îndrăgise fata unei femei care era o mare vrăjitoare, aşa că i-a spus iubitei lui, ca pe o mare taină, întâmplarea din noaptea trecută. Fata, tot ca taină, i-a povestit-o mamei sale. Vrăjitoarea atunci l-a poruncit slugii sa nu mai spună la nimeni şi l-a dat un săculeţ de piele, zicându-i:

— Cum se va culca stăpânul tău, dezleagă puţin săculeţul şi-o să adoarmă pe loc. Când vor pleca apoi lebedele, unge-i ochii cu alifie din acest borcănaş şi pe dată se va trezi.

în noaptea următoare, Argelus a vegheat foarte grijuliu, însă când sluga necredincioasă a deschis săculeţul pe la spatele lui, a adormit sărmanul buştean. Au venit lebedele şi s-au preschimbat în fete, domniţa l-a scuturat pe Argelus şi l-a spus slugii să-l trezească. Totul fu însă zadarnic, pentru că sluga n-a vrut să-l deştepte. Când a început să se lumineze, domniţa, cu multă părere de rău, i-a lăsat vorbă slugii că în noaptea viitoare stăpânul lui să fie mai cu luare aminte. Apoi toate fetele s-au prefăcut în lebede şi-au fugit. De abia atunci sluga i-a uns stăpânului ochii cu alifie şi, când acesta s-a trezit, i-a vorbit despre fete şi despre ceea ce i-a zis una dintre ele să-i dea de

ştire. Prinţul s-a mâniat cumplit şi-a poruncit slugii cu mai multă străşnicie să păstreze taina. Sluga i-a spus totuşi din nou vrăjitoarei, iar aceasta l-a sfătuit să facă la fel ca în noaptea dintâi. A doua noapte, Argelus şi-a dat silinţa să nu adoarmă, dar sluga necredincioasă a slobozit aroma adormitoare din săculeţ şi stăpânul îndată a rămas fără cunoştinţă. Atunci au venit lebedele, s-au preschimbat în fete, pe prinţ l-au întors de pe-o parte pe alta, l-au dat chiar jos din pat, însă nimic nu le-a fost de ajutor. Domniţa încă o dată i-a zis slugii ca stăpânul lui măcar în noaptea următoare să nu doarmă, dacă vrea s-o izbăvească. Sluga i-a făcut cunoscut stăpânului acest lucru, după ce i-a uns ochii, dar n-a scos o vorbă despre vrăjitoare şi săculeţ.

Argelus s-a chinuit toată ziua să doarmă, ca să nu-i fie somn noaptea, dar degeaba: tot a adormit. Iar când fetele n-au izbutit să-l trezească cu niciun chip, i-au spus slugii că stăpânul lui n-o să le mai vadă, pentru că ele trebuie să plece ca să-şi continue viaţa într-un loc foarte depărtat. Dacă Argelus va vrea să ştie care e pricina răului, n-are decât să mute dintr-un cui în altul sabia ce atârnă în palat deasupra patului său şi sabia îi va arăta.

— De va vrea să ne mai caute, atunci spune-l că va trebui să ne isprăvim chinul. în Oraşul Negru, lângă Soare-Răsare.

Sărmanul Argelus s-a dus la palatul său şi, pentru că sluga i-a lămurit cuvântul domniţei, a mutat sabia dintr-un cui în altul Sabia îndată a început să se mişte din locul ei şi s-a întors către sluga necredincioasă. Văzând aceasta, Argelus aînhăţat-o şi-a retezat cu ea capul slujbaşului necinstit. După aceea a făcut cunoscută tatălui său trădarea şi l-a rugat să-i dea voie să-şi caute iubita. Tatăl n- a vrut să-i îngăduie, dar când a văzut că fiul se vestejea din ce în ce mai mult de întristare, s-a lăsat înduplecat, i-a dat slugi, care cu merinde şi bani, ca să poată să-şi îndeplinească dorinţa.

A plecat deci Argelus în călătorie. A străbătut multe ţinuturi îndepărtate până ce au început să-i lipsească banii. A vândut atunci caii şi carele şi, trimiţând slugile acasă, a mers în căutare mai departe, singur, pe jos. îl necăjea rău foamea, dar când a ajuns la o pădure s-a întâlnit cu trei tineri care se băteau între ei. S-a dus pe loc la ei şi, arătându-le că-i de neam regesc, îi întrebă de pricina gâlcevei. Tinerii îi răspunseră:

— Suntem trei fraţi, tatăl nostru ne-a lăsat atât cât vezi, adică o măsuţă, un bici, o şea şi un cal. Nu putem să cădem la învoială cui să le dăm, pentru că toate lucrurile trebuie să aparţină unuia dintre noi. Cine pune şaua pe cal, încalecă şi, trosnind din bici, spune: „Colo sau dincolo vreau să fiu”, pe dată i se îndeplineşte dorinţa. Cine loveşte în măsuţă pe loc calul cu şaua şi biciul trebuie să se întoarcă la el. Ştii ce? învaţă-ne tu cum să facem.'

Prinţul îi însoţi în drumul lui câtva timp şi pe urmă vorbi ca pentru el însuşi:

— Se poate şi aşa! Apoi le zise fraţilor: Vedeţi în zare cei trei munţi, care se află la depărtare egală de-aici? Porniţi dintr-odată într-acolo şi care va ajunge pe piscul muntelui său mai întâi şi se va întoarce de pe el mai repede la mine, acela va obţine întreaga moştenire. S-au învoit fraţii cu întrecerea şi-au rupt-o la fugă spre munţi. Argelus nu i-a aşteptat. A urcat pe cal şi-a zis:

— Vreau s-ajung în Oraşul Negru! Şi s-a făcut nevăzut.

Calul îl şi dusese la câteva sute de mile spre Oraşul Negru, când fraţii, întorcându-se, au priceput înşelătoria. Unul din ei a izbit cu pumnul în masă şi-a zis:

— într-o clipă calul să fie aici!

întorcându-se calul l-a aruncat pe Argelus într-o băltoacă mare din care prinţul de abia a mal putut ieşi şi, flămând cum era. A ajuns cu chiu cu vai la o casă. Gospodarul l-a primit omeneşte şi l- a hrănit cum se cuvine. Argelus a întrebat:

— Oare, să fie departe până la Oraşul Negru? Gospodarul a răspuns:

— Am auzit eu de oraşul ăsta, dar cât de departe poate să fie până la

el, nu ştiu să spun. Opreşte- te însă la mine câteva zile, vor trece pe aici caravane negustoreşti şi pilcuri de oameni la iarmaroace şi aşa poate vei afla ceva de la ei.

Au trecut unul, două, trei pâlcuri, dar nimeni nu ştia ceva despre Oraşul Negru. Până la urmă s-a nimerit şi un om care l-a spus că de-acolo până la Oraşul Negru tot să mai fie ca la o sută cincizeci de mile. Argelus mai avea un inel preţios pe care a promis să i-l dăruiască omului, dacă-i va fi călăuză până în Oraşul Negru. Omul mărturisi însă că a fugit din acel oraş ca vinovat şi de aceea s-a învoit să-l ducă numai până la marginea cetăţii. Argelus a ajuns la ţintă în cele din urmă cu bine. Mergea deci pe străzi şi se întreba ce-ar fi cu cale să facă şi cum să afle de iubita lui.

Domniţa, împreună cu fetele ei, chiar în acel timp scăpase de blestem şi pregătea nunta cu un prinţ peste câteva zile. A trimis atunci în târg pe una din fete ca să-i cumpere lucruri de îmbrăcat. Fata, cum l-a zărit pe Argelus, s-a întors cât a putut de repede acasă să-i dea de veste stăpânei. Aceasta nu voia s-o creadă în ruptul capului şi zise:

— Nu pot să cred cu niciun chip că-i adevărat ce-mi spui. Ca să se convingă, a trimis o altă fată şi încă una să-l vadă.

Când s-au întors cu aceeaşi ştire şi-au jurat că este acela pe care îl cunosc ele bine, pentru că-l văzuseră doar sub mărul de aur, domniţa s-a dus ea însăşi în oraş să-l întâmpine. Privindu-l, l-a recunoscut pe loc. Şi-au dat bineţe cu bucurie şi la câteva zile după aceea au făcut în castel o nuntă mare la care am fost şi eu. Iar când s-au pornit în îndelungata călătorie spre palatul regelui, care era tatăl lui Argelus, am plecat şi eu cu dânşii şi aşa am ajuns acolo.

Gâştele

poveste poloneză

în vremurile de demult, când părinţii aruncau vreun blestem asupra copiilor sau rudelor, îndată blestemul se îndeplinea.

O fată ca multe altele avea un Iubit pe care maică-sa a oprit-o cu străşnicie să-l la de soţ. Cum fata n-o asculta, deoarece îşi îndrăgise alesul şi nu avea putere să-şi ia înapoi cuvântul dat, mama i-a zis mânioasă:

— Mai degrabă să se preschimbe întreaga noastră familie în gâşte sălbatice decât să-l iei tu pe acela de bărbat.

De-abia rostise aceste vorbe că s-a şi întâmplat cum a dorit. Tatăl, mama, surorile şi fraţii s-au prefăcut într-un cârd de; gâşte sălbatice.

După aceea, cei doi îndrăgostiţi erau văzuţi mereu înotând pe un lac. Unde. Fie vară, fie toamnă, petreceau împreună. Un vânător care locuia în apropiere vedea şi el această pereche de gâşte şi o dată i-a venit în gând să împuşte una pentru friptură. A tras şi-a nimerit gâscă. Iar ea s-a răsucit din zbor şi-a căzut pe un tufiş. Vânătorul s-a dus până la ea cu barca şi-a văzut că numai o ameţise, că n-o omorâse. Luând-o cu dânsul, a pus-o acasă sub cămin, gândindu-se s-o hrănească şi s-o îngraşe bine. Pentru că nu era însurat şi era sărac, îşi ţinea singur gospodăria.

Plecând de-acasă. în ziua următoare, de dimineaţă, la înapoiere s-a mirat grozav, căci cineva, în lipsa lui, îi făcuse curat prin casă, cu toate că la plecare încuiase bine uşa. A găsit patul primenit, camera măturată, pereţii curăţaţi de praf şi de păianjeni, tigăile spălate şi chiar mâncare gătită, întinsă pe masă.

A doua zi s-a urcat în pod şi, făcând o gaură în tavan, a vrut să vadă ce se va petrece în casă.

Cum privea, iată că gâscă iese de sub cămin, se scutură de pene şi se preschimbă într-o fată de-o frumuseţe răpitoare, care umblă încoace şi încolo, mătură şi pune

mâncăruri la fiert. în ziua a treia, vânătorul s-a prefăcut că se duce la pădure, dar a rămas după uşă şi, cum s-a scuturat gâscă de pene şi-a început să facă patul, a Intrat repede în odaie, a prins fata în braţe şi, deşi ea se smucea cât putea, a ţinut-o bine şi n-a scăpat-o. A adunat apoi penele şt le-a închis într-un dulap din cămară.

Nu multă vreme după aceea a luat fata de soţie. O dată însă, cam pe când zburau gâştele spre ţările calde, femeia şedea în pragul casei, iar vânătorul, aşezându-şi capul în poala ei, a adormit. Atunci trecură în zbor două gâşte; erau cele două surori ale ei, care gâgâiră:

— Surioara noastră-l mângâie pe vânător! Surioară dragă, mai bine hai cu noi la zbor! Iar ea le răspunse:

— Zburaţi în pace, zburaţi în pace! Eu n-am să zbor cu voi! După ele veneau alte două gâşte; erau cei doi fraţi ai ei, care gâgâiau:

— Surioara nostră-l mângâie pe vânător! Hai cu noi, surioară, la zbor! Iar ea din nou a răspuns:

— Zburaţi în pace, zburaţi în pace! Eu nu voi zbura cu voi! După ele zburau alte două gâşte; erau tatăl şi mama. Şi acestea găgăiră la ea:

— Fetiţa noastră-l mângâie pe vânător! Hai cu noi, dragă fetiţă, la zbor! Iar ea din nou le răspunse:

— Zburaţi în pace, zburaţi în pace! Eu nu voi zbura cu voi! La urmă zbura numai o gâscă, era iubitul ei cel atât de îndrăgit şi care găgăia către dânsa tânguitor aşa:

— Draga mea mângâie pe vânător! Vino, draga mea iubită, cu mine Iar la zbor!

Femeia a îndepărtat atunci uşor din poală capul vânătorului care dormea, a alergat într-o fugă după pene, s-a prefăcut repede în gâscă şi-a zburat cu iubitul el mal departe, ceea ce nu s-ar fi întâmplat, dacă vânătorul, prevăzător, ar fi ars penele.

Morarul cu trei feciori

poveste poloneză

Un morar avea trei fii; cel mai mic era cam prost, ceilalţi mai în vârstă văzându-l tăntălău, făceau cu el fel de fel de glume. Odată i-au zis:

— Noi mergem să-i furăm preotului porcul, iar tu în timpul acesta să arunci oase din groapa morţilor.

Prostul a făcut toată noaptea ceea ce I s-a poruncit. Spre ziuă, organistul s-a dus să tragă clopotele. Auzind că se joacă cineva în groapa cu oseminte şi văzând că aruncă oase din ea, a alergat să-i spună preotului. Preotul avea de mult o boală ia picioare, din care cauză nu putea umbla; de aceea patru argaţi trebuiau să-l poarte până la biserică cu un fel de targa. Inarmându-se cu cele sfinte, părintele a spus să fie dus la cimitir. Organistul mergea pe lângă el, cu stropitorul şi căldăruşa cu apă sfinţită în mâini.

Când au ajuns cu preotul la ţintirim, prostul s-a uitat din groapă şi-a strigat tare:

— Aduceţi-I aici! Daţi-mi-l numai pe el!

Argaţii s-au îngrozit, au lăsat targa cu preot cu tot şi-au rupt-o la fugă, cu organistul după dânşii. Preotul, văzând că nu-i de glumă, vindecat pe loc a sărit în picioare, şi-a fugit la parohie. Pe urmă n- a mai fost nevoie să fie dus de alţii la biserică. Când prostul s-a întors acasă, fraţii l-au întrebat dacă nu i-a fost frică în groapa cu oase, iar el le-a zis:

— Ce-i aceea frică? Am să merg s-o caut prin lume.

A plecat şi, ori pe unde ajungea. întreba despre frică. Trăgând la o curte, a aflat că

moşierul acelui sat locuia într-o parte dosnică a curţii, pentru că nimeni nu stătea în palat de frică.

— Ehe. Să încerc şi eu dacă am să ies viu de-acolo, a spus prostul, şi s-a rugat mult să fie înştiinţat stăpânul de hotărârea lui.

Stăpânul nu l-a sfătuit să încerce, însă prostul a stăruit cu încăpăţânare să-şi petreacă noaptea în palat. I s-a dat ceva ca să aibă lumină tot timpul nopţii şi l-au dus la palat. Pe la ora unsprezece s-a iscat în întregul palat un zgomot puternic şi puţin după aceea a căzut din horn un sfert de trup omenesc, apoi a căzut şi al doilea sfert, iar la urmă şi trunchiul. Au venit apoi dracii, au adunat părţile corpului grămadă, care îndată s-au unit şi au început să se mişte. Necuraţii au pornit să ascută cuţite, brice şi alte unelte, însă prostul, sculându-se, a tras mortul de pe jos şi l-a aşezat lângă sobă. Iar mai pe urmă I-a zis:

— Tii, da ştii că puţi! Şi i-a tras o palmă grea de la stânga spre dreapta. Cum au văzut una ca asta, dracii au fugit pe loc, iar mortul a înviat şi i-a zis prostului:

— M-at izbăvit, căci ispăşeam în acest palat păcatul de a-mi fi însuşit pe nedrept comori şi trebuia să îndur până ce o mână omenească avea să mă pedepsească pentru asta.

Vorbind, l-a luat pe prost şi l-a dus într-o pivniţă, de-acolo l-a dus mai jos la alta şi tot aşa până la a treia pivniţă. Astfel i-a arătat toate comorile ascunse şi i-a hotărât ce avea să dea din ele săracilor, ce să dea bisericilor, iar restul trebuia să-l păstreze pentru el însuşi. Prostul a făcut aşa cum i-a zis mortul, s-a făcut înţelept şi de-atunci în palat nimeni n-a mai avut de suferit.

Fratele sărac şi fratele lacom

poveste poloneză

într-un sat locuiau doi fraţi buni. Unul sărac şi altul bogat. Bogatul poate că s-ar mai fi dus pe la cel sărac, dacă muierea răutăcioasă nu l-ar fi împiedecat. Trecuseră aşa şapte ani de când cel avut nu pusese piciorul în casa celuilalt. Odată, nevoiaşul a plecat după lemne la pădure. Nevasta i-a dat pentru drum o jumătate de pâine şi-o jumătate de boţ de brânză. Pentru sărmanii copii de-acasă mai rămăsese doar un pumn de făină. După ce a pus lemnele în căruţă şi le-a legat, omul s-a aşezat jos, vrând să mănânce pâinea şi brânza. Nici nu prinsese bine a înghiţi că a şi venit la el un ţărănuş, îmbrăcat în suman negru, şi i-a zis:

— Binecuvântată să fie masa împreună!

Săracul i-a răspuns:

— Poftim cu noi.

împărţind pe loc pâinea şi brânza pe din două, i-a dat o parte necunoscutului. Acesta a mâncat cu poftă şi după aceea a zis:

— Pentru că m-ai hrănit, poţi să ceri de la mine trei lucruri; ce-ţi vei dori ţi se va întâmpla; numai nu uita ceea ce e mai bun.

Săracul a răspuns:

— Dacă-i aşa, atunci am să-mi spun dorinţele. Am o vecină certăreaţă. Tot ce poate îmi face în ciudă. Cum se arată copiii mei pe afară. îi şi ocărăşte, îi alungă sau îi bate; aşa că mai întâi aş fi bucuros ca ea să trăiască în pace cu mine.

— Aşa va fi, spuse ţărănuşul. Chiar azi vecina ta va veni la tine în ospeţie.

— în al doilea rând, zise săracul, am un frate care de şapte ani n-a mai dat pe la mine. Bucuros aş fi să ne împăcăm.

— Aşa va fi, cum doreşti, a spus din nou ţăranuşul. Fratele tău chiar astă-seară va veni pe la tine. Ce vrei să dobândeşti în al treilea rând?

— De! Cu câţiva ani în urmă aveam tot ce-mi trebuia, acum am, ce-i drept, în pod o ladă mare, dar e goală. înainte era plină cu grâne. Azi dacă s-ar putea, m-aş bucura să se umple cu ducaţi.

— Ţi se va împlini dorinţa înainte chiar de-a ajunge acasă. Spunând aceasta, ţăranuşul îmbrăcat în strai negru, a dispărut. Repede a sosit săracul în faţa casei sale. Nevasta l-a ieşit în întâmpinare, vrând să-i ajute să care lemnele din căruţă. Omul însă i-a spus:

— Sigur că şi tu şi copiii vreţi să mâncaţi. Chiar şi eu aş dori ceva de mâncare. Urcă dar în pod, ia din ladă un pumn de ducaţi, schimbă-i la cârciumă, cumpără pâine, carne şi băutură bună şi pregăteşte cina.

Femeia a rămas ca trăsnită şi nu ştia ce să răspundă. Bărbatul o îndemna într-una:

— Fă cum ţi-am spus.

Iar ea îi zise:

— Ce, ai înnebunit? De unde vrei să fie ducaţi în ladă, doar ştii că n-ai nicio para chioară!

Bărbatul o ţinea pe-a lui: să se ducă numaidecât. Până la urmă femeia s-a dus şi cu mare mirare a
scos din ladă un pumn, apoi mai mulţi pumni de aur, bucurându-se peste măsură de atâta bogăţie. A luat cu ea însă numai trei ducaţi şi cu băiatul mal mare în căruţa, au plecat după târguieli. Copiii vecinei certăreţe au văzut cum sărmana Walkowa a adus Ia înapoiere câteva pâini, mai multe sticle de bere, vodcă, o halcă de carne de vacă, alta de viţel şi multe altele. Au alergat atunci în fuga mare să-i spună mamei lor. Aceasta s-a minunat nu glumă, iar pe înserate le-a zis copiilor să meargă pe furiş sub fereastra vecinului ca să tragă cu urechea. După ce Walkowa a pus carnea la foc, bărbatul său i-a zis:

— De-acum du-te la fratele meu şi la cu împrumut mierticul ca să măsurăm ducaţii.

Femeia a mers, iar cumnata s-a mirat foarte, nedumerindu-se ce-ar putea să măsoare sărăntocii
cu merticul. Doar numai ei măsurau şi numărau.

— Da, o să avem în totul paisprezece mierticuri de ducaţi, i-a zis bărbatul, şi-acum înapoiază printr-un copil, lui frate-meu, mierticul.

Când bogatul şi-a primit mierticul, a fost curios să priceapă ce putea să fi măsurat frate-său cu dânsul. L-a privit cu atenţie şi prin crăpăturile de la încheieturi a văzut că luceşte ceva. Scociorând cu cuţitul a scos un ducat, mai ciocănindu-l au căzut vreo paisprezece ducaţi. L-a cuprins şi mai mult atunci mirarea. A alergat la frate-său şi i-a zis:

— Cum aţi măsurat voi. De-au mai rămas paisprezece ducaţi în măsurătoare? Uite-i aici, luaţi-i înapoi.

Walek însă l-a spus:

— Păstrează-ţi-i, frate! Pe mine Dumnezeu m-a ajutat să am de-ajuns.

— Cum aşa? întrebă celălalt.

Walek i-a povestit atunci toată întâmplarea.

Vecina rea n-a vrut să creadă ce-i spuneau copiii şi a alergat chiar ea în casa lui Walek. Acesta l-a omenit cu dărnicie şi pe frate-său şi pe vecină. întorcându-se acasă, bogatul a povestit femeii lui ce- a văzut şi ce-a auzit. Răutăcioasa muiere, mormăi:

— Hm, poate s-a vândut diavolului?

— Da de unde! i-o întoarse gospodarul. Iar ea din nou:

— Pentru o bucată de pâine şi brânză dracul nu dă atâta.

— Ştii ce? zise bogatul, mâine mă duc şi eu în locul unde a fost frate-meu.

Muierea i-a dat pentru drum o pâine mare şi două boţuri de brânză. Cum a pus lemnele în căruţă s-a şi ivit ţărănuşul, îmbrăcat la fel ca mai înainte, şi-a zis:

— Binecuvântată să fie masa împreună. Bogatul a răspuns:

— Poftiţi cu noi! Şi i-a dat o jumătate de pâine şi un boţ de brânză.

Ţărănuşul a mâncat şi i-a zis:

— Pentru că m-ai hrănit, poţi să ceri de la mine trei lucruri şi fii sigur că se vor îndeplini. Gândeşte-te numai să nu uiţi ce-i mai bun.

Bogatul n-a putut să se hotărască dintr-odată ce să ceară şi-a spus:

— Aş vrea mai degrabă să vorbesc despre ele cu nevasta.

— Ţi se îngăduie, a hotărât ţărănuşul, nici nu trebuie să te mai întorci aici cu răspunsul, pentru că cele trei dorinţi pe care le vei avea azi, se vor îndeplini până la apusul soarelui.

Când a ajuns bogătaşul acasă, a povestit muierii ce-a vorbit în pădure.

— Hm, cine ştie dacă-l adevărat? Dar să încercăm: ai vrea ca junca noastră cea bălană, care şi-a rupt coarnele, să aibă altele? De abia îşi puseseră această dorinţă că a şi venit o fată din grajd şi le-a strigat că juncanei i-au crescut coame noi, albe şi frumoase. Au alergat să vadă minunea şi chiar aşa se întâmplase. Muierea iar cu gura:

— Oare sunt destul de tari? Şi apucă un corn, începu să-l răsucească, dar rămase îndată cu el în mână.

înfuriat, bărbatul îi zise:

— De abia i-a crescut şi i l-ai şi rupt! Doamne, de ţi s-ar prinde ţie în cap cornul ăsta.

Pe loc aşa s-a întâmplat. L-au tras ei, l-au smuncit, însă în zadar. Tot satul a alergat să se
minuneze de un aşa lucru, dar nimeni nu găsea niciun fel de ieşire din încurcătură. Soarele începuse să coboare spre apus şi bărbatul a trebuit să zică supărat:

— Două lucruri s-au îndeplinit! Ştiu doar o singură scăpare, înainte ca soarele să apună.

Au stăruit rudele soţiei să folosească acea scăpare, iar el atunci a zis mânios:

— Să-i cadă cornul din cap!

Şi îndată aşa s-a întâmplat. Omul însă, de supărare că din cauza prostiei nevesti-şi a pierdut o comoară, doar cu un singur cuvânt ar fi putut deveni mare domn, a mers şi s-a spânzurat. Muierea, văzând aceasta, de inimă rea a împuns fuga şi s-a înecat în cea mai adâncă fântână din sat.

Fiul călător

poveste poloneză

Un cată avea un fiu căruia, când a crescut flăcău, i-a zis:

— E timpul acum să pleci să vânturi lumea.

Fiul i-a răspuns:

— Nu mă împotrivesc gândului tău, dar te rog să porunceşti să mi se facă un buzdugan care să cântărească cinci chintale.

Tatăl a poruncit să i se facă unul care să cântărească numai două chintale şi jumătate. Fiul a cunoscut că buzduganul nu avea greutatea cerută şi l-a sfărâmat. Atunci tatăl i-a dat după dorinţă un buzdugan de cinci chintale. Cu acesta flăcăul a

plecat în lume. Trecând printr-o pădure văzu cum un om trage de unii copaci în sus, iar pe alţii îi îndeasă în pământ. Şi atunci a întrebat:

— Ce faci aici?

Acesta a răspuns că potriveşte pădurea ca să fie tot una de înaltă. Flăcăul i-a zis atunci:

— Cum văd, şi tu eşti puternic.

Smulge-Brazi însă îl răspunse:

— Nu sunt chiar aşa de puternic ca Janek Vlăjganul.

Călătorul cu buzduganul de cinci chintale i-a spus din nou:

— Ştii ce? Hai cu mine!

Cum mergeau aşa amândoi, au văzut un om care se răzima cu spatele de un munte şi cu picioarele împingea din loc altul. Călătorul a strigat:

— Hehei, văd că şi ăsta-i puternic!

Tovarăşul lui i-a întors-o:

— Janek Vlăjganul este cu mult mai puternic.

— Flăcăul cu buzduganul l-a chemat şi pe Prăvale-Munţi meargă cu ei şi acesta s-a învoit. Când au ajuns într-un oraş, au văzut un berar, stând în faţa berăriei, ţinând în mâna stângă o măsură cât o jumătate de butoi de bere, din care îşi turna printr-o pâlnie pe gât. Călătorul s-a apropiat de el:

— Ei, tu, se vede că eşti puternic şt ai gât bun de vreme ce izbuteşti să înghiţi aţa de repede.

Berarul a răspuns:

— Este unul şi mai puternic decât mine care se numeşte Janek Vlăjganul.

Călătorul i-a zis:

— Hai şi tu cu noi, o să fim mai mulţi.

Berarul a mers cu ei. Ajungând la un palat pustiu, s-au aciuat în el. într-o zi au hotărât să meargă la vânătoare. L-au lăsat numai pe Smulge-Brazi să le pregătească de mâncare în bucătărie. Când totul era pus pe masă. A venit spre el un moşneag mărunt: Smulge-Brazi l-a întrebat:

— Şi tu ce mai vrei?

Moşneagul i-a răspuns cu aceleaşi vorbe. Smulge-Brazi, fără să se gândească prea mult, s-a aruncat asupra lui, însă moşneagul s-a dovedit mai puternic. L-a scărmănat bine pe Smulge-Brazi şi l-a aruncat sub laiţă. Când s-au întors tovarăşii lui şi l-au găsit pe jos, au zis:

— Măi, da bine s-a mai îmbătat!

El n-a suflat o vorbă, cum că l-a vizitat moşneagul. A doua zi l-a venit rindul la bucătărie lui Prăvale-Munţi. S-a întâmplat şi cu dinsul ca şi cu celălalt. A treia zi a rămas berarul, care a spus:

— Eu pot să beau şi un butoi de bere, însă voi sta treaz şi astăzi n-am să beau. Cu toate acestea şi-a luat şi el chelfaneala.

Călătorul cu buzduganul de cinci chintale, care era Janek Vlăjganul, ceea ce tovarăşii lui nu ştiau, a zis a patra zi:

— Mergeţi voi azi la vânat, iar eu voi găti şi vă voi arăta că nu mă îmbăt aşa cum v-aţi îmbătat voi.

După ce au plecat, Janek Vlăjganul a început să-şi caute de treabă prin bucătărie. Atunci a intrat moşneagul. Janek l-a repezit cu buzduganul de l-a lipit de perete, însă moşneagul s-a smuncit şi şi-a lăsat numai barba. Când s-au întors tovarăşii lui Janek, el le-a zis:

— Acum am înţeles de ce vă îmbătaţi. Şi eu m-am luptat cu moşneagul, l-am bătut, dar a fugit şi mi-a lăsat numai barba. Ştiu

însă unde să-l caut şi plec după el.

I-a dus pe toţi la o groapă mare şi le-a spus să-l sloboadă cu frânghia în ea. Erau acolo în adânc încăperi foarte frumoase, în una din ele se afla o fată de-o frumuseţe răpitoare. Janek a întrebat-o dacă stă acolo singură. Ea a răspuns că locuieşte cu dânsa un moş care a răpit-o de pe pământ, şi că moşneagul e acum bolnav la... barbă.

Janek a mers la el. Moşneagul, văzându-l, a vrut să fugă. Dar Janek Vlăjganul l-a prăvălit cu buzduganul la pământ, omorându-l dintr-o lovitură. Apoi a încunoştiinţat-o pe fată c-o va scoate la lumină. Cum ea a primit bucuroasă, a urcat-o într-un coş şi-a făcut semn tovarăşilor săi s-o tragă în sus. Când fata a ajuns deasupra, s-au îndrăgostit de ea cu toţii, şi s-au gândit să nu-l mai tragă sus şi pe Janek. Şi el şi-a închipuit de mai înainte acest lucru. Când au coborât aşadar din nou coşul, a pus pentru încercare buzduganul său cu câteva pietre şi-a dat semn să tragă. Cum au ajuns cu ridicatul pe la jumătate, au tăiat frânghiile şi i-au dat drumul jos, vrând să-l omoare. Janek Vlăjganul s-a convins de trădare, dar şi că n-o să poată ajunge sus. Mergând el prin ţinuturile de sub pământ, peste măsură de supărat, a văzut un cuib de păsări, tocmai pe când ploua. S-a miluit de puişori şi i-a acoperit cu mantaua lui. Curând după aceea a venit în zbor tatăl puişorilor şi l-a zis:

— Pentru că te-ai miluit de copiii mei, te voi scoate de-aici. I-a spus să ia cu dânsul patru hălci de came şi un butoi cu apă şi i-a mai spus că, atunci când se va uita la dreapta, să-l dea o halcă de came, iar când se va uita la stânga, să-i dea de băut. Pasărea a pornit să-l scoată, o dată cu bucăţile de came, cu apa şi cu buzduganul. Când se răsucea. Janek îi dădea de mâncare sau de băut. Repede s-a terminat însă totul. Pasărea tot se răsucea şi slăbea din ce în ce, pentru că nu mai avea cu ce se hrăni. Ca să nu se întoarcă iar jos, trebuia atunci să dea păsării de mâncare. Janek şi-a tăiat carnea de pe coapse şi chiar bucăţi din spate şi i le-a dat să le mănânce. Pasărea s-a înzdrăvenit şi l-a scos la suprafaţă. Când se odihneau pe pământ, pasărea l-a întrebat:

— Ce fel de carne mi-ai dat spre sfârşit?

— Te-am hrănit cum s-a putut, a zis Janek Vlăjganul şi l-a arătat părţile ciopârţite ale corpului.

Pasărea a vărsat atunci bucăţile înghiţite la urmă şi i-a dat lui Janek ierburi cu care, ungându-le,
se lipeau îndată de trup la loc. Apoi pasărea a zburat, iar Janek Vlăjganul s-a dus la palat. Acolo tovarăşii lui tocmai stăteau la masă cu fata. Văzându-l. S-au îngrozit cu toţii, iar el le-a zis:

— Aşa-i, fraţilor, că trebuia să fiţi şi cu mine? Spunând aceasta, i-a lovit pe rând cu buzduganul şi i-a ucis pe loc, iar pe fată a luat-o o e soţie.

Macius cel cu minte

poveste poloneză

într-un sat locuia un cioban care avea trei fii. Cei doi mai mari erau isteţi, al treilea însă era prost şi se numea Macius.

S-a întâmplat odată să meargă ciobanul la târg, iar feciorii mai mari au rămas să pască ei turma. Macius nu voia să se ducă la câmp, pentru că stătea tot timpul la sobă şi cocea castane în cenuşă sau dormea. în ziua aceea însă l-a sculat mamă-sa pe la amiază şi i-a spus să ducă fraţilor săi de mâncare pentru prânz. L-a dat două oale: într-una era borş iar în cealaltă găluşte. în traistă i-a pus o jumătate de pâine şi i-a

zis:

— Du-te, Macius, la ciobănaşi, da să fii cu minte pe drum!

Macius şi-a ascultat mama şi-a pornit spre câmp. îndată după ieşirea din sat avea de trecut un pod în care se afla o spărtură. Macius s-a temut nu care cumva sacadă în ea şi să-şi rupă picioarele. Să-ţi rupi picioarele e o mare prostie şi măicuţa îi spusese doar să fie cu minte, l-a venit deci mintea la cap, a scos din traistă jumătate de pâine şi-a astupat cu ea spărtura podului, apoi a sărit peste dânsa şi s-a uitat să vadă dacă n-a căzut. Când a privit însă mai bine, a zărit umbra care se ţinea după dânsul. Grozav s-a speriat Macius, pentru că i se părea că se află cineva aproape de el şi vrea să-l mănânce. Şi atunci, tunde-o, băiete, şi fuga şi fuga prin şanţuri şi pe ogoare, de ieşea numai praf în urma lui. Dar ce să vadă? Umbra mereu după dânsul: cu cât fugea Macius mai repede cu atât iuţea pasul şi umbra. Până la urmă a obosit şi s-a oprit. Şi-a şters sudoarea de pe frunte şi i-a zis umbrei:

— Dacă nu mă mănânci. îţi dau găluşte grase!

Atunci a aruncat o găluşcă în urmă, pe urmă încă una. A treia, a patra... A aruncat aşa până ce le- a isprăvit pe toate.

Când n-a mai avut găluşte, l-a apucat iar frica, pentru că mămuca i-a spus să fie cu minte şi ar fi fost o mare dobitocie să se lase mâncat. Aşa că Macius i-a zis umbrei:

— Dacă nu mă mănânci îţi dau borş din oală. A turnat o lingură alături, pe urmă alta şi alta până ce-a isprăvit borşul. Când s-a golit oala de borş a început să fugă din nou şi-a ajuns la fraţii lui cărora le-a dat oalele goale.

— Unde-i mâncarea, nărodule? au întrebat ciobănaşii.

Macius şi-a arătat umbra, zicând:

— Dracu ista m-a fugărit şi-a vrut să mă mănânce, aşa că i-am dat găluştele şi borşul, ca să nu mă înghită.

Ciobanii s-au mâniat foarte tare şi-au zis:

— E umbra, nu dracu, prostule!

— N-aţi putut să mi-o spuneţi înainte? a zis Macius cel cu minte. De-acum n-o să mai fiu aşa de prost.

Ce era însă de făcut? Ciobanilor le era foame! Au hotărât deci să meargă acasă după mâncare, iar lui Macius i-au spus să pască el oile până la întoarcerea lor şi l-au învăţat să le strângă la un loc, dacă încep să se împrăştie. La urmă i-au mai zis:

— Ai grijă de oi, Macius, şi fii cu minte!

Macius a băgat bine la cap cele spuse de fraţii mai mari. Şi-a luat deci ciomagul şi-a început să izbească oile care se depărtau la stricăciuni, iar pe cele date gata le aduna grămadă. Nu era mult după-amiză şi făcuse leasă o bună parte din ele.

Când s-au întors fraţii de la mâncare, Macius a alergat spre ei şi le-a strigat:

— Uitaţi-vă ce bine v-am păscut oile, aproape pe toate le-am adunat grămadă!

Ei însă au început să-l ocărască şi să plângă, pentru că mal mult de jumătate din turmă era doborâtă la pământ. Apoi i-au zis:

— Ce-ai făcut, nenorocitule, câine prost ce eşti!

— N-aţi putut să-mi spuneţi mai dinainte? a întors-o Macius, de-acum n-o să mai fiu aşa de prost.

Nu mai ştiau ce să facă. Macius i-a sfătuit să ducă oile ucise la stână, să încuie totul şi să fugă în codru, până nu se întoarce tatăl lor de la târg. Au început atunci să târască oile moarte la stână, câte două, iar lui Macius l-au poruncit să care câte trei sau câte patru deodată. Când le-au dus pe toate, au pornit la drum şi-au fugit în pădure. Fugiseră o bună bucată de cale prin pădure, când şi-au adus aminte că n-au închis stâna. L-au spus atunci lui Macius:

— Du-te într-un suflet înapoi şi închide portiţa, în aşa chip ca nimeni

să n-o poată deschide. Altfel, îndată ce-or să vadă oile ucise o să înceapă să ne urmărească. Adu şi ceva de mâncare cu tine.

Macius s-a întors atunci în sat şi i-a furat mamă-sii perele uscate şi ulciorul cu oţet. S-a dus apoi la stână, a închis jumătatea de sus a portiţei, iar partea de jos a scos-o din ţâţâni şi-a luat-o în spate, gândindu-se: „Cât timp am poarta în spate, n-o poate nimeni deschide". Nu fugea prea tare, pentru că se temea să nu se ia cineva după el. Când l-a ajuns pe fraţi, le-a dat poarta şi-a zis:

— O puteţi păzi chiar voi să n-o deschidă cineva. Iar ei au spus:

— Aşa eşti de deştept, câine prostănac? Nu-i nimic însă, de vreme ce-ai adus poarta până aici, o s-o cari şi mai departe!

— Duc poarta, a răspuns Macius, numai perele şi ulciorul mă cam îngreunează, dar am să le agăţ de poartă, ca să tragă şi ea puţin.

Cum a spus, aşa a şi făcut. Apoi au intrat toţi trei mai adânc în codru şi-au tot umblat până ce s-a făcut întuneric. Cum a venit noaptea s-au căţărat să se odihnească pe un brad înalt. De-abia se urcaseră pe el că au şi auzit zgomot sub copac. Veniseră acolo oameni care poartă ceea ce nu vrea să meargă şi găsesc lucruri care nu sunt încă pierdute. Spus pe de-a dreptul se numesc hoţi. Erau şase, voinici şi tari, ca stejarul, toţi unul şi unul. S-au aşezat sub brad şi-au aprins focul. La foc îşi perpeleau friptură. în brad fraţii de-abia mai suflau de frică şi asudau ca şoarecii. Cel mai mult asuda însă Macius, pentru că ţinea în spate poarta care-l apăsa îngrozitor. Lui i se părea însă că-l apasă perele, aşa că i-a spus încetişor fratelui mai mare:

— Stach! Stach! eu arunc perele!

— Nu le arunca! i-a răspuns tot pe şoptite Stach.

însă perele şi porniseră la vale, printre ramuri, iar hoţii ziseră:

— Nu mai este mult până la ziuă, pentru că vântul s-a înteţit şi scutură conurile bradului.

Poarta tot îl chinuia pe Macius, dar el credea că-l apasă ulciorul cu oţet, şi-a zis din nou:

— Stach! Stach! eu dau drumul ulciorului! Stach însă iar nu i-a dat voie, spunându-i:

— Asta ne-ar da de gol!

Macius totuşi l-a dat drumul. Din fericire, ulciorul s-a agăţat de-o creangă şi din el curgea numai oţetul. împrăştiat de acele bradului, oţetul cădea în picături pe pământ. Aşa că un hoţ a zis:

— Nu-i mult până dimineaţă; a început să cadă roua.

în acea vreme Macius se gândea: „De bună seamă că numai poarta mă apasă". Şi îndată i-a dat drumul. Poarta a zburat cu zgomot mare printre ramuri, iar hoţii au strigat:

— Cade dracul din copac! şi-au început să alerge ca opăriţi. Unul dintre ei însă era şchiop, şi n-a putut să se ridice repede de jos. Poarta a căzut pe el, tocmai atunci când băga o bucată de came în gură, din care cauză şi-a tăiat limba. La urmă a fugit şi dânsul după ceilalţi şi voia să strige: „Aşteptaţi"! însă tot timpul bâiguia: „Alungaţi! „iar celor din faţă li se părea că strigă: „Alergaţi!" aşa că fugeau mai cu sârg.

Atunci ciobanii au coborât din copac şi-au început să mănânce fripturile, pentru că de frică hoţii părăsiseră totul, chiar şi doi saci cu bani, pe care i-au luat ciobanii, ca să plătească paguba pentru oi. S-au întors apoi acasă, au plătit paguba şi le-a mai rămas încă un sac şi jumătate de bani. Cu aceştia şi-au cumpărat casă, îmbrăcăminte din material scump şi batiste de mătase. Pe Macius l-au îmbrăcat în frac de Paris, cu ghete de lac şi cu ciorapi, ca pe-o fată. El însă tot Macius a rămas şi-a continuat să coacă în cenuşă castane şi poate coace şi acum.

Monstrul cel groaznic

poveste poloneză

Săteanca se pleacă şi-i dă un sărut:
O, Doamne, e mai urât decât un pitic!
De sub blestemul rău, pe loc a renăscut Un cavaler tânăr şi voinic,
(Baladă scandinavă)

Un negustor bogat trebuia să plece pe mare ca să ducă grâu din Polonia în ţari îndepărtate, în care grâul nu creşte. La plecare, luându-şi rămas bun de la cele două fiice ale sale, ca sa le înveselească lacrimile, le-a întrebat ce dar şi-ar dori de peste mare.

— Ah! dragă tată! a exclamat cea mai mare, frumoasă şi minunată ca un trandafir în plină floare, să-mi aduci un şirag de perle, ca să-mi pot lega cu ele cosiţele.

— Bine! o să-ţi aduc, a spus tatăl. Iar tu, crinul meu alb, ce-ţi doreşti de peste mare? a întrebat-o pe cealaltă.

— Eu, tată, răspunse mezina, nu am în gând nimic ce-aş dori numaidecât. Dar dacă trebuie neapărat să te rog de ceva, iată, am am auzit nu o dată de la oameni că dincolo de mare cresc trandafiri albaştri care nu se vestejesc niciodată. Adu-mi, dacă găseşti, un astfel de trandafir, ca să-l am de pus în păr.

— Bine, draga. Mea floare! Dacă voi găsi pe undeva un trandafir albastru am să-l culeg pentru tine cu mâna mea.

Sărutând apoi încă o dată frunţile fetelor, tatăl s-a urcat într-o corabie pe Vistula, care îndată l-a pornit spre mare. Fetele au stat încă multă vreme pe o colină de nisip, când ştergându-şi ochii de lacrimi cu batistele, când fluturându-le în aer, până ce corabia a dispărut cu totul din vederea lor, după o pădure. S-au dus apoi plânse acasă, rugându-se ca tatăl lor să aibă o călătorie fericită.

Negustorul a navigat norocos pe Vistula şi pe mare şi a vândut grâul cu bani buni, pe un ţărm îndepărtat. Mulţumit de câştig, fiind gata de întoarcere, a început să se gândească la darurile promise fiicelor sale. Cu perlele nu i-a fost greu, cresc pe fundul mării ca boabele de mazăre pe câmp la noi. Era nevoie numai să se cufunde cineva în apă şi să le culeagă. Cu câţiva bani a cumpărat un şirag cât un bici de lung şi mari cât ouăle de porumbel. Despre trandafirul albastru însă a întrebat pretutindeni. Zadarnic, n-a putut să-l afle nicăieri. A aflat totuşi de la nişte oameni că astfel de trandafiri cresc numai pe o insulă pustie, în mijlocul mării, la care, din cauza stâncilor înspăimântătoare şi a nisipurilor de sub apă, nicio corabie nu poate ajunge, afară doar din întâmplare, împinsă de furtuni.

îi părea rău că nu putea să îndeplinească dorinţa copilului mai drag şi fiindcă nu era altă ieşire, a poruncit să i se facă un trandafir din turcoază, cu frunzuliţe şi rămurele de aur. Fata avea să-l aibă de pus în păr, în locul celui râvnit.

Fără să mai zăbovească, negustorul s-a urcat în corabie şi s-a îndreptat spre casă. Făcuse cu bine aproape jumătate din drum, când, într-o seară, s-a pornit o furtună. Toată noaptea marea a jucat corabia uşoară ca pe-o minge, urcând-o când în sus, când coborând-o spre străfunduri. Vântul, rupându-i pânzele, a împins-o cu totul pe alt drum, într-o parte necunoscută. De abia spre ziua s-a potolit furtuna, iar călătorii, îmbucuraţi, s-au trezit într-un golf liniştit, lângă un ţărm străin, aproape de care într-un codru negru de brazi, se ridica un castel uriaş.

în timp ce oamenii de pe corabie s-au apucat de reparat pânzele şi catargele stricate noaptea de furtună, negustorul singur, pe o plută mică, a mers spre ţărm. Legând pluta de un copac de pe mal, a pornit drept spre castel.

Ajungând acolo, nu puţin s-a mirat că, spre podul de la poarta castelului, nu ducea niciun drum, nicio cărare. Şi mai mult s-a mirat când, trecând podul şi intrând pe porţile

larg deschise, n-a găsit lingă ele niciun paznic, niciun suflet de om. în curtea întinsă, înconjurată din toate părţile cu clădiri arătoase, l-au izbit pustiul surd şi liniştea de moarte. Cu toate că se luminase bine de ziuă, din nicio sobă nu se vedea fum, de nicăieri nu se auzea vreun glas sau vreun zgomot cât de mic. De-ar fi nechezat măcar pe undeva vreun cal sau ar fi lătrat vreun câine sau ar fi cântat vreun cocoş!... Însă nimic, parcă totul murise. Pavajul de piatră al curţii era acoperit cu iarbă bogată şi lăstare sălbatice, iar iederile şi volburile căţărate sus, împodobeau pereţii clădirilor, uşile şi ferestrele ca nişte perdele mişcătoare. Curios, cu toate acestea, era că nu se vedeau nicăieri ruine sau stricăciuni cât de mici şi întregul castel părea a fi atât de trainic şi sănătos ca şi cum ar fi fost clădit cu o zi mai înainte.

în această minunată tăcere şi pustietate, negustorului i s-a făcut pielea găinii de frică şi nu mai ştia cum e mai bine: să rămână sau să plece. Pentru că totuşi nu avea ce să facă toată ziua, învingându-şi teama, a hotărât sa viziteze castelul părăsit. Văzând uşa grea a clădirii principale puţin întredeschisă, s-a dus drept spre ea. Păşind dincolo de prag, a intrat într-o sală spaţioasă şi înaltă ca o biserică, luminată de un şir de ferestre zvelte, colorate în fel şi chip. Pe jos se aflau lespezi de piatră roşie, iar pereţii erau de piatră sură. Lângă un zid era o sobă largă cât poarta de la intrare, împrejmuită cu bănci grele de stejar. în mijloc era aşezată o masă lungă, acoperită cu o faţă bogat împodobită. La un capăt, sub un baldachin roş, se afla tronul aurit, iar împrejur stăteau scaune sculptate măiestrit, acoperite cu piele de felurite culori. De jos până sus, pereţii erau încărcaţi cu coifuri, zale şi scuturi lucioase, între care ici-colo atârnau săbii de oţel, suliţe şi buzdugane; bolta era la fel acoperită cu coarne de cerb, cu capete de mistreţ, urşi şi lupi, cu falei de balene şi cu steaguri zdrenţuite de vreme.

Uimindu-se de toate acestea, negustorul a pornit apoi spre celelalte încăperi, peste tot întâlnind lux regal şi mii de lucruri scumpe şi rare. Nu o dată îl ispitea gândul să ia unul sau altul din lucrurile ce zăceau tară rost acolo, dar de câte ori a vrut să întindă mina, ceva parcă îi şoptea la ureche, să se lase păgubaş. După ce a petrecut ore în şir, uitându-se prin toate camerele, s-a întors din nou în sala cea mare. Nu mică i-a fost mirarea când a văzut arzând în sobă un foc viol, iar pe masă, înşirate, cupe de argint cu vin şi talere în care abureau c. Orbe aromitoare de peşte şi raci de mare. Nestiind ce înseamnă toate astea, se uita curios dacă nu intră cineva. Deodată privirea i-a căzut pe o inscripţie mare de deasupra mesei:

„Hrăneşte-te, dragă oaspete, şi nu te teme de nimic”.

înfometat straşnic, încurajat de aceste cuvinte, cu toată uimirea, negustorul s-a aşezat la masă, profitând de invitaţia politicoasă. După ce a mâncat, a mulţumit cu” Bogdaproste" gospodarului nevăzut şi-a ieşit din sală, trăgând după dânsul uşile, aşa cum le aflase. în curte a zărit mai la o parte o îngrăditură de fier care împrejmuia o grădină splendidă, iar în ea... ce bucurie!... chiar în apropierea gardului, un copăcel minunat cu trandafiri albaştri în plină floare. Amintindu-şi de fagăduiala făcută fiicei sale, s-a grăbit spre îngrăditură şi, cum n-a găsit nicio intrare deschisă, a sărit-o fără greutate şi-a început să rupă. Cu multă grijă, florile din pomişor. Până ce le-a adunat pe toate într-un prea frumos buchet.

Nu mică i-a fost spaima însă, când a simţit pe umăr îndată o lovitură puternică. întorcându-şi capul, a văzut în spatele lui o arătare groaznică, acoperită în întregime cu păr, ca un urs, cu coarne strâmbe pe căpăţână, cu dinţi de fiară sălbatică rânjiţi. Privind la el cu ochi aprigi şi fioroşi, fiara i-a înfipt ghearele în gât.

— Ha, ha, hoţomanule! a strigat monstrul, aşa îmi plăteşti pentru primirea ce ţi-am făcut în casa mea? Ai sărit gardul şi ai rupt ceea ce mi-i mai drag!... Aşteaptă, nu scapi tu nepedepsit de-aici!

îngrozit, negustorul, ca să se dezvinovăţească, a început să povestească despre promisiunea făcută fiicei prea iubite şi, cerându-şi umilit iertare, l-a rugat să-i cruţe

viaţa. Monstrul cel groaznic, ascultându-l, i-a răspuns:

— Bine! Iţi iert paguba făcută şi te las să pleci cu viaţă, dar jură-te pe mântuirea sufletului tău că, întorcându-te acasă, îmi vei aduce îndată pe acea fiică a ta şi-o vei lăsa numai cu mine în castel un an întreg. Să nu ai grijă de ea şi eu îţi jur că nu va suferi nici cea mai mică nedreptate. Dacă Dumnezeu va vrea, se va bucura şi dânsa şi eu de o mare fericire... Ei? îmi juri sau nu? Dacă nu, te fac bucăţi îndată, aici pe loc.

La această ameninţare, sărmanul negustor, deşi fără voie, ajurat să îndeplinească cererea monstrului. Lăsat liber, după aceea, s-a grăbit cât îl ţineau puterile să ajungă mai repede la corabie, blestemând castelul şi ceasul nefericit care l-a dus acolo.

Câteva săptămâni mai târziu, corabia negustorului trăgea la malul înverzit al Vistulei, nu departe de brazii curţii albe din care două fete nerăbdătoare priveau cu drag întoarcerea tatălui lor. Când, la cererea fetelor, tatăl le-a dat darurile promise, nu s-a bucurat atât cea mare de perlele scumpe, cât cea mai mică de buchetul minunat şi aromat de trandafiri proaspeţi, de culoare nemaivăzută, pe care i-a şi pus îndată în păr.

— Dragul meu copil, a zis negustorul, înţelegându-i fericirea, nu te bucura aşa de mult de ei!

Mai bine ar fi fost dacă nu i-ai fi cerut niciodată sau dacă eu nu l-aş fi găsit! Şi i-a povestit toată întâmplarea din castelul pustiu. La urmă i-a spus ce-a cerut monstrul cel groaznic şi ce-a jurat el. Văzând paloarea ivită de îndată pe faţa ladvigăi sale, negustorul a adăugat:

— Nu te teme că eu am să te îndemn să îndeplineşti jurământul meu negândit. Nu! Mai bucuros voi ispăşi singur greşeala mea decât, tu, îngeraşule, să intri în ghearele fioroase şi să-ţi iroseşti un an întreg de viaţă tânără, într-un pustiu ca acela.

Dar fata, care şi hotărâse în inima ei ce are de făcut, şi-a cuprins tatăl de gât, strigând:

— Nu vorbi aşa! Nu vorbi aşa, dragă tată! Ce fel de fată ţi-aş fi eu, dacă nu ţi-aş îndeplini jurământul? Dumnezeu cel drept, în voia căruia mă las cu totul, nu-mi va îngădui, săraca de mine, să săvirşesc o nedreptate. Dacă voi sta un an într-un castel frumos, deşi pustiu, ce fel de ispăşire grea o să fie? Nu voi avea, oare, acolo, atâtea lucruri minunate de văzut, atâtea locuri de străbătut? Voi sădi flori, voi cânta cântece şi dacă mă voi plictisi de toate, atunci monstrul cel groaznic va trebui să joace de frica băţului meu...

Râzând astfel şi sporovăind pentru a-şi înveseli tatăl, deşi numai Dumnezeu ştie ce se petrecea în sufletul ei, a început să stăruiască ea însăşi să plece cât mai curând, pregătindu-se totodată de drum. Peste câteva zile totul era gata şi corabia cea iute a pornit din nou cu negustorul şi fiica lui spre castelul îndepărtat.

Monstrul cel groaznic, cum a zărit pe oaspeţi apropiindu-se dinspre mal, le-a ieşit în întâmpinare până la poarta castelului. Fata negustorului, văzându-l. Aşa s-a înspăimântat de tare că tremura ca frunza copacilor. Ca să-l ferească însă pe tată-său de o supărare mai mare, şi-a făcut curaj cum a putut. Monstrul i-a mulţumit negustorului pentru că şi-a ţinut cuvântul dat şi i-a urat fetei bun sosit, asiguri nd-o'ân modul cel mai solemn că n-o să i se întâmple nimic rău. Spunând acestea, a condus pe tată şi pe fiică în sala minunata, în care aştepta pregătită o cină cu adevărat regească. în timp ce negustorul şi fata se hrăneau ca după călătorie, gazda, stând la distanţă, purta cu ei discuţii atât de înţelepte şi de plăcute că, ascultându-l, cei doi uitaseră de înfaţişarea-i groaznică.

O săptămână întreagă s-a odihnit negustorul în castel. în tot acest timp monstrul cel groaznic s-a purtat aşa de politicos şi blând, că sosind ziua plecării, săracul tată, dacă

nu fără strângere de inimă, dar cel puţin fără prea multă teamă, s-a despărţit de fiica-i iubită, după care avea să se întoarcă peste un an.

în faţa tatălui său, fata s-a stăpânit cât a putut, Iar după plecarea lui, stând la fereastra deschisă spre mare, a plâns cu duioşie. Monstrul cel groaznic s-a apropiat atunci de ea şi i-a zis umil:

— Nu plânge aşa, frumoasă domniţă! Să nu fii supărată că din cauza mea vei petrece în acest pustiu un an. Nu-i vina mea, ci rânduiala lui Dumnezeu!... Un an nu-i o veşnicie, trece repede! În acest timp tot castelul şi eu suntem la porunca ta. Lată, ai acest clopoţel de aur: cum ai să doreşti ceva, sună din el şi vorbeşte tare. Se va întâmpla ceea ce vei dori. Aici ai un fluieraş de argint în care vei fluiera de câte ori vei vrea ca să vin eu însumi la tine. Fără voia ta nu te voi înspăimânta niciodată cu chipul meu.” Slavă Domnului, s-a gândit fata în urma celui care plecase şi la care fără groază nu putea să se uite, n-ai să auzi tu repede acest fluieraş".

Plângând îndelung plecarea tatălui ei, ladviga a început după aceea să-şi petreacă timpul aşa cum putea în singurătate. Broda batiste cu flori, cânta la lăută cântece minunate din Mazovia, aduna flori din grădină şi împletea din ele cununi proaspete, vorbea cu păsările ciripitoare alergând prin codru. Cu toate acestea, după vreo două săptămâni, i s-a făcut dor de vorbă omenească. Monstrul cel groaznic nu era, ce-l drept, cu nimic asemănător oamenilor, dar vorbea ca un om adevărat. Pe jumătate curioasă, pe jumătate nu, fata plictisită şi-a luat în cele din urmă curajul să-l cheme cu fluieraşul de argint. A ales dinadins pentru aceasta timpul de după apusul soarelui, când nu-l putea vedea. în schimb putea să-l asculte fără teamă.

Monstrul a ştiut aşa de bine s-o distreze cu vorbe şi cu poveşti ca după aceea l-a chemat la dânsa în fiecare seară. încetul cu încetul s-a obişnuit să vorbească cu el şi ziua, întorcând numai capul în altă parte. După o lună putea să privească la dânsul fără frică şi chiar stătea cu el la masă.

A venit apoi iarna cea tristă şi zlotoasă. Trebuia să stea închisă între ziduri zile şi săptămâni întregi. Ce putea să facă singură? Cum se îmbrăca de dimineaţă chema îndată la dânsa pe monstrul cel groaznic cu care sporovăia până noaptea, când mergea să se culce. îl ruga să-i povestească basme din care el ştia nenumărate, se certa cu el şi se împăca, se jucau fel de fel de jocuri şi, deşi i-a venit nu o dată prin minte gândul prost să-I croiască cu băţul, n-a îndrăznit s-o facă, nu că s-ar fi temut de el, ci pentru că nu voia să-l chinuie.

A trecut până la urmă iarna şi-a venit primăvara călduroasă, iar fata aşa se obişnuise să petreacă toată ziua cu monstrul că se mânia dacă în vreo dimineaţă nu venea singur şi trebuia să-l cheme... însă oricât de repede şi plăcut trecea timpul în tovărăşia lui, totuşi, de fiecare dată însemna cu grijă pe pătuţul ei zilele scurse, numărând câte i-au mai rămas până la sfârşitul anului.

Un an nu-l o veşnicie, aşa că şi anul de şedere al fetei la castel se apropia repede de sfârşit. Cu cât treceau zilele, cu atât mai trist devenea monstrul cel groaznic, iar ladviga, în bucuria ei, nu-şi dădea seama de aceasta.

Mai rămăseseră trei zile până la sfârşitul anului când, sculându-se de dimineaţă şi alergând în grădină ca să-şi pună flori în cosiţă, fata l-a găsit pe monstrul cel groaznic stând mâhnit sub pomuleţul trandafirilor albaştri, ud pe botul păros de lacrimi mari cât roua.

— Ce-i cu tine, monstrul meu groaznic? a strigat ladviga cuprinsă de milă. Ce ţi s-a întâmplat că plângi aşa duios?... Spune, poate ca te pot ajuta...

El a ridicat în tăcere capul spre ea, i-a privit trist în ochi şi în cele din urmă i-a zis, oftând:

— Plâng pentru că ai să mă părăseşti curând pentru totdeauna, iar eu te iubesc, ladviga!

Ştrengăroaica de fată a izbucnit atunci într-un râs aşa de voios că puţin a lipsit să nu cadă la
pământ. Monstrul, auzind-o, a gemut cu durere şi a fugit să se ascundă în desişul verde. în zadar mai apoi l-a chemat şi-n zadar a dat semn cu fluieraşul de argint, n-a mai venit deloc nici în ziua aceea şi nici în zilele următoare. De abia când s-a ivit la mal corabia negustorului, a ieşit din ascunzătoarea lui, ca să-şi întâmpine şi să-şi primească oaspetele.

în ziua plecării ladvigăi, monstrul cel groaznic, găsind-o singură în cameră, i-a vorbit astfel:

— Minunata mea ladviga! Pleci departe peste mare şi eu, sărmanul, n-o să te mai văd niciodată! Iartă-mi, te rog cutezanţa că, aşa monstru cum sunt, am îndrăznit să mă îndrăgostesc de tine şi aminteşte-ţi câteodată de mine. Cândva, dacă vei binevoi să afli ce se întâmplă cu mine aci, uite, primeşte acest măr de coral, dacă va fi palid, vei cunoaşte că sunt bolnav, dacă se va înălbi în întregime, vei şti că mor de dorul tău. Iar dacă vreodată vei vroi să mă vizitezi, pune acest inel de fier pe deget şi îndată ai să ajungi aici pe ţărm. Şi-acum să fii sănătoasă! Deşi după plecarea ta voi rămâne mai nefericit decât am fost până acum, îţi mulţumesc totuşi pentru acest an în care m-ai miluit cu bunătatea ta!...

Fata, cu toate că-şi râdea de dragostea monstrului, cu lacrimi în ochi a primit darurile lui şi, luându-şi rămas bun, i-a promis din toată inima că-l va mai vizita.

După un an întreg de exil, întorcându-se acasă, ladviga nu mai putea de bucurie. Trebuia să vadă şi să salute orice copac cunoscut din câmp ca pe un frate. începea pe dată să vorbească cu fiecare coţofană care ţipa pe gard, cu fiecare cioară care zbura peste curte. Şi... să mai spunem? cu odăiţa ei, cu păsările, cu pisica, cu căţeluşul ei!... Dar cu soră-sa. Cu prietenele!... I se părea că niciodată nu se îmbrăţişează cu ele destul şi nu se bucură împreună de-ajuns. Face să înduri un an ca să ai după aceea o săptămână de-atâta bucurie!

Dar când au trecut clipele de bucurie şi totul a început să devină din nou ca înainte, singură nu putea să se mire destul că în casa tatălui ei nu se simţea aşa de fericită ca în castelul pustiu de peste mare. Că timpul nu trecea cu nimeni aşa de plăcut, de încântător şi de repede, cum trecea cu acea groaznică arătare. Şi când îşi amintea de bunăvoinţa lui faţă de ea, de bunătatea, de blândeţea şi de poveştile lui, uneori vesele, uneori duioase şi totdeauna aşa de ciudat de frumoase, de lacrimile lui şi de iubirea fără nădejde, ofta din inimă după sărmanul monstru, care se vestejea departe, singuratic, de plictiseală şi de dragoste. Atunci fata privea mărul de coral, ca să vadă cum arată. Măruleţul cu fiecare zi ce trecea devenea mai palid şi ladvigăi i se făcea tot mai greu la inimă. Până la urmă, într-o dimineaţă, când s-a uitat la el, l-a găsit alb de-a binelea.

— Moare! Moare din cauza mea! a strigat cu jale, o, săraca, nefericita de mine!

Atunci privirea i-a căzut pe inelul de fier şi pe şiragul de chihlimbar minunat atârnat la gâtul ei. Şi-a smuls cu toată puterea inelul din şirag încât mărgelele s-au risipit toate de jur împrejur, şi l-a pus pe deget.

în acea clipă o lumină strălucitoare i-a pătruns parcă în ochi şi-n gând. A căzut într-un leşin sau într-un somn adânc, încât simţea numai cum o poartă ceva prin aer... Singură n-a ştiut cât a durat drumul. S-a trezit deodată pe iarba verde, aproape de zidurile castelului cunoscut. Ridicându-se, a alergat înăuntru, chemând cu toată puterea pe monstrul cel groaznic; dar nimeni nu-i răspundea, numai ecourile pustiului

repetau de jur împrejur vorbele ei. Căutând în zadar prin toate încăperile castelului, s-a grăbit să se uite şi în grădină. Şi iată colo, sub copăcelul trandafirilor albaştri, unde îi mărturisise dragostea, zăcea săracul monstru, slăbit şi vestejit, cu ochii închişi, tară suflu, rece cu totul, ladviga, frângându-şi mâinile, s-a aruncat asupra lui cu un strigăt deznădăjduit:

— Trezeşte-te! Trezeşte-te, monstrul meu drag! Sunt aici lângă tine! Trezeşte-te şi am să te iubesc, am să fiu a ta toată viaţa!... Striga şi în durere şi-a plecat faţa albă pe botul lui păros, dându- i un sărut fierbinte.

Şi-atunci, o, minune! Monstrul înviat s-a ridicat de la pământ, dar nu mal era monstrul cel groaznic, ci un tânăr frumos, deşi slăbit de grijă! ladviga, spăimântată de schimbare, a sărit de lângă dânsul, însă el, apucându-i mâna şi îngenunchind în faţa ei, i-a zis:

— Nu te teme, minunată ladviga! lată, sunt tot eu, monstrul cel groaznic, acum, prin dragostea ta, rege pus în libertate de sub puterea unui blestem crud. Ai putut să mă iubeşti în pielea cea urâtă, iubeşte-mă şi acuma, aşa cum sunt eu adevărat.

Şi cuprinzând-o cu braţele o sărută lung pe buze şi-apoi, în culmea fericirii, o sărută iar de mii de ori. Sărmana ladviga a stat răbdătoare, numai aşa din sinceră milă... Bietul rege, se gândea, cât de mult a suferit, ar fi păcat să mă apăr şi să nu-l las să mă sărute".

între timp, în întregul castel a început să fie forfotă şi gălăgie.

Găinile cotcodăceau în coteţe, câinii lătrau de bucurie în cuştile lor, caii nechezau în grajduri, Iar curtenii se învârteau în toate părţile, deşteptaţi din blestemul năprasnic.

— Uite cât bine ai făcut prin sacrificiul tău! a zis regele, pornind cu fata din grădină, dar asta nu- 1 încă totul.

Spunând acestea s-au îndreptat dincolo de poarta de la intrare, unde cu o oră mai înainte creştea încă pădurea cea sălbatecă: acum în locul ei se ridica un oraş strălucitor, iar pe străzile lui se plimba o mulţime de oameni veseli.

Nu mult după aceea, întreaga populaţie a oraşului, cu steaguri, flori, tobe şi trâmbiţe, a venit în curtea palatului să mulţumească ladvigăi pentru izbăvire. I s-au aruncat toţi, unul lângă altul, la picioare, cântând imnuri în cinstea ei.

A doua zi, o corabie regală aurită se ducea iute pe mare după negustor cu invitaţii de nuntă. Iar când aceştia au sosit cu bine, ce mai nuntă a fost! Patru săptămâni au durat întrecerile şi vânătorile, pe pământ şi pe mare, călare sau în bărci ciudate, ca nişte balauri. Şi ce mai petreceri şi mese întinse au fost zi de zi!... Vouă, sătuilor, degeaba vă spun, iar pentru mine, flămândul, ar fi mâhnire zadarnică să mai povestesc.

Tânărul rege şi regina au vieţuit apoi fericiţi, iar, dacă n-au murit, atunci fără doar şi poate că trăiesc şi acum.

Comoara tăinuită

poveste poloneză

îndrăzneţ argatul Jan era,
Râdea de stafii şi năluciri,
Iar de zmei, de draci şi de vampiri.
Ca păianjenul de muşte se temea...

Aleksander Niewiarowski[25]

Un boier puternic, dar rău şi lacom, cu toate că primise ca moştenire, fără muncă, avuţii nenumărate, bănoase şi o comoară bogată în aur şi argint, nu s-a mulţumit cu ceea ce avea. Şi-a închinat toată viaţa înmulţirii veniturilor, fără să se îngrijească, în orbirea lui, dacă-i cu drept sau fără drept. Nu era de-ajuns că niciodată nu ajutase pe săracii în nevoie măcar cu o bucată de pâine, dar asemenea unui vampir, care se îngraşă cu sânge, storcea de la oameni până la ultima leţcaie.

Nefericiţii iobagi de pe moşiile lui, sleiţi de foame şi de atâta muncă, în chipul cel mai crunt, erau asemănători mai degrabă stafiilor decât fiinţelor vii. Cu toate acestea, groaznicul stăpân îi chinuia din ce în ce mai rău. Iama, oamenii îngheţau în colibe jalnice, îmbrăcaţi; numai în zdrenţe, fără pic de foc în sobă, pentru că zgârcitul moşier nu-i lăsa să ia din nenumăratele lui păduri nici măcar o creangă uscată. înainte de seceriş sufereau de vătămătură, din cauza lipsei de pâine, vara cădeau copleşiţi de trudă şi de căldură, toamna – de beţii. Oamenii îşi beau munca pe un an întreg, căci stăpânul plătea totdeauna lucrul stors cu sila în hârtii pentru basamac. Şi în timpul acesta comorile zgârcitului creşteau în fiecare zi văzând cu ochii. Zadarnic oamenii pioşi şi soţia lui temătoare de mânia cerului ii aduceau aminte de pedeapsa dreaptă a lui Dumnezeu pentru ticăloşiile pe care le făcea. El îşi râdea de ameninţări şi de prevestiri, iar pe soţie o înspăimânta cu pumnul, spunându-i să nu se amestece în treburile lui.

Se ştie că oamenii hapsâni nu se încred în nimeni şi că ar vrea să se ferească şi de umbra lor. La fel şi acest zgârcit, temându-se pentru banii săi şi descoperind între dărâmăturile unei zidiri vechi o pivniţă părăsită, şi-a mutat în ea, într-o noapte, pe ascuns, toate comorile. A doua zi, fie c-a fost voia lui Dumnezeu, fie că s-a spetit cărând toată noaptea, crudul stăpân a căzut bolnav la pat. Nevrând să cheme nici doctorul, nici preotul, ca nu cumva să le plătească, a pierit, blestemând în clipa morţii cerul şi pământul. Pentru că era de neam şi bogat, cu toate c-a murit fără iertarea păcatelor, a fost îngropat totuşi în cavoul unei capele vechi din cimitirul de lingă sat.

La câteva zile după înmormântare însă s-a arătat semn grăitor cum că nedreptăţirea săracilor strigă pentru răzbunare şi că sufletul, care în timpul vieţii s-a înecat în bunuri pământeşti, după moarte, neputându-se rupe de ele, suferă chinurile ispăşirii. în fiecare miez de noapte, oamenii vedeau cum moşierul mort ieşea din ţintirim, învelit în giulgiu de îngropăciune, şi, înconjurând hambarele, dispărea în livada din spatele curţii. De-acolo se întorcea iar la mormânt de-abia spre luminatul de ziuă.

La început, în faţa unei arătări atât de groaznice, o spaima nemaipomenită a cuprins întregul sat. După căderea serii niciun suflet de om nu mai îndrăznea să umble prin livadă, iar spre miezul nopţii toţi se ascundeau prin colibe. Strângându-se grămadă, ascultau tremurând urletul jalnic al câinilor ciobăneşti, când trecea blestematul pe lângă hambare.

încetul cu încetul însă chiar copiii şi femeile s-au obişnuit cu arătarea, iar pe flăcăii mai curajoşi i-a apucat focul curiozităţii şi-au început să urmărească fantoma prin livadă, ca să vadă ce face. Astfel au băgat de seamă repede că stafia intrând în livadă, mergea Ia vechea zidire şi dispărea în ruinele ei până dimineaţa. Pe urmă, când flăcăii au istorisit la crâşmă ce-au văzut, oamenii mai în vârstă au ghicit de îndată că în locul acela mortul îşi îngropase, fără doar şi poate, banii. S-au dus deci la curte, la doamna pe care o iubeau din toată inima, sfătuind-o să dea poruncă de căutare a comorii. Slugile însărcinate cu aceasta au căutat cu sârg toată ziua, au lucrat din greu aruncând grămezi de dărâmături, iar seara fără să găsească nimic, s-au întors obosite acasă.

Era pe atunci la curte un argat pe nume Jan, neîntrecut la treabă, la băut şi la bătăi, îndrăzneţ şi iscusit la lupta cu spada, aşa de îndrăzneţ, că nici dracului nu i s-ar fi ferit din cale. După ce slugile căutaseră comoara zadarnic câteva zile, Jan s-a dus la stăpână şi, ploconindu-se până la pământ, a rugat-o să-i îngăduie să caute el comoara.

Aleksander Niewiarowski[25]

— Domnul să fie cu tine, dragă Janek! i-a răspuns văduva, mă învoiesc. Dacă o să te ajute şi o să găseşti ceva, vom împărţi pe dreptate.

25 prietenul lui Zmorski, a scris în special romane şi foiletoane

În aceeaşi zi, când s-a întunecat bine, se nimerise o seară ploioasă şi întunecoasă, Jan s-a dus la cimitir cu frate-său. Au deschis uşile capelei şi au ridicat capacul greu de fier al mormântului. Intrând în cavou, după ce a aprins o torţă, îndrăzneţul argat i-a zis lui frate-său să pună la loc capacul şi să închidă capela la ieşire, iar în sat să nu spună nimănui nimic.

La strălucirea vie a torţei de smoală, Jan a găsit degrabă sicriul fostului său stăpân, căci lucea între celelalte din cauza proaspetei vopsele aurii. Alături se afla un alt sicriu, făcut din lemn simplu de stejar, foarte tare, parcă atunci coborât în pământ. Jan îl descăpăci iute, scoase cadavrul care era într-însul şi-l târî într-un colţ al cavoului. S-a înfăşurat apoi în giulgiul mortului şi s-a culcat încetişor în sicriu, punându-şi capacul deasupra. N-a stat aşa mult şi s-a făcut miezul nopţii. Atunci moşierul mort s-a urnit cu un geamăt înfiorător, a răsturnat capacul cu trosnet şi s-a sculat. Palida şi ciudata lucoare ce-i sclipea din tigvă, a luminat întregul cavou.

Uitându-se la el printr-o gaură a sicriului, Jan simţea cum îl prindeau furnicături de la degetele mari ale picioarelor până la creştetul capului şi cum i se făcea părul măciucă. Dar nu era timp de pierdut. Şi-a adunat în inimă tot curajul şi, aruncând capacul coşciugului s-a sculat drept în faţa răposatului stăpân.

— Cine-i aici? a strigat cu glas subpământean stafia.

— Sunt eu, Jan Zmora, argatul tău, stăpâne.

— La ce-ai venit aici?

— Să te slujesc, boierule, după moarte, cum te-am slujit şi în viaţă.

— Eşti viu sau mort? a întrebat arătarea.

— Mort, boierule! N-am mai putut trăi de mare jale după dragul meu stăpân şi, murind, am rugat ca măcar să mă îngroape alături de tine.

Neîncrezătoare, stafia a început să-i dea târcoale şi să tragă aer în nări ca să simtă dacă nu-i cumva viu, dar Jan se înfaşurase aşa de bine de la picioare până la cap cu giulgiul mortului, că putea peste tot ca un stârv.

— Când ai murit?

— Duminică.

— Şi când te-au îngropat?

— Azi după-amiază.

— Şi pe ce drum vrei să mergi?

— Pe acelaşi pe care vei merge şi tu, stăpânul meu! N-am să te părăsesc niciun pas.

— Atunci hai cu mine, zise răposatul, ia-o înainte!

— Nu, stăpâne! du-te tu înainte şi eu după tine, aşa cum am mers în timpul vieţii.

A pornit atunci stafia în tăcere pe scări în sus, iar Jan pas cu pas în urma ei. Când au ajuns la intrare, mortul a strigat tare:

— Deschide-te, poartă! iar capacul greu de fier s-a dat la o parte cu zgomot.

Au trecut prin capela întunecoasă şi tot la porunca fantomei s-au deschis uşile acesteia. Când se aflau pe la mijlocul cimitirului pe cărarea strimtă, Jan a văzut în stânga şi în dreapta lui o mulţime de duhuri ridicându-se din morminte: unele îngenuncheau în faţa crucilor rugându-se în tăcere, altele, stând pe morminte, gemeau şi suspinau cu tristeţe, iar vampirii şi strigoii ieşeau fuga afară din cimitir ca să meargă să sugă noaptea sânge omenesc.

De la drumul obişnuit al cimitirului, stafia a cotit-o spre curtea boierească şi apoi, trecând de hambare, a intrat în livadă şi pe urmă între dărâmăturile zidirii.

— Deschide-te! a strigat mortul. O piatră uriaşă aflată în faţa lor s-a dat într-o parte, lăsând să se vadă scările putrede ale unei pivniţi.

Răposatul înainte şi curajosul argat după el, au coborât într-o încăpere pustie, învăluită într-o lumină de culoare sângerie.

Pe lângă pereţii încăperii se aflau o mulţime de căldări şi de oale, pline cu bani de aur şi de argint, care se curăţau de păcatele stăpânului lor în flăcări roşietice. în mijloc era o lespede mare şi netedă.

— Numără banii! a poruncit fantoma cu tristeţe.

— Numără-l tu, stăpâne, cum i-ai numărat şi în timpul vieţii, a răspuns argatul Jan.

Mortul a început atunci să numere banii pe piatra netedă, luând oală după oală, căldare după căldare, socotind de la galbeni până la ultima leţcaie. După ce a numărat totul, a zis către argat:

— Ei, acum e timpul să ne întoarcem, şi-a ieşit din pivniţă cu Jan după dânsul.

— închide-te! a strigat argatul, după ce au suit treptele scării; dar la cuvântul unui om viu, piatra a rămas nemişcată, lăsând liberă intrarea la comori. Şi uşile de la capelă şi capacul de fier de la mormânt au rămas tot nemişcate, deşi Jan a poruncit sa se închidă.

Nici nu ajunseră bine să coboaretscările până la sicrie că au şi cântat cocoşii pentru a treia oară, iar mortul a căzut tară putere în culcuşul lui. Strălucirea mormântală i s-a stins de pe faţă, iar capacul s-a trântit singur peste sicriu. Atunci, curajosul argat, pentru ca stafia să nu se mai scoale, l- a străpuns inima cu un ţăruş de plop şi apoi i-a înfăşurat sicriul de nouă ori cu o frânghie din coajă de tei.

Făcându-se ziuă de-a binelea, Jan a dus repede vestea cea bună doamnei. Aceasta a poruncit să fie înhămaţi la o căruţă patru cai şi sa se aducă din pivniţa părăsită toată comoara. La câteva zile după aceea, cu voia doamnei, a lui Jan şi a întregului sat, banii au fost împărţiţi aşa: un sfert din ei a fost dat bisericii, al doilea sfert la oamenii săraci, pe care răposatul îi nedreptăţise în toată viaţa lui, a treia parte a luat-o văduva, iar pe a patra argatul Jan.

Ajuns astfel din argat sărac om bogat, Jan a cumpărat o bucată bună de pământ şi trăieşte până azi în Mazuria, în muncă, cinste şi curăţie sufletească. Când i se întâmplă să aibă oaspeţi, povesteşte în ce chip meşteşugit a găsit el comoara tăinuită. Dacă se va găsi careva să se îndoiască de adevărul acestei întâmplări, ca să se convingă poate să meargă să-l întrebe chiar pe dânsul.

Frica

poveste poloneză

Pe vârf de munte înalt,
Cu acoperiş în roşu colorat,
Ferestre mari şi albe metereze.
Un castel plutea cu ziduri semeţe...

Nimeni nu ghicea, nimeni nu ştia.
Ce diavol acolo trăia;
Că trăia, sigur era.

Antoni Edward Odyniec[26]

Un gospodar avea doi fii; pe unul îl chema Walek, pe celălalt Wojtek. Walek era ca toţi oamenii: înţelegea totul ca lumea, însă nu strălucea în deşteptăciune; i se spunea totuşi „cel deştept”, ca să se deosebească de frate-său, care era nemaipomenit de prost.

Prostul de Wojtek nu putea să înţeleagă cu niciun chip ce înseamnă frica. De câte ori îl auzea vorbind pe fratele mai mare că i-a fost frică de una sau de alta, îi cerea desluşiri, dar nu putea în ruptul capului să priceapă lămuririle lui. Obosit şi plictisit,

26 poet, prietenul lui Mickiewicz, pe care l-a întovărăşit în călătorie prin Europa (1829-1830)

Walek cel deştept s-a gândit o dată să-l înveţe ce e frica.

Într-o seară întunecoasă de toamnă, l-a trimis tată-său pe prostănac la crâşmă după rachiu. Walek ştia că, pentru a scurta calea, Wojtek o croia totdeauna prin cimitir. Găsind timpul potrivit fratele „deştept” a ieşit în ascuns din bordei, şi-a înnegrit toată faţa cu funingine, şi-a acoperit capul c-o fustă roşie de-a mame-şi şi, luând în gură un tăciune aprins, s-a oprit chiar pe cărarea bătută din

mijlocul cimitirului. Nu mult după aceea a apărut şi Wojtek, care se întorcea de la crâşmă oleacă aghezmuit. Văzând pe cineva stându-i în cale, prostul a strigat de departe:

— El tu, cel cu focul în plisc! Dă-te la o parte din cărare ca să nu te tăvălesc în glod!

Walek însă, în loc să se dea la o parte, gemea cum putea mai înfiorător.

— Eşti surd sau ce-i cu tine? răcni prostul, apropiindu-se de el. Dă-te la o parte din drum, iar dacă nu vrei, te boţesc aşa de rău că-ţi zboară pipa cât colo!

Fratele „deştept” să gândea însă: „Numai aşa am să te fac eu s-o rupi de fugă” şi, gemând mai groaznic, îşi întinse mâinile, ca şi cum ar fi vrut să-l înhaţe, şi merse drept înainte. S-a înşelat însă amarnic, cu toată deşteptăciunea lui. Wojtek, care chipurile ar fi trebuit să fugă, găsind un par de stejar, s-a aruncat fără multă vorbă asupra arătării şi-a început s-o piseze cu poftă. Din cauza acestei neaşteptate scărmăneli, fratelui deştept i-a intrat tăciunele pe gât, arzându-l şi sufocându-l. Urla şi fugea, fără să poată vorbi, ca un adevărat schingiuit. împiedecându-se în fustă, a căzut din goană în glod, aşa că, înainte de-a scuipa cărbunele şi de-a putea să-i spună lui Wojtek cine este, încasase de bună seamă vreo sută de pari pe spinare.

Cum şi-a recunoscut fratele, Wojtek a început să-l roage din suflet de iertare, deşi nu mai înceta să se mire de ce s-o fi apucat acesta de-o asemenea prostie. Scrâşnind din dinţi de turbare şi durere, stâlcit cum era, Walek abia s-a târât până acasă. Când a văzut tatăl ce s-a întâmplat cu fiul său cel isteţ, a înhăţat un bici zdravăn şi l-ar fi măsurat cum se cuvine pe prost, dacă acesta n-ar fi fugit repede în pod şi n-ar fi tras scara după dânsul.

A doua zi, săracul Walek a căzut bolnav de-a binelea. Din aceasta cauză, tatăl a prins o mânie aşa de nepotolită împotriva prostului de Wojtek că, nevrând, cum spunea, să strice biciul pe spinarea lui de măgar, l-a gonit în lume, ca să prindă cât de cât la minte. Zadarnic mama s-a pus luntre şi punte plângând pentru el. Wojtek a trebuit să-şi ia catrafusele, punga cu bani dăruită de mama lui şi să pribegească în lume.

— Doamne, Doamne milostive, gândea în sinea lui pe drum, tata m-a alungat ca pe un câine! Şi pentru ce? Pentru că n-am ştiut ce-i frica! O, de-aş întâlni odată şi frica asta!

în cea de-a doua săptămână de hoinăreală prin lume, Wojtek cel prost a tras pe la amiază la o crâşmă. Când au început să-l întrebe încotro călătoreşte şi pentru ce, a răspuns cu inima deschisă că nici el nu ştie încotro merge şi că vrea să cunoască pe undeva frica.

La aceste vorbe, toţi cei de faţă au izbucnit în râs, neştiind dacă au de-a face cu un prost sadea sau cu un coţcar. Cârciumarul însă, bătându-l pe umăr, i-a zis:

— Ei, prietene! Dacă e vorba numai de asta, nu-i nimic mai uşor pe-aici decât să faci cunoştinţă cu frica. Vezi colo pe munte castelul acela frumos? Dumnezeu ştie de când stă pustiu, pentru că, din cauza stafiilor, niciun suflet de om nu îndrăzneşte să locuiască într-însul. Dacă eşti aşa de grăbit să faci cunoştinţă cu frica, du-te să dormi acolo şi o să te saturi de ea.

— De-i aşa, mă duc numaidecât, a răspuns Wojtek, şi dacă am să învăţ ce-l frica acolo cu adevărat, am să vă plătesc cinstit pentru sfat bun. Trebuie numai să-mi daţi ceva de mâncare şi de băut, pentru că. Pe inima goală, ml s-ar urî să veghez o noapte întreagă.

Oamenii şi crâşmarul însuşi, văzând că vrea să meargă cu toi dinadinsul, au lăsat gluma la o parte şi au început să-l sfătuiască să nu-şi pună viaţa tânără în primejdie.

îşi aminteau de mulţi voinici ca el rămaşi în castel pentru vecie. Wojtek însă nici n-a mai vrut să audă şi, cu cât încercau să-l sperie mai mult, cu atât se bucura mai tare c-o să cunoască şi el frica.

Neputând să-l întoarcă pe prost de la cutezătorul lui gând şi făcându-i pe voie, i-au dus, spre seară, până la palat, pentru o noapte întreagă, lemne, câţiva cârnaţi, câţiva caltaboşi, o grămadă de cartofi, slănină şi chiar două sticle cu basamac. Sigur că nu va răbda de foame, Wojtek şi-a luat rămas bun de la tovarăşii din crâşmă şi a plecat vesel să stea singur în castel.

Acolo a aprins focul în soba uriaşă dintr-o încăpere şi, trăgând lângă el un scaun, a pus pe masă toate proviziile pe care le avea. Apoi, aprinzându-şi o pipă şi întinzându-se pe scaunul odihnitor, asculta moţăind de somn vântul care şuiera în abisuri, aşa de jalnic şi sinistru că oricui I s-ar fi făcut
părul măciucă în cap de frică. Unul după altul a băut păhărelele de basamac, până ce la urmă i s-a făcut şi foame. S-a apucat atunci de gătit. A pus cratiţa cu cartofi pe foc şi, înfigând cârnatul într-o frigare de lemn, a început să-l perpelească potolit deasupra cărbunilor.

Când cartofii sfârâiau cum e mai bine, iar din cârnat începuse să picure grăsimea aromitoare, în fundul hornului s-a auzit un glas fioros, strigând: „Zbor!”

— El, la naiba! aşteaptă o clipă ca să-mi iau mâncarea de pe foc, a răspuns cu voce puternică Wojtek, ferindu-şi cratiţa sub masă şi punând frigarea pe ea. Ei, acum zboară, dacă vrei!

A vâjâit ceva de-a lungul hornului şi pe focul încins a căzut o jumătate de trup omenesc, de la picioare până la cingătoare, parcă atunci retezat, pentru că încă mai curgea sânge. Wojtek, fără să se sinchisească deloc, văzând că-l stinge focul, l-a înhăţat de amândouă picioarele şi l-a aruncat la spatele lui. Scăpând de el, a vrut să pună din nou mâncarea pe foc, dar a auzit iar în horn strigând: „Zbor!”

— Zboară, dacă vrei să-ţi rupi gâtul! i-a răspuns prostul cu răutate, pentru că nu-l lăsa să gătească liniştit mâncarea.

De data asta pe foc a căzut cealaltă jumătate a omului, cu un cap groaznic de bărbos, în care se mişcau holbaţi nişte ochi tulburi de sânge. Wojtek a aruncat şi partea aceasta la spatele său, iar după ce a mai ascultat o clipă şi n-a mai auzit în horn nimic, a pus din nou cratiţa şi frigarea pe foc. Fără stingherealâ a prăjit cartofii şi a rumenit cârnatui. Răsturnându-le apoi într-o strachină, le-a aşezat pe masă.

Pe când căuta ceva, a văzut că din cele două jumătăţi de trup crescuse un om întreg, înalt, spătos, cu privirea aspră, care stătea tăcut lângă scaunul lui.

— He, hei, de ce stai aşa plouat? Ia-ţi mai bine celălalt scaun şi aşează-te colo la masă; nu-mi place când mănânc să mi se uite în gură cineva flămând.

Fioroasa arătare a luat scaunul şi s-a aşezat pe el, fără vorbă, dar nu s-a apucat şi de mâncat. La fiecare îmbucătură, Wojtek se-ntorcea spre dânsul, poftindu-l să mănânce. Văzând însă că e în zadar, supărat, l-a lăsat în pace şi-a pornit să înfulece el tot ce avea. Când trebuia să bage în gură ultima înghiţitură din cea din urmă bucată de cârnat, oaspetele a zis posomorit:

— Ai mâncat singur, acum dă-mi şi mie.

— N-ai vrut când te-am rugat, acum mai puneţi pofta în cui, a răspuns cu hotărâre Wojtek, înghiţind restul mâncării.

— Las' că fac eu îndată din tine friptură! a ţipat arătarea, sărind la el.

— încetişor, frăţioare, încetişor! Poate tu eşti frica, hî?... Atunci de ce eşti aşa de prost şi nu mănânci când ţi se dă? Eu de două duminici hoinăresc ca să te cunosc şi văd că a fost zadarnic de vreme ce eşti aşa de neghiob.

— îndată ai să mă cunoşti! a urlat frica şi l-a înhăţat pe Wojtek de gât.

Dar nici lui Wojtek nu-i sufla oricine în borş fără răsplată. Cum l-a izbit o dată şi încă o dată cu pumnul în căpăţână, a căzut blestematul la pământ ca un butuc. Prostul i s-a urcat pe piept şi, ţintuindu-i cuţitul pe beregată, l-a întrebat:

— Ei, frăţioare, cine-i mai tare dintre noi? Vezi la ce-ţi foloseşte lăudăroşenia? Ce-mi dai acum să te las în viaţă?

— Am să-ţi dau o comoară mare cum nici nu visezi, dar nu pentru că m-ai lăsat în viaţă, ci pentru că m-ai învins, căci prin aceasta m-ai izbăvit de chinurile pe care le înduram de-o sută de ani. Odinioară eu eram stăpân aici peste toate şi eram voinic tară pereche. Pe cel învins în luptă, îl tăiam în două cu ferestrăul. De aceea dracii mă tăiau ei pe mine acum în fiecare noapte, până avea să se găsească cineva care să mă răpună. Nu m-ai fi învins, dacă mi-ai fi dat ultima bucăţică din mâncare pentru că aş fi înfulecat cu ea atunci întreaga ta putere. Ei, şi-acum hai cu mine să-ţi iei răsplata pe care-o meriţi.

Wojtek a mers atunci după dânsul până într-o pivniţă mare, care era plină cu argint, aur şi pietre preţioase. Osânditul izbăvit i-a dat voie sa ia de-acolo ce-a vrut, iar Wojtek a luat cât a putut duce. De strălucirea atâtor comori, aşa i s-a limpezit capul c-a ales numai aur şi giuvaerurl.

încărcându-se straşnic, a vrut să mulţumească binefăcătorului, dar acesta şi dispăruse pe undeva. „Şi aşa-i bine, de abia n-o să mă plec în faţa lui!” se gândea prostul care prinsese la minte. A ieşit din castel, târându-se cum putea de greutatea celor dobândite.

Când s-a înapoiat la crâşmă, unde lumea curioasă l-a întâmpinat ca pe o minune, nu mai era Wojtek cel de mai înainte.

Nu după mult timp şi-a cumpărat lucruri minunate, a clădit un palat, s-a însurat cu o contesă fermecătoare şi-a rămas ştiut până la moarte sub numele de Wojtek cel înţelept.

Regina balticii

poveste poloneză

în adâncurile Mării Baltice se înălţa odinioară palatul reginei Jurata. Pereţii acelui palat erau din chihlimbar curat, pragurile din aur, acoperişul din solzi de peşte, iar ferestrele numai din diamante.

Odată, regina a trimis ştiucile cu scrisori către cele mai cunoscute zâne din Jura, chemându-le la ea pentru ospăţ şi pentru sfat obştesc, în ziua hotărâtă au sosit toate zânele chemate. Atunci regina, înconjurată de suita curţii, s-a arătat în sala mare a palatului, a salutat cu o plecăciune adâncă pe cele adunate acolo şi, aşezându-se pe tronul de chihlimbar, a început să vorbească astfel:

— Dragile mele prietene şi tovarăşe! Ştiţi bine că atotputernicul meu tată Praamzimas, stăpânul cerului, pământului şi mării, mi-a încredinţat spre stăpânire apele acestea şi pe toţi locuitorii care se află în ele. Aţi fost martore ale guvernării mele blânde şi norocoase. Nici cea mai mică vieţuitoare, nici cel mai mic peşte, n-a avut motive să se plângă sau să se văicărească. Toţi au trăit în pace şi înţelegere, nimeni n-a cutezat să primejduiască viaţa altuia. Acum însă un afurisit de pescar, pe nume Castitis, a trecut hotarele posesiunilor mele, acolo unde râul Swieta plăteşte omagiu regatului nostru. Netrebnicul muritor îndrăzneşte să tulbure liniştea supuşilor mei nevinovaţi, îi prinde în plasă şi-i condamnă la moarte, pe când eu însămi, pentru masa mea personală, nu cutez să prind niciun peşte. Chiar pe guvizi, care îmi plac aşa de mult, îi mănânc numai pe jumătate, iar jumătatea cealaltă o dau din nou în apă. O aşa îndrăzneală nu poate fi lăsată fără pedeapsă, lată, bărcile ne

aşteaptă gata pregătite, să mergem repede spre râul Swiete, căci tocmai Ia vremea asta pescarul obişnuieşte să arunce plasa. Cu dansurile şi cântecele noastre să-l ademenim la fundul mării, să-l copleşim cu îmbrăţişările şi să-i acoperim ochii cu mâl.

Cum a rostit aceste cuvinte, o sută de bărci de chihlimbar au pornit pe dată să înfăptuiască groaznica răzbunare.

Plutesc ele, plutesc, soarele străluceşte minunat, marea e liniştită, iar ecoul răspândeşte pe ţărmuri cuvintele cântecului: „Vai de tine, pescar tânăr!” Oprindu-se la vărsarea râul ui, zânele au şi văzut cum pescarul întindea plasa, stând pe mal. Prins de munca lui, Ia început n-a observat nimic, dar, când cântecul fermecător i-a ajuns la urechi, şi-a îndreptat privirea spre mare. L-au uimit cele o sută de bărci de chihlimbar şi cele o sută de fecioare minunate. între toate strălucea, cu coroana pe cap şi cu sceptrul de chihlimbar în mână, regina mării. Pe când cântul răsuna tot mai ademenitor, fecioarele mării l-au înconjurat pe tânărul pescar, vrăjindu-l şi chemându-l spre ele:

„O, pescar frumos şi tânăr,
Lasă lucrul, vino-n barcă: într-al dansului vârtej Cântul nostru o să-ţi placă.
Ţi-om crea plăceri divine,
Când cu noi vei locui.
Stăpânind ape senine Şi iubit tu ne vei fi”.

Pescarul auzea cântecul tot mai desluşit. Prins de momeala mincinoasă, era gata să se arunce în îmbrăţişarea zânelor. Regina însă, cu un semn al sceptrului, a poruncit tovarăşelor sale să tacă şi s-a întors către dânsul, zicându-1:

— Opreşte-te, nesocotitule! Crima ta e groaznică şi merită pedeapsa cuvenită, totuşi te voi ierta, dacă vei îndeplini o condiţie: Mi-a plăcut frumuseţea ta, iubeşte-mă şi vei fi fericit. Dacă vei dispreţul dragostea Juratei, atunci am să-ţi cânt un cântec şi îndată vei fi în puterea mea. Iar când te voi atinge cu sceptrul vei muri pe loc.

Tânărul îi mărturisi şi-i jură dragoste pentru totdeauna. Regina atunci zise:

— Acum eşti al meu: nu te apropia de noi, ca să nu mori. în fiecare seară însă voi înota până aici şi pe acest munte, care de la numele tău se va numi Castity, mereu mă voi întâlni cu tine.

Pe urmă regina a dispărut cu întreaga ei suită.

Vreme de un an, în fiecare seară, Jurata înota până la mal şi se vedea cu iubitul ei pe acel munte. Aflând însă de întâlnirile lor, zeul Perkun[27] s-a mâniat cumplit că zâna a îndrăznit să se îndrăgostească de un muritor. Cum s-a împlinit anul, pe când regina se întorcea la palatul ei, zeul a trimis din cer un trăsnet. Spintecând valurile mării, trăsnetul a lovit locuinţa reginei, a omorât-o pe ea şi-a împrăştiat palatul de chihlimbar în nenumărate bucăţele mici. Pe pescarul Castitis, Perkun l-a ferecat în fundul mării de-o stâncă şi i-a pus în faţă cadavrul iubitei lui, la care privind să-şi plângă veşnic nefericirea. De aceea, acum când vântul mării răscoleşte valurile, se aude un geamăt din adâncuri. E geamătul sărmanului pescar. Iar apa aruncă de-atunci bucăţi de chihlimbar, care sunt sfărămături din palatul reginei Mării Baltice.

Macius cel prost

poveste poloneză

Doicile şi slujitoarele v-au povestit poate felurite istorioare ciudate despre Macius cel prost. Vreau să vă spun şi eu una pe care cred că n-aţi auzit-o până acum.

Era odată un sătean bogat, care avea trei fii: doi cu scaun la cap, pe-al treilea însă toţi îl socoteau de prostănac. De aceea tatăl ofta, mama, privind la el, plângea, fraţii îl râdeau, iar oamenii dădeau din umeri şi spuneau:

— Ce-o să se mai aleagă şi din nepricopsitul ăsta?

Maciek avea însă inimă bună, era ascultător, supus şi harnic, dar nu ştia să vorbească la fel ca toată lumea şi credea tot ce i se spunea. Când se ducea la muncă pe câmp şi-avea cu el, în coş sau în traistă, merindele, dacă întâlnea pe drum vreun sărac sau vreun câine flămând, le dădea îndată şi lor, sau o împărţea pe din două cu ei. Uneori chiar dăruia toată mâncarea şi se întorcea acasă lihnit de foame. De întâmplările astea însă lui îi venea să râdă şi să se înveselească, în vreme ce alţii râdeau de dânsul. Nu se mânia totuşi niciodată de râsul lor şi le spunea doar atât: „Să fiţi voi sănătoşi!” **

Părinţilor le era tare milă de Maciek. Bătrânul tată îşi dădea seama că după moartea sa, când Maciek va rămâne numai cu o bucată de pământ, n-o să se descurce cu gospodăria şi-o să ajungă repede la sapă de lemn. Pe grija fraţilor mai în vârstă nu putea pune preţ, pentru ca-l dispreţuiau şi se gândeau numai la ei. Mama tânguia şi dânsa soarta fiului mai mic, întrebându-se ce-o să se aleagă de dânsul.

Părinţii nu mai erau tineri. Mai întâi muri bătrâna, iar tatăl.

Topindu-se de dorul ei, se pregătea şi el de moarte. înainte de a-i veni ceasul din urmă, i-a chemat o dată la patul de suferinţă pe toţi fiii săi, spunându-le celor mai în vârstă să aibă grijă de Maciek, să nu-l părăsească şi să-şi aducă aminte că le este

---

27 cel mai mare zeu la vechil litvini şi pruşi; stăpînea, printre altele, trăsnetele

frate bun.

După moartea tatălui, după înmormântare şi după praznic, a venit şi timpul să împartă moştenirea rămasă. Maciek, bineînţeles, n-avea cuvânt acolo. Stătea după sobă şi spunea:

— Ce-o să-mi daţi, aceea am să iau.

Fraţii, vicleni şi răi, se gândeau numai cum să se descotorosească de dânsul. Pământ n-au vrut să-i dea, bani în ladă nu erau deloc şi, chiar dacă ar fi fost. Sigur că nu i-ar fi împărţit cu Maciek. Junincile, boii de muncă şi caii, care oricând erau trebuincioşi în gospodărie, i-au împărţit numai pe din două. Pe Maciek au hotărât să-l împace cu te miri ce. Ba, fratele mai în vârstă i-a şi zis:

— Ce să mai faci tu aici? Nu vezi că eşti prost, mai bine ai pleca în lume după minte, poate c-ai s-o întâlneşti pe drum. Noi nu putem să te luăm de argat, pentru c-ar strâmba lumea din nas... Du-te şi-ţi caută vreun rost. Unde-i vedea cu ochii!

— Ca să nu rabzi de foame şi de frig. Zise cel mijlociu, o să-ţi dăm ceva de drum, până-ţi vei găsi o slujbă... Ai să iei cojocelul cel cârpit şi sumanul cel vechi al lui tata. Nici căciula răposatului nu-i rea... să iei şi băţul lui, ca să ai cu ce te apăra de câini.

Lui Maciek nu-i venea să se despartă de casa în care se obişnuise, de aceea i-a rugat pe fraţi să-l lase să le fie argat sau cioban, însă ei n-au vrut să-l primească în niciun chip.

— Cu tine se face de râs tot neamul nostru. Nimeni n-o să-şi poată aduce nevastă cât timp vei sta tu în casă. Du-te unde-i vedea cu ochii!

L-au grăbit şi l-au silit atâta că până la urmă Maciek s-a învoit să plece, dacă o să-i dea ceva de îmbrăcat şi câţiva gologani de drum.

Când s-a hotărât să pornească în călătorie, fraţii s-au dus în cămară şi i-au ales din îmbrăcăminte ce era mai vechi şi mai ponosit, râzând şi spunând că şi aşa erau prea bune pentru el. Maciek nici nu s-a tocmit nici nu s-a împotrivit, a luat ceea ce i-au dat. A primit deci, cum hotărâseră, un cojocel cârpit şi un suman vechi purtate de tată-său, o căciulă şi un băţ, nişte încălţăminte spartă şi câteva coji de copac, ca provizie pentru astupat găurile încălţărilor.

Cu toate acestea, tară să prindă ură pe fraţi, şi-a luat rămas bun în mod cuviincios de la el. L-a sărutat mâna celui mai în vârstă, s-a îmbrăţişat cu cel mijlociu, şi-a stat de vorbă, drăgăstos, chiar cu câinele Burek, care l-a întovărăşit până dincolo de poartă.

Fraţii nu l-au dat de drum decât câteva parale. Aşa a plecat de-acasă Macius cel prost, la întâmplare, pe unde îl duceau ochii. Mai întâi a trecut pe la cimitirul de lângă sat, ca să se închine la mormântul părinţilor săi. Era o zi frumoasă de primăvară. Pe câmpul încântător creşteau şi se desfătau florile ca pe cea mai minunată fâneaţă şi răspândeau de jur-împrejur un miros plăcut, în timp ce păsările nu mai conteneau cu ciripitul.

într-un colţ al cimitirului a găsit Maciek mormântul şi deasupra mormântului crucea pe care el însuşi o cioplise din lemn. Atunci a îngenuncheat, a rostit” îngerul Domnului" şi pe urmă s-a aşezat să se odihnească şi să se mai gândească. Cum stătea aşa şi se gândea la tatăl şi la măicuţa lui, la ceea ce avea să^facăâşi unde avea să meargă să-şi caute o bucată de pâine, privi înainte şi văzu pe gard o coţofană, care stătea şi parcă clătina la el capul, ca şi cum i-ar fi dat ziua bună. Maciek i-a răspuns la bineţe, pentru că, de... coţofană, coţofană, dar el dorea fericire tuturor şi nu voia să necăjească pe nimeni. Cum se uita la ea, coţofana a deschis pliscul şi-a început să vorbească:

— Ce mal faci, Maciek?

— Să fii sănătoasă, dragă coţofană. Mulţumesc lui Dumnezeu, bine.

— Da de ce eşti aşa de posomorit?

— De, vezi şi tu, caut slujbă şi nu ştiu dacă am să găsesc; moştenirea de la tata a trebuit s-o dau fraţilor mei. Iar acum merg în lume.

— Ei, ei reîncepu pasărea de pe gard, chiar aşa de sărac nu eşti tu. Tatăl tău a ştiut bine că fraţii o să-ţi dea sumanul cel vechi. Toată

viaţa a cusut într-însul ducaţi. Caută bine, desfa-i mânecile şi gulerul şi vei găsi cu ce să cumperi o căsuţă şi o bucată de pământ...

Coţofana a scuturat apoi din aripi, a ciripit şi-a zburat. Maciek s-a gândit că poate-i chiar adevărat ce-a spus coţofana, pentru că păsările ştiu multe lucruri. Aluat atunci sumanul şi-a pornit să-l descoase, şi-odată au început să curgă din el ducaţi rotunzi şi strălucitori. Erau atâţia că, adunându-i în poala cămăşii, s-au făcut ca la o jumătate de oală.

După ce a mulţumit tatălui său, pentru dar, Maciek s-a dus de-a dreptul la curtea din apropiere şi- a cumpărat o casă cu grădină pe cinste şi-o bucată de pământ şi încă l-au mal rămas bani pentru pornirea gospodăriei. Trebuiau şi cal şi bol şi oi şi porci şi tot ce se cuvine să se afle în ogradă şi în coteţe la un gospodar bun. Mai era nevoie să se ducă la Iarmaroc să-şi caute un argat, pentru că îi era greu singur în toată casa. La târg a dat peste un orfan şi l-a luat de ajutor. S-a apucat după aceea de treabă cu mare poftă. Nu stătea nici zi nici noapte, de, ca omul la casa lui. Şi totul îi mergea de minune. Niciun an nu trecuse şi Maciek cel prost era aşa de ajuns şi-i mergea totul aşa de bine că vecinii începuseră să-l pizmuiască. L-au găsit chiar şi nevastă, însă el nu voia să se însoare fără să deschidă bine ochii.

într-o seară, pe când stătea pe prispă şi mânca pâine cu brânză, deodată văzu pe drum un car la care erau înjugaţi o vacă slabă şi un bou, Iar în car, fraţii lui. Unul părea băut iar celălalt stătea întins. Mergeau şi se certau. Văzându-l pe Maciek. S-au mirat mult şi s-au oprit.

— Ce-i cu tine? Aici slujeşti? Care-i numele gospodarului ce te-a tocmit? Râzând, Maciek le-a răspuns:

— Se numeşte cum mă cheamă şi pe mine... acu nu-l acasă, poftiţi şi Intraţi că tocmai argatul pregăteşte cina. Să fim trei la masă.

Au coborât fraţii din car, au intrat în casă şi-au rămas uimiţi de atâta îmbelşugare şi orânduială. S-au aşezat apoi la masă. Maciek a făcut semn să se aducă bere şi şi-a cinstit fraţii. Au tot vorbit ei şi-au tot cinstit, le-a spus despre gospodărie, despre recolte şi de belşug, iar la urmă, râzând, a adăugat:

— Vedeţi, Dumnezeu m-a binecuvântat, pentru că gospodarul la care slujesc sunt chiar eu şi tot ce vedeţi aici e al meu.

— Cum se poate, au sărit fraţii cu gura, când de-acasă ai plecat sărac lipit pământului!

— Da, dar mi-aţi dat sumanul cel vechi al lui tata şi-am găsit în el, ceea ce răposatul mi-a hărăzit mie.

Şi-au pus mâinile în cap fraţii de necaz, văzând că, din cauza lăcomiei, s-au înşelat, căci gospodăria şi casa lui Maciek erau mai de preţ decât moştenirea lăsată de părinţi. Au început atunci să strige şi să scornească precum că Maciek i-ar fi amăgit şi că i-ar fi furat.

— Ştiţi ce? zise Maciek. Spuneţi că moştenirea e mai rea, că gospodăria voastră s-a ruinat, şi că de asta înjugaţi vaca la car! Credeţi că v-am nedreptăţit? Atunci, ca să n-avem ceartă, hai să facem schimb!

Fraţii s-au dus să se mai sfătuiască. Cu adevărat gospodăria lui Maciek era mai bună decât ale lor la un loc.

— Ne învoim! au strigat. Cară-te tu la casa noastră, noi o vom lua pe a ta, dar pleacă acum, aşa cum te afli!

— Să iau numai sumanul cel vechi al lui tata şi să fiţi voi sănătoşi, spuse Maciek. Mi-i mai dragă moştenirea de la părinţi decât orice, cu toate că-i părăginită. Să vă dea Domnul noroc!

Luându-şi rămas bun, s-a dus la carul tras de bou şi de vacă, vrând să-l ia cu dânsul, cum i se cuvenea după înţelegere. Fraţii însă nu i-au dat voie să-l ia şi l-au gonit afară

din curte cu ciomagul.

A pornit deci din nou la drum Maciek şi, în loc să se întristeze s-a bucurat mult. Numai când a ajuns la casa părintească şi-a văzut-o pustie, răzimată în proptele, cu pătule mucegăite, cu grajduri goale, cu murdărie şi neorânduială peste tot, i s-a strâns inima de durere. Dădea târcoale gardului dărăpănat din jurul ogrăzii, când, pe-o ulucă, zări iar coţofana ştiută, care mişca voios din coadă.

— Bună ziua, Maciek.

— Nu-i prea bună ziua pentru mine, a oftat noul gospodar, nu vezi ce sărăcie lucie e pe aici? Nici n-ai pe ce pune mâna, cum am să pot să mă descurc?

— Ei lasă, l-a răspuns pasărea cu guleraş alb. O să fie cum o să fie, cu ajutorul lui Dumnezeu! în cămară. îngropată într-un colţ se află pentru tine oala cu bani pe care a ascuns-o maică-ta.

A ciripit iar blânda coţofană şi-a zburat. Maciek, deşi cunoscuse că nu minte, nu prea-i venea să creadă. Totuşi s-a dus în cămară, a scormonit pământul cu lopata şi-a găsit oala. în ea nu erau însă ducaţi, ci taleri de argint, destul de mulţi, aproape plină oala. Mulţumi atunci lui Dumnezeu, prinse la curaj şi începu să ridice din nou toată gospodăria cu multă muncă şi oboseală. Şi-i mergea de minune. I se părea uneori că-şi vede tatăl şi mama lângă dânsul, că-i şoptesc ceva şi se bucură împreună cu el. Câteodată coţofana stătea pe gard, începe vorba şi totdeauna îi dădea sfat bun. Vecinii se minunau că Maciek cel prost era aşa de înţelept şi de fericit, dar pentru că nu ştia să se lămurească şi să se laude, tot îl porecleau Maciek cel prost şi râdeau de dânsul. Lui Maciek îi era urât, căci rămăsese singur în gospodărie şi-l prindea într-una dorul de lume. Ar fi vrut să se însoare, dar cine să-şi dea fata după Maciek cel prost! Ori pe unde mergea în petit era trimis iute la plimbare; până ce odată, pe când trecea pe la marginea satului, a văzut lângă un gard o fetişcană zdrenţuită, care plângea. S-a oprit şi-a întrebat-o:

— Ce-i cu tine? Ce ţi s-a întâmplat?

Spre marea lui durere, plângând sfâşietor, fata a început cu greu să-i povestească încet că i-a murit mama şi c-a rămas singură pe lume.

Lui Maciek i se strângea inima de durere, ascultând despre nenorocirea fetei şi, pentru că el ştia ce înseamnă asta, s-a miluit de ea, a luat-o de mână şi-a dus-o la soţia primarului, la Barciecha.

— Mamă Barciecho, i-a zis, iată o biată orfană, care n-are cămin nici adăpost. Nu-i cu cale s-o iau eu în casă, pentru că la mine nu ar avea sprijin şi grijă părintească. Primeşte-o dumneata şi creşte-o cât mai bine, iar eu voi plăti... Şi chiar dac-ar costa nu ştiu cât, să te faci luntre şi punte, să- i fie bine orfanei la voi!

Primăriţa a primit-o, înţelegând pe dată că avea să aibă slujnică pe degeaba. Orfana putea să care nutreţuri, să păzească gâştele, să aducă apă, iar pe deasupra prostul de Maciek s-a învoit să şi plătească. Fata a rămas la primăriţă, iar Maciek o vizita din când în când. Aşa crescuse şi se făcuse de frumoasă în ochii lui că flăcăul a început să se gândească s-o ia de nevastă. Din recunoştinţă, orfana se legase foarte mult de dânsul şi, când trebuia să vină pe Ia ea, îl aştepta în drum zâmbitoare şi cu vorbe bune. Primăriţa nu putea să se plângă de fată, pentru că era harnică, îndemânatecă şi cuminte.

Trecuseră câţiva ani. Gospodăria lui Maciek era din nou înfloritoare. Se îndreptase în aşa măsură că-l pizmuiau toţi vecinii.

— Prost să fii, noroc să ai, spuneau ei. Maciek ăsta, prostovanul, nu ştie să numere până la trei, dar totu-l merge strună.

Odată, pe când Maciek se întorcea de la câmp şi a vrut să-şi vadă orfana, n-a găsit-o, ca de obicei, în ogradă sau al fântână.

Cum s-a uitat mai atent, a văzut că primăriţa stă pe prag şi-şi şterge ochii cu şorţul.

Parcă l-a lovit ceva în cap. S-a apropiat de gard şi-a întrebat de fată.

— N-o mai am pe Marysia, a spus femeia. Au venit ieri nişte domni mari şi-au luat-o, spunând că-i a lor. Nici nu i-au dat voie măcar să-şi ia rămas bun de la tine. Fata a plâns mult la plecare şi m- a rugat să-ţi spun numai că atâta vreme cit va trăi n-o să te uite.

Ce putea să facă blindul Maciek decât să-şi muşte buzele că o pierduse? S-a gândit totuşi să mulţumească lui Dumnezeu că a ajuns-o norocul pe orfană şi s-a dus acasă foarte abătut... Nu-i mai era nimic pe plac.

Nu mult după aceea, într-o zi, pe când stătea cu o strachină de găluşte în faţă şi nu-i venea să mănânce, a auzit un zgomot mare. îndată au năvălit înăuntru fraţii lui ca o furtună, căci risipiseră şi gospodăria luată de la dânsul şi l-au alungat afară din casa părintească ca pe un uzurpator, ameninţându-l că-l vor omorî, dacă va îndrăzni să se mai arate şi să ceară ceva. Maciek, fără să se împotrivească, şi-a luat toiagul şi-a pornit din nou în lume.

A mers el şi-a tot mers până ce în ziua a şasea a întâlnit-o în drum pe Marysia, orfana de altă dată, dar aşa de îmbrăcată şi aşa de frumoasă că era greu de recunoscut. Fata însă, recunoscând pe Maciek de departe, i s-a aruncat de gât şi cu de-a sila l-a dus la familia ei, înfaţişându-l ca pe binefăcătorul care a ajutat-o la nevoie. Maciek a rămas atunci la curte, chipurile în slujbă, dar când au văzut rudele mai bine că fata îl iubea foarte mult, i-au dat-o de soţie...

E greu de crezut, dar chiar aşa s-a întâmplat, pentru că m-au poftit şi pe mine la nuntă, şi bineînţeles că m-am dus, am băut mied şi vin... care pe barbă mi s-au scurs, în gură nimic n-a intrat... Şi gata.

Din ţăran – rege

poveste poloneză

II chema Gawel şi era cel mai mic dintre fraţi. Aceştia treceau de isteţi, iar pe el îl numeau prostănac, nu pentru că n-ar fi avut minte, ci pentru că avea o inimă prea bună, aşa de bună încât nu- şi amintea niciodată de dânsul. Totdeauna era cu milă faţă de alţii şi, din cauza aceasta, mereu avea de pătimit.

Se întâmpla adesea să se aşeze toţi la masă dinaintea unei singure străchini cu de-ale gurii. Fraţii totdeauna îi mâncau şi partea lui, ba îl mai şi băteau cu lingurile peste cap, iar el numai râdea...

Avea mereu cea mai rea cămaşă, opinci sparte, dar nu-şi făcea inima rea. Deşi uneori degera de frig sau răbda de foame, când vedea că ceilalţi aveau totul din belşug şi le mergea bine se bucura şi el. Fraţii mai vârstnici îl păcăleau cum le era pofta, iar după aceea râdeau de dânsul. Tatăl şi mama erau tare îngrijoraţi din pricina lui Gawel. îşi dădeau seama doar că o să fie rău de el pe lume, că niciodată n-o să se aleagă ceva de capul lui. Dacă în casă nu-l lăsau în grija cuiva, se alegeau cu pagube. Când venea vreun sărac la cerşit, Gawel îi dădea tot ce găsea, chiar şi cămaşa de pe dânsul. Hrănea animalele dându-şi bucăţica de la gură, credea pe oricine pe cuvânt şi-l înşela fiecare cum voia.

Pentru atâta prostie, tată-său l-a bătut de câteva ori, dorind să-l aducă la rând cu oamenii, însă nu l-a învăţat minte. Gawel, cum a fost, aşa a rămas. Acesta era felul lui şi pace.

Odată, când nu mai era nimeni acasă iar Gawel stătea pe prispă, a venit la poartă un sărac, aşa de gol, desculţ, flenduros, flămând lihnit, plâns şi slab, încât pe băiat l-a prins o milă straşnică. Şi când i-a mai şi povestit cerşetorul ce viaţă nenorocoasă a avut, Gawel a uitat de toate. L-a luat în casă şi l-a dăruit tot ce-a găsit mai bun înăuntru: cămaşa lui taică-său, sumanul, încălţările, căciula şi multe altele. A încălzit mâncarea

care se afla gata pregătită pe plită şi l-a hrănit cu ea. La urmă, ştiind unde era legătura cu bani a lui taică-său, i-a dat săracului şi toţi banii, în afară de doi bănuţi de câte trei groşi.

Băut, mâncat şi îmbrăcat, săracul a plecat blagoslovind pe Gawel, dar şi râzând de el pe sub mustăţi...

Nu mult după aceea i-au venit părinţii, iar Gawel le-a povestit cu mare bucurie tot ce-a făcut. Tatăl s-a mâniat cumplit şi a început să-l bată cu băţul îngrozitor, ameninţându-l că-l va face bucăţi, dacă o să-l mai prindă vreodată în casă. Nici mamă-sa n-a putut să se împotrivească acestei hotărâri.

— Pleacă, trântorule! ţipa tatăl, du-te unde-i vedea cu ochii, să-ţi pierzi urma ca un prost ce eşti şi să nu mai aud de tine.

Când Gawel a trebuit să pornească la drum, mama şi-a făcut milă de dânsul şi i-a aruncat pe fereastră cei doi bănuţi de câte trei groşi.

Le-a luat sărmanul întristat, ce era să facă? Se şi aruncase la picioarele lui taică-său dar acesta nici n-a vrut să audă de nimic, aşa că trebuia să plece. Se gândea doar că, atunci când tată-său se va mai potoli, o să se întoarcă acasă şi-o să fie iertat. Tatăl însă striga:

— Să înveţe singur să-şi poarte de grijă, altfel ne sărăceşte de tot şi nici de el nu se alege nimic.

A ieşit deci Gawel la drum, s-a uitat într-o parte şi în alta. încotro s-o apuce? A suspinat cu
durere şi-a pornit pe unde-l duceau ochii.

încă nu se îndepărtase prea mult de sat, când s-a întâlnit cu unul dintre fraţii săi:

— Ei, tu, da-ncotro?

— Merg în lume, tăicuţul s-a mâniat, m-a bătut şi-a spus să plec, să nu mă mai arăt în ochii lui.

Fratele mai mare a râs şi-a zis:

— Bine ţi-i aşa dacă eşti prost. Când ai să prinzi la minte, ai să te întorci.

I-a întors spatele hlizându-se şi-a plecat.

Mai încolo, sub un păr, se afla cel de-al doilea frate care-l întrebă:

— încotro ai apucat-o, măi?

— De, în lume, m-a alungat tata. Fratele a început şi el să râdă şi-a zis:

— Drum bun, prostule de Gawelaş! De-acu o să fim mai puţini şi-o să mâncăm mai bine.

A plecat Gawel mai departe, a mers ce-a mers şi-a dat de al treilea frate, care tocmai alunga boii dintr-un fânaţ.

— Da unde te-ai pornit?

— M-au alungat de-acasă... Rămâi, frate, sănătos, musai să plec, Iar de drum am numai două de câte trei groşi.

Fratele cel de-al treilea a dat din umeri şi-a zis:

— Eu nu ţi-aş fi dat nicio para chioară; să-i dai bani unui prost ca tine e ca şi cum ai vrea să umpli un sac spart. Mergi sănătos!

Luându-şi rămas bun în chipul acesta de la ai săi, Gawel nu mai avea ce face în sat sau prin împrejurimi. Grăbind pasul, a luat-o pe un drum necunoscut. îi era foame, era trist din cauza despărţirii şi nu-i mai rămânea decât să se încredinţeze vrerii lui Dumnezeu, îşi spunea chiar „Pe cine a făcut Domnul nu-l lasă să moară de foame”. De jur împrejur, pământul devenea tot mai pustiu. A mers şi Iar a mers şi tot nu întâlnea pe nimeni. Deodată însă a văzut un om venind spre el cu un sac în spate, iar în sac parcă se zvârcolea ceva viu.

— Să fie cu noroc zise Gawel, dar ce porţi în spate, om bun? Acesta se opri bombănind:

— Ce tot îmi dai cu „om bun”? Om bun înseamnă să fii prost Duc o pisică neagră la înec. E stricătoare, în loc să prindă şoareci „bea laptele şi linge străchinile. Am să-i leg o piatră de gât să se ducă de-a dreptul la fund. Spunând asta, i-a arătat lui Gawel capul pisicii, care era minunat, negru lucios, cu ochi mari, cu botişor trandafiriu. Lui Gawel i s-a făcut o nemărginită milă de pisică.

— Să omori o vietate aşa de tânără şi frumoasă! Dă-mi-o mie! i-a zis drumeţului. De ce s-o îneci? O iau eu...

— Pe degeaba! se rânji ţăranul. Nu, nu! Eu n-am obiceiul ăsta. Mai degrabă o înec decât s-o dau pe degeaba. Aş prinde urât nărav, dacă ţi-aş da-o fără bani.

— N-am cu ce să plătesc, răspunse Gawel, toată averea mea sunt două de câte trei groşi. Poate te mulţumeşti cu una din ele? Ce să fac? Numai să scap pisica de la moarte.

Ţăranul se gândi, dădu din umeri, luă paraua şi-i dădu pisica.

Gawel porni mai departe, vesel că scăpase de la pieire o fiinţă dată de Dumnezeu. Pisica parcă înţelegea bunătatea ce i se arătase, pentru că se lipea de noul stăpân şi mieuna într-una. Băiatul avea în buzunar o bucată de pâine. Deşi îi era foame, se gândi că pentru dânsul va găsi mai uşor de-ale mâncării. A rupt atunci pâinea în două, a făcut firimituri dintr-o bucată şi-a hrănit pisica. După ce-a mâncat cu poftă, pisica a adormit pe mâna lui.

A mai mers Gawel ce-a mers şi iar a văzut că se apropie un om cu un sac în spate în care se zbătea ceva...

— Noroc bun, omule, zise Gawel, oprindu-se, da ce marfa duceţi acolo?

— Marfa? se miră drumeţul, nu-i vorba de nicio marfă, de vreun purcel sau de vreo gâscă, cl de un câine rău şi stricător. Mi-a omorât câteva păsări, latră mereu, iar noaptea urlă... îi leg o piatră de gât şi-l dau la fundul lacului.

Spunând aceasta, a arătat câinele, care lui Gawel i s-a părut foarte frumos. Căţelandrul avea o înfăţişare de parcă se ruga să-i cruţe viaţa. Pe Gawel l-a apucat mila.

— Daţi-mi-l mie, a zis.

— Pe degeaba? Măcar pielea şi tot face ceva. O să i-o vopsească un tăbăcar şi-o s-o vândă ca pe una de vulpe. Ei, ce dai?

— Mai am numai trei groşi, spuse Gawel, scoţând paraua din legătură.

— Ce să fac, dă-mi-i şi pe aceştia, zise omul râzând, că de nu, ori îl omor ori îl înec.

Târgul e târg, a trebuit să plătească Gawel pentru câine cei trei groşi pe care-i mai avea. Omul i-a dat căţelandrul şi-a plecat bufnind de râs şi numindu-l prost, fapt pentru care Gawel, ca de obicei nu s-a mâniat.

Câinele sărea, lătra şi se gudura de bucurie împrejurul noului stăpân.

Trebuia să-i dea ceva de mâncare. Bunul Gawel scoase ultima bucată de pâine, o fărâmiţă şi i-o dădu... Apoi, cu pisica în braţe şi cu câinele după el, pomi mai departe la drum.

îl chinuia foamea şi, de oboseală, nu-l mai ţineau picioarele.

S-a aşezat atunci sub un păr, pe o piatră, gândindu-se ce-l de făcut.
Câinele s-a tolănit într-o parte, pisica în cealaltă. Gawel mulţumi lui Dumnezeu că a reuşit să scape două fiinţe de la moarte sigură.

Numai că-i era tare foame şi stomacul începuse să-l chinuie. Soarele cobora spre apus şi pe câmp în depărtare nu se zărea nicio casă şi nici vreun adăpost. Ce era de făcut? Mare necaz! Gawel nu ştia să se descurce şi nici cu animalele nu se pricepea ce să facă.

împrejur era numai pustiu, de mâncare nimic, nu era unde pune capul să dormi şi noaptea se apropia.

— Doar Domnul Dumnezeu veghează! îşi zise Gawel, îmbărbătându-se.

Se uită la tovarăşii săi. Pisica stătea cu ochi obosiţi, clipind mereu şi forţându-se să-i ţină larg deschişi... Cinele privea la dânsul şl dădea din coadă.

— Ei, ce este? Sărăcie, nu? rosti vesel Gawel spre căţelandru. Câinele parcă l-a înţeles, s-a ridicat, a întins botul în vânt şi-a pornit să alerge de jur împrejur, adulmecând pământul cu nasul. Apoi s-a apucat să scurme, aproape lângă picioarele băiatului.

Scurmă el, scurmă gâfâind, tot mai adine, tot mal vioi, aruncă pământul cu labele şi deodată ochii i se luminează şi începe să latre vesel. Se uită într-una la Gawel şi scormoneşte mai departe.

„Ce-o fi vrând să spună?” se întrebă în gândul lui Gawel, bănuind că nu se zbate tară rost câinele, numai aşa ca să se joace. Fără doar şi poate că ştie şi cunoaşte ceva. Atunci câinele îşi plecă botul în groapa săpată, trase aer mult, se înălţă şi latră ca şi cum ar fi vrut să arate băiatului fundul adânciturii.

Gawel se ridică şi, aplecându-se, privi înăuntru... Cum s-a uitat a şi zărit pe fundul gropii ceva strălucitor: a întins mina şi a scos un inel lucios, mare, frumos şi acoperit încă de nisipul şi pământul care se lipise de el. Gawel nu văzuse niciodată un giuvaer aşa de minunat şi de aceea l-a cercetat cu multă curiozitate. Era de aur, împletit parcă dintr-un fir gros, iar în mijloc avea un ochi curios, care privea ca unul de om şi se schimba mereu în altă culoare. Gawel a început să-l frece ca să-l cureţe, dar totodată se şi gândea:

„Inelul ca inelul, e un lucru frumos, dar la ce-mi ajută, când aici nici tu han, nici tu mâncare pentru seară...”

De abia îi trecuse prin cap acest gând, când... să nu-i vină să creadă!... Se trezi în uşa unui han minunat. Câinele şi pisica erau tot lângă el. Pisica se alinta şi câinele lătra. L-au călăuzit printr-un gang strălucitor la o încăpere încântătoare. Nu era înăuntru suflare de om, dar masa era acoperită cu faţă albă, iar pe ea se afla o cină bogată şi gustoasă că s-ar fi putut hrăni doi prinţi: un castron de plăcinte cu brânză din care ieşeau aburi, pâine, unt, o găină friptă, apă în ulcior, bere şi mied...

Fără să mai stea mult pe gânduri, Gawel s-a aşezat la masă, bucuros să-şi potolească foamea şi a- şi hrăni Curtea, pentru că nu putea să uite de câine şi de pisică. A mâncat ca un flămând de-i pocneau fălcile, şi-a mulţumit lui Dumnezeu, privind la Inelul fermecat, căci şi-a închipuit că inelului îi datora totul.

Nu erau oameni pentru slujit ia masă, însă era o rânduială aşa de ciudată că vasele şi tingirile care se goleau dintr-o dată dispăreau din ochi...

După ce-a mâncat şi-a băut bine, lui Gawel i s-a făcut somn şi s-ar fi întins la pământ, pentru că era obişnuit aşa, dar în camera următoare se şi vedea un pat aşternut cu cearşafuri curate, albe, iar pe deasupra erau chiar haine frumoase şi noi cu care se putea îmbrăca a doua zi... Mulţumind deci
lui Dumnezeu, s-a dus în pat şi, cum s-a culcat, pe loc a şi adormit. Pisica şi câinele s-au tolănit şi ei pe-aproape.

Cât a dormit de mult, Gawel nu putea să-şl dea seama, pentru că a dormit aşa de tare că nici nu s- a întors de pe o coastă pe alta. Când a deschis ochii, a văzut că era lumină ca în toiul zilei. Soarele strălucea vesel, pisica se spăla, iar câinele, stând cu urechile ciulite, i-a întâmpinat deşteptarea cu o lătrătură de bucurie.

Gawel a sărit repede din pat ca să se spele şi să se îmbrace. După ce şi-a pus cămaşa şi hainele noi nu se mai putea recunoaşte el însuşi. Pe perete atârna o oglindă foarte mare, în care văzându-se, s-a convins că în timpul nopţii se făcuse mai frumos şi că arăta ca un prinţ...

De abia se îmbrăcase c-a şi început să i se facă parcă rău de foame şi-ar fi îmbucat

bucuros câte ceva. Atunci a zărit iar în cambra întâia masa întinsă şi l-a ajuns mirosul de ciorbă caldă, aşa de ispititoare că a fost nevoit să alerge cât mai repede ia castron, ca să nu se răcească.

Gawel s-a ospătat iarăşi din plin şi n-a uitat, nici de data aceasta, de pisică şi de câine. Acu, ce să facă mai departe? Să stea în hanul acela, tăcut, singur, să bea, să mănânce şi apoi să se culce? l-ar fi fost urât. Aşa că s-a gândit: „Musai să pornesc mai departe în călătorie”...

Spunând aceasta a început să frece inelul şi iată că într-o clipită se găsi din nou la drum, însoţit de câine şi de pisică. Atât doar că drumul era acum altfel, nu ca acela pe care mersese cu o zi mai înainte. Larg şi bătătorit, străjuit de copaci înalţi şi bătrâni, se întindea cât vedeai cu ochii, printr-un ţinut vesel şi roditor la care îţi era mai mare dragul să priveşti.

Oamenii pe câmp forfoteau încolo şi încoace de atâta treabă, pe drum treceau trăsuri aurite, pe dreapta, şi pe stânga drumului se aflau curţi şi palate, iar satele erau pline de veselie. Gawel mergea liniştit pe sub umbra copacilor, privind în toate părţile, fără să se grăbească. înaintea lui alerga câinele, după el venea alene pisicuţa...

Cum Gawel îşi înfundase buzunarele cu pâine, nu mal era nevoie să ceară han şi peste zi. S-a aşezat deci sub un copac, a mâncat şi şi-a hrănit tovarăşii de călătorie. De abia spre seară a trebuit să se gândească din nou la găzduire.

S-a arătat atunci un sat foarte mare şi frumos orânduit, asemănător cu un orăşel, pentru că în mijloc avea o piaţă, iar de jur împrejur fel de fel de case. Tocmai în clipa în care Gawel a intrat în piaţă, era adunată acolo o mulţime de norod, iar în mijloc se aflau nişte călăreţi, dintre care unul citea cu glas tare ceva de pe o hârtie.

Se vedea că oamenii călări erau trimişi ai stăpânirii, căci aveau pe ei haine însemnate cu herburi şi purtau pe cap pălării cu pene. Pentru ca lumea să asculte, unul suna din trâmbiţă mai înainte ca altul să citească.

întreaga mulţime adunată în cerc aveau feţele foarte întristate. Unii îşi frângeau mâinile şi parcă erau desnădăjduiţi. Călăreţul citea de pe hârtie aşa:

— Din ordinul Măriei Sale Regelui Gwozdzik[28], se aduce la cunoştinţa tuturor supuşilor săi credincioşi că o mare nenorocire ameninţă regatul. Puternicul şi vicleanul vecin, Bimbas, regele Muntelui Groaznic, cu o oaste nenumărată se îndreaptă împotriva lui Gwozdzik şi vrea să-i distrugă ţara şi s-o ia în stăpânire. Cine se va ridica împotriva lui Bimbas şi va salva de la pieire pe Gwozdzik şi ţara lui, aceluia regele îi va dărui pe Marmuşca, fiica sa unică, cea mai frumoasă dintre prinţese, iar după moartea lui va moşteni şi tronul.

Gawel a ascultat cele citite şi l-a întrebat pe loc pe un ţărar care stătea lângă el, pe ce drum se putea ajunge la capitala ameninţată şi pe unde se afla duşmanul.

Atunci însă unul din crainici a spus că Bimbas se găsea cu oastea la o jumătate de zi de capitală şi că din sat până la el nu era mai departe de o zi de drum.

Gawel a început îndată să frece inelul şi să ceară să se adune o oaste de o sută de mii de oameni cu care să bată pe duşmanul regelui Gwozdzik. Pasămite se gândea ca după aceea să se însoare cu prinţesa Marmuşca şi să domnească în pace asupra regatului. încă mai freca inelul, când s-a văzut călare pe cal, iar dincolo de sat a început să se arate o oaste mare. Trei voievozi alergară la el după ordine.

Trecând prin mulţimea uimită care striga de bucurie, Gawel se duse la oastea sa, dându-i ordin să alerge împotriva lui Bimbas, pentru apărarea capitalei... El însuşi, însoţit de voievozi, a pomit-o în galop, uitând de pisică şi de câine. Aceştia însă se ţineau în fugă aproape de calul lui.

28 cuişor

Până să se lumineze de ziuă, armata lui Gawel, el şi voievozii, se şi aflau sub zidurile capitalei lui Gwozdzik. Acesta se închisese în cetate cu o mână de oameni şi nu ştia ce să facă.

Pe când Bimbas se apropia, încredinţat că nu va găsi o putere care ar îndrăzni să i se opună, Gawel, cu cei trei voievozi şi cu oastea sa, au căzut ca un trăsnet asupra lui!

Ce s-a petrecut acolo, e greu de spus, destul că, numai cât ai clipi, câmpul s-a acoperit cu morţi, iar Bimbas de abia a putut scăpa cu fuga. După izbândă Gawel şi-a întocmit tabăra sub zidurile cetăţii lui Gwozdzik şi-a trimis în solie pe cei trei voievozi cu urări de sănătate, cerând totodată pe prinţesa Marmuşcaîn căsătorie, după cuvântul dat solemn de rege.

Regele Gwozdzik, care privise din turn, împreună cu prinţesa, la victoria repurtată de Gawel, a ieşit pe dată în întâmpinarea viitorului ginere. Regele era un bătrânel gârbovit şi micuţ, care purta pe capul chel o coroană grea şi mare. De aceea, coroana îi cădea mereu aproape până pe nas, aşa că trebuia s-o ţină cu mâna...

Gawel l-a primit în cortul lui, unde s-au îmbrăţişat, după care Gwozdzik şi-a pus coroana tară nicio ceremonie subsuoară şi l-a condus la fiică-sa la castel. Aici, prinţesa Marmuşca, mândru împodobită în haine de brocart, îşi aştepta logodnicul. Era aşa de frumoasă că strălucea ca soarele, dar avea faţa trufaşă şi privea la izbăvilor de sus.

Gwozdzik, omuleţ cumsecade, aruncându-şi coroana într-o ladă şi lepădând hainele de ceremonie, s-a aşezat la masă într-o stare sufletească foarte bună. Nunta lui Gawel cu prinţesa Marmuşca a avut loc în aceeaşi zi, spre marea bucurie a tuturor locuitorilor cetăţii de scaun.

Au fost de faţă şi cei trei voievozi ai lui Gawel, iar oastea întreagă stătea lângă ziduri şi, pentru că mânca şi bea tare mult, regele Gwozdzik îi zise lui Gawel pe departe c-ar fi bine s-o slobozească.

Gawel s-a învoit, şi, ducându-se într-un colţ, şi-a frecat Inelul, dând poruncile de cuviinţă. A doua zi, dispăruseră şi voievozii şi oastea, iar Gawel rămăsese singur cu soţia.

Curând după aceea, bătrânul Gwozdzik, căruia îi plăcea să bea, să mănânce şi să zăbovească mult la masă, înghiţind o bucată uriaşă de cârnat la o cină şi bând o întreagă balercă de bere, şi-a dat duhul întru Domnul. I s-a orânduit o înmormântare strălucitoare, după care Gawel şi Marmuşca au fost încoronaţi rege şi regină începându-şi domnia.

Pisica şi dinele erau încontinuu nedespărţiţi de noul rege.

Se poate uşor bănui cum domnea Gawel, ştiindu-i inima bună. A început prin a slobozi poporul sărac de la orice dări şi de la munci grele, a orânduit spitaluri şi case de grijă pentru oamenii nevoiaşi. Ziua întreagă, umblând cu pisica şi câinele după el, căuta cerşetori, schilozi, orfani, ca să-i ajute, să-i oblojească, să-i îmbrace şi să le dea de mâncare.

Toate astea nu erau pe placul reginei şi cu atât mai puţin pe placul domnilor de la curte, care strâmbau din nas când Gawel nu le asculta laudele şi nu le făcea daruri, pentru că era dat numai cu sărăcimea.

Au început atunci domnii aceea să-şi clevetească stăpânul şi chiar au îndrăznit faţă de regină a şuşoti că regele era cam ciudat ş\ că trebuia să se tragă dintr-o stare de jos, de vreme ce îndrăgise aşa tare lumea de rând.

Pe regină o necăjea acest lucru, deşi îşi iubea soţul; ea era mândră că se trăgea din vestitele neamuri Gwozdzik şi Cwieczek[29]. A început atunci să-şi întrebe soţul despre familia şi genealogia lui. Râzând, Gawel o amâna mereu ba cu una ba cu alta, ceea ce deşteptă în ea o mare curiozitate.

29 ţintişoara

Atunci regina a prins să se alinte în fel şi chip în faţa lui, şi să se prefacă grozav de îndrăgostită de dânsul. L-a încredinţat ci, chiar dac-ar fi tiran get-beget, tot l-ar iubi totdeauna la fel de mult şi i- ar fi recunoscătoare pentru izbăvirea regatului. Pe încetul, Marmuţca iscodea fi descosea totul cu stăruinţă. într-o seară, pe când se aflau singuri în grădină şi ascultau privighetorile, a pornit iar să-l roage, cu drăgălăşenie şi încăpăţânare, să-i povestească viaţa lui din copilărie. Cu inimă curată. Gawel îi mărturisi totul. Mai întâi îi spuse că este fiu de ţăran neaoş şi apoi îi mărturisi în ce fel a ajuns să albă inelul minunat. Nici nu l-a ascuns unde-l ţine ţi cum poate fi folosit.

Aflând că s-a măritat cu un ţăran, regina Marmuţca n-a lăsat deodată să se vadă nemăsurata părere de rău care a cuprins-o, dar a hotărât să-l piardă, ca să scape de dânsul.

O dată, pe când Gawel dormea dus, fără teamă de urmări, regina s-a furişat până la el şi, scoţându-l cu îndemânare inelul din sân, l-a pus pe degetul ei. A poruncit apoi inelului ca Gawel să fie dus pe loc într-un turn înalt, pe o insulă pustie de pe mare, unde să stea sub pază până la moarte, să n-o mai vadă nici pe ea şi nici să nu mai ajungă vreodată în regatul său.

Când Gawel s-a deşteptat, era închis în turn după ordinul soţiei sale şi, văzând că nu mai are inelul, ţi-a închipuit că regina l-a trădat.

S-a căţărat pe cel mai înalt punct al turnului, ca să-ţi dea seama cel puţin unde se află. De jur împrejur, cit putea cuprinde cu ochii, era numai apă. Iar în mijlocul apel insula mică şi stâncoasă.

De care se sfărâmau valurile. Păsări de mare, ţipând jalnic, se roteau pe aproape.

Cel mai rău îl părea însă de câine şi de pisică, prietenii lui credincioşi, care nu se mal aflau cu dânsul. Pe când se petreceau acestea însă, câinele şi pisica îţi căutau stăpânul prin întreg palatul. Alergau, adulmecau, neputând să înţeleagă ce se întâmplase cu el. Cum a văzut inelul la degetul reginei, pentru că Marmuţca nu se despărţea de inel. Căţelandrul ţi-a închipuit că ea s-a lepădat de soţ prin trădare. Atunci. împreună cu pisica, au urzit un plan ca să-l elibereze ţi să-l răzbune pe bunul lor stăpân.

Cu multă înverşunare, pisica a început să se arunce asupra şoarecilor din palat, ca să-l silească s- o ajute la redobândirea Inelului. Ea şi câinele, care o însoţea la toate, îl nimiceau tară cruţare. Până la urmă, ajunşi la capătul răbdărilor, şoarecii, cărora le era bine în palat şi nu doreau să plece din el, au hotărât să ţină seim în pivniţă.

începând consfătuirea de cu seară, deoarece părerile erau împărţite şi fiecare şoarece voia să ţină o cuvântare lungă şi să se laude că ştie să vorbească frumos, au tot vorbit până dimineaţa şi... n-au ajuns la nicio hotărâre. A doua zi, adunându-se din nou, puţin a lipsit de nu s-au luat la scărmăneală. Adunarea s-a împărţit în două tabere, iar o mică parte din şoareci ţinea mijlocul, dorind să-i împace pe ceilalţi. Discuţia îi întărâta peste măsură. De abia în ziua a zecea, fiindcă pisica făcea din ce în ce mai groaznice ravagii printre ei, s-au decis, în cele din urmă, să-i trimită o solie...

Pisica a primit-o, însă a declarat că nu poate fi vorba de niciun fel de „modus vivendi”[30], cât timp şoarecii nu-i vor aduce inelul de la regină. Ştia că noaptea regina îl ţine în gură, de frică să nu-i cadă din deget, căci avea mâna mică şi degetele subţiri, iar inelul era mare.

Şoarecii, ca să-şi scape neamul de la nimicire, trebuiau să se furişeze în dormitorul reginei şi să stea la pândă. Cum în astfel de treburi ei sunt fiinţe foarte chibzuite şi înţelepte, aveau s-o gâdile în somn pe Marmuşca în aşa fel încât să slobozească inelul din gură. O dată, de două ori, încercarea nu le-a reuşit, dar până la urmă, când au început s-o gâdile mai abitir cu codiţele, regina a deschis gura, iar inelul a căzut şi s-a rostogolit pe jos, unde aşteptau câinele şi pisica, înhăţând inelul, câinele a pornit să zgârâie pe loc la uşă şi să chelălăiască, până ce o slujitoare s-a sculat şi i-a dat drumul.

[30] 3 0 mod de convieţuire (în latina)

în aceeaşi noapte, câinele şi pisica s-au furişat afară din palat şi-au ieşit la câmp. Deoarece simţeau că Gawelse află pe insula pustie din mijlocul mării, s-au pornit de-a dreptul spre mare. Au tot mers şi iar au mers, căci ţărmul era foarte departe până ce-au ajuns la malul mării. Acolo, cum să treacă ei prin apă până la insulă?

Pisica nu ştia să înoate, dar nici nu voia să rămână la ţărm, susţinând că fără ea pe insulă treburile nu vor merge ca lumea. S-au înţeles în fine s-o ia câinele în spate, iar ea să ducă inelul în gură şi astfel să înoate până la insulă.

Totul a mers la început ca pe roate. Se aflau pe la jumătatea drumului şi vedeau chiar insula în depărtare, când câinele a întrebat pisica:

— Mai al inelul?

— îl am, a răspuns pisica, însă când a rostit aceste vorbe a deschis gura şi inelul i-a căzut şi s-a dus la fundul mării. De frică, pisica n-a avut curajul să recunoască pierderea până ce-a ajuns la insulă.

Aici câinele o întrebă:

— Unde-i inelul?

— L-am ţinut cu străşnicie, a spus pisica cu durere, dar când mi-ai pus întrebarea, am deschis tară rost gura ca să răspund şi.. Inelul s-a dus la fundul mării.

Câinele să turbeze nu altceva.

— Pisică trădătoare, a strigat, fa cum vrei! descurcă-te cum poţi, dar îţi jur pe Cerber[31] că, dacă nu-mi readuci inelul, te scarmăn până te omor. Apoi am să rămân aici să mor şi eu de foame.

Pisica n-a mai avut încotro. Cum era cam prostuţă şi nu ştia să scornească ceva nou, s-a gândit să procedeze cu peştii la fel cum făcuse cu şoarecii în palat. S-a apucat deci să-i pândească şi să-i stârpească fără milă.

Cu fiecare zi ce trecea se adunau pe ţărm alte mii de cadavre de peşte. Măcelul era înfiorător şi peştii s-au înspăimântat. Au hotărât atunci şi ei un sfat mare, dar cu totul altfel decât la şoareci. Aşezându-se la lucru, nisetrii uriaşi, somonii, ştiucile şi tot felul de peşti, într-o clipită au şi trimis solie la pisică. Peştii mărunţi au fost nevoiţi să se supună acestei hotărâri. De altfel, nici n-au putut să se împotrivească, pentru că nu li s-a dat cuvântul.

Pisica aştepta pe mal. Un bătrân nisetru a început să-i vorbească, dar ea n-a vrut să stea la discuţie. A miorlăit numai atât:

— Moarte tuturor, dacă nu-mi aduceţi inelul! Faceţi cum ştiţi, altfel cu mine nu veţi avea pace!

Pe dată peştii mari, care n-aveau poftă să se murdărească în mâzga şi nămolul de la fund, au dat
poruncă zecilor de mii de peştişori mărunţi să caute inelul. în aceeaşi zi, un sărman peştişor l-a şi găsit... Bătrânul nisetru i l-a luat din gură şi s-a prezentat cu el înot la pisică.

Bucuria câinelui şi a pisicii a fost mare, dar încă nu se sfârşiseră necazurile. E adevărat ca acum aveau inelul, dar nu puteau să urce cu el până în vârful turnului. în zid nu se vedea niciun fel de intrare, nicio spărtură, nicio fereastră. Numai acoperişul era deschis. Pisica a început să se caţăre ea pe zid până la Gawel... Rămas jos, câinele s-a aşezat de pază pe o stâncă.

Se caţără atunci pisica, se caţără, se ţine cu ghearele de piatră, ajunge până! a jumătatea turnului, dar deodată au părăsit-o puterile... şi buf... la pământ. Cum însă pisica totdeauna cade în patru labe, nu s-a zdruncinat prea rău.

Câinele mârâi:

— Musai să ajungi până sus, dacă nu, te scarmăn urât, încearcă încă o dată!

De-abia ţinându-şi răsuflarea, pisica a început pentru a doua oară căţărarea pe zid dar a căzut iar. Furios, câinele a înhăţat-o de ceafa şi cât pe ce s-o sugrume.

— Mă mai urc o dată, seânci pisica, numai lasă-mă să-mi mai trag sufletul.

A treia oară s-a prins bine cu ghearele de pietre şi a ajuns până sus.

Gawel tocmai stătea pe o bancă de piatrăţi privea cu dor spre mare. Deodată a văzut blânda sa pisică prăbuşindu-se fără vlagă la picioarele lui şi, în acelaşi timp a zărit rostogolindu-se pe jos inelul de aur.

---

31 . câine cu mai multe capete, care după cel vechi, păzea intrarea în infern

Gawel l-a prins repede cu bucurie, a luat apoi pisica în braţe, fiindcă biata fiinţă de-abia mai respira...

Deoarece în turn îl ţinuseră pe pâine uscată şi apă, regele Gawel era flămând şi slăbit. De aceea a frecat inelul, cerând de-ale gurii pentru el, pentru câine şi pisică...

în aceeaşi clipă s-au văzut toţi la masă, în camera în care Gawel mai fusese odată, atunci când plecase de la părinţi... Nu simţea nevoia numai să se odihnească, să mănânce, să bea şi să-şi hrănească tovarăşii, dar şt să se gândească ce sa facă mai departe. La regina care-l trădase aşa de mârşav nu prea mai voia să se întoarcă, cu toate c-o iubea. Ii părea totuşi rău de frumosul regat, dar

mai ales de sărmanii cerşetori, de nenorociţii şi de toţi săracii, cărora putea să te fie ajutor şi povăţuitor.

Bine dormit şi mâncat, până să hotărască ceva definitiv, Gawel şi-a dorit să treacă din nou pe sub umbra copacilor pe care nu-i văzuse de mult. A pornit dar pe acelaşi drum, ca şi în prima călătorie, şi-a nimerit în acelaşi sat.

Lucru ciudat, ca şi întâia dată, acolo, în piaţă, se afla o mare mulţime, văicărindu-se speriată.

— Oameni buni, ce se întâmplă iar aici la voi, a întrebat Gawel, aveţi, se vede, vreun necaz.

— Of, nenorocire, nenorocire! i-a răspuns primarul, şi nimeni n-o să mai vie să ne scape încă o dată. Regina şi regatul vor cădea jertfa. Nu se ştie ce s-a întâmplat cu regele Gawel, care a fost înţelept şi puternic. Acum, când el nu mai este, necinstitul Bimbas, aflând de aceasta, se îndreaptă spre capitală cu gând să ne supună. Dacă ne va supune, va da poruncă să vorbim în limba lui, să ne rugăm la zeii lui şi ne va cere să ne lepădăm până şi pielea de pe noi şi s-o punem pe aceea pe care o va dori el. Asta-i cea mai mare nenorocire care poate să se abată asupra bietului norod.

Gawel asculta şi se gândea. Faţă de regină avea, ce-i drept, mare supărare, dar de ce trebuia să sufere şi regatul lui?

Şi-a frecat atunci inelul, chemând oastea de o sută de mii şi cei trei voievozi. Cât ai bate din palme, voievozii veniră în fugă la el, iar oastea luă fiinţă din nou. Călare, Gawel s-a îndreptat iute spre capitală, ca s-o despresoare!...

Când s-a arătat iar oastea lui Gawel, zărind-o, Bimbas n-a mai aşteptat bătălia şi-a început să fugă... în urmărire, au fost tocaţi ca varza toţi soldaţii lui şi însuşi necinstitul rege a căzut pe câmpul de luptă.

Regina Marmuşca, privind din palat la luptă, era cât pe ce să leşine de frică. E adevărat că duşmanul fusese zdrobit, însă Gawel, bărbatul ei, avea să se răzbune asupra-i pentru trădare... Stăpânul învingător pătrunsese iar în capitala sa... Şi ea nu găsea cum să-l roage de îndurare.

Marmuşca s-a închis atunci într-o cameră şi, căzând la pământ, aştepta groaznica soartă pe care trebuia s-o împărtăşească. Era sigură că regele o va trimite pe insula pustie, să zacă în acelaşi turn în care stătuse el. Dar Gawel era peste măsură de cumsecade şi de bun şi nu putea să hotărască o răzbunare aspră... Când s-a deschis poarta, domnii şi curtenii au căzut leasă la picioarele lui, prefacându-se că se bucură nespus de întoarcerea stăpânului lor...

Fără să spună nimic, Gawel dădu poruncă să fie dus drept la soţia sa. Văzând-o s-a oprit în prag şi i-a zis:

— El ce-i, regină Marmuşca, se pare că din nou am apărut la momentul potrivit. Nu-i aşa? în turn m-am plictisit de moarte, Domnul Dumnezeu m-a ajutat, prietenii m-au izbăvit... Aşa că trebuie să trăim iar împreună, pentru că ce-a fost unit o dată nu mai poate fi despărţit... Aş putea să mă răzbun, dar nu vreau. E o treabă urâtă... Fără pedeapsă dreaptă însă nu scapi tu, regino!

Aici Marmuşca a ridicat capul, ascultând.

— Sunt un simplu ţăran... Gawel... din ţăran am devenit rege ţi nu ascund acest lucru. Te-ai măritat cu mine, Marmuşca, deci eşti soţia mea. împreună cu mine trebuie, ca pedeapsă, să mergi şl să te ploconeşti părinţilor mei în bordeiul lor sărac... Atunci am să-ţi iert totul şi-am să uit totul.

Regina Marmuşca i-a căzut la picioare şi-a primit să facă orice.

A doua zi de dimineaţă, regele a frecat inelul, dorind să ajungă pe drumul spre bordeiul părinţilor săi.. Şi el şi Marmuşca erau cu coroane de aur pe cap, îmbrăcaţi în mantii de hermină. După ei mergea curtea. Caii trăgeau comori de tot felul, de te cuprindea şi frica, privindu-le. Merg ei, merg, până dau de unul din fraţii lui Gawel, care alunga boii din fânaţ. Văzându-l pe rege, acesta a căzut la pământ, speriat, bătând fruntea de ţarină. Era îmbrăcat într-un suman sărăcăcios, rupt şi murdar. S-a oprit şi regele râzând:

— Cum, tu nu mă mai cunoşti? Sunt Gawel, fratele tău bun. Numai că, datorită prostiei mele, am obţinut coroana iar tu, din pricina deşteptăciunii tale, paşti boii. Scoală-te şi hai cu noi. A trebuit atunci regina Marmuşca să îndure ca un ţăran să meargă alături de ea.

Oleacă mal încolo venea al doilea frate, mânând nişte cal slabi. Văzând suita regală, şi-a tras mârţoagele la o parte cât mai repede şi, fără să îndrăznească măcar să privească la Gawel, a căzut la pământ, ploconindu-se.

Gawel atunci strigă:

— Ridică-te! nu m-ai cunoscut, sunt fratele tău, hai cu noi.

Aproape de bordei s-a speriat de el ca şi ceilalţi, cel de-al treilea frate. Apoi s-au apropiat cu toţii de ograda casei părinteşti.

Tatăl şi mama au alergat să privească alaiul care se oprise la casa lor. Părinţii nu l-au cunoscut pe Gawel decât după glas, când le-a vorbit, şi după ce li s-a închinat la amândoi...

— Să vă răsplătească Dumnezeu, dragi părinţi, că m-aţi alungat din bordei. Dacă nu s-ar fi întâmplat aşa, n-aş fi ajuns rege şi n-aş fi putut să vă fiu sprijin la bătrâneţe. Deci vă mulţumesc din suflet şi, fiindcă Dumnezeu m-a înălţat pe tron, ca să nu uit niciodată că sunt om ca şi ceilalţi oameni, veniţi, aşezaţi-vă lângă mine în sumane ţărăneşti, să învăţ umilinţa şi să mă feresc de orgoliu.

Apoi, respectându-şi părinţii, Gawel i-a luat cu dânsul în capitală, unde, trăind în pace cu toată lumea, a domnit împreună cu Marmuşca o sută de ani fericit, iar fiii lor domnesc până în ziua de azi în acea ţară.

Floarea fericirii

poveste poloneză

Din moşi strămoşi toţi oamenii ştiu, dar mai ales bunicile bătrâne care povestesc adesea pe îndelete seara la gura sobei, când ard lemnele cu flăcări şi scânteiază vesel, că în noaptea de Sfântul Ioan, care este cea mai scurtă din întregul an, înfloreşte feriga, iar cine-i găseşte floarea şi-o rupe pentru el, acela are parte pe pământ de o mare fericire.

Rău e numai că noaptea Sfântului Ioan este doar o data pe an şi-i foarte scurtă, iar feriga înfloreşte câte una în fiecare pădure şi încă într-un cotlon aşa de ascuns, că trebuie un noroc cu totul neobişnuit că sa dai peste ea.

Acei care se pricep la astfel de ciudăţenii spun că drumul la floare este foarte greu şi periculos, că pe acolo se opun felurite sperietori care nu îngăduie trecerea cu niciun chip şi trebuie o agerime nemaipomenită pentru a putea obţine floarea.

Mai departe oamenii vorbesc că e aproape cu neputinţă de recunoscut floarea de la început, pentru că e mică, pricăjită, urâcioasă şi numai când este ruptă se preschimbă într-o frumuseţe tară seamăn, căpătând strălucirea cristalului.

Dovadă că aşa de greu se poate ajunge la această floricică şi aşa de greu se obţine este că puţini au văzut-o. Mulţi oameni în vârstă ştiu despre ea numai din auzite şi

fiecare povesteşte altfel, mat adăugând câte ceva de la dânsul.

Sigur este însă că ea înfloreşte pentru scurtă vreme în noaptea de Sfântul Ioan, înainte de cântatul cocoşilor, iar cine o rupe, poate avea tot ce-şi doreşte.

Uşor de închipuit că, deşi-i lucrul cel mai de preţ, floarea se trece repede.

Se ştie de asemenea că numai un tânăr poate s-o obţină şi numai cu mâini curate. Unui bătrân. Dacă ar rupe-o, i s-ar face pulbere între degete.

Aşa povestesc oamenii, iar în fiecare poveste este şi un grăunte de adevăr, chiar dacă-i învăluit în fel de fel de podoabe, încât e greu adesea de descoperit.

Cu această floare un lucru rămâne sigur: că înfloreşte în noaptea de Sfântul Ioan.

Trăia într-o vreme un băieţandru pe nume Iacus, poreclit în sat Curiosul, pentru că totdeauna scotocea, căuta, asculta şi de ceea ce era mai greu de făcut de aceea se apuca... aşa era felul lui. Ceea ce găsea la picioare sau după care trebuia numai să întindă mâna ca să-l obţină, nu-l interesa, însă îi plăcea mai mult şi mai mult ceea ce dobândea cu mare greutate, chiar cu primejdia de a-şi
frânge gâtul.

Odată, pe când stăteau seara la foc, iar el cioplea un băţ cu cuţitul de bucătărie, vrând să închipuie în el un cap de câine, s-a întâmpiat că o bătrână nemţoaică, o babă grozav de deşteaptă, care umblase mult prin lume şi ştia de toate, să înceapă să povestească despre această floare de ferigă.

Curiosul Iacus asculta şi aşa era de atent încât i-a căzut băţul din mână şi puţin a lipsit de nu şi-a tăiat degetele cu acel cuţit de bucătărie.

Nemţoaica povestea în aşa fel despre floarea de ferigă, ca şi cum ar fi văzut-o cu ochii ei, cu toate că, după zdrenţele cu care era îmbrăcată, nu se vedea la dânsa nici urmă de noroc. Când a isprăvit, Iacus şi-a zis:

„întâmplă-se ce s-o întâmpla, eu însă trebuie să obţin floarea. O voi obţine pentru că omul, când vrea ceva cu toată tăria şi-şi spune că trebuie să se întâmple aşa, până la urmă ajunge totdeauna să-şi îndeplinească gândul."

Iacus îşi repeta acest lucru mereu, aşa avea el o credinţă proastă.

Aproape de satul în care se afla bordeiul cu ogradă şi grădină al părinţilor lui Iacus era o pădure şi lingă ea se sărbătorea Sobotka[32] iar focurile se aprindeau în noaptea de Sfântul Ioan.

Iacus şi-a zis:

„Când ceilalţi vor sări peste foc şi-şi vor pârli pulpele picioarelor, eu am să merg în pădure şi-am să găsesc floarea de ferigă. Nu voi reuşi de la început, am să merg şi în anul următor şi peste doi ani şi în anii următori până voi găsi-o."

Pe urmă a aşteptat noaptea Sfântului Ioan. Aştepta cu nerăbdare şi nu se gândea decât la floarea de ferigă. Timpul i se părea grozav de lung.

în cele din urmă a venit ziua şi noaptea mult dorită. Din sat se revărsa spre pădure tot tineretul să aprindă focuri, să sară, să cânte şi să petreacă.

Iacus s-a spălat frumos, şi-a luat o cămaşă albă, o cingătoare roşie nouă, opinci încă nepurtate, pălărie cu pană de păun şi, cum a sosit vremea potrivită, o dată cu căderea serii, s-a furişat în pădure.

Pădurea era neagră, mută. Peste ea se revărsase noaptea întunecoasă cu stele sclipitoare, care ce-i drept luminau, dar numai aşa, fiindcă pământul nu avea folos de ele.

Iacus ştia bine, de cu ziua, calea în adâncul pădurii şi cum arăta ea în timpul obişnuit. Acum, când se avântase înăuntru, lucru curios, nu mai putea să găsească nici

---

[32] rămăşiţă a sărbătorilor vechi slave în cinstea soarelui. Festivitatea Sobocka, la care se aprindeau focuri şi se aruncau coroane, printre altele avea loc în noaptea de Sfîntul Ioan (23/24 iunie), socotiţi ca noapte a vrăjilor

cărarea ştiută, nici să recunoască copacii. Totul parcă era altfel. Trunchiurile copacilor se făcuseră prea groase şi erau întoarse spre pământ. Crescuseră aşa fel încât nici nu puteau fi înconjurate, nici sărite. Tufişurile erau atât de dese şi aveau atâţia ţepi cum nu văzuse niciodată, urzicile usturau, spinii zgâriau.

întuneric de să nu-l pătrunzi, iar în acele întunecimi grele, din când în când luminau perechi de ochi şi se uitau la el de parcă ar fi vrut să-l mănânce. îşi preschimbau într-una culorile, în galben, verde, roş, alb, apoi brusc dispăreau şi se stingeau. Perechi de ochi se arătau la dreapta, la stânga, jos, sus, însă Iacus nu se speria de loc. Ştia că voiau numai să-l înspăimânte şi-şi zicea că-s sperietori care nu sperie pe nimeni!

Merse mai departe, dar ce treabă grea era cu mersul ăsta! Când îi tăiau drumul buşteni mari, când se poticnea din cauza lor. Se căţăra şi se tot căţăra, iar când ajungea sus şi voia să coboare, se uita şi vedea că era un copăcel aşa de mic, încât ar fi putut să-l treacă sărind peste el.

Mai încolo se afla în cale un brad care în sus părea fără sfârşit, iar trunchiul era gros cât un turn. Se învârti în jurul lui până ce-l termină de înconjurat, şi apoi, privind, văzu că era o nuia atât de subţire, că ar fi putut s-o doboare cu băţul...

A înţeles atunci că totul era lucrătura unei puteri necurate.

Apoi i s-au ivit în cale nişte desişuri printre care nu se putea strecura măcar un deget, dar Iacus se aruncă asupra lor, împinse, izbi cu mâinile, trânti, le firânse răsucindu-le şi trecu dincolo cu bine.

Merse mai departe şi dădu peste o mlaştină. Nu era niciun chip s-o înconjoare. A băgat piciorul, dar nici gând să dea de fund. Pe ici pe colo se vedeau nişte tufe şi atunci a pornit din tufă în tufa. Cum călca pe una i se şi trăgea de sub picioare, dar cum începuse să alerge, nu s-a oprit până la malul celălalt. S-a uitat pe urmă înapoi, iar tufele arătau de parcă erau capete de oameni care râdeau ieşind din glod... Mal încolo, deşi erau întortocheli şi nu se zărea nici urmă de drum, i-a fost mai uşor, numai că s-a rătăcit aşa de tare că, dacă ar fi vrut să ştie pe ce cale se poate întoarce acasă, n-ar fi putut recunoaşte nici în ce parte se află satul.

Deodată a văzut în faţa lui o tufa uriaşă de ferigă, mare cât un stejar din cei mai bătrâni. Dedesubt, pe o frunză, lumina ca un briliant o floricică. Avea cinci petale de aur, iar în mijloc un ochi care râdea, întorcându-se ca roata morii. Lui Iacus a-nceput a-l ticăl inima, a întins mâna şi, chiar când să apuce floarea, nu se ştie de pe unde... a cântat un cocoş. Floarea şi-a deschis ochiul, a strălucit o dată şi s-a stins. Atunci înjur au putut fi auzite râsete. Dar dacă foşneau frunzele aşa, dacă hohotea cineva sau orăcăiau broaştele, Iacus n-a putut să-şi dea seama. Capul parcă i se tulburase şi-i vâjâia, picioarele parcă-i erau retezate. N-a mai putut să se ţină drept şi s-a prăbuşit la pământ.

Apoi n-a mai ştiut ce s-a întâmplat cu el, până s-a trezit acasă în bordei, pe aşternut. Mama, plângând, îi spunea că tot căutându-l prin pădure, l-au găsit spre ziuă aproape mort.

Acum şi Iacus îşi amintea bine totul, dar n-a destăinuit nimic. îi era ruşine. Şi-a zis însă că nu s-a isprăvit totul, că va veni iar Sfântul Ioan şi-o să vadă...

Tot anul s-a gândit numai la floare dar, ca să nu râdă oamenii de el, n-a spus nimănui nimic. Din nou, în ziua ştiută, s-a spălat curat, şi-a pus o cămaşă albă. O cingătoare roşie, încălţări nepurtate şi, când ceilalţi se îndreptau spre focuri, el s-a dus în pădure.

Credea că va merge iar ca întâia oară, dar aceeaşi pădure şi acelaşi drum se făcuseră cu totul altfel. Pinii mlădioşi şi stejarii se răsfiraseră larg pe câmpul gol semănat cu pietre... De la un copac la altul trebuia mers şi iar mers şi, cu toate că păreau aproape, nu se putea ajunge uşor până la ei, pentru că parcă fugeau de dânsul.

Pietrele erau uriaşe, acoperite cu muşchi şi alunecoase, deşi stăteau nemişcate ca

şi cum ar fi fost crescute din pământ. între ele se aflau diferite feluri de ferigi, mai mari sau mai mici, cum crescuseră, dar nicio floare pe vreuna. La început ferigile erau până la gleznă, apoi până la genunchi, pe urmă până la mijloc, mai departe până la gât, iar la sfârşit s-a cufundat de-a blnelea în ele, pentru că erau mai înalte decât dânsul...

Se învălurau ca valurile mării şi în vuiet se auzea parcă râset, parcă geamăt sau plânset. Pe care punea piciorul şuiera, pe care o apuca cu mâna, parcă i se prelingea sânge din ea pe degete... I se părea că a mers un an întreg, aşa de lung se făcuse drumul... Nici urmă de floare... Nu s-a întors însă, nici nu l-a pierit curajul şi-a tot mers mai departe.

La capătul drumului se uită şi văzu de departe cum luminează aceeaşi floare, cinci petale de aur împrejur, cu un ochi la mijloc care se învârtea ca o morişcă...

Iacus alergă, întinse mâna, din nou însă cocoşii cântară şi minunea dispăru iarăşi.

De data asta însă n-a căzut, nici n-a leşinat, s-a aşezat doar liniştit pe-o piatră. îi venea să plângă, simţea o mare mânie şi totul se răzvrătea în el.

— Până la a treia oară se încearcă! a strigat furios. Şi pentru că se simţea obosit, s-a culcat între pietre pe muşchi şi-a adormit.

De abia închisese ochii, că a şi început să viseze. Privea cum în faţa lui se afla floricica cu cinci petale, cu ochi în mijloc, care râdea...

— Ei, ce-i? te-ai săturat? i-a zis, ai să mă mai urmăreşti?

— Ce-am spus odată trebuie să se întâmple, a mormăit Iacus. Cu asta nu s-a sfârşit şi-am să te găbuiesc eu.

O petală a florii s-a lungit ca o limbă şi lui Iacus i s-a părut că i s-a arătat a batjocură, apoi a dispărut totul, iar el a dormit tun până la ziuă. Când s-a trezit se afla într-un loc cunoscut de la
marginea pădurii, nu departe de sat. Singur nu-şi dădea seama dacă ceea ce se întâmplase fusese vis sau realitate.

întorcându-se acasă s-a simţit tare obosit, aşa că trebui să se culce, în timp ce mamă-sa îi spunea mereu că arată ca o sperietoare.

Un an întreg apoi, fără să spună nimic la nimeni, s-a tot gândit cum să facă să culeagă floarea. N- a putut totuşi să născocească ceva, trebuia deci să se lase în voia soartei, la noroc sau nenoroc.

Venind iar timpul, şi-a luat ca de obicei cămaşă albă, cingătoare roşie, încălţări nepurtate şi, cu toate că mamă-sa nu-l lăsa, îndată ce s-a întunecat, a şi alergat în pădure.

Din nou lucrurile s-au petrecut altfel. Acum pădurea era ca în zilele obişnuite, nu se schimbase nimic în ea. Aceleaşi cărări şi aceiaşi copaci, nu întâlnea nicio ciudăţenie, dar ferigi nu erau nicăieri nici de leac. L-a fost totuşi mai uşor să meargă pe cărări cunoscute departe în desiş, unde ştia bine că erau ferigi... Ferigile se aflau într-adevăr la locul ştiut şi Iacus a început să caute prin ele, dar de floare nici urmă nicăieri.

Pe unele se căţărau gândaci, pe altele dormeau omizi, frunzele le erau uscate, Iacus se gândea chiar deznădăjduit să se lase păgubaş de atâta căutare zadarnică, când, aproape lângă picioarele lui, zări floricica. Avea cinci petale de aur, iar în mijloc un ochi lucitor. A întins mâna şi a înhăţat-o. îl ardea ca focul, dar n-a azvârlit-o. O ţinea strâns.

Floarea a început să crească sub privirea lui şi avea o strălucire aşa de vie, încât Iacus a trebuit să închidă ochii, pentru că altfel l-ar fi orbit. O puse îndată în sân, ţinând-o cu mâna stângă, la inimă...

Atunci auzi un glas care şi zise:

— M-ai prins, norocul tău. Să-ţi aminteşti însă mereu că acel care mă are, poate orice vrea, numai niciodată să nu-şi îngăduie să împartă fericirea lui cu altcineva.

Din cauza marii bucurii, lui Iacus i se învârtea totul în cap şi nici n-a luat prea bine seama la acele vorbe.

„Ei, ce mai tura-vura!” şi-a spus în gând. „De mi-ar fi mai bine pe lume.

Simţea cum i se lipea floarea de trup, cum creştea şi-şi înfigea rădăcinile în inima lui... Se bucura foarte mult, pentru că nu se mai temea că va fugi sau c-o să i-o ia cineva.

Cu pălăria pe-o ureche, cântând, s-a pornit înapoi. în faţa lui drumul se lumina ca o dungă de argint, copacii i se fereau din cale, tufişurile se plecau, florile pe lângă care trecea i se ploconeau până la pământ. Mergea cu capul sus şi se gândea numai ce să-şi dorească. I s-a făcut poftă mai întâi de un palat, de un sat mare, de slugi multe şi de o ţară puternică. Numai ce s-a gândit, s-a şi aflat la o margine de pădure în locuri cu totul necunoscute...

Privindu-se pe sine însuşi, nu se mai recunoştea. Era îmbrăcat într-o haină din cea mai bună stofă, avea cizme cu potcoave de aur. Cingătoare parcă turnată pe el, şi cămaşă din pânză de Silezia de cea mal fină.

Alături se afla un cupeu cu şase cai albi în hamuri aurite, iar în jurul cupeului vaieţi galonaţi. Un valet i-a dat braţul, după ce i s-a ploconit la pământ. L-a aşezat în trăsură şi, mână!

Iacus nu se mai îndoia că-l duc la palat. Şl chiar aşa s-a întâmplat. într-o clipită cupeul era în faţa pridvorului, unde aştepta slujitorimea palatului.

Nu se afla însă printre ei niciun cunoscut, niciun prieten, toate feţele erau străine, ciudate, parcă speriate şi pline de teamă.

în schimb a avut la ce să privească, după ce-a intrat înăuntru. Să te prindă uimirea de atâta lux şi bogăţie, numai lapte de pasăre dacă mai lipsea.

— Acum poţi să te foloseşti de ele! îşi spuse Iacus şi, după ce s-a uitat prin toate colţurile, s-a dus drept la pat, pentru că după o noapte aşa trudnică, îl cuprinsese somnul. Cum s-a culcat în puful patului, pe rufaria subţire, acoperindu-se cu o plapomă de mătase, a şi adormit. Singur n-a mai ştiut după aceea câte ore a zăcut în somn. S-a trezit numai când i s-a făcut grozav de foame.

Masa era întinsă, pregătită, dar tare ciudată, căci numai ce Iacus se gândea la ceva. îndată blidul se umplea de la sine.

Precum dormise foarte mult, la fel şi aici, începând să mănânce şi să bea, nu s-a oprit, până ce nu i-a pierit pofta de mâncare şi nu i-a venit în gând altceva.

După aceea s-a dus în grădină.

Aceasta era plină cu pomi în care creşteau împreună flori şi fructe din belşug. La fiecare pas se iveau privelişti noi. într-o parte a grădinii se întindea marea, în alta o pădure încântătoare, iar prin mijloc curgea un râu. Iacus mergea, căsca gura, se mira, dar i se părea de neînţeles faptul ca nicăieri nu se aflau locurile cunoscute de el. Nici pădurea din care ieşise, şi nici satul lui nu se mai vedeau. Nu-i era încă dor, dar aşa parcă ar fi vrut totuşi să ştie ce s-a întâmplat cu ele.

îl înconjura o lume care îl era cu totul străină: minunată, frumoasă dar nu a lui. începuse parcă să-i fie urât. Totuşi, la un semn doar, oamenii veneau fuga şi i se plecau până la pământ. Dacă dorea ceva i se îndeplinea dorinţa pe loc. I se făcea nişte dulceţuri încât, după ce le mânca, nu-l rămânea decât să-şi lingă buzele. Aşa uita de satul părintesc, de bordei şi de părinţi.

A doua zi, a cerut să fie dus la vistierie. Acolo zăceau grămezi de aur, argint, diamante şi diferite bancnote pictate în fel şi chip, pe care se putea obţine ceea ce-ţi dorea sufletul, deşi erau făcute din cârpe obişnuite, ca oricare altă hârtie.

S-a gândit atunci: „Doamne Dumnezeule, dacă aş putea măcar un pumn sau doi să trimit din bogăţiile acestea tatei şi mamei, fraţilor şi surorilor, ca să-şi cumpere pământ sau vite.” Ştia însă că aşa era norocul lui, că nu putea să-l împartă cu nimeni,

fiindcă îndată s-ar fi dus totul de râpă.

„Prea milostive, Doamne, îşi spuse apoi din nou, ce să mă îngrijesc eu de alţii sau să-i ajut; ei nu au mâini şi minte? Să se ducă fiecare şi să caute floarea şi să se descurce cum poate; numai mie să- mi fie bine”.

Şi aşa trăia Iacus în fiecare zi, născocind tot alte lucruri de zăbavă.

îşi clădea mereu palate noi, îşi schimba grădina, caii suri îi înlocuia cu alţii murgi, iar pe cei negri cu alţii bălani, aducea minunăţii de la capătul lumii, se îmbrăca în aur şi în pietre preţioase, la masă i se aduceau bunătăţi de peste mări şi ţări, dar până la urmă i s-a urât de toate. După perişoare mânca gulii crude, iar după sorb, muşchi de purcel şi cartofi, dar şi de ele s-a săturat, pentru că nu i se făcea foame ca lumea niciodată.

Mai rău era că nu putea să lucreze, pentru că nu se cădea să pună mâna nici pe secure, nici pe greblă şi nici pe hârleţ. Turba de plictiseală şi nu găsea altă ieşire decât să chinuiască oamenii, ceea ce îi dădea oleacă de mulţumire. Până la urmă însă s-a plictisit şi de asta...

A trecut un an, au trecut doi, avea tot ce-i dorea sufletul. însă norocul i se părea uneori aşa de rău, încât viaţa îi era nesuferită.

Cel mai mult îl rodea acum dorul de sătucul său, de bordeiul lor şi de părinţi. Măcar să-i vadă sau să afle ce se întâmplă cu ei... îşi iubea foarte mult mama şi cum şi-o amintea i se strângea inima.

într-o zi prinse curaj şi, aşezându-se în trăsură, dori să meargă în sat, la casa părintească. Porniră caii pe loc. Zburară ca vântul. N-a oprit până în faţa ogrăzii care-i era bine cunoscută. Obrajii îi erau scăldaţi în lacrimi de duioşie.

Toate erau aşa cum le lăsase cu câţiva ani în urmă, doar ceva mai învechite, dar după minunăţiile cu care se obişnuise el, sărăcia de aici i se părea şi mai mare.

Un jgheab vechi lângă fântână, o buturugă pe care se despicau lemne, portiţa de la ogradă, acoperişul casei pe care creştea muşchi, o scară rezemată de acoperiş... toate ca mai înainte. Dar gazdele?

Din bordei se arătă o femele bătrână şi cocârjită, cu o cămaşă soioasă, uitându-se cu teamă la trăsura care se oprise în faţă.

Iacus a coborât. Cea dintâi fiinţă cu care s-a întâlnit în ogradă a fost bătrânul câine Burek, mai slab decât îl lăsase odinioară şi cu părul zbârlit. Lătra la el înverşunat, repezindu-se pe dinapoi, şi nici nu se gândea să-l recunoască.

Iacus se duse spre bordei. în prag, rezemată de marginea uşii, stătea mamă-sa, aţintindu-şi ochii asupra lui, dar nici ea nu bănuia că-l fiu-său.

Lui Iacus îi batea inima cu putere.

— Mamă, strigă, îs eu, Iacek al vostru!

La auzul acestor cuvinte, bătrânica a tresărit, şi-a îndreptat spre el ochii înroşiţi de fum şi de plâns şi a rămas fără să ştie ce să spună. Apoi a clătinat din cap:

— Iacus! vorbe fără rost, cucoane! Iacus nu se mai află pe lumea asta. Dacă ar fi în viaţă, de atâţia ani, măcar bieţilor părinţi le-ar fi dat de ştire, iar dacă ar fi înotat în de toate ca dumneata, nu l-ar lăsa să moară de foame.

A dat iar din cap şi a zâmbit batjocoritor.

— Ce mai vorbă, ce mai vorbă! a adăugat, Iacus al meu avea inima curată şi n-ar fi vrut niciun noroc pe care să nu-l fi împărţit cu ai săi.

S-a ruşinat tare Iacus. A plecat ochii în jos... Avea buzunarele pline-pllnuţe cu aur. Dar cum întindea mina ca să-şi umple pumnul şi să-l pună în şorţul mamei. îl apuca frica să nu piardă tot...

Stătea aşa umilit şi ruşinat, iar bătrâna privea la el... începuseră să se adune fraţii, se ivise de pe undeva tatăl lor... Lui Iacus i se muia inima, însă cum s-a uitat la cupeul

său, la cai, la oameni şi s-a gândit la palat, din nou i s-a crispat. Simţea că floarea de ferigă stătea pe Inimă ca o platoşă de fler...

S-a întors de la bătrâna mamă fără să spună un cuvânt, fără s-o mai privească şi cu pas încet a Ieşit din ogradă, ascultând în urma lui pe Burek lătrând de parcă era turbat... S-a urcat în trăsură şi- a poruncit să fie dus din nou în raiul său.

Dar ce se petrecea cu el, limba nu poate să spună şi nici vreun condei să scrie. Cuvintele mamei sale că omul nu poate fi mulţumit dacă nu-şi împarte fericirea cu ai săi, îi sunau în urechi ca un blestem.

întorcându-se la palat, a pus muzica să-i cânte, a dat poruncă să se danseze şi să se întindă mesele. S-a ameţit de băutură, a poruncit să fie bătuţi câţiva oameni, dar nimic nu-i ajuta şi-a rămas foarte întristat...

Tot timpul, deşi a înotat în obişnuitul belşug, în gură orice i se părea amar, iar în inimă parcă purta o piatră...

N-a putut până la urmă să mai îndure şi, la un an de la prima călătorie, a plecat din nou spre satul său, acasă...

A găsit totul ca mai înainte: jgheabul, trunchiul, acoperişul, scara, portiţa şi pe Burek cu blana zburlită – însă bătrâna mamă nu i-a mai ieşit în întâmpinare. în prag s-a arătat numai în cămăşuică fratele său cel mai mic, Maciek.

— Unde-i măicuţa? a întrebat Iacus.

— Zace bolnavă, a răspuns micuţul oftând.

— Da tăicuţul?

— La cimitir...

Cu toate că Burek era mai-mai să-l înhaţe de picior, Iacus a intrat în bordei. Bătrâna zăcea gemând într-un colţ al patului. S-a apropiat de ea... s-a uitat la dânsul, dar nu l-a recunoscut... Ţi era greu să vorbească, iar el n-a îndrăznit s-o întrebe de nimic.

I se sfârteca inima. A întins mâna spre buzunar ca să ia şi să verse aur pe laiţă, dar i s-a zgârcit pumnul şi l-a cuprins o frică cumplită că-şi va pierde propria-i fericire.

Netrebnicul Iacus a început să gândească aşa:

„Bătrâna abia mai are câteva zile de trăit pe lume, însă eu sunt tânăr. Ea nu se va mai chinui mult... iar în faţa mea e toată viaţa, lumea, puterea”.

S-a smuls din bordei, s-a dus la trăsură şi apoi a ajuns iar la palat dar. Sosind acolo, s-a încuiat înăuntru şi-a început să plângă.

Sub platoşa de fier pe care o formase pe pieptul lui floarea de ferigă, legată şi proţăpită, se trezea în el conştiinţa şi-l durea inima.

Spuse din nou să cânte muzica, porunci curtenilor să dănţuiască. Iar el începu să bea ca să-şi amorţească conştiinţa.

Pentru o clipă i s-a părut că n-o mai aude, dar după aceea, a prins să-l chinuie aşa de tare, încât puţin a lipsit să nu înnebunească. A doua zi şi în zilele următoare, fără să se odihnească o clipă, se amăgea mereu cu ceva. Călărea, alerga, vâna, mânca, bea, petrecea. Nimic însă nu-i era de ajutor...

în urechi, mai presus de toate zgomotele, îi răsuna gândul:

„Nu există fericire pentru om, dacă nu poate s-o împărţească şi cu alţii”.

Nu trecuse un an şi Iacus arăta slab ca un vreasc şi galben ca turta de ceară. în belşugul şi norocul lui se chinuia mai rău decât oricine. în cele din urmă, după o noapte de nesomn, punându-şi aur în buzunări, porunci să fie dus la bordei.

Luase hotărârea, chiar dacă ar pierde totul, să-şi scape mama şi fraţii.

— întâmple-se ce s-o întâmpla! zicea, chiar să mor, dar cu viermele ăsta care mă roade în piept nu mai pot trăi.

Caii s-au oprit în faţa bordeiului.

Totul era aici ca mai înainte: jgheabul vechi ca fântână, buturuga, acoperişul, scara, dar în pragul bordeiului nu s-a arătat nicio fiinţă vie...

Iacus a alergat la uşă. Era răzămată cu un par. S-a uitat pe fereastră: bordeiul pustiu...

Atunci un cerşetor, care stătea la gard, a început să strige la el:

— Ei, ce căutaţi acolo, cucoane... Bordeiul e pustiu, totul a murit în el de sărăcie, de foame şi de boală...

Ca împietrit a rămas Iacus-norocosul în prag. A stat acolo şi-a tot stat.

„Au murit din vina mea toţi, şi-a zis, trebuie să mor şi eu!" Cum a rostit aceste cuvinte, pământul s-a deschis şi l-a înghiţit. Odată cu dânsul a dispărut şi acea floare de ferigă dătătoare de nefericire, pe care azi zadarnic ar mai căuta-o cineva pe lume.

Regele Huk-Puk

poveste poloneză

Să tot fie vreo câteva mii de ani de când trăia pe lume un rege cu numele de Huk-Puk.

Odată a venit la el un bătrân cu o barbă lungă, surie, şi i-a spus:

— Măria ta, ai să învingi un prinţ, puternic, care n-a văzut niciodată oameni, câini, cai şi fier.

Huk-Puk s-a mirat straşnic de această proorocire şi a vrut ca vrăjitorul să-i desluşească pe loc
despre ce prinţ puternic e vorba care să nu fi văzut oameni, câini, cai şi fier. Bătrânul însă dispăru fără să mai scoată o vorbă. L-au căutat după aceea prin tot regatul, dar nu l-au mai găsit.

Huk-Puk era foarte semeţ, nu se pleca niciodată în faţa cuiva şi toţi se temeau de dânsul. Avea multe bogăţii, dar şi mai mulţi prieteni în jurul său. Ani de zile stăteau Ia el în ospeţie domni de neam şi cavaleri; pentru că, îndată ce afla că este vreun voinic pe undeva în lume, îl aducea la dânsul şi nu-l mai lăsa să plece din casă. Cu un asemenea om nu se încumeta nimeni să poarte război. Oricine chibzuia că-i mai cu cale să i se supună de la început, căci altfel nu mai găsea iertare.

Aşa petrecea Huk-Puk în mare veselie cu prietenii săi, iar când li se ura de petrecere, încălecau pe cai, luau câinii cu ei şi porneau la vânătoare în codri. Mai bine de trei sute de uriaşi, călări pe armăsari vânjoşi care nechezau, se căţărau până pe vârfuri, ca şi cum ar fi vrut să zboare prin aer. Ţăranii se suiau pe dealuri şi se uitau de departe la o atare minunăţie. Vânătorii se năpusteau asupra pădurii ca o vijelie, prin codri se răspândea muzica trompetelor şi a cornurilor, câinii alergau după jivine şi parcă sunau toate clopotele. Vânau şi omorau orice.

într-o zi, regele le spuse al or săi:

— Aici, în întregul ţinut, nu mai avem ce face, trebuie să pornim mai departe, să găsim un codru pe cinste şi să ne apucăm de vânat ca lumea.

Se urcară pe cai şi la drum! Merg ei o zi, două, trei, trec prin fel de fel de codri în care ar fi putut vâna, însă Huk-Puk o ţinea într-una pe-a lui:

— încă nu aici! Eu vreau o vânătoare de care n-a fost de când lumea-i lume.

Au ajuns în cele din urmă pe un pământ sălhui, unde vuia un codru îngrozitor şi nu se vedea nici urmă de pas omenesc. Erau numai poteci, pe care le bătătorise tară doar şi poate fiarele. Sălbăticie nemaivăzută, pădure neumblată, copaci aşa de bătrâni ca, numai cu securea, nimeni n-ar fi putut în vreun fel să se descurce cu ei. Stejari, fagi, pini, brazi, molizi şi alte soiuri creşteau pe acolo de bună seamă de la facerea lumii, de pe când însuşi bunul Dumnezeu îi semănase.

Cum au intrat în codru, i-a şi cuprins frica. Trebuie că era acolo ceva de-şi pierdea

omul dintr-o dată curajul – doar aveau de-a face cu singurul codru în lume fără urme de picior omenesc. Vulturi şi felurite păsări, rar văzute prin alte părţi, stăteau pe copaci liniştite şi se uitau la oameni, fără cea mai mică urmă de teamă. Se vedea numai cum se mirau grozav ce mai făpturi puteau fi şi astea, înaintând, călăreţii auzeau sunete ciudate, ciripituri, şuierături, cântec de cuc, croncănituri şi ţipete de gâlceavă, un amestec de să-ţi astupi urechile nu altceva. Păsări mici cu moţ, şi fără moţ se perindau în fel de fel de culori, zburau în linişte, se aşezau pe capul cailor sau pe umerii cavalerilor.

— Aici o să ne apucăm de vânat! spuse Huk-Puk.

Au descălecat, au rupt crengi şi şi-au făcut adăposturi, apoi s-au hrănit, şi-au adăpat caii şi s-au odihnit.

— He, începem! Pregătiţi ogarii! strigă după aceea regele. Erau oameni anume pentru asta, care îndată au slobozit după vânat ca la 50 de ogari. Aşa s-a pornit vânătoarea. Ogarii au început să hăuiască hau-hu, hau-hu, hau-hu. Nimeriseră pe semne dintr-o dată peste un animal de soi, căci de alergatul şi lătratul lor se cutremura pădurea. într-adevăr, dinii alergau după un cerb, cu coarne uriaşe, care sărise din faţa lor şi fugea în salturi. Ogarii îl urmăreau ca o apă în revărsarea vijelioasă, tot mai departe şi, întărâtaţi la fugă, au ajuns până în mijlocul codrului.

Acum s-au petrecut întâmplări nemaipomenite. Câinii au nimerit peste o groază de lupi, care pentru întâia oară vedeau câini. Dacă în codrul acesta nu ajunsese picior de om de fa facerea lumii, se înţelege că pe acolo nu fusese nici picior de câine. Ogarii s-au speriat, le-a pierit glasul, şi-au luat cozile între picioare şi-au vrut să se întoarcă de unde veniseră, pentru că haita de lupi era fără număr. Pe loc însă un lup, o bestie uriaşă, a ieşit în faţă, le-a tăiat drumul şi le-a spus în graiul animalelor:

— De vreme ce-aţi venit în regatul nostru nu care cumva să încercaţi să faceţi cale întoarsă, mai ales că animale ca voi încă n-a văzut nimeni pe aici!

Pe ogari i-a cuprins o frică şi mai mare când, îndată după aceea, i-au înconjurat lupii din toate părţile şi-au poruncit:

— Marş cu noi! Veţi merge la regele codrului şi acolo o să lămuriţi ce fel de vieţuitoare sunteţi.

Merg ei, merg cu pas grăbit, câinii în mijloc, lupii împrejur. Se întâlnesc pe drum cu felurite
jivine, care se uitau cu mare mirare, pentru că şi ele vedeau întâia oară în viaţă asemenea animale ciudate.

în cele din urmă au ajuns într-un loc unde lupii s-au oprit. Câinii priviră cum de jur împrejur erau numai animale de strajă: ici urşi, colo cerbi cu coarne lungi şi răsfirate, pisici sălbatice, mistreţi cu colţi fioroşi, iar printre toate alergau încoace şi încolo vulpi, bursuci, jderi, arici şi iepuri. Cum vedea câinii, fiecare animal îi şi întreba pe lupi:

— Ce naiba aţi mai adus?

— Nici noi nu ştim ce-s ăştia, spuneau lupii. Nişte corcituri jumătate lupi, jumătate vulpi, unele negre, altele albe, gălbui, cenuşii şi tărcate. Fără îndoială că vreun vrăjitor le-a blestemat şi le-a schimonosit în felul acesta. Le-am luat în prizonierat la graniţă şi le înfăţişăm regelui, pentru că şi ele trebuie să fie animale.

Au mers mai departe şi au ajuns într-un loc unde creşteau laolaltă şapte stejari în aşa fel că alcătuiau un singur copac uriaş, cât o casă mare. în acest stejar înşeptit se afla o uşă, iar în faţa uşii stătea de strajă un urs fioros şi lăţos. Lupii i-au spus despre ce era vorba. Ursul s-a uitat cu răutate la ogari, s-a dus apoi la uşă şi-a ciocănit. După un timp oarecare, uşa s-a deschis larg şi din cei şapte stejari a ieşit un domn impunător,

îmbrăcat numai în aur şi cu sclipiri de diamante în ochi. Pe umeri avea doi şoimi. După el veneau patru maimuţe mari, în faţă păşeau şase păuni cu cozile răsfirate, iar de fiecare parte avea câte o vulpe. Pe semne aşa era slujba. îndată le cuvântă cu glas ales, încât ogarii au înţeles de-a fir a păr.

— Iubiţii mei războinici, le spuse lupilor, văd că aţi învins un duşman ciudat. Foarte bine!

Apoi se întoarse către ogari şi-i întrebă:

— Ce fel de animale sunteţi voi, cum vă numiţi?

— Suntem ogari din haita regelui nostru.

— Dintre voi, care-i ofiţer?

— Zagraj ne-o ia totdeauna înainte, când alergăm după jivine la vânătoare sau la hăituiala.

— Ce, jivine? Voi, blestemaţilor, fără încuviinţarea mea oropsiţi animalele? He, he, aşteptaţi oleacă, hoţilor, şi-o să vă învăţăm noi minte!

Şi regele codrului începu să se mânie şi să se năpustească asupra lor cu furie. Ogarii au înţeles atunci că-i rău de ei şi l-au îmbrâncit pe Zagraj în faţă să spună ceva. Pomi Zagraj să vorbească:

— La regele nostru vânătoarea e un lucru obişnuit, iar pe câini îi ţine şi-i hrăneşte pentru a zgomi vânatul! De aceea are fiecare cleşte ca să nu scoată fierul din foc cu degetele lui. Noi ogarii nu suntem vinovaţi că ne îndeplinim îndatoririle.

Din cuvântare s-a putut vedea pe dată că acest Zagraj era cu scaun la cap. Regele codrului s-a gândit puţin, apoi a întrebat animalele supuse lui:

— Pe cine au urmărit până aici ticăloşii ăştia?

A ieşit atunci în faţă cerbul uriaş, destul de însurit de bătrâneţe, s-a plecat cu coarnele-i mari până la pământ, şi-a zis:

— Măria ta, bestiile astea ciudate, care se numesc ogari, chiar pe mine m-au încolţit în pădure. Cu toate că m-am apărat, aş fi murit de bună seamă, dacă din fericire n-aş fi izbutit să mă refugiez peste linia graniţei păzită de lupi, ceea ce m-a izbăvit... Oho, aş paria că păsările astea sunt hoţi fără pereche!

— Cine dintre voi, dragele mele animale, le vrea pierzarea? întrebă regele codrului.

Pe loc se avântă iepurele şi, făcând o plecăciune spre rege, vorbi aşa:

— Pe noi, sărmanii iepuri, ne mănâncă lupii, vulpile, vulturii, ereţii, dar plătim după lege acest tribut. N-am vrea însă în plus să mai plătim şi altora. Noi, măria ta, ne temem de ogarii aceştia şi te rugăm umiliţi: nu le cruţa viaţa.

Apoi, un lup bătrân vorbi cu aceste cuvinte:

— Mai întâi trebuie să-i căutăm pe prizonieri în gură şi să le vedem dinţii, ca să ne lămurim cu ce pot trăi. Dacă mănâncă iarbă, vom trage foloase de la ei, se vor înmulţi şi vom avea noi de mâncare, dar dacă se hrănesc cu carne, să moara!

S-au uitat la dinţii ogarilor şi-au pornit să strige în toate părţile:

— Oho, cu dinţi din aceştia nici gând să mestece iarbă!... Au dinţi pentru came!

Clinii se jurau că nu mănâncă niciodată came, cel mult oase; degeaba însă, nu i-a crezut nimeni. Multe animale au fost pentru uciderea ogarilor, în timp ce altele spuneau că 11-l tot una, că nu le pasă. La urmă, regele codrului luă din nou cuvântul:

— Ei voi, câinilor, spuneţi-mi cu ce vă puteţi lăuda? Stăpânul vostru v-a ţinut şi v-a hrănit numai pentru că ştiţi să adulmecaţi urma

animalelor mele?

— Nu, rege! spuse Zagraj. Principala noastră însuşire este credinţa sau supunerea. Noi slujim aşa de credincioşi săpânului nostru că, dacă moare, oricare din câinii lui este gata să moară şi el. Uneori se întâmplă ca stăpânul la mânie să lovească un câine sau să nu-i dea de mâncare, dinele însă nici chiar aşa nu-l părăseşte, ba îi şi linge mâinile sau picioarele.

Când vulpea a auzit acestea, s-a întors într-o parte, a izbucnit în râs şi-a zis:

— Ei. Astea mai zic şi eu, proaste animale, nu glumă!

I-a dat de gândit regelui ceea ce au spus câinii, şi-a grăit astfel:

— Ascultaţi, supuşii mei, îi opresc pe aceşti câini să mă conving de ce credinţă sunt în stare! La drept vorbind, eu nu am aici niciun singur animal de care să fiu pe deplin sigur. Mă ascultă, pentru că sunt obligaţi, dar dacă trebuie să muncească la ceva, ursul totdeauna mormăie, vulpea mă înşeală la fiecare pas, lupul are grijă întâi şi întâi să se îndoape bine, iepurele e un fricos fără pereche, porcul sălbatic n-are nici pic de onoare, iar cotoiul e ipocrit sadea. Aşa au scăpat ogarii de la moarte.

Regele Huk-Puk văzând, între timp, că nu i se întorc câinii, le zise prietenilor:

— Păcat de ogari, n-am să îngădui niciodată să moară fără ajutor. Ce va fi, va fi, însă de căutat trebuie să-i căutăm!

Cum a spus şi cum erau toţi călare, au şi pornit buluc în codru. Au avut de străbătut desişuri neumblate pe care doar dacă le trece animalul sălbatic, necum un om călare. Mergeau şi auzeau cum urlă mii de lupi împrejur. Câte unul dintre cavaleri nu mai era bucuros de această expediţie şi zicea:

— De ce ne afundăm pe aici? Naiba i-a luat pe câini şi-o să ne la şi pe noi. Huk-Puk însă nici nu se gândea să se întoarcă tară câini.

— Trebuie să răscolim sihlele astea, vorbi, şi să ajungem până în inima codrului!

Au intrat în bălării şi văgăuni groaznice, încât puţin a lipsit de nu şi-au sucit gâturile. Apoi au dat peste o mlaştină şi erau cât pe ce să se înece. Caii se smunceau în dreapta şi în stânga şi sforăiau într-una. Simţeau, se vede, ceva rău, pentru că nu voiau să meargă mai departe. Călăreţii i-au izbit însă cu pintenii şi-au pornit la drum din nou.

Nu mult după aceea, privind înainte, vânătorii au văzut o haită groaznică de lupi. Cât cuprindeau cu ochii erau lupi şi iar lupi. Stăteau pe coada şi se uitau cu mirare la călăreţi sau străjuiau locul, cum fac câinii. Alţii îşi arătau colţii, în timp ce părul li se zburlea ţepos a mânie pe gât şi pe spate, iar ochii le scânteiau furioşi.

— Domnii mei, zise Huk-Puk, aici nu mai poate fi vorba de zăbovire, se cere să începem treaba cât mai iute! Bestiile astea, fără îndoială, mi-au sfâşiat câinii.

Spunând aceste vorbe, trase sabia, dădu pinteni calului şi pătrunse între lupi ca o furtună, urmat de toţi ceilalţi. Să ferească Dumnezeu ce prăpăd au făcut caii, când au intrat în haita de lupi! Azvârleau din copite, striveau cu picioarele sau apucau lupii de spate cu dinţii şi-apoi îi repezeau cu toată puterea de pământ încât zburau şi măruntaiele din ei. În acelaşi timp, oamenii tăiau cu săbiile, străpungeau cu suliţele şi azvârleau din arcuri săgeţi ucigătoare. E destul dacă spunem că bătălia era aşa de aprigă, că numai între oameni rar se poate vedea alta la fel. Au făcut din lupi harcea-parcea. Atâţia au omorât că se făcuseră băltoace de sânge la fiecare pas. Dar nici lupii nu se lăsau mai prejos. Săreau şi-şi înfigeau colţii în gâtul calului, iar calul cădea înăbuşit, cu călăreţ cu tot. Era numai geamăt, urlet, strigăt, până ce în sfârşit oamenii le-au luat-o lupilor înainte şi aceştia au dispărut de pe câmpul de bătaie ca nişte iepuri fricoşi. Atunci Huk-Puk a băgat sabia plină de sânge în teacă şi-a scos cornul de la

cingătoare şi-a sunat victoria. în faţa lor, pădurea se curăţase de-a binelea de lupi, iar pe câmpul de bătaie rămăseseră numai cei care muriseră sau se mai luptau cu moartea.

După această bătălie câştigată purceseră mai departe dar, la fel ca până atunci. Nu aveau drum drept, ci trebuiau să se strecoare prin mărăcinişuri, să treacă prin gropi şi mlaştini. Până la urmă însă au ajuns la cei şapte-stejari, unde se afla capitala codrului. Cum i-a văzut acolo, ursul, care stătea de strajă în faţa casei regale, a început să mormăie fioros şi să bată grăbit în uşă cu amândouă labele de dinainte. S-a produs pe loc o învălmăşeală groaznică. Fel de fel de animale fugeau în toate părţile, iar corbii croncăneau pe sus. La auzul zgomotului de-afară, din cei şapte-stejari apăru regele de aur al codrului, strălucind în soare. Cum a văzut ce se întâmplă, a scos din sân o trâmbiţă, a dat semn în cele patru părţi ale lumii, iar sunetul a zburat peste codru cu ecouri prelungi.

Au început pe loc să se adune nenumărate feluri de animale sălbatice. Veneau prin văzduh cu şuier de vânt. Soseau vulturi, ereţi, şoimi, corbi, doare, coţofene şi alte păsări. Era numai bătaie şi fâlfâit de aripi, ceea ce răspândea un zgomot înfricoşător.

Nici n-a dat bine comanda de luptă regele pădurii că în şirul întâi s-au şi orânduit urşii. S-au ridicat în picioare pe labele de dinapoi şi aşa au pornit spre călăreţi, scoţind un urlet groaznic. Huk- Puk şi cavalerii se temeau numai că se vor speria caii şi nu vor rămânea pe loc. Au întins deci suliţele şi. Ţinând caii în frâu, s-au pregătit să-i primească pe urşi cum se cuvine. Bătălia a început.
Cavalerii sfărâmau în bucăţi cu săbiile căpăţânile urşilor, iar cu suliţele îi străpungeau din fugă. Din cauza rănilor urşii urlau înspăimântător şi se apărau cu furia turbării. Se vărsau valuri de sânge încât cavalerii şi caii erau cu totul roşii. Se făcuse o învălmăşeală şi un vârtej îngrozitor. Aici vreun urs fioros se bălăcea în sângele care izbucnea din el, colo un altul năpădise asupra cavalerului şi calului iar aceştia de abia puteau scăpa cu pielea teafără din ghearele lui. întreg codru se cutremura de atâta prăpăd. Animalele cu mai puţin curaj dispăreau în colţurile cele mai îndepărtate ale desişurilor.

Huk-Puk a trecut printr-o încercare foarte grea, pentru că asupra lui se năpustise cel mai mare urs, comandantul urşilor. Regele apucase să împungă fiara de două ori cu suliţa. A treia oară însă, suliţa s-a rupt, iar ursul, foarte întărâtat, s-a ridicat de la pământ şi-a început să alerge după el urlând. Huk-Puk nu mai ştia ce să facă. Din întâm-plare numai şi-a scos cornul de vânătoare şi-a sunat. La acest sunet au sărit ogarii, care se aflau împrizionieraţi chiar acolo, şi s-au repezit năprasnic asupra ursului. Unii îi înfigeau colţii în spate, alţii i s-au agăţat de gât sau de urechi, sfâşâindu-l din toate părţile şi rupându-i carnea în bucăţi. Regele codrului s-a convins astfel că ogarii erau credincioşi stăpânului lor. îi părea rău acum că nu dăduse ordin să-i spânzure sau să-i nimicească în vreun fel.

în cele din urmă, Huk-Puk i-a învins şi pe urşi.

Când a văzut regele codrului că a pierdut armata cea mai bună, haita lupilor şi vajnica putere a urşilor, n-a mai vrut să arunce în luptă mistreţii sau cerbii, mai ales că şi aceştia erau cuprinşi de mare frică. începu să-şi frângă mâinile, se uită la leşurile din jur şi, cu glas plin de durere, strigă:

— Asupra cui voi mai domni de-acum? A căzut pentru totdeauna întregul meu regat!

De-abia mai avu putere să atârne o cârpă albă, arătând că cere pace.

— Nici mie nu-mi mai trebuie altceva, se gândea Huk-Puk, am obosit straşnic şi e timpul să ne odihnim.

S-a dus deci pe dată spre regele de aur al pădurii, i-a dat mâna şi i-a zis:

— La noi se socoate, când se încheie pace şi unul îi dă celuilalt mâna, că e prost cel ce va trăda.

Atunci regele codrului întrebă din nou:

— Cine sunteţi voi, aşa de viteji şi de puternici?... N-au putut să vă învingă nici urşii, nici lupii.

A izbucnit în râs Huk-Puk şi-a răspuns cu aceste cuvinte:

— Cum nu ştii că suntem oameni? Dumneata însuţi eşti parcă mai asemănător omului decât animalelor.

Când a auzit regele codrului vorbele acestea şi-a acoperit îndată ochii cu mâinile şi a plâns amar:

— Deci sunteţi oameni, sunteţi oameni, spunea. Nu-i de mirare că m-aţi bătut... Eu însă socoteam că oamenii trebuie să aibă un cap, două mâini, două picioare, iar voi aveţi câte două capete, câte patru picioare şi în mâini purtaţi prăjini lungi ascuţite...

— Da de unde, aşa pare, pentru că suntem călare! zise Huk-Puk. Un cap este de animal, altul omenesc, picioarele de cal, iar mâinile sunt ale omului...

Spuse acestea şi sări de pe cal.

— Priveşte cum arăt acum. Vezi. Aşa arată oamenii, numai că fără cai, pe jos, omul n-ar fi ajuns la tine niciodată.

Regele codrului îi măsură iar pe toţi din cap până-n picioare, le atinse suliţele, săbiile, platoşele, cercetându-le cu vădită curiozitate. Nu-i venea să creadă că toate acestea erau făcute chiar de ei.

— Asta nu-i cu putinţă, vorbi el, voi trebuie să vă fi născut cu ele, la fel cum lupul se naşte cu colţi, cerbul cu coame, iar ariciul cu ţepi!

Mai apoi l-a întrebat Huk-Puk pe regele codrului:

Dar tu ce fel de fiinţă eşti că te ascultă animalele sălbatice şi te respectă ca pe un tată?

— Vezi, eu mă aflu în acest codru de la facerea lumii! răspunse cu tristeţe regele codrului. Aş fi rămas până la sfârşitul lumii rege, sprijin şi tată al animalelor, dacă n-ar fi fost proorocirea că oamenii vor distruge întreg regatul, chiar dacă vor ajunge până aici o singură dată.

De abia acum Huk-Puk îşi aminti cum bătrânul acela cu barbă surie îi prezisese că va învinge un rege care n-a văzut niciodată oameni, dini, cai şi fier.

Regele codrului vorbi mai departe aşa:

— Du-te, omule, şi citeşte ce este scris de la începutul lumii pe trunchiul celor şapte-stejari!

Huk-Puk se apropie cu cavalerii lui de stejarul înşeptit şi citi: „Capitala animalelor va dăinui
până când vor veni în ea oameni pe cai, cu câini şi fler şi vor vărsa sânge!”

— Cine a putut să scrie o asemenea proorocire? a întrebat Huk-Puk.

— N-a scris-o nimeni. Copacul a răsărit din pământ îndată după facerea lumii şi-a avut pe el de la început această inscripţie. Pe măsură ce-a crescut, inscripţia a devenit mai clară.

Cum îl priveau, stejarul înşeptit începu să se clatine şi apoi căzu la pământ, rostogolindu-se cu zgomot năprasnic.

în clipa aceea se făcu în codru un haos cumplit. Fiecare vietate de unde se afla o lua la goană cu toate puterile. Păsările de pe copaci, băteau din aripi, se urcau în văzduh întunecând soarele şi zburau în grabă spre codri mai depărtaţi.

— Priveşte, omule, spuse regele codrului, orice vietate se teme de tine, se ascunde, fuge din faţa ta siva fugi aşa până la sfârşitul lumii!

— Pregăteşte-te să mergi cu noi; îţi va fi bine la mine printre oameni, spuse Huk-Puk.

— Nu, pentru toate comorile din lume n-aş merge între oameni!

— Atunci ce-ai să faci acum, când nu mai ai regat?

— Le voi face oamenilor rău până la sfârşitul lumii, îi voi îneca în ape, îl voi momi în păduri să se rătăcească, le voi pricinui numai nenorociri: foame, boli, războaie, îi voi îneca cu fel de fel de spaime şi nelinişti.

O rupse apoi la fugă ca vântul. Alergară după dânsul, dar regele codrului intră într-o mocirlă straşnică, într-o mlaştină în care nici nu se putea gândi să intre vreun om, fie el şi cel mai uşor. Mlaştina se întindea de bună seamă pe vreo zece mile în lung şi zece în lat, iar dinspre ea veneau zgomote ciudate şi o gălăgie groaznică. în codru drăcesc se puteau auzi raţe sălbatice, gâscani, bâtlani, cocori, egrete, pescăruşi, cufundări, lebede. Când încetau să ţipe ele pentru o clipă, începeau să orăcăie milioane de broaşte mici şi mii de broaşte ţestoase.

— Cu timpul vom cuceri şi mlaştina, a spus Huk-Puk. E nevoie numai să venim cu bărci şi să dăm drumul la apă ca să uscam locul.

De atunci oamenii vânează pretutindeni. Animalele nu mai au regat, n-au nicăieri o bucată de pământ numai pentru ele. Rătăcesc despărţite prin păduri, pe câmpuri şi mereu fug din faţa oamenilor.

Huk-Puk a făcut toate acestea: dar nu le-a făcut singur, ci cu ajutorul câinilor, cailor şi fierului.

Epuraşul cel isteţ

poveste poloneză

Trăia într-o vreme un ţăran cu numele Maciek, care era om bun, însă nevoiaş şi prost.

Odată s-a dus în pădure să strângă uscături. După ce-a făcut grămezi de vreascuri şi de crengi uscate, pe când le aduna la un loc, a auzit nu prea departe pe cineva gemând ca şi cum ar cere îndurare, îi era frică şi stătea la îndoială dacă să meargă sau nu într-acolo. Până la urmă se duse cu băgare de seamă şi se uită să vadă ce poate fi.

Un pin uriaş se prăbuşise peste un urs şi-l strivea îngrozitor. Numai ochii ursului se mal vedeau de sub copac.

— Al milă de mine, omule, salvează-mi viaţa! spuse cu durere Moş Martin.

Pe ţăran l-a prins mila şi s-a apucat îndată de lucru. Puse cu multă trudă sub trunchi un drug şi pe urmă încă unul. Apoi se opinti şi pe măsură ce sălta un drug, îndată punea sub pin o altă proptea sau răzămătoare. îi curgea sudoarea de pe frunte, liberă însă animalul şi se întoarse acasă.

Trecuse un timp de la această întâmplare şi Maciek aproape uitase de fapta sa. Când s-a dus însă din nou la adunat vreascuri în pădure şi-a întâlnit iarăşi ursul, acesta l-a întrebat:

— Tu, omule, m-ai salvat odată de la moarte?

— Da, eu, dar ce-i?

— Vezi, prietene, aş vrea neapărat să te răsplătesc, pentru că-ţi sunt dator cu recunoştinţa.

— El, lasă, ce mai recunoştinţă?

— Dragule, trebuie să te mănânc, nu-i altă ieşire!

— Ai să îndrăzneşti, jigodie, să-ţi omori binefăcătorul?

— Ce să fac? doar fiecare pe lumea asta pentru bine plăteşte cu rău, deci nici eu nupotsă-mi

arăt altfel recunoştinţa.

— Vorbărie! Numai un nemernic face aşa! Dreptate şi recunoştinţă au fost, sunt şi vor mai fi pe lume.

Atunci ursul zise râzând:

— De când trăiesc încă n-am văzut un alt prost ca tine, dar ascultă, am să-ţi dau dreptate,dacă ai

să găseşti un judecător, care va trece în neînţelegerea dintre noi, de partea ta.

— Voi găsi! a zis cu convingere Maciek şi-a plecat să caute un asemenea judecător.

Pe drum a întâlnit un ţăran.

— Hai, îi spuse, şi fa judeţ între mine şi urs!

Ţăranul s-a dus, chipurile asculta despre ce-i vorba, dar îl împungea cu cotul pe Maciek, clipea din ochi şiret şi-i şoptea la ureche:

— Spune mai întâi cât ai să-mi plăteşti, dacă judec neînţelegerea de partea ta? Dacă nu, pierzi.

Ursul bănui îndată despre ce e vorba şi mormăi:

— Dreptatea nu se poate cumpăra şi nici vinde. Aşa nu mă chiorâţi voi pe mine.

Maciek se scarpină în cap.

— Vai de noi, când judecător ajunge un astfel de om! Aleargă să caute altul.

S-a întâlnit cu un bou, i-a spus tărăşenia şi l-a poftit să judece.

— Da ce-s prost? răspunse boul. Am în faţa mea pe cei ce mă măcelăresc şi aş fi bucuros, dacă măcar pe unul din voi l-ar lua naiba... Atât îmi mai trebuie să vă mai fac şi dreptate! A mugit, a dat din coadă şi-a fugit.

Lui Maciek îi venea să plângă. El credea că dreptatea şi recunoştinţa sunt lucruri obişnuite de când lumea-i lume.

Merse să caute un judecător mai departe, pe când o rândunică stătea pe o creangă şi ciripea:

— Alege-ţi un judecător nici prea mare nici prea mic, Maciek!

— Aha! se gândi ţăranul, trebuie să-l iau pe berbec. A găsit un berbec, l-a adus şi l-a întrebat:

— Care-i părerea ta? Acesta behăi şi se jură:

— Eu nu cunosc niciun fel de dreptate, de recunoştinţă sau de nerecunoştinţa. Pot să zbier şi cu asta basta... Dar dacă vi-i de împăcare, câinele nostru ciobănesc e un judecător fără pereche. Pe un berbec îl înhaţă de gât, pe altul de cap sau de spate şi noi, câţiva între o mie de oi, trebuie să trăim în înţelegere. Oho, dulăul nostru e mare judecător!

Ursului îl străluceau ochii în cap de bucurie.

— Ţărane, spuse, recunoştinţa faţă de tine mă chinuie, mă otrăveşte din ce în ce mai mult. Trebuie să te mănânc neîntârziat, ca să mă scap de datorii.

— Mai aşteaptă, zise ţăranul. Berbecul ăsta e prost şi de când îl lumea, încă nu s-a auzit de un berbec judecător. Am să aduc eu însă un judecător de soi.

Alergă Maciek şi-l chemă pe câine:

— Eşti un animal credincios, tară doar şi poate că porţi în tine recunoştinţă şi ai priceperea dreptăţii.

Apoi l-a povestit totul şi-a continuat:

— Judecă după dreptatea de totdeauna a lumii!

Câinele se gândi şi zise:

— Ieri noapte au năvălit hoţii la stăpânul meu, iar eu i-am dat de ştire din vreme şi i-am salvat viaţa şi averea. Drept recunoştinţă şi mulţumire, mi-a dat colea la spate de nici nu mă mai pot târî.

Deznădăjduit, Maciek alergă să caute pe altcineva. Am să chem catul: ăsta animal cumsecade până în măduva oaselor. A venit calul şi-a zis:

— Eu am parte de recunoştinţă şi dreptate aleasă, căci îl duc pe stăpân cu căruţa, îl port în spate şi lucrez la plug pentru el.

— El, şi mai departe? întrebă Maciek îmbucurat.

— Pentru asta stăpânul mă ţine flămând şi-mi plăteşte din plin cu biciul!

— O, Doamne atotputernic! izbucni Maciek copleşit, oare din lumea ta minunată a dispărut recunoştinţa şi dreptatea?

Rândunica însă ciripea:

— Oamenii au învăţat animalele domestice cu nerecunoştinţa şi nedreptatea... Judecătorul tău, Maciek, nu e nici prea mare nici prea mic şi mai trebuie să fie sălbatic!

— Desigur că pe deşteaptă de vulpe îmi cere s-o chem, îşi spuse Maciek şi aduse vulpea.

Vulpea mişcă fuiorul cozii la dreapta şi la stânga, trase ochiade, ascultă toată povestea şi la urmă
spuse:

— Mă mir foarte mult că tu, ursule, până acum încă nu l-ai sfârtecat pe prostul de Maciek... Conştiinţa trebuie să te mustre îngrozitor, pentru că lucrul cel mai rău este să ai datoria recunoştinţei şi să n-o plăteşti cu nerecunoştinţa. Mânâncă-l pe ţăran, ce mai tura-vura, iar dacă nu-l mănânci, îţi pot spune că eşti un prost.

Ursul nu-şi mai ţinea ţoalele de râs, se tăvălea pe jos hohotind şi spuse:

— Bine mă sfătuieşte vulpea, pentru că tu Maciek ai să slăbeşti tot căutând dreptatea şi mie numi place să înfulec o slăbătură.

Pe ţăran îl treceau furnicături prin spate, când vedea cum namila de urs se linge pe buze de poftă. S-a dus totuşi să-l cheme ca judecător şi pe lup, cu toate că acum nici în el nu prea mai credea în dreptate.

Lupul întoarse capul şi se uită la pântecele ursului, în timp ce lui Maciek i se părea că se gândeşte la dreptate! Apoi cuvântă cu aceste vorbe:

— Se vede, ursule, că pe tine pântecele nu te necăjeşte, de vreme ce-i îngădui acestui ţăran să te tragă pe la judecăţi! Dacă vrei, ţi-l gătesc eu şi-l mâncăm pe din două!

însă ursul scrâşni şi mormăi:

— Nu vreau împărţeală cu lupii!

Pe urmă se întoarse spre Maciek şi zise:

— Oricum o dai, tot pe-a mea rămâne, trebuie să te mănânc, ca să-mi plătesc o dată datoria recunoştinţei.

Ţăranul se rugă să mai aducă încă un judecător şi plecă, din nou, murmurând rugăciuni şi cerând ajutorul tui Dumnezeu. Atunci i se aşeză în faţă iar rândunica şi-i ciripi:

— Maciek, Maciek! Dreptatea o cunoaşte numai unul pe care zi şi noapte îl chinuie nedreptăţile, care nu face nimănui nici cel mai mic rău, dar trebuie să se ascundă ca să poată trăi.

— Unde să găsesc, nefericitul de mine, o asemenea fiinţă?

— S-a pitulat sub o tufa, nu departe de aici. Se ascunde de om, de

câine, de lup, de vulpe. Du-te încet la el, să nu creadă cumva că vrei să-l omori şi să fugă.

— Cum să vorbesc cu el?

— Du-te şi repetă-i aceste cuvinte: „Slăvesc pe Domnul, nu fac rău la nimeni, în inimă am recunoştinţa şi dreptatea!”

Maciek merse şi rosti ceea ce i-a spus rândunica. Deodată de sub tufa sări un iepure şi kiţ, kiţ, zise:

— Am auzit de necazul tău cu ursul şi tocmai mă gândeam cum să te ajut.

— O, iepuraşule, de ţi-ar da Dumnezeu un gând bun! Ursul susţine că pe lume nu există nici recunoştinţă şi nici dreptate.

— Recunoştinţă nu există, pentru că ea trebuie să pornească de la fiinţe, iar acestea sunt nerecunoscătoare, însă dreptatea vine de la însuşi Dumnezeu şi ea nu trece niciodată pe lângă noi.

Iepuraşul a început judecata, iar ursul a declarat că aşa şi pe dincolo, adăugând:

— Ar fi trebuit să-l fi mâncat de mult, dar vreau mai întâi să mă conving că pe lume nu-i recunoştinţă şi dreptate.

Maciek mărturisi şi el pe-ale lui.

— E bine ce ziceţi voi, spuse iepuraşul, numai că eu trebuie să ştiu neapărat, cum s-a întâmplat totul, înainte de-a se ivi neînţelegerea.

— Zăceam sub un trunchi de pin, mormăi ursul, iar ţăranul ista prost a ridicat copacul şi m-a scăpat, aşa că să aibă răsplata cuvenită pentru fapta lui!

— Trebuie să văd cum a fost! repetă iepuraşul.

— Poate că tu eşti pentru recunoştinţă? întrebă ursul.

— Nu recunosc recunoştinţa în lume, cunosc numai vieţuitoare care greşesc.

— îmi dau seama că eşti judecător get-beget, se convinse ursul. S-au dus şi-au găsit locul cu trunchiul de pin. Drugii şi proptelele mai erau încă tot acolo, unde le lăsaseră. Iepuraşul spuse astfel:

— Intră, Moş Martin, şi arată-mi cum a fost!

Ursul se băgă sub copac şi când se lungi de-a binelea, iepurele făcu ţăranului semn cu ochiul:

— Scoate iute drugii şi proptelele!

Ţăranul îndeplini repede ceea ce i s-a poruncit, iar ursul păcălit prinse să geamă, să se tânguiască şi să se roage:

— Sloboziţi-mă, mă striveşte trunchiul! Iepuraşul însă îi răspunse:

— Acum e aşa cum a fost la început: niciunul dintre voi nu e dator celuilalt. Nu există pe lume recunoştinţă, însă dreptatea a căzut asupra ta.

Apoi se întoarse spre Maciek şi-l povăţui:

— Du-te cât mai repede acasă! Nu fa rău nimănui şi să porţi în inimă recunoştinţă şl dreptate, chiar dacă ai fi numai tu singur pe lume.

Uriaşul

poveste poloneză

Sunt pe lume oameni peste măsură de puternici, mai puternici decât tăria oricărui

rău. Nu ştiu ce piedică ar putea să stea în calea lor ca să n-o mături din drum ca pe un fir de praf. A fost odată aşa: în mijlocul unui drum pe care mergeau oamenii se afla o piatră de-o mărime atât de neobişnuită că nimeni nu putea s-o depăşească pe jos sau în alt chip. La unii li se sfărâmau în ea roţile de la căruţă, alţii, vrând să treacă peste dânsa, căpătau răni grele sau îşi pierdeau viaţa. Aşa că trebuia să fie ocolită pe departe. De unde se ivise bolovanul acesta? Nu se ştia. De bună seamă că însuşi pământul îl făcuse spre necazul trecătorilor. Doar fiecare ştia că pământul îi hrăneşte pe oameni, dar poate să-i şi chinuiască. Destul să spunem că toţi locuitorii de prin împrejurimi aveau parte numai de necazuri, sărăcie şi chiar de nenorociri, din cauza bolovanului.

Cum răbdarea are totdeauna o margine, odată s-a strâns tot ce era suflare omenească şi haide împreună la luptă contra duşmanului comun. Ca ramurile în jurul unui trunchi de stejar s-au prins mâinile cele mai vânjoase în jurul bolovanului şi hai, hai, sus cu el! Mai cu inimă! Mal mult! încă o dată! încă o dată! Degeaba. Lovi-l-ar toate trăsnetele să-l lovească! Cum a fost, aşa a rămas pe loc. Prin muşchiul brun de care era acoperit îşi arăta mai departe colţii albi parcă în batjocură.

Cu mâinile lăsate a mare supărare, oamenii s-au oprit din lucru. Atunci au văzut că vine cineva călare. Fiind pe drum de pădure, printre copaci i se ivi ca o rază de soare coiful înalt de pe cap. Strălucea, când ca o stea de aur, când parcă era ceva asemănător unui briliant cu lumini de curcubeu. Oare, era domn sau nu era domn, să fie cavaler sau nu e cavaler? Fără doar şi poate că-i cavaler, de vreme ce are coif în cap şi armură sclipitoare de oţel. Chipul îi era însufleţit de aşa bunătate şi frumuseţe că toţi au simţit faţă de el mare curaj şi încredere. Când s-a apropiat şi şi-a oprit calul, a început să întrebe de ce s-au adunat acolo în număr aşa de mare şi cu feţe aşa de triste. Oamenii i-au povestit îndată necazul lor. Aşa şi aşa pătimim, mărite stăpâne! Deodată au văzut că pe chipul luminos al cavalerului apare mila şi că are de gând să coboare de pe cal. După ce descăleca, spuse:

— Am să vă arunc eu din drum piatra aceasta. Iar ei, cum auziră, ziseră cu mirare:

— De ce să vă faceţi pentru noi, mărite stăpâne, atâta oboseală! La acestea, zâmbind minunat, el le răspunse:

— Umblu prin lume să scap de rele pe nevinovaţi şi pe cei nedreptăţiţi.

Atunci, oamenii au zis iar, cu îndoială:

— Aici nu ajunge nicio putere, fie ea chiar cea mai mare! Şi el spuse din nou cu ochi strălucitori ca de stea:

— A mea ajunge, pentru că izvorăşte din durerea pentru voi! Pe loc a cuprins cu mâinile bolovanul uriaş, l-a urnit de-a gemut pământul şi l-a aruncat departe în pădure. A vâjâit prin aer şi-a sfărâmat cu zgomot, în cădere, brazii tineri. Drumul era acum neted şi drept, iar pe feţele oamenilor, mai înainte întristate, o pană îngerească scrisese semne de bucurie. Cavalerul însă a încălecat din nou pe cal şi, ploconindu-se cuviincios, a plecat mai departe ca să scape de necazuri pe cei nevinovaţi şi pe cei nedreptăţiţi.

Basmul domniţei adormite şi al comorilor blestemate din adâncul izvorului

poveste poloneză

în timpurile străvechi, peste pietre curgea apa. Acum apa se adună numai primăvara sau după o ploaie puternică. Era şi un izvor în locul acesta. în adâncul lui

se vedea o piatră destul de mare, care parcă acoperea o deschizătură. într-adevăr, acolo se află o despicătură, mai bine zis un fel de fereastră către adâncul pământului. După acea piatră se păstrează comori nenumărate, de care nu se mai află în lumea întreagă. Între aceste bogăţii, pe un pat de aur curat, doarme o domniţă minunat de frumoasă şi îmbrăcată strălucitor.

Domniţa doarme pentru că cineva i-a înfipt în cap un ac de aur, fie din prea mare dragoste, fie din ură, Dumnezeu ştie. Doarme aşa şi nu se va deştepta până când un om nu-i va scoate acul din cap şi nu se va căsători cu dânsa. Treaba asta-i însă grea şi chiar primejdioasă, pentru că acolo sub pământ comorile şi domniţa sunt păzite de fel de fel de jivine. De aceea cel mai îndrăzneţ om, oricât l-ar plăcea domniţa şi comorile ei, n-ar avea curaj să intre în subpământuri, pentru ca să nu fie sfâşiat...

în legătură cu acea domniţă şi acele averi, oamenii aflaseră de demult, că, de două ori pe an, la Paşti şi la Sfântul Ioan, piatra ce le acoperă se dă la o parte şi, dacă atunci cineva se află pe acolo, poate privi în adâncuri şi poate vedea minunea.

într-o noapte de Paşti a venit în acele părţi un tânăr fierar din Zaslaw. Stătea deasupra şuvoiului şi se gândea:

„Oare nu mi s-ar putea arăta şi mie comorile?... Aş intra pe dată la ele, chiar şi prin crăpătura cea mai mică, mi-aş încărca buzunarele şi n-ar mai trebui să trag la foaie”.

De abia gândise astfel că piatra s-a şi tras la o parte iar în faţa ochilor i-au apărut saci cu bani, tipsii cu aur curat şi îmbrăcăminte scumpă ca la iarmaroace...

Mai apoi sub priviri i-a căzut domniţa adormită, aşa de minunată că fierarul a rămas mut de încântare. Dormea şi-i şiroiau lacrimile, iar cum cădeau pe cămaşă, pe pat sau pe jos, îndată se prefăceau în mărgăritare. Dormea şi suspina de durere din cauza acului înfipt în cap, iar când suspina pe copacii de lângă izvor susurau frunzele ca s-o aline.

în clipa când fierarul se pregătise să sară sub pământ, timpul cât fereastra stătea deschisă a trecut şi piatra a acoperit din nou deschizătura, bolborosind în izvor.

Din ziua aceea fierarul nostru nu-şi mai putea afla locul. Nu mai avea poftă de lucru. Mereu îi apărea în faţa ochilor, ca o fereastră, izvorul şi după fereastră vedea pe domniţa căreia îi şiroiau lacrimile. Fierarul se urâţise, pentru că parcă îl ţinea continuu ceva de inimă ca nişte cleşte de foc. Era de-a dreptul înnebunit.

Când n-a mai putut răbda de dor, s-a dus la o babă care se pricepea la buruieni de leac, i-a dat o rublă de argint şi i-a cerut sfatul.

— Hei, spuse baba, nu-i altă scăpare decât că trebuie să aştepţi până la Sfântul Ioan şi când se va da piatra lao parte, să sari în adâncuri. Atunci ai să-i scoţi domniţei acul din cap, se va trezi, ai să te însori cu ea şi vei fi domn mare, cum n-a mai văzut lumea. Numai să nu uiţi de mine că te-am învăţat ce să faci. Şi mai aminteşte-ţi: când are să-ţi dea târcoale frica şi vei începe să te temi, fa-ţi îndată cruce şi alung-o în plata Domnului... întregul meşteşug este ca nu cumva să te sperii, răul nu se prinde de omul care nu se teme.

— Spune-mi, mătuşico, zise fierarul, cum se cunoaşte că pe om l-a prins frica?...

— De ăsta-mi eşti? vorbi baba. Hai du-te la ochiul de apă şi, când te vel întoarce, să-ţi aminteşti de mine!

Două luni a tot mers fierarul la izvor, iar cu o săptămină înainte de Sfântul Ioan nici nu s-a mai urnit de-acolo, aşa aştepta de nerăbdător, în ziua sorocită, drept la amiază, piatra s-a dat la o parte şi fierarul nostru, cu o secure în mână, a sărit în deschizătură.

Ce nu se întâmpla acum în jurul lui? Ţi s-ar fi făcut părul măciucă în cap numai să priveşti. L-au înconjurat atâtea gânduri, că altul ar fi murit pe loc văzându-le. Erau lilieci mari cât nişte câini, care fluturau asupra lui cu aripile. Drumul i-l tăia o broască râioasă mare cât un bolovan. Un şarpe I se împleticea printre picioare. Iar când fierarul

l-a strivit în noroi, a început să plângă cu glas omenesc. Erau lupi aşa de dornici să-l sfâşie că le curgeau bale din gură. Ici Izbucneau flăcări, colo se făceau guri de foc în stâncă.

Toate jivinele i se urcau pe umeri, îl înhăţau de haină, de mâneci, dar niciuna nu îndrăznea să-i facă rău. Doar ştiau că fierarul nu se teme, Iar în faţa celui care nu se teme, răul dispare ca umbra în faţa omului.

— Al să mori aici, fierarule! strigau sălbăticiunile. El însă ţinea strâns în mână securea şi răspundea cu vorbe pe care e ruşine să le repetăm.

în cele din urmă a ajuns până la patul de aur, unde nici gadinilor nu le era îngăduit să intre. Stăteau numai primprejur, scrâşnind din dinţi. Cum a văzut în capul domniţei acul de aur, fierarul a tras de el îndată şi l-a scos până la jumătate... A izbucnit sânge... Domniţa l-a înhăţat cu mâinile de haină şi-a strigat cu un plâns sfâşietor:

— De ce mă chinui, omule!...

Şi atunci fierarul s-a speriat.. S-a cutremurat şi mâinile i-au căzut în jos. Fiarelor numai atât le-a trebuit. Care aveau gura mai mare au sărit la el şi l-au sfâşiat pe dată. Iar sângele a ţâşnit prin crăpătură şi-a înroşit piatra.

De-atunci lespedea a închis despicătura din spre pământuri aşa ca să n-o mai poată găsi nimeni. Izvorul a secat, iar domniţa a rămas în adâncuri deşteptată numai pe jumătate. Plânge acum atât de tare că uneori o pot auzi chiar păstorii de pe câmp şi va plânge în vecii vecilor.

Poveste

poveste poloneză

Peste munţi şi mări, în depărtata ţară a minunăţiilor, lângă leagănul unei prinţese nou născute, s- au strâns zânele cele bune cu regina lor cu tot.

Şi cum stăteau împrejurul prinţesei şi se uitau la feţişoara ei de copil adormit, regina le-a zis:

— Fiecare dintre voi, după putere şi dorinţă, s-o înzestreze cu un dar preţios.

Atunci întâia zână, aplecându-se peste cea care dormea, l-a şoptit aceste vorbe:

— Eu te înzestrez cu vraja frumuseţii şi prin puterea mea voi face ca acel care va privi la chipul tău să te vadă ca pe o suavă floare de primăvară.

— Eu, spuse cea de-a doua, îţi dăruiesc ochii limpezi şi adânci ca abisul apelor.

— Eu îţi dăruiesc trup mlădios şi svelt de palmier tânăr, adăugă cea de-a treia.

— Iar eu, zise cea de-a patra, îţi dau marea comoară de aur, tăinuită până acum în pământ.

Regina a chibzuit o clipă, după care, întorcându-se spre zâne. A început să le spună aşa:

— Frumuseţea oamenilor şi-a florilor se vestejeşte. Ochii vioi se sting o dată cu tinereţea şi chiar în tinereţe adesea se înnegurează de lacrimi. Vânturile sfâşie palmierii, iar furtunile îndoaie trupurile svelte. Cine nu împarte aurul la oameni, le deşteaptă invidia, iar cine-l împarte rămâne cu mâinile goale. Aşa că darurile voastre nu sunt trainice.

— Ce este mai trainic în om? Cu ce-ai s-o înzestrezi tu, o regina noastră? au întrebat atunci zânele.

La acestea, regina răspunse:

— Eu îl voi da bunătatea. Soarele este minunat şi luminos, dar dacă n-ar încălzi pământul, ar fi numai o stea moartă lucitoare. Bunătatea Inimii este aşijderea căldurii soarelui: ea dă viaţă... Frumuseţea fără bunătate este ca o floare tară aromă sau ca un templu fără idoli. Ochii pot să privească un asemenea templu, dar sufletul nu găseşte în el alinarea. Bogăţia fără bunătate este ca o doică hapsână. Chiar şi dragostea tară bunătate este numai un foc ce arde şi distruge. Să ştiţi că darurile voastre se trec. Iar bunătatea dăinuie, e ca un izvor din care cu cât bel mai multă apă, cu atât curge mai voios. Deci bunătatea este singura comoară nesecată.

După aceasta, regina zânelor se aplecă peste copilaşul care dormea şi, atingându-i inima cu mâinile, spuse:

— Să fii bună!

Legendă marinărească

poveste poloneză

A fost o corabie care se numea „Purpura”[33], aşa de mare şi puternică, încât nu se temea de furtuni şi de valuri, oricât erau de înspăimântătoare. Naviga mereu cu pânzele întinse, se urca pe culmile talazurilor, sfărâma cu pieptul colţurile stâncilor de sub apă, care spintecau alte corăbii, şi plutea departe, cu pânzele în soare, aşa de repede, încât pe de lături clocotea marea în spume, iar în urmă rămânea un drum larg, lung şi lucitor.

— E o corabie măreaţă, spuneau navigatorii de pe alte corăbii. S-ar putea spune că e Leviathanul mărilor.

Uneori echipajul „Purpurei” era întrebat:

— Ei, oameni buni, încotro mergeţi?

— încotro ne-o duce vântul! răspundeau marinarii.

— Băgaţi de seamă că mai încolo sunt vâltori şi stânci!

Ca răspuns la înştiinţare doar vântul aducea cuvintele cântecului falnic ca o adevărată furtună:

„în veselie navigam, în veselie!”

Pe corabie echipajul ducea o viaţă fericită. încrezuţi în mărimea şi trăinicia vasului, marinarii îşi râdeau de primejdii. Pedepsele erau aspre pe alte corăbii, însă pe „Purpura” fiecare făcea ceea ce-l tăia capul.

Traiul era acolo un fel de sărbătoare continuă. Furtunile treceau cu bine şi stâncile sfărâmate le- au mărit şi mai mult încrederea.

— Nu există, spunea, stânci şi furtuni care să poată dăuna corăbiei noastre. N-are decât să răscolească uraganul marea, „Purpura” va pluti mai departe.

Şi într-adevăr, „Purpura” naviga mândră, măreaţă. Treceau ani în şir iar ea nu numai că părea de neclintit, ba chiar venea în ajutorul corăbiilor distruse, adunând naufragiaţii pe puntea ei, în inima echipajului. încrederea oarbă în puterea corăbiei se mărea cu fiecare zi. Marinarii trândăveau fericiţi şi uitau cu totul arta navigaţiei. – „Purpura” pluteşte de la sine, spuneau. De ce să mai lucrăm, de ce s-o mai îngrijim, să controlăm cârma, catargele, pânzele, cablurile? ce rost are să trăim în truda şi sudoarea frunţii, când corabia, ca o zeitate – e nemuritoare?

„în veselie, navigam, în veselie!”

Şi-au mai navigat încă mulţi ani. Până la urmă, o dată cu trecerea vremii, echipajul s-a moleşit cu totul, nu-i mai păsa de îndatoriri şi nimeni nu ştia că vasul începuse să se strice. Apa sărată rosese lemnul, legăturile puternice slăbiseră, valurile au început să macine bordul corăbiei, catargele erau mâncate de carii, iar pânzele se destrămau în aer.

în timpul acesta începură să se audă glasuri ale înţelepciunii:

— Fiţi cu băgare de seamă, spuneau unii matrozi.

— Nu-i nimic! o să mergem cu valurile, răspundea echipajul.

Dar odată a izbucnit o furtună cum nu mai fusese până atunci pe mare. Uraganul amesteca talazurile cu norii într-un adevărat haos. Se ridicau trombe de apă şi se năpusteau tumultuos pe” Purpura", groaznice, înspumate, clocotitoare. Prinzând corabia o prăbuşiră până-n fundul mării, apoi o aruncară spre nori şi iar o rostogoliră în adâncuri. Au plesnit legăturile şubrede ale vasului şi deodată s-a revărsat un strigăt năprasnic pe punte:

— Se scufundă „Purpura”!

Şi „Purpura” se scufunda cu adevărat, iar echipajul, dezobişnuit de muncă şi de navigaţie, nu ştia cum s-o salveze.

După întâia clipă de spaimă, turbarea a început să clocotească în inimi, pentru că oricum marinarii îşi iubeau corabia.

S-au ridicat deci toţi şi-au început să tragă cu tunurile în uragan şi în valurile înspumate, iar apoi, apucând fiecare ce i-a căzut la îndemână, au pornit să lupte cu marea care voia să înece „Purpura”.

Minunată a fost lupta acestei deznădejdi umane cu forţele naturii. Dar valurile au fost mal puternice decât corăbierii. Tunurile udate au tăcut. Trombele imense au prins pe mulţi luptători şl i- au târât în abisul apelor. Echipajul se micşora cu fiecare clipă, dar mai lupta încă. Uzi, orbi pe jumătate, acoperiţi sub munţii de spumă, corăbierii au luptat pe viaţă şi pe moarte.

Erau momente când nu mai aveau putere, dar după o scurtă odihnă porneau din nou la luptă.

Până la urmă, braţele le-au căzut şi au simţit că se apropie moartea. A venit şi clipa deznădejdii surde. Se uitau unii la alţii ca nişte rătăciţi.

Atunci aceleaşi voci, care mai înainte anunţaseră primejdia, s-au ridicat din nou, mai puternice, aşa de puternice că mugetul talazurilor nu putea să le acopere.

Vocile acestea spuneau:

— O voi orbilor! Nu trebuie să trageţi cu tunurile în furtună, nu bateţi valurile, ci trebuie să reparaţi corabia! Mergeţi jos! Acolo să lucraţi. „Purpura” încă n-a pierit!

La aceste cuvinte, au tresărit cei fără vlagă şi s-au aruncat cu toţii dedesubt şi-au început lucrul de jos.

Şi-au muncit de dimineaţă până seara, cu greu şi în sudoarea frunţii, dorind să se răscumpere de trândăvia şi orbirea de altădată...

Cizmarul Kopytko şi răţoiul Kwak

poveste poloneză

Ascultaţi, dragii mei, ce se întâmpla odată şi ce-am văzut acum o sută cincizeci de ani.

într-un oraş mare, aşa de mare că în el se afla chiar o panoramă, iar într-un rând a venit acolo şi o menajerie, trăia micul cizmar Kopytko, care era aşa de nostim că nu puteai privi la el fără să râzi. Pentru că în loc să coase bine încălţările, mereu făcea ghiduşii, maestrul lui, Szymon Dratwa. îl trăgea totdeauna de urechi, încât până la urmă i s-au făcut lungi ca urechile de elefant. Micul Kopytko însă se gândea că un

cizmar pe cinste trebuie să aibă asemenea urechi, ca la o cizmă mare, de aceea nu se întrista, ba chiar era foarte mulţumit, căci în urechile lui putea să adăpostească lucruri cât într-o întreagă magazie şi ceea ce alţi copii păstrează în buzunar. Kopytko ţinea în urechi, în urechea dreaptă avea un briceag, nasturi, castane şi mosoare cu aţă. Iar în cea stângă aţă cernită, oleacă de smoală, praştia şi douăzeci de pietre. Se vede cât de colo că era copil ştrengar, căci unul cuminte nu azvârle cu praştia. Odată cizmarul Kopytko aruncă o piatră aşa de tare în sus că nimeri faţa lunii, care tocmai răsărea, şi-i scoase doi dinţi de dinainte. Biata lună s-a ascuns repede după nouri, iar a doua zi s-a arătat pe cer roşie în întregime, cu faţa legată şi nu aşa de zâmbitoare ca de obicei.

Multe prostii făcea cizmarul Kopytko.

într-un rând avea de lucrat ghete unul domn care se grăbea mereu. Şi ştiţi ce festă i-a jucat? l-a meşterit ghetele astfel că acolo unde trebuiau să fie vârfurile, i-a bătut tocurile... Domnul acela şi-a tras repede încălţările noi şi-a vrut să plece, pentru că era foarte flămând, dar când voia să facă un pas înainte se trăgea un pas înapoi. El mergea înainte iar ghetele înapoi. Aşa n-a putut să se mişte de pe loc două săptămâni şi a murit de foame.

Cizmarul Kopytko râse atit de tare de ghiduşia lui, încât i se cutremurau urechile clăpăuge.

N-a fost ultima şotie a cizmarului Kopytko.

Altă dată. Când la casino era o reprezentaţie de amatori pentru copiii cuminţi, a venit Kopytko. S-a oprit în faţa scenei şi s-a apucat să muşte dintr-un măr acru, strâmbându-se de parcă-l dureau toţi dinţii. Când au văzut cei care spuneau pe scenă versuri, au început să se strâmbe la fel, pentru că aşa-i totdeauna: dacă vezi pe cineva mâncând lămâie sau măr pădureţ, pe loc ţi se pare că mănânci tu însuţi şi ţi se face în gură teribil de acru.

A fost o şotie foarte urâtă, care n-a plăcut nimănui, cum nu plăcuseră nici celelalte.

Kopytko era băieţandru rău, deşi se ocupa cu cizmăria; ca pedeapsă primea după masa de prânz, în loc de fructe, o bucată de smoală, iar în loc de îngheţată trebuia să mănânce răbuială de ghete că mai mult nici nu merita. Prea mică totuşi era pedeapsa faţă de ceea ce a făcut unui domn bun. Acest domn a venit ca să-şi ia măsură pentru ghete. Cum avea picioare foarte mari, maestrul Szymon Dratwa şi doisprezece dintre ucenicii lui erau ocupaţi să-l la măsura cu o sârmă lungă din acelea cu care se măsoară străzile. Kopytko, văzând că nu se uită nimeni la el, i-a pus acestui domn bun în buzunar un rac.

Bagă după aceea acest domn mâna în buzunar şi, când răcneşte, mare spaimă! Racul până atunci îi mâncase batista de şters nasul, mănuşile şi ziarul pe care omul le purta în buzunar. Acum îl apucase de deget şi domnul cel bun ţipa aşa de înspăimântător, că maestrul Szymon Dratwa de groază a început să fugă şi-a tot fugit doi ani. Când s-a dezmeticit şi s-a uitat împrejur, a înţeles că fugise de frică până în America şi nici n-a băgat de seamă cum a trecut oceanul.

Kopytko rămase acum fără stăpân şi trebuia să plece. Mereu îi umblau prin cap ghiduşii, dar nu- şi făcea griji de nimica. A luat cu el acul. Aţa cernită şi puţină smoală şi-a pornit în lume.

Merge el, merge şi peste tot face ceva rău.

Acolo unde drumurile se despart se află totdeauna un stâlp pe care oamenii bat o mină de scândură ca să arate drumul. Kopytko a găsit o astfel de mână, a scos-o şi-a bătut-o la loc, aşa că

arăta spre cer. A venit din urmă un om sărman care se rătăcise, s-a uitat şi-a văzut stâlpul cu mâna de scândură. S-a mirat foarte mult că nu arăta nici la dreapta nici la stânga, ci în sus. A crezut deci că aşa era bine şi că trebuia să meargă spre cer. A început să se caţăre în sus şi astfel urcă sărmanul până acum, pentru că drumul la cer e tară sfârşit.

Şi aşa hoinărea mereu Kopytko. O dată, în apropiere de un sat, a întâlnit un răţoi mare, care se legăna mergând pe câmp.

— Cum te cheamă? zise cizmarul.
— Wojciech Kwat! răspunse răţoiul.
— Da de ce te legeni?
— Pentru că sunt beat! vorbi răţoiul şi începu să danseze. Micul cizmar s-a gândit că acest răţoi este la fel de derbedeu ca şi dânsul, aşa că i-a spus:
— Hai cu mine, o să ne fie mai vesel!
— Da încotro te duci? îl întrebă răţoiul.
— Eu, răspunse micul cizmar, merg într-acolo, unde trăieşte un cizmar, care are încălţări[33].
— în cazul acesta este foarte departe! spuse răţoiul. Dar voi merge cu tine, pentru că ai urechi de care n-am mai văzut.

Au mers de-aici încolo împreună şi le-a fost foarte plăcut. S-a dovedit că răţoiul era, poate, mai mare haimana decât cizmarul, fiindcă amândoi născoceau atâtea şotii, că oamenii fugeau din faţa lor.

Merg ei aşa, merg, până ce zăresc în pădure un om foarte bătrân care dormea şi fără îndoială era tare cumsecade şi bun, pentru că zâmbea în somn. S-au uitat la el şi s-au gândit ce renghi să-i joace:

— îl măcăi la ureche! zise încetişor răţoiul.
— Nu se poate, vrei să afle îndată cum te cheamă? îl dojeni cizmarul.
— Atunci ce facem?
— Cel mal bine ar fi, vorbi cizmarul, dacă îi voi face ceva, ca să se supere.

S-a dus încetişor la moşneag, l-a scos cizmele din picioare, apoi le-a legat de o sfoară lungă, sfoara a aruncat-o peste o creangă care se afla mai sus, iar la urmă s-a ascuns cu răţoiul după trunchiul copacului. Aşteptară acolo în linişte, până s-a trezit moşul. Trebuie să fi fost foarte sărac, pentru că s-a întristat grozav, văzând că l-a furat cineva cizmele.

Care nu i-a fost mirarea însă, când şi-a zărit deodată cizmele atârnând în aer. I s-a luminat faţa de bucurie şi-a ridicat mâna să şi le ia. în clipa aceea, parcă vrăjite, au pornit-o repede în sus.

Moşneagul s-a mirat şi mai mult şi-a vrut să le prindă din nou. Căci se coborâseră deodată iar, dar pe loc zburară pentru a doua oară. Bătrânul obosit, s-a aşezat jos şi-a început să plângă amar, căci nu ştia că Kopytko, din zburdălnicie, trăgea cizmele pe sfoară în sus.

Lacrimile curgeau şiroaie pe faţa bătrânului. Cizmarul Kopytko spuse atunci pe şoptite răţoiului:

— Domnule Kwak! Ce i s-a întâmplat oare cu ochii?
— Nu ştiu, răspunse răţoiul, dar văd că sunt complet înlăcrimaţi.
— E curios, şopti cizmarul. întâia oară văd aşa ceva. Prins de

[33] aluzie glumeaţă la proverbul care spune că cizmarul umblă fără ghete

curiozitate, Kopytko a uitat de ghete, a ieşit de după copac şi s-a apropiat de moşneag. Acesta, văzându-l, a strigat:

— Nenorocire, nenorocire!

— Ce ţi s-a întâmplat, bătrânelule? întrebă cizmarul. Moşul răspunse:

— Mi-au zburat cizmele, şi altele nu voi mai putea avea niciodată. Atunci Kopytko zise:

— Am să-ţi aduc cizmele, dacă ai să-mi spui ce este ceea ce ţi se revarsă ţie din ochi?

— Asta? vorbi bătrânul. Astea-s lacrimi.

— Cum adică?

Moşneagul s-a mirat şi l-a întrebat:

— Tu n-ai plâns niciodată?

— Nu ştiu cum se face să plângi! răspunse cizmarul.

— Da de râs ştii să râzi?

— O, şi-ncă cum!

Kopytko a dat atunci fuga şi s-a întors îndată cu cizmele. După el, legănându-se, alerga gâfâind răţoiul Wojcirch Kwak. Micul cizmar a strigat de departe:

— Uite, ai aici cizmele, bătrâne!

Bătrânul s-a înseninat, s-a uitat la dânsul cu atenţie şi l-a întrebat:

— Tu mi le-ai luat?

— Eu, răspunse cizmarul.

— Şi de ce? Ai vrut să le furi?

— Nu!

— Atunci spune-mi, de ce?

— Ca să-ţi fac rău, din ştrengărie, spuse Kopytko.

— Da' ştii tu, zise bătrânul, că eu am plâns din cauza asta?

— Nu! răspunse micul cizmar. Da' ce lacrimile dor?

— Dor foarte mult şi ard rău, de aceea niciodată nu trebuie să faci pe cineva să plângă. Apropie- te de mine!

— Oho! strigă cizmarul. Vrei desigur să mă baţi, pentru că ţi-am jucat un renghi.

Moşneagul s-a întristat şi i-a spus:

— Vreau să te îmbrăţişez şi să te rog să nu mai faci niciodată ştrengării. Aşa că apropie-te de mine.

— Dar ce-i asta? a zis încetişor micul cizmar şi şi-a şters ochii cu mâna.

— Nu-i nimic, răspunse bătrânul, sunt lacrimi, deci şi tu ai cunoscut ce înseamnă să plângi.

— Dar, adăugă Kopytko, nu poate fi vorba de lacrimi, doar ai spus căele ard şi dor, şicând colo e foarte plăcut.

— Pentru că sunt şi din acestea, dacă omul e fericit. Să-ţi dea Domnul Dumnezeu asemenea lacrimi cât mai des. Nu cumva să mai faci vreodată ştrengării care să pricinuiască oamenilor mânie sau durere. Totdeauna ai făcut năstruşnicii?

— Totdeauna, recunoscu micul cizmar. Eu sunt cizmar şi trebuie să fiu vesel: numai tâmplarii sunt trişti pentru că fac coşciuge.

— Fiindcă eşti aşa de vesel, zise bătrânul, mângâindu-l mereu pe capul zburlit, am să te mal învăţ un lucru.

Ascultă, băiatule, e foarte bine când se găseşte pe lume un om vesel. El poate face multora bucurie.

— E curios, vorbi cizmarul, totdeauna mă băteau până acum, când încercam să fac năstruşnicii.

— Pentru că rău făceai, cizmarule, îl dojeni bătrânul. Ai fost vesel pe seama altora şi de aceea, când tu erai vesel, alţii erau trişti. Fii de-acum înainte vesel, dar aşa fel ca nimeni să nu fugă de tine.

cl dimpotrivă, să vină la tine cu drag. Fiecare va putea să se veselească de ghiduşiile tale. Fă aşa ca prin veselie să bucuri pe cei trişti.

— Dar, oare, am să izbutesc? a întrebat cizmarul.

— Al să izbuteşti! Ai să izbuteşti! Fă cum ştii tu şi ai să vezi cât o să-ţi fie de bine.

Şi-a dispărut.

— Kwak! Kwak! strigă cu aprindere răţoiul. Bătrânelul acela îmi place. Nu se mânie deloc. E interesant.

Au mers apoi mai departe.

Cizmarul şuiera vesel şi dansa. Răţoiul Kwak era de asemenea în toane foarte bune şi cânta cântece aşa de deochiate că o veveriţă care-l asculta se ţinea, de-atâta râs, cu mâna de burtă. Cizmarului îi era mal uşor şi mai bine ca niciodată.

Merg ei ce merg până văd în pădure doi copii care se rătăciseră. Stăteau sub un copac şi plângeau de ţi se frângea inima.

— Să le facem o năzbâtie! strigă răţoiul.

Cizmarul însă zise:

— Eşti prost ca o găină. Fă pe loc ce-o să-ţi poruncesc! Apropie-te de copii şi joacă într-un picior, eu voi sta în acelaşi timp în cap şi voi da din picioare.

Şi odată începe, măi băiete, răţoiul să joace! Iar cizmarul, cum îşi mai vântură, Doamne, picioarele! l-a şi zburat un pantof şi s-a atârnat pe cel mai înalt vârf de brad.

Copiii se uită printre lacrimi şi se tot uită, iar apoi odată icnesc de bucurie şi încep să râdă de nu se mai pot opri.

Cizmarul cu răţoiul i-au veselit aşa până seara, iar seara au venit părinţii şi, văzând ce s-a întâmplat, l-au sărutat din toată inima pe Kopytko şi l-au îmbrăţişat pe răţoi, care, din cauza aceasta, era nespus de mândru.

Merg mai departe, merg, nu-şi vorbesc nimic, simt doar că le este foarte bine; privesc înainte şi văd că un cerşetor stă sub o cruce şi geme.

— Ce ai? întrebă cizmarul.

— Sunt flămând şi nefericit spuse cerşetorul. Daţi-mi ce vă lasă inima.

S-a mirat Kopytko şi-a început să se caute prin buzunare şi prin urechi, mai întâi în dreapta, apoi în stânga şi n-a găsit nimic în afară de smoală. S-a gândit pe urmă mult şi la sfârşit a vorbit:

— Eşti chiar aşa de trist?

— Tare! gemu cerşetorul.

— Nu putem să-ţi dăm nimic, dar vrem să te înveselim. Domnule Kwak! strigă la răţoi, la joacă Krakowianka!

Răţoiul s-a prins cu o labă de mijloc şi-a început o mărunţică în sărituri aşa de hazlii că, dacă l-ar fi văzut, ar fi râs şi morţii.

— Ha, ha! izbucni cerşetorul...

însă asta nu era încă nimic. Deodată răţoiul s-a oprit şi-a început să cânte cu voce falsă:

Mare supărare are
Doamna Răţuşco,
Domnul Kwak s-a cherchelit
Şi-acum capu-l doare!
Oj-da-na!

— He, he! râdea cerşetorul aşa de zgomotos că toate ciorile au zburat de pe copacul din apropiere.

După aceea zise:

— Să vă răsplătească Dumnezeu! Nu mai sunt flămând. Au pornit iar şi răţoiul i-a spus pe drum cizmarului:

— E curios, dar mi se pare că cerşetorul s-a hrănit cu râs. Oare râsul poate fi mâncat?

— Trebuie să fie chiar foarte sănătos! vorbi Kopytko.

Au mers aşa, în doi, săptămâni şi luni, iar când aflau de cineva în vreun oraş sau în vreun sat că era supărat, se duceau acolo cât mai repede şi-i veseleau pe toţi. Nu mult după aceea au devenit renumiţi în întreaga ţară şi pretutindeni erau blagosloviţi. Răţoiul Kwak a încetat să mai bea şi toată ziua chibzuia ce să mai iscodească vesel ca să bucure pe oamenii trişti.

Şi amândoi erau fericiţi. Dar nici asta nu era nimic.

Se aflau odată într-o pădure şi cântau, când au văzut că vine spre ei cineva călare. Era curierul regelui Powidlo, un rege aşa de bogat că putea să mănânce la prânz de 12 ori, iar noaptea se trezea de treizeci şi şase de ori, ca să meargă de plictiseală să doarmă în alt pat. Se spunea chiar că-şi putea permite să bea bere în loc de apă, iar ghetele nu le dădea niciodată la reparat, pentru că avea trei perechi.

Curierul regelui Powidlo, zărind pe cizmar şi pe răţoi, a căzut de pe cal de atâta respect, iar când s-a ridicat, s-a apropiat de dânşii şi s-a ploconit până la pământ.

— Mie mi se ploconeşte aşa! şopti răţoiul.

— Eşti prost, domnule Kwak! zise cizmarul.

Iar curierul vorbi:

— Sunt cel mai înţelept ministru de la curtea regelui Powidlo. Spuneţi-mi care dintre dumneavoastră este cizmarul Kopytko şi care răţoiul Kwak?

Răţoiul s-a prins cu labele de pântece de atâta râs, gândindu-se că un ministru atât de înţelept nu ştia să deosebească un cizmar de un răţoi.

— Sunt Kopytko, spuse cizmarul.

— Iar eu sunt domnul Kwak, adăugă răţoiul, care totdeauna se recomanda” domnul" Kwak.

— În cazul acesta, am să vă spun să veniţi îndată la palatul regelui Powidlo, care e foarte bolnav şi trist.

— Oho! măcăi răţoiul.

— Să mergem! adăugă Kopytko. Spune-ne numai cum se ajunge acolo. La care curierul răspunse:

— Duceţi-vă la stejarul cel mare, iar acolo întoarceţi-vă de o mie de ori în partea dreaptă, după aceea mergeţi zece paşi de la stejar la stânga, pentru că acolo se află palatul.

— Kwak! Kwak! se miră răţoiul. De ce trebuie să ne rotim de o mie de ori la dreapta?

— Pentru că aşa-i eticheta, lămuri ministrul, ca să fie mai greu de nimerit la palat. Să vă grăbiţi cu răsucirea, deoarece regele Powidlo ar putea între timp să moară.

Au mers deci cât se poate de repede, s-au învârtit de o mie de ori şi-au ajuns cu bine la bolnav.

Regele Powidlo gemea cumplit şi icnea, iar prinţesa Marysia plângea aşa de tare că din lacrimile ei se făcuse împrejurul patului un eleşteu, Iar în el se şi iviseră broaşte de aur.

Kopytko s-a ploconit regelui şi-a întrebat:

— Eşti bolnav de mult, domnule rege?

— De o sută şapte ani! a răspuns acesta. Atunci am mâncat ultima oară la prânz. Atunci mi-am pierdut şi coroana.

— Kwak, strigă răţoiul.

— Ce face? se sperie prinţesa. Oare nu muşcă?

— Nu, prinţesă, dădu lămuriri cizmarul. El se bucură că regele se va însănătoşi.

Kopytko a şoptit ceva răţoiului, apoi amândoi au început să facă în faţa regelui fel de

fel de
năzbâtii. Răţoiul a pornit să se dea tumba, iar regele a fost nevoit să râdă. Prinţesa pe dată a stors şi ea din batistă umezeala lacrimilor şi a atârnat-o la soare să se usuce.

Oho! Ce se petrecea! Răţoiul cânta nişte krakowianke încât leşinau cu toţii de râs.

Dar deodată, mare ghinion! Micul cizmar s-a apucat să facă un soi de strâmbături grozav de hazlii, iar Powidlo aşa s-a pus pe râs că a pleznit de-atâta hlizeală. S-au speriat cu toţii cumplit şi-au văzut totodată cum din burta regelui a căzut coroana de aur. Cind cu o sută şapte ani mai înainte mâncase la prânz, coroana îl căzuse din cap în farfurie. Regele, fiind lacom, a mâncat-o cu supă şi de aceea era bolnav.

Kopytko nu şi-a pierdut cumpătul, a luat acum, smoală şi aţă cernită şi a pornit repede să coase burta regelui. A cusut îndemânatic, iar regele tot mai râdea. A râs aşa cinci săptămâni şi, când s-a oprit, i-a dat cizmarului fata de soţie, l-a făcut prinţ, i-a dăruit blazon în care se vedea o pereche de urechi lungi şi un ac cu aţă. Pe răţoi l-a numit boier şi l-a cinstit cu o decoraţie din hârtie aurită.

Şi-au trăit aşa în fericire, numai că răţoiul, renumitul Wojciech Kwak, n-a vieţuit mult, fiindcă într-o noapte l-a furat ministrul regal, a dat poruncă să-l taie şi l-a mâncat.

De ce bradul este verde şi iarna

poveste siberiană

Demult, tare demult, pe vremea când bradul, pinul. Şi cedrul încă dăruiau pământului veşmintele lor verzi, locuiau la poalele muntelui alb, într-o iurtă acoperită cu fân, doi copii – un băiat şi o fată.
Ei erau orfani. Băiatul era mai mic şi se numea Ak Kiobek, iar sora lui – Soi Pelek.
Se hrăneau precum veveriţele – vara – cu alune şi nuci, pe care le culegeau din taiga, iar iama – cu bruma de provizii rămasă din vară.

Când băiatul se făcu mai mare, surioara îi făcu un arc din frumoasele ei cosiţe, iar el pomi să cutreiere taigaua la vânătoare de păsări şi animale.

Odată, mergând Ak Kiobek prin taiga, privi cu atenţie înjur şi observă sub un cedru uriaş un iepure, iar pe el – o mică şa argintată. Băiatul se miră:

„Ce-o fi cu iepurele? Oare cine îl călăreşte?”

Iepurele îl observă şi el pe băiat şi începu să se tânguie:

— Samurul s-a năpustit asupra stăpânului meu, vrând să-l ia cu el. Salvează-l, dacă poţi!

Băiatul o luă la goană pe cărare şi văzu cum samurul trăgea după el pe pământ un om mărunţel.
Acesta încerca să se opună, dar animalul era prea puternic. Atunci Ak Kiobek încorda arcul, dădu drumul unei săgeţi care se înfipse alături de samur. Se sperie samurul, scăpă omul din gheare şi o luă la goană.

Omuleţul se sculă în picioare şi spuse:

— îţi mulţumesc, tinere vânător! Tu m-ai salvat de la pieire.

Ak Kiobek îl întrebă:

— Cine eşti tu? De unde ai apărut? Până acum, nu mi-a fost dat încă să văd o fiinţă ca tine.

Omuleţul îi răspunse.

— Sunt fiul locuitorilor pădurii. Noi trăim în taiga şi mergem călare pe iepure. Samurul pe care tu l-ai alungat este duşmanul nostru. El ne pândeşte când ne urcăm în cedri, după conuri. Spune-mi, cum să te răsplătesc? Vrei să-ţi facem o provizie de nuci şi ciuperci pentru toată iama?

Băiatul începu să râdă:

— Nu e nevoie! Nucile şi ciupercile le putem culege şi noi.

— Atunci întoarce-te acasă şi aşteaptă. Tu m-ai salvat pe mine, iar poporul meu te va răsplăti, aşa cum se cuvine. Noi îţi vom dărui apa vie.

între timp, cât ai clipi, se apropie în goană iepurele, cu şaua argintată pe spate, iar omuleţul se urcă pe iepure şi o porni în galop.

Se întoarse Ak Kiobek la sălaşul său şi-i povesti totul surioarei. Tare se mai minună Soi Pelek de cele aflate.

— Poate că-ţi vor dărui apa vie. Dar tu te-ai întors cu mâinile goale, iar ceaunul nostru este gol. Dragă frăţioare, până una alta, du-te la vânătoare-şi adu ceva de-ale gurii.

Din nou se întoarse Ak Kiobek în taiga. în timpul acesta, micuţa Soi Pelek povesti toată întâmplarea celorlalte femei din împrejurimi. Acestea nu dădură crezare spuselor lui Ak Kiobek şi începură să chicotească:

— Astea-s baliverne! Desigur că lui îi place mai mult să stea în iurtă şi să mănânce terci, decât să vâneze în taiga. Cine a mai pomenit ca oamenii să călărească pe iepuri?

Tare se mai supără Soi Pelek pe fratele ei. Se întoarse fata în iurtă şi se porni să trebăluiască prin casă. Dar tot timpul trăgea cu ochiul la cărarea, ce ducea spre pădure, îl aştepta pe Ak Kiobek să vină de la vânătoare şi pe omuleţii care promiseseră că vor aduce apa vie.

Şi iată că pe cărare îşi făcu apariţia un iepure. în spinarea lui, pe o şa argintată, se afla un omuleţ, în mâini el ţinea un vas din coajă de copac, în care se afla apa vie. în urma lui, tot călare pe iepuri, venea o mulţime de oameni mici, tare mici de statură!

Soi Pelek se bucură nespus: „Nu, Ak Kiobek n-a spus prăpăstii! El a grăit adevărul. Omuleţii au adus apa vie!”

Femeile au dat şi ele cu ochii de aceştia şi au început să râdă, cu răutate:

— Ia uitaţi-vă, suratelor! Ce mai cai! Ăştia zic că vin cu apa vie!

Auzind asemenea cuvinte, micuţul popor a fost cuprins de mâhnire.

— îşi bat joc de noi şi de darurile noastre! înseamnă că n-au nevoie de apa vie şi o luară mânioşi înapoi spre codru. De necaz, omuleţul vărsă apa vie, care nimeri pe brad, pe cedru şi pin.

De atunci, în tot timpul anului, chiar şi iarna, bradul, pinul şi cedrul nu mai leapădă veşmintele lor verzi, strălucitoare, pe pământ.

Trei fraţi

poveste siberiană

La poalele unui munte uriaş, trăia într-o iurtă albă bătrânul Tunet. El avea trei fii. Cel mai mare era Soarele cel luminos, fiul cel mijlociu era Focul cel curajos şi puternic, iar Prâslea era Luna ce frumoasă.

Tatăl-Tunet se hotărî într-o zi să afle dacă îl iubesc sau nu fiii săi şi pe când fraţii ieşiră să are pământul, el îşi schimbă înfăţişarea, pentru a nu fi recunoscut de aceştia. Astfel apăru pe câmp şi începu să strige către fiii săi:

— Alergaţi cât mai repede acasă! Peste tatăl vostru s-a abătut o nenorocire! Va muri în scurt timp!

Soarele, fiul cel mare, începu să alerge spre casă mai repede decât toţi. în urma lui se grăbea Focul, iar Luna cea frumoasă se gândi: „De ce să mă grăbesc? Doi sunt îndeajuns. Chiar şi fără mine ei ştiu ce au de făcut. Mi-e o foame cumplită. întâi voi mânca ceva, apoi mă Voi îndrepta spre casă”.

îşi scoase proviziile din traistă şi începu să mănânce. După ce-şi potoli foamea o luă uşurel spre casă.

Fratele cel mare ajunse acasă în mare goană. în prag îl întâmpină bătrânul Tunet, care îi spuse:

— O, tu, fiul meu cel mare, luminosule Soare! Tu eşti cel dintâi care te-ai gândit să-mi sări în ajutor. Eu te voi răsplăti. De-acum înainte tu vei sta sus pe boltă şi vei străluci în fiecare zi şi toţi se vor bucura de frumuseţea razelor tale.

Apoi apăru şi Focul. Tatăl îl întâmpină şi pe acesta la fel:

— Şi tu fiul meu cel mijlociu, Focule neînfricat! Tu ai întârziat doar puţin, dar eu n-o să mă supăr pentru asta. Te voi răsplăti şi pe tine. De-acum înainte îl vei ajuta pe fratele tău mai mare. Tu îi vei încălzi pe toţi cei care suferă de frig.

într-un târziu apăru acasă şi Luna cea frumoasă. Supărat, Tunetul porni s-o certe:

— O, tu, fiica mea cea mică! Tu nu te-ai omorât cu firea să-mi sari în ajutor! De aceea tu vei străluci numai noaptea, fără să dai căldură oamenilor. Nimeni nu se va bucura de tine, precum se bucură de Soare şi Foc.

De-atunci Soarele străluceşte ziua, spre bucuria tuturor, Focid îl ajută, iar Luna poate fi văzută numai noaptea

Poate şi de aceea se spune în popor că „străluceşte, dar nu încălzeşte”.

Bine faci, bine găseşti

poveste siberiană

Demult, tare demult trăia un tânăr vânător, pe nume Ak-ol. El avea o iurtă din lemn de mesteacăn. în taiga vâna samuri negri, vidre, vulpi roşii şi râşi pestriţi.

Odată, la vânătoare, Ak-ol întâlni în cale un uliu cu aripile rănite.

— Ajută-mă! Nu mă lăsa să pier îl rugă uliul. De vei fi bun, eu te voi răsplăti cu vârf şi îndesat.

Tânărul vânător, înduioşat, luă uliul, îl duse în iurta sa şi-l îngriji. îl hrănea din ceaunul său şi îi
dădea să bea din ceaşca sa. îl tămădui cu plante medicinale, culese de pe şase dealuri. Aripile uliului începură să se întremeze.

— îţi mulţumesc, Ak-ol! spuse uliul. Tu nu m-ai lăsat să pier. Am să te răsplătesc pentru binele făcut. Acum lasă-mă să-mi iau zborul.

Ak-ol îl scoase din iurtă. Uliul îşi întinse aripile puternice şi zbură spre cerul albastru. Nu peste multă vreme, Ak-ol se întoarse în locurile sale de vânătoare.

Merse el prin taiga, de dimineaţă până seara, şi se minună că nu mai văzuse nici păsări zburând şi nici animale alergând, ori zbenguindu-se. Atunci Ak-ol hotărî să se înapoieze la iurtă.

Se apropie de Enisei, uriaşul şi veselul fluviu şi vru să treacă pe celălalt mal. Dar nu-şi mai găsi barca, făcută din coajă de mesteacăn, în locul unde o lăsase. „Acum ce-o să mă fac? se gândi el. Oare nu-şi bate joc de mine stăpânul apelor?

Nu-şi duse gândul până la capăt, că imediat începu să bată un vânticel umed, iar din apă se iscă cumplită vijelie, care se prefăcu în Stăpânul apelor – bătrânul Sug-Tai.

— Ai răbdare, Ak-ol! spuse bătrânul. Dă-mi o mână de ajutor

şi atunci îţi voi da barca; ba mai mult, am să te răsplătesc cu prisosinţă.

— Cu ce te pot ajuta eu? întrebă Ak-ol. Eu nu-s decât un vânător, cu o puşcă în spinare.

— Tu eşti un trăgător iscusit. Ajută-mă să-l birui pe Stăpânul mlaştinilor. El otrăveşte apele, distruge izvoarele, iar pe unde trece, lacurile se fac mlaştini. De două ori ne-am luptat până acum, dar niciunul n-a reuşit să-l răpună pe celălalt. Dimineaţă ne vom întâlni pentru a treia oară, iar tu o să ai prilejul să mă ajuţi, cum poţi mai bine cu iscusinţa ta de vânător.

— Tot nu înţeleg. Ce pot face eu pe o aşa furtună!

— Vezi tu povârnişul de colo? Dimineaţă, când va începe să se lumineze, te urci pe el şi de-acolo vei vedea un lac. în zare, dinspre lac se va ridica o ceaţă albăstrie, iar din mlaştină – o ceaţă galbenă. Ele se vor încolăci, iar noi ne vom ivi din ceţuri şi ne vom bate, căci ceaţa albastră sunt eu, iar cea galbenă e Stăpânul mlaştinilor. Tu vei ochi cu atenţie şi vei trage în el. Dacă mă ajuţi să-l birui pe duşmanul meu, n-o să-ţi pară rău.

Sug-Tai dispăru, iar tânărul vânător înnopta pe malul fluviului. Dimineaţa în zori se trezi. Se urcă pe povârniş. Lacul abia se zărea. După ce zorile mijiră, deasupra lacului se ridică ceaţa albastră, iar deasupra mlaştinii – cea galbenă. Imediat ele se şi încolăciră... „E momentul”, se gândi Ak-ol şi ridică arma. Dar nu reuşi să ochească; mâinile îi tremurau, ochii i se împăienjeniseră – când zărea ceaţa albastră, când pe cea galbenă...

„Numai de n-aş greşi, să nimeresc cumva tocmai în Sug-Tai!” se frământă el. Apoi văzu cum ceaţa cea galbenă o alungă pe cea albastră în apă. „Fie ce-o fi, se hotărî tânărul. Nu mai zăbovesc nicio clipă”. Şi imediat trase cu toată încordarea ochilor, prin ceaţa dimineţii. Totul se prăbuşi la pământ, stăpânul mlaştinilor prefacându-se într-o broască uriaşă, de mărimea unei vaci, cu nişte ochi ca două cupe întunecate, părul fluturându-i ca nişte zmee negre, iar în loc de urechi îi atârnau nişte bolovani.

Atunci pământul porni să vuiască, la fel ca la moară, se făcu o groapă, iar Stăpânul mlaştinilor dispăru acolo.

Ceaţa cea albastră se apropie de Ak-ol, învăluindu-l şi se prefăcu imediat în Stăpânul apelor.

— Mulţumesc, Ak-ol! Acum vino cu mine. Sunt gata să-mi ţin promisiunea.

Bătrânul îl însoţi pe Ak-ol în iurta sa. Puse pe masă sumedenie de bunătăţi şi începură să se ospăteze.

— Rămâi peste noapte la mine – îi spuse Stăpânul apelor lui Ak-ol. Dimineaţă îţi vei găsi barca, acolo unde ai lăsat-o. Drept răsplată că m-ai ajutat să-l înving pe duşmanul meu, vei putea să-ţi alegi trei lucruri, dintre acelea pe care le doreşti mai mult.

Ak-ol fu cuprins de un somn adânc şi în vis îi apăru un uliu lăsându-se în zbor pe iurta sa.

— Ascultă sfatul meu, Ak-ol! spuse uliul. Stăpânul apelor îţi promite multe: şi peşti minunaţi, şi cai buni, şi argint, şi aur. Tu însă, să ceri altceva: un miel jigărit, un căţeluş roşcat şi cele trei prăjini de sus ale iurtei bătrânului. Mai mult să nu ceri. Să ţii minte cuvintele mele.

Astfel grăi uliul şi îşi luă zborul.

A doua zi de dimineaţă tânărul vânător se pregătea să plece spre casă.

— Mai rămâi la mine, îl ruga Sug-Tai. Ak-ol îi răspunse hotărât:

— Eu am muntele meu, cu toate că nu-i prea înalt. Mai am şi râul meu, cu toate că nu-i prea adânc. Eu mă plictisesc fără ele. E timpul să mă întorc acasă.

Atunci Stăpânul apelor îi aduse tânărului vânător cai iuţi şi îi puse în faţă grămezi de argint şi aur, precum şi pietre preţioase. Totul îi plăcea lui Ak-ol. Ochii nu şi-i mai putea lua de la armele, atât de dragi inimii sale. Dar nu luă nimic, căci îşi aminti de sfaturile date în vis de uliu.

— De ce nu vrei să iei nimic? îl întrebă Sug-Tai. Cere-mi tot ce-ţi pofteşte inima.

— Aş vrea să-ţi cer un miel jigărit, un căţeluş roşcat şi cele trei prăjini de sus ale iurtei tale, spuse Ak-ol.

Stăpânul apelor păli.

— Fie! Săgeata în zbor nu se mai întoarce înapoi: eu nu-mi schimb cuvântul dat.

Aduse mielul jigărit, luă cele trei prăjini de sus ale iurtei sale, prinse căţeluşul roşcat şi le dărui lui Ak-ol.

„De ce-o fi pălit oare Sug-Tai? se gândi flăcăul. Oare acest miel jigărit, sau acest căţeluş roşcat îi sunt mai dragi decât armele, aurul şi argintul? Nu, nu întâmplător mi-a vorbit astfel uliul în vis.”

— Ia aminte, Ak-ol! Să ai grijă de acest căţeluş, mai presus decât ochii tăi! îi spuse Stăpânul apelor la despărţire.

Tânărul vânător luă mielul şi prăjinile pe umeri, chemă căţeluşul şi se îndreptă spre casă.

Ieşi la râu şi observă că barca se afla în locul unde o lăsase. Se urcă în barcă, trecu râul, ajunse la celălalt mal, apoi o luă pe cărare.

Deodată, uliul se apropie în zbor, oprindu-se în faţa lui.

— Ascultă-mi sfatul, Ak-ol! spuse uliul. Nu dispreţui acest căţeluş, nu-l hrăni cu resturi, ci dă-i din mâncarea ta, iar noaptea culcă-l cu tine. Ajuns acasă, leagă mielul de piciorul tău, la fel leagă şi prăjinile la capete şi culcă-te sub ele.

Astfel glăsui uliul şi se înălţă în zbor, spre cerul albastru.

Tânărul îl ascultă şi făcu aşa cum i se spuse: hrăni căţeluşul din ceaşca sa şi-l culcă cu el.

Apoi o luă uşor la picior şi, într-un târziu, ajunse acasă. Legă mielul de picior, legă şi prăjinile la capete şi se culcă, obosit de-atâta drum.

Apăru soarele luminos. Ak-ol se trezi şi nu mai văzu alături căţeluşul cel roşcat. Privi înjur: în locul amărâtei lui iurte se afla o iurtă nouă, iar de jur împrejur – un mare număr de animale: cai, cămile şi oi. Din iurtă apăru o fată mai luminoasă decât soarele la răsărit, mai minunată decât luna. Şaizeci de cosiţe se risipeau pe spate, cincizeci, pe umeri.

Frumoasa frumoaselor îi întinse mâna lui Ak-ol:

— Mirele meu!

Tare se mai bucură tânărul vânător: „Iată cine va fi nevasta mea! Alături de ea nici nu suferi, nici nu mori!

— Cum te cheamă? o întrebă tânărul. Unde a dispărut căţeluşul cel roşcat pe care l-am culcat alături de mine?

— Pe mine mă cheamă Cibek. Sunt fiica lui Sug-Tai, iar tată mă prefăcuse în căţeluş, ca tu să nu mă ceri cumva de nevastă.

— Dar mielul cel jigărit pe care l-are legat de picior?

— E turma care paşte în preajma iurtei.

— Dar cele trei prăjini ale iurtei lui Sug-Tai!

— Este iurta cea albă.

Deodată se abătu asupra lor un vifor care nu era altceva decât însuşi Stăpânul apelor.

— Ak-ol, tu mi-ai luat tot ce aveam mai scump pe lumea asta – pe fiica mea! Acum vreau să aflu dacă eşti demn să te înrudeşti cu mine. Iată ce-ţi propun: dacă tu mă vei găsi, unde mă voi ascunde, fiica mea va rămâne cu tine. Dacă eu te voi găsi pe tine, atunci Cibek se va întoarce acasă. Să vii să mă cauţi peste trei zile.

Ak-ol se întrista. îi era tare teamă să nu-şi piardă iubita.

— La ce te gândeşti? îl întrebă Cibek.

— Cum o să reuşesc eu să-l găsesc pe Sug-Tai, învăluit în atâtea văluri de ceaţă?

îi părea rău fetei de tatăl ei, căci rămăsese singur, dar nu vroia să se despartănici de dragul ei Ak-ol, şi-i spuse:

— Lângă râu se află trei plopi. Cel mai înalt e tatăl meu. în ziua stabilită, Ak-ol luă toporul şi se îndreptă spre cei trei plopi. Acolo se prefăcu că se pregăteşte să-l doboare pe cel mai înalt dintre ei. Tare se mai sperie Stăpânul apelor, care începu să strige de sus:

— Nu mă tăia! întoarce-te acasă. Acum e rândul meu să te caut, Ak-ol.

Tânărul se întoarse acasă, unde se reîntâlni cu Cibek, şi o îmbrăţişa. Aceasta, după ce-l ascultă, îl prefăcu într-un ac. Apoi apăru Sug-Tai. Fata începu să coasă, iar bătrânul, fireşte, nu reuşi să-l găsească pe Ak-ol nicăieri. Dar Stăpânul apelor nu se dădu bătut şi spuse:

— Eu n-am reuşit să te găsesc. Acum e rândul tău să mă cauţi iar.

Ak-ol se întrista:

— La ce te gândeşti? De ce te-ai întristat? îl întrebă Cibek.

— Unde să-l găsesc pe tatăl tău?

— Du-te în iurta lui. Vei vedea acolo trei căciuli de samur. Cea din mijloc este el.

Ak-ol se îndreptă spre iurta lui Sug-Tai şi, într-adevăr văzu trei căciuli de samur. Scoase cuţitul şi se prefăcu că vrea s-o taie pe cea din mijloc, dar căciula se clătină, din ea întrupându-se Sug-Tai.

— Nu mă tăia! Hai să ne mai ascundem o dată, spuse bătrânul cu înfrigurare.

Ak-ol se întoarse în iurta sa. Cibek îl prefăcu într-un inel, îl puse pe deget şi se apucă să cârpească veşmintele. Sosi Sug-Tai, începu din nou să-l caute pe băiat, dar şi de data asta nu reuşi nimic.

— Caută-mă pentru ultima oară, ii spuse el lui Ak-ol. Ak-ol se posomori din nou, văzând cât stăruie bătrânul Stăpân al apelor.

— La ce te gândeşti? De ce eşti iar atât de mâhnit? îl întrebă Cibek.

— Ce să mă fac? Unde să-l mai caut?

— într-un colţ al iurtei tatălui meu se află trei săgeţi, spuse fata. Tu alege-o pe cea din mijloci

Tânărul vânător se îndreptă spre iurta bătrânului, unde găsi într-adevăr cele trei săgeţi şi abia o
atinse pe cea din mijloc, că pe loc se prefăcu în Stăpânul apelor.

— Cruţă-mă! Acum e rândul tău să te ascunzi pentru ultima dată!

Ak-ol se întoarse în iurta sa. Cibek îl prefăcu iute într-o bucăţică de cărbune şi-l aruncă pe prag.

Sosi bătrânul Sug-Tai, îl căută, ce-l căută, şi la fel ca şi alte daţi nu-l găsi.

— Ak-ol, spuse el, nu te-am găsit. Unde eşti? Arată-te!

— Iată-mă!

— M-ai învins, Ak-ol! spuse bătrânul Sug-Tai. Eşti un flăcău dibaci, dacă ai reuşit să mă păcăleşti de atâtea ori. Te-o fi ajutat cineva? Nu cumva Cibek? Dar ce-are a face? Când răsare soarele, sufli ca să-l aprinzi? Rămâi cu Ak-ol, copila mea! Să trăiţi fericiţi! Să aveţi copii mulţi şi casă îmbelşugată!

Desfăcu Ak-ol cosiţele lui Cibek, apoi împleti două cozi frumoase, iar ei deveniră soţ şi soţie.

Cei din depărtare auzind despre ei îi invidiară, iar cei din apropiere se bucurară.
Dar cel mai mult se bucură bătrânul Sug-Tai, văzându-i fericiţi împreună.

Ursul şi ţânţarul

poveste siberiană

într-o bună zi, în vremuri îndepărtate şi de mult uitate, un urs stătea la taifas cu un ţintar. Şi ursul îl întrebă:

— Ţânţarule, tu, care nu faci altceva toată ziua decât să înţepi animalele şi să le sugi sângele, ia spune-mi şi mie: care e mai gustos?

— Fără îndoială, sângele de om, îi răspunse ţintarul.

— Asta înseamnă că şi carnea de om e la fel de gustoasă, se gândi ursul cu glas tare.

— Şi o pomi în căutarea omului. Se întâlni cu un băieţaş:

— Tu eşti un om? îl întrebă ursul.

— încă nu, dar în curând voi deveni, îi răspunse mândru băieţaşul, nebănuind nici pe departe tâlcul întrebării.

— Nu vreau să ştiu nimic din ce va fi; eu acum am nevoie de un om.

Mergând mai departe, ursul întâlni un cerşetor!

— Tu eşti un om? îl întrebă ursul.

— Oi fi fost eu cândva, dar nu-mi mai amintesc de când am ajuns o zdreanţă, răspunse bietul cerşetor.

— Nu vreau să ştiu nimic din ce a fost şi nu mai este, pe mine mă interesează să am un om acum, mormăi supărat ursul.

Dar tocmai trecea pe acolo un voinic pe un armăsar alb şi ursul se repezi să-i vorbească:

— Tu nu cumva eşti un om?

— Şi încă ce om! Stai să vezi!

Şi când ursul dădu să se repeadă la el, voinicul de pe cal îl răni cu vârful spadei
pe bietul urs, care abia, abia se mai târî până la vizuina lui.

Când îşi mai veni în fire, după o zi-două, îi spuse ţintarului:

— O fi bună carnea de om, dar cu omul adevărat nu-i de glumit. Ştie să se apere mai bine decât tine. Am scăpat ca prin minune, să nu mă străpungă!

Şi de atunci ursul n-o mai porneşte aşa, la drumul mare, în căutare de oameni, ci preferă să trăiască ceva mai singuratec, sau lângă ai lui, ca mai foţi urşii...

Saad şi uriaşul

poveste siriană

Se spune că un mare negustor avea o fată tare frumoasă, o mândreţe, pe nume Saad. El stăpânea corăbii multe, ce cutreierau mările, gemând de mărfuri.

într-o zi sosi vestea că toate corăbiile lui se scufundaseră. Tare se mai întrista negustorul! îi merse din ce în ce mai rău, şi nu trecu mult şi ajunse calicul calicilor. Atunci se mută cu fiica sa la ţară, într-o colibă de rând. Cu toate acestea erau fericiţi, căci Saad îşi îngrijea cu dragoste tatăl şi muncea cu sârg. în noua lor viaţă, fata era o încântare şi o bucurie nespusă pentru tatăl ei, făcându-l să se simtă cu totul şi cu totul fericit.

într-o bună zi veni un om cu vestea că una din corăbiile sale, scăpată de la naufragiu, sosise în port. Mare fu bucuria fostului negustor când află nemaisperată veste. Se grăbi să iasă în întâmpinarea corăbiei cu mărfuri. înainte însă de a pleca, o întrebă pe fată ce ar dori să-i aducă de la oraş.

— Un trandafir frumos, atâta îmi doresc, fu răspunsul ei.

— Fiica mea, îi zise tatăl, cere-mi un lucru de preţ, căci acum, slavă Domnului, suntem din nou înstăriţi.

— îţi mulţumesc mult, tată, dar eu nu vreau decât un trandafir frumos, spuse din nou Saad.

Atunci tatăl îi făgădui şi plecă. Se duse în port, luă în stăpânire corabia cu mărfuri şi pomi apoi
să caute un trandafir pentru fata lui. Dar nu găsi defel, căci încă nu venise vremea trandafirilor. Curând porni spre casa de la ţară. Cum drumul tăia printr-o pădure mare, după ce se întunecă, neguţătorul se rătăci prin pădure, aşa că, până la urmă, fu silit să caute un loc de înnoptat. în depărtare zări o lumină. Merse într-acolo şi dădu de un castel mare. Intră în el fără să fie întâmpinat de nicio suflare omenească. Atunci începu să deschidă toate odăile una câte una, dar nu fu chip să găsească pe cineva.

în cele din urmă, se trezi în faţa unei mese, plină cu cele mai gustoase mâncăruri şi cele mai
alese băuturi, şi se apucă să se înfrupte. Apoi, găsind într-un dormitor un pat moale, se afundă în el, dormind dus, până dimineaţa. Când se trezi, pe masă îl aştepta micul dejun. După ce mâncă, merse în grădină de unde rupse un trandafir, când, deodată, îi apăru în faţă o pocitanie cu o înfăţişare înfricoşătoare, jumătate om, jumătate animal. Uriaşul îl întrebă cum de ajunsese acolo, iar negustorul se apucă să-i depene povestea lui, cum de ajunsese să culeagă trandafirul pentru fata lui, Saad. Atunci pocitania îi spuse:

— Mă învoiesc să iei trandafirul, însă cu o condiţie: să mai treci pe aici şi să aduci cu tine şi pe fiica ta!

Negustorul făgădui că aşa va face. îi mulţumi şi plecă. Cum ajunse acasă, dădu fetei trandafirul şi îi istorisi ce i se întâmplase. Saad îi mulţumi cu căldură pentru toată strădania lui.

După câteva zile, fata îi spuse negustorului:

— Cred că a venit vremea să-ţi ţii făgăduiala făcută uriaşului, tată.

Purceseră la drum. Merseră şi merseră, până ajunseră în pădurea unde se afla palatul uriaşului. Intrară în el, dar nu aflară pe nimeni. în schimb, găsiră masa pusă şi patul gata pregătit.

Mâncară şi se culcară, iar dimineaţa, pe când se aflau amândoi în grădină, veni şi uriaşul. După ce îi dădu bineţe fetei, îi mărturisi că doreşte să-şi unească viaţa cu a ei. Pe Saad o cuprinse teama, iar tatăl ei răspunse răspicat că se împotriveşte acestei uniri. Pe chipul uriaşului se iviră semnele unei mari tristeţi. înfrângerea şi resemnarea i se puteau citi în ochii scăldaţi în lacrimi.

Mila se cuibări atunci în sufletul fetei; se gândi cât de bine îi primise uriaşul acela şi cât de nerecunoscătoare fusese când se arătase atât de hotărâtă să nu îl ia de bărbat. Ea îi ceru un răgaz de o lună până să-i dea răspunsul cuvenit. Şi el se învoi, dar le ceru ca, în tot acest răstimp, să locuiască împreună, tată şi frică, în palatul său, ca oaspeţi.

Saad primi.

Uriaşul făcea tot ce-i stătea în putinţă ca oaspeţii săi să se simtă cât mai bine. Saad se minuna văzând odăile palatului pline cu cele mai frumoase şi mai minunate lucruri, împodobite toate cu perle şi multe alte nestemate. Trecu o lună, după care uriaşul o întrebă pe Saad care îi este răspunsul.

— Ai fost tare bun şi darnic cu noi. în pofida înfăţişării tale atât de respingătoare, ai cele mai alese însuşiri ale sufletului, aşa că eu primesc cu dragă inimă să mă unesc cu tine.

Nu sfârşi bine de rostit aceste vorbe, că şi văzu cum uriaşul se preschimbă într-un prinţ frumos. Cu o plecăciune adâncă, acesta îi sărută mâna şi îi spuse:

— Eram un prinţ falnic, draga mea, dar un vrăjitor rău m-a prefăcut în acea pocitanie cu înfăţişare dezgustătoare, sortindu-mă să rămân aşa până ce o fată frumoasă va primi să-mi fie soaţă.

înmiită fu atunci bucuria lui Saad care se mărită cu prinţul şi făcură nuntă mare.

Grădina de mărgean

poveste siriană

Se povesteşte că era odată un împărat care avea trei fii. Şi mai avea împăratul acesta o grădină ciudată, zisă de mărgean şi păzită de un uriaş năprasnic. Nimeni nu putea rămâne acolo nici măcar o noapte, căci uriaşul îl tăia în două.

într-o zi, împăratul, simţind că i se apropie sfârşitul, îi chemă la sine pe cei trei feciori ai săi şi le zise ca, înainte de moartea sa, să-şi împartă împărăţia între ei.

Fiecare dintre feciori voia să stăpânească grădina de mărgean. Tatăl le spuse:

— Grădina de mărgean va fi numai a aceluia care va izbuti să petreacă o noapte în ea. Dar mă tem pentru vieţile voastre. Mai bine uitaţi de grădina de mărgean.

Feciorii se lăudară că sunt încrezători în forţa lor, că ei pot rămâne în grădină după pofta inimii,

Cel mai mare dintre fraţi se grăbi să-şi vestească tatăl că are de gând să-şi dovedească bărbăţia, că el este în stare să doarmă acolo o noapte. O dată cu lăsarea serii, fiul cel mare se îndreptă spre grădină, intră şi merse prin ea până ajunse la un cort mare, înăuntrul căruia se afla un pat. Se culcă, iar dimineaţa, când împăratul trimise să-l caute, i se găsi trupul sfârtecat în două.

Se întrista împăratul de pierderea feciorului, dar şi mai mult se întrista când şi

feciorul cel mijlociu îl vesti că s-a hotărât şi el să doarmă o noapte în grădina de mărgean. Şi orice îi spuse tatăl, nu izbuti să-l împiedice să-şi ducă la îndeplinire gândul lui nebunesc.

în ziua următoare, şi fiul mijlociu al împăratului fu găsit răpus în patul din cortul cel mare, aflat în grădina de mărgean.

Ca un făcut, şi prâslea, Saladin, fără să înveţe nimic din cumplita păţanie a fraţilor săi mai mari, îi spuse tatălui său că avea să-şi petreacă şi el o noapte, cea de a treia, în grădina de mărgean, orice s-ar întâmpla.

Spre seară, intră şi el în grădină, pătrunse în cort, luă perna din pat, o potrivi aşa încât să pară trupul unui om care doarme acolo, întinse deasupra ei pătura, iar el se ghemui sub pat şi aşteptă. Puţin după miezul nopţii, Saladin auzi o mişcare. Când se uită, văzu cum un uriaş înfricoşător se apropie de pat, ridică paloşul şi loveşte perna, despicând-o în două. După ce plecă uriaşul, Saladin se luă pe urmele lui. Merse drum lung până dădu de pământ sterp. Aici îi pierdu urma. O porni la întâmplare tot înainte şi curând dădu peste un bătrân ghemuit pe pământ. Avea o barbă lungă bătrânul acela şi, deşi lângă el se afla un brici, el nu putea întinde mâna ca să-l ia şi să se radă.

— Ziua bună! îi zise flăcăul.

— Bună să-ţi fie calea, că, de nu mi-ai fi dat bineţe, te-aş fi mâncat şi ţi-aş fi zdrobit oasele! Ce vrei, fiule? îl întrebă bătrânul.

— îl vreau pe uriaşul care păzeşte grădina de mărgean! Unde pot da de el?

— Mergi tot înainte, îl povăţui bătrânul, şi vei da de fratele meu. El e mai mare decât mine cuo zi şi ştie mult mai multe decât mine. întreabă-l pe el despre grădina de mărgean.

Flăcăul luă briciul, rase barba moşneagului şi plecă.

îşi văzu cuminte de drum până întâlni un alt bătrân, fratele mai vârstnic al celui dintâi, cu care Saladin vorbi şi se purtă întocmai ca şi cu cel de mai înainte. Acesta îi arătă pe mama sa care măcina migdale şi îl sfătui să se apropie de ea ca să-l alăpteze, apoi să-i spună: „Am supt laptele tău şi sunt de acum ca şi fiul tău!”

îl mai sfătui să mănânce şi migdalele din mâna bătrânei. Căci,dacă făcea întocmai toate acestea, putea s-o întrebe tot ce dorea să ştie, căci ea îi va răspunde.

Saladin merse aşadar la bătrână, supse laptele ei şi îi grăi:

— Am supt lapte de la sânul tău şi de acum sunt ca şi fiul tău.

Mancă apoi migdalele din mâna ei, iar bătrâna îl întrebă ce voia. Când flăcăul îispuse păsul, ea îi zise:

— Aşteaptă până vine fiul meu cel mare, căci el ştie mai multe decât mine şi îţi va spune negreşit ceea ce vrei să afli.

O clipă nu trecu şi cerul fu brăzdat de fulgere, iar pământul se cutremură. Saladin întrebă pe bătrână ce se petrece.

— Vine fiul meu cel mare! Unde să te ascund, ca să nu dea de tine?

Suflă peste el şi îl prefăcu într-o rodie pe care o puse lângă ea.Curând se ivi fiulcel mai mare al bătrânei.

— Miroase a om, mamă, zise el.

Iar bătrâna răspunse:

— Om e între măselele tale, iar paloşul lui îţi va tăia capul, fiule! De unde până unde să fie om la mine?

— Am poftă de rodia asta, mamă, şi am s-o mănânc.

Luă rodia, o rupse în bucăţi şi începu s-o mănânce. Un sâmbure din ea căzu pe pământ. Bătrâna îl ridică şi îl ascunse în sân.

Curând după asta, uriaşul se întinse pe spate şi îşi puse capul în poala maică-şi. Bătrâna începu să se joace în părul lui, prefăcându-se că-l caută în cap. Ea însă căuta de zor cele trei fire de păr alb ale fiului său, căci, cine le avea, devenea stăpânul uriaşului.

Cum le găsi, bătrâna începu să smulgă, unul după altul, cele trei fire, în timp ce uriaşul răcnea de durere. De fiecare dată însă ea îl liniştea spunându-i că a dat peste un purice şi astfel izbuti să-i smulgă, rând pe rând, toate cele trei fire. în acest răstimp, îl întrebă ca într-o doară despre grădina de mărgean şi despre uriaşul ce-o păzea.

— De unde până unde ţi s-a năzărit să mă întrebi despre grădina asta? se miră uriaşul.

Cum ea stărui cu întrebările, fiul său îi povesti:

— Grădina aceasta, mamă, ne aparţine de drept nouă, dar s-a întâmplat ca unul dintre nois-o vândă împăratului care o stăpâneşte acum. Ce n-am încercat noi ca s-o redobândim, dar degeaba! Am vrut să plătim pentru ea comori nenumărate, dar împăratul nu s-a învoit să ne-o dea înapoi. Atunci ne-am hotărât ca un uriaş să facă în ea de strajă şi să omoare pe orice om care are să intre în ea.

— Şi unde se află acum uriaşul acesta?

— Este tare departe, mamă, şi nimeni nu poate ajunge la el.

— Departe, departe, nu se lăsă bătrâna, dar spune-mi unde-i locul acela?

— La Sit Budur (şase luni pline), mamă, în străfundul a şapte mări, fu răspunsul.

într-o clipită, bătrâna suflă peste sâmburele de rodie şi Saladin se ivi sub forma sa adevărată. Când îl văzu, uriaşul vru să-l omoare, dar bătrâna îl dojeni:

— E fratele tău, căci a supt din laptele meu, iar acum are şi cele trei fire albe din părul tău. Trebuie să-l ajuţi să ajungă la uriaşul acela.

Uriaşul răspunse:

— Dar e cu neputinţă, mamă, căci palatul se află în mijlocul mării, păzit de un uriaş mai puternic decât mine. De fiecare parte a porţii palatului, câte doi lei sfâşie pe oricine ar voi să intre. Oamenii din palat intră agăţându-se de un lanţ atârnat la intrare, între cele două perechi de lei. Lanţul se mişcă necontenit, iar cei care vor să intre în palat aşteaptă până ce el ajunge în dreptul lor, se agaţă de el şi pătrund în palat ridicaţi în sus, trecând printre cele două perechi de lei. Nimeni însă nu cunoaşte lucrul acesta în afară de locuitorii palatului. Palatul este locuinţa lui Sit Budur (şase luni pline), Frumoasa frumoaselor, şi a tatălui ei, împăratul, care o fereşte de toţi cei ce ar dori s-o răpească sau să-i facă vreun rău.

Auzind aceste vorbe, Saladin nu mai avu decât un singur gând: cum să o întâlnească pe Sit Budur, ca s-o câştige pentru el.

— Te rog, frăţioare, să mă ajuţi să ajung la Sit Budur, îi spuse el uriaşului, căci m-am îndrăgostit pe viaţă, de cum am auzit de ea.

Uriaşul îi răspunse:

— Intrarea la palatul ei este prin şapte mări, iar uriaşul care stă de strajă e mai puternic decât mine. Fata are un cal vrăjit. Un uriaş cu o forţă nemaipomenită îl păzeşte. El face fărâme pe oricine ar încerca să-i facă vreun rău prinţesei.

Cum însă Saladin şi bătrâna stârniră pe lângă el, până la urmă acesta se învoi:

— Bine, zise el, mă supun rugăminţii voastre, dar eu nu voi intra cu Saladin în mare, căci, aşa cum am mai spus, uriaşul de strajă este şi mai puternic decât mine şi m-ar răpune negreşit.

Bătrâna îi dădu lui Saladin cele trei fire de păr şi îi spuse:

— Dacă ai să fii la ananghie, arde unul din firele astea de păr şi dorinţa ţi se va împlini numaidecât. Mai scoase din deget un inel de preţ şi i-l dădu, spunându-i: în inelul acesta se află sufletul tău. De-i vei scoate din deget, vei muri, iar de-l pui la loc, vei reveni la viaţă. Eu am un inel la fel ca al tău. De se va îngusta şi-mi va apăsa carnea, voi şti că eşti la strâmtoare şi-ţi voi trimite îndată ajutorul de care ai nevoie.

Saladin îi mulţumi pentru bunătatea ei şi se despărţi de ea cu lacrimi în ochi. Apoi uriaşul îl săltă pe umăr şi zbură cu el sus în cer.

După puţin timp, îl întrebă:

— Cum vezi pământul?

— Ca o tavă mare, îi răspunse Saladin.

Se înălţă mai sus uriaşul şi iarăşi îl întrebă pe Saladin cum i se arată pământul.

— Ca un ciur! fu răspunsul.

Se înălţă atunci şi mai sus uriaşul şi de acolo îl întrebă pe Saladin:

— Cum vezi pământul?

— Ca o sită... ca o minge, ca un ou... cât un bănuţ... cât un bob de năut... fu răspunsul flăcăului, până ce pământul dispăru cu totul din faţa ochilor săi.

Merseră ei vreme îndelungată. Deodată, uriaşul îi zise:

— Acum nu-ţi rămâne decât să intri în palatul lui Sit Budur. Mai înainte însă, să iei cu tine doi berbeci. Când ajungi la intrarea palatului, să dai un berbec celor doi lei din dreapta şi unul celor doi lei din stânga, ca să le abaţi atenţia. Aşa ai să te poţi agăţa de lanţ şi să intri în palat. Odată intrat acolo, ai să mergi până ajungi la iatacul domniţei. O vei găsi întinsă pe pat, iar părul ei lung, răsfrânt pe aşternut, va atinge celălalt capăt al patului. Tu apropie-te tiptil şi înfaşoară-i părul pe braţul tău până ce ajungi la capul ei. Atunci trage de el cu putere. Prinţesa se va trezi, dar nu se va putea mişca. Te va ruga fierbinte să-i dai drumul, dar să nu care cumva să faci asta până ce nu va jura pe capul calului ei că se va mărita cu tine. De va jura pe capul calului ei, nu-şi va călca niciodată jurământul. Aşa cum ţi-am mai spus, acest cal este apărat de un uriaş nemilos, care omoară pe oricine ar vrea să-i facă rău. Saladin îi mulţumi uriaşului pentru poveţele sale şi îi făgădui să facă întocmai. Curând uriaşul vesti:

— Iată marea lui Sit Budur. De acum încolo eu nu te mai pot însoţi. Te voi lăsa aici să înoţi singur până ajungi la palat.

— De unde să iau cei doi berbeci de care mi-ai vorbit? îl întrebă

Saladin.

— Aşteaptă-mă puţin! răspunse uriaşul şi dispăru, întorcându-se apoi cu doi berbeci.

îşi luă rămas bun de la Saladin şi plecă.

Saladin merse cu cei doi berbeci în mâini, merse până ajunse la poarta palatului păzită de lei pe amândouă laturile. Când aruncă în faţa lor câte un berbec, aceştia se năpustiră asupra prăzii, sfâşiind-o, şi astfel Saladin se putu agăţa netulburat de lanţ. Pe dată fu tras în castel. Ca fulgerul intră înăuntru, se duse drept la iatacul prinţesei pe care o găsi întocmai cum îi spusese uriaşul.

îi înfăşură părul pe braţ până ajunse la capul fetei şi trase aşa de tare, că, de durere, ea începu să ţipe.

— Degeaba ţipi, îi vorbi Saladin, că nu-ţi dau drumul până nu-mi juri pe capul calului tău că te vei mărita cu mine.

Prinţesa nu voi să jure, în schimb încercă să-l adoarmă cu făgăduinţe vane că-l va lua negreşit de bărbat. El însă nu-i dădu ascultare. Când văzu că toate rugăminţile ei nu-l înduplecă pe flăcău, prinţesa nu avu altă scăpare decât să jure pe capul calului ei că îl va lua pe Saladin de bărbat.

Curând întreg palatul se clătină din temelii: undeva răsunase un nechezat de cal, năprasnic ca bubuitul unui tunet.

întrebând-o pe prinţesă ce se întâmplă, ea îi răspunse:

— Este nechezatul calului meu, pe capul căruia tocmai am jurat.

Saladin se însoţi cu prinţesa Sit Budur şi timp de douăzeci de zile trăiră o viaţă tihnită, cum nu aveau să mai cunoască vreodată.

Unul dintre cei mai mari şi mai bogaţi negustori care băteau drumurile lumii, auzind de frumuseţea prinţesei Sit Budur, îşi puse în gând să se însoare cu ea. Vesti că va da o corabie plină ochi cu aur drept răsplată celui care ar putea să-l ajute să-şi împlinească dorinţa.

Veni la el o bătrână care îi spuse că ea îi va putea aduce prinţesa, dacă-i va da o corabie încărcată cu tot felul de nimicuri femeieşti. în scurt timp, corabia cerută aştepta să plece în larg. Negustorul se sui în ea împreună cu bătrâna. Străbătură lungi drumuri de ape până ajunseră la palat. Cum ajunse acolo, bătrâna începu să strige celor dinăuntru că tare ar vrea să se odihnească puţin la palat, căci o furtună cumplită se abătuse asupra lor, năucindu-i, numai cu o seară înainte, pe când se aflau în larg.

Auzind vorbele bătrânei, Saladin şi prinţesa se grăbiră să o primească în palat. Slujitorii îi arătară femeii o funie pe care să se caţere, căci altfel nu se putea intra în palat, din pricina leilor.

După puţin timp, bătrâna era în palat, iar Saladin şi prinţesa îi ieşiră în întâmpinare, urându-i bun venit. Se arătă uimită, vicleana bătrână, de măreţia şi frumuseţea palatului.

Statură tustrei împreună şi zorile îi prinseră tot vorbind.

— Nu ştiţisă jucaţi şah? îi întrebă bătrâna.

— Ştim, îirăspunseră ei, dar nu prea jucăm.

— Cum se face că voi, capete împărăteşti ce sunteţi, nu jucaţi un joc regesc ca şahul?

— Dacă vrei, putem juca, se grăbiră să spună tinerii, binevoitori faţă de dorinţa musafirei.

— Aş dorica mai întâi să jucaţi voi amândoi. Şi aş mai dorisă facem un rămăşag pe sufletul celui învins...

— Dar niciunul dintre noi nu poate lua sufletul celuilalt! se mirară tinerii.

— Tocmai de aceea, nu vă fie teamă. Jucaţi pe sufletele voastre.

Saladin şi prinţesa socotiră vorbele bătrânei ca o născocire plină de haz şi începură jocul.

Curând, prinţesa îl învinse pe Saladin şi îi zise:

— Acum îmi datorezi sufletul tău.

— Sufletul meu, îi răspunse el, se află în acest inel. Ia-l dacă vrei.

Râseră cu mare poftă, cu toţii, dar bătrâna luă aminte la vorbele lui Saladin.

La amiază, Saladin adormi, iar prinţesa şi bătrâna flecăriră cu voie bună mai departe.

După o vreme, bătrâna se apropie de Saladin, îi scoase inelul din deget şi, prefăcându-se că glumeşte, îl dădu prinţesei cu cuvintele:

— De-acum încolo, sufletul bărbatului tău se află în mâinile tale, păstrează-l până se trezeşte.

Râse mult prinţesa de gluma bătrânei. Aceasta începu apoi să-i povestească despre ţara ei,
frumoasă cum nu e alta pe faţa pământului, ademenind-o să meargă cu corabia ei, numai ca s-o vadă, căci tot ea o va aduce înapoi, fără nicio zăbavă. La început, lui Sit Budur i se păru tare nesăbuit gândul de a-şi părăsi soţul tară ştirea lui, fie şi pentru scurt timp, dar atâta stărui bătrâna, atâta o vrăji cu tot felul de ispitiri, încât până la urmă se învoi. Dar, ca nu cumva să-şi supere bărbatul, înainte de a pleca, se duse la Saladin care încă dormea şi îi puse alături inelul şi unul din ciorapii ei.

însoţită de bătrână, se urcă apoi pe corabie, după ce, mai întâi, i se aduse acolo şi calul. Corabia porni spre ţara negustorului cel străin. Pe drum, prinţesa îşi dădu seama de viclenia bătrânei. Căinţa că-şi părăsise bărbatul tară ca să-i spună o apăsa necontenit. Când veni la ea şi negustorul şi îi spuse că vrea să o ia de soţie, dându-i răgaz doar o săptămână ca să se pregătească, suferinţa ei crescu şi mai mult.

După ce trecu săptămâna, prinţesa îi dădu negustorului celălalt ciorap, zicându-i:

— înainte de a te însura cu mine, vreau să-mi aduci un ciorap întocmai ca acesta, altminteri nu-ţi voi fi nevastă niciodată.

Negustorul luă ciorapul şi se duse la un giuvaergiu să-i ţeasă din fire subţiri de aur unul la fel. El nu ştia însă că un asemenea ciorap era făcut de un uriaş şi nici unei fiinţe omeneşti nu-i stătea în putere să facă vreodată unul asemănător.

După îndelungi încercări, giuvaergiul îl vesti că nu era în stare să-i facă ciorapul dorit, iar negustorul se duse la un alt giuvaergiu, şi mai meşter. Dar nici răspunsul lui nu fu mai bun decât al celui dintâi. Şi tot aşa, dădu roată pe la toţi aurarii din ţara lui, fără ca vreunul să izbutească a-l mulţumi. Deznădăjduit, el se întoarse la prinţesă, rugând-o să-i ceară orice altceva.

Plin de mânie şi de dispreţ era chipul acesteia când îi zise:

— Oare giuvaergiii din ţara ta măreaţă nu sunt în stare să facă un ciorap ca acesta?! Hotărârea mea e nestrămutată: până nu-mi aduci perechea ciorapului meu, eu nu te iau de bărbat.

Negustorul colindă iarăşi pe la toţi aurarii, le făgădui bani mulţi, dar vrerea lui nu se putea împlini.

în timpul acesta, mama cea bătrână a uriaşului simţi că inelul i se îngustează pe deget şi ştiu că Saladin se află în primejdie. îl trimise pe fiul ei să vadă ce e cu el. Uriaşul o ascultă şi zbură degrabă la palat. Când ajunse la ultima dintre cele şapte mări, nu găsi niciun paznic care să-l împiedice să intre. Atunci ştiu că se petrecuse ceva cu totul neobişnuit la palat, de vreme ce uriaşul de pază plecase. îşi urmă calea până ajunse la intrarea palatului. Aici leii se sfâşiaseră unii pe alţii de foame, căci trecuseră zile lungi de când nimeni nu le mai dăduse de mâncare.

Când intră în palat, nu o găsi nicăieri pe prinţesă. Numai Saladin zăcea întins pe pat,

fără suflare, iar lângă el erau şi inelul şi un ciorap. Puse numaidecât inelul în degetul lui Saladin şi, cât ai clipi, acesta prinse din nou viaţă. Când se trezi, privi în jurul său şi îl recunoscu pe uriaş. Acesta începu să-l dojenească pentru uşurinţa, chiar nesăbuinţa, pe care o dovedise faţă de sufletul său.

Saladin îşi mărturisi vina şi îi povesti cum ajunsese în starea asta. Uriaşul îşi dădu seama de uneltirile bătrânei şi, tară să mai piardă vremea, îl luă pe Saladin pe umăr şi zbură cu el pe urmele corăbiei, până în ţara negustorului, unde îl lăsă să-şi caute singur soţia.

în drumul său, Saladin întâlni curând un păstor, căruia îi spuse să-i dea straiele lui, în schimbul alor sale. Păstorul crezu mai întâi că-şi râde de el, dar în cele din urmă, înţelegând că nu-i vorba de o glumă, se învoi cu bucurie. Saladin îi mai ceru acestuia să-i vândă o oaie; când păstorul îi ceru în schimb o liră de aur, îşi aminti că lăsase banii şi ciorapul prinţesei în hainele sale; le luă de la păstor, îi dădu acestuia o liră de aur şi plecă. După un timp, cum i se făcu foame, tăie oaia, mancă din ea pe săturate, iar cu burduhanul ei îşi înfăşură capul, de părea chel.

în oraş, unde umblă pe la aurari cerându-le să-l tocmească ucenic cu simbrie, niciunul nu-l primi. Aşa ajunse într-o margine a oraşului, la un giuvaergiu neînsemnat. îl privi îndelung giuvaergiul, când îi răspunse:

— Deşi, după cum vezi, nu mă îmbulzeşte treaba şi nu am nevoie de un ajutor, vino şi stai aici, cu mine.

Saladin îşi dădu toată silinţa să-i intre în voie giuvaergiului, care-i dădea mereu să facă tot felul de lucruri mărunte.

într-una din zile trecu pe acolo şi negustorul nostru. înainte, nici prin gând nu i-ar fi trecut să se oprească la cel mai prăpădit şi mai amărât dintre giuvaergiii oraşului. Dar acum, când pierduse orice nădejde că va putea cineva să-i facă perechea ciorapului dat de prinţesă, căuta peste tot şi nu lăsa niciun prilej de a întreba pe orice giuvaergiu, doar-doar va izbuti să obţină ceea ce dorea cu atâta înflăcărare.

îl întrebă aşadar şi pe acest giuvaergiu neînsemnat dacă n-ar putea să-i facă un ciorap ca acela pe care îl avea la el. Bietul om îşi ceru umil iertare că nu este în stare să facă din fir de aur o ţesătură atât de stranie. Cum văzu ciorapul, Saladin îl şi recunoscu. Se apropie de meşterul său şi îi şopti la ureche:

— Eu aş putea să fac un ciorap ca acela, nu spune nu, meştere.

— Ţi-ai pierdut minţile? îi răspunse tot în şoaptă giuvaergiul. Cum ai să izbuteşti tu, de vreme ce nimeni din cei care stăpânesc meseria noastră n-a izbutit aşa ceva?

Dar Saladin stărui:

— îţi făgăduiesc, meştere, că voi face unul întocmai ca acela. Cere-i un răgaz de trei zile şi vei vedea că spusele mele se vor adeveri.

în mare încurcătură mai era giuvaergiul! Totuşi, îi spuse negustorului:

— M-am răzgândit. După trei zile vei avea ciorapul pe care-l ceri.

Negustorul plecă, nu prea încrezător în vorbele giuvaergiului. Saladin îi ceru meşterului său să-l lase să stea noaptea la lucru, ca să facă ciorapul, căci ziua nu putea să-l lucreze. îi mai ceru să-i dea migdale şi zahăr, ca, mâncându-le, să-şi poată învinge somnul. Giuvaergiul ţinu seama de toate dorinţele lui.

Noaptea, după ce giuvaergiul plecă, Saladin scoase unul din cele trei fire de păr şi îi dădu foc. îşi dori să aibă un cal roşu dimpreună cu un veşmânt şi un paloş, la fel de roşu. Cât ai clipi, toate se aflau în faţa lui. Se îmbrăcă cu veşmântul cel nou, îşi încinse paloşul, încalecă pe cal şi ieşi pe străzile oraşului. Cum găsea vreun trecător pe stradă, îl şi ucidea, şi astfel căsăpi o groază de oameni. Apoi se întoarse la prăvălie, descăleca, îşi scoase paloşul şi îşi schimbă veşmintele care, toate, pieriră la fel de neaşteptat,

precum se iviseră.

în ziua următoare, în tot oraşul se răspândi vestea despre călăreţul cel roşu. Oamenii se temeau să mai iasă din casele lor, dar unii îşi doreau să-l vadă pe acest cavaler ciudat.

Dimineaţa, când veni giuvaergiul şi îl găsi pe Saladin la locul lui, îl întrebă cum merge lucrul. Acesta îl linişti spunându-i:

— Nu te îngriji, meştere! Voi termina ciorapul în răstimp de trei zile, după cum ţi-am făgăduit.

în noaptea următoare, Saladin arse alt fir din părul dat de mama uriaşilor, dorindu-şi un cal albastru, o haină albastră şi un paloş la fel de albastru. într-o clipită i se îndeplini dorinţa. Se îmbrăcă cu noile veşminte, îşi încinse paloşul, încalecă pe calul albastru şi ieşi în oraş unde făcu tot ceea ce făcuse cu o noapte înainte, iar oamenii vorbeau acum şi mai mult despre cavalerul cel ciudat, cu şi mai mare frică şi uimire.

A treia noapte, Saladin scoase cel de-al treilea fir de păr şi îl arse, cerând un cal alb, un veşmânt alb şi un paloş la fel de alb şi le avu într-o clipită. Călare pe calul neîntinat, încins cu paloşul, cutreieră el străzile, tăind orice trecător întâlnit. Iar vestea despre el se răspândi prin ţară aşa cum se răspândeşte focul în paie. Până şi Sit Budur auzi de străinul cavaler.

în dimineaţa celei de a treia zi, când giuvaergiul veni să vadă ce-a făcut, Saladin îi dădu ciorapul şi îi spuse:

— Ţine, meştere, ciorapul pe care l-ai cerut.

De uimire, giuvaergiul rămase cu gura căscată, bucurându-se din tot sufletul. Când veni negustorul şi îi dădu ciorapul, acesta nu mai ştiu ce să facă de bucurie văzând că nu se deosebeşte defel de ciorapul dat de prinţesă. Drept mulţumire, dărui giuvaergiului bani nenumăraţi şi se grăbi să se ducă la Sit Budur. Când îi dădu ciorapul, ea ştiu că Saladin se află în oraş şi că avea să vină curând la ea.

— Acuma, îi zise ea negustorului, înainte de a te căsători cu mine, trebuie să ies prin oraş, să-i văd pieţele şi oamenii. Aşa că trebuie să-mi găseşti un grăjdar pentru calul meu, căci voi să merg prin oraş călare.

Negustorul se grăbi să-i caute un grăjdar. Curând se întoarse cu unul.

Prinţesa îi ceru să-i aducă degrabă calul, dar când omul se apropie de cal, acesta îl lovi cu copita şi-l omorî pe loc.

Atunci prinţesa spuse negustorului:

— Ce grăjdar nepriceput mi-ai adus! Adu-mi unul îndemânatic şi puternic!

Zori negustorul să-i aducă un alt grăjdar, dar şi acesta păţi ca şi cel dintâi.

îi aduse un grăjdar după altul, dar calul îi omorî pe toţi. Zeci şi zeci de oameni pieriră în acest fel, ucişi de cal. în mare încurcătură se afla negustorul. O rugă pe prinţesă să-şi schimbe calul, dar ea nici nu se gândi.

— în toată ţara ta atât de lăudată, nu văd un om măcar în stare să-mi stăpânească armăsarul. Mai du-te şi mai strigă prin oraş, poate că până la urmă s-o găsi vreunul! îl înfruntă ea.

Alergă negustorul de tocmi un crainic care să vestească voinţa prinţesei. Ucenicul giuvaergiului, auzind chemarea, se înfăţişă de îndată.

— Tu zici că poţi să stăpâneşti un cal ce a ucis zeci de flăcăi înaintea ta? se uită la el negustorul cu neîncredere.

— Pot să fac foarte uşor acest lucru, răspunse el. Pune-mă la încercare!

— Du-te şi încearcă să pui căpăstrul calului nărăvaş! zise, lipsit de orice nădejde, negustorul.

Cum se apropie de calul prinţesei, acesta se şi supuse. îl lăsă să-l mângâie şi, la fiecare atingere,
necheza cu drag.

Flăcăul îi puse căpăstrul şi, fără nicio împotrivire, îl aduse la prinţesă. Sub ochii uluiţi ai negustorului, Sit Budur se săltă în şa, cu Saladin în spate. Acesta îşi trase paloşul şi lovi cu sete pe negustor, rostogolindu-i capul la pământ. Apoi dădu pinteni calului care zbură cu ei prin înaltul cerului până în ţara lui Saladin.

Aici, tatăl lui Saladin sta gata să moară, răpus de amărăciunea că şi-a pierdut feciorul, căci nu mai ştia nimic de el după ce intrase în grădina de mărgean. Când îl văzu pe Saladin, se ridică din patul unde zăcea şi, cu urări de bun venit, îl îmbrăţişa plângând. Saladin i-o arătă pe soţia sa, prinţesa Sit Budur, iar împăratul o primi cu mare bucurie.

După câteva zile de la sosirea lor, împăratul, cu inima uşoară, se stinse din viaţă. în locul lui, Saladin stăpâni ţara. Dimpreună cu prinţesa Sit Budur, trăi în bucurie şi în fericire.

Hasan şi fata împăratului

poveste siriană

Se povesteşte că trăia odată un împărat pe care Allah îl binecuvântase cu un singur fiu, pe nume Hasan. Şi tocmai de-aceea împăratul îşi păzea cu străşnicie feciorul, ca să-l ferească de orice necaz.

Când Hasan ajunse flăcău, îi ceru tatălui său să-l lase să călătorească, să cunoască şi el meleagurile străine din jurul ţării sale, căci până atunci nu mai avusese prilejul să vadă alt pământ. Taică-său îi îngădui să plece şi îi dărui un paloş, sfătuindu-l să-l folosească ori de câte ori s-o afla la strâmtoare.

Hasan îşi luă rămas bun de la tatăl său, încalecă pe cal şi ieşi din palat. Merse multă vreme, tăind peste munţi, câmpii şi ape. Când osteni de atâta mers, descăleca şi se aşeză pe pământ. Apoi se pregăti să mănânce.

Chiar atunci trecu pe acolo un călăreţ, care se opri lângă el şi îi zise:

— Nu vrei să te masori cu mine, tinere?

— Vino întâi să mâncăm! îi răspunse Hasan. Călăreţul îşi uită de luptă şi se aşeză la masă.

După puţin timp, trecu pe lângă ei un alt călăreţ, care-i adresă lui Hasan aceleaşi vorbe ca şi cel
dintâi. Hasan îl chemă şi pe el să mănânce, ceea ce călăreţul şi făcu.

Nu trecu mult şi un al treilea călăreţ îl înfruntă pe Hasan cu aceleaşi cuvinte. Răspunzându-i şi lui la fel, călăreţul se aşeză şi el la masă. Când terminară de mâncat, ei spuseră:

— Acuma, haidem la întrecere!

— Cum să ne ucidem între noi, după ce am mâncat tuspatru din aceeaşi mâncare? Zise Hasan. Am împărţit împreună pâinea şi sarea, aşa că nu ne mai este îngăduit să ne măcelărim unii pe alţii. Hai mai bine să trăim laolaltă şi să fim împreună şi la bine şi la rău.

Toţi se învoiră cu spusele lui şi-şi dădură mâna în frăţie. Apoi Hasan mai spuse:

— Ia să vedem dacă nu cumva fiecare dintre noi are ceva ce ne-ar putea fi de folos nouă tuturora. Primul dintre călăreţi spuse:

— Eu am o oglindă în care, dacă te uiţi, poţi vedea orice se află în adâncul pământului.

— Eu am un covor cu care, în cel mai scurt timp, poţi zbura oriunde, spuse al doilea.

Ultimul călăreţ grăi şi el:

— Eu sunt scufundător. Mă pot cufunda pentru îndelungat răstimp în cele mai adânci ape şi pot aduce tot ce doriţi de pe fundul mării.

— Eu am acest paloş care ucide pe toţi duşmanii mei, spuse şi Hasan. Sufletul meu se află închis în acest paloş, iar de îmi pierd paloşul, îmi pierd sufletul.

După aceea se ridicară cu toţii, încălecară pe cai şi-şi urmară drumul până intrară într-un oraş. Aici rămaseră nedumeriţi când văzură că toţi locuitorii aveau feţele îngălbenite, trupurile slăbite de parcă erau bolnavi. II întrebară pe unul dintre ei de ce erau aşa, iar acela le răspunse că în marea lor se afla o balenă care înghiţise soarele când tocmai acesta voia să răsară.

— N-am mai văzut soarele şi nici el pe noi, aşa că ne-am îmbolnăvit cu toţii.

— Am să vă scap eu de balena asta dacă-mi arătaţi locul unde se află, le zise Hasan.

Oamenii i-l arătară, iar el aşteptă să se ivească balena şi o lovi cu paloşul, ucigând-o. Norodul
parcă plutea de bucurie. împăratul trimise după cei patru cavaleri şi îi cinsti cum se cuvine. Iar pe Hasan îl vesti că, drept răsplată că le făcuse un bine atât de mare, i-o va da de soaţă pe însăşi fiica sa.

Spre uimirea tuturor, Hasan grăi:

— Te-aş ruga, împărate, ca nu mie, ci fratelui meu, stăpânul oglinzii, să-i dai fata, căci nu e nicio deosebire între noi fraţii.

împăratul se învoi şi fata se uni cu flăcăul care avea oglinda fermecată.

Ceilalţi trei prieteni îşi urmară calea, lăsându-l pe cel de-al patrulea împreună cu soaţa lui. După o vreme ajunseră într-un alt oraş, în care toată suflarea era îmbrăcată în zale de fier, iar uliţele şi casele erau împânzite cu doliu. Opriră un om şi-l întrebară ce se petrecea. Acesta le spuse că un căpcăun se abătuse prin părţile lor şi, zăgăzuind apele, nu le mai lăsa să curgă decât dacă primea în fiecare zi o fată, ca s-o mănânce, în ziua aceea era rândul fiicei împăratului. Hasan întrebă unde o aştepta căpcăunul pe prinţesă. Cum află, alergă într-acolo şi o află pe prinţesă îndreptându-se spre căpcăun. O opri şi îi ceru ca, în loc să intre ea în peştera căpcăunului, să-l cheme ea afară, ca s-o ia.

Aşa făcu prinţesa. încrezător, căpcăunul se ivi, iar Hasan, care îl aştepta, dintr-o singură lovitură îi reteză capul. Sângele căpcăunului curse din belşug, o dată cu şuvoiul de apă.

Prinţesa alergă la palat, ca să le ducă vestea cea bună. Se bucură mult împăratul. îi pofti la curtea sa pe cei trei flăcăi şi îi cinsti cum se cuvine. Apoi, ca semn de cea mai înaltă preţuire, vru să i-o dea de soaţă lui Hasan pe însăşi fiica lui. Atunci Hasan îl îndemnă pe împărat să-şi dea fata după fratele lui, stăpânul covoraşului fermecat. Aşa se şi petrecură lucrurile.

Rămaşi numai doi din patru, prietenii porniră mai departe. Merseră ei ce merseră, până ce ajunseră la un alt oraş umbrit de spaima morţii, căci un balaur se cuibărise prin apropiere şi, pe neaşteptate, se năpustea asupra oamenilor de acolo, ducându-i la pierzanie pe mulţi dintre ei. Hasan rămase în oraş până ce se ivi balaurul, îl ucise, iar drept mulţumire, împăratul de aici, la stăruinţa lui Hasan, îşi dădu fata după prietenul acestuia, Scufundătorul.

Hasan îl părăsi şi-şi văzu de drum singur. Pe când mergea aşa, văzu pe drum doi cavaleri care loveau cu paloşele într-un stâlp mare de marmură. Erau osteniţi de moarte

cavalerii, sudoarea curgea şiroaie pe trupurile lor, dar de oprit, nu se opreau. Paloşele li se frângeau la atingerea marmurei, dar ei luau altele, noi, şi tot aşa, până ce stricaseră nici mai mult, nici mai puţin, decât douăzeci de paloşe, fără să clintească din loc măcar o bucăţică de marmură.

Hasan rămase locului uluit de ceea ce vedea; de lipsa de noimă a trudei celor doi cavaleri abia de-şi putea stăpâni râsul.

Cei doi cavaleri se întoarseră spre el şi-l întrebară de ce pufnise în râs.

— Cum să nu râd de încercările voastre deşarte? le răspunse Hasan. Ce dobândiţi dacă loviţi cu paloşul în acest stâlp?!

— Tu nu ştii că fiica împăratului se află înăuntrul stâlpului, răspunseră ei. Tatăl ei a închis-o aici ca s-o scape de un împărat barbar căruia i s-a prezis că, atunci când va împlini douăzeci de ani, o va lua de nevastă pe fata împăratului. Acum împăratul acela are douăzeci de ani, iar tatăl fetei nu vrea să i-o dea de soaţă.

Tocmai pentru că împăratul păgân încerca să o răpească, tatăl ei o ascunsese în acel stâlp, vestind în lume că acela ce va putea să spargă stâlpul va fi vrednic să o apere de împăratul barbar.

Hasan aşteptă până când cei doi cavaleri, sleiţi de puteri, se îndepărtară de stâlp. Apoi îşi trase paloşul din teacă şi lovi stâlpul cu sete o dată şi încă o dată, până se crăpă, iar dinăuntru răsări, aşezată pe un jilţ, frumoasa prinţesă. O scoase afară, la lumina zilei, o urcă pe cal, încalecă şi el şi aşa, amândoi, porniră la castelul tatălui fetei. Acesta îi primi cu braţele deschise şi îi spuse salvatorului ei că, din chiar acel ceas, e socotit ca bărbatul şi păzitorul de drept al fetei.

Hasan îi ceru atunci să li se dureze un castel în mijlocul mării, ferit de orice priviri străine. Nu trebuia să aibă decât o intrare castelul. Să fie o singură cale de a pătrunde înăuntru: o scară din
frânghii lăsată de pe terasa castelului, ori de câte ori cineva ar fi vrut să plece sau să vină. împăratul nici nu se gândi să se împotrivească cererii lui Hasan, astfel că porunci să se înalţe cât mai degrabă castelul dorit. Porunca i se împlini pe dată, iar castelul fu înălţat în mijlocul mării, după cum îl voise Hasan.

Aici trăiră ei zile dulci împreună, Hasan şi fata împăratului. El îşi povăţui soţia să nu coboare scara nimănui, oricine ar fi fost şi orice i-ar fi spus. Cât despre el, ori de câte ori voia să iasă din castel, lăsa în jos scara de pe balcon, cobora pe ea, apoi prinţesa o ridica din nou, iar când se întorcea, tot ea i-o întindea ca să se urce, după care o ridica din nou.

împăratul păgân află că fiica împăratului locuia într-un castel înconjurat de ape, nu prea departe de malul mării. Porunci să i se facă un tunel care să unească malul mării cu intrarea castelului de sub ape. Chemă la el o bătrână şi o învăţă ce să facă pentru a-l ajuta. Bătrâna străbătu tunelul de sub ape, până sub zidurile castelului.

Plimbându-se ca de obicei pe unul din balcoane, prinţesa o zări pe bătrână stând în apă şi tremurând.

— Ce faci acolo, mătuşă? o întrebă ea cu îngrijorare.

— Mă îndreptam cu o corabie spre Mecca, răspunse bătrâna. Oprindu-ne aici, am coborât ca să mă rog şi le-am cerut să mă aştepte. Când mi-am terminat rugăciunea, corabia plecase, aşa că am rămas aici singură...

Prinţesei i se făcu milă de bătrână.

— Nu vrei să urci la mine? îi zise ea. Bătrâna primi bucuroasă, iar prinţesa îi întinse scara ca să poată intra în castel. Ajunsă la prinţesă, bătrâna o salută şi îi mulţumi călduros pentru bunătatea sa.

Prinţesa o ospăta, apoi o duse într-un iatac, ca să se odihnească. Bătrâna îşi lepădă broboada şi cămaşa, apoi se uită în jurul ei şi îi spuse prinţesei:

— Eşti nevastă, fata mea?

— Da.

— Atunci de ce nu deretici casa, de ce nu faci curat în castel, aşa cum se cuvine să facă o tânără nevastă?

Luă ea însăşi mătura şi începu să măture prin toate încăperile castelului, spălă şi curăţă fiecare lucruşor, până ce totul strălucea ca lumina soarelui. Bucuroasă, prinţesa îi mulţumi bătrânei pentru grija ei.

Bătrâna nu se mulţumi numai cu atâta. O îmbăie şi o găti pe tânăra prinţesă, de o făcu şi mai frumoasă, după care îi spuse:

— De-abia acum eşti o nevastă adevărată, fata mea. Să-i întâmpini pe soţul tău când va veni acasă, aşa frumoasă tară seamăn cum eşti acum, şi el te va iubi şi mai mult.

La întoarcerea sa, Hasan o găsi pe prinţesă foarte schimbată, gătită şi împodobită. Dar şi mai mirat fu când văzu o bătrână că îi iese de asemenea în întâmpinare, îi ia peştele pe care-l pescuise şi începe să-l cureţe şi să-l gătească. Prinţesa încercă să risipească mirarea soţului ei, spunându-i:

— Bătrâna era tocmai în drum spre Mecca, dar corabia din care coborâse ca să se roage a uitat de ea în apropierea castelului nostru, aşa că eu am luat-o la noi. Toată curăţenia pe care o vezi, ea a făcut-o, cu mâinile ei.

— Eu nu-ţi spusesem să nu intre nimeni în castel, oricine ar fi?

— Ba da, dar ea nu-i decât o biată bătrână, credincioasă şi bună, ce trăieşte în frica lui Allah. Nu ne va putea face niciun rău.

Hasan nu mai zise nimic, dar încă îl mai rodea îndoiala în privinţa bătrânei. Se căzni să-şi biruiască neliniştea din suflet, dar bănuielile nu-i dădeau pace. Cincisprezece zile petrecu bătrâna la castel. în vremea asta învăţă toate ascunzişurile şi cotloanele castelului, obiceiurile prinţesei, ale prinţului şi ale celorlalţi de acolo.

Odată, pe când Hasan era dus de acasă, iar cele două femei stăteau de vorbă, bătrâna o întrebă pe prinţesă, ca din întâmplare:

— Fata mea, ştii cumva din ce e plămădit sufletul bărbatului tău?

Pasămite, bătrâna ştia de la împăratul păgân că sufletul lui Hasan era în paloş. Fata nu se miră de o astfel de întrebare.

— Din ce să fie plămădit sufletul bărbatului meu, mătuşă? Nu-i şi sufletul lui ca orice suflet omenesc?

— Nu, fata mea, sufletul lui Hasan e cu totul altfel. Poţi să-l întrebi, dacă vrei.

Se miră prinţesa, dar tăcu până ce i se întoarse acasă bărbatul. Atunci dădu fuga la el întrebă:

— Cum e sufletul tău, bărbate drag?

— Ce întrebare, draga mea! Sufletul meu e ca orice suflet de muritor.

— Ba nu, e altfel.

— Greşeşti, dragostea mea. Cine te-a îndemnat să crezi una ca asta?

— Nimeni. Asta e credinţa mea, că sufletul tău nu e asemeni sufletelor celorlalţi şivreausăştiu cum este.

— Bine, aşa e, draga mea. Sufletul meu se află în această mătură pe care o vezi în faţa ta, îi spuse Hasan arătându-i mătura din cameră.

în ziua următoare, abia plecă Hasan de acasă, că prinţesa se şi duse la mătură, o curăţă, o parfumă, o găti şi o sărută.

Când o văzu ce face, bătrâna îi spuse:

— Ce ţi-a venit, fata mea, să săruţi mătura? Ţi-ai rătăcit minţile?

— Nu, zise prinţesa, sufletul bărbatului meu se află în mătura aceasta.

— Bine a mai râs de tine bărbatul tău. Sufletul lui nu poate fi într-o mătură.

— Nu pot crede că bărbatul meu m-a minţit, că şi-a râs de mine.

— Ba bine că nu! Mai întreabă-l o dată unde este sufletul lui adevărat, căci nu într-o mătură poate fi sufletul unui voinic ca el, ci altundeva.

Prinţesa se înfurie, luă mătura şi o arse, iar resturile le aruncă în mare. Când îi veni bărbatul acasă, se prefăcu a fi bolnavă la pat. îngrijorat, Hasan o întrebă care îi e suferinţa.

— Ţi-ai râs de mine când mi-ai spus că sufletul tău se află în mătură. Ştiu bine că m-ai minţit... se plânse prinţesa.

— A fost o glumă, draga mea; sufletul meu este în fereastra aceea, o linişti Hasan, arătându-i fereastra încăperii.

Bucuroasă, prinţesa se ridică din pat, îl îmbrăţişa şi râse cu voioşie.

Ziua următoare, după ce bărbatul ei plecă de acasă, prinţesa se duse la fereastră, o spălă, o găti cu fel de fel de podoabe, o mângâie, o îmbrăţişa şi o sărută.

O întrebă bătrâna:

— Ce-i cu tine, fata mea, de îmbrăţişezi fereastra şi o săruţi atâta?

— Nu fereastra o îmbrăţişez eu, îi răspunse tânăra râzând, ci sufletul bărbatului meu, căci el se află închis în fereastra asta.

Atunci bătrâna îi spuse:

— Iarăşi şi-a râs de tine, fată încrezătoare, căci sufletul lui nu se află în fereastră, ci în altă parte, iar el nu vrea să-ţi spună adevărul. Să-l ocărăşti, să te arăţi supărată, până-ţi va spune taina sufletului său. Iar de nu-ţi va spune, înseamnă că nu te iubeşte de ajuns.

La început, prinţesa tăcu întristată, pe urmă, mânioasă, sparse fereastra şi o aruncă în mare. Apoi se apucă să-şi adaste, nerăbdătoare, bărbatul.

Când se întoarse acasă, Hasan îşi găsi soţia întinsă în pat, ca şi în seara trecută. O întrebă ce i se întâmplase, iar ea îi spuse:

— Iar m-ai minţit! Sufletul tău nu e în fereastră, cum mi-ai spus tu. Trebuie să-mi spui adevărul, altminteri înseamnă că nu mă iubeşti.

Hasan rămase puţin pe gânduri, şovăind, dar când o văzu că suferă, se hotărî să nu mai ocolească adevărul:

— Uite, draga mea, acum îţi voi da în vileag unde mi-e sufletul, dar să nu uiţi că această taină nu trebuie să o mai împărtăşeşti cuiva. Sufletul meu se află în paloşul pe care-l pun între mine şi tine când dormim. Acum ţi-a trecut supărarea?

Prinţesa râse, apoi se duse la Hasan de îl îmbrăţişa şi nu mai ştiu cum să-i

mulţumească pentru iubirea şi încrederea pe care i-o arătase.

în dimineaţa zilei următoare, după ce Hasan plecă de acasă, ca de obicei, prinţesa se duse la paloş şi începu să-l sărute şi să-l îmbrăţişeze.

— Ce faci? o întrebă bătrâna când o văzu.

— Sărut sufletul bărbatului meu, care este în acest paloş.

— Cred că de data asta nu te-a mai minţit, căci e mai de crezut să-i fie sufletul lui de voinic în paloş decât într-o mătură sau într-o fereastră. Tare legat trebuie să fie bărbatul tău de acest paloş, dacă sufletul lui se află în el.

— Fireşte că e foarte legat de paloş. De aceea îl şi pune între noi când dormim.

Asta voia bătrâna să afle. Seara, după ce veni Hasan acasă, stătură la masă cu toţii, după care se culcară.

Bătrâna aşteptă până se făcu miezul nopţii, se ridică din pat şi se îndreptă spre camera celor doi tineri. Deschise încetişor uşa, se apropie tiptil de patul în care dormeau prinţesa şi Hasan şi, zărind paloşul între ei, îl luă pe nesimţite şi îl aruncă în mare.

Când se trezi, Hasan nu putu să se mai mişte. Apucă să se uite la prinţesă, dar puterea i se duse cu totul şi rămase nemişcat.

Atunci bătrâna o prinse pe prinţesă de păr şi i-l înfăşură strâns pe după mână. Cum tânăra ţipă, ea îi spuse:

— Hai, scoală, nu mai lenevi atâta! Ce ţi-ai închipuit, c-am să rămân în castel douăzeci de zile?! Destulă vreme am pierdut. Hai, scoală degrabă, că împăratul păgân abia te aşteaptă în palatul lui.

Cu inima sfâşiată de vorbele bătrânei, prinţesa se întoarse spre Hasan şi-l strigă, dar bătrâna o trăgea cu străşnicie de păr, zicându-i:

— A murit, nu vezi? De-acuma hai cu mine!

Tot trăgând-o de păr, o târî până la uşa tunelului, unde o aştepta un paznic. Clocotind de furie, cu minţile rătăcite, prinţesa începu să lovească năprasnic pe paznici unde nimerea: unuia îi scoase ochii, altuia îi rupse picioarele, unui al treilea îi spintecă burta. Aşa trecu prin tunel, până ajunse la palatul împăratului păgân, lovind şi rănind fără milă pe paznici. Când o văzu că arată ca o fiară turbată şi când auzi că lovise atât de cumplit pe paznici, împăratul se scârbi.

— Aceasta e fata cu care trebuia să mă însor? se vaită el către dregătorii săi.

Apoi dădu porunci ca prinţesa să fie ţinută cât mai departe de oameni, ferecată într-o odăiţă din palat. Dar nici aici prinţesa, clocotind de furie, nu se linişti; încerca să ucidă, neizbutind decât arareori, pe toţi slujitorii care veneau să-i aducă de mâncare. Astfel că nimeni nu mai îndrăznea să intre la ea. Mâncarea şi apa i se aruncau printr-o deschizătură a tavanului, ca să nu mai schilodească pe careva.

în acest răstimp de treizeci şi nouă de zile, apoi de patruzeci, Hasan zăcu fără suflare, din cauza paloşului pierdut.

în ziua a patruzeci şi una, prietenul său, stăpânul oglinzii, simţi deodată că i se îngustează inelul pe deget. Ştiu atunci că Hasan se află în mare primejdie. Se uită în oglindă şi îl văzu zăcând fără vlagă. Se mai uită o dată în oglindă şi o văzu pe prinţesă în palatul împăratului păgân. Purcese grăbit la drum spre stăpânul covoraşului fermecat şi îi spuse:

— Fratele nostru, Hasan, şi-a pierdut paloşul şi este gata să moară. Să mergem împreună să-l salvăm!

Se urcară amândoi pe covoraş şi iute ca vântul purceseră la drum. în cale trecură şi pe la Scufundător, îl luară şi pe el, după care se suiră pe covoraş şi zburară la castelul

lui Hasan.

Aici îşi găsiră prietenul zăcând fără suflare. Stăpânul oglinzii se uită din nou în oglindă şi văzu paloşul lui Hasan pe fundul mării. 1—1 arătă Scufundătorului, iar acesta se cufundă în apă, luă
paloşul şi se întoarse cu el. Puseră paloşul la capul lui Hasan, care învie pe dată, privi în jurul său şi grăi:

— Iubita mea nevastă, unde eşti?

Scufundătorul îi dădu câte o palmă pe fiece obraz şi îi spuse:

— Cine voiai să aibă grijă de nevasta ta şi de sufletul tău? Ar fi trebuit să fii mai prevăzător şi să ştii cum să te porţi cu bătrâna când ţi-a intrat în castel.

Tustrei prietenii îi destăinuiră totul. îi spuseră că bătrâna venise acolo numai şi numai ca să-l ducă la pierzanie şi aşa să o poată răpi pe prinţesă pentru împăratul păgân. îi mai spuseră că uneltirile ei blestemate izbutiseră, dar prinţesa îşi pierduse minţile şi acum trăia singură şi urgisită în palatul împăratului păgân.

— Mă voi duce la ea singur, hotărî Hasan, iar pe voi vă opresc să mergeţi cu mine, căci numai de la mine îi poate veni scăparea.

Prietenii se supuseră voinţei lui. îi aduseră un veşmânt asemănător celor purtate de oamenii împăratului barbar, şi Hasan îl îmbrăcă. Apoi porni prin tunel spre ţara păgânilor. Acolo hoinări la întâmplare. Curând văzu o bătrână şi îi vorbi cu blândeţe:

— Pacea fie cu tine, măicuţă!

— Şi cu tine, fiule, îi răspunse femeia. Dar tu cine eşti? Că de mulţi ani nu mi-a mai fost dat să aud salutul acesta, căci oamenii de aici sunt necredincioşi. Eşti cumva musulman?

— Da, sunt musulman!

— Şi eu sunt musulmană, se bucură ea.

— Ai auzit ce s-a petrecut în ţara voastră în ultima vreme? o întrebă Hasan.

— Cum să nu, zise femeia.

Şi îi povesti de nenorocirile sărmanei prinţese pe care voiau s-o mărite cu împăratul păgân, împotriva voinţei ei. Hasan plânse amarnic când auzi vorbele bătrânei.

— De ce plângi? se miră bătrâna.

— Măicuţă, pot să-ţi încredinţez taina mea?

— Fiule, ştiu să păstrez o taină. Spune!

— Prinţesa de care vorbeai e soaţa mea dreaptă, mi-a fost răpită şi acum am venit să o iau înapoi. Vrei să mă ajuţi?

— Am sate ajut, fiule.

Hasan scoase din buzunar o hârtie şi scrise un răvaş prinţesei. Despică, apoi, un măr şi puse scrisoarea în el. Şi, după ce învăţă de la el prin ce vicleşug să ajungă la prinţesă şi să-i dea mărul, bătrâna plecă la palat. Când se apropie de paznic, îl rugă să-i dea voie să intre la prinţesă cu câteva mere. Paznicul îi spuse:

— Las-o în pace pe nebuna asta! l-a ucis pe toţi care au intrat la ea până acum.

— Lasă-mă să-mi încerc şi eu norocul, stărui bătrâna.

Paznicul se uită cu coada ochiului la bătrână, zicându-şi în sinea lui: „E bătrână. N-are decât să moară, dacă vrea. N-o să fie nicio pierdere, pentru nimeni”. Şi o lăsă să intre.

Cum o văzu pe bătrână, prinţesa se ridică să se năpustească asupra ei, dar în aceeaşi clipă zări pe deget inelul bărbatului ei. în mintea ei întunecată se făcu deodată lumină. înţelese că Hasan era pe aproape. Apoi bătrâna îi dădu scrisoarea

ascunsă în măr şi, după ce-o citi, prinţesa se linişti ca prin farmec.

Bătrâna o povăţui pe prinţesă să-l vestească pe împăratul păgân că primeşte să-i fie soţie. îi mai dădu o iarbă adormitoare, ca să i-o pună în pahar în noaptea nunţii, după care, luându-şi rămas bun de la prinţesă, plecă.

Apoi prinţesa strigă la slujitori să-i spună împăratului că se învoieşte să-i fie mireasă.

Nuntaşii fură poftiţi în grabă, iar nunta se sărbători chiar în ziua următoare. Când intrară în camera mirilor, prinţesa îl îmbie pe împăratul păgân ca să bea împreună vin. Li se aduseră vinuri şi mâncăruri alese şi amândoi se aşezară ia masă. Când să-i toarne vin, prinţesa îi strecură în pocal, pe furiş, iarba cea adormitoare şi împăratul, de cum sorbi din băutură, căzu în nesimţire.

După ce se isprăvi petrecerea, Hasan, care venise la nuntă îmbrăcat aşa încât să nu poată fi recunoscut, se furişă în camera mirilor, unde îl aştepta prinţesa. Ridică paloşul şi-l ucise pe împărat. Apoi părăsi palatul, împreună cu prinţesa. înainte de a adormi, statură îndelung de vorbă, căci aveau multe, multe să-şi spună. Dimineaţa, Hasan îşi îmbrăcă veşmântul împărătesc şi ieşi în faţa mulţimii.

Văzându-I pe Hasan, mulţimea izbucni în strigăte, cerându-i să rămână el mai departe pe tron, în locul împăratului cel rău.

Astfel Hasan rămase împărat în ţara aceea. Mai întâi o căutară pe bătrâna care le făcuse atâta bine, o răsplătiră cu daruri bogate şi o opriră la palat. Şi trăiră acolo laolaltă, în îmbelşugare şi fericire, până la adânci bătrâneţi.

Abu Daud şi hoţii

poveste siriană

A fost odată un om pe care-l chema Abu Daud; era atât de slăbănog şi de mic de stat, încât, o muscă de se aşeza pe el, îl şi dobora la pământ. De fiecare dată când pleca de acasă, ca să nu se piardă, nevastă-sa îl lega de un ghem mare cu sfoară; când el mergea, firul se depăna, omul îşi vedea liniştit de treburi şi se întorcea acasă fără să rătăcească drumul.

într-o zi, însă, nevastă-sa îi tăie sfoara, din neatenţie, iar omul se rătăci şi nu mai găsi drumul spre casă. Bâjbâind la întâmplare, găsi în cale un coteţ de găini şi, înăuntrul lui, un ou, pe care-l puse în buzunar.

Merse mai departe până îl apucă noaptea. Deodată simţi că picioarele îi atingeau apa: ajunsese pe malul mării. Se opri puţin să se odihnească; era tare obosit de drumul cel lung.

După puţin timp, veni acolo o ceată de tâlhari. Când îl văzură pe prichindel, îi ziseră cu toţii într- un glas:

— Ni te-a trimis în cale cerul, drept mâncare gustoasă!

— întindeţi-o de aici, pungaşilor! Răspunse omul. Dacă va cuteza vreunul dintre voi să se apropie de mine, am să-i retez capul!

Se tăvăliră de râs, tâlharii, batjocorindu-l în fel şi chip, dar el le spuse:

— Râdeţi de mine?! Bine! Dacă storcând o piatră, puteţi scoate din ea apă, înseamnă că sunteţi mai puternici decât mine şi atunci mă las în voia voastră.

Hoţii se opriră din râs, se uitară chiorâş la el, puseră mâna pe câteva pietre din apropiere şi începură să le strângă de le făcură fărâme, dar apă nici gând să iasă din ele.

Atunci Abu Daud scoase pe furiş oul din buzunar şi, făcându-se că ia o piatră de jos, le spuse:

— Acum uitaţi-vă la mine cum scot apă din această piatră!

Strânse în pumn oul şi printre degete se prelinse afară tot conţinutul lui. Se prea minunară hoţii de puterea omuleţului, îşi cerură iertare şi, apropiindu-se de el, îi grăiră aşa:

— Rămâi la noi, dacă vrei.

Aşa ajunse Daud la peştera în care trăiau tâlharii, peşteră plină cu aur, nestemate şi perle.

Trecură luni şi luni de la întâmplarea asta şi tâlharilor li se cam făcuse lehamite să-l tot aibă de musafir pe Abu Daud, aşa că hotărâră să scape de el. Dar omuleţul, aflat dincolo de peretele peşterii, îi auzi cum unelteau împotriva lui. Când intră în peşteră, le vorbi:

— Azi am de gând să dorm pe acoperişul peşterii, căci timpul e foarte cald.

— Prea bine faci, îl încurajară tâlharii şi îi puseră un pat pe acoperiş ca să doarmă în el.

După ce trecu de miezul nopţii, veni fiecare hoţ cu câte un mai ca să-l omoare pe Abu Daud.

Dar el se dăduse jos din pat, pusese în locul său o piatră de statura sa, o învelise cu pătura, iar
apoi se căţărase într-un copac din apropiere şi, ghemuindu-se acolo, aşteptă să vadă ce au să facă hoţii. După puţin timp aceştia veniră la patul lui şi se năpustiră asupră-i, lovind cu sete. Când să plece, unul dintre ei spuse:

— Mâine vom vedea sângele prelins pe uşa peşterii.

Abia plecară ei, şi Abu Daud coborî iute din copac, se apucă să arunce sfarâmăturile de pietre cât mai departe de peşteră şi se întoarse să se culce la loc.

Când se treziră dimineaţa, hoţii încremeniră: Abu Daud stătea viu şi nevătămat dinaintea lor.

— Blestemaţii de purici, li se plânse el, nu m-au lăsat azi-noapte să dorm deloc...

Se uitară unii la alţii, cu totul năuciţi, hoţii, şi fiecare îşi zise în sinea lui: „Ăsta om puternic! L- am bătut aşa de zdravăn cu ditamai ciomegele, şi lui i s-a părut că îl pişcă puricii. Şi noi care gândeam că a murit!”

După câteva zile, Abu Daud le spuse:

— Acum lăsaţi-mă să mă duc la casa mea, căci a trecut cam multă vreme de când nu i-am mai văzut pe ai mei. Vă foarte mulţumesc pentru buna voastră găzduire.

Hoţii îi dăruiră o cămilă încărcată cu saci cu aur şi nestemate. Unul dintre ei îl însoţi ca să-i fie de ajutor pe drum. Când ajunseră acasă, nevasta lui Abu Daud îi întâmpină cu mare bucurie.
Stivuiră sacii cu aur într-un cotlon al casei, iar hoţul, aşezat pe un scaun mic, se tot uita la căsuţa de pământ, cenuşie şi prăpădită a omuleţului.

Abu Daud îi şopti nevestei la ureche:

— Vezi de goleşte sacii cu aur şi, când ai terminat, umple-i cu paie moi. în timpul mesei să zici: „Ce-ai adus în saci, bărbate?” „Du-te şi uită-te în sacii de colo”, am să-ţi răspund eu. Tu te duci, deschizi unul din saci şi îmi spui: „Halal ţie, bărbate! Ai făcut o călătorie aşa lungă doar ca să ne aduci paie, de parcă pe la noi nu s-ar găsi berechet, de ani şi ani de zile!” Ai înţeles?

La masă, nevasta făcu întocmai cum o povăţuise bărbatul ei. Atunci hoţul se făcu foc şi pară. Se uită cu ochi haini la Abu Daud şi pomi val-vârtej spre el. Acesta se repezi de la locul lui şi se caţără până la tavan, unde se ascunse între grinzile de lemn. Se uită tâlharul prin toată încăperea şi, când privi în sus, îl găsi pe Abu Daud.

întrebându-l ce făcea acolo, omuleţul îi răspunse:

— Caut bâta bunicului meu, ca să-ţi zbor scăfârlia!

Hoţului i se făcu o frică grozavă şi, cât ai clipi, îşi luă tălpăşiţa de-acolo. Şi tot într-o fugă ajunse din nou la fârtaţii săi din peşteră şi le povesti toată păţania. Spaima îi cuprinse pe toţi şi părăsiră în grabă peştera.

Când ajunse Abu Daud la peşteră, nu găsi picior de hoţ, ci numai comorile adunate de tâlhari i lăsate de ei acolo. Le luă pe toate omuleţul nostru i le duse acasă, unde trăi fericit cu nevasta lui.

împăratul orb

poveste siriană

A fost odată un împărat care avea trei feciori. Doi dintre ei erau de la aceeaşi mamă, iar al treilea, de la o alta.

împăratul, om milostiv era respectat de toţi supuşii săi ca un tată. Orice drumeţ ce poposea la palatul lui era cinstit, primind mâncare şi bună găzduire. Şi, de aceea, nu era om care să nu-l iubească.

într-o zi, împăratul orbi fără de veste, şi niciun vraci nu-i putu găsi leacul până nu trecu pe acolo un derviş[34] pribeag. Când îl văzu pe împăratul cel orb, dervişul îl întrebă cu mare milă ce i se întâmplase.

— Am fost lovit de o boală atât de grea, încât niciun doftor nu-mi poate găsi leacul.

— Eu am să-ţi spun leacul cu care, de-o vrea cerul, te vei vindeca negreşit, îi spuse dervişul.

— Care este leacul acela? îl întrebă degrabă împăratul.

— într-o grădină anume se află un gutui şi un măr. De vei mânca poame de acolo te vei tămădui, dar e tare greu să ajungi la această grădină, îi grăi dervişul.

Apoi dervişul le lăsă un vas în care să adune fructele şi plecă, iar cei trei fii ai împăratului îşi vestiră tatăl că sunt gata să meargă cu toţii să-i aducă mere şi gutui din grădina aceea.

— Duceţi-vă, dragii tatii, şi Allah fie cu voi! le zise împăratul.

Cei trei porniră spre grădina căutată. Merseră întruna până ce la o răscruce deteră peste o fântână. Pe unul din drumuri stătea scris: „Drum în flăcări”, pe cel de-al doilea „Drum în apă”, iar pe cel de-al treilea „Drum tară întoarcere”. Hotărâră să meargă fiecare pe câte un drum şi la întoarcere, să se întâlnească la aceeaşi fântână.

Şi aşa feciorul cel mare porni pe drumul în flăcări, feciorul cel mijlociu pe drumul în apă, iar cel mic, Saaladin, pe drumul tară întoarcere. După puţin timp feciorul cel mare se întoarse, căci nu îi fu cu putinţă să străbată un drum atât de greu. Se aşeză la fântână, în aşteptarea celor doi fraţi ai săi. Nici nu se aşeză bine, că fratele mijlociu se şi ivi; nici lui nu îi fusese cu putinţă să străbată un drum atât de greu. Se aşezară amândoi fraţii, ca să-l aştepte pe fratele lor mai mic.

Pe drumul său, Saaladin merse multă vreme până se trezi în faţa unui palat durat numai şi numai din capete de om. Se opri înmărmurit să-l privească şi, pe când se tot uita la el, văzu trecând pe acolo un bătrân. îi dădu bineţe şi îl întrebă ce era cu acest palat atât de neobişnuit.

3 5 călugăr musulma

Bătrânul îi răspunse:

— Fiule, fugi cât mai departe de aici, căci, de te zăresc cumva balaurii, îţi vor tăia şi ţie capul, aşa cum au făcut cu ceilalţi, şi ţi-l vor pune deasupra tuturor acestor capete!

— Da, dar n-am voie să mă întorc din drum, căci trebuie să dobândesc merele şi gutuile care vindecă orbirea, îi răspunse Saaladin.

Apoi îşi depănă povestea, iar bătrânul îl povăţui aşa:

— Fiule, lasă-ţi calul aici, ia numai vasul şi du-te în grădină. Acolo se află nu mai puţin de şapte balauri. De-i găseşti dormind, intră prin cealaltă parte a grădinii şi culege câte mere şi gutui vrei.

Dar de sunt treji balaurii, ai grijă să nu intri în grădină, altminteri eşti pierdut.

Saaladin îşi luă rămas bun de la bătrân şi, după ce îi mulţumi pentru povaţă, se îndreptă spre grădină. Văzând că cei şapte balauri dorm, intră prin cealaltă parte a grădinii şi începu să adune în vasul dat de derviş atâtea gutui şi mere până ce-l umplu. Apoi se întoarse în grabă acolo unde-l lăsase pe bătrân, îi mulţumi din nou, îşi încălecă armăsarul şi se întoarse la fraţii săi. Aceştia, când văzură că Saaladin întârzie, bănuiră că se va întoarce cu merele şi gutuile tămăduitoare şi, roşi de pizmă, puseră la cale cum să scape de mezin. Aveau să-l arunce în fântână de cum s-o întoarce şi aşa ei doi, fraţii mai mari, se vor duce la împărat cu leacul făgăduit, dobândind astfel recunoştinţa şi întreaga dragoste a părintelui lor.

Când Saaladin ajunse la ei, îi dădură frumuşel bineţe, îi luară merele şi gutuile, chipurile ca să le privească îndeaproape şi apoi îl rugară, aşa cum se învoiseră între ei, să coboare în fântână după apă, lucru pentru care era nevoie de un bărbat zvelt, iar ei doi erau mult prea voinici. îl legară aşadar pe Saaladin cu o sfoară şi îl lăsară în fântână. Dar nici nu ajunse bine mezinul la mijlocul fântânii, că cei doi fraţi mai mari tăiară funia, iar Saaladin se prăvăli la fund, gemând de durere. Iute cei doi fraţi încălecară pe cai şi se întoarseră cu gutuile şi merele la tatăl lor. Când i le dădură, acesta îi întrebă ce ştiu despre Saaladin.

— L-am aşteptat multă vreme, tată, dar el nu s-a arătat, îi răspunseră ei. Cu voia lui Allah, poate că se va întoarce curând.

împăratul mâncă poamele aduse de cei doi fii ai săi, dar nu-şi recăpătă vederea şi nu simţi nici cea mai mică uşurare a suferinţei sale. Atunci porunci să fie găsit dervişul înşelător şi să i se taie capul, căci îl minţise cu neruşinare.

Când dervişul se înfăţişă înaintea sa, împăratul îi spuse:

— Leacul tău nu m-a vindecat precum ai făgăduit tu.

— Se vede treaba că cel ce ţi-a adus poamele nu este acelaşi cu cel care le-a cules, de aceea nu te-ai vindecat, îi grăi liniştit dervişul.

în vremea aceasta, pe lângă fântâna în care fusese aruncat Saaladin trecu o caravană. Un cămilar se băgă în fântână, după apă, ca să-şi adape cămilele. Aşa dădu de Saaladin. îl trase afară, îl îngriji cu răbdare şi milă, îl ajută să se pună pe picioare. Apoi îl îmbrăcă cu haine frumoase şi, cu Saaladin împreună, caravana îşi urmă drumul până ajunse chiar în oraşul împăratului, tatăl lui Saaladin.

Unul dintre cămilari, luându-l pe Saaladin cu el, se duse la împărat şi îi spuse:

— împărate, ne-a fost dat ca în drumul nostru să întâlnim un flăcău bun la suflet. L-am salvat de la pieire şi ţi l-am adus ţie în dar, cu rugămintea noastră umilă de a-l primi.

Auzind vorbele cămilarului, cei doi prinţi mai mari fură munciţi de o amarnică bănuială. Nici nu intră bine Saaladin în încăperea în care se afla împăratul, şi acesta îşi deschise ochii şi îşi recăpătă vederea. Primul om pe care-l văzură ochii lui

înzdrăveniţi ca prin minune fu însuşi Saaladin. Se ridică împăratul şi-şi îmbrăţişă cu drag mezinul. Iar acesta îi povesti ce nelegiuire îi făcuseră fraţii săi, iar împăratul porunci de îndată să li se taie capul.

Saaladin îi urmă la tron, iar dervişul fu răsplătit din plin.

Pescarul şi peştele

poveste siriană

Se povesteşte că, odată, un pescar pescui într-un râu până noaptea târziu, fără a fi izbutit să prindă vreun peşte. înainte de a pleca acasă, aruncă năvodul pentru ultima oară şi atunci prinse un peşte mare de culoare argintie. Se bucură tare mult şi tocmai se pregătea să meargă spre casă, când peştele prinse a-i vorbi:

— Dă-mi drumul şi am să fac din tine nu numai un om bogat, ci şi primarul satului.

Pescarul se minună de cuvintele peştelui, înainte de a-i da drumul, peştele îi mai spuse:

— Dar să nu uiţi: nu trebuie să pomeneşti nimănui de unde-ţi vine bogăţia.

Pescarul îi făgădui că va face întocmai, dete drumul peştelui înapoi în apă şi se întoarse acasă. Acolo se şi împlinise o parte din făgăduiala peştelui. Vechea lui casă dispăruse, iar în locul ei apăru o locuinţă nouă, înecată în belşug şi încărcată cu lucruri alese. Nu trecu mult şi oamenii din sat îl numiră primar.

Nevasta începu să-l iscodească, vrând să afle cu tot dinadinsul de unde îi veneau toate aceste bogăţii şi izbânzi. Şi cu cât se înverşuna mai mult dânsul să tacă, ea cu atât îl cicălea mai tare. Până la urmă, ca să aibă linişte, omul îi povesti întâmplarea cu peştele. Nici nu apucă să-şi sfârşească vorba, şi casa cea nouă se făcu nevăzută şi în locul ei se afla iarăşi căsuţa cea dărăpănată. Mare necaz îi cuprinse pe amândoi când se văzură din nou săraci.

A doua zi, pescarul plecă abătut la pescuit. Zăbovi mult pe malul apei; arunca năvodul şi iar îl scotea, doar-doar o prinde din nou peştele argintiu, dar în zadar. în cele din urmă, seara târziu izbuti să-l prindă iarăşi. Se bucură nespus pescarul şi îl rugă să-l facă din nou om bogat.

— Am să-ţi fac acum o casă mai mare şi mai frumoasă. Dar vezi ca nu cumva să-mi dai din nou taina în vileag, îi spuse peştele.

Pescarul îi dădu drumul şi-şi văzu de drum. îi găsi pe ai săi într-o casă mare şi arătoasă, aşa cum îi făgăduise peştele. După câteva zile, nevasta încercă din nou să îl descoase. La început, bărbatul se împotrivi, dar femeia nu-l slăbea deloc. Se prefăcu supărată şi-l ameninţă că îl va părăsi. De frica singurătăţii, pescarul se văzu nevoit să îi destăinuie întâmplarea cu peştele. Dar nu sfârşi bine vorba şi coliba sărăcăcioasă de mai înainte luă din nou locul casei celei noi. Pescarul rămase înmărmurit. Se jeli, se tângui, dar nimic nu-l ajută. Se duse pentru a treia oară la pescuit şi aruncă năvodul, zadarnic, până la asfinţit. Atunci prinse iarăşi peştele care îl dojeni cu asprime pentru că nu ştiuse să păstreze taina nici de astă dată. Apoi îi mai spuse peştele:

— Acum ia-mă cu tine, taie-mă în şase bucăţi, dă nevestei tale să mănânce două din ele, dă alte două calului tău şi sădeşte două în pământ.

Pescarul făcu întocmai. După un timp, nevasta îi născu doi gemeni, pământul rodi două flori, iar iapa îi fătă doi mânji. Băieţii crescură; o dată cu ei şi mânjii se făcură doi cai puternici, iar florile, două flori mari şi frumoase.

într-o bună zi, cei doi fraţi au hotărât să colinde lumea ca să o cunoască. Au spus aşadar tatălui lor:

— Să nu ne porţi de grijă, că de-o fi să ni se întâmple ceva, cele două flori se vor ofili.

Au încălecat flăcăii şi duşi au fost. La scurtă vreme, unul dintre flăcăi se întoarse acasă, căci drumul i se păruse plin de primejdii. Totuşi cel de-al doilea fecior îşi văzu mai departe de drum. Când în cale îi apărură nişte urşi, îi ucise şi cu pieile lor se acoperi pe sine şi, de asemenea, şi pe calul său. Mai merse şi întâlni o ceată de tâlhari. Când îl văzură acoperit cu pieile de urs toţi îl luară drept un om sărman şi nu se atinseră de el.

La căderea nopţii se adăposti sub un copac. A doua zi, în zori, se trezi cu o gazelă lângă el. începu să alerge după ea până ce o pierdu din ochi. Atunci, dintr-o dată, se ivi în faţa sa un oraş minunat, în care nu se afla suflare de om, în afara unei femei bătrâne şi a câinelui ei. Când se îndreptă spre ea, câinele începu să-l latre şi se repezi să-l muşte. Neavând încotro, flăcăul îl lovi. Foc de supărată, bătrâna îl preschimbă într-o piatră pe care se aşeză. în clipa aceea fratele lui aflat acasă zări una din flori ofilindu-se. Ştiu atunci că la mare nevoie îi este frăţiorul aflat la drum şi se grăbi să-i vină în ajutor. încălecă pe bidiviul său şi merse şi merse până ce ajunse într-un oraş în care zări un bătrân. Se apropie de el şi îi dădu cuviincios bineţe. Bătrânul îi răspunse şi apoi îl întrebă cum o duce. Atunci tânărul se apucă să-şi depene povestea lui. Bătrânului i se făcu milă de flăcău, îi dădu un inel şi îi zise:

— Mergi pe drumul ăsta până dai de un oraş. Acolo du-te drept la palatul împărătesc. Când, la intrare, îl vei zări pe paznic, tu dă-i inelul ăsta, iar el îţi va aduce, în schimb, armăsarul împărătesc, încalecă-l şi mergi până ce ieşi din ţinutul acela. Vei da cu ochii de nevasta mea, şi de câinele ei. La ea îţi vei găsi fratele.

Tânărul îi mulţumi şi plecă. Merse pe drumul ce îl ducea în oraş. Aici căută palatul împărătesc. Când, la intrare, îl întâmpină paznicul, flăcăul îi dădu inelul. Pe dată paznicul plecă să-i aducă armăsarul împărătesc pe care i-l dădu. Flăcăul îl încălecă şi plecă. Pe drum oamenii întâlniţi îi făceau plecăciuni ca însuşi împăratului. La ieşirea din oraş o văzu pe bătrână şi pe câinele ei. Femeia îl pofti în casă, ospătându-l cu cele mai alese bucate şi băuturi. Aflându-i păsul, suflă într-o clipă peste piatră şi fratele său îi răsări dinainte, plin de viaţă. Se îmbrăţişară cu dragoste statornică. Bătrâna le dărui o mantie spunându-le că de câte ori o vor îmbrăca, ea le va veni îndată în ajutor, oriunde s-ar afla.

Apoi îşi luară rămas bun şi cei doi flăcăi porniră la drum. Merseră ce merseră, până dădură de bătrân; îi mulţumiră pentru fapta lui cea bună, iar bătrânul le dădu un covor fermecat, care-i purta cu iuţeala vântului oriunde îşi doreau. Flăcăii îşi luară rămas bun de la bătrân, se urcară pe covor şi zburară ca gândul spre casă, unde au trăit nedespărţiţi în pace şi în fericire.

Fapta cea bună

poveste siriană

A fost odată în vremurile de demult un împărat. Şi avea acest împărat un singur fiu, pe nume Abd-Rahman.

într-una din zile, băiatul îi ceru tatălui său să-l lase să meargă în hagialâc.

— Mă învoiesc, fiule, la vrerea ta, îi răspunse împăratul, dar cu o condiţie. Să aduci cu tine un prieten care este în stare să mănânce o felie de pâine cu un kilogram de sare. Numai cu

un astfel de însoţitor te voi lăsa să pleci la un drum atât de greu.

Abd-Rahman se grăbi să-şi caute prietenul cerut de părintele său, dar, oricât căută, nu găsi pe nimeni care să poată mânca o felie de pâine cu un kilogram de sare.

într-o zi, pe când răscolea pământul în lung şi-n lat, doar-doar va izbuti să dea de omul căutat, întâlni într-un cimitir un convoi de îngropăciune în mulţimea de oameni văzu doi care se sfădeau cumplit. Unul înşfăcase mortul şi nu voia cu niciun chip să-i lase pe ceilalţi să-l îngroape, zicând:

— Nu vă las să-l înmormântaţi până nu-mi plătiţi cele o sută de lire de aur, datorate mie de răposat!

Un bătrân se căznea zadarnic să-i scoată leşul din mâini, ca să-l înmormânteze. Acesta ţinea cu străşnicie mortul în braţe şi nu lăsa pentru nimic în lume ca să fie îngropat mai înainte de a i se plăti datoria.

Abd-Rahman se apropie atunci de el, scoase din buzunar suta de lire de aur şi o dădu omului, cu vorbele:

— Ia ce-i al tău şi lasă-l!

Bărbatul luă banii şi lăsă mortul.

Bătrânul se întoarse către Abd-Rahman şi îi grăi:

— Allah să te elibereze şi pe tine aşa cum tu l-ai eliberat pe mortul ăsta!

Abd-Rahman îi mulţumi şi plecă.

Pe drumul de întoarcere, întâlni un om, numit Hasan. Din vorbă în vorbă îi mărturisi cum rătăceşte prin lume ca să găsească un prieten care să-l însoţească după dorinţa părintelui său, împăratul.

Eu pot îndeplini ceea ce cere tatăl tău! zise Hasan. Să mergem la el!

Abd-Rahman porni în grabă cu noul său prieten la palatul tatălui său, căruia nu-i prea venea a crede că fiul său a găsit ceea ce a căutat.

Cum sosiră, şi intrară la împărat.

— Ţi-am adus omul pe care mi l-ai cerut, tată, grăi Abd-Rahman.

— Ţine felia de pâine şi kilogramul de sare! Ia să vedem, le poţi mânca până la ultima fărâmă? zise împăratul uitându-se la Hasan.

Hasan întinse mâna după sare, luă un grăunte şi îl puse în gură şi spuse împăratului:

— De vei umple întreg palatul tău cu sare, că cine nu simte acest grăunte de sare, tot nu o va simţi...

Se minună împăratul de răspunsul lui Hasan şi îşi vesti fiul că îşi dă învoiala la plecarea lui în hagialâc, însoţit de noul său prieten.

Abd-Rahman se pregăti de drum şi plecă cu Hasan cu multe zile înainte de data pornirii în hagialâc, cu gândul ca poposind prin ţinuturile pe care le vor cutreiera să le cunoască mai bine.

După cale de mai multe zile cei doi călători trecură printr-un oraş mare.

Traseră la un han unde îşi lăsară bagajele şi se culcară.

Noaptea, Hasan simţi o mişcare lângă pat, deschise ochii şi văzu pe unul dintre drumeţii poposiţi ca şi ei în han, cum se ridică binişor din pat şi, furişându-se lângă culcuşul lui Abd-Rahman, pune mâna pe punga de bani, după care se întoarce în aşternutul său şi îşi ascunde sub cap punga furată şi se culcă mai departe, ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic.

Hasan rămase treaz până când fu sigur că hoţul adormise. Atunci se sculă, se duse la el, îi trase pe nesimţite punga cu bani de sub cap şi o duse la locul ei, lângă Abd-Rahman.

Dimineaţa, când Abd-Rahman ieşi să colinde pe străzile oraşului, rămase înmărmurit: mulţime de capete bărbăteşti înfipte în ţepii grilajului care împrejmuia un mare palat, fără îndoială palatul împăratului. Opri pe unul dintre oameni şi-l întrebă ce însemnau

acele capete. Omul nu-i răspunse însă nimic, se uită numai lung la el, în ochi cu 0 teamă îngrozitoare şi se îndepărtă grăbit.

Tare ciudată i se păru lui Abd-Rahman purtarea omului; opri un alt trecător căruia îi puse aceeaşi întrebare. Şi acesta însă făcu întocmai ca primul. Mai opri el şi pe alţi oameni ai oraşului, dar toţi, când auzeau întrebarea flăcăului, îl priveau îngroziţi şi se depărtau în grabă, lăsându-l singur cu mirarea şi nedumerirea lui.

în cele din urmă, la un colţ de stradă, întâlnind o bătrână, o întrebă şi pe ea de soarta capetelor acelora. îl privi temătoare bătrâna:

— Vrei ca şi tu să-ţi pierzi capul? îi zise ea.

— Cum adică să-mi pierd capul? o întrebă cu o mirare crescândă Abd-Rahman.

Când bătrâna îi aruncă o privire plină de tâlc, el îşi scoase din buzunar punga şi îi dădu femeii cinci dinari.

— Fata împăratului nostru, îşi dezlegă atunci bătrâna limba, este acum peţită, iar cel ce vrească se

însoare cu ea trebuie ca mai întâi să poată dormi cu ea, o noapte, în iatacul ei. Dacă ivirea zorilor îl mai găseşte încă în viaţă, se va însura cu ea. Până acum, toţi flăcăii care au dormit cu ea o noapte au fost găsiţi, dimineaţa, cu capul despărţit de trup. Iată capetele lor, ale celor ce au încercat să se însoare cu fata împăratului nostru, stau acum înfipte în jurul palatului.

Abd-Rahman se întoarse la prietenul său în grabă, ca să-i spună şi lui ce se petrecea prin oraşul străin.

— Trebuie să mă însor cu orice preţ cu această prinţesă! îi spuse el.

— Hai la împărat şi cere-i mâna, îl îndemnă atunci Hasan.

Cei doi prieteni merseră la împărat şi Abd-Rahman îi ceru mâna fetei. Zadarnic încercă împăratul să-l abată de la hotărârea lui, îi spuse că îşi va pierde capul de pe umeri, tânărul nostru însă rămase neclintit în hotărârea lui.

Neavând încotro, împăratul se învoi şi îi ceru ca în noaptea următoare să doarmă cu prinţesa.

Seara, Abd-Rahman se duse la palatul împărătesc. Hasan se furişă în palat, unde îi mitui pe paznici ca să-l lase să străbată toate odăile care duceau la iatacul prinţesei. Aşteptă până aceasta ieşi din iatac, după treburi, se strecură în încăpere, se ghemui sub pat şi rămase acolo.

După puţină vreme, intră prinţesa cu Abd-Rahman şi se culcară.

Prinţesa avea un rob, cel mai crud dintre toţi robii palatului; el îi ucidea pe toţi flăcăii. Era cel ce luase viaţa tuturor mirilor prinţesei, când intrau în iatacul ei. Şi în acea noapte robul veni, ca de obicei, în iatac. Când Abd-Rahman căzu pradă somnului, sclavul îşi ridică sabia ca să-l lovească. Dar, chiar în acea clipă, Hasan se năpusti pe neaşteptate şi îi reteză capul. îi aruncă leşul în curtea palatului, iar capul i-l luă cu el la han şi îl puse în traista prinţului. Dimineaţa când toată suflarea palatului se trezi, prinţul era teafăr şi nevătămat! Mare bucurie încercară şi prinţul, şi prinţesa, şi merseră împreună la împărat, să-i dea vestea cea bună. împăratul se bucură împreună cu ei şi răspândi în toată împărăţia vestea cea bună şi se veseliră cu toţii la nunta prinţesei cu Abd-Rahman, şapte zile şi şapte nopţi.

După cele şapte zile, Abd-Rahman ceru împăratului îngăduinţa de a pleca cu mireasa lui, în hagialâc, căci el era în drum spre Mecca atunci când a trecut prin ţinutul lor.

împăratul nu se împotrivi ca ei să pornească la drum. Porniră aşadar, însoţiţi de Hasan. Pe drum, acesta îi zise lui Abd-Rahman:

— Sunt prietenul tău şi trebuie să alegem binele de rău. Acum te-ai însurat cu o mireasă frumoasă. îţi cer să-mi dai

şi mie o jumătate din ea.

Uluit de spusele lui Hasan, Abd-Rahman se împotrivi, spunându-i:

— Ce sunt vorbele astea, prietene? Cum vrei ca eu să-ţi dau jumătate din soţia mea?

Iar Hasan continuă:

— Nu mă priveşte dacă îţi place sau nu ceea ce îţi cer eu. Eu vreau cu orice chip să iau jumătate din ea, aşa că o s-o despic în două jumătăţi.

Supărat foarte, Abd-Rahman nu se învoi; el răspunse răspicat că nu recunoaşte prietenului său niciun drept asupra soţiei sale. Atunci Hasan nu mai zăbovi şi, ridicând paloşul, lovi cu el coapsa femeii, ca şi cum ar fi tăiat-o în două. Atunci deodată, din gura tinerei femei ieşi un şarpe mare. Abd-Rahman rămase înmărmurit de ceea ce văzu şi începu să-l descoasă pe Hasan asupra celor întâmplate. Iar Hasan îi răspunse:

— Acest şarpe intrase în pântecul femeii tale de multă vreme şi a crescut înlăuntrul ei până s-a făcut aşa cum l-ai văzut. Nu exista decât o singură cale de a-l scoate de acolo, să lovesc cu tărie în coapsa prinţesei.

Şi îi mai spuse Hasan:

— Află Abd-Rahman, că eu am fost cel care ţi-a trimis pe bătrânul acela, în cimitir, ca să-l eliberezi şi să plăteşti datoria mortului, ca să poată fi îngropat. Şi să mai ştii, frate, că eu te-am scăpat din mai multe primejdii.

Şi, rând pe rând, Hasan îi dezvălui lui Abd-Rahman ce se petrecuse cu hoţul care-i luase banii, precum şi întâmplarea cu robul de la palat. Abd-Rahman îl îmbrăţişă cu recunoştinţă şi îi mulţumi pentru tot ce făcuse pentru el. Apoi porniră mai departe tustrei împreună, până ajunseră la Mecca, unde stătură o vreme.

La întoarcere, ajunşi pe înălţimile din ţara lor, Hasan îi ceru voie lui Abd-Rahman să se despartă acolo, căci menirea lui se sfârşise.

Se rugă mult de el Abd-Rahman să mai rămână, dar Hasan, după ce îşi ceru iertare că nu-i dă ascultare, se despărţi de ei şi plecă mai departe. însoţit de prinţesă, prinţul se întoarse la tatăl lui, care îi întâmpină cu braţele deschise. Şi trăiră cu toţii în bucurie şi îndestulare şi poate mai trăiesc şi astăzi, de n-or fi murit.

Pescarul şi împăratul

poveste siriană

Odată, pe când un împărat hoinărea pe malul mării, zări un pescar ce tocmai îşi arunca năvodul în apă. Se apropie de el şi îi spuse:

— Vinde-mi mie, dacă vrei, ce vei scoate cu năvodul tău!

— Bine, îi răspunse pescarul.

— Ce-mi ceri în schimb? întrebă împăratul.

— împărăţia ta!

Se miră împăratul de cutezanţa pescarului. Cugetă o clipă şi grăi:

— Fie precum vrei tu!

Aşteptară puţin. Curând pescarul trase năvodul din apă şi scoase din el o sticlă în care se afla un preaciudat lichid. Se uită pescarul cu dispreţ la sticlă şi o întinse împăratului. Acesta o luă şi, în schimbul ei, îi dădu veşmântul, sceptrul şi paloşul, după care-l îndemnă spre palat.

împăratul plecă şi el cu sticla, tot cercetând-o şi încercând să desluşească ce se afla în ea.

împărăteasa, când auzi, nu mai putea nici să bea, nici să mănânce de supărare la gândul că împăratul părăsise cârma ţării în schimbul unei prăpădite de sticle. Nu trecu o lună, şi împărăteasa căzu la pat din pricina amărăciunii şi a lipsei de hrană.

împăratul, însă, încerca necontenit să afle taina preaciudatului lichid. Cu gândul că poate, poate, ar avea puteri tămăduitoare, turnă câteva picături pe picioarele nevestei sale ce nu se mai putea mişca şi ea, de îndată, se ridică din pat, scăpând de boală. Se bucură împăratul de minunea săvârşită; fără să stea pe gânduri dădu sfoară în ţară că avea în puterea lui un leac miraculos care vindeca pe oricine de neputinţa de a se mişca. Mult se bucură norodul. Zeci de bolnavi erau aduşi zi şi noapte şi, plecând vindecaţi, îi lăsau, drept mulţumire, bani grei.

Cât despre pescar, el dobândise împărăţia şi tronul, dar nu-i venea să creadă că devenise cu adevărat cârmuitorul unei ţări. Mintea şi trupul lui rezistau anevoie la o povară neaşteptată şi atât de mare, căci, de la viaţa de pescar la cea de împărat era o cumplită deosebire. Curând el căzu la pat, tară să-şi mai poată mişca deloc trupul. Toţi doctorii împărăteşti fură chemaţi să-l vindece de boala lui, dar niciunul nu putu să-i dea de leac, aşa că pescarul-împărat rămase mai departe ţintuit în pat, fără să se mişte sau să poată vorbi. în sinea lui îşi dorea să fie iar pescarul sănătos de altădată să se mişte şi să muncească în voie.

Fostul împărat aflǎ de boala pescarului şi se duse la acesta la palat. Intrând şi salutându-i după datină, îi vorbi aşa:

— Eu am un leac care te va vindeca cu siguranţă, măria-ta, dar în schimbul lui îţi cer ceva ce depăşeşte orice închipuire.

Pescarul, care nu-l recunoscuse, îi făcu semn să spună ce anume dorea.

— Vreau împărăţia ta.

La auzul acestor vorbe, pescarul închise puţin ochii şi, când îi deschise, făcu semn că se învoieşte să plătească.

Cât ai clipi, împăratul scoase sticla din traistă, o deschise şi picură puţin lichid pe trupul pescarului.

Acesta se mişcă numaidecât. Se ridică din pat şi uitându-se la sticlă, cu o mare uimire, o recunoscu, în sfârşit. Privi apoi la omul care-l tămăduise de greaua suferinţă, şi îi spuse:

— Nu cumva tu eşti împăratul?

— Am fost împăratul! îi răspunse acesta râzând.

— Şi încă mai eşti, vorbi mai departe pescarul. Vino şi ia-ţi iarăşi sceptrul şi coroana. Redă-mi fericirea, sănătatea şi viaţa.

Lepădă de pe el veşmântul împărătesc, luă năvodul şi se îndreptă spre marea necuprinsă, bucuros că putea din nou să se mişte şi să pescuiască în voie.

Hasan şi împăratul roşu

poveste siriană

în vremurile de demult trăia un împărat care avea trei feciori: Aladin, Magdin şi Hasan. într-o bună zi, împăratul căzu la pat. Câţi doctori se aflau în Bagdad, toţi veniră la el, ca să-i găsească leacul, dar zadarnică le fu şi ştiinţa şi truda. Iar starea împăratului se înrăutăţea pe zi ce trecea. Nu ştim cum îi ajunse împăratului la ureche că ar fi poposit la Bagdad, tocmai din India, un doftor priceput foarte în tainele meseriei, că iute trimise după el. Doftorul cel vestit sosi, îl cercetă pe bolnav cu luare-aminte şi, la sfârşit, îi spuse mâhnit:

— Ai o boală grea, măria-ta. Nu te poţi lecui de ea decât bând

un ulcior cu apa vieţii, iar apa aceasta minunată nu se află într-alt loc decât în Insula de mărgean şi acolo nu poate ajunge decât un viteaz între viteji şi acela, cu viaţă lungă.

Cum auzi aceasta, Aladin îl vesti pe tatăl său că va pleca spre Insula de mărgean, ca să aducă apa vieţii. împăratul, ca tată bun ce era, se împotrivi, încercând să-şi abată fiul de la hotărârea lui, căci pe drum îl pândeau tot felul de primejdii. Aladin însă stărui să plece, iar a doua zi după ce luă cu el o pungă cu aur şi alta cu argint. încălecă pe cal şi porni spre Insula de mărgean. După ce merse o bucată de drum, obosi. Descălecă şi se aşeză pe o piatră, ca să se odihnească puţin şi să mănânce. Abia puse masa, când, deodată, pământul se despică, dând la iveală un câine alb cu o înfăţişare înfiorătoare. Se opri în faţa lui Aladin şi spuse:

— Dă-mi şi mie să mănânc din mâncarea ta!

Drept răspuns, Aladin puse mâna şi ochi animalul care fugi lătrând înfricoşător.

Uşurat, Aladin încălecă din nou şi îşi văzu mai departe de drum. Nu trecu mult şi se opri la o răspântie cu trei drumuri. Pe primul stătea scris: „Spre oraşul de aur”, pe cel de-al doilea: „Spre oraşul de argint”, iar pe cel de-al treilea: „Cine urmează acest drum va muri”. Aladin alese drumul oraşului de aur şi pomi într-acolo. După ce merse o vreme, zări în depărtare ceva ce strălucea cu putere, de parcă ar fi fost o perlă mare. înviorat, îşi zori armăsarul până ce ajunse într-un oraş mare, ce strălucea ca mândrul soare. în el, toate casele erau din aur curat în care sclipeau perle şi nestemate. Până şi apele care se întreţeseau cu grădinile aveau albia de aur, iar prundişul lor era din perle şi pietre preţioase. Oraşul şi viaţa locuitorilor îl vrăjiră într-atât pe Aladin, încât nu mai izbuti să se urnească de acolo, înecându-se în plăceri şi desfătări. începu să-şi risipească banii pe băutură
şi jocuri de noroc, până ce rămase fără o lescaie. Atunci, ca să aibă cu ce-şi duce zilele, se tocmi muncitor cu ziua într-o cafenea. Trecură luni şi Aladin nu se mai întoarse acasă, iar boala se cuibări şi mai avan în trupul vlăguit al împăratului.

Când nu mai era nicio nădejde ca Aladin să se mai întoarcă, îşi vesti şi Magdin tatăl că va pleca să-i aducă leacul din Insula de mărgean. în zadar încercă împăratul să-l împiedice să plece, că el îşi făcu cu grijă toate pregătirile, luă cu el o pungă de aur şi una de argint, încălecă pe cal şi apucă pe acelaşi drum pe care pornise Aladin. Când osteni de atâta mers descălecă şi se odihni lângă aceeaşi piatră unde se odihnise şi Aladin. Puse masa şi începu să mănânce. Deodată, pământul se despică şi din el apăru un câine alb care zise:

— Dă-mi şi mie din mâncarea ta!

Iute Magdin înşfacă arcul şi săgeata, cu gând să-l ucidă.

Câinele fugi urlând înfricoşător. Magdin se ridică nepăsător, încălecă pe cal şi-şi văzu mai departe de drum. După puţin timp ajungând la aceeaşi răspântie ca şi fratele său Aladin, o luă pe drumul oraşului de argint. Când se apropie, oraşul îi păru atât de strălucitor, de parcă ar fi fost luna însăşi. Intră în el şi văzu, uluit, că toate casele erau făcute numai şi numai din argint bătut cu pietre preţioase. Până şi albiile râurilor erau tot de argint, iar prundişul lor din perle şi mărgean. Atât de straşnic îl ademeni oraşul, atât de tare îl prinse în mrejele sale, încât Magdin, uitând de toate, rămase să trăiască acolo. Cunoscu farmecul plăcerilor, al desfătărilor şi al beţiei şi îşi cheltui cu nesaţ banii în chefuri şi jocuri de noroc. Şi, într-o bună zi, când se trezi sărac lipit, se tocmi muncitor cu ziua la un birt, ca să-şi poată duce zilele de azi pe mâine. Trecură alte luni şi, acasă, toţi îşi pierdură nădejdea că Aladin sau Magdin s-ar mai putea întoarce, iar boala împăratului era din ce în ce mai grea.

Văzând toate acestea, Hasan hotărî să plece şi el după apa vieţii. Şi, fără să dea ascultare rugăminţilor părintelui său, se avântă la drum. Merse şi merse până ce osteni; atunci se aşeză să se odihnească pe aceeaşi piatră pe care mai înainte se odihniseră cei doi fraţi ai săi. Puse masa şi, când să ducă la gură prima îmbucătură, pământul se

despică deodată şi din el răsări câinele cel alb care-i zise:

— Dă-mi şi mie să mănânc din mâncarea ta Hasan!

La început Hasan se nelinişti, căci înspăimântător mai era câinele alb, dar se stăpâni şi îl pofti să împartă împreună mâncarea. Câinele începu să înfulece cu lăcomie, în timp ce Hasan se holba la el îngrozit. Cum sfârşi de mâncat, câinele se uită la Hasan, râse şi-i zise:

— împăratul Roşu îţi mulţumeşte şi te sfătuieşte să o iei pe drumul pe care stă scris: „Cine urmează acest drum va muri”.

Apoi arătarea cea grozavă dispăru la fel de neaşteptat precum apăruse.

Uluit de spusele câinelui, Hasan se ridică, încălecă pe armăsar şi-şi văzu de drum.

După puţin timp ajunse la răspântie. Se opri şi chibzui pe care din drumuri să apuce. Se hotărî să urmeze sfatul împăratului Roşu şi o luă pe drumul pe care scria „Cine urmează acest drum va muri”. Pe când înainta, i se păru că aude vocile fraţilor săi. întoarse capul, dar, nezărind în urma lui pe nimeni, îşi văzu de drum.

După un timp, i se păru că aude vocea tatălui său dar, cum nu văzu pe nimeni, îşi văzu mai departe de drum. Deodată zări o floare frumoasă, întinse mâna să o culeagă, dar floarea pieri ca o nălucă, râzând cu glasul fratelui său Aladin.

Apoi din spatele său se auzi o larmă cumplită. Se uită să vadă ce e: o floare dansa, strigându-l cu glasul lui Magdin. Când se apropie de ea, floarea pieri râzând.

Nedumerit foarte, Hasan începu să se rotească şi el ca şi floarea ce se tot învârtea când, deodată, pământul se despică şi din el ieşi câinele cel alb şi înspăimântător care îi spuse:

— încalecă cu nădejde pe spinarea mea, voinice, că vom zbura împreună spre Insula de mărgean!

Hasan încălecă pe spatele câinelui, străbătu văzduhul cu iuţeala fulgerului şi se pomeni în faţa unui castel de aur, de argint şi pietre preţioase. Câinele îi grăi atunci:

— Intră acum în acest palat. într-o sală mare ai să dai de multe arătări. în mijlocul acestora se află căpetenia lor, dracul dracilor, cu numele de Astarte. Cum intri, tu strigă: „Astarte a murit!” Dracii vor crăpa cu toţii până la ultimul; tu pune mâna pe ulciorul ce se află în faţa lui pe masă şi întoarce-te fuga la mine. Dar ai grijă, Hasane, să nu care cumva să iei altceva de acolo, în afară de ulcior, oricât ţi-ar încânta privirea.

Hasan intră în palat, ajunse în sala cea mare în care erau strânşi dracii şi când ajunse în mijlocul lor strigă cu tărie:

— Astarte a murit!

Şi pe loc dracii muriră cu toţii. Luă iute ulciorul şi dădu să plece, dar, înainte de a ieşi, zări un şirag de perle atât de frumoase, încât, năucit, uită de povaţă, se apropie, puse şiragul în buzunar şi ieşi. înainte însă de a ajunge la împăratul Roşu, câţiva draci îl prinseră şi-l duseră la căpetenia lor, Astarte. Acesta îl întrebă ce voia şi de ce venise acolo. Hasan îi mărturisi totul, fără ocolişuri. Când pomeni numele împăratului Roşu, dracii făcură cu toţii o plecăciune adâncă. Apoi Astarte îi grăi aşa lui Hasan:

— în cinstea lui Roşu împărat te iertăm de astă dată. Nu-ţi vom lua viaţa, dar nici nu-ţi vom da apa vieţii până nu-mi vei aduce tichia fermecată care te face nevăzut.

Hasan ieşi nevătămat de la draci. Când ajunse la câine, îl găsi încruntat şi mânios:

— Până acum nici om, nici diavol nu a nesocotit porunca lui Roşu împărat. Drept pedeapsă pentru neascultarea ta am să te tai în bucăţi! Te sfatuisem să nu iei altceva decât ulciorul.

Hasan începu să se jeluiască şi să ceară îndurare. Roşu împărat îl iertă şi îi făgădui să-l ajute în dobândirea tichiei fermecate. Şi iarăşi Hasan se urcă pe spatele lui şi

zburară prin văzduh până ajunseră la o peşteră mare. Aici Roşu împărat îi spuse să intre, să ia tichia şi, deşi înăuntru va vedea o fată frumoasă foarte, să nu cumva să întindă mâna după ea.

Intrarea peşterii era păzită de un leu, care avea dinainte un muşuroi de orz, şi de un cal care avea dinainte o halcă de carne. Hasan puse orzul în faţa calului şi carnea în faţa leului şi îşi urmă, liniştit, drumul în peşteră. Nu ajunse bine pe la mijlocul peşterii şi văzu o fată frumoasă ce se apropia de el purtând pe cap tichia fermecată. Când ajunse la el, fata înclină capul, iar Hasan întinse mâna, îi luă tichia şi plecă iute, dar inima îi fu vrăjită de această fată.

Fata îl strigă pe nume, venind spre el cu braţele întinse. Hasan nu se putu stăpâni şi întinzându-şi mâna, o prinse pe a ei.

Cât ai clipi, fata se preschimbă într-un duh rău înfricoşător care se repezi la el să îl sugrume. Atunci calul şi leul îi săriră în ajutor, căci nu uitaseră binele ce le făcuse flăcăul dând fiecăruia mâncare potrivită. încolţit de leu şi de cal, duhul cel rău îl lăsă în pace pe Hasan, dar, în schimb, îi luă tichia şi îi spuse:

— Nu vei dobândi tichia fermecată decât după ce îmi vei aduce perla cea mare.

Hasan se întoarse la Roşu împărat. Când îl văzu, câinele vru să-i ia viaţa, căci îi nesocotise porunca şi întinsese mâna spre fată. Şi iarăşi Hasan îi ceru fierbinte îndurare şi iarăşi câinele se înduplecă. încălecând iar Hasan pe spatele câinelui, acesta zbură cu el în înaltul cerului, străpungând norii. în apropierea unei fântâni, câinele se lăsă pe pământ şi îi zise:

— Acum coboară în fântâna aceasta. Ai să vezi un zid cu o uşă. Tu deschide uşa şi mergi pe coridoarele lungi. La capătul lor se află o sală mare, unde o femeie stă pe două stânci. Ea îţi va arăta tot felul de femei frumoase, apoi te va ducela perla cea mare. Tu ia-o şi întoarce-te pe îndată. Dar ai grijă, Hasane, să nu care cumva ca vreuna din femeile acelea frumoase să-ţi câştige inima, căci de data asta nu te voi mai ierta.

Hasan plecă deci, coborî în fântână, găsi uşa, intră, merse pe coridoarele lungi până la sala cea mare, unde întâlni femeia care îi arătă tot felul de bogăţii, îl duse în cotlonul unde se afla perla cea mare. Hasan o luă şi se întoarse numaidecât, în vreme ce femeile îl ademeneau: „Vino, Hasane, întoarce-te la noi!”
O clipă, Hasan uită de povaţă şi vru să le răspundă, dar i se păru că aude glasul câinelui strigându-l. Se dezmetici şi se grăbi să se întoarcă. Ieşi din fântână cu perla, ajungând cu bine la
câinele care-l aştepta. Acesta îi povesti atunci cum fraţii lui mai mari au încercat să-l ucidă, şi cum au ajuns a fi unul muncitor cu ziua la o cafenea, iar altul, la un birt. Apoi câinele îl purtă pe Hasan în zbor, mai întâi până la peşteră, unde flăcăul dădu perla în schimbul tichiei, şi mai departe la palatul diavolilor, unde, în schimbul tichiei fermecate, primi ulciorul cu apă vie chiar de la Astarte însuşi. Cu ulciorul cu apa vie în mâini, Hasan se întoarse la credinciosul său ajutor.

Acesta îl purtă iar pe spate, zburând la oraşul de aur, unde-l găsi pe fratele său Aladin, şi la oraşul de argint, unde-l găsi pe Magdin.

îşi luară cu toţii rămas bun de la Roşu împărat, îi mulţumiră pentru izbăvitorul său sprijin şi îl rugară, smeriţi, de iertare.

Tustrei fraţii merseră fără odihnă până la Bagdad, unde tatăl lor, împăratul, era pe moarte. Cu ultimele puteri, el bău apa vieţii şi pe dată se înzdrăveni. Drept mulţumire pentru binele făcut, împăratul îl lăsă pe Hasan moştenitorul său.

Hasan se însoţi cu fata împăratului Indiei, cea care, pentru frumuseţea ei, era numită Luceafărul de dimineaţă. Şi au trăit cu toţii fericiţi, până la adânci bătrâneţi.

Regele orb

poveste din Latakia (Siria)

A fost odată, în vremurile de demult, un rege care avea trei feciori. Doi dintre ei erau de la aceeaşi mama, iar al treilea, de la o alta.

împăratul, om milostiv, era respectat de toţi supuşii săi ca un tată. Orice drumeţ poposit la palatul lui era cinstit, primind mâncare şi bună găzduire. Şi, de aceea, nu era om care să nu-l iubească. într- o zi, împăratul orbi şi niciun vraci nu-i putu găsi leacul, până trecu pe acolo un derviş pribeag. Când îl văzu pe regele cel orb, îl întrebă cu mare milă ce i se întâmplase.

— Am fost lovit de o boală atât de grea, încât niciun doftor nu-mi poategăsi leacul.

Dervişul îi spuse:

— Eu am să-ţi spun leacul cu care, de-o vrea cerul, te vei vindeca negreşit.

— Care este leacul acela? îl întrebă degrabă împăratul.

— într-o grădină anume se află un gutui şi un măr. De vei mânca poame din ele tevei tămădui, dar e tare greu să ajungi la această grădină, îi grăi dervişul.

Apoi dervişul plecă, iar cei trei fii ai împăratului îşi vestiră tatăl că sunt gata să meargă cu toţii să-i aducă mere şi gutui din grădina aceea.

— Duceţi-vă, dragii tatii, şi Allah fie cu voi! le zise împăratul.

Cei trei porniră spre grădina căutată. Merseră întruna până ce la o răscruce deteră peste o fântână.

Pe unul din drumuri stătea scris: „Drum în flăcări”, pe cel de-al doilea „Drum în apă”, iar pe cel de-al treilea „Drum fără întoarcere”. Hotărâră să meargă fiecare pe câte un drum şi la întoarcere să se întâlnească la aceeaşi fântână.

Şi aşa feciorul cel mare porni pe drumul în flăcări, feciorul mijlociu pe drumul în apă, iar cel mic, Saaladin, pe drumul tară întoarcere. După puţin timp feciorul cel mare se întoarse, căci nu îi fu cu putinţă să străbată un drum atât de greu. Se aşeză la fântână, în aşteptarea celorlalţi doi fraţi ai săi. Nici nu se aşeză bine, că fratele mijlociu se şi ivi; nici lui nu îi fu cu putinţă să străbată un drum atât de greu. Se aşezară amândoi fraţii să adăste întoarcerea fratelui lor mai mic. Pe drumul său, Saaladin merse multă vreme până se trezi în faţa unui palat durat numai şi numai din ţeste de om.

Se opri înmărmurit să-l privească şi, pe când se tot uita la el, văzu trecând pe acolo un bătrân. îi dădu bineţe şi îl întrebă ce era cu acest palat atât de neobişnuit. Bătrânul îi răspunse:

— Fiule, fugi cât mai departe de aici, căci, de te zăresc cumva balaurii, îţi vor tăia şi ţie capul, aşa cum au făcut cu ceilalţi, şi ţi-l vor pune deasupra tuturor acestor tigve.

— Da, dar n-am voie să mă întorc din drum, căci trebuie să dobândesc merele şi gutuile care vindecă orbirea, îi răspunse Saaladin. Apoi îşi depănă povestirea, iar bătrânul îl povăţui aşa:

— Fiule, lasă-ţi calul aici, ia vasul acesta şi du-te în grădină. Acolo se află nu mai puţin de şapte balauri. De-i găseşti dormind, intră prin cealaltă parte a grădinii şi culege câte mere şi gutui vrei. Dar de sunt trei balauri, ai grijă să nu intri în grădină, altminteri eşti pierdut.

Saaladin îşi luă rămas bun de la şeih şi după ce îi mulţumi pentru povaţă, se îndreptă spre grădină. Văzând că cei şapte balauri dorm, intră prin cealaltă parte a

grădinii şi începu să adune în vasul dat de derviş atâtea gutui şi mere până ce-l umplu. Apoi se lăsase în grabă acolo unde-l lăsase pe şeih, îi mulţumi din nou, îşi încălecă armăsarul şi se întoarse la fraţii săi.

Aceştia, când văzură că Saaladin întârzie, bănuiră că se va întoarce cu merele şi gutuile tămăduitoare şi, roşi de pizmă, puseră la cale cum să scape de mezin. Aveau să-l arunce în fântână de cum s-o întoarce, şi aşa ei doi, fraţii mai mari, se vor întoarce la împărat cu leacul făgăduit, dobândind astfel recunoştinţă şi întreaga dragoste a părintelui lor. Când Saaladin ajunse la ei, îi dădură frumuşel bineţe, îi luară merele şi gutuile, chipurile ca să le privească îndeaproape şi apoi îl rugară, aşa cum se învoiseră între ei, să coboare în fântână după apă, lucru pentru care era nevoie de un bărbat zvelt, iar ei doi erau mult mai voinici. îl legară aşadar pe Saaladin cu o sfoară şi îl lăsară în fântână. Dar nici nu ajunse bine la mijlocul fântânii, că cei doi fraţi mai mari tăiară funia, iar Saaladin se prăvăli la fund, gemând de durere.

Iute, cei doi fraţi încălecară pe cai şi se întoarseră cu gutuile şi merele la tatăl lor. Când i le dădură, acesta îi întrebă ce ştiu despre Saaladin.

— L-am aşteptat multă vreme, tată, dar el nu s-a arătat, îi răspunseră ei. Cu voia lui Allah, poate că se va întoarce curând. împăratul mâncă poamele aduse de cei doi fii ai săi, dar nu-şi recăpătă vederea şi nu simţi nici cea mai mică uşurare a suferinţei sale. Atunci porunci să fie găsit dervişul cel înşelător şi să i se taie capul, căci îl minţise cu neruşinare.

Când dervişul se înfăţişă înaintea sa, împăratul îi spuse:

— Leacul tău nu m-a vindecat precum ai făgăduit tu.

— Se vede treaba că cel ce ţi-a adus poamele nu este acelaşi cu cel care le-a cules, de aceea nu te-ai vindecat, îi grăi liniştit dervişul.

în vremea aceasta, pe lângă fântâna în care fusese aruncat Saaladin trecu o caravană. Un cămilar se băgă în fântână, după apă, ca să-şi adape cămilele. Aşa dădu de Saaladin. îl trase afară, îl îngriji cu răbdare şi milă, îl ajută să se pună pe picioare. Apoi îl îmbrăcă cu haine frumoase şi cu Saaladin împreună, caravana îşi urmă drumul până ajunse chiar în oraşul împărăţii de tatăl lui Saaladin.

Unul dintre cămilari se duse la împărat şi îi spuse:

— împărate, ne-a fost dat ca în drumul nostru să întâlnim un flăcău bun la suflet. L-am salvat de la pieire şi ţi l-am adus ţie în dar, cu rugămintea noastră umilă de a-l primi.

Auzind vorbele cămilarului, cei doi prinţi mai mari fură munciţi de o amarnică bănuială. Nici nu intră bine Saaladin în încăperea în care se afla împăratul, şi acesta îşi deschise ochii şi îşi recăpătă vederea. Primul om pe care-l văzură ochii lui înzdrăveniţi ca prin minune, fu însuşi Saaladin. Se ridică împăratul şi-şi îmbrăţişă cu drag mezinul. Acesta îi povesti ce nelegiuire făcură fraţii lui, iar împăratul porunci de îndată să li se taie capul.

Saaladin îi urmă la tron, iar dervişul fu răsplătit din plin.

Mărul de leac

poveste slovenă

A fost odată un împărat care avea trei feciori. Şi cum era în pragul bătrâneţii, puterile începură să-l lase. într-o zi, pe neaşteptate, se îmbolnăvi. Chemară pe cei mai vestiţi doctori ai împărăţiei ca să-i redea sănătatea de altădată, dar degeaba. Se dovediră cu toţii neputincioşi.

împăratul se împacă, în cele din urmă, cu soarta sa şi se pregăti de ultimul său drum, fără de întoarcere.

într-o bună zi, când în odaia lui nu era nimeni, uşa se deschise şi înăuntru intră un cerşetor, împăratul se mânie foarte tare.

Cerşetorul văzu asta şi zise:

— împărate, nu trebuie să te superi! N-am venit la tine să cerşesc. Ţi-aş spune ceva foarte important, dar mi-e teamă că nu-mi vei da crezare...

— Spune repede! Nu vezi că mi se apropie sfârşitul? îi răspunse împăratul cu glasul stins.

— Nu ţi-a bătut încă ceasul, împărate. Pe lumea asta se află un leac care ar putea să-ţi redea sănătatea.

— Nu pot să te cred! spuse cu amărăciune împăratul, dar să te aud, totuşi! Vorbeşte...

— Ştiam eu că nu-mi vei da crezare şi că vei clătina din cap. Dar ceea ce-ţi voi spune eu e adevărul adevărat, aşa cum e adevărat că eu mă aflu acum în faţa ta. Vei fi din nou în putere numai după ce vei avea mărul de leac. Cum îl vei mânca, cum te vei însănătoşi tun! De aceea trimite-ţi feciorii în lume ca să-ţi găsească mărul de leac. Unul din ei va izbuti negreşit. Dacă nu faci cum îţi spun, îţi va suna ceasul de pe urmă. Rămâi cu bine, împărate.

Nici nu termină bine aceste cuvinte şi cerşetorul se făcu nevăzut. împăratul îl strigă să se întoarcă, fiindcă voia să ştie unde se află grădina în care creşte mărul de leac. Dar la strigătul lui nu apăru decât sluga sa credincioasă. împăratul îi porunci ca deîndată să-l cheme pe cerşetorul acela care abia plecase de la el. Sluga îi răspunse mirată că nu văzuse pe nimeni ieşind din odaia împăratului, deşi tot timpul stătuse lângă uşă.

împăratul căzu pe gânduri. După un timp îşi chemă feciorii şi le zise:

— Feţii mei! Să ştiţi că eu mai am de trăit. Dar mă voi însănătoşi numai dacă mi se va aduce mărul de leac. De aceea porniţi în lumea largă. Acela dintre voi care îmi va aduce mărul de leac va fi urmaş la tronul împărăţiei mele.

Celor doi feciori mai mari nu le fură pe plac vorbele împăratului. Lor nu le plăcea să călătorească; se simţeau mai bine şi mai în largul lor când trândăveau, ori când îşi pierdeau vremea în petreceri deşarte, fără rost. în schimb, feciorul cel mic se bucură din toată inima când auzi că tatăl său ar mai putea să trăiască.

Chiar în aceeaşi zi cei trei feciori de împărat porniră la drum. Şi merseră ei, merseră zi de vară până-n seară, timp de mai multe săptămâni. Feciorul cel mare ajunse pe un tărâm, unde nu se zărea picior de om. Cercetă în jurul său, dar nu văzu nici casă, nici sat. Mai merse el cât mai merse pe drumul acela pustiu şi tocmai când se minuna mai mult, văzu că vine spre el un om şchiop. Era un cerşetor oarecare. Feciorul de împărat ar fi trecut ţanţoş pe lângă el, dacă acesta nu l-ar fi oprit din drum:

— Rogu-te, milostive stăpâne, ajută-mă cu ceva!

El îi aruncă un ban, dar schilodul adăugă:

— Dă-mi o bucată de pâine, milostive stăpâne, sunt tare flămând, o să mor de foame!

Trufia prinţului nu-i îngădui să mai stea lângă omul sărman. Nu-i răspunse nimic şi porni mai
departe îngâmfat ca un curcan. Dar după puţin se opri, îi aruncă o privire şi zise:

— Hei, cerşetorule, ţi-am dat un ban întreg. Ia spune-mi, ştii unde se află grădina în care creşte mărul de leac?

— Dacă ţii mereu drumul ăsta, curând vei ajunge la grădina

aceea minunată. După ce rupi mărul, să fugi de acolo cât te ţin picioarele!

— Bine, bine! zise prinţul, bucurându-se de vestea bună pe care i-o dăduse cerşetorul.

Drumul fu destul de lung. în cele din urmă ajunse la o poartă mare, o deschise şi intră în grădină.

în mijlocul ei creştea singur-singurel, verde şi frumos, mărul de leac. Alţi copaci nu mai erau înjur, doar straturi – strat lângă strat, în care înfloreau mii de flori sălbatice. O mireasmă îmbătătoare se răspândea prin toată grădina. Feciorul de împărat păşea încet pe poteca ce ducea spre măr. Pomul nu avea alte fructe. Doar pe una din ramuri strălucea un măr roşu. Cum îl văzu, prinţul se repezi la pom

şi rupse fructul minunat. Curios, începu să-l cerceteze pe toate părţile. Mărul părea să fie ca orişicare altul. Dar stând aşa mai multe clipe sub copac, îl cuprinse o oboseală adâncă. Fără să stea mult pe gânduri, se întinse pe iarba verde.

Nu trecu mult şi de el se apropie un om. Prinţului i se păru că-l vede ca prin ceaţă, dar totuşi îl recunoscu. Era acelaşi cerşetor de mai înainte. Acesta se aplecă deasupra prinţului şi-i luă mărul. Apoi îl atinse doar de ramul pomului şi mărul atârna acum, de parcă nici nu fusese rupt. După aceea rupse o crenguţă, îl atinse pe prinţ şi-i şopti:

— Nu eşti destoinic să duci tatălui tău mărul de leac. De ce nu m-ai ascultat? Să te prefaci acum într-un corb negru şi corb să rămâi până când va suna ceasul izbăvirii tale.

Şi într-adevăr, feciorul de împărat se prefăcu într-un corb negru care zbură din grădină.

După trei zile, pe acelaşi drum pomi şi feciorul mijlociu, dar păţi ce-a păţit şi fratele său mai mare.

După alte trei zile îşi încercă norocul şi mezinul. în întâmpinarea lui ieşi acelaşi cerşetor. Nici n- apucă bine acesta să-i ceară milostenie, şi prinţul îi aruncă un galben în pălărie, zicându-i:

— De bună seamă că eşti flămând, omule sărman! Mai ia şi bucata asta de pâine! şi dădu să treacă mai departe.

Cerşetorul îi mulţumi şi spuse:

— Ştiu încotro ai pomit-o. Iată, acesta e drumul cel drept. Să rupi iute mărul şi să fugi grabnic din grădină! Azi e ultima zi. înainte de a se ivi luna tatăl tău trebuie să aibă mărul de leac, altfel va fi prea târziu şi vai, şi amar de tine şi de fraţii tăi, dacă nu mă asculţi.

Aceste cuvinte dădură prinţului noi puteri. Curând ajunse la grădină şi intră în ea. Florile răspândeau o mireasmă îmbietoare, dar el se grăbi către măr. Când rupse fructul roşu, vru să plece repede de-acolo, aşa cum îi spusese cerşetorul. Dar îşi simţi capul ca de plumb, iar picioarele i se înmuiară de tot. îl cuprinse moleşeala şi de ostenit ce era, s-ar fi culcat sub copac. Deodată deasupra se auzi un foşnet. Privi în sus şi văzu doi corbi. O presimţire cumplită puse stăpânire pe el. „Oare nu sunt fraţii mei?” îi trecu prin minte. Un fior trecu prin trupul lui şi slăbiciunea de mai-nainte i se topi ca prin farmec.

— Tătucă! strigă el şi o luă la fugă prin grădină.

Afară îl întâmpină cerşetorul.

— Ai izbândit, nepoate! Dar să ştii că mi-a fost frică pentru tine! Aşează-te aici, în poiana asta verde şi odihneşte-te un pic!

Cerşetorul tăcu câteva clipe, apoi vorbi din nou:

— Ia această crenguţă şi în clipa în care tatăl tău se va

însănătoşi, să ieşi afară din palat. Vor veni doi corbi şi vor coborî pe pământ în faţa ta. Să-i atingi repede cu crenguţa asta...

Şi din nou îl cuprinse moleşeala pe prinţ. De astă dată nu se mai putu împotrivi şi închise ochii, îşi simţea pleoapele ca de plumb. în clipa următoare i se păru că cerşetorul îl înşfacă de mijloc şi pluteşte cu el în sus.

Când se trezi, înjur era ceaţă deasă. în faţa sa, doar la o aruncătură de băţ se înălţa palatul tatălui său. La început crezu că visează şi că mărul de leac l-a văzut doar în vis, dar când îşi privi palma, înţelese că totul era aievea. îşi aminti că trebuie să fie în faţa tatălui său înainte de a răsări luna. Şi atunci porni ca săgeata spre palat.

De îndată ce mâncă mărul, împăratul se însănătoşi pe loc şi se ridică din patul în care zăcuse atâta vreme. Prinţul părăsi însă grabnic odaia. Când ieşi din palat, doi corbi se roteau deasupra lui. Cum îl văzură, se apropiară de el şi coborâră pe pământ chiar în faţa lui. Atunci să vezi minune!
Nici nu-i atinse bine cu crenguţa pe care i-o dăduse cerşetorul, şi se pomeni dintr-odată cu fraţii săi lângă el.

O bucurie nemaipomenită cuprinse întregul palat. Cei doi prinţi mai mari nu-l vedeau acum cu ochi buni pe fratele lor mai mic, fiindcă acesta devenise moştenitorul tronului împărătesc, dar nu mai aveau ce face, şi trăiră împreună până la adânci bătrâneţi.

Mireasa-Şarpe

poveste slovenă

Un om nevoiaş avea trei feciori. Cel mai mare dintre ei ar fi vrut să se însoare: dar nu îndrăznea să-i spună tatălui său. De aceea se sfătui cu fratele său mijlociu şi hotărâră să pornească amândoi la drum şi să colinde lumea în lung şi-n lat, până şi-or găsi neveste pe potrivă. în cele din urmă îşi luară inima în dinţi şi se înfăţişară înaintea tatălui lor mărturisindu-i tot ce puseseră la cale:

— Noi pornim în lume să ne căutăm neveste!

— Of, băieţii mei! Asta e o treabă prea grea pentru nişte oameni sărmani ca noi. Cine să vă ia? zise tatăl.

Dar până la urmă se înduplecă şi hotărî ca feciorul cel mare să-şi încerce primul norocul, şi dacă totul se sfârşeşte cu bine, abia după aceea să pornească şi cel mijlociu.

Porni feciorul cel mare la drum şi tot mergând aşa, ajunse la marginea unei păduri dese ca peria. Până atunci tot timpul fluierase şi cântase voios. în pădurea asta îşi avea căsuţa un om bătrân, care împlinise o sută şaptezeci de ani! Acesta îi ieşi în întâmpinare:

— încotro ai pornit, fiule, că-mi fluieri şi-mi cânţi cu atâta voie bună? îl întrebă uncheşul.

— Cum să nu fluier, şi cum să nu cânt, moşule, când am plecat să-mi caut nevastă! îi răspunse mândru flăcăul. Cine ştie, poate că am noroc şi găsesc una care să ia de bărbat şi un sărăntoc ca mine.

— Eh, păi asta n-ar fi o treabă chiar aşa de grea! îi răspunse bătrânul. Tot ţinând drumeagul ăsta, o să ieşi din pădure şi o să dai de-o căscioară. Abate-te din drum şi povesteşte-le oamenilor ce te doare.

Aşa şi făcu flăcăul nostru. Mulţumi pentru sfat şi merse, tot merse, până dădu de căsuţa cu pricina. Intră înăuntru şi le spuse tot ce avea pe suflet.

— Trei fete am, zise mama. Alege-ţi una, fiule, pe cea care-ţi place cel mai mult şi duceţi-vă sănătoşi.

A treia zi feciorul cel mare se întoarse acasă cu aleasa inimii sale.

— Tată, spuse feciorul mijlociu în aceeaşi zi, vreau şi eu să-mi încerc norocul. Pornesc la drum chiar de mâine, în revărsat de zori.

Zis şi făcut. Ca şi fratele său mai mare, nici nu păşi bine în codrul cel des, şi-l întâlni pe uncheşul acela. Şi toată povestea se repetă aidoma. Ajuns la căsuţa din pădure, îşi alese mireasa dintre cele două fete care mai rămăseseră acasă cu bătrânica şi a treia zi se întoarse la ai săi.

— Tată, îndrăzni şi mezinul casei, vreau şi eu să mă însor, cu toate că toţi mă ţineţi de prostănac. Poţi să ştii, te pomeneşti că se milostiveşte vreuna şi de mine şi mă ia de bărbat!

Bătrânul tată clătină nemulţumit din cap şi încercă pe toate căile să-l convingă să se lase păgubaş de-o treabă ca asta, dar aşi, parcă aveai cu cine te-nţelege?! Dacă văzu şi văzu că nu poate s-o scoată la cap cu el, îl lăsă în plata domnului! N-are decât să-şi caute şi el norocul în lumea asta mare.

Şi merse mezinul, merse cale lungă, cântând şi fluierând şi gândindu-se întruna cât de bine o să fie când o s-aducă şi el o noră în casă. Şi tot mergând aşa, ajunse până la o salcie bătrână care-şi târa pletele lângă o cărare.

— încotro ai plecat aşa vesel, Mijek? se auzi o voce.

Pe flăcăul nostru îl chema Mijek.

— Am plecat în lumea largă. Caut o nevastă...

— Hm, păi dacă-i vorba de-aşa ceva eu o să-ţi îndeplinesc dorinţa pe loc. Ia-mă pe mine de nevastă, se auzi din nou acelaşi glas.

— Dar cine eşti tu, de mă cunoşti şi mă strigi pe nume? întrebă Mijek, privind în jurul său, fiindcă nu dădea cu ochii de nimeni.

— Eu sunt Crăiasa şerpilor.

— Unde te-ai băgat, că nu te poate vedea omul?

— Sunt aici, în salcie. Priveşte!

Mijek se aplecă spre scorbura din trunchiul sălciei şi zări într-adevăr acolo încolăcit un şarpe mare, urât şi scârbos, care începu să se întindă spre el şuierând întruna cu limba sa despicată în două. Ce-i drept, Mijek o cam sfeclise.

— Văd că ţi-e teamă de mine, vorbi şarpele, dar nu te speria, n-o să-ţi fac niciun rău. Dacă vrei să fii fericit, ascultă-mă cu luare-aminte şi fa tot ce ţi-oi spune. Ia cheia asta. De-o învârti de trei ori în buzunar, capeţi tot ce-ţi pofteşte inima. Acu' du-te acasă şi pregăteşte toate cele de trebuinţă pentru nuntă. Apoi veniţi să mă luaţi, dar cu trăsură. Şi ai grijă ca trăsura să aibă scară. Şi încă un lucru să nu uiţi: în trăsură să fie şapte lăutari – şase negri, şi unul alb.

Flăcăul luă cheia care era de aur, se întoarse acasă şi-i povesti tatălui său tot ce i se întâmplase.

— Ia încearcă tu, fătul meu, să vedem ce poate cheia asta, zise tatăl. Pe urmă vedem noi ce avem de făcut.

Mijek învârti de trei ori cheia de aur.

— Vreau o tavă cu plăcinte! zise el.

Nici n-apucă să-şi termine bine vorba, că pe masă şi apăru tava aburindă, răspândind în toată casa o mireasmă îmbietoare.

— N-ar strica şi nişte vin la plăcinta asta. Aşa... să zicem trei căni, se gândi Mijek, răsucind din nou cheia de aur. Şi ce să

vezi? Cănile se şi aflau în faţa lor.

— Fiule, cheia asta e năzdrăvană, zise tatăl. Eu zic să facem tot ce ţi-a cerut crăiasa şerpilor.

A doua zi se duseră la salcie cu trăsură şi cu cei şapte lăutari. Cum îi văzu, şarpele coborî din
copac şi se întinse spre ei şuierând îngrozitor. Toţi se speriară şi se ghemuiră prin colţurile trăsurii. Numai Mijek nu se sperie.

— Nu vă temeţi! Eu vă vreau binele, vorbi şarpele şi se târî în trăsură, aşezându-se în dreapta mirelui, după care porniră spre casă, unde erau aşteptaţi de nuntaşi. Aici oaspeţii şovăiră. Niciunul nu cuteza să se aşeze în faţa bucatelor. Cu mare greutate se hotărâră. în cele din urmă se aşezară, fiecare căutând să fie cât mai departe de miri.

Şarpele-mireasă, de, se întinse sub masă, pe toată lungimea acesteia, iar capul şi-l ridică deasupra tuturor, parc-ar fi vrut să-i vadă mai bine, apoi se lipi de mire. Fraţii mai mari îşi dădeau mereu coate, zâmbind cu răutate şi bucurându-se în sinea lor de alegerea pe care o făcuse mezinul, prostănacul de Mijek.

Când bătu însă ornicul miezul nopţii, pielea şarpelui scârbos se desprinse şi căzu sub masă, iar lângă mire se ivi o fată de o frumuseţe orbitoare, îmbrăcată toată în fir de aur şi mărgăritare, având şi o coroniţă de aur pe cap, toată bătută în nestemate.

— Tu m-ai scăpat de un mare blestem, Mijek, luându-mă de soţie, spuse mireasa. De-acum încolo nimic nu ne mai poate despărţi.

Şi tinerii însurăţei trăiră ani mulţi şi fericiţi, mulţumiţi de viaţă. Şi poate că mai trăiesc şi azi, dacă nu cumva or fi murit.

Moiţa cea bună la suflet

poveste slovenă

Odată Moiţa Pokraiţulea[35] a găsit un groş cu care şi-a cumpărat un ulcior. Când s-a făcut seară, a intrat în el, s-a culcat şi a adormit. Afară era un ger năprasnic de crăpau şi pietrele. Dar tocmai când dormea mai dulce, Moiţa Pokraiţulea se trezi, fiindcă cineva bătea cu putere la uşa căsuţei sale.

— Cine e? întrebă ea.

— Eu sunt, Cumătră Vulpe. Oh, Moiţa Pokraiţulea, te rog frumos, dă-mi drumul înăuntru, căci afară e furtună şi ger. O să îngheţ de tot, dacă nu mă adăposteşti sub streaşină ta! se văicări ea.

Moiţa Pokraiţulea nu se lăsa prea uşor înduplecată, de aceea i-a zis:

— Am să-ţi deschid, numai dacă ştii să faci ceva, altfel nu!

— Eu sunt croitoreasă, spuse vocea...

Moiţa Pokraiţulea o lăsă înăuntru, după care se culcară şi adormiră. Dar nici nu-şi făcură bine primul somn, când din nou se auzi bătând la uşă. Moiţa Pokraiţulea întrebă cine bate şi cel de afară izbucni în plâns:

— Oh, Moiţa Pokraiţulea, te rog mult de tot, lasă-mă să intru la căldurică, fiindcă afară e furtună mare şi voi îngheţa. Eu sunt Cumătrul Lup, bucătar iscusit...

35 În folclorul sloven fetiţa Moiţa Pokraiţulea este simbolul bunătăţii. Totodată este şi diminutiv de la Maria

— De vreme ce eşti în stare să faci ceva, vino la noi, îi răspunse gazda.

Deschise uşa şi-l primi înăuntru. Dar n-apucară să doarmă nici până la primul cântat al cocoşilor, că fură treziţi din nou:

— Moiţa Pokraiţulea, rogu-te frumos, deschide-mi, eu sunt, mormăi Moş Martin. Furtuna se- nteţeşte, geru-i tot mai mare, o să-ngheţ de-a binelea!

— Ce ştii să faci? îl întrebă Moiţa Pokraiţulea.

— Sunt cizmar şi-s meşter mare, răspunse Ursul.

Moiţa Pokraiţulea îi deschise uşa larg.

— Toată noaptea n-avem un pic de tihnă, se mânie ea, când se auzi o nouă bătaie în uşă:

— Moiţa Pokraiţulea, te rog din toată inima, deschide repede uşa, e prăpădul lumii!...

— Dar tu cine mai eşti? Şi ce ştii să faci? întrebă stăpâna casei.

— Eu sunt Urechilă, croitor vestit! veni răspunsul.

Şi iepuraşul căpătă un colţişor în ulcior.

Moiţa era foc de supărată, când auzi iarăşi bătăi în uşă:

— Moiţa Pokraiţulea, îndură-te şi dă-mi drumul înăuntru, că nu mai apuc ziua de mâine...

Era Cerbul. Moiţa îl primi şi pe el, mai ales când află că e un pădurar încercat. După asta se
lăsară cu toţii în mrejele somnului dulce.

Dimineaţa, Moiţa Pokraiţulea îşi trimise toţi musafirii la treabă, iar Lupul rămase la bucătărie ca să pregătească o cină bogată. Aduse între altele şi câteva buduroaie, le stoarse mierea şi o strânse într-un vas. După aceea, mâncară cu toţii şi se culcară din nou. Către miezul nopţii, Vulpea se trezi gemând:

— Aoleu! Aoleu, burta mea! Aoleu, ce mă fac?!

— Du-te în bucătărie şi fa-ţi un ceai de muşeţel! îi zise Moiţa Pokraiţulea.

Se duse Vulpea valvârtej la bucătărie, dar când aţipiră din nou cu toţii, iar începu să se văicărească, aşa că Moiţa Pokraiţulea îi spuse să-şi mai facă un ceai de muşeţel. Şi astfel, Cumătră Vulpe reuşi să se ducă de mai multe ori la bucătărie. Dar pe ea n-o durea burta şi nici de ceai nu-i ardea. Ea ştia unde pusese Moiţa mierea şi nu se linişti până nu o linse toată. Apoi adormi mulţumită.

Dimineaţa următoare, Moiţa Pokraiţulea hotărî pentru fiecare câte ceva de făcut, iar Vulpii îi zise:

— Croitoreaso, fiindcă azi-noapte ţi-a fost rău şi n-ai putut dormi, poţi să mai rămâi în pat, să te mai odihneşti şi tu.

Nu trecu însă multă vreme şi în bucătărie se iscă zarvă mare şi gâlceavă.

— Tu ai lins mierea!

— Ba nu eu, ci tu! continuau să se ocărască animalele.

Moiţa Pokraiţulea hotărî pe loc:

— Hoţul e unul dintre noi. Nimeni altul n-a ştiut de miere şi nici n-a putut să intre aici, fiindcă uşa a fost încuiată.

Ca să se afle cine-i vinovatul, Lupul le dădu un sfat:

— Să ne culcăm cu toţii pe spate, să deschidem gura şi să ne prăjim la soare. Până la urmă mierea va începe să curgă din gura celui vinovat.

Se culcară cu toţii pe iarbă, în faţa ulciorului şi adormiră. Dar Cumătră Vulpe, care era cu musca pe căciulă, stătea trează. Nu trecu mult timp şi mierea începu să-i iasă din stomac şi să picure pe pământ. Ea se şterse repede pe bot şi mânji cu miere botişorul iepuraşului adormit, după care adormi şi ea. Acu' era liniştită.

Se trezi o larmă asurzitoare. Nu mai dormea nimeni. Animalele, văzând că iepurelui i se scurge mierea de pe bot, începură să-l bată fără milă până-i rupseră picioarele din faţă.

Şi astfel, Iepurele rămase cu cele două picioare din faţă rupte şi ele nu-i mai crescură niciodată, rămânând pentru totdeauna mai scurte decât cele din spate.

Singur-Eu

poveste slovenă

Era o noapte de toamnă. în pădurea întunecoasă un om prinsese nişte veveriţe şi, cum era flămând, aprinse focul, cu gândul să-şi facă o frigare bună. Tocmai când se îndeletnicea cu trebuşoara asta şi întorcea veveriţele pe jăratec, de el se apropie Scaraoschi care căuta broaşte prin pădure.

— Cum te cheamă? îl întrebă Necuratul pe vânător.

— Singur-eu mă cheamă, îi răspunse acesta.

— îngăduie-mi, Singur-eu, să frig câteva broaşte la focul tău. Sunt tare flămând.

— Ba să-ţi pui pofta-n cui! i-o reteză vânătorul. Fă-ţi foc, dacă vrei să te ospătezi!

— De nu-mi dai de bună-voie, ai să-mi dai de nevoie.

— Zău? Nu mai spune! Ia să ne încercăm puterile! îi răspunse mânios vânătorul şi suflând în foc, luă un tăciune mare cuprins de vâlvătaie şi-l pocni cu sete pe diavol drept la mir.

Pârlit bine, Scaraoschi o luă la goană prin pădurea întunecoasă, văicărindu-se întruna şi chemându-şi tovarăşii în ajutor. încurând în jurul lui se strânse toată ceata dracilor împieliţaţi.

— Cine te-a batjocorit în halul ăsta? îl descusură prietenii săi.

— Aoleu, sărăcan de mine, Singur-eu, Singur-eu! se văita Necuratul cât îl ţinea gura.

— De vreme ce singur ţi-ai făcut-o, atunci rabdă... Capul face, capul trage! Şi ce răcneşti aşa? De ce ne-ai mai chemat în ajutor? se răstiră dracii la el şi se împrăştiară care încotro prin pădurea întunecoasă, văzându-şi fiecare de treburile lui.

Cele trei boabe de mazăre

poveste slovenă

A fost odată un om sărman care abia-şi ducea zilele de azi pe mâine. N-avea nici pâine pentru singurul său copil. într-o zi, nemaiputând răbda, îi zise fiului său să-şi ia lumea în cap:

— Du-te, fiule, încotro vezi cu ochii. Cine ştie, poate-ţi afli şi tu norocul! Numai să nu uiţi ce-ţi spun eu acum: primul lucru care-ţi cade în mână, să nu-l arunci, să-l pui bine.

Aşa se despărţiră. Tatăl rămase acasă, iar feciorul plecă prin lume, cu traista în spinare, să bată drumurile colbuite.

Tot mergând aşa, întâlni în calea sa un bob de mazăre! îşi aminti de sfatul părintelui său, luă bobul şi-i dete drumul în traistă. Continuându-şi drumul, mai găsi un bob, căruia de asemeni îi dete drumul în traistă. Către seară al treilea bob. Nici pe acesta nu-l lăsă să zacă în mijlocul drumului.

Se făcuse târziu când ajunse la un castel şi se rugă de găzduire.

— Bine, se învoi stăpâna casei, măsurându-l din creştet până-n tălpi pe flăcăul chipeş.

Se vede treaba că-i plăcuse, dar şi mai mult îi plăcuse fiicei sale, care stătea lângă maică-sa.

— Oaspetele ăsta, pe care l-am primit sub acoperişul nostru, nu mi se pare a fi om nevoiaş, zise femeia bărbatului său la cină. Aş jura că s-a îmbrăcat aşa ca să vadă cum e la noi. Cred că vrea s-o ia pe fiica noastră de nevastă. Eu zic să-l punem la încercare.

Stăpâna porunci unei slugi să-i pregătească musafirului un aşternut rău şi să-l iscodească, să vadă ce-o să facă acesta toată noaptea.

— Dacă e un sărăntoc, o să doarmă fără vise şi pe aşternut rău. Dacă e însă din casă bogată, n-o să-şi afle liniştea toată noaptea, îl lămuri femeia pe bărbat-su.

După cum fu porunca, aşa fu şi aşternutul. Flăcăul se dezbrăcă şi se culcă. Dar temându-se ca nu cumva cineva să-i fure traista, care era singura lui avere, o puse sub cap. Sărăcia asta de traistă nu fusese însă bine legată la gură şi cele trei boabe de mazăre se rostogoliră din ea. El le adună cu grijă şi le puse din nou la loc. Dar nu apuca să bage bine primul bob în traistă, că al doilea o şi pornea la vale! Când îl prinse în sfârşit şi pe acesta şi-l puse înapoi, porni al treilea... Şi povestea asta se repeta noaptea, astfel că bietul băiat nu dădu geană prin geană!

— Ei, cum a fost? întrebă stăpâna curioasă a doua zi pe servitorul care-l iscodise de sub pat, unde se ascunsese din timp.

— Toată noaptea s-a zvârcolit în aşternut. într-o vreme mă apucase teama ca nu cumva să cadă peste mine!

— Aha! Am simţit eu că nu e un nepricopsit; se bucură stăpâna şi se grăbi să ducă vestea asta îmbucurătoare bărbatului şi fiicei sale.

Toţi trei se vorbiră să-l mai oprească o noapte, ca să se convingă pe deplin că e un bogătaş ascuns în haine sărace. în seara următoare porunciră să i se pregătească un aşternut moale şi frumos.

Văzând că toată lumea nu ştie ce să-i mai facă, flăcăul se hotărî să mai rămână o noapte la castel. După cina bogată care urmă, îl poftiră să doarmă în odaia cea mai frumoasă.

„Oho, e din ce în ce mai bine! se gândi omul sărman. Văd că mă aflu în casa unor oameni cinstiţi şi de treabă. De ce să-mi ţin traista sub cap şi să alerg toată noaptea după boabele astea neastâmpărate? Ia mai bine să trag un pui de somn colea, că m-a cam ajuns oboseala!”

Şi agăţându-şi traista în cuier, se dezbrăcă de hainele sale sărace şi toată noaptea dormi somn dulce, neîntors.

— Cum a fost de data asta? îl întrebă stăpâna pe acelaşi servitor.

— A dormit toată noaptea ca un butuc! veni răspunsul.

— Am ştiut eu cu cine am de-a face! îşi frecă mâinile de bucurie mama fetei. Nu încape nicio îndoială că e nobil, dacă nu cumva chiar prinţ.

Şi, vestea asta, caldă încă, o duse în grabă bărbatului şi fiicei sale.

După gustarea de dimineaţă, oaspetele se duse la stăpânul castelului ca să-i mulţumească pentru găzduire, pentru bunăvoinţa şi grija cu care fusese omenit.

— Unde ţi-ai pus în gând să mergi acum, prietene, îl întrebă cu

interes stăpânul.

— Ia, pe drumul ăsta lung şi colbuit, nici eu nu ştiu încotro.

— Apăi, dacă aşa stă treaba, nu te mai lăsăm să pleci. Ştii. Eu am o fată de-o vârstă cu dumneata. Ai văzut-o şi cred că ţi-e pe plac. Dacă vrei, încă de astăzi ţi-o dau de soţie. După aceea faci ce vrei.

în prima clipă, bietul băiat rămase cu gura căscată. Curând însă îşi veni în fire şi se învoi cu însurătoarea asta neaşteptată.

în aceeaşi zi făcură nuntă mare, care se prelungi patruzeci de zile şi patruzeci de nopţi. în timpul acesta, în castel nu puteai zări un singur chip abătut. Fericitul mire nu-şi bătu capul cu nimic. O dată măcar nu se gândi ce-ar fi putut să se întâmple de-aci încolo.

Când se scurse şi cea de a patruzecea zi, mama soacră chemă ginerele şi-i zise:

— Fiule, după cum vezi, nunta a trecut. Mâine să porniţi la drum, ca să-i arăţi soţiei tale castelul.

„Castelul?" era cât p-aci să strige bietul om şi să spună tot adevărul, că taică-su n-are decât o
amărâtă de cocioabă. Dar în ultima clipă se răzgândi şi tăcu mâlc. Se învoi ca a doua zi să plece cu mireasa la „castelul său". Dar toată veselia de până atunci se risipi ca fumul în vânt şi o jale adâncă i se strecură în suflet.

— îţi citesc pe faţă că-ţi vine greu să te desparţi de noi, continuă soacra cu bunătate. Linişteşte- te, dragă ginere! Curând ne vom vedea din nou. Nimeni nu vă pune cu sila să staţi acolo, dacă nu vă place. Staţi un timp, şi pe urmă veniţi iar la noi.

A doua zi încărcară o căruţă cu trei saci de ovăz pentru cai şi unul cu bani pentru tinerii însurăţei, care se urcară în rădvan însoţiţi de doi paznici. Surugiii dădură bice cailor şi porniră spre celălalt castel, al mirelui, de, care de fapt nu exista decât în închipuirea socrilor!

Tristă era acum mireasa, dar şi mai trist mirele. îi pierise de tot glasul. Soţia lui îl compătimea, văzându-l cât e de bun la suflet, cât de mult i s-a muiat inima la despărţirea de părinţii ei. Ei însă se gândesc ce-l aşteaptă când or ajunge la cocioaba dărăpănată a tatălui său.

Către seară, rădvanul trecu printr-un codru des. Mireasa vru să afle dacă mai e mult până la castel.

— Mai e, mai e, e tare departe, răspunse el. Poţi să tragi un pui de somn până acolo.

Şi într-adevăr, tânăra femeie aţipi într-un timp. Folosindu-se de acest prilej, mirele sări din rădvan.

„Mai bine să-mi aflu moartea, decât să înţeleagă cât sunt de ticălos!" se gândi şi o luă razna prin pădure. Dar nu făcu decât câţiva paşi şi în faţă îi apăru un moşneag cu barbă colilie.

— încotro, fiule, în noaptea asta neagră ca tăciunele?

— îmi caut moartea, moşule! răspunse el şi-i povesti totul de-a fir-a-păr.

— Nu face să te amărăşti, prietene! zise uncheşul. Urcă-te mai bine înapoi în rădvan şi urmează- ţi drumul împreună cu femeia ta. Curând veţi ajunge la castelul meu. Eu plec acum de-acasă şi mă voi întoarce tocmai peste un an. Până atunci fii dumneata stăpânul castelului meu. Un singur lucru să nu uiţi: când voi porni după un an înapoi spre casă, castelul se va zgudui o dată din temelii, şi atunci dumneata împreună cu

soţia dumitale va trebui să fugiţi grabnic din el. Dacă nu faceţi aşa, să ştiţi că v-a sunat ceasul!

Tânărul însurăţel îi mulţumi din inimă moşneagului şi se întoarse la nevastă-sa.

— Credeam c-am încurcat drumul şi mă dusei să mă conving, o linişti el. Dar acu' m-am dumirit, suntem pe drumul ăl bun. încă niţel şi ajungem acasă...

Şi, într-adevăr, curând ajunseră la un mare castel, cu toate ferestrele luminate. în faţa porţii îi aştepta un alai de slugi bine îmbrăcate. Cu toţii se ploconeau până la pământ, urându-le bun sosit acasă, ca şi cum ar fi fost stăpânii lor de când lumea!

— Ah! Dar castelul tău e mult mai frumos decât al nostru! se minuna tânăra soţie.

Era fericită că o ascultase pe descurcăreaţă sa mamă şi se măritase după acest musafir, chipurile sărăntoc!

Trecu o săptămână, trecu o lună din viaţa lor plină de bucurii şi de belşug. Veni şi sfârşitul anului. Deodată castelul se legănă o dată, apoi se zgudui din temelii, dar aşa de tare, că nu lipsi mult să se năruie de tot! Abia atunci îşi aminti bietul om de vorbele moşneagului din pădure. Vru să fugă cu nevastă-sa, dar ia-o de unde nu-i! Alerga cu sufletul la gură dintr-o odaie în alta, din pivniţă în hambar, din hambar în pod, din pod iar în pivniţă, dar degeaba. Nevastă-sa, nicăieri. Parcă o înghiţise pământul! în cele din urmă, tot umblând prin pivniţă, dădu peste-o babă urâtă, care îl privea încruntată, parcă era Muma Pădurii. Dar el nu luă în seamă asta şi o întrebă cu blândeţe:

— Nu cumva ştii, măicuţă bună, unde-i nevasta mea? O caut peste tot şi n-o aflu nicăieri. îşi pierde viaţa dacă nu părăseşte castelul înainte de sosirea stăpânului!

Atunci baba îi răspunse:

— Să nu te temi de nimic, fătul meu! Du-te şi spune-i bucătarului să puie în moară, la măcinat, grâu cernut de şapte ori. Din faina asta să frământe de şapte ori aluatul şi să coacă pâinea tot de şapte ori. Apoi s-o aşeze în faţa porţilor castelului. Atâta tot. încolo să nu mai ai nicio grijă...

„De două ori mi-a ieşit şansa-n cale. Nici a treia oară n-o să mă lase” se gândi el şi se duse liniştit la bucătar, căruia îi porunci să facă tot ce-l învăţase bătrâna.

Nici nu-şi încheie bine vorba, şi castelul se zgudui a doua oară. Şi se zgudui aşa de tare, că zidurile se crăpară peste tot.

„Apoi, castelul ăsta se va nărui de o sută de ori până se va coace pâinea, se gândi el. Dar acu' fie ce-o fi!”

Până una alta, bucătarul gătă toată treaba, scoase pâinea din cuptor şi o puse în faţa porţilor, aşa cum i se poruncise. Şi uite că norocul îi surâse încă o dată. Chiar atunci în faţa castelului se ivi un zmeu uriaş. Avea şapte capete, iar fiecare cap avea câte şapte limbi despicate.

— Miroase a om în castelul meu! urlă zmeul şi din gura lui zbură o flacără lungă de şapte metri. Hei, poartă! Poartă a castelului meu! Nu-ţi mai cunoşti stăpânul, de nu vrei să te mai deschizi?!

Atunci vorbi pâinea coaptă de şapte ori în cuptor:

— în van ţi-o toată truda, zmeule! Doar dacă vei putea să te semeni de şapte ori, să te seceri şi să te macini de şapte ori şi tot de şapte ori să te frământi şi să te coci, abia atunci să vii, altfel îţi pierzi timpul de pomană şi urli de-a surda!

La auzul acestor cuvinte, zmeul turbă de-a binelea. Se izbi cu atâta furie în porţi, că acestea se învârtiră de trei ori cu castel cu tot, dar nu se deschiseră. încercă a doua oară. Castelul se învârti de şapte ori, dar tot degeaba. Atunci încercă a treia

oară. De data asta se năpusti cu-atâta înverşunare, încât el însuşi se făcu praf şi pulbere, prăpădindu-se cu zile în faţa propriului său castel.

Şi uite-aşa, flăcăul sărman ajunse stăpân peste toată averea zmeului şi de bună seamă că duce şi astăzi un trai îmbelşugat şi fericit împreună cu soţia sa frumoasă şi cuminte.

Lupul şi vulpea

poveste franceză

într-o ţară îndepărtată, îndepărtată, cu ani şi ani în urmă, un lup şi o vulpe trăiau liniştiţi şi în armonie în aceeaşi vizuină. Dar într-o bună zi lupul începu să-şi schimbe felul lui de a fi cu vulpea, dând-o de-a berbeleacul pe iarbă, zgâriind-o cu labele, ba chiar trăgând-o de coada ei stufoasă, ca să-i arate că el era mai puternic decât ea, şi merita deci să se teamă de el şi să-i dea ascultare.

Văzând vulpea că lupul nu mai era tovarăşul ei bun de altă dată, nu se gândea acum decât la răzbunare. Dar şireată, după cum îi e renumele, în faţa lui se arăta tot supusă şi temătoare.

într-o bună zi, vulpea prinse de veste, de la o cumătră, că în apropiere, la o gospodărie, sosiseră de curând vreo douăzeci de găinuşe de toată frumuseţea. Nici nu trecură două zile, când iat-o pe vulpe în faţa gospodăriei aceleia. Cu multă grijă ea dădu mai întâi târcoale, să vadă dacă nu cumva se află şi o cursă pe acolo, pentru musafirii nepoftiţi, vreo groapă acoperită cu ramuri, sau cam aşa ceva, ca nu cumva să cadă în ea. Şi într-adevăr, zări un fel de capcană la câţiva paşi, dincolo de gard. A avut grijă s-o ocolească şi profitând că în clipa aceea gospodarii erau ocupaţi în altă parte a curţii, înşfacă două găinuşe şi pe-aci ţi-e drumul! Se îndestulă cu una iute-iute, iar pe a doua se gândi s-o ducă preaputemicului lup.

— Cumetre lup, ia te uită ce găinuşă frumoasă ţi-am adus, îi spuse vulpea cea şireată. Aproape de vizuina noastră e o curte de unde-ţi poţi alege câte vrei. M-am uitat eu bine, n-au pus nicio capcană.

— îţi mulţumesc, cumătră vulpe, şi mă bucur că eşti atât de îndatoritoare cu mine. Mâine dis-de- dimineaţă vom merge acolo împreună.

Şi, într-adevăr, aşa făcură. Ajunseră la faţa locului. Cu ochii la găinuşele care cotcodăceau şi ciuguleau prin curte, lupul nu se mai uită nici în stânga, nici în dreapta, şi hop, sărind gardul, nimeri direct în groapa pregătită anume pentru fiarele flămânde şi haine.

închipuiţi-vă satisfacţia vulpii, care începu să dănţuie în jurul gropii, în timp ce lupul, cu o mutriţă de mieluşel, vărsa lacrimi amare:

— Cumătră, ajută-mă să ies de aici, îţi făgăduiesc să fiu bun de-acum încolo. Totdeauna eşti atât de isteaţă! Găseşte un mijloc să ies din groapa asta! se jelui umil lupul.

— N-ai spus tu, cumetre lup, că eşti puternic şi că eşti spaima animalelor? Ai acum prilejul să arăţi cât eşti de puternic, sau toate n-au fost decât lăudăroşenii, şi atunci nu-ţi rămâne decât să te închini soartei tale amarnice, îi răspunse cumătră vulpe.

Şi lupul, de atâta furie şi neputinţă, începu să urle, încât biata vulpe, deşi în afara primejdiei, se Înfricoşă şi fugi. Auziră în schimb gospodarii, care se grăbiră să vadă ce se întâmplase.

— Veniţi, oameni buni! A căzut un lup în cursă!

Şi, în timp ce toţi erau în jurul gropii, bucurându-se de asemenea pradă, cumătră vulpe se întoarse ca să se convingă de izbânda răzbunării ei; şi ca să nu-şi piardă renumele de şireată, profită că toţi erau în jurul capcanei pentru a mai înşfăca de acolo încă o mică provizie.

Săracul şi cei trei galbeni

poveste franceză

Odată, un om sărac găsi pe drum trei galbeni. Strălucirea aurului din mâna lui îi stârni pofta de bogăţie şi acum mintea lui zbura la luxul de la palat, la mâncăruri alese, la straie scumpe, şi câte şi mai câte se pot cumpăra cu galbeni.

„Dar aceştia sunt numai trei galbeni, îşi spuse el, ce să fac mai întâi?”

Şi, ca să se gândească mai bine, se opri la primul han şi până una alta ceru un pui fript. Desigur că şovăi mult stăpânul hanului până să i-l servească: dar sărmanul om, ghicind motivul şovăielii, puse un galben strălucitor pe masă şi cu un glas domol, îl mai rugă o dată:

— Fii bun şi adu-mi un pui fript!

Când privi galbenul, stăpânul hanului îngălbeni şi el, căci în aceeaşi clipă îi fulgeră prin minte că bărbatul din faţa lui nu putea fi decât un prinţ, sau oricum un mare bogătaş risipitor, căruia îi plăcea să umble travestit. Căci mai avusese el de-a face cu mulţi oameni de aceştia. Cerându-şi mii de iertăciuni, se retrase, cu mii de plecăciuni, ca să revină imediat după aceea, cu un pui mare, fript.

Tot gândindu-se cum să facă să-şi înmulţească cei trei galbeni, el mai ceru între timp trei plăcinte cu mere şi vin bun, dar tot nu-i veni în minte nicio idee năstruşnică. Plictisit şi îngândurat, se ridică să plece. Spre mirarea lui, stăpânul hanului îi dădu înapoi galbenul pe care-l lăsase pe masă, împreună cu un coş cât toate zilele plin de bunătăţi, şi în timp ce se închina în faţa lui, până la pământ, îl ruga stăruitor să nu-l uite:

— Onorat, de prezenţa Voastră în hanul meu. Vă rog să nu uitaţi purtarea mea cu înălţimea Voastră, şi când oi avea şi eu vreo rugăminte să mi-o împliniţi, încheie hangiul întinzându-i timid coşul cu bunătăţi.

— îţi mulţumesc, omule, şi fii sigur că nu voi uita bunătatea ta, îi răspunse omul cel sărac, uluit de ce puteri miraculoase începea să dovedească un singur galben.

Şi de unde credea că pierduse unul din galbeni, rămăsese cu tot ce venise, ba pe deasupra şi un coş de merinde alese, pe lângă supunerea şi preţuirea hangiului. Ceea ce se petrecuse la han i-a dat ghes să mai intre şi la croitorul de alături, prevenit între timp de o slugă a hangiului că un prinţ de seamă se află acolo, îmbrăcat în cerşetor. Intră să-şi comande un costum frumos. Croitorul începu să-i arate cele mai fistichii şi mai înzorzonate costume:

— Tot ce vă place din prăvălia mea vă aparţine şi mă voi simţi îndatorat dacă vă alegeţi ceea ce doriţi, fără a-mi plăti niciun galben, ci doar cu rugămintea ca de azi încolo să vă faceţi costume numai la mine, îi vorbi croitorul.

Şi omul cel sărac îşi alese câteva din cele mai frumoase costume şi-i făgădui croitorului că numai la el va veni de azi înainte. Plecând cu costumele îi spuse croitorului că după colţ îl aştepta caleaşca lui. Aşadar, şi de la croitor plecă cu toate onorurile şi cum lângă croitor locuia cizmarul, prevenit şi el, povestea s-a desfăşurat la fel, încât omul cel mai prăpădit şi mai neştiut de nimeni, din zorii zilei, ajunsese cel mai împopoţonat şi cel mai vestit până la asfinţitul soarelui. Văzându-1

vecinii cât de încărcat de lucruri scumpe se întorcea acasă, când ştiau ei cum plecase în zori, se minunară şi-l întrebară:

— Dar prin ce minune te-ai îmbogăţit aşa într-o singură zi? Ce comoară ai găsit?

— N-am găsit decât trei galbeni în drum, dar până seara s-au înmulţit. Dacă oţi găsi şi voi, veniţi şi vă voi spune toată povestea, le răspunse el simplu.

Dar n-a venit nimeni să-l roage să-i povestească, fiindcă nimeni n-a mai găsit de atunci niciun galben pe drum, darmite trei!

Păstorul cel cinstit

poveste franceză

Cândva, de mult de tot, a fost un păstor cinstit, care nu minţise în viaţa lui nici măcar o dată, fiind atât de cinstit de i se dusese vestea peste mări şi ţări. El păzea turmele regelui. Şi regele îl îndrăgea mai mult ca pe oricine dintre curteni, tocmai de aceea că avea încredere în cinstea lui. Din această cauză curtenii îl invidiau însă mult şi se frământau cum şi în ce fel să-l îndepărteze de la curte.

Păstorul venea în fiecare dimineaţă la palat şi dădea ştiri regelui despre turmele pe care le îngrijea. Şi regele era tot mai mulţumit de spusele ciobanului, şi în fiecare dimineaţă stătea de vorbă cu el şi-l ospăta ca pe orice curtean.

într-o bună zi, unul dintre invidioşii de la curte plănui să-l facă pe păstor să-l mintă pe rege.

— înălţimea ta, să nu mai ai atâta încredere în păstorul turmelor tale, căci o să te lămureşti ce uşor îi este şi lui să te mintă.

— Iubite cavaler, eu am încredere în cinstea păstorului, dar îţi îngădui să-l încerci; să ai grijă însă că, de voi avea eu dreptate, vei fi alungat de la curte, iar de vei avea tu dreptate, îţi făgăduiesc să-l alung pe păstor.

Şi curteanul cel viclean şi invidios se retrase, îşi schimbă straiele şi apoi, ţine-o drept spre dealul unde ştia că e ciobanul cu turmele. Se prefăcu el că din întâmplare se află pe acolo, şi dându-se drept un mare negustor de vite, începu să-i ofere preţ mare, îndoit, întreit, ba chiar înzecit, pe câteva din vacile cele mai grase şi frumoase din turmă. La început, păstorul se ţinu ţeapăn în încăpăţânarea lui:

— Nu pot să-ţi vând nicio vacă, oricât mi-oi da dumneata, căci nu sunt ale mele, ci ale regelui, răspunse mândru păstorul.

Dar atâta îl încântă şi îi făgădui negustorul, încât îl vrăji până în cele din urmă. Şi dându-i o pungă grea cu galbeni, negustorul luă vacile cele frumoase pe care şi le alesese şi se făcu nevăzut.

Abia atunci se dezmetici şi bietul păstor şi dându-şi seama că pentru prima oară făcuse o faptă necinstită, începu să se tânguie amarnic la gândul că a doua zi nu putea să mai apară cu faţa curată înaintea regelui, care avusese totdeauna încredere deplină în cinstea lui. Şi mintea lui ticlui acum tot felul de născociri: ba că vacile au alunecat în vale, ba că s-au lovit de vreo stâncă, ba că au luat-o razna că s-au speriat de nu ştiu ce gogoriţă, ba că le-a înghiţit lupul tocmai pe ele, şi aşa mai departe...

A doua zi curteanul cel viclean, care-l dusese pe cinstitul păstor în ispită, era primul în sala palatului ca să-i dovedească regelui necinstea păstorului. Când se înfăţişă păstorul înaintea regelui, el îl întrebă cu o prefăcută seninătate:

— Ei, care-i vestea? Ce se mai aude cu turmele, tot grase şi frumoase, vacile, oile? Ia spune, păstorule? Niciuna nu-ţi

lipseşte, tot ca întotdeauna, fără niciun necaz?

Şovăi păstorul, la care dintre minciuni să se oprească, în timp ce curteanul se şi vedea înaintat în rang şi zâmbea cu răutate. Dar deodată ciobanul aruncă la picioarele regelui punga cu galbeni şi se încumetă să-i spună întocmai cele petrecute:

— Măria-ta, pedepseşte-mă cum îţi va fi voia! Asta-i punga cu galbeni, plata necinstei mele. Satana cu chip de om m-a ispitit cu atâţia galbeni pe trei vaci ale măriei tale, cât ar face o sută de vaci! Am greşit o dată, dar a doua greşeală, minţindu-te, n-o voi mai săvârşi. Hotărăşte-mi pedeapsa meritată!

Dar regele, care ştia bine cine a fost cel care i-a vrut răul, n-a întârziat să-l alunge de la palat pe curteanul cel hain şi invidios şi, în loc să-l pedepsească pe păstor, l-a luat pe lângă el drept omul cel mai de încredere, pentru cinstea lui fără seamăn, neclintită chiar şi în faţa primejdiei.

Cele trei zâne

poveste franceză

Astăzi, niciun om nu se mai îndoieşte că există un tărâm al zânelor, al spiriduşilor şi al vrăjitorilor; dar unde se găseşte această ţară fermecată, nimeni nu ştie. Chiar şi cel mai învăţat om ar fi foarte încurcat dacă i-aţi cere să vă spună în ce loc pe globul nostru poţi găsi minunata ţară a poveştilor.

în ceea ce mă priveşte, îmi place mult să las gândul să vagabondeze căutând această minunată lume, care sălăşluieşte departe pe pământ, în mijlocul norilor pufoşi şi argintaţi.

De altfel, ştim cu toţii că, pentru zâne şi spiriduşi, distanţele nu contează, aşa că ei pot într-o clipită să coboare pe meleagurile noastre, pentru a face bine sau rău, după cum e legea lor.

Odată, şi asta a fost tare demult, în împărăţia zânelor era mare vânzoleală, fiindcă se născuseră trei zânişoare mici şi frumoase, şi toţi spiriduşii se adunaseră să le privească. Toţi se minunau fiindcă cele trei zâne micuţe păreau foarte neştiutoare, lucru care nu prea se întâmplă în lumea zânelor. Părinţii le-au botezat Puritatea, Nevinovăţia şi Drăgălăşenia.

Bătrâna zână Carabosa, căreia i s-au încredinţat cele trei zânişoare pentru a le face educaţia, strâmba din nas şi spunea tuturor celor care voiau s-o asculte că ei nu-i plac aceste nume, şi nici caracterul fetelor, fiindcă, adăuga ea, orice zână trebuie să aibă şi o doză mică de răutate.

Se ştie că bunătatea fără măsură n-aduce decât catastrofe în lumea oamenilor.

— Ia mai ţine-ţi gura, frumoasă şi ştirbă Carabosa, îi strigă un spiriduş, mai bine bun decât viclean. Pe mine, ce să-ţi spun, mintea cam puţintică a acestor tinere zâne mă distrează grozav.

Carabosa voi să-l plesnească peste gură, dar spiriduşul dispăru pe loc.

Trebuie să recunoaştem că cele trei zânişoare erau cam simple, dar asta le făcea şi mai fericite, fiindcă nu-şi închipuiau că pe lume sunt şi oameni răi.

Când zânele noastre ajunseră la vârsta majoratului, adică 16 ani, căci atunci e majoratul zânelor, ele trebuiră să pornească pe pământ pentru a-şi îndeplini menirea lor.

Carabosa le-a chemat pe toate trei, şi le-a spus:

— Dragele mele, veţi pleca pe rând pe pământ, ca să vedem cum ştiţi să aplicaţi tot ce aţi învăţat de la mine. O să vă

dau beţişorul vrăjit, la care are dreptul orice zână, şi cu care puteţi face isprăvile voastre bune. Dar, cum vă ştiu încrezătoare şi cu mintea cam uşoară, am să restrâng puterea beţişorului vrăjit. Să ştiţi că nu puteţi săvârşi cu el decât o singură faptă bună, aşa că va trebui să cântăriţi bine înainte de a-i folosi puterea. După ce veţi săvârşi ce veţi crede de cuviinţă, să veniţi înapoi să-mi spuneţi ce a făcut fiecare. Dacă voi fi mulţumită de purtarea voastră, vă voi da toată puterea, ca oricărei zâne.

Zânişoarele noastre s-au cam supărat pe bătrâna Carabosa, care le trata ca pe nişte fetiţe, dar, până la urmă, n-avură ce face, aşa că trebuiră să se mulţumească şi cu cât le dădea ea.

Prima care coborî pe pământ a fost Puritatea. Ea se opri pe pământul Franţei, în pădurea nesfârşită a Ardenilor, şi nu se mai sătura privind frumuseţea locurilor. Nu vreau să credeţi că pădurile din Ardeni ar fi mai frumoase decât împărăţia zânelor, dar, în orice caz, erau altceva decât locurile unde copilărise ea, şi totul i se părea nou şi ciudat. Se uita cu ochi mari la pescarul bătrân, care sta ceasuri întregi nemişcat aşteptând ca vreun peşte nemintos să muşte din nadă, sau la femeile care băteau cu maiul rufele de pânză pe malul Mausei, şi ar fi vrut să alerge şi ea cu copiii desculţi şi gălăgioşi prin praful drumului.

— Vai de mine, îşi spusese ea, văd că aici toţi oamenii sunt fericiţi. Nu ştiu, zău, cum am să-mi pot eu folosi beţişorul vrăjit. Cine mai are nevoie de ajutorul unei zânişoare?

Nici n-apucă să-şi termine gândul, când văzu pe o stâncă un flăcăiandru care plângea.

— De ce eşti aşa de trist, băiete, îl întrebă ea apropiindu-se.

Flăcăul, care habar n-avea cu cine stă de vorbă, îi răspunse printre lacrimi:

— Cum să nu fiu, frumoasă fată. Toată vara n-a căzut un strop de ploaie, şi-mi mor vitele de foame. Cu cât chin am reuşit să-mi adun câteva oi şi două vaci, ca să am cu ce mă hrăni pe mine şi pe părinţii mei, care zac paralizaţi în bordei. Dacă nu plouă, vom muri de foame cu toţii, că n-am bani să cumpăr fân pentru la iarnă.

Şi tânărul începu să plângă, mai cu jale.

Puritatea simţi că i se umplu ochii de lacrimi, căci era prima dată-n viaţa ei când se ciocnea de suferinţa omenească, şi-i spuse:

— Te rog, flăcăule, să nu mai plângi şi să-mi spui cu ce te pot ajuta.

— Nu mă poţi ajuta în niciun fel, fiindcă ceea ce-mi trebuie mie este ploaia, oridumneata nu poţi porunci nici norilor să plouă, nici soarelui să strălucească.

— Ei, bine, uită-te atunci, îi spuse zâna şi, făcând câteva semne cu beţigaşul ei, spuse şi câteva cuvinte tainice, şi dispăru ca prin farmec.

îndată, cerul se înnoură, începură să se audă tunetele şi, în mai puţin de cinci minute, începu o ploaie care ţinu şase zile şi şase nopţi.

După ce se opri ploaia, soarele străluci din nou şi verdeaţa se porni să crească năvalnic, încât vitele găsiră tot ce le trebuia ca să pască.

„Bravo, gândi zâna, straşnic am lucrat. Acum pot să mă întorc acasă.”

Când ajunse la marginea regatului lor, se întâlni cu Nevinovăţia, căreia-i dădu bagheta şi-i povesti ce ispravă făcuse pe pământ. Nevinovăţia luă bagheta de la sora

ei, şi o pomi şi ea spre pământ. Nu ştim cum s-a întâmplat, dar şi ea ajunse tot pe pământul Franţei, în regiunea Argon, şi, ca şi sora ei, îşi spuse că aici toţi oamenii erau fericiţi şi că ea nu va avea ocazia să facă nicio faptă bună. Seara se duse la un bal, unde tineretul, fete şi băieţi, juca atât de îndrăcit, încât biata Nevinovăţia simţea cum o furnică prin tălpile picioarelor şi-ar fi jucat şi ea, dar ştia foarte bine că zânele n-au voie să se amestece în petrecerile oamenilor. Rămase deci de o parte, privind pe dansatori, când băgă de seamă că o tânără fată stătea retrasă într-un colţ întunecos, nu se băga-n joc, şi din când în când scotea câte un oftat de credeai că-i sfâşie inima.

Nevinovăţia se apropie repede de ea şi-o întrebă ce are pe suflet. Dar fata se uita cu neîncredere la ea, şi-i răspunse că n-are nimic, însă nu-i place să danseze, de aceea se ţine de o parte.

— Atunci la ce ai venit la bal? o întrebă zâna.

Fata nu mai putu însă răspunde, căci suspinele îi înăbuşiră graiul. Zâna o mângâia, încercând s-o oprească din plâns. Până la urmă, fata îi spuse necazul ei:

— Nu pot să ies în lume că sunt tare urâtă: am un nas cât o pătlăgică, gura strâmbă, şchioapăt de piciorul drept şi pe deasupra mă uit cu un ochi la faină şi cu celălalt la slănină. Se vede cât de răutăcioase au fost ursitoarele cu mine când m-am născut.

— Eu cred, spuse zâna, că poţi să fii fericită şi fără să fii frumoasă.

— Dumitale îţi convine să vorbeşti aşa, că eşti frumoasă ca soarele de pe cer. Dacă ai fi ca mine, ţi-ai schimba şi dumneata felul de a vedea lumea. Şi, la drept vorbind, cine eşti de mă tot descoşi atâta, fiindcă nu pari a fi de prin partea locului?

— E adevărat, răspunse Nevinovăţia, că sunt o străină, dar să ştii că te întreb numai ca să văd cu ce te pot ajuta.

— Nu mă poţi ajuta cu nimic, frumoasă necunoscută, fiindcă beteşugul din născare leac n-are. îl vezi pe flăcăul cel frumos, care se tot învârteşte pe lângă fata aceea subţirică şi drăgălaşă? Ea este prietena mea cea mai bună, iar pe el îl iubesc la nebunie. Dar ce folos, fiindcă, urâtă cum sunt, el nici nu se uită la mine şi n-are ochi decât pentru ea. Peste câteva luni vor avea nunta. Ah, cât de nenorocită sunt!

Şi fata izbucni în hohote de plâns, de sălta cămaşa pe ea.

Zâna era gata să izbucnească în hohote de plâns, dar îşi muşcă buzele şi, aplecându-se spre fată, îi şopti la ureche:

— Nu mai plânge, că am eu un leac pentru tine. Du-te la izvorul din deal, şi spală-ţi de trei ori faţa cu apa lui, spunând de fiecare dată:

Izvoraş cu apă luminoasă,
Ajută-mă ca să mă fac frumoasă.

Pe urmă, uită-te în oglindă şi-ai să vezi ceva de n-o să-ţi crezi ochilor.

Uimită de cele ce auzise, dar şi cam neîncrezătoare, fata cea urâtă se duse la izvor şi, în timp ce se spăla, zâna nevăzută o atinse cu beţigaşul ei vrăjit, şi pe loc fata se făcu o frumuseţe că şi luna se opri în cer s-o vadă.

Când se privi în oglindă, fata scoase un ţipăt de bucurie: avea cel mai frumos năsuc pe care-l văzuse vreodată şi nişte ochi de ar fi băgat în boală şi pe zmei.

Nevinovăţia era tare mulţumită când o porni spre ţara ei, şi-şi spunea:

„Bătrâna Carabosa are sufletul cam înăcrit de invidie. Nici ea n-ar fi fost în stare să

facă o faptă mai frumoasă ca a mea. Fata cea urâtă se va mărita cu flăcăul drag, şi amândoi vor fi foarte fericiţi.”

A treia zi, Drăgălăşenia coborî şi ea pe pământ şi, culmea, nimeri tot în Franţa. Se vede treaba că regatul zânelor se afla undeva în cer, în dreptul Franţei, de au ajuns toate cam în acelaşi loc.

Peste tot văzu numai cântec şi veselie, încât, ca şi surorile ei, era convinsă că n-are ce face cu beţigaşul cel vrăjit. De aceea fu tare uimită văzând un băieţaş de şcoală, care plângea de i se înnodau lacrimile în barbă. întristată, se apropie de el şi-l întrebă de ce plânge.

— M-a certat domnul învăţător, răspunse băiatul printre lacrimi.

— De ce te-a certat?

— Spune că sunt un leneş, şi că nu învăţ nimic. Şi colegii mei de clasă îşi bat joc de mine, şi-mi zic prostul şi căpăţânosul, fiindcă am capul mare.

— Nu-i adevărat, băieţaşule. Dimpotrivă, ai un cap tare drăguţ. Dar poate că nu munceşti de ajuns, de aceea nu ştii lecţiile.

— Ba nu, muncesc pe brânci. Dar ce să fac dacă mintea nu mă ajută? Uit uşor tot ce am învăţat cu mare greutate, şi de multe ori nici nu înţeleg lecţiile.

— Sărman copil, decât să te chinuieşti aşa, mai bine nu te mai duce la şcoală.

Auzind aceste vorbe, băieţaşul începu să plângă şi mai tare.

— Da, dar eu vreau să învăţ, să ajung un mare inventator de maşini şi de tot felul de aparate, ca să nu-mi mai spună nimeni că-s greu de cap.

Drăgălăşenia, mişcată până în fundul sufletului, îl atinse cu beţigaşul vrăjit şi, pe loc, băiatul simţi cum i se dezgheaţă mintea şi-şi aduse aminte toate lecţiile pe care le citise. Dar n-a mai putut să mulţumească zânei, fiindcă aceasta se făcuse nevăzută într-un nor alb.

în împărăţia lor, cele trei zâne se făleau, care mai de care, cu isprava pe care o făcuseră pe pământ. Dar Carabosa, când auzi faptele lor, se făcu la faţă mai neagră decât era de felul ei şi se răsti la ele:

— Sunteţi nişte gâsculiţe. V-am lăsat de capul vostru şi aţi făcut fiecare câte o trăsnaie.

Sărmanele zâne, îngheţate de spaimă, spuseră cu glas şoptit:

— Dar am făcut numai bine.

— V-aţi gândit mai întâi dacă cei cărora le-aţi dat cele trei daruri le vor folosi spre binele semenilor lor?

— Nu, nu ne-am gândit decât la cei pe care i-am dăruit.

— Asta este marea voastră greşeală. Ia veniţi mai aproape, să priviţi în oglinda asta, care ne va arăta viitorul. Voi ştiţi că eu am darul de a vedea ce se întâmplă de aici în zece ani.

Carabosa puse oglinda pe o măsuţă, luă o carte groasă şi veche, o deschise la o anumită pagină, şi începu să spună nişte descântece aşa de grozave, încât bietelor zâne li se făcu părul măciucă-n cap. Când şi-a terminat descântecul, faţa oglinzii începu a se tulbura ca o apă, şi Puritatea văzu în ea pe flăcăul pentru care făcuse cerul să plouă. Turma flăcăului se îngrăşase şi sporise, aşa că el o vându cu preţ bun şi prinse gust de negustorie, încât în al zecilea an cumpărase deja un castel frumos, unde trăia ca un mare boier în lux şi desfătare, iar pe bătrânii lui părinţi îi azvârlise la marginea moşiei lui, într-o căsuţă nenorocită, ca să nu ştie niciunul din prietenii săi cei bogaţi din ce neam se trăgea. Bieţii bătrâni muriră de mizerie şi supărare, şi, când slugile i-au spus

flăcăului de moartea lor, el dete poruncă să-i îngroape la un loc cu săracii. Pe urmă, răsuflă uşurat, şi pomi prin vecini să caute o fată bogată cu care să se însoare.

— Ei, Puritate, îi spuse Carabosa, nu era mai bine pentru sufletul lui şi al părinţilor săi, să-l fi lăsat în sărăcia şi dragostea care-i lega?

Zâna nu răspunse nimic, şi-şi plecă fruntea vinovată.

— Acum e rândul tău, Nevinovăţia, vino şi priveşte. Tremurând, Nevinovăţia o văzu pe fata cea urâtă, preschimbată într-o frumuseţe fără pereche, cum se duce la bal, şi cum îi suceşte capul flăcăului, care se şi însura cu ea. Dar fata noastră, care se ştia cât e de frumoasă, începu să alerge din bal în bal, se gătea cu tot felul de podoabe, şi nu se îngrijea de loc de casă, aşa că până la urmă flăcăul se sătură de mofturile ei, şi, măcar că o iubea din tot sufletul, o trimise înapoi la părinţii ei; şi, astfel, în loc de o femeie fericită, Nevinovăţia văzu că făcuse doi oameni nenorociţi.

Nici Drăgălăşenia nu avusese mai mult noroc cu şcolarul ei care, într-adevăr, ajunsese mare inventator, dar toate invenţiile lui erau de-ale războiului, ca să poată ucide cât mai multă lume. Sărmana Drăgălăşenia, care era cea mai blândă dintre toate, izbucni în gemete şi suspine, când văzu în ce scopuri mârşave îi era folosit darul.

— Ei, spuse Carabosa, aţi văzut ce isprăvi mi-aţi făcut? Drept pedeapsă, veţi merge pe pământ ca nişte simple muritoare şi veţi munci, din greu, o viaţă de om. Dacă în timpul acesta veţi face numai fapte bune, la înapoiere veţi primi fiecare beţigaşul vrăjit, ca să puteţi fi ca toate zânele.

Puritatea, Drăgălăşenia şi Nevinovăţia primiră pedeapsa fără să crâcnească, şi porniră pe pământ, unde trebuiau să trăiască o viaţă de om, plină de amărăciuni şi de fapte bune, pentru a-şi putea recăpăta dreptul la beţigaşul vrăjit.

Patruzeci de ani trăiră pe pământ cele trei zâne, şi se vede că multe fapte bune au făcut, de vreme ce, la înapoierea în ţara lor, Carabosa le-a îmbrăţişat cu dragoste pe toate trei, dându-le beţigaşele vrăjite, cu care puteau face orice faptă de zână. Numai că, pot să vă asigur, fără să mă tem că v-aş spune un neadevăr, de atunci zânele noastre n-au mai folosit puterea beţigaşului vrăjit fără a se gândi bine dacă darul pe care îl făceau era de folos tuturor oamenilor, nu numai celui care îl primea.

Cele trei dorinţi

poveste franceză

Trăiau într-un sat un moş şi o babă, care trecuseră cam de multişor de şaptezeci de ani, dar erau sănătoşi şi încă în putere, aşa că n-aveau de ce să se plângă, mai ales că adunaseră şi ceva părăluţe în cei vreo cincizeci de ani cât îşi duseseră amarul împreună.

Toţi oamenii din sat îi aveau în mare cinste, deşi, la drept vorbind, amândoi erau un picuţ cam zgârciţi. Nu avuseseră copii şi nu le prea păsa de necazurile altora. De altfel, moşul se lăuda pe faţă că niciodată nu ceruse de la nimeni nimic, aşa că nici el nu e dator faţă de nimeni în niciun fel.

Dar iată că, într-o zi, se întâmplă un fapt care le-a tulburat pentru câtăva vreme traiul lor liniştit. Dis-de-dimineaţă, moşul plecase la câmp să scoată cartofi, şi seara se întorcea acasă cu roaba plină.

La o cotitură a drumului, văzu un omuleţ care căra un sac mai mare ca el şi care, istovit de greutate, se prăbuşi la pământ.

Moşneagul voi să treacă mai departe, căci nu voia să se amestece în ciorba nimănui, ca nici alţii să nu i se bage în suflet, însă ceva îl trase parcă înapoi şi, lăsând roaba în drum, se apropie de omul care abia reuşise să iasă de sub sac.

— După câte văd, nu eşti de prin partea locului. Greu trebuie să mai fie sacul ăsta; ţi-a rupt şalele.

— Tare-i greu, dar ce să fac? Aici e toată averea mea, aşa că, neavând casă, când plec să caut de lucru, iau tot ce am în acest sac.

— Hai să te ajut eu să-l duci până în vârful dealului.

Şi moşneagul puse sacul în roabă, pornind spre coama dealului. Acolo, omuleţul cel străin îi mulţumi din suflet, şi la urmă îi spuse:

— Să ştii că nu sunt ceea ce vezi tu, ci un vrăjitor blestemat să fiu cerşetor până ce un om îmi va face un mare bine, într-o împrejurare grea. Tu mi-ai făcut acest bine când era aproape să-mi dau sufletul sub povara acestui sac. Pentru aceasta, te voi răsplăti cum se cuvine. îţi voi îndeplini, ţie şi babei tale, trei dorinţi. Să vă gândiţi bine înainte de a cere, fiindcă nu aveţi dreptul la mai mult de trei.

Spunând aceste cuvinte, vrăjitorul dispăru ca prin farmec din faţa ochilor uimiţi ai moşneagului.

Moşul o porni grăbit spre casă, unde-i povesti babei de-a fir-a-păr tot ce i se întâmplase, şi cum vrăjitorul le dăduse dreptul să-şi pună în gând trei dorinţi, care se vor împlini fără greş.

Bătrâna îşi veni repede în fire din uimire, şi-i spuse moşului:

— Bine ai făcut că nu te-ai grăbit să-ţi spui dorinţele înainte de a vorbi cu mine. Să ne sfătuim împreună şi să cerem cele mai bune lucruri. Stai să încălzesc cina, să mâncăm, şi pe urmă stăm de vorbă.

Baba fugi sprintenă la cotlon, şi se apucă să sufle-n foc, ca să încălzească mai repede cina. Hornul casei nu trăgea de loc, şi tinda se umplu de un fum gros, care aproape o orbi şi-o făcu să tuşească de mai-mai să-i iasă sufletul.

— Oh, Doamne, strigă ea furioasă, ce n-aş da să scap de fumul ăsta care-mi mănâncă zilele.

Nici nu termină ea de rostit aceste vorbe, că pe loc fumul se risipi şi casa rămase curată.

— Nătângo, se răsti moşul la ea, ştiai doar că în clipa când rosteşti o dorinţă ea se şi împlineşte. Na, că din cauza ta am mai rămas numai cu două dorinţi. Ţine-ţi gura, să nu mai spui vreo prostie.

Babei îi sări pe loc ţâfna:

— Ia uite la el, cum se grozăveşte. Dacă-i pe aşa, eu nu mai fac nimic. N-ai decât să-ţi încălzeşti singur cina.

Moşul se duse, dar, la foc şi puse mâna pe cleşte să aşeze pirostriile. Nu ştiu însă cum făcu de scăpă pirostriile grele drept peste picioare.

— Nerodule, strigă baba la el, bucuroasă că poate să i-o plătească, era cât pe-aci să-mi spargi pirostriile şi pe deasupra să te şi ologeşti.

— Ţine-ţi gura, şi nu mă scoate din sărite. Tare aş vrea să te văd pe tine cum ai să-mi mai urli, dacă ţi-ar cădea pirostriile peste picioare.

în aceeaşi clipă, pirostriile se rostogoliră şi, săltând puţin, căzură drept peste picioarele babei, care-ncepu să urle de credeai c-o înjunghie cineva:

— Bătrân ticălos, numai răul mi l-ai dorit toată viaţa. Na, acum ţi s-a împlinit pofta.

Moşul sări să-i ia pirostriile de pe picioare, dar, ţi-ai găsit, parcă erau crescute din osul babei.

— Ce ne facem acum, spuse moşul, că nu ne-a mai rămas decât o singură dorinţă.

— Ba n-a mai rămas niciuna, se răsti baba la el, că doar nu vrei să stau toată viaţa cu pirostriile astea pe picioarele mele. Să se ducă, dar, pirostriile astea dracului şi să rămânem iar cum am fost.

în aceeaşi clipă, pirostriile s-au dus de parcă le-ar fi luat un vârtej, şi gurile rele spun că au ajuns tocmai în fundul iadului, căci aşa le menise baba când a rostit a treia dorinţă.

Mult s-au mai bătut cu pumnii în cap cei doi bătrâni, văzând cum le-a scăpat norocul cel mare. Moşul credea, însă, că poate va mai avea norocul să-l întâlnească iar pe vrăjitor, dar degeaba, fiindcă nu te întâlneşti de două ori în viaţă cu un astfel de noroc.

Cei doi cocoşaţi

poveste franceză

Toată lumea spune că cei mai pociţi oameni sunt cocoşaţii, şi că din cauza asta sunt aşa morocănoşi. Există însă şi cocoşaţi care fac mereu glume pe socoteala cocoaşei lor, şi mai mare hazul să-i vezi câte ghiduşii mai născocesc. De altfel, toţi am auzit de vestitul Polichinelle, regele cocoşaţilor, marele ghiduş, care răspândea-n jurul lui numai haz şi voie bună.

Tot aşa, ca el, locuia într-un sat un cocoşat hazliu, care toată ziua cânta şi se veselea, de-ţi venea să crezi că habar n-are ce cocoaşă poartă în spinare. Stătea câtu-i ziulica cu picioarele încrucişate sub el, şi cosea de zor – că era croitor – şi cânta de ai fi zis că nu-i om, ci privighetoare.

Din când în când, îl apuca şi pe el întristarea, căci anii treceau, el ajunsese flăcău de însurat, dar nicio fată nu voia să-l ia de bărbat din cauza cocoaşei. El însă nu mărturisea nimănui durerea sa. Numai un bătrân din sat, despre care gurile rele spuneau că se cam ţine de vrăji, ştia ce-l apasă, fiindcă tânărul nostru cocoşat îi spusese odată, la un pahar de vin, ce foc îl roade.

într-o zi bătrânul îi spuse:

— Ai văzut vreodată stejarul cel bătrân şi aproape uscat din vârful dealului de lângă satul nostru?

— Cum să nu-l văd? Toată lumea-l vede, şi toţi ştiu că e un stejar blestemat şi că sub el îşi ţin dracii sfatul în noaptea Sfântului Andrei.

— Pff! făcu bătrânul, crezi şi tu în născocirile babelor? Eu nu zic că acolo nu se petrec fel de fel de întâmplări vrăjite, dar să ştii de la mine că nu toţi dracii sunt răi. în locul tău, m-aş duce în noaptea aceea acolo. Poate găseşti un drac milostiv, să te scape de cocoaşă.

Vorba asta i-a intrat în cap sărmanului cocoşat, care uitase şi să mai cânte, tot vorbind cu el însuşi:

„Şi, dacă merg, ce am de pierdut? Dacă m-or ucide duhurile rele, n-are cine mă plânge. Sunt singur pe lume, şi nu văd care fată şi-ar strica ochii după un cocoşat. Pe de altă parte, dacă scap de cocoaşă, voi fi şi eu în rând cu oamenii.”

Şi aşa, tot gândindu-se şi răzgândindu-se, veni şi toamna; şi, în noaptea Sfântului

Andrei, cocoşatul îşi luă inima în dinţi şi-o porni spre stejarul blestemat. Era o noapte sinistră de toamnă, vântul şuiera peste câmpie şi, de frică, sărmanul tânăr vedea tot felul de stafii.

Când ajunse la stejar, era pe jumătate mort de spaimă, încât aproape se prăbuşi la rădăcina pomului, aşteptând din clipă-n clipă să vină dracii şi să-l ia în furci.

Dar tocmai atunci cântară cocoşii de miezul nopţii, cerul se limpezi deasupra stejarului, şi luna-şi revărsă lumina dulce peste poiană.

Ca din pământ, răsăriră în jurul lui mulţime de spiriduşi mici, mici, abia de atingeau o şchioapă, care se fugăreau, ţopăiau, se tăvăleau prin iarbă, încât cocoşatul simţea şi el cum îl furnică bucuria prin tălpi, şi ar fi vrut să sară şi el cu ei să chiuie şi să cânte. Dar spiriduşii nu-i dădeau nicio atenţie, aşa că el se duse să se ascundă într-un tufiş, ca să nu le tulbure joaca. De acolo putea să-i privească în linişte.

După ce se săturară de zbenguială, unul dintre ei dădu un semnal, şi toţi se prinseră într-o horă mare-n jurul stejarului şi începură să cânte-n cor:

Azi e luni şi mâine-i marţi,
După marţi e miercurea,
Baba miercurea cea rea;
Şi pe urmă vine joi,
Zi de târg cu papuci noi;
După joi... după joi...

Bieţii spiriduşi uitaseră cântecul, şi repetau mereu, cuprinşi de întristare:

După joi... după joi...

Degeaba însă, fiindcă niciunul nu-şi aducea aminte urmarea. Atunci, cocoşatul nu mai putu să rabde tristeţea spiriduşilor şi, ieşind din tufiş, se prinse-n hora lor, cântând:

După joi, e vineri, nană,
Când scoţi mieii în poiană,
Apoi sâmbăta cea mare,
Şi duminica cu soare,
Cântec, joc şi sărbătoare.

Mare-a fost bucuria spiriduşilor, că s-a găsit cineva să le aducă aminte cântecul. Se porniră pe un cântec şi un joc, de duduia pământul, şi se învârteau ca nişte fulgere mici în jurul stejarului; şi cocoşatul, cuprins de bucurie, se-nvârtea şi el mai abitir ca toţi, cântând cu vocea lui frumoasă:

Apoi sâmbăta cea mare,
Şi duminica cu soare,
Cântec, joc şi sărbătoare.

După ce osteniră bine, spiriduşii se opriră, şi regele lor veni la cocoşat:

— Noi ştim că tu eşti om, şi că oamenii sunt răi. Din cauza asta, nici nu vrem să avem de-a face cu ei. Dar în noaptea asta te-ai purtat ca un adevărat spiriduş, şi ne-ai făcut un mare bine. Neamul nostru uitase de multă vreme cântecul şi, din cauza asta, eram puşi tot anul la tot felul de munci grele de către nişte vrăjitoare. Acum, însă, am scăpat de blestem datorită ţie, aşa că spune ce dorinţă ai, şi ţi-o vom îndeplini pe loc.

— Preacinstiţi spiriduşi, vorbi cocoşatul la rândul lui, dacă vă uitaţi cu băgare de seamă la mine, o să vedeţi că nu port o desagă în spate, ci o pocită de cocoaşă, de care nu ştiu cum

să scap. Dacă aţi avea bunătatea să mă scăpaţi de ea, m-aş bucura tare mult şi aş spune că mi-aţi plătit cu vârf şi îndesat tot ce am făcut eu pentru voi în noaptea asta.

— Asta-i tot ce vrei? strigară spiriduşii, şi, apropiindu-se de el, spuseră nu ştiu ce vorbe vrăjite, făcură nişte semne din mâini şi, într-o clipă, cocoşatul nostru se îndreptă ca un brad şi arăta acum ca un flăcău mândru şi frumos, încât nu cred că ar fi fost în tot satul vreo fată, măcar şi cea mai fudulă, ca să nu-l vrea de bărbat.

A doua zi, să te ţii mirare pe capul sătenilor. Se frecau la ochi şi nu le venea să creadă: „Feciorul acesta tras prin inel şi frumos să fie cocoşatul de până ieri?”

Bietul cocoşat răguşise tot povestind şi răspovestind ce se petrecuse-n noaptea aceea. Oamenii nu se mai săturau ascultându-l, şi mereu veneau alţii, chiar şi din satele vecine, căci vestea se dusese ca fulgerul, şi-i cereau s-o ia de la cap cu povestitul.

Fetele îl săgetau cu coada ochiului, şi fiecare căuta să-l încânte cu frumuseţea ei, încât bietul flăcău nu ştia pe care s-o aleagă. Până la urmă, aşa cum desigur vă închipuiţi, se-nsură cu cea mai frumoasă dintre ele şi, încă înainte ca oamenii să se fi trezit din uimirea lor, cocoşatul, adică fostul cocoşat, se şi gospodărise.

Dar povestea nu se sfârşeşte aici, că doar mai erau şi alţi cocoşaţi prin partea locului. Bunăoară, în oraşul din apropiere, era un cocoşat bogat şi posomorât, căruia nu-i intra nimeni în voie şi, pentru care cea mai mare bucurie ar fi fost ca toată lumea să fie cocoşată ca el.

Când auzi cum fusese vindecat cocoşatul cel vesel, nu mai avu odihnă până nu află din gura lui cele ce se petrecuseră.

— Am să mă duc şi eu acolo, spuse el.

Dar fostul cocoşat îl sfătui să nu se ducă, fiindcă nu se ştie dacă năvala asta de cocoşaţi la stejar n-o să-i supere pe spiriduşi.

— Ei, şi ce-or să-mi facă? se răsti cocoşatul. Or să-mi mai pună o cocoaşă? Sau vrei să nu se mai vindece şi alţii?

La drept vorbind, pe cât era de arţăgos cocoşatul de la oraş, pe atât era de fricos, şi-i cam bătea inima numai la gândul că va trebui să umble singur la miezul nopţii pe câmp.

în toamna următoare, când spiriduşii trebuiau să se adune iar în jurul stejarului, cocoşatul din oraş porni spre stejar. Măcar că era o noapte rece, îl treceau toate năduşelile când vedea câte o umbră sau auzea câte un ţipăt de pasăre de noapte. La miezul nopţii, când răsăriră spiriduşii ca din pământ, omul nostru începu să clănţăne din dinţi de frică. Dar spiriduşii nici nu se uitau la el, ci se jucau în jurul stejarului, se tăvăleau prin iarbă, mă rog, ca şi cu un an înainte.

După ce obosiră bine, făcură iar hora-n jurul stejarului, cântând:

Azi e luni şi mâine-i marţi,
După marţi e miercurea,
Baba miercurea cea rea;
Şi pe urmă vine joi,
Zi de târg cu papuci noi;
După joi... după joi...

Spiriduşii uitaseră iar cântecul, şi acum se căzneau în zadar să şi-l amintească.

„ Acu-i acu, îşi spuse cocoşatul, care încă mai tremura, şi, repezindu-se-n horă, începu să zbiere cât îl ţinea gura (trebuie să vă spun că avea o voce de urlau câinii când cânta el):

După joi e vineri, nană,

Când scoţi mieii la poiană,
Şi duminica cu soare,
Cântec, joc şi sărbătoare.

în spaima şi graba lui, cocoşatul uitase o zi a săptămânii.
Spiriduşii, însă, îşi dădură seama, şi tăbărâră pe el:
— Ai sărit un vers; ai sărit un vers. Cum e, spune-ne!
— Staţi, staţi, strigă omul, ştergându-şi sudoarea, şi o luă de la cap.

Degeaba, însă, căci nu-şi amintea de loc ce zi vine după vineri. Cu cât îşi zbiera cântecul mai tare, cu atât spiriduşii se înfuriau mai rău:
— Vrea să-şi bată joc de noi!
— Zbiară ca un măgar.
— Ăsta nu-i cântec. Asta-i urlet.
— Să-l învăţăm minte!

Şi-n timp ce el se căznea fără-ncetare să găsească versul care-i lipsea, spiriduşii hotărâră să-i lipească, drept pedeapsă, cocoaşa pe care i-o luaseră celuilalt cocoşat. Tot n-aveau ce face cu ea.

Cât ai clipi, omul nostru se trezi cu două cocoaşe: una în faţă, una în spate. Pe urmă, spiriduşii dispărură, şi el o porni amărât spre casă.

Ceea ce i se păru însă ciudat, era că parcă-l gâdila ceva în gâtlej, şi începu să cânte. Spre marea lui uimire, avea acum o voce frumoasă şi-şi aducea aminte tot cântecul spiriduşilor. Era însă prea târziu.

în zilele care urmară, cocoşatul nostru era de nerecunoscut. Se ţinea mereu de ghiduşii, râdea,
cânta de parcă toată lumea era a lui. Se vede treaba că, o dată cu cea de-a doua cocoaşă, i se dăduse şi ceva din caracterul vesel al primului cocoşat. Şi, aşa, cocoşatul nostru începu să fie bine văzut de toţi, dar de însurat nu se putu însura şi rămase flăcău până la adânci bătrâneţe.

Papagalul palavragiu

poveste franceză

Moş mathurin colindase timp de treizeci de ani toate mările lumii, şi la bătrâneţe se retrase în satul lui de obârşie, unde părinţii îi lăsaseră moştenire o cocioabă plecată pe o rână, de ai fi crezut că acum-acum se prăbuşeşte. Ce avea însă bun cocioaba asta era o mândreţe de vie, care dădea un vin spumos şi ghiurghiuliu de-ţi era mai mare dragul. Nu era an în care Moş Mathurin să nu scoată 40—50 de vedre de vin, pe care le vindea cu preţ bun. Dacă punem acest câştig lângă ce adunase el cât cutreierase mările, putem spune că nu avea de ce se plânge.

Pe deasupra, adusese din ţările calde un papagal de care se minunau toţi câţi îl vedeau şi, la drept vorbind, aveau de ce se minuna, fiindcă aşa frumuseţe de pene rar mai întâlneşti. Dar ceea ce era şi mai şi, era că papagalul avea un dar al vorbirii de nu-ţi venea să crezi. Era de ajuns să te audă spunând o dată ceva, că numaidecât repeta şi el. Ştia poveşti întregi, pe care le auzise şi le povestea de stăteau sătenii cu gura căscată.

Unii spuneau că trebuie să fie un papagal care se trăgea din viţa faimosului Vert-Vert, papagalul de la Mănăstirea Nevers, care ştie pe de rost toată liturghia şi nu-l auzeai rostind decât cuvinte cucernice. Vestea despre Vert-Vert se dusese atât de departe, încât călugăriţele de la Mănăstirea din Nantes au cerut stareţei de la Nevers să le împrumute pentru o vreme cuviosul lor papagal.

Hei, dar drumul de la Nevers la Nantes este tare lung, şi pe corabie bietul Vert-Vert n-a auzit cuvinte prea cucernice de la marinari, aşa că, odată ajuns la Nantes, începu să turuie la înjurături marinăreşti de se cutremurau zidurile mănăstirii şi bietele măicuţe erau gata să leşine. îngrozite, ele îl expediară înapoi, şi a fost nevoie de luni de zile de muncă până l-au făcut să uite de înjurături şi să se apuce iar de cele sfinte.

Cam aşa de năzdrăvan era şi papagalul lui Mathurin: mintos şi vorbăreţ, încât trebuia bine să bagi de seamă să nu scapi vreo vorbă anapoda faţă de el, că ţi-o trântea înapoi când îţi era lumea mai dragă.

Pentru plugari şi viticultori, anii pot fi mai buni sau mai răi. Aşa se face că în anul acela via n-a rodit de loc. Nu găseai o boabă, să fi dat cu tunul. Vreo sută de butuci de viţă păsărească erau încărcaţi de ciorchini, dar ce folos, fiindcă dădeau un vin acru de-ţi sărea căciula când îl beai.

Săracul Moş Mathurin, de câte ori venea de la vie, îi spunea babei lui:

— Anul ăsta ieşim la colaci, băbuţo! N-o să fie vin, ci poşircă.

Şi azi aşa, mâine aşa, papagalul nostru a învăţat şi el cuvintele stăpânului, şi, una-două, îl auzeai: „Ăsta nu-i vin, e poşircă!”

A venit şi toamna, s-au cules şi viile, şi Moş Mathurin şi-a tras poşircă în buţi, aşteptând clienţii, care nu-ntârziară să vină. Primul care se prezentă fu un mare negustor de vinuri, care de mulţi ani cumpăra de la bătrânul nostru marinar, pe încredere. Numai că anul ăsta ţinu să guste vinul, fiindcă ştia că viile merseseră prost şi că nu prea găseai vin mai de doamne-ajută.

Moş Mathurin, om deştept şi care trecuse-n viaţa lui şi prin sită şi prin dârmon, păstrase un butoiaş cu vin încă din anul trecut, aşa că-i dădu din ăsta să bea.

— Grozav vin, spuse negustorul, plescăind din limbă.

Dar, înainte ca moşul să fi putut răspunde, se auzi un glas ascuţit din bucătărie: „Ăsta nu-i vin, e poşircă!”

Marinarul, pierzându-şi cumpătul, răspunse, uitând că papagalul striga:

— Da' de unde, la mine nu găseşti decât vin calitatea întâi!

— Nu-i vin, e poşircă! strigă mai departe papagalul.

— Nu există poşircă în pivniţa mea.

Negustorul se prăpădea de râs când vedea cum se ceartă papagalul cu stăpânul, dar până la urmă intră şi el la bănuieli şi ceru să guste vinul din toate butoaiele lui Moş Mathurin. Abia acum îşi dădu seama că papagalul avusese dreptate, şi plecă furios jurând să nu mai cumpere niciodată de la Mathurin şi – ceea ce era o adevărată nenorocire – să spună tuturor că e un şarlatan, care a vrut să-l înşele vânzându-i nişte poşircă drept vin de prima calitate.

— Stai tu, stai, papagal blestemat, că ne răfuim noi, urlă moşul nebun de furie, după ce negustorul plecase; lasă că-ţi scot eu pe nas flecăreala asta.

Şi, niciuna, nici două, îl înşfacă de coadă şi-l aruncă într-un butoi plin cu apă de ploaie.

După cum se ştie, papagalii nu prea se omoară cu scăldatul, iar de înotat nu se pricep nici cât un sugar. Bietul nostru papagal a crezut de zece ori că nu mai scapă cu viaţă din butoi. în cele din urmă, cu burta umflată de apa înghiţită, şi muiat ciuciulete, reuşi să iasă şi să se târască, abia-abia, lângă foc, să se mai încălzească şi să se usuce.

în acest timp, bătrâna Mathurin mulgea vaca şi, auzind gălăgie, ieşi din grajd să vadă ce se petrece. Când auzi de la moşneag ce păţise, se făcu verde la faţă, că era şi ea hapsână de s-o ocoleşti şapte poşte. Cum lăsase şiştarul cu lapte în grajd, îi era frică să nu-l răstoarne vaca cu piciorul, aşa că alergă la şiştar. Când colo, dădu peste cotoiul casei, care se înfrupta din laptele proaspăt şi înspumat.

— Stai tu, nemernicule, că numai de pagube sunteţi buni.

Nu ne putem trage sufletul din cauza voastră!

Şi, cât ai zice peşte, bietul motan se văzu zburând prin aer şi căzând cât era de lat drept în butoiul cu apă de ploaie, de unde papagalul abia ieşise.

Să nu vă închipuiţi că pisicile se prăpădesc de dragul apei sau ştiu să înoate mai bine decât papagalii. Nici vorbă. Bietul motan, ud şi pufnind pe nări, ieşi cu greu din butoi şi se târî şi el lângă foc, să se mai încălzească.

între timp, papagalul îşi mai venise în fire, şi, privind la motanul murat, îi spuse cu vocea înceată:

— Nu cumva, prietene, ai strigat şi tu că ăla nu-i vin, ci poşircă?

Tăietorul de lemne şi comoara

poveste franceză

Partea de nord a Franţei a fost ades bântuită de fel de fel de năvălitori, şi de războaie crâncene, din care cauză locuitorii acestei părţi au dus o viaţă foarte grea. Aşa, bunăoară, în timpul războiului de o sută de ani, această regiune trecea când în mâinile englezilor, când în ale francezilor. Când veneau englezii, cereau bani; când veneau francezii, cereau şi ei bani. Bieţii oameni nu mai ştiau ce să facă, şi mai bine luau drumul codrului. Nobilii care plecau la război, ca să nu le jefuiască averea cei ce năvăleau, îşi îngropau aurul în pământ. Dar ştiţi cum e la război; multora le-au putrezit oasele prin cine ştie ce coclauri, şi aurul a rămas ascuns în pământ. Chiar şi mult mai târziu, oamenii au descoperit câte o comoară; şi, dacă erau doi sau trei, sau se împăcau între ei, de nu ştia nimeni prin ce minune s-au îmbogăţit, sau se certau, de afla tot satul şi pierdeau comoara.

Aşa s-a întâmplat cu un tăietor de lemne sărac, care avea o droaie de copii, de erau în stare să-i roadă şi cureaua de la încălţăminte, de foame. Muncea sărmanul din zori şi până-n noapte, dar ce pot face două mâini la douăsprezece guri mereu flămânde?

Se vede, însă, că şi norocul nu e totdeauna orb, şi din când în când mai dă şi peste câte un sărac. Aşa, într-o bună zi, pe când omul nostru trecea cu toporul prin pădure, se împiedică de o rădăcină şi căzu cât era de lung. Furios, dădu cu toporul în stejarul de a cărui vână se poticnise, şi rămase surprins când văzu că uriaşul arbore suna a gol. Plin de mirare, omul se căţără în pom şi văzu că are o scorbură mare, iar în fundul scorburii era un pachet învelit într-o piele tăbăcită.

„Cred că a dat norocul şi peste mine”, îşi spuse tăietorul de lemne, care auzise multe poveşti despre comori.

Scoase pachetul afară şi, când îl desfăcu, nu-i venea să-şi creadă ochilor; erau numai bani grei de aur, care sclipeau ca o apă fermecată sub razele soarelui, strecurate printre crengi. Bietul tăietor de lemne simţea că-l trec toate năduşelile; ce să facă el cu atâta aur, unde să-l pună? S-a aşezat pe o buturugă şi, după câteva ceasuri de caznă, i-a venit o idee: se va duce la călugărul Damian, care locuia retras într-o colibă în pădure. Puse deci aurul în scorbură, şi o pomi la drum. Pustnicul tocmai scotea mierea din stupi când omul nostru ajunse la el şi, când îi povesti ce-a găsit, călugărului îi sclipiră ochii.

— Nu pot să-ţi dau niciun sfat până nu merg la faţa locului.

O porniră, deci, împreună la locul cu pricina.

Când tăietorul răsturnă aurul, pustnicul se azvârli ca un vultur peste el şi începu să numere monezile. Uitase că mai e şi tăietorul de lemne de faţă. Acesta întrebă cu sfială:

— Oare ar fi păcat, părinte, dacă aş lua câţiva galbeni ca să-mi îndulcesc necazul şi sărăcia?

— Păcatele mele, omule, cum să te atingi de aurul ăsta, care este al lui Dumnezeu? Ştiam de multă vreme că pe aici se

găseşte o comoară, fiindcă, în timpul războiului de o sută de ani, un stareţ a ascuns averea mănăstirii celei mai apropiate. Aşa că pune totul în scorbură, că eu mă voi duce la mănăstirea din apropiere, să-i spun stareţului să-şi ridice comoara.

— Părinte, lasă-mă să iau măcar doi-trei galbeni! Doar nimeni nu ştie câţi au fost.

— Păcătosule, crezi că nici Dumnezeu nu ştie? Aurul acesta e blestemat, ţi-am mai spus. Ori vrei să-ţi nenoroceşti casa?

Bietul om, oftând, puse sacul la loc. La despărţire, pustnicul îi mai spuse:

— Să nu te îndemne satana să furi vreun ban, că te bate Dumnezeu. Munceşte ca înainte, că răsplata ai s-o primeşti când o socoti Cel-de-sus că e vremea ei. Şi, mai ales, nu spune nimănui nimic.

Când ajunse omul seara acasă, mâncă te miri ce, şi pe urmă se culcă. Dar toată noaptea nu fu chip să dea geană-n geană. Se răsucea, când pe o parte, când pe alta, şi ofta de credeai că-şi dă sufletul. Nevastă-sa băgă de seamă că omul ei are ceva pe suflet şi nu-l lăsă până nu-i spuse ce şi cum.

Când auzi femeia cele petrecute, numai că nu şi-a sfâşiat bărbatul:

— Nătângule, te-ai lăsat îmbrobodit de hoţul ăla de călugăr bătrân!

— Dar era comoara lui Dumnezeu.

— Ce Dumnezeu, ce comoară? Nu ştii că orice comoară e a acelui ce a găsit-o? Poţi fi sigur că preacuviosul tău călugăr n-a aşteptat decât să pleci tu de acolo ca să se ducă să ia tot aurul.

— Nu se poate. Cum ar putea el să fure aurul lui Dumnezeu?

— Ia, mai lasă-mă cu prostiile tale. Crezi că toţi sunt nerozi ca tine?

— Mi-ai băgat un ghimpe în inimă. Să ştii că mă duc acum să văd.

— Vin şi eu cu tine, dar să fii sigur că nu vom mai găsi nimic.

Cei doi plecară în puterea nopţii spre pădure; ajunseră la stejar; bărbatul însă căută zadarnic în scorbură; nici urmă de comoară.

— Ticălosul, strigă tăietorul de lemne, hoţoman de pustnic. Măi femeie, ai avut dreptate; sunt un prost. Am avut norocul în mână, şi l-am lăsat să-mi scape.

— Nu te pierde cu firea, bărbate, că încă mai putem pune mâna pe el. Călugărul nu poate să fi ajuns departe, fiindcă era prea bătrân şi sacul prea greu. S-o pornim pe urmele lui.

Tăietorul de lemne cunoştea meşteşugul de a descoperi urmele oricărui vânat. Cum era o lună de lumina ca ziua, putu să pornească pe urmele călugărului, urme care făceau un ocol şi apoi se îndreptau, nu spre mănăstire, ci spre oraşul din apropiere.

înspre zori, ajunseră şi ei în oraş, şi traseră la singurul han de acolo. La întrebarea lor, hangiul le spuse că într-adevăr călugărul pe care-l căutau era acolo, dar că nu-l putea scula fiindcă abia se culcase.

— Ba trebuie să ne laşi să-l sculăm, spuse femeia.

— Mai aşteptaţi şi voi, că doar nu vine potopul. Când s-o trezi, o să vorbiţi cu el.

— Nu mai putem aştepta deloc; bărbatul meu trebuie să se spovedească numaidecât.

— Aha, mare păcat trebuie să fi săvârşit, de aţi alergat cu sufletul la gură şi nu mai puteţi aştepta câteva ceasuri.

— Da, trebuie neapărat să se spovedească înainte de a se sfârşi noaptea asta.

— Bine, spuse hangiul, iată, asta e odaia lui, intraţi şi staţi de vorbă cu el.

Bărbatul se prefăcu mai întâi că intră în odaia pustnicului, dar, când hangiul plecă, el se strecură în odaia vecină. Văzu cu bucurie că între cele două odăi era o uşă, pe care o deschise încetişor, şi intră la călugăr, care sforăia de ai fi zis că mână o turmă întreagă de porci la jir. Cu băgare de seamă, puse mâna pe sacul cu bani şi coborâ, dar jos dădu peste hangiu:

— Aşa de puţin a ţinut spovedania? întrebă el.

— N-am avut decât un singur păcat să-i spun, aşa că acum plecăm împăcaţi acasă.

în clipa aceea se auziră ţipetele disperate ale pustnicului. Hangiul o porni într-acolo, iar omul cu femeia o rupseră la fugă. Până a înţeles hangiul despre ce e vorba, cei doi câştigaseră o bună bucată din drum, dar curând auziră strigătele urmăritorilor. Spre norocul lor, ajunseră la malul unui lac, unde era o singură barcă, în care săriră îndată.

Când călugărul şi hangiul au ajuns pe malul lacului, barca era deja departe. Ţăranul strigă la călugăr:

— Să ştii, părinte, că tot naşu-şi are naş!

— Ce-a vrut să spună? întrebă hangiul.

— Nimic, răspunse călugărul plouat. Lasă, că acum i-am văzut şi ştiu cine sunt. Mă duc eu la ei acasă.

Tăietorul de lemne ajunse acasă, şi ascunse bine galbenii. Ca nimeni să nu-i bănuiască, ei nu-şi schimbară felul lor de viaţă. Bărbatul se ducea în fiecare zi la pădure, femeia muncea din greu acasă, dar, încet, mâncarea lor era tot mai bună, copiii începură să poarte haine tot mai frumoase, mă rog, se vedea că le merge tot mai bine, şi oamenii din sat băgară de seamă curând lucrul ăsta. Dar cum buna lor stare creştea încet, mulţi credeau că tăietorul de lemne reuşise, se vede, să-şi vândă lemnele cu un preţ mai bun. Doar o vecină mai iscoditoare nu-şi găsea astâmpăr, căci vedea ea că e ceva necurat la mijloc. Degeaba o tot trăgea de limbă pe nevasta tăietorului de lemne, fiindcă aceasta o ţinea una şi bună: sunt tot aşa de săraci ca şi înainte, dar bărbatul ei a găsit un negustor care-i plăteşte mai bine lemnele. După o vreme, tăietorul de lemne îi spuse nevestei sale:

— Femeie, tare aş vrea să ştiu câte kilograme de aur avem în sac. Trimite la vecină un copil, să aducă balanţa.

— Nici nu mă gândesc; o ştii cât e de curioasă. O să se dea de ceasul morţii, ca să afle ce vrem să cântărim.

— Spune-i că am adus nişte faină şi vreau să văd dacă nu ne-a înşelat negustorul.

Zis şi făcut.

„Acum e vremea să aflu ce se petrece în casa lor, îşi spuse vecina, şi unse cu clei fundul talgerului.”

Tăietorul cântări aurul, şi trimise balanţa înapoi. Talerul era galben, banii galbeni, aşa că n-a observat că vreo doi-trei galbeni au rămas lipiţi de fund. Când vecina văzu galbenii, era gata să pice jos.

— Aur, aur, strigă ea, şi fugi într-un suflet la o cumătră, căreia îi povesti ce se petrecuse.

Amândouă alergară într-un suflet la notar şi la preot, şi le spuseră că tăietorul de lemne furase,

tară îndoială, bani de la cineva, şi ca dovadă aduceau aurul lipit de fundul balanţei.

Preotul şi notarul îl chemară pe ţăran, care mărturisi numaidecât de unde avea aurul, şi spuse că dă jumătate din banii găsiţi săracilor din sat.

Cei săraci se bucurară mult, iar vecina, care fu obligată să dea înapoi galbenii care se lipiseră de fundul balanţei, fu aşa de supărată, încât se îmbolnăvi de gălbenare.

Ţăranul cel şiret din Mussot

poveste franceză

Mussot era un cătun pierdut printre dealurile acoperite de vii ale regiunii Reims, şi, acum vreo două-trei sute de ani, era renumit prin turmele lui de oi şi de vaci.

Pe vremea aceea, trăia în Mussot un ţăran şiret, care ştia să se descurce aşa de bine, încât, chiar din cea mai neînsemnată întâmplare, el se pricepea să tragă un folos.

Să vedeţi, bunăoară, întâmplarea cu viţelul, despre care toată lumea a vorbit luni şi luni de zile. Să nu vă închipuiţi că viţelul despre care e vorba ar fi avut cinci picioare sau două capete, sau că ar fi vorbit ca oamenii. N-avea niciuna din aceste calităţi; în schimb, era gras şi frumos de-ţi rămâneau ochii la el. Când omul nostru şi-a dus viţelul la târg, toţi măcelarii au dat năvală să-l cumpere. El, însă, nici nu se gândea să-l vândă, ci spunea că l-a scos numai în lume, fiindcă era păcat să nu fie văzut de toţi un asemenea animal frumos. Seara, l-a adus înapoi de la târg. Avea omul nostru un plan, fără-ndoială, şi, cum ştia că toată lumea va vorbi de viţelul lui, era sigur că în câteva zile vor veni toţi măcelarii din oraşul vecin ca să i-l cumpere.

Aşa s-a şi întâmplat. în ziua următoare, un măcelar a şi alergat într-un suflet la ţăranul nostru din Mussot, ca nu cumva să i-o la altul înainte, şi a început să se tocmească:

— Frumos viţel ai! Spune-mi cât ceri pe el, fiindcă sunt sigur că are o carne fragedă, de s-o mănânci cu ochii.

Ţăranul se scărpina în cap şi, făcând o mutră de prostănac, răspunse:

— Păi, eu aveam de gând să cer cinci sute de lei, dar, dacă ai venit până acasă, ţi-l dau cu patru sute.

Măcelarului nu-i venea să-şi creadă urechilor: patru sute de lei pentru un viţel care făcea cel puţin două mii! Era un chilipir pe care nu trebuia să-l scape din mână:

— îl iau fără să mă mai tocmesc. îţi dau arvună două sute de lei, şi peste trei zile oamenii mei vor veni să ia viţelul.

După ce ţăranul şi negustorul au bătut palma, şi au băut adălmaşul, măcelarul s-a dus în drumul lui după alte chilipiruri, iar ţăranul şi-a pus banii la chimir şi a aşteptat.

Peste câteva ceasuri, iacă, alt măcelar.

— Bună ziua!

— Bună să-ţi fie inima!

— Am auzit că ai un viţel frumos.

— Am, şi-i de vânzare.

— Să-l vedem!

L-a văzut negustorul, şi a întrebat cât costă.

— Păi, eu ziceam să cer cinci sute de lei, dar, dacă ai venit dumneata acasă, ţi-l las cu patru sute.

„Omul ăsta e prost de-a binelea, îşi spuse măcelarul. Ia să-i dau eu două sute de lei arvună, până

nu-l deşteaptă careva". Pe urmă, cu glas tare:

— Bine, nenişorule, uite, îţi dau două sute de lei, şi peste câteva zile vin oamenii mei să ia juncanul.

— Să vii de azi în trei zile, nicio zi mai devreme, nicio zi mai târziu.

— S-a făcut! Bate palma, şi să bem adălmaşul.

L-au băut, şi negustorul şi-a văzut de drum, iar ţăranul de bani.

Până seara, au mai venit încă trei măcelari, şi ţăranul nostru a jucat aceeaşi comedie cu fiecare, luând de la toţi câte două sute de lei arvună şi chemându-i să-şi ridice marfa peste trei zile. După cum vedeţi, ţăranul îşi vânduse într-o singură zi de cinci ori viţelul, şi luase pe el o mie de lei. Cum o să se descurce peste trei zile, nici el nu ştia. Dar nici nu-şi prea bătea capul. Până atunci o să născocească el ceva, ca să rămână şi cu banii şi cu viţelul.

în ziua hotărâtă, negustorii veniră la casa ţăranului, care însă nu se arătă până nu văzu că toţi cinci erau în bătătura lui. Când îi văzu pe toţi cinci în păr, ieşi şi el în ogradă.

— Bună ziua, cinstiţi negustori, ce-i cu dumneavoastră aici?

— Ce să fie, bade, iacă, am venit după viţel, spuse unul.

— Şi eu tot după viţel.

— Şi eu.

— Şi eu.

Mă rog, s-a dovedit cu prilejul ăsta că omul nostru le vânduse acelaşi viţel tuturor.

Ţăranul se scărpină în cap, făcu nişte ochi tare miraţi, şi răspunse:

— Viţelul e în grajd; n-aveţi decât să-l luaţi.

Negustorii se repeziră buluc, fiecare căutând să pună mâna pe el cel dintâi, ca să nu i-o ia celălalt înainte. S-a pornit, în grajd, o ceartă între cei cinci măcelari, de mai mare dragul, iar ţăranul din uşă se prăpădea de râs.

Până la urmă, după ce li s-a mai potolit furia, negustorii tăbărâră pe ţăran.

— Şarlatanule, ne-ai înşelat pe toţi cinci! Dar să nu crezi c-o să-ţi meargă. Las' că te-nvăţăm noi minte, hoţ şi necinstit ce eşti! Să vedem cum ai să te descurci în faţa judecătorilor.

Ţăranul făcu iar o mutră de prostănac.

— Ce vreţi de la mine, oameni buni, doar vedeţi că vă dau viţelul. Dacă-i al vostru, luaţi-l şi împăcaţi-vă cum ştiţi.

— îţi mai şi baţi joc de noi. Nu ştim de ce mai stăm de vorbă cu tine. Să nu-ţi închipui că ai să ai parte de banii noştri.

Trântind şi bufnind, cei cinci măcelari plecară pe acelaşi drum pe care veniseră şi poposiră drept la judecător.

— Ăştia chiar sunt în stare să mă dea în judecată, îşi spuse ţăranul, aşa că trebuie să-mi iau şi eu măsurile mele.

Zis şi făcut. Omul se îmbrăcă în hainele lui de duminică, îşi puse cizmele cele mai frumoase, încuie cu grijă uşa casei, şi-o porni spre oraş. Măcar că până ajunse la târg i se cam făcuse foame, nu se opri nici la crâşmă, nici la han, ci se duse drept la un avocat, despre care ştia că era tare chiţibuşar în ale legii.

Ţăranul îi povesti avocatului de-a fir-a-păr toată tărăşenia, şi la urmă îi spuse:

— Domnule avocat, acum să văd cât eşti de priceput în procese ca să mă scoţi basma curată.

— Cam greu, nene, răspunse avocatul. Am să mă străduiesc, dar nu sunt sigur că te voi scăpa.

— Asta o vom vedea. Eu am încredere în dumneata. Cât o să mă coste?

— Stai să mă uit în cărţile mele, răspunse avocatul, care se prefăcu multă vreme că citeşte prin nişte cărţi mari.

De fapt, el nu citea nimic, ci-şi făcea socoteala cam cât să-i ceară ţăranului. în cele din urmă, îi spuse:

— Două sute de lei.

— Cam scump, răspunse ţăranul, care se gândea că două sute de lei era exact una din cele cinci arvune pe care le luase el pentru viţel.

— Dacă nu-ţi convine, caută-ţi alt avocat.

— îmi garantezi că mă scapi?

— Garantez, dacă vei face tot ce-ţi voi spune eu.

— Şi ce trebuie să fac?

— Mai întâi să mergem la primarul oraşului.

Cei doi o porniră spre primărie, dar, cum primarul nu era acolo, au fost primiţi de ajutorul acestuia.

— Domnule ajutor de primar, începu avocatul, uite ce-i şi cum. Ţăranul ăsta e un gospodar de treabă, dar, cum e puţintel cam prostănac, nişte negustori din târg vor să-şi bată joc de el. Am uitat să-ţi spun că, pe deasupra, este şi surd şi mut. Te rog, aşadar, domnule ajutor de primar, să-i dai un certificat că e aşa cum îţi spun eu.

Ajutorul de primar, care se avea bine cu avocatul, îi dete pe loc certificatul cerut.

După ce ieşiră de la primărie, avocatul îi spuse ţăranului:

— Să mergem să bem ceva, că mi s-a cam uscat beregata de cât am vorbit.

Ţăranul îl cinsti din belşug pe avocat, şi la urmă se despărţiră în bună pace.

— Te voi anunţa când va avea loc procesul, îi spuse avocatul la despărţire.

După trei săptămâni, ţăranul nostru a primit o citaţie să se prezinte la judecătorie. Cu citaţia în mână, omul aleargă la avocat:

— Iaca ce am primit.

— Foarte bine. Să mergem la judecătorie. înainte de a intra, avocatul îi spuse:

— Orice te-ar întreba judecătorul, tu să răspunzi numai: me, me, me.

— Me, me, me; am înţeles. Adică să fac pe nebunul.

— Chiar aşa.

în sala de judecată, cei cinci măcelari nu mai conteneau cu acuzaţiile.

— Ne-a înşelat pe toţi cinci.

— Ne-a luat la fiecare câte două sute de lei plus adălmaşul.

— N-avea decât un viţel, şi l-a vândut de cinci ori.

— Ajunge, strigă judecătorul. Să vedem ce spune şi el. Ascultă, acuzat, e adevărat că ai vândut unul şi

acelaşi viţel, în una şi aceeaşi zi, la cinci măcelari, aici de faţă, luând de la fiecare câte două sute de lei arvună, plus adălmaşul?

— Me, me, me! răspunse ţăranul.

— Lasă, me, me, me. Mie să-mi răspunzi la ce te întreb eu. Ţi-a dat fiecare două sute de lei arvună?

— Me, me, me! Judecătorul făcu ochii mari.

— Nu te speria, acuzat, nu-ţi fac nimic. Caută să-mi răspunzi la ce te întreb.

Degeaba, însă. La toate întrebările, omul nu răspundea decât cu „me”.

Avocatul începu să turuie:

— Domnule judecător, după cum vedeţi şi dumneavoastră, acuzatul nu este decât un biet idiot, pe care aceşti negustori vor să-l jecmănească tară milă. Iată, aici, şi certificatul prin care dovedesc că ţăranul acesta e mut şi chiar surd, şi habar n-are ce se petrece cu el.

Judecătorul se uită la certificat şi, văzând sigiliul primăriei, îl declară bun.

— încă n-am terminat, domnule judecător. Ca să vă dovedesc că cei cinci măcelari sunt nişte mincinoşi şi nişte jecmănitori, vă mai spun că viţelul cu pricina este aşa de frumos, că, acum o lună de zile, tot târgul s-a mirat de el. Un asemenea viţel nu-l poţi cumpăra, doamne fereşte, fără două mii de lei. Ori, domnii măcelari, profitând de prostia acuzatului, i-au dat patru sute de lei din care i- au plătit înainte două sute. Cine poate garanta, dacă ţinem cont de târgul necinstit pe care l-au făcut, dacă i-ar mai fi plătit restul? După cum vedeţi, cei cinci negustori sunt nişte şarlatani, care au vrut să profite de un nebun, şi să-i ia singurul său animal, pe care l-a îngrijit ca pe ochii din cap.

Judecătorul întrebă pe negustori:

— E adevărat că viţelul era aşa de frumos?

— în viaţa noastră n-am văzut unul mai grozav.

— Făcea peste două mii de lei?

— Ca popa.

— De ce l-aţi cumpărat cu patru sute de lei?

— Atâta ne-a cerut.

— Am înţeles, spuse judecătorul. Dacă vi-l dădea, îl luaţi cu patru sute de lei, fără să vă gândiţi la nenorocitul ăsta de ţăran. Hotărârea noastră este luată. Condamnăm pe cei cinci negustori la plata cheltuielilor de judecată, iar pe acuzat îl achităm de orice răspundere, să se poată întoarce la casa lui.

După ce ieşiră de la judecător, avocatul îi spuse ţăranului:

— Ce spui, am adus-o frumos din condei, nu-i aşa? Te-ai ales cu o mie de lei, plus viţelul, şi asta numai datorită mie. Trebuie să recunoşti că merit cele două sute de lei pentru care ne-am tocmit.

— Me, me, me!

— Me, me, me, râse şi avocatul. Să ştii că ai jucat

comedia de minune. Acum, însă, să încheiem afacerea, aşa că te rog dă-mi banii care mi se cuvin.

— Me, me, me! repetă ţăranul.

— Cu mine să nu faci pe prostul, se răsti avocatul, că eu ştiu despre ce e vorba.

Degeaba se proţăpi el, şi-l ameninţă pe ţăran, căci acesta o ţinea una şi bună: „Me, me, me!”

Vă închipuiţi că avocatului nostru nu-i convenea de loc să se ducă la judecător şi să-i spună că
ţăranul nu era nici nebun, nici mut.

Aşa că, furios, trebui să se ducă la casa lui cu buzele umflate.

Cât despre ţăran, acesta se-ntoarse acasă cu banii neatinşi, adăugând la cei cinci negustori înşelaţi şi pe cel mai pişicher avocat din oraş.

Braconierul şi mistreţul

poveste franceză

Toată lumea ştie că Sf. Hubert este protectorul vânătorilor, şi că şi-a petrecut zilele lui de pustnic prin pădurile Ardenilor. De aceea nici nu ne mirăm când auzim tot felul de poveşti vânătoreşti de la locuitorii acestor regiuni, care au darul vânătorii şi al poveştilor.

Vă închipuiţi că nu totdeauna vânătorii din partea locului au permis de vânătoare, şi nici că stau acasă în vremea când vânatul e oprit. Dar cum să nu tragi când boncăluiesc cerbii, sau când căprioarele zboară ca săgeţile din stei în stei? Important este însă să nu te prindă jandarmii cu vânatul oprit; încolo, toate merg de la sine.

într-un astfel de sătuc, căţărat pe coasta împădurită a unui munte, trăia un tânăr vânător, a cărui mână nu tremura când era vorba să tragă într-un vânat, şi se spunea că încă nu trăsese niciun glonte în vânt. Vânătorul nostru nu se prea omora cu treburile gospodăriei, care rămâneau mai mult pe mâinile nevestei; în schimb, în ale vânatului nu-l întrecea nimeni, şapte poşte împrejur. E adevărat că era cam iute la mânie – şi asta o simţise şi nevasta lui de câteva ori – şi-i cam plăcea băuturica, dar încolo avea un suflet de aur şi, seara, când se adunau la crâşmă, spunea nişte istorii de vânătoare aşa de grozave, de rămâneau toţi cu gura căscată, ascultându-l. Vorba proverbului: „Aduceţi un coş cu prune uscate, să le aruncăm în cele guri căscate.”

E adevărat că unele guri rele spuneau despre dânsul că multe din cele ce povestea erau minciuni şi că nici pe departe nu i se întâmplaseră atâtea, dar gura lumii doar pământul o astupă, aşa că omul nostru îşi vedea mai departe, fără nicio grijă, de vânătoare şi de poveşti.

Şi acum să vă spun cea mai straşnică istorie care i s-a întâmplat vânătorului din Ardeni. în primăvara aceea, un mistreţ de o mărime cum de ani şi ani de zile nu mai văzuseră oamenii bântuia semănăturile de cartofi şi porumb, făcându-le praf. Ce să vă spun, dacă intra într-o noapte într-un lan de cartofi, îl râma, de nu mai rămânea nimic din el, încât ai fi zis că a fost o turmă- ntreagă nu numai un porc.

„Al meu e, îşi spuse vânătorul de care vă povestesc; trebuie să-l prind în bătaia puştii”.

Şi, cum nu era omul care numai pălăvrăgeşte, şi-a luat traista cu gloanţe şi cartuşe, puşca pe umeri, şi a pornit-o pe drumul lupilor, unde ştia el că mistreţul trebuie să vină la adăpătoare.

întâi au venit cerbii şi căprioarele, sfioase şi tremurând la cel mai mic foşnet de frunze, şi bietul vânător simţea cum îl gâdilă palmele să puie mâna pe puşcă şi să tragă; dar ştia că, dacă va trage, s- a zis cu mistreţul.

Când s-a auzit urletul lupilor, caprele şi cerbii au pierit ca nişte năluci. Şi, iacă, şi lupii cu cozi zbârlite şi ochii de jăratec lincheau apa rece a izvorului, ca să-şi potolească năduful setei. După ce au plecat lupii fioroşi, au venit vulpile şirete, roşii ca nişte flăcări, chelălăind şi făcând tumbe de-ţi era mai mare dragul. Unele se-ntindeau la pământ făcând pe moartele, altele se prefăceau că le plâng, de-ai fi zis că eşti la circ, nu în creierul munţilor. Ultimii au venit iepurii, cu lăbuţele lor pufoase şi urechile lungi, speriaţi de orice fir de iarbă. Şi, iaca aşa, toată noaptea s-a chinuit vânătorul nostru să nu tragă, în timp ce-i trecea pe sub nas atâta frumuseţe de vânat.

Când era aproape să se crape de ziuă, au început să trosnească tufişurile, de credeai că vine o turmă de bivoli, şi numai ce răsare pe o potecă o namilă de mistreţ, cu nişte dinţi mari şi întorşi ca nişte iatagane, cu ochii fioroşi şi o coamă deasă ca o perie. Mulţi porci sălbatici văzuse vânătorul nostru, dar unul mai mare şi mai gras ca acesta nu pomenise nici măcar în cele mai năstruşnice poveşti vânătoreşti.

Omul puse puşca la ochi, ţinti cu multă grijă şi trase. Toată încărcătura merse în plin în fruntea mistreţului, orbindu-l, dar animalul era aşa de mare şi de puternic, încât o porni zdrobind tufişurile ca un tăvălug, grohăind de răsuna pădurea şi, dacă nu s-ar fi lovit, crăpându-şi capul de trunchiul gros al unui stejar, cine ştie cât ar mai fi alergat.

Dar acum pas' de cară cu tine, vânătorule, namila de mistreţ. N-a putut să-l mişte din loc, nici măcar cât un deget. S-a gândit omul ce să facă şi, până la urmă, i-a trecut un plan prin minte. A învelit mistreţul cu crengi şi frunze şi a pornit spre casă.

Când a intrat pe uşă, avea o înfăţişare aşa de posomorâtă şi abătută, încât nevasta sa a văzut numaidecât că are ceva pe suflet. Cum şi ea, ca toate femeile, moştenise de la strămoaşa lor, Eva, limba lungă şi curiozitatea, nu s-a lăsat până nu l-a făcut pe vânător să vorbească. Nici n-a fost prea greu, de altfel, căci în planul lui vânătorul punea mare bază pe limbuţia ei.

Până la urmă, omul, după ce o puse să jure că nu va spune nimănui nimic, îi mărturisi că plecase la vânătoare împreună cu un prieten din satul vecin, vânător şi el, că au întâlnit o căprioară, şi au tras amândoi în ea. Vânătorul din satul vecin zicea că el a doborât-o, şi deci e a lui, omul nostru ştia însă foarte bine că el era cel ce a împuşcat-o. De aici ceartă şi scandal, şi nu ştiu cum s-a făcut că puşca vânătorului nostru s-a descărcat singură, omorându-l pe cel din satul vecin.

Şi omul nostru începu să se văicărească, de ai fi zis că tot ce născocise se întâmplase cu adevărat.

— Vai de noi, nenorocire, începu să-şi smulgă părul şi nevasta; numai de nu s-ar afla.

— Jură, nevastă, că ai să-ţi ţii afurisita de limbă, că, altfel, puşcăria mă mănâncă.

— Jur.

Pe urmă, omul amărât s-a culcat, şi-n două minute a început să sforăie, de tremurau geamurile. Drept să vă spun, eu cred că se prefăcea. Nevasta, cum l-a auzit sforăind, s-a strecurat pe uşă, şi fuga la vecină.

— Vecino, vecino, vino să-ţi spun ce nenorocire a căzut pe capul nostru.

— Dar ce s-a întâmplat, de eşti aşa abătută?

— Of, vai de capul nostru. Iaca, ce şi cum – dar mai înainte jură pe copiii tăi că n-ai să spui nimănui.

— Jur.

— îţi spun ţie fiindcă-mi eşti cea mai bună prietenă, şi am împărţit amândouă şi necazuri şi bucurii; bărbatul meu a ucis un om.

Şi, dintr-o răsuflare, îi povesti tot; apoi, se-ntoarse uşurată acasă.

Vecina avea şi ea o prietenă cu care împărţea necazurile şi bucuriile, şi căreia-i povesti ce-a păţit vânătorul, sigur, după ce a pus-o să jure că nu va mai spune nimănui.

Aceasta, la rândul ei, avea altă prietenă; şi, din jurământ în jurământ, în două ceasuri, povestea ocolise tot satul, şi toată lumea nu vorbea decât de asta. Cei din urmă au aflat şi jandarmii – ca de obicei – datorită faptului că nevasta jandarmului era prietena unei femei din sat şi jurase că nu va spune nimănui ce-a aflat. Vânătorul nostru dormea acum de-a binelea când, iacă, la uşă ciocănesc cu putere jandarmii.

— în numele legii!

Femeia se porni pe văicărit, iar vânătorul se răsti la ea:

— Nu ţi-ai ţinut clanţa, coţofano.

— Să plesnesc dacă am spus cuiva ceva.

Dar jandarmii făceau gălăgie mare afară, şi bărbatul îşi trimise nevasta să le deschidă.

— Ce doriţi, domnilor jandarmi?

— Unde ţi-e bărbatul?

— Doarme, că-i obosit.

Omul se prefăcu, şi el, că se trezeşte atunci!

— Ce s-a întâmplat?

— Nu te mişca şi nu încerca să fugi, că te împuşcăm. Spune cum şi pe cine ai omorât, şi unde ai ascuns cadavrul.

— L-am lăsat lângă stejarul cel mare din apropierea adăpătorii lupilor şi l-am învelit cu crengi şi frunze.

— Scoală imediat, şi hai cu noi acolo!

— Vai, domnilor jandarmi, sunt aşa de speriat şi obosit, că n-aş putea face nici doi paşi. Dacă nu luaţi o căruţă să mă duceţi, nu merg.

— Bine.

Jandarmii au adus o căruţă din sat, i-au pus vânătorului cătuşe la mâini şi la picioare, l-au aruncat ca pe un sac în căruţă, şi au pornit la drum. După vreun ceas, au ajuns la stejarul cu pricina.

— Unde e?

— Vedeţi movila ceea de frunze? Acolo este.

Jandarmii se repeziră ca nişte vulturi, deteră la o parte frunzele şi rămaseră cu gura căscată; în faţa lor era un mistreţ de o mărime cum nu mai văzuseră niciodată-n viaţa lor.

— Iată cadavrul, spuse vânătorul, încovrigându-se de râs. Dar nu ştiu de ce m-aţi pus în cătuşe, că doar nu e oprit să împuşti mistreţi.

Oamenii legii înţeleseră că au fost traşi pe sfoară.

— De ce nu ne-ai spus că era vorba de un mistreţ, şi nu de un om? se răsti la el plutonierul.

— Păi, dacă nu m-aţi întrebat de ce cadavru e vorba? Eu credeam că ştiţi. Pe urmă, ia gândiţi-vă, cum aş fi putut aduce eu gogeamite mistreţul, dacă nu veneaţi aici cu căruţa şi nu-mi daţi o mână de ajutor?

Jandarmii nu erau nici ei oameni răi. Au râs cu poftă de renghiul care le fusese jucat, şi l-au ajutat să urce mistreţul în căruţă, mai ales că ştiau că-şi vor avea şi ei partea lor de vânat.

Şi iacă-i pe oamenii noştri intrând în sat în trapul calului, călare pe mistreţ, şi cântând cât îi ţinea gura. Locuitorii care se adunaseră să vadă mortul au rămas cu

ochii holbaţi când i-au văzut venind, iar când şi-au dat seama despre ce e vorba s-au pornit pe un râs de răsuna toată valea.

Toată povestea s-a sfârşit cu bine la crâşma din sat, cu friptură proaspătă de mistreţ, stropită din belşug cu vin pădureţ, care te unge la inimă şi dezleagă traista cu poveşti vânătoreşti.

Povestea duhului Mirloret

poveste franceză

A fost odată o femeie curajoasă, harnică şi neînfricată, dar aşa de săracă, încât, neavând bordeiul ei, locuia în ruinele unui vechi castel; de aceea, toţi o numeau bătrâna din castel. Oamenii se cam temeau de ea, fiindcă toţi ştiau că ruinele castelului erau bântuite de stafii, şi totuşi bătrâna locuia fără frică acolo. în zilele în care plouă cu soare, când se spune că duhul îşi bate nevasta şi-şi mărită fetele, din castel se auzeau când ţipete de durere, când cântece de dragoste şi chiuituri. Se vede treaba că acolo-şi bătea duhul nevasta şi-şi mărita fetele.

Bătrâna din castel se învăţase, însă, cu toate drăcoveniile astea, şi nu-i tulburau odihna nici răcnetele, nici chiolhanurile de la nunta fiicelor duhului. Cât ţi-i ziulica, ea torcea şi ţesea cânepă, iar din pânza vândută câştiga cât să-şi ducă amarul zilelor până la ceasul din urmă.

într-o zi de august, pe când urzea nişte pânză, nu ştiu cum s-a făcut, dar firul s-a încurcat aşa de rău că, oricât a tras şi s-a necăjit bătrâna, n-a fost cu putinţă să-l descâlcească. Supărată până la urmă, a trântit lucrul spunând: „Parcă l-ar fi încurcat naiba”.

A doua zi, istoria s-a repetat la fel, încâlcind alte suluri. Biata bătrână, cu toată răbdarea ei, nu s-a mai putut stăpâni şi a spus: „Ar trebui să vină fiicele duhului să vă descâlcească.”

Nici n-a terminat de rostit cuvintele astea, când uşa s-a deschis, şi un tânăr frumos, îmbrăcat într- o haină verde strălucitoare, intră pe uşă.

— Bună ziua, măicuţă!

— Bună să-ţi fie inima, frumosule boier!

— Se pare că firele astea-ţi cam dau de furcă. După câte am văzut, tot tortul ţi-i încâlcit. Ce-ai zice dacă ţi l-aş descâlci eu şi ţi-aş ţese pânza?

Bătrâna tăcu. Duhul, căci el era, adăugă:

— Nu te speria, că nu-ţi cer nimic pentru toată treaba asta. Ţi-o fac pe gratis.

— Atunci, cu bucurie, boierule.

— Nu te grăbi, bătrânico. Dacă-ţi descurc firul şi-ţi ţes pânza, o să trebuiască să-mi mulţumeşti, şi nu-mi poţi mulţumi dacă nu-mi ştii numele, nu-i aşa?

— Ai dreptate, domnule.

— Peste două ceasuri mă întorc cu pânza gata. Până atunci, te gândeşti cum mă cheamă. Ai dreptul la trei încercări, la care trebuie să ghiceşti cum mă cheamă, şi alte trei pentru câţi ani am. Dacă nu ghiceşti, pânza rămâne a mea şi, în plus, îţi voi arăta pe ce drum va trebui să meargă sufletul tău. Ai ceva împotrivă?

Fără să mai stea pe gânduri, bătrâna răspunse:

— N-am nimic, maică; fă aşa cum ai spus.

Străinul luă tot tortul bătrânei şi dispăru ca prin farmec. Baba, însă, care avea

vederea cam slabă, crezu că a ieşit pe uşă ca toţi oamenii.

După câteva minute, când se mai dezmetici, bătrâna se cam simţi cuprinsă de răcori, amintindu- şi de ultimele cuvinte ale boierului necunoscut: „... am să-ţi arăt pe ce drum va trebui să meargă sufletul tău”.

“Oare ce-a fi vrut să spună cu asta? se întrebă ea, şi pe urmă cum ar fi putut ea ghici numele şi vârsta necunoscutului.

— Parcă mi-ar fi luat dracul minţile, se blestema ea. Am făcut o boacănă. Cum să-l ghicesc? O să-mi ia tot tortul, şi din săracă ce eram am să fiu şi mai şi.

Pe când se tot muncea ea cu gândurile astea, iacă, vine un vecin mai isteţ, care o mai ajutase şi în alte împrejurări grele. Era un biet tăietor de lemne, care-i mai aducea din când în când câte o sarcină de crengi să-şi mai încălzească bătrânele ciolane.

— Gândul bun te-a adus, strigă bătrâna. Să vezi în ce poveste am intrat.

Şi-i povesti totul de-a fir-a-păr.

— Dacă-i vorba de străinul cel frumos, să ştii că de vreo trei zile îl întâlnesc mereu în haina lui verde şi strălucitoare, în pădure, lângă stejarul cel scorburos. Aşteaptă să mă duc acolo, că şi azi dimineaţă l-am găsit învârtindu-se în jurul pomului. Poate aflu eu unele lucruri, care să-ţi fie de folos.

Biata bătrână stătea nerăbdătoare, temându-şi sufletul pe care şi-l jucase atât de fără socoteală.

în acest timp, tăietorul de lemne alergă la pădure pe cel mai scurt drum, ajunse la stejar, şi dădu peste străinul în haină verde, care se tot ducea încolo şi venea iar la pom. Bătrânul încercă să intre-n vorbă cu el, dar străinul îl privi aşa de hapsân, de-i îngheţă sângele-n vine, şi-i spuse:

— Cară-te de aici, până nu-mi ies din sărite. Să nu te mai prind în jurul stejarului, că-ţi vin de hac.

Bietul om, speriat, fugi cât mai departe şi se ascunse într-un tufiş. După o vreme, străinul cu haină verde făcu hop! şi ajunse ca prin farmec în vârful stejarului. Tăietorul de lemne se târî prin iarbă şi se băgă-n scorbura stejarului, ca să vadă mai bine ce făcea acolo omul acela ciudat.

Fără îndoială că arborele era vrăjit, fiindcă i s-au deschis ochii, şi ce-a văzut l-a făcut să i se ridice părul măciucă-n cap: duhul ţesea o pânză de cânepă şi-n jurul războiului fiicele lui şi câteva zeci de spiriduşi descâlceau tortul babei.

Bătrânul, ascuns în scorbură, se gândi la un şiretlic, şi începu să cânte, ca din depărtare: cucu! cucu! cucu! La auzul cucului, duhul spuse:

— Pe sufletul meu cel negru, de 2 300 de ani, de când m-am născut, încă n-am auzit cucul cântând în luna august. Şi, dacă l-a mai auzit cineva, să nu-mi spui mie Mirloret.

Cum auzi tăietorul de lemne vorbele astea, o şi pomi la dram, ca să ajungă la bătrână înainte de a trece cele două ceasuri. Cum saboţii lui era plini de praf, ca să nu uite, scrise cu degetul pe saboţi, pe cel din dreapta: Mirloret, şi pe cel din stânga: 2 300.

Când îi spuse bătrânei ce-a văzut şi ce-a auzit, aceasta era cât pe-aci să leşine de spaimă şi nu l-a lăsat nici moartă să plece de lângă ea.

— Vecine dragă, doar n-ai să mă laşi acum, la nevoie, în ghearele duhului. Când au trecut cele două ceasuri, iaca şi duhul cu pânza.

— Hei, băbuţo, vezi pânza, ce frumoasă e? Să vedem

acum cine o s-o stăpânească. Şi, când dă cu ochii de tăietorul de lemne:

— Tu ce cauţi aici? Ori ţi s-a urât cu binele. Ia, mai bine şterge-o, până mai e vreme.

Dar moşneagul n-auzea de urechea ceea.

Văzând duhul că nu-l poate izgoni nicicum, se întoarse spre bătrână:

— Hai, spune, cum mă cheamă?

Bătrâna învăţase bine lecţia, dar, de spaimă, uitase şi numele ei, nu numai al duhului, şi răspunse:

— Apăi, maică, te-o fi chemând Mirtil.

— N-ai ghicit. Mai spune.

— Poate te cheamă Marin. Duhul râse cu poftă:

— Mai zi o dată.

Speriată, bătrâna se uită la sabotul din piciorul drept al tăietorului de lemne şi spuse:

— Maică, dacă nu te cheamă nici Mirloret, atunci n-ai decât să pleci cu pânza mea.

Când îşi auzi numele, duhul se făcu mai verde la faţă decât îi era haina, şi aruncă o privire otrăvită tăietorului de lemne, pe care începu să-l bănuiască.

— Să vedem mai departe, bătrâno; numele mi l-ai ghicit. Ia, spune-mi, câţi ani am?

— Păi, după cum arăţi, n-ai mai mult de treizeci.

— N-ai ghicit.

— Hai, să zic cincizeci.

— N-ai ghicit nici de data asta. Bagă de seamă, că mai ai o dată de zis.

Baba trase cu ochiul la sabotul din stânga:

— Măcar că pare de necrezut, dar să ştii, măiculiţă, că ai două mii trei sute de ani. în Mirloret numai că n-a plesnit fierea de necaz.

— Ticălosule, strigă el la tăietorul de lemne, din cauza ta am pierdut şi pânza şi sufletul bătrânei, dar lasă că am să ţi-o plătesc eu.

Cu aceste cuvinte, se făcu nevăzut într-un nor de pucioasă, care mirosea atât de urât, încât numai cu multe mirodenii a putut bătrâna izgoni mirosul cel nesuferit al lui Mirloret din odaia ei.

Biletul de o mie de franci

poveste franceză

Tot satul îl cunoştea pe moş Machault, bun gospodar şi de treabă, numai că veşnic avea ceva de care să se plângă: ba că vara a fost prea secetoasă şi nu s-a făcut pic de fân pentru vite, ba că a fost prea ploioasă şi au putrezit clăile de fân, ba că una, ba că alta, niciodată vremea nu-i putea intra în voie. Să nu vă închipuiţi că moş Machault era zgârcit, sau mai ştiu eu ce maţe pestriţe. Dimpotrivă, uşa lui era deschisă tuturor şi nu-ţi da niciodată împrumut cu măsură.

îşi făcuse un obicei din a se plânge numai aşa, din plăcerea de a discuta. De fapt, în cei vreo 50 de ani de când se-nsurase şi se făcuse gospodar, petrecuse multe şi ştia că, aşa ori aşa, un bun plugar ştie să tragă foloase din orice vreme.

Trebuie să vă spun că plugarul nostru se pricepea la ale plugăriei şi ale vitelor, şi orice măcelar sau negustor de grâne ştia că la moş Machault găseşte totdeauna marfă pe cinste. Am uitat să vă spun că moşul n-avea o palmă de pământ, ci lucra cu chirie vreo şase hectare, de ani şi ani de zile. Stăpânul pământului era un notar din orăşelul vecin, care se împăca de minune cu gospodarul nostru. Notarul nu căuta să-l jecmănească pe ţăran, şi ţăranul îşi plătea cu cinste tot ce-i datora. De zeci de ani, fără nicio întârziere, la 24 martie şi la 24 septembrie, moş Machault punea în pungă şase sute de franci – chiria pentru pământ – şi într-un coş de nuiele un bulgăr aurit de unt, douăsprezece ouă şi o sticlă cu vin bun, şi pornea la oraş.

După ce-i da notarului banii, untul şi ouăle, desfundau sticla şi o goleau amândoi, după care fiecare pleca în treaba lui, până la termenul următor, care era exact peste şase luni.

Dar la înapoiere, bucuros că-şi plătise datoria, moş Machault mai găsea ceva mărunţiş în pungă, cu care se cinstea pe la toate crâşmele pe care le întâlnea în drumul său – nu de alta, dar să nu se supere vreun cârciumar că nu trecuse şi pe la el – aşa că, seara, omul se-ntorcea vesel acasă şi cam legănându-se pe picioare. Nevastă-sa îl lua de la uşă în primire:

— Iar mi te-ai tămâiat pe la crâşme, omule? Nu ştiu când ai să te laşi de obiceiurile astea ale tale. Din cauza vinului, n-ajungem şi noi să mai legăm două-n trei.

Moş Machault lăsa ochii în pământ şi nu zicea nici pâs. Nu că i-ar fi fost frică de babă, dar îl mai apuca şi pe el ruşinea.

Bătrâna turuia, însă, într-una:

— Să ştii că într-o bună zi, când te-oi mai prinde-n halul ăsta, am să te închid în cocina porcilor, să râdă toţi vecinii de tine.

Acum, ca să fim cinstiţi, moşul nu era chiar beţivan. Mai făcea el câte un chef la trei-patru luni o dată. Dar aşa-s femeile; când se pornesc, parcă-s mori neferecate.

Hei, dar iată că într-un an n-a plouat chiar de loc, şi moş Machault n-a putut scoate nimic de pe ogor pentru vânzare. Abia a cules cât să mănânce ei şi vitele, şi să aibă ce semăna primăvara viitoare. Pas de scoate şase sute de franci din iarbă uscată ca să plăteşti arenda domnului notar.

Moşul şi baba cam dau din colţ în colţ, căci 24 septembrie – ziua plăţii – se apropia cu paşi repezi, şi notarul nu voia să aştepte niciun ceas peste termen. Bietul Machault a trebuit să cumpere şi ceva fân de la alţii, pentru iarnă, şi de nicăieri nu se zărea niciun ajutor.

— Ce ne facem, moşnege; de unde plătim?

— Nu te mai frământa atâta, băbuţă. O să vindem şi noi cei doi juncani, că doar de aia i-am îngrăşat, ca să-i avem la o nevoie ca asta. Pe ziua de 21 septembrie, mă duc cu ei la târg, şi trei zile mai târziu: „Toc! toc! Eu sunt, domnule notar, v-am adus banii de arendă.”

— Să te audă Dumnezeu, omule, dar tare mă tem.

Aşa cum spusese, la 21 septembrie, gospodarul nostru luă de funie cei doi junei şi o porni la târg. La ora zece, juncanii rumegau în târg braţul de fân pe care li-l dăduse stăpânul şi aşteptau muşterii, care, de altfel, nu întârziară.

— Ah, uite-l pe moş Machault. De vânzare ţi-s viţeluşii ăştia?

— Dacă ţi-ai pierdut vederea, du-te la doctor să-ţi cumperi ochelari. Dacă juncanii ăştia tu-i vezi cât nişte viţeluşi, unde să-ţi mai zăreşti lungul nasului?

— Ei, lasă, nu te supăra, îi vinzi?

— Că doar nu i-am adus la târg să se plimbe ca nişte cucoane.

— Cam slăbuţi. Măcar unuia din ei poţi să-i numeri coastele.

— Adineauri nu vedeai j uncii, şi acum ţi s-a ascuţit aşa de tare vederea că ai început să vezi şi ce nu este. Mă rog, pune-mi şi mie degetul pe coastele juncanului, şi ţi-l dau pe gratis.

— Bine, bine. Cât ceri pe ei?

— Tu eşti negustorul. Cât dai?

— îţi dau o mie de franci pe amândoi.

— O mie de franci? Dar ce crezi, că eu îţi vând piele pentru opinci, ori junei! N-au trecut nici cinci minute de când un alt negustor mi-a dat 1500 franci, şi n-am vrut să-i dau.

— Rău ai făcut. Preţul ăsta n-ai să-l mai capeţi. Dar să lăsăm gluma; îţi dau 1100 franci, şi să încheiem târgul.

— Nu; fără 1150 nu ţi-i dau.

— Fie, 1150. Noroc, şi să bem adălmaşul.

Moş Machault luă 1150 franci, plus câteva păhărele de vin, care se urcară repede la cap, şi-o porni spre casă. Dar, trecând pe lângă o prăvălie, îşi aduse aminte că de mult tot voia să-şi cumpere o tabacheră nouă. Cea veche, din corn, îl slujise din tinereţe, iar acum se cam hârbuise. De data asta, din cei 1150 franci putea să-şi cumpere una nouă. în prăvălie, tabacherele lustruite şi curate îţi luau ochii. Alese una de cireş, cu capac strălucitor, şi care se deschidea când apăsai pe un buton mic de alamă. Plăti vreo trei franci, cumpără şi nişte tutun, şi se opri la prima cârciumă.

— Hei, iacă-l şi pe moş Machault. Ţi-ai vândut boii? întrebară câţiva ţărani care se cinsteau la o masă.

— Vândut.

— Să bem ceva în sănătatea cui a luat banii.

— Să bem.

Şi aşa, din crâşmă în crâşmă, moşul se tot apropia de casă, dar, cu cât se apropia, cu atât simţea că-l slăbesc încheieturile şi că drumul se face tot mai îngust şi mai tremurat. La ultima crâşmă, moşul nu prea mai ştia nici ce face, nici ce vorbeşte.

— Să trăieşti, Antoane, strigă el la cârciumar. Dă-mi ceva să beau, că mi s-a uscat de tot gâtlejul.

— Nu prea se vede, moş Machault, dar ce ţi-a venit să te apuci azi de chef?

— Am vândut juncii şi am luat 1150 franci. Uite banii; uite biletul de o mie; şi uite şi mărunţişul.

Şi, cu lăudăroşenia omului beat, întindea banii pe tejghea.

— Hei, dar văd că ţi-ai luat şi tabacheră nouă. S-o porţi sănătos!

— Mulţam. Asta veche nu mai făcea doi bani. O am din timpul războiului. M-a slujit cu cinste, dar a îmbătrânit şi ea.

După ce cinsti o sticlă de vin, moşul îşi luă tabachera şi dădu să plece.

— Ia-ţi, omule, şi banii, strigă după el crâşmarul.

— Aha, uitasem.

Crâşmarul adună banii şi-i băgă în buzunarul lui moş Machault.

O dată cu căderea nopţii, moşul se legăna ca o pendulă în pragul casei.

— Te-ai întors, beţivanule? M-aş fi mirat să vii şi tu de la târg ca oamenii. Ai vândut de doi bani şi ai băut de zece, după obiceiul tău.

— Nu te supăra, hâc, băbuţa mea. Am vândut juncanii cu, hâc, 1150 franci, aşa că aveam şi eu dreptul să mă cinstesc. Peste două zile: „Toc! toc! Eu sunt, domnule notar; iacă banii, şi sănătate."

— Lasă flecăreala, şi treci de te culcă.

— Dar unde mi-i patul, babo? Ia ţine-l puţin pe loc, că nu ştiu ce are de tot fuge de colo-colo şi nu-l pot prinde de fel.

— Îţi fuge ţie vinul prin cap, că ai băut până n-a mai încăput în tine.

Când să se dezbrace, moşul dete peste tabachera veche.

— Hop, că de tine nu mai am nevoie, strigă el, şi o aruncă în sus. Tabachera se ciocni de grindă şi căzu pe dulapul înalt din colţ.

Pe urmă, chefliul adormi buştean.

A doua zi, când se trezi, soarele era sus pe cer, şi baba curăţase nişte cartofi.

— Te-ai sculat? Ia, să-mi spui ce mi-ai făcut ieri, şi pe unde mi-ai umblat?

— Ieri, mă întrebi, babo? Cam greu să-ţi spun. Mai întâi, că am vândut juncanii cu 1150 franci.

— Cu cât?

— Cu 1150 franci.

— Aşa? Atunci, poate ai putea să-mi spui şi mie cam pe unde ai pus o mie de franci, că-n portofelul tău nu sunt decât 120 franci.

— Unde vrei să fie, decât în portofel?

— Uită-te şi tu!

Moşul se uită-n portofel. Biletul de o mie nu era.

— Poate-n buzunar.

— Caută!

Căută şi-n buzunar, dar nici urmă de bilet. Ce te faci acum, Machault, moşnege?

— Unde l-am putut lăsa?

— L-ai băut, beţivane, cu beţivii tăi de prieteni.

— Fugi de aici, babo, cum să bem o mie de franci? Stai să mă gândesc pe unde am fost; vasăzică, mai întâi mi-am cumpărat tabachera. Acolo nu l-am lăsat, că nu băusem nimic. Pe urmă, la crâşma lui Vaier. Nici acolo nu l-am lăsat. Nu, nu-mi aduc aminte. Trebuie să mă duc pe la fiecare, să-i întreb. L-am uitat undeva şi nu mai ştiu unde.

Spre seară, moşul se întoarse amărât. Nu găsise biletul de o mie de franci. Toţi îi spuseseră că nu văzuseră nicio hârtie de o mie. Anton, însă, îşi aducea aminte că-i băgase la plecare toţi banii în buzunar. Poate i-o fi pierdut pe drum. Poftim de te descurcă acum cu proprietarul. Peste două zile era 24 septembrie. A venit şi ziua fatală, şi a trecut. Machault nici n-a mişcat un deget. Ce putea să-i spună notarului? După trei zile, a primit o scrisoare în care proprietarul pământului îi spunea că de trei zile trecuse 24 septembrie. Poate uitase. Moş Machault făcu pe n-aude n-a vede. A doua scrisoare era de-a dreptul ameninţătoare.

— Vai de noi, se tânguia baba, o să ne alunge de pe

pământul lui.

— Nu cred să aibă inima aia, spunea moşul. Doar de ani de zile i-am plătit la vreme. O să înţeleagă şi el.

Dar nici Machault nu credea în ceea ce spunea.

Era de acum 2 octombrie. Toate-i merseseră moşului pe dos. Mai întâi, că un bou îi băgase cornul în coastă, de mai-mai să-l străpungă. Pe urmă, tabachera lui cea nouă se stricase. Capacul nu se mai închidea, şi tot tutunul i se risipea în buzunar.

„Aşa-s toate lucrurile astea de gata, îşi spunea el. Dai bani cu nemiluita, şi te ţin trei zile cu cea de alaltăieri. Ia, s-o repar eu.” Moş Machault era un om îndemânatic şi putea face lucruri frumoase. Dar, ori că era prea supărat, ori că într-adevăr tabachera era din material prost, la a doua lovitură capacul se făcu praf.

— S-o ia toţi dracii, se înfurie moşul. Ia, mai bine să-mi caut eu vechea mea tabacheră, că tot mai bună era.

Degeaba o căută însă, fiindcă parcă intrase în pământ. Nici vorbă să-şi amintească că în seara aceea o aruncase, şi căzuse pe dulap.

— Măi babo, unde o fi tabachera, că parcă şi-a pus dracul coada pe ea.

— Dacă ai fi fost atunci mai puţin beat, ai şti unde ai pus-o, şi ai şti ce ai făcut cu biletul de o mie de franci. Aşteaptă, că ţi-o caut eu.

Nu era femeie rea baba lui moş Machault! Se căţără, cum putu, şi luă de sus, de pe dulap, tabachera prăfuită.

— Ei, bravo, băbuţo. După cum se vede, tot e bună şi o femeie la casa omului.

Machault şterse cu grijă tabachera de praf şi o deschise ca s-o umple cu tutun. Dar, în aceeaşi clipă, rămase cu gura căscată.

— Ia uite aici, nevastă!

— Ce-i?

— Dumnezeule, uite aici biletul de o mie de franci. Acum mi-aduc aminte că, după ce i l-am arătat crâşmarului, l-am băgat în tabacheră. Ce noroc că tabachera mea cea nouă s-a stricat!

— Slavă ţie, doamne! Am scăpat de necazuri, moşnege.

Parcă mi s-a uşurat inima.

Chiar a doua zi, Machault puse-n coş un bulgăre auriu de unt, douăsprezece ouă şi o sticlă cu vin, şi-o luă la picior spre târg.

Domnul notar l-a primit tare posomorât, dar, după ce auzi povestea biletului de o mie de franci, se mai însenină şi trecu cu vederea peste întârziere.

N-aş putea să vă garantez că de atunci moş Machault n-a mai trecut pe la crâşme. Dar un lucru pot să vi-l spun: când avea bani în pungă, nu intra prin crâşme, să-l fi picat cu ceară.

Castelul din Fagne

poveste franceză

Pe podişul înalt al Ardenilor, călătorul neatent poate ades cădea pradă câmpurilor mişcătoare de turbă, care-l înghit nelăsând nicio urmă. De aceea, trebuie să ţii cu multă grijă drumul, căci orice abatere te poate costa viaţa.

Pe vremuri, pe locul cel mai înalt al podişului, se înălţa un castel strălucitor, de-ţi lua ochii, şi care era stăpânit de un nobil rău, care avea o fată de o frumuseţe şi o bunătate de înger.

într-o noapte, când ploua cu găleata, şi când frigul te pătrundea până la oase, un bărbat tânăr bătu la poarta castelului. Stătea în faţa porţii, în trăsura lui sărăcăcioasă, trasă de un singur cal; îi era foame şi frig, şi se ruga să fie primit să-şi încălzească trupul ostenit şi îngheţat într-un ungher ferit de ploaie şi de vânt, unde să se găsească şi un braţ de fân pentru calul său rupt de oboseală.

Tânărul nu cunoştea drumul mai departe şi – de altfel – nici n-ar fi găsit prin partea locului nici han, nici altă locuinţă.

Aşa cum v-am mai spus, era o vreme haină, să nu laşi niciun câine pe-afară; dar stăpânul castelului avea inima mai nesimţitoare decât piatra şi, când slugile au venit să-i spună că un străin cere adăpost, a ieşit el însuşi la fereastra turnului de deasupra porţii şi a strigat:

— Pleacă de aici! Castelul meu nu-i han unde să poposească toţi vântură-lume. Pleacă, până nu pun slugile şi câinii pe tine!

Bietul tânăr trebui să plece mai departe în puterea nopţii, şi, aşa cum era de aşteptat, rătăci drumul. A doua zi, slugile nobilului i-au găsit trăsura şi calul într-o prăpastie, dar de stăpânul lor nicio urmă. Fără îndoială, căzuse în vreo mlaştină care l-a înghiţit. Nimeni nu va putea şti vreodată unde dispăruse, căci aceste bălţi de turbă sunt ca nişte morminte fără semn.

La castel, viaţa se scurgea ca şi până acum, în belşug şi petreceri, la care stăpânul stătea încruntat, şi fruntea nu i se descreţea decât când îşi vedea fiica. Atunci, pe faţa lui trecea ca o lumină nouă de soare, căci îşi iubea fata ca pe ochii din cap. Era singura fiinţă faţă de care nu era răutăcios.

Un an după întâmplarea cu tânărul care căzuse pradă bălţilor, nobilul şi fiica sa se duseră în oraşul din apropiere, unde regele dădea un bal, la care invitase pe toţi nobilii, cu soţiile şi fiicele lor.

Brăţările şi pietrele scumpe de pe braţele şi gâtul cucoanelor străluceau ca nişte sori; vinul curgea în valuri; cei mai vestiţi trubaduri veniseră să-şi încerce talentul de cântăreţi în faţa regelui. Ai fi zis că grija şi necazul nu se vor atinge niciodată de oamenii aceştia fericiţi.

Nobilul nostru, de la locul său, îşi urmărea cu ochii plini de dragoste fata. Printre toate aceste frumuseţi înveşmântate în mătăsuri şi podoabe, nu era niciuna care s-o întreacă. Surâsul ei blând da întregii sale feţe o frumuseţe aproape neomenească, iar când genele ei se zbăteau uşor, ai fi zis că sunt aripi de fluturi. Toţi tinerii cavaleri o urmăreau cu ochii plini de uimire, şi mulţi şi-ar fi smuls inima din piept dacă ea le-ar fi cerut-o. Tatăl era orbit de dragoste şi de mândria necruţătoare de a avea o fiică atât de frumoasă, şi nu-şi dădea seama că, de fapt, cea mai mare calitate a fetei lui nu era frumuseţea ei nemăsurată, ci bunătatea ei neîntrecută, care muia orice inimă, chiar şi pe a sălbaticului nobil.

Deodată, inima tatălui bătu cu putere. în sală apăru un tânăr atât de chipeş, încât nici n-ai fi putut crede că e posibil ca o fiinţă omenească să adune-n ea o aşa deplină frumuseţe.

El trecea printre dansatori, şi nimeni nu se uita la dânsul, ca şi cum nu l-ar fi văzut. Nobilul îl privea cu ochii mari, căci figura acestui tânăr i se părea cunoscută. Era sigur că-l mai văzuse
undeva, şi nu ştia unde. Deodată, în minte i se aprinse o amintire, şi revăzu seara ploioasă de toamnă şi un tânăr călător care bătea la poarta castelului său. Nobilul cel rău se scutură ca de un fior; tânărul acela pierise în bălţile mişcătoare, nu putea fi cel de aici. Şi totuşi, bărbatul care străbătea mulţimea fără să fie atins de ea avea ceva din mişcările unei stafii. Tânărul traversă întregul salon plin de lume şi se opri în faţa fiicei nobilului rău, cu care stătu câteva clipe de vorbă. Ce i-o fi spus, fiindcă îndată pe faţa fetei străluci un zâmbet de fericire, atât de mare, încât frumuseţea ei nu mai părea pământească. Tânărul străbătu iarăşi sala, ieşi în noapte, şi dispăru.

La miezul nopţii, regele a luat loc în capul mesei. Toţi nobilii s-au înşiruit de-a dreapta şi de-a stânga lui, mai aproape sau mai departe de el, după rangul de nobleţe pe care-l aveau. Tinerii au luat loc în altă sală. Valuri de vin şi de mâncăruri nemaiauzite trecură prin faţa mesenilor.

Spre ziuă, masa se sfârşi; oaspeţii se pregătiră de plecare. Trăsurile trăgeau la scară, iar roibii înfocaţi şi nerăbdători scurmau pământul cu copita.

Nobilul cel rău îşi căută fiica, dar n-o găsi. Unde putea fi? Un fior ca un cui roşu îi trecu prin inimă. îşi aminti de tânărul cel frumos şi de fericirea pe care o citise pe obrazul fetei când a vorbit cu el.

Slugile regelui începură s-o caute; toată lumea era speriată. Unde să fi dispărut?

în cele din urmă, un grăjdar spuse că a văzut-o plecând cu o trăsură.

— A cui era trăsura?

— Nu ştiu.

— N-a lăsat nicio vorbă pentru mine?

— Ba da. Mi-a spus aşa: „Spune-i tatei să nu se sperie, nici să nu se întristeze. Eu plec acolo unde este fericirea mea.” De două ori mi-a spus asta.

Ce puteau să însemne vorbele acestea? Unde era fericirea ei?

Nobilul ceru să-i fie adusă trăsura, şi porni în goana cailor spre castel. Trebuia să-şi ajungă fata din urmă. A fost o goană îngrozitoare în revărsatul zorilor, pe drumul înceţoşat şi plin de primejdii de pe podişul Ardenilor. Caii înspumaţi treceau ca vântul pe la cotitură. Vizitiul adormise pe capră, parcă otrăvit de un vânt blestemat, şi caii fugeau, fugeau ca nişte năluci aproape fără să atingă pământul. Vântul şuiera sinistru pe la ferestrele trăsurii. Nobilul deschise o fereastră, şi privi; pe capră nu mai era niciun vizitiu, şi caii zburau peste băltoace fără ca măcar să se audă zgomotul copitelor. Era ca un car al morţii tăcute, ce trecea peste câmpurile mlăştinoase fără niciun zgomot.

Nobilul încercă să potolească cei doi cai, îi chemă pe nume, căci îl cunoşteau şi-l ascultau, dar acum nu mai auzeau nimic. Nechezând din când în când, în liniştea zorilor, ei trecură ca fulgerul pe lângă castel şi intrară în ceaţa groasă a văii. Roţile trăsurii nu mai atingeau pământul, mergeau parcă pe stratul gros de ceaţă. O tăcere apăsătoare şi o singurătate absolută îl înconjurau din toate părţile. Caii neobosiţi mergeau mai departe fără nicio ţintă. Nobilul se simţea singur şi disperat. Nu era nimic în jurul său, numai tăcere şi noapte. Prin minte-i treceau scene din viaţă, răutatea şi cruzimea lui, surâsul blând al fetei, scena cu tânărul bărbat pe care-l alungase de la poarta castelului într-o noapte neagră şi pustie ca aceasta. Şi caii zburau mereu în linişte şi singurătate, pe acest drum îngrozitor, care nu mai sfârşea nicăieri şi care n-avea niciun ţel.

A doua zi, oamenii găsiră trăsura nobilului cel rău şi caii prăbuşiţi în aceeaşi prăpastie în care căzuse cu un an înainte şi trăsura străinului alungat de la poarta castelului. Dar nimeni nu l-a mai găsit pe stăpân. Să-l fi înghiţit oare turba mişcătoare? Bălţile sunt mai tăcute şi mai misterioase decât mormintele fără cruci.

Necunoscută sub voalul ei de călugăriţă şi fericită în chilia ei săracă, tânăra fiică a nobilului se ruga pentru cei rătăciţi pe întinderile mişcătoare de turbă.

Povestea celor doi fraţi gemeni, născuţi din peştele albastru

poveste franceză

într-o zi de vară, pe malul unei ape, un pescar stătea trist şi privea cu jale la pluta de la undiţă, care rămânea nemişcată de ceasuri întregi, semn că niciun peşte nu se gândea să i se agaţe în cârlig.

„Tare sunt necăjit, cugeta el în sinea lui. Stau aici şi vreau să prind peşte, când toţi

pescarii mi-au spus că peştele a plecat din apele noastre de peste o lună de zile, nu se ştie din ce motive. Uite, aşa stau aici şi aştept să vină un peşte, precum nevastă-mea aşteaptă un copil.

Dar cum, cu toate rugăciunile încă n-a reuşit să aibă un copil, aşa şi eu, cu toată răbdarea de care dau dovadă, niciun peşte nu vrea să ajungă la mine în tigaie. Ei, dar ce-i asta? Uite că dopul se scufundă. Care o fi şi peştele acela chior care a dat peste cârligul undiţei mele?"

într-adevăr, deşi nu-i venea să-şi creadă ochilor, de undiţă se prinsese un peşte neobişnuit, mare şi albastru.

Dar, ceea ce era şi mai ciudat, abia de acum încolo începea. Nici n-a apucat omul nostru să scoată peştele din apă, că acesta şi începu a grăi cu limbă omenească, aşa cum vorbesc eu cu voi, bunăoară. Toţi ştim că peştele este mut şi că nu poate scoate nici măcar un oftat. Dacă aţi auzit un peşte cântând ca o privighetoare, de exemplu, sau ca o mierlă, aţi rămâne, fără îndoială, cu gura căscata.

Dar dacă l-aţi auzi vorbind omeneşte? Aşa că vă puteţi închipui mirarea omului când peştele i s-a adresat în cea mai corectă franţuzească:

— Pescăriile, pescăriile, ştiu că eşti necăjit şi că un peşte fript ţi-ar prinde tare bine, dar eu te rog să nu mă mănânci, ci să mă arunci din nou în apă, că ţi-oi fi şi eu de ajutor cu ceva. încă nu mi-am făcut testamentul şi urmaşii mei or să se omoare când va fi vorba să-şi împartă moştenirea. Dacă mă arunci din nou în apă, o să te ajut să prinzi douăzeci de păstrăvi.

Omul nostru, pe jumătate înnebunit de o întâmplare atât de straşnică, îi aruncă pe peştele cel albastru în apă şi acesta, ieşind pentru o clipă la suprafaţă, îi spuse:

— Du-te la podul cel de lemn de lângă pădurice şi aruncă acolo undiţa. Eu am să alung păstrăvii înspre pod şi vei putea să-i prinzi.

Omul se duse, după cum îi spusese peştele, şi de douăzeci de ori a aruncat undiţa, prinzând de fiecare dată câte-un păstrăv mare şi frumos. Apoi şi peştele cel albastru scoase capul din apă şi-i spuse:

— Acum, pescarule, du-te acasă şi să mai vii aici când vei termina de mâncat păstrăvii prinşi astăzi.

Omul s-a dus fericit la casa lui, sigur că de acum încolo, peştele cel albastru va avea grijă de el. însă nevestei nu i-a spus nimic, de teamă că n-o să-l creadă.

De altfel, nici nu era de crezut.

După trei zile, când a gătit toţi păstrăvii, a pornit-o iar cu undiţa la pescuit, sigur că de data asta nu va avea mult de aşteptat. într-adevăr, de-abia a aruncat undiţa în apă, că dopul de plută s-a şi dus la fund, semn că ceva se prinsese în cârlig.

Când a tras undiţa afară, ce să vadă? Nici nu-i venea să-şi creadă ochilor: peştele cel albastru se prinsese din nou în undiţă. Sigur că pescarul s-a grăbit să-l dezgaţe din cârlig ca să-l arunce din nou în apă când, peştele îi vorbi:

— De data aceasta, pescarule, nu mai este nevoie să mă arunci înapoi în apă, fiindcă mi-am făcut testamentul aşa cum trebuie. Acum poţi să mă duci acasă la nevasta ta să mă gătească. Numai ascultă bine ce ţi-oi spune şi aşa să faci. De acum încolo, nu vei mai duce grija zilei de mâine, căci la podul de care ţi-am vorbit vei prinde mereu peştele de care vei avea nevoie. Eu însă îţi aduc o bucurie mai mare. Când vei ajunge acasă, să-i spui nevestei tale să mă fiarbă în vin roşu şi apoi să mă împărţi aşa: capul meu să-l dai să-l mănânce iapa ta cea

bălană, coada s-o dai căţelei care îţi este atât de credincioasă, iar restul să mănânce nevastă-ta.

Pescarul, care nu prea se îndura să facă rău peştelui albastru, care îl dăruise cu atâta bine, nu avu încotro şi făcu, în cele din urmă, ceea ce i se spusese. Dar nici de data asta nu-i destăinui nimic nevestei.

N-a trecut multă vreme şi, atât căţeaua, cât şi iapa şi nevasta au rămas grele. La sorocul potrivit, născură, pe rând, căţeaua, doi căţeluşi de toată frumuseţea, femeia, doi gemeni rotunzi ca două ulcioare de lapte şi veseli ea două vrăbii, iar iapa, doi mânji aprigi şi lin tal i în frunte. Pe cei doi băieţi i-au botezat, pe unul, Bernadet şi pe celălalt, Beltramet.

Bucuria părinţilor era aşa de mare, încât nici nu şi-au dat seama cum au trecut anii şi când le-au crescut copiii, mai ales că acum nu mai aveau grija zilei de mâine, căci pescarul prindea peşte cât îi trebuia, ba chiar şi mai mult.

Dar, pe măsură ce copiii creşteau, părinţii vedeau că cei doi nu se asemănau deloc. în timp ce Bernadet era acum visător şi gălăgios, acum imprudent şi generos, Beltramet era calm, vesel, cumpătat şi prietenos. Cei doi fii se înţelegeau de minune şi, în curând, au ajuns să fie cunoscuţi la şapte poşte depărtare şi ei, şi câinii, şi caii lor. Creşteau văzând cu ochii şi părinţii erau în al nouălea cer de fericire.

Ei, dar toate bucuriile sunt scurte şi vine o zi în care veselia se preface în amărăciune şi iarăşi vine o zi în care, la rândul ei, şi amărăciunea se va preface în bucurie.

Aşa şi în cazul pescarului şi al nevestei lui. Când băieţii au împlinit douăzeci de ani, s-au dus la părinţii lor şi le-au spus:

— Dragă mamă şi dragă tată, vă mulţumim din inimă că ne-aţi îngrijit până acum, dar a sosit vremea să ne facem singuri un rost pe lume. Noi ne-am hotărât să plecăm de acasă şi să ne căutăm norocul, pe unde o fi el, şi, dacă îl vom afla, ne vom întoarce să vă facem şi vouă parte.

Tatăl n-a zis nimic, pasămite, el totdeauna se temuse, căci ştia bine că cei doi flăcăi erau născuţi dintr-un peşte năzdrăvan. Dar mama, care nu bănuia nimic, a plâns şi s-a dat de ceasul morţii, doar- doar i-o face pe flăcăi să se lase de gândul plecării, dar toate lacrimile au fost în vânt. în cele din urmă, nici mama n-a mai avut ce face şi le-a dat binecuvântarea, iar cei doi fraţi, încălecând pe caii lor, şi-au fluierat câinii şi sărutând mâna părinţilor au plecat în lume. Au mers ei ce au mers şi au ajuns la o răspântie de drum.

— Frate dragă, zise Bernadet, aici să ne despărţim!

Tu vei lua drumul care duce la răsărit, iar eu pe cel care duce la apus. Fiecare din noi îşi va căuta norocul pe drumul lui, iar după şase luni ne vom întâlni din nou aici. Când vei ajunge în locul în care ne despărţim şi dacă eu nu voi fi venit, să loveşti cu sabia în această piatră şi dacă va curge sânge, să ştii că mi s-a întâmplat ceva rău şi să porneşti în căutarea mea.

— Frate dragă, zise şi Beltramet, eu cred că e mai bine să ne continuăm călătoria împreună, căci unde-s doi puterea este mai mare şi sorţii de izbândă înzeciţi. Dacă vom fi împreună, te asigur că nu ţi se va întâmpla nimic rău.

Dar Bernadet era neînduplecat şi nici nu voia să audă.

Aşa că, în cele din urmă, cei doi fraţi s-au îmbrăţişat cu ochii plini de lacrimi şi încălecând pe caii lor au pornit-o pe drumurile alese, unul mergând spre apus, iar celălalt spre răsărit.

După mai multe zile de călărie printr-un pustiu uscat, Bernadet ajunse într-un oraş mare şi frumos. Dar peste întregul oraş plutea un aer de tristeţe nemaipomenit.

Oamenii stăteau înlemniţi lângă o clopotniţă, iar clopotele sunau a jale, dangătul lor picurând tristeţea picătură cu picătură în inimile oamenilor. Bernadet cobori de pe cal şi se apropie de mulţimea întristată.

— Oameni buni, dar ce s-a întâmplat de sunteţi atât de amărâţi? Poate vă pot fi şi eu de folos cu ceva.

— Cum, tinere, îi răspunseră ei cu mirare, numai tu eşti străin de ceea ce se întâmplă aici şi de nemăsurata noastră durere. Locurile noastre sunt bântuite de o fiară cu şapte capete şi cu patrusprezece coarne, căreia trebuie să-i dăm, în fiecare an, ca tribut, pe cea mai frumoasă fată din oraş. Şi asta se petrece de ani şi ani. Acum este rândul fetei a cărei frumuseţe nu poate fi descrisă, iar jalea părinţilor, ca şi a noastră, nu poate fi cuprinsă în vorbe.

— Opriţi-vă şi nu mai plângeţi, voi care, de ani de zile, nu mai ştiţi să râdeţi! Eu am să vă scap de fiara cea cu şapte capete.

într-o clipă fu înconjurat de cei ce plângeau. Unii îi sărutau mâinile crezând că el este cel care îi va mântui de pacostea ce căzuse peste ei; alţii îi spuneau să-şi vadă de drum, că mulţi voinici şi-au pierdut viaţa încercând să se lupte cu fiara. Ba erau unii care îşi băteau joc de el că e nebun şi că a venit să le tulbure jalea. Dar el scăpă din mijlocul lor şi, încălecând pe cal, îşi fluieră, ca de obicei, câinele şi întrebă unde stă balaurul. După ce află, plecă într-acolo. Merse el vreo câţiva kilometri pe o cărare îngustă, când văzu la marginea unei păduri o fată de o frumuseţe răpitoare, care era legată de un pin, îmbrăcată într-o rochie albă ca de mireasă şi cu toate podoabele pe ea. Când l-a văzut apropiindu-se, fata i-a strigat:

— Străine, caută-ţi de drum, căci din clipă în clipă trebuie să vină fiara cea cu şapte capete şi cu patrusprezece coarne să mă mănânce şi dacă te găseşte pe aici, n-o să-ţi fie deloc bine.

— Preafrumoasă fată, îi răspunse Bernadet, eu pentru aceasta am şi venit, ca să te scap pe tine şi toată regiunea de fiara pe care-o voi ucide.

Fata nu mai avu timp să-i răspundă, căci, în aceeaşi clipă se auzi un vuiet groaznic, de parcă s-ar fi cutremurat pământul, florile se ofiliră ca arse şi, din fiecare trunchi de pin, răşina ţâşni ca nişte lacrimi. Apoi apăru fiara cea îngrozitoare, care înainta încet înspre prada ei. Flăcăul încalecă iute pe cal, îşi scoase sabia pe care o flutură în vânt şi strigă din toate puterile:

— Fiară blestemată, acum ţi-a sosit sfârşitul. Apoi, adresându-se calului şi câinelui:

— Curaj, calul meu, iar tu, câinele meu, muşcă!

A început astfel lupta din care nu putea rămâne decât învingător sau mort. Fiara lupta din toate puterile dându-şi seama că Bernadet nu era un tânăr ca toţi cei pe care îi biruise până acum, fără prea multă greutate. Bernadet, la rândul lui, se ferea de coarnele fiarei folosind iuţeala calului, iar câinele lătra şi muşca zăpăcind fiara. Ceasuri de-a rândul se luptă Bernadet şi, treptat-treptat, simţea cum fiara îşi pierdea forţele în urma rănilor pe care i le făcea ascuţişul săbiei sale. Când soarele a început să coboare după deal, forţa fiarei s-a scurs ca o apă din trupul ei uriaş, şi flăcăul i-a dat ultima lovitură, care i-a curmat viaţa. Bernadet a sărit de pe cal, s-a apropiat de fată şi tăind funiile cu care fusese legată, a suit-o pe calul său şi a pornit cu ea spre

casă. Dar înainte de a pleca, flăcăul a tăiat cele şapte limbi ale fiarei pe care le-a pus într-o batistă.

Când părinţii fetei şi toţi ceilalţi i-au văzut intrând pe porţile oraşului cu fata vie şi nevătămată şi când au aflat că de acum înainte nu mai au a se teme de fiară, i-a cuprins o bucurie fără margini şi nu mai ştiau cum să-i mulţumească flăcăului.

Tatăl fetei veni la el şi îl întrebă i

— Oare cu ce aş putea să-ţi plătesc binele pe care mi l-ai făcut, flăcăule?

— Nu există decât o singură răsplată pentru asta, îi răspunse Bernadet. Să mi-o dai de nevastă pe fata ta pe care am scăpat-o de la pieire, dacă şi ea vrea.

Fata îşi plecă ochii în pământ, în semn de încuviinţare, căci care fată nu şi-ar fi dorit un astfel de soţ?

Ce să mai lungim vorba, căci vorba lungă e numai sărăcie, nunta s-a făcut, petrecerea a durat cinci zile şi cinci nopţi, aşa cum se şi cuvenea şi flăcăul a rămas în casa socrilor săi.

La câteva zile după nuntă, Bernadet a plecat călare să se plimbe, ca să mai cunoască şi el împrejurimile unde va trăi de acum înainte. A luat-o şi pe frumoasa lui nevastă pe crupa calului şi, bineînţeles, câinele, care nu se despărţea niciodată de stăpânul său. în drum, trecură pe lângă o casă ciudată, fără ferestre, cu pereţii groşi şi în jurul căreia iarba era uscată, de parcă ar fi pârjolit-o un foc.

— Vreau să intru în casa aceasta, zise Bernadet şi sări din şa. Sunt curios să văd ce este în ea. E tare ciudată.

— Dragă bărbate, îi spuse nevasta, ştiu că eşti un viteaz, dar te-aş sfătui să nu încerci să lămureşti misterul casei. Am o presimţire rea. Nu se ştie de unde a răsărit casa şi niciodată nu am auzit vorbindu-se despre asta, decât cu groază. Se spune că este bântuită de duhuri rele şi cei care au îndrăznit să intre în ea nu s-au mai întors şi nimeni nu a mai auzit de ei.

Tânărul nu voia să-şi supere nevasta arătându-i ca el nu crede în astfel de poveşti şi nici s-o sperie că ar fi hotărât să lămurească taina casei şi a tuturor celor ce au dispărut în ea. El se prefăcu ascultător, continuându-şi plimbarea. Dar ziua următoare se sculă dis-de-dimineaţă, încălecă pe cal şi o pomi în galop spre casa cu povestea.

Când ajunse acolo, descălecă şi bătând la uşă strigă cu voce tare:

— Hei, e cineva aici? Se poate intra?

Vezi-ţi de dram, sărmane om, îi răspunse o voce lugubră. Uşa aceasta este din inimă de stejar şi clanţa din oţelul cel mai tare.

— Deschide, vreau să intru!

— Dacă nu te temi, smulge-ţi un fir de păr din cap, bagă-l pe broasca uşii şi ea se va deschide.

Tânărul făcu întocmai şi, îndată, uşa prinse să se învârtească în balamalele ei vechi cu un scârţâit
înfiorător.

Câinele începu să latre ca şi cum ar fi vrut să-i spună stăpânului său să nu intre. Dar Bernadet nici nu voi să-i audă şi, ţinându-şi calul de dârlogi, păşi pragul casei. în aceeaşi clipă, calul şi câinele dispărură înghiţiţi de pământul care se deschisese sub ei, aşa că flăcăul nostru se găsi singur în bezna încăperii. în urma lui, uşa se închise cu zgomot şi un râs înfiorător răsună în întuneric.

Bernadet dispăruse.

Afară, soarele continua să lumineze lumea ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat, dar

pentru tânăra soţie scăpată de la moarte de către un tânăr frumos, care nu i-a fost soţ decât câteva zile, nu mai exista nici lumină, nici fericire. S-au scurs, la început, zile în care speranţa încă mai bătea din aripi, apoi luni, în care nădejdea se zbătea în agonie. în cele din urmă, orice nădejde se stinse şi ea se îmbrăcă în negru, ascunzându-şi faţa frumoasă şi părul negru sub un văl negru şi gros. Nimeni nu putea s-o mai vadă, fiindcă ea stătea numai în odaia ei şi nu ieşea decât noaptea.

în acest timp, Beltramet a călătorit fără niciun necaz, a văzut multe lucruri şi a tras multe învăţături. Când s-au împlinit cele şase luni, el a venit la locul hotărât şi a descălecat şi s-a aşezat la umbră aşteptându-şi fratele. Era neliniştit în legătură cu fratele său. Ce s-o fi întâmplat cu el?

Clinele începuse să se învârtească ameninţător în jurul pietrei, mârâind, ea şi cum ar fi vrut să-i spună ceva.

— Ei, bine, căţeluşule, ce se întâmplă?

Animalul începu să latre încetişor şi jalnic, trăgându-şi stăpânul de mânecă şi încercând să-i scoată sabia din teacă.

— Da, am înţeles ce vrei, îi spuse Beltramet şi un fior de gheaţă îi trecu prin inimă.

Şovăind o secundă, el apucă sabia şi dădu o lovitură în piatra despre care îi spusese fratele său.

în clipa următoare o dâră de sânge începu să curgă din locul în care lovise stânca şi sărmanul Beltramet îngălbeni. Inima i se strânse în piept şi încălecând fără nicio ezitare pe cal, o porni pe drumul pe care, cu şase luni mai înainte, o pornise fratele său. Când ajunse în oraşul în care s-au petrecut faptele despre care am povestit, copiii se jucau pe străzi şi văzându-l au început să strige plini de bucurie:

— Bernadet, a venit Bernadet, să ne trăieşti, Bernadet!

Am uitat să vă spun că cei doi fraţi semănau aşa de bine unul eu altul, încât şi părinţii lor nu-i puteau recunoaşte şi, adeseori, îi spuneau lui Bernadet, Beltramet şi invers. Aşa că nu este de mirare că picii de pe stradă l-au confundat cu cel ce scăpase oraşul de fiara cea cu şapte capete şi patrusprezece coarne.

Copiii i-au luat calul de dârlogi şi în urale l-au dus până la casa socrilor lui Bernadet. Beltramet şi-a dat seama că fratele său făcuse vreo ispravă mare de era aşa de iubit şi nu zise nimic, ci se lăsă dus încotro îl conduceau copiii, cu gândul că aşa, datorită încurcăturii, va afla mai uşor ceea ce trebuia să afle.

Când l-a văzut negustorul, a alergat în întâmpinarea lui, strigând cât îl ţinea gura:

— Bernadet, pe unde mi-ai umblat, feciorule, că era să-mi moară fata de dorul tău!

Aşa a aflat Beltramet că fratele său se însurase şi că soţia îl aştepta cu jalea în suflet. Aceasta, auzind strigătele tatălui ei şi ale mulţimii care se adunase, a ieşit afară cu vălul tras peste faţa îndurerată. Când l-a văzut pe Beltramet, şi-a pus mâna pe inimă, gata să leşine şi a coborât în grabă scările ca să i se arunce la piept. în mijlocul bucuriei, Beltramet a fost condus în casă unde toţi au sărbătorit, în chiote şi cântece, reântoarcerea celui mai viteaz dintre viteji. Nimeni din cei de faţă, nici măcar soţia, nu-şi dăduse seama că nu era Bernadet. El tăcea şi asculta sperând să prindă ceva în legătură cu cele întâmplate fratelui său.

— Dragul meu bărbat, după cum vezi, din dimineaţa în care ai plecat călare şi nu te-ai mai întors, am crezut că ai murit şi am îmbrăcat haina văduviei.

— Iubita mea, îi răspunse Beltramet, ai avut prea puţină încredere în vitejia soţului tău. Credeai că mă las ucis aşa de uşor?

— Ştii, eram absolut convinsă că te-ai dus în casa aceea blestemată. Cum nimeni din cei care au intrat acolo

nu s-a mai întors, te-am socotit şi pe tine mort.

Acum Beltramet ştia exact ce se petrecuse cu fratele său şi că nu va mai afla nimic altceva, deoarece nici ei nu ştiau mai mult. Prefacându-se că e obosit de drum, se sculă de la masă spunând tuturor că ar vrea să se culce.

— Draga mea, spuse el nevestei, mă duc să mă culc şi peste câteva ore, când mă voi fi odihnit, mai stăm de vorbă.

Toţi mesenii îl conduseră până la uşa odăii de culcare, apoi rămaseră să mai discute despre nesperata întoarcere a lui Bernadet.

Este uşor de închipuit că lui Beltramet numai de somn nu-i ardea. Deschizând uşor fereastra, el sări în grădină şi de acolo la grajd, unde îi era calul, Clinele îl urmă fără să latre şi, în scurtă vreme, galopa pe drumul care ducea spre casa cu pricina. Când a văzut casa cea pustie, a simţit că-l furnică un fior prin şira spinării, dar era hotărât să înfrunte orice primejdii pentru a-şi salva fratele. Descălecând de pe cal s-a apropiat de uşă şi a întrebat, ca şi Bernadet:

— Hei, e cineva aici? Se poate intra?

— Vezi-ţi de drum, sărmane om. Uşa este din inimă de stejar, iar clanţele din oţelul cel mai tare,

— Deschide, vreau să intru!

— Dacă vrei să intri, smulge-ţi un fir de păr din cap şi vâră-l pe gaura cheii. Atunci uşa se va deschide.

Beltramet se gândi câteva secunde, apoi smulse un fir de păr din coama calului său şi-l vârî în broască. Uşa scârţâi înfiorător deschizându-se şi calul dispăru în pământul care se despicase. Beltramet, care nu căzuse sub vrajă, deoarece nu băgase în broască un fir din capul lui, scoase sabia din teacă, sări peste pragul casei în întuneric şi strigă:

— Curaj, căţelul meu, muşcă şi sfâşie tot ce-ţi va cădea sub dinţi!

Câinele, care prins de stăpân, să n-alunece prin crăpătura pământului prin care dispăruse calul, se repezi lătrând şi muşcând întunericul. Se auzeau urlete şi gâfâieli şi Beltramet se simţi înconjurat de fiinţe misterioase pe care nu le vedea. Dar plin de curaj, izbea în dreapta şi în stingă, ajutat de clinele care muşca şi el fără milă. încet-încet, întunericul începu să se risipească şi prin penumbra grea, el zări forme ciudate şi vagi, care păreau că trec prin zid pentru a putea scăpa. Peretele din faţă aprinse brusc un fel de stea, care sclipea în noapte ca un diamant fermecat luminându-l. Apoi lumina zilei pătrunse în odaie şi el văzu o încăpere mare şi goală în care se părea că nu locuise nimeni de multă vreme. Beltramet se aşeză obosit jos ca să mai respire, dar câinele începu să latre din răsputeri şi să râcâie cu ghearele duşumeaua de piatră. Tânărul pricepu că animalul îl îndemna să scoată plăcile ele piatră şi aşa şi făcu. îndată se deschise gura unei pivniţe din care răzbătea un miros de mucegai şi de aer închis. Din întunericul pivniţei, răsună vocea fratelui său:

— Beltramet, în sfârşit, iată-te. Ştiam că, îndată ce vei vedea curgând sânge din piatră, vei porni în căutarea mea şi nu m-am înşelat.

După câteva minute, cei doi fraţi se îmbrăţişau afară, în lumina soarelui, iar în jurul casei blestemate, ca prin farmec, iarba înverzise şi păsărelele începuseră să cânte. Bernadet nu se schimbase deloc şi nici nu-ţi venea să crezi ca stătuse aproape şase luni într-o gropniţă fără soare şi fără aer. încălecând pe cai, cei doi fraţi o porniră spre casă şi, pe la amiază, intrară în oraş. Lumea care îi întâlnea credea că s-a produs un miracol, căci era greu să-şi închipuie cineva că pot fi doi Bernadet pe lume. Când au ajuns acasă şi i-a văzut tânăra femeie, şi-a pus mâna pe inima şi aşa destul de greu încercată, şi a dat un ţipăt de au alergat toţi ai casei.

— Tată, mamă! Doi, am doi bărbaţi! Doamne, ce vrăjitorie mai e şi asta?

Tatăl, care tocmai intra pe uşă, rămase cu gura căscată, iar servitoarea a scăpat tot teancul de farfurii care s-au făcut zob. Cei doi tineri izbucniră în râs, când au văzut ce încurcătură şi spaimă a adus asemănarea lor.

— Eu sunt bărbatul tău, nu mă recunoşti? Strigă Bernadet.

— Ba eu sunt, nu mă recunoşti? strigă şi Beltramet rizând.

Biata femeie nu mai ştia cum să scape din această încurcătură.

Atunci Bernadet scoase din buzunar batista în care pusese cele şapte limbi ale fiarei şi i le arătă:

— Nici acum nu mă recunoşti?

— Bernadet, strigă ea şi i se aruncă de gât

S-a liniştit femeia, apoi cei doi fraţi au povestit tuturor cele ce se petrecuseră de când au plecat de acasă şi toată lumea s-a bucurat. Beltramet a fost rugat să rămână cu ei, dar el le-a răspuns că îi este tare dor de părinţi, că ei or fi neliniştiţi şi că trebuie să meargă să le dea de ştire că amândoi sunt sănătoşi şi că trăiesc.

— Dar, din când în când voi veni să vă văd, dragă frate şi dragă cumnată, iar după ce mă voi însura şi eu, am să vă poftesc pe la mine ca să păstrăm legătura de frăţie.

A doua zi, Beltramet a pornit spre casa părintească.

Povestea nu mai spune, dar se ştie că acolo pe unde umblase, întâlnise şi el o fată, tot aşa de bună şi de credincioasă ca a lui Bernadet şi că, după ce şi-a liniştit părinţii, s-a dus de a cerut-o de nevastă. Apoi a venit acasă şi au trăit fericiţi până la adânci bătrâneţi, iar după ce au murit, au rămas copiii ca să-i pomenească şi aşa a ajuns povestea lor până la noi.

Lupta cu zâna

poveste franceză

Henriquet păzea oile. Era un flăcău voinic şi frumos şi, măcar că era singur pe lume şi sărac, nu simţea povara acestei sărăcii, fiindcă, de când se ştia pe lume, locuise în casa lui moş Vincent, care avea multe calităţi, dintre care cea mai importantă era aceea că avea o fată, Colombe, pe care Henriquet o iubea şi ea răspundea cu toată inima acestei iubiri.

în ziua aceea fusese cam neliniştit şi acum, când soarele apunea, parcă această nelinişte sporise şi mai mult.

Seara se cobora peste mlaştina lângă care îşi oprise pentru o clipă oile şi Henriquet a fluierat la dine să se pregătească de plecare.

Deodată oile se grămădiră în jurul lui, ca şi cum ar fi simţit apropierea vreunei fiare, câinele începu să latre, din senin, a pustiu şi trestiile prinseră a foşni, deşi nicio adiere de vânt nu trecea peste ape.

Flăcăul privi în dreapta şi în stânga, cuprins şi el de o stare ciudată şi, deodată văzu, de cealaltă parte a eleşteului, o formă albă care strălucea neobişnuit în lumina înserării. Era o femeie.

— Hei, femeie! strigă Henriquet, văzând-o că se îndreaptă spre el peste mlaştină. Opreşte-te, că te înghite mâlul!

Femeia se opri. Henriquet îşi puse repede cataligele ca să se ducă la ea s-o scoată din mocirlă. Când ajunse aproape, rămase cu gura căscată. în faţa lui se afla o fată de

o rară frumuseţe, îmbrăcată în alb, cu picioarele goale şi care ţinea în mână un buchet de nuferi. Părul blond şi ondulat îi cădea pe spate până la şolduri, iar ochii ei verzi sclipeau într-un mod ciudat.

— Bună ziua, Henriquet, rosti ea cu o voce melodioasă.

— Bună seara, mormăi el încurcat, dar voind s-o corecteze.

— Iartă-mă, dar sunt aşa de fericită că te-am întâlnit, incit nici nu am băgat de seamă că, de fapt, se însera.

Flăcăul era uluit şi nu mai ştia ce să spună şi ce să facă. Nu înţelegea, mai ales, de unde ştia ea cum îl cheamă.

Nu erau mulţi tinerii care ar fi putut susţine, fără să mintă, că ei cunosc pe toţi din satele din jur, aşa cum putea susţine Henriquet. Şi totuşi această fată îi era complet necunoscută, mai ales că în toată Gasconia nu exista o fată care să aibă părul blond ca ea. Ba, mai mult, care fată din Gasconia ar fi îndrăznit să-şi piardă vremea culegând nuferi, îmbrăcată într-o rochie alba?

— Cine eşti? reuşi el, în cele din urmă, să îngaime.

— Logodnica ta.

Henriquet se pierdu de tot şi abia reuşi să răspundă:

— Dar eu am altă logodnică în sat, pe Colombe.

Fata izbucni într-un hohot de râs cristalin.

— Te-ai făcut roşu ca racul. Aşa se răspunde unei fete care îţi face curte? Ar fi trebuit să mă supăr şi să te las aici cu oile şi câinii tăi. Dar ai mare noroc că eşti aşa de frumos. Altfel... Ei, dar acum pleacă şi dacă vrei să mă mai vezi, vino mâine seară şi poimâine seară şi în fiecare seară aici, pe malul heleşteului, tot pe la apusul soarelui, ca astăzi, şi eu voi apărea.

Apoi fata se întoarse, făcu un semn cu mâna şi izbucni în acelaşi hohot cristalin de râs:

— Pe mâine, dragule.

Henriquet era cât pe-aci să cadă jos de mirare când o văzu că păşeşte peste apa heleşteului, de parcă ar fi călcat pe un covor, fără să se scufunde. în clipa următoare, ea dispăru de parcă s-ar fi topit în văzduh.

— Dumnezeule, era o zână, striga în gura mare Henriquet, de se sperie el singur de sunetul vocii lui.

îngrozit de ceea ce i se întâmplase şi-adună în grabă turma şi o porni întins spre sat. întârziase mult şi, când ajunse acasă, masa era pusă, iar stăpânii îl aşteptau puţin miraţi, ştiindu-l un băiat care nu întârzie niciodată.

De altfel, Henriquet era ca şi copilul lor şi îl socoteau ca şi logodit cu Colombe. Seara când se adunau toţi la masă, se simţeau strâns uniţi ca o singură familie şi de aceea mesele lor erau pline de veselie.

De astă dată, când Henriquet s-a aşezat la masă, parcă, odată cu el ar fi coborât de undeva de sus un aer îngheţat.

Degeaba făcea moş Vincent tot felul de glume. Henriquet nu răspundea nimic, stătea încruntat şi din când în când mişca buzele de parcă ar fi vorbit cu cineva nevăzut. Colombe, cu inima ei de fată îndrăgostită, şi-a dat seama că s-a petrecut ceva neobişnuit cu logodnicul ei.

După masă, cei doi logodnici obişnuiau să se plimbe sub clarul de lună, mină în mână, fericiţi de parcă toată lumea ar fi fost a lor. De astă dată însă, Henriquet se sculă întunecat la faţă, mulţumi pentru masă şi spuse că nu se simte prea bine, că e

obosit şi că ar vrea să se culce. Spuse frumos: „Mulţumesc pentru masă” şi o pomi spre odaia lui. Aici se trânti îmbrăcat în pat şi se prefăcu că doarme pentru ca să fie lăsat în pace de cei ai casei.

Mama Colombei a observat totul, dar înţelegând lucrurile greşit, îşi spuse în sinea ei că cei doi logodnici s-au certat şi i se adresă lui moş Vincent:

— Porumbeii noştri s-au certat şi stau acum bosumflaţi. Dar ştim noi că asta n-o să dureze multe ceasuri, aşa că, în curând, iar o să-i auzim gângurind.

A doua zi dimineaţa, ca de obicei, Henriquet şi-a scos turma de oi din obor şi a pornit cu ele să le pască.

Colombe, căreia inima îi spunea fără greş că se întâmpla ceva cu iubitul ei şi că dacă nu are grijă de el îl va pierde, a stat toată ziua în cumpănă. Spre seară, când nu mai era mult până la apusul
soarelui, ea s-a dus la mama ei şi i-a spus:

— Nu ştiu ce s-o fi întâmplat, dar văd că s-a terminat piperul din cutie. L-ai dat cuiva sau I-o fi răsturnat pisica? Am să mă duc până la Bernarda să cer câteva boabe împrumut până mâine, când om cumpăra de la băcănie şi pentru noi şi pentru ea.

— O, draga mamei, mă mir. Eu ştiam că avem piper destul, dar, cum zici, s-ar putea să-l fi răsturnat pisica, însă n-are rost să te duci până la Bernarda, când la doi paşi stă verişoara ta, Jeana, de la care ai putea împrumuta.

Nu cred că Jeana are piper, că am auzit-o spunând că trebuie să meargă la băcănie după mirodenii. Şi apoi, Bernarda îşi cumpără piperul de la oraş şi de aceea are gustul cel mai bun.

Rostind aceste cuvinte, Colombe se încruntă şi, fără să mai aştepte răspunsul mamei, plecă.

Dacă mama ei ar fi urmărit-o, ar fi rămas foarte surprinsă văzând că, în loc să meargă spre Bernarda, Colombe străbate în fugă uliţele satului şi se îndreaptă spre pădurea dincolo de care se găsea eleşteul. Ea ştia că seara Henriquet se oprea aici să-şi adape oile, înainte de a o pomi spre casă. La marginea pădurii se opri şi, fără să fie observată, privi spre locul unde ar fi trebuit să fie flăcăul. într-adevăr, îl văzu acolo, cu turma lui de oi.

Stătea în picioare şi privea pierdut spre o tânără fată îmbrăcată în alb şi cu păr blond care-i cădea în valuri pe spate. Fata îi vorbea şi glasul ei suna ca o muzică cerească:

— Bine ai făcut că ai venit, Henriquet, dragul meu. Mă bucur, căci şi eu te iubesc. Scumpule, tu duci o viaţă plină de mizerie. Părăseşte-ţi satul şi turma, lasă-ţi viaţa pe care o duci şi vino cu mine. împreună vom fi fericiţi şi nu-ţi vei mai aduce aminte ele nimic, nici cine eşti. Nici de unde vii, nici ce ai lăsat în urma ta.

O linişte grea ca de plumb se lăsase peste toată întinderea, incit puteai auzi cum zvâcneşte seva în arborii pădurii. Oile stăteau ca de piatră şi Henriquet încremenise sprijinit în ciomagul lui. Numai Colombe simţea cum creşte în ea o furie oarbă, nestăvilită, împotriva acestei fiinţe din altă lume care venise să-i strice viaţa frumoasă cu Henriquet, încă înainte de a o fi început. Nemaiştiind ce face, ea luă o piatră şi o aruncă cu toată furia în zână. Cum distanţa era foarte mare, piatra căzu în apă cu un zgomot asurzitor, rupând vraja acelei clipe blestemate.

Henriquet tresări de parcă ar fi fost sculat dintr-un somn adânc şi fără să spună nimic sau să caute să afle cine a aruncat piatra, se întoarse la turma lui. Colombe o luă la fugă

spre casă, prin pădure, tară să se arate lui Henriquet şi fără ca cineva să ştie unde a fost şi de ce. Numai zâna, săltând din frunză de nufăr în frunză de nufăr, se îndepărtă strigând, înadins mai tare, ca să o audă Colombe:

— Pe mâine, scumpul meu Henriquet, pe mâine. Eşti cel mai frumos dintre toţi tinerii de pe aici şi trebuie să ai o viaţă demnă de tine, nu să îmbătrâneşti păzind o nenorocită de turmă de oi.

Colombe a auzit aceste ultime cuvinte pline de răutate ale zânei şi în mintea ei a şi început să se urzească un plan straşnic de curajos. Ea înţelegea că, pentru un tinăr, era foarte greu să reziste vrăjilor unei zâne şi de aceea s-a hotărât să lupte ea pentru Henriquet şi pentru fericirea lui.

A doua zi, ea spuse mamei sale:

— Dacă astăzi faci în aşa fel incit să-l trimiţi pe Henriquet la târg ca eu să mă pot duce eu oile la păscut, ne scapi pe amândoi de la pieire.

Mama tresări.

Ce, ai înnebunit? Spune-mi ce s-a întâmplat!

Fata însă o ţinea una şi bună:

— Nu pot să-ţi spun nimic acum, decât doar atât: ori mă ajuţi aşa cum te-am rugat, ori mor şi eu, şi ei.

Văzând că n-o poate scoate la cap cu fata, mama se duse la bărbatul ei şi îi spuse:

Ascultă, Vincent, la ce îţi spun şi nu mă întreba nimic. îndată să-l trimiţi pe Henriquet la târg să ne cumpere o capră cu lapte.

Omul o privi cu ochii holbaţi de parcă atunci o vedea pentru prima oară:

Dar bine, femeie, tu nu mai ştii ce vorbeşti? Abia ieri m-ai făcut cu cu şi cu oţet că am vrut să

cumpăr capra de la vecinul nostru Sebastien şi acum vrei să trimiţi flăcăul la târg după capră? Păi, nu-i mai bine să trec drumul la vecin şi să-i spun că m-am hotărât să cumpăr capra de la el, mai ales că este o capră, pe care o cunoaştem, ştim cât lapte dă, ce metehne are, şi aşa mai departe. Zău că nu mai înţeleg nimic.

— Nici trebuie să înţelegi, bărbate. Eu atâta îţi: trimite flăcăul şi gata. Restul îl vei înţelege mai târziu.

Cum putea, biata femeie, să-i spună bărbatului ei ceea ce nici ea nu ştia, de fapt?

Săracul moş Vincent nu avu încotro şi îl chemă pe Henriquet:

— Dragă băiete, de ce, nu ţi-oi putea spune, dar trebuie să pleci chiar acum la târg ca să cumperi o capră cu lapte.

Henriquet nu întrebă nimic. Era încă zăpăcit de întâmplările neaşteptate din viaţa lui, aşa că luă banii, traista cu mâncare pe care Colombe o şi pregătise şi o pomi tăcut la drum. Dar înainte de a pleca, se apropie de Colombe şi cu o voce plină de spaimă îi ceru sa nu se ducă la heleşteu cu turma. El se temea ca să n-o vrăjească zâna, pentru a-i face rău.

Colombe îl privi cruciş şi-i răspunse puţin peste umăr:

— Lasă, Henriquet, mergi în treaba ta şi nu-mi purta mie de grijă. Mă descurc eu mai bine decât tine. Dar pentru că ţii atât de mult, n-am să mă apropii de heleşteu.

De-abia a ieşit flăcăul pe poartă şi Colombe o şi pomi întins spre locul cu pricina. Toată ziua i-a trecut într-o aşteptare încordată. Seara s-a apropiat de heleşteu şi a aşteptat. Deodată oile se grămădiră una în alta, clinele începu să urle a pustiu şi o spaimă rece o cuprinse pe fată, de simţea că i se zburleşte părul pe cap. Pe fata apei apăru zâna cea albă, plutind ca un vis, apropiindu-se de turmă. A fost foarte

surprinsă când a văzut turma singură şi pe Henriquet nicăieri. S-a uitat în dreapta şi în stingă sperând să apară, dar nimic. Pasămite, Colombe avusese grijă să se ascundă în tufiş, ca zâna să n-o vadă. Acolo, între trestii, ea îşi aranja lucrurile pe care le pregătise în taină, încă de acasă. Era vorba de o frânghie subţire, dar tare şi elastică, pe care o strânsese colac pe braţ şi tiptil-tiptil se apropie de zână, pe la spate, cuprinzând-o cu braţele cât putu de strâns. înainte ea zâna să se dezmeticească, se trezi trântită pe nisip. Dar nici ea nu era o zână care se speria din te miri ce şi mai nimic, aşa că între cele două fete se încinse o luptă pe viaţă şi pe moarte, de nu mai puteai şti de partea cui va fi izbânda.

Colombe ştia foarte bine, din cele ce povesteau bătrânii, că puterea de vrajă a zânelor stă în priviri şi în cuvintele lor frumoase. De altfel, ea însăşi îl văzuse pe Henriquet prins şi zăpăcit de vraja vorbelor zânei. De aceea se ferea din toate puterile de privirile ei, iar vorbele dulci n-o puteau atinge, căci prea era mare amărăciunea pe care i-o provocase ceea ce văzuse cu o seară mai înainte pe malul lacului.

Lupta continua fără sorţi de izbândă nici dintr-o parte, nici dintr-alta. Zâna, văzând că prin vicleşug nu poate birui, se străduia să ajungă la lac, unde puterile ei ar fi crescut prin vraja lacului. Dar Colombe o ştia şi pe asta, tot din bătrâni, şi o ţintui în nisip şi nu-i dădu voie să facă niciun pas. în cele din urmă, zâna fu înfrântă. Se vede că dragostea şi desperarea îţi dau puteri nebănuite şi Colombe, ţinând-o tot cu faţa în jos pe nisip, o legă strâns cu funia pe care o adusese. Acum zâna părea un cârnăcior alb, lăsat de cineva pe malul heleşteului. Nu-şi mai putea mişca decât ochii din cap, dar de ei se ferea cu grijă isteaţa noastră Colombe. După ce şi-a mai tras sufletul, îi spuse zânei:

— Ai văzut că te-am biruit? Acum ce să-ţi fac? Aş putea să te biciuiesc până la sânge, căci îmi stă în putere, dar nu-mi stă în fire să fiu aşa crudă. Aş putea să te duc în sat, legată cum eşti, ca să te fac de râs, când le voi spune ce ai vrut să faci; aş putea să te duc la târg să vină gură cască să se uite la tine ca la un animal de circ. Sunt mai tare ea tine şi ţi-aş putea face orice. Ca să vezi că nu mi-e teamă de tine, am să te răstorn cu faţa în sus şi am să te privesc în ochi.

Colombe o întoarse pe zână şi o privi fără teamă. Ochii zânei erau calmi şi limpezi, de rară frumuseţe. în ei nu era nici mânie, nici cruzime. Acum erau nişte ochi care nu spuneau nimic. Cu o voce la fel de calmă ca şi privirea, ea îi spuse Colombei:

— Să facem un târg. Dacă îţi jur că nu mă mai leg de Henriquet îmi dai drumul? Tot voiam eu să plec de pe meleagurile astea, de care am cam început să mă satur! Este adevărat că Henriquet al tău este un flăcău tare frumos, dar, între noi fie vorba, e şi tare nerod. Aşa că să facem târgul.

Colombe ştia foarte bine că o zână, dacă este biruită de vreun muritor, trebuie să-şi schimbe locul şi o sută de ani nu mai are voie să mai vină pe meleagul unde a fost înfrântă. De aceea îi spuse:

— Nu despre asta este vorba. Mie să-mi spui cam pe unde vrei să te stabileşti.

Voia s-o oblige să plece în nişte locuri cât mai îndepărtate, ca nu cumva să se ducă Henriquet s-o caute.

— Păi, să vedem... M-aş putea duce în lacul Biscarossa, sau mai bine, în lacul din Soustons, sau, şi mai bine, în cel din Aureilhan... Eu însă cred că mă voi duce în

ocean, fiindcă niciodată n-am fost pe acolo şi multe am mai auzit vorbindu-se despre el.

— Vreau să fiu sigură că acolo te vei duce. Jură!

Şi zâna ajurat pe ceea ce era mai scump pentru ea. Eu nu pot să vă spun ce au zânele mai scump, că doar n-am fost acolo când i s-ajurat lui Colombe, dar din ce mi-au spus şi mie cei mai bătrâni, se pare că cel mai preţios lucru pentru ele este vraja şi puterea din ochi, aşa că eu cred că pe asta s-a jurat zâna. Ba, mai mult, a luat-o şi pe Columbe cu ea până la pinul din apropiere şi după ce i-a dezlegat şi mumie, i-a spus:

— Ai fost mai tare decât mine. Voi muritoarele de rând aveţi o putere extraordinară, dar pe care nu ştiţi s-o preţuiţi. Această putere este dragostea. în faţa ei nu rezistă nicio vrajă. Acum priveşte, ca să te convingi că-mi ţin jurământuL

Zâna s-a apropiat de râu, a atins apa cu mâinile ei albe şi îndată râul şi-a umflat apa întruchipând un fel de jilţ în care ea s-a aşezat şi a pornit pe valuri în jos, fără să se mai uite înapoi, aşa cum este legea zânelor, până ce a dispărut în zare. Atunci şi Colombe şi-a luat turma şi a plecat spre casă.

Seara, Henriquet s-a întors fără capră. Avusese ghinion. în ziua aceea nimeni nu adusese capre la târg. Mama a strigat că e mai bine aşa, că le-au rămas banii în casă, moş Vincent se da de ceasul morţii, căci acum chiar mu mai pricepea nimic, iar Henriquet se uita cu groază la Colombe, care nu spunea nimic şi pe care nici nu îndrăznea s-o întrebe ceva.

Au mâncat tăcuţi, fiecare cu gândurile şi nedumeririle lui. Numai la culcare, Colombe s-a apropiat de Henriquet şi i-a şoptit, ca să n-o audă nimeni:

— Acum, într-adevăr, poţi să nu te mai duci la heleşteu. Acolo nu va mai creşte iarbă o sută de ani.

îngrozit, acesta o apucă de mână şi o întrebă cu glas tremurat:

— Ce vrei să spui cu asta? Nu cumva ai fi făcut vreo prostie?

— Dacă ceea ce făceai tu era deşteptăciune, atunci, într-adevăr, ceea ce am făcut eu este prostie. Să ştii, dragul meu, că încă nu s-a născut zâna care să mi te poată răpi şi care să se poată lupta cu mine. Află că pe zânişoara ta ţi-am prins-o, ţi-am legat-o fedeleş şi i-am tras o mamă de bătaie de o să mă ţină minte câte zile o mai avea. Şi tu ştii că zânele au cam multe zile. N-o să fie nevoie să-i plângi de milă, căci n-ai s-o mai vezi. Ştii că o zâna învinsă nu se mai întoarce pe locul unde a fost bătută, timp de o sută de ani. I-am făcut vânt pe ocean şi i-am făcut atât de bine, încât nici nu a mai avut timp să strige „Henriquetdar, ca să nu crezi că sunt chiar aşa de rea, află că după ce vor trece cei o sută de ani, îţi dau voie să te întâlneşti iar cu ea pe malul heleşteului.

Bietul Henriquet nu ştia ce să zică şi ce să facă. Asemenea împăratului din poveste, era gata să râdă cu un ochi, cel dinspre Colombe, şi să plângă cu celălalt, cel dinspre zână.

Fata se apropie drăgăstoasă de el şi-i mai şopti duios:

— Să mai ştii ceva, dragul meu. Află că nu eşti nici pe departe aşa de frumos cum îţi spunea ea, dar de nerod, ce să spun, cred că ea nu te-a cunoscut destul.

Eşti cu mult mai mult decât îşi închipuia zânişoara ta cea păruită de mine.

Abia acum, Henriquet izbucni în râs, ceea ce dovedea că nu era chiar atât de nerod şi începu să alerge după fată ca s-o prindă.

în seara aceea, ca în serile dinainte de întâmplarea cu zâna, cei doi tineri se plimbară mină în mână sub clar de lună, iar tata şi mama, măcar că tot nu înţelegeau nimic, se bucurară grozav.

— Eu cred, spuse moş Vincent, ca un om cu scaun la cap ce era, că a cam sosit vremea să ne gândim la nuntă.

— Că bine zici, răspunse şi mama. Doar n-o să aşteptăm ca fata să împletească, înainte de măritiş, cosiţă albă.

Aşa că, după cum se vede din povestea noastră, oamenii pot birui pe zmei prin vitejie, iar pe zâne prin iubire. Este bine să nu uităm asta niciodată.

Povestea scufiţei albe

poveste franceză

A fost odată o fetiţă care se îmbrăca numai în alb. Vara purta rochiţe de tulpan alb şi iarna purta o scufiţă albă, care-i şedea aşa de bine, încât pretutindeni i se spunea „Mica Scufiţă Albă".

Copila era cea mai frumoasă fetiţă care se putea vedea. Avea faţa albă de crin, ochi de lumină şi un păr atât de bălai, că părea din praf de nea.

Ea locuia într-o ţară foarte friguroasă, unde o mare parte a anului cădea zăpada, cădea şi acoperea pământul, astfel în jurul casei micii Scufiţe Albe câmpul era strălucitor de alb, tot aşa cum era faţa ei, rochia şi pantofii.

într-o zi de iarnă, mama sa o chemă:

— Ia această sticlă de vin alb, acest frumos caltaboş alb, şi jimbla asta şi du-le tatălui tău, care lucrează pe deal.

Apoi o sfătui:

— Dar nu întârzia pe drum, să nu cadă zăpadă multă şi să nu te cuprindă frigul.

— Da, mamă, promise mica Scufiţă Albă.

îşi puse îndată mănuşile de lână albe şi cum era foarte frig, încălţă cizme care-i treceau de genunchi. Apoi aşeză într-un coş sticla de vin, caltaboşul, pâinea proaspătă şi se pregăti de plecare. Câinele Scufiţei, care urmărise cu coada ochiului toate aceste pregătiri şi se bucura să se plimbe, se repezi spre uşă. Era un dulău alb tot, care se numea Viteaz, căci pe cât era de bun, tot atât era de curajos.

Dar mica Scufiţa Albă crezu că Viteaz poftise la cârnat şi împingând câinele, trase fuga uşa după ea şi ieşi singură. Era foarte frig. Zăpada acoperea încet pârtia; dar se mai vedeau încă urme de paşi. De altminteri, niţel mai departe se afla casa doamnei Prună, a doamnei Măr, apoi a doamnei Gospodină, şi, în fine, şantierul unde lucra tatăl ei.

Deci Scufiţa Albă mergea veselă pe câmp. Era pretutindeni alb. Cerul, zăpada, şi copila noastră. „Ce frumos este, gândea fetiţa, cât mi-ar place să mă joc cu zăpada şi să alerg pe câmpie, decât să mă lupt cu drumul! Ei da, mama nu mi-a dat voie să întârzii... Oare aş face vreun rău dacă m-aş juca niţel? Pe urmă o iau repede, să câştig timpul pierdut..." Şi cum mica Scufiţă tocmai ocolise dealul şi nu mai putea fi văzută din casă, sări veselă şanţul care mărginea drumul şi se repezi în câmpia albă. începu să alerge, arunca zăpada sus în slavă şi iar o aduna şi o spulbera în jocul ei minunat.

„Ce amuzant ar fi, gândi ea, să fac un om de zăpadă!”
Puse jos coşul şi începu să adune zăpadă. După ce rostogoli un bulgăre mare, alb, îi puse deasupra un altul, mic, drept cap, şi cu degetul desenă ochii, nasul, gura. Timpul zbura pe nesimţite. Se lăsase tot mai mult frigul, dar Scufiţa Albă ostenise şi de atâta joc îi era toarte cald. Hotărî să se odihnească o clipă şi mulţumită se aşeză pe coşuleţ, în faţa omului de zăpadă. Niciodată fetiţa nu se luptase cu atâta zăpadă şi se simţea foarte obosită. Ochii i se închideau fără să vrea, membrele le simţea moi, parcă amorţite de o dulce somnolenţă care-o cuprindea încetul cu încetul.
„Ce bine e, se gândi ea...” Şi, fără să ştie cum, Scufiţa Albă adormi.
Dar cât timp o furase somnul, zăpada căzu tară întrerupere.
Mica Scufiţă Albă nu se deşteptă aşa curând şi zăpada, care n-o vedea pe Scufiţă, fiindcă era tot albă, continuă să o acopere. Fulgii coborau din cer în vârtejuri grăbite. Acoperiră omul de zăpadă şi pe Scufiţa Albă o scufundă într-un troian adânc. Mai întâi până la glezne, apoi până la genunchi, apoi până la mijloc. Apoi avu zăpadă până la bărbie, apoi peste cap... şi biata Scufiţă Albă dormea mereu...
Tocmai atunci tatăl fetiţei se întoarse acasă. Era foarte supărat.

— De ce nu mi-ai trimis mâncarea? întrebă el pe nevasta sa, mi-a fost foarte foame şi pe frigul ăsta nu e bine să stai nemâncat.

— Scufiţa Albă nu ţi-a adus mâncarea? se îngrijoră femeia. Este mult de când a plecat şi credeam că se întoarce cu tine.

— Scufiţa Albă? zise tatăl mirat, nici n-am văzut-o.

Deodată mama simţi o mare îngrijorare.

— Dacă n-ai văzut-o este că i s-a întâmplat o nenorocire micuţei mele, strigă ea.

Tatăl se simţi tot atât de înspăimântat.

— Haidem s-o căutăm, spuse el. Nu poate fi departe.

Şi, cum se lăsase noaptea, bieţii părinţi luară fiecare câte un felinar şi porniră în căutarea copilei lor. Ajunse la casa doamnei Prună.

— Toc-toc-toc! Doamnă Prună, nu cumva aţi văzut pe mica Scufiţă Albă?

— Nicidecum, răspunse doamna Prună, poate este la doamna Măr, care are dulceţuri aşa de bune...

Plini de speranţă, părinţii se duseră mai departe.

— Dring-dring-dring! Doamnă Măr, nu aţi văzut pe Scufiţa noastră?

— Nu, prietenilor, răspunse doamna Măr, dar poate s-a refugiat la doamna Gospodina, care are trei pisoiaşi.

Un pic liniştiţi, amărâţi, plecară mai departe.

— Oh! Eh! Ih! Eh, doamnă Gospodina, nu cumva aţi văzut pe mica Scufiţă Albă?

— Nici măcar urmele nu i le-am văzut, a răspuns ea. Poate s-o fi dus în sat să-şi cumpere ceva panglici.

Dar nici în sat, nici la şantier, nimeni nu o văzuse pe Scufiţa Albă.
De data aceasta, bieţii oameni, neştiind încotro s-o ia, începură să alerge pe câmp, chemând din toate puterile:

— Mică Scufiţa Albă, mică Scufiţa Albă, unde eşti?

Dar nici ecoul nu le răspundea, şi noaptea era atât de întunecată, că nu se putea vedea nimic.
După ce au chemat şi căutat în zadar, se înapoiară amărâţi. Viteaz care rămăsese acasă, văzu după feţele lor întristate că mica Scufiţă era tot pierdută.

începu să schelălăie dureros.

— Taci, Viteaz, zise mama.

Dar Viteaz se văicărea şi mai rău şi trăgea de fusta femeii spre uşă.

— Ce vrei, Viteaz?

Câinele avu un lătrat hotărât şi împinse uşa.

— Vrei să ieşi? se miră femeia, pe timpul ăsta?

Dar Viteaz avea ideea lui şi continua să alerge de la uşă la femeie, trăgând-o de fustă. Femeia se lăsă dusă afară.

Zăpada cernea deasă şi vântul şuiera vijelios, dar Viteaz nu se sinchisea. După ce şovăi asupra direcţiei, o luă pe potecă şi alergă amuşinând.

După ce ocoli dealul, sări şanţul, se repezi în câmpie şi începu să miroasă iar în dreapta şi în stânga. în sfârşit, se opri şi începu să râcâie zăpada cu labele de dinainte şi să o zvârle la o parte. Din când în când se oprea, lătra ca de veste bună şi relua şi mai cu foc munca. Dădu curând la iveală o mică scufiţă albă, apoi mănuşile de lână albă şi biata fată le apăru îngheţată şi nemişcată.

Degeaba Viteaz îi lingea faţa, Scufiţa nu se încălzea, ci dimpotrivă lui Viteaz parcă îi îngheţa limba.

Văzând aceasta, mama se duse acasă şi aprinse în soba din bucătărie focul. Acolo stătu fetiţa trei zile şi trei nopţi. Abia atunci se topi gheaţa care o înconjura şi mica Scufiţă Albă strănută şi astfel mama înţelese că fetiţa ei era vie.

Mica Scufiţă Albă se alese cu un guturai zdravăn, care de altfel reveni în fiecare an, fără îndoială ca să-i amintească fetei că neascultarea este întotdeauna pedepsită. Cât despre Viteaz, ca să-l recompenseze pentru agerimea şi curajul său, părinţii îi cumpărară o pulpă de berbec. Fu atât de mulţumit, că o mâncă toată, cu os cu tot!

Povestea scufiţei verzi

poveste franceză

A fost odată o fetiţă care era îmbrăcată toată în verde. Avea rochiţă, pantofi, ciorapi verzi, dar mai ales o frumuseţe de bonetă verde, care-i şedea aşa de bine, încât pe unde se ducea, i se spunea „Scufiţa Verde”.

Ea locuia într-o ţară unde erau o mulţime de păşuni verzi, mulţi copaci verzi şi o mare întinsă verde, care înainta şi se retrăgea după fluxul şi refluxul ei.

în fiecare zi mica Scufiţă Verde se ducea să se joace la marginea mării. Ea purta un coşuleţ legat de gât cu o panglică verde şi se distra strângând în el scoici.

Dar într-o zi se plictisi de acest joc şi-i veni poftă să meargă să pescuiască peşte de pe stânca plină de muşchi verde care ieşea din mare.

Mămica ei nu-i dăduse voie să se caţere pe stâncă, fiind un lucru primejdios.

Când era marea retrasă, se putea ajunge până acolo pe jos, dar când fluxul aducea marea, apa înconjura stânca din toate părţile, ba chiar adesea o şi acoperea în întregime.

Deci Scufiţa Verde nu avea voie să se ducă acolo, numai că Scufiţa noastră, fiind foarte întreprinzătoare, nu era nici fricoasă, nici sfioasă.

„N-am decât să-mi scot pantofii şi şosetele, ca să nu le ud”, gândi ca şi o să trec uşor până acolo. Aşa făcu precum spusese. Dar când fu să coboare apoi de pe stâncă, băgă de seamă că marea înaintase mai mult decât se gândise ea, şi apa în acel loc devenise foarte adâncă.

„O să încerc pe partea cealaltă”, îşi spuse fetiţa, care nu se zăpăci pentru atâta lucru. într-adevăr, în partea aceea apa nu-i ajungea decât până la jumătatea picioarelor. Dar pe măsură ce înainta pământul se scufunda, parcă şi apa creştea. Fetiţa fu nevoită să se întoarcă pe stâncă.

Mai încercă şi pe altă latură, dar tot fără succes. în ăst timp, marea creştea, creştea, şi nici gând să se mai întoarcă biata Scufiţă Verde pe plajă. Plină de necaz, îşi spuse: „Ce lipsită de noroc sunt! Iată-mă aci prizonieră. Trebuie acu să aştept să scadă marea. N-o să ajung acasă pentru cină. Vai, ce prostie! Da, ce prostie am făcut!...”

Şi mica Scufiţă Verde privea cu năduf peştii argintii care se jucau în jurul stâncii. Nu-i mai găsea deloc frumoşi. Cu cât marea creştea, fetiţa urca tot mai sus pe stâncă, şi până la urmă ajunse pe vârful ei...

Dar marea creştea, creştea mereu.

„Desigur că nu e aşa grav, murmură Scufiţa Verde speriată... Ba nu... Totuşi marea ar trebui să se retragă, căci nu acoperă această stâncă decât în zilele cu flux foarte mare.”

Şi copila începu să tremure... Nu era oare septembrie, în plin echinox?... Şi atunci o cuprinse frica. începu să fluture braţele cât mai sus şi strigă: „Ajutor!” Iar zgomotul valurilor îi acoperi glasul... De altminteri, nicio barcă nu se afla în împrejurimi ca să-i vină în ajutor, şi nimeni n-o putea zări de pe plajă: costumul ei verde se confunda cu stâncile acoperite de muşchi verde şi marea verzuie.

Striga mereu: „Ajutor! Ajutor!”

Ţipă multă, multă vreme, până când apa îi ajunse până la genunchi.

Atunci un val o şterse de pe stâncă şi o aruncă în mare, cu rochia sa verde, cu mica ei scufiţă verde, cu ghetuţele şi ciorăpeii ei verzi.

îndată ce copila căzu în apă, se transformă într-un încântător peşte la fel ca aceia care înotau în jurul stâncii, dar, în loc să fie argintiu, era verde, verde ca marea şi ca smaraldul. Se povesteşte, de atunci, că cine se duce la miez de noapte pe acea stâncă, atunci când e lună plină, zăreşte un mic peşte verde care rătăceşte fără încetare prin valuri.

Pe când ursul era vorbăreţ

poveste franceză

A fost odată ca niciodată, pe când ursul era cel mai vorbăreţ dintre animale; într-o bună dimineaţă, a pornit-o el la drum spre locuinţa leului, regele animalelor, căci ştia el că leul era cam bolnav.

Pe drum se întâlni cu cumătră vulpe.

— Nu vii şi tu cumătră, o întreabă ursul, să-i facem o vizită leului, căci am auzit că e bolnav?

— N-ai decât să te duci. Eu am atâtea treburi de făcut, răspunse scurt cumătră vulpe.

Dar doar ce se despărţi de urs şi îşi aminti că în ultima vreme ursul devenise cam flecar şi începu să se teamă că ar pârî-o regelui animalelor, ceea ce nu-i convenea deloc. Aşadar, îşi schimbă ideea şi se îndreptă şi spre locuinţa leului.

Ea ghicise adevărul. De cum ajunse ursul, gâfâind de nerăbdarea de a-i împărtăşi leului cât mai grabnic răspunsul vulpii, îi spuse:

— Eu m-am grăbit să văd ce mai faci, rege al animalelor, dar vulpea, când am poftit-o şi pe ea, n-a vrut să vină, spunând că are treburi mai însemnate de făcut.

— O să-i pară rău vulpii! tună cu glasul lui feroce leul, uitând că este bolnav.

Dar chiar atunci, cine apăru în pragul casei? Vulpea.

— Respectele mele, preatemutule rege! începu ea cu

glas mieros, mai prefăcut ca oricând. Am auzit că Măria-ta nu se simte tocmai bine şi m-am grăbit să vin, după ce am căutat mai întâi ceva ierburi tămăduitoare prin pădure. Şi se uită cu multă răutate la urs, căci era convinsă că o şi pârâse. Le vom fierbe pe toate într-o oală în care trebuie însă neapărat să fierbem şi vârful cozii de urs. Aşa mi-a spus mătuşa mea, vulpea cea bătrână, renumită pentru iscusinţa ei în a vindeca tot felul de boli.

— Da, şi eu am încredere în ea. Dar să vedem acum cât îmi este de devotat ursul! De ce să căutăm altul, când bunul meu prieten e chiar aici? zise leul.

Ursul simţi că nu avea scăpare. Răzbunarea vulpii era cumplită. Neavând încotro, lăsă pe slujitorii regelui să-i taie vârful cozii, ca să-i arate cât îi era de supus.

Dar din ziua în care rămăsese fără coadă, fiindcă flecărise mai mult decât trebuia, n-a mai scos o vorbă cu nimeni, ba chiar şi-a făcut o vizuină departe de toate celelalte animale şi din mare vorbăreţ a ajuns un mare ursuz.

Clocitorul de pepeni

poveste franceză

Veţi auzi acum povestea, cam ciudată, a unui ţăran prea încrezător în vorbele celorlalţi. Gândindu-se el că măgarul pe care-l avea era cam bătrân şi cam bolnav, hotărî într-o zi să cumpere un altul. O porni la drum spre târgul cel mai apropiat; dar, pentru a ajunge la piaţa de animale, trebuia să treci prin cea de legume. Acolo observă el, într-un coş, nişte pepeni galbeni, de toată frumuseţea. Şi, fiindcă nici nu văzuse, nici nu auzise vreodată vorbindu-se de aşa ceva, îl întrebă pe negustor:

— Ce sunt astea?

— Cum nu ştii ce sunt astea? Şi totuşi, toată lumea ştie: sunt ouă de măgar!

Cum de se făcuse atât de bine potriveala nu ştiu, cert este că ţăranul nostru rămase tare încântat în toată mirarea lui.

— Ouă de măgar... Chiar există aşa ceva?

— Bineînţeles că există, de vreme ce le poţi vedea chiar cu ochii tăi!

— Ei, da! Atunci te cred. Şi cât costă?

— Nu-i scump deloc! Uite, cel mare, de colo, ţi-l dau cu cinci centime.

“Cinci centime, gândi ţăranul. Un măgar m-ar fi costat pe puţin douăzeci de franci. Sigur, trebuie să-l şi hrănesc, dar, cinci centime! – e într-adevăr de pomană! Iar până va creşte îl voi folosi pe celălalt măgar.“

— Bine, am înţeles eu că este un ou de măgar, dar nu este un măgar! Deocamdată. Ce trebuie să fac cu oul acesta, cine îl va cloci?

— Păi chiar tu, cine altcineva! Cinci centime! E ca şi nimic. Uite ce trebuia să faci: te întorci acasă, te aşezi în coteţul de păsări şi te pui pe clocit, având grijă însă ca nu cumva să te deranjeze careva. Dacă totuşi vine cineva să te întrebe ce faci acolo, tu îi faci semn să se îndepărteze şi să te lase în pace. Fiindcă, mai ales, nu trebuie să vorbeşti, ca să nu sperii pe micuţ. Dacă ai să

faci întocmai, totul se va petrece repede şi bine. Şi, poate chiar mâine, vei avea un măgăruş de toată frumuseţea!

— Deci aşa... spuse ţăranul, ce rămăsese cu gura căscată de uimire.

Nici măcar nu se mai tocmi cu negustorul, ci o pomi de îndată acasă cu preţiosul său ou. Şi, de cum ajunse, se şi duse în coteţul găinilor, fără a-i spune ceva nevestei lui. Puse fân uscat într-un coş, aşeză cu grijă oul şi se instală deasupra acestuia.

Noaptea nu întârzie să apară, iar nevasta lui, care nu ştia nimic din câte se petrecuseră era tare îngrijorată, crezând că i se întâmplase ceva rău soţului ei. Se duse să-l întrebe pe vecinul lor dacă nu cumva ar fi atât de bun să o pornească împreună spre târg înapoi, în căutarea bărbatului ei. Dar, traversând curtea, observă în cuibar o formă ciudată. Când se apropie şi văzu de aproape cine era, nu ştiu ce să creadă.

— Ce faci acolo?

Celălalt însă tăcea. Sărmana femeie, se repezi în stradă, ţipând cât o ţineau plămânii. Toată lumea se strânse să vadă minunea. Femeia încercă din nou să-i vorbească bărbatului ei, dar acesta tot nu-i răspunse. Atunci, unul dintre vecini se apropie de „clocitor” şi-l atinse uşor. Ţăranul îşi întoarse capul şi-i aruncă bietului om o privire plină de răutate. Nimeni nu ştia ce trebuie făcut.

— Poate are febră, spuse unul. Ar trebui luat de acolo şi pus să doarmă în patul său. Pe doctor o să-l chemăm mai târziu.

Ţăranul se încăpăţâna însă pe mai departe şi, fără să spună vreun cuvânt, făcea de zor semne să fie lăsat în pace. A doua zi voia să aibă deja măgăruşul de care era atâta nevoie!

Şi, cum doi oameni se îndreptară spre el să-l ridice de acolo, făcu un salt într-o parte, luă sub braţ oul şi ieşi în curte. De acolo dispăru pe străzi şi în câmp. Toată lumea porni în căutarea lui şi, tocmai când erau gata-gata să-l prindă, ţăranul vru să sară peste gard, dar îşi pierdu echilibrul şi se întinse pe jos cât era de lung. Pepenele, bineînţeles, se sparse.

în aceeaşi clipă, un iepure, care-şi avea culcuşul lângă acel gard, mort de spaimă, o zbughi cât putu de repede. în faţa acestui dezastru, sărmanul „clocitor” se porni să se vaiete:

— Nenorociţilor, din cauza voastră, mi-am pierdut măgăruşul! Priviţi-l cum fuge, câtă forţă avea, era deja puternic ca un măgar de opt săptămâni!

Iar ceilalţi oameni îl priveau compătimitor, din ce în ce mai nedumeriţi.

Prinţul cel iubit

poveste franceză

A fost odată un împărat atât de înţelept, încât oamenii îi spuneau împăratul cel Bun. într-o zi, pe când era la vânătoare, zări alergând către el un iepure alb, care se adăposti în braţele lui, de teama gonacilor. Mirat foarte de această întâmplare, împăratul spuse:

— Fiindcă mi-a cerut să-l apăr, nu vreau să i să facă niciun rău.

Şi îl luă cu el la palat, unde îi oferi adăpost şi ierburile cele mai bune pentru mâncare. Când se aşternu noaptea, împăratul rămase tare mirat când văzu apărând în camera lui o femeie foarte frumoasă, îmbrăcată într-o rochie simplă, de culoarea crinilor, neavând altă podoabă decât o coroniţă din trandafiri albi. Mirarea îi crescu şi mai mult, când îşi dădu seama că fiinţa aceea fermecătoare nu avea cum să fi pătruns în camera lui, decât săvârşindu-se o minune; fiindcă el însuşi închisese orice uşă şi orice fereastră. Şi-n timp ce-mi simţea gândurile din ce în ce mai neliniştite, o auzi pe

acea minune grăind:

— Sunt zâna Candida. Tocmai treceam prin pădure în timpul vânătorii şi, vrând să ştiu dacă eşti într-adevăr un om bun, aşa cum ţi-a mers vorba, m-am preschimbat într-un iepure alb, ce căuta salvarea de la moarte în braţele tale. Se ştie că oamenii cu suflet bun iubesc animalele; tu ai arătat cu prisosinţă acest lucru şi, de aceea, vreau să te răsplătesc. Cere-mi orice şi am să mă supun dorinţelor tale.

— Dacă eşti într-adevăr o zână, trebuie să ştii ce-mi doresc: nu am decât un fiu, care îmi este foarte drag – tocmai de aceea i se şi spune Prinţul cel Iubit; dacă vrei să-mi îndeplineşti, într- adevăr, o dorinţă, te rog să rămâi mereu în preajma fiului meu şi să-i dai sfatul cel bun.

— Aş putea totuşi să-i ofer putere, frumuseţe sau bogăţie, nu vrei să-i dăruieşti nimic din toate astea?

— Nu. Aş fi însă foarte mulţumit să-l ştiu cel mai drept dintre prinţi. La ce i-ar folosi puterea, frumuseţea şi bogăţia, dacă ar fi un om rău? Ar rămâne neîmplinit, ci doar virtutea l-ar putea face fericit.

— Ai multă dreptate, spuse zâna Candida, dar nu stă în puterea mea să-l preschimb pe Prinţul cel Iubit într-un om cinstit, împotriva voinţei lui. Tot ce pot să-ţi promit este că am să veghez asupra hotărârilor pe care le are de luat; am să fiu mereu în preajma lui, dându-i sfaturile cele bune, şi îl voi pedepsi dacă nu-şi va îndrepta greşelile.

împăratul era foarte mulţumit de această promisiune şi, liniştit asupra viitorului fiului său, muri nu peste multă vreme. Prinţul îşi plânse îndelung tatăl, fiindcă, la rândul lui, îl iubea foarte tare. La două zile după această tristă întâmplare, îi apăru în somn zâna Candida, care îi spuse:

— I-am promis tatălui tău să-ţi fiu sfetnic de încredere, şi, pentru a mă ţine de promisiune, îţi voi face un dar.

Puse în degetul Prinţului un inel de aur, spunându-i:

— Ai grijă de acest inel! Este mai preţios decât orice bijuterie: de fiecare dată când vei face un lucru rău, îţi va înţepa degetul; iar dacă, în ciuda înţepăturii lui. Vei continua, vei pierde ajutorul meu şi n-am să-ţi mai fiu prieten.

Spunând acestea, zâna dispăru la fel de neînţeles, aşa cum şi apăruse.

O vreme inelul nu-i pricinui – nicio înţepătură Prinţului cel Iubit, iar asta îl făcea atât de mulţumit, încât, la numele său i se adăugă şi cel de Fericitul.

într-o bună zi plecă la vânătoare, dar nu reuşi să prindă nimic, ceea ce îl făcu din cale-afară de morocănos. I se păru că simte o uşoară apăsare pe deget, dar nu îi dădu prea mare atenţie. Şi, intrând în camera lui, micuţul câine Bibi îi sări, ca de obicei, în întâmpinare, aşteptând mângâierile obişnuite. Doar că în locul lor, Prinţul îl lovi cu piciorul, vrând să-l îndepărteze din preajma lui. în aceeaşi clipă simţi o înţepătură îngrozitoare în deget, ceea ce îl făcu să se retragă, ruşinat, într-un colţ al camerei, gândind: „Cred că zâna îşi râde de mine! Ce mare rău am făcut lovind cu piciorul un câine? La ce mai foloseşte să fiu împărat peste un imperiu atât de mare, dacă nu am

libertatea să- mi bat propriul câine?”

— Nu râd de tine, spuse vocea pe care Prinţul o auzi foarte clar. Greşelile pe care le faci însă se ţin lanţ. A Ei stăpânul unui imperiu nu înseamnă a putea face răul pe care-l vrei, ci tot binele pe care-l poţi face, gândeşte-te îndelung la asta!

Prinţul cel Iubit îşi recunoscu greşeala şi promise să se îndrepte, dar nu se ţinu de cuvânt. Inelul îl înţepa acum din ce în ce mai des, ajungând chiar să-i sângereze degetul. Enervat de neplăcerile pricinuite de acel ciudat inel, sfârşi prin a-l arunca, nevrând să mai ştie vreodată de ci.

într-una din zilele ce urmară, în timp ce Prinţul cel Iubit era la plimbare, văzu o fată care era atât de frumoasă, încât dori imediat să-i fie mireasă. Numele ei era Zelie şi pe cât era de blinda, pe atât era de fermecătoare Prinţul crezu că Zelie se simţea în al nouălea cer la gândul că va deveni împărăteasă, doar că se înşela amarnic.

— Măria ta, nu sunt decât o păstoriţă, fără niciun fel de avere; dar, cu toate astea, n-am să mă căsătoresc cu tine.

La aceste vorbe neaşteptate, Prinţul o întrebă cuprins de teamă:

— Oare nu mă socoteşti frumos?

— Nu, Prinţe, îţi admir frumuseţea, clar la ce ar fi ea bună, împreună cu toate bogăţiile pe care le ai, dacă faptele rele pe care voi vedea zi de zi că le săvârşeşti mă vor face să nu te iubesc?

La aceste îndrăzneţe cuvinte, Prinţul cel Iubit porunci ca Zelie să fie adusă cu forţa în palat şi închisă.

Printre favoriţii Prinţului se. Număra şi fratele lui de lapte, un tânăr plin de gânduri urâte, care însă cucerise încrederea stăpânului său prin linguşiri în care era mare meşter. Şi, în loc de sfaturi înţelepte, Prinţul cel Iubit primea doar îndemnuri umilitoare.

— Dacă nu o pedepseşti pe această fată, fiindcă nu se supune voinţei tale, oamenii vor uita curând că sunt pe lume doar ca să te slujească!

Şi astfel, prins în capcana vorbelor viclene, Prinţul pomi cătrecamera unde era închisă Zelie, pentru a o pedepsi, dar rămase tare surprins nemaigăsind-o acolo; cheia o avea doar el, cel puţin aşa credea. împins de furie, porunci să fie găsit cel care îi eliberase prizoniera fără ştirea lui. Şi, cum exista la palat un om înţelept şi bun, căruia până nu demult îi fusese încredinţată educaţia tânărului Prinţ, om care nu era pe placul celor certaţi cu faptele bune, aceştia au pus la cale pierderea lui, dovedindu-i Prinţului, prin martori mincinoşi, că Suliman— acesta îi era numele – era făptaşul ce trebuia pedepsit. Cuprins de o mânie fără margini, pe care greu şi-o mai putea controla, Prinţul trimise gărzile să i-l aducă pe Suliman înlănţuit.

După ce dădu aceste porunci, Prinţul cel Iubit se retrase în camera lui şi se culcă nepăsător. Dar deodată pământul se cutremură, iar la lumina unui fulger iscat din senin, o văzu pe zâna Candida. Aceasta îi aduse iar aminte de promisiunea pe care o făcuse tatălui său. Apoi ea îl pedepsi astfel:

— Te condamn să semeni cu animalele de la care ai împrumutat năravurile: ai ajuns asemănător cu leul prin furie, cu lupul prin lăcomie, cu şarpele, vrând să-l pedepseşti pe cel care ţi-afost un al doilea tată, cu un taur prin cruzimea de care ai dat dovadă!

Abia sfârşite vorbele zmei, Prinţul cel Iubit se trezi într-o pădure, purtând înfăţişarea

pe care Candida i-o hărăzise: avea cap de leu, coame de taur, picioare de lup şi coadă de viperă. Privindu-se în fântâna lângă care se afla, îl cuprinse o furie deznădăjduită şi o pomi în căutarea unui loc unde ar putea să scape măcar de priveliştea pe care i-o oferea noul său chip. Nimeri însă într-o capcană pusă pentru urşi; vânătorii ieşiră la iveală, îl înlănţuiră şi îl purtară chiar spre oraşul de reşedinţă al Prinţului, unde îl închiseră laolaltă cu toate fiarele sălbatice, într-o cuşcă.

Aflându-se într-o stare atât de disperată, Prinţul cel Iubit hotărî să-şi îndrepte greşelile. Şi astfel, deşi între fiare, căuta să nu se poarte ca ele. Zâna Candida îl preschimbă mai întâi într-un câine mic, apoi într-un alb porumbel. Amintindu-şi că aceasta era culoarea zânei, Prinţul speră că-i va putea recâştiga încrederea. Se înălţă în zbor şi porni în căutarea lui Zelie pe care o găsi, după multe zile de căutare, într-un deşert îndepărtat. Bucuros că a reuşit s-o găsească, Prinţul cel Iubit, preschimbat în porumbelul cel alb, zbură pe umărul tinerei fete. Aceasta, fermecată, îl mângâie, promiţându-i că-l va iubi mereu.

— Ce-am făcut? îşi dădu scama Zelie. Am legat un jurământ de credinţă! în aceeaşi clipă, porumbelul se transformă într-un tânăr frumos.

— Da, încântătoare fată, îi spuse Prinţul cel Iubit, mi-am recăpătat adevărata înfăţişare. Sfârşitul nenorocirilor mele era legat de iubirea pe care tu mi-o porţi. îţi mulţumesc pentru această mate bucurie. Nu-mi mai doresc decât ca zâna Candida să redevină protectoarea mea.

— Nu mai ai de ce te teme, spuse Candida, apărând uşoară ca un fulg. Zelie te-a iubit mereu, iar acum, fiindcă ai redevenit om înţelept, iubirea ei va fi cu atât mai mare. Veţi trăi fericiţi, căci dragostea voastră va fi întemeiată pe iubire.

Prinţul cel Iubit şi Zelie mulţumiră zânei pentru bunătatea ei neţărmurită.

— Copiii mei, acum am să vă duc la palatul vostru, pentru a-i reda Prinţului cel Iubit coroana pe care răutăţile lui l-au făcut nedemn de a o purta până acum.

Şi astfel, Prinţul cel Iubit domni mult timp alături de Zelie şi, se spune că îşi dădea într-atât silinţa de a-şi face datoria cum se cuvine, încât inelul, pe care-l pusese din nou, nu-l mai înţepă niciodată prea tare.

Cămaşa lui Sylvinet

poveste franceză

A fost odată ca niciodată...

Dar oare toate poveştile încep cu „a fost odată”? Poveştile da, dar ceea ce veţi auzi acum nu este deloc o poveste, ci chiar un lucru adevărat, fiindcă micuţul Sylvinet, căci despre el este vorba, a existat în realitate şi era Un băieţel tare drăgălaş şi cuminte, mai ales cuminte. Toată lumea îl îndrăgea – nu doar oamenii, ci şi plantele şi animalele – iar asta, desigur, nu pentru că era cel mai mic dintre cei şase fraţi şi cele şase surori ale sale, ci fiindcă era de o bunătate rar întâlnită. Avea întotdeauna timp şi pentru cei din jurul lui, era mereu atent la respiraţia firelor de iarbă, la agitaţia, deloc de neînţeles pentru el, a micilor vietăţi pe care le întâlnea zi de zi şi cu care adesea întârzia în nesfârşite istorisiri. Mai tot timpul era nevoit să facă fel de fel de drumuri, fiindcă, chiar dacă era încă destul de mic, asta nu însemna că nu îşi ajuta

mama, o femeie săracă. Şi, pentru că era mezinul, purta lucrurile fraţilor săi mai mari, iar cum aceştia erau destui, cămaşa care ajungea la el, ca s-o poarte, era atât de uzată, încât oricât de mult ar fi încercat s-o cârpească, se rupea mereu, ca o îndărătnică ce se afla. Ea nu ştia că mama lui Sylvinet este atât de prinsă cu treaba, încât nici vorbă să aibă timp să-i coasă altă cămaşă, până la iarnă. Iar iarna nu trecuse de prea mult timp...

într-o zi, în timp ce Sylvinet căuta fragi prin pădure, cămaşa pe care o purta se rupse într-atât, încât se desprinse din toate cusăturile şi căzu în iarbă. Micuţul o ridică deznădăjduit şi aproape că-i venea să plângă, gândindu-se cât mai era până în iarnă, când mama sa va putea să-i facă alta nouă.

Şi o porni spre casă, mai trist ca niciodată. în drum se întâlni însă cu mielul, prietenul său dejoacă.

— De ce nu o rogi pe mama ta să îţi facă o cămaşă?

— Acum nu are timp pentru asta. Abia la iarnă. Şi-n plus, fratele meu mai mare va avea cămaşa cea nouă, eu o voi primi pe aceea de la surioara mea cea mai mică. Iar până atunci nu vom putea purta decit cămăşile care sunt pe noi.

— Aş vrea să-ţi fac o bucurie, zise mielul. Şi, după ce se gândi puţin, alese un pumn din cea mai albă lină pe care o avea.

— Uite, din asta îţi poţi face o cămaşă. Ţi-o dăruiesc! Micuţul Sylvinet mulţumi frumos mielului pentru darul lui şi o porni mai departe spre casă, fără să ştie însă ce ar putea să facă el cu lina pe care o primise în dar.

— Bună ziua, auzi.

Băieţelul nostru ridică privirea şi recunoscu îndată tufa de măceş pe care o admirase de atâtea ori.

— Bună ziua, îi răspunse el repede, uşor ruşinat că trecuse fără să o vadă.

— Ce ai în mână, Sylvinet?

— Am nişte lână. Mi-a dăruit-o mielul, ca să-mi fac din ea o cămaşă. Numai că nu prea ştiu cum am să reuşesc?!

— Dă-mi-o, am s-o dărăcesc chiar eu. Copilul îi dădu lâna, pe care măceşul, lungindu-şi crengile încărcate de spini, începu s-o întindă şi s-o scarmene, transformând-o în vălătuci albi şi uşori, ca zăpada dintâi. Sylvinet îi mulţumi măceşului pentru osteneală, neputând să-şi mai ia ochii de la albul de lapte al lânii.

O pomi mai departe. Când, ce să vadă? Chiar lângă dram, printre frunze, un păianjen tocmai lucra în mijlocul pânzei lui.

— Ce duci în mână, Sylvinet?

— Nişte lână pe care mi-a dăruit-o mielul şi pe care a dărăcit-o măceşul.

— Da-mi-o. Am să o ţes eu pentru tine. Şi, tară prea multă vorbă, după ce izbuti să obţină un fir lung. începu să-I ţeasă. îşi aducea aminte de ziua în care, rătăcindu-se şi ajungând în colbul de pe dram, era gata-gata să fie strivit de vreun pas neatent, dacă nu

l-ar fi văzut Sylvinet şi nu l-ar fi îndepărtat de primejdie Avea acum posibilitatea să-i mulţumească, aşa cum putea el, neînsemnatul. Fiindcă niciodată nu ştii de cine ai nevoie şi cine îţi poate oferi ajutorul, atunci când ai mai multă nevoie de el. De aceea trebuie să fii bun şi atent cu toată lumea.

Şi aşa, micuţul păianjen ţesea de zor pânza pentru Sylvinet, care îl admira cum alerga când la stânga, când la dreapta, cum încrucişa firele urcând şi coborând. Curând, lâna se transformă într-o stofă fină.

Văzându-se din ce în ce mai aproape de dorinţa lui, băieţelul mulţumi frumos păianjenului pentru ajutor şi o porni mai departe spre casă. Drumul cobora pe lingă albia unui pârâu cu apă limpede, în care Sylvinet se scălda adesea. Deodată se auzi strigat. Se întoarse, era racul.

— Hei! Sylvinet! Ce duci în braţe?

— Este lâna pe care mi-a dăruit-o mielul, pe care măceşul a dărăcit-o şi pe care păianjenul mi-a ţesut-o pentru o cămaşă.

— N-ai să poţi să-ţi faci cămaşa, dacă stofa nu c croită. Dă-mi-o, am să o tai chiar eu!

Şi, ca un adevărat croitor ce se afla, racul îi luă măsură micului băiat care nu se miră câtuşi de puţin. Curând, cei doi mari cleşti ai racului se puseră pe treabă, tăind mai repede decât orice foarfecă bine ascuţită.

— Iată! Treaba-i terminată. Mama ta nu mai are decât să coasă între ele bucăţile pe care eu le-am croit şi o să ai o cămaşă nouă şi frumoasă.

— îţi mulţumesc mult! Nu ştiu ce mă făceam fără tine, spuse Sylvinet şi o pomi mai departe spre casă, râzând şi venindu-i aproape s-o ia la fugă de bucurie. Dar se întrista nu peste multă vreme, amintindu-şi că este abia vară şi mama lui are aşa de mult de lucru! Iar până când va cădea întâia zăpadă, mai erau atâtea zile, atâtea zile, şi cămaşa lui parcă nu va fi gata niciodată! Tristeţea i se cuibărea din ce în ce mai mult în suflet, când auzi trilurile minunate ale unei păsări ce se aşezase să se odihnească pe o ramură din apropierea drumului pe care tocmai trecea Sylvinet.

— Nu mai fi trist! Mielul ţi-a dat lâna, măceşul a dărăcit-o, păianjenul a ţesut-o, iacul a croit cămaşa, iar eu am să o cos.

Micuţul ridică ochii ce-i erau scăldaţi în lacrimi şi privi către prea buna pasăre. Aceasta, ajutându-se de cioc şi de gheare, se apucă să coasă cămaşa lui Sylvinet, cu atâta îndemânare, încât orice croitoreasă ar fi fost invidioasă pe ea.

— îţi mulţumesc din suflet! îi spuse el mărinimoasei şi îndemânaticei păsări. Şi zâmbetul îi revenise pe buze şi voia bună de asemenea. îşi îmbrăcă noua cămaşă şi, aplecat în genunchi peste marginea malului, se privi în oglinda apei. Nu-i venea să creadă că în aşa scurt timp cămara lui fusese gata! Şi era atât de frumoasă, poate şi fiindcă era a lui şi doar a lui. Nu mai putu răbda să ştie doar el asta, aşa încât o luă la fugă spre casă. Aici, numeroasa lui familie îl aştepta,

îngrijorată, fiindcă Sylvinet zăbovise pe diurn mai mult ca de obicei. Dar când îl văzură îmbrăcat cu acea minunată cămaşă, uitară să-l mai certe şi începură să-l întrebe toţi despre secretul acelei cămăşi. Şi Sylvinet le povesti cu de-amănuntul cum s-a întâmplat să-i dăruiască mielul lâna cea albă, cum măceşul a dărăcit-o, cum, mai apoi, păianjenul a ţesut-o, transformând-o într-o pânză fină, pe care racul a croit-o, rar pasărea a cusut-o. Aşa a apărut minunata cămaşă a lui Sylvinet, iar lucrurile s-au întâmplat întocmai.

Şi fiindcă aceasta nu a fost o poveste, ci, aşa cum am zis, toate s-au întâmplat cu adevărat, nu voi încheia spunând că „am încălecat pe-o şa şi v-am spus povestea aşa", nici că „m-am suit pe-un cui şi alta nu-i!"

Supa de pietricele

poveste franceză

Este povestea a doi oameni foarte săraci – Dede şi Ferdinand. Dacă n-o ştiţi, vă voi spune-o eu. Ascultaţi: Fiind sărmani, cei doi îşi petreceau timpul căutând pe cineva care, de milă, le-ar putea da ceva de mâncare. Niciodată nu se întâmpla însă să le treacă măcar prin cap că ar trebui să dea şi ei vreo mână de ajutor drept mulţumire. Astfel încât Emestina – o femeie cumsecade şi foarte harnică, ce ţinea o întreagă fermă prin munca ei – văzându-i pe cei doi intrând în ograda sa, îşi spuse în gând că, de astă dată, n-o să mai aibă milă de nişte leneşi şi n-o să le dea decât o găleată cu apă şi un colţ în hambar, unde să poată dormi. Aşa încât, înainte chiar de a auzi de la ei ceva, Ernestina îi întâmpină cu aceste vorbe:

— Aţi picat rău de data asta! N-am nici măcar un colţ de pâine, va trebui ca pentru seara asta să împrumut de la o vecină.

Dede, care era mai viclean şi care îşi dădu seama de gândurile Emestinei, îi spuse:

— Nu-ţi face griji pentru noi; astăzi nu avem nevoie decât de ceva fân ca să ne pregătim mâncarea.

— Dacă numai fân vă trebuie, hambarul e plin, n-aveţi decât să vă instalaţi acolo şi totul e ca şi făcut, spuse femeia cea bună.

Ferdinand nu înţelegea nimic din ce se petrecea acolo, şi, cum murea de foame, încercă să deschidă gura şi să ceară, totuşi, ceva de mâncare, dar Dede îl opri la timp. Acesta îi mulţumi femeii celei bune, după care se îndreptară fiecare spre treburile lui. Abia dacă făcuse trei paşi spre hambar, că Dede se şi întoarse, spunând:

— Aş dori să-ţi cer un mic serviciu: ai putea să ne laşi să ne pregătim mâncarea la soba ta? Vom găti supă de pietricele.

— Supă de pietricele?!

— Da, e specialitatea noastră.

— Sunt tare curioasă s-o văd şi pe asta! Intraţi în casă.

Şi Dede îi ceru femeii o oală, o umplu cu apă şi se duse în curte săcaute ceva pietricelepe care, înainte de a le pune la fiert, le spălă bine cu apă proaspătă.

După câtva timp spuse, puţin încurcat:

— Acum urmează secretul. Dar nu ştiu dacă trebuie să ţi-l

spun.

Sărmana femeie, care murea de curiozitate, se jură că nu va spune nimic nimănui. Şi astfel, legământul fiind făcut, Dede îi spuse, cu aerul că divulgă un mare secret:

— De fapt îi lipseşte o varză!

— Oh! Dacă-i numai asta, spuse femeia, mă duc să aduc una.

Zis şi făcut. Se duse după varză, o aduse şi i-o dădu „specialistuluibucătar”, care, pe acelaşi ton, spuse:

— Trebuie pusă uşor în oală, apoi aşezate pietricelele, jur împrejur.

Curând, fiertura începu să miroasă chiar bine.

— Ca să fie o supă cu adevărat gustoasă, spuse Dede, ar mai fi trebuit adăugaţi patru morcovi, patru cartofi – nici mai mult, nici mai puţin, pentru ca pietricelele să-şi lase tot gustul. Păcat că n- avem!, spuse el, căzând pe gânduri. în fine, asta e!

Ernestina se repezi să spună că nu-i deloc prea târziu şi se grăbi să aducă legumele cerute, apoi, după ce le curăţă, le puse în oală.

— Ei, acum n-a mai rămas decât să aşteptăm să fiarbă, spuse Dede. Dacă ai cumva altceva mai bun de făcut, poţi să te duci liniştită, te vom chema când va fi gata.

Cum la o fermă se găseşte întotdeauna „altceva mai bun de făcut”, femeia plecă să mulgă vacile. Şi, în timp ce le mulgea, se tot gândea la ciudata poveste cu supa care tocmai fierbea, fără să-şi poată da seama ce nu-i în ordine în această întâmplare. După ce-şi termină treaba, se întoarse în casă, unde cei doi înfometaţi tocmai sfârşiseră de înghiţit supa şi, pe deasupra, şi bucata de slănină pe care femeia şi-o pregătise pentru cină! Fusese, deci, păcălită!

„Ei, da! îşi spuse ea în gând, netoţii ăştia m-au tras pe sfoară, dar le-a venit şi lor rândul”.

— Nu mi-aţi văzut cumva din întâmplare pisica? îi întrebă ea.

— Ah, nu, spuseră ei.

— Atunci înseamnă că s-a dus să crape în gunoi!

— De ce? o întrebă Ferdinand.

— închipuiţi-vă că animalul ăsta nenorocit a mâncat slănina otrăvită pe care o păstram pentru şobolani!

Abia îşi sfârşi fraza, că cei doi se şi repeziră afară, ţinându-se de burtă şi văitându-se îngrozitor.

Aceasta a fost povestea pe care am promis că v-o spun. Se zice că de atunci nu doar Ernestina nu i-a mai văzut niciodată pe cei doi care preferau să cerşească, decât să-şi câştige pâinea muncind, dar nimeni din satul acela n-a mai auzit vreodată ceva de ei.

Nobilul şi ţăranul său

poveste franceză

Pentru că unul dintre ţărani făcuse un lucru care nu prea fusese pe placul nobilului ce stăpânea acele pământuri, acesta îi spuse:

— Ca să te iert, trebuie să vii la mine, dar nu oricum, ci nici la umbră, nici la soare, nici pe jos, nici călare sau în căruţă.

Sărmanul ţăran era tare necăjit. îi povesti unui prieten toate câte-i spusese nobilul.

— Nici la umbră, nici la soare, nici pe jos, nici călare, cum trebuie să fac să ajung, totuşi, la el aşa cum mi-a cerut, ca să mă ierte?

— Oh, stai liniştit! Am să mă duc eu în locul tău şi-ai să vezi că o să se sfârşească cu bine.

Şi iată că o pomi: îşi puse pe cap ceva ce semăna cu o sită, astfel că nu era nici la umbră, dar nici la soare! Iar ca să nu fie nici pe jos, nici călare, se urcă pe un catâr. în dram găsi un furnicar şi, ca să fie acolo – nu se ştie niciodată la ce i-ar putea folosi – vârî într-un sac întreg muşuroiul, cu furnici cu tot.

Şi astfel ajunse la stăpânul său. Şi era tocmai bine, căci nu era nici pe jos, nici călare – era pe catâr; nici la umbră, nici la soare – era sub acea sită. Nobilul îi spuse:

— Acum trebuie să-mi spui unde este centrul pământului!

Ţăranul răspunse:

— Stăpâne, vino în grădină şi-ţi voi spune.

Ajunşi în grădina nobilului, ţăranul, prefacându-se că este în căutarea locului cu pricina, călca fără milă în picioare tot ce-ntâlnea în cale: salate, verze, în fine, toate legumele. Iar, pentru a fi sigur că-i face nobilului o pagubă cât mai mare, ţăranul se ajută şi de un ciomag pe care-l ţinea în mână şi cu care sfărâma orice plantă găsită în cale. La un moment dat se opri în mijlocul unui strat de salate şi lovi cu ciomagul într-un punct, spunând:

— Iată, stăpâne, aici este centrul pământului. Dacă nu mă crezi, sapă şi măsoară-l!

Nobilul, care rămase fără răspuns în faţa isteţimii ţăranului, îi spuse, crezând că, de astă dată, nu va mai şti cum să iasă din încurcătură:

— Ei bine, acum va trebui să-mi spui câte stele sunt pe cer.

— Dacă ai să vii cu mine în camera ta, am să-ţi spun!

Chiar dacă fu mirat de condiţia pusă, nobilul îl duse, totuşi, în camera lui. Ţăranul, care luase cu el şi sacul plin cu furnici, îl goli pe tot în camera stăpânului său spunându-i:

— Iată, pe cer sunt tot atâtea stele, câte furnici în camera asta. Numără-le!

Şi astfel se răzbună pe acel nobil.

Coroniţa de rouă

poveste franceză

A fost odată un rege care nu avea decât o singură fată. Şi cum era doar una la părinţi, tatăl ei o răsfăţa fără margini, împlinindu-i toate poftele, care mai de care mai trăsnite. Şi într-o bună dimineaţă, pe când se plimba în grădina palatului, rămase cu privirea asupra perlelor de rouă care pâlpâiau pe florile şi pe frunzele din jur. îi veni o idee şi alergă într-un suflet la tatăl ei, cu gândul să-i îndeplinească şi această dorinţă.:

— Tată, dă poruncă să mi se facă o coroniţă din picăturile de rouă. Sunt mai frumoase şi mai sclipitoare decât perlele adevărate.!

Tatăl ei, ştiind bine că asemenea ispravă nu se poate, încercă în fel şi chip să-i schimbe gândurile, dar fata atâta îl rugă şi atâta plânse, încât bietul se lăsă convins de ea şi dădu poruncă să i se facă prinţesei coroniţă din perle de rouă.

Au fost aduşi la palat cei mai pricepuţi giuvaiergii din ţinut şi cei mai năstruşnici. Şi la cerinţa prinţesei, li s-a spus că cel care va izbuti va primi zece saci cu galbeni, iar cei ce nu vor fi în stare, după trei zile şi trei nopţi, o vor plăti cu capul.

Giuvaiergiii ascultară cele spuse şi în gând îşi rosteau rugăciunea cea din urmă. O jale şi o întristare adâncă domneau în tot regatul.

Giuvaiergiii se sfatuiră în ce chip ar putea să scape de năpastă. Cel mai bătrân dintre ei grăi astfel:

— Eu vă scap de urgie! Fiţi pe pace şi duceţi-vă liniştiţi la casele voastre. Aveţi încredere în mintea mea, că a avut mai multe de judecat decât voi!

A treia zi de dimineaţă se duse să-i vorbească regelui:

— Prealuminate! Eu mă ofer să-i fac fetei tale o coroniţă de rouă, dar perlele de rouă să le iau din mâna ei.

Regele pricepu vorbele cu tâlc ale bătrânului giuvaiergiu şi se învoi, sperând ca astfel fatalui să devină mai înţeleaptă. Aşa că o chemă pe fată şi îi spuse dorinţa giuvaiergiului.

Auzind fata că i se face pe plac, nici nu judecă prea mult cererea bătrânului giuvaiergiu şi se arătă încântată. Ba chiar se grăbi să-l poftească, emoţionată, în grădină. Bătrânul o urmă, iar copila încercă să ia câteva picături de rouă de pe frunze, dar ele, cum era şi firesc, i se risipiră în palmă. Şi la fel se întâmpla şi cu altele, de câte ori încerca.

După o zadarnică strădanie, în care prinţesa încerca mereu, văzând cum se risipeau şi se pierdeau în palmă picăturile de rouă, se uită la giuvaiergiul cel bătrân şi apoi la tatăl ei şi, îmbujorată de ruşine se aruncă în braţele tatălui, fagăduindu-i că de acum în colo nu avea să-i mai ceară ceva exagerat.

Bătrânul luă galbenii de la rege, dăruiţi drept mulţumire pentru lecţia dată fetei lui, şi se grăbi să- i împartă cu ceilalţi giuvaiergii, cărora nu le venea să creadă că, pe lângă norocul de a fi scăpaţi de moarte, deveniseră şi înstăriţi.

Porumbiţa sălbatică şi isteaţă

poveste franceză

Odată, o porumbiţă sălbatică stătea cocoţată pe o rămurea şi privea în zare, aşteptându-şi soţiorul porumbel, care zburase în căutare de hrană. Cum privea ea, iată că o văzu pe cumătră vulpe care se apropia de copacul pe a cărui rămurea stătea. Şi când se apropie de-a binelea, vulpea îi vorbi.

— Ce faci, porumbiţă? Singură? Nu vrei să-ţi ţin de urât până ţi-o veni porumbelul înapoi? Am să-ţi dau o veste mare, sau ai şi aflat-o?

— Nu ştiu nimic. Ce s-a întâmplat? întrebă porumbiţa.

— Cum, nu ştii? S-a făcut pace între toate animalele şi păsările din lume! Acum orice animal sau orice pasăre, cât de mică ar fi ea, poate sta liniştită lângă orice animal sau pasăre cât de mare sau feroce i s-ar părea, căci nimeni nu are voie să mai atace, spuse şireata vulpe. Dar neîncrezătoare şi prevăzătoare, porumbiţa nu se lăsă înşelată atât de repede, ci continuă să se uite în zare după porumbelul ei.

— Nu cobori? Ce tot priveşti într-acolo? nu se lăsă vulpea.

Ca să scape de ea, porumbiţa răspunse iute:

— Tocmai mă uitam la cei doi lupi puternici cum fugăresc o soră de-a ta. Şi parcă s-ar îndrepta spre copacul ăsta!

— Pesemne că nici ei n-au auzit vestea cea mare, mai apucă să răspundă vulpea, şi o zbughi într- o goană disperată şi nu mai trecu multă vreme pe la porumbiţă.

Soţia pescarului

poveste franceză

Povestea pe care am auzit-o şi pe care vreau să v-o spun acum pare de necrezut, dar eu cred că şi poveştile ascund în ele un sâmbure de adevăr şi că dacă n-ar fi, nici nu s-ar povesti. Se spune că pe coasta dinspre Oceanul Atlantic, a Franţei, puteţi vedea pe hartă un sătuleţ, ai cărui locuitori se ocupă cu pescuitul de când s-au pomenit pe lume. încă înainte ca soarele să răsară, ei pornesc în largul mării cu bărcile lor cu pânze şi seara se întorc cântând, aducând peştele, care este hrana lor de zi cu zi şi pe care îl vând la oraş, ca să-şi poată cumpăra cele necesare pentru traiul cel de toate zilele.

în satul ăsta trăiau şi doi tineri, Aneta şi Jean, care se simţeau tare fericiţi, mai ales după ce li se născuse şi un băieţaş de toată frumuseţea, cu ochii albaştri ca marea în zilele cu soare şi cu râs mai cristalin decât sunetul unui clopoţel de argint.

Până acum toate bune, dar nu v-am spus încă tot, fiindcă mai era ceva prin locurile acelea, de care parcă mi-e şi frică să pomenesc. Partea aceea a ţărmului era bântuită de nişte spiriduşi nevăzuţi, care, din când în când, împrumutau – vorbă să fie, fiindcă nu cereau voie nimănui – bărcile pescarilor şi plecau cine ştie unde. Nenorocirea era că din clipa în care luau o barcă, o foloseau până o distrugeau cu totul şi vă daţi seama că oamenii din partea locului erau atât de săraci, încât pierderea unei bărci însemna pentru ei moartea.

într-o dimineaţă, Jean băgă de seamă că barca lui nu mai era în locul unde o lăsase el, ci mult mai încolo. La început s-a gândit că poate vreun pescar o fi avut nevoie de locul acela şi i-a mutat barca un pic. Când însă a văzut că şi în zilele următoare lucrurile se repetă, a intrat la mare grijă şi, în cele din urmă, speriat, i-a spus Anetei ceea ce băgase el de seamă. Biata femeie, când a auzit de una ca asta, să cadă jos de spaimă şi mai multe nu. Dacă spiriduşii le distrug barca, înseamnă sau să moară toţi trei de foame, sau să-şi ia lumea în cap şi să plece slugi, cine ştie pe unde, trăind o viaţă nu mai bună decât moartea. I se rupea, mai ales, inima pentru copilul lor care trebuia să aibă o viaţă aşa de nefericită. Nu vă mai spun că mulţi pescari încercaseră să vadă ce se întâmplă cu bărcile lor şi nu văzură decât cum ele se desprind de la mal şi o pornesc în larg, parcă mânate de nişte puteri
nevăzute. Ba cei care se dovediseră mai curajoşi şi încercaseră să lupte cu aceste puteri, au fost găsiţi morţi pe plajă în ziua următoare, fiindcă, dacă nu ştiţi vă spun eu acum, spiriduşii sunt mai periculoşi chiar şi decât balaurul Baudal, care şade ascuns în lacul Leului, de unde iese din când în când pentru a fura câte un animai, uneori chiar câte un om, pe care să-l mănânce.

Cum vă spuneam, din ziua aceea, în casa celor doi tineri n-a mai fost loc nici pentru pace, nici pentru bucurii.

Nopţi întregi nu mai dormeau, iar Aneta era tot cu ochii roşii de plâns, în a patra zi, femeii îi veni un gând pe care nici ei nu avea curajul să şi-l mărturisească. în a cincea zi însă, văzând că viaţa asta nu mai era de îndurat, se hotărî să treacă peste orice spaimă şi să facă ceea ce inima o învăţa. Aşa că în seara aceea i-a dat de mâncare lui Jean, ba chiar l-a îndemnat să bea ceva mai mult vin ca de obicei, încât, frânt de grijă, de oboseală şi de vin, omul adormi de îndată ce puse capul pe pernă. După aceea, Aneta dădu şi pruncului de mâncare, şi, înfaşurându-l într-o pătură moale de lână ca să nu-i fie frig, îl luă frumuşel în braţe şi se strecură ea o şopârlă pe uşă, fără s-o simtă bărbatul care dormea dus.

Afară era o noapte întunecoasă de Să-ţi bagi singur degetele în ochi. Numai departe pe cer se vedea strălucind o singură stea, al cărui chip îndepărtat se oglindea în apa fără fund a oceanului. Biata Aneta se înfiora când îşi aminti că era noaptea mareei celei mari.

Dar mi se pare că eu vorbesc cam în dodii pentru voi şi nici măcar nu v-am spus ce

este aceea o maree. Staţi să vă zic, numai să aveţi răbdare să mă ascultaţi acum, că am lăsat firul poveştii şi m- am apucat să vă spun ce este o maree. Eu socotesc că aşa se cuvine.

Luna asta pe care o vedem noi pe cer, sclipind cu lumina ei misterioasă în unele nopţi, are o mare putere de atracţie asupra apei, care se ridică spre ea sub forma unui val mare. Şi-aşa urmăreşte luna până ajunge la ţărmul pe care îl acoperă cu apă pe o mare distanţă. Apoi apa se retrage liniştită în matca ei. Când apa creşte, se cheamă flux, iar când scade, se cheamă reflux. Mareea înseamnă deci fluxul şi refluxul apei. Dacă nu mă credeţi, puteţi să-i întrebaţi şi pe părinţii voştri şi veţi vedea că nu spun bazaconii." Ei, şi dacă nu vă mint în taina asta a lunii, cu fluxul şi refluxul, vă închipuiţi că şi restul poveştii este tot atât de adevărat.

Să ne întoarcem acum iar la Aneta din poveste. Vă spuneam că aducându-şi aminte că era ziua mareei celei mari, parcă, o strângea şi mai tare cămaşa de frică. O dată pe lună, când este lună plină, puterea ei e mult mai mare şi atunci ridică un val mai înalt. Din cauza asta mareea cea mare este mai periculoasă decât celelalte. Dar pescarii ştiu până unde se întinde fluxul, ştiu şi când va avea loc, aşa că nu se întâmplă nicio nenorocire. Dragostea pentru ai săi îi dădea curaj Anetei şi, înfrângându-şi orice spaimă, sări în barcă, pitindu-se în partea dinapoi. învelită în şalul ei gros de catifea, răsufla tară zgomot aerul sărat al mării. Ţinea strâns legat la piept copilaşul care dormea dus, neştiind nimic, nici de necazul mamei, nici de răutatea spiriduşilor. Biata Aneta, frântă de oboseala zilei şi de spaima prin care trecea, adormi şi ea tot aşa de adânc şi lin ca şi copilul pe care-l ţinea în braţe! După o bucată de vreme, tresări fiindcă apa începuse să clipocească mai tare la pupa bărcii şi se auzeau glasuri în noapte, rostind un fel de cântare ciudată, din care cu multă greutate înţelese aceste cuvinte:

Trei ceasuri pe mare,
Alte trei pe mal,
Trei ceasuri în care Ne întoarcem iar, în zorii târzii,
Pe maluri pustii.
Leagănă-te, barcă mare,
Peste marea cea de sare,
Sprintenă porneşti la drum,
Chiar acum!

Frânghiile cu care era legată barca lunecară ca prin farmec de pe ţăruşii de care erau legate şi barca prinse a se legăna liberă pe valuri. Apoi glasurile se auziră din nou:

Barcă, pleacă la unu,
Pleacă la doi,
Pleacă la trei!

Barca însă nu se mişca, ci continua să se legene pe loc, de parcă ceva o împiedica să pornească în larg. Cele trei voci îşi reluară cântecul lor monoton şi mai rugător:

Pleacă, te rugăm, la unu,
Pleacă, te rugăm, la doi,
Pleacă, te rugăm, la trei,
Te rugăm să pleci la patru!

Dar barca pas să se mişte, de parcă ar fi ştiut ea ceva. Atunci glasurile se porniră şi mai plângăreţe:

Te rugăm să pleci la unu,
Te rugăm să pleci la doi,
Te rugăm să pleci la trei,
Te rugăm să pleci la patru,
Pleacă, te rugăm, la cinci!

De data asta, Aneta simţi cum barca o porneşte din loc, de parcă ar fi fost un cal ascultător, lunecând pe valuri din ce în ce mai repede. Aerul mării devenea tot mai răcoros, iar hula valurilor tot mai puternică, aşa că Aneta înţelese că se aflau de acum departe, în larg. începuse să-i fie grozav de frică şi era gata să-i pară rău de ceea ce făcuse. Se gândea cu groază ce va păţi dacă, bunăoară, copilul s-ar trezi şi ar începe să plângă. Ce le putea ea răspunde acestor fiinţe misterioase, despre care auzise numai lucruri rele?

încă mai tremura de frică şi de neştiinţă, când, simţi că barca se ciocneşte de un mal, funiile se încolăciră singure în jurul unor ţăruşi şi cele trei voci se îndepărtară grăbite spre mijlocul insulei. Biata Aneta, pe jumătate moartă, ieşi din ascunzătoarea în care mai că înţepenise şi o pomi îndată pe urmele celor trei spiriduşi pe care, măcar că nu-i vedea, îi auzea mereu vorbind. Mergea pe un pământ necunoscut, despre care nu auzise niciodată vorbindu-se. Era, fără îndoială, una din acele misterioase insule bântuite de duhuri, din care muritorii nu se mai întorceau niciodată, dacă au îndrăznit să pună piciorul pe ea. Dar Aneta era hotărâtă să nu se lase până nu va obţine ceea ce dorea. Privea cu ochii larg deschişi această misterioasă insulă, încercând să reţină unele lucruri, spre a nu rătăci drumul la întoarcere. Sub scânteierile palide ale stelelor nu se vedeau decât stâncile goale şi frunzişul puţin cam ciudat al unor dafini care răspândeau un miros îmbătător. Rupse, în treacăt, câteva crengi pe care le băgă în sân, cu gândul de a avea o dovadă că, într-adevăr, a fost pe această insulă, în cazul că oamenii n-o vor crede. Deodată, printre trunchiurile dafinilor, se deschise gura largă a unei peşteri, din care răzbătea în afară zumzetul unor voci nedesluşite. Spiriduşii pătrunseră înăuntru, iar Aneta, după ce stătu câteva clipe la îndoială, îşi zise: „Dacă am ajuns până aici, ce mi se poate întâmpla mai rău?” Şi pătrunse în peşteră, pe urma spiriduşilor. în stânca tare, o mână măiastră tăiase o scară care cobora ca un melc spre adânc. Din loc în loc, nişte scânteieri misterioase luminau totul, aşa că femeia putu să coboare scara îngustă fără să-şi rupă vreun picior. Auzea trecând pe lângă ea paşi grăbiţi care parcă o ocoleau şi simţea uneori atingerea unor fiinţe nevăzute, de care se înfiora. Din adâncul peşterii venea însă un zgomot înspăimântător, nu din cauza puterii lui, ci din cauza ciudăţeniei, căci părea ca o respiraţie uriaşă şi ostenită, era parcă chiar respiraţia pământului. Scara se mai roti încă o dată şi o lumină puternică o izbi în faţă orbind-o, încât nu mai văzu nimic. După o vreme, când ochii i s-au mai obişnuit, îşi dădu seama că se afla într-o imensă sală strălucitoare, din pereţii căreia răzbea acea lumină care te ameţea. Pe jos era presărat cel mai fin nisip pe care îl văzuse vreodată în viaţa ei, iar stelele de mare îşi mişcau braţele moi prin nisipul umed, de parcă ar fi aşteptat ceva. Pe peretele din fundul peşterii se vedea o uşă mare de bronz, iar în mijlocul uriaşei încăperi se înălţa un stejar uriaş cu trunchiul răsucit, care-şi împlânta adânc, în nisipul moale, rădăcinile lui puternice. Sub stejar se afla un monstru. Aneta simţi că i se moaie picioarele şi-şi strânse cu spaimă copilul la piept. Aşa ceva nu mai auzise să fie nici măcar în poveşti. Era o fiinţă strălucitoare şi transparentă ca de cristal, moale ca o gelatină. La fiecare din enormele lui respiraţii, prin corpul său se vedeau pereţii peşterii care se diformau ca priviţi printr-o apă.

Vocile spiriduşilor nevăzuţi intonau nişte imne de slavă şi pe care biata Aneta nici nu le înţelegea, atât era de înspăimântată şi de uluită de ceea ce vedea. încet-încet îşi dădu seama că imnul îl îndemna pe monstru să mai aibă răbdare, că în curând va sosi clipa. Ceea ce o uimea mai ales pe Aneta era faptul că nimeni nu se interesa de ea, ca şi

cum nici n-ar fi fost acolo. Toţi trăiau într-o încordare de nedescris, de parcă ceva extraordinar trebuia să se întâmple. Glasurile se izbeau de uşa masivă de bronz, semn că de acolo trebuia să vină ceea ce toţi aşteptau. Vocile răsunau:

Tată al mării, mai ai răbdare,
Luna pe ceruri lunecă lin,
Vine îndată clipa cea mare Să pună capăt marelui chin.

Uşa tăcută ce marea ţine Tremură toată de nerăbdare,
Fluviul vieţii îndată vine,
Vine îndată clipa cea mare,

Clipa cea mare,
Clipa cea mare!

„Ce fel de clipă?” se tot întreba Aneta, care, de curiozitate, uitase şi să-i mai fie frică. Dincolo de poarta de bronz pomi să se audă un zgomot îngrozitor, care o făcu pe Aneta să-şi amintească iar de frică şi picioarele iar începură să i se moaie, tocmai acum când era hotărâtă s-o ia la fugă. Dintr-o dată, uşa masivă de bronz începu să se răsucească în ţâţâni, trasă de nişte mâini nevăzute, iar monstrul inform şi străveziu îşi îndreptă capul moale ca de gelatină spre uşa larg deschisă, prin care începuse să pătrundă vijelios mareea. Monstrul fu apucat de o mare bucurie şi începu să soarbă apa cu o poftă care-i făcu greaţă Anetei. Dar, spre marea ei mirare, cu cât bea mai multă apă, cu atât monstrul devenea mai puternic, mai dur şi mai strălucitor. Apa pătrundea urlând pe uşă, dar nici măcar o picătură nu scăpa gurii însetate a monstrului, încât femeia era convinsă că pe toată plaja Gasconiei marea s-a retras, lăsând în urmă nisipul umed, melci, meduze care se descompun în lumina dimineţii, peşti morţi, resturi de corăbii naufragiate.

Abia acum a înţeles Aneta că ea vedea ceea ce niciun om nu mai văzuse şi poate nici nu va mai vedea: acesta era monstrul mareei care trăia ascuns în adâncul pământului şi care făcea să crească apa, atunci când o dădea afară şi să scadă, atunci când o înghiţea, şi asta, în mod regulat, de la naşterea pământului şi cât va mai dura lumea. Gândindu-se la toate aceste lucruri şi, mai ales, dându-şi seama că fusese martoră la o taină a lumii care, din câte ştia, nu era îngăduită— şi cel care o călca trebuia să plătească cu propria sa viaţă, Aneta îşi adună ultimele puteri şi o rupse la fugă, fără să se mai uite pe unde calcă, strângând la piept copilul, ca nu cumva să-l scape dacă s-ar împiedica de ceva. Nici nu mai ştia cum a ajuns la barcă, de parcă spaima îi dăduse aripi şi s-a ascuns în acelaşi loc în care stătuse şi la venire. Se simţea uşurată, de toată spaima, acum că se afla în barca lor, ca şi cum s-ar fi aflat acasă. Curând auzi paşii fiinţelor nevăzute cu care călătorise spre insula mareei şi apoi ascultă din nou ciudata lor litanie:

Trei ceasuri de taină,
Minunea văzând,
Trei ceasuri de taină,
Mareea-ascultând,
Te întoarce, barcă, pe valul
culcat Şi ne poartă iarăşi la
ţărmul rotat.

Barca o porni ca un cal bine strunit, vântul le fluiera pe la urechi, iar fiinţele misterioase, simţind mirosul de dafin care venea de la ramurile pe care Aneta le rupsese şi le pusese în sân, începură să cânte cu nişte glasuri care veneau parcă dintr-o altă lume:

Parfumul de laur spre mal ne'nsoţeşte, în mijlocul mării sărate pluteşte.
Amintirea dulce a insulei noastre întruna ne mină spre ţărmuri albastre.

N-aş putea să vă spun cât timp trecuse de când porniseră din insulă, dar Aneta simţi cum barca se izbeşte de mal, semn că ajunsese la locul de unde plecase. Spiriduşii săriră jos din luntre şi femeia aştepta să-i audă depărtându-se ca să poată şi ea ieşi din ascunzătoare. Spre marea ei spaimă auzi însă glasul poruncitor al unui spiriduş care-i spunea:

— Femeie, ieşi afară!

Mai mult moartă decât vie, Aneta ieşi cu pruncul în braţe, care mai dormea încă, tot aşa de adânc şi nevinovat ca şi la plecare.

— Ai merita să fii ucisă, continuă vocea spiriduşului, dar ai fost salvată de fiinţa nevinovată pe care o porţi la sânul tău! Abia acum înţelese ea de ce nimeni nu-i făcuse nimic.

Paşii tainici se îndepărtară în noapte, iar Aneta şedea dreaptă pe nisipul plajei de parcă ar fi vrut să le spună spiriduşilor! „Nu mă tem de voi. De acum nu mai aveţi dreptul să vă atingeţi de barca noastră!”

Dar după ce s-a stins în noapte ecoul paşilor lor ciudaţi, după ce s-a văzut singură-singurică pe plaja pustie, pe Aneta a cuprins-o o groază atât de mare, încât o rupse la fugă fără să se mai uite nici în dreapta, nici în stingă şi tot i se părea că cineva este gata s-o ajungă din urmă.

Ajunsă acasă, dădu copilului să sugă şi pregăti masa pentru soţul ei, care trebuia să se trezească din clipă în clipă. Simţi deodată în sân creanga de dafin de care şi uitase de spaimă. Când o scoase din sân, rămase cu gura căscată: creanga pe care o rupsese numai cu gândul de a avea o dovadă că fusese pe insula spiriduşilor, era cu totul şi cu totul de aur.

Şi iacă aşa, datorită curajului unei femei şi dragostei ei pentru copil şi pentru soţ, au scăpat şi de sărăcie şi de spiriduşi şi or mai fi trăind şi astăzi în căsuţa lor, fericiţi şi fără grijă, dacă n-or fi murit.

Povestea preafrumoasei Eliza

poveste franceză

A fost odată un rege care avea multe lucruri cu care să se fălească şi de aceea era tare mândru. Dar aşa cum se întâmplă aproape totdeauna pe lume, avea regele nostru şi pricini ca să se necăjească. Pricina necazului, să nu vă miraţi, era tocmai fata lui. Nu că ar fi fost urâtă de să dai şi
să fugi de ea, sau vreo neghioabă care să nu poată lega trei cuvinte de doamne-ajută. Ba dimpotrivă, fata era frumoasă, atât de frumoasă, încât bietul împărat nu mai avea somn de grijă să nu i-o fure careva, vreun năzdrăvan de flăcău, sau, ceea ce ar fi fost şi mai rău, vreun duşman care ar fi putut s- o omoare.

Ei, şi de grija asta, a pus-o împăratul pe frumoasa Eliza, că aşa o chema pe fată, sub paza a douăsprezece doici, care n-o scăpau din ochi nici ziua, nici noaptea. Dar nici asta nu era de-ajuns pentru grija cea părintească a măriei sale şi de aceea a închis-o pe fată, cu doici cu tot, într-un palat cu o grădină mare, înconjurată de douăsprezece ziduri. Din când în când i se dădea voie fetei să se plimbe prin cetate, călare şi păzită, cu străşnicie, de doisprezece halebardieri, doisprezece scutieri şi doisprezece paji. Să văd eu care hoţ de fete ar fi putut ajunge până la prinţesa Eliza şi s-o fure.

Ştiu însă de la o bătrână înţeleaptă că fata ar fi fost de o mie de ori mai bucuroasă să iasă singură pe stradă, fără pază şi să poată alerga singură pe străzi, ca cea mai

săracă dintre fete, cântând în gura mare „ca şi cum n-ar fi avut nicio grijă.

Când ieşea prinţesa la plimbare, niciun flăcău nu avea voie să meargă pe străzile cetăţii, ferestrele trebuiau să fie închise şi nimeni să nu-l vorbească. Oamenii însă o priveau prin perdelele lăsate şi spuneau între ei:

„Prinţesa noastră este prea frumoasă dar ochii ei sunt trişti ca o zi ceţoasă. Durerea singurătăţii i se citeşte în ochi. Privirea ei spune că într-o zi va fugi din închisoarea în care tatăl ei o ţine ca într-o colivie de aur.”

Toţi supuşii o căinau pe biata prinţesă pentru viaţa ei de prizonieră. într-o zi, un sfetnic bătrân de tot, atât de bătrân încât nu-i păsa de moarte şi nici de mânia regelui, şi-a luat inima în dinţi şi i-a spus acestuia:

— Măria ta, îngăduie unui biet supus, căruia nu degeaba i-a albit părul în slujba ta şi a neuitatului, tău tată, o umilă observaţie.

— Vorbeşte, bătrâne sfetnic, tu a cărui gură n-a spus decât lucruri înţelepte şi pe care tatăl meu mi te-a lăsat ca pe o moştenire de mult preţ.

— Iată ce şi cum, Măria ta: nu este pe lume o comoară mai de preţ decât prinţesa Eliza şi bine faci că o iubeşti ca pe ochii din cap. Dar oare este bine că o ţii în felul acesta închisă şi cu o pază aşa de straşnică, lipsind-o de toate bucuriile tinereţii, aşa cum ai lipsit-o şi de cele ale copilăriei? Măria ta, eşti ca omul cel bogat care şi-a îngropat comoara undeva şi apoi strigă pe toate străzile:

Păzea, păzea, păzea,
Comoara mea e aicea;
Voi, hoţilor, să ştiţi
De ea să vă feriţi!
Iar cine o fura
Să i se usuce mâna!

Regele s-a posomorât şi i-a spus sfetnicului cu asprime.

— Bătrâne, părul albit de ani este o dovadă a înţelepciunii, dar de la o anumită vreme, anii prea grei apasă mintea celui bătrân şi el coboară tot mai mult spre nesocotinţa copilăriei.

Bietul rege nici nu bănuia câtă dreptate avea sfetnicul cel bătrân şi cât de repede aveau să se adeverească cele prezise de el.

Tot pe vremea aceea trăia acolo şi o vrăjitoare, al cărei castel se afla în munţii Pirinei. Pirineii sunt nişte munţi prăpăstioşi care despart Franţa de Spania şi care, de când e lumea lume şi în ea sunt răutăţi, au fost locuiţi de cei mai răi vrăjitori. De aceea îşi făcuse şi vrăjitoarea Mandragona palatul aici, cu vreo câteva mii de ani mai înainte şi umplea de groază mare parte de ţară, şi din Franţa şi din Spania, care se întindea pe lângă munţi.

Ei, şi iacă, într-o bună zi, află Mandragona de la un negustor de ierburi vrăjite care cunoştea toată ţara de la Pirinei până departe, la miazănoapte, despre frumoasa prinţesă Eliza.

Aşadar, vicleanul negustor i-a spus vrăjitoarei cu multă linguşeală:

— O, scumpă şi milostivă doamnă, dacă îmi vinzi mal ieftin floarea care taie tuşea seacă, am să- ţi spun şi eu ceva din care vei trage multe foloase.

— Ce să mai vorbim, frumosule, despre preţul florii. De

la lună nouă încoace tare prost merg florile mele. Nici nu ştiu dacă oi putea să-ţi dau vreuna. Dar spune mai întâi despre ce este vorba şi pe urmă om mai vedea noi.

— Prea bună doamnă, nu departe de locurile, pe care le stăpâneşti, trăieşte un rege care are o fată de o frumuseţe cum nu sunt două pe lume.

— Asta-i bună! Lumea-i plină de fete! Cunosc şi eu destule, aşa că puţin îmi pasă mie de fata regelui tău.

— Numai că aici lucrurile stau puţintel mai altfel, prea bună doamnă. Fata de care vă vorbesc este straşnic de bine păzită, într-un palat înconjurat de douăsprezece ziduri şi-i urmărită pas cu pas de doisprezece halebardieri, de doisprezece scutieri, doisprezece paji şi, în sfârşit, de douăsprezece doici, fără să mai pun la socoteală faptul că fiecare uşă şi fiecare fereastră a palatului are câte douăsprezece lacăte, fiecare având, la rândul său, douăsprezece chei. Regele n-o lasă nici măcar o clipă singurică, fiindcă ea este cea mai de preţ comoară a împărăţiei sale.

Mandragona rămase gânditoare câteva clipe: în mintea ei plină de toate răutăţile lumii începuse să se urzească un plan drăcesc. După o vreme de gândire îl întrebă pe negustor:

— Şi regele acesta este bogat?

— Putred. Oraşul lui geme de aur şi de pietre scumpe;

— Măi să fie! Ascultă, negustoraşule, dacă ajungi la prinţesă şi mi-o aduci, te fac om. Ştii că vorba mea e vorbă.

— Ştiu, doamnă scumpă, se milogi el, dar tot nu mi-ai spus ce facem cu iarba de tuse seacă.

— Nemernicule, de tine nu scapă omul cu una cu două. Ei, bine, îţi dau mai multă iarbă decât ai visat tu vreodată să ai, numai să ştii că dacă nu-mi aduci prinţesa, nu mai ai ce căuta la uşa castelului meu şi nu mai pupi tu de la mine nici apă rece, necum ierburi vrăjite.

— O, frumuseţe a lumii, nu te înfuria! Ne cunoaştem noi prea bine ca să ne putem înşela unii pe alţii.

Negustorul de ierburi vrăjite încalecă pe cal şi o porni în fuga mare spre zare, iar calul pufnea pe nări fum de pucioasă şi foc de necuprins.

în seara aceea, Eliza nu putea să adoarmă deloc. Parcă era un făcut. A numărat până la zece mii, apoi înapoi, pe urmă din trei în trei, dar tot degeaba. Cele douăsprezece doici sforăiau de se cutremurau uşile şi ferestrele cele cu câte douăsprezece lacăte. Minune care nu se mai petrecuse niciodată până atunci. Doar regele le dăduse poruncă straşnică să vegheze, că de nu, unde le stau picioarele le Va sta şi capul. Acum să nu credeţi că regele era chiar aşa de rău şi că le-ar fi scurtat pe toate, doicile cu un cap, dar voise omul să le sperie ca nu cumva să se lase pe tânjală şi să-i fure careva fata..

— Mare minune, îşi spuse Eliza, ce-o fi cu doicile mele de dorm aşa, de parcă le-ar fi fermecat cineva? Ia să mă mişc eu puţin, să văd dorm ele de-a binelea, ori

îmi întind o cursă ca să mă spună mâine la tătuca, dacă încerc să fac ceva.

Şi a pornit-o prinţesa noastră încetişor prin palat, fără paza doicilor care continuau să sforăie, fiecare pe glasul ei, de ai fi jurat că acolo era fanfară militară, nu nişte biete femei ostenite. Ce să mai lungesc vorba, feţii mei, că tot acolo ajungem şi pe ocolite ca şi de-a dreptul. Eliza a rămas cu gura căscată când a văzut că nu numai doicile, dar şi pajii şi halebardierii şi scutierii, aşa câte doisprezece cum erau ei, dormeau de rupeau pământul.

Prinţesa, de, ca o copilă ce era, unde să se gândească ea, că prea era cu ochi şi cu sprâncene. A crezut fata că au fost toţi doborâţi de somn din osteneală. De unde să-şi închipuie ea că negustorul de ierburi pusese în băutura tuturor ierburi de somn, numai în paharul prinţesei, ierburi de nesomn. Şi ce şi-a zis fata: „Noroc de ăsta nu mai prind eu în viaţa mea. Ia să ies frumuşel în grădină şi să mă plimb de una singură, cum nu m-am plimbat niciodată în viaţa mea, că doar n-o fi foc. Mă întorc repede şi tata nici n-are să afle. Şi începu a cânta furată de farmecul libertăţii:

Grădina e plină de şoapte,
De roze e plină grădina,
Şi vin adieri de departe,
Şi luna-şi trimite lumina..

Şi era o noapte cu lună, de să stai cu ochii aţintiţi la ea, până ţi s-or face albaştri şi tot să nu te mai saturi. Grădina strălucea ca de aur sub clarul lunii, frunzele abia scoteau un susur dulce şi biata fată nu mai visa decât un Făt Frumos, care să se arunce la picioarele ei şi care să-i spună: „Prinţesă, nu pot trăi fără tine. Te caut de ani şi ani de zile!”

Nici nu-şi termină fata gândul, când, deodată, răsări ca din pământ un tânăr de o frumuseţe pentru care şi Făt Frumos l-ar fi pizmuit. Flăcăul era îmbrăcat în purpură, semn că era fecior de împărat şi şedea acolo în faţa ei cu ochii plecaţi şoptindu-i:.

— Prinţesa mea, nu mai pot trăi fără tine. Te caut de o viaţă şi abia acum te-am găsit. Am aflat despre tine şi am alergat să te văd.

Fata începuse s-o cam bage pe mânecă. Dorise şi visase ea aşa ceva, dar când a văzut că visul era aievea nu-i prea venea la socoteală, mai ales că era cam fricoasă.

— Nu te teme, i-a spus tânărul cel frumos, eu i-am adormit pe paznicii tăi cu o iarbă vrăjită, pe care mi-a dat-o mama, când am pornit în căutarea ta. Iată aici ai cheile de la cele douăsprezece uşi, dacă vrei să vii cu mine. Dacă nu, eu nu te pot sili, dar să ştii că am să, mor de durere dacă nu mă vrei şi numai tu vei fi de vină. Regatul meu, mult mai frumos şi mai bogat decât al tatălui tău, te aşteaptă să-i fii regină.

între noi fie spus, Elizei nu-i era deloc dor să se facă regină, căci văzuse ea că reginele trebuie să stea mai mult închise, dar tânărul i se părea cel mai frumos bărbat pe care-l văzuse vreodată şi, ameţită de privirea lui a plecat cu el ca şi cum l-ar fi cunoscut de când lumea.

Când a aflat împăratul că i-a dispărut giuvaerul de fată, Va pălit nebunia şi cu el toată cetatea a înnebunit. Caută în dreapta, caută în stânga, urlă la doici şi la celelalte perechi de paznici, dar prinţesa parcă intrase în pământ; pas de-o mai găseşte careva. Se întinsese o jale peste toată ţara, şi pe când jalea era mai în toi, hop la poarta cetăţii şi balaurii Mandragonei, care cerură împăratului, nici mai mult, nici mai-puţin de douăsprezece corăbii încărcate, fiecare, cu câte doisprezece saci cu aur şi cu câte doisprezece saci cu pietre scumpe. Fără să stea o clipă pe gânduri,

împăratul plăti totul peşin, fiindcă şi avea de unde. Toată ţara aştepta cu bucurie întoarcerea prinţesei când, în loc de asta, hop alt balaur al vrăjitoarei, care le vesteşte că stăpâna lui cere de la împărat ceea ce uitase să ceară de prima dată, adică toate animalele din regat, tot fânul şi toate căruţele. împăratul şi-a poftit toţi sfetnicii la palat ca să se sfătuiască împreună ce să facă. Aceştia, văzând că vrăjitoarea era pusă pe jaf, i-au cerut regelui să trimită armata la castel şi s-o ia pe prinţesă cu forţa. Dar inima de tată se gândea că vrăjitoarea ar putea să-i ucidă fata şi a refuzat să urmeze sfatul dat de cei bătrâni. Ceru însă un răgaz de zece zile, ca să aibă vreme să adune vitele din ţară. De fapt, era un şiretlic, fiindcă în această vreme toţi tinerii din regat o porniră spre castelul Mandragonei, ca s-o scape pe prinţesă. Mulţi dintre ei nu s-au mai întors nici până azi, iar alţii îşi cam pierdură curajul şi s-au întors cuminţi la casa lor, că o fi ea prinţesa mândră şi răsplata mare, dar nimic nu este mai scump ca viaţa omului. Ce să vă mai spun: toată bucuria şi orice zâmbet pieriseră din ţara aceea şi oamenii începuseră să-şi mâie vitele spre castelul vrăjitoarei, bocind de parcă şi-ar fi dus copiii, nu animalele din curte. Hai, dar povestea noastră are şi un tâlc ascuns, că doar nu sunt ei mai viteji zmeii şi vrăjitoarele decât oamenii buni şi de când este lumea-lume, nu s-a pomenit ca ulciorul să meargă prea de multe ori la apă. Trăia în cetatea aceea un flăcău frumos de pica şi care avea un cap deştept de întrecea zece moşnegi, nu numai zece tineri. Dar ce folos, pentru că bietul Jac era orb şi niciodată nu văzuse lumea cum arată. Vă închipuiţi că nici pe Eliza n-o văzuse, dar atâta auzise despre ea de pe la oameni, încât, în inima lui se iscase o dragoste pentru ea de nici nu mai putea dormi. Ce dacă omul este orb? Inima tot inimă rămâne. Ce şi-a zis în sinea lui: „Ia să-mi încerc şi eu norocul, că cine ştie de unde poate răsări „soarele pentru unul ca mine, sau dacă n-oi face nimic, tot nicio pagubă, că doar nu e cine ştie ce de capul meu.” Şi aşa o porni de unul singur spre castelul vrăjitoarei.

Acu', cât a fost în sat, lui Jac nu i-a fost deloc greu, că doar cunoştea locurile şi toate lucrurile după pipăit şi după miros. Dar după ce a ieşit la câmp, treburile s-au încurcat rău de tot, fiindcă nu mai avea după ce să se orienteze. îi era cu atât mai greu, cu cât, de vreo săptămână îi murise şi căţelul care îl conducea fără greş unde avea nevoie. Dar Jac nu era flăcăul care să se sperie dintr- atât. Şi tot pipăind drumul cu băţul, a mers mai departe.

— încotro ai pornit-o aşa de unul singur? îl întreba câte un şugubăţ întâlnit în cale. Nu cumva ai de gând s-o scapi pe Eliza din ghearele vrăjitoarei?

— Ba chiar asta vreau să fac, le răspundea el hotărât, şi oamenii râdeau de el şi-şi povesteau unii altora întâlnirea cu Jac cel orb, care pornise s-o scape pe prinţesă, fără ca măcar să vadă pe unde calcă.

Cum mergea viteazul nostru printr-un lăstăriş de alun, deodată aude un chiţăit plin de jale. Luându-se după zgomot, descoperi o capcană şi un iepuraş care se prinsese în ea. Milos cum era, flăcăul l-a scos pe iepure şi i-a dat drumul să se ducă în lăstăriş. Care nu i-a fost mirarea când a văzut că iepuraşul, în loc să fugă bucuros că î scăpat, a început să-i vorbească mai abitir ca un om:

— Flăcăule, tare bună inimă trebuie să mai ai, de mi-ai dat drumul. Uite că şi eu, măcar că sunt un biet iepure, nu vreau să mă las mai prejos. Văd că eşti orb. Spune-mi încotro ai luat-o şi ce vrei să faci, că poate ţi-oi fi şi eu de vreun folos, mic cum sunt, fiindcă este o vorbă care apune că oricine poate avea nevoie de unul mai mic decât el, ca să nu mă apuc acum să-ţi mai spun şi povestea cu leul căzut în cursă şi cu şoarecele. Să ştii

că am ochi foarte buni, auzul fin şi la fugă sunt mai iute decât o scânteie. Jac s-a mirat cât s-a mirat de cele auzite, dar şi-a zis că o fi vreun iepure fermecat, cum auzise el prin poveştile bunicii şi i-a povestit toată tărăşenia, aşa cum ai povesti-o unui om. Iepuraşul l-a înţeles ca un om şi au pornit amândoi la drum. De astă dată, Jac nu se mai temea că va rătăci drumul, fiindcă iepurele cunoştea toate potecile ca nimeni altul, aşa că l-a legat cu o cureluşă de gât şi mai vorbind de una, mai mirându-se de alta, au intrat în pădure. Tocmai treceau printr-o vâlcea cu desişuri greu de străbătut, când, din dreapta, auziră nişte grohăituri atât de înspăimântătoare, încât iepuraşul simţi cum inima i se face tot mai mică, până n-o mai simţi decât de mărimea unui purice şi atunci o rupse la sănătoasa răcnind cât putea!

— Fugi cum poţi, Jac, că mie pe aici ţi-e drumul!

Numai că socoteala lui nu s-a potrivit cu a flăcăului care, în loc să-i dea drumul cureluşei cu care îl legase pe iepure şi să fugă încotro l-or fi dus picioarele, a ţinut şi mai strâns de curca şi a început să-l dojenească:

— Bravo, iepuraşul meu cel viteaz! Nu te lăudai tu că mergi cu mine până la vrăjitoare şi că nu mă vei lăsa singur până nu ducem la bun sfârşit treaba noastră? Şi acum eşti gata să fugi tară să-ţi pese că eu rămân singur.

— Lasă-mă, lasă-mă, striga iepurele îngrozit, dar deodată cuvintele îi îngheţară pe buze. Avea şi de ce, pentru că dintre copaci se ivise o namilă de mistreţ cu nişte colţi ca nişte săbii şi se tot tăvălea pe jos de durere şi pe unde ajungea cu colţii, secera copacii de parcă ar fi fost nişte firişoare de trestie.

— Iepuraşule, întrebă Jac, cine face gălăgia asta îngrozitoare? Nu cumva sunt balaurii vrăjitoarei, ca să mă pregătesc de luptă?

Când mistreţul auzi glas de om, se opri pentru o clipă din gemete şi-i spuse:

— Flăcăule, văd că, deşi eşti orb, vezi lucrurile mai bine decât unul cu ochii amândoi. Să ştii că eu sunt singurul în stare să-i biruiască pe balaurii vrăjitoarei. Dar acum mi-a intrat o ţeapă de fier în nara stingă şi mă doare de mă usucă la inimă. Dacă mi-o scoţi, jur să merg cu tine şi să te ajut cit vei avea nevoie de mine.

Jac îi scoase ţeapă – pentru el a fost un fleac – dar mistreţul a început să se tăvălească pe jos de bucurie că a scăpat de durere şi după ce a mai ţopăit o vreme, s-a oprit şi l-a întrebat pe tânăr:

— Ei, acum spune cu ce-ţi pot fi de folos.

Jac îi spuse şi mistreţului ce şi cum şi acesta începu să zbiere cât îl ţinea gura, vreau să spun râtul şi să se laude:

— Dacă-i vorba de aşa, las' pe mine. Să vezi cum le vin eu de hac drăguţilor de balauri! Mare noroc ai avut cu mine, Jac, că numai cu prizăritul ăsta de iepure şi cu ochii tăi orbi, te mâncau balaurii. Şi acum, la

drum!

Iepurele ar fi vrut să se grozăvească şi el un pic, dar însă nu-i trecuse spaima şi tot îi mai clănţăneau dinţii. Şi pe când treceau voinicii noştri printr-o livadă, auziră pe cineva ţipând cu glas ascuţit:

— Scăpaţi-mă, fraţilor, de vampirii ăştia care-mi sug toată dulceaţa, că şi eu oi face ceva pentru voi când veţi avea nevoie!

— Iepuraşule, cine ţipă aşa ca din gură de şarpe, întrebă Jac.

— Ia, un prăpădit de măr, pe care nişte viespi tot vor să-l înţepe. Păcat că nu poţi să-l vezi cum ţopăie pe creanga lui!

Mult se minună flăcăul că un măr vorbea ca oamenii şi, fără să mai stea pe gânduri, alungă viespile, scăpându-l pe bietul măr de pacoste. Mărul, care de spaimă se făcuse jumătate roşu şi jumătate verde, îi spuse flăcăului:

— Dragă Jac, după cum ţi-ai dat seama, eu sunt un măr năzdrăvan. Ştiu încotro ai pornit şi cu ce gânduri. Nu mai este nevoie să-mi spui nimic. Să ştii însă că fără mine nu vei reuşi nimic, fiindcă tovarăşii tăi or fi ei puternici, dar sunt proşti de dau în gropi. Numai eu te scot din toate încurcăturile, aşa că pune-mă în buzunarul hainei tale şi ascultă de sfaturile mele, fără să te abaţi nici cu o iotă.

N-apucară cei doi tovarăşi ai lui Jac să se răţoiască la măr, că, hop şi cele două viespi care încercaseră să-l înţepe pe sărmanul măr începură să bâzâie pe la urechile flăcăului şi să-l roage:

— Ia-ne şi pe noi cu tine, că cine ştie ce ajutor îţi putem da. Nu suntem noi mai de lepădat ca mărul care se teme de noi. Pe urmă, gândeşte-te că nimeni nu va putea zbura peste gardul castelului vrăjitoarei decât noi.

— Atunci veniţi şi voi, că tot nu aveţi ce-mi strica, le spuse flăcăul şi porniră mai departe. După o bucată de vreme, iacă li se ivi, de după un pâlc de copaci, şi castelul vrăjitoarei. Mai întâi se ciocniră de un gard uriaş din mărăcini.

— Gardul acesta nu este păzit, le spuse mărul, aşa că putem trece fără grijă peste el.

Uşor de zis, greu de făcut. Cum să treci printr-un zid de mărăcini? Bietul mistreţ şi-a făcut râtul ferfeniţă încercând să trecă prin el.

— Stai, stai, prostănacule, îi strigă mărul prăpădindu-se de râs. Unde ai auzit tu că zidurile se sparg cu capul? Asta este treaba iepurelui, nu a ta.

în mai puţin de un ceas, rozând fir cu fir, iepurele făcu o spărtură prin care se strecurară toţi fără prea multă trudă. Apoi, la îndemnul mărului, se opriră ca să ţină sfat,

— Vrăjitoarea este în castelul ei cu trei balauri, le spuse mărul. Aceştia sunt: balaurul galben, cel portocaliu şi cel roşu. Ăştia sunt sfetnicii ei. Balaurul violet o păzeşte pe Eliza, iar cel verde şi cel albastru stau de strajă la uşa castelului, pe care o vedem de aici, uşă care duce drept în grădina în care

Mandragona îşi creşte ierburile ei blestemate. Castelul e în fund de tot şi nu putem ajunge la el decât dacă omorâm mai întâi pe cei doi balauri care păzesc poarta, grădinii. Voi vă ascundeţi după tufişul acela şi eu am să iac tot ce am să pot ca să atrag aici pe unul din balauri. Mistreţule, abia atunci va fi şi vremea ta.

— Las' pe mine, mormăi acesta. N-o să aibă vreme nici să zică valeu.

După ce au făcut cum le-a spus mărul, acesta începu să ţipe cu un glas ascuţit, de te trecea prin urechi ca acul:

— Ajutor, ajutooor! Dar dincolo de poartă nu mişca nimic.

— Ajutoooor, ajutooor!

Poarta se deschise parcă trântită de o vijelie şi balaurul albastru apăru cu o falcă în cer şi cu una în pământ. Coada lui tăia ca o sabie pomii şi iarba pe unde trecea, iar dinţii îi păreau nişte pumnale. Celor ascunşi le cam pieri piuitul, mărul înverzi de tot de spaimă şi se piti fără să mai sufle în buzunarul hainei lui Jac. Mistreţul însă se şi repezise la balaur şi se încinse o luptă crâncenă, de credeai că fierbe pământul ca de tunete şi de fulgere. Voinicii noştri nici nu îndrăzneau să se uite, dar, imediat se auzi bâzâitul viespilor:

— Bravo, mistreţule, bravo, mistreţule!

— Uf, făcu mistreţul grozăvindu-se, nici măcar nu am avut vreme să mă încălzesc. Să vedeţi voi ce o să fie cu al doilea şi cu al treilea.

— Băgaţi de seamă, spuse mărul care tot nu îndrăznea să iasă din buzunarul lui Jac, balaurul al doilea a început să se cam nelinişteascā. Acum trebuie să apară!

— Să poftească, să poftească, bodogăni mistreţul.

— Nu-i timp de aşteptat, le spuse Jac. Trebuie să pornim noi la atac.

— La atac! ţipă mărul din buzunar.

— înainte, răcnea şi iepurele fără să iasă din tufiş. Dar mistreţul cu viespile şi flăcăul o porniseră în goana mare. Când balaurul a văzut ceata voinicilor, a sărit în sus de parcă i-ar fi dat cineva foc cozii. Ce să vă spun, aveai şi ce vedea. Iepuraşul fusese cuprins de o furie de nedescris şi acum alerga în fruntea tuturor, târând după el pe flăcău, care-l ţinea de cureluşă; mărul sărise afară din buzunar şi ţopăia de parcă ar fi fost la un concurs de dansuri, viespile bâzâiau de ţi se zburlea părul, iar mistreţul care rămăsese la urmă, trecu ca un fulger pe lângă toţi şi, până să se dezmeticească balaurul, îl şi tăiase în două cu colţii. Mărul părea beat de bucurie şi ţopăia întruna zbierând:

— Patru balauri ne-au mai rămas, patru balauri ne-au mai rămas! Pe toţi îi facem praf!

Ceata de voinici s-a oprit să-şi mai tragă sufletul şi să pună la cale planul unui nou atac. în faţa lor se înălţa ameninţător castelul vrăjitoarei, unde era închisă frumoasa Eliza. Tot mărul, ca unul ce era năzdrăvan şi ştia toate, fără să aibă nevoie să fie la faţa locului, făcu planul.

— Mai întâi, trebuie să-i atragem pe balauri în cursă, unul câte unul. A venit acum şi rândul viespilor să facă ceva, că până acum nu ne-au fost de niciun ajutor.

— Viteazule, se oţărâră ele, ai uitat cum te piteai în buzunarul lui Jac şi cum te înverziseşi tot de spaimă? Şi acuma... vorba ceea: „Dupărăzboi, mulţi viteji se-arată”.

— Gata vorba, strigă la ele băiatul, să facem planul de luptă.

— Bine, continuă mărul, acum că. V-aţi băgat acele în teacă, să vă spun şi vouă ce aveţi de făcut: voi veţi avea grijă de balaurul violet, care o păzeşte pe prinţesă. Să nu vă scape, că e vai de voi!

— Bine, bine, Papură-împărat, răspunseră ele înţepate. Lasă, nu ne mai învăţa tu ce să facem, că ne pricepem noi mai bine decât tine; nu este aşa de multă vreme de când ai scăpat ca prin minune de acele noastre. Acum daţi-ne o clipă de răgaz să ne aducem câteva ajutoare.

Amândouă o luară spre pădure şi, după câteva minute, s-au întors cu un nor întreg de viespi, de te lua groaza numai văzându-le, fără să le mai auzi bâzâitul şi fără să le mai simţi acele. Toate pătrunseră cu grijă în castel, iar ceata celorlalţi venea tăcută după ele. S-au oprit la intrarea pe culoarul principal, la capătul căruia se vedea moţăind balaurul violet. Mărul împărţi ordinele:

— Voi, viespilor, atacaţi balaurul. Tu, mistreţule, ai să pândeşti la capătul scării ăsteia, căci balaurii vor veni pe rând şi pe fiecare ai să-l omori cât mai repede şi fără multă gălăgie. Noi, ăştilalţi, hai să ne ascundem.

Zis şi făcut. Viespile se îndreptară spre balaur şi „până să prindă acesta de veste, şi tăbărâseră pe el, ciucure. A prins a se rostogoli şi a urla bătând cu coada în dreapta şi în stânga, de a distrus tot ce era înjur, dar ba să scape de blestematele gâze, care mi ţi-l înţepau din toate părţile şi, în mai puţin de zece minute, fiorosul balaur zăcea pe jos, umflat de veninul înţepăturilor. Zgomotul luptei însă a atras pe cei doi balauri, cel roşu şi cel portocaliu, care apărură în capul scărilor.

— Pe cel roşu lăsaţi-l în seama mea! strigă mistreţul.

Roiul de viespi se repezi la balaurul portocaliu şi în câteva minute îl dădură gata. La rândul lui şi mistreţul îi veni de hac celui roşu.

— Păzea acum! zbieră mărul, vine vrăjitoarea eu balaurul galben.

într-adevăr, Mandragona apăru în capul scărilor, însoţită de balaurul galben şi privea îngrozită urmele măcelului din sala de jos.

— Balaurul meu galben, întrebă ea cu voce plângăreaţă, cine a făcut asta? Unde este prinţesa? Şi se repezi ca o furtună spre uşa zăvorită a odăii, în care era închisă Eliza.

— Pe ea, mistreţule, spuse mărul pe şoptite şi voi, viespilor, tot pe ea. Trebuie s-o băgăm în celula în care o ţine pe Eliza.

Mandragona a auzit şoapte, dar nu ştia de unde vin, căci am uitat să vă spun că la venirea ei, prietenii noştri se ascunseseră sub scară. Când vrăjitoarea s-a întors, a văzut cu groază nesfârşitul roi de viespi tăbărând pe ea şi mistreţul cu colţi ascuţiţi

venind s-o sfâşie. Vrăjitoarea cunoştea tot felul de vrăji, ca să scape din orice necaz, clar nu ştia nimic împotriva viespilor. înnebunită de durerea înţepăturilor, ea fugi în celula Elizei, care ieşi repede de acolo, cum o îndemna mărul, trântind uşa după ea. Acum vrăjitoarea era prinsă în propria ei cursă, iar viespile se strecurară una câte una pe gaura cheii. O vreme se mai auziră răcnetele de durere ale vrăjitoarei, apoi ţipetele ei deveniră tot mai stinse, se prefăcură în suspine şi la urmă nu se mai auzi nimic. Viespile ieşiră una câte una, aşa cum intraseră, tot pe gaura cheii. îndreptându-se spre pădurea de unde cele două surate ale lor le chemaseră.

— Frumoasă fată, grohăi cu vocea muiată mistreţul, arăţi cam palidă la faţă. Cred că nu ţi-a priit închisoarea.

Biata fată era uluită şi îngrozită şi nu ştia ce să mai creadă. Norocul ei că l-a zărit pe Jac, singura fiinţă omenească în mijlocul acestor animale, care i se păreau îngrozitoare, că altfel ar fi murit de spaimă.

— Bunule flăcău, se rugă ea aruncându-se la picioarele lui, scapă-mă, du-mă la tatăl meu, care o să te răsplătească aşa cum vei vroi tu.

— Eşti salvată, zbieră iepurele beat încă de furie şi de frică. Toţi balaurii sunt morţi, iar vrăjitoarea, sub cheie, dacă o mai fi trăind.

— Prinţesă, spuse şi Jac, eu de aceea am şi venit, ca să te scap din ghearele Mandragonei şi am reuşit numai cu ajutorul prietenilor mei. Vom merge acum la tatăl tău, dar nu pentru răsplată, ci ca să nu mai fie nici el necăjit, nici tu chinuită.

Nu şi-a terminat bine flăcăul vorbele, că răsunară paşi de bărbat. Toţi au încremenit.

— Nu vă temeţi, le spuse iepurele, este un negustor de ierburi vrăjite.

Omul intră cu zâmbetul pe buze, dar în clipa în care văzu cele ce se petrecuseră a rămas ca de piatră. în aceeaşi clipă, Eliza scoase un strigăt:

— El este cel ce m-a răpit din palatul tatălui meu! Ţipătul fetei îl trezi parcă pe negustor, care o rupse la fugă, de ai fi zis că are aripi la picioare. Mistreţul se repezi pe urmele lui, dar după o clipă se întoarse lângă prietenii săi:

— E prea mic pentru mine, mormăi el. Mie daţi-mi balauri, nu flecuşteţe de astea!

— Ia nu mai face pe grozavul, se răţoi iepurele la el. Mai bine spune că n-ai putut să-l aduci. Ce, nu l-am văzut noi cum fugea, de parcă îi dăduse cineva foc la călcâie? Dar ce iarbă o fi asta, pe care a scăpat-o negustorul pe jos, când a rupt-o la fugă? Eu mă pot lăuda că am ronţăit toate ierburile pământului, dar aşa ceva încă nu mi-a căzut sub colţi.

— Este o iarbă vrăjită, care redă vederea celor orbi, strigă Eliza. Ştiu că e aşa, fiindcă înainte de a veni voi o primise de la Mandragona. Dacă mesteci câteva fire, îţi capeţi vederea, chiar dacă te-ai născut orb. Am auzit când vrăjitoarea îi spunea asta negustorului.

— Mestecă, Jac, mestecă, începură să strige veseli prietenii săi, mestecă şi ai să-ţi recapeţi vederea!

Uimită, prinţesa se întoarse spre el:

— Doar nu eşti orb, preafrumosule cavaler?!

— Ba da, prinţesă, sunt orb din naştere.

— Şi ai pornit aşa orb în căutarea mea? Dar Jac nu mai răspunse. Cele câteva fire de iarbă pe care le mestecase îi redaseră lumina ochilor şi acum se uita cu sufletul la gură la frumoasa Eliza. Niciodată nu-şi închipuise că pe lume poate exista atâta frumuseţe. Poate că o să spuneţi: din moment ce Jac era orb din naştere şi deci nu văzuse niciodată cum arată o fată, putea să i se pară zână şi cea mai slută dintre fete. Da, dar de ce să nu recunoaştem că era frumoasă de nu avea pereche pe lume!

Aşa că Jac stătea cu gura căscată şi se uita la frumuseţea prinţesei şi ar fi stat încă multă vreme aşa, dacă nu l-ar fi trezit prietenii săi, dornici să pornească la drum. Din celulă se auzea glasul vrăjitoarei, care se trezise din leşin şi acum gemea încetişor de durere. Era moartă de spaimă şi aşa a rămas pentru totdeauna. Voinicii noştri o porniră la drum şi în cale se întâlniră cu cei care mânau vitele spre castelul Mandragonei. Când i-au văzut pe Jac şi pe cei ce erau cu el şi mai ales pe Eliza, nu le venea să-şi creadă ochilor. Unii alergară cit îi ţineau picioarele să ducă vestea cea mare regelui, iar alţii se tăvăleau pe jos de bucurie, sărutându-şi vacile, pe care nu mai trebuiau să le ducă la palatul vrăjitoarei. Şi aşa, cu tot alaiul a intrat ceata lui Jac în curtea palatului. Regele a alergat înaintea fetei cu toţi sfetnicii săi, iar cele douăsprezece doici, cu cei doisprezece scutieri, ca şi cei doisprezece halebardieri, împreună cu cei doisprezece paji, au strigat într-un singur glas:

— Măria-ta, s-o închidem din nou pe prinţesă după cele douăsprezece ziduri cu douăsprezece porţi, fiecare cu câte douăsprezece chei, ca să n-o mai fure nimeni!

— Nu! a strigat Eliza, nu mai intru după ziduri, căci am hotărât să mă mărit cu Jac, care mă va apăra de orice rău, împreună cu iepurele, mistreţul, mărul şi viespile.

împăratul şi curtenii au râs.

Abia după aceea s-a făcut nuntă mare cu alai şi trâmbiţe împărăteşti.

Corbul şi vulpea

poveste franceză

într-o bună dimineaţă, vulpea se apropie de corb, în timp ce el, pe o rămurea, nu prea depărtată de pământ, înghiţea tăcut un viermişor. La o distanţă mică de corb, vulpea îi glăsui ironică:

— Ce-ai face acum în locul meu? Tulburat oarecum de apariţia neaşteptată a vulpii, corbul, mai isteţ decât în multe alte fabule, se gândi cum să mai câştige puţin timp, şi încercă să-i răspundă, învăluindu-şi teama cu o mincinoasă nepăsare.

— în locul tău? Mi-aş freca labele de bucurie şi, cu ochii întredeschişi, mi-aş linge mustăţile la gândul ospăţului minunat care m-ar aştepta, îi răspunse corbul.

Mai mult ca oricând, stăpână pe situaţie, vulpea ţinu să-i dea o ultimă satisfacţie corbului.

— întocmai m-am gândit şi eu! Şi vulpea, cu ochii

întredeschişi, după ce-şi frecă lăbuţele de mulţumire, se linse şi pe mustăţi. Când să-i deschidă de-a binelea, sticloşi, în dorinţa de a devora cât mai iute corbul, iată-l pe cea mai înaltă cracă. Nu-i veni să-şi creadă ochilor, ţii, păcălită, îi strigă de jos:

— De azi încolo nu mai glumesc cu nimeni, iar pe mustăţi mă voi linge doar după ce mă voi ospăta!

Şi cumătră vulpe se îndepărtă cu coada între picioare.

Vulpea face o nouă farsă lupului

poveste franceză

într-o bună zi, vulpea se ducea tacticoasă spre vizuina ei cu o găină în bot, furată din nu ştiu ce ogradă din satul apropiat de pădure. Pe drum se întâlni eu un bursuc. Şi el îi spuse:

— Ştii că adineauri l-am auzit pe lup spunând că el e mai isteţ decât tine şi se miră cum de toate animalele ţi-au născocit faima de cea mai şireată din toată pădurea!

îi spuse acestea, apoi fugi şi o lăsă pe vulpe pe gânduri. Nu trecu multă vreme şi vulpea se întâlni cu lupul.

— Ce-am auzit, cumetre, eşti cam gelos pe faima mea? îi vorbi vulpea lupului.

— Ce-i drept, mă cam miră de unde până unde te socot pe tine toate vieţuitoarele drept cea mai şireată! îi răspunse lupul.

— Hai să facem o plimbare şi să stăm de vorbă, să vedem care din noi doi e mai iscusit, îi propuse vulpea.

— Hai!

Şi vulpea o porni împreună cu lupul pe cărarea ce ducea înspre nişte capcane bine cunoscute de ea, puse de nişte vânători dibaci din împrejurimi.

N-au făcut prea mulţi paşi împreună şi lupul a pus o labă exact în capcană şi hârş! şi-a prins o labă.

— Ce-ai păţit, lupule? îl întrebă cu un aer naiv vulpea, prefăcându-se că nici n-a văzut bine ce se întâmplase.

— Ajută-mă! Nu vezi că mi-am prins laba într-o capcană? urlă lupul.

— Cu dibăcia ta nu mă îndoiesc că vei şti ce să faci ca să scapi! îi replică vulpea.

— Nu mă lăsa aici, te implor! se rugă lupul.

— Dacă recunoşti că eu sunt mai isteaţă decât tine, îţi spun ce să faci să scapi!

— Recunosc! Recunosc! Dar învaţă-mă mai repede ce să fac!

— Acum n-ai încotro! Trebuie să aştepţi să vină vânătorul care a pus capcana. Te vei preface c-ai murit. îl vei lăsa să-ţi dea cu un ciomag în cap, nu te vei clinti din loc, să-l laşi să creadă că eşti mort, şi când te va scoate din capcană şi te va azvârli pe jos, o iei la goană! Ascultă-mă, căci numai aşa te poţi salva! Dar să le spui tuturor apoi că numai mintea mea ascuţită te-a scăpat de la

moarte!

Şi spunându-i acestea, vulpea dispăru în direcţia vizuinei ei. A doua zi dimineaţă, cu mutra pe care o avea lupul, după o noapte de groasă, de foame şi dezonoare în faţa cumetrei vulpi, nu-i fu greu să pară mort. Ascultă sfaturile vulpii şi reuşi să se salveze.

Şi de-atunci încolo nu mai spuse nimănui că el e mai dibaci ca vulpea.

Darnicul şi zgârcitul

poveste franceză

Au fost odată doi vecini: unul era darnic din cale-afară, iar celălalt, din cale-afară de zgârcit. De câte ori se duceau împreună la târg sau la vânătoare, cel zgârcit îi spunea celui darnic:

— Vai de mine, mi-am uitat merindele acasă. Ce să mă fac? Şi cel darnic îi răspundea:

— Nu-i nimic. Am luat eu destul să ne ajungă amândurora!

într-o bună zi, au plecat amândoi la vânătoare şi povestea s-a repetat. Când să poposească în pădure, cel zgârcit i-a spus că uitase sacul cu merinde acasă, iar cel darnic l-a poftit să mănânce din plăcintele pe care le luase cu el. Acesta primi, se făcu noapte, iar a doua zi în zori o porni de unul singur în pădure, după vânat, mâncând cu poftă din bunătăţile pe care le avea la el, căci îl minţise pe vecin că-şi uitase mâncarea, când, de fapt, avea cu el un sac plin cu de toate, dar nu voia să împartă nimic cu nimeni.

Când se trezi singur, vecinul cel darnic bănui ceea ce se întâmplase, căci n-ar fi fost pentru prima dată şi, fără să-şi facă sânge rău, o porni singur mai departe. Când se înnoptă, i se păru că vede, nu departe, licărind o lumină. Se îndreptă într-acolo. Ajunse într-adevăr într-o căsuţă, unde se aflau o masă şi trei culcuşuri. Pe masă era o farfurie plină cu plăcinte. Cum i se terminase mâncarea, bietul om îndrăzni să ia şi el una şi apoi se aşeză umil într-un colţ să se odihnească până a doua zi în zori, când o va fi pornit de unul singur în pădure. După câtva timp, iată că sosesc un urs, un lup şi o vulpe, îşi ia fiecare câte o plăcintă, două şi apoi stau de vorbă:

— Pun rămăşag că nimeni nu ştie că lângă casa noastră a căzut azi dintr-o căruţă un sac cu galbeni, mormăi ursul.

— Ba eu pun rămăşag că nimeni nu ştie că în spatele casei noastre un vânător a ascuns în pământ doi saci cu galbeni, spuse lupul.

— Şi eu pun rămăşag că nimeni, în afara mea, n-a văzut pe cel care a ascuns în scorbura copacului din faţa casei trei saci cu galbeni, se făli şi vulpea. Omul cel darnic moţăia în colţul odăii, dar ca prin vis auzea tot ce vorbeau ursul, lupul şi vulpea.

Aşa că, a doua zi, după ce plecaseră cele trei gazde, omul se duse în toate cele trei locuri, luă sacii cu galbeni la spinare şi o porni spre casa lui.

Când văzu cel zgârcit ce bogat se întorsese acasă celălalt, nu-i mai dădu pace până nu-l făcu să istorisească de-a fir-a-păr totul cum se petrecuse. Şi omul îi povesti întocmai.

A doua zi, o pomi şi zgârcitul înspre casa ursului, a lupului şi a vulpii. Nimeri pe când ei erau plecaţi. Văzu plăcintele şi hapsân cum era le mâncă pe toate, iar dacă mai rămăseseră vreo două-trei şi le vârî în sac.

De la uşă se înfurie ursul când intră înfometat şi văzu că farfuria cu plăcinte era goală, şi mai înfuriat se arătă lupul, iar vulpea ţipă cât o ţinu gura:

— Hoţul e sub masă!

Căci abia apucă să se ascundă sub masă, când auzi că se apropiau ursul, lupul şi cu vulpea. Se năpustiră toţi trei asupra lui şi-i traseră o mamă de bătaie, fiind siguri că tot el luaseră şi toţi sacii cu galbeni care dispăruseră de la locurile lor.

Ca sarea-n bucate – Italo Calvino

poveste italiană

A fost odată un împărat care avea trei fete: una cu plete negre, alta cu cosiţe castanii şi cea de-a treia bălaie; prima nu era prea arătoasă, mijlocia, aşa şi-aşa, dar mezina era negrăit de bună şi frumoasă. Iar cele două surori mai mari tare o pizmuiau. Şi avea împăratul acela trei jilţuri împărăteşti: unul alb, unul roşiatic şi unul negru. Când era mulţumit foarte, se aşeza în jilţul cel alb, când nu era nici bucuros, nici mâhnit din cale-afară, în cel roşiatic, iar când furia punea stăpânire pe el, se instala în cel negru.

într-o bună zi s-a dus să se odihnească în jilţul negru, căci straşnic îl mai necăjiseră cele două fete mai mari. Şi numai ce-au început ele să-l linguşească. Cea mai mare îi zise:

— Preabunul meu părinte, dormit-ai bine? Cumva eşti supărat pe mine, că te văd stând în jilţul negru?

— Da, chiar pe tine!

— Şi de ce, tată?

— Pentru că nu mă iubeşti nici cât negru sub unghie.

— Vai de mine! Eu, dragă tată, te iubesc tare mult!

— Cât de mult?

— Aşa cum mi-e dragă pâinea.

împăratul a fornăit oleacă, dar n-a mai zis nimic, că tare îi mai era pe plac răspunsul fică-sii.

Şi iată că soseşte şi mijlocia:

— Preabunul meu părinte, ai dormit bine? De ce te-ai aşezat în jilţul negru? Nu cumva ţi-am căşunat eu vreun necaz?

— Ba chiar aşa.

— Şi cu ce greşit-am, tată dragă?

— Greşit-ai că nu mă iubeşti nici cât negru sub unghie.

— Oh, tăticuţule, eu te iubesc atât de mult...

— Cât de mult?

— Cât vinul mi-eşti de drag.

împăratul a mormăit el ceva pe sub nas, dar se vedea bine că răspunsul îi mersese la inimă.

Şi iat-o sosind pe cea mai mică dintre fete, cu chipul tot numai zâmbet luminos.

— O, preabunul meu părinte, ai dormit bine? Dar, vai, te odihneşti în jilţul cel negru? De ce? Eu mi-s pricina, oare?

— Chiar aşa, căci nici măcar tu nu mă iubeşti.

— O, tată dragă, ba să crezi că te iubesc nespus de mult.

— Cât de mult?

— Ca sarea-n bucate!

Auzind una ca asta, împăratul fu cuprins de turbare:

— Ca sarea-n bucate, hai, ca sarea-n bucate?!!! Ah, netrebnico! Piei din ochii mei, că nu vreau să te mai văd! Şi porunci slujitorilor s-o ducă în pădure şi-acolo să-i facă seama. Mumă-sa, împărăteasa, care o îndrăgea negrăit pe copilă, îndată ce auzi porunca bărbatului ei, a prins să-şi frământe mintea spre a găsi un mijloc s-o scape de la moarte. în palat se afla un ditai sfeşnic de argint, astfel că Zizola – aşa o chema pe mezină – încăpea de minune înăuntru, şi împărăteasa a ascuns-o acolo.

— Mergi de vinde ăst sfeşnic – a zis către slujitorul său credincios – şi când te-or întreba cât preţuieşte ia bine seama: de-i om sărman, cere-i mulţi gologani, dar de-i vreun om de neam, cere o nimica toată şi dă-i-l.

Apoi şi-a îmbrăţişat copila, a sfatuit-o în fel şi chip şi a pus înlăuntrul sfeşnicului smochine uscate, dulciuri şi pesmeciori.

Slujitorul s-a dus cu sfeşnicul la târg, şi-acolo, de-l întreba careva cât costă, iar lui nu-i era pe plac omul, numai ce s-arunca la un preţ neînchipuit de mare. în sfârşit, iată că s-a abătut prin acel loc feciorul împăratului din Torralta, a cercetat sfeşnicul pe toate părţile, apoi a întrebat de preţ. Slujitorul a cerut nimica toată, iar prinţul a dus sfeşnicul la palat. Aici l-au aşezat în sala de ospeţe, şi toţi câţi au venit să stea la masă nu mai conteneau să se minuneze, într-atâta de fălos era. Seara, prinţul avea obiceiul să plece de acas' şi să mai flecărească cu prietenii; şi cum nu voia să fie aşteptat, slujitorii îi pregăteau cina şi apoi se duceau la culcare. Când Zizola n-a mai auzit niciun zgomot în încăpere, a ieşit binişor din sfeşnic, a mâncat toate bucatele şi pe urmă s-a întors la locul ei. Şi iată că soseşte prinţul, dar... ia mâncarea de unde nu-i! Sună el din toţi clopoţeii şi numa' ce se porneşte să-şi dojenească slugile. Aceştia, bieţii, prind să se jure că bucatele pentru cină au fost pregătite şi lăsate acolo pe masă, dar, pesemne, le-a înfulecat câinele sau mâţa.

— De s-o mai întâmpla vreodat', să ştiţi că v-alung pe toţi! a zis prinţul şi a poruncit să i se aducă alte bucate, iar după ce-a mâncat, s-a dus la culcare.

în seara următoare, cu toate uşile ferecate, s-a întâmplat aşişderea. Şi unde mi s-a pornit prinţul să strige, că mai-mai să dărâme zidurile; dar mai apoi a grăit:

— Ian să vedem noi ce-o să se-ntâmple mâine seară! Şi-n seara aceea, ce credeţi c-a făcut? S-a pitit frumuşel sub masă, iar masa era acoperită cu un covor ce atârna până la pământ. Iar slujitorii vin, aşază farfuriile cu bucate, dau afară câinele şi mâţa, apoi încuie uşa cu cheia. Abia au plecat ei, şi numai ce se deschide sfeşnicul, iar dinlăuntrul lui iese preafrumoasa Zizola. Se-apropie ea de masă şi începe să înfulece cu lăcomie. Prinţul hop! sare din ascunzătoarea lui şi o înhaţă de braţ: fata dă să scape, dar vezi că el o ţinea cu nădejde. Atunci Zizola se-aruncă în genunchi şi-i depănă de-a fir-a-păr tot necazul ei. Dar, pasămite, prinţului îi cade dragă fata. O linişteşte el şi prinde a-i grăi:

— Nu-ţi face sânge rău: din clipa asta, îţi zic, tu îmi vei fi aleasa! Acum întoarce-te înapoi în sfeşnic.

Prinţul însă n-a închis ochii toată noaptea, într-atâta o îndrăgise pe copilă, iar a

doua zi dimineaţă a poruncit să i se strămute sfeşnicul în odaie, căci straşnic de frumos cum era, voia să-l aibă mai aproape noaptea. Apoi a dat poruncă să i se aducă bucate ca pentru doi oameni, că lui tare-i mai era foame. Şi uite-aşa i-au adus şi cafeaua, şi prânzul, că puteau să se sature doi cu bunătăţile acelea, îndată ce slujitorii soseau cu talgerele şi le puneau pe masă, prinţul încuia uşa. Zizola ieşea din sfeşnic şi, bucuroşi nevoie mare, se ospătau împreună.

Stând singură la masă, împărăteasa prinse a ofta:

— Oare cu ce l-oi fi supărat pe fecioru-meu de nu mai vine să mănânce? Cu ce i-am greşit?

Iar el tot spunea să aibă răbdare, că el vroia să mai stea şi singur, până într-o zi, când i-a zis maică-şi:

— Mamă, vreau să mă-nsor.

— Şi cine ţi-e aleasa? a întrebat împărăteasa, din cale-afară de bucuroasă

Iar prinţul de colo:

— Vreau să mă-nsor cu sfeşnicul!

— Doamne sfinte, fiul meu şi-a pierdut minţile! a strigat împărăteasa, acoperindu-şi ochii cu palmele.

Dar vezi că băiatul nu glumea de fel. Iar maică-sa, biata, se silea să-l aducă pe calea cea bună, rugându-l să se gândească la ce-o să zică lumea; el însă o ţinea pe-a lui. Şi numai ce-a dat poruncă să se pregătească ospăţul de nuntă până în opt zile.

în ziua sorocită, un mândru alai de căleşti a pornit de la palat, şi în caleaşca din frunte stătea prinţul nostru, iar alături sfeşnicul. Au ajuns nuntaşii la biserică şi prinţul şi-a dus sfeşnicul la altar, în clipa potrivită, el a deschis sfeşnicul şi, hop! Zizola a sărit afară, îmbrăcată în veşminte scumpe de brocart, cu nestemate la gât şi la urechi ce-ţi luau ochii cu strălucirea lor. După nuntă s-au întors la palat şi aici i-au povestit totul împărătesei. împărăteasa, cum era tare isteaţă din fire, a zis:

— Lăsaţi pe mine! Am de gând să-i dau o lecţie ăstui părinte!

Şi au făcut pregătiri pentru ospăţul de nuntă şi au poftit pe toţi împăraţii din împrejurimi, de bună seamă şi pe tatăl Zizolei. Iar pentru tatăl Zizolei, împărăteasa a dat poruncă să se gătească bucate osebite de ale celorlalţi oaspeţi, bucate fără sare. Apoi ea le-a spus nuntaşilor că mireasa e niţel bolnăvioară, aşa că nu poate veni la praznic. Şi-a început ospăţul; dar ciorba celui împărat nici c- avea vreun gust, şi împăratul se porni să bombăne în sinea lui: „Neghiobul ăsta de bucătar a uitat să pună sare-n ciorbă” – şi a lăsat zeama în farfurie.

Când a sosit şi al doilea rând de bucate, tot fără sare, se-nţelege, împăratul a pus furculiţa deoparte.

— Măria ta, de ce nu mănânci? Cumva nu-ţi place?

— Ba nicidecum, straşnice bucate!

— Păi dacă-i aşa, de ce nu te ospătezi?

— Nu prea mi-s în apele mele...

S-a silit el să vâre în gură un dumicat de carne, şi tot mesteca, dar nu-i venea de fel să-l înghită. Şi-atunci şi-a amintit vorba copilei sale, cum că ea-l iubeşte ca sarea-n bucate, şi împăratul, cuprins de amarnică durere şi căinţă, a izbucnit în lacrimi, zicând:

— Oh, netrebnicul de mine, ce-am făcut!

împărăteasa l-a cercetat despre necazul ce-i învenina sufletul, şi el a prins a-i istorisi toată pătărania cu Zizola. Atunci împărăteasa s-a sculat de la masă şi a trimis după tânăra nevestică. Când şi-a văzut copila, împăratul a îmbrăţişat-o în hohote de plâns şi a întrebat-o cum de se afla acolo, şi tot i se părea că fata a-nviat din morţi.

Apoi au trimis s-o cheme şi pe mama Zizolei, şi au nuntit zile-n şir, şi-n fiece zi bucuria sporea tot mai vârtos, drept care mi-s încredinţat că nuntaşii ceia încă şi azi mai dănţuiesc acolo.

Copilul din sac – Italo Calvino

poveste italiană

Pierino Pierone era un băieţel năltuţ şi mergea la şcoală. în drum spre şcoală se afla o grădină şi- n grădină un păr, iar Pierino Pierone se căţăra în pom şi mânca pere. într-o zi trecu pe-acolo Cloanţa-Cotoroanţa şi zise:

Pierino Pierone, dă-mi o pară Cu mânuţa ta cea dalbă, frăgezioară.
Ce mai stai? Hai, dă-mi odată,
Că îmi lasă gura apă!

Pierino Pierone se gândi în sinea lui: „îi lasă gura apă fiindcă vrea să mă-nfulece pe mine, nicidecum perele”, şi el nu se dădu jos din copac. Rupse o pară şi i-o aruncă vrăjitoarei. Dar para căzu tocmai în locul pe unde trecuse o vacă şi lăsase un semn ca amintire.

Cloanţa-Cotoroanţa grăi din nou:

Pierino Pierone, dă-mi o pară Cu mânuţa ta cea dalbă, frăgezioară.
Ce mai stai? Hai, dă-mi odată,
Că îmi lasă gura apă!

Dar Pierino Pierone nu coborî din copac şi azvârli altă pară, dar para căzu chiar pe locul pe unde trecuse un cal şi lăsase în urmă-i o mică băltoacă.

Cloanţa-Cotoroanţa nu încetă să-l roage pe copil, iar Pierino Pierone se gândi c-ar fi mai bine s-o mulţumească. Aşa că se dădu jos din pom şi îi întinse para. Vrăjitoarea desfăcu sacul la gură, dar, în loc să vâre para, îl vârî pe Pierino Pierone, apoi legă sacul la loc şi-l luă la spinare.

Merse cât merse, şi baba Cloanţa se văzu nevoită să se oprească: pasămite, o mâna o trebuşoară, aşa că puse sacul jos şi se pitulă într-un tufiş.

Pierino Pierone, care tot drumul rosese cu dinţişorii săi ca de şoarece funia ce lega gura sacului, sări afară, băgă în sac gogeamite bolovanul, apoi o rupse la fugă. Vrăjitoarea înşfăcă iar sacul şi-l luă la spinare.

Pierino Pierone, văleleu,

D-apăi ca pietroiul eşti de greu!

se tânguia ea şi pomi spre casă. Uşa era încuiată şi Cotoroanţa o chemă pe fiică-sa:

Hei, Margherita, fetiţa mea,
Deschide uşa, hai, nu mai sta,
Şi cu căldarea mai iute vino,
Să-l pun la fiert pe Pierino.

Margherita Margheritone îi deschise, apoi puse la foc ditai căldarea plină cu apă. îndată ce apa prinse a clocoti, Cloanţa-Cotoroanţa răsturnă sacul în căldare. Pleosc! şi bolovanul prăpădi fundul căldării; apa se vărsă peste jeratic şi jur împrejur, ba opări şi picioarele vrăjitoarei.

Văleu, mamă, ori eşti oarbă?

Pui pietroaiele să fiarbă?

zise Margherita Margheritone. Iar Cloanţa-Cotoroanţa, ţopăind din pricina arsurii,

grăi astfel:

Fă tu focul, Margherită,
Că mă-ntorc într-o clipită.

îşi schimbă veşmintele, îşi puse peste păru-i plete bălaie şi porni la dram cu sacul.
Pierino Pierone, în loc să se ducă la şcoală, se căţărase din nou în pom. Şi iată că iar trecu pe- acolo Cloanţa-Cotoroanţa, având altă înfăţişare, în nădejdea că băiatul n-o va recunoaşte, şi zise:

Pierino Pierone, dă-mi o pară Cu mânuţa ta cea dalbă, frăgezioară.
Ce mai stai? Hai, dă-mi odată,

Că îmi lasă gura apă!

Numai că Pierino Pierone ghicise cine se-ascunde sub chipul acela şi nici că se gândi

să coboare:

Milă mi-e, dar ce să-i fac,

Dacă-i dau... mă vâră-n sac!

Iar Cloanţa-Cotoroanţa încercă să-l încredinţeze:

Nu sunt eu, hai, nu te teme,
Sunt aici de scurtă vreme...
Pierino Pierone, dă-mi o pară Cu mânuţa ta cea dalbă, frăgezioară.

Şi ce-a făcut, ce-a dres baba, că pâri la urmă Pierino Pierone s-a încredinţat că nu e ea şi a coborât din pom ca să-i dea o pară. Cât ai clipi, Cloanţa-Cotoroanţa l-a înşfăcat şi l-a vârât în sac.
Când au ajuns iar la tufişul cu pricina, vrăjitoarea a fost nevoită să se oprească, zorită de o trebuşoară, dar de astă dată gura sacului era vârtos legată, în aşa fel că Pierino Pierone nu putea să mai fugă. Atunci băiatul prinse a gunguri ca o prepeliţă. Şi tocmai trecea pe-acolo un vânător, cu câinele său, în căutare de prepeliţe. Vânătorul găsi sacul şi-l dezlegă. Pierino Pierone sări afară şi se rugă de vânător cu lacrimi în ochi să vâre câinele în locul său. Când Cloanţa-Cotoroanţa se întoarse şi luă sacul la spinare, câinele prinse a se zvârcoli înăuntru şi a chelălăi. Iar Cloanţa-Cotoroanţa zicea:

Pierino Pierone, doar atâta îţi rămâne,

Să te zbaţi ca o potaie şi să latri ca un câne!

Cum ajunse în faţa uşii, o şi chemă pe fiică-sa:

Hei, Margherita, fetiţa mea,

Deschide uşa, hai nu mai sta,
Şi cu căldarea mai iute vino,
Să-l pun la fiert pe Pierino.

Dar când vru să răstoarne sacul în apa ce clocotea, câinele, turbat de furie, ţâşni afară, o înhăţă pe cotoroanţă de un picior, se repezi în curte şi începu să jumulească găinile.

Ce ciudat! Vai, mamă, vai!

Câine parcă nu mâneai?

zise Margherita Margheritone. Iar Cloanţa-Cotoroanţa îi răspunse:

Fă tu focul, Margherită,
Că mă-ntorc într-o clipită.

îşi schimbă veşmintele şi se găti cu plete castanii, apoi se întoarse din nou sub părul cu pricina. Făcu ce făcu şi Pierino Pierone încăpu iar în ghearele ei. De astă dată, vrăjitoarea nu se mai opri nicăieri şi se duse cu sacul glonţ acasă, unde fiică-sa o aştepta în prag.

— Ia-l şi închide-l în coteţ – îi spuse fetei – iar mâine în zori, când eu o să plec de-acasă, fa-l friptură cu cartofi.

A doua zi, Margherita Margheritone luă un satâr şi deschise uşiţa coteţului:

Pierino, fă-mi pe plac,

Pune capul pe tarac...

Băiatul răspunse:

Bucuros dar... cum să fac?

Margherita Margheritone îşi puse capul pe tarac, iar Pierino Pierone înşfăcă satârul, îi reteză căpăţâna şi o puse la prăjit în tigaie.

Şi iată că sosi Cloanţa-Cotoroanţa şi strigă:

Margherită, fată laie,
Cin' te puse în tigaie?

— Eu! răspunse Pierino Pierone, ascuns în hornul vetrei.

— Cum ai ajuns acolo sus? întrebă Cloanţa-Cotoroanţa.

— Am pus o oală peste alta şi m-am cocoţat aici.

Atunci Cloanţa-Cotoroanţa încercă să-şi facă o scară din oale, ca să-l înhaţe pe băiat, dar tocmai când suia mai vârtos, trosc, oalele se năruiră şi vrăjitoarea căzu drept în foc, unde se făcu scrum.

Rosina, fata din cuptor – Italo Calvino

poveste italiană

A fost odată un om sărman a cărui soaţă a murit de tânără, iar el a rămas cu o copiliţă tare frumuşică, şi pe mititică Rosina o chema. Dar vezi că el, nevoit să muncească, n-avea cum s-o îngrijească, drept care îşi alese o altă femeie, să-i fie nevastă de-a doua; şi aceasta îi născu şiea

o
fetiţă, pe nume Assunta, şi copiliţa se-nfiripa, dar urâţică mai era. Copilele crescură laolaltă:
împreună mergeau la şcoală, împreună se plimbau, dar de fiece dată Assunta se întorcea acasă plină de năduf.

— Mamă – îi zicea ea mumă-şi – nu vreau să mai merg cu Rosina. Lumea care ne-ntâlneşte îi spune numai vorbe pe placul inimii; ba că e frumoasă, ba că e ca un boboc de trandafir, ba că-i cuviincioasă, iar mie-mi spune că mi-s neagră ca un tăciune.

— Şi la o adică, ce dacă eşti negruţă? îi răspundea mama. Eşti fata mea şi semeni cu mine, care-s oacheşă. Asta-i frumuseţea ta.

— Poţi să spui ce vrei, mamă, zicea Assunta. Eu în ruptul capului nu mai merg împreună cu Rosina.

Văzându-şi odrasla roasă de invidie, mumă-sa, care-o iubea ca pe ochii din cap, îi spuse:

— Da' ce putere am eu? Iar Assunta îi răspunse:

— Trimite-o cu vacile la păşune şi dă-i să toarcă un caier de cânepă. Şi dacă seara s-o întoarce cu vacile moarte de foame şi cu cânepa netoarsă cum trebuie, trage-i o bătaie. O baţi azi, o baţi mâine, şi-uite aşa o să se urâţească.

Cu inima un pic strânsă, maştera plecă totuşi urechea la ruga odraslei sale, o chemă pe Rosina şi- i zise:

— Tu n-ai ce mai căuta în tovărăşia Assuntei. O să păzeşti vacile şi-o să le coseşti iarbă; între timp ai să torci şi caierul ăsta de cânepă. Iar de-o să te-ntorci acasă cu cânepa netoarsă şi cu vacile flămânde, atunci o să vezi tu ce-o să păţi! Ia seama la ce-ţi spun, de vrei să trăim în pace!

Rosina, care nu era obişnuită să i se poruncească în ăst chip, rămase mută de uimire. Dar cum maştera şi pusese mâna pe un ciomag, nu avu încotro şi trebui să se supună. Plecă la câmp cu vacile şi cu furca doldora de cânepă, zicând mereu pe drum:

— Văcuţele mele, văcuţele mele! Oare cum o să răzbesc să vă cosesc iarbă, când trebuie să torc şi furca asta de cânepă? Ori fac una, ori fac alta!

La aceste vorbe, o vacă mai bătrână întoarse botul spre copilă şi-i grăi aşa:

— Nu-ţi pierde cumpătul, Rosina! Tu coseşti iarba, iar noi o să-ţi toarcem cânepa şi-o să ţi-o depănăm. Ajunge să spui doar atât:

Hai, văcuţă, te întoarce,
Fir de cânepă de-mi toarce,
De pe coarne tragănă,
Tortul de mi-l deapănă!

Când Rosina se întoarse acasă pe înnoptate, băgă vacile în staul, şi vacile erau sătule, iar ea ducea pe cap un maldăr frumuşel de iarbă şi sub braţ o păpuşică de cânepă toarsă.

Vazând-o, Assunta mai-mai să crape de ciudă. îi zise maică-şi:

— Mâine s-o trimiţi iar cu vacile, dar dă-i să toarcă două caiere de cânepă, şi de nu le-o toarce, trage-i cu nuiaua!

însă şi de astă dată a fost de ajuns ca Rosina să zică:

Hai, văcuţă, te întoarce,
Fir de cânepă de-mi toarce,
De pe coarne tragănă,
Tortul de mi-l deapănă!

şi seara vacile erau sătule, maldărul de iarbă cosit şi cele două caiere de cânepă toarse şi făcute păpuşele.

— Cum de răzbeşti să faci atâta treabă într-o singura zi? o întrebă Assunta, galbenă de mânie.

— Iac-aşa, mai sunt pe lume şi fiinţe milostive, îi răspunse Rosina. Văcuţele mele m-au ajutat. Assunta dădu fuga la maică-sa:

— Mamă, mâine opreşte-o pe Rosina acasă şi pune-o să măture şi să deretice, iar cu vacile mă duc eu. Să-mi dai şi-un caier de cânepă să torc.

Mumă-sa îi făcu pe plac odraslei şi Assunta plecă cu vacile. în mână avea o vărguţă şi tot împungea animalele când în coaste, când la coadă, ca să le mâne înainte.

îndată ce ajunse la câmp, puse fuiorul de cânepă în coarnele vacilor. Dar vacile, pasămite, nici că se clintiră.

— Haideţi! De ce nu toarceţi? strigă Assunta, şi iar le împunse cu vărguţa.

Şi unde nu începură vacile să-şi rotească grumajii şi să încurce cânepa prinsă în coarne, că din tot fuiorul rămase un ghemotoc de câlţi.

Assunta nu-şi afla liniştea şi într-o bună zi îi spuse mumă-şi:

— Mamă, tare aş vrea să mănânc niscai ridichi.

Mumă-sa, ca să-i facă pe plac, îi porunci Rosinei să meargă şi s-aducă ridichi de la un ţăran din apropiere.

— Cum adică? strigă Rosina. Să mă duc şi să fur? Dar niciodată n-am făcut una ca asta. Şi-apoi,

ţăranul, dacă o să vadă pe vreunul intrând aşa, în puterea nopţii, pe răzorul lui, o să tragă cu puşca de la fereastra casei.

Pasămite, asta era şi dorinţa Assuntei; se amestecă şi ea în vorbă, căci acuma se deprinsese şi ea să poruncească:

— Ba chiar aşa, trebuie negreşit să te duci, de nu, o s-o iei pe spinare cu nuiaua.

Şi astfel, Rosina porni în noapte, sări pârleazul şi intră pe răzorul ţăranului, dar în loc de ridichi dădu peste o gulie. O înşfăcă, cu gând s-o scoată din rădăcini, şi trage, şi trage, până ce o smulse din loc, când iată că descoperi un cuib de broaşte pitit acolo şi înlăuntru cu cinci broscuţe mititele, mititele.

— Oh, ce drăguţe-s! zise copila şi le luă în poală, alintându-le în fel şi chip; dar o broscuţă căzu jos şi îşi rupse piciorușul. Oh, iartă-mă, iartă-mă, broscuţă dragă, n-am făcut-o dinadins, zise Rosina.

Cele patru broaşte pe care le cuibărise în poală, văzând atâta gingăşie, prinseră a grăi:

— Frumoasă copilă, eşti bună la suflet şi vrem să te răsplătim. Să fii frumoasa frumoaselor şi să

străluceşti la fel ca soarele, chiar când cerul e plin de nori. Aşa să fie!

Ânsă broscuţa cea şchioapă mormăi:

— Eu nu găsesc că-i chiar atât de bună: mie mi-a rupt un picior. Putea să fie mai cu grijă! îndată ce-o vedea-o vreo rază de soare, să se prefacă în şarpe şi să nu-şi recapete chipul până n-o intra într- un cuptor de pâine încins.

Rosina se întoarse acasă pe cât de veselă, tot pe atât de spăimântată, şi noaptea fiind, în jurul ei se vedea ca ziua, căci straşnic mai strălucea Rosina.

Maştera şi sora vitregă, când o văzură într-atâta de frumoasă şi scânteind ca soarele, rămaseră cu gura căscată. Şi fata le povesti toate câte i se întâmplaseră pe răzorul cu ridichi.

— Eu nu mi-s cu nimic de vină, încheie ea. Rogu-vă doar să vă milostiviţi şi să nu mă mânaţi afară la soare. De nu, o să mă prefac în şarpe.

Din ziua aceea, Rosina nu mai ieşea din casă când soarele urca pe boltă; abia după asfinţit sau când cerul era acoperit de nori păşea pragul casei. Fata îşi petrecea zilele la fereastră, ascunsă în umbră, lucrând sau cântând. Şi de la geamul acela unde sta copila zbucnea o strălucire, că tot locul era luminat jur împrejur.

Şi iată că-ntr-o bună zi trecu pe-acolo feciorul împăratului şi, izbit de strălucirea aceea, ridică ochii şi o văzu pe Rosina.

„Oare cine-o fi frumoasa care locuieşte într-o colibă ţărănească?” Şi flăcăul intră în casă. Astfel cei doi tineri se cunoscură, iar Rosina îi povesti totul, chiar şi blestemul ce apăsa asupră-i. Feciorul împăratului zise:

— Mie nici că-mi pasă de cele ce s-ar putea întâmpla: eşti prea chipeşă ca să stai în coliba asta. Am hotărât să-mi fii soţie.

Dar mumă-sa de colo se vârî în vorbă:

— Măria-ta, ia seama, te paşte o mare belea. Chibzuieşte oleacă şi nu uita că, îndată ce-o atinge o rază de soare, se va preface în şarpe.

— Aste treburi nu vă privesc pe voi, zise feciorul de împărat. Pare-mi-se că n-o prea aveţi la inimă pe copilă. Eu însă vă poruncesc să mi-o aduceţi la palat: voi trimite o caleaşcă închisă, în aşa fel ca în timpul drumului să n-o vadă soarele. Iar voi, de azi înainte, nu veţi duce lipsă de bani. Aşadar, ne-am înţeles. Şi-acum, rămâneţi cu bine!

Cu fălcile încleştate, maştera şi Assunta, neavând încotro şi trebuind să dea ascultare fiului de împărat, se apucară în silă s-o pregătească pe Rosina de plecare. în cele din urmă sosi şi caleaşca, o caleaşcă străveche, închisă din toate părţile şi doar sus, deasupra, cu o mică deschizătură ca un ochi. La spate sta un vânător gătit nevoie mare, cu pană la pălărie şi cu sabia atârnând. Rosina intră în caleaşcă şi maştera o urmă, ca s-o însoţească în călătorie. Dar mai înainte de a se urca, mumă-sa vitregă îl luă deoparte pe vânător şi-i zise:

— Ascultă, omule, de vrei să capeţi zece galbeni, deschide ochiul din tavanul caleştii când o fi soarele sus.

— Prea bine, stăpână, voi face precum porunceşti.

Caleaşca gonea, gonea de zor, iar la amiază, când soarele cădea vertical, vânătorul deschise ochiul caleştii şi o rază de soare atinse creştetul Rosinei. Cât ai clipi, fata se prefăcu în şarpe şi fugi sâsâind în pădure.

Când feciorul de împărat deschise portiera trăsurii şi nu o găsi pe Rosina, aflând cele întâmplate, vru s-o ucidă pe maşteră, într-atât era cuprins de deznădejde şi plângea.

Dar mai apoi, toţi îi spuseră şi-i repetară că asta era de fapt soarta Rosinei, şi de nu se întâmpla acuma, tot s-ar fi întâmplat altă dată; iar el, în cele din urmă, se îmbună, dar rămase trist şi nemângâiat.

în vremea asta, bucătarii trebăluiau de zor la cuptoarele cele mari, în jurul plitelor şi lângă frigări, pregătind bucatele pentru ospăţul de nuntă, iar nuntaşii se şi aşezaseră la masă. Când au aflat că mireasa a dispărut, ce şi-au zis ei: „Dacă tot suntem aici, hai să ne desfatăm la ospăţ!" Şi bucătarii primiră poruncă să încingă vârtos cuptorul. Un bucătar tocmai se pregătea să azvârle în foc un maldăr de vreascuri adus chiar atunci din pădure, când deodată văzu pitulat printre uscături un şarpe. Nu mai avu timp să-l arunce jos, căci vreascurile se şi aprinseră. Omul sta la gura cuptorului şi se uita la jivina aceea. Şi iată că din mijlocul flăcărilor ţâşni afară o fată, fără veşminte pe ea, fragedă ca un trandafir şi strălucind mai abitir ca focul şi ca soarele. Bucătarul rămase stană de piatră, apoi prinse a striga:

— Veniţi, veniţi, oameni buni! Din cuptor a ieşit o fată!

Auzindu-l, feciorul de împărat alergă într-un suflet la bucătărie, şi după el toţi curtenii. îndată o recunoscu pe Rosina, o cuprinse în braţe şi uite aşa făcură nuntă mare, iar din clipa aceea, Rosina a trăit fericită şi veselă, şi nimeni nu i-a mai căşunat vreodată vreun rău.

Enea, scroafa albă şi cei treizeci de purceluşi

poveste italiană

Enea, fiul venerei şi ultimul dintre eroii troiani, după incendiul Troiei a pomit-o pe mare, în căutarea noului pământ pe care i l-au făgăduit zeii pentru a întemeia acolo o nouă patrie.

Şi pluti, pluti, străbătu marea Egee, o luă pe coasta insulelor Ionice şi atinse Sicilia, Calabria şi Campania. Până când, corăbioara lui împinsă de vânt se împotmoli în plaja nisipoasă a Latiului.

Părea sfârşitul lungii călătorii şi începutul unei vieţi paşnice; dar izbucni din nou un război împotriva lui Enea, din partea trufaşului Turno, regele Rutulilor.

Enea, în căutarea unor ajutoare, trecu dincolo de apa Tibrului. Când se lăsă noaptea, marinarii, obosiţi de atâta vâslit, coborâră pe uscat să se odihnească puţin. Dorm animalele în vizuina lor, dorm păsările în cuiburile lor. Şi Enea adoarme liniştit şi visează. îi apare în vis un bătrân cu barbă albă, îmbrăcat într-o tunică albăstrie şi pe cap cu o pălărioară de trestii fluviale. E un zeu, căci se vede clar din lumina ce o răspândeşte propria lui fiinţă. Se numeşte Tiberino şi începe să-i vorbească:

„Enea, fiul Venerei, îi spune el, ai ajuns la sfârşitul călătoriei tale. Acesta este pământul pe care ţi l-au făgăduit zeii. Trezeşte-te. Vei găsi sub umbra unui stejar o scroafă cu purceluşii ei alături; acolo vei ridica zidurile noii Troi. Acolo, fiul tău, Ascanio, în treizeci de ani, va întemeia Alba, care va fi mama Romei."

Astfel i-a vorbit Tiberino. S-a cufundat apoi în apele aurii ale Tibrului, dispărând din faţa ochilor lui Enea. Enea s-a ridicat în picioare, i-a trezit şi pe ceilalţi tovarăşi ai lui şi le-a povestit în grabă visul. Un vis ce se va adeveri fără întârziere. Nici n-au făcut decât câţiva paşi, când iată că la umbra unui stejar atât de bogat în frunze, încât

razele soarelui nu reuşesc să se strecoare prin ele ca să lumineze iarba, apare scroafa alături de purceluşii ei. Treizeci de purceluşi, care se joacă, fac tumbe
şi scurmă cu râtul lor fraged pământul.

Albă mama, albi purceluşii, albicioşi ca laptele. De aci şi numele viitorului oraş: Alba. Şi cum este şi cifra celor treizeci de purceluşi, iată şi numele adăugat; „lunga". Aşadar: Albalunga, în italiană: Albalonga.

Romolo şi Remo

poveste italiană

Albalonga avea odată pe tronul ei doi fraţi, care se chemau Amulio şi Numitore, şi acesta din urmă era bun, şi celălalt era rău.

într-o bună zi, Amulio, violent şi despotic cum era, îl alungă de la tron pe Numitore, ferecându-l în închisoare. Şi ca să-l împiedice să aibă moştenitori, o obligă pe singura lui fată să se facă preoteasă a Vestei, pentru că vestalele nu puteau avea copii.

Şi totuşi, Rea Silvia a avut doi gemeni, isteţi, dolofani şi rumeni. Atunci Amulio, peste măsură de înfuriat, chemă un servitor şi-i porunci să-i ucidă pe amândoi pruncii nou-născuţi; dar servitorul, milos, aşeză pe copilaşi într-un coşuleţ, pe care-l lăsă în voia apelor Tibrului, iar Tibrul, şi mai milos decât el, îi purtă înspre mal, până la umbra unui smochin sălbatec.

O lupoaică, părăsindu-şi o clipă puii ei, se apropie de coş, îi adulmecă pe cei doi gemeni, care plângeau cu disperare de foame, şi, în cele din urmă se hotărî să-i alăpteze. Apoi o ciocănitoare verde coborî de pe o ramură a smochinului şi îi hrăni în guriţele lor, de parcă ar fi fost puii ei. Şi în sfârşit, trecu pe acolo un păstor de capre, pe nume Faustolo, care-i luă cu el, şi le dădu numele de Romolo şi Remo.

Creşteau puternici şi frumoşi, şi o dată cu anii ce treceau deveniră doi tineri întreprinzători şi curajoşi. Când aflară că ei erau fiii lui Rea Silvia şi nepoţii regelui înlăturat de la tron, se năpustiră împotriva uzurpatorului Amulio, redând locul cuvenit în cârmuirea oraşului Albalonga bunicului lor, Numitore.

într-o bună zi, se hotărâră să înfăptuiască ceva; să întemeieze un nou oraş. Aleseră tocmai malul râului unde se afla smochinul ce-i ocrotise cu umbra lui, şi unde se mai zăreau încă proaspete urmele păstorului de capre, Faustolo.

Dar porunceau doi oameni, şi rege nu putea fi decât unul. Lăsară, aşadar, soarta să hotărască. Remo se aşeză în recunoaştere pe Aventino, una din colinele Romei, şi văzu şapte vulturi. Romolo, mai şiret se duse în recunoaştere pe Palatino, o altă colină, şi spuse că numărase doisprezece vulturi.

Şi astfel a învins el, revenind lui întemeierea noului oraş, ce luă de la el numele de Roma.

Berta şi Nerone

poveste italiană

Berta era o bătrânică ce trăia dincolo de Tibru, adică în Trastevere, unul din cartierele cele mai populate din Roma, şi cât e ziua de lungă torcea şi cânta, cânta şi torcea, pentru că era torcătoare.

Odată trecea pe acolo Nerone, împăratul roman pe care toţi îl descriau rău şi hain la suflet. O aude pe Berta cântând şi se opreşte. O vede pe Berta torcând şi se minunează în faţa firului de în ce se forma din fuiorul ei.

Berta îl recunoaşte îndată şi-i spune:

— Să-ţi dea Domnul atâta sănătate încât să trăieşti o mie de ani!

Ori de câte ori Nerone trecea pe drum, toţi îl ocoleau şi-l blestemau, dar el râdea pentru că se obişnuise. De aceea, acum rămase încremenit la auzul urării de a trăi o mie de ani.

— Eu sunt Nerone, spuse el.

Şi bătrânica:

— O ştiu prea bine.

Şi Nerone:

— Atunci cum de-mi faci asemenea urare?

— Of! răspunse bătrânica, pentru că după un stăpân rău vine altul şi mai rău.

— Bine, spuse Nerone. Răspunsul tău îmi place, fiindcă e sincer. Continuă-ţi torsul până mâine dimineaţă şi adu-mi la palat tot inul pe care reuşeşti să-l torci.

Mătuşica, a doua zi de dimineaţă, veni fără a zăbovi. Nerone priveşte zâmbind grămăjoara de în toarsă, apoi cheamă pe majordomul său:

— Domnule majordom, porunceşte el, daţi-i acestei bătrâni ci atâta pământ cât cuprinde lungimea firului de în tors de ea.

Nespus de fericită, Berta plecă ţopăind într-un picior şi cântând, cântând şi ţopăind. De atunci înainte n-a mai fost nevoită să toarcă, deoarece devenise o adevărată bogătaşă.

Celelalte bătrânele din Trastevere, şi chiar din alte cartiere ale Romei, care învârteau toată ziua fuiorul trăgând nişte căscături de crocodil, de pofta mare cu care torceau, când aflară de întâmplarea cu Berta, se prezentară cu braţele pline de în tors şi cu sufletele voioase de speranţă, la palatul lui Nerone, aşteptându-se la aceiaşi răsplată regească; dar Nerone le răspunse tuturor în acelaşi fel:

Ei, s-a dus vremea când Berta torcea!

Prinţul îngâmfat

poveste italiană

A fost odată un rege care avea o fiică ce nu râdea niciodată. Serbări, baluri, petreceri: totul încercase bietul tată şi totul fusese zadarnic. O dată îi veni în minte trăsnaia de a face să curgă ulei din fântâna aflată în faţa palatului regal. în timp ce prinţesa se bucura, privind de la fereastră la lumea care se îmbrâncea să-şi poată umple cănile cu ulei, sosi o bătrânică, aducând cu ea tot felul de vase de bucătărie mici ca de păpuşă: cănuţe de apă, crăticioare, tigăiţe... şi, după ce le umplu cu ulei şi le puse pe cap, pe-aci ţi-e drumul. Dar cum drumul era tot una, n-apucă să facă nici doi paşi şi puf! se dădu de-a dura, încât toate vasele micuţe ca de păpuşă se făcură zob.

La asemenea spectacol, prinţesa care nu râdea niciodată izbucni într-un hohot de râs, gata să i se încleşteze fălcile şi mai multe nu.

Bătrânica, după ce că şi aşa era furioasă, auzind hohotele acelea de râs ca o explozie, se întoarse şi-o văzu pe fiica regelui.

— Aha, spuse ea plină de venin. Râzi? Ei, bine, fie ca tu să te îndrăgosteşti de prinţul îngâmfat!

Din clipa aceea prinţesa fu cuprinsă de apriga dorinţă de a-l cunoaşte pe prinţul îngâmfat, şi
atâtea spuse şi atâtea făcu, încât bietul tată se duse el însuşi să-l caute pe prinţ.

Acest prinţ era atât de frumos, încât din cauza prea marii frumuseţi nu îngăduia nimănui să-l privească în faţă, şi de acea purta patrusprezece văluri.

— O prinţesă s-a îndrăgostit de tine, îi spuse regina-mamă; regele, tatăl ei, a venit să te întrebe dacă vrei s-o iei de soţie. Acesta este portretul ei.

Şi prinţul îngâmfat:

— Ptiu, aruncă-l în fântână!

Şi regina-mamă:

— Fiul meu, prinţesa s-ar putea omorî de atâta durere.

— Atunci, spuse prinţul îngâmfat, să-i dăm în dar acest pumnal.

Când prinţesa află necugetarea acestor vorbe, îi spuse tatălui ei:

— Tată dragă, dă-mi un cal şi o pungă cu bani şi lasă-mă să plec.

Şi pe tatăl ei nu l-a lăsat inima să-i stea în cale.

Şi mergi, şi mergi, până ce se întunecă de-a-binelea. Prinţesa zări licărind o lumânare şi dădu de o casă unde o biată mamă îşi veghea fiul ei pe moarte.

— Duceţi-vă să vă culcaţi, spuse prinţesa, sunteţi obosită, îl veghez eu pe fiul dumneavoastră.

în timpul nopţii, se stinse lumânarea şi în toată casa nu era un chibrit. Atunci prinţesa ieşi să
ceară unul cu împrumut de la o vecină, o bătrână urâtă şi aspră, care stârnea focul sub un ceaun plin cu ulei.

— Mătuşică, vrei să-mi împrumuţi un chibrit?

Şi bătrâna spuse:

— Dacă mă ajuţi.

— La ce?

— Să vrăjim pe vecinul meu. Vezi? Când uleiul care fierbe în ceaun va arde tot, vecinul meu va fi mort.

— Te ajut cu plăcere, spuse prinţesa. Eu pun lemne pe foc şi uleiul fierbe. Când bătrâna, puţin cam mioapă, se apleca deasupra ceaunului cu ulei, ca să vadă mai bine cât mai era, fata îi dădu un brânci şi-o aruncă înăuntru.

Stinse apoi focul de sub ceaun, luă chibriturile şi alergă iute în casa vecină, unde-l găsi pe tânăr chipeş şi vindecat.

închipuiţi-vă fericirea bietei mame, în timp ce tânărul nu mai înceta spunându-i fetei:

— Vreau să mă însor cu tine, fată frumoasă.

Iar prinţesa:

— îmi pare rău, dar inima mea este dăruită.

încărcată de daruri şi binecuvântări ea o porni din nou la drum.

Foarte curând ajunse la un han, unde zăcea de multă vreme în pat, hangiul, căci niciun medic nu reuşise să-i dea bolii lui de căpătâi. Prinţesa avu o bănuială că soţia hangiului uneltise ceva; aşadar, seara, în loc să se ducă să se culce, se ascunse în spatele unei draperii şi rămase acolo să observe fiecare mişcare. Iat-o sosind pe hangiţă, îl zgâlţâi pe soţul ei să se trezească să bea ceva, iar el adormi imediat, de parcă ar fi fost somnoroasă în băutura aceea. Atunci hangiţa deschise uşiţa scrinului, luă o cutie, o desfăcu şi începu să şoptească:

— Ieşiţi afară, fetele mele! Ieşiţi afară, căci a sunat ceasul!

Din cutie ieşiră afară un mănunchi de vipere, care săriră pe bietul hangiu şi-i supseră sângele. La urmă, soţia cea rea luă un castronaş şi sili viperele să reverse

acolo sângele supt, cu care-şi unse ea bine tot părul. Puse viperele la loc în cutie şi spuse:

„Văzduhuri, munţi, ape străbat, din Benevento plec îndat."

Şi dispăru. Atunci, ce-i dădu prin minte prinţesei? Se unse şi ea pe păr cu sângele din castronaş, repetă cuvintele magice, şi, cât ai clipi, iat-o la Benevento într-o grotă unde mai erau atâtea alte vrăjitoare, care dansau şi făceau vrăji, în fruntea lor fiind însăşi hangiţa. Cum se crăpă de ziuă, prinţesa repetă aceeaşi formulă magică. Şi se trezi din nou la han, mai înainte de întoarcerea hangiţei. Imediat îi atrase luarea-aminte a hangiului să nu mai bea în noaptea următoare din ceaşca adusă de soţia lui, pentru că înăuntru era praf de somnoroasă, deci să se prefacă doar că bea şi să aştepte cele ce urmau să se desfăşoare.

Şi, aşa făcu hangiul, iar când soţia lui, crezându-l adormit, stârni viperele asupra lui, el se trezi, strivi animalele acelea scârboase şi-o omorî şi pe vrăjitoare. Când te gândeşti că ea nici nu-şi dăduse bine sufletul şi el se şi vindecase, putând să-şi vadă liniştit de muşteriii lui.

— Rămâi cu mine, îi spuse el prinţesei, îmi vei fi ca o fiică.

Şi prinţesa:

— Mulţumesc, dar am altă îndatorire.

Şi încărcată de daruri şi binecuvântări o pomi din nou la dram. Seara poposi în alt han. Fiul hangiului, de cel puţin un an, zăcea şi el în pat, nu mânca şi nici nu bea, nefăcând altceva decât să doarmă de dimineaţă până seara. Prinţesa îi spuse hangiului:

— Lăsaţi-mă pe mine, şi noaptea stătu de veghe.

Sunară orele zece şi nimic nu se întâmplă. Sunară orele unsprezece şi nimic nu se întâmplă. Dar cum se auziră cele douăsprezece bătăi ale ceasului: poc! trosc! se deschiseră două găuri în tavan şi căzură două legături, una albă, una neagră. Se desfăşoară prima legătură şi apare o fată frumoasă; se desfăşoară şi legătura neagră şi apare o slujnică cu un coşuleţ plin cu mâncare.

Fata se apropie de pat, şi nu-i dădu decât o palmă tânărului, că se şi trezi. Slujnica puse masa şi aşeză toate bunătăţile din coşuleţ, se ospătară toţi cu bucurie şi stătură de vorbă până la primul cântat al cocoşului.

Când cântă cocoşul, frumoasa fată îi spuse slujnicei:

— S-a luminat de ziuă şi trebuie să plecăm. Grăbeşte-te!

O altă palmă dată tânărului şi el adormi mai buştean ca înainte. Cele două femei se înghemuiră ca să încapă din nou în cele două legături şi-şi luară zborul prin cele două găuri din tavan, care se închiseră imediat ca prin farmec.

— Dacă vreţi ca fiul vostru să se vindece, îi spuse în dimineaţa aceea hangiului prinţesa, trebuie să suciţi gâturile tuturor cocoşilor din sat, să legaţi toate clopotele, să pregătiţi o cuvertură neagră având luna şi stelele brodate pe ea şi cu ea să astupaţi bine ferestrele din camera fiului vostru. Afară, sub fereastră, aprindeţi un foc, şi să fie gata pregătit un zidar, care să astupe bine două găuri ce aveau să apară în tavan.

în noaptea următoare, în timp ce frumoasa fată stătea la masă cu tânărul, zidarul astupă iute cele două găuri din tavan. Flecăreală, flecăreală, timpul trecea, cocoşul nu cânta, niciun clopot nu bătea, şi ziuă nu se mai făcea. în sfârşit, fata, bănuitoare, scoase o mână pe fereastră, cuvertura se dădu la o parte, lăsând să se vadă cât de sus se înălţase soarele pe cer. Atunci stăpâna şi slujnica se transformară din nou în două legături încercând să se strecoare prin tavan, dar găurile erau astupate, încât se

loviră în boticuri. Disperate, se aruncară pe fereastră amândouă, dar căzură în foc, şi se prăjiră bine de tot, de ţipau ca două coţofene.

în viteză însă uitaseră să-i mai dea o palmă tânărului, ca de obicei, aşa că el rămase treaz şi vraja fu desfăcută.

— Tu m-ai eliberat, spuse tânărul, şi vreau să mă însor cu tine. Astfel vei rămâne pentru totdeauna alături de mine.

Şi prinţesa:

— Nu-i cu putinţă, trebuie să plec imediat.

Şi încărcată de daruri şi binecuvântări o pomi din nou la dram.

Şi merse, şi merse, până când se întâlni cu o mătuşică. Ea o întrebă:

— Unde te duci, fată frumoasă?

Şi prinţesa:

— Mă duc în căutarea prinţului îngâmfat.

— Ascultă, zise mătuşica, eu ştiu că tu ai trecut prin destule amărăciuni, şi ai înfăptuit atâtea fapte bune, de aceea vreau să te ajut. Călătoria ta a luat sfârşit. Prinţul îngâmfat locuieşte în acest palat împărătesc. Ţine, aceasta este bagheta magică. Cere tot ceea ce doreşti şi, cât ai clipi, se şi împlineşte. Prinţesa nu avu timp să-i mulţumească bătrânei, că ea dispăru cât ai clipi. Atunci învârti bagheta magică şi spuse:

— Poruncesc, poruncesc să apară din pământ un palat mare ca acela împărătesc, cu acelaşi număr de ferestre, şi cele două ferestre din faţă să fie depărtate una de alta cu cel puţin treizeci de metri, în schimb, celelalte să se apropie din ce în ce mai mult, încât ultimele două să se atingă chiar.

Aşa se întâmplă. Când prinţul îngâmfat apăru a doua zi de dimineaţă, văzu la fereastra din faţă, la o depărtare de treizeci de metri, o fată atât de frumoasă, încât ca s-o admire fu nevoit să-şi scoată primul văl. Se îndrăgosti îndată de ea, şi-i spuse servitorului:

— Ia două brăţări, din cele mai preţioase, din casa mea de fier, şi du-i-le din partea mea.

Şi prinţesa, fără a le onora nici măcar cu o privire, îi spuse servitorului care le-a adus:

— Pune-le ca belciuge la poarta palatului. Şi-l alungă.

A doua zi de dimineaţă prinţul îngâmfat apăru la a doua fereastră şi, ca s-o admire mai bine pe
prinţesă, fiind şi ea la a doua fereastră, îşi smulse al doilea văl. Apoi spuse servitorului:

— Ia din casa de fier coroana de regină şi du-i-o în numele meu.

— Pune-o ca pirostrie sub ceaun, spuse prinţesa servitorului şi-l alungă.

în fiecare zi care trecea prinţesa şi prinţul îngâmfat apăreau la ferestrele mereu mai apropiate, şi principele îşi lua mereu alt văl de pe figură şi poruncea servitorului să-i ducă alt dar fetei, pe care ea îl respingea dispreţuitoare.

Până când în a paisprezecea zi, se treziră faţă în faţă la cele două ferestre care se atingeau, începură să vorbească, şi cum prinţul îşi scoase şi al patrusprezecelea văl, la cuvintele lui pline de dragoste, prinţesa, văzând că era într-adevăr un tânăr foarte chipeş la înfăţişare, nu ştiu să spună nu, primind şi cele două brăţări, şi coroana de regină şi toate celelalte bijuterii ale prinţului.

Şi se făcu nunta, cu obişnuitul fast împărătesc şi cu obişnuiţii invitaţi în număr cât mai mare.

V-a plăcut sau nu povestea, azi la nuntă toţi se-ndeasă.
E-un belşug de s-a dus vestea, numai noi cu gura iască.

Barca fermecată, care merge pe mare şi pe uscat

poveste italiană

O dată un rege a dat sfoară în ţară:

— Cine reuşeşte să construiască o barcă în stare să meargă pe mare şi pe uscat va primi drept soţie pe fiica mea.

în ţara aceea, era un tată care avea trei fii şi nicio altă avere decât un cal, un măgar şi un purcel. Fiul mai mare se apropie imediat de tatăl lui:

— Tată, spuse el, vinde calul şi cu banii de pe cal cumpără-mi cele necesare pentru a construi barca, şi eu îţi făgăduiesc c-o voi face cum vrea regele, să meargă pe uscat şi pe mare, şi el îmi va da de soţie pe fiica lui.

Tatăl, la început, spuse nu, apoi vându calul, ca să-i cumpere unelte fiului. Acesta se sculă în zori şi se duse în pădure să taie lemnul trebuincios pentru alcătuirea bărcii.

— Ce faci tu, fiule? îl întrebă un unchiaş, care tocmai trecea prin partea locului.

— Fac ce cred şi ce-mi place.

— Fie ca tu să găseşti mâine făcut ceea ce crezi tu şi ceea ce-ţi place, spuse unchiaşul şi dispăru. A doua zi de dimineaţă fiul mai mare se întoarse în pădure, acolo unde lăsase barca pe jumătate construită, dar nu mai găsi nici urmă de barcă. Barca, uneltele, lemnul: dispăruse absolut totul.

Plângând la disperare, se întoarse acasă şi-i povesti tatălui nenorocirea care i se întâmplase.

Tatăl, după ce-şi vânduse calul numai ca să-i împlinească lui pofta, închipuiţi-vă ce supărat a fost. La Roma este un proverb care spune: „Nebunia-i molipsitoare!”

Aşa că nu trecu nicio lună când fiul mijlociu se apropie de taică-su şi-l imploră şi-l înduioşă cu suspine, până când îl sili pe bietul om să-şi vândă şi măgarul, ca să cumpere noi unelte.

Fiul mijlociu se sculă dis-de-dimineaţă şi se duse direct în pădure ca să taie lemne pentru barcă. Iată-l apărând pe acelaşi unchiaş, iată-l punându-i aceeaşi întrebare:

— Ce faci tu, fiule?

Şi el, nepoliticos ca şi fratele său mai mare:

— Fac ce cred eu şi ce-mi place.

Şi unchiaşul, lui:

— Fie ca tu să găseşti mâine făcut ceea ce crezi tu şi ceea ce-ţi place.

A doua zi de dimineaţă, fiul mijlociu se întoarse în pădure, unde lăsase barca pe jumătate construită, dar nu mai găsi nimic acolo. Totul dispăruse ca prin farmec, şi barcă, şi unelte, şi lemnărie.

Fiul cel mai mic, care nu era decât un băieţandru, nu lăsă să treacă mai mult de o săptămână şi-i spuse tatălui:

— Tată, vreau să încerc şi eu. Unde s-a dus mia, ducă-se şi suta. Să vindem şi purcelul şi să cumpărăm unelte pe banii ăştia. Cine ştie dacă n-oi izbuti eu ce n-au fost în stare fraţii mei?

Ce mai, ca să n-o lungim, vândură şi purcelul şi la primii zori ai dimineţii, Prâslea se duse la pădure să taie lemne.

Iată-l pe acelaşi unchiaş cu aceeaşi întrebare:

— Ce faci tu, fiule?

Dar de astă dată răspunsul fu altul. Spuse băieţandrul:

— Construiesc barca fermecată care merge pe mare şi pe uscat.

îi răspunse unchiaşul:

— Fie ca o barcă fermecată care merge pe mare şi pe uscat, să găseşti tu gata construită mâine dimineaţă.

într-adevăr, a doua zi de dimineaţă băiatul se întoarse în pădure şi găsi barca gata făcută. I-a fost de-ajuns să-i spună:

— Barcă, mergi pe pământ! Şi barca alunecă pe iarbă de parcă s-ar fi aflat pe apă.

Sosind bucuros acasă şi triumfător, îşi luă rămas bun de la tatăl şi fraţii săi, ca să se ducă să-şi dobândească premiul promis de înscrisul regelui.

Şi merse, şi merse, şi în timp ce barca aluneca iute pe firul unui râu, iată un uriaş care se adăpa din toată apa ce trecea dintr-un pârâu în râu.

— Măi să fie, dar ce însetat mai poţi fi, om bun, spuse băiatul. Vrei să vii cu mine că te duc la palatul regelui?

Şi celălalt:

— Bucuros, şi se sui în barcă.

Şi merse, şi merse, în timp ce barca trecea peste câmpie cu uşurinţa unei căruţe, iată un alt uriaş, învârtind pe foc o frigare în care stătea înfiptă o bivoliţă. Fiindcă era bine friptă, o scoase din foc şi din două înghiţituri o dădu gata, de parcă ar fi fost o ciocârlie.

— Măi să fie, ce poftă de mâncare mai ai, om bun, adeveri băiatul. Dacă vii cu mine te duc la palatul regelui.

Şi celălalt:

— Bucuros – şi se sui în barcă.

Şi merse, şi merse, în timp ce barca trecea peste o vale, iată un alt uriaş, sprijinit cu spatele de un munte.

— Vrei să vii cu mine, îl întrebă băiatul, că te duc la palatul regelui.

Şi celălalt:

— Bucuros aş veni, dar nu mă pot mişca, căci fără sprijinul meu muntele se prăbuşeşte.

— Lasă-l să se prăbuşească, îl îndemnă băiatul.

într-adevăr, de cum se sui uriaşul acela în barcă, bum, burubum! se auzi un zgomot: muntele se prăbuşise. în sfârşit, barca cu băiatul şi cei trei tovarăşi ai lui ajunseră la palatul regelui.

— O, rege, spuse băiatul, v-am adus barca fermecată care merge pe mare şi pe uscat. Dacă vreţi, faceţi o mică plimbare de probă.

După ce probă barca, regele rămase pe gânduri. Nu prea se vedea în stare să-şi dea fata de nevastă unui zdrenţăros oarecare; dar un rege nu poate să-şi calce cuvântul dat.

— Ei, bine, spuse el, îţi voi da pe fata mea, dar cu condiţia ca tu şi cei din suita ta să mâncaţi de la primul până la ultimul fel de mâncare tot ce vă voi oferi, fără a lăsa nicio fărâmă măcar.

Şi băiatul:

— Pe când această gustare?

— Chiar mâine, spuse regele, şi dădu ordin să se pregătească o masă ca pentru o sută de persoane.

Băiatul se prezentă cu un singur tovarăş, şi voi îl cunoaşteţi prea bine: era uriaşul care devorase o bivoliţă de parcă ar fi fost un sturz. Lui nu i se părea aievea să stea acum la o masă pregătită şi să soarbă din mâncăruri, de parcă ar fi mâncat cartofi prăjiţi subţiri ca paiul, care stârnesc pofta de mâncare numai. Când să înghită şi fructele, cu aerul cel mai sfios din lume, îl întrebă pe rege:

— Nu mai e nimic?

Regele nu se dădu bătut.

— Bineînţeles că te vei căsători cu fiica mea, spuse el băiatului. Dar mai întâi, totuşi, tu, împreună cu tovarăşii tăi, va trebui să goliţi tot vinul din pivniţa mea, afară de două butoiaşe cu vin de Malvasia, care e vinul meu preferat.

De astă dată, băiatul se prezentă cu uriaşul care bea râuleţul ca pe un păhărel de lichior, şi într- adevăr, butoiaş de butoiaş, supse iute tot vinul din pivniţă, nemaisalvând nici cele două butoiaşe cu vinul preferat de Malvasia. Dar regele încă nu se dădu bătut.

— Fata mea are o zestre regească, spuse el. Patul, scrinul, dulapurile, sipetele cu lenjerie, casetele de fier cu bijuterii, şi atâtea altele. Găseşte-mi pe cineva să le poată duce pe toate acestea dintr-un singur drum şi-ţi făgăduiesc mâna fiicei mele.

Băiatul îi spuse uriaşului care sprijinise muntele cu spatele lui:

— Am o trebuşoară pentru tine, şi-l conduse la palatul regelui.

— Sunt gata, spuse uriaşul şi servitorii începură să-l încarce cu zestrea prinţesei pe spinare.

Şi încarcă-l, şi încarcă-l, în timp ce regele aştepta ca omul să nu mai răzbească şi să se lase
doborât de povară. Dar nici gând! Pesemne că nu-l cunoştea bine!

— Mai puneţi şi alte lucruri, spunea uriaşul într-una, nu mă lăsaţi să mă obosesc cu rugăminţile.

— Nu mai avem nimic de pus, spuseră servitorii.

— Mai rămâne prinţesa, observă băiatul, şi-i întinse mâna ca să se caţere pe deasupra mobilelor, a lăzilor şi a casetelor.

Apoi îi spuse uriaşului:

— Haidem! Iute!

Şi în două salturi ajunseră la barcă.

— Barca mea, zboară!

Şi barca îl ascultă.

Regele, care urmărise din balconul său toată întâmplarea, începu să strige:

— Preacredincioşii mei, alergaţi în grabă mare, prindeţi-i şi aduceţi-mi-i în lanţuri!

Barca zbura acum pe mare şi pe uscat ca o pană şi soldaţii au fost nevoiţi să se dea bătuţi,
întorcându-se înapoi ruşinaţi.

Zâna Morgana

poveste italiană

A fost o dată un tată cam bătrâior, care avea trei fii, şi mai înainte de a muri îi băgă pe toţi trei slujitori la curtea regelui.

Cel mai mic se numea Pietruccio, şi cum era pe cât de bun pe atât de viteaz, regele ţinea atât de mult la el, că-l socotea ca pe fiul lui.

Ceilalţi slujitori, printre care şi fraţii lui Pietruccio, se simţeau roşi de gelozie şi începură să se gândească în ce chip să facă să se răzbune pe Pietruccio.

— Maiestate, spuseră ei într-o bună zi regelui, Pietruccio s-a lăudat în faţa noastră că-i poate fura zânei Morgana bagheta magică.

— E cu putinţă? spuse regele. Şi imediat îl chemă pe Pietruccio.

— Aha? spuse, eşti în stare să furi zânei Morgana bagheta magică? Foarte bine. Este ca şi cum te-ai învoi la treaba asta. Poţi pleca pe dată, şi dacă te întorci fără baghetă, dau ordin să ţi se taie capul.

Şi merse, şi merse, Pietruccio măcina kilometrii de drum, storcând mii şi mii de lacrimi. E o vorbă şi asta, să furi bagheta magică a zânei Morgana!

— Ce ai, de plângi atâta? îl întrebă un bătrânel. Cum bătrânelul avea înfăţişarea unui bunic, Pietruccio îi dezvălui ce avea pe suflet:

— Mi s-a întâmplat asta şi asta.

— Şi de-aceea eşti atât de nenorocit? se miră bătrânelul. Urmează sfatul meu. Cumpără-ţi o scândură şi doi saci de nuci: cu scândura treci peste şanţul cu apă care se află în faţa casei zânei, te caţări pe acoperiş şi laşi să cadă nucile pe ţigle. Restul va veni de la sine şi nu mai voi să-i spună altceva.

Pietruccio făcu întocmai cum îl sfătuise bătrânul. Când începură să trosnească nucile pe acoperiş, iată vocea ascuţită a zânei Morgana:

— E grindină, e grindină.

Ca s-o oprească pentru a nu i se distruge căsuţa, aşeză astfel bagheta magică în pervaz, încât Pietruccio reuşi dintr-o singură mişcare să pună mâna pe ea şi s-o ia la goană.

— Of, bine că n-a durat mai mult! spuse zâna. S-a sfârşit cu grindina.

Dar, când să se ducă să-şi ia înapoi bagheta magică, n-o mai găsi, ci îl văzu pe Pietruccio cum fugea cu ea strânsă la piept.

„Mai şiret eşti ca o vulpe, măi băiete, tu ştii multe!

Dar pe-aici de mai apari tu pe veci ai să dispari!"

Astfel spuse zâna şi Pietruccio îi răspunse şi el în rimă:

„M-oi întoarce, să ştii bine, şi te-oi face de ruşine.
în curând voi fi la tine, vei rămâne de ruşine!"

Căci Pietruccio ştia el bine că neplăcerile lui aveau să se ţină lanţ, şi prin uneltirile slujitorilor, regele avea să-i ceară să fure mereu altceva şi mereu mai greu, de la zâna Morgana.

într-adevăr, de-astă dată era vorba de bufniţa vorbitoare, şi Pietruccio, plângând acum printre lacrimi şi sughiţuri, îşi luă picioarele la spinare.

— Ce ai, de plângi aşa? îl întrebă acelaşi bătrânel.

Şi Pietruccio:

— De astă dată este vorba de bufniţa vorbitoare şi se pomi pe un plâns, de parcă ar fi fost cu neputinţă să creadă în înfăptuirea poruncii primite.

Şi bătrânelul:

— Nici-o teamă. Cumpără un cornet frumos cu bomboane şi fa aşa şi aşa.

Pietruccio sosi acasă la zână, se strecură pe fereastră şi se ascunse în spatele unui dulap. Când zâna se duse să facă nani, Pietruccio ieşi din ascunzătoarea lui, căută vreascul gros pe care stătea bufniţa vorbitoare, şi momind-o cu o bomboană, încă o bomboană, şi încă alta, reuşi s-o ia de-acolo fără ca bufniţa să poată scoate niciun strigăt, fiindcă ciocul îi era plin de bomboane.

După ce trecu şanţul, Pietruccio, în loc să continue să-i umple ciocul cu bomboane, se gândi că era mai bine s-o ia la goană ca iepuraşul şi fugea de rupea pământul, dar bufniţa apucă totuşi să se facă auzită. Zâna Morgana apăru la fereastră, dar era prea târziu. Singura sa consolare a fost de a-l ameninţa pe Pietruccio:

„Mai şiret eşti ca o vulpe, măi băiete, tu ştii multe!

Dar pe-aici de mai apari, tu pe veci ai să dispari!

Şi Pietruccio, ca răspuns, între un salt şi altul:

„M-oi întoarce, să ştii bine, şi te-oi face de ruşine.
în curând voi fi la tine, vei rămâne de ruşine!”

După bagheta magică şi bufniţa vorbitoare, prin uneltirea slujitorilor invidioşi ai regelui, Pietruccio fu trimis să fure zânei Morgana cuvertura cu clopoţei. Şi merse, şi merse, de-astă dată plângând ca un viţeluş de lapte.

— Ce-ai, de plângi?

Era acelaşi bătrânel bun la inimă, şi Pietruccio îi spuse tot ce-l apăsa pe suflet, pentru a treia oară.

— Este atât de simplu, spuse bătrânelul. Cumpără un pachet de vată şi fa aşa şi aşa.

De astă-dată Pietruccio se furişă sub patul zânei. Când o auzi sforăind, alungi o mână şi, rând pe rând, începu să astupe toţi clopoţeii. La urmă trase cu grijă cuvertura şi zbură ca vântul. Pe neaşteptate, zâna strănută şi se trezi. „Ce frig s-a făcut”, spuse ea, şi-şi dădu seama că-i dispăruse cuvertura. Alergă la fereastră tocmai când Pietruccio sălta ca un greieraş dincolo de şanţ.

„Mai şiret eşti ca o vulpe, măi băiete, tu ştii multe!

Dar pe aici de mai apari, tu pe veci ai să dispari!”

Şi Pietruccio, cu replica:

„M-oi întoarce, să ştii bine, şi te-oi face de ruşine.
în curând voi fi la tine, vei rămâne de ruşine!”

într-adevăr, nici nu trecu o lună, şi iată-l pe Pietruccio în drum spre casa zâneiMorgana, pentru a răpi de astă-dată, ghiciţi pe cine? pe zână în persoană. Şi tânguirile lui înduioşau până şi pietrele.

— Ce mai e de astă-dată? întrebă acelaşi bătrânel de totdeauna.

— De astă-dată e şi mai greu.

Şi bătrânelul:

— Să auzim. Şi apoi: Este foarte simplu. Tu să faci aşa şi aşa, şi să nu-ţi fie teamă.

Pietruccio se îmbrăcă atunci ca un tâmplar, luă cu el o ladă cu închizătoarea stricată, şi se duse apoi să dea târcoale prin faţa casei zânei Morgana, strigând cât îl ţinea gura:

— Lăzi de vânzare, lăzi! Cine vrea?

Zâna, căreia îi trecu prin minte să-l închidă pe Pietruccio într-o ladă cu prima ocazie când va mai da pe acolo, îl chemă pe tâmplar şi cumpără lada. Dându-şi seama că închizătoarea era stricată, îl rugă s-o repare, şi apoi vru să ştie dacă în ladă putea într-adevăr să încapă o persoană.

— E tocmai bună, îi spuse Pietruccio.

— Intră în ea, spuse zâna – aşa îmi dau seama dacă se poate.

Şi Pietruccio:

— Intră dumneata, astfel voi vedea dacă merge şi închizătoarea.

Zâna, care nu bănuia nimic, intră în ladă şi se convinse că încăpea perfect, chiar şi cu capacul încuiat cu cheia. Atunci Pietruccio, nespus de fericit, luă lada cu zâna Morgana cu tot, şi se întoarse la palat.

Regele rămase ca o stană de piatră, o chemă pe fiica lui şi zise:

— Fata mea, ţi-am găsit soţul demn de tine. Şi astfel ceilalţi servitori invidioşi, printre care şi fraţii lui Pietruccio, rămaseră de ruşine şi Pietruccio se însură cu fata regelui.

Betta

poveste italiană

A fost o dată o femeie care se îndeletnicea cu croitoria, având ca ajutor o fată, pe nume Betta, adică numele de alintare de la Elisabetta. Această croitoreasă avea o terasă plină de vase cu flori şi

Betta era obligată să le ude în fiecare seară, într-o seară, în timp ce stropea rozmarinul, fiul regelui, care locuia în palatul din faţă, apare la fereastră şi-i spune glumind:

— Betta, câte frunze are rozmarinul tău?

Şi Betta îi răspunde:

— Tu, care le ştii pe toate, spune-mi câţi peşti sunt în mare şi câte stele pe cer?

Fiul regelui nu ştiu ce să-i răspundă. Ruşinat şi umilit se duse în camera lui şi-şi chemă preceptorul.

Preceptorul îi spuse:

— Alteţă, trebuie să vă răzbunaţi. Mâine dimineaţă, deghizaţi-vă în pescar. Când veţi trece pe sub ferestrele Bettei, şi ea vă va chema ca să cumpere peşte... şi restul îi şopti la ureche.

A doua zi de dimineaţă, fiul regelui se îmbrăcă cu o pereche de pantaloni ridicaţi deasupra gleznei, pescăreşti, şi o cămaşă cam zdrenţuită, îşi puse ochelarii de soare şi-şi lipi o pereche de mustăţi, o porni şi începu să strige:

— Sardele, sardele proaspete! Cine vrea sardele?

Betta coboară scările şi-l cheamă pe pescar:

— Cu cât vindeţi kilogramul?

Şi fiul regelui:

— Nimic. Ţi le las în dar, dacă tu-mi dai un sărut.

Betta, încântată să scape cu atât de puţin, şi văzând că pescarul este un tânăr foarte chipeş, îl sărută. Şi el, tară să-i lase o sardea măcar, îşi ia picioarele la spinare şi pe aici ţi-e drumul.

închipuiţi-vă furia Bettei! Seara, când se pregătea să ude rozmarinul, iată-l pe fiul regelui apărând la fereastră şi spunându-i:

„Azi dimineaţă m-ai sărutat, dar peşte proaspăt n-ai mâncat!”

Betta se face roşie ca gogoşarul.

— Aha, spune ea, tu erai pungaşul de pescar? Lasă că ţi-arăt eu!

A doua zi de dimineaţă, împrumută de la croitoreasă o punguţă de mătase bătută în perle, se îmbracă în haine de vânzătoare ambulantă, se suie pe un măgăruş răpciugos şi trece pe sub ferestrele palatului regal.

— Punguţă frumoasă! Cine vrea să cumpere punguţa scumpă şi frumoasă?

Apare fiul regelui, o cheamă şi o roagă să aştepte la poarta cea mare a palatului.

— Cât costă punguţa ta?

— Costă mult, spuse Betta, prefacându-şi glasul. E toată bătută în perle; dar sunt dispusă să ţi-o dau pe puţin.

— Ce trebuie să fac?

— Să săruţi botul măgăruşului meu.

Şi fiul regelui:

— Bucuros.

Şi sărută botul măgăruşului răpciugos... Atunci, Betta dă o biciuşcă şi o porneşte în cel mai cumplit galop, lăsându-l pe tânăr cu gura căscată. Seara, în timp ce stropea rozmarinul, iată-l şi pe fiul regelui cu acelaşi refren:

„Ieri dimineaţă m-ai sărutat, dar peşte proaspăt n-ai gustat!”

Şi Betta, ca răspuns:

„Măgar râios ai sărutat, dar punguţa nu ţi-am dat!”

Atunci fiul regelui, scrâşnind din dinţi de mânie, îşi spune în sinea lui: „Ţi-arăt eu

ţie”!
îl chemă pe preceptorul său.
— Mâine dimineaţă, când Betta se duce în pivniţă să scoată vin, ştii ce facem?
Şi-i spune ce şi cum va fi.
Când Betta coboară cu cana, vede apărându-i în faţă doi strigoi: unul în glugă albă, celălalt în glugă neagră, încât se înspăimântă de nu mai era în stare să facă niciun pas măcar. Cele două fantome se apropiară de ea; mai întâi o luă în braţe fantoma neagră, apoi fantoma albă, apoi din nou fantoma neagră, până când Betta începu să ţipe.

„Ajutor, ajutor, simt că leşin!
B-ai alb, ba-i negru, vai ce chin!”

Croitoreasa, la toate ţipetele acelea, coborî în pivniţă, dar cele două fantome o şi luaseră la goană; când Betta îşi recăpătă răsuflarea, ca să-i poată povesti toată întâmplarea aceea grozavă, croitoreasa începu să râdă spunându-i că fusese doar un vis şi că în pivniţă nu puteau fi fantome, nici albe şi nici negre.
Seara, Betta începu să ude ghivecele sale cu flori şi iată-l pe fiul regelui care-i şopteşte:

„Ajutor, ajutor, simt că leşin!
Ba-i alb, ba-i negru, vai ce chin!”

Şi Betta, în sinea ei: „Aha, tu erai una din fantomele acelea? Acum, las' că ştiu eu ce-am de făcut!”
în miezul nopţii se travesti în Moarte, se sui pe acoperiş, şi începu să arunce cu pietricele în ferestrele palatului regal. Fiul regelui se trezi, apăru la fereastră, văzu Moartea şi-l cuprinse o spaimă de începu să ţipe cât îl ţinea gura:
„Moarte scumpă şi drăguţă, mergi la mama, că-i băbuţă!”

A doua seară, Betta, de partea asta, stropind rozmarinul, şi fiul regelui de partea cealaltă, apărând la fereastra palatului, începe acelaşi refren.
El:
„Ajutor, ajutor, simt că leşin!
Ba-i alb, ba-i negru, vai ce chin!”
Ea:
„Moarte scumpă şi drăguţă, mergi la mama, că-i băbuţă! „

Fiul regelui, la răspunsul acela, rămase ca sloiul de gheaţă. Apoi începu să se gândească: „Cu fata asta nu-i nimic de făcut. Eu îi trântesc o păcăleală, ea îmi trânteşte alta şi mai tare.” Trase un oftat adânc şi continuă: „Cu atât mai mult, cu cât începe să-mi fie dragă. Nu numai că e şireată, dar mai e şi frumoasă, două daruri minunate pentru o soţie. Am să mă însor cu ea!”
Şi aşa făcu, cu permisiunea regelui şi a reginei, şi nu i-a fost de loc rău.

Frumoasa cu steaua de aur

poveste italiană

Din vechi străbuni se povesteşte că un tată şi o mamă aveau un fiu frumos ca o cadră şi falnic ca un steag. Părinţii îl iubeau tare mult, ca pe lumina ochilor lor, de aceea le era frică să-l lase să se joace pe afară, temându-se ca nu cumva să-l fure vreun vrăjitor. Când lumea îl vedea pe feciorul acela atât de frumos, spunea: „Ce falnic mai e! S-ar potrivi de minune cu Frumoasa cu steaua de aur”. Tânărul auzea vorbele acelea, dar nu înţelegea sensul lor. Dar tot gândindu-se într-una, până la urmă pricepu că Frumoasa cu steaua de aur era, pesemne, o tânără copilă, foarte frumoasă, motiv
pentru care merita să se ducă s-o caute. într-o zi când împlinise douăzeci de ani, îşi spuse în sinea lui: „Acum a sosit timpul să mă duc s-o caut pe Frumoasa cu steaua de aur. Acum cunosc atâtea lucruri şi sunt în măsură să birui toate farmecele”.

— Fiule, îi spuseră părinţii când el le împărtăşi ferma lui hotărâre, cum de te poţi gândi s-o doreşti tocmai pe Frumoasa cu steaua de aur? Tu nu ştii că pentru a o avea, trebuie să sfărâmi cea mai puternică vrajă din omenire? Şi cum ai să-l învingi pe zmeul care o păzeşte? Şi pe zmeoaica cea bătrână? Şi pe şarpele cu cele şapte limbi veninoase? Ah! Fiule! Trebuie să ne lipsim de tine? Nu ştii că atâţia fii de regi şi de împăraţi au pomit-o în căutarea Frumoasei şi nici că s-au mai întors?

Tânărul a fost de neînduplecat. Se hotărâse să plece şi nici nu voia să audă niciun fel de sfat.

— Ori îmi pierd viaţa, ori mă întorc aici cu Frumoasa, spuse el.

Şi ce făcu? îşi alese un cal frumos, o spadă şi o porni la drum, în căutarea Frumoasei cu steaua de aur.

Şi tot mergând şi mergând, măcinase sute şi sute de kilometri şi nimeni nu ştia să-i spună unde se află şi unde trăieşte Frumoasa cu steaua de aur şi ceea ce trebuia să facă pentru a o găsi. într-o seară se lăsă întuneric, tocmai când avea de trecut printr-o pădure. Căută să se adăpostească pentru noaptea aceea sub un copac, dar nu reuşea să-l fure somnul, căci se gândea fără preget numai la Frumoasa cu steaua de aur.

Se poate să fi fost miezul nopţii când i se păru că se apropie de el o muzică. O muzică atât de încântătoare, de părea că-l farmecă cu totul. Dar privi peste tot în jurul lui şi nu văzu decât întuneric. După câtva timp, totuşi, apăru brusc o licărire şi într-o clipită se răspândi o lumină care-l învălui tot. în primul moment tânărul se simţi orbit de atâta lumină; apoi, privind ceva mai bine, îşi dădu seama că lumina aceea o răspândeau şapte zâne, una mai frumoasă decât alta, toate înveşmântate în alb. Şi mai văzu că zânele făceau o horă în jurul lui şi că le privea împietrit, fără a putea face o mişcare, fără a putea spune un cuvânt.

— Tu, Giuseppe, spuse la un moment dat o zână, care era fără doar şi poate regina lor, ce faci tu singur aici în miezul nopţii?

— Am plecat în căutarea Frumoasei cu steaua de aur, răspunse, şi mă aflu aici pentru că m-am rătăcit.

— O, fiule, ce mai vrei tu să faci oare? Au fost atâţia alţi tineri şi mai voinici decât tine, care au încercat şi n-au reuşit! Tu nu-i cunoşti trufia Frumoasei cu steaua de aur? Şi nu cunoşti nici primejdiile ce te-aşteaptă, de vrei s-o cauţi?

Dar Giuseppe, dârz în hotărârea lui, nu se lăsă biruit de teama ce voiau să i-o insufle cuvintele acelea. Dimpotrivă, cu un glas hotărât, el spuse:

— O sută au mai încercat înaintea mea? Nu face nimic, asta înseamnă că eu voi fi al o sutălea şi unul. Eu trebuie să încerc! Ori izbutesc, ori acolo îmi rămân oasele!

Nici nu rostise bine cuvintele acestea, când una din zâne începu să danseze şi să-i

spună:

— Ascultă, eu sunt încântată să te duci în căutarea Frumoasei cu steaua de aur şi, dacă vei reuşi să o găseşti, ea va fi pentru tine soţia ideală. Dar tu eşti sărac, şi ea e bogată. Tu eşti bun, şiea e trufaşă. Tu te duci fără arme, şi în jurul ei stau zmei şi şerpi s-o păzească. împlinirea dorinţeitale este desigur grea, dar eu vreau să te ajut. Iată o nucă: îţi va folosi.

Atunci şi celelalte zâne începură să danseze în cerc, şi-i spuseră:

— Şi noi vrem să te ajutăm. Ţine... ţine... şi fiecare îi dădu câte o nucă.

Apoi dispărură în văzduh şi din nou totul se cufundă în beznă, ca la început.

Rămas singur sub copac, Giuseppe nu mai ştia dacă fusese aievea ce văzuse sau doar în vis. Dar nu mai reuşi să doarmă, şi atunci se hotărî s-o pornească din nou la drum. Şi merse, şi merse, până ce văzu în depărtare un mic punct luminos. „Iată încotro trebuie să-mi îndrept paşii, pentru a găsi calea cea adevărată spre ea," se gândi el. Dar pe măsură ce se apropia de licărirea aceea plăpândă, lumina ei se mărea, până ce se transformă într-un foc imens. De cum se pomeni lângă el, observă că deasupra unui jăratec mare stătea o căldare uriaşă, în care fierbea ceva; iar un bătrân cu barba lungă până în pământ mesteca într-una în ea, cu un linguroi lung.

— O, unchiaşule bun, îl întrebă el, ce faci?

Şi bătrânul:

— De trei mii de ani sunt condamnat la această muncă fără de sfârşit.

— Of, biet unchiaş!... Şi de ce te-au pedepsit atât de crunt?

— Fiule, vina stă în răutăţile oamenilor. Această căldare uriaşă mai întâi era plină numai cu virtuţi, acum aceste minuni ale firii omeneşti au ajuns la fund şi numai relele stau la suprafaţă. Şi eu, ca să fac să mai licărească câte o virtute la suprafaţă, tot amestec, în speranţa ca măcar din când în când să iasă la vedere una singură măcar.

— Of, spuse Giuseppe, ce lucru curios! îmi îngădui să-ţi dau şi eu o mână de ajutor?

Şi luând în mână linguroiul acela lung începu şi el să amestece răutăţile în căldarea aceea uriaşă, în speranţa de a le da la fund.

— Cât eşti de bun! îi spuse bătrânelul.

Şi se uită la tânăr în timp ce el se mai odihnea după truda aceea nemăsurată. Trecură câteva zile şi Giuseppe îl chemă pe bătrân şi-i spuse:

— A sosit momentul ca eu să plec. Mă duc, fiindcă trebuie s-o caut pe Frumoasa cu steaua de aur.

Bătrânul îl îmbrăţişă şi-i spuse:

— Fiule, tu mergi să întâmpini o grea încercare, şi eu vreau să te ajut, ca o răsplată a faptului că mi-ai înlesnit o mică odihnă. Iată un fir din barba mea. îţi va fi de folos...

Giuseppe îşi luă din nou calul şi spada şi o pomi din nou la dram. Şi a mers, şi a tot mers până ce a ieşit din pădure şi în faţa lui Giuseppe s-au arătat şapte râuri. Se gândi să treacă peste ele călare şi calul începu a înota ca să-l ducă pe malul celălalt. Dar înotă ce înotă şi lui Giuseppe i se păru că erau mereu în acelaşi punct.

„Of! vai mie, cum voi mai ieşi din apele astea?" Din fericire, îşi aminti de nucile primite în dar de la zâne. Luă una, o strivi, şi într-o clipă calul îl şi duse la malul celălalt. Şi-şi continuă drumul. Şi merse, şi iar merse, când iată că-i apărură în faţă şapte munţi. Nespus de înalţi, încât nu puteai trece peste ei. Mai sparse încă o nucă şi calul îl trecu munţii în zbor. Dar iată alte şapte păduri, dese, cu tufişuri şi mărăcinişuri, cu buturugi şi hârtoape. Şi asta nu e nimic pe lângă întunericul din păduri, atât de des de-l puteai tăia cu cuţitul. Lupii se repeziră asupra calului şi Giuseppe, în ciuda sforţărilor lui, cu greu reuşea să se ferească. Văzând că singur nu putea răzbate, mai strivi o

altă
nucă şi, într-o străfulgerare, cal şi călăreţ se treziră dincolo de cele şapte păduri.

Era o pajişte nesfârşită, numai cu trandafiri şi tot felul de alte flori. Şi acolo, printre florile acelea, locuia şi Frumoasa cu steaua de aur. Tot mergând aşa, Giuseppe văzu pe jos oase de oameni şi cai morţi. Spade, şei şi pietre pătate de sânge. Bietul de el îşi simţea bătăile inimii până în gât de atâta spaimă. Nu ştia cum să-şi mai facă curaj; alerga, fără să mai ţină seamă pe unde păşea, fie chiar şi peste oasele acelea ale morţilor. Nu privea decât înainte, acolo unde se înălţa palatul în care trăia Frumoasa cu steaua de aur. Şi fugea, fugea, când iată un zmeu năpustit asupra lui că-i strigă:

— Hei, trădătorule, ce vânt te-a adus până aici?

Şi spunându-i acestea îi dădu cu o măciucă în cap. Văzându-l apoi leşinat la pământ, încântat de isprava lui, îşi frecă mâinile şi spuse:

— De mult n-am mai mâncat came de om, acum ştiu că am să mă ospătez bine!

Dar Giuseppe îşi veni iute în fire şi scoase spada. Lovi cu atâta sete, că reuşi să-i
taie
capul
zmeului. Dar mai înainte de a muri, zmeul îi strigă:

— Sunt zmeu şi vreau să devin un crocodil.

Şi iute se prefăcu în crocodil cu gura mare deschisă, gata să-l devoreze pe Giuseppe. Dar o nouă nucă spartă de Giuseppe transformă iute crocodilul în om, căruia Giuseppe dintr-o tăietură de spadă îi zbură capul, pe care i-l puse apoi în desaga sa.

încântat de asemenea victorie obţinută asupra zmeului, se îndreptă cu paşi ceva mai siguri spre palatul Frumoasei cu steaua de aur. Ea stătea la fereastră. Vai, ce frumuseţe! Nicicând nu mai văzuse o femeie mai frumoasă! în frunte îi strălucea o stea. Giuseppe se îndrăgosti, de cum o
întâlni, iar Frumoasa, văzându-l atât de tânăr şi de viteaz, gândindu-se că el era primul care dovedise curajul de a ajunge până acolo, îl invită să poftească în palat.

De cum intră Giuseppe, iat-o sosind şi pe zmeoaica cea bătrână.

— Vai! spuse Frumoasa, vine zmeoaica cea bătrână! Ascunde-te în odăiţa asta...

— Hm! ce miros de carne de om, spuse zmeoaica, intrând acolo.

— Ce tot spui dumneatale? Cine poate ajunge până aici?

Zmeoaica cea bătrână întări:

— Simt miros. Simt miros...

Şi se îndreptă înspre odăiţă. Giuseppe, care auzise toată discuţia, nu se lăsă luat pe neaşteptate. Cu spada scoasă din teacă, se avântă împotriva zmeoaicei lovind-o de moarte. La vederea morţii care se apropia, ea ţipă din răsputeri:

— Zmeoaică sunt, şi tigroaică vreau să mă fac!

Şi se prefăcu într-o tigroaică atât de feroce, de l-ar fi devorat pe Giuseppe dintr-o singură înghiţitură, dacă n-ar fi avut cu el nucile dăruite de zâne. Strivi altă nucă şi tigroaica se transformă într-o vrăjitoare bătrână, căreia Giuseppe îi tăie uşor capul pe care i-l puse în desagă, după cum făcuse şi cu capul zmeului.

— Acum, după ce l-ai ucis pe zmeu şi pe mama lui, zmeoaica, eu pot veni cu tine, spuse Frumoasa cu steaua de aur, dar mai întâi trebuie să distrugem puterea ultimului farmec. Ia aceste capete şi vino imediat cu mine. Dacă nu-l vom face să dispară pe şarpele cu şapte limbi înveninate, vom avea multe necazuri.

îl luă de mână şi-l conduse într-una din pivniţele palatului, unde era o fântână. Frumoasa cu steaua de aur îl legă pe Giuseppe cu o sfoară şi îi dădu un felinar, ca să facă lumină în fundul puţului. Apoi, mai înainte de a-l coborî, îi spuse:

— Vei da de o cameră plină de fum, unde miroase a sulf. într-un colţ al ei este o scobitură în zid, de unde iese fumul şi mirosul acela urât. Aruncă acolo, mai

întâi capul zmeului şi apoi pe cel al zmeoaicei bătrâne şi îndată vor dispare şi fum şi miros. Apoi cobori în fântână, unde vei întâlni un şarpe. Restul e încredinţat virtuţilor tale.

Giuseppe coborî în fântâna pe care i-o descrisese Frumoasa cu steaua de aur şi făcu ceea ce urma să fie făcut. Dar odată dispărut fumul, tot nu reuşea să vadă nimic. Sparse atunci o altă nucă şi imediat îi apăru şarpele în faţă, făcându-i cele mai cordiale primiri.

— Vino încoace, fiule, îi spuse, eu ţin cheile inimii Frumoasei cu steaua de aur. Vino încoace, vino!

Şi spunându-i acestea, îi ieşeau cele şapte limbi care păreau şapte spade de foc.

— Ah, trădător infam, strigă Giuseppe, când îşi dădu seama că şarpele vroia să-l prindă cu cele şapte limbi, tu mă chemi fiul tău şi în acelaşi timp îmi pregăteşti moartea! Ai grijă de tine.

Şi scoţând spada din teacă, începu să lovească în şarpe. Dar loviturile lui păreau date ca în stâncă. Văzând aceasta, Giuseppe strivi ultima nucă din cele dăruite de zâne şi şarpele rămase paralizat pe loc. Atunci Giuseppe îi tăie cele şapte limbi.

După ce-l ucise şi pe şarpe, luă calea întoarsă şi plin de fericire, îi spuse Frumoasei cu steaua de aur:

— Acum putem să plecăm, şarpele e mort şi eu am cheile inimii tale.

Dar Frumoasa, ca răspuns, îi întoarse spatele. Bietul Giuseppe rămase uluit.

— Dar cum, după toate primejdiile prin care am trecut, acum îmi întorci spatele? Nu-ţi pasă chiar de loc că mi-am închinat viaţa ţie şi te-am scăpat de vraja sub care te aflai?

Frumoasa nu voia să audă de toate spusele lui. Atunci Giuseppe îşi aminti de firul de păr dăruit de bătrân, îl scoase din buzunar şi-l aruncă înspre Frumoasa cu steaua de aur. Apoi îi întoarse spatele, prefacându-se că pleacă. Şi iată minunea! Frumoasa cu steaua de aur alergă după el şi-i ceru iertare.

Giuseppe, în sfârşit, fericit, adună toate bogăţiile din palat, cucerite de el cu atâta curaj, şi împreună cu Frumoasa cu steaua de aur se întoarse în ţara lui, unde trăi fericit şi mulţumit cu soţia
lui şi cei doisprezece fii ai lor.

Cola-Peşte

poveste italiană

Din vechi străbuni se povesteşte că la Messina trăia, cu atâţia şi atâţia ani în urmă, o mamă care avea un fiu. Acest fiu se numea Cola şi mai toată vremea stătea în mare şi înota. Totuşi mama, care dorea să-l aibă totdeauna în preajma ei, nu era fericită de această dragoste a fiului ei pentru mare şi adeseori îl dojenea sau chiar îl ameninţa. Dar totul era vreme pierdută. într-o zi, nemaiputând de supărare, îi strigă:

— Peşte să te faci.

Şi aşa se întâmplă. Cola se prefăcu pe jumătate în peşte şi jumătate rămase om. Nu i-a mai fost cu putinţă să apară pe uscat ca să se întoarcă la mama lui. Şi mama se prăpădi de durere, nemaiputând avea alături de ea pe fiul ei iubit.

Dar când Cola se prefăcu jumătate în peşte şi jumătate rămase om, acest lucru nu-l împiedică să nu se mai facă văzut de către cei din Messina şi să vorbească cu ei. Oamenilor din oraşul lui, dimpotrivă, le povestea tot felul de lucruri minunate pe care le vedea el în apele mării.

— Marea, le povestea el, este un oraş imens în care se petrec, nici mai mult, nici mai puţin, decât aceleaşi fapte care se petrec pe pământ, printre oameni. Ascultaţi ceea ce am văzut odată pe fundul mării: într-o zi, pe când înotam în

apele adânci, am văzut mulţi peşti unul lângă altul, ca la sfat. M- am apropiat de ei şi am descoperit că se adunaseră acolo pentru a judeca nişte sardele învinuite de a fi ucis un ton. Apărătorul sardelelor se străduia a-i face să înţeleagă pe ceilalţi peşti că procesul acela nu era drept şi nu trebuia deci făcut. Nu era cu putinţă, spunea el, ca o mână de sardele să fi putut devora atâta grămadă de ton. Dar ceilalţi peşti şi peştele apărător al tonilor nici nu voiau să audă de înţelepciune, ci învinuiau sardelele de a fi ucis şi mâncat tonul nu numai într-o singură zi, ci în mai multe zile. Avocaţii nu reuşeau să se pună de loc de acord şi judecata continua. în cele din urmă, totuşi, judecătorii fură pentru iertarea sardelelor, dar cu condiţia ca ele, în viitor, să nu se mai hrănească cu ceea ce le oferea marea. O nenorocire, desigur, căci sardelele nefiind condamnate la moarte au fost totuşi condamnate să moară de foame.

Această poveste Cola-Peşte le-a făcut-o cunoscută prietenilor săi, care rămaseră foarte miraţi. Şi uimiţi rămâneau ori de câte ori Cola le povestea câte ceva din viaţa peştilor. Obişnuit, aşadar, să trăiască, sub apele mării, el cunoştea acum minunăţiile şi tainele apelor. Şi ştia că în adâncul lor sunt grădini de corali, bancuri de pietre preţioase, imense bogăţii de toate felurile. Nu-i rămânea necunoscut nici cel mai secret locşor al districtului Messina.

Faima lui Cola, pentru toate aceste minunăţii povestite, creştea din ce în ce mai mult, până când Frederic al II-lea, împăratul din vremea aceea din Sicilia, ţinu să-l cunoască. Şi cum Cola nu reuşea să iasă din apele mării şi să se ducă la rege, la Palermo, a venit Frederic al II-lea la Messina, să-l întâlnească pe omul acela extraordinar, care era pe jumătate peşte. Se îndreptă împreună cu suita sa de cavaleri şi doamne de onoare spre plajă, ca să stea de vorbă cu el, să-i cunoască felul de viaţă, minunăţiile şi tainele mării.

Frederic şi Cola stătură mult de vorbă. Cola îi povesti tot ceea ce ştia el despre mare, despre fundul mării, despre locuitorii ei; şi împăratul îi punea mereu noi întrebări. Totuşi, deşi răspunsurile lui Cola erau mereu precise şi numeroase, împăratul avea bănuiala că acest Cola ar inventa toate poveştile. De aceea el hotărî să-l pună la încercare. Şi, într-adevăr, îşi scoase spada de la şold şi o aruncă în mare. Cola, svelt, coborî în fundul mării şi i-o aduse. Nemulţumit, împăratul aruncă în mare coroana. Şi Cola se cufundă încă o dată în apele adânci şi-i aduse coroana.

împăratul, totuşi, nu era mulţumit. De aceea îi spuse lui Cola:

— Ascultă, Cola, acum eu voi arunca acest inel în mare; dacă tu îl poţi lua, îţi dau pe fiica mea de soţie.

— Maiestate, îi răspunse Cola-Peşte, nu-i cu putinţă să mai iei un inel căzut în mare. Nici nu-i posibil ca eu să iau pe fiica voastră de soţie.

— Pentru tine totul este cu putinţă, îi răspunse regele.

— Dacă Maiestatea Voastră doreşte, spuse Cola, aşa va fi. Totuşi, îmi spune mie inima că nu mă voi mai întoarce la suprafaţă. Daţi-mi doi pumni de linte. Dacă eu mă întorc, vă voi aduce înapoi inelul, iar dacă nu, vor apare deasupra apei boabele de linte, semn că am murit.

Şi aşteaptă, şi aşteaptă; după multă vreme se văzură plutind deasupra apei boabele de linte. Era semn că bietul Cola, omul-peşte, era mort. Dar Cola nu muri şi nici nu se căsători cu fiica împăratului, ci descoperi în fundul mării o altă soţie, o sirenă, alături de care şi azi trăieşte mulţumit şi fericit.

Păţaniile lui Giufâ

poveste italiană

Din timpuri vechi, îndepărtate, se spune c-a fost odată ca niciodată o mamă care

avea un fiu, cu numele de Giufâ. Mama lui era cam săracă şi Giufâ era fără minte, leneş dar viclean. într-o zi, când maică-sa scotocise într-o ladă veche şi dăduse peste o bucată de pânză, îi spuse lui Giufâ:

— Ia pânza asta şi caută s-o vinzi unor oameni dintr-un sat mai îndepărtat. Vezi însă să fie nişte oameni care vorbesc puţin.

După ce sosi într-un sat mai îndepărtat, Giufâ începu să strige:

— Cine vrea pânză! Cine vrea pânză!

Cumetrele îl chemară să vadă pânza şi în timp ce-o tot învârteau pe o parte şi pe alta, găseau mii de lucruri de spus. Unii o găseau prea grea, alţii prea subţire, alţii că era prost ţinută, sau că era prea scumpă. Giufâ care se gândea la vorbele mamei lui „Vinde pânza unor oameni care vorbesc puţin”, auzindu-le că pălăvrăgeau atâta cumetrele acelea, le smulse pânza din mână şi plecă în căutarea altor cumpărători. Şi mergi, şi tot mergi, până când intră într-o curte unde se afla o statuie de ghips. Giufâ se adresă de parcă ar fi fost o persoană vie:

— Doriţi să cumpăraţi pânza asta?

Şi bineînţeles că statuia rămase mută.

— Aha, dumneata nu vorbeşti? spuse Giufâ. Atunci dumitale pot să-ţi vând pânza.

Şi-şi lăsă pânza lângă statuie. Şi văzând că ea nu se mişca, continuă:

— Mâine voi veni să-mi iau banii.

Şi plecă înapoi. Ajuns acasă, maică-sa îl întrebă ce făcuse cu pânza.

— I-am vândut-o unei doamne frumoase, care după cum mi-ai spus dumneata, nu vorbea.

— Şi banii?

— Şi banii mi-i va da mâine.

A doua zi, Giufâ se întoarse la statuie care era bineînţeles, în acelaşi loc. Dar pânza nicăieri. Pânza dispăruse. Giufâ, gândindu-se că statuia îşi dusese pânza acasă, începu să spună:

— Dumneata să-mi dai banii!

Şi statuia fireşte că rămânea mută.

— Vreau banii mei! repeta în schimb Giufâ, strigând din ce în ce mai tare.

Dar statuia continua să tacă. în cele din urmă, Giufâ pierzându-şi răbdarea, începu să strige:

— Nu vrei să-mi dai banii? Ţi-arăt eu dumitale atunci cine sunt eu!

Şi, luând o lopată uitată în curte de un ţăran, începu să lovească orbeşte biata statuie, încât nici nu mai e nevoie să spun, o făcu în mii de bucăţele.

Dar, c-o fi, c-o păţi, când capul şi braţele statuii căzură pe jos frânte, o lovitură de lopată izbi statuia chiar în burtă. Din ghipsul spart apăru deodată o ulcică plină cu monete de aur. Iute Giufâ le luă, le puse în buzunar şi se întoarse acasă.

— Iată banii! îi spuse maică-şi. Nu voia să mi-i dea, dar am omorât-o cu o lopată şi mi-am luat banii care mi se cuveneau.

Auzind vorbele lui, mama lui Giufâ, ştiind din experienţă că în spatele lor trebuia să se ascundă cine ştie ce prostie, îi spuse:

— Acum fii tu mut ca să ne putem bucura în bună pace de aceşti bani.

Mai trecură câteva zile.

într-o dimineaţă, în timp ce mama lui era plecată, Giufâ se duse la câmp să culeagă mălură. Se întoarse în sat noaptea, târziu. în timp ce mergea, pe cer apăruse luna; dar cum cerul era foarte înnorat, luna acum se vedea, acum nu se mai vedea. Când apărea, Giufâ spunea: „Apare, apare”; şi când se ascundea: „Se lasă, se lasă”. Şi nu obosea de loc spunând: „Apare, apare; se lasă, se lasă”.

Dar, ca să vezi întâmplare, pe drum, ascunşi în spatele unui zid, doi hoţi despicau şi jupuiau un viţel pe care-l furaseră. Când auziră cuvintele: „Apare, apare; se lasă, se lasă” crezură că cineva voia să-i anunţe că se apropiau jandarmii; şi atunci, îngroziţi,

o luară la goană şi lăsară viţelul frumos jupuit pe jos. Giufâ, auzind zgomotul paşilor lor, se uită după zid şi văzu bunătate de viţel în voia primului venit. Sări zidul, luă cuţitul şi începu să taie din carne. Şi tăie cât să umple un sac şi să umble încovoiat sub greutatea lui.

Ajuns acasă:

— Mamă, deschide! strigă el.

— De ce te-ai întors acasă atât de târziu?

Şi Giufâ:

— Am venit noaptea, pentru că ţi-am adus carne. Mâine mă duc s-o vând, fiindcă am nevoie de bani.

Şi maică-sa:

— Ei, bine. Mâine te vei duce la oraş şi vei vinde carnea.

A doua zi de dimineaţă Giufâ se duse să vândă carnea.

Se întoarse seara şi maică-sa îl întrebă:

— Ai vândut carnea?

— Da. Le-am dat-o pe credit muştelor.

— Şi când vei primi banii?

— Când îi vor avea!

Dar trecu o zi, trecură două, după opt zile muştele încă nu aduseseră banii. Obosit să le mai aştepte, Giufâ se duse la judecător!

— Domnule judecător, vreau să mi se facă dreptate. Am dat pe credit came muştelor şi încă nu au venit să mi-o plătească.

Judecătorul, care ştia cât de prost putea fi Giufâ, îi spuse:

— Iată sentinţa; unde vezi o muscă, omoar-o!

Dar cu totul întâmplător, chiar în clipa aceea, o muscă se aşeză pe capul judecătorului. Giufâ ridică iute ciomagul şi hârşti! o lovitură de ar fi doborât şi un bou, nu o muscă. Dar musca era pe capul judecătorului şi capul judecătorului, la lovitura aceea, se deschise într-o rană adâncă. Dar Giufâ striga cât putea:

— Sentinţa executată! Sentinţa executată!

în legătură cu judecătorii iată o altă istorioară. într-o zi, în timp ce încă mai dormea, Giufâ auzi cântând un flaut. Se trezi şi o întrebă pe maică-sa:

— Cine e cel ce cântă şi mă trezeşte din somn?

— Este cântăreţul dimineţii.

— E o plictiseală nemaipomenită, asta înseamnă că n-o să mă mai lase să dorm, spuse Giufâ.

Şi îngrijorat să nu-şi strice somnul, se ridică şi cu un ciomag gros alergă să-l omoare pe bietul
nenorocit. Dar acela, înspăimântat, o luă la goană şi se duse atât de departe, de nimeni nu l-a mai văzut niciodată în sat. Fiii cântăreţului, care-l văzuseră pe Giufâ alergând cu ciomagul acela gros în
mână, după tatăl lor, se gândiră că Giufâ chiar îl omorâse şi atunci se duseră să-l pârască judecătorului, care dădu imediat ordin ca Giufâ să fie arestat.

Mama lui însă, ştiind că aveau să sosească jandarmii şi temându-se că fiul ei chiar îl omorâse pe cântăreţul dimineţii, se gândi să-i înşele pe toţi. Luă un ţap, îl înjunghie şi-l aruncă în adâncul fântânii aflate în faţa casei.

Veniră judecătorul, jandarmii şi rudele mortului. Judecătorul îi spuse lui Giufâ:

— Unde ai dus mortul?

Giufâ, gândindu-se că judecătorul voia să vorbească despre ţap:

— L-am aruncat în puţ, îi răspunse:

Din ordinul judecătorului, fiii cântăreţului dimineţii îl legară pe Giufâ cu o sfoară şi-i dădură drumul până în adâncul fântânii. în bezna aceea, întinzând mâinile ca să

caute trupul ţapului, îi auzi pe fiii cântăreţului dimineţii strigându-i judecătorului:
— Giufâ l-a omorât pe tatăl nostru. El l-a ucis! Trebuie pedepsit!

Şi atunci se gândi să-şi bată joc de ei şi chiar de judecător. Şi, într-adevăr, în timp ce atingea diferitele părţi ale trupului de ţap striga din fundul fântânii:
— Tatăl vostru avea lână?
— Tatăl nostru nu avea lână!
— Acesta de aici, zicea iar Giufâ, are lână. Nu-i tatăl vostru.
— Tatăl vostru avea coadă?
— Tatăl nostru n-avea coadă!
— Atunci acesta nu-i tatăl vostru!
— Tatăl vostru avea coarne?
— Tatăl nostru n-avea coarne!
— Acesta are coarne. Nu-i tatăl vostru.

Plictisit de toate prostiile astea, judecătorul spuse:
— Giufâ, cu coame, cu lână cu ce-o fi, adu-l sus pe cel ucis!

Şi Giufâ se urcă cu ţapul în braţe. Văzând că era vorba de un ţap, judecătorul îl lăsă în pace pe Giufâ, liber ca aerul liber şi ca pasărea în zbor!

Frumoasa din palatul fermecat

poveste italiană

A fost un rege care avea un fiu cu numele Fiordinando. Fiordinando însă nu era ca toţi ceilalţi tineri de vârsta lui, care se duceau să se plimbe prin oraş în căutarea de distracţii şi năzbâtii. El stătea, în schimb, veşnic în camera lui şi citea toate cărţile care-i cădeau în mână, neieşind din cameră decât ca să mănânce. Regele, tatăl său, şi regina nu-l vedeau, aşadar, decât la masă. Şi regele nu ştia ce să mai facă să-l poată convinge pe fiul său să se ocupe câtuşi de puţin şi de trebile domniei. Se sfătuise cu medici crezând că era vorba de vreo boală, dar ei îl asigurară că tânărul era perfect sănătos şi că dragostea lui pentru cărţi nu era o boală, ci doar manifestarea unei melancolii. Şi spuneau ei:
— Poate că o soţie ar reuşi să-l distreze. Regele aduse la palat cele mai frumoase fete din regat, dar Fiordinando nu le onoră nici măcar cu o privire.

într-o zi, se prezentă în faţa regelui vânătorul său. El, de mic copil, fusese tovarăşul dejoacă al lui Fiordinando, şi, de aceea, era şi el îngrijorat de felul ciudat de a se comporta al tânărului său prieten. îi spuse regelui:
— Maiestate, aş vrea să încerc şi eu să-l desprind pe Fiordinando de citirea tuturor cărţilor acelea. Dacă-mi permiteţi, mâine mă voi duce la el să-i fac o vizită.
— Du-te, îi răspunse regele, dar mi-e teamă că nici tu nu vei reuşi.

A doua zi, vânătorul se duse la Fiordinando. Bătu la uşă şi el îi răspunse:
— Intră.

Vânătorul deschise uşa ca să intre, dar imediat se află în faţa unei mari încurcături. Nu ştia pe unde să păşească pentru a ajunge la masa unde citea Fiordinando. Peste tot nu erau decât cărţi împrăştiate. Foarte multe, deschise, zăceau pe jos. Şi cărţi pe scaune, prin ungherele camerei, pe mobilă... Cărţi aşezate unele peste altele, formând coloane până în tavan. Cărţi pe pervazul ferestrelor, de nu se mai puteau deschide măcar; şi cărţi pe masa prinţului, atâtea încât cu greu izbuteai să-l mai vezi la faţă.
— Vrei să vii, aşadar? îl întrebă Fiordinando. De ce stai încremenit la uşă?
— Ce pot să fac cu toate cărţile astea de pe jos?
— Uită-te cu atenţie şi o să vezi că ai pe unde să păşeşti, între o carte şi alta. Dar

fii atent să nu calci peste vreuna.

Bietul vânător încercă să se mişte printre cărţile acelea, învălmăşite pe jos, de părea un melc aşa cum umbla, atât de încete erau mişcările pe care trebuia să le facă, pentru a feri cărţile deschise şi închise care zăceau pe podea. în sfârşit, izbuti să ajungă lângă Fiordinando.

Când Fiordinando îşi dădu seama că tânărul se apropiase de el, îşi ridică privirea de pe cartea pe care o citea, şi văzându-i cizmele pe care le purta înalte până la coapse, îl întrebă:

— Ce meserie ai, de porţi asemenea cizme înalte?

— Sunt vânător, sunt vânătorul regelui.

— Şi-ţi place meseria asta?

— Desigur că-mi place.

Şi imediat vânătorul începu să-i povestească miile de aventuri care i se întâmplau în timpul vânătorii, îi descrise apoi frumuseţile naturii, încântătoarele peisaje pe care le admira în timp ce străbătea pădurile regatului călare, şi ciudatele animale pe care le întâlnea, şi felurimea de păsărele şi cântul lor armonios; şi viaţa căprioarelor negre, vicleniile vulpii, sfiiciunea iepurilor albi, şi iuţeala iepurilor de pădure. în sfârşit, atâtea şi atâtea lucruri, şi toate atât de minunate, încât principele stătea să-l asculte cu gura căscată de uimire.

Când vânătorul isprăvi cu povestitul, şi a fost nevoie de timp, nu glumă, pentru a-i satisface curiozitatea lui Fiordinando, acesta îl întrebă:

— Aş putea veni mâine cu tine la vânătoare?

— Desigur, îi răspunse vânătorul, dar trebuie să-i cerem îngăduinţa regelui. Nu trebuie să-i spui însă, adăugă el cu un zâmbet, că eu ţi-am stârnit pofta, căci s-ar putea să nu-ţi mai dea voie.

A doua zi de dimineaţă, în timp ce toţi serveau micul dejun, Fiordinando îi spuse regelui:

— Am citit o carte în care se povestesc minunăţiile vânătoarei, îmi permiţi, maiestate, să mă duc la vânătoare cu vânătorul Măriei Tale?

— Vânătoarea este un sport frumos, dar periculos. Totuşi, vreau să-ţi ofer ceea ce-mi ceri. îţi voi da ca tovarăş pe vânătorul meu şi fii atent să nu te îndepărtezi de el. Rămâi mereu în preajma lui, căci s-ar putea să te rătăceşti prin pădure.

— Aşa va fi, precum doreşti, maiestate, răspunse Fiordinando.

Şi mai înainte de a termina masa, îl chemă pe vânător, şi făcându-i cu ochiul, îi spuse să i se pregătească un cal şi lui, pentru că în dimineaţa aceea avea să se ducă şi el la vânătoare.

După puţin timp, vânătorul şi Fiordinando se suiră pe cai cu arcul pe umăr şi săgeţile alături în tolbă şi plecară în pădure.

Vânătorul fiind foarte iscusit şi bun ochitor, nu trecea pasăre în zbor sau animal prin pădure să nu le doboare la pământ. în schimb Fiordinando, care nu avea nicio experienţă, nu izbutea să ochească de loc. Aşa trecu toată ziua, şi în vreme ce vânătorul umpluse tolba şi desagile calului cu vânat, Fiordinando nu omorâse nicio muscă măcar. Se întorcea, aşadar, agale şi fără chef, călărind în urma vânătorului, când iată că văzu un iepuraş alb. Scoase iute arcul şi întinse o săgeată gata să o lanseze. Când ochea, totuşi, îşi dădu seama că iepuraşul era atât de frumos şi de mititel, că ar fi fost un adevărat păcat să-l omoare. Ar fi fost mai bine să-l prindă viu. Zis şi făcut. îşi puse arcul de o parte, sări de pe cal, şi fugi să prindă iepuraşul. Părea că nici el nu dorea decât să se lase prins. în schimb, de îndată ce Fiordinando întinse mâinile să-l prindă, dintr-un salt dispăru în spatele altui copac. Şi Fiordinando după el. încă o dată iepuraşul aşteptă ca Fiordinando să ajungă lângă el, şi apoi, din nou, cu alte salturi, fugi în spatele altui copac. Şi această poveste dură câtva timp, şi până

una alta, tot urmărindu-l pe iepuraş, Fiordinando se depărtă atât de mult de vânător, că în cele din urmă, când se simţi mort de oboseală şi voi să se odihnească, îl strigă tare pe prietenul său, dar rămase fără răspuns. Căută atunci să se întoarcă înapoi, dar nu mai găsi drumul şi se învârti prin pădure până când se făcu beznă, iar el căzu la pământ, lipsit de orice putere. După o clipă de răgaz, se ridică în picioare cu gândul de a-şi căuta drumul care să-l ducă la curte, dar în faţa ochilor lui nu mai apăreau acum copaci ci un uriaş palat iluminat tot, cu o bogată poartă de aur dată în lături. Se frecă la ochi de atâta minunăţie, nevenindu-i să creadă că era aievea. Dar ceea ce vedea el era într- adevăr un palat şi nu un vis. Se hotărî atunci să se ducă la palat şi să ceară ospitalitate pentru o noapte. Se apropie de poarta aceea mare şi strigă cu glas tare:

— Voi, ai casei, îmi daţi adăpost?

Nimeni nu răspunse strigătului său. Şi atunci, mai ţipă încă o dată:

— Voi ai casei! Nu e nimeni aici? Eu sunt Fiordinando, fiul regelui, şi vă cer adăpost pentru noaptea asta!

O tăcere absolută a fost răspunsul strigătului său.

„Atunci, eu intru totuşi” spuse el.

Şi dădu să intre. Nici nu urcă bine scările, că auzi un zgomot sec în spatele lui. Se întoarse şi-şi dădu seama că poarta aceea mare se închise. Dar nici umbră de vreo făptură omenească. Continuă să suie scările şi ajunse într-un salon. Era lumină şi pe o masă pahare şi vin. Bău un pahar, ca să se mai refacă şi se apropie de cămin, înăuntrul căruia trosnea un foc vesel, ca să-şi încălzească mâinile. După ce-şi mai reveni, trecu într-alt salon, plin de oglinzi, în mijlocul căruia era o masă gata pregătită pentru două persoane. Se uită în jurul lui, să vadă dacă era cineva şi, nevăzând pe nimeni, iar lui fiindu-i o foame de lup, se aşeză la masă şi începu să mănânce.

începuse să rupă dintr-o felie de pâine şi tocmai o ducea la gură, când mâna i se opri în aer la jumătatea drumului. într-una din oglinzi văzu înaintând o femeie îmbrăcată în veşminte scumpe, cu inele preţioase şi multe pe degete. în spatele ei o urmau douăsprezece doamne de onoare. Femeia şi doamnele de onoare păşeau fără să facă zgomot, fără să vorbească, şi lucru foarte ciudat, toate aveau chipurile acoperite cu un văl, atât de des, că nu era cu putinţă să deosebeşti dacă erau frumoase sau urâte.

Fiordinando, văzând că doamna înainta în spre masă, se ridică brusc şi se repezi spre locul unde se îndrepta ea, ca să-i ofere scaunul. Şi între timp îi spuse:

— Bună seara, doamnă. Eu sunt Fiordinando, fiul regelui. M-am rătăcitîn pădure şi am zărit palatul vostru. Mai înainte de a intra, am strigat şi am întrebat dacă cei ai casei doreau să-mi dea adăpost pentru noaptea asta. Dar nimeni nu mi-a răspuns şi atunci, crezând că palatul e nelocuit, am intrat. Acum vă întreb pe Domnia Voastră, frumoasă doamnă, dacă-mi pot permite să rămân în palatul vostru frumos.

Şi rămase în aşteptarea unui răspuns. Dar femeia nu răspunse nimic. Dimpotrivă, în timp ce el vorbea, ea se aşeză şi începu să mănânce.

Doamnele de onoare, fără să facă niciun zgomot, începură să o servească şi să pună bunătăţile acelea şi în farfuria lui.

Văzând că nu era niciun chip de a lega o vorbă, Fiordinando se întoarse la locul lui, şi începu şi el să mănânce. Masa se desfăşură într-o tăcere absolută.

Doamna mânca fără să-şi scoată vălul, doar ridicându-l puţin, atât cât era necesar să poată să-şi ducă mâncarea la gură. Deşi mişcările ei erau foarte iuţi, totuşi Fiordinando reuşea să vadă că avea o gură nespus de frumoasă, şi nişte dinţi ca mărgăritarul. Fără îndoială că dacă întregu-i chip era tot atât de desăvârşit, femeia aflată în faţa lui trebuia să fie fermecătoare.

După ce s-a sfârşit masa, doamna se ridică şi doamnele de onoare o însoţiră. Fiordinando se ridică de la masă şi, deşi curiozitatea lui nu cunoştea margini, în acelaşi timp fiind cuprins însă şi de toropeală, îşi căută o cameră unde să se poată odihni. Deschise o uşă şi se pomeni într-o minunată odaie, toată tapisată în mătase cu impresionante broderii de aur şi perle, în mijlocul căreia era un pat regal, cu saltele din puf şi aşternuturi nespus de fine din mătase japoneză. Se dezbrăcă şi se aşeză în pat. Era pe punctul de a adormi când auzi un fel de scârţâit în spatele patului. Se ridică în coate şi văzu cum pe o uşiţă intra doamna de mai înainte, urmată tot de cele douăsprezece doamne de onoare. Continuând să se sprijine în coate, urmărea din priviri ceea ce avea să se întâmple. Cele ce o însoţeau păstrând aceeaşi tăcere şi mişcându-se fără cel mai mic zgomot, o dezbrăcară pe stăpâna lor şi o aşezară în pat alături de el, lăsând-o să doarmă acolo. Nu-i luară însă vălul des de pe faţă şi mai înainte de a se retrage ele, stinseră toate luminile. Nici chiar dacă a dormit alături de el, Fiordinando nu a izbutit să-i vadă chipul frumoasei necunoscute. Se aştepta totuşi, ca ea să-i spună ceva şi astfel să-şi poată da seama şi prin frumuseţea glasului că într-adevăr, era vorba de o preafrumoasă doamnă, după cum credea el. în schimb şi de data aceasta rămase dezamăgit. De cum îşi pusese capul pe pernă, femeia adormi. Nici lui Fiordinando nu-i rămânea deci altceva de făcut.

Când se făcu ziuă, doamnele ei de onoare se întoarseră. O îmbrăcară din nou pe stăpâna lor şi o luară de acolo. Fiordinando se sculă şi el şi se duse în camera alăturată, unde luase masa cu o zi înainte. Masa era gata pregătită şi doamna la locul ei. La fel ca în seara dinainte, totul se desfăşură în cea mai perfectă linişte. Când doamna se îndepărtă, Fiordinando coborî scările şi se duse la grajduri să caute un cal. Ciudat lucru, printre ceilalţi cai era şi al său, mâncând liniştit din nutreţ. Mulţumit că-l găsise acolo, Fiordinando îi puse şaua şi-l scoase afară. Ajuns cu el pe câmpie, încălecă şi porni în galop.

Toată ziua căută, fără să găsească, drumul spre casă. Seara, frânt de oboseală, se pomeni din nou în faţa palatului. Intră şi retrăi aceleaşi fapte din ziua trecută. Alte două zile la rând se petrecu aceeaşi poveste. Fiordinando o pornea călare, în căutarea drumului care să-l ducă acasă la curte, dar nu izbutea nicicum să-l găsească. A treia zi, în sfârşit, în timp ce galopa, îl întâlni pe vânătorul care- 1 căuta şi el disperat peste tot. împreună cu el se întoarse la curte, dar nu era în stare să le povestească ceea ce i se întâmplase, şi, pe de altă parte, nici nu voia, pentru că îi era teamă că lucrurile de necrezut prin care trecuse l-ar fi putut face să apară ca un nebun în faţa altora. Dar mamei lui nu i-a putut ascunde aventura. Regina stătu să-l asculte fără a scoate un cuvânt, şi la sfârşitul povestirii îl asigură că crezuse din fir a păr tot ceea ce-i povestise el, ba chiar că ea înţelesese că fiul ei se îndrăgostise de doamna aceea necunoscută, deşi nu-i văzuse nici chipul măcar. Şi-i mai spuse că îşi dăduse seama că el voia să se însoare cu ea, dar că nu putea deoarece doamna aceea care nu vorbea, nu lăsa să se întrevadă dacă şi ea îl iubeşte. Totuşi, spuse regina, o fi, pesemne, un chip de a o putea vedea la faţă şi de a o face să vorbească.

— Care? întrebă Fiordinando.

— întoarce-te la ea şi rămâi acolo la cină. Când veţi fi la masă, lasă să cadă pe jos un tacâm de-al ei şi când ea se apleacă să-l ridice, tu smulge-i vălul de pe faţă. Fii convins că pe lângă că îi vei vedea chipul, îţi va spune şi o vorbă.

N-au mai fost necesare alte cuvinte. De cum îi spuse regina ceea ce a avut de spus, Fiordinando puse şaua calului, şi în cel mai mare galop o pomi în pădure alergând într-un suflet direct la palatul fermecat. Ca de obicei intră pe poarta de aur fără ca nimeni să se arate, şi seara, la ora cinei, totul se repetă ca şi în alte dăţi. în timp ce era la masă, cu destulă şiretenie, lăsă să cadă pe jos lingura doamnei, şi în timp ce ea se aplecă s-o ridice, el îi zmulse vălul de pe faţă. Femeia era într-adevăr frumoasă, în ciuda faptului că era tare aprinsă de furie. Ochii ei erau atât de frumoşi, încât îl

fermecau, chiar dacă scăpărau numai fulgere în timp ce-l privea şi îi vorbea:

— Prostule, îi spuse ea, tu ai distrus totul. Dacă reuşeam să mai dorm o noapte alături de tine, fără să vorbesc şi fără să-mi descopăr faţa, vraja care mă ţine ferecată în acest palat s-ar fi destrămat şi tu ai fi rămas soţul meu. Află că eu sunt fiica regelui Portugaliei şi că o vrăjitoare rea, pe al cărui fiu l-a ucis tatăl meu, mă ţine prizonieră a voinţei ei. Acum, după ce mi-ai văzut chipul şi mi-ai auzit glasul, va trebui să părăsesc palatul acesta, căci voi fi condusă trei zile la Paris, apoi într-alt oraş, al cărui nume nu-l cunosc, unde voi fi dată ca premiu la o întrecere între viteji celui ce va trece toate probele. Adio, şi află că şi eu mă îndrăgostisem de tine şi aş fi dorit ca tu să fii soţul meu.

De cum încheie ultimele cuvinte, şi ea şi doamnele ei de onoare împreună cu însuşi palatul dispărură ca prin farmec, iar Fiordinando se trezi din nou în pădure printre arborii deşi. Din fericire, îi rămase calul, Şi încălecându-l, reuşi după grele cercetări, să găsească drumul spre casă.

Ajuns la curtea tatălui său, nu stătu totuşi să piardă vremea, nici să-i povestească reginei-mame tristul sfârşit al aventurii sale. îşi umplu o pungă cu galbeni şi alta cu haine, îl chemă pe vânător şi împreună cu el o porni călare spre Paris.

Galopând tot timpul în goana mare ajunse în Franţa şi fără să se mai dea jos din şa, zi şi noapte, ajunseră la Paris, unde rămaseră să se odihnească la un han din oraş. Dar nu zăboviră mult. îl chemă pe hangiu şi-l întrebă:

— N-a ajuns cumva zilele astea aici în oraş o nobilă doamnă?

— Da, desigur că am văzut-o pe această nobilă doamnă. Şi frumoasă chiar. Fiica regelui Portugaliei, în fiecare după-amiază, împreună cu douăsprezece doamne de onoare, se plimbă prin oraş într-o splendidă caleaşca de aur, trasă de doisprezece cai. Când trece ea, parcă ar trece soarele.

— Şi poate fi văzută?

— Desigur că se poate. De fiecare dată când trece, toţi cei ce sunt pe stradă o pot vedea. Şi dumneata, dacă te duci dincolo de poartă, o vei vedea.

— Aşa voi face, spuse Fiordinando. Până una alta, fiindcă mi s-a făcut foame, pregăteşte-mi o masă bună cu o sticlă de vin roşu, cel mai bun din ţara voastră. Vreau să mai prind putere după galopul lung pe care l-am făcut.

— Aşa va fi, după cum porunciţi, răspunse hangiul. Dar Fiordinando nu-şi dăduse seama că în timp ce vorbea cu el, o femeie bătrână şi urâtă ascultase toată discuţia lor şi la urmă îşi frecase mâinile tare mulţumită, murmurând: „Bucură-te, bucură-te, prostule. Dar voi avea eu grijă să-ţi smulg speranţa din inimă.”

Dacă Fiordinando ar fi observat-o pe femeia aceea, n-ar mai fi simţit în inimă bucuria care i se aprinse din speranţa de a fi recunoscut de iubita lui prinţesă. Dar cum nu-i dăduse nicio importanţă, se aşeză liniştit la masă fără să bănuiască nimic, în schimb, bătrâna, nefiind alta decât vrăjitoarea care o fermecase pe prinţesă, se grăbi să uneltească alte vrăji şi încurcături. într-adevăr, în timp ce hangiul întindea faţa de masă şi punea tacâmurile, ea se îndreptă spre bucătărie, şi dintr-un inel pe care-l purta la arătătorul mâinii stângi, lăsă să cadă un praf în sticla cu vin.

După ce a terminat de mâncat şi după ce a băut, împreună cu prietenul său, vânătorul, tot vinul, Fiordinando s-a dus spre şosea, aşteptând ora plimbării frumoasei prinţese. Dar în timp ce aştepta şi vorbea cu vânătorul, simţea cum i se închid ochii de somn. încercă să se frece la ochi, dar nu-i ajută cu nimic. Simţea cum adoarme, dar mai înainte de a-l fura somnul, se gândi că şi dacă ar fi adormit, vânătorul l-ar fi sculat în clipa trecerii prinţesei. în schimb şi vânătorul adormi lângă el şi când trecu caleaşca n-a mai fost în stare să-l trezească pe Fiordinando. Când trecu caleaşca, prinţesa, care privea în direcţia aceea, îl văzu pe Fiordinando cum dormea întins pe câmp şi-l recunoscu. Coborî imediat, se aplecă asupra lui, îl strigă,

îl zgâlţâi, îl întoarse pe o parte şi pe alta, în speranţa de a-l trezi. Dar n-a fost chip. Fiordinando continua să doarmă şi nu simţea nimic. Atunci, disperată, îşi scoase de pe deget un inel cu briliante şi-l puse pe fruntea tânărului. „Când se va trezi, se gândi ea, îşi va da seama că eu am trecut şi l-am recunoscut, şi va veni să mă caute."

Dar de cum a dispărut caleaşca de acolo, din scorbura unui copac vecin ieşi un omuleţ mic, mic de tot, care părea a fi un pitic. Luă inelul de pe fruntea lui Fiordinando şi se întoarse în vizuina sa. La scurt timp după asta, trecu vrăjitoarea, care, văzându-l pe Fiordinando şi pe tovarăşul lui ce adânc dormeau, se îndepărtă foarte fericită de reuşita deplină a farmecelor sale.

Când, în sfârşit, Fiordinando se trezi, era beznă afară, aşa că-şi dădu imediat seama că prinţesa trecuse şi el nu izbutise s-o vadă. Se întoarse spre prietenul său, să-l dojenească de faptul că nu-l trezise la timp, dar văzu că şi el dormea buştean. Reuşi să-l scoale şi amândoi se gândiră că vinul fusese cauza toropelii aceleia; fiind roşu, fusese pesemne foarte tare. Luară hotărârea să se întoarcă a doua zi pentru a o vedea pe prinţesă, şi să nu mai bea vin roşu, ci numai vin alb.

A doua zi, într-adevăr, băură la masă numai vin alb şi apoi, liniştiţi, se îndreptară spre acelaşi câmp, s-aştepte să treacă caleaşca cu preafrumoasa prinţesă. Dar foarte curând amândoi din nou adormiră şi începură să sforăie. încă o dată prinţesa încercă să-l trezească şi, în cele din urmă, disperată, nu-i rămase decât să-şi continue drumul. Dar mai întâi, totuşi, îşi tăie o şuviţă de păr şi-o puse în mijlocul frunţii lui Fiordinando.

La fel ca şi cu o zi în urmă, omuleţul mic, mic de tot, ieşi din scorbură şi luă cu el şuviţa de păr. Şi, la fel ca şi cu o zi în urmă, vrăjitoarea fu încântată de rezultatul vicleniei ei fără seamăn. Dar Fiordinando rămase în schimb întristat, căci trezindu-se şi de astădată, după ce se făcuse întuneric, îşi dădu seama că pentru a doua oară pierduse prilejul, nemairămânându-i decât o singură zi, deoarece prinţesa, după cum îi spusese şi lui, nu stătea la Paris mai mult de trei zile.

Trezindu-l şi pe prietenul său, şi discutând cu el despre somnul care-i doboraîn fiece după- amiază, începură să bănuiască faptul că somnul le era provocat de vin. Se hotărâră, aşadar, să nu mai bea nici vin roşu şi nici vin alb. Şi aşa făcură în ziua următoare. Dar vrăjitoarea, care supraveghea totul, lăsă de astă dată ca praful ei să cadă în supă, încât cei doi prieteni, pornind-o liniştiţi spre câmp, pentru a treia oară, în ciuda tuturor sforţărilor făcute, fură din nou doborâţi de un somn adânc.

încă o dată sosi prinţesa. Şi disperarea ei era şi mai mare, pentru că ştia că trebuia să părăsească Parisul. Plânse cu hohote şi sughiţuri, îl întoarse pe toate părţile pe Fiordinando, şi pe tovarăşul său, îi înţepă cu acul unei broşe, pe care o purta pe piept, dar, totul fu zadarnic. Ei continuau să sforăie, nu simţeau nimic, ba chiar, dacă n-ar fi sforăit, puteai crede că erau morţi de-a binelea. în cele din urmă, biata fată a fost nevoită să plece. Dar mai înainte de a-şi lua rămas bun pentru totdeauna de la iubitul ei Fiordinando, se înţepă cu acelaşi ac de broşă, în degetul arătător, şi, de cum ţâşniră două picături de sânge le lăsă să se scurgă pe batista ei pe care o puse pe mijlocul frunţii tânărului. Se sui înapoi în caleaşcă şi o pomi la dram.

Imediat după plecarea trăsurii, acelaşi pitic, mic, mic, făcu exact ceea ce făcuse şi de celelalte două dăţi. Luă batista şi se întoarse în scorbura sa. La puţin timp după aceea, trecu vrăjitoarea, de astă dată mai încântată ca în zilele celelalte. Acum prinţesa plecase şi Fiordinando nu mai putea face nimic. Dimpotrivă, sosise vremea să se întoarcă acasă şi să stea liniştită, pentru că tânărul acela nu mai avea cum să desfacă farmecele ei.

Când se trezi Fiordinando, afară fiind de mult întuneric, se arătă neliniştit. Acum pierduse

pentru

totdeauna orice ocazie de a o mai elibera pe frumoasa lui prinţesă de vrajă. Şi tocmai

cândsă lege
o
sfoară de ramura înaltă a unui copac, auzi un fir de glăscior, spunându-i:

— Ce faci, Fiordinando? Nu fi disperat, eu sunt aici şi te pot ajuta.

— Şi tu cine eşti? Şi unde eşti? Eu nu văd pe nimeni.

— Pleacă-ţi privirea, Fiordinando. Priveşte aici la picioarele tale şi mă vei vedea.

Fiordinando îşi lăsă ochii în jos şi văzu mişcându-se un omuleţ mic mititel de tot, de părea şi mai
mic decât era în realitate, deoarece era strivit de greutatea unui inel mare şi de o batistă pe care o târa după el ca pe un cearceaf.

— Cine eşti tu? îl întrebă. Şi ce poţi face pentru mine, atât de mititel cum eşti?

— Pot să te ajut, cum nici nu bănuieşti, răspunse omuleţul. Află că eu am stat pitit în scorbura acestui copac toate cele trei zile în care ai venit tu şi am văzut tot ceea ce s-a întâmplat. Află că somnul tău şi cel al tovarăşului tău a fost rezultatul vrăjilor scorpiei, care o ţine prizonieră pe prinţesa Portugaliei şi mai află că prinţesa te-a văzut în fiecare zi şi a încercat să te trezească. Şi, cum nu reuşea, în fiecare zi ţi-a lăsat câte ceva în mijlocul frunţii, încât tu să-ţi dai seama de faptul că ea a trecut pe aici şi de dragostea ei...

— Vai mie, şi unde sunt obiectele despre care-mi vorbeşti tu? Eu nu le-am văzut de loc. Şi acum ce să fac?

— Tu n-ai văzut lucrurile lăsate de prinţesă pe fruntea ta, pentru că eu le ascundeam. Dacă scorpia de vrăjitoare, care trecea şi ea în fiecare zi pe aici, după plecarea prinţesei în caleaşcă, le-ar fi văzut, le-ar fi furat şi acum tu într-adevăr că n-ai mai fi putut face nimic. în schimb, iată că eu ţi
le dau ţie înapoi. Ba, dimpotrivă, fă-mi chiar plăcerea de a mă elibera cât mai repede de acest inel, care mă striveşte sub greutatea lui şi de această batistă, care mă împiedică să merg şi să te privesc în faţă. Uite, aşa... Acesta este un inel, aceasta o batistă şi aceasta o şuviţă din părul prinţesei. Du-te iute la Madrid. La Madrid va fi o serbare. Vor fi întreceri de lupte timp de trei zile şi învingătorul va primi ca soţie pe prinţesă; acesta îi va fi premiul. Cavalerul care va lupta purtând acest inel la el, această batistă şi această şuviţă de păr va învinge toate probele.

Fiordinando luă cele trei obiecte şi strângându-l pe piticuţ între degetul arătător şi cel mijlociu îl ridică până la gură, ca să-l sărute; apoi, delicat de tot, îl aşeză în scorbura copacului şi alergă să-l trezească pe prietenul său, vânătorul. împreună cu el se duse la han, puseră şeile pe cai şi o porniră în Spania. După trei zile, ajunseră la Madrid tocmai când oraşul era în fierbere cu pregătirea primei zile de întreceri la lupte pentru premiul cel mare. Timpul i-a îngăduit să se poată înscrie imediat pe lista luptătorilor. Şi erau atât de mulţi, deoarece, sosiseră din toate colţurile lumii tineri foarte viteji ca să poată participa la întreceri.

în prima zi, cu viziera coifului lăsată, pentru a nu fi recunoscut, şi cu diamantul în vârful suliţei, Fiordinando izbuti să-i biruie pe toţi ceilalţi cavaleri. în a doua zi, învinse toate probele, fiindcă în vârful suliţei avea legată şuviţa din părul prinţesei. A treia zi, cai şi călăreţi erau doborâţi la pământ sub loviturile lăncii sale, pentru că batista flutura în vârful ei ca un steguleţ. Ieşi deci victorios şi fu proclamat învingător şi soţ al prinţesei.

Ea se arătă foarte fericită văzând că învingătorul era chiar Fiordinando, pe care-l iubea atât de mult şi fiindcă o eliberase de vraja aceea cumplită, aşa că dorinţa ei a fost de a se face neîntârziat nunta. Şi în timp ce schimbau inelele de nuntă, iată că un iepuraş alb se strecură printre picioarele celor de faţă, şi apucă cu dinţişorii de trena rochiei de mireasă a tinerei prinţese. De cum făcu acest gest se şi prefăcu într-un tânăr paj cu păr de aur, îmbrăcat în straie bogate, în care Fiordinando îl recunoscu pe omuleţul mic din scorbură; scăpat şi el de sub vraja scorpiei aceleia, redevenise un

tânăr ca atâţia alţii. Doară că, dintre toţi ceilalţi, el era cel mai frumos.

Surioara curajoasă

poveste italiană

într-o zi de iarnă, trei copii orfani şedeau în jurul focului; erau doi fraţi şi o surioară. în timp ce stăteau de vorbă între ei, se auziră nişte bătăi în uşă. Fetiţa se duse să deschidă; o bătrână îi rugă pe copii să o lase să înnopteze sub acoperişul lor. Băieţii aveau suflet bun, aşa că au primit-o cu braţele deschise, i-au pregătit ceva de mâncare şi un pat chiar în odaia lor.

A doua zi, în zori, bătrâna se sculă şi se duse în grădiniţa din spatele casei. Se plimbă printre florile viu colorate, apoi se întoarse în casă şi zise:

— Grădiniţa voastră este, ce-i drept, frumoasă, dar ar fi şi mai frumoasă dacă ar avea o fântână de aur, o pasăre vorbitoare şi un copac cântător.

— Şi unde s-ar putea găsi toate minunile astea? o întrebară copiii.

— De la casa voastră, mergând mereu înainte, veţi întâlni un om şi el vă va spune tot ce trebuie să faceţi.

Bătrâna dispăru ca prin farmec. Fratele mai mare se învârti în sus şi în jos, ziua întreagă, frământându-se întruna, iar pe înserat se hotărî să le spună şi celorlalţi ce avea de gând:

— Frăţioare şi surioară, eu sunt cel mai mare aşa că eu vreau să mă duc să aduc fântâna de aur, pasărea vorbitoare şi copacul cântător. Dacă nu m-aş duce după toate astea, presimt că aş muri de dorul lor. Cred că bătrâna a spus adevărul şi grădina noastră va deveni cea mai frumoasă din lume. Rămas bun, şi gândiţi-vă la mine! Iar tu, surioară dragă, să-mi coşi în fiecare seară o cămaşă: dacă te vei înţepa şi din înţepătură va ţâşni sânge, va însemna că mie mi s-a întâmplat ceva rău.

A doua zi, dis-de-dimineaţă, băiatul o porni la drum. Şi mergi, şi mergi, până ce ajunse la poalele unui munte uriaş. La poalele muntelui întâlni un necunoscut. Băiatul îi dădu bineţe şi apoi îl întrebă sfios:

— Ai putea să-mi spui, omule bun, unde găsesc: fântâna de aur, pasărea vorbitoare şi copacul cântător?

— Fiule, îi răspunse omul, trebuie să te urci până în vârful acestui munte. Dar fii atent, fiindcă în timp ce vei urca, vei auzi tot felul de vorbe de batjocură şi alte blestemăţii, sau poate că vei fi şi bătut; dar tu trebuie să te prefaci că nu vezi şi nu auzi nimic şi să continui să urci, fără să te opreşti. Dacă vei privi în urmă, fie şi o singură dată, vei împietri. Du-te acum şi îţi doresc noroc.

Tânărul începu să urce, tăind drumul pe o cărare abruptă, ca să ajungă cât mai iute. Nu apucă să facă însă decât vreo câţiva paşi şi din toate părţile începu să plouă asupra lui vorbe grele şi de ocară. Se prefăcu a nu le auzi, dar parcă o mână nevăzută îl trăgea de haină când într-o parte, când într- alta. Băiatul, ca şi când nimic nu s-ar fi întâmplat, îşi urmă urcuşul. Nu merse prea departe, când deodată simţi un pumn puternic în spate. De durere nu-şi mai putu ţine firea şi întoarse capul, cu gândul de a da înapoi lovitura primită. în aceeaşi clipă însă se prefăcu în stană de piatră, iar în casa lui, surioara, care-i cosea liniştită cămaşa, se pomeni că se înţeapă cu acul şi o picătură de sânge îi înroşi albul cămăşii. Ea ţipă şi sări speriată:

— Vai de noi, ceva rău s-a întâmplat fratelui nostru!

Şi atunci mezinul, căută s-o liniştească:

— Nu-ţi fă nicio grijă, surioară, tu coase mai departe şi mă duc eu să-l salvez, sau poate că nici nu i s-a întâmplat ceva prea rău.

Şi astfel, fratele al doilea plecă în căutarea celui dintâi, cu gândul să-l salveze şi apoi

să aducă împreună fântâna de aur, pasărea vorbitoare şi copacul cântător.

Şi mergi, şi mergi până ce ajunse la poalele muntelui, unde îl întâlni şi el pe necunoscut. După ce-i auzi poveţele, începu ca şi fratele lui să se suie pe munte, dar nici cu el soarta n-a fost mai puţin vitregă. Când începu din nou să plouă cu lovituri în spinarea lui, la fel de înfuriat ca şi frate-său mai mare, uitând de poveţele primite, se întoarse să răspundă loviturilor suferite, şi la fel ca şi fratele lui, cât ai clipi, se prefăcu în stană de piatră. Acasă, surioara se înţepă din nou şi cum pentru a doua oară o picătură de sânge îi înroşi albul cămăşii, ea se tângui amarnic:

— Vai de mine, acum i s-a întâmplat ceva rău şi fratelui celuilalt!

Aşa că s-a hotărât să plece ea însăşi, în căutarea fântânii de aur, a păsării vorbitoare şi a copacului cântător. Când ajunse la poalele muntelui, îl întâlni pe necunoscut, îl salută cu smerenie şi îl întrebă:

— Omule bun, oare, nu ai văzut prin părţile astea doi băieţi?

— I-am văzut, copila mea, sigur că i-am văzut. Au trecut pe aici, dar s-au dus mai departe în căutarea fântânii de aur, a păsării vorbitoare şi a copacului cântător. Cum până azi încă nu s-au întors, se prea poate că, înainte de a ajunge în vârful muntelui ei să fi privit înapoi, şi atunci pe loc s-or fi prefăcut în stane de piatră.

Surioara începu să plângă şi cu lacrimile în ochi întrebă:

— Nu pot să fac nimic ca să-i salvez?

— Sigur că poţi, răspunse omul acela. Trebuie să te urci în vârful muntelui de colo, fără să priveşti câtuşi de puţin înapoi, orice rău ţi s-ar întâmpla, oricât ai suferi. în vârful muntelui vei afla cele trei lucruri vrăjite despre care ţi-a vorbit bătrânica. La coborâre, să iei toate pietrele pe care le întâlneşti în cale şi să le arunci în vale. Ele se vor preface în oameni, printre care vor fi şi fraţii tăi.

Surioara ascultă totul cu atenţie, apoi începu să urce curajoasă. Şi urcă, şi urcă, şi urcă fără să-i pese de nimic. Ca şi ceilalţi, şi ea auzi ocările şi blestemele, simţi loviturile, dar le suferi pe toate fără să se întoarcă. în sfârşit, ajunse în vârful muntelui şi acolo dădu de o fântână de aur din care ţâşnea apa limpede ca roua dimineţii. în timp ce se apleca să se răcorească cu apa aceea proaspătă, după câte pătimise, o păsărică minunată îşi opri zborul pe umărul ei şi o chemă pe nume. Lângă izvor creştea un copac, care o pofti cântând la umbra crengilor lui şi copacul îşi cânta cântecul de-ţi era mai mare dragul să-l asculţi. închipuiţi-vă şi dumneavoastră cât era de fericită copila! Ea luă cu sine toate cele şi începu să coboare. în cale, ridica de pe jos pietrele întâlnite şi le azvârlea la vale.

îndată ce ajungeau în vale, pietrele se prefăceau iar în oameni, care se grăbeau să ajungă pe la casele lor. Printre ei se aflau, desigur, şi fraţii ei. Le povesti tot ce i se întâmplase, şi toţi trei se întoarseră acasă fericiţi. Duseră în grădină fântâna de aur, pasărea vorbitoare şi copacul care cântă şi de atunci se bucurară de grădina cea mai frumoasă din lume.

Ţăranul, ursul şi vulpea

poveste italiană

în timp ce-şi ara câmpul, un ţăran se pomeni pe neaşteptate cu un urs, mormăind în spatele lui:

— Pregăteşte-te, că te mănânc!

— Dă-mi pace, ursule, numai până oi sădi un câmp cu sfeclă din care vei lua şi tu apoi câtă o să vrei, căci mie mi-or fi de ajuns doar rădăcinile, îl rugă omul.

— Bine.

Şi ursul veni la timpul potrivit să-şi ridice recolta. Dar în curând îşi dădu seama că ce fusese mai bun, ştiuse omul să-şi oprească. Supărat de păcăleală, hotărî să se ducă din nou să-l ameninţe:

— Omule viclean, m-ai dus de nas! Să ştii că te mănânc!

— Ai dreptate, ursule! Mai dă-mi răgaz să ar şi să semăn pământul cu grâu şi de astă-dată ale tale vor fi rădăcinile, îi făgădui omul.

— Bine; aşa mai merge, spuse mulţumit ursul, care nu se prea pricepea la munca câmpului.

Şi ţăranul, isteţ, culese tot grâul. Vându boabele din snopi, îşi mai peteci acoperişul şi-i lăsă
rădăcinile ursului.

— De astă-dată nu mai scapi! mormăi ursul. Ţi-ai bătut destul joc de mine! Fii gata într-o oră, că mă întorc să te înghit.

După ce se îndepărtă puţin ursul, iată că trecu pe acolo o vulpe.

— Ce e cu tine, omule, de eşti atât de amărât? întrebă vulpea.

— Aştept să se întoarcă ursul să mă înghită, răspunse omul.

— Ce-mi dai dacă te salvez? întrebă vulpea. îmi dai doi pui graşi?

— Desigur. Aşteaptă şi ai să vezi!

în clipa aceea iată-l şi pe urs. Dar vulpea în haine de vânător începu să strige:

— Om bun, n-ai văzut lupi sau urşi pe aici, că tare mi-e poftă să vânez ceva de soi!

— Spune-i că n-ai văzut nici urmă de urs, îi şopti ursul ţăranului, şi parcă se făcu mai mic, ascunzându-se în spatele căruţei.

— N-am mai văzut de mult aşa ceva prin partea locului, îi spuse ţăranul vulpii.

Şi vulpea îi făcu cu ochiul şi se prefăcu apoi că pleacă, dar, de fapt, se apropia de căruţă. Ursul, speriat, o luă la goană şi nu se mai arătă pe-acolo, când îşi dădu seama ce prieteni puternici avea ţăranul.

— Ei, unde-s puii cei graşi? întrebă vulpea.

Dar în aceeaşi clipă, doi câini vânjoşi se repeziră asupra vulpii, de o sfâşiară cu colţii lor ascuţiţi.

Ce-i drept, ţăranul nostru scăpă cu viaţă şi economisi şi cei doi pui graşi, făgăduiţi ca răsplată vulpii; dar de atunci toate vulpile nu se gândesc decât să răzbune soarta surioarei lor păcălite, punând laba pe orice pui, rotofei sau nu, ce le-ar ieşi în cale.

Noaptea snoavelor

poveste italiană

Cu ani şi ani în urmă, trăia odată, la marginea unei păduri, o biată bătrână cu fata ei şi cu nepoţica. Adelina, fiindcă aşa se numea nepoţica, harnică şi bună, nu mai ştia ce să facă să-şi ajute mai bine mama care trudea de dimineaţă până seara, cât şi pe bunica ei, bătrână, bătrână de abia se mai putea ţine pe picioare. Niciodată nu se plângea de prea multă muncă Adelina, de nimic nu suferea, decât din cauza unui neg mare caraghios care-i crescuse chiar pe vârful nasului, de-i umbrea toată frumuseţea. Mai uita de necaz când, după robotitul prin casă împreună cu mama ei, se ducea în inima codrului de lângă casa lor şi culegea ore în şir tot felul de ierburi, de ciuperci şi uneori zmeură, făcându-le mare bucurie celor două, când se întorcea acasă cu coşul plin.

Ca de obicei, după ce au mâncat, bunica, fata şi nepoata, au strâns toate trei masa, bunica s-a aşezat în jilţul ei, dusă pe gânduri, mama şi-a luat lucrul în mână şi a început să împletească, iar Adelina şi-a luat coşul ei de totdeauna şi a pomit-o spre pădure. Era o zi de vară, însorită, şi pădurea părea mai bogată ca oricând în ciuperci şi în zmeură care aşteptau mânuţele Adelinei ca să se lase culese. Atrasă de bogăţia din jurul ei, Adelina intra tot mai adânc în pădure, tară să mai ţină seama că se înserase şi că în curând întunericul ar putea să-i rătăcească paşii la întoarcere.

Şi se întâmplă întocmai. Văzându-şi coşul plin, o porni înapoi spre casă. Dar cărarea pe care o apucase se înfundă. O pomi pe altă cărare dar i se păru că se

îndepărtează de casă în loc să se apropie. Descurajată, începu să plângă. Se aşeză pe o buturugă, tristă şi istovită, neştiind bine încotro s-o apuce. Se uită în jurul ei, pădurea se întunecase şi mai rău de când începuse ea să plângă... sau poate că i se împăienjeniseră ochii. Ba nu. Vedea ceva licărind la o distanţă nu prea mare de ea. Se întrebă ce putea fi? Poate o colibă în pădure unde să poată înnopta şi a doua zi, pe lumină, să se ducă acasă... Sau vânători în jurul vreunui foc îşi frigeau vânatul, împănându-l cu poveştile lor fantastice! îşi făcu puţin curaj şi se îndreptă încotro vedea lumina. Dar nu mică îi fu uimirea când în loc de cele bănuite de ea, ce-i văzură ochii? Pâlcuri, pâlcuri de spiriduşi, care ţopăiau, cântau, alţii povesteau, alţii moţăiau...

Auzise ea de mai multe ori de spiriduşi, dar de văzut nu-i văzuse niciodată. Se apropie, ce-i drept, cu frică, dar cum erau mult mai mici ca stat decât ea, mai degrabă ar fi rămas acolo cu ei, decât în bezna pădurii, singură. Cel ce a zărit-o primul era chiar Mai Marele spiriduşilor, care se şi răsti la ea:

— Cine eşti tu, mă rog, de îndrăzneşti să tulburi petrecerea noastră?

— Sunt Adelina – răspunse ea sfioasă – m-am rătăcit în pădure şi cum am zărit o lumină în întunericul înspăimântător al pădurii, am îndrăznit să mă apropii.

— Uite ce e – mai spuse spiriduşul – ca să ne dovedeşti că n-ai gânduri rele, dă-ne şi nouă din zmeura aceea proaspătă din coş!

Adelina se codi o clipă, două, cu gândul la sărăcia de acasă, apoi, ca să scape teafară din mijlocul drăcuşorilor aceia, nu mai stătu la gânduri şi îi duse tot coşul căpeteniei spiriduşilor.

— Luaţi toată zmeura şi dacă vreţi şi ciupercile... vi le frig eu imediat pe jăratec, se oferi fetiţa.

Cât de uimită fusese fetiţa când îi văzuse, nu încape îndoială, dar şi spiriduşii, când au văzut o
fată frumoasă ca ea şi totuşi atât de caraghioasă cu negul acela mare chiar în vârful nasului, mai toţi au pufnit în râs. N-au încetat decât când Mai Marele lor s-a răstit la ei şi le-a poruncit să înceteze. Cum Adelina era obişnuită cu răutăţile vecinilor şi mai ales ale vecinelor, şi-a stăpânit lacrimile pe care şi aşa le vărsase cu puţin timp înainte, speriată în mijlocul pădurii. Bună şi delicată, n-a luat în seamă râsul lor, punându-l mai mult pe seama glumei, decât a batjocurii, şi după ce le-a fript ciupercile, le-a dat tuturor să guste. Mulţumiţi toţi de purtarea ei, au rugat-o să rămână acolo la petrecerea lor. Mai Marele spiriduşilor i-a spus:

— Adelina, dacă tu ne istoriseşti o snoavă, două, te lăsăm aici cu noi şi mâine dimineaţă, până nu s-o crăpa bine de ziuă, unul din spiriduşii mei te va însoţi până acasă.

Nici nu putea fi o învoială mai bună. Pe cât îi plăcea Adelinei de mult să asculte poveşti, tot pe atât îi plăcea şi să le istorisească. Pe lângă ce auzise de la bunica şi de la mama, mai născocea câte ceva de la ea şi câteodată i se întâmpla chiar să şi le povestească sieşi, în timp ce culegea ciupercile sau zmeura în pădure. îi trecea mai iute timpul şi nu-i era atât de urât.

— Bucuroasă, spiriduşule, de învoială! Veniţi cu toţii în jurul meu şi ascultaţi: a fost odată un tăietor de lemne. Şi ca în fiecare dimineaţă, de cum s-a trezit, s-a spălat la pârâu, şi-a mâncat codrul lui de pâine şi a început să taie lemne. Dar deodată, când să ridice toporul să dea într-un copac, iată că se auzi: „Pe mine cruţă-mă, fiindcă am viaţă în mine!” Să înnebunească bietul om de spaimă. A fugit cât a putut şi nu s-a mai oprit decât în satul vecin. Primul om întâlnit a fost vânzătorul de peşti din satul acela. I-a spus povestea lui, tăietorul de lemne, dar destul de liniştit, pescarul i-a răspuns: „Ţi s-o fi părut, omule, sau şi de-ar fi fost aşa, ce-i mare lucru?” Dar nici n-a terminat bine de spus şi cel mai mare dintre peşti a sărit din coş şi drept în nasul pescarului a grăit cu glas

omenesc: „Dar dacă ţi se întâmpla ţie tot nu ţi se părea mare lucru?” A încremenit bietul om şi dacă nu era lângă el tăietorul de lemne, mai mai că acolo ar fi rămas, stană de piatră. De cum şi-a venit în simţire a pornit-o şi el cu tăietorul de lemne mai departe, să spună şi altora păţania. Şi au bătut într-o poartă.

Şi le-a deschis o femeie care tocmai dădea de mâncare gâştelor din ogradă. Şi tăietorul de lemne i-a spus-o pe a lui cu copacul, şi pescarul pe a lui cu peştele. Femeia, dând mai departe gâştelor de mâncare le răspunse şi ea cu nepăsare: „Şi de-ar fi fost aşa, ce-i mare lucru? Poate că vi s-o fi părut amândorura!” Dar în aceeaşi clipă, a mai faţoasă dintre gâşte se uită la stăpână-sa şi în loc de „mac- mac” grăi: „Tot aşa nepăsătoare ai fi fost şi dacă ţi se întâmpla ţie?” Femeia a lăsat să-i cadă blidul cu grăunţe şi s-a repezit lângă cei doi şi împreună cu toţii au ţâşnit dincolo de poartă şi nu s-au mai oprit decât la vecina ei. Acolo vorbeau toţi deodată, de biata vecină nu mai ştia la cine să asculte. Tăietorul de lemne spunea că i-a vorbit copacul, pescarul, peştele, femeia spunea că-i vorbise una din gâşte. Mai mai să-i creadă pe toţi fără minte, căută totuşi să-i încurajeze: „Şi de-ar fi fost aşa, nu-i mare lucru, nu vă speriaţi!” Dar nu-şi termină bine vorba şi vrând să se aşeze, auzi scaunul cum vorbea: „Şi dacă ţi se întâmpla ţie, tot aşa liniştită ai fi fost?” Foc dacă ar fi fost sub ea şi n-ar fi ţipat atât de îngrozită! Au fugit cu toţii la cel mai înţelept din sat. Şi fiecare, pe rând, i-a povestit ce şi cum s-a întâmplat: că a prins glas copacul, şi peştele, şi gâscă, ba chiar şi scaunul. A stat pe gânduri înţeleptul satului şi apoi le-a răspuns: „Duceţi-vă liniştiţi, fiecare la el acasă, şi să nu vă prindă mirarea că în fiecare lucru ce ne înconjoară e viaţă.” L-au ascultat şi s-a dus fiecare liniştit la el acasă. Când a rămas singur înţeleptul satului, cu gândul la ale lui, a rupt o floare dintr-un ghiveci de lângă fereastră şi de îndată auzi: „Ştiind că şi noi avem viaţă de ce ne rupi fără milă?” Era floarea care-i vorbea. Dar înţeleptul nu părea prea tulburat, fiindcă nici el bine nu desluşea dacă era glasul florii sau gândul lui, aşa că-şi văzu liniştit de treburi. Ei, v-a plăcut snoava mea?

— Daaa! îi răspunseră toţi într-un glas. Mai spune-ne şi altele!

Şi Adelina nici nu şi-a dat seama cum a trecut vremea, cum de n-o furase somnul, când iată că parcă aveau de gând să se ivească zorii. Spiriduşii strângeau totul de plecare. Mai Marele lor se apropie de Adelina şi-i vorbi:

— Adelina, eşti fată cuminte şi generoasă. Nici nu te întreb ce-ţi doreşti, fiindcă ştiu prea bine. într-o clipă vei fi în faţa casei tale.

Adelina nu apucă să-şi ia rămas bun şi nici să vadă ce spiriduş avea să-i ducă paşii acasă, că se şi pomeni în faţa mamei şi a bunicii, la început încruntate, gata de ceartă. Dar când au văzut că lângă Adelina era un coş de zece ori mai mare decât cel cu care plecase, plin cu toate bunătăţile din lume, cu pui fripţi şi cu plăcinte, cu fructe cu rouă pe ele, uitară s-o mai certe şi se repeziră spre coşul cel mare. Adelina se furişă în cămăruţa ei şi sfioasă şi emoţionată se uită într-un ciob de oglindă. Negul mare şi caraghios de pe vârful nasului dispăruse ca prin farmec. Parcă a ştiut ea ceva, când n-a plâns la râsetele şi vorbele şugubeţe ale spiriduşilor. A fost sigură că Mai Marele lor avea s-o tămăduiască de negul acela urât. De atunci au fost numai lumină şi bucurii în căsuţa lor, mai ales că Adelina, frumoasă cum se făcuse, a fost cerută în căsătoriei de cel mai mândru şi înstărit băiat din sat.

Oiţa cea lacomă

poveste italiană

Era o vreme pe când lupul trăia în bună pace cu oile, oiţele şi mieluşeii. Aveau casele vecine şi când şi când se mai şi ajutau. Când lupul gătea ceva bun o invita pe

Mara, oaia cea bătrână, împreună cu fata ei, Marela, la masă. Şi când Mara făcea plăcinte de care-i plăceau lupului, nu uita
niciodată să-l poftească la rândul ei. Mara era o mare gospodină şi Marela, fata ei, harnică, o ajuta, era o oiţă supusă, bună, respectuoasă, drăgălaşă, rotunjoară, cu o privire blândă, de ţi-era mai mare dragul s-o mângâi. Avea însă un singur cusur: era prea pofticioasă, ca să nu spunem chiar lacomă...

într-o bună zi, iată-l pe vecinul lup că vine cu un vreasc uriaş de lemne la vecina lui, oaia Mara, dornic să-i mai aducă şi altele trebuincioase pentru ca Mara să încingă un foc bun la cuptor şi să pregătească faimoasele ei plăcinte.

— Mulţumesc, cumetre lup – se arătă ea încântată – şi eu mă gândeam că de mult n-am mai făcut plăcinte. Dacă vrei culege-mi şi câteva mere şi, pe seară, când te întorci acasă vei găsi plăcintele calde, calde.

— Bine, cumătră Mara, îţi aduc acum şi merele şi abia aştept să mă întorc deseară şi să le găsesc calde pe masă.

Se duse lupul după mere şi iute-i lăsă un coş pe masă, apoi îşi văzu de drum, după treburile lui.
Se lingea pe bot după acum şi numai gândindu-se, parcă îi şi palpitau nările de închipuitul miros plăcut al plăcintelor fierbinţi.

Mara şi Marela au început să frământe coca, să radă merele şi iată că plăcintele se aflau în cuptor, răspândind un miros mai mult decât îmbietor...
Oiţa Marela, pofticioasa, nu mai avea astâmpăr şi mereu o supăra pe mama ei cu întrebarea:

— Mamă, mai e mult până să fie gata?

— Fii cuminte şi răbdătoare cum sunt şi eu cu tine. Du-te de te joacă, zburdă şi tu puţin prin faţa casei şi într-o jumătate de ceas o să vezi că sunt gata.

— Bine, mamă, spuse oiţa Marela.

Şi se duse să zburde, dar cu gândul era numai la plăcinte.

în sfârşit, o auzi pe mama ei cum o cheamă. Nu aşteptă s-o strige de două ori că şi ţâşni lângă cuptor. Se repezi la tavă şi înfulecă vreo două cu atâta lăcomie, de se şi arse la limbă. Maică-sa o privea cu jale, deşi nu era pentru prima oară că o vedea cât era de lacomă. După ce-şi potoli oiţa pofta, se întoarse la joaca ei, dar îmbuibată cum era se tolăni la soare şi se lăsă furată de somn. între timp, mama ei, Mara, pregăti un pachet frumos cu zece plăcinte mari şi rumenite pentru bunul lor vecin, lupul, mai puse în coşuleţ şi o sticlă de vin roşu gustos şi o trezi pe oiţa Marela, ca să-i ducă lupului coşul cu plăcinte după cum îi făgăduise.

— Hai, trezeşte-te, îi vorbi mama, nu uita că lupul a fost bun cu noi şi ne-a ajutat. Hai să fim şi noi recunoscătoare şi să-i dăm plăcintele pe care i le-am făgăduit. Ai grijă cum umbli, am pus în coşuleţ şi o sticlă de vin bun, să nu cumva să scapi coşul pe jos. Hai, du-te iute până nu se răcesc plăcintele. Să le găsească pe masă când s-o întoarce înfometat de la drum.

— Bine, bine, mormăi somnoroasă oiţa pofticioasă, şi agale, agale o pomi cam fără voie spre cumătrul lup.

Se gândea în sinea ei: „De ce să împartă plăcintele cu lupul când... putea foarte bine să le împartă numai cu mama ei? Erau atât de gustoase.” Şi tot gândindu-se îşi aminti că de fapt nici nu se săturase bine. O fripseseră atât de rău, că aproape nici nu le simţise gustul.

„Dacă aş mai lua una? se gândi ea. Parcă lupul ştie exact câte i-a pus mama...” Şi după ce luă una, parcă abia atunci i se deschisese adevărata poftă, nu pregetă s-o ia şi pe a doua. Şi cum uitase acasă să bea ceva după ele, se trezi că-i era sete. Şi aşezându-se pe marginea drumului desfăcu şi sticla cu vin roşu. Şi dădu o duşcă peste cap. Parcă vinul roşu îi stârni mai multă poftă şi tot aşa până la ultima plăcintă şi ultima picătură de vin.

Abia când se uită la coşul gol şi sticla goală parcă se dezmetici. „Vai de mine, ce-am făcut?“ se întrebă ea îngrozită. „Cine ştie ce mă aşteaptă? Ce-o să spună lupul? Ce-o să spună mama? Ce să mă fac?”

Se gândi ce se gândi şi până în cele din urmă îi veni o idee năstruşnică: tocă puţină iarbă şi o acoperi cu firimiturile rămase de la plăcintele mâncate de ea. Stoarse apoi un pumn de mure în sticla cu vin şi mai adăugă un pumn de zmeură stoarsă, iar restul îl umplu cu apă de pârâu. Liniştită, se duse într-un suflet acasă la lup, în dorinţa de a ajunge înaintea lui. Izbuti. Lăsă coşul cu aşa-zisele
plăcinte încropite de ea şi cu aşa-zisul vin roşu şi nu ştiu cum să fugă mai repede de acolo ca să nu apuce să vadă furia lui, după ce o descoperi înşelăciunea. Născocirea ei putea fi năstruşnică pentru altă oiţă mică şi prostuţă ca ea, dar pentru un lup mare şi isteţ era departe de a fi năstruşnică!

Ajunse lupul acasă, mort de foame şi frânt de oboseală. Adulmecă mirosul plăcut de la bietele firimituri şi cu poftă se înfipse în prima plăcintă, dar după o îmbucătură nu ştiu cum s-o scuipe mai iute. Ca să-şi dreagă gustul, sorbi din sticla cu vin roşu. Când simţi apa aceea colorată în gură, dar fără prea mare gust, îşi dădu uşor seama că şi vinul fusese înlocuit, deoarece o cunoştea bine pe oaia Mara şi ştia cum îl servea de câte ori îl poftea la masa ei. Nu i-a trebuit mult ca să ghicească cine i-a jucat festa. înfometat cum era, cu o falcă în cer şi cu una în pământ, s-a dus la casa Marei şi Marelei şi fără prea multe vorbe a înghiţit-o pe Marela cea lacomă.

De atunci nici pomeneală de bună vecinătate între oiţe, mieluşei şi lup. Ba, dimpotrivă, din generaţie în generaţie, lupii nu uită să se răzbune pe oiţe şi mieluşei, de parcă toţi ar fi lacomi cum a fost Marela, oiţa cea drăgălaşă, dar prea lacomă din fire.

Trandafirul de aur

poveste italiană

A fost odată un ţăran bătrân. Simţind el că nu-i era prea departe ceasul cel din urmă, îl chemă la căpătâi pe singurul său fiu şi-i spuse:

— Mă despart cu mare durere de tine. Te las singur, sărac şi cocoşat, deoarece aşa era băiatul lui, totuşi, vreau să cred că vei izbuti să te descurci în viaţă cu sufletul tău bun şi cu mintea ta isteaţă. în cutia de colo, şi-i arătă care, ai zece bani de aur, strânşi cu mare trudă de mine. Ia-i şi du-te în lumea largă să-ţi cauţi norocul.

Până să se ducă spre cutie băiatul, până să se întoarcă lângă taică-său, iată că bietul bătrân îşi dădu duhul.

Ascultător, bietul băiat, ca întotdeauna, se gândi să facă întocmai precum îl sfătuise tată-său. Luă banii din cutie, plecă la târg, se îmbrăcă omeneşte şi mai luă şi merinde în desagă să-i ajungă pe mai multe zile de drum. îi ajunseră galbenii să ia şi o mârţoagă de cal să poată drumeţi mai bine. Merse şi tot merse fără rost, neîntâlnind ţipenie de om sau de aşezare omenească, vreo trei zile şi trei nopţi. Se uită în desaga cu merinde şi mai găsi un pui sfrijit, un codru de pâine şi câţiva stropi de vin pe fundul ploştii. Se gândi să se odihnească şi să mai prindă putere de la puţinul rămas. Nici nu şi le scoase din desagă rămăşiţele acelea de hrană, când în faţa lui, ca din pământ, apăru o bătrână sfrijită şi ea mai rău decât puiul bietului cocoşat, şi niciuna nici două intră în vorbă cu el, cu ochii pe cele puţine ce le aştemea ţăranul pe ştergarul lui, întins pe trunchiul gros al unui copac.

— Cine eşti, tinere? începu ea, şi încotro ai pornit-o?

— Nici eu nu ştiu prea bine cine sunt şi nici măcar încotro am pornit-o, mătuşică. Dar până una alta, te văd tare slăbită şi pe dumneata şi te poftesc să împărţi cu

mine ce am. Nu-i mare lucru, dar e mai mult decât nimic. Şi după cum arăţi, pare că ai cam avut parte doar de nimic...

— Drept e, fiule. Fiindcă nu toţi sunt buni ca tine. Unora le cer cu sfială şi tot nu-mi dau.

Arareori întâlnesc bunătatea ta. Să mă pofteşti mai înainte de a te ruga eu! E de necrezut!

Cum începea să se însereze, se lăsa cu frig afară. Tânărul cocoşat scoase din desagă o broboadă veche pe care i-o întinse bătrânei. Cât ai clipi, din trunchiul de copac se făcu o masă mare. Ca din senin se pomeniră într-o căsuţă frumoasă şi călduroasă. Puiul sfrijit se prefăcuse într-un curcan cât toate zilele, rumenit, de-ţi făcea mai mare pofta. Codrul de pâine uscată era o pâine mare rotundă caldă, de-ţi lăsa gura apă. Iar cei câţiva stropi de vin deveniseră o butelcuţă cu cel mai gustos vin din lume. De unde până unde, nu se ştie, mai apăru şi un coş mare cu tot felul de fructe cu rouă pe ele, de proaspete ce erau.

Ţăranul rămase cu mâna întinsă cu broboada care se prefăcuse şi ea într-un şal de toată frumuseţea, în mii de culori. Bătrâna dispăruse şi în locul ei rămăsese o zână. Bietul om, la toate
câte îi vedeau ochii, se năucise, nu mai ştia ce să spună, ce să creadă. Vis sau aievea? Văzându-l atât de buimac, zâna îi vorbi cu blândeţe:

— Nu a mea e toată puterea vrăjii pe care o simţi aici. în mare parte minunea a săvârşit-o bunătatea ta. Dacă întâlnesc oameni răi, nici eu nu am putere să fac nimic bun, dar dacă întâlnesc un suflet generos şi bun ca al tău, se întâmplă minuni, după cum vezi. Hai să ne înfruptăm din bunătăţile astea, spuse ea, şi să mă gândesc cum să te ajut, fiindcă meriţi.

— Şi aşa, îndrăzni el, ai făcut mult pentru mine. Tata mi-a spus să mă duc în lumea mare să-mi croiesc singur norocul.

— Bine, bine. Dar acum ascultă-mă pe mine, fiindcă eu te voi ajuta să-ţi găseşti norocul. Ia cu tine acest inel – şi-i dădu un inel – dacă mă vei asculta întocmai vei fi cel mai fericit om din lume. Mergi tot drept înainte pe drumul pe care erai şi orice ai auzi în urma ta să nu te abaţi. Vei ajunge în faţa unui castel părăsit. Cu acest inel, la miezul nopţii, dacă vei bate în poartă, ea se va deschide. Vei intra iute şi nu te vei opri decât în ultima cameră din vârful castelului. Acolo, pe o măsuţă, vei găsi un trandafir de aur. îl vei lua şi vei lăsa în loc inelul. Ieşi iute afară, deoarece la un sfert de oră după miezul nopţii poarta va fi din nou închisă şi vei rămâne ferecat în castel. Cu trandafirul în mână, rosteşte atâtea dorinţi câte petale are el şi toate îţi vor fi împlinite. Este răsplata bunătăţii tale. De aceea mie nu-mi mulţumi, bunătatea ta însăşi e mulţumirea mea. Acum te-ai odihnit, te-ai ospătat, o poţi porni la drum.

Fireşte că tânărul nici n-a mai apucat să mulţumească zânei, că ea a şi dispărut din ochii lui.

Supus precum îi era firea, era hotărât să facă întocmai cum îl sfătuise zâna cea bună. Să meargă drept înainte fără să-şi întoarcă privirea, orice s-ar fi întâmplat. Şi merse el ce merse şi gândul îi era la castel şi la trandafirul de aur ce avea să-i împlinească orice dorinţă. Când, deodată, în spatele lui, un glas nevinovat se văita că a fost rănit la picior. Tânărul uită de sfaturile zânei şi, milostiv cum era, întoarse privirea cu gândul să dea o mână de ajutor celui ce se văita.

Un cerb îl privi din fugă, zâmbind, dispăru şi tânărul se pomeni în locul de unde o pornise. îşi dădu cu palma peste frunte şi-şi făgădui să-şi ţină firea şi orice ar auzi să-şi vadă mai departe de drum.

Şi merse şi tot merse şi în spatele lui auzi văicăreala unui iepuraş, care-şi prinsese lăbuţa într-o cursă:

— Ajutor! Ajutor! striga iepuraşul.

Ţăranul se făcu că nu aude.

— Ajutor! Ajutoooor! ţipă şi mai jalnic iepuraşul.

Ţăranul nu-şi putu învinge firea lui milostivă şi se întoarse să-l ajute să-şi scoată lăbuţa din cursă. Iepuraşul ieşi singur din cursă şi-i râse în nas, dispărând în tufişuri.

Din nou ţăranul se pomeni la locul de unde o pornise prima dată.

Se gândi şi se tot gândi şi, la urmă, după toate socotelile lui, şi cerbul şi iepuraşul nu erau decât născociri de ale zânei care îi punea la încercare voinţa. Porni, hotărât mai mult ca oricând să nu se mai întoarcă cu privirea orice ar auzi. Istovit peste măsură, ca să fie sigur, îşi înfundă bine urechile cu două ghemotoace de iarbă ca să poată rămâne „surd" la orice chemare oricât de deznădăjduită ar fi fost ea.

Zadarnic s-au mai văicărit unul şi altul în urma lui. El era la toate surd, cu ochii ţintă să ajungă la castel înainte de miezul nopţii. Şi cu ajutorul zânei bune iată că a ajuns chiar în miez de noapte. A bătut cu inelul dăruit de zână şi întocmai cum prevăzuse ea, poarta castelului s-a dat în lături şi tânărul s-a furişat în castel. Fără a se uita nici la stânga, nici la dreapta, s-a suit în vârful castelului în camera cea mai îndepărtată. într-adevăr, pe o măsuţă strălucea trandafirul de aur. Lăsă cât putu de iute inelul în locul trandafirului, luă trandafirul şi o zbughi în mare goană afară din castel. De cum puse un picior afară, auzi în urma lui poarta grea cum se închide, încât de-abia apucă să-l pună şi pe al doilea.

Privi cu mare uluire trandafirul, vrând parcă să-i numere petalele, deoarece ştia că atâtea dorinţi aveau să i se împlinească câte petale avea trandafirul. în primul rând îşi dori să nu mai fie cocoşat,
să fie îmbrăcat frumos şi în locul mârţoagei să aibă un cal alb şi zdravăn. Trei petale i-au dispărut trandafirului, dar şi toate trei dorinţele i-au fost împlinite în aceeaşi clipă. N-a mai putut de bucurie când a văzut o frumuseţe de cal în faţa lui, când şi-a privit hainele bogate şi mai ales, când, ducându-şi mâna la spate, a simţit că are un spate drept şi frumos ca toată lumea. Mai bucuros ca oricând a pomit-o pe calul lui voinic mai departe. Dar tot călărind întruna, se simţi istovit şi ce-i veni în minte? O altă dorinţă: îi ceru trandafirului să-i dea un palat frumos. Şi deodată se pomeni într-un palat frumos. Se odihni, şi a doua zi o pomi călare prin împrejurimi, privind natura încântătoare. Pe o pajişte minunată, la câţiva paşi de el, îl privea cu curiozitate şi admiraţie o tânără păstoriţă de o rară frumuseţe, dar mititica era îmbrăcată toată numai în zdrenţe. Se opri şi cavalerul nostru cel chipeş care de fapt fusese şi el un om nevoiaş şi simplu şi privi mai atent păstoriţa. Ea se îmbujoră toată, părând de mii de ori mai frumoasă.

— Cum te cheamă, păstoriţo? o întrebă cavalerul.

— Ioana.

Şi nu mai ştia cum să-şi acopere zdrenţele, roşie toată de ruşine.

— Nu-ţi fie teamă şi nu te sfii că nu eşti îmbrăcată frumos ca mine. E de ajuns să-ţi doreşti ca să ţi se împlinească dorinţa, îi vorbi el, dar fata nu înţelese mare lucru, deoarece ea nu ştia de puterea trandafirului de aur.

Şi cavalerul se simţi îndrăgostit de fată atât de tare, că o şi întrebă dacă vrea să-i fie soţie.

Ioana îi răspunse:

— Aş fi tare fericită, dar nu cred că privirea unui cavaler bogat se poate opri asupra unei fete sărmane ca mine, o biată păstoriţă. Şi chiar de-ar fi adevărat, toată m-aş simţi umilită în faţa ta, cavalere, aşa cum sunt eu, acum.

— Bine, dragă fată, îi răspunse el, nu-ţi silesc răspunsul. Mâine dimineaţă voi trece iar pe aici şi poate, până mâine, noaptea să-ţi fie bun sfătuitor şi... cine ştie, dacă nu vei gândi altfel.

Ioana se îndrăgostise şi ea de acel chipeş cavaler şi nu mai ştia ce să-i spună şi ce să

hotărască.

El dispăru ca prin farmec. Ajungând în palatul lui, se grăbi să numere petalele trandafirului: mai rămăseseră trei. îi putea jertfi acelei fete frumoase o petală, aşa că...

A doua zi, mai înainte de a se îndrepta spre pajiştea unde o întâlnise pe Ioana păstoriţa, cu trandafirul de aur în mână îşi exprimă altă dorinţă: vreau ca frumoasa Ioana să fie îmbrăcată numai în aur şi pietre scumpe şi să mă aştepte într-o caleaşcă minunată.

Când a ajuns la locul întâlnirii, Ioana îl aştepta frumoasă şi elegantă ca o principesă într-o caleaşcă aşa cum îi dorise el.

De îndată ce-l văzu, se aruncă în braţele lui ca fermecată şi a doua zi nuntă mare a fost la palat şi veselie multă în jurul celor doi tineri frumoşi şi generoşi. Şi au băut şi au mâncat şi trei zile au dansat.

Vulpea şi iepurele

poveste italiană

Cândva, în negura vremilor, cumătră vulpe trăia în bună pace cu cumătrul iepure. într-atât erau ei de prieteni, încât şi-au ales o bucată de pământ, au arat-o împreună, au semănat-o cu tot felul de legume, de morcovi, fasole, varză, roşii, cartofi şi altele şi când au dat toate rod, iată că cumătră vulpe, care nu se prea pricepea la vândutul legumelor, îl rugă pe cumătru iepure să se ocupe el de vânzarea lor şi ei să-i aducă partea de câştig cuvenită. Zis şi făcut. Numai că întorcându-se de la târg, doldora de galbeni, iepurelui îi venea greu să-i dea partea cuvenită cumetrei vulpi. Şi uitând de şiretenia ei renumită, născoci o poveste de şi curcile ar fi pufnit în râs, auzind-o.

— Uite, cumătră vulpe, începu el să spună la întoarcere, n-au prea fost de soi legumele noastre. Erau la târg altele mai faţoase. N-am luat cine ştie ce pe ele, cu ce-am mai cheltuit cu drumul, cu altele pe acolo, cu masa, mi-au rămas prea puţini bani.

A stat cumătră vulpe şi l-a ascultat cum minte, a primit puţinul ce i l-a dat, dar în sinea ei ajurat să se răzbune.

A doua zi, vulpea i-a istorisit toată povestea vulturului, prietenul ei vechi, şi vulturul i-a spus:

— Cumătră vulpe, las' pe mine şi să vezi cum te-oi răzbuna eu.

— Ce ai de gând? îl întrebă cumătră vulpe.

— în primul rând n-o să bănuiască nimic, fiindcă nu are de unde să ştie că mi-ai povestit cele întâmplate. în al doilea rând, am eu planul meu. Dacă-mi făgăduieşti o parte din câştig, dacă izbutesc să-l fac să mărturisească adevărul, te voi răzbuna.

— Bine, aşa să fie. Din ce izbuteşti să-mi aduci de la el, o parte ţi-o dau ţie.

Şi vulturul zbură direct la casa iepurelui. Ştiindu-l avid de bani, începu să-i depene o poveste:

— Bună, cumetre iepure!

— Bună să-ţi fie inima, cumetre vultur. Ce vânt te aduce?

— Am aflat de o mină de aur dincolo de râu. Poate e ceva de lucru acolo. Nu mă îndur să mă duc singur atâta cale. Poate vrei să mă însoţeşti. Cum ştiu că ţi-a mers cam prost cu vânzarea legumelor, poate nu ţi-ar strica o mică comoară. Hai să mergem, să vedem dacă n-om avea noroc.

Când auzi iepurele de comoară, sări în sus de bucurie.

— Merg, de ce să nu merg? Dar cum să trec apa? întrebă iepurele.

— Până acolo alergi singur, iar acolo te duc eu pe spinare. Doar nu eşti atât de greu să nu te pot ţine.

— Ce să mai aşteptăm, eu sunt gata de drum! se înflăcăra iepurele.

Şi într-un suflet alergă la marginea râului, unde urma să-l întâlnească pe vultur care ajungea acolo în zbor. Zis şi făcut. Vulturul ajunsese înaintea lui, şi după cum îi făgăduise, se lăsă pe pământ, ca iepurele să poată sări pe spinarea lui. Şi împreună au ajuns de partea cealaltă a râului. Şi vulturul se opri pe ramura cea mai înaltă a celui mai înalt copac şi începu o vorbire, puţin plăcută, cu iepurele care nu prea înţelegea popasul acela atât de nesigur pentru el. Cu o voce cam pierită, iepuraşul îl întrebă sfios pe vultur:

— Dar de ce trebuia să te opreşti chiar în vârful copacului ăsta atât de înalt?

— Uite ce e, isteţule, nicio clipă nu te-ai gândit că marea comoară era o născocire?

— O născocire? Şi de ce?

— N-a fost o născocire şi ce i-ai spus tu cumetrei vulpi? Bănui tu oare că ea a dat crezare vreunei singure vorbe din câte i-ai înşirat? Ia spune-mi mie chiar acum unde e adevărata comoară, adică bănuţii pe care i-ai câştigat din vânzarea legumelor la târg?

— Ce tot spui? Ce tot spui? M-ai atras în cursă? Şi eu care te-am crezut?!

— Dar ce? Numai tu să-i înşeli pe alţii? Nu te gândeai că într-o bună zi şi altul te-ar putea înşela pe tine?

— Şi dacă nu vreau să spun?!

— în primul rând, dacă nu vrei să spui, rămâi aici pe cracă până vei putrezi, fiindcă eu îmi iau îndată zborul. în al doilea rând, cumătră vulpe îmi e prietenă. Aşa că hotărăşte-te! Ori spui adevărul, ori îmi iau zborul şi aici rămâi!

Luat cam iute, bietul iepure nici nu mai ştia ce să răspundă, buimăcit la culme, îşi dădea totuşi seama că nu era cale de ales. Aşa că se hotărî, cu durere în suflet:

— Bine. Du-mă înapoi şi ai să vezi că lângă casa mea am ascuns o pungă cu galbeni.

Vulturul îşi luă zborul şi într-o clipă lăsă iepurele pe pământ, lângă casa lui. Cu inima cât un
purice, iepurele începu să scormonească unde ştia el că pitise punga cu galbeni, îi dădu iute jumătate vulturului care nu-l mai cinsti cu nicio altă vorbă, ci dispăru în văzduh. Acum îl interesa partea lui de galbeni din ce-i făgăduise vulpea.

Şi vulturul, când ajunse la vulpe, puse banii toţi pe masă şi făcură dreaptă împărţeală aşa cum nu înţelesese să facă iepurele. Şi dacă n-a înţeles când a trebuit, o fi înţeles mai târziu. Şi parcă de atunci, mai mult ca oricând, casă bună nu mai face niciun iepure cu nicio vulpe...

Munca ta e mai uşoară

poveste italiană

S-a întâmplat întocmai. în ultima vreme bărbatul i se plângea mereu nevestii sale că munca lui de la câmp e istovitoare pe când ceea ce făcea ea în casă era o glumă. De câte ori se întorcea pe înserat de la câmp, intra în casă cu aceeaşi poveste:

— Ce-ai făcut azi? Mai nimic, aşa-i? în schimb, eu sunt frânt mort de oboseală. Abia mă mai ţin pe picioare. Dacă ai fi tu în locul meu aş vrea să văd dacă ai rezista.

Şi tot aşa şi azi şi mâine, până când o scoase pe biata femeie din sărite. într-atât, încât într-o bună zi îi spuse drept în faţă bărbatului văicăreţ:

— Uite ce e, bărbate! Mâine în zori eu plec la câmp şi tu rămâi cu trebile casei. Cum spui şi tu, nu e cine ştie ce muncă, ba chiar e o glumă. în primul rând mulgi vaca, fierbi laptele, îi dai copilului de mâncare, cureţi doi, trei pumni de legume, le pui la fiert, dai păsărilor de mâncare, mături prin ogradă, prin casă şi... cam atât.

— Ei, să ştii că-mi pare bine ce-ai hotărât! Ai să vezi şi tu ce înseamnă să munceşti la câmp şi am să pot şi eu să mă odihnesc cât de cât acasă, cum faci tu în fiecare zi.

Şi femeia a luat secera şi s-a dus la secerat.

Şi bărbatul a luat găleata şi s-a dus la muls vaca. Dar în timp ce o mulgea, iată că s-a trezit copilul. Lăsă găleata şi se repezi la copil să-l ajute să se spele, să se îmbrace, deoarece era o fetiţă doar de trei anişori. Dar până să ajungă el, iată că fetiţa, nu ştiu cum făcuse de căzuse alături de pătucul ei şi acum ţipa de asurzea tot satul. O împăcă bietul om cum se pricepu şi dădu să mulgă mai departe vaca. Dar ce să vezi? Câinele, vrând să bea, răsturnă găleata cu lapte. Bietul om a trebuit să ia găleata, s-o spele şi să mulgă din nou vaca. Dar abia dacă mai scoase câteva căni. Puse puţinul lapte la fiert, dar în timp ce laptele era pe foc, se gândi să câştige timp şi să dea grăunţe orătăniilor din ogradă. Luă blidul cu grăunţe şi adună în jurul lui puii, găinile, cocoşul, gâştele, raţele şi ce mai aveau ei prin curte. Dar deodată îşi aminti că avea laptele pe foc. Până să ajungă el, arsese şi lapte şi oală, de toată casa mirosea a lapte prins şi peste tot numai fum. Era năuc: nu ştia ce să facă mai întâi. Să cureţe prin casă, să spele oala şi maşina de gătit? Să dea de mâncare copilului? Dar nu mai avea ce. Să culeagă ceva legume, să le spele şi să le pună la fiert. Aşa îi va putea da mai iute copilului o supă. Se duse deci în gradina de zarzavaturi şi culese fasole verde, morcovi, ceapă, cartofi, să facă o supă bună de legume. Grăbit şi cu gândul la atâtea, uită portiţa deschisă, aşa că în urma lui ospăţ mare făcură şi gâştele şi raţele şi găinile şi toate orătăniile, alegând în voie prin grădină. Până să vină şi nevasta lui de la câmp, toată gradina de legume era praf făcută. Curăţă zarzavaturile, le aruncă în oală şi se apucă de măturat. Toată casa era numai praf, deoarece nu mai măturase niciodată şi atât de sus arunca cu mătura, de împroşca tot cu praful de pe jos.

Când soţia lui s-a întors veselă şi îmbujorată de soarele strălucitor de la câmp, se ului de ce-i văzură ochii.

— Ei, credeam că te găsesc odihnindu-te la umbră şi cu toată treaba făcută.

— Oh, dacă ai şti câte s-au întâmplat! Niciodată n-o să mai spun că munca ta e mai uşoară decât a mea. Dimpotrivă, acum spun că tare isteaţă trebuie să fii ca să nu le încurci câte ai tu pe cap. Eu am făcut numai pagube.

— Aşa e în toate. Până nu le încerci nu le cunoşti bine.

Şi, a doua zi, plecă omul la câmp, mai vesel ca oricând, bucuros ca soţia lui s-a mulţumit să-i dea doar lecţia meritată, fără a-l mai boscorodi pentru toată paguba făcută. Şi de atunci nici că s-a mai văicărit vreodată în viaţă sau nici că a mai spus că munca ei e mai uşoară, dacă nu chiar o glumă.

înfuriat la culme, bietul iepure, de câte i-a mai fost să pătimească în ultima vreme din cauza cumetrei vulpi, se pomeni că vorbeşte cu glas tare:

„Pe toţi dracii dacă nu mă voi răzbuna eu crunt pe cumătră vulpe, în ciuda şireteniei ei seculare!”

Păţania ciocănitoarei

poveste italiană

Dar nici nu-şi termină bine gândul că ciocănitoarea care stătea pe o creangă, alături, îl şi ameninţă:

— Mă duc chiar deseară în vizită la cumătră vulpe şi n-o să uit să-i spun ce-am auzit adineauri!

Până să-i mai spună iepurele ceva, ea zbură în văzduh şi se făcu nevăzută.

„Asta mai lipsea, ciocănitoarea care nu mai are astâmpăr şi tot duce vorbele de colo colo!” gândi iar, cu glas tare, iepurele.

Dar de astă dată nu-l mai spionase nimeni.

„Lasă c-o dezvăţ eu pe bârfitoarea asta!” mai spuse iepurele şi nu pregetă să o pornească el însuşi spre cumătră vulpe, folosind şiretenia învăţată chiar de la ea.

Pe drum, iată că pe neaşteptate, mare surpriză. Parcă anume ca să-l mulţumească pe cumătrul iepure: un coş mare plin cu peşti de tot felul şi de toate mărimile. Cum şi ce fel, în mijlocul drumului? Se uită înjur, nimic. Se uită în sus, şi atunci o vrăbiuţă se grăbi să-i istorisească de ce se afla coşul în mijlocul drumului şi al cui era:

— L-am văzut mai devreme pe cumătrul urs cu coşul ăsta mare de peşti cum strâmba mereu din nas că-l tot pişcau nişte albine. De supărare sau poate de poftă de puţină miere, după atâta peşte, s-a luat după ele, nădăjduind să le găsească fagurii. Dar pesemne că i s-o fi părut prea greu să care şi coşul după el, aşa că nevăzând pe nimeni la ora asta, când abia a răsărit soarele, şi-a lăsat coşul şi s- a dus zglobiu, pe cât poate el să fie, după albine.

— Uite ce, vrăbiuţă, n-ai văzut pe nimeni, n-ai vorbit cu nimeni, că altfel o păţeşti şi de la el şi de la mine! Taci chitic orice oi vedea şi orice oi auzi.

La asemenea ameninţări, vrăbiuţa n-a mai aşteptat altele, ci i s-a părut mult mai înţelept să-şi ia zborul spre un pom de pe alte poteci, pe unde ursul nu avea să-şi poarte lăboanţele.

Iepurele luă liniştit coşul încărcat cu peşti şi se duse direct la cumătră vulpe.

Cioc! Cioc!

— Eu sunt, cumătră vulpe, ani venit să-ţi fac o vizită şi să te rog să mai descarci din peştele ăsta, că tare mi-e greu coşul. Am fost în zori la pescuit şi m-am gândit să-ţi fac şi ţie o plăcere.

Când văzu vulpea că nu era o păcăleală, că iepurele nu era supărat pe ea (cum ar fi îndrăznit bietul de el!?) mai mai să nu-şi creadă ochilor.

— Pofteşte, pofteşte, dragă iepuraş, cărui fapt datorez atâta bunătate?

— Aşa sunt eu, cumătră vulpe, îi spuse iepurele, nu dau crezare tuturor invidioşilor care vor să bage zâzanii între fiinţele care se înţeleg atât de bine cum ne înţelegem noi, între prieteni ca noi. Eu dau crezare numai celor ce văd cu ochii mei şi aud cu urechile mele.

— Nu înţeleg nimic din tot ce spui, iepuraş, drăgălaş, îi spuse ea, în timp ce scotea peştii cei mai mari din coş şi şi-i punea ei deoparte.

— Uite despre ce e vorba, în două cuvinte, încercă să-i explice iepurele, în timp ce-i luă coşul din mână şi-l puse jos lângă el, aseară a trecut ciocănitoarea pe la mine şi mi-a clămpănit la ureche că nu te laşi până nu mă devorezi pe mine şi toată familia mea. Eu n-am vrut s-o cred şi de aceea azi dimineaţă am vrut chiar să ţi-o dovedesc că n-ai avea de ce să te exprimi astfel despre un prieten sincer şi devotat ca mine. Am dreptate?

Vulpea rămase încremenită cu un peşte în labă. Nu ştia nici ea ce să mai creadă. Că o gândise de când îl văzuse prima dată aşa era, fără doar şi poate, dar că ar fi gândit şi cu glas tare această veche dorinţă a ei, nu-i venea să creadă. Şi ciocănitoarea unde putea să audă? Care o fi adevărul?

— Bine ai făcut că n-ai dat crezare. Ciocănitoarea, de când o ştiu eu şi toată lumea, nu face decât să poarte vorbele, să facă intrigi. Numai să îndrăznească să-mi apară în cale, c-o pun eu la punct!

Atât i-a trebuit iepurelui să audă, ca să poată pleca liniştit. Era mulţumit. îşi atinsese scopul. Ajunsese înaintea ciocănitoarei şi o încondeiase bine, ca să se înveţe minte altă dată să-şi mai bage ciocul unde nu-i fierbe oala.

— Prin urmare, cumătră vulpe, rămânem în mare prietenie ca şi până acum, spuse iepurele, dând să plece.

— Ca şi până acum, îi zâmbi şireata vulpe, cu subînţeles.

Şi se despărţiră ca cei mai buni prieteni, cu zâmbetul pe bot, fiecare, atât vulpea cât şi iepurele gândind cu totul şi cu totul pe dos.

Vulpea nu avea să renunţe niciodată să-l mănânce fript, se putea cu familie cu tot, iar iepurele îşi va stoarce toată viaţa mintea cum să-i coacă vreuna vulpii.

Iepurele ajunse mulţumit acasă.

Dar a doua zi dimineaţă, auzi o discuţie între doi vulturi.

— Ce spui de păţania ciocănitoarei? îl întrebă un vultur pe celălalt.

— N-am auzit nimic, îi răspunse el.

— Cum, nu ştii ce a păţit? Să le fie de învăţătură tuturor ciocănitoarei or care flecăresc fără rost. S-a dus, îmi pare, nechemată, la cumătră vulpe şi a încercat să clevetească pe seama iepurelui. Vulpea a căutat să schimbe vorba, dar ea se încăpăţâna să bage zâzanii între iepure şi vulpe. Cum vulpea avea de ce să fie foarte mulţumită de iepure, fiindcă primise chiar ieri un dar de la iepure, nu voia să audă nimic rău de el. Dar ciocănitoarea, nu şi nu, să-l vorbească de rău şi atunci vulpea, niciuna nici două, hârşti! o înghiţi ca să-i piară glasul pentru totdeauna.

Când auzi iepurele, parcă-i păru rău. Poate că şi vulpea se arătase prea crudă...

Broscoiul cel isteţ

poveste italiană

într-o seară, mare sărbătoare a broaştelor pe malul unei mlaştini. Broaşte de tot felul, ţestoase, râioase, verzi cu pete cafenii, şi galbene cu pete verzulii, ţopăiau şi orăcăiau, fericite ca oricare, în zi de sărbătoare. Cele mai tinere întinseseră o horă, cele mai vârstnice, obosite de cât mâncaseră şi băuseră, se mai potoliseră din ţopăit şi orăcăit şi acum stăteau liniştite la taifas pe marginea lacului. Ca de obicei, după ce mai flecăriră ele pe seama altor animăluţe vecine, ce să facă, decât să înceapă fiecare să se laude pe sine.

— Eu ştiu că alerg cel mai iute din toate, începu o broscuţă.

— Eu sunt cea mai înfricoşătoare, sări o broască ţestoasă mare şi bătrână.

— Eu sunt cea mai şireată, orăcăi alta.

— Ba eu sunt cel mai iute, cel mai puternic şi cel mai şiret din toţi, într-atât încât să vă înfricoşez pe toţi cei de faţă! vorbi un broscoi mic, apărut dintr-un smoc de iarbă.

Toate broaştele pufniră în râs şi niciuna din cele de faţă nu-l luă în serios.

— Tu chiar crezi ce ne-ai spus? l-au întrebat broaştele în cor.

— Cred şi ţin să v-o dovedesc chiar acum, se încăpăţână broscoiul mic şi afurisit.

— Şi, mă rog, cum te-ai gândit tu să ne-o dovedeşti că eşti şi iute şi isteţ şi puternic şi... şi... şi... îl întrebă neîncrezătoare bătrâna broască ţestoasă cu care nimeni nu cuteza să-şi măsoare puterile.

— Uite, tu spuneai că eşti cea mai puternică. Eu o să-ţi dovedesc, în schimb, că eu sunt mai tare chiar decât tine. Adu o sfoară, leagă-mă de un picioruş, dă-mi drumul în apă şi apoi încearcă să vezi dacă ai atâta putere încât să mă poţi trage afară. Vei vedea că tot eu sunt mai puternic, se înflăcără broscoiul mic şi isteţ foc.

Ţestoasei i se păru o glumă reuşită la o petrecere de broaşte, şi cum tot se plictiseau ele înspre zi, neavând ceva mai bun de făcut, de ce să nu se joace cu broscoiul acela obraznic, ca să-i pofta pe altă dată să se mai laude fără rost?

— Aduceţi-mi o sfoară, ceru bătrâna ţestoasă, care abia aştepta să le vadă pe toate celelalte broaşte crăpând de râs pe seama broscoiului înfumurat, când ea, cea mai puternică, avea să-l tragă afară din apă doar cu o lăbuţă.

Broscoiul apucă un capăt al sforii şi-i dădu celălalt capăt broaştei ţestoase. Apoi se aruncă în apă. Din mijlocul apei îi strigă:

— Eu mă dau la fund şi tu după o clipă tragi de sfoară şi... dacă eşti puternică precum te lăudai, mă scoţi imediat afară!

Făcură întocmai. Sau aproape întocmai, deoarece broscoiul cum ajunse la fundul apei, legă iute sfoara de un pietroi cât toate zilele, de puteau trage de sfoară zece ţestoase şi tot nu s-ar fi urnit din loc.

Lăsând să se vadă sfoara, chipurile legată de piciorușul lui, broscoiul strigă cât îl ţinu gura:

— încearcă să mă tragi afară din apă!

Şi râzând cu poftă, în faţa tuturor broaştelor care aşteptau să vadă cum se desfăşura spectacolul, trase ţestoasa într-o doară de sfoară, dar nici gând să vadă broscoiul la suprafaţa apei. Se înfurie şi trase cu amândouă labele. Nimic. Atunci veniră s-o ajute şi celelalte broaşte, ca să nu-i dea satisfacţie broscoiului obraznic. Dar degeaba.

— Mai tare! Mai tare! ţipă broscoiul din apă. Parcă aţi fi toate după post şi nu după benchetuială! Toate broaştele la un loc n-aveţi putere să mă trageţi afară! Mai vreţi vreo dovadă că eu sunt mai puternic decât voi laolaltă?

Broaştele, obosite, se lăsară păgubaşe. într-o clipă, broscoiul desfăcu sfoara din jurul pietrei şi zglobiu veni la suprafaţa apei, cu sfoara în jurul unui picioruş, hohotind de râs.

Multă vreme de la această păţanie s-a mai gândit broasca ţestoasă, renumită pentru înţelepciunea ei, ce şiretenie o fi fost la mijloc, deoarece simţea ea că nu fusese lucru curat ca broscoiul să aibă putere mai mare decât a tuturor broaştelor la un loc; dar până azi, se pare că n-a izbutit să afle adevărul adevărat.

Cumătră vulpe scapă şi de astă dată

poveste italiană

De mai multe zile, cumătră vulpe se tot furişa noaptea în ograda unui ţăran şi, ba îi fura un pui, ba o găină, ba un cocoş, şi tot aşa, până când bietul om se gândi să pună o cursă şi s-o prindă.

Lacomă cum era, veni şi în noaptea următoare, dar ţâşt, direct în laţ. Toată noaptea s-a văicărit, când, înainte de ivirea zorilor, cine apăru dacă nu iepurele care nu-şi mai putu stăpâni bucuria văzându-şi marea lui duşmancă prinsă în laţ:

— Ia te uită, şireata vulpe în laţ! îndrăzni iepurele, fiindcă ştia că aşa cum arăta vulpea nu-i putea face nimic rău.

Dar vulpea în loc să se supere şi să-l ameninţe ca totdeauna, încercă să-i zâmbească şi să-i vorbească pe un ton blând:

— Uite ce e, nu vrei tu să-mi dai dovadă că suntem buni prieteni? Nu vrei ca printr-un gest frumos să pui capăt neînţelegerilor noastre?

— Ce vrei de la mine? întrebă iepurele, nedumerit parcă.

— Ce vreau, ce vreau... mă mai întrebi? Dezleagă-mi laţul şi-ţi spun cum de-am ajuns aici.

— Ba spune-mi după acum!

— Ei bine, nu e ce crezi tu, dimpotrivă. Lupul şi ursul dau o mare petrecere deseară. M-au poftit şi pe mine şi eu i-am refuzat. Dar ei au ţinut morţiş să vin, eu nu şi nu, şi mai în glumă mai în serios, când au trecut pe aici, la cumpărături, m-au legat ca să se asigure că vin şi eu. Spuneau că eu şi cu povestirile mele vânătoreşti le asigur reuşita petrecerii. Dacă tu-mi dai drumul din laţul ăsta, te duci tu la petrecere în locul meu. Şi o să te ospătezi cum nu te-ai ospătat niciodată. S-au dus să cumpere de la târg toate bunătăţile.

A ascultat-o ce a ascultat-o iepurele şi s-a gândit că decât s-o ajute altul şi să rămână cu mai mare ură împotriva lui, mai bine să se pună el bine cu ea.

— Bine, te dezleg dacă spui că rămânem buni prieteni de acum încolo. Şi deseară mă duc la petrecere în numele tău.

Când se văzu scăpată, vulpea avu un moment de sinceritate cum arareori i se mai întâmplase în viaţă.

— Uite ce e, iepuraş, te-am minţit şi de astă dată. Dar nu te voi lăsa nerăsplătit. în loc de ospăţul de deseară, care nu există, îţi umplu eu din curtea de aici un coş cu morcovi şi altul cu mazăre şi vei pleca liniştit acasă.

Iepurele nu mai ştiu ce să-i răspundă. Era bucuros că nu sărise asupra lui, apoi faptul că-i dăruise şi morcovi şi mazăre îl fericise într-atât, că nu s-a mai gândit să se supere că-l minţise.

Şi de atunci multă vreme cumătră vulpe i-a fost recunoscătoare iepurelui şi nu l-a mai ameninţat că-l prinde.

Gâscă mai şireată decât vulpea?

poveste italiană

într-o bună dimineaţă, gâscă era poftită în vizită la cumătră raţă. în ultima vreme, raţa era cam tristă şi căuta mereu să fie în tovărăşia unei prietene cu care să mai schimbe câte o vorbă şi să uite de supărările ei. Raţa a invitat-o într-o zi pe prietena ei gâscă şi după ce au stat ele de vorbă în curte, s-au gândit să facă o plimbare pe lacul din apropiere. Şi, tot plimbându-se ele, iată că gâştei îi veni o idee:

— Uite la ce m-am gândit, draga mea, tot te bălăceşti fără rost, toată ziua în apă, tot n-ai ce face, vreau să spun, de ce n-ai face şi tu ceva folositor?

— La ce te-ai gândit?

— M-am gândit că în timpul ăsta ai putea spăla de exemplu rufele prietenilor. Le-ai face şi lor un bine şi te-ai simţi şi tu folositoare. Ca să nu mai spun că ţi-ar trece şi toate gândurile negre, fiindcă ai fi cu gândul să-i mulţumeşti pe cei din jurul tău.

— De spălat, mă pricep eu şi nu mi-ar fi greu. Mai ales că asta ar însemna să fiu mereu aici la apă, adică m-aş simţi în largul meu. Dar există o singură greutate... nu prea mă pricep la călcat.

— Bine, atunci la călcat te ajut eu. Tu le speli şi eu le calc şi să vezi ce vesele o să fim amândouă şi ce căutate o să ajungem.

Şi de a doua zi a şi început pelerinajul la cumătră raţă. Care mai de care venea cu legăturica de rufe la spălat. Cei mai frecvenţi erau lupul şi iepurele, fiind cei mai eleganţi şi cei mai primeniţi. Când şi când mai apărea şi cumătră vulpe. La început şi raţa şi gâscă nu i-au atras atenţia: erau cam sfrijite. Dar cu timpul începuse să le meargă bine şi iată că acum păreau de nerecunoscut. Când o vedeai pe cumătră raţă cu legătura de rufe apropiindu-se de apă nu mai ştiai care e legătura de rufe şi care e ea,

atât de rotofeie se făcuse. Şi asemenea şi gâscă. Toţi care o întâlneau, când se ducea cu rufele călcate pe la fiecare, nu mai încetau să-i aducă laude, atât de grasă şi frumoasă era, şi penele ei mai albe şi mai bogate ca oricând.

Fireşte că laudele ajunseră la urechile ascuţite ale cumetrei vulpi. Şi, într-o seară, iat-o vorbind singură: „într-o noapte sau alta, tot îi viu eu de hac gâştei, prea s-a făcut grasă şi frumoasă, simt că nu mă mai pot abţine de poftă! Ce nevoie am eu să-mi spele rufe, mi le pot spăla şi singură!”

Credea că e singură. Dar tocmai atunci pe acolo trecea şi lupul. Când a auzit-o ce spune, s-a zbârlit tot.

Nu că i-ar fi păsat prea mult de gâscă sau de raţă, dar cum el era cel mai elegant dintre vieţuitoarele de acolo şi totodată nu avea nici timp, nici poftă să-şi spele singur rufele, îi era că rămâne fără spălătoreasă şi fără călcătoreasă. Aşa că, din egoism şi nu din bunătate, se duse să dea iute de veste gâştei şi raţei ce le-ar putea aştepta.

— Bună seara, cumătră gâscă şi cumătră raţă, deoarece acum locuiau împreună raţa şi gâscă, am venit să vă dau de ştire că vulpea v-a pus gând rău.

— Cum aşa? E oare nemulţumită de cum îi spălăm noi sau de cum îi călcăm?

— Nici gând. Nici n-o interesează asta. Voi încă nu ştiţi că pe cumătră vulpe prea puţin o interesează să fie elegantă sau orice altceva, ci pe ea o interesează cel mai mult pe lume să vâneze, să devoreze? Ei bine, acum a pus ochii pe gâscă.

Gâscă, din albă ca spuma laptelui cum era, s-a făcut galbenă ca ceara. A sărit iute raţa să-i dea un pahar cu apă să-şi revină în simţiri. Şi şi-a revenit. Lupul a continuat să le vorbească.

— Uite ce aveţi de făcut: începând chiar din noaptea asta, trei nopţi la rând, veţi dormi amândouă, cocoţate în pod şi, în locul vostru, în pat, veţi pune două legături de rufe sub plapumă. în puterea nopţii vulpea nu va face deosebire când va înşfăca balotul, că sunt rufe sau că e vreuna din voi.

Atât raţa cât şi gâscă îi mulţumiră lupului din toată inima, şi după plecarea lui s-au grăbit să facă întocmai cum le-a învăţat el. Au luat două legături cu rufe pe măsura lor, le-au dat forma cuvenită sub plapumă şi apoi au zbughit-o în pod. Au avut noapte albă, tot veghind întruna. Dar n-a venit nimeni şi, a doua zi, raţa adormea cu capul în apă, când să spele rufele, iar gâscă mai mai să cadă peste fierul de călcat şi să-şi ardă frumuseţe de pene.

Şi aceeaşi poveste s-a repetat şi în noaptea următoare, încât raţa ca şi gâscă s-au întrebat dacă nu cumva a vrut cumătrul lup să-şi bată joc de ele şi să le silească să se cocoaţe în pod în loc să doarmă liniştite în pătucurile lor calde şi moi. Dar l-au ascultat şi în noaptea a treia, deşi erau istovite ca vai de ele. Ziua la spălat şi călcat, noaptea de veghe.

Dar în noaptea a treia, cu puţin timp înainte de ivirea zorilor, când pe cele două prietene, raţa şi gâscă, le furase puţin somnul, iată că un lătrat nemaipomenit de câini le-a trezit din aţipeală şi s-au repezit la ferăstruica podului să vadă ce se întâmplă. Şi ce le-a fost dat să vadă?

Vulpea, speriată de lătratul dulăilor din vecini, a lăsat să-i scape două legături pe care le ţinuse în bot, pesemne crezând că sunt cele două victime, şi acum alerga speriată spre vizuina ei.

în loc să fie supărate de faptul că rufele lor, strânse în cele două legături, erau înşirate pe jos, prin toată curtea, ele erau în culmea fericirii că scăpaseră cu viaţă.

A doua zi, toată lumea a ştiut că cumătră vulpe făcuse o vizită în toiul nopţii spălătoresei şi călcătoresei lor, şi că le furase toate rufele. Multă vreme, cumătră vulpe n-a mai ieşit decât noaptea, afară din vizuina ei, de ruşinea păţită. Şi nici până azi n-a aflat cine a putut s-o trădeze.

în schimb, cumătrul lup, un an întreg şi-a dat rufele la spălat şi la călcat la cumătră raţă şi cumătră gâscă, fără să-l coste niciun ban, deoarece ele s-au simţit foarte datoare

faţă de bunătatea lui, nebănuind nicio clipă ce interes avusese lupul cel elegant, ca să le cruţe viaţa...

Rodiile de aur

poveste italiană

Despre rodiile de aur străbunica i-a povestit bunicii, şi bunica, mamii şi mama, nepoatei ei. Şi povestea era despre un rege care avea în grădina palatului, printre alţi copaci minunaţi, şi unul care- i făcea în fiecare an trei rodii de aur. Când se apropia vremea lor, el întărea paza zi şi noapte, ca să nu-i dispară fructele acelea atât de preţioase. în fiecare zi apoi controla el însuşi existenţa lor în copac.

Se duce într-o bună dimineaţă în grădină, se uită să vadă cele trei rodii de aur, dar rodiile nicăieri. îl strigă imediat pe paznic.

— Paznic necredincios, vei plăti cu capul nepăsarea ta! Unde sunt rodiile mele de aur?

— Prea mărite rege, nu sunt eu de vină. Un canar afurisit a venit şi s-a aşezat în pom şi a cântat într-un anume fel, încât auzindu-l simţeam că abia îmi puteam ţine ochii de somn. Eu cred că m-a vrăjit. Când m-am trezit dispăruseră toate trei rodiile de aur.

Peste măsură de mâhnit, regele, dând crezare bietului paznic, nu i-a tăiat capul, ci anul viitor, când aveau să se coacă din nou rodiile, el avea de gând să-l lase de pază pe propriul său fiu.

Zis şi făcut. De pază a stat însuşi fiul regelui. Dar şi el a fost vrăjit de acelaşi canar cu cântecul lui încântător şi a doua zi, când să vină regele să culeagă rodiile de aur... ia-le de unde nu-s, dispăruseră şi acestea trei. Se gândi ca anul următor să păzească el însuşi, dar după aceea se răzgândi şi i se păru mai firesc să dea sfoară în ţară că va da orice acelui supus al său care-i va aduce viu şi nevătămat canarul cel cântăreţ, care i-a furat în două rânduri rodiile de aur. Dar trei zile şi trei nopţi nu i se înfăţişă nimeni la palat. Ci doar a patra zi, iată că se arătă un biet ţăran, îmbrăcat tare sărăcăcios, deşi chipeş, cu canarul în mână în faţa palatului, cerând să vorbească regelui.

— Ţi-am adus canarul, slăvite rege. Facem târgul? întrebă el pe rege, fără să-l mai ia pe ocolite.

— Bine, îţi mulţumesc. Câte pungi de galbeni vrei în schimb? îl întrebă regele.

— Nu-l dau pe pungi de galbeni, oh, rege, ci, după cum ai dat sfoară în ţară că îi dai orice aceluia care-ţi va aduce canarul, eu îţi cer mâna fetii tale.

— Ei nu, că asta ar fi prea de tot. Eu spun să te mulţumeşti cu zece pungi de galbeni şi să-mi laşi fata în pace.

— Chiar dacă eu mă mulţumesc cu zece pungi de galbeni, dacă nu-mi dai fata, să vezi că în primul rând tu n-ai să te mulţumeşti numai cu canarul care nu-ţi va putea da el singur rodiile de aur înapoi.

Şi spunându-i acestea luă pungile şi dispăru ca prin farmec, lăsându-l buimăcit pe rege.

Şi ţăranul a avut dreptate, deoarece când regele a rămas singur cu canarul ai l-a întrebat: „Unde sunt rodiile mele de aur?”, el i-a răspuns:

— Doar cel ce m-a adus ştie cuvintele magice eu care ai putea intra în grota unde stau ascunse rodiile tale.

Şi regele a priceput înţelesul spuselor ţăranului. Şi a doua zi a trimis după el. Şi ţăranul a venit din nou la palat.

— Dă-mi mâna fetii tale şi vei afla cuvintele magice care deschid grota unde sunt ascunse rodiile tale de aur.

— Ei, bine, îţi făgăduiesc mâna fetii mele, numai spune-mi imediat care sunt cuvintele magice?
— Şi-ţi vei ţine cuvântul?
— Mai încape vorbă? Cuvântul unui rege îl mai poţi pune la îndoială?

Şi, încrezător, ţăranul îi spuse cuvintele magice prin care să i se deschidă grota: „Uşă minunată, deschide-te îndată!”

De cum a auzit regele, l-a luat în mână pe canar şi i-a poruncit:

— Du-mă chiar acum la grota unde sunt rodiile mele de aur!
— Ai aflat cuvintele magice? întrebă canarul.
— Am aflat, desigur. Un rege poate tot ce vrea!
— Asta înseamnă că ai făgăduit pe fata ta drept mireasă ţăranului care m-a adus.
— Am făgăduit-o, dar nu i-o voi da, fii tu sigur.
— Atunci cum o să-ţi poţi lua rodiile de aur?
— Deocamdată, tu du-mă la grotă, şi pe urmă vedem noi! îi tăie scurt vorba regele.

Şi au ajuns la grotă şi regele a rostit tare: „Uşă minunată, deschide-te îndată!” şi iată că din stânca din faţa lor se croi o uşiţă şi rege şi canar intrară înăuntru. Mai mai să orbească regele de câte bogăţii erau îngrămădite acolo. Până să dea el de rodiile de aur, deocamdată îşi umplu buzunarele cu diamantele care zăceau în dreapta şi în stânga lui în stive. Dar tot căutând cu privirea, iată că văzu şi şase rodii de aur. Le luă iute şi zbură din grotă cu canar cu tot, în culmea fericirii.

Când s-a văzut la palat, cu buzunarele doldora de diamante şi cu cele şase rodii de aur pe masă nu mai putea de bucurie. Dar în aceeaşi clipă se pomeni în faţa lui cu ţăranul căruia îi făgăduise mâna fetii. Năucit de fericire, regele aproape că uitase de ţăran şi mai ales de ceea ce-i făgăduise, aşa că-l întrebă uimit:

— Ce e cu tine la palat?
— Aştept ca regele să-şi ţină cuvântul dat.
— Ce cuvânt?
— Mi-ai făgăduit mâna fetii dacă te ajut să-ţi recapeţi rodiile de aur. Acum le ai pe masă, aştept să-ţi ţii vorba.
— Tocmai pentru că le am pe masă, sunt gata să-ţi dau şi ţie un pumn de diamante şi alte zece pungi de galbeni, dar pe fată tot nu ţi-o dau!
— O să-ţi pară rău, rege, că m-ai păcălit, îl ameninţă ţăranul şi dispăru ca prin farmec.

în aceeaşi clipă, diamantele se prefăcură în pietricele obişnuite şi cele şase rodii de aur în şase rodii coapte, numai bune de mâncat.

Regele se făcu negru de mânie. Ceru să-i fie adus legat burduf ţăranul. Dar degeaba cutreierară în lung şi în larg prin regat solii regelui, nici că au dat de urma lui. După zile şi nopţi de suferinţă, iată că regelui îi veni în minte să-l întrebe pe canar unde-l poate găsi pe ţăranul acela afurisit. Şi acum începu canarul să se tocmească în locul ţăranului cu regele.

— Dacă nu eşti hotărât să-i dai fata de soţie nici tu nu vei fi fericit niciodată, nici rodiile nu ţi le vei recăpătaşi nici linişte în palat nu vei avea.
— Bine, canarule, adu-l aici şi jur să-mi ţin cuvântul dat şi să încheiem cu bine toată povestea asta!

Şi canarul dispăru şi în locul lui apăru tânărul chipeş, îmbrăcat ca de nuntă cu o pungă de argint în mână cu cele şase rodii de aur în ea, spre bucuria regelui care nu mai şovăi să-şi ţină cuvântul dat.

Şi când îl văzu şi frumoasa principesă ce mândru şi ce tânăr era se arătă tare încântată să-i fie soţie. Şi astfel se încheie toată povestea cu bine cum şi-a dorit regele şi cumar fi dorit oricare dintre noi.

Cele trei brăţări

poveste italiană

A fost odată ca niciodată o văduvă care a rămas cu trei fete, frumoase şi harnice, numai bune de măritat. Şi într-o zi, pe când se afla văduva în pădure să adune vreascuri pentru foc, iată că în faţa ei apare o bătrânică şi-i spune:

— A venit vremea ca fetele tale să-şi aleagă soarta. Soarta lor e în mâinile mele, şi-i arătă trei brăţări: una era de aur, alta de argint, şi alta de fier. Trimite-mi-le pe rând, în fiecare seară mă vor găsi în coliba de lângă copacul acela.

Şi-i arătă coliba pe care femeia, deşi mai fusese de multe ori pe cărările acelea, nici c-o mai văzuse până în seara aceea.

A plecat văduva acasă şi într-un suflet a povestit fetelor ei cele întâmplate.

— Prima mă duc eu, se repezi cea mare.

Şi a doua seară se duse la colibă. Bătrânica îi arătă cele trei brăţări şi ea, fata cea mare, fireşte că o alese pe cea de aur.

— Vei ajunge mare împărăteasă! îi urzi bătrânica.

Şi fata cea mare alergă fericită acasă să-i povestească maică-şi ce soartă o aştepta.

Veni seara următoare şi mijlocia se duse la coliba bătrânicii, cuprinsă şi ea de mare curiozitate să afle ce soartă-i fusese hărăzită.

Şi bătrânica îi arătă doar două brăţări: pe cea de argint şi pe cea de fier. Fata s-a repezit, fără a mai sta pe gânduri, la brăţara de argint, convinsă că o soartă prea rea nu-i putea fi aleasă cu asemenea dar de preţ.

Şi bătrânica îi spuse:

— Vei fi regină!

în culmea bucuriei ajunse acasă săltând într-un picior şi cu brăţara de argint pe mână. Le spuse surorilor şi mamei că avea să fie regină.

Tristă, în seara a treia, se duse şi a treia fată la coliba bătrânii, convinsă că ea nu va avea de ales nicio brăţară de aur şi nici de argint, ci doar pe cea de fier, dealtfel singura rămasă, din moment ce surorile ei mai mari le-au luat şi pe cea de aur şi pe cea de argint. Dar bătrânica i-a făcut o surpriză şi i-a arătat trei brăţări: una de aur, una de argint şi una de fier.

— Alege-ţi pe cea care-ţi place, îi spuse mătuşa.

— O aleg pe cea care ştiu eu că mi-a fost hărăzită, chiar dacă tu eşti bună şi de dragul meu ai pus şi pe cele două alese de surorile mele.

— Ştiu că eşti cea mai modestă dintre ele, fata mea, dar alege totuşi pe cea care-ţi place, o îmbie bătrâna.

Dar fata se încăpăţână şi şi-o puse pe braţ pe cea de fier.

— Bine, fata mea, du-te sănătoasă şi ai încredere în soarta ta oricare ar fi ea.

Se duse fata cea mică acasă şi povesti cu jumătate de gură cele întâmplate. Surorile au luat-o în râs, făcând-o proastă, iar mama ei a certat-o toată noaptea, că nu alesese brăţara de aur ca să ajungă şi ea o împărăteasă ca sora ei mai mare, sau cel puţin să fi ales brăţara de argint să fi ajuns regină ca mijlocia.

Fata n-a răspuns nimic şi s-a culcat liniştită.

în mai puţin de o săptămână, fata cea mare a fost cerută de fiul unui mare şi puternic împărat şi sora ei, cea mijlocie, a împlinit şi ea destinul, măritându-se cu un fiu de rege. Cea mică a rămas în schimb lângă mama ei, ajutând-o în continuare la treburile casei.

într-o bună zi s-a oprit la casa lor un tânăr păstor. La început s-a codit văduva să-şi dea fata unui biet păstor, dar cum păstorul se încăpăţânase s-o ia de soţie, n-a mai ţinut seamă că avea o fată împărăteasă şi o alta regină, şi, ca să scape de piatra din casă, i-a dat-o.

Ce se gândi văduva într-o bună dimineaţă? Că trecuseră câţiva ani de când nu-şi văzuse fetele. Şi o porni mai întâi la fata cea mare. A găsit-o într-o mare de lacrimi. împăratul o părăsise pentru fata unui alt împărat şi de la o zi la alta se aştepta să se întoarcă şi s-o alunge din palat. Abia a avut timp să schimbe trei vorbe cu mama ei. Aşa că biata văduvă plecă de la fata ei cea mare, destul de mâhnită. Se gândi să se mai lumineze la suflet, vizitând-o pe regină, pe fata ei cea mijlocie. Şi se duse la ea. Dar şi pe mijlocie o găsi plânsă şi deznădăjduită. Regele îi spusese clar şi răspicat că dacă nici de data asta nu-i va face un fecior, o va alunga de la palat.

— Dar cum, fata mea, tu n-ai fost în stare să-i faci un copil regelui? o întrebă mama pe fată.

— Ba da, dar avem trei fete şi niciun băiat!

— Ei bine, să sperăm că-i vei face pe plac şi nu va fi nevoie să te alunge.

Plecă şi de la fata cea mijlocie, biata mamă, nu prea mulţumită de cele găsite şi acolo.

Se duse, într-o doară, ca să nu fie singură, la fata cea mică. Deşi de la un palat de împărat, de la altul de rege să te duci într-o stână, nu era prea mare bucurie.

Şi totuşi! Ajunse la stână, la fata cea mică şi la păstor. I-a găsit pe amândoi fericiţi cu o fetiţă şi cu un băiat alături. O casă îndestulată, o ogradă plină de păsări, o grădină de zarzavaturi, o turmă nesfârşită de oi. Au primit-o pe biata văduvă cu atâta dragoste, că au făcut-o să uite de necazurile cu celelalte două fete. Şi când a plecat de la ei au încărcat-o cu atâtea bunătăţi, de abia le mai putea duce. Ba i-au dăruit şi două oi şi un măgăruş care să-i care desagii cu câte merinde i-au dat.

Şi pe drum, mama a avut remuşcări pentru noaptea în care o dojenise atât de tare pe fata ei cea mică fiindcă nu ştiuse să-şi aleagă o soartă de mare doamnă. Şi avea remuşcări şi că nu-l primise cu prea multă omenie pe tânărul păstor care o făcuse pe fata ei atât de fericită. Noroc că fata ei cu suflet de aur (şi brăţară de fier) uitase de cele din trecut şi o primise cu atâta dragoste.

Şi până a ajuns acasă la ea s-a tot gândit că, la urma urmei, nu aurul îl face fericit pe om şi nici argintul...

Prinţul înfumurat

poveste italiană

A fost odată ca niciodată o împărăteasă bună şi frumoasă, mai frumoasă ca virtutea, dar avea un fiu rău şi urât, mai urât ca păcatul.

Şi, cum ea era femeie, mai mult prinţul, fiul ei, se ocupa de treburile ţării. Şi se purta atât de rău cu curtenii şi cu toţi cei din jurul lui, încât nimeni nu-l iubea, dimpotrivă, fiind cu toţii jigniţi de dimineaţă până seară, tot se gândeau în fel şi chip cum să se răzbune într-o bună zi pe prinţul acela înfumurat. Deoarece, pe lângă faptul că era cum era de urât, mai era şi înfumurat. Niciodată n-ar fi primit vreun sfat de la nimeni, încredinţat că nimeni nu gândea mai limpede ca el, nimeni nu judeca mai bine ca el. Şi, nesfătuit de nimeni, conducea după mintea lui, încurcându-le pe toate, fără să mulţumească pe cineva. Un alt nărav al lui era acela al eleganţei fără margini.

Sărăcise întreaga vistierie cu luxul lui nemaipomenit, îmbrăcat numai în catifele şi mătase, cerând să-i fie cusute costumele numai în fire de aur şi argint.

Ce au pus la cale într-o bună zi curtenii care nu-l puteau suferi?!

Au adus la palat patru din cei mai iscusiţi croitori, pe nu-i mai văzuse prinţul niciodată, şi i-a strunit cum să vorbească şi cum să se poarte cu prinţul, făgăduindu-le la urmă câte o pungă cu galbeni.

Cei patru croitori i-au fost înfăţişaţi prinţului astfel:

— Slăvite prinţ, iată patru croitori veniţi de peste mări şi ţări, unde s-a dus vestea că sunteţi cel mai elegant prinţ din lumea asta, au străbătut drum lung ca să vă servească. Ingăduiţi-le să vă arate ce stofe şi ce mătăsuri au adus ca

să vă încânte ochii.

Abia îşi stăpâni bucuria prinţul înfumurat, apropiindu-se de cei patru croitori ca să le vadă ţesăturile acelea minunate. Şi într-adevăr îţi luau ochii de strălucitoare ce erau. Nici nu mai ştia ce să-şi aleagă pentru costumul ce avea să-l înnoiască de ziua lui de naştere, care nu era departe.

— Alegeţi-o pe asta, îl îndemnă un croitor, şi-i arătă o bucată de stofa în fir de aur.

— Sau pe asta, îl înrâuri altul, cu fir de argint.

Dar prinţul nu primea sfaturi. Şi alese pe cea pe care nu-i spusese niciunul s-o aleagă.

Le porunci să-l cheme la probă chiar a doua zi şi le ceru să plece din cameră de îndată.

Cei patru croitori au făcut întocmai cum fuseseră struniţi de curtenii răzbunători. Au croit dintr-o pânză ordinară costumul prinţului şi s-au prezentat a doua zi la probă. Când a văzut prinţul din ce stofă e făcut, rămase locului ţintuit şi zise:

— Dar de unde?! Stofa aleasă de mine era ţesută în fir de aur şi în fir de argint!

— Şi asta e ţesută în fir de aur şi în fir de argint! răspunseră în cor cei patru croitori.

Şi prinţul, care nu cerea niciodată sfat celorlalţi, îl întrebă totuşi pe unul din curteni care era de faţă la proba costumului:

— Ia spune, unde e fir de aur şi fir de argint la stofa asta mizerabilă?

— Este, slăvite prinţ, uitaţi-vă bine! îl duse de nas curteanul cu chipul cel mai senin din lume. Şi uitaţi-vă ce fineţe! adăugă el luând uzura acelei pânze, drept fineţe...

Prinţul porunci să fie chemat un alt curtean pe care-l întrebă imediat:

— Vezi fir de aur sau de argint în ţesătura asta?

— Da, preamărite prinţ, văd că este o stofă nemaipomenită, ţesută în fir de aur şi fir de argint, îi răspunse şi acest curtean.

Degeaba a mai chemat el şi pe alţi curteni, fiindcă toţi vedeau în pânza aceea mizerabilă o ţesătură din cele mai fine, numai el vedea o pânză ordinară. Răspunsurile curtenilor şi insistenţa croitorilor veniţi de pe meleaguri străine l-au făcut şi pe el să creadă ca ei, ca să nu se facă de râs în faţa străinilor care aveau să ducă pesemne vestea mai departe că prinţul nu se pricepea la stofele fine.

Şi fără împotrivire, s-a supus şi la proba a doua şi la a treia. Şi când a venit şi ziua marii sărbători, s-a dus mai întâi la mama lui s-o întrebe cum i se pare noul lui costum din ţesătura aceea
străină.

— îţi vine de minune! l-a încurajat mama, împărăteasa, care fusese înştiinţată de micul complot al curtenilor care voiau să-l dezveţe pe prinţ şi de năravul luxului acela prostesc şi de înfumurarea lui la fel de prostească.

A fost imboldul hotărâtor care să-l facă să apară îmbrăcat astfel în faţa tuturor oaspeţilor de vază, veniţi din atâtea şi atâtea ţări ca să-l sărbătorească. Dar când l-au văzut în ce zdrenţe a apărut prinţul cel elegant, toţi au început să şuşotească, până ce copilul unui prinţ străin a avut curajul să strige:

— Prinţul e un zdrenţăros! Prinţul e un zdrenţăros!

Prinţul se făcu ca para focului de mânie şi ruşine. Curtenii lui erau înlemniţi cu gândul la ceea ce avea să-i aştepte. Dar prinţului nu i-a trebuit mult ca să-şi dea seama că supuşii lui de la curte îi dăduseră o lecţie. Şi, spre uluirea tuturor, a primit-o fără mânia la care se aşteptau. Parcă a fost trezit dintr-un vis urât. De la prima clipă de furie a trecut la următoarea, de linişte şi înţelegere, apoi s-a apropiat de mama lui:

— Şi tu, mamă, m-ai lăsat să apar în zdrenţe în faţa tuturor acestor oaspeţi străini, oaspeţi de vază?!

— Da, fiule. Ceva grav trebuia să se întâmple ca să te trezeşti din înfumurarea ta

oarbă şi pofta ta nesăbuită de lux, şi-l privi cu atâta blândeţe şi duioşie, că prinţul lăsă ruşinat ochii în jos.

O minune se petrecuse cu el. Şi necuviinţa care-l părăsea, lăsând loc înţelegerii şi bunătăţii care i se reflectau pe chip, îl făceau să nu mai pară atât de hidos.

Le-a zâmbit curtenilor, în semn de aprobare a acelei lecţii binemeritate, s-a dus să-şi schimbe zdrenţele şi într-o clipă a fost înapoi bun şi primitor, îndatoritor cu toată lumea, încât toţi se întrebau ducă el era prinţul cel urât, cel temut, cel înfumurat.

în ziua lui de naştere, ca o renaştere de fapt pentru prinţul care nu mai era cel dinainte, a fost cea mai izbutită petrecere din câte văzuse până atunci palatul acela.

Copacul grăitor

poveste italiană

A fost odată o regină, frumoasă ce-i drept, dar tare avară. Strânsese în palatul ei tot ce era mai rar în lume şi mai de preţ. Dar într-o bună zi un prinţ străin, care venise anume ca să admire colecţia rară a reginei, îi spuse cu un aer de trufie:

— Aveţi atâtea minunăţii, regină, v-ar lipsi o singură raritate...

— Care anume? întrebă curioasă şi oarecum jignită regina.

— Copacul grăitor.

— Copacul grăitor? Există aşa ceva?

— Desigur. Şi atunci într-adevăr n-ar mai lipsi nimic în palatul ăsta.

— Şi cine l-ar putea aduce? întrebă regina.

— Numai Domnia Ta.

— Şi cum l-aş putea recunoaşte?

— Din câte ştiu, copacul spune cui vrea el următoarele cuvinte: „Tare-i amarnic să aştepţi zadarnic”.

Regina îl ascultă pe prinţ, şi cum pe lângă faptul că era frumoasă mai era şi renumit de vitează, atât de vitează de până atunci nici nu se gândise că ar avea nevoie de vreun sprijin în domnie şi de aceea nici nu se măritase, se gândi s-o pornească la drum chiar a doua zi.

Prinţul se oferi s-o însoţească el până în pădurea unde ştia că e acel copac fermecat pe care nimeni nu fusese în stare vreodată să-l ia.

Dis-de-dimineaţă regina a pornit-o la drum îmbrăcată în straie bărbăteşti. Prinţul a lăsat-o pe regină în pădurea cu pricina şi acum rămânea ca ea singură să ghicească ce copac anume, din câţi erau în pădure, avea şi grai. Şi a colindat regina în lung şi în lat pădurea, până când, obosită, a descălecat şi s-a aşezat sub unul din copaci. Dar, când să aţipească, i s-a părut că aude un glas: „Tare-i amarnic să aştepţi zadarnic”. Deschise ochii şi aşteptă să se convingă de faptul că nu e vis ci că e aievea şi din nou auzi desluşit un glas de voinic: „Tare-i amarnic să aştepţi zadarnic”.

Nu mai încăpea îndoială, copacul grăitor era chiar cel lângă care se aşezase ea. întinse o mână, ca o mângâiere, pe trunchiul lui şi copacul îi vorbi:

— Cum de te-ai încumetat, regină, să vii până aici? Ai venit oare ca să mă salvezi?

— Am venit să te tai şi să te iau la mine în grădina palatului meu.

— Doar n-am aşteptat atâta timp ca să vii, să-mi tai viaţa. Şi nici tu n-ai luat atâta cale ca să-mi faci răul ăsta! Ar însemna că eşti mai rea decât vrăjitoarea care m-a transformat în copac.

— Dar nu eşti tu copacul grăitor? îl întrebă regina nedumerită.

— Acum sunt un copac, dar înainte de a fi fermecat eram un tânăr frumos, fiu de rege. Redă-mi viaţa şi-ţi voi fi credincios până în ultima mea clipă.

— Dar cum de te-ai prefăcut în copac?

— într-o bună zi, la vânătoare, m-am rătăcit de ceilalţi de la curte şi când să-mi

potolesc setea, bând dintr-un pârâiaş, pe loc m-am prefăcut într-un copac şi de atunci nimeni n-a mai ştiut nimic de mine.

— Şi cum poţi fi desfăcut de această vrajă?

— în primul rând trebuie să-mi juri că-mi vei fi soţie şi apoi te învăţ eu ce să faci.

— Jur, îi răspunse regina, parcă şi ea fermecată de cele ce auzea.

— Ei bine, atunci ascultă: în scorbură găseşti spada mea, o iei iute, o ascunzi în frunzişul acela unde te vei ascunde şi tu. Apoi ştiu că ai la tine merinde, le păstrezi ca să le arunci celor trei dulăi fioroşi cu care va veni cât de curând vrăjitoarea ca să mă păzească. în fiecare seară, când se întunecă, vine la mine şi mă întreabă dacă vreau s-o iau de soţie pe fata ei şi eu rămân de lemn în faţa dorinţii ei şi ea mă întreabă iar, până o fură somnul. Vei vedea cu ochii tăi în noaptea asta. Când ea va adormi, dintr-o mişcare, le dai dulăilor toate merindele tale şi cu spada îi retezi capul. Dacă ai noroc să izbuteşti dintr-o dată sunt salvat, dacă nu, eşti şi tu pierdută.

Regina l-a ascultat cu luare-aminte, a tras spada din scorbură, s-a pitit iute în frunziş şi a stat la pândă, în aşteptarea vrăjitoarei.

N-a trecut mult şi vrăjitoarea a venit, urmată de trei dulăi fioroşi. S-a aşezat în faţa copacului şi l- a întrebat:

— Vrei s-o iei de soţie pe fata mea?

Şi copacul i-a răspuns:

— Rămân de lemn cum ai hotărât tu...

Şi vrăjitoarea iar a întrebat şi copacul iar i-a răspuns, până când, zdrobită de oboseală, păzită de dulăii cei răi, vrăjitoarea s-a ghemuit la picioarele copacului grăitor şi a căzut într-un somn adânc.

Să le arunce dulăilor hrană şi să-i taie capul vrăjitoarei pentru regina cea vitează a însemnat o singură mişcare. în clipa următoare, din copacul grăitor a apărut un tânăr chipeş şi frumos, încât regina nu s-a căit că i s-a făgăduit de soţie, înainte de a-l vedea. S-au suit amândoi pe cal şi pe aci ţi- e drumul. înfometaţi, dulăii au sărit asupra vrăjitoarei fără putere şi ce n-a făcut regina au terminat ei, nemailăsând nici urmă...

în loc de un copac grăitor, regina a fost bucuroasă să se întoarcă acasă cu un fiu de rege, salvat de ea din vraja zgripţuroaicei.

A doua zi, când regele a văzut-o pe regină în straie femeieşti, împodobită ca o adevărată regină, n-a ştiut cum s-o mai laude, iar toţi curtenii, care îşi doreau de mult un rege la tron, s-au arătat nespus de mulţumiţi de alegerea aceea, pregătind nuntă mare, care a durat trei zile şi trei nopţi, ca în poveste...

Naiul fermecat

poveste italiană

A fost odată un ţăran care avea un petec de pământ pe care toţi ceilalţi ţărani nu-l doriseră când se făcuse împărţeala de către rege. De ce nu l-a vrut nimeni? E lesne de înţeles. Fiindcă era pământ tare, nisipos, ce părea că nu avea să rodească niciodată.

Dar s-a apucat bietul om să-l sape, să-l îngraşe şi acum niciun altul nu avea un câmp cu grâne mai bogate şi mai frumoase. Vecinii îşi rodeau unghiile de invidie. Dacă la început n-a vrut nimeni petecul acela de pământ, acum se băteau pe el şi în fiece zi, nici nu se crăpa de ziuă că şi veneau pe capul bietului om să-i propună:

— Vinde-mi mie pământul tău! Nu-i nimic de capul lui, e numai piatră tot. E sterp. Ce nevoie ai de el! Uite, îţi dau atât şi atât... adică de zece ori mai mult decât l-ai plătit tu regelui.

— Tocmai că-i pietros şi sterp nu vreau să păcălesc pe nimeni, răspundea ţăranul cel şiret şi-i poftea pe rând pe toţi să iasă afară din casa şi din curtea lui.

într-o bună zi a trecut pe acolo însuşi regele cu slujitorii lui. Şi toţi s-au uluit de ce mare crescuse grâul pe câmpul acela, în timp ce în jurul lui, tot grâul părea necrescut şi

toată cultura pitică şi uneori uscată. Până şi regele simţi că-l invidiază pe ţăranul acela norocos şi încercă să-l convingă să-i vândă lui ogorul. Dar ţăranul se încăpăţână:

— Majestate, tu mi l-ai vândut mie şi acum îmi ceri să ţi-l vând eu. Nu-i treabă regească, asta!

în culmea furiei, regele în ajunul culesului, când era bobul de grâu mai frumos, dădu ordin
slujitorilor săi să culeagă în timpul nopţii tot grâul, să nu-i lase un bob ţăranului necuviincios.

Şi toată noaptea, zeci şi sute de slujitori de ai regelui s-au cocoşat, culegând grâul bietului ţăran ca să-i facă pofta regelui invidios.

Dimineaţa, când să se ducă ţăranul la câmp, ce-i fu dat să vadă? Toţi vecinii se prefăceau că le pare rău că cineva îi furase tot grâul, în realitate fiind tare bucuroşi că vecinul lor nu le mai luase înainte cu recolta.

Dar nu mică le-a fost uimirea când l-au văzut pe ţăran că e mai liniştit ca oricând, că se retrage în căsuţa lui şi în văzul tuturor grâul crescu verde şi apoi galben cu bobul copt, bun de cules. Au alergat într-un suflet să-i spună regelui:

— Majestate, grâul de pe pământul acela pietros dispăruse azi dimineaţă ca apoi sub ochii noştri să apară din nou galben şi frumos ca mai înainte. Nu-i lucru curat! strigară toţi vecinii, invidioşi pe bietul ţăran.

— Ce-i drept, aşa e! le răspunse şi regele, mai înveninat ca oricând.

Şi, după ce plecară oamenii, dădu poruncă slujitorilor să culeagă tot grâul şi în noaptea următoare, şi apoi va vedea el ce are de făcut.

Şi slujitorii regelui iar făcură noapte albă, pentru ei mai neagră ca oricând, sleindu-şi puterile la culesul grâului.

Dimineaţă, vecinii, în culmea bucuriei, priveau pământul de pe care fusese cules tot grâul de nu se mai vedea fir. Şi, când apăru şi ţăranul cel păgubit, ei, cu toată prefăcătoria din lume, începură din nou să-l compătimească.

— Ce vezi, dacă ni-l vindeai nouă pământul, acum n-ai mai suferi paguba asta.

— Nu-i nimic, oameni buni, le răspunse el şi se întoarse în căsuţa lui umilă.

Şi din nou, în văzul tuturor, ca prin farmec, tot grâul galben ca aurul umpluse fiecare părticică de pământ.

Unde să alerge cu toţii dacă nu la rege care le era într-un fel părtaş, deoarece şi el râvnise la bucata de pământ sterp a bietului ţăran.

— Majestate, în zorii zilei grâul nu mai era pe ogor, iar sub ochii noştri holdele au apărut din nou ca prin farmec...

— Mergeţi liniştiţi la casele voastre, că văd eu ce e de făcut.

Regele îşi puse în gând să descopere ce farmece stăpânea ţăranul acela. Şi, cum nu avea prea
mare încredere în slujitorii lui, se îmbrăcă ţărăneşte şi de cum se întunecă se şi duse la casa ţăranului. Printr-o crăpătură a zidului el privi înăuntrul casei, şi ce-i fu dat să vadă?

Ţăranul duse la gură un nai şi începu să fluiere din el. Deodată apăru o fată frumoasă, toată numai în văluri de culoarea cerului senin de vară, cu cosiţe aurii, şi începu să danseze. Şi ţăranul cânta din nai şi fata dansa şi dansa de parcă nici nu atingea pământul. Regele, privind-o, rămase fermecat. Simţi că, de nu va fi soţia lui, va cădea la pat bolnav.

Abia găsi în el putere să se ducă acasă, în palatul lui, după ce şi fata dispăruse, dar toată noaptea nu-şi găsi astâmpăr, tot frământându-se cum să facă şi cum să dreagă, ca zâna aceea din poveste să ajungă soţia lui. De cum se iviră zorile, porunci să-i fie adus la palat ţăranul cu pricina. Şi ţăranul veni.

— Majestate, am venit, spuse el.

— Aseară ţi-am văzut fata dansând, îţi cer mâna ei.

— Ştiu că ai văzut-o dansând. Dar mâna ei n-o poţi avea decât dacă trudeşti la munca câmpului timp de trei recolte. Că e ploaie, că e soare, ori ninsoare, trebuie să munceşti trei recolte, altfel n-o poţi avea. Este porunca soartei!

Şi regele se supuse, fiindcă nu avea încotro.

Părăsi regatul trei ani şi făcu întocmai cum îi ceruse ţăranul. Şi cum n-a ieşit din vorba lui, când s-a încheiat a treia recoltă, ţăranul şi-a scos naiul, a început să cânte şi fata lui a apărut mai frumoasă ca oricând şi a început să danseze. De bucurie regele a dansat şi el şi a doua zi au pomit-o la palat unde regele avea să poruncească pregătirile de nuntă mare. Dar la palat îl uitaseră toţi în trei ani, şi noul rege n-a stat mult pe gânduri ca să poruncească să fie alungat mincinosul. Cui să-şi spună el păsul, dacă nu ţăranului?

Când îl auzi ţăranul care era, de fapt, şi un mare vrăjitor, îl ascultă, apoi îşi scoase naiul fermecat şi cântă o melodie, alta decât cea pe care o cânta pentru fata lui, şi cât ai clipi, în faţa lor se înălţă un palat de zece ori mai mare şi mai frumos decât cel pe care-l avusese regele mai înainte. Şi au trăit fericiţi toţi trei în palatul acela până la adânci bătrâneţi.

Fată frumoasă şi norocoasă

poveste italiană

A fost odată ca niciodată o preafrumoasă fată. Şi toate au fost bune pentru ea cât timp a trăit mama ei cea bună. Când a rămas doar cu tatăl ei vitreg, viaţa ei a fost un chin. Dar fata le-a îndurat pe toate, gândindu-se că poate va veni vremea măritişului şi vreun tânăr cumsecade s-o opri şi la ea. Şi într-adevăr a venit şi vremea măritişului, dar tatăl ei vitrega promis-o primului venit care era, cum? mic, urât şi cocoşat. Şi fata, când a auzit şi mai ales după ce l-a văzut pe cel ce avea să-i devină soţ, s-a pornit pe un plâns, de nu s-a mai oprit trei zile şi trei nopţi.

înainte de a se crăpa de ziuă înspre dimineaţa celei de a treia zi, fetii i se păru că aude glasul mamei ei:

— Rosalia – astfel se numea fata – nu deznădăjdui, vino afară şi nu-ţi va părea rău.

Rosalia se gândi o clipă, apoi, judecă ea că mai rău tot nu putea fi decât să-l urmeze pe pocitul
ales de tatăl ei vitreg, şi ascultând de voinţa glasului, ieşi afară din casă, tiptil, tiptil, ca să n-o audă tatăl ei vitreg.

Afară, ce-i văzură ochii? Un cal alb de o rară frumuseţe. Şi asta nu-i nimic, dar calul era fermecat, calul vorbea:

— Rosalia, vin din partea mamei tale care n-a încetat să vegheze asupra ta. M-a trimis pe mine ca să te ocrotesc toată viaţa şi dacă tu mă vei asculta, vei fi fericită, fiindcă glasul meu e glasul ei.

Rosalia, buimacă de somn, buimăcită de ce vedea şi auzea, nu mai ştia ce să facă. Şi calul începu să-i dea primele sfaturi:

— Rosalia, du-te în casă şi ia un costum bărbătesc de la taică-tău, îmbracă-l iute până nu se
trezeşte el şi încalecă s-o pornim, până nu răsare soarele.

Rosalia făcu întocmai şi, până să se trezească tatăl ei, ea şi calul erau departe, la drum.

Când se trezi el o căută ce o căută şi apoi îşi văzu liniştit de lucru. Bine că scăpase de ea la urma urmelor, că şi aşa n-o iubise niciodată, prin urmare nu-l interesa deloc ce avea să se aleagă de ea şi încotro o apucase.

— Rosalia, ne vom opri la grajdurile regeşti. Ştiu că au nevoie de un grăjdar. Văzându-te cu cal cu tot, te vor angaja, sunt sigur.

Şi Rosalia, luată drept un tânăr şi nu drept fată, se angajă la grajdurile regale.

Fiul regelui avea întocmai vârsta Rosaliei şi tot văzând-o în fiecare zi în grajd, se simţea mereu tot mai atras de ea. într-o bună zi îi spuse tatălui lui:

— Tată, noul grăjdar e mult prea firav ca să rămână acolo să aibă grijă de cai, îngăduie-mi să-l iau în palat drept pajul meu.

Şi regele consimţi.

Rosalia făcea tot ce putea ca să nu se observe că era fată, dar într-o bună zi fiul regelui se duse la mama lui şi-i spuse:

— Mamă, ceva îmi spune că pajul ăsta e fată. Prea mă simt atras de el. Nu ştiu de ce, dar cred că e fată.

— Plimbă-te cu el în grădină şi admiră în faţa lui trandafirii. Dacă va rupe doar unul şi şi-l va pune la butonieră e băiat, iar dacă va culege câţiva şi va face un buchet, e fată.

între timp, pajul îşi căuta mereu de lucru în grajd. Pebună dreptate ţinea săaibă ea singură grijă de calul ei. Dar cu acelaşi prilej, când nu era nimeni de faţă, Rosalia îi cerea mereu câte un sfat. Şi de astă dată calul a prevenit-o:

— Ai grijă, când vei fi în grădină cu fiul regelui, să rupi un singur trandafir şi apoi să-l arunci cu nepăsare, cum fac bărbaţii, ca să nu te dai de gol.

Şi Rosalia făcu întocmai şi fiul îi spuse mamei:

— S-a purtat bărbăteşte, dar eu tot cred că e fată.

— Urmăreşte-l când îşi taie pâinea şi vezi dacă o ţinela piept, sau o taie pe masă cuo mână sigură, îi mai spuse mama.

Dar şi calul îi spuse Rosaliei ce avea de făcut, aşa că nu se lăsă păcălită nici de astă dată.

— îndeamnă-l, îi mai spuse regina fiului ei, care nu-şi mai găsea pacea, să vă luptaţi cu spada. îţi vei da seama cel mai bine.

Şi calul o sfătui pe Rosalia.

— Te vei lupta cu el, dar până în cele din urmă te va învinge. Este un viteaz renumit şi nimeni nu-i poate ţine piept.

Şi aşa a fost. Au luptat ce au luptat, a rezistat Rosalia ce a rezistat, dar la urmă a căzut leşinată de oboseală pe jos. Prinţul s-a apropiat de ea, a luat-o în braţe şi, când a aşezat-o cu grijă pe pat şi a privit-o bine bine, a văzut că e femeie.

Zadarnic a încercat să se împotrivească, atât regele cât şi regina, căsătoriei fiului lor cu o necunoscută, că până în cele din urmă au spus tot ca el.

Trecuse câtva timp de la nuntă şi acum soţia prinţului, Rosalia, aştepta un copil. Bucurie mare pe toţi, pe rege, pe regină şi, mai ales pe prinţ, în afară de o singură fiinţă. O principesă de la curte, care-l iubea în taină pe prinţ de multă vreme şi care suferise amarnic în ziua când o alesese pe acea necunoscută drept soţie.

Cu puţin timp înainte de a naşte Rosalia, sosi veste la palat că tânărul prinţ trebuie să plece la război. Şi, cu durere în suflet, prinţul îi lăsă pe toţi cei dragi şi se duse la datorie.

Rosalia se gândi să i-l dea soţului ei pe calul acela credincios, să-l însoţească în grelele încercări. Şi calul se arătă bucuros să plece cu prinţul, dar mai înainte de a pleca îi dădu trei şuviţe din coama lui bogată şi-i spuse Rosaliei:

— Dacă ai nevoie de mine, împleteşte aceste trei şuviţe şi eu voi afla imediat.

Rosalia dădu viaţă unui băiat de toată mândreţea. Regina, mama prinţului, scrise imediat fiului ei
vestea cea mare. Şi trimise un sol să-i ducă scrisoarea. Dar în ziua în care plecă solul, plecă, fără să ştie nimeni, şi prinţesa care-l iubea în taină pe prinţ şi care era geloasă foc pe Rosaba, gândindu-se mereu cum să se răzbune. îl urmărea de la distanţă pe sol

şi când acesta coborî ca să se odihnească, ea se apropie de el, îi fură scrisoarea, o citi iute şi-i strecură altă scrisoare, ticluită de ea în care-i spunea prinţului că Rosaba născuse un monstru. Când solul se trezi, îşi văzu de drum mai departe, fără să ştie nimic din cele întâmplate.

Prinţul citi scrisoarea, rămase pe gânduri, dar cum o iubea prea mult pe Rosaba, nu se înfurie, ci îi răspunse: „Mamă dragă, sunt îndurerat că Rosaba a putut naşte un monstru, dar nu te rog altceva decât să ai grijă de ea”.

Solul luă scrisoarea şi o porni înapoi, la drum. întâmplarea a făcut ca să se odihnească în acelaşi loc unde-l aştepta şi principesa cea geloasă. Ea fură scrisoarea prinţului, o citi, şi plină de venin o înlocui cu cea ticluită de gelozia şi invidia ei: „Dragă mamă, nu pot îngădui dezonoarea pe care mi- a făcut-o soţia mea, te rog s-o alungi imediat pe Rosaba din casa noastră“.

Răspunsul prinţului i-a încremenit pe toţi din palat. Mai ales regina mamă nu înţelegea nimic. De ce dezonoare? De ce s-o alunge pe Rosaba? Dar cum totdeauna voinţa fiului lor a fost poruncă pentru părinţii care l-au răsfăţat totdeauna, fără a mai căuta o explicaţie a celor spuse, s-au gândit să-i împlinească şi de astă dată voinţa. Şi, cu mare durere, i-au spus Rosabei să-şi ia copilul şi să părăsească palatul. A fost cea mai nefericită zi a Rosabei. Şi cea mai fericită a principesei geloase şi răzbunătoare, care-l iubea în taină pe prinţ, şi care abia aştepta să se întoarcă din război.

Rosaba îşi luă copilul şi plecă. Istovită, se opri la marginea unei ape. Abia atunci îşi aminti de cele trei şuviţe din coamă, pe care i le lăsase calul ei credincios la plecare. Şi se grăbi să le împletească. în aceeaşi clipă, calul prinse de veste cele întâmplate şi, fără să-l mai înştiinţeze pe prinţ că pleacă, o porni în goana mare spre Rosaba. Ajunse lângă ea şi-i spuse:

— Rosaba, nu deznădăjdui, că până la urmă adevărul va ieşi la lumină şi tu vei fi primită din nou ca o regină la palat.

Şi în câteva vorbe îi dezvălui cele întâmplate. Rosaba se potoli din plâns, iar calul îi îndreptă paşii spre o colibă din apropiere. Nu locuia nimeni acolo, ci părea că-i aşteaptă pe cei trei: Rosaba cu copilul şi calul fermecat. Coliba era mică, aidoma tuturor colibelor, dar îndestulată cu de toate. Şi au rămas acolo câtăva vreme. între timp, a sosit şi prinţul acasă din război. Mama lui i-a arătat scrisoarea primită, iar prinţul să înnebunească de durere, mai ales când a aflat că într-adevăr Rosaba fusese alungată.

în timp ce prinţul a plecat în căutarea Rosabei, regina-mamă a făcut cercetări la palat, să vadă al cui e scrisul şi cine a putut fi atât de hain ca să urzească vicleşugul acela. Nu i-a fost greu s-o descopere pe ticăloasă şi nu i-a fost greu s-o alunge neîntârziat de la palat.

Prinţul a găsit-o şi el pe Rosaba în coliba aceea, alături de o mândreţe de fecior, şi s-au întors bucuroşi cu toţii acasă.

Şi au făcut mare petrecere, că prinţul s-a întors victorios din război şi Rosaba cu feciorul ei şi cu calul credincios au venit şi ei teferi şi nevătămaţi înapoi la palat.

Patru fraţi năstruşnici

poveste italiană

Au fost odată patru fraţi gemeni. Şi fiecare era înzestrat cu câte un har. Primul putea înghiţi toată apa mării. Al doilea avea un gât de fier. Pe al treilea nu-l putea arde focul. Al patrulea îşi putea ţine la nesfârşit respiraţia.

Adesea, primul se ducea la mare şi se întorcea cu o plasă uriaşă plină de peşti. Câteodată mai vindea şi la târg, după ce-şi îndestula familia.

într-o bună zi, un băieţaş îl rugă să-l ia şi pe el la pescuit. La început nu se lăsă înduplecat, dar băiatul atâta se rugă şi se încăpăţână, încât îi spuse:

— Ei bine, te iau cu mine la pescuit, dar cu o condiţie: orice ţi-oi spune să mă asculţi orbeşte.

— Aşa voi face, i-a răspuns băiatul.

A doua zi în zori s-au dus împreună la pescuit. Şi cel ce avea puterea să înghită o mare îi spuse băieţaşului:

— Eu voi înghiţi marea şi tu vei pescui în voie cât vei crede. Dar, în clipa în care eu îţi fac semn să revii la mal, mă asculţi orbeşte.

— Când îmi vei face semn să mă reîntorc la mal, te voi asculta orbeşte, repetă băieţaşul cuvintele auzite.

Zis şi făcut. Primul dintre cei patru fraţi năstruşnici înghiţi toată marea. îşi umplu plasa lui de totdeauna cu peşti. îşi umplea şi băieţaşul, deşi se cam îndepărtase oarecum de tovarăşul lui de pescuit. La un moment dat i se face semn să se întoarcă la mal, dar băieţaşul nu-l ascultă, ci se avântă mai tare. A doua oară, primul dintre cei patru fraţi îi face semn să se întoarcă, dar băieţaşul nu-l ascultă. Şi tot aşa şi a treia oară. Simţi fratele care înghiţise marea că n-o mai putea ţine toată, obosise... şi încet, încet o lăsă să se reverse, strigând zadarnic băieţaşului să se întoarcă înapoi. Şi băieţaşul neascultător a fost înghiţit de mare.

De cum s-a întors singur în sat, bietul om a fost dat pe mâna legiuitorilor.

— Unde e băieţaşul cu care ai fost la pescuit? a fost întrebat.

Şi degeaba a povestit omul din fir-a-păr totul cum s-a desfăşurat, cum băiatul a fost neascultător, că până la urmă tot l-au condamnat.

în ziua execuţiei el rugă să-i fie ascultată o ultimă dorinţă:

— îngăduiţi-mi să-mi iau rămas bun de la fraţii mei.

Şi i-a fost îngăduit. Dar în locul lui, în faţa călăului, a doua zi a apărut al doilea frate, cel cu gâtul de fier. Şi când călăul a ridicat securea, ea a sărit cât colo, izbindu-se de gâtul de fier, încât s-au speriat toţi cei de faţă, chiar şi mai marele judecător şi au luat-o la fugă.

A doua zi s-a hotărât să i se aleagă o altă moarte. Să fie ars pe rug. Dar înainte de a fi ars, a cerut voie să-şi salute pentru ultima oară fraţii. Şi i s-a dat voie. în locul lui s-a întors cel ce putea trece prin foc nevătămat. Şi când a fost pus pe rug, a ieşit neatins de pe tăciunii stinşi. Şi lumea iar s-a speriat şi a rămas şi de astă dată încremenită pe loc.

A treia zi, judecătorul a hotărât ca vinovatul să moară sufocat. Şi porunca a fost aceea de a fi azvârlit în cea mai îndepărtată şi întunecată dintre încăperile temniţei, nu mai mare de o jumătate de metru, cât să stea vinovatul în genunchi şi să-şi aştepte ceasul cel din urmă. îngrozit de ce avea să-l aştepte, vinovatul a cerut voie să-şi salute fraţii. Şi i s-a dat voie. Dar în locul lui s-a întors fratele care-şi putea ţine răsuflarea şi şapte zile. Şi după ce a fost azvârlit în încăperea aceea fără aer, s-au dus paznicii a doua zi, din ordinul judecătorului, să vadă dacă murise condamnatul, dar l-au găsit mai îmbujorat şi mai zdravăn ca oricând.

— Preaînalte judecător, a vorbit cel mai înţelept din sat. Dacă nicio moarte nu-l atinge, e o dovadă că bietul om n-a fost vinovat şi prin urmare nu avem dreptul să mai încercăm să-i luăm viaţa.

— Drept grăieşti, i-a răspuns şi judecătorul.

Şi cum nimeni nu s-a gândit că cei patru gemeni s-au slujit de asemănarea lor pentru a-l salva pe cel mai mare dintre ei, toată lumea a strigat:

— Eliberaţi-l, eliberaţi-l, e nevinovat!

Şi cei patru fraţi au trăit de atunci liniştiţi şi mulţumiţi.

Fiica soarelui

poveste italiană

Un Rege şi o Regină urmau să aibă, în sfârşit, după o foarte lungă aşteptare, un copil. Chemară la ei magii ca să afle dacă vor avea un băiat sau o fată şi ce spuneau planetele despre el. Magii
cercetară stelele şi le spuseră că vor avea o fată de care, până să împlinească douăzeci de ani, se va îndrăgosti Soarele şi că va avea de la el o fiică. Regele şi Regina, auzind că fiica lor va avea o copilă cu Soarele, care stă pe cer şi cu care nu te poţi nunti, se întristară. Şi pentru a-i schimba un asemenea destin, dădură poruncă să fie construit un turn cu ferestre atât de înalte încât Soarele să nu poată pătrunde nici în cel mai îndepărtat ungher. Pe fiica lor o închiseră acolo cu doica astfel încât nici ea să nu vadă Soarele, nici el să nu o vadă pe ea până va fi împlinit cei douăzeci de ani.

Doica avea o fată de aceeaşi vârstă cu fiica Regelui şi cele două crescură împreună în turn.
Aveau aproape douăzeci de ani când, într-o zi, vorbind între ele despre ce lucruri minunate ar fi putut exista dincolo de zidurile turnului, fiica doicii zise:

— Şi dacă încercăm să ne căţăram pe mai multe scaune puse unul peste altul să privim pe fereastră? Să vedem şi noi un pic din ce-i pe afară!

Zis şi făcut, puseră un scaun peste altul până reuşiră să ajungă la o fereastră. Se uitară pe geam şi văzură copacii, râul şi egretele în zbor, iar deasupra lor norii şi Soarele. Soarele, cum o văzu pe fata Regelui, îi căzu dragă şi îi trimise o rază. Când raza Soarelui o atinse, fata rămase însărcinată.

Fiica Soarelui se născu în turn şi doica, temându-se de mânia Regelui, o înveli bine cu faşe de aur demne de o regină, o duse pe un câmp cu fasole şi o lăsă acolo. Nu peste mult timp, fiica Regelui împlini douăzeci de ani, iar tatăl ei o scoase din turn, socotind că de acum pericolul trecuse. Nici nu bănuia că totul se împlinise deja şi că fiica Soarelui şi a fetei lui plângea părăsită pe un câmp cu fasole.

Tocmai prin acele părţi trecu un alt Rege la vânătoare: auzi scâncetele şi i se făcu milă de biata creatură abandonată. O luă cu el şi i-o încredinţă soţiei sale. îi găsiră o doică şi fetiţa fu crescută la palat ca şi cum ar fi fost fiica Regelui şi a Reginei, împreună cu fiul lor, care era cu puţin mai mare.

Băiatul şi fata crescură împreună şi, când se făcură mai mari, se îndrăgostiră unul de altul. Fiul Regelui voia cu orice chip să o ia de nevastă, dar Regele nu era de acord ca fiul lui să se însoare cu o biată fată abandonată. Aşa că o goni de la palat şi o trimise să trăiască într-o casă îndepărtată, sperând că fiul lui o va uita. Nici nu îşi închipuia că fata aceea era fiica Soarelui, că avea puteri fermecate şi că îi erau cunoscute toate meşteşugurile de care oamenii nu au habar.

După ce o îndepărtă de la curte, Regele găsi pentru fiul său o logodnică dintr-o familie regală şi stabiliră nunta. în ziua nunţii, fură trimişi mesageri la toate rudele, prietenii şi cunoscuţii lor, iar printre ei se număra şi fata părăsită pe câmpul cu fasole. Aşa că mesagerii se duseră şi la casa ei şi îi bătură la uşă. Fiica Soarelui coborî şi le deschise, dar era fără cap.

— Oh, iertaţi-mă – le zise – mă pieptănam şi mi-am uitat capul pe măsuţă. Mă duc să-l iau. Urcă scările cu mesagerii, îşi puse capul la loc şi râse.

— Ce să vă trimit drept cadou pentru nuntă? şi se duse cu mesagerii la bucătărie.

— Cuptorule, deschide-te! – zise şi cuptorul se deschise.

— Lemnelor, treceţi în cuptor! – şi lemnele intrară numaidecât în cuptor.

Fiica Soarelui le zâmbi mesagerilor, apoi zise:

— Cuptorule, aprinde-te şi când vei fi cald să mă chemi!

— Apoi se întoarse spre mesageri şi-i întrebă:

— Ce îmi mai povestiţi?

Mesagerii, îngroziţi şi albi ca varul, încercau să scoată câteva cuvinte când auziră cuptorul strigând:

— Stăpână!

Fiica Soarelui îi rugă să aştepte şi intră cu totul în cuptorul arzând, apoi ieşi afară nevătămată afară ţinând în mâini o pâine caldă şi rumenă.

— Duceţi-o Regelui pentru ospăţul de la nuntă.

Când mesagerii se înapoiară la palat, cu ochii ieşiţi din orbite, de abia reuşiră să povestească cele văzute, dar nimănui nu îi venea a crede. Doar viitoarea mireasă, geloasă pe fata despre care toată lumea ştia că îi era dragă fiului Regelui, zise:

— Oh, asemenea lucruri făceam şi eu când eram acasă.

— Bine, îi zise soţul, atunci fa şi tu la fel pentru noi.

— Ei, bine, îţi voi arăta altădată – încercă să se scuze soţia, dar el o duse drept în bucătărie.

— Lemnelor, treceţi în cuptor – zicea soţia, dar lemnele rămâneau nemişcate.

— Focule, aprinde-te! – dar cuptorul rămânea stins. îl aprinseră servitorii şi când se încălzi soţia cea mândră vru să intre înăuntru. Şi nu intră bine că şi muri arsă.

Nu după multă vreme, fiul Regelui fu convins să îşi ia altă soţie. în ziua nunţii, mesagerii trecură din nou pe la fiica Soarelui, să-i ducă vestea. Bătură la uşă şi aceasta, în loc să deschidă uşa trecu prin zid şi ieşi afară.

— Iertaţi-mă, dar uşa nu se mai deschide din interior. Trebuie mereu să ies prin zid ca să o deschid de afară. Iată, poftiţi înăuntru, vă rog!

îi duse în bucătăriile şi le zise:

— Ce să-i pregătesc de mâncare fiului Regelui care se însoară? Sus, lemnelor, treceţi pe foc! Cuptorule, aprinde-te!

— Şi totul se petrecu întocmai în faţa mesagerilor îngheţaţi de frică.

— Tigaie, treci pe foc! Uleiule, treci în tigaie! Şi când vei fi încins, strigă-mă!

— La puţin timp, uleiul strigă:

— Stăpână, m-am încins!

— Iată-mă, zise râzând fiica Soarelui, şi îşi puse degetele în uleiul încins şi pe dată se prefăcură în peşti: zece degete, zece peşti frumoşi proaspăt prăjiţi, pe care fiica Soarelui îi înveli, căci degetele îi crescuseră pe dată la loc, şi îi dădu mesagerilor.

Noua soţie, când auzi povestea solilor, cuprinsă şi ea de gelozie şi mândră, începu să zică: – Eh, mare lucru, dacă aţi vedea ce peşti pregătesc eu!

Soţul îi dădu crezare şi puse să fie pregătită o tigaie cu ulei încins. Soţia cea mândră îşi vâră degetele în ulei şi se arse aşa de rău încât pe dată muri.

Regina mamă începu să-i certe pe mesageri:

— Dar ce fel de poveşti spuneţi de fiecare dată? Aţi făcut toate soţiile să moară!

Cu toate astea, găsiră pentru fiul lor o a trei nevastă şi solii, în ziua nunţii, se întoarseră cu vestea la fată.

— Iuhu, sunt aici! – zise fiica Soarelui când aceştia îi bătură la uşă. Priviră miraţi înjur şi o văzură plutind în aer.

Tocmai ce ieşisem la o plimbare pe o pânză de păianjen. Cobor imediat – şi se dădu jos de pe pânza de păianjen.

De data asta nu ştiu ce cadou să îi mai trimit.

— Stătu puţin pe gânduri, apoi începu să strige:

— Cuţitule, vino aici!

— Veni de îndată cuţitul, iar ea îl luă şi îşi tăie o ureche.Din ureche începusă scoată o dantelă fină de aur, care părea că-i ieşea din cap şi trase, şi trase, depărea nesfârşită. Când o desfăşură pe toată, puse urechea la loc şi se făcu la fel ca înainte.

Dantela de aur era atât de frumoasă încât toţi cei de la Curte voiau să afle de unde era, aşa că mesagerii, în ciuda ordinului Reginei mamă, spuseră şi povestea cu

urechea.

— Eh, zise noua soaţă, eu mi-am împodobit toate hainele cu dantele pe care le făceam în acelaşi
fel.

— Uite un cuţit, arată-ne! – îi zise soţul.

Şi nesăbuita îşi tăie urechea: dar în loc de dantele curse atâta sânge că muri.

Fiul Regelui continuă să îţi piardă soţiile, iar gândul lui nu stătea decât la fata de care era îndrăgostit. în cele din urmă căzu bolnav, nici nu mai râdea, nici nu se mai atingea de mâncare; toţi se temeau pentru viaţa lui.

Trimiseră după o vrăjitoare bătrână care le spuse:

— îi trebuie o mâncare de orz, dar dintr-un orz care într-un ceas să fie semănat, încolţit, cules şi gătit.

Regele era disperat fiindcă nimeni nu auzise de un asemenea orz. Şi atunci îşi amintiră de fata care ştia să facă atâtea minunăţii şi trimiseră după ea.

— Ah, da, sigur, orz din acela, am înţeles – zise ea şi numaidecât plantă orzul, orzul răsări, crescu, îl culese şi-l găti înainte să treacă un ceas.

Ceru să îi ducă chiar ea de mâncare fiului Regelui, care stătea întins în pat cu ochii închişi. Dar mâncarea avea un gust rău şi cum înghiţi o lingură, cum o scuipă afară şi o nimeri pe fată drept în ochi.

— Cum? Scuipi mâncarea de orz pe mine, fiica Soarelui, nepoată de Rege?

— Tu eşti fiica Soarelui? – o întrebă atunci Regele, care stătea alături.

— Da.

— Şi nepoată de Rege?

— Da.

— Şi noi care te credeam a nimănui! Atunci te poţi căsători cu fiul nostru!

— Desigur!

Fiul Regelui se însănătoşi deîndată şi o luă de nevastă pe fiica Soarelui şi din acea zi deveni şi ea o femeie ca celelalte şi nu mai făcu lucruri fermecate.

Yiţeluşul cu coarne de aur

poveste italiană

Se povesteşte că erau un soţ şi o soţie şi aveau doi copii, un băiat şi o fată. Când muri soţia, bărbatul se însură a doua oară; cea de-a doua nevastă avea o fată care nu vedea cu un ochi. Bărbatul era ţăran şi se duse să lucreze la o moşie. Nevasta nu avea ochi pentru cei doi copii vitregi; făcu o pâine şi îi trimise să o ducă bărbatului; dar ca să îi facă să se rătăcească, îi trimise la o altă moşie, de partea cealaltă. Copiii ajunseră lângă un munte şi începură să-şi strige tatăl:

— Tată! Tată! – dar nu le răspundea decât ecoul.

Se rătăciră şi merseră la întâmplare prin ţinut până ce fratelui i se făcu sete. Găsiră o fântână şi el vru să bea; dar sora lui, care era fermecată şi cunoştea puterile fântânilor, zise:

Fântâniţă, fântâniţă,
Cine bea o oii cică în ce se va preschimba?

Şi fântâna răspunse:

Cine bea din a mea apă Măgăruş va fi îndată.

Frăţiorul nu mai bău şi plecară mai departe. Mai găsiră o fântână şi băieţelul vru numaidecât să bea. Dar surioara întrebă:

Fântâni ţă, fântâni ţă,
Cine bea o oii cică în ce se va preschimba?

Fântâna îi răspunse:

Cine bea din a mea apă Se preface-n lup îndată.

Frăţiorul nu bău nici de data aceasta şi porniră mai departe. Dădură peste altă fântână, iar surioara zise:

Fântâni ţă, fântâni ţă,
Cine bea o oii cică
în ce se va preschimba?
Fântâna îi răspunse:
Cine bea din a mea apă
Viţeluş va fi îndată.

Sora nu voia să îl lase să bea pe frăţior, dar lui îi era atât de sete încât zise: – între a muri de sete şi a mă preface într-un viţeluş, prefer să mă prefac în viţeluş— şi se aruncă să bea apă. Şi cât ai zice peşte se prefăcu într-un viţeluş cu coarnele de aur. Surioara plecă mai departe la drum însoţită de frăţiorul preschimbat în viţel cu coarne de aur. Şi aşa ajunseră până la malul mării. Aici era o casă frumoasă unde venea să se odihnească fiului Regelui. Fiul Regelui era la fereastră şi o văzu pe fata cea frumoasă mergând pe plajă cu un viţeluş şi zise:

— Vino aici la mine.
— Vin – îi spuse ea – dacă pot să îl iau şi pe viţeluşul meu.
— De ce? – o întrebă fiul Regelui.
— Ţin la el fiindcă l-am crescut chiar eu şi nu vreau să îl las singur nici măcar o clipă. Băiatului Regelui îi căzu dragă fata şi o luă de soţie şi trăiau împreună cu viţeluşul cu coarnele de aur.

în vremea aceasta tatăl, care se întorsese acasă şi nu îi mai găsise pe cei doi copii, trăia în mare suferinţă. într-o zi, când nu mai putea de tristeţe, se duse să culeagă feniculi. Ajunse pe malul mării şi văzu casa fiului Regelui. La fereastra era fiica lui: ea îl recunoscu pe dată, el nu.

— Intraţi, om bun – îi zise ea, şi tatăl intră.
— Nu ştiţi cine sunt eu? – îi zise.
— Să o spun pe-a dreaptă, parcă vă ştiu de undeva.
— Sunt fiica voastră!

Se aruncară unul în braţele celuilalt; ea îi povesti că fratele se prefăcuse într-un viţel, dar că ea se căsătorise cu fiul Regelui, iar tatăl fu mulţumit să afle că fiica sa, pe care o credea pierdută, se căsătorise aşa de bine şi că şi fiul lui trăia, chiar dacă acum era schimbat.

— Acum, tatăl meu, goleşte sacul acesta de feniculi că îl voi umple cu galbeni.
— Oh, ce bucuroasă va fi mama voastră vitregă! – zise tatăl.
— De ce nu îi spuneţi să vină să stea aici împreună cu fiica ei cea oarbă de un ochi? – spuse fata. Tatăl fu de acord şi se întoarse acasă.

Când află că fata vitregă era încă în viaţă, femeia simţi că turbează de furie, dar zise:

— O, ce veste bună! De abia aştept să o revăd!

Şi astfel, în timp ce soţul rămăsese acasă să rezolve alte treburi, nevasta lui şi fiica oarbă de un ochi ajunseră la casa fiului Regelui. Fiul Regelui nu era acolo şi mama vitregă, cum rămase singură cu fata bărbatului, cum o înşfacă şi o aruncă de la fereastra care dădea spre o stâncă la malul mării. Apoi o îmbrăcă pe fata oarbă de un ochi cu hainele surorii vitrege şi îi spuse: – Când se va întoarce fiul Regelui tu să te pui pe plâns şi să îi zici: „Viţelul cu coarne de aur m-a orbit de un ochi şi nu mai văd cu el!” – şi după ce o învăţă aşa se întoarse acasă, lăsând-o singură acolo.

Se întoarse fiul Regelui şi o găsi ghemuită, plângând.

— De ce plângi? – o întrebă, crezând că era nevasta lui.

— Viţeluşul m-a lovit cu un corn şi mi-am pierdut vederea la un ochi! Vai, vai!

Regele porunci numaidecât:

— Chemaţi măcelarul şi înjunghiaţi viţelul!

Viţeluşul, cum auzi una ca aceasta, fugi repede la fereastra care dădea înspre mare şi zise:

Vai, sora mea iubitoare,
Aici vor să mă omoare, îşi ascut cuţitele Ca să-mi
verse sângele.

Şi dinspre mare se auzi o voce care spunea:

în van aud plânsul tău,
Căci m-a prins un rechin rău.

Măcelarul, văzând acestea, nu avu curajul să înjunghie viţelul şi se duse să-i spună fiului Regelui:

— Maiestate, veniţi să vedeţi ce spune viţeluşul.

Fiul Regelui se apropie şi auzi:

Vai, sora mea iubitoare,
Aici vor să mă omoare, îşi ascut cuţitele Ca să-mi verse sângele.

Iar dinspre mare îi răspunse altă voce:

în van aud plânsul tău,
Căci m-a prins un rechin rău.

Fiul Regelui chemă numaidecât doi marinari să pescuiască rechinul. îl pescuiră, îi deschiseră gura şi o scoaseră pe soţie teafără şi nevătămată.

Mama vitregă şi fiica ei cea oarbă de un ochi fură aruncate în temniţă. Pentru viţeluş chemară o Zână care îl prefăcu într-un tânăr chipeş fiindcă între timp băiatul crescuse.

Cei doi cooşaţi

poveste italiană

Erau odată doi cocoşaţi, fraţi. Cocoşatul mai tânăr zise:

— Vreau să plec în lume să-mi încerc norocul.

Şi plecă la drum. Şi merse, şi merse şi de atâta umblet se pierdu într-o pădure. „Şi acum ce mă fac? Dacă vin tâlharii... Mai bine să mă sui în copacul acesta.” Cum se urcă în copac, auzi un zgomot.

„I-auzi că vin, ajutor!”

Când colo, dintr-o gaură din pământ ieşi încet-încet o bătrânică, apoi după ea o alta, apoi încă una, şi tot aşa un şir întreg de bătrânele care începură să dea ocol copacului cântând:

Sâmbăta şi duminica!

Sâmbăta şi duminica!

Şi tot aşa se învârteau repetând:

Sâmbăta şi duminica!

Şi cocoşatul, din vârful copacului, zise:

Şi lunea!

Bătrânelele rămaseră mute de uimire şi se uitară în sus. Una dintre ele zise:— Vai, dar cin' să fie sufletul acela bun care ne-a spus un asemenea lucru frumos! Nouă nu ne-ar fi trecut nicicând prin minte aşa ceva!

Şi începură iarăşi să se învârtească în jurul copacului, cântând bucuroase nevoie mare:

Sâmbăta, duminica şi lunea!
Sâmbăta, duminica şi lunea!

Mai trecu o vreme şi îl văzură pe cocoşat printre ramuri. El tremura de frică.

— Vă rog, bătrânelelor, nu mă omorâţi: nu ştiu ce mi-a venit să zic aşa mai devreme, nu voiam să spun nimic rău.

— Ba dimpotrivă, coboară, vrem să te răsplătim. Cere-ne orice şi-ţi vom îndeplini dorinţa. Cocoşatul se dădu jos din copac.

— Spune-ne ce vrei!

— Eu sunt un om sărman, ce aş putea să cer? Mi-aş dori să mă scap de cocoaşa asta fiindcă toţi copiii îşi bat joc de mine.

— Prea bine, vei scăpa de ea.

Bătrânicile luară un fierăstrău de unt, îi tăiară cocoaşa, îl dădură pe spate cu o unsoare până se vindecă aşa de bine că nu mai rămase niciun semn, iar cocoaşa o atârnară într-un copac. Cocoşatul se întoarse acasă fără cocoaşă şi nimeni din sat nu-l mai recunoştea.

— Dar nu poţi fi tu! – se miră fratele său.

— Ba eu sunt! Vezi ce frumos m-am făcut?

— Şi cum ai făcut asta?

— Ascultă aici la mine – şi îi povesti despre copac, despre bătrânele şi despre cântecul lor.

— Vreau să mă duc şi eu acolo – zise fratele.

Plecă la drum, ajunse în pădure şi se sui în copac. La aceeaşi oră, ieşiră din gaură bătrânicile cântând:

Sâmbăta, duminica şi lunea!

Sâmbăta, duminica şi lunea!

Iar cocoşatul, din copac:

Şi marţea!

Bătrânelele începură să cânte:

Sâmbăta, duminica şi lunea!
Şi marţea!

dar nu suna bine şi se uitară toate în sus înveninate:

— Cine este acest ticălos, acest tâlhar? Cântam aşa de bine şi a stricat totul! Acum nu mai sună bine, nu se mai potrivesc cuvintele!

Şi îl văzură printre ramurile copacului.

— Coboară! Coboară!

— Nu mă dau jos! – zicea cocoşatul înfricoşat. Voi vreţi să mă ucideţi!

— Coboară, nu o să te omorâm.

Cocoşatul coborî, bătrânicile luară din copac cocoaşa fratelui său şi i-o lipiră pe piept.

— Aceasta e pedeapsa pe care o meriţi!

Şi astfel bietul cocoşat se întoarse acasă cu două cocoaşe în loc de una.

Cei trei câini

poveste italiană

A fost odată un ţăran bătrân care avea un băiat şi o fată. Când îi veni timpul să moară, îi chemă la căpătâiul lui şi le zise:

— Copiii mei, a venit vremea să mă duc şi nu am nimic să vă las în afară de cele trei oiţe din staul. Aveţi grijă unul de celălalt şi nu veţi suferi de foame.

După moartea lui, cei doi fraţi rămaseră să locuiască împreună: băiatul se ducea cu oile, iar fata stătea acasă să toarcă şi să facă de mâncare. într-o zi, pe când băiatul era cu oile în pădure, văzu trecând pe acolo un pitic cu trei câini.

— Bună ziua, băiete!

— Bună ziua, piti cule!

— Ce oiţe frumoase ai!

— Şi dumneata ai trei câini frumoşi.

— Vrei să cumperi unul?

— Cât ceri?

— Dacă îmi dai o oaie, eu îţi dau pe unul din câinii mei.

— Şi sora mea ce o să zică?

— Ce-ar putea să-ţi zică? E nevoie de un câine care să vă păzească oile.

Băiatul căzu de acord: îi dădu o oaie şi luă un câine. îl întrebă dacă avea un nume şi piticul îi spuse: Frângefier.

Cum veni timpul să se întoarcă acasă, începu să se teamă de cum îl va muştrului sora lui. Şi într- adevăr, când fata se duse în staul să mulgă oile, văzu că erau doar două oi şi un câine şi începu să-l certe şi să-l ciomăgească.

Dar în cele din urmă se convinse că nu strica să aibă un câine de pază la oi. A doua zi, băiatul se duse în acelaşi loc şi îl întâlni din nou pe piticul cu doi câini şi o oiţă.

— Bună ziua, băiete!

— Bună ziua, piti cule!

— Oiţa mea moare de singurătate – zise piticul.

— Şi câinele meu moare de singurătate – zise băiatul.

— Atunci mai dă-mi o oaie, iar eu îţi mai dau un câine.

— Aoleu! Sora mea s-a supărat pe mine pentru o oaie, cine ştie ce mi-ar putea face dacă ţi-o mai dau şi pe a doua!

— Uite ce e, un singur câine nu-ţi e de mare ajutor: dacă vin doi lupi, cum scapi?

Şi băiatul fu de acord.

— Cum se cheamă?

— Rupelanţuri.

Când se întoarse seara acasă cu o oaie şi doi câini, iar sora lui îl întrebă:

— Ai adus acasă toate oile? – nu ştia ce să îi răspundă.

Zise:

— Da, dar nu e nevoie să vii în staul, le mulg eu.

Dar fata vru să vadă cu ochii ei şi în seara aceea băiatul se duse la culcare cu burta goală.

— Dacă mâine nu te întorci cu toate cele trei oi, te omor în bătaie! – îi zise sora.

A doua zi, în timp ce păştea oile în pădure, îl văzu trecând pe pitic cu două oi şi un câine.

— Bună ziua, băiete!
— Bună ziua, piti cule!
— Eu am rămas acum cu un singur câine care moare de singurătate.
— La fel şi oiţa mea.
— Atunci dă-mi mie oiţa şi eu îţi dau câinele acesta.
— Nu, nu, nici nu vreau să aud!
— Acum ai doi, de ce nu îl vrei şi pe al treilea? Aşa vei avea trei câini, unul mai bun decât altul.
— Cum îl cheamă?
— Sfarmăzid.
— Frângefier, Rupelanţuri şi Sfarmăzid, haideţi cu mine!

Când se înseră, băiatul nu mai avu curaj să se întoarcă acasă. „Mai bine plec în lume”, îşi zise. Şi merse ce merse, prin păduri şi peste văi, cu cei trei câini dinaintea lui. Şi se puse o ploaie mare, şi era întuneric de nu mai ştiai încotro să o iei. Văzu în depărtare, în pădure, un castel luminat, împrejmuit cu un zid. Băiatul bătu în poartă; nu îi deschise nimeni. Strigă; nu îi răspunse nimeni. Atunci zise:
— Sfarmăzid, ajută-mătu!

Nici nu termină bine cuvintele că Sfarmăzid, din două lovituri, şi rupse zidul.

Băiatul şi câinii intrară, dar se treziră în faţa unui gard de fier.
— Frângefier, e rândul tău! – zise băiatul, iar Frângefier din două muşcături făcu gardul praf. Dar castelul avea o poartă ferecată cu lanţuri.
— Rupelanţuri! – îl strigă băiatul, şi câinele, dintr-o muşcătură, desferecă poarta.

Câinii se strecurară înainte pe scări, iar băiatul se ţinea după ei. în castel nu era nici ţipenie de om. Dar focul ardea în cămin, iar pe masa pusă erau toate bunătăţile din lume. Se aşeză să mănânce, iar sub masă erau trei castroane cu mâncare pentru câini. Cum termină de mâncat se duse şi găsi un pat gata făcut pentru somn şi trei culcuşuri pentru câini. Dimineaţa, cum se sculă, găsi pregătită o puşcă şi un cal gata să plece la vânătoare. Se duse la vânat şi când se întoarse acasă găsi masa pusă de prânz, patul făcut şi totul lustruit şi dereticat. Şi aşa treceau zilele şi deşi nu văzuse pe nimeni avea parte de tot ce-i poftea inima, într-un cuvânt, trăia ca un domn. începu să se gândească la sora lui care, biata de ea, cine ştie viaţă amărâtă avea. îşi zise: „Vreau să o aduc aici cu mine, acum că o duc atât de bine nu mai are de ce să mă certe dacă mă vede fără oi”.

A doua zi luă cu el câinii, se urcă în şa îmbrăcat ca un domn şi se duse acasă la sora lui. Sora lui, care torcea în pragul casei, îl văzu venind de departe şi se întreba:
— Cine să fie oare domnul acela frumos care vine la mine?
— Dar cum văzu că era fratele ei, cu trei câini în loc de oi, începu să-l facă iarăşi cu ou şi cu oţet. Dar fratele îi spuse:
— Mai lasă-mă, nu mă mai certa, acum duc o viaţă tară griji şi am venit să te iau cu mine, nu mai avem nevoie de cele trei oiţe.

O urcă în şa şi o conduse la castel, unde începu şi ea să trăiască precum o domniţă. Avea tot ce-i poftea inima. Dar pe cei câini tot nu-i avea la inimă şi, cum se întorcea fratele ei acasă, cum începea să-l bombănească.

într-o zi, în timp ce fratele ei era dus la vânătoare cu cei trei câini, ieşi în grădină şi văzând un portocal plin cu fructe se duse să culeagă câteva. Dar când dădu să rupă una, îi ieşi dinainte un Balaur care se năpusti asupra ei să o mănânce. începu să plângă şi să-l implore, să-i spună că nu ea intrase mai întâi în acea grădină, ci fratele ei şi dacă s-ar fi putut să-l mănânce pe el în locul ei. Dar Balaurul îi zise că fratele ei nu putea fi mâncat pentru că umbla mereu însoţit de câini. Fata îl întrebă ce putea să facă să-l dea Balaurului pe fratele ei şi să-i cruţe ei viaţa. Iar Balaurul o învăţă să lege câinii cu lanţuri de fier dincolo de gardul de fier şi de zidul castelului. Fata îi promise că aşa o să facă şi Balaurul o lăsă să plece.

Când se întoarse băiatul acasă, sora lui începu să bombăne că nu mai voia să îi mai vadă pe câinii aceia împuţiţi în preajma ei. Şi fratele, care era mereu răbdător şi voia să îi facă pe plac, se
duse şi îi legă aşa cum îi spusese. Apoi ea îi zise să se ducă să îi aducă portocale din grădină şi el se duse. Când să le culeagă, apăru Balaurul. Băiatul, înţelegând că fusese trădat de propria soră, strigă:

— Frângefier! Rupelanţuri! Sfarmăzid!

Şi Rupelanţuri rupse lanţurile, Frângefier rupse barele de fier din gard, Sfarmăzid făcu gaură în zid; se năpustiră asupra Balaurului şi îl sfâşiară.

Băiatul se întoarse la sora lui şi îi zise:

— Mi-a ajuns! Aşa îmi vrei tu binele? M-ai dat pe mâna Balurului! Nu mai pot să rămân cu tine.

Se urcă pe cal şi plecă în lume împreună cu cei trei câini. Ajunse la un Rege care avea o fată pe
care trebuia să o mănânce un Balaur. Se înfăţişă înaintea Regelui şi ceru mâna fiicei sale. Regele îi zise:

— Nu îţi pot da mâna fiicei mele fiindcă a prins-o un Balaur care vrea să o mănânce; dar dacă vei reuşi să o salvezi, va fi soţia ta.

— Prea bine, Măria ta, voi găsi o cale să o salvez, staţi fără grijă.

Se duse să-l caute pe Balaur, îl atacă, iar câinii îl mâncară. Se întoarse victorios, iar Regele îi dădu mâna fiicei sale.

Sosi şi ziua nunţii şi mirele, uitând de cele trecute, o chemă şi pe sora lui. După nuntă, aceasta, care rămăsese supărată pe fratele ei, zise:

— Astă-seară aş vrea să pregătesc eu patul pentru fratele meu – şi toţi, crezând că e un gest de iubire, fură de acord. Ea, în schimb, puse în pat, pe locul mirelui, un fierăstrău ascuţit. Seara, când se întinse în pat, băiatul fu tăiat în două. îl duseră în biserică, plini de durere, cu cei trei câini fideli în urma coşciugului: apoi închiseră uşa, iar cei trei câini rămaseră să păzească mortul, unul în partea dreaptă, unul în partea stângă şi unul lângă cap.

Cum rămaseră singuri, unul dintre câini zise:

— Mă duc numaidecât să o înhaţ.

Iar altul:

— Şi eu o să îl aduc.

— Iar eu o să îl ung – zise al treilea.

Astfel doi dintre câini se duseră şi aduseră o cutiuţă cu o alifie, iar cel ce rămăsese de pază unse rana cu alifia şi tânărul reveni la viaţă.

Regele dădu ordin să fie găsit cel care pusese fierăstrăul în pat şi, aflându-se că era chiar sora băiatului, o condamnă la moarte.

Tânărul trăia acum fericit cu soţia lui. Regele, obosit, abdicase, iar el se urcase pe tron în locul lui. Avea o singură mâhnire însă: cei trei câini dispăruseră şi, deşi dăduse ordin să fie căutaţi în tot Regatul, nimeni nu dăduse de urma lor. Plânse, se frământă, dar trebui să se resemneze. într-o dimineaţă, se înfăţişă înaintea lui un Ambasador, iar acest Ambasador îi dădu de ştire că trei nave aşteptau ancorate în port şi că pe fiecare se afla câte un oaspete de vază. Aceştia voiau să reînnoade vechea prietenie cu el. Tânărul Rege râse în sinea lui, căci el fusese un ţăran şi nu cunoscuse niciun om de vază. Cu toate acestea, îl însoţi pe Ambasador că să-i întâlnească pe cei care îşi ziceau prietenii lui. Găsi doi Regi şi un împărat care îl întâmpinară cu mare bucurie, zicându-i:

— Nu ne recunoşti?

— Cred că vă înşelaţi – le zise el.

— Nu am fi crezut că poţi uita atât de repede câinii tăi fideli!

— Cum? – se miră el.

— Frângefier, Rupelanţuri şi Sfarmăzid? Preschimbaţi într-o asemenea măsură? îi răspunseră:

— Am fost prefăcuţi în câini de un Vrăjitor şi vraja nu se putea rupe până ce un ţăran nu se va fi urcat pe tron. Prin urmare, trebuie să îţi fim recunoscători, aşa cum şi tu trebuie să ne fi recunoscător nouă, fiindcă ne-am ajutat unii pe alţii la nevoie. De acum înainte vom fim prieteni pentru totdeauna şi la necaz adu-ţi aminte că doi Regi şi un împărat sunt mereu gata să îţi sară în ajutor.

Mai zăboviră câteva zile în cetate, ţinând-o numai în petreceri mari. Când sosi ziua plecării se despărţiră urându-şi numai bine şi trăiră fericiţi pentru totdeauna.

Nădragii dracului

poveste italiană

Un om avea un fecior aşa de frumos cum nu se mai văzuse vreodată. Se întâmplă însă ca tatăl să se îmbolnăvească şi într-o zi îl chemă la el:

— Sandrino, simt că sfârşitul meu e aproape. Să te porţi frumos şi să ai mare grijă de puţinul pe care ţi-l las.

Şi tatăl muri, dar fiul lui, în loc să aibă grijă de bruma de avere rămasă şi să muncească, în mai puţin de un an, ţinând-o din petrecere în petrecere, rămase pe drumuri.

Atunci se înfăţişă la Regele cetăţii să îl roage să îl ia în serviciul lui. Regele, văzându-l cât era de frumos, îl luă ca servitor. Dar Reginei, cum îl văzu, îi plăcu aşa de mult de el încât îl vru ea ca servitor privat. Sandrino, când îşi dădu seama că Regina se îndrăgostise de el, se gândi: „Ar fi mai bine să îmi iau tălpăşiţa înainte ca Regele să îşi dea seama” şi ceru să plece. Regele ar fi vrut să afle de ce voia să îi părăsească, dar el îi spuse că avea nişte treburi şi se duse. Plecă în altă cetate şi se înfăţişă la Regele de acolo pentru a vedea dacă vrea să îl ia ca servitor. Regele, văzându-l atât de tânăr şi de chipeş, încuviinţă numaidecât şi Sandrino rămase la palat. Regele avea o fiică şi, cum îl văzu, îi căzu cu tronc de nu te mai puteai înţelege cu ea. Chestiunea deveni aşa de serioasă că Sandrino trebui să plece înainte de a avea alte necazuri. Regele, care nu ştia nimic, îl întrebă cum de voia să îi lase, iar el îi spuse că avea nişte treburi şi Regele nu mai avu ce să zică.

Se duse apoi să stea la curtea unui Prinţ, dar se îndrăgosti de el soţia acestuia şi trebui să plece şi de acolo. Mai schimbă aşa vreo cinci sau şase stăpâni, dar mereu îi cădea cu tronc vreunei domniţe şi trebuia să plece. Bietul tânăr îşi blestema frumuseţea şi ajunse să spună că şi-ar da şi sufletul Necuratului ca să scape de ea. Nici nu terminase bine gândul acesta că şi apăru înaintea lui un tânăr nobil.

— De ce te frămânţi aşa? – îl întrebă şi Sandrino îi spuse toată tărăşenia.

— Ascultă – îi zise nobilul – ia perechea asta de nădragi. Ai grijă îi ţii mereu pe tine, să nu îi dai jos niciodată. Eu voi veni să îi iau înapoi peste fix şapte ani. între timp tu nu trebuie să te mai speli niciodată pe faţă, nici să îţi mai tai barba, părul sau unghiile. în rest poţi să faci tot ce îţi va pofti inima.

Şi cum termină ce avea de spus dispăru exact la miezul nopţii.

Sandrino luă nădragii pe el şi se întinse să doarmă în iarbă. Cum se miji de ziuă, se frecă la ochi şi îşi aminti numaidecât de pantaloni şi de ce îi spusese Dracul. Se ridică şi simţi că nădragii atârnau grei, făcu un pas şi auzi clinchet de monede: avea nădragii plini de monede de aur şi cu cât scotea cu atât apăreau altele noi.

Se duse într-o cetate şi trase la han în odaia cea mai frumoasă pe care o aveau. Toată ziua nu făcea decât să scoată bani din nădragi şi să-i aşeze grămăjoare. Ori de câte ori îl

ceva, le
dădea o monedă de aur. Ori de câte ori vreun om sărman întindea mâna, îi dădea o monedă de aur: şi astfel era mereu coadă la uşa lui.

într-o zi îl întrebă pe servitor:

— Ştii pe aici vreun palat de vânzare?

Şi acesta îi spuse că era unul chiar în faţa palatului regal, dar că nimeni nu îl cumpăra fiindcă făcea prea multe parale.

— Ajută-mă să-l cumpăr, te rog, şi îţi voi da partea ta.

Servitorul se zbătu până reuşi să i-l cumpere.

Sandrino luă apoi mobilă nouă, căptuşi cu fier toate încăperile şi zidi uşile. închis înăuntru îşi petrecea zilele scoţând bani din pantaloni. Cum se umplea o cameră, trecea în următoarea şi aşa
umplu toate camerele de jos. Timpul trecea, iar părul şi barba îi crescuseră aşa de mult încât nimeni nu l-ar mai fi recunoscut. Unghiile erau aşa de lungi că păreau piepteni pentru scărmănat lâna, iar în picioare nu putea purta decât sandale de călugăr fiindcă nu îi mai încăpeau unghiile în pantofi. Pe piele îi crescuse o crustă groasă de un deget: nu mai părea un om, ci o bestie. Nădragii, ca să pară curaţi, îi dădea cu ceruză sau cu faină. Mai trebuie să ştiţi că în vremea aia Regelui cetăţii îi declarase război un Rege vecin, iar acesta era disperat că nu avea bani de luptă. într-o zi îl chemă la el pe Intendent.

— Ce pofteşti, Măria ta?

— Suntem la ananghie – îi spuse Regele. Nu mai am niciun ban de război.

— Măria ta, trăieşte în preajma palatului unul care are atâţia bani că nu mai ştie unde să îi pună. Pot să îl întreb dacă ne împrumută cu cincizeci de milioane. în cel mai rău caz, ne va refuza. Intendentul se înfăţişă la Sandino din partea Regelui, îl salută respectuos şi apoi îi povesti despre pricina Regelui.

— Spune-i Măriei Sale că sunt gata să îl servesc dacă îmi va da pe oricare dintre cele trei fete ale sale de soţie.

— îi voi spune Măriei Sale – îi răspunse Intendentul.

— Aştept răspunsul vreme de trei zile – spuse Sandrino – apoi nu voi mai fi la dispoziţia Regelui. Când Regele află, zise:

— Vai mie! Când fetele mele vor vedea pe acest om cu chip de bestie, cine ştie ce vor zice! Trebuia să-i fi cerut un portret măcar, ca să le pregătim pe fete.

— Mă duc să îi cer, zise Intendentul.

Sandrino, aflând porunca Regelui, chemă la el un pictor, îl puse să îi facă portretul, apoi i-l trimise Regelui. Cum văzu înfăţişarea bestiei, Regele făcu un pas înapoi ţipând:

— Cum ar fi posibil ca vreuna din fiicele mele să vrea un asemenea monstru! Dar, mai mult ca să nu zică că nu a încercat, o chemă pe fiica cea mare şi îi spuse toată pricina. Fata se revoltă:

— Cum poţi să îmi ceri aşa ceva! Ţi se pare că un astfel de om ar trebui să se însoare?

— Şi îi întoarse spatele fără să mai zică altceva.

Regele se aruncă într-un jilţ negru, pe care îl ţinea pentru zilele cele mai posomorâte, şi rămase acolo mai mult mort decât viu. A doua zi, îşi luă inima în dinţi şi o chemă pe fata mijlocie, pregătit pentru ce era mai rău. Fiica veni, Regele îi spuse aceeaşi poveste şi îi dădu de înţeles că de răspunsul ei depindea soarta Regatului.

— Prea bine, tată, zise fata curioasă, arătaţi-mi portretul.

Regele îi întinse tabloul, ea îl luă, dar cum aruncă o privire dădu cu el cât colo, de parcă ar fi atins un şarpe.

— Dar tată! Nu v-aş fi crezut capabil să vreţi să o daţi pe propria fiica pe mâna unei asemenea bestii. Acesta este binele pe care mi-l doriţi? Şi plecă agitându-

se şi plângând. Regele îşi zise: „Decât să mai vorbesc cu fiicele mele despre asta, mai bine să ne ducem de râpă. Dacă fetele cele mari mi-au zis unele ca acestea, cine ştie ce ar spune mezina, care este cea mai frumoasă dintre ele”. Se lăsă în jilţul cel negru şi dădu poruncă să nu îl mai deranjeze nimeni. Fetele nu îl mai văzură la prânz, dar nici nu întrebară ce era cu el. Doar cea mai mică dintre ele, fără să zică nimic, se duse să îl caute. Şi începu să îl mângâie şi să îl întrebe:— Dar de ce sunteţi aşa de abătut, tătucă? Haide, ridicaţi-vă din jilţ, fiţi mai bucuros că altfel o să încep să plâng şi eu.

Şi atâta se rugă de el să îi spună ce avea, încât Regele îi spuse cum stătea treaba.

— Aşa care vasăzică – spuse fata. Arătaţi-mi portretul, vă rog.

Regele scoase pictura dintr-un sertar. Zosa (căci acesta era numele fetei) îl privi cu mare atenţie şi zise: – Vezi, tată? Uite ce frunte frumoasă se vede sub pletele acestea lungi şi încâlcite. E adevărat că are pielea neagră, dar dacă s-ar spălat ar fi altceva. Vezi ce mâini frumoase ar avea dacă unghiile nu ar fi aşa de lungi? Şi picioarele sunt frumoase! Bucuraţi-vă, tată, o să mă mărit eu cu el.

Regele o luă pe Zosa în braţe şi o îmbrăţişă, şi o pupă şi nu i-ar mai fi dat drumul. Apoi îl chemă pe Intendent şi îl trimise să dea vestea că mezina era de acord să îl ia de soţ. Sandrino, cum află,
zise:

— Prea bine, aşa să ne fie înţelegerea. Spuneţi-i Măriei Sale că poate avea cele cincizeci de milioane. Puteţi să veniţi să îi luaţi chiar acum, dar aduceţi şi un sac de umplut pentru dumneavoastră, fiindcă vreau să îmi arăt recunoştinţa. Şi mai spuneţi Măriei Sale să nu îi dea nimic miresei, fiindcă mă voi ocupa eu de toate.

Când aflară de logodna Zosei, surorile începură să râdă de ea, dar ea nu le asculta, ci le lăsa de capul lor.

Intendentul se duse să ia paralele şi Sandino umplu un sac mare cu monede.

— Acum va trebui să le socotim – zise Intendentul – fiindcă mi se pare că sunt mai multe decât ne-a fost înţelegerea.

— Nu are importanţă – răspunse Sondrio – un pic mai mult sau un pic mai puţin, pentru mine nu contează.

Apoi cumpără de la toţi bijutierii din oraş tot ce aveau mai frumos: cercei, coliere, brăţări, broşe, inele cu pietre nestemate. Le puse pe toate pe o tavă de argint şi trimise pe patru dintre servitorii lui să le ducă darurile miresei.

Regele nu îşi mai încăpea în piele de bucurie, mezina petrecea ore în şir probând bijuteriile, iar surorile ei începură să fie invidioase:

— Dacă ar fi fost şi un pic mai frumos ar fi fost mai bine.

— Pentru mine este de ajuns dacă este bun – le răspundea Zosa.

între timp, Sandrino chemă la el pe cei mai iscusiţi croitori, pălărieri, panglicari; le dădu ordin să facă toate cele de trebuinţă şi le zise că în cincisprezece zile trebuiau să fie toate gata. Se ştie că totul se face cu bani aşa că peste fix cincisprezece zile erau toate gata: cămăşuţe din cele mai fine pânzeturi, brodate până la genunchi, rochii cusute cu măiestrie, batiste pline de atâtea broderii că nu mai aveai unde sufla nasul, mătăsuri în toate culorile, brocarturi cu fire de aur şi argint bătute cu nestemate, catifele roşii şi albastre.

în seara de dinaintea nunţii, Sandrino dădu poruncă să fie umplute patru scăldători cu apă caldă şi rece. Când acestea fură gata, Sandrino se băgă în cea care avea apa cea mai fierbinte şi stătu acolo până când crusta de murdărie începu să se înmoaie, apoi trecu în cea cu apă caldă şi începu să îşi frece bine pielea: se desprindeau bucăţi întregi, de ai fi zis că este un tâmplar. Trecuseră şapte ani de când nu se mai spălase! Când reuşi să cureţe grosul se băgă în altă scăldătoare, umplută cu apă călduţă şi parfumată. Şi începu să se săpunească până ce ieşi la iveala pielea lui cea frumoasă

de odinioară. Apoi trecu în ultima scăldătoare, umplută cu parfum şi se clăti.

— Să vină numaidecât şi bărbierul!

Şi veni şi bărbierul şi îl tunse, îl spălă, îi încreţi părul şi i-l unse cu ulei, iar la sfârşit îi tăie şi unghiile. în dimineaţa următoare, când coborî din trăsură pentru a-şi lua soţia, cele trei surori, care aşteptau la fereastră să privească monstrul, văzură în schimb un tânăr foarte chipeş.

— Cine să fie oare? O fi vreun trimis al mirelui, pentru a nu se arăta el în persoană. Chiar şi Zosa crezu că este vreun prieten de-al lui când se urcă în trăsură. Ajunsă la palat întrebă de soţul ei.

Sandrino îi arătă portretul şi îi spuse:

— Priveşte bine ochii şi gura. Nu mă recunoşti?

Zosa, de bucurie, nu ştia ce să mai creadă.

— Dar cum de ajunsei în asemenea stare?

— Nu mă întreba altceva – îi zise soţul.

Surorile, când înţeleseră că acela era soţul, crăpau de pizmă. Iar la petrecerea de nuntă, privindu- i pe Zosa şi Sandrino, îşi ziceau:

— Ne-am vinde şi sufletul Necuratului, numai să nu îi mai vedem aşa de fericiţi. Chiar în acea zi se împlineau cei şapte ani şi Dracul trebuia să vină la miezul nopţii să ia înapoi nădragii lui Sandrino. Mirele, la orele unsprezece, îşi luă rămas-bun de la invitaţi şi le spuse că vrea să rămână singur.

— Mireasa mea – îi zise Zosei când rămaseră singuri – du-te în pat, că voi veni şi eu mai

târziu. Zosa îşi zise: „Cine ştie ce are de gând” şi, ajutată de domniţele ei, se dezbrăcă şi se duse la culcare. Sandrino împăturise nădragii Dracului şi îl aştepta. Trimisese pe toţi servitorii la culcare; era singur; îşi dădu seama că inima îi bătea tare să-i spargă pieptul. Sună miezul nopţii. Se cutremură toată casa. Sandrino văzu cum Dracul se apropia de el. îi întinse nădragii.

— Ia-ţi pantalonii! – îi zise.

— Acum ar trebui să îmi dai sufletul – îi răspunse Dracul.

Sandrino tremura de spaimă.

— Dar cum în locul sufletului tău, am găsit aici alte două, continuă Dracul, le voi lua pe acelea, iar pe tine te voi lăsa în pace!

în dimineaţa următoare, Sandrino dormea fericit lângă soţia lui.

Regele veni să le dea bineţe şi să o întrebe pe Zosa dacă le văzuse pe surorile ei, de care nu mai ştia nimeni nimic. Se duseră în camera acestora, dar nu găsiră pe nimeni, ci doar un bileţel pe masă: Fiţi blestemaţi! Din cauza voastră am fost pedepsite şi Dracul ne-a luat sufletele. Şi atunci Sandrino îşi dădu seama că ale lor erau cele două suflete pe care le luase Dracul în schimb.

Florentinul

poveste italiană

A fost odată un florentin căruia îi plăcea ca în fiecare seară să stea de vorbă şi să asculte pe cei care colindaseră lumea în lung şi în lat. El însă nu avea nimic de povestit fiindcă toată viaţa şi-o petrecuse la Florenţa şi se simţea foarte prost din cauza aceasta.

Aşa că îşi puse în gând să plece în lume şi nu se linişti până nu vându toată averea, îşi făcu bagajele şi porni la drum. Merse ce merse şi când veni noaptea ceru adăpost în casa unui notar. Acesta îl invită la masă şi în timp ce mâncau îl întrebă care era motivul călătoriei sale. Şi auzind că Florentinul plecase în lume pentru a avea ce povesti la întoarcerea în Florenţa, îi zise: – Şi eu am simţit uneori nevoia aceasta:

dacă nu vă deranjează, mi-ar plăcea să vă însoţesc.

— Nici vorbă să mă deranjeze, îi răspunse Florentinul. Mi-ar prinde bine un tovarăş.

Dimineaţa următoare Florentinul şi notarul plecară împreună.

La căderea serii ajunseră la o fermă. Cerură adăpost, iar fermierul îi descusu:

— De ce aţi plecat în lume?

Când află povestea, simţi şi el nevoia să călătorească, iar dimineaţa plecă împreună cu ei. Şi astfel cei trei merseră cale lungă până ce dădură de palatul unui Uriaş.

— Să batem la uşă, zise Florentinul, în felul acesta, când ne vom întoarce acasă, vom putea să povestim despre un uriaş.

Uriaşul veni chiar el să le deschidă şi îi pofti înăuntru.

— Dacă vreţi să rămâneţi la mine, le zise mai apoi, mi-ar servi ajutorul unui notar şi al unui fermier şi, chiar dacă de florentini nu am nevoie, aş putea găsi ceva şi pentru el.

Cei trei se sfatuiră:

— Dacă vom intra în slujba lui cu siguranţă vom vedea lucruri neobişnuite; cine ştie câte vom avea apoi de povestit!

Şi căzură la învoială. îi conduse în odăile lor şi rămase ca a doua zi să vadă fiecare ce va avea de făcut.

Dimineaţa Uriaşul îi zise notarului:

— Vino cu mine să îţi arăt toate actele, şi îl conduse într-o încăpere. Florentinul, curios din fire şi nevoind să piardă ocazia de a vedea ceva interesant, se uită pe gaura cheii şi văzu cum, în timp ce notarul se aplecase să privească actele, Uriaşul îşi ridică sabia, îi tăie capul, apoi îl aruncă în pivniţă.

„Acum chiar că o să am ce povesti la Florenţa”, se gândi Florentinul. „Dar nu ştiu cine îmi va da crezare”.

— Pe notar l-am aranjat – zise Uriaşul – acum să ne ocupăm şi de fermier. Veniţi să vă arăt actele fermei!

Şi fermierul, fără să bănuiască nimic, îl urmă pe Uriaş în aceeaşi încăpere.

Florentinul, pe gaura cheii, văzu cum se aplecă asupra hârtiilor, apoi cum sabia Uriaşului îi desprinse capul de corp şi cum sfârşi şi el aruncat în pivniţă.

Deja se bucura gândindu-se câte lucruri neobişnuite va avea de povestit la întoarcere când îi trecu prin minte că după notar şi fermier era rândul lui şi că poate nu va mai apuca să povestească nimic. Şi vru să dea bir cu fugiţii, când Uriaşul ieşi din odaie şi îi spuse că înainte de a se ocupa de el voia să mănânce. Se aşezară la masă, dar Florentinul nu putea să ia nici măcar o înghiţitură, frământându-se cum să scape din mâinile Uriaşului.

Uriaşul privea chiorâş cu un ochi. Cum termină de mâncat, Florentinul începu să îi zică: – Ce păcat! Sunteţi foarte arătos, dar ochiul acela...

Uriaşul, simţindu-se observat, nu era deloc în apele lui şi începu să se frământe pe scaun, să clipească des şi să se încrunte.

— Ştiţi ce? – îi zise Florentinul – cunosc eu o plantă care face bine la toate bolile de ochi; dacă nu mă înşel am văzut-o chiar în grădina dumitale.

— Ah, da, ah da? – sări Uriaşul. E la mine în grădină? Să mergem să o căutăm atunci. Şi îl duse în grădină, iar Florentinul era cu ochii în patru ca să vadă toate porţile şi încuietorile pentru a ştii clar pe unde să fugă. Alese la întâmplare din grădină o plantă, apoi se întoarse în casă şi o puse la fiert într-o oală cu ulei.

— Să ştiţi că va fi foarte dureros – îi spuse Uriaşului. Credeţi că puteţi rezista la o asemenea durere nemişcat?

— Sigur, cum să nu... – zise Uriaşul.

— Ar fi mai bine pentru siguranţă să vă leg bine de masa aceasta de marmură.

Fiindcă dacă vă mişcaţi, nu îşi va face efectul.

Uriaşul, care ar fi dat orice să aibă ochiul sănătos, îl lăsă să îl lege de masa de marmură. Cum îl legă fedeleş, Florentinul îi vărsă peste ochi uleiul fierbinte, orbindu-l, apoi se năpusti în jos pe scări gândindu-se: „Iacă şi pe aceasta am să o povestesc!”

Uriaşul, urlând de se zgâlţâia casa, se ridică cu tot cu masa de marmură în spinare şi o luă la fugă după el bâjbâind. îşi dădu însă seama însă că nu avea cum să-l ajungă di urmă, dar îi veni în minte un şiretlic:

— Florentinule! – ţipă. Florentinule, de ce m-ai lăsat singur? Nu termini ce aveai de făcut? Cât vrei să-ţi dau ca să termini treaba? Vrei inelul acesta? – şi îi aruncă un inel. Era un inel fermecat.

— Ia să iau eu inelul – îşi zise Florentinul – ca să-l arăt celor ce nu-mi vor da crezare! Dar cum îl luă şi îl puse pe deget, degetul lui se prefăcu în marmură şi era atât de greu încât tot braţul îi căzu atârnând la pământ. Florentinul nu se mai putea urni de pe loc, atât era de greu degetul. încercă să scoată inelul, dar nu reuşi. Uriaşul mai avea puţin şi îl ajungea din urmă. Cuprins de disperare, Florentinul scoase din buzunar un cuţit şi îşi tăie degetul: şi aşa putu să o ia la sănătoasa, iar Uriaşul nu îi mai dădu de urmă.

Ajunse la Florenţa cu limba de un cot, sătul de colindat prin lume şi fără niciun chef de spus poveşti. Şi astfel le zise tuturor că şi-a tăiat degetul la cosit iarba.

Copila vândută dimpreună cu perele

poveste italiană

Era odată un om care avea un păr ce făcea câte patru coşuri mari de pere pe an. Se întâmplă însă ca într-un an să facă doar trei coşuri şi jumătate, iar Regelui trebuiau să îi fie duse patru. Neştiind cum să umple al patrulea coş, o puse înăuntru pe cea mai mică dintre fetele lui şi apoi o acoperi cu pere şi frunze.

Coşurile fură duse în cămara Regelui, iar copila se rostogoli împreună cu perele şi se ascunse.
Stătea în cămară şi, neavând altceva de mâncare, ronţăia pere. După o vreme, servitorii băgară de seamă că grămada de pere scădea văzând cu ochii şi înjur erau numai cotoare. Ziseră: – O fi intrat vreun şobolan sau vreo cârtiţă, trebuie să-i dăm de urmă – şi scotocind printre rogojini o găsiră pe fetiţă.

O întrebară:

— Ce cauţi tu aici? Vino cu noi să dai o mână de ajutor la bucătăria Regelui.

îi puseră numele Păruţa şi Păruţa era o fată aşa de îndemânatică încât nu peste multă vreme ştia să facă treaba mai bine decât servitoarele Regelui şi era aşa de gingaşă că toţi ţineau la ea. Până şi fiul Regelui, care era de aceeaşi vârstă, îşi petrecea timpul cu Păruţa şi între ei se legă o mare prietenie.

Şi fata creştea şi o dată cu ea creştea şi pizma servitoarelor; o vreme îşi văzură de treabă, dar apoi începură să-i caute nod în papură. Şi aşa prinseră a spune cum că Păruţa s-a lăudat că se va duce să ia comoara vrăjitoarelor. Vestea ajunse la urechile regelui, care o chemă la el şi îi zise:

— E adevărat că te-ai lăudat că vei aduce comoara vrăjitoarelor?

Păruţa răspunse:

— Nu zic că nu-i adevărat, Măria Ta, dar eu nu ştiu nimic despre aceasta.

Dar Regele insistă:

— Ai spus asta şi cuvântul dat trebuie împlinit – şi o izgoni de la palat până nu se va fi întors cu comoara.

Păruţa merse ce merse şi o apucă noaptea. Trecu pe lângă un măr, dar nu se opri.

Trecu pe lângă un piersic, dar nu se opri. Ajunse lângă un păr, se căţără în el şi adormi.

în zori văzu la picioarele copacului o băbuţă.

— Ce faci tu acolo, prefrumoasă fată? – o întrebă bătrânica.

Şi Păruţa îi spuse pe îndelete necazul ei. Băbuţa îi zise:

— Ţine trei livre de osânză, trei livre de pâine şi trei măturici şi mergi mai departe.

Păruţa îi mulţumi din inimă şi îşi văzu de drum.

Ajunse într-un loc unde era un cuptor. Şi lângă el erau trei femei care îţi smulgeau părul din cap şi măturau cu el cuptorul. Păruţa le dădu cele trei măturici şi acestea curăţară cu ele cuptorul şi o lăsară să treacă mai departe.

Merse ce merse până ajunse într-un loc unde erau trei câini ciobăneşti ce lătrau şi atacau pe toţi trecătorii. Păruţa le aruncă cele trei livre de pâine şi o lăsară să treacă.

Merse ce merse până ajunse la un râu cu apa roşie ca sângele şi nu ştia cum să îl treacă. Dar bătrânica o învăţase să zică:

Apă, dulce apă
De n-aş fi aşa în grabă
Aş bea din tine o găleată.

La cuvintele acestea, apa se retrase şi o lăsă să treacă.

Dincolo de râu, i se înfăţişă înaintea ochilor unul dintre palatele cele mai frumoase şi mai mari de pe faţa pământului. Dar poarta lui se deschidea şi se închidea aşa de repede că nimeni nu putea să intre. Păruţa scoase cele trei livre de osânză şi unse cu ele ţâţânile, iar uşa începu să se deschidă şi să se închidă încetişor.

Cum intră în palat, Păruţa văzu pe o masă cufărul în care se afla comoara. îl înşfăcă şi dădu să plece, dar cufărul se puse pe ţipat:

— Uşă, omoar-o, uşă omoar-o! – zicea cufărul.

Şi uşa răspundea:

— Cum să o omor eu, când de atâta timp nu mai fusesem unsă şi ea m-a uns.

Păruţa ajunse la râul cu apă roşie şi cufărul zicea:

— Râule, îneac-o, râule, îneac-o!

Iar râul îi răspundea:

— Cum să o înec când mi-a zis apă, dulce apă.

Ajunse la câini şi cufărul spuse iarăşi:

— Câinilor, mâncaţi-o, câinilor, mâncaţi-o! – şi câinii:

— Cum să o mâncăm când ea ne-a dat trei livre de pâine?

Trecură pe lângă cuptor:

— Cuptorule, arde-o, cuptorule, arde-o!

Şi femeile:

— Cum să o ardă, când ne-a dat trei măturici şi ne-am scăpat părul.

Pe când se apropia de casă, Păruţa, curioasă ca orice fetele, vru să vadă ce era în cufăr. îl deschise şi numaidecât sări din el o cloşcă cu puii de aur. Fugeau aşa de repede că nu era chip să-i mai prindă. Păruţa se luă după ei. Trecu pe lângă măr, dar nu se mai vedeau, trecu pe lângă piersic, şi nici urmă de ei, trecu pe lângă păr şi dădu peste băbuţa care păştea cloşca cu puii de aur ţinând o baghetă în mână.

— Uşş, uşş! – le zise bătrânica şi cloşca cu puii de aur intră la loc în cufăr.

Când se apropia de palat, Păruţa îl văzu pe fiul regelui venindu-i în întâmpinare.

— Când tatăl meu te va întreba ce vrei ca răsplată, tu să spui că vrei lada cu cărbuni din cămară, în pragul palatului regal o aşteptau servitoarele, regele şi toată Curtea, iar Păruţa îi dădu Regelui cloşca cu puii de aur.

— Cere-mi orice vrei – îi spuse Regele – şi eu aceea îţi voi da!

Şi Păruţa îi răspunse:

— Vreau lada cu cărbuni din cămară.

Şi îi dădură lada de cărbuni, Păruţa o deschise, iar din ea ieşi fiul Regelui, care se pitise înăuntru. Atunci Regele nu mai avu încotro şi i-l dădu pe fiul lui de soţ.

Omul verde de alge

poveste italiană

Un rege dădu sfoară în ţară că acela care îi va aduce înapoi fiica dispărută va primi o mare avere. Dar nimeni nu zicea nimic fiindcă nu se ştia unde putuse să dispară fata acestuia: fusese răpită într-o noapte şi de atunci nu exista locşor în care să nu fi scotocit după ea. Unui căpitan de cursă lungă îi veni ideea că dacă nu fusese găsită nicăieri pe pământ poate era undeva pe mare, şi pregăti o corabie ca să plece în căutarea ei. Dar când vru să tocmească echipajul, nu găsea marinari: fiindcă nimănui nu-i plăcea să plece într-o călătorie periculoasă şi care cine ştie cât avea să ţină.

Căpitanul stătea de dig şi aştepta, dar nimeni nu se apropia de corabie, nimeni nu îndrăznea să urce primul. Pe dig era însă şi Baciccin Tribordo, cunoscut drept vagabond şi beţiv, şi pe care nimeni nu îl lua pe mare:

— Ia spune, tu vrei să vii pe corabia mea? – îl întrebă căpitanul.

— Cum să nu!

— Atunci urcă!

— Şi Baciccin Tribordo urcă primul. Şi aşa îşi făcură curaj şi alţii şi urcară la bord. Pe corabie, Baciccin Tribordo umbla mereu cu mâinile în buzunar oftând după crâşmele sale şi toţi îl bombăneau fiindcă nu se ştia cât mai aveau de mers, proviziile erau pe sfârşite şi trebuiau să mai ţină şi pe un pierde-vară ca el. Şi astfel căpitanul hotărî să se descotorosească de el.

— Vezi insuliţa aceea? – îi zise arătându-i o stâncă izolată din mijlocul mării.

— Coboară în barcă şi du-te să o cercetezi. Noi o să navigăm pe aici prin apropiere. Baciccin Tribordo coborî în barcă, iar corabia se îndepărtă cu pânzele întinse şi îl lăsă singur în mijlocul mării. Baciccin se apropie de stâncă. în stâncă era o peşteră şi intră acolo. în fundul peşterii stătea legată o fată faimoasă şi era chiar fiica Regelui.

— Cum ai dat de urma mea? – îl întrebă pe Baciccin Tribordo.

— Eram la pescuit de caracatiţe – zise Baciccin.

— Tocmai o caracatiţă uriaşă m-a răpit şi mă ţine captivă – îi spuse fata Regelui. Fugi de aici înainte să se întoarcă! Dar trebuie să ştii că trei ceasuri pe zi se transformă în barbun şi e uşor de pescuit, dar trebuie ucis imediat, altfel se preface în pescăruş şi zboară. Baciccin Tribordo se ascunse cu tot cu barcă lângă stâncă. Ieşi caracatiţa din mare şi era uriaşă, cu un singur tentacul ar fi putut să înconjoare insuliţa, şi îşi agita toate ventuzele fiindcă simţise miros de om pe insulă. Dar veni ceasul în care trebuia să se prefacă în peşte şi pe loc se făcu barbun şi dispăru în apele mării. Atunci Baciccin Tribordo îşi aruncă năvoadele şi de fiecare dată când le trăgea scotea chefali, nisetri, dinţaţi, iar în cele din urmă apăru zbătându-se şi barbunul. Baciccin ridică imediat vâsla în aer, ca să îl lovească şi să-l omoare, dar în loc de barbun lovi pescăruşul care zburase din năvod, iar de barbun nici urmă. Pescăruşul nu mai putea să zboare fiindcă vâsla îi rupsese o aripă şi atunci se prefăcu la loc în caracatiţă, dar avea toate tentaculele pline de răni din care curgea sânge negru. Baciccin se aruncă asupra lui şi îl ucise cu lovituri de vâslă. Fiica Regelui îi dărui un inel cu diamant ca semn de recunoştinţă

veşnică.

— Vino cu mine să te duc la tatăl tău – zise el şi o ajută să se urce în barcă. Dar barca era mică şi se aflau în mijlocul mării. Vâsliră ce vâsliră până ce văzură în depărtare o corabie. Baciccin înălţă în vârful vâslei pelerina Prinţesei. Cei de pe corabie îi văzură şi îi luară la bord. Era chiar corabia care îl abandonase pe Baciccin.

Când îl văzu întorcându-se cu fiica Regelui, căpitanul începu să-i zică:

— Bietul Baciccin Tribordo! Şi noi care te credeam pierdut, te-am căutat pretutindeni. Şi tu ai găsit-o pe fiica Regelui! Să bem, să sărbătorim victoria ta!

Baciccin Tribordo nu îi dădu crezare, dar trecuse atâta amar de vreme de când nu mai pusese o picătură de vin pe limbă...

Portul din care plecaseră începuse deja să se vadă în zare. Căpitanul îi dădu de băut lui Baciccin şi acesta bău; bău până căzu mort de beat. Atunci căpitanul îi zise prinţesei: – Nu îi spuneţi tatălui vostru că v-a salvat beţivul acesta! Spuneţi-i că v-am eliberat eu, fiindcă eu sunt căpitanul navei, iar acela este omul meu căruia eu i-am spus să facă ceea ce a făcut. Fiica Regelui nu zise nici da, nici ba.

— Ştiu eu ceea ce am de zis – răspundea.

Şi atunci căpitanul se hotărî să scape pentru totdeauna de Baciccin Tribordo. în acea noapte îl luară aşa mort de beat cum era şi îl aruncară în mare. în zori, corabia ajunse în port; fluturară steagurile în semn că o aduceau înapoi pe fiica Regelui teafără şi nevătămată. Iar pe dig cânta fanfara şi îi aştepta Regele cu toată Curtea sa.

Fu aleasă ziua nunţii prinţesei cu căpitanul. Dar în ziua nunţii marinarii din port văzură ieşind din apă un om acoperit cu alge din cap până în picioare, cu tot felul de peşti şi de răcuşori care îi ieşeau din buzunare şi din rupturile hainelor. Era Baciccin Tribordo. Se căţără pe mal şi începu să meargă prin oraş cu capul şi corpul acoperite cu alge. Chiar atunci trecea cortegiul nuntaşilor şi se pomeniră cu toţii în faţa omului verde de alge. Cortegiul se opri.

— Cine este acesta? – întrebă regele.

— Are staţi-l!

Gărzile se apropiară de el, dar atunci Baciccin Tribordo ridică o mână în aer şi diamantul de la inel străluci în lumina soarelui.

— Inelul fiicei mele! – zise Regele.

— Da, el este salvatorul meu – spuse prinţesa – el este soţul meu! Baciccin Tribordo le povesti toată întâmplarea, iar căpitanul fu arestat. Aşa verde şi plin de alge cum era se aşeză lângă mireasa lui îmbrăcată în alb şi se căsătoriră.

Pasărea verde

poveste italiană

Un Rege era curios din fire. Seara trecea pe lângă ferestrele supuşilor ca să audă ce se vorbea în casele lor. Erau vremuri tulburi şi Regele bănuia că poporul cocea ceva împotriva lui. Astfel, trecând pe întuneric pe lângă o căsuţă de la ţară, auzi trei surori care vorbeau în tindă. Zicea fata cea mare:

— Dacă m-aş putea mărita cu brutarul Regelui, aş face într-o zi pâine cât să ajungă Curţii un an: aşa de mult îmi place de el!

Şi mijlocia:

— Eu aş vrea să mă mărit cu paharnicul Regelui, şi aţi vedea cum cu un pahar de vin aş putea îmbăta toată Curtea, aşa îmi e de drag!

Apoi o întrebară pe fata cea mică, care nu zicea nimic:

— Tu cu cine ai vrea să te măriţi?

Şi mezina, care era şi cea mai frumoasă, zise:

— Eu aş vrea să-l iau de soţ chiar pe Rege, i-aş face doi băieţei cu pielea albă ca laptele şi părul de aur şi o fetiţă cu pielea albă ca laptele, părul de aur şi o stea în frunte.

Suratele începură să râdă de ea:

— Sărăcuţa de tine, te mulţumeşti cu puţin.

Regele băgăreţ, care auzise totul, se întoarse acasă, iar a doua zi trimise după toate trei surorile. Fetele se speriară căci în acele vremuri de îndoieli nu ştiau ce ar fi putut să păţească. Ajunseră la Curte tulburate, iar Regele le zise:

— Nu vă temeţi! Spuneţi-mi doar ce ziceaţi aseară în tinda casei voastre.

Fetele, şi mai speriate, nu ştiau ce să zică:

— Dar noi, cine ştie, nimic...

— Nu spuneaţi că vreţi să vă măritaţi? – zise Regele. Şi mânios o puse pe fata cea mare să repete cum că voia să se mărite cu brutarul.

— Prea bine, îţi va fi împlinită voia – îi zise Regele. Şi aşa fata cea mare îl luă de soţ pe brutar.

A doua mărturisi că voia să îl ia pe paharnic de soţ.

— îţi va fi împlinită voia – zise Regele, şi i-l dădu pe paharnic.

— Şi tu? – o întrebă pe mezină. Iar aceasta, roşie ca focul, repetă ceea ce zisese seara.

— Şi dacă îţi va fi împlinită dorinţa de a te căsători cu Regele – zise el – îţi vei respecta promisiunea?

— Promit că voi face tot ce stă în puterea mea – zise fata.

— Atunci te vei căsători cu mine şi vom vedea care dintre voi trei se va ţine mai bine de cuvânt. Văzând norocul mezinei, devenită peste noapte Regină, surorile mai mari, măritate cu brutarul şi cu paharnicul, nu voiau să fie mai prejos. în sufletul lor se născu o pizmă care crescu şi mai mult când aflară că Regina aştepta deja un copil.

în vremea asta, Regele trebui să plece la război împotriva unui văr de-al său. îi spuse soţiei: – Adu-ţi aminte ce mi-ai promis.

— O lăsă în grija cumnatelor şi plecă.

în timp ce el era la război, aceasta aduse pe lume un prunc cu pielea albă ca laptele şi cu părul de aur. Dar ce se gândiră surorile ei? Luară copilul şi în locul lui puseră o maimuţă. Iar pe prunc îl dădură unei bătrâne să îl înece. Aceasta puse copilaşul într-un coş şi se merse la râu; se duse pe un pod şi îl aruncă în apă.

Coşuleţul plutea pe apele râului când îl văzu un luntraş. Acesta vâsli spre el, îl prinse şi văzând copilaşul atât de frumos, îl luă cu sine să-l ducă nevestii-şi să-l crească. Regelui cumnatele îi dădură de ştire cum că soţia i-a adus pe lume o maimuţă în locul pruncului cu pielea ca laptele şi părul de aur: ce să facă?

— Fie că a făcut copil, fie că a făcut o maimuţă – le răspunse Regele – aveţi grijă de ea.

Când se termină războiul se întoarse acasă. Dar soţia nu îi mai era aşa de dragă ca mai înainte. Ţinea la ea, dar era dezamăgit că nu se ţinuse de cuvânt. între timp, aceasta purcese iarăşi grea şi Regele spera că de data aceasta totul va merge bine.

Dar să ne întoarcem la copil. Se întâmplă ca într-o zi luntraşul să se uite mai bine la părul copilaşului şi îi zise nevestei:

— Ia te uită, nu ţi se pare că are părul de aur?

Şi nevasta:

— Ba da, e de aur!

Tăiară o şuviţă şi se duseră să o vândă. Aurarul o puse în balanţă şi le-o plăti ca aur pur. Şi de atunci luntraşul şi nevasta lui îi tăiau în fiecare zi o şuviţă de păr şi o vindeau: nu peste mult timp se îmbogăţiră.

în vremea asta, Regele fu iarăşi chemat la oaste împotriva vărului său. Regele plecă şi o lăsă pe soţie din nou aşteptând un copil:

— Aveţi grijă de ea!

Şi de data aceasta, în vreme ce Regele era departe, Regina născu un copil cu pielea ca laptele şi părul de aur. Surorile luară copilul şi puseră în locul lui un câine. Iar pe prunc i-l încredinţară tot bătrânicii care îl puse într-un coşuleţ şi îl aruncă în râu, aşa cum făcuse şi cu fratele său.

— Dar ce o mai fi şi asta? – zise luntraşul când văzu alt copil plutind pe râu. Dar apoi socoti că o să-şi înmulţească averea şi cu părul acestuia.

Regele, la război, primi ştire de la cumnate: „Vi s-a născut un câine, Maiestatea Voastră; scrieţi- ne ce să facem cu ea.” Iar Regele le răspunse: „Fie de a născut câine sau căţea, aveţi grijă de soţia mea”. Şi se întoarse acasă cu faţa întunecată. Dar chiar ţinea la soţia lui şi spera că a treia oară va fi bine.

Şi de data aceasta, în timp ce Regina aştepta un copil, vărul îl chemă la război a treia oară; ce soartă! Regele trebuia să plece; zise:

— Rămas-bun, adu-ţi aminte ce mi-ai promis. Pe cei doi băieţei cu păr de aur nu mi i-ai dat; ai grijă să îmi faci acum fetiţa cu stea în frunte.

Şi ea aduse pe lume o fetiţă care avea pielea albă ca laptele, părul de aur şi o stea în frunte. Bătrânica pregăti un coşuleţ şi o aruncă în râu: iar surorile puseră în loc un pui de tigru. îi scriseră Regelui că i se născuse un tigrişor şi îl întrebară ce hotărăşte pentru soţia lui. El scrise: „Faceţi ce vreţi, dar când mă voi întoarce nu vreau să o mai văd la palat”. Surorile o luară din pat şi o duseră în pivniţele palatului, o zidiră de la gât în jos, de îi rămăsese afară doar capul. îi duceau în fiecare zi o bucată de pâine şi un pahar cu apă şi îi trăgeau fiecare câte o palmă: aceasta era mâncarea ei de toate zilele. Camerele sale fură zidite şi nu mai rămase nimic în urma ei; când se întoarse de la război Regele nu zise nimic şi nimeni nu îi zise nimic. Dar rămase trist în adâncul sufletului.

Luntraşul, care găsise şi coşuleţul cu fetiţa, avea acum trei copilaşi care creşteau văzând cu ochii şi care îl îmbogăţiseră cu pletele lor de aur. Şi zise:

— Acum a venit vremea să ne gândim şi la bieţii de ei: trebuie să le facem un palat, fiindcă au început să crească.

Şi puse să se construiască unul chiar în faţa palatului Regelui şi acesta era şi mai mare şi avea o grădină cu toate minunile din lume.

între timp, băieţeii deveniseră flăcăi, iar fetiţa – o copilă frumoasă. Luntraşul şi nevasta lui muriseră, iar ei, putrezi de bogaţi, îşi duceau zilele în acel palat minunat. îşi ţineau mereu capetele acoperite şi nimeni nu ştia că au păr de aur.

De la ferestrele palatului regal, nevasta brutarului şi nevasta paharnicului îi priveau; şi nu bănuiau că erau mătuşile lor. într-o dimineaţă mătuşile văzură pe cei doi fraţi şi sora lor fără pălării, cum îşi tăiau unul altuia părul. Era o dimineaţă însorită, iar părul lor strălucea aşa de tare încât îţi lua ochii. Din acea zi, cele două mătuşi începură să se teamă de păcatele lor. în vremea asta, chiar şi Regele privea uneori în grădina vecină la cei trei fraţi. Şi se gândea: „Iată fiii pe care aş fi vrut să mi-i dăruiască soţia mea. Parcă ar fi cei pe care mi i-a promis”.

Dar nu văzuse pletele de aur, căci aveau pălăriile pe cap.

începu să le vorbească:

— Ce grădină mare şi frumoasă aveţi!

— Maiestate – îi răspunse fata – sunt toate minunăţiile din lume în grădina noastră. Dacă vreţi să ne faceţi onoarea, veniţi să vă plimbaţi pe aici.

— Cu mare plăcere – şi aşa legă prietenie cu ei. Fiindcă suntem vecini – le zise – de ce nu veniţi mine să prânziţi la mine?

— Dar Maiestate – răspunseră – nu vrem să deranjăm.

— Mi-ar face mare plăcere, le zise Regele.

— Atunci acceptăm bunăvoinţa Voastră şi mâine vom veni la Curte.

Când cumnatele aflară vestea, fugiră într-un suflet la bătrâna căreia îi încredinţaseră copilaşii:

— Ce ai făcut cu creaturile acelea?

Le răspunse bătrâna:

— Le-am aruncat în râu cu tot cu coşuleţe, dar coşuleţele erau uşoare şi pluteau. Dacă s-au dus la fund sau nu, eu nu am mai rămas să văd.

— Nenorocito! – exclamară mătuşile.

— Copiii sunt vii şi Regele i-a întâlnit şi dacă îşi dă seama cine sunt s-a zis cu noi. Trebuie să îi împiedici să vină la palat şi să îi omori cu adevărat de data asta.

— O să găsesc eu o cale – zise bătrâna.

Şi, prefacându-se în cerşetoare, se duse la poarta grădinii. Chiar atunci fata privea în jurul ei şi zicea, cum îi era obiceiul:

— Ce mai lipseşte din grădina aceasta? Nimic! Sunt toate minunăţiile din lume.

— Ah, crezi că nu lipseşte nimic? – zise bătrânica.

— Eu văd că lipseşte ceva, copila mea!

— Ce lipseşte?

— Apa săltăreaţă.

— Şi unde se găseşte...? – începuse să zică fata când văzu că bătrânica dispăruse. Copila izbucni în plâns:

— Şi eu care credeam că nu lipseşte nimic din grădina noastră, şi când colo lipseşte Apa săltăreaţă; Apa săltăreaţă: cine ştie ce minunăţie mai este şi aceasta.

— Şi nu se mai putea opri din plâns.

Când se întoarseră fraţii ei o văzură disperată:

— Ce este, ce ai păţit?

— Oh, lăsaţi-mă! Eram aici în grădină şi îmi ziceam că avem toate minunăţiile din lume şi a venit o bătrână la poartă şi a zis: „Aşa crezi tu că sunt toate: lipseşte Apa săltăreaţă.” – De asta te- ai supărat? – zise fratele cel mare.

— Mă duc eu să o caut şi aşa vei fi fericită.

— Avea un inel pe deget şi îl puse la mâna ei.

— Dacă piatra inelului îşi va schimba culoarea înseamnă că am murit.

— Se urcă pe un cal şi plecă.

Călărea de ceva timp, când dădu peste un pustnic care îl întrebă:

— încotro, flăcăule?

— Am plecat să caut Apa săltăreaţă!

— Bietul de tine – zise pustnicul.

— Te-au trimis la moarte sigură. Nu ştii ce pericol te paşte?

— Orice pericol m-ar paşte, eu trebuie să o găsesc, îi răspunse tânărul.

— Ascultă-mă puţin – zise pustnicul – vezi muntele acela? Du-te în vârful lui şi vei ajunge într-o poiană cu un palat frumos în mijlocul ei. în faţa intrării sunt patru uriaşi cu spadele în mâni.

Ai mare grijă: când au ochii închişi nu trebuie să treci prin faţa lor, ai înţeles? Treci numai când au ochii deschişi. Apoi este poarta palatului: dacă o găseşti deschisă să nu intri, dacă este închisă să o împingi şi să intri. Vei găsi patru lei: când au ochii închişi să nu treci, să treci numai când îi vezi cu ochii deschişi. Mai departe vei găsi Apa săltăreaţă.

Flăcăul îşi luă rămas-bun de la pustnic, se sui pe cal şi luă drumul muntelui.

Când ajunse în vârful lui dădu de palat. Porţile erau deschise, iar uriaşii aveau ochii

închişi. „Mai bine nu trec acum” se gândi şi se aşeză de veghe. Cum deschiseră uriaşii ochii şi porţile se închiseră, trecu; aşteptă ca şi leii să deschidă ochii şi trecu şi de aceştia. Ajunse la Apa săltăreaţă: băiatul avea cu el o sticlă şi o umplu. Cum deschiseră leii ochii din nou, o luă la fugă. Imaginaţi-vă bucuria surorii, care privise inelul cu teamă în fiecare zi, când îl văzu pe fratele ei întorcându-se cu Apa săltăreaţă. Se îmbrăţişară şi se sărutară şi imediat puseră două vase de aur în mijlocul grădinii, iar înăuntru vărsară Apa săltăreaţă: şi apa sărea dintr-un vas în altul, iar copila stătea şi privea plină de bucurie, convinsă că acum aveau toate minunile lumii în grădină.

Veni şi Regele şi îi întrebă cum de nu veniseră să prânzească împreună. Fata îi spuse că le lipsea Apa săltăreaţă din grădină şi că fratele cel mare se dusese să o aducă. Regele le lăudă noua minune şi îi invită din nou să prânzească împreună în ziua următoare. Bătrâna trimisă de mătuşi se întoarse, văzu Apa săltăreaţă din grădină şi mai să-i crape fierea de ciudă.

— Acum ai Apa săltăreaţă – îi zise fetei – nu-ţi mai lipseşte decât Copacul cântător. Şi plecă. Veniră fraţii.

— Frăţiorii mei, dacă mă iubiţi cu adevărat, trebuie să îmi aduceţi Copacul cântător. De data aceasta fu fratele mijlociu cel care îi zise:

— Desigur, surioară, mă duc eu să îl caut.

îi dădu inelul surioarei, se urcă în şa şi merse până la pustnicul care îl ajutase şi pe fratele său.

— Vai mie! – zise pustnicul – E greu de dobândit Copacul cântător. Ascultă la mine ce ai de făcut: urcă-te pe munte, păzeşte-te de uriaşi, de poartă, de lei, la fel cum a făcut şi fratele tău. Apoi vei găsi o uşiţă care are deasupra două foarfeci; dacă foarfecele sunt strânse, să nu treci; dacă sunt desfăcute să treci. Vei da de un copac uriaş, care cântă cu toate frunzele sale. Tu să te caţeri în el şi să rupi ramura cea mai de sus: o vei planta în grădina ta şi va prinde rădăcini. Tânărul merse până în vârful muntelui, aşteptă momentul potrivit şi intră. Se căţără în copac şi luă ramura cea mai de sus. Şi însoţi de cântecul ei, se întoarse acasă.

Cum plantară ramura, se prefăcu în cel mai frumos copac din grădina pe care acum o umplea cu sunetele lui.

Regele, căruia nu îi căzuse prea bine faptul că din nou cei trei fraţi nu se ţinuseră de cuvânt, fu atât de încântat de muzica arborelui încât îi invită să prânzească a doua zi.

Mătuşile o trimiseră din nou pe bătrână.

— Eşti mulţumită de sfaturile mele? Apa săltăreaţă, Copacul cântător! Acum îţi mai lipseşte o singura minunăţie: Pasărea verde.

Veniră şi băieţii.

— Frăţiorilor, cine se duce să îmi ia Pasărea verde?

— Eu – zise cel mare şi plecă.

— Asta da pacoste – îi zise pustnicul. Mulţi s-au dus după ea, puţini s-au mai întors. Cum să urci pe munte şi să intri în palat ştii deja. Vei găsi o grădină plină cu statui de marmură. Aceştia sunt cavalerii care, ca şi tine, voiau să prindă Pasărea verde. Printre copacii din grădină zboară sute de păsări. Pasărea verde este aceea care vorbeşte. Ea îţi va vorbi, dar fii cu băgare de seamă, nu care cumva să îi răspunzi.

Tânărul ajunse în grădina plină de statui şi de păsări. Pasărea verde se puse pe sabia lui şi îi zise: – Ai venit, cavalere? Şi crezi că poţi să mă prinzi? Te înşeli. Mătuşile tale îţi vor moartea. Iar pe mama ta o ţin zidită...

— Mama mea trăieşte zidită? – zise tânărul şi cum vorbi se prefăcu şi el într-o statuie de marmură. Sora lui cerceta mereu inelul.

Când văzu că piatra începu să se albăstrească ţipă:

— Ajutor! Moare!

— Şi celălalt frate sări repede în şa şi plecă.

Ajunse şi el în grădină şi Pasărea verde îi zise:

— Mama ta trăieşte zidită.

— Cum? Mama mea trăieşte zidită? – strigă şi se prefăcu şi el în marmură. Sora lui privea inelul acestuia şi văzu piatra înnegrindu-se. Nu îşi pierdu cumpătul, se înveşmântă ca un cavaler, luă o picătură din Apa săltăreaţă, un ram din Copacul cântător, înşeuă pe cel mai bun cal şi plecă.

Pustnicul îi zise:

— Ascultă-mă bine, dacă vei răspunde când îţi vorbeşte Pasărea verde eşti pierdută. Smulge-i o pană din aripă, ud-o cu Apa săltăreaţă şi apoi atinge cu ea toate statuile... Cum o văzu pe fata îmbrăcată în cavaler, Pasărea verde i se puse pe umăr şi îi zise: – Şi tu ai venit? O să ajungi ca fraţii tăi... îi vezi? Pe primul, pe al doilea şi cu tine veţi fi trei... Tatăl tău era la război când pe mama voastră au zidit-o de vie... Iar mătuşile tale râd... Ea o lăsă să pălăvrăgească, iar pasărea răguşise tot repetându-i cuvintele la ureche şi nu reuşi să fugă când fata o prinse şi îi smulse o pană din aripă, pe care o stropi cu Apa săltăreaţă, apoi o trecu pe sub nasul fraţilor ei împietriţi şi aceştia începură să se mişte şi să o îmbrăţişeze. Apoi făcură la fel cu toate statuile şi apărură numai cavaleri nobili, baroni, prinţi şi fii de regi. Trecură pana şi pe sub nasul uriaşilor şi se deşteptară şi uriaşii, şi la fel făcură şi cu leii. Pasărea verde se aşeză pe ramura din Copacul cântător şi se lăsă băgată în colivie. Şi plecară toţi în alai de pe munte, iar în urma lor palatul dispăru ca prin farmec.

Când văzură din palatul regal grădina cu Apa săltăreaţă, Copacul cântător şi Pasărea verde, şi pe cei trei fraţi cu alaiul de prinţi şi baroni sărbătorind, mătuşile mai să leşine, iar Regele hotărî să îi cheme pe toţi la prânz.

Veniră cu toţii, iar fata avea Pasărea verde pe umăr. Când să se aşeze la masă, Pasărea verde zise:

— Mai lipseşte cineva! – şi toţi înmărmuriră.

Regele alinie pe toată lumea din palat să vadă cine putea lipsi, dar Pasărea verde o ţinea întruna:

— Mai lipseşte cineva!

Nu ştiau pe cine să mai aducă. La un moment dat, îşi aduseră aminte:

— Maiestate! Poate este vorba despre Regina zidită de vie? – şi Regele dădu ordin să fie scoasă din zid, iar copiii ei o îmbrăţişară. Copila cu stea în frunte o scăldă pe aceasta în Apă săltăreaţă şi Regina se făcu bine, ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat.

Şi aşa continuară să prânzească, cu Regina înveşmântată ca o Regină şi aşezată în capul mesei, iar cele două surori se înverziseră de ciudă.

Când să ducă la gură prima înghiţitură, Pasărea verde zise:

— Mâncaţi doar de unde mănânc eu! – fiindcă cele două mătuşi puseseră otravă în mâncare. Şi mâncară doar de unde le arăta Pasărea verde şi aşa se salvară cu toţii.

— Iar acum să ascultăm ce are să ne povestească Pasărea verde, zise Regele.

Pasărea verde se aşeză pe masă dinaintea Regelui şi spuse:

— Maiestate, aceştia sunt fiii tăi.

Copiii îşi scoaseră pălăriile şi toţi văzură că aveau pletele de aur, iar fata avea şi o stea în frunte. Pasărea verde spuse mai departe toată povestea.

Regele îşi strânse fiii în braţe şi îşi ceru iertare de la soţie. Apoi ceru să fie aduse înaintea lui şi cele două cumnate şi bătrânica şi zise Păsării verzi:

— Pasăre verde, acum că ne-ai spus povestea, hotărăşte tu soarta lor.

Şi pasărea zise:

— Cumnatele să fie arse pe rug, iar bătrânica să fie aruncată de la fereastră.

Şi fu făcut întocmai.

Iar Regele, Regina şi fiii lor trăiră fericiţi şi mulţumiţi pentru totdeauna.

Darurile vântului de apus

poveste italiană

Un ţăran pe nume Geppone avea în grijă moşia unui stăpân foarte avar, undeva pe un deal unde Vântul de Apus prăpădea mereu tot ce cultiva. Aşa că bietul Geppone şi toţi ai lui sufereau de foame. într-o zi însă se hotărî:

— Vreau să mă duc să dau de urma Vântului acestuia care nu îmi dă pace! îşi luă rămas bun de la nevastă şi copii şi luă drumul munţilor.

Ajuns la Castelul Ginevrino, bătu în poartă. La una din ferestre se arătă nevasta Vântului de Apus.

— Cine bate?

— Sunt Geppone. Bărbatul nu este acasă?

— S-a dus să sufle puţin printre fagi şi vine imediat. Intraţi şi aşteptaţi-l în casă – şi Geppone intră în castel.

După un ceas se întoarse acasă şi Vântul de Apus.

— Bună ziua, Vântule!

— Cine eşti?

— Sunt Geppone.

— Ce vrei?

— în fiecare an îmi prăpădeşti recoltele, ştii prea bine, şi din cauza ta murim de foame şi eu, şi familia mea.

— Şi de ce ai venit la mine?

— Pentru a-ţi cere, fiindcă mi-ai făcut rău, să îndrepţi cumva lucrurile.

— Şi cum aş putea face asta?

— Aşa cum vei voi tu.

Vântul de Apus fu cuprins de milă şi îi zise:

— Ia cutia aceasta şi când ţi se va face foame, deschide-o, cere ce-ţi pofteşte inima şi dorinţa îţi va fi îndeplinită. Dar să nu o dai nimănui, căci de o vei pierde vei rămâne iarăşi sărac.

Geppone mulţumi şi plecă. Pe la mijlocul drumului, în pădure, i se făcu foame şi sete. Deschise cutia şi zise

— Dă-mi pâine, came şi vin şi din cutie apărură o pâine mare, o sticlă de vin şi o bucată de prosciutto. Geppone se ospătă pe cinste apoi pomi iarăşi la drum.

înainte să ajungă acasă îi ieşiră în întâmpinare nevasta şi copiii

— Ce ai făcut? Cum a fost?

— Bine, bine, zise el, şi se duseră toţi acasă. Aşezaţi-vă la masă. Apoi îi zise cutiei:

— Pâine, carne şi vin pentru toată lumea!, şi aşa mâncară cu toţii pe săturate. După aceasta, Geppone îi zise nevestei:

— Să nu îi spui stăpânului nostru ca am adus această cutie. Dacă află o să vrea să o aibă el şi vom rămâne tară ea.

— Eu să suflu vreun cuvânt? Ferească Dumnezeu!

Iată însă că stăpânul trimise după nevasta lui Geppone.

— S-a întors bărbatul tău? Ah, da, şi ce a făcut? Bine, mă bucur... Ce v-a adus de acolo?

— Şi aşa, încet-încet, nevasta îi spuse toată tărăşenia.

Atunci imediat stăpânul îl chemă la el pe Geppone:

— Geppone, ştiu că ai o cutie de mare preţ. Mi-o arăţi şi mie?

— Geppone ar fi zis că nu era adevărat, dar cum nevasta lui spusese totul, trebui să arate cutia acestuia.

— Geppone, îi zise, va trebui să mi-o dai mie.

— Şi eu cu ce rămân, stăpâne? Ştiţi prea bine că am pierdut toate recoltele şi nu am ce mânca.

— De îmi vei da această cutie, îţi voi da tot grâul pe care îl vei vrea, tot vinul pe care îl vei vrea şi tot ce vei vrea când vei vrea.

Bietul Geppone se învoi. Şi ce primi în schimb? Stăpânul abia dacă îi dădu vreo câţiva saci cu boabe. Aşa că în curând îi ajunse iarăşi cuţitul la os.

— Din pricina ta am pierdut cutia – îi zicea nevestei – şi când te gândeşti că Vântul de Apus mă pusese să nu mai spun la nimeni. Acum nu îmi vine să mă duc iarăşi să îi bat în poartă.

în cele din urmă însă îşi luă inima în dinţi şi plecă iarăşi spre castel. Bătu în poartă şi nevasta Vântului se arată la geam.

— Cine e?

— Geppone.

Ieşi la fereastră şi Vântul.

— Ce vrei, Geppone?

— îţi aminteşti cutia aceea pe care mi-ai dat-o? Mi-a luat-o stăpânul meu şi nu mai vrea sa mi-o înapoieze, iar eu am ajuns iarăşi la sapă de lemn.

— Ţi-am spus sa nu o dai nimănui. Acum du-te cu bine, eu nu îţi mai pot da nimic.

— Fie-ţi milă de mine, numai tu mă poţi scoate de la ananghie.

Pe Vânt îl cuprinse iarăşi mila, scoase o cutie de aur şi i-o dădu.

— Pe aceasta să nu o deschizi decât când nu vei mai putea de foame. Dacă nu, nu te va asculta.

Geppone îi mulţumi, luă cutia şi plecă spre vale. Când nu mai putu de foame, deschise cutia şi
zise:

— Dă-mi de mâncare.

Din cutie ieşi un ditamai omul cu un baston în mână şi începu să îi care lovituri bietului Geppone, mai mai să îi rupă oasele.

Cu greu reuşi să închidă cutia la loc şi plecă mai departe de abia mai ţinându-se pe picioare. Nevestei şi copiilor, care îi ieşiseră în întâmpinare şi de data aceasta ca să îl întrebecum a fost, le
zise: – Bine, bine, am adus o cutie mai frumoasă decât cea de dinainte. Le zise să se aşeze la masă apoi deschise cutia de aur. De data aceasta ieşiră nu unul, ci doi hăndrălăi care îi luară la ciomăgeală. Nevasta şi copiii cereau îndurare, dar nu se lăsară până ce Geppone nu închise cutia.

— Acum du-te la stăpân – zise neveste-sii – şi spune-i că am adus o cutie şi mai frumoasă decât data trecută.

Muierea plecă şi stăpânul îi puse aceleaşi întrebări – când s-a întors Geppone, ce i-a mai adus? Şi ea:

— închipui ţi-vă, stăpâne, că a adus o cutie şi mai frumoasă decât cea de data trecută, este numai şi numai de aur şi face mâncăruri nemaivăzute. Dar pe aceasta nu vrea să o dea la nimenea.

Stăpânul îl chemă deîndată pe Geppone la el.

— Cât mă bucur că te-ai întors cu o nouă cutie, Geppone. Arată-mi-o şi mie!

— Nu v-o arăt, stăpâne, că mă tem că mi-o veţi lua-o şi pe aceasta.

— Nu, nu, nu ţi-o iau.

Şi Geppone îi arătă cutia cea strălucitoare. Stăpânul îi luceau ochii de poftă.

— Geppone, dă-mi-o mie şi eu ţi-o dau înapoi pe cea veche. Ce vrei să faci tu cu o cutie de aur? Ţi-o dau pe cea veche şi încă ceva pe deasupra.

— Bine, fie, v-o dau pe aceasta dacă mi-o daţi pe cea veche.

— Aşa să fie!

— Dar aveţi mare grijă, stăpâne, să nu o deschideţi decât dacă vă este cu adevărat foame.

— E tocmai bine, zise stăpânul. Mâine mă duc cu prietenii la vânătoare. O sa îi ţin nemâncaţi până la miezul zilei, apoi le deschid cutia şi ne punem la un mare ospăţ.

Şi a doua zi, dis-de-dimineată, plecară la vânătoare, iar spre miezul zilei se întoarseră şi începură să dea târcoale bucătăriei.

— Azi vrea să ne ţină nemâncaţi, îşi ziceau văzând că focul era stins şi nu era nici urmă de mâncare.

Dar cei mai ştiutori dintre ei spuneau:

— Vedeţi voi, la ora mesei va deschide o cutie în care vom găsi să mâneam tot ce ne pofteşte inima.

Veni stăpânul şi îi invită să şadă la masă şi toţi îl priveau cu mare mirare. Stăpânul deschise cutia şi din ea săriră şase hăndrălăi cu ciomege care începură să lovească în stânga şi în dreapta. Sub ploaia de lovituri, stăpânului îi scapă cutia din mână. Geppone, care stătea ascuns şi văzuse toate cele întâmplate, se duse şi închise cutia, altfel ar fi murit cu toţii ciomăgiţi. Şi acesta le fu ospăţul. Iar Geppone avu mare grijă de cele două cutii, nu mai lasă pe nimeni să le atingă şi ajunse şi el un mare stăpân.

Povestea celor doi negustori pe mare

poveste italiană

Au fost odată ca niciodată doi prieteni. Unul dintre ei avea un fiu, celălalt nu; şi amândoi îl iubeau pe acest fiu din toată inima. Erau negustori pe mare, negustori cu faimă, care umblau din regat în regat. într-o zi, prietenul fără copii trebui să plece pe mare, pentru negustoriile lui; şi când se pregătea de plecare, fiul prietenului său începu să îl roage să îl ia şi pe el, să deprindă meşteşugul comerţului pe mare. îl rugă pe tatăl său din toată inima să-l lase să plece cu nănaşul său. Tatăl nu voia să îl lase, nănaşul nici atât, dar fiul atâta se rugă de ei că până la urmă se înduplecară şi îl lăsară să plece cu o corabie care să o urmeze pe cea a nănaşului său.

Pe când se aflau în mijlocul mării, se stârni o furtună; şi fu o furtună aşa de mare încât cele două corăbii dispărură de la vedere. Corabia nănaşului scăpă; cea în care se afla băiatul însă se duse la fund şi toţi se înecară. Băiatul reuşi să se prindă de o bucată de lemn şi înotă, înotă până ce dădu de pământ. Pe uscat începu să plângă nemângâiat, apoi se afundă într-un codru locuit de tot felul de fiare. Noaptea, de frica sălbăticiunilor, se căţără în vârful unui stejar. Când se lumină coborî şi, văzând că nu mai sunt fiare prin preajmă, merse tot înainte până ajunse la un zid înalt care traversa pădurea, de nu i se vedea capătul nici într-o parte, nici în alta. Ajutându-se de ramurile copacilor, băiatul reuşi să se caţere în vârful zidului ca să vadă ce se afla de cealaltă parte. Era o cetate şi zidurile fuseseră înălţate ca să o apere de fiarele sălbatice. Băiatul reuşi să coboare de cealaltă parte a zidului şi intră în cetate. „Acum ar trebui să caut şi ceva de pus în gură”, se gândi el şi o luă pe o stradă mărginită de taverne. Intră într-o brutărie, ceru pâine, dar brutarul nu îi răspunse. Intră la un mezelar, ceru o bucată de salam, dar nici acesta nu îi răspunse. Intră în toate bodegile, dar părea că nimeni nu îl vede. „Mă duc să mă plâng la Rege!”, îşi zise în

sinea lui băiatul şi se duse la palatul regal.

— Se poate intra la Măria sa? – întrebă o santinelă. Şi santinela – nimic. Sătul şi disperat că nimeni nu îi răspundea, băiatul intră în palat şi începu să se plimbe prin toate odăile. Găsi încăperea cea mai frumoasă dintre toate, cu un pat demn de un rege şi zise: „Cum nimeni nu îmi vorbeşte, eu unul o să mă bag la culcare”. Imediat apărură două slujnice frumoase şi, fără să spună un cuvânt, îi puseră de mâncare. El mâncă pe săturate şi apoi se culcă. Aşa începu să ducă un trai regesc în acea cetate tăcută. într-o noapte, în timp ce dormea în patul regelui, văzu apropiindu-se de el, însoţită de cele două slujnice, o fată cum nu mai văzuse, ascunsă după un văl, care îl întrebă:

— Ai curaj şi tărie? El răspunse:

— Da. Şi ea:

— Dacă ai curaj şi tărie, îţi voi dezvălui secretul meu. Află că eu sunt fiica împăratului Scorzone şi tatăl meu, înainte de a muri, a fermecat toată cetatea aceasta, cu toţi oamenii, slujbaşii, soldaţii, şi cu mine; vraja aceasta e ţinută de un Mag. Dar dacă tu vei rămâne cu mine în fiecare noapte timp de un an fără să mă priveşti şi fără să spui nimănui secretul meu, vraja căzută asupra acestei cetăţi se va risipi, iar eu voi rămâne împărăteasă, iar tu împărat, slujit de toată suflarea. Şi băiatul zise:

— Am curaj şi tărie.

Dar după câteva zile, el îi spuse că pentru a putea să stea un an de zile liniştit trebuia mai întâi să îi salute pe tatăl său şi pe mama sa şi pe nănaşul său şi o încredinţă că se va întoarce negreşit. Pe împărăteasă nu o lăsa inima să îl lase să plece, dar el atât se rugă de ea încât puse să îi fie pregătită o corabie, pe care o încărcă cu câteva dintre bogăţiile sale, apoi îi dădu un toiag:

— Cu acest toiag porunceşte şi te va duce oriunde vei dori într-o clipită. Dar adu-ţi aminte să nu spui nimănui secretul meu.

Băiatul se urcă pe corabie, lovi cu toiagul şi se ajunse imediat în portul din cetatea tatălui său. Dădu poruncă să îi fie duse bogăţiile în cel mai apropiat han şi rămase acolo.

— Cunoaşteţi vreun negustor pe mare? – începu să întrebe lumea.

— în cetatea asta sunt doar doi – îi răspunseră –, doi prieteni, cândva negustori cu faimă, dar acum au ajunşi nişte cerşetori.

— Cum aşa?

— Află că fiul unuia din aceştia doi s-a pierdut pe mare, iar tatăl, nevrând să creadă că a fost doar o nenorocire, l-a învinuit pe tovarăşul său şi au intrat la judecată până au rămas amândoi pe drumuri.

Băiatul, auzind unele ca acestea, trimise după tatăl său. Tatăl nu îl recunoscu. Fiul îi zise:

— Aş avea de făcut un negoţ cu tine şi cu tovarăşul tău, dat fiind că sunteţi negustori pemare.

— Nu se mai poate aşa ceva, îi răspunse tatăl, fiindcă amândoi am rămas tară nimicdinpricină că ne-am judecat pentru fiul meu pe care tovarăşul meu mi l-a pierdut.

— Nu are a face – zise tânărul – toate paralele le pun eu.

Şi porunci să se pregătească o masă mare şi chemă la masă şi pe celalalt negustor, şi pe nevestele acestora. Când se pomeniră faţă în faţă la han, cei doi negustori şi nevestele lor nu se priviră cu ochi buni, aşa de rău ajunseseră să se duşmănească. începură să mănânce, dar cei doi strânseseră între timp atâta ură că nu reuşeau să bage pe gât nici măcar o înghiţitură. Atunci tânărul rupse o îmbucătură din farfuria lui

şi i-o întinse tatălui zicându-i:

— Tatăl meu, ia această îmbucătură pe care v-o dă fiul vostru care este aici cu voi, teafăr şi nevătămat. Săriră toţi ca arşi. înnebuniţi de bucurie începură să se îmbrăţişeze, să se sărute, plângând de fericire. Băiatul împărţi bogăţiile sale între tatăl şi nănaşul său, ca să îşi poată continua negustoriile. Şi apoi le zise: – îmi iau rămas bun acum, trebuie să plec.

— Şi unde te duci? – îl întrebă mama lui.

— Aceasta nu-ţi pot spune.

Dar mama îl rugă şi iar îl rugă până când el începu să îi istorisească despre fata împăratului Scorzone, a cărei frumuseţe nu avea voie să o privească. Şi atunci mama îi zise aşa:

— Ascultă, eu îţi voi da un felinar care luminează până în adâncurile pământului şi când ea va dormi, tu să îl aprinzi şi să îi priveşte frumuseţea.

Tânărul se întoarse pe corabie, lovi toiagul şi se trezi în portul cetăţii împăratului Scorzone. Se duse la palat şi o găsi pe fata împăratului care îl aştepta. Seara se întinseră în pat, iar tânărul ardea de nerăbdare se privească frumuseţea fetei. în timp ce ea dormea, el luă felinarul, îl aprinse şi începu să o privească cu nesaţ. Dar tocmai atunci căzu o picătură de ceară pe pielea ei, arzând-o. Se sculă.

— Trădătorule! Ai dezvăluit secretul meu! Nu mă vei mai putea elibera niciodată de vrajă!

— Vai, bietul de mine! Dar eu vreau să te salvez. Mai este şi altă cale?

— Trebuie să te duci în codru şi să te lupţi cu Magul care ţine vraja şi să îl omori!

— Aşa voi face. Şi după ce îl voi omorî?

— Desfa-i burta; vei găsi un iepure. Desfa şi burta iepurelui; vei găsi o porumbiţă. în burta ei vei găsi trei ouă. De aceste trei ouă trebuie să ai grijă ca de ochii din cap şi să mi le aduci mie. Doar aşa va fi eliberată cetatea noastră şi toţi vom fi teferi. Iar de nu, vom rămâne fermecaţi pentru totdeauna şi împreună cu noi vei rămâne şi tu. Ia toiagul acesta şi du-te să lupţi! Tânărul plecă înarmat cu toiagul. Dădu peste o cireadă de vaci, păzită de câţiva văcari. Ceru stăpânului văcăriei:

— Fie-vă milă şi daţi-mi şi mie un codru de pâine că m-am rătăcit prin ţinutul acesta. Stăpânul văcăriei îi dădu de mâncare şi îl păstră lângă el să îl facă văcar. într-o zi le zise:

— Duceţi vacile la păşunea de pe moşie, dar aveţi grijă să nu intre în pădure că acolo sălăşluieşte un Mag care ucide nu numai creştinii, ci şi vacile. Băiatul nostru se duse cu cireada şi când vacile se apropiară de pădure, începu să ţipe la ele şi se le gonească cu toiagul până intrară toate în pădure. Stăpânul se luă cu mâinile de păr:

— Şi acum cine se duce după ele în pădure?

Niciun văcar nu voia să se ducă. Stăpânul îl trimise pe văcarul cel nou cu un băiat. Intrară în pădure şi băiatul era plin de spaimă.

Văzând vacile în pădure, Magul se înfurie şi le ieşi în întâmpinare cu un toiag de fier cu şase ţepi de bronz în vârf. Băiatul făcea pe el de frică şi se ascunse repede. Tânărul nostru însă ieşi în întâmpinarea Magului.

— Trădătorule! Cum îndrăzneşti să calci în pădurea mea!

— Nu am venit numai să îţi calc pădurea, ci şi să te omor! – şi se luară la trântă.

Şi se bătură şi se tot bătură, din zi până în seară, iar la sfârşit erau amândoi sfârşiţi de oboseală, dar niciunul dintre ei nu se dădea bătut. Şi Magul zise atunci:

De-aş avea un pic de zeamă cu vin şi pâine

Te-aş ciopârţi ca pe un câine!

Iar tânărul:

De-aş avea un pic de zeamă cu pâine şi lapte
Te-aş rupe în patru părţi exacte!

Şi îşi luară rămas bun şi rămase ca a doua zi să continue lupta. Tânărul îşi mână vacile şi se întoarse la văcărie împreună cu băiatul. Când îi văzură întorcându-se teferi şi nevătămaţi, rămaseră toţi cu gurile căscate. Băiatul începu să le spună toată tărăşenia, cum văcarul cel nou se bătuse cu Magul şi cum Magul ar fi vrut nişte zeamă cu pâine şi vin, iar tânărul nişte zeamă cu pâine şi lapte. Atunci stăpânul porunci să pregătească pentru a doua zi o căldare cu pâine şi lapte pe care băiatul să o ia cu el şi să o ţină pregătită.

Aşa se duseră iarăşi cu cireada în pădure, reapăru Magul şi începură din nou să se ia la trântă. Şi când era încleştarea mai mare, Magul zise:

De-aş avea un pic de zeamă cu vin şi pâine

Te-aş ciopârţi ca pe un câine!

Dar nu era nimeni care să îi dea zeamă cu pâine şi vin. Dar când tânărul nostru zise:

De-aş avea un pic de zeamă cu pâine şi lapte
Te-aş rupe în patru părţi exacte!

Imediat băiatul îi întinse căldarea cu pâine şi lapte. Tânărul luă o înghiţitură şi imediat îi dădu Magului cu toiagul în cap, iar acesta pică fulgerat la pământ. Desfăcu burta Magului şi dădu de iepure, apoi desfăcu burta iepurelui şi găsi porumbiţa, desfăcu porumbiţa şi scoase cele trei ouă.

Luă ouăle, le puse bine şi se întoarse la văcărie. îl primiră cu strigăte de bucurie. Stăpânul văcăriei ar fi vrut ca el să rămână, însă tânărul îi spuse că nu poate să mai aştepte, dar că se bucură că i-a scăpat de Magul din pădure. Şi plecă.

întors în cetatea tăcută, se duse întins la palat. Fata cea frumoasă a împăratului îi alergă în întâmpinare, îl luă de mână şi îl duse în camera de taină a tatălui ei, împăratul Scorzone, luă coroana împărătească şi i-o puse pe cap spunându-i:

— Fie ca tu să fii împărat, iar eu împărăteasă.
— Şi aşa încoronat cum era, îl duse pe balcon. Luă cele trei ouă şi îi zise:
— Aruncă-le pe toate trei, pe unul înapoi, pe unul într-o parte şi pe unul înainte.

Cum aruncă ouăle, toată lumea începu să vorbească, să strige şi de la liniştea care era înainte, acum era hărmălaie mare, trăsurile începuseră să meargă, soldaţii – să mărşăluiască, santinelele începură să se schimbe între ele şi cu toţii strigau:

— Trăiască împăratul nostru! Trăiască împărăteasa noastră!
— Şi ei rămaseră să domnească toată viaţa, iar noi tot aşa sărmani ca înainte.

Şarpele

poveste italiană

Un ţăran se ducea în fiecare zi la cosit, iar la miezul zilei cele trei fiice ale lui îi

duceau de mâncare. într-o zi se duse cea mare şi când ajunse în pădure, fiind obosită, se aşeză pe o piatră să se odihnească. Cum se aşeză, simţi o lovitură şi văzu ieşind de dedesubt un şarpe. Fata lăsă coşul şi o luă la sănătoasa: în acea zi tatăl rămase cu burta goală. Când se întoarse acasă le dojeni pe fete. în ziua următoare se duse cea mijlocie. Se aşeză pe piatră şi păţi la fel: imediat îşi luă picioarele la spinare. Atunci cea mică zise:

— Mă duc eu, mă duc eu! Mie nu mi-e frică. Şi în loc de un coş cu merinde ea luă două. Când simţi lovitura şi văzu şarpele, îi dădu un coş cu mâncare şi şarpele îi vorbi:

— Ia-mă acasă cu tine şi te voi îmbogăţi, iar fata îl ascunse în şorţ. îi duse celălalt coş tatălui la câmp, apoi se întoarse acasă şi bagă şarpele sub pat. Şarpele creştea văzând cu ochii; într-atât încât nu mai încăpea sub pat. Trebui să plece, dar înainte de asta îi lăsă fetei trei daruri: de va plânge îi vor cădea lacrimi de perle şi argint, de va râde îi vor cădea din cap boabe de rodie de aur şi de se va spăla pe mâini îi vor ieşi dintre degete toate soiurile de peşte. în acea zi, nu aveau nimic de pus pe masă, iar tatăl şi surorile erau disperaţi de foame, dar ea încercă imediat să se spele pe mâini şi odaia se umplu de peşti. Suratele, pizmaşe, îl convinseră pe tată că nu era lucru curat şi că era mai bine să o închidă pe fată în pod. De la fereastra podului, fata vedea grădina Regelui, unde fiul acestuia alerga cu o minge. Şi tot alergând după ea, alunecă şi căzu la pământ, iar fata izbucni în râs. Râzând, începu să cadă o ploaie de bobiţe aurite de rodie. Fiul Regelui nu reuşea să înţeleagă de unde căzuseră, fiindcă fata închisese repede fereastra.

A doua zi, întorcându-se în grădină fiul Regelui văzu că răsărise o rodie, deja înaltă şi plină de fructe. Vru să culeagă rodii, dar arborele creştea văzând cu ochii, şi până întindea mâna ramurile se înălţau deja cu o palmă. Şi cum nimeni nu reuşea să ia măcar o frunză din acel copac, Regele chemă la el pe toţi înţelepţii ca să dezlege vraja. Şi cel mai bătrân dintre înţelepţi spuse că din acel copac putea să culeagă doar o fată şi aceea va fi mireasa fiului său. Atunci Regele dădu sfoară ca toate fetele de măritat să vină în grădină să încerce să culeagă rodiile, de nu le va fi tăiat capul. Veniră fete din toate părţile regatului, dar pentru a ajunge la acele fructe nu foloseau nici scări, nici scăriţe. Veniră şi cele două fete mai mari ale ţăranului, dar căzură amândouă cu picioarele în sus. Regele trimise atunci să scotocească peste tot şi să găsească şi alte fete şi aşa dădură şi de cea închisă în pod. Cum o duseră la rodie, ramurile ei se aplecară şi îi aşezară fructele în palme. Toţi strigară:

— Iată mireasa! Iată mireasa! – şi fiul Regelui era primul dintre ei.

începură pregătirile pentru nuntă, iar surorile cele mari, la fel de pizmuitoare, erau şi ele invitate la nuntă. Plecară toate trei cu aceeaşi trăsură, dar în mijlocul pădurii se opriră. Cele mari o dădură jos pe cea mică, îi tăiară mâinile, îi scoaseră ochii şi o lăsară mai mult moartă într-un tufiş. Cea mai mare se îmbrăcă în mireasă şi se arată înaintea fiului Regelui. Acesta nu înţelegea cum de se urâţise aşa, dar fiindcă aducea puţin cu sora ei, crezu că se înşelase el crezând-o mult mai frumoasă.

Fata fără mâini şi fără ochi rămase plângând în pădure. Trecu un grăjdar şi i se făcu milă de ea, o luă pe asin şi o duse la casa lui. Ea îi spuse să se uite înjur: era plin de perle şi argint, toate lacrimile fetei. Grăjdarul se duse şi le vându şi strânse mii de lire: aşa putea să trăiască liniştit, chiar
dacă fata fără mâini şi fără ochi nu putea să muncească şi să-i ajute familia. într-o zi, fata simţi un şarpe încolăcindu-i-se pe un picior: era şarpele pe care îl hrănise.

— Ştii că sora ta s-a căsătorit cu fiul Regelui şi a devenit Regină fiindcă Regele cel bătrân a murit? Acum aşteaptă un copil şi are poftă de smochine.

Fata îi zise grăjdarului:

— încărcaţi două traiste cu smochine şi duceţi-le Reginei.

— Dar unde să găsesc eu smochine pe timpul asta? – se miră grăj darul. în acea vreme era iarnă. Dar când se iviră zorii, în grădină smochinul era plin de fructe, aşa fără de frunze cum era.

Grăj darul umplu două coşuri şi le încărcă pe asin.

— Cine ştie câţi bani pot cere pe nişte smochine iarna, zise grăj darul.

— Trebuie să cereţi o pereche de ochi, îi răspunse fata.

El făcu întocmai, dar nici Regina, nici Regele, nici sora sa nu şi-ar fi scos ochii. Atunci surorile se sfătuiră puţin şi ziseră:

— Să îi dăm pe cei ai sorei noastre, şi aşa nu ne sunt de niciun folos. Şi aşa cumpărară smochinele cu o pereche de ochi.

Grăj darul îi înapoie fetei ochii, iar aceasta îi puse la loc şi începu să vadă ca înainte. Apoi Regina avu poftă de piersici şi Regele trimise după grăj dar de va putea cumva să găsească piersici, aşa cum găsise smochinele. în dimineaţa următoare, piersicul era plin de piersici, iar el duse imediat la curte două coşuri. îl întrebară cât cere pe ele, iar el le spuse: o pereche de mâini.

Dar nimeni nu voia să îşi taie mâinile, nici măcar spre a-i face pe plac Regelui. Atunci surorile, vorbind între ele, ziseră:

— Să i le dăm pe cele ale sorei noastre.

Când fata îşi primi mâinile înapoi, le puse la loc şi se vindecă pe dată.

După ceva vreme, regina născu în loc de copil un scorpion. Dar Regele tot voi să facă o petrecere mare, la care era invitată toată lumea. Şi fiica cea mică a ţăranului se îmbracă în haine de Regină şi era cea mai frumoasă de la petrecere. Regele se îndrăgosti de ea şi îndrăgostindu-se de ea îşi dădu seama că era prima lui soţie. Ea râse şi începură să cadă bobiţe de aur, apoi plânse şi căzură perle, se spălă pe mâini şi umplu bazinul cu peşte. Şi aşa, râzând şi plângând şi făcând tot felul de bobiţe, îi spuse toată povestea ei.

Cele două surori pizmaşe împreună cu scorpionul fură arşi într-o grămadă de lemne înaltă cât un turn. în aceeaşi zi se sărbători şi nunta celor doi.

Şi au mâncat şi au băut îndeajuns,
Dar eu după uşă stam ascuns,
Mi-am găsit la birt de mâncare
Şi aşa se termină a mea întâmplare.

Magul fără inimă

poveste italiană

A fost odată o văduvă care avea un fiu pe nume Giuanin. Când împlini treisprezece ani se hotărî să plece în lume să îşi facă singur norocul. Mama lui îi zise însă:

— Unde vrei să pleci, nu vezi că eşti încă necopt? Când vei fi în stare să dobori pinul din spatele casei noastre cu o lovitură de picior, atunci te voi lăsa să pleci.

Din acea zi, Giuanin, cum se trezea dimineaţa, îşi lua avânt şi lovea cu picioarele trunchiul pinului. Pinul însă nici nu se clintea, iar el cădea la pământ. Apoi se ridica, se scutura şi se retrăgea în colţişorul lui.

într-o bună dimineaţă, lovi copacul cu toată puterea lui şi copacul se înclină, se înclină, rădăcinile lui ieşiră din pământ până se prăbuşi. Giuanin fugi la mama lui, care veni să vadă, controlă cu atenţie şi zise:

— Acum, băiatul mamei, poţi să pleci unde vrei. Giuanin îşi luă rămas-bun şi pomi la drum.

După multe zile de mers ajunse la marginea unui oraş. Regele acelei cetăţi avea un

cal care se
numea Rondello, pe care nimeni nu era capabil să îl încalece. Toţi cei care încercaseră păreau la început să îl stăpânească, apoi îi arunca din şa. Giuanin stătea şi privea toate acestea când îşi dădu seama că armăsarul se temea de umbra sa. Atunci se oferi el să îl îmblânzească pe Rondello. Se duse în grajd, îl chemă, îl mângâie, apoi se urcă repede în şa şi îl scoase afară ţinându-l cu faţa spre soare. Calul nu îşi mai vedea umbra şi nu îi mai era teamă; Giuanin îl strânse cu genunchii, trase de căpăstru şi plecă la galop. După un sfert de ceas era blând şi ascultător ca un mieluşel; dar nu se lăsa călărit de nimeni altul decât de Giuanin. Din acea zi, Regele îl luă pe Giuanin în slujba sa şi ţinea atât de mult la el încât ceilalţi servitori începură să-l pizmuiască. Şi căutau o cale să scape de el.

Trebuie să ştiţi ca regele avea o fiică, iar această fiică, cu ani în urmă, fusese răpită de Magul fără inimă şi nimeni nu mai ştia nimic de ea. Servitorii se duseră la rege să îi spună că Giuanin se lăudase peste tot că el o poate elibera. Regele îl chemă la el; Giuanin, uluit, îi spuse că nu ştia nimic despre una ca aceasta. Dar Regele, care se înfuria numai la gândul că cineva ar putea glumi despre asta, îi zise:

— Ori o eliberezi, ori îţi tai capul!

Giuanin, văzând că nu are cale de întoarcere, luă o spadă ruginită pe care o găsi atârnând pe un perete, îl înşeuă pe Rondello şi plecă. în timp ce trecea printr-o pădure, văzu un leu care îi făcea semn să se oprească. Pe Giuanin îl încerca puţin teama, dar cum nu îi plăcea să fugă, coborî din şa şi îl întrebă ce voieşte:

— Giuanin, îi zise leul, vezi că noi aici suntem patru: eu, un câine, o acvilă şi o furnică şi avem un asin mort de împărţit; tu ai o spadă, fii bun şi împarte-l pentru fiecare dintre noi. Giuanin tăie capul asinului şi i-l dădu furnicii:

— Ţine: îţi va folosi de vizuină şi înăuntru vei găsi de mâncare cât voieşti. Apoi tăie picioare şi i le dădu câinelui:

— Ai de ros pe săturate! Scoase apoi măruntaiele şi i le dădu acvilei:

— Aceasta este mâncare pentru tine şi vei putea să o iei şi în vârful copacilor, unde te vei aşeza! Restul îl dădu leului, care era cel mai mare dintre ei şi i se cuvenea. Se urcă din nou în şa şi se pregătea să plece când auzi pe cineva strigându-1:

— Vai!, se gândi, poate nu am împărţit asinul cum trebuia.

Dar leul îi zise:

— Ai fost un judecător drept şi ne-ai servit cum se cuvenea. Ce ţi-am putea oferi în semn de recunoştinţă? Ia una din ghearele mele; când ţi-o vei pune, vei deveni cel mai feroce leu din lume. Iar câinele:

— Ia una din mustăţile mele, când ţi-o vei pune sub nas vei deveni cel mai rapid câine care s-a văzut. Iar acvila: – Iată o pană din aripa mea; vei putea deveni acvila cea mai mare şi cea mai puternică care a zburat vreodată. Şi furnica:

— Iar eu, eu îţi dăruiesc unul din picioruşele mele şi când îl vei pune vei deveni o furnicuţă, dar atât de mică, atât de mică încât nu te vor putea vedea nici măcar cu lupa.

Giuanin luă toate cadourile, le mulţumi celor patru animale şi plecă. Nu ştia dacă să creadă sau nu în puterile acelor cadouri, se gândea că poate râseseră de el. Dar cum se îndepărtă de ei se opri şi le puse la încercare. Se prefăcu în leu câine acvilă furnică şi apoi în furnică acvilă câine leu şi apoi în acvilă furnică leu câine şi apoi în câine furnică leu acvilă şi se convinse de puterile lor. Mulţumit, plecă iarăşi la drum.

Când ieşi din pădure ajunse la un lac, iar în mijlocul lacului era un castel. Era castelul Magului fără inimă. Giuanin se preschimbă în acvilă şi zbură pe marginea unei ferestre închise. Apoi se transformă în furnică şi intră în cameră printr-o

găurică. Era o încăpere frumoasă şi sub un baldachin dormea fiica Regelui. Giuanin, tot în chip de furnică, merse pe obrazul ei până o trezi din somn. Atunci Giuanin îşi scoase picioruşul de furnică şi fata Regelui văzu dinaintea ei un tânăr chipeş.

— Nu îţi fie teamă! – îi zise făcându-i semn să tacă – am venit să te eliberez! Trebuie să afli de la Mag cum poate fi ucis.

Când Magul se întoarse, Giuanin se prefăcu din nou în furnică. Fiica regelui îl întâmpină cu mii de alintări, îl puse să se aşeze la picioarele ei, îi puse capul pe genunchii ei şi începu să îi zică:

— Magul meu drag, ştiu că tu nu ai inimă şi nu poţi muri. Dar mereu mă tem să nu se descopere unde este inima ta şi să te ucidă şi stau mereu cu grijă.

Atunci Magul îi răspunse:

— Ţie pot să îţi spun, mai ales că stai aici închisă şi nu mă poţi trăda. Pentru a mă omorî este nevoie de un leu atât de puternic cât să ucidă pe leul negru din pădure; odată ucis, din burta leului va ieşi un câine negru atât de iute încât numai cel mai rapid câine din lume l-ar putea ajunge. Dacă va fi omorât şi câinele negru, din pântecul lui va ieşi o acvilă neagră pe care nu ştiu ce altă acvilă ar îndrăzni să o provoace. Dar chiar dacă s-ar găsi cineva să o omoare, atunci ar trebui să scoată din burta ei un ou negru pe care să îl spargă pe fruntea mea ca sufletul meu să zboare, iar eu să mor. Ţi se pare uşor? Ţi se pare ca este nevoie să îţi faci griji?

Giuanin auzi totul cu urechile lui de fumicuţă, apoi încet încet ieşi prin gaură de pe marginea ferestrei. Se prefăcu din nou în acvilă şi zbură în pădure. Acolo se preschimbă în leu şi, ascuns printre copaci, începu să îl caute pe leul negru. Leul negru ţâşni asupra lui, dar Giuanin era cel mai puternic leu din lume şi îl sfâşie. (La castel, Magul se simţi puţin ameţit). Când spintecă burta leului, ţâşni de acolo câinele negru, care era foarte iute, dar Giuanin deveni cel mai rapid câine din lume şi îl ajunse din urmă şi se luptară şi se muşcară până când câinele negru muri. (La castel, Magul trebui să se întindă în pat). Când spintecă burta câinelui, zbură de acolo o acvilă neagră, dar Giuanin deveni acvila cea mai mare din lume şi începură să zboare, să se lovească cu ciocurile până când acvila neagră îşi strânse aripile şi căzu la pământ. (La castel, pe Mag îl cuprinsese febra şi stătea învelit în pat).

Giuanin, redevenit om, desfăcu burta acvilei şi scoase de acolo oul negru. Se duse la castel şi i-l dădu fetei Regelui, care se umplu de bucurie.

— Dar cum ai făcut? – îl întrebă.

— Nu a fost greu – îi zise Giuanin – acum este rândul tău.

Fata Regelui se duse în camera Magului.

— Cum te simţi?

— Vai, bietul de mine, cineva m-a trădat...

— Ţi-am adus puţină supă, ia şi bea.

Magul se ridică şi se aplecă să soarbă din supă.

— Aşteaptă să o dreg cu un ou, ca să fie mai săţioasă – şi zicând acestea fiica Regelui îi sparse oul negru pe frunte. Magul fără inimă căzu mort pe loc.

Giuanin îi duse Regelui fiica înapoi, spre bucuria tuturor, iar Regele îi oferi mâna fiicei sale.

O viespe, un păianjen sau chiar şi un prostănac pot fi uneori de folos

poveste italiană

Odată, un băiat se uita cum o viespe încerca să destrame pânza unui păianjen, după ce se încâlcise în ea. Un prostănac, care trecea şi el pe acolo, se apucă să tragă viespea din plasă, de mila muncii păianjenului care-şi vedea casa distrusă. Drept mulţumire, viespea îl înţepă pe prostănac, prostindu-l şi mai rău de nedumerire şi durere.

Băiatul zâmbi în sinea lui, gândindu-se că şi viespea şi păianjenul şi mai ales prostănacul ţin umbră degeaba pământului. Trecu de atunci câtva timp şi într-o bună zi, băiatul se văzu fugărit de alţi băieţi, mai voinici şi mai bătăuşi ca el, vrând să-l pedepsească pentru nu ştiu ce poznă făcuse. Tot alergând aşa, văzu o peşteră şi se piti acolo. Tocmai atunci un păianjen mare îşi ţesea pânza în faţa intrării în peşteră. Trecând pe acolo băieţii bătăuşi şi văzând pânza de păianjen neatinsă, nici nu le trecură prin minte că cel fugărit s-ar fi putut ascunde în peştera aceea.

Amintindu-ţi băiatul de ce văzuse cu câtva timp în urmă, îşi schimbă deodată părerea:

— Nu spun nimic de ceilalţi doi, dar până una alta, trebuie să recunosc că păianjenul m-a salvat, aşa că poate fi şi el uneori folositor omului. Şi se strecură afara din peşteră, cam stânjenit că trebui să rupă pânza păianjenului care îl scăpase de o bătaie zdravănă. Şi cum era un poznaş şi el ca alţi băieţi, iată că se văzu din nou fugărit de stăpânul unei livezi din care furase şi el vreo trei piersici. în clipa când să-l înhaţe omul păgubit, o viespe îl înţepă atât de tare, că bietul om îşi trase braţul înapoi şi, văicărindu-se de durere, îi dădu răgaz băiatului s-o ia la sănătoasa.

— Văd că şi o viespe poate fi uneori de folos! îşi spuse în gând băiatul.

Şi mai trecu o vreme şi băiatul se făcu mare, numai bun de însurătoare. Şi tatăl băiatului îi găsise o fată bogată, dar cam hâdă. Băiatul era îndrăgostit de alta, nu prea bogată, dar frumoasă ca o zână. Şi deodată îi scăpară un gând:

— Tată, mă duc la mireasa pe care mi-ai ales-o dumneata, îi spuse el bătrânului.

Şi tatăl se arătă fericit de această hotărâre a băiatului său. Nici prin gând nu-i trecea de ce plănuia fiu-său. Ce-i drept, fiul se duse acasă la viitorii socrii. Dar cum se purtă el oare? Făcuse pe prostănacul. La toate întrebările lor şi ale fetei el dădu nişte răspunsuri, care mai de care mai prosteşti. într-atât încât socrii nu se mai arătară bucuroşi de asemenea înrudire. Cât despre fată, urâtă, dar deşteaptă, nu căzu deloc la învoială să-şi împartă viaţa cu un prostănac. Aşadar, scăpă cu faţa curată. La întoarcere îi spuse că fata nu l-a vrut şi nici părinţii ei şi nu minţea defel, în faţa lui taică-său care nemaiavând încotro, primi alegerea fiului său. Şi băiatul îşi alese ca soţie pe fata frumoasă ca o zână, convins că, la urma urmelor şi un prostănac poate fi uneori de folos.

întrecerea între un crap şi o vulpe

poveste italiană

într-o bună zi, o vulpe, mergând de-a lungul apei, care curgea prin mijlocul unei poieni, văzu pe margine un crap nemişcat.

Mai mult ca să se convingă că e viu şi nu se lasă înhăţat, vulpea intra în vorbă:

— Crăpceanule, nu mă mir că lâncezeşti, jumătate în apă şi jumătate pe uscat! Am auzit că eşti cer mai leneş dintre toţi ai tăi, că nu eşti în stare să alergi defel. Să fie oare adevărat?

Spre necazul vulpii, crapul se trezi din amorţire şi-i răspunse destul de repede:

— Flecăreli, cumătră vulpe! Ca totdeauna... alerg la fel de iute ca şi tine, îi răspunse crapul.

— Nu te cred, îi vorbi din nou vulpea, decât dacă primeşti să ne luăm la

întrecere.

— Pun rămăşag că sunt mai vioi ca tine, se sumeţi crapul.

Şi-au fixat mai întâi locul unde aveau să se oprească, deoarece de pornit o porneau chiar de acolo, şi după aceea s-a hotărât ca vulpea să alerge de-a lungul apei, iar crapul... fireşte, prin apă.

Crapul era renumit de leneş, asta o ştia bine vulpea, dar ea nu mai ştia că el în schimb, era isteţ la minte. Aşadar, de îndată ce s-a cufundat în apă, a şi dat de veste şi toţi crapii – cât ai zice peşte – au aflat de rămăşag şi au hotărât să-i joace o farsă vulpii.

Gâfâind din greu, vulpea, după ce alergase o bună bucată de drum, strigă înspre apă:

— Crapule, m-ai ajuns?

— Iată-mă, aici sunt! îi dădu răspunsul crapul din dreptul ei.

Vulpea continuă să fugă, dar, după câteva minute, iar se opri să întrebe:

— Crapule, m-ai ajuns?

— Iată-mă, o dată cu tine! îi răspunse, bineînţeles alt crap, care se afla în dreptul ei.

Şi tot aşa, ea continuă să întrebe, şi crapul, aflat în locul cel mai apropiat de ea, îi răspundea neîntârziat. Până când ajunse vulpea, mai mult moartă decât vie, la locul hotărât de sosire, abia-abia mai izbuti să întrebe:

— Crapule, unde eşti? Ai ajuns?

Şi crapul de lingă ea îi răspunse lenevos, tăvălindu-se pe marginea apei:

— Dacă ai şti de când te aştept, cumătră vulpe! Dar, după cum văd, a cam trecut multă vreme până să mă ajungi!... Cred că de acum încolo nu te mai iei după flecărelile din jur!

Buimăcită, la început, de oboseală, vulpea nu şi-a dat seama ce se petrecuse, dar pe măsură ce ajungea la vizuina ei, se dezmeticea şi deodată i-a trecut prin minte şiretenia crapului. Dar n-a mai avut ce să facă. Răzbunarea a fost doar că din ziua aceea n-a mai deschis gura să stea de vorbă cu crapii, iar dacă a mai deschis-o vreodată, a făcut-o doar ca să-i înhaţe!

Veveriţa a vrut să-şi facă o casă împreună cu maimuţa

poveste italiană

Pe o ploaie cu găleata, o maimuţă se adăposti sub un copac, tremurând toată şi de frig, şi de frică, mai ales când vedea fulgerele şi auzea trăsnetele. Deodată, în spatele ei, se simţi un foşnet uşor. Când se uită, dădu cu ochii de o veveriţă, zgribulită şi ea, de ploaie şi frig.

— Ce-ai zice, veveriţă, ca mâine dis-de-dimineaţă să începem să ne facem un adăpost şi când o mai ploua, să nu mai stăm aşa pe-afară şi să îngheţăm de frig?, îi vorbi maimuţa.

— Ai dreptate. Mâine adunăm tot ce ne trebuie şi ne făurim o căsuţă, îi răspunse veveriţa.

Şi poate că ar fi trecut a doua zi la muncă, dar dimineaţa răsări un soare puternic, cald şi dătător de viaţă. Maimuţica începu să zburde dintr-un copac în altul şi la fel şi veveriţa. Se întâlniră pe o cracă şi maimuţica o întrebă:

— Când vrei să începem casa?

— Să mai zburdăm puţin şi pe urmă o să trecem noi la lucru!, îi răspunse veveriţa şi uite-o nu e, pe altă creangă.

Se zbenguiră aşa până seara târziu, când soarele asfinţise şi acum iar se răcorise afară. Se întunecă, nori deşi se adunară, iar din ei se porni să cadă o ploaie măruntă. Sub acelaşi copac maimuţa se întâlni din nou cu veveriţa.

— N-ai vrut să ne facem casă! Acum iarăşi dârdâim aici de frig!

— îţi făgăduiesc că mâine în zori o începem, îi răspunse veveriţa.

Dar zorii dimineţii aduseră din nou soarele arzător pe cer, încălzind pământul; şi cele două, maimuţica şi veveriţa, iar trecură la joacă, sărind de pe o creangă pe alta, şi dintr-un pom într-altul, uitând de lucru. Şi seara, una: Bârrr! şi alta Hapciu! Şi, cele două lenevitoare, dacă n-au răcit rău de tot până azi, tot se mai amăgesc când e frig să-şi facă o casă împreună, iar a doua zi de dimineaţă uită, când apare soarele... Că după soare vine ploaie, şi după ploaie, vreme bună...

Trei portocale

poveste italiană

Trăiau odată un împărat şi o împărăteasă; care nu aveau copii. Şi ce n-ar fi dat să aibă un fecior. Stând aşa, necăjiţi, împăratul zise într-o zi:

— Dacă aş avea un băiat, aş face în faţa palatului o fântână din care aş lăsa să curgă vin, în loc de apă.

— Iar eu, spuse împărăteasa, aş porunci ca alături să fie făcută o altă fântână, din care să ţâşnească ulei de măsline, în loc de apă. Şapte ani ar veni femeile să-şi umple ulcioarele şi l-ar binecuvânta pe fiul meu.

Dorinţa lor se împlini, căci împărăteasa născu un. Băiat, împăratul porunci să se sape numaidecât cele două fântâni în faţa palatului. în primul an, stropii de vin şi de ulei ţâşniră din plin. în anii următori însă începură să scadă; cu cât creştea băiatul, cu atât scădeau mai mult. Până la urmă, doar picurau din când în când.

într-o zi fiul împăratului ieşi în faţa palatului să se joace cu bilele. Tocmai atunci veni la fântână o femeie bătrână şi gârbovită şi se căznea să umple cu vin şi cu ulei două ulcioare. Avea un burete cu care absorbea vinul, pe care-l storcea în ulciorul cu vin, Apoi cu un alt burete absorbea ulei pe care-l storcea în ulciorul cu ulei. Treaba asta era grea, dar bătrâna o făcea cu multă răbdare. Când ulcioarele se umplură şi bătrâna voi să plece acasă, fiul împăratului, jucându-se cu bilele, nimeri cu o bilă drept în cele două ulcioare şi le sparse. în clipa aceea, cele două fântâni secară. Tocmai atunci fiul împăratului împlinea şapte ani.

Bătrâna se uită la ulcioarele sparte; apoi, la fiul împăratului, măsurându-l din creştet până în tălpi, şi zise furioasă:

— Mi-ai spart ulcioarele. Pentru asta te blestem. Când vei împlini de trei ori şapte ani, să te apuce neliniştea şi chinul şi să mergi, să mergi neîncetat, până vei găsi pomul cu trei portocale.

Când îl vei găsi şi vei culege cele trei portocale, atunci să te apuce setea şi să te chinuie amarnic. Vom vedea apoi ce se va mai întâmpla.

Fiul împăratului continuă să se joace nepăsător cu bilele, îşi aminti de ulcioarele sparte şi de blestemele bătrânei doar când împlini de trei ori şapte ani, adică când avea douăzeci şi unu de ani. Atunci îl cuprinse dintr-o dată o nelinişte şi un chin, pe care nu putea nicidecum să le alunge, nici cu vânătoarea, nici cu petrecerile.

— Ah, unde pot să găsesc cele trei portocale?

— O, fiul meu, din cauza asta eşti necăjit? zise împăratul. Păi, pentru fiul nostru drag, putem să facem rost, nu de trei portocale, ci de trei sute de ori pe atâta!

— Da, sigur că da, întări şi împărăteasa, într-adevăr, aduseră în faţa lui grămezi întregi de portocale, dar el clătină din cap:

— Nu, astea nu-s portocalele pe care le caut. De fapt nici eu nu ştiu cum arată acele portocale. Am să mă duc să le caut.

Feciorul împăratului încalecă pe un cal alb şi vânjos şi pomi la dram. Merse, merse din zori şi până în seară, şi a doua zi iar, clar nu găsi nimic. Atunci schimbă

drumul şi ajunse în curând la un pârâiaş şi auzi un glas:

— Prinţişorule, ai grijă să nu-mi calce calul tău căsuţa. Prinţul se uită de jur-împrejur, dar nu văzu nimic.

îşi aruncă privirea la copita calului şi văzu în iarbă o găoace de ou. Descăleca, se aplecă şi, spre mirarea lui, în găoace, o zână.

— O, de mult nu mi-a venit nimeni în ospeţie şi de mult nu mi-a făcut nimeni niciun fel de dar, spuse zâna fericită.

Prinţul scoase inelul de pe deget şi-l trecu pe trupuşorul zânei, în loc de brâu.

— Eu ştiui ce cauţi! zise zâna. Dar pentru ca să ajungi acolo, va trebui să-ţi faci rost de o cheie de diamant.

— Dar unde să găsesc cheia de diamant?

— Ei, asta nu mai ştiu. Dar cred că sora mea, care locuieşte în pădurea de castani, va putea să-ţi spună.

Prinţul dădu pinteni calului şi ajunse în pădurea de castani, unde, într-adevăr, locuia o zână într-o coajă de castană. Prinţul îi dărui o cheutoare de la pelerina sa.

— Mulţumesc! zise zâna. Am să-ţi dezvălui taina. Cheia de diamant se află în cutia de cristal.

— Dar unde-i cutia de cristal? întrebă nerăbdător prinţul.

— Asta ştie doar soră-mea mai mare, răspunse zâna. Ea locuieşte în pădurea de aluni.

Prinţul ajunse şi în pădurea de aluni, unde o găsi pe sora cea mai mare într-o căsuţă de alună.
Desprinse lănţişorul de la gât şi-l dărui zânei.

Zâna luă lănţişorul, îl legă de un copac şi spuse:

— Aşa, lănţişorul tău îmi va fi de-acum înainte hamac. Minunat dar! Pentru această bucurie pe care mi-ai făcut-o, am să-ţi dezvălui taina. Cutia de cristal e într-un palat; palatul e pe un deal, iar dealul se află dincolo de trei munţi şi trei deserturi. Cutia este păzită de un paznic cu un singur ochi.

Dar bagă de seamă: când paznicul doarme, ochiul său este deschis. Iar când nu doarme, ochiul său este închis. Şi acum, du-te şi să nu-ţi fie frică de nimic.

Prinţul a mers, a mers, până când a trecut trei munţi. Apoi iarăşi a mers, a mers, până când a străbătut trei deserturi şi a ajuns pe dealul unde se afla palatul. Coborî de pe cal, îl legă de un copac şi porni pe o cărăruie plină de iarbă, pe care se vedea că n-a mers de mult nimeni. Cărăruia era însă atât de întortocheată şi se răsucea mereu, încât prinţul credea că n-o să mai ajungă. Dar, până la urmă, iată-l, în vârful dealului unde se afla palatul.

Pe deasupra prinţului trecu o coţofană şi el o rugă:

— Te rog, trage, cu ochiul înăuntru şi vezi dacă paznicul doarme.

Coţofana se uită înăuntru şi spuse:

— Doarme, doarme; ochiul e închis. „Hm, nu-i timpul potrivit să intru”, îşi zise prinţul.

Aşteptă, ascuns într-un tufiş, până când se lasă întunericul şi atunci trecu pe deasupra lui bufniţa,
pe care o rugă:

— Fii bună, te rog, şi trage cu ochiul înăuntru să vezi dacă paznicul doarme.

Bufniţa se uită pe fereastră şi spuse:

— Aoleo, nu doarme. Ţine ochiul deschis şi se uită drept la mine.

„Acum e timpul”, îşi zise prinţul şi intră pe furiş în palat.

Acolo îl văzu pe paznicul cu un singur ochi, iar alături de el, un scăunel cu trei picioare pe care se afla cutia de cristal. Prinţul, călcând în vârful picioarelor, se apropie de cutie, ridică încet capacul şi scoase din ea cheia de diamant. Acum avea cheia de

diamant, dar nu ştia de la care uşă este. „Ei, drăcie, zise el, va trebui să le încerc pe toate.” Merse de la o odaie la alta, încercă uşile rind pe rând, dar cheia nu se potrivea. Prinţul se opri dezamăgit. Nu mai era decât o singură uşă de aur, care se afla în cel mai îndepărtat colţ al palatului. Porni cu paşi nesiguri spre ea. Când ajunse în faţa uşii de aur, prinţul se opri, o privi lung, apoi introduse cheia în broască. Uşa se deschise numaidecât şi se trezi într-o grădină.

Acum era sigur că se găseşte pe calea cea bună, căci în mijlocul grădinii se găsea un pom cu trei portocale, atârnând pe o singură creangă. Prinţul se apropie şi le culese pe toate trei. Le ascunse sub pelerină şi pomi înapoi. Ieşind din palat, o luă la fugă, spre poalele dealului, dezlegă calul şi, încălecându-l, pomi în goană.

Paznicul cu un singur ochi se trezi atunci din somn, privind buimăcit în jurul său. Când văzu cutia de cristal deschisă, începu să strige şi să alerge în urma prinţului. Dar, prea târziu. Căci prinţul se îndepărtase mult şi se apropia acum de primul deşert.

Când ajunse în deşert, începu să-l cuprindă setea. Dădu pinteni calului, dar, cu cât mergea mai repede, cu atât setea creştea. Ajunse astfel şi la al doilea deşert, pe care-l străbătu cu greu, căci setea îi lua toată puterea. Când păşi în al treilea deşert, zăpuşeala era atât de mare, văzduhul atât de înfierbântat, încât prinţul simţi că nu mai poate să meargă mai departe.

„Am trei portocale”, cugetă el, mănânc una, ca să-mi potolesc setea asta cumplită'".

Dar îndată ce tăie coaja, portocala se despică în două şi din ea ieşi o fată frumoasă, care-i cern cu voce stinsă:

— Dă-mi apă, dă-mi apă să beau, că mor de sete! Până când prinţul se gândi ce să facă, fata căzu la pământ şi muri.

Prinţului îi părea rău, dar ce putea să facă? Porni mai departe. Când întoarse capul, să vadă ce s-a întâmplat în urma lui, rămase uimit. în locul acela se înălţa acum o pădure de portocali. Prinţul vru să se oprească, dar se răzgândi şi porni mai departe.

Ieşi din ultimul deşert şi intră într-o pădure. La marginea pădurii clipocea un izvor. Prinţul se repezi la izvor şi bău, bău mult din apa lui limpede. Apoi îşi adapă calul. Obosit de drum, se aşeză sub un copac rămuros, să se odihnească. Scoase de sub pelerină a doua portocală şi o cântări un timp în palmă. „Ce se ascunde oare sub coaja ei”, cugetă prinţul. O despică în două şi din portocală ieşi o fată frumoasă, tot aşa de frumoasă ca şi cea de mai înainte.

— Dă-mi apă, dă-mi apă să beau, zise fata, cu o voce ajunsă la capătul puterii.

— Uite, colo, pârâiaşul acela! Apa e curată şi răcoroasă.

Fata se aplecă şi bău dintr-o înghiţitură toată apa.

— Apă, apă! gemu din nou fata şi căzu moartă la pământ.

Pe prinţ îl cuprinse amărăciunea şi îşi făgădui în sinea lui: „Eh, dacă mai întâlnesc o fată în cale am să-i dau să bea tot sucul din această portocală.”

Dând pinteni calului, porni mai departe. După un timp, îşi întoarse capul înapoi şi rămase uimit. Acolo unde clipocea izvorul, se întindea acum o pădure deasă de portocali, iar sub ramurile ci verzi, pârâiaşul susura plin cu apă.

Dar prinţul nu se întoarse, ci pomi mai departe. Cit de mult s-a chinuit pe drum de căldură şi de sete, nici nu se poate spune. Aşa a ajuns până la un râu, care curgea la graniţa împărăţiei sale. Aci, după ce îşi potoli setea, tăie în două cea mai mare şi cea mai coaptă portocală. Apărură mai întâi nişte petale de flori. Apoi, o fată nespus de frumoasă. Când o văzu, prinţul rămase înmărmurit. Nu mai putea să-şi ia ochii de la ea.

— Dă-mi apă, dă-mi apă, să beau! zise fata cu glas atât de duios şi de plăcut, încât prinţul,

încântat, o luă de mină şi o duse. Până la râu.

Fata se aplecă şi începu să bea apă. Şi aşa, abăut până s-a săturat. Şi-a ridicat apoiprivirea spre

prinţ, spunându-i:

— îţi mulţumesc, prinţ bun şi frumos, că mi-ai redat viaţa. Sunt fiica împăratului portocalelor.

Ce mult te-am aşteptat! Şi cele două surori ale mele te-au aşteptat.

— Ah, sărmanele! oftă prinţul. Eu sunt vinovat de moartea lor.

— Dar ele n-au murit! zise fata. N-au murit, dragul meu! Păi, n-ai văzut după ce ai plecat că s-au preschimbat în minunate păduri de portocali? Da, da. Ele vor fi loc de odihnă şi de popas pentru drumeţii obosiţi, cărora le vor potoli setea. Dar niciodată nu vor putea să devină iarăşi fete.

— Iar tu, n-ai să mă părăseşti niciodată! Aşa e?

— Aşa e. Niciodată nu te voi părăsi.

Prinţul puse mâna pe sabie şi-i jură credinţă. O urcă pe cal şi alergă fericit spre palatul tatălui său.

Când turnurile palatului străluciră în depărtare, prinţul se opri şi zise:

— Acum, te rog, aşteaptă-mă aici. Mă întorc îndată eu o căruţă de aur şi îţi voi aduce o haină de purpură şi conduri de atlas.

— N-am nevoie nici de haine, nici de conduri. E mai bine să nu mă laşi singură aici.

— Dar nu se poate aşa. Va trebui să intri în palatul tatălui meu, aşa cum se cuvine unei prinţese.

— Da, dar mi-e teamă să rămân singură.

— Nu-ţi fie teamă. Uite, ca să fii liniştită, am să te urc pe creanga celui mai înalt copac. Iată-l, arătă prinţul spre un copac, care stătea aplecat deasupra unui lac. Acolo nu te va vedea nimeni.

— Bine, se învoi în cele din urmă fata.

Prinţul, dând pinteni calului, pomi apoi în goană spre palatul tatălui său.

în acest timp servitoarea împăratului, şchioapă şi saşie, veni să spele rufele la lac. Se aplecă şi se uită în apă, unde văzu chipul fetei.

— Tiii, dar frumoasă mai sunt! Să fiu eu, oare? Păi, pe o asemenea frumuseţe ar invidia-o şi soarele.

Servitoarea îşi ridică ochii spre soare şi zări sus, pe creanga cea mai înaltă a copacului, o fată nespus de frumoasă. Se stropşi la ea, furioasă:

— Ce faci acolo şi cine eşti?

— Eu... eu... sunt logodnica prinţului şi-l aştept să vină după mine.

— Dar nu se ştie dacă va veni, zise servitoarea cu glas batjocoritor şi începu să scuture copacul.

Biata fiică a împăratului portocalelor se strădui din răsputeri să se ţină pe creangă. în cele din

urmă, căzu în apă şi se transformă din nou în portocală.

Servitoarea apucă repede portocala şi o vârî în sân. Abia se aşeză ea pe creangă şi, iată-l, pe prinţ cu o căruţă de aur, trasă de şase cai albi.

Când o văzu prinţul înmărmuri. Cum, logodnica lui să fie saşie?

— Logodnicul meu drag nu te speria! zise servitoarea, în curând îmi va trece. Mi-a intrat un pai în ochi, iar piciorul mi-a amorţit de atâta aşteptare. După nuntă voi fi şi mai frumoasă.

Prinţul n-avu încotro. Jurase pe sabie că-i va fi credincios,

Când împăratul şi împărăteasa o văzură, le venea să-şi ia lumea în cap. Păi, pentru urâţenia asta, a trebuit să se ducă fiul lor tocmai la capătul lumii?

Seara, tot palatul era luminat; mesele pline cu de toate, iar oaspeţii veseli şi bine dispuşi, cum se cuvine să fie la nuntă; dar îşi dădeau coate, arătând spre mireasă. Fiul împăratului era amărât. îi venea să fugă. Clopotele sunară şi toţi se aşezară la locurile lor la mese. în fruntea mesei stăteau tinerii. Mireasa mânca în silă şi fiece îmbucătură i

se aşeza în gât. Ceru apoi să bea apă, dar setea nu i se mai potolea. Atunci îşi aduse aminte de portocală şi hotărî s-o mănânce. O scoase pe furiş din sân, dar când dădu s-o ducă la gură, portocala îi scăpă din mână şi începu să se rostogolească pe sub mese.

Mireasa se făcu palidă. Oaspeţii stăteau cu răsuflarea oprită şi se uitau înmărmuriţi unul la altul. Portocala continuă să se rostogolească. Făcu înconjurul meselor, iar acum se îndreptă spre mire.

Toţi aşteptau cu sufletul la gură să vadă ce se întâmplă. Mirele, tulburat peste măsură, aştepta şi el. Când portocala ajunse în dreptul lui, se deschise încetişor şi din ea ieşi fiica împăratului portocalelor. Prinţul sări de la masă, o luă de mână şi se duse în faţa părinţilor săi,

— Aceasta este logodnica mea adevărată!

Şi după aceea ce s-a mai întâmplat? Servitoarea rea şi înşelătoare a fost alungată, iar prinţul şi fiica împăratului portocalelor de-abia atunci şi-au sărbătorit nunta cu adevărat.

Păţaniile lui Ciuciumingu

poveste italiană

La şaisprezece ani, Ciuciumingu rămase orfan. Auzind, din întâmplare, un tâmplar din partea locului, că bietul băiat rămăsese şi fără mamă şi fără tată, se gândi să-l ia la el, şi Ciuciumingu primi, că nu prea avea de ales.

— La mine vei găsi unde să-ţi pui capul să te odihneşti şi un codru de pâine nu-ţi va lipsi, ca să- ţi astâmperi foamea. De simbrie nu poate fi vorba, cât timp nu te pricepi la nimic. Din ziua când vei stăpâni însă o meserie, vei primi şi bani, aşa-i vorbi tâmplarul, bucuros că găsise cine să-l ajute, fără prea mare cheltuială.

Şi băiatul căzu la învoială, de altfel nici nu avea încotro. Dar simbrie nu primi luni şi luni de zile, stăpânul lui găsind mereu câte un cusur în tot ceea ce-i făcea bietul Ciuciumingu, ca nu cumva să fie silit să-i dea vreun ban. Azi aşa, mâine aşa, sleit de muncă şi lipsit de orice bucurie, băiatul plecă într-o bună zi din casa tâmplarului, fără să-i spună prea desluşit ce şi cum.

Merse el ce merse, bătu la uşa mai multor case din jur şi apoi la uşa. Celor mai de departe, dar nimeni nu se arăta voios să mai hrănească încă o gură, ba să-i mai dea şi bani pe deasupra, după cum voia băiatul, lipsindu-se toţi de munca lui. Dar tot mergând aşa, văzu o casă ee părea mai înstărită, privind-o de afară. Bătu acolo în poarta cu toată nădejdea. Şi veni să-i deschidă chiar stăpânul căsoi, care nu era altul decât cel mai cunoscut şi mai temut vrăjitor din ţinutul aceia.

Numai Ciuciumingu nu auzise de el. Căci pesemne nu era nici prea mic, pentru a i se povesti asemenea lucruri, şi nici prea bătrân, pentru a le povesti el altora. Aşadar, fără să-i treacă măcar prin minte că aceea era casa vrăjitorului, când se văzu poftit înăuntru, făgăduindu-i-se şi atâţia bani pe lună, casă şi masă, el primi să rămână acolo cu cea mai mare bucurie.

— Eu îţi dau tot ce-ţi trebuie, dar tu să mă asculţi orbeşte, îi vorbi vrăjitorul. Să nu ieşi din cuvântul meu. Ai voie să umbli peste tot, că trebuie să deretici peste tot, şi nu uita să faci să sclipească toată casa de curăţenie. De un singur lucru însă tu trebuie să ţii seama: nu cumva să deschizi uşa care dă spre pivniţă... orice s-ar întâmpla ne-am înţeles? De altfel, numai eu ştiu unde este cheia; tu ia aminte însă la ceea ce ţi-am spus şi vei vedea că aici nu-ţi va lipsi nimic şi, dacă vei fi ascultător, şi eu voi fi bun cu tine.

— Bine, îţi făgăduiesc să-ţi respect porunca, mormăi cu jumătate de glas Ciuciumingu, gândindu-se numai la ce putea oare să ascundă stăpânul lui

în pivniţă, încât să nu poată vedea nimeni altul ce era acolo.

Zis şi făcut. Vrăjitorul pleca dimineaţa în zori şi, când se întorcea, seara târziu, găsea totul în perfectă ordine. Ciuciumingu rezistă ispitei o zi, două, nouă, o lună, două, dar, într-o noapte, se prefăcu doar că s-ar duce la culcare, când de fapt se piti cu grijă, urmărind fiecare mişcare a vrăjitorului. Acesta, convins că Ciuciumingu doarme, luă cheia din locul ascuns, descuie uşa şi coborî, fără să-i pese, în pivniţă, lăsând chiar uşa întredeschisă, aşa că Ciuciumingu auzi şi chiar văzu tot.

— Ei, prinţeso, ai de gând să rămâi aici sau primeşti să-mi fii soţie? o întrebă vrăjitorul.

Dar, în loc de răspuns, se auzi un suspin sfâşietor. După puţin timp, vrăjitorul urcă treptele
pivniţei, înapoi în casa, şi după ce puse cheia la loc, se duse mâhnit să se culce, fără să fi observai că băiatul ii spionase.. Aşadar, el a putut să ia cheia liniştit, de unde văzuse că o ţinea vrăjitorul şi după ce a descuiat, a deschis Încet-încet uşa de la pivniţă şi a coborât. în bezna aceea, la început nu prea desluşi mare lucru, dar deodată strălucirea unor bucle aurii îl făcu să descopere într-un colţ o mândreţe de fată.

— Eu sunt zâna Zimbet-de-bucurie fata vrăjitorului inimă-de-aur. Tata n-a vrut să mă dea de soţie vrăjitorului ăsta rău, Ucidetot, aşa că el s-a răzbunat, m-a răpit şi m-a întemniţat aici. Dacă nu crai tu, fără doar şi poate aici aş fi putrezit, în pivniţa asta, căci nu-mi pot măsura puterea cu a lui. Toată viaţa îţi voi fi recunoscătoare, dar să fugim cit mai iute!

îl luă de mână şi, ca prin farmec se făcură nevăzuţi, dispărând în noapte, alergând departe- departe de casa vrăjitorului Ucidetot, în afara oricărei primejdii, zâna recăpătându-şi puterile ei.

— Acum te las în lumea ta, îi vorbi zâna cea bună lui Ciuciumingu, şi să fii sigur că nu voi uita binele pe care mi l-ai făcut Ori de câte ori te vei afla într-o împrejurare grea, va fi de ajuns să te gândeşti la mine şi vei ieşi din orice încurcătură, oricât de încâlcită ţi-ar părea.

Grijulie, zâna, prin puterea ei magică, îi lăsă un sac plin cu merinde, dar până să apuce Ciuciumingu să-i mulţumească, se şi făcu nevăzută.

Rămas singur, Ciuciumingu desfăcu sacul şi, văzând în el atâtea bunătăţi, nici nu mai nimeri cu ce să înceapă, deoarece îl năpădise şi pe el foamea, acum că scăpase de toate spaimele prin care trecuse. După ce-şi puse la cale burta, o porni din nou la drum, încotro văzu cu ochii. Şi aşa ajunse în faţa unei mori. Intră la morar în casă şi-l întrebă dacă nu cumva ar vrea un ajutor. Morarul se arătă încântat să-l angajeze, fiindcă singur mai-mai că nu mai prididea cu câte avea de făcut. Din prima zi chiar, Ciuciumingu îşi dădu toată silinţa să-l mulţumească pe morar şi toate s-ar fi petrecut de minune, dacă morarul n-ar fi avut o mare slăbiciune pentru un pui de tigru, aciuit pe acolo, care, ce-i drept, cu stăpânu-său se răsfăţa ca puiul, dar cu ceilalţi se înăsprea ca un tigru în toată puterea. Aşa că lui Ciuciumingu îi pricinuia tot felul de necazuri. Ba îi fura mâncarea, ba îi dădea cu lăbuţa peste sacul cu făină de i-l răsturna, sau se repezea asupra lui, când ducea sacii cu grâu în spinare! Şi tot aşa, rabdă băiatul ce rabdă, dar într-o bună zi se gândi să se răzbune pe animalul acela răutăcios.

în timp ce puiul de tigru înghiţea ceva cu lăcomie, Ciuciumingu îi aruncă un ghemotoc de câlţi, cărora le dăduse foc, direct în blidul din care hăpăia animalul. Luat pe neaşteptate, tigrul scoase un răcnet feroce şi fugi, fugi până în inima pădurii din apropiere. Morarul, care urmărise din ochi toată întâmplarea, luă un ciomag ca să-l cotonogească pe băiat. Dar băiatul o luă şi el la fugă şi nu se mai opri decât după ce nu mai văzu nici urmă de tigru şi nici urmă de morar. în schimb, tară să-şi dea seama, de unde apăruse, din pământ. Din iarbă verde, lingă el, iată o pocitanie de vrăjitoare, de zece ori mai mare decât el. Cu un nas lung coroiat şi cu bărbia ascuţită, care după ce-l privi avidă şi cu ochi fioroşi, îl şi înhaţă sub braţ, ca pe o nimica toată. Zbura arătarea

ca vântul, înghiţind pământul şi când o auzi grăind, atât de rău se piţigăia, de i se strepezi auzul:

— Surioarele mele, ieşiţi afară să vedeţi ce v-am adus azi de mâncare, ţiui strigoaica cea hâdă în

faţa unui palat de sticlă, de unde apărură de îndată la şapte ferestre, şapte arătări, una mai pocită ca alta.

— Nu pare a fi iepure şi nici cu un curcan nu aduce. Ia să vedem ce ne-o fi adus surioara noastră! se alintau în cor vrăjitoarele.

Ciuciumingu tremura ca frunza în bătaia vântului Şi avea de ce. Căci după ce l-au întors pe toate părţile, ce i-a fost dat să audă?

— Eu aş avea poftă să-l punem în proţap! cârâi una din ele.

— Mie mi-e poftă de un rasol! Să-l fierbem bine-bine! se piţigăi alta.

— Eu zic să-i facem un sos cu toate ierburile bune ale pădurii! se răsti alta.

Pocitania care-l adusese, pentru ca să le împace pe toate, se hotărî ca jumătate să-l pună la fiert în căldare şi jumătate să-l frigă.

Ciuciumingu, mai mult mort decât viu, de groaza celor auzite şi plănuite, după ce-şi înghiţi şiroaie de lacrimi, simţind parcă aievea văpăile focului care avea să-l frigă ori să-l fiarbă, îi veni în gând zâna cea bună, Zâmbet-de-bucurie. Aruncându-l într-un colţ, vrăjitoarele se sfătuiau acum în ce fel să-l pregătească mai bine. Şi Ciuciumingu se ruga în gând să-i apară Zâmbet-de-bucurie şi să- 1 salveze... cum o şti ea. Şi deodată simţi cum se face mic mic mic de tot, atât de mic, încât să se poată strecura prin uşa întredeschisă, prin faţa vrăjitoarelor, fără să fie văzut. Şi ţâşni, ca o săgeată, direct în pădure. în faţa lui apăru zâna cea bună, îl atinse uşor cu nuieluşa ei fermecată şi din omuleţ îl prefăcu din nou în om! Cu zâmbetul ei blând şi bun, îl întrebă:

— Ascultă, Ciuciumingu, mai ai de gând să hoinăreşti? Nu te-ai săturat de atâtea păţanii? Te sfătuiesc să vii cu mine, la tatăl meu, care e foarte înţelept. Te va învăţa carte, te va învăţa să fii bun şi drept şi mai ales să fii în stare să te aperi singur în viaţă, în faţa tuturor relelor care ar putea să apară.

— Ai dreptate. Te voi asculta şi voi face întocmai. Şi eu m-am săturat de atâtea necazuri prin câte mi-a fost dat să trec. Merg cu tine la Inimă-de-aur! i se supuse Ciuciumingu.

Şi, într-adevăr, multe a avut de învăţat de la bătrânul înţelept. Şi după ani şi ani, când s-a făcut şi el om în toată firea, s-a priceput să dea, la rândul lui, sfaturi celor tineri, cum să ocolească nălucile şi să se ferească de necazuri, deoarece de cele mai multe ori năzdrăvăniile sunt primejdioase şi nu oricine are parte de o zână bună care să-l salveze prin farmecele ei.

Ghicitoarea neghicită

poveste italiană

A fost odată un împărat. Fiindcă era faimos pentru firea lui veselă, se numea Vesel împărat. Şi avea o fată care împlinise vârsta măritişului. Cei mai vestiţi prinţi veniră la curtea împăratului s-o ceară de soţie. Şi cum vitejia, isteţimea şi atâtea alte calităţi le erau lor cunoscute, împăratul cel şugubăţ hotărî ca fiica lui să se mărite cu cel ce va reuşi să-i spună o ghicitoare pe care el să n-o desluşească.

— Mărite împărat, începu unul din prinţi, ghicitoarea mea sună aşa: „Când te chem tu îmi răspunzi; nu mă vezi, dar mă auzi!"

— Ha! Ha! Ha! râse împăratul. O ştiam... este ecoul! Şi ruşinat prinţul cedă locul lui altuia.

— Mărite împărat, spuse alt prinţ, ghicitoarea mea sună aşa: „Are capete

aurii, iară părul în ţepi mii; şi e-n mare căutare de căldură şi de soare”.

— Ha! Ha! Ha! râse împăratul. Spicul de grâu!

— Mărite împărate, începu un alt prinţ, iată ghicitoarea mea: „Grăieşte, dar gură n-are, merge dar fără picioare”.

— Ha! Ha! Ha! e scrisoarea! Altul să-mi spună altă ghicitoare.

— Mărite împărate, spuse un alt prinţ, ascultaţi şi ghicitoarea mea: „Toţi m-aud, deşi sunt mut; căci mereu eu sunt bătut; la necaz, la bucurii, la moarte şi cununii”.

— Clopotul! Clopotul!... Altul, altul, să vină altul! Neclintit, în mijlocul mulţimii, un prinţ tânăr şi frumos se uită mai întâi la prinţesă, se uită apoi răutăcios la împărat şi, în cele din urmă, spuse:

— împărate, pot spune şi eu o ghicitoare măriei tale? S-ar putea să nu ţi-o mai fi spus-o altul până acum...

— Ei, bine, să vedem... grăbeşte-te! Mai sunt şi alţi prinţi care abia aşteaptă să le vină rândul.

— Eu am credinţa că ghicitoarea mea e nouă şi prinţesa va fi a mea! spuse prinţul.

Toţi aşteptau cu cea mai mare curiozitate să vadă ce putea născoci prinţul cel îndrăzneţ, ce ghicitoare pe care să n-o mai fi auzit împăratul.

— Ei bine: cine umblă întâi în patru picioare, apoi numai în două, iar la urmă în trei?

împăratul căzu pe gânduri. Se tot scărpina în cap, să-i vină vreo idee, dar mai mult decât că i-a
alunecat coroana de împărat nu s-a întâmplat. în cele din urmă a recunoscut că nu poate răspunde.

— Ai izbutit să-mi spui o ghicitoare pe care să n-o pot ghici. Fata mea va fi soţia ta. Dar mai întâi desluşeşte-mi ghicitoarea. Sau e numai o glumă fără dezlegare? zise împăratul.

— Dar este cât se poate de simplu, măria ta. Chiar tu eşti, împărate!

— Cum aşa! se răsti împăratul.

— Foarte simplu: Copil fiind ai umblat în patru picioare.

Când ai crescut mare ai mers în două picioare ca tot omul. Iar la bătrâneţe vei merge în baston, care va fi al treilea picior, de fapt. Nu-i aşa? Mai întâi în patru, apoi în două şi la urmă în trei?

Se distra împăratul şi se înveseliră cu toţii, căci a fost o nuntă mare împărătească, de şapte zile şi şapte nopţi, când s-au spus cele mai multe snoave şi cimilituri, s-a cântat şi s-a dansat ca la nuntă.

Flautul de aur

poveste italiană

A fost odată un împărat care nu avea nici soţie şi nici copii. Bucuria vieţii lui era cântecul unui canar şi al unei cănăriţe, care erau în grija pajului său credincios. Trăiau într-o colivie mare de aur şi când şi când pajul avea grijă să-i scoată din colivie şi să-i lase să zburde prin grădina palatului. Ei zburau ce zburau şi totdeauna se întorceau cuminţi în colivia lor de aur. Dar, într-o bună dimineaţă, canarul zbură ceva mai departe, şi zadarnic strigă pajul şi cănăriţa după el, că nu mai apăru nicicum, îngrijorat, pajul o lăsă plângând de ciudă şi dor pe cănăriţă în colivie şi ieşind pe poarta palatului, se duse în căutarea canarului. Dar nu făcu prea mulţi paşi, că-i auzi cântecul în apropiere şi când ridică ochii să vadă din ce parte se auzea cântecul, iată că-l zări pe balustrada balconului de la palatul vecin. O fată de o frumuseţe rar întâlnită era

pierdută de fericire în faţa lui.

— Preafrumoasă fată, tare te-aş ruga să-mi dai voie să iau acasă canarul. E al împăratului; mi-a fost dat în grijă. Credeam că l-am pierdut, dar iată că norocul m-a făcut să-l regăsesc atât de iute.

Aşa-i vorbi pajul frumoasei fete. Dar fata, la început se codi să-i deschidă şi nici nu se arătă prea bucuroasă să renunţe la cănăraşul acela atât de fermecător.

— Sunt singură acasă, îi răspunse, şi tatăl meu mi-a interzis să deschid poarta când nu e el acasă.

— Nu aş insista, clacă n-aş şti cât ţine împăratul la perechea lui de canari, îi spuse pajul cu un glas rugător.

Şi atâta o rugă pajul, încât fata trecu peste porunca tatălui ei şi-i deschise poarta. Din clipa în care se treziră aproape unul de celălalt, amândoi tinerii se simţiră cuprinşi de acelaşi mare simţământ de iubire, deşi se vedeau pentru prima oară. Pajul îşi luă cănăraşul şi se întoarse bucuros la palat. Dar toarte curând, bucuria regăsirii încântătoarei păsări se transformă în tristeţea iubirii neîmplinite. Căci şi pajul şi fata se gândeau unul la altul, dar nu îndrăzneau să se mai caute şi să-şi mărturisească iubirea lor. După câtva timp, împăratul căzu bolnav la pat şi pajul nu mai plecă nicio clipă de la căpătâiul împăratului pe care-l slujea cu mare credinţă. Iar fata cea frumoasă zadarnic stătea la balconul casei ei tristă şi îngândurată. Ca să-şi mai aline dorul, coborî în grădină să culeagă câţiva trandafiri pe care să şi-i aşeze în glastră şi privindu-i să se însenineze. Culegând când un
trandafir roşu, când unul galben, deodată i se fixă privirea pe un trandafir alb, care începuse să-şi desfacă petalele una după alta şi din mijlocul lui apăru o zână, nu mai mare decât o păpuşă, învestmântată toată în alb, cu bucle blonde aurii. Şi, culmea, avea şi glas:

— Frumoasă fată, de ce te necăjeşti atât? o întrebă zâna cea mică cât o păpuşă.

— Dacă ai rămâne lingă mine, poate că nu m-aş simţi atât de singură? încercă s-o convingă fata.

— Eu ştiu că dorul tău se îndreaptă spre pajul cel frumos al împăratului. Eu aş sta bucuroasă numai lângă tine, dar am o lume a mea. A zânelor mici şi bune. Nu te necăji însă că eu te voi face fericită şi dacă tu îţi vei păstra întotdeauna inima ta sinceră şi iubitoare, eu voi fi lingă tine ori de câte ori mă vei chema.

— Dacă ştii pe cine iubesc, ajută-mă să-i fiu mireasă şi să nu mai stau singură aici! o rugă fata.

— Ţine acest flaut de aur! Are darul de a vindeca pe oricine-l ascultă. îi vei cânta împăratului şi-l vei însănătoşi ca prin farmec. Ca răsplată îţi va dărui ce-i vei cere. Şi apoi ori de câte ori vei avea nevoie de ajutorul meu, va fi de-ajuns să cânţi melodia asta cu flautul şi eu voi fi alături de tine.

Ţine minte melodia!

Şi cât era de mică zâna, luă flautul de aur în minutele ei mici şi diafane şi o melodie divină se auzi din flautul mare aproape cât ea.

Fata o ţinu minte pentru tot restul vieţii. O luă în braţe pe zâna aceea mică, dar cu puteri de uriaş, şi o sărută pe amândoi obrajii, primi flautul şi într-o clipă se afla la poarta palatului.

Slujitorii, auzind-o care-i era dorinţa, o lăsară să se ducă la împărat. Aşa cum îl văzuseră atâţia vraci, îl mai putea vedea şi o fată frumoasă! Poale că va izbuti ea ceea ce nu izbutiseră minţile acelea luminate. Pajul, de cum o văzu, simţi cum i se umple inima de bucurie. Parcă şi împăratul era mai vesel la vederea ei.

Dar când a început fata să cânte din flautul de aur, împăratul s-a ridicat mai întii în

coate, apoi s- a dat jos din pat şi când să-şi termine cântecul fata, împăratul era mai voios şi mai voinic ca niciodată. După cum îi spusese zâna cea mică, împăratul se arătă gata să-i împlinească fetei orice dorinţă ar fi vrut ea. Când o auzi cât de modestă era în dorinţa ei, se uită înspre paj. Şi pajul îi spuse de asemeni:

— împărate, asta e şi dorinţa mea, să mă pot însura cu această fată minunată!

Şi împăratul le dădu binecuvântarea. Şi de a doua zi începură pregătirile de nuntă. Iar dorinţa împăratului a fost de a nu părăsi niciodată palatul, iar după moartea lui să rămână ei stăpâni acolo.

Şi de când venise fata aceea bună şi frumoasă în palat, nimeni nu mai ştia ce-i suferinţa, căci ea, când şi când, fără să-şi dea seama, cânta melodia care o auzise la zâna cea mică; şi cine auzea melodia aceea nu mai cunoştea nici boală şi nici tristeţe, ci numai viaţă fericită.

Făt Frumos şi frumoasa Rosalinda

poveste italiană

A fost odată un împărat şi o împărăteasă şi aveau o fată frumoasă-frumoasă. Dar într-o bună zi, pe când se plimba ca prin grădina palatului, se pomeni faţă în faţă cu o vrăjitoare care o apucă de mână şi o duse departe-departe. Şi zadarnic se jeluiră şi împăratul şi împărăteasa, că frumoasa lor Rosalinda nu s-a mai întors. De jelania lor se răspândesc vestea până în ţinutul vecin, unde trăia Făt Frumos, care auzise şi el de minunata Rosalinda şi de păţania ei. Fără a mai spune nimănui nimic, încalecă pe cel mai frumos armăsar din grajd şi o porni în căutarea fetei. Şi peste şapte mări şi şapte ţări, ajunse la marginea unei păduri întunecoase; şi merse, şi merse până când văzu o lumină licărind la oarecare depărtare. O luă într-acolo; era o casă, voi să intre, dar abia avu timp să se ascundă, căci tocmai atunci ieşiră ca două furii, un vrăjitor împreună cu o vrăjitoare, care nu era alta decât cea care o răpise pe frumoasa Rosalinda de la părinţii ei. Aşteptă să se depărteze ca apoi să intre nestânjenit în casa lor, s-o caute pe fată. Şi într-adevăr, înăuntru, Rosalinda se îndeletnicea cu nu ştiu ce treburi de-ale casei. Pe nerăsuflate îi povesti lui Făt Frumos toate câte pătimise şi la urmă
îi mărturisi că pierduse de mult orice speranţă să mai vadă vreodată pe cineva.

— Făt Frumos, trebuie să ne grăbim să ieşim din pădure, mai înainte de întoarcerea lor. Aici este o biciuşca vrăjită; cu ajutorul ei ne vom putea preface chipurile şi toată înfăţişarea, ca să nu ne mai cunoască. Şi aceştia sunt papucii fermecaţi care zboară ca vuitul, îi mai destăinui fata.

— Să ne grăbim! o îndemnă Făt Frumos. O luă în braţe, îşi puse papucii fermecaţi şi amândoi zburau acum mai tare ca vântul şi ca gândul. Dar în curând vrăjitorul şi vrăjitoarea se întoarseră acasă şi când vrăjitoarea şi-a dat seama că Rosalinda dispăruse, n-a mai pierdut vremea, ci s-a grăbit să-i strige bărbatului:

— Eu ţi-am răpit-o de la părinţii ei şi ţi-am adus-o aici, fiindcă noi n-am avut copii. Acum e rândul tău să te duci s-o aduci înapoi. Aleargă după ea şi după cel ce-a răpit-o! Şi îndată să-i văd pe amândoi aici, pe urmă vom avea grijă cum să-i pedepsim! Şi vrăjitorul se duse după ei. Fata îl simţi că se apropie. Ce-i drept, Făt Frumos era ajutat de papucii fermecaţi, dar nici vrăjitorul nu şchiopăta. Şi atunci cu biciuşca fermecată, Rosalinda împreună cu Făt Frumos se prefăcură în două rândunici şi se cocoţară pe o crenguţă:

— N-aţi văzut trecând pe aici o fată frumoasă însoţită de un prinţ? întrebă

vrăjitorul pe cele două rândunele, căci ajunse din urmă, ele erau primele vietăţi ce-i apăruseră în cale.

Dar cele două zburătoare ciripiră „cip chip” şi atât. Vrăjitorul, cam bătrân, nu pricepu vraja care se petrecuse şi se întoarse să-i ceară sfat vrăjitoarei, căci ea se dovedise totdeauna mai dibace decât el.

— N-am întâlnit în calea mea decât două rândunici. Şi din ciripitul lor n-am înţeles prea bine dacă au văzut sau nu, doi tineri alergând, îi spuse vrăjitorul. Iar vrăjitoarea se repezi la el, mai rău ca toate vrăjitoarele la un loc:

— întoarce-te iute, căci numai ei doi puteau fi! Ea ne-a furat nuieluşa fermecată, aşa că s-au putut preface într-o clipă în două păsărele. Adu-i imediat pe am îndoi aici! Alergă a doua oară vrăjitorul, dar rândunelele nici gând să mai fie acolo. Ceva mai departe dădu însă de o căprioară şi un cerb. Dar gândul lui rămăsese la cele două păsărele. Aşa că din nou se întoarse acasă, nebănuind că tot ei doi erau. Şi vrăjitoarea, după ce se răsti la el, iar îl trimise în codri, de astă dată după cerb şi căprioară.

Dar alergă şi alergă vrăjitorul şi nici urmă de vieţuitoare în pădurea aceea; după ce trecu însă prin multe alte păduri, la marginea uneia din ele deodată îi apăru în faţă o apă şi lângă apă două broscuţe. El le întrebă:

— N-aţi văzut trecând pe aici un cerb şi o căprioară? Şi broscuţele: „Oac! Oac!” şi zdup în apă!

Vrăjitorul biruit de deznădejdi şi osteneală, că era şi tare bătrân, nici nu se mai încumetă să facă
de astă dată calea întoarsă, ci de spaimă ce-i era de gura blestemată de vrăjitoare, o luă încotro văzu cu ochii, necăjit foarte că o i pierduse pe frumoasa şi vesela Rosalinda, care le mai înseninase viaţa lor întunecată şi hâdă de vrăjitori. Şi cele două broscuţe, ceva mai departe, se transformară din nou în Rosalinda şi Făt Frumos, apoi împreună ajunseră vii şi nevătămaţi la palatul Rosalindei. împreună cu părinţii lui, fericiţi de vitejia băiatului lor şi împreună cu părinţii ei, fericiţi că-şi recăpătaseră fata, Făt Frumos şi frumoasa Rosalinda petrecură în şir zile şi nopţi la nuntă, şi poate mai petrec şi acum... Iar vrăjitoarea îl mai aşteaptă şi azi pe vrăjitor ca să-l dojenească aspru pentru nepriceperea lui.

Păstoriţa regină

poveste italiană

în vremuri foarte îndepărtate, trăia într-o ţară un rege tânăr, şi el îşi pusese în gând să se însoare. Fără a mai da sfoară în ţară de dorinţa lui, se încumetă s-o pornească singur înspre palatele unde ştia că se aflau prinţese frumoase, neprefăcute şi harnice şi mai ales modeste, căci acestea erau calităţile pe care dorea el să le aibă viitoarea lui soţie.

Şi, în timp ce călărea tânărul rege prin văi şi prin munţi, pe dealuri şi câmpii, iată că pe o colină vede o păstoriţă de o frumuseţe neîntâlnită de el până atunci. Se uită cu jind la ea şi o întrebă:

— Ei, păstoriţă, cum o duci?

— Destul de bine. Dar când voi fi soţie de rege o s-o duc şi mai bine, îi răspunse ea pe negândite.

Regele nu puse mare preţ pe vorbele rostite de ea şi zâmbind îşi luă rămas bun şi dădu pinteni calului. Ajunse într-un castel, cunoscu o prinţesă frumoasă şi încântătoare şi fără a mai sta mult pe gânduri, o pofti la el în palat să se cunune.

Cu mare alai, iată că prinţesa o porni spre curtea regelui, cu care trebuia să se

căsătorească. Şi cum drumul trecea prin locurile pe unde era şi păstoriţa cu turmele ei, îi dădu şi ea bineţe, ba chiar o întrebă pe unde s-o ia mai repede ca să ajungă în curte. Şi păstoriţa o îndrumă:

— Frumoasă prinţesă, o iei pe-acolo şi pe dincolo... dar să fii cu ochii în patru când vei păşi pe prima treaptă a scării palatului, căci treapta aceea are darul de a destăinui cu glas tare firea oricărei fiinţe care ar păşi pe ea. Şi când ghiceşte, nu greşeşte.

Prinţesa nu dădu crezare cuvintelor păstoriţei şi se duse senină mai departe. Ajunse la palat şi păşi pe prima treaptă. Regele era la câteva trepte mai sus, cu mâinile întinse, vrând s-o primească, după cum se cuvenea, pe viitoarea sa mireasă.

Dar un glas, destul de clar, lăsă să se audă:

Pe prinţesă de-o vei lua,
Rege, te voi înşela.
N-avea încredere în ea!
E şireată şi e rea!

Auzindu-se acel glas ciudat destul de limpede, prinţesa, ruşinată, se întoarse iute la caleaşca ei şi porunci să se dea bice cailor.

Regele rămase tare abătut. Dar a doua zi îşi regăsi curajul şi iar se încumetă s-o pornească în căutarea unei mirese. Şi când trecu dincolo de colină, o întâlni din nou pe frumoasa păstoriţă. Şi iar îi ură: „Ziua bună” şi iar o întrebă cum o mai duce. Iar păstoriţa cuteză a doua oară să-i răspundă:

— Nu atât de bine ca atunci când voi fi soţie de rege!

Din nou râse regele de copilăria ei şi dădu pinteni calului.

Ajunse la un palat unde se afla o altă prinţesă, de a cărei frumuseţe se dusese vestea, hat departe. Şi crezându-se îndrăgostit de ea o ceru de soţie, spunându-i că a doua zi o aşteaptă la palatul lui, unde avea să se sărbătorească nunta.

încântată de asemenea cinste, prinţesa primi din toată inima, şi cum drumul spre palatul regelui trecea tot peste colina pe unde frumoasa păstoriţă îşi mâna turmele, o întâlni şi această prinţesă. De la ea află de treapta scării palatului, care dezvăluie firea aceleia ce-i va fi prinţului mireasă, de îndată ce-ar călca pe ea. Nu-i prea plăcu prinţesei cele auzite, deşi se socotea tare vicleană şi iscusită, dar nu avu încotro şi merse mai departe. Ajunsă la palat, de bucuria alesei primiri ce i se făcuse, uită cu desăvârşire de povestea cu treapta, ba chiar întârzie tocmai pe treapta buclucaşă. Când ce auzi?

Rege, te vei înşela Pe prinţesă de-o vei lua,
E şi rea tu şi e rea!
N-avea încredere în ea!

La auzul acestor cuvinte, regele se înfurie şi-i întoarse spatele prinţesei, care se văzu silită să se ducă de unde venise, înfuriată la rândul ei că nesocotise sfatul dat de nevinovata păstoriţă.

A doua zi, regele o porni spre un alt palat. I se spuse că fata care locuia acolo îi va fi pe plac şi-l va face să uite tară doar şi poate păţaniile de până atunci.

Şi în calea lui apăru din nou păstoriţa. Şi regele, dezamăgii, parcă se mai însenină în fata prospeţimii şi frumuseţii nevinovate a copilei.

— Ei, păstoriţă frumoasă, ce se mai aude? o întrebă regele.

— Sunt mulţumită, o duc bine, dar nu ca atunci când voi fi soţie de rege! răspunse cu un aer şugubăţ fata.

La şaga ei copilăroasă, căci numai ca o şagă era răspunsul ei dat regelui, acesta se înveseli din nou şi o porni plin de nădejde mai departe.

într-adevăr, acolo Ia palat o cunoscu pe fata prinţului de care se îndrăgosti din prima clipă, uitând cu totul de cele două logodnice pierdute. îi inspiră mare încredere că ea va fi aleasa inimii lui... Şi în toate amănuntele îi povesti cum le pierduse pe celelalte două prinţese, şi cât de nerăbdător o aştepta pe ea a doua zi la palat, încredinţat că treapta aceea neiertătoare cu năravurile celorlalte prinţese, când va păşi ea, nu va avea de glăsuit decât lauda pentru harurile cu care era ea înzestrată.

Prinţesa luă aminte la cele spuse de rege şi, măgulită de vorbele lui, consimţi ca a doua zi, nu mai târziu, să fie la el, la palat, şi să sărbătorească nunta.

însoţită de alai de cavaleri îşi luă rămas-bun de la tatăl ei şi într-o caleaşca poleită cu aur se îndreptă spre palatul regelui.

Pe drum se frământa în ce fel să scape de treapta aceea din cauza căreia fuseseră silite cele două prinţese să se întoarcă ruşinate înapoi. Iată că, privind pe fereastra trăsurii, dădu cu ochii tocmai de frumoasa păstoriţă. Opri brusc toată suita şi se duse singură la ea, cu gândul s-o înduplece s-o ajute.

— Uite ce e, păstoriţo – începu prinţesa – vrei să câştigi o pungă eu galbeni? Ia rochia mea şi urcă-te în caleaşca asta, sunt sigură că eşti o fată cinstită şi bună. Te vei înfăţişa regelui drept mireasă, în locul meu. După nuntă, când nu te va vedea nimeni, te întorci aici şi-ţi dau punga cu galbeni, iar eu mă voi întoarce la palat în locul tău. Rămân pe deal însoţită de un cavaler şi te aştept. Nu mă întreba de ce îţi cer acest lucru. E o taină a. Mea.

— Cu dragă inimă te voi sluji, îi răspunse păstorită, care îi ştia taina cu treapta nemiloasă, mai bine ca oricine. Şi într-o clipă îşi puse rochia cea strălucitoare cusută cu fii de aur şi argint a prinţesei, iar rochiţa simplă a păstoriţei o îmbrăcă frumoasa prinţesă, încât cu greu ai fi putut spune care din ele era ciobăniţă şi care prinţesa.

Ajunsă la palatul regelui, acesta coborî s-o întâmpine pe mireasa lui până la prima treaptă. Şi ea păşi fără frică. Iar vocea aceea ciudată glăsui:

Rege, nu te-ai înşela
Pe-astă fată de-o vei lua!
Ea e sinceră şi bună
Merită să-i pui cunună!

Zadarnic să mai spunem cât de fericit a fost regele că şi-a găsit în sfârşit mireasa cea mai potrivită. O îmbrăţişa de bucurie şi ca să fie sigur că n-o va mai pierde şi n-o va rătăci printre frumuseţile altor prinţese fermecătoare, îi înfipse în părul ei bogat şi mătăsos un ac de păr, bătui numai în diamante şi smaralde. Se duse apoi să dea poruncă să înceapă pregătirile pentru ospăţul de nuntă. Dar fata încercă să se furişeze ca să alerge la locul unde o aştepta prinţesa: Tocmai când să coboare pe ultima treaptă, grăbită să sară în caleaşca, o văzu regele. O opri şi o întrebă unde alerga aşa disperată. Păstoriţa încercă să nu-i spună adevărul şi să plece; dar ajunsese chiar pe treapta aceea vrăjită şi nu se mai putu urni. Ceva nevăzut o ţintuise locului. Atunci îşi luă inima în dinţi şi povesti din fir-a-păr adevărul.

— Prin urmare, tu eşti păstoriţa cea şugubeaţă? Prinţesa n-a avut curajul să treacă peste treapta aceasta neiertătoare cu cei răi? Las-o să aştepte cât o vrea! Nicio prinţesă din cele trei nu au calităţile tale, aşa că numai tu meriţi să-mi fii soţie.

Spunându-i acestea, regele o duse în braţe înapoi şi mirii fiind de faţă, ospăţul nunţii a putut purcede. Iar prinţesa a înnoptat pe deal, aşteptând zadarnic cu punga ei de galbeni pe regina- păstoriţă.

Mezina şi mărul de aur

poveste italiană

A fost odată o văduvă şi toată bucuria ei era fetiţa de cinci ani, durdulie, frumoasă şi pe deasupra şi ascultătoare. Dimineaţa stătea cuminte în grădină şi se juca cu păpuşa, îngânând tot felul de cântece născocite de ea. După-masă căuta să-i mai dea mamei ei câte un ajutor la ce era şi ea în stare. Maică-sa o pierdea din ochi şi în fiecare seară, până adormea fetiţa, ea îi cânta câte un cântec de leagăn. Aşa o obişnuise, de când era mică de tot. Şi cele două, mamă şi fată, îşi duceau tihnit zilele şi nu aveau de ce să se plângă.

Dar iată că într-o bună zi, pe când mama era obosită de grijile casei, fetiţa văzu trecând prin grădină un iepuraş alb de o rară frumuseţe. Se duse să-l prindă, dar iepuraşul se furişă pe sub gard şi fugi mai departe. Fetiţa se luă după el, fără să-şi dea seama că ieşise pe poartă în afara grădinii.

Şi iepuraşul se făcu nevăzut în pădure şi fetiţa se pomeni alergând orbeşte după el. Când s-o strige biată maică-sa la masă, fetiţa dispăruse.

O jale nemaipomenită o cuprinse pe biata femeie şi cum nu avea de ales, se luă după urmele fetiţei în nădejdea de a o găsi. Şi dacă fetiţa se rătăcise, s-a rătăcit şi mama ei. Zdrobită de durere şi oboseală, se opri şi se aşeză pe trunchiul retezat al unui copac. Şi, stând acolo singură, i se păru că aude o voce:

— Vrei să ştii încotro a luat-o fetiţa ta?

— Vreau, cum să nu vreau, dar cine eşti tu?

— Eu sunt Ziua şi dacă-mi cânţi măcar un cântec din cele ce le cânta fetiţa ta în timpul zilei, îţi arăt pe unde a luat-o.

Numai de cântat n-avea poftă deznădăjduita mamă, dar de nevoie a îngânat şi ea ce-şi aducea aminte de la fetiţa ei.

— Ei bine, îi spuse Ziua, a luat-o pe acolo – şi-i arătă încotro o luase fetiţa.

Dar a mers şi a mers, biata femeie, până s-a înserat şi de fetiţă tot n-a dat.

Şi iar s-a aşezat pe o buturugă să se odihnească. Şi din nou un glas a întrebat-o:

— Vrei să ştii încotro a luat-o fetiţa ta?

— Cum să nu vreau? întrebă ea cu disperare.

— Cântă-mi atunci trei cântece din cele cu care o adormeai seara când era în leagăn. Eu sunt Seara şi-ţi voi spune încotro s-o iei mâine în zori.

Şi mama, printre lacrimi, i-a cântat trei cântece Serii şi a adormit plângând şi cântând, iar a doua zi, în zori, a luat-o într-acolo unde îi arătase Seara.

Şi a ajuns în faţa unui râu secat şi n-a ştiut ce să facă. Dar de îndată a auzit un glas:

— Dacă ţii cu adevărat să-ţi găseşti fetiţa, umple-mi albia cu lacrimile tale şi te voi trece de partea cealaltă, pe unde a luat-o ea.

Şi auzind acestea, de bucurie şi de durere, mama plânse într-atât, încât n-a trecut mult timp şi s-a umplut albia râului.

Şi râul a trecut-o de partea cealaltă. Şi acolo a dat de o stâncă. Şi stânca i-a vorbit:

— Dacă dragostea ta pentru fetiţă e mare, suflarea ta va fi atât de caldă, încât să facă să răsară flori din piatră seacă.

Şi mama, disperată, suflă cu căldură asupra stâncii. Deodată văzu în faţa ei tufe întregi de grozame gălbioare, viorele ici şi colo, ghiocei şi violete. De bucurie, stânca îi făcu semn pe unde s-o ia ca să-şi întâlnească fata. Şi femeia îi urmă sfatul.

Şi merse şi merse până în faţa unei colibe. Istovită, căzu la pământ. Când se dezmetici, în faţa ei apăru o bătrână, hâdă ca o vrăjitoare. O privi cu ochi răi şi încruntaţi:

— Cum de ai ajuns până aici? o întrebă ea.

— M-au îndrumat şi pe mine... Nu ştii cumva, mătuşă, mai spuse ea, unde ar putea fi fetiţa mea?

— Ba ştiu.

— Ce trebuie să fac ca să-mi spui, întrebă femeia cu disperare în glas şi în privire.

— Ai făcut destul ca să dovedeşti cât de mult o iubeşti pe această mititică. Şi mie mi-a fost dragă şi de aceea m-am prefăcut într-un iepuraş şi ţi-am răpit-o, dar n-am cunoscut atunci puterea ta de jertfă şi nici că vei fi în stare să înduri toate încercările ca să ţi-o recapeţi. Ia-o înapoi, e fata ta.

Şi zicând acestea, se făcu nevăzută şi ea şi coliba şi, în faţa mamei, năucită de atâtea şi atâtea spaime prin câte trecuse, apăru fetiţa ei durdulie şi frumoasă care-i sări de gât şi o întrebă senină, ca toţi copiii care nu vor să recunoască c-au făcut o poznă:

— Mamă, mergem acasă?

Don Giovanni Misiranti

poveste populară din Sicilia

La Palermo se povesteşte adesea despre un oarecare Don Giovanni Misiranti. Ziua nu-şi dorea altceva decât o bucată de pâine şi câţiva bani, iar noaptea visa numai pământuri pe întinderi nesfârşite şi palate.

într-o bună zi, mai deznădăjduit ca oricând, ieşi brusc pe poartă şi ţipă: „Soartă, soartă, de ce m- ai părăsit? Cum pot eu oare trăi mai departe, în mizeria asta, când visez atâtea minunăţii? Nu vrei să te opreşti şi la mine? Ei, bine, atunci voi pomi eu în căutarea ta!”

Zis şi făcut; o porni la dram în căutarea norocului.

Mergând aşa, iată că în cale-i răsări un bob de mazăre. Se opri să-l ridice, gândindu-se în acelaşi timp: „Dar dacă în bobuleţul acesta e închis norocul meu? Chiar aşa, eu îl voi sădi şi din el se va înălţa o tulpină frumoasă cu multe păstăi, din care voi culege toate boabele, cât să umplu un ghiveci mare... După un an voi lua cu chirie o grădină şi în ea voi planta toate boabele din ghiveciul cel mare. După alţi câţiva ani voi închiria o magazie, unde să păstrez toată recolta, ajungând astfel un negustor de vază.”

Şi tot mergând înainte, făcându-şi tot felul de socoteli, ajunse în piaţa unui sat în care nu mai fusese niciodată. Privi în piaţă şi văzu un şir întreg de magazii, şi în faţa uneia din ele, o femeie. Se apropie de ea şi o întrebă:

— Preabună femeie, aceste magazii se pot închiria?

— Da, dar de ce? Cine vrea să le închirieze?

— Stăpânul meu, răspunse Don Giovanni Misiranti.

— Şi cine este stăpânul dumitale?

— Stăpânul meu este... Don Giovanni Misiranti. Cui trebuie să mă adresez ca să aflu tot ceea ce mă interesează?

— Doamnei care locuieşte aici deasupra...

Don Giovanni se îndepărtă şi se duse la un cumătru de-al său.

— Cumetre, îi spuse el, trebuie să-mi împrumuţi un costum de-al dumitale. Am nevoie de el pentru douăzeci şi patru de ore.

— Bine, cumetre, ţi-l împrumut, îi răspunse acela.

Şi-i împrumută un costum bun de-al său. Don Giovanni îl îmbrăcă şi se duse la frizer să-şi tundă părul şi să se bărbierească. Ieşi de acolo cu totul alt om.

Se întoarse atunci la femeia pe care o întrebase cine era stăpâna magaziilor şi-i spuse:

— Preabună femeie, a venit cumva vreun slujitor de-al meu, ca să afle dacă se închiriază aceste magazii?

— Da, seniorule. Poate că vreţi să le vedeţi? Veniţi cu mine, ca să vă însoţesc până la soţia stăpânului meu.

Don Giovanni, ţanţoş ca un cocoş, o urmă şi se prezentă stăpânei magaziilor. Aceasta, văzând în
faţa ei un bărbat chipeş, frumos îmbrăcat, cu pălărie, mănuşi şi un lanţ gros de aur la buzunarul mic de la vestă, îi făcu mii de plecăciuni. în timp ce ei schimbau tot felul de vorbe de laudă, intră în odaie o fată de o frumuseţe rară. Don Giovanni se îndrăgosti de ea de cum o văzu.

— Fata aceasta este o rubedenie de a dumneavoastră? întrebă el.

— E fiica mea.

— Şi e căsătorită? continuă să întrebe Don Giovanni Misiranti.

— Nu.

— îmi face plăcere ceea ce aud, fiindcă nici eu nu sunt însurat.

Şi cu un zâmbet viclean adăugă:

— Ar fi chiar vesel ca în loc să încheiem târgul cu închirierea magaziilor, să încheiem căsătoria mea cu fiica dumneavoastră... Ce gândiţi, doamnă, despre această părere?

— în viaţă orice se poate întâmpla! răspunse ea.

Şi până una alta se gândea: „Un bărbat atât de elegant şi care vorbeşte atât de înţelept trebuie să fie într-adevăr un senior şi pesemne că e şi foarte înstărit, din moment ce poartă un lanţ de aur atât de valoros!”

în timp ce Don Giovanni vorbea, sosi şi tatăl fetei. Don Giovanni îşi scoase pălăria şi-l salută până în pământ. Apoi spuse:

— Eu sunt posesorul multor pământuri şi aş vrea să închiriez cele treisprezece magazii pe care le aveţi, ca să le umplu cu mazăre şi cu năut. Şi apoi, dacă nu vă este cu supărare, aş dori ca fiica dumneavoastră să-mi fie soţie...

— Dar cine sunteţi şi cum vă numiţi? îi răspunse tatăl fetei. Trebuie să ştiu şi eu cui îi voi da de soţie pe fiica mea. Nu credeţi?

— Oh, desigur, desigur. Eu mă numesc Don Giovanni Misiranti.

— Daţi-mi o zi răgaz şi vă voi răspunde, spuse tatăl fetei.

— Bine. Mă voi întoarce mâine.

Şi Misiranti se mai duse încă o dată la cumătru să-l roage să-i împrumute un alt costum de haine, între timp, mama, mulţumită să-şi mărite fata cu un om înstărit, se duse la fiică-sa şi-i spuse că un bărbat foarte bogat, care părea un „baron”, Don Giovanni Misiranti, stăpânul a nu ştiu câte vagoane de năut şi mazăre, şi atâtea altele, voia să o ia de soţie. Fata se arătă fericită de această cerere în căsătorie şi o rugă pe mama ei să-i răspundă lui Don Giovanni că şi ea vrea. A doua zi, când Don Giovanni auzi că şi frumoasa fată dorea să se mărite cu el, se simţi mai fericit decât un rege şi, în timp ce stătea de vorbă cu tatăl ei despre căsătorie, mângâia boaba de mazăre, de care nu se mai despărţea şi pe care o ţinea mereu la el, în buzunarul de la haină.

Şi spunea:

— Aş vrea să facem nunta cât mai repede, deoarece afacerile nu-mi permit să întârzii prea mult.

— Da, senior Giovanni, îi răspunseră părinţii fetei, e bine săptămâna viitoare?

— De acord, răspunse el. Săptămâna viitoare facem nunta. Băgaţi de seamă că mi-aţi făgăduit.

Şi foarte încântat se întoarse la cumătru şi-l rugă încă o dată să-i împrumute un alt costum.

Soacra, văzând că în fiecare zi Don Giovanni îşi schimba costumul, spunea în sinea ei: „într-
adevăr, acest Don Giovanni trebuie să fie un mare senior şi trebuie să fie şi foarte bogat... Sunt convinsă că e un baron.

în ziua hotărâtă, se făcu nunta cu mare fast şi Don Giovanni Misiranti primi din partea socrilor, ca dotă a fiicei lor, două sute de galbeni peşin, pe lângă mobilă şi îmbrăcăminte.

Don Giovanni, de cum se trezi în bogăţia aceea nemaipomenită, începu să cheltuiască şi să risipească în stânga şi în dreapta, cumpărând daruri soţiei şi pentru el costume luxoase. Şi de fiecare dată, când punea mâna în buzunar, ca să ia bani, nu uita să mângâie boaba de mazăre şi să-i şoptească: „Norocul meu, norocul meu, ajută-mă întotdeauna.”

Don Giovanni trăia ca un adevărat bogătaş. Până şi el începea să creadă că este un baron. Ca să se întoarcă pe moşiile lui, nici nu pomenea. Dar după opt zile de viaţă ca în basme, soacra intră la gânduri: „Cum oare, Don Giovanni, care spunea că nu poate să piardă vremea din cauza treburilor
de pe moşii, nu-şi duce soţia pe domeniile lui?”

într-o zi îl luă de o parte şi-l întrebă:

— Don Giovanni, când o veţi duce pe fiica mea la moşia dumneavoastră?

— Drept este, răspunse Don Giovanni, dar tocmai azi voiam să vă spun. Cât mai curând vom porni spre domeniile mele!

Rămas singur, totuşi, el începu să devină îngrijorat. Cum avea s-o scoată la capăt? Le spusese că este bogat, că are pământuri întinse, şi în realitate n-avea nimic, Nicio bucată de pământ cât un petec de batistă. Cum să facă? îşi puse iar mâna în buzunar, scoase boaba de mazăre şi începu s-o mângâie. în timp ce-o mângâia astfel, îi spunea: „Boabă, bobiţă dragă, nu eşti tu norocul meu? Ei, atunci trebuie să mă ajuţi. Ajută-mă acum, aşa cum m-ai ajutat şi prima dată. Ba chiar ajută-mă mai mult de astă dată”. Şi până seara târziu, până la ora culcării, nu mai făcu altceva decât să mângâie boaba şi să-i spună întruna aceleaşi cuvinte. Apoi, în sfârşit, a adormit. Şi în somn visă ceea ce avea de făcut.

A doua zi de dimineaţă, de cum se trezi, porunci să i se pregătească o trăsură şi adresându-se soacrei şi soţiei lui le spuse:

— A sosit vremea să plecăm. Ne vom duce la Messina. Eu mă duc înainte, călare; voi veţi veni în urma mea. Vă voi spune eu unde să vă opriţi.

Se sui pe cal şi o porni înainte. Când sosi într-un loc care-i plăcuse lui cândva şi ar fi vrut să fie al său, chemă pe un ţăran care muncea acolo şi-i spuse:

— Iată doisprezece tari[37]. Va trece pe aici o trăsură cu două doamne. De îndată ce te vor întreba al cui e pământul acesta, tu trebuie să le răspunzi: „Este al lui Don Giovanni Misiranti, stăpân pe multe pământuri cultivate cu mazăre şi năut, oho, câte!”

Soseşte trăsura cu cele două doamne.

— Om bun, al cui e tot ţinutul acesta?

— Al lui Don Giovanni Misiranti, stăpân pe multe pământuri cultivate cu mazăre şi năut, oho, câte!

închipuiţi-vă cât erau de fericite mama şi fata!

Dar Don Giovanni nu era, fiindcă trebuia să colinde drumul mai departe. Ajunseră într-alt ţinut şi acolo, de asemenea, un ţăran le spuse că tot pământul acela aparţinea lui Don Giovanni Misiranti, stăpân a nu ştiu câte hectare de mazăre şi năut, oho, câte!

între timp, Don Giovanni continua să meargă înaintea lor şi tuturor ţăranilor pe care-i întâlnea, le dăruia câte doisprezece tari, în schimbul promisiunii de a repeta aceleaşi vorbe la aceleaşi întrebări ale doamnelor, care călătoreau într-o trăsură. Şi de fiecare dată când îşi vâra mâna în buzunar, ca să scoată banii, nu uita să mângâie boaba de mazăre.

După ce călătoriseră ziua întreagă, Don Giovanni înainte, pe cal, şi doamnele în

spatele lui, în trăsură, şi după ce nu se mai vedea urmă de câmpie, înaintea lor înălţându-se doar munţii, Don Giovanni se opri şi, când îl ajunseră şi doamnele, le spuse:

— Acum nu mai am ce să vă mai arăt. Voi căuta un han unde să vă puteţi odihni.

Şi se uită înjur, să vadă dacă nu era vreo casă unde să le poată găzdui. Văzu în schimb un palat măreţ şi la un balcon o tânără fată, care-i făcea semn să se apropie, însoţind gestul cu glasul: „psss, pss...”

El se apropie şi tânăra îi spuse să se urce pe scară. Pe măsură ce se suia, Don Giovanni se simţea din ce în ce mai uluit. Ce minunat era palatul acela! Câte oglinzi, câtă lumină! Totul era strălucitor! în mijlocul sclipirii aceleia până şi fata care se apropia de el scânteia ca soarele de pe cer. Ce lucruri minunate! Covoare scumpe, sfeşnice de aur, scaune, fotolii, oglinzi şi pereţii numai în aur curat.

După ce l-a plimbat prin tot palatul, din turn şi până în pivniţă, ticsite toate cu butoaie de vin, şunci, damigene de ulei, brânzeturi mii şi, în sfârşit, toate bunătăţile de pe lume, tânăra îl întrebă:

— îţi place palatul acesta?

— Cum să nu-mi placă? Aici aş vrea să rămân şi mort, darmite viu...

3 7 monedă siciliană

— Atunci, vino să vezi!

Şi-l conduse într-o preafrumoasă încăpere, unde nu mai intraseră până acum. Şi aici era totul numai în aur strălucitor, dar mai era încă un cufăr mare de tot, pe care-l deschise tânăra. Don Giovanni se frecă la ochi şi căscă gura mare, de atâta uimire:

— Mamăăăăă! strigă el; câte bogăţii!

— Vezi toate acestea? Haine, bijuterii, monede de aur, ba chiar şi palatul, toate sunt ale tale, dacă vrei. Şi ale soţiei tale. Eu sunt boaba de mazăre pe care ai păstrat-o în buzunar. M-ai ţinut totdeauna alături de tine şi m-ai alintat. Ai avut încredere în mine şi, în loc să mă arunci, m-ai păstrat. Acum vreau să fiu şi eu bună cu tine. îţi dăruiesc toate aceste bogăţii; tu caută să fii înţelept, să ştii să le păstrezi. Eu plec pentru a nu mă mai întoarce niciodată. Nu-ţi rămâne decât să trăieşti în belşug dacă te vei pricepe cum şi în ce fel.

Don Giovanni ar fi vrut să se arunce la picioarele acelei făpturi generoase, dar ea dispăru o dată cu ultimul cuvânt rostit. Alergă la balcon, grăbit să-şi cheme soacra şi soţia.

— Ah, fata mea, îi spunea mama fetei, ce mare noroc ai avut!

Intrând apoi în palat, se adresă ginerelui:

— Don Giovanni, aveai deci asemenea palat, şi nu ne spuneai nimic?

— Şi ce voiaţi să vă spun? Nici eu însumi nu ştiam. Acest palat este primit în dar.

— într-adevăr, ce dar măreţ! Şi cine ţi l-a făcut?

— O boabă de mazăre!

— Glumeşti, Don Giovanni!

— Nu glumesc. Chiar o boabă de mazăre. Numai că boaba de mazăre era o zână, care a vrut să mă răsplătească pentru că nu m-am mai despărţit de ea din clipa când am găsit-o.

Omul să-şi ţină vorba şi boul coarnele

poveste din Sicilia

Aceasta este povestea lui Peppi, fiul cumetrei Rosa, sărmana aceea din Salaparuta, care avea două fete şi un băiat de crescut. Cumătrul Nino – vă amintiţi? – murise la saline, fără să lase nenorociţilor acelora niciun bănuţ măcar. Fetele, se ştie, trebuiesc ţinute acasă, aşa că ele nu puteau fi de mare folos în familia lor. Se pot duce să aducă nutreţ pentru animale, când există, sau să scoată apă din fântână. Dar cumătră Rosa n-avea animale. Şi nu numai că nu avea animale, dar nu avea niciun petec de pământ măcar.

Cum trăiau? Cine poate şti? Atât vă pot spune: zilele dintr-o lună în care reuşeau să mănânce ceva se puteau număra pe degete; pe degetele de la două mâini.

Peppi, un băieţandru de toată frumuseţea, putea el, oare, să trăiască astfel? Desigur că nu. Şi atunci într-o bună zi îi spuse mamei lui:

— Mamă, ştii ceva? Dă-mi binecuvântarea ta, că mă duc să rătăcesc prin lume în căutarea norocului.

— Mă doare, fiul meu, dar văd că ai dreptate. Tu nu mai poţi duce asemenea fel de viaţă. Eu te binecuvântez şi harul Domnului să te aibă în pază! însă te rog să nu ne uiţi şi, dacă poţi, să te întorci!

într-o zi cu soare, Peppi îşi luă desaga în spinare şi se tot duse până ce ieşi afară din sat.

Şi mergi, şi mergi, pe pământul ars şi printre stâncile munţilor, până ce,însfârşit, dădude o gospodărie.

Acolo erau doi oameni, care băteau grâul pe arie, şi atunci Peppi îl întrebă pe unul din cei doi:

— N-aveţi cumva nevoie de vreun băiat să vă ajute?

Acela, fără să-l lase să-şi termine vorba, îşi chemă prietenul:

— Turi... Turi, dezleagă câinele...

Abia, abia avu timp Peppi s-o ia la goană.

Şi iar o porni la drum, pe un soare care-l ardea ca focul iadului. Din când în când mai întindea mâna, să culeagă câte o smochină, sau câte o mură, ca să-şi mai domolească chinurile foamei.

Pe înserat ajunse la o altă gospodărie.

— Noroc bun şi sănătate! le spuse el oamenilor de acolo.

— Ce cauţi?

— Caut să aflu dacă nu cumva aveţi nevoie de un băiat de ajutor.

— Nu pleacă mâine văcarul? întrebă unul dintre oamenii aceia. Aşteaptă că mă duc să-l întreb pe vechil.

Se ridică şi intră în conac.

între timp se apropie de Peppi o bătrânică şi-i spuse:

— De unde vii, fiule?

— Vin din Salaparuta. Am mers toată ziua pe jos.

— Pe soarele de azi? Ah, fiule... Şi pâine... ai avut puţină pâine?

— Nicio înghiţitură măcar... nici nu-mi amintesc când a fost ultima dată când am mâncat!

— Fiule! Vino încoace că-ţi fac eu rost, şi-i întinse o pâine frumoasă şi o farfurie de urdă. Mănâncă, fiul mamei, mănâncă.

După puţin timp apăru vechilul. Se uită la Peppi din cap până în picioare, apoi îl întrebă, tot dintr-o singură suflare:

— Cum te numeşti? Câţi ani ai? De unde eşti? Ţi-a venit de pe acum cheful de muncă şi vrei să- ţi câştigi o pâine?

Peppi, fără să mai mestece bucata de pâine din gură, se pomi să-i răspundă:

— Mă numesc Peppi, am douăzeci de ani, vin din Salaparuta şi vreau să muncesc, pentru că acasă la mine nu se mai ştie când se poate mânca, ci

se ştie numai că n-avem ce mânca niciodată.

— Atunci bine. Dacă vrei, pot să-ţi dau slujba de văcar. Mâine, mai înainte de a apare zorii, îţi iei boii şi te duci cu ei pe munte. Dar nu-ţi pot da decât de mâncare şi nimic altceva. Baţi palma?

— Da, bat palma, dacă sunt încredinţat că mănânc în fiecare zi. Dumnezeu să vă binecuvânteze.

A doua zi dis-de-dimineaţă, mai înainte de răsăritul zorilor, se sculă şi se duse la staul să-şi ia
boii. Bătrânica din seara trecută îi dădu o bucăţică de pâine şi o bucăţică de brânză şi apoi îl urmări cu privirea până ce se făcu dispărut în spatele unei stânci.

Peppi stătea în fiecare zi pe lângă boi. Erau peste zece la număr, aşa că-i dădeau de lucru, nu glumă. Seara se întorcea la conac, unde găsea puţină mulţumire în cuvintele bunei bătrâne, care-i amintea de mama lui.

Şi această amintire, pe măsură ce treceau zilele, îi dădea o stare de tristeţe de neînchipuit. Mai ales acum, când ştia că se apropie sărbătoarea carnavalului, tristeţea lui era şi mai mare, de nici cântecul din flautul de trestie pe care şi-l făcuse nu-i mai alina durerea.

Din când în când îl vedea trecând pe vechil cu puşca pe umăr, înainte de a se duce să inspecteze terenurile, dar n-avea curajul să-i spună nimic. Făcuseră un pact, şi Peppi ţinea mult să-l respecte. „Omul să-şi ţină vorba şi boul coarnele”, spunea în sinea lui. Dar cu nefericirea ce i se citea pe figură n-avea ce face.

Şi astfel vechilul, care-l privea de câtva timp cu o mai mare atenţie, văzându-i căutătura şi sila, care i se întipărise cu îndârjire pe faţă, îl întrebă într-o seară:

— Peppi, ce ai?

— Nimic, răspunse el.

— Nimic? Ei, atunci de ce stai mereu aşa bosumflat? La început nu erai aşa.

— N-am nimic, zicea Peppi, în timp ce în sinea lui repeta: „Omul să-şi ţină vorba şi boul coamele!”

— Nimic, Peppi? De ce nu-mi spui ce ai?

Dar el mereu cu acelaşi răspuns:

— Nimic. N-am nimic.

Până când într-o seară – acum nu mai lipseau decât trei zile până la carnaval – în sfârşit,
izbucni:

— Uite ce am... mă doare că vine carnavalul şi mă gândesc că rău am făcut târgul, să îmi daţi numai de mâncare şi bani nu, ca să mă pot întoarce la mama şi la surorile mele şi să pot petrece cu ele carnavalul.

— Aşa este, Peppi. Eu nu ţi-am făgăduit decât mâncare şi nimic altceva. N-am vorbit despre bani şi de aceea nici nu-ţi voi da. Fii pe pace şi nu te mai gândi la asta.

E un fel de a vorbi „nu te mai gândi la asta!” Peppi nu reuşea să-şi mute gândul.

A doua zi, ca de obicei, Peppi se duse cu boii pe munte. Era întunecat la chip, foarte întunecat. Desigur că nu se putea resemna, dar era şi foarte sigur că vechilul nu avea să-i dea niciun bănuţ măcar.

Şi-şi uşura sufletul de furie, lovind în stânga şi în dreapta cu băţul, în toate pietroaiele ascuţite ce-i ieşeau în cale.

La un moment dat se auzi strigat:

— Peppi! Peppi!

Se întoarse şi se uită peste tot, dar nici urmă de suflet omenesc. Se gândi că poate i se păruse şi atât. Poate că era de vină dorinţa lui aprigă de a se simţi strigat de măicuţa lui şi de aceea i se păruse că-şi aude numele printre stâncile acelea pustii şi mute. Desigur că nu fusese decât o închipuire a lui. Singura fiinţă vie, dacă se putea spune

aşa, era bătrânul bou din cireadă, care făcea la fiecare mişcare să-i sune clopotul purtat la gât.

Dar un nou glas repetă:

— Peppi! Peppi!

— Cine mă cheamă? strigă el înfuriat de astă dată.

Bătrânul bou se întoarse şi-i spuse:

— Eu te chem.

— Ei, cum aşa? Tu vorbeşti?

— Da, eu vorbesc. Ce ţi s-a întâmplat ţie, de te văd atât de întunecat la chip de câteva zile?

— Sunt îndurerat că poimâine este carnavalul şi nici de carnaval vechilul nu îmi dă ceva bani, ca să mă pot întoarce la maică-mea şi la surorile mele.

— Nu mai avea nicio grijă, te învăţ eu ce să faci. Deseară când te vei întoarce la conac, trebuie să-i spui: „Şi nici pe bătrânul bou nu vreţi să mi-l daţi?” Ai să vezi că din cauză că nu mă poate vedea în ochi, fiindcă niciodată n-am vrut să-i muncesc, îţi va răspunde: „Da”.

Seara, Peppi se întoarse cu o nouă speranţă în inimă. Dar pe chip se strădui să păstreze aceeaşi tristeţe şi frământare.

Vechilul, văzându-l la fel de îmbufnat ca şi cu o seară în urmă îi spuse:

— Tot îmbufnat, Peppi? N-ai înţeles cele ce ţi-am spus? Nu ţi-am spus eu să fii pe pace, că de la mine bani n-ai să primeşti?

— Da, am priceput răspunsul dumneavoastră, deloc îmbucurător; dar nici de boul acela bătrân nu vă înduraţi, care-i mai bătrân decât toate cucuvelele din pădure? Dumneavoastră ştiţi că nu-i bun de nimic şi că nu vrea să iasă la muncă. Dacă mi-l daţi mie, în schimb, îl înjunghii şi astfel îi pot duce mamei mele ceva came. Poimâine e carnavalul şi...

— Ei bine, poţi să-ţi iei boul, şi-ţi dăruiesc şi o bucată de frânghie să-l legi şi să ţi-l duci de aici.

A doua zi, de cum se crăpă de ziuă, Peppi îşi luă boul cel bătrân şi se îndreptă spre casa lui.

De-a lungul drumului, la un moment dat, trecu printr-un sat. Dar pe străzi nu se vedea nimeni. Se
întreba unde s-o fi dus lumea de acolo, când auzi un zgomot în spatele lui ca un tropăit de copite şi un glas care-i striga:

— Fereşte, fereşte, că te omoară taurul înfuriat!

Dar boul se apropie de el şi-i şopti: „Peppi, întreabă: dacă-l prind mi-l daţi mie?”

Peppi îl ascultă şi omul îi răspunse:

— Dar cum îl poţi prinde? Taurul acela ne omoară pe noi toţi şi pe tine. Dar dacă eşti în stare, n- ai decât.

Boul îi spuse lui Peppi:

„Stai în spatele meu şi să nu-ţi fie teamă”.

în goana mare sosi şi taurul. Dar furia lui se opinti în pielea boului tare ca stânca. Şi izbitura fu atât de puternică, încât rămase doborât şi ameţit la pământ. De îndată Peppi luă un capăt al frânghiei cu care ţinea legat de coarne boul cel bătrân şi legă şi coarnele taurului. Se întoarse apoi către omul care-i strigase să se ferească, şi-i spuse:

— L-am prins şi acum mi-l păstrez.

— Bine, răspunse acela, vorba-i vorbă. „Omul să-şi ţină vorba şi boul coamele”.

Peppi îşi continuă drumul şi sosi într-un alt sat.

Aici, în piaţă, se făcuse un cerc de multă lume, în mijlocul căruia un vestitor al regelui striga cât îl ţinea gura: „Regele meu promite celui ce se crede în stare să are

într-o singură zi o mie de palme de pământ, mâna fiicei sale; iar celui ce nu va reuşi, tăierea capului”.

— Peppi, du-te tu la rege şi spune-i că te încumeţi să faci tu munca asta într-o singură zi, spuse boul.

Şi Peppi se îndreptă spre palatul regelui. Legă cele două animale ale lui de gardul de fier şi înaintă spre poartă. Sentinelei îi spuse că venea să împlinească el cele aflate de la vestitorul regelui, şi sentinela îl lăsă să treacă.

Când auzi regele că vrea să încerce el, îi spuse:

— Tu nu ştii că o mie de palme de pământ înseamnă atât cât nu poate fi isprăvit într-o singură zi? Ia seama că vorba unui rege trebuie respectată şi cum sunt convins că tu nu vei reuşi, mă vei obliga să-ţi tai capul.

— Dar eu tot vreau să încerc.

— N-ai decât să încerci. Dar să-ţi aduci aminte că tu ţi-ai căutat moartea.

— Suntem înţeleşi, Măria Ta!

— Ei bine, atunci mâine vei face încercarea. Până una, alta, ia-ţi animalele şi du-le la mine în staul. Şi cere cât fân crezi pentru amândouă.

De cum răsări soarele, Peppi trecu la lucru. în primul rând ceru să i se dea un braţ şi jumătate de fân, deoarece boul îi spusese: „Un braţ de fân taurului şi o jumătate mie”.

De la ferestrele şi de la balcoanele palatului, regele împreună cu toţi curtenii se înşiraseră să privească minunea.

La amiază, aproape tot câmpul era arat. Mai rămânea de arat doar un petec neînsemnat, pe care desigur că Peppi, în mai puţin de o oră, avea să-l termine.

Dar curtenii, alarmaţi, alergară la rege şi-i spuseră:

— într-adevăr, Măria Ta, vrei să dai mâna fiicei domniei tale unui biet văcar?

— Dar ce pot face altceva? răspunse regele. Voi nu ştiţi că vorba regelui trebuie respectată?

— Desigur că ştim asta, Măria Ta, dar există un mijloc ca să nu trebuiască respectată întocmai promisiunea, dând vina pe văcar.

— Care?

— Lăsaţi totul în seama noastră.

Chemară o slujnică şi-i spuseră să fie gata să-i ducă lui Peppi pe câmp o găină friptă şi o sticlă de vin. Apoi se duseră în pivniţă, puseră în vin ceva să-l adoarmă şi i-l încredinţară slujnicei. Ea se duse pe câmp şi-i spuse lui Peppi:

— Mănâncă şi bea, căci ai muncit de ajuns. Acum mai ai puţin.

Peppi se uită la munca făcută şi la ceea ce-i mai rămăsese, şi cum se convinse că în mai puţin de o oră avea să termine de arat tot câmpul, mai întâi dădu fân boilor, jumătate de braţ bătrânului bou şi un braţ întreg taurului, şi apoi se aşeză şi el să mănânce. Şi în timp ce se îndestula, avea chef să şi bea. Şi cum vinul era într-adevăr din cel bun, goli toată sticla. După ce se ospătă, se aşeză puţin la umbră, lângă bătrânul bou. Avea de gând să se odihnească doar cinci minute, dar somnoroasa pe care i-o puseseră curtenii în vin îl doborâ, cufundându-l într-un somn greu şi adânc. Bătrânul bou se uita la el.

între timp, orele treceau şi soarele ajunsese aproape de asfinţit. Bătrânul bou, văzând că Peppi continua să doarmă, începu să îşi facă griji şi atunci începu să-i dea ghionturi cu copita şi să-l scuture. La început Peppi părea că nu simte nimic, dar mai încolo, când începu şi taurul să-l lovească în spate, se hotărî până în cele din urmă şi deschise ochii.

— Ce? Ce e? repeta întruna, somnoros.

— Soarele apune acum şi dacă nu te trezeşti, ca să terminăm cu aratul, mai înainte de a apare luna, eşti pierdut şi regele va da poruncă să ţi se taie capul.

Peppi se trezi brusc şi deşi era ameţit şi pe jumătate adormit, se apucă din nou de lucru. într-o jumătate de oră termină de arat bucăţica de pământ ce mai avea de făcut, rămânându-i timp după aceea să treacă din nou peste tot câmpul. Când soarele asfinţi şi din spatele munţilor îşi făcu apariţia primul corn al lunii, desprinse boii şi o luă spre palatul regelui.

— Măria Ta, am terminat, îi spuse el regelui.

— Ştiu. Te-am privit toată ziua. Ce doreşti acum pentru lucrul tău? Ai fi mulţumit cu două lăzi de galbeni?

— Nu, Măria Ta. Vestitorul Măriei Tale spunea că îi vei da de soţie, celui ce va avea să reuşească, pe fata ta. Eu am reuşit, mi-am primejduit viaţa, sunt neînsurat şi de aceea o vreau pe ea. Măria Ta mi-ai spus că aşa sună înţelegerea. Şi ştii cum se spune: „Omul să-şi ţină vorba şi boul coamele".

— Bine, Peppi. Voi respecta înţelegerea, dar nu pentru că spui tu că „Omul să-şi ţină vorba şi boul coarnele", ci pentru că un cuvânt dat de un rege este totdeauna respectat.

— Dacă-mi dai fata, nu-mi pasă că-i mai drept cum spui Măria Ta, sau cum spun eu.

în timp ce regele şi Peppi schimbau asemenea vorbe, curtenii se întreţineau astfel: „Ia te uită cine trebuie să ia de soţie pe fiica regelui! Nu-i altceva decât un ţărănoi necioplit, un adevărat văcar. Dar vom vedea noi cum se va sfârşi istoria asta. Să ne bucurăm de poveste până la urmă".

Peppi a fost condus în camera de baie. A fost îmbăiat, săpunit, pieptănat, îmbrăcat din cap până în picioare în straie bogate, ba chiar şi parfumat. Parcă era alt om, fiindcă se transformase într-un tânăr de toată frumuseţea.

Se făcu o nuntă ca în poveşti, cu nemaipomenit dichis.

Cum schimbară inelele de nuntă, Peppi alergă în staul ca să dea încă o porţie boilor lui dragi, care-l ajutaseră atâta. Ba chiar se gândea – în timp ce cobora scările – că avea să-i ceară regelui, acum socrul său, să i se facă un staul special boului său bătrân, căruia îi datora toată fericirea.

Dar de îndată ce ajunse în staul, bătrânul bou îi făcu semn cu capul să se apropie, şi-i spuse:

— Ascultă, Peppi. Acum ai devenit om mare, nimic mai mult decât ginerele regelui, şi eu nu voi mai putea rămâne alături de tine. Fiind în viaţă, eu nu-ţi voi mai putea fi de folos. în schimb, nemaifiind, te voi mai putea ajuta în continuare. Aşadar, omoară-mă şi toate oasele mele sădeşte-le în câmpul arat laolaltă. Apoi trebuie să pui în salteaua ta o copită, iar carnea mea s-o dai bucătarului s-o pregătească în diferite feluri, cum se găteşte iepurele de casă, iepurele vânat, puiul, curcanul, porcul, ba chiar şi peştele.

— Eu să te omor? Asta niciodată! Tu mi-ai făcut atâta bine şi tocmai eu să te omor? Tu mi-ai fost prieten şi tovarăş credincios, ai ţinut la mine mai mult decât toţi oamenii şi tocmai eu să te răsplătesc astfel? Asta nu se va întâmpla niciodată!

— Şi totuşi aşa trebuie să faci, Peppi! Şi crede-mă că nu-mi faci deloc rău, după cum bănuieşti tu. Mi-ai face, dimpotrivă, rău, dacă m-ai lăsa în viaţă. N-am mai putea sta aproape de dimineaţă până seara în fiecare zi, ca până acum, şi atunci aş muri de durere. Vezi aşadar, că dacă îmi iei viaţa acum, e spre binele meu şi al tău.

— Fie după cum spui tu, dar eu voi continua să vin în fiecare zi să te văd. Ba chiar să ştii că mă gândeam să dau poruncă să ţi se construiască un staul lângă odaia în care dorm eu.

— Da, ce-i drept, ar fi frumos un staul lângă camera de dormit a ginerelui regelui! Tu nu vrei oare să pricepi că acum nu mai eşti un ţăran şi un simplu văcar? Că nu mai e ca mai înainte? Fă ceea ce-ţi spun eu, şi mă vei face fericit. Şi apoi, nu ţi-am spus să pui o copită de a mea în salteaua
ta? Vom fi totdeauna aproape.

Şi atâtea îi spuse şi tot îi spuse, că până în cele din urmă Peppi, chiar dacă simţea fiorul morţii în inima lui, de durere, trebui să omoare pe bătrânul bou. Şi făcu întocmai după cum îl povăţuise să facă.

Carnea, gătită de bucătar, după spusele lui Peppi, a fost adusă la masa de nuntă şi toţi comesenii, în timp ce mâncau, lăudau bucatele: Dar asta e carne de iepure de casă... Ba e de iepure vânat... E pui... Este curcan... Carnea asta este de porc... Nu... este peşte!

Când se lăsă seara, Peppi, care-i atrăsese atenţia bucătarului să-i păstreze toate oasele, le luă şi se duse să le semene pe câmp, apoi, în timp ce soţia lui dormea, luă copita pe care o pusese deoparte şi o vârî în saltea, în locul unde dormea el. După câtva timp, soţia lui se trezi şi-i spuse:

— Ce vis frumos am avut, Peppi! Am visat că deasupra capului nostru stăteau atârnate cireşi şi în toată camera erau trandafiri şi iasomie. Şi cireşile erau atât de bune, că şi acuma mi se pare că le simt gustul. Iar parfumul de trandafiri şi iasomie mi se pare că-l am şi acum în nări.

Şi întinse o mână, iar când şi-o retrase în pumn simţi cum strânge trandafiri şi iasomie. Apoi întinse alta şi culese o cireaşă. Şi imediat strigă:

— Nu-i vis, nu-i vis. E cireaşă, o pot atinge!

Şi Peppi:

— Nu-i vis... Nu-i vis. Am cireşi în gură.

Trecu regele, ca să se ducă şi el la culcare, şi auzind ţipetele acelea, se opri să vadă ce se întâmplase. Văzu camera plină de flori şi de fructe, încât fu ispitit să mănânce şi el.

De dimineaţă, Peppi deschise fereastra şi se uită pe câmpul unde semănase oasele. Minune! Era plin de pomi roditori, cu fructe de toate felurile.

— Vino, soţie dragă, să vezi ce minune! strigă el.

Auzind strigătul său, regele împreună cu curtenii se repeziră şi ei la ferestre. „Hai să vedem ce
e!"

Se duseră pe câmp şi îşi dădură seama că nu era o simplă închipuire. Erau, într-adevăr, şi pomii, şi fructele, aievea. Şi toţi începură să se înfrupte şi mereu apăreau alte roade. Cu câtă smerenie şi încântare îl priviră toţi pe Peppi, care înfaptuise toate minunăţiile acelea!

Dar trebuie să ştiţi că regele, pe lângă fiica pe care o dăduse de soţie lui Peppi, mai avea alte două fiice, căsătorite cu doi prinţi. Şi aceşti doi prinţi erau geloşi şi invidioşi din cale-afară pe faima lui Peppi la Curte. Şi de aceea jurară să-i fure taina şi să-l facă să fie aruncat afară din palat. îşi chemară amândouă soţiile şi le spuseră să caute să descopere taina lui Peppi de la sora lor. Dar aceasta le răspunse că nu o cunoştea şi atunci surorile ei o convinseră să-l întrebe seara pe soţul ei.

Seara, în pat, soţia îl întrebă pe Peppi prin ce vrăjitorie reuşise el să facă atâtea minuni. Şi Peppi, care avea încredere în soţia lui, îi povesti totul.

A doua zi, cumnaţii îi spuseră lui Peppi:

— Punem rămăşag că suntem în stare să destăinuim taina care te-a ajutat să faptuieşti totul.

— Punem rămăşag, răspunse Peppi, care avea încredere în soţia lui.

— Să punem atunci rămăşag, noi pe toată averea ce o avem, şi tu pe a ta.

— Bine, dar să nu uitaţi: „Omul să-şi ţină vorba şi boul coarnele”.

Iar ceilalţi, râzând în sinea lor, repetară: „Omul să-şi ţină vorba şi boul coarnele”.

Cât ai clipi, cumnaţii îi spuseră că taina lui era copita de bou, dar că ei i-o furaseră şi acum el rămăsese fără nicio putere.

Peppi a fost nevoit să le dea toată averea lui şi zestrea soţiei, devenind astfel sărac ca la început. Ba chiar şi mai sărac, acum, după ce se obişnuise cu bogăţia şi când bătrânul bou îi murise. Şi nu-şi mai găsea liniştea, gândindu-se cum de putuseră cumnaţii lui să-i afle taina. De la soţia lui nimeni n-ar fi putut afla nimic... Aşadar, cine o fi fost? O întrebă pe soţie şi ea îi răspunse într-o doară: „O fi fost Soarele”.

El o luă de-a bună.

Avea să se ducă să stea de vorbă cu Soarele şi să-i spună că nu a fost drept să facă ceea ce făcuse!

Fără să mai stea pe gânduri, îşi luă pe el iarăşi straiele prăpădite de văcar şi o pomi la dram. Şi mergi, şi mergi, până ce ajunse la o colibă. Bătu în uşă şi-i deschise un pustnic:

— Ce doreşti?

— Dumneata ai şti să-mi spui unde răsare Soarele?

— Asta e o întrebare de pus acum în miezul nopţii? Deocamdată intră şi mâine te-oi trimite la un alt frate de al meu, tot un pustnic, şi-ţi va spune el.

A doua zi de dimineaţă o porni din nou la dram. Şi mergi, şi mergi, până ce ajunse la altă colibă, făcută din frunze şi fân. în poartă stătea un pustnic, care, de cum îl văzu, îl întrebă:

— Ce-ai, fiule, de umbli prin partea locului? Ce cauţi tu?

— Mă trimite fratele dumitale, pustnicul, care locuieşte în munţi. Mi-a spus că dumneata ştii să- mi arăţi unde răsare Soarele.

— Eu, fiule? Eu nu ştiu. Dar mergi şi iar mergi, până ce o să dai de o peşteră. în peştera aceea stă un pustnic, care ştie unde răsare Soarele.

Peppi sărută mâna pustnicului şi-o luă la dram. Şi mergi, şi mergi până ce ajunse într-o peşteră săpată în stânca unui munte foarte înalt. Unii spun că era muntele Erice; alţii, Cofani, muntele unde se întâlneau noaptea vrăjitoarele. în peşteră era un pustnic, în genunchi, care se ruga; avea o barbă lungă până în pământ, când stătea în picioare.

Peppi îl atinse pe umăr, căci acesta, rugându-se, nu-l putuse auzi pe Peppi când intrase acolo.

— Ce este, fiul meu? Ce doreşti tu de la un biet pustnic?

— Mă trimit fraţii dumitale, pustnicii de la şes şi din munte. Spun că-mi poţi arăta dumneata unde răsare Soarele.

— Da, fiul meu. Eu ştiu, dar nu-i uşor de ajuns acolo. Iată acest ac! De-a lungul drumului vei întâlni un leu, care nu te va lăsa să treci. Dar el are o ţeapă în labă, care-l face să sufere şi de-aceea e tare furios. Tu însă trebuie să spui: „Cumetre leu, cumătrul dumitale, pustnicul, îţi trimite salutări şi m-a rugat să-ţi scot ţeapa din labă”. Apoi, după ce îi vei fi scos ţeapa, trebuie să spui: „Şi acum ajută-mă să vorbesc cu Soarele”.

Peppi făcu întocmai după cum îi spuse pustnicul.

Leul îi fu recunoscător şi îi mulţumi:

— Tu mi-ai redat viaţa şi puterea. Spune-mi ce vrei şi îţi voi împlini dorinţa.

— Vreau să vorbesc cu Soarele.

Leul se ridică, şi, cu paşi mici şi repezi, îl însoţi pe Peppi până la malul mării.

— Aici răsare Soarele, îi spuse. Dar mai înainte de a apare Soarele, va apare un delfin, căruia îi vei spune: „Cumetre delfin, mă trimite cumătrul leu, căruia i-am redat viaţa şi puterea, scăpându-l de ţeapa

din labă. El doreşte ca dumneata să mă ajuţi să vorbesc cu Soarele. E vorba de viaţă şi de moarte”.

Peppi făcu întocmai, când apăru delfinul.

— Bine, spuse delfinul, suie-te imediat pe spinarea mea şi ţine-te strâns de aripile mele. în curând va apare Soarele şi eu voi sălta din coadă. Să te ascunzi şi să te adăposteşti la umbra ei, căci altfel Soarele te va arde cu razele lui de foc.

Peppi făcu ceea ce-l povăţuise delfinul şi ţinându-se strâns de aripile lui şi la umbra cozii îi spuse:

— Oh, Soare, de ce m-ai trădat? Am ajuns sărman ca la început, ba chiar mai rău ca la început. De ce ai destăinuit taina mea şi ai lăsat să mi se fure copita boului cel bătrân?

— Nu eu am fost de vină. Soţia ta te-a trădat, ca să le facă pe plac surorilor ei, rău sfătuite de soţii lor, cumnaţii tăi. Aşadar, nu mie trebuie să-mi aduci dojana ta.

— Atunci, iartă-mă, Soare! Mi-am pierdut vremea zadarnic şi am colindat atâta drum zadarnic.

— Nu-i adevărat. Nu ţi-ai pierdut timpul. Eu te-am văzut în fiecare zi din viaţa ta şi vreau să te ajut. Spune-mi ce să fac pentru tine.

— Iată ce: Poimâine să nu apui la aceeaşi oră, ci la miezul nopţii şi jumătate.

— Bine, îţi făgăduiesc împlinirea acestei plăceri pe care mi-o ceri.

Peppi mulţumi Soarelui, şi delfinului, şi întorcându-se de unde venise, mulţumi leului şi celor trei pustnici, care-l ajutaseră, şi apoi se întoarse la palat. îi chemă pe cumnaţii săi şi le spuse:

— Mai vreţi să punem un rămăşag?

— Şi pe ce mai vrei să pui rămăşag, că doar nu ţi-au mai rămas decât ochii cu care să lăcrimezi?

— Eu pun rămăşag pe capul meu şi voi pe averea voastră.

— Şi ce fel de rămăşag să fie ăsta?

— Că voi face să strălucească Soarele în miezul nopţii!

— Eşti nebun! îi spuseră cumnaţii. Soarele în miezul nopţii!

— Vreţi să punem rămăşag sau vă este teamă?

— Nouă să ne fie teamă? Nici nu ştii ce spui, văcar necioplit şi prostănac! Ne este atât de teamă de tine, că nu numai că punem rămăşag pe averea noastră, dar o mai adăugăm şi pe cea dată de tine.

— înţelegerea e făcută?

— Făcută!

— Şi să nu uitaţi: „Omul să-şi ţină vorba şi boul coarnele!”

— Bine, bine, vom ţine minte.

Şi începură să privească cu toţii Soarele.

La şapte şi jumătate, la fel ca în celelalte zile, Soarele o pomi spre asfinţit. Cei doi cumnaţi îşi frecau mâinile de mulţumire. Dar, ba că e, ba că nu e, când ajunse la câţiva metri de mare, Soarele nu se mai clinti nicicum. Trecu de opt, trecu de nouă, se făcu zece, unsprezece, douăsprezece şi Soarele tot acolo, fix, în acelaşi punct. Toţi oamenii şi regele însuşi rămăseseră încremeniţi cu ochii într-acolo, îngroziţi de ceea ce vedeau. în miezul nopţii, Soarele! Aceasta nu se mai întâmplase de când lumea. Şi acum, oare, ce voia Soarele să facă? Nu mai voia să apună?

Când mai trecu o jumătate de oră după miezul nopţii, credincios făgăduinţei făcute, se cufundă brusc în mare.

— Daţi-mi cele cuvenite! strigă Peppi către cumnaţii săi.

Şi aceia, îngălbeniţi de supărare şi groază, se văzură siliţi să-i dea totul.

Dar Peppi, luându-şi lucrurile sale, le spuse:

— Vreau să vă arăt inima bună pe care o au văcarii şi ţăranii, pe care voi îi dispreţuiţi atâta. Ţineţi-vă lucrurile voastre şi daţi-mi numai ce-i al meu. Eu nu vreau ce-i al altuia, ci mi-ajunge numai ce-i al meu!

Rămaseră împietriţi cu toţii. Afară de rege, care admirând fapta lui Peppi, îşi scoase coroana de pe cap şi o puse pe capul lui Peppi, spunându-i:

— Tu eşti regele. Tu eşti mai demn decât mine să porţi coroana.

N-aş şti bine să spun dacă această poveste este adevărată. Dar, dacă nu este, ar putea fi. Nu vi se pare?

Aventurile lui Cuculili

poveste italiană

Era odată un băiat poreclit Cuculili, deoarece de mic el spunea tuturor păsărilor din hârtie, pe care i le făcea taică-său, numai" cuc". Se ruga de el:" Mai fa-mi, tată, un cuc", în loc să-i fi spus:" Mai fa-mi, tată, o pasăre!" Bietul copil îşi pierdu într-o bună zi ambii părinţi într-un naufragiu. Trist şi singur o porni pe malul mării, căci, am uitat să vă spun, locuia într-un port. Văzu o barcă părăsită şi dintr-un salt se pomeni în ea. într-o clipă se trezi în larg. Se pomi să sufle un vânt neaşteptat, încât Cuculili abia mai răzbătea să stăpânească barca. Se lupta zadarnic cu vântul şi zadarnic voia să tragă spre mal, căci se auzi un pocnet! Barca se frânse în două, căci se izbise de o stâncă, şi Cuculili se prinsese de ea, scăpând ca prin minune să nu fie înghiţit de valurile care se ridicau din ce în ce mai mari şi mai puternice. De groază, părea mai încremenit decât stânca de care se agăţase. Strigă
el" ajutor", dar degeaba. Până la mal era distanţă mare, iar pe furtuna care se stârnise, nicio barcă nu se mai vedea pe mare. Frigul şi spaima îi făcuseră poftă de mâncare. îşi aminti din şcoală că pe stânci stăteau lipite scoici. Se uită în jurul lui şi văzu lipite o mulţime. Cu grijă să nu alunece, întinse mâna spre câteva din ele şi reuşi să le desprindă; în vreo două, trei găsi perle. Neştiindu-le preţul, se lăsă încântat de strălucirea şi forma lor şi le băgă în buzunar. Tocmai când era mai atent să nu alunece, vrând să desprindă altă scoică de pe stâncă, se simţi tras cu putere de picioare şi zdup! parcă o forţă nevăzută îl cufundă în adâncul mării.

Dar până să-şi vină în fire din călătoria aceea pe sub apă, se pomeni într-o sală mare, în fundul căreia, pe un tron de cristal încrustat în corali şi bătut în pietre preţioase, se afla o preafrumoasă şi încântătoare fiinţă, cu ochii ca smaraldul şi părul ca aurul. Cu o voce blândă, ea îl întrebă:

— Ce pedeapsă crezi că ai merita din partea reginei mării pentru îndrăzneala de a-i fi devorat atâtea supuse, pe lângă faptul că ai luat fără îngăduinţă şi câteva din nepreţuitele perle, menite să-mi împodobească coroana şi nicidecum să stea înăbuşite în buzunarele tale?

— Dar n-am ştiut că fac rău mâncând câteva scoici, încercă băiatul să se dezvinovăţească. Dincolo, pe uscat, ăsta nu e un păcat!

— Cunosc obiceiurile oamenilor, dar puterea mea se întinde numai în acest ţinut al mării şi nu poate răzbi până acolo pe uscat. Totuşi, pe cine reuşesc să prind şi să-l cufund în regatul meu, nu-l las nepedepsit, încheie regina mării.

— Şi cum mă vei pedepsi? întrebă speriat Cuculili.

— Mai întâi bea din această licoare, ca să fii ferit de pericolul de a te îneca. Apoi, şapte zile în şir vei colinda pe fundul mării, şi tot ce ţi se va părea mai scump îmi vei aduce aici. Dacă ceea ce vei aduce tu în şapte zile va valora întocmai paguba făcută de tine, vei fi liber să te întorci pe uscat în lumea ta! spuse regina mării şi-l lăsă în seama uneia dintre supusele ei de

încredere.

Băiatul bău licoarea oferită şi trecu să împlinească cele cerute de regina mării. Din câte naufragii avuseseră loc pe mare, Cuculili era convins că avea să găsească destule lucruri de preţ ca s-o mulţumească pe regină şi să se poată întoarce curând liniştit acasă. Dar până una, alta, de cum ieşi din sala aceea şi se trezi în nemărginirea de pe fundul mării, ochii îi fură încântaţi de imensitatea de plante şi vietăţi curioase care îi apăreau în cale, în tot felul de forme şi culori. Şi ar fi rătăcit multă vreme admirându-le, dacă nu şi-ar fi amintit pricina pentru care se afla acolo. Uitându-se mai atent, descoperi o lădiţă. Voi s-o ridice; era grea. încordându-se, o ridică şi o puse pe umăr. Era convins că în lădiţă se aflau giuvaieruri de mare valoare şi că regina, când avea să le vadă, îl va lăsa să plece din prima zi. Nu mai putea de fericire şi nerăbdare să ajungă în sala tronului şi să i-o înmâneze. Dar când s-o desfacă regina, spre uimirea tuturor, convinşi ca şi Cuculili că acolo sunt pietre nestemate, în lădiţă nu erau decât o sumedenie de cutii de tinichea, una lângă alta.

— Ce mai e şi asta?! exclamă furioasă regina mării, căci nimeni nu-i mai adusese aşa ceva până atunci.

Ruşinat, băiatul ceru voie să se întoarcă pe fundul mării să mai caute, doar-doar o să găsească ceva de preţ, căci şi el crezuse că acolo erau pietre scumpe şi, când colo... tinichea curată...

— Sunt cutii de marmeladă, regină, îndrăzni să răspundă o supusă a ei.

— Vreau să le desfaceţi, dădu poruncă regina mării.

Şi două din supusele ei se străduiră să le desfacă, dar nu reuşiră, căci nu mai văzuseră aşa ceva niciodată. Cuculili se grăbi el să le desfacă. Apoi, îi dădu reginei să guste, spunându-i că înăuntru era ceva dulce, de mâncare. Regina se arătă încântată de gust, dar mai ales de miresmele fructelor din care era făcută dulceaţa, miresme pe care nu le mai simţise niciodată. Le oferi şi celorlalte. Şi toate, în cor:

— Ce gust dulce, minunat, ce miros!

Şi, de unde Cuculili credea că nemulţumirea reginei i-ar fi putut înăspri pedeapsa, o văzu fericită şi nespus de bucuroasă de ceea ce găsise el pe fundul mării.

— Bucuria pe care ne-ai făcut-o, spuse regina mării, e mai mare decât dacă-mi aduceai o lădiţă cu giuvaieruri, căci lucruri de preţ am găsit destule, dar asemenea bunătăţi n-am avut niciodată
prilejul să gustăm. De aceea te iertăm şi te lăsăm să te duci înapoi pe pământ, în lumea ta.

în culmea bucuriei, băiatul ieşi din sală şi, cum ştia să înoate, fiind născut şi crescut într-un oraş de lângă mare, străbătu mai bine de jumătate de drum către suprafaţă, când un peşte mare îl plesni cu coada. Speriat, nu ştiu ce să facă, deoarece peştele îi dădea târcoale. Dar, spaima lui nu dură mult, căci apăru un scafandru. îl ridică la suprafaţă aproape leşinat de frică, aducându-l pe vasul de pe care se scufundase în mare. Băiatul îi mulţumi când ajunse pe vapor şi se arătă încântat să afle că se întorceau toţi dintr-o lungă călătorie pe mare, chiar în portul de unde era el.

întrebat de marinari cum de se afla la o adâncime atât de mare, el le povesti toate prin câte trecuse. Dacă ei l-au crezut sau nu, nu se ştie, dar e sigur că povestea lui le-a plăcut, şi nici nu şi-au dat seama cum a trecut timpul şi au ajuns în port.

Porumbiţa sălbatică şi isteaţă

poveste italiană

Odată, o porumbiţă sălbatică stătea cocoţată pe o rămurea şi privea în zare, aşteptându-şi soţiorul porumbel, care zburase în căutare de hrană. Cum privea ea, iată că o văzu pe cumătră vulpe care se apropia de copacul pe a cărui rămurea stătea. Şi

când se apropie de-a binelea, vulpea îi vorbi.

— Ce faci, porumbiţă? Singură? Nu vrei să-ţi ţin de urât până ţi-o veni porumbelul înapoi? Am să-ţi dau o veste mare, sau ai şi aflat-o?

— Nu ştiu nimic. Ce s-a întâmplat? întrebă porumbiţa.

— Cum, nu ştii? S-a făcut pace între toate animalele şi păsările din lume! Acum orice animal sau orice pasăre, cât de mică ar fi ea, poate sta liniştită lângă orice animal sau pasăre cât de mare sau feroce i s-ar părea, căci nimeni nu are voie să mai atace, spuse şireata vulpe. Dar neîncrezătoare şi prevăzătoare, porumbiţa nu se lăsă înşelată atât de repede, ci continuă să se uite în zare după porumbelul ei.

— Nu cobori? Ce tot priveşti într-acolo? nu se lăsă vulpea.

Ca să scape de ea, porumbiţa răspunse iute:

— Tocmai mă uitam la cei doi lupi puternici cum fugăresc o soră de-a ta. Şi parcă s-ar îndrepta spre copacul ăsta!

— Pesemne că nici ei n-au auzit vestea cea mare, mai apucă să răspundă vulpea, şi o zbughi într- o goană disperată şi nu mai trecu multă vreme pe la porumbiţă.

Prâslea şi invidioşii

poveste spaniolă

Cu ani şi ani în urmă a fost un ţăran care la moartea lui lăsă celor trei feciori pe care-i avea câte o juncană. Cu limbă de moarte le poruncise:

— Fiecare dintre voi să aibă grijă de juncana lui, s-o ducă în fiecare zi la păşune, să crească şi să vă dea de mâncare.

Şi cei trei fraţi făcură întocmai după cum îi povăţuise tatăl lor, pe patul de moarte. Şi trăiră în bună pace, lungă vreme, fiecare cu gospodăria lui. Dar într-o bună zi, cel mic căzu bolnav la pat, aşa că-i rugă pe ceilalţi fraţi să-i ducă şi juncana lui la păşune. Fraţii săi consimţiră, dar invidioşi cum erau pe vioiciunea şi iuţeala de minte a Prâslei, nici nu dădură bine cotul casei şi amândoi fraţii mai mari se gândiră la aceeaşi răutate: să-i arunce juncana în fântâna părăsită şi secătuită, care se afla acolo, în apropiere. Zis şi făcut. Juncana lui Prâslea zăcea în fundul fântânii. Când Prâslea îi văzu seara că se întorc numai cu două juncane, pricepu imediat ceea ce se întâmplase, în ciuda faptului că fraţii îi spuseră că a fost o întâmplare nenorocită cu juncana sa şi că alunecase ea singură în fântână.

în câteva zile, Prâslea se făcu sănătos şi neavând altceva mai bun de făcut, se duse de unul singur pe câmp. Şi iată că deodată se apropie de el o pereche frumoasă de boi, nu se ştie de lângă cine se rătăciseră pe-acolo şi se ţinură după el, peste tot pe unde hoinări el în ziua aceea, mergând pe urma lui Prâslea până acasă. Când îl văzură fraţii lui, rămaseră încremeniţi.

— De unde ai boii? îl întrebară ei.

— M-am dus lângă fântâna unde s-a prăpădit juncana mea, dată în dar de la tata, şi atâta am plâns şi m-am rugat, încât pe când îmi ştergeam lacrimile de supărare, m-am pomenit cu perechea asta frumoasă de boi.

La auzul celor povestite, cei doi fraţi lăsară să treacă noaptea şi de cum se crăpă de ziuă o porniră amândoi cu juncanele lor la fântâna cea secată şi le dădură de-a berbeleacul pe amândouă în adânc. Apoi aşteptară să se întâmple minunea. Şi se jeluiră acolo în genunchi toată ziua. Se lăsă noaptea şi de apărut nu mai apăru nimic, nicio vietate. Căzuţi pe gânduri şi amărâţi, se îndârjiră parcă şi mai mult împotriva bietului Prâslea. Şi a doua zi, pe când era la păşune Prâslea, fraţii îi dădură foc micii lui gospodării. Dar, Prâslea nu deznădăjdui, ci umplând un sac cu tăciuni şi altul cu

cărbuni, plecă la târg. Acolo începu să strige cât îl ţinea gura că are de vânzare doi saci cu argint. Când se apropie un negustor bogat de el, îi spuse că-i vinde sacii, dar fiind vorba de argint vrăjit, nu are voie să le deschidă gurile decât după ce va ajunge acasă. Negustorul îi plăti suma cerută şi plecă.

A doua zi chiar, fraţii îşi dădură foc caselor şi făcură întocmai cum făcuse Prâslea. Dar, din nenorocire, la târg se întâlniră faţă în faţă cu negustorul păcălit de Prâslea. Şi când acesta auzi de aceeaşi păcăleală, se porni cu ciomegele pe ei, de ajunseră numai vânătăi şi oase frânte. Şi, de ruşine pentru răutatea şi prostia lor, nici nu se mai întoarseră în satul în care se născuseră ei şi fratele lor mai mic. Aşa că rămas singur, bunul Prâslea îşi putu duce liniştit zilele mai departe.

Mâneca cea galbenă

poveste spaniolă

Apoi, dragi ascultători, aceştia despre care este vorba în povestea noastră erau un rege şi o regină din Castilia. Şi nu aveau ei decât o fată care era o comoară de copilă.

Când împlini cincisprezece ani, regina îi spuse regelui că ar trebui să-şi mai plimbe puţin copila prin lume, aşa că să se pregătească de o călătorie prin regatele vecine; la care regele mai întâi se împotrivi zicând că regatul lor era destul de bogat şi fiica lor îndeajuns de cunoscută din câte portrete i se făcuseră şi răspândiseră pretutindeni şi nu credea că e nevoie să se mai ostenească într- o călătorie.

— Uiţi, adăugă regina, că tot într-o călătorie, deşi regatul tatălui meu era puternic, m-ai cunoscut tu pe mine.

Şi, cum vorba proverbului: „Când femeia îşi pune ceva în cap nu poţi să i-o mai scoţi", plecară în călătorie.

S-au plimbat ei prin multe ţări. în una din ele întâlniră un prinţ care se îndrăgosti nebuneşte de prinţesă. Prinţul era dintr-un regat foarte bogat şi rămăsese înţeles cu regele că-i va cere în căsătorie fata când aceasta va împlini douăzeci şi şapte de ani.

Tot atunci, regele şi regina se împrieteniseră cu două femei, mamă şi fiică, ce nefiind de viţă nobilă voiau să se creadă că sânt: văzând că aceştia erau regi, îi însoţeau pretutindeni.

într-o bună zi, pe când regele îşi continua voiajul, regina părăsi această lume. Regele şi prinţesa căzură în neagră tristeţe, dar femeia aceea, care-i însoţea mereu, îi mângâia întruna şi atât de bine o scoase la capăt, încât, întorcându-se cu regele în Castilia, acesta le invită la palat pentru câteva zile. însă ea îşi dădu toată osteneala şi rămase pentru totdeauna, fiindcă se căsători cu regele. Din acea clipă toată dragostea şi toate darurile începură să se reverse asupra fetei sale, pe care o prezenta în toate părţile, în timp ce biata prinţesă rămânea tristă şi părăsită în câte o încăpere a palatului.

Văzând-o mereu abătută, regele o întrebă pe noua regină ce avea copila lui de se află mereu în starea asta?

— Ce să aibă, zicea regina, se gândeşte la logodnic. Fetele de măritat îşi petrec vremea gândindu-se mereu la ursitul lor.

Da, e firesc, gândea şi regele. Cum iubitul ei este prinţul şi, de vreme ce se va căsători cu acesta, e firesc să se gândească tot timpul la el.

Dar fata cea vitregă mereu îi spunea mamei sale:

— Vai, mamă! Aş vrea ca atunci când tu nu vei mai fi să fiu eu regină. Dacă m-aş putea căsători eu cu prinţul...

Regina cea vitregă căuta să-şi liniştească odrasla, spunându-i că s-a gândit ea mai dinainte la toate acestea şi că totul se va aranja cum va fi mai bine.

Când mai erau doar câteva luni până când prinţesa cea adevărată împlinea vârsta la care se înţeleseseră să o căsătorească, logodnicul scrise că va sosi în curând spre

a-i cere mâna. Regele îşi dădea osteneala să o înduplece pe regină să meargă împreună prin târgurile învecinate, ca să aleagă lucrurile trebuincioase de nuntă. Dar regina spunea de fiecare dată că era obosită, că nu suporta drumul şi-l îndemna pe rege să plece singur.

Din clipa în care regele părăsi palatul, regina, care era mai rea decât deochiul, încât toţi îi ştiau de frică, chemă la ea pe scutierul cel mai bătrân din palat, căruia îi era teamă cel mai mult de regină. Aşa că, venind acesta, îi zise vitrega regină:

— Chiar acum vei lua pe pocitania asta de prinţesă şi o vei duce la câmp. Acolo o vei omorî, îi vei scoate ochii şi mi-i vei da mie.

Şi fata cea vitregă zise şi ea:

— Iar mie îmi vei aduce inima ei.

Bietul om, care nu avea cum să scape de mânia reginei dacă nu-i îndeplinea pe loc poruncile, mai mult mort decât viu, o luă pe biata prinţesă şi o duse cu sine afară în câmp, departe de palat.

Pe drum, prinţesa îl întreba mereu unde-o duce, fiindcă sărmanul scutier plângea tot timpul.

— Vai, cum să ţi-o spun?

— Spune-mi adevărul, fiindcă ştiu că ceva rău ele ţi-au poruncit să faci cu mine.

Şi atunci îi zise scutierul:

— Apoi, mi-au poruncit să te omor şi, vezi, eu care te cunosc, fata mea, de când ai venit pe lume, nu pot s-o fac.

Şi, deşi prinţesa îl îndemna întruna să dea ascultare poruncilor reginei, că de nu îl va omorî şi pe el, scutierul se jelui întruna, zicând că n-o va putea face.

Şi numai ce apăru un mieluşel în faţa lor. Atunci omul se lumină la faţă şi zise:

— Iată, acum totul s-a aranjat. Trebuia să omor o fiinţă nevinovată dar, în locul ei, voi omorî mielul acesta şi nimeni nu va şti nimic. îi scot ochii şi inima şi le duc reginei, iar pe tine te las aici. îl rog pe Dumnezeu să te aibă în paza lui, iar tu roagă-te mult răposatei regine, căci mamele din cer văd totul şi veghează mult asupra copiilor lor.

Se despărţiră, îmbrăţişându-se şi plângând, iar prinţesa îi mai spuse:

— Ai grijă multă de sărmanul tata, căci această fiară urzeşte ceva rău şi contra lui.

Scutierul se întoarse la palat, iar prinţesa rămase în câmp, hoinărind în sus şi-n jos. Toată ziua,
biata de ea, rătăci încolo şi-ncoace, gândindu-se cu mare teamă unde se va adăposti noaptea.

Şi, în vreme ce se mai oprise puţin să se odihnească, numai ce văzu o bătrânică venind spre ea.
Şi, cum se uită fata, deodată bum! căzu bătrânica jos. Fata sări de la locul ei, alergă în ajutorul bătrânei şi, în timp ce-o ridica întrebând-o de nu s-a lovit cumva, femeia îi zise:

— Copilo, ce cauţi tu, singură, pe aceste meleaguri?

Prinţesa îi povesti tot ceea ce-i făcuse mama cea vitregă.

— Cât e de rea, cât e de rea! murmură bătrâna şi-o invită pe fată s-o însoţească la coliba ei.

Fata primi bucuroasă. Ajunseră în faţa unui soi de peşteră, unde aceasta îşi avea locuinţa.

— Priveşte, este căsuţa mea. Aici nimeni nu te va supăra. Dar, cum eu ies de multe ori, tu vei fi nevoită să rămâi singură, căci nimeni nu te va deranja. Dacă totuşi un nepoftit va îndrăzni, ţine asta.

Şi-i dădu o vărguţă. Căci bătrâna era o vrăjitoare, aşa că dându-i vărguţa îi spuse:

— Când vei dori ceva nu vei spune decât atât:

„Vărguţă a vântuţii, înfaţişează-mi asta”. Şi ea îţi va aduce orice numaidecât. De asemenea, când vei voi să vezi pe cineva sau orice alt lucru din palatul tău, să-i ceri, pentru că dorinţa ţi se va îndeplini pe loc. Dar niciodată să nu ceri ca ei să te vadă pe tine şi nici să nu încerci să le vorbeşti.

Iar prinţesa, după ce-i mulţumi bătrânei, îi zise că de-aici încolo îi va spune bunicuţo, pentru că dânsa e atât de bătrână, iar ea atât de tânără.

— Bine, răspunse bătrâna. Tu spune-mi cum vei vrea. Şi-acum mă duc, dar mai înainte va trebui să te învăţ multe lucruri pe care eu ştiu să le fac.

Şi-o învăţă pe prinţesă să facă dantele, să brodeze şi multe alte treburi măiestrite.

— Eu cred, bunicuţo, că tot ceea ce a pus la cale mama cea vitregă este pentru că vrea s-o dea pe fata ei de soţie logodnicului meu, prinţul.

Bătrânica însă îi zicea:

— Crezi tu asta? Ce copilărie!...

Dar să le lăsăm pe bătrânică şi pe copilă şi să ne înapoiem la palat.

Când sosi scutierul la palat, regina îl întrebă dacă i-a îndeplinit poruncile şi acesta îi dădu ceea ce adusese. Iar fata cea vitregă, fuga, scoase inima şi-o zvârli câinelui.

în acest timp se întorsese şi regele care întrebă de fata lui. Regina îl minţi, zicându-i că în clipa când l-a văzut ieşind din palat, prinţesa care stătea în pridvor cu un oarecare, a fugit, nu se ştie unde şi de-atunci nimeni nu a mai văzut-o.

Regele se întristă foarte. Voi să cheme toate slugile pentru a le da porunci în legătură cu prinţesa.

— Omule, cauţi scandal. Eu nu am spus nimic celor din casă pentru a ocoli orice ceartă.

Atunci, regele care credea toate înşelătoriile pe care i le făcea sau i le spunea regina, o crezu şi p-
asta.

Aceasta chemă din nou scutierul şi-i zise:

— Ia aminte, regele a întrebat despre prinţesă şi e foarte lesne ca să te întrebe şi pe tine. Eu i-am spus că a fugit cu un necunoscut care a venit să o caute la palat. Şi, dacă vei destăinui o singură vorbă din cele ce ţi-am poruncit să faci, voi pune să te frigă de viu. Aşa că vezi cum vorbeşti.

Bietul om asigură că nu va spune nimic, dar mereu plângea, fiindcă nu ştia ce se alesese de sărmana prinţesă.

Regele începu să se vaiete reginei că nu va putea spune prinţului că fiica lui a fugit cu un altul, pentru că era ceva de necrezut. Atunci regina îi zise:

— Uite, prezint-o pe fiica mea în locul fetei tale.

Degeaba căuta regele să-i spună că el nu putea rosti o astfel de minciună, căci regina îl îmboldea întruna.

— Vezi-ţi de treabă, omule! E o prostie ceea ce spui!

Şi atâta-i zise, încât conveni şi regele la aceasta.

Sosi şi ora când prinţul se prezentă şi ceru să se pregătească rochia prinţesei în vederea nunţii.

îi fu prezentată cealaltă prinţesă, dar el căzu pe gânduri fiindcă nu o plăcea.

Regele îi spuse că fiica lui primise să-i fie soţie atunci când îl văzuse. Cunoscuse între timp alt bărbat care-o iubea. Acum, dacă prinţul va voi, cum aceea nu era fata lui bună, ci vitregă, i-o va da pe aceasta de soţie.

Prinţul răspunse că nu mai avea ce face acum decât să se căsătorească, întrucât în ţara lui nu se putea să spui una şi alta să faci. Aşa că, acestea fiind zise, va trebui să facă nunta cu cea care nu era adevărată prinţesă.

Se vesti în regat să se prezinte de îndată la palat: croitorese, lenjerese, dantelărese etc. Şi zise vrăjitoarea prinţesei:

— Mâine te vei duce la palat, pentru a lucra dantele.

— Dar bine, cum mă voi putea duce? Mama mă va recunoaşte şi mă va omorî şi pe mine şi pe bietul scutier.

— N-ai grijă, răspunse bătrâna. Acolo vei avea de întâmpinat multe piedici, dar de cunoscut nu te va cunoaşte nimeni.

Când se prezentă fata la palat, aducea câteva modele de broderii şi dantele. Văzură toţi câte ştia să lucreze şi rămaseră minunaţi de dibăcia fetei.

Regina şi fata ei supravegheau lucrul fetelor. Prinţul se afla şi el în iatacul de lucru, fiindcă datoria cerea să stea mereu împreună cu prinţesa. Prinţului îi plăcea să stea de vorbă cu dantelăresele şi de multe ori se adresa logodnicei, arătând spre prinţesa adevărată.

— Nu pare o lucrătoare de rând: are un chip atât de fin şi nişte purtări atât de alese.

Aşa că logodnica, văzându-l cât privea şi mereu vorbindu-i, îşi zise că de asta va trebui să se descotorosească. Regele o privea şi el şi se gândea că fata lui ar fi arătat aidoma acestei fete, dacă acum ar fi acolo, într-atât se asemănau la chip.

Şi logodnica nu găsi alt mijloc de a o îndepărta decât să arunce degetarul peste balcon în apa râului care trecea pe acolo, spunând că i s-a furat degetarul. începu să se vaiete şi găsi că cea care l- a furat nu e alta decât brodeza, adică prinţesa noastră.

Degeaba se dezvinovăţi fata, că nu s-a atins de el, că avea degetarul ei şi nu avea trebuinţă de altul, prinţesa cea vitregă spunea sus şi tare că ea l-a furat.

— Mâine, când vei sosi la palat, îi spuse acasă bătrâna, să te apleci peste balcon şi vei vedea un rac ieşind din apă, căruia îi vei zice: „Răcuşor ce ieşi din mare, prinţesei i s-a furat degetarul şi pentru asta mă vor pedepsi pe mine”. Iar racul îţi va răspunde.

A doua zi întrebă logodnica pe prinţ:

— A adus degetarul?

— Cum să-l fi adus, dacă nici nu m-am atins de el, răspunse fata.

Atunci regina dădu dispoziţii să i se dea zece lovituri, ca să spună unde l-a pus.

De faţă se aflau şi regele şi fetele care lucrau la trusoul prinţesei.

Iese fata atunci în balcon şi începe să spună racului ceea ce o învăţase bătrânica. Iar racul:

„Nu s-a pierdut şi nici nu s-a furat,
Ci stăpâna însăşi l-a aruncat.
Aruncă o cutie cu aţişoară,
Că îndată eu o să-l scot afară.”

Apucă fata o cutioară şi-o aruncă în jos, în apa râului. Atunci prinţul şi regele se aplecară să vadă; racul se scufundă şi, după câteva clipe, ieşi cu degetarul în gură, aruncându-l în cutioară.

Mai trecură patru sau cinci zile, când iată că din nou regina începe să se vaiete că i-au dispărut nişte voaluri şi catifele.

Şi, cum toate fetele care lucrau la palat erau foarte aranjate şi gătite, iar prinţesa era foarte modest îmbrăcată, logodnica spuse că pentru nuntă vor trebui să se îmbrace toate cât mai frumos, dar fiecare în altă rochie. Şi, pentru că se va căsători noaptea, fetele vor purta în mâini lumânări aprinse, iar flăcăii vor duce făclii.

Fiecare începu să spună cum se va îmbrăca.

Atunci, cum logodnica nu aştepta decât un prilej pentru a arunca din nou vina asupra ei, începu s-o învinovăţească că a furat voalul şi catifelele ei, pentru a-şi face rochia de nuntă.

Degeaba repeta fata că nu şi nu. Prinţesa cea vitregă îi zise că de nu se va înfăţişa a doua zi dis- de-dimineaţă cu gătelile furate, loviturile care nu-i fuseseră încă date o

aşteptau.

Se înapoie prinţesa la peştera unde locuia cu bătrânica.

— Vai, bunicuţă! Nu ştii cât pătimesc.

— Ce ţi s-a mai întâmplat, fata mea?

— S-a furat o catifea!

— Ei, nu fi prostuţă, las' să se fure!

— Bine, dar regina spune că eu sânt cea care a furat-o şi că mâine, de nu i-o voi aduce, mă va biciui.

— Nu te vor biciui. Mâine te vei întoarce acolo, încă o dată. Şi, când vei fi în atelierul unde lucrezi, va intra un porumbel căruia îi vei spune:

„Porumbiţă vestitoare,
Peste câmpuri călătoare,
Voalul şi catifeaua poţi tu
Să-mi spui cin' le-a furat sau nu?”

Şi ea îţi va răspunde.

Când, a doua zi, fata intră în atelierul de broderie, regina o întrebă dacă a adus cele furate. Prinţesa se dezvinovăţi din nou şi spuse că dacă nu se va afla acolo mai înainte de prânz cu lucrurile pe care le luase, va primi douăzeci şi cinci de lovituri de bici.

Cum regele îi făcea pe voie de când o luase pe noua regină şi n-o contrazicea la nimic, n-avu tăria să i se împotrivească nici de data aceasta.

Era ora douăsprezece şi regina poruncise să fie chemaţi cei ce urmau s-o biciuiască pe prinţesă, de faţă cu toţi, iar prinţul se căia că promisese să se căsătorească cu fata cea vitregă. Dar pentru că- şi dăduse cuvântul, nu avea decât să-l îndeplinească. în sinea lui îşi zicea: „cât de răi pot fi unii oameni!”

Dar deodată intră porumbiţa, o porumbiţă albă care, rotindu-se lin prin atelier, îi zise fata cuvintele pe care o învăţase bătrâna să le rostească.

La care răspunse porumbiţa că regina ţine ascunsă în dulap catifeaua şi voalul de care o învinuia pe prinţesă.

Atunci regele zise:

— Să mergem să vedem dacă e adevărat ceea ce a spus porumbiţa.

Şi plecară cu toţii şi găsiră catifeaua în camera reginei, ascunsă în dulap. Regina începu să se dezvinovăţească. „Aşa e, am pus-o acolo din nebăgare de seamă şi tocmai aici nu am căutat-o.”

Se răspândiră toţi care încotro. Fetele începură lucrul, iar când sosi noaptea, fata povesti din nou bunicuţei ceea ce i se întâmplase.

Iar bătrâna îi zise că acum, curând, curând, va fi şi nunta.

A doua zi, prinţul spuse că el voieşte să dăruiască fiecăreia dintre lucrătoare câte o rochie şi fiecare să-şi aleagă culoarea care-i place. Când ajunse la prinţesă, logodnica îi alese culoarea galbenă. Le aduseră şi mătăsurile şi sulul pentru că fiecare avea garnitura din altă culoare. Fiecare îşi alese ce-i plăcea, numai prinţesa spuse că ea nu are nicio preferinţă. Atunci prinţul spuse că-i va alege el culoarea, şi-i alese culoarea cerului. Logodnica se mânie foarte, dar nu putu să zică nimic, pentru a nu-l supăra pe prinţ, tocmai acum când mai aveau câteva ore până la nuntă. Totuşi îndrăzni:

— Găsesc că voalul nu l-ai ales cu gust. Cred că era mai bine să fi ales mov sau o altă culoare.

— Nu, fiindcă mie îmi place aceasta, zise prinţul, şi pentru că astfel rochia aduce cu steagul ţării mele, care este galben şi albastru.

Când o auzi şi p-asta, crescu şi mai mult mânia şi invidia logodnicei. Dar încerca s-o ascundă.

Iar fetele începură să se pregătească de nuntă.

Sosi şi ziua nunţii. Şi o sfătui vrăjitoarea pe fată:

— Bagă de seamă, tu caută şi mergi cât mai aproape de tatăl tău, pentru că tatăl tău îi va da braţul logodnicei, iar logodnicul, mamei. Şi, când va fi să treacă mireasa pe sub torţele aprinse, tu ridică-ţi lumânarea cât mai sus şi caută să-ţi cadă câteva picături mai mari de ceară pe mâneca rochiei. Şi astfel rochia să ţi se păteze şi când mirele îţi va atrage atenţia că-ţi pătezi mâneca cea galbenă, tu să-i răspunzi: „prea bine, căci sânt fiica regelui Castiliei", dar s-o spui cât mai tare, ca tatăl tău să te audă.

Sosi ora nunţii şi au plecat cu toţii la palat.

Când regele o văzu pe fată îi zise că seamănă leit cu fata lui, iar mirele nu-şi putea dezlipi ochii

de la ea, deşi mergea cu soacra alături, şi căuta să meargă cât mai aproape de ea pentru a o putea vedea mai bine. Şi, când fetele ridicară toate lumânările în sus spre a lăsa să treacă pe dedesubt mireasa, prinţesa ridică lumânarea ei şi mai sus, pentru ca ceara să-i cadă deasupra mânecii, şi-i zise mirele:

— Ei, neroado, ţi se pătează mâneca galbenă!

Iar ea:

— Şi dacă mi-o pătez este fiindcă sânt fata regelui Castiliei.

Şi toţi rămaseră uluiţi.

Regele o privi atunci şi mai atent şi o întrebă dacă ea este cu adevărat fiica lui, iar prinţesa răspunse că da şi că aceste femei vitrege i-au poruncit lui Filip, scutierul, s-o omoare.

Regele voi să-l pedepsească pe scutier, dar fata îi spuse că nu era vinovat, că fusese foarte bun cu dânsa şi că suferise mult şi avea mare frică de regină şi de aceea nu putuse să facă altfel.

Şi, cu toată mâneca pătată de ceară, nunta se ţinu, dar cu mireasa cea adevărată.

Atunci prinţul zise: „Mulţumesc că am întâlnit comoara pe care o căutam!"

Şi în ziua următoare se afla tot poporul adunat la poarta palatului, cerând pedeapsa pentru regină şi fiica ei.

Ieşi regele în balcon şi întrebă:

— Ce vreţi?

— Să fie pedepsită regina! răspunseră toţi, pentru că nimeni nu putea s-o vadă în ochi de rea ce era.

— Atunci să hotărască poporul soarta ei! mai spuse regele.

— Iată aceşti doi cai; să fie legată de copitele lor şi să fie târâtă şi lăsată în voia lor.

Şi aşa făcură. Iar ceilalţi rămaseră foarte fericiţi.

Yeinte şi regele

poveste spaniolă

Familia despre care este vorba în această poveste era aceea a unui croitor dintre cei care cos în palat haine pentru toată armata.

Avea croitorul nouăsprezece fete şi făcu întâmplarea că femeia lui mai rămase grea o dată şi mai născu o fată şi cu aceasta se făcură douăzeci, adică Veinte, şi chiar aşa îi puse numele. Femeia muri şi, cum se întâmplă, în astfel de cazuri, copiii crescuseră la întâmplare, aşa că Veinte crescu foarte repede, ajungând în scurt timp o fetişcană mai isteaţă decât toate surorile sale.

Iar tatăl, bietul de el, neştiind cum s-o scoată la capăt cu atâtea fete, pentru că la palat nu era de lucru pentru atâtea mâini, nefiind bogat, se gândea cum va putea da de mâncare atâtor guri.

într-o zi, el le spuse fetelor:

— Dacă-aş avea aici o femeie pe care m-aş putea bizui, apoi aş lăsa-o în casă şi aş pleca departe, să văd doar oi putea câştiga vreun ban mai mult, fiindcă la palat se câştigă foarte greu.

Veinte îi zise atunci:

— Pare de necrezut, tată, ca în faţa fetei tale Veinte să zici una ca asta. Poţi să pleci liniştit căci, de va fi nevoie de croitori în acest palat, noi nu vom lipsi de la ce va fi de făcut. Dumneata poţi să încui toate uşile şi să spui regelui să ne trimită în fiecare zi de mâncare, ca să nu mai ieşim. Te vei socoti cu regele şi el ne va trimite mâncarea.

Croitorul făcu întocmai. Iar regele îi spuse că va rămâne în grija lui să le trimită fetelor tot ceea ce aveau nevoie. Dar cum erau atâtea, tot ceea ce le trimitea regele de mâncare tot puţin pentru ele se afla.

Tatăl nu le lăsase decât o fereastră foarte înaltă, care da în drum şi de unde ele aruncau o sforicică pentru a-şi urca mâncarea pe care de jos le-o trimitea regele. Mai aveau un balcon, care da spre palat, spre o grădină a regelui. Cam asta era totul.

într-o zi, Veinte ieşi în balcon şi văzu craca mare a unui păr ce se apleca în jos, gata să se frângă de greutatea rodului şi se gândea că, dacă va găsi o scăriţă, va pune-o în grădină sprijinind-o de balcon, va coborî şi va culege pere într-un coşuleţ.

Zis şi făcut. Găsind scara, începu să coboare în fiecare zi după pere, până ce grădinarul observă că perele se împuţinau din ce în ce, dar nu ştia cine le culege. Aşa că se duse la rege. îi dădu cheia grădinii, zicându-i că el nu mai e vrednic a fi grădinar, fiindcă va veni şi ora când regele îi va cere un coş cu pere şi el nu va avea cu ce să-l umple, pentru că perele se furau mereu.

— Nu pleca de la palatul meu, îi zise regele, căci eu voi sta la pândă şi voi vedea cine este acela care-mi fură perele.

A doua zi, se aşeză sub peri. Simţi mişcare în pom, privi în sus şi o zări pe Veinte suită într-unul din peri şi îi zise:

— Veinte, tu eşti cea care îmi furi perele?

— Păi, să vedeţi, maiestatea voastră, să ne iertaţi, pentru că noi suntem nouăsprezece surori şi cu mine douăzeci şi aici se prăpădesc perele de pomană şi, fiindcă măria ta are grijă să ne sature atunci când ne trimite mâncarea, ne va lăsa de asemenea să ne săturăm şi de pere.

Regele începu să-i vorbească despre alte lucruri.

Dar Veinte zise:

— Am aflat că are măria ta un porumbar, care e demn de privit, şi eu aş vrea să-l văd.

— Atunci hai să-l vedem, îi zice el.

Pleacă ei, dar lipsea grădinarul ca să le deschidă poarta. O deschise regele şi intră în porumbar. Ea rămase în uşă. Aşteptă ca el să intre, trânti poarta şi, lăsându-l înăuntru, luă coşul şi la revedere.

Când sosi grădinarul pentru a da grăunţe porumbeilor, se miră că-l vede pe rege acolo.

— Majestatea voastră, aici, închis?

Şi-i spuse regele că, pe când privea la porumbei, un val de aer îi închisese poarta şi nu mai putu să o deschidă.

Iar regele, ieşind de acolo, gândi în sinea lui: „îmi vei plăti tu totul.”

în ziua următoare, Veinte era cocoţată în păr, în timp ce regele se plimba prin grădină.

— Cum, Veinte, după tot ce mi-ai făcut ieri, mai ai curajul să stai acolo?

— Vezi, măria ta, răspunse Veinte, noi suntem nouăsprezece surori şi cu mine douăzeci. Ieri o mare ceartă se auzea din casa noastră: „Veinte!

Veinte! Veinte!” Am ieşit în fugă, poarta s-a trântit şi nu am mai avut ce face.

Regelui îi plăcură mult vorbele fetei.

— Mi-au spus că măria ta are o moară de apă pe care merită să o vezi şi eu ţin mult s-o văd.

— Atunci, haide chiar acum.

Şi s-au dus împreună să vadă moara. Intrară, şi regele zise:

— Păcat că nu-i aici grădinarul ca să înhame măgarul la roată şi să vezi cum vine apa. Totuşi am să mă leg eu în locul lui. Tu ţine-mi sfoara, iar eu voi da înconjur.

Iar ea, când îl vede legat, ce face? îi prinde capătul sforii ce-l ţinea în mână de un pom, ieşi, închise poarta şi-l lăsă acolo.

Când sosi grădinarul ca să dea drumul la apă, se miră din nou de ceea ce văzu. Regele îi zise că bine că s-a prins de pom, căci de nu, cădea în apă.

Cealaltă zi, la fel. Veinte suită în păr, iar regele pe jos, aşteptând-o:

— Pare de necrezut că te afli din nou aici, după tot ceea ce ai făcut ieri cu mine.

— Maiestatea sa trebuie să mă ierte neapărat, zise din nou Veinte, căci suntem nouăsprezece surori şi cu mine douăzeci. Aşa că dacă mare gălăgie a fost alaltăieri, şi mai mare a fost cea de ieri: „Veinte, Veinte, Veinte, Veinte, Veinte!” Şi eu, repede să ies, dar întâmplarea a făcut de am legat pe măria ta de pom căci, de nu, ar fi căzut în apă.

Coborând ea din pom, îi zise regele că dacă vrea, el va veni la noapte la ea. Veinte zise că vrea şi întrebă la ce oră să-l aştepte. Rămaseră înţeleşi ca să urce regele cam pe la nouă seara.

— Eu, noaptea asta, nu mă culc cu voi, le spuse Veinte fetelor.

Şi, cum camera lor de culcare era lungă şi paturile se înşiruiau unul după altul până la al douăzecilea, regele ştia locul lor şi unde îşi avea Veinte patul. Aşa că Veinte le spuse că, fiind foarte gălăgioase, ea se va culca în noaptea aceea singură, într-o altă cameră.

— Fă ce vrei, îi răspunseră surorile.

Atunci fata luă patul şi-l aranjă în cealaltă încăpere. Acolo îşi potrivi scara la fereastră, se încuie pe dinăuntru şi, când regele urcă, cum el ştia unde dormea Veinte, începu să numere:

— Unu, doi, trei, patru... până la nouăsprezece, dar nu dădu de al douăzecilea pat. Credcă am greşit.

Din nou începu să numere. „Unu, doi, trei, patru... până la nouăsprezece. Asta se repetă de trei ori şi, de fiecare dată, ajungea numai la nouăsprezece. Şi iar se supără regele.

în acest timp soseşte din călătorie, obosit de atâta muncă, tatăl celor douăzeci de fete şile întreabă cum s-au simţit în lipsa lui. Ele spun că bine, că nu le-a lipsit mâncarea şi că şi-au făcut pe deplin datoria. Şi se duse croitorul la palat spre a-l saluta pe rege, cum era natural. Şi-i spuse regele că avea un costum pe care voia să i-l coasă el, dar să aibă grijă ca fiica lui, Veinte, să nu se atingă de costum pentru că el cunoaşte croiala şi cum cosea Veinte. Iar de nu, îl va costa viaţa.

Sărmanul se întoarse acasă şi, cum era tare amărât, îl întrebă Veinte:

— Tată, ce aduci acolo?

Iar croitorul o întrebă de nu a făcut cumva vreo festă prinţului şi-i spuse ca de acel costum să nu se atingă, fiindcă regele va cunoaşte că a fost lucrat de ea.

— Că prost mai este, tată! Ca şi cum croiala şi împunsătura mea ar spune:

„Veinte l-a făcut!” Şi pentru când îl vrea gata?

— Până-n trei zile.

— Apoi, dă-mi-l mie, că am să-l fac eu.

— Fato, pentru Dumnezeu, să vezi că mă omoară regele, zise bietul croitor.

— Nu, nu te va omorî, zise Veinte.

îi luă costumul, se încuie în camera ei şi acolo croi nouăsprezece costumaşe. Când după trei zile le scoase gata şi le aşeză în cutie, îi spuse că costumul prinţului era gata. Când croitorul sosi la rege, acesta se mai afla încă în pat.

— Bine, lasă-l pe pat! Imediat am să mă uit la el, zise, bănuind că era iar vreun şiretlic de-al lui Veinte.

Croitorul plecă. Şi, când regele desfăcu cutia şi începu să scoată cele nouăsprezece costume, dădu poruncă să fie chemat de îndată croitorul. Auzindu-se chemat, o întrebă tatăl pe Veinte de n-a făcut vreo drăcie costumului.

— Nu, tată! Du-te liniştit, nu te îngriji, că n-o să te omoare.

Soseşte bătrânul şi-l întreabă pe rege ce doreşte.

— Apoi, nimic mai mult decât că vreau să mă căsătoresc cu fiica dumitale, Veinte.

— Vreţi să glumiţi cu mine?

— Nu, nu vreau să-mi bat joc de dumneata. Vreau ca nunta să aibă loc de acum în trei zile.

Ajunse bătrânul acasă foarte supărat:

— Ce mai aduci, tată? întrebă fata.

— Mi-a spus regele că vrea să te ia de nevastă.

Iar Veinte:

— Chiar acum, tată, du-te la casa tâmplarului şi spune-i să facă o păpuşă de mărimea fetei tale Veinte, cu un resort care să spună „da” şi altul „nu”, şi te vei duce şi la măcelar şi-mi vei aduce o burtă de vacă, puţin sânge şi nişte zahăr.

Sosi şi ziua nunţii.

Când veni ora să se culce, regele iese din cameră să vadă dacă Veinte n-a mai pus ceva la cale, şi ea, cum avea păpuşa pregătită, o îmbracă cu cămaşa ei de noapte, iar în burta de vacă toarnă zahăr şi apoi o umple cu sânge şi o aşază pe gâtul păpuşii, o culcă în pat şi ea se bagă sub pat şi aşteaptă ca regele să intre.

Iar regele o întreabă:

— Te-ai şi culcat?

Păpuşa, cum avea un resort care zicea „da” şi „nu”, spuse că „da”.

Dar regele:

— Acum mi le vei plăti pe toate laolaltă. îţi aminteşti când îmi furai perele din grădină?

— Da.

— îţi aminteşti când m-ai lăsat închis în porumbar?

— Da!

— Ţi-aduci aminte când m-ai lăsat legat la moară încât şi grădinarul m-a crezut nebun?

— Da.

— Dar când m-ai lăsat cu toate cele nouăsprezece surori ale tale şi ai fugit?

— Da!

— Şi când ţi-am trimis costumul şi i-am spus tatălui tău, fiindcă nu aveam încredere în tine, şi tu mi-ai croit nouăsprezece costume pentru a le arunca?

— Da!

— Da?

Şi scoate pumnalul şi i-l pune la gât. Şi, cum sângele era dulce pentru că se făcuse sirop, îi cad câţiva stropi în gură.

— Trădare, trădare! Am omorât-o pe Veinte, care până şi sângele îl avea dulce!

— Te-ai supărat de pomană, fiindcă eu am ştiut mai multe decât tine, zise Veinte, ieşind de sub pat.

Iar regele o îmbrăţişă şi-i zise:

— Atunci tu vei fi soţia mea şi nimeni alta.

Şi trăiră fericiţi la palat şi veniră să locuiască acolo şi croitorul cu cele nouăsprezece fete ale sale.

Pasărea şi inelul

poveste spaniolă

Era odată o familie foarte bogată. Şi aveau doi slujitori tare de treabă şi cumsecade. Trecură luni şi ani şi aceştia se îndrăgostiră unul de altul, fiindcă unul era bărbat, iar celălalt femeie. Atunci, stăpâna îl numi pe tânăr grădinar al casei pentru ca cei doi să nu mai stea tot timpul împreună. Slujnicuţa se numea Maria, iar grădinarul nostru, Jose. Fu o vreme când fata cobora mereu în grădină să-l ajute pe Jose la curăţatul pomilor, dându-i foarfecele sau alte scule trebuincioase.

— Maria, îi spunea grădinarul, îmi pare tare rău că tu te afli aşa departe de mine şi nu ne putem vedea tot timpul.

Trecură aşa mai multe zile şi Maria se prinse în cursă. Stăpâna însă nu ştia că ei se iubeau.

Trecură luni şi nu mai putu fi ascunsă faţă de nimeni nici dragostea lor şi nici faptul că Maria, slujnicuţa, avea să fie în curând mamă. în sfârşit, află despre acestea stăpâna şi-i spuse lui Jose:

— Am să-ţi spun ceva.

Şi-i spuse că, văzându-i cât se iubesc şi că Maria va avea, în curând, un copil, ea vrea să-i cunune.

Se căsătoriră. Jose rămase mai departe grădinarul casei.

La puţin timp, Maria născu o fetiţă foarte frumoasă, pe care stăpâna o boteză tot Maria, nume pe care-l purta şi ea.

Zburară zilele, săptămânile, lunile, anii. Fata grădinarului crescuse şi se făcuse drăguţă şi cu mult vino-ncoace.

Stăpâna avea de asemenea o fată de zece ani pe când Maria cea mică avea şase. Fata stăpânei o gelozea pe Maria, fiindcă ar fi vrut să fie ca mica fată din acea casă. Mereu îi spunea copilei să plece de la ei, că asta nu era casa lor şi că mama ei era o neobrăzată. Copiliţa plângea, venea şi-i
povestea totul mamei. Dar mamă-sa căuta s-o liniştească.

Sosi şi vremea când fetele se făcură domnişoare. într-o noapte, după ce stăpâna casei sosi de la un bal, îşi scoase bijuteriile printre care era şi un inel şi le puse în cutia unde-şi ţinea lucrurile de preţ. Şi, în timp ce Maria, fata slujnicuţei, se afla în grădină cu tatăl ei să-i ajute la curăţatul copacilor, o pasăre ce-şi făcea cuib într-unul din pomii grădinii intră pe fereastră, apucă inelul în cioc şi-l duse la cuib.

în dimineaţa următoare, stăpâna o chemă la ea pe Maria, fata grădinarului, şi o întrebă despre inelul cu diamante care dispăruse. Fata spuse că nu ştia nimic, că ea-l pusese în cutia cu bijuterii a stăpânei. Dar degeaba. Stăpâna nu crezu şi o învinui pe biata Maria că-l furase.

— Doamnă, sânt mulţi ani de când locuiesc aici. Părinţii mei vă slujesc, de asemenea, de multă vreme, dar niciodată n-a dispărut nimic.

Atâta supărare fu în căsuţa grădinarului, încât mama Măriei muri la puţin timp după aceea, iar Maria cu tatăl ei rămaseră singuri şi tare necăjiţi. Şi le spuse stăpâna că, dacă până în opt zile inelul nu va apare, vor trebui să plece din casa aceea, unde or şti.

Grădinarul, de ce era trist, se întristă şi mai mult.

— Spune-mi, fata mea, adevărul, îi zicea Măriei. Ai luat tu, cumva, inelul?

— Nu, tată. Inelul a fost pus în cutia cu bijuterii şi nu s-a mai văzut de atunci.

— Stăpâna ne bănuieşte, pentru că aici nu mai locuieşte altcineva în afară de noi. Are dreptate.

— Nu-mi mai vorbi despre asta, tată, eu vreau să mă duc unde e mama, să mă odihnesc împreună cu ea. Nu mai pot să trăiesc aici, zicea fata necăjită.

în ziua următoare, stăpâna îi spuse lui Jose că inelul fiind de mare preţ şi că neputând să-l plătească, nu-i mai poate îngădui în acea casă.

Şi-au luat, Maria şi grădinarul, puţinele lucruri şi banii care-i aveau şi au plecat. Găsiră în drum o colibă, cam dărăpănată, unde se adăpostiră. Tatăl, de atâta supărare câtă îndurase, căzu bolnav. Cu puţinii bani care-i avea, sărmana fată plecă să-i cumpere de-ale gurii. Dar n-a fost de niciun ajutor. Tatăl muri. Copila rămase să locuiască singură în colibă. îi mai rămăseseră doar puţini bani.

Dimineaţa, ea se scula devreme şi pleca la cimitir, să se roage la mormântul tatălui ei.

în acest timp, la casa stăpânei era nevoie de curăţenie. Aşa că-i spuse aceasta noului grădinar:

— Iacă, sânt opt luni de când grădina n-a mai fost curăţată şi nici casa scuturată, iar pomii sânt plini de pânze de păianjen. Vreau ca totul să fie curat şi în ordine.

Şi se aşeză în grădină, cu fiica, ei, pentru a-l supraveghea pe grădinar dacă o curăţă.

Şi, în timp ce, suit pe scară, grădinarul curăţa pomii, dintr-unul se desprinse ceva care căzu la picioarele stăpânei.

— Doamne, ce lovitură mi-a dat! Bine că mi-a căzut la picioare.

Grădinarul se dezvinovăţi că n-a aruncat el inelul, căci un inel căzuse lângă stăpână. în pom a fost un cuib de pasăre care căzuse jos, şi, în mijlocul lui, se afla acest inel.

— Vai, ce e asta? exclamă stăpâna.

Luă inelul de jos şi simţi că i se face rău. Rămase speriată când văzu chiar inelul ei căzut din acel cuib.

— Biata Maria! Du-te după ea şi adu-o imediat, băiatul meu, zise stăpâna, care mai avea un fiu. Vreau s-o iert şi să mă ierte, căci este nevinovată. Dar nu ştiu ce drum va fi apucat, împreună cu tatăl ei.

Nu ştia că grădinarul murise.

Artur, căci aşa se numea băiatul, încălecă şi plecă în căutarea fetei.

în timp ce mergea el, vede că, dintr-o colibă ce se afla la marginea şoselei, iese o tânără care semăna mult cu Maria. Dar nu îndrăznea s-o oprească şi s-o întrebe. îşi dădu seama că o iubeşte pe biata fată şi găsi că mama lui trebuia să fie pedepsită pentru faptele ei, fiindcă ar fi trebuit să se fi purtat cu mare grijă atunci când o învinuise de furt din pricina căruia se trăsese moartea mamei ei.

O urmări din spate, dar nu o opri. Pe drum, Maria se oprea şi culegea flori, pentru a le pune pe mormântul tatălui. Ajunsă la cimitir, fata îngenunche şi se rugă tatălui ei să-şi aducă cât mai curând

aminte de ea.

— Nu ştiu locul unde e îngropată mama, dar fiindcă tu eşti aici, vin la tine. Vreau să mă iei în curând, tată. Sânt atât de singură pe lume! Te aveam

pe tine, iar acum nu mai am pe nimeni!

Băiatul, care o urmărea, auzise totul. întorcându-se acasă, povesti mamei sale că văzuse o tânără fată în straie cernite şi că semăna foarte mult cu Maria. în ziua următoare, Artur o apucă pe acelaşi drum. Şi, ieşind fata din colibă, el îi tăie drumul, călare:

— Maria! Eşti Maria?

— Ce doreşti de la mine, domnişorule Artur? răspunse fata. Eu sânt Maria! Ce doreşti?

— Mama e bolnavă şi vrea să te vadă şi să te ierte căci inelul a fost găsit.

— Nu, domnişorule Artur! Vinovată a fost mama dumitale şi mama mea s-a prăpădit din cauza ei. Eu nu o iert. Mă bucur că inelul a fost găsit, dar pragul casei eu nu i-l voi călca.

— Domnişoară... mai zise tânărul.

— Eu nu sânt domnişoară, eu sânt fata unui biet grădinar; nu pot fi o domnişoară.

— Eu îţi spun aşa, fiindcă întotdeauna mi-ai plăcut şi vreau să-mi fii soţie.

— Domnişorule Artur, nu spune asta. Dacă m-ai fi iubit, m-ai fi apărat când stăpâna m-a învinovăţit pe mine.

— Dar ştii că mama întotdeauna a fost foarte mândră şi niciodată nu m-a lăsat să-i vorbesc de tine. îmi dai voie să te însoţesc? Aşa voi vedea unde e îngropat tatăl tău.

— Dacă ai plăcere, vino cu mine, zise Maria.

Artur apucă calul de dârlogi şi se îndreptară amândoi spre cimitir. Ajunşi la locul unde zăcea sărmanul ei tată, Maria se aruncă în genunchi şi începu să-i sărute pământul de la picioare.

— Aici e îngropat tatăl tău?

— Aici e. Nu aveam bani să-l îngropăm cum se cuvine.

— Am să chem groparul să-l scoată de aici şi să-l ducă în panteonul familiei noastre.

— Cât eşti de bun, domnişorule Artur! Nu semeni mamei dumitale.

îl dezgropară, îl urcară pe o cămilă şi-l îngropară cu mare cinste, fără ca stăpâna să afle ceva.

— Te iubesc într-atât, Maria, încât sânt gata să-mi dau şi viaţa pentru tine. Nu vreau să spun nimic mai mult. Vrei să te întorci cu mine acasă şi să o ierţi pe mama? Sărmana, e bolnavă.

— Binele cu bine se plăteşte. Pentru ceea ce ai făcut tatălui meu, vreau să-ţi plătesc. Hai să o vedem.

Şi plecară ei pe jos, Artur ducând calul de frâu, şi sosiră acasă. Maria, mama băiatului, stătea în grădină să mai respire aer curat, fiindcă simţea că se sufocă. Privi printre zăbrelele de la poartă şi o văzu pe Maria îndoliată. Se ridică de pe scaun să-i vină în întâmpinare şi s-o îmbrăţişeze, dar puterile nu o ţinură şi căzu jos, leşinată.

— Artur, Artur! strigă sora lui.

Sosiră în fugă Maria fata stăpânei şi stăpânul, o luară în braţe şi o suiră în pat. Când îşi mai reveni, începu să ceară iertare Măriei.

— Eşti iertată, stăpână. Cu câtă credinţă m-am rugat eu Fecioarei să apară inelul pentru ca dumneata să nu te mai îndoieşti de cinstea noastră, zise Maria.

— Mie niciodată nu mi-a dat prin gând că o pasăre ar fi putut să-mi ia inelul din cutia cu bijuterii.

Iar Artur zise:

— Da, mamă, e firesc; păsările culeg tot ceea ce întâlnesc pentru a-şi face cuibul; la fel ar fi luat şi bani, dacă i-ar fi găsit acolo.

Stăpâna o rugă pe Maria să rămână în casa ei, deoarece camera ei aranjată o aştepta, dar nu ca servitoare, ci ca fata ei. însă, mai înainte, dorea ca Maria să o ierte.

Atunci, Artur zise:

— Mamă, nu numai să te ierte, ci doresc să fie soţia mea.

Şi îndată se pregăti totul pentru ca nunta să aibă loc. Se căsătoriră. în ziua următoare nunţii, stăpâna muri. Iar Artur, împreună cu sora şi soţia lui, care mai înainte nu se aveau bine una cu alta,

rămaseră să locuiască împreună fiind foarte fericiţi.

Tânărul ce şi-a vândut sufletul necuratului

poveste spaniolă

A fost odată ca niciodată, că de n-ar fi nu s-ar povesti, un ţăran tânăr, care s-a dus la cătănie. De cum s-a liberat, s-a întors acasă, unde l-au primit cu mare alai, căci acolo trăise toată viaţa. După petrecerile în cinstea întoarcerii lui, flăcăul a început să lucreze ogoarele familiei şi curând şi-a dat seama că nu-i plăceau muncile câmpului şi voia să facă altceva. S-a tot gândit el ce să facă şi, în cele din urmă, a hotărât să se apuce de vânătoare. Şi-a luat flinta, a pus-o pe umăr şi s-a dus în pădure să vâneze, iar adevărul e că nu-i mergea deloc rău cu noua îndeletnicire.

într-o zi, pe când era la vânătoare, s-a întins să-şi facă siesta la umbra unui copac şi deodată a auzit un zgomot mare şi a văzut apropiindu-se o jivină hotărâtă să-l înfulece. Curajos, a dus flinta la ochi, a ţintit cu precizie şi a ucis fiara. Dar imediat a auzit un glas, despre care nu ştia de unde venea; iar glasul a spus:

— Văd că eşti un bărbat şi jumătate, aşa că vreau să fac un târg cu tine.

Era chiar Necuratul. Iar flăcăul i-a răspuns:

— Spune care-i târgul iar eu am să-ţi spun dacă vreau sau nu să cădem la învoială.

Necuratul i-a spus:

— Vreau să-mi vinzi mie sufletul tău, care va fi al meu vreme de cinci ani. Dacă mori înainte de a se împlini aceşti cinci ani, rămâne al meu. Dar, dacă trec cinci ani şi nu mori, eşti liber şi poţi face ce vrei.

Flăcăul s-a gândit şi a răspuns:

— Şi dacă mă învoiesc, ce-mi dai în schimb?

Iar Necuratul i-a făgăduit;

— Păi, paltonul ăsta. El îţi va da toţi gologanii de care vei avea nevoie în acest timp; tu bagă doar mâinile în buzunar şi ia câţi ai nevoie. Dar mai am o condiţie în aceşti ani nu te tunzi, nu te razi, nici nu te speli; ai să umbli prin lume aşa, cu paltonul pe tine.

Flăcăul s-a socotit din nou şi a zis:

— Foarte bine. Batem palma.

— Bine, dar să ştii, a mai spus Necuratul, că peste cinci ani ne întâlnim chiar aici, dacă nu mori înainte.

Şi, după ce-au bătut palma, s-a dus fiecare la treaba lui.

Vreme trece, vreme vine, iar în al patrulea an flăcăul hoinărea prin lume; ajunsese o adevărată sperietoare de ciori, atât era de urât, căci în tot acest răstimp nici nu-şi tăiase părul, nici nu se bărbierise, nici nu se spălase. Ducea o viaţă grea, fiindcă oricine îl vedea fugea îngrozit de el.

într-o noapte, a ajuns într-un sat şi s-a gândit să tragă la han, De cum a intrat, hangiul s-a speriat atât de tare de el, că n-a ştiut ce să facă: s-o ia la sănătoasa ori să bage un glonţ în el. Flăcăul – sperietoare i-a spus câteva vorbe bune şi l-a rugat să-l găzduiască o singură noapte, oferindu-i bani grei. De cum a zărit paralele, hangiul a spus că-i putea da o odaie pe care o avea în fundul casei, dar numai cu condiţia ca el să stea închis acolo şi să nu li se arate celorlalţi muşterii, că, dacă aceştia îl vedeau, era ruinat. Flăcăul-sperietoare s-a învoit şi s-a dus să doarmă în odaia aceea.

După o vreme, a sosit acolo alt drumeţ şi a cerut un pat, dar, cum hanul era plin ochi, proprietarul i-a zis că nu mai avea niciunul. Bărbatul a stăruit şi, cum era dintr-un sat învecinat şi se cunoşteau, hangiul a îndrăznit să-i propună al doilea pat din odaia unde dormea flăcăul-sperietoare.

— Nu mai am decât un pat într-o odaie mai depărtată, i-a zis, dar acolo doarme un bărbat atât de slut, că eu nu mi-aş petrece noaptea lângă el.

Drumeţul a răspuns că lui nu-i pasă, fiindcă era atât de ostenit, că ar dormi şi în

rămaseră să locuiască împreună fiind foarte fericiţi.

peştera unui căpcăun, dacă era de trebuinţă. Iar hangiul l-a condus în acea odaie.

Drumeţul a intrat şi, de cum l-a văzut pe flăcăul-sperietoare, i s-a strâns inima; dar osteneala şi nevoia au font mai tari, şi s-a culcat în celălalt pat. Cu toate acestea, nu după multă vreme au început să stea de vorbă şi, cum drumeţul era foarte îngrijorat de soarta lui, i-a povestit flăcăului – sperietoare că venise în acel sat pentru un proces pe care îl pierduse şi că tot ce mai avea nu făcea cât plata cerută de judecător. Atunci flăcăul-sperietoare l-a întrebat de câte parale avea nevoie şi, când celălalt i-a spus, a băgat mâna în buzunar, le-a scos şi i le-a dat, ca să-şi plătească datoria şi să se întoarcă liniştit la casa şi pământurile lui.

Văzând purcoiul acela de bani, drumeţul a rămas cu gura căscată şi, îndemnat de flăcău, dar după ce a şovăit îndelung, i-a primit cu o condiţie:

— Uite ce-i, i-a spus, primesc paralele tale, dar ai să mă însoţeşti la mine acasă. Acolo am trei fete, cărora am să le istorisesc ce-ai făcut pentru mine. Şi, dacă după aceea vreuna dintre ele va vrea să se mărite cu tine, eu n-o să am nimic împotrivă.

Aşadar, a doua zi de dimineaţă, drumeţul a plecat acasă şi, de cum a ajuns, le-a istorisit fiicelor lui ce păţise şi ce înţelegere făcuse.

Cum bărbatul sosise înaintea flăcăului-sperietoare, cele două fiice mai mari au avut vreme să se gătească în aşteptarea oaspetelui. Mezina, în schimb, pe care o ţineau mai mult prin cuhnie, n-a avut vreme nici măcar să se spele.

în sfârşit, în amurg, flăcăul-sperietoare a ajuns la ei acasă. Cele trei fiice ale drumeţului îl aşteptau în odaia pentru oaspeţi. Şi, de cum a intrat, cele două surori mai mari au fugit îngrozite, văzându-l ce slut era. Mezina, în schimb, l-a privit curioasă şi nici că s-a clintit de acolo.

Atunci flăcăul a zis:

— Uite, fato, că tu nu te-ai speriat de mine. Te pomeneşti că mă vrei de bărbat?

Iar mezina a zis şi ea:

— Chiar că te vreau, că tata mi-a spus ce mare bine ne-ai făcut iar mie nu mi-e frică de tine.

Flăcăul-sperietoare s-a aşezat lângă ea şi i-a povestit de ce arăta aşa, ce târg făcuse cu Necuratul
şi că îi mai rămânea un an până când acel târg se încheia. Mezina l-a ascultat cu atenţie şi, când a terminat, i-a spus să nu-şi facă griji din pricina ei, că ea avea să-l aştepte cât timp era de trebuinţă.

— Foarte bine, a spus flăcăul, atunci doi ani; unul pentru târg, altul ca să pot pune la un loc banii pe care i-am pus bine în tot acest răstimp. Şi, ca să mă recunoşti la întoarcere, am să rup în două inelul pe care îl port; tu ai să ţii o jumătate din el, iar eu pe cealaltă; la întoarcere, vom potrivi la loc cele două jumătăţi de inel, şi aşa ne vom recunoaşte.

De cum s-au înţeles, flăcăul a plecat să bată iar lumea.

într-o zi, s-au împlinit cei cinci ani, iar flăcăul-sperietoare s-a întors în locul unde îl întâlnise pe Necuratul; acesta îl aştepta şi i-a zis:

— Recunosc că n-am putut să-ţi păstrez sufletul, iar învoiala noastră s-a sfârşit. Dă-mi paltonul, şi am terminat.

Dar flăcăul-sperietoare, care era mai urât ca niciodată, i-a spus:

— îţi dau paltonul, dar mai înainte fă-mă ca în ziua când ne-am întâlnit.

Necuratul s-a învoit, iar sperietoarea s-a făcut la loc un flăcău puternic şi atât de chipeş, că ţi-era mai mare dragul să-l priveşti.

Şi tânărul a început să meargă prin toate locurile unde ascunsese parale luate de la palton, iar după un an strânsese o avere frumuşică. Şi a luat-o şi s-a dus la casa celor trei surori. De astă dată, de cum a sosit, le-a şi cucerit pe cele două surori mai mari, care erau care de care mai gătită şi mai atentă la dorinţele lui, căci voiau să-i fie pe

plac, iar el să le dea atenţie. Mezina, în schimb, nici nu l-a văzut de ocupată ce era la cuhnie.

Iar flăcăul a întrebat:

— Aici în casă mai sunt şi alte fete?

Şi cele două surori mai mari au răspuns:

— Nu suntem decât noi şi slujnica, dar ea-i în cuhnie.

Atunci tânărul a zis:

— Păi, vreau s-o văd şi pe slujnică.

Iar cele două surori i-au răspuns:

— Ce s-o mai strigăm şi pe ea, ştii doar că aleargă toată ziulica de la foc la cenuşă şi de la cenuşă la foc, şi nimeni nu se uită la ea de murdară ce-i.

Flăcăul a zis iar că lui nu-i păsa, şi oricum voia s-o vadă; dar cele două, deşi ştiau că în cuhnie era mezina, nu s-au învoit; cu toate acestea, cum el s-a încăpăţânat, au trebuit s-o cheme. Mezina a intrat în odaia unde erau cu toţii şi nu l-a recunoscut pe tânăr, atât de mândru şi chipeş era; iar tânărul s-a apropiat de ea şi i-a zis:

— N-ai cumva o jumătate de inel pe care acum doi ani ţi-a dat-o flăcăul-sperietoare care îl scosese pe tatăl vostru dintr-o mare încurcătură?

Iar ea a spus;

— Ba da, uite-o chiar aici.

Şi a scos jumătatea de inel din buzunar; flăcăul a scos-o şi el pe a lui, şi au văzut că se îmbinau perfect, formând împreună un inel.

— Eu sunt flăcăul-sperietoare, a zis tânărul, şi am venit după fata care nu s-a speriat de mine şi m-a vrut de bărbat.

Aşa că s-a însurat cu mezina, iar nunta a ţinut cinci zile şi cinci nopţi: au poftit tot satul la nuntă, unde au prânzit, au cinat şi au dansat fără preget.

Văzând aşa ceva, cele două surori mai mari au început să-i pizmuiască atât de tare, că într-o zi, nemaiputând ţine necazul doar pentru ele, s-au dus şi s-au aruncat împreună într-un puţ din apropiere, unde s-au înecat şi au murit.

Şi se spune că, tocmai când ele mureau, tânărul a auzit glasul Necuratului, care îi cânta vesel:

— Până la urmă tot am biruit, căci pe sufletul tău, două am primit.

Vulpea face o farsă lupului

poveste spaniolă

într-o bună. Zi, vulpea se ducea tacticoasă spre vizuina ei cu o găină în bot, furată din nu ştiu ce ogradă din satul apropiat de pădure. Pe drum se întâlni cu un bursuc. Şi el îi spuse:

— Ştii că adineauri l-am auzit pe lup. Spunând că el e mai isteţ decât tine şi se uimeşte cum de toate animalele ţi-au născocit faima de cea mai şireată din pădure!

Spunându-i acestea, fugi şi o lăsă pe vulpe pe gânduri.

Nu trecu mult timp şi vulpea dădu nas în nas cu lupul.

— Ce-am auzit, cumetre, îi vorbi vulpea lupului, eşti invidios de faima mea?

— Ce-i drept, mă cam miră de unde şi până unde te socot pe tine dintre toate vieţuitoarele pădurii a fi cea mai şireată! nu se dădu în lături să recunoască lupul.

— Hai să facem o plimbare, ca să putem vorbi în voie, şi poate, până la urmă, ne vom da seama care din noi e mai iscusit, îi pofti vulpea.

— Hai!

Şi vulpea o porni alături de lup pe cărarea care ducea înspre nişte capcane bine

cunoscute de ea, puse, de vânătorii dibaci de prin partea locului.

N-au făcut prea mulţi paşi unul alături de celălalt, că lupul nu se ştie cum, dar puse o labă exact în capcană şi Vârşt! şi-a şi prins-o.

— Ce-ai păţit, lupule? îl întrebă cu un aer nevinovat vulpea, prefacându-se că nici n-ar fi văzut prea bine ce se întâmplase.

— N-ai de gând să mă ajuţi? Nu vezi că mi-am prins laba într-o capcană? urlă lupul înfuriat.

— Dibaci cum te lauzi a fi, nu mă îndoiesc că şi singur vei şti cum să scapi! i-o întoarse vulpea.

— Nu mă lăsă aici, te rog mult de tot! o rugă lupul.

— Dacă recunoşti că eu sunt mai isteaţă ca tine, îţi spun ce să faci, ca să scapi!

— Ei bine, recunosc, recunosc! Eşti neîntrecută în viclenii. în dibăcii, în toate, dar scapă-mă! Spune-mi mai repede ce trebuie să fac?!

— De fapt, n-ai încotro! Trebuie să aştepţi să vină vânătorul care a pus capcana. Te vei preface că ăi murit. îl vei lăsa să-ţi dea un ciomag în cap, tară să te clinteşti, ca să-l faci să creadă că eşti mort, iar când te. Va scoate din capcană şi te va azvârli pe jos, o iei la goană! Ascultă-mă, numai aşa te poţi salva! Dar la sfârşit le spui tuturor că numai mintea mea ascuţită te-a scăpat de la moarte!

Şi spunându-i acestea, vulpea dispăru în direcţia vizuinei ei. A doua zi dimineaţă, cu mutra pe care o avea lupul, după o noapte de groază şi suferinţă, pe lângă dezonoarea pătimită în faţa vulpii, nu-i fu greu să se prefacă mort. Ascultă de sfaturile vulpii şi izbuti să scape.

Din ziua aceea nu mai scoase o vorbă despre cumătră vulpe şi o ocoli pe cât îi era cu putinţă.

Iepurele şi broasca râioasă

poveste spaniolă

A fost odată o babă şi un moş. Şi, pe cât era moşul de bun la suflet, pe atât era de afurisită baba. Ca să nu o înfurie pe babă, moşul nu-i ieşea din cuvânt, temându-se mereu de gura ei.

într-o bună zi, o zi geroasă de iarnă grea, îl trimise fără nicio milă în inima pădurii, ca să-i aducă lemne cât mai multe, că în casă îi era tare frig. Şi moşul o ascultă şi se duse în pădure. Văzu câţiva butuci şi se apucă să-i taie şi să-i smulgă din rădăcini. Dar, pe neaşteptate, dintre copaci, apăru un pitic cu barbă mare. I se făcu milă de bietul moş şi-l întrebă cum de se află în inima pădurii pe asemenea ger.

— M-a trimis baba mea, să tai lemne, că-i era tare frig.

— Nu te mai osteni atât. Du-te acasă şi vei găsi magazia ticsită de lemne tăiate, atâtea cât să ieşiţi din iarnă şi să întâmpinaţi primăvara!

Moşul îi mulţumi şi bucuros se întoarse acasă, unde, într-adevăr, când se uită împreună cu baba lui în magazia lăsată goală, o văzură ticsită de lemne.

Curioasă, baba îi spuse moşului să-i povestească în ce chip se petrecuse minunea aceea. Şi moşul îi istorisi totul din fir-a-păr.

După o zi sau doua, baba se gândi ce se gândi şi apoi îşi tălmăci gândurile:

— Tu du-te din nou în pădure şi caută-l pe pitic. Spune-i să ne dăruiască altă casă, frumoasă, nu ca asta, şi plină cu de toate. Să nu cumva să te

întorci până nu-l găseşti!

Şi deşi gerul era şi mai înteţit ca înainte, moşul, dârdâind tot de frig, o ascultă pe baba lui, din cuvântul căreia nu îndrăznea să iasă. Căută ce căută şi la urmă îl găsi.

— Piticule bun şi făcător de minuni, începu moşul să-i spună, baba mea îţi cere o casă frumoasă, nu prăpădită ca a noastră, şi în ea să pui tot felul de bunătăţi. Nu mai avem de fapt ce mânca şi suntem bătrâni şi neputincioşi.

— Ce-mi cereţi voi se va îndeplini. Aşa e, sunteţi foarte bătrâni, neputincioşi, şi nu aveţi pe nimeni să vă ajute. Mergi bucuros acasă şi de acum încolo fiţi fericiţi!

Aşa a fost precum i-a făgăduit piticul. în locul cocioabei dărăpănate, o găsi pe babă într-o casă frumoasă şi îndestulată cu de toate.

Piticul îşi ţinuse făgăduiala. Dar bucuria babei nu ţinu multă vreme, căci după doar o săptămână, se grăbi să-i spună moşului:

— Ei bine, dar când s-o termina tot ce avem prin cămară, magazie şi pod, ce-o să facem? Nu crezi tu că ar fi bine să te duci la piticul tău din pădure şi să-i ceri o prăvălie plină cu tot felul de lucruri de vânzare? în felul ăsta ne vom câştiga pâinea fără ajutorul lui şi-l vom lăsa în pace. Ia porneşte-o chiar acum şi-i spune ce-mi doreşte inima!

Moşul, care nu ieşea din vorba babei, o şi pomi. Şi-l căută tare mult, până ce dădu în cele din urmă de el.

— Ce mai e de astă dată, moşule? Ce-i mai doreşte inima babei? Ia spune!

— Uite aşa şi aşa... îi repetă vorbă cu vorbă cele cerute de babă, potolind curiozitatea piticului.

— Bine, bine, s-ar putea să aibe ea dreptate. Dar după asia cred că n-o să te mai trimită să-mi ceri nimic. Du-te acum acasă şi dorinţa ei va fi împlinită! şi piticul iar se făcu nevăzut.

Şi moşul era sigur, văzând-o pe baba lui tare bucuroasă că râdea cu cei doi dinţi, ultimii care-i mai rămăseseră, că după ce s-a văzut cu prăvălia aceea mare şi frumoasă, încărcată peste poate, nu avea să-şi mai dorească nimic.

Dar s-a înşelat, că, nici după o lună, baba îi spuse moşului:

— Ştii ceva, moşule? Eu m-am cam plictisit să toi stau în prăvălie şi să vând. Te duci chiar acum şi-i spui piticului să mă facă o contesă şi pe tine un conte şi să avem mulţi slujitori, ca noi să nu facem altceva decât să le poruncim lor ce să facă!

Moşul încremeni auzind asemenea năzdrăvănie. Dar baba lui atâta s-a îndărătnicit de l-a făcut pe bietul om să se ducă iar să-l caute pe pitic şi să-i spună ce i-a trecut babei prin cap. L-a căutat tare mult, până l-a găsit.

— Moşule, ce s-a întâmplat? s-a cam răstit piticul la el, bănuind că îi cere altă minune.

Ruşinat, moşul avu totuşi curajul să-i destăinuie, nesăbuinţa babei, iar piticul se ului de atâta
nesocotinţă la o nevastă. Cu sinceritate îl întrebă pe moş:

— Şi tu chiar ai vrea să devii conte? Şi tot cu sinceritate, moşul îi răspunse:

— Nici gând, dar mi-e frică de gura ei înveninată.

— Ei, bine, dacă asta-i e dorinţa, du-te acasă şi, în loc de casă, vei da de un palat, pe babă o vei găsi contesă cu zeci de slujitori înjur.

Plictisit, piticul dispăru ca înghiţit de pământ.

Moşul, înainte de a ajunse acasă, se pomeni înveşmântat în straie scumpe, cusute în fir de aur şi nici nu-şi crezu ochilor, când la una din ferestrele palatului o zări pe babă, şi ea ca o contesă, iar pe scările palatului, de-o parte şi de alta tot felul de slujitori, care se închinau în faţa lui.

Moşul, sau mai bine zis contele, urcând scările palatului, se gândea că poate de astă-dată baba se va arăta mulţumită şi nici că va mai pomeni vreodată de pitic şi de alte dorinţe de împlinit. De altfel, mintea lui nu-şi închipuia ce ar putea cere mai mult decât atât.

— Uite ce, moşule, îi spuse baba-contesă într-o bună zi, de fapt o zi rea, ca să scapi din parte-mi de orice altă rugăminte, spune-i să-şi treacă toată puterea lui magică asupra mea, şi atunci, într- adevăr, voi fi şi eu fericită şi nu voi mai avea de ce să te mai trimit la el; cel mult îmi va cere el mie să-i împlinesc vreo dorinţă...

Moşul deveni stană de piatră. I s-a părut cu totul neobrăzată dorinţa ei, încercă să-i spună că aşa ceva nu putea cuteza, în fine, câte nu-i spuse moşul ca s-o înduplece să renunţe la asemenea nebunie. Dar baba-contesă îi făcu brânci pe scări, de se trezi în curtea palatului. După ce se dezmetici, văzând că n-are încotro, se duse în pădure. întâlnindu-l pe pitic, îi istorisi în amănunt toate vorbele schimbate între ei. Piticul îl privi cu o privire de foc şi-i spuse:

— Moşule, tu-mi inspiri milă, încă din prima zi când te-am văzut pe ger spărgând lemne, dar eşti un mare fricos, n-am ce-ţi face. îţi spun doar atât: de azi încolo te voi izbăvi de orice dorinţă a babei. Nu va mai putea să-ţi ceară nimic! Şi nici pe mine nu mă vei mai întâlni niciodată, de-ar fi să răscoleşti toate pădurile! Ne despărţim pentru totdeauna.

îi cădeau tare greu cuvintele piticului, şi moşul avu o presimţire rea. Mai înainte de a se face nevăzut piticul, moşul simţi că alerga prin pădure spre casa lui.

Ce se întâmplase?

Piticul îl transformase în iepure. Cu inima cât un purice, alerga iepureşte spre palatul babei- contese, în speranţa că ea va face ceva pentru el, dacă-l va recunoaşte...

Dar minune! în locul palatului o băltoacă mare cât toate zilele, şi pe malul ei orăcăia o broască râioasă, care inspira silă şi milă...

Iepuraşul o luă la goană în pădure, ştiind şi el că niciodată n-a făcut casă bună broasca şi cu iepurele!

Cei trei fraţi

poveste armeană

A fost odată o foamete ca niciodată şi-un rege care tocmai atunci şi-a pierdut una dintre cămile. Slugile i-o căutară prin toată împărăţia. Au răscolit ţinutu-n lung şi-n lat dar cămila n-au găsit-o. Supuşii împăratului mureau de foame şi se băteau câte-o mie pentru o bucată de pâine. Şi după ce se băteau bine, bucata de pâine tot n-o găseau. în acea împărăţie vieţuia o biată femeie. Şi ea avea trei feciori: un plugar, un grădinar şi un ţesător. Aceşti trei fraţi prinseseră cămila care umbla fără stăpân prin părţile acelea şi o ascunseseră în grajdul lor. Ştiau că mama lor era mai săracă cu duhul şi se temeau să nu dea lumii de ştire ce făcuseră. Aşa că îi spuseră că trebuie să se îmbrace într-o zi de sărbătoare în haine de mireasă.

— O să invităm, i-au spus ei, toţi prietenii şi neamurile la petrecerea noastră. O să tăiem cămila şi vom avea cu toţii belşug de carne.

Cei trei fraţi tăiară cămila şi puseră carnea la păstrat în vase mari de lut, pe care le pitiră bine, căci ştiau ce li se putea întâmpla dacă ar fi fost dovediţi, apoi fiecare se duse la munca sa.

Slugile regelui veniră mai întâi la casa plugarului să îl întrebe:

— Frate, l-au întrebat, ai văzut vreo cămilă alergând pe aici fără stăpân?

— Nu vedeţi că-mi ar pământul?

Voia ca slugile să-l socoată o ţâră neîntreg la minte.

— Ba vedem că-ţi ari pământul, dar noi te-am întrebat dacă n-ai văzut o cămilă!

— Apoi, depinde. Câteodată ar două pogoane pe zi, altă dată numai unul.

— Noi te-ntrebăm de-o cămilă, înţelegi? o cămilă. D-aia cu patru picioare, două urechi şi un gât lung şi încovoiat.

— Da... e tare mult de lucru înainte de a-mi putea aduna recolta: ar, semăn, cultiv, ud.

— Să nu ne mai pierdem timpul cu trăsnitul ăsta, mormăiră slugile regelui şi se duseră să-l întrebe pe fratele său, grădinarul.

Şi grădinarul se prefăcu a fi într-o ureche.

— Nu cumva ţi s-a întâmplat să vezi pe-aici vreo cămilă?

— Ce, sunteţi orbi, oameni buni? Nu vedeţi că culeg alune?

— Noi te-ntrebăm de o cămilă. Ai văzut-o au ba? Doar atâta vrem să ştim.

— Eh, preţul alunelor ba scade, ba creşte. E greu să vă spun cât aţi putea lua pe alunele voastre.

— Te-ntrebăm despre o cămilă, înţelegi? o cămilă! Eşti surd? N-auzi?

— Pomii cei mari sânt la celălalt capăt al livezii. îi scutur mai târziu.

Oamenii împăratului socotiră că acest grădinar era şi mai smucit decât fratele său, aşa că se duseră să-l întrebe pe ţesător.

— Căutăm o cămilă care s-a pierdut. Dacă ne spui unde s-o găsim vei fi răsplătit.

Şi ţesătorul se prefăcu a fi buimac pe de-a-ntregul.

— D-apoi nu vedeţi că-s ocupat cu ţesutul?

— Te-ntrebăm de o cămilă care aparţine împăratului.

— Ba bine că nu. Sânt zile când ţes mai multă pânză ca-n altele.

— Nu ne pasă câtă pânză ţeşi într-o zi sau în alta! Nu vrem să ştim altceva decât dacă ai văzut o cămilă.

— Preţul nu e fix. Câteodată iau un ban de-argint, câteodată doi, pentru aceeaşi măsură.

Slugile împărăteşti îşi spuseră una alteia:

— Tânărul ăsta-i şi mai nebun ca frate-su. Hai s-o întrebăm pe mama lor. S-ar putea să ne spună ea adevărul.

Pe mamă au găsit-o stând la colţul străzii cu rochia şi vălul ei de mireasă.

— Ai văzut o cămilă?

Cei trei fraţi

poveste armeană

— Bineînţeles. Au tăiat-o fiii mei.

— Când asta?

— Când m-am măritat.

Slugile împăratului înţeleseră că mama era cu adevărat cea mai nebună dintre toţi şi renunţară să mai caute, pierzând orice nădejde de a mai găsi cămila împăratului.

Moartea micului Kikos

poveste armeană

Au trăit cândva un bărbat şi o femeie şi ei aveau trei fete. într-o bună zi, pe când soţul muncea la câmp, soţia a trimis pe fiica cea mai mare la izvor, să aducă apă, că voia să frământe aluatul. Izvorul se afla pe buza unei vâlcele, la umbra unui copac falnic. Fata îşi umplu urciorul apoi ridică privirea spre copac; de-acolo o coborî cu spaimă spre stâncile ce ieşeau din pământ ca nişte măsele, în fundul vâlcelii. Oftă:

— Va veni o zi când mă voi căsători şi voi avea un fecior şi-o să-l numesc Kikos. O să-i fac o căciulă de toată frumuseţea. Şi nu peste mult o să vină aici, la izvor, şi o să se caţere în copacul ăsta şi-o să cadă pe stâncile alea şi-o să se prăpădească. Ce nenorocire! Ce mamă nenorocită sânt 1 Cum să nu plâng?

Fata izbucni în lacrimi şi aşezându-se sub copac îşi jeli băiatul.

— Unde s-o fi ascuns mototoala aia de soru-ta? Trebuie să frământ aluatul, să fac pâine, zise mama surorii mezine şi o îndemnă la izvor, să vadă ce se întâmplase. Fata o găsi pe sora sa plângând sub pom.

— Ce plângi, soră dragă?

— D-apoi tu eşti nesimţitoare? Ce fel de mătuşă mai eşti şi tu?

— Mătuşă! Ce vrei să spui?

— Va veni o zi, când mă voi căsători şi voi avea un fecior şi-o să-l numesc Kikos, O să-i fac o căciulă de toată frumuseţea. Şi nu peste mult o să vină aici, la izvor, şi o să se caţere în copacul ăsta şi-o să cadă pe stâncile alea şi-o să se prăpădească. Ce mamă nenorocită sunt! Cum să nu plâng?

Mezina se aşeză lângă sora ei şi se puseră amândouă pe plâns mai cu spor. Mama lor nu mai avea răbdare să le aştepte. N-aveau apă-n casă, să frământe aluatul. O trimise pe a mai mică dintre fiice la izvor, să vadă ce se petrecuse cu surorile ei. Când acestea i-au povestit despre Kikos, ea se pomi pe plâns mai dihai ca ele. Mama nu mai putu aştepta. Se grăbi către izvor ea însăşi şi ţipă la fiicele ei:

— Ce v-a apucat, zănatecelor?! Ce faceţi aici, sub pom, când trebuie să frământ aluatul şi am nevoie de apă?

— Of, dragă mamă, ce fel de bunică eşti? se jeluiră tustrele într-un glas. Cum de ai inima atât de împietrită când ţi-a răposat nepotul?

— Mi-a răposat nepotul?... Ce tot vorbiţi verzi şi-uscate?

Fiica ei cea mai mare îşi zmulgea părul din cap şi nu contenea zicând:

— Vai mie, vai mie!

Celelalte explicară, printre suspine:

— Of, dragă mamă, va veni o zi când sora noastră se va căsători şi va avea un fecior şi-o să-l numească Kikos. O să facem băiatului nostru o căciulă de toată frumuseţea, din blană de oaie, şi nu peste mult o să vină aici, la izvor, şi o să se caţere în copacul ăsta şi-o să cadă pe stâncile alea şi-o să se prăpădească. Nu se cuvine să plângi, dacă o să-i fii bunică?

Mama plânse amar dimpreună cu fiicele ei.

Un bărbat călare trecu pe lângă izvor. Văzându-le vărsând atâtea lacrimi şi smulgându-şi părul le întrebă:

— De ce plângeţi?

— Cum să nu plângem dacă micuţul nostru Kikos cade din copacul ăsta şi se prăpădeşte?! se nedumiri mama.

Omul era la încurcătură: nu pricepea ce anume voia să spună femeia.

— Ascultă, omule bun, zise mama, fiica mea a mai vârstnică se va mărita într-o bună zi şi va să aibe un fiu şi-o să-l numim Kikos. O să-i facem o căciulă straşnică din piele de oaie băiatului nostru. Şi o să vină o zi când o să se îndrepte către acest izvor. Şi o să se caţere în copacul acesta. Şi

0 să cadă pe stânca aceea. Şi o să se prăpădească. Apoi, cum să nu plângă maică-sa, mătuşile şi bunica lui?!

Şi tuspatru se puseră pe hohotit.

— Aoleo, săracul nostru Kikos, aoleo, dragul nostru Kikos s-a dus!

Bărbatul surâse în barbă şi zise:

— Cu lacrimile nu-l întoarceţi pe băiat. Mai bine mergeţi acasă şi daţi un praznic în amintirea

lui.

Ele mulţumiră pentru sfatul bun, se ridicară şi se duseră acasă, tăiară o vită şi invitară toţi vecinii la praznic.

în seara următoare se înapoie şi soţul. Văzu capul vacii – singura pe care o aveau.

— Cine ne-a omorât vaca? îşi întrebă soţia şi fiicele

— Am dat un praznic în amintirea micului nostru Kikos, răspunseră ele.

— Şi cine-i Kikos, mă rog? Despre ce anume trăncăniţi? Ce s-a petrecut aici? Aţi înnebunit cu toatele?

Când ele i-au istorisit despre moartea micuţului Kikos, el s-a înfuriat, dar era prea târziu ca să se mai poată cârpi ceva cumva. După o ceartă de zile mari el plecă de-acasă valvârtej, gândind în sinea lui: „Tare-aş vrea să ştiu dacă numai nevastă-mea şi cu fetele mele sânt nebune sau mai sânt şi alţii pe lângă ele.”

Pe când umbla de-a lungul unui pârâu a zărit o femeie spălându-şi picioarele.

— Unde mergi, frate? l-a întrebat femeia.

El a privit-o, dar n-a răspuns, de furios ce era. Femeia îşi repetă întrebarea. Era atât de posomorât, încât strigă la ea:

— Mă duc la ducă-se pe pustii!

— Maică-mea e la ducă-se pe pustii, zise ea şi vreau să-i trimit nişte bani!

El nu-i dădu nicio atenţie femeii şi merse mai departe. Ea alergă după el, implorându-1:

— Maică-mea e la ducă-se pe pustii şi aşteaptă banii ăştia de la mine. Te rog dă-i-i dumneata. „Cu banii ăştia mi-aş putea cumpăra altă vacă”, gândi omul, băgând banii în buzunar. „Căutam

un nebun, dar iată una care aleargă singură după mine.”

Din întâmplare, femeia aceasta era soţia bărbatului care trecuse călare pe lângă izvor. Ea se duse acasă şi-i povesti soţului:

— Tocmai i-am trimis mamei nişte bani.

— Ce-ai înnebunit? Cum o să-i trimiţi bani? Doar e moartă.

— Am întâlnit un om care se ducea la ducă-se pe pustii şi i-am dat lui.

în mânia lui, îşi lovi femeia şi sărind pe cal, goni să-l găsească pe omul căruia ea-i încredinţase banii. îl urmări până la moară. Intră în moară să-l caute, dar nu-l găsi. Omul parcă pierise. Urmăritorul alergă în curte şi, ce să vezi, îi pierise şi calul. Omul care pierduse vaca, găsise calul şi-

1 luă cu sine, hotărând să-l vândă. Ajuns acasă, spuse soţiei şi fiicelor sale:

— Am socotit că voi sunteţi singurele nebune din împrejurimi, dar am constatat că alţii sânt şi mai şi decât voi.

Să te-ntinzi cât ţi-e plapuma

poveste armeană

A fost cândva un rege care dădu poruncă tuturor plăpumarilor din împărăţia sa să-i facă o plapumă nici prea lungă, nici prea scurtă, ci tocmai bună şi potrivită cu statul luminăţiei-sale. Şi
uite-aşa cădeau capetele plăpumarilor celor mai mari şi mai pricepuţi, căci nu izbutea să potrivească din foarfeci şi din ac, lungimea cerută.

— Viaţă lungă, luminăţiei tale, zise un plăpumar rămas printre cei vii, deîndată ce se află faţă către faţă cu întâi stătătorul ţării. Apoi, adăugă: Eu unul pot face plapuma hotărâtă.

— Foarte bine, fa-o, zise regele. Dar ţine minte:

cu-atâtica de-i mai scurtă cu-atâtica de-i mai lungă, capul jos o să-ţi ajungă.

Plăpumarul se reîntoarse-n atelier şi cusu plapuma cam scurtă. Era o plapumă frumoasă. O încărcă la spinare şi o duse la palat. O întinse cu mândrie pe patul regelui dar nici gând să dea drumul unui bici ce-l ţinea ascuns sub haină.

— Hai să vedem dacă-i pe potriva mea, spuse regele. Şi lungindu-se în pat, trase plapuma peste sine şi-şi întinse picioarele. Degetele îi ieşeau de sub plapumă.

Plăpumarul scoase biciul şi, cât ai zice peşte, o lovitură şfichiuitoare plezni degetele regelui care- şi şi trase picioarele.

— Viaţă lungă, luminăţia ta, zise plăpumarul. Văd că plapuma-i de lungimea cuvenită. Aşa e: omul să se-ntindă cât i-e plapuma.

Regele păstră plapuma şi îl răsplăti pe plăpumar pentru cuvintele-i înţelepte.

Ţesătorul cel înţelept

poveste armeană

Un rege împărăţea peste o ţară mare. Şi cum şedea el pe tron, iată vine un ambasador dintr-o ţară îndepărtată şi, fără a scoate o vorbă, desenă un cerc în jurul jilţului împărătesc. Regele fu tare încurcat. îşi chemă toţi curtenii şi sfetnicii şi-i întrebă ce putea să însemne aceasta, dar nu-i putură da vreun răspuns. Regele era tare necăjit. Vasăzică nu se afla printre toţi fruntaşii ţării niciunul înţelept? Le porunci să caute orice om din împărăţie care să fi fost destul de înţelept ca să poată da un răspuns ambasadorului, că de nu îi va ucide pe toţi.

Sfetnicii dădură ocol cetăţii căutând un astfel de om şi li se întâmplă să intre într-o casă unde văzură un leagăn şi un prunc în el, iar pruncul se legăna de unul singur. Nimeni altul nu se mai afla în casă. Acelaşi lucru l-au văzut în următoarea casă: leagănul se legăna de unul singur şi nu se afla nimeni în casă. S-au suit pe acoperiş şi acolo au văzut un băţ care se mişca singur ca să sperie păsările ce erau ispitite de gránele spălate şi întinse la uscat, la soare. Erau uluiţi. Au coborât la subsol şi au văzut un ţesător lucrând la război. Avea o sârmă legată la un capăt al navetei, o sârmă la celălalt capăt şi o alta legată de pieptene, iar când naveta se mişca înainte şi înapoi peste război, cele două leagăne şi băţul aşezat pe acoperiş ca să sperie păsările se mişcau cu ea. într-adevăr, un ţesător înţelept.

— A venit un ambasador dintr-altă ţară şi a desenat un cerc în jurul tronului regelui, dar refuză să vorbească, îi spuseră ţesătorului. Nu ştim ce înseamnă aceasta. Poate ştii tu. Vino cu noi. Regele o să te răsplătească bine dacă dezlegi ghicitoarea asta.

Ţesătorul gândi ce gândi apoi luând o pereche de arşice şi un pui de găină cu el se

îndreptă către palat împreună cu oamenii regelui. Odată ajuns, scoase arşicele din buzunar şi le aruncă pe jos în faţa ambasadorului. Acesta înfipse mâna în buzunar şi scoase un pumn de mei pe care-l răspândi pe podea. Atunci ţesătorul dădu la iveală, de sub haină, puiul şi îl puse să mănânce grăunţele. Ambasadorul, care din cinstire pentru rege se descălţase, se încălţă, şi plecă fără să spună o vorbuliţă, cât de mică.

Regele şi toţi cei din preajma sa îl întrebară pe ţesător:

— Ce vrea să însemne asta?

— Când ambasadorul a desenat cercul, el înţelegea că regele său va veni să ne asedieze cetatea,

răspunse ţesătorul, şi dorea să afle dacă regele nostru i se supune sau se va opune. Când am aruncat arşicele înainte-i, înţelesul era ca mai curând s-ar duce să joace toţi arşice, că pe lângă noi nu-s decât ca nişte copii şi că este o prostie să-şi închipuie că l-ar putea înfrunta pe regele nostru. Când a răspândit meiul pe podea era ca să spună că regele său stă în fruntea a nenumăraţi războinici. Iar când puiul meu a mâncat meiul, ambasadorul a înţeles ce voiam că zic anume că unul dintre noi era în stare să ucidă câte-o mie de astfel de ostaşi.

Regele fu atât de mulţumit de ţesător, încât dori să-l facă mare sfetnic, însă ţesătorul se întoarse la războiul său de ţesut.

— Oh, rege, spuse el, te implor să nu uiţi că printre cele mai smerite slugi ale tale se numără oameni care, câteodată, sânt mai înţelepţi decât sfetnicii tăi. Şi nădăjduiesc că de-acum înainte îi vei socoti şi pe ţesători şi cârpaci tot ca pe nişte oameni.

Călătorii

poveste armeană

într-o bună zi cocoşul s-a suit pe acoperiş, să privească lumea.

Şi-a lungit el gâtul cât a putut, dar n-a izbutit să vadă nimic, căci muntele dinainte-i îl împiedica.

— Căţelule, frăţioare, poate ştii tu ce se ascunde în spatele muntelui cela, îl întrebă el pe căţelul ce sta tolănit în curte.

— Nu ştiu nici eu, răspunse câinele.

— Dar cât o să mai stăm locului?! Să ne ducem şi noi prin lume, să vedem câte sânt şi câte nu-s!

Câinele fu de părere cu el, aşadar porniră-n lume.

Au mers ei cât au mers şi seara au ajuns într-o pădure. Au înnoptat acolo. Câinele s-a culcat într-un tufiş, iar cocoşul s-a suit în pomul de-alături, şi-aşa au adormit.

Cocoşul întâmpină zorii zilei cu: Cucuriguuu!...

O vulpe îi auzi glasul. Se apropie, îl văzu şi-şi zise!

„De unde o mai fi răsărit şi ăsta? Straşnic lucru ar mai fi să te-nfrupţi din el de dimineaţă”.

Apoi, rosti cu glas tare, ieşind dintre tufe:

— Bună dimineaţa, taică moşule. Ce zor nevoie te aduse prin locurile astea?

— Am plecat să vedem lumea, răspunse cocoşul.

— Ei, dar bine v-aţi mai gândit, zise vulpea. De câtă vreme caut şi eu tovarăş de drum... Ce feri cită întâmplare... Hai, dă-tejos şi-om călători mai departe împreună.

— De-acord! zise cocoşul; din partea mea, n-am nimic împotrivă, numai vezi dacă-i şi prietenului meu pe plac.

Dacă-i aşa, cobor şi pornim.

— Dar unde ţi-i prietenul?

— în tufişul cela.

„Prietenul tot vrun cocoş trebuie să fie, gândi vulpea; aşa că pică bine să-mi asigure şi prânzul.”

Numai că, pe neaşteptate, din tufiş se ivi câinele. Cum îl zări, vârşt! vulpea o şi tuli, dar ce tuleală!

— Stai, cumătră vulpe! strigă cocoşul din vârful copacului. Stai că venim şi noi, nu alerga! Ce prietenie mai e şi asta?

Mincinosul

poveste armeană

A fost odată şi n-a fost un rege, ai cărui heralzi strigară pretutindeni şi tuturora:

— Cel care va şti să spună regelui cea mai gogonată minciună va primi drept răsplată un măr de aur!

Veniră mincinoşi din toate ungherele împărăţiei şi îşi spuseră minciunile, dar regelui nu-i plăcu niciuna. Orice ziceau ei ar fi putut fi şi adevărat. Printre aceşti aşa-zişi mincinoşi se numărau şi feciori de mari sfetnici şi bărbaţi de frunte ai împărăţiei, dar nici ei nu dobândiră mărul de aur.

Unii mai ziceau câte una, de-l stârneau şi pe împărat la brodat minciuni.

lată cum veni într-o zi un cioban zicând:

— Să trăieşti, măria ta. Taică-meu avea un băţ atât de lung că dobora stelele cu el.

La care împăratul încuviinţă:

— Se mai întâmplă. Şi bunicul meu avea un ciubuc, că ţinându-l în gură, i-aprindea celălalt capăt de la soare.

Ciobanul clătină din cap a pagubă şi plecă.

Mai veni un croitor şi zise:

— Să-mi fie cu iertare, împărate, aş fi venit să te văd de mult, dar n-am putut: c-a plouat atât de tare încât fulgerele au sfâşiat tot cerul, de-a rămas numai zdrenţe şi m-am dus să-l cos.

— Cu adevărat, bine ai făcut, îl lăudă împăratul. Dar nu prea l-ai peticit cum trebuia, c-au mai căzut câteva picături azi dimineaţă.

Adevărul este că mincinoşii de pomină nu-l prea vizitau pe împărat.

în cele din urmă sosi la palat şi un bătrân cerşetor, purtând în mâinile-i slabe o ulcică din cele mai mari. Regele şi întrebă:

— Ce vrei, taică?

— Să ai parte, luminăţia ta, de viaţă îndelungată. Vreau să-mi dai banii înapoi. îmi datorezi o ulcică vârf cu aur.

— Minţi! Nu-ţi datorez nimic!

— Dacă socoti că-s mincinos, atunci dă-mi mărul de aur făgăduit.

Regele înţelese unde bătea cerşetorul şi schimbând tonul zise:

— Nu, ai spus adevărul!

— Dac-am spus adevărul, umple-mi ulcica de colea cu bani sunători.

Fără a mai scoate vreo vorbă, regele-i dărui mărul de aur.

Vulpea, lupul, ursul şi pasărea-de-smarald

poveste armeană

A fost odată, ca niciodată, un rege armean care avea un singur fiu. Flăcăul era un neisprăvit şi singurul lucru de care-i păsa era vânătoarea. Vâna din zori şi până-n noapte. într-o zi, tătâne-su i-a dat un arc nou, destulă hrană ca să aibă ce mânca vreo câteva zile şi i-a spus să meargă să-şi câştige pâinea, ostenind să mai ţină în spinare un atare fiu. Feciorul sărută mâna părintelui şi plecă să-şi caute norocul.

Nimeni nu poate şti cât de departe s-a dus, până ce ajunse la un codru adânc. Acolo-şi ridică o colibă şi vieţui în ea. Vâna ca şi mai înainte. Zilnic avea belşug de came să mănânce. Ceea ce nu prididea punea la sărat şi păstra într-un beci ca să nu se strice.

Trecu un an şi o foamete cumplită pună toate fiarele să rătăcească prin păduri, cu mic, cu mare, doar-doar or găsi ceva de-ale gurii şi nimica nu găseau. într-o bună zi o Vulpe, a cărei burtă sălta de durere şi de goală ce era, trecu pe lângă colibă şi îşi zise: „Poate oi găsi pe-aici ceva să-mbuc.” Cu băgare de seamă, făcând un pas şi adăstând, făcând altul şi trăgând cu urechea, se apropie de coliba vânătorului. îi lăsă gura apă când adulmecă miresmele cărnii din pivniţă. Căută o deschizătură şi pătrunse în beci printr-o bortă.

Ce mai praznic! îşi făcu saţiul cu carne sărată şi sta gata să se furişeze afară pe aceeaşi gaură când văzu un om în prag. Vânătorul îşi înălţă arcul iar vulpea i se azvârli la picioare mai înainte ca bărbatul să o poată ţintui locului.

— Nu mă ucide! Sânt o biată vulpe care nu face rău. Te rog îngăduie-mi să stau cu tine. Ca să mă hrănesc n-am nevoie decât de puţină came. O să-ţi păzesc casa. Voi face orice-mi vei porunci.

— Foarte bine, dacă nu faci rău, poţi sta cu mine, dar cată să-mi păzeşti bine casa.

Vulpea era norocoasă. Acum avea destulă mâncare şi se rostogolea toată ziua la soare, pe când celelalte fiare erau deznădăjduite de lipsa hranei şi vânturau codrii săptămâni în şir tară a găsi ceva să-şi umple gura.

într-o zi un Lup o văzu. Se aşeză pe labele dinapoi şi strigă:

— Hei, asta ce mai este? Lumea-ntreagă se zbate în ghearele unei foamete cumplite şi neisprăvita asta sare şi se zbenguie la soare? în sfârşit o să iau şi eu o masă gustoasă.

Lupul se apropie s-o mănânce, iar Vulpea cuvântă:

— De ce vrei să mă mănânci, frate Lup? Vino, o să-ţi arăt un beci unde poţi mânca pe săturate. Nici c-ai mai văzut aşa ceva!

Lupul o ascultă şi intră de-a buşilea în pivniţă după ea.

Era atât de încolţit de foame, încât înghiţea şi oasele, pe nemestecate, şi tocmai era gata să pleznească de cât se umpluse când se dădu uşa de perete şi intră stăpânul. Tânărul prinţ văzu că avea un nou oaspete nepoftit în cămară. îşi înălţă arcul, dar Vulpea nu-l lăsă să tragă în Lup.

— E băiat bun, n-o să ne facă niciun rău, lasă-l să stea cu noi. O să-ţi păzim casa împreună.

— Foarte bine; dacă-i atât de bun băiat, pe cât spui, poate sta cu noi.

Vulpea şi Lupul vieţuiră laolaltă ca nişte fraţi adevăraţi şi, având burţile pline, se jucau la soare din zori şi până la ora de culcare.

într-o zi apăru un Urs; înainta greoi şi scrâşnea din dinţi. De cum îşi aruncă privirile pe Lup şi pe Vulpe şi voi să-i sfâşie.

— Frate Urs, cuvântă Vulpea, de ce voieşti să ne mănânci pe noi, când te putem conduce în beciul cu carne unde te poţi înfrupta din ce-ţi place.

— Perfect, mormăi Ursul; nu mă ating de voi dacă faceţi asta pentru mine.

Ursul îi urmă în pivniţă. Bietul de el nu mai văzuse carnea la faţă de săptămâni întregi şi pe când se îndopa cu vânatul acela de soi, zicea:

— Straşnic! Grozav! E prea bun ca să fie adevărat!

Uşa se trânti cât colo şi pătrunse tânărul prinţ. înţelese că mai avea un oaspete nepoftit în cămară şi îl ţinti şi pe acesta cu arcul, dar Vulpea nu-l lăsă să ucidă Ursul.

— Să trăieşti, Măria Ta, Ursul acesta nu ne face niciun rău. Te rog să nu îngădui să moară de foame. Toţi trei ţi-om păzi casa împreună.

— Foarte bine, dacă nu face rău, poate sta.

Aşa că acuma erau trei. Mâncau şi se jucau împreună cât era ziulica de lungă, fără vreo grijă pe pământ şi uitând cu totul de grozăviile foametei.

Pasărea-de-Smarald se ivi în zbor peste codri, bătând din aripile ei imense şi scoţând sunete cumplite. Văzu aceste animale caraghioase jucându-se la soare şi se prăvăli asupra lor. Dar, mai înainte ca Pasărea-de-Smarald să se apuce să-i sfârtece cu ciocul, Vulpea cuvântă:

— Ai inimă, soră Pasăre. Avem o groază de mâncare şi pentru tine. Vino şi-o să-ţi arătăm.

Au condus-o în beci. Pasărea-de-Smarald se lăfăia printre atâtea cărnuri puse de-o parte, când
uşa se deschise şi vânătorul descoperi că mai avea un oaspete nepoftit în cămară. Vulpea însă salvă şi viaţa Păsării.

— Nu face niciun rău. Las-o să vieţuiască cu noi. îţi vom păzi casa tuspatru.

Vulpea, Lupul, Ursul şi Pasărea-de-Smarald sălăşluiră cu stăpânul lor timp de şapte ani. Foametea trecuse. Prin păduri găseai iarăşi hrană din belşug, ca şi prin satele din preajmă şi se socotiră că ar fi fost mai bine să plece şi să se descurce fiecare pe socoteala sa.

Dar Vulpea spuse:

— Omul acesta ne-a ţinut în viaţă atâţia ani. Hai să-i facem un bine înainte de a pleca. Este holtei. Ce-ar fi să-i găsim o soaţă? Am auzit că regele Trebizundei are o fiică tare frumoasă, o fată fără de preţ, oricum ai cumpăni-o.

— Aşa e, să mergem în Trebizunda, strigară ceilalţi.

Şi plecară către Trebizunda, şi nimeni nu poate şti cât călătoriră până ce ajunseră în acea cetate. Supuşii regelui arau câmpurile dimprejurul palatului. Era o amiază atât de fierbinte încât plugarii îşi părăsiseră uneltele pe brazdă şi se ascunseseră la umbră să se odihnească. Vulpea îşi conduse tovarăşii pe câmpul regelui, îi înjugă pe Urs şi pe Lup la plugul regelui şi îi puse să tragă de el, în timp ce ea însăşi îi mâna, făcând pe iscusita. între timp Pasărea-de-Smarald plutea în înălţimi, ţinându-le umbră. Cântau un cântec de arat. Când slugile regelui văzură ce făceau, se spăimântară atâta încât dădură buzna la rege şi îi povestiră tot, din fir-a-păr.

Regele, regina şi fiica lor ieşiră în balconul palatului, să privească la lucrurile acelea de necrezut şi pe când se uitau, Pasărea-de-Smarald se năpusti din tării, o înşfăca pe prinţesă şi, ţinând-o strâns în cioc, pieri în zbor. De pretutindeni izbucniră strigăte după ajutor, dar nimeni nu putu opri. Pasărea-de-Smarald sau măcar să o aducă mai jos, căci ea se înălţa şi se tot înălţa cu prinţesa. Vulpea, Lupul şi cu Ursul trântiră plugul cât colo, pe câmp, şi se strecurară în codru.

Când au ajuns la coliba stăpânului lor, Lupul o purta pe prinţesă în spinare.

— Să trăieşti, măria ta, spuseră într-un glas, am fost la Trebizunda să-ţi aducem nevastă.

Stăpânul lor sta împietrit de frumuseţea de zână a acelei fecioare. Vulpea îi povesti cum o
răpiseră.

Regele Trebizundei află de peregrinările fiicei sale şi trimise o oaste s-o aducă înapoi. Când prinţul văzu liotele de oşteni venind câtă frunză, câtă iarbă, nici nu ştiu unde s-ar fi putut ascunde. Vulpea îl încurajă şi zise:

— Să trăieşti, măria ta, şi nu te amesteca în luptă; ştim noi cum să ne descurcăm cu oamenii ceştia.

Ostaşii fură îngrămădiţi între Lup şi Urs, pe-o aripă şi Vulpea şi Pasărea-de-Smarald pe cealaltă. Curând au strivit întreaga oaste şi regelui Trezibundei îi fu dat să cerşească pacea.

— De dragul fiicei mele, încetează acest măcel! strigă el. Ce s-a făcut, e bun făcut. O poţi păstra pe fiica mea. îmi retrag armiile numaidecât.

Vulpea, Lupul, Ursul şi Pasărea-de-Smarald se apropiară de stăpânul lor şi-i ziseră:

— Să trăieşti, măria ta, foametea a încetat şi nu vrem să-ţi mai stăm povară.

Stăpânul le dădu îngăduinţa să plece. îşi luă frumoasa mireasă şi se întoarse în ţara lui tătâne-su. Se împăcă cu tatăl său şi regele se bucură să-l aibă iarăşi pe fiu lângă sine.

Ei îşi împliniră dorinţele şi fie ca şi dorinţele voastre să se împlinească.

Vaca roşie

poveste armeană

A fost odată ca niciodată un sărman văcar care trăia cu nevasta lui şi cu doi copii, un băiat şi o fată, şi avea o vacă roşie. După ce-i muri soţia el luă o altă nevastă, dar acestei femei nu-i plăceau copiii şi se purta cu cruzime faţă de ei.

— Nevastă, nevastă, copiii noştri au nevoie de grija unei mame; de ce nu poţi fi bună cu ei? îi spunea el.

— Am destule de făcut ca să nu mă mai amărăsc şi cu copiii altora. Vezi-ţi de cireada ta şi nu-ţi mai bate capul cu plozii ăştia.

Bărbatul îşi luă copiii la păşune, cu el. Dacă-i lăsa acasă ştia că vor fi bătuţi şi chinuiţi de mama vitregă. într-o bună zi, Vaca Roşie le spuse orfanilor, cu glas de om:

— Şedeţi şi odihniţi-vă; voi veghea cu cireada.

Copiii nu aveau alta de mâncat cât era ziua de lungă decât un mic codru de pâine, aşa că Vacă Roşie obişnuia să vină la vremea mesei şi să-i lase s-o mulgă pe când stătea liniştită-n dreptul lor. Şi tot bând lapte ei creşteau prunci mari şi frumoşi.

Apoi veni o vreme când mama vitregă avu o fată, iar Vaca Roşie le spuse:

— Nu vă temeţi că rămâneţi fără lapte. O să fac în aşa fel încât pentru fiica ei el să aibă gust amar.

Când fata sa împlini zece ani, femeia o lăsă să meargă la păşune cu ceilalţi doi. Tatăl rămânea acasă: era prea bătrân ca să mai vegheze asupra cirezii. Mama vitregă era stăpâna gospodăriei şi se îngrijea tare bine de propriul ei copil, care întotdeauna avea de mâncat şi de băut din belşug.

— Nu pot înţelege cum vine asta, îi spunea mama vitregă fiică-şi. îţi dau zilnic patru-cinci bucăţi de pâine, iar plozilor ăstora numai câte una de fiecare, iar ei arată sănătoşi şi

rumeni, iar tu bolnăvicioasă şi eşti numai piele şi os.

— Măicuţă, eu când beau laptele Vacii Roşii mi se pare atât de amar, iar ei zic că-i dulce ca mierea.

— Ştiu eu ce să fac cu Vaca Roşie, hotărî mama vitregă.

Dimineaţa următoare femeia cea rea îşi reţinu fata acasă şi-i zise soţului:

— Am visat rău azi-noapte. Am visat că fata îmi era bolnavă şi mi-a spus cineva să jertfesc. Vaca Roşie pentru sănătatea ei, că de nu, ea n-o să se mai tămăduiască nicicum.

— Nevastă, nevastă, dacă tăiem Vaca Roşie, copiii trebuie să renunţe la lapte.

— Nu-mi pasă. Vreau să omori Vaca Roşie.

Bărbatul era un om slab şi cedă în faţa nevestei celei rele.

— Vacă Roşie, maică scumpă, de ce eşti atât de tristă? o întrebară copiii lui, când ajunseră pe imaş, văzând-o aşa abătută.

— Dragii mei copii, o să fiu omorâtă; mama voastră vitregă vrea să fiu jertfită pentru sănătatea fiicei ei.

— Când ajungem diseară acasă o să-i rugăm pe ea şi pe tata să nu te ucidă.

— N-o să folosească la nimic vorba voastră, o să vă bată iar şi asta o să mă necăjească şi mai mult. Ascultaţi cu grijă cele ce am să vă spun: după ce-or să mă căsăpească, umpleţi o ulcică cu sângele meu şi spălaţi-vă pe faţă cu el; dar să nu vă vadă nimeni ce faceţi! Şi duceţi-mi capul, oasele, picioarele cu copitele, în staul şi ascundeţi-le în ieslea mea. S-ar putea într-o bună zi să aveţi nevoie de ele.

Copiii plânseră-n hohote şi Vaca Roşie îi îndemnă să nu plângă.

— Doică scumpă, cine-o să ne hrănească după ce n-oi mai fi? O să murim de foame! O să ne stingem.

— Dragii mei copii, nu vă îngrijiţi c-o să vă fie foame; daţi numai fuga în staul şi beţi cât lapte vreţi din cornul meu. Acum veniţi cu mine. Vreau să cunoaşteţi o bătrână care o să se îngrijească de voi când n-oi mai fi.

Vaca Roşie îi conduse la o fântână şi o bătrână se căţără din adâncuri şi ieşi în întâmpinarea ei.

— Ştii c-o să fiu tăiată? o întrebă Vaca Roşie.

— Da, am auzit, zise bătrâna.

— Ai grijă de copiii mei.

— Aşa o să fac.

A doua zi dimineaţa Vaca Roşie fu omorâtă. Cei doi copii luară o ulcică şi o umplură cu sângele ei şi se spălară pe faţă cu el. Părul lor deveni auriu. Şi chipurile le străluciră de frumuseţe. Adunară capul ei, oasele, picioarele şi le ascunseră în iesle. Când ei mâncară din carnea Vacii Roşii, avea un gust tare bun; celorlalţi li se părea amară. N-ajungeau niciodată să le fie foame, că dădeau fuga la staul şi beau lapte din cornul Vacii Roşii, tăinuit în iesle.

într-o zi de iarnă mama vitregă îşi îmbrăcă fiica în straiele de sărbătoare şi fata îşi încinse cureaua de argint şi-şi puse toate giuvaerurile şi merse cu maică-sa la o nuntă. Copiii vitregi trebuiră să rămână acasă. Şi ochii le erau plini de lacrimi. Vaca Roşie îi strigă din staul. Când intrară acolo o văzură pe bătrâna din fântână. Ea le adusese nişte haine noi, minunate, o pereche de pantofi de aur pentru băiat şi o pereche de încălţări de argint pentru sora sa. Bătrâna îi conduse la petrecere şi privirile tuturor se îndreptară către ei când cei doi fraţi începură să danseze

împreună şi să se veselească. Mama vitregă suspina de zor şi zicea în sinea ei, necunoscându-i:

„Cât mi-aş dori şi eu să am o fată atât de gingaşă. Şi mi-ar place ca părinţii băiatului să vină să ceară mâna fetei mele. Şi-atât de fericită aş fi să am un fiu ca acesta. Mă întreb de unde or fi? Niciodată nu i-am mai văzut. Trebuie că sânt din alt oraş.”

Bătrâna îi duse acasă, îi băgă în pat, le ascunse vestmintele, pantofii şi bijuteriile în iesle şi plecă la fântână mai înainte ca mama vitregă să se întoarcă cu fiica sa.

— Scârbă mică, îi spuse ea fetei bărbatului, ar fi trebuit s-o vezi.

— Pe cine să văd, mamă?

— Pe fata de la nuntă, care purta conduri de argint şi dansa cu fratele ei, care avea pantofi de aur. Nu i-am mai văzut niciodată şi se pare că nimeni nu ştie cine sânt.

— Cât de rău îmi pare, mamă, că am pierdut prilejul ăsta. Tare ne-ar fi plăcut să-i vedem şi noi.

Ziua următoare mama vitregă umplu un ceaun cu jumătate de măsură de mei şi le spuse copiilor să plângă până ce-or să acopere grăunţele din ceaun cu lacrimile lor. Şi iarăşi se duse la nuntă cu fiica ei îmbrăcată ca mai înainte.

Bătrâna ieşi din fântână cu nişte straie şi mai împodobite. Ea umplu ceaunul cu apă sărată, şi îi luă pe copii la ospăţ. Din nou, toate privirile se aţintiră asupra lor în timp ce fraţii dansau între ei şi se veseleau. Au plecat mai înaintea tuturora şi pe când iuţeau pasul, în dreptul eleşteului împărătesc, fata scăpă un pantof în apă.

— Dadă dragă, mi-a căzut condurul în eleşteu! strigă ea.

— Ăsta să-ţi fie necazul, răspunse bătrâna. N-avem timp de pierdut. Să ne grăbim spre casă mai nainte ca să se-ntoarcă mama voastră vitregă şi să-ţi facă rochia bucăţele.

încă o dată bătrâna le ascunse veşmintele şi încălţările în ieslea Vacii Roşii, îi culcă şi se strădui să ajungă la fântână până să vină mama vitregă acasă cu fiică-sa şi să-i deştepte.

— Ei, i-am văzut iar la nuntă, cu alte haine, mândri că nici nu poţi spune dacă-s oameni sau făpturi născute din mare, prin ţara zânelor. Nu ştiu unde să fi fugit ei de la nuntă că au plecat în grabă atât de mare! Şi se pare că nimeni nu ştie nimic despre ei. Scârbă mică, de-ai fi văzut fata ceea ca o zână.

în zori, a doua zi, calul fiului de împărat nu voi să se apropie de eleşteu şi nici să se adape din el, iar prinţul veni lângă mal să cerceteze ce se întâmpla şi de ce nu-i puteau slugile adăpa armăsarul. Văzu ceva strălucind în apă şi-l pescui cu un băţ. Era un condur de argint. l-l arătă împăratului şi-i spuse:

— Tată, dacă nu găsesc stăpâna acestui condur, mă omor.

Coconul împărătesc se îndrăgostise de purtătoarea pantofului şi nimeni şi nimic, nici împăratul, nici împărăteasa, nici sfetnicii, orice-ar fi spus, nu-l putură face să-şi schimbe gândul. Slugile împăratului, la porunca sa, vestiră:

— Luminăţia sa voieşte ca toate fecioarele din împărăţie să vină la palat.

Află toată lumea din cetate. Femeia cea rea îi spuse fiicei vitrege:

— Tu n-ai ce căuta la palatul împărătesc. Nu te poţi duce acolo în zdrenţele astea ale tale, aşa, pe jumătate despuiată, scârbă mică. O să merg numai cu fata mea.

Dintre toate fecioarele împărăţiei, numai fata vitregă nu se înfăţişă. Şi nici uneia din celelalte, când încercă pantoful, nu i se potrivi, fie că era prea mare, fie, prea mic, şi slugile împărăteşti tot încercau să dibuie cine era stăpâna condurului. Ei o aflară pe fecioara lipsă în coliba văcarului şi o aduseră la palat. Ea încercă pantoful şi acesta i se potrivi, ca şi când s-ar fi născut cu el în picior.

Fiul împăratului spuse:

— Numai ea este aleasa mea şi cu ea o să mă-nsor.

— Unde este perechea condurului ăsta? o întrebară slugile împărăteşti.

— Nu ştiu, dar ştie bunicuţa.

— Tu du-te acasă, îi spuse mama vitregă, iar ea rămase la palat, nădăjduind că fiul împăratului şi-o schimba hotărârea şi se va căsători cu propria ei fiică.

Când ajunse acasă, fata fu chemată iarăşi şi se duse în staul la bătrână.

— Trimite-ţi fratele la coconul împărătesc, îi spuse. Să-i grăiască aşa: „Vino diseară acasă şi o să ţi-o dau pe sora mea de nevastă."

Bătrâna veni din nou şi îi aduse fetei, de data aceasta, rochie de mireasă şi podoabe, tot din staulul Vacii Roşii. Era fata frumoasă ca o zână atunci când veni feciorul împăratului la coliba văcarului în seara aceea şi se căsători numaidecât cu ea.

O săptămână mai târziu, mama vitregă se înapoie la palat şi ceru împăratului îngăduinţa ca mireasa să revină în casa părintească pentru două zile. împăratul consimţi, însă, peste două zile, femeia cea ticăloasă îşi duse propria fiică la palat, îmbrăcată mireasă. Fiul împăratului nu se lăsă păcălit. Văzu că faţa ei, mâinile, picioarele, pantofii nu erau ai celei adevărate. O găsi pe mândreţea lui de nevastă în coliba văcarului şi o aduse la palat şi-i povesti toate împăratului.

Din porunca acestuia mama vitregă şi cu fiica ei fură legate de cozile a două catârce sălbatice, care le târâră peste câmpuri.

Coconul împărătesc şi cu soaţa sa trăiră fericiţi în veci de veci. Ei îşi împliniseră dorinţa şi fie ca dorinţele noastre, ale tuturora, să se împlinească.

Şchiopul, spânul şi cu chiorul

poveste armeană

A fost demult un negustor care simţind că i se apropie sfârşitul îşi chemă fiul, pe nume Martiros, la căpătâiul patului, şi îi zise:

— Fiul meu, după ce m-oi duce, poţi face negustorie oriunde, dar, ţine minte, niciodată să nu te mâie treburile prin Alep.

Bătrânul îşi dădu suflarea cea de pe urmă, iar Martiros văzu mai departe de negustoria lui tată- său. într-o zi îi spuse mamei sale:

— Plec la Alep.

Ea îi răspunse:

— Nu ţi-a spus tatăl tău, pe patul de moarte, să nu calci uliţele Alepului?

— Mamă, sânt dator să merg. Aşa-s nevoile treburilor.

Martiros auzise că cimşirul era tare preţuit în Alep aşa că pomi cu patruzeci de catârce, toate încărcate cu cimşir. Călători zile îndelungate şi nimeni nu poate spune cât drum bătu până ce izbuti să vadă în zare Alepul. La un caravanserai, adică la un han din afara cetăţii, nişte binevoitori îi spuseră că toate caravanseraiurile din Alep erau închise în seara aceea.

— Mai bine te-ai odihni aici, îl îndemnară ei, şi ai purcede în cetate mâine în zori.

Martiros îi rugă să-l ajute să îşi descarce marfa. Trecu pe acolo un şchiop şi văzu că avea numai cimşir. Fură o legătură, zvârli jumătate în sobă şi cealaltă sub pat. Pe când tânărul neguţător îşi luă cina la han, apăru şchiopul şi-i spuse:

— Ce mărfuri ai adus?

Martiros îi răspunse că adusese cimşir.

— Sărmane om, mi-e milă de tine. Apoi cimşirul e-atât de ieftin pe-aici că noi îl ardem ca pe lemnul de foc sau îl dăm pe degeaba. Să vii cu cimşir în Alep e ca şi când te-ai duce să vinzi sare la salină.

Şchiopul îl luă pe tânărul negustor de braţ să-i arate cimşirul pe care-l băgase să ardă-n sobă, ca şi pe cel de sub pat.

— Dar mare-i şi norocul tău, adăugă. N-aş vrea să te înapoiezi în ţară, blestemând Alepul îţi pot da şapte măsuri de aur pe marfa asta.

Martiros primi oferta omului, şi-a doua zi merse prin cetate să caşte gura:

„Nu strică să văd cum arată Alepul, înainte de a pleca, îşi zise în sinea sa. Acasă oamenii or să mă-ntrebe ce-am văzut."

Merse hai-hui şi, în cele din urmă, intră într-o dugheană:

— Bun găsit şi negustorie bună, îi ură el stăpânului, un bătrânel cu privire prietenoasă.

— Fii de o mie de ori binevenit, fratele meu de prin alte părţi. De unde eşti?

— Din Erevan, din satul Parbi, răspunse Martiros. Că veni vorba, ai ceva cimşir de vânzare?

— Cât vrei?

— Ei, vreo patru sute de pfunzi.

— Fratele meu, străinule, cimşirul e atât de rar pe la noi că nici să nu te gândeşti să cumperi prin vreo prăvălie mai mult de patru sau cinci pfunzi. O uncie costă cinci arginţi.

— Unchiule, ajută-mă, mare nenorocire a dat peste mine! Am patruzeci de încărcături de cimşir la un caravanserai din afara cetăţii, unde am tras aseară. A venit un şchiop la mine – c-o ţine el hanul, nu ştiu – şi mi-a arătat cimşir arzând în sobă şi mi-a spus că-i atât de ieftin în Alep, încât oamenii îl folosesc ca lemn de foc. S-a oferit să-mi cumpere marfa pe şapte măsuri de aur, ceea ce nu-mi acoperă nici cheltuielile. Cum îmi pot scoate eu marfa din caravanserai?

— Fiule, tare mi-e teamă c-o să fie grozav de greu. Există trei tâlhari bine ştiuţi care trag pe sfoară naivi ca tine. Şchiopul e tovarăş cu spânul şi cu chiorul. Singura fiinţă în stare să te ajute, din câte cunosc, este bucătarul lor. Mergi la el de-ndată.

Tânărul neguţător se duse la bucătar şi-i ceru ajutorul.

— Ajută-mă să-mi dobândesc marfa înapoi şi te voi răsplăti după cum vei vrea, îi spuse.

— Nu trebuie să mă răsplăteşti, zise bucătarul. Diseară şchiopul, spânul şi cu chiorul vor merge la ghicitor, care şade în odaia de lângă tine. Trage cu urechea prin gaura cheii. După ce-o să-l auzi vorbind pe ghicitor, vei şti ce ai de făcut.

Martiros trase cu urechea într-adevăr la gaura cheii. Şchiopul, spânul şi chiorul

spuseră ghicitorului aşa:

— Negustorul ăsta din Erevan a adus patruzeci de încărcături de cimşir şi noi plătim pe tot la un loc şapte măsuri de aur. Ce-o să scoatem noi din ele? Cât o să ne iasă din afacerea asta?

Ghicitorul le zise:

— Nu uitaţi, negustorul ăsta este din Erevan. Ştie să se descurce, neguţătoria i-a purtat paşii prin numeroase cetăţi şi este de şapte ori mai isteţ şi mai şiret decât sunteţi voi. Ia spuneţi-mi ce-aţi zice dacă îl auziţi rostind:

„Nu vreau şapte măsuri de aur; să-mi daţi şapte măsuri de purici”? De unde o să-mi scoateţi voi şapte măsuri de purici, hai?

— Cerule! strigară ei. Cum să se gândească la una ca asta?

Martiros pe toate le auzea prin gaura cheii şi fugi.

A doua zi dis-de-dimineaţă se înfăţişă judelui celui mare din Alep şi-i vorbi:

— Mă aflu aici de zece zile şi ţin patruzeci de încărcături de cimşir în caravanseraiul unde am tras. Cheamă cumpărătorii şi întreabă-i ce vor să-mi plătească pentru ele, ca să-mi pot încheia treburile şi să merg acasă. Am familie şi trebuie să văd de ea.

Şi i-a spus judelui cine erau cumpărătorii. Judecătorul îi chemă pe şchiop, pe spân şi pe chior şi îi întrebă de ce nu plăteau marfa pe care se legaseră s-o cumpere.

— O să-i plătim şapte măsuri de aur, spuseră.

— N-am nevoie de aur, zise Martiros. Nu-mi vând marfa decât pe şapte măsuri de purici.

D-apoi cum să prindă tâlharii aceia şapte măsuri de purici? N-ar fi putut prinde atâţia purici nici
prin cătunele cele mai înecate în sărăcie. Au încercat dar, curând, au trebuit să renunţe.

Şchiopul, spânul şi chiorul se gândiră la altă coţcărie. Plătiră unui complice o sută de arginţi şi îi dădură veşminte de soi, zicându-i:

— Urmăreşte-l pe neguţătorul din Erevan şi află tot ce poţi despre el.

Dacă Martiros intră într-o ospătărie şi omul acela intră după el. Martiros ceru o sticlă de vin după masă; omul care-l supraveghea făcu la fel. Apoi se întoarse către Martiros, îşi ridică stacana şi zise:

— Noroc, frate!

Martiros îi răspunse la fel şi făcură cunoştinţă. Răspunzând întrebărilor străinului, Martiros îi povesti despre sine, despre familia şi prietenii săi din Parbi. Bărbatul alergă la cei trei tâlhari cu ştirile ce aflase.

Ziua următoare chiorul îi ieşi în faţă lui Martiros şi-i zise:

— Ce mai faci, scumpul meu Martiros! Cum o mai duci? Ce mai face tata, mama? Dar bunii mei prieteni din Parbi? şi le spuse pe nume.

Martiros era uimit de unde putea şti un străin atâtea despre familia şi prietenii săi din Parbi.

— De mult vreau să te întâlnesc, zise Chiorul şi, iată că, în sfârşit, s-a întâmplat şi asta. Cât sânt de mulţumit! Ştii, Martiros, că mă aflam în casa ta în ziua când te-ai născut. N-aveai decât un ochi şi mi l-am scos pe al meu ca să ţi-l dau ţie.

Chiorul se duse la judecătorul cel mare din Alep şi-i spuse:

— Când s-a născut Martiros din Erevan eu eram sluga tatălui său. Copilul n-avea decât un ochi, aşa că mi-am scos eu unul

şi i l-am dat. Toţi anii ăştia care au trecut m-am descurcat fără el, dar acum am nevoie de al doilea ochi.

Judele îl chemă pe negustorul din Erevan şi-l întrebă despre chior, despre copilăria lui.

— S-ar spune că-mi cunoaşte părinţii, dar eu nu-l ţin minte. Nu l-am mai întâlnit niciodată, răspunse Martiros.

— Spune că unul dintre ochii tăi îi aparţine şi că-l voieşte înapoi. Ce poţi răspunde la asta?

— Lăsaţi-mă să gândesc puţin şi vă voi da răspuns mâine.

Judele îi dădu răgaz de gândire o zi. Tânărul neguţător se înapoie la negustorul bătrân ce se arătase prietenos, îi ceru ajutor şi sfat, iar negustorul îl trimise din nou la bucătar.

— Diseară vor merge la ghicitor să-l întrebe ce să facă mai departe; trage cu urechea la gaura cheii şi apoi vei face ce crezi de cuviinţă.

Martiros ascultă şi-l auzi pe Chior, zicând:

— Negustorul din Erevan a scăpat din iţele şchiopului, dar acum e-n puterea mea. Să-l văd cum o să se descurce cu ochiul.

Ghicitorul spuse:

— Nu uita că este din Erevan.

Chiorul se miră:

— Ce poate face prostănacul decât să fugă din Alep cât poate de iute, ca să-şi salveze ochiul? O să-i dobândim marfa pe nimic. Şi nici n-o să-l mai vedem pe-aici!

— Ba n-o să fugă, spuse ghicitorul. De ce s-o facă? Poate să-ţi zică: „Foarte bine, scoateţi-mi ochiul, scoateţi şi ochiul lui şi cântăriţi-i. Dacă au aceeaşi greutate, îl poate avea şi pe-al meu”.

A doua zi, întocmai aşa spuse Martiros judelui. Chiorul o zbughi pe uşă afară, iar şchiopul şi spânul zburară după el.

Până-n ziua de astăzi se mai cutremură când cineva le pomeneşte de numele vreunui negustor din Erevan.

Trei mere au căzut din cer: unul pentru cel ce-a povestit, altul pentru cel ce-a ascultat şi unul pentru cel ce-a luat seama la cuvintele povestitorului.

Tălmăcirea visurilor

poveste armeană

Un împărat avusese într-o noapte un vis urât. Se făcea că o mulţime de vulpi, roşcate şi cenuşii, mai mari şi mai mici, năpârlite şi cu blană frumoasă, se năpusteau asupra lui din toate părţile şi-l muşcau furioase. îngrijorat, împăratul îi chemă a doua zi dimineaţa pe toţi sfetnicii săi şi le povesti visul.

Sfetnicii împăratului căzură pe gânduri, ţinându-şi privirile în pământ. în palat se lăsă o linişte adâncă.

într-un târziu, cel mai în vârstă, socotit şi cel mai înţelept dintre sfetnici, spuse cu voce moale şi tărăgănată, parcă neîndrăznind să vorbească:

— Eu cred, Măria Ta, că ar trebui să dăm de veste în ţară şi să-l răsplătim pe cel care va tălmăci visul.

— Dacă nu-l va ghici, zise aspru împăratul, o să-i tăiem capul!

— Aşa e, aşa e! prinseră dintr-o dată glas toţi sfetnicii

împăratului.

Vestea despre hotărârea împăratului se răspândi în toată ţara, cât ai bate din palme.

în acel timp trăia în împărăţie, într-un sat îndepărtat de munte, un om căruia consătenii săi îi ziceau Nătângul, Sivar pe limba armenească. îl porecliseră aşa fiindcă tot ce făcea ieşea pe de-a- ndoaselea. Nevastă-sa, care auzise totul despre hotărârea împăratului, se gândi: „Dacă reuşeşte să ghicească visul, va fi bine. Vom fi bogaţi şi fericiţi. Dacă nu ghiceşte visul împăratului, tot va fi bine pentru mine, căci îi va tăia capul bărbatului ăsta nătâng. Şi-aşa vreau să scap de el.”

— Hai, ce mai stai? se repezi nevasta la el. Du-te şi tălmăceşte cumva visul ăla îngrozitor al împăratului! N-auzi că vei fi răsplătit?!

— Mă duc, mă duc! zise Sivar, speriat de vorbele şi de glasul nevestei, poruncitor.

Sivar îşi luă traista pe umăr şi băţul în mână şi porni spre palatul împăratului.

Mergând aşa, zorit să ajungă cât mai repede la curtea împărătească, se trezi cu un şarpe ieşind de sub nişte stânci.

— încotro, Sivar? întrebă şarpele cu glas omenesc.

Tresărind, Sivar abia îngână:

— Mă duc şi eu încotro îmi văd ochii şi mă duc picioarele. Nevastă-mea m-a trimis să tălmăcesc visul îngrozitor al împăratului nostru. Şi acum mă întreb cum o să i-l ghicesc? Nu sânt în stare nici visurile mele să le ghicesc, darămite pe-ale altuia!

— Nu fi amărât! zise şarpele. Ascultă şi ţine bine minte ce îţi spun: vulpile roşcate şi cenuşii, care săreau şi-l muşcau furioase pe împărat, nu sânt altceva decât oamenii vicleni şi făţarnici din jurul împăratului, care vor să pună mâna pe putere şi să-l doboare. Aşa să-i spui împăratului şi el te va răsplăti. Dar nu uita: jumătate din răsplată mi se cuvine mie, pentru că te-am învăţat cum să-i tălmăceşti visul cel de spaimă.

— N-am să uit! făgădui Sivar şi porni zor nevoie spre curtea împăratului.

Acolo o mulţime de voinici şi prinţi, îmbrăcaţi în straie preţioase, se înghesuiau în jurul palatului împărătesc, vrând să ghicească visul împăratului şi să fie răsplătiţi.

Sivar îşi făcu loc printre ei şi ajunse în faţa împăratului.

— Măria Ta, zise el cu tremur în voce, am venit să-ţi tălmăcesc visul. Vulpile roşcate şi cenuşii, care săreau şi te muşcau furioase, sânt oamenii vicleni şi făţarnici din jurul Măriei Tale, care îţi vor pieirea.

împăratul, care stătuse până atunci îngândurat şi încruntat, se însenină dintr-o dată şi se ridică în picioare. Dădu porunci ca toţi cei care se linguşeau în jurul lui să fie aruncaţi în temniţă, iar pe Sivar, care-i ghicise visul, îl numi tălmăcitorul visurilor sale şi-l răsplăti cu patru saci de galbeni.

întorcându-se acasă, într-o trăsură trasă de doi cai aprigi, Sivar cugeta în sinea lui: „Drept ar fi ca să-i dau jumătate din răsplată şarpelui, care m-a învăţat cum să ghicesc visul împăratului. Dar ce nevoie are şarpele de galbeni? Eu şi nevastă-mea vom fi de-acum bogaţi şi vom trăi împărăteşte”.

Când ajunse în apropierea stâncilor, şarpele îl aştepta, dar Sivar, când îl observă de departe, îşi zise: „Nu-i dau nimic!” Ocoli drumul şi se îndreptă spre casă, ducând toţi cei patru saci de galbeni.

După trei ani, împăratul a avut iarăşi un vis ciudat. Se făcea că râurile şi lacurile

erau pline de sânge, pământul devenise roşu ca sângele şi câmpiile, stropite cu rouă roşie de sânge. împăratul trimise numaidecât după Sivar, devenit acum tălmăcitor de nădejde al visurilor sale.

Când află despre noul vis al împăratului, Sivar se pierdu cu firea. Căci, cugeta în sine: „Ce mă fac? M-aş duce la şarpe; dar nu-mi va spune nimic, pentru că rândul trecut nu i-am dat jumătate din răsplată, după cum se cuvenea. Aşa, fără să-i ghicesc visul, nu îndrăznesc să apar în faţa împăratului, căci, într-o clipă, îmi zboară capul de pe umeri. Ce-ar fi, totuşi, să mă duc până la şarpe, poate că mă va ajuta şi de data asta.”

Sivar îşi luă traista pe umăr şi băţul în mână şi se duse direct spre şarpe.

Când ajunse în dreptul stâncilor, unde locuia şarpele, acesta îi ieşi în întâmpinare:

— Noroc, Sivar! Ce mai faci? Rândul trecut m-ai păcălit. Nu mi-ai dat jumătatea cuvenită pentru răsplată. Dar te voi ajuta şi de astă dată. Du-te la împărat şi spune-i să adune oaste şi să se pregătească de război, căci duşmanul va scălda în sânge ţara sa. N-a visat în zadar râurile şi lacurile pline de sânge, pământul roşu ca sângele şi câmpiile stropite cu rouă de sânge. Asta înseamnă război şi duşmanul va năvăli sângeros asupra ţării sale. Ţine minte tot ce ţi-am spus şi de data asta să nu mă uiţi. Adu-mi jumătate din răsplata pe care o vei primi de la împărat.

— Fii fără grijă! zise Sivar. îţi voi aduce, cât voi putea de iute, jumătate din răsplată!

Bucuros, se îndreptă repede spre curtea împărătească. împăratul îl întâmpină, agitat, dar plin de încredere:

— Ce-i, Sivar?

— Măria Ta, e primejdie mare! Mai mulţi duşmani se pregătesc să năvălească în ţară. Va fi un război cumplit, Măria Ta, căci asta însemnează râurile şi lacurile pline de sânge, pământul roşu ca sângele şi câmpiile stropite de sânge. Adună-ţi oştile, Măria Ta, şi porunceşte-le să fie gata de luptă în orice clipă.

— Mulţumesc, Sivar! zise grăbit împăratul şi porunci să se adune îndată toată oastea, să se înarmeze şi să pornească la luptă. Făcu acest lucru în ultimul moment, când duşmanul se apropia de frontierele ţării, gata să atace. Văzându-i însă pe ostaşii împăratului înarmaţi şi pregătiţi pentru luptă, duşmanul a dat înapoi şi nu s-a ajuns la vărsare de sânge.

însemnă că visul împăratului, pe care l-a ghicit şi de data asta Sivar, s-a adeverit întocmai, împăratul îi dădu lui Sivar opt saci cu galbeni.

Văzând atâţia galbeni, Sivar era nespus de fericit şi, încărcându-i într-o trăsură, porni spre casă.

Mergând pe drum, cugeta: „Opt saci cu galbeni! Asta e mult. încă o dată pe atât. Ce-ar fi să nu-i dau şarpelui nimic? Mă voi duce la el, dar voi căuta cumva să-l ucid. Asta nu e un lucru neobişnuit, pentru că oricare ar face aşa, dacă ar fi în locul meu.”

Sivar se îndreptă spre stâncile unde îl aştepta şarpele. Când ajunse în dreptul lui, apucă o piatră mare şi-l lovi cu toată puterea. Piatra era, într-adevăr, mare şi grea, dar Sivar îi atinse numai o mică parte din coadă şi şarpele, înspăimântat, fugi sub stânci.

Lui Sivar îi părea acum tare rău că nu l-a ucis. Plecă. Pe drum se gândea numai la şarpe. Când ajunse acasă însă, unde-l aştepta bucuroasă nevastă-sa, uită de reptilă. Trăia acum cu mult mai bine decât înainte. Avea bani câţi voia. Deşi cheltuia cu

nemiluita, banii nu se mai terminau, li ajungeau pentru toată viaţa.

Aşa a trăit trei ani, în îndestulare şi belşug. După trei ani, împăratul a avut încă un vis, tare ciudat. Se făcea că din cer cade grâu şi acoperă oamenii şi casele. Grâul cădea ziua şi noaptea din ce în ce mai mult.

Sivar se îngrozi: „Ce poate să fie asta?” Parcă îi pierise şi graiul şi, luându-şi traista pe umăr şi băţul în mână, porni spre curtea împărătească, spunându-i nevesti-şi:

— Acum nu mă vei mai vedea. Să ştii că de data asta nu mă mai întorc acasă viu şi sănătos.

Pe drum se gândi la şarpe şi îşi zise:

„Mă duc totuşi până la el. Mai bine să mă ucidă şarpele decât împăratul. Merit să fiu omorât, pentru că i-am făcut o mare nedreptate acestui şarpe înţelept şi răbdător”.

Se grăbea spre stânci unde îl zări pe şarpe, aşteptându-1:

— Noroc, Sivar, om nesocotit! într-adevăr, eşti nătâng şi fără minte! Păi nu te-ai gândit nicio clipă, când te-ai repezit la mine cu piatra să mă omori, că împăratul va mai avea încă un vis? Bine că m-ai nimerit numai oleacă în vârful cozii şi am scăpat astfel cu viaţă. Altminteri ce te-ai fi făcut? Cum ai fi ghicit visul împăratului fără ajutorul meu?

— Văd că sânt nesocotit şi, într-adevăr, om nătâng, zise umil Sivar. De aceea am şi venit la tine. Fă cu mine ce vrei. Mă poţi ajuta, dar mă poţi şi ucide. Sânt gata pentru orice osândă.

— Nu, n-am să-ţi fac nimic, zise şarpele cu blândeţe. N-am să te ucid, ci am să te ajut, ca să scapi şi de data asta de la moarte sigură. Ţine bine minte: du-te la împărat şi spune-i să nu-i fie frică de nimic. Visul lui e bun. Grâul care cade din cer însemnează că în toată împărăţia lui vor veni zile bune. Oamenii se vor îmbogăţi, iar El, împăratul, va domni fericit şi mulţumit până la sfârşitul vieţii. Dar nu uita să-mi aduci de astă dată jumătate din răsplata pe care ţi-o va da împăratul.

— Cum să uit, frăţioare dragă? îţi voi da, cum să nu-ţi dau? spuse grăbit Sivar şi se îndreptă spre palatul împăratului.

îi tălmăci visul şi împăratul, nespus de fericit, porunci ca în toate pieţele oraşului şi în toată ţara să înceapă ospeţele cu mâncare şi băutură din belşug. A mâncat şi a băut şi împăratul, împreună cu toţi supuşii lui. A mâncat şi a băut şi Sivar.

Când ospăţul s-a sfârşit, împăratul îl răsplăti pe Sivar cu şaisprezece saci de galbeni. încărcând sacii într-o trăsură trasă de patru cai negri şi sprinteni, Sivar pomi grăbit spre casă.

Când ajunse în dreptul stâncilor, unde îşi avea adăpostul şarpele, se opri, zicându-şi: „Se cuvine acum să dau toată răsplata asta şarpelui. Am destui galbeni acasă pentru toată viaţa şi nu-mi mai trebuie nimic. Şarpele va fi mulţumit. Nu va mai fi supărat pe mine. Vom fi buni prieteni de acum înainte.”

Descarcă toţi sacii din trăsură şi-l strigă pe şarpe. Şarpele îşi făcu în curând apariţia dintre stânci. Sivar, arătând spre sacii cu galbeni, spuse cu bucurie:

— Frate, ţi-am adus partea care ţi se cuvine. îţi dau toată răsplata, pentru că ai fost bun cu mine.

Şarpele zise, înduioşat:

— Frate Sivar, mie nu-mi trebuie aceşti galbeni. Ce să fac cu ei? Am vrut numai să văd ce fel de om eşti. Ţine minte un

lucru: cine e drept cu ceilalţi, dar nu ştie drumul pe care trebuie să meargă, va greşi.

Spunând aceste vorbe, şarpele se strecură sub stânci. Sivar, care asculta cu luare-aminte, se ruşină. Sacii cu galbeni nu-l mai atrăgeau.

Sosi acasă şi, spre desperarea muierii, împărţi galbenii tuturor vecinilor.

Când cineva făcea vreun rău, Sivar se străduia să fie îngăduitor cu el şi să-l îndrepte pe calea cea bună. De aceea a fost fericit până la sfârşitul vieţii lui.

Balaurul lacului

poveste austriacă

Cu mulţi ani în urmă pe ţărmul lacului Rimitz, într-unul dintre cele mai frumoase ţinuturi ale Austriei, se înălţa un castel străvechi şi frumos. în acest castel locuia ducele Rudolf, care în acele zile îndepărtate domnea peste oamenii de prin părţile ducele Rudolf era un stăpân iubitor de sine şi hain. Oamenii erau nevoiţi să muncească din greu din zori îşi până în noapte, ca să plătească birurile uriaşe pe care el le cerea. Pământul de pe coastele muntelui era tare şi pietros. Oricât ar fi muncit ţăranii de bine, nu puteau scoate recolte bogate, şi deseori de abia aveau destui bani să-şi cumpere de-ale gurii.

Dar apele lacului Zimitz erau bogate în peşte, aşa că oamenii nu mureau de foame, pentru că se hrăneau leu peştele pe care-l prindeau.

într-o bună zi, pe când ducele Rudolf se plimba pe finalul lacului, văzu mai mulţi oameni aruncând undiţele în lac.

— Ce e această necuviinţă? strigă el năprasnic. Lacul e al meu! Nimănui nu-i e îngăduit să pescuiască în el!

Ducele porunci ca oamenilor să nu li se dea voie să mai pescuiască în lac.

— Pe viitor, oricine va fi prins pescuind, va fi trimis la închisoare şi pedepsit cu asprime.

Oamenii primiră porunca cu mâhnire. Avuseseră întotdeauna dreptul să pescuiască în lacul
Zimitz, şi simţeau că ducele fusese din cale-afară de crud, răpiri du-le acest drept.

Ducele avea un fiu, pe nume Otto, un băiat de vreo doisprezece ani. Otto era senin la chip şi bun la inimă, iar oamenii îl iubeau la fel de mult cât îl urau pe tatăl său.

Cel mai bun tovarăş dejoacă al lui era tânărul Edgar, fiul unui sărman tăietor de lemne, care locuia într-o colibă de scânduri pe malul lacului. Deşi Otto trăia într-un castel minunat, iar casa lui
Edgar era o biată cocioabă, cei doi băieţi se împrieteniseră încă de mici copii şi se iubeau ca fraţii.

Câteva zile după ce ducele dăduse poruncă oamenilor să nu mai pescuiască în lac, Otto şi Edgar se plimbau împreună pe ţărm. Deodată se auziră nişte voci mânioase. Edgar tremurând strigă:

— Ascultă! E vocea tatălui meu! Ce s-o fi întâmplat?

Cei doi băieţi alergară la coliba tăietorului de lemne. Acolo îl văzură pe tatăl lui Edgar legat în lanţuri, mergând între doi dintre soldaţii ducelui.

— De ce l-aţi prins pe acest om sărac? strigă Otto, cu ochii scăpărând.

— Ne supunem poruncii ducelui, tatăl dumneavoastră, răspunse unul dintre soldaţi. Ne-a spus să prindem şi să băgăm la închisoare pe oricine pescuieşte în lac.

— La rândul meu, vă poruncesc să-i daţi drumul acestui om, strigă tânărul Otto. Neîntârziat!

Soldaţii, înfricoşaţi de porunca rostită cu îndrăzneală, se supuseră fără crâcnire. Dădură drumul
ostatecului şi aceştia plecară.

Bietul tăietor de lemne se întoarse recunoscător către tânărul Otto, şi-i mulţumi pentru că îl ajutase.

— Tata va fi foarte mânios, spuse Otto, dar mă iubeşte prea mult ca să mă pedepsească. Totuşi mă tem că va căuta să te prindă iar. Mai bine te-ai ascunde înainte ca să-i ajungă la ureche cele întâmplate. Tăietorul de lemne îi dădu dreptate şi luându-şi rămas bun de la dragul său fiu, Edgar, fugi departe în munţii Tyrol, acolo unde ducele şi soldaţii săi nu-l mai puteau ajunge.

Când ducele Rudolf auzi aceasta se supără cumplit. Dar Otto era singura fiinţă pe care o iubea şi n-ar fi putut îndura să-l pedepsească. îl chemă doar la sine şi-i spuse:

— Fiul meu, ai făcut o faptă nesăbuită. Dacă oamenii nu mi se mai supun, noi n-o să mai avem peşte. Dacă acest tăietor de lemne va fi prins în împărăţia mea, va plăti scump pentru nesupunere. Săptămâni de-a rândul sărmanul tăietor de lemne stătu într-un sătuc din munţii Tyrol. Un ţăran de prin acele părţi îi dăduse ceva de lucru şi astfel putu să-şi câştige adăpost şi de-ale gurii. Dar era întristat în fiece zi gândindu-se la fiul său, Edgar, şi tânjind să-l vadă din nou.

într-o dimineaţă stătea lângă un gard viu şi mânca nişte pâine cu brânză. În faţa lui se întindea lanul de grâu pe care ţăranul îi ceruse să-l secere, iar departe, în zare, se ridicau crestele munţilor care înconjurau căsuţa sa de odinioară.

„Vai! gândea sărmanul om, pe undeva printre munţii aceia se joacă şi fiul meu Edgar. Cine ştie, poate că nu-l voi mai vedea niciodată”.

Tăietorul de lemne rupse îngândurat pâinea pe care o ţinea în mână, şi farâmiturile căzură pe pământ. Dintr-o căpiţă de fân de lângă el se furişă un şoricel alb, care se apropie şi începu să mănânce farâmiturile, de parcă nu s-ar fi temut de om. Tăietorul de lemne nu-l goni.

— Hai, vino, cuvântă el, pari tare flămând, iar eu sunt prea amărât ca să mănânc.

Pe când vorbea, tăietorul de lemne îi întinse pâinea şi brânza; dar chiar în clipa aceea, şoricelul cel alb pieri şi în locul său se ivi un străin înalt, cu faţa atât de nobilă şi de înţeleaptă, încât tăietorul de lemne îşi scoase de îndată căciula, fiind sigur că se află în faţa unui rege.

— Nu ştii cine sunt, rosti străinul cu blândeţe. îţi voi spune eu. Sunt regele lacului Zimitz. Ducele Rudolf spune că lacul este al lui, dar el greşeşte: eu singur sunt stăpânul apelor. Pe mulţi oameni i-a făcut ducele să sufere de foame oprindu-i să pescuiască în lac şi, pentru a-l pedepsi, am iscodit un balaur înfricoşător din ape strunindu-l să facă mult rău în întreaga ţară. Balaurul locuieşte acum pe stâncile de lângă castelul ducelui şi i-a poruncit acestuia să i-l dea pe fiul său Otto, că de nu, va nimici întregul popor.

— Ce veşti îngrozitoare! strigă tăietorul de lemne. Prinţul Otto este un băiat curajos şi bun. îi datorez viaţa. De bună seamă că nu-l veţi lăsa pe balaur să-l ucidă. Mă voi întoarce de grabă acasă, să pier eu, netrebnicul, în locul lui. îngăduie ca balaurul să mă ucidă pe mine şi ocroteşte-l pe Otto!

— Eşti un om curajos şi cinstit, răspunse regele lacului. Otto nu va pătimi nimic, ţi-o făgăduiesc, întoarce-te pe malul lacului şi-l vei ajuta să scape. Vei avea puteri asupra balaurului, iar la porunca ta se va reîntoarce în adâncurile lacului.

Tăietorul de lemne plecă în mare grabă spre lacul Zirnitz. Cu cât se apropia, cu atât se auzeau
mai tare bocete şi vaiete amestecate cu un urlet şi un şuierat înfiorător. Când ajunse în mijlocul mulţimii de pe ţărm, îl văzu pe ducele Rudolf, a cărui faţă tristă lăsa să se citească cit de mare îi era durerea. înconjurase gâtul lui Otto ou braţele şi plângea amarnic.

— Stăpâne, spuse tăietorul de lemne, înclinându-se în faţa ducelui Rudolf. Care-i pricina acestei zarve?

— Balaurul cel puternic pe care-l vezi colo, răspunse ducele, îl cere pe fiul meu. Dacă nu-l dau pe Otto, întreaga împărăţie va fi nimicită.

— Nu te teme, înălţimea ta, spuse tăietorul de lemne, am putere să-ţi scap fiul de la moarte!

Tăietorul de lemne se duse spre stânca uriaşă unde balaurul se încălzea la soare.

— întoarce-te în adâncurile lacului, strigă tăietorul de lemne, cu glasul său clar şi puternic, pe care-l auziră toţi cei de faţă. Deodată balaurul cel puternic se ridică în picioare, făcu o săritură uriaşă, sări în apă şi se făcu nevăzut.

De bucurie, ducele Rudolf zise:

— Cum să te răsplătesc? Mi-ai scăpat fiul de la moarte. Cere-mi ce vrei şi dorinţa îţi va fi îndeplinită.

— Cer, răspunse tăietorul de lemne, ca de azi înainte să dai voie oamenilor să pescuiască nestingheriţi în apele lacului.

— Ce inimă bună! strigă cineva de lângă tăietorul de lemne; şi acel cineva era chiar regele lacului.

în timp ce toţi oamenii se uitau la el cu mirare, regele lacului stătea pe o stâncă înaltă şi, întinzându-şi braţele către apele lacului, spuse:

— Dorinţa tăietorului de lemne de a-şi ajuta vecinii va fi îndeplinită în alt chip. Coastele muntelui sunt pietroase şi neroditoare, dar din ziua aceasta, voi face ca apele lacului să sece timp de şase luni pe an, dând la iveală o câmpie bogată, unde recoltele voastre vor creşte din belşug.

Regele lacului pieri, dar de atunci încoace, lacul Zirnitz seacă în fiecare an, iar oamenii au parte de recolte aşa de bogate, încât nimănui nu-i mai este teamă că va muri de foame.

Coţofana şi vulpea

poveste celtică

Coţofana îşi clădise un cuib de toată frumuseţea, în mijlocul unui tufiş de vâsc.

în fiecare dimineaţă pleca în zbor prin toată pădurea, să aducă hrană proaspătă celor trei puişori abia ieşiţi din găoace.

Nu ştia, biata de ea, că o pândea cumătră vulpe. După două zile de pândă, hrăpăreaţa îşi alese puiul ce; mai dolofan, se repezi din ascunzătoarea ei şi, cu prada în gură, o tuli către sălaşul său.

Strigătele celorlalte zburătoare o aduseră acasă degrabă pe mamă. Văzând că unul

din puişori lipsea, scaldă în lacrimi cuibul şi îşi puse în gând să o pedepsească pe făptaşă.

Prilejul se ivi în scurtă vreme.

Umblând după chilipiruri şi bucate alese, într-o bună vulpea adulmecă un abur grozav de ademenitor.

Două fetişcane aduceau tăvi cu plăcinte, pentru un prânz al secerătorilor.

Văzând cât de pofticios îi scânteiau ochii vulpii, coţofana se apropie până în dreptul botului ei, se roti de trei ori şi-i spuse:

— Dacă mă vei ajuta şi tu mal târziu să găsesc boabe de măceş, pe care le dau puilor ca să le crească mai iute penele. îţi fac rost de plăcinte.

— Cum să nu te ajut! sări cu fagăduiala mincinoasă cumătră vulpe, bucuroasă că mama puiului ucis de ea nu ştia cine poartă vina.

— N-ai altceva de făcut decât să aştepţi puţin. Eu mă voi învârti pe la nasul celor două fetişcane, le voi face să se uite după mine şi, cu coada, am să răstorn de pe tavă câteva plăcinte.

— Prea bine! Să alegi din cele mai rumenite.

— Chiar aşa. Stai aici şi te voi ospăta. Vulpea se piti după o tufa de agrişe şi aşteptă.

Coţofana izbuti să le zăpăcească pe cele două fetişcane, tot zburând în dreapta şi-n stânga lor. Pe
furiş, trânti cu coada în şanţul drumului câteva bucăţi do plăcinte, cu o coajă aurie, de mai mare dragul. Nici nu se depărta bine fetele cu tăvile lor, că vulpea se şi repezi să se înfrupte. Printre îmbucături, îi strigă coţofenii:

— Te-aş pofti şi pe tine, dar ştiu că niciodată nu ţi-a plăcut brânza...

— Aşa e. îţi mulţumesc pentru că ţii minte ce-mi place ce nu, se prefăcu a fi mişcată coţofana. Eu doar atât îţi cer: să ştiu că, la nevoie, ai să mă ajuţi, aşa cum te-ai legat.

— Mai încape vorbă!

Vulpea înfulecă pe nerăsuflate, de parcă zile întregi ar fi fost lihnită.

Coţofana, cu gândul la pedeapsa ce voia să i-o dea, nu pierdea din ochi nicio firimitură.

— Uite, mai ai şi acolo. Şi dincolo... E păcat să pierzi măcar o fărâmă, din bunătatea asta de plăcintă...

— Halal de tine, coţofano! Uite, zău, îmi vine să te pizmuiesc, când văd ce bucurie simţi tu să fii de folos unui prieten...

Şi vulpea mai îmbucă ce mai îmbucă, până când nu mai putu. Pântecul îi era plin de nu mai putea, cu pielea întinsă ca unei tobe.

Se târî cu greu până la umbra unui stejar şi se trânti alene, răsuflând anevoie.

— Vai, vai mie, prietenă coţofană, să ştii că am fost şi eu o dată lacomă...

— Ei, da, poate că ai mâncat mai mult decât eşti în stare...

— Sunt eu în stare să dau gata şi un ospăţ în lege... Uf, şi auleu, dar nu ştiu ce era cu plăcintele acelea...

— Nu-ţi fie teamă, se găseşte leac şi la asta, o linişti cu blândeţe amăgitoare coţofana, care simţea cum îi creşte inima, fiindcă se apropia şi împlinirea răzbunării sale.

— Ce fel de leac? Nu cumva o să vină cineva să-mi spintece burta şi să mi-o coasă la loc? se văita lacoma.

— Cunosc eu un doctor bun, care o să-ţi dea o curăţenie grozavă, o încredinţa coţofana, rotindu- se în preajma viclenei, ce se răsucea şi se zvârcolea, înăbuşită de atâtea plăcinte câte înghiţise.

— Zboară, zboară, te rog din suflet, altminteri simt că o să pier când mi-e lumea mai dragă.. Şi parcă văd cum o să mă jelească toată suflarea pădurii, mai spuse vulpea, plângându-şi singură de milă.

Coţofana nu aşteptă să o roage a doua oară.

— Chiar acuma mă îndrept spre târgul dinspre miazăzi, să-l rog pe doctorul cel vestit să-mi dea leacul.

Bătu din aripă de trei ori şi nu se mai zări.

Trecu peste creştetele copacilor acoperiţi de muşchi şi se duse glonţ la vânătorul Govan.

— îţi aduc o veste bună, vânătorule, îi strigă de departe coţofana, ca nu cumva câinele vânătorului, neştiind cu cine are de-a face, să o pună şi pe ea pe goană. La o bătaie de puşcă de cotul drumului, zace o vulpe care s-a ospătat prea mult cu plăcinte furate şi acum nici nu mai e în stare să se mişte.

— îţi mulţumesc, preacinstită coţofană, îi răspunse vânătorul. îşi chemă ogarul din curte şi pomi în pas alergător să nu-i ia altcineva înainte. De mult visa el o blană roşcovană, de vulpe adevărată. Coţofana zbură totuşi mai repede decât el. Se încredinţă că vulpea nu apucase să se depărteze şi coborî până la ea, strigându-i în bătaie de joc:

— încă puţin să mai ai răbdare, m-am ţinut de fagăduială şi v-am adus cei mai priceput doctor din ţinut.

— Vai, gemu vulpea, nu mai pot. Totdeauna am spus eu că tu eşti o pasare inimoasă.

— Chiar aşa, şi ca să te scutească de suferinţă, iată că vine doctorul...

în clipa următoare, vulpea auzi hămăitul ogarului. Dădu să se ridice, clar puterile o părăseau de

tot. Cu două gloanţe, vânătorul „doctor” o răpuse şi astfel coţofana făcu dreptate în pădure.

Ceie trei hohote ale lui Leiproachan

poveste celtică

Prin partea de mijloc a Ulsterului trăia cândva un plugar, pe nume Geoff. Era mânat de un mare neastâmpăr, fiindcă ar fi dorit să strângă avuţii şi stătea mereu cu urechea la pândă şi ochiul deschis, să nu-i scape vreun prilej de îmbogăţire.

într-o noapte, nu trecuseră decât două ceasuri de când aţipise, că îl trezi din somn un zgomot neobişnuit. Părea că în puterea nopţii cineva stă şi ciocane cu o unealtă căptuşită cu un sul de cânepă, să nu se audă prea departe. Geoff se dădu jos din pat, se încălţă, se încinse cu un brâu în care îşi vârî un pistol încărcat şi ieşi binişor pe uşa din spate a casei. înainta tiptil şi ce să vezi?

La umbra unui măr din ograda lui, răsărise o ciupercă uriaşă.

Duse mâna streaşină la ochi, să nu-l supere razele amăgitoare ale lunii, şi-şi dădu seama, că nu era o nălucire. Numai că, în loc de ciupercii, acum era limpede ea ziua că în ograda lui răsărea un leiproachan – un spiriduş. Fa Nevăzut, neauzit, plugarul se apropie de oaspetele lui nepoftit şi haţ! puse mâna pe el.

Spiriduşul se zbătu, dar nu mai avea cum să fugă din strânsoarea palmelor vânjoase ale gospodarului.

— Te-am prins! strigă încântat Geoff. Şi nu-ţi mai dau drumul până ce nu mă călăuzeşti la vreo comoara.

— De unde până unde să ştiu eu de vreo comoară? se tânguit piticul.

— Eu ţin bine minte cum din bătrâni umblă vorba că pe coclaurii Ulsterului şi-au îngropat danezii un mare tezaur. Nu se poate ca voi, neam şiret de leiproachani, să nu ştiţi de-a-fir-a-păr totul.

— Cuvântul nostru nu e mincinos, se îmbufna prizonierul cât un degeţel. Crede-mă, nu ştiu nimic despre comoara cu pricina. Şi chiar dacă aş şti ceva, un legământ cumplit m-ar împiedica să-ţi dezvălui taina.

— Aha, stărui Geoff, vezi cum întorci vorba? înseamnă că ştii, dar te încăpăţânezi să nu spui nimic.

— Poţi să-ţi închipui ce vrei, eu nu ştiu, şi gata.

— Nu scapi aşa de uşor, Leiproachan! se stropşi el plugarul. Dacă nu mă duci la locul comorii, îţi tai capul.

— Mă ameninţi zadarnic, tot nu-ţi voi spune.

— Bine. Până una, alta, te voi închide într-un cufăr ferelii cu şapte lacăte. Vei sta acolo până ce-ţi schimbi gândul. Şapte ani încheiaţi te ţin, şi pace.

îl târi în casă şi, deschizând cu un scârţâit prelung cufărul amintit, îl vârî în fund pe spiriduş şi trânti capacul la loc.

Timpul trecea, iar soarta lui Geoff nu se schimba. Iarna părăsi ţinutul şi la întoarcerea primăverii, norocul începu să-i zâmbească. O corabie prinsă în furtună fusese sfărâmată de stânci. Cheresteaua pe cure trebuia s-o ducă până în port plutea în voia valurilor. Câteva legături de scânduri fasonate fură împinse de vânt până pe ţărmul din apropierea casei lui Geoff.

Bucuros de întâmplare, plugarul găsi curând un cumpărător, învoiala se încheie în casă, unde Geoff primi şi banii.

în clipa în care băgă în pungă monezile, auzi din fundul cufărului un râs batjocoritor. Nu luă în seamă hohotul acela şi-şi văzu mai departe de-ale lui. Fiindcă însă tot îşi amintise de prizonierul său, îl mai scoase la vedere şi-l cercetă:

— Ei, ce zici, ţi-ai băgat minţi ie în cap?

tot. Cu două gloanţe, vânătorul „doctor” o răpuse şi astfel coţofana făcu dreptate în pădure.

— Nu am făcut nicio nesocotinţă, ca să am a mă căi de ceva, îi întoarse vorba, cu măsură,

spiriduşul.

— O ţii una şi bună, se înfurie iarăşi Geoff Dar eu nu sunt creangă ele alun. Nici frunză, ca să mă îndoi după cum bate vântul. Ori mă duci la comoara danezilor, ori rămâi alţi şapte ani în şir.

— Dacă-ţi este voia şi ţi-ai pus în gând să mă oropseşti, mă poţi închide în cufăr şi o sută de ani. Dar altceva nu vei căpăta decât poveţe.

— Mă mai şi înfrunţi? Hai, în fundul cufărului cu tine! Şi Geoff trânti iarăşi capacul, cu mare zgomot.

Peste câteva zile, în pragul casei, acum mai arătoasă, se ivi un drumeţ. întrebă pe unde trebuie să apuce ca să ajungă mai iute la Limerick.

Stăpânul casei, care tocmai îşi lua prânzişorul, îl pofti să împartă cu el merindele.

— Mulţumesc de bunătate, dar mă aşteaptă cineva la capătul drumului, nu pot zăbovi. Şi călătorul se depărta.

Geoff trebăluia de zor, când drumeţul răsări iarăşi. Mergea şontâc-şontâc, gemând. La prima răscruce, de atâta grabă, lunecase pe un pietroi şi îşi rupsese un picior. Ducându-l în casă, să-l întindă pe pat şi să-l oblojească, Geoff auzi alt hohot de râs venind din fundul cufărului Nici acum nu zise nimic. Trecu şi al doilea soroc de şapte ani.

Plugarul, care nu-şi uitase nicio clipă gândul de înavuţire, se încruntă la spiriduş, doar-doar l-o băga în sperieţi. îi suflă în obraz fumul pipei sale răsucite şi cuvântă:

— Ei, ce zici, cădem la înţelegere? Sau poate îţi place aşa de mult bezna din cufăr?

— Sunt deprins. Sub pământ e beznă mai mare, răspunse Leiproachan. Şi nu ştiu despre ce înţelegere vorbeşti,

— Spiriduşule, spiriduşule, din prea multă minte are să ţi se tragă moartea! îl ameninţă gazda lui silnică. La ce-ţi foloseşte ţie şi alor tăi aurul? în vreme ce eu, ehei, să fie în mâna mea comoara, ai vedea...

— N-ai decât să o descoperi. Eu unul, habar n-am de comori...

De furie, Geoff puse mâna pe un satir şi puţin lipsi să nu facă într-adevăr vărsare de sânge.

Nici în faţa morţii crunte, spiriduşul nu se clinti.

Până la urmă, plugarul se înfrână. Se mulţumi, ca de obicei, să-l închidă pe Leiproachan în cufăr, tunând:

— Pe încă şapte ani, acolo îţi va fi adăpostul!

Zile se înnădiră după zile. în şiragul lor, iată că pe fila calendarului se ivi una vestită cu roşu – sărbătoarea culesului livezilor. Geoff se pregăti şi el să se ducă la iarmaroc.

Dar, fiindcă începuseră să bântuie tâlharii şi prin părţile acelea, săpă o groapă în grădină şi ascunse acolo câteva fişicuri cu gologani agonisiţi în lunile de iarnă. Plecă parcă cu inima mai uşoară la târg. Nu prinsese de veste cum prin grădină se ţine de el ca o umbră chiar unul din tâlharii de care crezuse că va scăpa în felul acela, dar tâlharul, vesel că altul a strâns pentru el, veni cu o cazma, săpă locul cu pricina şi plecă fluierând, cu agonisita lui Geoff.

Pe la scăpătatul soarelui, plugarul se dădu jos din căruţa împodobită cu clopoţei şi cu ciucuri roşii. Intră în casă şi dădu să-şi scoată vesta de piele. Deodată, din fundul cufărului răsună iarăşi un hohot de râs. Geoff îşi ieşi din sărite, sări lângă cufăr, îl deschise şi-l trase de păr afară pe locuitorul cel pitic.

— Acum ţi s-a împlinit veleatul! îi strigă. De câte ori îţi închipui tu că ai să-ţi mai râzi de mine?

Ori îmi lămureşti şi mie ce-ai găsit de haz, astăzi şi în celelalte două împrejurări ele care-mi
amintesc, ori te tai ca pe un pui de găină.

Spiriduşului îi tăcăia inima, dar nu-şi trăda spaima.

— Am să-ţi spun, cum de nu, doar să ai minte destulă să să foloseşti cele ce vei auzi.

— Tu spune, că eu nu am de dat socoteală nimănui ce folos sau pagubă voi trage de pe urma ta...

— Ia aminte, grăi atunci Leiproachan. întâia cară am râs fiindcă ai vândut cheresteaua adusă de valurile mării.

— înseamnă că ai râs ca un nerod: doar am luat bănet bun pe ea.

— Se prea poate, dar cel care a cumpărat-o de la tine a găsit pitită printre scânduri o pungă cu bani de argint, care făcea mai mult decât toată cheresteaua. Din clipa aceea totul i-a mers în plin.

— Asta cam aşa e, mormăi înfundat Geoff

— A doua oară, urmă spiriduşul, am hohotit din pricina drumeţului pripit. Când nu ţi-a primit poftirea la masă, a dat şi norocului cu piciorul. Dacă mai întârzia puţin cu tine, piatra de care s-a izbit apoi în calea lui ar fi fost înlăturată de roţile unei căruţe, şi nu s-ar fi betegit.

Geoff lăsă iar nasul în pământ. Spiriduşul tăcuse.

— Să-mi spui neapărat de ce ai râs şi a treia oară! Şi plugarul îl scutură

— Sunt multe lucruri pe care este mai bine să nu le afle omul,dacă nu este în stare să privească
adevărul în faţă.

— Nu te mai făli mereu, spune-mi până la capăt.

— Poate că te vei căi, eu judec că nu este nevoie.

— Puţin îmi pasă de judecata ta! Spui ori te tai?

— Fie, eu ţi-am vrut binele. A treia oară, chiar astăzi, am hohotit văzând la ce ţi-a folosit că ai îngropat o parte din banii tăi. Cum ai plecat, un tâlhar a venit şi i-a luat, calzi încă, clin aceeaşi groapă.

— Bănuţii mei! strigă buimac Geoff, care uitase cu totul de groapa săpată cu câteva ceasuri mai înainte. Porni în goană să dea de urma vinovatului. Căută în neştire, până ce, de inimă rea, îşi pierdu minţile. Şi Leiproachan se întoarse la seminţia lui, clătinând din cap: „Dacă nu alia de paguba suferită din vina lui, lăcomia nu-l făcea să-şi piardă minţile.

Omul care nu avea ce povesti

poveste celtică

Undeva, pe lângă apa Shannonului, trăia în alte vremi un om blajin şi împăcat cu toţi oamenii lui. Megieşii îl ştiau sub numele de Rory.

Soaţa lui împletea ciorapi de lână, şi andrelele îi alergau în mâini, de dimineaţă până-n amurg. Când aduna în dulapul lor de stejar un raft plin de ciorapi în fel şi fel de culori, Rory îi punea într-o boccea şi pornea cu ei la oraş. Acolo, mai eu o vorbă de duh, mai cu o zicală din bătrâni, îi vindea curând şi se întorcea acasă cu câţiva

gologani legaţi cu grijă în colţul batistei. Fiindcă se mulţumeau cu puţin, nu se plângeau de viaţa pe care o duceau, nici de munca lor.

într-o zi zi de toamnă, cu suluri de pâclă ce se vălătuceau pe cerul jos, Rory grăbea pasul, să nu-l prindă noaptea pe drum. Cu toate acestea, în ceasul înserării încă nu intrase pe uliţele mărginaşe ale oraşului.

Se gândi unde ar putea poposi, căci ciorapii nu puteau aştepta vânzarea până a doua zi: doar li se dusese vestea până la Limerick ciorapilor împletiţi de Roasy. Multe mame şi bunici, care-şi făceau din ei până şi puşculiţe pentru banii puşi deoparte, clătinau din cap cu mulţumire, spunând: „Ehei, ciorapii aceştia n-au moarte.

Rory îşi roti privirile înjur şi zâmbi, zărind o căsuţă cu acoperişul într-o rână. Ca o pălărie pusă ştrengăreşte pe-o ureche. Ferestrele aveau nişte obloane care le dădeau înfăţişarea unui chip sprincenat. Totul te îndemna să te apropii cu încredere.

Drumeţul păşi în pragul casei şi ciocăni de două ori, strigând:

— Să ştiţi că afară e un om tare bun la inimă, şi tare ostenit.

— Intră, intră călătorule, casa noastră e deschisă oricui este dornic să ne cinstească cu sosirea lui, se auzi un glas bătrânesc, plin de blândeţe.

Gazda lui era aşa cum îşi închipuise după glas, un moşneag cu mustăţi albe, stufoase, cu obraji încă rumeni şi vorbă vioaie.

— Te pomeneşti că-i fi şi înfometat, îl cercetă bătrânul, măsurându-i poznaş pe oaspetele său din fapt de seară.

— Ei, de ce să mint, n-aş zice ba, dacă aş avea înaintea mea o mâncare bună şi o cană zdravănă cu bere, mărturisi Rory, văzându-se îmbiat astfel.

— Prea bine, înseamnă că ne potrivim în gusturi şi pe dată vom şi cina împreună. Rogu-te, însă, doar atâta să-mi spui: de unde vii şi încotro te îndrepţi?

— Vin dintr-un sat de pe malul Shannonului şi mă duc spre târg, să vând, ca de obicei, ciorapii de lână împletiţi de mâinile harnice ale nevestei mele.

— Mă bucur să aud că ai o nevastă harnică. Aşa, acum nu ne rămâne decât să ne aşezăm la masă.

Şi bătrânul, întorcându-se spre o latură a odăii, strigă:

— Vrem să cinăm, aţi auzit? şi bătu din palme de două ori.

Unde porni o forfotă şi o trebăluială prin încăpere, de credeai că se fac pregătiri pentru o nuntă... Un scaun cu spătar odihnitor se trase singur spre vatră, şi Rory se aşeză să-şi usuce bine încălţările şi straiele. Din bufetul înflorat, împodobit cu crestături frumoase, un cuţit bine ascuţit şi o furculiţă lustruită ca oglinda săriră şi se apucară să taie în bucăţi subţiri o halcă de came atârnată de grindă.

O oală cu smalţ albastru ieşi şi ea de sub soba de gătit şi ciocăni de două ori în podea. Cartofi pântecoşi, mari cât nişte şoricei cafenii, porniră să mărşăluiască, sărind înăuntrul oalei.

Vătraiul se ridică singur, înteţind focul din vatră, până ce lumini roşiatice-aurii ţesură o plasă jucăuşă peste podea.

Sub ochii tot mai căscaţi de uimire ai lui Rory, oala se răsturnă apoi într-o găleată cu apă.

Cartofii începură să joace tontoroiul, parcă erau căţei zburdând când se scaldă.

După ce coaja fu spălată bine-bine, trecură cu rânduială, într-o sită. în sită fură scuturaţi până ce se scurse toată apa din ei.

Săriră la loc în oala care îi duse la focul ce ardea domol, răspândind o căldură toropitoare.

în vremea aceasta, moşneagul, care-l găzduise pe vânzătorul de ciorapi, nici nu

clipea.

în mai puţin decât îmi trebuie mie să vă înşir toată păţania lui Rory, masa era pregătită, cu dichisul cuvenit.

— Ridică-te să mănânci, spuse bătrânul. La auzul acestor vorbe, Rory se ridică de pe scaunul de lângă vatră şi se aşeză pe altul, cu spătar drept, care se trăsese în capul mesei. Până să-i mulţumească încă o dată moşneagului cel primitor, o faţă de masă albă ca neaua se şi aşternuse singură.

Şi aşa, de la începutul până la sfârşitul cinei, totul se petrecu fără ca gazda ori oaspetele său să fie nevoiţi a mişca măcar un deget.

Chiar şi cana de bere se umplu singură, la semnul potrivit. Berea făcu spumă bogată, ca să aibă cu ce ciocni cei doi.

Nici n-apucară bine să dea pe gât ultima sorbitură de bere, că faţa de masă se scutură cu sârg, încât nu puteai zări cea mai mică firimitură pe întinsul ei alb. Doi papuci bine căptuşiţi, moi, alergară ca la poruncă. Stătură smirnă, la dreapta şi la stânga lui Rory, aşteptând doar să fie încălţaţi.

De-atâta răsfăţ nu mai ştia nici el pe ce lume se află.

— îţi mulţumesc din adâncul inimii, bunule moşneag Nu voi uita nici udată cu câtă omenie m-ai primit şi ospătat, grăi Rory, tare mişcat, mai-mai să-i dea lacrimile de recunoştinţă.

Gazda lui înălţă braţul, oprindu-l din vorbă.

— N-ai de ce să-mi mulţumeşti anume, pentru că deopotrivă îi primesc eu pe toţi drumeţii care- mi cer găzduire, într-un singur fel îmi poţi plăti. Află că eu îmi împart cu socoteală timpul meu singuratic: o treime mănânc şi beau, o treime din timp dorm, şi o treime mi-o petrec cu cântece şi poveşti. Ca să-mi mulţumeşti de ospătare, e de ajuns să-mi cânţi ceva frumos.

— Păi, îngână ruşinat Rory, glasul meu e prea dogit pentru farmecul cântecelor bătrâneşti...

— Nu e nimic, îţi rămâne să-mi spui o povestire, îl linişti bătrânul.

— Vezi că... eu nu ştiu nicio poveste.

— Măcar una, cât de mică, ţi-o fi rămas prin amintire, îl îndemnă moşneagul, cu glasul lui tihnit.

— Nici cât pentru adormit pisoiul, nu ştiu, se apără Rory.

Gazda suspină şi, cu acelaşi glas potolit, zise:

— Dacă aşa stau lucrurile, n-am încotro, trebuie să păzesc rânduiala ca şi pentru ceilalţi. Te rog să-ţi iei bocceaua şi să părăseşti casa mea. Aici nu pot rămâne peste noapte decât cântăreţii sau povestitorii. Vânzătorul de ciorapi îşi ridică încet bocceaua şi se îndreptă spre uşă. Papucii cei moi îl izbiră cu sete, după ce îi scosese din picioare. Iar când trase uşa în urma lui, clanţa îl pocni peste mână.

Dacă văzu Rory că a rămas tară adăpostul acela plin de minunăţii, o luă la picior, ca să mai găsească deschisă măcar uşa unui han cât de umil.

Dar tresări, zărind pâlpâitul vesel al unui foc, în marginea drumului. Fără să aştepte un cuvânt din partea lui, drumeţul aflat lângă foc îi strigă:

— Bun venit, Rory! Stai alături de mine şi ai grijă de frigarea aceasta. Eu lipsesc câteva clipe, fii cu ochii în patru la

carne, dacă vrei să ai o friptură bună.

— Cum de nu, la asta nu mă dau în lături, răspunse mucalit Rory, şi se aşeză lângă foc, începând să învârtească frigarea.

Omul se topi în beznă. Cu ochii în patru la came, Rory auzi deodată un glas gros şi supărat, ţâşnind chiar din foc:

— Hei, nepriceputule, ia seama să nu-mi arzi barbotele!

Drumeţul de pe malul Shannonului sări cât colo. Asta le întrecea pe toate: o bucată de carne să i se plângă lui! Scăpă frigarea din mână şi glasul răsună mai pornit:

— Ce-ţi spuneam? Eşti un netrebnic, m-ai pârlit! Rory îşi înhaţă bocceaua cu ciorapi şi o tuli cât îl ţineau picioarele. Bucata de carne, după el, îndrăcită. Iar păcătoasa de frigare nu se lăsa nici ea mai prejos. îl împunge, de parcă ar fi voit să facă şi din el o friptură ceva mai mare.

Halca de carne îl plesnea peste faţă, peste umeri, mai rău decât cel mai voinic vlăjgan care se ia la trântă. Goni aşa Rory, înţepat, ciupit, tăbăcit. Niciun roi de albine înfuriate nu l-ar fi adus în asemenea hal.

Spre salvarea lui, îi ieşi în cale aceeaşi casă. Dădu buzna, trântind uşa după el şi trăgând şi un scaun în dreptul ei, ca nu cumva să năvălească urmăritorii aceia năstruşnici.

Abia mai sufla. Glasul moşneagului se auzi, la fel de prietenos:

— Urcă în pat, Rory, să te odihneşti.

— Nu pot urca, sunt scăldat în sânge. Sunt acoperit de vânătăi, din cap până-n picioare.

— Dar ce ai păţit? îl întrebă netulburat gazda.

— Ia, o ticăloasă de halcă de carne pe care o învârteam pe frigare s-a răstit la mine fiindcă aş fi pârlit-o şi m-a fugărit pe toată şoseaua. Iar păcătoasa de frigare s-a însoţit cu ea şi m-au tăiat şi învineţit amândouă tară ruşine.

— Ei, vezi, Rory, glăsui sfătos moşneagul, dacă acum un ceas ai fi avut de spus asemenea poveste, în loc să aştepţi să ţi se întâmple, ai fi dormit liniştit aici, şi n-ai fi pătimit. Acum vino şi odihneşte-te.

Rory se spălă bine şi urcă în pat. Frânt de alergătură, dormi buştean. Când se deşteptă, dădu să mulţumească iarăşi moşneagului. Dar, ia-l de unde nu-i. Se trezi în şanţul drumului, nici urmă de căsuţă înjur.

Drept pernă nu avea altceva decât bocceaua lui.

Rory se ridică şi o pomi agale să-şi vândă ciorapii de lână, fără să mai ştie dacă trăise aievea întâmplarea aceea de pomină, ori numai în vis i se ivise ceea ce i-ar fi poftit inima.

Kadok şi judecata firii

poveste celtică

Departe, la capătul cel mâi puţin umblat, pe meleagurile din miazănoapte ale ţinutului Canenei, se întinde un colţ de rai: plaiurile Maelgin. Turmele păşeau alene, paşii mioarelor iscând o dulce cântare a clopoţeilor. Plugarii munceau cu gândul doar la rodul trudei lor, fără a fi încercaţi de spaima prădalnicilor războinici. Prichindeii se jucau până în mijlocul drumului mare, căci se ştia că niciun călăreţ nu va veni în goană turbată, ca să-i strivească sub copite. Pacea deplină de care se bucura ţinutul era vădită cel mai bine de fecioarele stând în pragul uşilor larg deschise ale caselor,

cu furca de tors în poală.

O singură umbră întuneca fericirea oamenilor din Maelgin: când se împlinea sorocul de doi ani, pica printre ei strângătorul dărilor, trimis de craiul din Munţii Vulturilor. Decât să ajungă la încrucişarea armelor, oamenii se înţeleseseră să-i plătească fără a-i rămâne datori. De câte ori se întâlneau, la serbări şi ospeţe, nu mai prididеau aducând laudă şi mulţumită lui Kadok cel bun şi înţelept, datorită căruia războiul şi pustiirea le ocoleau plaiurile.

Avea braţ tare şi nu putea fi întrecut de nimeni la trasul cu săgeata la ţintă, nici la aruncatul suliţei sau la ochitul cu praştia. Ştia să călărească armăsari aprigi, şi era în stare să înoate ceasuri întregi, uneori ţinându-şi răsuflarea în adâncul lacurilor. Dar nu voia să pună preţ numai pe putere şi vânjoşie. Totdeauna avea la el vorba cu miez şi apropierea de la inimă la inimă. După toate, îndrăgea nespus firea şi izbutise să-şi facă părtaşi nourii, vântul, ploaia, ninsoarea.

Totuşi, era dat şi ţinutului acela, ce părea hărăzit unei păci veşnice, să cunoască nenorocirea.

Căpetenia ostaşilor veniţi după dări rămase fulgerat, zărind chipul proaspăt ca roua zorilor şi ochii gingaşi ai unei fete de plugar, Aval-Kan.

O smulse din prag, chiar sub ochii părinţilor înlemniţi de atâta cutezanţă, şi goni tropotind, cu fata răpită în şa.

După câteva clipe, oamenii acelui plai tihnit se treziră din uimire. Şterseră de rugină armele, scoaseră din grajduri caii păstraţi doar pentru a trage căruţele la petreceri şi porniră pe urmele răpitorilor. Tăiară drumul pe poteci mai scurte şi le aţinură calea la un vad adânc unde erau siliţi să încetinească goana.

Se bătură în săbii şi se împunseră în lăncii, înroşind apa râului ce şopotea prin crângul liniştit.

Ceata răpitorilor fu nimicită până la unul. Fata se întoarse în casa părintească.

Aprinşi de mânie, faţă de asemenea faptă mârşavă, oamenii de pe plaiul Maelgin se hotărâră să pedepsească samavolnicia. Strânseră un pâlc mai puternic şi trecură hotarul, pustiind şi semănând pierzania pe câmpiile Glanorganului.

Dar, chiar dacă dreptatea era de partea lor, cei puternici gândeau altfel.

Peste două zile, un pristav al Craiului din Munţii Vulturilor veni cu un hrisov plin de peceţi, căruia îi dădu citire în piaţă, unde se ţineau toate adunările obşteşti. Hrisovul îi înştiinţa să se aştepte la ivirea unei oşti de războinici care vor coborî pentru a pustii plaiurile tihnite. Mare era jalea ce se aşternu peste Maelgin. „Mâine pământul nostru rodnic va fi pârjolit glăsuiau întunecaţi la chip oamenii. „Fetele şi pruncii noştri vor ii duşi în robie'".

Şi gândurile zburau către Kadok, singurul în stare a înlătura nenorocirea, încheind pace cu craiul cel crud, Kadok primi senin ruga alor săi.

Spre mirarea lor însă, nu îmbrăcă straie falnice. Nici nu-i trecu prin minte să-i pună a scrie o jalbă, cerând craiului să arate ce preţ se poate plăti pentru sângele vărsat. Kadok îşi luă cu dânsul doar doi credincioşi şi puse straie aspre, aproape ca un sihastru.

Când ajunse în apropierea cortului Craiului din Munţii Vulturilor, străjile mai-mai să nu-l lase a trece, crezând că e un pribeag prea umil. Abia după ce-şi arătă trofeele de vânătoare – purtate, pentru orice împrejurare, în tolba unuia din însoţitori, izbuti a se face crezut şi i se dădu voie să ajungă în faţa craiului.

Acesta se ridică, mânios, şi glăsui cu trufie:

— Ştiu că ai sânge la fel de nobil ca şi mine, în vinele tale, dar te osteneşti în zadar.

— Un singur fir de nisip, dacă are dreptate, poate opri şi marea, îi răspunse Kadok.

— Ha, vreau să văd ce stavilă va ridica neamul tău în faţa

mării de flăcări şi lacrimi ce-o voi abate peste capul vostru, îl ameninţă tunător craiul. Ca nisipul îi voi spulbera! Nu-mi pasă mie de dreptate. Cine va sta să mă judece, când am puterea de partea mea?

— Nici măcar în faţa judecăţii firii nu vrei să te pleci? îl mai întrebă, netulburat, Kadok.

— Până şi firea se pleacă la picioarele mele.

în clipa aceea, Kadok îşi trase palmele în jos, strângându-le pumn.

La fel îşi trase şi cerul vălurile grele de nouri peste boltă şi lumina soarelui fu stinsă.

— Ce înseamnă asta? Ce se petrece cu mine? strigă cu glas mai nesigur Craiul din Munţii Vulturilor.

— De ce mă învăluie beznele? Şi bâjbâia ca un milog, împresurat de noaptea aceea în miez de zi.

— De ce vii cu paloşul în mână, să jefuieşti nişte oameni sărmani? De ce vrei să aperi şi să-ţi pui puterea în slujba unui mişelnic răpitor de fecioare? îl cercetă Kadok.

— Dă-mi înapoi lumina soarelui, şi voi da şi eu înapoi pacea care luminează plaiurile Maelginului, se legă războinicul cârmuitor.

Văzându-l înduplecat, Kadok desfăcu la loc palmele. Vălurile de nouri se destrămară şi soarele străluci în toată splendoarea lui pe cerul azuriu.

— Fapta ta m-a luminat, mărturisi trufaşul prinţ. îmi dau seama ce rău am săvârşit luând dări de la voi. îţi voi reînnoi şi întări cu mâna mea toate pravilele şi scutirile de silnicie şi dări de care vă bucuraţi din vremea craiului Arthur, slăvit în veci fie-i numele. Iară cel din spiţa, mea, care va căuta să le încalce, să fie blestemat, cu toate vlăstarele lui.

Craiul din Munţii Vulturilor dărui apoi calul său de bătălie lui Kadok, iar acesta îi lăsă amintire trofeele lui vânătoreşti şi o mantie din purpură străvezie, păstrându-şi unul altuia pină la moarte prietenie întemeiată pe înţelepciune şi nu pe teama de tăişul armelor.

Liliacul înfumurat

poveste daneză

Odată, într-o toamnă foarte friguroasă, un liliac zbura de colo până colo, văitându-se cât îi era de frig. Auzindu-l vulturul, de care se temeau şi ascultau toate păsările cerului, îl întrebă:

— Ce-i cu tine, liliacule, de eşti atât de rebegit şi tremuri tot?

— Mi-e frig. Nu mă vezi ce golaş sânt? Toate păsările sânt împodobite cu felurite pene, numai eu sânt aşa! îi răspunse îndurerat liliacul.

Vulturul zbură, dar nu mai înainte de a-i fi făgăduit liliacului că nu va uita cele ce i-a spus şi că va avea grijă de el. Ţinu sfat maimarele păsărilor şi reuşi să le convingă pe toate zburătoarele din jurul lui să se îndure măcar de o pană fiecare, ca să-l ferească de frig pe bietul liliac. Şi toate în cor se arătară mulţumite să-l ajute.

Deodată, liliacul se pomeni cu stoluri-stoluri de păsări, care mai de care să-i ofere cu generozitate câte o pană, după cum îi făgăduise vulturului, încât în puţin timp liliacul ajunsese mai frumos decât oricare dintre ele. Căci, cu o pană de la una şi cu o pană de la alta, liliacul avea o mândreţe de pene colorate, mai ceva ca pasărea paradisului...

în uimirea tuturor păsărilor, se repezi în zbor deasupra unei ape, să se oglindească. Şi rămase cu ochii pironiţi multă vreme asupra propriului său chip din apă. De a doua zi îşi schimbă însă şi firea. Şi de unde până atunci liliacul era sfios, ba chiar umil, din ziua în care păsările toate îl împodobiseră cu penele lor, devenise înfumurat şi răutăcios. Aflând de această schimbare, vulturul din nou ţinu sfat cu păsările, dar singur liliacul nu vru să se ducă, de înfumurat ce devenise. La rugăminţile păsărilor, de a-şi lua penele înapoi, vulturul consimţi. Aşa cum se grăbiseră să i le dăruiască, tot astfel fiecare pasăre se repezea să-şi ia pana înapoi. Şi, de ciudă, îl mai şi înţepau cu ciocurile lor. Neputincios, liliacul se lăsă jumulit. De ruşine, când se văzu iarăşi despodobit, îşi întinse larg aripile şi zbură departe, departe, ca să se ascundă, golaş aşa cum rămăsese, şi până în ziua de azi nu mai zboară decât noaptea.

Alunei cel năzdrăvan

poveste daneză

A fost odată un moş şi o babă; şi tare le mai era urât singuri. Toată ziua nu făceau decât să se roage, să se aciuiască un suflet de om pe lângă ei. Şi după ce multă vreme trăiseră singuri, iată că într-o bună dimineaţă, când s-a dus baba în grădină să culeagă câteva roşii frumoase, dădu printre răsaduri de o fiinţă nu mai mare decât o alună, dar cu chip şi asemănare de copil. Sări de gâtul bătrânicii şi-i spuse:

— Sunt mititel, dar am venit la voi să vă ţin de urât şi chiar să vă mai uşurez din grijile bătrâneţilor.

Nu a mai putut de bucurie baba, şi într-un suflet alergă cu fiinţa aceea mică şi încântătoare la moşul ei, ca să-i aducă vestea cea mare: rugămintea lor fierbinte le fusese împlinită.

Şi cum era mic cât o alună, năzdrăvanul acela primi numele de Alunei. Mic, dar isteţ, trebăluia acum în casa aceea, cot la cot cu bătrânii. Dar fericirea lor nu dură mult, căci în sat se răspândise zvonul despre Alunei cel harnic, şi dacă oamenii buni s-au bucurat pentru mângâierea bătrânilor, în schimb nişte tâlhari, care au aflat, au şi început să pună la cale cum să-l răpească. Şi într-o bună zi, când moşul era la câmp, iar baba deretica în curte pe la orătănii şi Alunei zburda în grădină printre flori, iată-i şi pe tâlhari la faţa locului. Cel mai îndrăzneţ dintre ei se apropie de Alunei şi începu să-i vorbească cu un glas mieros:

— S-a dus vestea de hărnicia ta, în sat. Dar înzestrat cum eşti, ai putea să ai tot ce-ţi doreşti, dacă ai veni cu mine. Lasă-i pe bătrâni un timp şi să vezi ce de lucruri frumoase vei avea, ce trai şi ce bogăţii te aşteaptă.

Şi mai veniră şi ceilalţi tâlhari şi-i vorbiră, şi-l încântară cu atâtea şi atâtea făgăduieli, încât Alunei se duse cu ei, ca vrăjit, fără să mai ţină seama de durerea şi mâhnirea celor doi bătrâni, care zadarnic l-au mai aşteptat în ziua aceea şi în multe altele.

Tâlharii încă de a doua zi au mers cu Alunei, până la casa unui om foarte bogat, pe care aveau de gând să-l jefuiască. De cum s-a lăsat noaptea, ei au ieşit de la locul de pândă şi s-au grăbit să-l bage pe Alunei pe gaura cheii de la uşă, ca să le deschidă, apoi, o dată înăuntru, ei să poată fura în voie, tot ce le poftea inima. Şi azi aşa, mâine aşa, Alunei se obişnuise cu viaţa tâlharilor, ba chiar se simţea şi un mic erou, dându-şi seama ce rol de seamă avea acum în viaţa lor.

într-o noapte, pe când hoţii furau în tihnă în casa unui bogătaş, Alunei se furişă în cămara lor, căci îi era foame. După ce ciuguli el de peste tot, ce i se păru pe acolo mai gustos, iată că vede şi un borcan cu dulceaţă. îi dădu târcoale şi mâncă ce mâncă de pe marginea borcanului, dar picioruşele lui mici alunecară înăuntru. Se împotmolise destul de rău şi era s-o păţească Alunei, dacă în întunericul acela nu întindea cineva o mână să-l salveze. Cu el în mână, mângâindu-l şi sărutându-l, nu era decât moşul care-l

aducea acum înapoi acasă. Căci el se luase în seara aceea pe urmele tâlharilor, dornic să-l readucă pe Alunei acasă.

Cu lacrimi în ochi, Alunei le-a mulţumit bătrânilor lui că l-au salvat şi de la moarte şi de la tâlhăriile acelea de care-i era acum ruşine. încredinţat că mititel aşa cum era, avea nevoie de veghere şi îndrumarea bătrânilor care-l iubeau atât, Alunei n-a mai ieşit niciodată dincolo de curtea casei, fără voia lor.

De ce mestecenii sunt albi?

poveste daneză

Cândva, de mult tare, mestecenii nu erau albi, ci negri, ca şi ceilalţi copaci. Pe atunci, departe, spre miazănoapte, trăia un tânăr, care se numea Veiko. Ştia să vorbească cu lupii, înţelegea ciripitul păsărilor, simţea cum creşte muşchiul. Dar cel mai mult pe lumea asta îi plăcea o fată, cu numele Mara.

Era frumoasă şi zveltă ca o gazelă. în părul ei parcă s-ar fi ascuns soarele, iar în ochii ei parcă ar fi răsărit zorile dimineţii. în toată regiunea nu era altă fată mai frumoasă.

Odată, într-o primăvară, când totul în natură înflorea, Veiko veni la Mara şi-i vorbi despre dragostea sa. Deodată Mara izbucni în râs.

— Foarte frumos vorbeşti, Veiko. Dar mai întâi vreau să-mi dovedeşti dragostea. Acum este primăvară, poţi tu oare face astfel, încât mestecenii să fie mai albi ca zăpada? Numai aşa te cred, iar de nu, n-ai să mă mai vezi.

Veiko plecă îngândurat spre mare, se aşeză pe stânca de pe mal şi căzu pe gânduri, întristat, când deodată auzi că cineva îl strigă. Se întoarse şi văzu lângă el pe bătrânul cerb Lim.

— îţi aduci aminte, Veiko, cum ai salvat viaţa fratelui meu? Acum sânt hotărât să te ajut şi eu. Ştiu ce-ţi cere frumoasa Mara. Ascultă bine ce-ţi voi spune: departe, dincolo de munţi, se află o ţară unde hălăduiesc vifornițele şi vânturile reci. Stăpânul lor, Omătul, are un fluier; când vei sufla din el va sosi îndată viscolul. Am să-ţi aduc eu acest fluier.

Veiko aşteptă o săptămână, două, iar la începutul celei de a treia săptămâni auzi tropăit uşor de copite. Ieşi repede afară din casă şi văzu în faţa uşii pa bătrânul cerb Lim. De oboseală nu se mai putea ţine pe picioare.

— Iată, Veiko, ia fluierul. Numai să nu uiţi ce ţi-a spus Omătul. Acela care va sufla odată din fluier, în aceeaşi clipă va deveni bătrân. Gândeşte-te, Veiko, gândeşte-te bine.

Dar Veiko nu mai era. Alergă la casa unde trăia Mara şi suflă din fluier. Deodată se stârni vântul, soarele se ascunse după nori şi începu să viscolească. Mestecenii care creşteau în jurul casei se acoperiră de zăpadă. Veiko încetă să mai cânte din fluier, se opri şi viscolul. Veiko se duse la râu să bea apă, iar din oglinda apei apăru un bătrân cu barbă albă, lungă şi cu zbârcituri pe faţă. Veiko îşi aminti de îngrijorarea lui Lim şi înţelese că până la sfârşitul vieţii va fi bătrân.

Veiko se învârti multă vreme pe lângă casa Marei şi nu îndrăzni să se arate în faţa fetei. în cele din urmă se hotărî şi intră în casă, măcar de departe să se uite la Mara. Se opri înaintea ei şi spuse:

— Uită-te pe fereastră, Mara, mestecenii din jurul casei tale sânt albi. Eu, Veiko al tău, am făcut aceasta. Mi-ai făgăduit că pentru asta ai să mă iei de bărbat.

Dar Mara nu-l recunoscu pe Veiko în acest bătrân. Ochii ei se aprinseră de mânie.

— Cum ai îndrăznit, măscărici bătrân, să vorbeşti aşa cu mine?! şi porunci să fie dat afară şi fugărit de câini.

Dar câinii nu s-au atins de Veiko, ci liniştiţi se gudurau pe lângă el, urmându-l în pădure.

Zăpada se topi repede sub razele calde ale soarelui. Mestecenii însă au rămas albi. Atât de puternică a fost dragostea lui Veiko! Mara se mărită cu un negustor bogat şi porunci să se taie toţi mestecenii albi din jurul casei. Nu putea să se uite la ei. Mulţi ani s-au chinuit slugile, dar n-au putut să îndeplinească porunca. în locul unui mesteacăn tăiat creşteau doi, în loc a zece – creşteau douăzeci.

De atunci mestecenii au coaja albă. Iar pe Veiko nimeni, niciodată, nu l-a mai văzut. Iama, când în pădure se stârneşte vifornița, se aude sunetul fluierului fermecat. Este Veiko, care nu poate să uite dragostea sa pentru Mara.

Se mai spune că tânărul care va dărui miresei sale în ziua nunţii o crenguţă de mesteacăn, va avea noroc în casă...

Cum a fost Coli prins de un crap

poveste elveţiană

Lacul Joux era tăinuit undeva printre crestele munţilor Jura. Pe povârnişurile lor stăteau răsfirate doar câteva căsuţe, iar oamenii de prin acele părţi erau îndeobşte plugari săraci şi harnici.

într-una din căsuţe, în apropierea lacului, locuia Coli, un băietan răutăcios, care făcea tot în ciuda vecinilor săi. Coli era iute de picior şi foarte chipeş, dar atât de egoist şi de hain, încât, ori de câte
ori întâlnea oameni şchiopi, urâţi, săraci sau bătrâni făcea haz pe socoteala lor.

Iacătă într-o bună zi, pe când alerga voios în josul unei cărărui se ducea spre lac, văzu o bătrânică ce mergea de-a lungul apei. Bătrână şchiopăta. Avea un picior mult mai scurt decât celălalt şi la fiecare pas se legăna încoace şi-ncolo, lipăind cum putea.

Coli alergă în spatele ei râzând vesel. O urmă pe cărare, maimuţărindu-i mersul şi şchiopătând ca şi ea în timp ce îngâna:

Şontâc-şontâc! Şontâc-şontâc!
Şi la dreapta, şi la stânga,
Şontâc-şontâc! Şontâc-şontâc!

Biata bătrână se întoarse şi-l certă.

— Eşti rău şi necugetat. Ia seama, toate se plătesc pe lume!

Dar Coli râse, bâţâindu-se înainte şi cântând:

Şontâc-şontâc! Şontâc-şontâc!
Şi la dreapta, şi la stânga,
Şontâc-şontâc! Şontâc-şontâc!

— Ai să te căieşti pentru asta, ţine minte! spuse femeia încă o dată. Curând! Curând!

De data aceasta, Coli o privi în faţă şi păli de uimire văzând că, pe cât era de cocoşată şi bătrână la trup, atât era de tânără şi frumoasă la chip. Coli nu putu înţelege de fel ce însemnau toate acestea, şi alergă înapoi acasă, să-i povestească fratelui său despre ciudata tânără-bătrână doamnă.

O săptămână sau două mai târziu, Coli îşi luă undiţa şi se duse să pescuiască în lac. Se aplecă peste ţărmul umbrit şi aruncă momeala în apă. în curând un peşte muşcă din

ea şi Coli se ridică în picioare, gata să smulgă prada din undă. Dar, în loc ca peştele să fie tras afară, Coli fu tras în apă. Totul se petrecu atât de repede, încât Coli n-avu timp să-şi dea seama ce se întâmplă. Auzi clipocitul apei şi în clipa următoare, se trezi pe fundul lacului, în timp ce un crap uriaş, care-l privea cu nişte ochi sticloşi şi ciudaţi, puse stăpânire pe undiţă. Crapul ţinea undiţa în gură şi făcea un zgomot asurzitor cu coada.

Deodată, din spatele unei stânci apăru o zână, şi Coli, privindu-i faţa, văzu că nu era alta decât femeia de care îşi bătuse joc pe malul lacului.

— Eşti un băiat rău şi fără minte! strigă zâna. Trebuie să-ţi iei plata.

Crapul încuviinţă din capul său uriaş şi se avântă cu iuţeală în susul apei. Mai ţinea încă strâns în gură undiţa şi Coli prins de cârligul ei înfipt în guler se simţi tras după el. Se zbătu să scape, lovind apa cu mâinile şi cu picioarele. Dar totul fu zadarnic. Era în strânsoarea crapului care-l purta năprasnic spre oglinda apei. în urma lui se auzea un glas îngânând:

Şontâc-şontâc! Şontâc-şontâc!
Şi la dreapta, şi la stânga,
Şontâc-şontâc! Şontâc-şontâc!

Iar la sfârşitul fiecărui cuvânt era aruncat încoace şi-ncolo, atât de puternic, încât ameţise ca niciodată pierzându-şi răsuflarea. Apoi, pe neaşteptate, crapul îi dădu drumul şi Coli căzu greoi pe fundul lacului. Nimfa se apropie de el şi-i spuse:

— Ai necăjit oamenii şi ţi-ai bătut joc de ei. Acum, noi te-am necăjit şi ne-am bătut joc de tine. Poţi să te duci acasă, dar asta să-ţi fie învăţătură de minte şi niciodată să nu mai fii răutăcios.

Coli făgădui că nu va mai fi niciodată rău şi nechibzuit şi de-ndată căzu într-un somn adânc.

Când se trezi, se pomeni pe iarba de lângă lac. Ameţit şi lovit, ajunse cu greu acasă, şchiopătând din pricina durerilor.

Dar, de bună seamă, făgăduiala făcută zânei fu ţinută, deoarece din acea zi toţi începură să-l îndrăgească şi fu unul din cei mai buni şi mai de treabă locuitori ai munţilor Jura.

Beowulf, prinţul cel viteaz

poveste engleză

Demult, demult, domnea în Danemarca un rege bun şi curajos, pe nume Hrotgar. Poporul îl iubea şi-l preţuia, căci de multe ori au încercat duşmanii să-i calce ţara, dar de fiecare dată biruia Hrotgar şi vitejii lui luptători. Iar pe timp de pace, regele se gândea ce să facă spre a-şi ferici poporul, căuta să aducă între ei dragostea şi bunătatea şi de aceea supuşii îl iubeau nespus.

Hrotgar s-a hotărât să zidească un palat cum nu a mai fost altul pe lume, niciunde şi nicicând. Şi- a chemat pe cei mai pricepuţi meşteri zidari, tâmplari şi aurari şi le-a poruncit:

— Ridicaţi un castel măreţ şi bogat, cu ziduri groase de piatră şi ferestre largi, prin care să pătrundă calda lumină a soarelui şi cântecul păsărilor ce-şi vor avea cuibul în ramurile copacilor din jurul lui. încăperile să fie mari, cu pereţii şi tavanul îmbrăcaţi în aur şi pietre scumpe, cu mese

întinse. Aici o să fie întotdeauna veselie şi sărbătoare, cântec şi voie bună, aici vor petrece vitejii oşteni ai mei. Am să le dau daruri multe, cum au fost şi faptele lor în lungile bătălii ce le-am purtat!

Din greu lucrară meşterii şi, după câţiva ani, palatul era gata precum le poruncise regele: era un palat cum nimeni nu mai văzuse, cu porţi mari şi săli cu mese lungi, încărcate de vinuri şi mâncăruri scumpe. Hrotgar şi-a chemat războinicii la castel şi a fost o mare sărbătoare în cinstea lor, şi le-a dăruit cupe şi potire de aur, bătute cu nestemate ce sclipeau ca mii de stele.

Ceasuri în şir a ţinut petrecerea, şi toţi erau veseli, ascultând cântecele ce le lăudau faptele. Pe când serbarea era în toi, se ridică Hrotgar, şi la un semn, toţi tăcură; regele le grăi:

— Iubiţii mei oşteni, alături de voi am zdrobit mulţi duşmani. A sosit vremea ca pacea şi voia bună să domnească printre noi. Am pus să se zidească acest castel al ospeţelor ca să vă arăt dragostea ce vă port. Veniţi aici când vreţi şi totdeauna veţi găsi o masă îmbelşugată şi veţi putea petrece cât veţi dori!

Mulţumiră oştenii preabunului lor rege, şi petrecerea reîncepu şi mai vioi.

Dar nu prea departe de palat. într-o mlaştină întunecoasă, în care nu călcase picior de om, trăia un uriaş rău, însetat de sânge, pe nume Grendel. Uriaşul ura lumina şi veselia şi, când auzi că oamenii petice şi cântă, se supără foarte tare. Cu ochii aprinşi de ură, Grendel porni spre castel cu paşi grei, de se cutremura pământul. Acolo, aşteptă ascuns în întunericul nopţii, şi când mesenii se culcară şi luminile se stinseră, pătrunse înăuntru şi omorî cu braţele-i puternice treizeci de oşteni. Săvârşind această ticăloasă faptă, Grendel se întoarse în mlăştinosul său lăcaş.

O adâncă jale a cuprins pe Hrotgar şi pe bravii lui olteni, şi nimeni nu a mai intrat de atunci în castel. Atât de puternic era uriaşul, încât niciun oştean nu putea să lupte împotriva lui,

Castelul a rămas pustiu şi întunecat, dar Grendel, râu precum lupul flămând, începu să omoare oamenii prin păduri şi trecători, atacându-i pe la spate. Groaza s-a lăsat peste regatul lui Hrotgar, şi timp de doisprezece ani danezii au suferit pagube şi omoruri de pe urma uriaşului.

Treceau anii, dar nimeni nu se încumeta să dea piept cu Grendel.

Trăia pe atunci, în îndepărtata Suedie, poporal gealaţilor, condus de regele Hygelac. Nepotul lui Hygelac, pe nume Beowulf, era un prinţ viteaz şi puternic.

Tânărul Beowulf auzi despre tristeţea danezilor şi ticăloşiile săvârşite de uriaş, şi în inima lui încolţi dorinţa aprigă de a-l pedepsi pe Grendel şi de aduce din nou în regatul lui Hrotgar pacea şi fericirea.

— Voi trece marea în Danemarca şi voi lupta pe viaţă şi pe moarte cu uriaşul. Vreau ca spada mea să stăvilească omorurile şi să nu mai sufere Hrotgar şi supuşii săi! spuse Beowulf credincioşilor lui războinici.

îşi alese cincisprezece tovarăşi de nădejde şi îşi luă rămas-bun de la iubitul său rege Hygelac,
suindu-se în corabie. Două zile şi două nopţi plutiră Beowulf şi tovarăşii săi pe întinsul de ape, şi a treia zi dimineaţa st opriră la ţărmul Danemarcei. O strajă le ieşi în cale şi îi întrebă:

— Hei, voi de colo, cine sunteţi şi ce căutaţi aici, înarmaţi cu spade şi suliţe?

— Suntem războinici geaţi, prieteni cu poporul vostru. Eu

sunt Beowulf şi am venit să mă lupt cu uriaşul ce vă omoară cu cruzime. Du-ne la regele vostru, căci vreau să vorbesc cu el.

— Fiţi bineveniţi pe aceste meleaguri, vitejilor! Sosirea voastră are să-l bucure pe regele Hrotgar. Veniţi dar după mine la castelul său.

Beowulf şi tovarăşii săi merseră după oştean până ajunseră la falnicele ziduri. Porţile grele de stejar se deschiseseră şi, străbătând coridoare lungi, luminate cu facle aprinse, războinicii ajunseră într-o sală mare. Acolo stătea Hrotgar pe tron, înconjurat de curteni.

îngenunchind în faţa regelui, Beowulf îi grăi astfel:

— Măria-ta, suntem geaţi şi venim de departe. Cu multă tristeţe am aflat de necazul ce vi-l face uriaşul Grendel, omorându-vă bărbaţii şi lăsând văduve înlăcrimate. De aceea am venit să luptăm cu ei şi să-l ucidem, ca să plătească răul ce l-a pricinuit.

— Dar cine eşti tu, de vorbeşti cu atâta bărbăţie? întreba regele.

— Mă cheamă Beowulf şt sunt nepotul regelui Hygelac Chipul regelui se însenină, căci îl ştia pe Beowulf încă de când era copil şi auzise despre puterea lui, iar cu Hygelac era prieten de mulţi ani. Ridicându-se în picioare, îi spuse viteazului:

— Dragul meu Beowulf, sosirea ta îmi umple inima de bucurie. Ştiu acum că nu va mai trăi mult timp uriaşul, şi că în curând o să fie iar veselie în palatul de aur pe care l-am zidit.

Zicând acestea, regele porunci să se încarce mesele cu mâncăruri scumpe şi vinuri alese în cinstea oaspeţilor săi Se veseliră geaţii, şi, noaptea târziu, se duseră să se culce în palatul pustiu, în care Grendel omorâse eu braţele saie cei treizeci de oşteni ai lui Hrotgar. înainte să se despartă, regele îi spuse lui Beowulf:

— Iubite prieten, să fii cu ochii-n patru, căci se prea poate ca, la noapte, să vină Grendel peste voi. Pune-ţi armura aceasta, ca să te păzească, de puternica strânsoare a uriaşului. Luptă şi scapă-ne de el, şi îţi voi dărui ce-ţi va pofti inima.

Beowulf şi tovarăşii săi se întinseră pe jos într-o sală întunecoasă a palatului. Beowulf le spuse:

— în noaptea asta o să vedem cine este mai tare: eu sau Grendel. O sa mă lupt cu el cu mâinile goale, pentru că aşa i-am spus regelui, şi trebuie să-mi ţin cuvântul, chiar dacă ar fi să mor pentru asta.

Apoi toţi se culcară, numai Beowulf, cu armura pe el, rămase treaz, aşteptându-l pe uriaş.

Deodată, pe la miezul nopţii se auzi un zgomot cumplit, semn că Grendel a deschis porţile intrând în castel cu gândul să-i omoare pe războinicii geaţi. înainte să ajungă Beowulf la el, Grendel omorî pe cel mai apropiat de uşă şi-l mâncă dintr-o înghiţitură.

Viteazul Beowulf se aruncă asupra lui, şi Grendel simţi cum braţele sale sunt prinse ca într-un cleşte. Uriaşul se eliberă cu greu din strânsoare şi încercă să-l prindă pe Beowulf, dar armura îl apăra. Se încinse o luptă pe viaţă şi pe moarte, iar zgomotul luptei îi trezi pe toţi, care acum ştiau că viteazul venit de peste mate luptă eu Grendel.

După ceasuri de luptă crâncenă, uriaşul înţelese că Beowulf este mai puternic decât el şi că nu mai poate lupta. Slobozind un răcnet cumplit, încercă să fugăs dar

Beowulf îi prinse voiniceşte un braţ şi, încordându-se cu toată puterea, i-i smulse.

Rănit de moarte, Grendel fugi afară din palat şi se scufundă într-un lac negru şi adânc, în ale cărui afunduri sălăşluia mania lui, o zmeoaică rea şi ticăloasă. înconjurată de balauri cu colţi lungi şi gheare ascuţite.

Dimineaţa, toată ţara aflä eu bucurie vestea uciderii uriaşului.

— O, Beowulf, spuse Hrotgar, cum să-ţi mulţumesc pentru binele ce mi-ai făcut? Faptele tale vitejeşti merită o răsplată regească.

Zicând acestea, Hrotgar porunci să se aducă cupe şt potire de aur bătute cu nestemate, lăzi grele pline cu bogaţii. Cu toate aceste daruri umplură douăsprezece care înalte, pe care le primi Beowulf,
mulţumind darnicului rege. Dar mai mate era bucuria lui Hrotgar, ştiind că a scăpat de Grendel. îi mai dărui viteazului haine scumpe, arme şi cai focoşi, cu coamele fluturând în vânt. Hrotgar dărui aur şi tovarăşilor lui Beowulf, arătându-le adânca lui prietenie.

Dar ei nu ştiau că mama lui Grendel venea spre ei, dornică să-şi răzbune odrasla.

După ce petrecerea se sfârşi şi luminile se stinseră, zmeoaica pătrunse în castel şi atunci un ţipăt răsună în sală. Când oamenii se treziră şi puseră mâna pe spade, zmeoaica deja zburase înspre sălaşul ei, dar Hrotgar văzu cu durere că cel mai iubit sfetnic al său zăcea, scăldat în sânge, cu pieptul sfâşiat de ghearele zmeoaicei.

Din nou se mâhni inima regelui, şi chipul i se întunecă de tristeţe.

Beowulf şi oştenii săi, care dormiseră în altă odaie, veniră degrabă şi-l găsiră pe rege cu ochii în lacrimi.

— Nu te mâhni, o rege, grăi Beowulf, căci, iată, aşa cum am luptat cu Grendel, aşa voi lupta şi cu zmeoaica, mamă-sa. Mâine dis-de-dimineaţă o să plecăm pe urmele fiarei şi mă prind că o s-o omor tară milă!

Dimineaţa, Beowulf, Hrotgar şi mulţi oşteni plecară pe urmele lăsate, de zmeoaica. Merseră ei cât merseră, până lângă hotarul ţării şi se opriră la marginea înspăimântătorului lac, unde urmele se opreau, semn că acolo sălăşluia zmeoaica. Pe întinderea neagră de ape înotau şerpi şi balauri cu solzi verzi şi colţi ascuţiţi. Pe sub apă se întrezăreau copaci putrezi, pe care nu-i mai putea lumina rezele soarelui. Trupuri fără viaţă pluteau pe lac, iar apa bolborosea. Deasupra lacului zburau corbi negri ca smoala şi o ceaţă deasă şi otrăvitoare plutea peste ape.

Fără teamă, Beowulf se pregătea să coboare în adâncuri. îşi puse pe el armura, pe care n-o putea străpunge nicio spadă, şi, luând în mână greul paloş, zise către rege:

— Sunt gata, rege, să pornesc lupta cu zmeoaica. Dar poate că ne vedem pentru ultima oară. Dacă cumva mă va răpune zmeoaica, rogu-te să trimiţi toate darurile pe care le-am primit regelui meu, Hygelac al geaţilor. Spune-i că am lupta până în ultima clipă!

Până să mai spună regele ceva, Beowulf se aruncă şi, pe dată, îl înghiţiră apele. Cobora tot mai jos înspre adâncurile nemăsurate.

Zmeoaica auzise cum Beowulf se apropie, şi se ascunse la pândă. Deodată se aruncă şi-l prinsa pe viteaz ca într-un cleşte. Numai că armura îl scăpă pe Beowulf de ghearele zmeoaicei. Când văzu fiara că nu-l poate zdrobi, îl trase într-o peşteră. Acolo, adânc sub pământ, era sălaşul zmeoaicei, boltit, încât apele nu-l puteau ajunge. Acolo erau îngrămădite comori şi arme, furate de zmeoaică.

Adunându-şi toate puterile, viteazul se elibera din strânsoare, şi începu o luptă cum n-a mai purtat vreodată Beowulf. Săreau scântei din spadă, vuiau bolţile şi se zguduiau, zidurile, dar sorţii nu înclinau de partea nici unuia. Lovea viteazul cu spada în solzii zmeoaicei, şi slăbea puterea din el, mai ales că era obosit după lupta

cu Grendel. Tot mai greu îi era lui Beowulf, când deodată, văzu într-un colţ un paloş grozav făcut parcă pentru uriaşi; şi era într-adevăr un paloş străvechi, făurit pentru uriaşi. Atât de greu era, că puţini ar fi putut să-l ridice. Viteazul apucă zdravăn paloşul, şi, sprijinit de zid, aşteptă zmeoaica să se năpustească asupra lui. Când ajunse la doi paşi de el, cu ultimele puteri răsuci paloşul în aer şi i-l înfipse în gât. Pe dată zmeoaica se prăbuşi, dar Beowulf văzu cu uimire cum oţelul paloşului se topea, mistuit de sângele înveninat al fiarei, Nu mai rămase decât mânerul, care era de aur curat, lucrat cu mult meşteşug de uriaşii fauri.

După această ispravă, Beowulf se uită împrejur prin peşteră şi văzu în toate părţile grămezi de aur şi diamante, comori furate de zmeoaică de la pământeni. Viteazului însă nu-i păsa câtuşi de puţin de toate bogăţiile, pentru că el lupta nu pentru bogăţie, ci pentru a-şi ajuta semenii.

Grăbit să părăsească peştera, Beowulf luă cu sine minerul uriaşului paloş şi un potir de aur. Umflându-şi pieptul cu aer, viteazul se avântă înspre suprafaţă, unde îl aşteptau Hrotgar cu ai săi, copleşiţi de griji şi temeri.

Când eroul se ivi dintre valuri, frunţile tuturor se descreţiră şi strigăte de bucurie umplură văzduhul. Aflând cu toţii despre ce s-a întâmplat în peştera din adâncuri, fericirea le fu nemărginită. Dar mai ales Hrotgar, cu lacrimi în ochi, nu mai pridideа cu laudele. Şi pe bună dreptate, căci
faptele lui Beowulf nici tot aurul din lume nu le-ar fi putut răsplăti.

Zile întregi petrecură vitejii în castelul lui Hrotgar; dansul şi cântecele nu mai conteneau. Şi iată că se ivi clipa când Beowulf cu ai săi trebuiră să-şi ia rămas-bun pentru totdeauna de la regele Hiotgar. Pregătiră dar corăbiile de plecare, încărcându-le cu daruri de preţ

îmbrăţişându-l pe Beowulf. Hrotgar îi grăi:

— Dragul meu, eşti un viteaz cum nu cred că se mai află altul. Faptele tale vor rămâne de-a pururea vii în inimile noastre. Rămâi cu bine, Beowulf şi fie ca vremea să nu-ţi ştirbească din bărbăţie şi vitejie!

îmbrăţişându-l pe Hrotgar, Beowulf se urcă pe corabie. Odată ajuns în ţara sa, viteazul trimise soli la regele Hygelac, să le vestească sosirea. Când ajunseră la castel, Beowulf şi tovarăşii săi fură întâmpinaţi cu flori şi strigăte de bucurie.

în cinstea lor se pregăti un mare ospăţ; Beowulf stătea în dreapta regelui Hygelac şi povestea faptele sale din ţara danezilor; vorbi despre bunătatea şi prietenia regelui Hrotgar, despre castelul de aur bântuit de uriaş, despre grozava-i luptă cu Grendel şi cu zmeoaica.

Sfârşind de povestit, Beowulf aduse înaintea slăvitului rege toate odoarele primite de la danezi şi i le dărui.

Iată ce suflet mare avea eroul, căci nimic nu ţinu pentru sine, ci dădu totul regelui său.

Poporul geat îl iubea şi îl preţuia pe Beowulf tot mai mult pentru curajul şi hărnicia sa, pentru că era un luptător puternic şi neînfricat. Şi săvârşind asemenea fapte eroice, Beowulf nu era câtuşi de puţin îngâmfat şi lăudăros.

Trecură ani mulţi după aceste minunate întâmplări şi iată că bătrânul rege. Hygelac se stinse din viaţă. Atunci genţii îl urcară pe Beowulf pe tron şi aşa viteazul deveni rege.

Multă vreme domni regele Beowulf în pace şi fericire. Dar iată că un slujitor, de frica să nu fie pedepsii că nu a adus bucatele calde la ospăţul stăpânului său, fugi şi se ascunse într-o peşteră întunecoasă.

De-abia intră, când deodată rămase nemişcat în faţa sa dormea un balaur uriaş, cu solzii mari cât un scut de luptător. în jurul balaurului erau îngrămădite odoare nepreţuite: inele, brăţări, cupe şi vaze de aur şi argint bătute cu nestemate, comori

furate de balaur de la oameni. Slujitorul se apropie foarte încet, cu sufletul la gură, şi luă un vas de aur, grăbindu-se să-l ducă stăpânului său Balaurul nu se trezi, căci dormea acolo de mai bine de o sută de ani, aşa că slujitorul putu să fugă repede afară Ajuns la stăpânul său, îi dădu vasul, povestindu-i toată păţania. Primind vasul de aur, stăpânul său îl ierta,

Dar, după o vreme, balaurul se trezi. îşi roti privirile lacome, înceţoşate de somn, peste comorile ce le adunase de ani de zile, văzu cu mânie că lipseşte vasul cu pricina. înfierbântat de mânie că nu a văzut cine l-a furat, balaurul îşi puse în gând să-i nimicească pe toţi geaţii lui Beowulf.

Cum se lăsă noaptea, balaurul ieşi din peşteră şi întinzându-şi aripile uriaşe îşi luă zborul deasupra pământului. Iar pe unde trecea, o mare jale cuprindea aşezările, căci balaurul arunca foc şi pucioasă pe nări, lăsând în urmă-i ruine fumegânde şi pământ ars. Toată noaptea zbură balaurul, semănând groaza între oameni. Nu se întoarse, în peşteră decât atunci când primele licăriri ale răsăritului se iviră în depărtări.

Noaptea aceea a fost îngrozitoare pentru geaţi, iar dimineaţa, aflând Beowulf despre cumplitul balaur, se întrista nespus văzându-şi poporul năpăstuit. Atunci îşi chemă curtenii şi-i întrebă:

— Iubiţii mei prieteni, un mare necaz a venit peste noi. Oare balaurul vrea să ne omoare numai ca să-şi astâmpere setea de sânge, sau poate l-a supărat unul din noi?

Slujitorul cu pricina ieşi în faţă şi, căzând în genunchi, zise:

— Iubite rege, rogu-te iartă-mă, căci e numai vina mea. Din peştera balaurului am luat vasul de aur ce ţi l-am dat şi acum fiara vrea să ne omoare pe toţi!

Slujitorul îi mai spuse regelui despre grămezile de aur şi nestemate din peşteră şi cum s-a întâmplat de a luat vasul de aur.

Beowulf asculta dus pe gânduri: era bătrân de acum, iar părul său albise aproape tot. Inima lui rămăsese însă la fel de vitează ca în tinereţe. Se ridică în picioare şi grăi:

— Mă voi duce la peştera balaurului şi mă voi lupta cu el, chiar dacă ar fi să-mi dau ultima suflare!

Porunci apoi meşterilor fierari să-i făurească un scut de oţel care să-l apere de focul ce-l sufla balaurul pe nări. îşi alese unsprezece din cei mai viteji luptători şi porniră către sălaşul balaurului, călăuziţi de slujitor. De cum au ajuns la gura peşterii, Beowulf îi opri şi, întorcându-se spre ei, le zise:

— Multe au fost bătăliile şi luptele mele până acum, şi tot atâtea au fost victoriile. Acum nu mai sunt tinăr, dar trebuie să mă mai lupt o dată pentru poporul meu. Aşteptaţi-mă aici, căci mă voi bate singur cu balaurul. Ştiu prea bine cât sunteţi de curajoşi toţi, dar eu sunt acela care trebuie să lupte pe viaţă şi pe moarte cu balaurul!

Zicând acestea, ridică privirile în sus, gândindu-se poate că vede pentru ultima oară cerul, apoi porni cu pas hotărât după balaur, chemându-l la luptă cu glas de tunet.

Când balaurul auzi glasul viteazului, se înroşi de mânie. Ca un uragan de foc se năpusti înspre Beowulf, care intrase în peşteră şi îşi pregătise paloşul şi scutul. Când balaurul ajunse lă câţiva paşi de el, viteazul ridică paloşul şi lovi cu toată puterea. Dar loviturile sale nu puteau decât să-l întărite tot mai tare pe balaur şi flăcările lui pârjoleau pereţii peşterii, înveninând aerul. încet, încet, oboseala începu să-l cuprindă pe Beowulf. Dar el nu dădea nicidecum înapoi, mânat de ceva mai presus de orice temere, hotărât să moară pentru poporul său. Lovea însă tot mai greu, în timp ce balaurul parca prindea puteri cu fiecare clipă.

Atunci unul din tovarăşii săi, un luptător curajos, pe nume Wiglaf, simţi primejdia şi, pregătindu- şi armele, îşi spuse: „Chiar dacă nu-l pot salva pe rege, aş fi bucuros să mor

luptând alături de el”.
Se avântă curajos în luptă şi, ajungând lângă regele său Beowulf, îi zise:

— Viteazule rege, luptă aşa cum ai luptai de atâtea ori până acum. Adu-ţi aminte că i-ai nimicit pe Grendel şi pe mamă-sii, zmeoaica! Gândeşte-te că poporul tău te iubeşte nespus şi la tristeţea ce- i va cuprinde dacă nu te vei mai întoarce. Braţul tău este încă puternic, iar dacă e nevoie, lasă-mă să lupt alături de tine!

Cuvintele lui Wiglaf erau pornite dintr-o inimă curajoasă, şi Beowulf se simţi parcă mai puternic, încât lovi în balaur cu forţă sporită. Lovitura fu atât de năpraznică, încât tăişul paloşului se rupse în două. în aceeaşi clipă, balaurul aruncă un şuvoi de flăcări asupra lui, şi era gata să-l ardă de viu dacă nu avea scutul. Apropiindu-se dintr-o parte, Wiglaf lovi atât de repede şi puternic în trupul solzos, încât balaurul se întoarse să-l ardă şi pe el. Atunci Beowulf ridică paloşul cu lama înjumătăţită şi adunându-şi ultimele puteri, îi tăie capul dintr-o lovitură.

Cu o ultimă zvârcolire, balaurul muri într-o haltă de sânge otrăvii. Beowulf învinse şi de astă dată, dar puterile sale erau pe sfârşite. Lăudându-i curajul şi mulţumindu-i pentru ajutor. îi spuse lui Wiglaf:

— Dragul meu Wiglaf, simt că astăzi m-am luptat pentru ultima oară, slujindu-mi poporul pe care l-am condus cu dragoste mai bine de jumătate de veac. Am avut multe bucurii şi tristeţi, dar niciodată nu i-am nedreptăţit pe cei buni. Am fost credincios prietenilor mei şi am preţuit adevărul mai presus de orice. Am încercat să domnesc cu dreptate, şi niciodată nu am luptai numai pentru mine însumi. Acum nu-mi mai rămâne altceva decât să mă sfârşesc cu inima împăcată.

Beowulf îşi scoase din jurul gâtului un lănţişor de aur şi i-l dărui lui Wiglaf. îi mai dărui inelele sale eu nestemate şi mantia cu semnul regesc. Judecata dreaptă a lui Beowulf îl alesese astfel rege pe viteazul Wiglaf, care nu a stat pe gânduri nicio clipă când a fost vorba să lupte pe viaţă şi pe moarte împreună cu ai săi.

Sfârşind acestea, viteazul Beowulf închise ochii pentru totdeauna. Niciodată braţul său puternic nu va mai roti paloşul, semănând moarte printre duşmani, căci trupul viteazului se va odihni într-un mormânt de aur, închis într-un sicriu de diamant.

Poporul său nu-l va uita niciodată. Amintirea lui Beowulf va dăinui veşnic, iar minunatele sale fapte vor fi povestite peste mări şi ţări.

Fântâna de la capătul lumii

poveste engleză

A fost odată ca niciodată, şi a fost tare de mult, când trăia o fată, pe nume Rosemary. Era o fată bună, dar nu deosebit de iscusită, şi veselă era, dar nu putem spune că strălucea prin frumuseţe; şi, după cum se vede, toate ar fi fost aşa cum trebuie, de n-ar fi avut o mamă vitregă, rea. Aşa că, în loc de a se bucura de rochii frumoase, de prăjituri dulci şi de prieteni cu care să se joace, ea trebuia să facă gospodăria: să stea în genunchi şi să cureţe cu peria lespezile de piatră de pe jos, să-şi suflece mânecile până la coate şi să spele. Şi, cu cât făcea mai mult amar de treabă, cu atât mai mult o ura mama ei vitregă. Dacă se trezea cu noaptea-n cap, tot nu era destul de devreme; dacă gătea prânzul, nu era destul de bine gătit. Sărmana Rosemary! Trebăluia cât e ziulica de lungă, şi toate, câte le făcea, i se spunea că sunt făcute anapoda.

Ei, şi, într-o bună zi, mama ei vitregă hotărî să se descotorosească de ea.

— Copilule, îi spuse, ia de colo ciurul cela şi mergi la Fântâna-de-la-capătul-lumii; când o s-o găseşti, umple ciurul cu apă şi adu-mi-l înapoi. Şi bagă de seamă să nu risipeşti nicio picătură.

Drum bun şi cale bătută!

Aşa că Rosemary, care niciodată nu i-a întors vorba mamei sale, n-a întrebat-o de nici unele, a luat ciurul şi a plecat în căutarea Fântânii-de-la-capătul-lumii. Nu peste mult, a întâlnit un căruţaş, care oprise ca să strângă chingile calului.

— încotro ai pornit-o? o întrebă el. Dar acolo în mână ce ai?

— încerc să găsesc Fântâna-de-la-capătul-lumii, îi răspunse ea, şi acesta e un ciur pe care sunt datoare să-l umplu cu apă.

Căruţaşul râse din inimă şi spuse că era prostuţă dacă-i trece prin minte să caute o astfel de fântână. Spunând acestea, sări înapoi în căruţă, dădu bici calului şi o lăsă pe biata Rosemary în picioare, în mijlocul drumului.

Merse ea cât merse şi, curând, văzu trei băieţi jucându-se cu bilele în curtea unui han.

— încotro ai pornit-o? strigă unul dintre ei. Dar acolo, în mână, ce ai?

— încerc să găsesc Fântâna-de-la-capătul-lumii, rosti ea, şi acesta e un ciur pe care sunt datoare să-l umplu cu apă.

Toţi trei băieţii râseră cât putură de tare şi o făcură proastă. Nu exista o astfel de fântână pe lume.

Aşa că Rosemary îşi târî picioarele mai departe, întrebând pe oricine întâlnea dacă ştie unde se află fântâna.

Dar nimeni nu ştia. Unii erau răutăcioşi, alţii batjocoritori, iar alţii spuneau că ar fi ajutat-o dacă le-ar fi stat în putinţă, dar nu ştiau cum să o facă.

în cele din urmă, zări o bătrână zdrenţăroasă, încovoiată de-a binelea, căutând ceva pe urma lăsată de o căruţă. Purta o broboadă sfâşiată, n-avea dinţi mai de loc şi se sprijinea într-un băţ noduros, cu care tot răscolea noroiul.

— Ce cauţi, mătuşică? o întrebă Rosemary.

— Am avut şi eu doi bănuţi, să-mi cumpăr pâine, şi, de nu-i găsesc, n-o să am ce mânca deseară.

Aşa că Rosemary o ajută să-şi caute bănuţii, şi îndată îi şi văzu, având ochii ageri.

— îţi mulţumesc, spuse bătrâna cu glasul ei ce scârţâia. Niciodată nu i-aş fi găsit de una singură, trebuie s-o recunosc. Acum, spune-mi încotro ai pornit-o şi ce ai de gând să faci cu acest ciur.

— Merg la Fântâna-de-la-capătul-lumii, spuse Rosemary, dar mă tem că nu există un astfel de loc pe pământ. Ajungând acolo, sunt datoare să umplu ciurul cu apă şi să-l duc acasă mamei mele vitrege.

— De, vezi, spuse bătrâna, există o Fântână-de-la-capătul-lumii şi îţi voi spune cum să o găseşti. Cât despre ce vei face când vei ajunge acolo, asta te priveşte.

Aşa că îi arătă drumul din vârful băţului.

— Prin spărtura din gardul acela viu, spuse ea, peste dealul cela îndepărtat, sus pe cărarea pietroasă, de-a lungul alunişului şi apoi pe buza văii, şi ţinând-o tot aşa drept înainte, vei ajunge. Să ai spor la drum şi să ţi se pară calea scurtă.

Rosemary îi mulţumi, şi bătrâna plecă şchiopătând.

Prin spărtura din gardul viu merse Rosemary cu ciurul, peste deal, de-a lungul cărării de lângă aluniş, până ce ajunse la o vale adâncă, şi umedă, şi foarte verde, şi pustie. Şi chiar la capătul văii era o fântână. Era atât de acoperită de iederă şi muşchi, încât aproape că nici n-o băgă în seamă. Dar exista, fără îndoială, şi era chiar Fântâna-de-la-capătul-lumii.

Rosemary îngenunche pe banca de lângă fântână şi-şi cufundă ciurul în apă. De multe ori îl afundă, dar de fiece dată apa zbucnea prin găurile ciurului, astfel încât nu rămânea în el niciun strop pe care să-l ducă mamei sale vitrege.

Se aşeză şi plânse.

— N-o să izbutesc niciodată, suspină ea. Niciodată n-o să-mi fie ciurul plin de apă, ca să-l pot duce acasă.

Tocmai pe când începea să cugete că necazul ei nu lua niciodată sfârşit, auzi un orăcăit, şi o broască verde şi grasă sări de sub o frunză de ferigă.

— Ce s-a întâmplat? întrebă broasca.

Rosemary îi povesti.

— Dacă-mi fagăduieşti să faci o noapte întreagă tot ce îţi voi spune eu, te pot ajuta.

— Sigur că îţi făgăduiesc, spuse Rosemary nerăbdătoare. Tot ce doreşti, numai ajută-mă, te rog.

Broasca stătu pe gânduri, o clipă, două, înghiţi o dată ori de două ori şi şopti:

„Lipeşte cu muşchi şi unge cu lut, apă să ducă pe drum cunoscut."

Degrabă Rosemary adună muşchi verde şi mătăsos de pe fântână şi acoperi fundul ciurului cu el. Apoi strânse lut umed şi îl întinse deasupra muşchiului, apăsând până ce se umplură găurile ciurului. După care cufundă ciurul în apă; de astă dată nicio picătură nu se pierdu.

— Trebuie să ajung acasă cât se poate de grabnic, îi spuse ea, întorcându-se să plece. îţi mulţumesc, dragă broscuţă, îţi mulţumesc că m-ai ajutat. Niciodată nu m-aş fi gândit singură la asta.

— Mda, nu cred că te-ai fi gândit, orăcăi broasca. Du apa cu grijă şi nu-ţi uita fagăduiala.

Rosemary îşi aminti că făgăduise broscuţei să facă tot ce ar fi dorit aceasta timp de o noapte
întreagă. Nu bănuia că fagăduiala făcută unei broaşte ar putea să-i aducă vreun rău, aşa că plecă plină de recunoştinţă.

Vă puteţi închipui cât de uimită a fost mama ei vitregă când o văzu acasă. Nădăjduise să se descotorosească de fată o dată pentru totdeauna. Dar iată că ea se întorcea, câtuşi de puţin necăjită de călătorie, cărând un ciur plin de apă, tocmai după cum i se spusese. Mama vitregă nu grăi prea multe, pentru că era prea înciudată. în schimb, o puse să pregătească cina pentru amândouă, apoi să spele vasele, ca şi când nimic nu s-ar fi petrecut. Şi, cum se lăsă noaptea, fură uimite auzind o bătaie în uşă.

— Cine poate fi? întrebă mama vitregă.

Rosemary se îndreptă spre uşă şi strigă:

— Cine e acolo, şi ce cauţi la această oră?

Se auzi un orăcăit, şi un glas spuse:

"Deschide-mi uşa şi dă-mi drumul, deschide iute, timpul trece;
să-ţi aminteşti de ce vorbirăm jos lângă apa-aceea rece."

Era broasca. Rosemary aproape că uitase de ea. Mama vitregă o întrebă cine era la uşă, şi Rosemary îi povesti despre broască şi despre fagăduiala făcută.

— Păi, las-o înăuntru, îi spuse mama vitregă şi fa ce-ţi cere. Trebuie să-ţi ţii cuvântul.

Gândul că fata trebuia să asculte de poruncile unei broaşte o bucura. Aşa că Rosemary deschise
uşa, şi broasca sări înăuntru. O privi pe fată şi vorbi din nou. Iată ce spuse:

“Ridică-mă sus pe genunchi, sus pe genunchi, că timpul trece; să-ţi aminteşti de ce vorbirăm jos lângă apa-aceea rece.”

Rosemary nu se bucură prea mult la gândul de a ţine broasca umedă pe genunchi, dar mama ei vitregă îi spuse:

— Fă ce-ţi cere. Fetele trebuie să-şi ţină cuvântul.

Aşa că fata sui broasca pe genunchi şi aceasta stătu cocoţată acolo sus. Apoi îi vorbi încă o dată:

“Dă-mi carne şi dă-mi băutură, dă-mi iute, vezi că timpul trece; să-ţi aminteşti de ce vorbirăm jos lângă apa-aceea rece.”

— Fă ce-ţi spune, porunci mama vitregă. Fetele trebuie să-şi ţină cuvântul.

Rosemary aduse din cămară bucatele rămase de la cină şi le puse într-o farfurie, în faţa broaştei, care lăsă capul în jos şi mâncă până la ultima firimitură.

Apoi îi vorbi încă o dată:

“în patul tău aş vrea să dorm, să dorm în pat că timpul trece; să-ţi aminteşti de ce vorbirăm jos lângă apa-aceea rece.”

— Nu, spuse Rosemary, niciodată n-o să stea în patul meu o fiinţă atât de rece şi de lipicioasă. Pleacă, broscoi urât!

Auzind-o, mama ei vitregă râse cu lacrimi.

— N-ai ce să-i faci, striga ea. Aminteşte-ţi de fagăduială. Fetele trebuie să-şi ţină cuvântul.

După ce glăsui astfel, maştera merse în camera sa şi Rosemary rămase singură cu broasca.

De! Rosemary se sui în pat, luă broasca alături de sine, dar o puse cât de departe putu. După
câtăva vreme, adormi adânc.

Dimineaţa, înainte de a se crăpa de zi, fu trezită de un orăcăit, chiar lângă ureche.

— Ai făcut tot ce ţi-am cerut, spuse broasca. Un lucru îţi mai cer şi cu asta îţi îndeplineşti fagăduiala. Ia un topor şi desparte-mi capul de trup.

Rosemary privi broasca şi simţi cum îi îngheaţă inima.

— Dragă broscuţă, îi spuse, nu-mi cere să fac asta. Ai fost atât de bună cu mine. Nu-mi cere să te omor.

— Fă cum îţi cer, spuse broasca. Aminteşte-ţi de făgăduiala ta. Noaptea nu s-a sfârşit.

Aşa că Rosemary intră tristă în bucătărie şi aduse o secure care era folosită la despicatul
buştenilor pentru foc. Cu greu ar fi putut răbda să privească la biata broască, dar făcu totuşi în aşa fel încât să ridice securea şi să-i taie capul.

Când îşi veni în fire fata, broasca nu mai exista; în locul ei stătea un tânăr chipeş. Se dădu înapoi uluită, şi scăpă securea pe podea. Tânărul îi zâmbea.

— Nu te teme, îi spuse cu un glas blând. Nu sunt aci pentru a-ţi face rău sau a te speria. Am fost prinţ cândva, dar o vrăjitoare ticăloasă m-a preschimbat în broască; şi vraja ei

nu a putut fi dezlegată până ce o fată nu a primit să-mi îndeplinească voia în decursul unei nopţi întregi!

La aceste cuvinte, mama ei vitregă, pe care sunetele vocilor o treziseră, intră în cameră. Mare îi fu mirarea să-l vadă acolo pe tânărul prinţ, în locul broaştei urduroase.

Pentru prima oară în viaţa ei, mama vitregă nu putu spune nimic. Privi la prinţ, căscă gura, dar niciun sunet nu scoase. Pe urmă privi la Rosemary şi căscă gura, apoi se întoarse şi pregăti ceva de mâncare pentru toţi trei. Era singurul lucru pe care-l mai putea face.

Nu mult după aceea, prinţul se căsători cu Rosemary şi fură foarte fericiţi. Cât despre mama vitregă, care încercase să se descotorosească de fiica ei, avu necazul să vadă cum, datorită ei însăşi, fata a dezlegat pe prinţ de vrajă şi şi-a găsit un soţ blând şi iubitor.

Fântâna celor trei capete

poveste engleză

Regele din Colchester avea o fiică numită Joanna, care avea cincisprezece ani şi care era tare frumoasă şi blândă. Părintele o iubea mult, mult de tot, mai cu seamă că nu avea soţie; murise cu zece ani în urmă. Având nevoie de bani, regele se căsători, în cele din urmă, cu o doamnă bogată, urâtă, rea şi pizmaşă. Şi doamna bogată avea o fiică de vârsta Joannei. Numele ei era Isabel; dar era urâtă, răzbunătoare şi nevrednică, întocmai ca mama sa. Blestemată zi a mai fost aceea când regele a adus în palat o pereche atât de nepotrivită pentru starea lor.

Apoi, nici bine că s-au aşezat la curte regina cu fiica ei cea ticăloasă, că au şi început să-i sucească regelui capul şi să-l stârnească împotriva propriei sale fiice. îi povesteau în taină lucruri nelalocul lor, despre ea, şi regele, doritor să fie pe placul noii sale soţii, pentru averea pe care i-o adusese, le dădea crezare. în cele din urmă, Joanna se simţi atât de nenorocită, încât ceru tatălui ei învoirea de a o porni în lumea mare în căutarea norocului, dacă i-ar fi fost dat să-l găsească.

— Tată, rosti ea, îmi pare că nu-s vrednică să plac mamei şi surorii mele vitrege; iar tu nu mai ai nevoie de mine. Toţi aţi fi mai fericiţi dacă aş pleca. O să-ţi duc lipsa, dar atunci când îmi voi găsi norocul voi veni iar să te văd.

— Foarte bine, spuse regele, de vrei să te duci, du-te. N-o să-ţi ţin calea că ştiu că nu eşti fericită aici.

Şi regele suspină din rărunchi, ca şi când şi el ar fi fost nefericit, şi i-ar fi părut rău de a se fi căsătorit din nou, aducând atâta necaz în palat. Dar ce mai putea face?

— N-am grijă că n-ai putea să te descurci, îi spuse Joannei. Te du la mama ta vitregă şi cere-i să- ţi dea de ale gurii pentru drum.

Regina nu se îndură să se despartă decât de un sac rufos cu pesmeţi şi de o sticluţă cu rachiu. îi creştea inima că pleacă Joanna. O învrednici cu o sărutare pe obraz, ce aducea mai curând cu un ciugulit, şi-i spuse să se poarte cum trebuie şi să se-ngrijească de sine. Adevărul e că puţin îi păsa de ceea ce se va întâmpla cu ea. Joanna îşi luă rămas bun de la tatăl său şi porni să-şi caute norocul.

Străbătu câmpii şi păduri, cu inima grea; totuşi, curând începu să cânte, deoarece soarele strălucea şi adia un vânticel cald printre frunze. Nu peste mult, ajunse în dreptul unui bătrân ce şedea la marginea drumului.

— încotro plecat-ai? o întrebă el. Şi ce duci în sacul cela?

— Numa' pâine şi rachiu, spuse ea, dar de vrei poţi lua şi mata.

— Mulţam, copilă, spuse bătrânul, aş lua cu drag ceva, că n-am avut parte azi de nicio îmbucătură.

Aşadar, Joanna se aşeză alături de el, pe malul verde, împărţiră cojile de pâine şi rachiul. Când isprăviră, bătrânul cuvântă:

— Nu departe de aici o să dai de un gard viu de spini şi n-o să poţi trece de el.

— Atunci ce-i de făcut? întrebă Joanna.

— Ia vergeaua asta, glăsui bătrânul, dându-i o rămurea de alun pe care o ţinea în mână, şi când ajungi la gard, clatin-o şi gardul viu se va deschide în faţa ta şi-ţi va îngădui să treci.

— Bogdaproste, mulţumi Joanna luând nuiaua, sunteţi tare bun.

— Nu mai bun decât ai fost tu pentru mine, îi întoarse vorba bătrânul. îţi doresc noroc şi drum bun.

Aşa că Joanna struni la drum şi îndată ajunse la gardul viu de spini, întocmai precum aflase de la bătrân. Niciodată nu-i fusese dat în viaţă să vadă un gard atât de fioros şi de înspinat. Dar făcu după cum fusese învăţată, clătină vergeaua de trei-patru ori în dreptul gardului şi aşteptă. Peste câteva clipe gardul se deschise destul de larg pentru a-i îngădui să treacă. Pătrunse prin spărtură şi gardul viu se închise în spatele ei.

Şi, vezi că ajunse la o fântână, din care urcau glasuri gemând şi cântând. Joanna se aplecă să privească în adânc, şi, pe când sta aşa, se ridică un cap din ape şi îi vorbi. Era capul unei femei tinere şi bălaie, cu ochi închişi şi cu părul lung şi încâlcit; gura se deschise şi Joanna auzi:

„Mă spală, mă piaptănă, fa-mă frumoasă, să plac trecătorilor ce merg în spre casă."

Fata se aşeză alături de fântână şi luă uşurel capul în poală, şi i se păru că pe chipul acela răsare ceva asemănător recunoştinţei. îi netezi părul ud şi încurcat, cu pieptănul ei. Apoi aşeză capul pe un strat de flori.

Atunci alt cap urcă din fântână, răvăşit şi trist; şi cântă şi el:

„Mă spală, mă piaptănă, fa-mă frumoasă, să plac trecătorilor ce merg în spre casă".

Joanna îl luă în poală, îi netezi părul şi aşeză capul printre flori.

După care, un al treilea cap ieşi din fântână şi cântă:

„Mă spală, mă piaptănă, fa-mă frumoasă, să plac trecătorilor ce merg în spre casă."

Joanna făcu ceea ce făcuse şi cu primele două capete şi când toate fură alături, pe mal, primul cap cuvântă:

— Ce-i vom dărui prinţesei drept răsplată pentru bunătatea sa? Din partea mea, darul frumuseţii, ca toţi să o privească şi un rege mare să o peţească.

— Eu îi voi da un glas dulce, rosti al doilea cap, ca toţi să dorească să o asculte vorbind şi cântând.

— De la mine va avea bogăţii, spuse al treilea cap, ca să aibă ce aduce zestre celui cu care se va căsători.

Apoi îi cerură Joannei să le pună iar în fântână şi ea o făcu grijulie şi cu gingăşie, ca să nu le lovească. Şi, pe când ele se afundau în undă, le auzi oftând somnoroase.

Şi Joanna plecă mai departe, cântând şi i se părea că glasul era mai susurător decât al unei păsări; asta pentru că trecând pe lângă un stejăriş din care cânta o mierlă, aceasta tăcu pentru a o asculta. Poate şi chipul îi era mai mândru ca niciodată, deoarece un cerb ce tropăia prin pădure adăstă pentru a o privi. Gâfâia puternic, ca şi când ar fi fost urmărit; văzând-o însă pe Joanna, se opri şi două lacrimi îi lunecară de-a lungul botului. I se făcu milă de el şi îi înconjură gâtul cu braţele. Pe

dată răsună un corn de vânătoare şi câţiva bărbaţi călări apărură. Unul se pregătea să ţintească cu săgeata, dar zărind fata, coborî arma. Căpetenia lor mână calul spre Joanna. Avea un cal minunat, cu o şa mult împodobită, precum şi veştmintele sale erau bogate şi frumoase.

îi spuse că era rege şi că pornise la vânătoare. Joanna îi ceru să cruţe tânărul cerb, fiind atât de trist şi de ostenit. Regele o privi şi frumuseţea ei îi răni inima cum nu i se întâmplase nicicând. Vocea ei, de asemeni, îi făcu mai blând. Ca din nimic se simţi sătul de atâta vânat şi nu mai avu nicio dorinţă de a urmări cerbul.

— Să plece slobod, îi spuse el. Şi tu pari obosită. De ai vrea săîncaleci pe calul meu, aş merge cu bucurie alături de el.

Joanna lăsă cerbul să plece în voie şi el săltă printre copaci; regele ceru oamenilor săi să nu îl urmărească, ci să gonească caii înapoi spre castel, să se pregătească pentru a primi un oaspete. Joanna ştia să călătorească bine. Regele o ridică în şa şi, ţinând mai departe frâul în mână, o duse de-a lungul cărării.

Şi nu trecu mult şi îi spuse că o iubeşte pentru glasul ei gingaş şi mai mult pentru frumuseţea sa, şi mai mult pentru blândeţea şi bunătatea ei.

— De vrei, îi şopti el, vei fi regina mea şi vom domni împreună asupra ţării mele.

— Soţia unui astfel de rege ar trebui să aducă o zestre bogată, răspunse ea, iar eu nimica n-am. Nimic, nimic. Tatăl meu e sărman, cât despre mama mea vitregă, nu-mi va da de niciunele.

— Mă voi însoţi cu tine fără de zestre, mărturisi regele.

— Oricum, îi întoarse vorba Joanna, tot aş vrea să am ceva. Se ştie că soaţa ce nu aduce soţului său nimica nu e pe placul prietenilor acestuia.

— Ce ai în sacul acela? o întrebă regele.

Joanna nu băgase de seamă că ţinea încă în mână sacul cel vechi, dat de mama sa vitregă.

— Doar nişte coji de pâine, cred, dar băgă totuşi mâna în el şi, spre uluirea ei, scoase la iveală coliere de perle, giuvaeruri şi podoabe de preţ.

— Dar ai o avere, se uimi regele. Te-aş fi luat şi numai cu pesmeţii, dar bunătatea ta i-a preschimbat în perle. De astă dată nimeni n-ar putea spune că ai venit cu mâinile goale.

Şi, iaca, Joanna se căsători cu regele, spre bucuria, tuturora. Fură foarte fericiţi, regele fiind omenos şi mândru la înfăţişare, iar Joanna fiind frumoasă şi blândă. Toţi oamenii o iubeau şi se înveseleau că regele lor făcuse o alegere atât de înţeleaptă. Curând cei doi hotărâră să-l vadă pe tatăl Joannei, regele din Colchester. Fata se chinuise mult din pricina amintirii lui, întrebându-se cum o mai duce fără ea. Urcară într-o minunată caleaşcă, trasă de patru cai albi, şi mânară sprinten de-a lungul drumului spre Colchester.

Mare mai fu mirarea mamei vitrege văzând o trăsură minunată din cale afară trăgând în curte, chiar sub fereastra ei. Cât, de supărată şi de cotropită de pizmă fu văzând în deosebi cine era în ea!

Şi cât de încântat a fost regele din Colchester! Dusese cu adevărat lipsa prinţesei şi fusese adânc îndurerat de a se fi căsătorit cu o regină atât de răzbunătoare şi de arţăgoasă. Regina fu şi mai morocănoasă văzând cât de frumoasă se făcuse Joanna, cât de plăcut şi de îngăduitor era soţul ei şi cât de înstăriţi şi de fericiţi se aflau cei doi. Se hotărî să găsească un soţ pe aceeaşi măsură pentru fiica ei, oricât de urâtă şi de alintată ar fi fost.

După ce prânziră împreună, Joanna povesti tatălui şi mamei sale vitrege întreaga poveste cu bătrânul din marginea drumului, cu cele trei capete din fântână şi

întâlnirea cu soţul ei în codru.

— Isabela va pleca mâine întocmai pe acelaşi drum, spuse regina. Nu văd de ce nu ar avea acelaşi noroc ca Joanna, ba unul chiar mai mare. Sunt încredinţată că i se cuvine mai mult. Nu crezi? îl întrebă pe rege.

— Nădăjduiesc să ai dreptate, îi răspunse regele; şi chiar a doua zi regina luă un sac din piele fină şi îl umplu cu prăjituri alese şi cu o ploscă de vin alb de Spania. l-l înmână Isabelei, îi ură noroc şi prinţesa o porni la drum.

Când Isabela ajunse în locul în care Joanna îl văzuse pe bătrân, el, după cum bănuiţi, era acolo, întocmai ca şi mai înainte.

— Bună să-ţi fie ziua, spuse omul binevoitor. încotro ai plecat şi ce porţi acolo, în sacul acela de piele frumos?

— Ce-ţi pasă, moşule? rosti Isabela cu mojicie.

— Apoi, nu-mi pasă, vezi bine; numai că n-am prea îmbucat mai nimica de ieri şi dacă ai avea vreun pesmet ori ceva dulce de stricat pe un bătrân, mi-ar place să-ţi răspund cu o urare de bine.

— Pentru cerşetori n-am nimic de prisos, spuse sigură pe sine Isabela şi dusă a fost.

Mai colea ajunse la gardul viu de spini, acum şi mai fioros şi mai îngrozitor ca niciodată. Isabela nu văzu niciun loc de trecut prin jur, aşa că apărându-şi obrazul cu mâinile, trecu cum putu prin el. Dar spinii, ca şi când nu le-ar fi fost pe plac o astfel de fată netrebnică şi nemiloasă, îi zgâriară braţele, îi smulseră părul şi-i sfâşiară gleznele. Mai mult decât atât, mama Isabelei îi dăduse veştminte scumpe şi frumoase, iar acestea erau acum ferfeniţate şi zdrenţuite. Aşa că, plină de sânge şi zgârieturi, se luptă să treacă de cealaltă parte a gardului şi începu să caute apă pentru a se spăla.

Ajunse la fântâna celor trei capete şi tocmai se gătea să-şi moaie mâinile, când apăru unul dintre capete. Părul îi era mai tare încâlcit, iar faţa îi era mai zmângălită ca pe vremuri.

„Mă spală, mă piaptănă, fa-mă frumoasă, să plac trecătorilor ce merg în spre casă”.

— Nici prin gând, hohoti Isabela, eu am nevoie să mă spăl şi să mă pieptăn, nu tu. Du-te sănătoasă de unde ai venit!

Şi o lovi cu sticla.

Apoi apărură celelalte două capete şi cerură aceeaşi bunăvoinţă. Isabela se purtă la fel şi cu ele. Aşa că cele trei capete se apropiară unul de celălalt şi se întrebară cum ar putea hărăzi nenoroc unei fete atât de împietrite. Şi iată că primul îi acoperi pielea cu lepră, al doilea o dărui cu un glas aspru şi spart, ce să zgârie auzul ca o poartă ruginită, iar cel de al treilea făgădui ca soţul ei să fie un cârpaci sărac privind cu un ochi la făină, cu altul la slănină, pe care nimeni altul nu l-ar lua. Biata Isabela! Oricât de rea ar fi fost, tot îţi era milă de ea, văzându-i pielea plină cu bube şi auzindu-i glasul răguşit. Dar oamenilor din târg nu le-a fost milă; de îndată ce ajunse acolo, s-au înspăimântat şi s-au împrăştiat în goană, care unde putu, temându-se să nu ia lepră. Singurul om care nu fugi, fu un cârpaci sărac şi saşiu, care cârpea un pantof în mijlocul drumului.

— Ajută-mă, ajută-mă! izbucni Isabela. Unde-aş putea găsi pe cineva care să mă vindece de boala aceasta cumplită? Am bani şi-l voi plăti bine.

— Dacă te vindec, te măriţi cu mine? vru să afle cârpaciul. Ăsta e preţul.

— Da, da, mă mărit, se grăbi Isabela. Numai, ajută-mă repede!

Cârpaciul cârpise cândva pantofii unui pustnic sărac şi pustnicul îi dăduse un borcan de unsoare împotriva leprei şi o sticlă de ulei care vindecă răguşeala. îi dădu Isabelei unsoarea şi pielea i se vindecă; şi îi dădu uleiul şi vocea aspră i se schimbă. După aceasta o luă acasă şi făcură nuntă.

Peste câteva zile plecară să o vadă pe mama Isabelei şi pe tatăl ei vitreg. La palatul regal toată lumea era adunată la o petrecere cum n-a mai fost în cinstea Joannei şi a soţului său, care urmau să plece a doua zi. Ce uluită fu regina văzând nu o caleaşcă frumoasă cu cai sprinteni, albi şi cu hamuri bătute-n pietre scumpe, ci un cârpaci urât şi saşiu la braţul căruia era fiica ei – Isabela! Aproape că nu putu scoate o vorbă de ciudă şi necaz.

— Unde l-ai mai găsit şi pe pocitul ăsta? gemu ea în cele din urmă. Şi de ce nu eşti frumoasă ca fiica mea vitregă? De ce nu-ţi e glasul mai fermecat ca al privighetorii şi de ce nu te-ai măritat cu vrun rege de seamă, care să aibă caleaşcă trasă de opt cai?

Şi regina se înăbuşi şi căzu la pat. Dar niciodată nu-şi mai reveni şi, nu peste mult, muri de obidă şi amar. Regele din Colchester socotea că acel cârpaci era soţul cuvenit fiicei sale vitrege, Isabela, căci nu o putea ierta de a o fi făcut nefericită pe Joanna. Aşa că spuse cârpaciului că îi va da o sută de lire, numai să-şi deschidă un atelier cât mai departe cu putinţă de Colchester, unde să-şi ducă soaţa. Şi s-au dus cu suta lor de lire, şi s-au ţinut de cuvânt, şi nu l-au mai tulburat pe rege niciodată.

După aceasta, regele plecă să stea cu fiica sa, Joanna, şi cu soţul ei o vreme, şi au fost tare fericiţi; aşadar, după câtva timp, le-a fost dat să uite de nenorocirile aduse de mama vitregă cea rea şi bogată.

Molly Whipple

poveste engleză

Au trăit cândva doi oameni într-o căsuţă, cu fiii şi fiicele lor. Aveau atâţia copii, că nu mai ştiau pe unde să scoată cămaşa, să-i hrănească şi să-i îmbrace. Zi de zi aveau parcă nevoie de şi mai mulţi bani, şi bărbatul nu mai prididea trudind să câştige. Cât despre soţia sa, toată ziulica gătea şi cosea, spăla şi cârpea.

în cele din urmă, nu le mai rămase decât un singur lucru de făcut. Se adânciră în pădure cu cei trei copii mai mici şi îi părăsiră acolo. Inimile părinţilor erau îndurerate; căci ei nu ar fi vrut să se despartă de cele trei fetiţe, dar se temeau că, de nu o fac, ceilalţi copii ar pieri de foame.

Fetele merseră cât merseră, căutând hrană şi adăpost, şi, în cele din urmă, ajunseră la o casă, în miezul pădurii. întunericul începea să se lase; văzură o lumină la o fereastră. Bătură la uşă şi o femeie deschise.

— Ne puteţi da ceva demâncare? întrebă ele. Ne-am rătăcit şi ne e foame.

— Nu pot, dragele mele, spuse femeia. Sunt măritată cu un uriaş şi, dacă vine acasă şi dă de voi, o să vă omoare şi vă mănâncă la cină.

— Vă rog, spuse cu vocea stinsă cea mai mare dintre fete, nouă nu ne e frică. Nu credeţi că ne- aţi putea da măcar niţică mâncare? Suntem atât de obosite şi de înfometate...

Şi izbucni în lacrimi.

Atunci soţia uriaşului socoti că n-ar fi rău să oprească pe cele trei fete peste noapte; poate că soţul său ar fi mulţumit să mai schimbe bucatele, nu tot carne de oaie, de vită şi de porc. Aşa că le îmbie:

— Bine, intraţi, dragele mele, şi o să vă dau ceva lapte şi puţină pâine, şi o să staţi lângă foc, să vă încălziţi.

Aşadar, îi mulţumiră şi intrară, deşi nici uneia nu-i surâdea să cineze cu nevasta uriaşului. Dar ea nu le făcu niciun rău, şi după ce au mâncat se simţiră mai bine şi tocmai se gândeau să plece, să găsească un loc unde să doarmă, când auziră nişte bocănituri puternice de cizme; se întorsese uriaşul. Fetiţele erau atât de înfricoşate, încât tremurau în pantofi, dar nevasta uriaşului le linişti.

— Veniţi, le chemă ea, ascundeţi-vă în dulapul acesta, până cinează. Poate n-o să vă găsească.

Şi le împinse pe toate trei într-un dulap mare şi întunecos.

Uriaşul năvăli în odaie, îşi azvârli pe jos măciuca şi adulmecă.

— Simt miros de oameni, spuse el.

— Aşi! spuse soţia sa. întotdeauna te ţii de adulmecat prin casă. Şezi ca un băiat cuminte ce eşti, şi cinează; pe urmă o să vezi ce surpriză ţi-am pregătit.

După cină, ea deschise larg uşile dulapului şi scoase la iveală pe cele trei fete.

— Iată trei fete drăguţe, zâmbi ea. Le-am dat să cineze şi vor rămâne la noi peste noapte. Pot dormi în pat cu fetele noastre. O să fie puţin înghesuială, dar or să se descurce ele.

Deci cele trei fetiţe se duseră să se culce cu cele trei fete ale uriaşului; cum mai sforăiau acestea şi cum mai horcăiau!

Ei, şi cea mai mică dintre cele trei fetiţe, care se numea Molly Whipple, era tare isteaţă şi deşteaptă. Ea băgase de seamă că, înainte de a lua lumânarea şi de a spune noapte bună fiicelor lui, uriaşul le pusese trei coliere de aur la gât. Dar lui Molly şi celor două surori ale sale le pusese nişte şnururi de sfoară. Aşa că Molly, oricât de obosită era, se strădui să vegheze până ce toată lumea adormi adânc şi fiicele uriaşului începură să sforăie din răsputeri. Atunci scoase în grabă şnururile de la gâtul său şi al surorilor sale şi le petrecu în jurul gâturilor celorlalte fete, în locul colierelor de aur. Pe acestea şi le puse ei şi surorilor ei.

în toiul nopţii, uriaşul pătrunse în cameră ţinându-şi măciuca în mână. Pipăi pe orbecăite gâturile fetelor cu şnururi de sfoară, le smulse din pat şi le bătu măr cu măciuca. Apoi râse cumplit şi ieşi.

Cele două surori ale lui Molly Whipple se treziră ţipând, dar Molly le şopti să tacă din gură şi să se scoale, deoarece trebuie să plece din casă înainte ca uriaşul şi soţia sa să se trezească. Aşa că, foarte devreme, când abia mijea de ziuă, se strecurară afară şi plecară cât putură de repede.

Când se făcu zi, ajunseră la palatul regelui. Molly le conduse cu îndrăzneală pe surorile sale la poartă şi ceru să vorbească cu regele.

— Cine sunteţi? întrebă înălţimea Sa, văzându-le.

— Suntem trei fete sărmane, spuse Molly, şi de-abia am scăpat de un uriaş mârşav. Dacă mi-e îngăduit, înălţimea Ta, n-ar trebui să dai voie unei astfel de fiinţe cumplite să vieţuiască în regatul tău.

— Uşor de spus, răspunse regele. Poate o să mă-nveţi şi cum să scap de el?

— Apoi, spuse Molly Whipple, mai întâi trebuie să-i iei spada.

— N-ai vrea s-o iei mata pentru mine, fetiţo? întrebă regele.

— Pot încerca, înălţimea Ta, spuse Molly. Şi ce ai face pentru mine dacă dobândesc spada uriaşului?

— îl voi logodi pe fiul meu cel mai vârstnic cu sora ta mai mare, făgădui regele.

— Mă învoiesc, înălţimea Ta, se lumină Molly; şi fură ospătate la palatul regal.

Molly se întoarse în aceeaşi seară, de una singură, la casa uriaşului, şi, când se întunecă, se strecură înăuntru fără a fi văzută şi se ascunse sub patul uriaşului. Curând el veni de la cină, adulmecă puţin, dar era prea ostenit pentru a privi sub pat, şi nu peste mult începu să sforăie, încât se cutremura întreaga cameră şi trosnetele patului aproape că o asurziră pe Molly. Atunci, ea ieşi târâş şi înşfacă spada ce atârna deasupra capului uriaşului. Pe când se furişa spre uşă, de grea ce era, o lăsă să zdrăngăne pe podea, şi zgomotul îl trezi pe uriaş care, pe dată, ţâşni din pat şi, fără a mai întârzia să-şi ia măciuca, ţipă zdravăn şi o urmă pe Molly afară. Merse cu paşi urieşeşti, dar Molly era sprintenă, şi foarte curând ajunseră la Podul-dintr-un-fir-de-păr, astfel denumit deoarece era cel mai strâmt şi mai firav pod din lume. Molly îl străbătu, dar uriaşul nu putu; ea se opri de cealaltă parte, gâfâind, pe când el o ameninţa cu pumnul şi striga:

“Pleacă, Molly Whipple, pleacă!

dacă iarăşi te mai văd, vei simţi al meu prăpăd!”

Dar Molly îi arătă spada mare şi strigă:

“De-alte două daţi, bătrâne, o să mai auzi de mine.“

Apoi râse vesel şi fugi spre palatul regal. Ajungând acolo, regele fu încântat să primească spada vrăşmaşului său, uriaşul ticălos, şi logodi cu dragă inimă pe sora cea mai mare a lui Molly cu fiul său mai vârstnic. Şi petrecură de pomină, cu mare bucurie.

— Ei, îi spuse regele lui Molly, dacă ai putea pune mâna pe punga uriaşului, care e ascunsă sub perna lui, l-aş logodi pe al doilea fiu al meu cu cealaltă soră a ta.

— Foarte bine, înălţimea Ta, spuse Molly, făcând o plecăciune. Voi face aceasta, de-mi va sta în putere.

Aşadar, Molly se îndreptă spre casa uriaşului din nou şi, când se întunecă, se strecură înăuntru şi se ascunse sub pat. Nu peste mult, uriaşul veni de la cină, se azvârli în pat şi începu să sforăie ca o locomotivă. Lui Molly nu-i fu câtuşi de puţin greu să-şi strecoare mâna sub pernă şi să scoată punga. Dar, pe când îşi căuta drumul spre uşă, se împiedică de o oală mare de piatră şi o dărâmă, iar zgomotul căderii ei îl trezi pe uriaş, care sări ca ars şi se repezi spre uşa prin care Molly tocmai dispărea.

Apoi, vezi, uriaşul era un alergător de forţă, dar Molly era sprintenă, şi curând ajunse la Podul- dintr-un-fir-de-păr, pe care uriaşul nu-l putea trece.

Molly stătea de o parte, şi uriaşul de cealaltă, a podului, şi el iar strigă:

“Pleacă, Molly Whipple, pleacă!

dacă iarăşi te mai văd, vei simţi al meu, prăpăd!”

Şi o ameninţă cu pumnul său păros; dar Molly râse şi îi arătă punga, strigându-i:

“încă o dată, zău, bătrâne;
c-o să mai auzi de mine!”

Şi după aceasta fugi şi pieri cât ai zice peşte.

Când se înapoie la palatul regelui, îi dădu acestuia punga, şi regele nu mai putu de bucurie. Făcu toate cele cuvenite pentru logodna fiului de-al doilea cu mezina, şi au petrecut de pomină.

— Ei, şi-acum, cuvântă regele, când se isprăvi petrecerea, ar mai fi un singur lucru pe care aş vrea să mi-l aduci. Nu va fi lesne; şi, dacă-l dobândeşti, te voi însoţi cu fiul meu cel mai mic, de îndată ce vei fi destul de mare.

— Ce trebuie să-ţi aduc? întrebă Molly.

— Trebuie să iei inelul de aur din degetul uriaşului, rosti regele.

Deh, Molly şi-l închipui pe uriaşul cel rău, apoi îşi îndreptă gândul spre tânărul şi frumosul prinţ, şi cugetă că ar vrea tare mult să fie şi ea prinţesă ca surorile sale, aşa că făgădui să încerce.

Plecă chiar în acea noapte şi, când se făcu destul de întuneric, se strecură în camera uriaşului şi se ascunse sub pat. Peste puţin, uriaşul se sui în pat, şi sforăitul lui era ca bubuitul a douăsprezece cutremure de pământ.

Luna se strecură prin fereastră şi, la lumina ei, Molly putu vedea că mâna uriaşului atârna din pat, şi zări inelul de aur ce sclipea şi sticlea. Se întinse, apucă inelul şi îl trase niţel. Dar inelul era strâns lipit de degetul uriaşului, şi tot patul se scutura de sforăit; cât despre Molly, ea dârdâia de spaimă, aşa că de-abia putu mişca inelul, o fărâmă. Dar de mişcat din loc, tot îl mişcă şi, tocmai când îl scoase, uriaşul strigă înfricoşător, o apucă pe Molly de mână strângând îngrozitor, şi sări din pat. Ochii săi fioroşi luceau în lumina lunii şi vocea lui răsună furioasă.

— Aha, Molly Whipple! spuse el. Tot te-am prins până la urmă, nu-i aşa? Spunea-i că mai vii pe la mine!

— Da, domnule, spuse Molly cu glasul pierdut.

— Şi eu ţi-am spus că o să simţi prăpădul meu, nu-i aşa?

— Da, domnule, spuse Molly cu glasul şi mai pierdut.

— Atunci, spune-mi, glăsui el foarte liniştit şi hotărât, spune-mi, Molly, deoarece eşti atât de isteaţă, dacă tu m-ai fi prins pe mine, ce mi-ai fi făcut, ei?

— Ce ţi-aş fi făcut? întrebă Molly.

— Da, mormăi uriaşul. Asta să-mi spui, şi grăbeşte-te.

— O să-ţi spun ce ţi-aş fi făcut, răspunse Molly. Vezi sacul acela mare pe care-l ţii acolo, de-ţi aduci mâncarea acasă în el? Ei, bine, te-aş fi legat înăuntru, împreună cu o pisică, un câine, un ac cu aţă şi o pereche de foarfece.

— Da, spuse uriaşul. Şi apoi?

— Apoi, spuse Molly, aş fi mers în pădure şi mi-aş fi tăiat cel mai mare băţ cu putinţă şi te-aş fi bătut cu el până ţi-ai fi pierdut firea.

— Aşadar, asta mi-ai fi făcut, nu-i aşa, dacă ţi-ar fi stat în putere, Molly Whipple? Atunci, chiar asta voi face şi eu cu tine. în sac! Şi, de îndată ce se crapă de ziuă, mă duc în pădure să tai un băţ, să te bat cu el.

Deci o ridică pe Molly şi o legă într-un sac, împreună cu o pisică, un câine, un ac cu aţă şi o pereche de foarfece mari. Apoi înnodă bine gura sacului, îl agăţă într-un cui în perete şi se duse înapoi la culcare. Molly, în sac, făcu cunoştinţă cu pisica şi cu câinele, se întinse cât putu mai bine şi aşteptă până dimineaţă.

De îndată ce se lumină, uriaşul porni spre codru, lăsând-o pe Molly legată zdravăn în sac.

în curând intră în cameră nevasta uriaşului.

— Simt miros de oameni, spuse ea, adulmecând.

— Doamnă urias, doamnă uriaş! o strigă Molly din sac. Dumneavoastră sunteţi?

— Ce cauţi în sac? o întrebă soţia uriaşului.

— Oh, dacă aţi putea vedea ce văd eu! surâse Molly.

— Şi ce vezi acolo înăuntru? întrebă nevasta uriaşului.

— Lucruri de necrezut, răspunse Molly. Dacă le-aţi putea vedea şi dumneavoastră!...

— Lasă-mă şi pe mine înăuntru, o rugă soţia uriaşului, ca să pot şi eu să văd ce vezi tu.

Aşa că Molly îşi făcu repede drum cu foarfecile. Luă acul şi aţa cu ea, şi sări pe podea. Apoi o ajută pe nevasta uriaşului să se caţăre în sac şi cusu tăietura cât de strâns putu. Tocmai isprăvise să coasă, când îl auzi pe uriaş întorcându-se. Care va să zică, se ascunse în spatele uşii şi aşteptă. Uriaşul intră cu paşi mari în cameră, scuturând un copac întreg în mână, cu care se întorsese din pădure.

— Acum, strigă el, unde e fata aceea obraznică? îi arăt eu îndată! Auzi, voia să mă lege într-un sac şi să mă bată cu un băţ!

Ridică trunchiul pe care îl cărase din codru şi începu să lovească sacul cu el cât de tare putea.

— Eu sunt, nu e fata! striga din sac nevasta uriaşului. Dă-mi drumul, n-auzi!? Dă-mi drumul!

însă uriaşul nu o putea auzi, deoarece pisica şi câinele porniră o atare hărmălaie de miorlăituri şi de lătrături, că vocea ei fu înăbuşită de-a binelea. Cât despre Molly, ea se ghemuise în spatele uşii şi pândea; nu-i părea rău câtuşi de puţin pentru nevasta uriaşului, amintindu-şi cum se făcuse că-i e milă de ea şi surorile ei, şi deschisese apoi dulapul, lăsându-le pradă soţului său. Totuşi, după un timp, îşi încercă norocul şi se strecură afară din casă. După aceasta alergă înapoi la palatul regelui şi-i dădu inelul uriaşului.

Regele nu mai putu de bucurie văzând-o, deoarece se temuse că de această dată s-ar fi putut întâmpla ca uriaşul să fie mai iscusit ca ea; pe deasupra, era o fată atât de frumoasă şi de isteaţă, încât ştia că ar fi fost o soţie minunată pentru prâslea.

Aşadar, iată că Molly fu logodită cu cel mai mic dintre băieţi; şi, după câţiva ani, când mai crescură, se făcu nuntă mare, de i se duse vestea, să se bucure toată lumea. Asta, pentru că prinţul era iubit de întreg norodul şi pentru că Molly, prin iscusinţa ei şi prin învingerea uriaşului, s-a făcut şi ea iubită de toţi.

în ceea ce-l priveşte pe uriaş, după ce i-au fost luate spada vrăjită, punga şi inelul, şi-a pierdut puterea de a mai face rău prin ţară; a început să lâncezească, se întristă şi curând nu se mai auzi nimic despre el. Toţi părinţii de prin împrejurimi, până hăt-departe, aveau pricină să-i fie recunoscători lui Molly pentru a fi scăpat ţara de mârşavul uriaş care ameninţase vieţile copiilor lor.

Johnny Gloke

poveste engleză

Johnny Gloke era croitor. Cât e ziulica de lungă obişnuia să stea turceşte pe masa din atelierul său şi să taie, să foarfece, să peticească şi să cârpească, să facă veşminte pentru doamne, costume pentru domni, şi uniforme pentru soldaţi.

într-o bună zi, plictisit de croitorie, s-a gândit că ar fi ceva de capul lui şi se îndreptă spreislazul din spatele atelierului, unde se întinse pe jos să cugete la asta: Ce să facă?Gândi ce bine ar fi să cânte din scripcă, dar îşi dădu seama că e prea bătrân ca să mai înveţe. Ar fi bine s-ajungă mare general, dar îşi dădu seama că e prea fricos; gândi ce bine ar fi să cutreiere pământul într-o corabie de negoţ, dar de unde să ia corabia? Şi, pe când cugeta, se făcu tot mai cald şi muştele începură să i se aşeze pe picioarele goale şi

să-l gâdile. Aşa că, tară să-şi dea seama ce face, lovi zdravăn cu plinul palmei şi ucise o oaste întreagă de muşte.

— Apoi, asta dovedeşte că nu sunt un om obişnuit, şi îşi spuse:

"Johnny Gloke, ce bună treabă!
Zeci de muşte dintr-o labă!"

Ce mulţumit era de sine însuşi! Ce mai om trebuie să fii, să omori toate muştele astea dintr-o singură lovitură! Niciodată până atunci nu izbutise să ucidă nicio muscă măcar, darmite cincizeci! Aşa că se ridică, intră în atelier, îl zăvorî, îşi puse cizmele, luă din perete o spadă ruginită, ce aparţinuse unui strămoş de-al său, şi porni la drum să arate lumii ce mare viteaz era.

Johnny hoinări cât hoinări, până ce ajunse în dreptul unei înştiinţări agăţată de un stâlp, la o răscruce da drumuri, care suna aşa:

Răsplată!
Oricui e destul de viteaz să ucidă
Doi Zmei
Şi să scape ţara de fiinţele lor gălăgioase şi periculoase va primi
50.000 de lire
Şi mâna
Fiicei regelui
Doritorii trebuie să se înfăţişeze la
Palatul regal
Din ordinul înălţimii Sale, Regele.

Johnny căzu pe gânduri. Cele cincizeci de mii de lire şi mâna fiicei regelui îl ispiteau, dar nu ştia exact dacă se pricepe la ucis zmei. Apoi apucă spada ruginită în mâna dreaptă, se ridică şi plecă.

„De fapt, spuse el, am omorât cincizeci de muşte. Nu-i un început rău. Nu poţi fi viteaz de seamă fără să rişti. Cel puţin o să aflu cât sunt de puternici zmeii aceia. Poate nu sunt chiar atât de grozavi!"

Când ajunse la palat, ceru să-l vadă pe rege.

— Alt viteaz, oftă regele. E al treilea, în opt zile. Ultimii doi au fost mâncaţi de vii.

— Alt viteaz, oftă prinţesa. Poate că acesta va fi mai norocos.

Şi îşi pieptănă mai departe părul cu pieptănul ei de aur, privindu-se într-o oglindă bătută în perle şi safire.

Nici ea, nici tatăl său nu-l preţuiră prea mult pe Johnny Gloke, văzându-l.

— Nu pare prea puternic pentru un învingător de zmei, spuse regele.

— într-adevăr, nu prea pare, spuse prinţesa. Dacă vrei să ştii, mai curând pare a fi croitor.

Totuşi, Johnny se înfăţişase ca viteaz, şi i se spuse unde locuiau cei doi zmei şi cât de cumplit de
puternici şi de fioroşi erau. Se aşeză şi cugetă la încurcătura în care se vârâse singur şi, cu cât cugeta mai adânc, cu atât mai puţin îi era pe plac.

„în sfârşit, îşi spuse, nu-i niciun rău în a merge să-i privesc. Pe deasupra, nu e prea uşor să ies basma curată acum că am intrat în horă."

A doua zi dimineaţă plecă şi ajunse, înainte de amiază, la codrul în care i se spusese că locuiau cei doi zmei. îşi strânse tare spada în mână şi se furişă mai departe, având grijă să facă cât mai puţin zgomot cu putinţă. Deodată, un uruit grozav îi luă auzul. Era ca o furtună, numai că pe undeva pe aproape; sau mai curând ca o bătălie, o bătălie întreruptă de un cutremur de pământ. Johnny îşi astupă

urechile cu mâinile şi rămase ţintuit locului. Pe urmă se avântă mai departe, cu băgare de seamă, sărind de la un copac la altul. în cele din urmă, zări pe cei doi zmei la capătul unui luminiş, lângă o mlaştină. Erau tare fioroşi, mari şi osoşi. îngrămădeau buşteni într-o căruţă, numai că nu era o căruţă obişnuită; era mare cât o casă pe roate; iar buştenii nu erau buşteni obişnuiţi, erau trunchiuri de copaci.

Johnny îi privi pe zmei, şi se privi şi pe sine însuşi. Şi, după ce se sătură să-i privească pe zmei, îşi mărturisi că el personal era destul de mic. Măsură din ochi spada sa ruginită. Chiar dacă ar fi înfipt-o în vreunul dintre ei, nu era sigur că ar fi pătruns destul de adânc pentru a-l vătăma. Aşa că se târî în scorbura unui copac şi stătu acolo să cugete. La început îi veni să plece de-a dreptul acasă. Dar amintirea tuturor acelor butoniere ce-l aşteptau şi a tuturor acelor tigheluri drepte cu mii şi mii de împunsături îl făcu să cugete mai adânc.

— Nu, îşi spuse, mai bine mor. E limpede că doi zmei sunt cu mult mai mult decât cincizeci de muşte, dar poate pot fi înşelaţi.

Lăsă capul în jos şi văzu o pietricică rotundă. îi veni o idee. Luă piatra, se ridică şi se târî încetişor în jurul copacului până ce îi văzu bine pe zmei. Cel mai mare dintre ei, care avea înjur de zece picioare înălţime, şi plesnea de muşchi şi oase, era întors cu spatele la Johnny şi se apleca să ridice un buştean. Johnny ridică mâna şi aruncă piatra. îl lovi pe uriaş drept în moalele capului. Uriaşul îşi îndreptă trupul şi privi spre celălalt zmeu cu severitate. Celălalt zmeu era mai mic. Nu putea să aibă mai mult de opt picioare şi jumătate ori nouă; dar prea plesnea de muşchiulos ce era la o înălţime atât de mică.

— Ascultă, puştiule, îi strigă zmeul cel mare. Fii atent ce faci cu beţele alea. M-ai lovit în cap.

— Eu, nu, răspunse celălalt zmeu.

— Ba tu. Cine altul? Stai mai departe şi ai grijă, şi îşi văzu de lucru.

Johnny se încovoie şi culese altă piatră. O azvârli cât putu de tare. Nu era o piatră rotundă, ca prima oară, ci una în trei colţuri, una cu capete ascuţite. îl atinse pe zmeul cel mare chiar în spatele urechii din dreapta. Acesta urlă de durere şi se întoarse ca un bivol spre tovarăşul său.

— Ascultă! strigă el. Dacă se mai întâmplă încă o dată, ţi-a sunat sfârşitul, auzi? Cred c-o faci dinadins. Eşti o puşlama de când te ştiu. încearcă numai încă o dată! îndrăzneşte doar!

A treia oară, Johnny îl izbi tocmai în spatele urechii din stânga. Zmeul răcni ca o turmă întreagă de tauri şi azvârli în celălalt uriaş cu un buştean. Ţintea prost, aşa că nu ochi. Buşteanul căzu în mlaştină, împroşcând şi făcând un zgomot ce putea fi auzit la o jumătate de milă depărtare. Apoi zmeul cel mai mare tăbărî asupra celui mai mic şi-l bătu tot cu pumnii în cap. Zmeul cel mai mic îi înapoia loviturile şi striga:

— Nu te-am lovit eu, dar dacă vrei să te lupţi, mă prind. Haide!

Şi îşi întoarseră spatele unul celuilalt, şi făcură cale-ntoarsă, fiecare câte zece yarzi. Apoi se priviră faţă-n faţă şi se repeziră orbeşte înainte. Zgomotul era ca al unei cascade. Era cea mai de neînchipuit luptă ce se văzuse vreodată. Johnny tremura în scorbura sa, şi bieţii ţărani, la câteva mile înjur, se închiseserăîn casele lor, temându-se să nu fi venit sfârşitul lumii. Uriaşii se luptară trei ceasuri în şir. Se tăbăciră şi se bătură măr, cât îi ajutau puterile. Răgeau ca elefanţii, şi se burduşeau până ce începu să şiroaie sângele şi să se cutremure codrul. Toate păsările zburară din pădure şi nu se mai întoarseră tot anul pe la cuiburi. Dar, în cele din urmă, cei doi zmei osteniră. Erau vineţi peste tot şi gâfâiau. Se opriră din luptă şi se aşezară pe marginea mlaştinei, părându-le tare rău unul pentru celălalt.

— Sunt atât de lipsit de vlagă, spuse unul dintre ei, că şi un ţânc m-ar putea trage cu o sfoară.

— Sunt atât de slăbit, spuse celălalt, că şi o bătrână m-ar putea mâna cu o pană.

„Aşa? îşi spuse Johnny. Atât am aşteptat."

Şi, rostind acestea, se năpusti din ascunzătoare şi tăbărî asupra zmeilor cu spada lui ruginită. Zmeul cel mai mare abia de-l auzi pe Johnny venind să-i taie capul; celălalt avu puterea să sară în picioare, dar căzu, îndată, pe spate în mlaştină; îi rămase numai capul deasupra apei. Aşa că lui Johnny nu-i fu greu să i-l reteze. Apoi îşi atârnă spada într-o parte şi înşfacă cele două capete, pe fiecare în câte o mână. Erau atât de grele, încât cu chiu cu vai le putu urni spre palatul regal.

Noaptea aceea, bucuria fu nemăsurată pretutindeni. Zmeii erau morţi şi oamenii puteau merge iarăşi ori încotro, slobozi, fără teamă. Johnny nu povesti niciodată cum păcălise pe zmei, şi oamenii credeau că zgomotul uluitor pe care îl auziseră timp de trei ore fusese zgomotul luptei sale cu ei.

— Ce viteaz adevărat! spuneau ei. Cum o fi putut el să le ţină piept, el care e atât de mărunţel, cam cât un croitor pentru doamne!

Aşa că Johnny se căsători cu prinţesa şi îşi clădi un castel minunat cu preţul răsplăţii de cincizeci de mii de lire. Şi acolo ar fi putut fi pe deplin fericit petrecându-şi zilele ce-i rămăseseră. Dar nu aşa a fost să fie.

Izbucni un război, aşa că, de la sine înţeles, regele ceru ajutor lui Johnny.

— Fătul meu, spuse regele, vrăjmaşii ne tulbură liniştea ţării. Am ţinut un sfat de război cu cârmuitorii şi sfetnicii noştri, şi toţi ne-am dat seama că nu e decât un singur om ce poate stăvili această cumplită spaimă. Şi acela eşti tu, omorâtorul de zmei, soţul singurei mele odrasle şi viteazul poporului meu. N-o să-mi nesocoteşti spusele, nu-i aşa?

Ce putea face bietul Johnny? Ţara era ameninţată. Aşadar, îi spuse regelui că se va strădui din toate puterile. După care se aşeză şi cugetă, şi, cu cât cugeta mai adânc, cu atât îi era mai puţin pe plac.

Totuşi, se trezi a doua zi dis-de-dimineaţă, îşi prinse spada la cingătoare şi o sărută cu drag pe prinţesă. Ea îi ură noroc, şi el se duse la palatul regelui, care îi făgăduise să-i dea un cal cu care să meargă la război.

Trei oameni voinici se chinuiau să ţină în frâu, în curtea palatului, un murg de toată frumuseţea, care tot se sălta pe copitele dindărăt şi sforăia pe nări.

— Iată-l! spuse regele cu mândrie. Nu-i încântător? Ai mai văzut vreodată astfel de cal?

— Nu, spuse Johnny. Pentru mine e?

— Păi, sigur că da, spuse regele. E singurul bidiviu din împărăţie care să fie pe măsura unui viteaz ca tine.

Johnny îşi spuse că i-ar place mai curând să meargă pe jos; de rostit însă rosti doar următoarele:

— Nu sunt călăreţ de seamă, înălţimea Ta. Poate că un căluţ mai mititel ar fi la fel de bun.

— N-ai nevoie să-l mâi; încalecă numai, şi va zbura cu tine, spuse regele.

„Tocmai de asta mă şi tem", cugetă Johnny, dar nu dădu glas gândului său. Atunci se întâmplă ca unul dintre cei trei oameni care păzeau calul să fie răsturnat de acesta.

— E puţin neliniştit, spuse regele. Poate că e timpul să pleci.

— Poate, rosti Johnny, şi unul dintre oameni îl ajută să se suie în şa.

Celălalt om îi azvârli frâul, şi Johnny tocmai se pregătea să se întoarcă să-şi ia rămas-bun de la rege, când descoperi că regele nu mai era acolo.

Sau, mai bine zis, Johnny nu mai era acolo, deoarece armăsarul ţâşnise ca din puşcă pe poarta palatului. Tot ce-i rămăsese de făcut era să se ţină agăţat de el.

Pe când trecea ca un fulger pe străzi, oamenii îi făceau semne şi-l întovărăşeau cu urale, iar mamele strângeau copiii la piept de teamă să nu fie călcaţi în picioare de cele patru copite imense.

Cât ai zice peşte, Johnny ieşise din oraş. Şi călări într-una, milă după milă.

— Ce călăreţ îndemânatic, spuse un ţăran bătrân, care prăşea pe câmp, lângă drumul mare. E de necrezut cum izbuteşte să se ţină în şa!

Tot aşa gândea şi Johnny în clipa aceea; dar, oricum, se ţinea în şa şi, nu peste mult, ajunse în locul unde era tabăra duşmanilor. întâmplarea făcu ca, pe culmea unui deal, la o răscruce de drumuri, să fi fost ridicată o spânzurătoare cu ani în urmă. Atârnaseră mulţi hoţi de ea, dar acum era veche şi putredă. Oricând, un vânt mai puternic ar fi putut-o da peste cap. Şi tocmai asta avu loc, pe când Johnny se apropie călare pe murgul său. Pălită de vânt, vechea spânzurătoare căzu peste cal, capul acestuia pătrunse printre bârne şi rămase acolo, înţepenit. Dacă ar fi ştiut cum să o facă, Johnny ar fi înfrânat calul şi l-ar fi slobozit dintre bârnele spânzurătorii. Dar nu se pricepea, şi călăriră mai departe, din ce în ce mai repede, în josul dealului, cu spânzurătoarea petrecută în jurul gâtului calului, în aşa fel încât să o vadă toată lumea. Johnny se ţinea strâns de coama calului şi cu cealaltă mână ridică spada ruginită. Şi aşa îl văzură pentru prima oară duşmanii, cum stăteau ei în jurul taberei, la poalele dealului.

Nu se aşteptau câtuşi de puţin să fie atacaţi, şi băgară de seamă că sunt luaţi prin surprindere, abia atunci când auziră tunetul stârnit de copitele calului.

Nu avură răgaz să alerge după arme. întâiul om ce-l văzu pe Johnny urlă înspăimântat:

— îndurare! Iată-l pe Johnny Gloke, marele omorâtor de zmei, vine cu o spânzurătoare să ne spânzure pe toţi!

— E cel care a ucis doi zmei de unul singur? întrebă altul.

— E Johnny Gloke, răcni un al treilea, vine să ne facă una cu pământul. E Gloke, ucigătorul de zmei, cu oastea pe urmele sale!

Zvonul se răspândi în tabără, şi fugiră cu toţii pentru a-şi păzi vieţile. Căpetenia încercă să-i oprească pe câţiva şi să-i îndemne să lupte, dar niciunul nu-i dădu ascultare, deoarece se zvonise că Johnny adunase o oaste şi că urma să le înlesnească tuturora să se bălăngăne într-un şir de spânzurători.

Ei, şi acesta fu sfârşitul războiului. Ţara fu lăsată în tihnă, iar regele fu copleşit de recunoştinţă şi Johnny fu mai iubit ca orişicând. Faima lui crescu tot mai mare, şi ajunse cel mai de seamă viteaz pe care-l avusese ţara vreodată. După aceasta fu lăsat, în sfârşit, să trăiască liniştit în castelul său, cu soţia lui ce-l preţuia, prinţesa cu părul de aur. Şi, când veni vremea ca regele să moară, Johnny ajunse rege în locul său, şi niciodată n-a mai fost atâta pace, bună-stare şi voie-bună ca în timpul domniei lui.

Dick Whittington şi pisica lui

poveste engleză

A fost odată ca niciodată, cu mai mult de cinci sute de ani în urmă, un biet orfan pe nume Dick Whittington, care trăia într-un sat. Văzând că ambii părinţi i-au murit şi că rămăsese atât de sărac, oamenii din parohie îl hrăneau şi îl îmbrăcau, şi îi arătau

multă dragoste. Dar nici ei nu erau bogaţi, aşa că Dick nu mânca prea grozav, nici nu se îmbrăca cine ştie ce. Când află de marele oraş al Londrei, cu turnurile şi bisericile şi străzile pavate cu aur, căci aşa povesteau sătenii că ar fi fost, dori tare mult să meargă şi el să-l vadă. Nu ştia însă, ceea ce nu e de mirare, cum ar fi putut un băieţaş sărac de la ţară să bată atâta amar de drum cât era din satul lui şi până la Londra.

Ei, şi, într-o bună zi, se auzi un clinchet de clopoţei pe uliţa mare, şi un car cât toate zilele, încărcat cu fân şi tras de doi cai, poposi la han. Căruţaşul coborî să se răcorească, atât el cât şi caii lui, iar Dick, văzând că e prietenos, intră în vorbă cu el.

— încotro mergi, bădie? îl întrebă Dick.

— La Londra, dacă n-ai nimic împotrivă, răspunse căruţaşul.

— Trebuie să fie un loc minunat, spuse băiatul. Cât mi-ar place să merg acolo!

Căruţaşul văzu cât tânjea Dick să plece, şi, după ce vorbi cu oamenii la care locuia flăcăul, se arătă gata să-l ducă la Londra cu carul, să aibă grijă de el cât urma să stea acolo, şi să-l aducă când avea să treacă la înapoierea prin sat. Aşa că Dick adună într-o legătură puţinele lucruri pe care le avea şi urcă alături de căruţaş pe scaunul din spatele celor doi cai. Apoi căruţaşul plesni din bici, clopoţeii tresăriră şi... pe-aci ţi-e drumul spre Londra!

Când ajunseră în oraş, Dick privi înjur şi văzu casele mari şi bisericile înalte, dar, îndeosebi, se uita să descopere străzile pavate cu aur. Căci văzuse două sau trei coroane de aur în satul său şi ştia că preţuiau tare mult; aşa că socotea că n-ar avea decât să se aplece, să răzuie puţin şi să desprindă câteva monezi de aur din pavaj, ca să se îmbogăţească destul pentru a putea trăi omeneşte şi pentru a avea haine cum se cuvine, mâncare bună şi poate şi o căsuţă mai ca lumea. Pe deasupra gândea că ar putea răsplăti pe toţi cei din parohie, care se arătaseră atât de buni cu el.

Carul trase la un han din oraş şi, pe când căruţaşul intră, Dick sări de pe locul lui şi porni să cerceteze cu privirea primprejur. Era sigur că străzile acelea de aur trebuie să fie chiar după colţ.

Dar nu erau chiar acolo, aşa că iscodi puţin mai departe, şi încă puţin mai departe, şi, ca să nu lungim vorba, se pierdu şi nu se mai putu înapoia la car. Se lăsă seara şi bietul Dick era atât de obosit, că se târî într-un colţ, se încovrigă pe un prag, şi adormi.

în dimineaţa următoare, bătu străzile în căutarea lucrurilor minunate despre care auzise. Dar nu prea văzu altceva decât străzi cu case de cărămidă şi oameni străini mergând la lucru. îndată i se făcu şi foame, şi n-avu altceva de făcut decât să ceară trecătorilor bani. Cei mai mulţi îl ocărau. Mulţi îl întrebară de ce nu-şi caută de lucru. Aşa că, după ce-şi cheltui cei câţiva bănuţi primiţi pe pâine şi lapte, începu să întrebe unde ar putea găsi o slujbă ca să-şi câştige hrana.

Umblă obosit până ce ajunse pe câmp, la marginea oraşului, şi acolo află un ţăran care voia să-i dea de băut şi de mâncat, şi un mănunchi de paie într-un şopron, unde să-şi poată petrece noaptea, cerându-i în schimb să cosească. Munca era grea, dar era hrănit din belşug şi se simţea bine. în cele din urmă, totuşi, cositul se isprăvi şi ţăranul nu mai avu de lucru pentru el. Aşa că iar umblă de-a lungul oraşului în căutare de lucru. Trei zile de-a rândul merse şi tot merse, dar n-avu noroc. Nimeni nu voia să-i dea de muncit sau să-i dăruie o coajă de pâine, ca să nu moară de foame. în cele din urmă, frânt, căzu pe un prag şi adormi.

Era uşa casei unui neguţător bogat, domnul Fitzwarren, care se îmbogăţise făcând negoţ cu ţări îndepărtate. Când bucătăreasa domnului Fitzwarren deschise uşa, îl văzu pe Dick ghemuit şi zdrenţăros; îl trezi cu coada măturii; asta, pentru că era o femeie rea şi acră, ce nu putea suferi să vadă-n ochi hoinari şi murdari.

— Cară-te, leneşule, coate-goale! strigă ea. Ce cauţi în pragul

unui domn de seamă, poţi să-mi spui? Poate vrei să şterpeleşti ceva, nu-i aşa?

Bietul Dick n-avea putere să răspundă, dar se opinti să se ridice şi căzu din nou pe pavaj, că era lihnit de foame. Tocmai în acea clipă neguţătorul însuşi, domnul Fitzwarren, apăru. îl întrebă de ce nu merge acasă sau de ce nu se întoarce la stăpânul lui, şi, când află din cuvintele încâlcite ce se strecurau printre buzele băiatului că nu avea nici casă, nici stăpân, îl luă el în slujbă.

Când Dick mâncă şi se odihni, domnul Fitzwarren băgă de seamă că era un flăcău respectuos şi împlinit, deşi cam slăbit şi tară vlagă, din pricina lipsei de hrană, şi hotărî să-i dea de lucru la spălatul vaselor de bucătărie. Bucătăresei nu-i prea venea la socoteală asta, pentru că nu îi plăcea de Dick, dar nu putea face altceva decât să asculte de stăpânul său.

Lui Dick îi merse bine, în ciuda bucătăresei celei rele, care nu pierdea niciun prilej de a-l chinui în fel şi chip, cum ar fi vărsându-i zoi fierbinte peste picioare sau dându-i tot felul de munci neplăcute.

Nu ştiu cum s-a făcut că lui Dick i s-a dat pentru dormit o cameră goală şi friguroasă în pod, cu găuri în pereţi, prin care noaptea năvăleau şobolani şi şoareci, de-l trezeau din somn. Tropăiau prin pat şi-l ciupeau de degete, dacă se întâmpla să le ţină pe afară. Din când în când, Alice, fiica stăpânului, îi făcea câte un mic dar, iar într-o zi îi dădu un ban.

Ieşind el pe stradă văzu o fată ce ducea în mâini o pisică neagră.

— Cât vrei pe pisica asta? o întrebă el.

— Nu mi-a trecut niciodată prin minte să o vând, răspunse fata. E tare pricepută la prins şoareci.

— Te rog, dă-mi-o mie, spuse Dick. Am tocmai nevoie de o pisică pricepută la prins şoareci.

— Păi, şi cât mi-ai da pe ea? întrebă fata.

— Nu am decât un bănuţ, spuse Dick, dar ţi l-aş da cu bucurie dacă mi-ai vinde pisica.

Vedeţi că fetei i s-a făcut milă de Dick chiar dacă, de fapt, nu voia s-o vândă pe Puss; aşa că luă
banul lui Dick şi îi dădu pisica. Dick o ţinu în pod şi o hrăni cu firimituri şi cu laptele pe care îl oprea din propria lui porţie şi pe care îl scotea în taină din bucătărie. Şi, foarte curând după aceea, Puss izgoni toţi şobolanii şi şoarecii, şi Dick putu dormi în tihnă.

Dick şi pisica lui începură să ţină mult unul la celălalt şi, când nu veghea găurile din podea, Puss se încovriga la capătul patului lui Dick şi se încălzea acolo.

într-o bună zi, domnul Fitzwarren îşi chemă toate slugile şi le spuse că urma să pornească o nouă corabie pe mări şi că toţi ar fi putut să aibă un câştig de pe urma ei. Corabia se îndrepta spre ţărmuri îndepărtate; era încărcată cu tot felul de lucruri ce aveau să fie schimbate pe mărfuri de preţ. Toate slugile puteau trimite un lucru de-al lor pe corabie şi să dobândească apoi partea din câştig. Unii au dat giuvaeruri şi brelocuri, alţii, vestminte, şi alţii, bani puşi de-o parte din simbriile lor. Numai Dick nu se înfăţişă cu nimic, deoarece nu avea nimic ce să fie numai al lui. Dar Alice băgă de seamă că el nu era printre ceilalţi, aşa că trimise să-l aducă şi îl întrebă de n-ar vrea şi el să-şi încerce norocul. Dick îi spuse că n-avea nimic de trimis. Atunci Alice îşi aminti de pisica lui Dick şi îl îndemnă s-o trimită.

— Fie, spuse Dick, deşi gândul de a se despărţi de Puss îl îndurera. O voi trimite pe Puss, dacă credeţi că ar putea fi de folos.

— Bineînţeles că ar putea fi de folos, strigă Alice însufleţită. Va goni şobolanii şi şoarecii de pe corabie.

Aşa că Dick îşi luă rămas bun de la pisică şi, în ziua următoare, aceasta fu dusă pe puntea corăbiei, care curând ridică pânzele spre coastele îndepărtate.

Pierderea pisicii îl făcu pe Dick să fie tare nefericit; şobolanii şi şoarecii începură să-l trezească noaptea, aşa că se întâmpla să întârzie dimineaţa la lucru. Prietena lui, Alice, plecă la ţară pentru câtăva vreme, şi bucătăreasa începu să se poarte tot mai urât cu el. Nu numai că îi făcea tot felul de rele, ori de câte ori putea, dar începea chiar să-l batjocorească din pricina pisicii.

— Auzi, să trimiţi un animal ca ăla într-o astfel de călătorie! spunea ea. Şi, cam cât crezi, mă rog, că vei lua pe ea, vânzând-o? Apoi, după câte zic eu, tocmai bine cât să poţi cumpăra un băţ bun, să baţi pe cineva cu el.

în cele din urmă, Dick nu mai putu răbda. îşi pierduse pisica, îşi pierduse prietena, pe Alice; cât despre bucătăreasă, ea devenise din ce în ce mai rea. Aşa că îşi împachetă într-o batistă puţinele lucruri pe care le avea, şi plecă într-o dimineaţă, de îndată ce se lumină. Se aşeză pe marginea drumului şi chibzui încotro să o apuce. îi era tot una pe ce drum s-o ia, şi nu se putea hotărî. Când, deodată, auzi sunetele unor clopote îndepărtate, răzbătând văzduhul liniştit al dimineţii. Şi pe când Dick le asculta, ele păreau a-i vorbi; şi iată ce spuneau:

„Sună, sună, Whittington, preacinstite feţe, sună, sună, Whittington e primar al Londrei."

Clopotele păreau a spune iară şi iară aceleaşi vorbe.

— Primar al Londrei! îşi spuse Dick. Apoi, dacă asta mă aşteaptă, tot mai e ceva de nădăjduit.

Aşa că se ridică, îşi puse legătura pe umăr, se întoarse pe drumul pe care venise şi pomi uşurel spre oraş. Şi merse, şi merse, tot răsunându-i în urechi clopotele, până ce ajunse la casa stăpânului său. Gospodăria începuse să se trezească, şi Dick făcu în aşa fel încât să se strecoare înăuntru nebăgat în seamă, şi îşi începu munca pe când bucătăreasa cobora să-şi înceapă ziua de lucru.

între timp, biata pisică a lui Dick se străduia să fie de folos pe corabia domnului Fitzwarren. Călătoria fu lungă, şi erau şobolani şi şoareci printre mărfuri, dar Puss îi vână, gonindu-i înapoi în găurile lor, şi ucise cât putu mai mulţi. în curând, atât căpitanul cât şi întreg echipajul aflã ce pisică bună şi deşteaptă era.

în cele din urmă, atinseseră coasta unde locuiau maurii cu pielea întunecată. Corabia trase într-un port, şi i se spuse căpitanului că trebuie să salute regele ce domnea în acea ţară. Maurii de pe coastă erau în mare fierbere, deoarece cei mai mulţi dintre ei nu mai dăduseră cu ochii de oameni albi până atunci.

Căpitanul fu dus la palatul domnesc, trecu de străjile negre şi ajunse în faţa regelui. Regele îi spuse că putea aduce mărfurile la palat, ca să le vadă, şi să se hotărască dacă urma să cumpere ceva. Apoi fu condus într-o sufragerie lungă, unde se pregătise o masă mare în cinstea lui. Regele şi regina, căpitanul corăbiei şi curtenii se aşezară pe perne şi preşuri, după obiceiul ţării. De-abia aduseră slugile bucatele cu mirodenii, orez şi fructe, şi le aşezară în dreptul oaspeţilor, că se stârni o adevărată învălmăşeală în spatele perdelelor, şi năvăli în sală o haită de şobolani, ce începu să se înfrupte din felurile de bucate. Aproape nici nu băgaseră în seamă slugile ce încercau să-i gonească, şi cu mare greutate unii dintre domnii şi doamnele de faţă izbutiră să apuce ceva de mâncat.

— Ce nenorocire sunt aceşti şobolani pentru înălţimea Voastră, spuse căpitanul. Vă hărţuiesc în felul acesta adesea?

— Domnule, spuse oftând regele, la fiecare masă e acelaşi

lucru. Sfetnicii şi doctorii nu au găsit niciun leac împotriva acestor monştri. Aş da jumătate din avutul meu oricui m-ar putea scăpa de grozăvia asta.

— Avem în Anglia, spuse căpitanul, o fiinţă mică pe care o ţinem prin case tocmai pentru ca să omoare şi să mănânce şoareci. O numim pisică. N-aveţi pisici în această ţară?

Regele îi ceru să descrie fiinţa aceea, dar nimeni nu auzise despre aşa ceva pe acolo. Fu întrebat cum s-ar putea găsi o pisică.

— Avem noi una, înălţimea Voastră, răspunse căpitanul, pe bordul corăbiei noastre; dar e foarte de preţ, deoarece avem şobolani şi şoareci pe corabie şi e singurul nostru mijloc ca să-i ţinem la distanţă.

— Ah, ce n-aş da să am acel animal! oftă regele. Ar fi o mare binecuvântare pentru mine şi casa mea.

— Apoi, spuse căpitanul, care se gândea tot la negustorie şi care ştia că regele era un om nemaipomenit de bogat, apoi, ce ar da înălţimea Voastră pe ea?

Regele gândi puţin.

— Ad-o deseară la palat, spuse el, să vedem ce poate. Dacă e în stare să facă ce spui, o să vorbim după aceea despre plată.

Ei, şi în aceeaşi seară căpitanul o duse pe Puss în braţe, cu băgare de seamă, la palatul regal şi fu primit încă o dată în sala de oaspeţi. Urma să fie o altă petrecere. De îndată ce mâncarea fu adusă de slugi, şobolanii se repeziră asupră-i din toate părţile.

Numai că lui Puss nu trebuia să i se spună ce are de făcut. Ţâşni din strânsoarea căpitanului, sări de-a dreptul la cel mai apropiat şobolan, unul mare şi brun, care tocmai îşi făcea de lucru cu căratul unei bucăţi de came, şi îl ucise pe loc. Aceeaşi soartă avură o duzină de hoţi, iar ceilalţi o luară la sănătoasa, pe după perdele, şi duşi au fost. Regele, regina şi curtenii priveau uluiţi.

— Drept e, spuse regele, dacă aş avea această fiinţă, până la sfârşitul săptămânii n-ar mai fi un şobolan în palat.

— Adevărat, dragul meu, spuse regina, trebuie să fie a ta. Zău că trebuie. Dă-i acestui căpitan de treabă orice ţi-ar cere.

Aşa că regele se învoi să cumpere pe un preţ frumos întreaga încărcătură a corăbiei şi să mai dea pe deasupra de zece ori banii aceştia pentru pisică. Căpitanul socoti învoiala bună, şi pe măsura unui atât de mare conducător, aşa că o primi fără târguială.

întregul echipaj benchetui ziua următoare la palat, marfa fu descărcată şi schimbată pe aur şi giuvaeruri şi o lăcriţă deosebită cu pietre preţioase foarte rare fu înmânată căpitanului în schimbul lui Puss. Apoi corabia ridică din nou pânzele, îndreptându-se spre Anglia.

într-o frumoasă dimineaţă, pe când domnul Fitzwarren, neguţătorul londonez, şedea în spatele tejghelei sale, cineva bătu la uşă.

— Veşti bune! Veşti bune pentru domnul Fitzwarren! spuse un glas, şi căpitanul intră urmat de un tovarăş al său, ducând o lăcriţă grea şi o hârtie pe care sta scris conţinutul corăbiei.

— Corabia dumneavoastră s-a întors acasă, domnule, îi spuse căpitanul. Iată ce am adus.

Neguţătorul ură bun-venit căpitanului, porunci să i se aducă vin şi citi cu băgare de seamă lista
de bunuri aduse de el. Apoi căpitanul îi povesti demnului Fitzwarren despre

pisica lui Dick Whittington şi deschise lăcriţă cu giuvaeruri pe care regele o dăduse în schimbul ei.

Mulţumit cum era neguţătorul de izbânda călătoriei, se întoarse către una din slugi:

— Trimite după domnul Whittington, spuse.

Dick, la acea vreme, curăţa oale pentru bucătăreasă şi era plin de grăsime şi funingine; dar dădu ascultare poruncii stăpânului său, chiar aşa cum era. Domnul Fitzwarren îi dădu comoara şi îl sfătui să o pună bine.

Dick dădu căpitanului corăbiei şi tovarăşilor săi, şi tuturor celorlalte slugi – chiar şi bucătăresei celei rele – daruri de seamă, deoarece nu era dintre cei ce vor să-şi păstreze averea numai pentru ei înşişi. Şi toţi îi mulţumiră, băură în sănătatea lui şi îi urară noroc.

Dick îşi cumpără haine noi de la un croitor şi, când fu curat, îngrijit şi bine îmbrăcat, fu un flăcău la fel de elegant ca orişicine din oraşul Londrei. Domnul Fitzwarren îi spuse să rămână în casa lui, fiindcă îşi dăduse seama că fiica sa Alice şi tânărul Dick Whittington se îndrăgostiseră unul de celălalt. Dick îi dădea lui Alice tot felul de daruri, şi curând se căsătoriră şi făcură o nuntă mare, la care au fost invitaţi primarul Londrei, şeriful şi consilierul municipal. Ei locuiră într-o casă a lor, plăcută şi impunătoare, şi domnul Whittington ajunse unul dintre cei mai cunoscuţi oameni ai oraşului. Nu peste mult, aşa spune povestea, el deveni şerif, şi fu înnobilat de regele Angliei; şi Sir Richard Whittington fu de trei ori primar al Londrei.

Pentru copiii care nu sunt cuminţi şi nu vor să se ducă la culcare

poveste engleză

într-o seară de vară, când cu greu se întuneca afară; trei surioare şi trei frăţiori nu voiau să înceteze joaca şi să se ducă la culcare, deşi se făcuse târziu pentru ei. Şi atunci mama lor le spuse:

— Dar dacă vă povestesc ceva frumos, o să vreţi să vă vârâţi în pătucurile voastre?

— Daaaa! răspunseră cu toţii în cor.

— Şi dacă eu vă spun o poveste, îmi veţi spune şi voi mie una pe urmă? mai adăugă mama.

— Daaaa, mamă!

— într-o seară de vară, începu ea, când cu greu se întuneca afară, trei surioare şi trei frăţiori nu voiau să înceteze joaca şi să se ducă la culcare, deşi se făcuse târziu pentru ei... Şi atunci mama lor le spuse: „Dar dacă vă povestesc ceva frumos o să vreţi să vă vârâţi în pătucurile voastre?” „Daaaa”, răspunseră cu toţii în cor. Acum eu sunt obosită, spuneţi-mi voi mai departe...

Şi unul din băieţi, mai ştrengar şi mai şugubăţ, începu şi el:

— într-o seară de vară, când cu greu se întuneca afară, trei surioare şi trei frăţiori nu voiau să înceteze joaca şi să se ducă la culcare, deşi se făcuse târziu pentru ei... Şi atunci mama lor le spuse: „Dar dacă vă povestesc ceva frumos, o să vreţi să vă vârâţi în pătucurile voastre?”

Şi frăţiorii lui şi surioarele continuară joaca vorbelor. Iar un al doilea frate îi luă vorba din gură, începând şi el aceeaşi poveste. Şi tot aşa, până când nici nu-i mai veni rândul ultimului copilaş... căci căscau toţi, de somn ce le era...

Şi de astă dată, mămica lor găsise o poveste cu care să-i poată ademeni în lumea

viselor.

Faptă şi răsplată

poveste engleză

A fost odată, de mult de tot, pe când trăia primul om care a sădit primul pom, un tânăr chipeş, harnic şi cu un suflet de aur. Plecând el, într-o dimineaţă, pe când soarele ardea cu mare putere, spre codru verde, ca să se mai răcorească, trecu prin faţa unei ape, căci acela îi era drumul, şi iată că văzu cum trei peşti aurii abia mai aveau putere să se zbată, pe mal, căci valul îi aruncase acolo de mai multă vreme şi soarele era gata-gata să-i pârjolească de tot cu razele lui fierbinţi din dimineaţa aceea. Tânărului i se făcu milă, îi apucă uşurel pe rând, pe fiecare, şi-i vârî înapoi în apă. Se îndepărtă apoi, cu inima plină, fericit că făcuse o faptă bună şi în ziua aceea, după cum îl povăţuise totdeauna tată-său, care-i spusese adesea: „Fă bine şi aruncă-l în mare”.

Dar, din întâmplare, cei trei peşti aurii aveau puteri miraculoase; şi de îndată ce şi-au revenit în răcoarea apei, au şi început a chibzui cum să-i răsplătească fapta tânărului lor salvator. Şi toţi trei au căzut la învoială să-l ajute să-şi împlinească orice dorinţă ar avea el.

între timp, tânărul ajunsese în pădure, îşi tăiase lemnele de foc ca să le ducă acasă, dar, când să le ridice, îşi dădu seama că era prea obosit în dimineaţa aceea de zăpuşeală, ca să le poată căra în spinare. „Sunt atât de istovit, că mai repede aş vrea să mă duceţi voi pe mine acasă, decât eu pe voi!” aruncă el vorbele către vreascurile acelea. Şi într-o doară se aşeză pe ele, ca să se odihnească. Dar, în clipa următoare, se văzu înălţat şi purtat în văzduh, spre casa lui. Şi vreascurile nu-l mai purtară pe drumurile pe care venise, de-a lungul apei, ci pe partea cealaltă, adică prin faţa palatului unde se afla o prinţesă frumoasă ca Ileana Cosânzeana. Prinţesa privea pe fereastră tocmai când trecea şi el călare pe vreascuri. Şi de cum dădu cu ochii de ea, tânărul se îndrăgosti nebuneşte de frumuseţea aceea de fată, dar: „Ce păcat că această frumoasă prinţesă nu mă iubeşte şi ea pe mine!” se gândi el. Şi ce credeţi? Chiar în ziua următoare, prinţesa se duse drept la casa tânărului şi în taină se cununară. Şi ca să fie cât mai departe de supărarea părinţilor fetei, neîmpăcaţi cu alegerea ei, plecară de acolo. Pe drum, el se gândi cu glas tare, împărtăşindu-i şi soţiei lui gândul: „Dacă am avea şi o casă frumoasă, nu ne-ar mai păsa de nimeni şi de nimic, şi am fi pe deplin fericiţi!” Şi nu- şi sfârşi bine vorbele, şi iată în faţa lor un palat şi mai măreţ şi mai strălucitor decât al prinţesei, împodobit cu tot ce era mai minunat şi mai încântător pe lume. Şi câţiva ani i-au petrecut acolo în palat, fără griji şi fără necazuri. Prinţesa însă era când şi când tristă, căci îi era dor de părinţii ei. Nu avea totuşi curajul să se întoarcă acasă...

într-o noapte întunecoasă, când afară ploua cu tunete şi fulgere şi se dezlănţuia o furtună ca în basme, cineva bătu la poartă:

— Deschideţi, oameni buni, m-am rătăcit în pădure şi plouă cu găleata.

Prinţesa auzind la ora aceea că cineva bate la poartă, a avut parcă o presimţire şi a alergat chiar ea să deschidă. L-a recunoscut îndată pe tatăl ei, căruia i-a sărit fericită de gât. Şi nici bătrânul nu era mai puţin fericit, căci şi el o căutase ani şi ani de zile, căindu-se că nu-i dăduse atunci consimţământul şi că fuseseră nevoiţi să se despartă atât de trist.

— De azi încolo vom locui cu toţii împreună, şi toată averea mea va fi şi a voastră, copiii mei! le vorbi bătrânul tată, fericit că-şi regăsise fata. Căci de când ai plecat tu din casă,

fata mea, nici soarele şi nici veselia n-au mai pătruns în palatul nostru.

— Mie mi te-a adus ploaia, tată, se grăbi să-i răspundă fata, iar noi îţi vom aduce soarele!

Şi trăiră fericiţi, până la adânci bătrâneţi, copiii şi părinţii împreună.

Vulpea şi lupul

poveste engleză

într-o bună zi, un pescar, pe când se întorcea acasă cu un coş uriaş în spinare, plin de peşti, văzu la marginea drumului o vulpe întinsă pe jos, de-i păru moartă, dusă de pe lumea asta. Nu mai stătu mult pe gânduri, o luă iute de un picior şi o aruncă în coşul acela mare, peste peşti.

Adevărul era că vulpea adulmecase de la depărtare mirosul de peşte şi de aceea se prefăcuse moartă, bănuind ceea ce va face pescarul când va da cu ochii de ea; dealtfel, ceea ce a şi făcut. Aşadar, când se văzu lângă toţi peştii aceia proaspeţi, liberă în toate mişcările, luă cu labele unul câte unul şi-l aruncă pe drum, se mai îndestulă cu alţii la faţa locului şi profitând că pescarul, în culmea fericirii, se apucase să cânte, cu gândul departe de ceea ce se petrecea în spatele lui, ţâşt! sări afară din coş şi pe aici ţi-e drumul... Adună toţi peştii pe care-i azvârlise şi cu toată prada o porni tacticoasă spre vizuina ei.

Pe drum însă, se întâlni cu lupul; văzându-i toţi peştii aceia, o întrebă:

— Cumătră vulpe, cum de-ai agonisit atâţia peşti? Dă-mi şi mie din ei! şi-şi scrâşni dinţii lui de fiară de se cutremură cumătră vulpe.

Bâlbâindu-se, îi răspunse:

— Eu spun că ar fi mai bine să te învăţ şi pe tine, cumetre, cum să faci. Dacă înveţi să-i pescuieşti, te vei ospăta cu peşti de acum încolo de câte ori vei voi.

— Ai dreptate; e mai bine să mă înveţi cum să fac să am întotdeauna. Spune-mi, cum i-ai pescuit? întrebă lupul cel fioros, încrezător în dibăcia neîntrecută a vulpii.

— Să faci după cum ţi-oi spune. Dar fii atent că-ţi trebuie multă isteţime. Şi începu, vicleană cum e ea: Mi-am legat de gât o cană mare, i-am pus un dop şi am astupat-o bine şi m-am coborât apoi în adâncul apei; acolo am scos dopul cănii şi prin puterea curentului, mulţi peşti au nimerit în ea. Când am simţit că s-a îngreunat, am înţeles că-i plină, şi atunci am revenit la suprafaţă. Cana am lăsat-o acolo, pe mal, am mai mâncat din ei, şi pe cei ce mi-au rămas îi duc acum în vizuină.

— Ai fost foarte vitează, îi spuse lupul. Vreau să încerc şi eu născocirea ta. Ştii, nu-i este totdeauna uşor unui lup să-şi găsească hrana, şi cum am învăţat ceva nou de la tine, cumătră, nu vreau să pierd prilejul. Ba, chiar acum mă duc să-mi încerc norocul şi dibăcia. Aşteaptă, şi ai să vezi că şi eu am să izbutesc. îţi voi dovedi că nu sunt mai prejos de priceperea ta, încheie lupul, şi o porni cu aer triumfător spre apă.

Vulpea rămase cu gura căscată, să-l privească, şi cu peştii la picioarele ei.

Căută el cana lăsată, pasămite de vulpe, pe mal, dar cum nu era nici pomeneală de

cană, nu-şi zădărnici planul, ci îşi găsi el altă cană şi mai mare decât cea descrisă de vulpe, o astupă bine şi-o legă de gât şi îşi dădu drumul în apă.

Greutatea trupului său şi greutatea cănii, pe care o destupase în adâncul apei şi care se umpluse pe loc cu apă, îl trase mereu mai adânc, până ce rămase acolo şi se înecă. Vulpea, care nu-şi mai luase ochii de la locul unde-l văzuse pe lup că se scufundă, privea uluită noua izbândă a vicleniei ei renumite. Trecând destul timp fără a-l mai vedea pe lup la suprafaţă, a plecat liniştită acasă; mai scăpase de un duşman.

Ioana şi gâscarul cel şchiop

poveste engleză

într-un castel măreţ de pe ţărmul mării, trăia odată un lord bătrân. îşi ducea zilele întru totul singuratic, iar castelul era întotdeauna pustiu. Sub bolţile sale nu se auzeau niciodată glasuri tinereşti sau râsete de veselie. Ceasuri întregi se plimba bătrânul lord dintr-un capăt în celălalt al odăii, pe plăci de piatră, sau şedea la fereastră şi privea îndelung şi pierdut marea mohorâtă.

în castel, lordul avea o nepoţică, pe care însă nu o văzuse niciodată. El n-a iubit-o chiar din ziua naşterii ei, deoarece din această pricină murise mama fetei— fiica iubită a lordului. Tatăl fetiţei plecase departe, peste mări, să se lupte pentru craiul său şi ea creştea fără părinţi. I-ar fi fost foarte greu, bietei fetiţe, să trăiască singură, dacă n-ar fi fost dădaca ei bătrână. Ea o luă pe Ioana la sine şi-o hrănea cu ceea ce rămânea de la masa lordului – stăpânul său – şi-o îmbrăca cu ce putea.

Curtenii bătrânului lord se purtau urât cu fetiţa – stăpânul lor doar n-o iubea! Ei o jigneau, îi vorbeau aspru şi o porecliseră „zdreanţă”.

Zile întregi, Ioana se juca în curtea din spatele castelului sau rătăcea de una singură pe ţărmul mării. Unicul ei prieten era băiatul cel şchiop, gâscarul. Se ducea adesea la el pe câmp şi vorbeau împreună ceasuri îndelungi. Băieţandrul era ceva mai mare decât Ioana, locuia la ferma învecinată cu castelul.

în fiecare dimineaţă el mâna gâştele pe câmp şi le ducea la râu, unde ele înotau, se bălăceau şi prindeau peşti. în vremea asta, gâscarul cânta din fluier, iar Ioana alerga să-l asculte. îi plăceau tare mult cântecele lui ciudate – când triste, când vesele! Ele îi povesteau despre zânele frumoase ale pădurilor, despre ţări îndepărtate, despre râuri şi munţi misterioşi. Ascultându-le, ea uita de tristeţe şi de necazuri.

Uneori cântecele erau atât de vesele, încât îi venea să danseze. Chiar şi gâscarul cel şchiop juca stângaci, împreună cu ea.

Astfel se scurgeau zilele de primăvară şi vară. Iar iama, în lungile şi întunecoasele seri, Ioana îşi aducea scăunelul mai aproape de gura sobei şi o ruga pe dădacă să-i spună poveşti cu neînfricaţi cavaleri şi preafrumoase fete, cu uriaşi şi căpcăuni, cu rusalce care dansează în apele mărilor şi cu zâne care zboară nevăzute în văzduh. Iar ea şedea şi asculta privind focul. Obrajii i se rumeneau, ochii i se aprindeau. începea să picotească de somn, iar dădaca, de asemenea, închidea ochii de oboseală, neputând să-i mai povestească şi atunci, o trimitea pe copilă să se odihnească.

Dar oricât de mult îi plăcea să asculte poveştile, totuşi, cea mai fericită se simţea atunci când fugea la prietenul său, gâscarul. El îi zicea din fluier minunate cântece, apoi amândoi vorbeau şi zburdau. Câteodată, Ioana se căznea să-şi aducă aminte de vreo poveste pentru prietenul său, sau dansa după muzica lui. Şi atunci toate necazurile deodată piereau – şi marele castel pustiu, şi încruntaţii slujitori, şi bunicul pe care nici nu-l văzuse vreodată.

Trecură ani şi Ioana, dintr-o fetiţă mică, se făcu o fată neasemuit de frumoasă. Dar ea, ca şi mai înainte, rămăsese prietena gâscarului şchiop, iar bătrânul lord, ca şi până acum, nu o iubea şi nici nu dorea s-o vadă.

Dar iată că într-o zi, se răspândi vestea că în oraşul vecin soseşte regele. La toate castelele din împrejurimi fură trimişi curieri cu invitaţii pentru balul regesc. La acest bal, fiul regelui – tânărul prinţ – va trebui să-şi aleagă logodnică. Iar invitaţia regelui – după cum se ştie – înseamnă poruncă! O asemenea invitaţie fu adusă şi bătrânului lord, la castelul de pe ţărmul mării.

Lordul dădu poruncă să i se înşeueze calul cel alb, după aceea chemă frizerul să-i tundă barba cea lungă şi albă. Apoi se îmbrăcă în veşminte de paradă şi coborî în curte, să încalece calul şi să
pornească către oraş.

Ioana în acea vreme stătea de vorbă cu bătrâna ei dădacă în odaia de sus a castelului. Când auzi zgomotul copitelor de cai în curte, o întrebă pe dădacă ce se întâmplă acolo. Iar dădaca îi răspunse:

— în oraşul vecin, regele dă un bal. El a poruncit să vie şi bunicul tău. Uită-te pe fereastră şi ai să-l vezi.

— Ah, ce m-aş duce şi eu la balul regelui, oftă Ioana. Dădacă dragă, du-te la bunic şi roagă-l să mă ia şi pe mine cu el! Până nu-i târziu!

în acea vreme ieşise în curte bătrânul şi, cu ajutorul unui slujitor, încălecase.

— Acesta-i bunicul meu? întrebă Ioana. Ce frumos e, ce haine strălucitoare are! Ah, cât de mult aş vrea să mă duc cu el!

— Nu, nu, pentru nimic în lume n-am să îndrăznesc să vorbesc cu el, spuse dădaca. Şi e prea târziu acum. Până ce-oi coborî cu ciolanele mele, el o să plece.

Şi, într-adevăr, pe când spunea ea aceasta, slujitorul îi dădu lordului frâul şi calul alb îl duse pe bătrânul lord dincolo de poarta castelului. Ioana îl urmări până ce dispăru, apoi se dezlipi de fereastră şi începu să plângă amar.

— Primul meu bal, hohoti ea. Putea să fi fost primul meu bal. De-acum înainte, niciodată nu voi mai avea prilejul să merg la bal. Niciodată, niciodată! Şi toate acestea numai pentru că n-ai vrut să te duci să-l rogi!

— Linişteşte-te, draga mea, se străduia s-o împace dădaca. Balurile şi serbările nu sunt pentru tine. Nu te supăra pe bătrâna ta dădacă. Eu nu pot să fac nimic. Chiar, dacă-i vorbeam, tot nu te-ar fi luat.

Ioana încetă să plângă tot aşa de repede precum începuse, şi-i ceru iertare dădacei.

— Nu fi supărată pe mine, dădacă, spuse ea. Tu eşti singurul meu sprijin. N-am vrut să te jignesc. Tu n-ai nicio vină. La drept vorbind, nici nu vreau să mă duc la un asemenea bal. Să privesc cum îşi dau aere împopoţonaţii de lorzi şi doamnele. Să ştii că nici nu merită.

Şi totuşi, când părăsi curtea castelului şi ieşi în câmp, se gândea ce bine ar fi să nimerească la acest bal! Să zărească măcar pe frumoasele şi împodobitele prinţese, pe rege şi regină! Dar mai mult decât orice, ar fi vrut să-l vadă pe tânărul prinţ. Şi atât de mult se îngândură, încât nici nu-l observă pe prietenul său, gâscarul, care mânând cârdul de gâşte venea şchiopătând, în întâmpinarea ei. El încetă să cânte din fluier şi-o întrebă:

— La ce te gândeşti, Ioana? Vrei să-ţi cânt un cântec vesel ca să joci? Sau unul trist, ca să plângi?

— Vreau să dansez, răspunse Ioana, dar nu aici. Aş vrea să mă duc la oraş, la balul regelui! Dar pe mine nu m-au invitat.

— Dacă vrei neapărat să ajungi acolo – spuse gâscarul – nu-i

nimic mai simplu! Merg şi eu cu tine, şi luăm şi gâştele mele. Nu-i aşa de greu de mers, până acolo, nici chiar pentru un şchiop ca mine.

Şi porniră la drum. Drumul nu i se păru Ioanei chiar atât de lung, deoarece gâscarul tot timpul cânta din fluier. Cânta atât de vesel, şi cu atâta foc, încât Ioana se înveselise de-a binelea, cânta şi ea, se rotea în jurul lui şi juca.

Când ajunseră aproape de oraş, deodată auziră în urma lor zgomotul copitelor de cai şi în curând li se alătură un tânăr, înalt, frumos, pe un cal negru ca pana corbului.

— Mergeţi la oraş? îi întrebă el. Pot să vă însoţesc? împreună ne va fi mai vesel.

— Cum de nu, desigur sir! răspunse gâscarul. Noi mergem la oraş să vedem pe oaspeţii de seamă, care se adună la balul regelui. Dacă doriţi, veniţi cu noi.

Tânărul descălecă şi se alătură Ioanei, iar gâscarul cel şchiop mergea în urma lor, zicând din fluier.

Deodată tânărul necunoscut se opri, o privi pe Ioana şi-o întrebă:

— Ştii cine sunt eu?

— Nu, răspunse Ioana. Cine?

— Sunt prinţul moştenitor! Merg la balul tatălui meu. Nu te grăbi chiar aşa, vreau să te privesc mai bine.

într-adevăr, prinţul nu-şi lua ochii de la fată, iar gâscarul prinse a zice un cântec nou, necunoscut, fermecător. E drept, Ioana nu-l asculta, ea privea în ochii prinţului; dar şi prinţul, abia de mai auzea cântecul. Ochii lui o sorbeau cu nesaţ. Nu vedea nici rochia ei ruptă şi nici că era desculţă, el îi admira obrazul, talia mlădioasă şi mersul ei uşor.

— Cum te cheamă? o întrebă el.

— Ioana.

— Ascultă-mă, Ioana, spuse prinţul, nicio fată încă nu mi-a tulburat inima atât de mult ca tine! Astăzi la bal eu trebuie să-mi aleg logodnica. Fii tu logodnica mea şi căsătoreşte-te cu mine!

Ioana tăcea. îi aruncă numai o privire. în vremea asta, calul bătu din copite nerăbdător, iar fluierul gâscarul ui amuţi.

— Ei, răspunde-mi, vrei să-mi devii logodnică şi prinţesă?

Ioana zâmbi, clătinând din cap şi spuse:

— O, nu! Tu vrei să râzi de mine. Seamăn eu oare a prinţesă? Mai bine încalecă repede şi fugi la bal, şi alege-ţi o logodnică dintre frumoasele prinţese.

— Dar eu vorbesc din suflet, crede-mă, o rugă prinţul! Dacă nu vrei să-mi fii logodnică, atunci poate că vii cu mine la bal? Să ştii că te aştept la miezul nopţii împreună cu prietenul tău, gâscarul, cu fluierul său şi gâştele astea cenuşii. Ai să vii?

Ioana se uită la prinţ şi-i răspunse:

— Poate că da. Sau poate că nu. Nu ştiu!

Mai mult nu spuse nimic. Prinţul se aruncă pe calul său de culoarea corbului şi galopă către oraş.

Se făcu seară. Caretele, una după alta, soseau mereu şi se opreau la castelul unde în sala cea mare regele şi regina primeau pe nobilii oaspeţi. Veneau chiar din cele mai depărtate comitate şi domenii, deoarece nimeni nu voia să scape un asemenea mare eveniment: prinţul moştenitor, fiul cel mare al regelui, trebuia în seara aceea să-şi aleagă logodnica.

Multe dintre frumoasele lady îşi ascundeau nădejdile şi dorinţele lor tainice după uşoare flecăreli şi nepăsătoare zâmbete.

Balul începuse de mult, dansurile urmau unul după altul, dar prinţul încă nu alesese pe nimeni.

în sfârşit, sosi miezul nopţii. La ultima bătaie a ceasului, în capătul sălii se făcu zarvă şi murmur de mirare. Dansatorii se dădură în lături şi în faţa regelui şi a reginei apăru un ciudat cortegiu: în frunte păşea o fată desculţă, într-o rochie verde, zdrenţuită, după ea venea gâscarul cel şchiop, iar în urma lor se clătinau nouă gâşte cenuşii gâgâind.

Erau oaspeţii, veniţi la balul regelui.

De la început, toţi curtenii amuţiră de nedumerire, însă îndată începură să şuşotească şi să râdă zgomotos. Dar deodată tăcură, când văzură pe prinţ ieşind înainte şi luând pe fata cea desculţă de mână. O conduse către părinţii săi, care şedeau pe tron.

— Iată, cuvântă prinţul, asta-i Ioana! Dacă ea mă vrea, eu o aleg de soţie. Ce ai de spus la aceasta?

Regele o privi cu atenţie pe Ioana, apoi răspunse:

— Fiul meu, alegerea ta nu-i proastă. Dacă fata este tot atât de bună şi cuminte, pe cât este de frumoasă, ea va fi o prinţesă destoinică!

— Tânăra e foarte drăguţă, e adevărat, spuse regina, dar ce fel de rochie este asta?

— Şi de ce nu spune nimic? întrebă regele. La ce se gândeşte ea?

— Dacă nu aveţi nimic împotrivă, spuse încet Ioana, eu primesc cu dragă inimă să fiu soţia prinţului!

Deodată, în plină tăcere, răsunară sunetele duioase de fluier ale gâscarului. Nimeni nu auzise în viaţa lui o asemenea muzică melodioasă şi fermecătoare. Şi deodată rochia cea zdrenţuită a Ioanei se prefăcu, în ochii tuturor, într-o rochie scumpă, albă, împodobită cu briliante strălucitoare, iar cele nouă gâşte, în mici paji, îmbrăcaţi numai în albastru. Ei ridicară trena Ioanei şi astfel o urmară până
ce prinţul o conduse pe logodnica sa, în celălalt capăt al sălii, ca să înceapă dansul.
Iar sunetele fluierului se pierdură în vesela muzică, care se revărsa din sala de bal.

Iată, aceasta este povestea Ioanei Zdrenţăroasa, care a devenit prinţesă, iar mamele, chiar şi cele mai invidioase, fură de părere că atât prinţul cât şi Ioana sunt o pereche minunată.

Un singur om a rămas trist în mijlocul acestui entuziasm, acela era bătrânul lord. El nu putea să uite durerea lui şi numai după ce a încetat zvonul clopotelor, el porni în galop la castelul său de pe ţărmul mării.

După primul dans cu prinţul, Ioana îşi căută pe credinciosul său prieten, gâscarul, dar acesta dispăruse. Ea trimise atunci pe slujitorii săi să-l caute în toate colţurile ţării, dar nimeni nu l-a mai văzut nicăieri. E adevărat că locuitorii satelor povestesc că atunci când ei se întorc acasă târziu de tot, aud câteodată pe câmp şi în păduri, un cântec duios şi trist de fluier.

Pe bătrâna ei dădacă, chiar a doua zi după cununie, Ioana e luat-o la sine. Astfel, bătrânica a trăit până la sfârşitul zilelor sale, în castelul regesc.

Zâna verde

poveste engleză

A fost odată ca niciodată un bătrân care avea două fete.

Una era cuminte şi la locul ei, iar cealaltă mândră şi îngâmfată de nu-i ajungeai cu prăjina la nas. Bătrânul însă pe ea o iubea cel mai mult şi ei îi dădea bucatele cele mai alese şi hainele cele mai frumoase.

într-o zi fata cea cuminte zise:

— Tată, dă-mi un cozonac şi-o sticlă cu bere şi lasă-mă să mă duc în lume să-mi caut norocul!

Taică-său îi dădu un cozonac şi o sticlă cu bere şi fata plecă în lume să-şi caute norocul. După ce merse prin pădure până ce obosi, se aşeză sub un copac ca să se odihnească, să mănânce cozonacul şi să bea berea. Pe când mânca ea, un moşnegel trecu pe acolo şi o întrebă:

— Fată dragă, fată dragă, ce cauţi sub copacul meu?

Ea îi răspunse:

— Am plecat să-mi caut norocul. M-a prins oboseala şi tare mai mi-e foame. M-am aşezat şi eu să-mbuc ceva.

Bătrânul îi spuse:

— Fată dragă, fată dragă, dă-mi şi mie ceva de mâncare.

— N-am decât un cozonac şi-o sticlă cu bere, zise ea, dar dacă-ţi place, poţi să iei.

Moşneagul spuse că-i place. Se aşeză şi amândoi mâncară cozonacul şi băură toată berea. Când fata se pregătea să pornească mai departe, bătrânul îi spuse:

— Am să te-ndrept spre locul unde să-ţi găseşti norocul. Mergi tot înainte prin pădure până ajungi la o căsuţă uitată de vreme. Acolo stă Zâna Verde. Bate la uşă şi, când ţi-o deschide, spune-i c-ai venit să ceri de lucru. O să te primească, dar bagă bine de seamă: fii cuminte şi fă tot ce-ţi spune ea. N-o să-ţi meargă rău.

Fata îi mulţumi şi-şi văzu de drum. Nu după multă vreme ajunse la căsuţa din pădure şi bătu la uşă. îi deschise o zână verde tare drăguţă, care o întrebă:

— Fată dragă, fată dragă, ce cauţi pe-aici?

— Caut de lucru, răspunse fata.

— Ce ştii să faci? o întrebă Zâna Verde.

— Ştiu să coc pâine şi să fac bere, mă pricep la orice e nevoie prin casă, răspunse fata.

— Atunci vino înăuntru, îi zise Zâna Verde şi o duse în bucătărie. Să ştii însă, mai spuse ea, că trebuie să te porţi cum se cuvine, să mături bine prin casă, să ştergi până şi ultimul firicel de praf şi, ia aminte, să nu care cumva să te uiţi prin gaura cheii, că o mare nenorocire se va abate asupra ta.

Fata mătură şi şterse praful.

Mai apoi Zâna Verde îi zise:

— Acum du-te la fântână şi adu o găleată cu apă curată să faci mâncare. Dacă apa nu-i curată, schimb-o mereu până când ai să scoţi apă limpede ca cristalul.

Fata luă găleata şi o pomi spre fântână. Scoase o găleată, dar apa era aşa de murdară, avea atâta noroi în ea, că trebui s-o arunce. Mai scoase o găleată, apa era un pic mai curată şi-n ea înota un peştişor de argint.

Peştişorul spuse:

— Fată dragă, fată dragă, spală-mă, netezeşte-mi frumos solzii şi pune-mă înapoi cu grijă.

Ea îl spălă, îi netezi solzii şi îi dădu drumul cu grijă. Mai scoase o găleată. Apa era niţel mai limpede şi în ea înota un peştişor de aur.

Peştişorul spuse:

— Fată dragă, fată dragă, spală-mă, netezeşte-mi frumos solzii şi pune-mă înapoi cu grijă.

Fata îl spălă, îi netezi solzii şi îi dădu drumul cu grijă. Mai scoase o găleată. Apa era curată şi în
ea înota un alt peştişor, care spuse acelaşi lucru ca şi ceilalţi. Fata îl spălă şi pe el, îi netezi solzii şi-i dădu drumul. Mai scoase încă o găleată şi de data aceasta apa era proaspătă, curată şi limpede ca cristalul.

Atunci cei trei peştişori scoaseră capetele din apă şi spuseră într-un glas:

— Pâinea zânei de-o mănânci,
Drept la cimitir ajungi.
De bei apă din fântână,
Norocul te ia de mână.
Fii cinstită şi cuminte,
Cum ai fost şi înainte.

Fata o porni în grabă spre casă. Mătură în bucătărie şi şterse repede praful, căci se temea să n-o mustre zâna pentru că întârziase atât de mult. Pe deasupra îi era şi foame. Zâna Verde îi arătă apoi cum să facă mâncare şi s-o ducă în salonaş. îi mai spuse să mănânce pâine şi lapte dacă vrea. Fata îi mulţumi şi zise că o să mănânce din cozonacul pe care-l luase de acasă (trebuie să ştiţi că mai găsise nişte farâmituri prin buzunare). Zâna Verde se duse în salonaş, iar fata se aşeză lângă foc. Se tot gândea la ce-i spuseseră peştişorii şi se întreba de ce n-o lasă Zâna Verde să se uite prin gaura cheii, îşi zise că totuşi n-are ce să i se întâmple şi se aplecă să se uite prin gaura cheii. Când colo, ce credeţi că-i văzură ochii? Zâna Verde dansa cu un zmeu! Atât de mirată era fata de ceea ce văzuse, că o luă gura pe dinainte:

— Vai de mine, ce văd eu?
Zâna Verde cu un zmeu.

Zâna Verde se năpusti din cameră şi o întrebă:

— Ce-ţi văzură ochii?

Fata îi răspunse:

— N-am văzut nimic, să ştii,
Pârî ce lumea s-o sfârşi.

Apoi Zâna Verde se duse din nou în salonaş să mănânce, iar fata se uită din nou pe gaura cheii.
Şi din nou începu să cânte:

— Vai de mine, ce văd eu?
Zâna Verde cu un zmeu.

Zâna Verde ieşi ca mai înainte şi o întrebă:

— Fată dragă, fată dragă, ce-ţi văzură ochii?

Fata spuse:

— N-am văzut nimic, să ştii,
Pârî ce lumea s-o sfârşi.

Toată povestea se repetă şi a treia oară, dar de data asta Zâna Verde zise:

— Acum n-ai să mai vezi deloc, şi-i întunecă vederea. Dar, mai spuse Zâna Verde, fiindcă ai fost cuminte şi-ai şters praful, am să-ţi dau simbria şi te las să pleci acasă.

îi dădu o pungă cu bani şi o boccea cu haine şi o trimise acasă. Biata fată mergea pe cărare poticnindu-se şi numai ce se lovi de fântână. Pe ghizdurile fântânii stătea un flăcău chipeş. Omul îi spuse că vrea s-o ajute, să-i ducă punga cu bani şi bocceaua cu haine. O îndemnă să-şi spele ochii în apa fântânii înainte de a pleca. Fata făcu întocmai şi simţi că începe iar să vadă. Acum vedea la fel ca înainte. Flăcăul şi fata merseră împreună până la casa tatălui ei. Când deschiseră punga, găsiră o mulţime de bani, iar

când desfăcură bocceaua, scoaseră de acolo o sumedenie de haine minunate. Fata s-a măritat cu flăcăul şi au trăit fericiţi mulţi ani după aceea.

Ei, acu', când văzu cealaltă fată ce lucruri frumoase căpătase soră-sa, se duse şi ea la taică-său şi- i spuse:

— Tată, dă-mi un cozonac şi-o sticlă cu bere şi lasă-mă să mă duc în lume să-mi caut norocul!

Taică-său îi dădu şi ei un cozonac şi o sticlă cu bere şi lucrurile se petrecură ca şi cu sora
cealaltă. Dar când moşneagul o rugă să-i dea ceva de mâncare, ea îi spuse:

— N-am destul nici pentru mine, de unde să-ţi dau şi ţie?

în casa Zânei Verzi nu şterse praful şi zâna se supără foc pe ea. Când se duse la fântână şi peştişorii îi intrară în găleată, zise că sunt uzi şi scârboşi şi că nu-i trecea prin cap să-şi murdărească rochia şi mâinile cu ei. Aşa că-i aruncă fără milă înapoi în fântână. Şi mai spuse că nici vorbă să bea apă rece şi chioară, când putea să mănânce pâine şi să bea lapte. Când Zâna Verde îi luă vederea pentru că se uitase prin gaura cheii, nu căpătă nici punga cu bani, nici bocceaua cu haine fiindcă nu ştersese praful.

Şi cum nu s-a găsit nimeni care s-o ajute pe drum până acasă, a umblat şi ea de colo-colo, ziua şi noaptea, până a murit. Şi nimeni n-a putut spune unde e îngropată sau ce s-a ales de ea.

Câinele cu dinţi mărunţi

poveste engleză

Odată, demult, trăia un negustor care străbătea lumea în lung şi-n lat. într-una din călătorii îl atacară hoţii. I-ar fi luat ei şi viaţa şi banii, dacă nu-i sărea în ajutor un câine mare, care îi puse pe tâlhari pe fugă. După ce-i alungă pe răufăcători, câinele îl luă pe negustor acasă (şi avea câinele nostru o casă frumoasă, nu glumă!), îi legă rănile şi îl îngriji până ce acesta se puse din nou pe picioare.

De cum se însănătoşi, negustorul plecă spre casă. Dar înainte de-a se aşterne la drum, îi spuse câinelui că-i e recunoscător pentru binele ce i-l făcuse şi îl întrebă cum ar putea să-l răsplătească. îi mai spuse că n-o să şovăie nicio clipă să-i dea chiar cel mai de preţ lucru pe care-l are.

Se porni să-l întrebe cam aşa:

— Primeşti un peşte care vorbeşte douăsprezece limbi?

— Nu, zise câinele, nu vreau.

— Sau o gâscă cu ouă de aur?

— Nu, zise câinele, nu-mi trebuie.

— Poate o oglindă în care să vezi gândurile oamenilor?

— Nu, zise câinele, n-am nevoie.

— Atunci ce vrei? întrebă negustorul.

— Nu vreau niciunul din darurile astea, vorbi câinele, lasă-mă doar să-ţi iau fata şi s-o duc la mine acasă.

Tare se mâhni negustorul când auzi una ca asta, dar cuvântul o dată dat era bun dat şi nu mai avea încotro.

— Poţi să vii s-o iei, îi spuse el câinelui, dar mai las-o să stea acasă o săptămână.

La sfârşitul săptămânii câinele se duse la negustor să ia fata. Când ajunse acolo, nu vru să intre nici în ruptul capului şi aşteptă la uşă. Fata făcu ce-i spusese taică-său şi ieşi îmbrăcată ca pentru drum, gata să plece cu câinele.

Văzând-o câinele spuse mulţumit:

— Urcă-te-n spinarea mea şi-am să te duc acasă.

Fata făcu întocmai şi o porniră la pas întins până ajunseră la casa câinelui, care era

tare departe.

După ce stătu o săptămână acolo, fetei i se făcu urât şi începu să plângă.

— De ce plângi? o întrebă câinele.

— Fiindcă vreau să merg înapoi la tata, răspunse ea.

Atunci câinele îi zise:

— Dacă-mi promiţi că n-ai să rămâi mai mult de trei zile, te duc eu acolo. Dar mai întâi, zise el, spune-mi cine sunt eu.

— O potaie mare cu dinţi mărunţi, răspunse ea.

— Dacă-i pe-aşa, nu te las să pleci.

Fata însă plânse atât de mult, încât câinele îi promise s-o ducă acasă.

— înainte de-a pleca, zise el, spune-mi cine sunt eu.

— O, spuse fata, cine altul decât Dulce-ca-un-fagure-de-miere?!

— Urcă-te-n spinarea mea, zise el, şi te duc acasă.

Merse aşa cu fata în spinare vreo patruzeci de mile până ajunseră la un pârleaz.

— Cine sunt eu? întrebă câinele înainte de a sări pârleazul.

Crezând că nimic n-o mai poate întoarce din drum, fata spuse:

— O potaie mare cu dinţi mărunţi.

Cum a auzit asemenea vorbe, câinele n-a mai sărit pârleazul, ci s-a întors şi a luat-o la fugă spre casă cu fata în spinare.

Mai trecu o săptămână, fata plânse din nou de ţi se rupea inima şi câinele îi făgădui iar s-o ducă acasă la taică-său. Fata se urcă în spinarea câinelui şi, ca data trecută, ajunseră la pârleaz, unde câinele se opri şi-o întrebă:

— Cine sunt eu?

— Dulce-ca-un-fagure-de-miere, răspunse ea.

Atunci câinele sări peste pârleaz şi mai merseră douăzeci de mile până ajunseră la alt pârleaz.

— Cine sunt eu? întrebă câinele dând din coadă.

Ea se gândea mai mult la taică-său, la casa părintească, decât la câine şi tară să-i pese, răspunse:

— O potaie mare cu dinţi mărunţi.

Auzind una ca asta, câinelui i se zburli părul pe spinare de mânie. Se întoarse şi o luă la fugă spre casă, ca şi data trecută. După ce fata mai plânse o săptămână, câinele îi promise iar s-o ducă la casa părintească. Ea se urcă din nou în spinarea câinelui şi, când ajunseră la primul pârleaz, câinele o întrebă:

— Cine sunt eu?

— Dulce-ca-un-fagure-de-miere, răspunse ea.

Câinele sări pârleazul şi merseră mai departe. Fata se hotărî în sfârşit să-i spună cele mai frumoase vorbe până s-o vedea la casa tatălui ei.

Când ajunseră la uşa negustorului, câinele o întrebă:

— Cine sunt eu?

în clipa aceea fata uită vorbele frumoase pe care avea de gând să i le spună şi începu:

— O...

Câinele dădu să se întoarcă. Fata se prinse bine de clanţa uşii şi era cât pe-aci să spună „potaie”, când văzu câtă tristeţe era în ochii câinelui. îşi aminti atunci ce bun şi răbdător fusese cu ea şi zise:

— Mai-dulce-ca-un-fagure-de-mi ere!

După ce spuse cuvintele astea, fata crezu că, mulţumit de ce auzise, câinele o să plece spre casa lui. Dar nici urmă de aşa ceva. Dintr-o dată el se ridică pe labele dinapoi şi, cu labele din faţă, îşi
dădu jos capul de câine şi-l aruncă cât colo. Blana de pe corp îi căzu şi apăru cel mai frumos tânăr din lume, cu cei mai albi şi mai mărunţi dinţi din câţi au existat vreodată.

Vă închipuiţi, desigur, că au făcut nuntă mare şi au trăit fericiţi împreună mulţi ani.

Rochiţă-De-Muşchi

poveste engleză

Trăia odată într-o colibă o văduvă săracă şi bătrână, care avea două fete. Cea mai mică, frumoasă ca soarele, n-avea mai mult de nouăsprezece sau douăzeci de ani. Maică-sa lucra de dimineaţă până seara să-i facă o rochie.

Un negustor începu să-i facă curte mezinei. Venea mereu şi-i aducea tot felul de lucruri. Omul o iubea şi vroia cu orice preţ să se însoare cu ea. Dar fata nu-l iubea (ce să-i faci, se mai întâmplă câteodată!) şi nu ştia cum să scape de el. Aşa că într-o zi se duse la maică-sa şi-i ceru sfatul.

— Lasă-l să vină, spuse văduva, şi vezi ce poţi scoate de la el până termin eu rochia asta. Pe urmă n-ai să mai ai nevoie nici de el, nici de darurile lui. Fată dragă, spune-i că nu te măriţi cu el dacă nu-ţi aduce o rochie albă de satin, brodată cu rămurele de aur mari cât mâna. Şi nu uita să-i spui că trebuie să-ţi fie pe măsură.

Când veni negustorul s-o ceară de nevastă, fata îi spuse ce-o învăţase maică-sa. Omul luă aminte şi într-o săptămână veni cu rochia gata. Ce să mai vorbim, era aşa cum o ceruse bătrâna. Fata o luă şi se duse s-o arate maică-şi. Când o puse pe ea, văzu că-i vine ca turnată.

— Acu' ce mă fac, mamă? întrebă ea.

— Spune-i, zise mama, că n-ai să te măriţi cu el dacă nu-ţi aduce o rochie de mătase în culori luate de la toate păsările cerului. Şi, ca-nainte, să-ţi fie pe măsură.

Fata îi spuse negustorului întocmai. Peste două-trei zile, el veni din nou, cu rochia de mătase aşa cum i-o ceruse fata. Şi cum omul ştia măsura dinainte, bineînţeles că rochia îi veni fetei de minune.

— Şi-acu' cum o scot la capăt, mamă? întrebă ea din nou.

Iar maică-sa îi zise:

— Spune-i că nu te măriţi cu el dacă nu-ţi aduce nişte conduri de argint pe piciorul tău.

Fata ceru negustorului ce o povăţuise maică-sa şi peste câteva zile acesta veni cu condurii.

Picioruşele ei erau mici, ca de păpuşă, dar condurii îi veneau de parcă ar fi fost făcuţi anume pentru ea: nici prea strâmţi, nici prea largi. Din nou fata se duse la maică-sa şi o întrebă ce să facă.

— La noapte am să-ţi termin rochia, zise bătrâna. Spune-i negustorului c-o să te măriţi cu el mâine şi să vină aici la ora 10.

Fata îi spuse întocmai:

— Nu uita, dragul meu, mâine dimineaţă la 10.

— Am să vin, dragostea mea, am să vin negreşit, zise el.

în noaptea aceea văduva lucră până târziu, dar termină rochia. Muşchi verde şi fir de aur, iată din ce-o făcuse. O boteză „rochiţă-de-muşchi" şi dădu acest nume şi fetei mai mici, căci pentru ea o lucrase. Era o rochie fermecată care-ţi îndeplinea toate dorinţele. N-aveai decât s-o pui tine şi să doreşti să ajungi undeva, că te şi vedeai la locul cu pricina. Sau dacă vroiai să-ţi schimbi înfăţişarea, pe dată te prefaceai în lebădă sau albină.

A doua zi femeia se sculă înainte de revărsatul zorilor. O chemă pe fata cea mică şi

o îndemnă să plece în lume ca să-şi caute norocul, căci un mare noroc o aştepta. Bătrâna citea în stele şi ştia ce are să vină. îi dădu fetei rochiţa de muşchi şi o coroană de aur şi îi spuse să nu uite condurii de argint şi cele două rochii pe care le căpătase de la negustor. Dar avea să umble în hainele obişnuite cu care lucra toată ziua. Şi iat-o pe Rochiţă-de-muşchi gata de drum. Maică-sa îi spuse c-o să ajungă peste nouă mări şi nouă ţări, iar de acolo o să mai meargă până ce o să dea de un palat mare unde să ceară de lucru.

— N-ai să mergi mult, draga mamii, zise bătrâna. Şi acolo ai să găseşti de lucru cât vrei.

Rochiţă-de-muşchi urmă povaţa maică-şi şi, cât ai clipi din ochi, se trezi în faţa unui palat mare. Bătu la poarta din faţă şi spuse că vrea de lucru. Nu ştiu cum se făcu că-i deschise tocmai stăpâna palatului. Cum o văzu, stăpâna şi prinse drag de fată, căci frumuseţea ei părea fără pereche în lume.

— Ce ştii să faci? o întrebă ea.

— Ştiu să fac mâncare, înălţimea voastră, răspunse Rochiţă-de-muşchi. Lumea zice c-o să fiu o bucătăreasă în toată regula.

— Ca bucătăreasă nu pot să te iau, îi spuse stăpâna. Mai am una, dar aş putea să te iau ajutor de bucătăreasă, dacă eşti mulţumită cu slujba asta.

— Mai mulţumită nici că se poate, spuse Rochiţă-de-muşchi. E tot ce-mi doresc.

Aşa că Rochiţă-de-muşchi avea să fie ajutor de bucătăreasă. Şi după ce-i arătă camera unde o să stea, stăpâna o duse la bucătărie şi-i făcu cunoştinţă cu slujnicele.

— Am adus-o pe Rochiţă-de-muşchi, zise stăpâna. De azi înainte o să fie ajutor de bucătăreasă.

Apoi stăpâna plecă, iar Rochiţă-de-muşchi se duse din nou în cameră ca să-şi aranjeze lucrurile
şi să ascundă coroana de aur, condurii de argint şi cele două rochii minunate.

N-are rost să vă mai spun că toate slujnicele de la bucătărie plesneau de ciudă. Lucrurile aveau să meargă chiar şi mai prost, căci fata cea nouă era al naibii de frumoasă, mult mai frumoasă decât oricare din ele. O hoinară în zdrenţe să le poruncească lor, când locul ei ar fi fost la spălatul vaselor, şi asta numai aşa fiindcă le era milă de ea! Dacă cineva trebuia să fie ajutor de bucătăreasă, păi e limpede ca lumina zilei că una din ele era demnă de aşa ceva, fiindcă ştia cum merg lucrurile. Nu fata asta de pe care curg zdrenţele, culeasă de pe drumuri. Dar lasă c-o s-o facă ele să-şi vadă lungul nasului, nu duceţi grijă! Şi uite aşa au sporovăit întruna, cum fac femeile de obicei, până ce Rochiţă-de-muşchi veni în bucătărie să se apuce de treabă. Atunci tăbărâră toate cu gura pe ea:

— Cine te crezi tu să ne dai nouă porunci? Ai să fii ajutor de bucătăreasă când ţi-i vedea ceafa. N-apuci tu ziua aia! Să fii fericită dacă ţi-om da să freci tigăile, să speli cuţitele, să cureţi grătarele de la sobe şi alte d-astea. Iar drept răsplată, uite ce-ţi dăm!

Şi dintr-o dată, linguroiul o lovi drept în cap – poc, poc, poc!

— Mai mult nici că meriţi, îi spuseră ele, şi altceva n-ai să capeţi, frumoaso!

Aşa se şi întâmplă cu Rochiţă-de-muşchi. Toate treburile cele mai murdare ea le făcea. Nu peste mult timp fata era plină de grăsime din cap până în picioare, iar ochii nu i se mai vedeau de atâta funingine. Din când în când, câte o slujnică nu uita să-i trântească linguroiul în cap – poc, poc poc! Biata fată nu mai putea îndura, aşa de tare o dureau cucuiele.

Vremea trecea, Rochiţă-de-muşchi îşi vedea de tigăile, cuţitele şi grătarele ei, iar slujnicele îi dădeau în cap cu linguroiul – poc, poc, poc! într-o zi se răspândi vestea c-o să fie o petrecere mare, cu vânătoare, dans şi alte distracţii, care avea să ţină trei zile şi trei nopţi. Toate preacinstitele feţe din împrejurimi şi de la câteva mile depărtare fură chemate la această petrecere. Bineînţeles stăpânul, stăpâna şi feciorul lor (căci nu-i dăruise cerul decât cu o odraslă) se duseră şi ei. Nu trebuie să vă mai spun că toate slujnicele numai despre asta vorbeau. Una ar fi vrut să fie şi ea acolo, alta ar fi vrut să danseze cu vreunul din prinţi, alta ar fi vrut să vadă rochiile doamnelor şi uite aşa fiecare îşi dorea câte ceva, în afară de Rochiţă-de-muşchi, care stătea la locul ei şi nu spunea nimic. Dacă ar avea haine ca lumea, se gândeau, s-ar putea duce şi ele la bal fără grijă, căci nu se credeau cu nimic mai prejos decât oricare doamnă de viţă nobilă.

— Te pomeneşti că vrei să mergi şi tu la bal, Rochiţă-de-muşchi?! râseră ele. Frumos ţi-ar sta să apari acolo în zdrenţele tale şi murdară cum eşti!

Şi dintr-o dată linguroiul o lovi din nou în cap – poc, poc, poc! După asta slujnicele toate începură să-şi bată joc de biata fată. Vedeţi şi dumneavoastră ce neamuri proaste erau.

Ştiţi, după cum v-am mai spus, că Rochiţă-de-muşchi era foarte chipeşă, iar zdrenţele şi murdăria nu reuşeau să-i ascundă frumuseţea. Ce-or fi zis servitorii despre fată nu prea ne interesează, dar stăpânul cel tânăr nu-şi putea lua ochii de la ea. Stăpânul şi stăpâna văzuseră şi ei că fata nu-i o oarecare, căci Rochiţă-de-muşchi era frumoasă, nu glumă. De aceea se gândiră s-o invite la petrecere şi trimiseră după ea ca să afle dacă vrea să meargă.

— Nu, vă mulţumesc din suflet, spuse ea, niciodată nu m-am gândit la una ca asta. Ştiu ce mi se cuvine şi ce nu. Şi pe deasupra aş umple de grăsime caleaşca şi hainele oricui s-ar apropia de mine.

Stăpânul şi stăpâna îi spuseră să nu-şi facă griji şi o rugară de câteva ori să vină la petrecere.

Sunt foarte mărinimoşi, le spuse Rochiţă-de-muşchi, dar ea n-o să se ducă la bal. Chiar aşa o să facă. Când fata se întoarse în bucătărie, vă închipuiţi că toate vroiau să ştie de ce-au trimis stăpânii după ea. Aveau de gând s-o dea afară? Ea însă le spuse că stăpânul şi stăpâna o invitaseră să meargă cu ei la petrecere.

— Cum? Tu la bal? ziseră ele mirate. Cine crede una ca asta? Dac-ar fi fost vreuna dintre noi, mai treacă-meargă. Dar tu! Auzi colo! Nici nu te-ar fi lăsat să intri. Ai fi pătat hainele domnilor, dacă s-ar fi găsit vreunul să danseze cu tine. Iar doamnele, săracele de ele, ar fi trebuit să se ţină de nas când treceau pe lângă tine.

Nu, nu se poate, ziceau ele, ca stăpânul şi stăpâna s-o fi chemat pe ea la bal. Minte de îngheaţă apele şi linguroiul o pocni din nou în cap – poc, poc, poc!

A doua seară stăpânul, stăpâna şi fiul lor o invitară din nou la bal. Fusese minunat cu o seară în urmă, ziceau ei, şi păcat că ea n-a fost acolo. Deseară are să fie şi mai frumos. Toţi, dar în special stăpânul cel tânăr, o rugară să vină. Nu, zice ea, cum era să se ducă aşa, plină de grăsime şi murdărie şi toată în zdrenţe? Nu putea şi nici nu vroia să meargă. Nici stăpânul cel tânăr nu fu în stare s-o convingă, deşi încercă destul, slavă Domnului. Celelalte slujnice n-o crezură când fata le povesti că stăpânii o chemaseră din nou la petrecere şi că stăpânul cel tânăr ţinea morţiş să meargă şi ea.

— I-auziţi colo, spuseră ele. Ce-o să mai zică sărăntoaca asta? Numai minciuni, ce altceva!

Atunci una din ele, cu o gură ca o troacă de porci şi cu picioare de cal, apucă linguroiul şi poc! i-
1 trânti în cap.

în seara aceea Rochiţă-de-muşchi se hotărî să meargă la bal aşa cum se cuvine, dar fără s-o ştie cineva. Primul lucru a fost să le adoarmă pe toate slujnicele. Pe nevăzute le atinse uşor, în trecere, şi toate căzură într-un somn adânc din care nu se puteau trezi singure. Vraja trebuia sfărâmată de cineva cu aceeaşi putere ca rochiţa fermecată a fetei. După asta Rochiţă-de-muşchi se spălă bine. De când venise, celelalte n-o lăsaseră să se spele fiindcă vroiau s-o ţină cât mai murdară. Apoi se duse în camera ei, aruncă cât colo hainele şi încălţările de toată ziua, îşi puse rochia albă de satin brodată cu rămurele de aur, condurii de argint şi coroana de aur. Bineînţeles avea pe dedesubt rochiţa de muşchi. Cum termină cu îmbrăcatul, îşi puse în gând să ajungă le petrecere. Nici n-apucă bine să se gândească ce vrea, că se şi văzu acolo. Simţi doar că se ridică şi zboară prin aer, numai o clipită însă. Apoi îşi dădu seama că era în încăperea în care se încinsese dansul.

Stăpânul cel tânăr o văzu stând deoparte şi, de cum o zări, nu-şi mai putu lua ochii de la ea. Nu mai văzuse niciodată o fată atât de frumoasă şi aşa de minunat îmbrăcată.

— Cine-i fata de colo? o întrebă el pe maică-sa.

Dar maică-sa nu ştia nici ea.

— Nu poţi afla cine e, mamă? zise băiatul. Nu poţi merge să vorbeşti cu ea?

Maică-sa, văzând că băiatul n-o să aibă linişte până n-o afla cine-i fata, se duse, se prezentă tinerei doamne şi o întrebă cine e, de unde vine şi multe de-alde astea. Dar tot ce putu afla era că tânăra necunoscută venea dintr-un loc unde o loveau cu linguroiul în cap. Apoi stăpânul cel tânăr se duse şi el, se prezentă, dar nici el nu putu afla nimic despre frumoasa doamnă. O invită atunci la dans, dar ea se cam ferea. El se aşeză lângă ea şi o tot rugă până când, în cele din urmă, fata primi şi o porniră amândoi în ritmul muzicii. Dansară o dată, înconjurând încăperea, apoi fata îi spuse că trebuie să plece. El o rugă să mai stea, dar fără vreun folos: necunoscuta se hotărâse să plece chiar atunci.

— Fie cum ţi-e vrerea, zise el (ce altceva putea spune, la urma urmei?!), am să te conduc.

A fost de ajuns ca ea să-şi dorească să fie acasă, că s-a şi văzut acolo. Nici vorbă s-o mai
conducă cineva. Pur şi simplu dispăru de lângă el cât ai bate din palme lăsându-l cu gura căscată de uimire. Crezând că distinsa doamnă e la bal sau în curte să-şi aştepte trăsura, stăpânul cel tânăr se duse să vadă, dar nu era nici urmă de ea nicăieri şi nimeni nu ştia să spună unde e. Se duse el înapoi la bal, dar nu-şi putea lua gândul de la ea şi vroia întruna să meargă înapoi acasă.

Când ajunse acasă, Rochiţă-de-muşchi se uită întâi să vadă dacă slujnicele mai dormeau. Apoi se duse sus şi-şi puse din nou hainele de bucătărie. După aceea coborî şi atinse uşor fiecare slujnică. Asta le trezi, ca să zicem aşa. Oricum toate tresăriră şi se-ntrebară cât o fi ceasul, mirându-se că au putut dormi atâta. Rochiţă-de-muşchi le spuse cât e ceasul şi le dădu de-nţeles că ar putea să le pârască. Ele se rugară să nu le spună stăpânei şi se sfătuiră între ele să-i dea fetei câte ceva dacă s-o lăsa greu. Aveau de gând să-i dea nişte lucruri vechi şi cam purtate: o fustă, o pereche de pantofi, nişte ciorapi, un corset şi câte şi mai câte de-alde astea. Rochiţă-de-muşchi le promise că n-o să le pârască şi-n seara aceea nu-i mai dădură cu linguroiul în cap.

A doua zi stăpânul cel tânăr nu-şi putea găsi astâmpăr. Nu se gândea decât la frumoasa necunoscută de care se îndrăgostise la prima vedere cu o noapte în urmă. întruna se întreba dacă va veni din nou la bal şi dacă se va face nevăzută la fel ca

noaptea trecută. Se tot gândea el cum s-o oprească sau cum s-o ajungă din urmă, dacă fata o să dispară iar pe neaşteptate. Trebuie să afle unde stă, îşi zise el, altfel cum o să mai poată trăi după ce se termină balul? O să se prăpădească de dorul ei, se jeluieşte maică-şi, dacă n-o s-o poată lua de nevastă. E îndrăgostit de ea până peste cap.

— Bine, dragul mamei, zise stăpâna, cum să te-ajut eu? Am crezut că-i o fată modestă şi la locul ei, dar n-a vrut să-mi spună cine e, ce face şi de unde vine. Mi-a spus doar că vine dintr-un loc unde-i dau cu linguroiul în cap.

— E învăluită de mister, ştiu, spuse stăpânul cel tânăr, dar nu-mi pot lua gândul de la ea. Trebuie să mă-nsor cu ea, mamă, oricine-ar fi şi orice s-ar întâmpla. Să n-apuc să mai văd lumina soarelui, daci n-am s-o iau de nevastă.

Slujnicele au auzul tare ascuţit şi limba şi mai ascuţită, aşa că vă puteţi da cu socoteală că la bucătărie nu se vorbea despre altceva decât despre stăpânul cel tânăr şi despre frumoasa doamnă de care se îndrăgostise nebuneşte.

— Dar proaste ne mai crezi, Rochiţă-de-muşchi! Auzi colo! Cică stăpânul a vrut-o numai pe ea la dans şi începură din nou s-o sâcâie şi să-i spună tot felul de răutăţi.

Iar la sfârşit, fiindcă le minţise (aşa credeau ele), îi dădură cu linguroiul în cap— poc, poc, poc!

Şi treaba asta se repetă mai târziu, după ce stăpânul şi stăpâna trimiseră din nou după ea şi o poftiseră să vină la bal cu ei, iar ea refuzase ca şi înainte. Slujnicele îi spuneau în bătaie de joc să aibă grijă să nu piardă ocazia, nu se ştie dacă o să mai vină alta. I-au mai zis ele şi alte lucruri, dar nu vreau să le mai spun aici. Din nou linguroiul o nimeri în cap – poc, poc, poc i Atunci Rochiţă- de-muşchi le adormi pe împieliţate, cum făcuse cu o seară în urmă, şi începu să se pregătească de petrecere. De data aceasta însă îşi puse cealaltă rochie, cea făcută din mătase în culori luate de la toate păsările cerului.

Iat-o acum pe Rochiţă-de-muşchi la bal. Stăpânul cel tânăr o aştepta cu nerăbdare. De cum o zări, îl rugă pe taică-său să trimită un om s-aducă din grajduri calul cel mai iute şi să-l ţină înşeuat la uşă. Pe maică-sa o rugă să stea puţin de vorbă cu doamna cea frumoasă. Stăpâna aşa cum o rugase fiu-său, dar mai mult decât noaptea trecută nu putu afla. Când armăsarul fu gata înşeuat la uşă, stăpânul cel tânăr o invită la dans pe aleasa inimii lui. Ca înainte ea zise „nu" la început şi „da" mai pe urmă. Apoi, la fel ca noaptea trecută, spuse că trebuie să plece după ce dansară o dată, înconjurând încăperea. Acum, însă, el o ţinu strâns de mână până ajunseră în curte. Apoi fata îşi puse în gând să ajungă înapoi acasă şi, cât ai zice „peşte", se pomeni în camera ei. Tânărul stăpân o simţi cum se înalţă în aer, dar nu putu s-o oprească nicicum. O fi călcat-o poate pe picior, căci fetei îi scăpă un condur. Nu pun capul jos pentru ce s-a întâmplat, dar cred că totuşi aşa a fost. El luă condurul, iar cât despre fată, mai uşor ţi-ar fi fost să te iei la întrecere cu vântul într-o noapte cu furtună decât s-o prinzi pe ea din urmă. De cum ajunse acasă, Rochiţă-de-muşchi îşi luă din nou hainele ponosite, apoi rupse vraja care le adormise pe celelalte slujnice. Le furase iar somnul, aşa credeau ele, şi, de frică să nu afle stăpâna, îi oferiră fetei una un şiling, alta o jumătate de coroană, o a treia leafa pe o săptămână. Ea promise că n-o să spună nimănui nimic.

A doua zi stăpânul cel tânăr nu se mai putea scula din pat. Se ofilea de dor pentru domniţa care- şi pierduse un condur de argint noaptea trecută. Toate leacurile doctorilor nu-i ajutară la nimic. Se dădu sfoară-n ţară că stăpânul cel tânăr e rău bolnav şi că numai femeia care-şi pierduse condurul putea să-l salveze. Dacă avea să vină, el o s-o ia de nevastă. Cum v-am mai spus, condurii erau mititei, ca de păpuşă.

De peste tot veniră doamne cu picioare mari sau mici, dar niciuna nu avea picioarele atât de mici ca să încalţe condurul, oricât s-ar fi chinuit ele. Sosiră şi femei de rând, dar nici uneia nu-i venea bine condurul de argint. Chiar şi slujnicele au încercat, dar fără vreun folos.

Stăpânul cel tânăr se prăpădea văzând cu ochii.

— Oare nu mai e nimeni, se întreba mama, nicio femeie bogată sau săracă?

— Nu, îi răspunseră ceilalţi. Toată lumea încercase condurul, în afară de Rochiţă-de-muşchi.

— Aduceţi-o degrabă aici, spuse stăpâna.

O aduseră pe fată.

— încalţă condurul ăsta, spuse stăpâna.

Rochiţă-de-muşchi îşi strecură destul de uşor piciorul în condur, căci era pe măsura ei. Stăpânul cel tânăr sări din pat şi vru s-o ia în braţe.

— Stai o clipă, zise ea şi o luă la fugă.

Nici n-apucară să se dezmeticească bine că fata se şi întoarse îmbrăcată în rochia albă de satin brodată cu rămurele de aur, cu coroana de aur pe cap şi încălţată cu amândoi condurii de argint. Stăpânul cel tânăr iar se repezi s-o ia în braţe.

— Mai stai un pic, zise ea şi dispăru din nou.

De data aceasta veni îmbrăcată cu rochia de mătase în culori luate de la toate păsările cerului. Acum nu-l mai opri s-o ia în braţe, iar el, cum se zice, o sorbea din priviri.

După ce se liniştiră puţin şi începură să vorbească mai pe îndelete, stăpânul, stăpâna şi feciorul lor vrură să afle câteva lucruri despre fată. O întrebară cum a ajuns la bal şi cum de s-a putut întoarce acasă iute ca vântul şi ca gândul.

— Mi-am pus doar în gând să fiu acolo, le răspunse ea.

Le povesti apoi ce v-am spus şi eu, despre rochiţa fermecată pe care i-o făcuse maică-sa şi despre puterile pe care i le dădea dacă vroia s-o îmbrace.

— Ei, asta era, se dumiriră ei.

Apoi îşi aduseră aminte de vorbele fetei, că vine dintr-un loc unde îi dădeau cu linguroiul în cap. Ce vroia să spună cu asta, o întrebară ei. Vroia să spună exact ce spusese: totdeauna linguroiul nimerea în capul ei – poc, poc, poc!

Stăpânii se înfuriară de-a binelea când auziră una ca asta. Porunciră să plece toate slujnicele de la bucătărie şi puseră câinii pe urmele lor, ca să gonească ciumele cât mai departe de locul acela.

Nu mult după această întâmplare, Rochiţă-de-muşchi şi stăpânul cel tânăr făcură nuntă, iar mireasa primi o caleaşcă cu şase cai să se plimbe, sau zece dacă vroia, fiindcă nu trebuie să vă spun că avea tot ce-şi dorea. Trăiră fericiţi şi avură o casă plină de copii. Eram şi eu pe-acolo când băiatul cel mai mare, puţin cam adus de spate, cânta la vioară. Dar treaba asta s-a petrecut acum mulţi, mulţi ani şi nu m-ar mira ca stăpânul şi stăpâna să fi murit de-atunci, deşi n-am auzit pe nimeni spunând una ca asta.

Tom Tit Tot

poveste engleză

A fost odată o femeie care avea o fată. într-o zi făcu ea cinci plăcinte şi, când le scoase din cuptor, văzu că le lăsase prea mult şi coaja era cam tare. Aşa că-i spuse fetei:

— Fată, pune plăcintele astea pe policioară şi lasă-le acolo un

pic. S-or face ele bune de mâncat.

Vroia să spună c-o să se mai moaie coaja.

Dar fata ce-şi zise? „Păi, dacă s-or face bune de mâncat, am să le mănânc acum.” Se puse pe treabă şi le mâncă de la prima până la ultima.

Când veni vremea mesei, maică-sa îi spuse:

— Du-te şi adu-mi o plăcintă. Cred c-or fi bune de mâncat acum.

De dus se duse ea şi se uită, dar ce era să găsească decât tava?! Se întoarse deci şi-i spuse maică-şi:

— Nu-s încă bune.

— Niciuna? întrebă femeia mirată.

— Niciuna, zise fata.

— Ei, bune sau nu, spuse mama, tot o să mănânc una.

— Cum ai să mănânci dacă nu se poate? sări fata.

— Foarte bine, spuse maică-sa. Du-te şi adu-mi-o pe cea mai bună.

— Le-am mâncat pe toate. N-am cum să-ţi aduc nici pe cea mai bună, nicipe cea rea.

Biata femeie se înfurie de-a binelea. îşi luă furca de tors şi ieşi la poartă. începu să toarcă şi să cânte aşa:

— Fata mea a mâncat cinci plăcinte, cinci plăcinte azi.
Fata mea a mâncat cinci plăcinte, cinci plăcinte azi.

Regele tocmai venea în jos pe uliţă şi o auzi cântând. Neînţelegând ce cânta femeia, se opri şi o întrebă:

— Ce tot spui acolo, femeie?

Femeii îi fu ruşine să-i povestească regelui ce făcuse fata ei şi începu să cânte din nou:

— Fata mea a tors cinci fuioare, cinci fuioare azi.
Fata mea a tors cinci fuioare, cinci fuioare azi.

— Ce spui, soro! se minună regele. N-am mai auzit una ca asta. Ascultă-mă, zise el mai apoi, vreau să-mi iau nevastă şi-am să mă-nsor cu fata ta. Dar bagă de seamă, mai spuse el, unsprezece luni dintr-un an o să mănânce tot ce-i doreşte inima, o să-mbrace toate rochiile care i-or plăcea şi o să meargă la toate petrecerile la care-o vrea. Dar în ultima lună va trebui să toarcă cinci fuioare în fiecare zi şi, dacă n-o face aşa, am să pun să i se taie capul.

— Bine zici, măria ta, spuse femeia, gândindu-se că aşa un bărbat nu se găseşte pe toate cărările. Cât despre cele cinci fuioare, când o veni timpul, o găsi ea o cale să scape şi, la urma urmei, poate c-o uita şi el.

Făcură nunta. Vreme de unsprezece luni fata mâncă tot ce-i dori inima, îmbrăcă toate rochiile care-i plăcură şi merse la toate petrecerile la care vroi.

Dar timpul trecea şi fata începu să se gândească la fuioare şi să se întrebe dacă regele şi-o mai aduce aminte de ele. El însă nu sufla o vorbă despre asta şi ea era sigură că el uitase cu totul.

Totuşi, în ultima zi a lunii o duse într-o odaie pe care nu i-o mai arătase niciodată.

Acolo erau numai o furcă de tors şi un scăunel. Regele zise:

— Ei, nevastă dragă, mâine am să te-ncui aici şi-am să-ţi las ceva mâncare şi nişte în. Dacă nu torci cinci fuioare până seara, unde-ţi stau picioarele, acolo îţi va sta şi capul.

Şi se duse după treburile lui.

Fetei îi era tare teamă. Niciodată nu-i stătuse ei capul la ale casei şi habar n-avea cum să toarcă. Ce-o să se facă ea mâine, dacă nimeni n-o s-o ajute? Se aşeză pe un scăunel şi începu să plângă de ţi se rupea inima.

Deodată auzi de afară un zgomot, jos lângă uşă. Se ridică, deschise uşa şi ce-i văzură ochii?! Un drăcuşor mic şi negru cu o coadă lungă, lungă de tot. El se uită cam curios la ea şi o întrebă:

— Da' ce-ai, de ce plângi?

— Ce-ţi pasă? zise ea.

— Nu-mi pasă, spuse el, dar vreau să ştiu şi eu de ce plângi.

— Şi la ce mi-ar folosi dacă ţi-aş spune?

— Poţi să ştii? zise el răsucindu-şi codiţa.

— Ei, bine, spuse fata, nu-mi foloseşte la nimic, dar nici n-are ce să-mi strice.

Se sculă în picioare şi-i povesti despre plăcinte, despre fuioare şi despre celelalte întâmplări.

— Uite ce-am să fac, zise negriciosul. Vin la fereastra ta în fiecare dimineaţă, iau inul şi ţi-l aduc seara tors.

— Şi ce-mi ceri pentru asta? întrebă fata.

Drăcuşorul se uită cu coada ochiului şi apoi spuse:

— în fiecare seară am să te las de trei ori să ghiceşti cum mă cheamă şi, dacă până la sfârşitul lunii nu mi-ai ghicit numele, vei fi a mea.

Fata se gândi c-o să ghicească ea până la sfârşitul lunii, aşa că-i spuse:

— Bine, facem târgul.

— îl facem, spuse drăcuşorul.

Să-l fi văzut apoi ce mulţumit şi-a răsucit codiţa.

A doua zi regele îşi duse nevasta în odaia cu pricina. Acolo găsiră inul şi mâncarea pentru o zi.

— Ăsta-i inul, spuse el, şi dacă nu-l torci până diseară, am să pun să ţi se taie capul.

Apoi încuie uşa şi se duse.

Abia plecă regele, că se şi auzi un ciocănit la fereastră. Fata se sculă de pe scaun, deschise fereastra şi bineînţeles că găsi drăcuşorul stând pe pervaz.

— Unde-i inul? întrebă el.

— Uite-l, spuse fata şi i-l dădu.

Veni seara şi iar se-auzi ciocănitul. Fata se ridică, deschise fereastra şi iată-l din nou pe tuciuriul nostru, cu inul tors în braţe.

— Gata, spuse el şi-i dădu inul. Ei, acum spune cum mă cheamă.

— Cum să te cheme? Poate Bill.

— Da' de unde! spuse el răsucindu-şi codiţa.

— Atunci Ned, zise ea.

— Nici, făcu el îmbârligându-şi din nou codiţa.

— Te-o fi chemând Mark.

— N-ai ghicit, zise el.

Şi dispăru cu codiţa făcută sfredel.

Când veni regele, cele cinci fuioare îl aşteptau gata toarse.

— Văd că n-o să-ţi tai capul astă-seară draga mea, spuse el. Mâine dimineaţă o să-ţi dau din nou mâncarea şi inul, mai zise el şi dus a fost.

în fiecare zi îi dădea inul şi mâncarea. Negriciosul cel mic era nelipsit, dimineaţa şi seara.

Iar fata nu făcea altceva decât să se gândească la tot felul de nume pe care să le spună seara. Niciodată însă nu-l nimerea pe cel adevărat. Da, dar luna se apropia de sfârşit, tuciuriul se făcea tot mai răutăcios şi-şi învârtea coada tot mai repede ori de câte ori fata îi spunea câte un nume.

Şi iată că nu mai era decât o zi până la sfârşitul lunii. împieliţatul veni cu inul tors şi spuse:

— Ei, ai aflat cum mă cheamă?

— Nicodim?

— Nicidecum.

— Poate Samuel?

— Aş!

— Atunci te-o fi chemând Matusalem.

— N-ai ghicit nici acum.

După asta se uită la ea cu nişte ochi care o îngheţară de-a binelea şi-i spuse:

— Femeie, numai mâine mai e la mijloc şi-ai să fii a mea.

Apoi dispăru în noapte.

Biata de ea nici nu ştia pe ce lume se află de atâta supărare. Pe coridor se auziră paşii regelui.

Când intră şi văzu cele cinci fuioare toarse, regele îi spuse:

— Bine, draga mea, aştept să mai torci şi mâine cinci fuioare şi, după cum se vede, capul o să-ţi rămână pe umeri. Astă-seară mâncăm împreună aici.

Le aduseră mâncarea şi încă un scăunel şi cei doi se aşezară la masă. Nici n-apucară să-mbuce de câteva ori că regele începu să râdă.

— Ce e? întrebă nevastă-sa.

— Stai să-ţi spun, zise el. Azi-dimineaţă ieşisem la vânătoare şi ajunsesem într-un loc pe care nu- 1 mai văzusem niciodată. Şi-acolo era o groapă. Am auzit un bâzâit ca de albine. Am descălecat şi m-am dus drept spre groapă. M-am uitat şi ce crezi c-am zărit?! Un drăcuşor caraghios de mama focului. Nici nu-ţi trece prin gând ce făcea! Avea o furcă mică din care torcea repede de te lua ameţeala şi dădea mereu din coadă. Torcea întruna şi cânta:

„Ştiţi de bună seamă,

Tom Tit Tot mă cheamă”.

Ei, când auzi fata una ca asta, simţi că nu-şi mai încape în piele de bucurie, dar nu scoase niciun cuvânt.

A doua zi, negriciosul se uită tare răutăcios la ea când veni după în. La căderea nopţii fata auzi din nou ciocănitul cunoscut. Deschise fereastra şi împieliţatul apăru din nou pe pervaz. Rânjea cu gura până la urechi şi-şi răsucea coada drăceşte.

— Cum mă cheamă? întrebă când îi dădu inul tors.

— Oare Solomon? zise ea prefăcându-se că-i e frică.

— Prostii! spuse el şi făcu câţiva paşi spre mijlocul odăii.

— Atunci Zevedei, spuse ea din nou.

— Nici pomeneală, zise drăcuşorul şi începu să râdă şi să-şi răsucească aşa de tare coada că nici n-o mai vedeai. Bagă de seamă, femeie, încă o dată şi eşti a mea, zise el, întinzându-şi labele negre spre ea.

Atunci fata făcu un pas-doi înapoi, se uită la el, apoi începu să râdă şi îi spuse, arătându-l cu degetul:

— Ştiu, de bună seamă,

Tom Tit Tot te cheamă.

Când auzi dracul una ca asta, se cutremură din toate mădularele şi dispăru în noaptea neagră. Nimeni nu l-a mai văzut de atunci.

Zdrenţuita

poveste engleză

într-un măreţ palat, la malul marii, trăia odată un lord bătrân şi foarte bogat, care nu avea nici soţie nici copii în viaţă, avea doar o nepoţica al cărei chip nu-l văzuse niciodată. Bătrânul îşi ura nepoţica caci la naşterea ei, ii murise cea mai draga dintre fiice. Când bătrâna doica îi adusese copila, el se jura ca, atât cat va trai, nu se va uita la ea, nu avea decât sa trăiască sau să moară, lui nu-i păsa.

Aşa că-i întoarse spatele, se aşeza la fereastra şi privi peste întinderea nesfârşită a marii, vărsând lacrimi amare după fiica lui care se prăpădise, pana când parul sau coliliu şi barba căruntă îi crescură mult peste umeri, se încolăciră peste speteaza scaunului sau şi pătrunseră prin crăpăturile din duşumea. Lacrimile sale, care picurau pe pervazul geamului, săpaseră un şanţ în piatra şi curgeau ca un râuleţ în mare.

în tot acest timp, nepoata lui crescu fara ca cineva să-i poarte de grija. Doar doica cea bătrâna se mai indura de ea şi, când nu era nimeni prin preajma, îi dădea ceva resturi de la bucătărie sau cate o rochiţa rupta luata din sacul cu zdrenţe.

Ceilalţi servitori de la palat o alungau cu lovituri şi cuvinte de ocara poreclind-o Zdrenţuita şi arătau cu degetul spre picioarele ei desculţe şi umerii golaşi. Şi aşa crescu ea, mai mult nemâncând şi îmbrăcându-se cu te miri ce, petrecându-şi zilele prin câmpuri şi pe cărări. Singurul ei tovarăş era gâscarul care, atunci când ei îi era foame sau frig sau era obosita, îi canta atât de vesel din fluier,
încât ea îşi uita de necazuri şi se pornea sa danseze cu gălăgioasele gâşte.

Asta pana într-o zi când oamenii prinseră a şuşoti cum ca regele făcea o călătorie în ţinutul lor şi ca intenţiona să dea un mare bal în oraşul învecinat pentru toţi domnii şi domniţele din ţinut la care prinţul, unicul sau fiu, urma să-şi aleagă nevasta.

O astfel de invitaţie sosi şi la palatul de pe malul marii şi servitorii o duseră bătrânului lord, care inca mai şedea la fereastra, vărsând lacrimi amare. Dar, când auzi despre ce era vorba, îşi zvânta lacrimile şi ordona sa i se aducă foarfeci cu care-şi taie pletele lungi şi barba, apoi trimise să-i aducă haine scumpe şi bijuterii şi se îmbrăca. Ordona să se pună şeaua de aur pe calul cel alb, ca sa poată ieşi în întâmpinarea regelui.

Zdrenţuita auzise şi ea vestea şi se aşeza în usa bucătăriei plângând ca nu poate să-l vadă şi ea pe rege. Când bătrâna doica o văzu aşa, se duse la stăpân şi-l ruga s-o ia şi pe nepoata lui el la balul regelui. Dar acesta s-a încruntat şi i-a zis ca nu vrea sa audă de fata.

Auzind asta, Zdrenţuita fugi să-i povestească prietenului ei gâscarul cat e de nefericita ca nu poate merge la bal. Gâscarul o asculta apoi ii propuse sa meargă împreună în oraş să-l vadă pe rege. Ea a privit însă cu tristeţe la picioarele-i desculţe şi hainele zdrenţuite. Văzând-o gâscarul a scos fluieraşul şi a început sa cânte, iar fata imediat s-a veselit. Băiatul a luat-o de mana şi, cu gâştele deschizându-le drumul, au pornit spre oraş.

N-au mers prea mult, când un tânăr chipeş, îmbrăcat frumos, veni calare spre ei ca să-i întrebe încotro s-o ia ca sa ajungă la castelul unde se oprise regele. Când afla ca şi cei doi merg tot acolo, descăleca şi merse alături de ei tot drumul. Gâscarul îşi scoase fluierul şi canta o melodie duioasa.
În acest timp, tânărul trăgea cu coada ochiului la fata pana ce se îndrăgosti de ea. îşi lua inima în dinţi şi o ceru de nevasta.

Dar Zdrenţuita rase, zicându-i ca i-ar sta tare bine cu o nevasta gâscariţa, apoi adăuga ca el ar trebui să-şi ia nevasta una dintre domniţele pe care le va întâlni la bal.

Cu cat ea îl refuza, cu atât tânărul o ruga mai aprins. în cele din urma, ca s-o convingă de sinceritatea sa, o implora sa vina la bal la ora douăsprezece noaptea, aşa cum era îmbrăcată, desculţă şi împreună cu prietenul ei gâscarul şi cu gâştele acestuia.

Când se lăsa noaptea şi sala de bal era inundată de lumină şi muzică, iar domnii şi doamnele dansau în fata regelui, tocmai când orologiul bătea ora douăsprezece, pe uşile enorme intrară Zdrenţuita şi gâscarul, urmaţi de cârdul de gâşte. Străbătură sala, în timp ce doamnele şuşoteau. Domnii rădeau, iar regele privea nedumerit.

Dar când ajunseră în faţa tronului, tânărul se ridica de lângă tronul regelui şi veni în întâmpinarea lor. Luând-o de mana pe Zdrenţuita se întoarse spre rege şi-i spuse ca ea era mireasa aleasa de el, caci tânărul era chiar prinţul în cinstea căruia se dădea balul.

înainte sa termine ce avea de spus, gâscarul duse fluierul la gura şi începu sa cânte, iar în timp ce canta, hainele Zdrenţuitei se transformau în vesminte strălucitoare, o coroniţa de aur era în parul ei, iar cârdul de gâşte se prefăcuse într-un alai de paji care-i duceau trena lunga.

Toţi cei din sala au remarcat ca prinţul îşi alesese de nevasta pe cea mai frumoasa fata din ţinut.

Gâscarul s-a făcut nevăzut şi nimeni nu a mai auzit de el de atunci. Bătrânul lord s-a întors la palatul sau de pe malul marii, la curte nu putea rămâne caci jurase ca nu-şi va privi niciodată nepoata. Cred ca l-aţi putea vedea, caci el tot mai sta lângă fereastra, plângând amarnic şi privind departe spre întinderea nesfârşita a marii.

Vulpea şi lupul

poveste engleză

într-o bună zi, un pescar, pe când se întorcea acasă eu un coş uriaş în spinare, plin de peşti, văzu la marginea drumului o vulpe întinsă pe jos, de-i păru moartă, dusă de pe lumea asta. Nu mai stătu mult pe gânduri, o luă iute de un picior şi o aruncă în coşul acela mare, peste peşti.

Adevărul era că vulpea adulmecase de la depărtare mirosul de peşte şi de aceea se prefăcuse moartă, bănuind ceea ce va face pescarul când va da cu ochii de ea; dealtfel, ceea ce a şi făcut. Aşadar, când se văzu lângă toţi peştii aceia proaspeţi, liberă în toate mişcările, luă cu labele unul câte unul şi-l aruncă pe drum, se mai îndestulă eu alţii la

faţa locului şi profitând că pescarul, în culmea fericirii, se apucase să căite, cu gândul departe de ceea ce se petrecea în spatele lui, ţâşt! sări afară din coş şi pe aici ţi-e drumul... Adună toţi peştii pe care-i azvârlise şi cu toată prada o porni tacticoasă spre vizuina ei.

Pe drum însă, se întâlni cu lupul; văzându-i toţi peştii aceia, o întrebă:

— Cumătră vulpe, cum de-ai agonisit atâţia peşti? Dă-mi şi mie din ei! şi-şi scrâşni dinţii lui de fiară de se cutremură cumătră vulpe. Bâlbâindu-se, îi răspunse:

— Eu spun ci ar fi, mai bine să te învăţ şi pe tine, cumetre, cum să faci. Dacă înveţi să-i pescuieşti, te vei ospăta cu peşti de acum încolo de cute ori vei voi.

— Ai dreptate; e mai bine să mă înveţi cum să fac să am întotdeauna. Spune-mi, cum i-ai pescuit? întrebă lupul cel fioros, încrezător în dibăcia neîntrecută a vulpii.

— Să faci după cum ţi-oi spune. Dar fii atent că-ţi trebuie multă isteţime. Şi începu, vicleană cum e ea: Mi-am legat de gât o cană mare, i-am pus un dop şi am astupat-o bine şi m-am coborât apoi în adâncul apei; acolo am scos dopul cănii şi prin puterea curentului, mulţi peşti au nimerit în ea. Când am simţit că s-a îngreunat, am înţeles că-i plină, şi atunci am revenit la suprafaţă. Cana am lăsat-o acolo, pe mal, am mai mureai din ei, şi pe cei ce mi-au rămas îi duc acum în vizuină.

— Ai fost foarte vitează, îi spuse lupul. Vreau să încerc şi eu născocirea ta. Ştii, nu-i este totdeauna uşor unui lup să-şi găsească hrana, şi cum am învăţat ceva nou de la tine, cumătră, nu vreau să pierd prilejul. Ba, chiar acum mă duc să-mi încerc norocul şi dibăcia. Aşteaptă, şi ai să vezi că şi eu am să izbutesc. îţi voi dovedi că nu sunt mai prejos de priceperea ta, încheie lupul, şi o porni cu aer triumfător spre apă.

Vulpea rămase cu gura căscată, să-l privească, şi cu peştii la picioarele ei.

Căută el cana lăsată, pasămite de vulpe, pe mal, dar cum nu era nici pomeneală de cană, nu-şi zădărnici planul, ci îşi găsi el altă cană şi mai mare decât cea descrisă de vulpe, o astupă bine şi-o legă de gât şi îşi dădu drumul în apă.

Greutatea trupului său şi greutatea cănii, pe care o destupase în adâncul apei şi care se umpluse pe loc eu apă, îl trase mereu mai adânc, până ce rămase acolo şi se înecă. Vulpea, care nu-şi mai luase ochii de la locul unde-l văzuse pe lup că se scufundă, privea uluită noua izbândă a vicleniei ei renumite. Trecând destul timp fără a-l mai vedea pe lup la suprafaţă, a plecat liniştită acasă; mai scăpase de un duşman.

Nu-ţi pierde cumpătul!

poveste engleză

A fost odată un om care avea doi fii: unul, zicea taică-său că era mai deştept, adică mai inimos şi mai plin de viaţă, iar celălalt, zicea taică-său, mai bleguţ şi mai prostănac. Se făcură mari feciorii şi tatăl lor se gândi să-l păstreze pe cel mic alături de el încă vreo câţiva ani, iar pe cel mare, mai deştept şi mai plin de viaţă, să-l trimită ia muncă, să aducă şi el un ban în casă. Dar cum de lucru nu se prea găsi în satul unde trăiau ei, încercară în satul vecin. Era acolo un om înstărit, dar vestit pentru zgârcenia lui.

Văzându-l totuşi pe băiat, se-nvoi să-l angajeze, dar îi vorbi astfel:

— Ascultă, băiete, condiţia mea e asta: să ştii să nu-ţi pierzi cumpătul, oricât ai fi de supărat sau nedumerit de ceea ce ai să vezi sau are să ţi se întâmple. Ai să munceşti multă vreme la mine; dar dacă-ţi vei pierde cumpătul, să ştii că nici simbrie nu vei avea şi de la prima dată îţi voi tăia o ureche iar dacă-ţi vei pierde cumpătul a doua oară, ţi-oi tai pe-a doua ureche; iar dacă şi a treia oară te vei înfuria, îţi pierzi slujba. în schimb, dacă mă vei vedea pe mine vreodată că-mi voi pierde cumpătul, ceea ce nu mi s-a întâmplat niciodată, să ştii că primeşti simbrie pe un an. Pe cât de
ciudat i s-a părut băiatului toate cele pretinse de viitorul lui stăpân, neavând prea mult de alea, prind condiţiile.

A doua zi se duse la câmp şi când veni seara istovit de muncă, pe masă găsi o bucată de mămăligă rece. Strâmbă din nas, îi veni s-o dea de pământ, dar îşi aminti de cele spuse doar cu o zi în urmă. Se mulţumi doar cu un oftat şi se trânti în paie, mort de oboseală.

în seara următoare, când se întoarse de la lucru, pe masa găsi de mâncare o varză fiartă şi atât; niciun codru de pâine măcar. Foamea şi furia l-au făcut să uite de tot şi toate şi a aruncat varza cât colo, trăgând şi o înjurătură Atât a aşteptat stăpânul lui, care pândea totul într-un colţ Veni lângă el şi-i tăie o ureche.

Se forfoti băiatul toată noaptea cum să facă şi cum sa dreagă să-l mulţumească pe zgârcitul de stăpân fără să-şi piardă cumpătul. Dar cum să nu şi-l piardă, dacă după c zi de trudă el îi dădea o varză fiartă?! După o noapte întreagă de frământări, în zorii zilei socoti el că ar fi mai înţelept să renunţe. Şi plecă acasă la tatăl său şi la fratele său, să le istorisească tot. Ei îl ascultară şi fratele mai mic îi spuse:

— Mă duc eu în locul tău şi te voi răzbuna!

— Ia te uită! Dacă fratele tău n-a fost în stare să reziste, o să rezişti tu, Prâsleo! îl dojeni taică- său. Dar atâta se rugă de ei doi, că până la urmă îi spuseră amândoi:

— Ei, bine, du-te, dar dacă vei veni şi tu după o zi sau două într-o ureche, ce-ai să faci?!

Şi fiul cel bleguţ şi prostănac se duse în locul fratelui său. Stăpânul îşi freca mâinile de
mulţumire că va avea ocazia acum să-i muncească degeaba alt flăcău. Şi-l trimise la câmp şi când se întoarse seara îl aşteptă şi pe el cu un boţ de de mămăligă şi flăcăul o mâncă cu poftă. Şi a doua seară cu o varză fiartă. Şi băiatul nu spuse nimic, deoarece ştia de la fratele său ce-l aştepta. Mai nedumerit era stăpânul decât sluga. Şi tot aşa au dus-o vreo săptămână. într-o bună zi stăpânul îi spuse:

— Mâine te duci la târg şi vinzi perechea asta de boi. Te întorci apoi cu banii acasă.

Băiatul se duse cu boii la târg, îi vându pe un preţ bun, dar stăpânului nu-i dădu niciun sfert din cât luase el.

— Aştia-s banii. Abia mi-a dat un om şi-atât, că a zis că boii sunt bătrâni şi nu mai fac nici două parale! îi zise băiatul.

Stăpânului îi venea să-l strângă de gât, dar se abţinu, căci, le nu, trebuia să-i dea simbria pe un an. înghiţi aşadar în sec şi primi cât îi dădu băiatul. După mai mult timp, îi spuse:

— Ia porumbul ăsta şi du-l la moară, la măcinat, apoi vii cu sacii de mălai acasă!

Se duse băiatul la moară cu porumbul. îi macină morarul rece saci cu mălai. Duse băiatul nouă acasă ia el şi se întoarse la stăpânul cel rău şi zgârcit cu un singur sac. Şi de data asta stăpânul lui nu-şi pierdu cumpătul. Luă sacul cu mălai şi-

l zăvori în magazie. Dar toată ziua aceea au făcu alta decât să scrâşnească din dinţi. Ba scrâşni şi toată noaptea în somn.

Dar zilele au trecut una după alta şi stăpânul, uitând de pocinoagele făcute de băiat până atunci, îi dădu altă treabă de făcut.

— Mâine în zori – spuse el – te duci cu zece porci în târg şi te întorci imediat cu banii acasă. Băiatul duse porci la târg, dar vându numai cinci. Pe ceilalţi cinci îi duse acasă la el şi tot acasă lăsă şi banii luaţi pe cei vânduţi. Se întoarse apoi la stăpân şi, cu aerul cel mai senin din lume îi spuse:

— Nu ştiţi ce nenorocire mi s-a întâmplat?! Ca să iau preţ mai bun pe porci, m-am gândit să-i duc mai întâi la râu să-i spăl, ca să arate mai frumoşi. Dar ce să vezi? S-au înecat toţi zece, unul după altul.

Cât dori stăpânul său să-şi păstreze cumpătul, nu mai izbuti şi izbucnind o dată în toate furiile dădu cu pumnul de masă, de făcu ţăndări tot ce se afla pe ea şi tună şi fulgeră:

— M-ai distrus! M-ai ruinat! Nu ţi-o mai iert! Am pierdut o avere!...

Şi ar fi vrut să mai continue, dar băiatul îl scuti de c ureche cum fusese învoiala, adăugând:

— Şi leafa pe un an!

Aşadar, prostănacul familiei se întoarse acasă cu bani, pe lângă cele ce mai adusese el în câteva
rânduri, răzbunându-şi pe frate-său mai mare. Şi de-atunci încolo taică-său lui mai spuse de el că-i prostănac şi nici bleguţ, ci rămase fala familiei, căci ştiuse să-şi păstreze cumpătul!

Ariberto cel curajos

poveste engleză

A fost odată o văduvă care cu greu îşi crescuse cei patru feciori ai ei. Şi trei din băieţi plecaseră, de acasă, pe măsura ce se făcuseră mari, care încotro, cu gândul să-şi încerce soarta. Acum venise rândul celui mai mic, pe nume Ariberto.

— Mamă, mă duc şi eu în lume, să-mi încerc norocul, spuse şi al patrulea băiat, şi-şi luă rămas- bun de la maică-sa, cu făgăduiala de a nu o uita şi de a se întoarce acasă.

— Mergi sănătos, băiatul mamii, şi nu mă uita, după cum m-au uitat fraţii tăi mai mari, – îl binecuvântă bătrâna. Ariberto se duse glonţ la Curtea regelui şi-l rugă să-l primească în slujbă. Regele, care nu era renumit pentru generozitatea lui, îi răspunse:

— Slujbă la palat nu am să-ţi dau. Dar vei avea o mare răsplată dacă vei fi în stare să-mi aduci plăpumioara de mătase şi puf a vrăjitoarei din pădure, fiindcă mi-a făcut mari necazuri strigoaica, şi vreau să mă răzbun pe ea, şi niciunul din curtenii mei n-a fost în stare să mi-o aducă. Aşa se face că i-am pierdut pe mulţi din ei.

— Bine, Măria-Ta. Am să încerc să-ţi fac pe voie, spuse voinicul Ariberto şi plecă spre casa vrăjitoarei.

Se înnoptase, când ajunse el în inima pădurii unde-şi avea vrăjitoarea coliba. Se strecură înăuntru şi văzu o mogâldeaţă în pat, care sforăia, cufundată în somn adânc. Tocmai se gândea cum să facă să-i ia plăpumioara, când îi alunecară ochii pe o împletitură, lăsată pe un scaun. Ia împletitură se aflau două igliţe. Le luă pe amândouă şi începu s-o înţepe încet pe vrăjitoare, încât, deşi dormea adânc, atâta începu să se zvârcolească în somn, de-i alunecă plăpumioara pe jos, fără să-şi dea seama. Ariberto o luă şi fugi mâncând pământul, de nu se mai opri până la palat.

în timp ce regele se uimea cum de reuşise Ariberto, în aşa de scurt timp să-i aducă plăpumioara dorită, în coliba vrăjitoarei, bufniţa glăsuitoare îi destăinui stăpânei ei că Ariberto ii furase plăpumioara de puf şi mătase, încât o şi mai mare uimire o cuprinsese acum pe vrăjitoare, la auzul color croncănite de bufniţa ei.

— Să îndrăznească numai să-mi apară în cale, şi-o să vadă el răzbunarea mea cât va fi de cumplită! urlă vrăjitoarea.

La palat, regele se arătă mulţumit de isprava voinicului, dar pentru că se dovedise atât de îndemânatic, regele nu-l lăsă să plece până nu-i ceru şi perna fermecată pe care dormea vrăjitoarea, împodobită cu clopoţei de aur de jur-împrejur.

A doua zi, voinicul ceru un sac cu câlţi şi o porni iar la drum. Şi iar ajunse noaptea, pe când vrăjitoarea dormea. Pătrunse în colibă şi Încet-încet înfundă fiecare clopoţel de aur cu câlţi, iar când se încredinţa că niciun clopoţel nu. Va mai scoate niciun clinchet, la prima mişcare a vrăjitoarei, trase uşor perna de sub ea şi iar o luă la goană. De dimineaţă, bufniţa o înştiinţa că Ariberto îi furase şi perna cea frumoasă cu clopoţei de aur.

— Am să-l înghit de viu! trase un urlet cotoroanţa. Numai să-mi apară în cale!

Şi toată noaptea stătu de veghe să-l aştepte pe Ariberto. Ariberto ajunse între timp la palat şi îi dădu regelui perna cu clopoţeii de aur.

— Eşti tare ager la minte, Ariberto! îl măguli regele: după cele întâmplate, parcă mi-e şi mai teamă de răzbunarea vrăjitoarei. Cum eşti tu de viteaz, te-aş mai ruga un singur lucru. Şi dacă mi-l vei îndeplini, vei pleca bogat de la mine. Adu-mi pe însăşi vrăjitoarea aici!

Ariberto îngheţă la asemenea dorinţă. Dar unui rege încă nu cutezase nimeni să-i nesocotească porunca. în timp ce cotoroanţa îl aştepta în noaptea aceea ca să-l pedepsească, el rămase la palat să chibzuiască în ce chip ar putea-o urni din coliba ei, ca să i-o aducă regelui.

Adormi. Dar a doua zi de dimineaţă îi veni o idee năstruşnică: luă o căruţă din grajdurile regelui, puse înăuntru scânduri, cuie şi un ciocan şi apoi dădu bice cailor spre coliba vrăjitoarei.

Ajuns în dreptul casei ei, strigă cât îl ţinură puterile:

— Ariberto a fost ucis! Tâlharul de Ariberto e mort! Cine mă ajută să-i fac mai repede coşciugul!

La auzul unor asemenea îmbucurătoare şi neaşteptate cuvinte, băboanţa ieşi iute ca o sfârlează
afară din casă, şi-i spuse tânărului din căruţă:

— Eu te ajut! Şi pe mine m-a furat tâlharul ăla!

Şi cu toată puterea, băteau împreună la cuie, până ce făcu coşciugul gata.

— Acum fii bună, mătuşica, şi te aşează aici, spuse

Ariberto, să văd dacă e bună lungimea. Cam înălţimea dumitale o are hoţul!

Ostenită de trudă şi nedumerită, cotoroanţa, în afara oricărei bănuieli, se arătă bucuroasă şi se aşeze înăuntru, prin gestul ei având impresia că-i grăbeşte parcă moartea lui Ariberto, pe care-l ura atâta. Dar, poc! Voinicul trânti capacul şi, în cea mai mare repezeală din lume, bătu cuiele unul după altul, în timp ce vrăjitoarea ţipa, gata să se sufoce.

— Te duc la palat! Află că cu sunt Ariberto, cel pe care-l urăşti atât! ţipă voinicul la ea, în timp ce bătea ultimele cuie.

în grădina palatului, regele îl aştepta nerăbdător să vadă dacă şi această poruncă avea s-o împlinească viteazul Ariberto.

Auzind-o pe vrăjitoare cum se zbătea înăuntru, îi întinse voinicului punga cu galbeni şi-l lăsă să plece liniştit acasă, dăruindu-i şi căruţa. Lăsând jos coşciugul, el plecă. Trecu mai întâi pe la coliba babei, luă bufniţa vorbitoare şi apoi o apucă pe drumul ce ducea spre casa lui, ca să-i dea punga cu galbeni mamei sale şi să-i istorisească toate prin câte trecuse.

Regele râului de aur

poveste engleză

în Stiria, într-un colţ de ţară uitat de lume, unde munţii erau atotstăpânitori, se-ntindea demult de tot o vale mănoasă cum nu era alta pe pământ. Din toate părţile o-nconjurau stânci abrupte şi piscuri semeţe, pe care domneau zăpezile veşnice. Din stâncile astea ţâşneau nişte râuri ce-o porneau năvalnic, sărind din cascadă-n cascadă. Una din ele îşi arunca şuvoaiele spre soare-apune, peste muchea unei stânci grozav de înalte. Aşa de înaltă era stânca de care vă spun că, după ce se-nsera şi- ntunericul învăluia totul la poalele munţilor, razele soarelui mai străluceau încă în plină splendoare deasupra cascadei cu pricina. Uitându-te la ea, puteai să juri cu mâna pe inimă că-i o ploaie de aur. Oamenii de prin partea locului îi şi ziseseră Râul de Aur.

Ciudat e că niciun râu nu-şi purta apele spre valea noastră. Toate coborau pe cealaltă parte a munţilor şi, o dată ajunse jos, o porneau şerpuind printre lunci întinse şi oraşe mari, în care oamenii mişunau ca furnicile. Nu ştiu cum se făcea că norii se duceau nesmintit spre piscurile-nzăpezite şi se aşezau, blând, să se odihnească în valea de care v-am vorbit la începutul poveştii. Şi uite-aşa, chiar pe vreme de arşiţă şi secetă, când soarele pârjolea totul în cale, în valea cea mică ploile cădeau din belşug. Recoltele de-acolo erau aşa de bogate, iarba aşa de grasă, merele aşa de roşii, strugurii aşa de negri, vinul aşa de parfumat şi mierea aşa de dulce, că oricine le vedea rămânea mut de uimire. Nu e deci de mirare că mai toată lumea îi spunea Valea Comorilor.

Trei fraţi, Schwartz, Hans şi Gluck, erau stăpânii acestei văi micuţe. Schwartz şi Hans, cei doi fraţi mai mari, erau urâţi ca noaptea. Aveau nişte mături de sprâncene, iar ochii le erau mici şi- ntunecaţi. îi ţineau întotdeauna pe jumătate închişi şi se uitau printre gene. Aşa stând lucrurile, n- aveai niciodată cum să le citeşti gândurile şi-ţi ziceai mereu că doar ei pot să pătrundă cu gândul şi privirea până în străfundurile fiinţei talc.

Trăiau de pe urma pământului din Valea Comorilor şi se pricepeau de minune să-i smulgă şi ultimul rod. Omorau toate vietăţile care nu dădeau nimic în schimbul mâncării găsite pe-acolo.

împuşcau mierlele pentru că ciuguleau fructele, făceau de petrecanie aricilor, ca să nu sugă lapte de la vaci, otrăveau greierii fiindcă mâncau fărâmiturile de pâine din bucătărie şi striveau cicadele că prea cântau toată vara prin tei. îşi puneau servitorii la

muncă fără să le dea simbrie, până când bieţii oameni nu mai voiau să muncească deloc. Pe urmă se luau la harţă cu ei şi-i dădeau pe uşă afară, da' de plătit, tot nimic nu le plăteau.

Cu o gospodărie ca asta, ar fi fost şi de mirare să nu se-mbogăţească. Dar nu vă faceţi griji. Hapsânii s-au îmbogăţit de nu mai aveau ce face cu averea. De obicei reuşeau să ţină grâul în hambar până-i creştea preţul binişor şi pe urmă-l vindeau de două ori mai scump decât făcea, Aveau grămezi de bani înşirate pe podea, dar nimeni nu-şi aducea aminte să fi dat de pomană vreunul din ei măcar un bănuţ sau o coajă de pâine, oricât de uscată. Ce mai Încolo-încoace, erau răi şi neîndurători. Pe bună dreptate, toţi cei care-avuseseră cândva de-a face cu ei îi porecliseră Fraţii Negri.

Mezinul, Gluck, parcă nici nu le era frate, atât de mult se deosebea de ei şi la suflet şi la- nfăţişare. Slavă cerului că nu le semăna nici cât negru sub unghie! Era un copil de vreo 12 ani, nu mai mult. Avea păr bălai, ochi albaştri şi-n inima lui era câte-un locşor pentru fiecare vietate de pe faţa pământului. Cum e lesne de ghicit, nu prea se-nţelegea el cu fraţii mai mari sau, mai bine-zis, ei nu se-nţelegeau cu el. De obicei îl numeau într-o funcţie foarte înaltă: învârtea de frigare, când era ceva de fript, ceea ce nu se întâmpla prea des.. Căci, trebuie să ştiţi asta, Fraţii Negri, care erau zgârciţi cu alţii, erau aproape la fel de zgârciţi şi cu ei înşişi. Alteori, micul Gluck le curăţa cizmele, freca podelele şi uneori spăla blidele. Din când în când primea, drept încurajare, ce rămânea în farfurii şi, drept educaţie, o mamă de bătaie.

Lucrurile-au mers aşa multă vreme. într-o vară însă a plouat mult şi totul s-a dus de râpă în ţinuturile vecine. Oamenii nu terminaseră bine de strâns fânul că apele umflate au şi inundat pământul şi-au cărat stogurile unul câte unul. Via a căzut la pământ bătută de grindină. Niciun spic de grâu n-a mai rămas întreg din cauza mălurei. Doar Valea Comorilor, ca de obicei, era ferită de toate astea, Când nicăieri nu ploua, acolo era ploaie destula. Acum, însă, soarele strălucea de-ţi lua ochii, deşi peste tot înjur nori negri şi grei pluteau ameninţător. Toţi sătenii veneau la Fraţii Negri să cumpere grâu şi plecau blestemându-i amarnic. Schwartz şi Hans cereau preţuri fabuloase şi oamenii dădeau, că erau strânşi cu uşa. Numai săracii n-aveau de unde plăti, aşa că lor nu le rămânea decât să cerşească sau să moară de foame la uşa celor doi fraţi haini. Să nu credeţi cumva că Fraţii Negri se sinchiseau măcar de treaba asta. Nici vorbă!

Se-apropia iarna şi era tare frig. într-o bună zi Schwartz şi Hans plecară de-acasă. Micul Gluck rămase să vadă de frigare. Ca de obicei, îi spuseră să nu lase pe nimeni înăuntru şi, să nu dea nimănui nimic. Gluck se aşeză lângă foc, fiindcă afară ploua cu găleata, iar bucătăria, cu pereţii ei umezi, nu era deloc îmbietoare. întoarse de zor frigarea şi curând friptura se făcu rumenă şi frumoasă.

„Ce păcat, zise Gluck în sinea lui, că fraţii mei nu invita niciodată pe nimeni la masă. Ei au oaia asta frumos rumenită şi amărâţii ăia abia dacă au o coajă uscată de pâine. Sunt sigur c-ar simţi şi ei o mângâiere dacă s-ar găsi vreun suflet cu care să-mpartă oaia.”

Nici n-apucă să-şi ducă gândul până la capăt că şi auzi două ciocănituri în uşă. Erau grele şi înfundate ca şi cum cel care bătuse ar fi fost legat de mâini şi de picioare. Aduceau mai mult a bufnituri.

— Trebuie să fie vântul, spuse Gluck. Nimeni nu-ndrăzneşte să bată de două ori la uşa noastră.

Nu, nu era vântul. Bătaia se auzi din nou, foarte tare şi, ce era grozav de ciudat, omul care bătea părea că se grăbeşte şi că nici nu-i pasă ce-o să se-ntâmple dacă nu se-astâmpără cu bătutul.

Gluck se duse la fereastră, o deschise şi scoase capul să vadă cine e. Dădu cu ochii de-un omuleţ tare caraghios, cel mai caraghios pe care-l văzuse vreodată. Avea un nas lung de tot, ce-aducea uşor la culoare cu alama şi se termina c-o umflătură nu prea diferită de pâlnia unei goarne. Obrajii îi erau bucălaţi şi roşii, roşii de tot. Văzându-i, ai

fi putut face prinsoare că ziua şi noaptea omuleţul n- avusese altă treabă decât să sufle îndârjit într-un foc îndărătnic. Clipea vesel şi şmechereşte printre genele lungi şi mătăsoase. Mustaţa i se răsucea de două ori ca un tirbuşon la colţurile gurii, iar părul, un amestec ciudat de negru şi argintiu, îi cădea în voie pe umeri.

Era mic de statură, cam vreo patru picioare şi ceva, şi purta o tichie ascuţită, aproape de-aceeaşi înălţime cu el, împodobită cu o pană neagră, lungă de trei picioare. La spate, tunica i se prelungea cu ceva care aducea vag cu ceea ce se numeşte frac în zilele noastre. Dacă mă gândesc bine, era doar. O teribilă exagerare a acestui veşmânt de gală. Dar coada asta era mult mascată de faldurile umflate ale unei enorme mantii lucioase. Stau şi mă-ntreb dacă, pe căldură, mantia nu era mult prea incomodă. Vântul, care-nconjură şuierând căsuţa cea veche, flutura mantia pe umerii omuleţului, desfacând-o de tot. Şi-aşa desfăcută, era cam de patru ori mai lungă decât prietenul nostru.

Gluck era atât de uimit de apariţia ciudată a oaspetelui său că rămase stană de piatră fără să scoată o vorbă. Şi rămase aşa până când omuleţul, cu mai mult suflet, dădu un alt concert pe ciocănelul de la uşă, apoi se-ntoarse să vadă până unde- ajunsese mantia lui zburătoare. Uitându-se după pulpana hainei, zări la fereastră căpşorul bălai al lui Gluck, cu gura căscată şi ochii deschişi larg de mirare.

— Ei, făcu omuleţul, aşa răspunzi tu când îţi bate cineva la uşă? Sunt ud leoarcă, dă-mi drumu-n casă!

Ce-i drept e drept, omuleţul era ud până la piele. Pana-i atârna la spate ca o coadă de căţel plouat şi apa şiroia din ea ca dintr-o umbrelă. De pe mustaţă i se scurgea în buzunarele de la vestă şi-apoi ieşea din nou la lumină ca un râuleţ.

— Vă rog să nu vă supăraţi, domnule, spuse Gluck. îmi pare rău, da' nu pot.

— Ce nu poţi? făcu bătrânelul.

— Nu pot să vă dau drumu-n casă, zău că nu pot. Fraţii mei m-ar omorî-n bătaie dacă m-aş gândi numai la aşa ceva. Da' dumneavoastră ce vreţi de la mine?

— Ce vreau? zise omuleţul enervat. Vreau să stau la adăpost lângă foc. Uite-l cum arde acolo-n casă şi cum mai joacă flăcările pe perete. Auzi cum trosnesc lemnele şi nimeni nu se bucură de-o minune de foc ca ăsta! Hai, dă-mi drumu-năuntru! Vreau doar să mă-ncălzesc.

Gluck scosese aşa de tare capul pe fereastră că-ncepuse să simtă ce rău e să stai afară-n frig. Se- ntoarse şi văzu focul jucându-se ca un ştrengar pe perete. Auzi buştenii gemând şi zări limbile strălucitoare pornind-o pe horn în sus. Ai fi zis că focul ăla năstruşnic îşi savura friptura la mirosul îmbietor al oii rumenite. Pe dată i se muie inima, mai-mai să nu rămână nimic din ea.

„De ud, e ud ciuciulete, nu zic nu, îşi dădu Gluck eu părerea. Am să-l las să stea doar un sfert de ceas.”

Se duse şi deschise uşa. Şi cum intră omuleţul, în casă năvăli o rafală de vânt care făcu hornul să se clatine.

— Dragul de tine, ce bun eşti! îl mângâie omuleţul. Nu te gândi la ce-o să spună fraţii tăi. Lasă că vorbesc eu cu ei.

— Să nu faceţi una ca asta! se rugă Gluck. Nu pot să vă las să staţi până se-ntorc ei. Dacă vă găsesc aici, s-a zis. îmi pun pielea pe băţ.

— Vai de mine! exclamă bătrânelul. îmi pare tare rău că

aud aşa ceva! Cit mă laşi să stau aici?

— Numai până se face friptura, răspunse Gluck, şi, uitaţi-vă, e rumenită bine.

Bătrânelul intră în bucătărie şi se aşeză pe cuptor, băgând vârful tichiei pe coş în sus, că era niţel mai înaltă decât încăperea.

— Vă uscaţi cât ai zice peşte dacă staţi acolo, zise Gluck aşezându-se din nou ca să-nvârtă de frigare.

Dar bătrânelul nici gând să se usuce. Se pomi să picure, pic, pic, pic, peste jar. Focul începu să fâsâie şi să bolborosească. Arăta din ce în ce mai puţin îmbietor. în viaţa mea n-am văzut o mantie ca a omuleţului: de pe fiecare fald curgeau şiroaie ca dintr-un burlan.

Apa se-ntinse pe podea în râuleţe ca argintul viu. După ce le privi îndelung cum curg, Gluck zise timid:

— Pot să vă iau mantia?

— Nu, mulţumesc, răspunse bătrânelul.

— Tichia?

— Nu-i nevoie, mă simt foarte bine-aşa, zise omuleţul cam răstit.

— Dar ştiţi... cum să vă spun, îngăimă Gluck cu un tremur în glas, âââ... stingeţi focul.

— Păi eu ce vreau! Dacă focu-i slab, mai va până s-o face friptura, spuse sec musafirul.

Gluck nu ştia ce să zică de oaspetele lui. Era un amestec atât de ciudat de aroganţă şi spăsenie.

— Arată minunat oaia, spuse bătrânelul într-un târziu. Nu poţi să-mi dai şi mie o bucăţică?

— Pentru nimic în lume, zise Gluck îngrozit.

— Mi-e foame de mor, spuse bătrânelul, ca şi cum n-ar fi auzit vorbele lui Gluck. N-am mâncat de ieri. Sunt sigur că n-o să zică ei nimic dacă-mi dai şi mie-un pic de came de la-ncheietură.

Spuse toate astea cu atâta tristeţe-n glas că lui Gluck i se muie inima de tot.

— Mi-au făgăduit o felie pentru azi, zise băiatul. Pe-asta pot să v-o dau, dar nimic mai mult.

— Dragu' de tine, ce bun eşti! spuse din nou omuleţul. După asta Gluck încălzi o farfurie şi ascuţi un cuţit. „Şi ce dac-o să mă snopească-n bătaie”, gândi el. Tocmai când tăiase puştiul o felie mare de friptură, se auzi o lovitură înfricoşătoare în uşă. Bătrânelul sări de pe cuptor ca ars. Gluck puse la loc felia, străduindu-se disperat s-o potrivească, şi-alergă să deschidă uşa.

— Ce dracu' ne-ai ţinut atâta-n ploaie? urlă Schwartz dându-i lui Gluck cu umbrela-n cap.

— Zi, mă ticălosule, de ce ne-ai lăsat s-aşteptăm atâta? ee băgă şi Hans şi-i trase câţiva pumni, după care-o pomi spre bucătărie.

— Cerule mare! făcu Schwartz când deschise uşa.

— Amin, zise omuleţul care-şi scosese tichia şi stătea acuma-n mijlocul bucătăriei făcând la plecăciuni cu nemiluita.

— Da' ăsta cine-i? se zborşi Schwartz înşfăcând făcăleţul şi uitându-se fioros la Gluck.

— Zău dacă ştiu, frate, spuse Gluck cuprins de groază.

— Cum de-a ajuns aici? mugi Schwartz.

— Era ud până la piele...

Făcăleţul pogora spre capul lui Gluck. Dar în momentul acela bătrânelul se băgă între ei cu tichia lui ţuguiată. Făcăleţul o izbi cu-atâta putere că toată apa din ea se-mprăştie prin casă. Ciudăţenia era că nici n-apucă bine făcăleţul s-atingă tichia că şi zbură din mâna lui Schwartz ca o frunză bătută de vânt şi căzu într-un colţ din celălalt capăt al odăii.

— Cine eşti? întrebă Schwartz răstit.

— Ce cauţi aici? mirii Hans.

— Sunt şi eu un biet bătrân, începu omuleţul spăsit. Am văzut prin fereastră cum arde focul şi- am cerut adăpost pentru un sfert de ceas.

— Domnule, fii atât de bun şi du-te de unde ai venit, spuse Schwartz. Şi-aşa e destulă apă în casă şi n-avem nici cea mai mică intenţie să deschidem aici o uscătorie.

— Pe-o vreme ca asta, nu dai afară nici câinele, darmite un bătrân, Uitaţi-vă la părul meu alb.

Dacă vă aduceţi aminte, mai înainte v-am spus că părul i-ajungea până la umeri.

— Păi, ai destul ca să-ţi ţină de cald. întinde-o! se răsti Hans.

— Mor de foame. Miluiţi-mă şi pe mine c-o bucată de pâine, acuma că tot plec.

— Pâine! Ia uite, dom'le, la el! rânji Schwartz. Crezi că n-avem nimic mai bun de făcut cu pâinea decât s-o prăpădim pe d-ăştia cu nasul roşu ca tine?

— De ce nu-ţi vinzi pana? zise Hans în zeflemea. Şterge-o de-aici!

— Numai un pic, se rugă bătrânelul.

— Afară! făcu Schwartz.

— Vă rog, oameni buni!

— Valea şi la dracu' cu tine! ţipă Hans înşfăcându-l de guler.

Dar nici n-atinse bine gulerul bătrânelului că şi zbură după făcăleţ, răsucindu-se ca un titirez până ce căzu şi el grămadă în acelaşi colţ. Schwartz se-nfurie şi se repezi la bătrânel să-l dea afară. Dar şi el abia-l atinse, că zbură după Hans şi făcăleţ, dându-se de-a berbeleacul până-n colţ şi izbindu-se cu capul de pereţi. Uite-aşa se văzură zăcând grămadă toţi trei, într-un colţ.

Apoi bătrânelul se răsuci cu mare iuţeală în direcţia opusă. Şi se răsuci aşa până ce se-nfaşură frumos cu toată mantia. îşi puse tichia pe cap, cam într-o parte (fiindcă n-ar fi putut sta dreaptă fără să iasă prin tavan), îşi mai răsuci o dată mustaţa ca un tirbuşon şi spuse nepăsător:

— Domnilor, vă zic la revedere. La miezul nopţii am să vin din nou. Şi după o asemenea primire, cred că n-o să vă miraţi dacă-i ultima dată când vă calc pragul.

— Când te-oi mai prinde pe-aici... mormăi Schwartz abia îndrăznind să facă doi-trei paşi din colţul lui.

Dar până să termine el ce-avea de spus, bătrânelul o şi tulise trântind uşa după el. în aceeaşi clipa, pe lângă fereastra lor trecu un nor zdrenţuit care-o pomi pe vale-n jos, răsutindu-se şi- mbârligându-se în toate felurile, dându-se de-a rostogolul prin aer şi pierzându-se până La urmă într-un şuvoi de ploaie.

— Frumoasă treabă, domnule Gluck, n-am ce zice! făcu Schwartz. Pune friptura-n farfurii. Dacă te mai prind vreodată... Ei, asta-i bună! Da' cine-a tăiat din friptură?

— Frate, mi-ai promis şi mie-o felie, Nu ţii minte î spuse Gluck.

— A, şi-ai tăiat-o cât era caldă, ca să iei tot sucul din came. Ei, lasă, că nu mai vezi tu curând aşa ceva! Ieşi afară şi aşteaptă-n pivniţă, printre cărbuni, până te-oi chema!

Gluck plecă destul de trist. Cei doi fraţi mâncară cât intră în ei din oaia de pe frigare, încuiară în bufet ce mai rămase şi, după o masă aşa de copioasă, se puseră pe băutură.

Şi ce noapte-a mai fost! Vântul vuia şi ploaia izbea în geamuri fără răgaz. Cei doi fraţi băuseră din gros, dar le mai rămăsese atâta minte ca să tragă toate obloanele şi să ferece uşa cu doi drugi de fier înainte de-a merge la culcare. Ca de obicei, dormeau în aceeaşi cameră. Când bătu miezul nopţii, o trosnitură cumplită îi sculă din somn pe amândoi. Uşa se trânti de perete cu atâta putere că toată casa se zgudui din temelii.

— Ce-i asta? ţipă Schwartz tresărind.

— Ce să fie? Iacătă-mă-s! zise omuleţul.

Cei doi fraţi stăteau pe pernă-n capul oaselor şi priveau în gol prin beznă. Odaia era plină de apă. La lumina învăluită-n ceaţă a lunii, care pătrundea în casă printr-o spărtură din oblon, văzură în mijlocul odăii un glob enorm de spumă, care se-nvârtea întruna lăsându-se în jos şi ridicându-se ca un hopa-mitică. Şi-aici, pe-o pernă cu broderie bogată, stătea-ntr-o rână bătrânelul Cu tichie cu tot. Loc avea berechet acuma, că acoperişul o pornise-n zbor spre alte mări şi ţări.

— Regret că v-am deranjat, spuse ironic musafirul. Mă tem că paturile vă sunt un pic cam umede. Poate c-ar fi mai bine să vă duceţi în odaia frăţiorului vostru. Acolo am lăsat tavanul.

N-aşteptară să le mai spună o dată că se şi năpustiră în camera lui Gluck, uzi leoarcă şi cu dinţii clănţănind de frică.

— Nu uitaţi, asta-i ultima vizită, strigă după ei bătrânelul.

— Dea domnu' să fie aşa! spuse Schwartz tremurând din toate mădularele.

Şi globul de spumă dispăru.

Veniră zorile şi cei doi fraţi se uitară pe ferestruica de la odaia lui Gluck. Valea Comorilor era acum tot o apă şi-un pământ. Puhoaiele măturaseră copacii, grânele şi vitele şi lăsaseră-n loc o întindere pustie de nisip roşu şi mâl întunecat. Cei doi fraţi se furişară în bucătărie tremurând de frig şi frică. Apa umpluse toată casa şi dusese cu ea grâu, bani, aproape tot ce se putea mişca. Pe masa din bucătărie rămăsese numai o carte de vizită mică şi albă, desenată cu litere mari şi lăbărţate:

Domnia sa Vântul de Miazănoapte

poveste engleză

Domnia sa Vântul de Miazănoapte s-a ţinut de cuvânt: n-a mai călcat prin Valea Comorilor. Şi, ce-i mai rău, avea atâta influenţă asupra rubedeniilor lui, vânturile în general, şi-o folosea cu atâta spor că ele toate parcă ar fi fost unul. Prin urmare, de la un capăt la altul al anului, în valea fraţilor nu mai cădea nicio picătură de ploaie. Deşi

totul era verde şi înfloritor în câmpiile de la poalele munţilor, domeniul celor trei fraţi se preschimbase într-un deşert. Ce fusese cândva cel mai roditor pământ din regat se prefăcuse într-o grămadă mişcătoare de nisip roşu. Fragii nu mai erau în stare să se dondănească cu cerul potrivnic. Aşa că, disperaţi, părăsiră comoara lor fără valoare şi-o porniră să-şi câştige pâinea printre oamenii de la câmpie. Nu mai aveau niciun ban. Mai găsiră doar nişte bucăţi de aur cu forme ciudate, ultimele rămăşiţe ale bogăţiei pe care-o dobândiseră prin vicleşug.

— Ce-ar fi să ne facem aurari? îi spuse Schwartz lui Hans când intrară într-un oraş mare. E-o meserie bună pentru nişte şmecheri ca noi. Putem să băgăm la aramă-n aur şi nimeni n-o să ştie ce- am făcut.

Căzură de acord că ideea era cum nu se poate mai bună. închiriară un cuptor şi se-apucară de lucru. Dar treburile nu le mergeau bine din două motive nu prea importante: primul, că oamenii nu se lăsau prostiţi de aurul îndoit cu aramă, şi-al doilea, că, de câte ori vindeau ceva, cei doi fraţi mai mari îl lăsau, pe micul Gluck să vadă de cuptor şi se duceau alături, la berărie, să bea banii. Aşa topiră tot aurul fără să facă rost de bani ca să cumpere altul. Până la urmă rămaseră cu o cană mare pe care un unchi i-o dăduse micului Gluck. Băiatul ţinea la ea ca la ochii din cap şi n-ar fi dat-o de lângă el pentru nimic în lume, deşi altceva decât lapte şi apă nu bea din ea. Cana arăta cam ciudat. Toarta era formată din două cununi de păr auriu, atât de fin făcute că păreau mai degrabă mătase decât metal. Cununile astea două coborau şi se-mpleteau cu o barbă şi nişte favoriţi, la fel de măiestrit lucrate, care-nconjurau şi-mpodobeau un chip micuţ, foarte fioros, drept în partea din faţă a cănii. Chipul ăsta era din cel mai roşu aur care s-a văzut vreodată şi-avea ochi ce te lăsau să crezi că stăpânesc toată lărgimea cănii. Nu puteai să bei ceva din ea, că ochii ăia nu te slăbeau deloc şi te priveau insistent dintr-o parte. Chiar Schwartz, cu gura lui, jura pe toţi sfinţii că odată, după ce-şi turnase pe gât de şaptesprezece ori vinul de Rin din cană, a văzut cum clipeau ochii cu pricina!

Când veni timpul să prefacă în linguri cana lui Gluck, vestea mai-mai că zdrobi inima bietului băieţel. Dar fraţii îi râseră-n nas, aruncară cana în oala de topit şi-o porniră teleap-teleap spre berărie. Ca de obicei, îl lăsară pe prâslea să toarne aurul în forme.

Cei doi plecaseră. Gluck aruncă o ultimă privire ca să-şi ia adio de la vechiul lui prieten din oala de topit. Părul de aur dispăruse. Nu mai rămăsese nimic din cană, doar nasul cel roşu şi ochii strălucitori, care se uitau mai răutăcios ca niciodată.

„Şi nici nu-i de mirare, îşi zise Gluck în sinea lui. După ce ne-am purtat cu el cum ne-am purtat...”

Se duse neconsolat la geam şi se-aşeză să ia o gură de aer proaspăt ca să scape de suflarea fierbinte a cuptorului. Ei, şi fereastra lui dădea chiar spre şirul de munţi care, aşa cum v-am spus mai înainte, înconjurau Valea Comorilor şi mai ales spre piscul din care curgea Râul de Aur. Era la vremea când ziua se-ngâna cu noaptea. Gluck se-aşeză la fereastră şi văzu pe culme stâncile-nroşite în lumina asfinţitului. Norii se desfacuseră în fâşii strălucitoare care parcă ardeau şi-şi fluturau aripile pe lângă stânci. Iar râul, mai strălucitor decât toate, preschimbat într-un şuvoi de aur curat, cobora din prăpastie-n prăpastie, însoţit de un imensul arc purpuriu al curcubeului, învolburându-se şi dispărând pe rând în puzderia de picături pitice.

— Eh, ce bine-ar fi să fie râul cu-adevărat de aur! spuse Gluck după ce privi câteva clipe apa dezlănţuită.

— Nu, n-ar fi deloc bine, Gluck, spuse, chiar în urechea lui, o voce clară, cu inflexiuni metalice.

— Cerule mare, ce-i asta? exclamă Gluck sărind în picioare.

în odaie nu era nimeni în afară de el. Se uită înjur, se uită sub masă, se uită de nu ştiu câte ori în spate, dar tot nimic nu văzu. Se aşeză din nou la fereastră şi de data asta nu scoase o vorbă. Nu putu însă să nu se gândească iar c-ar fi grozav dacă râul ar fi cu-adevărat de aur.

— Ba deloc, băiete, spuse aceeaşi voce mai tare ca înainte.

— Cerule mare, ce-i asta? se-ntrebă Gluck din nou.

Se uită încă o dată prin toate colţurile şi căută în dulapuri. Pe urmă începu să se-nvârtă repede de
tot în mijlocul camerei, crezând că e cineva-n spatele lui. Chiar atunci, aceeaşi voce îi răsună din nou în ureche. De data asta cânta foarte veselă: lala-lira-la. Nu se-auzea niciun cuvânt, era doar o melodie vioaie şi plăcută ce-aducea cu cântecul apei care fierbe într-un ceainic. Gluck se uită pe fereastră. Nu, vocea era cu siguranţă în casă. Se urcă pe scări şi pe urmă coborî. Nu, vocea era cu siguranţă chiar în odaia aia şi venea tot mai repede şi mai clară: lala-lira-la. Deodată, lui Gluck i se păru c-o aude mai tare lângă cuptor. Alergă la gura cuptorului şi se uită înăuntru. Da, aşa era, părea că vine nu numai din cuptor, dar chiar din oală. Dădu la o parte capacul şi sări înapoi speriat, căci oala cânta şi nu se lăsa deloc. Un minut sau două băiatul rămase în cel mai îndepărtat ungher al odăii, cu mâinile ridicate şi gura căscată. Cântatul se opri şi-aceeaşi voce spuse răspicat:

— Salut!

Gluck nu răspunse.

— Salut, Gluck, băiete! spuse oala din nou.

Gluck îşi luă inima-n dinţi, se duse-ntins la creuzet, îl scoase din cuptor şi se uită în el. Aurul se topise şi-avca o oglindă netedă şi lucitoare ca faţa unui râu leneş. Dar în loc să-şi vadă căpşorul oglindit în faţa lucie a aurului, micul Gluck zări cu totul altceva: de sub aurul topit apărură nasul roşu şi ochii pătrunzători ai prietenului său de pe cană. Şi nasul era de-o mie de ori mai roşu şi ochii de-o mie de ori mai pătrunzători decât îi văzuse el vreodată.

— Haide, Gluck, băiete, glăsui iar vocea din oală. Sunt gata, toarnă-mă-n forme.

Dar Gluck era prea ameţit ca să se-apuce de-aşa ceva.

— Toarnă-mă-n forme, îţi zic, făcu glasul cam morocănos şi nu prea delicat.

Gluck tot nu putea să se mişte.

— Te rog, toamă-mă-n forme, spuse vocea cu patimă. M-am înfierbântat de nu mai pot.

După multe sforţări, Gluck îşi reveni, puse mâna pe creuzet şi-l aplecă puţin ca să toarne aurul.
Dar în loc de aur, apărură mai întâi nişte picioruşe gălbejite, apoi un frac, pe urmă două mâini bine înfipte-n şold şi, la sfârşit, capul atât de cunoscut al prietenului său de pe cană. Toate sus-numitele articole se legau unul de altul pe măsură ce ieşeau din oaia. Puţin câte puţin apăru ţâfnos pe podea un piticuţ de aur, înalt de-un picior şi jumătate.

— Aşa mai merge! zise piticul întinzându-şi întâi picioarele, apoi mâinile şi pe urmă, vreme de cinci minute, mişcându-şi întruna capul în toate părţile, mai-mai să-şi sucească gâtul. Se pare că voia să vadă dacă fiecare bucăţică din el era pusă la locul ei: în vremea asta Gluck se uita la el mut de uimire. Piticul era îmbrăcat cu o tunică despicată, ţesută din fir de aur. Aşa de fină era ţesătura că minunatele culori ale

curcubeului apăreau toate pe ea ca pe tăblia de sidef a unei măsuţe de salon. Şi peste tunica asta nemaipomenită, părul şi barba piticului se revărsau în valuri unduitoare atingându- i genunchii. Erau atât de delicate că Gluck nici n-ar fi putut să spună unde se sfârşeau. Parcă se topeau şi dispăreau în văzduh. Cu toate astea, trăsăturile feţei nu dădeau la iveală aceeaşi delicateţe. Erau mai degrabă aspre şi te făceau să te gândeşti că mititelul nostru, care se-ascundea după faţa aceea uşor arămie, era un încăpăţânat şi-un nesupus fără pereche. Când şi-a terminat de inspectat făptura, piticul şi-a aţintit ochişorii iscoditori asupra lui Gluck şi l-a privit aşa vreo câteva minute.

— Nu, n-ar fi deloc bine, Gluck, băiete, făcu omuleţul.

Fără-ndoială ăsta era-nceputul cam brusc şi incoerent unei conversaţii sau. Cel puţin, aşa credea piticul. Poate c-avea ceva de-a face cu gândurile lui Gluck, căci ele-l făcuseră pe chiştocul nostru s- arunce remarcile alea când mai era încă în oală. Dar cu orice-ar fi avut de-a face vorbele de mai sus, Gluck n-avea chef deloc să se ciorovăiască pentru asta.

— Zău? spuse Ghick blând şi supus.

— Nu, zise piticul hotărât în încheiere. N-ar fi deloc bine.

Şi cu asta îşi îndesă bine fesul pe urechi şi sări de vreo câteva ori prin odaie, ridicându-şi picioarele foarte sus şi pe urmă trântindu-le pe podea din toate puterile. Pauza asta i-a dat răgaz lui Gluck să-şi adune puţin gândurile. Văzând că nu prea are motive să-şi privească minusculul vizitator cu frică şi simţind că-i dă curiozitatea ghes mai mult decât uimirea, după multe şovăieli îndrăzni să pună o întrebare deosebit de delicată:

— Rogu-vă, domnule, dumneavoastră aţi fost cană mea?

La auzul acestor vorbe, omuleţul se-ntoarse brusc, merse glonţ la Gluck şi i se înfăţişă în toată statura lui impunător de piticească.

— Eu, făcu el, sunt regele Râului de Aur.

După care se mai întoarse o dată şi sări de mai multe ori prin odaie, ca să lase timp să se risipească uimirea ce-l cuprinsese pe băiat. Pe urmă se duse din nou la Gluck şi rămase locului, ca şi cum ar fi aşteptat comentarii la comunicarea de mai înainte.

Gluck era oricum hotărât să spună ceva, aşa că-i dădu drumul:

— Sper că înălţimea voastră se simte bine.

— Ascultă la mine! zise omuleţul, sigur fiind că întrebarea politicoasă ce-i fusese adresată nu merită niciun răspuns. Eu sunt regele Râului de Aur. în starea în care m-ai văzut m-adusese răutatea unui rege mai puternic, dar tu m-ai mântuit de vrăjile lui. Firea-ţi bună şi purtarea faţă de fraţii tăi cei răi mă-ndeamnă să te-ajut. Aşa că ia aminte la ce-ţi spun: dacă va urca cineva în vârful acelui munte de unde vezi tu izvorând Râul de Aur şi va arunca în râu, la izvor, trei picături de apă ca lamura, pentru acela, şi numai pentru el, râul se va preface-n aur. Dar cine-a dat greş o dată n-o să reuşească a doua oară. Şi pe cel care va arunca apă tulbure, râul îl va lua cu el şi-l va schimba într-o piatră neagră.

Aceste fiind zise, regele Râului de Aur se întoarse şi merse înadins spre inima celei

mai fierbinţi flăcări din cuptor. Se făcu roşu, alb, transparent, de o strălucire care-ţi lua vederea; era o vâlvătaie ce răspândea înjur o lumină orbitoare; se ridică, începu să tremure şi ia-l de unde nu-i! Regele Râului de Aur dispăruse.

— Of, strigă bietul Gluck alergând să se uite pe coş după el. Vai de sufletul şi de zilele mele! Cana mea! Cănuţa mea dragă şi scumpă!

Nici nu plecase bine regele Râului de Aur, că Hans şi Schwartz dădură buzna în casă urlând ca sălbaticii. Erau beţi turtă. Când aflară că şi ultima bucăţică de aur li se dusese pe apa sâmbetei, se treziră ca prin minune. Vestea avu darul să-i ţină treji un sfert de ceas, timp în care nu mai dovedeau să care la pumni cu nemiluita în spinarea lui Gluck. După asta se trântiră fiecare pe câte-un scaun şi-l puseră pe Gluck să zică ce-avea de zis în propria-i apărare. Băiatul le spuse povestea, din care, ce să mai vorbim, cei doi fraţi nu crezură nici cât negru sub unghie, îl luară din nou la bătaie şi nu se lăsară până nu făcură băşici în palme. îl snopiră şi pe urmă, clătinându-se pe picioare, se duseră să se culce. A doua zi Gluck le povesti tot ce le povestise şi c-o zi în urmă. Văzând ei că ţâncul o ţine una şi bună, parcă-parcă începură să-l creadă. Ce-a urmat nici nu-i nevoie să vă spun. Cei doi se dondăniră preţ de câteva ceasuri care să-şi încerce întâi norocul. După aste îşi scoaseră săbiile din teacă şi-ncepură să se bată ca chiorii. Speriaţi de-ncăierare, vecinii încercară să-i liniştească. Când văzură însă că n-au sorţi de izbândă, trimiseră pe careva să cheme oamenii legii.

Cum auzi una ca asta, Hans o şterse şi se-ascunse undeva. Pe Schwartz îl prinseră, îl duseră în faţa judecătorului şi-i dădură o amendă pentru c-a tulburat liniştea celorlalţi. Dar el îşi băuse şi ultimul bănuţ c-o seară-n urmă. Aşa că-l aruncară-n temniţă, să stea acolo până când o fi în stare să plătească.

Ei, şi dacă văzu cum stau lucrurile, Hans, mai-mai să nu-şi mai încapă-n piele de bucurie, îşi puse-n gând s-o pornească neîntârziat spre Râul de Aur. Greu era să facă rost de apa curată ca lamura. Ce să facă Hans? în seara cu pricina merse la izvorul de unde beau numai oamenii curaţi la suflet şi fură o cană plină, apoi se-ntoarse acasă triumfător.

A doua zi se sculă înaintea soarelui, turnă apa într-o sticlă zdravănă, puse două ploscuţe cu vin şi nişte came fân coş, atârnă coşul cu o curea pe după gât, înşfacă o bâtă şi-o porni la drum. Ca să iasă din oraş, trebuia să treacă pe lângă închisoare. Şi pe cine credeţi că văzu la o ferăstruică? Pe Schwartz în came şi oase, care se uita la el de după gratii şi părea tare nemângâiat.

— 'Neaţa, frăţioare, zise Hans. Mă duc la regele Râului de Aur. Ce să-i spun de la tine?

Schwartz scrâşni din dinţi cu furie şi trase de gratii cât îl ţinură puterile. Hans însă îi dădu cu tifla
şi-l sfătui să stea cuminte la locul lui până s-o întoarce el. Apoi luă coşul în spinare, scutură sticla
sub nasul lui Schwartz până apărură clăbuci pe apa de izvor şi-o pomi din nou, bine dispus cum nu mai era altul pe lume.

într-o dimineaţă ca asta, orice om s-ar fi simţit fericit, chiar dacă n-ar fi avut de căutat Râul de Aur. Fâşii de ceaţă înrourată se-ntindeau de-a lungul văii ce dădea la iveală munţii cei falnici. Stâncile de la poale, pe care abia dacă le zăreai prin aburii ce pluteau în aer, erau învăluite într-o pâclă cenuşiu-lăptoasă. încet-încet aburii se ridicau până dădeau de minunatul astm, care picta cu purpură stâncile-ascuţite şi, cu razele-i lungi şi drepte, străpungea perdeaua de pini ce-aduccau cu nişte suliţe. Deasupra se vedeau stâncile colţuroase, pe care apa le zimţase şi le ferăstruise într-o sumedenie de forme fantastice. Din loc în loc apărea câte-un petec de zăpadă, luminat cu dărnicie ds razele soarelui. Şi-aşa stâncile-astea făcute ferfeniţă, aşezate în zig-zag de parc-ar fi urmat drumul unui fulger, ţi-arătau prăpăstiile ce se căscau sub ele şi te-ajutau să te

fereşti. Iar mult deasupra şi dincolo de toate astea, mai diafane decât norul din zori de zi, dar mai curate şi nesupuse schimbării, piscurile zăpezilor eterne dormeau încă pe perna de azur a cerului.

Râul de Aur, ce izvora dintr-o stâncă mai bondoacă, pe care zăpada o ocolise, era tot cufundat în umbră. Tot, în afară de puzderia de stropi ce se ridicau încet, ca un fum, deasupra liniei şerpuitoare a cascadei şi plecau uşor, ca nişte colăcei plăpânzi, pe aripile vântului de dimineaţă.

Hans îşi aţintise privirile asupra Râului de Aur şi gândurile lui se-ndreptau toate într-acolo. Uită că are de mers cale lungă, nu glumă, şi-o luă la picior fără să mai stea pe gânduri. Nu trecu mult şi simţi că-l lasă puterile. Şi nici măcar n-apucase să treacă primul şir de dealuri joase, acoperite cu verdeaţă! Pe când urca el aşa, dădu cu ochii de-un gheţar cât toate zilele, care i se aşezase-n dram, parcă să nu-l lase s-ajungă la izvorul Râului de Aur. Tare se mai minună când îl văzu, şi cum să nu se minuneze! Ştia munţii ca-n palmă, dar de gheţarul ăsta habar n-avusese. Porni curajos, măcar că nu pusese niciodată piciorul pe-un gheţar aşa de ciudat şi primejdios.

Gheaţa era alunecoasă, mamă, doamne, ce alunecoasă era! în toate hăurile apa care ţâşnea din crăpături vuia neîmblânzită. Vuietul ei răzbătea ca un crâmpei de melodie curgătoare şi-ndrăcită, pe urmă se curma şi izbucnea din nou în tonuri scurte, melancolice sau cu nişte ţipete picate din cer, scoase parcă de un om bătut de soartă sau chinuit de durere.

Gheaţa spartă luase mii de forme aiurite, dar niciuna, îşi zise şi Hans, n-aducea cu bucăţile de gheaţă pe care le ştie orice om. Toate aveau o expresie ciudată. Aşa schimonosite şi batjocoritoare cum erau, semănau cu nişte chipuri aievea. O puzderie de umbre înşelătoare şi lumini lugubre se jucau şi pluteau printre vârfurile de gheaţă de-un albastru transparent. Cu strălucirea lor orbeau călătorul şi-l zăpăceau că nu mai ştia omul pe ce lume se află. Şi toate astea în timp ce mugetul neostoit al apei care ţâşnea din adâncuri îl asurzea şi-l făcea să simtă că se-nvârte pământul cu el, Hans mergea înainte şi groaza ce-l cuprinsese creştea pas cu pas. Gheaţa se despica bubuind şi alte prăpăstii se căscau la picioarele lui. Piscuri mişcătoare se-aplecau pe lângă el şi-i cădeau în cale cu un zgomot asurzitor. De nu ştiu câte ori dăduse piept cu asemenea primejdii pe gheţarii cei mai înspăimântători şi pe vremea cea mai cumplită. Cu toate astea îl cuprinse o frică soră cu moartea, când veni vremea să sară peste ultimul hău. Sleit de puteri şi tremurând din toate-ncheieturile, se aruncă pe iarba unui tăpşan, unde se simţea, în sfârşit, în siguranţă.

N-avusese încotro şi trebuise să lase pe drum coşul cu mâncare, că tare-i mai era greu să-l care după el. Aşa că acuma, când avea nevoie de puteri proaspete, nu-i rămânea decât să zdrobească nişte gheaţă şi s-o mănânce. Cu asta îşi alină totuşi setea. După o oră de odihnă îşi recapătă puterile şi, mânat de lăcomia-i neîmblânzită, Hans pleca mai departe pe drumul anevoios spre izvorul Râului de Aur. Acum drumul urca drept spre creasta golaşă a muntelui. Nu era fir de iarbă să-ţi ostoieşti usturimea tălpilor încinse, nu era niciun petic de umbră să te ferească de soarele dogoritor de la miazăzi. Trecuse de amiază şi razele cădeau ca nişte bice de foc pe cărarea abruptă. în aer nu se mişca nimic şi arşiţa pusese stăpânire pe tot şi toate. Curând, pe Hans începu să-l chinuie o sete cumplită, ca să nu mai vorbim că-l ajunsese oboseala şi-abia îşi mai târa picioarele. Se uita-ntruna la sticla cu apă de la brâu.

„Trei picături ajung, îşi spuse el până la urmă. Măcar să-mi umezesc un pic buzele cu apa asta.”

Trase dopul şi, pe când ducea sticla la gură, privirile-i căzură pe piatra de lângă el. Era acolo ceva – nici el nu ştia ce – şi parcă mişca. Se lămuri repede. Pe piatră zăcea un căţeluş, mai-mai să-şi dea duhul de sete. Avea limba scoasă de-un cot, botul i se uscase, iar labele, aproape fără viaţă, le ţinea întinse ca nişte beţe. O armată de furnici negre îl năpădiseră şi i se plimbau în voie pe bot şi-n gâtlej. îşi roti un ochi spre sticla din mâna

lui Hans. Dar Hans al nostru ridică sticla, bău, dădu cu picioru-n câine şi plecă mai departe. Prea bine nu ştia nici el şi nici mâna-n foc n-ar fi pus-o, dar parcă, hodoronc-tronc, o umbră ciudată apăru pe cerul albastru.

Cu fiecare clipă, cărarea se făcea tot mai abruptă şi mai plină de pietre colţuroase. în loc să-l învioreze şi să-l răcorească, aerul de munte parcă-i turnase foc în vine. Şi cascadele cu zgomotul lor parcă-l luau în zeflemea. Toate erau departe, iar setea îl chinuia din ce în ce mai tare. Mai trecu o oră şi Hans se uită din nou la sticla care-i atârna pe-un şold. Era goală pe jumătate, dar tot era în ea mult mai mult decât trei picături. Se opri s-o deschidă din nou. Pe când făcea treaba asta, văzu ceva mişcând pe cărare. Era un copil bălai care zăcea întins pe pietre, aproape fără viaţă, şi, din când în când, scotea câte-un geamăt amarnic din pieptu-i mititel. Avea ochii închişi şi buzele arse de sete. Hans se uită la el înadins, bău şi trecu mai departe. Un nor negru acoperi soarele şi umbre lungi ca nişte şerpi înconjurară munţii. Hans mergea voiniceşte mai departe. Soarele trecea spre asfinţit, dar nu se simţea nici urmă de răcoare. Aerul greu, ca de plumb, îl sufoca pe omul nostru, dar ţinta era aproape. Ridică ochii şi văzu cascada Râului de Aur, care sărea jucăuşă din coasta muntelui. Nu era mai mult de-o aruncătură de băţ până la ea. Hans se opri o clipă să-şi mai tragă sufletul un pic şi sări opintindu-se ca să-şi atingă ţinta.

în clipa aceea auzi un ţipăt slab. întoarse capul şi văzu un bătrân întins pe pietre. Ochii i se duseseră în fundul capului, iar pe faţa-i albă ca de mort era întipărită desperarea.

— Apă! strigă el slab, întinzând mâinile spre Hans. Apă! Mor!

— N-am niciun strop, îi răspunse Hans. Da' tu ţi-ai trăit traiul. Ajungă-ţi!

Sări peste trupul lipsit de vlagă şi-o pomi mai departe ca din puşcă. Un fulger albastru, de forma unei săbii, ţâşni dinspre răsărit. Brăzda cerul de trei ori şi-l acoperi cu o umbră neagră de nepătruns. Soarele asfinţea, dispărând în zări ca o minge de foc.

Lui Hans îi pătrunse-n urechi mugetul Râului de Aur. Apa trecea printr-o văgăună şi Hans era chiar pe marginea ei. Undele purtau splendoarea aprinsă a apusului de soare. îşi scuturau crestele ca nişte limbi de foc şi-n spuma lor se vedeau sclipiri roşii ca sângele. Zgomotul venea din ce în ce mai tare, biciuind simţurile omului şi făcându-l să-şi piardă minţile. Tremurând, Hans luă sticla de la brâu şi-o aruncă în mijlocul şuvoiului. Cât ai bate din palme simţi ceva rece ca gheaţa străpungându-i trupul. Se clătină pe picioare, scoase un ţipăt şi căzu. Apele, cu vuietul lor, îi acoperiră ţipătul pentru vecie. Şi geamătul râului se ridică sălbatic în noapte, în vreme ce valurile începură să spele piatra neagră.

Bietul Gluck, rămas singur acasă, aştepta cu-ngrijorare să se-ntoarcă Hans. Văzând că frate-său nu mai vine odată înapoi, se sperie din cale-afară şi se duse la închisoare să-i spună lui Schwartz ce se-ntâmplase. Pe Schwartz vestea asta îl gâdilă la urechi ca zornăitul banilor sau gâlgâitul vinului, îşi dădu cu presupusul că Hans s-a prefăcut într-o piatră neagră şi, prin urmare, tot aurul avea să fie al lui şi numai al lui. Gluck, săracul, era tare amărât şi plânse toată noaptea de ţi se rupea inima, nu alta. Când se sculă dimineaţa, n-avu ce pune în gură şi nici urmă de bani nu găsi prin casă. Văzând aşa, se tocmi să muncească la un aurar. Şi munci cu-atâta hărnicie şi-aşa de bine, din zori şi până-n noapte, că nu trecu mult şi strânse bani destui ca să plătească amenda lui Schwartz. Dădu cât trebuie la închisoare şi-şi scoase fratele de-acolo. Schwartz nu-şi mai încăpea-n piele de bucurie şi zise că s-ar cam cuveni să pună mâna şi pe niscai aur din râu. Şi Gluck se ruga de el să se ducă, da' pentru altceva: doar-doar o afla ce s-a ales de Hans.

Schwartz auzise el că Hans furase apa sfinţită şi-şi spuse-n sinea lui că poate treaba asta nu e tocmai pe placul mititelului rege al Râului de Aur. îşi puse deci în gând s-o

scoată altfel la capăt, mai bine decât frate-său. Zis şi făli cut: mai luă nişte bani de la Gluck şi se duse de-l ispiti pe paznicul izvorului, care, când văzu bănetul, îi dădu apa curată ca lacrima. Acum Schwartz era cu inima-mpăcată că nu mersese cu furtişag ca frate-său. Se sculă dis-de-dimineaţă, până să se crape de ziuă, îşi puse pâine şi vin într-un coş, turnă apa sfinţită într-o sticlă şi-o pomi la drum spre inima munţilor. Ca şi Hans, tare se mai miră când dădu cu ochii de gheţar. Când veni vorba să-l treacă, nu- i fu deloc uşor, deşi lăsase coşul cu merinde pe drum. Pe cer nu se vedea nicio scamă de nor, dar, cu toate astea, lumină nu prea era. O pâclă roşiatică acoperise greoaie, cerul şi dealurile de primprejur păreau mohorâte şi ursuze. Cum urca el pe cărarea săpată în stânca abruptă, îi apucă o sete cumplită, ca şi pe frate-său. Duse sticla la gură. Atunci văzu copilul cu păr bălai care zăcea pe pietre.

Bietul de el scâncea şi gemea după apă.

— Apă vrei? zise Schwartz. Păi n-am nici pentru mine. Şi trecu mai departe. Cum mergea el aşa, parcă văzu că se-ntunecă soarele şi că dinspre apus se ridică nişte nori cât toate zilele şi negri ca tăciunele. Mai urcă preţ de vreun ceas şi din nou îl apucă setea. Tare-ar mai fi băut ceva! Atunci zări bătrânul care zăcea întins pe potecă în faţa lui şi-l auzi cum plânge după apă.

— Apă vrei? zise Schwartz. Păi n-am nici pentru mine.

Şi-şi văzu de drum. Din nou i se păru că lumina slăbeşte şi, când se uită spre cer, ce să vadă? O pâclă de culoarea sângelui acoperise soarele. Norii uriaşi şi negri se ridicaseră sus de tot şi marginile lor zdrenţuite se zbăteau în toate părţile ca valurile pe marea înfuriată. Umbrele lor lungi îi brăzdau cărarea.

După asta Schwartz mai urcă vreun ceas şi iar i se făcu sete. Când duse sticla la gură, i se păru că-l zăreşte pe Hans întins la pământ în faţa lui. Se uită mai bine şi văzu că arătarea întinde mâinile spre el şi-i cere apă printre suspine.

— Ha, ha, rânji Schwartz, aici erai? Ehei, băiete dragă, mai ţii tu minte gratiile închisorii? Acu' vrei apă, nu-i aşa? Şi ce crezi, c-am adus-o pân-aici ca să ţi-o dau ţie? Pofta-n cui!

Şi făcu un pas mare să treacă peste Hans. Când trecea peste el, parcă văzu cum buzele i se strâmbă într-un rânjet zeflemitor. Mai merse un pic şi-ntoarse capul să se uite, dar arătarea dispăruse.

îl cuprinse deodată groaza. De ce, nu ştia nici el. Dar setea de aur îl făcu să-şi învingă frica şi omul se năpusti înainte. Nori mari cât toate zilele şi negri ca tăciunele se ridicară la zenit şi din ei prinseră a ţâşni fulgere, în răstimpul dintre două răbufniri de fulgere, valurile întunericului parcă se ridicau şi pluteau peste tot cerul. Soarele apunea şi cerul se făcuse neted ca oglinda unui lac de sânge. Vântul prinse să bată cumplit, sfârtecând norii purpurii şi împrăştiindu-i departe, în beznă. Schwartz ajunse la marginea văii pe unde curgea Râul de Aur. Valurile erau negre ca norii ce prevestesc furtuna, dar spuma de pe crestele lor era roşie ca focul. Schwartz aruncă sticla în râu şi- atunci mugetul apei de pe fundul văii se contopi cu bubuitul de tunet venit din cer. Pe dată fulgerul îl orbi cu lumina lui, pământul se căscă dedesubt şi-l înghiţi, ier apele îi înăbuşiră strigătul cu vuietul lor. Geamătul râului se ridică sfâşietor în noapte, căci apa trecea acum peste cele două pietre negre.

Schwartz nu mai venea şi Gluck era tare mâhnit din pricina asta. Nu ştia ce să facă, pe ce cale s-o apuce. Bani n-avea defel, aşa că nu-i rămânea decât să se tocmească din nou la aurar Stăpânul îl punea la muncă grea, da' de plătit, nu-i plătea mai nimic. După o lună sau două Gluck, sleit de puteri, se hotărî să-şi încerce şi el norocul la izvorul Râului de Aur.

„Regele-ăla mititel părea tare cumsecade, îşi zise Gluck în gând. N-o să mă

preschimbe el în vreo piatră din alea negre.”

Se duse la izvor, îl rugă pe paznic să-i dea apă din cea limpede şi acesta îi împlini pe dată rugămintea. Apoi Gluck luă un coş cu nişte pâine şi-o sticlă cu apă şi, cum se crăpă de ziuă, pomi întins spre creierul munţilor.

Şi pe Hans şi pe Schwartz gheţarul îi pusese la grea-ncercare; îi storsese de puteri, ce mai încolo- ncoace. Pentru Gluck însă încercarea fusese de-o sută de ori mai grea, fiindcă el nici voinic nu era şi nici munţii nu-i bătuse atâta în lung şi-n lat, cum făcuseră fraţii lui. De câteva ori căzu şi se lovi rău de tot, îşi pierdu coşul cu pâine şi, de câte ori auzea zgomotul ăla ciudat care venea de sub gheaţă,
inima i se făcea cât un purice. Când ajunse de cealaltă parte a gheţarului, se culcă pe iarbă şi stătu multă vreme-ntins ca să-şi recapete puterile. Pe urmă se puse pe urcat tocmai când era soarele mai fierbinte. După o oră de urcuş, simţi că-i ia foc gâtlejul de sete. Era cit pe-aici să bea, ca şi fraţii lui, când văzu pe cărare un bătrân care venea spre el. Se sprijinea-n toiag bietul om, c-abia se mai ţinea pe picioare.

— Fiule, zise bătrânul, sunt mort de sete. Dă-mi şi mie puţină apă.

Când îl văzu aşa palid şi vlăguit, Gluck îi dădu sticla cu apă.

— Rogu-te numai, moşule, să n-o bei pe toată, spuse băiatul.

Dar bătrânul bău până se satură şi-i dădu înapoi sticla goală pe trei sferturi. După asta îi ură drum bun şi Gluck o pomi vesel mai departe. Şi, zău, parcă-i era mai uşor acum. Apărură două-trei firicele de iarbă, iar câţiva cosaşi începură să ţârâie primprejur. Băiatul n-auzise-n viaţa lui un ţârâit aşa de vesel.

Mai merse preţ de vreun ceas şi după asta i se făcu o sete de nu mai putea să-ndure. Da' când puse mâna pe sticlă, dădu cu ochii de-un copilaş care zăcea la marginea drumului. Năpârstocul gâfâia şi plângea după apă de ţi se rupea inima. Gluck se luptă cu el însuşi şi se hotărî să mai rabde un pic de sete. Puse sticla la guriţa copilului şi ţâncul bău, lăsând numai câteva picături. După asta năpârstocul îi zâmbi, se sculă în picioare şi-o porni în fugă la vale. Gluck se uită după el până ce copilul se făcu mic cât un bob de linte, pe urmă se-ntoarse şi-o porni din nou la deal. Şi ce să vezi! Pe stâncile golaşe începură să crească tot felul de flori minunate şi-un muşchi verde şi strălucitor, presărat cu flori ca nişte steluţe trandafirii, cu clopoţei gingaşi de genţiană, mai albaştri decât cerul cel mai senin din lume, şi cu crini albi ca laptele. Fluturi de culoarea sângelui şi-a liliacului zburau în toate părţile, iar cerul trimitea pe pământ o lumină atât de curată, că pe Gluck îl cuprinse o fericire cum nu mai simţise niciodată pân-atunci.

Dar după ce urcă încă vreun ceas, setea începu să-l chinuie din nou. Se uită la sticlă şi văzu că nu mai rămăseseră decât cinci sau şase picături. îşi dădu seama că n-are de unde să mai bea. Şi pe când îşi atârna iar sticla la brâu, văzu pe pietre un căţeluş cu limba scoasă de un cot, care trăgea să moară. Aşa-l văzuse şi Hans în ziua când urcase spre izvorul Râului de Aur. Gluck stătu pe loc să se uite la el şi pe urmă îşi îndreptă privirile spre Riul de Aur. Nu era mult pân-acolo. îi veniră-n minte vorbele pi ticului că „cine-a dat greş o dată n-o să reuşească a doua oară”. Vru să treacă mai departe şi să-şi vadă de drum, dar căţelul schelălăi atât de amarnic că Gluck se opri din nou.

„Bietu' de el, îşi spuse Gluck, dacă nu-l ajut acuma, o să-şi dea duhu' până mă-ntorc eu.”

După asta se uită tot mai atent la el şi văzu că amărâtul ăla îl priveşte cu atâta jale că făcea şi pietrele să plângă.

„Da' mai dă-l încolo de rege, cu aurul lui cu tot!” zisa Gluck văzând cât sufere bietul câine.

Destupă sticla şi-i turnă pe gât ultimele picături. Cât ai bate din palme, dinele sări în picioare şi se ridică pe labele dinapoi. îi dispăru coada şi urechile i se făcură lungi, lungi de tot, croite parcă din mătase aurie. Nasul se făcu roşu ca o sfeclă, ochii începură să

clipească repede de tot şi până să se dezmeticească băiatul, câinele, ia-l de unde nu-i. Şi iată că-n faţa lui Gluck apăru vechea lui cunoştinţă, regele Râului de Aur.

— Mulţam, zise înălţimea sa, da' nu te speria că toate-s aşa cum trebuie.

Gluck o cam băgase pe mânecă, fiindcă ştia el ce spusese mai 'nainte despre rege şi aurul lui. Aşa că rămase cu gura căscată când auzi ce răspuns îi dă Luminăţia sa.

— De ce n-ai venit mai repede? se răţoi la el piticul. Mi i-ai trimis pe neisprăviţii ăia, ca să-mi dai de lucru. Să am pe cine preface-n pietre, nu? Şi încă ce pietre!

— Vai de mine şi de mine! făcu Gluck. Aşa de nemilos aţi fost?

— Nemilos! zise piticul. Mi-au turnat apă spurcată-n râu. Cum era să-ngădui una ca asta?

— Da', domnule – vreau să spun, Majestate – bag mâna-n foc c-au luat apa din izvorul ca lamura.

— Or fi luat-o, nu zic nu. Răspunse piticul, dar (şi cu fiecare vorbă, uitătura-i era tot mai cruntă) apa pe care n-o dai bolnavilor sau celor pe patul de moarte când ţi-o cer ei e spurcată, oricât ar fi fost ea de binecuvântată.

Şi zicând vorbele astea, piticul se-aplecă şi culese un crin care creştea la picioarele lui. Pe petalele-i albe erau trei picături de rouă, curate ca lacrima. Piticul le scutură în sticla din mina lui Gluck.

— Aruncă-le-n râu, îi porunci el, şi coboară în Valea Comorilor pe partea cealaltă a muntelui. Drum bun!

Pe când vorbea el aşa, silueta piticului începu să-şi piardă conturul. Culorile jucăuşe de pe mantie se preschimbară într-o ceaţă cu sclipiri de rouă. O clipită regele stătu învăluit în ele, ca într- un curcubeu uriaş. Pe urmă culorile păliră, ceaţa se risipi în aer şi înălţimea sa dispăru ca luat de vânt.

Gluck urcă până la marginea văgăunii prin care curgea Râul de Aur. Apa lui era limpede ca cristalul şi la fel de strălucitoare precum soarele. Când aruncă în râu cele trei picături de rouă, pe locul unde căzură se căscă un vârtej mititel şi rotund, în care apele intrară gâlgâind melodios. Gluck se uită o vreme tare dezamăgit Nu numai că râul nu se preschimbase-n aur, da' şi rămăsese aproape fără apă. Totuşi băiatul ascultă de sfatul prietenului său şi-o porni pe cealaltă parte a muntelui, spre Valea Comorilor. Şi mergând el aşa, i se păru c-aude cum îşi face apa drum pe sub pământ. Când îi apăru Valea Comorilor în faţa ochilor, ce să vadă! Un râu, aidoma Râului de Aur, izvora dintr-o crăpătură în stâncă şi curgea, în nenumărate râuleţe, printre movilele de nisip roşu şi uscat. Sub ochii lui Gluck iarba crudă răsărea pe lângă râuleţe şi plantele se înălţau din pământul mustind de apă. Pe malul râului, florile gingaşe îşi deschideau una după alta cupele înmiresmate, precum răsar stelele când amurgul se-nteţeşte. Tufele de mirt şi cârceii de viţă de vie creşteau şi brăzdau valea cu umbrele lor prelungi.

Şi aşa Valea Comorilor s-a preschimbat din nou într-o grădină. Toată avuţia, pierdută cândva de răutatea şi cruzimea celor doi fraţi, a fost recâştigată prin iubirea inimii lui Gluck. El a trăit mai departe în valea de care v-ara spus şi pe săraci nu i-a mai izgonit nimeni de la uşa lui: Hambarele i s-au umplut cu grâu şi casa cu comori. Pentru el, şi numai pentru el, aşa cum promisese piticul, râul s-a făcut un râu de aur. Chiar şi-n ziua de azi localnicii arată locul unde-au căzut cele trei picături de rouă şi urmăresc drumul Râului de Aur pe sub pământ până când apare în Valea Comorilor. Şi în vârful cascadei pe care-o face Râul de Aur se mai văd două pietre negre, în jurul cărora apa se tânguie jalnic la fiecare scăpătat de soare. Oamenii de prin partea locului le spun încă Fraţii Negri.

Jack şi vrejul de fasole

poveste engleză

A fost odată ca niciodată o văduvă sărmană, care avea un fecior. Ea şi Jack, căci aşa-l chema pe băiat, stăteau amândoi într-o căsuţă.

Jack era cam zevzec, cam nechibzuit, dar altfel avea un suflet de aur. Fusese o iarnă grea şi-n primăvară biata maică-sa zăcuse de friguri. Jack nu era încă destui de mare ca să muncească, aşa că nu trecu mult şi-ajunseră săraci de nu mai aveau cu ce-şi duce zilele. Văzând văduva că nu-i chip să iasă la liman decât dacă vinde vaca, zise într-o dimineaţă băiatului:

— Sunt tare slăbită, Jack, dragul mamei. Du-te tu în locul meu la târg şi vinde vaca.

Jack nu-şi mai încăpea în piele de bucurie că merge la târg să vândă vaca. Pe drum se-ntâlni cu un măcelar. Omul avea-n palmă câteva boabe de fasole, grozav de frumoase. Jack se opri să se uite la ele. Măcelarul îi spuse că erau o adevărată comoară şi, ce mai încolo-n-coace, îl convinse pe prostănac să facă schimb. Chipurile, fasolea măcelarului făcea cât vaca lui Jack.

Băiatul aduse fasolea acasă şi-o dădu maică-sii în locul banilor de pe vaca. Femeia se necăji din cale-afară şi vărsă lacrimi amare, dojenindu-l pe Jack pentru prostia lui. Nătăfleţul îşi muşca degetele de necaz, da' ce mai putea face? în seara aia, mama şi feciorul se culcară cu inima zdrobită. Li se nărui se şi ultima speranţă.

în zori, Jack se scula primul şi se duse aţă în grădină.

„Cel puţin, gândi el, am să semăn boabele-astea minunate de fasole. Mama zice că-s nişte boabe- acolo, ca multe altele. Or fi, n-or fi, eu tot le semăn.”

Aşa că luă un băţ, scobi cu el în pământ şi băgă boabele.

Seara, cei doi abia avură ce mânca şi se culcară amărâţi. Ştiau că a doua zi n-o să mai aibă nici măcar o coajă de pâine. Bietul Jack nu dădu geană-n geană de-atâta supărare. Cum se trezi dis-de- dimineaţă, se şi duse glonţ în grădină.

Mare-i fu mirarea când văzu cât crescuse fasolea peste noapte. Se tot urcase până ce ajunsese în vârful stâncii sub care se-adăposteşte căsuţa şi dispăruse în nori! Vrejurile se răsuciseră ca şerpii şi- mpletiseră o scară cu nimic mai prejos decât scările obişnuite.

„Nu-i greu de urcat”, zise Jack în sinea lui. Cum dăduse cu ochii de scară, îşi şi pusese-n minte s-ajungă până-n vârf, că tare mai era iute de picior Jack ăsta al nostru. Totuşi, după pocinogul cu vaca, se gândi c-ar fi mai bine s-o întrebe întâi pe maică-sa.

O chemă şi se uitară amândoi cu gura căscată la, vrejul uriaş. Nu numai că nu-i dădeai de capăt de sus ce se urcase, dar era şi destul de gros ca să-l ţină pe băiat.

— Oare unde s-o fi sfârşind? Mă bate gândul să mă urc până-n vârf, îi spuse el maică-sii.

Femeia se cam codea să-l lase s-o pornească pe scara aia ciudată. Dar Jack atâta se-nvârti pe
lângă fusta ei, tot sporovăind despre fasolea fermecată, că pin' la Urmă maică-sa îi făcu pe plac.

Aşadar, Jack se puse pe căţărat. Se urcă el pe scara de vrejuri până când căsuţa, satul şi chiar turla cea mare a bisericii se făcură mici cât bobul de mei şi dispărură de tot. Da' de-ajuns în vârf, nici pomeneală

îl cam prinsese oboseala şi-o clipă se gândi să se-ntoarcă. Ştia însă una şi bună:. Dacă vrei să izbuteşti nu trebuie să te dai bătut. Se odihni deci puţin şi-o porni din nou.

Şi urcă Jack până i se făcu frică să se uite-n jos, nu cumva s-ameţească. în cele din urmă ajunse în vârful vrejului. Era de-acum într-o ţară minunată, cu păduri frumoase şi lunci smălţate cu flori, pe unde şerpuia un râu de cristal. Nu departe de capătul

vrejului, se ridica un castel mare şi frumos.

Jack se miră nespus, căci n-auzise niciodată de castelul ăsta. Şi cum se gândea el aşa, văzu că stânca despărţea castelul de sat, de-ai fi zis că fiecare e în altă ţară.

Pe când se uita băiatul la castel, din pădure ieşi o femeie cu înfăţişare ciudată şi se-apropie de el. Avea un capişon vătuit, de satin roşu, garnisit cu hermină, iar părul îi cădea în voie pe umeri.

Mergea sprijinindu-se-n toiag. Jack îşi scoase tichia şi făcu o plecăciune.

— Fie-mi cu iertare, mătuşico, zise el, asta-i casa dumitale?

— Nu, răspunse bătrâna, da' vino-ncoa' la mine c-am să-ţi spun toată istoria cu castelul:

Odată demult, în castelul ăsta de la marginea împărăţiei visului trăia un nobil cavaler. Avea o

nevastă frumoasă şi ţinea la ea ca la lumina ochilor. Copiii erau şi ei frumoşi de-ţi venea să-i mănânci, nu alta. Vecinii lui, piticii, oameni prietenoşi de n-aveau pereche-n lume, îi dăruiseră multe lucruri scumpe. Şi vestea comorilor ăstora se dusese până hăt departe.

O pocitanie de uriaş, rău şi mare cit toate zilele, care sălăşluia prin partea locului, îşi băgase-n cap că trebuie să pună mina pe ele cu orice preţ. Ademeni cu bani un servitor necredincios ca să-l lase în castel când doarme stăpânul şi, cum se văzu înăuntru, îl ucise pe nobilul cavaler. Apoi merse în aripa unde erau camerele copiilor şi-i omor pe micuţi.

Din fericire, stăpâna nu era acasă. îl luase pe mezin, care avea doar două-trei luni, şi se dusese-n vale s-o vadă pe doica cea bătrână. Furtuna o ţinuse acolo toată noaptea.

A doua zi, cum se făcu lumină, un servitor care scăpase cu viaţă veni să-i spună stăpânei ce nenorocire se abătuse asupra bărbatului şi copiilor ei. La început, bietei femei nu-i venea să creadă. Vroia cu orice chip să meargă înapoi ca să-mpartă suferinţa cu cei dragi. Dar bătrâna doică o imploră cu lacrimi în ochi să nu facă una ca asta, că mai avea un copil şi era de datoria ei să-şi cruţe viaţa de dragul mititelului nevinovat. Doamna se lăsă înduplecată de vorbele doicii şi se hotărî să rămână în casa bătrânei, fiindcă era ascunzătoarea cea mai bună. Servitorul îi mai spuse că uriaşul jurase s-o ucidă şi pe ea şi pe copil.

Trecură ani şi ani. Doica muri, lăsând căsuţa şi cele câteva lucruri din ea bietei femei, care rămase să stea mai departe acolo. Şi doamna noastră muncea, ca o simplă ţărancă, să agonisească pâinea cea de toate zilele. Roata de tors şi laptele de la o vacă, cumpărată cu banii pe care-i avusese din întâmplare la ea, îi erau de-ajuns pentru ea şi băieţel. Semănase mazăre, fasole şi varză în grădiniţa de lângă casă. Şi nu se simţea deloc umilită să iasă la câmp la vremea culesului. Se ducea să strângă roadele de pe pământul pe care trudise, fiindcă avea nevoie de-ale gurii pentru băiat.

Jack, femeia nenorocită de care ţi-am povestit e mama la. Castelul ăsta a fost cândva al tatălui tău şi trebuie să fie din nou al tău!

Jack scoase un ţipăt de uimire.

— Mama! Vai, mătuşico, spune-mi ce-am de făcut! Bietul tata! Sărmana mea mamă!

— Se cade să recâştigi castelul pentru mama ta. Dar ce-ai de făcut nu-i deloc uşor şi primejdiile te-aşteaptă ia tot pasul. Ai curaj? Te-ncumeţi la una ca asta, Jack?

— Nu mă tem de nimic când ştiu că fac un bine, spuse băiatul.

— Asta-nseamnă, zise bătrâna cu capişon roşu, că eşti ca voinicii ăiacare vinde hac

uriaşilor.
Trebuie să intri-n castel şi să pui mâna pe găina cu ouăle de aur şi pe harpa vorbitoare. Ce-ai să
găseşti acolo e al tău după toate legile pământului. Să ţii minte asta

Apoi bătrâna se făcu nevăzută. Abia atunci îşi dădu seama Jack că bătrâna care-i spusese toată povestea era o zână bună şi milostivă.

Băiatul se hotărî cât ai bate din palme. Merse spre castel şi suflă în cornul atârnat la poartă. Poarta se deschise şi apăru nevasta uriaşului, o arătare înfricoşătoare, cu un ochi cât toate zilele în mijlocul frunţii.

Când o văzu, Jack era cât pe-aci s-o ia la fugă, dar dihania îl înşfacă şi-l trase înăuntru.

— Ha, ha! râse ea dogit. Nu te-aşteptai să dai peste mine, nu-i aşa? Acum nu te mai las să pleci! M-am săturat de viaţa asta. Prea am muncit mult şi, Ia urma urmei, de ce n-aş avea şi eu un paj cum au alte doamne?! Ai să fii tu pajul meu. O să speli tacâmurile, să lustruieşti cizmele, să faci focul şi, ca să nu mai lungim vorba, o să mă ajuţi la toate când nu-i bărbatu-meu acasă Când e el aici, am să te-ascund. Mi-a mâncat toţi pajii pân-acum, iar tu, băiete, ai fi o bucăţică bună pentru el.

Şi cum zicea ea asta, îl trase pe Jack în castel. Bietul băiat era tare speriat. Da' parcă eu sau oricare altul am fi fost altfel în locul lui?! Nici pomeneală! El, însă, îşi aduse aminte că frica nu-i stă bine unui bărbat şi se luptă să-şi facă curaj. Până la urmă îşi luă inima-n dinţi şi spuse:

— Sunt gata să vă slujesc cu credinţă. Vă rog numai să m-ascundeţi de uriaş că nu vreau să mă mănânce.

— Aşa-mi placi, băiete, spuse matahala dând din cap. Noroc că n-ai ţipat când m-ai văzut, cum au făcut băieţii ceilalţi. S-ar fi trezit bărbatu-meu şi nu i-ai fi ajuns nici pe-o măsea. Vino-ncoace, intră colea-n dulap. Pe ăsta nu-l deschide el niciodată. Poţi să stai liniştit.

Pocitania merse spre dulapul imens din sala cea mare şi-l închise pe Jack acolo. Gaura cheii era aşa de largă că lăsa aer destul să intre şi prin ea vedeai bine le se petrece afară. Mai târziu se-auziră paşi grei pe scări, ca un bubuit, şi-apoi o voce tunătoare strigă:

— Ti, ha, ti, ha, hi,

Simt miros de om pe-aci
De-o fi mort sau de-o fi viu,
Vreau pe tava mea să-l ştiu!

Nevastă, mai urlă el, aci-n castel e-un om. Vreau să mi-l găteşti şi să mi-l aduci pe tavă.

— Eşti bătrân şi prost, ţipă ea din toate puterile. Miroase-a friptură de elefant, fragedă şi bună. Pentru tine am făcut-o. Uite-o! Stai jos şi mănâncă!

Şi nevastă-sa îi puse dinainte o farfurie cât ţoale zilele, din care ieşeau aburi bine mirositori. Mâncarea îi făcu atâta plăcere uriaşului că-i scoase din minte gândul c-ar putea să fie vreun om în castel. După ce termină micul dejun, ieşi să se plimbe. Atunci nevastă-sa deschise dulapul şi-l
scoase pe Jack s-o ajute la treabă. Băiatul o ajută toată ziua. Ea-i dădu să mănânce

bine şi, tind se iasă seara, îl băgă din nou în dulap.
Uriaşul se-ntoarse acasă la vremea cinei; Jack îl urmărea cu privirea prin gaura cheii şi nu mică-i fu mirarea când îl văzu că ia un os de lup şi bagă-n gură dintr-o dată o găină întreagă. Avea uriaşul ăsta o gură cât o oală!
După ce termină de mâncat, îi ceru neveste-sii să-i aducă găina cu ouă de aur.
— Ouă ca pe vremea când trăia nenorocitul de stăpânu-său, cavalerul, spuse el, ba chiar aş zice că n-a făcut niciodată ouă aşa de mari.

Nevastă-sa plecă şi se-ntoarse repede cu o găină roşcată, pe care i-o puse pe masă.
— Ei, acum, dragul meu, zise ea, mă duc să mă plimb, dacă nu mai ai mine.
— Du-te, spuse el, o să trag şi eu un pui de somn mai târziu.
Pe urmă se uită la găina de pe masă şi-i porunci:
— Ouă!
Şi găina făcu un ou de aur imediat.
— Ouă! spuse din nou. Găina mai făcu un ou.
— Ouă! repetă el a treia oară.
Şi iar apăru un ou de aur pe masă. Jack nu mai avea nicio îndoială că aia era găina de care-i vorbise zâna.
Puţin mai târziu, uriaşul puse găina pe podea. Nu trecu mult şi adormi buştean. Sforăia de se cutremurau pereţii.
Cum îl văzu dormind tun, Jack împinse uşa de la dulap şi se furişă afară. Se duse tiptil şi luă găina, vrind să plece cât mai iute din castel. Ştia drumul, iar uşa de la bucătărie era întredeschisă. O deschise de tot, ieşi în vârful picioarelor, apoi o închise şi-o ferecă în urma lui. Porni în goană spre vrejul de fasole şi se lăsă în jos cât putu de repede.
Când îl văzu intrând în casă, maică-sa începu să plângă de bucurie. Se temuse că l-au răpit zânele rele sau c-a dat uriaşul peste el. Jack îi arătă găina roşcată şi-i povesti cum a fost el în castelul uriaşului şi câte şi mai câte. Femeia se bucură tare mult de găină. De acuma-ncolo aveau să fie bogaţi.
într-o zi, când văduva era la piaţă, Jack o pomi din nou pe vrejul de fasole spre castel. Dar, înainte de asta, îşi vopsi părul şi se îmbrăcă cu alte haine. Zgripţuroaica nu-l recunoscu şi iarăşi îl trase înăuntru ca s-o ajute la treburi. Tocmai se-auzea uriaşul venind. Cotoroanţa îl ascunse pe băiat în dulap. Nici nu-i trecea prin cap că el furase găina. îi spuse să nu scoată o vorbă că, altfel, să-l mănânce hapsânul de bărbatu-său.
Dar uite că vine şi uriaşul, strigând ca mai 'nainte:

— Ti, ha, ti, ha, hi,
Simt miros de om pe-aci!
De-o fi mort sau de-o fi viu,
Vreau pe tava mea să-l ştiu!

— Prostii! zise nevastă-sa. E-un taur bine rumenii. M-am gândit c-o să fie o-mbucătură pe cinste pentru tine. Aşează-te că ţi-l aduc îndată.
Uriaşul se aşeză, nevastă-sa aduse taurul pe o tavă cât toate zilele şi amândoi începură să înfulece. Jack rămase cu gura căscată când îi văzu scoţând oasele taurului de parc-ar fi fost oase de ciocârlie. Terminară de mâncat şi scorpia zise, ridicându-se de la masă:

— Acuma, dragul meu, cu voia ta, mă duc sus în camera mea să mai citesc din povestea pe care- am început-o. Dacă ai nevoie de mine, cheamă-mă.

— Mai întâi adu-mi sacii cu bani. Vreau să-mi număr galbenii până nu mă culc.

Ea se supuse şi plecă. Curând se-ntoarse cu doi saci mari în spinare, pe care-i puse lângă bărbatu-său.

— Uite-i, făcu ea. Asta-i tot ce-a rămas din banii cavalerului. Când dai de fundu' sacilor, trebuie să pui mâna pe vreun castel de baron, că nu mai merge.

„N-apucă el ziua aia cât trăiesc eu”, gândi Jack.

După ce plecă nevastă-sa, uriaşul scoase banii de aur şi-i numără. îl potrivi în grămezi până se plictisi şi pe urmă îi mătură cu palma înapoi în sac. Se tolăni în jilţ şi căzu într-un somn adânc. Nu se mai auzea nimic de sforăitul lui.

Jack se furişă din dulap şi luă sacii cu bani. Ca să fim drepţi, erau banii lui, căci uriaşul îi furase de la cavaler, tatăl băiatului. Alergă spre Vrejul de fasole, coborî cu greu şi, în sfârşit, puse sacii cu galbeni pe masă. Maică-sa abia se-ntorsese de la oraş şi plângea că nu-l găsise pe Jack acasă.

— Uite, mamă, am adus banii pe care ni i-a furat afurisi tu' ăla!

— Vai, Jack, eşti un băiat tare bun, da' nu vreau să mai tremur pentru viaţa ta când te ştiu în castelul uriaşului. Spune-mi, cum ai ajuns din nou acolo?

Şi Jack îi povesti totul din fir-a-păr.

Femeia era grozav de bucuroasă că luase înapoi sacii cu galbeni, dar nu vroia să-l piardă pe Jack pentru asta. El, însă, se hotărî să se mai ducă o dată la castel.

Se caţără iar pe vrejul de fasole şi suflă în cornul de la poartă. Proasta cu un ochi în frunte îi deschise, dar nu-l recunoscu nici de data asta. Stătu puţin până să-l tragă înăuntru, fiindcă se temea să nu dea de cine ştie ce bucluc. Faţa lui Jack arăta atâta nevinovăţie, că nimeni nu-i putea rezista. Şi-aşa băiatul ajunse din nou în castel şi apoi în dulap.

Mai târziu veni şi uriaşul de la drum. De cum trecu pragul, mugi:

— Ti, ha, ti, ha, hi,
Simt miros de om pe-aci!
De-o fi mort sau de-o fi viu,
Vreau pe tava mea să-l ştiu!

— Măi, nătărău ce eşti, îi spuse nevastă-sa.Ţi-am făcut o oaie la frigare şi asta miroaseaşa.

Dihania se aşeză la masă şi soaţa îi aduse o oaie întreagă.

— Nevastă, zise el după ce termină de-nfulecat, adu-mi harpa să-micântepuţin până te plimbi tu.

Ea se supuse şi-i aduse o harpă minunată. Rama strălucitoare era bătută în diamante şi rubine, iar corzile erau cu totul şi cu totul de aur.

— Asta-i una din minunăţiile pe care le-am luat de la cavaler, spuse uriaşul. Sunt nebun după muzică şi harpa e-un slujitor tare credincios. Cânta! spuse el

harpei, trăgând-o mai aproape. Cânta! spuse el
harpei, trăgând-o mai aproape.

Şi harpa cânta o melodie foarte dulce şi tot pe-atât de tristă.

— Cântă-mi ceva mai vesel!

Şi harpa cânta un cântecel vesel.

— Acuma cântă-mi s-adorm! mugi uriaşul.

Şi harpa începu un cântec suav, de leagăn, La ale cărui sunete stăpânul adormi ca un copil.

Atunci Jack ieşi încet din dulap şi se duse în bucătăria cea mare să vadă dacă plecase arătarea aia de soaţă a uriaşului. Nici urmă de ea pe-acolo. Jack merse spre uşă şi-o deschise uşurel, căci se gândea că n-o s-o poată deschide cu harpa în mână. Apoi se întoarse în camera uriaşului, luă harpa şi fugi cu ea. Dar nici n-apucă bine să treacă pragul că harpa şi începu să strige; Stăpâne! Stăpâne!

Uriaşul se trezi. Cu un urlet înfricoşător, suri din jilţ şi din doi paşi ajunse la uşă.

Jack, însă, era sprinten, nevoie mare. Fugea cu harpa de-i sfârâiau călcâiele şi, ştiind-o fermecată, îi şoptea că el e feciorul vechiului ei stăpân, cavalerul.

Cu toate astea, uriaşul veni pe urmele lui Jack cât ai bate din palme. întinse laba lui mare să-l prindă, dar, din fericire, chiar atunci calcă pe-o piatră colţuroasă şi se poticni. Căzu şi se-ntinse la
pământ cât era de lung.

întâmplarea asta îi dădu lui Jack răgaz să încalece vrejul şi s-o pornească în jos. Când ajunse în grădina maică-sii, văzu că hapsânul ăla cobora după el.

— Mamă! Mamă! strigă Jack. Dă-mi repede o toporişca!

Maică-sa alergă spre el cu securea-n mână. Jack luă securea şi lovi cu sete. Dintr-o lovitură, tăie aproape tot vrejul.

— Mamă, acuma fugi de-aici, spuse el.

Mama lui Jack se dădu înapoi şi bine făcu, căci, chiar atunci, uriaşul se prinse de ce mai rămăsese din vrej. Jack tăie vrejul de tot şi-o luă la sănătoasa.

Dihania cea mătăhăloasă căzu în cap, cu o bufnitură puternică, la picioarele femeii pe care o nedreptăţise atâta amar de vreme şi-şi frânse gâtul.

Nici n-a apucară Jack şi maică-sa să se dumirească bine după toată povestea cu uriaşul, că le şi apăru în faţă o femeie frumoasă.

— Jack, spuse ea, te-ai purtat ca un fiu de viteaz adevărat şi meriţi să iei înapoi tot ce-a fost cândva al tatălui tău. Du-te la castel şi fa cum crezi tu că-i mai bine.

Jack o rugă pe zână să-i arate drumul spre castel, căci vrejul de fasole era acuma la pământ. Ea-i spuse că o să-l ducă acolo cu caleaşca ei trasă de doi păuni. Băiatul mulţumi şi se aşeză lângă zâna cea bună şi frumoasă.

Zâna îl duse o bucată bună de drum, până când ajunsă într-un sat de la poalele unui deal. Acolo văzură adunată o mulţime de oameni ca vai de ei.

— Prieteni! grăi ea, oprind caleaşca. Uriaşul cel rău, de la care-aţi pătimit atâta, că v-a mâncat toate turmele şi cirezile, s-a dus pe lumea cealaltă. Flăcăul ăsta de lângă mine v-a scăpat de el. E băiatul stăpânului vostru, cavalerul.

Oamenii începură să chiuie de bucurie şi strigară că sunt gata să-l slujească pe Jack cum îl slujiseră şi pe tatăl lui. Zâna îi chemă s-o urmeze la castel. Când ajunseră, Jack suflă în corn.

Bătrâna stătea-n turnul castelului. Era tare speriată. Simţise ea că bărbatu-său păţise ceva. O porni pe scări în mare grabă, dar rochia i se agăţă într-un cui şi hârca

se duse de-a rostogolul până jos, rupându-şi gâtul.

Când văzură că nu le deschide nimeni, cei de-afară luară nişte drugi şi dădură poarta în lături. Dar nu găsiră nici ţipenie de om pe-acolo. Doar hârca zăcea lată în sala cea mare, lângă scări.

Astfel Jack ajunse din nou stăpânul castelului. Zâna o aduse pe mama băiatului, cu găina şi harpa. Jack îi ajută pe nedreptăţiţi să-şi ia înapoi ce le furase uriaşul.

înainte de-a pleca în împărăţia visului, zâna îi mărturisi lui Jack că ea îl trimisese pe măcelar să-i iasă înainte cu boabele de fasole şi să-l farmece în aşa chip încât să-şi piardă capul. Vrusese apoi să vadă dacă era băiat deştept şi curajos.

— Dacă te-ai fi uitat la vrejul uriaş de fasole şi doar te-ai fi minunat prosteşte, spuse ea, te-aş fi lăsat aşa cum te-a bătut soartă ta nenorocită. M-aş fi îndurat numai de maică-ta şi i-aş fi dat vaca înapoi. Dar mi-ai arătat că ai minte ageră şi mult curaj. Când te-ai căţărat pe vrejul de fasole, ai urcat de-a dreptul spre norocul tău.

Apoi zâna îşi luă rămas-bun de la Jack şi de la maică-sa şi dispăru în zare.

Orbul şi şchiopul

poveste germană

A fost odată un om care avea o livadă cu mere. Ca el nu era altul mai iscusit în lume.

— Ce paznici mai potriviţi aş putea eu găsi, să-mi păzească merele, decât un orb, care să nu le vadă cât de roşii şi de coapte sunt, şi un şchiop, care să nu se poată căţăra la ele, chiar dacă le vede pârguite şi ispititoare?

Aşa gândea iscusitul stăpân al livezii.

Şi aşa şi făcu. Tocmi un orb şi un şchiop ca paznici ai livezii. După câtva timp, când merele arătau mai coapte şi mai ademenitoare ca oricând, iată că şchiopul se opreşte în faţa unuia din pomi cu mare admiraţie:

— Nicicând n-am mai văzut aşa mere frumoase! Ce-ar fi să luăm şi noi câteva? ispiti el pe orb.

— De ce-mi vorbeşti de ele? îl întrebă orbul. Eu nu le văd şi atunci nici nu mi-e poftă de ele.

— Am o idee nemaipomenită! Ascultă-mă! Tu mă iei în cârcă şi mergi cu mine după cum te îndemn eu. Şi las' că eu întind mâna şi culeg pentru amândoi câte un sac. Vrei să faci precum îţi spun?

— Mai e vorbă? răspunse orbul.

Şi în aceeaşi clipă şchiopul se urcă în spinarea orbului şi ajunse sub măr. Ceea ce au făcut ei în ziua aceea repetară mai multe zile, în şir, până când stăpânul livezii începuse să observe lipsa fructelor. Nebănuind însă ce se întâmpla cu ele, stăpânul se aşeză la pândă. încremeni văzând că tocmai paznicii lui erau hoţii şi nu putu să nu se minuneze: „Iscusinţa a fost învinsă de viclenie! Iar eu, care mă credeam cel mai dibaci om de pe faţa pământului, iată-mă dus de nas şi prădat chiar de paznicii aleşi de mine: de un şchiop care a mers pe picioarele unui orb, şi de un orb care a văzut cu ochii unui şchiop”.

Oraşul împietrit

poveste germană

Un nobil bătrân şi bogat avea doi fii, care se numeau Friţ şi Peter. însă Friţ îi era mult mai drag, aşa că lui Friţ îi dete castelul şi cea mai mare parte din avere. în chipul acesta, Friţ a izbutit să ia în căsătorie pe frumoasa Burgunda, la care ţinea aşa de mult, şi o aduse la castel.

Dar Friţ era un om cu suflet rău şi gânduri necurate, încă din cele dintâi luni după căsătorie se tot frământa să găsească un mijloc pentru a se scăpa de tatăl său şi de fratele său Peter. După multă gândire, se hotărî să înceapă cu tatăl său. Şi aşa, într-o noapte, după ce trecuse de miezul nopţii, urcă pe furiş treptele care duceau la odăiţa din turla cea mai înaltă a castelului. în odăiţa aceasta tatăl său închisese de mult un servitor care i se arătase necredincios.

Friţ stătu puţin de vorbă cu acest servitor, după aceea amândoi coborâră treptele şi, umblând în vârful picioarelor, intrară în încăperea în care dormea tatăl lui Friţ, îi puseră un căluş în gură, apoi, luându-l pe umeri, îl duseră şi-l închiseră în odăiţa din vârful turlei. După această ispravă aşa de groaznică, Friţ dete servitorului o pungă cu galbeni, cerându-i în schimb să plece în altă parte.

A doua zi s-a răspândit vestea că bătrânul nobil pierise fără urmă. în făţărnicia sa, Friţ se căznea să facă pe amărâtul şi îndureratul, pe când adevărul era că fiul era vesel şi mulţumit. Durerea lui Peter era însă sinceră. Cu toate că tatăl său nu se purtase drept cu dânsul, Peter avea pentru el toată dragostea şi toată cinstea. Nici nu-i trecea prin gând să bănuiască pe Friţ, ci îşi închipuia că tatăl său fusese răpit de niscaiva duşmani, care îl duseseră cine ştie în ce ascunzătoare îndepărtată.

„Chiar dacă ar fi să merg până la capătul pământului şi tot nu mă las, până nu-l găsesc pe iubitul meu tată.” Aşa îşi zise Peter şi cu această hotărâre plecă într-o dimineaţă în lumea largă. Şase ani de zile merse el în şir, căutând pe tatăl său în multe ţări şi oraşe, dar – ştim din ce pricină – n-a fost chip să dea de urmele lui.

Şi iată că într-o dimineaţă în zori, ajunse la un munte foarte înalt, al cărui creştet era încununat cu lumina soarelui, care abia atunci răsărise. „Ce frumoasă trebuie să fie lumea privită de acolo de sus!” zise Peter, care, după multă caznă şi trudă, ajunse în vârful muntelui. îi pieri însă toată bucuria, când văzu că se lasă un nor des şi că o mare de ceaţă se aşterne între el şi toată întinderea de pământ din jurul muntelui.

Dar, pe când, supărat şi obosit, privea fără rost în norul cel des şi în ceaţa groasă, rămase ca înlemnit de mirare, când văzu că în văzduh se înalţă şi pluteşte un oraş de o nespusă frumuseţe, un oraş cu palate măreţe, cu grădini întinse şi cu un număr mare de case.

însă lui Peter i-a fost dat să vadă ceva şi mai ciudat, şi mai vrednic de uimire. Văzu anume că din palatul cel mare a ieşit o ceată de fete tinere, care de care mai frumoase şi îmbrăcate în rochii de mătase tivite cu fire de aur şi argint.

însă una din fete întrecea cu mult pe celelalte în frumuseţe şi strălucire. Pe cap purta o coroană făcută din mărgăritar şi diamante, care străluceau mai puternic decât soarele. După coroană şi înfăţişare, se vedea că această fecioară trebuie să fie prinţesă. Dealtfel, toate celelalte fete se plecau înaintea ei şi o salutau cu tot respectul.

Peter nu-şi mai lua ochii de la această fecioară, a cărei frumuseţe îl fermecase. Din pricina ei nu văzuse cum celelalte fete merseră la un lac înconjurat cu verdeaţă înaltă, cum intrară în lac şi se scăldară, în râsete şi chiote de veselie. El nu vedea decât pe frumoasa fecioară, care stătea la marginea lacului, năpădită de gânduri triste. împins de dragoste şi de milă, şi fără să-şi dea seama că are înaintea sa făpturi aeriene, întinse braţele spre dânsa şi strigă: „Rogu-te, frumoasă fecioară, spune-mi de ce eşti aşa de amărâtă şi jur că sunt gata să-mi dau viaţa ca să-ţi vin în ajutor!”

Fecioara întoarse îngrozită capul şi după ce aruncă o privire asupra lui Peter, ridică braţele spre cer şi dând un strigăt asemeni unui dangăt de clopot, fugi plutind prin văzduh. în aceeaşi clipă pieriră şi norul, şi ceaţa, şi oraşul cu toate palatele şi celelalte clădiri, precum pieriră şi fetele, care însoţeau pe fecioara cea frumoasă, şi toţi ceilalţi

locuitori.

Zăpăcit şi uluit, Peter sări în sus şi întinse braţele, ca şi cum ar fi vrut să apuce pe frumoasa fecioară, dar n-apucă decât vânt. Totuşi, nu se lăsă. După ce mai privi ţintă locul de unde răsărise oraşul minunat, merse într-acolo, vrând să-l cerceteze mai de aproape. Aici nimeri într-o grămadă de stânci de marmură, fiecare mai înaltă şi mai lată decât un castel din cele mai mari.

însă Peter văzu că în mijlocul grămezii de stânci se ridica o stâncă, depăşind pe celelalte în înălţime şi lăţime. Peter se caţără pe această stâncă şi începu s-o mângâie cu mâna. Acum, să vedeţi minune: stânca se despărţi în două şi se ivi o deschizătură ce ducea înlăuntrul ei. împins de curiozitate, Peter intră în această deschizătură, dar în aceeaşi clipă stânca se închise din nou. Aşadar, Peter rămase înlăuntrul stâncii şi în întunericul cel mai adânc.

Aproape nebun de spaimă, începu să bată cu pumnii în stâncă. Şi iată că la a treia lovitură cu pumnii, se deschise pe neaşteptate o uşă, pe care Peter intră, fără să-şi dea seama de ceea ce face. Se pomeni într-o curte rece ca gheaţa, aşternută cu plăci de marmură. Dar ceea ce văzu acolo era aşa de ciudat, că îi pieri teama şi se trezi într-însul dorinţa de a afla pe ce lume se găseşte.

Era acolo o mulţime mare de oameni îmbrăcaţi după portul de acum câteva sute de ani în urmă şi în tot felul de poziţii, ca şi cum ar fi fost prefăcuţi în stane de piatră tocmai când îşi vedeau de treburi.

Aşa, într-un loc erau mai mulţi tineri şi tinere, care erau gata să pornească la vânătoare. Vedeai tineri, care se săltaseră în şeile cailor, alţii care tocmai atunci puneau picioarele în scări, alţii care ajutau doamnelor şi domnişoarelor să încalece. Mai vedeai cum şeful grăjdărilor trăgea de urechi pe un argat tânăr, fiindcă pesemne, nu îngrijise cum trebuie vreun cal. însă toţi, şi toate, oamenii şi caii, erau împietriţi. Până şi vrăbiile, care se lăsaseră în curte, ca să ciugulească boabele de ovăz ce cădeau de la cai, erau împietrite.

Peter privea năuc la toate chipurile de piatră ce-l înconjurau. Vrând să scape de această privelişte aşa de tristă, îşi luă inima-n dinţi şi ieşi din curte, ca să nimerească la o poartă, înaintea căreia stătea în picioare un portar gras, care era gata să-i zică: „Stai!” Dar şi portarul era prefăcut în stană de piatră.

Peter intră pe poartă şi începu să urce treptele unei scări de marmură. Aşa ajunse el sus la un şir lung de săli măreţe, însă a căror mobilă „ca şi păsările, florile şi covoarele, era de piatră rece ca gheaţa. Dar ceea ce l-a înduioşat şi l-a durut până în adâncul inimii a fost priveliştea ce înfăţişa un grup nemişcat de pietre, grup alcătuit din încântătoarele fecioare, pe care le văzuse dimineaţa mergând pe norul din vârful muntelui. în mijlocul lor şi şezând într-un tron de aur şi cu coroană pe cap era frumoasa fecioară, despre care şi el îşi închipuise că este o prinţesă.

Şi ce tristă şi amărâtă arăta această prinţesă! Cuprins de milă, dar mai mult de o dragoste
năprasnică, Peter căzu în genunchi înaintea ei, îi îmbrăţişa picioarele şi strigă: „Frumoasa frumoaselor, în numele dragostei ce-ţi port, trezeşte-te!”

Abia spuse aceste vorbe, că de-a lungul sălilor, în curte şi de jur împrejur, răsună dintr-o dată un strigăt de bucurie, ca din mii şi mii de glasuri omeneşti; soarele îşi vărsă lumina, iar tot ce fusese rece şi împietrit se trezi, plin de viaţă.

într-o clipă, totul se schimbă. Din grămada fără număr de stânci de marmură răsări un oraş, dezlegat de vraja în care stătuse mai multe sute de ani. înviară oamenii, caii, păsările, grădinile se umplură cu flori, livezile, cu verdeaţă, se ridicară iarăşi bisericile, palatele şi casele.

Peter se frecă la ochi, crezând că visează. însă frumoasa prinţesă îi întinse mâna ei albă şi fină şi- 1 lăudă cu glas tare, că a scăpat-o pe dânsa şi a scăpat întregul ei popor de vrajă.

Apoi îi povesti cum un vrăjitor rău, ca să-şi răzbune că n-a vrut să se mărite cu el, o prefăcuse pe ea şi toată împărăţia ei într-o grămadă de stânci de marmură şi numai din când în când, în zorii zilei, îi dădea ei şi supuşilor ei viaţă, însă numai pentru câteva clipe, pentru ca în felul acesta să simtă şi mai dureros chinul vrăjii. I-a mai spus, cum stătea scris, că nu putea fi dezlegată de vrajă decât de un tânăr curat la inimă şi care din dragoste pentru dânsa ar fi pătruns în castelul vrăjit.

Urmarea se înţelege uşor: Peter s-a căsătorit cu prinţesa, care, pe lângă bogăţie, era şi una din cele mai frumoase prinţese de pe pământ. însă nici în traiul fericit ce ducea nu uitase de tatăl său. Şi aşa, într-una din zile, merseră într-o trăsură de aur cu prinţesa la castelul fratelui său. Dar care nu i-a fost mirarea când a găsit pe fratele său Friţ sărac lipit şi muncind ca argat la curtea castelului pe care îl vânduse. Totuşi Peter a căpătat de la noul stăpân voie de a vizita castelul cu prinţesa. S-au suit amândoi şi în odăiţa din vârful turnului, odăiţă în care, precum ştia şi Peter, fusese închis servitorul cel rău. Iar, precum ştim noi, în această odăiţă a găsit, în loc de servitor, pe tatăl său, care fusese închis de Friţ.

Când a aflat Peter de purtarea aşa de ticăloasă a fratelui său, Friţ, n-a mai vrut să ştie de el, şi l-a lăsat să-şi sfârşească zilele în sărăcie şi mizerie. Pe tatăl său însă l-a luat la dânsul şi l-a ţinut în mare cinste, până la sfârşitul vieţii.

Munca ta e mai uşoară

poveste germană

S-a întâmplat întocmai: în ultima vreme, bărbatul i se plângea mereu nevestei sale că munca lui de la câmp e istovitoare, pe când ceea ce făcea ea în casă era o glumă. De câte ori se întorcea pe înserat de la câmp, intra în casă cu aceeaşi poveste:

— Ce-ai făcut azi? Mai nimic, nu-i aşa? în schimb eu sunt frânt, mort de oboseală. Abia mă mai ţin picioarele. Dacă ai fi tu în locul meu, aş vrea să văd dacă ai rezista.

Şi tot aşa, şi azi şi mâine, până când o scoase pe biata femeie din sărite într-atât, încât într-o bună zi îi spuse drept în faţă bărbatului văicăreţ:

— Uite ce e, bărbate! Mâine în zori eu plec la câmp şi tu rămâi cu treburile casei. Cum spuneai şi tu, nu e cine ştie ce muncă, ba chiar e o glumă: în primul rând, mulgi vaca, fierbi laptele, îi dai copilului de mâncare, cureţi doi-trei pumni de legume, le pui la fiert, dai păsărilor de mâncare, mături prin ogradă, prin casă şi... cam atât.

— Ei, să ştii că-mi pare bine că te-ai hotărât! Ai să vezi şi tu ce înseamnă să munceşti la câmp, şi am să pot şi eu să mă odihnesc cât de cât acasă, cum faci tu în fiecare zi.

Şi femeia a luat secera şi s-a dus la secerat.

Şi bărbatul a luat găleata şi s-a dus la muls vaca. Dar, în timp ce mulgea, iată că se auzi copilul. Lăsă găleata şi se repezi la copil să-l ajute să se spele, să se îmbrace, deoarece era o fetiţă de doar trei anişori. Dar până să ajungă la el, iată că fetiţa, nu ştiu cum făcuse de căzuse lângă pătucul ei şi acum ţipa de asurzea tot satul. O împăcă bietul om cum se pricepu şi dădu să mulgă vaca. Dar ce să vezi? Câinele, vrând să bea, răstumase găleata cu lapte. Bietul om trebui să ia găleata, s-o spele şi să mulgă vaca din nou. Dar abia dacă mai scoase câteva căni. Puse puţinul lapte la fiert, dar în timp ce laptele era pe foc, se gândi să câştige timp şi să dea grăunţe

orătăniilor din ogradă. Luă blidul cu grăunţe şi adună în jurul lui puii, găinile, cocoşul, gâştele, raţele şi ce mai aveau prin curte. Dar deodată îşi aminti că avea laptele pe foc. Până să ajungă el, se arseseră şi laptele, şi oala, de toată casa mirosea a lapte ars, şi peste tot era numai fum. Era năuc. Nu ştia ce să facă mai întâi. Să cureţe prin casă, să spele oala şi maşina de gătit, să dea de mâncare copilului? Dar nu mai avea ce. Să culeagă ceva legume, să le spele şi să le pună la fiert. Aşa îi va putea da mai iute copilului o supă.
Se duse, deci, în grădina de zarzavaturi şi culese fasole verde, morcovi, ceapă, cartofi, să facă o supă bună de legume. Grăbit şi cu gândul la atâtea, uită portiţa deschisă, aşa că, în urma lui, ospăţ mare făcură gâştele şi raţele şi găinile şi toate orătăniile, alergând în voie prin grădină. Până să vină şi nevasta lui de la câmp, toată grădina de legume era făcută praf. Curăţă zarzavaturile, le aruncă în oală şi se apucă de măturat. Toată casa era numai praf, deoarece nu mai măturase niciodată şi atât de sus arunca cu mătura, de împroşca tot cu praful de jos.

Când soţia lui se întoarse veselă şi îmbujorată de soarele strălucitor de la câmp, fu uluită de ce-i văzură ochii.

— Ei, credeam că te găsesc odihnindu-te la umbră şi cu toată treaba făcută.

— Oh, dacă ai şti câte s-au întâmplat! Niciodată nu o să mai spun că munca ta este mai uşoară decât a mea. Dimpotrivă, acum spun că tare isteaţă trebuie să fii ca să nu încurci câte ai tu pe cap.

Eu am făcut numai pagube.

— Aşa e în toate. Până nu le încerci, nu le cunoşti bine.

Şi, a doua zi, plecă la câmp, mai vesel ca oricând, bucuros că soţia lui s-a mulţumit să-i dea doar lecţia meritată, fără a-l mai boscorodi pentru toată paguba făcută. Şi de atunci nici că s-a mai văicărit vreodată în viaţă şi nici că a mai spus că munca ei e mai uşoară, dacă nu chiar o glumă.

Ioniţă şi Cocuţa

poveste germană

A fost odată un tăietor de lemne care avea doi copii, un băiat şi o fetiţă: Ioniţă se chema băiatul. Cocuţa se chema fetiţa. Mama copiilor murise mai de mult, şi tatăl lor se însurase cu altă femeie. Deşi amândoi copiii erau tare cuminţi, harnici şi ascultători, mama lor vitregă nu-i putea suferi.

— Uite ce e, bărbate! Dacă vrei să mai ai casă cu mine mâine, când te vei duce la pădure să tai lemne, îi faci uitaţi acolo şi pe Ioniţă şi pe Cocuţa. Altfel nici să nu îndrăzneşti să te mai întorci acasă! Aşa-i vorbi zgripţuroaica de femeie.

Cu inima grea de adâncă durere, a doua zi de dimineaţă omul îi luă pe amândoi copiii cu ei şi odată ajunşi în pădure, le spuse:

— Voi jucaţi-vă, copii, fără grijă! Culegeţi zmeură şi mure, eu voi tăia lemne şi vin să vă iau la plecare! Copiii făcură întocmai cum le spusese tatăl lor, din cuvântul căruia nu ieşeau niciodată, dar zadarnic aşteptară să mai vină să-i ia, căci el nu se mai întoarse, nici după ce se făcuse noapte adâncă şi întunecoasă. II căuta ră şi-l cântară pe tatăl lor, intrând tot mai adânc în inima pădurii, şi plângeau şi-

l căutau... dar deodată, în faţa lor apăru o grădină frumoasă eu tot felul de roade: piersici, mere, pere, prune; iar pe o masă mare, sub unul dintre pomi, tot felul de prăjituri, lăsate pesemne să se răcească, Cum erau lihniţi de foame, se repeziră amândoi să guste din ele.

Dar când Ioniţă se înălţă să culeagă nişte piersici aurii, pârguite, de-ţi lăsa gura apă, iar Cocuţa era cu ochii numai la prăjiturile acelea gustoase, nici nu şi-au dat seama de unde apăru o vrăjitoare înspăimântătoare, care-i apucă în aceeaşi clipă şi pe unul şi pe altul:

— Cum de-aţi cutezat, afurisiţilor, să pătrundeţi în grădina mea? tună cu o voce diavolească vrăjitoarea din ai cărei ochi scapără ură şi răutate, iar dinţii îi avea ca nişte colţi mari de stâncă, ascuţiţi de-i ieşeau afară din

Şi îi azvârli cu furie pe amândoi în casa ei, care se afla în spatele grădinii.

— Mă duc să pun o oală mare la fiert, să vă fierb pe amândoi o dată şi să mă ospătez şi eu! Căci voi v-aţi înfruptat de minune din bunătăţile mele! mai răcni înfuriată vrăjitoarea.

Ioniţă şi Cocuţa, rămaşi singuri, abia, abia se dezmeticiră.

— Ce facem, frăţioare? Ne lăsăm aşa în voia ei? întrebă sfioasă şi în acelaşi timp îngrozită fetiţa.

— Lasă că-i facem noi de petrecanie! Când s-o apleca deasupra oalei mari să vadă dacă fierbe apa, trebuie să mă ajuţi s-o băgăm cu capul în oală, s-o opărim şi apoi s-o apucăm amândoi de picioare şi s-o azvârlim cu totul, îi răspunse fratele ei, curajos.

Şi aşa făcură Ioniţă şi Cocuţa, nimicind-o pe blestemata de vrăjitoare. Şi după o zi şi o noapte de drum, ajunseră din nou acasă, cu ghidul de a-i aduce pe amândoi părinţii acolo unde era o casă atât de frumoasă, faţă de cocioaba în care trăiseră ei, şi cu o grădină ca în poveşti. Dar acasă nu l-au mai găsit decât pe tatăl lor, plângând de dorul care-l năpădise; cât despre mama lor vitregă, aflară că murise de prea mare obidă şi de remuşcări. îi povestiră aşadar, numai tăietorului de lemne toată păţania lor şi-l luară cu ei în casa aceea minunată, unde trăiră mulţi ani fericiţi şi feriţi de toate grijile de până atunci.

Cea mai frumoasă nevastă

poveste germană

Un ţăran avea trei băieţi. De cei doi mai mari era mulţumit, căci erau harnici şi-l ajutau la orice muncă. Cu cel mai mic însă nu se împăca nicidecum, fiindcă nu făcea nimic. Stătea toată ziua pe cuptor şi nu se clintea de acolo.

Tatăl celor trei băieţi, simţindu-se tot mai bătrân şi lipsit de puterea de a lucra, hotărî să împartă fiilor săi averea. Dar nu putea nicidecum să le facă pe plac. Când văzu că nu-i în stare să-i mulţumească, îi chemă la el şi le spuse:

— Ei, bine, dacă nu se poate cu frumosul, atunci facem altfel. Cine îmi va aduce cea mai frumoasă şi cea mai bogată fată, aceluia îi voi lăsa toată averea mea.

Când auzi aceste cuvinte, băiatul cel mai mic, dispreţuit de toţi, sări îndată de după cuptor. Se spălă pe faţă şi începu să se dichisească. Ceilalţi doi fraţi izbucniră în râs:

— Ce vrei tu, neghiobul lumii, doar nu cumva ai de gând să-ţi masori puterea cu noi? Lasă-te mai bine păgubaş. Rămâi acasă şi omoară purecii că, uite, acuşi îţi mănâncă urechile,

— Ba, plec şi eu! îi înfruntă fratele mai mia

— Vezi-ţi de treabă şi stai acasă;! Ce poţi tu să faci, nepricopsitule!?

— Ba, mă duc! spuse atât de hotărât, încât fraţii săi văzură că nu mai e de glumă.

— Haida-de, pleacă, dacă te mănâncă pielea!

Gottschalck (căci aşa se numea băiatul cel mai mic) nu se înfricoşa de vorbele fraţilor săi şi porni la drum. Avea în traistă o pâine neagră şi o bucăţică de brânză, precum şi straiele de sărbătoare. Merse el, cât merse, şi dădu de o pădure în care se aflau o mulţime de flori şi de ierburi ciudate. Obosit de drum, se opri lângă o fântână să prânzească. în timp ce prânzea, apăru pe neaşteptate un pitic, într-o haină lungă, cu căciuliţă verde pe cap, şi-l rugă să-i dea şi lui ceva de mâncare.

— După cum vezi, n-am cine ştie ce de mâncare. Iaca, o pâine neagră şi o bucăţică de brânză. Dacă îţi face plăcere, poftim, şezi jos alături de mine şi mănâncă.

După ce se ospătară, piticul îl întrebă unde merge, iar el îi povesti cu de-amănuntul totul.

— Apoi, îmi pare foarte rău că fraţii tăi se poartă astfel cu tine, zise piticul şi începu să-i pieptene părul, care, cu cât îl pieptăna, se unduia tot mai frumos.

După ce-l pieptănă, piticul îi spuse, să îmbrace hainele de sărbătoare. Acum era un tânăr frumos şi arătos. Când îl văzu aşa, piticul îi arătă drumul pe care trebuie să meargă. Apoi îşi luă rămas-bun de la el.

Gottschalck, acum frumos şi arătos, porni pe acel drum. Merse el, merse, până când se lăsă
înserarea. Atunci, obosit de drum, hotărî să se culce. Dar auzi, dintr-o dată, un cântec atât de duios şi frumos, cum nu mai auzise niciodată, Atras de acest cântec, merse încotro se auzea cântecul. Ajunse într-o grădină mare, a cărei poartă era deschisă. Intră înăuntru, fără să mai stea prea mult pe gânduri. Şi aşa, ajunse în faţa unei fete nespus de frumoasă. Gottschalck se îndrăgosti de ea şi o privi lot timpul ca fermecat. Fata zâmbi şi începură să vorbească prieteneşte.

Dar tocmai atunci veni şi mama fetei. Când îl văzu alături de fiică-sa, se încruntă:

— Vezi-ţi de drumurile tale şi las-o pe fiică-mea în pace!

— Dar n-am făcut niciun rău. Ne iubim şi vrem să ne căsătorim.

Femeia (care era zâna pădurii) îi privi lung şi cercetător pe amândoi. Apoi zise:

— Bine, Copiii mei, vă puteţi căsători. La nunta lor fură invitate o mulţime de zâne. Mireasa, îmbrăcată în haine de mătase scumpă, era atât de frumoasă, încât Gottschalck nu-şi mai putea lua ochii de la ea. Stătea mereu în preajma ci.

După un timp însă constată că nevastă-sa se ducea în fiecare duminică într-o odaie întunecoasă, unde rămâne timp îndelungat. într-o zi n-a mai putut să rabde şi a întrebat-o:

— Draga mea, văd că în fiecare duminică te duci în odaia întunecoasă. Spune-mi ce faci acolo?

Nevastă-sa tresări ca muşcată de şarpe. Ochii i se umplură de lacrimi şi începu să

suspine,
spunându-i:

— Nu mă întreba, dragul meu, nu mă întreba. Mai am puţin şi scap de acest necaz.

Plângea din ce în ce mai tare.

Lui Gottschalck îi păru rău şi încercă în fel şi chip s-o liniştească.

— N-am să te mai întreb, îţi jur! Dar linişteşte-te!

Un timp el n-o mai întrebă nimic. Dar, când venea duminica şi o vedea intrând în odaia aceea întunecoasă, nu-şi mai găsea locul. O dată n-a mai putut să rabde. Tiptil-tiptil s-a apropiat de uşă şi a privit înăuntru prin gaura cheii. Ceea ce a văzut l-a îngrozit. Nevasta lui, care era atât de frumoasă şi pe care o îndrăgise atât de mult, avea picioare de capră. Se retrase de lângă uşă şi aştepta nerăbdător să iasă afară. Dar timpul trecea şi ea nu mai ieşea. Se apropie din nou de uşă şi auzi un plâns. Deschise nerăbdător uşa.

— Da, acuma poţi să vii, zise ea plângând. Poţi să vii să vezi ce ai făcut. Acum va trebui să rămân aşa şi fericirea noastră s-a sfârşit. Va trebui să plec de aici.

Şi dispăru pe neaşteptate.

Când se întoarse, privind în jurul său, Gottschalck rămase uluit. Piticul era în spatele lui.

— Vezi ce ai făcut?! îl mustră piticul. Acum va trebui să te scap din nou de necaz. Hm, hm, asta va dura cam mult. Va trebui mai întâi să găseşti palatul soţiei tale şi să-ţi repari greşeala. Drumul până acolo, din păcate, nu ţi-l pot spune. Dar încearcă să găseşti Soarele. Poate el ţi-l va arăta.

Piticul dispăru, iar Gottschalck rămase singur. N-avea altceva de făcut decât să pornească la drum şi să caute soarele, îl căuta în toate părţile, dar nu-l găsi nicăieri. E drept, îl vedea el, se îndrepta într-acolo, dar drumul la Soare era lung, neînchipuit de lung. Tocmai când era pe cale să renunţe, începu să simtă că e din ce în ce mai cald, şi văzu ceva strălucind dincolo de pădure. Se îndrepta într-acolo. Cu cât mergea, cu atât era din ce în ce mai cald.

După un drum lung, ajunse în dreptul unei case de sticlă, în care şedea Soarele şi ţesea nişte fire de aur. Vru să se apropie de el, dar o căldură înăbuşitoare îl pironi locului. De aceea se ascunse după un tufiş şi strigă:

— Soare, spune-mi, te rog, unde-i palatul nevestei mele?

— E departe, foarte departe, răspunse Soarele. Eu îl văd de aici. E undeva în mijlocul unei păduri.

— Cum pot să ajung până acolo? întrebă Gottschalck înviorat.

— Asta mi-e foarte greu să-ţi spun. Atâtea cărări duc într-acolo, încât nu ştiu pe care să te îndemn să apuci. Văd că eşti obosit. Abia te mai ţin picioarele. Culcă-te puţin, până ce eu mă întorc, să văd pe care drum trebuie să mergi.

Gottschalck se întinse pe iarbă şi aţipi numaidecât. Soarele începu să lumineze, dar drumurile
erau atât de încâlcite, încât nu putu nicidecum să priceapă care duce spre palat.
Când se trezi din somn şi află acest lucru, Gottschalck se mâhni adânc,
nemaiavând chef să meargă mai departe. Văzându-l atât de dezamăgit, Soarele îi spuse:

— Nu mai fii atât de amărât, ci ascultă-mă pe mine. Eu

luminez ziua, dar surata mea, luna, luminează noaptea. Poate că te va ajuta să afli drumul până la palat.

Gottschalck merse, merse mult timp, până când, într-o seară, zări o lumină argintie în depărtare. Când se apropie văzu o căsuţă de sticlă, în care şedea o bătrână cu păr argintiu. în casă se aflau o mulţime de roiuri de musculiţe de argint. Acestea erau stelele, care sclipeau mai frumos decât licuricii. Când îl văzu, luna rămase mirată.

Gottschalck îi povesti totul şi o rugă să se uite să vadă dacă nu cumva zăreşte cărarea care duce la palat. Luna privi lung, clătinând din cap, şi apoi spuse:

— Bine, îţi făgăduiesc că voi face tot ce-mi stă în putinţă. Până atunci însă, culcă-te! Văd că eşti tare ostenit.

Luna a strălucit cit a putut de puternic, dar n-a găsit cărarea care ducea spre palat.

— Nu fii atât de amărât din cauza asta! spuse luna. îţi dau un sfat. Du-te la Craiul Vânturilor. El suflă în toate părţile lumii. Trebuie să fi suflat şi pe cărarea care duce spre palatul nevestei tale.

Gottschalck pomi din nou la drum. După mult umblet şi multe peripeţii, găsi, în sfârşit, locuinţa vântului. Se afla pe un vârf de munte înalt şi avea patru ferestre. Vântul sufla când pe o fereastră, când pe alta. Gottschalck vru să intre, dar, tocmai atunci, vântul suflă puternic şi-l azvârli hăt- departe. Gottschalck ţipă ca-n gură de şarpe. Auzind aceste ţipete neobişnuite, vântul scoase capul afară.

— M-a trimis luna! strigă el.

— Luna!!! se miră vântul şi, devenind dintr-o dată mai blând, alergă numaidecât la el.

Trecură împreună printr-un loc întunecos şi intrară în casă, unde ardea numai o singură lumină.
De-abia aici, la lumina lămpii, Gottschalck putu să vadă îndeaproape chipul noului său prieten. Vântul avea o pelerină de catifea şi o căciuliţă de mătase. în loc de pântece, avea un foi, din care sufla, când pe o fereastră, când pe alta. Gottschalck îi povesti necazul care l-a adus şi încheie:

— Te-aş ruga, dacă e cu putinţă, să mă ajuţi!

Vântul suflă îndelung, apoi spuse cu o hotărâre de neclintit în glas:

— Dacă există, într-adevăr, o cărare care duce la palatul pe care-l cauţi, atunci trebuie s-o găsim. Uite, îndată îi chem pe toţi supuşii mei, care suflă în toate părţile lumii. Unul dintre ei, fără îndoială, va fi în stare să ne spună ceva.

Şi Craiul vânturilor începu să şuiere în toate părţile, atât de puternic, încât muntele se cutremură. Numaidecât apărură o mulţime de vânturi, dar niciunul nu ştia să spună care este cărarea care duce spre palat. Craiul vânturilor zise atunci dus pe gânduri:

— Mi-a mai rămas un singur vânt, Ghebosul. Dacă nici el nu va putea să ne spună nimic, atunci trebuie să renunţi şi să te laşi păgubaş.

Gottschalck era desperat. Cum să se întoarcă acasă, la tatăl său şi, mai ales, la fraţii săi, care vor râde de el, luându-l peste picior?

în clipa aceea sosi însă Ghebosul. La întrebarea Craiului vânturilor, dacă a văzut, pe unde a umblat, vreun palat cu acoperiş de aur, în mijlocul unei păduri, în care trăieşte o femeie frumoasă, Ghebosul răspunse:

— Tocmai acum vin de acolo. Am uscat acolo nişte rufe. în grădină era o femeie tânără şi frumoasă, dar avea

nişte picioare de capră.

Auzind aceste vorbe, Gottschalck îl rugă pe Ghebosul să-l ducă acolo.

— Dar poţi să mergi în pas cu mine?

— Pot! se grăbi Gottschalck să răspundă, fără să se gândească.

Ghebosul râse şi fără să-l mai întrebe, îl luă în spinare şi-l rugă pe Craiul vânturilor să sufle cât mai puternic, pentru a-l pune în mişcare.

Două zile şi două nopţi Gottschalck pluti între pământ şi cer, aşezat pe spinarea Ghebosului, iar a
treia zi poposiră pe pământ. Tocmai se întoarse să-i mulţumească binefăcătorului său, când colo, nevastă-sa stătea în faţa lui cu lacrimi în ochi. Rămase uluit, când o văzu. Nu mai avea picioare de capră.

— Vezi ce ai făcut cu curiozitatea ta nechibzuită? O, şi cât timp ţi-a trebuit ca să ajungi până aici. De-acum însă vom trăi fericiţi şi mulţumiţi.

Gottschalck îşi aduse atunci aminte de tatăl său şi pentru ce a plecat în lume. O rugă pe nevastă- sa să meargă împreună cu el. Ea se învoi numaidecât. Se îmbrăcă în hainele cele mai frumoase şi urcă într-o trăsură ele aur, trasă de şase cai albi.

Toată lumea din sat veni să vadă tânăra pereche.

— Tată, zise Gottschalck, am venit cu cea mai frumoasă nevastă.

Bătrânul se bucură nespus de mult, dar cei doi fraţi ai lui Gottschalck erau dezamăgiţi, socotind că, pe bună dreptate, toată averea i se cuvine lui, căci, într-adevăr, el a venit cu cea mai frumoasă nevastă.

Gottschalck le ghici gândurile şi se întoarse spre ei, privindu-i lung, pe sub sprâncene:

— V-aţi purtat urât cu, mine. Aţi râs de mine şi m-aţi batjocorit. Dar eu vă iert. Vă dăruiesc toată averea!

Cei doi fraţi îşi lăsară privirea în jos, ruşinaţi.

A doua zi Gottschalck şi nevastă-sa plecau la palatul lor din mijlocul pădurii, luându-l şi pe bătrân cu ei.

Neînfricatul sigurd şi balaurul

poveste germană

Cu multă, multă vreme în urmă, trăia la curtea bunului rege Alf al Danemarcei un băieţel pe nume Sigurd Toţi curtenii îl iubeau, dar mai ales regele Alf, care-l crescuse ca pe fiul său. Un mare luptător a fost tatăl lui Sigurd până în ultima clipă, murind vitejeşte pe câmpul de luptă.

Aflând despre moartea bunului său tovarăş de luptă regele Alf a fost cuprins de o adâncă tristeţe şi oferi găzduire la castelul său lui Sigurd şi mamei sale. Aici au fost primiţi cu braţele deschise şi toţi căutau să-i facă să treacă cât mai uşor cu putinţă peste greaua pierdere suferită. încet, încet, chipul tatălui său deveni tot mai îndepărtat pentru Sigurd, care-l iubea de-acum pe regele Alf ca pe un tată bun, ce-l ocrotea cu neasemuită blândeţe.

Dar cel mai mult îi plăcea lui Sigurd să asculte povestirile pe care i le spunea mama sa, în lungile seri de iarnă. Ea îi povestea cât de viteaz şi puternic fusese tatăl său, cum ura el viclenia şi minciuna, apărând întotdeauna dreptatea şi adevărul, chiar în faţa duşmanilor. Cu multă emoţie asculta Sigurd faptele tatălui său, iar în ochi i se citea dorinţa de a ajunge şi el un mare luptător pentru dreptate. Cu sufletul la gură asculta Sigurd despre minunatul paloş al tatălui său, care putea tăia fierul şi piatra cu

uşurinţă. Mama sa îi mai povestise cum, în ultima bătălie, paloşul se frânsese în mâna viteazului luptător, dar ea culesese cele două bucăţi de pe câmpul de luptă şi le păstra într- un sipet bine ferecat.

Treceau anii şi Sigurd asculta cu aceeaşi bucurie minunatele poveşti despre viteazul sau tată.

— Mamă, nu-i aşa că îmi vei da mie paloşul cu care tata a luptat în bătălie? întreba deseori nerăbdătorul Sigurd.

— Nu încă, fiul meu drag. Eşti prea mic pentru ca să-l poţi măcar ridica, darmite să te lupţi cu el, îi răspundea ea.

— Dar uite, mamă, ce mare şi puternic sunt, stăruia băiatul umflându-şi pieptul.

Mama sa îl privea cu dragoste şi-i spunea, un surâs luminându-i chipul:

— Eşti doar un copil acum şi mai ai multe de învăţat. Mai aşteaptă să creşti, să devii puternic şi să poţi mânui paloşul unui erou cum a fost tatăl tău.

— Să ştii, mamă, că de îmi vei da paloşul, şi eu voi pleca la luptă şi voi fi erou cum a fost tatăl meu! spunea eu înflăcărare băiatul.

— Aşa să fie, dragul meu. Până atunci stai alături de mine şi învaţă să desluşeşti adevărul de minciună, iar în tot ce faci gândeşte-te mai mult la cei de lângă tine. Nu mă îndoiesc că, într-o bună zi, vei fi şi tu un mare viteaz, dar toate vor veni la timpul lor.

Astfel trecură anii şi Sigurd creştea tot mai înalt şi puternic. Chipul îl arăta bărbat, ochii îi străluceau cu înflăcărare, iar pe umeri i se revărsa părul blond. Cu toţii îl iubeau pe tânărul modest, care nu ştia ce este ura şi spunea întotdeauna adevărul, fără să-i fie teamă de nimeni.

Trăia pe atunci în castelul regelui Alf un bătrân pe nume Regin. Era atât de bătrân, încât nimeni nu-şi mai amintea când venise la castel. Regin se îndeletnicea cu meseria de fierar şi faima lui ajunsese departe. Săbiile, suliţele şi armurile ieşite din mina lui erau lucrate cu multă pricepere şi meşteşug. Tot el făcea şi minunate vase din aur şi argint ce împodobeau ospeţele regelui Alf Ceasuri în şir petrecea Sigurd în fierăria lui Regin, privindu-l cum mlădiază fierul înroşit de parcă ar fi fost lut.

Fierarul era şi un mare înţelept, care ştia să vorbească în graiurile tuturor popoarelor, iar în timpul când nu lucra fierul, mâinile sale scoteau de pe strunele harfei sale minunate cântece despre vitejii şi bătăliile din vremuri de demult.

De multe ori cădea pe gânduri Regin, căci o mare durere îi apăsa sufletul. Cu mulţi ani în urmă, o comoară pe care spera să o capete i-a fost luată. Regin dorea tare mult să-şi recapete comoara, nu atât pentru aur, căci ducea un trai îmbelşugat şi fără griji la curtea regelui Alf, ci mai ales pentru că era o amintire de la bravii săi înaintaşi. El ştia că-şi va lua înapoi comoara, după o luptă grea, pe care însă el nu se simţea destul de puternic să o poarte.

An de an căuta Regin un viteaz căruia să-i împărtăşească secretul său şi pe care să-l facă să-l ajute la redobândirea comorii.

Văzându-l pe tânărul Sigurd cum creştea, falnic şi neînfricat, îşi zise: „Iată, în sfârşit, un viteaz cum mi-am visat întotdeauna să găsesc. Cu el trebuie să reuşesc să-mi aduc înapoi odoarele scumpe”!

Se duse aşadar Regin la regele său şi-i zise:

— Slăvite rege, de mulţi ani făuresc pentru oştenii tăi săbii şi armuri cu care ei apără hotarele noastre de

duşmani. Dar anii trec şi eu sunt. Tot mai bătrân. Lasă-l, te rog, pe Sigurd să-l învăţ meşteşugul meu şi toate câte am adunat eu în viaţa-mi plină de întâmplări!

Regele îl privi pe fierar o clipă cu ochi scânteietori, după care grăi:

— într-adevăr, iscusite Regin, multe lucruri folositoare ar învăţa Sigurd de la tine. Dar el are sufletul atât de curat şi cinstit, şi tare aş vrea să rămână astfel. Tu eşti un pustnic, un singuratic şi nu iubeşti pe nimeni. Nici chiar eu, care-ţi sunt rege şi prieten, nu te cunosc prea bine. învaţă-l pe Sigurd înţelepciunea ta, dar rogu-te să nu-i arăţi ce înseamnă ura şi invidia, care ajung să macine şi sufletele cele mai curate!

Regin îşi plecă privirile în jos, căci vorbele regelui îl pătrunseră adânc, iar ochii săi nu puteau privi drept în cei ai bunului Alf. într-un târziu, răspunse:

— Nu te teme, mărite rege. Băiatul acesta va creşte mândru, cu inima plină de dragoste pentru adevăr. Multe fapte de vitejie va face el în viitor, şi lumea va rosti cu emoţie numele lui Sigurd!

De-acum înainte tânărul începu să petreacă multe ceasuri pe lângă fierarul Regin, iar acesta, după cum promisese, îl învăţă multe lucruri care trebuie să le ştie un prinţ adevărat. După ce termina ceasurile de învăţătură, tânărul alerga în pădurea de lângă castel, unde-l aşteptau bunii săi prieteni dejoacă şi codrul răsuna de strigătele şi veselia lor. în mijlocul lor, Sigurd devenea un copii fără grija bătăliilor şi a faptelor de vitejie. De multe ori Regin, stând în pragul fierăriei, auzea cum răsunau în pădure strigătele lor dejoacă. Atunci, cu privirile aţintite departe, el murmura mai mult pentru sine: „Se apropie vremea să-mi împlinesc visul şi să-l fac pe Sigurd să-mi recapete comoara. Nu mai am vreme de pierdut. Acum e momentul când el nu se gândeşte la aur şi bogăţie. Teama mi- e că, dacă va afla valoarea aurului, o să-şi ţină pentru sine comoara mea. De-o va cuceri acum, eu sunt sigur că mi-o va aduce fără şovăire!”

într-o bună zi, Regin îi cântă băiatului atât de frumos, încât ochii acestuia scânteiau ca văpaia focului. Era balade minunate despre bătăliile în care au luptat şi tatăl şi bunicul lui Sigurd, şi în el crescu şi mai mult dorinţa de a le urma faptele.

Regin înţelese pe dată că s-a ivit clipa mult aşteptată şi-i zise cu glas mustrător:

— Când o să faci şi tu fapte ca ale acestor viteji? Sau poate vrei să stai liniştit aici, printre aceşti oameni fără curaj, lângă un rege care nu se încumetă să lupte?

Sigurd se miră foarte mult de aceste vorbe. Nu-i venea să creadă ce auzise din gura dascălului său, care nu-i vorbise niciodată astfel până acum. El zise:

— Oamenii aceştia sunt cu toţii buni şi viteji, şi-l iubesc pe regele lor. Dar de ce să lupte când în regat domneşte liniştea şi niciun duşman nu-i calcă hotarele?

Regin începu să râdă şi-i întoarse vorba:

— Aşteaptă oare adevăraţii eroi să vină duşmanul după ei? Nu ei sunt aceia care se avântă în luptă, ca să cucerească mari victorii? Tare mă îndoiesc că vrei să fii un viteaz cavaler; mai degrabă cred că vei rămâne tot aici, la castel, lângă regele tău!

— Dar ştii prea bine cât de mult doresc să fiu şi eu un erou ca tatăl meu! într-o bună zi voi pleca negreşit să lupt ca el! exclamă Sigurd cu hotărâre:

Fierarul îl întrebă atunci:

— De este aşa, de ce nu te duci la rege să-i ceri un cal, care să te ducă victorios prin vălmăşagul luptelor?

— Am un cal, cu hăţuri şi şa. De ce să mai cer încă unul?

— Pentru că nu ai un adevărat cal de luptă, dragul meu, răspunse Regin. Du-te la regele Alf şi roagă-l să te lase să-ţi alegi un armăsar dintre cei ce pasc pe pajişte. Atunci poţi spune că ai un cal aşa cum se cuvine unui viteaz.

Chiar în aceeaşi scară. Sigurd se duse la rege:

— Slăvite rege, vin la tine cu o mare rugăminte. Lasă-mă să-mi aleg un cal care să mă poală duce acolo unde lupta e mai crâncenă!

— Dar unde şi cu cine vrei să te baţi, voinicule? îl întrebă Alf zâmbind cu blândeţe.

— încă nu ştiu, măria ta. Dar simt că se apropie şi vremea când voi pleca, şi vreau să fiu gata oricând pentru ea.

— Du-te atunci pe pajiştea de lângă codru şi alege-ţi orice cal doreşti, Sigurd, şi vino apoi în şa, să văd dacă ai făcut o alegere bună, grăi regele în timp ce tânărul îi săruta mâna cu recunoştinţă.

Dis-de-dimineaţă, îndată ce au apărut armăsarii din grajdurile regelui pe pajişte, veni şi Sigurd să-şi aleagă armăsarul. Nici nu apucă să ajungă până la cai, că se pomeni că un bătrân cu părul alb şi straie ponosite îi iese în cale şi-l întreabă:

— Cu ce gânduri ai venit pe aici, Sigurd?

— Am venit să-mi aleg un cal, răspunse băiatul. Dar cine eşti şi de unde ştii cum mă cheamă?

— L-am cunoscut pe tatăl tău, zise bătrânul. A fost un mare viteaz şi bun prieten cu mine.

— Atunci dă-mi voie să fiu şi eu prietenul tău, bătrâne înţelept, spuse Sigurd. Acum, mă ajuţi să- mi aleg şi eu un cal de luptă dintre aceşti armăsari?

— Negreşit, răspunse bătrânul. Hai să-i mânăm spre râu şi atunci o să vedem care va fi calul de care ai tu nevoie.

Sigurd se miră foarte mult de spusele bătrânului, dar, împreună cu el, goniră caii spre râu şi în curând aceştia intrară în apă. Fără zăbavă, toţi armăsarii se repeziră să iasă la mal, în afară de unul singur. Era un armăsar sirep, care nu veni cu ceilalţi pe măi, ci înotând falnic trecu râul pe malul de dincolo, pornind în galop peste câmpie. Nu după multă vreme, se aruncă din nou în râu şi veni înapoi până la Sigurd.

— Acesta este calul tău! îi zise bătrânul. Priveşte-l! E puternic şi iute şi te va ajuta să cucereşti mari victorii. Aminteşte-ţi de aceste cuvinte: niciodată să nu-ţi fie teamă de moarte şi în tot ceea ce faci gândeşte-te la cei care au nevoie de tine!

Până să apuce Sigurd să-i mulţumească, bătrânul cel ciudat dispărut. Doar mândrul armăsar veni
lângă stăpânul său, aşteptând parcă să fie încălecat. Fericitul băiat nu mai stătu mult pe gânduri şi, aruncându-i-se pe spinare, goni spre castel.

— Ţi-ai ales un cal minunat, dragul meu, grăi regele, când Sigurd i-l arătă. Nici nu ştiam că pe pajiştile

mele creşte un armăsar atât de iute şi puternic. Tare mă mir cum de l-ai ales tocmai pe acesta dintre toţi?

Tânărul îi povesti de-a fir a păr întâmplarea cu bătrânul întâlnit pe pajişte. Bunul rege îl privi cu ochii umeziţi de lacrimi şi-l întrebă:

— Ţi-a spus, oare, bătrânul când va fi ziua în care vei pleca departe, la lupte?

— Nu, măria-ta. Nu mi-a spus decât să nu mă tem de moarte şi să mă gândesc la ceilalţi, dacă vreau să faptuiesc mari vitejii, răspunse băiatul.

— Nu mă îndoiesc că aceste vorbe se vor adeveri, dragul meu Sigurd, grăi regele. Eşti încă tânăr şi mai ai multe de învăţat de la Regin şi trebuie să mai ai răbdare.

Treceau zilele una după alta, iar tinărul nostru, când nu lucra la fierărie, îşi lua armăsarul şi colinda peste dealuri şi câmpii, bucurându-se de frumuseţea meleagurilor din jurul castelului.

într-o zi, pe când lucra în fierărie, Regin veni la el şi-i povesti despre eroi din ţinuturi îndepărtate, care au ajuns regi după ce au luptat în multe bătălii. Apoi îi spuse:

— Eşti fiul unui luptător mare şi viteaz. Nu e oare un păcat să lâncezeşti pe aici, când sunt atâtea de făcut?

— De ce îmi spui lucrurile acestea, o, Regin, răspunse Sigurd. Ştii doar că într-o zi voi arăta că sunt şi eu în stare de fapte mari, dar deocamdată sunt încă prea tânăr şi mai trebuie să învăţ.

— Ţi le spun, pentru că tocmai acum e nevoie de un viteaz care să împlinească o faptă de mare curaj, grăi fierarul cu tâlc. Dar nu spun mai multe, căci văd că ţie îţi place mai mult viaţa tihnită de aici de la castel. Un erou duce o viaţă grea. Tatăl tău a îndurat multe greutăţi şi suferinţe şi nu odată a înfruntat frigul şi foamea. Se vede treaba că fiul nu-i seamănă!

Ochii lui Sigurd scânteiară,

— Spune-mi acum, Regin, strigă el ridicându-se deodată în picioare de pe scaunul pe care stătea. Care-i fapta ce trebuie împlinită? Vreau să-mi spui, căci nu mi-e frică nici de frig, nici de foame, nici de durere!

— Stai jos, Sigurd, şi-ţi voi spune, începu fierarul să povestească cu glas molcom. Strămoşii mei au fost un neam de oameni puternici, care au trăit cu veacuri în urmă. Tatăl meu avea un castel falnic, în care a agonisit multe bogăţii. Şi eu am trudit din greu la ridicarea castelului şi multă vreme am tânjit să-mi primesc partea mea din comoară, dar tatăl meu nu mi-a dat nimic din ce mi se cuvenea.

Trecură ani grei de muncă şi aşteptare. Zi şi noapte mă gândeam numai la aurul din comoară. Veni şi ziua când tatăl meu închise ochii şi, după datină, ar fi trebuit să împart comoara cu fratele meu, dar acesta mă alungă, zicând că bogăţiile sunt doar ale lui.

Şi aşa am ajuns la curtea regelui Alf. Din vorbă în vorbă am auzit că mult dorita comoară zace într-un castel ruinat. Nimeni nu se poate însă apropia de acele locuri,

căci un balaur înfricoşător şi-a făcut sălaşul pe acolo şi ucide cu suflarea-i fierbinte pe oricine cutează să-i calce sălaşul, cu gândul să-i ia comoara. Mulţi luptători pieiră luptând cu balaurul, încât de spaimă toţi locuitorii au părăsit acele locuri blestemate.

Din clipa în care te-am văzut, o, Sigurd, am ştiut că tu vei fi cel care o să smulgi comoara din ghearele balaurului. Multă vreme am aşteptat clipa în care să te întreb dacă vrei să săvârşeşti această faptă vitejească, prin care vei câştiga o glorie nepieritoare.

Sigurd îl privi pe Regin cu ochii săi limpezi şi-i spuse:

— Prea bine, Regin. Voi pleca să lupt cu balaurul. Dar eu cred că aurul este ceva rău. Care aduce multă nefericire şi suferinţă. Din cauza lui tatăl tău a fost hain, iar fratele tău un om fără suflet. Din cauza aurului tu ţi-ai urât fratele şi tot de aceea balaurul a ucis mulţi oameni nevinovaţi. Mă voi duce să lupt cu el, nu pentru aur, ci ca să şterg de pe faţa pământului un asemenea monstru.

în ziua următoare, Sigurd veni la fierărie şi-i spuse lui Regin:

— O mare faptă stă acum în faţa mea. Aş vrea însă să-mi îndeplineşti şi tu o dorinţă.

— Spune-mi ce doreşti, Sigurd, şi voi îndeplini orice-mi ceri!

— Făureşte-mi un paloş cum n-a mai existat, din bucăţile vechiului paloş rămas de la tatăl meu. Fierul care nu l-a părăsit niciodată pe tatăl meu îmi va fi şi mie credincios în luptă, spuse tânărul.

Un zâmbet înflori pe faţa aspră a fierarului:

— Adu-mi de îndată bucăţile şi-ţi voi face un paloş fără pereche.

Sigurd fugi într-un suflet la mama sa. Şi-i spuse:

— Mamă, mamă, unde sunt bucăţile din paloşul tatălui meu, pe care le-ai păstrat de atâta amar de vreme?

— Dragul meu Sigurd, răspunse ea, eşti încă prea mic pentru un aşa paloş. Mai aşteaptă câţiva ani şi o să-l primeşti.

— Dă-mi-l acum, mamă, te rog mult, căci a venit timpul să împlinesc şi eu o faptă de vitejie.

— Ce faptă trebuie să împlineşti, fiule? Nu eşti decât un copil şi cum crezi tu că o să poţi duce la bun sfârşit o faptă de bărbat?

— Buna mea mamă, nu mai pot să aştept cină în lume există rău ce trebuie stârpit şi nedreptăţi de adus pe calea cea bună!

— Vino atunci cu mine, fiul meu, şi-ţi voi da paloşul. Vorbele tale mă fac să cred că-l vei folosi aşa cum se cuvine.

Cu aceste cuvinte, ea descuie sipetul şi-i dădu băiatului bucăţile păstrate acolo.

Când tânărul nerăbdător văzu paloşul, strigă bucuros:

— Ce bine le-ai păstrat, mamă. Acum nu-mi rămâne decât să le duc lui Regin şi voi avea un paloş aşa cum mi l-am dorit.

Ajungând la fierărie, viteazul i le dădu lui Regin, zicând:

— Iată bucăţile despre care ţi-am spus. Crezi că le poţi

oare lipi, ca să-mi faci paloşul promis?

Fără niciun cuvânt, Regin luă bucăţile şi intră în fierărie. Trecură multe ceasuri, în care nu se
auzeau decât loviturile barosului pe greaua nicovală, şi într-un târziu, murdar de funingine şi cu faţa scăldată de sudoare, dar cu ochii sclipind de satisfacţie, fierarul îi întinse paloşul zicându-i:

— Acest oţel te va sluji în toate luptele tale. Luând paloşul, Sigurd privi cu admiraţie lama care strălucea ca para focului. Ridicându-l cu amândouă mâinile deasupra capului, lovi cu toată puterea nicovala, despicând-o în două, fără ca lama paloşului să se fi tocit câtuşi de puţin. O mare bucurie îi umplu inima, ştiind că acum nimic nu-i mai stă în cale spre a îndeplini fapta ce şi-o pase în gând.

A doua zi dis-de-dimineaţă, viteazul se înfăţişă la rege şi-i spuse că vrea să plece într-o lungă călătorie:

— Plec să ucid un balaur fioros şi să scot la lumină comoara pe care o păzeşte. E un monstru care a ucis mulţi oameni nevinovaţi şi a alungat pe toţi care trăiau prin împrejurimi. Vreau să-i ajut prin faptă mea să se întoarcă la casele lor.

— Mergi cu bine, fiul meu, zise regele Alf. Eşti într-adevăr puternic şi neînfricat şi îţi doresc din tot Sufletul să te întorci victorios.

Când toate pregătirile fură gata, Sigurd încalecă pe cal şi porni nerăbdător pe drumul arătat de Regin. Străbătu câmpii întinse şi dealuri împădurite până când drum ui îl duse la poalele unor munţi semeţi.

Porni pe o potecă ce urca şerpuind pe munte, până ce soarele se pierdu în asfinţit şi întunericul puse stăpânire peste tot. Abia atunci coborî din şa şi se întinse să se odihnească, priponindu-şi calul alături.

De îndată ce primele raze de soare îi luminară faţa, viteazul se deşteptă şi plecă mai departe. Munţii erau acum ca nişte ziduri uriaşe, de o parte şi de alta a potecii, dar Sigurd mergea înainte cu gândul la marea luptă ce-l aştepta. Deodată, în faţa sa se deschisa un platou străjuit din toate părţile de piscuri înalte. Atunci şi-a dat seama că sfârşitul călătoriei sale este aproape şi că peste puţină, vreme va da ochii cu fiorosul balaur.

Sări sprinten din şa şi, lăsându-şi calul priponit, pomi mai departe pe potecă, căutând vreo urmă a balaurului.

Nu trecu mult până ce găsi ceea ce căuta: urme de labe uriaşe, care duceau spre vârful unei ridicături. Puţin mai la vale, la poalele ridicăturii lucea oglinda unui lac.

Viteazul nostru înţelese că aceasta era poteca pe care o folosea balaurul, ca să se adape. Tot gândindu-se cât de mare trebuie să fie balaurul, judecând după urmele lăsate pe potecă, se auzi deodată un răcnet cumplit, iar pământul se zgudui sub picioarele sale. Venea balaurul!

Un tablou înfricoşător apăru în Ţaţa lui Sigurd. Din gura uriaşă a balaurului, străjuită do dinţi ascuţiţi, ieşeau limbi de foc şi nori de fum, care întunecau cerul. Chiar dacă Sigurd nu se înspăimântă, pentru el nu era altă cale decât să primească lupta. Stătu nemişcat ţinând strâns mânerul paloşului tatălui său, până ce balaurul aproape că îl atinse cu răsuflarea-i fierbinte. Atunci lovi cu toată puterea, la fel cum a lovit nicovala Lui Regin, iar balaurul căzu mort pc loc.

Un sânge negru şi otrăvitor se scurse din trupul nemişcat al balaurului şi, în timp

ce Sigurd îi privea triumfător, simţi că se petrece un lucru neobişnuit şi totodată minunat: mii de păsărele începură să cânte în copacii din jur şi cu uimire văzu că el le înţelege graiul.

Una dintre păsărele zise:

— Sigurd a răpus fiorosul balaur. Cu toţii îi vor fi recunoscători pentru fapta sa.

Alta spuse:

— Sălaşul balaurului este plin de aur. Sigurd îl poate lua acum pentru sine.

A treia ciripi la rândul ei:

— Aurul nu-i va aduce însă fericire. Mai bine Sigurd va lua coiful şi armura care se află lângă comoară, lăsând aurul acolo.

A patra păsărea spuse şi ea:

— O minunată prinţesă zace adormită într-un castel şi nu se va trezi decât atunci când va veni la ea Sigurd.

Iar o a cincea zise:

— Ca s-o salveze însă pe prinţesă, Sigurd va trebui să treacă prin zidul de foc.

Pe dată, Sigurd îşi zise: „Voi lua coiful şi armura şi-o voi salva pe prinţesă. Nimic nu mă poate opri, chiar de va trebui să trec prin zidul de foc!”

Porni fără să pregete pe poteca ce ducea la sălaşul balaurului şi, intrând, văzu peste tot grămezi de aur şi nenumărate odoare scumpe. Privind cu luare-aminte, găsi într-un târziu coiful şi armura despre care ciripeau păsărelele. Gândindu-se că va trebui să treacă printr-un zid de foc, îşi puse pe el armura şi coiful, care îi veneau ca turnate.

Ajuns la locul unde şi-a lăsat calul, sări în şa şi pomi să caute castelul prinţesei adormite. Sigurd se întreba: „Cum pot oare să aflu unde se află castelul prinţesei?”

încrezător că până la urmă o va găsi, merse şi merse, ceasuri şi ceasuri în şir, până când, deodată, zări o lumină în zare. „Ce poate fi asta? se întrebă Sigurd. Nu cumva este chiar focul despre care ciripeau păsărelele”?

îndemnându-şi calul la galop, viteazul pomi în graba cea mai mare într-acolo. Era sigur că se află pe drumul cel bun.

Trecu o zi şi o noapte. Lumina creştea tot mai strălucitoare, până ce Sigurd văzu că era sus pe munte. înţelese pe dată că era aproape de prinţesă. Printre flăcările care se împleteau ca dansul unor şerpi de foc, văzu şi castelul". Ţinându-se bine în şa, viteazul o porni pieptiş pe coasta muntelui până ce ajunse la zidul de foc, unde se opri şi îi zise calului: „în acest castel zace adormită o prinţesă pe care trebuie să o salvez. Chiar dacă focul ne va arde, în niciun chip nu trebuie să ne întoarcem din dram, căci mi-am jurat că trebuie să fiu un erou şi să sufăr pentru alţii. Şi acum viteazul meu armăsar, la dram!'"

Auzind acestea, calul sări înainte prin foc spre poarta castelului. Cumplită era dogoarea flăcărilor, dar, cu privirile aţintite înainte, Sigurd şi calul său străbătură cu bine zidul de foc. Sărind din şa, viteazul împinse cu putere poarta şi intră în castel.

Totul părea pustiu. Căutând din încăpere în încăpere prinţesa, tânărul ajunse într-un târziu într-o
sală mare, în care, pe un pat dormea cineva îmbrăcat cu o armură şi având pe cap un coif.

Sigurd se apropie cu emoţie şi cu multă grijă ridică uşurel coiful. Pe dată, un minunat păr blond se revărsă peste armură. Atunci viteazul nostru a înţeles că a găsit-o pe prinţesa căutată.

Dar ea stătea nemişcată, cu ochii închişi, părând scufundată într-un somn adânc.

— Trezeşte-te, prinţesă! Am venit să te salvez! îi şopti tânărul îngenunchind lângă pat.

Dar frumoasa adormită nu dădea niciun semn de viaţă. „Pesemne că armura grea o apasă”, gândi tânărul cu multă grijă, Sigurd tăie armura cu paloşul său. Dar prinţesa tot nu se clinti.

Privind mai atent, el mai văzu că mânecile armurii îi strângeau braţele. Folosind din nou paloşul, despică şi mânecile armurii.

Prinţesa rămânea tot nemişcată. Cu inima strinsă de emoţie, Sigurd se apropie de faţa ei şi o sărută uşor pe frunte.

încet, încet, ea deschise pleoapele, şi doi minunaţi ochi albaştri priviră cu uimire la Sigurd.

— Cine eşti tu, care m-ai trezit din somnul adânc? întrebă ea.

— Mă cheamă Sigurd şi sunt fiul unui viteaz luptător. Am ucis balaurul şi amvenitsă tesalvez.

— Dar cine ţi-a vorbit despre mine? întrebă prinţesa.

— Am ascultat păsărelele ciripind în copaci, şi ele mi-au spus cum să ajung până la tine, răspunse tânărul.

— Dar, Sigurd, cum ai putut să treci prin foc?

— Pentru că nu era o altă cale să ajung până la tine, o, prinţesă.

— Eşti un mare erou, Sigurd! Ştiam că un viteaz va veni să mă trezească din somnul meu şi iată că, în sfârşit, ai venit!

— Spune-mi cum te cheamă, prinţesă?

— Mă cheamă Brunhilde şi sunt fiica unui mare rege. Mulţi ani am zăcut aici adormită, blestemată de o vrăjitoare rea şi nimeni nu a îndrăznit să străbată zidul de foc, să mă salveze. Tu însă eşti cel mai viteaz dintre toţi eroii, că nu ţi-e teamă de nimic.

— Iar tu eşti cea mai frumoasă prinţesă din lume, Brunhilde! rosti tânărul.

Astfel, Sigurd o salvă pe prinţesa Brunhilde şi spre bucuria tuturor, în curând îi deveni soţie.

în anii ce urmară, Sigurd a împlinit multe alte fapte de vitejie, iar numele său fu cunoscut în toate colturile lumii. Dar ori de câte ori se povesteau sau se cântau victoriilesale, cele iubite fapte erau răpunerea balaurului şi salvarea prinţesei Brunhilde.

Fiul de rege

poveste germană

A fost odată un rege, care domnea peste o ţară minunată, şi din palatul său, aşezat pe un munte înalt, putea privi până departe, în depărtări. îndărătul palatului, spre buna-i desfătare, se întindeau grădini frumoase, mărginite de râuri limpezi şi păduri dese, pline de sălbăticiuni. Lei şi tigri îşi aveau aici sălaşul; râşii stăteau în copaci; vulpile şi lupii săreau de colo până colo prin desişuri; urşi albi sau cu blană aurie veneau adesea în grădina regelui, trecând înot, perechi-perechi, peste ape. Sus, în creştetul copacilor, îşi făcuseră cuib vulturii, ulii şi şoimii. Erau pădurile acestea ca o împărăţie la hotarul regesc, pe care animalele o ştiau drept a lor şi numai a lor.

Regele îşi luă soţie atât pentru frumuseţea ei cât şi din dorinţa de a avea copii. Şi când regina fu binecuvântată, poporul, bucurânelu-se că va fi cine să moştenească tronul, o cinsti nespus de mult. Sorocul însă trecu fără ca regina să aducă pe lume un copil. Se mâhni atunci regele, crezând că soţia e bolnavă şi că va muri curând; dar ea mânca şi bea ca o fiinţă zdravănă şi astfel umblă şapte ani cu pântecul rotund. Regele, bănuind că femeia păcătuise în faţa Domnului de-o pedepseşte atât de rău, se scârbi de înfăţişarea ei. Dădu poruncă şi o despărţi de iatacul lui, izgonind-o în încăperile dosnice ale palatului. Aici regina îşi duse povara cea grea, într-o lungă amărăciune, rătăcind prin grădinile singuratice şi privind animalele care veneau dinspre pădure să se adape la malul celălalt al râului. Şi dacă timpul era de primăvară, când leii şi tigrii vin la adăpat cu puii lor, atunci, în greaua ei cumpănă, femeia îşi dorea să fie o sălbăticiune, să smulgă vieţii hrana, luptând abraş, numai să-şi poată îndestula pruncul. „Dar aşa, vorbea dânsa, trebuie să cutreier grădinile cu pas târşit şi în plâns amar. Mă uit la voi în fiecare an cum vă bucuraţi de rod, cum vă creşteti puişorii în mijlocul naturii celei aspre şi iuţi; mie însă, fiică de prinţ şi regină, nu mi-e dat să cresc pe nimeni din nobila mea stirpe, ci să trăiesc nefericită şi urâtă de însuşi soţul meu, regele”

Pe când şedea odată la loc singuratic, sub un palmier, simţi durerile facerii şi născu un băiat, care părea puternic ca unul de şapte ani; şi abia ce veni pe lume, văzând o ursoaică ce trecuse râul, se luă după ea, se agăţă de blana ei şi astfel ursoaica îl duse înot şi dispăru cu el în pădure. Atunci regina scoase un ţipăt sfâşietor de mamă:

— Băiatul meu, singurul meu copil e în pădure, îl rup fiarele!

Cât ai clipi, străjile regelui se năpustiră peste ape către desişul pădurii, cu baltage, cu arcuri şi săgeţi, ca să-l scape de primejdie pe băiatul măriei sale.

Văzându-şi animalele meleagul cotropit, ieşiră toate din păduri la malul râului, gata de apărare... Urşii se ridicară şi îşi întinseră labele ameninţător, leii îşi arătau colţii rânjind şi fluturau din coadă, tigrii alergau cu priviri de foc, lupii urlau, elefanţii răscoleau pământul şi răsturnau stâncile în apă, păsările zburau din cuiburi, îngreuind aerul şi făcând o larmă grozavă – încât niciunul dintre vitejii cavaleri nu îndrăzni să urce pe malul celălalt. Se întoarseră deci înot la regina părăsită, crezând că băiatul e pierdut. Cum ajunseră, însă, la regină, văzură cu mirare că năştea din nou. Şi astfel veniră pe lume încă şase copilaşi, care de care mai vioi şi mai voinic, iar doliul după fiul pierdut nu dură lungă vreme. Regina, dimpreună cu cei şase sugaci, fu dusă cu alai în faţa regelui, ca o mamă glorioasă, primită cu bucurie şi cinstiri.

Copilaşii creşteau, regina îi îngrijea cu multă răbdare şi îi hrănea; dar seara, după ce adormeau, se ducea în spatele palatului, acolo unde şezuse când ursoaica i-a luat pe cel dintâi născut. Fugea de- a lungul râului, cu nădejdea că doar-doar îşi va ispiti băiatul să iasă din desiş, căci prea puţin îi păsa de ceilalţi copii şi numai la primul îi era gândul, neputând să creadă că a pierit – aidoma păstorului care se mâhneşte mai mult de mielul răznit decât de întreaga turmă, convins că tocmai mielul acesta e cel mai bun şi fără seamăn între toţi. Nici nu se mai temea de animalele pădurii când le auzea noaptea urlând, şi dacă vreunul se pripăşea în grădină, alerga după el şi întreba de copil. Acestea însă nu voiau s-o înţeleagă. Desperată, femeia îşi pierdea cumpătul, ameninţa şi se ruga şi îi trăgea pe urşi de blană, zicând:

— Mi-aţi furat fiul!

Urşii însă nu se sinchiseau şi îşi vedeau de treabă în felul lor; cunoscând femeia după chip, nu-i făceau niciun rău. Atunci, regina intra iarăşi în palat, îşi ştergea lacrimile şi se apleca peste copilaşii ei tulburaţi, neliniştiţi. Ascunzându-şi durerea, spunea încet:

— Bieţii de ei, li-e foame şi li-e frig; trebuie să-i încălzesc, să le dau de mâncare, până s-or potoli.

Astfel, cât era ziua de lungă, îşi tăinuia tristeţea dinaintea oamenilor şi nu-şi întorcea faţa spre lumină; o apăsa ruşinea că ţine mai mult la copilul pierdut decât la toţi ceilalţi. îi creştea, nu-i vorbă, zi de zi, cu mare grijă şi înţelepciune; dar seara, după ce pruncii coborau în somn, ea umbla pe urmele primului născut. Grăia către păsările mari de pradă, ce pluteau în văzduh ba încolo, ba încoace, ducând hrană puilor. Le spunea deseori:

— Ah, voi făpturi înaripate, să pot şi eu pluti în văzduh, peste păduri şi desişuri, să-mi caut odorul! Ah, spuneţi-mi dacă mai trăieşte sau l-aţi văzut mort!

Şi când păsările îngânau ceva nelămurit din înalturi, ea socotea că ar fi ceva de înţeles şi îşi ridica părul căzut pe obraji, ca să audă mai bine. I se părea de multe ori, după glasul păsărilor, că băiatul e în viaţă şi se va întoarce curând. Se străduia să afle tâlcuri în ţipetele lor, întreba chiar şi albinele şi cărăbuşii ce grăbeau zbâmâind peste ape, roiau în jurul ei, bâzâiau fiecare în graiul lui şi zburau mai departe.

O, sărmană regină, niciun animal sălbatic, fără pricepere, nu-ţi va da vreun sfat; ele nu ştiu ce-i tânga omului. Căci oamenii le hăituiesc, le urmăresc şi nu le cuprind în sufletul lor, ci caută să le omoare pentru blană sau pentru carnea bună de mâncat, dar niciun om nu le-a cerut vreodată mângâiere. în schimb, câte nobile sălbăticiuni nu şi-au plâns libertatea, pe care omul le-a răpit-o viclean, câte n-au ajuns în robia lui, puse la munci pentru care nu erau menite, căci nu le sta în fire! Trebuie să mănânce fân uscat pentru a-l sluji cu puterea lor, deşi ar fi putut să se îndestuleze cu frunziş proaspăt în pădure; trebuie să rabde zăbala şi şfichiul biciului. De aceea, nici nu au încredere în om şi îl ocolesc, iar când nu se pot ajuta altfel, îl prind şi îl sfâşie îngrozitor, numai să-şi apere libertatea sau puii primejduiţi.

Copiii se făcuseră acum destul de mari şi erau bine crescuţi întru toate deprinderile, aveau gânduri drepte, chibzuite şi se purtau în bună cuviinţă. Regele nu ştia cui să-i lase coroana, căci nu se putea spune care din ei s-a născut mai întâi, nici care ar fi mai puţin destoinic pentru domnie. Când îi lăsa să se întreacă la jocuri, se întâmpla nu o dată ca toţi să câştige sau ca fiecare în felul lui să se arate cel mai dibaci. Nici să iubească pe unul mai mult decât pe altul regele nu putea, căci toţi erau frumoşi şi făpturile lor parcă semănau cu gâtul unei păsări măiastre când o bate soarele: stând pasărea într-un anume fel, roşul şi verdele scapără minunat; răsucindu-se un pic, răsare o altă culoare; iar când umblă şi mişcă din aripi, atunci culorile se schimbă, iute ca fulgerul, care de care mai frumoasă. Erau copiii ca un curcubeu, în care culorile stau frumos adunate şi boltite pe cer, ivindu-se mereu una din cealaltă. Regele nu avea dreptul să-şi împartă ţara sau să o dea pe mâna mai multor stăpâni; de aceea porunci să se facă o coroană din aur curat, care să cuprindă laolaltă capetele celor şase copii, şi le spuse:

— Cât va rămâne gândul vostru curat precum aurul şi veţi trăi uniţi precum capetele voastre stau cuprinse în inelul coroanei, cât o să vă sărutaţi iubitori, atâta vreme voi putea zice că ţara are un singur domn şi, cu toate că trupurile sunt mai multe, are un singur duh.

Şi tatăl pregăti mari serbări, la care poporul să-i vadă pe noii regi. Toţi nobilii se adunară la Curte. Aici, sub cerul liber, se afla un tron încăpător, din aur, pe care şedeau feciorii regelui, iar dânsul le puse coroana pe capete. Stingheră şi tăcută, regina sta de faţă, purtând giuvaerele-i de preţ, mantie şi voaluri de aur. Spre ea căta poporul şi chiuia, numind-o mamă glorioasă şi cântându-i, pe toate strunele, vrăjite cântece de slavă. Ea îşi ascundea însă obrajii sub voal şi plângea lacrimi amare pentru copilul pierdut. Atunci, feciorii coborâră de pe tron, îngenuncheară şi cerură binecuvântarea mamei. Regina se ridică şi îi binecuvântă cu dreapta, dar cu stânga îşi apăsă pe inimă, gândind la fiul cel dus.

Sălbăticiunile auziră veselia ce lărmuia prin ţară şi, stârnite, trecură apa înot, în turme şi haite mari. Când paznicii aduseră cumplita veste, toţi fugiră care încotro la casele lor, doar mama nu voia să plece şi nu-i era frică de nimic. Feciorii, văzând că la rugăminţile lor mama nu se clinteşte din loc, nu voiră nici ei s-o părăsească, şi rămaseră să-i fie scut. Mulţimea de sălbăticiuni se apropia şi, în mijlocul lor, venea un chip frumos, privind mândru către cer. Părea că e om, doar mai luminos şi mai măreţ. Călărea pe spatele leilor şi tigrilor, sărea sprinten de pe unul pe celălalt. Zărindu-l, mama rosti:

— E fiul meu! Şi merse fără teamă în întâmpinarea lui. Se cuibări la pieptu-i falnic şi simţi cum i se prăvale o stâncă de pe inimă.

Animalele ştiau femeia după înfăţişare şi nu se atinseră de ea. Băiatul însă nu cunoştea graiul omenesc; îşi arătă gândul prin semne. De aceea, luă coroana şi o roti de şapte ori în jurul capului, apoi smulse cu braţul său puternic un măslin cu rădăcini cu tot şi dădu fiecăruia dintre cei şase fraţi câte o creangă; el însă păstră pentru sine trunchiul, ceea ce vrea să zică:

— Eu sunt stăpânul! Iar voi să trăiţi în pace cu mine!

Şi se făcu rege peste animale şi oameni, întru spirit şi fără grai.

Noul Paris – O poveste pentru băieţi

poveste germană

Acum câtva timp, în noaptea dinspre duminica rusaliilor, visai că stau în faţa unei oglinzi şi că mă străduiesc să îmbrac veşmintele primite în dar, cu prilejul sărbătorilor, de la dragii mei părinţi, îmi dăruiseră, cum ştiţi, o pereche de pantofi din piele netedă, cu catarame de argint, apoi ciorapi subţiri de bumbac, pantaloni negri de mătase şi o haină verde din lână fină, cu butoniere aurite. Vesta, din postav ţesut cu fir de aur, fusese croită pe măsura mea dintr-o jiletcă pe care tatăl meu o purtase ca tânăr însurăţel. Eram proaspăt frezat, pudrat şi cârlionţii îmi împodobeau capul ca nişte aripioare. Doar că nu mai terminam cu îmbrăcatul, deoarece greşeam mereu şi încurcam lucrurile; cum dădeam să pun pe mine ceva, mă trezeam dezgolit în altă parte. Şi întru această grea nedumerire, iată că răsare în faţa ochilor mei un bărbat tânăr şi frumos, care mă salută cu multă prietenie.

— O, bine aţi venit! îl întâmpinai la rândul meu. Mă bucur să vă văd aici.

— Aşadar, mă cunoaşteţi? întrebă el cu un surâs pe buze.

— De ce nu? fu răspunsul meu, de asemeni zâmbitor. Sunteţi Mercur şi vă ştiu chipul zugrăvit adesea pe tablouri.

— într-adevăr, eu sunt acela. M-au trimis zeii la dumneata, cu o sarcină de mare însemnătate. Vezi aceste trei mere?

întinse mâna şi-mi arătă trei mere, pe care palma lui abia le putea cuprinde, toate mari şi minunat de frumoase, unul roşu, altul galben, altul verde. Ai fi zis că sunt nestemate cărora cineva le împrumutase înfăţişare de fruct. Dădui să le ating, dar el îşi trase mâna îndărăt.

— Mai întâi să ştii că merele astea nu sunt pentru tine. Va trebui să le dai celor mai frumoşi tineri ai oraşului, trei la număr, care, pe urmă, fiecare după soarta lui, să-şi găsească nevasta dorită. Ia şi fa-ţi treaba cumsecade! spuse Mercur, luându-şi rămas bun şi slobozind cele trei mere în palmele mele deschise. îmi părea că merele crescuseră şi mai mari. Le ţinui spre

lumină şi văzui că sunt cu totul şi cu totul străvezii; curând se alungiră şi se prefăcură în trei femeiuşti drăguţe foc, cam de mărimea unor păpuşi obişnuite, având fiecare ochii de culoarea mărului din care s-a ivit. Şi astfel se mlădiară şi lunecară pe degetele mele în sus; dar când să le prind pentru a păstra măcar una din ele, mă trezii că au şi zburat departe, plutind în văzduh. Nu-mi rămase decât să le urmăresc din priviri. Stăteam fermecat şi împietrit, cu mâinile încă ridicate, şi îmi cercetam degetele ca şi cum acolo ar fi fost ceva de văzut. Dar deodată zării o drăgălăşenie de fată jucându-mi pe vârfurile degetelor, mai mică decât celelalte, însă plină de graţie şi vioiciune. Şi cum fata nu-şi luă zborul cu suratele ei, ci întârzia dansând şi sărind uşure ba pe un vârf de deget, ba pe altul, o privii câtva timp, uimit. Şi cum îmi plăcea nespus, crezui că pot pune mâna pe ea şi mă hotărâi s-o prind cu îndemânare; dar în aceeaşi clipă simţii o lovitură în cap, mă prăbuşii şi nu mă deşteptai din ameţeală decât la ora când trebuia să mă îmbrac şi să merg la biserică.

Cât ţinu slujba, ca şi în timpul prânzului, la bunici, îmi reveniră mereu în minte acele făpturi. După-masă, plecai să-mi văd câţiva prieteni, atât pentru a fi văzut la rândul meu în noile haine, cu pălăria sub braţ şi sabia la şold, cât şi pentru că le eram dator cu nişte vizite. Dar nu găsii pe nimeni acasă şi, aflând că au plecat la grădină, mă gândii să-i urmez şi să petrec o seară plăcută.

Drumul mă duse printre cele două ziduri care înconjoară oraşul şi ajunsei curând în locul care poartă cu îndreptăţire numele de Zidul cel rău, căci acolo nu te afli nicicând în deplină siguranţă.

Mergeam încet, gândind la cele trei divinităţi ale mele şi, în primul rând, la mica mea zână; uneori înălţăm degetele şi le ţineam aşa, în nădejdea că va fi atât de bună să apară din nou jucând pe vârfurile lor. Mergând astfel, scufundat în gânduri, zării la stânga mea, în zid, o portiţă, pe care numi aminteam s-o mai fi văzut vreodată. Părea joasă, totuşi arcada ei ascuţită ar fi lăsat să treacă şi pe omul cel mai înalt. Pervazul, sus, ca şi pe margini, era cioplit şi împodobit cu fineţe de pietrar şi de sculptor; pe mine însă mă atrase îndeosebi uşa propriu-zisă. Era dintr-un lemn străvechi, cafeniu, incrustat numai pe-alocuri, şi bătută-n panglici late de fier, lucrate cu adânc meşteşug, închipuind
frunzişuri din care se iţeau păsări parcă aievea şi pe care nu puteam să le admir îndeajuns. Ceea ce mi se păru însă cel mai ciudat era faptul că nu vedeam nici gaura cheii, nici clanţa, nici ciocănelul. Drept urmare, am bănuit că uşa se deschide numai pe dinlăuntru şi nu m-am înşelat, căci, apropiindu-mă ca să-i pipăi desenul atât de frumos, uşa se deschise într-adevăr şi în fata mea răsări un bărbat purtând veşminte cu totul neobişnuite, foarte largi şi lungi. O barbă mare îi înnora chipul.

— Tinere domn, cum de-aţi venit şi ce căutaţi aici? rosti el cu voce şi cu gest prietenos.

— Admir, răspunsei eu, încrestătura măiastră a porţii; lucru asemănător n-am văzut niciodată, cel mult dacă s-o fi găsind câte ceva prin colecţiile unor îndrăgostiţi, de artă.

— Mă bucură, zâmbi el, că vă plac înfloriturile acestea. Pe dinăuntru poarta e şi mai frumos lucrată. Intraţi dacă doriţi.

Nu eram într-o stare sufletească prea bună. Hainele ciudate ale portarului, singurătatea locului şi ceva nelămurit, care părea să plutească în aer, mă apăsau. De aceea nu mă grăbii, sub cuvânt că vreau să studiez, mai îndeaproape partea dinafară a porţii, şi mă uitai totodată, pe furiş, în grădină; căci o grădină apăruse în faţa ochilor mei. Chiar lipit de poartă, se deschidea, un spaţiu întins şi umbros; tei bătrâni, aşezaţi la aceeaşi, depărtare unul de altul, îl acopereau peste tot cu ramurile lor dese, îngemănate, încât o mulţime de oameni s-ar fi putut răcori sub ele. Pusei în sfârşit piciorul pe prag şi bătrânul se pricepu să mă îmbie pas cu pas. De' fapt, nici nu mă împotriveam, căci auzisem de atâtea ori vorbindu-se că, în astfel de împrejurări, un prinţ, sau un sultan n-ar trebui să întrebe niciodată dacă e vreun pericol sau ba. Unde mai pui că aveam sabie la şold! Nu-l birui eu pe bătrân, dacă se arată vrăjmaş?

Intrai deci, sigur de mine, străinul împinse poarta, şi aceasta se închise atât de lin, încât abia o simţii. Acum îmi arătă lucrătura, într-adevăr şi mai măiastră de pe partea dinăuntru a porţii, îmi lămuri amănuntele şi îmi arătă o deosebită bunăvoinţă. Astfel, liniştit pe deplin, mă lăsai condus mai departe, prin spaţiul acela, umbros şi rotund de lângă zid. Firide, împodobite artistic cu corali, scoici şi scări metalice, vărsau apă din belşug în bazine de marmură, prin gura unor tritoni, între acestea se aflau colivii şi căsuţe zăbrelite, unde săltau veveriţe, alergau purceluşi de mare şi tot soiul de vietăţi din cele mai drăguţe. Păsările ne însoţeau paşii cu cântece şi strigări, mai ales graurii trăncăneau, vrute şi nevrute; unul zicea; „Paris! Paris!", altul „Narcis! Narcis" atât de răspicat şi de limpede, încât ai fi crezut că declamă un şcolar. Bătrânul mă privea întruna cu atenţie, în vreme ce păsările strigau de zor. Eu însă mă prefăceam n-aude, n-a vede şi, la urma urmei, nici nu aveam timp să mă uit la el: îmi dădeam seama că mergeam în cerc şi că spaţiul acesta mare, umbrit şi rotund, împrejmuia de fapt un alt cerc mult mai însemnat. Şi într-adevăr, ajunserăm din nou în preajma porţii şi se părea că bătrânul vrea să mi-o deschidă, ca să plec; dar ochii mei rămaseră aţintiţi pe un grilaj de aur, care împrejmuia parcă mijlocul acelei frumoase grădini şi asupra căruia privirea-mi stăruise şi mai înainte, în timpul plimbării noastre, deşi bătrânul mă ţinuse mereu lângă zidul mărginaş, adică departe de centru. în vreme ce se îndrepta spre poartă, eu îi spusei înclinându- mă:

— Aţi fost atât de binevoitor cu mine încât îmi iau curajul să vă fac o rugăminte până a ne despărţi. N-aş putea să mă uit mai de aproape la grilajul acela de aur, care pare să închidă într-un cerc foarte larg partea de mijloc a grădinii?

— Cu plăcere, făcu bătrânul, dar atunci trebuie să vă supuneţi unor condiţii.

— Care anume? întrebai grăbit.

— Trebuie să lăsaţi aici pălăria şi să nu vă scoateţi mâna din mâna mea în timp ce vă conduc.

— încântat, răspunsei eu şi îmi lepădai pălăria şi sabia pe prima bancă de piatră ce ne ieşi în drum.

Bătrânul îmi prinse repede stânga în dreapta lui şi, ţinându-mi-o strâns, mă trase cu destulă vigoare drept înainte. Ajunşi la grilaj, mirarea mea se schimbă în uimire: nu mai văzusem nicicând aşa ceva. Pe un soclu înalt de marmură stăteau rânduite o mulţime de lănci şi halebarde, ale căror vârfuri alăturate şi ciudat împodobite se împlineau într-un cerc. Privii printre ele şi văzui în spatele lor o apă curgând domol, străjuită de pereţi de marmură; adânc, în limpezimea ei, zăreai mişcându- se, fie repede, fie încet, câte unul sau în roiuri, o sumedenie de peşti aurii şi argintii. Aş fi vrut să-mi arunc privirea peste apă, să văd cum arată de fapt inima grădinii; dar, spre marea mea dezamăgire, observai că de partea cealaltă apa era îngrădită cu acelaşi

fel de grilaj, cu atâta dibăcie lucrat încât fiecărei deschideri aici îi răspundea dincolo câte o lance sau halebardă; astfel, punând la socoteală şi celelalte adaosuri, se înţelege că, de oriunde ai fi privit, nu puteai să vezi nimic. în afară de asta, mă stânjenea şi bătrânul, care mă ţinea strâns şi nu-mi lăsa mişcarea liberă. Curiozitatea mea însă creştea, după cele văzute, tot mai mult; îmi luai deci inima în dinţi şi îl întrebai pe bătrân dacă nu s- ar putea trece dincolo.

— Cum de nu! răspunse el, dar atunci mai sunt nişte condiţii.

Voind să ştiu care anume, dânsul mă făcu să înţeleg că trebuie să-mi schimb hainele. Primii cu mulţumire şi mă lăsai condus înapoi la zid. Acolo, într-o sală nu prea mare, însă bogat împodobită, atârnau pe pereţi veşminte de tot felul, care toate semănau cu portul oriental. Mă schimbai repede. După ce, spre desperarea mea, îmi scutură temeinic părul dat cu pudră, bătrânul luă o plasă pestriţă şi mi-o aşeză pe cap. Privind în oglindă, găsii că arăt în deghizarea mea destul de drăguţ; îmi plăcea chiar mai mult decât în hainele mele ţepene de duminică. Făcui câteva plecăciuni şi sărituri, aşa cum văzusem că fac dansatorii la teatru. între timp, tot uitându-mă în oglindă, zării din întâmplare, în spatele meu, imaginea unei firide. Pe fondul ei alb atârnau trei sforicele verzi, fiecare împletită aşa fel încât, din depărtarea la care mă aflam, nu prea puteam să le desluşesc. Mă răsucii deci în grabă şi îl întrebai pe bătrân despre firidă şi sfori. Acesta, foarte amabil, desprinse una din ele şi mi- o arătă. Era un şnur de mătase, verde,

Abia atunci observai că jos, de-a curmezişul, se afla o bancă scundă, lunguţă, pe care sta o mandolină. Fata o luă de pe bancă, se aşeză şi mă trase cu drăgălăşenie alături de ea. Mă uitam acum şi la cea de a doua fată, din dreapta. Purta rochie galbenă şi avea în mâini o ţiteră; şi dacă harpista era de o statură impunătoare, cu trăsături şi purtări maiestuoase, în schimb cântăreaţa din ţiteră arăta ca o fiinţă graţioasă şi veselă. Era o blondă zveltă, pe când cealaltă avea o poboabă de păr castaniu-închis. Varietatea şi armonia cântului lor nu mă puteau împiedica să-mi îndrept ochii asupra celei de a treia frumuseţi, care purta veşminte verzi şi al cărei viers de lăută năştea în mine ceva tulburător, dar şi străin. Aceasta părea să-mi acorde cea mai mare atenţie şi să cânte anume pentru mine. Totuşi nu mă putui alege cu mare lucru în ce o privea. O vedeam ba gingaşă, ba ciudată, ba sinceră, deschisă, ba orgolioasă, după cum îşi schimba cântecul şi luminile feţii. Voia când să mă înduioşeze, când să mă stârnească. Dar putea să facă orice, nu era chip să mă câştige, căci mica mea vecină, cu care şedeam cot la cot, mă ţinea în mrejele ei şi apoi, recunoscând eu în cele trei fete pe zânele ce-mi apăruseră în vis, ca şi culoarea merelor, înţelesei foarte limpede că n- ar avea niciun rost să-mi aleg vreuna şi să o reţin. Aş fi ales-o pe micuţa graţioasă, dacă lovitura pe care mi-o dăduse în vis nu mi-ar fi stăruit dureros în minte. Stătuse până acum liniştită cu mandolina ei, dar când celelalte două, stăpânele, încetară să cânte, îi porunciră să se producă cu câteva bucăţi vesele. Abia de ciupi din strune câteva melodii de dans, că şi sări în sus, iar eu făcui la fel...

Ea cântă şi dansă, pe când eu îi urmai paşii mărunţi, ispititori. închipuirăm astfel un soi de balet cu care stăpânele păreau a fi mulţumite, căci, abia isprăvit dansul, ele îi porunciră micuţei sa mă învioreze cu ceva bun, până la vremea cinei. Uitasem fireşte că, în afară de acest paradis, mai există şi altceva pe lume. Alerte mă conduse imediat înapoi în gangul prin care intrasem. Pe o latură se aflau două odăi ale ei, frumos dichisite. într-una din ele, unde locuia, micuţa îmi servi portocale, smochine, piersici, struguri şi eu gustai cu mare poftă atât din fructele ţărilor străine cât şi din altele care se coc de obicei abia în lunile următoare. Prăjituri erau din belşug; fata îmi turnă vin spumos într-o cupă de cristal şlefuit; dar nu simţeam nevoia să beau, căci mă răcorisem îndestul cu fructele.

— Şi acum, hai să ne jucăm! spuse ea şi mă pofti în

cealaltă odaie.

Aici, totul arăta ca la târgul de crăciun, doar că lucruri atât de fine şi preţioase nu se văzuseră nicicând într-o prăvălie. Se aflau aici tot felul de păpuşi, veşminte şi unelte pe măsura lor, bucătării, camere de locuit şi magazine păpuşăreşti, precum şi o sumedenie de alte jucării. Fata mă conduse
pe rând la dulapurile de sticlă care adăposteau aceste lucruri de preţ. Pe cele dintâi le închise repede la loc, zicând;

— Ştiu bine că astea nu vă interesează. Dincoace, în schimb, am putea găsi materiale de construcţie, ziduri şi turnuri, case, palate şi biserici, pentru a închipui un oraş. Numai că pe mine asemenea joc nu mă prea încântă. Să alegem altceva, care va fi pe placul dumneavoastră cât şi al meu.

Scoase la iveală câteva lădiţe, în care se aflau o grămadă de oşteni micuţi, aşezaţi rânduri-rânduri unii peste alţii, privelişte care mă făcu să recunosc de îndată că nu mai văzusem ceva atât de frumos. Ea nu-mi dădu timp să mă uit mai de aproape, ci luă una din lădiţe sub braţ şi eu apucai încă una.

— Mergem la podul de aur, spuse ea, acolo e cel mai potrivit loc pentru jocul de-a soldaţii: suliţele ne arată imediat cum trebuie rânduite cele două oştiri una împotriva celeilalte.

Ajunserăm curând pe podul acela de aur, clătinător; în timp ce îngenuncheam pentru a-mi pregăti liniile de bătaie, auzeam sub mine apa susurând şi peştii plescăind. Amândouă oştirile, după cum observai acum, erau alcătuite din călăreţi. Fata se lăudă că de partea ei, în fruntea oştirii femeieşti, e însăşi regina Amazoanelor. Eu, în schimb, îl aveam pe Ahile, cu numeroasa lui cavalerie grecească. Armatele stăteau faţă în faţă şi nu se putea închipui ceva mai măreţ. Ostaşii nu semănau cu figurile de plumb care se fac la noi, turtite pe o parte. Cal şi călăreţ aveau corpurile rotunde, pline, lucrate cu de-amănuntul. Şi apoi, mă miram cum de-şi păstrează echilibrul stând fiecare drept, fără nicio tălpiţă sub picioare.

Trecurăm deci în control, amândoi, cu mare mândrie, armatele noastre, după care fata îmi anunţă trecerea la atac. Găsisem în lădiţe şi câteva tunuri, precum şi cutii pline cu obuze de agată, frumos şlefuite. Pe acestea urma să le folosim de la o anume depărtare, cu condiţia să nu bombardăm mai mult decât era necesar pentru a răsturna figurile, căci niciuna din ele nu trebuia stricată. Se porni în sfârşit canonada de amândouă părţile şi la început totul mergea, spre mulţumirea noastră. Dar când văzu că eu ţinteam totuşi mai bine şi că eram pe cale s-o înving, deoarece victoria depindea de numărul soldaţilor rămaşi în picioare, Alerte se apropie sprintenă şi aruncările ei avură succesul dorit. Fata îmi culcă la pământ o sumedenie din cei mai buni ostaşi şi cu cât protestam mai mult, cu atât râvna ei creştea. Lucrul mă necăji până la urmă. O ameninţai că voi face la fel. Şi nu numai că mă apropiai, dar şi aruncările mele, supărat cum eram, se dovediră deosebit de puternice. Nu dură mult şi câteva centaure ale ei se făcură ţăndări. Prinsă în focul jocului, fata nu observă imediat; dar eu încremenii văzând cum figurile sparte, amazoane şi cai, se adună iarăşi, de la sine, într-un întreg şi, înviate de-a binelea, se depărtează în galop de la podul de aur până sub tei, apoi aleargă de colo până colo în goana mare şi se pierd, nu ştiu cum, prin preajma zidului! Când îşi dădu seama de cele întâmplate, frumoasa mea izbucni într-un plâns amar, strigând totodată că-i pricinuisem o pierdere tară leac şi cu mult mai grea decât se poate spune în cuvinte. Pe mine, în schimb, cuprins de furie, mă bucura să-i pot face un rău, şi apucând obuzele de agată ce-mi rămăseseră le aruncai orbeşte în trupa ei. Din păcate, nimerii regina, care până atunci nu intrase în jocul nostru. Se făcu şi ea ţăndări, cu tot cu adjutanţii cei mai apropiaţi dar se prinseră repede la loc şi o luară la goană ca

şi ceilalţi, galopând veseli pe sub tei şi pierzându-se undeva lingă zid.

Alerte, vrăjmaşa, mă certă şi mă dojeni; eu însă, odată pornit, dădui să mai ridic nişte ghiulele de agată rostogolite lângă suliţele ele aur. Dorinţa mea înverşunată era să-i zdrobesc întreaga oştire. Atunci fata, fără să stea pe gânduri, sări la mine şi îmi croi o palmă, de simţii că-mi bâzâie în cap. Eu, care auzisem din gura altora că palma primită de la o fată se plăteşte cu un sărut apăsat, o apucai frumuşel de urechi şi o sărutai de mai multe ori. Drept care ea scoase un strigăt atât de pătrunzător, încât mă speriai şi o lăsai în pace. Şi asta, spre norocul meu. Căci din clipa aceea nu mai ştiui ce se întimplă cu mine. Pământul dedesubt porni să se zguduie şi să huruie. Podul, după cum îmi dădui repede seama, începu să se destrame iar. Nu aveam vreme să judec, nici nu puteam să alerg. Mi-era teamă să nu fiu spintecat, căci halebardele şi suliţele, care se ridicau în sus, îmi şi agăţaseră hainele. Destul că, nu ştiu cum, îmi pierdui pe dată văzul şi auzul, şi mă trezii din
buimăceală, din sperietură, abia la rădăcina unui tei, spre care mă zvârliseră acele suliţi mişcătoare. Deşteptându-mă astfel, se trezi în mine şi necazul, cu atât mai mult cu cât auzeam de dincolo vorbele de ocară, şi râsul vrăjmaşei mele care, pe cealaltă parte, va fi ajuns mai domol pe pământ. Sării deci în sus şi, când văzui mica mea armată şi pe Ahile, conducătorul, împrăştiaţi jur împrejur, aruncaţi laolaltă cu mine prin zvâcnirea podului, înşfacai mai întâi pe bravul comandant şi îl aruncai într-un pom. învierea şi fuga lui îmi plăcură acum îndoit; bucuria-mi răutăcioasă se însoţea cu cea mai atrăgătoare privelişte din lume. Eram tocmai pe cale să trimit după el pe toţi grecii, când deodată, jeturi de apă, fâşâind, şuierând, ţâşniră asupra mea din pietre şi ziduri, din pământ şi crengăriş. Oricum m-aş fi sucit, apa mă, biciuia din toate părţile. Cât ai clipi, haina mea uşoară, sfâşiată de suliţi, se făcu leoarcă de apă şi nu pregetai să mi-o smulg de pe trup. Aruncai pantofii şi un veşmânt după altul. Găsii chiar, în acea zi călduroasă, că e foarte plăcut să te scalzi lăsându-te în voia jeturilor.

Gol puşcă, mă plimbam ţanţoş şi demn printre trâmbele de apă şi gândeam să mă desfat aşa lungă vreme. Mânia se potoli şi nu-mi doream nimic mai mult decât o împăcare cu mica mea vrăjmaşă. Dar, deodată, jeturile se opriră şi rămăsei cum eram, gol şi ud, pe pământul mustind de apă. Prezenţa bătrânului, care răsărise pe neaşteptate în faţa mea, nu mă bucură, deloc. Aş fi vrut să mă ascund undeva sau baremi să-mi acopăr goliciunea. Ruşinat, dârdâind de frig şi tot căutând să mă feresc măcar în parte de ochii lui, făceam o figură destul de jalnică. Bătrânul folosi acest moment pentru a mă dojeni cu toată asprimea:

— Ce mă împiedică, se răsti dumnealui, să iau un şnur din cele verzi şi să-ţi măsor cu el, dacă nu gâtul, cel puţin spinarea!

Această ameninţare mă scoase din răbdări.

— Păziţi-vă să-mi vorbiţi şi chiar să gândiţi astfel, îi strigai mânios, altminteri sunteţi pierdut, laolaltă cu patroanele dumneavoastră!

— Cine-mi eşti, la urma urmei, făcu el batjocoritor, de-ţi îngădui asemenea cuvinte?

— Un favorit al zeilor, rostii apăsat, de care atârnă dacă femeiuştile astea îşi vor găsi bărbaţi vrednici şi vor trăi ani fericiţi, sau dacă le voi lăsa bătrâneţii şi morţii în mănăstirea lor fermecată!

Bătrânul se dădu înapoi cu câţiva paşi.

— Cine ţi-a dezvăluit taina? întrebă el mirat şi îngândurat.

— Trei mere, zisei eu, trei giuvaere.

— Şi ce-mi ceri plată? mai întrebă el.

— întâi şi întâi, să mi-o dai pe copila care m-a adus în

starea asta blestemată!

Bătrânul mi se aruncă la picioare, neţinând seama de pământul încă umed şi cleios, apoi se ridică, fără să se fi udat niciun pic, mă luă prietenos de mână, mă duse în sala de veşminte, mă îmbrăcă repede şi în curând eram din nou frezat şi gătit ca de duminică. Portarul nu mai scoase niciun cuvânt dar, până să trec pragul, mă opri şi îmi atrase luarea-aminte asupra câtorva lucruri ce se vedeau la zidul de peste drum, arătând înapoi totodată spre poartă. Pricepui totul pe deplin: voia să-mi întipăresc în minte acele lucruri, pentru a nimeri la nevoie, mai sigur, poarta. După care, aceasta se închise numaidecât în spatele meu.

Reţinui bine tot ce se afla pe partea cealaltă. Deasupra zidului înalt spânzurau crengile unor nuci foarte bătrâni, acoperind în parte şi pervazul cu care se încheia zidul. Crengile coborau până la o placă de piatră al cărei contur cioplit îl desluşisem limpede, fără să pot citi însă inscripţia de pe ea. Placa se sprijinea de soclul unei nişe, în care o fintână artistic împodobită vărsa şuvoaie de apă dintr-un vas în altul şi de aici într-un mare bazin, închipuind parcă un lac micuţ ce se pierdea în pământ. Fântâna, placa, nucii, toate stăteau perpendicular una faţă de cealaltă. Aş fi vrut să pictez această privelişte aşa cum am văzut-o. Se poate lesne imagina cum îmi petrecui seara de-atunci şi încă multe zile următoare şi de câte ori îmi repetai acele întâmplări pe care eu însumi abia reuşeam să le cred. Cum găsii un prilej, cum mă dusei iarăşi la Zidul cel rău, ca să-mi împrospătez cel puţin amintirile şi să admir frumuseţea porţii. Dar, spre marea mea uimire, găsii totul schimbat. Ce-i drept, nucii îşi mai trec rămurişul peste zid, dar nu mai stau unul lângă altul. Se vede pe zid şi o placă, însă departe de pomi, pe dreapta, fără înflorituri şi cu o inscripţie uşor de citit. Mult spre stânga, iată şi o nişă cu fântână, care însă nu se poate asemui cu cea văzută atunci; încât îmi vine uneori să cred că aventurile mele nu au fost decât un vis. Nici din poartă nu se mai vede vreo urmă. Vizitând de repetate ori acel tărâm, am observat că nucii parcă se apropie încet; la fel placa şi fântâna. Când lucrurile se vor aduna, cum au fost, atunci s-ar putea ca şi poarta să-mi răsară din nou în faţa ochilor, iar eu, din parte-mi, voi face totul ca să reînnod aventura. Dacă voi primi îngăduinţa să istorisesc întâmplările ce ar urma, sau dacă va fi oprit cu desăvârşire, asta nu ştiu să vă spun.

Zâna Onda

poveste germană

Acum o sută de ani, trăia la ţară un ţesător care avea un singur fiu, pe nume Leonhard. Acesta simţi din fragedă pruncie o chemare de neînvins pentru muzică. Singur învăţă să cânte la vioară şi ţiteră; dacă auzea numai o dată un viers oarecare, putea să-l cânte apoi cu cele mai felurite întorsături. Astfel, ajunse că nicio sărbătoare şi niciun joc nu se mai ţineau în împrejurimi fără ca Leonhard să nu le cânte sătenilor. Număra vreo şaisprezece ani când, odată, într-o noapte de mai, întorcându-se din satul Wirschitz de la o nuntă, se rătăci în pădurea ce creştea între cele două sate. Cu ţiteră pe umăr, prinsă-n cureluşă, el îşi urmă calea tot mai departe, mai adânc în pădure, fără a găsi o ieşire în larg. Tot mai înfricoşată îi bătea inima în piept, ca un ornic. în schimb, pădurea se scufunda din ce în ce într-o linişte ca din străfund. Doar în răstimpuri lungi i se părea că munţii răsuflă, undeva, cu line şi adânci tresăriri. Nicio creangă nu mişca, toate ascultau parcă o taină minunată, ţesute în razele lunii, care închipuiau un joc fantastic la umbra deasă a tufişurilor şi copacilor. Acum Leonhard ieşi într-un luminiş, o pajişte verde în mijlocul căreia se afla, neted ca oglinda, un lac întunecos. Obosit de moarte, Leonhard se aşeză şi căută zadarnic un gând mântuitor. Până la urmă, cel mai bun lucru i se păru să aştepte aici

dimineaţa. Pentru a-şi goni teama, scoase ţiteră de pe umăr, o puse pe genunchi şi pomi să cânte viersuri din cele mai frumoase. După un timp i se păru că un glob de ceaţă se tot învârte în mijlocul lacului şi că dansează după muzica lui, crescând mereu şi apropiindu-se. Iar când privi mai bine, văzu că se iveşte din ceaţă un chip fermecător de fată, care se uită la el. Se sperie atât de rău, încât viersul amuţi de la sine. Dar frumoasa făptură se şi afla în preajma lui.

— Nu te teme, îi spuse ea, căci îţi vreau numai binele şi, drept răsplată pentru cântecul ce mi-ai dăruit, o să te învăţ cele mai frumoase melodii, cum nu le-a mai ascultat urechea omenească.

Leonhard îşi ridică sfios privirea şi o înfiorare dulce îl străbătu, căci nu mai văzuse în viaţa lui o făptură atât de minunată. Nu-şi mai putea lua ochii de la ochii ei adânci, întunecaţi, de la gura ei zâmbitoare, de la toată fiinţa ei vrăjelnică. Părea că inima i s-a oprit în piept. Nu era în stare să scoată o vorbă. Nici nu-şi mai dădu seama de ce se întâmplă, când copila se aşeză lângă el, trecându-şi braţul rece şi alb ca neaua în jurul gâtului şi lipindu-şi obrajii de obrajii săi.

— Tine bine minte ce-o să-ti cânt!

Şi ea îi cântă melodii fermecătoare, de neasemuit, al căror fir se torcea din cele mai adânci tristeţi şi lumini, cum rareori le va fi trăit vreo inimă omenească.

— Ţii minte totul, dragul meu? şopti fata în răstimp.

Leonhard întări din cap şi cântecul porni din nou. O melodie se urma cu alta, până ce băiatul, simţind flăcări în sânge şi dogori mistuitoare, se dărui fetei într-un sărut prelung.

Astfel începu să se crape de ziuă.

— Acum trebuie să ne despărţim, spuse fata.

— Când o să te mai văd? întrebă Leonhard.

— încă o singură dată în toată viaţa ta! răspunse străina. Şi numai într-un ceas de cea mai mare cumpănă. Atunci vei putea să mă chemi. Uite-aici un inel! Să-l porţi mereu la tine. Când vei dori să te lepezi de viaţă şi să vii la mine, învârte inelul, fa-l să se rotească şi strigă de trei ori: Onda! Mă voi înfăţişă de îndată.

Cu acestea, îi puse în deget un inel simplu de tot, dar încrustat cu un rubin focos închipuind o inimă.

— Acum apucă la dreapta şi o să ajungi acasă, dar să nu pomeneşti orişiunde şi oricui de mine, nici de iubirea noastră, şi să-mi rămâi pururea credincios, altminteri va trebui să te dau pierzării!

Vorbind astfel, copila stătu atât de măreaţă şi puternică în faţa lui, încât Leonhard aproape că se îngrozi, fie din pricina cuvintelor ce rostise, fie de prea multa ei frumuseţe. Dar fata îi zâmbi iar şi din ochii ei întunecaţi se rostogoliră lacrimi grele, în timp ce buzele, tremurând de-o nobilă sfială, şoptiră lin:

— Tu nici nu ştii că ne iubim încă de mult, mai demult decât ţinerea de minte a oamenilor, iar eu te regăsesc de fiecare dată.

Apoi, copila îşi împreuna braţele albe ca neaua şi grăi:

— Gata, e vremea să pleci!

Leonhard parcă plutea în vis. Mai privi o dată făptura ei, dar nu îndrăzni s-o atingă şi, ţinându-şi apăsat mâna pe inimă, se depărtă şovăind pe drumul ce-i fusese arătat.

Din noaptea aceea Leonhard se schimbă mult: nu mai era bun la treabă nici în casă, nici în meserie, abia de-şi lăsa timp pentru masă şi somn; încolo muzica îl răpea

cu totul. De aceea, tatăl nu se împotrivi când fiul său, cunoscând o trupă de muzicanţi ce treceau prin sat, pofti să plece cu ei la Praga. Şi nu stătu mult acolo, că şi aflară toţi de harul lui nemaipomenit. Acum cânta mai cu drag la vioară, căci pe strunele ei putea să joace fără oprelişti nesecata-i închipuire; dar nu picura în viers decât acele simţiri pe care Onda le strecurase în sufletul său. Astfel, după ce îşi câştigă un nume de faimă, hotărî să plece la Veneţia, la marele dascăl Porporino, ca să înveţe şi deprinderile cele mai noi ale meşteşugului muzical. Acolo trăi aproape ca o slugă un an întreg şi se feri să-i cânte marelui dascăl din născocirile sale, în schimb se sili cu atât mai mult să-şi însuşească toate învăţămintele şi pildele bătrânilor maeştri italieni. Doar în nopţile singuratice urca pe ţărmul Schiavoni, sărea într-o gondolă şi se lăsa dus departe înspre lagune. După ce se depărta hăt de ţărm, îl ruga pe barcagiu să vâslească lin, apuca vioara şi mângâia văzduhul nopţilor italiene, întunecate şi dulci, cu fierbinte tragăn de dor. Atunci se făcea uneori ca şi cum Onda cea dragă, mireasa sufletului său, i-ar trece prin faţa ochilor, în lungi văluri tremurătoare, cu surâsu-i blând, întorcându-şi capul spre el sau ridicându-se în vârful picioarelor şi rotindu-se în jurul lui. Ba, câteodată, Leonhard striga la barcagiu:

— Vâsleşte iute într-acolo!

Şi barcagiul zorea, gondola zbura ca o pasăre, dar nu se apropia nicicum de chipul acela vrăjit, care se destrăma şi pierea în ceaţă. Atunci Leonard îşi săruta inelul, oftând, şi se întorcea în piaţa San-Marcus, pentru ca în noaptea următoare să se lase din nou purtat în larg, spre lagune.

Dar, într-o noapte, nu izbuti să petreacă astfel, neştiut de nimeni. Tocmai se scufundase adânc în viersul său, când barcagiul îl vesti că o altă gondolă se află pe urmele lor. Leonhard îi porunci să-i lase pe urmăritori să se apropie; curând gondola se apropie şi Leonhard auzi vocea dascălului său:

— Cine eşti, omule, îngere, care cânţi cu atâta farmec răscolitor? Dă-mi mâinile să ţi le sărut, eu sunt Porporino!

— Iar eu, strigă băiatul, sunt Leonhard, credinciosul domniei tale învăţăcel!

— Ori, poate, diavolul! răspunse Porporino şi barca ţâşni din loc, parcă mânată de furie.

A doua zi, când Leonhard păşi în casa dascălului său, acesta era gata pudrat, în mare ţinută, cu pălărie şi cu spadă la şold. Domnia sa îi spuse:

— M-ai înşelat, ce-i drept. Rămâi însă vrednicul meu şcolar. Lasă-te în genunchi! întru acest semn cu spada vei fi liber. Pentru învăţătura ce ţi-am dat, răspund eu. Pentru ceea ce vor face cu ea, fie duhul bun, fie cel rău, asta te priveşte. Uite-aici certificatul şi-o scrisoare către ministrul Bruhl, din Dresda. Du-te acolo, unde se caută un viorist cu mare meşteşug. în Germania, n-ai teamă, nu te întrece nimeni. Şi te rog, fa-mi plăcerea s-o însoţeşti cu grijă frăţească pe Maria Torelli, o elevă de-a mea, pe care au angajat-o acolo, la opera italiană!

Multă vreme Leonhard nu izbuti să-şi adune gândurile faţă cu această nebănuită schimbare a sorţii. Ca un lunatic, îşi luă rămas bun de la oraşul lagunelor şi abia de-i aruncă o privire frumoasei Maria care, alături de mama ei, căuta să-i atragă luarea-aminte în ceasurile lungi ale călătoriei. Străini plecaseră din Veneţia şi tot astfel puseră piciorul pe pământul Dresdei; aici abia le fu dat să se cunoască! însăşi căldura cu care ascultătorii întâmpinară arta lor îi apropie întreolaltă, fără a socoti şi schimbul de scrisori cu Porporino din Veneţia, care îi lega, la rândul lui, ducând

treptat la obişnuinţa revederii, apoi la prietenie şi dragoste. Erau mândri unul de celălalt, şi pe bun temei.

Leonhard ar fi fost de-a dreptul fericit, dacă nu l-ar fi bântuit întruna gândul la nerecunoştinţa sa, deşi în sinea lui hotărâse încă de mult că toate cele văzute şi auzite cândva, în liniştea nopţii de mai, nu fuseseră decât năluciri. Un singur lucru nu-l putea înţelege; cum de ajunsese inelul cu rubin în degetul său.

El compuse o scurtă operă, Andromeda, în care Maria avea să joace rolul principal. Teatrul gemea de lume; spectacolul începu; încă de la uvertură ascultătorii fură cuceriţi; ropote de aplauze o salutară pe Andromeda; trebui să cânte încă o dată aproape toate ariile; la sfârşit, uralele nu mai conteneau, iar când, la chemarea miilor de voci, compozitorul şi solista ieşiră în scenă pentru a mulţumi, Leonhard îi şopti Măriei:

— Să ne unim, draga mea, pe toată viaţa!

Apoi, Leonhard o conduse acasă, unde mama ei le pregătise un adevărat festin. Nicicând Maria nu i se arătase mai răpitoare ca în seara aceea şi Leonhard parcă trăia copleşit de un vis fermecător; stătură până noaptea târziu împreună, depănând amintiri din frumoasa Veneţie şi legănându-se în speranţa unui viitor strălucit. Mama ei aţipise de mult într-un fotoliu când Leonhard îşi luă inima în dinţi şi şopti:

— Maria, poţi tu oare să mă iubeşti?

Şovăind un pic, ea răspunse:

— Mi-ai fost drag din prima clipă când ne-am cunoscut, doar că mereu simţeam ca şi cum între tine şi mine ar sta o făptură ameninţătoare. Dacă mă iubeşti însă cu adevărat, sunt gata să fiu a ta pe vecie.

Fericit de răspunsul ei, Leonhard vru să-i dea inel de logodnă şi, cum nu avea decât inelul pe care Onda i-l dăruise, încercă să şi-l scoată din deget. Dar abia îl atinse, că un junghi cumplit îl sfâşie de la inimă până-n vârful degetelor, atât de dureros încât se făcu alb ca varul şi căzu la pământ. în cădere, privirea-i se opri o clipă asupra unei oglinzi mari din perete şi parcă văzu într- însa nişte ochi adânci, mânioşi, care îl ţinteau, şi un braţ alb, ridicat ameninţător. în zadar se repeziră la el femeile plângând şi rugindu-l să le spună ce-a păţit; nu făcea decât să se câine mereu:

— Ah, nefericitul de mine, ah, nefericitul de mine!

Şi astfel, se năpusti pe uşă afară, pe când Maria rămase lângă mama ei, frângându-şi mâinile şi vărsând lacrimi şiroaie.

Ajuns în odaia lui şi dând să se dezbrace, Leonhard simţi că-i lunecă inelul din deget, rostogolindu-se, cu scapăr lung, pe duşumea. Căută zadarnic, mânat de un zor nebun, până la ivirea dimineţii când, spre groaza lui, îşi dădu seama că degetul inelar al mâinii stingi, unde stătuse inelul, era ţeapăn, alb şi rece ca zăpada. Degeaba îl frecă ore întregi; viaţa fugise din el. în timpul zilei, primi un plic de la Maria, prin care aceasta îl anunţa că a plecat la Veneţia, în vacanţă. Cu slove îndurerate adăuga cum că n-or să se mai vadă nicicând şi îl ruga să-şi amintească baremi de făptura ei, care va purta de-acum încolo sfântul semn al suferinţei.

Astfel, cu inima rănită şi cu trupul bolind, rămase Leonhard singur în casa unde locuia, împrejmuită de grădini, lângă porţile oraşului.

La începutul bolii, putea cel puţin să-şi aştearnă compoziţiile pe hârtie; mai târziu însă nici asta nu-i era îngăduit; fără grabă, dar sigur, trupul îi înţepenea bucată cu bucată.

Firea lui îndeobşte atât de vioaie îl părăsea din ce în ce; dar când soarta i se înfăţişă tristă ca un nor întunecat, el tăinuia în suflet, mai luminos ca oricând, chipul frumoasei şi cumplitei Onda; şi când ajunse cu totul neputincios la trup, avu parte de o nouă, neasemuită bucurie; căci la un miez al nopţii desluşi, mai întâi de departe,

din prea departe, abia ghicit, apoi din ce în ce mai tare, mai limpede, glasul Ondei, care părea că pluteşte roată, strângând mereu cercul deasupra casei sale; şi glasul ei cânta ştiutele cânturi, pe care Leonhard le auzise de mult, într-o noapte de mai, când o cunoscuse pe Onda în pădure. De câte ori nu-şi înălţa sărmanul anevoie mâinile betege, zicând:

— Onda, nu vii mai repede, să mă izbăveşti?

Dar în zadar aştepta răspunsul. Uneori, în somn, şi-o visa la căpătâi, mângâindu-l încet, liniştitor pe frunte, cu mâna-i răcoroasă ca apa; şi adesea, la deşteptare, părea că năluca ei albă se strecoară şi îi lunecă din priviri.

O porumbiţă din vecini se obişnui cu el atât de mult încât venea în odaia lui şi ciugulea tară teamă farămiturile de pe jos. într-o zi, pe când mâhnirea îl apăsa crunt şi sufletu-i, plângând amar, da să-l părăsească, iar porumbiţa, la picioarele lui, culegea boabele de lacrimi rostogolite pe duşumea, Leonhard văzu cum, plictisită în cele din urmă de acest joc, pasărea scoate la iveală din crăpătura unei scânduri ceva rotund şi luminos. El se uită cu mai multă băgare de seamă: era inelul pierdut.

Izbutind să se lase în genunchi, Leonhard întinse mâna, care îndeobşte atârna atât de greu, apucă inelul cu toată uşurinţa şi, amintindu-şi de sfatul Ondei, îl făcu să se rotească. Dornic de izbăvire, o strigă pe nume de trei ori.

Inelul, în rotirea lui, arăta la început ca o mică bilă de aur, apoi se mări ca discul lunii, şi tot crescu şi crescu, până ajunse cât soarele strălucitor, pentru ca pe urmă, cât ai clipi, să se deschidă asemenea unei corole de cactus grandiflorus[36]. Leonhard privi înăuntru ca în străfundul unei păduri adânci, din care urca un freamăt neştiut, ca de ploaie îndepărtată. Din freamătul acela se lămuri, în sfârşit, un cântec de ţiteră, apropiindu-se încet-încet. Deodată, negurile verzi se despicară şi deasupra lui răsări Onda în veşmintele-i de argint, lungi, tremurătoare. Nebun de fericit, Leonhard privi în sus, la faţa ei înfiorată de un zâmbet trist. Ea se plecă asupra lui şi vorbi:

— Dă-mi sufletul tău, căci vreau să te duc întru veşnică desfătare!

— Ţi-l dau! răspunse Leonhard.

Atunci, Onda îi petrecu pe după gât albele-i braţe, răcoroase ca apa, şi îl sărută pe amândoi ochii. Simţurile îi pieriră şi se prăbuşi la picioarele ei.

Un om care lucra în grădină auzi zgomotul acelei căderi şi alergă la faţa locului. El găsi în odaie un mort.

Ţăranul şi fiul său

poveste germană

într-o dimineaţă, la sculare, Peter îi spune nevestei sale, foarte speriat:

— Ia te uită, Eva, ce de-a vânătăi am! Tot corpul mi-e negru-vânăt şi să nu crezi că-i de la vreo încăierare!

— Omule, zise femeia, l-oi fi deşelatîn bătăi pe Hansel, biet căluţul nostru. Or, mie, bunicul mi- a spus-o în sute de rânduri: când cineva îşi bate vita, fie taur, fie măgar sau cal, aceasta îi întoarce noaptea vânătăile. Aşa că, totul e limpede.

Dar Peter mârâi:

— Hm, dacă nu înseamnă şi altceva!

Rămase tăcut şi se gândi că vânătăile astea pot fi semnul morţii. De aceea se purtă blând şi înţelegător, spre binele întregii case. Dar abia i se vindecă pielea,

36 cactus grandiflorus, în limba latină: o specie de cactus cu flori foarte mari

că se făcu iar Peter cel dintotdeauna, crunt, roşcovan, scuipând înjurăturile printre dinţi. Mai ales Hansel, roibul său costeliv, petrecu vreme grea, veşnic înfometat. Şi când stătea în grajd şi îl dureau oasele de atâta trudă, gândea în sinea lui: „De s-ar găsi vreun hoţ să mă fure, m-aş duce cu el ca vântul!”

Ţăranul însă avea un băiat bun la inimă, pe care îl chema Frieder. Acesta îi arăta bietului căluţ multă dragoste. Când uşa grajdului se deschidea mai lin ca de obicei, atunci Hansel întorcea de îndată capul ostenit, să vadă dacă nu e cumva Frieder, care îi aduce pe ascuns tainul de dimineaţă sau de seară. Dar într-o zi, deschizând băiatul uşa grajdului, se sperie grozav, căci văzu călare pe roib o preafrumoasă fetiţă, cu rochie de argint luminos şi coroană din flori sălbatice în păru-i de aur. Mângâind cu mâna ei albă rănile şi bubele lui Hansel, fetiţa se uită la băiat şi rosti:

Hansel cel vrednic se simte mai bine Când regina de coamă-l ţine,
Şi Frieder, sărman fecior,
Va să fie la capre păstor,
Dar o să-şi afle belşugul,
Numai să scuture nucul,
Numai să scuture nucul!

Vorbind astfel, zâna se făcu nevăzută şi lăsă locul gol. Pe Frieder îl năpădiră fiori de bucurie; o şterse vesel din uşă. Dar când se mai gândi niţeluş la cele auzite, aproape că-l apucă tristeţea. „Vai, îşi zise el, să fii păstor la capre, în sat – ce viaţă săracă! Nu mi-ar ajunge nici să-i cumpăr mamei un drob de sare pentru supă. Dar nucii? De unde să-i iau? în livada tatii nu e niciunul. Şi chiar dacă, vorba zânei, mi s-ar umple sacii cu nuci, din asta nu se satură nimeni. Lasă că ştiu eu ce-i de făcut, dacă tot trebuie să păzesc caprele: adun nuiele şi învăţ să leg mături. Mai pică un ban. . Aşa se tot gândi Frieder în ziua aceea, chiar şi la şcoală, petrecându-se adânc în visuri.

— Cât e de şase ori şase? întrebă învăţătorul la tabla înmulţirii. Ei, Frieder, ce-ţi umblă astăzi prin cap? Răspunde!

Băiatul, speriat, nu ştia cum să zică: „treizeci şi şase” ori „nuiele frumoase”, căci la amândouă se gândea. El spuse:

— Nuiele frumoase!

Şi se porni un râs de zdrăngăniră ferestrele şi rămase încă multă vreme o zicală printre şcolari atunci când vreunul sta cu gândurile aiurea:

— Ăsta-i cu nuiele în cap!

Noaptea, Frieder nu putu dormi. I se păru într-un rând că umblă ceva în curte; se ridică şi se uită pe fereastra de deasupra patului. Şi iată, zări o lumină dinspre grajd şi pe Hansel ieşind cu fetiţa de- a călare. Aceasta îl scoase în curte şi roibul călca atât de uşor de parcă pământul ar fi fost aşternut cu bumbac. La început, Frieder vru să ţipe, dar se răzgândi pe loc. „Asta-i norocul lui Hansel”, îşi zise el şi se culcă din nou şi nu făcu decât să plângă tăcut în pernă, căci s-a dus căluţul şi n-o să se mai întoarcă nicicând.

Ajungând cei doi afară, în uliţă, Hansel îşi văzu umbra la lumina scânteietoare a lunii şi cugetă în sinea lui: „Vai, ce slăbănog sunt! Nici că m-ar încăleca vreodată o regină!“

Iar zâna nu grăi nimic, doar cârmi şi îl mână peste câmp şi, străbătând astfel o bună bucată de drum, ajunseră curând la o poiană frumoasă. Era plină de flori aurii şi se numea Nevăzuta, căci nu se arăta oamenilor obişnuiţi, iar ziua se trăgea de fiecare dată într-o pădure megieşă, unde nimeni n- o putea zări. Dacă venea însă vreun copil de oameni sărmani, cu văcuţa sau cu iedul după el, atunci zâna îi arăta poiana. Creşteau acolo ierburi de soi, cât şi buruieni ciudate, care le priau de minune vitelor.

Acolo zâna descălecă, zicând:

— Paste, Hansel!

Fugi apoi de-a lungul pârâului şi dispăru în văzduh, ca o steluţă nălucind pe cer. Iar Hansel se puse pe păscut şi, când se sătură, îi păru rău că nu mai poate să mănânce, aşa de grasă şi lăptoasă era iarba aceea fragedă. în cele din urmă, i se făcu somn. Se culcă deci sub deal, la picioarele unor fagi rotunzi, şi se odihni preţ de patru ore. ÎI trezi deodată un corn de vânătoare; era ziuă şi soarele râdea limpede pe cer. Hansel se ridică iute în picioare, îşi văzu iarăşi umbra pe pajiştea verde şi se miră:

Ai, ce flăcău frumos m-am făcut! Neted şi curăţel!

Şi aşa era: pielea îi strălucea ca scăldată în untdelemn.

Se nimerise ca regele acelei ţări să vâneze de câteva zile prin împrejurimi şi să iasă tocmai atunci din pădure cu oamenii săi.

— Ah, uitaţi-vă! Uitaţi-vă ce bidiviu minunat! strigă el. Cum îşi încearcă mădularele, cum se saltă sprinteior!

Şi vorbind astfel, se apropie împreună cu domnii de la Curte, care lăudară la rândul lor calul şi îl bătură mângâietor pe grumaz. Regele porunci unui vânător:

— Du-te în sat şi întreabă dacă acest animal e de vânzare. Spune-le că n-o să încapă pe mâini rele!

Vânătorul cu pricina călărea o iapă dereşă, care îi plăcu lui Hansel, aşa că se ţinu după ea, şi în curând sătenii îşi scoaseră curioşi capetele la geamuri.

— Hei, spuneţi, al cui e roibul? strigă vânătorul din uliţă.

— Al meu nu-i! Nu-i de prin părţile astea! se auzea de peste tot.

— Ia te uită, Frieder, uite colo, zise Peter, e un cal unguresc! Mi-ar plăcea să fie al meu!

Până la urmă şi potcovarul satului se jură că un cal ca ăsta nu găseşti preţ de şase mile jur
împrejur. Atunci vânătorul se întoarse cu Hansel la rege, anunţând cum că roibul e fără stăpân.

— Să-l păstrăm, aşadar! hotărî regele şi alaiul îşi văzu de drum.

între timp, Peter îşi aminti că totuşi e vremea să dea de mâncare la vite şi împinse, căscând, uşa grajdului. „Hait!” făcu ochii mari găliganul, de cum văzu locul gol. Capul său roşcovan nu mai ştia ce să gândească.

— La naiba, izbucni în sfârşit, te pomeneşti că roibul acela străin o fi fost Hansel al meu, şi numai o vrajă a făcut să nu-l recunoască nimeni!

Mai să-şi smulgă părul de necaz. Dar ce putea să mai dreagă? Roibul era dus departe. N-a rămas decât să le plângi de milă celor doi bouleni, căci neomul îşi vărsă necazul pe ei şi în toate zilele îi sili să lucreze cât trei. Dar pe lângă buşeli, ghionturi şi foame, ceea ce le tăia de-a binelea pofta de viaţă era dorul după bravul lor Hansel. Jelindu-l, boii se încăpăţânau şi făceau totul împotrivă. Drept care Peter îi şopti într-o zi femeii sale:

— Aşa-i cum îţi spun, acuma şi boii mi-s vrăjiţi.

Nu trecu mult şi se înţeleseră să-i vândă pe nimica toată măcelarului. Acesta îi duse şi îi tăie la oraş. Dar ce întâmplare ciudată! într-o noapte, pe când dormeau cu toţii, aude Peter ciocănituri în oblon şi strigă mânios:

— Cine-i afară?

La care îi răspund două glasuri adânci de bas:

— Roşcatul şi înstelatul.

Din pricina ta umblăm pribegi,

Vrem să mâncăm, dă-ne fânaţul,
Ni-s burduhanele reci!

Lui Peter i se încreţi pielea. îşi ciupi nevasta şoptind:

— Scoală tu, Eva, n-auzi?!

— Eu, nu! răspunse femeia. Boii îţi cer ţie tainul de fân.

Aşa că se sculă găliganul tremurând, le aruncă boilor nutreţul şi, cum terminară de mâncat, plecară din nou.

Acum nenorocirile se urmară lanţ. Peter cumpără la târg altă pereche de boi, dar se dovedi îndată, cu toată grija ce le-o purta, că niciun dobitoc nu mai poate răbda traiul în grajdul lui. Curând se îmbolnăviră şi boii, şi vaca. Peter trebui să-i vândă cu pierdere grea. Fugi atunci şi căută un vraci, adică un pungaş de viţă, îi dădu smerit un taler de aur şi primi în schimb nişte pulbere cu care urma
să-şi afume grajdul la ceasul amiezii. Şi se apucă de afumat cu atâta zel, încât se aprinseră paiele şi, cât ai clipi, cocoşul roşu sui pe acoperiş cu aripile întinse, adică grajdul şi şura luară foc şi arseră de parcă n-ar fi fost. Cu mare greu izbutiră pompierii să-i scape baremi casa de flăcări. Peter, ce-o să se mai întâmple cu tine? Noaptea următoare, aude iarăşi bătăi în oblon.

— Cine-i? întreabă el.

— Roşcatul şi înstelatul
Umblăm pe vânt şi ploaie, pribegi,
Vrem să mâncăm, dă-ne fânaţul,
Ni-s burduhanele reci.

Atunci Peter, desperat, sare din aşternut, îşi loveşte mâinile deasupra capului şi strigă:

— Vai mie, vai mie, să hrănesc morţii, când n-o să mai am, mâine-poimâne, hrană pentru cei vii!

Asta înduioşă vitele. Plecară şi nu se mai întoarseră la el.

în loc să-l cuprindă remuşcarea şi să mai dreagă din ce-a stricat, Peter întâmpina mizeria la cârciumă, printre cheflii. Cu cât se tânguia şi îl certa nevastă-sa, cu atât i se scârbea lui de casă; pe deasupra, făcu şi datorii, cu care niciun ditamai general nu s-ar fi ruşinat; în curând ajunse atât de departe, încât i se scoaseră la mezat casa şi acareturile. Acum trebuia să lucreze cu ziua, iar sărmana femeie ţesea pe la oameni străini. Frieder însă şedea frumuşel pe izlazul de la marginea satului şi ţinea un băţ în mână, păzind caprele, sau lega nuiele şi făcea tâmuri de vânzare.

Trecură astfel trei ani şi iată că regele se afla din nou la vânătoare de mistreţi, având-o acum şi pe regină alături. Şi cum era vreme de iarnă cu ger vârtos, înălţimile lor nu voiră să mănânce în aer liber, ci bucătarii Curţii pregătiră masa la hanul Şoimul. Acolo, în sala de sus, se ospătau aceşti musafiri în voia cea bună, iar muzicanţii le cântau la ureche. Poporul, însă, grămădit pe uliţă, sta şi asculta. Când, după ospăţ, fură aduşi din nou caii şi un slujitor tocmai înşeua calul reginei, se ivi drept în faţa lui păstorul de capre şi îi spuse răspicat:

— Calul ăsta e al tatălui meu, ca să ştii!

Mulţimea izbucni într-un râs mare; roibul însă necheză de trei ori bucuros şi îşi frecă tâmpla de umărul lui Frieder. Toate acestea le văzu şi auzi regina de la fereastra de sus. Foarte mirată, se întoarse şi vorbi cu soţul ei. Regele puse să-l cheme pe micul păstor de capre; acesta intră cuviincios, dar vesel, în sală, cu obrajii ca trandafirul, căci era băieţel curat şi ochii îi râdeau şăgalnici, doar că umbla desculţ.

Regele îi grăi:

— Ziceai că bidiviul cel frumos ar fi al tatălui tău, nu?

— Păi, am spus adevărat, domnule, raportez cu plecăciune.

— Şi cum vrei s-o dovedeşti, băiete?

— Fac şi dovada, numai să-mi îngăduiţi. L-am auzit pe rândaş lăudându-se că roibul cică n-ar lăsa pe nimeni să-l încalece, doar pe regină, stăpâna lui. Acum uitaţi-vă, vă rog, dacă n-o să-mi stea căluţul liniştit şi dacă n-o să mă asculte când îl strig pe nume: Hansel! Pe urmă judecaţi: am spus adevărul ori ba.

Regele tăcu un răstimp, după care zise unuia dintre oamenii săi:

— Aduceţi-mi trei bărbaţi destoinici din sat, să vedem ce mărturisesc în privinţa băiatului.

Dar când veniră sătenii, întrebaţi fiind ce ştiu în legătură cu calul, mărturia lor nu fu prielnică lui Frieder. Atunci băiatul hotărî să vorbească singur. Povesti simplu, cinstit, despre zână, cum aceasta îl răpise pe Hansel, cum el, Frieder, îşi cunoscuse roibul, cum zâna îi arătase poiana nevăzută, unde lui Hansel îi priise atât de mult şi unde se făcuse atât de chipeş. Auzindu-l, cei de faţă fură tare miraţi. Unii îl priviră chiorâş, însă regina grăi:

— Desigur, acesta e un băiat cinstit şi adevărul stă scris pe fruntea lui.

Chiar şi regele păru binevoitor faţă de băiat şi, cum era şi în toane bune, rosti:

— însă de probă tot nu scapi!

Cu aceasta, îl pofti pe Frieder în dreptul unei fereşti dosnice, care dădea spre un loc înierbat, larg şi neted, în mijlocul căruia se înălţa un nuc bătrân, ca la vreo sută de paşi de casă. Totul zăcea însă acoperit cu o zeghe de zăpadă, căci era în luna sărbătorilor de iarnă.

— Vezi poiana asta întinsă? făcu regele întrebător

— Păi da, şi de ce nu? se băgă în vorbă unul dintre curteni, măscăriciul regelui, adăugând cu glas leţinut: Deşi asta-i din cele nevăzute, ha, ha! fiind ascunsă toată sub zăpadă.

Curtenii râseră, dar regele grăi către băiat:

— Nu te lăsa prostit de o gură spartă. încalecă pe Hansel şi să mi-l porţi astfel în jurul nucului încât să iasă un cerc pe zăpadă, şi dacă izbuteşti, atunci tot pământul cuprins în cercul acela să fie al tău!

Zâmbiră curtenii linguşitori, crezând că n-o să fie decât o glumă bună. Frieder însă se arătă atât de bucuros încât ziceai că dinţii lui albi nu-şi mai găsesc loc în dosul buzelor. I se aduse calul (după ce îi scoaseră şaua femeiască de aur). Acesta necheză vesel, încât tot poporul se bucură cu el şi, dintr-un salt, Frieder se şi afla călare. Mai întâi merse încet spre poiană, acolo se opri şi îşi roti ochii în toate părţile măsurând depărtarea până la pom; apoi îl porni pe Hansel la trap şi în sfârşit la galop. Mergea totul strună şi era o plăcere să vezi ce uşor şi sigur se ţinea băiatul în şa. Nu era însă prost Frieder. închipui cercul cât mai mare cu putinţă şi capetele se uniră atât de frumos de parcă cineva l-ar fi tras cu compasul. întâmpinat cu urale, Frieder sări apoi din şa, îl sărută pe Hansel drept în bot, iar regele îi făcu semn de la fereastră, să urce sus, în sală.

— Ai trecut cu bine proba, spuse acesta. înseamnă că poiana va fi a ta. Cât priveşte însă pe Hansel, nu pot să ţi-l înapoiez: l-am dăruit reginei. Dar n-o să rămâi în pagubă.

Zicând acestea, îi întinse o pungă de galbeni, plină ochi, întru care băiatul fu foarte

mulţumit, mai ales că regina adăugă:

— Să vină în fiecare an la oraş, la palat, să-l vadă pe Hansel!

— Ei, da, strigă Frieder, şi atunci vă aduc de fiecare dată câte un săculeţ cu nucşoare verzi din pomul meu!

— Aşa să fie! mai spuse regina, şi astfel se despărţiră.

Tăindu-şi drum prin mulţimea lămuritoare, Frieder alergă acasă, la părinţi. Peter, tatăl său, privise de departe, pe furiş, toată întâmplarea cu cercul şi făcuse în inima lui un jurământ, al cărui tâlc fireşte că nu trebuie să vi-l mai spun. Destul că Frieder şi Hansel îl scoseseră din nou la liman. De-acum încolo trăi ca un bărbat cinstit, drept, chiar dacă bogat, lăsând în urma lui un fecior şi mai înstărit. Şi niciun sătean, de-atunci încoace, n-a mai păcătuit faţă de vita lui.

Povestea domnului de ţepuşă

poveste germană

într-o cinstită ţară domnea regele Pe-cuvânt, un stăpân foarte drept, dar cu atât mai aspru şi, la răstimpuri, foarte grosolan. Avea mult de lucru, căci obişnuia să se ţină de cuvânt, iar înaintaşii săi fuseseră atât de darnici în făgăduieli încât, voind regele să cinstească şi cuvântul lor, nu-şi mai vedea capul de treburi, mai ales că se întâmpla ca unul să fi făgăduit într-un fel şi altul taman pe dos. Cu toate astea, măria sa nu-şi pierdea cumpătul. Se ţinea cu dârzenie de cuvântul dat. încolo nu-i păsa de nimic şi nici curios nu era. Se temea să nu afle de vreo nouă promisiune pe care ar fi trebuit s-o respecte, ceea ce i-ar fi fost mai mult decât neplăcut. Trăia foarte paşnic în ţara lui şi încheiase o înţelegere cu toţi monarhii lumii, care suna scurt: „Nu te atingi de mine, nu mă ating nici eu.”

Acest rege bun avea o fiică tare curioasă de felul ei, care îşi vâra nasul peste tot. Dorise atât de mult să afle cum arată lumea, încât nici nu aşteptă să i se pregătească leagănul, că se şi scoborî din cer, copăcel-copăcel, până la mama; drept care biata regină, care ţinea ca totul să se petreacă în ordine şi la timpul său, muri de spaimă, strângându-şi fetiţa la piept şi zicând:

— Copila mea vrea să ştie cum arată lumea, deci va trebui să mă duc eu să văd cum arată cerul. Fie ca săptămâna cu care ai picat mai devreme să-ţi aducă mari foloase cândva.

Vorbind astfel, regina muri, iar femeile din preajmă, după ce o aduseră în odaie, vestiră regelui Pe-cuvânt moartea reginei şi naşterea fiicei sale.

Regele întrebă întâi şi întâi:

— Care au fost ultimele vorbe ale soţiei mele ca să le pot împlini, dânsa fiind moartă?

Atunci, cea mai în vârstă dintre doamnele de onoare lămuri cum că regina ar fi spus: „Copila
mea vrea să ştie...”

— Aşa, hotărî regele, să se cheme dar prinţesa Vreau- să-ştiu, cum i-a spus mama până a muri!

Ceru el pe urmă să i se repete şi celelalte cuvinte ale moartei; dar nu găsi nimic de păstrat, afară
de acelea privind săptămâna cu care ar fi picat mai devreme şi care ar fi trebuit să-i aducă prinţesei foloase mari; aceste vorbe nu le prea înţelese şi îşi puse în gând să mai stăruie asupra lor.

în sfârşit, porunci ca biata regină să fie culcată în mormânt, iar micuţa Vreau-să-ştiu în leagăn.

Acum, bravului monarh îi căzu în seamă o mare grijă, care îl muncea şi îl apăsa: făgăduise soţiei ca, în caz de va muri din naştere, să ţină loc copilului de mamă. Cum să se descurce şi să nu-şi calce cuvântul dat, asta n-o mai pricepea defel, şi cugeta întruna şi iar cugeta. Când iată-l, după vreo jumătate de oră, pe gânditorul Curţii, care intră şi întrebă:

— Maiestate, aţi găsit ceva?

Regele şi el:

— Dar domnia ta ai găsit?

Gânditorul zice:

— Maiestate, n-am găsit nimic.

Si regele, la rândul lui:

— Nici eu n-am găsit.

Atunci gânditorul trage încheierea:

— înseamnă că amândoi n-am găsit nimic.

Şi se pun amândoi iarăşi pe gândit. Peste câteva ore se întâlnesc din nou şi se despart la fel.

Doamnele de la Curte ar fi căutat desigur o doică pentru micuţa Vreau-să-ştiu. însă regele Pe- cuvânt nu îngădui, căci voia musai să-şi ţină cuvântul şi să-i poarte de grijă în locul mamei.

Spre marea uimire a tuturor, copila părea să nu aibă nevoie de mâncare, creştea sănătoasă şi grasă, încât regele crezu că trăieşte numai din gândurile lui. Până la urmă, culcat în patul regal, se gândi totuşi că nu i-ar strica şi o femeie, care să vadă uneori de prunc în timpul nopţii; de astă dată nu mai stătu pe gânduri şi, sărind repede din pat, porni spre odaia vecină, unde se afla leagănul.

încet, încetişor, deschise uşa. Dar ce minune îi fu dat să vadă! O femeie cam bătrâioară sta lângă Vreau-să-ştiu şi o alăpta, pe când alţi şapte prunci de ţâţă, culcaţi pe duşumea, se înşirau înaintea ei, frumos înfăşaţi, ca nişte peştişori puşi la prăjit.

... – Aida-de, strigă regele, nu-i cine ştie ce lucru că-mi hrăniţi copilul, numai că asta, vorbind pe şleau, nu se poate! Am făgăduit să ţin locul mamei, de aceea e oprit! Prin urmare, marş din casă! Băgaţi peştii ăştia şapte în şorţ şi să nu vă mai prind pe-aici!

— Dacă-i pe-aşa, daţi-mi simbria pe o săptămână, ceru femeia şi, schimbând micuţei Vreau-să- ştiu scutecele, o aşeză din nou în leagăn.

Regele îi dădu „punga visurilor”, căci nu se culca niciodată fără un săculeţ plin cu galbeni, ca să se poată ţine de cuvânt în cazul când vreun supus, căruia îi făgăduise ziua o sumă de bani, i-ar fi răsărit în vis.

în cele din urmă, femeia îi spuse regelui:

— Ascultă, Pe-cuvânt, eu plec de lângă fetiţa ta, că e şi vremea dealtminteri, curând o să bată ceasul douăsprezece şi vine altă săptămână; dar fiindcă mi-ai plătit pe cinste simbria, vreau să-ţi spun ce-i de făcut ca să poţi purta de grijă copilului în locul mamei. Numai că trebuie să-mi fagăduieşti ca primului ticălos care ar îndrăzni să te jignească, fie chiar să te înţepe până la sânge, să-i ierţi purtarea şi să-l ospătezi pe deasupra cu cel mai bun frupt din câte ai la îndemână.

— Să mă înţepe până la sânge, vorbi regele, asta nu-i

glumă! Dar îţi făgăduiesc, în numele dragostei de mamă.

— Bine, sfârşi femeia. Deci hrăneşte-l pe ticălos şi o să-ţi hrăneşti copilul.

Apoi dispăru. Regele însă simţi o înţepătură în braţ şi se trezi; atunci îşi dădu seama că nu fusese decât un vis, căci zăcea lung şi lat în aşternutul lui. înţepătura de la braţul stâng, subţire şi rea, îl făcu să caute locul cu mâna, şi... ce să vezi? Prinse un purice al naibii de mare! Mânios, îl frecă între degete şi tocmai dădu să-l ucidă cu unghia când îşi aminti de făgăduiala ce-i făcuse femeii în somn: nu numai să-l ierte pe ticălos, dar să-l şi ospăteze cu tot ce are mai bun. Vârî deci puricele într-un borcănaş gol pentru hapuri şi grăi:

— Iertată fie-ţi fapta, şi vei bea din sângele meu!

Asta o făcu mai ales pentru că nu găsi la el punga visurilor şi căzu la bănuială că o dăduse aievea acelei femei, ceea ce ar fi însemnat că nu fusese doar o stearpă nălucire.

Gândi regele preţ de câteva ore asupra întâmplării, tot uitându-se la nelegiuitul din borcan, care părea să doarmă. Scutură borcanul, puricele se trezi, iar în odaia de alături micuţa Vreau-să-ştiu izbucni în plâns. Se apucă atunci să legene uşor borcanul şi auzi de dincolo mişcarea leagănului; purice şi copil adormiră pe loc; adormi şi regele. Dimineaţa, copilul începu din nou să plângă, iar puricele nu-şi mai găsea astâmpăr în borcan. Pe-cuvânt aşeză puricele pe braţ şi îl lăsă să tragă sânge. Atunci, Vreau-să-stiu se linişti neîntârziat.

Pe scurt, regele găsi că tot ce-i făcea puri celui trecea şi asupra micii prinţese; de aceea se îngrijea să nu-i lipsească nimic, iar copilul arăta mare şi durduliu. Pe de altă parte însă tâlharul se îngrăşa din ce în ce, încât nu-şi mai găsea loc în borcănaş. Regele Pe-cuvânt fu nevoit să-l mute într-o sticlă mare. Toate acestea le orânduia în taină. Niciun ochi străin nu văzuse până atunci puricele. Curând şi sticla se dovedi neîncăpătoare şi regele îi dădu adăpost într-o cizmă de-a lui. Peste puţin însă nu mai fu în stare să-l ospăteze: se îmbolnăvi el însuşi din pricina gânganiei, slăbi şi se gălbeji. începu deci s-o hrănească pe Vreau-să-ştiu cu păsat, iar puricelui îi dădu sânge de bou.

Astfel, prinţesa d puricele crescură mari tară a se fi întâlnit vreodată. Puricele era cât boul, iar Vreau-să-ştiu număra tocmai şaisprezece ani, când o întâmplare nefericită îi făcu să se cunoască.

Vreau-să-ştiu era foarte curioasă şi se uita prin toate găurile cheilor. Mai ales, voia încă de mult să ştie ce anume va fi tăinuind regele în dormitorul său, căci niciodată nu-i îngăduia să intre şi totuşi se auzeau uneori nişte sforăieli şi bocănituri de parcă un ţap ar fi tropăit prin odaie. Curiozitatea n-o mai lăsa în pace, încât fata se apucă într-o noapte să asculte la uşa regelui, care tocmai vorbea cu puricele, despre care dânsa încă nu ştia că-i purice. Spunea Pe-cuvânt:

— Zi, nemernicule, ce să mă fac cu tine? Mi-ai crescut până peste cap, aproape că nu mai am loc în odaie!

Puricele răspunse:

— Mărite rege, nici eu nu mai pot aici de plictisit ce sunt. Gândesc să-mi dai o livrea frumoasă şi să mă numeşti paj pe lângă surioara mea Vreau-să-ştiu.

— Surioară? Cum vine asta? se înfurie regele. Cum îndrăzneşti s-o faci pe prinţesă surioara ta!

— Oare nu mă trag şi eu din sânge regesc? i-o întoarse puricele.

— Oarecum, îngădui regele, dar nu-ţi dau voie să vorbeşti despre asta.

— Ce s-o mai lungim! zise celălalt. Să mi se dea dreptul meu, după lege! M-am săturat să tot dorm sub patul

dumitale, printre papuci! Mai e şi o pungă acolo, din piele neargăsită, care miroase urât. Ţi-o spun, rege, dacă nu mă muţi la Vreau-să-ştiu, bag ţepuşa în mine şi mă omor.

— Bine, rosti regele, fie precum zici! Acuma, dormi sănătos, domnule cavaler de Ţepuşă!

— Mulţumesc pentru rang, răspunse puricele. Somn uşor, stimate rege Pe-cuvânt!

în odaia regelui totul se linişti. Prinţesa Vreau-să-ştiu se duse la culcare. Dar de dormit nu putu să doarmă. Voia să ştie neapărat cine-i frăţiorul ăsta oarecum, care urma să-i fie paj. Şi gândul o munci până-n zori.

Dimineaţa, croitorul Curţii fu chemat la rege. Când ieşi, prinţesa strigă:

— Hei, domnule Peticei, ce ţi-a poruncit regele?

— Să-i fac o uniformă domnului cavaler de Ţepuşă, răspunse meşterul. Un domn neastâmpărat, nu-i vorbă. A trebuit să sar după el peste pat, peste masă, ca să-i iau măsura. Dar mă zoreşte lucrul, alteţă. Prea plecat servitor!

Şi croitorul se depărtă grăbit. Pe urmă ieşi din odaia regelui meşterul cizmar.

— Hei, domnule Papucel, îl strigă Vreau-să-ştiu, ce ţi-a poruncit regele?

— Să-i croiesc pantofi de dans şi cizme de marochin domnului cavaler de Ţepuşă, răspunse cizmarul.

— Şi cine-i acest domn? întrebă ea.

— O, e un domn tare sprinten de picior! A trebuit să sar după el peste masă, peste scaune, ca să-i iau măsura. Dar mă zoreşte lucrul, alteţă. Prea plecat servitor! vorbi cizmarul şi se depărtă grăbit.

în sfârşit, ţâşni din odaia regelui şi meşterul perucar şi lucrurile se petrecură aidoma. După care se arătă şi regele, care o găsi pe prinţesa Vreau-să-ştiu şezând, tulburată foarte, într-un ungher al sălii.

— Ce-ţi lipseşte, copila mea? întrebă regele.

— Ah, am visat un vis ciudat şi visul acesta trebuie să mi-l împlineşti, răspunse Vreau-să-ştiu. Altminteri, o să cad bolnavă.

— Dacă pot, ţi-l împlinesc, făgădui regele, şi copila îi povesti.

Cică visase că ar fi avut pe lângă ea un paj frumos şi iute, care o desfăta nespus cu sprinteneala şi dibăcia lui. Dar n-a izbutit deloc să afle de unde-i pajul. Să-i spună deci regele cum şi de unde a răsărit. Regele grăi:

— Un paj sprinten şi dibaci vei avea, însă de unde a răsărit, asta să ţi-o spună dumnealui, eu unul nu ştiu. Mâine dimineaţă o să te servească, pentru întâia oară, la dejun.

Prinţesa trebui să mai rabde. A doua zi dimineaţă, când croitorul aduse regelui uniforma cu trese de aur, Vreau-să-ştiu o privi cu multă curiozitate, ca şi cizmele roşii de marochin pe care le aduse cizmarul, ca şi frumoasa perucă de culoarea castanei, precum şi celelalte lucruri.

în cele din urmă, uşa se deschise, regele ieşi în prag şi lângă el sta un flăcău tare ciudat, puricele cel mare, domnul de Ţepuşă, purtând dolman de husar, din catifea brună, cizme roşii, căciulă neagră de urs şi perucă lungă, buclată; ţinea în mână o tavă aurită cu o ceaşcă de ciocolată şi părea să-şi frâneze cu mare greu puterea care îl

trăgea în sus; era gata-gata să sară, ca şi cocoşul de la flintă când vânătorul ţine degetul pe trăgaci; stătea ca lipitoarea în preajma unei vâne de sânge.

Prinţesa, care şedea la capătul celălalt al sălii, se ridică pentru a-i spune regelui bună dimineaţa. Acesta însă, fără să se apropie, rosti:

— Dragă Vreau-să-ştiu, iată-l pe domnul de Ţepuşă, noul tău paj, care îţi aduce o ceaşcă de ciocolată! Trag nădejde că dumnealui îşi va face bine datoria şi îţi va fi pe plac.

Vreau-să-ştiu se înclină şi, de curiozitate, îi fugiră ochii înainte ca la melc

— Voia maiestăţii voastre! zise ea supus.

Atunci regele se întoarse către husarul cel brun:

— Ei, Ţepuşă, de-acum să ne arăţi în ce fel te pricepi să slujeşti pe o prinţesă.

Nu sfârşi bine că, dintr-un salt arcuit pe toată lungimea sălii, Ţepuşă se şi afla în genunchi, la picioarele prinţesei, întinzându-i ceaşca de ciocolată. Vreau-să-stiu se sperie grozav, ţipă şi căzu în leşin. Domnul de Ţepuşă ştia însă, la rândul lui, ce-i de făcut; nici n-apucă regele să ajungă până la el dinspre celălalt capăt al sălii, ca să-i ardă o pereche de palme, că prinţesa se şi găsea în grija pajului, care căuta s-o readucă în simţiri, trăgându-i sânge din braţ.

Regele, văzând atâta grijă, se bucură nespus, iar când prinţesa deschise ochii mari, domnul de Ţepuşă mestecă ciocolata cu o linguriţă, atât de repede încât alteţa sa înghiţi spumoasa băutură cu mult nesaţ şi se înzdrăveni.

Toate astea le brodi cu o repeziciune de-ţi stătea mintea în loc. Drept care, regele Pecuvânt hotărî să-l aşeze în rangul de Consilier al Iuţelii şi îl cinsti cu ordinul „Caterina cea iute”[37]. Totodată, porunci să i se bată cizmele cu aur greu, ca să nu mai poată sări atât de năprasnic. Şi astfel, lucrurile merseră destul de bine un timp.

Vreau-să-ştiu nu mai putea trăi fără Ţepuşă; lui îi cădea în sarcină să tragă sânge tuturor doamnelor de onoare; tot lui să ducă la bun sfârşit orice treabă care nu răbda întârziere; iar la vânat de iepuri alerga totdeauna înaintea câinilor. Pe scurt, era un ins tare plăcut şi lăudat de toată lumea. Nu-i de mirare că, faţă de marea cinste ce-l înconjura, puricele căzu în trufie şi se obrăznici; mulţi oameni cumsecade avură de suferit din pricina lui, încât toţi aceia care se simţeau umiliţi şi nedreptăţiţi nu aşteptau decât prilejul nimerit ca să-l scoată din bunăvoinţa regelui şi chiar să-l piardă.

Odată, când regele, fără a ţine seama de meritele multor ofiţeri, îi dădu comanda unui regiment de husari, nemulţumirea se stârni şi mai rău, iar ofiţerii năpăstuiţi făcură legământ împotriva lui. Unul dintre aceştia, căpitanul Cioc-cănit, se puse în fruntea tuturor ca să-l nenorocească. Linguşindu-l, acesta ajunse prietenul său de taină şi atât de mult îl ridică în slăvi, încât Ţepuşă, de semeţ ce era, mai că se sminti. Până la urmă, Cioc-cănit îi băgă în cap să se ducă la rege şi să-i ceară prinţesa de soţie. Pe aceasta însă o făcu nemaipomenit de curioasă, dându-i a înţelege, prin gura unei cameriste, că n-ar strica să afle în sfârşit cine-i acest domn de Ţepuşă.

Pierzându-şi capul de înfumurare, puricele nu se sfii ca, după o paradă, să-l cheme pe rege deoparte şi să-i spună:

— Maiestatea voastră e, desigur, atât de convins asupra meritelor mele, încât nu se va împotrivi s-o iau de soţie pe prinţesa Vreau-să-ştiu.

Regele însă i-o întoarse mânios:

— Domol, domol! Oare nu ştie domnul de Ţepuşă adevărul în ce-l priveşte? Dacă nu-şi cunoaşte lungul nasului, atunci o să-l învăţ eu!

[37] expresie hazlie în limba germană, pentm diaree

Şi cu aceasta, îi întoarse spatele. Ţepuşă se cutremură din tălpi până-n creştet; doar o singură dată se mai simţise atât de rău şi anume atunci când, fiind încă purice de rând, îl înţepase pe rege şi acesta îl frecase între degete.

întunecat şi bănuitor, îşi conduse regimentul pe sub fereastra prinţesei; dar nu mai porunci să i se sune din trompete cântecul ei şi nici căluţul nu-l mai struni în paşi de dans. Prinţesa Vreau-să-ştiu nu înţelegea cum de nu-i mai dă onorul obişnuit. „Ah, gândi ea, trebuie că se trage dintr-un neam foarte ales, dacă se poartă atât de mândru cu mine. O, de-aş afla cine-i cu adevărat!"

Căpitanul Cioc-Cănit văzuse cum regele, mânios, îl repezise pe Ţepuşă; îl căută aşadar pe acesta ca să-l mângâie în ceasul greu şi îl găsi în manej unde, stârnit de furie şi necaz, sărea ca un deznădăjduit. Când se mai potoli niţel, Cioc-cănit îi spuse:

— Scumpul meu prieten şi camarad, ai fost rănit la sânge; asta nu trebuie s-o rabzi. Ţi-aş da un sfat, care te poate duce la răzbunare şi fericire. Ştii că dincolo, în ţara vecină, domneşte acum regele Totul-al-meu, care nu vrea pace şi e gata să calce înţelegerea „Nu te atingi de mine, nu mă ating nici eu". A şi strâns la graniţă jandarmi înfiretaţi, hotărât fiind să ne declare război. Iar mie mi-a dat de veste că, dacă ai vrea să treci de partea lui cu regimentul de husari, dânsul te-ar numi guvernator al cinstitului regat, de îndată ce regele Pe-cuvânt va cădea prizonier. Ce-ar fi s-o urci pe Vreau-să-ştiu în şa, la spatele tău, şi s-o ştergi călare peste graniţă, iar noi să te urmăm cu toţii?

Domnului de Ţepuşă, mânat de trufia şi scârba lui, îi surâse mult o asemenea trădare. De aceea, îi spuse lui Cioc-cănit:

— De prinţesă am eu grijă, numai cată să mă urmezi cu husarii.

După ce s-au înţeles astfel, Ţepuşă se înfăţişă prinţesei; aceasta îl întrebă nedumerită de ce nu dăduse ordin să i se cânte din trompete la paradă. Ţepuşă vorbi:

— Ah, alteţă, tocmai azi e ziua ce-mi aminteşte de moartea bravilor mei părinţi; vă cer iertare că doliul nu mi-a îngăduit să sun din trompete.

— Dar cine au fost părinţii voştri? întrebă prinţesa. N-aţi vrea să mi-o spuneţi şi mie?

— Aici nu mi-e cu putinţă, răspunse el. O, nefericitul de mine. Dacă s-ar şti aici cine sunt, ar însemna să mor.

— Asta-i nemaipomenit de ciudat, se miră Vreau- să-ştiu, dar eu una vreau totuşi să ştiu, dragă prietene. Oare nu e deloc cu putinţă să mi-o spui?

— Ar fi un mijloc, scumpa mea prinţesă: dacă aţi binevoi să vă plimbaţi deseară, sub raza lunii, tocmai la capătul grădinii regale; acolo, neauzit de nimeni, aş îndrăzni să vă şoptesc minunata mea taină.

Prinţesa se învoi şi veni seara în fundul grădinii, unde o aştepta Ţepuşă; numai că acesta nu-i spuse nimic, ci o săltă în spinare şi, sărind nebuneşte, nu se opri decât în ţara regelui Totul-al-meu.

După ce trecură hotarul, Ţepuşa o aşeză pe prinţesa zguduită de plâns într-o

pădure, pe iarbă, şi rosti:

— Dragă Vreau-să-ştiu, plângi, uşurează-ţi inima, eu te-am răpit. Husarii mei vin din urmă şi, când regele Totul-al-meu mă va numi guvernator al cinstitei ţări, atunci te iau de soţie şi îţi spun cine sunt. Acum însă trebuie să mă scald niţeluş în pârâu, să-mi curăţ hainele, ca să pot apărea frumos şi gătit înaintea regelui Totul- al-meu.

Acestea zise, Ţepuşă se grăbi la scaldă, trecând dintr-un salt peste câteva tufe, în spatele cărora curgea pârâul.

Vreau-să-ştiu era atât de răvăşită, ostenită şi tulburată, încât adormi. Ci deodată, auzi sunet de trompete şi, trezindu-se, văzu regimentul de husari gonind peste câmpie. Fata se sculă, căzu în genunchi şi ceru ajutor. Dar nu era nevoie: căpitanul Cioc-cănitîi spusese totul regelui Pe-cuvânt, iar husarii veneau de fapt să-l prindă pe răpitorul ei. Porniră în goană spre pârâu. Ţepuşă, bănuind că fusese trădat, încercă să sară din faţa lor; dar nu izbuti, fiindcă era ud leoarcă. Husarii îl legară fedeleş, îl zvârliră de-a curmezişul pe un cal, o urcară pe Vreau-să-ştiu într-o trăsură şi se întoarseră astfel la reşedinţă. Acolo, regele pregătise din timp o spânzurătoare înaltă şi se sfătuia cu sfetnicii săi în ce fel să-l ucidă pe ticălos. în sfârşit, hotărî să i se scoată mai întâi uniforma şi pe urmă pielea. Aşa se şi petrecu. După ce îi smulseră uniforma, Vreau-să-ştiu rosti:

— Ţepuşă, dacă-mi spui cine eşti, atunci îl rog pe tata să te ierte.

Ţepuşă dădu din cap că nu. Atunci îl jupuiră de piele, iar prinţesa grăi din nou:

— Ţepuşă, spune-mi cine eşti şi îl rog pe tata să te ierte.

Acum, Ţepuşă nici nu mai dădu din cap, fiindcă... nu era nicăieri, parcă intrase în pământ. Nimeni nu ştia unde se află.

Toată lumea se miră peste măsură. Dar ce să-i faci! Trebuiau să se mulţumească doar cu pielea.

O atârnară sus, de spânzurătoare. Piaţa din jur era veşnic plină de oameni, care căscau ochii la ciudăţenia de piele a colonelului de husari, domnul de Ţepuşă. Avea o mulţime de picioare, ţepi, mustăţi şi un soi de coadă ascuţită, care te îngrozea; nimeni nu pricepea ce fel de făptură va fi fost. Prinţesa Vreau-să-ştiu murea de curiozitate, nu alta; voia cu orice preţ să ştie cine a fost şi îl chinuia pe tată-său, zi şi noapte, cu întrebări; dar Pe-cuvânt făgăduise să nu dezvăluie niciodată adevărul şi se ţinea de cuvânt.

Sosise timpul ca prinţesa Vreau-să-ştiu să se mărite; regele Pe-cuvânt îmbătrânise şi dorea moştenitor; o rugă deci pe fiică-sa să-şi aleagă un bărbat dintre numeroşii prinţi care îi ceruseră mâna. Fata însă vorbi:

— Nu iau pe nimeni până nu ştiu a cui e pielea!

— Bine, draga mea, făcu în cele din urmă regele, dacă asta ţi-e voia, poftim, o să dau de ştire întregii lumi că, oricine ar ghici a cui e pielea, îl vei lua de bărbat. Eşti mulţumită?

— Da, da, se bucură Vreau-să-ştiu, iar regele porunci să se anunţe peste tot: cine va recunoaşte ce fel de piele atârnă sus, de spânzurătoare, în capitala ţării, acela va lua de soţie pe alteţa sa.

Astfel, porniră buluc spre capitală o mulţime de inşi, fie în trăsuri, fie călări, fie pe apă, fie pe jos. Veniră prinţi şi cavaleri, pielari, curelari, şelari, pungari, tăbăcari, cizmari şi legători de cărţi, blănari, cojocari, vânători şi negustori şi dascăli de istoria naturii; oricine avea de-a face în meseria lui cu piei şi pielicele, cunoscându-le cât de

cât rostul, se grăbea să-şi arate marea ştiinţă şi să câştige mâna frumoasei prinţese.

Foind astfel într-un du-te-vino necontenit şi perin- dându-se cu sutele, ba şi cu miile, în faţa regelui, pe care îl tot întrebau dacă au ghicit bine, acesta îşi ieşi din răbdări şi grăi:

— Aici nu e cazul să ghiciţi, trebuie să ştiţi ce fel de piele atârnă sus! Să-şi spună dar fiecare părerea!

Atunci zise unul că ar fi un bou de mare; altul că-i o caracatiţă de câmp; al treilea, că-i zmeu; al patrulea, rinocer; al cincilea, harap.

— Mie îmi pare a fi o piele de jandarm, spuse un biet cizmar de la ţară, dar îi închiseră gura numaidecât.

Până la urmă, un profesor găsi că ar fi pielea unui sălbatic din jungla africană. Pe scurt, nimeni nu ghicea şi toţi plecau aşa cum veniseră.

Asta ţinu câteva luni şi curiozitatea prinţesei crescu la culme. Dar în toată tara nu mai era om care să nu-şi fi încercat norocul.

într-o dimineaţă, pe când oraşul mai stătea închis, iată că răsare la poartă un găligan şi bate cu pumnul în ea, zdruncinând-o din ţâţâni.

— Deschide-ţi! Deschideţi, nătărăilor! strigă el.

Portarii sar năuci din aşternut şi întreabă prin gaura cheii cine bate. Le răspunde un glas ca de bivol:

— Deschideţi! Eu sunt Val-vârtej!

Tremurând, unul din paznici îi deschise şi văzu intrând o pocitanie de zdrahon lat şi lăţos ca un urs, care aproape că atingea pragul de sus al porţii.

— îmi daţi voie să vă întreb cine sunteţi, ca să vă trec la răboj! vorbi diacul de la poartă.

— Mă numesc Val-vârtej şi sunt, în particular, mâncător de oameni! tună zdrahonul, încât bietul diac se muie şi căzu de frică în dosul gheretei.

Val-vârtej porni, cu labele-i de urs, de-a lungul străzilor; oraşul mai dormea şi, cum zdrahonul era flămând, zărind el nişte calfe de brutar ce lucrau la cuptoare, îi prinse şi îi mâncă pe toţi fără pâine, ca pe sturzi. Ajuns în piaţă, văzu spânzurătoarea, cu pielea fluturând şi răvaşul cu fagăduiala regelui: cine va dibui ce fel de piele atârnă sus, va primi de nevastă pe alteţa sa. Străinul clătină din cap, şi, râzând în hohote, strigă cu glasul său uriaş:

— Hei, scularea, sus, rege Pe-cuvânt! Ţi-a sosit ginerele! Haide, sus, prinţesă Vreau-să-ştiu! Ţi-a venit soţul.

Atunci toate obloanele se deschiseră şi mii de oameni îşi holbară ochii speriaţi, iar soarele suind pe cer şi aruncându-şi lumina drept în obrazul lui Val-vârtej. Acesta strănută atât de cumplit încât sparse ferestrele palatului şi cioburile zburară până în patul prinţesei. Şi cum nimeni nu-i ură sănătate, se înfurie, smulse pietrele de caldarâm şi le zvârli asupra oamenilor!

Până la urmă, regele se arătă la fereastră, gata să le tragă un perdaf pe cinste celor vinovaţi de scandal; dar când văzu pe namila de Val-vârtej, se domoli de frică şi întrebă mieros:

— Cu ce vă pot servi, prietene?

La care Val-vârtej răspunse:

— Rege Pe-cuvânt, cheamă pe fiica dumitale Vreau- să-ştiu, căci am venit să spun ce fel e pielea!

— Cam prea de dimineaţă, nu-i vorbă, făcu regele, dar fie şi aşa, că tot mi-ai alungat din aşternut întreg oraşul.

Tocmai voia să se ducă, la prinţesă, când aceasta răsări în faţa lui; larma din oras îi

stârnise curiozitatea şi nu mai putea dormi; se arătă şi ea la fereastră; atunci, Val-vârtej bătu din palme şi râse atât de tare, încât moara oraşului se opri.

— Ai, mii de draci! strigă el. Ce prinţesă frumoasă pentru o piele de purice.

Când desluşi cuvintele „piele de purice”, regele Pe-cuvânt se îngrozi şi fruntea i se acoperi de sudoare, iar vorba purice merse din gură-n gură prin tot oraşul; din toate foişoarele se auzea purice, toboşarii băteau purice, şcolarii cântau purice, parola husarilor suna purice, şi toate tunurile slobozira tunete în văzduh; căci regele Pe-cuvânt fluturase din batistă şi acesta era semnul dinainte hotărât cum că s-a găsit răspuns la întrebarea ce fel de piele atârnă sus.

Prinţesa leşină, pe când Val-vârtej urcă scările palatului. Ah, nu mai era domnul de Ţepuşă, ca
să-i tragă sânge! Val-vârtej îi vârî sub nas o legătură de ceapă şi fata se trezi. Aruncându-se în braţele regelui, ea întrebă printre lacrimi:

— E adevărat? E adevărat?

— E întocmai, răspunse Pe-cuvânt şi îi spuse toată povestea cu domnul de Ţepuşă. Dragă Vreau- să-ştiu, adăogă el, curiozitatea te-a adus aici. Prin urmare, va trebui să pleci cu Val-vârtej, căci nu se poate să nu-mi ţin cuvântul.

Să fi văzut atunci ce spaimă o cuprinse pe prinţesă! Ea căzu în genunchi şi se agaţă de picioarele tatii şi se rugă de el cu atâta jale încât i-ar fi plâns de milă şi pietrele. însă regele o ţinea mereu:

— Copila mea, ţie-ţi spune Vreau-să-ştiu, iar mie Pe-cuvânt, aşa că nu-i chip, trebuie să pleci cu Val-vârtej.

Văzând că fata scânceşte întruna, Val-vârtej îşi pierdu răbdarea şi rosti:

— Dragă soţioară, te sfătuiesc să taci şi să nu-mi mai împui urechile, că de nu, întorc foaia! între timp, regele îl ispiti pe găligan cu tot felul de propuneri, doar-doar se va lipsi de fiică-sa.

Zicea să-l facă arap la Curte, general peste generali, director de teatru, mare maestru de vânătoare; însă Val-Vârtej nu primea nimic. Regele îi prinse la gât toate decoraţiile care au fost, care sunt şi care vor fi să fie; dar Val- vârtej nu voia să se lipsească de fată. Regele îl numi duce de Val şi Vârtelniţă; dar acesta nu se da clintit. Până la urmă, regele rosti:

— Văd că nu are într-însul pic de onoare.

Iar Val-vârtej răspunse:

— Onoare, nu, însă am în mine vreo două calfe de brutar!

Şi zicând acestea, o înhăţă pe Vreau-să-ştiu de un capăt al rochiei şi o trase după el în oraş. Dar cum fata se zbătea întruna, regele se supără şi pe ea, bombănind şi blestemând în urma lor. Mulţimea se adună de peste tot şi acelaşi cântec răsună din miile de guri:

Hei, Val-vârtej, noroc, noroc,
Ţi-ai şi găsit la noi un
loc Şi umbli mândru,
boca-boc;
Ghicişi comoara, ce nesaţ!
Acum ai prins mireasa-
n laţ Sărut-o, bre, pe
gură, ţuoc,
Să sară foc!

Hei, Vreau-să-ştiu, mireasă eşti,
Voiai să ştii, să dibuieşti Cu pielea ce-i şi ce poveşti:
Când te arăţi prea curios Cătând prin gaura cheii, jos,
Şi în husari nădăjduieşti,
Aşa păţeşti!

Hei, dom' Ţepuşă, cum sărişi Din pielea ta şi, pe furiş,
Scăpaşi de piele şi fugişi?
Sta pielea-n ştreang şi mulţi viteji S-au păcălit, doar Val-vârtej Şi-a prins mireasa-n laţ pe dat'
Şi-a câştigat.

Regele în schimb se retrase în odaie cu gânditorul Curţii şi amândoi gândiră adânc asupra celor întâmplate.

La poarta oraşului, Val-vârtej săltă fata pe umăr şi pomi cu ea peste câmp, peste coceni şi bolovani, peste ciulini şi scaieţi, trecând dealuri şi văi, până ajunse, seara, într-o pădure întunecoasă, unde şi lupii, cât sunt ei de lupi, îşi urează noapte bună.

— Ţi-o fi foame, cred, vorbi Val-vârtej. Aşteaptă, că-ţi dau numaidecât nişte dulciuri. îl şi aud mormăind pe cofetarul meu.

Vreau-să-ştiu se cutremură toată când, peste puţin, le tăie drumul un urs voinic, care ducea în braţe un stup din cei mari, îndreptându-se agale spre vizuina lui. Val-vârtej îl opri şi îi croi o palmă, încât ursul se dădu peste cap; scoase apoi un fagure din stup, încă plin cu albine şi ceară, îmbiind-o pe Vreau-să-ştiu să mănânce. Dar ea, fiindu-i scârbă, nu putu.

— Lăcomoasa! pufni Val-vârtej. N-ai decât să rabzi de foame!

Şi înfulecă el singur mierea din tot stupul. Vreau-să-ştiu se mulţumi cu câteva mure ce creşteau în preajmă.

Zdrahonul o săltă iarăşi pe umăr şi vorbi:

— în câteva ore ajungem la castelul meu Odihna oaselor.

Era un nume înfricoşător. Luna scăpăra, vântul bătea şi în molizii cei înalţi parcă se auzea clămpănit.

— Asta-i grădina mea Clac-lac, lămuri Val-vârtej. Oasele morţilor, care clămpănesc în copaci, alungă ciorile. Doar i-am mâncat pe toţi singur-singurel, n-am nevoie de cioclii ăştia!

Vreau-să-ştiu simţea cum i se face pielea de găină; tremura atât de tare, încât Val-vârtej o sfătui:

— Nu mai clămpăni din picioare, că mă gâdili, şi dacă ajung să râd, atunci te mănânc de dragă ce-mi eşti!

Ai, ce liniştită se ţinu de atunci copila!

După un timp, dădură de un luminiş, unde se afla o clădire înaltă, măreaţă, scânteind în lumina lunii. Clădirea încă nu era gata. Pe aripa stângă mai trebuia un turn, în schimb pe dreapta totul era terminat. Şi nu vădea lipsă de gust. Numai oase

şi capete de morţi se înşirau deasupra clădirii şi, cum capetele mai aveau păr, se auzea vântul fremătând şi cântând prin ele destul de plăcut. N-ai fi zis că era clădită fără pricepere. Val-vârtej stătu un răstimp cu prinţesa în spinare, privindu-şi cu nesaţ castelul, apoi grăi:

— Cum ţi se pare, scumpa mea? Vezi, toate oasele le-am curătat cu dinţii, eu şi înaintaşii mei. Si uite ce frumos le-am rânduit! Nu-i aşa că-i modem? Nu-i aşa că-i gotic?[38] Dar acum, vraja mea, în ajunul nunţii noastre, voi face aşa fel încât să se înalţe os cu os şi turnul din aripa stângă. Ţi-ar plăcea, drăguţă!

— Oh, Doamne, ar fi cumplit de frumos, gemu Vreau- să-ştiu.

După care Val-vârtej o pofti înăuntru. Acolo nu erau decât oase şi oase peste tot.

— Iată camera ta! zise Val-vârtej.

Vai, camera avea pereţii din oscioare de copiii

— Dincoace, ai ceva de mâncare, zise Val-vârtej.

Era o grămadă de raci vii.

— Nu mi-e poftă, suspină Vreau-să-ştiu.

— Las' că o să-ţi fie, răspunse zdrahonul.

înghiţi toţi racii şi vorbi:

— Când te ciupesc ăştia prin burtă cu cleştii lor, îţi vine să tot mănânci. Dar, noapte bună, draga mea, şi visuri plăcute! Mă duc la vânătoare să mai fac rost de-ale gurii. Mâine îi chem pe verişorii mei, şi gata nunta.

După care plecă, trântind uşa în urma lui, încât castelul din oase clămpăni preţ de o jumătate de oră.

De atâta chin şi foame şi jale, Vreau-să-ştiu aproape că-şi ieşea din minţi; nu mai putea răbda traiul printre oase, şi pe urmă foamea o măcina fără milă. Se strecură deci pe uşă afară şi se aşeză
sub un copac în pădure. Rupea iarbă şi mânca, oftând mereu: „Ah, Doamne, de ce mă cheamă Vreau-să-ştiu? Ah, Doamne, de ce sunt aşa de curioasă? Ah, de m-aş vedea iarăşi la tata! Nu mai vreau să ştiu nimic cât oi trăi. Cine îmi ajută să scap de grozăvia asta?”

în timp ce se tânguia astfel, răzbiră din pădure nişte glasuri; fata crezu că vine Val-vârtej cu fârtaţii lui; dădu să se întoarcă fuga la castelul Odihna oaselor dar, slăbită, se poticni şi căzu la pământ cu ţipăt înfricoşat.

Când se trezi, soarele lucea pe boltă şi asupra ei veghea o bătrână, ţinând-o în braţe şi îmbiind-o cu vin şi prăjituri. Bătrâna vorbi.

— Draga mea Vreau-să-ştiu, de câtă vreme nu te-am văzut şi în ce jalnică stare te regăsesc.

Vreau-să-ştiu se miră grozav că femeia o cunoştea pe nume, dar n-o întrebă nimic, fiindcă-i
pierise pentru totdeauna dorinţa de a şti. Bătrâna însă vorbi neîntrebată:

— Copila mea Vreau-să-ştiu, îţi cunosc nenorocirea şi am venit să, te ajut. Maică-ta, pe patul morţii, te-a ţinut în braţe şi a spus: „Fie ca săptămână cu care ai picat mai devreme să-ţi aducă mari foloase cândva.” Deci, iată-mă, eu sunt Săptămâna! Şapte nopţi te-am alăptat la sân alături de cei şapte feciori ai mei, până ce tatăl tău m-a dibuit şi m-a gonit, iar eu i l-am trimis pe Ţepuşă, puricele fermecat, a

[38] e vorba de stilul gotic, care în secolul al 18-lea şi începutul secolului al 19-lea şi-a găsit noi întruchipări în arhitectură

cărui piele te-a făcut să-nduri năpasta lui Val-vârtej. Dar de-acum s-a terminat. Du-te la castel şi fii liniştită, să nu bănuiască nimic când s-o întoarce. Mâine, la ora unu după miezul nopţii, vin iarăşi împreună cu cei şapte feciori ai mei, toţi îndemânatici şi deştepţi, care o să te ducă acasă.

Bătrâna îi dădu fetei nişte vin şi cozonac, sfătuind-o să nu mănânce decât pe ascuns. Apoi o sărută şi plecă.

Vreau-să-ştiu se uită lung în urma ei, cu ochii plini de lacrimi, după care intră din nou în castelul vrăjmaş. Către prânz se întoarse şi Val-vârtej, ducând pe umăr un trunchi subţire de molid, în care sta vârât, ca într-o ţeapă, un porc mistreţ; aduse şi un cuib plin cu pisoi sălbatici.

— Hei tu, Vreau-să-ştiu, strigă el, ţi-am adus de-ale gurii, să nu mai flămânzeşti. O să primeşti şi un musafir. Desearä te las, trebuie să mai pun mâna pe niscai ucenici buni de friptură, să avem ce mânca la nuntă, că brutăraşii ăia din oraşul lui taică-tău erau tare gustoşi; am poftit-o aici să-ţi ţină de urât, la noapte, pe o doamnă de viţă nobilă, doamna de Cucuvea. Poţi să-i aşezi dinainte cuibul cu pisoi sălbatici. Dar vezi să nu-mi înghiţi vreun pisoi până nu vine doamna.

— Oh, bineînţeles, mi-e scârbă – şi încă de viu! răspunse fata.

— Zău, zău, turuie-gură, vă cunosc eu, sclifositelor, rânji Val-vârtej, îi daţi mereu cu scârba şi pe urmă vă lingeţi degetele.

între timp aprinse focul şi puse mistreţul la fript. Vreau-să-ştiu trebui să tot învârtească frigarea, iar zdrahonul rupea hartan după hartan şi îl înghiţea dimpreună cu piele şi ţepi. Când să plece, îi spuse crunt:

— S-o primeşti frumos pe doamna de Cucuvea, altminteri te bat!

Acum, Vreau-să-ştiu stătea singură în castelul Odihna oaselor şi se frământa şi tremura din pricina doamnei de Cucuvea. La ce putea să se aştepte din partea unei doamne care mânca de vii pisoi sălbatici? Se uită cu milă la bietele făpturi şi grăi:

— Vai, sărmani puiuţi, nici voi nu o duceţi mai bine ca mine!

Le dădu să mănânce rămăşiţe din carnea mistreţului şi adăugă:

— Pe cât mi-e în putinţă, vreau să vă scap!

Şi ascunse puişorii într-un loc dosnic al castelului. După ce se înnoptă, prinse cu urechea nişte ţipete urâte; nu ştia de unde vin; dar deodată, coborî cineva prin hogeag, hârâind şi fluturând din aripi, să te bage în sperieţi, nu alta. Vreau-să-ştiu privi cu teamă în ungher de unde o ţinteau doi ochi rotunzi, ca de foc, în timp ce pliscul clănţănea înfricoşător; era o matahală de pasăre, o cucuvea uriaşă, bătrână, care se apropia târşit de Vreau-să-ştiu; aceasta însă fugi cu ţipăt lung şi se strecură prin uşa de ciolane, trântind-o în urma ei.

— Frumoasă doamnă de Val-vârtej, strigă cucuveaua, tare mai sunteţi fricoasă şi prostuţă! Oare domnul de Val-vârtej nu v-a dat de ştire că o să vin? Pesemne că v-am tulburat din niscai visuri dulci. Vă rog, intraţi din nou în odaie!

Fata răspunse:

— Vreau numai să aprind lumina.

— Asta nu-i lucru deştept, strigă cucuveaua. Mi-s ochii bolnavi şi nu îngădui nicio lumină. Gata, intraţi înăuntru şi aduceţi-mi de mâncare.

Vreau-să-ştiu turnă vin într-o strachină cu bucăţele de pâine şi i-o întinse de după uşă, zicând:

— Până una-alta serviţi, cinstită doamnă!

Si tinu iarăşi uşa închisă.

— Delicat, delicat, se auzi dinlăuntru glasul doamnei de Cucuvea, ciudată şi sălbatică persoană şi-a găsit Val-vârtej, trebuie că-i fată de la ţară.

Apoi doamna de Cucuvea înghiţi frumuşel strachina cu supă de vin şi adormi, beată.

Vreau-să-ştiu se aşeză pe prag şi stătu aşa cu inima strânsă.

Deodată auzi cântec în pădure, şi glasul se apropia din ce în ce. Văzu apoi pe doamna Săptămână cum vine încet, cu cei şapte feciori ai săi, dintre care primul purta o scurteică albastră şi mergea înaintea celorlalţi, cântând în felul lucrătorilor de la oraş:

— Vreau-să-ştiu, mândra mea dragă şi bună,
Când o să fim din nou împreună?
Luni!
Atunci toate zilele „luni” să se cheme,
Să fiu cu mândruţa întreaga vreme!

Când ajunseră, Săptămână vorbi astfel:

— Ei, feciori, iat-o şi pe prinţesa noastră! Acum arătaţi-vă ştiinţa şi să mi-o duceţi fără greş acasă, la regele Pe-cuvânt.

Apoi îi spuse prinţesei:

— Ascultă aici, Vreau-să-ştiu! Eu sunt Săptămâna, iar băieţii mei sunt Luni, Marţi, Miercuri, Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.

— Lasă, nu mai lungi vorba, spuse Luni, trebuie să plecăm de îndată. Ţi-ai pregătit bocceluţa, Vreau-să- ştiu?

— Păi, nu-mi trebuie decât să duc pisoii în pădure, răspunse ea şi se grăbi să scoată cuibul din ascunzătoare.

Luni însă trecu pragul odăii unde doamna de Cucuvea dormea pe jos, o săltă repede în spinare şi o scoase în faţa castelului; aici o răstigni pe poartă, cu aripile răşchirate, şi îi strigă la ureche:

— N-ai decât să te plângi lui Val-vârtej, că nouă nu ne pasă!

Doamna de Cucuvea, trezindu-se în cele din urmă, ţipa şi se zbătea cumplit. Dar Săptămâna, împreună cu Vreau-să-ştiu, însoţite de cei şapte feciori, în frunte cu Luni, se adânceau tot mai mult în pădure; iar când fata desluşi mieunat de pisică, îşi zise că e mama puilor şi vârî cuibul într-o scorbură de copac.

Astfel umblară ei până spre miezul nopţii următoare, când deodată Săptămâna se culcă la pământ şi ascultă.

— Bagă de seamă, Luni, spuse ea, Val-vârtej s-a întors acasă şi doamna de Cucuvea i-a povestit totul. Dumnealui şi-a luat picioarele la spinare şi în curând va fi aici.

Abia sfârşi cuvântul, că se şi auzi prin pădure pasul greu al lui Val-vârtej, bocănind şi vâjâind. Atunci, Luni sări în faţă, smulse pana ce o purta la ureche, o muie în călimara de la brâu şi, stropind o dată, făcu să răsară între ei şi Val-vârtej un lac de cerneală. Zdrahonul dădu să-l treacă înot, dar, simţind că-i prea adânc, răcni furios:

— Aici n-o scot la capăt fără sugativă!

Şi se întoarse în goana mare la castel.

Drumeţii se grăbeau. Acum păşea Marţi în fruntea lor, glăsuind acelaşi cântec pe care îl cântase Luni, doar că în loc de „luni” zicea „marţi”. La miezul nopţii, doamna Săptămână îşi lipi din nou urechea de pământ.

— Marţi, vorbi ea către feciorul de-al doilea, ia să-mi arăţi ce ştii! Val-vârtej tocmai şi-a întins sugativa lui cea mare peste lac şi în curând va fi aici.

Nu sfârşi bine vorba, că-l şi auziră pe Val-vârtej cântând:

— Sugativă, sugărel,
Foaie verde pătrunjel.

Atunci Marţi îşi scoase nisipelniţa şi, golind-o în urma lor, făcu să răsară o mare adâncă de nisip, încât zdrahonul se scufundă până la genunchi.

— Mă-ntorc la castel să-mi aduc şoseaua! mârâi Val-vârtej şi fugi repede înapoi.

Marţi trecu în coadă, iar Miercuri mergea în frunte şi cânta acelaşi cântec, doar că

spunea „miercuri” în loc de „marţi”.
Noaptea, la ora douăsprezece, Săptămâna se puse din nou pe ascultat şi vorbi:
— Repede, Miercuri, arată ce ştii! Val-vârtej a întins o şosea de piatră peste marea de nisip şi vine cu poştalionul tras de şase cai numai oase.
Abia isprăvi bătrâna că se şi auzi cornul sunând, iar Val-vârtej cânta de zor:

— Zboară cu poşta, zboară ca fumul!
Nu întreba cât costă drumul!
Să mi-o înhami pe Vreau-să-ştiu,
Iar eu s-o mân ca vizitiu.

Atunci aruncă Miercuri o riglă, şi ce să vezi! O rangă uriaşă se înălţă de-a curmezişul drumului şi cei şase cai din oase, izbindu-se de ea, se făcură ţăndări şi cioburi.
— Ia te uită, strigă un vameş mustăcios, iţindu-se de după copaci, ăsta mână ca nebunul! Arătaţi – mi, vă rog, biletul de la ultima staţie!
— N-am niciun bilet, răspunse Val-vârtej.
— Dacă-i aşa, calea îndărăt şi vă scoateţi biletul!
Val-vârtej spumega de furie şi, cum trăsura era sfărâmată, trebui să se întoarcă pe jos. După ce plecă, iată că vameşul veni la Vreau-să-ştiu, care îşi dădu seama de îndată că mustăciosul din faţa ei nu e altul decât motanul sălbatic căruia dânsa îi scăpase puii de la moarte. Motanul se bucură mult că i-a fost dat să-şi arate recunoştinţa, după care drumeţii porniră iar.
Acum mergea în frunte Joi şi toate se petrecură ca şi rândul trecut. Noaptea, când Val-vârtej dădu din nou să-i ajungă din urmă, Joi înfipse în pământ pana lui de scris, din care izbucniră aripi de gâscă neasemuit de mari, închipuind o pădure cu ramurile zbuciumate, încât Val-vârtej nu putu să treacă prin desimea lor şi se întoarse la castel să-şi aducă securea.
Noaptea următoare se aşeză Vineri în fruntea celorlalţi. Doamna Săptămână auzi cum Val-vârtej taie de zor prin pădure.
— Acuşi dă năvala peste noi, strigă ea. Dragă Vineri, e rândul tău să-ţi arăţi ştiinţa!
Vineri luă creionul şi trase o linie lungă pe pământ, care se prefăcu de îndată într-un râu lat şi repede. Val-vârtej, pierzându-şi răbdarea, îşi smulse hainele de pe el şi trecu râul înot. Numai că apa, gonind sălbatic, îl scoase la mal tocmai departe, în vale.
Cealaltă noapte, când Sâmbătă mergea în frunte, doamna Săptămână se opri şi strigă:
— Vine! Vine!
Atunci Sâmbătă trase de la brâu penarul de tablă şi-l înfipse în pământ. Deodată, ţâşni spre cer un turn uriaş, în care se urcară toţi, şi când sosi Val-vârtej, îşi râseră de el cu mare poftă. Zdrahonul însă nu se descumpăni şi o luă iarăşi îndărăt, să aducă de acasă o scară lungă.
Noaptea următoare îi veni rândul lui Duminică să ţină fruntea. Doamna Săptămână strigă:
— Aud pe Val-vârtej cum trage scara după el!
Atunci Duminică poamei ca toată lumea să coboare din turn şi să se ascundă. Zis şi făcut. Val- vârtej răzimă scara şi se urcă până sus. Frăţiorii însă luară scara şi îl închiseră acolo, iar Duminică se propti în turn, de-l răsturnă. Nu rămase din turn decât un paner uriaş în care sta închis Val-Vârtej.
— Cinstită prinţesă, iubită mamă, dragii mei fraţi, rosti atunci Duminică, primejdie nu mai este, Val-vârtej e prins.
Vreau-să-ştiu plânse de bucurie, căci erau atât de aproape de oraş încât se

auzea dangătul clopotelor.

îşi urmară drumul şi... ce să vezi? Val-vârtej se rostogolea după ei, cu paner cu tot. Asta le plăcu într-un fel, căci puteau să-l aducă viu la reşedinţă.

în sfârşit, intrară în oraş, cu panerul după ei. Regele, vărsând lacrimi de fericire, îşi strânse fiica la piept. Dar când acesta îi spuse că Val-vârtej se află în paner, bravul rege Pe-cuvânt rosti:

— Of, of, copila mea, dacă Val-vârtej mai trăieşte, înseamnă că trebuie să mergi iarăşi cu el, că doar mi-am dat cuvântul.

Vreau-să-ştiu scoase un ţipăt de durere şi îl rugă să se mai gândească până a nu hotărî. Iar regele făgădui.

După-masă, tot oraşul era cuprins de voioşie şi toate breslele îi făcură prinţesei câte un dar. între timp, regele porunci să se vestească tuturor: „Cine o va scăpa pe prinţesă de Val-vârtej, acela să-şi ceară răsplată după pofta inimii, şi se va împlini!"

Crainicul dădu glas înaltei porunci tocmai când solii brutarilor puneau dinaintea prinţesei darul lor, adică un cozonac mare şi frumos, înfăţişând un husar care semăna leit cu răposatul Ţepuşă, încât toată lumea izbucni în râs. Vreau-să-ştiu privi cu tristeţe la husarul acela rumenit şi se tângui:

— Ah, Ţepuşă, mi-au copt brutarii un husar din aluat, dar pentru mine tu erai mai mult decât atât! O, dacă ai fi în viaţă, cum te-ai grăbi să mă ajuţi! Ah, Ţepuşă, Ţepuşă, te-am iubit întotdeauna. Vino şi mă ajută, Ţepuşă, suflet plecat dintre noi!

La vorbele acestea, cozonacul sări în sus, ochii săi din boabe de ienupăr sclipiră ca focul, pe când gura-i de stafidă grăi tare şi desluşit:

— Preaiubită prinţesă, preascumpule rege, Ţepuşă e viu! Când m-au jupuit de piele, sufletul meu a trecut în zbor pe lângă brutarul Curţii şi cum acesta, ca să-şi râdă de mine, tocmai punea la copt cozonacul făcut după asemănarea mea, am găsit de cuviinţă să mă vâr în aluat. De aici am văzut cu groază cum a înghiţit Val-vârtej dis-de-dimineaţă o pereche de ucenici, fără pâine.

— Asta înseamnă că va pieri! zise regele cu glas mare. Victorie! Am scăpat de el!

Val-vârtej urma să fie aruncat în apă, dar acesta se învârtea întruna cu panerul său, încât îl duseră la moara regelui, pe care avea s-o mâne, cu vârtej, mulţi ani de aci înainte. Şi ciudăţenia era că zdrahonul, cât se învârtea, tot mai credea că aleargă după prinţesa Vreau-să-ştiu.

Cum domnul Ţepuşă din cozonac o salvase pe prinţesă prin mărturia lui, regele Pe-cuvânt vru să ştie ce răsplată şi-ar dori.

— Să mă mănânce prinţesa! veni răspunsul.

Aceasta se împotrivi un timp, dar cozonacul se rugă de ea şi stărui, încât prinţesa muşcă până la urmă o bucată. Şi ce să vezi? Un prinţ neasemuit de chipeş răsări în faţa ei.

— Acum toate sunt bune! strigă Vreau-să-ştiu, îm- brăţişând pe frumosul prinţ.

Regele Pe-cuvânt era tare mulţumit şi îi dărui tânărului o jumătate de ţară. Apoi se cunună cu doamna Săptămână, cinstindu-i astfel faptele, iar cei şapte feciori primiră fiecare comanda unui regiment.

Ielele

poveste germană

— Pe unde umblă Maria, fetiţa noastră? întrebă tatăl.

— Se joacă afară, pe tăpşan, cu băiatul vecinului, răspunse mama.

— Numai să n-o zbughească undeva, spuse tatăl îngrijorat. Ei nu prea ştiu multe.

Mama se duse la copii şi le întinse o gustare de amiază.

— E fierbinte! spuse băiatul, în timp ce fetiţa se repezi la cireşele roşii.

— Fiţi cu băgare de seamă, copii, îi sfătui mama, nu cumva să vă depărtaţi de casă ori s-o ştergeţi în pădure, că eu şi tata mergem la câmp.

Andres, băiatul, răspunse:

— Nicio grijă, că doar nouă ni-e frică de pădure! Stăm aici, lângă casă, unde sunt oameni în preajma noastră.

Mama se întoarse şi ieşi curând împreună cu tata. încuiară uşa şi o luară spre câmp, să vadă cum lucrează argaţii şi cum arată fânul. Casa lor, aşezată pe o colină joasă şi verde, era împrejmuită cu un gărduleţ de şipci, care cuprindea totodată şi grădina cu poame şi flori. Satul se răsfira mai în vale, iar dincolo se înălţa castelul domnului conte.

Martin luase în arendă moşia de la stăpânul ei şi trăia mulţumit, alături de nevastă şi de singurul lor copil, căci izbutea în fiecare an să pună ceva la o parte şi trăgea nădejde ca, prin muncă şi stăruinţă, fiind şi pământul bun şi contele îngăduitor, să ajungă până la urmă om bogat.

Umblând deci cu soţia pe pământurile lui, Martin se uită roată şi spuse bucuros:

— Vezi, Brigitte, ce deosebire între ţinutul ăsta şi celălalt, unde am locuit înainte! Aici totul freamătă de verdeaţă, satul e plin de livezi şi pământul de flori, casele sunt albe, zâmbitoare, şi ţăranii înstăriţi. Ba mi se pare că şi pădurile sunt mai frumoase aici şi cerul mai albastru şi, oriunde ţi-ai arunca ochii, te întâmpină voioşia darnică a firii.

— Cum treci dincolo de apă, spuse la rândul ei Brigitte, parcă dai în altă lume, totul e mâhnit şi sterp. Dealt- minteri, călătorii spun că satul nostru e cel mai frumos din câte se află în lung şi lat.

— Afară de văgăuna ceea cu brazi, rosti bărbatul. Uită-te îndărăt şi vezi ce negru şi trist arată locul în seninătatea din jur. După brazii mohorâţi – coliba care fumegă, grajdurile pustii şi pârâul, care abia de se târăşte.

— Adevărat, întări femeia oprindu-se lângă soţul ei. Cum te apropii de văgăună, cum simţi că te încearcă teama şi tristeţea, tară să ştii de ce. Mă-ntreb cine-or fi oamenii de-acolo şi din ce pricină s-or fi aşezat departe de ceilalţi săteni, ca şi când n-ar avea sufletul curat.

— Bieţi sărăntoci! răspunse tânărul arendaş. La prima vedere s-ar părea că sunt niscai vagabonzi, care umblă aiurea cu înşelăciuni şi hoţii, iar aici şi-au întemeiat vizuina. Mă mir însă că- i rabdă nobilul stăpân.

— S-ar putea, grăi cu duioşie femeia, s-ar putea totuşi să nu fie decât nişte oameni sărmani, cărora li-e ruşine de sărăcia lor, fiindcă, la urma urmei, nu ne-au căşunat niciun rău. Ce mă pune pe gânduri e faptul că nu se ştie din ce trăiesc. Peticul de grădină care, după cât se crede, mai şi zace, în paragină, nu-i poate hrăni, iar alte pământuri nu au.

— Ştie bunul Dumnezeu ce-or fi trebăluind, zise Martin în timp ce porneau mai departe, doar nu calcă pe la ei picior de om, căci locul parcă-i blestemat şi vrăjit. Nici umblăreţii cei mai curioşi nu se încumetă până acolo.

Mai vorbiră ei mult, în vreme ce tot cârmeau peste câmp. Locul înfricoşător, despre care venise vorba, se afla dincolo de marginea satului. Dintr-o văgăună străjuită de brazi se iţeau o colibă şi nişte acareturi năruite. Rareori zăreai fumul urcând şi încă mai rar vedeai fiinţe omeneşti. Cei care, la răstimpuri, se avântaseră până în preajma acelui loc, văzuseră şezând, pe o bancă din faţa colibei, câteva femei respingătoare, învelite cu zdrenţe, în poala cărora se frământau copii la fel de urâţi şi murdari. Dulăi negri alergau în voie, iar serile un bărbat mătăhălos, de care nimeni nu ştia cine este, venea pe cărarea dinspre râu şi se cufunda în colibă. Apoi, se desluşeau prin întuneric o droaie de făpturi, mişcându-se ca nişte umbre în jurul unui foc. Văgăuna, brazii, coliba dărăpănată te izbeau într-adevăr neplăcut faţă de priveliştea încântătoare, plină de

verdeaţă şi flori, cu casele albe ale ţăranilor şi cu noul castel al conţilor.

Cei doi copii isprăviseră de mâncat poamele; gândiră deci să se întreacă la fugă şi micuţa Maria, sprintenă de felul ei, o lua mereu înaintea lui Andres, care fugea mai încet.

— Aşa nu-i mare lucru, spuse în sfârşit Andres, hai să fugim până departe şi să vedem atunci care câştigă!

— Cum vrei, răspunse micuţa Maria, dar spre râu nu-i voie.

— Păi nu, hotărî băiatul, ne alegem părul ăla mare de pe colină, cam la un sfert de oră de aici!
Eu o iau la stânga, pe lângă văgăuna cu brazi, iar tu fugi la dreapta, peste câmp.
Ne întâlnim abia sus, lângă păr, şi vedem care din noi e mai bun.

— Hai, se îndemnă Maria şi o luă la goană. Aşa nici nu ne împiedicăm unul de altul în drum, iar tata zice că-i la fel de departe până la colină fie că ţii dreapta, fie că ocoleşti văgăuna!

Andres porni şi el, încât Maria, care apucase la dreapta, nici nu-l mai zări! „De fapt, e un prost, îşi zise ea. N-ar trebui decât să-mi iau inima în dinţi, să trec puntea din faţa colibei, apoi fuga prin curte, şi ajung cu mult înaintea lui.” Cât ai clipi, se şi afla în faţa colibei, lângă râu. „Să intru în curte? Nu, că prea e înfricoşător!” gândi Maria. Un căţeluş alb stătea mai deoparte şi lătra din răsputeri. în teama ei, fetiţa crezu că-i o namilă şi sări îndărăt. „Oh, făcu ea, desigur că Andres mi-a şi luat-o înainte, iar eu stau aici şi mă frământ.” Căţelul lătra de zor, însă, privindu-l mai de-aproape, Maria nu-l mai găsi atât de primejdios, ba dimpotrivă, i se păru chiar foarte drăguţ. Purta o zgardă roşie în jurul gâtului, prevăzută cu un clopoţel lucios şi, de câte ori scutura capul şi lătra, clopoţelul scotea la rândul lui clinchete subţiri, plăcute. „Ai, îmi trebuie niţel curaj! îşi spuse Maria. O zbughesc cât pot de repede şi fug şi fug până trec de partea cealaltă, doar n-au să iasă din pământ să mă înghită!” Cu acestea, sprintenă, plină de curaj, se năpusti pe cărare şi, trecând în goană pe lângă căţeluşul cel alb, care amuţi şi încercă să se gudure, ajunse în văgăuna cu pricina. Jur împrejur, brazii negri închideau vederea, încât nu se zărea nici casa părintească, nici satul cu câmpurile lui.

Dar ce mirare o cuprinse! Căci se afla în mijlocul unei grădini potopită de flori minunate, cu trandafiri şi crini şi lalele scânteind; fluturi roşii-aurii şi albaştri se legănau pe gura florilor; păsări jucăuşe, pestriţe cântau viersuri dulci în colivii de sârmă aurie; copilaşi îmbrăcaţi în fustiţe albe, cu părul galben, buclat, cu ochii limpezi, alergau de colo până colo, fie jucându-se cu mieluşei, fie hrănind păsări şi culegând flori, pe care le dăruiau unii altora, fie mâncând cireşe, struguri ori caise purpurii. Coliba nu se vedea nicăieri, în schimb, chiar la mijloc, se înălţa un palat mare, frumos, cu uşa de bronz şi luminând preajma cu tot felul de sculpturi. Maria stătu câtva timp descumpănită; dar, cum nu era proastă, se apropie de primul copil, îi întinse mâna şi îi spuse bună ziua.

— Ai venit totuşi să ne vezi? o întrebă copilul, drăgălaş foc. Eu te-am zărit cum alergai şi săreai pe-afară, dar te-ai speriat de căţeluşul nostru cel alb.

— Prin urmare, nu sunteţi tâlhari, cum îmi tot spune Andres? vorbi Maria. Ce mai nătărău, scoate pe gură vrute şi nevrute.

— Rămâi la noi, că are să-ţi placă, o îndemnă fetiţa cu chip fermecător.

— Dar noi ne-am luat la întrecere, care ajunge mai iute.

— Las' că ajungi chiar prea devreme. Ia şi mănâncă aici! Maria mâncă din fructe, găsindu-le mai dulci ca niciodată, şi uită pe loc de Andres, de întrecere şi de sfatul părinţilor. O femeie înaltă, cu veşmânt sclipitor, veni şi întrebă cine-i copilul necunoscut.

— Frumoasă doamnă, răspunse Maria, s-a brodit că am intrat şi eu din fugă, iar copilaşii m-au poftit să rămân.

— Tu ştii, Zerina, grăi doamna cea frumoasă, că nu poate sta cu voi decât scurtă vreme. Dealtminteri, s-ar fi cuvenit să mă întrebi mai întâi.

— Credeam că, dacă tot a trecut încoace, pot s-o poftesc, spuse fetiţa cea minunată. Şi pe urmă doar am văzut-o adesea fugind pe câmp şi chiar tu ţin minte că te bucurai de firea ei zglobie. Totuşi, va trebui să plece în curând.

— Ba nu! Vreau să rămân! se împotrivi Maria. Aici e tare frumos şi pe deasupra sunt cele mai bune jucării, cireşe şi fragi. Dincolo nu e atâta farmec.

Femeia cu veşmânt sclipitor se depărtă zâmbind şi o mulţime de copii sprinţari o înconjurară pe Maria; unii o ispiteau şi o îndemnau la dans, alţii îi aduceau miei sau jucării, alţii îi cântau din instrumente şi din gură. Maria era fericită. Dar cel mai mult îi plăcea de fetiţa cu care intrase în vorbă la început, căci era mai lipicioasă şi mai gingaşă ca toate. Maria striga şi striga mereu:

— Vreau să rămân aici pentru totdeauna, iar voi să-mi fiţi surori!

Şi de fiecare dată copiii săreau, râdeau şi o îmbrăţişau.

— Acum, hai să jucăm un joc plăcut! spuse Zerina.

Intră repede în palat şi se întoarse cu o cutiuţă de aur, în care se afla polen galben, strălucitor.

Luă câteva firişoare între degetele ei mici şi le împrăştie pe pământul verde. Deodată, iarba începu să se înfioare ca un val mişcător şi, peste puţin, ţâşniră din adânc tufe de trandafiri, care creşteau şi se înfoiau văzând cu ochii, umplând văzduhul cu miresmele cele mai dulci. Maria luă şi ea câteva firişoare şi, răspândindu-le, făcu să răsară crini albi şi garoafe muiate în toate culorile curcubeului. La un semn al Zerinei, florile se ascunseră şi altele ţâşniră m locul lor.

— De-acum pregăteşte-te să vezi ceva mai grozav, rosti Zerina.

Eaîngropă două firişoare dintr-un anume polen din pin şi bătuci pământul cu picioarele. Cât ai clipi, doi lăstari verzi se înălţară de jos.

— Ţine-te strâns de mine, spuse Zerina, iar Maria îi cuprinse trupul firav cu amândouă mâinile, simţind pe dată că se ridică sus, mai sus, căci lăstarii creşteau sub picioarele lor cu o repeziciune de neînchipuit. Cei doi pini înalţi se legănau în văzduh, iar fetiţele, plutind îmbrăţişate, se sărutau printre norii stacojii. Ceilalţi copii se căţărau cu multă dibăcie pe trunchiurile pinilor, în sus şi în jos, bulucindu-se şi râzând cu poftă când se întâlneau. Dacă vreun copil cădea din grămadă, zbura uşurel prin aer şi cobora încet şi sigur pe pământ. Până la urmă, Maria se înfricoşă. Atunci, tovarăşa ei ciripi cu glas tare şi pinii se scufundară din nou în ţărână, la fel cum se ridicaseră la nori.

Intrară pe uşa de bronz în palat. Aici, într-o sală rotundă, şedeau jur împrejur femei frumoase, unele tinere, altele mai în vârstă; se înfruptau cu poame din cele mai gustoase şi o muzică nevăzută suna în preajma lor. Bolţile tavanului erau zugrăvite cu palmieri, flori şi ramuri în care se căţărau şi se legănau o grămadă de copii cu cele mai năstruşnice mişcări; la sunetul muzicii, zugrăveala se schimba, se aprindea în culori diferite; acum apăreau verdele şi albastrul luminos, apoi acestea păleau şi răsăreau în schimb roşul de purpură, auriul scânteietor; copiii goi, agăţaţi de ramuri, parcă erau vii, trăgeau ori scoteau aer pe gurile lor roşii ca rubinul, încât le vedeai când dinţişorii albi, când licărul azuriu al ochilor,

Din sală Maria coborî pe nişte scări de bronz într-o încăpere subpământeană. Aici era o mulţime de aur şi argint, iar nestematele fulgerau culori arzătoare. Vase ciudate se înşirau pe pereţi şi toate păreau pline cu giuvaere. Aurul era lucrat în fel şi chip, scăldând încăperea într-un luciu prietenos. Puzderie de pitici mărunţei adunau boabe de aur şi le puneau în vasele din jur; alţii, cocoşaţi, cu picioarele strâmbe vârâte în pantaloni lungi, roşii, cărau anevoie, frânţi de mijloc, sacii burduşiţi cu boabe de aur şi îi vărsau pe duşumele gâfâind, cum fac morarii cu sacii de grâu; apoi se repezeau nătângi la stânga, la dreapta, ca să prindă boabele ce

fugeau de-a rostogolul, şi nu o dată, lovindu-se unul de altul în graba lor, se răsturnau şi cădeau mototol pe spate. Când se întâmpla ca Maria să râdă de stângăcia şi urâţenia lor, piticii croiau nişte mutre acre şi o priveau chiorâş. în fundul sălii, şedea un omuleţ mărunt, bătrân, chircit, pe care Zerina îl salută cu supunere. Drept mulţumită, bătrânul dădu scurt din cap. Purta în mâini sceptru şi pe creştet coroană. Se părea că ceilalţi pitici îl recunosc de stăpân, căci ascultau cu toţii de orice semn al lui.

— Ce mai vreţi? făcu el mohorât când se apropiară copiii.

Maria tăcu de frică! Dar prietena ei răspunse că n-au venit decât să vadă niţeluş încăperea.

— Mereu aceleaşi zăpăceli! spuse bătrânul. N-o să terminaţi odată cu trândăvia?

Şi cu aceasta, îşi văzu iar de treburile lui, supraveghind alesul şi cântăritul boabelor de aur. Pe unii dintre pitici îi trimise aiurea, pe alţii îi certa mânios.

— Cine-i domnul? întrebă Maria.

— Prinţul metalelor, răspunse mica ei prietenă şi îşi urmară drumul.

Acum părea că sunt din nou afară, căci stăteau la marginea unui lac întins, doar că nu zăreau soarele şi nici cerul deasupra. Se urcară într-o bărcuţă şi Zerina începu să vâslească de zor. Barca înainta repede. Când ajunseră la mijlocul apei, Maria văzu o sumedenie de ţevi, canale şi şuvoaie,
care se răsfirau în toate părţile din matca lacului.

— Astea din dreapta, lămuri Zerina, se scurg pe sub grădina voastră, de aceea înfloresc la voi toate aşa de bogat. Dincoace, se coboară la râul cel mare.

Deodată, pe faţa lacului şi din toate canalele răsăriră puzderie de copii, care veneau înot, fie purtând coroniţe din trestii şi nuferi, fie legănând ţepuşe din mărgean roşu, fie suflând şi sunând din scoici învârtejite; zvonuri de veselie zburau de-a valma şi se loveau de malul întunecos; printre copii înotau şi femei de o frumuseţe rară, şi câte unii săreau buluc, le sărutau şi se agăţau de gâturile lor. Toţi o salutară pe străină, adică pe Maria, după care întreg vălmăşagul acesta cârmi din lac spre un pârâu mititel, care se îngusta tot mai mult. în cele din urmă, bărcuţa se opri. Toată lumea îşi luase bun rămas. Zerina bătu într-o stâncă, aceasta se crăpă ca o uşă şi o femeie, toată numai în roşu, le ajută să coboare.

— Cum merg lucrurile, bine? o întrebă Zerina.

— Sunt chiar în toiul veseliei, răspunse femeia, se bucură grozav. Dealtfel şi căldura e foarte plăcută.

Suiră o scară rotită şi Maria se trezi într-o sală de o frumuseţe orbitoare, încât trebui la început să-şi închidă ochii de atâta lumină.

Roşii ca focul erau pereţii de jur împrejur, tapetaţi cu purpură. Iar când ochii se obişnuiră cât de cât, Maria văzu cu uimire tot soiul de făpturi zglobii, dansând şi săltând în purpura pereţilor; erau atât de drăguţe şi durdulii, încât nu le-ai fi găsit pereche pe lume; trupurile lor, ca din cristal rozaliu, lăsau parcă să se vadă sângele dinlăuntru jucând şi curgând. O întâmpinară pe străină cu râsete dulci şi cu plecăciuni osebite. Dar când Maria vru să se apropie, Zerina o trase cu putere îndărăt:

— Vrei să te frigi, Maria dragă? Totul e numai foc!

Maria simţi dogoarea focului şi întrebă:

— De ce nu ies făpturile astea minunate să se joace cu noi?

— Aşa cum îţi prieşte ţie aerul, răspunse mica prietenă, aşa le trebuielor focul, în care trăiesc necontenit. Dincoace ar muri. Vezi ce bine se simt, cum râd şi se hârjonesc! Cele de jos împing flăcările ca pe nişte râuri sub pământ şi din ele cresc flori şi fructe şi vin; râurile de foc trec pe lângă râuri de apă, de aceea făpturile astea mici se bucură şi lucrează cu atâta sârg. Dar pentru tine trebuie că-i prea cald aici, haide să mai ieşim în grădină!

Afară, priveliştea se schimbase între timp. Luna se odihnea în toate florile, păsările tăceau şi copiii dormeau ciorchine sub bolţile de verdeaţă. Dar Maria şi prietena ei nu simţeau deloc nevoia odihnei şi se plimbară astfel în plăcuta boare a nopţii de vară, tăifăsuind întruna până-n zori.

La răsăritul zilei, fetiţele se ospătară cu fructe şi cu lapte, iar Maria vorbi:

— Haide să mai schimbăm puţin locul, să mergem până la brazii cei înalţi, să vedem cum arată împrejurimea.

— Fireşte, răspunse Zerina. Poţi să-i vezi acolo şi pe străjerii noştri. Sunt sigură că o să-ţi placă. Stau sus, pe întărituri, printre copaci.

Merseră prin grădini înflorite, prin dumbrăvi pline de privighetori, pe dealuri cu podgorii şi, urmând lungă vreme albia şerpuitoare a râului, ajunseră în sfârşit lângă brazii cei negri care, urcaţi pe o înălţime, hotărniceau locul.

— Cum se face, întrebă Maria, că aici, înlăuntru, a trebuit să mergem atâta, în timp ce afară ocolul e mult mai mic?

— Nu ştiu cum se face, vorbi mica prietenă, dar asta-i aşa.

Se apropiară de brazii cu pricina. Un vânt rece, venind de afară, le sufla în obraz. Părea că negura învăluie ţinutul de jur împrejur. Pe înălţime stăteau nişte inşi ciudaţi, cu feţele prăfuite, alburii, de parcă s-ar fi dat cu faină; semănau oarecum la chip cu bufniţele albe, urâte foc; purtau cojoace lăţoase cu falduri largi şi, deasupra capetelor, ţineau umbrele din piei neobişnuite; fluturau şi băteau întruna din aripile lor de liliac ţâşnite, ca într-o vedenie de coşmar, din mânecile cojoacelor.

— Aş râde, dar mi-e groază, şopti Maria.

— Ăştia sunt bunii şi harnicii noştri străjeri, lămuri mica prietenă. Ei stau aici şi dau mereu din aripi, ca să-i îngheţe frica în oase cui ar vrea să se apropie de noi. Iar de îmbrăcaţi sunt îmbrăcaţi aşa, pentru că afară plouă şi e răcoare, ceea ce le face rău. Dincoace, jos, nu ajung niciodată zăpada, vântul ori frigul. Aici e veşnic vară şi primăvară, pe când sus, dacă n-ar fi schimbaţi la răstimpuri scurte, străjerii ar pieri.

— Dar cine sunteţi voi, la urma urmei? întrebă Maria în timp ce coborau din nou printre straturile de flori înmiresmate. Sau poate nici nu aveţi un nume care să vă deosebească de ceilalţi?

— Suntem iele, răspunse fetiţa cea drăgălaşă. Am auzit dealtminteri că oamenii ştiu şi vorbesc de noi.

în livezi se porni larmă mare. „A sosit pasărea măiastră!“ le strigară copiii. Toţi se grăbeau să intre în sală. Copii, tineri, bătrâni se grămădeau în prag, râzând şi chiuind, iar dinlăuntru răzbăteau muzici de sărbătoare. Păşind în sală, Maria văzu ca e plină de făpturi din cele mai deosebite şi toată lumea privea la o pasăre mare ce rotea sus, în rotunjimile bolţii, încet şi lin, cu penajul ei aprins. Muzica suna şi mai voios ca înainte, culorile, luminile se schimbau şi mai des. Apoi muzica tăcu şi pasărea, fremătând din aripi, se lăsă pe o coroană ca de jar ce plutea sub fereastra înaltă a bolţii. Penele zburătoarei aveau luciri de purpură şi de verde blând, prin care scăpărau dungi de aur; pe creştet îi flutura o diademă din pene mici şi atât de luminoase încât fulgerau ca nestematele. Pliscul era roşu, picioarele – de un albastru viu. Când pasărea mişca, toate culorile se învălmăşeau într-un joc minunat, spre desfătarea privitorului. Era de mărimea unui vultur. Dar cum îşi deschise pliscul de foc, viersuri din cele mai dulci izbucniră din pieptul ei, mai limpezi chiar decât ale privighetorii. Cântul suna din ce în ce mai puternic, se răspândea ca razele soarelui, încât lumea din jur, până şi copiii cei mai mici, vărsară lacrimi de fericire. După ce viersul amuţi, se înclinară adânc în faţa păsării, care se roti din nou în rotunjimile bolţii şi ţâşni apoi pe uşă afară, suind în văzduh, către cer. Curând nu se mai văzu decât un punct roşu, care pieri şi el în câteva clipe.

— De ce vă bucuraţi aşa cu toţii? întrebă Maria aplecându-se către

prietena ei, care i se părea mai mică decât în ajun.

— Vine împăratul, spuse fetiţa. Mulţi dintre noi încă nu l-am văzut, şi pe unde calcă dânsul, acolo e numai fericire şi nesaţ. îl aşteptăm de lungă vreme, cu dor nespus, mai adânc şi decât dorul vostru când, după o iarnă lungă, aşteptaţi să vină primăvara. Şi iată că acum şi-a trimis crainicul înaripat să ne anunţe sosirea! Frumoasa şi înţeleaptă pasăre, care zboară din porunca regelui, se cheamă Phoenix, îşi are sălaşul tocmai departe, în Arabia, într-un pom singur pe lume, aşa cum nici altă pasăre Phoenix nu se află nicăieri. Când simte că a îmbătrânit, îşi clădeşte cuib din balsamuri şi fum de tămâie, îi dă foc şi moare cântând în flăcările lui; iar din cenuşa parfumată se avântă apoi aceeaşi Phoenix, tânără şi frumoasă ca la început. Rareori se întâmplă să zboare în văzul lumii, iar când o face totuşi la răstimp de veacuri, atunci oamenii o scriu pe răboj şi se aşteaptă la minuni... Dar acum, draga mea, va trebui să ne despărţim, căci ţie, ca străină, nu ţi-e îngăduit să-l vezi pe împărat.

Atunci, femeia cu veşmânt de aur îşi croi drum prin mulţime, îi făcu Măriei semn s-o urmeze şi o duse într-un umbrar singuratic.

— Trebuie să ne părăseşti, copila mea dragă, vorbi ea. împăratul are de gând să-şi aşeze la noi Curtea pe vreo douăzeci de ani sau chiar mai mulţi. Rodnicia şi binecuvântarea vor cuprinde întregul ţinut, mai cu seamă aici în apropiere. Izvoarele şi fântânile vor fi mai darnice, câmpul şi grădinile mai bogate, vinul mai bun, imaşul mai gras, pădurea mai proaspătă şi mai verde; prielnic va fi timpul, nici tu grindină, nici tu puhoaie care să se reverse. Ţine inelul ăsta şi aminteşte-ţi de noi, însă fereşte-te să spui cuiva despre cele văzute! Altminteri, va trebui sa plecăm de aici şi toţi oamenii ţinutului şi chiar tu, fetiţă dragă, veţi pierde norocul de a trăi în preajma noastră. Sărută-ţi prietena dejoacă şi bun rămas.

Ieşiră din umbrar. Zerina o aştepta afară, plângând. Maria se aplecă, o sărută şi se despărţi de ea. Păşi pe puntea îngustă; aerul rece îi bătea în spate, dinspre brazi, căţeluşul lătra frământându-şi clopoţelul de la gât. Mai întoarse o dată capul, apoi o luă la fugă, pentru că negrul mohorât al
brazilor, coliba dărăpănată şi umbrele din jur stârneau în ea fiori de groază.

„Cât s-or fi zbuciumat părinţii astă-noapte din pricina mea! îşi zise Maria după ce ajunse în câmp. Şi nici n-am voie să le povestesc unde am fost şi câte am văzut! Şi chiar dacă le-aş spune, nu m-ar crede!“ Doi bărbaţi trecură prin faţa ei şi o salutară. Maria îi auzi vorbind: „Frumoasă domnişoară! De unde-o fi?” Cu paşi grăbiţi se apropie de casa părintească. Dar iată că pomii care, cu o zi în urmă, se aplecau de rod, erau acum uscaţi, despuiaţi şi golaşi; casa era altfel văpsită şi o şură nouă se ivise lângă ea. Maria, cuprinsă de uimire, crezu că e prada unui vis. Buimacă, deschise uşa şi îl găsi pe tata stând la masă între o femeie străină şi un tânăr necunoscut.

— Doamne, tată! strigă ea. Dar unde-i mama?

— Mama! sări femeia străină în întâmpinarea ei, căci bănuia ceva. Oh, doar nu eşti... Ba da, ba da, eşti Maria, singurul şi dragul meu copil, care te-ai pierdut şi te-am crezut moartă!

Mama o recunoscuse îndată după aluniţa de sub bărbie, după ochi şi după figură. Toţi o îmbrăţişară, toţi se bucurară nespus, iar părinţii vărsară şi lacrimi. Se mirau că-l ajunsese aproape pe tatăl ei la stat. Ea însă nu pricepea cum de se schimbase şi îmbătrânise atât de mult biata mamă. Pe urmă vru să ştie cum îi spune tânărului acela străin.

— Păi, e Andres, băiatul vecinului, o lămuri Martin. Cum se face că te-arăţi ca din senin, după şapte ani lungi şi grei de aşteptare? Unde ai fost? De ce nu ne-ai dat nicio veste?

— Şapte ani? zise Maria şi nu putu să-şi limpezească amintirile, închipuirile. Şapte ani încheiaţi?

— Da, da, făcu Andres râzând şi strângându-i bucuros mâna. Am câştigat, Maria dragă! Sunt şapte ani de când am fugit până la părul de pe colină şi m-am întors înapoi, iar tu, leneşo, îmi vii abia azi!

O întrebară iar şi iar, o descusură în fel şi chip, însă ea, gândindu-se la porunca primită, nu le dădu răspuns. Aproape că-i băgară în gură povestea ce o brodiseră ei: că s-a rătăcit, că a luat-o un căruţaş şi a dus-o într-o aşezare necunoscută, că acolo dânsa n-a ştiut să le spună oamenilor unde-i locuiesc părinţii; că pe urmă au mutat-o într-un oraş depărtat, unde nişte binefăcători au crescut-o cu dragoste; că mai apoi aceştia s-au săvârşit din viaţă, iar dânsa, izbutind să-şi amintească de locul unde s-a născut, a prins cel dintâi prilej şi s-a întors acasă.

— Ei hai, ajunge, lăsaţi lucrurile cum sunt! rosti în sfârşit mama. Bine că te văd aici, copila mea, singurul meu odor, lumina vieţii mele!

Andres rămase la cină. Maria încă nu reuşea să se adune. Casa i se părea scundă şi întunecoasă.
O mirau veşmintele de pe ea, simple, curate, însă cu totul străine. Se uita la inelul din deget, cu o piatră roşie foc, prinsă cu meşteşug în scapărul aurului. Iar când tata o întrebă de inel, ea minţi că tot binefăcătorii aceia i-l dăduseră.

Dornică de somn, Maria se grăbi la culcare.

A doua zi dimineaţă, se simţi cu mintea mai la locul ei. îşi descâlcise oarecum închipuirile şi putu să răspundă cu mai multă chibzuinţă sătenilor care veniseră cu toţii să-i ureze bun sosit. Andres se înfăţişă cel dintâi, vioi, bucuros şi gata să dea ajutor prin gospodărie. Copila de cincisprezece ani, proaspătă ca o floare, îi plăcuse atât de mult încât nu închisese ochii toată noaptea. Contele şi contesa o chemară pe Maria la castel, unde aceasta trebui să depene iarăşi povestea născocită în ajun, pe care o ştia acum pe dinafară; contele cel bătrân şi nobila doamnă se uimiră de purtarea ei frumoasă. Vorbea cuminte, fără a şovăi, răspundea curtenilor la toate întrebările şi într-un grai ales; îi pierise teama de rangul stăpânilor şi de locul unde se afla, căci, măsurându-i pe aceşti nobili şi odăile în care stăteau cu cele văzute în popasul ei tăinuit printre iele, cu vraja şi minunăţiile lor, i se părea că strălucirea de-aici e întunecoasă şi oamenii mărunţi. Conţii cei tineri fură de-a dreptul cuceriţi de frumuseţea Măriei.

Era în luna lui februar. Pomii înfrunziră mai iute ca de obicei, privighetoarea veni mai devreme ca oricând, primăvara se arăta mai dulce decât toate primăverile rămase în amintirea moşnegilor. Peste tot izbucneau firicele de apă, hrănind ogoare şi lunci; colinele parcă se înălţau, butucii creşteau la rândul lor în podgorii, livezile înfloreau ca nicicând şi mireasma unei adânci binecuvântări învăluia ţinutul, ca o legănare de nori străvezii. Pretutindeni rod peste măsură, nicio zi
aspră, niciun vânt rău care să dăuneze recoltei; în ciorchinii uriaşi boabele plesneau de must roşu, iar oamenii locului se minunau, trăind ca într-un vis fericit.

în al doilea an, lucrurile se petrecură la fel, doar că lumea se mai obişnuise cu acest belşug neînchipuit. în toamnă, rugată fiind cu multă stăruinţă de Andres şi de părinţii săi, Maria se hotărî să-l ia de bărbat. Se logodiră deci şi se cununară apoi în timpul iernii.

De multe ori, tânăra soţie se gândea cu dor la popasul ei dincolo de brazi; era tristă şi tăcută. Oricât de frumos ar fi arătat toate în jurul ei, îşi amintea totuşi că văzuse lucruri şi mai frumoase, încât umbra mâhnirii i se lăsă pe suflet şi pe chip. Cu durere auzea cum tatăl şi soţul vorbeau întreolaltă despre tâlharii care locuiesc în văgăună; de câte ori n-ar fi vrut să le ia apărarea, că doar îi ştia de binefăcători ai întregului ţinut, şi mai ales în faţa lui Andres, care parcă se desfăta suduindu-i întruna, însă de fiecare dată trebui să-şi zăvorască vorbele în piept. Astfel trecu anul şi, în cel următor, Maria născu o fetiţă pe care, în amintirea ielelor, o boteză Ielina.

Tinerii însurăţei trăiau în aceeaşi casă cu Martin şi cu Brigitte, unde aveau loc destul şi unde îşi ajutau părinţii la treburile întinsei lor gospodării. Micuţa Ielina se dovedi

nemaipomenit de vioaie şi înzestrată; începu să alerge foarte curând şi învăţă să vorbească orice ar fi vrut la mai puţin de un an de la naştere; iar peste alţi câţiva ani, se arătă atât de isteaţă şi deşteaptă şi frumoasă la chip, încât toţi se uitau la ea cu mirare, iar Maria nu-şi putea scoate din cap gândul că fetiţa ei seamănă cu îngeraşii fermecători din văgăuna cu brazi. Ielina nu se prea băga între alţi copii şi ocolea cu teamă jocurile lor zgomotoase. Cel mai bine se simţea singură. Atunci se retrăgea într-un colţişor al grădinii şi citea sau broda cu sârg. Adesea o vedeai dusă pe gânduri sau plimbându-se apăsat de colo până colo şi vorbind cu sine. Părinţii o lăsau în voia ei, căci era sănătoasă şi înflorea ca o floare. Doar că-i îngrijora câte o vorbă sau câte un răspuns neobişnuit de adânc.

— Asemenea copii deştepţi, spunea de multe ori bunica Brigitte, nu ajung bătrâni. Sunt prea buni pentru lumea noastră. Unde mai pui că fata e frumoasă peste fire şi nu-şi va găsi rostul pe pământ.

Ielina nu suferea deloc să fie servită, dorea să facă totul cu mâinile ei. Se scula dimineaţa înaintea tuturor, se spăla, se îmbrăca, se gătea cu grijă, la fel şi seara, ţinea cu tot dinadinsul să-şi împăturească singură hainele şi rufele; nu îngăduia nimănui, fie chiar mamei, să-i umble prin lucruri. Mama trecea cu înţelegere peste încăpăţânarea ei şi nu-şi făcea gânduri; dar ce mirare o cuprinse când, într-o zi de sărbătoare, trebuind să meargă împreună la castel şi schimbându-i cu de- a sila rochia – în ciuda împotrivirii şi a lacrimilor ce vărsa – zări la pieptul fetiţei, spânzurat de o aţă, un bob de aur foarte ciudat, pe care îl recunoscu de îndată că e dintre cele văzute cândva în lăcaşurile subpământene. Mica Ielina se sperie şi povesti până la urmă că l-ar fi găsit în grădină şi, plăcându-i foarte mult, l-a ţinut ascuns în mare taină; ea o rugă pe Maria cu atâta patimă şi dor, încât aceasta îi prinse la loc bobul de aur şi se îndreptă spre castel bătută de gânduri.

în rând cu locuinţa arendaşului, mai deoparte, se aflau câteva hambare şi magazii pentru păstrarea recoltei şi a uneltelor, iar în spatele acestora un petic de iarbă şi un umbrar vechi, unde nu mai călca picior de om, căci, după noua orânduire a gospodăriei, se găsea prea departe de gradină. Singurătatea de acolo îi plăcea Ielinei şi nimănui nu-i trecea prin gând să-i strice liniştea, încât se întâmpla deseori ca părinţii să n-o vadă preţ de o jumătate de zi. într-o după-amiază, mama cotrobăia prin acele clădiri lăturalnice, făcea curăţenie şi căuta nu ştiu ce lucru pierdut, când deodată văzu o rază de lumină strecurându-se printr-o crăpătură a zidului. Atunci îi veni în minte să se uite prin zid, să vadă ce mai face copila; desprinse o cărămidă care abia se mai ţinea în lăcaşul ei şi se nimeri ca privirea să-i cadă tocmai în umbrar. Ielina şedea înlăuntru, pe un scăunel, şi alături de ea... binecunoscuta Zerina; fetiţele se jucau cu nesaţ şi în cea mai bună înţelegere. Zerina, cea din lumea ielelor, o îmbrăţişa şi îi spunea mâhnită:

— O, făptură dragă, aşa cum mă joc azi cu tine, aşa m-am jucat şi cu mama ta când era mică şi a venit printre noi! Dar voi, oamenii, creşteţi prea repede, ajungeţi mari şi cu judecată. Asta-i foarte trist. Mai bine ai rămâne copil atâta vreme cât rămân şi eu!

— Ţi-aş face pe plac cu dragă inimă, răspunse Ielina, dar toată lumea de-aici crede că voi fi curând coaptă la minte şi că o să mă las dejoacă, fiindcă am nişte însuşiri de-o s-ajung deşteaptă ca un om bătrân. Ah, şi atunci n-o să te mai văd, scumpă Zerina! Uite-aşa păţim, ca şi florile! Ce frumos e mărul când îi crapă mugurii plini şi roşcaţi! E atât de mare şi rămuros, încât oamenii care trec pe sub el îşi spun că o să iasă ceva cu totul deosebit; pe urmă vine soarele şi floarea se deschide în toată lumina ei, dar dedesubt se şi află un grăunte urâcios, care o va despuia mai târziu de veşmintele pestriţe; fiindcă nici grăuntele nu poate sta pitit mereu, el creşte şi, la toamnă, trebuie să se facă fruct; desigur că şi un măr rotund, colorat, îţi desfată ochii, dar nici pe departe ca floarea de primăvară... Aşa o ducem şi noi, oamenii; nu mă pot

bucura la gândul că voi fi domnişoară. Ah, de- aş răzbi să trec măcar o dată pe la voi!

— De când stă la noi împăratul, vorbi Zerina, nu se mai poate deloc. în schimbj vin eu, scumpa mea Ielina, tară să mă vadă ori să mă simtă cineva aici, nici dincolo; trec nevăzută prin văzduh şi zbor încoace ca pasărea; ne vom întâlni încă de multe ori cât vei fi mică. Spune-mi, ce-ai vrea sa fac pentru plăcerea ta?

— Să mă iubeşti, răspunse Ielina. Să mă porţi în inimă cum te port eu. Iar acum, să mai facem trandafiri!

Zerina scoase de la sân cutiuţa ei fermecată, slobozi două fire de polen şi deodată se ivi înaintea lor o tufă verde cu doi trandafiri aprinşi, care parcă se înclinau unul spre celălalt, sarutându-se. Fetiţele rupseră, zâmbind, câte o floare şi tufa pieri.

— O, de n-ar pieri atât de repede şi trandafirul din mâna mea, copilul ăsta roşu, minunea pământului! spuse Ielina cu teamă în suflet.

— Dă-l încoace niţeii ceru fetiţa din lumea ielelor.

Suflă de trei ori asupra trandafirului abia dezbobocit, îl sărută de trei ori, după care i-l dădu înapoi Ielinei.

— Gata, vorbi ea, de-acum rămâne proaspăt şi roşu până-n iarnă.

— O să-l păstrez ca pe icoana ta, făgădui Ielina. O să-l ţin în odăiţa mea, o să-l sărut dimineaţa şi seara ca şi când te-aş săruta pe tine.

— Apune soarele, rosti mica ei prietenă, e timpul să mă-ntorc la ai mei.

îşi luară rămas bun, apoi Zerina se făcu nevăzută.

La ceasul serii, Maria îşi luă fetiţa în braţe cu oarecare frică şi sfială. Ea îi lăsă de atunci şi mai multă libertate, domolindu-şi în acelaşi timp bărbatul când acesta, îngrijorat de firea singuratică a copilei şi temându-se ca nu cumva să-şi piardă isteţimea sau chiar să-şi iasă din minţi, umbla din ce în ce mai mult pe urmele ei. în schimb, mama se uita în dese rânduri prin, crăpătura zidului şi aproape de fiecare dată o vedea lângă fetiţa ei pe Zerina cea minunată, venită din lumea ielelor. Se jucau ori stăteau de vorbă ca nişte oameni mari.

— Ai vrea să deprinzi zborul? întrebă odată Zerina pe prietena ei.

— Mult de tot!

Cât ai clipi, fiica ielelor o cuprinse pe Ielina cea muritoare şi o săltă de jos până la înălţimea umbrarului. îngrijorată, mama uită să se mai ferească de ochii fetiţelor şi îşi scoase capul din ascunziş. Atunci Zerina zâmbi, ameninţând-o de sus cu degetul, apoi coborî cu prietena ei în umbrar, o sărută şi dusă a fost. S-a mai întâmplat pe urmă adesea ca Zerina să o surprindă astfel pe Maria. Şi de fiecare dată, clătina din cap ameninţător, însă cu zâmbetul pe buze.

De multe ori, când bărbatul avea iarăşi chef de harţag, Maria îi zicea supărată:

— îi năpăstuieşti pe nedrept, Andres, pe bieţii oameni din colibă!

Iar când Andres se zbârlea şi stăruia să afle de ce, în pofida sătenilor şi chiar a domnilor conţi, dânsa crede a şti mai bine lucrurile, Maria ocolea răspunsul şi tăcea. într-o după-amiază, Andres se năpusti şi mai rău cu gura asupra celor din văgăună, spunând că ar trebui alungaţi cu toţii ca nişte nelegiuiţi ce sunt. Atunci Maria izbucni fără voie:

— Taci, că sunt binefăcătorii tăi şi ai întregului ţinut.

— Binefăcători? făcu Andres mirat. Binefăcători – aceşti tâlhari şi pierde-vară?!

Luată de focul mâniei, Maria – după ce îi ceru cuvântul că nu va spune nimănuia nimic – porni să-i istorisească cele trăite când era copil şi cum Andres, după fiecare vorbă a ei, clătina din cap neîncrezător, pufnind a batjocură, ea îl prinse de mână şi îl duse la zidul prin care se vedea ce se petrece în umbrar. Şi nu mică i-a fost mirarea lui Andres când o zari pe copila din lumea ielelor jucându-se drăgăstos cu fetiţa lor. Graiul îi amuţi, doar un strigăt de uimire îi scăpă din gură, la care Zerina îşi întoarse ochii la el, păli, începu să tremure şi îl ameninţă cu degetul, dar nu prietenoasă ca de obicei, ci

mânioasă. Apoi rosti către prietena ei:

— N-ai ce le face, scumpa Ielina, oamenilor nu le vine niciodată mintea la cap, oricât s-ar crede de deştepţi!

O îmbrăţişă în mare grabă şi, luându-şi chip de corb, cârmi în zbor deasupra grădinii către văgăuna cu brazi.

Seara, micuţa Ielina nu scoase niciun cuvânt, doar îşi săruta plângând trandafirul. Maria îşi simţea inima împovărată. Andres mai mult tăcea. Se lăsă noaptea. Deodată, pomii începură să freamăte, păsările zburau roată cu ţipăt înfricoşat, tunete se dădeau de-a rostogolul, pământul se zguduia şi un vaier stăruia în văzduh. Maria şi Andres nu îndrăzniră să se scoale din aşternut; îşi traseră plapuma peste cap şi aşteptară tremurând să se crape de ziuă. Către dimineaţă, totul se linişti, după care soarele urcă deasupra pădurii.

în timp ce Andres se îmbrăca, Maria văzu că piatra inelului, pe care îl purta în deget, îşi pierduse culoarea. Când deschiseră uşa, soarele îi întâmpină arzător, însă priveliştea din jur aproape că nu mai erau în stare s-o recunoască. Verdele proaspăt al pădurii fugise, colinele se plecaseră la pământ, apele curgeau anevoie, sleite, cerul părea sur, iar dacă-ţi aruncai privirea spre brazii din văgăună, ziceai că nu sunt mai negri sau mai trişti decât pomii ceilalţi. Coliba şi acareturile vechi din spatele brazilor nu mai păreau atât de îngrozitoare şi câţiva săteni, vorbind despre întâmplările acelei nopţi ciudate, povestiră cum că ar fi intrat în curtea unde locuiau tâlharii, dar aceştia pesemne că s-au mutat, căci coliba stătea goală şi înlăuntru nu era nimic mai deosebit ca în casele altor oameni sărmani; cică nu rămăseseră decât nişte scule gospodăreşti.

Ielina îi spuse în taină mamei:

— Astă-noapte, când nu puteam să dorm de atâta zgomot şi mă rugam din adâncul inimii, s-a deschis uşa şi a intrat prietena mea dejoacă, să-şi ia rămas bun. Avea o geantă pe umăr, pălărie pe cap şi un toiag mare în mână. Era tare supărată că, din pricina ta, care i-ai fost întotdeauna dragă, va trebui să îndure cea mai grea şi dureroasă pedeapsă. Căci toţi din neamul lor, spunea dânsa, pleacă din aceste locuri cu multă părere de rău.

Maria îi porunci Ielinei să nu mai vorbească. Dar între timp veni şi barcagiul de la râu, care înşiră tot felul de ciudăţenii. Cică la căderea nopţii îl căutase un bărbat străin şi mare de stat, care îi luă cu chirie barca până la ivirea zorilor, cerându-i să stea acasă liniştit, sa doarmă sau, cel puţin, să nu se arate în prag.

— Mi-era frică, povestea bătrânul barcagiu, însă târgul neobişnuit pe care-l încheiasem nu-mi dădea pace să dorm. M-am apropiat pe furiş de fereastră şi m-am uitat înspre râu. Nori uriaşi se frământau pe cer; pădurea jelea în depărtare; părea că şi căsuţa mea se cutremură; suspine şi vaiete pluteau înjur. Deodată se văzu o lumină albă, ca un şuvoi ce creştea şi se lăţea, de parcă ar fi plouat cu puzderie de stele; sclipind şi vălurind, şuvoiul veni dinspre văgăuna cu brazi şi năvăli peste câmpuri, până la malul râului; atunci se auziră tropote, zăngăneli, şoapte, freamăte, din aproape în mai aproape, şi toţi trecură spre barca mea, făpturi luminoase, mari şi mici, bărbaţi, femei, chiar şi copii, după cât îmi dădeam seama; şi după ce au coborât unii în barcă, străinul cel voinic îi duse la malul celălalt; dar în preajma bărcii mai înotau mulţime de alte făpturi strălucitoare, văzduhul scăpăra lumini, ceaţă albă se lăsa în jurul lor şi toţi plângeau şi se tânguiau că trebuie să plece departe, hăt departe de meleagul pe care l-au îndrăgit. Pe urmă se mai auzea un timp bătaia vâslei şi clipocitul apei, după care totul se potolea. Barca trecu şi se întoarse de mai multe ori pentru alte încărcături; nişte pitici urâţi cărau şi slobozeau în ea vase grele; să fi fost draci ori spiriduşi, asta n-o mai ştiu. Apoi se arătă un alai strălucitor. Parcă era un bătrân călare pe un bidiviu j alb, micuţ şi, în jurul lui, mulţimea îngrămădită; n-am zărit însă decât capul bidiviului, căci era învelit în nişte prapuri scânteietoare de-ţi furau ochii; moşneagul purta coroană pe cap, încât, ajungând el pe malul celălalt, mi se păru că acolo răsare soarele

şi că zorii îmi ard pe obraz. Astfel se scurse toată noaptea. Până la urmă am adormit, în parte bucuros, în parte muşcat de groază. Dimineaţa, totul era liniştit. însă râul parcă fugise din loc şi o să-mi fie tare greu să mai mân barca...

Chiar în acelaşi an fu secetă mare, pădurea se uscă, izvoarele secară şi ţinutul, care până nu de mult îi încânta pe călători, ajunse în toamnă sterp, golaş, prăpădit. Abia de găseai, în marea de nisip, ici-colea un locşor cu iarbă palidă. Livezile se înnegriră, viile pieriră şi priveliştea se întunecă atât de mult încât familia conţilor se mută în anul următor, părăsindu-şi castelul care, după aceea, rămas în paragină, se nărui.

Ielina se uita zi şi noapte, cu dor, la trandafirul ei şi se gândea la prietena ei dejoacă. Dar când floarea se înclină şi se ofili, atunci îşi lăsă şi Ielina căpşorul în jos şi până-n primăvară plecă dintre cei vii. Maria sta de multe ori în faţa colibei dintre brazi, plângându-şi fericirea pierdută. Se ofili şi ea până ce, după câţiva ani, o urmă pe fetiţă. Iar bătrânul Martin, luându-şi ginerele cu el, se întoarse în ţinutul unde a trăit odinioară.

Domnul de Brakel din Brakelheim

poveste germană

A fost cândva un nobil, pe care îl chema Thaddâus de Brakel şi care trăia în micul cătun Brakelheim moştenit de la tatăl său, bătrânul domn de Brakel, fiindu-i prin urmare stăpân. Cei patru ţărani, care mai locuiau în acel sătuc, îi ziceau „nobilul domn”, deşi purta ca şi ţăranii părul lins şi doar duminicile, când mergea în trăsură cu soţia şi cu cei doi copii, Felix şi Christlieb, la biserica din comuna învecinată, schimba surtucul de toate zilele, din postav grosolan, pe o haină verde, subţire şi o jiletcă roşie, ţesută cu fir de aur, care îl prindeau destul de bine. Şi dacă întrebai pe vreun ţăran: „Cum fac să ajung la domnul de Brakel?” – acesta îţi răspundea: „Mergi înainte, pe uliţa satului, până sus, pe colină, unde cresc mestecenii. Acolo e castelul nobilului domn.” Mă rog, cine nu ştie că un castel înseamnă o clădire mare şi înaltă, cu o mulţime de ferestre şi usi, ba chiar şi cu turnuri, cu sfârleze scânteind!

Pe când sus, la colina cu mesteceni, nu se vedea nimic din toate astea, doar o căscioară scundă cu câteva ferestruici, pe care abia din preajmă izbuteai s-o zăreşti. Dar dacă se întâmplă adesea ca, în faţa porţii unui mare castel, să te opreşti bătut de aerul rece dinlăuntru şi ţintuit de ochii morţi ai statuilor ce se reazimă de ziduri ca nişte străjeri cumpliţi, încât îţi piere pofta să intri şi mai bine te- ai întoarce din drum – cu totul altfel stăteau lucrurile când ajungeai la căscioara domnului Thaddăus de Brakel. Mai întâi, mestecenii cei înalţi şi mlădii, cu ramurile încărcate de frunziş verde, parcă-şi tindeau braţele, bucuroşi de oaspeţi, salutând cu freamăt şi cu şopot lin: „Bine ai venit printre noi! Bine ai venit!”. Pe urmă, ce primitoare era casa, de parcă voci îngereşti te chemau din ferestruicile curate ca oglinda şi de jur împrejur, din crengărişul de viţă sălbatică, des şi umbros, care îmbrăca pereţii până sub acoperiş! Parcă auzeai glasuri dulci de îmbiere: „Vino înlăuntru, intră, drumeţule ostenit, aici e plăcut şi prietenos!“ Dovadă şi rândunelele cu ciripitul lor voios, care zburau întruna fie din cuib, fie înapoi, pe când bătrâna barză se uita de pe horn, ştiutoare şi înţeleaptă, zicând: „Eu îmi petrec aici de multişor verile şi gazdă mai bună n-am găsit nicăieri pe pământ. Nici că m-aş muta în altă parte dacă n-ar fi dorul de călătorie moştenit de la străbuni şi dacă iernile n-ar fi atât de aspre, iar lemnele scumpe foc.” Iată dar ce ispititoare şi drăguţă se vădea căscioara domnului de Brakel, chiar dacă nu era castel.

O preacinstită vizită

poveste germană

într-o zi, doamna de Brakel se sculă dis-de-dimineaţă şi coapse un cozonac, în care băgă mai multe stafide şi migdale decât chiar în copturile de Paşti, ceea ce îi dădu un gust neasemuit de bun. între timp, domnul de Brakel îşi scutură şi îşi perie haina cea verde şi jiletca roşie, iar Felix şi Christlieb fura gătiţi cu cele mai frumoase veşminte din câte aveau.

— Astăzi să nu-mi alergaţi prin pădure ca de obicei, le porunci domnul de Brakel copiilor. Staţi cuminţi în odăiţa voastră, ca să fiţi curaţi şi frumuşei când o veni nobilul vostru unchi!

Soarele răsărise limpede şi vioi, poleind cu aur ferestrele; în pădurice, un vântuleţ zglobiu îşi susura viersul de dimineaţă şi cintezoii şi scatiii şi privighetorile se bucurau de-a valma, umplând văzduhul cu cele mai vesele cântări. Christlieb, fetiţa, şedea lângă masă, scufundată-n sinea ei; ba îşi potrivea panglicuţele stacojii de la rochie, ba se căznea cu igliţa la împletit, căci astăzi lucrul îi mergea greu de tot. Felix, căruia tatăl îi pusese în mâini o carte cu poze, îşi luneca privirea peste pagini către pâlcurile de mesteceni, unde altminteri zburda în fiecare dimineaţă, după pofta inimii, preţ de câteva ore. „Ah, ce frumos e afară!” ofta el într-ascuns! Dar când Sultan, marele paznic al curţii, pomi să salte în dreptul ferestrei, lătrând şi mârâind câineşte, alergând o bucată spre arborii cei înalţi şi întorcându-se din nou, cu scâncet şi strănut, de parcă ar fi vrut să-l strige pe micul Felix: „Nu ieşi odată, să mergem la pădure? Ce tot faci între patru pereţi?” – atunci băiatul nu mai putu să rabde şi o rugă pe mamă-sa:

— Ah, dragă mamă, lasă-mă să ies numai câţiva paşi la plimbare!

Doamna de Brakel însă nu îngădui.

— Stai frumuşel în odaie, vorbi ea. Ştiu eu ce faci când o ştergi afară, cu Christlieb după tine, şi pe urmă hop şi huşt prin tufe şi scaieţi şi sus, în copaci! Pe urmă vă-ntoarceţi acasă murdari şi năduşiţi, iar unchiul spune: „Cine mai sunt şi ţărănuşii ăştia urâţi? Aşa nu trebuie să arate nimeni, fie om mare, fie copil, când se trage din neamul Brakel!”

Ieşindu-şi din răbdări, Felix închise cartea cu poze şi rosti încet, pe când lacrimile îi dădeau în ochi.

— Dacă nobilul unchi zice aşa de ţărănuşii cei urâţi, atunci n-a văzut nici pe Peter al lui Vollrad, nici pe Annliese a lui Hentschel, nici pe ceilalţi copii din satul nostru, care nu cred să se găsească alţii mai frumoşi ca ei.

— Chiar aşa! întări la rândul ei Christlieb, ca deşteptată dintr-un vis. Oare nu-i şi Grete a lui Schulze un copil frumos, deşi nu are nici pe departe panglicuţe atât de roşii ca mine?

— Nu mai vorbiţi prostii! le strigă mama, oarecum supărată. Voi nu pricepeţi ce vrea sa zică nobilul unchi.

Zadarnic se gândiră ei în fel şi chip la pădurice şi la minunata zi de azi. Toate astea nu-i ajutară la nimic. Felix şi Christlieb fură nevoiţi să stea înodaie şi asta le cădea cu atât mai greu cu cât cozonacul aşezat pe masă şi răspândind miresme din cele mai dulci nu trebuia nicicum atins până la sosirea unchiului. „Ah, de-ar veni odată, de-ar veni!” se rugau copiii şi aproape că plângeau de nerăbdare. în cele din urmă, se auzi tropot de cai şi o caleaşca opri în faţa casei. Era atât de lucioasă şi dată cu aur încât copiii, care nu mai văzuseră aşa ceva, fură uimiţi la culme. Un bărbat înalt şi uscăţiv lunecă din braţele vizitiului, care îi deschisese caleaşca, drept în braţele domnului de Brakel. îşi lipi de două ori obrazul de obrazul acestuia,şoptind din vârful buzelor;

— Bonjour, dragă vere, te rog, fără deranj!

între timp, vizitiul mai scoase din caleaşcă o doamnă scundă şi grasă, cu faţa roşie foc, împreună cu doi copii, un băieţaş şi o fetiţă; lucra omul cu mare dibăcie, încât tustrei lunecară de sus drept în picioare. După ce toţi musafirii se adunară astfel, Felix şi Christlieb, pe care tatăl şi mama îi muştruluiseră din timp, apucară fiecare mâna bărbatului acela înalt şi uscăţiv şi o sărutară, spunând:

— Fiţi binevenit la noi, dragă domnule unchi nobil!

Apoi făcură la fel cu mâna doamnei aceleia scunde şi grase, zicând:

— Fiţi binevenită la noi, dragă doamnă mătuşă nobilă!

Pe urmă se apropiară de copii, însă de data asta rămaseră cu gurile căscate, fiindcă nu mai văzuseră, asemenea copii. Băiatul purta pantaloni lungi, bufanţi, o jiletcă de postav roşu aprins, cu o mulţime de fireturi şi trese de aur, o săbiuţă lucitoare la şold, o căciuliţă roşie, foarte ciudată şi cu pană albă-n vârf, de sub care se iţea chipul lui palid-gălbui, cu ochi tulburi, adormiţi şi tâmpi. Fata purta, ce-i drept, rochiţă albă ca şi Christlieb, dar cu o groază de panglici şi dantelării, iar părul îl avea strâns în nişte cosiţe aiurea, împreunate la creştet într-un coc ascuţit pe care scăpăra o coroniţă. Christlieb îşi luă inima în dinţi şi dădu s-o prindă de mână, dar fata şi-o trase iute îndărăt şi faţa i se strâmbă, mai-mai să izbucnească în plâns, încât şi Christlieb se sperie şi o lăsă în pace. Felix, la rândul lui, nu voi decât să vadă mai de-aproape săbiuţa aceea frumoasă şi dădu s-o pipăie cu mâna, dar băiatul porni să strige avan: „Sabia mea, sabia! Vrea să-mi fure sabia!”

Şi fugi de se ascunse repede în spatele domnului cel uscăţiv. Atunci Felix se îmbujoră la faţă şi vorbi mânios:

— Nu vreau să-ţi iau nicio sabie, prostule!

Ultimul cuvânt nu-l rosti decât printre dinţi, totuşi domnul de Brakel îl auzi şi păru tare încurcat. Tot răsucind un nasture de la jiletcă, spuse:

— Ah, Felix!

în schimb, doamna cea grasă vorbi:

— Adelgunda, Hermann, nu fiţi nătângi, doar copiii nu vă fac niciun rău!

Iar nobilul unchi sâsâi din vârful buzelor:

— Lăsaţi, că o să se cunoască ei în curând!

Apoi o luă pe doamna de Brakel de braţ şi o conduse în casă. După ei veneau domnul de Brakel şi doamna cea grasă, de rochia căreia se agăţaseră Adelgunda şi Hermann, pe când Christlieb şi Felix mergeau în coada tuturor.

— Acum o să taie cozonacul, şopti Felix la urechea surorii lui.

— Păi da, păi da! răspunse bucuroasă Christlieb.

— Şi pe urmă o zbughim în pădure, adăugă Felix.

— Şi n-o să ne mai învârtim pe lângă străinii ăştia proşti! adăugă Christlieb la rândul ei.

Felix sări într-un picior şi astfel pătrunseră, amândoi în casă. Adelgunda şi Hermann nu aveau
voie să mănânce cozonac, fiindcă nu le pria, după cum ziceau părinţii. De aceea căpătară nişte pesmeţi dulci, pe care vizitiul îi aduse într-o cutie. Felix şi Christlieb muşcară sănătos din câte o felie mare de cozonac, pe care le-o întinse mama, şi fură mulţumiţi.

Cum se petrecu mai încolo preacinstita vizită

poveste germană

Domnul cel uscăţiv, pe care îl chema Cyprianus de Brakel, era, cum s-ar spune, văr drept cu domnul Thaddäus de Brakel, însă cu mult mai nobil decât acesta. Căci pe lângă titlul de conte, dumnealui mai avea câte o stea mare de argint pe

fiecare haină, chiar şi pe manta. De aceea, cu prilejul unui scurt popas pe care îl făcuse anul trecut la vărul său, domnul Thaddäus de Brakel, singur, fără doamna cea grasă, care îi era soţie, şi fără ce doi copii, Felix îl întrebase mirat:

— Ascultă, domnule nobil unchi, nu cumva eşti rege?

Băiatul găsise în cartea cu poze un monarh, care avea la piept o stea la fel de mare, şi de aceea crezuse că şi unchiul trebuie să fi ajuns rege, de vreme ce poartă o asemenea stea.

Râzând cu poftă, unchiul îi spusese atunci:

— Nu, drăguţă, nu sunt rege, dar sunt cel mai credincios dintre slujitorii şi miniştrii săi, cârmuind astfel o mulţime de supuşi. Dacă ai fi din ramura conţilor de Brakel, atunci pesemne că ai purta şi tu cândva o steluţă, ca mine, însă tu eşti numai un simplu de Brakel, din care nu se poate alege mare lucru.

Felix nu pricepuse nimic din vorbele unchiului, iar domnul Thaddäus de Brakel fu de părere că nici nu e cazul să priceapă. Acum, nobilul unchi îi povesti grăsanei sale cum Felix îl luase drept rege, iar doamna izbucni:

— Oh, scumpă, dulce nevinovăţie!

Şi din pricina asta, Felix şi Christlieb trebuiră să iasă din ungherul lor unde, râzând şi chicotind, se înfruptaseră cu feliile de cozonac. Mama îi şterse pe gură de farâmituri şi stafide, apoi îi duse în faţa unchiului şi a nobilei mătuşi, care, sărutându-i şi punându-le în mâini nişte pungi mari de hârtie, zâmbeau, înduioşaţi:

— Oh, dulce natură a satului, scumpă nevinovăţie!

Asupra bunătăţii acestor nobile neamuri, domnul Thaddäus de Brakel şi soţia lui prinseră a lăcrima. între timp Felix deschise punga şi găsind în ea bomboane, începu să le ronţăie cu vitejie, iar Christlieb se luă după el.

— Drăguţă, făcu nobilul unchi, asta nu-i bine, o să-ţi strici dinţii! Trebuie să, sugi bomboana încet, până se topeşte în gură.

Atunci Felix aproape că pufni în râs şi răspunse:

— Ai, dragă nobile unchi, doar n-oi fi crezând că aş fi un copil de faşă, care trebuie să tot sugă fiindcă nu i-au crescut încă dinţii!

Şi după ce spuse ce avea de spus, mai zvârli în gură o bomboană, muşcând şi ronţăind de zor.

— Oh, dulce naivitate! rosti doamna cea grasă, şi nobilul ei soţ încuviinţă din cap. însă pe fruntea domnului Thaddäus răsăriră broboane de sudoare; era foarte ruşinat de purtarea băiatului. Iar mama îi şuieră lui Felix la ureche:

— Nu mai scârţâi aşa din dinţi, necuviinciosule!

Asta îl stârni de-a binelea pe bietul Felix, care nu ştia ce necuviinţă va fi săvârşit; el scoase din gură rămăşiţa de bomboană, o puse la loc în pungă şi, întinzând-o nobilului unchi, vorbi:

— Ia-ţi înapoi dulcele, dacă n-am voie să-l mănânc!

Christlieb, care se lua în toate după pilda lui Felix, făcu aidoma cu punga ei. Drept care domnul Thaddäus, tulburat peste măsură, se grăbi la cuvânt:

— Ah, multstimate şi preanobile văr, scuzaţi obrăznicia băiatului, dar aici, la ţară, unde împrejurările sunt vitrege... O, cine ar putea creşte copii atât de cuminţi cum sunt ai voştri!

Contele Cyprianus zâmbi mândru şi plin de sine, ui- tându-se cu tâlc la Hermann şi Adelgunda. Aceştia îşi mâncaseră de mult pesmeţii şi acum şedeau muţi pe scaunele lor, tară să-şi clintească baremi o sprânceană, tară să mişte. Doamna grăsună zâmbi la rândul ei şi murmură lin:

— într-adevăr, dragă domnule vere, creşterea scumpilor noştri vlăstari ne stă la inimă mai mult ca orice.

Ea îi făcu semn contelui Cyprianus, iar acesta se întoarse numaidecât spre Hermann şi Adelgunda, pu- nându-le tot soiul de întrebări, la care aceştia răspundeau cu o

iuţeală uimitoare. îi întrebă despre o mulţime de oraşe, râuri şi munţi, răspândiţi la mii de leghe depărtare şi purtând nume din cele mai ciudate. Ştiau să descrie cu de-amănuntul animalele ce trăiesc în cele mai îndepărtate şi sălbatice regiuni. Apoi vorbiră despre copaci, arbuşti şi fructe rare, ca şi când le-ar fi văzut cu ochii lor sau ar fi gustat din acele fructe. Hermann istorisi de-a fir-a-păr desfăşurarea unei mari bătălii, cu trei veacuri în urmă, numindu-i pe toţi generalii care au luptat atunci. La sfârşit, Adelgunda vorbi chiar şi despre stele, susţinând că pe bolta cerului ar şedea cele mai năstruşnice animale, ca şi alte făpturi. Auzindu-i, Felix simţi că-l trec fiorii, veni lângă doamna de Brakel şi îi şopti la ureche:

— Of, mamă, ce tot macină ăştia din gură şi trăncănesc!

— Taci, prostule, îl repezi ea, aici e vorba de felurite ştiinţe!

Felix amuţi. „De mirare, nemaipomenit!... La vârsta lor fragedă!“ se minuna întruna domnul de Brakel, în timp ce doamna de Brakel ofta: „Ah, Dumnezeule sfânt, nişte îngeri, nu alta! Ce s-o mai alege şi din micuţii noştri în satul ăsta pustiu?!” Iar când domnul de Brakel îi ţinu isonul cu glas amar, contele Cyprianus îi mângâie pe amândoi, făgăduind să le trimită după o vreme un dascăl bine pregătit, care să-i înveţe pe copii toate cele de trebuinţă, fără a cere în schimb nicio plată. între timp, vizitiul trase din nou caleaşca în faţa porţii şi puse în braţele lui Hermann şi Adelgunda două cutii mari, pe care aceştia le înmânară lui Felix şi Chrisilieb.

— Vă plac jucăriile, mon cher? zise Hermann, înclinându-se graţios. V-am adus şi dumneavoastră câteva din cele mai fine.

Felix se întristă, se pleoşti, şi nu ştia de ce. Golit de gânduri, tot răsuci cutia în mâini şi murmură:

— Pe mine nu mă cheamă Mon cher, ci Felix, şi nu Dumneavoastră, ci tu.

Nici Christlieb nu era în apele ei, deşi cutia pe care i-o dăduse Adelgunda împrăştia cele mai plăcute miresme. Deodată, Sultan, câinele cel mare şi bunul prieten al lui Felix, începu să sară şi să latre lângă uşă, după obiceiul său, iar Hermann se sperie atât de tare încât fugi în odaie şi se apucă de plâns.

— Doar nu-ţi face nimic, spuse Felix, nici nu se atinge de tine, de ce urli şi ţipi aşa? Nu-i decât un câine, iar tu ai văzut cu ochii tăi cele mai sălbatice fiare! Şi chiar dacă ar vrea să te muşte, doar ai sabie, nu?

Vorbele lui Felix nu ajutară la nimic. Hermann ţipa ca în ceasul morţii, încât vizitiul trebui să-l ia în braţe şi să-l urce în caleaşcă. Mişcată de spaima fratelui ori Dumnezeu ştie din ce pricină, Adelgunda se porni şi ea pe urlete şi plâns, drept care biata Christlieb, simţitoare cum era, începu să scâncească şi să plângă la rândul ei. întru acest ţipăt şi hohot al celor trei copii, domnul conte Cyprianus de Brakel părăsi în caleaşcă satul Brakelheim, încheindu-şi preacinstita vizită.

Jucăriile cele noi

poveste germană

De îndată ce caleaşca domnului conte Cyprianus de Brakel şi a familiei sale cârmi în jos, pe după colină, domnul Thaddäus se dezbrăcă de haina cea verde, îşi scoase jiletca roşie, îşi puse repede surtucul de postav gros şi, trecându-şi de vreo două-trei ori prin păr un pieptene lat cât palma, răsuflă din adânc, îşi întinse mădularele şi rosti:

— Mulţumescu-ţi ţie, Doamne!

Copiii îşi lepădară iute veşmintele de duminică, sim- ţindu-se vioi şi uşuraţi.

— La pădure, la pădure! strigă Felix, izbutind salturi şi sărituri de zile mari.

— N-aţi vrea să vedeţi mai întâi ce v-au adus Hermann şi Adelgunda? zise mama.

Christlieb, care în vreme ce-şi schimba rochiţa se uitase curioasă la cutiile primite în

dar, găsi că
n-ar strica să le cerceteze mai întâi, că pe urmă ar avea timp berechet să şi fugă la pădure. Felix însă era greu de convins. El spuse:

— Ce mare lucru să ne fi a dus pantalonatul ăla bufant şi neghiob cu soră-sa aia şnuruită! Cât priveşte ştiinţele, mă rog, le turuie pe dinafară, dar acum cică ştie de leu şi de urs şi de vânătoarea elefanţilor, iar pe urmă se sperie de Sultan al meu! Poartă sabie la şold şi urlă şi ţipă şi se vâră sub masă! Grozav vânător, ce să zic!

— Vai, dragă Felix, scumpule Felix, să deschidem măcar niţeluş cutiile, se rugă de el Christlieb şi, cum Felix obişnuia să-i facă totul pe plac, hotărî să mai amâne treaba cu pădurea şi se aşeză răbdător lângă soră-sa, la masa pe care se aflau cele două cutii. Mama le deschise cu mâinile ei şi... ce să vezi, dragilor cititori?! V-aţi bucurat şi voi desigur pe la târgurile cu moşi, când părinţii şi prietenii vă aduceau tot soiul de minunăţii. Gândiţi-vă cum strigaţi de fericire când jur împrejurul vostru se înşirau soldăţeii lucioşi, bărbaţii cu flaşnetă, păpuşile nou-nouţe, mulţimea de scule şi unelte şi cărţi colorate şi câte şi mai câte! Asemenea bucurie trăiau acum Felix şi Christlieb, căci din cutii se revărsa o lume de frumuseţi, tot lucruri sclipitoare, care îţi furau ochii şi, pe lângă astea, mai erau şi de-ale gurii, dulciuri şi bunătăţi – încât frăţiorii băteau mereu din palme şi strigau: „Ai, ce frumos, ce frumos!" Numai o pungă de bomboane Felix o dădu cu dispreţ la o parte, iar când soră- sa îl rugă să n-o arunce pe geam, cum tocmai avea de gând să facă, el se opri, ce-i drept, însă
deschise punga şi îi dădu câteva bomboane lui Sultan, care se strecurase în
odaie cu coada fluturând. Sultan mirosi, apoi întoarse botul a silă.

— Vezi, Christlieb, strigă Felix biruitor, nici Sultan nu vrea să-nghită urâţeniile astea!

Lui Felix îi plăcu de fapt cel mai mult, dintre toate jucăriile, un vânător semeţ care, atunci când prindeai de sfoara ce-i atârna la spate, sub veston, ducea puşca la ochi şi trăgea într-o ţintă aşezată la trei şchioape în faţa lui. încolo, îi mai plăcu şi un omuleţ, care ştia să se încline frumos şi să pişte strunele harfei după ce îi răsuceai arcul. îi plăcură de asemenea mult o armă şi un cuţit de vânătoare, amândouă din lemn argintat, o căciulă mare de husar şi o cartuşieră. Christlieb, în schimb, se bucură grozav de o păpuşă foarte frumos gătită şi cu o mulţime de lucruşoare pentru casă. Copiii uitară de pădure şi de câmp şi stătură până seara târziu, privindu-şi lumea lor de jucării. Pe urmă se duseră la culcare.

Ce s-a petrecut în pădure cu jucăriile

poveste germană

A doua zi, o luară iar de la capăt, adică de unde rămăseseră cu o seară înainte; aduseră cele două cutii, scoaseră din ele toate jucăriile şi se desfatară. Soarele scăpăra la fereastră, vioi, prietenos, mestecenii fremătau lin, mângâiaţi de vântul dimineţii; cintezoii, scatiii, privighetorile dădeau glas celor mai vesele cântări. Şi atunci, Felix îşi simţi inima cam tristă şi strâmtorată lângă vânătoraşul acela semeţ, lângă omuleţul cu harfă, lângă arma şi cartuşiera lui.

— Eh, strigă el deodată, afară e mai frumos! Vino Christlieb, să fugim în pădure!

Christlieb tocmai îşi dezbrăcase păpuşa cea mare şi se pregătea s-o îmbrace din nou, ceea ce îi
făcea multă plăcere. De aceea nu voia să plece şi îl rugă:

— Felix, dragă, n-am putea să ne mai jucăm niţeluş. în casă?

— Ştii ce, răspunse Felix, luăm cu noi jucăriile cele mai de soi şi mergem afară. îmi pun cuţitul la brâu, arma pe umăr, şi să vezi cum arăt, ca un vânător sadea. Vânătoraşul şi omuleţul cu harfă pot veni şi ei ca însoţitori. Iar tu, Christlieb, ia-ţi

păpuşa asta mare şi câteva unelte bune! Hai!

Christlieb îşi îmbrăcă iute păpuşa şi, cât ai clipi, frăţiorii se şi găseau afară, alergând spre pădure cu jucăriile lor. Acolo îşi găsiră loc pe un tăpşan verde. Se jucară cât se jucară şi Felix tocmai îl pregătea pe omuleţ să mai cânte un pic din harfă, când Christlieb grăi:

— Ştii, Felix, harpistul tău nu prea cântă frumos. Auzi ce urât sună aici, în pădure, veşnicul lui ting-ting-ping-ping! Până şi păsările se uită chiorâş din tufişuri; parcă stau mirate de muzicantul nepriceput care se amestecă în cântecele lor.

Felix suci şi răsuci arcul tare de tot şi, în cele din urmă, rosti:

— Ai dreptate, Christlieb, cântă razna piticul ăsta, nu ştiu la ce mi-ar folosi plecăciunile lui, că mi-e şi ruşine de cintezoiul de colo, care se uită la mine cu ochi şireţi. Dar îl fac eu să cânte mai bine, îl fac numaidecât!

Şi Felix trase atât de tare arcul, încât maşinăria scrâşni crac-crac! plesnind într-o mie de bucăţi, iar omuleţul se pomeni cu braţele sfărâmate.

— Oh, oh, făcu Felix.

Băiatul cercetă o clipă jucăria spartă, apoi vorbi:

— A fost un nătâng şi un tâmpit, care cânta aiurea şi tăia la plecăciuni ca bufantul ăla de văru- meu.

Şi îl aruncă pe muzicant cât colo într-un tufiş.

— în schimb vânătoraşul merită toată lauda, glăsui Felix, ăsta trage glonţ după glonţ, drept în ţintă.

Şi băiatul mi-l puse pe vânătoraş la treabă. După un timp însă, mormăi:

— E şi asta o prostie, la urma urmei, să tot tragi la ţintă, ceea ce nu-i şade vânătorului, zice tata, căci vânătorul trebuie să stea în pădure şi să ochească cerbi, căprioare, iepuri, în plină goană. Dar
las' că n-o să-mi mai tragă la ţintă dumnealui!

Şi Felix smulse plăcuţa din faţa micului vânător.

— Acuma să-mi puşti în larg! porunci el.

Dar în zadar zgâlţâi sfoara de la spate; omuleţul nu-şi mai ridica braţele, nu mai ducea puşca la ochi, nu mai trăgea.

— Ha, ha, răcni Felix mânios, în odaie, la ţintă, puteai să tragi, dar în pădure, unde-i patria vânătorului, nu-ţi merge! Pesemne că ţi-e frică şi de câini. Dacă ţi-ar ieşi unul în cale, ai fugi cu puşcă cu tot, ca şi bufantul de văru-meu cu sabia! Ce mai trândav şi prostălan!

Acestea zise, Felix aruncă vânătoraşul pe urmele harpistului, în tufiş.

— Vino, să alergăm un pic! o îndemnă el pe Christlieb.

— Da, da, dragă Felix, răspunse dânsa, facem să alerge şi păpuşa mea, să vezi ce haz o să fie!

Prinseră păpuşa, fiecare de un braţ, şi o luară la goană, printre tufe, până la poalele colinei şi tot
înainte spre lacul raţelor împrejmuit cu stuf, care se mai afla în stăpânirea domnului Thaddâus de Brakel şi unde domnia sa obişnuia din când în când să vâneze raţe sălbatice. Aici, copiii se opriră şi Felix vorbi:

— Hai să vânăm niţel, doar am puşcă! Poate nimeresc şi eu, ca tata, vreo raţă prin stufăriş.

Dar, în clipa aceea, Christlieb strigă ascuţit:

— Of, păpuşa, păpuşica mea frumoasă, ce s-a întâmplat cu ea!

într-adevăr, biata păpuşă arăta jalnic. Nici Christlieb, nici Felix nu-i purtaseră de grijă în goana lor, drept care rochiţa i se agăţase prin tufe şi se făcuse ferfeniţă. Unde mai pui că-şi rupsese amândouă picioarele, iar din obrajii ei de ceară, atât de drăguţi, aproape că nu rămăsese urmă. Erau zgâriaţi şi pociţi.

— Of, păpuşa, păpuşica mea frumoasă! se văita întruna Christlieb.

— Păi vezi şi tu, rosti Felix, ce tâmpenii ne-au adus verişorii ăia străini. Păpuşica ta nu-i decât o proastă, o neîndemânatică, nici nu ştie să alerge în rând cu noi fără să-şi rupă toate cele. Ia dă-o- ncoa!

Christlieb îi întinse cu tristeţe păpuşa stâlcită şi nu putu să nu ţipe de două ori „ah, ah!" când fratele, fără să şovăie, zvârli păpuşa în lac.

— Nu te amărî, dădu s-o mângâie Felix, nu face să suferi pentru o toantă. Numai să-mpuşc raţa şi îţi dau cele mai frumoase pene din aripa ei pestriţă.

Stuful se înfiora şi Felix îşi duse numaidecât la ochi puşca lui de lemn; dar în aceeaşi clipă o coborî iar, privind în gol, bătut de gânduri:

— Oare n-oi fi şi eu sărit? vorbi el mai mult în sinea lui. Oare se poate trage fără pulbere şi alice, care îmi lipsesc? Şi cum să vâri pulbere într-o puşcă de lemn? Şi pe urmă, la ce-mi foloseşte mie puşcociul? Şi cuţitul ăsta de vânătoare? Lemn şi atât! Nu înţeapă, nu taie. Până şi sabia lui văru-meu trebuie să fi fost de lemn, de aceea nici n-a scos-o afară când s-a speriat de Sultan. Acuma l-am dibuit pe bufant; n-a făcut decât să mă înşele cu jucăriile lui, care pe deasupra cică sunt ceva, dar la o adică nu folosesc nimănui!

Şi chibzuind astfel, una-două zvârli în lac şi puşca şi cuţitul şi cartuşiera. Christlieb era însă mâhnită de pierderea păpuşii şi nici Felix nu putea să-şi alunge un gust amar. Se furişară deci acasă şi, când mama întrebă: „Copii, unde vă sunt jucăriile?" – Felix îi spuse pe şleau că atât vânătorul, harpistul, puşca de vânătoare, cuţitul şi cartuşiera, cât şi păpuşa lui Christlieb nu au fost decât nişte crunte înşelătorii.

— Ah, copii fără cap, îi certă mama cu năduf, habar nu aveţi cum se umblă cu lucrurile fine şi frumoase.

în schimb, domnul Thaddäus de Brakel, după ce ascultă cu făţişă mulţumire povestea lui Felix, vorbi:

— Lasă-i pe copii în voia lor! De fapt, ca să fiu drept, pe mine unul mă bucură că s-au descotorosit de nişte momâi, care nu făceau decât să-i sperie şi să-i ameţească.

Nici doamna de Brakel, nici copiii nu înţeleseră ce anume vrea să zică domnul de Brakel cu aceste vorbe ale lui.

Un copil străin

poveste germană

Felix şi Christlieb fugiseră de dimineaţă la pădure. Mama le pusese în vedere să se întoarcă repede, căci trebuiau să stea în casă mult mai mult ca în alte rânduri, trebuiau să citească, să scrie, să-nveţe, ca nu cumva să se facă de ruşine în faţa marelui dascăl ce avea să vină curând. De aceea, Felix spuse către soră-sa:

— Hai să ţopăim şi să fugim vârtos în ceasul ăsta scurt care ne-a fost îngăduit!

Şi porniră să se joace de-a câinele şi iepurele. Dar nici jocul acesta, nici altele, pe care le-au încercat, nu le stârniră decât scârbă şi plictiseală. Nu pricepeau în ruptul capului cum se face că tocmai azi li se întâmplă o mie de lucruri neplăcute. Ba îi zbura căciula lui Felix în tufăriş, mânată de vânt; ba se poticnea în plină fugă şi cădea în nas; ba se pomenea Christlieb într-un ciulin, spânzurată de rochiţă, sau cu talpa sângerând din pricina unui ciob ascuţit, care o făcea să strige de durere. Aşa că, după câtva timp, frăţiorii se lăsară dejoacă şi luară calea îndărăt prin pădure, trişti şi abătuţi.

— Trebuie să ne târâm din nou spre casă, vorbi Felix.

Dar în loc să meargă mai departe, se trânti jos, la umbra unui copac. Christlieb îi

urmă pilda. Şi stătură astfel, tăcuţi, bântuiţi de tristeţe, cu ochii în pământ.

— Eh, suspină în sfârşit Christlieb, de-am avea măcar jucăriile acelea frumoase!

— Nu ne-ar fi de niciun folos, mârâi Felix. Am fi siliţi să le spargem şi să le aruncăm din nou. Află, Christlieb, că de fapt mama avea dreptate când spunea că jucăriile erau bune, dar n-am ştiut cum să umblăm cu ele, şi asta fiindcă ne lipsesc ştiinţele.

— Da, Felix, bine zici, întări Christlieb. De-am şti şi noi ştiinţele pe de rost ca vărul cel lustruit şi verişoara cea gătită, atunci nu ţi-ar lipsi acum nici vânătorul, nici harpistul, iar păpuşa mea n-ar zace în lacul raţelor. Ah, ce prostuţi suntem dacă nu avem ştiinţele!

Christlieb începu să plângă amar, cu sughiţuri, încât se auzi în toată pădurea:

— Bieţii de noi, ne lipsesc ştiinţele!

Dar dintr-o dată se opriră din plâns şi tăcură miraţi:

— Tu vezi, Christlieb?

— Tu auzi, Felix?

Din umbra cea mai deasă, dinspre tufişul întunecos care se găsea drept în faţa lor, se ivi o lumină vrăjită, scăldând frunzele ca într-un dulce fior al Lunii şi un sunet lin se strecură prin pădurea în freamăt, de parcă vântul ar fi mângâiat strunele unor harfe, trezind în ele acorduri somnoroase. Copiii simţiră ceva cu totul ciudat, supărarea le trecu, în ochii lor plini de lacrimi se deşteptă o sfântă, neştiută duioşie. Cu cât lumina se revărsa mai multă şi mai multă din tufiş, cu cât viersul fermecat se auzea mai limpede şi mai limpede, cu atât le batea mai tare inima în piept. Se uitară ţintă la strălucirea din faţa lor şi, deodată, ce să vezi! Era chipul unui copil fără seamăn de frumos, luminat de razele soarelui, zâmbind către ei şi fluturând din mâini.

— Hai, vino la noi, vino mai repede, copil drăguţ! strigară frăţiorii într-un glas.

— Uite că vin, uite că vin, se auzi vocea lui ca un clopoţel de argint şi, legănat pe aripile vântului, copilul cel străin veni, plutind, către Felix şi Christlieb.

Cum avea să se joace copilul cel străin cu Felix şi Christlieb

poveste germană

— Eu v-am auzit de departe oftând şi plângând şi mi s-a făcut milă de voi, grăi copilul cel străin. Care-i necazul, dragii mei?

— Ah, nu prea ştiam nici noi care o fi, răspunse Felix, dar acum mi se pare că ne lipseai chiar tu.

— Asta-i, se băgă în vorbă Christlieb, acum că eşti printre noi, suntem iarăşi veseli. De ce ai întârziat aşa de mult?

în adevăr, cei doi frăţiori simţeau de parcă s-ar fi cunoscut şi s-ar fi jucat de multă vreme cu acest copil străin, iar necazul nu se datora decât întârzierii bunului lor fârtat.

— Jucării nu mai avem, grăi Felix, pentru că alea frumoase, pe care ni le-a dat bufantul de văru- meu, le-am stricat şi le-am aruncat încă de ieri dimineaţă, ca un netrebnic ce sunt. Dar dejucat, tot o să ne jucăm.

— Ai, Felix, cum de poţi vorbi aşa! spuse râzând copilul cel străin. Flecuşteţele pe care le-ai aruncat n-or fi preţuit mare lucru, în schimb tu şi Christlieb sunteţi înconjuraţi aici de cele mai frumoase jucării din câte se află pe pământ.

— Cum aşa? Unde? întrebară amândoi.

— Uitaţi-vă numai înjur! zise copilul cel străin.

Atunci Felix şi Christlieb văzură într-adevăr cum, din iarba grasă şi din muşchiul

pufos, îşi iţeau ochii tot soiul de flori minunate şi, printre flori, scăpărau pietre şi scoici felurite, iar gândacii de aur dansau în zumzet lin.

— Hai să ridicăm un castel, veniţi de-mi ajutaţi la strâns pietre! îi îndemnă copilul cel străin şi se aplecă să culeagă pietre colorate.

Christlieb şi Felix dădură ajutor, iar copilul cel străin aşeză pietrele cu atâta meşteşug încât, una- două se iviră nişte stâlpi înalţi, lucind în soare ca metalul şlefuit, peste care se întinse un acoperiş subţire de aur. Apoi, micul meşter sărută florile ce creşteau din pământ şi acestea se săltara tot mai sus, şuşotind şi îmbrăţişându-se cu drag, închipuind bolţi înmiresmate, sub care frăţiorii săreau şi se fugăreau în dulce desfătare. Pe urmă bătu din palme şi acoperişul de aur al castelului, alcătuit din licurici cu aripile desfăcute, se risipi într-un zumzet lung şi stâlpii se scurseră în lacul argintiu, de pe malul căruia florile de jur împrejur ba se uitau curioase la jocul apei, ba îşi răsuceau dopurile ca să audă murmurul ei. în sfârşit, copilul cel străin smulse firicele de iarbă, rupse câteva crenguţe din copaci şi le împrăştie înaintea lui Felix şi Christlieb. Firicelele se schimbară pe loc în păpuşi neasemuit de frumoase iar crenguţele în vânători micuţi, drăgălaşi. Păpuşile dansau în jurul fetei şi se lăsau culcate în poala ei, susurând cu glasuri mici: „Noi te iubim, te iubim, dragă Christlieb!” Vânătorii alergau, se foiau, cu puştile zăngănind, sunau din cornuri şi strigau: „Hei, hei, la vânătoare, la vânătoare!” Iepurii săreau din tufişuri, cu câinii după ei, şi vânătorii trăgeau în urma lor. Ce mai privelişte! însă toate se destrămară din nou, iar Felix şi Christlieb făcură miraţi:

— Unde sunt păpuşile? Unde sunt vânătorii?

Copilul cel străin răspunse:

— Nicio grijă, stau cu toţii la porunca voastră, numai să vreţi şi gata, vin. Dar ce-aţi zice să mai fugim prin pădure?

— Păi da, să fugim! întăriră Felix şi Christlieb.

Atunci copilul cel străin îi apucă de mâini şi rosti:

— Haideţi cu mine!

Porniră tustrei. Dar asta nu mai era fugă. Nu! Parcă lunecau în zbor prin pădure, prin poieni. Păsări pestriţe roiau în jurul lor, cântând şi bucurându-se. Deodată copiii se ridicară sus, în văzduh.

— Bună dimineaţa, copii! Bună dimineaţa, cumetre Felix! strigă o barză, care tocmai trecea pe lângă ei.

— Nu vă atingeţi de mine, zău, că doar nu vă mănânc hulubii!
scrâşni un uliu, grăbindu-şi zborul, înfricoşat.

Felix chiui lung, însă Christlieb dădu în spaimă.

— Oh, îmi pierd suflarea, o să cad! se văită ea şi, cât ai clipi, copilul cel străin coborî dimpreună cu tovarăşii lui dejoacă, după care spuse:

— Acum, că ne despărţim pentru azi, o să vă cânt viersul pădurii. Mâine vin din nou.

Scoase la iveală un corn micuţ, răsucit, cu rotunjimile aurite, să zici că-i cunună de flori
scăpărând – şi începu să cânte atât de frumos încât pădurea toată se înfioră de drag. Şi întru aceasta mai cântau şi privighetori, venite în grabă la sunetul cornului; se aşezau ciorchine în preajma copilului şi cântau şi fluierau de minune. Dar pe urmă zvonul se potoli încet-încet. Numai un freamăt uşor trecu prin tufişuri, unde copilul cel străin se făcuse nevăzut.

— Mâine, mâine vin iarăşi! se mai auzi glasul lui îndepărtat şi frăţiorii nu ştiau ce se întâmplă cu ei, căci niciodată nu mai simţiseră în inima lor atâta voioşie.

— Ah, de-ar fi chiar acum mâine! spuseră ei într-un glas şi o luară la goană spre casă, dornici să istorisească şi părinţilor cele trăite în pădure.

Ce au spus domnul de Brakel şi doamna de Brakel despre copilul cel străin şi ce s-a mai întâmplat cu el

poveste germană

— Mai că-mi vine să cred că totul n-a fost decât un vis al copiilor.

Astfel grăi domnul Thaddäus de Brakel către soţia sa, pe când Felix şi Christlieb, vrăjiţi de întâlnirea cu copilul cel străin, nu mai conteneau să-i laude făptura drăgălaşă, cântul neasemuit şi jocurile lui sprinţare.

— Dacă mă gândesc totuşi, adăugă domnul de Brakel, că nu e cu putinţă să fi visat amândoi deodată acelaşi vis, atunci nu mai ştiu, la urma urmelor, ce să cred despre toate astea!

— Nu te mai frământa, omule! vorbi doamna de Brakel. Eu una pun rămăşag că n-a fost altul decât Gottlieb, băiatul învăţătorului din satul vecin. Şi-a făcut drum încoace şi le-a împuiat capetele cu tot felul de prostii. Dar asta n-o să se mai întâmple!

Domnul de Brakel nu împărtăşea părerea soţiei sale şi, pentru a pătrunde lucrurile în miezul lor, chemă pe Felix şi Christlieb cerându-le să spună cu de-amănuntul cum arăta copilul şi ce haine purta. Cât priveşte înfăţişarea, fraţiorii erau gând la gând: pielea albă ca floarea de crin, obrajii ca trandafirul, buzele – cireşe, ochii senini, luminoşi, părul bălai, cârlionţat, şi în totul de tot mai frumos decât se poate spune. Cât priveşte hainele, ştiau doar atât; că nu purta jiletcă şi pantaloni cu dungi albastre, nici şapcă din piele neagră, cum le avea Gottlieb, băiatul învăţătorului. Iar ceea ce îşi mai aminteau cât de cât despre portul copilului suna mai mult a închipuire fără temei. Christlieb zicea că ar fi fost îmbrăcat într-o rochiţă nemaipomenit de frumoasă, subţire, lucioasă, din petale de trandafir; Felix, în schimb, susţinea că veşmântul copilului, de un verde-auriu, scăpăra la soare ca frunzişul primăverii. Că e băiatul vreunui învăţător, mai spunea Felix, asta nici vorbă nu poate fi, căci prea e meşter la vânătoare. Se trage desigur din patria pădurilor şi o să ajungă cel mai mare vânător din câţi se cunosc pe lume.

— Ei, Felix, cum poţi spune că fetiţa aceea dulce o să ajungă vânător! îl întrerupse Christlieb. S- o fi pricepând ea la vânătoare, nu zic, dar în primul rând trebuie să fie gospodină mare la casa ei, altminteri cum de mi-a adus păpuşi atât de îngrijite şi farfurii atât de curate?

Deci, Felix o ţinea pe-a lui, ca drăguţul de copil era băiat, iar Christlieb pe-a ei, că era fetiţă. Şi întru aceasta nu se înţelegeau deloc. Atunci doamna de Brakel vorbi:

— N-are niciun rost să-ţi baţi capul cu aiureli copilăreşti.

Domnul de Brakel însă gândea dimpotrivă:

— Nu mi-ar trebui decât să merg prin pădure după ei şi m-aş lămuri ce fel e copilul acela grozav cu care se joacă, dar mă tem că le-aş strica bucuria şi de aceea n-am s-o fac.

A doua zi, când Felix şi Christlieb se duseră la pădure, copilul cel străin îi aştepta. Şi dacă în ajun născocise jocuri neînchipuit de plăcute, de astă dată făcu cele mai năstruşnice minuni, încât Felix şi Christlieb strigau întruna de fericire. Curioase şi minunate totodată erau priceperea şi înţelepciunea cu care, în timpul jocului, le vorbea copacilor, tufelor, florilor ca şi pârâului ce trecea prin pădure. Şi toate îi răspundeau desluşit, încât Felix şi Christlieb înţelegeau cuvânt cu cuvânt. El vorbi, spre pildă, către o tufa de anin:

— Ia spune-mi, neam fremătător, ce tot foşniţi şi şuşotiţi acolo?

Atunci crenguţele începură să se legene mai tare şi să râdă:

— Ha-ha-ha, tăcluim şi noi despre ce ne-a şoptit azi dimineaţă prietenul vânt,

pe când cobora din munţii cei albaştri, fugind înaintea soarelui. Zicea că ne aduce multe salutări şi sărutări din partea regelui de aur şi cele mai dulci miresme câte au încăput sub aripa lui.

— Tăceţi, voi de colo! se bă gară în vorbă florile. Nu mai trăncăniţi de fluşturaticul acela, care se laudă cu parfumul ce ni l-a furat după ce ne-a minţit cu viclene alintări! Iar voi, copilaşi, lăsaţi tufele să şoptească şi mai bine uitaţi-vă la noi, ascultaţi-ne, căci vă iubim peste măsură şi zilnic ne scăldăm în cele mai frumoase culori, ca să vă fim pe plac!

— Parcă noi nu vă iubim, fermecătoare, mândre flori? spuse copilul cel străin.

Drept care Christlieb se lăsă în genunchi şi, întinzând mâinile amândouă, dădu să îmbrăţişeze toate florile ce scânteiau în jurul ei.

— Ah, vă iubesc, vă iubesc tare de tot! gânguri ea, în timp ce Felix grăi:

— Vă iubesc şi eu, nu-i vorbă, cu straiele voastre lucitoare, totuşi ţin mai mult la verde, la tufiş, la copaci, la pădure, care dealtminteri vă şi ocrotesc, florilor, ţânci mititei!

Deodată, brazii negri, înalţi, prinseră a vâjâi:

— Bine zici, tinere destoinic, şi să nu te sperii de noi când vine cumătră furtună şi o mai certăm, că-i mojică şi rea.

— O, brazilor înalţi, răspunse Felix, n-aveţi decât să icniţi, să oftaţi, să vâjâiţi sănătoşi, că tocmai atunci vânătorul simte că-i joacă inima în piept.

— Aici ai rostit adevărul curat, ce-i drept e drept, clipoci pârâul, dar ce nevoie să tot alergi, prin vânt şi furtună, după vânat? Haideţi încoace, aşezaţi-vă pe muşchiul moale şi ascultaţi! Eu vin din străfunduri, din mari depărtări, şi pot să vă spun poveşti frumoase, mereu altele, val după val, fără contenire. Şi pot să vă arăt privelişti fără seamăn, doar să cătaţi în oglinda mea. Cerul albastru, străveziu, nouraşii de aur, pădurea, tufele, florile, chiar şi pe voi, copilaşi, vă sorb în adâncurile mele cu dragoste şi dor.

— Felix şi Christlieb, spuse copilul cel străin, privind cu gingaşă mândrie în jurul său, auziţi cum ne iubeşte întreaga fire? Dar uite că soarele coboară în munţi şi privighetoarea mă cheamă acasă.

— Măcar să mai zburăm puţin, îl rugă Felix.

— Dar nu prea sus, adăugă Christlieb, că ameţesc rău.

Atunci copilul cel străin, apucându-i de mâini ca şi cu o zi înainte, se săltă cu ei în văzduh, peste roşul auriu al amurgului, iar păsăretul pestriţ roia şi lărmuia în jurul lor, ca într-un alai sărbătoresc. Sus, printre norii scânteind ca nişte flăcări mişcătoare, Felix văzu palate neînchipuit de falnice, bătute în rubin şi în alte pietre scumpe.

— Vezi, Christlieb? Uite, Christlieb! strigă el vrăjit. Ce de-a case frumoase! Ce minuni! Dacă zburăm sănătos, ajungem la ele.

Christlieb văzu şi dânsa palatele şi teama îi pieri, căci nu mai privea în jos, ci departe în depărtări.

— Astea sunt palatele mele de văzduh, spuse copilul cel străin, însă astăzi n-o să ajungem acolo.

Felix şi Christlieb parcă pluteau în vis. Nici nu-şi dădură seama cum de-au nimerit până la urmă acasă, la tatăl şi la mama lor.

Despre ţara de unde venea copilul cel străin

poveste germană

Copilul cel străin îşi ridicase pe un loc din cele mai atrăgătoare, în vatra pădurii,

aproape de pârâu, printre tufe cu grai fremătător, un cort neobişnuit de drăguţ, din crini înalţi şi mlădioşi, din
trandafiri roşii ca focul şi din felurite soiuri de lalele. Aici, în cort, alături de tovarăşul lor, şedeau Felix şi Christlieb, ascultând ciudatele poveşti pe care le mesteca întruna pârâul.

— Nu prea înţeleg ce spune ăsta de jos, începu Felix. Dar mi se pare, nu ştiu de ce, că tu, dragă şi iubite prietene, mi-ai putea istorisi limpede şi pe înţeles toate câte le murmură dânsul cam de-a valma. De fapt, te-aş mai întreba un lucru: de unde răsai în fiecare zi şi unde te duci atât de iute încât nu vedem când şi cum?

— Ştii fetiţă, dragă, ciripi Christlieb, că mama te crede Gottlieb, băiatul învăţătorului?

— Taci, proastă! o repezi Felix. Mama nici nu l-a văzut la faţă pe Gottlieb, altminteri nu-l mai pomenea... Dar acum spune, băiete, unde locuieşti, ca să te putem găsi acasă, iarna, când ninge şi viscoleşte şi nu mai dai de nicio potecă prin pădure.

— Păi da, întări Christlieb, acu' să ne spui frumos unde locuieşti, cine-ţi sunt părinţii şi mai ales cum te cheamă.

Copilul cel străin privi undeva departe, cu ochii umbriţi, aproape trişti, şi oftă din adâncul fiinţei. După cât va timp de tăcere, începu:

— O, dragilor, pentru ce mă întrebaţi de ţara mea? Nu ajunge că vin zilnic şi mă joc cu voi? Aş putea să vă spun că stau dincolo de munţii albaştri, care seamănă cu nişte nori zimţaţi şi încreţiţi; dar dacă aţi fugi zi după zi, întruna, fără popas, urcând pe creste, aţi zări în depărtare alţi munţi şi ar trebui să-mi căutaţi iarăşi patria dincolo de culmile lor – şi dacă aţi răzbi până acolo, aţi vedea iarăşi alţii, şi astfel aţi merge necontenit, fără oprire; dar în ţara mea n-aţi ajunge nicicând.

— Vai, vai, se miră Christlieb cu glasul înecat în lacrimi, păi asta înseamnă că locuieşti la sute şi sute de leghe şi nu vii pe la noi decât în vizită?!

— Vezi, Christlieb, răspunse copilul cel străin, când ti-e tare dor de mine, atunci vin numaidecât şi îţi aduc toate jucăriile şi minunăţiile din ţara mea. Oare nu-i la fel de plăcut ca şi când am trăi şi ne-am juca tustrei acolo?

— Asta nu prea, zise Felix, căci la tine acasă trebuie să fie un rai grozav, cu o grămadă de minuni. N-ai decât să mă sperii că-i drumul greu şi nesfârşit, că eu tot mă duc, numai să se ivească un prilej; să cutreieri pădurile, să baţi poteci neumblate, sălbatice, căţărându-te pe munţi, să treci apele înot, să răzbeşti prin tufe ghimpoase şi grohotişuri – asta-i treaba vânătorului; ma descurc eu!

— Te descurci, fireşte, spuse copilul cel străin, râzând bucuros. însă dacă ţi le pui pe toate în gând şi crezi în ele, atunci e ca şi cum le-ai împlini aievea. Ţara unde locuiesc e într-adevăr mai frumoasă şi mai fermecătoare decât aş putea să vă spun. Maică-mea domneşte acolo, în mare strălucire şi belşug, fiind regină.

— Atunci eşti prinţ! Atunci eşti prinţesă! strigară Felix şi Christlieb în acelaşi timp, aproape speriaţi.

— Cam aşa, spuse copilul cel străin.

— Pesemne că locuieşti într-un palat mare? vru să ştie Felix.

— Da, răspunse copilul cel străin. Maică-mea stă într-un palat încă şi mai frumos decât cele pe care le-ai văzut printre nori. Stâlpii lui de cleştar urcă până-n albastrul cerului, care se reazemă pe ei ca o boltă uriaşă. Dedesubt, se leagănă norii scânteietori, cu aripi de aur, suie ori coboară focul zorilor şi al amurgului, iar stelele joacă roată clinchetind şi scăpărând. Veţi fi auzit, dragii mei, despre zânele care fac minuni, cum niciun om nu poate să facă. Şi veţi fi bănuind desigur că maică- mea e o zână. Da! E zâna cea mai puternică dintre toate zânele. Cu dragoste şi statornicie, ea ţine la sânul ei tot ceea ce mişcă şi trăieşte pe lume, dar suferă, biata, pentru că mulţi oameni nu vor să ştie de ea. Dragostea mamei se apleacă cel mai mult asupra copiilor; sărbătorile pe care le închină celor mici, în ţara mea, sunt cele mai bogate cu putinţă.

Se întâmplă, de pildă, ca zmeişori înzorzonaţi să se avânte din Curtea reginei până sus, printre nori, şi să aştearnă peste întreg palatul, de la un capăt la celălalt, un curcubeu din cele mai alese culori. Totodată, ei înalţă şi un tron pentru maică-mea, numai din diamante care, atât după chip cât şi după miros, seamănă leit cu garoafe, crini şi trandafiri. După ce mama se aşază pe tron, zmeii îşi frământă harfele de aur şi ţambalele de cristal,
iar cântăreţii Curţii dau glas celor mai măiestre cântări, încât îţi vine să mori de fericire. Cântăreţii sunt de fapt nişte păsări frumoase, mai mari decât vulturii cei mari, cu pene de purpură, cum n-aţi văzut niciodată. Şi când porneşte muzica, întreg palatul, pădurea, grădina capătă viaţă şi zburdă. Mii de copilaşi, gătiţi şi curaţi, saltă şi aleargă chiuind de bucurie. Ba se fugăresc prin tufişuri, bătându- se cu flori; ba se caţără sus, în copacii mlădioşi, unde vântul îi dă în leagăn; ba culeg poame de aur, dulci şi gustoase ca nicăieri; ba se joacă râzând cu căprioare domesticite sau cu animale de alt neam, care îi întâmpină sărind de prin desişuri; ba suie în goana mare curcubeul ori încalecă vitejeşte fazanii de aur, care îi duc până la norii cei învăpăiaţi.

— Doamne, ce frumos trebuie să fie! strigară cu nesaţ Felix şi Christlieb. Du-ne şi pe noi în ţara ta, să rămânem acolo pe vecie.

Dar copilul cel străin vorbi:

— Ca să vă duc în ţara mea nu-i cu putinţă, e prea departe. Ar trebui să cunoaşteţi şi voi, ca mine, zborul tară odihnă şi tară popas.

Felix şi Christlieb se întristară până în adâncul fiinţei lor şi rămaseră tăcuţi, cu ochii în pământ.

Despre ministrul cel rău de la Curtea zânei

poveste germană

— La urma urmei, vorbi iarăşi copilul cel străin, s-ar putea ca nici să nu vă simţiţi atât de bine în ţara mea, cum vi se pare din cele povestite. S-ar putea chiar să vă găsiţi acolo pierzarea. Mulţi copii nu se împacă defel cu glasul păsărilor de purpură, deşi e atât de frumos, căci le frânge inima şi mor numaidecât. Unii, care aleargă prea iute în susul curcubeului, alunecă şi se prăbuşesc, iar alţii, tară minte, se apucă de-l bat pe fazanul de aur, care îi duce în plin zbor peste vămile văzduhului. Atunci pasărea, dealtminteri foarte blândă, se mânie pe netot şi, cu pliscul ei ascuţit, îi despică pieptul. Iar copilul cade din nori sângerând. Maică-mea se mâhneşte grozav când copiii, desigur din vina lor, se nenorocesc astfel. Dânsa vrea ca toţi copiii lumii să se bucure în ţara ei, însă chiar dacă mulţi învaţă să zboare bine, totuşi mai apoi, fie că se arată prea îndrăzneţi, fie că sunt fricoşi, iar mama nu se alege de pe urma lor decât cu griji şi cu temeri. Tocmai de aceea îmi îngăduie mie să zbor spre alte meleaguri şi să le duc fel de fel de jucării copiilor care merită, aşa cum am făcut şi cu voi.

— Eh, în ce mă priveşte, vorbi Christlieb, nici nu m-ar lăsa inima să bat o pasăre drăguţă, dar nici n-aş vrea să mă sui pe curcubeu şi să alerg.

— Păi, deh, asta ar fi o treabă pentru mine, interveni Felix, aşa că, oricum, trebuie să ajung la maică-ta, regina. N-ai putea să tragi curcubeul până aici?

— Nu, asta nu, răspunse copilul cel străin. Şi apoi află că atunci când zbor încoace, trebuie s-o fac pe ascuns. Până nu demult eram orişiunde în siguranţă ca şi când aş fi stat lângă maică-mea şi, îndeobşte, ziceai că pretutindeni se întinde ţara ei cea frumoasă; acum însă, de când un duşman înrăit al mamei, pe care dânsa l-a alungat din ţară, umblă nebun din loc în loc, mă tem să nu-mi ia urma.

— Dacă-i aşa, sări Felix, croind văzduhul cu un băţ tăiat dintr-o tufa de

mărăcine, dacă-i aşa, vreau să-l văd pe acela care ar îndrăzni să-ţi facă vreun rău aici! întâi şi întâi ar avea de lucru cu mine, pe urmă l-aş chema pe tata, care ar pune să-l prindă şi l-ar închide în turn.

— Ah, oftă copilul cel străin, pe cât de puţin poate nemernicul să-mi facă vreun rău în ţara mea, pe atât de primejdios e în alte părţi. E tare. Nu-ţi ajută nici băţul, nici turnul.

— Ce scârbos mai e şi ăsta, de te sperie aşa? întrebă Christlieb.

— V-am spus că maică-mea e o regină puternică, lămuri copilul cel străin. Or, ştiţi că reginele şi regii au în preajma lor curteni şi miniştri.

— Aşa-i, zise Felix, doar şi unchiul meu, contele, cică e ministru şi poartă o stea la piept. Miniştrii mamei tale au şi ei stele care lucesc?

— Nu, n-au, răspunse copilul cel străin, pentru că cei mai mulţi sunt ei înşişi stele lucitoare, iar alţii nici nu poartă haine de care să prindă aşa ceva. Ca să vă spun drept, toţi miniştrii mamei sunt duhuri tari, parte locuind în văzduh, parte în foc sau în apă, şi toţi, acolo unde sunt, urmează poruncile ei. Acum lungă vreme se pripăşise la noi un duh străin. îşi zicea Pepasilio şi spunea că ar fi mare învăţat, că s-ar pricepe la lucruri mai grozave decât toţi ceilalţi. Mama îl rândui printre miniştri, dar în curând se vădi ce răutate zace în el. Afară că se căznea să dărâme tot ce clădeau miniştrii ceilalţi, îşi puse în gând mai cu seamă să strice, ca un ticălos ce se afla, sărbătorile pline de voioşie ale copiilor. A minţit-o pe mama că vrea mai întâi să-i înveţe, să-i facă deştepţi şi voioşi, dar, în loc de asta, se agăţa cu toată greutatea trupului său de coada fazanilor, ca să-i împiedice la zbor, sau pândea copilaşii cocoţaţi în tufele de trandafiri şi îi trăgea de picioare până cădeau şi îşi sângerau nasurile, ori îi silea pe alţii, dornici de alergătură, să se târască pe patru labe, cu capul în jos. Cântăreţilor le băga în plisc tot felul de gunoaie, ca să n-aibă glas, fiindcă nu suferea cântecul, iar pe gângăniile cele blânde şi mici, în loc să se joace cu ele, avea de gând să le înghită, spunând că doar pentru asta sunt făcute. Dar cea mai rea dintre fapte a fost aceea că, ajutat de nişte fârtaţi de-ai lui, s-a apucat să ungă nestematele ce împodobeau palatul cu strălucirea lor, cât şi florile albe de crin, tufele de trandafir, ba chiar şi curcubeul cel luminos, cu o scursoare neagră, urâtă, care acoperea toată minunea din jur, încât nu mai zăreai în preajmă decât tristeţe şi moarte. Iar după ce făcu ce făcu, scoase un hohot de râs şi răcni cu glas tunător cum că totul e în sfârşit aşa cum trebuie să fie după vrerea şi porunca lui. Pe urmă, când se grozăvi şi mai tare, strigând că nu o recunoaşte de regină pe maică-mea şi ca, lui i se cuvine regatul, după ce se prefăcu într-o muscă uriaşă cu ochii ca fulgerul şi cu acul întins, zburând şi bâzâind mai mare scârba şi dând să se aşeze pe tron – atât maică-mea cât şi ceilalţi băgară de seamă că ministrul ticălos, care se strecurase printre ei sub frumosul nume de Pepasilio, nu e altul decât Pepser, regele crunt şi întunecat al spiriduşilor. Vrăjmaşul se încrezuse însă prea de tot în puterea şi vitejia fârtaţilor săi. Miniştrii aerului, înconjurând-o pe regina, răspândeau parfumuri dulci; miniştrii focului se înălţau şi coborau apoi în valuri scânteietoare; iar cântăreţii, cu pliscurile curăţate, dădeau glas minunat; încât regina nu-l vedea şi nu-l auzea pe urâtul de Pepser, nici nu-i simţea răsufletul otrăvitor. Totodată, prinţul fazanilor îl apucă pe tâlhar cu pliscul său de foc şi îl strânse aşa de rău încât acesta ţipă de durere. Apoi, de la o înălţime de trei mii de leghe, îl lăsă să cadă la pământ. Pepser nu mai putea nici să mişte până ce, la urletul lui înfricoşat, veni târâş mătuşă-sa, ţestoasa cea mare şi vânătă, care îl aburcă pe spinare şi îl cără acasă. Cinci sute de copii vajnici, înarmaţi cu apărătoare de muşte, porniră apoi să-i omoare pe mişeii lui Pepser, care încă mai bâzâiau primprejur, încercând să pustiască frumuseţe de flori.

Plecând Pepser, scursoarea cea neagră, cu care acoperise totul, se topi la rândul ei, încât preajma începu să scapere, să înflorească, să lumineze din nou ca o minune.

Acum, scâmavul de Pepser cred că nu mai poate năpăstui ţara mea; dar, cunoscându-mi obiceiul de a călători adesea prin alte părţi, mă urmăreşte necontenit şi îşi schimbă mereu înfăţişarea. Uite-aşa, sărman de mine, nici nu mai ştiu câteodată unde să mă ascund şi de aceea, dragilor, se întâmplă să fug atât de repede încât nu vă daţi seama când şi cum. De fapt, aşa trebuie să şi rămână lucrurile, căci Pepser, v-o spun fără ocol – dacă aş îndrăzni să vă duc în ţara mea – ne-ar pândi şi ne-ar ucide pe toţi.

Christlieb plânse amar din pricina primejdiei care îl ameninţa pe copilul cel străin. Felix însă gândi în felul lui: „Dacă urâtul de Pepser nu-i decât o muscă mare, atunci îl ating eu cu apărătoarea de muşte a tatii şi îi vin de hac. Iar după ce l-am croit peste nas, poate să vină şi mătuşă-sa, ţestoasa, să-l care acasă".

Cum s-a înfăţişat marele dascăl al Curţii şi cum se temeau copiii de el

poveste germană

Felix şi Christlieb o ţinură tot într-o fugă până acasă,

strigând:

— Copilul cel străin e un prinţ frumos!

— Copilul cel străin e o prinţesă frumoasă!

Voiau să le ducă şi părinţilor vestea şi chiuiau de bucurie. Dar ajungând la poartă, împietriră amândoi; căci domnul Thaddăus de Brakel ieşise în întâmpinarea lor, având alături o ciudăţenie de bărbat, care mormăi mai mult în sinea lui:

— Ăştia-mi sunt ştrengarii!

Domnul de Brakel îl apucă de braţ şi rosti:

— Iată-l pe domnul dascăl al Curţii, vi l-a trimis nobilul unchi. Salutaţi-l cum se cuvine!

Dar copiii se uitau la el pieziş, cu coada ochiului, şi nu izbuteau săfacă nicio mişcare, fiindcă nu văzuseră de când trăiau asemnea om anapoda. Să fi fost cu o jumătate de cap maiînalt decât Felix, dar în acelaşi timp părea mai scund, picioruşele subţiri, ca de păianjen, nu se potriveau defel cu pieptul său puternic şi lat; capul îi era în patru colţuri, aiurea; nasul, mult prea lung şi ascuţit, nu se împăca nici el cu fălcile groase, rumene-cafenii şi cu gura largă ca un bot; iar ochii mici, bulbucaţi, ca de sticlă, luceau atât de scârbos încât nu-ţi venea să te uiţi la el. Unde mai pui că purta o perucă neagră cum e catranul, îndesată pe cele patru colţuri ale capului; veşmintele, de la creştet până-n tălpi, erau negre; şi pe deasupra îl mai şi chema domnul maestru Cerneală.

Cum copiii nu se mişcau din loc, doamna de Brakel strigă mânioasă:

— La naiba, copii, ce înseamnă asta? Domnul maestru o să creadă că sunteţi nişte ţărănoi necrescuţi. Hai! întindeţi frumos mâinile domnului maestru!

Copiii se dădură învinşi şi ascultară de porunca mamei, dar, când maestrul le strânse mâna, săriră îndărăt ca din praştie, ţipând:

— Au! Au!

Maestrul râse mulţumit şi scoase la vedere un ac, pe care îl ascunsese în palmă şi cu care îi înţepase pe copii când aceştia întinseră mâna. Christlieb izbucni în plâns, dar Felix scrâşni într-o parte:

— Numai să încerci a doua oară, pitic burtos!

— De ce i-aţi înţepat, dragă maestre Cerneală? întrebă domnul de Brakel, oarecum jignit. Maestrul răspunse:

— Asta ţine, ca să zic aşa, de firea mea, nu pot altminteri.

Şi vorbind astfel, sta cu mâinile în şold, scuturat de un râs lung, fără noimă, care suna ca o huruitoare stricată.

— S-ar părea că sunteţi o fire glumeaţă, dragă maestre Cerneală, spuse domnul de Brakel, însă şi lui şi soţiei sale, cât mai ales copiilor, li se strecurase teama în suflet.

— Bun, bun, grăi maestrul, dar cum stau crabii ăştia mici cu feluritele ştiinţe? Se descurcă? Ia să vedem!

Şi începu să pună lui Felix şi Christlieb întrebări, la fel cum făcuse şi unchiul, contele, cu copiii săi. Dar când aceştia răspunseră într-un glas că n-au ajuns încă să ştie pe dinafară ştiinţele, atunci maestrul Cerneală răcni ca un nebun, plesnindu-şi mâinile deasupra capului:

— Asta-i acum! N-aţi învăţat ştiinţele! înseamnă că va fi de lucru. Dar o scot eu la capăt!

Felix şi Christlieb ştiau să scrie curat, citeţ, ştiau să spună multe poveşti frumoase, buchisite cu
sârg din cărţile cele vechi puse la îndemâna lor de domnul de Brakel. Dar toate astea maestrul nu le lua în seamă, zicea că-s prostii. Vai, nici vorbă nu mai putea fi să alerge prin pădure! Şedeau între patru pereţi şi, cât era ziua de lungă, mai că nu făceau decât să-l îngâne pe maestrul Cerneală, repetând întruna lucruri pe care nu le pricepeau. Să le plângi de milă, zău aşa! Cu ce jale şi dor priveau înspre pădure! Părea uneori că, din freamătul arborilor, din ciripitul voios al păsărilor, s-ar desprinde glasul copilului cel străin, care le striga dulci chemări:

— Felix, Christlieb, dragii mei, unde întârziaţi? Nu mai vreţi să vă jucaţi cu mine? Haideţi, repede! V-am clădit o minune de castel din flori! Ne aşezăm în el şi vă dau pietricele colorate, cum nu s-au văzut! Şi pe urmă ne ridicăm la nori şi facem cu mâinile noastre palate de văzduh, scânteietoare! Hai, veniţi! Grăbiţi-vă!

Atunci, copiii nu se mai gândeau decât la pădure şi nu mai auzeau ce zice maestrul. Drept care dumnealui se supăra foc, bătea cu pumnii în masă şi bâzâia şi tiuia şi fornăia şi zumzăia:

— Pim-Zim-Prr-Zrr-Frr! Ce-i asta?! Să-mi fiţi atenţi!

Felix însă nu putu răbda multă vreme. într-o zi, sări de pe scaun şi strigă:

— Ia slăbeşte-mă cu tâmpeniile, domnule Cerneală! Eu vreau la pădure! N-ai decât să-l cauţi pe bufantul de văru-meu, că lui i se potriveşte! Hai, Christlieb, ne aşteaptă copilul cel străin!

Şi niciuna nici două, porniră. Dar maestrul ţâşni din loc cu o iuţeală nemaipomenită şi îi prinse în pragul uşii. Felix se apără cu vitejie şi nu lipsi mult să-l doboare pe Cerneală, mai ales că-i sărise în ajutor Sultan, câinele lui credincios. Acesta era de altminteri un câine înţelept şi binecrescut, dar pe Cerneală nu-l putuse suferi din prima clipă şi, când acesta se apropia, începea să mârâie şi să-şi vânture coada mânios, încât maestrul, lovit cu dibăcie în picioruşele lui subţiri, mai că se da peste cap. Acum, Sultan sări la maestru tocmai când acesta îl ţinea pe Felix de umeri şi, fără a mai sta pe gânduri, îi prinse între dinţi gulerul de la haină. Maestrul Cerneală scoase un ţipăt jalnic şi domnul Thaddäus de Brakel veni iute la faţa locului. în sfârşit, maestrul îl lăsă în pace pe Felix, iar Sultan slobozi gulerul.

— Ah, nu mai e rost să mergem la pădure, se văita Christlieb, plângând de zor.

însă domnul de Brakel, deşi îl certă zdravăn pe Felix, simţi că i se face milă de copiii săi, care nu mai pot zburda pe câmp şi în pădure. Aşa că-l rugă pe Cerneală ca, vrând- nevrând, să-i însoţească zilnic la pădure şi să se plimbe cu ei. Asta nu-i conveni deloc maestrului.

— Măcar de-aţi avea, domnule de Brakel, o grădină mai acătării, lângă

casă, vorbi el, cu iasomie şi împrejmuită cu gard! Atunci i-am putea scoate la plimbare pe la ora prânzului. Dar ce naiba să căutăm într-o pădure sălbatică?

Copiii erau şi ei tare nemulţumiţi, încât îşi spuseră: Ce să caute maestrul Cerneală tocmai la noi, în pădurea cea dragă?"

Cum s-au plimbat copiii împreună cu domnul maestru Cerneală prin pădure şi ce întâmplări au trăit

poveste germană

— Ei, nu-ţi place pădurea noastră, domnule maestru? întrebă Felix pe maestrul Cerneală, în timp ce se plimbau printr-un desiş fremătător. Maestrul se strâmbă acru şi pufni:

— Mare scofală! Nici tu drum, nici tu potecă, doar că-ţi rupi ciorapii şi nu poţi scoate o vorbă ca lumea de atâta păsăret ce turuie şi cârâie întruna.

— Ha, ha, domnule maestru, râse Felix, bag seama că nu te prea pricepi la viersul păsărilor, nici nu auzi şoapta vântului prin tufe sau poveştile ce le deapănă pârâul.

— Şi pe urmă, spune-mi, domnule maestru, se băgă în vorbă Christlieb, spune-mi cinstit, oare nu-ţi plac nici florile?

Aici maestrul se rumeni şi mai tare la faţă, îşi aruncă mâinile în lături şi strigă furios:

— Ce-mi tot veniţi cu bazaconii? Cine v-a umplut capul cu neghiobii? Asta mai lipsea, ca pădurile şi apele să aibă grai şi să se amestece în vorba bine gândită. Iar cu viersul păsărilor e la fel. Florile, mă rog, îmi plac în odaie, prin ghivece. Atunci miroase bine şi nu mai e nevoie să cheltuieşti banii pe parfum. Dar aici, în pădure, nici nu cresc flori.

— Cum, domnule maestru, se miră Christlieb, nu vezi lăcrămioarele de colo, drăguţele, care te privesc cu ochişorii lor senini?

— Lăcrămioare! Ochişori! izbucni maestrul. Ha, ha, ha, ochişori senini! Ochişori! Netrebnicele astea nici nu miros măcar!

Şi, cât ai clipi, domnul maestru Cerneală se aplecă la pământ, smulse un mănunchi de lăcrămioare cu rădăcini cu tot, şi le aruncă departe, într-un tufiş. Copiilor li se păru în acea clipă că un vaier lung ar fi mişcat pădurea; Christlieb vărsă lacrimi grele, Felix scrâşni din dinţi. Tocmai
atunci un scatiu micuţ trecu sfârâind pe lângă nasul domnului maestru, se aşeză pe o crenguţă şi porni să fluiere un cântec voios.

— îmi vine să cred, mârâi maestrul, îmi vine să cred că dumnealui ăsta cântă-n bătaie de joc.

Luă de jos o piatră şi o zvârli în scatiu: biata pasăre, lovită de moarte, amuţi şi căzu de pe
crenguţa verde. Acum Felix nu se mai putu reţine.

— Eh, tu, pocitule, maestre Cerneală, strigă el zbârlit, ce ţi-a făcut sărmana pasăre de-ai ucis-o aşa?... Unde eşti, copilule străin, vino, dragule, să zburăm departe, cât mai departe, că nu mai pot sta lângă urâtul ăsta, mă-nţelegi?! Vreau să mă duc în ţara ta!

Printre lacrimi şi sughiţuri, Christlieb întări:

— O, copilaş drag, vino, vino cât mai iute, scapă-ne, că e vai de noi, domnul maestru Cerneală o să ne omoare laolaltă cu păsările şi florile!

— Ce-i cu copilul ăla străin? răcni maestrul Cerneală.

Dar, în aceeaşi clipă, tufişul tresări cu freamăt mare şi un glas duios, care îţi rupea inima, se auzi din depărtări, ca dintr-un clopot. între norii străluminaţi, ce coborau din

înalturi, răsări chipul vrăjelnic al copilului cel străin, vâslind parcă şi frământându-şi mânuţele, în timp ce lacrimi îi curgeau din ochi, ca mărgăritarele, şi lunecau în jos pe obrajii trandafirii.

— Ah, se tângui el, ah, copiilor scumpi, prietenii mei dejoacă, eu nu mai pot veni şi n-o să mă mai vedeţi nicicând – rămâneţi cu bine, rămâneţi cu bine – Pepser spiriduşul a pus mâna pe voi, sărmani copilaşi – cu bine, cu bine!

Şi zicând acestea, se înălţă în văzduh, pe când jos, în preajma copiilor, începu să zumzăie, să, bâzâie, să ţiuie, să fornăie îngrozitor. Maestrul Cerneală se prefăcuse într-o muscă mare şi hâdă, cu atât mai înfricoşătoare cu cât mai păstra chip de om şi chiar o parte din veşminte. Se desprinse de pământ anevoie şi încet, pesemne ca să-l urmărească pe copilul cel străin. Cuprinşi de spaimă şi de groază, Felix şi Christlieb părăsiră în goană pădurea. Abia când ieşiră pe câmp prinseră curaj să se uite în sus. Un punct luminos ca o stea parcă se lăsa în scapăr, printre nori, la vale.

— Ăsta-i copilul cel străin, Christlieb!

Steaua creştea mereu şi, în acelaşi timp, se auzea un sunet ca de trompetă. Curând copiii se dumeriră că steaua e o pasăre de foc, îmbrăcată în penet de aur, care cobora spre pădure, cântând cu glas răzbătător şi tăindu-şi drum cu aripile-i mari.

— Ha, se bucură Felix, ăsta e prinţul fazanilor! O să mi-l rupă-n plisc pe domnul maestru Cerneală, o să-l omoare, ha, ha! Copilul străin a scăpat şi noi la fel! Hai, Christlieb, să fugim acasă şi să-i spunem tatii ce s-a întâmplat.

Cum l-a alungat domnul de Brakel pe maestrul Cerneală

poveste germană

Domnul de Brakel şi doamna de Brakel şedeau în faţa căscioarei lor, în dreptul uşii, privind purpura soarelui ce cobora pe după munţii albaştri, scăpărând raze aurii. Dinaintea lor, pe o măsuţă, sta pregătită cina, care nu se alcătuia decât dintr-o strachină mare plină cu lapte gustos şi un coşuleţ cu felii de pâine cu unt.

— Nu pricep, vorbi domnul de Brakel, nu pricep unde întârzie atâta maestrul Cerneală cu copiii, întâi s-a împotrivit şi n-a vrut defel să meargă la pădure, iar acum nu-l mai scoţi din ea. Dealtminteri, pare un ins foarte ciudat domnul ăsta Cerneală şi nu ştiu, zău, dacă n-ar fi fost mai bine să fi rămas departe de noi. Chiar din prima zi nu mi-a plăcut viclenia cu acul, când i-a înţepat pe copii, iar cât priveşte ştiinţele, nu cred să fie mare lucru de capul lui; macină cuvinte încâlcite, fără miez şi înţeles, de-ai zice că ştie şi ce fel de cioareci poartă marele mogul din India; dar când iese în curte, nu ştie deosebi un tei de un castan şi, îndeobşte, se arată a fi cam searbăd şi prost. Nici nu se poate să-l respecte copiii.

— Gândesc şi eu aşa, dragul meu soţ, răspunse doamna de Brakel. Pe cât de mult m-a bucurat grija nobilului văr pentru copiii noştri, pe atât m-am convins între timp că ar fi putut alege alte căi mai bune, decât să ni-l agaţe de gât pe domnul maestru Cerneală. Cum va fi stând cu ştiinţele nu mă pricep, însă trebuie să-ţi spun că mă scârbeşte din ce în ce mai tare omuleţul ăsta negru şi burtos, cu picioruşe subţiri. în primul rând, e un lacom şi un mâncău neobrăzat. Nu poţi lăsa pe masă un pahar cu bere sau lapte fără ca dumnealui să nu soarbă din el; cum vede că deschid borcanul cu zahăr, se şi vâră şi linge şi molfăie până nu-i trântesc capacul în nas; iar atunci, îşi mai şi iese din sărite, bâzâie, zumzăie şi ţiuie înfricoşător.

Domnul de Brakel ar fi vrut să mai lungească vorba când, deodată, desluşi glasurile lui Felix şi Christlieb, care veneau fuga printre mesteceni.

— Aida-de! Aida-de! striga Felix întruna. Prinţul fazanilor l-a omorât cu pliscul pe domnul maestru Cerneală!

— Auzi, mamă, auzi! striga Christlieb cu sufletul la gură. Domnul Cerneală

nu-i niciun fel de maestru! E Pepser, regele spiriduşilor, un muscoi mare şi urât, care şi-a pus perucă, ghete şi ciorapi!

Părinţii stătură şi ascultară apoi cu mirare cele povestite de-a valma, cu foc şi of, de către Felix şi Christlieb: despre copilul cel străin, despre maică-sa, regina zânelor, despre Pepser, regele spiriduşilor, ca şi despre lupta ce a purtat-o prinţul fazanilor împotriva lui...

— Cine v-a băgat în cap asemenea prostii, aţi visat, ori ce s-a petrecut cu voi? întrebă o dată şi încă o dată domnul de Brakel.

Dar copiii o ţineau una şi bună, că n-au spus decât adevărul adevărat şi că urâtul de Pepser, care s-a dat drept maestrul Cerneală, trebuie că zace acum în pădure, ucis. Doamna de Brakel îşi lovi palmele una de alta şi spuse cu tristeţe:

— Ah, copii, copii, ce-o să se-aleagă din voi dacă vă umblă prin minte asemenea năluciri şi nici nu vreţi să vi le scoateţi din cap!

Domnul de Brakel însă scormoni o vreme prin gândurile lui şi vorbi în sfârşit:

— Felix, ascultă Felix, doar eşti băiat mare şi destul de înţelegător ca să-ţi pot spune că şi mie domnul maestru Cerneală mi s-a părut, încă din prima zi, foarte ciudat şi nelalocul lui. îmi ziceam adesea că nici nu seamănă cu alţi domni maeştri, că adică ar fi de un soi neobişnuit. Mai mult! Atât eu cât şi mama nu prea suntem mulţumiţi cu el, şi în primul rând maică-ta, fiindcă e un mâncău scârbos, care umblă prin toate dulciurile şi pe deasupra bâzâie şi ţiuie ca neomul. Aşa că, oricum, n- o să rămână multă vreme la noi. Dar gândeşte şi tu, băiete, gândeşte bine, chiar dacă ar fi pe pământ asemenea făpturi urâte cum se crede că ar fi spiriduşii, gândeşte totuşi: poate un domn maestru să fie muscă?

Felix se uită gânditor, cu ochii lui albaştri, drept în ochii domnului de Brakel. Acesta îl întrebă iar:

— Spune, băiatule, poate un domn maestru să fie muscă?

Atunci Felix grăi:

— Mie nu mi-a trecut prin minte vreodată şi n-aş fi crezut aşa ceva dacă nu mi-ar fi spus-o copilul cel străin şi dacă n-aş fi văzut cu ochii mei că Pepser e o muscă hâdă, care s-a dat drept maestrul Cerneală. Şi apoi, tată, adăugă Felix în timp ce domnul de Brakel clătina din cap, ca unul care nu mai ştie ce să zică de mirare – şi apoi, tată, spune drept, nu ţi-a mărturisit chiar ţie maestrul Cerneală că-i muscă? Parcă n-am auzit eu cum îţi zicea, nu de mult, în faţa uşii, că pe vremuri, când umbla la şcoală, era sprinten ca o muscă? Ei, şi dacă a fost ce-a fost, atunci trebuie să fi rămas, aşa gândesc! Şi pe urmă, dacă-i un mâncău, cum spune mama, de se vâră prin toate dulciurile, te întreb, tată, oare muştele nu fac la fel? Unde mai pui că bâzâie şi tiuie!...

— Taci, îl opri domnul de Brakel, scos din răbdări. Fie ce-o fi acest domn Cerneală, dar un lucru e sigur şi anume că prinţul fazanilor nu l-a omorât, căci iată-l, tocmai se întoarce din pădure!

Când auziră una ca asta, copiii scoaseră un ţipăt grozav şi se ascunseră în casă. Domnul maestru Cerneală urca într-adevăr cărarea cu mesteceni, însă părea ca scos din minţi, cu ochii arzând ca fulgerele, cu peruca sfâşiată. Venea bâzâind şi ţiuind nebuneşte, sărea ba într-o parte ba în alta şi se
lovea cu capul de copaci, că se-auzea trosnind. Ajuns în faţa casei, se repezi în strachină, făcu să sară stropii din ea, şi sorbi laptele cu zgomot ciudat.

— Pe toţi sfinţii, domnule maestru Cerneală, ce v-a venit? strigă doamna de Brakel.

— Aţi turbat, domnule maestru, ori vă bântuie diavolul? strigă la rândul lui domnul de Brakel. Dar, neţinând seama de nimic, maestrul ţâşni din strachină, se aşeză pe feliile cu unt; îşi scutură mustăţile şi, cu picioruşele lui subţiri, le mângâie şi le netezi cu socoteală. Apoi, bâzâind şi mai rău, se avântă spre uşă, dar nu nimeri în casă şi se învârti ca beat de colo până colo, izbindu-se de geamuri, care sunau şi

zăngăneau.

— Hei, dumneata, strigă domnul de Brakel, astea-s scrânteli tară rost, las' că o păţeşti până la urmă.

El încercă să-l prindă, pe maestru de un capăt al jiletcii, dar acesta îl ocoli. Atunci veni repede Felix din casă şi îi dădu apărătoarea cea mare de muşte:

— Ia, tată, ia, îl îndemnă el, striveşte-l pe urâtul de Pepser!

Domnul de Brakel apucă unealta şi dă-i şi dă-i după domnul maestru. Felix, Christlieb, doamna de Brakel smulseră de pe masă şerveţelele şi, fluturându-le prin aer, îl mânau şi îl ameţeau, în timp ce domnul de Brakel lovea necontenit, fără a-l nimeri, din păcate, căci tâlharul nu-şi îngăduia nicio clipă de răgaz. Astfel, vânătoarea se înteţi din ce în ce, cruntă, sălbatică. „Zum-zum-zim-zim-trr-trr" – gonea maestrul în sus şi în jos. „Clip-clap" – cădeau ca grindina loviturile domnului de Brakel. „Huş-huş" – îl sâcâiau Felix, Christlieb şi doamna de Brakel pe vrăjmaş. în sfârşit, domnul de Brakel izbuti să-l croiască peste poale şi maestrul căzu, icnind. Dar, când domnul de Brakel dădu să-l pocnească a doua oară, mişelul ţâşni în sus cu puteri îndoite, se repezi ca vântul, bâzâind şi ţiuind, către mesteceni, făcându-se nevăzut.

— Bine că am scăpat de acest domn Cerneală, năpastă curată! zise domnul de Brakel, biruitor. N-o să-mi mai treacă el pragul!

— Fireşte că nu, întări doamna de Brakel. Dascălii Curţii, dacă au astfel de năravuri şi purtări, fac mai degrabă rău decât bine. Se laudă cu ştiinţele şi sare în strachina cu lapte! Frumos maestru, ce să spun!

Copiii, la rândul lor, chiuiau de fericire, strigând:

— Uite-aşa! Tata l-a plesnit pe maestrul Cerneală, peste nas, şi a trebuit să fugă! Uite-aşa!

Ce s-a mai petrecut în pădure după alungarea maestrului Cerneală

poveste germană

Felix şi Christlieb se simţeau uşuraţi de parcă le-ar fi căzut un pietroi de pe inimă. Dar întâi de toate nădăjduiau că, acum, după ce urâtul de Pepser fusese alungat, se vor întâlni iarăşi cu copilul cel străin şi va porni din nou joaca. Plini de speranţă, se duseră la pădure, însă aici totul era pustiu şi tăcut, nu răsuna niciun glas voios de cintezoi ori scatiu şi, în locul şoaptelor dulci ale pârâului, nu auzeai decât un suspin mâhnit cutreierând văzduhul. Curând se bulucіră nori negri pe cer şi începu să urle vântul; tunete rostogolite în zări mugeau înfricoşător, brazii înalţi gemeau şi trosneau jur împrejur. Cuprinsă de teamă, Christlieb se lipi, tremurând, de fratele ei. însă Felix vorbi:

— Ce te sperii, Christlieb? Vine furtuna şi trebuie să ne întoarcem repede acasă, asta-i tot.

O luară la picior dar, fără să-şi dea seama, în loc să iasă din pădure, se scufundară din ce în ce mai mult în adâncul ei. întunericul se îngroşa mereu, picuri grei începură să cadă şi fulgere ţâşneau din toate părţile. Copiii stăteau lângă un tufiş mare şi des.

— Christlieb, spuse Felix, hai să ne pitulăm aici, doar n-o să ţină prea mult furtuna!

Speriată, plângând de zor, Christlieb îi urmă sfatul. Dar abia se aşezară sub tufişul cel gros, că şi auziră în spatele lor nişte glasuri clănţănind:

— Proştilor, neam de păcătoşi, v-aţi bătut joc de noi, n-aţi ştiut să ne folosiţi! Acum staţi aşa, farăjucării, netrebnicilor!

Felix întoarse capul şi se muie de-a binelea când văzu pe vânător şi pe harpist ridicându-se din tufişul în care îi aruncase odinioară, uitându-se la el cu ochi

încremeniţi, bălăbănindu-şi braţele. Harpistul lovi coardele harfei, scoţând un zăngănit vrăjmaş, iar vânătorul îşi îndreptă chiar puşca spre Felix, în vreme ce scrâşneau amândoi:

— Stai, băieţaş, stai, fetiţă, că vă plătim noi pentru batjocură! Acuşi pică domnul maestru Cerneală, ai cărui şcolari destoinici suntem, şi o să vă iasă pe nas!

îngroziţi din pricina ploii care cădea cu găleata, a tunetelor şi a vântului care vâjâia surd printre brazi, copiii – fără a mai ţine seama de nimic – o luară la goană şi se pomeniră după un răstimp pe malul lacului de la marginea pădurii. Dar, cum ajunseră, cum se ridică din stufăriş păpuşa cea mare a lui Christlieb, pe care Felix o aruncase în lac. Păpuşa se răsti la ei, orăcăind:

— Proştilor, neam de păcătoşi, v-aţi bătut joc de mine, n-aţi ştiut să mă folosiţi! Acuma staţi aşa, fără jucării, netrebnicilor! Las' că vă plătesc eu pentru batjocură! Acuşi pică domnul maestru Cerneală, a cărui şcolăriţă destoinică sunt, şi o să vă iasă pe nas!

Şi orăcăind astfel, după ce că-i făcuse ploaia ciuciulete, păpuşa le mai turnă şi ea în obraz şuvoaie de apă. Felix nu mai putea răbda atâtea sperietori, Christlieb abia mai răsufla. O luară iar la fugă. Dar curând, hăituiţi şi osteniţi de moarte, se lăsară la pământ în mijlocul pădurii. Când, deodată, porni să bâzâie şi să ţiuie îndărătul lor.

— Vine maestrul Cerneală! mai strigă Felix, după care atât el cât şi Christlieb îşi pierdură cunoştinţa.

Se treziră ca dintr-un somn adânc şi văzură că şed pe o moviliţă de muşchi moale. Furtuna pierise, soarele lucea limpede şi blând, iar stropii de ploaie atârnau prin tufe şi prin copaci ca nişte giuvaere. Spre mirarea lor, copiii simţiră că hainele le sunt uscate şi nici nu-i încerca frigul sau umezeala.

— Ah, se bucură Felix, întinzându-şi mâinile deasupra capului, să ştii că ne-a venit în ajutor copilul cel străin.

Şi se apucară să strige amândoi, Felix şi Christlieb, stârnind pădurea toată:

— Copilule drag, haide, vino la noi, că ni-e dor din adâncul inimii şi nu mai putem trăi fără tine!

Atunci, răsări parcă o rază de lumină din tufăriş şi, pe unde trecea scăpărând, acolo florile îşi
înălţau dopul. Dar în van Felix şi Christlieb îl tot rugară şi-l chemară pe copilul cel străin; nimic alta nu se mai văzu. Mâhniţi, bătură calea îndărăt spre casă, unde părinţii, îngrijoraţi din pricina furtunii, îi întâmpinară bucuroşi. Domnul de Brakel rosti:

— Bine că aţi sosit, dragii mei, vă mărturisesc că mă temeam ca domnul maestru Cerneală să nu hălăduiască prin pădure şi să nu vă ia urma.

Felix povesti cele petrecute acolo, de-a fir-a-păr.

— Iarăşi aiureli, bombăni doamna de Brakel. Dacă pădurea face să visaţi prostii, atunci mai bine nu vă duceţi şi staţi acasă.

Asta însă nu avea să se întâmple căci, la rugămintea copiilor – „Mamă, dă-ne voie niţeluş la pădure”, doamna de Brakel răspundea: „Duceţi-vă, copii, şi vă-ntoarceţi cuminţei.“

Peste puţin le pieri totuşi cheful să mai cutreiere pădurea. Copilul cel străin nu se arăta, iar când Felix şi Christlieb se avântau cât de cât prin tufăriş ori se apropiau de lacul raţelor, îndată săreau vânătorul şi harpistul şi păpuşa cu gura la ei:

— Proştilor – neam de păcătoşi, n-aţi ştiut ce să faceţi cu noi, care suntem învăţaţi şi cuminţi! Acuma staţi aşa, fără jucării, netrebnicilor!

Toate astea erau greu de îndurat; de aceea copiii găseau că e mai bine să rămână acasă.

Hotărârea

poveste germană

— Nu ştiu de ce, vorbi într-o bună zi domnul Thaddäus de Brakel către soţia sa, nu ştiu de ce, dar nu mă prea simt de la un timp în apele mele. îmi vine aproape să cred că mi-a plătit-o urâciosul de Cerneală căci, de când l-am croit cu apărătoarea de muşte şi l-am alungat dintre noi, mă apasă prin mădulare ca plumbul.

într-adevăr, domnul de Brakel slăbea şi pălea văzând cu ochii. Nu mai ieşea la plimbare, în câmp, nu mai trebăluia bocănind prin casă, ci şedea ore întregi scufundat în gânduri, apoi cerea lui Felix şi Christlieb să-i mai povestească o dată despre copilul cel străin. Iar când aceştia îi vorbeau înflăcăraţi despre multele minuni ce le făcea, despre ţara lui fără seamăn de frumoasă şi strălucitoare, atunci domnul de Brakel zâmbea duios şi îi dădeau lacrimile. Dar Felix şi Christlieb nu se puteau împăca deloc cu gândul că tovarăşul lor drag s-a dus fără întoarcere şi că i-a lăsat de izbelişte, la voia unor jucării vrăjmaşe, care îi pândeau prin tufişuri şi lângă lacul raţelor, încât le era frică să mai intre în pădure.

— Haideţi, copii, mergem împreună! Şcolarii ăia obraznici ai maestrului Cerneală n-o să vă poată face niciun rău!

Astfel grăi domnul de Brakel către Felix şi Christlieb, într-o zi senină de-a mai mare dragul. îi luă de mâini şi coborîră tustrei spre pădurea plină de miresme, de lumină şi viers. După ce se aşezară pe iarba moale, între flori, domnul de Brakel începu astfel:

— Dragii mei dragi, nu mă mai lasă inima şi nu mai rabdă amânare, încât e timpul să mărturisesc că şi eu, asemenea vouă, l-am cunoscut pe copilul acesta neasemuit, care v-a făcut să trăiţi aici, în pădure, atâtea desfătări. Când eram de anii voştri, m-am pomenit tot aşa cu dânsul şi grozav ne-am mai jucat! Cum l-am pierdut pe urmă, asta nu-mi amintesc, nici nu mă duce mintea cum de l-am uitat cu desăvârşire, încât, povestindu-mi voi despre acest copilaş, nu vă dădeam crezare, deşi adesea bănuiam în sinea mea că-i adevărat. De câteva zile însă mă tot gândesc la copilăria mea, cum n-am făcut-o de mulţi ani încoace. Şi iată că-mi răsare din nou în minte copilul acela drăgălaş, dulce, fermecător, aşa cum l-aţi văzut şi voi. Şi un dor ca şi al vostru mă bântuie în piept, care însă mie unul îmi va frânge inima. Simt că stau acum pentru cea din urmă oară aici, printre tufe şi arbori; căci în curând, scumpii mei copilaşi, va trebui să vă părăsesc. Iar de-oi muri, să-l ţineţi în mare cinste şi dragoste pe copilul cel străin!

Felix şi Christlieb, loviţi de durere, izbucniră amândoi în hohote de plâns.

— Nu, tată, nu, tăticule! strigară ei îngroziţi. Tu n-ai să mori, n-ai să mori! O să mai trăieşti lungă, lungă vreme şi o să ne jucăm tustrei cu copilul cel străin.

Dar, după câteva zile, domnul de Brakel căzu bolnav la pat. Un bărbat slab, deşirat, se aplecă la căpătâiul lui şi îi luă pulsul, zicând:

— Se va îndrepta!

îndreptarea totuşi nu veni şi, în cea de a treia zi, domnul de Brakel îşi dădu sufletul. Ah, ce-l mai jeli doamna de Brakel, ce-şi mai frământară copiii mânuţele, gemând şi oftând:

— Tată, tăticule, tăticuţul nostru scump!

De îndată ce ţăranii din Brakelheim, patru la număr, îşi îngropară stăpânul, câţiva inşi urâţi, care aproape că, semănau cu domnul maestru Cerneală, trecură pragul casei îndoliate, spunând răspicat ca au venit să pună poprire pe moşioara şi pe toate lucrurile rămase de pe urma domnului Thaddäus de Brakel, având în vedere că acesta îi datora o sumă chiar şi mult mai mare domnului conte Cyprianus de Brakel, care îşi cere dreptul său. Astfel, doamna de Brakel se pomeni săracă lipită pământului şi trebui să plece din frumosul cătun Brakelheim. Gândi să se mute la o rudă, care locuia nu prea departe; strânse într-o legăturică puţinele haine şi albituri ce-i mai rămăseseră, iar Felix şi Christlieb făcură la fel; după care părăsiră casa, vărsând lacrimi grele. Dar

când murmurul zbuciumat al pârâului din pădure le pătrunse în urechi şi când îşi grăbiră paşii ca sa ajungă la punte, doamna de Brakel leşină de durere şi se prăbuşi. Felix şi Christlieb căzură în genunchi, plângând şi jelind amar:

— O, bieţii de noi, copii nefericiţi! Nu se găseşte nimeni să ne ajute la nevoie?

Deodată, murmurul depărtat al pârâului parcă se prefăcu într-o muzică lină, frunzişul tresări ca într-o dulce aşteptare şi curând pădurea toată se înveli într-un foc scânteietor. Copilul cel străin ieşi dintre ramurile parfumate, plutind în atâtea lumini orbitoare, încât Felix şi Christlieb fură nevoiţi să- şi închidă ochii. Atunci, simţiră o atingere uşoară şi copilul cel străin le vorbi cu glas de argint:

— O, nu mai plângeţi, dragii mei prieteni! Credeţi că nu vă mai iubesc? Pot eu oare să vă las în părăsire? Nicidecum! Chiar dacă nu-mi vedeţi chipul, eu totuşi plutesc mereu în preajma voastră şi vă ajut prin puterea mea ca să trăiţi de-a pururi voioşi şi fericiţi. Păstraţi-mă numai în inimă, cu căldură, aşa cum aţi făcut până acum. Astfel, nici Pepser urâtul, nici alţ vrăjmaş nu va izbuti să vă răpună. Iubiţi-mă statornic, atâta vă cer.

— Păi asta şi vrem, asta vrem! răspunseră Felix şi Christlieb. Doar te iubim din toată inima!

Când putură să deschidă din nou ochii, bunul lor prieten nu mai era de văzut, dar şi suferinţa lor
pierise şi, în locul ei, simţeau ca o adâncă lumină a cerului. Doamna de Brakel se sculă încet de jos şi vorbi:

— Copilaşii mei, v-am zărit în vis de parcă eraţi scăldaţi în aur şi priveliştea asta m-a bucurat, mângâindu-mă nespus.

Fericirea juca în ochii copiilor şi pe obrajii lor îmbujoraţi. îi povestiră mamei cum a venit la ei copilul cel străin şi cum i-a scos din restrişte. Iar mama rosti:

— Nu ştiu de ce, însă acuma simt că trebuie să cred în poveştile voastre şi nu înţeleg cum de mă părăsesc grijile şi suferinţa. Haideţi, curaj! Să mergem!

Rudele îi primiră cu drag. Pe urmă, se împlini ceea ce spusese copilul cel străin. Orice lucru de care se apucau Felix şi Christlieb le izbutea de minune, încât trăiau fericiţi, voioşi, alături de mama lor. Şi chiar după lungă vreme, încă se mai jucau în vis cu copilul cel străin, care nu contenea să le aducă din ţara lui cele mai râvnite frumuseţi.

Inimă rece

poveste germană I

Cine călătoreşte prin ţara şvabilor, acela să nu scape prilejul de a-şi plimba ochii măcar niţeluş prin Pădurea Neagră; nu de dragul copacilor, deşi nu se găsesc oriunde atâţia brazi nemaipomenit de mulţi şi ţâşnind, ca într-o vedenie, spre cer; însă de dragul oamenilor, care se deosebesc în chip ciudat de toată omenirea din jur. Ei sunt mai înalţi decât oamenii obişnuiţi, au spete late, mădulare puternice şi, în totul de tot, se pare că aerul întremător, care lunecă dimineaţa printre brazi, îi dăruie încă din tinereţe cu plămâni mai slobozi, cu ochi mai ageri şi cu o fire mai deschisă, chiar dacă mai aspră, decât ale locuitorilor de prin şesuri şi văi. Dar nu numai prin statură şi prin felul de a fi, ci şi prin datini şi port aceşti oameni nu-şi găsesc pereche printre semenii lor din afara pădurii. Mai frumos decât toţi se îmbracă pădurenii din ţinutul Baden; bărbaţii îşi lasă barba să crească în jurul feţei, aşa cum li-e dată ea de la natură; pieptarele negre, pantalonii uriaşi, strâns încreţiţi, ciorapii roşii, pălăriile ţuguiate, cu marginile largi, le dau o înfăţişare aparte, în acelaşi timp serioasă, plină de greutate. Aici, cei mai mulţi sunt sticlari, însă fac şi ceasornice, cu care umblă o

jumătate de lume, ca să le vândă. în cealaltă parte a pădurii trăieşte o spiţă din acelaşi neam; doar că munca şi îndeletnicirile lor au născut alte datini şi obiceiuri decât ale sticlarilor. Ei trăiesc de pe urma pădurii; doboară şi curăţă brazii, îi mână cu plutele în jos pe Nagold până la Neckar şi de acolo pe apa Rinului, la vale, spre Olanda; chiar şi marea îi cunoaşte pe aceşti bărbaţi din Pădurea Neagră, care coboară de sus cu plutele lor lungi. Opresc pe rând în toate oraşele lipite de malul fluviului şi îşi aşteaptă semeţi cumpărătorii care ar avea nevoie de buştenii şi de scândurile lor; dar bârnele cele mai groase şi lungi ei le vând, pe bani grei, olandezilor, care le folosesc la construcţia de vase. Astfel, oamenii aceştia duc o viaţă aspră, călătorind întruna. Bucuria lor e să zboare la vale pe pluta de lemn, necazul – să urce din nou pe mal. De aceea şi portul lor seamănă prea puţin cu portul sticlarilor, care locuiesc în partea cealaltă a pădurii. Pieptarul e din pânză închisă la culoare, de pe umerii largi coboară nişte bretele verzi de lăţimea unei palme, iar din buzunarul pantalonilor de piele neagră se iţeşte întotdeauna, ca semn al nobleţii, parmacul de alamă; însă mândria lor sunt cizmele, poate cele mai mari din câte se poartă azi pe lume; căci le poţi trage cu vreo două palme mai sus de genunchi şi, umblând cu asemenea încălţări, nu ţi se udă picioarele chiar dacă le scufunzi la trei şchioape în apă.

Până nu de mult, aceşti pădurari încă mai credeau în duhurile pădurii şi abia de curând li s-a mai scos din cap deşertăciunea. Curios e însă că şi duhurile care, după credinţele vechi, ar hălădui prin Pădurea Neagră, s-au împărţit în două, după cele două feluri de îmbrăcăminte. Spuneau de pildă unii că Omuleţul-de-sticlă, un duh blând, mititel, măsurând vreo trei şchioape şi jumătate, nu s-ar arăta niciodată altfel decât cu o pălărioară ţuguiată, având marginile largi, cu pieptăraş, cu pantaloni încreţiţi şi cu ciorăpiori roşii. Altul, în schimb, căruia îi zicea Michel Olandezul şi care locuia în partea cealaltă a pădurii, era un găligan uriaş, spătos, îmbrăcat în portul plutaşilor, şi mulţi dintre aceia care jurau că-l văzuseră dădeau a înţelege că n-ar vrea să plătească din punga lor atâţia viţei câţi îi trebuie lui ca să-i ajungă pielea pentru o pereche de cizme.

„Are nişte cizme, spuneau ei, încât un om ca toţi oamenii ar intra în ele până la gât.“

Şi mai spuneau că din gura lor nu iese decât adevărul, nimic umflat.

Cu aceste duhuri ale pădurii, un tânăr de prin partea locului cică ar fi păţit o istorie, pe care vreau să v-o povestesc.

Trăia deci în Pădurea Neagră o văduvă, pe nume Barbara Munk; soţul ei fusese cărbunar şi, după ce acesta muri, văduva îl tot îndemna şi-l pregătea pe feciorul ei de şaisprezece ani pentru aceeaşi meserie.

Tânărul Peter Munk, băiat chipeş, se lăsa în voia mamei, că doar nu învăţase alta nici de la tatăl său – şi, cât era săptămâna de lungă „sta şi se afuma lângă cuptor sau, negru, plin de funingine, speriind oamenii, bătea străzile oraşelor în căutare de muşterii pentru cărbunii lui. Dar cărbunarul are îndeobşte destul timp să gândească şi la sine şi la ceilalţi şi, când Peter Munk sta lângă cuptorul său, atunci arborii întunecoşi ai pădurii, liniştea din jur îi strecurau în suflet jale şi dor nelămurit. îl mâhnea ceva, îl supăra ceva, nu ştia nici el ce anume. Până la urmă găsi pricina: îl nemulţumea starea lui. „Un cărbunar negru şi singuratic, gândea el. Asta înseamnă să trăieşti în ticăloşie. De câtă cinste se bucură sticlarii, ceasornicarii, chiar şi lăutarii în serile de duminică! Iar când eu, Peter Munk, spălat şi periat, mă înfăţişez cu pieptarul de sărbătoare al tatii, cu nasturi de argint, cu ciorapii roşii nou-nouţi, şi când vine cineva în spate şi se întreabă cine-o fi domnişorul ăsta chipeş şi îi plac ciorapii şi mersul meu – atunci, numai ce mă ajunge din urmă şi mă vede la faţă, îşi spune în gând: „Ah, ăsta nu-i decât Peter, cărbunarul!”

Dealtminteri, şi pe plutaşii de dincolo Peter îi jinduia din adâncul inimii. Când zdrahonii aceia veneau pe-aici în costumele lor arătoase, cu nasturi, catarămi şi lanţuri de o sută de ocale atârnate la piept, când măsurau din ochi perechile de dansatori,

stând crăcănaţi şi mândri, înjurând şi trăgând fumul, asemenea celor mai nobili olandezi, din pipele lor de lut ars, lungi de-un cot – atunci Peter vedea în plutaşi adevăraţi idoli ai fericirii. Iar când fericiţii aceştia, vârându-şi mâna în buzunar şi scoţând la iveală câte un pumn de taleri mascaţi, se apucau să arunce zarurile, cinci guldeni încolo, zece încoace – atunci Peter simţea că-şi iese din minţi şi se furişa tulburat până la coliba lui; căci nu o dată, seara, la sărbători, văzuse pe câte un „domn al lemnului" pierzând la joc mai mult decât agonisea bietul de taică-său într-un an. Erau mai cu seamă trei asemenea plutaşi dintre care Peter nu ştia pe care să-l admire mai mult. Primul, un bărbat înalt şi gros, cu obrajii rumeni, avea faima celui mai bogat om din împrejurimi. I se spunea Ezechiel-cel-gros. Acesta călătorea de câte două ori pe an la Amsterdam, cu lemn de construcţie, şi găsea de fiecare dată prilejul să-l vândă cu atâta mai scump decât alţii încât se întorcea frumuşel cu vaporul, pe când ceilalţi veneau pe jos. Al doilea era cel mai înalt şi mai uscăţiv bărbat din toată pădurea. I se spunea Schlurker-cel-lung. Pe acesta Peter Munk îl jinduia pentru curajul său neobişnuit; se încontra cu oamenii cei mai de vază; la cârciumă, să fi fost înghesuiala cât de mare, Schlurker ăsta ocupa mai mult loc decât patru inşi din cei mai graşi, luaţi laolaltă; ba se proptea în coate pe toată lăţimea mesei, ba îşi lungea câte un picior pe bancă, dar nimeni nu-i zicea un cuvinţel, căci era plin de bani. Al treilea, un bărbat tânăr şi frumos, dansa cel mai bine în tot lungul şi latul ţinutului, de aceea i se spunea Regele dansului. Fusese om sărac, slujise ca argat la un lemnar şi, deodată, se înavuţi peste măsură; unii ziceau că ar fi găsit, la rădăcina unui brad bătrân, o oală plină cu galbeni; alţii, că ar fi dat, nu departe de Bingen, cu cangea în apele Rinului – cum fac uneori plutaşii ca să prindă peştele în cârlig – şi ar fi scos din adâncuri un sac burduşit cu aur, care cică ar fi fost o parte din comoara Nibelungilor, îngropată acolo; ce mai, ajunsese omul putred de bogat şi toţi, cu mic şi mare, îl priveau ca pe un prinţ.

La bărbaţii aceştia trei se tot gândea Peter cărbunarul pe când şedea singur-singurel în pădurea de brazi. Ce-i drept, aveau tustrei o anume hibă, care-i făcea nesuferiţi în ochii celorlalţi: erau de o zgârcenie neomenească, nu arătau pic de milă faţă de datornici ori săraci – cu toate că băştinaşii Pădurii Negre sunt de felul lor oameni îngăduitori. Se ştie însă cum merg treburile: pe de o parte îi urau pentru zgârcenia lor, pe de alta îi cinsteau ca bogătaşi. Că doar nu mai era nimeni să arunce cu bănet cum aruncau ei, de parcă l-ar fi cules de pe jos scuturând brazii.

„Aşa nu se mai poate, îşi spuse într-o zi Peter, foarte amărât. Ieri, de sărbătoare, toată lumea şedea în cârciumă! Dacă nu ies curând la liman, apoi îmi scurtez zilele. Ai, de-aş fi şi eu bogat, bine văzut ca Ezechiel-cel-gros, ori puternic, tară teamă, ca Schlurker-cel-lung, ori plin de faimă şi de bani ca Regele dansului, care, în loc de un sfanţ, le aruncă muzicanţilor taleri de aur! De unde naiba o fi având atâţia bani?"

îi trecură prin cap câteşitoate, cum şi în ce fel ar putea să se căpătuiască, dar nimic nu-l mulţumi. Până la urmă se opri la vechile poveşti, cu oameni care s-ar fi umplut cândva de bani datorită lui Michel Olandezul şi Omuleţului-de-sticlă. Pe când mai trăia tatăl său, veneau adesea în casă prieteni nevoiaşi şi se întindeau taclale lungi despre tot soiul de bogătani şi despre felul cum au ajuns să prindă cheag. Atunci îl pomeneau nu o dată pe Omuleţul-de-sticlă. Gândindu-se adânc, Peter îşi aminti chiar şi poezia ce trebuia rostită pe Dâmbul cu brazi pentru ca duhul cu pricina să se arate. începea aşa:

Tu, în pădurea de brazi vistiernic,
Tu, peste codri stăpânul puternic,
De sute de ani te laşi văzut...

însă degeaba îşi trudi Peter capul ca să-şi amintească şi cuvintele ce urmau. De multe ori era gata-gata să întrebe pe câte un bătrân cum sună mai departe versurile;

însă de fiecare dată îl oprea teama, nu cumva să-şi dezvăluie gândurile; dealtfel, judeca dânsul, s-ar putea ca povestea cu Omuleţul-de-sticlă să nu prea fie răspândită şi prea puţini să fie oamenii care ştiu acele cuvinte, că doar nu erau mulţi bogătaşii din Pădurea Neagră; şi apoi, de ce nici tatăl său, nici nevoiaşii ceilalţi nu-şi încercaseră, la timpul lor, norocul?

în sfârşit, Peter aduse vorba despre Omuleţul-de- sticlă în faţa mamei, care îi înşiră doar lucruri ştiute, îşi aminti doar primul din versurile ce trebuiau rostite şi, ca noutate, îi spuse că duhul acela pitic nu se arăta decât oamenilor născuţi duminica, între orele unsprezece şi două. El, Peter, cică se potrivea, numai de-ar afla cum sună poezia, căci s-a născut într-o duminică, la orele douăsprezece de prânz.

Auzind Peter cărbunarul una ca asta, mai că-şi pierdu cumpătul de bucurie şi de dorul aventurii ce-l aştepta. I se păru de ajuns că ştie o parte din versuri şi că s-a născut duminica, pentru ca Omuleţul-de-sticlă să răsară înaintea lui. Astfel, într-un rând, după ce îşi vându cărbunii, nu mai aprinse focul în cuptor ci, punându-şi pieptarul măreţ al tatii, ciorapii noi, roşii şi pălăria de zile mari, apucă un ciomag negru, noduros, lung de cinci picioare, şi îşi luă rămas bun de la maică-sa:

— Mă duc la cancelarie, în oraş. Curând se aleg feciorii pentru armată şi vreau să-i mai bag în cap funcţionarului că eşti văduvă şi că nu mă ai decât pe mine, singurul fiu.

Mama îi lăudă gândul cel bun; el însă porni spre Dâmbul cu brazi. Acesta se afla cocoţat pe cea mai mare înălţime din Pădurea Neagră şi, jur împrejurul lui, preţ de vreo două ore de mers, nu se zărea pe-atunci nici colibă, darmite sat, căci oamenii superstiţioşi ziceau că ar fi un loc nesigur. Dealtfel, nici nu se prea îndemna lumea să taie acolo brazi, deşi creşteau înalţi şi frumoşi; şi asta pentru că nu o dată când lucrau prin acele părţi, oamenii se pomeneau că le zboară securea din mâini şi cade în bulboanele râului; alteori, brazii, prăbuşindu-se prea repede, fie că-i betegeau fie că-i omorau pe tăietori; unde mai pui că lemnul, cât ar fi fost el de bun, nu-l puteai folosi decât pentru foc, deoarece plutaşii nu luau niciodată asemenea buşteni, urmând o veche credinţă care spunea că un singur buştean de la Dâmbul cu brazi, amestecat în plută, duce la pierzare şi lemnul, şi oamenii. Aşa se face că brazii de pe dâmbul cu pricina creşteau atât de înalţi şi deşi, încât ziua ţi se părea noapte. Ajuns în preajmă, Peter Munk simţi că-l trec sudorile; nu se auzea niciun glas, niciun pas în afară de paşii lui, nicio izbitură de topor, chiar şi zburătoarele păreau să ocolească brădetul întunecat.

Peter Munk urcă pe creasta dâmbului şi se opri în faţa unui brad nemaipomenit de gros, pentru care orice negustor olandez ar fi plătit pe loc câteva sute de guldeni. „Aici, gândi Peter, trebuie că şade Omuleţul-de-sticlă.” Făcu o plecăciune adâncă, tuşi încet şi vorbi cu glasul tremurând:

— Vă urez seara bună, domnule de sticlă!

Dar nu veni niciun răspuns. Liniştea stăruia ca şi înainte. „Poate că ar trebui să spun totuşi poezioara”, gândi el. Şi începu, bolborosind:

— Tu, în pădurea de brazi vistiernic,
Tu, peste codri stăpânul puternic,
De sute de ani te laşi văzut...

Abia rosti aceste vorbe şi, spre marea lui spaimă, zări o făptură ciudată, mică de tot, iţindu-se de după bradul cel gros. Peter îşi zise că nu poate fi decât Omuleţul-de-sticlă, aşa cum îl înfăţişau oamenii, cu pieptăraş negru, cu ciorăpiori roşii, cu pălăriuţă, totul aidoma ca în poveştile lor, până şi feţişoara palidă, fină, isteaţă. Dar vai, cum se ivise de repede, la fel de repede se făcu nevăzut.

— Domnule de sticlă, vorbi Peter Munk după o clipă de şovăială, fiţi vă rog bun şi nu mă luaţi drept neghiob! Dacă vă închipuiţi, domnule, că nu v-am văzut, atunci greşiţi foarte. V-am zărit când trăgeaţi cu ochiul de după copac!

Nici acum nu-i răspunse nimeni. I se păru doar că aude din spatele bradului, când şi când, un chicotit uşor, răguşit. în cele din urmă, nerăbdarea învinse teama.

— Ia stai, băieţaş, strigă el, că te prind eu îndată!

Şi, dintr-un salt, Peter se şi afla de partea cealaltă a copacului; însă aici nu era niciun vistiernic al pădurilor de brad, ci doar o veveriţă mică, drăgălaşă, care se căţăra sprintenă pe trunchi.

Peter Munk clătină din cap, judecând în sinea lui că vrăjitoria i-a izbutit în parte şi că i-ar trebui poate încă un versuleţ pentru ca duhul să se lase înduplecat; dar, storcându-şi mintea în fel şi chip, nu găsi urmarea. Veveriţa sălta pe crenguţele de jos ale bradului şi părea să-l încurajeze ori să-şi râdă de el. Se ferchezuia, îşi răsucea frumuşel coada, îl aţintea cu ochii ei deştepţi, până ce lui Peter aproape că i se făcu teamă să mai stea singur cu această fiinţă; căci veveriţa când părea că are cap de om, când ziceai că poartă pălărie în trei colţuri, când jurai că e altă veveriţă, care avea doar lăbuţele dinapoi încălţate în ciorapi roşii şi ghete negre, într-un cuvânt, era un animal zglobiu; totuşi tânărul cărbunar tremura în faţa ei; bănuia că nu e lucru curat.

Luă deci calea îndărăt, mai grăbit de cum venise. întunericul pădurii se adâncea din ce în ce mai mult, copacii se îndeseau şi Peter, mânat de frică, o porni la trap şi nu se linişti decât atunci când prinse cu urechea lătratul câinilor şi când zări mai apoi, printre arbori, fumul unei colibe. Dar apropiindu-se şi văzând cum sunt îmbrăcaţi oamenii de aici, îşi dădu seama că, în loc să fugă spre casă, la sticlari, apucase în partea cealaltă, unde locuiesc plutaşii. Oamenii din colibă erau tăietori la pădure, un bătrân, fiul său, care o făcea pe gazda, nevasta acestuia şi câţiva nepoţi măricei. Peter îi rugă să-l primească peste noapte şi aceştia îl primiră bine, fără să-l întrebe de nume şi de loc, îi dădură să bea cidru şi seara îi puseră dinainte un cocoş de munte fript, rumenit, cea mai aleasă mâncare din Pădurea Neagră. După cină, mama şi fetele se aşezară la tors în jurul focului, pe care băieţii îl hrăneau cu cea mai bună răşină de brad, în timp ce bunicul, oaspetele şi stăpânul casei fumau şi se uitau la lucrul femeilor. O parte din băieţi ciopleau linguri şi furculiţe de lemn. Afară, în pădure, urla vântul printre brazi; din când în când se auzeau lovituri năprasnice; părea că arbori uriaşi se frâng şi se prăbuşesc trosnind. Netemători, băieţii ar fi dorit să fugă în pădure, să guste priveliştea aceea grozavă. Dar bunicul îi opri, cătând şi vorbind aspru:

— Nu-l sfătuiesc pe nimeni să iasă din casă! rosti el. Căci, pe Dumnezeu, acela nu s-ar mai întoarce! Michel Olandezul doboară acum copacii ca să-şi înnoiască pluta.

Băieţii îl priviră miraţi. Vor fi auzit ei pesemne de acest Olandez, dar acum îl rugară pe bunic să le spună din fir în păr povestea. La rândul său, Peter, care în partea cealaltă a pădurii nu aflase despre Michel Olandezul decât lucruri puţine şi încâlcite, îl rugă pe bătrân să-i spună cine şi cum e duhul cu pricina.

— E stăpânul acestei păduri, lămuri moşul. Şi dacă dumneata, la vârsta ce o ai, încă n-ai ajuns să-l cunoşti, înseamnă că locuieşti dincolo de Dâmbul cu brazi ori chiar şi mai departe. Dar să vă spun câte ştiu şi câte arată povestea despre el. Cu vreo sută de ani în urmă – cel puţin aşa zicea bunicul meu – nu găseai în lungul şi latul pământului poporeni mai cinstiţi ca în Pădurea Neagră. Azi, de când umblă atâţia bani prin ţară, oamenii s-au viclenit şi s-au înrăit. Pe-atunci însă erau altfel şi chiar dacă dumnealui de afară mi s-ar uita acum pe geam, încă aş spune ce-am spus de atâtea ori, că numai Michel Olandezul ne-a dus la stricăciune. Trăia deci, cu mai bine de o sută de ani în urmă, un lemnar bogat, care ţinea multe slugi; călătorea până departe, pe Rin, ca să-şi vândă lemnul, şi afacerile îi mergeau de minune, căci era bărbat cinstit şi evlavios. într-o seară, bate la uşa lui un străin, un zdrahon cum nu mai văzuse nicicând. Era îmbrăcat ca şi feciorii din Pădurea Neagră, dar la statură îi întrecea cu cel puţin un cap şi nimeni nu şi-ar fi închipuit vreodată că poate fi pe

lume asemenea om uriaş. Vine şi îl roagă pe lemnar să-i dea de lucru. Acesta, văzând cât e de puternic şi bun de hamalâc, îi socoteşte simbria şi se învoiesc. Michel – căci aşa îi zicea pe nume – se arătă a fi un lucrător cum stăpânul său nu mai avusese în toată viaţa lui. La doborâtul brazilor ţinea loc de trei; când şase inşi cărau buşteanul la un capăt, dânsul îl umfla singur de capătul celălalt.

Dar într-o zi, după ce lucrase o jumătate de an la pădure, Michel se înfăţişă stăpânului şi rosti:

„Am tăiat destul aici, la copaci. De-acu' mi-ar prinde bine să mai văd şi încotro se duc buştenii mei. Ce-ar fi să mă luaţi plutaş măcar o singură dată?“

Stăpânul răspunse:

„N-aş vrea, Michel, să-ţi stau în drum dacă ai poftă să umbli prin lume, deşi la tăiat de brazi îmi trebuie oameni vânjoşi ca tine, pe când la plută se cere mai mult îndemânare. Dar facă-se de astă dată pe voia ta!”

Aşa se şi făcu. Pluta cu care urma să plece avea şase părţi, iar ultima parte era din buştenii cei mai grei. Or, seara, în ajunul plecării, Michel mai aduse încă şase buşteni groşi şi lungi cum nu s-au pomenit; îi săltă câte unul, uşor, ca pe o cange, băgându-i în sperieţi pe ceilalţi lucrători. Unde doborâse asemenea copaci, nu se ştie nici până în ziua de azi. Când văzu ce văzu, stăpânul simţi că-i râde inima în piept, căci făcu de îndată socoteala câţi bani ar ieşi dacă ar vinde aceşti buşteni.
Michel însă vorbi:

„Aşa, ăştia o să mă ţină la drum, că pe surcelele alea nici nu pot să mă mişc.”

Stăpânul vru să-i dea nişte cizme de plutaş, dar Michel le aruncă şi scoase la iveală o pereche de cizmoaie grozav de mari. Bunicul meu zicea că ar fi cântărit o sută de funturi şi că numărau cinci picioare lungime.

Pluta porni şi Michel, pe câtă mirare stârnise între tăietori, pe atât îşi uimi acum plutaşii. în loc ca pluta, împovărată de buştenii aceia uriaşi, să lunece mai greu la vale, cum se aşteptaseră cu toţii, iată că ţâşni ca o săgeată pe Neckar în jos. La coturi, unde plutaşii aveau de obicei mult de furcă pentru a ţine pluta pe mijlocul râului şi a nu se împotmoli în nisip şi pietriş, Michel sărea numaidecât în apă şi, dintr-un brânci, muta pluta fie pe stânga, fie pe dreapta, încât îşi urma calea fără nicio primejdie, iar când drumul era drept, Michel sărea la cârmă, ridica toate prăjinile, trăgea un buştean din cei mari, îl proptea ca pe un drug în prundiş şi, dintr-o apăsare, făcea ca pluta să-şi ia zborul încât ziceai că pământ şi arbori şi sate fug pe dinaintea ochilor. Astfel, în numai jumătate de timp, ajunseră la Köln, pe malul Rinului, unde obişnuiau să-şi vândă încărcătura. Aici însă Michel vorbi:

„Doar sunteţi negustori sadea şi vă cunoaşteţi interesul! Credeţi că ăstora din Köln le trebuie atâta lemnărie câtă le aducem noi din Pădurea Neagră? Nu! Ei cumpără lemnul cu jumătate din preţ şi îl vând pe urmă scump în Olanda. Haideţi să vindem aici buştenii mărunţi, iar pe cei mari să-i ducem olandezilor. Cât va fi să scoatem peste preţul obişnuit, rămâne câştigul nostru.”

Aşa grăi vicleanul de Michel, iar plutaşii se arătară mulţumiţi; unii fiindcă doreau să vadă şi ei Olanda, să călătorească până acolo, alţii fiindcă râvneau să facă bani. Doar unul singur, om cinstit, îi sfătui să nu pună în primejdie avutul stăpânului şi să nu-l înşele; dar ceilalţi nici că-l ascultară, nici că-şi mai amintiră de vorbele lui; afară de Michel, care păstră totul în minte.

Porniră deci cu pluta la vale, pe Rin.

Michel sta la cârmă şi astfel ajunseră curând la Rot- terdam. Acolo li se plăti de patru ori preţul; mai cu seamă buştenii lui Michel aduseră o groază de bani. Când se văzură cu atâta bănet, plutaşii din Pădurea Neagră nu mai ştiau de bucurie. Michel împărţi câştigul: un sfert pentru stăpân, trei sferturi pentru ei. Şi pe urmă, dă-i prin crâşme, cu marinarii şi cu tot felul de lepădături! Băură şi risipiră la joc toţi banii. Iar pe plutaşul cinstit, care îi sfătuise la bine, Michel îl vându unui neguţător de came vie

şi nu se mai auzi de soarta lui. De atunci, pentru feciorii din Pădurea Neagră, Olanda cică era raiul pe pământ, iar Michel Olandezul ajunse un fel de rege al lor. Lungă vreme stăpânii lemnari nu aflară nimic despre târgul ce se făcea şi ţinutul se tot umplea de bani, de înjurături, de năravuri proaste, de beţii şi jocuri de noroc, care veneau în sus dinspre Olanda.

Mai târziu, când faptele ieşiră la lumină, Michel Olandezul parcă intrase în pământ; nu-l găsiră nicăieri, însă de murit n-a murit. De o sută de ani umblă în chip de strigoi prin pădure şi se zice că mulţi s-au îmbogăţit cu ajutorul lui, însă pe seama bietului lor suflet. Asta-i tot, încolo nu vă mai spun nimic. Un lucru e sigur: în nopţile cu lună, cum e asta de-acum, Michel Olandezul urcă pe Dâmbul cu brazi, unde nu-i voie de tăiat, şi doboară cei mai falnici copaci; l-a zărit chiar tatăl meu cum frângea, ca pe un pai, ditamai brad de vreo patru picioare grosime. Lemnul îl dăruieşte celor care se abat de la calea dreaptă şi se înhăitează cu el; pe la miezul nopţii coboară buştenii la apă şi îi duce olandezilor. Dar, să fiu eu domn şi rege în Olanda, zău dacă n-aş pune tunurile să-l farme şi să- 1 bage în pământ 1 Căci toate vasele, care poartă în trupul lor fie şi o singură bârnă adusă de acest Michel, se scufundă. De aici, atâtea nenorociri care se întâmplă pe mare! Altminteri, cum ar putea să piară sub apă un vas minunat, puternic şi încăpător? însă, de câte ori Michel Olandezul doboară noaptea, pe furtună, un copac în Pădurea Neagră, de atâtea ori se desprinde o bârnă veche din trupul unui vas; apa năvăleşte înlăuntru şi vasul se scufundă cu oameni, cu şoareci, cu tot.

Asta-i povestea lui Michel Olandezul şi adevărul e că toate relele câte sunt în Pădurea Neagră de la dânsul se trag. Ei da, fireşte, poate să te facă bogat, însă eu unul n-aş lua nimic de la el! Nici în ruptul capului nu mi-aş dori să fiu în pielea unui Ezechiel-cel-gros sau a lui Schlurker-cel-lung. Chiar şi Regele dansului cică i-ar fi căzui în gheare...

Aceste vorbe din urmă bătrânul le adăugase şoptit, ca în taină. între timp, furtuna se domolise. Fetele aprinseră lampa şi ieşiră sfioase din odaie. Bărbaţii, însă, după ce umplură un sac cu frunziş, i-l aşezară lui Peter Munk drept pernă pe cuptor, apoi îi spuseră noapte bună.

Peter cărbunarul nu mai visase nicicând asemenea visuri grele ca în noaptea cu pricina. Ba se făcea că Michel Olandezul, crunt, mătăhălos, smucea din loc fereastra, întinzându-i cu braţ uriaş o pungă de galbeni, pe care o scutura, încât banii sunau îmbietor şi plăcut; ba i se părea că odaia e un tăpşan verde, nesfârşit, pe care se tot învârte călare Omuleţul-de-sticlă, mic, prietenos şi chicotind răguşit ca pe Dâmbul cu brazi. Ba îi bâzâia la urechea stângă:

în Olanda e aur cât vrei,
Pui mâna şi iei!
Fără multă treabă
Vin banii degrabă!

Ba îi picura în urechea dreaptă poezioara: Tu, în pădurea de brazi vistiernic, şi o voce subţire îi şoptea:

„Peter Munk, prostule, cărbunarule, nu te pricepi să găseşti o rimă la „văzut”, cu toate că te-ai născut duminică, la orele douăsprezece. Haide, caută rima, prostule!"

Peter ofta şi gemea în somn, trudindu-se să găsească o rimă. Dar, cum nu mai făcuse nicicând aşa ceva, cazna se dovedi deşartă. Deşteptându-se în zori, Peter găsi că visase un vis tare ciudat. Se aşeză, şi, proptindu-şi coatele pe masă, gândi adânc asupra şoaptelor ce-i stăruiau în ureche. „Haide, caută rima, prostule!” îşi spuse la rândul lui, bătând darabana pe frunte, cu degetele. Dar nicio rimă nu-i venea în cap.

Stând el aşa încruntat, cu ochii tulburi, şi căutând zadarnic o rimă la „văzut”, trei flăcăi trecură prin faţa colibei, spre pădure, şi unul din ei cânta:

— La vale cum coboară
Din deal o am văzut
Şi-n cea din urmă oară
Durerea-mi s-a născut.

Prin urechea lui Peter ţâşni ca un fulger luminos. Cărbunarul sări din loc şi o zbughi pe uşă afară, căci nu era sigur că auzise întocmai cuvântul. Alergă după cei trei flăcăi şi se repezi la cântăreţ, apucându-l cam tare de braţ:

— Stai, frate! strigă el. Ce rimă ai pus la „văzut”? Fă-mi plăcerea şi spune-mi ce ai cântat adineaori!

— Ce te vâri, băieţaş? răspunse flăcăul din Pădurea Neagră. Am dreptul să cânt ce vreau. Şi lasă, te rog, braţul, că altminteri...

— Ba nu! stărui Peter şi îl strânse şi mai tare de braţ. Spune-mi ce ai cântat!

Ceilalţi doi, văzând ce se petrece, nu stătură mult pe gânduri. Se năpustiră asupra lui Peter cu pumnii şi îl bătură măr, încât acesta slobozi braţul cântăreţului şi căzu în genunchi.

— Acum ţi-ai primit porţia, râseră flăcăii. Şi ţine minte, cap sec, să nu te mai legi de oameni ca noi la drumul mare!

— Ţin minte, cum să nu ţin! răspunse Peter oftând. Dar, vă rog, după ce m-aţi luat în pumni, fiţi buni şi spuneţi răspicat ce-a cântat ăstălaltul.

Flăcăii se porniră din nou pe râs şi batjocură; dar cântăreţul îi spuse totuşi vorbele, după care plecară tustrei râzând şi cântând.

— Prin urmare „văzut” cu „născut”, rosti sărmanul Peter în timp ce se îndrepta anevoie din şale. „Văzut” cu „născut”! De-acuma las' că mai vorbim o vorbuliţă, domnule de sticlă!

Se întoarse în casă, apucă pălăria şi ciomagul, îşi luă rămas bun de la gazde şi pomi din nou spre Dâmbul cu brazi. Mergea încet, gânditor, căci trebuia să scornească şi un vers potrivit. în cele din urmă, când ajunse în preajma dâmbului, unde brazii creşteau din ce în ce mai mari şi mai deşi, Peter găsi versul căutat şi sări în sus de bucurie. Atunci, se ivi de după arbori o namilă de om, purtând haine de plutaş şi ţinând în mână o rangă de lemn, uriaşă, cât un catarg. Văzându-l cum vine agale, cu paşi rari, bietul Peter aproape că se lăsă în genunchi, fiindcă – după judecata lui – nu putea să fie altul decât Michel Olandezul. Namila încă mai tăcea, în vreme ce Peter se uita cu coada ochiului, îngrozit de o asemenea făptură. Era cu cel puţin un cap mai lung decât toţi lunganii pe care îi văzuse Peter; nu arăta nici tânăr, nici bătrân, însă faţa o avea plină de brazde şi încreţituri; purta
pieptar de pânză şi cizme cumplit de mari, trase peste pantalonii de piele – aşa cum ştia Peter din poveşti.

— Peter Munk, ce cauţi la Dâmbul cu brazi? rosti înfricoşător regele pădurii, cu glas aprig şi adânc.

— Bună dimineaţa, vecine! răspunse Peter, voind să se arate curajos, dar tremurând de frică. Dau să ajung acasă peste Dâmbul cu brazi.

— Peter Munk! îl aţinti celălalt cu nişte ochi crunţi. Drumul tău nu trece pe-aici.

— Ei da, nu chiar, se bâlbâi Peter, însă azi e cald şi mă gândeam că o fi mai răcoare prin părţile astea.

— Nu minţi, mă, cărbunarule, răcni Michel Olandezul cu glas tunător, că te pocnesc cu ranga şi te fac una cu pământul. Crezi că n-am văzut cum te rugai de pitic? adăugă el mai blând. Hai, du-te, a fost o prostie din partea ta. Bine măcar că n-ai ştiut versuleţul. Că doar piticul e un zgârcit şi jumătate, nu-ţi dă decât pe sponci, iar dacă-ţi dă ceva, tot degeaba – nu te bucuri de trai. Ascultă, Peter, eşti un biet calic şi mă doare sufletul. Un băiat ca tine, isteţ şi frumos, care ar putea să-şi facă un rost pe lume, stă şi arde la cărbuni! în timp ce altora le curg talerii şi ducaţii din

mânecă, tu abia de poţi cheltui nişte firfirici. Păcătoasă viaţă!

— Adevărat, cum aţi zis, păcătoasă!

— Dar n-o să ne speriem din asta, urmă namila de Michel. Am ajutat eu destui băieţi cumsecade şi n-o să fii tu cel dintâi. Ia spune: câte sute de taleri ţi-ar trebui la început?

Vorbind astfel, îşi scutură taşca uriaşă, plină cu bani, şi Peter auzi iarăşi zornăitul plăcut de azi- noapte, din somn. Inima îi zvâcnea dureros, cu teamă; fiori reci şi calzi îl cutreierau, că doar Michel nu arăta ca unul care ţi-ar da banii din milă, tară să ceară nimic în schimb. Peter îşi aminti de cuvintele moşului, rostite în taină, despre bogătaşii acelui ţinut şi, mânat de o spaimă nelămurită, strigă:

— Mulţumesc, domnule, dar nu vreau să am nimic de-a face cu dumneata! Te cunosc eu!

Apoi o luă la picior şi fuga, şi fuga, de-i scăpărau căi- câiele. însă duhul pădurii se ţinea lângă el cu paşi nemăsurat de lungi şi mormăia surd, ameninţător:

— O să-ţi pară rău, Peter! în frunte ţi-e scris, în ochi ţi se citeşte că de mine nu scapi! Nu mai fugi aşa! Ascultă o vorbă înţeleaptă! Uite colo e hotarul meu!

însă Peter, când auzi de hotar şi zări în faţă un şănţuleţ, grăbi şi mai mult paşii ca să treacă dincolo, încât Michel Olandezul trebui să alerge la rândul lui, blestemând şi înjurând. Dintr-un salt deznădăjduit, Peter sări şanţul, căci văzuse cum duhul pădurii se pregătea să repeadă ranga în el. Ajunse deci cu bine de partea cealaltă; ranga se făcu ţăndări, de parcă s-ar fi lovit în văzduh de un zid, şi o aşchie lungă căzu lângă Peter. Bucuros, acesta o ridică, voind s-o arunce înapoi găliganului de Michel. Dar, în aceeaşi clipă, simţi că bucata de lemn i se mişcă în palmă şi, spre groaza lui, găsi că e un şarpe uriaş, care porni de îndată să se caţăre pe el, sâsâind cu limba, fulgerând din ochi.
Peter îl slobozi, dar şarpele se şi încolăcise pe braţ şi, legănându-şi capul, se înălţa către faţa lui. Deodată, un cocoş de munte mare de tot veni din zbor asupra şarpelui, îl înhăţă cu pliscul de cap şi îl duse cu el în tării, drept care Michel Olandezul, stând pe marginea şanţului şi văzând cum cineva mai tare decât el îi umflă şarpele, începu să ţipe, să răcnească şi să urle ca turbat.

Sfârşit de oboseală, tremurând, Peter îşi urmă drumul. Poteca suia tot mai sus, priveliştea se sălbăticea şi curând flăcăul ajunse la bradul cel mare. Se înclină ca şi în ajun dinaintea Omuleţului- de-sticlă, care nu se vedea nicăieri, apoi rosti:

— Tu, în pădurea de brazi vistiernic,
Tu, peste codri stăpânul puternic,
De sute de ani te laşi văzut
De cei ce duminica s-au născut.

— De fapt, n-ai nimerit întru totul, dar, pentru că eşti Peter cărbunarul, treacă de la mine! sună în preajmă un glăscior gingaş, plăcut.

Mirat, Peter întoarse capul şi îl zări şezând lângă un brad frumos pe un omuleţ mititel, bătrân, cu pieptar negru, ciorapi roşii şi pălărie mare pe cap. Avea o feţişoară fină, prietenoasă şi o bărbuţă subţire ca fuiorul. Trăgea fum dintr-o lulea de sticlă albastră, ceea ce îi dădea un aer tare ciudat; iar când Peter se apropie mai mult, văzu cu uimire că şi veşmintele, ghetele şi pălăria piticului erau din sticla colorată; se mlădiau însă pe trup la orice mişcare, de parcă sticla ar fi fost fierbinte.

— L-ai întâlnit pe mojicul de Olandez? întrebă Omuleţul, tuşind uşurel după fiecare cuvânt. A vrut să te bage în speri eţi, dar i-am spulberat ranga vrăjită, n-are s-o mai capete în vecii vecilor.

— Aşa-i, domnule vistiernic, răspunse Peter, încli- nându-se adânc. Mi-a fost într-adevăr teamă. N-oi fi chiar dumneata cocoşul de munte care a ucis şarpele? Dacă-i aşa, mulţam frumos! însă eu unul am venit aici după sfat. Traiul mi-e strâmtorat şi

greu; îndeobşte, un cărbunar nu ajunge departe; or eu, fiind încă tânăr, m-am cugetat că, poate, într-un fel oarecare, aş izbuti să-mi aflu un rost mai bun. Când mă uit mai ales la alţii cum s-au îmbogăţit nitam-nisam, de-aş lua ca pildă numai pe Ezechiel sau pe Regele dansului, care întorc banii cu furca...

— Peter, grăi piticul dojenitor şi suflând fumul până departe, nu-mi vorbi de asemenea inşi! Cu ce se aleg ăştia că par fericiţi câţiva ani, ca pe urmă să fie cu atât mai nefericiţi? Nu-ţi dispreţui meseria! Tatăl şi bunicul tău au fost oameni de cinste, Peter Munk, tot cărbunari. N-aş vrea să cred că dorinţa de a trândăvi te-a adus la mine.

Peter se sperie de aceste vorbe, se înroşi la faţă şi rosti:

— Nu, domnule vistiernic al pădurii, doar ştiu şi eu că trândăvia, cum să zic, e începutul tuturor metehnelor. Dar să nu-mi luaţi în nume de rău dacă mi-ar plăcea să duc altă viaţă. Cărbunarul, oricum, e un biet cărbunar, un om mărunt, pe când sticlarii, plutaşii, ceasornicarii şi ceilalţi sunt mai bine văzuţi.

— Trufia calcă ades înaintea pierzării, grăi cu mai multă blândeţe micul stăpân al pădurii de brazi. Ciudată seminţie mai sunteţi şi voi, oamenii! Rareori întâlneşti câte unul mulţumit de starea în care s-a născut şi a crescut. Şi uite aşa, dacă ai fi sticlar, ai râvni la lemnărit, şi dacă ai fi lemnar, ţi-ar plăcea să fii domn pădurar ori să te muţi în locuinţa funcţionarului. Dar fie şi aşa. Dacă-mi fagăduieşti că vei lucra cu sârg, atunci îţi dau ajutor să te salţi. Am obiceiul ca fiecărui om, care s-a născut duminica, şi vine de mă caută, să-i împlinesc trei dorinţe. Primele două sunt slobode; pe cea de-a treia pot s-o resping, dacă văd că-i rea. Prin urmare, doreşte-ţi ceva, însă, Peter, ceva bun şi folositor.

— Ira! Sunteţi un omuleţ de sticlă pe cinste şi cu drept cuvânt vi se zice vistiernic; toate comorile vă stau la îndemână. Aşa, care va să zică, dacă pot să-mi doresc ceva pe placul inimii, atunci vreau întâi şi-ntâi să dansez mai bine decât Regele dansului şi să intru de fiecare dată la cârciumă cu tot atâţia bani ca şi Ezechiel.

— Nătângule, se mânie piticul, ce dorinţă ticăloasă-i asta să dansezi bine şi să ai bani de joc? Nu ţi-e ruşine, Peter, să-ţi minţi astfel norocul? La ce-ţi foloseşte ţie şi maică-ti dacă ştii să dansezi? La ce-şi folosesc banii dacă-i duci la cârciumă şi îi laşi acolo ca şi păcătosul de Rege al dansului? Pe urmă rabzi iar toată săptămâna şi n-ai de nici unele. îţi mai las încă o dorinţă slobodă! Dar vezi, gândeşte-te mai cu temei.

Peter să scărpină la ceafă şi, după câteva clipe de cumpănă, rosti:

— Păi atunci îmi doresc cea mai frumoasă şi mai bogată sticlărie din Pădurea Neagră, cu toate cele de trebuinţă şi cu banii ce se cer pentru întreţinerea ei.

— Şi altceva nimic? întrebă Omuleţul îngrijorat. Altceva nimic, Peter?

— De, aţi putea să-mi daţi şi un cal şi o trăsurică.

— Oh, Peter, cărbunar fără minte! strigă mititelul şi, de mânie, aruncă luleaua aprinsă într-un brad gros, încât aceasta se sparse în sute de bucăţi. Cai? Trăsuri? Minte, ascultă ce-ţi spun, minte de om sănătos şi pricepere trebuia să-ţi doreşti, nu cal şi trăsurică. Dar nu te întrista. Fac eu să nu ieşi în pagubă, căci dorinţa asta de-a doua n-a fost chiar proastă de tot. O sticlărie bună poate hrăni pe stăpânul şi pe meşterul ei. Dacă ţi-ai fi dorit pe deasupra minte şi pricepere, atunci caii şi trăsurile ar fi venit de la sine.

— Staţi, domnule vistiernic, zise Peter, doar mi-a rămas încă, o dorinţă şi aş putea să-mi doresc minte, nu-i aşa, dacă vi se pare că-mi trebuie chiar atât de mult.

— Nu acum! O să mai treci prin destule încercări şi atunci vei fi bucuros că ţi-a mai rămas o dorinţă. Şi cu asta s-a isprăvit, întoarce-te acasă! vorbi micul duh al brazilor, scoţând o punguţă din buzunar. Aici sunt două mii de guldeni. Atât ajunge. Să nu vii la mine după parale, că va trebui să te spânzur de bradul cel mai înalt! Aşa obişnuiesc eu de când stau în pădure! Dar vezi că, acum trei zile, a murit bătrânul Winkfritz, care avea în josul pădurii o sticlărie. Mergi acolo mâine dimineaţă şi caută s-o cumperi pe bani cinstiţi. Fii sănătos şi harnic şi o să mai trec eu pe la tine din când în

când, să te ajut cu sfatul şi cu fapta, că doar nu mi-ai cerut şi mintea care s-ar cuveni. Dar ţi-o spun deschis: prima ta dorinţă a fost rea. Lasă-te de cârciumi, Peter, că nu e om pe care să-l fi fericit multă vreme.

Vorbind astfel, Omuleţul dădu la iveală o altă lulea dintr-o sticlă albă ca osul şi, îndesând-o cu muguri uscaţi de brad, şi-o puse în gura mică, fără dinţi. Scoase apoi o cogeamite lentilă, o ţinu în dreptul soarelui şi îşi aprinse luleaua. După ce isprăvi, îi întinse prietenos mâna lui Peter, îi mai dădu câteva sfaturi la drum şi, trăgând din lulea şi suflând din ce în ce mai iute, se făcu nevăzut într- un nor de fum, ce mirosea de-adevăratelea a tutun fin olandez. Plutind încet, norul se pierdu în văzduh printre vârfurile brazilor.

întors acasă, Peter o găsi pe maică-sa foarte îngrijorată; biata femeie crezuse că i-au luat feciorul în armată. Peter însă era vesel, bucuros şi îi povesti că s-a întâlnit la pădure cu un prieten care l-a împrumutat cu bani, ca să-şi facă un rost mai bun decât cărbunăritul. Deşi maică-sa locuia de treizeci de ani într-o colibă de cărbunar şi se obişnuise cu feţele pline de funingine, ca şi o morăriţă cu bărbatul ei albit de făină, era totuşi încă destul de trufaşă pentru ca, ascultând vorbele lui Peter despre viitorul lor strălucit, să-şi mărturisească şi ea dispreţul pentru starea de până acum.

— Ei da, grăi dânsa, ca mamă de fecior cu sticlărie o să arăt şi eu altcum decât vecina Grete sau Bete, iar la biserică o să şed în faţă, printre oamenii înstăriţi.

Pe de altă parte, Peter căzu repede la învoială cu moştenitorii sticlăriei. îi păstră pe lucrătorii cei vechi şi, zi de zi, noapte de noapte, fabrica sticlă. La început, meseria îi plăcu. Cobora încet scara, se plimba de colo colo, cu paşi rari, cu mâinile în buzunar, se uita la una, la alta, mai arunca o vorbă de care lucrătorii făceau de obicei mult haz şi marea lui bucurie era să stea de faţă la suflatul sticlei; ba uneori se apuca şi el de lucru, închipuind din plămada moale tot felul de ciudăţenii. Peste puţin însă se plictisi, începu să vină în sticlărie doar câte un ceas pe zi, apoi o dată la două zile, apoi numai o dată pe săptămână, iar lucrătorii făceau ce le trecea prin cap. Şi toate astea, din pricina cârciumei. Căci duminica, după ce se întorsese de la Dâmbul cu brazi, Peter alergă degrabă la cârciumă, unde Regele dansului se şi legăna în dans, iar Ezechiel-cel-gros, cu bărdaca dinainte, arunca de-acum zarul, jucând pe taleri din cei mascaţi. Peter băgă iute mâna în buzunar, ca să vadă dacă Omuleţul-de-sticlă se ţine într-adevăr de cuvânt, şi, ce să vezi! Buzunarul era plin cu aur şi argint. Dealtfel şi picioarele îi zvâcneau, îi scăpărau, de parcă ar fi vrut să ţopăie, să intre în joc, aşa că – după ce se sfârşi primul dans – Peter îşi săltă perechea şi se luă la întrecere cu Regele dansului; şi când acesta sărea în sus preţ de trei picioare, Peter sărea patru; şi când dădea în pas mărunt, alunecat, Peter se răsucea şi îşi mlădia picioarele, încât lumea din jur aproape că-şi pierdea cumpătul de uimire. Iar când în sala de dans străbătu vestea că Peter şi-a cumpărat o sticlărie, când văzu lumea că, ori de câte ori zbura pe lângă muzicanţi, Peter le arunca un ditamai gologan de şase, atunci uimirea nu se mai potoli defel. Unii ziceau că ar fi găsit o comoară în pădure, alţii că ar fi moştenit averea cuiva, destul că toţi îl cinsteau şi îl socoteau acum bărbat cu greutate, doar pentru că avea bani. Deşi se uşură în acea seară de douăzeci de guldeni, totuşi buzunarul îi suna şi îi zomăia ca şi cum i-ar fi rămas încă vreo sută de taleri.

Ştiindu-se în cinstea oamenilor, Peter nu-şi mai încăpea în piele de mândru şi bucuros. Arunca banii cu pumnul, dar îi ajuta şi pe nevoiaşi, căci ţinea minte cât de greu îl apăsase în trecut sărăcia.

Regele dansului pierdu ruşinos în faţa noului dansator, care dovedea o dibăcie de neîntrecut; astfel că Peter fu poreclit împăratul dansului. Duminicile, până şi cei mai aprigi jucători nu cutezau ce cuteza Peter, dar nici nu pierdeau ca el. Totuşi, cât pierdea, tot atâta câştiga, fiindcă lucrurile se petreceau aidoma cum îi ceruse dânsul Omuleţului-de-sticlă. Dorise să aibă totdeauna în buzunar banii pe care îi avea şi Ezechiel-cel-gros; or, acuma pierdea tocmai la Ezechiel. Dar cum pierdea douăzeci,

treizeci de guldeni şi Ezechiel îi umfla, cum se trezea din nou cu bani în buzunar. încet- încet, ajunse însă mai trândav şi mai pătimaş decât cei mai înrăiţi fârtaţi din Pădurea Neagră şi lumea începu să-i spună mai curând Peter-jucătorul decât împăratul dansului. Şedea la masa de joc mai în toate zilele de lucru. Sticlăria mergea din rău în mai rău, şi asta din lipsa de minte a lui Peter. îi zorea pe lucrători să facă sticlă cât se poate de multă; dar, cumpărând sticlăria, el nu cumpărase şi taina unde anume ar putea vinde sticla la preţul cel mai bun. Până la urmă, nu se mai descurca în atâta sticlă şi o vindea cu jumătate de preţ negustorilor în trecere, numai ca să-i poată plăti pe lucrători.

într-o seară venea de la cârciumă şi, în ciuda vinului ce-l băuse ca să se înveselească, gândea cu jale şi groază la destrămarea avutului său. Deodată, simţi pe cineva alături. întoarse capul şi ce să vezi! Omuleţul-de-sticlă! Lui Peter îi sări pe loc ţandăra; încrezut şi ţâfnos, jură că numai piticul e vinovat de nenorocirea lui.

— Ce mi-e calul, ce mi-e trăsurica! strigă el. La ce-mi foloseşte sticlăria cu sticlă cu tot? Chiar şi pe vremea când eram un biet cărbunar, încă o duceam mai bine şi fără bătaie de cap. Acuma nici nu ştiu când pică portărelul să-mi preţuiască avutul şi să mi-l scoată la mezat din pricina datoriilor.

— Aşa? se încruntă Omuleţul-de-sticlă. Aşa? Eu port vina că te-ai nenorocit? Asta-i mulţumită pentru binefacerile mele? Cine te-a pus să doreşti ca un netot? Voiai să fii sticlar, fără să ştii unde o să vinzi sticla? Nu ţi-am spus eu să doreşti cu chibzuinţă? Dar ţi-a lipsit mintea, Peter. Mintea şi priceperea ţi-au lipsit.

— Ce minte şi pricepere! se răsti Peter. Sunt băiat deştept ca şi ceilalţi. îţi arăt eu numai decât!

Şi răcnind astfel, îl apucă pe Omuleţ de guler şi îl strânse vârtos.

— De-acu' eşti în mâna mea, vistiernice! strigă el. O să-ţi spun şi a treia dorinţă, să mi-o îndeplineşti! Să-mi dai pe loc două sute de mii de taleri mascaţi, şi o casă şi... aoleu! ţipă el ca din gură de şarpe, scuturându-şi mâna.

Căci Omuleţul se prefăcuse în sticlă topită, fierbinte, care îl fripse ca focul. Apoi, nu se mai văzu nicăieri.

Câteva zile în şir, umblând cu mâna umflată, Peter se gândi la nerecunoştinţa şi la nebunia lui. Pe urmă îşi alungă părerile de rău, chibzuind: „Ei, şi dacă o să-mi scoată la mezat sticlăria şi toate cele, încă-mi mai rămâne Ezechiel-cel-gros. Câtă vreme o să aibă el bani, în toate duminicile, atâta vreme n-o să-mi lipsească nici mie.“

Da, Peter! Şi când n-o să mai aibă? Asta se şi petrecu într-o zi, drept pildă, grăitoare. Era duminică. Peter veni la circiumă cu trăsura, muşteriii îşi scoaseră capetele pe fereastră. Unul zise:

— Ia te uită, Peter-jucătorul!

— Da, împăratul dansului, sticlarul cel bogat! vorbi al doilea.

Al treilea însă dădu din cap şi rosti:

— Cu bogăţia las-o încurcată. Se pare că ar avea o mulţime de datorii şi un om de la oraş spunea deunăzi că portărelul n-o să mai aştepte mult până să-i scoată averea la mezat.

între timp, Peter-cel-bogat, salutându-i cu mândrie şi nobleţe pe muşteriii ce-şi iţeau capetele la fereşti, coborî din trăsură şi strigă:

— Bună seara, jupâne! A venit Ezechiel-cel-gros?

La care un glas adânc îi răspunse dinlăuntru:

— Hai, Peter, vino, că ţi-am păstrat locul. Stăm cu toţii aici şi jucăm.

Peter Munk intră în cârciumă, băgă iute mâna în buzunar şi înţelese că Ezechieltrebuie să fie plin de bani, căci şi buzunarul lui era burduşit. Se aşeză la masă, lângă ceilalţi, şi câştigă şi pierdu, şi iar, şi iarăşi, până se lăsă noaptea şi oamenii cinstiţi goliră

cârciuma, îndreptându-se spre casele
lor. Apoi mai jucară şi la lumina lămpii până ce doi dintre fârtaţi spuseră:

— Sus! Ne ducem acasă, la neveste şi copii!

Dar Peter, care tocmai pierduse un rând, stărui pe lângă Ezechiel-cel-gros să mai rămână. Acesta se codi lungă vreme, după care grăi:

— Bine, mai întâi să-mi număr banii, pe urmă jucăm, însă pe nu mai puţin de cinci guldeni jocul, altminteri ar fi o copilărie.

Scoase punga şi găsi în ea o sută de guldeni, drept care Peter, ştiind că are şi el atâta, nici nu mai trebui să numere.

Dacă până atunci Ezechiel câştigase frumuşel, acum pierdea întruna şi înjura de mama focului. Cum arunca zarul şi nimerea o „dublă”, cum nimerea şi Peter una, însă cu două punctişoare mai mult. Atunci, Ezechiel, furios, aruncă pe masă ultimii cinci guldeni şi spuse:

— încă o dată! Şi dacă pierd, tot nu mă las! Mă împrumuţi tu din câştigul tău, Peter! Un jucător cinstit îşi ajută tovarăşul.

— Oricât, fie şi o sută de guldeni, se învoi împăratul dansului, bucuros de câştig. Ezechiel aruncă zarul şi nimeri cincisprezece.

— Aşa! strigă el. Acum să te văd!

Peter în schimb aruncă optsprezece, dar, în aceeaşi clipă, auzi un glas greu, răguşit, în spatele lui:

— Gata, cu asta s-a terminat.

Privi îndărăt şi îl recunoscu, stând ca o namilă, pe Michel Olandezul. înfricoşat, scăpă din mână banii pe care tocmai îi câştigase. Dar Ezechiel nici măcar nu-l vedea pe duhul pădurii, ci îi cerea lui Peter să-l împrumute cu zece guldeni şi să joace mai departe. Ca stăpânit de un vis, acesta vârî mâna în buzunar, însă nu dădu de niciun ban, scotoci şi în celălalt buzunar, dar îl găsi gol, întoarse haina, o scutură, dar nu căzu nicio para chioară; atunci abia îşi aminti că prima lui dorinţă fusese ca să aibă mereu atâţia bani câţi are şi Ezechiel- cel-gros. Totul pierise ca fumul. Cârciumarul şi Ezechiel se uitau la el miraţi cum tot caută şi nu-şi găseşte banii; întâi nici n-au vrut să creadă că nu mai are nimic; dar pe urmă, după ce-i scotociră şi ei buzunarele, se mâniară foc, jurând că Peter e un vrăjitor ticălos, care le-a făcut vânt banilor – atât alor săi cât şi celor câştigaţi – în tainiţa lui de acasă. Peter se apără cât putu, însă, privite pe deasupra, toate vorbeau împotriva lui. Ezechiel spunea că va face ca toţi ţinutaşii din Pădurea Neagră să afle povestea asta cumplită, iar jupânul cârciumar făgădui să plece a doua zi în zori la oraş şi să-l dea în judecată pe Peter Munk pentru vrăjitorie, voind cu tot dinadinsul, zicea el, să fie de faţă când îl vor arde pe rug. Apoi se năpustiră ca turbaţi asupra lui, îi smulseră pieptarul şi îl zvârliră pe uşă afară.

Nicio stea nu licărea pe cer când Peter se furişă amărât acasă. Totuşi, flăcăul izbuti să recunoască o umbră neagră, care mergea alături de el şi care, în cele din urmă, vorbi:

— S-a isprăvit cu tine, Peter Munk, s-a dus cu strălucirea ta! Or, asta puteam să ţi-o prezic încă atunci când n-ai vrut să mă asculţi şi ai fugit la piticul de sticlă. Acum vezi şi tu cu ce te alegi când nu-mi iei în seamă sfatul. încearcă o dată cu mine, că mi-e milă de soarta ta. Nimeni nu s-a căit vreodată că mi-a cerut ajutor. Dacă nu te sperie drumul, poţi să vii să-mi vorbeşti mâine, toată ziua, la Dâmbul cu brazi, doar să mă strigi.

Peter înţelese cine-i umbra de lângă el şi îl cuprinse groaza. Nu răspunse nimic şi o ţinu într-o goană până acasă.

II

Luni dimineaţă, când Peter veni la sticlărie, îi găsi acolo nu numai pe lucrători, ci şi pe alţi oameni, la care lumea nu se prea uită cu drag, adică portărelul şi trei aprozi de

la judecătorie. Funcţionarul îi ură bună dimineaţa, vru să ştie cum a dormit, pe urmă scoase la vedere un catastif gros, în care se aflau înscrise toate datoriile lui Peter.

— Puteţi să plătiţi, ori nu? întrebă funcţionarul privind aspru la el. Şi nu lungiţi vorba, că n-am timp de pierdut. Până la turn sunt trei ore bune de mers.

Lui Peter îi pieri curajul. Mărturisi că nu mai are niciun sfanţ şi lăsă pe seama funcţionarului să preţuiască locuinţa, ograda, sticlăria, grajdul, trăsura şi caii; şi, în vreme ce portărelul cu aprozii umblau de colo-colo, măsurând şi preţuind, Peter chibzuia că, nu-i tocmai departe până la Dâmbul cu brazi: „Nu m-a ajutat ăla mic, îşi zicea el, atunci îmi încerc norocul cu namila.” Fără să se codească prea mult, porni spre Dâmbul cu brazi, în fuga mare, de parcă aprozii ar fi alergat pe urmele lui. Trecând în grabă pe lângă locul unde vorbise întâia oară cu Omuleţul-de-sticlă, i se păru că o mână nevăzută dă să-l oprească; dar Peter se smulse şi fugi într-un suflet până la hotarul de care îşi aminti numaidecât. Abia ce rosti gâfâind: „Michel Olandezul! Domnule Michel!” că şi răsări în faţa lui plutaşul cel uriaş, cu o rangă în mână.

— Ai venit? rosti acesta zâmbind. Au vrut să scoată pielea de pe tine, să te vândă celor care ţi-au dat cu împrumut? Ei, fii liniştit! Toată năpasta ţi se trage de la piticul de sticlă, schismaşul şi făţarnicul! Când faci un dar, apoi dar să fie, nu cu ţârâita, ca zgârcitul ăla. Hai până acasă la mine, adăugă Michel îndreptându-se spre pădure, să vedem dacă facem târgul.

„Târgul? gândi Peter. Ce-ar putea să-mi ceară, ce-aş putea să-i dau în schimb? Vrea să-i slujesc, ori ce alta?”

Merseră cât merseră la deal, pe o potecă povârnită, când deodată Peter se trezi pe buza unei prăpăstii adânci, întunecate. Michel Olandezul coborî pe peretele stâncos, de parcă ar fi călcat uşurel pe o scară de marmură. Pe urmă, Peter fu cât pe-aci să leşine, căci – ajuns pe fundul prăpastiei – Michel crescu înalt cât o turlă de biserică şi îi întinse un braţ lung cât sulul de la războiul de ţesut, având la capăt o mână lată ca masa de la cârciumă.

— Şezi pe mâna mea, ţine-te de degete şi n-o să cazi! strigă Michel Olandezul cu o voce care suna de jos cum sună clopotul la morţi.

Tremurând, Peter ascultă porunca, se aşeză pe mâna uriaşului şi se ţinu de degetul cel gros. Coborâşul era lung, din adânc în mai adânc, totuşi Peter, spre mirarea lui, văzu că nu se întunecă deloc; dimpotrivă, prăpastia parcă se umplea tot mai mult de lumina zilei, până ce ochiul n-o mai putu răbda. Pe măsură ce Peter cobora, Michel Olandezul scădea la statură, iar jos de tot avea din nou înfăţişarea de mai înainte şi stătea în faţa unei case nici mai bună nici mai rea decât casele ţăranilor înstăriţi din Pădurea Neagră. Odaia unde intrară nu se deosebea în niciun fel de odăile obişnuite, doar că părea singuratică. Ornicul de lemn agăţat în perete, soba de olane, laviţele late, sculăria înşirată pe poliţe – toate arătau ca şi în alte părţi. Michel îl pofti să ia loc la masa cea lungă, ieşi apoi şi se întoarse curând cu un ulcior de vin şi cu pahare. Turnă vinul şi începu să vorbească despre bucuriile vieţii, despre ţări străine, despre oraşe minunate, despre râuri şi fluvii, încât Peter, simţind că-l încearcă dorul după atâtea frumuseţi, i-o şi spuse deschis. Iar acesta vorbi:

— Chiar dacă trupul ţi-a fost plin de putere şi îndrăzneală şi ai vrut să întreprinzi ceva, totuşi câteva bătăi ale inimii tale proaste te-au făcut să tremuri. Şi apoi, gândul la onoarea rănită, mâhnirea sufletului – de ce s-ar sinchisi un băiat isteţ de asemenea fleacuri? Ai simţit cumva că te doare capul când ţi-au spus deunăzi şarlatan şi ticălos? Te-a durut cumva burta când a venit portărelul să te arunce din casă? Spune, spune cinstit: ce te-a durut?

— Inima, răspunse Peter ducându-şi mâna în dreptul inimii, căci i se părea că bate cu teamă şi nu-şi mai găseşte locul în piept.

— Nu te supăra că-ţi spun, dar ai risipit multe sute de guldeni printre

cerşetori şi alţi netrebnici.
Şi ce folos ai tras? Ei ţi-au urat în schimb fericire şi sănătate. Mă rog, şi te-ai făcut mai sănătos din asta? Puteai să ţii un medic numai cu jumătate din banii aruncaţi în vânt. Fericire? Bună fericire, când te alungă din casă şi ţi-o scoate la mezat! Şi ce te îndemna să bagi iute mâna în buzunar când vreun cerşetor întindea pălăria lui zdrenţuită? Inima, iarăşi inima! Nicidecum ochii, limba, mâinile sau picioarele! Doar inima! Cum s-ar zice, ai pus prea mult la inimă.

— Dar cum să fac altfel? îmi dau chiar acum silinţa să o stăpânesc „totuşi bate şi mă doare.

— Păi tu, biet nevolnic, fireşte că nu poţi face nimic, spuse Michel râzând. Dar ia dă-mi mie lucruşorul ăla care ticăie şi să vezi ce bine o să te simţi!

— Să-ţi dau inima mea? strigă Peter îngrozit. înseamnă să mor pe loc. Asta nu, niciodată!

— Ai muri într-adevăr dacă te-ar tăia vreun chirurg de-ai voştri şi ţi-ar scoate inima din piept. Dar cu mine-i altceva. Poftim, intră şi o să te convingi!

Cu aceste cuvinte, Michel Olandezul se ridică, descuie usa unei cămări şi îl conduse pe Peter înăuntru. Când flăcăul trecu peste prag, inima i se strânse dureros, dar el n-o luă în seamă, căci o privelişte neaşteptată şi grozavă se deschise în faţa lui. Pe mai multe rafturi de lemn se înşirau borcane de sticlă, umplute cu o licoare străvezie, şi în fiecare borcan era câte o inimă; de asemenea, pe fiecare borcan era lipită o hârtie cu câte un nume; Peter citi din curiozitate; se aflau aici inima portărelului din F., inima lui Ezechiel-cel-gros, inima vestitului Rege al dansului, inima pădurarului-şef; se mai găseau aici şase inimi de cămătari, opt de ofiţeri recrutori, trei de samsari – într-un cuvânt, o adevărată colecţie a celor mai suspuse inimi din acel ţinut, pe o întindere de douăzeci de ore de mers.

— Priveşte! vorbi Michel Olandezul, ăştia toţi s-au lepădat de teama şi de grijile vieţii! Nicio inimă de-aici nu mai bate înfricoşată ori mâhnită, iar foştii lor stăpâni se simt tare bine că au scăpat de musafirul care le tulbura casa.

— Şi ce poartă acum în piept? întrebă Peter, aproape năuc de câte i-a fost dat să vadă.

— Asta! răspunse Michel Olandezul şi scoase dintr-un sertar o inimă de piatră.

— Cum? O inimă de piatră? spuse cutremurat Peter şi pielea i se încreţi. Ascultă, domnule Michel, asta trebuie că e rece în piept.

— Desigur, însă e o răceală plăcută. Adică, de ce ar fi inima caldă? Iarna, căldura ei nu-ţi ajută la nimic, mai degrabă te încălzeşte un rachiu bun de cireşe; iar vara, când totul e arşiţă şi foc, nu-ţi închipui cum te răcoreşte o asemenea inimă. Pe urmă, cum spuneam, nici tu frică, nici tu groază, nici tu milă neroadă, nici tu alte suferinţe şi zdruncinări.

— Şi asta-i tot ce ai să-mi dai? întrebă Peter mâhnit. Eu trăgeam nădejde la bani şi când colo vrei să mă procopseşti cu o piatră.

— Mă rog, după socoteala mea, cred că te-ai mulţumi la început cu o sută de mii de guldeni. Dacă te arăţi dibaci, poţi să ajungi în curând milionar.

— O sută de mii? strigă fericit sărmanul cărbunar. Păi atunci, nu mai zvâcni atât de iute ici în piept! Ne socotim noi îndată! Bine, Michel, dă-mi piatra şi banii şi ia-mi-o pe neastâmpărata asta de inimă.

— Am bănuit eu că eşti băiat cu cap, vorbi Michel zâmbind prietenos. Haide să mai bem un rând şi pe urmă-ţi număr banii.

Astfel, intrară din nou în odaie şi se puseră pe băut şi băură până ce Peter căzu într-un somn adânc.

Peter cărbunarul se trezi la sunetul voios al poştalionului şi ce să vezi! Se afla într-o caleaşcă frumoasă, pe un drum larg şi, aplecându-se afară, zări îndărătul lui Pădurea

Neagră, răspândită pe albastre depărtări. Mai întâi nu-i veni să creadă că el însuşi şade în caleaşcă, fiindcă nici hainele nu mai erau cele pe care le purtase în ajun. Dar în curând îşi aminti totul cu atâta limpezime încât orice îndoială pieri şi Peter îşi zise bucuros: „Ei da, sunt cărbunarul Peter Munk, asta-i limpede, nu-i nimeni altul.”

Se mira că nu-l încearcă nicio tristeţe, acum, când părăsea întâia oară tihna patriei sale, a pădurilor, în care a trăit atâţia ani; chiar şi atunci când se gândea la maică-sa, rămasă în mizerie, fără ajutor, nu putea stoarce din el baremi o lacrimă ori un suspin; căci îl stăpânea nepăsarea întru toate. „Păi da, cugetă el, lacrima, suspinul, dorul de casă, duioşia, astea vin de la inimă, or eu, mulţumită lui Michel Olandezul, am o inimă rece, de piatră.”

îşi duse mâna la piept. Acolo era linişte, nimic nu mişca. „Dacă şi-a ţinut tot aşa cuvântul în ce priveşte suta de mii de guldeni, atunci ştiu că mi-ar prii“, îşi zise Peter şi începu să caute prin caleaşca. Găsi tot felul de veşminte, cum nici n-ar fi visat, însă banii nicăieri. Până la urmă, descoperi totuşi o geantă cu multe mii de taleri-aur şi înscrisuri pentru bănci din toate marile oraşe. „Aşadar, s-a făcut, mi s-a împlinit voia”, gândi el. Se tolăni într-un colţ al caleştii, şi mână şi dă-i în lumea largă.

Călători doi ani, uitându-se din caleaşcă ba la dreapta, ba la stânga, în susul caselor; când se oprea, nu vedea decât tăbliţa de pe cârciumă; apoi umbla prin oraş, în lung, în lat, cerând să i se arate cele mai plăcute lucruri. Dar nimic nu-l mişca, nu-l bucura; niciun tablou, nicio clădire, nicio muzică, niciun dans; inima lui de piatră nu se înfiora, ochii şi urechile îşi pierduseră orice simţ al frumosului. Nu-i rămăsese din plăceri decât mâncarea, băutura şi somnul. Astfel îşi ducea viaţa, călătorind prin lume fără rost, trecându-şi timpul cu mâncarea şi dormind de plictiseală. Uneori, ce-i drept, îşi mai amintea de vremea când, băiat sărac, nevoit să-şi agonisească traiul prin muncă, fusese totuşi mai vesel şi mai fericit. Pe-atunci, priveliştea văii însorite, sunetul muzicii şi al glasului omenesc îl desfătau; pe-atunci, se bucura ore întregi la gândul că în curând trebuie să pice maică-sa, cu mâncarea aceea simplă, şi îi va aşterne masa lângă cuptorul de cărbuni. Amintindu-şi de trecut i se părea foarte curios că acum nici măcar să râdă nu putea, el care odinioară izbucnea în râs la cea mai mică glumă. Când alţii râdeau cu poftă, el abia de-şi desena un zâmbet şters, căci inima lui rece nu ştia de veselie. într-adevăr, Peter se simţea tare liniştit; de mulţumire însă nici vorbă nu putea fi. Până la urmă nu dorul, nici suferinţa depărtării, ci pustietatea, scârba, viaţa fără bucurii îl îndemnară să se întoarcă acasă. Când trecu de Strassburg şi zări din nou pădurea umbroasă a patriei, când văzu iar staturile acelea vânjoase, feţele deschise, cinstite ale oamenilor din Pădurea Neagră, când auzi glasurile lor puternice, adânci, dar cu sunet plăcut – atunci Peter îşi duse repede mâna la inimă; căci se părea că sângele îi curge mai năvalnic în trup şi că va fi să se bucure şi să plângă totodată. Dar ce gând aiurea şi fără temei! Doar avea inimă de piatră şi pietrele sunt moarte, nu râd, nu plâng!

Primul drum îl făcu la Michel Olandezul, care îl primi în felul lui politicos.

— Michel, am călătorit şi le-am văzut pe toate, îi spuse Peter, însă toate sunt fleacuri şi m-am plictisit. Piatra pe care o port în piept mă apără de multe, nu-i vorbă. Nu mă zbucium, nu mă întristez; dar nici nu mă bucur şi o duc aşa de parcă aş trăi numai pe jumătate. Nu s-ar putea ca inima asta de piatră să simtă niţeluş? Ori mai bine dă-mi inima cea veche! M-am obişnuit cu ea timp de douăzeci şi cinci de ani şi, chiar dacă mai făcea câte o năzbâtie, era totuşi o inimă voioasă şi sprintenă.

Uriaşul pădurii se porni pe un râs greu şi răutăcios. Apoi răspunse:

— Când vei muri, Peter Munk, atunci n-o să-ţi lipsească. Atunci vei primi din nou inima ta moale, mişcătoare şi vei putea să simţi ce-o fi să simţi, bucurie sau durere. Dar aici, sus, n-o mai capeţi înapoi. Ascultă, Peter, de călătorit ai călătorit, numai că ţi-ai dus viaţa în aşa fel încât nu putea să-ţi fie de folos. Aşază-te undeva în pădure, clădeşte-ţi casă, ia-ţi nevastă, sporeşte-ţi averea, că doar nimic alta decât

munca ţi-a lipsit. Din lene ai dat în plictiseală şi acum îţi verşi necazul asupra unei inimi nevinovate.

Peter găsi că Michel are dreptate în ce priveşte lenea şi îşi puse în gând să ajungă şi mai bogat, din ce în ce mai bogat. Michel îi mai dădu încă o sută de mii de guldeni şi se despărţiră ca buni prieteni.

Curând se răspândi prin Pădurea Neagră zvonul că Peter Munk cărbunarul, sau Peter-jucătorul, s-ar fi întors şi că ar fi încă şi mai bogat decât fusese altădată Şi oamenii se purtară iarăşi cum se poartă. Când ajunsese la sapă de lemn, îl dăduseră pe uşă afară, în plină zi; acum, când îşi făcu intrarea într-o după-amiază de duminică, toată lumea veni să-i strângă mâna, să-i laude calul, să-l întrebe cum a călătorit; iar când se puse din nou la joc cu Ezechiel-cel-gros, jucând pe taleri din cei mascaţi, oamenii îl cinstiră mai mult ca oricând. Acum nu se mai ţinea de sticlărit, ci o făcea pe negustorul de lemne; dar asta, numai de ochii lumii; căci de fapt se îndeletnicea mai ales cu comerţul de grâne şi cu camăta. Jumătate din Pădurea Neagră ajunse cu timpul să-i fie datoare. Nu împrumuta bani decât cu dobândă grasă, ori vindea grâul cu preţ întreit nevoiaşilor care nu-l puteau plăti pe loc. Portărelul îi era acum prieten la cataramă; când cineva nu-i vărsa domnului Peter Munk banii la zi, pornea călare cu gealaţii săi, preţuia casa şi ograda bietului datornic, scotea totul la mezat, alunga tată, mamă şi copil în pădure. La început, bogătanul de Peter avu dintr-asta oarecare neplăceri. Sărmanii oameni, prădaţi de lucruşoarele lor, năvăleau grămadă la uşa lui; bărbaţii îi cereau îndurare; femeile dădeau să-i moaie inima de piatră; copiii plângeau după un coltuc de pâine. Dar după ce făcu rost de câţiva dulăi zdraveni, amuţi şi mieunatul ăsta de pisici, cum îi zicea el. Fluiera şi asmuţea câinii asupra liotei de cerşetori, care fugeau care încotro, ţipând. Cel mai mare necaz îl avea din partea „bătrânei”. Şi aceasta nu era alta decât doamna Munk, mama lui Peter.
După ce îi vânduseră casa şi acareturile, femeia căzu în mare nevoie, iar fiul, întors în ţară bogat, nu se mai sinchisea de soarta ei. Aşa că venea din când în când la pragul casei lui, bătrână, slabă, bolnavă, rezemată într-un toiag. Nu îndrăznea să intre, căci o alungase într-un rând; dar o durea în suflet că trebuia să-şi ducă traiul din mila altor oameni, când propriul ei fiu ar fi putut să-i înlesnească o bătrâneţe fără griji. La vederea chipului palid şi atât de cunoscut, a ochilor rugători, a mâinii ofilite, întinse după ajutor, a umerilor lăsaţi, inima rece a fiului nu se cutremura. Când bătrâna ciocănea sâmbătă seara la uşa lui, Peter se încrunta, scotea un gologan, îl înfăşură într-o hârtie şi poruncea unui slujitor să i-l dea pe fereastră. Auzea glasul tremurător, care îi mulţumea şi îi dorea fericire în viaţă; o auzea cum pleacă tuşind, cu paşii târşiţi, dar nu se gândea decât la gologanul pe care îl cheltuise fără rost.

în sfârşit, chibzui că e timpul să se însoare. Ştia că orice tată din Pădurea Neagră i-ar fi dat bucuros pe fiică-sa. însă Peter alegea greu. Voia şi de astă dată ceva pe măsura norocului şi a minţii lui. De aceea, cutreieră călare toată Pădurea Neagră, privi aici, privi colea şi niciuna dintre frumoasele locului nu i se păru destul de frumoasă. Până la urmă, după ce căută zadarnic prin toate sălile de dans, auzi cum că cea mai frumoasă şi mai vrednică din Pădurea Neagră ar fi fata unui ţapinar. Trăieşte tăcută şi retrasă, se îngrijeşte cu hărnicie şi pricepere de casa părintească şi nu se arată la dans nici măcar de Florii sau în zilele de hram. Aflând de această minune a Pădurii Negre, Peter hotărî să se ducă la peţit şi porni călare spre coliba ce-i fusese arătată. Tatăl frumoasei Lisbeth îl primi pe nobilul domn cu uimire şi se uimi şi mai mult când auzi că-l are în faţă pe Peter-cel- bogat şi că acesta vrea să-i fie ginere. Nu cumpăni lungă vreme, căci îşi zise că va scăpa în acest fel de sărăcie şi necaz. Se învoi deci fără s-o mai întrebe şi pe frumoasa Lisbeth care, de cuminte ce era, nu se împotrivi şi în curând ajunse doamna Peter Munk.

Dar nu avu parte sărmana de lumina ce o visa. Se ştia pricepută la gospodărie, ci nu izbutea să-i intre în voie domnului Peter Munk! îi era milă de săraci şi, fiind nevastă de

om bogat, credea că nu păcătuieşte dăruind câte un bănuţ cerşetoarelor sau întinzând câte un păhărel de rachiu bătrânilor nevoiaşi. Dar când domnul Peter o prinse într-o zi, strigă la ea cu mânie, sfredelind-o din ochi:

— De ce îmi risipeşti averea pe golani şi pierde-vară? Mi-ai adus tu ceva în casă de te încumeţi la dărnicie? Toiagul de cerşetor al lui tată-tău nu e bun nici măcar să-mi încălzesc supa, iar tu arunci banii ca şi când ai fi prinţesă! Doar o dată să te mai prind, c-apoi îmi simţi tu mâna!

Frumoasa Lisbeth plângea în odaia ei din pricina soţului atât de aspru şi de multe ori îşi zicea că mai bine ar trăi în coliba săracă a tatii decât în casa lui Peter cel bogat, zgârcit şi fără inimă. Ah, să fi ştiut că soţul ei are inimă de piatră, că nu e în stare să iubească pe nimeni, nici pe ea, nici pe ceilalţi, atunci poate că nu s-ar fi mirat aşa de mult! Destul că, de câte ori şedea în prag şi zărea trecând un cerşetor, care se ruga de ea cu pălăria întinsă, Lisbeth închidea ochii să nu vadă mizeria şi strângea pumnii ca nu cumva, pe negândite, să vâre mâna în buzunar şi să scoată un bănuţ. Aşa se brodi că, până la urmă, îi ieşi buhul în toată Pădurea Neagră că ar fi mai zgârcită chiar şi decât Peter Munk. Dar într-o zi, frumoasa Lisbeth se aşeză din nou în faţa casei; torcea şi cânta un viers; se simţea veselă, pentru că afară timpul era frumos, iar domnul Peter ieşise călare în câmp. Deodată, zări pe cărare un omuleţ, cărând un sac mare şi greu, încât se auzea de departe cum gâfâie. Privindu-l, Lisbeth îşi zise că un bătrânel atât de pirpiriu n-ar trebui să care asemenea poveri. între timp, acesta se apropie icnind, poticnindu-se şi când ajunse în dreptul doamnei Lisbeth, mai că se prăbuşi sub greutatea sacului.

— Ah, doamnă, rosti el, aveţi bunătatea şi daţi-mi un strop de apă! Nu mai pot, simt că mă prăpădesc.

— La anii dumneavoastră nici n-ar trebui să căraţi atâta, răspunse Lisbeth.

— Ei da, oftă omuleţul, dacă nu m-ar sili nevoia să fiu slugă de povară, ca să-mi ţin zilele. O doamnă bogată ca dumneavoastră nici nu-şi închipuie ce dureroasă e sărăcia şi ce mult face o gură de apă rece în arşiţa asta.

Când auzi ce auzi, Lisbeth intră iute în casă, luă un ulcior de pe poliţă şi îl umplu cu apă proaspătă; dar când ieşi şi îl văzu mai de aproape cum şade sfârşit, neputincios, pe sacul lui, atunci mila o pătrunse adânc în inimă; ştiind că soţul nu-i acasă, puse ulciorul cu apă deoparte, turnă vin într-un pahar, aşeză pe gura paharului o pâiniţă de secară şi le duse bătrânului.

— Ah, un picuş de vin, la anii ce-i aveţi, o să vă prindă mai bine decât apa, vorbi ea. Dar nu beţi dintr-o dată şi mai mâncaţi din pâine!

Omuleţul o privi cu mirare şi lacrimi mari se iviră în ochii lui bătrâni. Bău şi grăi:

— Am trăit mult, dar n-am întâlnit decât puţini oameni atât de milostivi, care îţi întind darul cu atâta drăgălăşenie şi din toată inima, doamnă Lisbeth. Pentru asta veţi avea parte de fericire. O astfel de inimă nu rămâne tară răsplată.

— Da! Şi răsplata o primeşti pe loc! se auzi un glas răstit şi, când întoarseră capetele, văzură că e domnul Peter, furios şi roşu la faţă. Până şi vinul meu din poamă aleasă îl dai la cerşetori? adăugă el răcnind. Şi paharul meu îl duci la buzele vagabonzilor!? Na! Poftim răsplata!

Lisbeth îi căzu la picioare şi îl rugă s-o ierte; dar inima de piatră nu ştia de milă; Peter răsuci cravaşa pe care o ţinea în mână şi, cu mânerul de abanos, o lovi pe nevastă-sa drept în frunte, aşa de rău, încât biata femeie se prăbuşi moartă în braţele bătrânului. Dându-şi seama de ce-a făcut, parcă-l încercă o clipă remuşcarea; se aplecă să vadă dacă mai zvâcneşte viaţa în trupul ei; dar omuleţul rosti cu vocea lui binecunoscută:

— Nu te mai trudi, Peter, cărbunarule! A fost cea mai frumoasă şi mai gingaşă floare din Pădurea Neagră. Tu ai strivit-o şi nu va mai înflori nicicând.

Lui Peter îi fugi sângele din obraz. El vorbi:

— Va să zică dumneata eşti, domnule vistiernic? Acu' ce s-a întâmplat, s-a întâmplat, că aşa a fost să se întâmple. Nădăjduiesc însă că nu mă vei arăta la judecătorie drept ucigaş.

— Ticălosule! răspunse Omuleţul-de-sticlă. La ce mi-ar folosi dacă ţi-aş duce la spânzurătoare învelişul muritor? Nu de judecata pământeană să te temi, ci de altele, mai aspre, căci ţi-ai vândut inima necuratului.

— Şi dacă mi-am vândut-o, strigă Peter, atunci nu-i nimeni vinovat decât vistieria ta înşelătoare. Tu, spirit viclean, m-ai dus pe calea pierzării, m-ai silit să caut ajutorul altcuiva şi de aceea porţi întreaga răspundere.

Dar abia isprăvi, că Omuleţul începu să crească, să se umfle, se făcu mare şi lat, ochii ajunseră cât farfuriile, gura părea un cuptor încins din care izbucneau flăcări. Peter căzu în genunchi şi, în ciuda inimii lui de piatră, tremura tot ca un plop tremurător. Cu gheare de uliu, duhul pădurii îl prinse de grumaz, îl răsuci ca într-un vârtej de frunze uscate şi îl zvârli apoi la pământ de-i trosniră coastele.

— Râma pământului! răcni el cu glas de tunet. Numai să vreau şi te zdrobesc pe loc. Fiindcă te- ai purtat ca un nelegiuit faţă de stăpânul pădurii! Dar întru cinstea acestei femei moarte, care m-a hrănit şi mi-a dat de băut, îţi las un răgaz de opt zile. Dacă nu apuci pe calea cea bună, vin din nou şi îţi spulber mădularele, şi o să apui în bezna păcatului tău.

Era de acum seară când nişte bărbaţi în trecere găsiră pe bogătaşul Peter Munk lungit la pământ, îl întoarseră pe toate feţele, să vadă dacă mai răsuflă, dar mult timp încercările lor fură în zadar.
Până la urmă, unul din ei intră în casă, aduse apă şi îl stropi. Peter trase adânc aer în plămâni, gemu, deschise ochii, se uită lung în jurul său şi întrebă de doamna Lisbeth; dar nimeni n-o zărise. Peter mulţumi oamenilor pentru ajutor, se târî până-n casă şi căută peste tot; Lisbeth nu era nici în pivniţă, nici în pod şi, ceea ce dânsul ţinuse drept un vis urât, nu era decât tristul adevăr. Stând aşa, de unul singur, îi trecură prin cap o sumedenie de gânduri ciudate.

Nu-i era teamă de nimic, că doar avea inimă de piatră. Totuşi, gândind la moartea soţiei, îi venea în minte propriul lui sfârşit, cât de împovărat va fi să plece din lume, tare împovărat de lacrimile săracilor, de blestemele lor, care nu izbutiseră să-i moaie inima, de jalea celor aflaţi la nevoie, asupra cărora asmuţise câinii, de tăcuta suferinţă a mamei, de sângele frumoasei şi blândei Lisbeth. Şi cum ar fi putut să dea socoteală bătrânului ei părinte, dacă ar fi venit şi l-ar fi întrebat: „Unde-i fiica mea, nevastă-ta?“ Şi cum l-ar fi putut scoate vinovat pe un altul, pe stăpânul pădurilor, al apelor, al munţilor şi al vieţii omeneşti?

Toate astea îl chinuiau şi în somn. Şi un glas dulce parcă-l trezea mereu: „Peter, fa-ţi rost de o inimă mai caldă “ Şi când se deştepta, închidea iute ochii, fiindcă glasul părea să fie al bietei Lisbeth, care îl sfătuia într-acest fel.

A doua zi, ca să mai scape de gânduri, se duse la cârciumă. Acolo îl găsi pe Ezechiel-cel-gros. Se aşeză la masa lui, vorbiră ba una, ba alta, despre timpul senin, despre război, despre biruri şi, în cele din urmă, despre moarte, despre cum au murit unul ici, altul colea, pe neaşteptate. Atunci, Peter îl întrebă pe Ezechiel ce crede el despre moarte şi ce se întâmplă apoi. Ezechiel îi răspunse că trupul e culcat în mormânt, sufletul însă zboară fie sus la cer, fie jos, în iad.

— înseamnă că şi inima o bagă în mormânt? întrebă Peter curios.

— Bineînţeles, o îngroapă şi pe ea.

— Dar când cineva nu mai are inimă?

La aceste cuvinte, Ezecliiel îl privi cu nişte ochi cumpliţi.

— Ce vrei să spui? rânji el. îţi baţi joc de mine? Crezi că nu am inimă?

— Ba cum să nu, inima-i destulă, tare ca piatra, răspunse Peter.

Ezechiel se uită la el fâstâcit, îşi plimbă ochii înjur să vadă dacă n-a auzit nimeni, apoi

vorbi:

— De unde ştii? Ori poate nu-ţi mai ticăie nici ţie inima?

— Nu mai ticăie! Cel puţin nu aici, în pieptul meu, răspunse Peter Munk. Dar ia spune-mi, acum că m-ai înţeles, ce-o să se mai întâmple cu inimile noastre?

— Ce-ţi pasă, frate? i-o întoarse Ezechiel râzând. Doar o să-ţi duci viaţa pe pământ, şi ajunge! Tocmai ăsta-i câştigul ce ni-l dau inimile reci. Ne scutesc de teama unor gânduri înfricoşătoare.

— E drept. Totuşi, mai cuget. Şi chiar dacă nu mai cunosc teama, totuşi ţin minte cum mă speria iadul când eram un băieţel nevinovat.

— De, chiar bine de tot n-o să ne fie, îngădui Ezechiel. L-am întrebat odată pe un învăţător şi acela mi-a spus că, după moarte, inimile sunt cântărite, ca să se vadă cât atârnă păcatele. Cele uşoare se înalţă, cele grele se scufundă. Aşa că pietrele noastre cred că o să tragă mult la cântar.

— Desigur, întări Peter. Şi de multe ori nu mă prea simt la largul meu când judec toate astea, în timp ce inima nici nu tremură, nici nu-i pasă.

Astfel vorbiră cei doi fârtaţi. Dar în noaptea ce urmă, Peter auzi de cinci sau de şase ori glasul binecunoscut, care îi şoptea la ureche: „Peter, fa-ţi rost de o inimă mai caldă!” Nu-l munceau părerile de rău pentru omorul săvârşit, însă de fiecare dată când le spunea slugilor că Lisbeth ar fi plecat într-o călătorie, gândea în sinea lui: „încotro să fi plecat?“ Şase zile petrecu astfel şi noapte de noapte auzi glasul acela, care îi amintea de duhul pădurii şi de grelele lui ameninţări. Dar în dimineaţa celei de-a şaptea zi, Peter sări din aşternut şi strigă:

— Ei bine, vreau să-ncerc! N-oi putea să-mi fac rost de una mai caldă? Piatra asta din piept îmi face viaţa stearpă şi pustie.

îşi puse repede haina de sărbătoare, se săltă pe cal şi pomi către Dâmbul cu brazi.

La poalele dâmbului, acolo unde începea desişul, Peter descăleca, priponi calul şi urcă degrabă creasta. Şi când ajunse la bradul cel gros, spuse:

— Tu, în pădurea de brazi vistiernic,
Tu, peste codri stăpânul puternic,
De sute de ani te laşi văzut
De cei ce duminica s-au născut.

Cum sfârşi, cum se arătă şi Omuleţul-de-sticlă. Dar nu prietenos, drăguţ ca de obicei, ci posomorât şi trist. Era îmbrăcat într-o hăinuţă din sticlă neagră şi o panglică de doliu îi atârna din pălărie. Peter ştia de ce poartă doliu.

— Ce vrei, Peter Munk? întrebă cu glas surd Omuleţul.

— Mai am o dorinţă, domnule vistiernic, făcu Peter cu ochii în pământ.

— Oare mai poate dori o inimă de piatră? Cugetului tău întunecat nu-i lipseşte nimic şi mă îndoiesc că-ţi voi împlini dorinţa.

— Dar mi-ai făgăduit trei, din care mi-a mai rămas una.

— Pe care însă o pot respinge, dacă-i rea! îi aminti duhul pădurii. Dar, mă rog, să auzim ce doreşti!

— Scoate-mi piatra moartă din piept şi pune-mi în loc inima cea vie, se rugă Peter.

— Am făcut eu târgul cu tine? răspunse Omuleţul-de- sticlă. Sunt eu Michel Olandezul, care îi pricopseşte pe oameni cu bogăţii şi cu inimi reci? Du-te la el de-ţi caută inima.

— Ah, dânsul n-o mai dă înapoi în vecii vecilor, oftă Peter.

— Mi-e milă, cu toate că eşti un rău, vorbi Omuleţul după câteva clipe de gândire. Dealtfel, nici dorinţa nu e proastă, ca să te lipsesc de ajutor. Ascultă aici: prin luptă n-o să-ţi redobândeşti inima, doar prin viclenie, şi s-ar putea chiar să nu-ţi

vină prea greu. Michel nu e decât Michel, adică un nătâng, deşi se crede grozav de isteţ. Aşa că te duci la el şi faci cum te-oi învăţa eu!

Şi Omuleţul îl învăţă totul de-a fir-a-păr şi îi dădu o cruciuliţă de sticlă curată.

— De viaţa ta n-o să se poată atinge, adăugă el. O să-ţi dea drumul de îndată ce-i vei arăta lucruşorul ăsta şi te vei ruga. Şi după ce scoţi de la el ceea ce-ţi trebuie, caută-mă aici, în acelaşi loc.

Peter Munk luă cruciuliţa, îşi vârî bine în cap cele auzite şi porni mai departe, spre locuinţa lui Michel Olandezul. Ajuns acolo, îi strigă de trei ori numele şi uriaşul se înfăţişă numaidecât.

— Ţi-ai ucis nevasta? întrebă acesta slobozind hohote de râs. Aş fi făcut-o şi eu. Ţi-a împrăştiat averea printre cerşetori. Dar va trebui să pleci pentru câtva timp din ţară, fiindcă o să iasă tărăboi când vor vedea că nu-i de găsit. Pesemne că ai nevoie de bani, de aceea mă cauţi?

— Ai ghicit, răspunse Peter. Şi îmi trebuie chiar mulţi de astă dată. Până la America e drum lung.

Michel merse înainte şi îl pofti în casă; acolo deschise un scrin în care se aflau bani şi scoase la
iveală nişte fişicuri mari de aur. Pe când număra banii pe masă, Peter îi spuse ca într-o doară:

— Mare şugubăţ îmi eşti, Michel. M-ai minţit că aş avea în piept o piatră şi că inima mea e la tine.

— Şi nu-i aşa? întrebă Michel mirat. îţi simţi cumva inima? Nu e rece ca gheaţa? Suferi de teamă ori de tristeţe? Eşti în stare de remuşcări?

— Păi n-ai făcut decât să-mi opreşti inima, dar de purtat, o port în piept ca de obicei. Şi cu Ezechiel e la fel. Zice că ne-ai minţit pe amândoi. Nu eşti tu omul care să poţi smulge din piept o inimă, aşa, fără să se simtă şi fără nicio primejdie. Pentru asta, ar trebui să fii vrăjitor.

— Dar ţi-o spun răspicat, i-o întoarse Michel mânios, că şi tu şi Ezechiel şi toţi bogătaşii care s- au învoit cu mine au asemenea inimi reci în piepturile lor, iar inimile adevărate sunt aici, în cămara mea.

— Măi, cum îţi joacă minciuna pe limbă! râse Peter. Astea să le spui altcuiva. Crezi că n-am văzut în călătoriile mele o grămadă de şmecherii! Inimile de-aici sunt făcute din ceară şi atâta tot.
Oi fi tu bogat, nu zic ba, însă la vrăjitorie nu te pricepi.

De data asta, uriaşul se înfurie de-a binelea şi dădu în lături uşa de la cămară, răcnind:

— Vino încoace şi citeşte hârtiile de pe borcane! Uite, asta-i inima lui Peter Munk! Vezi cum zvâcneşte? Poţi face aşa ceva din ceară?

— Totuşi, e din ceară, răspunse Peter într-adins.

— Las' că simţi tu îndată că-i a ta!

Michel luă inima, îi desfăcu lui Peter pieptarul, îi smulse piatra şi i-o arătă. Apoi suflă asupra inimii celei adevărate şi i-o aşeză cu băgare de seamă în piept. Şi numaidecât Peter îi desluşi bătaia
şi putu să se bucure din nou.

— Ei, cum te simţi? întrebă Michel zâmbind.

— Zău dacă n-ai avut dreptate, răspunse Peter în timp ce-şi scotea pe furiş cruciuliţa din buzunar. Nici n-aş fi crezut că se poate asemenea lucru!

— Nu-i aşa? Iar de vrăjit, ştiu să vrăjesc, ai văzut şi tu. Acuma, să-ţi pun la loc piatra.

— Domol, domnule Michel! strigă Peter. Se feri un pas îndărăt şi îi ţinu cruciuliţa sub ochi. Cu slănină se prind şoarecii, şi de astă dată eşti tu păcălitul.

Şi, repede, începu a se ruga, bolborosind ce-i trecea prin minte.

Atunci Michel se făcu mai mic, din ce în ce mai mic, până căzu, zvârcolindu-se ca un vierme, oftând şi gemând; şi toate inimile din jur porniră să bată, să ticăie, de suna în cămară ca într-o ceasornicărie. Peter se sperie şi se tulbură grozav. Ieşi fuga din cămară, din casă şi, mânat de frică, se căţără pe peretele stâncos al prăpastiei, căci auzea cum uriaşul, ridicându-se de jos, izbea cu picioarele în pământ, urla şi înjura ca din gura iadului.

Ajungând sus, Peter fugi spre Dâmbul cu brazi; o furtună mare se porni; fulgere ţâşneau ba în stânga, ba în dreapta lui, trăsnind copacii; dar el pătrunse nevătămat până în preajma Omuleţului- de-sticlă.

Inima îi bătea veselă; nu de alta, dar se bucura că bate. Pe urmă însă Peter se gândi cu spaimă la viaţa din trecut, ca şi la furtuna ce zdrobise atâţia copaci falnici îndărătul lui. Se gândi la Lisbeth, frumoasa şi buna lui soţie, pe care a ucis-o din zgârcenie; se gândi la el însuşi ca la o lepădătură şi începu să plângă amar pe când urca dâmbul spre Omuleţul-de-sticlă.

Vistiernicul şedea de-acum sub bradul cel uriaş, fumând dintr-o lulea mititică. Arăta mai senin ca ultima oară.

— De ce plângi, cărbunare Peter? întrebă el. Nu ţi-ai găsit inima? O mai porţi pe cea rece în piept?

— Eh, domnule, oftă Peter. Când aveam inimă de piatră, nu plângeam defel şi ochii îmi erau uscaţi ca ţărâna în luna lui iulie; acum însă vechea inimă se frânge în mine pentru ce-am făcut. Pe oamenii care îmi datorau bani i-am nenorocit, am asmuţit câinii asupra săracilor şi bolnavilor; pe urmă, ştii şi dumneata cum a căzut cravaşa pe fruntea ei albă...

— Peter, ai fost un mare păcătos! vorbi Omuleţul.

Banii şi lenea te-au stricat până ţi-au împietrit inima şi n-ai maiştiut de prieteni,de suferinţă, de remuşcare ori milă. Dar părerea de rău împacă lucrurile şi, dacă aş ficonvins că-ţi pare răude viaţa ce ai dus, atunci m-aş strădui să mai fac ceva pentru tine.

— Nu mai vreau nimic, se împotrivi Peter, plecându-şi cu amărăciune capul în pământ. Cu mine s-a terminat, n-o să mă mai bucur câte zile oi avea. Ce să mai încep singur pe lume? Mama n-o să- mi ierte niciodată purtarea ce-am avut, poate că am şi băgat-o în mormânt, ticălosul de mine! Şi Lisbeth, nevastă-mea! Mai bine m-ai omorî, domnule vistiernic. Atunci măcar s-ar isprăvi şi viaţa mea netrebnică.

— Bine, răspunse Omuleţul, dacă nu vrei altfel, poţi s-o ai şi pe asta. Securea îmi stă la îndemână.

El îşi scoase încet luleaua din gură, o scutură şi o vârî în buzunar. Apoi se ridică alene şi se duse în desiş. Peter se aşeză plângând în iarbă; pentru el viaţa nu mai preţuia nimic; îşi aştepta cu răbdare moartea. Peste puţin, auzi paşi în spatele său şi gândi: „Acum s-a sfârşit”.

— Mai uită-te o dată îndărăt, Peter Munk, grăi Omuleţul-de-sticlă.

Peter îşi şterse lacrimile, întoarse capul şi văzu pe... maică-sa şi pe Lisbeth, care îl priveau cu drag. Sărind în sus de bucurie, Peter strigă:

— Adică n-ai murit, Lisbeth? Şi tu, măicuţă, eşti aici şi mă ierţi?

— Vor să te ierte amândouă fiindcă ţi-a părut rău cu adevărat, rosti Omuleţul-de-sticlă. De-acum totul cade în uitare. întoarce-te la coliba părintească şi fii cărbunar cum ai fost dintru început. Ca om harnic şi de treabă, o să-ţi cinsteşti meseria, iar vecinii o să te iubească şi o să te cinstească mai mult decât dacă ai avea zece care de aur.

Aşa vorbi Omuleţul-de-sticlă, apoi îşi luă bun rămas. Peter şi cele două femei îl lăudară, îl binecuvântară şi plecară în drumul lor.

Casa minunată, unde stătuse Peter-cel-bogat, nu se mai vedea; lovită de

trăsnet, arsese din temelii cu tot cu comorile dintr-însa. Dar până la coliba părintească nu era mult; acolo îi duse drumul pe tustrei, iar de marea pagubă nici că le păsa.

Dar ce mirare îi copleşi când ajunseră la faţa locului! Coliba se prefăcuse într-o frumoasă casă ţărănească, înlăuntru totul era simplu şi curat.

— Asta-i fapta Omuleţului cel bun, spuse Peter.

— Ce frumos! se bucură Lisbeth. Aici o să mă simt mai bine decât în casa aceea mare, cu o mulţime de slugi în jurul meu.

De atunci, Peter se dovedi un bărbat harnic şi cumsecade. Mulţumit cu ce avea, îşi vedea temeinic de meseria lui şi astfel, prin dreapta lui strădanie, ajunse om înstărit, bine văzut şi îndrăgit în toată pădurea. N-o mai certa niciodată pe Lisbeth, îşi cinstea mama şi îi ajuta pe săracii care bateau la uşa lui. Când, după un an şi o zi, doamna Lisbeth născu un băieţel drăguţ, Peter se duse la Dâmbul cu brazi şi rosti cele patru versuri. Dar Omuleţul-de-sticlă nu se arătă.

— Domnule vistiernic! îl chemă Peter cu glas tare. Ascultă un pic! N-am venit pentru alta decât să-i fii naş băieţaşului meu!

Dar Omuleţul nu dădu răspuns. Numai o pală de vânt trecu prin cetini şi scutură în iarbă câteva conuri de brad.

— O să le iau drept amintire, grăi Peter, că singur n-ai vrut să te înfăţişezi.

Vârî conurile de brad în buzunar şi plecă acasă. Dar când îşi dezbrăcă pieptarul de duminică şi când mama, voind să-l aşeze în dulap, îi întoarse buzunarele, se rostogoliră pe jos patru fişicuri mari de bani. Peter le desfăcu şi găsi în ele numai taleri din cei adevăraţi, nou-nouţi, nici măcar unul rău. Acesta era darul naşului, al Omuleţului din pădurea de brazi, pentru micuţul Peter.

Trăiră ei apoi în pace şi chibzuinţă şi, de multe ori, chiar şi după ce încărunţi, Peter obişnuia să spună:

— Mai bine te mulţumeşti cu puţin decât putred de bogat, cu o grămadă de aur şi cu inima rece.

Trude, stăpâna ploilor

poveste germană

Veri fierbinţi ca acum o sută de ani nu s-au mai pomenit de atunci încoace. Aproape nu zăreai fir de iarbă verde; dobitoace şi sălbăticiuni zăceau vlăguite pe câmp.

Era înainte de amiază. Uliţele păreau pustii; oamenii, care cum putea, şedeau vârâţi în fundul odăilor; chiar şi câinii se ghemuiseră cât mai departe, la umbră. Doar Wiesenbauer cel gras stătea crăcănat în poarta casei lui arătoase, fumând în sudoarea frunţii dintr-o cogeamite lulea din spumă de mare. între timp se mai uita zâmbind la un car mare cu fân, pe care argaţii tocmai îl treceau peste podeţ.

Cu ani în urmă, cumpărase ieftin de tot, în luncă, o fâşie lată de pământ mocirlos. Iar în ultimii ani, când seceta pârjolise câmpul şi iarba vecinilor, îşi umpluse şoproanele cu fân înmiresmat şi scrinul cu taleri de aur lucitor.

Acum stătea şi socotea în sinea lui ce câştig o să scoată de pe urma recoltei, cumpănind şi preţurile ce creşteau necontenit. „N-o să aibă de nici unele, mormăi el, punându-şi palma streaşină la ochi şi uitându-se, peste gospodăriile megieşe, până departe în zare. Nu mai vine ploaia cât e lume." Apoi, se apropie de carul cu fân, pe care argaţii îl şi descărcaseră. Luă un smoc de fân, îl duse la nasul lui cel gros şi zâmbi şiret de parcă ar fi putut să mai tragă pe nas câţiva taleri de aur.

Tocmai atunci intră în curte o femeie de vreo cincizeci de ani. Avea faţa palidă, bolnăvicioasă, şi broboada neagră, legată sub bărbie, îi scotea şi mai mult la iveală suferinţa.

— Bună ziua, vecine, rosti ea, întinzându-i mâna. Ce dogoare! Simţi că-ţi arde şi părul de pe cap.

— Las' să ardă, mătuşă Stine, las' să ardă, răspunse Wiesenbauer. Ia priveşte finul de colo! Mie nu-mi prea poate strica!

— De, Wiesenbauer, dumitale îţi vine să râzi, dar ce ne facem noi, ăştialalţi, dacă o mai ţine aşa?

Ţăranul îndesă cu degetul mare scrumul în lulea şi slobozi în aer câţiva nori de fum.

— Vezi, mătuşă, vorbi el, asta se întâmplă când eşti prea mintos. Doar i-am spus de atâtea ori, însă răposatul dumitale soţ se credea totdeauna mai deştept. Pentru ce i-a trebuit lui să schimbe pământul din vale! Acuma staţi cu postata de pe deal, unde se usucă semănăturile şi se topesc din picioare vitele.

Femeia oftă. Wiesenbauer se arătă dintr-o dată binevoitor.

— Dar, mătuşă Stine, rosti el, gândesc că n-ai picat întâmplător. Dă-i drumul, spune ce ai pe inimă!

Vădana se uită în pământ şi grăi:

— Ştii doar că trebuie să-ţi întom de ziua sfântului Ioan cei cincizeci de taleri cu care m-ai împrumutat. Şi sorocul bate la uşă.

Ţăranul îi puse mâna cărnoasă pe umăr:

— Nu-ţi face griji, femeie! N-am nevoie de bani, nu sunt omul care să trăiască ducând de la mână la gură. Lasă-mi drept zălog pământul. Nu-i dintre cele bune, însă de astă dată o să-mi ajungă, mă rog. Sâmbătă pot să te iau cu trăsura, să mergem la notar.

Biata femeie răsuflă uşurată.

— Asta o să mă mai coste, ce-i drept, răspunse ea. Totuşi, îţi mulţumesc şi pentru atât.

Wiesenbauer nu-şi desprinse de pe ea ochii săi mici şi vicleni.

— Şi dacă tot ne găsim aici, adăugă el, vreau să-ţi mai spun că Andrees, băiatul dumitale, se ţine după fata mea!

— Pe Dumnezeu, vecine, doar copiii noştri au crescut împreună de când erau mici!

— O fi, nu zic ba, însă dacă băiatul crede că-mi va intra cu peţitul în gospodărie, atunci şi-a făcut socoteala fără mine.

Slabă cum era, femeia se îndreptă niţel din şale, pri- vindu-l cu ochi aproape mânioşi:

— Şi ce cusur îi găseşti dumneata lui Andrees al meu?

— Eu lui Andrees, mătuşă Stine? Ferească Cel de sus! Dar – şi aici dumnealui îşi trecu palma peste nasturii de argint ai jiletcii – fata mea e fata mea, şi fata lui Wiesenbauer poate să-şi aleagă ceva mai bun.

— Nu te făli atât, Wiesenbauer, vorbi femeia cu blândeţe. Până a nu veni anii ăştia secetoşi...

— Dar au venit! Şi încă mai sunt! Şi anul ăsta nu-i nicio nădejde să bagi ceva în hambar. Gospodăria îţi merge din ce în ce mai prost.

Femeia, scufundată în gândurile ei, parcă nici nu auzise ultimele cuvinte.

— Ei da, din păcate o fi cum spui, rosti ea, se vede că Trude, Stăpâna ploilor, a adormit, însă poate fi trezită.

— Stăpâna ploilor? repetă ţăranul, apăsat. Crezi şi dumneata în palavre din astea?

— Nu sunt palavre, vecine! răspunse ea cu glas reţinut. Străbunica mea, când era tânără, a trezit- o într-un rând. Ştia şi descântecul şi mi l-a spus nu o dată, dar l-am uitat de mult.

Bărbatul gras râse, încât prinseră a-i juca pe burtă nasturii de argint:

— Bun, mătuşă Stine, atunci aşază-te colea şi caută să-ţi aminteşti descântecul! Eu unul mă bizui pe barometru, care de opt săptămâni nu arată decât

vreme senină.

— Barometrul e un lucru mort, vecine, n-are cum să schimbe vremea.

— Iar Trude a dumitale e o stafie, o închipuire, un nimic!

— De, Wiesenbauer, rosti femeia cu sfială, dumneata eşti dintre aceia care ţin la credinţa nouă.

Ţăranul însă se înfierbântă şi mai tare.

— Nouă ori veche, n-am treabă! strigă el. Du-te de ţi-o caută pe Trude şi zi-i descântecul, dacă ţi-l aminteşti! Şi dacă până-n douăzeci şi patru de ore faci să plouă, atunci...

Wiesenbauer se opri şi mai aruncă nişte nori groşi de fum din luleaua lui.

— Atunci, vecine? întrebă femeia.

— Atunci... atunci, la dracu! Atunci s-o peţească Andrees al dumitale pe Maren a mea!

în acea clipă, uşa locuinţei se deschise şi o fată frumoasă, mlădioasă, cu ochi castanii de
căprioară, veni fuga la poartă.

— E cuvântul tău, tată. Aşa să fie! vorbi ea.

Şi, întorcându-se spre un om bătrâior, care tocmai cotea din uliţă ca să intre în curte, adăugă:

— Ai auzit şi dumneata, moş Schulze!

— Na, na, Maren, făcu Wiesenbauer, doar n-o să cauţi martori împotriva tatălui tău! Dacă am spus o dată un cuvânt, nu-ţi mai strică şoarecii nicio farâmitură din el.

între timp, Schulze, sprijinit într-un baston lung, cercetă câteva clipe văzduhul acelei zile şi, fie că ochiul său ager descoperi în adâncul fierbinte al cerului un punctişor alb, legănător, fie că doar îşi dori să-l vadă şi crezu că-l vede aievea, destul că zâmbi cu oarecare tâlc şi spuse:

— Să fie într-un ceas bun, vere Wiesenbauer! Oricum, Andrees e un băiat destoinic.

Curând după asta, pe când Wiesenbauer şi Schulze şedeau în odaia celui dintâi, trudindu-se cu
tot felui de socoteli, la celălalt capăt al uliţei Maren intră cu mătuşa Stine în căsuţa vădanei.

— Dar, copilă dragă, vorbi aceasta din urmă, sco- ţându-şi din ungher roata de tors, nu cumva ştii descântecul Trudei?

— Eu? întrebă fata şi îşi săltă capul a mirare.

— De, credeam aşa, fiindcă am văzut cum l-ai înfruntat pe tatăl tău.

— Ba nu, mătuşă Stine, m-a îmboldit inima. Şi pe urmă, gândeam că o să ţi-l aminteşti chiar dumneata. Mai deretică-ţi niţeluş prin minte! Trebuie că zace ascuns pe undeva.

Mătuşa Stine clătină din cap:

— Străbunică-mea s-a prăpădit de tânără. Mai ştiu doar că, atunci când era secetă mare, ce lovea în semănături şi în vite, dânsa obişnuia să ne spună în taină: „Iar ne joacă renghiul Cel-de-foc, pentru că am trezit-o cândva pe Trude”.

— Cel-de-foc? întrebă fata. Cine mai e şi ăsta?

Dar până să afle un răspuns, Maren sări la fereastră şi strigă:

— Doamne, mătuşă Stine, uite că vine Andrees şi ce încruntat e la faţă!

Vădana se sculă de lângă roata de tors.

— Păi cum, fetiţă, rosti ea cu năduf, nu vezi ce duce în spinare? Iar a pierit una din oile noastre.

Peste puţin, flăcăul intră în casă şi aşeză oaia moartă pe duşumea, în faţa lor.

— Poftim! făcu el supărat, ştergându-şi cu palma sudoarea de pe frunte.

Femeile se uitau mai mult la chipul lui decât la biata mortăciune.

— Nu-ţi mai pune chiar aşa la inimă, Andrees, rosti Maren. O s-o trezim pe Trude şi o să fie totul bine.

— Trude, o îngână el surd. Ei, Maren, cine ar putea s-o trezească! Dar nu e numai asta. Mi s-a mai întâmplat ceva!

Maică-sa îl prinse drăgăstos de mână.

— Haide, scoate din tine ce ai de spus, îl îndemnă ea, nu cumva să dai în lingoare.

— Atunci ascultaţi! răspunse Andrees. Mă dusei să văd ce fac oile noastre şi dacă apa ce le-am cărat-o aseară n-a secat. Dar cum ajung la imaş, cum bag de seamă că ceva nu-i în regulă. Ciubărul cu apă nu mai e la locul lui, nici oile nu sunt de văzut. Umblu eu după oi şi merg pe răzor în jos, până la movila cea mare. Trec de partea cealaltă a movilei şi le văd lungite pe pământ, cu gâturile întinse, gâfâind. Asta de-aici, baremi, nici nu mai trăia. în preajmă, găsesc ciubărul răsturnat şi apa secată. Or, dobitoacele n-ar fi putut să facă aşa ceva. Trebuie că e o mână vrăjmaşă la mijloc.

— Băiete, băiete, îl întrerupse maică-sa, cine să-i pună gând rău unei sărmane văduve?

— Ascultă, mamă, că mai sunt şi altele. Urc eu pe movilă şi mă uit în jos roată, dar nici urmă de om. Arşiţa zace tăcută ca în toate zilele, pe câmp. Doar lângă mine, pe unul din bolovanii aceia mari, între care se afundă sub movilă Borta piticilor, şade o salamandră grasă şi îşi prăjeşte la soare trupul scârbos. Ei, şi cum stau eu aşa, supărat, neştiind ce să cred, deodată aud în spatele meu, dinspre partea cealaltă a movilei, un fel de mormăit, de parcă ar vorbi cineva cu sine însuşi, întorc repede capul şi văd în vale un omuleţ cioturos, cu haină roşie foc şi căciulă cu ciucure, umblând apăsat printre buruieni. Mă şi speriai, căci de unde să fi răsărit aşa din senin? Şi apoi era grozav de urât şi anapoda. Mâinile mari, rumene, le ţinea la spate şi degetele strâmbe jucau ca nişte fuse de tors. Mă dădui după un mărăcine, care creşte pe movilă alături de bolovani. De-acolo puteam să urmăresc totul fară să fiu zărit. Jos, pocitura încă mai umbla; se aplecă apoi şi smulse din rădăcini un mănunchi de iarbă uscată, încât crezui că-şi va izbi de pământ capul ca un dovleac; dar se îndreptă numai- decât; stând pe picioarele lui subţiri ca beţele, zdrobea în pumni firele de iarbă arsă; le făcea pulbere şi, totodată, pomi să râdă aşa de cumplit, încât, de partea cealaltă a movilei, oile pe jumătate moarte zvâcniră de la locurile lor şi o zbughiră la vale de-a lungul răzorului. Omuleţul însă râse şi mai tare şi începu să ţopăie pe un picior şi pe celălalt, încât ziceam că acuşi-acuşi beţele alea subţiri o să se rupă sub greutatea trupului său noduros. Era de-a dreptul înfricoşător, căci mai şi scăpăra întruna din ochii lui negri şi mici.

Mătuşa Stine prinse a mângâia uşurel mâna fetei şi o întrebă:

— Acuma îţi dai seama ce făptură e Cel-de-foc?

Maren încuviinţă din cap.

— Dar mai înspăimântător decât toate, vorbi mai departe Andrees, era glasul lui. „Dacă ar şti, dacă ar şti mojicii, nătăfleţii de ţărani!” striga el. Şi pe urmă se apucă să cânte cu glasul lui gâjâit. Parcă fornăia şi orăcăia un descântec ciudat. îl lua mereu de la capăt, ca şi cum nu s-ar mai fi săturat de el. Staţi un pic să mi-l amintesc!

Şi după câteva clipe Andrees începu:

— Valul e abur tulbure,
Izvorul e pulbere!

Deodată, mama lăsă deoparte roata de tors, pe care o învârtise de zor în timpul povestirii. Se uită cu ochii ţintă la fecior. Acesta însă tăcea şi părea să nu-şi mai amintească urmarea.

— Zi mai departe! îl îmboldi ea şoptit.

— Nu mai ştiu, mamă, mi-a zburat din minte, cu toate că mi l-am spus pe drum de o sută de ori.

Dar când maică-sa rosti cu glas şovăielnici

— Tace pădurea sub obroc,

Joacă pe câmpuri Cel-de-foc!

Atunci Andrees adăugă dintr-o răsuflare:

— Ia seama, ia seama!

Până te scoli,
Te duce mama
Prin noapte, domol!

— Ăsta-i descântecul Trudei! strigă mătuşa Stine. Hai, repede, încă o dată! Maren, tu bagă de seamă să nu-l pierdem iar!

Mama şi fiul rostiră acum împreună, tară să se încurce:

— Valul e abur tulbure,
Izvorul e pulbere!
Tace pădurea sub obroc,
Joacă pe câmpuri Cel-de-foc!
Ia seama, ia seama!
Până te scoli,
Te duce mama Prin noapte, domol!

— De-acum am scăpat de toate necazurile! se bucură Maren. O trezim pe Trude, mâine tot câmpul va înverzi şi poimâine facem nunta!

Voioasă, cu graiul înaripat, cu ochii strălucind, Maren îi povesti lui Andrees ce anume cuvânt îi smulsese tatii.

— Copilă dragă, se amestecă din nou vădana, cunoşti tu şi drumul până la Trude?

— Nu, mătuşă Stine, dar dumneata nu-l cunoşti?

— Vai, Maren, doar străbunica singură a fost la dânsa şi, în ce priveşte drumul, nu mi-a spus nimic.

— Ce zici, Andrees? şopti fata, prinzându-î de braţ pe flăcăul care stătea cu fruntea încreţită şi cu ochii în gol. Spune tu, că doar ştii totdeauna un sfat.

— Poate că ştiu şi acum, răspunse acesta gânditor. Pe la prânz trebuie să mai car nişte apă la oi. Ce-ar fi să mă ascund după tufa de mărăcini şi să mai trag cu urechea la ce spune Cel-de-foc? Odată ce-a trădat descântecul, s-ar putea să trădeze şi drumul, căci dovleacul lui cel gros parcă numai la asta se gândeşte.

Şi aşa rămase. Oricât au mai vorbit şi s-au sfătuit, ceva mai bun n-au găsit.

Curând, Andrees se şi afla sus, pe imaş, cu găleţile pline. Cum ajunse în preajma movilei celei mari, cum îl zări de departe pe spiriduş, care şedea pe un bolovan, lângă Borta piticilor. îşi ţesăla cu cele cinci degete răşchirate barba roşie şi, când scotea mâna, slobozea de fiecare dată câte un smoc de păr aprins, care îşi lua zborul peste câmp, în lumina orbitoare a soarelui.

„Trebuie că am venit prea târziu, îşi zise Andrees, azi n-o să aflu drumul”. Şi dădu să treacă pe- alături, ca şi când n-ar fi văzut nimic, luând-o spre ciubărul care încă mai stătea răsturnat în acelaşi loc. Dar se auzi strigat.

— Credeam că ai vreo vorbă cu mine! orăcăi spiriduşul în spatele lui.

Andrees se răsuci şi făcu câţiva paşi îndărăt.

— Ce vorbă să am cu dumneata? răspunse flăcăul. Nici măcar nu te cunosc.

— Dar vrei să afli drumul care duce la Trude.

— Cine ţi-a spus?

— Degetul meu cel mic. Şi ăsta-i mai deştept decât mulţi vlăjgani ca tine.

Andrees îşi luă inima în dinţi şi urcă niţel în susul movilei, apropiindu-se de spiriduş.

— O fi el deştept, degetul dumitale mic, rosti flăcăul, însă drumul către Trude nu poate să-l ştie, că doar nu-l ştiu nici oamenii cei mai deştepţi!

Arătarea se umflă ca o broască şi îşi trecu de câteva ori degetele prin barba de foc, încât Andrees, clătinându-se în faţa dogoarei ce-l ameţea, trebui să faca un pas îndărăt. Dar dintr-o dată, aţintindu-l cu ochii săi mici, răutăcioşi, spiriduşul fomăi plin de sine şi în batjocură:

— Eşti prea nătâng, Andrees! Chiar dacă o să-ţi spun că Stăpâna ploilor locuieşte dincolo de pădurea cea mare, încă n-o să ştii că în spatele pădurii e o salcie găunoasă!

„Trebuie să joc pe prostul!” gândi Andrees care, deşi altminteri băiat cinstit, venise totuşi pe lume cu porţia lui de şiretenie ţărănească.

— Aici ai dreptate, spuse el căscând gura mare, asta chiar că n-am să ştiu!

— Şi pe urmă, adăugă spiriduşul, dacă ţi-am spus că în spatele pădurii e o salcie găunoasă, tot n- ai să ştii că prin salcie duce o scară până jos în grădina Trudei.

— Uite cum se încurcă omul în socoteli! zise Andrees. Şi eu credeam că e vorba de o plimbărică.

— Şi chiar dacă ar fi vorba de o plimbărică, rosti celălalt, încă n-ai şti că Stăpâna ploilor nu poate fi trezită decât de o fată fecioară.

— Ei da, înţeleg, se prefăcu Andrees. înseamnă că nu-i de nasul meu. Mai bine mă întorc repede acasă.

Un zâmbet viclean se aşternu pe gura lată a spiriduşul ui.

— Nu vrei să-ţi deşerţi mai întâi găleţile în ciubăr? întrebă el. Oile astea frumoase mai că-şi dau sufletul.

— Aici ai dreptate pentru a patra oară! răspunse flăcăul şi coti cu găleţile pe după movilă.

Dar când turnă apa în ciubărul fierbinte, aceasta ţâşni sâsâind şi se împrăştie prin văzduh în nori alburii. „Fie şi aşa! cugetă Andrees, mân oile acasă şi dimineaţa, la prima oră, o conduc pe Maren la Trude. Las' că o trezeşte ea!“

Pe partea cealaltă, a movilei însă spiriduşul sări de pe bolovan. îşi zvârli căciula în aer şi se dădu de-a rostogolul, râzând cu hohot spart. Apoi se ridică din nou pe picioarele lui subţiri ca beţele, tropăi nebuneşte în jurul movilei, strigând mereu cu glasul lui de broască: „Cap sec, ţărănoiul! Zicea să mă păcălească şi nu ştie că Trude poate fi trezită doar când spui descântecul cel adevărat. Şi descântecul nu-l cunoaşte nimeni afară de Eckeneckepenn, şi Eckeneckepenn sunt eu!“ Spiriduşul cel rău nu ştia că trădase taina descântecului încă înainte de amiază.

Floarea soarelui, care creştea în grădina din faţa odăii lui Maren, tocmai întâmpina primele raze ale dimineţii, când fata deschise fereastra şi îşi scoase capul în aerul curat. Wiesenbauer, care dormea dincolo, în iatac, pesemne că se trezi din pricina asta, căci sforăitul lui zgomotos, ce pătrundea prin toţi pereţii, se potoli numaidecât.

— Ce te foieşti, Maren? strigă el cu vocea adormită. Cauţi ceva?

Fata tresări şi îşi lipi degetul de buze, convinsă fiind că tatăl ei, dacă ar afla ce urmăreşte, nu i-ar da drumul din casă. Dar îşi veni repede în fire.

— N-am putut să mai dorm, tată, răspunse ea. Vreau să ies cu oamenii în câmp. E o dimineaţă atât de frumoasă!

— Nu-i nevoie, Maren, se împotrivi Wiesenbauer, fata mea nu-i slujnică.

Si după câteva clipe adăugă:

— Mă rog, dacă-ţi face plăcere! Dar să vii la timp, până se lasă căldura cea mare. Şi nu uita să- mi pui la fiert berea!

Cu aceasta, ţăranul se întoarse pe partea cealaltă de făcu să trosnească scândurile patului şi curând fata îl auzi din nou sforăind în porţii bine măsurate.

Deschise încetişor uşa odăii. Ieşi pe poartă tocmai în clipa când argatul striga la cele două slujnice să se trezească din somn. „Păcat că a trebuit să-l mint, îşi zise ea, dar – şi aici oftă niţeluş – ce nu face o inimă pentru dragul ei!"

în uliţă o şi aştepta Andrees, îmbrăcat de sărbătoare.

— Mai ţii minte descântecul? o întâmpină el.

— Da, Andrees. Dar tu mai ştii drumul?

El întări din cap. Apoi spuse hotărât:

— Hai, mergem!

Chiar atunci mătuşa Stine ieşi din casă şi îi băgă în buzunar o sticluţă plină cu mied:

— Asta-i încă de la străbunică-mea, care îl păstra în taină şi zicea că-i de mare preţ. O să vă prindă bine pe căldură!

Apoi, în limpezimea dimineţii, cei doi îndrăgostiţi porniră pe uliţă în jos, iar mătuşa Stine se uită lungă vreme după făpturile lor tinere şi sănătoase, până ce le pierdu din ochi.

Drumul lor ducea pe după hotarul satului, peste un maidan. De aici ajunseră în pădurea cea mare. Dar frunzişul pădurii căzuse în bună parte şi zăcea pe pământ, fără viaţă, astfel că soarele răzbătea pretutindeni. Aproape că-i orbeau jerbele de lumină ce ţâşneau de peste tot. După ce merseră multişor printre trunchiurile înalte de stejari şi de fagi, Maren îl apucă de mână pe flăcău.

— Ce ai, Maren? întrebă acesta.

— Am auzit bătând ornicul satului, Andrees.

— Da, mi s-a părut şi mie.

— Trebuie să fie ora şase! vorbi ea. Cine o sa fiarbă berea tatii? Acum şi sluj ni cile sunt toate în câmp.

— Nu ştiu nici eu, dar degeaba te mai frământi!

— Adevărat, rosti Maren, nu ajută la nimic. Da mai ţii minte descântecul?

— Sigur că da, Maren! Şi flăcăul începu:

Valul e abur tulbure,

Izvorul e pulbere

Şi când se opri un pic, şovăind, Maren adăugă repede:

Tace pădurea sub obroc,

Joacă pe câmpuri Cel-de-foc!

— Oh, strigă ea deodată, ce tare m-a săgetat soarele!

— într-adevăr, spuse Andrees, frecându-şi obrajii. Mi-a vârât şi mie nişte ţepi pe cinste.

în sfârşit, ieşiră din pădure şi deodată, doar la câţiva paşi, iată şi salcia cea bătrână. Trunchiul era mare, găunos, iar întunericul din scorbură parcă ducea până-n fundul pământului. Mai întâi coborî numai Andrees, în timp ce Maren se uită după el sprijinită de marginea scorburii. Dar curând nu-l mai zări deloc; numai zgomotul călcăturii îi ajungea la ureche. Fata începu să se teamă; totul era pustiu în jurul ei şi, până la urmă, nici măcar un foşnet nu se mai auzi de jos. îşi vârî capul în scorbură şi strigă:

— Andrees! Andrees!

Dar liniştea stăruia netulburată. Fata mai strigă o dată tare:

— Andrees!

Abia după câtva timp i se păru că aude ceva din adânc şi recunoscu îndată glasul flăcăului, care o chema pe nume. Apoi îl apucă de mâna întinsă.

— E aici o scară, care duce în jos, vorbi el. Dar povârnită şi putredă. Şi

cine ştie cât de departe-i până-n străfunduri!

Maren se cutremură de frică.

— Nu te înspăimânta, rosti Andrees. Te iau eu în spinare, şi pasul mi-e sigur.

O aburcă apoi, subţirică, pe spinarea-i lată şi, după ce fata îl cuprinse pe după gât, începu să coboare cu grijă. Bezna îl împresura, totuşi Maren răsuflă uşurată pe când Andrees o ducea treaptă cu treaptă, în mers de melc, pe scara răsucită – căci înlăuntrul pământului era răcoare. De sus, niciun zvon nu ajungea până la ei. Doar o singură dată răbufni din adânc mugetul apelor subpământene, care trudeau zadarnic să iasă la lumină.

— Ce-a fost asta? şopti Maren.

— Nu ştiu, răspunse flăcăul.

— Dar nu mai dăm de un capăt?

— Pare că nu.

— Să te fi păcălit spiriduşul?!

— Nu cred, Maren.

Astfel se lăsară mereu mai în jos. în cele din urmă, ghiciră dedesubt licărul razelor de soare; cu fiecare pas, lumina pătrundea tot mai mult; dar în acelaşi timp năvălea până la ei o căldură înăbuşitoare.

Când Andrees păşi de pe ultima treaptă în larg, o privelişte cu totul necunoscută li se înfăţişă ochilor. Maren se uită mirată.

— Totuşi, soarele parcă ar fi acelaşi! spuse ea în sfârşit.

— Oricum, nu-i mai răcoros, îşi dădu cu părerea Andrees, ajutând fata să sară din spinarea lui.

Dinspre locul unde se aflau, o alee străjuită de sălcii bătrâne luneca în depărtări pe-un stăvilar lat
de piatră. Nu stătură mult pe gânduri, ci porniră printre copacii mărginaşi, ca şi cum cineva le-ar fi arătat drumul. De o parte şi de alta zăreai numai vale pustie, tară hotar, sfâşiată în fel şi chip de şanţuri şi adâncituri, de parcă n-ar fi fost decât un vălmăşag de albii şi vaduri părăsite. Dovadă era şi mirosul apăsător, ca de stuf pierit, care umplea văzduhul. Iar între umbrele pe care le aruncau copacii din loc în loc, stăruia o asemenea căldură încât tinerilor li se părea că văd flăcări mici, albe, zburând de-a lungul drumului prăfuit. Andrees se gândi, tară voie, la smocurile de păr aprins, pe
care spiriduşul le scotea din barbă. într-un rând, parcă zări chiar, în scapărul soarelui, o pereche de ochi întunecaţi, apoi i se năzări că aude tropăitul nebunesc al unor picioruşe subţiri, ba în stânga, ba în dreapta lui. Dar când se uita într-acolo, nu vedea nimic; doar aerul încins tremura şi flutura, orbindu-i ochii.

„Ei da, gândi Andrees, prinzându-şi fata de mână şi păşind mai departe – ne faci tu viaţa amară, dar n-o sa iasă pe placul tău!”

Merseră şi tot merseră, ascultând fiecare răsuflarea din ce în ce mai grea a celuilalt. Drumul, mereu acelaşi, părea să nu mai aibă sfârşit; pe margini, aceleaşi sălcii, aproape desfrunzite, cenuşii; dedesubt, oriunde ai fi privit, aceeaşi vale urâtă şi rău mirositoare.

Deodată, Maren se opri şi, cu ochii închişi, se rezema, de trunchiul unei sălcii.

— Nu mai pot, murmură ea, aerul e numai foc.

Andrees îşi aminti atunci de sticluţa cu mied, de care încă nu se atinseseră. Când scoase dopul, se răspândi un parfum minunat, de parcă miile de flori din care, poate cu peste un veac în urmă, albinele culesesera mierea acestei licori ar fi înviat şi ar fi înflorit din nou.

Abia îşi lipi Maren buzele de gura sticlei, că şi deschise ochii.

— O, pe ce pajişte frumoasă ne aflăm! strigă ea.

— Nu-i nicio pajişte, Maren, dar bea, să te întăreşti.

După ce bău, fata se îndreptă şi privi cu ochi limpezi în jurul ei. Apoi îl îndemnă pe fecior:

— Bea şi tu, Andrees! Femeia tot slabă rămâne.

— Dar asta-i o licoare pe cinste, făcu el după ce gustă un pic. Ştie Dumnezeu ce amestec o fi pus în ea străbunica.

Peste puţin, porniră din nou, veseli şi întremaţi... Dar după un răstimp, fata se opri iar.

— Nu ţi-e bine, Maren? întrebă flăcăul.

— Oh, nu-i nimic, mă gândeam numai...

— La ce, Maren?

— Vezi tu, Andrees, jumătate din fânul tatii mai zace pe câmp, în luncă, iar eu umblu să aduc ploaia.

— Tatăl tău, Maren, e un om bogat, dar noi ăştialalţi ne-am vârât de mult grămăjoara de fân în şură, iar bobul se chirceşte în vârful paiului uscat.

— Da, da, e drept, Andrees, trebuie să mă gândesc şi la ceilalţi.

în sinea ei însă adăugă, după câteva clipe: „Maren, Maren, nu mai umbla cu mofturi, doar le faci pe toate numai de dragul lui!”

Mai merseră astfel un timp. Deodată, fata izbucni:

— Ce-i aici? Unde suntem? Asta e o grădină uriaşă!

Şi într-adevăr, din aleea plicticoasă tinerii intraseră, fără să-şi dea seama, într-un parc. Pe o întindere mare, acum fireşte pârjolită, creşteau peste tot pâlcuri de arbori minunaţi. O parte din frunzişul lor căzuse sau atârna uscat şi bolnav, însă ramurile mai tindeau cutezătoare spre cer şi rădăcinile vânjoase mai ţineau în îmbrăţişarea lor, până departe, ţărâna. O puzderie de flori, cum cei doi tineri încă nu văzuseră, acopereau pe-alocuri pământul, numai că erau fără vlagă, fără mireasmă, ca lovite în plină strălucire de dogoarea focului ucigător.

— Cred că am ajuns la locul cu pricina, rosti Andrees.

După ce întări din cap, fata spuse:

— Acum trebuie să stai aici până mă întorc.

— Desigur! răspunse flăcăul în timp ce se lungea la umbra unei sălcii rămuroase. De-aici încolo e treaba ta! Numai să nu uiţi descântecul şi să nu te încurci când îl spui!

Se duse singură prin grădină, pe sub copacii înalţi până la cer şi, curând, Andrees n-o mai văzu. Fata însă mergea înainte, tot înainte, prin marea singurătate. Peste puţin, pâlcurile de arbori rămaseră în urmă, iar pământul se adânci. Maren îşi dădu seama cămerge pefundulunui lacsecat; pe nisip alb şi prundiş zăceau peşti morţi, cu solzii lor de argint scânteind în soare. La mijlocul albiei, Maren zări o pasăre sură, ciudată. Crezu că seamănă cu un bâtlan, însă era atât de mare, încât – dacă şi-ar fi ridicat capul – ar fi întrecut statura unui om; acum sta cu gâtul lung vârât sub aripi şi părea că doarme. Pe Maren o cuprinse frica. în afară de pasărea aceea străină, nemişcată, nicio făptură nu se vedea, nici măcar un bâzâit de muscă nu tulbura tăcerea; ca un duh al pierzării stăruia peste tot. O clipă, Maren se gândi să-l strige pe Andrees, dar nu îndrăzni, căci i se părea că, auzindu-şi propria voce în acest pustiu, s-ar îngrozi şi mai mult.

îşi aruncă deci privirea în zare, unde se înălţau parcă alte pilcuri de copaci, şi porni mai departe, fără să se uite la dreapta ori la stânga. Pasărea cea mare nici nu mişcă atunci când Maren se furişă tiptil pe lângă ea; doar un fulger negru zvâcni scurt prin pieliţa albă a ochilor. Fetii îi veni inima la loc. După ce străbătu încă o bună bucată de drum, văzu că fundul lacului se îngustează, luând înfăţişarea unui vad nu prea mare, care trecea pe sub perdeaua lată a unor tei. Ramurile acestor copaci semeţi erau atât de dese încât – în ciuda frunzişului sărac – nu răzbătea nicio rază de soare. Maren îşi

urmă drumul prin vad. Răcoarea neaşteptată, bolta înaltă şi întunecoasă a crengărişului, ce atârna deasupra ei, o făcură aproape să creadă că păşea într-o biserică. Dar, dintr-o dată, o lumină orbitoare îi pătrunse în ochi, teii nu mai erau şi un perete de piatră, arzând sub para soarelui, se ivi în faţa ei.

Maren stătea într-o adâncitură goală, nisipoasă, scobită pesemne cândva de apa unei cascade ce se revărsa de pe stânci, tăindu-şi vad şi scurgându-se apoi în lacul acum secat. Fata privi în sus, căutând cu ochii un drum peste muntele de piatră. Dar în aceeaşi clipă se îngrozi. Căci ceea ce vedea, cam pe la mijlocul peretelui, nu putea să facă parte din trupul stâncos. Chiar dacă părea la fel de împietrit şi cenuşiu, stând nemişcat în văzduhul limpede, totuşi fata înţelese că e vorba de un veşmânt care ascunde sub faldurile lui o făptură culcată. Cu sufletul la gură, Maren se apropie. Acum văzu desluşit: era corpul frumos, puternic al unei femei. Capul, aplecat îndărăt, sta răzimat de o piatră; părul bălai, care îi ajungea până la şold, era plin de praf şi de frunze veştede. Maren o privi cu băgare de seamă. „Trebuie să fi fost tare frumoasă, gândi ea, până i s-au ofilit obrajii şi i s-au scufundat ochii în cap. Ah, ce palide îi sunt buzele! Oare-i chiar Trude? Dar asta de-aici nu doarme, e moartă! Vai, şi ce singură sunt, îngrozitor de singură!"

Totuşi, Maren prinse repede curaj. Se apropie şi mai mult, se lăsă în genunchi, se aplecă asupra femeii şi îşi lipi buzele roşii de urechea ei albă ca marmora. Pe urmă, luându-şi inima în dinţi, rosti tare şi răspicat:

— Valul e abur tulbure,
Izvorul e pulbere!
Tace pădurea sub obroc,
Joacă pe câmpuri Cel-de-foc!

Deodată, gura palidă scoase un vaier adânc, dar Maren urmă şi mai tare, şi mai pătrunzător:

— Ia seama, ia scama!
Până te scoli,
Te duce mama
Prin noapte, domol!

Atunci, un freamăt lin se auzi dinspre vârfurile copacilor şi un tunet se rostogoli uşor în depărtări, ca înaintea unei furtuni. Totodată, venind parcă dindărătul stâncilor, un răcnet ca de fiară turbată străbătu văzduhul. Când Maren îşi ridică ochii, Trude sta înaltă şi dreaptă în faţa ei.

— Ce doreşti? întrebă ea.

— Ah, doamnă Trude, răspunse fata rămânând în genunchi, ai dormit grozav de lungă vreme, încât toată verdeaţa şi animalele s-au vlăguit.

Stăpâna ploilor o privi cu ochii mari, de parcă s-ar fi căznit să lepede povara unor visuri. în sfârşit, rosti cu voce leneşă:

— Nu se mai prăvale izvorul de sus?

— Nu, doamnă Trude, răspunse Maren.

— Nu se mai roteşte pasărea mea deasupra lacului?

— Stă în arşiţă şi doarme.

— Vai! se tulbură Trude. înseamnă că-i timpul încă de mult! Scoală şi urmează-mă, dar nu uita ulciorul care stă la picioarele tale.

Maren făcu întocmai şi amândouă o luară în sus, pe lângă stânci. Copaci şi mai falnici creşteau aici pâlcuri-pâlcuri, flori şi mai frumoase izbucneau din pământ, dar totul era veştejit, ofilit, fără mireasmă. Merseră de-a lungul vadului, lăsând în urmă gropile cu pietriş adunat de curgerea apei. încet, cu paşi nesiguri, Trude mergea înainte şi doar din când în când se uita cu tristeţe înapoi.

Totuşi, Maren parcă zărea un licăr verde acoperind pământul la fiecare pas al ei, iar când veşmântu- i cenuşiu atingea iarba uscată, atunci se auzea un foşnet ciudat, la care fata îşi ciulea mereu urechile.

— Oare să fi început ploaia, doamnă Trude? întrebă ea.

— încă nu, copila mea. Mai întâi trebuie să descui fântâna.

— Fântâna? Unde se află?

Trecuseră tocmai de un pâlc de copaci.

— Acolo! rosti Trude şi, la câteva mii de paşi depărtare, Maren zări înălţându-se un castel uriaş, zidit din bolovani cenuşii, colţuroşi, îngrămădiţi fără noimă. „Ăsta ajunge până la cer“, cugetă Maren, căci partea de sus părea topită într-un amestec de parfum şi soare. în schimb jos, faţa clădirii, împodobită cu foişoare mari, ieşite în afară, avea peste tot spărturi înalte, cu chenar ascuţit, pentru uşi şi ferestre, care însă nu se vedeau.

Merseră un timp drept înainte, până se opriră pe malul râpos al unui râu care părea să curgă jur împrejurul clădirii. Dar şi aici apa secase; doar un firicel se mai târa la mijlocul vadului. O luntre zăcea, crăpată, pe stratul de mâl uscat.

— Treci de-a curmezişul! porunci Trude. Aici nimic nu are putere asupra ta. Dar nu uita să iei apă. Va trebui s-o foloseşti în curând.

Când Maren, ascultând de porunca ei, coborî de pe mal, îşi trase piciorul îndărăt, căci stratul de mâl era fierbinte foc şi dogoarea îi pătrunse prin gheată. „Fie ce-o fi, las' să-mi ardă ghetele!” îşi spuse ea, păşind înainte, cu ulciorul în mână. Dar deodată încremeni. O spaimă cumplită i se citea în ochi. Alături, stratul de mâl crăpase şi o mână rumenă, mare, cu degetele strâmbe, ieşise din adânc, voind s-o apuce.

— Curaj! răsună de pe mal vocea Trudei.

Abia atunci Maren scoase un ţipăt lung şi arătarea pieri.

— închide ochii! se auzi iarăşi glasul Trudei.

Fata merse cu ochii închişi. Iar când simţi apă sub picior, se aplecă şi îşi umplu ulciorul. După un timp urcă sprinten şi nevătămată pe malul celălalt.

Ajunse la castel şi, cu inima bătându-i amarnic în piept, intră pe una din porţile deschise. Dar se opri numaidecât, uimită, lângă poartă. înlăuntru părea că nu e decât o singură, nesfârşită încăpere. Coloane din stalactite puternice sprijineau o boltă nemăsurat de înaltă şi neasemuită ca înfăţişare. Maren crezu aproape că ciudăţeniile care atârnau peste tot de marginile coloanelor, ca nişte horbote şi dantelării, n-ar fi decât uriaşe pânze de păianjen. Stătu multă vreme pe loc, uitându-se ba înainte, ba într-o parte sau în alta. în dreptul porţii, pe unde intrase Maren, spaţiul părea chiar nemărginit. Coloane după coloane se înşirau fără număr, încât – cu toată strădania ei – fata nu izbutea să le dea de capăt. Deodată, privirea îi căzu asupra unei adâncituri. Şi iată! Chiar în vecinătatea ei se afla fântâna! Şi o cheie de aur scăpăra pe capac!

în timp ce păşea spre fântână, Maren simţi că pământul dedesubt nu e pardosit cu dale de piatră, ca în biserica din sat, ci acoperit peste tot cu trestie şi cu plante uscate de câmp. Dar acum nu mai stătu să se mire.

Oprindu-se la fântână, vru să apuce cheia, dar îşi trase repede mâna înapoi. Căci îşi dădu pe loc seama că, deşi – în orbitoarea lumină dinlăuntru – cheia părea ca o rază a soarelui, totuşi nu aurul ci arşiţa îi împrumuta un luciu roşietic. Fără să şovăie, Maren turnă peste cheie apa din ulcior.

Aburii ţâşniră sâsâind, încât ecoul răsună până departe. Apoi fata descuie şi ridică iute capacul fântânii.

O răcoare proaspătă urcă din adânc şi aerul se umplu de o pulbere umedă; nori gingaşi, străvezii, zburau printre coloane în sus.

Maren porni să se plimbe încet, gânditoare, sorbind răcoarea din jur. Atunci, chiar la picioarele ei, se petrecu altă minune. Un licăr verde înfioră plantele uscate aşternute

pe jos, firele se înălţară şi curând Maren călca într-o lume de flori şi frunze proaspete. La talpa coloanelor, florile de nu-mă- uita colorau totul în albastru; între acestea răsăreau irişi galbeni ori de un vânăt cafeniu, răspândind miresme dulci; pe vârfurile frunzelor se aşezau libelule, îşi încercau aripile şi zburau apoi tremurând, sclipind, peste cupele florilor, în timp ce răcoarea fântânii primenea mereu aerul, închipuind scântei argintii, care dănţuiau în raza soarelui.

Pe când Maren încă nu se putea smulge din atâta vrajă şi încântare, auzi îndărătul ei un suspin drăgăstos şi dulce de femeie. Şi în adevăr, când privi spre fântână, zări pe un covor de muşchi verde, proaspăt ivit, trupul unei femei neasemuit de frumoase, care se odihnea. Capul şi-l răzimase de braţul alb, scânteietor, peste care părul se revărsa ca mătasea, vălurind şi lăsându-i privirea liberă să se plimbe sus, printre coloane, pe boltă.

Maren privi şi dânsa, fără să vrea, în sus. Atunci se încredinţă că, ceea ce i se păruse a fi pânze de păianjen, erau de fapt vălurile străvezii ale norilor, pe care suflarea umedă a fântânii le umfla şi le îngreuna din ce în ce mai mult. Un asemenea nor se desprinse din mijlocul bolţii, plutind alene în jos, încât Maren nu mai văzu chipul frumoasei femei de lângă fântână decât ca printr-o sită cenuşie. Femeia bătu o dată din palme şi norul lunecă repede spre cel mai apropiat ochi de fereastră, luându- şi zborul spre larg.

— Ei, cum îţi place? întrebă femeia cea frumoasă.

Gura ei roşie zâmbea. Dinţii ei albi scânteiau. Făcu semn fetei să se apropie şi o pofti să ia loc alături de ea, pe covorul de muşchi. Şi cum tocmai atunci un alt nouraş se lăsa în jos, femeia zise:

— Hai, bate tu din palme!

Şi când Maren făcu astfel, iar norul ieşi în larg ca şi primul, atunci femeia rosti:

— Vezi ce uşor e? O faci mai bine decât mine.

Maren se uită mirată la femeia asta strălucitoare şi veselă. Apoi întrebă:

— Dar spune-mi, cine eşti?

— Cine sunt? Ah, fetiţă prostuţă!

Descumpănită, Maren se mai uită la ea un rând, o măsură din ochi şi spuse şovăind:

— Doar n-oi fi tot Trude?

— Şi cine alta aş putea să fiu?

— Iartă că ţi-o spun, dar acum eşti atât de frumoasă şi veselă.

Trude tăcu un timp, pe urmă grăi:

— Da, trebuie să-ţi port recunoştinţă. Dacă nu m-ai fi trezit, atunci Cel-de-foc şi-ar fi împlinit vrăjitoria, iar eu aş fi fost nevoită să cobor din nou la maică-mea, sub pământ.

Apoi, strângându-şi umerii albi ca înfiorată de o spaimă lăuntrică, adăugă:

— Şi când te gândeşti ce frumuseţe şi verdeaţă e aici, sus!

După aceea, Maren trebui să-i povestească în ce fel a ajuns aici, iar Trude, lungită pe muşchiul verde, cu faţa în sus, o asculta. Din când în când rupea câte o floare din preajmă, prinzând-o fie în părul ei, fie în al fetei. Când Maren istorisi despre drumul greu străbătut de ea pe stăvilarul cu sălcii, Trude oftă şi spuse:

— Stăvilarul l-aţi ridicat chiar voi, oamenii, însă e mult, foarte mult de atunci. N-am văzut niciodată ca femeile lor să poarte veşminte cum sunt ale tale. Pe vremuri, mă căutau deseori; le dădeam lăstari şi seminţe pentru plante şi grâne noi, iar dânşii îmi aduceau, drept mulţămită, din
roadele lor. Cum nu mă uitau pe mine, nu-i uitam nici eu şi ogoarele nu tânjeau nicicând după ploaie. De lungă vreme însă oamenii s-au înstrăinat de mine şi nimeni nu se mai arătă pe aici.
Astfel, toropită de arşiţă şi plictiseală, am căzut în somn şi n-a lipsit mult ca vicleanul Cel-de-foc să iasă biruitor.

între timp, Maren se lungise şi ea pe spate, în muşchiul verde, şi asculta cu ochii închişi. Se înroura preajma susurând lin, iar glasul frumoasei Trude suna dulce şi iubitor.

— Doar o singură dată, urmă ea, dar asta de mult, a mai venit la mine o copilă, care îţi semăna leit şi purta veşminte aproape la fel. I-am dat miere din flori de luncă, şi ăsta fu cel din urmă dar pe care vreun om l-a primit din mâna mea.

— Ia te uită, rosti Maren, cum s-au potrivit lucrurile! Copila aceea trebuie să fi fost străbuna drăguţului meu şi băutura care m-a întărit astăzi, pe drum, trebuie să fi fost din mierea dumitale!

Trude rămăsese însă cu gândul la prietena ei de odinioară şi întrebă:

— Oare mai are părul acela frumos, castaniu, cu şuviţe pe frunte?

— Cine, doamnă Trude?

— Păi străbuna, cum o numeşti tu!

— Ah, nu, doamnă Trude, făcu Maren, simţindu-se în acea clipă oarecum mai presus decât marea ei prietenă – doar străbunica a ajuns pe urmă bătrână cât veacul!

— Bătrână? se miră frumoasa femeie, care nu înţelegea un asemenea cuvânt, fiindu-i străină bătrâneţea.

Maren îşi trudi mintea cum s-o lămurească. Până la urmă, vorbi:

— Uite în ce fel! Părul alb, ochii roşii, chip urât şi acrit, asta înseamnă la noi bătrân, doamnă Trude.

— Acum pricep, răspunse aceasta. îmi amintesc că, printre femeile care mă căutau odinioară, erau şi unele cum spui tu. Dar trimite-o pe străbunica la mine şi o fac din nou tânără şi frumoasă.

Maren clătină din cap.

— Asta nu se poate, doamnă Trude, zise ea. Străbunica e de mult în ţărână. Biata străbunică! mai adăugă ea oftând.

Apoi tăcură amândouă, culcate încă pe muşchiul moale şi îmbietor.

— Dar, draga mea! strigă dintr-o dată Trude. Ne-am dat la taifas şi am uitat să mai stârnim ploaia. Deschide ochii! Parcă zăcem îngropate între atâţia nori. Nici faţa nu ţi-o mai văd!

— Vai, ce-o să ne ude! Ca pe nişte pisici! făcu Maren după ce deschise ochii mari.

Bătură amândouă din palme. Şi, cât ai clipi, începu o foială, o legănare, un zbor învălmăşit; norii grămădiţi la toate ieşirile lunecau şi se strecurau pe rând afară. Peste puţin, Maren văzu din nou fântâna din faţa ei, pământul verde, florile de iris galbene şi vineţii. Când se goliră de aburi şi deschizăturile ferestrelor, atunci fata zări hăt departe, deasupra grădinii, cum se bulucesc norii în văzduh, acoperind bolta cerului. Soarele se ascunse numaidecât. După câteva clipe, se auzi de afară ca un fior mişcând frunzele copacilor şi arbuştilor, apoi un freamăt puternic, neîntrerupt.

Maren şedea acum ţinându-şi mâinile întinse.

— Doamnă Trude, plouă! spuse ea încet.

Aceasta nu făcu decât să dea uşurel din cap. Şedea visând parcă sub pletele ei bălaie.

Deodată însă răzbătu până la ele un clocot şi un plesnet zgomotos, iar când Maren se uită afară, văzu cum din albia râului ce împrejmuia castelul şi prin care dânsa trecuse de curând, se înălţau valuri-valuri de nori albi, uriaşi, către cer. în aceeaşi clipă, frumoasa Trude o îmbrăţişă şi se lipi tremurând de ea.

— Acum îl sting pe Cel-de-foc, şopti dânsa. Auzi cum se împotriveşte! Dar nu-i mai ajută la nimic.

Statură astfel câtva timp, îmbrăţişate, până ce afară liniştea se aşternu peste tot şi nu se mai auzi decât susurul ploii. Atunci se ridicară şi Trude lăsă să cadă capacul pe gura fântânii, încuind-o din nou. Maren îi sărută mâna albă şi rosti:

— îţi mulţumesc, scumpă doamnă Trude, în numele meu şi al tuturor oamenilor din sat! Şi acum, adăugă ea cu oarecare sfială, acum aş dori s-o iau îndărăt spre casă.

— Gata, vrei să şi pleci? întrebă Trude.

— Ştii doar că mă aşteaptă drăguţul. Trebuie să-l fi murat ploaia de tot.

— Oare nici mai târziu n-o să-l laşi să te aştepte vreodată? vorbi Trude cu degetul ridicat.

— Fireşte că nu, doamnă Trude!

— Atunci du-te, copila mea, şi când vei fi acasă, povesteşte oamenilor despre mine, ca să nu mă mai uite! Vino, te conduc!

Afară, sub ploaia binefăcătoare, pământul înverzise pretutindeni, tufele şi copacii se încărcaseră de frunziş fraged. La râu, cele două prietene văzură albia umplută iarăşi cu apă, ca şi când le-ar fi aşteptat, luntrea – reparată de un meşter neştiut – se legăna lângă malul cu iarbă deasă. Coborâră şi lunecară lin până la malul celălalt, în timp ce ploaia juca şi cânta, picurând, pe faţa râului. Când puseră piciorul pe mal, privighetorile dădură glas mare dinspre desişul întunecos.

— Oh, făcu Trude din adâncul inimii, e încă vremea privighetorilor! înseamnă că nu-i prea târziu.

Merseră apoi de-a lungul malului, care ducea la cascadă. Aceasta se prăvălea din nou, mugind, peste stânci şi îşi vărsa şuvoaiele în vadul de sub teii cei umbroşi. Trecând pe-aici, femeile fură nevoite să ocolească, mergând printre copaci. Când ieşiră din nou la larg, Maren zări pasărea cea uriaşă rotindu-se în cercuri mari deasupra unui lac, a cărui albie întinsă ajungea până la picioarele lor. Cotiră în jos şi ţinură lungul malului, sorbind întruna miresmele cele mai dulci şi ascultând murmurul apei ce vălurea până peste prundişul strălucitor de pe margine. Risipă de flori era pretutindeni, viorele şi crini de mai şi altele al căror timp trecuse de mult, dar care nu se putuseră împlini din pricina secetei grozave.

— Vezi, nici astea nu vor să rămână în urmă, zise Trude. De-acum înfloresc toate de-a valma.

La răstimpuri, îşi scutura părul bălai şi picurii zburau în jurul ei ca scânteile, sau se prindea de
amândouă mâinile, încât apa se scurgea de pe braţele-i albe şi pline ca într-o scoică. Apoi desfăcea repede mâinile şi, unde se nimerea ca stropii să atingă pământul, acolo închipuia miresme noi şi flori nemaivăzute ţâşneau în văzduh, potopite de lumină şi culoare.

După ce înconjurară lacul, Maren mai privi o dată faţa lui întinsă, care, sub cernerea ploii, părea tară de sfârşit; aproape că se înfioră la gândul că, nu mai departe decât în acea dimineaţă, umblase pe fundul lacului de parcă ar fi fost drum uscat. Curând trebuiau să se apropie de locul unde Maren îl lăsase pe Andrees. Şi într-adevăr! Sprijinit pe un braţ, flăcăul stătea culcat sub arborii cei falnici. Părea că doarme. Dar când Maren se uită cu coada ochiului la frumoasa Trude, care păşea alături cu buzele-i roşii, mândră şi zâmbind minunat, i se păru deodată că ea, Maren, ar fi atât de urâtă şi bleagăîn veşmintele-i ţărăneşti, încât chibzui: „Asta nu-i bine. Andrees nu trebuie s-o vadă şi pe ea“ Cu glas tare spuse însă:

— Mulţumesc pentru însoţire, doamnă Trude! De-a- cum, mă descurc eu singură.

— Dar ar trebui să-l văd şi pe drăguţul tău!

— Nu te mai osteni, doamnă Trude, răspunse Maren, e un fecior ca şi ceilalţi, tocmai bun pentru o fată de la ţară.

Trude o privi cu pătrundere, după care, spuse, ridicând un deget ameninţător:

— Eşti frumoasă, prostuţo! Dar mă-ntreb dacă eşti chiar cea mai frumoasă din satul tău!

Fata se înroşi până-n albul ochilor. Trude însă era din nou cu zâmbetul pe buze.

— Atunci, ţine minte! rosti ea. Cum apele au prins iarăşi vigoare, aţi putea să apucaţi pe un drum mai scurt. Jos, lângă salcia cea bătrână, pe stânga, e o luntre. Coborâţi în ea fără grijă, căci o să vă aducă repede şi nevătămaţi acasă... Şi cu asta, rămâi sănătoasă, copila mea!

O strânse cu braţul pe după grumaz şi o sărută.

Apoi se întoarse şi porni, mângâiată de ploaie, prin iarba umedă. Totodată, prinse a cânta. Viersul ei suna întruna, moale şi tărăgănat, până ce frumoasa femeie se pierdu printre copaci. Atunci Maren nu mai ştiu dacă ceea ce aude e cântecul ei depărtat sau numai şoapta înceată a ploii.

O clipă doar fata stătu pe loc, nemişcată. Apoi, ca împinsă de un dor neaşteptat, desfăcu braţele şi strigă:

— Cu bine, frumoasă, dragă Trude, cu bine!

Dar niciun răspuns nu veni, drept care Maren înţelese limpede că nu se auzea decât susurul ploii. Pe urmă, apropiindu-se cu paşi înceţi de grădină, îl văzu pe Andrees stând în vârful picioarelor, sub copaci.

— După cine te uiţi aşa? întrebă fata când ajunse în dreptul lui.

— Mii de draci, Maren! răspunse flăcăul. Cine să fi fost femeia aceea drăguţă?

Maren însă îl apucă de braţ şi, dintr-un ghiont, îl sili să-şi întoarcă faţa.

— Nu te mai zgâi, spuse ea. Asta nu-i de nasul tău! E Stăpâna ploilor!

— Tu, Maren, făcu Andrees râzând, ai trezit-o cu adevărat, asta s-a simţit până aici, fiindcă n-am mai văzut ploaie aşa de umedă, ca să zic aşa, nici n-am pomenit să înverzească totul sub ochii mei. Dar acum, haide! Mergem acasă, iar tatăl tău să-şi ţină cuvântul dat!

Jos, lângă salcie, găsiră luntrea şi coborâră în ea. Toată valea zăcea sub apă. în văzduh, ca şi pe valurile line, zburda o mulţime de păsăret. Pescăruşii subţiri de baltă săgetau în sus, ţipând şi lăsându-se apoi din înalt, ca să-şi moaie în apă vârfurile aripilor; nagâţul argintiu înota semeţ pe lângă luntre; pe insuliţele verzi, presărate ici-colo deasupra apei, cocoşei bătăioşi, cu gulere de aur, se întreceau în jocuri voiniceşti.

Astfel, Maren şi Andrees lunecau repede în luntrea lor. Ploaia mai cădea, măruntă, fără răgaz,. Curând, însă, apele se îngustară treptat. Până la urmă se strânseră cât un pârâu obişnuit.

Andrees cerceta încă de mult zarea, ţinându-şi mâna streaşină la ochi. Deodată, izbucni:

— Ia vezi, Maren, nu cumva ăla e lanul meu de secară?

— Sigur, Andrees! Şi ce verde, ce frumos s-a făcut! N-ai băgat de seamă că plutim de-o vreme pe pârâul nostru din sat?

— Chiar aşa, Maren! Dar ce se întâmplă dincolo? Văd că totul e sub apă.

— Doamne-Dumnezeule! se îngrijoră fata. Păi acolo e pământul din luncă al tatălui meu! Uită- te, Andrees, fânul cel minunat, îl poartă apa!

Andrees o prinse de mână şi vorbi:

— Lasă, Maren, n-o fi paguba chiar atât de mare. Şi-apoi, pământurile mele o să ne dea în schimb rod bogat.

Luntrea se opri lângă teiul satului. Cei doi tineri urcară pe mal şi în curând lumea îi văzu coborând uliţa, mână-n mână. Oamenii îi salutau cu drag din toate părţile, căci mătuşa Stine trebuie să fi trăncănit niţeluş în lipsa lor.

— Plouă! strigau copiii, trecând uliţa în goană printre stropi.

— Plouă! rosti moş Schulze, scoţându-şi capul pe fereastră şi strângându-le bucuros mâinile celor doi tineri.

— Da, da, plouă! vorbi şi Wiesenbauer, care îşi fuma ca de obicei luleaua

din spumă de mare, stând în poarta casei lui arătoase. Iar tu, Maren, m-ai minţit zdravăn azi-dimineaţă. Dar haideţi în casă, voi ăştia! Cum spunea vărul Schulze, cică Andrees ar fi băiat bun, mai şi scoate recoltă bună anul asta şi, dacă o să plouă trei ani la rând, apoi nu strică, la urma urmei, să se unească pământurile de sus cu cele de jos. Aşa că mergeţi la mătuşa Stine, să lămurim de îndată lucrurile!

Trecură câteva săptămâni. Ploaia încetase de mult şi ultimele care stivuite cu rod, împodobite cu panglici şi cununi, îşi lepădaseră poverile în hambare. Atunci, în lumina prielnică a soarelui, un mare alai de nuntă se îndreptă spre biserică. Cei doi miri erau Maren şi Andrees; în spatele lor mergeau braţ la braţ mătuşa Stine şi Wiesenbauer. Când se apropiară de uşa bisericii, auzind de- acum cântarea pe care bătrânul organist o mlădia în cinstea lor, iată că se ivi pe cerul albastru un nouraş alb şi câţiva stropi de ploaie căzură uşurel în cununa miresei.

— Asta înseamnă noroc! spuseră oamenii îngrămădiţi în curtea bisericii.

— Asta a fost Trude, Stăpâna ploilor! şoptiră mireasa şi mirele, strângându-se de mâini.

Apoi alaiul păşi în biserică. Soarele luci din nou. Orga însă tăcu şi preotul îşi văzu de datoria lui.

Zbârlinţişor

poveste germană

A fost odată un prinţi şor Ce se chema Zbârlinţişor,
Şi nu era rău altminteri,

Avea numai două deprinderi,
Două metehne, ca prinţ şi fiu:
întâi, că era scandalagiu,
Şi a doua, că se credea cineva,
Ca dinsul mai va!
Pe dinafară plin,
Pe dinlăuntru puţin -
încât şi părinţii, în dese rânduri,
Cădeau pe gânduri.
Când îi spunea mama-regină,
Scoasă din răbdări:
„Nu mai fi prost!“ (Din pricină Că-i punea mereu întrebări „De ce şi ce şi cum?” întrebări duium.
Pe loc se zbârlea în trufie Şi ochii-şi rotea de mânie.
La masă şedea lat Ca un primar crăcănat,
Şi-nfuleca pe alese Fără să-i pese;
Lua ce-i mai bun pe tăviţe,
Alţii primeau rămăşiţe,
Iar domnii şi doamnele, când îi urmau la rând,
Se gudurau ditamai Cu dulce grai Şi îngânau: „Vai,
Ne onorează oalele Şi farfuriile, goalele,
Numai de-ar fi sătul,
De-ar fi mâncat destul
Dragul nostru prinţişor
Zbârlinţişor!“
Si la vorbă şi la taifas Ţinea întâiul glas,
Vorbea cu câinele ca şi câinii.
„Tăcerea-i de aur”, gândeau bătrânii, Şi dădeau tăcuţi din umăr... într-o zi, tuspatru la număr,
Ieşiră din palat la plimbare
(Cobora tocmai soarele-n zare),

Ieşiră cu bună-nţelegere
Maiestăţile lor regina şi
regele Şi prinţi şorul cel
tehui împreună cu câinele
lui.
Pe câine îl striga Mile,
Avea picioare de cocostârc,
Bătea la fugă toate grivele Şi
chiar locomotivele.
Aşa că pomi-ncurmeziş, de
iscoadă, Peste câmpii şi livadă Cu
prinţi şorul în coadă.
Şi în curând, uşurel, uşure,
Se treziră adânc în pădure.
Prinţi şorul gândea,
Inima-i râdea:
„Departe-s părinţii. Ce bine! Asta-
mi convine!
O să mă caute printre lăstari,
Printre fagii cei mari,
Prin mestecăm ş,
Prin desiş -
Iar eu, pitit ca sub scufa,
După o tufă!
Tata va sta posomorât,
Mama va plânge numaidecât Şi
toţi slujitorii, slabii şi graşii.
Ce-o să le sfârâie paşii!”

Şi clipele curg şi curg,
Şi el şade pitit în amurg,
Şi întruna cată şi cată După câine,
roată,
Că i-ar trece frica prin os Fără
soţul lui credincios,
Care nu pleacă, doar cască,
Şi din grija lui câineasca Se-
ntinde şi plânge-n ţărână,
Şi îl linge pe mână,
Şi-l îndeamnă, copăcel,
Să se-ntoarne cu el.
Face, muiat, prinţul:
„Nici că-mi prieşte-aici!
Şi străjerii ăia şi stolnicii Ce-or fi
având, nevolnicii,
Pe ziua de azi?
Dorm de necaz?
N-or să mai dea de noi Până-n
ziua de-apoi.

Gata cu jocul, m-am săturat,
O iau spre palat,
Ba mai bine fug ca vântul!"
Şi fuge de rupe pământul,
Aleargă fără popas şi-l
apasă Dorul de-acasă;
Şi de spaimă, în codrul ca
fumul, încurcă drumul!
Şi cum fuge mereu,
Dă din greu în mai greu.
Iar în cele din urmă Vine
foamea şi scurmă,
De un ceas, cu vaiere,
Le umblă prin baiere,
Parcă-i roade în dinţi Pe
câine şi prinţ.
Nu mai fug, se târăsc în parte,
Osteniţi de moarte...
Când iată, zăresc o şuviţă
Printre crengi: luminiţă!
Şi prin beznă, blând,
Ferestruici scăpărând,
Şi sus, un homuţ Mititel,
micuţ,
Care fumegă, fumegă...
Prinţi şorul adulmecă Şi
îndată pricepe: aici miroase
A bucate gustoase!
Şi inima-i bate, tic-tac,
Fiindcă – scuzaţi – ca un
godac, Dumnealui o purta
în stomac.
Deci, prin desiş se strecoară de-a
huştiul Şi se saltă puştiul,
Soarbe mireasma şi hoţeşte
în cuhnia casei priveşte:
Ai, ce frumos! De nedescris!
Mai frumos ca-n vis!
Gospodinele cele mai
harnice S-ar mira de-aşa
farmece!
Bolţile se-ngeamănă Ca în
castel, şi seamănă!
Şi în cuptor văpăile Cu
vâlvătăile,
Şi late, rotunde, zvelte,
Ce de-a mai unelte în toate
formele, După toate normele,
Agăţate-n pereţi,

Numai scule de preţ,
Câte vreţi,
Şi de tot soiul – De aur li-e
boiul,
Tiparele-s de argint,
Piuliţa de mărgărint,
Şi în frigare, repede,
Se învârte, ca fetele Când
joacă pe tăpşan – O găinuşă
de fazan, în apa ce clocotă,
racii Coboară cu spatele,
Se roşesc de plăcere ca macii,
Culcaţi de-a-ndaratele.
Un tortuleţ îşi pune în grabă
Din zahăr ars, podoabă.
O potârniche, cu o lingură
Se găteşte singură.
Trei somni pe-alţii trei îi
aşază De-i murează...

Prinţişorul râde şi spune:
„Mare minune!
O zână darnică, negreşit,
Pentru mine le-a pregătit Şi
pentru tine, codatule,
Ca să te sature Cu
mâncăruri din cele fine –
Aşadar, se cuvine Să-i facem
pe plac”
Dar Mâlc îl apucă de-un
crac Şi latră: „Stai, nu intra,
Bănuiesc altceva, îmi
miroase cumva Că ar fi o
capcană Aici, vicleană!”
El geme, scânceşte, coada şi-o
strânge, Şi fuge-n ocol şi plânge,
Şi ferestruica rău îl sperie,
De parc-ar zări strigoi, puzderie.
Prinţi şorul, însă, tare
viteaz, îi strigă-n obraz:
„Fricosule,
Flendurosule,
Voia ta, mă rog,
Minte scurtă – Eu intru pe
loc Să-mi caut de burtă!”
Şi nu mai stă, şi nu-l crede,
La cuptor se repede.
Nu cunoaşte o iotă,
La gătit e ciubotă,
N-are habar,

Dar se vrea bucătar,
Şi, fără să pregete,
Murdarele-i degete Şi le vâră
prin cratiţe,
Caracatiţe.
Scoate pentru cină Ficatul din
găină (Căci de mult, cu nesaţ,
Trage la ficaţi).
Şi gândeşte: „Asta friptură!”
Şi dă să ducă la gură,
Când deodată pârâie în vatră, şi
hârâie, Şi sâsâie locul,
Şi se stinge focul,
Iar în cuptor, în cenuşă,
Mi-ţi şade-o mătuşă Bătrână,
băbiţă,
Cu albă scufiţă Şi cu şorţ
albior – Ea se-ncruntă de zor:
„Ce vrei, mârlane?
Şterge-o, guzgane,
Că te ard cu băţul!"
Dar prinţul, dat cu învăţul
Mândriei din el, subţire,
Nu rabdă jignire,
Şi îi sare ţandura,
Şi vorbeşte brambura,
Suduie, ţipă, turuie,
Iar bătrână se-nfurie Şi din
vatră, hop,
Pe pământ, ca un dop.
Şi zice aspru: „N-am
cunoştinţă Câte le-nveţi spre
ştiinţă,
Dar, din mult-puţinul, se
cheamă Că-ţi lipseşte ce-i mai
de seamă,
Şi asta-i, bagă la cap, băieţaş,
Băieţel drăgălaş,
E să-ţi pui frâul, să te sfieşti,
Şi bătrâneţea să o cinsteşti.”
Face a batjocură prinţişorul,
Zbârlinţişorul:
„Cum, va să zică? Cică
Pe ea s-o cinstesc? Nici de frică!
Cine-mi pică
Hodoronc, din vatra cu scrum,
Nu e vrednic de cinste! Oricum,
E o persoană de rând, şi îi dau un
sfat: Să-şi schimbe tonul apăsat,
Căci eu sunt prinţ, fiu de rege,

Sunt prinţ, în lege se-nţelege,
Ajunge să-mi vezi urechile lungi!”
Atunci,
Bucătăreasa bătrână,
(Desigur o zână)
Strigă: „Ori una, ori alta,
Prinţ ori calic,
Copil eşti, copile,
Şi alta nimic – Eşti zilnică
trudă Pentru om şi animale,
Ce lucrează şi asudă Slujind
dumitale în casă, prin curte,
oriunde – Dar tu? Ia răspunde,
Ştrengarul e, când Să-i slujeşti
ai de gând?
Ei ţi se-nchină, tu cui te închini?
Ei te alină, pe cine alini?
Ceea ce eşti şi ceea ce ai,
S-o-nveţi de la mine încai,
E lucrul iubirii ce te-a crescut – Şi
dacă-o ucid, rămâi tară scut,
Ca şi pierdut,
Singur în larga privelişte,
Rămâi de izbelişte.”
Şi face bătrână un semn
Cu băţul de lemn
Şi zice: „Făcut! Afla-vei, dară,
Că şi iubirea poate să moară!
Voi începe întâi cu părinţii, să ştii,
Pe urmă vin rudele grijulii,
Fraţi şi mătuşi şi domniţe,
Dascăli şi dăscăliţe,
Voi stârpi în toţi gândul Cel
presupus, ucigându-l,
Şi frumoasă floarea Ce se cheamă
răbdarea.
Voi stârpi, voi stârpi şi-n
argaţi Credinţa ce-ţi poartă,
plecaţi... Şi-acum haide,
puişor semeţ,
Jos de pe tronuleţ,
Unde toţi te urcară! Te du!
E vremea să pici şi tu!"
Şi mai face bătrână un semn Cu
băţul de lemn,
Se clatină lumea, tunete-o frâng,
Şi piere casa-n adânc...

Dar prinţişorul?... Slava
Domnului, Zace în iarba somnului,

Şi deasupra nasului, iacătă,
O steluţă scapătă!
Noapte să fie? Oare-a visat
Sub geana pădurii, înfricoşat?
S-a rătăcit în vis, aiurea,
Şi-a tot bătut pădurea?
Da, da, şi poteca-l aşteaptă,
Duce spre casă, dreaptă!
Hai, în picioare! Ce-or fi
tânjind Ai săi la palat, ce-or fi
jelind Şi n-or fi ştiind Ce să
mai facă de dor Fără
prinţişorul lor Zbârlinţişor!
El fuge ca o zvârlugă Şi
câinele-şi strigă din fugă,
Dar javra parcă-i hârcă,
S-o duci în cârcă...
„Mâlc, vino-ncoa, mişcă!”
Ce are câinele? Zici că E
altul, de groază! Nu-i glumă:
Parcă-i ciumă,
Hienă murdară,
Rânjindu-şi colţii de fiară;
Se holbă la prinţ cu scârbă şi
ură Peste măsură,
De parcă-ar vrea să-l rupă-n bot,
Să-l sfâşie tot.
Rău tovarăş! Fălcile slute!
De-ar ajunge mai iute,
Că-aşa drumeţie cu momâia
Nu-i de dorit nimănuia.
Câinele său, credinciosul,
cumintele, îi arată dintele!...

în sfârşit, bolnav de spaimă şi
foame, Mulţumescu-ţi, Doamne,
Ajunge la poarta cu lacăt şi herb,
S-a topit şi momâia prin
ierbi... Poarta-l întâmpină,
mare, în sclipăt de felinare,
Şi răcneşte prinţul erou,
Stârnind prelung ecou:
„Portare, ridică-te!
Nu auzi strigăte?
Trândavule, sus,
Deschide, ţi-am spus!
Nu mai sta, că-i de rău:
Sunt prinţul tău!”
„Din cei mulţi eşti vreunul Al
meu nu-i niciunul!”

„Ba da! – face prinţul, mai hotărât, Mai cu lacrimi în gât —
Nu-mi spuneai tu din prag
Prinţişorul meu drag?
Şi din mână-mi fluturai Şi ce bun erai,
Cu mine, blajinule,
Portare, bătrânule!
Umblând prin pădure, am zăbovit,
Nu mă ţine aici părăsit,
Şi de foame, lihnit!"
Răspunde moşul cu cheia:
„Nu sufăr tânga, de-aceea Poftim, băieţaş, îţi dau voie!"
Poarta se crapă anevoie Şi prin dunga strâmtă, lungă,
Se strecoară prinţul pe dungă.
Mititel, vlăguit, sfios, îşi scoate şapca frumos,
Mulţumind peste poate Pentru bunătate.
Murmură moşul în barbă: „Ehei,
Nu-i prea stătea-n obicei!"
Obicei, neobicei, destul că Bucuria-n obraji i se culcă Şi arde pe faţa băiatului,
La vederea palatului.
Acasă! Acasă! Ce mângâiere!
Sufletul parcă-i fagur de miere Şi strigă prinţul: „Salut, grăiesc,
Ţie, cămin părintesc,
Vouă, tată şi mamă, şi neamuri Si cunoscuţi din alte ramuri,
Şi, în tot cazul, salut şi mulţimea,
Servitorimea!" îi vede-nşiraţi pe scări Până sus, la intrări,
Şi cameristei îi zice-n răsfăţ:
„O fi supeu la curte, ospăţ?"
Dar femeia ţipă deodată,
Slugile stau cu gura căscată,
Apoi, ca un vaiet, ca un murmur,
Se aude jur împrejur:
„Vai nouă, văzurăm şi asta S-a întors acasă năpasta!"

Ei, asta-i prea mult! N-ar permite
Nici în glumă pasămite Asemenea batjocuri un prinţişor!
De aceea răcneşte Zbârlinţişor:

„Lepădături! Vorbesc eu cu tata.
Vă luaţi voi răsplata!
Repede, Johann, la muncă!
Să mă cureţi lună! Poruncă!
Doar se-nţelege cum
că N-o să apar ca un
birjar în faţa reginei,
murdar.
S-aducă perii fetele,
Clara să-mi perie pletele,
Croitorul hăinuţele,
Cizmarul pingeluţele,
Şi tu, lacheu, n-o face pe
domnul, Lasă tihna şi somnul,
Văcsuieşte-mi ghetele, Max!”
Dar oamenii râd ca din butoi:
„Dă-le singur, cu vax,
Că de nu, te dăm noi!"

Păleşte prinţul, îngălbeneşte,
De ciudă, fireşte,
Şi în neştire, sări şi sări în sus
pe scări,
Şi de-acolo în sala primirii
Unde stau la ospăţ musafirii.
Regele tocmai înalţă pocal
Către un oaspete regal Şi le
urează celor poftiţi Mulţi ani
fericiţi.
Iar regina (se miră prinţul, mut)
E voioasă cum nu s-a văzut, îi
şade alături un rege străin
Care o-ntreabă zâmbind senin:
„Parcă era şi un prinţişor...
Nu cumva maiestăţile lor Vor fi
avut un fecior?”
„Da, da, mi se pare şi mie,
S-a dus pe pustie!" —
Răspunde mama, şi mai râde încă,
Şi bea şi mănâncă.
Oftează prinţul: „Văd şi mă
tem, Ăsta-i al babei blestem,
De-l uită şi mama pe fiu!
Mai bine mă rupea de viu
Mâlc, să mă piarză —
Ori să fi rămas la barză!"
El plânge şi cade-n genunchi,
Iar regele, îndoit din trunchi,
întreabă: „Ce-i comedia asta în
casă? Nu mai e loc la masă!

Dacă vrea copilul frupt,
Niscai peşte sau fripturi, Atunci să se vâre dedesubt,
Că de la multele guri Rămân sub masă fărâmituri!”

Prinţul păleşte, se moaie, Lacrimi îi curg şiroaie De parc-ar fi vinovat De cel mai mare păcat,
Şi se vâră sub masă, întins La picioarele mamei dinadins, Care îl vede, şi ochii îi lunecă, Şi nu se-ntunecă,
De ai spune că
Nu-i pasă de ce se petrece,
Glumeşte cu sânge rece,
Unge o trufa cu unt Şi o dă regelui cel cărunt. Prinţişorul nici că mai vrea Să mănânce, să bea.
I-a pierit pofta, lacrime grele Ii cad pe obraz, mărgele,
Şi îi udă buzele,
Mofluzele,
Până-n gâtlej se preling, Foamea şi setea o sting,
Iar inima, grea de-a dreptul, I-apasă ca piatra pieptul.
Nu cutează prinţul să mişte,
Şi de jale şi de restrişte, Ostenit şi frânt,
Aţipeşte curând.

A doua zi, în zori,
Altă pricopseală:
Vin măturători Şi mătură-n sală
Şi spun: „Poftim,
Aferim,
Cum doarme prinţul, nene, Până-n ziuă, de lene,
Iar noi musai să trudim,
De cu noapte ne spetim Cu aste mături Să dăm gunoiul în lături –
Chiar şi regele umblă Mâhnit ca o umbră,
Doborât de milă Că-i boleşte Zorilă,
Copoiul fără de care

Dânsul nu poate la vânătoare”...

Prinţişorul ascultă de jos Şi
sare mânios:
„Nu poate fără un câine bleg?
Dar eu ce sunt? Nimic?
Ei, da, înţeleg, înţeleg,
Sunt de prisos, vreau să zic,
Nu simte adică nime Nevoie
de mine!
Dar asta se schimbă, nu ţine!
Vă spun răspicat, vă jur,
Pe toată suflarea din jur Şi,
după datina regească,
Pe barba ce o să-mi crească!”
El în genunchi, supus,
Se roagă Celui de Sus,
Apoi se scoală şi mână Iute,
la fântână,
Şi scoate singur apă,
Se spală, se freacă,
Şi singur se-mbracă,
De ruşine obrazul îi crapă,
Căci până azi, ca un sugar,
Puiul mamii, pui,
Nici nu mişca măcar Fără
dădaca lui.
Acuma însă-i sfârşitul,
S-a dus cu dădăci tul:
„Decât să te sprijini pe toţi
Mai bine-i ajuţi cât poţi!”...
Şi cum rosti în gând Acest
legământ,
Nicio povară nu-i păru prea
cruntă, Nicio muncă prea
măruntă...
Părăsi palatul, mândru şi demn,
Locui într-o şură de lemn.
Purta straie ponosite,
Din bucăţi înnădite,
Şi în spinare un coş de nuiele,
Plin cu toate cele:
Căra iarna cărbuni Pentru
oamenii cei buni,
Să-şi încălzească odăile —
Vara, săpa în copăile Hrubelor, di
s-dimineaţă,
Şi căra gheaţă.
Uneori, ducea prânzul Celor mai
sărmani ca dânsul – Câte o
îmbucătură

Ruptă de la gură,
Şi ce mai putea să-mpartă
Din sărăcia-i deşartă.
Şi astfel, schimbat, peticit,
De nimeni bănuit,
Argăţea pe spetitele.
Răbda uneori ca vitele Fie pe arşiţă, fie pe ger Ba, câte unul, mai boier, îl trăgea de urechi, dar nici unele Nu-i umbreau curajul şi numele. Şi oricât de lungă-i fu pătimirea, Nu-şi pierdu firea.
După truda-i grea La dascăli mergea,
Se ruga şi cerea Să-l înveţe câteşi multe, întâi, n-au vrut să-l asculte: „Lecţii doreşti? Ce chin Să le-ndeşi, până-ncap Puţin câte puţin Copiilor, în cap!”
Dar el stărui cu atât a tărie încât îi răspunseră: „Fie!”
Şi apoi învăţă cât doi, cât nouă,
Cât nouăzeci şi nouă.
„Mai bine mor, îşi zicea hotărât,
Mai bine mor decât Să nu le fiu drag şi comoară Părinţilor, iară!”

Şi într-o zi, soarele roşu Sui pe creste,
Şi în ogradă cocoşul Dădu de veste:
„Scularea! Scularea!”
Prinţul se trezeşte Şi-l apucă mirarea —
Ce de-a raze inundă Odăiţa-i scundă,
Ce potop de lumină,
Şi din preajmă, lină Răsuflare parcă Genele-i încearcă...
Venea ca o icoană Fără de prihană Zâna, plutind,
Şi dulce grăind: „Vremea-ncercării, timpul rău Le-a biruit curajul tău;
Dragostea moartă a-nviat Cu nouă putere şi credinţă – Urmează-mă, dar, eşti dezlegat!” Prinţul sări şi în umilinţă Se închină la chipul ei,
Apoi rosti cu temei:

„Pricep şi văd, stăpână,
Eşti cea mai mare zână,
Şi îmi redai cel mai scump avut
Din câte avui în trecut:
Dragostea celor de-acasă (De
altele nici nu-mi pasă)”.
Iar zâna vorbi: „Nu am dat greş,
Va să zică, suntem înţeleşi.
Pune-ţi mantaua peticită,
Ia-ţi coşul de răchită,
Pleacă-ţi capul şi nu-ţi muta Ochii
de la trena mea,
Căci asemenea faptă niciodată Nu
ţi-ar fi iertată.”

Astfel, porniră amândoi Spre
palatul regal însoţiţi de-al zânei
convoi,
Ca un sălbatic val.
Erau călăreţi-logofeţi Pe păuni
semeţi Cu gheare de aur —
Şoimi şi balauri Ce suflau din
gâtlejuri Trandafiri în vârtejuri,
Şi fluturi ca soarele,
Ce umpleau hotarele Cu parfum
de brânduşe Din aripi jucăuşe...
La picioare-i săreau Prinţi şorului
sau îl trăgeau, să cadă,
Spiriduşi grămadă,
Se-agăţau de haina cu petice,
Dădeau să-l împiedice Năvăleau
în coş şi cu sete îl trăgeau de
plete...
Dar prinţul răbda tăcut, cuminte,
Nu se uita decât înainte...
Şi la palat slujitorii de faţă Stau
înşiraţi ca pe aţă,
Şi zâna trece prin dreptul lor,
Şi după zână, Zbârlinţişor,
Care se-ntreabă: „Cu ce ochi şi cum
M-or fi privind acum?”
Şi îşi simte tulbure sinea.
Mai mare ruşinea —
Ghetele îi sunt crăpate,
Mâinile zgâriate Şi atâta de
murdare Că le-ascunde-n
buzunare Şi se roagă: „De nu
m-ar ghici Când trec pe-aci,
Şi mai ales mama Să nu-şi
dea seama,

Şi cei de-mi slăveau harul Să
mă creadă homarul!”
Deodată, aude lătrat,
Mâlc, bătrânul fârtat,
Parcă latră, sare şi vine
Tăindu-şi drum prin mulţime,
Parcă-l miroase: „Tu?
Eşti tu ori nu?”
Ce n-ar da prinţul ca baremi în
pripă Să se uite îndărăt o clipă!
Dar nu! Va sta cu ochii Numai
la umbra frumoasei rochii, Cu
ochii la trenă o s-aştepte,

Care lunecă-n sus pe trepte,
Şi în sfârşit (inima-i bate,
ciocan, Sângele-i fierbe avan)
Vede cum zâna, ca o statuie, în
sala tronului suie.

Aici, deşi dimineaţă, curtenii,
Auzind foşnetul trenii,
Şi aflând că e zâna într-adevăr,
Se adunară cu toţii în păr
Slobozind în aer Gemete şi
vaier,
Căci zi şi noapte, în ultimul
timp, Stau maiestăţile lor ca pe
ghimpi, Jeluind amarnic după
fiu De-a cărui soartă nu ştiu.
Iar sfetnicii şi dânşii,
Amărâţii şi plânşii,
Dau întruna cu spusa:
„Ne roade grija că nu s-a Găsit,
cu tot sârgul căutării,
Un moştenitor acătării.
Umblat-am zile şi nopţi în şir,
Dar nu am zărit nicăiri Pe unul
vrednic a fi cocon
Şi urmaş la tron,
Ca să-l cinstim după lege Drept
fiu de rege...”

Maiestăţile lor, cu smerenie,
Primiră sfânta vedenie Şi îndoiţi
din şale îi grăiră cu jale:
„Tu, zână, ştii orişice,
Şi cum şi de ce,
Şi lacrima ţării şi oful nost'
Le ştii pe de rost.

Prinţişorul, dragul,
Nu ne mai calcă pragul,
S-a pierdut!
La început
(Ne miră cum şi ce fel)
Nu prea tânjeam după el —
Acum însă jalea ne bântuie,
Durerea ne mântuie,
Ochii ne seacă de dor După
Zbârlinţişor”.

Măsurându-i de sus,
Dar şi cu blândeţe,
Zâna le-a spus Regeştilor feţe:
„Bieţii de voi, ziua bună,
Totul a mers strună!
Fiţi dar pe pace,
Şi priviţi încoace,
La ăst omuleţ Ce cu mine-l
purtai Aşa cum îl vedeţi,
Cerşetor după strai —
Oare-l cunoaşteţi, v-aş întreba,
Da, ori ba?“

Ce-a fost apoi, a fost minune Ce
nu se uită cât e lume,
Şi toţi au păstrat-o-n ghiocul
minţii. „Zbârlinţişor!“ strigară
părinţii, „Ah, prinţişorul!“
strigară ceilalţi, Rude şi curteni
înalţi...
El sta, sărmanul, cu faţa suptă,
Cu haina ruptă,
Dar, cătând la chipu-i,
Nu puteai să-l închipui
Decât prunc al luminii, al soarelui,
Şi scria pe fruntea vlăstarului:

„Eu am venit să vă iubesc,
Să vă fiu sprijinul cel dintâi,
Şi cu gând prietenesc Şi cu
fapta să mângâi,
Să-i slujesc cu plăcere Pe cei
aflaţi în durere”
Ai, ce chiot, ca de mânzoci,
Porni dintr-o mie de voci!
Şi-n ce desfătare inima caldă
Părinţii şi-o scaldă!
Şi câte lacrimi de bucurie,
De parcă raiul a fost să fie!
Mişcată şi ea, preabuna zână
Duse băiatul până La părinţi,
de mână.
Se trase-napoi un pas Şi rosti
cu mândru glas:
„Povara coroanei o s-o poarte
Cândva, în anii ce vin,
Fericind mulţimile foarte,
Va fi stăpân deplin Şi slăvit
cum sunt puţini!
Scut şi nădejde celor mulţi,
Bogaţi ori desculţi, în inima
astei lumi betege Va fi peste
inimi rege!”

Şi întru acestea S-ar isprăvi
povestea.
Doar o vorbă-n scapăt Ţin să
adaug la capăt,
Şi anume că Mâlc, brav ipochimen,
Nu-şi mai vărsă necazul pe nimeni,
Şi când, lovit de ani şi de gută,
Se culcă, ţinându-şi răsufletul,
Zâna cea bună şi pricepută
Nu îngădui să-şi dea sufletul:
Zdravăn şi tânăr ca ziua de mâine îl făcu
pe câine. Iar părinţii (ştiu că vă miră)
Nici nu îmbătrâniră măcar,
Trăiră tineri până muriră – Şi acesta fu
darul din dar,
Din dragostea prinţului – prinţişor,
Ce se chema Zbârlinţişor.

Mărul de aur

poveste irlandeză

A fost odată o femeie săracă lipită pământului, care avea un fecior. Feciorul a muncit un an la un ţăran înstărit şi s-a întors acasă cu o pereche de vaci. Şi acum mergea cu ele la păşune. Pe când era el cu vacile într-o dimineaţă la păscut, iată că în faţa cocioabei unde trăia el, alături de mama lui, se opri o bătrânică.

— Ştiu prea bine, îi spuse ea femeii sărace, că nici tu şi nici fiul tău nu sunteţi oameni cu stare, dar eu sunt şi mai sărmană decât voi şi dacă ai vrea să-mi dai şi mie un codru de pâine, nu te voi uita niciodată.

Femeia cea săracă nu aşteptă s-o roage încă o dată şi se duse de-ndată în casă, de unde luă o cană cu lapte proaspăt şi un boţ de mămăligă şi i le întinse bătrânei:

— N-am altceva mai bun, că ţi-aş fi dat, dar ceea ce am îţi ofer cu plăcere, îi spuse femeia.

— Ai inima bună. Şi pentru asta te voi răsplăti. Iată acest măr. E făcător de minuni. El are darul de a tămădui orice boală. Cu mărul ăsta veţi fi bogaţi. Şi dacă voi mai trece pe aici, îmi vei da merinde bune şi gustoase, căci fiul tău, cu mărul acesta de aur, va vindeca pe oricine de orice boală şi lumea îi va fi recunoscătoare, fiecare după puterea lui.

Femeia cea săracă rămase cu mărul în mână şi cu gura căscată. Nici nu apucă să-i mulţumească bătrânei, căci, după ultimul cuvânt rostit, ea se făcu nevăzută.

De cum îşi văzu femeia feciorul că se apropie pe înserat, de la păşune, alergă să-l întâmpine şi să-i istorisească tot ce se petrecuse în dimineaţa aceea. Feciorul nu mai putea de bucurie când o auzi pe maică-sa vorbind. Şi mai ales când luă în mână mărul de aur.

Şi, într-adevăr, o lună, două, nouă, toţi cei din sat veneau la el, la mărul de aur, tămăduitor al oricărei boli. Şi acum trăiau în belşug şi erau fericiţi şi făceau numai bine celor ce veneau la ei doi.

Dar despre mărul de aur fermecat se dusese vestea până la curtea regelui. Şi când auzi regele că un biet cioban are o asemenea comoară, nu se arătă tocmai fericit. Şi cum ştia că de bună voie el nu avea să-i dăruiască mărul, trimise omul lui de încredere să i-l fure. A doua zi chiar, mărul fermecat era în palatul regelui. Se tânguiră şi feciorul şi maică-sa când şi-au dat seama că cineva le furase mărul de aur, dar degeaba; nu era şi nu era nicăieri. Şi nici nu-şi închipuiau că tocmai omul de încredere al regelui fusese hoţul.

Şi, cum fiica regelui era cam fără putere şi zăcea de mai multe zile în pat, regele încercă să-i redea puterile cu mărul fermecat. Dar lucru curios: puterea binelui, aşa cum mărul a avut-o în mâinile celor doi care fuseseră hărăziţi să se bucure de binefacerile lui, se prefăcu în putere a răului. Sub ochii regelui, fetei lui îi apărură două coarne cu ramificaţii ca la cerb. N-a ştiut ce să creadă...
Şi ca să se convingă că nenorocirea se datora mărului furat, încercă să tămăduiască cu el şi pe unul din curteni, care şchiopăta de la o vreme de un picior. Şi deodată văzu regele că şi curteanului îi apărură două coame şi mai mari şi mai puternice decât fetei lui. Disperarea îi era mare. Trimise de îndată câţiva slujitori să i-l aducă pe cioban la palat. Şi-l aduseră. Abia astfel află şi bietul om cine îi luase mărul de aur.

— Să-mi vindeci imediat fata şi curteanul. Uită-te la el în ce hal arată! Mărul tău e de vină!

— Măria-ta, eu n-am nicio vină! se închină ciobanul în faţa regelui. Nici nu ştiu cum de s-a putut întâmpla aşa nenorocire! Eu i-am vindecat pe oameni până acum, nicidecum nu i-am sluţit! Cu voia Măriei-tale aş vrea să mi se dea înapoi mărul meu. Poate că în mâna mea or să se petreacă altfel lucrurile!

— Să i se dea mărul acestui om! tună glasul regelui înfuriat.

Minune! De cum reveni mărul în mâna ciobanului şi ciobanul se apropie de fata regelui şi de curtean, le dispărură amândurora coarnele, ca prin farmec, adică aşa cum se treziseră cu ele, tot ca prin farmec.

La vederea acestora, regele rămase convins că ciobanului nu-i putea lua darul cu forţa, cât era el rege. Cu părere de rău, îl lăsă să plece liniştit cu mărul de aur. Şi de

câte ori a mai avut de-atunci încotro nevoie de un vraci, l-a chemat pe cioban şi l-a răsplătit după cum i s-a cuvenit.

Bătrânica şi spiriduşul

poveste irlandeză

într-o bună zi o bătrânică se plimba pe afară când a auzit un zgomot uşor.

Poc, poc, poc! Poc, poc, poc!

„Mă-ntreb ce poate fi,” a zis bătrânica.

S-a furişat în spatele unui copac şi de acolo, spre marea ei surpriză, a văzut un spiriduş îmbrăcat în haine verzi. Acesta lovea cu un ciocan micuţ, făcând pantofi pentru alţi spiriduşi şi zâne mititele. Bătrânica l-a apucat pe spiriduş de gulerul hainei.

„Te-am prins, Domnule Spiriduş!” a strigat ea.

„într-adevăr m-ai prins,” a spus calm spiriduşul. „Dar îţi mulţumesc dacă îmi dai drumul să mă pot întoarce la treaba mea.”

„Ooo, nu,” a spus bătrânica. „Nu înainte să-mi spui unde-ţi este oala cu aur. Toată lumea ştie că atunci când prinzi un spiriduş el trebuie să-ţi arate unde-i este îngropată oala cu aur.”

Spiriduşul a râs. „Deci, vrei oala mea cu aur, nu-i aşa? Foarte bine. Urmează-mă atunci şi-ţi voi arăta unde se afla îngropată.”

Spiriduşul a pornit-o înainte urmat de bătrânica care se ţinea strâns de haina lui. într-un final au ajuns într-un câmp unde creşteau sute de tufişuri. Spiriduşul a arătat spre unul dintre ele şi a spus, „Sapă sub acest tufiş şi vei găsi tot aurul pe care ţi-l doreşti.”

Bătrânica s-a uitat la pământul tare. „Trebuie să mă-ntorc acasă şi să iau o lopata,” a spus ea. „Dar mai întâi am să leg de tufiş eşarfa mea cea roşie. Aşa voi şti unde să sap când mă-ntorc cu lopata.”

„Bună idee,” a spus spiriduşul cu o sclipire în ochi. „Să te bucuri de aurul ce-l găseşti!” şi făcând semn cu mâna, spiriduşul a dispărut.

Bătrânica a alergat spre casă şi a luat o lopata. Pe drumul înapoi s-a gândit cum să cheltuiască aurul ce-l va găsi.

Dar când a ajuns din nou în câmp, ochii i s-au mărit de surpriză. în locul unei singure eşarfe roşii, a văzut sute la fel. Fiecare tufiş avea o eşarfă roşie legată de el!

„Ooo, nu!” a strigat bătrânica. „Spiriduşul acela m-a păcălit! Nu pot săpa sub toate aceste tufişuri. Acum trebuie să mă-ntorc acasă fără oala mea cu aur.”

Şi asta a făcut.

Vulpea şi cei doi ursuleţi

poveste irlandeză

în adâncul unei păduri întunecate, departe, departe, dincolo de munţi şi văi, trăia o ursoaică împreună cu cei doi ursuleţi ai ei. Nicicând, picior de altă vietate nu îndrăznise să pătrundă în pădurea aceea. Când ursuleţii crescură mari, se gândiră să-şi părăsească bârlogul şi să cutreiere lumea. îşi luară rămas-bun de la maica lor, ursoaica, şi pe-aci ţi-e drumul! Şi merseră, şi merseră o zi, două, până ce în ziua a treia se pomeniră într-o frumoasă câmpie, unde se hotărâră să poposească şi să mănânce, până la ultima firimitură, merindele puse cu grijă de mama ursoaică pentru ca să le aibă pe drum.

— Mie mi-e foame... parcă aş mai vrea ceva, începu să mormăie ursuleţul cel mai mic.

— Ei, crezi că mie nu? îi răspunse cel mare. Merseră mai departe şi întâmplarea făcu să găsească în cale o bucată de brânză. Se hotărâră s-o împartă pe din două; nu ştiau însă cum. Tocmai când se frământau în ce chip s-o rupă în două

părţi egale, iată că apare o vulpe.

— Ce tot vă sfădiţi atâta? întrebă vulpea.

— Am găsit bucata asta de brânză şi nu ne pricepere cum s-o împărţim în două bucăţi egale, îi răspunseră ursuleţii.

— Dar nu-i deloc greu! le zise vulpea, rupând-o în două.

— Vezi că ai greşit! săriră ursuleţii nemulţumiţi. O bucată e mai mare ca cealaltă.

Uitându-se cu atenţie, vulpea recunoscu:

— Drept este, bucata asta e mai mare decât cealaltă, dar o fac eu îndată la fel.

Şi, spunând acestea, muşcă cu poftă din bucata mai mare de brânză.

— Ai muşcat prea mult; acum a rămas cealaltă mai mare, ţipară ursuleţii cu nevinovăţie.

Atât aşteptă vulpea ca să muşte cu poftă şi din cealaltă bucată. Şi din nou rămase una mai mare, şi împărţeala vulpii nu se sfârşi decât odată cu ultima firimitură de brânză.

— Frumos fel de a ne ajuta să împărţim brânza în două părţi egale! mormăiră ursuleţii.

— Şi, totuşi, pentru voi doi, părţile au rămas egale, deoarece niciunul din voi n-a avut o fărâmă mai mult şi nicio fărâmă mai puţin decât celălalt.

O monedă câştigată cinstit

poveste norvegiană

A fost odată ca niciodată o femeie tare săracă. Locuia împreună cu băiatul său într-o căsuţă sărăcăcioasă tocmai la marginea satului. De mâncare n-aveau ce să mănânce, de făcut foc în sobă nu aveau cu ce, de aceea bătrâna îl trimise pe micul ei băiat în pădure după vreascuri. Afară era vreme rece de toamnă şi băiatul alerga şi ţopăia ca să se încălzească puţin. De fiecare dată, după ce punea în coş o rămurea sau o rădăcină, bătea din palme, pentru că din pricina frigului mâinile i se făceau roşii, întocmai ca merişorii de sub picioarele sale.

După ce strânse coşul plin cu vreascuri şi numai ce voia să se întoarcă acasă, dădu peste un lăstăriş. Deodată zări acolo o piatră mare albă, roasă şi înnegrită de ploi şi vânturi.

— Sărmană piatră! Ce albă şi palidă eşti! Trebuie să fi îngheţat de frig! spuse băiatul şi-şi dezbrăcă jacheta de pe sine şi-o înveli.

Când sosi acasă, maică-sa îl întrebă cum de a mers în pădure, pe aşa vreme răcoroasă, numai în cămaşă. Băiatul îi povesti cum a găsit în pădure o piatră bătrână şi gârbovită şi palidă de frig şi cum el a acoperit-o cu haina sa.

— Eşti un prostănac, îi spuse maică-sa. Cum poţi să crezi că unei pietre poate să-i fie frig? Hainele sunt astăzi atât de scumpe, iar tu te-ai apucat să înveleşti cu ele o piatră întâlnită în cale!

Şi mama îl alungă în pădure să-şi aducă jacheta.

Băiatul se întoarse la acelaşi loc unde găsise piatra şi observă că aceasta parcă se ridicase şi se făcuse mai mare.

— Sărmana! Asta înseamnă că te-ai încălzit şi tu puţin, nu-i aşa? grăi băiatul.

Dar când o privi cu mai multă băgare de seamă, zări sub ea o cutie plină cu monede strălucitoare de argint. „Pesemne că sunt bani furaţi, gândi copilul. Cine ascunde în pădure, sub piatră, banii câştigaţi cinstit?”

Luă cutia, o duse la un râu, nu departe de lăstăriş, şi o deşertă toată în apă. O monedă însă căzu din cutie şi pluti pe deasupra apei.

— Iată, aceasta este câştigată cu muncă cinstită. O monedă dobândită

astfel niciodată nu se îneacă, spuse băieţandrul, prinzând moneda cu mâna.

Apoi luă jacheta şi se întoarse în sat.

Când ajunse acasă, povesti maică-şi cum piatra se încălzise şi se ridicase de la pământ şi cum el găsise o cutie plină cu monezi de argint şi cum le aruncase în lac, pentru că banii se vede că au fost furaţi.

— Numai o singură monedă nu s-a înecat... Am luat-o cu mine pentru că e câştigată cinstit, încheie băiatul istorisirea.

— Eşti un nătâng! se înfurie mamă-sa. Dacă din toate monedele numai ea ar fi fost dobândită cu cinste, înseamnă că pe lume nu există decât puţină cinste. Dar chiar dacă ele ar fi fost furate de zeci
de ori, tu, doar le-ai găsit. Trebuia să le fi luat şi am fi trăit în îndestulare până la sfârşitul zilelor noastre. De azi înainte n-am să-mi mai rup spinarea, trudind pentru tine! Du-te în lumea mare şi câştigă-ţi singur pâinea!

Şi băiatul porni încotro îl duseră ochii. Şi oriunde poposea, peste tot întreba de nu are nevoie cineva de vreo slugă. „E prea mic şi plăpând”, ziceau oamenii, măsurându-l, şi nu-l tocmeau.

Mai bătu el cale lungă şi într-un târziu ajunse la curtea unui negustor. Acesta îl năimi la bucătărie, să ajute pe bătrâna bucătăreasă la căratul apei şi lemnelor.

Astfel se aciui el pe lângă negustor şi rămase acolo.

într-o zi negustorul se pregăti de o lungă călătorie în altă ţară, departe, departe, tocmai dincolo de mare. Şi atunci întrebă, după obiceiul său, pe slujitori, ce-ar dori ei să le aducă din acea ţară. Fiecare şi-a spus dorinţa. Când fu întrebat băiatul; acesta-i întinse negustorului moneda sa.

— Ce să-ţi cumpăr? întrebă stăpânul. Că doar mare lucru nu pot să-ţi aduc pentru o monedă.

— Cumpără ce ţi-or da. E o monedă câştigată cinstit, răspunse băiatul.

Negustorul îi promise că-i va îndeplini dorinţa şi pomi la drum.

Odată ajuns dincolo de mare, negustorul îşi descărcă marfa, apoi încărcă alta nouă, cumpără totul ce promisese slujitorilor şi se întoarse pe corabia sa. Când era gata să se îndepărteze de ţărm, îşi aduse aminte că avea şi moneda băiatului, pentru care îi făgăduise să-i cumpere ceva. „Pentru o singură monedă să mă întorc din nou în oraş? se gândi negustorul. Fleacuri! Din asemenea nimicuri te alegi numai cu bătaie de cap”.

Deodată, nu se ştie de unde, răsări o bătrânică cu un sac în spinare.

— Ce-ai în sac, bunicuţo? o întrebă negustorul.

— Iaca, o pisică. N-am cu ce s-o hrănesc. M-am gândit s-o arunc în mare, ăsta-i tot necazul meu, răspunse bătrâna.

„Băiatul m-a rugat să-i cumpăr orice mi-or da pentru moneda lui”, se gândi negustorul şi o întrebă dacă nu-i dă pisica pentru o monedă.

Bătrâna nu-l făcu s-o întrebe de mai multe ori şi vânzarea se făcu.

Numai ce negustorul părăsi portul, că din senin se stârni pe mare o groaznică furtună. Vântul bătea sălbatic, azvârlind corabia când într-o parte, când într-alta, iar negustorul nu ştia încotro îl duc valurile înfuriate.

După mai multe ceasuri, furtuna se linişti, iar ei se pomeniră lângă un ţărm al unei ţări pe care negustorul încă n-o vizitase niciodată. îndată el porni către oraş. Intră într-o cârciumă şi văzu pe fiecare masă aşezată câte o nuia. „De ce le trebuie atâtea nuiele? se miră negustorul. Vreau să văd ce au să facă cu ele”, hotărî negustorul şi se aşeză la masă. Când fu adusă mâncarea, el înţelese de ce zac nuielele pe fiecare masă: din toate crăpăturile cârciumii năvăliră mii de şoareci şi se năpustiră asupra bucatelor. Fiecare mesean trebuia să se apere de ei, lovind cu vergile în toate părţile. în cârciumă nu se auzea altceva decât şuierături şi trosnete de nuiele, care mai de care mai puternice. Din când în când, mesenii se atingeau unul pe altul, şi atunci se auzea şi câte un „scuzaţi”.

— O duc greu oamenii în ţara asta! cuvântă negustorul. De ce nu faceţi rost

de-o pisică?

— Pisică? se mirară oamenii.

Ei nici nu ştiau ce-i aceea pisică.

Atunci, negustorul aduse de pe corabia sa pisica ce o cumpărase pentru băiat şi îndată toţi şoarecii fugiră care încotro, iar oamenii, pentru prima dată, din cele mai vechi timpuri, putură să mănânce în linişte. îi mulţumiră negustorului cu multă recunoştinţă. Apoi îl rugară să le vândă lor pisica. Nu se învoi de la început negustorul, dar la insistenţele oamenilor, le promise să le-o vândă, cerând pentru ea trei sute de taleri. Ei îi plătiră cu multă bucurie şi-i mulţumiră de mii de ori.

Negustorul purcese din nou la drum. Dar de-abia izbuti să se avânte în largul mării, când deodată văzu pisica lângă catargul principal! în curând se stârni din nou o furtună şi mai groaznică decât cea dintâi. Corabia devenise o jucărie pe valuri, care o duseră pe alt ţărm, cu totul necunoscut de către negustor. Din nou, el se îndreptă spre cârciumă şi iarăşi văzu vergi pe masă. însă de data aceasta ele
erau mai lungi şi mai multe ca întâiaşi dată, deoarece aici erau mai mulţi şoareci, şi mai mari ca cei pe care îi văzuse la prima cârciumă.

Negustorul vându din nou pisica şi luă pe ea trei sute de taleri.

Apoi plecă pe mare, mai departe.

„Ce mulţi bani a câştigat băiatul cu moneda lui?! se gândi negustorul. O să fiu nevoit să-i dau şi lui ceva, bineînţeles, nu totul. Doar eu i-am cumpărat pisica.”

Numai ce chibzui astfel, şi deodată marea se înfurie atât de tare, încât toţi credeau că corabia, de data aceasta, se va duce la fund. Negustorul înţelese îndată că nu-i rămâne altceva de făcut, decât să promită că-i va da băiatului toţi banii. Şi într-adevăr, făcând această promisiune, furtuna se domoli, şi corabia, cu toate pânzele sus, porni spre patrie.

întors acasă, negustorul îi dădu băiatului şase sute de taleri şi, afară de aceasta, pe fiică-sa de soţie. Deoarece acum băiatul devenise tot atât de bogat ca şi dânsul.

Tinerii trăiră fericiţi şi îndestulaţi, iar pe mamă-sa băiatul o luă la sine, să aibă şi ea parte de viaţă fericită.

Ursul nerecunoscător

poveste irlandeză

Odată, un urs alb, leneş, stătea tolănit la soare şi privea în zare oceanul. în depărtare, pe un bloc plutitor, i se păru că desluşeşte un grup de pui de focă.

— Departe mai sunt! Dacă ar fi fost mai aproape, ce m-aş mai fi înfruptat! oftă adânc ursul.

în clipa următoare, vântul îi şuieră în urechi:

— Ajută-mă să-mi recapăt forţele; suflă cu toată puterea ta şi mă vei dezmorţi şi pe mine! Pe urmă, te voi răsplăti, suflând spre focile acelea în direcţia ta!

La asemenea răsplată, ursul nu mai stătu pe gânduri şi cu toată puterea lui ursească, suflă din adâncul plămânilor. Vântul se simţi şi el din nou puternic şi într-adevăr într-o clipă toţi puii de focă erau sub nasul ursului. Dintr-un salt ajunseră toate pe blocul său de gheaţă şi într-un fulger nu mai rămase decât el pe gheaţa sclipitoare. Sătul se tolăni din nou şi se lăsă cuprins de-o mare lenevie.

Dar nu trecu mult şi vântul iar îşi pierdu puterile şi amintindu-şi că-l mai ajutase o dată ursul, îi şuieră:

— Ursule, mai ajută-mă o dată, şi-ţi voi fi iar recunoscător!

— Nu vezi că sunt gata să adorm? Lasă-mă în pace! Acum nu mai am poftă de nimic, decât de un somn bun! răspunse ursul, nepăsător la rugăminţile vântului.

Şi vântul, ruşinat de refuzul ursului, se depărtă abătut şi fără vlagă, în larg...

Dar de ţărm se apropiau mai mulţi vânători. Ursul alb, de somnoros ce era, nici nu-i adulmecase... Visa pe gheaţa plutitoare şi de nimic nu-i păsa! De bucurie, unul dintre vânători, când zări ce urs frumos şi voinic plutea nu prea departe de ţărm, strigă cât îl ţinu gura:

— Ia te uită, ce frumos moţăie ursul acela alb pe blocul de gheaţă!

La strigătul lui de bucurie se trezi şi ursul, înspăimântat de ceea ce-l aştepta. Chemă disperat vântul în ajutor să-l ducă cât mai departe de puştile ucigătoare. Dar vântul şi dacă l-ar fi auzit, deşi acum era departe de ţărmul oceanului, tot nu s-ar mai fi întors din drum, pentru un urs nerecunoscător, cu atât mai mult, cu cât nici nu fusese în stare să-şi recapete singur forţele.

Şi ursul... cât era el de frumos şi mai ales de voinic, a picat ca un urs de jucărie în mâinile vânătorilor.

Băiatul şi vântul

poveste irlandeză

A fost odată ca niciodată o femeie bătrână care avea un fecior. Femeia era uscăţivă, lipsită de vlagă şi bolnavă, de aceea băiatul trebuia să meargă până la hambar după faină. într-o zi, ca de obicei, merse el după faină şi numai ce ieşi din hambar, nu se ştie cum şi de unde, se stârni vântul de miazănoapte, îi mătură faina şi zbură mai departe. Băiatul merse din nou la hambar şi numai ce se ridică de acolo, vântul iarăşi îi suflă făina. A treia oară, lucrurile se petrecură aidoma. Se mânie tare flăcăul şi chibzui el că vântul nu procedează bine. De aceea se hotărî să se ducă să-l caute şi să- 1 roage să-i dea făina îndărăt.

Şi iată-l pornit la drum, care era lung, lung de tot. Merse el ce merse şi în cele din urmă se văzu în faţa vântului de miazănoapte.

— Bună ziua, vântule, spuse băiatul.

— Bună ziua, răspunse vântul, cu glas supărat, din fundul pământului. Ei, cu ce treburi pe la mine?

— Fii atât de bun, spuse băiatul, şi dă-mi îndărăt făina ce mi-ai suflat-o pe când am scos-o din hambar. Noi suntem oameni săraci şi dacă ai să ne iei şi ultima făină ce-o mai avem, nu ne rămâne decât să murim de foame.

— N-am niciun fel de făină la mine, răspunse vântul. Dar dacă te afli într-o asemenea nevoie, atunci am să-ţi dăruiesc o faţă de masă căreia îi e de ajuns să-i spui: „Faţă de masă, întinde-te şi ospătează-mă cu cele mai gustoase bucate”, şi vei avea de toate după pofta inimii tale.

Băiatul se bucură mult de darul vântului, îşi luă faţa de masă şi făcu cale întoarsă către casă. Drumul la înapoiere însă, a fost lung şi anevoios, într-o singură zi nu-l puteai străbate, de aceea el se opri să înnopteze la un han. Când drumeţii începură să-şi scoată merindele şi să le aşeze pe masă, băiatul întinse şi el bucata de pânză primită de la vânt şi grăi: „Faţă de masă, întinde-te şi ospătează- mă cu cele mai gustoase bucate”.

Nu sfârşi bine de spus aceste vorbe, când faţa de masă îndeplini întocmai dorinţa băiatului, iar cei din jur rămaseră înmărmuriţi şi începură s-o laude care mai de care. Dar nici unuia dintre călători nu-i căzu cu tronc la inimă, atât cât îi căzu stăpânei hanului; nu trebuie să fierbi nimic, nu trebuie să prăjeşti nimic, să aşterni pe masă nimic, nici de pe masă să strângi, îşi zise ea.

Când se înnoptă de-a-binelea şi toţi drumeţii adormiră, stăpâna hanului se strecură tiptil şi luă faţa de masă, iar în locul ei puse alta, care semăna întocmai cu ea, numai că aceasta nu putea să ospăteze pe nimeni, nici cu o bucată de pâine neagră.

Dis-de-dimineaţă, băiatul trezindu-se, îşi luă faţa de masă şi porni spre casă. Seara târziu, ajunse la maică-sa.

— Am fost la vântul de miazănoapte, spuse el. S-a purtat cinstit cu mine. Mi-a dat o faţă de masă, dar nu ca oricare alta. E de-ajuns să-i spui: „Faţă de masă, întinde-te şi ospătează-mă cu cele mai gustoase bucate”, şi îndată o să ai de toate ce-ţi doreşte inima.

— Ce minunăţie! se miră maică-sa, însă eu nu cred până ce n-oi vedea cu

ochii mei.

Feciorul se apropie de masă, o desfăcu şi grăi:

„Faţă de masă, întinde-te şi ospătează-mă cu cele mai gustoase bucate”. Dar faţa de masă stătea aşa cum o desfaşurase băiatul şi nu-l ospătă nici cu o fărâmă de pâine.

— Ce-i de făcut? se întrebă el. O să trebuiască să merg din nou la vântul de miazănoapte, hotărî băiatul şi pomi la drum.

Merse ce merse şi ajunse la vântul de miazănoapte.

— Bună ziua, spuse băiatul.

— Bună ziua, răspunse vântul.

— înapoiază-mi făina ce mi-ai luat-o deoarece faţa de masă nu e bună de nimic.

— Eu n-am făină la mine, răspunse vântul, dar, uite, ia-ţi mai bine ţapul acesta care o să-ţi facă ducaţi de aur, atunci când ai să-i spui: „Ţapule, fă-mi galbeni”.

Băiatul nu avea nimic împotrivă să primească un asemenea ţap. De aceea îl luă şi se îndreptă spre casă. Drumul fiind lung, se opri din nou la han.

înainte de a cere de-ale gurii, el încercă ţapul să vadă dacă vântul a spus adevărul, lucru care se dovedi a fi întocmai. Când văzu această minune, stăpânul hanului cugetă în sinea sa că acest ţap nare preţuire şi când băiatul adormi, îi luă ţapul, iar în locul său aduse un altul, la fel, care însă nu putea să facă ducaţi de aur.

A doua zi dimineaţa, când mijiră zorile, flăcăul nostru ieşi pe şleau şi o luă către casă. Cum sosi, spuse maică-şi:

— Află, mamă, că totuşi, vântul de miazănoapte este om de treabă. Mi-a dat un ţap, dar un ţap căruia îi e de ajuns să-i spui: „Ţapule, fă-mi galbeni” şi el face îndată ducaţi de aur.

— Ce de minune! se bucură maică-sa. Eu însă în niciun chip nu pot să cred aşa ceva, până n-oi vedea cu ochii mei.

— Ţapule, fă-mi galbeni, spuse feciorul.

Ţapul însă făcu altceva, în loc de bani.

Şi iarăşi porni băiatul spre vântul de miazănoapte, spunându-i că ţapul nu face nici doi bani şi-i ceru socoteală pentru făina ce i-a împrăştiat-o.

— Flăcăule, mai mult n-am ce să-ţi dau, cuvântă vântul, doar acea vargă veche şi uitată de mine la uşă. Poate că o să-ţi fie de trebuinţă la ceva. E de ajuns să-i spui numai atât „Bate, vărguţa mea!” şi ea o să înceapă să bată până n-o să-i spui: „Opreşte-te, vărguţa mea!”

Drumul până acasă, ca şi alte dăţi, fusese lung. De aceea băiatul din nou trase la han. Numai că el prinsese de veste ce se întâmplase cu faţa de masă şi cu ţapul, de aceea cum intră în han se culcă pe o laviţă şi prinse a sforăi, ca şi cum ar dormi un somn adânc.

Stăpâna hanului chibzui că şi varga îi va fi de folos la ceva. Găsi în curtea sa una la fel, o puse lângă băieţandru şi vru s-o ia pe cealaltă, dar tocmai în acea clipă băiatul strigă: „Bate, vărguţa mea!”. Varga prinse a o snopi în bătaie, iar hangiţa fugea şi sărea peste mese şi laviţe strigând ca din gură de şarpe: „Doamne, ai milă de mine! Porunceşte acestei vergi să înceteze, astfel mă omoară!

O, am să-i întorc îndărăt şi ţapul şi faţa de masă!” După o vreme, băiatul cugetă că stăpâna hanului îşi primise răsplata pentru tot ce săvârşise şi spuse: „Opreşte-te, vărguţa mea!” După asta îşi puse faţa de masă în buzunar, luă varga în mână, legă ţapul de sfoară şi cu toată această bogăţie purcese către casă.

Bună răsplată primise pentru faină din partea vântului de miazănoapte!

Bucle de aur – Nicolae Batzaria

poveste irlandeză

în îndepărtata şi recea ţară a Norvegiei, a fost odată un oraş, al cărui nume era, pare-mi-se, Woro, un oraş trist, cum nu-i găseai nicăieri perechea. Cerul nu era mai niciodată albastru, fiind zi şi noapte acoperit de nori cenuşii. Şi totul era cenuşiu şi mohorât în oraşul Woro. în grădini nu răsărea nicio floare, în păduri nu se auzea niciun cântec de păsări. Şi ploua, ploua, aproape fără încetare.

Nimeni nu râdea şi nu era vesel în oraşul acela. Până şi nunţile erau triste, fiindcă erau nunţi fără lăutari şi fără cântece. Doar – ceea ce se întâmpla doar o dată sau cel mult de două ori pe an – când soarele izbutea să străpungă perdeaua groasă de nori cenuşii şi să se ivească în strălucirea sa pe un colţ de cer albastru, era pentru locuitorii oraşului sărbătoarea cea mai mare. Atunci li se înseninau şi lor feţele şi mai vedeai câte un zâmbet fluturându-le pe buze. Numai că aşa cum am spus, astfel de zile erau foarte rare. încolo, tot timpul, locuitorii din Woro erau trişti ca o zi ploioasă de toamnă. Trişti şi îmbrăcaţi în haine cenuşii, aşa cum era şi culoarea cerului cenuşiu, ce apăsa asupra oraşului.

Numai Cristina, o femeie tânără, se deosebea şi ca îmbrăcăminte şi ca purtare de toate femeile şi de toţi bărbaţii din oraşul Woro. Numai Cristina nu era tristă, ci pururi veselă şi zâmbitoare. în loc de haine cenuşii, ea se îmbrăca toamna în haine de culoare deschisă. Când ploua, mergea încet pe stradă, adăpostindu-se sub o umbreluţă roşie sau galbenă.

Şi iată că într-o zi, Cristina născu o fetiţă care i se părea că este copilul cel mai frumos din tot oraşul. însă Cristina dorea ca fetiţa ei să fie pe întreg pământul cea mai frumoasă. Pentru aceasta,
două zile şi două nopţi nu se culcă şi nu mâncă. Stătu să se gândească. Se gândea ce să ceară berzei năzdrăvane.

Barza aceasta era o barză bătrână, bătrână şi care aducea câte un dar fiecărui copil nou-născut. Aducea darul pe care îl cereau părinţii copilului. Unii îi cereau pentru copiii lor sănătate, alţii noroc, alţii viaţă lungă, alţii bogăţie.

„Nu vreau nimic din toate astea, îşi zise Cristina, vorbindu-şi singură. Dar ce să cer, pentru ca fetiţa mea să fie cea mai frumoasă de pe pământ?

în sfârşit, după ce se frământă cu gândul două zile şi două nopţi, zise sărind de bucurie prin odaie: „Am găsit! Am găsit!”

Şi aşa când veni barza, Cristina îi zise: „Doresc să dai fetiţei mele păr de aur adevărat şi care să fie tot atât de strălucitor ca aurul adevărat.”

Barza fu nemulţumită de cererea Cristinei. Totuşi, îi făcu pe voie. Deasupra leagănului fetiţei desfăşură aripile sale mari, făcu de câteva ori cu ciocul nişte semne tainice în aer, apoi zise Cristinei: „Dorinţa ta s-a îndeplinit. Să ştii însă că ai fost nesocotită. Va veni ziua când te vei căi şi vei plânge că ai cerut pentru copilul tău păr de aur adevărat. Eu acum te las, dar mai ţine minte ceva. Să ştii că fetiţa va muri în clipa în care îi vei tăia sau îi vei smulge măcar un fir din părul ei.” Barza plecă, zburând pe fereastra deschisă, iar Cristina rămase câteva clipe zăpăcită şi uluită de cuvintele auzite. Când îşi veni din nou în fire şi se aplecă asupra leagănului fetiţei, dete un strigăt de bucurie. Şi capul fetiţei strălucea ca soarele, buclele de păr răspândeau raze de lumină, fiind de aur adevărat. Ca să se încredinţeze şi mai bine, Cristina puse mâna pe păr şi văzu că era din aur adevărat.

în bucuria sa uită de ameninţarea berzei şi ieşi din casă, mergând să ducă vestea la femeile din vecini. în curând, vestea aceasta se răspândi în tot oraşul şi în celelalte sate şi oraşe. Cât era ziua de mare venea mulţime de oameni din toate colţurile ţării, ca să vadă minunea nemaivăzută: o fetiţă cu păr de aur adevărat. Fetiţei i s-a dat numele de Bucle de aur şi numele acesta i-a rămas.

Anii au trecut, Bucle de aur a crescut, făcându-se din ce în ce mai frumoasă. Ajunsese să fie într- adevăr cea mai frumoasă de pe pământ.

în acelaşi timp îi creştea şi părul, iar pe măsură ce creştea, se făcea, cum lesne se înţelege, mai greu, tot mai greu. Era doar păr de aur adevărat. Greutatea părului o silea pe Bucle de aur să meargă ţinând capul aplecat în jos, ba chiar încovoiată. Din păcate aceasta se ferea să umble şi stătea mai toată ziua cu capul pe pernă.

în loc să fie veselă şi mulţumită, era, dimpotrivă, tristă şi amărâtă şi plângea în ascuns pe mamă-
sa.

Nici mamă-sa nu era mulţumită. îşi dădea seama de greşeala ce făcuse şi se căia amar, dar era o pocăinţă târzie şi fără de folos. Cât despre tăiat părul, nici nu putea fi vorba: ştia doar că în aceeaşi clipă Bucle de aur ar fi murit.

într-o dimineaţă, Cristina intră în camera în care dormea fata ei. Bucle de aur visa şi vorbea în somn, zicând: „O, cât sunt de mulţumită şi de fericită că nu mai am păr de aur adevărat şi că părul meu este acum uşor, aşa că pot să umblu, pot să sar şi să alerg în voie!”

Auzind aceste vorbe, ochii Cristinei se umplură de lacrimi, care începură să cadă pe părul fetiţei... Dar, minune! îndată ce lacrimile atinseră părul frumoasei Bucle de aur, se formă în jurul capului un fel de nor auriu. Norul acesta se ridică în sus, ieşi pe fereastră şi se înălţă în văzduh.

Puţin după aceea, se trezi şi Bucle de aur şi pipăindu-şi părul simţi că nu mai este de aur, ci un păr uşor şi mătăsos. Mişcă de câteva ori capul şi văzu că nu simte nicio greutate.

Nebună de bucurie, sări din pat şi se îmbrăţişă cu mamă-sa, vărsând amândouă şiroaie de lacrimi, numai că lacrimile acestea erau lacrimi de fericire.

Privind apoi spre fereastră, văzu cum barza luă în cioc norul de aur şi zbură lin cu el, pierind în înălţimile cele albastre ale văzduhului.

Bună-credinţă şi rea-credinţă

poveste irlandeză

Au fost odată ca niciodată doi fraţi, pe unul îl chema Bună-Credinţă şi pe celălalt Rea-credinţă. Bună-Credinţă era cinstit şi un bun ajutor, dar Rea-credinţă era obraznic şi plin de minciuni, încât nu te puteai încrede în ce spunea. Mămuca era văduvă şi nu avea mare lucru din ce trăi, şi când feciorii s-au făcut mari, a trebuit să-i trimită de la ea, ca să-şi câştige fiecare pâinea. A dat fiecăruia o traistă cu mâncare, şi pe-aci le-a fost drumul.

După ce au mers atât de mult încât se lăsase seara, s-au aşezat pe un trunchi de copac doborât de furtuni şi şi-au scos traistele, şi atât erau de înfometaţi după ce merseseră toată ziua, încât o îmbucătură de mâncare mergea de minune.

„Vrei şi tu, ca şi mine, să mâncăm întâi din traista ta, câtă vreme mai e ceva în ea, şi apoi să o luăm pe-a mea?”, spuse Rea-credinţă. Da, Bună-Credinţă fu încântat de asta, aşa că s-au pus pe mâncat; dar aşa de bine s-a îndopat Rea-credinţă, încât lui Bună-Credinţă îi rămăseseră doar cojile şi bucăţile arse de lipie şi resturile. Dimineaţă au mâncat iară din mâncarea lui Bună-Credinţă, şi seara la fel; dar apoi nu mai rămăsese nimic în traista lui.

După ce au mers până la lăsarea serii şi trebuiau din nou să mănânce, vru Bună-Credinţă să mănânce din traista fratelui; dar Rea-credinţă spuse nu, căci mâncarea era a lui, şi că nu îi ajungea decât pentru el.

„Da, dar tu ai mâncat din traista mea cu mâncare câtă vreme a fost ceva în ea”, spuse Bună- Credinţă.

„Da, dacă eşti aşa un prost şi îi laşi pe alţii să-ţi mănânce mâncarea, atunci să-ţi fie de bine”, spuse Rea-credinţă; „acum stai şi înghite în sec”.

„O, da, Rea-credinţă te cheamă şi de rea-credinţă eşti, şi aşa ai fost tot timpul”, spuse Bună- Credinţă.

Când Rea-credinţă auzi asta, fu lovit de furie, se repezi la fratele lui şi îi scoase ochii. „Acum o să poţi vedea dacă oamenii sunt de bună-credinţă sau de rea-credinţă,

mama ta de orbete[41]!, spuse îndepărtându-l astfel de lângă el.

Bună-Credinţă, săracul, se porni şi el de-acum, dibuind drumul spre pădurea deasă; orb şi singur era, şi nu ştia de ce să se apuce. Dar dădu de un tei zdravăn, şi se gândi că s-ar putea căţăra în el şi să petreacă noaptea acolo, la adăpost de sălbăticiuni. „Când păsările or începe să cânte, atunci voi şti că e dimineaţă, şi atunci voi putea să am îndrăzneala să orbecăiesc mai departe”, se gândi el căţărându-se în copac.

Stătu el ce stătu, când auzi că vine cineva şi începe să gătească şi să deretice sub copac, şi chiar pe urmă veniră mai mulţi şi îşi dădură bineţe, şi auzi că erau ursul şi lupul, vulpea şi iepurele, care veniseră să sărbătorească noaptea de Sânziene. începuseră să mănânce şi să se simtă bine, şi pe când au gătat, s-au apucat să povestească.

Şi spuse vulpea: „N-aţi vrea să spunem fiecare câte o povestioară, cât stăm aici?”

Ba da, suna chiar bine, ar fi nostim, spuseră ei, aşa că ursul îi dădu drumul – pentru că el era acum cel mai nobil -:

„împăratul Angliei are vederea aşa de proastă”, grăi ursuleţul, „încât nu poate vedea nici la un cot[42] în zare; dar dacă s-ar urca în teiul ăsta dimineaţa, cât încă e rouă pe frunze, şi ar lua roua şi s-ar da cu ea pe la ochi, şi-ar recăpăta vederea, la fel de bună pe cât a avut-o cândva.”

„Da”, spuse lupul, „şi regele Angliei mai are şi o fiică surdo-mută; dar dacă ar şti el ce ştiu eu, curând i-ar găsi leac. Mai an, când a mers la altar, a scuipat afară anafura, şi atunci a venit o broască

41 în textul original, „Blindebukk”, al cărui echivalent românesc este jocul „baba-oarba”, făcând referire la protagonistul care stă în mijlocul celorlalţi, legat la ochi, încercând să-i ghicească pe ceilalţi

42 unitate de măsură românească, pentm lungime, echivalentul aproximativ în metri (0.637m în Moldova sau 0.664m în Muntenia) a unităţii de măsură norvegiene „alen” (0.6275m)

mare şi a înghiţit-o; doar dacă ar săpa sub podea, ar găsi broasca, stă în genunchi şi anafura i-a rămas în gâtlej. Dacă ar tăia broasca şi ar lua pâinea ca să i-o dea fetei împăratului, ar fi şi ea din nou ca toţi oamenii, şi la auz şi la vorbă.”

„Da, da”, spuse vulpea, „dacă împăratul Angliei ar şti ce ştiu eu, atunci nu şi-ar mai bate capul cu apa de la curtea sa; sub bolovanul cel mai mare din mijlocul curţii se află cel mai curat izvor de apă pe care cineva şi l-ar dori, numai de-ar şti să sape acolo.”

„Da”, spuse iepurele, „împăratul Angliei are cea mai minunată livadă din tot ţinutul, dar încă nu rodeşte mai mult de câteva mere necoapte; pentru că un lanţ uriaş de aur înconjoară de trei ori grădina. Dacă l-ar dezgropa, ar fi cea mai frumoasă grădină din toată împărăţia.”

„Da, dar acum e târziu în noapte, şi trebuie să mergem iar acasă”, spuse vulpea, şi o porniră pe drumul lor împreună.

După ce au plecat, Bună-Credinţă a adormit, acolo unde stătea el în tei; dar când păsările au pornit să cânte dimineaţa, s-a trezit din nou, şi a luat rouă de pe frunze şi s-a dat cu ea pe ochi; şi atunci a văzut la fel de bine cum vedea înainte ca Rea-Credinţă să-i scoată ochii.

Apoi a pornit drept spre curtea împăratului Angliei şi a cerut să fie primit la muncă, şi a fost primit de îndată.

într-o zi a ieşit împăratul afară în curte, şi după ce a mers o vreme pe-afară, a cerut să bea din fântâna lui, pentru că era arşiţă şi el era însetat; dar când i-au adus linguroiul cu apă, era şi tulbure, şi nămoloasă şi rea. Atunci împăratul se ofuscă îngrozitor.

„Nu cred că e vreun om în toată împărăţia care să aibă apă aşa de rea în curtea lui, şi, colac peste pupăză, pentru ea trebuie să bat cale lungă peste munţi şi văi!”, spuse împăratul.

„Da, dar dacă mă vei lăsa să pun oamenii să spargă bolovanul cel mare care stă în mijlocul curţii, o să ai parte de apă multă şi bună”, spuse Bună-Credinţă.

Da, de bună seamă împăratul era gata să facă asta, şi nu mai înainte de a muta bolovanul şi de a săpa o vreme, ţâşnea izvorul clar la lumina zilei, limpede şi zdravăn ca şi cum ar fi venit dintr-un butoi; şi apă mai limpede nu se găsea în toată Anglia.

După o vreme ieşi împăratul iarăşi în curte; şi veni zburând un şoim uriaş, după orătăniile sale, şi toţi băteau din palme şi strigau: „Uite-l cum zboară! Uite-l cum zboară!” împăratul luă puşca şi ochi; dar nu putea să vadă departe. Şi atunci a lăsat-o baltă. „Numai de-ar da Domnul să aibă cineva leac pentru ochii mei! în curând o să orbesc de tot”, spuse împăratul. „Ţi-oi spune eu”, grăi Bună- Credinţă, şi îi povesti ce a făcut el; şi a mers împăratul până la tei, în aceeaşi seară, poţi să-ţi dai seama, şi s-a făcut bine de îndată ce şi-a dat cu roua ce era pe frunze dimineaţa.

De atunci la nimeni n-a mai ţinut împăratul aşa de mult ca la Bună-Credinţă; el trebuia să fie cu el peste tot unde mergea şi stătea, şi acasă şi la depărtare.

Aşa se face că într-o zi mergeau împreună prin livadă.

„Eu chiar nu pricep cum stă treaba”, spuse împăratul; „nu e om în toată Anglia care să cheltuiască atâta de mult ca mine pentru livada lui, şi încă nu pot face niciun singur pom să rodească mai mult decât corcoduşe.

„Da, da”, spuse Bună-Credinţă, „dacă îmi vei da ceea ce înconjoară grădina ta de trei ori, şi oameni să dezgroape acel lucru, atunci grădina va rodi.”

Da, regele voia de bună seamă; Bună-Credinţă a primit oameni şi cele de trebuinţă ca să sape, şi până la urma a scos afară tot lanţul de aur. Bună-Credinţă era acum un om putred de bogat, cu mult mai bogat decât însuşi împăratul, dar acesta din urmă era tare mulţumit, căci acum livada rodea aşa de mult încât pe deal ramurile atârnau de atâta greutate, iar mere şi pere aşa de dulci nicicând nu mai gustase.

într-o zi Bună-Credinţă şi împăratul se plimbau şi vorbeau împreună; atunci trecu fata împăratului pe lângă ei, şi atunci când o văzu, împăratul se făcu negru de supărare.

„Nu e păcat ca o fată de împărat atâta de frumoasă cum e a mea, să nu prindă grai?”

„Da, dar există leac pentru asta”, spuse Bună-Credinţă.

Când împăratul o auzi şi pe-asta, fu atât de bucuros, încât îi promise fata şi jumătate din împărăţie, dacă o s-o facă bine din nou.

Bună-Credinţă luă o mână de oameni cu el la biserică şi dezgropă de acolo broasca ce stătea în genunchi la altar, o tăie şi scoase pâinea pe care o dădu fetei de împărat – şi ea fu de-acum ca toţi ceilalţi oameni, căci vorbi de îndată.

Acum o primi Bună-Credinţă pe fata de împărat şi făcură aşa o nuntă încât să se audă şi să se vorbească de ea în toată împărăţia.

în timp ce lumea dănţuia la nuntă, veni un sărăntoc care ceru o fărâmă de mâncare, şi arăta aşa de zdrenţăros şi vai de capul lui, că lumea îşi făcea cruce când îl vedea; dar Bună-Credinţă l-a recunoscut de îndată, şi văzu că era fratele lui, Rea-Credinţă.

„Mă recunoşti?”, spuse Bună-Credinţă.

„O, unde să fi văzut eu un stăpân aşa de mare?”, spuse Rea-Credinţă.

„Şi totuşi m-ai mai văzut”, spuse Bună-Credinţă; „mie mi-ai scos ochii, chiar acum un an. Rea- Credinţă te numeşti, şi de rea-credinţă eşti, asta am spus şi asta spun încă; dar totuşi eşti fratele meu, şi de aceea vei primi un dram de mâncare, şi apoi poţi merge la teiul unde am stat şi eu acum un an. De vei auzi ceva care să-ţi aducă noroc, atunci vei fi fericit.”

Da, Rea-Credinţă nu a aşteptat să i se spună de două ori. „Dacă Bună-Credinţă a avut atâta folos că a stat în tei încât s-a făcut împărat peste jumătate din Anglia de anul trecut, atunci...”- se gândi el; se porni la drum şi ajunse la tei şi se căţără în el.

Nu stătu mult, că veniră iară toate animalele şi mâncară şi băură şi petrecură noaptea de Sânziene sub tei. Şi după ce au mâncat, vulpea a vrut ca ei să spună iar povestioare, şi atunci de bună-seamă că ar fi auzit şi Rea-Credinţă, căci pentru asta îi erau urechile pregătite. Dar ursul era îmbufnat şi zise mormăind: „Cineva a purtat bârfa despre ce am povestit noi anul trecut, de aceea acum vom pune sub tăcere tot ce ştim.” Şi atunci animalele şi-au urat noapte bună şi s-au despărţit, şi Rea- Credinţă

rămase la fel de înţelept ca şi înainte.
Căci de aceea se numea Rea-Credinţă şi de rea-credinţă era.

Vântul, soarele şi gerul

poveste irlandeză

într-o bună zi, Soarele şi Gerul s-au certat aprig. De ce? Soarele avea pretenţia că el e cel mai puternic, iar Gerul susţinea că el era cel mai grozav.

— Să mergem să ne judece Vântul, prietenul nostru, spuse Soarele.

— Mă încred în dreptatea lui, se arătă de aceeaşi părere fi Gerul. Şi o porniră împreună la judecată, spre reşedinţa Vântului. Ajunşi acolo, Soarele ceru voie să-şi spună primul păsul:

— Vântule, am venit la tine să-ţi cerem să judeci tu cu dreptate care din noi e mai puternic? Dacă vreau, eu înfierbânt tot... ard cu putere... şi...

Şi Vântul nu-l lăsă să spună mai departe. Ci vorbi el:

— Şi... şi... dacă viu eu şi suflu un vânt rece, unde mai e puterea ta? Ia să-l ascultăm şi pe Ger.

Puţin cam încurcat, Soarele se văzu nevoit să-l lase să vorbească pe prietenul său cu care se
ciorovăise.

— I-am spus eu că sunt mai puternic decât el. Dacă vreau îngheţ totul în calea mea. Şi nu mi-e teamă de nimic! spuse Gerul cu mândrie.

— Nu stau lucrurile chiar aşa, spuse Vântul. Toată puterea ta se topeşte când apare Soarele. Iar dacă eu nu vin să-ţi ţin tovărăşie, puterea ta de asemeni scade, căci Ger liră vânt... nu mai este atât de puternic, atât de aspru... Mergeţi liniştiţi la casele voastre şi fiţi prieteni ca şi până acum, căci niciunul nu-i mai puternic decât altul. Să ne facem mai departe toţi trei datoria fără să ne mai punem astfel de întrebări!

Şi zicând acestea, Vântul suflă o briză caldă, prietenească asupra amândurora şi-şi luă rămas-bun de la ei.

Poveste năstruşnică

poveste irlandeză

A fost odată un tată care avea trei feciori. Cât au fost ei mici, s-a ocupat singur de ei, căci mama lor pierise de la ultimul băiat născut. Dar când au mai crescut copiii, i-a lăsat pe fiecare să se ducă unde o vedea cu ochii, ca să-şi aleagă ce meserie ar fi vrut ei. Le-a dat un termen de trei ani. Şi după trei ani, la ziua hotărâtă de cei trei fii, împreună cu tatăl lor, aveau să se întâlnească în casa părintească şi acolo fiecare să spună ce reuşise să înveţe între timp.

Plecară băieţii şi după trei ani sosiră acasă, la tatăl lor, şi tatăl lor începu să-i întrebe pe rând:

— Bine ai venit, feciorul tatii! Ia spune tu, pe unde ai cutreierat, ce-ai învăţat să faci?

Şi feciorul lui mai mare, Albert, se grăbi să-i răspundă:

— Dragă tată, eu m-am oprit la un cioplitor de lemne care m-a învăţat să fac tot felul de lucruri minunate din orice bucăţică de lemn.

— Bravo, bravo, feciorul tatii! Ai să lucrezi cinstit şi ai să-ţi câştigi pâinea toată viaţa, îi spuse tatăl său.

— Eu, tată, începu mijlociul, pe nume Anatol – sunt un ochitor neîntrecut. Am stat mult timp la un pădurar şi împreună cu el vânam toată ziua, de la distanţe

nemăsurate, eu nimeream fără greş prada.

— Tată, eu, încheie Prâslea, pe nume Astor, nici nu ştii ce daruri am! Am trăit în inima unei păduri îndepărtate foarte, în coliba unui vrăjitor. El ne-a învăţat cum să cunosc graiul păsăresc şi tot el ne-a învăţat să cunosc puterea fiecărei ierbi din pădure. Cum văd o iarbă, ştiu daca-i tămăduitoare sau nu, dacă-i dătătoare de viaţă sau dătătoare de moarte.

— Mă bucur, feciorii tatii, că nu degeaba v-am trimis în lume. Acum, cu ce ştiţi voi şi ce ştiu eu, sper să putem trăi liniştiţi şi fără griji, le vorbi tatăl lor. Dar în timp ce el le vorbea, cel mic ieşi tiptil-tiptil pe uşă afară. Tocmai se pregătea unul din fraţi să iasă după el, să vadă ce face când dădu nas în nas cu Astor, care voia să intre din nou în casă pentru a le destăinui tuturor ce auzise el de la o pasăre în zbor:

— Nu ştiţi voi ce-am auzit de La pasărea care m-a chemat afară! Mi-a destăinuit că regele a dat sfoară în ţară că fata lui cea mică a fost răpită de un balaur şi dusă nu ştiu pe ce stâncă şi cine i-o va aduce înapoi, va primi de la el zece saci cu galbeni şi, dacă va voi, îl va face şi sfetnicul lui. Ce spuneţi, băieţi? N-am putea fi noi trei, vitejii care să ne încumetăm să-i aducem înapoi fata regelui? îi întrebă Astor pe fraţii lui.

— Ba da! sări Albert. Eu vă fac barca cu care să trecem marea, ea să ajungem la stânca iadului, căci acolo am auzit şi eu că se află un balaur înfiorător. Pesemne că el o fi furat-o.

— Da, ne încumetăm la vitejia asta! spuse şi Anatol. De la orice distanţă l-oi vedea, îi voi putea ochi cu o mie de săgeţi! Vom scăpa de el şi vom scăpa şi fata de sub vraja lui!

Tatăl lor îi ascultă pe fiecare în parte, şi judecând el că nu le-ar strica deloc zece saci cu galbeni, le ură drum bun şi-i lăsă să se pregătească de ducă. Până a doua zi, barca era gala făcută. Anatol îşi umplu tolba cu săgeţi şi-şi zvârli arcul pe umăr. Astor sări primul în barcă, după el şi fraţii lui şi luându-şi rămas-bun de la bătrân, o porniră în larg, la stânca balaurului cel fioros, din ghearele căruia aveau s-o smulgă pe biata copilă.

Anatol, care avea cel mai ager ochi dintre ei trei, văzu de la mare distanţă stânca, ba chiar zări şi fata şi pe balaurul care o păzea. Niciuna, nici două, se apropiară de stâncă ocolind-o prin spate. Astor, cel mai mic şi mai vioi, se furişă pe stâncă şi o luă pe fată de lângă balaurul care dormea. Dar nu se îndepărtă prea mult cu barca pe apă, că balaurul se şi trezi şi, prefăcut într-o pasăre uriaşă, ca să poată, zbura mai iute spre ei, când voi să se repeadă asupra bărcii, Anatol, ochitorul vestit, îi
înfipse săgeţile, una după alta, în trup, de-l doborî imediat în adâncul apei. Fata, mai-mai să-şi dea duhul de atâta spaimă, zăcea mai mult moartă decât vie. Scăpaţi do furia balaurului, cei trei feciori erau îngrijoraţi de răul fetei. Dar o iarbă miraculoasă de-a lui Astor o readuse la viaţă. Voioşi, se îndreptară spre casa tatălui lor şi împreună cu el merseră la palatul regelui, să-i ducă fata vie şi nevătămată. Regele primi cu toate onorurile, ne venindu-i să-şi creadă ochilor, când o revăzu pe fată. Se grăbi să dea poruncă de masă mare şi totodată fură aduşi şi cei zece saci cu galbeni, făgăduiţi ca răsplată. Aveau să-i împartă frăţeşte între ei toţi. Dar întrebarea era, care din ei să primească slujba de sfetnic al regelui?

— Eu am făcut barca! Altfel, cum am fi ajuns la stânca iadului? se grăbi Albert.

— Dar eu am răpus balaurul, prefăcut în pasăre uriaşi, altfel ne nimicea pe toţi!

— Tot ce-aţi grăit voi, fraţii mei dragi, e adevărat. Dar dacă eu nu desluşeam graiul păsării, care m-a vestit de păţania fetei regelui, şi n-aveam la mine iarba de leac să-i tămăduiesc răul stârnit de spaima cea mare prin care trecuse, n-ara fi ştiut de nimic şi acum n-am fi avut de ce să ne aflăm aici la palat – încheie cel mic, Astor.

Regele îi ascultă pe toţi, neştiind căruia să-i ofere slujba de seamă, de la palat

Când îl frământa mai mult încurcătura în care se afla, tatăl băieţilor glăsui:

— Cred că meritul e al meu că am făcut oameni adevăraţi din copiii mei; datorită mie ştiu ei tot ceea ce ştiu azi!

Regele împărtăşi vorbele bătrânului înţelept şi-i dărui cu dreptate slujba de sfetnic al palatului. Băieţii n-au mai avut nimic de adăugat, şi luând cei zece saci cu galbeni, după ce se ospătară regeşte la masa regelui, plecară mulţumiţi şi nerăbdători să-şi împartă răsplata vitejiei lor.

Zâna şi fata cea săracă

poveste irlandeză

Departe, departe, într-o pădure deasă. Locuiau odată, de mult, doi tineri frumoşi, dar tare săraci, într-o bună zi femeia născu o mândreţe de copil, o fată cum alta nu mai era sub soare. Dar părinţii ei erau aşa de sărmani, încât nu credeau că vor găsi pe cineva care să-i fie naş copilului.

S-au gândit ei ce s-au gândit şi cu mare tristeţe în suflet, tatăl fetiţei a hotărât să meargă chiar a doua zi să caute nişte naşi pentru copilul lor.

Merse omul cât era pădurea de mare, dar nu găsi pe nimeni care să vrea să-i fie naş fetiţei lor. Pe când se întorcea, seara, acasă, abătut, îi apăru deodată în faţă o femeie frumoasă, aşa de bună şi de blândă, o zână, că omului parcă îi veni puţin inima la loc. Zâna îi spuse pe dată că se învoieşte să fie naşă fetiţei, dar cu o condiţie: copilul să rămână la ea pentru totdeauna.

Omul, neştiind ce să facă, îi spuse că, mai întâi, trebuie să se sfătuiască cu nevasta lui. Dar când ajunse acasă şi îi povesti cele întâmplate, mama fetei nici nu a vrut să audă. Nu-şi va da fata nici în ruptul capului.

Aşa că, a doua zi, omul nostru plecă iarăşi să-şi încerce norocul, dar nici de această dată nu găsi naşi pentru fetiţa lor. Tocmai când se întorcea acasă, gândindu-se la ce avea de făcut, apăru din nou zâna cea bună şi îi spuse că ea nu s-a răzgândit şi că dacă nici ziua următoare nu vor găsi naşii căutaţi, ea va veni să ia fetiţa, şi plecând, zâmbi, aşa că omul mai prinse curaj gândindu-se că zâna cea frumoasă nu va fi o naşă rea pentru copilul lor.

Totuşi omul se duse şi a treia zi prin pădure, tot sperând să găsească naşi şi să-şi păstreze copilul. Doar înspre seară zări pe cineva venind spre el prin desiş; nu era altcineva decât zâna cea frumoasă, care nu-şi uitase făgăduiala.

Părinţii fetei i-o încredinţară cu lacrimi în ochi, iar zâna le promise că o va boteza. O luă la ea acasă şi micuţa crescu în câţiva ani de nu o mai puteai recunoaşte. Mama ei vitregă era întotdeauna bună şi blândă cu ea şi ii vorbea frumos.

Când fetiţa crescu destul de mare, încât să înţeleagă tot ce i se spune, zâna plecă într-o călătorie.

— Ai voie să te plimbi pe unde vrei, îi spuse fetiţei. Doar la trei camere nu ai voie nici măcar să deschizi uşa. Acum vino să-ţi arăt care sunt acestea, spuse ea, şi plecă.

Dar fata nu putu să reziste curiozităţii şi se duse doar să întredeschidă uşa. Cum băgă capul pe uşă însă, zări o stea strălucitoare ce-şi luă zborul de îndată.

Când se întoarse zâna acasă şi văzu isprava fetei a fost tare necăjită. Astfel că îi spuse copilei că, de atunci înainte, nu mai avea ce căuta în casa ei, că o alungă. Dar fetiţa atât plânse şi se rugă, încât, până la urmă, zâna o iertă şi o lăsă să stea mai departe la ea.

După un timp, zâna cea bună trebui din nou să plece şi îi atrase atenţia fetei că în celelalte două camere nu are voie să intre orice-ar fi.

Copila a vrut să fie ascultătoare şi să-şi ţină promisiunea făcută, dar rămasă singură se plictisi şi începu să se tot întrebe: „Oare ce o fi ascuns în celelalte două

camere”? şi nu se putu opri să nu deschidă puţin o uşă.

Nici nu apucă gata să privească înăuntru, că luna şi zbură pe lângă chipul ei, şi dispăru.

Când se întoarse zâna acasă şi nu mai găsi luna la locul ci, a fost nespus de tristă şi îi spuse fetei că de astă dată chiar nu mai poate locui sub acelaşi acoperiş cu ea. Să-l strângă deci lucrurile şi să plece. Dar fetiţa plângea de ţi se rupea inima şi o ruga atât de frumos să o ierte şi de această dată, aşa că, până la urmă, mama el vitregă, care era atât de bună, o lăsă iarăşi să stea în casa ei.

Nu după mult timp zâna plecă din nou. Speriată de isprăvile sale, fata era hotărâtă ca acum să respecte dorinţa mamei ei. Ştia că nu trebuie cu niciun chip să încerce să intre în cea de a treia cameră dar, după ce zâna plecă şi rămase singură, copila se plictisi din nou: „Ce grozav trebuie să fie să vezi cea de-a treia cameră.” Dar parcă tot n-ar fi vrut să-şi încalce promisiunea şi să n-o mai supere pe zâna cea bună şi frumoasă dar, ca şi înainte, se trezi în faţa celei de-a treia uşi şi deodată simţi că trebuie să intre şi să vadă măcar puţin.

Abia puse mâna pe clanţă, că soarele şi dispăru din faţa ei. Când se întoarse zâna şi văzu că dispăruse şi soarele, aproape că se îmbolnăvi de supărare şi îi spuse fetei că de atunci înainte să nu o mai vadă în faţa ochilor.

Fata plânse şi mai tare, o rugă şi mai frumos pe zână să nu o gonească, dar de astă dată mama adoptivă rămase neînduplecată.

— Nu, vei pleca acum, acum trebuie să te, pedepsesc pentru toate suferinţele pe care mi le-ai pricinuit. Dar, ca să nu zici că sunt rea, am să te las să alegi. Ce vrei? să fii foarte frumoasă, dar să nu poţi vorbi, ori să fii urâtă, urâtă, însă să vorbeşti? Te vei duce departe de mine şi de casa mea

— Vreau să fiu frumoasă! spuse fata printre lacrimi. Şi aşa se întâmplă, dar din clipa aceea copila amuţi. Cum plecă de la mama ei vitregă, merse ea ce merse şi se trezi într-o pădure aşa de mare şi de deasă că, oricât ar fi mers, tot nu ar fi ajuns la capăt. Şi, cum era seară şi noaptea se apropia, fata se urcă într-un copac ce creştea falnic lângă un izvor şi se hotărî să doarmă acolo.

într-un luminiş de pădure se înălţa un castel fără pereche. De acolo, în zori, venea o slujitoare să ia apă pentru ceaiul prinţului, stăpânul castelului. A doua zi de dimineaţă când se aplecă cu ulciorul, la izvor, slujitoarea văzu în oglinda apei un chip neasemuit de frumos şi, crezând că e chipul ei, se întoarse minară la castel şi spuse:

— Sunt atât de frumoasă, încât nu mai vreau să mai aduc apă pentru prinţ.

Aşa că prinţul trebui să trimită o altă slujitoare. Dar şi aceasta se întoarse repede la castel şi-i spuse prinţului să trimită pe altcineva. O frumuseţe ca ea nu avea ce să caute în pădure.

Prinţul, mirat, trebui să se ducă singur să-şi ia apa, dornic totodată să afle ce s-a întâmplat cu cele două slujnice ale căror chipuri numai frumoase nu erau.

De cum ajunse la izvor şi se aplecă după apă, zări şi el chipul frumos oglindit de izvor şi, când se uită în sus, zări fata stând cuminte între frunzele copacului. Era cea mai frumoasă fată pe care o zărise vreodată. O dădu jos din copac şi o luă cu el acasă şi se hotărî să o facă prinţesa lui.

Auzind acestea, mama prinţului se împotrivi.

— Nici măcar nu ştii cine e, de unde vine, cine-i sunt părinţii, poate fi chiar o vrăjitoare.

Dar prinţul nu o ascultă şi o luă pe fată de soţie. După un timp, prinţesa aduse pe lume un prinţişor dolofan şi frumuşel, de mai mare dragul.

După ce născu, se ivi ca din pământ mama ei vitregă: crestă uşor degetul mic al bebeluşului, mânji cu sânge buzele, şi degetele prinţesei şi spuse:

— Ai să fii tot atât de supărată cât am fost eu, când ai lăsat steaua cea strălucitoare să iasă din cameră! Şi plecă cu micuţul.

De cum se iviră zorile, slujitorii îi spuseră îngroziţi prinţului că prinţesa şi-a prăpădit copilul. Prinţului nu i-a venit să creadă că soţia lui cea gingaşă a putut să

facă aşa ceva şi i-a luat apărarea faţă de toată lumea, scăpând-o de pedeapsa ce i se pregătea.

Nu după mult timp prinţesa născu din nou un copilaş, de data aceasta de două ori mai voinic şi mai drăgălaş ca primul. Dar şi acum se întâmplă la fel ca şi prima dată, iar la plecare zâna spuse:

— Ai să fii tot atât de necăjită cât am fost eu când a dispărut luna din cea de a doua cameră!

Prinţesa plânse amar, dar nu reuşi să o înduplece pe zână şi rămase şi tară cel de-al doilea copil.

De data aceasta împărăteasa mamă îşi sfătui fiul să o ardă pe prinţesă pe rug pentru cele
întâmplate. Prinţul îi luă şi de această dată apărarea, dar cu greu reuşi să-şi scape soţia de pedeapsă.

Peste puţin timp, prinţul se bucură, căci prinţesa aduse pe lume al treilea bebeluş, de trei ori mai frumos şi mai puternic decât cel dintâi.

De cum se lăsă noaptea însă, mama vitregă se ivi din nou şi, după ce mânji iarăşi mâinile şi gura prinţesei cu sângele micuţului, spuse:

— Ai să fii tot atât de mâhnită cât am fost eu când a dispărut soarele. Şi de îndată se topi în zare.

De data aceasta, oricât se strădui prinţul să-şi apere soţia, totul a fost în zadar. Prinţesa trebuia
arsă pe rug pentru faptele ei. Dar de îndată ce o aşezară pe rug, se ivi zâna ţinând primii doi copii de mână şi pe cel de-al treilea în braţe. Se duse direct la prinţesă şi-i spuse:

— Ţi-am adus copiii înapoi. Ţi-i poţi lua. Eu sunt zâna cea bună şi-ţi dau copiii, pentru că acum eşti tot atât de deznădăjduită cât am fost şi eu când am rămas fără stea, lună şi soare. Ai fost pedepsită pentru ceea ce ai făcut şi de acum înainte ai să poţi vorbi din nou.

Prinţul şi prinţesa au fost atât de fericiţi, cât nu se poate spune. Şi au trăit împreună ani mulţi cu bucurie şi până la urmă, prinţesa-mamă a îndrăgit-o şi ea pe fata cea frumoasă crescută de zâna cea bună.

Vulpea care a rămas singură

poveste irlandeză

A fost odată ca niciodată un vulpoi de toată frumuseţea şi o vulpiţă roşcovană, ce locuiau într-o căsuţă în pădure. Se înţelegeau de minune şi trăiau tare bine împreună. Dar se făcu aşa că într-o bună zi vulpoiul cel frumos se furişă în coteţul din curtea unui ţăran şi jumuli tot ce întâlni în cale: raţe, găini şi puişori.

Se vede treaba că vulpoiul a fost tare lacom, căci, cum ajunse înapoi acasă, se îmbolnăvi şi muri. Ce mai jale e fost atunci în casa vulpoiului! Toate vulpile vecine plângeau şi jeleau – dar degeaba; vaietele şi lacrimile lor nu-l puteau învia pe bietul vulpoi.

De abia îl îngropară pe vulpoi şi nici nu terminară bine praznicul, câţ la uşa căsuţei, şi începură să apară peţitori pentru cumătră vulpe.

în prima sâmbătă: cioc, cioc, cioc la uşă, de trei ori.

— Du-te tu, Korse, să vezi cine bate, spuse cumătră vulpe.

Trebuie să spunem că vulpiţa avea o pisică sălbatica ce o ajuta la treburile gospodăreşti, pe nume Korse. Când deschise uşa, Korse zări un urs în prag.

— Bună seara! spuse ursul.

— Bună să-ţi fie inima! răspunse Korse.

— Acasă-i cumătră vulpe? întrebă el.

— Acasă, înăuntru! spuse pisica.

— Şi cum se simte vulpiţa în astă-seară? E bine dispusă, e veselă sau e supărată? întrebă iarăşi ursul.

— Vai, vai sărăcuţa! îşi plânge bărbăţelul mort şi are nasul umflat şi roşu de atâta plâns şi nu are cui cere un sfat bun.

— Roagă-o să iasă puţin din casă; am eu un sfat bun pentru ea. Auzind acestea, pisica intră în casă şi îi povesti totul stăpânei sale.

— Cine a bătut la uşă şi mi-a tulburat linişte? întrebă vulpiţa.

— E un peţitor, răspunse pisica, şi te roagă să ieşi puţin din casă şi să-ţi dea un sfat bun.

— Dar cum e la înfăţişare? întrebă vulpea curioasă.

— E arătos, cumsecade şi maroniu, răspunse Korse, are o fire deschisă şi vitează.

— Spune-i să plece, spune-i să plece! N-am nevoie de sfatul său!

Korse se întoarse întredeschise „uşa şi-i strigă ursului:

— Stăpâna mea te roagă să pleci acasă. Nu are nevoie de sfatul tău.

— Aşa? Ei, nu-i nimic, nu-i nicio supărare. Şi ursul plecă pe drumul pe care venise.

Sâmbăta următoare bătu iarăşi cineva la uşă. De data asta, în pragul uşii, apăru un lup.

— Bună seara! spuse lupul.

— Bună să-ţi fie inima! răspunse Korse.

— Acasă-i cumătră vulpe? întrebă el.

— Da, i-acasă, înăuntru, spuse pisica.

— Şi cum se simte vulpiţa în astă seară? E bine dispusă, e veselă sau e supărată? întrebă iarăşi lupul.

— Vai, vai îşi plânge bărbăţelul mort şi are nasul umflat şi roşu de atâta plâns şi nu are cui cere un sfat bun.

— Roagă-o să iasă puţin din casă, am eu un sfat bun pentru ea.

— Cine este acela ce dă târcoale casei şi-mi tulbură liniştea? o întrebă vulpea pe Korse.

— Ei, cine să fie? Un peţitor, răspunse Korse, şi te roagă să ieşi puţin din casă să-ţi dea un sfat bun.

— Mai întii să-mi spui cum arată, zise vulpiţa.

— Pare drept, cumsecade, destul de înalt şi cenuşiu.

— Spune-i să plece, spune-i să plece! N-am nevoie de sfatul său, spuse vulpea şi de astă dată.

Şi, auzind lupul acestea, făcu imediat calea-ntoarsă.

A treia sâmbătă apăru la uşa cumetrii vulpi un iepuraş.

— Bună seara! spuse el, când pisica Korse veni să deschidă.

— Bună să-ţi fie inima! răspunsa Korse. Să ştii că au fost şi alţi peţitori înaintea ta.

— Ei, de! Fiecare îşi încearcă norocul!

Şi întrebă şi el dacă cumătră vulpe e acasă şi cum se simte.

— Vai de mine, vai de mine, se vaită pisica, îşi plânge bărbăţelul mort şi are nasul umflat şi roşu de atâta plâns şi nu are cui cere un sfat bun.

— A, dacă-i aşa, roag-o să iasă doar puţin din casă şi am să-i dau eu un sfat bun.

— Cine e acolo? Cine se tot învârteşte pe aici? Cine-mi tulbură liniştea?

— Cine să fie? Un peţitor, răspunse Korse. Vulpiţa dori şi de astă dată să ştie cum arată peţitorul.

— Pare cinstit, e frumuşel, zglobiu şi alb.

— Spune-i să plece, spune-i să plece! N-am nevoie de sfatul său, răspunse iarăşi vulpea.

Şi aşa veni şi a patra sâmbătă ca şi până acum un peţitor se ivi la uşa vulpiţei.

— Du-te şi vezi cine e! îi spuse cumătră vulpe lui Korse, după ce se auzi cea de-a treia bătaie în uşă.

Pisica se duse la uşă! Când deschise ce să vadă? Un vulpoi de toată frumuseţea.

— Bună seara! Ce mai faci tu, pisicuţo?

— Mulţumesc de întrebare. Sunt bine, sănătoasă, vulpoiule!

— Acasă-i cumătră vulpe?

— Da, dar vai de ea, sărăcuţa! îşi plânge toată ziua bărbăţelul mort şi are nasul umflat şi roşu de atâta plâns şi nu are cu cine se sfătui.

— Roagă-o să iasă puţin afară, că am eu un sfat bun pentru ea.

Ca de obicei, Korse se duse să-i spună stăpânei sale dorinţa peţitorului.

— Cine este cel ce face atâta gălăgie, de-mi tulbură liniştea? întrebă vulpea.

— Ei, mai întrebi?! Este un peţitor şi te roagă şi el să ieşi puţin afară să-ţi dea un sfat bun.

— Dar acesta cura arată? întrebă vulpiţa curioasă.

— E frumos, prietenos, cu o coadă mare şi roşie întocmai ca răposatul tău bărbat.

— A, dacă-i aşa, Korse, pofteşte-l iute înăuntru. Adu-mi repede papucii şi podoabele şi ajută-mă să-mi îmbrac rochia. Parcă zbor de fericire!

Se hotărâră să fie tovarăşi de viaţă şi stabiliră pe dată ziua căsătoriei. Din fericire vulpoiul acesta nu mai dădu târcoale coteţelor ţăranului din vecinătate, aşa ci vulpiţa şi vulpoiul trăiră mulţi ani fericiţi şi or mat trăi şi azi dacă or mai avea zile.

Al treisprezecelea purceluş

poveste irlandeză

Undeva, în ţinuturile îndepărtate ale Norvegiei, era o fermă frumoasă şi bogată ce se numea Heia.

Acolo trăia un băieţel, pe nume Ola-Ola, împreună cu tatăl său şi cu mama sa. Ola-Ola avea nouă ani. Deşi era mititel, era priceput la toate. Dar cel mai mult îi plăcea să se ocupe de animale. Avea grijă, cât era ziua de lungă, să nu le lipsească nici mâncarea, nici apa. Trebuie să mai spunem că la ferma Heia erau foarte multe vieţuitoare şi Ola-Ola le iubea pe toate. Aşa că Ola-Ola avea toată ziua de lucru.

Într-o bună zi, purcica cea mare aduse pe lume treisprezece purceluşi mici şi dolofani, de toată frumuseţea. Tare mult se bucură întreaga familie, dar tatăl spuse că numai doisprezece purceluşi vor putea fi hrăniţi de mama lor. Pentru al treisprezecelea, laptele nu ajungea. Aşa că, cu toată mâhnirea, un purceluş va muri, în cele din urmă, de foame.

— Nu, spuse Ola-Ola. Pe al treisprezecelea purceluş îl voi îngriji eu. O să aibă şi lapte şi tot ce-i mai trebuie

— Bună idee, spuse tatăl său. De azi înainte cel de al treisprezecelea purceluş va fi al tău.

Ola-Ola se duse bucuros să caute o cutie mare, în care să încapă purceluşul, şi o umplu cu paie şi fân.

— Acesta va fi un culcuş grozav pentru purceluş, se gândi Ola-Ola. Cutia, bineînţeles, trebuie să stea în casă Asta ca să nu-i fie frig purceluşului. Ce frumos era! începuse chiar să şi guiţe puţin. Probabil ii era foame. Ola-Ola o zbughi în oraş şi intră într-un magazin.

— Ce doreşti? îl întrebă vânzătoarea.

— Vreau să cumpăr un biberon, spuse Ola-Ola.

— Aveţi un bebeluş acasă? întrebă vânzătoarea.

— A, nu! E pentru un purceluş, răspunse Ola-Ola, Şi toţi oamenii din magazin, care-l auziră, începură să râdă în hohote.

Ola-Ola mai cumpără apoi şi lapte.

Când ajunse acasă chemă purceluşul să-i dea să mănânce. Dar purceluşul nu vroia nici măcar să încerce să sugă laptele din biberon. Ola-Ola nu se dădu bătut.

— Hai, vino să mănânci, purceluşule! Şi încercă iarăşi şi iarăşi. Până la urmă, purceluşul înfometat a început să sugă. Şi când începu, nu se mai opri.

Zilele treceau una după alta. Purceluşul se făcea din ce în ce mai voinic. Iar Ola-Ola taie era mândru de el. Purceluşul avea acum voie să se plimbe chiar şi prin curte. Câteodată alerga după Ola-Ola şi guiţa şi grohăia. Asta însemna că-i era foame.

Aşa deveni Ola-Ola proprietarul unui purceluş. Şi ştiţi ceva? La ferma, Heia, cel mai dolofan şi mai jucăuş purceluş era cel de-al treisprezecelea.

Sperietoarea din Dovre

poveste irlandeză

A fost odată ca niciodată un bătrânel ce locuia în Norvegia.

într-o bună zi, când era la vânătoare prin pădure, prinse un gogeamite urs şi pe dată se hotărî să meargă la regele Danemarcei şi să i-l arate.

Porni el la drum lung şi anevoios şi merse el ce merse până ce în ajunul Anului Nou, ajunse la poalele muntelui Dovre. Se uită el de jur împrejur cu luare-aminte şi în cele din urmă zări o colibă, îngheţat şi înfometat, se îndreptă iute într-acolo.

în căsuţă locuia un om pe nume Halvor. Bătrânelul ciocăni la uşă şi îl întrebă pe Halvor dacă n- ar putea să-i găzduiască pe ei şi pe ursul lui până a doua zi.

— O, Doamne fereşte! spuse omul din colibă, nu te pot găzdui, om bun, pentru că întotdeauna,
în ajunul Anului Nou, vin trolii şi precis vă vor da afară, de-o să rămâneţi în toiul nopţiifără
acoperiş deasupra capului şi tu şi ursul tău.

— A, fii pe pace Halvor, răspunse bătrânelul. în grija asta poţi să mă găzduieşti liniştit, ursul meu poate să se ascundă în cuptor, iar eu în cămară.

Atât de mult îl ruga bătrânelul pe Halvor să-l găzduiască, măcar pentru o noapte, încât, mai de voie, mai de nevoie, omul din colibă îl primi.

Intrară ei în căsuţa şi acolo ce să vezi? Totul era aranjat pentru trolli: masa era acoperită cu o pânză subţire şt alba ca neaua, brodată cu multă măiestrie, iar pe ea, numai bunătăţi – morun, câmăciori şi vin din belşug – tot ce putea fi mai bun pentru un ospăţ de zile mari.

Dar de-abia apucă bătrânelul să privească în jur, când din depărtare se şi auziră trolii venind.

Intrară pe rând pe uşă. Unii erau înalţi şi voinici, alţii mai mititei, unii aveau cozi lungi, alţii doar un ciot, iar unii aveau nasuri lungi ca nişte trompe, cu care mâncau, beau şi adulmecau totul înjur.

Un troll mititel şi cam neastâmpărat, tot învârtindu-se prin odaie, zări ursul ascuns în cuptor şi ce se gândi el? Luă o bucată de câmat, mare şi aurie, o puse într-o frigăruie şi începu să o perpelească drept sub nasul ursului.

— N-ai vrea şi tu o bucăţică? strigă trollul ursului, ca să-l necăjească niţel.

Trezit din amorţeală, ursul se sculă şi ieşi din cuptor. La vederea lui, toţi trollii, cu mic cu mare, înspăimântaţi dădură buzna pe uşă afară.

Un an mai târziu, tot în ajunul Anului Nou, Halvor merse pe la amiază în pădure. Şi

mergând aşa se tot gândea că sărbătoarea de sfârşit de an îi va aduce din nou pe trolli musafiri nepoftiţi în căsuţa sa.

Deodată se auziră strigăte din pădure:

— Halvor, Halvor! Era un troll care îl întrebă de la distanţă:

— Mai ai şi acum în casă sperietoarea aceea pe care ai avut-o şi anul trecut?

— A, da, stă frumos în cuptor, spuse Halvor, şi e mai mare şi mai rotofeie. Ba-i chiar şi mai sprintenă.

— Atunci nu mari venim, niciodată la tine, strigă trollul şi-o zbughi în pădure.

De atunci, nici urmă de troll în cusuta lui Halvor, care putu, în sfârşit, să guste liniştit din bucatele sale în ajun de sărbătoarea. Anului Nou.

Purceluşul nemulţumit

poveste irlandeză

A fost odată un purceluş ce taie se plictisise de fulul cum îşi ducea viaţa. Aşa că, ce se gândi el într-o bună zi? Că trebuie fără doar şi poate să meargă la judecător, ca să i se facă dreptate şi să i se dea o altfel de viaţă.

Ce-o fi o fi, o să-şi încerce şi el norocul. îşi promise că va asculta de judecată, fie ea mai bună pentru el, fie mai rea.

— Ce nemulţumire ai tu, purceluşule? îl întrebă judecătorul.

— O, sunt tare amărât şi plictisit că trebuie să trăiesc şi eu la fel ca tatăl meu, spuse purceluşul. Calul are ovăz, vaca are fân mult, stau la răcoare în grajd, au chiar şi îngrijitori. Iar eu nu fac altceva decât să grohăi şi să mă bălăcesc în apă murdară. Cât e ziua de lungă mă tolănesc la soare, iar noaptea adorm în noroi, pe paie murdare. Oare merit eu toate acestea? E drept să trăiesc astfel?

— Nu, cred că nu e drept, rămase pe gânduri judecătorul cu ochii aţintiţi pe cărţile sale... Văd că într-adevăr ai avut o viaţă grea. Aşa că de acum înainte ţi se va da grâu şi lapte cu miere şi vei dormi într-un pai ca totul şi cu totul din mătase. Mai ai şi artă supărare, purceluşule?

— Ei bine, nu-mi mai trebuie altceva, e minunai aşa, spuse mulţumit purceluşul şi plecă bucuros, visând la zilele şi nopţile fericite ce-l aşteptau de-acum înainte. Şi tot drumul până acasă ţipa cât îl ţinea gura:

— Am să mănânc doar grâu şi lapte cu miere şi am să dorm într-un pat cu totul şi cu totul din mătase! Am să mănânc doar grâu şi lapte cu miere şi am să dorm într-un pat cu totul şi cu totul din mătase!

Pe drum, într-o pădure, întâlni nişte urşi, iar într-un luminiş zări câteva vulpi ce tot şuşoteau între ele. De cum îl văzură şi-l auziră lăudându-se, începură să strige, batjocorindu-1:

— Grohăi, grohăi, mănânci numai resturi şi te bălăceşti în noroi!

Purceluşul trecu mai departe, fără să-i pese şi tot striga fericit:

— Am să mănânc doar grâu şi lapte cu miere şi am să dorm într-un pat cu totul şi cu totul din mătase! Dar nici vulpile nu se lăsau şi ţipau şi ele cât le ţinea gura:

— Grohăi, grohăi, mănânci numai resturi şi te bălăceşti în noroi! Şi atât îi împuiară urechile bietului purceluş, încât tot restul drumului ii tot răsunară în urechi vorbele vulpilor.

Ajunse el, în sfârşit, acasă şi toţi, cei din ogradă, îl întrebară cum a fost la judecată. A reuşit să capete alt fel de viaţă?

— Da, da, răspunse purceluşul. Dar de teamă să nu fie iar batjocorit, repetă şi el cuvintele vulpilor:

— Grohăi, grohăi, mănânc numai resturi şi mă bălăcesc în noroi.

Per, Pal şi Espen Askeladd

poveste irlandeză

A fost odată ca niciodată un bătrân care avea trei fii: Per, Pal şi Askeladd. însă bătrânul nu-l prea iubea pe cel de-al treilea fiu, pentru că era aşa de slab de-i puteai număra coastele şi îi tot spunea că trebuie să plece în lume să-şi încerce norocul, să-şi câştige singur pâinea. Acasă erau şi aşa destul de săraci.

într-o bună zi aflară că departe de coliba bătrânului, la curţile domneşti, chiar lângă fereastra împăratului, crescuse un stejar aşa de mare şi stufos, încât nu lăsa nici măcar o rază de soare să pătrundă în palat. împăratul, mâhnit, promise mulţi, mulţi bani celui care va fi în stare să doboare stejarul, dar până atunci nimeni nu putuse să-i îndeplinească dorinţa, căci îndată ce se tăia o ramură sau numai o bucăţică din ea creşteau două în loc.

De asemenea, împăratul mai avea o dorinţă şi anume să i se sape o fântână, care să aibă apă întreg anul, aşa cum aveau şi ceilalţi împăraţi, vecinii lui. Aceluia care îi va săpa o asemenea fântână, împăratul promise că îi va da şi bani şi multe alte bogăţii. Dar până atunci nu putuse nimeni să-l mulţumească pe împărat, căci palatul era sus-sus pe colină, unde nimeni, niciodată, nu reuşise să sape cât de puţin, aşa de tare şi stâncos era pământul.

Acum, împăratul mai supărat ca niciodată, hotărî să-şi dea fiica de soţie şi jumătate din bogăţiile sale aceluia care va reuşi să-i îndeplinească dorinţele, să-l taie stejarul stufos ce-i umbrea palatul şi să-i sape o fântână care să aibă apă tot timpul anului. Dar nu se găsea nimeni care să vină să-şi măsoare puterile, căci toate încercările de până atunci nu ajutaseră la nimic: stejarul creştea din ce în ce mai gros.

Auzind aşa, cei trei fraţi au pornit la drum, să-şi încerce şi ei norocul. Cu ei merse şi tatăl lor, care nu dorea altceva ca răsplată – dacă fiii lui vor reuşi să îndeplinească dorinţele împăratului – decât un loc unde să-şi poată ridica o mândreţe de grădină.

Merseră ei ce merseră şi ajunseră la poalele unui deal.

— Mă întreb ce se aude sus pe deal? spuse Espen Askeladd.

— Ce să fie? Vreun pădurar care taie copaci. Ce să fie?

— Vreau să merg să văd ou ochii mei ce se întâmplă acolo sus, spuse Espen Askeladd, şi plecă.

— N-ai decât să te duci, dacă te crezi aşa deştept, strigară fraţii după el. Dar Espen Askeladd îşi continuă drumul, căci auzea din ce în ce mai olar zgomotul pe care-l făcea un topor ce tăia ceva. Când ajunse, ţari într-adevăr un topor ce tăia singur un brad.

— Bună ziua, spuse Espen Askeladd, ce tot tai acolo?

— Tai de multă vreme, şi le aştept pe tine, răspunse toporul.

— Da? Iată-mă-s! Şi spunând acestea, luă toporul în mână, îi scoase coada de lemn îl puse în traista sa. Apoi se întoarse la fraţii săi şi când se apropie, aceştia începură să râdă şi să-şi bată joc de el.

— Ce-ai găsit aşa de nemaipomenit acolo sus? întrebară ei.

— Ceea ce am auzit: nu era decât zgomotul făcut de un topor, le răspunse Espen Askeladd.

Merseră ei ce merseră şi ajunseră la poalele unui munte. Auziră iarăşi nişte zgomote şi lovituri.

— Mă întreb, ce se aude sus pe munte? spuse din nou Espen Askeladd.

— Iar faci pe deşteptul, spuseră Per şi Pal. N-ai mai auzit zgomote în pădure până acum?

— Ba da, dar vreau să merg să văd cu ochii mei ce se întimplă acolo sus, spuse Espen Askeladd.

Fraţii râseră din nou de bietul Espen Askeladd, dar el nu se supără nici de această dată. Urcă pe
munte şi, acolo sus – ce să vadă: o cazma care tot Lovea şi săpa n dreapta şi-n stânga.

— Bună ziua! Ce tot sapi acolo de una singură?

— Sap de multă vreme şi te aştept pe tine.

— Da? Iată-mă-s! Am sosit! Şi spunând acestea, scoase coada şi o puse

împreună cu cazmaua în traistă. Apoi cobori la fraţii săi.

— De data aceasta ce grozăvie ai mai găsit? îl necăjiră Per şi Pal.

— A, nu era nimic de văzut, nu era decât o cazma care făcea zgomotul acela.

Mai merseră ei ce merseră o bună bucată de drum, tustrei, până când ajunseră la un izvor. Le era tare sete, pentru că merseseră drum lung şi anevoios, aşa că se opriră să bea apă.

— Mă întreb, spuse Espen Askeladd după puţin timp, de unde vine această apă limpede şi rece?

— Cred că nu eşti în toate minţile, spuseră Per şi Pal. N-ai nimic mai bun de făcut decât să te gândeşti de unde vine această apă? N-ai mai văzut apă ţâşnind din pământ?

— Ba da, dar vreau să merg să văd cu ochii mei de unde izvorăşte, spuse Espen Askeladd şi o luă de-a lungul pârâiaşului în sus, în timp ce fraţii strigau după el. Dar auzindu-i, Espen Askeladd nu se descuraja, ci îşi vedea mai departe de drum.

Cu cât mergea şi ajungea mai sus, pârâul se făcea tot mai îngust, iar când, în sfârşit, ajunse la capăt, văzu un fel de nucă mare, din care izvora, susurând, pârâiaşul.

— Bună ziua, spuse Espen Askeladd. Ce tot faci acolo? Curgi la vale susurând toată ziua, Nu ţi-e urât singur?

— Ba da, răspunse pârâiaşul. Curg la vale şi tot şuşotesc de multă vreme. Te aşteptam însă pe tine.

— Da? Iată-mă-s! Am sosit! spuse Espen Askeladd şi luă un pumn de apă şi de spumă cristalină şi îl îndesă în locul de unde izvora, aşa, să nu mai poată ieşi, apoi luă nuca plină, o vârî în traistă şi porni înapoi spre fraţii săi.

— Ei, ai văzut de unde vine apa? Cred că acum ai găsit tu ceva grozav, râseră Per şi Pal.

— Ei, nu era decât o gaură din care ţâşnea apa, spuse Espen Askeladd şi îi văzu din nou pe cei doi râzând şi bătându-şi joc de el dar lui nu-i păsa nici de data aceasta.

— Mi-a plăcut mie să văd, şi gata, spuse el împăciuitor.

Mai merseră ei cale lungă să le-ajungă şi deodată ajunseră la curtea împăratului şi aici, de îndată ce se apropiară, aflară că ar putea câştiga atât mâna prinţesei, cât şi jumătate din bogăţiile lui, cu condiţia să reuşească să doboare stejarul şi să sape o fântână.

Veniseră mulţi să-şi încerce norocul, aflară cei trei băieţi, dar cu fiecare lovitură stejarul creştea de două oii mai puternic, pentru fiecare ramură tăiată creşteau alte două în loc, şi mai viguroase ca înainte. în cele din urmă. împăratul se hotărî să-i pedepsească foarte pe cei cei încearcă, dar nu reuşesc să-i îndeplinească dorinţele,

Dar cei doi fraţi, Per şi Pal nu s-au înspăimântat. Nici nu se gândeau că ar putea da greş. Per, care era cel mai mare dintre fraţi, îşi încercă primul puterile. Dar păţi şi el ca cei mulţi dinaintea lui. Cum tăia un ram, cum creşteau alte două în loc, şi mai frumoase şi mai viguroase ca înainte. Aşa că împăratul, mânios, porunci să i se taie urechile.

Acum venise rândul lui Pal, dar şi el păţi ca fratele lui mai mare. Crengile crescute în locul celei tăiate de el, erau şi mai puternice. Şi astfel rămase şi Pal fără cele două urechi.

Veni în sfârşit şi rândul lui Espen Askeladd:

— Vreau şi eu să-mi încerc puterile, spuse el, şi împăratul, neavând încotro, încuviinţă spunând:

— De te vei dovedi şi tu la fel de nepriceput ca fraţii tăi, vei rămâne – cât ai bate din palme – fără urechi, fără ochi, aşa că dă-ţi silinţa să duci treaba la bun sfârşit, îi spuse încruntat împăratul.

Espen Askeladd îşi scoase toporişca din traistă şi îi înfipse bine coada.

— Taie singură! spuse Espen Askeladd şi toporişca începu să taie începând

din vârful copacului. Crengile zburau în dreapta şi-n stânga şi, nu peste mult timp, ajunse la rădăcina stejarului.

Terminând cu copacul, îşi scoase din traistă cazmaua, ii puse coada de lemn şi îi spuse:

— Sapă singură! Şi cazmaua începu să sape cu toată puterea şi încet, încet fântâna dorită începu să capete formă. După ce cazmaua săpă cât trebuie, scoase din traistă şi nuca, o puse în fântână şi scoase pumnul de apă pe care, nu cu mult timp înainte, îl vârâse în nucă.

— Curgi liniştit! spuse Espen Askeladd şi apa începu să clipocească în fântână şi în scurt timp aceasta fu plină cu apă limpede şi proaspătă.

Aşa reuşi Espen Askeladd să doboare stejarul de la fereastra împăratului şi să sape fântâna din curtea palatului şi astfel, obţinu mâna fiicei împăratului şi jumătate din bogăţiile lui.

Totul e bine când se termină cu bine. Dar Per şi Pal rămaseră fără urechi în urma isprăvilor lor. De atunci înainte, spuneau la toată lumea că, până la urmă. Espen Askeladd nu s-a dovedit aşa prost prost şi nepriceput cum credeau ei.

Aşa or mai spune şi astăzi dacă or mai trăi.

Găina care a zbughit-o în munţi

poveste irlandeză

A fost odată ca niciodată, tare de mult, o bătrânică văduvă, care trăia într-o colibă la poalele unui deal, împreună cu cele trei fete ale ei. Bătrâna era tare săracă şi singura ci comoară era o... găină la care ţinea ca la lumina ochilor. Dar găina nu făcea altceva decât să cotcodăcească dimineaţa şi seara. într-o bună zi însă, găina dispăru.

Biata femeie o căută de jur-împrejurul colibei, sus pe deal, dar nici urmă de găină.

— Trebuie să te duci să o cauţi! spuse femeia amărâtă fotei mai mari, trebuie să o găsim chiar dacă ar fi să răscolim până la muntele de colo după ea.

— Bine, mamă, spuse fata şi plecă în căutarea găinii buclucaşe. Merse în dreapta, merse în stângă, o căută peste tot, dar nu găsi găina.

Deodată, când îşi pierdu nădejdea, fata auzi dintr-o văgăună:

— Găina a zbughit-o-n munţi, găina a zbughit-o în munţi! Aşa că fata curioasă merse înainte. Ajunsă în văgăună, calcă pe nişte vreascuri uscate, ce trosniră, şi fata căzu într-o prăpastie adâncă, sub pământ. Era de bună seamă o capcană.

Acolo jos, fata văzu o mulţime de camere frumoase, una mai minunată ca alta. în cea mai îndepărtată apăru dintr-o data un om mic şi urât.

— Vrei să fii soţia mea? întrebă el.

— Nu, răspunse fata speriată, căci nu dorea defel să rămână sub pământ. Voia să ajungă iarăşi sus, să-şi caute găina. Dar piticul s-a supărat aşa de tare că fata l-a refuzat, încât cât ai clipi îi suci gâtul.

în vremea aceasta, mama stătea acasă şi aştepta, dar făta nici măcar nu se zărea. Aşa că femeia o chemă pe fiica mijlocie şi-i spuse să plece în căutarea sorei mai mari şi totodată – adăugă mama – Poţi să te uiţi şi după găină.

Pleca şi sora mijlocie şi merse întocmai pe drumul pe care-l urmase sora ei. Se uită şi ea în toate părţile căutându-şi sora. Nu uitase încă de găină. Când ajunse în dreptul văgăunii, auzi şi ea:

— Găina a zbughit-o-n munţi, găina a zbughit-o-n munţi! Fata se gândi că trebuie să fie ceva ciudat la mijloc şi se duse să vadă. Dar când ajunse în dreptul capcanei, căzu şi ea adânc,adânc în prăpastie. Ajunsă sub pământ, văzu camerele acelea multe şi frumoase şi când

ajunse în cea mai îndepărtată, apăru iarăşi piticul.

— Vrei să fii soţia mea? întrebă acesta din nou.

— Nu, răspunse şi sora mijlocie, îngrozită. Nici ea nu dorea să rămână sub pământ, trebuia să se întoarcă sus şi să-şi caute sora şi cu puţin noroc, poate găsea şi găina.

Dar piticul se mânie şi de astă-dată, aşa că se repezi la ea şi-i suci gâtul.

Acasă, mama tot aştepta să-şi vadă fetele venind şi poate să audă din nou găinuţa cotcodăcind. Ieşi afară, se uită înspre munţi, dar fetele tot nu se zăreau. Aşa că mama îşi chemă fata cea mică şi-i spuse:

— Du-te şi tu şi vezi de ce nu mai vin surorile tale Se vede treaba că găinuşa a ajuns taie departe. Şi, în timp ce-ţi cauţi surorile, te poţi uita şi după găinuşă, nu-i aşa?

— Da, mamă.

Şi fata porni la drum. Merse ea ce merse, dar nici urmă de surori. în cele din urmă ajunse şi ea la văgăună şi auzi ca şi celelalte două fete:

— Găina a zbughit-o-n munţi; găina a zbughit-o-n munţi!

„Ce curios” gândi fata şi merse să vadă ce este. Neuitându-se pe unde calcă, alunecă şi ea în capcană fi în scurt timp se trezi în camerele frumoase. Tot minunându-se de bogăţia lor, fata, mai curajoasă decât surorile ei, nu se sperie. Se uită pe rând la toate şi ajunse într-o cameră unde deodată îşi recunoscu surorile. Auzind zgomote dădu să închidă repede uşiţa, dar îi apăru şi ei piticul înainte.

— Vrei să fii soţia mea? o întrebă şi pe ea piticul.

— Da, vreau, cu plăcere, răspunse fata care, cu isteţimea minţii sale înţelesese imediat cum se petrecuseră lucrurile cu surorile ei.

Tare bucuros a fost piticul auzind că fata îl va lua de bărbat. îi aduse, cât ai bate din palme, veşminte frumoase, cum nu se mai aflau pe lume şi cum fata nu mai văzuse niciodată. Erau cu totul şi cu totul din aur. în sfârşit, găsise şi el pe cineva care să vrea să-i fie soţie.

Trecu un timp şi, într-o zi, fata stătea într-un colţ, tristă şi mâhnită cum nu mai fusese până atunci. Piticul o întrebă îngrijorat de ce e supărată.

— Ei, sunt şi eu amărâtă că nu mă pot duce acasă la mama; trebuie că îi e tare sete şifoame şi nu e nimeni care să o ajute.

— Tu ştii bine că nu mai ai voie să mai pleci de aici, dar pune nişte mâncare într-un sac, şi am să mă duc eu la mama ta să i-o duc.

— îţi mulţumesc frumos, spuse fata şi se duse să pregătească sacul: puse aur şi argint din cămara piticului, cât putu mai mult, iar deasupra puţină mâncare. Când sacul fu gata îl dădu piticului şi îi spuse că nu trebuie cu niciun preţ să-l deschidă şi să se uite în el.

De cum plecă piticul, fata se duse lângă hornul prin care căzuse şide unde puteasă vadă cese întâmplă sus pe pământ.

„Am mers o bună bucată de drum, îşi spuse piticul, ia să văd eu ce e înăuntru”, şi lărgi puţin gura sacului. Dar atunci fata, văzându-l, strigă:

— Te văd, te văd!

„Trebuie să fie vrăjitoare”, gândi speriat piticul, aşa că nu mai îndrăzni să încerce a dezlega sacul.

Merse el ce merse şi ajunse la căsuţa văduvei. Aruncă sacul prin uşa deschisă şi-i spuse:

— Ţi-am adus nişte mâncare de la fiică-ta, dar să ştii că acasă n-ai s-o mai vezi niciodată.

Zilele se scurgeau una după alta sub pământ, fără să se întâmple nimic. După un timp în capcană căzu un ţap.

— Cum o fi ajuns ţapul ăsta cu ditamai barba în capcană? strigă mânios piticul şi imediat îi răsuci şi lui gâtul.

— O, de ce l-ai omorât? Cu ce ţi-a greşit bietul animal?

— Ei, hai, nu te supăra aşa. Uite, pentru tine, am să-i redau viaţa.

Şi imediat luă un ulcior care atârna lângă horn şi unse capul ţapului cu apă din el. Ţapul învie pe dată.

„Aha, se bucură fata, deci ulciorul acesta este lucrul cel mai de preţ de aici.”

Şi aşa mai trecură câteva zile. într-o zi, când piticul plecă dis-de-dimineaţă, o stropi pe sora cea mare cu apă fermecată, aşa cum făcuse piticul cu ţapul, şi deodată fata se trezi. Fata cea mică îşi vârî sora într-un sac şi puse puţină mâncare deasupra şi când se întoarse piticul, îi spuse:

— Dragă bărbăţele, n-ai vrea să te mai duci pe la mama să-i duci ceva mâncare? I-o fi sete şi foame şi e singură în toată casa. Ia sacul ăsta, dar să nu te uiţi în ei!

„Oare ce-o fi în sac? se întrebă piticul, trebuie să fie ceva deosebit, dacă nu am voie să mă uit în el.”

Mai merse el ce merse şi se gândi că nu-l vede nimeni, aşa că poate să se uite măcar un pic în sac. Dar cum deschise sacul, auzi o voce:

— Te văd, te văd!

„Iarăşi vrăjitoarea!”, se sperie piticul şi închise repede gura sacului şi nu mai îndrăzni să încerce a doua oară. Ajunse la colibă, în sfârşit, azvârli sacul la uşă şi spuse:

— Ţi-am adus mâncare de la fiică-ta, dar să ştii că acasă n-ai s-o mai vezi niciodată.

Mai trecură câteva luni şi fata tot sub pământ se afla. într-o zi însă, când plecă piticul din nou, o învie şi pe sora mijlocie, ca şi pe sora cea mare, cu apă vrăjită din ulcior, şi o băgă şi pe ea în sac, dar de data aceasta îndesă şi aur şi argint cât de mult putu, iar deasupra puţină mâncare, doar cât să acopere bogăţiile.

— Dragă bărbăţele, du-te, te rog, şi mai du-i mâncare mamei. Iată sacul, dar să nu încerci să-l deschizi!

Piticul atât aştepta: să îi facă pe plac fetei: aşa că se învoi şi plecă. Merse el peste munţi şi peste văi, dar sacul era tare greu şi tare ar fi vrut să ştie ce era înăuntru. De-atâta mers obosi şi se opri să- şi mai tragă o clipă sufletul. Dar nici de această dată nu rezistă şi deschise puţin sacul.

— Te văd, te văd! se auzi imediat vocea.

„Nici de astă dată n-am scăpat de vrăjitoare!'”. Şi se ridică repede şi plecă mai departe, nemaiîndrăznind să încerce. Ajunse, în sfârşit, şi scăpă de sac la uşa colibei.

— Ţi-am adus mâncare de la fiică-ta, dar să ştii că acasă n-ai s-o mai vezi niciodată.

După un răstimp, piticul se gândi să mai iasă puţin pe pământ. Fata se prefăcu bolnavă tare şi zăcu în pat până ce el plecă. Atunci îi spuse:

— Să nu vii acasă mai devreme de ora douăsprezece. Sunt tare bolnavă, aşa că mâncarea nu va fi gata mai devreme. De cum plecă piticul, fata îşi scoase hainele şi le umplu cu paie. Făcu astfel o păpuşă şi o aşeză într-un colţ al patului şi o înveli cu o pătură. Apoi se grăbi să plece acasă luând cu ea şi un arc şi cele câteva săgeţi ce se aflau atârnate pe pereţii camerei. Când bătu ora douăsprezece, piticul se înfiinţă acasă.

— Vino şi adu-mi mâncare! îi strigă păpuşii. Dar ea nu-i răspunse.

— Vino şi adu-mi mâncarea, n-ai auzit? strigă piticul din nou.

Dar păpuşa nici nu se mişca.

— Vino odată cu mâncarea! strigă supărat piticul, sau vin eu să te trezesc! Dar nici acum păpuşa nu se clinti din loc.

Piticul furios dădu să o tragă din pat, dar când ce să vezi? Abia o atinse şi camera se umplu de paie.

Deodată piticul se gândi că precis se întâmplase ceva rău. Urcă pe pământ şi începu să caute fata, dar minune! De data aceasta căzu el însuşi în capcană şi ajunse unde puţin mai înainte fuseseră cele două surori. Dar nici urmă de fete. Deodată piticul înţelese că fusese păcălit.

— Aaa, trebuie să mă răzbun şi ieşind prin horn pe pământ se grăbi spre coliba bătrânei.

Dar nici nu ajunse bine lingă ogradă, că îl şi întâmpinară câteva săgeţi.

Piticul nu îndrăzni să meargă mai departe. Făcu cale întoarsă şi se grăbi spre coliba lui. Cum ajunse se duse glonţ la cămară străfulgerat de o presimţire rai. Nici urmă de aur şi argint.

Doar o cămăruţă goală, alături de o cameră plină cu paie.

Cele trei mătuşi

poveste irlandeză

A fost odată ca niciodată un biet bătrân sărac ce avea o mică coliba în inima unei păduri. Era un vânător iscusit Şi astfel aveau ce mânca el şi familia lui. Şi bătrânul acesta avea o frumuseţe de fată, cum rar mai puteai întâlni. Mama fetei însă se îmbolnăvise şi murise când fata era încă mică, o copilă. Crescând, fata se făcuse din ce în ce mai frumoasă, dar era tare singură şi tristă. Aşa, într-o bună zi, se hotărî să plece în lume şi să-şi încerce norocul.

— Bine, fata mea. îi spuse bătrânul ei tată, dar aici, acasă, nu ai învăţat să pregăteşti bucatele; nu ştii decât să jumuleşti păsări şi să le frigi. Ce-ai să faci în lumea largă? Dar... mergi sănătoasă şi întoarce-te, de-ţi va fi greu.

Şi fata plecă. Merse ea ce merse, până ce ajunse la curţile împărăteşti. Pe când se tot minuna ea de frumuseţile ce o înconjurau, o zări împărăteasa, căreia îi plăcu atât de mult înfăţişarea ei. încât o chemă şi o întrebă cum o cheamă şi de unde vine.

Dar două prinţese ce o însoţeau pe împărăteasă au început de-ndată să o pizmuiască pe fată. Aşa că. A doua zi, o minţiră pe împărăteasă spunându-l cu au auzit-o pe fată lăudându-se că poate să toarcă inul pentru o pânză mare într-o zi şi o noapte. Trebuie să spunem că împărăteasa preţuia cel mai mult la om îndemânarea.

— Aşa! se bucură împărăteasa. De vreme ce a spus, trebuie să şi dovedească.

Biata făptură nu îndrăzni să spună că nu a tors niciodată; ceru doar împărătesei să-i dea o cameră unde să stea singură. împărăteasa încuviinţă şi fetei i se aduseră pe dată fusul, furca şi fuiorul de în.

Când rămase singură, fata începu să plângă amar, căci nu ştia ce să facă cu cele aduse şi nu avea nici măcar cui să-i ceară un sfat. Nu mai văzuse până atunci un fuior şi nu ştia să lucreze. Cum stătea ea aşa supărată, apăru din văzduh o femeie bătrână, ce-i spuse:

— Ce te necăjeşti, fata mea'?

— Ei, răspunse fata, chiar dacă ţi-aş spune, nu mi-ai folosi la nimic, tot nu mă poţi ajuta.

— N-ai cum şti dacă te pot ajuta sau nu; poate-ţi dau un sfat bun. Haide, povesteşte-mi! spuse bătrâna.

Şi fata îi povesti atunci cum împărăteasa o pusese să toarcă fire pentru o pânză de în şi că ea nu mai făcuse aşa ceva în viaţa ei, dar că promisese să termine totul într-o zi şi o noapte.

— Aşa deci! Dacă te învoieşti să-mi spui „mătuşă”, când o fi să te măriţi, şi voi veni la nunta ta, am să torc eu în locul tău. Iar tu ai face bine să te duci la culcare până mâine dimineaţă.

— Da, mă învoiesc, spuse fata înveselită şi merse la culcare. A doua zi dimineaţă, cum se sculă, zări firele de pânză de în întinse pe masă şi erau aşa de

frumoase şi de gingaşe, cum nu mai văzuse ea vreodată.

Când de-a văzut împărăteasa, a fost atât de bucuroasă; încât o îndrăgi şi mai mult pe fata cea frumoasă.

Cele două prinţese însă erau şi mai invidioase pe hărnicia şi priceperea fetei şi, de necaz, îi spuseră împărătesei că au auzit-o pe fată lăudându-se că poată să şi ţeasă o pânză mare într-o zi şi o noapte.

împărăteasa se bucură iarăşi de priceperea fetei şi o rugă să dovedească cele spuse.

Fata, aproape îngrozită, ceru şi de data aceasta, o cameră unde să poată lucra singură. Se puse iarăşi pe plâns şi se tot întreba ce să facă. Când, la fel ca prima dată, apăru o bătrână care o întrebă:

— De ce eşti tristă, fata mea?

La început fata nu vru să-i spună, dar apoi începu să-i povestească despre răutatea celor două prinţese şi de hotărârea împărătesei.

— Ei, doar de atâta lucru e vorba? Dacă te învoieşti să-mi spui şi mie „mătuşă" în ziua nunţii, mă prind eu să-ţi ţes pânza. Tu, n-ai decât să dormi până mâine dimineaţă.

Fata se învoi bucuroasă şi nu aşteptă să i se spună de două ori şi se duse la culcare.

Când se sculă dimineaţa, zări pânza pe masă, ţesută cu atâta pricepere, că nu mai exista alta la fel. Aşa că o luă cu grijă şi i-o duse împărătesei, care admirând şi de această dată măiestria fetei, o îndrăgi şi mai mult.

îndată ce plecă fata în grădină, cele două prinţese îi şoptiră împărătesei că au auzit-o pe fată lăudându-se că poate să şi brodeze pânza, într-o zi şi o noapte, nemaivăzut de frumos.

Bucurându-se din nou, împărăteasa chemă fata şi-i spuse să se apuce de îndată de lucru.

Fata se întoarse iarăşi în camera ei şi mai abătută ca înainte, dar nici nu închise bine uşa. Că o altă bătrânică apăru, şi, după ce ascultă povestea fetei, îi promise să-i brodeze toată pânza, cu condiţia să-i spună şi ei „mătuşă" când va veni la nunta ei.

Fata se învoi, apoi se duse să se culce. Dimineaţa, când se trezi, zări pânza brodată întinsă pe masă. Ceea ce văzu fata cu greu s-ar putea descrie; pânza nu avea pereche de frumoasă ce era.

împărăteasa o cercetă cu mare plăcere şi nu mai contenea să o laude pe fată. O îndrăgi ca pe propria ei fiică şi de aceea se gândi să i-o dea de soţie prinţului, fiul ei, întrebând-o pe fată, mai întâi, dacă se învoieşte. Fata, fericită să audă o asemenea veste. îl îndrăgi pe prinţ, iar prinţul la rândul lui, care preţuia şi el priceperea şi hărnicia ei, se învoi din toată inima.

Şi aşa se pregăti o nuntă ca-n poveşti. Ziua mult aşteptată sosi. Veniră invitaţi de peste mări şi ţări şi toţi se veseleau şi se bucurau şi admirau mândreţea fetei şi lucrul făcut de mâna ei. Dar în timp ce stăteau la masă şi vorbeau şi chiuiau, apăru o femeie bătrână şi utilă, urâtă, cu un nas lung, cât trei la un loc. De cum o zări, mireasa se ridică şi îi spuse:

— Bună ziua, mătuşă!

— Este acest monstru mătuşa miresei mele? întrebă mirat prinţul.

— Da! răspunse fata.

— Dacă este aşa, să i se facă loc la masă, porunci prinţul.

Dar toţi cei de faţă se strâmbară văzând înfăţişarea ei. Şi de abia se mai obişnuiră nuntaşii să vadă acest chip urât, că îşi făcu apariţia o altă bătrână, cocoşată. De cum o văzu, mireasa se ridică şi spuse:

— Bună ziua, mătuşă!

— Prinţul o întrebă din nou dacă femeia cea urâtă este mătuşa ei. Şi fata răspunse ca şi prima dată. Şi atunci prinţul porunci din nou să i se facă loc şi acestei bătrâne la masă. Dar nici nu se aşeză bine cea de-a doua mătuşă, că pe uşă apăru o femeie şi mai hidoasă. Avea un singur ochi, în loc de doi, mare cât o farfurie, roşu şi lăcrimos, de ţi-era groază să-l priveşti. Mireasa se ridică şi de astă dată şi-şi salută

mătuşa.

Prinţul îşi întrebă din nou mireasa dacă într-adevăr femeia ciclop este mătuşa sa şi iarăşi porunci să i se facă loc la masă. Se aşeză şi ea, dar toţi invitaţii nu-şi mai puteau lua ochii de la cele trei femei. Erau una mai hidoasă ca alta. în cele din urmă, prinţul, curios, întrebă:

— Cum de sunteţi voi mătuşile miresei mele? Mireasa mea este atât de gingaşă şi de frumoasă!

— Am să-ţi spun eu, începu cea dintâi bătrână. Când eram şi eu tânără, eram la fel de frumoasă ca mireasa ta, dar apoi mi-a crescut nasul atât de lung, că nimeni nu se mai putea uita la mine. Şi asta, pentru că stăteam tot timpul şi torceam şi tot dând din cap când răsuceam aţa, nasul mi s-a tot lungit şi a ajuns ca acum.

— Şi eu am fost tare frumoasă în tinereţe, ca fata aceasta, spuse cea de-a doua bătrânică. Dar am tot ţesut ziua şi noaptea, stând pe scaun, aşa că spatele mi s-a încovoiat şi am ajuns ca acum.

— Şi eu am fost frumoasă în tinereţe, continuă a treia bătrânică. Dar am tot brodat cât era ziua şi noaptea de lungă şi tot uitându-mă fix, ochii mi s-au împreunat şi acum arăt astfel.

— A, deci aşa! spuse prinţul uimit. De acum înainte n-am să-i mai cer soţiei să toarcă, să ţeasă sau să brodeze toată ziua şi toată noaptea, ci numai cât o vrea şi o putea ea pentru ca să rămână mereu frumoasă şi gingaşă ca acum.

Pisica şi leagănul

poveste olandeză

Demult, tare demult, într-o vreme îndepărtată, pe când strămoşii noştri încă trăiau în păduri, mâncau ghinde, dormeau în peşteri şi hainele erau confecţionate din piei de animale sălbatice singurul lor animal de casă, prieten şi ajutor de nădejde era câinele. Nu aveau nici cai, nici vaci, nici pisici. însă omul şi câinele erau mult mai apropiaţi unul de altul faţă de cum sunt astăzi. Totuşi ei ştiau deja care este viaţa albinelor şi femeile adunau mierea din care făceau mied. Neavând zahăr, cea mai mare bucurie a copiilor era să guste din mierea culeasă, fiind singurul lucru dulce pe care îl aveau în casă.

Cu timpul, olandezii au început să crească vaci pentru că pământul era roditor şi iarba creştea mare şi grasă. Vacile aveau din plin ce să mănânce, şi astfel ele s-au răspândit pe tot teritoriul Olandei, oamenii profitând de pe urma lor, deoarece aveau astfel lapte, apoi au învăţat să facă brânză şi unt. Şi aşa, copii creşteau mari, frumoşi şi sănătoşi.

Boii erau şi eu puternici şi înhămaţi la jug trăgeau plugul pentru arăt sau cărau copacii tăiaţi din pădure înspre sat, copaci din care oamenii şi-au făcut case. Uşor, uşor pădurile au fost tăiate şi în locul lor s-au ivit pajişti cu iarbă bună, pline de flori. Oamenii era înstăriţi şi fericiţi pentru că aveau un adăpost şi aveau ce pune pe masă.

Totuşi, nu toată lumea era bună. Se găseau încă suficient de mulţi oameni răi şi cruzi. Când veneau inundaţiile, lăsau în urmă loc prăpăd, distrugând gospodăria şi acoperind câmpurile cu apă sărată. în vremuri ca acestea mâncarea era pe sponci şi se întâmplă că nu toţi bebeluşii să poată trăi,
nefiind suficient de multă mâncare pentru toată lumea. Mai ales pentru fetiţe era greu pentru că nimeni nu le dorea. Toţi vroiau să aibe băieţi, care să devină oameni în putere şi buni luptători. Astfel devenise deja un obicei ca familiile să se sfătuiască şi să decidă dacă vor creşte acel copil sau nu. Dacă toţi se împotriveau atunci nu mai era cale de întoarcere, dar dacă măcar o persoană îi dădea copilului chiar şi o picătură de lapte sau puţină miere, atunci acesta avea să trăiască. Singura care nu avea dreptul să facă asta era evident mamă, tânăra femeie, odată venită în casa soţului ei, trebuind să

asculte întocmai de soacra sa, pentru că de acum, era şi ea ca o fiică pentru mama băiatului. Toţi trăiau în aceeaşi casă şi bunica avea ultimul cuvânt de spus în chestiunile femeieşti, toate celelalte femei şi fete dându-i ascultare.

Tot pe atunci, strămoşii noştri credeau în alte forţe, decât în Dumnezeu. Astfel nu erau întotdeauna buni unii cu alţii şi chiar cu copiii lor aşa cum se întâmplă acum. De multe ori bătrâna din casă era mânioasă dacă nora să năştea o fetiţă şi femeia nu avea viaţă bună în casă dacă nu năştea bieţi. în vremurile acelea numele „Herman”, cuvintele „războinic” şi „german” erau unul şi acelaşi cuvânt.

Când misionarii au ajuns şi în Friesland, una din primele familii creştinate se numea Altfird. Ambii soţi au devenit creştini, iar bărbatul i-a ajutat pe misionari să construiască o biserică. Mai apoi, a venit pe lume şi o fetiţă drăgălaşă şi tânăra familie trăia fericită. Ei îşi iubeau copila pe care le-a trimis-o Dumnezeu, aşa cum fac mamele şi taţii şi în ziua de azi.

Dar cineva s-a dus şi i-a spus bătrânei ce asculta încă de vechii zei ca noul copil era o fetiţă şi nu un băiat, iar aceasta mânioasă din cale afară a şi pornit de îndată spre casă tinerilor pentru a omorî copilul. Ea ura nouă religie, pentru că propovăduia bunătatea şi blândeţea şi nu îşi mai dorea şi alte femei în casă, având în vedere că deja erau destul de multe guri de hrănit, nu era uşor să faci rost de mâncare şi nici nu erau suficient de mulţi bărbaţi care să apere comunitatea. Totuşi bătrâneţea a făcut-o se se mişte cu greutate aşa că, mama ce tânără, care cunoştea temperamentul impulsiv al soacrei sale a ascuns din timp copilul la moaşa care a ajutat-o să îl aducă pe lume. Şi această femeie era bună şi dorea să salveze viaţa copilei căci învăţase de la Dumnezeu să iubească la fel de mult şi băieţeii şi fetiţele. Aşa că pe când femeia cea rea se apropia de casă ca o furtună... sprijinindu-se în baston, moaşa a lăsat să curgă de pe degetul său câteva picături de miere pe limba bebeluşului, apoi a dat copilul pe fereastra unor prietene ce aşteptau afară. Cu toate ştiau regulă, că dacă un copil gusta miere sau lapte, acesta va avea dreptul să trăiască.

Moaşa a crescut în continuare copilul, hrănindu-l cu grijă. A săpat o gaură la capătul grajdului şi a pus copilul acolo, astfel ca la muls, laptele proaspăt şi cald de la vaca, se prelingea picătură cu picătură în gura copilului. în câteva zile fetiţa a prins puteri şi putea să sugă singură, dacă o ţinea cineva. Copilă creştea pe zi ce trecea, rămânând însă în continuare ascunsă cu grijă, de bună femeie.

Bineînţeles că bătrâna era absolut înnebunită pentru că nu reuşise să găsească fetiţa, şi aceasta în tot acest timp creştea mare şi puternică. Tatăl ei i-a construit în secret un leagăn şi venea deseori împreună cu mama copilei să o vadă. I-au pus numele „Guriţa de miere”.

Tot cam pe acum, în viaţa olandezilor au apărut şi pisicile şi copii le-au adoptat imediat, transformându-le în micile lor jucării blănoase, astfel încât deja vacile ajunseseră să fie geloase având în vedere că toată atenţia era îndreptată spre mate şi spre puii acestora. Copii învăţaseră chiar să spună chiar dacă era dimineaţă, prânz sau noapte, uitându-se doar în ochii pisicilor. Aceştia se deschideau sau se închideau în funcţie de lumină de afară, de parcă erau nişte mici uşi.

Pisica cea grasă care a fost adusă în casa unde locuia Guriţa de miere, devenise foarte ataşată de micuţa şi cele două se jucau mult timp împreună. Se spunea chiar că pisica ţinea mai mult la acest pui de om decât ţinea la proprii ei motănei. Oricum pisica era de două ori mai afectuoasă cu cei din jurul său decât e o pisică obişnuită. Când micuţii ei blănoşi erau mititei, ea îi cără în bot dintr-un loc în altul, dar nu a făcut niciodată asta cu puiul de om. Era clar că sesizase diferenţa dintre unii şi alţii. Totuşi, se întâmplă că de multe ori pisica să stea să se întrebe de ce bebeluşii se nasc aşa goi şi neajutoraţi pentru că, pe când motăneii ei deja mâncau singuri şi alergau jucându-se cu cozile lor, Guriţa de Miere, nici măcar nu putea să meargă de-a buşilea.

Dar mereu alte pericole o pândeau pe mică fată. într-o zi, pe când bărbaţii erau la vânătoare şi femeile erau în pădure pentru a culege nuci şi ghinde, a venit peste sat o mare inundaţie. Apele au luat cu ele totul: case, gospodarii, animale. Totul era

purtat de puhoi spre mare. Când părinţii s-au întors înapoi de la muncă şi şi-au găsit casa sub apă, erau siguri că şi Guriţa de miere, şi pisica cu motăneii ei şi vacile – totul era pierdut.

Totuşi, întâmplarea a făcut ca atunci când a venit inundaţia, copila să doarmă în leagăn. Aşa că pisica, lăsându-şi în urma puii care erau deja mari şi se descurcau singuri, a sărit în leagăn şi astfel viitura le-a luat pe amândouă. în curând s-au găsit singure în mijlocul râului, fără niciun loc familiar în jurul lor. Ele şi un pantof de lemn, în care un pui de găină de 4 zile, galben şi pufos intrase să se joace şi a fost surprins înăuntru de apă cea mare şi luat de curent, fiind şi el astfel despărţit de găină şi de puii ce probabil se înecaseră deja.

Copilul şi pisica au fost purtate de râu mereu la vale, până ce a căzut noaptea. Ore întregi au plutit în derivă până ce, în faţa unui sat au fost prinse într-un vârtej care le rotea şi le rotea, urlând din ce în ce mai tare pe măsură ce nivelul apei creştea.

Dar pisicile văd uneori mai bine în întuneric decât o fac la lumina zilei, deoarece cu cât este mai întuneric, cu atât ochii lor se deschid mai mult. Sub sorele strălucitor al amiezii, uşiţele din interiorul ochilor pisicii se închid aproape de tot, lăsând doar o mică fanta prin care mai pătrunde lumina. Aşa ştiau practic copii dacă e dimineaţă, amiază sau seara, chiar dacă nu existau încă ceasuri. Se uitau doar în ochii pisicilor pe care le numeau uneori „Ochi de ceas” sau „Ochi de clopot” pentru că în Olanda clopotele răsună la fiecare oră şi bat scurt din sfert în sfert de oră.

Astfel pisica s-a uitat în sus şi a văzut tumul unei biserici ce se profila în întuneric. A început deci să miaune şi să miorlăie cu toate puterile ei. Spera de fapt că cineva din casele aflate pe malul apei să o audă. Dar se părea că totul era în zadar. Dar pe când pisica aproape că îşi pierduse şi ultimul strop de energie, mai mult moartă decât vie de la atâta mieunat, la una dintre ferestre a apărut o lumină şi apoi s-a văzut ceva mişcare. Era un băiat pe nume Dirck, numit aşa după sfântul Theodoric ce cu ani în urma construise o biserică în acel sat. Aşa că pisica şi-a adunat toate puterile, a mai deschis odată gura şi a început să miaune regulat. Asta i-a trezit pe toţi din casă şi pe toţi locuitorii satului şi fiecare motan sau pisica a răspuns, până când s-a transformat totul într-un cor de miorlăituri.

Băieţelul, cu urechile ciulite, s-a grăbit pe scări, a deschis uşa şi a ascultat. Vântul a stins imediat lumânarea, dar curajosul copil a pornit înainte pe întuneric, fiind ghidat doar de sunetul pe care îl scotea pisica. Ajungând la mal, şi-a scos pantofii de lemn, s-a aruncat în apele învolburate şi văzând leagănul, l-a adus la ţărm. Apoi i-a arătat mamei reuşită. Copilă era atât de drăgălaşă când gângurea, sugea laptele şi dădea din picioruşe, încât toată lumea era entuziasmată. Lângă vatră, în mijlocul podelei, i-au făcut culcuş şi pisicii şi după ce a lipăit fericită mâncarea oferită, a adormit împreună cu copilul. Atât pisica cât şi fetiţa a fost primite în familie cu braţele deschise, pentru că aceştia nu aveau decât un singur copil – pe Drick.

Când Guriţa de miere a crescut, ea a devenit a tânăra din cale afară de frumoasă, de parcă era o prinţesă şi s-a cununat în biserica cu Drick. Era în luna lui prier şi totul era plin de flori, iar aerul era aşa de dulce de la mirosul mugurilor abia pocniţi!

înainte de a sosi Anul Nou, tinerii părinţi au aşezat în acelaşi leagăn un băieţel pe care bunica sa l-a numit Luidiger. El a crescut şi a devenit un mare misionar, cunoscut în toată regiunea şi cuvântul lui era respectat în fiecare casă. El este cel are a alungat vrăjitorii şi bolile teribile şi spiritele rele care îi momeau pe oameni de la calea cea dreaptă. Asta a înlesnit calea spiritelor bune, care au venit să trăiască în inimile oamenilor şi să le înnobileze viaţa, ajutându-i să prospere şi să fie fericiţi.

Lupii au fost alungaţi sau ucişi până s-au împuţinat, iar în acelaşi timp vacile şi oile s-au înmulţit, până ce fiecare a ajuns să aibă lana suficienta şi să fie câte o vacă pentru fiecare locuitor al ţării.

Dar oamenii încă sufereau din cauza inundaţiilor care din când în când luau cu ele vieţi omeneşti, animale şi toată avuţia gospodarilor, ducându-le până departe, la mare. Aşa că bunul misionar i-a învăţat pe oameni cum să construiască diguri şi

cum să nu se mai lase afectaţi de
capriciile mării. Inundaţiile s-au împuţinat până ce au devenit ceva cu totul întâmplător. Apoi a venit Sfântul Nicolae pentru a-i ajuta pe oameni să păstreze mereu în inima dragostea, bunătatea şi fericirea.

Până la urmă însă, după mai bine de 100 de ani, Guriţa de Miere, devenită acum o bătrână foarte iubita de toată lumea, ce era bună cu toţi şi care i-a deschis drumul Sfântului Nicolae, a murit.

Odată cu ea a murit şi pisica cu 9 vieţi ce a însoţit-o de-a lungul întregii sale existenţe.

Oamenii au îngropat-o pe bătrâna în cripta de sub biserica şi au împăiat pisică pe care toţi copii şi toţi adulţii o iubeau în egală măsură. Cu vremea, când coada i s-a dezintegrat, blana i-a căzut şi ochii de sticlă i s-au spart, un artist cu talent a făcut o statuie a pisicii ce se găseşte în fiecare biserică acum iar în fiecare an, de Sfântul Nicolae, pe 6 Decembrie, copii pun un guler nou în jurul gâtului pisicii povestind despre cum aceasta a salvat viaţa micului copil.

Ciocănitoarea şi vulpea

poveste olandeză

O cioară îşi făcuse cuibul printre ramurile unui copac. în el îşi depusese trei ouă, din care ieşiseră trei puişori fără pene, cu trei ciocuri mititele. O vulpe din împrejurimi, prinzând de veste, se grăbi să ajungă acolo.

— Ei, cucoană cioară! începu şireata, sunt trimisă aici de stăpânul acestei păduri, cu poruncă să tai lemne anume din acest copac. Ce zici?

Speriată, biata cioară începu a se tângui:

— Te rog, îngăduie-mi un răgaz! Să mai crească puţin cei trei pui ai mei, care abia au văzut lumina zilei, şi apoi mă voi duce în căutarea altui copac, unde să-mi fac alt cuib.

— Eu, una, mă încred, în făgăduiala ta, dar cum să-l fac pe stăpânul meu să mă creadă? Poate-mi dai un zălog, să-l conving că-ţi vei ţine vorba. Ai trei pui; ce-ar fi să-mi dai unul din ei, să-l duc stăpânului?

Cioara, nu prea isteaţă din fire, cârâi ea ce cârâi, dar, în cele din urmă, se lăsă în voia viclenei, şi- i dădu un pui.

Dar după vreo două, trei zile, vulpea veni iar lângă, copacul cu pricina.

— N-am ce-ţi face, coană cioară, stăpânul m-a trimis din nou să tai copacul ăsta şi chiar aici! strigă vulpea.

Mai speriată, cioara cârâi şi mai tare, rugând-o fierbinte s-o mai păsuiască şi, iară ca vulpea să-i mai ceară alt pui, i-l dădu de bună voie.

— Nu mă alunga de aici, şi drept mulţumire du-i stăpânului tău alt pui de-al meu.

Vulpea făcu nazuri, c-o fi, c-o păţi, dar prefacându-se înduioşată, la urmă primi târgul. Şi, luând puiul, îi îngădui bietei zburătoare să mai stea un timp în cuibul ei.

La câteva zile după această întâmplare, iată că pe deasupra cuibului de cioară zbura o ciocănitoare. Văzând-o pe surata atât de amantă şi cu un singur pui alături de ea, îi strigă:

— Ei, coană cioară, ce ţi s-a întâmplat de eşti atât de posomorâtă?

Şi cioara îi povesti toate cele întâmplate cu vulpea;

— Eu sunt sigură că toată povestea cu tăiatul copacului e numai o născocire de a vulpii, ca să-ţi înghită puii. Dacă o mai veni, ia-o la goană şi spune-i că nu crezi o iotă din scornelile ei. Şi, mai ales, nu te mai lăsa păcălită să-i mai dai vreun pui!

Nu trecu mult şi vulpea, învăţată la ospăţ de pui de cioară fără prea mare strădanie, apăru din nou, depănându-i aceiaşi poveste, ameninţând că de data asta chiar avea să înceapă să taie copacul. Dar cioara îi răspunse precum o învăţase

ciocănitoarea.

înfuriată la culme de cutezanţa ciorii, devenită peste noapte îndrăzneaţă, vulpea îi strică înveninată:

— Nu poate să fie din capul tău tot ce spui tu acum. Bănuiesc c-ar fi ciocănitoarea înţeleaptă
care ţi-a deschis ochii... dar lasă, c-o învăţ eu minte! Şi de nu m-oi răzbuna cu pe ea şi pe toţi puii ei...

Şi alergă în goana mare.

Deodată se întinse pe iarbă şi se prefăcu moartă. Şi cine zbură tocmai atunci pe acolo? Chiar ciocănitoarea cu buclucul. Ca să se încredinţeze că vulpea era într-adevăr moartă, începu s-o pigulească. Dar când să ajungă la cap, vulpea căsca o gură cât toate zilele şi.. Haţ! o prinse. Cu o ultimă speranţă, ciocănitoarea o întrebă:

— Ce rău ţi-am făcut eu ţie, de mă ţii între fălci cu atâta străşnicie?

— Mai întrebi ce rău mi-ai făcut?

Dar n-apucă să-şi termine vorba, că, de cum deschise mai bine botul să vorbească, ciocănitoarea ţâşni cât mai sus pe copacul cel mai apropiat. Vulpea, păcălită, încercă să sară după ciocănitoare, dar tot căţărându-se până pe la jumătatea copacului, alunecă şi muri de-a binelea. Părea să fi fost o răsplată binemeritată.

Vulpea şi corbul

poveste scoţiană

Cândva, de mult de tot, o vulpe îşi avea vizuina lângă scorbura unui copac, în vârful căruia îşi făcuse cuibul un corb puternic şi isteţ. Cătăva vreme, fiecare şi-a văzut de propria-i viaţă, fără să-i pese de vecin. Corbului nu-i trecuse niciodată prin minte să afle cum o ducea vulpea şi cu ce se hrănea ea, iar cumătră vulpe, găsind destule de-ale gurii în pădurea în care trăia, nu avea timp să se gândească la corbul din vârful copacului. Când vulpea îşi îngrămădea proviziile în scorbură, aproape că şi uita de vecinul ei, corbul. Şi-au dus-o multă vreme aşa, până când, într-o bună zi, adică zi rea pentru cumătră vulpe, se întoarse acasă frântă de oboseală şi lihnită de foame, căci nu înhăţase nicio pradă. Ajunsă în vizuina ei, toată noaptea nu făcu altceva decât să plănuiască în fel şi chip cum să-şi facă rost de hrană. Şi iată că o străfulgerare a minţii ei agere îi veni în ajutor. Corbul! Vecinul ei! Ce-i drept, lumea animalelor din jur îl ştia isteţ, dar ea, vulpea, oare nu era renumită pentru şiretenie? Deci, când puterea ei se dovedise cu o zi în urmă deşartă, era datoare să-şi încerce altă armă, viclenia.

Strigă s-o audă corbul:

— Cumetre corb, trăim de mult în vecinătate, şi totuşi nu ne-am împrietenit până acum; mă simt datoare să-ţi ofer toată prietenia mea, cel puţin de-acum încolo, îi vorbi mieros vulpea.

— Cumătră, tare ademenitor mai glăsuieşti, dar de când cu atâtea păţanii prin câte au trecut cei din neamul meu şi după cât s-au ciocnit cu cei dintr-al tău, parcă mă îndoiesc de sinceritatea ta. Suntem mult prea deosebiţi pentru a putea lega o adevărată prietenie. Tu eşti obişnuită să vânezi, iar eu fac parte dintre cei vânaţi. Aşadar...

— Nu înseamnă că dacă suntem două neamuri deosebite nu putem fi prieteni. Cine ar fi crezut că un purice ar putea fi vreodată prietenul unui şoricel? Şi totuşi îi cunosc eu bine pe amândoi şi ştiu ce bine trăiesc în casa unui bogătaş, ajutându-se unul pe altul. De câte ori are o bucată de caş în mână bogătaşul, puricele îl înţeapă, ca să-i cadă din mână şi când stăpânul caută puricele, şoricelul îi ia caşul, şi aşa mai departe. Deşi sânt atât de diferiţi, convieţuiesc de minune.

— Nu mă îndoiesc că putinţa de a se ajuta o au toate vieţuitoarele, totul e să vrei să faci bine.
Dar firea ta, cumătră vulpe, o cunoaşte toată lumea. Nicicând o vulpe n-a fost sinceră şi nici bună la suflet. Mai degrabă aş crede că nu mai dai de pradă şi atunci te gândeşti să înlocuieşti puterea care te părăseşte cu vreun şiretlic.

— Crezi oare că numai viclenia m-a făcut să-ţi dau bineţe? mai încercă vulpea. Află că şi uliu de-ai fi fost, şi tot mi-ar fi făcut plăcere să ne împrietenim.

— Şi-ai fi făcut rău, căci cine face treaba la întâmplare riscă să-şi sfârşească zilele ca şi pasărea aceea îngâmfată, îi răspunse corbul.

— Care pasăre? întrebă uluită vulpea, care nu cunoştea povestea asta.

— Odată o pasăre firavă, dar îngâmfată, zburând deasupra unei turme, văzu un uliu cum îşi înfige ghearele într-un miel şi zboară cu el mai departe în văzduh. Crezându-se la fel de puternică, încercă acelaşi lucru şi biata pasăre firavă; dar gheruţele îi rămaseră în încâlceala lânii de pe miel, încât păstorului nu i-a fost greu s-o prindă şi s-o mănânce friptă, chiar în aceeaşi seară. Şi de când strămoşii mei s-au lăsat păcăliţi de cei din neamul tău, am aflat destule isprăvi, încât ştiu astăzi să mă feresc. Cu aceasta, cumătră vulpe, îţi spun să-ţi cauţi alţi prieteni, care n-au avut timp să afle ceea ce ştiu eu azi, încheie corbul.

Luându-şi coada la spinare, vulpea nu-şi putu stăpâni un scrâşnet, care o dădu de gol.

— îmi spui şi mie, cumătră vulpe, de ce scrâşneşti cu atâta îndârjire? Oare numai pentru că n-ai câştigat încrederea mea în prietenia pe care ai venit să mi-o dăruieşti? continuă corbul, mulţumit.

— Scrâşnesc de obidă, că poţi fi mai deştept şi mai viclean decât o vulpe.

Şi urlând de durerea unei asemenea jigniri, mai mult decât de foamea care o rodea, se pierdu în desimea codrului.

Şoarecele şi pisica

poveste suedeză

Cu ani şi ani în urmă, şoarecele şi pisica trăiau sub acelaşi acoperiş. într-o zi, şoarecele vine vesel acasă, spunându-i pisicii că el găsise într-un loc o bucată mare de slănină şi să-l ajute s-o care. Au adus-o împreună acasă şi-au pus-o binişor în pivniţă, s-o aibă pentru iarna cea friguroasă, care bătea la uşă.

într-o zi, se găti pisica şi plecă de acasă, spunându-i şoarecelui că era poftită la o vecină de-a ei, la o petrecere. Cum şoarecelui nu-i prea era aminte dejoacă şi glume în ziua aceea, o lăsă să plece singură.

Dar ce făcu pisica? Sări pe ferăstruica de la pivniţă, înşfacă bucata de slănină şi până nu termină un sfert din ea, nu plecă. Se linse pe botic, o porni pe urmă puţin la plimbare şi se întoarse fericită şi veselă acasă.

— Ei, cum a fost? întrebă şoarecele.

— Minunată! răspunse pisica.

— Minunată, ce? întrebă şoarecele.

— Masa. Petrecerea... nu se fâstâci pisica în răspunsuri.

Şi tot aşa, după câtva timp, pisica se găti iar de plecare, şi iar se opri să mai mănânce o bucată de slănină. Şi altă dată, la fel, nu mai ieşi din pivniţă până n-o mistui toată.

Veni şi timpul ca şoarecele să coboare în pivniţă să ia slănina, căci se răcise rău vremea afară, ningea cu fulgi mari şi nu mai găseau lesne de-ale gurii. Dar care nu-i fu uimirea, când, ia slănina de unde nu-i! Politicos, o întrebă pe pisică dacă ştie ea ceva, ori ba.

Lingându-se pe bot, la amintirea gustului bun de slănină, ea îi răspunse înfiptă:

— Ei bine, cum de n-ai ghicit oare ce erau petrecerile mele cu mâncărurile grozave de care-ţi povesteam? îndrăzneşte numai să mă cerţi, că acum te înhaţ şi pe

tine!

Şoarecele abia avu timp să se furişeze iute pe lângă coada pisicii şi să o gonească prin nămeţi şi de atunci niciun şoarece de pe lume n-a mai trăit în pace sub acelaşi acoperiş cu vreo pisică.

De ce ursul e ursuz

poveste suedeză

Cu ani şi ani în urmă, într-o iarnă geroasă de nu-i mai putea ţine piept nicio vieţuitoare, nu aşteptau altceva cu toatele decât să vină vremea călduroasă.

Dar iama aceea grozav de friguroasă nici gând să treacă... Şi animalele, în jurul focului, începură să ţină sfat, ce să facă. Au ajuns la concluzia că cineva o fi ascuns vara pe undeva, departe, bucurându-se singur de ea, în timp ce celelalte animale aveau să îngheţe de frig. Şi toate animalele se hotărâră să plece în căutarea verii.

într-un ţinut, departe, departe, trăia un urs negru şi, din câte aflară ele, ursul acela furase vara şi o ţinea acuma numai pentru el. Trecură peste mări şi ţări şi iată-le pe bietele animale ajunse pe meleagurile ursului celui negru şi uriaş, care vârâse vara într-un sac. Merseră drept la el, dar ursul nu era acasă, căci se dusese la vânătoare cu barca, de-a lungul apei. Atunci veveriţa îi spuse şoricelului:

— Cât timp vânează ursul, tu aleargă la barcă şi roade-i vâslele; între timp, noi scotocim peste tot până dăm de sacul unde a pitit vara; şi el n-o să ne mai găsească aici, fiindcă n-o să mai aibă vâsle să conducă barca şi să ajungă la timp acasă.

Şoricelul se duse într-un suflet să ronţăie vâslele, mândru că el le putea da un ajutor aşa de mare suratelor lui. Şi cât ai clipi, erau roase amândouă vâslele, încât de la prima izbitură în apă, aveau să se facă patru, din două câte erau. Şi între timp, animalele tot scotocind peste tot, prin tainiţele vizuinei ursului negru, dădură şi de sacul unde era ferecată vara.

Terminând ursul cu vânatul, se întoarse la barcă; dar când să dea apa de o parte şi de alta, iată că i se frânseră amândouă vâslele. Coborî din nou în pădurice, să-şi făurească altele, dar în acelaşi timp, animalele, bucuroase, alergau ca vântul să ducă vara iute înapoi la ele acasă.

Când sosi şi ursul în vizuina lui, ele erau hăt-departe; şi pe unde treceau, vara încălzea în calea ei toate vieţuitoarele rebegite, rămase acasă şi aproape degerate de frig, căci veveriţa, grijulie, desfăcuse gura sacului.

Numai în culcuşul ursului celui negru nu mai era cald. De cum se înapoiase, dihania îşi dădu seama că cineva îi furase vara, căci acum totul la el era rece ca gheaţa. Rămase zgribulit şi ursuz tot restul vieţii. Şi, de asemenea, şi ursacii lui au rămas nişte ursuzi, care n-au prea legat mari prietenii cu alte animale, ba chiar şi oamenii l-au dat întotdeauna ca exemplu de singuratic şi posac.

Sfoara de fum

poveste suedeză

Broasca ţestoasă avea o fiică. Frumoasă, foarte frumoasă!

într-o zi, mama îi spuse:

— Copila mea, a venit timpul să te mărit. Dar să ştii, n-am să te dau decât după un bărbat înţelept. Unuia care va şti, de pildă, să lege o grămadă de apă...

— Vai, vai, vai! oftară celelalte animale. Cum e cu putinţă una ca asta?

Ei, dar tânăra broască ţestoasă era foarte, foarte frumoasă.

— Aş vrea să-i fiu soţ, spuseră pe rând: hipopotamul, puiul de maimuţă,

şarpele boa, elefantul, zebra. Dar grămada de apă? Cum să legi grămada de apă?
Lemurul nu zise nimic. Dar se vedea că se gândeşte adânc la ceva.
încercară: hipopotamul, puiul de maimuţă, şarpele boa, elefantul şi zebra. Dar niciunul n-a reuşit să lege în vreun fel o grămadă de apă. Fiecăruia broasca ţestoasă îi spunea:

— Nu vei fi soţul prea frumoasei mele fiice.

Lemurul care până atunci a tot tăcut şi s-a tot gândit, zâmbi deodată şi o întrebă pe broasca ţestoasă:

— îmi făgăduieşti că voi putea să ma însor cu fiica ta, dacă voi izbuti să leg o grămadă de apa?

— Mai încape vorbă? Ai cuvântul meu! spuse broasca ţestoasă.

— Uite ce e: am uitat să-mi aduc sfoara de acasă, vorbi agale lemurul. Mamă broască ţestoasă, poftim luleaua mea. Te rog să-mi faci o sfoară din fumul ei albastru. Atunci îţi voi aduce degrabă o grămadă de apă. Mă înţelegi, trebuie să am cu ce să o leg.

Faţa broaştei ţestoase se lumină. îl duse pe lemur la fiica sa şi-i spuse:

— Acesta va fi soţul tau!

Hipopotamul, elefantul, şarpele boa, puiul de maimuţă şi zebra strigară care mai de care:

— Dar nu-i drept! Lemurul nici n-a încercat măcar să lege apa!

— E adevărat că lemurul nici n-a încercat să lege apa, dar el şi-a dat seama, numai el a înţeles că nu se poate lega o grămadă de apă, după cum nu se poate face sfoară din fum. El s-a dovedit astfel a fi cel mai isteţ dintre voi.

Prinţul Hatt, din adâncul pământului

poveste suedeză

A fost odată, demult, un împărat care domnea peste o mare împărăţie. El avea trei fiice şi toate trei erau nespus de frumoase. Dar dintre toate cea mai frumoasă era mezina. Era şi bună la inimă, gata oricând să dea. O mină de ajutor. De aceea toţi o îndrăgiseră, iar împăratului îi era dragă ca lumina ochilor.

Se hotărî odată împăratul să se ducă la un târg mare, împreună cu slujitorii lui. înainte de a pleca le întrebă pe fiecare din fiicele sale ce doreşte să îi aducă de la târg. Cea mare îşi dorea un pieptene de argint şi un colier de diamante; cea mijlocie voia un inel de aur şi o brăţară din pietre preţioase.
Şi cele două fete mai mari se porniră să înşire pe rând toate podoabele care le veneau în minte, împăratul fu nevoit să repete dorinţele lor de mai multe ori ca să fie sigur că nu va uita nimic.

— Da, spuse el, în cele din urmă, voi încerca să vă îndeplinesc toate rugăminţile. Aş vrea însă să cunosc şi dorinţele fiicei mele mai mici. Tu n-ai scos niciun cuvânt, dar trebuie să ai şi tu o dorinţă.

— Nu, răspunse prinţesa, eu am tot ce îmi place.

— Mai gândeşte-te, spuse împăratul, poate totuşi există ceva după care tânjeşti.

— Ei bine, ar fi ceva ce-mi doresc de mult, răspunsa mezina, dar nu îndrăznesc să te rog.

— Trebuie să-mi spui, insistă împăratul. Voi face tot posibilul să-ţi aduc ceea ce-ţi doreşti.

— Iată, răspunse prinţesa, de când am auzit odată, demult, vorbindu-se de Cele trei frunze cântătoare, nu-mi mai găsesc liniştea. Când torc sau brodez nu mă gândesc decât la ele. Ce mult aş dori să le aud!

— Bine, încuviinţă împăratul, o să-ţi aduc cele trei frunze cântătoare, de-ar fi să mă coste şi o jumătate din împărăţie!

Acestea fiind spuse, îşi luă rămas bun de ia fiicele sale, dădu pinteni calului şi pomi la drum însoţit de curtenii săi.

La târg veniseră mulţi negustori străini, care îşi înşirau mărfurile. Nu lipseau podoabele de aur, argint şi pietre preţioase. împăratul cumpără tot ce îi ceruseră fiicele sale mai mari,precumşi multe alte odoare de preţ. în schimb nu găsi nicăieri cele trei frunze cântătoare, oricât îi întrebase pe toţi negustorii de la Soare-Răsare şi Soare-Apune. Niciunul nu auzise de cele trei frunze cântătoare. La lăsarea serii împăratul se pregăti să se întoarcă acasă. Era însă trist şi abătut pentru că, deşi cumpărase o mulţime de lucruri scumpe, nu reuşise să găsească ceea ce-şi dorea fiica sa mai mică.

Pe drum, împăratul se opri la un moment dat cu toată suita sa, pentru că se auzeau în depărtare acorduri de harpe şi viori, care umpleau văzduhul cu sunetele lor armonioase, împăratul dădu pinteni calului şi se pomeni în faţa unei tufe de alun, în vârful căruia se aflau trei frunze aurii care scoteau nişte sunete minunate. împăratul se însenină la faţă.

— Dar acestea sunt chiar cele trei frunze cântătoare despre care îmi vorbise fiica mea cea mică! exclamă el.

Şi împăratul întinse mâna ca să rupă creanga cu cele trei frunze, dar creanga nu se rupse şi reveni la loc. în momentul acela se auzi un glas puternic, care strigă:

— Lasă-mi frunzele în pace şi nu mi le rupe!

Vocea părea să vină dintr-o grotă aflată sub pământ şi împăratul rămase mut de uimire. îşi luă însă inima în dinţi şi întrebă:

— Cine eşti tu?

— Sunt prinţul Hatt, din adâncul pământului, răspunse aceeaşi voce.

— N-ai vrea să-mi dăruieşti cele trei frunze în semn de prietenie? Le vreau pentru fiica mea cea mică, fiindcă asta îşi doreşte cel mai mult.

— Ştiu, răspunse vocea din adâncuri, dar eu nu pot să mă despart de o asemenea comoară.

— Ţi-aş da orice mi-ai cere în schimb, îl rugă împăratul.

— Cele trei frunze nu sunt de vânzare, dar ţi le voi dărui, totuşi, cu o singură condiţie!

— Ce condiţie? întrebă împăratul,

— Promite-mi, răspunse vocea, să-mi dăruieşti prima fiinţă care îţi va ieşi în cale când vei ajunge acasă.

împăratul rămase un moment pe gânduri.

„Prima fiinţă pe care o voi întâlni... gândi el. Cred că va fi câinele meu credincios. De cum aude tropotul calului meu, îmi iese în întâmpinare. îmi pare rău că trebuie să mă despart de el, dar mi-e mai uşor să-l pierd pe el decât să nu-i îndeplinesc dorinţa fiicei mele.” împăratul făcu un pas spre tufa de alun.

— Primesc, spuse el. Prima fiinţă pe care o voi întâlni, când voi ajunge acasă, va fi a ta!

— Atunci frunzele sunt ale tale răspunse vocea. Dar nu uita că un împărat nu-şi poate călca cuvântul dat. Altfel este dezonorat!

împăratul întinse mâna să apuce creanga cu cele trei frunze. De data aceasta reuşi să o rupă, iar frunzele se legănau uşor, scoţând nişte sunete melodioase. împăratul nu mai putea de bucurie, până şi caii mergeau parcă în pas de dans.

între timp, prinţesele şedeau în iatacul lor şi brodau. Cele două fete mai mari nu discutau decât de podoabele scumpe pe care le aşteptau de la tatăl lor. Mezina era însă tăcută şi aştepta cu nerăbdare întoarcerea tatălui lor, împăratul.

Pe înserate, prinţesa cea mică le rugă pe surorile ei să se ducă împreună în întâmpinarea tatălui lor.

— Eu nu am chef, răspunse cea mare, şi nu vreau să-mi ud ciorapii de mătase mergând prin iarbă.

— Nici eu n-aş merge, răspunse cea mijlocie, pentru că mă strâng pantofii cei noi de mătase.

Atunci mezina se duse singură în întâmpinarea împăratului. După ce merse o bucată de drum
auzi tropotul cailor şi zăngănit de arme; şi în ciuda acestor zgomote reuşi să distingă nişte sunete nespus de melodioase, cum nu mai auzise niciodată, nici măcar în vis. Prinţesa era din cale-afară de fericită pentru că se apropia împăratul cu suita sa, iar sunetele minunate nu puteau fi decât ale celor trei frunze cântătoare. Alergă în întâmpinarea tatălui ei, sări în sus de bucurie şi îl îmbrăţişa cu drag, zicându-i:

— Bun venit, tată dragă!

împăratul însă păli: prima fiinţă care venise în întâmpinarea lui nu era câinele său credincios, ci fiica lui cea mai dragă. Pe ea o promisese el acelei voci din adâncuri, în schimbul frunzelor cântătoare.

Prinţesa nu-şi dădea seama de ce se întristase împăratul ei îl rugă să-i spună ce are pe suflet. La rugăminţile fetei trebui să-i povestească totul de-a fir-a-păr, cum reuşise să capete cele trei frunze cântătoare şi care fusese preţul dobândirii lor.

— Dar nici nu mă gândesc să te dau, fiica mea cea mai iubită, pe mâinile unui străin, spuse el. Mai bine să spună prinţul Hatt că sunt un om fără cuvânt şi să facă ce o crede de cuviinţă!

— Nu, spuse prinţesa cu hotărâre, un împărat nu poate să-şi calce cuvântul dat. Mai bine să mergem chiar acum la prinţul Hatt. Şi de fapt totul s-a întâmplat numai din vina mea! Ce-mi trebuiau mie cele trei frunze cântătoare? N-aş fi crezut că va trebui să mă despart de tine atât de curând. Dar nu am încotro şi îmi voi urma soarta.

împăratul o ridică în şa şi fără o vorbă se întoarse la pajiştea cu tufişul de alun. Prinţesa îşi îmbrăţişa îndelung tatăl, apoi sări din şa, iar împăratul plecă spre casă, nefericit că îşi vânduse propria fiică şi nici măcar nu ştia cui.

Prinţesa se aşeză pe iarbă şi începu să plângă. în jurul ei domnea o linişte deplină.

Deodată se casca pământul sub picioarele prinţesei şi ea fu coborâtă încet în adâncul pământului. Se pomeni apoi într-o sală uriaşă, care nu semăna câtuşi de puţin cu sălile pe care le văzuse până atunci. Era mai mare şi mai frumoasă, bogat împodobită cu aur şi mătase. Lumânări înalte ardeau în sfeşnice măiestrit lucrate. Focul ardea în şemineu. Dar nu se vedea picior de om.

Prinţesa se uită pe rând la toate aceste minunăţii şi uita de supărare. La un moment dat se stinseră lumânările din sfeşnice şi focul din cămin. în acelaşi timp se deschise o uşă şi se auzi un zgomot de paşi. Simţi cum cineva o ia de mână şi i-o strânge în semn de salut.

— Bună seara, prinţesă, rosti un glas puternic şi prietenos. Nu-ţi fie teamă, eu sunt prinţul Hatt, din adâncul pământului şi nu-ţi vreau decât binele.

Prinţesa ascultă vocea aceea prietenoasă şi i se risipi orice urmă de teamă.

— Ia loc, o invită prinţul Hatt, şi îţi voi povesti viaţa mea. Eu domnesc peste o împărăţie mare şi puternică şi am trei surori. Toate trei sunt împărătese şi au palate bogate şi frumoase. Dar o vrăjitoare rea şi-a pus în gând să mă ia de bărbat şi de aceea m-a vrăjit. Fiind sub puterea vrăjii nu mă pot arăta în faţa nimănui. Un singur lucru m-ar putea scăpa de vrajă. Dacă vrei să devii soţia mea şi îmi vei fi credincioasă, fără să vezi cum arăt, voi reuşi să mă eliberez de sub puterea farmecelor ei. Dar dacă refuzi sau dacă îţi calci cuvântul, atunci voi rămâne subjugat vrăjitoarei pentru totdeauna. Nu vreau să te oblig în niciun fel. Dacă nu vrei să fii soţia mea, te poţi întoarce oricând la palatul tatălui tău.

în timp ce prinţul vorbea, prinţesa se îndrăgosti de vocea lui, încât nu-şi mai dorea altceva decât să-l poată elibera de sub vraja cea rea.

— Primesc cu dragă inimă să rămân aici, răspunse ea. Vreau să fiu a ta şi

îţi voi rămâne credincioasă. După glas îmi dau seama cât eşti de bun. Nu ţin să ştiu cum arăţi – totul este să ţinem unul la celălalt, cu adevărat.

Astfel prinţesa rămase să trăiască alături de prinţul Hatt. Şi erau amândoi fericiţi şi mulţumiţi în căminul lor din adâncul pământului. Prinţul dispărea în zori, înainte să se stingă lumânările din sfeşnice. Prinţesa rămânea singură toată ziua până seara când se întorcea prinţul. Atunci era întuneric beznă. în schimb prinţesa avea tot ce îşi dorea. Iar dacă vreodată se simţea singură şi obosită, nu avea decât să asculte melodia celor trei frunze cântătoare, care o înveseleau pe dată.

Atât prinţesa cât şi prinţul au fost neînchipuit de fericiţi când li s-a născut un băieţel. Prinţesa îl mângâia tot timpul şi se juca cu el, în aşteptarea iubitului ei soţ.

într-o seară, prinţul Hatt se întoarse mai târziu ca de obicei. Când prinţesa îl întrebă unde întârziase atât de mult, prinţul îi răspunse:

— Astăzi am fost la palatul tatălui tău şi îţi aduc veşti bune. Tatăl tău, împăratul, urmează să se căsătorească şi nunta are loc mâine. Dacă vrei să te duci la petrecere poţi să-l iei şi pe fiul nostru cu tine. Dar promite-mi că nu mă părăseşti şi că te vei întoarce acasă.

— Eşti tare bun la suflet, dar nu ai pic de minte, îi răspunse prinţesa. Cum o să-mi părăsesc eu căminul şi bărbatul?

Prinţul se bucură auzind acestea. A doua zi, după ce prinţul plecă la treburile lui, prinţesa se îmbrăca cu rochia cea mai frumoasă pe care o avea şi îşi puse podoabele cele mai de preţ. Iar pe băiat îl îmbrăcă într-un costum ţesut din fir de argint.

Când erau amândoi gata de plecare, se căscă pământul şi fură amândoi ridicaţi la suprafaţă, pe pajiştea înverzită, în dreptul tufei de alun. în faţa lor apăru o caleaşca de aur trasă de şase cai. Prinţesa se urcă în caleaşca şi îl luă pe băieţel în braţe. Străbătură astfel munţi şi văi, dar nici n- apucară să numere până la zece că se şi aflau în faţa palatului tatălui ei, împăratul. După ce coborâră, caleaşca se făcu nevăzută.

Intrară apoi în palat, unde oaspeţii erau deja adunaţi în sala de ospeţe. împăratul se bucură peste
măsură când o zări şi coborî de pe tron ca să o îmbrăţişeze, iar pe nepoţel îl luă în braţe.

Soţia sa, noua împărăteasă, se arătă la fel de prietenoasă, ca şi cele două surori. De la bun început, împărăteasa – mama vitregă – a căutat să o iscodească pe prinţesă, Aceasta îi răspunse că o duce foarte bine în noul ei cămin şi că nu-şi mai doreşte nimic altceva. Dar împărăteasa nu se mulţumi numai cu atât, ea voia să ştie mai multe despre prinţul Hatt.

— Cum arată? întrebă ea. Cât de mare e împărăţia lui?

Prinţesa răspunse cât mai scurt cu putinţă şi ocolea cele mai multe întrebări. împărăteasa era cu atât mai curioasă cu cât prinţesa îi spunea tot mai puţine lucruri. Pierzându-şi răbdarea, împăratul o luă deoparte:

— Draga mea, asta nu e treaba noastră. Tot ce vreau e ca fiica mea să fie fericită.

Atunci împărăteasa tăcu, deşi curiozitatea ei nu fusese împăcată. Dar nici nu apucă bine
împăratul să se întoarcă spre ceilalţi meseni, că noua împărăteasă porni din nou să o sâcâie cu întrebările pe prinţesă.

La capătul celor trei zile cât dură nunta, prinţesei i se făcu dor de casă. Dar nici nu-şi isprăvi gândul că în faţa palatului se şi afla caleaşca de aur cu şase cai. Prinţesa îşi luă rămas bun de la tatăl ei şi de la mama ei vitregă, precum şi de la ceilalţi oaspeţi. După aceea se urcă în caleaşca şi-şi luă băiatul în braţe.

Străbătură munţi şi văi şi cât ai zice peşte se şi aflau în dreptul tufei de alun. Prinţesa coborî, iar caleaşca dispăru. Din nou se căscă pământul sub picioarele ei şi în clipa următoare se pomeni acasă, împreună cu băiatul ei. Luminările ardeau în

sfeşnice, focul dogorea în cămin şi cele trei frunze cântătoare se auzeau mai melodioase ca oricând.

Prinţesa se simţea mai bine aici, în adâncul pământului, decât la curtea împărătească. Acum aştepta cu nerăbdare şi bucurie căderea serii. Atunci sosi prinţul Hatt, urându-i bun venit.

— M-am gândit Ia tine zi şi noapte, îi mărturisi el.

Mai trecu un an, iar prinţul Hatt şi prinţesa lui trăiau fericiţi în casa lor din adâncul pământului. Dacă prinţesa avea vreo dorinţă, era destul să se gândească la ea că se şi îndeplinea imediat. Iar dacă era vreodată abătută, sau i sa făcea urât singură, nu avea decât să asculte melodia fermecătoare a celor trei frunze, că îi revenea pe dată buna dispoziţie. Altădată îi era de ajuns să-l plivească pe băieţelul ei şi se înveselea pe loc.

Şi mai fericiţi au fost prinţul şi prinţesa când li s-a născut al doilea fiu. Prinţesa nu se mai sătura răsfăţându-i pe amândoi. Cât era ziua de mare se juca cu ei şi îi mingii a drăgăstos, în aşteptarea iubitului ei soţ.

într-o seară se întâmplă ca a doua oară prinţul Hatt să vină mai târziu ca de obicei. Când prinţesa ii auzi vocea, în cele din urmă, îl întrebă neliniştită unde întârziase atâta.

— Astăzi am fost din nou l-a curtea împărătească şi îţi aduc veşti importante. Sora ta cea mai mare se căsătoreşte cu un fiu de împărat şi nunta are loc mâine. Dacă te duci şi tu, poţi să iei şi copiii cu tine. Dar să-mi promiţi că nu mă părăseşti şi că te vei întoarce acasă.

— Eşti tare bun la suflet, răspunse prinţesa, dar nu ai minte deloc. Cum aş putea oare să-mi părăsesc bărbatul şi căminul?

Prinţul se bucură nespus auzind acestea iar a doua zi dimineaţa, după ce prinţul Hatt plecă la treburile lui, prinţesa se pregăti de plecare. Se îmbrăcă cu rochia cea mai frumoasă şi îşi puse bijuteriile cele mai de preţ, tar pe cei doi fii ai ei îi îmbrăcă în costume cusute cu fir de aur.

Când erau gata, se căscă din nou pământul şi fură: oţi trei ridicaţi la suprafaţă, pe pajiştea înverzită, în dreptul tufei de alun. Apăru de îndată o caleaşca de aur, trasă de şase cai. Prinţesa se urcă în caleaşca şi îi aşeză pe cei doi fii pe genunchi. Străbătură munţi şi văi, dar nici nu apucară să numere până la zece că se şi aflau în faţa palatului împărătesc. Prinţesa cobori cu cei doi fii ai ei şi caleaşca se făcu nevăzută.

Intrară în palat, unde oaspeţii erau deja adunaţi în sala de ospeţe. împăratul nu mai putea de bucurie că-şi vedea din nou fata. îi luă pe rând în braţe pe cei doi nepoţei. Mama vitregă, împărăteasa, se arătă la fel de prietenoasă cu prinţesa, ca şi cele două surori mai mari, precum şi
mirele surorii mari.

împărăteasa se apropie de prinţesă şi începu să o descoasă iar în legătură cu prinţul Hatt. Prinţesa răspunse cât mai puţin cu putinţă. Dar împărăteasa nu mai contenea cu întrebările. Nemaiputând răbda interveni împăratul:

— Draga mea, îi spuse el, asta nu este treaba noastră. Principalul e că fiica noastră e fericită şi asta se citeşte pe faţa ei.

Atunci împărăteasa se văzu silită să tacă. Dar cum se îndepărtă împăratul ca să se întreţină cu ceilalţi oaspeţi, continuă să o iscodească pe prinţesă cu alte şi alte întrebări.

După trei zile, cât dură nunta, prinţesei începu să i se facă dor de casă. Nici nu apucă să-şi termine bine gândul, că şi apăru caleaşca de aur cu cei şase cai la porţile palatului. Prinţesa îşi luă rămas bun de la toţi şi se urcă în caleaşca împreună cu cei doi fii ai săi.

Străbătură apoi munţi şi văi, dar cât ai zice peşte ajunseră în dreptul tufei de alun. De îndată ce coborî prinţesa, caleaşca se făcu nevăzută. Se căscă din nou pământul în faţa ei şi în clipa următoare se pomeni, împreună cu cei doi fii ai ei, în casa ei din adâncul pământului. Lumânările ardeau în sfeşnice, focul dogorea în cămin şi întreaga încăpere răsuna de trilurile celor trei frunze cântătoare.

Prinţesa se simţea mult mai bine aici, în casa ei din adâncul pământului, decât la curtea împărătească. Pe înserate sosi şi prinţul Hatt, încântat că o găsea iar acasă.

— M-am gândit la tine zi şi noapte, îi mărturisi el.

Mai trecu un an, iar prinţul Hatt şi prinţesa lui trăiau fericiţi în căminul subpământean şi orice dorinţă ar fi avut prinţesa, i se îndeplinea pe loc. Când se simţea istovită, sau îi era urât singură, asculta trilurile fermecate ale celor trei frunze cântătoare, sau îi privea pe cei doi fii ai săi care se jucau împreună, şi atunci se înveselea imediat.

Atât prinţul cât şi prinţesa au fost şi mai fericiţi în ziua când li s-a născut o fetiţă. Prinţesa nu se mai sătura dezmierdând-o, şi îi urmărea bucuroasă pe copii jucându-se împreună.

într-o seară se întâmplă pentru a treia oară ca prinţul Hatt să se întoarcă acasă mai târziu ca de obicei. Când prinţesa îl auzi, în sfârşit, venind, îl întrebă neliniştită ce se întâmplase.

— Astăzi am fost din nou la curtea împărătească şi îţi aduc veşti bune. Sora ta mijlocie urmează să se mărite cu fiul unui prinţ din altă împărăţie şi nunta are loc mâine. Dacă vrei să te duci şi tu, poţi să-i iei şi pe copiii noştri cu tine. Dar să-mi promiţi că nu mă părăseşti!

— Eşti tare bun la suflet, răspunse prinţesa, dar nu ai minte deloc. Cum aş putea pare să-mi părăsesc căminul şi pe iubitul meu soţ?

A doua zi dimineaţă, după ce prinţul Hatt plecase ca de obicei la treburile sale, prinţesa se pregăti de plecare. îşi puse rochia cea mai frumoasă şi podoabele cele mai de preţ. Pe cei doi băieţi îi îmbrăcă în costume cusute cu fir de argint şi brodate cu fir de aur, iar pe fetiţă o îmbrăcă numai în mătăsuri şi dantele.

Când erau gata, se căscă pământul şi fură cu toţii urcaţi la suprafaţă, până ajunseră la tufa de alun. Apăru ca din senin o caleaşca de aur trasă de şase cai. Prinţesa se urcă luând-o în braţe pe fetiţă, iar băieţii se aşezară în dreapta şi în stânga ei. Străbătură munţi, şi văi şi nici nu apucară să numere până la zece că se şi aflau în faţa palatului împărătesc. Prinţesa şi copiii coborâră, iar caleaşca se făcu nevăzută.

Când apăru în sala de ospeţe, prinţesa fu întâmpinată cu bucurie de toţi nuntaşii. împăratul se ridică de pe tron şi se duse să-şi îmbrăţişeze fiica mult iubită. Apoi îi luă pe. Rând în braţe pe cei trei copii, iar în cele din urmă declară că fetiţa este cea mai drăguţă dintre toţi trei.

La fel de prietenoasă se arătară şi împărăteasa – mama vitregă – precum şi cele două surori şi soţii lor.

Ca de obicei, împărăteasa începu să o descoasă pe prinţesă, interesându-se mai ales de prinţul Hatt. Prinţesa răspundea cât mai puţin cu putinţă şi se vedea că întrebările o sâcâiau şi supărau. Dar cu cât ocolea prinţesa întrebările, cu atât devenea împărăteasa mai curioasă şi nu mai contenea cu întrebările. în cele din urmă, împăratul îşi ieşi din răbdări:

— Draga mea, îi spuse el împărătesei, asta nu este treaba noastră. Principalul e că fiica mea este fericită şi asta se citeşte pe faţa ei. Fii bună şi las-o în pace!

împărăteasa tăcu pe loc. Dar cum se îndepărtă împăratul, începu din nou să o iscodească pe prinţesă. Cu toate acestea, împărăteasa îşi dădea seama că în felul acesta nu va reuşi să afle niciodată nimic. De aceea recurse la un şiretlic. Se apucă să-i admire şi să-i laude pe copiii prinţesei.

— Eşti fericită că ai asemenea copii frumoşi, îi spuse ea Prinţesa se însenină la faţă. îi făcea plăcere să discute despre copii, şi fără să se lase rugată începu să povestească despre poznele şi năzdrăvăniile lor. Mama vitregă părea interesată şi o asculta cu atenţie, ca şi cum nu ar fi preocupat- o nimic altceva.

— Da, ai dreptate, dădu ea aprobator din cap. Dar un lucru mi se pare ciudat. Copiii tăi au toţi ochi căprui, deşi tu ai ochi albaştri. Asta înseamnă că ei

seamănă cu tatăl lor, nu-i aşa?

— Da, aşa cred şi eu, răspunse prinţesa.

— Crezi? repetă împărăteasa, făcând ochii mari. Păi tu nu ştii ce culoare au ochii soţului tău?

Abia acum îşi dădea seama prinţesa în ce încurcătură se afla. Roşi toată şi apoi se făcu albă ca
varul.

— Draga mea copilă, îi şopti împărăteasa plină de prefăcută înţelegere şi compătimire, s oare cu putinţă să nu ştii cum arată soţul tău?

Prinţesa nu ştia ce să răspundă.

— Biata de tine! exclamă mama vitregă. M-am lămurit, în sfârşit. Să nu sufli un cuvânt faţă de ceilalţi! Vino mai bine cu mine să stăm de vorbă în linişte.

O conduse pe prinţesă în iatacul său. O luă în braţe şi îi vorbi de parcă prinţesa ar fi fost fiinţa cea mai nefericită din lume:

— Cât de greu trebuie să-ţi fi fost, o mângâie ea. Z posibil ca soţul tău să nu aibă atâta încredere în tine ca să se arate în faţa ta? Cum l-o fi lăsat inima să se poarte astfel?

Iar pe tine nu te înţeleg. Cum ai putut răbda să trăieşti alături de un om pe care nu l-ai văzut niciodată la faţă? Nici nu ştii dacă este om sau monstru! Nicio altă femeie nu s-ar fi împăcat cu o asemenea situaţie. Pesemne că nu-l mai iubeşti pe soţul tău!

Prinţesa izbucni în plâns, văzând cât este de nefericită.

— Cum să nu ţin la soţul meu? spuse ea. Şi eu aş fi vrut să ştiu cum arată, dar asta nu se poate.

— Eşti o naivă şi o neştiutoare, îi spuse împărăteasa. Lucrurile se pot aranja fără ca soţul tău să prindă de veste. O să găsesc eu o cale.

După cele trei zile de praznic, prinţesei i se făcu din nou dor de casă. Şi nici nu îşi sfârşi bine gândul, că şi apăru caleaşca de aur trasă de şase cai. Prinţesa îşi luă rămas bun de la toată lumea şi dădu să urce în caleaşca. Atunci mama vitregă o luă de mână şi o conduse către iatacul ei. închise uşa cu grijă şi îi spuse prinţesei:

— Draga mea copilă, mi-e aşa de milă de tine, încât m-am tot gândit cum să te ajut şi până la urmă am găsit eu o cale. Iată, îţi dau trei lucruri: un inel, o cremene şi o lumânare. Iar tu să faci întocmai cum te povăţuiesc eu. Diseară, după ce va adormi soţul tău, să freci cremenea de o bucată de oţel până va scapără, astfel ca scânteia să treacă prin inel şi să aprindă lumânarea. Dar fii atentă să nu-l trezeşti.

Prinţesa îi mulţumi din inimă, luă cremenea, inelul şi luminarea şi le băgă în buzunar. Se grăbi apoi să se urce în caleaşca împreună cu cei trei copii ai săi.

Străbătură iar munţi şi văi şi cât ai bate din palme se pomeniră în dreptul tufei de alun. Prinţesa coborî, iar caii şi caleaşca dispărură ca prin farmec. Se cască din nou pământul şi prinţesa împreună cu copiii fură coborâţi în locuinţa lor din adâncul pământului. Lumânările ardeau în sfeşnice, focul dogorea în cămin şi toată casa răsuna de trilurile celor trei frunze cântătoare. Copiii începură să se zbenguiască. însă prinţesa nu-şi mai găsea liniştea şi se tot gândea la ce îi spusese mama vitregă.

Spre seară prinţul Hatt sosi acasă ca de obicei. Se bucură nespus că o vede pe prinţesă din nou acasă.

— M-am gândit la tine zi şi noapte, îi mărturisi el. Seara târziu, după ce prinţul adormise de
mult, prinţesa coborî din pat şi aduse inelul, cremenea şi luminarea. Luă cremenea şi o scapără de o bucată de oţel. Ţinu bucata de oţel în aşa fel, încât scânteia să treacă prin inel şi să aprindă lumânarea.

Prinţesa acoperi luminarea cu mâna pentru ca să nu se stingă flacăra. Apoi se apropie de pat, dar şovăi un moment:

— Ce-ar fi să descopăr acum că prinţul este de fapt o lighioană? se întrebă ea. Nu voi mai avea nicio clipă de fericire alături de el. Dar trebuie să aflu totuşi adevărul.

Se apropie de el şi flacăra lumânării lumină faţa prinţului. Era un tânăr chipeş cu plete castanii căzute pe frunte. Prinţesa rămase pironită locului, neputându-şi lua ochii de la el. Şi cu cât îl privea mai mult, cu atât simţea că-l îndrăgeşte mai tare, că uită de toate, de tată şi de copii, de cer şi pământ.

Dar în timp ce ea stătea aplecată deasupra prinţului care dormea, o scânteie sări şi căzu pe mâna prinţului. Atunci prinţesa se sperie şi încercă să stingă luminarea. Dar era prea târziu. Prinţul se trezise deja şi-şi deschisese ochii săi mari, căprui. în clipa aceea el înţelese ce făcuse prinţesa, în acelaşi timp încetară trilurile celor trei frunze cântătoare, iar casa lor din adâncul pământului se prefăcu într-o grotă ascunsă în inima munţilor, unde mişunau şerpi şi broaşte ţestoase. Prinţul şi prinţesa se pomeniră singuri în miez de noapte, alături de cei trei copii ai lor.

— Mai rămăseseră doar trei luni până la împlinirea sorocului, când puteam să fiu desfăcut de vrajă, spuse prinţul. Aş fi fost liber după aceea. Dar acum sunt orb şi nu te voi mai putea vedea niciodată. Uite cum s-a isprăvit fericirea noastră...

Prinţesa izbucni în plâns şi îl rugă pe prinţul Hatt să o ierte.

— Sigur că te iert, îi răspunse prinţul. încercarea a fost prea grea pentru tine. însă nimic nu va mai fi ca înainte. Trebuie să mergem fiecare pe drumul lui. Eu sunt silit să-mi îndur soarta amară, iar tu va trebui să te întorci la tatăl tău cu copiii. îţi mulţumesc din suflet pentru clipele fericite pe care le-am trăit împreună!

Auzind aceste cuvinte, prinţesa începu să plângă şi mai amarnic.

— Nu mă cunoşti dacă îţi închipui că aş putea să te părăsesc vreodată! E adevărat că am greşit, dar eu sunt a ta şi voi rămâne a ta până la sfârşitul zilelor mele! Şi plecară împreună.

După ce străbătură o câmpie înverzită, ajunseră într-o pădure deasă şi sălbatică. Era atât de întinsă că nu i se vedea capătul. De la marginea pădurii pornea o potecă, aşa că prinţul şi prinţesa înaintară pe acea poteca. Şi după ce merseră ei o vreme, întrebă prinţul Hatt:

— Draga mea soţie, nu vezi nimic în depărtare?

— Nu, răspunse prinţesa, nu văd decât pădure şi copaci. Mai merseră ei ce mai merseră şi prinţul Hatt întrebă din nou:

— Iubita mea soţie, nu se vede nimic în depărtare?

— Nu, răspunse prinţesa, nu văd nimic altceva decât pădurea înverzită. Şi mai merseră ei cale lungă.

— Draga mea soţie, o întrebă prinţul pentru a treia oară. Chiar nu se zăreşte nimic nici acum?

— Ba da, îi răspunse prinţesa. Se vede o casă mare în depărtare, iar acoperişul bate în roşu de parcă ar fi da aramă.

— în sfârşit, exclamă prinţul. Am ajuns la palatul surorii mele celei mai mari. Te rog să te duci tu la ea şi să-l transmiţi toate urările de bine din partea mea. Să o rogi apoi să aibă grijă de fiul nostru cel mai mare până te vel întoarce tu să-l iei înapoi. Eu nu am voie să te însoţesc şi nici ea nu trebuie să vină la mine, oricât de mult ar dori. Pentru că, dacă vine să mă vadă, noi doi va trebui să ne despărţim pentru totdeauna.

Prinţesa promise să facă întocmai. îl luă de mână pe băiatul cel mare şi se duse la palatul cu acoperişul de aramă. Acolo o întâlni pe cumnata sa, căreia îi povesti tot ce se întâmplase.

împărăteasa o îmbrăţişa şi îi promise că va fi ca o mami pentru fiul lor. Prinţesa îşi sărută băiatul la plecare şi se pregăti să se întoarcă la soţul ei. împărăteasa se oferi să o însoţească, pentru ca să-şi vadă fratele.

— Draga mea cumnată, să nu faci una ca asta, o rugă prinţesa. Dacă dai ochii cu prinţul, va trebui să mă despart de el pentru totdeauna.

împărăteasa înţelese. îşi luă rămas bun de la prinţesă fi le ură la amândoi mult noroc.

După ce prinţesa se întoarse la soţul ei, îşi continuară amândoi drumul. îl ajuta pe

soţul ei orb cu o mină, iar cu cealaltă îl ţinea pe fiul ei. Prinţul o ducea în braţe pe fetiţă. Ajunseră curând într-o pădure întinsă şi sălbatică. Era atât de întinsă că nu i se vedea capătul. Doar o potecă părea să ducă la capătul celălalt al pădurii. Porniră deci pe poteca aceea.

Merseră ei o bucată de vreme şi la un moment dat întrebă prinţul:

— Draga mea soţie, nu se vede nimic în depărtare?

— Nu, răspunse prinţesa. Nu văd decât pădurea şi copacii.

Mai merseră ei ce merseră şi la un moment dat întrebă prinţul:

— Iubita mea soţie, tot nu se vede nimic?

— Nu, răspunse prinţesa, nu văd nimic altceva decât pădurea înverzită. Şi iar merseră ei cale lungă şi bătută.

— Draga mea soţie, o întrebă prinţul pentru a treia oară. Nu se zăreşte chiar nimic nici acum?

— Ba da, răspunse prinţesa. Se întrezăreşte o casă mare în depărtare. Iar acoperişul ei bate în alb, de parcă ar fi de argint.

— în sfârşit, rosti prinţul. Am ajuns la palatul surorii mele mijlocii. Du-te şi dă-i bineţe din partea mea. Apoi să o rogi să aibă grijă de băiatul nostru mai mic, până te vei întoarce tu să-l iei înapoi. Eu nu trebuie să intru în spălat şi nici sora mea nu trebuie să vina la mine să mă vadă, oricât de mult ar dori. Pentru că dacă vine aici, noi doi va trebuisă ne despărţim pentru totdeauna.

Prinţesa îi promise să facă întocmai. îşi lua băiatul de mână şi se duse la palatul cu acoperişul de argint. Acolo o întâlni pe cumnata ei şi îi povesti totul de-a fir-a-păr. împărăteasa o îmbrăţişa şi îi promise că va fi ca o mamă pentru fiul ei. Prinţesa îşi sărută băiatul la despărţire şi se pregăti să plece. Dar împărăteasa dorea să o însoţească pentru a-l vedea pe fratele ei.

— Draga mea cumnată, o implоră prinţesa, să nu faci asta. Dacă te duci la el şi îl vezi la faţă, eu şi prinţul va trebui să ne despărţim pentru totdeauna.

împărăteasa nu voia să le pricinuiască nicio amărăciune în plus. De aceea, îşi luă rămas bun de la prinţesă, urându-le mult noroc la amândoi.

După ce prinţesa se întoarse la soţul ei în pădure, porniră din nou la drum. îl ajuta pe soţul ei orb cu o mână, iar cu cealaltă o ţinea pe fetiţă de mână. Ajunseră pentru a treia oară la o pădure deasă, sălbatică. Era atât de întinsă, că nu i se vedea capătul. Dar descoperi o potecă ce ducea prin pădure. Merseră înainte pe potecă, pătrunzând tot mai adânc în pădure.

După ce merseră ei o bucată de vreme, întrebă prinţul Hatt:

— Draga mea soţie, nu se vede nimic în depărtare?

— Nu, răspunse prinţesa, nu văd decât pădurea şi copacii verzi.

Mai merseră ei ce mai mers eră şi la un moment dat întrebă prinţul:

— Iubita mea soţie, cot nu se zăreşte nimic în depărtare?

— Nu, răspunse prinţesa, nu se vede nimic altceva decât pădurea înverzită.

Şi iar mai merseră ei cale lungă şi bătută.

— Draga mea soţie, o întrebă prinţul pentru a treia oară. Chiar nu se vede nimic nici acum?

— Ba da, îi răspunse prinţesa. Zăresc în depărtare o casă mare. Iar acoperişul bate în auriu, de parcă ar fi de aur.

— în sfârşit, exclamă prinţul. Am ajuns la palatul surorii mele mai mici. Du-te să o saluţi din partea mea. Apoi să o rogi să aibă grijă de fetiţa noastră până te vei întoarce să o iei înapoi. Eu nu trebuie să intru în palat şi nici ea nu trebuie să vină aici la mine să mă vadă, oricât de mult ar dori ea. Pentru că dacă face una ca asta, noi doi va trebui să ne despărţim pentru totdeauna.

Prinţesa promise să facă întocmai cum o sfătuise el. îşi luă fetiţa în braţe şi se duse la palatul cu acoperiş de aur. Acolo o întâlni pe cumnata ei şi îi povesti tot ce se întâmplase.

împărăteasa o îmbrăţişa şi îi promise prinţesei că va fi ca o mamă pentru fetiţa ei. Prinţesa îşi sărută fetiţa la plecare. Acum, când se despărţea şi de ultimul copil, simţea că i se frânge inima de durere. Ieşi din palat şi se îndreptă spre pădure, unde o aştepta prinţul Hatt. Era atât de tulburată şi muncită de gânduri, încât nu mai vedea nimic în jurul ei. Cumnata ei, împărăteasa, a luat-o pe urmele ei fără ca prinţesa să bage de seamă.. Ea ara atât de nefericită încât nu mai contenea cu plânsul.

Iar când ajunse la locul unde aştepta prinţul cel orb, sora lui îi sări de gât şi plânse eu lacrimi de bucuria. Când înţelese cine era, prinţul păli.

— Soţia mea dragă, începu el, puteai să împiedici această faptă nesăbuită. De acum înainte noi doi nu ne vom mai vedea niciodată.

Prinţesa se făcu albă ca varul şi căzu în genunchi în faţa lui. Dar chiar în momentul acela un nor uriaş îl învălui pe prinţ, ridicându-l în văzduh şi dispăru fără urmă.

Prinţesa şi cumnata ei erau în culmea disperării.

— Cel mai bine ar fi să vii cu mine la palat, o sfătui cumnata. Acum, că ţi-ai pierdut soţul şi căminul pentru totdeauna, rămâi la mine!

Dar prinţesa nici nu vroia să audă aşa ceva.

— Tu nu ştii că dragostea adevărată învinge toate greutăţile? De două ori am greşit până acum, dar nu mi-am pierdut pentru totdeauna bărbatul. O să-l găsesc eu pân? la urmă, de-ar fi să-l caut prin toată lumea.

— Atunci îţi dau un sfat. Urcă în vârful muntelui pe care îl vezi în faţă. Acolo locuieşte o cotoroanţă bătrână, care se numeşte Berta. Este foarte pricepută şi cunoaşte o sumedenie de lucruri. Poate ştie ea unde se află fratele meu.

Prinţesa îi mulţumi pentru sfat. După ce îşi luară rămas bun, porni la drum. Cutreieră munţi şi văi până ajunse la poalele muntelui cu pricina.

Merse ea ce merse, şi pe înserate, când se întuneca, de-a binelea, prinţesa se opri. Era atât de istovită că nu mai putea să facă niciun pas. Dar tocmai atunci privi în sus şi văzu o lumină licărind ca o stea roşie în vârful muntelui.

Dintr-o dată căpătă curaj şi uită de oboseală. începu din nou să urce. Drumul era abrupt şi stâncos. Dar prinţesa nu se dădu bătută. în cele din urmă descoperi că lumina roşie venea dintr-o grotă din inima muntelui.

Poarta de la intrarea în grotă era deschisă şi prinţesa putu să vadă ce se petrecea înăuntru. în mijloc ardea un foc puternic, iar în jurul focului mişunau o mulţime de spiriduşi cu cozi lungi.

Drept în faţă şedea bătrâna cotoroanţă, la a cărei vedere te cutremurai: era mică de statură şi gârbovită, cu pielea pământie şi faţa plină de zbârcituri. Avea un nas lung, iar capul îi tremura tot timpul.

Prinţesa înţelese pe dată că aceea era Berta. îşi luă inima în dinţi şi se duse direct la bătrâna vidmă. Făcu o plecăciune şi zise:

— Bună seara, măicuţă dragă, bine te-am găsit! Spiriduşii încremeniră cu toţii auzind această voce străină. Dar bătrâna ridică doar capul şi răspunse încântată:

— Seara bună! Cine eşti tu de îmi dai bineţe şi mi te adresezi aşa de politicos? Am împlinit de curând cinci sute de ani, dar de când mă ştiu nu a venit nimeni să-mi spună vreodată „măicuţă dragă”. De unde vii, copilă dragă?

— Eu vin din lumea oamenilor, răspunse prinţesa.

— Aşa va să zică! Şi ce vânt te aduce la mine?

— Sunt căsătorită cu prinţul Hatt, din adâncul pământului, răspunse prinţesa. Dar el a fost vrăjit de o vrăjitoare rea şi am pornit la drum în căutarea lui. Am fost trimisă la tine pentru că eşti bătrâna şi înţeleaptă. Poate ştii ceva de soarta lui.

Bătrâna nu scoase o vorbă şi căzu pe gânduri.

— Nu, spuse ea, nu ştiu nimic. Nu sunt chiar atât de bătrână şi nici chiar atât de înţeleaptă. Dar pentru că mi-ai vorbit aşa de frumos şi mi-ai spus „măicuţă dragă”, te voi ajuta cum pot. Am o soră care este de două ori mai bătrână decât mine şi cunoaşte o mulţime de lucruri. Poate ştie ea unde se află bărbatul tău.

— îţi mulţumesc pentru sfatul cel bun, îi spuse prinţesa. îţi voi rămâne

recunoscătoare cât voi trăi.

— Nu te pripi cu mulţumirile, căută s-o potolească bătrâna. Nu e sigur că vei reuşi. Nu ţi-am promis că-ţi găsesc soţul. Dar s-a făcut târziu şi va trebui să înnoptezi la noi. Mâine dimineaţă o să- ţi arăt eu drumul către sora mea.

A doua zi prinţesa îşi luă rămas bun, iar bătrâna vidmă îl trimise pe unul din fiii ei să îi arate drumul. Era un spiriduş pitic cu o tichie roşie pe cap şi cu o barbă lungă.

— Noi două nu ne vom mai întâlni, spuse vidma. Şi pentru că m-ai respectat şi mi-ai spus „măicuţă dragă", vreau să-ţi dau ca amintire o roată de tors. Atâta vreme cât o vei avea la tine nu vei duce lipsă de nimic, pentru că poţi toarce cu ea tot atâtea fire cât cu nouă roţi de tors. Dacă îţi vei găsi bărbatul vei avea cu siguranţă nevoie de darul meu. îţi doresc mult noroc în viaţă!

Prinţesa îi mulţumi pentru roata de tors, care era toată numai din aur. Porni la drum călăuzită de spiriduş. Şi traversă păduri şi câmpii, dealuri şi văi.

Când se însera, prinţesa nu se mai ţinea pe picioare de obosită ce era. Dar tocmai atunci, spiriduşul îi arătă un munte înalt care se ridica în faţa lor. în vârf licărea o lumină ca o stea roşie în noapte.

Prinţesa căpătă parcă puteri noi şi uită de oboseală. Spiriduşul îşi luă rămas bun de la ea, spunându-i că acolo sus era casa mătuşii Marta. Se înclină până în pământ, scoţându-şi tichia roşie de pe cap şi plecă.

Prinţesa începu să urce muntele, care era de două ori mai înalt şi mai abrupt decât cel dinainte. Cu toate astea, ea înainta curajos, fără să dea atenţie piedicilor care îi păreau în cale. Când ajunse în vârf, descoperi că lumina mea dintr-o grotă din inima muntelui.

Poarta de la intrarea în grotă era deschisă, aşa că prinsa putu vedea ce se petrecea înăuntru. în mijloc ardea un foc, iar în jurul focului mişunau o puzderie de spiriduşi cu cozi lungi. Drept în faţă şedea o bătrână vidmă, care arăta înspăimântător. Era mică de statură, gârbovită, cu pielea pământie şi plină de zbârcituri. Avea un nas lung care îi acoperea gura, iar capul i se clătina tot timpul, înainte şi înapoi.

Prinţesa îşi dădu seama că ea trebuie să fie Marta. De aceea îşi luă inima în dinţi şi se duse direct la bătrână. Făcu o plecăciune adâncă şi spuse cât mai politicos:

— Bună seara, măicuţă dragă!

Spiriduşii tresăriră uimiţi când auziră o voce necunoscută. Bătrână se mulţumi doar să ridice capul, arătându-se încântată:

— Seara bună, bolborosi ea. Dar cine eşti tu de te porţi aşa de respectuos? Eu am împlinit nu de mult o mie de mi, dar nimeni nu mi-a spus vreodată aşa frumos „măicuţă dragă". De unde vii, copilă dragă?

— Aseară am înnoptat la sora ta, Berta, răspunse prinţesa. Ea m-a trimis la tine.

— Şi ce vânt te aduce la mine? a întrebă vidma. Prinţesa îi povesti totul de-a fir-a-păr. Bătrâna căzu pe gânduri, apoi zise:

— Nu ştiu unde ar putea fi soţul tău. Nu sunt destul de bătrână şi nici destul de înţeleaptă ca să le ştiu pe toate. Dar pentru că te-ai purtat frumos cu mine şi mi-ai spus „măicuţă dragă", o să încerc să te ajut cum pot, Eu mai am o soră care este de două ori mai bătrână decât mine. Sa este foarte pricepută şi înţeleaptă. Poate ştie ea unde se află soţul tău.

— îţi mulţumesc pentru sfatul cel bun, spuse prinţesa. îţi voi rămâne recunoscătoare cât voi trăi.

— Nu te pripi cu mulţumirile, o preveni bătrâna, pentru că nu este aşa de sigur că vei reuşi. Doar nu ţi-am promis că o să-ţi aduc soţul înapoi. Acum s-a făcut târziu şi va trebui să înnoptezi la mine. Mâine dimineaţă o să-ţi arăt drumul spre sora mea.

A doua zi, la ivitul zorilor, prinţesa se pregăti de plecare, îi mulţumi mătuşii Marta şi îşi luă rămas bun de a ea. Bătrâna vidmă îl chemă pe unul dintre nepoţii ei să o însoţească pe prinţesă. Acesta era un spiriduş pitic, zbârcit la faţă, cu o tichie roşie pe

cap şi cu o barbă lungă, albă.
— Noi două nu ne vom mai întâlni niciodată, spuse vidma. însă pentru că te-ai purtat frumos cu mine şi mi-ai spus „măicuţă dragă”, vreau să-ţi dau ca amintire o vârtelniţă. Poate că îţi va fi de folos vreodată. E o vârtelniţă fermecată: deapănă singură toate firele pe care le toarce roata de tors; după aceea se preface în război de ţesut şi ţese toate firele într-o pânză foarte fină. Dacă îţi vei găsi bărbatul, vârtelniţa o să-ţi fie de mare ajutor.
Prinţesa îi mulţumi din inimă pentru vârtelniţa, care era toată numai de aur. Apoi o porni la drum, însoţită de spiriduş. Străbătură păduri şi câmpii, dealuri şi văi.
Când se lăsă întunericul, prinţesa era atât de istovită, că nu mai putea face un pas mai departe. Dar tocmai atunci, spiriduşul pitic îi arătă un munte înalt, care se ridica în faţa lor. Ea privi într- acolo şi zări o lumină care licărea în întunericul nopţii ca o stea roşie.
Prinse din nou puteri şi uită de oboseală. Piticul îi spuse:
— Eu te-am adus până aici şi de-acum vei merge singură. Acolo sus locuieşte mătuşa Herta.
Apoi piticul îşi scoase tichia de pe cap, se înclină politicos şi se întoarse acasă.
Prinţesa începu să urce muntele, care era de două ori mai înalt şi mai prăpăstios decât cel dinainte. Drumul era întortocheat şi plin de pietroaie, dar prinţesa nici că le vedea. Ea urca pieptiş înainte, călăuzită de lumina roşie care licărea în depărtare. în cele din urmă ajunse în vârf şi descoperi că lumina cea roşie venea dintr-o grotă aflată în inima muntelui.
Poarta de la intrarea în grotă era deschisă, aşa că prinţesa văzu ce se petrece înăuntru. în mijloc ardea un foc mare, iar în jurul focului mişunau o puzderie de spiriduşi cu cozi lungi.
Drept în faţă şedea o bătrână vidmă, cu o figură înspăimântătoare; era gârbovită şi adusă de spate, cu fata pământie şi plină de zbârcituri. Avea un nas lung. Care îi ajungea până la bărbie, iar capul i se bălăbănea, încoace şi încolo, ca o morişcă de vânt.
Prinţesa înţelese pe dată că ea trebuie să fie mătuşa Herta. Aşa că îşi luă inima în dinţi, se duse direct la bătrână şi se înclină cu o plecăciune adâncă:
— Bună seara, măicuţă dragă, spuse ea respectuos.
Spiriduşii rămaseră pironiţi locului, auzind o voce necunoscută. Bătrâna se mulţumi doar să ridice capul şi se arătă încântată de noua venită.
— Seara bună, murmură ea. Cine eşti tu de mă saluţi aşa de prietenos? Am împlinit nu de mult două mii de ani, însă nimeni nu mi-a spus vreodată „măicuţă dragă”. De unde vii, copila mea, şi ce vânt te aduce la mine?
— Aseară am înnoptat la mătuşa Marta, care sălăşluieşte pe muntele celălalt, răspunse prinţesa. Eu sunt căsătorită cu prinţul Hatt, din adâncul pământului, care a fost vrăjit de o vrăjitoare rea, iar eu am pornit în căutarea lui. Sora ta Marta mi-a spus că m-ai putea ajuta să aflu unde l-a ascuns vrăjitoarea.
Vidma muntelui rămase un moment pe gânduri, după care spuse cu o voce gravă:
— Da, da. Am auzit vorbindu-se de prinţul Hatt şi ştiu şi unde se află. Dar nu ştiu dacă tu vei reuşi să îl aduci înapoi. El este încă sub puterea vrăjitoarei şi a uitat de toate, şi de tine şi de copii. Mă întreb cum l-am putea salva. Eu nu sunt nici aşa de bătrână şi nici aşa de înţeleaptă ca să le ştiu pe toate. însă pentru că te-ai purtat frumos cu mine şi mi-ai spus „măicuţă dragă”, o să încerc să te ajut cum pot.
— Ce bună eşti, îi mulţumi prinţesa. îţi voi rămâne recunoscătoare cât voi trăi.
— Nu te pripi cu mulţumirile, o preveni bătrâna vidmă, pentru că nu ştiu sigur dacă vei reuşi să-l aduci înapoi. Eu nu ţi-am promis să-ţi găsesc bărbatul. Acum s-a făcut târziu, aşa că vei înnopta la mine în seara asta. Mâine îţi voi arăta drumul spre palatul vrăjitoarei.
A doua zi dimineaţă prinţesa se pregăti de plecare, îi mulţumi mătuşii Herta, care îl

chemă pe unul din strănepoţii ei ca s-o însoţească pe prinţesă. Era un spiriduş pitic cu o tichie mare roşie şi cu o barbă lungă albă.

— Nu cred că noi două ne vom mai întâlni vreodată, îi spuse prinţesei bătrâna vidmă. Şi pentru că te-ai purtat frumos cu mine şi mi-ai spus „măicuţă dragă”, vreau să-ţi dau ca amintire o pungă cu galbeni! Este o pungă fermecată: indiferent câţi galbeni ai scoate din ea, punga va rămâne mereu plină. Atâta timp cât o vei avea la tine, nu vei duce lipsă de nimic. Iar dacă ai norocul să-ţi găseşti bărbatul, darul meu îţi va fi de mare folos. După aceea, îi ură prinţesei drum bun şi noroc.

Prinţesa îi mulţumi bătrânei vidme pentru punga de bani, care era toată numai din mătase şi fir de aur. Puse punga în buzunar şi făcu o plecăciune de rămas bun. O pomi apoi la drum, însoţită de piticul spiriduş. Străbătu astfel munţi şi câmpii, dealuri şi văi.

Când se întunecă de-a binelea, prinţesa se simţi atât de istovită încât nu mai putea face niciun pas. Tocmai când era gata să cadă jos răpusă de oboseală, spiriduşul cel pitic îi făcu semn să se uite drept în faţă. Se uită prinţesa într-acolo şi dădu cu ochii de un palat mare, impunător, cu multe turnuri. Simţi în momentul aceLa cum prinde puteri ca să-şi continue drumul. Atunci spiriduşul îşi luă rămas bun, spunându-i:

— Eu te-am însoţit până aici, aşa cum m-a rugat străbunica. în palatul acela locuieşte vrăjitoarea pe care o cauţi.

îşi ridică apoi tichia cea roşie, făcu o plecăciune respectuos şi plecă.

Prinţesa se uită îndelung la palat, care avea ziduri înalte şi groase, turnuri puternice şi şiruri lungi de ferestre.

Acolo înăuntru se afla deci ascuns bărbatul ei. O să facă tot ce-i va sta în putinţă ca să-l salveze pe prinţul Hatt, o va înfrunta chiar şi pe vrăjitoare, de-ar fi s-o facă cu preţul vieţii.

îşi luă inima în dinţi şi intră în curtea palatului. Acolo dădu cu ochii de o femeie trupeşă şi semeaţă, care veni spre ea. Prinţesa înţelese imediat că ea trebuie să fie vrăjitoarea; călca apăsat, avea un aer trufaş şi respingător şi era îmbrăcată într-o rochie roşie, ţipătoare, cu broderie de aur.

— Cine eşti tu şi de unde vii? o întrebă vrăjitoarea, privind-o cu nişte ochi sfredelitori.

— Sunt o biată drumeaţă, răspunse prinţesa. De zile întregi cutreier păduri şi câmpii, străbat dealuri şi văi, şi sunt frântă de oboseală. Nu pot merge mai departe. Trebuie să-mi trag sufletul oleacă. Aş putea găsi oare de lucru aici la palat?

Vrăjitoarea o străfulgera cu privirea.

— Doar nu-ţi închipui că o să-mi bat capul cu toate haimanalele care se abat pe aici, spuse ea ţâfnoasă. Darmite să mai şi angajez o asemenea lepădătură! Vezi-ţi mai bine de drum şi să nu te mai prind că pui piciorul în curtea palatului meu!

Prinţesa fu cuprinsă de disperare auzind aceste cuvinte. Dar cu gândul era numai la prinţul Hatt şi de aceea nu se lăsă intimidată şi răspunse iar:

— Nu voi trece peste voinţa ta şi îţi voi respecta dorinţa întocmai. Eu nu sunt de neam ales şi n- am ce căuta într-un asemenea palat. Dar poate se găseşte la curtea ta vreun cotlon pentru o biată pribeagă istovită. Nu voi rămâne decât câteva zile, până mă pun iar pe picioare. Mă mulţumesc cu un ungher cit de mic, dacă-mi îngădui să rămân.

Vrăjitoarea era cât pe-aci s-o refuze, dar îi veni între timp o idee care i se păru nemaipomenit de amuzantă.

— Dacă te mulţumeşti cu puţin, chicoti ea, atunci îţi fac pe plac: vei dormi în... coteţul gâştelor. Este locul cel mai potrivit pentru o gâscă aşa ca tine. Odihnă plăcută şi somn uşor!

După care vrăjitoarea se întoarse în palat. Rânjea în sinea ei, gândindu-se la ideea năstruşnică pe care o avusese. Parcă o şi vedea pe pribeagă ghemuindu-se în coteţul

acela murdar.

Dar n-ar mai fi râs atâta vrăjitoarea dacă ar fi ştiut ce se petrecea de fapt în coteţul gâştelor. De cum ajunse la coteţ, prinţesa se puse pe treabă. Luă o mătură şi deretică în fiecare colţişor. Nu era o treabă uşoară, deoarece coteţul era mare, ca să încapă tot cârdul de gâşte. Iar pe lângă asta, nu mai fusese curăţat de multă vreme. Noroc că prinţesa era din cale-afară de harnică şi după ce isprăvi de măturat, începu să spele şi să frece scândurile.

în scurt timp podeaua şi pereţii coteţului străluceau de curăţenie. Atunci prinţesa luă roata de tors şi roata începu să toarcă un fir foarte fin de mătase şi de aur. Apoi luă vârtelniţă şi depănă firele, după care vârtelniţă se prefăcu în război de ţesut şi ţesu nişte ştergare din fir de aur şi mătase. Cu aceste ştergare acoperi prinţesa pereţii coteţului, şi pe dinăuntru şi pe dinafară, încât luceau acum de-ţi luau ochii.

în cele din urmă o dobori oboseala şi se culcă prinţesa în culcuşul ei, din coteţul gâştelor. Dar acum el era demn de o prinţesă. Se trezi a doua zi dis-de-dimineaţă odihnită şi dornică să se apuce de treabă. îşi luă punga cu galbeni şi plecă să cumpere mâncare şi băutură. Mai cumpără şi masă, scaune, farfurii şi cupe de argint.

Din cele cumpărate prinţesa găti o mulţime de bunătăţi ca pentru un ospăţ împărătesc. Când totul fu gata, se duse la palat şi ceru să o vadă pe împărăteasă.

Vrăjitoarea veni la uşă, arătându-se binevoitoare, deoarece aflase de la slujnice despre minunea care se petrecuse, în coteţul gâştelor. Dar nu voise să se înjosească până într-atât, încât să se ducă ea însăşi acolo, cu toate că murea de curiozitate.

Acum spera ca necunoscuta să o invite la petrecerea pe care auzise că o pregătise. Spre bucuria ei, chiar aşa se întâmplă.

— Ai fost atât de bună cu mine şi mi-ai oferit un adăpost pentru noapte, îi spuse prinţesa. Aş vrea să-mi arăt recunoştinţa invitându-te pe tine şi pe prinţul Hatt să fiţi oaspeţii mei diseară.

— îţi mulţumesc, rânji vrăjitoarea. Iubitul meu logodnic tocmai s-a întors zilele trecute din ţări străine, unde a trecut prin mai multe încercări grele şi nu şi-a revenit încă. Visează tot timpul frunze cântătoare şi încăperi din adâncul pământului, şi alte lucruri năstruşnice. Bineînţeles că îi dau în fiecare zi câte o licoare pentru uitare, dar mai durează o săptămână până va fi refăcut pe deplin. Şi atunci vom putea sărbători nunta. Deocamdată el trebuie să stea în casă. Dar voi veni cu fiica mea vitregă, aşa că vom fi tot trei la masă.

Prinţesa se întrista auzind acestea. Dar făcu o plecăciune respectuoasă şi se întoarse în coteţul gâştelor. Trebuia să găsească un mijloc de a-l întâlni pe prinţul Hatt.

îi veni între timp o idee şi aştepta cu nerăbdare să o vadă pe vrăjitoare. Seara îşi făcu apariţia vrăjitoarea însoţită de o fată palidă.

Masa era plină cu bucate gustoase aşezate pe farfurii de argint, vin roşu în clondire de cristal şi trufandale pe tipsii de aur. Se aşezară la masă şi invitatele se ospătară pe săturate. Prinţesa era o gazdă foarte primitoare şi făcea tot ce-i stătea în putinţă pentru ca oaspeţii să se simtă bine. După ce mâncară şi băură după pofta inimii, prinţesa aduse roata de tors din aur care începu să toarcă singură un fir de mătase foarte fin. Şi nu se opri din tors decât atunci când o opri prinţesa.

Vrăjitoarea era uluită. Nu mai văzuse în viaţa ei aşa o minune. O întrebă imediat pe necunoscută dacă nu-i dă ei roata de tors.

— Asta nu se poate, răspunse prinţesa. Este mult prea preţioasă ca să renunţ la ea.

— Atunci, o rugă vrăjitoarea, n-aş putea să o cumpăr? Spune-mi cit costă, îţi dau oricât îmi ceri.

— Nu, răspunse prinţesa, eu nu vând roţi de tors. Dacă mă hotărăsc totuşi să mă despart de această comoară, atunci nu o fac pentru bani.

— Ce-mi ceri în schimb? întrebă vrăjitoarea.

— Am şi eu o dorinţă, răspunse prinţesa, Dar o să te superi când o să auzi, aşa încât să nu mai vorbim despre asta.

— De ce să mă supăr? strigă vrăjitoarea. îţi voi îndeplini dorinţa fără să mă tocmesc.

— Ei bine, spuse prinţesa, pentru că eşti atât de nerăbdătoare să afli, iată care este dorinţa mea: îţi dau roata de tors numai cu o condiţie! Să mă laşi să vorbesc cu prinţul Hatt între patru ochi.

Vrăjitoarea îi aruncă necunoscutei o privire plină de răutate.

— Ştiam eu că nu o să-ţi fie pe plac propunerea mea, spuse prinţesa, prefăcându-se că nu-ipasă. Dar putem rămâne mai departe bune prietene.

Vrăjitoarea se gândea însă cum să pună mâna pe roata de tors cea fermecată. O să-l adoarmă pe prinţ cu o licoare vrăjită. Aşa că nu o va putea vedea şi nici auzi pe această necunoscută.

— Ba da, sunt de acord, rânji vrăjitoarea cu dispreţ. îţi voi îndeplini dorinţa şi asta chiar acum.

în timp ce prinţesa aştepta în faţa palatului, vrăjitoarea luă o cupă şi o umplu cu vin. Turnă apoi o băutură adormitoare şi amestecă bine. Se duse în odaia prinţului şi îi întinsecupa s-o bea. Ochemă şi pe fiica ei vitregă să ia cupa golită şi să o ducă în încăperea alăturată.

— Să te ascunzi apoi în odaia prinţului şi să tragi cu urechea la tot ce-i va spune necunoscuta, îi porunci vrăjitoarea fiicei sale vitrege. Mâine dimineaţă să-mi spui tot ce-ai aflat, cuvânt cu cuvânt.

Fata promise să facă întocmai.

— Uite, dragul meu prinţ Hatt, zâmbi mieros vrăjitoarea când ajunse lângă prinţ, ţi-am pregătit o băutură care o să te liniştească şi o să-ţi alunge gândurile rele. O să scapi de închipuirile tale despre frunze cântătoare şi încăperi din adâncul pământului.

Prinţul luă cupa şi o goli dintr-o singură înghiţitură, îi dădu apoi cupa fetei care o duse în încăperea alăturată. Apoi se strecură înapoi în odaie şi se ascunse în ungherul cel mai întunecat. Prinţul fu cuprins de un somn adânc şi nu mai ştiu ce se petrece înjur.

Vrăjitoarea zâmbea în sinea ei. Se duse la prinţesă şi o invită să intre în odaie.

— Aici se află prinţul, zâmbi ea cu răutate. Poţi să rămâi să vorbeşti cu el cât doreşti. Eu nu o să vă deranjez câtuşi de puţin!

Vrăjitoarea plecă, iar prinţesa gândea că rămâne singură cu bărbatul ei. Căzu în genunchi şi îl îmbrăţişa, spunându-i cât este de fericită că l-a găsit, în sfârşit, după îndelungi căutări.

Dar prinţul nu-i răspundea nimic, iar când se uită mai bine prinţesa la el în semiîntunericul din odaie, observă că el dormea dus. Atunci o cuprinse disperarea şi începu să. Suspine:

— Prinţule Hatt, prinţule Hatt, mă vei putea ierta vreodată?

După care începu să-i înşire greşelile pe care le făcuse ea, mai întâi atunci când aprinsese lumânarea, noaptea, ca să-l vadă cum arată şi apoi atunci când nu reuşise s-o împiedice pe sora lui mai mică să vină după el în pădure.

Dar cu toate rugăminţile şi suspinele ei, prinţul nu răspundea nimic şi dormea mai departe. Atunci prinţesa începu să-şi frângă mâinile de deznădejde şi să povestească cu lacrimi în ochi cum cutreierase munţii în lung şi-n lat ca să-l găsească.

— Am străbătut păduri şi câmpii, am urcat munţi înalţi, povesti ea printre lacrimi. M-am încumetat să intru şi în sălaşul vidmelor munţilor ca să aflu unde eşti.

Dar totul era în zadar. Prinţul nu se trezea şi nu auzise nimic, aşa de puternică era băutura adormitoare pe care i-o dăduse vrăjitoarea.

între timp, fata vitregă stătuse nemişcată în ungherul ei şi auzise fiecare cuvânt, dar i se făcu milă de prinţesă. Se hotărî să nu o trădeze pe biata femeie.

Când începu să se lumineze de ziuă, vrăjitoarea intră în odaia prinţului. Şi când văzu că-i reuşise şiretlicul, nu mai putea de bucurie. Acum prinţesa îi datora roata de tors şi o şi aduse imediat. Apoi vrăjitoarea o luă deoparte pe fiica ei vitregă şi o întrebă ce spusese necunoscuta toată noaptea. Fata nu-i spuse însă decât că necunoscuta îngenunchease toată noaptea în faţa prinţului şi plânsese tot timpul, sporovăind vrute şi nevrute.

Vrăjitoarea luă roata de tors rânjind satisfăcută. Se duse în iatacul ei ascuns şi începu să toarcă.
Şi pe cât de repede se răsucea firul pe fus, cu atât mai repede i se răsuceau ei gândurile în cap.

Singura nefericită era prinţesa. Rămase toată dimineaţa singură şi plânse cu lacrimi grele.

Dar după-amiază îşi şterse ochii şi încercă să pară veselă, îşi luă punga cu galbeni şi ieşi să cumpere mâncare şi vin.

Când ajunse acasă, se apucă să pregătească o mulţime de bunătăţi, ca pentru un adevărat ospăţ. După ce termină totul, se duse la palat şi ceru să vorbească cu împărăteasa.

Vrăjitoarea apăru imediat, mulţumindu-i pentru petrecerea dată şi arătând foarte mulţumită. Aflase de la slujnice că se pregătea un nou praznic în coteţul gâştelor şi spera să fie din nou invitată de necunoscută. Poate mai avea şi alte lucruri de preţ.

— Ai fost atât de bună şi ai apreciat umilele mele bucate, îi spuse prinţesa. De aceea voiam să te rog să-mi faci din nou onoarea să fii invitata mea şi diseară, împreună cu fiica ta vitregă.

— îţi mulţumesc pentru invitaţie, rânji vrăjitoarea, încântată. O să venim cu dragă inimă.

Prinţesa făcu o plecăciune şi se întoarse în coteţul gâştelor.

Nu peste multă vreme apăru şi vrăjitoarea urmată de fata cea palidă la faţă. Prinţesa le pofti înăuntru.

în coteţul gâştelor masa era plină cu tot felul de bunătăţi, care de care mai gustoase, puse pe
farfurii de argint, vinul roşu în clondire de cristal, iar trufandalele, pe tipsii de aur. Prinţesa era o gazdă deosebit de primitoare şi făcu tot ce-i stătu în putinţă ca invitatele să se simtă bine.

După ce mâncară şi băură pe săturate, prinţesa scoase vârtelniţa de aur şi o puse să depene firele şi apoi să ţeasă cele mai alese ţesături de mătase şi aur, Celor două invitate nu le venea să-şi creadă ochilor cit de repede se rotea vârtelniţa. Şi nu se opri din ţesut decât atunci când îi făcu semn prinţesa.

Vrăjitoarea rămase cu gura căscată. Roata de tors era ea bună, dar vârtelniţa asta era şi mai grozavă, gândi ea. O întrebă imediat pe necunoscută dacă nu vrea să-i dea ei vârtelniţa.

— Asta nu se poate, răspunse prinţesa, Este mult prea de preţ ca să mă despart de ea.

— Dar dacă ţi-o cumpăr? Spune-mi cât să-ţi dau pe ea!

— Nu, vârtelniţa mea nu e de vânzare. Dacă ar fi să mă despart vreodată de o asemenea comoară, nu o voi face pentru bani.

— Atunci ce-mi ceri în schimb? întrebă vrăjitoarea.

— Am şi eu o dorinţă, mărturisi prinţesa. Dar o să te superi când o să auzi, aşa că să nu mai vorbim despre asta.

Vrăjitoarea înţelese ce voia să spună necunoscuta şi o sfredeli cu privirea.

— Ştiam eu că aşa se va întâmpla, spuse prinţesa şi se prefăcu că nu-i pasă. Nu-ţi surâde propunerea mea şi nu-i de mirare. Dar să nu mai vorbim despre asta şi să rămânem prietene ca până acum.

Vrăjitoarea îşi făcuse însă o mică socoteală în minte şi se hotărî să-i îndeplinească necunoscutei dorinţa. Avea să procedeze la fel ca în ajun şi o să-i dea prinţului o băutură adormitoare. în felul acesta, el nu o va auzi şi nici nu o va vedea pe necunoscută.

— Ba sunt de acord, spuse vrăjitoarea şi rânji cu dispreţ. îţi voi îndeplini dorinţa şi asta chiar acum.

în timp ce prinţesa aştepta în faţa palatului, vrăjitoarea intră în palat, luă o cupă şi o umplu cu vin. Turnă după aceea o fiertură de ierburi adormitoare şi amestecă bine. Se duse apoi în odaia prinţului şi i-o dădu s-o bea.

— Tu să te ascunzi în odaia prinţului şi să tragi cu urechea la tot ce va spune necunoscuta, îi spuse vrăjitoarea fiicei vitrege. Mâine dimineaţă să-mi repeţi cuvânt cu cuvânt tot ce a spus.

Fata promise să facă întocmai.

— Uite, dragul meu prinţ Hatt, zâmbi mieros vrăjitoarea când ajunse în camera lui, ţi-am adus o băutură care o să te liniştească şi o să-ţi alunge coşmarurile despre frunze cântătoare, încăperi din adâncul pământului şi alte asemenea grozăvii.

Prinţul luă cupa şi o sorbi dintr-o singură înghiţitură. Apoi i-o dădu fetei care o duse în încăperea alăturată. După aceea se strecură pe furiş în încăpere şi se ascunse în ungherul cel mai întunecat. Prinţul căzu toropit de somn.

Vrăjitoarea se bucura în sinea ei. Se duse la prinţesă şi o pofti să intre în cameră.

— Te las din nou singură cu prinţul, spuse ea, zâmbind cu răutate. Acum poţi vorbi cu el cât doreşti, eu nu o să vă deranjez câtuşi de puţin.

Vrăjitoarea ieşi din cameră, iar prinţesa crezu că a rămas singură cu bărbatul ei. Căzu în genunchi şi îl îmbrăţişă, declarându-i cât e de fericită că l-a găsit, în sfârşit.

Dar prinţul nu spunea nimic, iar când se apropie de el în semiîntunericul care domnea în încăpere, observă că el era cufundat într-un somn adânc. Atunci prinţesa începu să plângă, deznădăjduită.

— Prinţule Hatt, prinţule Hatt, mă vei putea ierta vreodată? suspină ea.

înşiră din nou greşelile pe care le făcuse, atunci când aprinsese luminarea ca să-l vadă cum arată şi când nu reuşise s-o împiedice pe sora lui mai mică să vină după el în pădure.

Dar în ciuda rugăminţilor şi suspinelor ei, prinţul nu răspundea nimic şi dormea înainte. Prinţesa începu să-şi frângă mâinile de disperare şi să povestească printre lacrimi cum bătuse drumurile ca să-l găsească.

— Am cutreierat păduri şi câmpii, am urcat munţi înalţi, spuse ea printre lacrimi. M-am încumetat să intru şi în sălaşul vidmelor munţilor ca să aflu unde eşti.

Dar totul era în zadar. Prinţul nu se trezi şi deci nu auzi niciun cuvânt. Aşa de tare fusese băutura pregătită de vrăjitoare.

Fata vitregă a vrăjitoarei stătuse tot timpul în ungherul cel mai întunecat al camerei. Auzise fiecare cuvânt şi îi era milă de prinţesă. De aceea hotărî să nu o trădeze.

Când se crăpă de ziuă, vrăjitoarea intră în odaia prinţului. Când văzu cum stau lucrurile se bucură în sinea ei. Acum prinţesa îi datora vârtelniţa şi se şi duse să i-o aducă. între timp, vrăjitoarea o chemă la ea pe fata vitregă ca să afle ce spusese necunoscuta. însă fata răspunse ca şi data trecută că străina nu făcuse altceva decât să îngenuncheze în faţa prinţului Hatt şi plânsese toată noaptea.

Vrăjitoarea era foarte mulţumită că pusese mâna şi pe vârtelniţă. Şi pe cât de repede se învârteau firele de mătase şi de aur pe vârtelniţă, cu atât mai repede i se învârteau ei gândurile cele rele.

Singura nefericită era prinţesa. Rămase toată dimineaţa în coteţul gâştelor şi plânse cu lacrimi grele.

Dar după-amiază îşi şterse ochii şi încercă să pară veselă. Luă punga cu galbeni şi se duse din nou după mâncare şi băutură. Pregăti apoi o masă şi mai bogată decât în

serile dinainte. Dacă nu va reuşi să vorbească cu prinţul Hatt nici în seara aceasta, înseamnă că pierdea şi ultima speranţă.

Când totul fu pregătit, se duse la palat şi ceru să vorbească cu împărăteasa.

Vrăjitoarea sosi imediat şi îi mulţumi pentru masa oferită în ajun. Se arătă foarte binevoitoare pentru că le auzise pe slujnice vorbind de praznicul pe care îl pregătise necunoscuta şi spera să fie şi ea invitată. Poate că străina mai avea lucruri de preţ, în afară de roata de tors şi de vârtelniţă.

— Ai fost atât de bună şi mi-ai făcut onoarea să guşti bucatele mele, spuse prinţesa. De aceea aş dori să te invit din nou la mine împreună cu fiica ta vitregă.

— îţi mulţumesc, rânji vrăjitoarea satisfăcută. O să venim negreşit.
Prinţesa făcu o plecăciune şi se întoarse în coteţul strălucitor al gâştelor.

Nu peste mult timp vrăjitoarea şi fata cea palidă apărură la uşa necunoscutei. Prinţesa le pofti să intre înăuntru.

Aici era masa pusă şi o sumedenie de bucate erau aşezate pe farfurii de argint, iar vinul roşu în clondire de cristal şi trufandalele pe tipsii de aur. Prinţesa era o gazdă foarte primitoare şi făcu tot ce-i stătea în putinţă pentru ca invitatele sale să se simtă bine. După ce mâncară şi băură pe săturate, ea luă punga cu galbeni şi o întoarse cu gura în jos. Dintr-o dată începură să cadă o mulţime de galbeni de parcă punga era un izvor nesecat. Şi galbenii continuau să se rostogolească fără încetare, formând un morman din ce în ce mai mare pe podea. Atunci prinţesa trebui să intervină pentru a opri ploaia de bani, pentru că altfel nu ar mai fi avut loc să treacă de atâta bănet.

Vrăjitoarea rămase cu gura căscată. Era ea mulţumită de roata de tors şi de vârtelniţă, dar punga de galbeni, aşa mică cum era, făcea cât amândouă laolaltă. O întrebă de îndată pe necunoscută dacă nu voia să-i dea ei punga cu galbeni.

— Nu, este mult prea de preţ ca să mă despart de ea, răspunse prinţesa.

— Bine, atunci o cumpăr, insistă vrăjitoarea. Spune-mi cât costă.

— Nu, răspunse prinţesa, punga cu galbeni nu este de vânzare. Iar dacă mă hotărăsc vreodată să mă despart de ea, nu o voi face pentru bani.

— Atunci ce doreşti în schimb? întrebă nerăbdătoare vrăjitoarea.

— Am şi eu o dorinţă, răspunse prinţesa. Dar o să te superi numai când o să auzi despre ce este vorba, aşa ca să nu mai vorbim despre asta.

Dar de astă dată vrăjitoarea era mai nerăbdătoare ca oricând să capete punga cu galbeni.

— înţeleg ce vrei, spuse ea. îţi voi îndeplini dorinţa chiar acum.

în timp ce prinţesa o aştepta în faţa palatului, vrăjitoarea intră în palat. Luă o cupă cu vin şi turnă în ea o băutură din ierburi adormitoare şi amestecă totul bine. Se duse cu băutura astfel pregătită în camera prinţului. Fiica vitregă urma să ia cupa golită şi să o ducă în camera alăturată.

— După aceea să te ascunzi în camera prinţului şi să tragi cu urechea la tot ce va spune necunoscuta, îi atrase vrăjitoarea atenţia fiicei sale vitrege. Mâine dimineaţă să-mi spui tot ce ai auzit, cuvânt cu cuvânt!

Fata promise că va face întocmai.

— Dragul meu prinţ Hatt, zâmbi mieros vrăjitoarea, când ajunse la jilţul în care stătea prinţul, ţi- am adus o băutură care o să te liniştească şi o să-ţi alunge coşmarurile despre frunze cântătoare, încăperi din adâncul pământului şi alte asemenea prostii.

Prinţul luă cupa şi era gata s-o golească dintr-o singură înghiţitură. Dar băgă de seamă că fata vitregă a vrăjitoarei îi făcea semn să nu bea. înţelese pe dată că ea voia să-l prevină. Aşa că se prefăcu doar că bea. Cupa rămăsese tot plină când i-o dădu fetei îndărăt.

Fata vitregă duse cupa în odaia alăturată şi se ascunse în colţul cel mai întunecat al încăperii.

între timp, prinţul se lăsă încet pe speteaza scaunului, ca şi cum ar fi căzut toropit de somn.

Vrăjitoarea se bucură în sinea ei. Se duse la necunoscută şi o pofti înăuntru.

— Te las din nou singură cu el, îi spuse ea. Poţi să vorbeşti cu el cât doreşti, eu nu o să vă deranjez!

Şi plecă, iar prinţesa, crezându-se singură cu bărbatul ei, căzu în genunchi şi îl îmbrăţişa. începu să-i vorbească, arătându-i cât de fericită era că îl găsise în sfârşit.

Dar prinţul nu răspundea nimic. Era atât de ameţit de vrăjile şi băuturile vrăjitoarei, încât nu îşi dădea seama cine era prinţesa.

„— Despre ce vorbeşte ea oare? se gândea el. Cine ar putea fi oare femeia aceasta care are un glas atât de plăcut?"

Când văzu că prinţul Hatt nu scoate niciun cuvânt, prinţesa fu cuprinsă de disperare. îl zgâlţâi puternic ca să-l trezească, bănuind că el doarme la fel de adânc ca şi în nopţile trecute. Era atât de amărâtă şi de deznădăjduită, încât zbucni în plâns:

— Prinţule Hatt, suspină ea, prinţule Hatt, o să mă poţi ierta vreodată?

Şi începu din nou să înşire greşelile pe care le făcuse, atunci când aprinsese lumânarea ca să-l vadă cum arată, şi atunci când nu reuşise s-o împiedice pe sora lui mai mică ă vină la el în pădure.

Cu toate rugăminţile şi suspinele ei, prinţul nu spunea nimic. El ascultase tot ce povestise ea, dar nu înţelesese nimic.

După un timp însă, începură să i se limpezească gândurile. îşi aminti de nevasta lui şi de copii şi de toate câte se întâmplaseră şi de momentul despărţirii. Avea impresia că se trezeşte cu greu, după un vis lung şi dureros, dar nu era în stare să scoată niciun cuvânt.

Prinţesa începu să-şi frângă mâinile, povestind printre lacrimi cum bătuse drumurile ca să-l găsească.

— Am cutreierat păduri şi câmpii, am urcat munţi înalţi, spuse ea plângând. M-am încumetat să intru şi în sălaşul vi dm el or munţilor ca să aflu unde eşti.

Când prinţul înţelese cât suferise ea, simţi cum i se înmoaie inima. Se ridică din jilţ şi o luă în braţe pe prinţesă şi o sărută. Şi erau amândoi atât de fericiţi, încât uitară de toate suferinţele prin care trecuseră şi se lăsară în voia bucuriei de a fi din nou împreună.

Dar tocmai atunci, când uitaseră de toată lumea, auziră nişte paşi în întuneric. Era fata vitregă a vrăjitoarei. Prinţesa se sperie, crezând că fata o să-i dea de gol.

— Nu vă fie teamă, le spuse ea, n-am de gând să vă trădez. Dimpotrivă, vreau să vă ajut. Să nu credeţi că eu fac parte din familia vrăjitoarei sau că semăn cu ea. Tatăl meu era prinţ ca şi tine, prinţule Hatt. Vrăjitoarea l-a vrăjit şi pe el aşa cum te-a vrăjit şi pe tine. Dar el n-a mai îndurat şi s-a prăpădit de supărare. De atunci eu am fost silită să locuiesc în palatul vrăjitoarei şi să-i ascult poruncile. Şi eu vreau să plec de aici. Dacă ne unim toţi trei forţele, o să-i venim de hac cotoroanţei.

Atât prinţul cât şi prinţesa se liniştiră auzind acestea. Se retraseră cu toţii într-un colţ, ca să pună la cale răpunerea vrăjitoarei.

— Trebuie să ştiţi, îi povăţui fata, că singurul mijloc de a-i veni de hac unei asemenea scorpii este s-o opărim. Uitaţi cum o să facem: ne prefacem că nu s-a întâmplat nimic. Mâine dimineaţă o să vină vrăjitoarea să te întrebe, prinţule Hatt, dacă vrei să faceţi nunta curând, iar tu să-i spui că eşti de acord. Atunci ea o să-şi invite toate rubedeniile la nunta voastră. Şi pentru că ea mai ştie că tu, prinţesă, găteşti ca nimeni alta din împărăţia ei, o să te roage cu siguranţă să îi spui cum trebuie fiartă carnea ca să fie cât mai fragedă.

— Dar la asta nu mă pricep, se sperie prinţesa.

— N-are importanţă, spuse fata cea palidă. Tu trebuie doar să-i răspunzi aşa cum te învăţ eu: „Eu ştiu că focul trebuie foarte bine încins, iar carnea lăsată să fiarbă în clocote până ce fundul cazanului devine albastru." Dacă voi doi faceţi întocmai cum v-am sfătuit, de restul am eu grijă.

Prinţul şi prinţesa îi mulţumiră din inimă fetei şi îi promiseră să-i urmeze sfatul întocmai.

Când începu să se crape de ziuă, fata se strecură înapoi n ungherul ei întunecat, iar prinţul Hatt se aşeză din nou în jilţ, lăsându-se încet pe spate, ca toropit de acelaşi somn greu. Prinţesa se aşeză în genunchi în faţa lui, îi luă mâna într-a sa, părând că se jeluieşte, încercând să-l facă să o asculte.

Tocmai atunci intră şi vrăjitoarea în odaie şi când văzu cum stau lucrurile, se bucură nespus. Acum prinţesa îi datora punga cu galbeni şi se duse imediat să o aducă. Vrăjitoarea îi făcu semn fiicei sale vitrege să-i spună ce vorbise necunoscuta. Fata răspunse ca şi până atunci că străina stătuse tot timpul îngenuncheată în faţa prinţului Hatt şi plânsese mult, vorbind de una singură vrute şi nevrute.

Vrăjitoarea îşi frecă mâinile satisfăcută şi primi bucuroasă punga cu galbeni. Se duse în iatacul ei ascuns şi întoarse punga fermecată, din care începură să curgă galbenii care acoperiră odaia, în grămezi întregi. Şi pe cât de plină era încăperea de galbeni, pe atât de plin era capul vrăjitoarei de gânduri rele.

Rămânând aşa dusă pe gânduri şi auzind zornăitul galbenilor, vrăjitoarea avu o idee strălucită. Acum că era atât de bogată îşi putea permite să pregătească o nuntă straşnică şi să-şi invite toate rudele, pitici şi uriaşi, zgripţuroaice şi zmei. Va avea pentru toţi mâncare şi băutură din belşug. Iar atâta timp cât va avea punga fermecată era sigură că nu va sărăci niciodată, oricât de mult ar cheltui.

Se duse degrabă în odaia prinţului. Poate că se simţea destul de înzdrăvenit ca să se căsătorească.

— Dragul meu prinţ Hatt, îi spuse ea drăgăstos, ce-ai zice să facem nunta săptămâna asta?

— Cum să nu? răspunse prinţul înviorat. Cu cât mai repede, cu atât mai bine.

Vrăjitoarea nu-şi mai încăpea în piele de bucurie. „Am avut noroc din plin, chicoti ea. Alaltăieri am căpătat roata de tors. Ieri am obţinut vârtelniţa, iar astăzi punga cu galbeni. Iată că am reuşit să pun mina şi pe iubitul meu logodnic, ba unde mai pui că şi cu consimţământul lui. Acum trebuie să dau sfoară-n ţară şi să încep pregătirile de nuntă.”

Trimise crainici în toate cele patru colturi ale lumii. La răsărit şi la apus, la miazăzi şi la miazănoapte, ca să invite toate rudele, mai apropiate sau mai depărtate: o sută de spiriduşi şi de zmei, două sute de vrăjitoare şi de zmeoaice şi trei sute de vârcolaci şi dragoni, Dădu porunci slujitorilor din palat să fie totul gata în cel mai scurt timp şi să se pregătească bucate din belşug.

Scoase în curte cazanul cel mare în care intrau optsprezece boi. Cel mai important era ca toată carnea să fie bine fiartă, pentru că din ea se preparau toate celelalte bucate.

După ce aprinse focul şi puse cazanul cu carne la fiert, vrăjitoarea îşi aminti cât de fragedă fusese carnea gătită de femeia aceea necunoscută. Trimise dar după ea şi o întrebă cum trebuie fiartă carnea ca să fie fragedă.

— Tu ştii cu siguranţă mai multe decât mine, răspunse prinţesa. Dar eu ştiu din bătrâni că focul trebuie bine încins, iar carnea lăsată să fiarbă până ce fundul cazanului devine albastru.

Vrăjitoarea găsi că e un sfat bun şi dădu poruncă să se înteţească focul. în scurt timp apa începu să clocotească şi să dea pe răscoale.

După o vreme, vrăjitoarea propti o scară lângă uriaşul cazan şi o rugă pe necunoscută să urce ca să vadă dacă fundul cazanului devenise albastru. Fata vitregă a vrăjitoarei urma să ţină scara. Prinţesa urcă pe scară şi se aplecă să vadă cum arată cazanul.

— Nu, spuse ea, fundul cazanului nu este încă albastru.

— înseamnă că trebuie să mai punem lemne pe foc, fu de părere vrăjitoarea. Tu dă-te jos de pe scară.

Prinţesa coborî şi focul fu înteţit. Apa fierbea în clocote.

Mai trecu o vreme şi vrăjitoarea îl rugă pe prinţul Hatt să se urce pe scară şi să

se uite dacă nu cumva fundul cazanului nu devenise albastru. Fiica vitregă a vrăjitoarei urma să-i ţină scara şi lui, să nu cadă.

Prinţul urcă şi se apleacă deasupra cazanului.

— Nu, spuse el, fundul cazanului nu este încă albastru.

— E de mirare totuşi, spuse nedumerită vrăjitoarea, doar fierbe de mult şi apa a dat în clocot de atâtea ori. Poate n-ai văzut tu bine. Coboară, scumpul meu prinţ Hatt şi lasă-mă pe mine să mă urc. Tu să ţii însă bine de scară!

Prinţul coborî, iar Vrăjitoarea urcă îndârjită. Când ajunse sus, se aplecă nerăbdătoare peste cazan să vadă cum arăta fundul cazanului. Dar nu vedea decât apa clocotind, iar aburii o înecau. Se aplecă atunci şi mai mult peste marginea cazanului ca să vadă mai bine.

Pe când se apleca vrăjitoarea, fiica ei vitregă ridică puţin scara iar vrăjitoarea îşi pierdu echilibrul şi căzu în apa clocotită. Se auzi atunci un urlet înfricoşător de cumplit, după care totul se linişti dintr-o dată şi nu se mai auzi nimic altceva decât apa clocotind ca mai înainte.

Fiica vitregă a vrăjitoarei, prinţul şi prinţesa nu-i mai aşteptară pe nuntaşi. Luară în grabă roata de tors cea fermecată, vârtelniţa fermecată şi punga cu galbeni, apoi părăsiră de îndată palatul vrăjitoarei.

Merseră ei ce merseră, iar când se lumină de ziuă, văzură în faţa lor un palat mare de aur, care strălucea în zorii dimineţii. După ce ajunseră în curtea palatului, zăriră în mijloc o tufă de alun, de unde se auzeau nişte sunete minunate, ca de harpă, Prinţesei începu să-i bata inima tare, pentru că ea recunoscuse pe loc trilurile celor trei frunze cântătoare. Erau frunzele după care tânjise ea atât de mult şi care o alinaseră cu cântecul lor de atâtea ori în casa din adâncul pământului. Şi nu mică le-a fost bucuria când le-au văzut pe cele trei surori ale prinţului în faţa tufei de alun. Alături de ele erau şi cei trei copii ai lor, fetiţa şi băieţii. Toţi curtenii şi slujitorii prinţului se adunaserăm curtea palatului, întâmpinându-i pe cei doi, ca împărat şi împărăteasă.

Şi aşa au trăit ei mulţi ani fericiţi. Tar povestea prinţului Hatt şi a prinţesei sale a făcut înconjurul lumii.

Dar la curtea împărătească a rămas de-a pururi tufa de alun cu cele trei frunze cântătoare care trimiteau înjur triluri fermecate. Copiii se jucau toată ziua sub alun, iar cei vârstnici se opreau şi ei bucuroşi, înainte de a se duce la treburile lor.

Chiar şi astăzi, când eşti foarte obosit sau ai vreo supărare, e de ajuns să asculţi cântecul frunzelor cântătoare care sălăşluiesc pe crengile tufei de alun, pentru ca apoi să te simţi din nou vesel şi lipsit de griji.

Păstorul şi hoţul

poveste albaneză

A fost odată un hoţ şi un păstor. într-o noapte, pe când păstorul îşi păzea turma, i se păru că aude un zgomot neobişnuit. Şi într-adevăr, repezindu-se să vadă cine dăduse iama prin oile lui, nu mică-i fu uimirea dând nas în nas cu un om străin. Nu reuşi păstorul să-i desluşească bine faţa, căci luna stătea pitită în spatele unui nor.

A doua seară, hoţul încercă din nou să pătrundă în gospodăria ciobanului şi să-i fure câteva mioare, dar zadarnică îi fu strădania, căci dacă ziua păstorul era cu ochii în patru după oile sale, noaptea le veghea cu o sută de ochi.

Atunci, ce-i dădu prin minte hoţului? Cumpără o piele veche de lup, o umplu bine cu paie şi o duse cu el, iar seara, o aşeză în aşa fel, încât şi păstorul s-o vadă.

Convins că înşelătoria lui îi va fi de folos, se duse ţintă la păstor şi-i spuse:

— Seara bună, drag păstor. M-a trimis lupul care a trecut prin părţile astea să-ţi cer în numele lui o pereche de oi pentru cină, dacă vrei să ai linişte din partea lui.

Păstorul, înfricoşat de lupul împăiat ce părea aievea, se grăbi să-i dea de îndată două

oi din cele mai grase, numai să scape de furia lupului.

— Dă-i-le iute! Desigur că nu mă voi împotrivi dorinţii lui, şi spune-i că-l salut cu toată supunerea.

Nici nu aşteptă hoţul să-şi termine vorba păstorul şi o şi zbughi cu cele două oi după el, uitând de lupul împăiat.

După asemenea izbândă, nu şovăi să repete păcăleala şi în seara următoare. Dar... la cele spuse de hoţ, răspunsul păstorului îi păru neaşteptat... Căci ciomegele de pe spinarea hoţului nu mai aveau număr. Nedumerit, îl întrebă abia răsuflând între o ciomăgeală şi alta:

— Dar cum, nu te mai temi de furia lupului? Nu ţi-e frică de el? Ţi-ar putea lua toate oile dacă ar vrea!

— Ba poate mi-ar fi fost frică rău de el, dacă n-aş fi văzut cum un iepuraş trăgea, mai adineauri, paie din el, iar o cioară îl ciugulea de cap. în faţa unei atari lipse de respect din partea unor biete animale, de ce să i-l mai port eu?

Răsplata leneşului

poveste albaneză

Trăia odată, într-o ţară, un om căruia i se dusese vestea de leneş. Toţi din jurul lui roboteau care cum se pricepea, numai el aştepta să-i pice norocul din cer.

într-o bună zi, veni la el un prieten, care fusese plecat în lume, străbătând multe mări şi călătorind prin multe ţări, şi tot povestindu-i câte văzuse şi întâlnise în călătoriile sale, aduse vorba şi despre o anume ţară, unde întâlnise oameni care aveau numai un ochi. Leneşul nu-l mai lăsă să-şi depene amintirile din călătoriile făcute, ci îl rugă să-l îndrume spre acea ţară unde oamenii aveau un singur ochi. Acolo avea să se arate la iarmaroc, ca o ciudăţenie, câştigând bani în schimb, pentru că cine n-ar fi plătit să vadă un om cu doi ochi în frunte?

Dar socoteala de acasă nu se potriveşte cu cea din târg.

Ajuns în ţara de pomină, primul locuitor, de cum îl văzu pe leneşul cu doi ochi, îl străfulgeră un gând. Chemă iute pe un alt prieten şi-i spuse:

— Prietene, ia te uită ce ciudăţenie! Să ştii că dacă-l legăm şi-l ducem apoi duminică la circul din piaţă luăm bani buni pe el. Fiecare va da oricât, să vadă un om cu doi ochi!

Şi au făcut întocmai. L-au înhăţat, l-au legat fedeleş şi l-au arătat în piaţă tuturor curioşilor. Şi erau mulţi care dădeau bani să vadă un asemenea fenomen. Aşa că cei pe care el trăsese nădejde să-i prostească se îmbogăţeau de pe urma lui, iar leneşul înghiţea în sec, luându-şi adevărata răsplată a leneviei lui, căci socoteala lui de-acasă dăduse greş, nepotrivindu-se cu cea din piaţa circului.

Aventurile lui Cuculili

poveste albaneză

Era odată un băiat poreclit Cuculili, deoarece de mic el spunea tuturor păsărilor din hârtie, pe care i le făcea taică-său, numai” cuc”. Se ruga de el:” Mai fă-mi, tată, un cuc”, în loc să-i fi spus:” Mai fă-mi, tată, o pasăre!” Bietul copil îşi pierdu într-o bună zi ambii părinţi într-un naufragiu. Trist şi singur o porni pe malul mării, căci, am uitat să vă spun, locuia într-un port. Văzu o barcă părăsită şi dintr-un salt se pomeni în ea. într-o clipă se trezi în larg. Se pomi să sufle un vânt neaşteptat, încât Cuculili abia mai răzbătea să stăpânească barca. Se lupta zadarnic cu vântul şi zadarnic voia să tragă spre mal, căci se auzi un pocnet! Barca se frânse în două, căci se izbise de o stâncă, şi Cuculili se prinsese de ea, scăpând ca prin minune să nu fie înghiţit de valurile care se ridicau din ce în ce mai mari şi mai puternice. De groază, părea mai încremenit decât

stânca de care se agăţase. Strigă el” ajutor”, dar degeaba. Până la mal era distanţă mare, iar pe furtuna care se stârnise, nicio barcă nu se mai vedea pe mare. Frigul şi spaima îi făcuseră poftă de mâncare. îşi aminti din şcoală că pe stânci stăteau lipite scoici. Se uită în jurul lui şi văzu lipite o mulţime. Cu grijă să nu alunece, întinse mâna spre câteva din ele şi reuşi să le desprindă; în vreo două, trei găsi perle. Neştiindu-le preţul, se lăsă încântat de strălucirea şi forma lor şi le băgă în buzunar. Tocmai când era mai atent să nu alunece, vrând să desprindă altă scoică de pe stâncă, se simţi tras cu putere de picioare şi zdup! parcă o forţă nevăzută îl cufundă în adâncul mării.

Dar până să-şi vină în fire din călătoria aceea pe sub apă, se pomeni într-o sală mare, în fundul căreia, pe un tron de cristal încrustat în corali şi bătut în pietre preţioase, se afla o preafrumoasă şi încântătoare fiinţă, cu ochii ca smaraldul şi părul ca aurul. Cu o voce blândă, ea îl întrebă:

— Ce pedeapsă crezi că ai merita din partea reginei mării pentru îndrăzneala de a-i fi devorat atâtea supuse, pe lângă faptul că ai luat fără îngăduinţă şi câteva din nepreţuitele perle, menite să-mi împodobească coroana şi nicidecum să stea înăbuşite în buzunarele tale?

— Dar n-am ştiut că fac rău mâncând câteva scoici, încercă băiatul să se dezvinovăţească. Dincolo, pe uscat, ăsta nu e un păcat!

— Cunosc obiceiurile oamenilor, dar puterea mea se întinde numai în acest ţinut al mării şi nu poate răzbi până acolo pe uscat. Totuşi, pe cine reuşesc să prind şi să-l cufund în regatul meu, nu-l las nepedepsit, încheie regina mării.

— Şi cum mă vei pedepsi? întrebă speriat Cuculili.

— Mai întâi bea din această licoare, ca să fii ferit de pericolul de a te îneca. Apoi, şapte zile în şir vei colinda pe fundul mării, şi tot ce ţi se va părea mai scump îmi vei aduce aici. Dacă ceea ce vei aduce tu în şapte zile va valora întocmai paguba făcută de tine, vei fi liber să te întorci pe uscat în lumea ta! spuse regina mării şi-l lăsă în seama uneia dintre supusele ei de încredere.

Băiatul bău licoarea oferită şi trecu să împlinească cele cerute de regina mării. Din câte naufragii avuseseră loc pe mare, Cuculili era convins că avea să găsească destule lucruri de preţ ca s-o mulţumească pe regină şi să se poată întoarce curând liniştit acasă. Dar până una, alta, de cum ieşi din sala aceea şi se trezi în nemărginirea de pe fundul mării, ochii îi fură încântaţi de imensitatea de plante şi vietăţi curioase care îi apăreau în cale, în tot felul de forme şi culori. Şi ar fi rătăcit multă vreme admirându-le, dacă nu şi-ar fi amintit pricina pentru care se afla acolo. Uitându-se mai atent, descoperi o lădiţă. Voi s-o ridice; era grea. încordându-se, o ridică şi o puse pe umăr. Era convins că în lădiţă se aflau giuvaieruri de mare valoare şi că regina, când avea să le vadă, îl va lăsa să plece din prima zi. Nu mai putea de fericire şi nerăbdare să ajungă în sala tronului şi să i-o înmâneze. Dar când s-o desfacă regina, spre uimirea tuturor, convinşi ca şi Cuculili că acolo sunt pietre nestemate, în lădiţă nu erau decât o sumedenie de cutii de tinichea, una lângă alta.

— Ce mai e şi asta?! exclamă furioasă regina mării, căci nimeni nu-i mai adusese aşa ceva până atunci.

Ruşinat, băiatul ceru voie să se întoarcă pe fundul mării să mai caute, doar-doar o să găsească ceva de preţ, căci şi el crezuse că acolo erau pietre scumpe şi, când colo... tinichea curată...

— Sunt cutii de marmeladă, regină, îndrăzni să răspundă o supusă a ei.

— Vreau să le desfaceri, dădu poruncă regina mării.

Şi două din supusele ei se străduiră să le desfacă, dar nu reuşiră, căci nu mai văzuseră aşa ceva niciodată. Cuculili se grăbi el să le desfacă. Apoi, îi dădu reginei să guste, spunându-i că înăuntru era ceva dulce, de mâncare. Regina se arătă încântată de gust, dar mai ales de miresmele fructelor din care era făcută dulceaţa, miresme pe care nu le mai simţise niciodată. Le oferi şi celorlalte. Şi toate, în cor:

— Ce gust dulce, minunat, ce miros!

Şi, de unde Cuculili credea că nemulţumirea reginei i-ar fi putut înăspri pedeapsa, o

văzu fericită şi nespus de bucuroasă de ceea ce găsise el pe fundul mării.

— Bucuria pe care ne-ai făcut-o, spuse regina mării, e mai mare decât dacă-mi aduceai o lădiţă cu giuvaieruri, căci lucruri de preţ am găsit destule, dar asemenea bunătăţi n-am avut niciodată prilejul să gustăm. De aceea te iertăm şi te lăsăm să te duci înapoi pe pământ, în lumea ta.

în culmea bucuriei, băiatul ieşi din sală şi, cum ştia să înoate, fiind născut şi crescut într-un oraş de lângă mare, străbătu mai bine de jumătate de drum către suprafaţă, când un peşte mare îl plesni cu coada. Speriat, nu ştiu ce să facă, deoarece peştele îi dădea târcoale. Dar, spaima lui nu dură mult, căci apăru un scafandru. îl ridică la suprafaţă aproape leşinat de frică, aducându-l pe vasul de pe care se scufundase în mare. Băiatul îi mulţumi când ajunse pe vapor şi se arătă încântat să afle că se întorceau toţi dintr-o lungă călătorie pe mare, chiar în portul de unde era el.

întrebat de marinari cum de se afla la o adâncime atât de mare, el le povesti toate prin câte trecuse. Dacă ei l-au crezut sau nu, nu se ştie, dar e sigur că povestea lui le-a plăcut, şi nici nu şi-au dat seama cum a trecut timpul şi au ajuns în port.

Frumoasă pământului

poveste albaneză

A fost şi n-a fost. A fost odată un rege care avea trei feciori. El mai avea, de asemenea, o grădină în care se afla un măr cu roadele de aur şi un puţ. Şi-n acest puţ locuia o lamie – o femeie balaur – care în fiecare zi ieşea de acolo şi luă un măr de aur. într-o zi, băiatul cel mare veni în faţa tatălui său şi-i spuse:

— Tată, însoară-mă!

— Cu dragă inimă, îi răspunse regele, dacă eşti în stare să ucizi lamia, te însor!

Flăcăul se duse îndată să cumpere un arc, se puse la pândă şi-n clipa când balaura ieşea din puţ, o săgetă cu arcul, dar fără s-o poată răpune.

Al doilea băiat ceru tatălui său acelaşi lucru şi, primind acelaşi răspuns, încerca, dar fără să izbutească, să omoare lamia.

La rândul său, fiul cel mic se duse la taică-su, care îi răspunse ca şi celorlalţi doi băieţi. Fiul cel mic cumpăra un buzdugan, o măciucă numită de turci topuz şi care avea vârful mai gros, un fel de bila plină de cuie, se sculă de cu noapte şi se puse la pândă în grădină. Lamia, după cum îi era obiceiul, ieşi din puţ ca să ia un măr. Cum o văzu, băiatul o lovi în cap cu buzduganul şi-o ameţi, dar lighioană, târându-se cu greu, ajunse la marginea puţului şi se cufundă în el. Mare fu necazul flăcăului, care, după ce se gândi ce să facă, îşi chema slujitorii şi le spuse:

— Am să mă leg de frânghia ăsta şi-am să cobor în fântână, iar voi, când voi trage de frânghie, o să mă scoateţi afară. Şi, într-adevăr, după ce se lega şi coborî în fundul puţului, dădu peste lamie şi peste frumoasă pământului pe care acel balaur o răpise şi o ţinea acolo. El lega lămia, apoi pe frumoasa pământului; apoi se lega pe el însuşi şi scutură frânghia, iar servitorii traseră de ea şi, după ce scoaseră lămia şi pe frumoasa pământului, tăiară legătura şi feciorul cel mic al regelui căzu în fundul puţului. Acolo găsi o deschizătură sub pământ şi pomi prin ea şi, tot umblând, dădu peste un munte şi se culcă la umbra unui copac. Iată că pe când dormea, veni un şarpe care se urcă în copac să mănânce nişte pui de pasăre care se aflau într-un cuib.

Zgomotul făcut de şarpe trezi pe flăcăul care, văzând târâtoarea, o ucise. Şi-atunci, iată că veni vulturul care locuia în acel cuib împreună cu micuţii lui şi, văzând şarpele ucis, se întrebă: – Cine l-o fi omorât? Fără îndoială, omul care doarme la poalele acestui copac!

— Şi, întinzându-şi aripile, îl adăposti la umbra lor.

— Ce dulce somn am mai dormit! Strigă tânărul trezindu-se.
— Tu ai omorât şarpele?, îl întrebă vulturul.
— Eu, da!
— Şi ce răsplată vrei pentru binele ce mi l-ai făcut?
— Niciuna! Afară numai de rugămintea să mă duci la mine acasă!
— Să mergem, răspunse vulturul. Dar când voi striga eu „ga!" să-mi dai o bucată de carne!

Vulturul se lăsă încălecat de feciorul regelui şi, după ce zburară ei ce zburară, pasărea strigă
„ga!" şi călăreţul îi dădu o bucată de came şi, după o vreme, îi mai dădu una. Când se apropiară, mai strigă o dată „ga!" şi cum flăcăul nu mai avea carne, îşi tăie o bucată din pulpa şi-o vârî în ciocul zburătoarei. Dar vulturul n-o înghiţi, ci o păstra în cioc. Când coborâră pe pământ, zburătoarea întrebă:

— Da de ce şchiopătezi?
— Când ai strigat a treia oară „ga!", eu nu mai aveam carne şi mi-am tăiat o bucată din pulpa ca să ţi-o dau!

Atunci vulturul îi dădu carnea omenească pe care o ţinea în cioc şi-o lipi la loc în pulpa, apoi îi zise:

— Ia aceste trei pene, una roşie, una albă, a treia neagră. Când vei trece pe buze până roşie, ai să vezi ivindu-se un cal înaripat. Dacă vei trece pe cea albă, o să vezi ieşind din pământ un palat de toată frumuseţea. Când vei trece pe buze până cea neagră, o să te pomeneşti cu sclavi şi cu bani câţi or să-ţi fie voia!

în vremea aceasta, regele, care nu mai trăgea nădejde să-şi vadă al treilea fecior, înecat în puţul lamiei, închisese pe frumoasa pământului într-un turn, înconjurase acel turn cu un sunt cu apă şi trimisese crainicii să strige pe toate uliţele că cel dintâi flăcău care va sări dintr-un singur salt şanţul ce înconjura turnul va lua de soţie pe frumoasa pământului. Mulţime de oameni veniseră să-şi încerce norocul, dar niciunul nu ieşi biruitor. Iată că sosi şi băiatul regelui. El îşi trecu pe gură până roşie şi pană roşie se prefăcu într-un cal înaripat. încălecându-l, flăcăul sari şanţul şi mare fu bucuria stăpânitorului acelor ţinuturi când văzu că îndrăzneţul era însuşi copilul său.

îi dete de soţie pe frumoasa pământului. Tânărul soţ îşi trecu pe buze până cea albă şi iată că un palat de-o nemaiasemuită frumuseţe, mai strălucitor decât însuşi palatul regelui, se ivi din pământ. Iar când mirele-şi mai trecu şi până neagră peste gură, mulţime de slujitori şi cufere pline de aur, pietre scumpe şi arginţi umplură odăile palatului, iar regele porunci mari petreceri şi ospeţe pentru supuşii săi, iar pe slujitorii necredincioşi, care tăiaseră frânghia ca să-l arunce în puţ pe-al treilea şi cel mai vrednic băiat al său, puse să-i taie gâzii în bucăţi şi-n bucăţi îi tăiară.

Leul dăruitor de aur

poveste albaneză

A fost şi n-a fost, a fost odată un muncitor care avea o nevastă şi un băiat. Ei trăiau într-o sărăcie cumplită, trăiau din ce câştigă bărbatul cărând pietre cu câţiva măgari pe care îi avea. Se ducea să caute acele pietre la un ceas depărtare de oraş şi nu se ducea niciodată mai departe. într-o zi, văzu în cale un leu, care se încălzea la soare, întins pe o lespede. Văzând că acel leu se ridică, omul se înspăimântă foarte, rămase îngheţat de frică. Dar leul, dându-şi seama că acel muncitor nu-i voia răul, ba, dimpotrivă, îi era frică, se culca din nou pe lespedea caldă. La rândul său, muncitorul văzând ca leul se culcase iar, se apropie de el şi leul iar se ridică şi iar se culca. Iar omul îşi zise: „Ia să mă apropii de el, să vedem ce-o să-mi facă. Dacă era vorba să mă mănânce, mă mânca de la început. Dar îmi trece prin cap că ar putea să-mi facă vreun bine".

într-adevăr, văzând că acel om are gânduri paşnice cu el, leul se ridică şi casca o

gură mare, lăsând să cadă din ea un ban de aur, care făcea o mie de piaştri. Pe urmă se culca iar. Omul, beat de bucurie, lua galbenul, îşi încarcă măgarii cu pietre şi se întoarse acasă vesel, strălucind de fericire, îşi descărcă pietrele şi povesti nevesti-sii de ce era atât de bucuros.

— Ia te uită ce mi-a dat un leu pe care l-am întâlnit în cale! Dacă mi-ar da câte unul în fiecare zi, am ajunge bogaţi, nevasta!

A doua zi, se duse iar, împreună cu măgarii, la locul unde se odihnea leul şi iar se alese cu un ban de aur. Câteva zile ţinu povestea asta, până când femeia spuse cărăuşului: – Ştii ce-ar trebui să
faci? Să închizi cu nişte gratii de fier locul de odihnă al leului, ca să nu poată nimeni să pătrundă până la el, să-l lase lumea în pace. Şi fiindcă ne face-n fiecare zi darul ăsta de preţ, se cuvine să-l răsplătim şi noi, ducându-i patru ocale de carne şi trei ocale de lapte.

Omul îndeplini tot ce-l sfătuise soţia.

în fiecare zi ducea de mâncare leului de la care primea, tot în fiecare zi, acelaşi dar. în doi-trei ani îşi ridică o casă mare. Avea o mulţime de slujitori.

Oamenii, care vedeau pe acest biet muncitor ajuns atât de avut, nu mai ştiau ce să spună de uimire.

— Ori câţi bani ar fi câştigat el, cu zece sau chiar douăzeci de măgari, nu se poate să fi strâns atâta avuţie, să-şi fi ridicat o asemenea casă. Trebuie să fi găsit vreo comoară!

Până la urma aflară povestea cu leul.

într-o bună zi, băiatul muncitorului pricopsit, jucându-se cu tovarăşii lui, aceştia îi spuseră: – Nătărăule, fricosule, să nu mai vii în mijlocul nostru! Taică-tău a găsit undeva un leu care-i dă aur în fiecare zi, dar ţie părinţii nu ţi-au spus nimic, fiindcă ştiu că eşti un dobitoc. înfuriat pe tovarăşii lui dejoacă şi supărat pe părinţii săi, care nu-i spuseseră nimic de comoară lor, neluându-l în seamă, că pe un prost, se duse la maică-sa şi-i spuse:

— Mamă, prietenii mei mi-au spus că noi eram săraci înainte, că tata era un biet truditor care trăia de pe urma câtorva măgari cu ajutorul cărora cara pietre. Astăzi văd că e bogat, are o casă mare cât un palat şi eu însumi sunt slujit de mai mulţi servitori. De unde are avuţia asta? N-aţi închis cumva, între nişte gratii de fier, un leu pe care-l hrăneşte şi care l-a pus pe urmele unei comori? De ce mi-aţi ascuns lucrul acesta? Au nu sunt eu fiul vostru?

— E drept, îi răspunse maică-sa, că am închis între ziduri un loc în care se afla un leu, care ne dă în fiecare zi câte un galben, dar tu nu trebuie să te apropii de el, fiindcă nu te cunoaşte şi te-ar face bucăţele!

— Aşa! Atunci am să iau o sabie şi am să-l omor, dacă s-o repezi la mine! Te rog, numai, să-mi dai o slugă şi un cal şi fii fără grijă, că n-are să-mi vie de hac!

Mama se pomi pe plâns şi pe bocete, încredinţată că leul abia îi va vedea băiatul şi se va repezi la el şi-l va sfâşia. Biata femeie blestemă pe tovarăşii flăcăului care-i vorbiseră aşa. Până la urmă îi spuse:

— Mă duc să-i spun lui taică-tu şi, ce va hotărî el, va trebui să i te supui!

Aflând gândurile fiului său, îl chema şi-i spuse:

— Ce-ţi trecu prin minte să te duci la leu? Nu ştii că abia te va zări şi se va arunca asupra ta şi te va înghiţi? De ce vrei să ne lipseşti de acel ban de aur pe care ni-l dă în fiecare zi?

— Orice mi-ai spune dumneata, răspunse fiul, n-am să mă clintesc din hotărârea mea şi-am să mă duc să văd ce este acolo, fiindcă mi se pare că vă bateţi joc de mine! Daţi-mi cheia de bună voie, altminteri am s-o iau cu sila.

Şi-şi ameninţa mama că o va ucide.

Sărmana n-avu încotro şi-i dădu cheia de la cuşca leului. El luă un cal şi un slujitor şi plecă. Ajungând acolo, leul, când se deschise uşa, recunoscu pe feciorul omului care primea de la el un ban de aur în fiecare zi şi se culca iar. Dar, când îl văzu

venind spre el cu sabia întinsă, se ridică iar în picioare. Flăcăul se repezi la el şi-l răni uşor la coadă. Dar nu i-a fost de-a bună, căci fiara-l prinse-n gheare şi-l făcu bucăţi-bucăţi.

Servitorul îşi aştepta stăpânul, dar degeaba-l aştepta, căci tânărul său stăpân era pe lumea cealaltă... El luă calul şi se întoarse acasă. Mama băiatului îl întrebă unde-i este odrasla, de ce-a rămas acolo?

— Iată ce s-a întâmplat. L-a tăiat pe leu cu sabia şi leul l-a sfâşiat!

Auzind aceste vorbe, sărmana femeie izbucni în lacrimi şi văicăreli. Bărbatul ei de asemenea, auzind de moartea feciorului său se puse şi el pe plânsete.

După două săptămâni, el ridică un mormânt chiar pe locul unde acesta murise şi se duse la leu să-i ceară obişnuitul ban de aur, dar leul nu voi s-audă aşa ceva, crezând că însuşi părintele îşi
pusese fiul la cale.

A doua zi se duse iar şi începu să se roage de leu.

— îndură-te! îi spuse el plângând, dă-mi ca şi pân-acum galbenul că am sărăcit şi nu mai am nici pâine să mănânc. Mi-ai omorât copilul, dar nu mai sunt supărat pe tine!

Leul îi răspunse:

— Am să-ţi dau banul de aur, iar tu ai să-mi aduci obişnuitul tain, dar prieteni de azi încolo n-o să mai fim, căci văzând mormântul fiului tău ai să mă blestemi. Ura şi spaimă o să-ţi umple inima, iar eu, la rândul meu, gândindu-mă la sângele care mi-a curs din coadă, nu vreau să te mai văd în ochii mei! Dar dacă mi-aduci tainul de mâncare, am să-ţi dau banul de aur. Şi, amândoi, omul şi leul, îmbătrâniră în bună pace şi fură mulţumiţi.

Fiul nerecunoscător

poveste albaneză

A fost şi n-a fost... A fost odată într-un oraş un negustor preacinstit, care avea legături de afaceri cu mai mulţi prieteni din acel oraş. Temându-se ca nu cumva prietenii săi să risipească banii pe care-i adusese în comun, el se despărţi de ei şi luă înţeleaptă hotărâre de a părăsi acel oraş, ducându- se să-şi facă treburile într-altul.

îşi luase, cu el, soţia şi băiatul.

în acel nou oraş, el deschise o prăvălie care, încetul cu încetul, propăşi, dându-i mijloace să trăiască cu îmbelşugare.

Trecură douăzeci de ani de când înjghebase treaba aceasta şi veni vremea să se lase de negoţ, să se mai odihnească.

Iată însă că, dintr-o dată, nevasta lui muri. Trăiseră aproape treizeci de ani în bună înţelegere. Niciunul dintre ei nu dăduse celuilalt cel mai mic prilej de supărare.

E uşor de înţeles câtă durere a fost pentru negustorul nostru moartea femeii. Totuşi, văzând că fiul său era, de asemenea, foarte îndurerat, el încercă să-şi potolească durerea, ca să-şi mângâie băiatul.

— Maică-ta nu mai e, îi spuse el. E o pierdere care nu mai poate fi înlocuită. Tot ce putem face este să ne rugăm lui Dumnezeu pentru sufletul ei, întrucât lacrimile noastre nu i-ar putea da înapoi viaţa. Aici eu nu mai am pe nimeni, care să mă iubească în afară de tine, căci prietenii mei au rămas în oraşul unde am locuit la început. Dacă vrei să dai dovadă de înţelepciune, să te porţi cum trebuie şi să-ţi iei nevastă.

Şi, într-adevăr, bătrânul porni să caute o mireasă pentru fiul său.

în vecinătatea lor locuiau trei fraţi, dintre care cel mai mare avea o fată. Fuseseră bogaţi odinioară, acum însă erau scăpătaţi şi trăiau într-o stare vecină cu sărăcia.

Bătrânul se gândise deseori la copila acelor vecini.

într-o zi se hotărî, îmbrăcă haine noi şi se duse să ceară pe fată pentru băiatul său.

Se gândea că fiind săraci, ea trebuia să fie cinstită.
întâia întrebare a celor trei fraţi a fost aceasta:
— Ce avere are băiatul tău?
— Toată averea mea, răspunse bătrânul. Lucrurile din casă şi banii care s-ar putea ridica la o mie de lire. Eu le dau chiar de acum jumătate din avutul meu, iar restul, cealaltă jumătate, o să le rămână tot lor, după moartea mea.
Se învoiră şi făcură nunta.
După câtăva vreme, tinerii soţi aduseră pe lume un băiat, care se arăta foarte deştept şi cu multe daruri sufleteşti.
Dar viaţa bătrânului a fost nefericită, noră-sa nu-l iubea. La început s-a purtat destul de bine cu el, dar curând pierdu orice măsură şi începu să-l nesocotească, să-i vorbească urât şi nu mai voia
chiar să-i dea pâine să mănânce.
întristat, şi-ascundea durerea şi nu îndrăznea să se plângă nimănui.
într-o zi, auzi pe noră-sa, care-i spunea bărbatului ei:
— Eu nu mai pot răbda să trăiesc sub acelaşi acoperiş cu omul ăsta.
Şi într-o bună zi, feciorul bătrânului îl pofti să-şi caute altă locuinţă, spunându-i că-l va ajuta să trăiască. Auzind aceste cuvinte, bietul om îngălbeni şi începu să tremure din tot trupul.
— Cum, fiule? îi spuse el. Tu vorbeşti aşa? Tot ce ai de la cine ai primit? Nu mă alunga! Dă-mi un adăpost aici, până când mi-o veni moartea. Gândeşte-te, dragul meu copil, cât am trudit eu, ca să te cresc!
Aceste cuvinte ale bătrânului au mers drept la inima băiatului, dar nora nu voia să-l mai vadă.
— Unde vrei să mă duc? mai zise bătrânul. Ce-aş putea aştepta eu de la străini, când însuşi fiul meu mă alungă?
Şi vorbind aşa, lacrimile îi curgeau pe obraz. Totuşi el sfârşi prin a-şi lua toiagul şi se ridică rugându-se lui Dumnezeu să-i ierte pe fiul nerecunoscător. Apoi îi spuse:
— Uite, vine iama şi n-am nimic să m-acopăr. Dă-mi, rogu-te, ceva vechituri, ceva haine pe care tu nu le mai porţi.
Nora, care auzise această cerere, îi răspunse cu dârzenie că ei n-aveau haine de prisos.
Atunci bătrânul se rugă să-i dea cel puţin o pătură de cal.
Fiul său făcu semn tânărului său copil, nepotul bătrânului, să-i aducă una. Băiatul, care auzise toate cuvintele schimbate până atunci, se duse spre grajd, luă pătura cea mai bună, o tăie în două bucăţi şi aduse una bătrânului.
— Toată lumea vrea să mor, strigă deznădăjduit bătrânul, dacă până şi copilul acesta mă urăşte şi-mi dă numai o jumătate de pătură!
Fiul îşi certă băiatul că n-a împlinit întocmai porunca ce-i dăduse.
— Am greşit, tăticule, zise copilul. Dar aveam altceva în cap: cealaltă jumătate voiam s-o păstrez pentru tine, când vei fi şi tu bătrân, la rândul tău.
Răspunsul acesta tulbură mult pe fiul nerecunoscător, înţelese toată greutatea păcatului său înspăimântător. Cuprins de remuşcare, îşi certă nevasta şi, căzând la picioarele moşneagului, îl rugă să rămână cu el.
Bătrânul rămase acasă şi nora se pocăi. Ei fură fericiţi cu toţii şi noi vom fi mai fericiţi decât ei văzând că s-a făcut dreptate.

Cocoşul şi găina

poveste albaneză

A fost şi n-a fost... A fost odată un moşneag oare avea un cocoş, şi o babă, care avea o găină; găina aceasta oua în fiecare zi un, ou.

De asemenea, în fiecare zi, moşneagul venea la babă şi îi cerea un ou, dar ea nu voia să-i dea, până când bătrânul îi spuse:

— Va veni vremea când îmi vei cere şi tu mie ceva.

Apoi, adresându-se cocoşului:

— De ce nu faci ouă şi tu?

Cocoşul se duse în grădina unui împărat şi începu să strige:

— Cucuriguuuuu!...

Auzindu-l, împăratul porunci slugilor să pună mâna pe cocoş şi să-l închidă în haznaua cu galbeni.

Acolo, cocoşul se puse pe înghiţit banii de aur până se umflă. Apoi făcu pe mortul. Oamenii împăratului, crezându-l într-adevăr mort, îl aruncară pe o movilită de gunoi din curte.

Cocoşul, rămânând singur, privi în jurul său şi văzând că nu-l observă nimeni o luă la goană spre casa moşneagului. Când ajunse în ograda acestuia, îi spuse:

— Cucuriguuu! Spânzură-mă de labe cu capul în jos. Pe urmă, scutură-mă şi bate-mă cu bâta! Bătrânul, la început nu înţelese de ce-i spusese cocoşul aceste cuvinte. Totuşi le făcu toate pe rând.

întâi îl spânzură, apoi îl luă la bătaie.

Dar ce să vezi? Cocoşul vărsă prin ciocul lui o întreagă movilită de ţechini de aur şi astfel stăpânul lui se îmbogăţi.

Când află baba că cocoşul oua bănuţi de aur, alergă la moşneag şi îi ceru să-i dea şi ei un ţechin.

— Nu! îi răspunse moşul. Când îţi ceream un ou de la găina ta, adu-ţi aminte, mă trimiteai la plimbare. Uite, te trimit şi eu acuma la plimbare!

Baba, supărată, se întoarse posomorâtă la coliba ei. Vorbi găinii:

— De ce nu-mi faci şi tu ouă de aur?

Găina se duse la cocoş şi-l întrebă cum a făcut el de se ouă galbeni.

— Dacă vrei să faci şi tu bani de aur, mănâncă doar câţiva şerpi!

Găina alergă la vânătoare de şerpi şi înghiţi câţiva. Apoi se înapoie acasă şi îi spuse bătrânei s-o ţină de labe şi s-o bată cu băţul.

Bătrâna atâta aşteptă.

Făcu întocmai cum îi spusese găina, dar n-apucă bine să-i tragă câteva beţe, că şerpii înghiţiţi de găină începură să iasă prin cioc şi, aruncându-se cu toţii asupra babei, o mâncară.

Mireasa soarelui

poveste albaneză

A fost şi n-a fost. A fost odată o regină care n-avea odrasle şi se ruga toată ziua soarelui să-i dea un copil, fie măcar o fată. Când această copilă va împlini doisprezece ani, soarele n-avea decât să şi-o ia înapoi.

Nu trecu mult şi regina născu o fată, care, crescând mare, începu să se ducă la şcoală în fiecare zi.

Odată, pe când se ducea la şcoală, soarele îi spuse:

— Adu aminte mamei tale să-mi dea ce mi-a făgăduit!

Fetiţa se duse să-i povestească maică-şi ce-i spusese soarele.

— Răspunde-i că eşti încă prea tânără! Şi fetiţa repetă soarelui aceste cuvinte.

în ziua când împlini doisprezece ani, pe când se ducea ca de obicei la şcoală, soarele o răpi şi o duse la casa lui.

Mama îşi aştepta fiica acasă, dar, văzând că nu se mai înapoiază, înţelese că o răpise soarele, aşa după cum le fusese învoiala.

Regina îşi zugrăvi toată locuinţa în negru, puse lacăt la poartă şi nu o mai deschise niciodată, stând toată ziua să ofteze şi să se bocească.

Soarele avea la el acasă, între alte jivine, o lamie (un fel de femeie-balaur). Această lamie, simţind în apropiere de ea copila, zise:

— îmi miroase a came regească!

— E fata mea, îi răspunse soarele, aşa că să nu te atingi de ea.

într-o zi, el trimise fata în grădină să ia o varză şi, în vreme ce copila tăia varza, spunea:

— Aşa cum trosneşte varza asta, inima. Mea se rupe la gândul mamei!

Şi izbucni în plâns. Văzând-o înlăcrimată, soarele o întrebă:

— De ce plângi? Tânjeşti după maică-ta?

— îmi vine să mor de dor, îi răspunse ea.

— Dacă vrei să te duci la tine acasă, cheamă vreun dobitoc să te poarte pân-acolo!

Fetiţa căută câteva dobitoace s-o ducă-n spinare, în vreme ce soarele chemă lamia şi îi spuse:

— Dacă tu porţi pe fata asta spre casa ei şi flămânzeşti pe drum, cei ai să mănânci?

— O mănânc pe ea.

— Şi dacă ţi-e sete, ce ai să bei?

— Am să beau sângele ei.

Văzând că nu-i de făcut nimic cu balaura, soarele îi spuse fetei să caute alt animal. Ea chemă pe cerb. Soarele îl întrebă:

— Vrei să duci pe fata asta acasă la ea?

— Bucuros!

— Şi dacă ţi-e foame, pe drum, de ai să mănânci?

— Iarbă verde.

— Şi dacă ţi-e sete, ce ai să bei?

— Apă proaspătă de la izvoare. Atâta numai că atunci când voi ajunge acasă, maică-sa să-mi dea trei ocale de fân.

— Bine! Aşa să fie!

Cerbul luă copila şi o puse pe ramurile coarnelor lui.

Pe drum îl apucă foamea şi spuse fetei:

— Urcă-te în copacul acesta. Dacă trece cineva care-ţi spune să te cobori, tu să nu te dai jos până când nu mă voi întoarce eu.

Şi fetiţa se urcă în copac.

Iată că o altă lamie, tare se tot uita de jur-împrejur, zări copila şi o pofti să se dea jos, să mai stea de vorbă amândouă.

— Nu mă dau jos, spuse fetiţa, că mi-e frică să nu mă mănânci.

— N-am să te mănânc.

— Atunci du-te la tine acasă şi treci mai târziu. Lamia se depărta. Când văzu pe cerb sosind; fata îi spuse:

— Grăbeşte-te că vine o balaură să mă mănânce!

Fetiţa se urcă din nou între coamele cerbului, care o luă la fugă. Ea spunea fiecărui cm eu care se întâlnea pe dram:

— Dacă întâlneşti o femeie-balaur, să-i spui că cerbul şi cu fata au luat o altă cale.

Ajungând la palatul reginei, ei începură să zgâlţâie poarta. Dar degeaba. Poarta tot închisă
rămânea. Atunci, bătând cu pumnul în uşă, fata strigă:

— Mamă, deschide! Eu sunt, fata ta, şi m-am întors!

Mama îi deschise şi, văzându-şi copila şi presimţind o nenorocire, nu prea se bucură. Fetele din palat, aflând că domniţa se reîntorsese, se duseră la regină şi îi spuseră:

— Las-o să vină cu noi, să ne plimbăm şi să ne jucăm!

Şi regina îşi lăsă fata să se plimbe cu prietenele ei. Şi toate împreună se îndreptară spre o grădină, care avea o poartă mare, ce nu voia să se deschidă. Dar când o atinse fata reginei, poarta se deschise şi cum intră domniţa se închise în urma ei.

Prieten de dejoacă rămaseră acolo să aştepte, dar văzând că domniţa nu se întoarce, şi că poarta tot închisă rămâne, se duseră foarte întristate să povestească reginei ce se întâmplase.

Şi regina căzu iar în tristeţea ei veche. Tot rătăcind prin grădină, copila văzu oameni şi dobitoace care fuseseră schimbaţi în piatră.

Printre aceste făpturi împietrite era şi un rege, care ţinea în mână o hârtie pe oare scria aceste Cuvinte: „Femeia care va fi în stare să stea trei săptămâni, trei zile şi trei nopţi fără să doarmă, mă va face să înviez şi am s-o iau de nevastă".

Prinţesa înţelese şi stătu trează, petrecându-şi vremea citind cărţi.

După ce trecură trei săptămâni, două zile şi două nopţi, se abătu pe acolo un om, care vindea roabe. Domniţa scoase capul pe fereastră şi întrebă pe drumeţ:

— Cât ceri pentru o slujnică?

— Cât vrei să-mi dai.

Şi aruncând negustorului un pumn de gologani, ea lăsă în jos o funie de care se agăţă roaba. Fata reginei o trase până la ea.

— Trebuie să veghezi, îi spuse, două sau trei nopţi, să pot dormi puţin, fiindcă n-am mai dormit de mult din pricina făgăduielii cuprinse în hârtia pe care o ţine regele. Şi când regele va învia, îţi poruncesc să mă trezeşti!

Şi după ce povesti ce scria în acea hârtie, se culcă şi adormi. Dar servitoarea se grăbi să-i scoată hainele şi se îmbrăcă ea însăşi cu ele, ca s-o ia de nevastă regele când s-o trezi.

După trei săptămâni, trei zile şi trei nopţi, Măria Sa învie şi o întrebă pe sclavă:

— Cine eşti?

— Sunt femeia care veghează, fără să doarmă, de trei săptămâni, trei zile şi trei nopţi.

Şi regele o luă de nevastă, în acelaşi timp o întrebă cine era femeia care dormea.

— O sclavă pe care am cumpărat-o, pentru că mi-era frică să stau singură.

Când fata reginei se trezi, regele îi spuse soţiei sale:

— Ce să facem cu sclava asta?

— Puneţi-mă să vă păzesc gâştele, spuse prinţesa, care auzise.

Şi îi făcură o colibă, ca să locuiască în ea. în colibă, sărmana fată plângea toată ziua, gândindu-se la fiecare nenorocire prin care trecuse.

Regele, auzind de două sau de trei ori cum se boceşte, se apropie de ea şi o întrebă:

— De ce plângi?

Şi fata reginei îi povesti tot ce se întâmplase. Atunci regele se căsători cu ea, iar pe roaba mincinoasă a tăiat-o într-o mie de bucăţi.

Diavolii păcăliţi

poveste albaneză

Un om îşi trimisese băiatul la diavoli, ca să înveţe drăcovenii.

După un an învăţase atâtea, încât îşi întrecuse dascălii. Taică-su se duse să-l caute şi să-l aducă acasă; Acolo, băiatul îi spuse:

— Mâine am să mă prefac în cal, dar într-un cal cum nu s-a pomenit mai frumos. Dumneata o să mă vinzi, după cât preţuiesc, dar să nu dai, o dată cu mine, cureaua care mă ţine legat de grajd!

A doua zi, într-adevăr, se prefăcu în cal.

Tatăl său îl duse la târg şi-l vându pe nu ştiu câte mii de piaştri, având grijă să păstreze cureaua; Băiatul-cal fugi de la cumpărător şi se întoarse acasă.

A doua zi, altă schimbare, de rândul acesta într-un catâr şi tatăl se duse-n târg să-l scoată la vânzare. Sosiră diavolii la care învăţase flăcăul şi-l întrebară pe negustor cât cere pe catâr. Se înţeleseră de preţ şi începură să-i numere banii.

— Dar să ştiţi că nu vă dau cureaua! zise tatăl după ce puse mâna pe bani.

— Ba trebuie să ne-o dai!

Şi se luară la ceartă: catârul o luă la fugă şi dracii se luară în goană după el.

Văzând că nu poate scăpa, catârul se preschimbă în iepure, iar diavolii în câini şi se luară după el. Iepurele era cât p-aci să fie prins şi se prefăcu în măr, care căzu în sorţul unei regine

Câinii luară chipul a doi dervişi[39] şi spuseră reginei:

— în numele lui Alah, dă-ne mărul care ţi-a căzut în şorţ, că umblăm după el de câteva zile de ne-au trecut năduşelile.

— N-o să vă fac ruşinea să vă trimit la plimbare pentru atâta lucru! le

---

39 un fel de călugăr-cerşetor musulman, care se învârteşte pe loc, până când cade ameţit

răspunse regina. Pentru un biet măr vă căzniţi atâta? Poftim, luaţi-l şi lăsaţi-mă-n pace!

Şi le aruncă mărul. Mărul se prefăcu în bobi de mei, care se risipiră pe pământ. Cât ai clipi din

ochi, dervişii se preschimbară în găini şi începură să ciugulească meiul. Meiul atunci se schimbă în vulpe, care mancă găinile. Atât de bine învăţase flăcăul nostru diavoleasca meserie, încât veni de hac chiar celor care îl dăscăliseră.

Un fiu iubitor

poveste albaneză

Cu ani şi ani în urmă trăia o biată văduvă care cu greu reuşise să-şi crească unicul ei fiu. Să tot fi avut fecioru-său vreo şaisprezece ani. Nu ieşea niciodată din cuvântul mamei lui, recunoscător cu ce sacrificii îl crescuse, domnind în casa lor cea mai perfectă armonie între mamă şi fiu. Ea robotea toată ziua prin casă, iar el muncea pe unde apuca şi tot ce agonisea îi înmâna mamei lui.

Dar iată că într-o bună zi, ba chiar o zi fatală, mama lui căzu grav bolnavă. Şi nimeni n-a putut s- o vindece şi după trei zile şi trei nopţi de suferinţă se prăpădi. Fiul ei nu-şi mai venea în fire şi rămas singur pe lume, toată ziua nu făcea altceva decât să plângă la mormântul mamei lui. Se uscase de tot bietul băiat, căci nu mai mânca şi nu mai bea, ci uda mormântul maică-şi cu şiroaie de lacrimi. Şi, într-o după-amiază, pe când asfinţea soarele, în faţa băiatului iată că apare o zână, înveşmântată toată în alb şi care începe a-i vorbi:

— Te urmăresc din prima zi când ai venit aici să-ţi plângi mama pierdută. Ştiu că eşti prea crud pentru asemenea suferinţă, dar cu timpul vei înţelege poate mersul firesc al vieţii. Te voi ajuta eu!

— Cine eşti tu? întrebă nedumerit băiatul cu ochii împăienjeniţi de lacrimi.

— Dacă tu vei fi în stare să-mi aduci tămâie pe care s-o arzi cu un foc luat de la o familie în care n-au mai existat morţi, îţi făgăduiesc viaţa mamei tale. îi răspunse zâna.

Şi tânărul alergă în căutarea tămâii. Găsi uşor. Şi fericit intră apoi în prima casă ce-i ieşi în cale să întrebe dacă nu cumva acolo n-a fost nimeni care să fi murit. Dar răspunsul îl nemulţumi: „Acum un an mi-a murit un frate” îi răspunse soţia gospodarului la uşa căruia bătuse întâi. Şi băiatul se opri la casa altui vecin:

— Spuneţi-mi, aici aţi avut vreodată pe cineva care să fi murit?

— Afară de bunicul nu-mi amintesc să mai fi murit cineva din familie de curând.

Şi băiatul colindă casă de casă, mereu mai deznădăjduit, căci foc să poată lua de la vreo familie în care să nu fi existat un singur mort, nu găsea. Degeaba se oprea la fiecare casă, căci peste tot primea aceiaşi răspuns. Se întoarse deznădăjduit la mormântul mamei lui, cu tămâia neaprinsă şi când apăru din nou zâna îi povesti cum nu găsise nicio familie în care să nu fi fost cineva mort.

— Te-am lăsat să te convingi singur că fiecare om trece mai curând sau mai târziu prin această suferinţă şi că nu există împotrivire în faţa ei. Mergi, aşadar, printre semenii tăi şi cu gândul la sfaturile mamei tale continuă-ţi firul vieţii! Eu voi veghea asupra ta. Şi când vei avea nevoie de mine, va fi de-ajuns să mă chemi în gând şi voi fi alături de tine.

Vulpea şi iepurele

poveste maghiară

Cândva, în negura vremurilor, cumătră vulpe trăia în bună pace cu cumătrul iepure. într-atât erau ei de prieteni, încât şi-au ales o bucată de pământ, au arat-o împreună şi au semănat-o cu tot felul de legume: morcovi, fasole, varză, roşii, cartofi şi altele. Şi când au dat toate rod, iată că cumătră vulpe, care nu prea se pricepea la vândutul

legumelor, îl rugă pe cumătrul iepure să se ocupe el de vânzarea lor şi ei să-i aducă partea de câştig cuvenită. Zis şi făcut. Numai că, întorcându-se de la târg, doldora de galbeni, iepurelui i-a venit greu să-i dea partea cuvenită cumetrei vulpi. Şi uitând de şiretenia ei renumită, a născocit o poveste de şi curcile ar fi pufnit în râs auzind-o.

— Uite, cumătră vulpe, a început el să spună la întoarcere, n-au prea fost de soi legumele
noastre. Erau la târg altele mai faţoase. N-am luat cine ştie ce pe ele; cu ce-am cheltuit cu drumul, cu altele pe acolo, cu masa, mi-au rămas bani prea puţini.

A stat cumătră vulpe şi l-a ascultat cum minte. A primit puţinul ce i l-a dat, dar în sinea ei ajurat să se răzbune.

A doua zi, vulpea i-a istorisit povestea vulturului, prietenul ei vechi, şi vulturul i-a spus:

— Cumătră vulpe, lasă pe mine şi să vezi cum te-oi răzbuna eu.

— Ce ai de gând? îl întrebă cumătră vulpe.

— în primul rând, n-o să bănuiască nimic, fiindcă nu are de unde să ştie că mi-ai povestit cele întâmplate, în al doilea rând, am eu planul meu. Dacă-mi fagăduieşti o parte din câştig, dacă izbutesc să-l fac să mărturisească adevărul, te voi răzbuna.

— Bine, aşa să fie. Din ce izbuteşti să-mi aduci de la el, o parte ţi-o dau ţie.

Şi vulturul a zburat direct la casa iepurelui. Ştiindu-l avid de bani, a început să-i depene o poveste.

— Bună, cumetre iepure!

— Bună să-ţi fie inima, cumetre vultur. Ce vânt te aduce?

— Am aflat de o mină de aur dincolo de râu. Poate e ceva de lucru acolo. Poate vrei să mă însoţeşti. Cum ştiu că ţi-a mers cam prost cu vânzarea legumelor, poate nu ţi-ar strica o mică comoară. Hai să mergem, să vedem, să vedem dacă n-om avea noroc.

Când a auzit iepurele de comoară, a sărit în sus de bucurie.

— Merg, de ce să nu merg?! Dar cum să trec apa? a întrebat iepurele.

— Până acolo alergi singur, iar acolo te duc eu în spinare. Doar nu eşti atât de greu să nu te pot ţine.

— Ce să mai aşteptăm, eu sunt gata de drum! s-a înflăcărat iepurele.

Şi într-un suflet a alergat la marginea râului, unde urma să-l întâlnească pe vultur care ajungea acolo în zbor. Zis şi făcut. Vulturul ajunsese înaintea lui şi, după cum îi făgăduise, s-a lăsat pe pământ, ca iepurele să poată sări pe spinarea lui. Şi împreună au ajuns de partea cealaltă a râului. Şi vulturul s-a oprit pe ramura cea mai înaltă a celui mai înalt copac şi a început o vorbire, puţin plăcută, cu iepurele care nu prea înţelegea popasul acela atât de nesigur pentru el. Cu o voce cam pierită, iepuraşul l-a întrebat sfios pe vultur:

— Dar de ce trebuia să te opreşti chiar în vârful copacului ăstuia atât de înalt?

— Uite ce e, isteţule, nicio clipă nu te-ai gândit că marea comoară era o născocire?

— O născocire? Şi de ce?

— N-a fost o născocire şi ce i-ai spus tu cumetrei vulpi? Bănuieşti tu oare că ea a dat crezare vreunei singure vorbe din câte i-ai înşirat? Ia spune-mi mie chiar acum, unde e adevărata comoară, adică bănuţii pe care i-ai câştigat din vânzarea legumelor de la târg.

— Ce tot spui? Ce tot spui? M-ai atras în cursă? Şi eu, care te-am crezut?!

— Dar ce? Numai tu să-i înşeli pe alţii? Nu te gândeai că într-o bună zi şi altul te-ar putea înşela pe tine?

— Şi dacă nu vreau să spun?!

— în primul rând, dacă nu vrei să spui, rămâi aici pe cracă până vei putrezi, fiindcă eu îmi iau îndată zborul. Aşa că hotărăşte-te! Ori spui adevărul ori îmi iau zborul şi aici rămâi!

Luat cam iute, bietul iepure nici nu mai ştia ce să răspundă. Buimăcit la culme, îşi dădea totuşi seama că nu era cale de ales. Aşa că s-a hotărât, cu durere în suflet.

— Bine. Du-mă înapoi şi ai să vezi că lângă casa mea am ascuns o pungă cu galbeni.

Vulturul şi-a luat zborul şi într-o clipă a lăsat iepurele pe pământ, lângă casa lui. Cu inima cât un
purice, iepurele a început să scormonească unde ştia el că pitise punga cu galbeni, i-a dat iute jumătate vulturului care nu l-a mai cinstit cu nicio vorbă, ci a dispărut în văzduh. Acum îl interesa partea lui de galbeni din ce-i făgăduise vulpea.

Şi vulturul, când a ajuns la vulpe, a pus banii toţi pe masă, şi au făcut dreaptă împărţeală aşa cum nu înţelesese să facă iepurele. Şi dacă n-a înţeles când a trebuit, o fi înţeles mai târziu. Şi parcă de atunci, mai mult ca oricând, casă bună nu mai face niciun iepure cu nicio vulpe...

Boul, măgarul şi cocoşul

poveste maghiară

A fost odată ca niciodată un om căruia soarta îi hărăzise un dar cu totul neobişnuit: înţelegea graiul animalelor.

Dar i s-a prezis la naştere că în ziua în care şi-ar fi destăinuit acest dar altcuiva, avea să moară. Nici propriei lui soţii nu avea voie să-i mărturisească. Amândoi trăiau într-o casă frumoasă la ţară, îndestulaţi cu de toate. în grajd, în apropierea casei, stăteau un bou şi un măgar. într-o dimineaţă, pe când deretica prin grajd împreună cu soţia lui, omul nostru îl auzi pe bou cum îi vorbea măgarului:

— Prietene, dac-ai şti cât de mult invidiez traiul tău tihnit şi felul tău de muncă!

— E adevărat că pe mine mă ia stăpânul numai din când în când să-i duc povara, pe când tu ieşi zilnic la câmp. Un animal, ca şi un om, are câteodată nevoie de un sfat. Prefa-te bolnav o zi, două şi poate te mai lasă aici în staul să te odihneşti. Fă-te că nici mâncarea nu te îmbie.

Boul îi mulţumi; îl privi galeş şi făcu întocmai. A doua zi de dimineaţă, îngrijitorul văzu că mâncarea era aproape neatinsă, iar boul zăcea într-un colţ. Atunci se gândi:

„Animalul ăsta e bolnav!...” şi alergă să-i dea de ştire stăpânului său. Dar cum el ştia de vorbele grăite de bou măgarului, cu o zi în urmă, zâmbi.

— Dacă bietul animal e aşa de rău bolnav, ia măgarul şi pune-l înjug în locul lui, dădu ideea stăpânul.

Chiar aşa şi făcu. La întoarcere, de cum îl văzu boul pe măgar, se repezi să-i mulţumească pentru sfatul dat. Era odihnit, în timp ce măgarul venise gâfâind şi tuşind de la câmp, mai mult mort decât viu.

— Ce deştept ai fost tu, prietene, şi când te gândeşti că oamenii te au exemplu de cap tare! Am făcut aşa cum m-ai învăţat şi iată-mă acum odihnit şi cu chef de viaţă.

— Eu, deştept? Nu vezi în ce hal sunt? Sfatul meu o fi fost bun pentru tine, dar pe mine m-a îmbolnăvit! răcni măgarul de se cutremură staulul.

Tocmai când intră stăpânul în grajd auzi următoarea discuţie:

— Ce-ai de gând mâine dimineaţă? Eu fac iarăşi cum mi-ai spus tu. Mă tolănesc pe jos şi fac pe bolnavul cu ochii întredeschişi, mugea boul, cu o privire blajină.

— Ar fi vai de tine, îi întoarse vorba măgarul, adineauri am auzit cum îi spunea stăpânul ţăranului: „Dacă nici mâine nu se înzdrăveneşte boul, e mai bine să-l tăiem!”

— Vai de mine! trase un muget boul.

— Aşa că, ascultă-mă şi de astă dată: Mănâncă tot şi arată-te vioi mâine, căci de nu...

Stăpânul, auzind acestea, plecă şi intră în casă, râzând în hohote!

— De ce râzi cu atâta poftă? îl întrebă soţia lui.

— Nu pot să-ţi spun.

— Cum aşa, nu poţi?

— Nu pot să-ţi repet ceea ce am auzit vorbindu-se în grajd. Eu înţeleg graiul animalelor. Dar dacă repet cuiva ceea ce tălmăcesc eu când le aud glasul, mor chiar în clipa aceea.

— Prostii! Nu cred. Vreau să-mi spui imediat tot, strigă femeia.

Plânse, ameninţă, se înfurie într-atâta, încât bietul om, la stăruinţele ei, se hotărî să-i destăinuie toate câte le auzise şi să-şi facă testamentul.

Zadarnic interveniră rudele lor cu tot felul de rugăminţi în faţa soţiei bietului om, căci nimic n-a înduplecat-o din încăpăţânarea ei.

în timp ce-şi conducea, spre poartă, rudele posomorâte, sărmanul osândit îl văzu în curte pe credinciosul lui câine şopăcăind cu cocoşul. Rămas singur, ascultă vorba lor.

— Ai auzit ce-a păţit stăpânul nostru? Soţia lui ţine morţiş să-i dezvăluie taina lui cea mare – el cunoaşte vorbirea noastră, dar dacă o dezvăluie cuiva, moare imediat – ea nu-l crede şi o ţine una şi bună, să-i spună ce-a auzit vorbindu-se în grajd.

— Măi, ce stăpân caraghios avem! Cincizeci de neveste stăpânesc eu în curtea asta şi el nu e în stare să-şi ţină în frâu o singură nevastă?

— Şi mă rog, ce-ar trebui să facă, după mintea ta de cocoş?

— Nimic mai simplu: să-i dea o sfântă de bătaie şi să-i spună: „Iată-mi secretul!" Şi să-i mai dea o altă bătaie, mai zdravănă, până ce-o face-o să spună că-i ajunge cât a aflat şi nimic altceva nu mai vrea să ştie.

Cu o privire năucă, omul urmări cele două animale cum se îndepărtau... Sări ca ars de pe locul unde încremenise şi se grăbi să ajungă în odaia unde o lăsase pe soţia lui. Şi fără să mai ţină seama de ţipetele ei, se porni cu o ploaie de lovituri pe spinarea încăpăţânatei lui soţii. Şi nu se mai opri decât după ce o auzi cu un fir de glăscior cum îi cere iertare pentru răutatea şi neîncrederea ei, fagăduindu-i că de azi încolo nu va mai ieşi din cuvântul bunului ei soţ. Aşadar, datorită minţii unui cocoş adevărat, îşi regăsi omul pacea în casă şi rămase în viaţă.

De ce l-a îndrăgit câinele pe om

poveste maghiară

Cu sute şi sute de ani în urmă, un câine trăia în pădure alături de un urs. Ziua mergeau împreună la vânătoare şi se împăcau de minune, dar seara, când să meargă la culcare, pe câine îl apuca câteodată lătratul; şi azi aşa, mâine aşa, ursul îi spuse că nu-l mai poate suferi din cauza schelălăielii lui. în cele din urmă, câinele înţelese că nu mai era chip să trăiască sub acelaşi acoperiş cu ursul.

întâlni o vulpe, îi istorisi necazul cu ursul şi ea îl pofti să locuiască în vizuina ei. Ziua, totul mergea strună: şiretenia vulpii şi puterea câinelui îi făceau să vină acasă încărcaţi de vânat. Dar când să meargă la culcare însă, auzindu-l pe câine cum lătra, vulpea îi spuse:

— Nu-i bine ce faci! Dacă te aude lupul sau tigrul, vin glonţ aici şi ne ucid pe amândoi!

Sătul şi de cicăleala vulpii, câinele se gândi la un alt animal mai mic decât el, care să nu
îndrăznească să-l bată la cap. Şi, din întâmplare, în pădure îi ieşi în cale un iepure.

— Ce spui, iepuraş, ţi-ar plăcea să vânăm împreună? îl întrebă câinele cel

voinic.

Onorat, iepurele îi răspunse pe nerăsuflate că ar fi fericit de asemenea tovărăşie, ziua şi noaptea. Şi merseră a doua zi împreună la vânătoare. Lângă el, iepurele se simţea parcă alt animal. Toate bune. Se ospătară în doi şi petrecură clipe frumoase. Dar, la culcare, când iepurele auzi ce tare lătra câinele, o rupse la goană părăsindu-şi şi casă şi tot, de teamă ca lătratul să nu atragă toate fiarele într-acolo.

Plictisit de toate animalele cu care încercase să-şi ducă zilele, se opri într-o bună zi la casa unui pădurar:

— Mă primeşti, bunule pădurar? îl întrebă câinele şovăielnic, şi ca să nu mai aibă supărare, îl anunţă că el e obişnuit să latre de câte ori are el poftă, când e fericit şi când e trist şi mai ales de câte ori simte că se apropie vreo vietate de el.

— Sunt tare bucuros că vrei să trăieşti pe lângă casa mea! Ziua vom vâna împreună, şi seara am să-ţi pregătesc un culcuş minunat. Cât priveşte obiceiul tău de a lătra, e un bine pentru mine, căci mă vei anunţa de toţi oaspeţii care vor să ne viziteze şi dacă-s buni îi vom primi cu bunătate şi dacă or fi răi, cu puşca.

— Rămân tot restul vieţii cu tine, omule! Tu nu eşti nici fricos, nici mofturos cum au fost toţi pe lângă care am trăit până acum – încheie câinele şi se gudură fericit, de primirea pădurarului.

Zgârcitul şi sluga isteaţă

poveste maghiară

înainte de a pleca la câmp, un ţăran bogat şi zgârcit îi spuse slugii lui isteţe:

— A sosit clipa să mergem la câmp, să secerăm grâul! Să luăm un codru de pâine sau un boţ de mămăligă şi apoi să plecăm!

— Eu aş spune, fu de părere sluga, să luăm acum şi masa de prânz, ca să nu zăbovim de la lucru cu drumul pe care trebuie să-l facem acasă, doar pentru mâncare – îndrăzni sluga, deoarece nici pe o măsea nu-i ajunsese, ca de obicei, ceea ce se îndurase să-i dea stăpânul dimineaţă.

Crezând în sinceritatea vorbelor lui, stăpânul îi ceru soţiei sale şi masa de prânz; mai ales că se gândea că sluga va mânca mai puţin, deoarece luase mizilicul acela înainte. Şi ce-l duse mintea? Vrând să facă şi mai mare economie, văzând cu cât greu mai mesteca sluga ultimele îmbucături, zise:

— Nevastă, ştii ceva? De ce să mai vii tu după-amiază cu de-ale gurii la câmp? N-ar fi mai bine să ne dai acum pâinea şi brânza pe care ni le-ai fi adus la câmp? întrebă el şiret şi mulţumit că sluga nu mai putea acum să ia nicio înghiţitură măcar, rămânându-i tot lui.

— Eu aş zice s-o pornim la drum, spuse sluga, acum că era sătulă şi cu poftă de muncă.

Stăpânul, renumit pentru zgârcenia lui, parcă nici nu auzi vorbele slugii, căci el se bucura văzând mâncarea lăsată pe masă, şi ca să scape şi de cheltuiala cu cina, i-a cerut nevestii lui să aducă şi bucatele pregătite pentru cină, ca să-şi ia grija meselor pe ziua aceea şi să poată munci liniştit la câmp.

— Nu-i aşa, îi vorbi el slugii cu viclenie, că dacă luăm şi cina, pe înserat, târziu, când ne vom întoarce morţi de oboseală ne putem vârî direct în pat?

Sluga, mai şireată decât stăpânul, găsi în ce fel să-i răspundă lăcomiei lui. Lăsă să i se aducă cina, fireşte că nu se putu atinge de nimic, dar în gând îi pregătea stăpânului o răsplată, căci ştia el bine că după întoarcerea de la câmp nu avea să-i mai dea nicio fărâmă de pâine.

— Acum hai să mergem la câmp! tună cu vocea lui groasă zgârcitul, fericit de câtă mâncare rămăsese pe masă.

— A, nu, stăpâne! Dacă aşa stau lucrurile, orice om după masa de seară are dreptul să-şi odihnească oasele. Noapte bună!

Socoteala zgârcitului nu s-a mai potrivit de astă dată cu a slugii isteţe.

O fată fermecătoare şi un prinţ fermecat

poveste maghiară

Odată, pe la asfinţit, pe când se mai aflau încă la vânătoare, un rege împreună cu fiul lui, pe care fiu îl iubea ca pe lumina ochilor, pe neaşteptate, în pădurea aceea unde vânau ei, se lăsă o perdea de ceaţă din ce în ce mai deasă, încât prinţul se pierdu de taică-său. Degeaba se strigau unul pe altul, căci până în zorii zilei n-a mai fost chip să se găsească.

A doua zi, când ajunse la palat, regele mâhnit foarte dădu sfoară în ţară că cine avea să-i aducă feciorul înapoi, avea să se bucure de o răsplată regească: dacă era fată avea să i-l dea pe prinţ de soţ, iar dacă era bărbat, avea să-i dea atâţia saci cu galbeni cât ar fi vrut salvatorul feciorului său drag.

în ţinutul acela trăia şi o fată fermecătoare, dar tare săracă, şi ea îl iubea în taină pe prinţ, de când îl zărise odată de mult, la una din ferestrele palatului. Cum află de răsplată, nu mai pregetă mult şi o porni în căutarea prinţului, în pădurea unde se rătăcise în ceaţă fiul craiului. Şi mergi, şi mergi, până ce văzu licărind în depărtare o lumină ciudată, într-adevăr, intră pe furiş în coliba aceea şi de cine dădu, întins pe un pat?... De prinţ. încercă să-l trezească, dar degeaba, încercă să-l urnească, dar parcă era de plumb; nici nu-l putea clinti din pat. Ochii ei se pironiră pe speteaza patului pe care scria ceva ce nu se putea înţelege. Atunci îi trecu prin minte că prinţul era vrăjit. Auzind zgomot ca
de paşi care se apropiau, îşi găsi un ascunziş şi stătu acolo încremenită să vadă ce se petrecea. Intrară, după cum ghicise ea, două vrăjitoare: ce-i drept, una mai tânără şi alta mai vârstnică. Cea mai vârstnică începu să strige:

— Prinţ frumos, te trezeşte şi ne înveseleşte!

Şi prinţul se trezi.

Cea mai tânără îl întrebă:

— Vrei să mănânci?

Şi el îi răspunse:

— Nu.

Şi ea:

— Vrei să mă iei de soţie?

— Nu.

Atunci, vrăjitoarea, înfuriată, începu să strige şi ea:

— Prinţ ursuz, s-adormi un somn adânc! Doar când oi vrea eu să te trezeşti!

Şi ca două furii trântiră uşa şi se pierdură în bezna nopţii. Fata ieşi din ascunzişul ei, încercă să strige şi ea ca vrăjitoarea:

— Prinţ frumos, te trezeşte! Şi ne înveseleşte!

Şi prinţul se trezi.

Rămase uluit de câtă strălucire răspândea frumuseţea tinerei îndrăgostită de prinţ, şi la întrebările ei, el îi spuse cum fusese vrăjit în seara în care se pierduse de taică-său şi cum îl ţineau de atunci prizonier al vrăjii lor. Fata cea tânără şi frumoasă îl sfătui ca el să primească să ia de soţie pe tânăra vrăjitoare, dar cu învoiala ca ea să-i dezvăluie ce tâlc au semnele magice de pe speteaza patului său şi taina vrăjilor din timpul nopţii, când rătăcesc amândouă prin bezna pădurii.

Zis şi făcut. Fata se fofilă din nou în ascunzişul ei. Şi prinţul se prefăcu că doarme. Vrăjitoarele intrară pe uşă cu aceleaşi cuvinte:

— Prinţ frumos, te trezeşte! Şi ne înveseleşte!

Şi prinţul se trezi.

Cea mai tânără îl întrebă:

— Vrei să mănânci?

Spre uimirea ei, prinţul îi răspunse „da”.

— Vrei să mă iei de soţie?

— Dacă tu vrei să-mi spui ce scrie pe speteaza patului meu şi cu ce te îndeletniceşti noaptea, vei fi soţia mea.

De bucuria răspunsului neaşteptat, vrăjitoarea cea tânără îi vorbi pe nerăsuflate:

— Pe pat sunt semnele unei tălmăciri magice care înseamnă: „Somn-adânc să nu mă fure, du-mă iute în pădure!”

— îţi mulţumesc, îi răspunse prinţul şi acum spune-mi şi ce faci noaptea în pădure?

— în inima pădurii stăm pe rând de strajă, ca nu cumva cineva să spargă globul de cristal în care stă ferecată viaţa noastră, a vrăjitoarelor din această pădure, îi răspunse vrăjitoarea cea tânără.

Şi apoi întinseră masă mare, de veselie că prinţul a primit s-o ia de soţie şi să rămână cu ea în pădure de bună voie. După ospăţ, prinţul îi spuse că ar vrea să se odihnească, aşa că se aşeză din nou în pat. Vrăjitoarele o porniră împreună în pădure. Dar nici nu închiseră bine uşa, după ele, şi iată că fata cea săracă, îndrăgostită în taină de prinţ, care stătuse pitită până atunci în ascunzişul ei, veni iute pe marginea patului fermecat şi împreună cu prinţul strigă emoţionată: „Somn-adânc să nu ne fure, du-ne iute în pădure”.

Şi într-o clipă ei ajunseră în preajma locului unde vrăjitoarele păzeau globul în care le stătea ferecată viaţa. Fata îl sfătui pe prinţ să se caţăre într-un pom, de unde să le vadă când s-or apropia de ei şi din vârful pomului, mai ales, să poată ochi bine globul acela, păzit de ele cu atâta sfinţenie.

într-adevăr, vrăjitoarele sosiră şi scoaseră grijulii globul din adâncul scorburii unui copac şi în timp ce rosteau tot felul de vorbe magice, prinţul, sfătuit de fata cea isteaţă, aruncă cu o piatră de
sus din copac, de se făcu ţăndări globul şi odată cu ele se prefăcură în cenuşă şi cele două vrăjitoare.

Prinţul, scăpat astfel de sub puterea vrăjitoarelor, se lăsă de bună voie vrăjit de minunata fată care-l iubea cu adevărat şi care-şi pusese viaţa în primejdie pentru el. Şi cum regele şi-a păstrat cuvântul dat, făcură nuntă mare şi trăiră mulţi ani fericiţi.

Vrăjitorul

poveste rusească

Pune-ţi încrederea în Dumnezeu!

A fost odată un mujic, iar el avea trei fii, toţi însuraţi. El a trăit vreme îndelungată şi era privit de oamenii din sat ca un koldun, sau vrăjitor. Când era pe patul de moarte, le-a spus fiilor lui ca după ce el moare, nevestele fiilor lui să îl vegheze trei nopţi, fiecare în câte o noapte, ca trupul lui să fie pus odaia cea mică şi ca ele să toarcă lână ca să îi facă un caftan. El le-a mai spus ca nicio cruce să nu fie pusă pe el şi ca niciuna să nu fie purtată de nurorile lui.

Ei bine, în aceeaşi noapte nora cea mare şi-a ocupat locul lângă el cu nişte lână cenuşie şi a început să toarcă. Miezul nopţii soseşte. Socrul zice din sicriul lui:

— Noră, eşti aici?

Ea a fost foarte îngrozită, dar a răspuns:

— Sunt aici.

— Eşti aşezată?

— Da

— Tor ci?

— Torc.

— Lână cenuşie?

— Cenuşie.
— Pentru caftan?
— Pentru caftan.

El s-a mişcat înspre ea. Apoi a întrebat încă o dată:

— Noră, eşti aici?
— Sunt aici.
— Eşti aşezată?
— Da.
— Tor ci?
— Torc.
— Lână cenuşie?
— Cenuşie.
— Pentru caftan?
— Pentru caftan.

Ea s-a ghemuit într-un colţ. El s-a mişcat din nou, a venit la doi paşi de ea.

El s-a mişcat a treia oară. Ea nu a spus nicio rugăciune. El a sugrumat-o, apoi s-a întins la loc în sicriul lui.

Fii lui au luat trupul femeii, iar în seara următoare, ascultând de cuvântul tatălui lor, au trimis altă noră să stea de veghe. Ei i s-a întâmplat acelaşi lucru: el a sugrumat-o aşa cum făcuse şi cu prima.

Dar a treia era mai isteaţă decât celelalte două. Ea a spus că şi-a scos crucea, dar de fapt a păstrat-o. S-a aşezat şi a tors, dar şi-a spus în gând rugăciuni tot timpul.

Miezul nopţii soseşte. Zice socrul din sicriul lui:

— Noră, eşti aici?
— Sunt aici, răspunde ea.
— Eşti aşezată?
— Da.
— Tor ci?
— Torc.
— Lână cenuşie?
— Cenuşie.
— Pentru caftan?
— Pentru caftan.

La fel s-a întâmplat şi a doua oară. A treia oară, chiar când el voia să se năpustească asupra ei, ea a pus crucea pe el. Socrul a căzut jos şi a murit. Ea s-a uitat în sicriu; acolo erau atât de mulţi bani! Socrul voise să îi ia cu el, sau, din câte se vede, să îi ia numai cineva care l-ar fi putut întrece în viclenie.

Ursul Kostolom şi Ivan, fiul de negustor

poveste rusească

De frica unui urs niciun ţăran nu mai ieşea la câmp, dar asta până ce a apărut Ivan, fiul de negustor.

în anii de demult, în zilele acelea care s-au şters din amintirea noastră, în timpul moşilor şi strămoşilor noştri, trăia în pădurile întunecate din preajma Muromului un urs fioros, pe nume Kostolom (Frânge-Oase). A băgat în oameni aşa o spaimă, că niciun suflet nu se încumeta să plece în pădure după lemne, iar copiii uitaseră de mult drumul după ciuperci şi zmeură. Dacă ursul vrăjmaş dădea peste un cal, o vacă sau un călător necugetat, îl strângea în labele sale grele de mijloc şi de cap, de se auzeau trosniturile prin toată pădurea şi prin împrejurimi. îi crăpa capul, îi mânca creierii şi-i sugea sângele, iar oasele i le rodea până când rămâneau albe. De aceea a şi fost numit Kostolom, Frânge-Oase. Oamenii nu-şi puteau da seama ce era cu el.

Unii spuneau că a fost trimis de Dumnezeu să-i pedepsească pe păcătoşi, alţii credeau că e un vrăjitor prefăcut în urs, alţii erau de părere că era Leşcii, duhul pădurilor, care lua înfăţişare de urs, şi, în sfârşit, alţii spuneau că e Necuratul însuşi, în piele de urs. Oricum ar fi fost, este sigur că nimeni dintre cei în viaţă nu îl văzuse, dar toţi erau încredinţaţi că, atunci când Kostolom merge prin pădure, e cât pădurea de mare, iar când se târăşte prin iarbă, e cât iarba de jos. Sufereau bieţii ţărani din satele învecinate şi le era greu şi lor, pentru că se temeau să iasă pe câmp la lucru sau să ducă vitele la păşune din cauza fricii de urs. Puternicii viteji Ilia Muromeţ şi Dobrinia Nikitici nu mai erau de mult pe lume, până şi oasele le putreziseră. Spadele fermecate, armurile şi lăncile lor ruginiseră, aşa că nu era nimeni care să-i scape pe ţărani de necaz şi să cureţe pădurea din Murom de ursul Kostolom.

Au trecut ani nenumăraţi, dar ursul Kostolom tot îşi mai făcea de cap prin pădurile din Murom.

Iată că a nimerit odată într-un cătun din vecinătatea pădurii un tânăr înalt şi puternic, chipeş, bălai, cu bujori în obraji şi cu chipul luminos ca soarele. Toate fetele şi femeile tinere îl sorbeau din ochi, iar flăcăii îşi muşcau buzele de pizmă. Nou-venitul ţinea pe umăr o legătură uriaşă cu mărfuri, iar în mână avea o ghioagă grea, din fier, pe care o învârtea ca pe o pană de păun.

— Bună vreme, bunule viteaz! a intrat în vorbă cu el Vavila, starostele satului. De unde vii şi încotro te îndrepţi?

— Nu prea departe, unchiule. Sunt de pe lângă oraşul Kovrov, din satul Hvorostov, şi ţin de biserica „Naşterea lui Hristos”. Mă îndrept spre târgul din Mokarievo.

— Ce mărfuri ai? Să nu-ţi fie cu supărare!

— Tot felul de lucruri trebuitoare ţăranului şi fleacuri muiereşti: baticuri, cercei şi ineluşe.

— Dar cum ţi se spune, negustorule?

— Mă cheamă Ivan, fiul de negustor!

— Şi nu ţi-e teamă să umbli singur cu marfa prin lumea largă?

— De ce să-mi fie, unchiule? împotriva fiarelor am ghioaga asta, iar cu omul rău mă descurc cu pumnii.

— Animalele nu seamănă unele cu altele, bunule viteaz. Iată, şi noi avem aici, în coastă, un necaz care bântuie pădurea Muromului: ursul Kostolom. Nu iartă nimic, nici oamenii, nici animalele, fie ele mari sau mici.

— Lăsaţi-l în seama mea! zise Ivan, fiul de negustor, răsucind mânecile frumoasei lui cămăşi. îl dovedesc eu, chiar de-ar fi cu stea în frunte! De mult timp aud tot felul de zvonuri despre acest urs şi aş vrea să văd cum arată! Am un chef nebun să dau ochii cu el... Ce vă holbaţi aşa la mine? se întoarse el către flăcăii care râdeau cu gura până la urechi, fiindcă îl socoteau lăudăros. încercaţi-vă puterile cu mine! Nu câte unul, fiindcă nu văd printre voi pe vreunul care mi-ar sta împotrivă, ci cât mai mulţi, prindeţi-vă de braţele mele!

I s-au prins câte patru oameni de fiecare mână şi se ţineau din toate puterile. Ivan, fiul de negustor, s-a scuturat şi toţi au căzut ca muştele.

— Asta n-a fost decât o joacă! Dar cine vrea să se încredinţeze de puterea mea n-are decât să se măsoare cu arşinul meu!

Cei care se apropiau de ghioagă nu reuşeau nici cu amândouă mâinile să o clintească de la pământ.

— Nu mă miră! zise Ivan, fiul de negustor. Are pe puţin douăsprezece puduri. Acum, priviţi!

A luat ghioaga, a învârtit-o niţel prin văzduh şi a zvârlit-o atât de sus, încât s-a făcut nevăzută, iar când s-a întors cu şuier ascuţit, s-a înfipt în pământ de o jumătate de stânjen. Ivan, fiul de negustor, s-a apropiat de locul unde căzuse ghioaga, a scos-o din pământ ca pe un morcov, s-a uitat la toţi cu

o privire aspră, făcându-i să li se usuce cerul gurii de spaimă, şi le-a spus:
— Râdeţi, vitejilor! Sau voi numai cu gura mutaţi munţii din loc? Curaj! Nu-l iertaţi pe lăudăros!
— Bravo, puternicule! au strigat toţi într-un glas, cu mic, cu mare.
Starostele Vavila l-a luat acasă la el pe Ivan, fiul de negustor, a încălzit baia pentru oaspetele cel drag, l-a ospătat şi l-a lăsat să se odihnească.

A doua zi, când nici nu se luminase bine de ziuă, Ivan, fiul de negustor, s-a trezit, s-a spălat, şi-a făcut rugăciunea şi, lăsându-şi legătura cu marfă la staroste, şi-a luat ghioaga şi a purces spre pădure.

în ziua aceea niciun ţăran nu a ieşit la muncă. S-au adunat cu toţii în faţa bisericii şi au început să se roage la Dumnezeu pentru ca Ivan să-i poată veni de hac ursului Kostolom. Au uitat şi de mâncat, şi de băut. Muierilor le-a dat ciorba în foc, mâncarea s-a prins de fundul oalelor şi pâinea le-a ars în cuptoare, dar nimănui nici prin cap nu i-a trecut să se ducă la masă.

Au aşteptat vreme îndelungată, dar Ivan întârzia să apară. Soarele s-a dus către asfinţit. Toţi ţăranii şi-au luat inima-n dinţi, au ieşit din sat, s-au oprit lângă grădini şi şi-au aţintit privirile spre pădure. Le era milă de Ivan, fiul de negustor, fiind încredinţaţi că spre nenorocul lui a făcut-o pe viteazul. Iar frumoasele fete îşi ascundeau în taină suspinele în mânecile bluzelor de stambă.

Deodată s-a auzit din pădure un răcnet atât de puternic, încât toţi s-au cutremurat. S-au uitat cu luare-aminte şi au văzut că dintre copaci o luase la fugă un urs negru uriaş, iar în spatele lui stătea călare Ivan, fiul de negustor, ţinându-l cu mâinile de urechi şi îndemnându-l cu cizmele care aveau placheuri de fier. Ghioaga îi era prinsă la cingătoare şi, din galopul ursului, se bălăbănea şi se lovea de spinarea acestuia.

După puţin timp, ursul, cu voinicul viteaz în spate, s-a apropiat de sat şi a căzut fără suflare, chiar în locul unde erau adunaţi sătenii. Ivan, fiul de negustor, a sărit din spatele ursului, a pus mâna pe ghioagă şi i-a crăpat capul.
— Iată, oameni buni! le spuse fiul negustorului. Priviţi şi vă bucuraţi!
Kostolom zăcea cu oasele frânte.

După aceea Ivan a intrat la staroste, a băut un pahar-două de vin alb, s-a ospătat cu ce a lăsat Dumnezeu, i-a mulţumit gazdei pentru ospitalitate, şi-a aruncat desaga pe umăr şi le-a urat sătenilor tot binele.
— Cum să te răsplătim pentru binele pe care ni l-ai făcut?
— Cu un cuvânt bun şi cu rugăciuni pentru sănătatea mea, le-a răspuns Ivan, fiul de negustor.
— Şi blana ursului? au întrebat sătenii. E a ta!
— Să rămână la voi. Păstraţi-o în sat şi amintiţi-vă de Ivan, fiul de negustor.
Spunând acestea, a făcut o plecăciune şi s-a dus în drumul lui.

După plecarea lui Ivan, fiul de negustor, sătenii au chefuit trei zile şi trei nopţi de bucurie că au scăpat de ursul Kostolom.

Şi eu pe-acolo am trecut, mied şi bere am băut, pe mustăţi mi se prelingeau, dar în gură nu nimereau.

Unde-s mulţi puterea creşte

poveste rusească

Ajutând vei fi ajutat!

într-o pădure, odată, o căprioară se prinse în laţul pus de un vânător. Disperată, începu să se zbuciume, dar nu izbuti să se salveze. Din întâmplare, iată trecând chiar prin locul acela câţiva iepuraşi, prieteni de-ai căprioarei. Şi unde n-au început

iepuraşii să ronţăie şi să ronţăie, ca să-i poată găsi o ieşire prietenei lor, căprioara. Dar până ce să termine lucrul lor iepuraşii, parcă se auzi un foşnet îndepărtat, în pădure. într-adevăr, se apropia chiar vânătorul care pusese capcana aceea.

înlemniseră şi căprioara şi iepuraşii, de spaimă, ca nu cumva să ajungă vânătorul acolo, înainte de a putea ei s-o elibereze pe prizonieră. Dar un cârd de păsări care zburau pe deasupra lor, privind cu încântare la hărnicia iepuraşilor, cu inima cât un purice, dar cu sufletul de aur, se grăbiră să-i scoată din impas pe prietenii lor. Şi zburând în întâmpinarea vânătorului, începură să-şi zbată aripile repede-repede, făcând mereu ocoluri pe deasupra capului său, ca să-l abată din drum, să-l facă să întârzie, ca să poată fi salvată căprioara şi bieţii iepuraşi.

Şi într-adevăr, păsările îi atraseră atenţia; dar când era gata să ochească pe una din ele, iată că o viespe se grăbi şi ea sa le ajute pe bietele păsări miloase, să nu fie jertfite şi cu o clipă înainte de a o ochi, îl înţepă pe straşnicul vânător, de-l făcu să tragă cu puşca în aer. Plictisit de joaca fără de folos cu păsările care mai mult îl necăjiseră, se duse înfipt spre capcana lui, curios să vadă ce se prinsese în plasă.

Cum însă iepuraşii nu stătuseră degeaba până atunci, au avut timp să roadă atât cât să salveze pe nevinovata căprioară. Şi astfel, unindu-şi puterile, toţi aceşti prieteni ai pădurii s-au ajutat unii pe alţii în ziua aceea, încât vânătorul s-a întors acasă fără nicio pradă.

Poveste despre Ukroma herghelegiul

poveste rusească

Buturuga mică răstoarnă carul mare.

Se află oare cineva la noi în Rusia care să cuteze să-şi măsoare puterile cu mine în luptă şi să-şi încrucişeze paloşul cu al meu? strigă viteazul Baklan în fruntea oştirii poloveţe. Şi avea acest Baklan capul cât un butoi de bere, sprâncenele aspre ca părul de porc, iar barba ca stuful. Când sufla vântul în ea, scotea un şuier. Avea un paloş fermecat aşa de lat, că puteai prăji clătite pe el. Iar armurile sale, când le scotea şi le punea în car, nu le puteau urnii din loc nici măcar trei perechi de boi.

— Chiar nu se găseşte niciun luptător care să se măsoare cu mine? a strigat viteazul Baklan mai tare decât prima dată.

Cnejii, voievozii şi vitejii au tăcut mâlc, ţinându-şi răsuflarea. Toţi cunoşteau puterea nemăsurată a lui Baklan şi auziseră că poate ucide un taur cu un singur deget.

Iată însă că s-a ivit Ukroma Herghelegiul, care a venit în faţa cnejilor şi a voievozilor şi le-a zis:

— înălţimile Voastre, cneji şi voievozi! Nu daţi poruncă să fiu osândit la moarte, ci ascultaţi-mi cuvântul! în anii dinainte aveam şi eu ceva putere: când se brodea să-mi iasă în cale un urs sau o altă fiară fioroasă, îi sfâşiam la fel de lesne cum te-ai scărpina după ureche. îngăduiţi-mi, înălţimile Voastre, cneji şi voievozi, să ridic mâna şi asupra acestei fiare sălbatice!

Cnejii, voievozii şi vitejii au ridicat din umeri şi i-au spus lui Ukroma Herghelegiul că, dacă i s-a urât cu viaţa şi s-a împăcat cu Dumnezeu, ei nu-l vor opri să meargă la o moarte sigură. Şi a plecat Ukroma Herghelegiul să-l înfrunte pe uriaş.

De îndată ce l-a văzut, Baklan a izbucnit în hohote de râs atât de puternice, încât cnejilor şi voievozilor au început să le ţiuie urechile.

— Ce luptător îmi trimiteţi? O jumătate de duzină de-alde el nu-s prea mulţi ca să-i strivesc sub un singur călcâi!

— Nu te mai grozăvi atât, ciomag chel ce eşti! îi zise Ukroma Herghelegiul. Oamenii breji socot că nu trebuie să spui hop până ce n-ai sărit! N-ai vrea să ne măsurăm în luptă dreaptă? Dacă te învoieşti, zvârle satârul ăsta! Tatăl meu are multe fiare vechi ca ale tale, numai că la noi nu sunt folosite în luptă de vitejii voinici, ci se

proptesc cu ele porţile peste noapte!

— Fie pe-a ta! îi răspunse viteazul Baklan şi-şi aruncă paloşul fermecat în ţărână.

— Dar ce-i aceea pe cap la tine? l-a întrebat Ukroma Herghelegiul. Din aşa troace de tuci, tătuca le dă de mâncare câinilor! Noi nu-i trimitem la luptă pe vitejii noştri cu dintr-astea!

— Am să-mi scot şi asta, dacă nu ţi-e pe plac! a spus râzând viteazul Baklan şi şi-a lepădat înaltul coif de oţel.

— Dă jos şi aceea! i-a spus din nou Ukroma. La noi cu asemenea plase copiii prind păsări mărunte. Vitejii noştri nu pun pe ei aşa ceva!

— O dau jos şi pe asta, dacă te temi că ai să te prinzi în ea ca un piţigoi! i-a răspuns Baklan râzând şi şi-a scos cămaşa de zale.

în acest fel, Ukroma Herghelegiul l-a făcut pe uriaş să-şi lepede toată armura, nelăsându-i nici coif, nici mănuşi, nici teacă, nici apărători de fier. După ce şi-a lepădat toată armura, viteazul Baklan a râs cu răutate şi i-a spus:

— Şi fără astea am să te strivesc ca pe-o musculiţă!

Cei doi luptători s-au repezit unul la altul ca nişte fiare sălbatice. Uriaşul l-a prins pe Ukroma în braţe, l-a strâns, vrând să-l sugrume, numai că acesta era tare ca o piatră de moară. Oricât s-a străduit uriaşul, coastele lui Ukroma au rămas întregi. Ukroma pufnea şi îşi arcuia trupul. S-a înfipt în Baklan ca un păianjen. Agăţându-se de subsuori cu amândouă mâinile, şi-a încleştat degetele şi i- a smuls două bucăţi de carne.

Uriaşul a urlat de durere şi şi-a lăsat braţele în jos, iar Ukroma s-a ridicat de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat şi, nedându-i răgaz să-şi adune puterile, l-a apucat de picioare, l-a zgâlţâit şi l-a aruncat la pământ ca pe un snop de ovăz.

Toată suflarea creştină a scos un chiot de bucurie, iar oştirea poloveţilor a oftat adânc de parcă i s-ar fi despărţit sufletul de trup. Ukroma şi-a dus până la capăt promisiunea făcută cnejilor şi voievozilor: a pus mâna pe paloşul fermecat al uriaşului şi, dintr-o singură lovitură, i-a retezat capul. Atunci oştirea duşmană s-a clătinat şi a rupt-o la fugă de pe câmpul de luptă, făcând pământul să se cutremure. Cnejii şi voievozii ruşi au chefuit trei zile în şir pe locul unde s-a dat lupta. L-au cinstit şi l-au lăudat pe Ukroma Herghelegiul, i-au dat o armură de viteaz şi l-au numit Ukroma viteazul puternic şi neînfricat, mângâietorul inimilor ruşilor şi spaima poloveţilor.

Un iepure inimos

poveste rusească

Dacă te ţii de cuvânt trăieşti mai mult!

Odată un iepure s-a făcut vinovat în faţa lupului. Fugea el aproape de vizuina lupului, când acesta îl văzu şi-l strigă:

— Iepuraşule drăguţ, opreşte-te!

Iar iepurele nu numai că nu s-a oprit, dar a fugit mai repede.

Atunci lupul din trei sărituri l-a prins şi i-a spus:

— Pentru că nu te-ai oprit de la primul meu cuvânt, iată-mi hotărârea: te condamn la moarte!
Dar, deoarece sunt sătul acuma şi lupoaica mea e sătulă şi mai am rezerve pentru cinci zile, să stai sub tufişul ăsta şi să-ţi aştepţi rândul. Şi poate... ha, ha... te voi ierta.

Stă iepurele pe labele dinapoi în tufiş şi nu se mişcă. Se gândeşte la acelaşi lucru: peste câteva zile sau poate câteva ore trebuie să-i vină moartea. Se uită el în partea unde se află vizuina lupului şi de acolo îl priveşte un ochi strălucitor. Dar altă dată a fost mai rău: iese lupul cu lupoaica şi încep să se plimbe în poiană, pe lângă el. Se uită la el şi lupul spune ceva lupoaicei, pe limba lor, şi amândoi: ha, ha, ha! Şi după ei vin, jucându-se, puii care se alintă.

Iar inima lui de iepure bate, bate!

Niciodată n-a iubit el viaţa ca acum. Era un iepure chibzuit, care tocmai găsise o iepuroaică şi voia să se însoare. La ea, la logodnica lui fugea în momentul când lupul l-a apucat de ceafă!

Probabil că ea îl aşteaptă şi acum şi se gândeşte: m-a păcălit iepuraşul. Dar poate l-a aşteptat, l-a aşteptat şi apoi a plecat. Dar poate fi şi altfel: s-a jucat, sărăcuţa, prin, tufişuri şi a înhăţat-o lupul!

Se gândeşte bietul iepure şi-l îneacă lacrimile.

Şi iată, şade el odată noaptea şi dormitează. Visează că parcă cineva îl împinge în coaste. Se uită înapoi, iată: fratele logodnicei sale, care-i spune:

— Mireasa ta moare. A auzit ce nenorocire a căzut pe capul tău şi s-a ofilit într-o oră. Acuma are un singur gând:” Oare aşa voi muri, fără să-mi iau rămas bun de la scumpul meu?”

Ascultând aceste vorbe, inima lui de iepure se rupea în bucăţi. Pentru ce a meritat soarta sa amară? A trăit liniştit, n-a supărat pe nimeni. Aşa ar fi zburat spre ea şi ar fi luat-o uşor de urechi, ar fi mângâiat-o.

— Să fugim! îi spuse trimisul.

Auzind acest îndemn, iepurele aproape că se transformă pentru un minut, se strânse ghem şi-şi puse urechile pe spinare. Iată, iată, va sări... şi va scăpa! Nu trebuia însă în acea clipă să privească vizuina lupului.

— Nu pot, spuse, nu mi-a dat voie lupul!

Iar lupul, în acest timp, toate le vedea şi le auzea.

— Să fugim! spuse din nou trimisul.

— Nu pot! repetă iepuraşul.

— Ce tot şoptiţi acolo, răufăcătorilor? Răcneşte lupul dintr-o dată.

Amândoi iepurii au înmărmurit. L-a prins pe trimis! Ah logodnica va fi şi fără mine, şi fără frate, pe amândoi îi vor mânca lupul şi lupoaica!

Şi-au revenit în fine iepurii, în timp ce în faţa lor amândoi lupii clănţăneau din dinţi, iar ochii lor în întunericul nopţii luminau ca nişte felinare.

— Nu, excelenţă, nimic, aşa între noi... consăteanul a venit să mă vadă! bolborosea condamnatul, murind de frică.

— Nimic, nimic! Vă cunosc eu! Spuneţi, despre ce e vorba?

— Aşa şi aşa, excelenţă, a zis fratele miresei. Soră-mea, mireasa lui, moare, şi vă roagă, nu s-ar putea să-i daţi drumul să-şi ia rămas-bun de la ea?

— Hm... e bine că mireasa îşi iubeşte mirele, spuse lupoaica. Asta înseamnă că vor avea mulţi iepuraşi, care sunt pe plac lupilor. Şi noi ne iubim şi avem mulţi pui. Câţiva umblă pe câmp, iar patru şi acuma trăiesc cu noi împreună. Lupule! îl lăsăm pe mire să-şi ia rămas-bun de la mireasă?

— Dar el trebuia să fie mâncat poimâine...

— Eu, excelenţa voastră, mă voi întoarce! s-a grăbit condamnatul.

Şi, ca lupul să n-aibă îndoiala că se va întoarce, s-a prefăcut atât de bine, că însuşi lupul l-a privit cu admiraţie şi s-a gândit: „Iată, dacă aş fi avut asemenea soldaţi!”

Iar lupoaica s-a întristat şi a spus:

— Iată, uită-te! ce mult îşi iubeşte iepuroaica! Neavând ce face, lupul a hotărât plecarea iepurelui în permisie, dar cu condiţia să se întoarcă la timp. Iar fratele miresei rămânea ca ostatec.

— Dacă nu te întorci peste două zile, la ora şase dimineaţa, a spus el; eu îl voi mânca pe el în locul tău, iar dacă te întorci, vă mănânc pe amândoi, dar poate... ha, ha, ha... vă iert!

A pornit iepurele ca săgeata. Fugea de tremura pământul. Dacă se întâmpla în calea lui un munte, el îl trecea cu un „ura”, dacă era un râu, el numai căuta vadul, ci îl trecea

Trebuia să ajungă
departe. într-o altă împărăţie, să facă baie şi să se însoare.

— Mă voi însura neapărat, tot repeta el în fiecare minut, apoi voi veni îndărăt, ca să ajung la timp, hrană lupului la micul dejun. Chiar păsările se mirau de viteza urecheatului.

în fine, a ajuns. Câtă bucurie a fost nu se poate spune nici în poveste.

Cum l-a văzut tânăra iepuroaică pe scumpul ei, a uitat de boală, s-a ridicat pe lăbuţele dinapoi, şi-a agăţat o tobă de gât şi dă-i cu lăbuţele în ea! Au venit în fugă mătuşile din toate părţile, naşii şi surorile. Toţi voiau să-l vadă.

Singur mirele stătea pierdut. N-a apucat bine să-şi mângâie mireasa, că trebuia să se călătorească.

— De ce te grăbeşti atâta? glumeşte mama-iepuroaică.

— Trebuie să mă întorc. Lupul m-a lăsat numai pentru o zi. Şi a povestit el toate cele petrecute. Povesteşte şi singur varsă lacrimi amare. Să se întoarcă nu vrea, iar ca să nu se întoarcă, nu se poate. Şi-a dat cuvântul, iar el e un iepure stăpân pe cuvântul lui. Mătuşile şi surorile au judecat cazul şi au spus:

— Niciodată în neamul nostru iepuresc nu s-a întâmplat ca un iepure să înşele pe careva!

Dimineaţa, iepurele era însurat, iar seara îşi lua rămas-bun de la tânăra-i soţie.

— Lupul mă va mânca fără doar şi poate, spuse el, iar tu să-mi păstrezi o amintire plăcută. Dar poate lupul... ha, ha... mă va ierta!

Şi a dispărut!

în timp ce iepurele făcea nunta, în locul cu pricina s-au petrecut mari nenorociri. Au căzut ploi mari şi râurile s-au revărsat şi au inundat zeci de kilometri. în alt loc s-au certat doi împăraţi şi au pornit cu război unul contra altuia. în al treilea loc a apărut holera. Iepurele a trebuit să ocolească sute de kilometri. Afară de aceasta, lupii, vulpile, bufniţele îl pândeau la fiecare pas.

Era deştept iepurele, a socotit dinainte să-i rămână cam trei ceasuri, dar când începură opreliştile una după alta, inima îi îngheţă de frică. Avea picioarele rănite de pietre, şoldurile zdrelite, blana pe el bucăţi, din cauza ramurilor cu ghimpi, ochii îi avea tulburi, iar lui îi rămăsese încă mult de alergat.

Nu se uita la munţi, văi, mlaştini, păduri. De câte ori inima nu era gata să-i plesnească, dar el a pus stăpânire şi pe ea şi pe bătăile ei fără rost...

Iată că ziua se arată. Bufniţele, liliecii încep să se tragă la dormit, în aer miroase a răcoare şi dintr-odată orice zgomot încetează.

Iar iepurele tot fugea şi avea acelaşi gând: „Oare va reuşi să-l scape pe prietenul său?” S-au înroşit zorii. Pe orizontul depărtat un foc a colorat norii mai tare şi mai tare, s-a aprins roua în iarbă, s-au trezit păsările de zi, au început să forfotească furnicile, să şoptească plantele din câmp, din ce în ce mai tare.

în fine şi muntele, mlaştina şi vizuina lupului... „Aîntârziat iepurele, a întârziat!” încordându-şi ultimele forţe, ajunge în vârful muntelui... A reuşit! Dar el nu mai poate fugi şi cade istovit. Oare va
reuşi? Vizuina lupului este în faţa lui. Pe undeva, departe, bate ora şase, bate ca un ciocan în inima iepurelui istovit.

La ultima bătaie, lupul s-a ridicat, s-a întins şi, de plăcere, a dat din coadă. Iată, s-a apropiat de ostatec, l-a apucat cu ghearele, i le-a înfipt în burtă, ca să-l rupă în două jumătăţi, una pentru el şi alta pentru lupoaică. Puii s-au aşezat în jurul lor.

— Aici sunt! Aici! a strigat iepurele ca o sută de mii de iepuri laolaltă şi s-a rostogolit pe pantă spre mlaştină.

Şi lupul l-a lăudat:

— Văd, a spus el, că se poate avea încredere în iepuri. Şi iată hotărârea mea: Staţi un timp amândoi sub acest tufiş, iar la urmă... ha, ha... vă scap de orice necaz.

Fierarul şi diavolul

poveste rusească

Nu-ţi încerca forţele de unul singur cu diavolul.

A fost odată ca niciodată un fierar, iar el avea un fiu, un băiat isteţ de vreo şase anişori. într-o zi, bătrânul a mers la biserică şi, cum stătea înaintea unei picturi a Judecăţii de Apoi, a văzut un diavol pictat acolo – unul atât de îngrozitor! – negru, cu coarne şi coadă.

— Vai de mine! îşi spune el. Ce-ar fi să pun să îmi picteze şi mie unul la fierărie!

Aşa că a tocmit un zugrav şi i-a cerut să îi picteze pe uşa fierăriei un diavol exact precum cel pe care îl văzuse în biserică. Zugravul l-a pictat. De atunci înainte, bătrânul, de câte ori intra în fierărie, se uita la diavol şi spunea:

— Bună dimineaţa, camarade!

Apoi făcea focul în cuptor şi îşi începea munca.

Ei bine, fierarul a trăit în bună înţelegere cu diavolul vreo zece ani. Apoi s-a îmbolnăvit şi a murit. Fiul lui i-a luat locul drept cap al familiei şi a luat fierăria în mâinile lui.

Dar nu îi acorda diavolului atenţie aşa cum făcuse bătrânul. Când mergea dimineaţa la fierărie, nu îi spunea niciodată „bună dimineaţa”; în loc să îi spună vreun cuvânt amabil, el lua cel mai mare baros pe care îl avea la îndemână şi îl lovea pe diavol de trei ori drept în frunte, apoi se apuca de treabă. Iar când venea vreuna din sărbătorile Domnului, el mergea la biserică şi aprindea lumânări pentru fiecare sfânt, iar pe demon îl scuipa în faţă.

Astfel au trecut trei ani, el dându-i în tot acest timp diavolului în fiecare dimineaţă câte un ciocan sau un scuipat. Diavolul a îndurat şi a îndurat, dar în cele din urmă s-a săturat. Era prea mult pentru el.

„M-am săturat de neobrăzarea lui!” îşi spune el. „Ce-ar fi să folosesc un pic de amabilitate şi să îi trag o păcăleală!”

Aşa că diavolul a luat înfăţişarea unui tânăr şi a mers la fierărie.

— Ziua bună, unchiule! zice el.

— Ziua bună!

— Ce-ai zice, unchiule, dacă m-ai lua de ucenic? Măcar ţi-aş putea căra cărbuni şi sufla în foaie.

Fierarului i-a surâs ideea.

— De ce n-aş face-o? a răspuns el. Doi sunt mai buni ca unul.

Diavolul a început să înveţe meserie; la sfârşitul unei luni, ştia mai mult despre fierărie decât stăpânul său, putea face tot ce stăpânul lui nu putea. Era o încântare să îl priveşti! Nu se poate descrie cât de mulţumit era stăpânul de el, cât de mult ţinea la el. Uneori, stăpânul nu intra deloc în fierărie, ci lăsa toată treaba pe mâna ucenicului, care se ocupa de tot ce trebuia.

Ei bine, s-a întâmplat într-o zi ca stăpânul să nu fie acasă, iar ucenicul a fost lăsat singur în fierărie. După o vreme a văzut o doamnă bătrână mergând pe uliţă în trăsura ei. Atunci a scos capul
pe uşă şi a început să strige:

— Hei, domnilor! Fiţi buni şi intraţi aici! Am deschis o nouă afacere; prefacem oamenii bătrâni în unii tineri.

Doamna a sărit din trăsură într-o clipă şi a intrat în fierărie.

— Cu ce te lauzi acolo? Vrei să spui că este adevărat? Chiar poţi face aşa ceva? l-a întrebat ea pe tânăr.

— Nu suntem aici ca să învăţăm ce să facem! a răspuns diavolul. Dacă nu aş fi putut s-o fac, nu aş fi chemat oamenii să încerce.

— Şi cât costă? a întrebat doamna.

— Cinci sute de ruble cu totul.
— Ei bine, uite banii aici; fa-mă tânără.
Diavolul a luat banii, apoi a trimis-o pe doamnă în sat.
— Mergi, zice el, şi adu-mi două găleţi pline cu lapte. După aceea a luat un cleşte, a prins-o pe doamnă de picioare, a aruncat-o în cuptor şi a ars-o; nu au mai rămas din ea decât oasele.
Când au fost aduse găleţile cu lapte, el le-a golit într-o copaie mare, apoi a adunat toate oasele şi le-a pus în lapte. Şi ce să vezi! După vreo trei minute, doamna a ieşit din lapte – vie, tânără şi frumoasă!
Ei bine, ea s-a urcat în trăsură şi a plecat acasă. Acolo a mers direct la bărbatul ei, iar el se uita lung la ea, dar nu ştia că era nevasta lui.
— La ce te uiţi? zice doamna. Sunt tânără şi dichisită, vezi, şi nu vreau să am un bărbat bătrân! Du-te imediat la fierărie şi pune-i să te facă tânăr; dacă nu, nici nu vreau să te cunosc!
Nu era cale de scăpare; a pornit boierul. Dar la vremea aceea, fierarul se întorsese acasă şi intrase în fierărie. S-a uitat împrejur; ucenicul nu era de găsit. A căutat şi a tot căutat, a întrebat şi a tot întrebat, nu a aflat nimic; nu era nici urmă de tânăr. S-a apucat de treabă şi ciocănea de zor, când, deodată, apare boierul şi intră direct în fierărie.
— Fă-mă tânăr, zice el.
— Eşti în toate minţile, boierule? Cum să te poată face tânăr cineva?
— Ei, haide! Tu ştii totul despre asta.
— Nu ştiu nimic.
— Minţi, ticălosule! Cum mi-ai făcut tânără nevasta, aşa să mă faci şi pe mine; altfel, nu voi mai putea trăi cu ea.
— Dar nici nu am văzut-o pe nevasta dumitale.
— Ucenicul tău a văzut-o şi e totuna. Dacă el a ştiut cum se face, cu siguranţă tu, meşter bătrân, trebuie să fi învăţat să o faci cu mult timp în urmă. Hai acum! Apucă-te de treabă imediat! Dacă nu, va fi vai de tine. Voi pune să fii frecat cu un ştergar din scoarţă de mesteacăn.
Fierarul s-a văzut obligat să îşi încerce mâna şi să îl prefacă pe boier. A discutat cu vizitiul despre cum începuse treaba ucenicul cu doamna şi ce îi făcuse, apoi s-a gândit:
„Fie! Voi face la fel. Dacă reuşesc, bine; dacă nu... ei, atunci trebuie să trag ponoasele!”
Aşa că s-a apucat imediat de treabă, l-a dezbrăcat pe boier, l-a apucat cu cleştele de picioare, l-a băgat în cuptor şi a început să sufle din foaie. După ce l-a făcut tăciuni, i-a adunat rămăşiţele, le-a pus în lapte şi a aşteptat să vadă cât de repede iese din el un boier tânăr. A aşteptat o oră, două ore. Dar nu a ieşit nimic. A căutat în copaie. în ea nu era nimic altceva decât oase, şi alea arse!
Chiar atunci, doamna a trimis slugile la fierărie, să întrebe dacă boierul e gata. Bietul fierar a trebuit să răspundă că boierul nu mai era.
Când doamna a auzit că fierarul îi prefăcuse bărbatul în tăciuni, în loc să îl facă tânăr, ea a fost foarte furioasă, şi-a adunat toate slugile şi le-a poruncit să îl ducă la spânzurătoare. Zis şi făcut! Slugile au dat fuga acasă la fierar, au pus mâna pe el, l-au legat şi l-au târât până la ştreang. Dintr- odată a apărut tânărul care trăise în casa fierarului ca ucenic al lui şi l-a întrebat:
— Unde te duc, stăpâne?
— Vor să mă spânzure, a răspuns fierarul şi i-a povestit tot ce i se întâmplase.
— Ei bine, unchiule! a spus diavolul, jură că nu mă mai loveşti niciodată cu barosul, ci că mă vei respecta aşa cum a făcut tatăl tău, iar boierul va fi viu şi tânăr într-o clipă.
Fierarul a început să tăgăduiască şi să jure că nu va ridica niciodată barosul

înaintea diavolului şi că îl va respecta. La aceste vorbe, ucenicul a dat fuga la fierărie şi la scurt timp după aceea s-a întors, aducându-l pe boier cu el şi strigând la slugi:

— Staţi! Staţi! Nu îl spânzuraţi! Uitaţi-l pe stăpânul vostru!

Atunci ei au dezlegat funiile şi l-au lăsat pe fierar liber.

De atunci înainte, fierarul nu l-a mai scuipat şi nu l-a mai lovit cu ciocanul pe diavol. Ucenicul a dispărut şi nu a mai fost văzut. Iar boierul şi doamna lui au dus o viaţă îmbelşugată şi dacă nu au murit, încă mai trăiesc.

Şarpele de apă

poveste rusească

în viaţă pentru fiecare cuvânt dăm socoteală.

A fost odată o femeie bătrână care avea o fiică, iar fiica ei a mers într-o zi la iaz să se scalde cu celelalte fete. Toate şi-au dat jos iile şi au intrat în apă. Atunci din apă a ieşit un şarpe şi s-a târât pe ia fetei. După o vreme, fetele au ieşit şi au început să se îmbrace, iar fiica bătrânei a vrut să îşi pună şi ea ia, dar şarpele stătea pe ea. Ea a încercat să îl gonească, dar el nu voia să se mişte. Atunci şarpele a spus:

— Dacă te măriţi cu mine, îţi dau ia înapoi.

Ea nu voia deloc să se mărite cu şarpele, iar celelalte fete au spus:

— De parcă ai putea să te măriţi cu el! Zi că da!

Aşa că ea a spus:

— Foarte bine, mă mărit.

Apoi şarpele s-a dat de pe ie şi a intrat drept în apă. Fata s-a îmbrăcat şi a mers acasă. Imediat ce a ajuns, i-a spus mamei sale:

— Mămico, mămico, uite aşa şi-aşa... un şarpe s-a târât pe ia mea şi zice: „Mărită-te cu mine, sau nu te las să îţi iei ia.", iar eu i-am spus: „Mă mărit.".

— Ce vorbeşti acolo, prostuţo? De parcă cineva s-ar putea mărita cu un şarpe!

Aşa că ele au rămas aşa cum erau şi au uitat de şarpe. A trecut o săptămână, iar într-o zi au văzut atât de mulţi şerpi, o armată, târându-se spre bordeiul în care stăteau ele.

— Ah, mămico, scapă-mă, scapă-mă! a strigat fata, iar mama ei a închis uşa şi a stăvilit intrarea şerpilor cât de repede a putut. Şerpii ar fi dat buzna pe uşă, dar uşa era închisă; ar fi intrat pe sală, dar sala era închisă. Atunci, într-o clipă, ei s-au înfăşurat ca o minge, s-au aruncat spre fereastră, au spart-o şi s-au târât într-un grup în casă. Fata s-a urcat pe sobă, dar ei au urmat-o, au tras-o jos şi au scos-o din încăpere şi au dus-o afară. Mama ei o însoţea, plângând în hohote.

Au mers cu fata la iaz şi au intrat drept în apă cu ea. Şi pe loc toţi s-au prefăcut în bărbaţi şi femei. Mama a rămas o vreme pe dig, a aşteptat un pic, apoi s-a întors acasă.

Au trecut trei ani. Fata a trăit acolo jos şi a avut doi copii, un băiat şi o fată. Acum ea îl ruga deseori pe soţul ei să o lase să meargă să îşi vadă mama. Aşa că, într-o zi, el a dus-o la suprafaţa apei şi apoi la mal. Ea l-a întrebat înainte de a pleca:

— Cum să te strig când am nevoie de tine?

— Strigă: „Osip (Iosif), Osip, vino aici!", iar eu voi veni, a răspuns el.

Apoi el a intrat din nou în apă, iar ea a plecat acasă la mama ei, ducând fetiţa pe un braţ şi băieţelul de mână. Mama i-a ieşit în întâmpinare – era atât de încântată să o vadă!

— Ziua bună, mamă! a spus fiica.

— Ţi-a fost bine cât ai trăit acolo jos? a întrebat mama.

— Chiar foarte bine, mamă. Viaţa mea acolo este mai bună decât a ta aici.

Au stat jos o vreme şi au vorbit. Mama a pregătit cina şi ea a mâncat.

— Care este numele soţului tău? a întrebat mama.
— Osip, a răspuns ea.
— Şi cum ajungi acasă?
— Merg la dig şi strig: „Osip, Osip, vino aici!”, iar el va veni.
— întinde-te, fata mea, şi odihneşte-te puţin, a spus mama.

Aşa că fata s-a întins şi a adormit. Mama a luat imediat un topor şi l-a ascuţit, apoi a mers cu el la dig. Şi când a ajuns la dig, a început să strige:

— Osip, Osip, vino aici!

Nici bine nu îşi arătase Osip capul din apă, că bătrâna a ridicat toporul şi i l-a tăiat. Iar apa din iaz s-a întunecat de sânge.

Bătrâna a mers acasă, iar când a ajuns acolo, fata ei s-a trezit.

— Ah, mamă, zice ea. Am stat destul aici; mă duc acasă.
— Dormi aici în noaptea asta, fata mea; poate nu mai apuci să mai stai cu mine.

Aşa că fata a stat şi a petrecut noaptea acolo. Dimineaţă s-a trezit, iar mama ei i-a pregătit masa; a mâncat, apoi şi-a luat rămas bun de la mama ei şi a plecat, ducând fetiţa în braţe, în vreme ce băieţelul mergea în urma ei. Ea a ajuns la dig şi a strigat:

— Osip, Osip, vino aici!

Ea a strigat şi a tot strigat, dar el nu a venit. Apoi s-a uitat în apă şi a văzut un cap plutind prin ea. Atunci şi-a dat seama ce se întâmplase.

— Vai! Mama l-a omorât! a strigat ea.

Acolo, pe mal, ea plângea şi se văita. Apoi i-a strigat fetiţei ei:

— Zboară ca o pitulice, de acum şi pentru totdeauna!

Iar băieţelului i-a strigat:

— Zboară ca o privighetoare, băiatul meu, de acum şi pentru totdeauna! Iar eu, a spus ea, voi zbura ca un cuc, strigând: „Cucu!”, de acum şi pentru totdeauna!

Preotul cu ochi lacomi

poveste rusească

Omule nu te minţii singur, ochii lui Dumnezeu le ştiu pe toate.

în parohia Sfântul Nicolae trăia un popă. Ochii acestui popă erau ca ai oricăruialtul. El l-a slujit pe Nicolae mai mulţi ani; şi a continuat să îl slujească până când a rămas tară casă şi tară masă. Atunci popa al nostru a strâns toate cheile bisericii, s-a uitat la icoana lui Nicolae, l-a bătut, de ciudă, peste umeri cu cheile, apoi a plecat din parohie încotro a văzut cu ochii. Şi pe când mergea pe drum, a dat dintr-odată peste un necunoscut.

— Salutare, om bun! i-a spus străinul popii. De unde vii şi unde te duci? Ia-mă cu tine!

Ei bine, au mers mai departe împreună. Au mers şi au mers cale de câteva verste, apoi au obosit. Era vremea să caute loc de odihnă. Acum, popa avea câţiva biscuiţi în sutană, iar tovarăşul pe care îl luase cu el avea două prescuri.

— Să mâncăm prescurile tale mai întâi, zice popa, apoi mâncăm şi biscuiţi.
— Bine! răspunde străinul. Vom mânca prescurile mele şi vom ţine biscuiţii pentru mai târziu.

Ei bine, ei au tot mâncat din prescuri; s-a săturat fiecare, dar prescurile au rămas la fel de mari.

Pe popă îl rodea invidia. „Ehei”, îşi spune el, „o să i le fur!”

După masă, bătrânul s-a întins să tragă un pui de somn, dar popa s-a tot gândit cum să îi

fure
prescurile. Bătrânul a adormit popa i-a tras prescurile din buzunar şi a început să ronţăie la ele pe furiş. Bătrânul s-a trezit şi s-a pipăit după prescuri; nu mai erau!

— Unde sunt prescurile mele? a întrebat el. Cine le-a mâncat? Tu ai fost, popă?

— Nu, nu eu! Pe cuvântul meu! a răspuns popa.

— Bine, aşa să fie, a spus bătrânul.

S-au sculat şi au pornit din nou la drum. Au mers şi au mers; dintr-odată drumul se împărţea în două. Ei bine, au mers amândoi în aceeaşi direcţie şi în scurtă vreme au ajuns în cutare ţară. în ţara aceea, fiica regelui trăgea să moară, iar regele dăduse de veste că aceluia care îi va lecui fata îi va da jumătate din regat şi jumătate din averea lui; dar dacă cineva încerca şi dădea greş, aceluia i se tăia capul şi i se înfigea într-un par.

Ei bine, ei au ajuns acolo, şi-au croit drum cu coatele printre oamenii dinaintea palatul regelui şi au dat de veste că ei sunt doctori. O slugă a ieşit din palat şi a început să îi întrebe:

— Cine sunteţi? Din ce oraşe, din ce familii? Ce vreţi?

— Suntem doctori, au răspuns ei. O putem lecui pe prinţesă!

— Aha! Dacă sunteţi doctori, veniţi în palat.

Aşa că au mers în palat, au văzut-o pe prinţesă şi i-au cerut regelui să le dea o odaie numai a lor, o vană cu apă, o sabie ascuţită şi o masă mare. Regele le-a dat toate aceste lucruri. Apoi ei s-au închis în odaie, au culcat-o pe prinţesă pe masă, au tăiat-o bucăţele cu sabia cea ascuţită, au aruncat bucăţelele în vana cu apă, le-au spălat şi le-au clătit. După aceea au început să pună bucăţelele la loc împreună; când bătrânul sufla peste ele, bucăţelele se lipeau una de alta. După ce el a pus toate bucăţelele la locul lor, a mai suflat o dată peste ele. Prinţesa a început să tremure, apoi s-a ridicat bine-sănătoasă! Regele a venit chiar el la uşa odăii şi a strigat:

— în numele Tatălui, al Fiului şi al Sfântului Duh!

— Amin! au răspuns ei.

— Aţi lecuit-o pe prinţesă? a întrebat regele.

— Am lecuit-o, zic doctorii. Iat-o! Prinţesa a ieşit din odaie vie şi sănătoasă. Zice regele către doctori:

— Ce fel de comori vreţi? Vreţi aur sau argint? Luaţi ce vă place.

Ei bine, ei au început să ia aur şi argint. Bătrânul apuca doar cu degetul mare şi alte două degete, dar popa lua cu pumnul şi tot căra în punga lui, îndesând în ea şi ridicând-o câte puţin să vadă dacă era destul de puternic să o care.

în cele din urmă, şi-au luat rămas bun de la rege şi au plecat pe drumul lor. Bătrânul i-a spus popii:

— Vom îngropa banii aceştia şi vom merge să mai lecuim pe cineva.

Ei bine, ei au mers şi au mers şi după o vreme au ajuns în altă ţară. Şi în ţara aceea regele ei avea o fiică ce trăgea să moară; şi el dăduse de veste că oricine i-ar fi lecuit fata ar fi primit jumătate de regat şi din averea lui, dar dacă ar fi dat greş, i s-ar fi tăiat capul şi ar fi fost înfipt într-un par.

Atunci cel rău l-a ademenit pe popa cel invidios, spunându-i „de ce să nu meargă el să o lecuiască singur, tară să-i sufle o vorbă bătrânului, şi astfel să ia tot aurul şi argintul doar pentru el?”. Aşa că popa a mers pe dinaintea porţilor palatului, i-a făcut pe oameni să îl ia în seamă şi a dat de veste că era doctor. La fel ca mai înainte, i-a cerut regelui o odaie numai a lui, o vană cu apă, o masă mare şi o sabie ascuţită. închizându-se în odaie, a culcat-o pe prinţesă pe masă şi a început să o taie cu sabia; şi oricât de mult se văieta şi striga prinţesa, popa, fără a lua în seamă vaietele şi strigătele ei, a tăiat şi a tăiat la ea de parcă era o viţică.

Iar după ce a făcut-o bucăţele, le-a aruncat în vană, le-a spălat, le-a clătit, apoi le-a pus la loc una câte una, exact aşa cum făcuse bătrânul, aşteptându-se să vadă toate bucăţelele cum se lipesc una de alta. El suflă peste ele... dar nu se întâmplă nimic!

Mai pufăie odată... mai rău! Vedeţi, popa aruncă bucăţelele iar în apă, spală şi tot spală, clăteşte şi tot clăteşte, apoi le pune din nou împreună una câte una. Din nou suflă peste ele... dar tot nimic.

„Vai de mine”, se gândeşte popa; „ce nenorocire!”

în dimineaţa următoare regele vine şi se uită... doctorul nu a izbutit... doar a murdărit peste tot cu noroi trupul lipsit de viaţă!

Regele a poruncit ca doctorul să fie dus la spânzurătoare. Atunci popa al nostru s-a rugat de el, strigând:

— O, mărite rege! Fie totul aşa cum porunceşti! Cruţă-mă încă puţin! Voi da fuga la bătrân, iar el o va lecui pe prinţesă.

Popa a dat fuga să îl caute pe bătrân. L-a găsit şi i-a spus plângând:

— Bătrâne! Sunt vinovat, ticălosul de mine! Diavolul a pus stăpânire pe mine. Voiam să o lecuiesc pe fata regelui de unul singur, dar nu am putut. Acum vor să mă spânzure. Ajută-mă!

Bătrânul s-a întors la castel cu popa. Popa a fost dus la spânzurătoare. Zice bătrânul către popă:

— Popă, cine mi-a mâncat prescurile?

— Nu eu, pe cuvântul meu! Aşa să îmi ajute Dumnezeu, nu eu!

Popa a fost ridicat pe a doua treaptă.. Zice bătrânul către popă:

— Popă, cine mi-a mâncat prescurile?

— Nu eu, pe cuvântul meu! Aşa să îmi ajute Dumnezeu, nu eu!

A urcat treia treaptă şi din nou a spus „nu eu!”. Acum capul îi era în laţ, dar tot „nu eu!”. Ei bine, nu mai era nimic de făcut. Zice bătrânul către rege:

— O, mărite rege! Fie totul aşa cum porunceşti! Lasă-mă să o lecuiesc pe prinţesă. Dacă nu izbutesc, porunceşte să se pregătească încă un laţ. Un laţ pentru mine şi unul pentru popă!

Ei bine, bătrânul a pus bucăţelele din trupul prinţesei împreună, una câte una, şi a suflat peste ele... iar prinţesa s-a ridicat bine-sănătoasă. Regele i-a răsplătit pe amândoi cu aur şi argint.

— Să mergem să împărţim banii, popă, a spus bătrânul. Aşa că au mers. Au împărţit banii în trei grămezi. Popa s-a uitat la ele şi a spus:

— Cum vine asta? Noi suntem numai doi. Pentru cine e a treia parte?

— Aia, zice bătrânul, este pentru cel ce mi-a mâncat prescurile.

— Eu le-am mâncat, bătrâne, strigă popa; chiar eu, aşa să-mi ajute Dumnezeu!

— Atunci banii sunt ai tăi, zice bătrânul. Ia şi partea mea. Iar acum mergi şi slujeşte cu credinţă în parohia ta; nu fii lacom şi nu îl mai lovi pe Sfântul Nicolae cu cheile peste umeri.

Aşa a vorbit bătrânul şi a dispărut pe loc.

Cocoşelul de aur

poveste ucraineană

Prietenii la nevoie se manifestă.

Au fost odată un moş şi o babă, şi aveau ei un cocoş şi o găină. într-o zi, baba s-a certat cu moşul şi i-a spus:

— Tu ia-ţi cocoşul, iar mie dă-mi găina. Moşul cu cocoşul lui era aproape să moară de foame, iar baba cu găina ei o ducea bine, fiindcă avea ouă din belşug.

îi zise moşul într-o zi cocoşului său:

— Cocoşele, cocoşele! Deşi îmi vine greu să mă despart de tine, n-am încotro! Du-te în lumea largă, fiindcă nu am cu ce să te mai hrănesc. Poate că găseşti pe undeva de mâncare.

A plecat cocoşul încotro a văzut cu ochii. Mergând prin pădure, s-a întâlnit cu vulpea.

— Unde mergi? l-a întrebat ea.

— Merg la ţar să-l cunosc şi să mă cunoască şi el pe mine, i-a răspuns cocoşul.

— Pot să vin şi eu cu tine?

— Fie!

Au mers ei cât au mers şi vulpea a obosit. Cocoşul a luat-o sub o aripă şi au plecat mai departe. Le-a ieşit în cale lupul.

— încotro v-aţi pornit?

— Mergem la ţar să-l cunoaştem şi să ne cunoască.

— Atunci vin şi eu cu voi.

Au plecat. După o bucată de drum a obosit şi lupul. Cocoşul l-a luat sub cealaltă aripă şi şi-a urmat drumul. Le ieşi în întâmpinare ursul:

— încotro ţineţi calea?

— Mergem să-l cunoaştem pe ţar şi să ne cunoască şi el. Hai cu noi!

Au pomi t-o tuspatru. După un timp a obosit şi ursul. Cocoşul l-a aşezat în spate, sub penele de la coadă, şi a pornit mai departe. S-au întâlnit cu un roi de albine:

— Unde mergeţi?

— Să-l vedem pe ţar şi să ne vadă şi el. Haideţi şi voi cu noi! Albinele au luat-o în zbor în urma lor, dar, în curând, au obosit.

Cocoşul le-a aşezat sub penele sale. în cele din urmă, au ajuns la ţar. Acesta dormea. Cocoşelul a sărit pe gard şi a cântat. Ţarul s-a trezit şi a început să strige:

— Cine nu-mi dă pace?

Slugile au prins cocoşul şi i l-au adus ţarului. Cum l-a văzut, ţarul a strigat:

— Aruncaţi-l între găinile şi cocoşii mei!

Cocoşul a fost aruncat în poiata de păsări a ţarului şi toate găinile şi cocoşii l-au năpădit şi au început să-l ciupească. Cocoşelul i-a dat drumul vulpii. Ea a sugrumat toate păsările şi le-a orânduit la un loc, cu capetele într-o parte şi cu picioarele în cealaltă. Atunci slugile l-au aruncat în ţarc, între oi şi berbeci, ca să fie călcat în picioare. Dar cocoşelul i-a dat drumul lupului, care a sugrumat toate animalele şi le-a pus la un loc, cu capetele într-o parte şi cu picioarele în cealaltă. Atunci l-au aruncat la cai. Cocoşelul l-a slobozit pe urs, iar acesta a făcut cu ei ce a făcut vulpea cu găinile şi lupul cu berbecii.

L-au dus pe neastâmpăratul cocoş înaintea ţarului. Cocoşelul s-a scuturat şi de sub penele lui au ţâşnit albinele, care au început să-l înţepe pe ţar.

— îţi dau ce vrei, numai scapă-mă de albinele astea! Cocoşelul a strâns albinele şi a cerut să i se dea atâţia galbeni câte pene avea. Ţarul n-a avut încotro şi i-a dat. Cocoşelul s-a întors la moş şi i-a spus:

— Aşteme-mi, moşule, o cergă!

Moşul a întins cerga, iar cocoşul a scuturat pe ea tot aurul luat de la ţar. Moşneagul a încremenit de uimire. S-a dus la babă să împrumute baniţa, dar baba, şireată, a uns fundul baniţei cu miere. De el s-a lipit un galben. Văzându-l, baba şi-a trimis găina să-i aducă şi ei aur.

Găina a ieşit din ogradă, s-a tăvălit prin praf, prinzându-şi în pene tot felul de cioburi, după care s-a întors acasă.

— Babă! zise ea. Ia întinde-mi o cergă.

Baba i-a aşternut cerga. Găina a păşit pe ea, s-a scuturat şi pe cergă au căzut numai cioburi şi praf. Atunci baba s-a dus la moş şi i-a spus:

— Hai, moşule, să trăim împreună!

S-au împăcat, au început să trăiască şi avutul să şi-l sporească.

Trei urşi

poveste rusească

Nu încălca teritoriul străin!

O fetiţă s-a dus odată la pădure. în pădure s-a rătăcit. A căutat cât a căutat drumul înapoi spre acasă, dar nu l-a găsit, ci a ajuns la o căsuţă din pădure.

Uşa nu era încuiată. Fetiţa s-a uitat prin uşă, a văzut că nu era nimeni în căsuţă şi a intrat. în căsuţă trăiau trei urşi. Un urs era tatăl, se numea Mihailo Ivanâci. El era mare şi flocos. Altul era ursoaica. Ea era un pic mai mică şi se numea Nastasia Petrovna. Cel de-al treilea era un ursuleţ care se numea Mişutka. Urşii nu erau acasă – se duseseră la plimbare prin pădure.

Căsuţa avea două camere: sufrageria şi dormitorul. Fetiţa a intrat în sufragerie şi a văzut pe masă trei farfurii cu ciorbă. Prima farfurie, foarte mare, era a lui Mihailo Ivanâci. A doua, un pic mai mică, aNastasiei Petrovna. Cea de-a treia farfurie, micuţă şi albastră, era a lui Mişutka. Lângă fiecare farfurie era câte o lingură: mare, mijlocie şi mică.

Fetiţa a luat lingura cea mai mare şi a gustat din farfuria cea mai mare, apoi a luat lingura cea mijlocie şi a gustat din farfuria cea mijlocie; apoi a luat linguriţa şi a gustat din farfurioara cea albastră. Ciorba lui Mişutka i s-a părut cea mai bună.

Fetiţa a vrut să se aşeze şi a văzut lângă masă trei scaune: unul mare, al lui Mihailo Ivanâci, altul mai mic, al Nastasiei Petrovna şi al treilea, mic de tot, cu o pernuţă albastră, al lui Mişutka. A încercat ea să urce pe scaunul cel mare, dar a căzut; apoi s-a aşezat pe cel mijlociu, dar nu-i era comod pe el; apoi s-a aşezat pe scăunelul cel mic şi a izbucnit în râs, atât de bine se simţea pe el. Şi- a pus pe genunchi farfurioara cea albastră şi a început a mânca. A mâncat toată ciorba şi a început a se legăna de scaun.

Scăunelul s-a stricat şi fetiţa a căzut. S-a ridicat, a ridicat şi scăunelul şi s-a dus în cealaltă odaie.

Acolo erau trei paturi: unul mare, al lui Mihailo Ivanâci, altul mijlociu, al Nastasiei Petrovna şi al treilea mic, al lui Mişutka. Fetiţa s-a culcat în patul cel mare şi îi era prea larg; s-a culcat în cel mijlociu – era prea înalt; s-a culcat în cel mic, care era tocmai potrivit pentru ea, şi a adormit.

Urşii s-au întors acasă flămânzi şi au vrut să prânzească.

Ursul cel mare şi-a luat farfuria, s-a uitat în ea şi a urlat cu glas înfricoşător:

— Cine-a mâncat din farfuria mea?

Nastasia Petrovna s-a uitat la farfuria ei şi a urlat, dar nu chiar aşa de tare:

— Cine-a mâncat din farfuria mea?

Mişutka, văzându-şi şi el farfuria goală, a scâncit cu glas subţire:

— Cine-a mâncat din farfuria mea şi a mâncat totul?

Mihalo Ivanâci s-a uitat la scaunul său şi a urlat iarăşi cu glas înfricoşător:

— Cine-a stat pe scaunul meu şi l-a mutat din loc?

Nastasia Petrovna s-a uitat la scaunul ei şi a urlat, dar nu chiar aşa de tare:

— Cine-a stat pe scaunul meu şi l-a mutat din loc?

Mişutka s-a uitat şi el la scăunelul său stricat şi a scâncit cu glas subţire:

— Cine-a stat pe scaunul meu şi l-a stricat?

Urşii s-au dus în cealaltă odaie.

— Cine s-a culcat în aşternutul meu şi l-a boţit? a urlat din nou cu glas înfricoşător Mihailo Ivanâci.

— Cine s-a culcat în aşternutul meu şi l-a boţit? a urlat Nastasia Petrovna, dar nu chiar aşa de tare.

Iar Mişenka a apropiat scăunelul de pat, s-a urcat şi a scâncit cu glas subţirel:

— Cine s-a culcat în aşternutul meu?

Deodată a văzut-o pe fetiţă-n patul său şi a început a ţipa de parcă-l tăia cineva:

— Iată-o! Ţine-o, ţine-o! Iată-o! Iată-o! Vai-vai-vai! Ţine-o!

Şi a vrut s-o muşte.

Fetiţa de gălăgie a deschis ochii, i-a văzut pe urşi şi s-a repezit la fereastră. Fereastra era deschisă şi ea a sărit peste pervaz şi a fugit. Iar urşii n-au putut-o ajunge.

Leul care s-a înecat în fântână

poveste rusească

E greu să câştigi atunci când te lupţi cu tine însuţi.

Cu mulţi ani în urmă, într-o pădure mare, a apărut un leu. Era atât de mare şi de fioros, că dacă se întâmpla să răcnească, toate animalele din pădure tremurau ca frunzele plopului.

Când leul pleca la vânătoare, rupea în bucăţi orice fiinţă ce-i ieşea în cale şi apoi o lăsa pe loc. Dacă se întâmpla să dea peste o turmă de mistreţi, îi sfâşia pe toţi, rar care fugea, iar pentru hrana lui oprea numai unul singur.

Din cauza groazei stârnite, animalele pădurii nu ştiau ce să mai facă. într-o zi, s-au strâns laolaltă şi au început să se sfătuiască. Ursul spuse:

— în fiecare zi leul sfâşie cel puţin zece din noi, iar câteodată şi douăzeci. De mâncat mănâncă puţin, unul sau doi, cel mult, restul piere degeaba, căci el de fiecare dată caută carne proaspătă.

— Hai să aranjăm în aşa fel, ca el să mănânce în fiecare zi numai câte unul din noi, ori câte doi, adică numai atât cât îi trebuie pentru hrană. Să nu ne mai distrugă şi din cruzime.

— Du-te, încearcă să tratezi cu el! răspunse lupul. Va lua el în seamă spusele noastre? Pe trimişii noştri îi va rupe în bucăţi, şi cu asta treaba se va termina.

— Să încercăm! răspunse ursul.

— Dar pe cine să trimitem?

— Du-te tu, ursule, a zis lupul. Tu eşti mai mare dintre toţi şi mai puternic.

— La ce ar servi puterea mea? Tot nu-l voi înfrânge. Dacă se aruncă asupra mea, forţa mea nu contează. Mai bine tu, lupule, tu eşti parcă mai ager ca mine.

— Şi ce dacă sunt mai ager, crezi că voi reuşi să scap, dacă va apuca să mă urmărească?

A ieşit cerbul şi a spus:

— Ştiţi ce? în cazul de faţă, trebuie să ştii cum să te apropii de leu, cu ce să începi a-i vorbi, ca să nu se înfurie.

— Dacă eşti atât de deştept, du-te tu, cerbule!

— Eu nu mă pricep la treaba asta, ci numai spun că nu poţi vorbi simplu cu împăratul,doarnu e fratele tău. Trebuie să te pricepi cum să te apropii de el.

— Atunci pe cine am putea trimite după părerea ta?

— După mine, să trimitem vulpea. Ea este meşteră în şiretlicuri şi poate că ea se va pricepe să-l linguşească, şi-i va spune cum stau lucrurile.

— Bine ai gândit, au exclamat fiarele, ea s-ar pricepe cum să se apropie de leu.

Au chemat-o. Ursul spuse:

— Vulpeo, e rândul tău să mergi la împărat, să vorbeşti cu el, dacă nu e de acord ca noi să-i aducem mâncarea, altfel, vezi singură, că el ne va distruge.

— De ce eu? Să meargă altcineva. Dacă nimeni nu vrea, atunci, hai să tragem la sorţi! Cui îi va cade să meargă, acela trebuie să se ducă fără nicio

împotrivire.

— Nu, vulpişoară, aşa nu merge treaba. Dacă iese unul care nu ştie să scoată o vorbă, ce va fi de noi atunci? Din cauza sperieturii, va spune altceva şi, în loc de bunăvoinţă, leul se va înfuria mai tare pe noi. Am hotărât să te trimitem pe tine, vulpişoară, iar dacă nu vrei, atunci te silim îndată.

Vulpea a rămas pe gânduri, nu ştia ce să facă. Să nu meargă, rău de ea, să meargă, la fel. S-a gândit ce s-a gândit şi a zis:

— Bine, mă duc să-mi încerc şansa: se pare că aşa e soarta mea. Numai că nu sunt de părere să merg cu mâna goală. Trebuie să duc ceva împăratului.

— Iată, ia trei iepuri.

A plecat vulpea cu iepurii după ea. Pe drum şi-a înşirat în gând toate vicleniile, să vadă care din ele se vor potrivi mai bine.

Era tare speriată, dar de mers trebuia să meargă. Când s-a apropiat de palatul leului, acesta a ieşit, şi-a zbârlit coama, a rânjit şi a dat din coadă. S-a mirat că animalele atât de mărunte vin la el cu atâta curaj. Nu a sărit la ele, aşteptând să vadă ce va fi mai departe.

Vulpea s-a apropiat cam la zece metri, s-a înclinat până la pământ şi a zis:

— Măria ta! Nu porunci să mi se ia capul, porunceşte să spun o vorbă.

— Vorbeşte, te voi asculta.

— Adunarea animalelor mi-a poruncit să ofer Măriei tale pâine şi sare. Iată, v-au trimis trei iepuri şi vă roagă cu toţii, dacă binevoiţi, să nu vă supărat pe noi. începând de azi, vrem să vă aprovizionăm singuri cu hrană. Cât veţi binevoi să porunciţi, atâta vom aduce. Adunarea fiarelor respectându-vă a găsit mai folositor să stabilească această ordine, căci ne mustră conştiinţa când ne gândim că regele singur a fost nevoit să-şi procure hrana. Din această cauză am hotărât să asigurăm linişte picioruşelor domniei-voastre.

— Bine v-aţi gândit, bravo! Aşa va fi mai bine pentru mine şi pentru voi, altfel, ştiţi că natura mea e de aşa fel că, dacă plec la vânătoare, nu mănânc atât cât omor.

— Dar câte animale porunciţi să vă aducem în fiecare zi, şi în ce timp al zilei binevoiţi a lua masa?

— Să-mi trimiteţi animalele o dată pe zi, la amiază. Nu-mi trebuie multă hrană. în fiecare zi mănânc cel mult doi iepuri, iar un lup sau un mistreţ mi-ajunge pentru două zile. Dacă voi pofti să mănânc mai mult, vă voi spune.

Vulpea îi făcu leului o plecăciune adâncă şi fugi la soborul animalelor, căci fiecare voia să afle mai repede, cu ce s-a terminat solia ei. Vulpea a spus:

— Ei bine, treaba s-a făcut! Leul s-a învoit ca noi să-i aducem singuri mâncarea.

Toţi se luminară, crezând că aşa va fi mai uşor de trăit.

Totuşi, mâhnirea lor nu s-a risipit de tot, căci fiecare se gândea că, dacă nu azi, mâine îi va veni rândul să meargă în labele leului.

Acum trebuia luată hotărârea cine să plece mâine la rege. Ursul spuse:

— Hai, să ne măsurăm cu băţul. La cine cade vârful, acela trebuie să plece la leu.

Dar lupul se împotrivi:

— Nu, aşa nu mai merge. Poate ne cade nouă rândul şi va trebui să ne sacrificăm, iar nişte animale neînsemnate, care se sperie unul de altul, vor trăi. Aşa nu e drept. Mai bine să stabilim să meargă la leu aceia care n-au coadă. Iar dacă leul îi va termina pe toţi cei fără coadă, atunci, pe rând, vor merge şi cei cu coada lungă.

— Ei, lupule, aşa nu, îi răspunse ursul, eu am coada scurtă şi cerbul la fel, deci noi vom fi contra. Mai bine să se ducă mai întâi cei cu coada lungă şi apoi cei cu coada scurtă.

Vulpea a răspuns:

— Uite ce: ca să nu fie supăraţi nici unii, nici alţii, hai să hotărâm aşa: să

meargă la leu cei care nu sunt apţi de lucru, bătrânii care au trăit destul pe lume, pentru care e timpul să crape: aceia care n-au coadă, nu de la natură, ci dintr-o cauză oarecare, orbi, chiori, fără picioare, ori cei care au fost răniţi de vânători.

— Aşa are să fie bine! a răspuns ursul. Cei sănătoşi, tineri şi teferi să trăiască, iar cei bătrâni şi invalizi, tot trebuie să moară, dacă nu azi, mâine.

Aşa au şi stabilit. în fiecare zi alegeau animale jalnice şi le trimiteau împăratului.

A trecut o zi, a trecut alta, s-au terminat toţi betegii, au rămas numai cei sănătoşi şi tineri. Ce era de făcut? După dorinţa sa, nimeni nu voia să meargă la moarte sigură, fiecare voia să trăiască şi fiecare tremura pentru pielea lui. S-au strâns iar toate animalele şi au început să se sfătuiască.

— Ce vom face acum? Pe cei betegi i-am terminat, hai să tragem la sorţi cui îi cade să meargă la împărat.

Iar vulpea a spus:

— Mai este vreme până va trebui să tragem la sorţi, acum hai să-i terminăm pe ologi..

— Care sunt? întrebară alte fiare.

— Oare nu vedeţi că la iepuri picioarele dinapoi sunt de două ori mai lungi ca cele dinainte, de nu pot merge aşa cum merg toate animalele, ei le trag şi le aruncă apoi zvâcnit în spate. Oare, după voi, ei nu sunt ologi?

— Asta e adevărat, au răspuns ceilalţi. Ei trebuie să plece la împărat.

Iepurii s-au împotrivit, spunând că picioarele lor sunt aşa de la natură. Aş, de unde? Fiarele nici nu voiau să audă. I-au ameninţat:

— Dacă nu mergeţi, totuna, vă sfâşiem.

Iepurii, deşi nu voiau să plece la moarte sigură, au plecat. N-aveau unde să se ascundă, trebuiau să piară, ori aşa, ori altfel.

A trecut o lună, ori două, leul termină toţi iepurii. Nu mai era nimeni care să poată fi trimis împăratului pentru hrană. Din nou s-au adunat animalele şi au început să se tocmească care din ele să meargă la împărat drept hrană.

Până la urmă au hotărât să meargă aceia care au urechile cele mai lungi. Au început să se uite cine are urechile cele mai lungi. Au hotărât să le măsoare cu beţişorul, când şi-au adus aminte de măgar.

— De ce să pierdem timpul? El are cele mai lungi urechi dintre toate animalele, e rândul lui să plece la împărat.

— Unde este? Să fie adus aici îndată!

L-au găsit şi l-au adus la adunare. Ursul zise:

— Măgarule, adunarea a hotărât să meargă la împărat aceia care au urechile cele mai lungi şi pentru că nimeni nu are urechi mai lungi ca ale tale, vei pleca tu.

Măgarul, de frică, începu să plângă, iar pe urmă spuse:

— Cum de v-a dat prin gând, oare e posibil aşa ceva? Mai bine hai să aruncăm sorţii, şi dacă îmi cade rândul să merg, atunci voi merge, altfel nu merg.

— Tu, măgarule, nu te opune. Cum am hotărât, aşa trebuie să fie.

— De ce nu judecaţi după dreptate? Terminaţi întâi pe toţi betegii şi pe urmă să vină rândul meu.

— Unde vezi tu betegi?

— Oare nu vedeţi că vulpea are coada julită? Toţi s-au aruncat asupra vulpii, să-i vadă coada. în vârful cozii sale ea avea o chelie, ca de mărimea unui ou de găină. Ursul spuse:

— Ei bine, vulpişoară, acum du-te tu la leu.

— Cum vine asta? Aţi hotărât să meargă măgarul şi acuma schimbaţi vorba şi vreţi să mă mâncaţi pe mine?

— Păi nu te vezi ce schiloadă eşti?

— Dar de ce sunt schiloadă?

— Ai coada zdrenţuită.

— Asta e din naştere, e o aluniţă.

— Ei, e totuna ce este, vorba e că ceva nu e în ordine. Ţi-a venit rândul să mergi la leu.

— Nu e păcat să mă trimiteţi pe mine? Eu am stăruit în faţa leului ca să nu ne mai căsăpească şi voi, uite, mă împingeţi la pieire.

— Ei, ce să facem acuma? au răspuns fiarele, cândva şi nouă ne vine rândul să pierim. Du-te, vulpe, tot trebuie să mori o dată, dacă nu azi, mâine.

Nu voia vulpea să meargă la moarte sigură, dar nu avea încotro, altfel o sfâşiau fiarele pentru nesupunere. A plecat vulpea cu capul în jos, gândindu-se: De ce, proasta de mine, am plecat atunci să vorbesc leului, spre paguba mea? Aş fi putut să trăiesc în aşa fel, ca leul să nu mă întâlnească. Vulpea abia mergea, ca o raţă, şi se tot gândea cum să scape de moarte. A umblat ea mult în pădure, temându-se să nu dea de leu, căci moartea o înfricoşa. Tot mergând, văzu o fântână. Aici se gândi ea:

„Mai bine mă înec, decât să mă predau vie. Mă înec dintr-odată şi pier fără durere, altfel voi îndura chinul, până mă va sfâşia."

S-a apropiat vulpea de fântână, a înconjurat-o, a mirosit-o, s-a uitat în ea, iar acolo apa era departe-departe. S-a uitat mai atent şi din adânc tot o vulpe se uita la ea. La început n-a ghicit cine ar fi. A dat din cap, şi cealaltă a dat, a scos limba, şi cealaltă a scos limba.

— Ei, ia stai, asta sunt chiar eu! Nu degeaba se spune că „dacă te uiţi în apă, îţi vezi chipul".

Ce-ar fi să-l prostesc pe leu? El nu ştie asta. îl prind eu în cursă!

De la fântână, vulpea s-a dus direct la leu. A înveselit-o gândul şi a prins viteză. Era spre seară. Când a început să se apropie de palatul regelui, leul a răcnit fioros:

— Ce, râdeţi de mine, vreţi să mă faceţi să mor de foame? Mi-a fost milă de voi, nu v-am mai sfâşiat fără rost, iar voi v-aţi luat nasul la purtare!

Vulpea s-a înclinat adânc şi a zis:

— Măria ta, nu eu sunt vinovată şi nici fiarele n-au nicio vină. Aveţi puţină răbdare şi vă voi spune de ce am întârziat:

Fiarele ne-au trimis pe toţi trei, doi iepuri şi cu mine, încă de dimineaţă. Am mers la Măria ta repejor, dar ne-a tăiat calea o fiară care semăna cu Măria ta, şi ne-a întrebat: „Unde mergeţi?" Eu îi spun: „Mergem la rege, suntem trimişi să ne mănânce." Iar fiara aceea a strigat la noi: „Ce fel de rege poate fi acolo? Eu sunt împărat, toţi trebuie să mi se supună mie. Nu vă las, sunteţi ai mei". Iar eu am început să-l rog: „Cum se poate? El ne aşteaptă, azi e ziua lui onomastică, nu poate fi lăsat flămând. Se va înfuria şi ne va omorî pe toţi."

El a răspuns:

„Ce treabă am eu că e ziua lui? Dacă vreau, îl mănânc". L-am rugat să mă lase să plec şi abia mi- a dat drumul.

Leul se înfurie, uită că era flămând şi întrebă fioros:

— Unde se află fiara aceea?

— Ea se află într-un palat de piatră.

Leul a sărit şi a scos un răcnet că şi luna s-a speriat. S-a auzit cum în celălalt capăt al pădurii un alt leu a răcnit. Vulpea spuse:

— Măria ta, auzi cum răcneşte? Prin asta te provoacă la luptă!

Leul se înfurie şi mai mult.

— Cum îndrăzneşte? îl rup în bucăţi! Este pădurea mea. Să mergem mai repede acolo, să-mi arăţi unde locuieşte.

Vulpea îl conduse până la acea fântână. Când se apropie de fântână, leul o întrebă:

— Unde e? Arată-mi-l! Vulpea spuse:

— Iată, se află aici, în palatul ăsta de piatră. Mi-e frică să mă apropii, căci mă va mânca. Uită-te singur.

Leul s-a apropiat, s-a uitat în fântână, şi acolo un alt leu se uita la el. El a rânjit şi leul din fântână a rânjit. Atunci leul a răcnit tare şi a sărit în fântână. Acum nu mai

putea să iasă din ea, căci pereţii erau drepţi, departe unul de altul, şi nu se putea agăţa de nimic. Leul s-a bălăcit acolo până s-a înecat.

Vulpea a aşteptat până când leul s-a înecat, apoi a fugit în lume.

Ivan şi grăsimea de iepure

poveste ucraineană

Lăudărosul se ruşinează de adevăr.

Odată Ivan s-a tocmit ca vizitiu la un boier. într-o zi au pornit ei, cu trăsură, la un drum lung. Mergeau şi tăceau amândoi. Dar tăcerea-i plictisitoare. Boierul simţea nevoia să mai stea de vorbă cu cineva. în acel moment, de lângă ei, zbughi un iepure. Boierul, văzându-l, începu să vorbească despre iepuri.

— Să vezi, Ivane, iepuri la mine. în crescătoria mea din pădure, mari de tot, nu ca prizăritul ăsta. I-am adus din străinătate. Odată m-am dus la vânătoare, am luat şi vreo zece oameni. Ei au gonit iepurii spre mine, iar eu numai poc! poc! Am ucis atunci vreo treizeci de bucăţi. Unul dintre ei era mare cât un berbec. Când l-am jupuit de piele, avea vreo douăzeci de kilograme de grăsime. Aşa iepuri am eu.

Ivan îl ascultă ce-l ascultă, apoi spuse:

— Hii! căluţilor, mai avem puţin şi-o să trecem peste podul care se rupe când trec mincinoşii peste el.

Boierul, auzindu-l, îi grăi:

— Ai auzit, Ivane? asemenea soi de iepuri am eu. E adevărat că nu au chiar douăzeci de kilograme de grăsime, dar vreo zece tot au.

— Iepurele-i tot iepure, răspunse Ivan.

Mai merseră ei o bucată de drum, şi boierul îl întrebă pe Ivan:

— Mai este mult până la podul acela despre care vorbeai?

— îndată, boierule, răspunse Ivan.

— Să ştii, Ivane, continuă boierul, că iepurele acela nu avea nici zece kilograme de grăsime, poate să fi avut vreo trei-patru, nu mai mult.

— Pentru mine e totuna, poate să fie şi aşa, zise Ivan. După ce mai străbătură încă o bucată de drum, boierul, care se zvârcolea şi nu-şi putea găsi astâmpăr, întrebă din nou pe Ivan:

— Mai e mult. Ivane, până la pod?

— Acum, acum, coborâm în vale şi gata.

— Hm, făcu boierul, ştii, Ivane, că iepurele acela despre care îţi povesteam n-avea deloc grăsime, doar tu ştii că niciun iepure n-are grăsime.

— E adevărat, iepurele-i tot iepure, răspunse Ivan.

Când trăsura ajunse în vale, boierul îl întrebă iar pe Ivan:

— Dar unde-i podul cu pricina?

— S-a topit, boierule, răspunse Ivan. întocmai cum s-a topit şi grăsimea iepurelui despre care mi-aţi povestit.

Bâlină despre Ilia Muromeţ

poveste rusească

Trăia odată, pe lângă cetatea Muromului, un ţăran, pe nume Ivan Timofeevici, cu nevasta lui Efrosinia Iakovlevna. Ajunseseră aproape la vârsta bătrâneţii, dar nu aveau niciun copil.

Deseori, bătrânii vărsau lacrimi amare la gândul că mâine-poimâine vor fi moşnegi fără putere şi n-o să aibă cine să-i îngrijească, să-i hrănească, să le dea o ulcea cu apă. Dar iată că până la urmă fură dăruiţi cu un fecior, pe care-l botezară Ilia. Erau tare mulţumiţi şi bucuria lor nu mai avea margini.

Trecu un an, trecură doi, şi băiatul creştea văzând cu ochii. Curând însă bucuria părinţilor se duse pe apa sâmbetei. Venise vremea ca feciorul lor să umble în picioare, dar el nu dădea niciun semn, stătea de lemn. Picioarele lui erau moi ca vrejurile. Cu mâinile putea face orice, dar picioarele nici să le mişte nu era în stare.

Când a împlinit trei ani, cu nimic nu era mai bine. Picioarele erau tot ca vrejurile, nu le putea mişca defel.

Bătrânii lui părinţi plângeau şi se căinau şi mai amarnic decât înainte: norocul de-a avea un copil le surâsese, dar, iaca, are beteşug, nu-i bun de nimic şi o să fie nevoie să-l îngrijească şi să-l hrănească tot ei pe el mereu.

Şi a trăit Ilia multă vreme în starea asta, ca de lemn, fără să se clintească. Oricât s-ar fi căznit, nu izbutea în niciun chip să-şi mişte picioarele. împlinise de-acum treizeci de ani.

într-o bună zi, tatăl lui, Ivan Timofeevici, se gândi să meargă să scoată buturugile, cioturile şi rădăcinile de pe o pârloagă de pământ, s-o poată pe urmă ara şi semăna cu grâu. Bătrânii plecară, iar pe Ilia îl lăsară singur acasă, căci era deprins să stea singur şi să păzească gospodăria.

Era o zi cu arşiţă. Soarele dogora necruţător. De atâta căldură pe Ilia îl trecuseră toate apele, asuda necontenit. Deodată simţi că cineva se apropie de fereastră şi bate în geam. Cum necum Ilia se târî, deschise fereastra şi văzu că erau doi drumeţi tare bătrâni.

Se uită îndelung la ei şi-i întrebă:

— Care vă e dorinţa, cinstiţi drumeţi pribegi?

— Milostiveşte-te, Ilia, ziseră ei, şi dă-ne să bem nişte bere rece, de hamei, că tare suntem însetaţi. Noi ştim că aveţi în beci bere rece, de hamei. Cată să ne aduci o cofa de o vadră şi jumătate, plină.

— Bucuros v-aş aduce bere rece din beci, dar eu nu mă pot mişca, mi-s picioarele betege.

— Sfârşeşte, Ilia, cu minciunile! răspunseră străinii. Mai întâi încearcă şi pe urmă să vorbeşti.

Atunci Ilia mişcă dintr-un picior şi văzu că se mişcă. Mişcă şi pe celălalt la fel! Sări de pe laviţă,
înhăţă o cofă de o vadră şi jumătate şi o luă la fugă de parcă înainte nu făcuse alta decât să coboare toată ziua-bună-ziua în beciul adânc al casei. Slobozi bere din butoiaş până umplu cofa, o aduse bătrânilor şi rosti:

— Luaţi, drumeţilor, şi beţi sănătoşi! Tare bucuros mai sânt că m-aţi învăţat să merg.

— întâi bea tu, Ilia, răspunseră ei.

Ilia Muromeţ nu se împotrivi, luă cofa de o vadră şi jumătate, o duse la gură şi o goli pe nerăsuflate.

— Ia să ne spui acum, voinice isteţ, Ilia Muromeţ, cât de puternic te simţi?

— Mă simt tare puternic, răspunse Ilia. Am destulă putere.

Bătrânii se sfătuiră între ei, apoi grăiră:

— Nu, n-ai destulă. E încă mică puterea ta. Dă fuga, băiete, şi mai adu o cofa!

Ilia înhăţă cofa de o vadră şi jumătate şi alergă degrabă în beci. O umplu şi o aduse drumeţilor, îmbiindu-i să bea.

— întâi să bei tu, voinice!

Ilia Muromeţ nu se împotrivi, luă cofa, o duse la gură şi o bău dintr-o răsuflare.

— Ia spune, Ilia, viteaz cutezător, multă putere simţi în tine?

— Ehei, simt că am tare multă putere! răspunse el drumeţilor.

— Dar cum ai putea să-ţi masori puterea asta?
— Păi, dacă din cer până-n pământ ar fi înfipt un stâlp, şi de stâlpul ăsta ar atârna un brâu, m-aş prinde de el şi aş răsturna întreg pământul rusesc.
Drumeţii se sfătuiră iarăşi, apoi cuvântară:
— Nu, nu! I-am dat prea multă putere. N-ar strica dacă i-am mai scădea puţin din ea. Ilia! Dă fuga în beci şi mai adu o cofă cu bere!
Ilia nu zise nimic, alergă de îndată în beci după bere. Când reveni aducând cofa plină, bătrânii drumeţi îi ziseră:
— Hei, Ilia Muromeţ, mai întâi să bei tu!
Nici acum Ilia nu se împotrivi şi bău singur toată cofa. După ce o bău, drumeţii începură iarăşi să-l iscodească:
— Acum să ne spui, voinice, cât de multă putere simţi în tine?
— Simt că puterea mea dinainte a scăzut la jumătate.
Drumeţii cugetară, apoi chibzuiră între ei şi rostiră:
— Ţi-e de-ajuns, Ilia, puterea care-o ai!
Nu-l mai trimiseră după băutură, ci îi vorbiră astfel:
— Ascultă, voinice isteţ, Ilia Muromeţ! Ţi-am dat picioare, ţi-am dat putere de uriaş, de-acum nimic nu te mai opreşte să pleci în lume, să colinzi întreg pământul rusesc. Dar ia aminte: să nu năpăstuieşti pe cei far' de apărare, şi să fii necruţător cu hoţii şi tâlharii. Bagă de seamă, nu cumva să te lupţi cu neamul lui Mikula, căci pământul e mama lor şi-i iubeşte. La fel, să nu te lupţi cu viteazul Sviatogor, fiindcă mama lui, pământul, deşi abia îl mai poartă, îl iubeşte şi-l păzeşte. Acum, Ilia Muromeţ, îţi mai trebuie un cal năzdrăvan. Dar asemenea cal trebuie să-ţi cauţi singur, căci caii de rând nu sânt în stare să te poarte.
— Da' unde o să găsesc eu un cal care să mă poată duce? întrebă Ilia Muromeţ.
— O să-ţi spunem noi unde. într-o bună zi, pe lângă casa voastră o să treacă un om cu un mânz răpănos, numai oasele şi pielea de el. îl duce să-l omoare. Ai grijă să nu-l scapi din vedere: când îl vei zări, cere-i să-ţi dea ţie mânzul. Tu să-l duci în grajd şi să-l hrăneşti cu grăunţe de grâu, iar în fiece dimineaţă să-i dai drumul la iarbă înrourată. Când va împlini trei ani, scoate-l în câmp şi învaţă-l călări tul, să sară peste şanţuri şi peste garduri.
Ilia Muromeţ ascultă totul cu luare-aminte, vrând să nu-i scape niciun cuvânt.
— Aşa! ziseră drumeţii. Ce-am ştiut aia ţi-am spus. Nu uita: să nu-i năpăstuieşti pe cei bătuţi de soartă, iar hoţii şi tâlharii să nu-ţi scape. Şi mai ia aminte: ţie nu ţi-e ursit să fii ucis, o să mori de moarte bună!
Ilia Muromeţ le mulţumi, îi pofti să prânzească, dar ei nu primiră şi îşi văzură de drum.
Rămas singur, dori să meargă să vadă ce fac bătrânii lui, să le ajute la treabă. Când ajunse îi găsi pe toţi dormind, obosiţi după munca istovitoare. Vrând să-şi încerce puterile, se apucă să taie o buturugă. Izbi o dată, şi toporul intră cu muchie cu tot. Puterea lui era uriaşă. Ilia Muromeţ tăie astfel multe buturugi; după care îşi înfipse toporul într-una din ele. Luă apoi toate topoarele şi le înfipse în buturugi, iar el se ascunse după un copac. Când bătrânii şi ajutoarele lor se întoarseră, după odihnă, la lucru, vrură să smulgă topoarele, dar oricât se căzniră nu le putură scoate.
Văzând Ilia că nu se descurcă nicicum, ieşi din ascunziş şi se apropie de părinţii lui. Aceştia nu- şi puteau crede ochilor: îl ştiau pe Muromeţ schilod, iar acum îl vedeau zdravăn.
Ilia scoase topoarele şi se apucă să lucreze alături de ceilalţi. Părintele său îl privea cum munceşte şi bucuria lui nu cunoştea margini.
Sfârşiră treaba şi se întoarseră acasă.
După aceea, zi de zi, Ilia Muromeţ stătea de veghe să vadă când va trece ţăranul cu mânzul cel răpănos. Şi iată că într-o bună zi îl zări venind. Dădu fuga la poartă şi întrebă:

— Hei, omule, unde duci mânzuleţul?

— E prăpădit rău, din născare. Trebuie să-i fac de petrecanie, îi răspunse ţăranul.

Atunci Ilia începu să-l roage, să-l înduplece să-i dea lui mânzul, să nu-l omoare.

— Dar ce-o să faci cu el? întrebă ţăranul. Căci nu poate fi de vreun folos nici unui om de rând, darămite ţie, coşcogea voinicul!

Dar Ilia Muromeţ o ţinea una şi bună:

— Vinde-mi, rogu-te, mânzuleţul!

Ţăranul se învoi şi îi lăsă mânzul fără nicio plată.

Ilia Muromeţ îl duse în grajd şi începu să-l hrănească şi să-l adape după cum îl sfătuiseră drumeţii.

Curând roadele trudei sale prinseră a se vedea: mânzul cel pricăjit creştea văzând cu ochii. Când împlini vârsta de trei ani, se făcuse un armăsar puternic, de toată frumuseţea. Voinicul îl scoase în câmpul larg să-l deprindă călăria, să-l înveţe să galopeze, să sară peste şanţuri şi peste movile înalte. Şi încântarea voinicului nu cunoştea margini văzând cât de grozav era armăsarul lui.

Pe urmă purcese a-şi căuta platoşă, tolbă de săgeţi, un arc fără cusur şi paloş de oţel. Găsi de toate după puterea şi măsura lui. Când totul fu gata, se înfăţişă dinaintea părinţilor săi şi cu glas duios şi plin de smerenie le zise:

— Scumpul meu tată, Ivan Timofeevici, scumpa mea măicuţă, Efrosinia Iakovlevna! Demult m- a apucat dorul să plec în lumea largă. Binecuvântaţi-mă că eu mă duc.

— încotro vrei să pleci, dragul tatei, îl întrebă părintele său.

— în cetatea de scaun a Kievului, să slujesc marelui cneaz Vladimir, cel mândru ca un soare.

Mare fu mâhnirea celor doi bătrâni.

— Vai, dragul nostru fecior! rostiră ei lăcrimând. Credeam că te-am crescut pentru bucuria noastră, pentru alinarea bătrâneţilor noastre. Dar dacă asta ţi-e voia, du-te la cneazul Vladimir.
Acum ascultă sfatul nostru: să fii sprijin celor slabi şi tară apărare, să nu-i cruţi pe hoţi şi pe tâlhari.

Ilia Muromeţ îşi puse platoşa de cavaler viteaz, coiful cu pene şi îşi prinse paloşul la cingătoare. Apoi puse şaua pe armăsar şi plecă.

Merse ce merse şi ajunse la cetatea Cemigovului. Deodată se opri locului. Privea şi nu-şi putea crede ochilor: de jur împrejurul cetăţii – oştime câtă frunză, câtă iarbă! Asupra Cernigovului năvăliseră păgâneşte trei prinţi, şi oastea fiecăruia număra ca la trei mii de oameni.

Ilia Muromeţ privea la cetatea asediată şi înfometată de ei şi îl cuprinse mila de locuitorii Cernigovului. Strânse şaua cât putu de tare, scoase paloşul de oţel şi se năpusti ca un vifor asupra liftelor duşmane. începu să lovească şi păgânii cădeau în faţa lui ca iarba sub coasă. Când vrăjmaşii văzură că nu se pot măsura cu el, o luară la sănătoasa care încotro.

Din cetate, locuitorii Cemigovului priveau plini de speranţă la viteazul care le venise în ajutor. Dar Ilia sfârşise lupta, nu mai avea cu cine se bate. Aruncându-şi ochii roată, zări mai într-o parte trei corturi albe. Dinaintea lor, cei trei prinţi morţi de spaimă se făcuseră la obraz mai dihai ca varul de albi şi tremurau ca frunza plopului de munte. Când ajunse lângă ei, căzură în genunchi, cerând îndurare. Ilia Muromeţ îi mustră cu asprime:

— De ce năpăstuiţi oamenii! De-aţi fi mai vârstnici v-aş reteza capetele astea fără minte. Dar sunteţi încă nişte copii. întoarceţi-vă degrabă acasă şi spuneţi părinţilor voştri că Rusia are bărbaţi care s-o apere de duşmani!

Apoi îi puse să jure că n-o să le mai calce piciorul pe pământul rusesc. Cei trei prinţi, bucuroşi că scăpaseră cu viaţă, încălecară şi o luară degrabă la galop pe urmele războinicilor lor.

Locuitorii Cernigovului fură martori la toate astea, privind de pe zidurile cetăţii. Pricepură că de acum sânt liberi şi nu-i mai paşte nicio primejdie. Deschiseră larg porţile şi aduseră viteazului cheile oraşului, pe o tipsie da aur. Apoi drept răsplată îl copleşiră cu daruri felurite şi bogate. Dar Ilia Muromeţ nu era lacom după comori şi nu se învoi să primească nimic.

Bărbaţii Cernigovului îl poftiră cu cinste să fie oaspetele oraşului, să stea de vorbă. Dar Ilia Muromeţ nu primi nici de data asta, căci sufletul lui tânjea după lărgime şi voinicie.

Atunci cernigovenii îl întrebară:

— încotro voieşti s-o apuci, voinice cavaler?

— Merg în cetatea de scaun a Kievului, la marele cneaz Vladimir, cel mândru ca soarele, fu răspunsul lui Muromeţ.

— Ia seama, să nu mergi cumva pe drumul cel drept, îl sfatuiră ei.

— Da' de ce nu se poate merge pe drumul cel drept? întrebă curios voinicul.

— Fiindcă, demult, pe-acolo s-a cuibărit Solovei Tâlharul, care nu ucide cu puterea trupului ori cu paloşul, ci cu glasul lui urieşesc. Când urlă precum fiarele cele sălbatice ori şuieră precum balaurii, toţi oamenii cad răpuşi la pământ.

Ilia Muromeţ îşi luă rămas bun de la locuitorii Cernigovului şi porni pe drumul cel drept, fără a lua aminte la sfatul lor.

Merge el, merge şi se tot uită să vadă cam pe unde ar fi culcuşul lui Solovei Tâlharul. Deodată zări în depărtare doisprezece stejari înalţi, cu vârfurile îngemănate într-unul singur. Rădăcinile lor erau ferecate cu lanţuri groase de fier. De-abia străbătuse cale de câteva poşte, când, ca din senin, răsună viers nemaiauzit de privighetoare[40], urlet de fiară prădalnică şi pe deasupra lor şuier ascuţit de balaur. Şi viersul de privighetoare, urletul de fiară şi şuierul de balaur făcură armăsarul lui Ilia Muromeţ să se poticnească, îngenunchind pe picioarele dinainte.

Atunci viteazul rosti către calul său:

— Hei, armăsar focos, ce-i cu tine? Oare n-ai mai trecut prin codri întunecoşi? N-ai mai auzit urlet de fiară? N-ai mai auzit şuier de balaur? N-ai mai ascultat viers de privighetoare?

Ruşinat, calul se ridică în picioare. Ilia Muromeţ îşi scoase arcul de pe umăr, întinse coarda şi slobozi săgeata cu vârf de oţel spre Solovei Tâlharul. Săgeata zbârnâi şi se înfige chiar în ochiul drept al dihaniei. Solovei Tâlharul căzu din cuibul său ca un snop de ovăz.

Ilia Muromeţ se apropie de el, îl înhăţă de chică, îl legă la oblâncul şeii şi porni mai departe.

Drumul lui trecea pe lângă moşiile şi casele lui Solovei Tâlharul, unde trăiau fetele lui cu bărbaţii lor. Ieşiră cu toţii în pridvor să vadă cine trece.

— Priviţi, surioare! zise fata cea mare. Tatăl nostru vine călare, ducând un voinic legat la oblânc.

Se uită şi fata cea mică şi îndată izbucni în lacrimi.

— Vai, surioarelor, nu-i adevărat! Călăreţul e un voinic, iar tatăl nostru e legat de oblânc.

Fetele se puseră pe jelit. Bărbaţii coborâră din pridvor, îşi luară armele şi dădură fuga să vină în
ajutorul socrului.

Când îşi văzu ginerii, Solovei Tâlharul strigă:

— Vă mulţumesc, gineri dragi, că vreţi să mă ajutaţi! Dar mai bine cătaţi-vă de treabă şi nu-l mâniaţi pe voinic, că nu sunteţi în stare să-l biruiţi. Mai bine poftiţi-l în casă, ospătaţi-l cu bucate alese, cinstiţi-l cu vin de soi şi iscodiţi-l, poate se înduplecă şi în schimbul galbenilor mă lasă slobod.

Auzindu-i vorbele, Ilia Muromeţ cugetă: „Vrea să mă ademenească”. Nu se învoi să primească nimic, întoarse calul spre stânga şi luă drumul Kievului.

40 solovei înseamnă în limba rusă privighetoare

Când ajunse îşi făcu intrarea în palaturile cu ziduri albe. Cneazul Vladimir, cel mândru ca un soare, şi Doamna lui încinseseră ospăţ cu boierii şi vitejii cetăţii.

Ilia Muromeţ făcu marelui cneaz închinăciune plină de smerenie. Atunci Doamna rosti:

— Bag de seamă că mai avem un oaspete.

Se întoarseră cu toţii şi îl zăriră pe viteazul cel puternic.

— Cine eşti tu, om bun? întrebă cneazul Vladimir. De unde vii şi încotro ţi-e drumul?

Ilia Muromeţ răspunse:

— Sunt din ţinutul Muromului, şi am venit în cetatea de scaun a Kievului la marele cneaz Vladimir, cel mândru ca soarele.

— Dar pe unde ai venit? Lungă ţi-a fost călătoria?

— Utrenia am ascultat-o în satul meu, iar liturghia la Kiev, fu răspunsul voinicului.

— Şi pe ce drum ai mers?

— Pe drumul cel drept.

Auzind acestea, toţi vitejii glăsuiră către cneaz:

— Să nu-l crezi, măria ta! Minte de îngheaţă apele. Oare poate cineva trece pe drumul ăsta? Căci toată lumea ştie că de treizeci de ani pe-acolo s-a cuibărit Solovei Tâlharul, şi de el nu scapă nimeni, nici călare, nici pe jos, nici fiară sălbatică, nici pasăre în zbor. Cum de-a putut trece de Solovei Tâlharul?

Marele cneaz cuvântă iarăşi:

— Ehei, nu te pot crede, voinice! De treizeci de ani pe drumul ăsta s-a cuibărit Solovei Tâlharul şi de el nu poate scăpa nimeni, nici călare, nici pe jos. Se vede cât de colo că minţi de îngheaţă apele!

Fără să mai lungească vorba, Ilia Muromeţ spuse numai atât:

— Dar nu pofteşte măria ta să-l vadă pe Solovei Tâlharul? Căci l-am adus aici, la curte, atârnă legat de şaua armăsarului meu.

Când auziră aşa ceva, toţi vitejii şi boierii se înspăimântară peste măsură. Dar tot nu le venea să creadă că Viteazul acesta a fost în stare să-i vină de hac tâlharului.

Cneazul Vladimir îl întrebă iarăşi pe voinic:

— Ia spune, viteazule, care ţi-e numele?

— Pe mine mă cheamă Ilia Muromeţ.

— Am putea să-l vedem şi noi pe Solovei Tâlharul?

— Cum porunceşte măria ta! se învoi Ilia Muromeţ şi îi conduse pe toţi în ograda largă a palatului, unde păştea armăsarul său focos.

Viteazul ieşi afară cu întreg alaiul de oşteni, desfăcu desaga de la oblânc şi-l scoase de chică pe Sol ovei Tâlharul. întregul alai amuţi cuprins de spaimă şi de mirare.

Şi zise atunci cneazul Vladimir:

— Hei, Solovei Tâlharul, hoţomane! Ia fluieră ca privighetoarea să te-auzim şi noi!

Dar Solovei Tâlharul rosti:

— Ţie nu-ţi slujesc, cneaz Vladimir. Stăpânul meu este viteazul Muromeţ şi de nimeni altul eu n- ascult!

Cneazul se întoarse către Ilia Muromeţ şi-i zise:

— Hai, voinice, porunceşte ăstui tâlhar să fluiere ca privighetoarea s-auzim şi să ne minunăm cu toţii, şi eu, şi soaţa mea, şi vitejii mei cavaleri şi războinici.

Ilia Muromeţ dădu poruncă lui Solovei Tâlharul să fluiere ca privighetoarea, să urle ca fiarele sălbatice, să şuiere ca balaurii, dar numai cu jumătate din tărie. Apoi apucă pe cneaz şi pe Doamna lui de mâini.

Solovei Tâlharul îşi umflă foalele şi fluieră, dar nu pe jumătate, ci cât putu de tare. Din pricina acestui fluier de privighetoare, toţi fură trântiţi la pământ, iar cupolele

aurite ale palatelor albe se rostogoliră în jos. Şi de nu i-ar fi ţinut Ilia bine de mâini, cneazul şi Doamna lui ar fi avut aceeaşi soartă. Mânios, marele cneaz Vladimir strigă:

— Hei, Ilia Muromeţ, potoleşte lighioana asta! S-a întrecut cu gluma.

Voinicul îl înhăţă pe Solovei Tâlharul şi-l azvârli cu braţul său puternic până aproape de nori. Căzând pe lespezile albe din curtea palatului, dihania îşi dădu duhul.

Ilia Muromeţ porunci apoi să se aprindă focul şi Solovei Tâlharul să fie ars, iar cenuşa lui împrăştiată în cele patru vânturi.

Pe urmă intrară cu toţii în sala ospeţelor şi se aşezară la mesele lungi, încărcate cu tot felul de bunătăţi.

Ilia Muromeţ se aşeză pe un colţ de laviţă. Vrând să-şi facă loc, împinse uşurel cu umărul şi toţi mesenii de pe laviţă se treziră pe duşumea, iar voinicul ajunse la mijlocul mesei. Şi iarăşi văzură cât de mare îi era puterea şi nimeni nu crâcni şi nu spuse nicio vorbă de împotrivire.

Ameţiţi de băutură, vitejii şi curtenii începură să se laude care mai de care, fiecare cu ce putea. Nici asta nu fu pe placul viteazului. Şi cugetă el că ar fi mai bine să plece în lumea albă. îşi zise că n-ar fi rău să meargă să-l caute şi să-l întâlnească pe vestitul viteaz Sviatogor.

Ilia îşi luă rămas bun de la cneazul Vladimir şi de la vitejii lui, apoi plecă în lumea largă pe urmele lui Sviatogor viteazul.

Merse el cale lungă, şi mergând cerceta locurile pentru a-l găsi pe Sviatogor. Şi iată că după un timp zări un armăsar murg neobişnuit de mare care păştea pe o pajişte. Când veni mai aproape văzu un voinic dormind. Era Sviatogor viteazul. Ilia sări jos de pe cal, se apropie de Sviatogor şi se opri la capul lui. Pe lângă el Ilia părea ca un copilaş.

Viteazul dormea somn adânc. Ilia n-avu răbdare să aştepte până se trezeşte şi-l lovi uşurel. Voinicul deschise ochii şi zise:

— Oare cine azvârle cu pietricele în mine?

Ilia se dădu şi mai aproape şi rosti:

— Sunt Ilia Muromeţ din ţinutul Muromului. Am venit să te văd şi să-ţi vorbesc. Neputând aştepta, te-am trezit din somn.

— Da' ce treabă ai cu mine? întrebă Sviatogor viteazul.

— Auzind de puterea-ţi uriaşă, am vrut să te văd cum arăţi, răspunse Ilia.

— Poate doreşti să ne măsurăm puterile? spuse Sviatogor.

— Nu, răspunse Ilia, ştiu prea bine că nu mă pot măsura cu tine.

— Dacă-i aşa, haidem atunci să cutreierăm împreună prin munţii cei falnici.

Apoi fluieră tare şi calul i se înfăţişă dinainte. Ilia îşi chemă şi el calul, încălecară şi porniră împreună.

Ilia îi povesti întâmplările sale în cetatea de scaun a Kievului şi Sviatogor asculta cu atenţie. Pe urmă Ilia Muromeţ vorbi către Sviatogor:

— Am străbătut pământul rusesc în lung şi-n lat, dar nu ţi-am dat de urmă. Spune-mi de ce nu te- am aflat nicăieri?

— Fiindcă, răspunse Sviatogor, n-am mai călcat pământul Rusiei de când am coborât întâi aşi dată din munţii înalţi. Am băgat de seamă că pământul se încovoia sub povara mea, iar oamenii se fereau din drumul meu de parcă eram o lighioană sălbatică. Nu pricepeam din care pricină se fereau de mine. Şi cum mergeam aşa, îmi zic: „Ehei, multă putere mai am în mine. Dacă ar fi undeva un stâlp şi de el agăţat un brâu, aş apuca acel brâu şi aş răsturna întreg pământul acesta!” Nici n-am apucat să sfârşesc bine acest gând, când bag de seamă că armăsarul meu se oprise locului. Mă uit şi zăresc dinaintea mea o desagă mică. Cobor de pe cal vrând să ridic acea desagă. O apuc cu mâna dreaptă, trag, dar ea nu se clinteşte. Apuc cu stânga, trag, dar nimic! Am apucat cu amândouă mâinile, am tras şi m-am afundat în pământ până la genunchi. Atunci am priceput că maica mea, pământul, nu-mi poate ţine povara. De-asta nu mai cutreier câmpia, ci hoinăresc doar prin munţi.

Şi au pornit Ilia cu Sviatogor să colinde prin munţi. Merseră ei, merseră până

când, într-o zi, zăriră în vârful unui munte un sicriu uriaş. Când se apropiară de el, Sviatogor zise:

— Hei, Ilia Murometţ, ia măsoară coşciugul ăsta. Poate-i făcut pentru tine?

Ilia Murometţ se întinse în sicriu şi părea în el ca o musculiţă. Atunci Sviatogor zise:

— Nu, Ilia. Pesemne nu pentru tine a fost croit coşciugul ăsta.

Sviatogor descălecă şi se duse să încerce şi el sicriul. Se întinse în sicriu şi văzu că-i venea ca turnat, parcă fusese făcut pe măsura lui. Sviatogor vru să se ridice şi să iasă din sicriu, dar, aşa dintr- o dată, simţi că-l părăsesc puterile. Atunci îl strigă pe Ilia Murometţ:

— Hei, Ilia Murometţ, frate mai mic şi isteţ, ajută-mă să ies din coşciug. Simt că m-au lăsat puterile.

Ilia Muronjeţ sări degrabă, dar când să-l ridice pe Sviatogor viteazul, capacul sicriului se trânti cu putere. Ilia prinse capacul şi vru să-l dea la o parte cu puterea lui cea mare. Dar oricât se căzni, capacul nu se clintea din loc. De ciudă, voinicul luă paloşul, vrând să sfarme sicriul în bucăţi. Lovi cu sete, dar numaidecât apăru un cerc de fier, care cuprinse sicriul de jur împrejur. Lovi a doua oară, dar apăru al doilea cerc de fier. Şi de câte ori izbi cu paloşul, tot atâtea cercuri de fier apărură. Din sicriu se auzi glasul stins al lui Sviatogor:

— Rămâi cu bine, Ilia Murometţ! Se vede că aşa ne-a fost scris să colindăm pentru cea din urmă oară munţii cei semeţi.

Ilia pricepu că nu poate veni cu niciun chip în ajutorul fratelui mai mare şi îl cuprinse jalea după Sviatogor. Şi auzi cum Sviatogor scoase un oftat firav, după care aşternu tăcerea.

Ânlăcrimat, Ilia Murometţ părăsi munţii cei semeţi şi se îndreptă spre cetatea de scaun a Kievului. Nu trecuseră multe zile de când sosise în oraş, şi iată că într-o zi se anunţă un sol cu un răvaş, pe care îl înmână cneazului Vladimir. Cneazul presimţi că solia asta nu-i aduce nimic bun. Rupse pecetea şi începu să citească. în răvaş scria: „Batu-han vine cu oştile sale cele mari, cu toată Hoarda de Aur şi îl însoţeşte Idol-Spurcat, cel mai mare viteaz”.

Vitejilor aflaţi la ospăţul cneazului le pieri pe loc toată ameţeala. Nu ştiau ce să zică, ce să facă. Vor fi oare în stare să întâmpine uriaşa oştire a vrăjmaşului?

— Hei, voinicilor puternici! Sunteţi fricoşi ca nişte iepuri! rosti către ei Ilia Murometţ. Sunteţi buni numai de chefuri şi ospeţe, dar cum se abat peste ţară hoardele neprietenilor tremuraţi ca varga. Haideţi cu mine să dăm piept cu puhoaiele tătărăşti.

Vitejii cavaleri ai cneazului erau grozav de speriaţi, dar nu aveau ce face: de voie, de nevoie porniră după Ilia Murometţ. Merseră ei, merseră până ajunseră la hotarul ţării. Hotarul era păzit de străjeri. Mai-marele lor era Samson Samsonovici, ajutorul lui – Dobrânea Nikitici, iar al treilea – Alioşa Popovici.

Ilia Murometţ se apropie de cortul alb unde-i găsi pe cei trei străjeri. Viteazul Samson, văzându-l pe Ilia, îi spuse bun venit, cu plecăciune.

— Să trăieşti, Ilia Murometţ! Câtă vreme s-a scurs de când nu ne-am mai văzut! Dar ce vânt te aduce pe meleagurile astea?

Ilia Murometţ răspunse:

— Hei, străjerilor, da' voi n-aţi auzit nimic de oştirea străină ce stă să se abată asupra cneazului nostru Vladimir?

La auzul acestor vorbe, cei trei străjeri voinici se înspăimântară peste măsură.

Ilia Murometţ vorbi mai departe:

— Da' bine, Samson Samsonovici, n-aţi văzut şi n-aţi simţit când a trecut pe lângă voi solul ducând răvaşul în cetatea de scaun a Kievului?

— Iertare, Ilia Murometţ! Pesemne că ne-a furat somnul şi astfel a trecut hotarul solul păgânilor.

— Trebuie să aşteptăm aici oştirea cea mare a tătarilor, să apărăm cu toată puterea noastră pământul rusesc. Mânaţi pe cineva înainte să stea la pândă şi

să ne dea de ştire când se apropie vrăjmaşul.

Voinicii ţinură sfat, chibzuind pe cine să trimită la pândă. Samson Samsonovici îl numi pe Alioşa Popovici, dar Ilia Muromeţ se împotrivi zicând:

— Nu, Samson Samsonovici, nu-i bine să meargă Alioşa Popovici, n-are destulă pricepere. Trebuie să plece DobrâneaNikitici.

Dobrânea Nikitici plecă şi se aşeză la pândă în locul pe unde urmau să treacă oştile păgâne.

Aşteptară aşa o zi, aşteptară două, dar hoardele vrăjmaşe nu se arătau de nicăieri.

A treia zi, când soarele de-abia răsărise, zăriră la orizont oştirile fără număr. în urma lor se ridicau nori de praf de se întuneca lumina soarelui. Când se uită, Dobrânea Nikitici văzu că în frunte venea un viteaz puternic. Calul lui avea şaua şi frâul de aur, iar el era cât un stog de mare. Când se apropie, Dobrânea Nikitici se pierdu cu firea, neştiind ce să facă. Păgânul ridică suliţa cea lungă şi o azvârli până aproape de nori, o prinse cu mâna cealaltă, zicând:

— Pe cât de lesne arunc cu suliţa, tot aşa o să-l birui pe Dobrânea Nichitici.

Dobrânea Nikitici fu cuprins de spaimă la vederea viteazului păgân şi o luă la goană spre locul unde aşteptau Samson Samsonovici cu Ilia Muromeţ.

— Iartă-mă, Samson Samsonovici, că n-am adus niciun cap de păgân. în fruntea lor călăreşte un voinic ce aruncă suliţa până la nori şi zice întruna: „Pe cât de lesne arunc cu suliţa, tot aşa o să-l birui pe Dobrânea Nikitici”. Şi astfel m-am întors la voi cu mâinile goale.

Ilia Muromeţ se sfătui iarăşi cu vitejii: pe cine să trimită în întâmpinarea năvălitorului. Se gândiră, chibzuiră, dar pe oricine alegeau, Ilia Muromeţ se împotrivea. îl numiră din nou pe Alioşa Popovici, însă Ilia nici de data asta nu se învoi.

— Nu putem să-l trimitem pe Alioşa Popovici, căci îi vor lua ochii podoabele de aur ale calului şi atunci vrăjmaşii îl vor doborî şi-l vor trimite pe lumea cealaltă.

Se mai sfătuiră, se mai tocmiră şi cineva zise că ar fi bine să plece Samson Samsonovici. Dar şi acum Ilia Muromeţ se puse împotrivă:

— Nu, Samson Samsonovici e prea bătrân. Trebuie să alegem pe altcineva.

Dar oricum o suciră, oricum o învârtiră, n-o putură scoate la cale. Atunci hotărâră să tragă la sorţi.

Traseră şi sorţii căzură asupra lui Ilia Muromeţ. Voinicul puse şaua pe cal, încălecă, îşi luă rămas bun de la ceilalţi viteji şi pomi să-l întâlnească pe vrăjmaş.

Mai avea până la viteazul cel păgân cale de o poştă, când acesta, zărindu-l, azvârli suliţa în sus şi începu să se laude:

— Pe cât de lesne arunc suliţa asta, tot aşa îl voi birui pe Ilia Muromeţ!

Ilia nu stătu mult pe gânduri, dădu pinteni calului ţi se năpusti asupra tătarului.

Lupta lor începu în zorii zilei şi se luptară aşa multă vreme. Caii obosiseră, paloşele se tociseră, dar ei se ţineau tare, nici măcar nu se clătinau.

Soarele se urcase la nămiaza, când caii se poticniră şi cei doi luptători se prăvăliră jos. Suliţele cele lungi se frânseră, se frânseră şi paloşele de oţel. Nu mai aveau cu ce să se bată. Atunci se luară la luptă dreaptă. Se luptau cu atâta îndârjire, că de sub picioarele lor se înălţau nori de praf.

Sta să asfinţească soarele când Ilia Muromeţ alunecă şi căzu pe spate. Duşmanul cel păgân sări asupra lui, îşi scoase pumnalul de la brâu, vrând să-i reteze beregata. în acea clipă, Ilia îşi aduse aminte de bătrânii drumeţi şi cugetă: „Pesemne au greşit drumeţii când au zis că nu mi-e scris să fiu răpus în luptă. Va trebui să mor de mâna spurcatului.”

Nici nu-şi sfârşi bine gândul, că numaidecât simţi în el o putere urieşească, la fel ca atunci când a băut cele trei cofe cu bere. îşi slobozi mâna din strânsoarea tătarului şi-l izbi cu sete în piept.

Tătarul zbură până aproape de nori, iar când căzu, intră în pământ până la umeri. Ilia

Muromeţ sări, smulse pumnalul de oţel al păgânului şi-i reteză capul. Apoi îl înfipse într-un cotor de suliţă şi pomi la locul de pază, unde îl aşteptau fărtaţii.

Când ajunse, toţi se minunară de isprava lui. Şi se puseră să aştepte, gândind că în curând se va ivi oştirea duşmană. Dar aşteptarea le fu zadarnică – hoardele păgânilor nu se mai arătară.

Vitejii ridicară tabăra şi porniră înapoi la cneazul Vladimir, cel mândru ca soarele. La hotar rămaseră doar străjerii.

Ilia Muromeţ aduse în dar cneazului Vladimir în cetatea de scaun a Kievului capul celui răpus.

Cneazul Vladimir chemă pe toţi vitejii să-i ospăteze şi să-i cinstească. îi cinsti pe toţi şi îi dărui cu daruri scumpe, numai pe Ilia Muromeţ, cel mai de seamă, îl dădu uitării.

Voinicul se mânie cumplit. Alergă în curtea aşternută cu lespezi albe, chemă la el gloata de cheflii a oraşului şi le zise:

— Eu, viteaz de spiţă ţărănească, n-am avut parte să iau loc la masa cneazului. Mi-a fost dat să chefuiesc la un loc cu voi!

Zicând acestea, apucă arcul său voinicesc, puse o săgeată oţelită şi o slobozi spre palatul cu turnurile aurite. Săgeata izbi în cupolele de aur de se făcură ţăndări şi se prăbuşiră la pământ. Ilia Muromeţ porunci gloatei sale să adune cioburile de aur risipite în curtea aşternută cu lespezi albe şi să cumpere cu ele cel mai straşnic vin.

Lovitura săgeţii făcu palatul lui Vladimir să se cutremure din temelii, iar musafirilor, de frică, li se făcu inima cât un purice. Cneazul Vladimir, la rândul său, se mânie cumplit pe Ilia, dar voinicul i se înfăţişă cu asemenea cuvinte:

— Măria ta, ai chibzuit cu greşeală. Pe toţi vitejii i-ai cinstit şi i-ai dăruit, numai pe Ilia Muromeţ l-ai lăsat fără de răsplată!

Cneazul Vladimir înţelese că n-a chibzuit cu socoteală, îşi scoase veşmântul de sobol, ieşi afară şi i-l dărui lui Ilia Muromeţ, zicând:

— Nu te supăra, Ilia Muromeţ, că nu te-am răsplătit. Iaca, îţi dăruiesc veşmântul meu de sobol.

Ilia Muromeţ se mânie şi mai abitir. Apucă veşmântul de sobol, trase de o mânecă, trase de a
doua şi îl rupse în bucăţele. Rupea şi striga întruna:

— Cum i-am sfâşiat pe duşmanii spurcaţi, tot aşa sfâşii şi veşmântul tău de sobol, cneazule Vladimir!

Cneazul nu mai cuteză să-i stea împotrivă. De-acum îi cunoştea puterea uriaşă.

Voinicul merse la noii săi tovarăşi, cumpără pe aurul cupolelor vin de soi şi se apucă să chefuiască alături cu gloata. Dar curând i se făcu lehamite. Puse şaua pe cal şi părăsi oraşul Kievului fără a-şi lua rămas bun nici de la viteji, nici de la cneaz. Pomi să cutreiere pământul rusesc.

îndată după plecarea lui Ilia Muromeţ asupra Kievului năvăli hanul Liftă Spurcată cu hoardele lui, alungă pe toţi vitejii, cuceri toată ţara cneazului Vladimir, iar pe cneaz îl făcu robul şi slujitorul său.

Greu îi venea marelui cneaz să îndure toate nelegiuirile hanului, dar n-avea ce face. Se gândea adesea Ia Ilia Muromeţ: „De-ar fi fost aici Ilia Muromeţ nu s-ar fi întâmplat toate nenorocirile astea, iar eu n-aş fi devenit robul Liftei Spurcate".

Şi multă vreme cneazul a fost silit să slujească hanului celui păgân, căci Ilia Muromeţ nu avea ştiinţă de cele întâmplate.

într-o zi, întâlni în calea sa un drumeţ. Drumeţul ăsta avea o căciulă de zece ocale şi un toiag de patruzeci de ocale. Când ajunse în dreptul lui, bătrânul îi dădu bineţe, zicând:

— Vai, Ilia Muromeţ, viteaz mândru şi isteţ, ce tot rătăceşti pe pământul rusesc şi nu mergi în cetatea de scaun a Kievului? Căci la Kiev s-a întâmplat nenorocire mare şi mare năpastă s-a abătut asupra lui. Hanul a năvălit cu hoardele lui, risipind toţi vitejii, a cucerit toată ţara lui Vladimir, iar pe cneaz l-a făcut sluga lui.

— Dar care ţi-e numele, moşule? întrebă Ilia Muromeţ.

— Pe mine mă cheamă Ivanişce. Căciula mi-e de zece ocale şi toiagul de patruzeci.

— Dă-mi mie toiagul tău, moşule, zise Ilia. Mă duc la Kiev să-i zic ziua bună Liftei Spurcate.

Ivanişce îi dărui toiagul din toată inima.

Ilia luă toiagul şi porni spre Kiev. Când ajunse în curtea palatului, mai întâi se întâlni cu cneazul Vladimir. Zărindu-l, cneazul sări în sus de bucurie şi-i zise:

— Demult n-ai mai dat pe la noi, Ilia Muromeţ. Priveşte ce năpastă a căzut peste noi. Pe tronul nostru stă acum Lifta cea Spurcată, iar eu sânt robul lui.

— Aşteaptă, cneze, şi nu te mânia pe mine. Până-n seară, Lifta Spurcată n-o să mai stea pe tronul tău.

Ilia Muromeţ intră în palatul de marmură albă, unde hălăduia acum Lifta Spurcată. Când ajunse în faţa lui începu să-i ceară de pomană.

— Miluieşte, luminăţia ta, pe bietul de mine cu ceva, că sânt sărac lipit pământului.

— Du-te la bucătărie, zice Lifta, acolo sânt ospătaţi cerşetorii.

Dar Ilia nu se învoi.

— Eu vreau să-mi dai de pomană aici.

Atunci hanul zise:

— Tu, moşule, ai umblat mult prin lume, nu l-ai văzut cumva pe Ilia Muromeţ?

— Cum să nu-l văd? Căci doar mă întâlnesc adesea cu el.

— Da' cum arată Ilia Muromeţ? întrebă Lifta Spurcata.

— Dacă doreşti să ştii cum arată, uită-te la mine, că suntem făcuţi după acelaşi calapod.

— Da' mănâncă mult Ilia Muromeţ?

— Mănâncă doar un colăcel şi bea doar o carafa de vin.

Hanul prinse a râde, apoi zise:

— De ce e atât de vestit Ilia Muromeţ ăsta al vostru? Că eu mănânc mult mai mult: trei colaci cât roata carului, un berbec întreg şi beau trei cofe mari de vin.

Atunci Ilia Muromeţ îi răspunse:

— Ehei, moşul meu avea o vacă şi vaca asta mânca mult şi bea mult. într-o zi s-a îndopat într- atâta că a crăpat. Ia seama să nu păţeşti şi tu asemenea tărăşenie!

Lifta Spurcată se înfurie, înhăţă paloşul său de oţel şi-l azvârli cu toată tăria spre Ilia. Ilia Muromeţ se feri, paloşul străpunse peretele şi zbură prin el afară. La rândul lui, apucă toiagul cel de patruzeci de ocale şi-l trăsni pe han drept în creştet de se aleseră ţăndările de căpăţâna lui.

Ilia ieşi afară, în curte, şi-i zise cneazului Vladimir:

— Haide, măria ta, scoate Lifta afară şi aşează-ţi domnia după rânduiala dinainte.

Cneazul Vladimir urcă iarăşi pe tronul ţării sale, continuând să domnească. Apoi dădu un ospăţ de pomină.

în vremea asta se gătea să intre în slujba cneazului un boier tânăr, pe nume Diuk Stepanovici. îşi luă rămas bun de la maica lui şi plecă la cneazul Vladimir. Cneazul îl întâmpină după datină şi-l aşeză la masă spre a benchetui alături de ceilalţi viteji. Diuk Stepanovici bea o cupă, pe următoarea o vărsa sub masă, mânca un colăcel, pe celălalt îl arunca sub masă.

Cneazul băgă de seamă şi-l întrebă:

— De ce, tinere boier, o cupă o bei, alta o verşi sub masă, un colac îl mănânci, altul îl arunci sub masă? Oare nu-ţi sânt pe plac bucatele şi băuturile noastre?

— Aşa e, măria ta, răspunse Diuk Stepanovici. Colacii tăi s-au cam învechit, iar băutura e trezită şi acră. La mama acasă, colacii se fac cu miere. De mănânci unu, mâna se întinde singură după al doilea, mănânci şi pe al doilea, al treilea îţi face cu

ochiul. Băutura, la noi, stă în butoaie atârnate cu lanţuri. Vântul îi ţine răcoare şi astfel e bună şi proaspătă. Bei o cupă, după a doua mâna singură se întinde, bei pe a doua, a treia nu-ţi dă pace până n-o goleşti şi pe ea. Pesemne că nu păstraţi băutura aşa cum se cuvine. Dar şi cuptorul tău, mărite cneaz, e tare prăpădit. La noi acasă toate sobele sânt smălţuite. Da' şi veşmintele voastre sânt cam murdare şi ponosite. Acasă la noi, în fiecare zi purtăm veşminte nou-nouţe.

La ospăţ lua parte şi un viteaz pe nume Ciurda Plenkovici. Auzind cele spuse de Diuk, se mânie cumplit şi rosti către cneazul Vladimir:

— Măria ta! încuviinţează să facem legământ că vom apărea în fiece zi la curte cu veşminte noi. Să vedem dacă-i vor ajunge lui Diuk Stepanovici straiele pentru un an întreg!

Cneazul ţinu sfat cu boierii şi dregătorii şi încuviinţă legământul. Şi se jurară cei doi boieri să poarte în fiece zi alte veşminte, iar celui ce nu-i vor ajunge pentru tot anul să i se taie capul.

Diuk Stepanovici zise că trebuie să meargă acasă să-şi aducă straiele pentru tot anul, dar Ciurda Plenkovici se împotrivi:

— Nu mă învoiesc ca Diuk Stepanovici să plece acasă. Căci poate să-şi ia straiele nu de la maică-sa, ci să facă rost din altă parte. Mai bine să scrie un răvaş mamei lui şi să-i trimită ea veşmintele încoace.

Neavând ce face, Diuk Stepanovici se aşeză la masă, luă pană şi cerneluri şi se apucă să scrie. Puse apoi răvaşul într-o desagă, şi o legă de şaua calului său Murg înţelept, căruia îi dădu în grijă:

— Aleargă, Murg înţelept şi du răvaşul mamei. Să-mi trimită cuferele pline cu veşminte pentru un an întreg.

Apoi îl scoase din oraş, arătându-i drumul spre casă.

Murg înţelept alergă iute, ca o săgeată slobozită dintr-un arc voinicesc. Curând intră în ograda cea mare a conacului părintesc.

Când zări calul singur, iar fiul ei nicăieri, mama voinicului se înspăimântă grozav. Luă desaga, căută în ea şi găsi răvaşul. Cum îl citi, ghici că feciorul ei făcuse vreo năzbâtie. Strânse degrabă toate straiele, le socoti şi văzu că ajung pentru un an întreg. Le puse în saci, sacii îi legă de şaua lui Murg înţelept, pe care-l trimise îndărăt la Diuk Stepanovici.

Murg înţelept se întoarse cu iuţeala gândului la stăpânul său. în ziua sorocită, cei doi voinici începură întrecerea. Şi aşa, un an întreg, au apărut la curte în fiecare zi cu straie noi.

în ultima zi intrară amândoi la palat cu veşmintele cele mai scumpe. Ciurda Plenkovici avea straie neasemuit de frumoase, dar ale lui Diuk Stepanovici nu aveau seamăn în lume. Pe caftan erau brodaţi un flăcău şi o fecioară. Când îşi încheia caftanul, flăcăul şi fata se îmbrăţişau, când îl deschei a, se sărutau.

Ciurda Plenkovici ceru să se ţină sfat:

— Judecaţi, voi, oameni buni, care dintre noi a pierdut şi trebuie să i se taie capul?

Se sfatuiră cu toţii, se socotiră şi hotărâră că Ciurda a pierdut prinsoarea, şi odată cu ea şi-a pierdut şi capul. Cătară să-l ducă la locul de pedeapsă, dar îi opri Ilia Muromeţ:

— De ce să se verse degeaba sânge de creştin? Mai bine să-i facem lui Ciurda o mustrare aspră.

Dar Ciurda Plenkovici nici gând să se potolească, începu să umble cu vorbe, zicând că vrea să
facă altă prinsoare cu legământ. Vitejii ţinură din nou sfat şi se învoiră ca Ciurda şi Diuk să se mai întreacă o dată.

— Hai să vedem, zise Ciurda Plenkovici, caredintre noidoie în stare a sări cu calulpeste râul Nipru? Celui ce nu va izbuti, să i se taie capul!

Dar şi de astă dată, cu toată tinereţea lui, DiukStepanovicise arătăcutezător şi nu

se împotrivi.

Şi porniră ei călare pe caii lor să sară peste Nipru.

— Sări tu întâi, Diuk Stepanovici, zise Ciurila.

Dar Ilia Muromeţ se împotrivi:

— Ai pierdut o dată prinsoarea, Ciurila. Se cuvine ca tu să sari primul.

Ciurila Plenkovici nu mai avea ce face. începu deci să-şi îndemne armăsarul focos, să-i dea ghionturi cu pintenii. Calul se avântă, ţâşni în sus şi căzu drept în mijlocul Niprului.

Când îi veni rândul, Diuk Stepanovici dădu pinteni calului, şi Murg înţelept se aruncă în partea cealaltă. Din zbor, voinicul îl prinse de plete pe Ciurila şi îl scoase din valuri, pe mal.

Toţi cei de faţă strigară într-un glas:

— Taie-i capul, Diuk Stepanovici, a pierdut de două ori legământul!

Dar Diuk Stepanovici nu dorea să-l omoare şi îi cruţă viaţa.

Se întoarseră cu toţii la palatul cneazului Vladimir şi se aşezară iarăşi la ospăţ, desfătându-se cu bucate gustoase şi băuturi de soi.

La Kiev era acum pace şi tihnă. Niciun vrăjmaş păgân nu mai cuteza să se abată asupra oraşului. Ilia Muromeţ chibzui şi socoti că n-ar fi rău să plece să mai cutreiere prin ţara rusească.

Merse el, merse cale lungă până ajunse la o răscruce de drumuri. Acolo zări o lespede de piatră albă pe care erau săpate trei inscripţii:

„Cine va merge pe drumul din dreapta va fi ucis, cine va merge pe drumul din stânga va fi bogat, cine va merge drept înainte se va însura!”

Ilia Muromeţ căzu pe gânduri.

„Sânt prea bătrân pentru însurătoare, iar de bogăţie n-am nevoie. Am s-o iau pe drumul din dreapta, căci mie nu mi-e ursit să mor”.

Dădu pinteni calului său puternic şi porni pe drumul din dreapta.

Curând ieşi într-o poiană întinsă, şi în poiana asta era un gorun uriaş. Sub gorunul acela şedeau patruzeci de tâlhari. Când îl văzură pe Ilia Muromeţ, puseră la cale să-l cuprindă din toate părţile şi să-l omoare.

Dar Ilia Muromeţ le zise:

— De ce vreţi sa mă omorâţi, tâlharilor? Căci n-am cu mine niciun fel de comori. Calul meu preţuieşte cinci sute de galbeni, iar şaua şi căpăstrul o sută.

Zicând acestea, îşi scoase arcul de pe umăr, luă din tolbă o săgeată cu vârf de oţel, o puse în coardă şi o slobozi în gorunul cel verde. Sub lovitura ei, gorunul se făcu ţăndări mărunte şi se prăvăli peste tâlhari. Mulţi dintre ei pieriră, iar ceilalţi o luară la sănătoasa, care încotro, astfel că Ilia nu mai avu cu cine să se bată.

Voinicul luă calea-întoarsă spre lespedea cea albă de la răscruce. Ajuns acolo, şterse vechea inscripţie şi scrise una nouă: „Ilia Muromeţ a mers pe drumul din dreapta şi nu a fost ucis”.

Când sfârşi, Ilia îşi zise: „Trebuie s-o apuc pe drumul ce făgăduieşte însurătoare, căci de bogăţie n-am nevoie”. Şi o pomi pe drumul ce mergea drept înainte.

Nu trecu mult şi ajunse la un castel mare, şi în castelul ăsta trăia o prinţesă, şi prinţesa ademenea logodnici, doritori de însurătoare, fără contenire. îi poftea în iatacul ei şi-i aşeza pe patul moale, de puf.

De cum intră Ilia Muromeţ în castel, prinţesa îl luă de mână şi îl pofti să se aşeze pe pat. Dar viteazul o luă în braţe şi o puse pe ea în pat. Şi cum o puse, patul se prăvăli cu prinţesă cu tot. Ilia Muromeţ privi în jos şi văzu nişte beciuri adânci, iar în ele mulţime de bărbaţi. Alergă degrabă în curte, căută uşa care dădea în beciuri, o smulse din ţâţâni şi slobozi oamenii din temniţa întunecoasă. Cu toţii căzură în genunchi, mulţumindu-i:

— Să trăieşti, Ilia Muromeţ, izbăvitorul nostru! Ne-ai scăpat de la o moarte cumplită!

Pe urmă, Ilia Muromeţ o apucă pe prinţesă de păr, o scoase afară, în curte, porunci

să se aprindă rugurile şi să fie arsă fecioara asta haină.
Voinicul se întoarse iarăşi la lespedea cea albă. Şterse inscripţia veche şi scrise una nouă: „Ilia Murometţ a fost pe drumul ce merge drept înainte, dar de-nsurat nu s-a-nsurat"
Acum Ilia îşi zise: „Ce-ar fi să merg şi pe cel de al treilea drum? Nu cumva şi ăsta e cu vreo înşelătorie?"
Şi pomi pe cel de al treilea dram.
Merse o vreme până ce ajunse în faţa unor hrube uriaşe. Lângă ele erau nişte clopote. Cine voia bogăţie trebuia să tragă clopotul de funie. Ilia Murometţ bătu şi el dintr-un clopot. Ca din pământ, în faţa lui se ivi un moş cu o cheie de aur. Moşul descuie hrubele cele adânci şi zise:
— Intră, voinice, şi ia-ţi câte comori vrei!
Ilia intră în hrubele adânci, se uită şi se minună grozav: pretutindeni numai aur aruncat în neorânduială. Dar voinicul n-a fost niciodată lacom de aur, aşa că nu luă nicio fărâmă şi pomi îndărăt spre lespedea cea albă. Şterse vechea inscripţie şi scrise una nouă: „Ilia Murometţ a mers pe drumul din stânga, dar nu s-a îmbogăţit".
Cu aceasta faptele de vitejie ale lui Ilia Murometţ au luat sfârşit.
Şi a trăit voinicul viaţă lungă, o sută cincizeci de ani!

Cămila şi vulpea

poveste turcă

într-o zi, pe un dram o cămilă se-ntâlni cu o vulpe. Vulpea râse de starea cămilei şi, luând-o în zeflemea, zise:
— Până la urmă tot te mănânc!
Cămila îşi continuă drumul, zâmbind la vorbele roşcatei. După un timp, cămila îşi zise de una singură:
— Ia să mă duc în faţa casei vulpii şi să mă prefac moartă! Să văd ce-o să facă!
Cămila se duse în faţa culcuşului vulpii şi se lungi la pământ, prefăcându-se fără viaţă. Când privi pe fereastră, vulpea văzu cămila întinsă pe jos. Şi încă într-un loc foarte aproape de casa ei. îndată se duse lângă ea şi începu s-o muşte din loc în loc, să-ncerce dacă e moartă cu adevărat. Cum cămila nu scotea un sunet, nu dădea semne de viaţă, vulpea se bucură de moartea ei şi zise:
— E moartă, dar dacă o las aici, toate jivinele vor veni să se ospăteze din carnea ei. Mie nu-mi va rămâne nicio bucăţică. Cel mai bine ar fi să-i leg coada de coada mea şi s-o aduc în casă.
Vulpea îşi legă cât mai strâns coada de coada cămilei. Tocmai când dădea să pornească, cămila, care până atunci zăcuse nemişcată, se ridică pe neaşteptate cât era de înaltă, iar vulpea rămase aninată de coada ei. Pe când înainta spre pădure cu vulpea legată de coada ei, cămila se întâlni cu un lup. Veselindu-se de starea în care se afla vulpea, lupul zise râzând:
— Bravo, cumătră vulpe! La ce zaiafet mergi aşa de gătită?
Buimacă de păţanie, vulpea zise:
— Nici eu nu ştiu. M-am prins de coada cămilei, să vedem unde m-o duce!

Păcatul bunicului

poveste turcă

Odată un paşă şi-a schimbat hainele şi a pornit să se plimbe necunoscut prin cetate, ca să poată prinde singur pe hoţi şi pe făcătorii de rele. La o răspântie văzu doi inşi care se certau pentru o oaie şi nu se înţelegeau. Paşa s-a apropiat să vadă ce

este. Unul din ei, vânzătorul, cerea cam mult, dar celălalt, care era măcelar, dădea mai puţin, spunându-i:

— De ce ceri tu atât, fiindcă oaia nu are mai mult decât douăzeci, de kilograme de carne şi patru de seu?

Când auzi aşa, paşa se amestecă în vorbă şi-l întrebă pe măcelar de unde ştie el că oaia are tocmai douăzeci de kilograme de came şi patru de seu. Măcelarul îi răspunse:

— De unde ştiu eu, nu-ţi pasă; dar pot să fac prinsoare pe orişicât, că aşa este!

Făcură prinsoare şi se duseră să cântărească oaia; dar acolo găsiră tocmai cum spusese
măcelarul. Minunat, paşa îl întrebă dacă cunoaşte legea şi coranul şi, fiindcă măcelarul răspunse că nu, puse să-l închidă, sub cuvânt că este un ghiaur[41] şi un fermecător. Pe urmă paşa se duse la palat şi strânse divanul judecăţii. îl aduseră acolo pe măcelar şi, fiindcă la întrebările judecătorilor el răspunse iarăşi că nu cunoaşte legea şi coranul, fu osândit la spânzurătoare.

A doua zi, cu alaiul şi soldaţi după el, măcelarul era dus spre locul spânzurătorii. Pe drum se întâlniră cu o ceată de copii, cari veneau dela şcoală. între ei era şi băiatul măcelarului. Când văzu copilul pe tatăl său între soldaţi, se repezi plângând la el şi întrebă pe cei din jurul lui unde-l duc, iar aceia îi răspunseră că la spânzurătoare. Copilul începu să plângă mai cu hohot şi se rugă de soldaţi şi de cei din jurul tatălui său să mai stea puţin, iar pe el să-l ducă înaintea paşei să-i vorbească.
Aceia îl ascultară. Când ajunse copilul la palat, îl întrebă Paşa:

— Ce vrei?

Iar el răspunse plângând:

— Vreau să ştiu de ce-l spânzuraţi pe tatăl meu!

— Pentru că este un ghiaur şi nu cunoaşte legea!

Copilul zise atunci:

— Mărite Paşă, puternic eşti, dar nu-i cu dreptate. Nu tatăl meu este ghiaur, ci bunicul meu, care nu l-a dat la şcoală să înveţe să cunoască legea. Tatăl meu nu este ghiaur, fiindcă pe mine m-a dat la şcoala şi eu am învăţat să cunosc legea. Ca să va încredinţaţi, puteţi să ma întrebaţi orice şi vă voi răspunde la toate!

— Bravo, zise Paşa, aşa este şi iertat să fie tatăl tău!

Şi astfel a scăpat măcelarul de spânzurătoare.

Povestea tăietorului de lemne

poveste turcă

în vremuri tare, tare îndepărtate, pe când caii albi erau brutari, câinii-dulgheri, cămilele- negustori de văluri străvezii pentru cadâne, ţapii-muezini, ce chemau din minarete credincioşii la geamie, pe când străbunicii mei erau prunci în leagăn, iar eu abia de pridideam cu dădăcitul lor, în acele vremi zic, vieţuia un padişah care avea obiceiul ca uneori să îmbrace straie ponosite şi să cutreiere singur prin împărăţie, să vadă cu ochii lui cum merg treburile.

Şi iată că într-o bună zi, pe când străbătea o pădure, auzi lovituri de secure. îşi îndreptă paşii într- acolo şi dădu peste un bărbat în puterea vârstei, care dobora un copac.

— Pacea fie cu tine, omule! îl salută padişahul.

41 "necredincios" şi nu "creştin", după cum ne-am deprins noi să credem, "ghiaur" este chiar şi turcul care şi-a călcat religia sau a nesocotit prescripţiile Coranului

— Şi cu tine la fel, drumeţule! îi răspunse tăietorul de lemne.
— Ia zi, eşti mulţumit cu viaţa ta?
— Mulţumit. în fiecare zi muncesc aici, în inima pădurii, din zori până-n amurg. Atunci vând lemnele tăiate şi cu gologanii căpătaţi pe ele cumpăr câte ceva de-ale gurii, mănânc atât cât am şi dorm buştean până a doua zi, când o iau din nou de la capăt. Iacă, asta mi-e viaţa. De mi-e bună ori rea, judecă tu singur, străine. Şi dacă tu te-ai socoti mulţumit dac-ai fi în locul meu, să ştii că sunt şi eu.

Padişahul socoti plin de miez răspunsul ocolit al tăietorului de lemne şi vrând să-i încerce mai departe isteţimea, îi spuse:

— Sunt câteva cimilituri, care-mi tot dau târcoale, tară să fiu în stare să le dezleg. Te pomeneşti că norocul m-a mânat la tine ca să mă ajuţi.
— Zi, străine, să vedem! Om face ce-om putea!
— Iată prima din ele:

Acul nu străpunge albastra mătase.
Foarfeca n-o taie, croitor n-o coase.
Ce-o fi?

— Ce altceva decât cerul senin poate să fie?
— Ai dreptate. Cum de nu m-am gândit şi eu?! Dar asta:

Am un copac
înalt,
Cu frunza deasă
Şi groasă,
Pe-o parte tăciune,
Pe alta alb-minune.

— A! Copacul ăsta-i timpul. Partea albă a frunzelor înseamnă zilele, iar partea neagră, nopţile.
— Ce se poate asemui cu luna, stelele, nopţile şi zilele?
— Eu ştiu ce-ar trebui să semene cu ele, drumeţule. De se aseamănă ori ba, asta-i altă poveste, întocmai cum luna şi stelele de pe cer luminează noaptea, aşa padişahul şi sfetnicii lui au datoria să lumineze viaţa norodului cârmuit de ei. Zilele ar fi, după mine, supuşii lor cei buni, iar nopţile, supuşii cei răi, cu sufletul răscolit de gânduri întunecate.
— După câte văd eu, omule, mintea ţi-e la fel de ageră pe cât mâna de vrednică. îţi mulţumesc pentru vorbele tale şi, în schimb, te sfătuiesc ca mâine să nu mai vii în pădure, ci să aştepţi frumuşel acasă c-or să se petreacă lucruri mari cu tine.

Şi padişahul plecă, lăsându-l pe tăietorul de lemne să-şi vadă de ale lui.

A doua zi, dis-de-dimineaţă, la uşa bordeiului se opriră mai mulţi oşteni călări, cu poruncă de la padişah ca tăietorul de lemne să vină degrabă la serai, unde este aşteptat. Omul nostru îi urmă şi nu mică-i fu mirarea când îşi dete seama că drumeţul din ziua trecută nu fusese altcineva decât însuşi padişahul. Slăvitul stăpân îl arătă întregii curţi ca pe un om cu însuşirile cele mai alese şi totodată făcu cunoscut tuturor că are de gând să-i ceară sfatul la împărţirea dreptăţii. Până una alta îi dărui un iatagan de preţ şi-i spuse să plece acasă unde să aştepte noi porunci. Se îngâna ziua cu noaptea când tăietorul de lemne ajunse la coliba sa.

— Iată-te şi dregător! se minună nevasta, când el îi povesti ce i se întâmplase. Da' vorba e, bani ţi-a dat padişahul? Că uite, e seară şi n-am băgat în gură fărâmă de mâncare.
— Mi-a dăruit doar iataganul ăsta. Şi foame, să ştii că mi-e şi mie. Dar dacă azi n-am tăiat lemne, cu ce vrei să fi făcut rost de bani?
— Ştii ce zic eu? Fugi la negustor şi arată-i iataganul. Să-ţi dea pe el bucate. Şi cu padişahul te- oi descurca tu.

Zis şi făcut. Luă omul iataganul, merse la negustor şi îi povesti păţania, dar, prevăzător, nu vându decât tăişul. După ce mâncară şi el şi nevasta pe săturate, tăietorul de lemne se aşeză de meşteri un tăiş de lemn pe care-l vârî în teacă şi numai după ce-şi isprăvi lucrul se culcă.

Abia se crăpă de ziuă, când aceiaşi călăreţi din ajun se opriră iar în faţa colibei sale şi-l luară cu ei pe sus la serai. Ce se întâmplase? Negustorul, pizmaş pe norocul neaşteptat al tăietorului de lemne, îl şi pârâse padişahului.

Acum stăpânul îi poruncea, în faţa întregului divan, să taie capul unui bărbat pe care tocmai îl judecase.

„Cum să retez capul unui om cu un iatagan de lemn? Iar pe de altă parte, cum să mărturisesc c- am vândut pe câteva merinde prăpădite un dar împărătesc?” se frământa, la mare strâmtoare, tăietorul de lemne.

— Preaînălţate – îşi luă el inima-n dinţi – nu mai departe decât ieri îmi făgăduiseşi c-o să te foloseşti şi de mine la împărţirea dreptăţii. Acum ai prilejul să te ţii de vorbă.

— Ei?! îl încurajă padişahul, nerăbdător.

— După mine, viaţa omului nu-i un fleac, ca s-o curmi cum ai strivi o gâză. îngăduie-mi să-l mai supunem pe omul acesta la o încercare, înainte de a-l da morţii.

— Fie cum zici tu! încuviinţă padişahul.

— Dacă în clipa în care-mi voi scoate iataganul din teacă, i se va preface tăişul în lemn, omul e nevinovat şi atunci, lăsaţi-l în viaţă. Dacă, dimpotrivă, nu se întâmplă minunea şi tăişul rămâne de oţel, înseamnă că omul e cu adevărat vinovat şi merită să-şi ia pedeapsa.

Şi zicând aceasta, tăietorul de lemne îşi trase cutezător din teacă iataganul, arătând curţii înmărmurite tăişul de lemn.

— Cu adevărat că eşti vrednic să-mi fii mâna dreaptă, grăi padişahul, zâmbind cu îngăduinţă. Pe lângă celelalte însuşiri dovedite până azi, ai mai adăogat acum şi altele: curajul şi sângele rece.

Şi padişahul îl copleşi cu daruri, făcându-l mare vizir şi îl ţinu mereu în preajma sa, sfatuindu-se cu el până în cele mai vitrege treburi ale împărăţiei. Iar vorbelor de rău, pe care le scorneau întruna dregătorii de neam pe seama fostului tăietor de lemne, nu le dădu niciodată crezare, căci, vorba bătrânească: „în pomul cu rod bogat se aruncă multe pietre”.

Mireasa cea bătrână

poveste turcă

Cu mulţi, mulţi ani în urmă – când broaştele ţestoase îşi lipiseră de carapace aripi, prinzând gustul zborului, iar peştii din necuprinsele mări închiriaseră cu bani grei toţi plopii lumii, ca să ia aer pe crengile lor înalte, când podurile de peste cele mai mari şi mai adânci fluvii se clătinau, înăbuşite de sete, iar cele mai înalte turnuri şi minarete băteau mătănii drept mulţumire pământului că le ţine – la marginea unei cetăţi din Anatolia îşi duceau traiul, tihnite, în cea mai deplină înţelegere, o mamă cu fiica ei. Mama avea numai nouăzeci de anişori, iar fata ei, şaptezeci, bob numărat.

într-o bună zi, cum fata îşi plimba printre straturile de flori din curticică statura-i gheboşată de ani, bătrâna, ca să-i facă plăcere, îi strigă din cerdac, grijulie:

— Nu mai sta în soare, c-ai să te înnegreşti, fata mea atât de gingaşă, încât te răneşte până şi atingerea celei mai uşoare adieri ori a celei mai fragede viorele.

Tocmai atunci, prin dreptul zidului înalt, care împrejmuia mica gospodărie, se întâmplă să treacă feciorul padişahului, călare. Cum prinsese din zbor vorbele bătrânei, îşi struni într-un suflet calul spre serai, unde îi povesti sultanei-mame cele

auzite şi, zugrăvindu-i cu de-amănuntul unde se găseşte casa cu pricina, încheie:

— Mamă, trimite acolo, cu toată iuţeala, peţitori şi cereţi-o pe fată pentru mine, să-mi unesc cu ea viaţa. Nu-mi doresc altă fericire decât să-i ocrotesc făptura plăpândă împotriva oricărui lucru care i-ar putea face rău. Şi dacă de la căsătoria aceasta voi fi împiedicat de cine ştie ce, hotărârea mea e luată: voi rămâne aşa, pom uscat, până la sfârşitul zilelor mele. O altă mireasă nu-mi trebuie.

Ce altceva putea să facă sultana-mamă? Mulţumirea fiului stătea şi pentru ea, ca pentru orice mamă, mai presus de orice. în fruntea unui alai de strălucitoare doamne de la curte, sosi ea însăşi la poarta căsuţei unde se afla giuvaerul fiului ei. Le deschise mama fetei. Când auzi despre ce e vorba, biata de ea îngheţă.

— Da' eu n-am nicio fată! Eu n-am nicio fată! se bâlbâia ea.

Dar cum sultana-mamă îi repetă atunci, întocmai, ceea ce auzise slăvitul său fiu, când trecuse călare prin faţa căsuţei, bătrâna, nemaiavând încotro, mărturisi:

— E-adevărat, am o fată. O singură fată, în toată lumea asta mare. Ea mi-e şi avut, şi alinare.
Fără ea n-aş putea trăi o clipă, darmite zile, luni sau ani. Nu pot să mă despart de ea!

— Femeie, nu ştii ce vorbeşti. Cine cutează să ţină piept dorinţelor padişahului? Şi-apoi, la fericirea de a te încuscri cu el, neam de neamul neamului tău n-a visat, o mustrară peţitoarele.

Ce să mai zică biata bătrână? Primejdia se abătuse asupra fiicei ei, din senin.

— Fata mea nu-i învăţată cu oameni străini. E peste măsură de sfioasă. Mă tem să v-o arăt, să nu se sperie. Mergeţi la preaslăvitul stăpân şi spuneţi-i aşa: „Dacă se învoieşte, tară a o vedea, să-i pună inelul de logodnă în degetul pe care ea îl va scoate prin gaura cheii, îi dau copila mea, altfel, nu!”

Fiul padişahului se învoi, fireşte, numaidecât. Ba chiar nici nu se miră prea mult de condiţia pusă de bătrână: dacă până şi atingerea unei flori fragede ca vioreaua o poate răni, cum să nu-i facă rău vederea atâtor străini, aşa, deodată?! De ce-ar supune-o suferinţei, fără niciun rost?

Mama fetei nu-şi pierdea vremea în zadar. îngriji inelarul logodnicei cum se pricepu mai bine: îl spălă de mai multe ori pe zi numai cu lapte crud şi apă de flori, îl unse cu fel de fel de alifii şi sulimanuri, îl obloji cu fel de fel de licori, încât, până la urmă, degetul uscat şi încreţit al babei de şaptezeci de ani se făcu mai proaspăt, mai alb şi mai catifelat decât al unei fete de cincisprezece ani.

La ziua sorocită logodnei, fiul padişahului veni şi puse pe inelarul logodnicei sale un preafrumos inel de logodnă, bătut tot numai cu nestemate. Inima tânărului zvâcni de bucurie, văzând frăgezimea degetului: „Dacă degetul e atât de frumos, de neîntinat, darmite chipul, făptura ei?! Ce mare noroc am avut!” Şi fiul padişahului zi şi noapte nu mai ştia altceva decât să viseze la frumuseţea neasemuită a logodnicei sale. Ochi cu vâlvătăi ca focul, ori galeşi şi visători ca lacurile în asfinţit. Sprâncenele-i – arc, genele – săgeţi ce nu-şi greşesc ţinta niciodată... Gura – boboc de floare, dinţii – dalbe mărgăritare... Şi câte şi mai câte asemenea lucruri nu-şi închipuia fiul padişahului despre logodnica sa! Şi nerăbdarea de a o vedea aievea îi sporea cu fiecare clipă.

în sfârşit, sosi şi ziua nunţii. Cu o săptămână înainte, surlele şi tobele vestiră pretutindeni, în ţară, nunta vlăstarului crăiesc. în timpul acesta, mama miresei plângea şi se văita, singură cu spaimele ei. „Totul, totul o să fie dat în vileag! Şi atunci? Ce-o să se întâmple atunci cu fata mea?!...” se frământa ea. Alaiul de nuntă sosi. Ce de culori, ce de mătăsuri, ce de văluri străvezii, de pene şi de giuvaeruri! Şi ce cai minunaţi, ce căleşti, ce forfotă pe străzi! N-aveai unde să arunci un ac. După învoială, nimeni nu izbuti să se apropie de mireasă, în afară de bătrâna ei mamă. Totul, găteala şi podoabele miresei fuseseră pregătite numai şi numai de mâna bătrânei, stropite de lacrimile ei. Mireasa se sui în caleaşca închisă, cu mama ei alături, şi alaiul o pomi spre serai. Ca nu cumva totuşi, dintre vălurile care, după datina musulmană, îi acopereau faţa, un ochi mai ager să nu-i întrevadă obrajii zbârciţi şi supţi din pricina lipsei dinţilor, bătrâna o sili pe fiică-sa să ţină în gură tot timpul, câte o acadea mare şi

rotundă de-o parte şi de alta a fălcilor.
Mireasa intră în sarai, unde o aştepta mirele. Când acesta se apropie şi ridică vălul de pe chipul sortitei sale multaşteptate, încremeni: nu frumoasa frumoaselor de-o seamă cu luna şi cu soarele îi stătea înainte, ci o babă coclită, zbârcită, cu ochii ieşiţi din orbite, de frică, cu obrajii umflaţi de parc-ar fi suflat într-un foc ca să-l aprindă...
Tânărul văzu negru în faţa ochilor. Apucă mireasa în braţe, ca spre a o îmbrăţişa şi o aruncă, cu toată puterea mâniei, pe fereastră.
Ca o pasăre de noapte, cobitoare de rele, aşa ţâşni mireasa prin văzduh, cu vălurile despletite, ca nişte ciudate rânduri de aripi. în cădere, veşmintele i se încurcară de crengile unui copac bătrân, ce se afla nu departe de fereastră, şi ea rămase aninată acolo.
întâmplarea făcu ca, chiar sub copacul acela, zânele să aducă pe fiul padişahului lor care, mâncând prea lacom, se înecase cu un os şi sta să se înăbuşe. Toată truda zânelor de a-l scăpa fusese zadarnică: osul nu putea fi scos cu niciun chip. Când însă văzu o babă de şaptezeci de ani, sulemenită foc şi gătită ca o mireasă plutind prin aer, cu chipul sluţit de frică şi rămânând apoi
agăţată de crengi, fiul padişahului zânelor fu zguduit de un hohot de râs aşa de cumplit, că osul din gât îi zbură cât colo şi astfel băiatul îşi recăpătă sănătatea.
în bucuria lor, zânele nu ştiură cum s-o răsplătească pe bătrână. O aşezară între ele, pe iarbă şi se întrecură care mai de care cu darurile: „Frumuseţe şi tinereţe să-i fie hărăzite miresei bătrâne!” zise o zână, cea mai tânără dintre toate. „Chipul meu să fie chipul ei!” zise o altă zână, cu chipul cel mai minunat dintre toate. „Mâinile mele să fie şi ale ei!”, „Gâtul meu şi statura mea să fie ale ei!”, „Firea mea veselă, şăgalnică şi blândă, să fie firea ei!”... Şi uite aşa, fiecare zână dărui miresei noastre ce avea ea mai desăvârşit.
Dimineaţa următoare mânia mirelui se mai potolise. Şi cum nu era om rău din fire, îl cuprinse chiar mila gândindu-se ce-o fi păţit biata bătrână când fusese aruncată pe fereastră. Coborî în grădină şi căutându-şi aşa-zisa mireasă, îşi aruncă privirile spre copacul de lângă fereastră şi nu-i veni să-şi creadă ochilor: pe crengi se legăna, în bătaia domoală a vântului, o tânără frumoasă, frumoasă. Numai veşmintele ei mai aminteau de mireasa cea din ajun, atâta...
Pradă uimirii şi încântării, tânărul îşi coborî mireasa din copac şi cu ea de mână intră în sarai, spre desfătarea şi bucuria tuturor...
Şi nunta lor ţinu, ca în vremurile acelea de demult, patruzeci de zile şi patruzeci de nopţi încheiate...

Ţăranul şi sultanul Mahmut

poveste turcă

Taica avea nouă albine. Ţinea la ele ca la ochii din cap. Cum mijea de ziuă, le număra şi mi le dădea în grijă, să le duc să zbârnâie pe plaiuri, cum se însera, le număra iar şi le băga în casă...
într-o zi, la numărătoare, albina şchioapă nu-i şi nu-i. Caut-o prin bătătură, caut-o prin casă, caut- o prin grajd, albina şchioapă, nicăieri. Atunci, am scos din coteţ cocoşul pintenat, i-am pus la gât, drept frâu, un fir de păr, am încălecat şi am pornit să caut albina cea şchioapă. Mai iute ca apa torenţilor am străbătut văile, mai iute ca vântul în vijelie, munţii...
M-am dus, m-am tot dus... Şi iată că dau de albina noastră: ara de zor, înjugată alături de un bivol, la un ditai plugul. Grumazul ei, ros dejug, sângera.
— Cum de-ai făcut una ca asta? mă reped eu la ţăran.
Dar el, liniştit:
— Freacă-i gâtul cu frunză verde de smochin şi îi trece...

Am lăsat albina unde era şi am alergat să caut frunză de smochin. M-am dus întins în podul casei noastre, să caut frunză verde de smochin acolo.

Smochin n-am găsit în pod – se vede treaba că în podul casei noastre nu creşteau copaci – dar în schimb am găsit o ladă veche şi prăpădită.

Am deschis-o: înăuntru, un galben prăpădit. N-am avut de gând să-l iau, dar l-am luat, că prea era de tot galben şi, într-un suflet, drept la Istanbul m-am oprit. Acolo am târguit cu galbenul meu un castron cu iaurt – unde să găseşti un iaurt mai bun dacă nu la Istanbul?! L-am amestecat cu 999 ulcioare cu apă – mi se păruse a fi prea gros. Şi după ce l-am mâncat pe tot, aşa, însutit cu apă, am smuls minaretele de la geamia cea mare ca pe nişte fire de iarbă şi mi le-am prins la cingătoare, în loc de chei. Mi-am umplut buzunarele cu ghiulele, drept bile. Am luat un topor şi am dat buzna în piaţa cea mare – mi s-a părut a fi un codru – am intrat în apa mării şi am început să mă preumblu prin ea – am luat-o drept bulevard, am tras un pumn muntelui veşniciei, ca să se dea mai încolo – mă stânjenea – oamenii m-au prins şi m-au băgat la balamuc – că-s, adică, nebun— eu am scăpat, am făcut balamucul sul şi hop! l-am săltat în cârcă, întocmai ca pe un covor, dar, zărind un măgar, am uitat de balamuc şi am alergat după dobitoc- părea leit albina cea şchioapă – măgarul mi-a dat o copită, zicându-mi să-l las în pace...

Mulţi mincinoşi mai ţine Allah pe lume, dar unul aşa ca mine, prea des n-ai să-ntâlneşti. Hai să-ţi fac un ilic din nuieluşe, să ţi-l tivesc cu coajă de pepene galben şi să-i prind la el nasturi din ridichi roşii.

A fost odată ca niciodată... A fost odată un padişah cu numele de Mahmut, mulţumit de sine cum nu se mai poate, căci i se părea a fi conducător vrednic şi mai ales drept. De-asta îi şi plăcea să cutreiere prin împrejurimile cetăţii sale de unul singur, pe jos, să se încredinţeze el însuşi cum îi trăiesc supuşii.

într-o zi, pe când se înturna dintr-o astfel de plimbare, padişahul Mahmut, încălzit de dogoarea soarelui, se aşeză la umbra unui pom, să se odihnească. O pară galbenă ca aurul îi căzu drept în turbanul pe care şi-l pusese lângă el. Padişahul o mâncă şi îşi domoli astfel setea. Apoi intră în coliba ţăranului, care era stăpânul părului, ca să-i aducă mulţumiri.

— Eu sunt sultanul Mahmut, zis şi cel Drept. Am mâncat o pară din pomul tău, fără să-ţi cer învoirea. Mi-am astâmpărat setea şi m-am răcorit. Socot nimerit şi drept să te răsplătesc. Dacă ţi se va întâmpla să ai nevoie, vreodată, de sfatul ori de ocrotirea mea, vino la Istanbul, nu sta pe gânduri. Caută-mă fără nicio sfială. întreabă numai de sultanul Mahmut şi calea spre sarai îţi va fi deschisă.

Sultanul plecă. Trecură zile după zile şi luni după luni. Veni primăvara. Unul din vecinii ţăranului nostru, nesăţios după avere, intră cu plugul în sforicică de pământ a acestuia, vrând să i-o înhaţe cu orice preţ. Păgubitul se duse la cadiu, după dreptate, dar ca prea adeseori, plocoanele fură mai tari decât adevărul. Se zbătu omul, alergă în dreapta şi în stânga cerând ascultare şi judecată dreaptă, dar totul fu zadarnic. Atunci, ce-i trecu prin cap femeii lui?

— Bărbate, ia frumuşel un coş cu pere şi du-te la Istanbul, la sultanul Mahmut. Povesteşte-i toate câte ai păţit. O să te asculte pe îndelete şi o să-ţi facă dreptate, doar nu degeaba şi-a zis el „Cel Drept”.

Zis şi făcut. Aluat omul un coş nou-nouţ, împletit din răchită chiar de mâna lui, l-a umplut cu pere într-ales şi a plecat la Istanbul. Aici, tot întrebând din om în om, s-a trezit la sarai. Dar, străjile nu numai că l-au împiedicat să intre pe poartă, ci, ascultându-i povestea, l-au luat drept un măscărici născocitor de minciuni, ori drept o iscoadă, care urmăreşte să se strecoare în sarai, să se apropie de padişah şi să-i dea doamne fereşte, pere otrăvite! Spre o mai mare siguranţă, l-au burduşit în bătăi şi l-au aruncat în temniţă, să stea acolo până i-or rugini oasele şi i-o pieri cheful de glume şi scorneli. Bineînţeles, padişahului nu i-au suflat o vorbă din cele petrecute. La ce bun să tulbure liniştea înălţimii sale?!

Trei ani încheiaţi a zăcut ţăranul în beciurile saraiului, uitat de toţi şi toate, când, tot

într-o zi de vară, padişahul, trecând iar pe lângă părul cu pricina, îşi aminti de ţăran şi vru să-l vadă. Aşa află cu uimire că de trei ani de zile ţăranul plecase spre sarai cu jalbă şi de atunci parcă-l înghiţise pământul.

Cum ajunse în sarai, padişahul Mahmut întrebă pe fiecare slujitor – de la viziri până la ostaşul de rând despre ţăran şi descoperi, fireşte, urâta păţanie a acestuia. Supărat, porunci pe dată ca omul să fie adus numaidecât în sarai, unde îl aşteptau o baie caldă, straie scumpe, masă îmbelşugată şi... un padişah prietenos.

— Cere-mi orice, omule, şi dorinţa ta se va îndeplini aievea. Numai aşa padişahul va putea să plătească amarnica greşeală la care ai căzut jertfa, de altfel, fără voia lui.

— Să-mi dai numai atât, padişahe: o frânghie din cele groase şi trainice, un topor cu tăişul cât mai ascuţit şi un Coran, îi răspunse ţăranul în deplină linişte.

Mirat că-i cere numai atâta, padişahul îl întrebă ce are de gând să facă cu aceste trei lucruri.

— Cu toporul vreau să dobor părul, care mi-a adus atâta nenoroc, cu frânghia să-mi spânzur nevasta, că ea m-a împins să vin la tine ca să-mi caut dreptate, iar pe Coran, nu-ţi fie cu supărare, dar voi jura să nu mai pomenesc vreodată în viaţă de Mahmut şi să nu mai stau de vorbă, niciodată, cu oricine va purta acest nume...

Răspunsul fără ocolişuri al ţăranului plăcu padişahului care, după poveste îl opri pe ţăran la sarai şi-l făcu sfetnic. Şi, tot după poveste, se pare că aşa, cu ajutorul judecăţii limpezi a ţăranului, padişahul izbuti să-şi merite cu adevărat numele de „Cel Drept”.

Keloglan şi fata de padişah

poveste turcă

Odată, cam de multişor, ce-i drept, mă aflam printre grădinile de rodii singur-singurel şi îmi făceam dejoacă cu praştia, când iată că pe un rodiu poposeşte o pasăre. Dar ce pasăre! Nu mai îmi fusese dat să văd vreodată o asemenea pasăre, măcar că crescusem la poalele munţilor Taurus, unde întâlneşti tot felul de minunăţii. Avea penele ca şi flăcările focului, şi ca spuma apelor învolburate, şi ca ierburile câmpului, şi ca cerul senin al verii, şi ca luna în miez de noapte. Dau s-o lovesc cu praştia într-o aripă, ca să cadă, s-o prind şi să fie a mea, dar n-o nimeresc. Când isprăvesc pietrele, scot din buzunar câteva nuci şi arunc cu ele. Nici nucile n-au nimerit-o şi pasărea a zburat, s-a dus! Dar, pe locul unde-au căzut nucile, au răsărit, cât ai clipi, nişte pomi. Au crescut, au crescut sub ochii mei, până ce s-au făcut mari-mari, cu crengile gemând de nuci. Am alergat pe sub copaci, după pietricele, să lovesc nucile, ca să cadă jos şi să le mănânc. N-a căzut ni ci una. Când mi s-au isprăvit pietrele, am aruncat cu bulgări de pământ. Şi ce să vezi? Sus de tot, pe crengile cele mai înalte, s-a înfiripat pe loc un ogor de toată mândreţea. Acu-i acu': ce să semăn pe ogorul meu?... „Seamănă grâu” – m-au sfătuit unii. „Seamănă pepeni”, m-au sfătuit alţii. Eu am semănat pepeni, că-mi plăceau mai mult. Cât ai bate din palme, în grădina mea cocoţată pe crengi au răsărit nişte pepeni, nişte pepeni atât de mari, atât de mari, cum nici nu se poate închipui: nicio cămilă nu-i putea căra, iar de cântărit, niciun cântar din lume nu era în stare să-i cântărească. A venit un muşteriu şi mi-a cumpărat unul. A mâncat din el o oştire întreagă şi tot a mai rămas, neatinsă, mai mult de jumătate.

„Ia să-mi tai şi eu unul – mi-am zis – doar eu i-am muncit, nu? Am luat un iatagan şi o secure. Abia am crestat cu ele pepenele, şi au şi pierit înăuntrul lui. Mi-am vârât braţul după ele până la subsuoară, dar nu le-am putut găsi. Mi-am lipit ochii de coaja pepenelui, în despicătura făcută, dar nu le-am putut vedea. Atunci m-am opintit o dată şi am intrat eu în pepene, să-mi caut securea şi iataganul – le aveam de la străstrăbunicul meu. Şapte ani am cutreierat prin pepene după ele, dar nu le-am găsit. M-am hotărât să ies la lumina zilei, dar ce credeţi? Alţi şapte ani mi-au trebuit până să

găsesc locul prin care să mă strecor iar afară, printre oameni. Şi încă am avut noroc: aş fi putut eu mult şi bine să mai rătăcesc prin pepenele ăsta, tot căutând o ieşire din el, şi atunci, ia să stăm şi să chibzuim, cine v-ar mai fi spus vouă povestea lui Keloglan şi a fetei de padişah?

Odinioară, în vremi de mult apuse, într-o ţară dinspre soare-răsare, trăiau, într-o căsuţă ca vai de ea, o mamă bătrână cu fiul ei. Dar dacă zic „trăiau” zic o vorbă cam nepotrivită, căci numai a trăi nu semăna viaţa pe care o duceau cei din căsuţă. Mama se spetea muncind pe la uşi străine, de nu-şi mai dădea seama că-i noapte ori zi, vară ori iarnă, în timp ce fiul ei, un flăcău voinic ca un munte, cât e ziulica de mare şi noaptea de lungă şedea tolănit pe o saltea lângă vatră. Era cumva bolnav flăcăul? Da' de unde! Se născuse fără un pic de păr în cap şi aşa rămăsese. Din pricina asta şi fusese numit Keloglan, adică Chelul. Beteşugul cheliei îl rodea pe flăcău mai tare ca orice boală. De teamă că va fi luat peste picior când va ieşi din casă şi oamenii îi vor vedea capul chel ca în palmă, Keloglan nu se arăta prin lume. Aşa hotărâse el şi aşa făcea.

Veni însă şi clipa în care răbdarea bătrânei se sfârşi. îmbătrânise, cu greu îşi mai găsea de lucru, iar suferinţele venite o dată cu bătrâneţea o încolţeau din ce în ce mai rău.

— Cu cine vei fi semănând aşa de leneş şi de molatec, fiule? îşi vărsă ea focul într-o bună zi. Că taică-tău, săracul, scotea pâine şi din piatra seacă. Cât despre maică-ta, iat-o. A cunoscut ea vreodată ce-i aia odihna? Iar tu? „întinde-te masă, vino somn, hai văicăreală”, boleşti de inimă rea, altceva nu ştii. Că mâine închid ochii şi atunci câinii or să întindă de tine. Şi ce dacă eşti chel? Să te ferească Allah de alte belele, cu mult mai rele. Eşti întreg la trup, ai mâini şi picioare zdravene. Cu mintea, e-adevărat, o duci cam prost: ce cunoşti tu din lume? Nici harul, nici amarul ei. Aştepţi totul de la maică-ta, de-i mai mare ruşinea. Fă bine de te dă jos din culcuş, ia năvodul rămas de la taică- tău şi du-te de munceşte! Dacă mă asculţi, mai ai loc în coliba asta, dacă nu, n-ai ce mai căuta aici!

Aşa sunară dojenirile bătrânei. Şi încă ce i-o mai fi zis ea, nu ştiu, doar că, până la urmă, îşi înduplecă fiul să iasă din casă.

Când se trezi singur-singurel, faţă în faţă cu lumea largă şi necunoscută, Keloglan se simţi tare ne-la-ndemână. Dar ce să facă? îşi vârî şi mai adânc capul între umeri, îşi săltă năvodul pe spinare şi-o porni spre râu, pe prima potecă ce-i ieşi în cale. Cum aruncă năvodul, şi prinse câţiva peşti şi glonţ cu ei spre casă. Bătrâna lăcrimă de bucurie şi sprintenă cum nu mai fusese din tinereţe – îi dădea ghes inima, că îşi vedea feciorul pornit pe calea cea bună – găti cât ai clipi nişte mâncăruri gustoase de se linseră amândoi pe degete.

A doua zi, în zori, când îşi porni din nou feciorul la pescuit, mama îl îndemnă să stea mai mult la râu şi să vândă în piaţă peştele prins.

Keloglan făcu întocmai. Stătu pe malul apei până amurgi. Apoi, se duse în piaţă, vându peştele şi se întoarse acasă cu pâine caldă, cu brânză şi halva. Şi iarăşi mama şi fiul mâncară pe săturate din munca lui Keloglan.

Zilele se scurgeau mai toate la fel, până ce Keloglan avu norocul să-i intre în năvod un peşte aşa de mare şi aşa de greu, încât, când îl trase la mal, frânghiile năvodului scrâşniră a împotrivire, iar braţele lui vânjoase abia de putură să dovedească. Keloglan îl luă la spinare şi vesel, hai cu el la târg. Pe drum însă îi pieri veselia: la una din ferestrele seraiului văzu o fată atât de frumoasă, atât de frumoasă că, privind-o, îşi uită de toate şi rămase ţintuit locului, ca năuc. Ea însă, arătându-l cu degetul, se pomi pe râs şi, în batjocură, îi aruncă în capul chel, una câte una, zaharicalele pe care le avea lângă ea într-o punguţă.

Fâstâcit cu totul, cu inima grea de obidă, Keloglan o luă înapoi spre casă, blestemând, în gând, clipa în care se născuse.

— Ce-i cu tine, fiule? îl întrebă bătrâna de cum îl văzu. Ce te-ai posomorât aşa? Şi, după ce se minună de frumuseţea peştelui, îi mai zise: Cum de nu l-ai

vândut? Ai fi primit bani buni pe el, nu glumă.

Keloglan se încruntă mai tare şi tăcu. Cum să spună că pentru o fată frumoasă care-şi bătuse joc de el cu atâta cruzime uitase de tot şi de toate?

— Nu te mai necăji, încercă să-l împace mama, bănuind ceva la mijloc. O să mâncăm noi peştele şi gata. Ia-l şi du-l la râu, spintecă-l, spală-l bine şi adu-l să-l gătesc. Abia c-o să mâncăm şi noi o mâncare mai acătării.

Cu gândurile aiurea, numai şi numai la frumoasa fată, Keloglan luă peştele şi se duse la râu.

Când se apucă să-l spintece, rămase cu gura căscată: în pântecul peştelui găsi o sinie mică, acoperită cu muşchi verde. O şterse bine cu smocuri de iarbă şi înmărmuri: siniuţa strălucea de îţi lua ochii, nu alta! Pesemne că era de aur, ba poate nici de aur, ci din cine ştie ce altceva şi mai scump decât aurul, din ceva nemaiauzit şi nemaipomenit! Keloglan o vârî în apa râului, cu gândul să soarbă un pic de apă – de uimire îşi simţea gura şi gâtul iască, dar, bea apă dacă poţi! Apa din siniuţă se prefăcuse toată în aur curat, sunător, înveselit, Keloglan răsturnă galbenii lângă el, pe iarbă, mai vârî o dată siniuţa în apă, o scoase iar plină cu aur, pe care-l răsturnă din nou lângă el şi aşa, mereu, câteva ceasuri în şir. Era ca vrăjit: nu mai auzea şi nu mai vedea nimic în jurul său, în afară de grămăjoara de galbeni care creştea, creştea, creştea întruna. Nici nu băgă de seamă flăcăul că, din spate, cineva îi pândea orice mişcare. Când primele umbre ale înserării începură să pogoare peste apă, Keloglan se pregăti, în sfârşit, să plece acasă cu galbenii, siniuţa şi peştele, când, tresări puternic: simţise pe umăr atingerea unei mâini uşoare ca un fulg de pasăre. îşi înălţă capul şi... mai- mai să nu-şi creadă ochilor: lângă el, aproape de tot, se afla însăşi fata padişahului, acea frumoasă între frumoase, care mai adineauri îi orbise şi vederea, şi cugetul. Numai că acum frumoasa nu mai râdea de el, ci îi surâdea dulce, dulce, îmbiindu-1:

— Hai, Keloglan, fa-mi plăcerea asta şi dăruieşte-mi mie siniuţa.

Keloglan, ar fi vrut să-şi descarce sufletul, să-i mărturisească cât de mult îl duruse râsetele ei, cât
de mult îl uluise frumuseţea ei fără seamăn, dar nici glasul, nici buzele nu-l ascultau. Gângăveli nătânge îi ieşeau din gâtlej şi atât.

— Hai, Keloglan, nu fi rău, se alinta fata. Dă-mi mie siniuţa. Cere-mi pe ea oricât. Fac tot ce vrei tu, merg unde vrei tu, numai dă-mi mie siniuţa.

în mintea lui Keloglan gândurile se învălmăşeau: „Ciudată mai e lumea, şi cât de puţin o cunosc eu! Acum câteva ceasuri numai, aceeaşi fată arunca în chelia mea cu cofeturi, scotea limba la mine şi râdea de cusurul meu şi acum, dintr-o dată, iat-o la picioarele mele, blândă şi rugătoare..

— Fac tot ce zici tu, merg unde porunceşti tu... răsuna întruna glasul melodios al fetei.

„O siniuţă fermecată, care aduce mult aur, m-a preschimbat în ochii ei în cine ştie ce Făt
Frumos” şi atât de hazlie, de amar hazlie i se păru lui Keloglan toată rânduiala lumii, încât izbucni într-un râs neaşteptat şi, cu sclipiri de glumă în ochi, îi spuse fetei:

— Vino după mine!

Şi se pomi pe fugă, după ce, mai întâi, îşi vârî siniuţa în chimir. Şi fugi, şi fugi! Fata, după el. Trecură aşa în goană pe străzile oraşului care acum, în asfinţit, gemeau de lume. Toţi trecătorii, toţi cei care se aflau pe la ferestre şi balcoane rămaseră cu degetul în gură: o fată de padişah, şi pe deasupra şi frumoasă foc, să fugă, supusă ca un căţeluş, după un flăcău chel şi jerpelit!

Cei doi ieşiră din oraş. Fata îşi închipui că Keloglan vrea s-o ducă într-alt oraş, îndepărtat, unde, necunoscuţi, să se căsătorească şi, în sinea ei, se şi învoise la asta, numai să-i rămână ei siniuţa. Ce vreţi, era doar fată de padişah, preţuia bogăţia mai presus de orice, aşa fusese învăţată! Când colo, ce să vezi?! Ajuns în dreptul unui copac mare, Keloglan se opri, se întinse pe iarbă şi zise:

— Fă tumbe aicea, în faţa mea, până ţi-oi zice eu să stai, Dac-ai să le faci bine, îţi dau siniuţa. Altceva nu-ţi cer.

Fata se codi o clipă, dar numai o clipă, cât se uită la veşmintele ei scumpe: nu era mai mare păcatul să le tăvălească în colb? Dar, la gândul că la capătul acestei toane zănatece o aşteaptă siniuţa, se aplecă, mlădioasă, îşi propti mâinile de pământ şi începu tumbele, de parcă de când lumea n-ar fi făcut altceva decât tumbe. Praful ridicat de săriturile ei se amesteca cu sudoarea, lăsând dâre-dâre de noroi pe frumosu-i chip şi pe straiele-i bogate, dar ei nici că-i păsa.

Cât despre Keloglan, culcat pe spate, hohotea de se cutremura văzduhul. Când osteni de-atâta râs, zise fetei:

— Gata, ajunge! Ţine siniuţa! şi i-o aruncă.

Fata o prinse din zbor şi fericită, se înturnă la sarai. Pe drum însă, gândul îi fugea mereu la Keloglan.

I se părea neobişnuită purtarea lui, atât de neobişnuită! Un om aşa de sărac— un pescar prăpădit, din cei cu miile – şi să lase din mână un izvor de avuţie nesecată, numai pe-o toană copilărească.

Şi Keloglan se întoarse acasă, în căsuţa cea părăginită, încolţit de gândurile cele mai felurite: ba îi părea rău după siniuţă, ba îi era ciudă pe fată, ba îşi blestema chelia... Dar cel mai adesea îi venea în minte chipul fetei şi, împotriva vrerii lui, îşi dădea seama c-o ierta pentru toate şi că-i era dragă.

Şi după ce ceru binecuvântarea maicii sale, îşi luă cu el năvodul şi o porni pribeag prin lume, să caute uitarea...

La sarai, pe fată o aştepta mare necaz: padişahul-tată era foc şi pară. Fel de fel de oameni veniseră la sarai şi îi povestiseră că îi văzuseră fiica alergând pe străzi, bezmetică, după un pescar amărât, şi-apoi, făcând tumbe la porunca lui... Şi câte şi mai câte mai adăogară oamenii, fiecare după cum îl ducea capul, după cum era mai bun ori mai rău şi avea mai mult sau mai puţin darul născocirii.

La auzul unor asemenea lucruri, padişahul îşi ieşi din fire. Sparse două ferestre, cincizeci de farfurii, şaptezeci de pahare, tăie capetele tuturor vizirilor, câtorva paşi, la cinci mii de ostaşi, dar mânia tot nu i se potolise. Când dădu cu ochii de fată, răcni înfricoşător:

— Pe mâna călăului, pe mâna călăului! Să i se taie capul! Ilicul ei însângerat, să mi se aducă mie! Am zis!

Călăul înşfăcă fata şi o duse departe de sarai, într-un creştet de munte. Pentru el, a tăia capul unui om era o nimica toată, un fleac, ceva mai uşor cum ar fi, să zicem, băutul unei ceşcuţe de cafea tare şi aromată! Dar de data aceasta nu ştiu ce avea călăul, că parcă nu-l lăsa inima să dea pradă morţii o fiinţă atât de frumoasă şi atât de tânără pe care o cunoştea de când era de-o şchioapă!

— Mică sultană, îi zise el, n-am să-mi mânjesc mâinile cu sângele tău. Dă-mi ilicul, şi restul e treaba mea. Tu făgăduieşte-mi doar că n-ai să mai pui vreodată piciorul pe meleagurile părinteşti şi Allah să te aibă în paza lui!

Rămasă singură, fata merse mult şi bine, până ce zări un orăşel. Mâncare îi fură fructele şi rădăcinile pădurii, băutură – apa rece de izvor, culcuş – muşchiul moale şi primitor, velinţă – păru-i lung şi bogat, iar singura nădejde, siniuţa de la Keloglan.

Se opri lângă un fir de apă şi, cu ajutorul siniuţei, îşi umplu buzunarele şalvarilor cu galbeni. Apoi coborî în oraş şi îşi târgui un rând de straie bărbăteşti. în numai câteva zile, lângă pârâul care intra în orăşel se înălţa un sarai fără pereche, cu totul şi cu totul de aur.

Bogăţia tânărului venit pe neaşteptate din alte ţinuturi, întrecea orice închipuire, ca şi dărnicia lui. Oamenii dădeau năvală să vadă minunea de sarai şi nu era ins în straie mai ponosite care, la porunca stăpânului saraiului, să nu fie îmbrăcat din creştet până în tălpi, să nu fie ospătat pe săturate şi să nu plece măcar cu un pumn de

galbeni.

Vestea despre saraiul cel frumos – izvor de alinare a suferinţelor – răzbi până hăt, departe, străbătu munţi şi văi. Veneau padişahii în cârd să-l peţească pe tânăr pentru fiicele lor. Dar cum veneau, aşa plecau. Şi nimeni nu înţelegea cum de chipeşul flăcău nu se învoia să se însoţească cu nicio fată de padişah. De unde să ştie ei că stăpânul saraiului era o fiică de padişah, izgonită din casa părintească?!

într-o zi veniră soli care să vestească sosirea unui padişah de dincolo de munţi: era vorba chiar de padişahul-tată.

Cum păşi în sarai, padişahul-tată, cât era el de padişah, îşi pierdu capul de atâta bogăţie câtă văzu în jurul său. Fără voie, se aplecă la urechea slujitorului străin, care-l călăuzea, şi îi şopti, arătând pe tânărul care aştepta în picioare, la capul treptelor poleite cu aur:

— El e bogatul tânăr de care vuieşte lumea?

— Oh, nu! E doar mai-marele slugilor de la catul de jos, fu răspunsul.

Urcară treptele. La capul scării iar îl aştepta, în picioare, un tânăr şi mai frumos, şi mai scump înveşmântat ca cel dintâi.

— El e bogatul tânăr de care vuieşte lumea? întrebă iar padişahul pe călăuza sa.

— Nu! E doar mai-marele slugilor de la catul întâi, fu răspunsul.

în sfârşit, abia la catul următor le ieşi înainte gazda, care-l primi pe bătrânul oaspete cum nu se putea mai bine.

Se ospătară în sunetele dulci de alăută şi, despre ce nu vorbiră! Padişahul-tată, într-un târziu, îşi iscodi gazda de unde are atâta belşug. Fără o vorbă, acesta scoase de la sân siniuţa, o umplu cu apă şi o deşertă pe masă. Clinchetul galbenilor, care se rostogoleau, vesel în toate părţile, acoperi toate celelalte sunete.

— Aş face orice mi s-ar cere, ca să pot avea şi eu o siniuţă ca asta, spuse padişahul-tată către gazdă. N-aş pregeta nimica, nimica!

— De-i aşa, o poţi dobândi, padişahe! Fă tumbe în faţa mea până ţi-oi porunci eu să stai şi siniuţa va fi a ta.

Abia îşi sfârşi gazda cuvintele şi padişahul, bătrân şi burduhănos, îngreuiat şi mai tare de prea multă mâncare şi băutură, încercă să facă tumbe, dar, pace să izbutească! Şi era aşa de caraghios, aşa de caraghios să-i vezi trupul greoi şi umflat, chipul buhăit şi roşu ca racul, schimonosit de încercările nereuşite de a se da peste cap, încât toţi câţi erau de faţă râdeau de se prăpădeau.

Un singur om nu râdea: gazda. Ea se furişă pe nesimţite afară din încăpere şi se întoarse iute. Acum, părul cădea valuri-valuri pe spate, atingând aproape podeaua; era înveşmântată în straie femeieşti, iar în mâini ţinea straiele cele vechi, cu care fusese îmbrăcată când bătrânul o dăduse pe mâna călăului.

— Ajunge, tată! Nu te mai face de râs, ţopăind fără rost. Tot n-ai să fii în stare să faci tumbe. Precum văd, pentru siniuţa mea n-ai sta în cumpănă să-ţi dai şi duhul. Şi pe mine cât de crunt ai vrut să mă pedepseşti, îţi aminteşti?!

Abia la aceste vorbe padişahul-tată îşi recunoscu fiica şi îşi înţelese cu adevărat greşeala faţă de ea. Doar el o învăţase să se lăcomească după avuţie! Când se rugă fierbinte de iertare, fata grăi:

— Te-am iertat de mult, tată. Datorită lui Keloglan, pescarul prăpădit de la care o clipă nu mi-am luat gândul, am înţeles că viaţa e făcută şi din altceva, nu numai din bogăţie şi trufie. Dar, dacă vrei să trăim din nou sub acelaşi acoperiş, tu şi cu mine, găseşte-mi-l mai întâi pe Keloglan şi adu-mi-l aici, să-mi unesc viaţa cu a lui. Numai aşa, uitate vor fi toate, altfel nu voi să mai ştiu de tine...

Se înţelege că padişahul-tată se făcu luntre şi punte până îl găsi pe Keloglan, rătăcind pe cărările lumii după un leac pe care nu-l afla: leac de dorul după fata care-şi bătuse joc de el, care se arătase vicleană şi hrăpăreaţă, dar pe care nu şi-o putea scoate din inimă...

Şi se încinse o nuntă mare, cu veselie şi belşug, rar întâlnite chiar şi în poveşti şi

nu fu vietate care să nu petreacă, care să nu se bucure de norocul lui Keloglan şi al frumoasei fete de padişah. Iar eu, care mă aflam bineînţeles acolo, am scris numaidecât povestea lor noaptea, la lumina lumânărilor purtate de broaştele ţestoase, pe carapace, prin desişul ierburilor şi al florilor...

Mărul care râde şi mărul care plânge

poveste turcă

Odinioară, pe când purecii erau ciobani, cocoşul-vătăşel, vulpea-samsar şi coţofana bărbier, vieţuia un padişah care avea doi feciori. Şi, cu toate că erau ei fraţi buni, din aceeaşi mamă şi acelaşi tată, nu se asemuiau deloc unul cu altul. Cel mare întuneca până şi soarele la amiază, atât de ursuz şi de cumplit era. Doar că-l priveai şi-ţi pierea cheful de viaţă. Cel mic revărsa înjur o lumină blândă, de-o seamă cu stelele. Vesel şi cu inima deschisă, alina orice durere. în preajma sa până şi orfanul îşi uita de ursita-i amară. Toţi cei care îi cunoşteau pe cei doi prinţi – întunecatul şi Luceafărul, căci aşa îi poreclise norodul – oftau îngânduraţi: „Acum, treacă meargă, dar o să vină vremea când padişahul-tată o să închidă ochii. Atunci, dacă după datină, locul o să-i fie luat de fiul mai mare, vai de traiul supuşilor. O vor duce mai rău ca în iad. Dacă însă nu întunecatul, ci Luceafărul ar primi sceptrul împărătesc, totul s-ar întoarce în bine."

Gândurile astea îl zbuciumau şi pe padişah. îşi iubea feciorii deopotrivă, că doar le era tată la amândoi, dar, pe de altă parte, avea şi grija ocârmuirii. Şi azi aşa, mâine aşa, tot în gânduri şi gânduri, îi pieri somnul, îi pieri pofta de mâncare, se îmbolnăvi şi căzu la pat. Câţi vraci destoinici nu veniră să-l cerceteze, ca să găsească leacul bolii, câţi oameni înţelepţi nu-şi dădură sfatul, dar totul în zadar! Padişahul, chinuit de gândurile lui, slăbea văzând cu ochii. într-o zi, un cerşetor străin se opri la porţile seraiului, cerând demâncare. Şi cum Luceafărul se afla pe aproape şi-l văzu, îi dărui chiar el cu mâna lui o mulţime de merinde şi, pe deasupra, şi un pumn cu galbeni şi unul cu arginţi. Şi, din vorbă în vorbă, cerşetorul află de boala padişahului. Ceru să vadă şi el pe slăvitul stăpân şi înainte de a părăsi seraiul, spuse, clătinând din cap:

— Numai mărul care râde şi mărul care plânge i-ar putea ajuta padişahului, altceva nu!

De unde să iei mărul care râde şi mărul care plânge, când, cu o clipă mai înainte, nici nu ştiai că se află pe lume minunăţiile astea? Dar Luceafărul, care de mult nu mai putea răbda să se uite cu braţele încrucişate cum i se stinge părintele, ceru învoirea să se ducă în lume ca să găsească leacul spus de cerşetor. Mai cu voie, mai fără voie, de silă, de milă, întunecatul i se alătură mezinului şi iată-i pe amândoi fraţii pornind la drum prin lume. Merseră ei ce merseră, până ce dădură de-o fântână pe ale cărei ghizduri se desluşeau, scrijelate, nişte litere. Se uitară mai bine şi citiră: „Cine merge pe poteca din dreapta se duce şi vine, cine merge pe poteca din stânga se duce, dar nu se mai întoarce."

Sosise ceasul despărţirii pentru cei doi fraţi. Şi, ca să ştie, la înapoiere, unul de soarta celuilalt,
îşi scoase fiecare din deget inelul şi îl puse sub un bolovan de lângă fântână. Care cum se întorcea trebuia să dea piatra la o parte şi să-şi ia inelul.

Şi fraţii îşi văzură mai departe de drum, aşa cum se învoiseră: întunecatul o apucă pe poteca din dreapta, Luceafărul pe cea din stânga, a drumului fără întoarcere. Şi umblă, şi umblă el zile lungi de vară, din zori şi până-n seară, fără să întâlnească nicio vietate.

în a patruzecea zi de colindat, dădu peste o poiană întinsă, în care păştea o turmă de oi. Se apropie de ciobanul turmei şi-i dădu bineţe:

— Pacea fie cu tine, unchiaşule!

— Şi cu tine, fătul meu! Da', ia zi, ce vânt te mână prin locurile astea? Că eu, de atâta amar de ani, de când trăiesc, n-am văzut pe-aici picior de om.

Atâta aştepta Luceafărul, să-şi descarce sufletul cuiva! începu dar să-şi spună păsul. Şi vorbi despre boala padişahului-tată cu atâta durere, încât până şi ochii ciobanului se umeziră.

— Tare aş vrea să te ajut să-ţi vindeci părintele, dar nu ştiu cum aş face. Mărul care râde şi mărul care plânge se află chiar în iatacul domniţei din seraiul padişahului meu. Te-aş duce până acolo, da', vorba e, cum să intri înăuntru, că la poartă, în fiece seară, mă opreşte şi-mi numără mioarele...

Chibzui şi chibzui ciobanul şi, până la urmă, înnodă iar firul vorbei:

— Ia stai niţeluş! Vezi burduful ăsta mare? Când ne apropiem de serai, te vâr în el şi intri cu turma o dată. Eu îţi spun cu de-amănuntul unde-i iatacul domniţei şi raftul pe care îşi ţine merele. Mai departe-i treaba ta. Dac-ai să izbuteşti să iei merele, o să fie bine, dac-ai să fii prins, îţi pierzi viaţa. Hai s-o şi pornim la drum, că mai avem cale, nu glumă, de străbătut.

Se petrecu totul după spusele ciobanului. Către dimineaţă, atunci când somnul e mai dulce, Luceafărul ieşi din burduf şi, binişor-binişor, se strecură până în iatacul domniţei, care dormea dusă. Şi era atât de frumoasă domniţa, atât de frumoasă, că pe lângă ea pălea până şi farmecul unei nopţi senine de vară. Oricine o vedea înmărmurea, parcă lovit în inimă. Dar Luceafărul se gândi la suferinţa padişahului-tată şi scăpă de sub vraja frumuseţii fetei. întinse mâna să ia cele două mere, dar unul începu să râdă cu hohote, altul să plângă cu sughiţuri. Iute, Luceafărul alergă în vârful picioarelor şi se ascunse în burduf. Domniţa se trezi şi chemă străjile, care răscoliră peste tot, dar nu dădură de nimeni.

— Vă bateţi joc de mine? dojeni ea merele. Dacă mă mai treziţi din somn, fără rost, să ştiţi că vă bat!

Culcându-se din nou, fata adormi. Atunci Luceafărul veni iarăşi şi, uşurel uşurel, se furişă până la mere. Dar, când să le ia, unde mi se porniră merele să facă un tărăboi! Hăuia seraiul de hohotele lor de râs şi de sughiţurile de plâns! Noroc că Luceafărul apucase să se bage în burduf, că ungher din serai nu rămase nescotocit. Cum însă iarăşi nu fu găsită nicio urmă de hoţ, domniţa luă merele şi aşa le lovi, aşa le lovi unul de altul, că, de i-ar fi stat în putinţă, nu ştiu zău dacă şi mărul care râde n-ar fi vărsat lacrimi!

— Dacă vă mai prind că mă sculaţi din somn, vă tai în bucăţi şi vă mănânc!

Aşa se făcu că, după ce se linişti tot seraiul, şi Luceafărul, tiptil-tiptil, fu pentru a treia oară lângă mere, ele, de frică, tăcură chitic. Băiatul le luă frumuşel de pe raft şi le ascunse în sân. Cum tocmai se crăpa de ziuă şi ciobanul se pregătea să iasă cu turma la păscut, îl vârî pe prinţ în burduf şi-l scoase teafăr afară din serai. Şi dus a fost Luceafărul! Nu se opri decât la fântână. Aici, când dădu bolovanul la o parte, să-şi ia inelul, găsi şi inelul întunecatului.

„Pesemne c-a păţit el ceva, de nu s-a întors încă. Mă duc să-l caut ca, la întoarcerea acasă, bucuria tatii să fie deplină! îşi zise Luceafărul."

Dar abia o apucă pe poteca din dreapta şi fu silit să se oprească; de-a curmezişul drumului zăcea un om sfârşit, gata-gata să-şi dea duhul. Luceafărul nu aşteptă să i se ceară ajutorul. îngenunche iute lângă el, îi luă capul pe genunchi şi îi dădu să bea câteva înghiţituri de apă proaspătă. într-o clipită omul se învioră, deschise ochii şi grăi:

— Tinere, tinere, nu-i nevoie să-mi spui cine eşti şi ce cauţi, că eu le ştiu pe toate. Nu mai zăbovi şi zoreşte spre padişahul-tată, să-l mai prinzi în viaţă! Cât despre fratele tău, întunecatul, degeaba-1
mai cauţi. Când a trecut pe-aici şi eu zăceam în praful drumului, i-am cerut ajutor. în loc de asta, a ridicat biciul asupră-mi, ca prin lovituri să mă silească să mă dau la o parte. Atât l-am rugat, atât l- am rugat să mă cruţe, să-i fie milă, dar în zadar! „N-ai inimă de om, ci de piatră! i-am zis eu atunci, în piatră să te prefaci!" Şi să vezi minune: la fiecare lovitură de bici pe care mi-o dădea, se preschimba puţin câte puţin în stană de piatră. Acum, piatră ca toate pietrele e fratele tău mai mare, întunecatul. Tu aleargă la părintele tău, să nu-ţi fie zadarnică truda!

Şi după ce vorbi astfel, omul din drum se făcu nevăzut. Luceafărul înţelese că n-are încotro. Se întoarse la fântână, luă şi inelul întunecatului de sub bolovan şi se îndreptă spre casă.

Ajuns lângă patul de zăcere al padişahului-tată, scoase din sân merele. Cum le atinse, acestea începură să facă ce ştiau: unul, adică, să râdă, iar celălalt, să plângă; şi pe loc puterea prinse să se înfiripe în trupul bolnavului.

— Dar întunecatul? fură primele cuvinte rostite de padişah după atâtea zile de suferinţă.

Drept răspuns, Luceafărul îi arătă inelul, iar tatăl pricepu pe dată că nu mai are în viaţă decât un singur fiu. Şi tare îl mai duru inima, dar dragostea nemăsurată a Luceafărului şi tovărăşia celor două mere năzdrăvane îl ajutară să biruie şi cumpăna asta.

într-o zi, un călăreţ străin, plin de colb din creştet până-n tălpi, bătu la porţile seraiului. Spunea că vine de departe, trimis de o domniţă să străbată lumea cu un şirag de mătănii, până va da de omul care, povestindu-şi viaţa, are de spus atâtea păţanii câte boabe au mătăniile ei. înseamnă că acela – zicea domniţa – e hoţul mărului care râde şi al mărului care plânge, fără de care ea nu poate să trăiască...

Vorbele lui stârniră în sufletul Luceafărului o mare tulburare, căci frumuseţea neasemuită a domniţei nu-i ieşise o clipă din cuget. Cu voia padişahului-tată plecă iar la drum, însoţind pe călăreţ până la palatul domniţei, unde povesti peripeţiile vieţii sale, care se potriviră la număr cu boabele şiragului de mătănii.

— Ar mai fi trebuit încă o boabă la mătănii, încheie el cu un zâmbet.

— Pentru ce? îl întrebă domniţa, cu inima bătând mai repede, căci prinsese drag de prinţ.

— Pentru sfârşitul poveştii mele, care încă nu e spus, domniţă! adăugă Luceafărul şi întorcându- se spre tatăl fetei, o ceru de soţie.

Se făcu nuntă mare, mare, cum arareori s-a mai pomenit vreodată. Iar dimpreună cu tinerii, se bucurară nespus şi padişahii-socri. Patruzeci de zile şi patruzeci de nopţi a ţinut petrecerea. Şi ce nu s-a dat la ospăţ! Din toate bunătăţile, un bob de orez mi-a rămas şi mie. îndată ce l-am mâncat, m-a îmboldit un chef de vorbă cum n-am mai avut niciodată. Şi aşa s-a făcut că m-am pomenit spunându-vă povestea mărului care râde şi a mărului care plânge.

Povestea babei şi a cocoşului

poveste turcă

Trăia odată o babă singură pe lume. Adică, la drept vorbind, nu era de tot singură. Avea pe cineva: un cocoş. Unul roş. Cu el vorbea, cu el se sfătuia, cu el îşi împărţea şi pâinea, şi grijile gospodăriei. Şi o ajuta cocoşul la treburi mai abitir ca un om. Până şi vreascuri din pădure tot el îi aducea. Nu ştiu cum făcea, dar izbutea în toate.

într-o zi băbuţa scotoci prin tot bordeiul, doar-doar o mai găsi vreun lucru de vândut, să-şi facă rost de ceva bani, că iarna bătea la uşă şi ei n-aveau de nici unele. Şi tot căutând şi căutând, găsi într-un ungher o şa scâlciată şi crăpată ca vai de ea. O luă şi o scoase afară, în curticică, şi atât o şterse de praf, atât o unse şi o lustrui, că nici nu-şi dădu seama când se făcu noapte. Atunci se grăbi să se ducă la culcare, căci a doua zi era târg şi voia să meargă şi ea, cu şaua.

Dis-de-dimineaţă, când se trezi, îngheţă în aşternut: nu auzise cântatul cocoşului, ca de obicei. Alergă năucă la coteţ, coteţul, pustiu. Răscoli curticică, răscoli bordeiul, nici urmă de cocoş. Ba, ca necazul să-i fie mai mare, şi şaua pierise. Găsi doar opaiţul – pe care, pesemne, de oboseală, îl uitase afară – şi atâta tot.

încredinţată că un om hain îi furase peste noapte şi cocoşul şi şaua, mătuşa

începu să bocească. Şi boci, şi boci până nu mai avu nici lacrimi, nici glas. Se târî cum putu în bordei şi boli de inimă rea.

în vremea asta, oare ce se petrecuse cu cocoşul?

Când mijiră zorile, se sculă, dar aruncându-şi ochii în curţi cică, îi pieri pofta de cântat: opaiţul era răsturnat, iar şaua, nădejdea băbuţei pentru iarnă, era făcută scrum. Ca să-şi ferească stăpâna de supărare, cocoşul, niciuna, nici două, trase cu ciocul un sac, vârî şaua arsă în el şi, după ce îndreptă opaiţul, pe-aici ţi-e drumul! Tocmai la târg se mai opri.

Aici aşteptă, aşteptă printre ceilalţi negustori până ce un bogătan prinse să-l iscodească:

— Ai ceva de vânzare în sac?

— Am! se grăbi să răspundă cocoşul.

— Ce?

— Dacă te uiţi, e cărbune. Dacă nu te uiţi, e aurul cel mai curat.

— Şi cât vrei pe marfa ta?

— Sacul ăsta plin cu bani.

Crezând că-i vorba de cine ştie ce lucru fermecat, care-o să-i sporească şi mai mult avutul, bogatul nu stătu o clipă pe gânduri. Se duse într-un suflet acasă, puse bine şaua şi, umplând la loc cu bani sacul, îl dădu cocoşului, care-şi luă pe dată tălpăşiţa. Când se dumiri omul c-a fost tras pe sfoară, pe cocoş ia-l de unde nu-i! Ce, doar un cocoş roş există pe lume?!

Iar babei nu-i veni să creadă, când îşi văzu cocoşul din nou acasă, ba încă şi c-un sac plin cu bani.

De-atunci bordeiul li se umplu de bunăstare. Căci banii i-au închis frumuşel într-un sipet şi când îi îmbulzeau nevoile, deschideau sipetul şi treceau hopul.

Şi aşa trăiră ei deasupra necazurilor, câte zile mai avură: multe, ori puţine, asta numai ei ar fi putut să vă spună.

Din cer căzură trei mere: unul e al meu, unul e al tău, unul e al celui care spune povestea mai departe.

Povestea lui Atoglu şi a lui Gulhanâm

poveste turcă

De mult de tot, în vremi îndepărtate, trăia un padişah. în ziua în care îi aduse pe lume un fiu, împărăteasa muri. Şi cum în aceeaşi clipă cu feciorul de padişah, se născu, în grajduri, un mânz, băiatul fu hrănit cu lapte de iapă până ajunse la vârsta să mănânce de toate. Astfel se făcu că prinţul se simţea legat de mânz cu o dragoste de frate. Iar oamenii, ştiindu-i povestea, îi dădură porecla de Atoglu— Fiul Calului – şi aşa îi rămase numele până astăzi.

Trecură zilele. Atoglu deveni un flăcău voinic şi neînfricat. Mânzul de odinioară era acum un cal iute şi puternic. Padişahul îşi luă o nouă soţie, care pizmuia tot ce-ar fi putut să-i aducă aminte de prima împărăteasă. E lesne de înţeles că Atoglu îi stătea ca un ghimpe în inimă.

într-o bună dimineaţă, când mai înainte de-a pleca la medrese, Atoglu trecu, ca de obicei, să-şi vadă calul, acesta îl întâmpină cu un nechezat de bucurie, în timp ce din ochi îi picurau lacrimi.

— O, frate, ce-i cu tine? se miră Atoglu. Pentru ce şi te bucuri şi plângi?

— Astăzi împărăteasa, printr-o slugă credincioasă ei, a pus la cale moartea ta. M-am bucurat că te-am văzut, dar, amintindu-mi ce te aşteaptă am plâns.

— N-ai grijă, îl linişti prinţul. N-am să mă dezlipesc toată ziulica de lângă padişahul-tată şi răul n-o să mă atingă.

Văzându-şi planul zădărnicit, împărăteasa se dădea de ceasul morţii. Atunci sluga ei

îi spuse:

— Degeaba te mai frămânţi, stăpână. Cât trăieşte calul lui Atoglu, n-o să izbutim. Isprăveşte întâi
cu calul şi apoi uşor îi venim de hac şi prinţului.

Peste câteva zile, ducându-se la medrese, Atoglu trecu iar să-şi vadă calul, care îl primi din nou plângând şi bucurându-se în acelaşi timp.

— Ce ai, căluţul meu? îl mângâie Atoglu. De data asta ce supărare te paşte?

— Ei, bunul meu stăpân! De bucurat, mă bucur ca ori de câte ori dau ochii cu tine. Dar teamă mi-e că mai mult n-am să te mai văd, şi de-asta plâng.

— Cum aşa?

— împărăteasa a hotărât moartea mea, ca să-i fie mai uşor să lovească în tine. Când ai să-mi auzi nechezatul, să ştii, stăpâne şi frate, că îmi iau rămas bun de la tine pentru totdeauna!

— Om vedea noi de-i chiar aşa! spuse Atoglu şi plecă la şcoală.

Dar tocmai când hogea îi puse să citească din Coran, se auzi un nechezat atât de puternic, încât zăngăniră geamurile medresei. Amintindu-şi de spusele calului, Atoglu se ridică şi dădu să fugă afară. Şi cum hogea îi stătea în drum, prinţul îl păli cu hangerul de la şold şi, trecând peste trupul lui, goni spre grajduri. Aici, ce să vadă? O mulţime de feţe crunte şi iataganele ridicate se îmbulzeau în jurul calului său trântit la pământ şi legat fedeleş.

— Aşteptaţi! le strigă Atoglu. Lăsaţi-mă să-l mai încalec o dată, şi-apoi faceţi ce vreţi şi cu el, şi cu mine!

Când îşi simţi stăpânul în spinare, calul parcă prinse aripi. Se smuci zdravăn, de rupse legăturile de la picioare şi, avântându-se în înaltul cerului, dispăru în nori.

... Se opriră departe, pe o poiană întinsă, numai iarbă şi flori.

— Iată-ne scăpaţi de urgia împărătesei, stăpâne şi frate! Tu însă, dragul meu, ai o vină grea de ispăşit: ai luat viaţa unui om nevinovat, a hogei. O vreme va trebui să rătăceşti singur prin lume, supus la fel de fel de încercări. în tot acest răstimp al pribegiei tale, ajutor nu pot să-ţi mai dau. Totuşi, ia căpăstrul ăsta. Poate că odată şi odată o să-ţi prindă bine. Şi-acum ne despărţim!

Şi calul se făcu nevăzut.

Singur, îngândurat, Atoglu o luă pe jos, prin meleaguri necunoscute. Şi colindă, şi colindă până ajunse pe malul unei mări necuprinse. Ostenit, se cuibări pe nisip şi adormi. La miezul nopţii un vuiet surd îl trezi din somn. îşi aruncă ochii spre mare şi rămase înlemnit: din valuri ieşea o herghelie de cai. Toţi erau albi, albi de tot, ca fulgul de omăt, în afară de unul singur. Acesta, negru ca pana corbului, avea în frunte o stea argintie, care strălucea în lumina lunii de te orbea. Sărind uşor peste ape, caii veniră la ţărm şi împrăştiindu-se printre ierburi şi tufişuri, păscură până în apropierea zorilor, când se întoarseră şi fură înghiţiţi de valuri.

Prins ca într-o vrajă, Atoglu aşteptă înfrigurat să vină din nou noaptea. Când caii, iviţi iarăşi din valuri, atinseră ţărmul, el se ridică în picioare şi iute ca fulgerul zvârli căpăstrul pe grumazul armăsarului negru. Acesta, cu fruntea plecată, păşi supus în faţa prinţului, urmat îndeaproape de întreaga herghelie.

— De-acum încolo suntem ai tăi, stăpâne. Poţi face cu noi ce vrei. Te-om urma pretutindeni, dar nu de bună voie. Căci dragi ne sunt grajdurile noastre de mărgean din fundul mării, dragi, tăinuitele noastre ţinuturi. Mai bine, rogu-te, dăruieşte-ne libertatea şi noi, la orice chemare a ta, îţi sărim în ajutor. E destul să ţii în mână un fir de păr din fruntea mea, că eu, cu toată herghelia, îţi împlinim orice poruncă.

— Să fie după voia voastră, hotărî Atoglu, şi luând un fir de păr argintiu din fruntea calului, îl ascunse cu grijă, în timp ce caii se aruncară în mare, mistuiţi de ape.

Dimineaţa, Atoglu porni să pribegească mai departe. Merse ce merse până ce dădu de o pădure. Aşezat la umbră să se odihnească, auzi un fâşâit: era un şarpe, care se

strecura tiptil spre cuibul unei păsări, să-i mănânce puii. Atoglu nu stătu o clipă pe gânduri. Luă o săgeată din tolbă, îşi încordă arcul, ochi şi trase în capul şarpelui, care rămase mort pe loc.

— Să trăieşti, Atoglu, că mult bine mi-ai făcut, îi grăi pasărea-mamă. De nouă ani de zile n-am apucat să-mi văd un pui mare, din pricina tâlharului ucis de tine. De-acum încolo, datorită ţie, toţi puii mei or să trăiască. Ţine pana asta. De câte ori ai să fii la strâmtoare, ia-o şi gândeşte-te la mine,
şi toată păsărimea, de aici şi aiurea, o să alerge să te ajute.

Atoglu mai zăbovi în pădure, de se odihni, şi plecă iarăşi mai departe. După zile de umblat, ajunse într-o cetate. O luă agale pe străzi, să cunoască locurile şi oamenii.

Când trecu prin faţa seraiului împărătesc, văzu adunată acolo o mulţime de bărbaţi. Amestecându-se printre ei, întrebă pe unul:

— Ce s-a întâmplat?

— Fetele padişahului nostru – trei la număr – îşi aleg azi soţii. Toţi bărbaţii neînsuraţi din ţară au venit buluc să-şi încerce norocul. Vorba aceea: „Ştie ea musca ce e dulce”.

Nici nu-şi sfârşi omul bine spusele, şi străjerii deschiseră porţile din piatră albă, dăltuită, ale seraiului, lăsând să treacă afară mai întâi pe padişah, apoi pe cele trei fete, frumoase între frumoase. Ele veniră spre mulţimea de bărbaţi, în mână cu vase de aur pline cu apă de trandafir. Una din fete, apropiindu-se de un fecior chipeş şi, după cum îl arăta îmbrăcămintea, şi de neam, îl stropi cu apă de trandafiri.

„Ura!” izbucniră sutele de voci. Iar crainicii vestiră:

— Cea mai mare fiică a padişahului nostru va lua de soţ pe fiul mai-marelui vizir, primul sfetnic al ţării!

A doua fată se îndreptă spre alt flăcău, la fel de bogat înveşmântat ca prinţul, şi îl stropi cu apa de trandafiri din vasul său.

„Ura!” strigară iarăşi oamenii. Iar crainicii vestiră din nou:

— Fiica mijlocie a padişahului nostru şi-a ales de soţ pe fiul marelui nostru vistiernic!

Mai rămăsese mezina. Ea păşi până în dreptul lui Atoglu şi-l stropi cu apă de trandafiri.

— Ce ruşine! se ridicară din mulţime glasuri mânioase. Gulhanâm să se înjosească într-atât, încât să vrea de soţ un cerşetor pribeag!

Căci oamenii îl judecau după straie; ori veşmintele şi încălţările lui Atoglu erau numai zdrenţe colbuite.

— Mai gândeşte-te, fiica mea! o îmbie padişahul. Recunoaşte c-ai greşit şi te voi ierta. Alege-ţi un alt mire, vrednic de tine, şi cu cerşetorul o scoatem noi la capăt. îi dăm câţiva bănuţi şi ne mai sărută şi mâna.

— Pe el îl vreau de bărbat, tată. N-am greşit deloc, aşa-mi spune mie inima.

La un semn al padişahului, străjile vestiră peste capetele încremenite ale adunării:

— Mezina padişahului nostru se va însoţi cu un străin pripăşit nu se ştie de unde. Mâine se va săvârşi nunta întreită a domniţelor noastre!

La nuntă, mezina şi Atoglu fură aşezaţi la coada mesei, printre lăutari şi slugi, în timp ce celelalte două perechi erau ţinute la locul de cinste, de-a dreapta şi de-a stânga padişahului.

Spre sfârşitul petrecerii, padişahul încunoştinţă mesenii că dăruieşte celor două fiice mai mari şi soţilor lor câte un palat, la alegere, şi atâtea avuţii, încât să poată trăi în belşug împărătesc neam de neamul lor.

Iar lui Gulhanâm şi Atoglu, le porunci să stea în grajd, laolaltă cu vitele.

Şi câte umilinţe nu îndurară Atoglu cu prinţesa lui! Nu era zi în care să nu fie ţinta batjocurilor cumnaţilor şi a padişahului, ba şi a curtenilor! Ei însă răbdau totul cu seninătate şi amarul îi lega şi mai strâns unul de altul.

Aşa trecea timpul. Şi se părea că nimic n-ar putea schimba urgisita soartă a celor

doi tineri, când, pe neaşteptate, zile grele se abătură asupra împărăţiei. Un padişah vecin, care de mult râvnea la ţara socrului lui Atoglu, porni în fruntea unei oşti mai numeroase ca firele de iarbă. Zdrobind orice încercare de împotrivire din drumul său, se îndrepta, cumplită ameninţare, chiar asupra cetăţii. Padişahul-socru îşi adună în grabă curtea şi armata şi ieşi să-l întâmpine pe vrăjmaş. Când trecură prin dreptul grajdului, cei doi gineri mai mari ai padişahului, care-şi întovărăşeau socru, strigară în batjocură:

— Ei, grăjdare şi ginere de padişah, tu nu vii la luptă? Cum o s-o scoatem la capăt fără un voinic ca tine?!

— Vin, vin! le răspunse Atoglu şi o luă pe jos în urma armatei, în râsetele curţii.

Când ultimul om din oaste pieri din faţa ochilor săi, Atoglu se opri şi, după ce, uitându-se în toate părţile, se încredinţă că e singur, scoase din sân pana dată de pasăre şi firul argintiu de păr dat de padişahul cailor.

— Porunceşte, stăpâne! grăiră laolaltă pasărea şi armăsarul iviţi ca din pământ.

— Tu, pasăre, cheamă-ţi toate suratele, iar tu, adună-ţi caii cei mai curajoşi, cu călăreţi cu tot şi alergaţi dimpreună la locul bătăliei. La un semn al meu, năpustiţi-vă ca o vijelie asupra duşmanului şi zdrobiţi-l! Apoi plecaţi la rostul vostru.

— Dar tu, stăpâne? îndrăzni să întrebe armăsarul.

— Lupt şi eu!

— Atunci, îmbracă veşmintele astea – şi îi întinse un rând de straie scumpe, stropite cu aur şi perle – încalecă pe mine şi-ţi făgăduiesc cea mai strălucită izbândă din câte a cunoscut vreodată ţara asta!

Când Atoglu ajunse pe câmpul de luptă, soarta bătăliei părea pierdută şi însăşi viaţa padişahului- socru era în primejdie.

— înainte! strigă Atoglu şi, rotindu-şi înfricoşător sabia pe deasupra capetelor vrăjmaşului, se aruncă în mijlocul vâltoarei, urmat de sute de călăreţi pe armăsari albi, în timp ce un nor de păsări de pradă tăbărî asupra duşmanului, luându-i vederea şi năucindu-l.

Şi zvonul bătăliei se ridică cumplit ceasuri întregi, cutremurând şi cerul, şi pământul.

Spre seară, zarva se potoli. Vrăjmaşul, gonit, fugea spre ţara sa, fără să se mai uite înapoi. Padişahul-socru se uită după flăcăul care-i scăpase şi viaţa, şi împărăţia. Când îl găsi, rănit la braţul drept, luă batista sa şi-i legă el însuşi rana.

— Cere-mi orice, străine, pentru ajutorul tău. Nicio răsplată nu e prea mare.

— Vreau numai dragostea ta părintească, padişahule, spuse Atoglu şi dând pinteni calului, se îndreptă spre casă.

Mai înainte de-a ajunge la grajduri, descălecă şi îşi îmbrăcă iar straiele sale ponosite de om sărac. Frânt de oboseală şi de durerea pricinuită de rană, adormi îndată, tară să apuce să schimbe o vorbă cu Gulhanâm.

A doua zi de dimineaţă, când aceasta se duse la cişmea, în rând cu slugile, ca să spele legăturile însângerate ale lui Atoglu, auzi pristavii împărăteşti strigând:

— Cine cunoaşte unde se află voinicul care ne-a scăpat ţara de duşman, ori măcar ştie unde e batista cu care padişahul nostru i-a legat rana, să dea îndată de veste măritului nostru stăpân!

Tulburată, prinţesa mezină căută printre rufele din coş şi cu batista tatălui său în mână alergă într-un suflet la serai.

— Batista ta, tată...

— Chiar ea e! De unde-o ai? grăi padişahul nerăbdător.

— Era la bărbatul meu, pe rană...

Dar Gulhanâm nu-şi sfârşi vorbele, că padişahul, în marea-i grabă, o şi luase spre grajduri. Din uşă îi zâmbea Atoglu, în straiele strălucitoare din ajun.

— Tu?! zise uluit padişahul, recunoscându-l.

— Eu, tată.

— Putea-vei oare să mă ierţi? mai zise padişahul. Şi adăugă: Nu numai dragostea mea părintească, ci şi împărăţia mea ţi-o dăruiesc, că ştiu că va fi în mâini vrednice!

... Aşa luară sfârşit zilele mohorâte din viaţa viteazului Fiu al Calului. Lor le urmară multe, multe altele, mai toate însorite, căci lui Atoglu îi fu hărăzit un trai îndelungat şi lin, alături de Gulhanâm, soţia-i dragă, şi vegheat de calu-frate care, când trecu sorocul încercărilor, se întoarse la el pentru totdeauna.

Zâna din portocală poveste turcă

Povestea ce urmează s-a petrecut de mult, de mult. Pe atunci sita cernea paie, cioara vindea cărbuni şi măgarul, sare. Vezi bine, câte nu se puteau întâmpla atunci! De unde ştiu eu toate astea? Mi le-a povestit o bătrână care, şi ea, le ştia de copiliţă de la o bătrână coclită. Şi aceasta, cine mai ştie de la cine le auzise!... Dar mai bine să lăsăm vorba şi să ascultăm povestea.

A fost odată ca niciodată. A fost odată un padişah care avea trei feciori. Când le veni sorocul, îi însură pe rând. Băiatul mai mare luă fiica unui alt padişah şi plecă în ţara acestuia, să împărătească în locul socrului său, bătrân. Mijlociul, o dată cu nevasta, primi în dar şi o ţară pe care s-o cârmuiască. Rămase acasă numai mezinul; el trebuia să stăpânească moşia străbună, când tatăl său se va sfârşi.

într-o zi, pe când prinţul se afla la vânătoare, prin faţă îi trecu, iute ca o săgeată, o căprioară. Se luă după ea în goana calului, dar la o cotitură căprioara întoarse o clipă capul şi-l privi în ochi, apoi se mistui în codru. Prinţul simţi deodată cum îl năpădeşte o căldură în inimă şi şopti fără voie: „Ah! De-aş putea întâlni o fată cu ochii umezi şi blânzi ca ai căprioarei, aş purta-o în suflet, statornic, toată viaţa!”

Mai rătăci el încoace şi încolo, în mreaja unui dor nedesluşit şi, până la urmă, hotărî să se întoarcă acasă. Dădu pinteni calului şi cum tocmai trecea pe sub nişte copaci mai joşi, o creangă îl şfichiui peste obraz şi o picătură de sânge căzu peste omătul neatins. Din nou suspină prinţul: „Ah! De mi-ar fi dat să văd o fată cu faţa albă ca neaua şi buzele roşii ca picătura de sânge cald, aş îndrăgi-o pe ea şi numai pe ea, câte zile aş trăi!”

Din clipa aceea prinţul nu-şi mai află linişte: Tânjea după fata pe care o plăsmuise închipuirea lui înfierbântată. Ce n-a făcut padişahul-tată să-i întoarcă gândul! Zadarnic însă; băiatul se topea pe picioare. Dându-şi seama că nimic nu e în stare să-i stăvilească dorul, tatăl îi dădu învoire să se ducă în lumea largă să-şi caute mireasă după imboldul inimii.

Şi mezinul plecă. Merse el mult, mult, cutreieră meleaguri care mai de care mai străine, întâlni în calea sa sute şi mii de fete, dar niciuna nu se potrivea cu cea din gândul său. După zile şi zile de colindat fără răgaz, se opri istovit în faţa unei cişmele. O bătrână mică, mică, stafidită şi cocârjată, se trudea să ia apă într-un ulcior. Cu toată osteneala lui, prinţul sări s-o ajute. Umplu ulciorul într-o clipită şi-i spuse:

— Lasă-mă să ţi-l duc eu acasă, mătuşico. Eu tot sunt în drumeţie, fără niciun rost. Te petrec pe tine şi-apoi îmi văd de drum.

Ajunşi la coliba ei, bătrâna îl ospătă cu ce avea şi ea mai bun şi îl îmbie să-şi spună aleanul care-l face să rătăcească prin lume. Când băiatul sfârşi de povestit, ea îi zise:

— Uite ce-i, fătul meu, eu îs săracă şi mare lucru n-am a-ţi da. Dar cum nu vreau cu niciun chip să pleci de la mine cu mâna goală, ia toiagul ăsta al meu şi treci în curticica din spatele bordeiului. Acolo e un portocal. Aruncă toiagul în crengile lui şi câte poame or cădea sunt ale tale.

Prinţul o ascultă şi peste puţin veni înapoi cu trei portocale.

— De-acum încolo, mai grăi bătrâna, numai de tine atârnă să fii fericit ori ba. întoarce-te liniştit acasă şi ţine bine minte: să nu cojeşti portocalele, decât în preajma unei ape, altminteri nu. Dacă ai să faci aşa, o să-ţi fie tare bine. Dacă n-ai să

faci aşa, o să te căieşti amarnic. Şi-acum, drum bun!

Prinţul o luă spre casă, dar cum calea era lungă şi soarele năprasnic, uită de spusele bătrânei şi scoase din sân o portocală, să-şi astâmpere setea. Abia apucă s-o cureţe de coajă şi rămase înmărmurit: din portocală ieşi o zână frumoasă ca însuşi visul său.

„Apă!” şopti ea stins, dar cum jur împrejur nu erau decât coline sterpe şi pustii şi nicio picătură de apă, zâna închise ochii şi, cu un oftat, pieri.

Abătut, prinţul plecă mai departe, însă nerăbdarea îi dădea mereu târcoale. „Oare şi dintr-a doua portocală va ieşi o zână?” se tot gândea el. Nemaiputându-se înfrâna, coji încă o portocală. Se arătă o altă zână, aidoma primei, dar şi ea pieri, pentru că prinţul nu avu strop de apă să-i dea.

învăţând, în sfârşit, ce înseamnă puterea stăpânirii, prinţul îşi struni simţămintele; aşteptă să fie în preajma unei ape şi numai atunci se încumetă să încerce dacă şi în cea de a treia portocală se afla o zână.

Când ajunse lângă un izvor se opri şi desfăcu cu grijă coaja ultimei portocale. Dintre feliile ei se ivi o zână parcă mai frumoasă ca celelalte două.

„Apă”, ceru ea şi feciorul de padişah îi dădu să soarbă apă proaspătă. Pe dată zâna se însufleţi, iar prinţul nu ştia ce să mai facă de fericire că-şi atinsese visul. Cu dragoste, prinse zâna de mână şi o săltă în şa. Astfel călăriră alături tot restul drumului şi fiecare clipă ce trecea îi apropia şi mai mult unul de altul.

Nici nu-şi dădură seama cum şi când se pomeniră la hotarul împărăţiei padişahului-tată. O fântână, umbrită de un pin stufos, despărţea ţara sa de ţara vecină. Prinţul, care voia să-şi aducă iubita în seraiul părintesc cu toată strălucirea cuvenită, o sui pe zână în pin, să stea până s-o întuma el cu alaiul de nuntă cerut de datină.

Abia dispăru feciorul de padişah şi la fântână se ivi o fată urâtă, cum nici nu se poate închipui. Era din împărăţia vecină şi venise cu ulciorul după apă. Aplecându-se deasupra fântânei, văzu chipul minunat al zânei oglindit alături de al său şi se învineţi de ciudă. Pizma îi crescu când îşi aruncă privirea spre copac şi dădu cu ochii aievea de făptura minunată. Cu glas prefăcut cât mai dulce, întrebă pe zână ce caută în copac. Cum aceasta îi povesti totul, fără niciun ascunziş, pe loc în mintea urâtei încolţi un plan.

— Oh! ce viaţă fericită te aşteaptă! zise ea. Şi ce frumoasă eşti! Aş da orice ca să te pot vedea mai de aproape. Rogu-te, dă-te puţin jos din pin, să stăm niţel de vorbă. Vrei?

Lipsită de orice bănuială, zâna coborî din copac şi se aplecă deasupra fântânei, să-şi răcorească faţa cu apă. Atât aşteptă urâta! O îmbrânci în fântână cu toată puterea şi se urcă ea în pin, în locul zânei.

Acolo unde zâna pieri, înghiţită de apă, răsări o floricică albă, cristalină ca lacrima şi tare înmiresmată.

Nu trecu mult şi tropote de cai se auziră din ce în ce mai desluşit: era prinţul, urmat de curteni. Venea să-şi ia mireasa şi s-o înfăţişeze padişahului-tată. Când din pin se dădu jos fata cea slută, încremeniră cu toţii. „Oare pentru o pocitanie ca asta a colindat atâta?” murmurară oamenii. Mai uimit decât toţi era însă prinţul însuşi. Totuşi nu zise nimic şi urcă urâta pe cal. Dar, când să plece, privirea-i fu atrasă de floricica cea albă. O luă şi şi-o puse lângă inimă, înduioşat fără să ştie nici el pentru ce anume.

La îmbelşugata masă împărătească, urâta, pricepând că chiar zâna, preschimbată în floare, se odihnea lângă inima prinţului, îl rugă cu viclenie:

— Dragul meu logodnic, fă-mi hatârul şi dă-mi mie floarea pe care ai luat-o de la fântână!

Cum nu se cuvenea să se împotrivească dorinţei logodnicei sale, prinţul îi întinse floarea pe care
urâta o strivi între degete, cu ură, şi o aruncă pe fereastră. Pe locul unde căzu se ivi

ca din pământ o pasăre, cu penele strălucitoare ca cele mai curate nestemate. Lovind de câteva ori văzduhul cu aripile, păsărică îşi luă zborul şi se făcu nevăzută.

A doua zi, dis-de-dimineaţă, când grădinarul ieşi să ude florile din jurul palatului, păsărică îl urmări ca o umbră, ciripind întruna.

— Ce tot te ţii după mine? Vrei ceva? mormăi ursuz omul.

— Ce face prinţul? întrebă păsărică.

— E bine, sănătos.

— Dar logodnica?

— Stă închisă în iatacul ei şi aşteaptă. Zice că dacă n-o s-o mai vadă soarele, din tuciurie o să se facă iar albă ca omătul, cum a fost mai înainte. Nunta s-a amânat până atuncea.

Păsărică fâlfâi din aripi şi, aşezându-se pe un trandafir, cântă de câteva ori cu jale, apoi îşi luă zborul şi dispăru. în urma ei, trandafirul pe care stătuse se veşteji până la rădăcină.

Şi astfel, rând pe rând, se uscară mai toate florile din grădină. Căci în fiecare zori de zi păsărică
venea în grădină, îl întreba pe grădinar despre prinţ şi logodnica lui, poposea pe câte o floare, îşi cânta cântecul ei de amar şi pleca. Şi era destul să atingă cu aripa o floare, că pe dată aceasta se veştejea ca arsă, şi orice i-ar fi făcut grădinarul, nu-şi mai revenea.

Toate merseră aşa până în clipa în care prinţul băgă de seamă urgia din grădină. Foc de supărat, chemă la el pe grădinar, hotărât să-l pedepsească straşnic pentru lipsa lui de grijă. Când însă află adevărul, porunci să se ungă cu clei puţinele tufe cu flori, care mai rămăseseră şi, înainte de revărsatul zorilor, se puse el însuşi la pândă.

Păsărică veni, ca de obicei, dar când se aşeză pe-o floare, nu se mai putu desprinde să zboare. Prinţul izbuti cu uşurinţă s-o prindă şi s-o ducă în serai.

Auzind cele întâmplate, logodnica lui, pricepând că păsărică prinsă este
zâna, începu să se vaiete:

— Vai, prinţe, prinţe! Dacă vrei să mă vezi mai degrabă cea care-am fost când m-ai cunoscut, porunceşte să se taie pasărea asta, s-o mănânc friptă! Simt că aşa s-or dezlega vrăjile care mi-au preschimbat chipul!

Plin de nădejde, prinţul îi făcu pe voie şi dădu păsărică pe mâna bucătarului. în vreme ce acesta o jumulea, o pană fu luată de vânt şi dusă, şi dusă până la coliba pădurarului de la marginea pădurii. Văzând pe pervazul ferăstruicii sale pana care strălucea ca stropită cu aur, pădurarului nu-i veni s-o arunce. O luă şi o puse bine pe măsuţa scundă din odăiţă şi numai după aceea plecă la lucru.

Când se întoarse seara acasă, trudit ca vai de el, ce-i văzură ochii? Căsuţa îi strălucea de curăţenie, în vatra pe care-o lăsase rece jucau vesele flăcările, în timp ce pe plită ulcele cu bucate sfârâiau de-ţi era mai mare dragul.

— Măi, măi, cine să fi făcut toate astea? se întrebă nedumerit omul, dar oricât îşi căzni mintea, oricât scormoni prin căsuţă, nu găsi nimic care să-l ajute să înţeleagă ceva.

Zilele următoare se întâmplă la fel. Atunci, ce-i trecu prin cap moşneagului? Se prefăcu că pleacă în pădure, ca de obicei, dar se piti afară, în dreptul uşii. Şi cum auzi mişcare în căsuţă, buzna şi el înăuntru. Se trezi faţă în faţă cu o fată frumoasă, frumoasă, care tocmai se pregătea să-i deretice prin casă.

— Nu mă alunga, dragă bătrâne, grăi fata. Sunt pribeagă, o străină fără adăpost. Lasă-mă în casa ta şi eu, în schimb, am să te îngrijesc cum m-oi pricepe mai bine!

Pădurarul, fireşte, se învoi: cine se împotriveşte când e vorba să-şi schimbe traiul rău pentru unul mai bun?

... Timpul se scurgea tihnit în căsuţa de la marginea pădurii, până într-o zi, când prinţul, sătul să tot stea ferecat în serai, aşteptând fericirea pierdută, ieşi să se plimbe. Se lăsa înserarea; prin ferăstruica căsuţei pădurarului, opaiţul lumina blând,

ca o chemare. Prinţul se îndreptă agale într- acolo.
Abia păşi pragul şi rămase ca trăsnit: înaintea sa stătea însăşi zâna din portocală, frumoasă aidoma visului său, cea pentru care rătăcise prin lume şi pe care o pierduse atât de repede!
O vreme îi pieri glasul, atât de tulburat era. Apoi, venindu-şi în fire, o prinse de mână cu aceeaşi dragoste năvalnică de altădată şi o rugă să-i dezvăluie ce sau cine i-a despărţit atâta vreme.
Când află din gura ei cum s-au petrecut lucrurile, prinţul alergă mai întâi de-o izgoni înapoi în ţara ei pe urâta care se furişase tâlhăreşte în seraiul său şi apoi se întoarse în căsuţa pădurarului şi îşi luă adevărata mireasă. Şi zâna din portocală avu parte de o viaţă lungă şi fericită, alături de soţul ei, care o iubi credincios până la moarte.
în amintirea zilelor tinereţii, prinţul, devenit padişah, puse de se ridică, pe locul fântânii urgisite de la hotarul împărăţiei, o alta, frumoasă, toată numai şi numai din marmură albă. Pe ghizdurile ei, un vestit cioplitor în piatră dăltui povestea pe care aţi auzit-o, încheind-o cu o zicală din bătrâni: „Omul, dacă iubeşte trandafirul, trebuie să-i iubească şi spinii, căci din tufişul plin de ghimpi creşte floarea care îl încântă”.

Sahim şi Mingo

poveste turcă

Povestea asta s-a întâmplat demult, tare demult. Sus în munţi, unde zboară vulturii, trăia odată un băieţandru cu numele de Sahim. Era orfan de tată despre care se spune că fusese un iscusit vânător. Chiar în ziua în care s-a născut Sahim, tatăl său plecase la vânătoare şi nu s-a mai întors acasă: murise undeva departe în munţi. Mama şi băiatul rămaseră singuri pe lume, nu aveau niciun fel de rude şi nici avere nu aveau. Numai în vechea căsuţă, deasupra patului de lemn, stătea atârnată o armă de vânătoare ruginită, care rămăsese încă de la bunicul lui Sahim. După moartea tatălui, în casa lor se instalaseră foametea şi nevoia ca oaspeţi nelipsiţi.
Trecură câţiva ani. Sahim creştea şi prindea puteri, iar maică-sa îmbătrânea şi se usca. Trăiau din ce în ce mai rău. într-o zi băiatul îşi îmbrăţişă mama şi-i spuse:
— Mamă! Eu m-am făcut mare, iar dumneata ai îmbătrânit. A venit vremea să-mi câştig singur pâinea, iar dumneata trebuie să te odihneşti. Dă-mi, te rog, arma tatălui meu, voi pleca la vânătoare ca el odinioară.
Mama simţi o durere în inimă când îşi aduse aminte de soarta nenorocită a soţului ei, dar tăcu. Luă încet arma şi i-o dădu fiului.
După vechiul obicei turcesc, Sahim sărută arma, o curăţi şi din acel moment nu se mai despărţi de ea. Se ducea în fiecare zi în munţi şi acolo învăţa să tragă la ţintă. După o vreme, el deveni un bun ţintaş, încât niciun iepure, nicio gazelă şi nicio pasăre din înaltul cerului nu puteau să scape de arma lui.
Odată, întorcându-se de la vânătoare, auzi în pădure urletul lupilor şi se îndreptă în acea parte. Dar ce-i văzură ochii? în desişul pădurii se ascundea un mânz sur, iar în jurul lui stăteau lupii flămânzi şi fioroşi, gata să-l sfâşie cu colţii lor. Totuşi nu îndrăzneau să se apropie de mânz, gândindu-se ca nu cumva mânzul să fie mai tare decât ei. Lui Sahim i se făcu milă de căluţ şi, fără să stea pe gânduri, puse arma la ochi şi doborî lupul cel mai mare din haită. în clipa următoare ceilalţi o luară la fugă.
Atunci vânătorul intră în desiş şi scoase mânzul de acolo. Iar acesta îndată îi spuse în grai omenesc:
— M-ai salvat de la moarte. Pentru aceasta îţi voi fi de folos şi te voi sluji cu dragă inimă. însă cu o condiţie: să nu spui nimănui şi nicăieri că eu pot vorbi. Dacă vei spune, n-o să te creadă nimeni. Vor râde de tine şi te vor numi mincinos, iar mie o să-mi facă numai rău. Oamenii mă vor închide într-o cuşcă şi mă vor duce peste tot, arătându-mă drept o minune.
Sahim se învoi şi duse repede mânzul acasă. Se gândi multă vreme ce nume să-i dea calului său şi în cele din urmă îi găsi un nume frumos: Mingo. îi făcu un grajd

nou, îl îngriji şi-l hrăni cu tragere de inimă, încât în scurtă vreme părul armăsarului deveni lucios ca aurul.

Pe neobservate, Mingo crescu, se făcu mare şi Sahim începu să-l călărească şi să meargă cu el la vânătoare în pădure.

Vorbeau împreună numai în pădure, unde nu putea să-i audă nimeni. Mingo nu avea nevoie de niciun fel de căpăstru, deoarece el înţelegea foarte bine tot ce-i spunea Sahim. Era de ajuns ca Sahim să-i spuie: „Mingo, la galop!” şi Mingo o zbughea din loc şi zbura, nu altceva.

într-o zi, ca de obicei, plecară la vânătoare. Deodată Sahim zări o pietricică ciudată. Nu semăna deloc cu alte pietre. La întuneric pietricica strălucea ca cea mai frumoasă stea. Sahim o luă cu grijă şi o aduse acasă.

în curând, o noapte întunecoasă învălui tot pământul. Era beznă, de nu vedeai nici la un pas. în odaia lui Sahim însă, de la lumina pietricelei, se vedea ca ziua.

Plecând multă vreme la vânătoare, Sahim nici nu ştia că în acea zi murise padişahul, conducătorul ţării, şi că din această pricină era doliu peste tot: timp de trei zile şi trei nopţi se poruncise tuturor locuitorilor ţării să nu aprindă lămpi sau lumânări. Pe toate uliţele circulau străjerii padişahului şi pe cine îl prindeau că a călcat porunca dată, aprinzând lumina, acela era
pedepsit cu moartea.

în acea noapte, slujitorii padişahului cercetară şi uliţa pe care locuia Sahim şi deodată zăriră în odaia lui strălucind ceva. îl înşfacară de îndată şi-l duseră la vizir.

Acesta era un om gras, rotofei, cu fesul roşu şi cu o barbă neagră. Era rău la suflet. Cum îl văzu, îl întrebă supărat:

— Cum ai îndrăznit să aprinzi lumina? Nu ştii că pentru asta te aşteaptă moartea?

Sahim însă nu se sperie de ameninţarea vizirului.

— Eu sunt un vânător sărac, răspunse el, atât de sărac, încât în casa mea nu există nicio lampă, nici lumânare. Cum se întunecă, eu mă culc şi dorm până mijeşte de ziuă. Nu aprind în odaie niciun fel de lumină.

Vizirul nu dădu crezare spuselor lui Sahim şi porunci să i se cerceteze casa. Oamenii vizirului scotociră toate ungherele casei săracului, dar nu găsiră nici lampă, nici lumânare, ci doar o mică piatră care strălucea. Luară piatra şi o duseră vizirului. Lacomul vizir căscă gura de uimire la vederea unei asemenea minuni şi deodată îşi dădu seama că de aici poate să tragă foloase. „O să iau piatra – se gândi el – şi o s-o dăruiesc noului padişah, pentru asta o să fiu bine răsplătit”. Bucuros de aşa socoteală, porunci slujitorilor să-l elibereze pe Sahim din arest şi să-l alunge de la palat.

Peste câteva zile, nesăţiosul vizir se înfăţişă la padişah şi-i arătă piatra minune, care strălucea ca un bob de rouă la soare.

Padişahul o privi îndelung, radiind de bucurie, apoi spuse:

— De azi înainte te numesc mai mare peste toţi vizirii mei, însă această singură piatră e puţin pentru mine. Trebuie să-mi aduci multe pietre, atâtea încât să-mi ajungă să-mi împodobesc tot palatul. Dacă le vei aduce, te vei învrednici de mare răsplată, iar de nu, va fi rău de tine. îţi dau răgaz trei zile.

Stătu mult pe gânduri vizirul, dar în cele din urmă se hotărî, deoarece dorea tare mult să obţină răsplată. Vizirul ştia cum va trebui să ducă la îndeplinire porunca padişahului. Nu degeaba a ieşit zicala: „Cu mâini străine nu-i greu de ţinut nici şarpele”. Porunci îndată să fie adus Sahim. Cum apăru tânărul, vizirul îi repetă porunca padişahului şi adăugă de la dânsul:

— Dacă vei îndrăzni să fugi, o să-ţi ard casa pe care ai moştenit-o de la bunici, iar pe tine şi pe bătrâna ta mamă o să vă spânzur.

Sahim se întoarse acasă mâhnit foarte. încălecă pe Mingo şi, îngândurat, porni spre pădure să caute pietre strălucitoare, rătăci multă vreme prin pădure căutându-le, dar în zadar, nu erau nicăieri.

Trecu o zi, trecură două, iar a treia zi a trebuit să se întoarcă acasă cu mâinile goale.
Niciodată, înainte vreme, Sahim nu plânsese, dar acum n-a mai putut răbda şi-l podidiră lacrimile. O lacrimă fierbinte se rostogoli şi căzu pe gâtul calului. Simţind-o, Mingo se opri, întoarse capul şi-l întrebă:

— De ce plângi, prietene?

Sahim îi povesti atunci tot necazul lui. Calul îi ascultă cuvintele amare, apoi îi spuse vesel:

— Oare ăsta-i necazul atât de mare? Prinde-mă de gât şi îndată te voi duce în alte împărăţii, unde vei găsi atâtea pietre strălucitoare câte vei dori.

Spunând acestea, credinciosul său cal pomi în zbor. Se opriră într-o vale, deasupra căreia îi zâmbeau mii de curcubeie. Mingo îi spuse lui Sahim:

— Aici vom găsi pietrele preţioase pe care le căutăm. însă ele sunt păzite cu străşnicie de un asin cu un singur ochi, pe care-l cheamă Kucealaş. Nimeni dintre oameni nu-l poate omorî. Toată puterea-i stă în ochiul lui. Iar ochiul se poate scoate numai cu o copită de cal. Tu urcă-te în acest copac şi să n-ai grijă de mine. Eu voi termina repede cu asinul.

Nu izbuti Sahim să se caţere bine în copac, când din vale apăru un asin uriaş negru-roşcat. Din gură îi ieşea un fum gros, iar din unicul său ochi îi săreau scântei. Mingo începu să se apropie încet de asin. Şi iată două animale furioase se opriră unul în faţa celuilalt şi se auzea până departe scrâşnitul dinţilor şi tropotul copitelor. Mingo, într-o clipită, îl lovi cu copita şi-l muşcă tare de burtă. Kucealaş zbieră de se răspândi un ecou prelung în toată valea şi se ridică pe picioarele din spate. Mingo însă, mic de statură, nu putea să ajungă până la ochiul său. Atunci se gândi la un şiretlic. începu să-l năpădească când dintr-o parte, când dintr-alta. Asinul se căzni să stea mereu pe picioarele din spate. De nouăzeci şi nouă de ori îl făcu Mingo pe duşmanul său să se ridice pe picioarele dindărăt, şi când încercă pentru a suta oară, puterile îl părăsiră şi asinul căzu în genunchi. Atâta a aşteptat Mingo. în acea clipă, cu copita din faţă îi scoase ochiul. în sfârşit, acum se puteau lua în voie pietrele. Sahim, de bucurie, îşi îmbrăţişă prietenul drag.

A doua zi, vizirul încărcă cinci sute de căruţe de pietre preţioase şi zidi din ele, pentru tânărul padişah, un palat minune. Noul palat strălucea atât de puternic, încât în oraş nu mai era nevoie de lămpi şi lumânări. Padişahul îl răsplăti cu dărnicie pe vizir, iar lui Sahim nu-i dădu nimeni nimic.

Din acea vreme mai marele peste viziri începu să trăiască putred de bogat, iar Sahim a rămas tot sărac, aşa cum a fost mai înainte.

De atunci trecu, dinspre munte spre vale, multă sau puţină apă – nimeni nu ştie. într-o zi, Sahim merse din nou în pădure la vânătoare. De data aceasta reuşi să vâneze un râs. Jupui prada, iar pielea, după un vechi obicei, o întinse deasupra uşii casei sale. Trecătorii se opreau, privind pielea şi-şi spuneau pentru sine: „Fără îndoială, aici locuieşte un iscusit vânător”. Despre cei mai buni vânători vestea se răspândea în toată împărăţia.

Din nefericire trecu pe acolo şi lacomul vizir. Văzând pielea, porunci slujitorilor s-o ia, iar lui Sahim îi zvârli un galben. Tânărul nostru însă n-a fost dintre aceia care să-şi plece spinarea în faţa bogatului vizir şi să ia din mâna lui prăpăditul de galben.

între timp, vizirul duse padişahului pielea, ca să se mai căpătuiască cu vreo răsplată.

După câteva ceasuri se întoarse la Sahim cu o nouă poruncă.

— Sahim, spuse el, prealuminatul nostru padişah, stăpânul împărăţiei vulturilor, vrea să aibă în noul său palat un covor făcut numai din piei de râs. De aceea tu trebuie să vânezi o sută de râşi, ca cel pe care l-ai vânat săptămâna trecută. Dacă nu, te voi spânzura de primul copac întâlnit în cale.

Din nou se întristă Sahim, pentru că nicicând şi nicăieri nu întâlnise atât de mulţi râşi. Iar sorocul era prea scurt – trei zile.

Cu mare mâhnire povesti tânărul vânător prietenului său credincios, Mingo, marea nenorocire ce se abătuse peste el. Se gândi mult calul cum să-şi ajute prietenul mai

bine şi, în sfârşit, spuse:

— Cunosc un loc tainic, unde se adună râşii să bea apă. însă ei sunt foarte prevăzători şi au un auz foarte fin. De aceea e tare greu să-i vânezi. Dar să nu fii trist, o să-ţi spun eu ce trebuie făcut. Departe, dincolo de împărăţia vulturilor, dincolo de codrul des, se află nişte munţi fermecaţi. Acolo trăieşte un pitic cu numele de Dik. O să mergem la dânsul şi el o să ne ajute.

Mai repede decât berzele care vin din ţările îndepărtate, zbură Mingo spre munţii fermecaţi. La poalele munţilor se opriră puţin, să aştepte, pentru că la amiază munţii se deschid şi din ei apare piticul Dik, ca să-şi încălzească oasele sale bătrâne la soare. Iată de ce aceşti munţi fermecaţi se numesc vii.

Numai ce soarele trecu de amiază, se auzi un trăsnet puternic. Se deschideau munţii fermecaţi. Când totul se linişti, Sahim şi Mingo văzură în vârful muntelui pe bătrânul pitic. Ca statură, de-abia ajungea până la genunchii lui Sahim, iar barba îi era de trei ori mai lungă decât el.

Bătrânul pitic îl ascultă pe Sahim cu atenţie, se gândi o clipă, apoi îi răspunse:

— Dacă vei turna în valea aceea unde se adună râşii douăzeci de burdufuri cu vin vechi de trei ani, toţi se vor îmbăta şi se vor culca la pământ. Atunci te vei apropia şi-i vei lua cu mâinile goale.

Numai ce piticul spuse ultimul cuvânt, se auzi din nou o bubuitură şi munţii se închiseră şi-l ascunseră în văgăuna lor pe pitic.

îndată, Mingo îl duse pe Sahim mai iute ca vântul, până la locul tainic unde se adunau râşii.

Sahim făcu totul cum îl sfătui piticul.

Cu grijă, ca să nu sperie râşii, se întoarse la vizir, îi ceru douăzeci de boi, pe care îi încarcă cu douăzeci de burdufuri cu vin, iar a doua zi îi aduse, cu aceiaşi boi, o sută de râşi.

Din piei, meşterii făcuseră padişahului un covor minune. Padişahul îl răsplăti din nou cu daruri bogate pe vizir, iar de Sahim nu pomeni nimeni, ca şi de data trecută.

Dar adevărul nu se poate ascunde. Oamenii ştiau cine a adus pietrele scumpe padişahului şi cine a vânat pentru el o sută de râşi. în toată împărăţia vulturilor nu se vorbea de altceva decât de Sahim şi de prietenul său, credinciosul Mingo.

Când faima lui Sahim şi a prietenului său ajunse până la urechile vizirului, acesta tare se mânie şi-şi puse în gând să-l piardă pe tânărul vânător, iar calul să şi-l ia pentru sine. Pentru aceasta, născoci o treabă pe care Sahim să nu o poată duce până la capăt.

Astfel, într-o zi îl chemă pe Sahim la palat şi se adresă padişahului în aşa fel încât să audă şi băiatul:

— O, mărite padişah, eşti puternic şi vestit, înţelepciunea ta a umbrit pe toţi craii pământului. Bunătatea şi slava ta sunt fără de margini, palatul tău e cel mai măreţ şi cel mai frumos din toată lumea, iar covoarele tale sunt şi mai strălucitoare decât palatul. însă despre toate acestea nu are ştire părintele tău, fostul nostru stăpân. Porunceşte să i se scrie o scrisoare. Şi acela care va duce această scrisoare răposatului padişah să-ţi aducă neapărat răspuns.

Spusele mai marelui vizir îi plăcură mult tânărului padişah, care în realitate nu prea strălucea în ale minţii.

— E o idee minunată, spuse padişahul. Dar cine va duce scrisoarea pe lumea cealaltă şi-mi va aduce răspunsul de la iubitul meu tată?

La aceasta se gândise, mai înainte, vulpoiul şi nesăţiosul vizir.

— Aceasta o poate face numai vânătorul Sahim, zise el, aplecându-se până la pământ.

Padişahul se învoi şi porunci lui Sahim să ducă scrisoarea pe „lumea cealaltă”.

— Dacă nu vei duce la îndeplinire această poruncă, spuse vizirul, am să te îngrop în pământ până-n gât şi am să te las acolo. Păsările îţi vor scoate ochii, iar animalele răpitoare te vor sfâşia în bucăţi. Oricum tot pe lumea cealaltă va trebui să

pleci. îţi dau răgaz trei zile. Şi acum dispari din ochii mei. Eu mă duc să scriu scrisoarea răposatului stăpân.

Ce putea să facă sărmanul Sahim? încălecă pe credinciosul Mingo şi purcese din nou la bătrânul Dik, piticul din munte.

Milosul pitic închise ochii câteva clipe, se gândi o ţâră, apoi grăi:

— La această treabă poate să te ajute numai o fată pe care oamenii o numesc „Frumoasa lumii”. Numai că ea acum se află în stăpânirea unui spirit fioros, care locuieşte în băltoacele şerpilor care n- o lasă să iasă de acolo. Şi ca fata să nu fugă, a prefăcut-o într-un nufăr alb. Dacă vei birui pe acest spirit, floarea se va preface din nou în fată fără seamăn şi ea te va salva din nevoie.

Drumul până la băltoacele şerpilor se dovedise a fi lung şi greu, însă Mingo era năzdrăvan.

El birui cu uşurinţă toate obstacolele şi în curând ajunse cu Sahim la băltoacele şerpilor, care se găseau în desişul unei păduri uriaşe. Tocmai la acel ceas, spiritul cel mâncător de oameni se întorcea de la vânătoare. Era mai înalt decât toţi copacii. Scrâşnind din dinţi, se năpusti asupra lui Sahim. Tânărul însă nu-şi pierdu firea, scoase repede din cizmă cuţitul şi cu o lovitură puternică îi tăie mâna dreaptă. De durere, acesta urlă şi se puse pe fugă. Dar oare putea scăpa de arma iscusitului vânător? O împuşcătură de a lui Sahim doborî namila la pământ. Numai ce se prăvăli, că din adâncul băltoacei se ivi un nufăr alb, care pe dată se prefăcu într-o fată de o rară frumuseţe. Tare mult se bucură ea că poate din nou să vadă cerul albastru şi soarele strălucitor şi cald, iar noaptea să privească stelele îndepărtate. Dar mai mult decât toate îi plăcea libertatea – şi această libertate i-a adus-o Sahim.

încălecară amândoi şi, ca vântul, Mingo îi duse în împărăţia vulturilor, la casa lui Sahim.

Dar Sahim, putea el oare să se linişească? Ziua a treia era pe sfârşite. Ce va spune mâine lacomul vizir?

Acum el era vrăjit de fermecătoarea fată, care aflând de necazul lui îi spuse liniştit:

— Nu te întrista, salvatorul meu. Mergi la vizir, ia scrisoarea padişahului şi adu-o acasă. Numai fii cu băgare de seamă să nu te întâlnească nimeni în cale.

Sahim făcu întocmai precum îl sfătuise fata. Luă scrisoarea de la vizir, merse în pădure, aşteptând până la miezul nopţii, apoi, pe o cărare pustie, se întoarse acasă. Credinciosul Mingo
mergea prin pădure fără să-l simtă cineva, sub copitele sale nu foşnea nicio frunză.

Frumoasa fată luă de la Sahim scrisoarea padişahului şi fără s-o citească o aruncă în foc, apoi începu să scrie scrisoarea-răspuns de la padişahul de pe „lumea cealaltă”. A doua zi, cum mijiră zorile, Sahim şi Mingo se îndreptară spre pădure şi pe cărări tainice ajunseră la palatul padişahului.

Padişahul luă plicul, rupse pecetea şi începu să citească scrisoarea de pe „cealaltă lume”. Citind, din când în când, zâmbea. Terminând de citit, padişahul se posomori adânc.

Vizirul, îngrijorat, îl întrebă:

— Ce anume a făcut pe prealuminatul meu stăpân să zâmbească, apoi să se întristeze?

Padişahul îi răspunse:

— Am zâmbit pentru că părintele meu a rămas foarte bucuros de slava şi măreţia noastră. M-am întristat pentru că el mi-a poruncit să te trimit neapărat la dânsul. Nu poate să se descurce deloc fără tine. N-aş vrea să mă despart de un vizir atât de înţelept ca tine. Dar ce pot să fac? Porunca răposatului meu părinte este lege pentru mine. De aceea încă astăzi va trebui să pleci pe acea lume, deoarece părintele meu are mare nevoie de sfaturile tale înţelepte.

înfricoşat, vizirul începu să se văicărească:

— Nu vreau, nu vreau...

Trebuie să spunem însă că vizirul nici nu ştia bine ce-i aceea „lumea cealaltă” şi

pe ce cale se poate ajunge acolo.
— Eu nu cunosc drumul până acolo, se văită jalnic vizirul.
Padişahul îl linişti:
— Răposatul meu părinte s-a gândit şi la acest lucru. A poruncit să-ţi tăiem capul şi după aceea tu ai să-ţi găseşti, singur drumul!
în aceeaşi zi, vizirului i s-a tăiat capul.
Iar Sahim s-a întors acasă. Se spune că n-a trecut niciun an şi tânărul vânător s-a căsătorit cu frumoasa şi înţeleaptă fată şi au început să ducă un trai fericit şi îmbelşugat. Unii spun că ar trăi şi astăzi!

Povestea chelului

poveste turcă

Demult, tare demult, pe când sitele se făceau din paie, trăia odată un bătrân, care avea un fecior. Din nenorocire, flăcăul era chel. De aceea toţi îl porecliseră băiatul cel chel. Nimeni nu ştia numele cel adevărat, nici noi nu ştim şi nici nu ne e de folos.
într-o zi, bătrânul căzu grav bolnav la pat, încât nu mai credea să scape cu zile. îi păru tare rău să lase pe feciorul său tară povaţă părintească. De aceea îl chemă lângă sine şi-i spuse cu glas stins:
— Dragul meu băiat, sunt foarte bolnav. S-ar putea să nu mă mai înzdrăvenesc. Ascultă ce-ţi voi spune: să te fereşti în viaţă de oamenii spâni şi să nu te tocmeşti la ei.
Şi bătrânul, zicându-i acestea, îşi dădu suflarea.
Băiatul rămase orfan. Numai acum îşi dădu seama că trebuie să aibă grijă de sine. Dar cum?
Stătu el în casă o zi, două, iar a treia zi, de cum miji soarele de după munte şi încălzi pământul, se sculă şi purcese în lume să-şi caute de lucru.
Bătu multă cale prin lume, dar nimeni nu-l năimi la muncă: „Un chel poate fi el bun la ceva?” spuneau oamenii. Şi băiatul merse mai departe, de-abia târându-şi picioarele după el.
într-o dimineaţă minunată de vară, întâlni un bătrân fără un fir de păr în barbă. îl privi multă vreme şi în cele din urmă îşi dădu seama că este un om spân, de care taică-său îl sfătuise să se ferească. Dar spânul îl întrebă:
— Ei, chelule, încotro?
— Caut de lucru, spuse mâhnit băiatul.
— Şi, ai găsit?
— Nimic. Şi foamea m-a răzbit.
— La mine-i berechet de lucru. Pot să te tocmesc slugă. Vrei să vii?
Bietul băieţandru nu ştia ce să mai răspundă. Stătu mult în cumpănă, dar foamea îi dădu ghes. Se năimi. Dar îşi zise în sinea lui: „N-am să mă las înşelat de spânul acesta”.
Omul spân îşi lovi genunchii cu palmele de mulţumire şi-i spuse:
— Să ştii, chelule, că eu am o vorbă.
— Ce fel de vorbă? întrebă flăcăul.
— Noi nu trebuie să ne supărăm niciodată unul pe celălalt. Acel care se va supăra va trebui să-i dea celuilalt un sac de aur.
Băiatul rămase pe gânduri; de unde va lua el un sac de aur, dacă se va supăra, într-o zi, pe omul cel spân? Dar îşi spuse: „Eu n-am să mă supăr, însă îl voi face pe spân să-şi iasă din sărite. Şi am să câştig un sac de aur. Să mai spună atunci cineva că un om chel moare de foame”. Şi băiatul căzu la învoială cu noul său stăpân.
Se îndreptară apoi amândoi către casa spânului. A doua zi, dis-de-dimineaţă, stăpânul îşi chemă noua sa slugă şi-i porunci:
— Chelule, să scoţi gâştele la păscut.

După ce gâştele păscură toată ziua, seara, flăcăul nostru le mână spre casă. încercă să le ducă în curte, dar ele nu voiau să intre cu niciun chip. Ce n-a făcut sărmanul băiat, a alergat mereu de ici- colo, dar în zadar. în cele din urmă se mânie, puse mâna pe un cuţit, tăie toate gâştele şi le puse grămadă în curte. Singur, mâncă ceva şi se duse la culcare.

Tocmai atunci se întoarse acasă şi spânul. Se uită în curte şi nu-i venea a crede ochilor. Se înfurie, însă pe dată îşi înăbuşi supărarea şi-l întrebă pe băiat cu glas mieros şi liniştit:

— Chelule, ce s-a întâmplat cu gâştele mele?

Flăcăul răspunse:

— Nimic deosebit. Numai că le-am tăiat, deoarece nu voiau să intre cu niciun preţ în curte. Te-ai supărat cumva pentru asta?

Spânul scrâşni din dinţi, dar se stăpâni:

— Nu, nu m-am supărat.

A doua zi stăpânul îl chemă din nou şi-i porunci:

— Dragă fiule, scoate oile şi du-le la imaş, iar seara să le aduci îndărăt.

Chelul făcu întocmai. Pe înserate, aduse oile acasă şi începu să le mâne în ogradă. Dar ele nu se dădeau duse deloc. Păstorul se înfurie pe animalele îndărătnice, scoase cuţitul, le tăie şi le puse în mijlocul ogrăzii.

Tot atunci ajunse acasă şi spânul. Văzând că şi astăzi n-a scăpat de necaz, se mânie şi mai tare.

Se frământă toată noaptea, gândindu-se cum să scape de asemenea slugă. „Dacă am să-l alung – chibzui el – o să-mi spună că m-am supărat pe el.” îşi puse în gând să-l înşele. încetişor, să nu-l audă nimeni, începu a destăinui neveste-sii planul său:

— Vezi ce năpastă a dat peste noi? Nu pot în ruptul capului să scap de el. Pune-mi ceva în traistă pentru drum. Am să mă duc într-un alt sat, iar chelului să-i spui că am plecat în pădure şi m-am rătăcit. Să vină să mă caute. Are să intre în desişul codrului, o să se rătăcească şi n-are să mai vină acasă. Iar eu am să mă întorc îndărăt şi astfel o să scăpăm de nevoie şi nici aur n-o să-i dăm.

Ziua întreagă nevasta spânului făcu pregătiri de drum: îi coapse turte, îi făcu plăcinte, le puse în traistă şi numai după aceea se duse să se odihnească puţin.

Băiatul în ziua aceea nu avea nimic de lucru. El înţelese îndată despre ce este vorba. De aceea, noaptea târziu, când toţi dormeau, scoase din sac merindele şi se băgă el înăuntru. Şi începu să aştepte.

De cum mijiră zorile, spânul luă sacul în spinare, îl scoase din casă, îl puse în căruţă şi purcese, în linişte, la drum.

Când soarele era sus pe cer, el se opri din mers şi spuse către sine:

— Bine am mai ticluit-o. S-a mântuit. Chelul nu mă mai poate găsi. N-are decât să mă caute!

Dar chelul scoase capul din sac şi spuse:

— Sunt aici, stăpâne! Ce porunceşti să fac?

Văzând lângă el capul chel al slugii, spânul era cât pe ce să cadă din căruţă, de spaimă. De furie i se opri răsuflarea în gât. Şi pomi înainte, ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic. Dar continuă să-şi frământe capul ce ar mai putea să născocească. în sfârşit, ajunseră la o răscruce de drumuri. Spânul îi spuse băiatului:

— Chelule, tu să mergi pe drumul ăsta, iar eu pe ăstălalt, şi-i arătă cu mâna drumurile care se despărţeau. O să vedem cine dintre noi va ajunge mai repede în sat.

Băieţandrul se învoi şi se despărţiră. Spânul făcu cale întoarsă în sat, iar chelul porni pe drumul opus. în sat, intră într-o cafenea şi prinse a se văita:

— Pace vouă, oameni buni! Ajutaţi-mă. Chelul o să-mi mănânce zilele, dacă nu-l voi înşela. Săpaţi-mi îndată o groapă, ca şi când m-aţi înmormânta, numai să-mi lăsaţi o răsuflătoare. Când o să vină chelul să-i spuneţi că stăpânul său a murit şi să plece unde l-or duce ochii.

Oamenii care se găseau atunci în cafenea, făcură întocmai precum îi rugase

consăteanul lor. A doua zi sosi în sat şi chelul. Când oamenii îi spuseră că stăpânul său murise, el plânse amar, apoi se întoarse către cei de faţă şi le spuse:

— Dragii mei vecini! Port multă recunoştinţă stăpânului meu. O să mă duc la cimitir să-mi plec genunchii lângă proaspătul său mormânt.

Şi plecă. Privind îndelung pământul jilav, zări o mică răsuflătoare şi pricepu îndată că stăpânul său a recurs la un nou şiretlic. Fără să stea mult pe gânduri, merse în sat, luă un clopot şi se întoarse cu el la mormânt. Aici, îşi legă clopotul de gât şi începu a scormoni pământul, răgând din când în când ca buhaiul.

Spânul crezu că într-adevăr un buhai se apucase să-i năruie „mormântul”, se sperie şi începu să strige:

— Huo, buhaiule, cară-te de aici!

în vremea asta chelul dădu pământul la o parte şi scoase de acolo pe stăpânul său mort de spaimă.

— Te-ai supărat cumva pe mine, stăpâne? îl întrebă liniştit chelul, ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic.

— Cum să nu mă supăr, netrebnicule! spuse spânul înfuriat peste măsură.

Chelul tocmai asta aştepta. Se bucură mult, apoi îi spuse:

— Ei, să terminăm cu gluma! Să mergem acasă şi să-mi dai sacul cu aur.

Spânul n-a avut încotro, a trebuit să se ţină de cuvânt. El însuşi a căzut în groapa pe care o săpase altuia.

Frumosul pescar

poveste turcă

Se spune că, odinioară, trăia un pescar care avea un fecior frumos ca o fată dintre cele mai mândre. Tare Şi-ar fi dorit pescarul ca fiul său să înveţe carte şi să se alte din traiul greu pe care îl moşteneau din tată în fiu. De aceea îl şi dădu la învăţătură, dar băiatul nu se împăca Cu şcoala pentru nimica în lume. „Ei, o să fie şi el un pescar trudnic şi bicisnic ca mine”, îşi făcu părintele curaj. îi rostui un rând de veşminte împodobite cu fir auriu şi argintiu şi îi luă o tipsie frumoasă, pe care să-şi pună peştele de vânzare. Să tot fi avut vreo cincisprezece-şaisprezece ani băiatul; glasul îi suna tot atât de frumos precum frumoase îi erau şi chipul, şi boiul. Zi de zi îşi lua tipsia cu peşte, şi- o punea pe creştet, şi ieşea pe străzi. Când se pornea el să strige: „Peşte, peşte proaspăt!'” părea o dezmierdare şi nu era om care să-l audă şi să nu dorească să-l şi vadă iar după aceea să nu cumpere, de hatârul lui, cât mai mult-peşte.

Aşa trecu o bună bucată de vreme până într-o zi, când trecu prin faţa seraiului padişahului,
încercând, ca de obicei, să vândă peştele de pe tipsie. Sultana cea mică, fiica padişahului, alergă la fereastră, atrasă de glasul dezmierdător al flăcăului.

— Mergeţi de târguiţi-i tot peştele de pe tipsie, strigă ea roabelor, după ce îl văzu, şi daţi-i pescarului, în schimb, un pumn de galbeni!

Roabele dau fuga şi fac aşa cum le poruncise sultana. Nespus de bucuros, flăcăul vine glonţ acasă şi pune toţi galbenii cât căpătase în mâna părintelui său, spunându-i şi de unde îi dobândise. Dar, spre marea sa nedumerire, faţa bătrânului se brazdă a îngrijorare:

— Asta nu-i semn bun, fiule. Dar, în faţa soartei, n-ai cum să te împotriveşti.

Se scurseră aşa o zi, două. Ori de câte ori se nimerea ca tânărul pescar să treacă prin faţa seraiului, sultana cea mică poruncea să i se cumpere tot peştele şi, în schimb, să i se lase pe tipsia goală un pumn de galbeni.

în cele din urmă, tot prin roabe, îl chemă înăuntru. Şi cum nu mai voia să se despartă de flăcău, îl îmbrăcă în straie de fată, îi acoperi capul cu turban de mătase, amăgind pe părinţi şi pe curteni că şi- a luat o roabă nouă, mai frumoasă şi mai plăcută decât toate

celelalte de până acum. Mai mult, dorind ca să şi-l facă egal cu ea însăşi, îl învăţă pe flăcău să scrie şi să citească şi să cânte cu toată măiestria la alăută.

într-un ceas de taină, când se aflau în grădina seraiului numai ei doi, sultana îi grăieşte:

— Eu voi face din tine soţul meu legiuit.

— Ştiu şi eu dacă ţi-ai chibzuit bine hotărârea, preafrumoasă sultană! îndrăzneşte să-i zică pescarul. Teamă mi-e că într-o bună zi, la vreme de necaz ori supărare, ai să-ţi aduci şi să-mi aduci aminte c-am fost un biet fiu de pescar pe care, prin voinţa ta, l-ai ridicat până la tine. Şi, vezi tu, sultană, eu nu-s în stare să îndur o umilire ca asta. Doar mi-e că atunci să mă ferec în tăcere şi să rămân uşa până mă voi săvârşi din viaţă.

— Niciodată n-am să-ţi pot face una ca asta, căci te iubesc din toată inima, făgădui sultana.

— De-i adevărat ce spui, mă învoiesc bucuros să ne unim vieţile, că şi tu, de mult mi-eşti dragă, dar prea erau multe stavile între noi ca să mă încumet să ţi-o mărturisesc.

Flăcăul pleacă acasă, la coliba lui pescărească şi tocmeşte peţitori care s-o ceară pe sultană de soaţă. Padişahul-tată încearcă să se împotrivească, căci, vezi bine, nu-i venea deloc uşor să-şi dea singura odraslă după un flăcău fără de sânge de soi şi fără avere, dar atâta stărui sultana, atâta stărui, încât, până la urmă, încuviinţează nunta.

Trec zilele, trec anii în zborul zorit pe care numai fericirea îl cunoaşte. Căci atât frumosul pescar, cât şi tânăra sultană se iubeau nespus, din adâncul sufletului şi ceasurile petrecute mereu împreună se goneau unele după altele fără niciun nor. Odată, pe când se hârjoneau, senini, pe aleile cu crini şi iasomie din grădina seraiului, nu ştiu cum se făcu şi flăcăul o apucă prea strâns de mână pe sultană. Chipul acesteia se strâmbă, străfulgerat de durere şi, într-o clipă de mânie îşi uită de toate făgăduielile şi izbucni:

— Ah! Cât de grosolan te porţi! Crezi, cumva, că mâna mea e o tipsie de pescar de o răsuceşti cum îţi vine?

Abia a rostit sultana aceste vorbe şi flăcăul îşi şi pierdu graiul. Tare s-a căit sultana pentru cuvintele-i nesăbuite, dar, cum zice şi proverbul, „Săgeata odată slobozită din arc nu se mai întoarce înapoi”. Ce-a fost spus, rămâne spus. Zadarnic cade în genunchi în faţa soţului ei, rugându-se cu lacrimi fierbinţi de iertare; acesta o priveşte numai lung, cu o mâhnire copleşitoare, dar o frântură de cuvânt nu-i scapă de pe buze.

A doua zi, la mijirea zorilor, pescarul se scoală binişor, îşi lasă pe pat veşmintele cele bogate, şi numai cu o cămaşă şi pantaloni din ţesătură grosolană, pescărească, se strecoară pe poarta seraiului, luând drumul mării. Şi cum în depărtare, în larg, tocmai trecea o corabie, el face semn cu mâna chemând-o la ţărm. Şi atât de rugător se uita flăcăul cu ochii săi mari şi trişti, şi atât de grăitor arăta prin semne că doreşte cu disperare să fie primit printre ceilalţi marinari, numai în schimbul mâncării, atât de strălucitor de frumos şi atât de nenorocit părea în muţenia sa, încât maimarii corăbiei, cu inimile îmblânzite, se hotărâră să-l primească.

în clipele de răgaz, când corabia aluneca liniştită peste ape, pescarul cânta din alăută cu atâta dor şi jale, încât fermeca nu numai toată suflarea de pe punte, ci şi pescăruşii şi alte zburătoare care dădeau târcoale corăbiei, ca şi vietăţile care mişunau în adâncurile tăinuite ale mării şi se apropiau să-l asculte. Şi astfel, într-o înţelegere deplină cu toţi oamenii de pe corabie, el colindă ţară după ţară, cunoscând îndeaproape lumea, cât e ea de necuprinsă şi de felurită.

în vremea aceasta, la serai, sultana, care-şi iubea soţul cu toată puterea inimii şi se caia amarnic de greşeala ei, căzu la pat de durere. în suferinţa ei îşi chemă părintele aproape şi îi grăi astfel:

— Tată dragă, eu mi-am supărat adânc bărbatu-mi preaiubit, călcând făgăduiala pe care i-am făcut-o când te-am luat. N-am să-mi pot afla liniştea până nu-l găsesc în rătăcirea lui prin lume. îngăduie-mi, părinte scump, să plec la drum lung şi

anevoios, căci altfel mă voi prăpădi de amărăciune.

Padişahul-tată porunceşte de se durează grabnic o corabie cum nu se mai văzuse: pânzele îi erau din atlasul cel mai strălucitor, şi catargele, din aur. Iar fata îşi ia patruzeci de roabe, le îmbracă, ca pe ea însăşi, în straie bărbăteşti şi părăseşte ţărmul. Şi corabia cu catarge de aur colindă pretutindeni, cercetând ţărmurile, iar cele patruzeci şi una de femei se dovediră agere şi dârze în treburile mării, mai abitir ca cei mai destoinici marinari. Şi nu era loc de popas, şi nu era om întâlnit în cale, ca şeful corăbiei – însăşi sultana – să nu întrebe cu sufletul din ce în ce mai apăsat de dor şi de căinţă:

— Nu cumva a trecut pe-aici un tânăr chipeş, înalt şi zvelt precum chiparosul, mlădiu ca trestia, meşter neîntrecut în mânuirea alăutei, dar fără de glas?

După multe zile de căutări, într-o zi i se răspunse, în sfârşit:

— Da, într-o corabie se afla un marinar mut, cu chipul scris şi trupul zvelt şi mlădiu cum spui. Cânta ne asemuit din alăută. Corabia pe care se afla s-a îndreptai de aici hăt, departe, tocmai spre Eghipet.

însufleţită de nădejde, sultana nu mai zăbovi o clipă. Ridică ancora şi după nu ştiu câte şi câte zile de navigare tară oprire, atinse în sfârşit coastele ţării în care nădăjduia să i se împlinească mult aşteptata sa întâlnire cu cel care-i fusese soţ preaiubit. Uluit de minunăţia corăbiei migăli la din material preţios ca un giuvaer, norodul se îmbulzeşte ca s-o privească îndeaproape. Vestea despre corabia nemaivăzută, care-i împodobeşte ca nicio alta ţărmurile împărăţiei, răzbate până la padişahul Eghipetului însuşi, care, fără preget, se ridică de pe tronul său şi vine, înconjurat de curteni, să vadă cu proprii-i ochi minunea de care se vorbeşte atâta. Şi, copleşit de cinstea pe care i- au arătat-o corăbierii cei străini, la plecare, îi pofteşte şi el la un ospăţ în serai, fără să-i treacă prin cap că are în faţa sa femei şi nu bărbaţi.

în toiul petrecerii, pentru desfătarea deplină a mesenilor, la un semn al padişahului gazdă, apare în sala cea mare pardosită numai şi numai cu marmură, un tacâm de cântăreţi vestiţi în meleagurile acelea prin măiestria lor.

Sultana se uită cu luare-aminte la fiecare în parte şi, deodată, inima îi sare din loc recunoscându- şi, în cântăreţul la alăută, soţul. Se stăpâneşte însă cât poate de bine zice padişahului:

— Frumos mai cântă tânărul acesta!

— Aşa este, întări padişahul, când îl ascult îmi pare că aud pasărea rotindu-se slobodă în înaltul cerului, ori că aud vântul care face fiecare frunză să sune cu alt glas... păcat însă că e fără de grai... mai suspină el.

— Eu nu cred că un om atât de frumos şi de înzestrat e să fie mut. Ar fi prea nedrept...

— De şase luni de când se află în seraiul meu, n-a scos o vorbă cu nimenea. Nu încape îndoială, flăcăul e, din păcate, fără de glas.

— Padişahul meu, se rugă fata, lasă-l pe cântăreţ să rămână noaptea asta pe corabia mea şi mă prind în schimbul celor patruzeci de corăbieri ai mei că mâine, când soarele va lumina omenirea cu razele-i binefăcătoare, flăcăul va vorbi.

Padişahul se învoieşte, sigur că va câştiga prinsoarea, astfel sultana se află, după atâtea zile de rătăciri, din nou faţă în faţă cu frumosul pescar. îi înconjură picioarele şi braţele şi cerându-i iertare
pentru cuvintele nesocotite scăpate fără voie de pe buze, îl roagă să-i vorbească. Aşa cu noaptea hărăzită prinsorii. Şi soarele răsări, smulgând întinderii nesfârşite de ape curcubeie mişcătoare.

— Ai câştigat prinsoarea, preabunule padişah, şi, odată ea, şi pe cei patruzeci de corăbieri ai mei, se dădu bătută sultana. Mai am însă o rugăminte la tine: lasă-mă încă o noapte pe cântăreţ şi dacă în zori n-o vorbi, îţi dăruiesc şi corabia mea cu pânze din atlaz şi catarge de aur.

Şi iarăşi, rămânând singură cu soţul ei, îi aminteşte de zilele fericite petrecute împreună, îi povesteşte încercările prin care a trecut ca să-l reîntâlnească şi îl

roagă cu lacrimi fierbinţi să rostească o vorbă. Zadarnic însă. Când soarele răsări, smulgând întinderii nesfârşite de ape curcubeie mişcătoare, sultana se înfăţişă padişahului, grăind:

— Am pierdut şi de astă dată, slăvite padişah. Corabia cu tot ce se află pe ea este de-acum a ta, ţi se cuvine după înţelegere. Dar mai am o rugăminte: mai lasă-l pe cântăreţ şi în noaptea aceasta pe corabie, cu mine. Ca zălog al prinsorii pun chiar viaţa mea, căci altceva nu mi-a mai rămas. Dacă nici de data asta flăcăul nu va vorbi, la revărsat de zori să vie gâdele să-mi curme zilele.

Fu rândul padişahului s-o roage pe sultană să nu-şi pună chezaş viaţa când sfârşitul prinsorii este dinainte cunoscut. Dar oricâte îi spuse el, încercând să-i arate nebunia prinsorii, sultana nu se întoarse din hotărârea ei:

— Dacă stăruinţa mea se dovedeşte a fi întemeiată, atunci, padişahul meu, să-mi dai înapoi, rogu-te, atât corabia cât şi corăbierii mei. Dacă, dimpotrivă, totul se dovedeşte a fi o închipuire de-a mea, capul meu este al călăului.

în ceasurile târzii ale nopţii, când toată suflarea de pe ape, cer şi uscat se odihnea în tihnă, sultana, prăbuşită la picioarele frumosului pescar, îl ruga fierbinte:

— Mâine, în zori, am să-mi dau viaţa dacă tu nu mă ierţi şi nu-mi vorbeşti. Te va răbda inima să fii ucigaşul meu?

Dar toate vorbele şi toate lacrimile ei sunt de prisos. Dimineaţa bate voios în geamuri, cu degetele-i de lumină. Cu temerile adeverite, padişahul Eghipetului porunceşte să se înalţe spânzurătoarea, în piaţa cea mare. Este adusă sultana, mândră ca cel mai mândru flăcău în straiele ei bărbăteşti. Neînfricată, urcă singură treptele de lemn care o duceau spre braţul ameninţător de care atârna ştreangul. Dar, chiar în clipa când funia îi cuprinse gâtul, cântăreţul, amestecat prin mulţimea de gură-cască, strigă cu toată puterea:

— Opriiiţi! Nu aveţi în faţă o tipsie de pescar, ci un cap de sultană!

Când, la un semn al padişahului, gealatul îndepărtează funia din jurul fragedului grumaz al sultanei şi părul ei se revărsă peste umeri, lucind ca cel mai curat aur în bătaia razelor de soare, toţi rămân înmărmuriţi. Iar cântăreţul îngenunchează înaintea padişahului, mărturisind:

— Sunt soţul ei. Mă juruisem să nu-i vorbesc până la moarte...

Şi aşa se făcu că sultana, care nu precupeţise nimic, nici chiar viaţa, pentru ca să-şi recapete soţul pierdut prin vina ei, căpătă înapoi de la padişahul Eghipetului, uşurat că nu-şi încărcase sufletul cu un omor tară rost, roabele, corabia şi soţul. Şi ei se întorc împreună în ţara lor, unde au trăit în fericirea cea mai deplină până la moarte. Iar sultana, o dată măcar nu a mai greşit cu vreo vorbă ori vreun gând faţă de soţul ei, frumosul pescar de altădată... Ei şi-au împlinit visul lor cel mare, fie să- 1 împlinim şi noi pe-al nostru...

Crăticioara

poveste turcă

A fost odată ca niciodată. Demult, demult, în vremi apuse, trăiau laolaltă, într-o colibă, două femei sărace – mamă şi fiică. Cit erau ziua şi noaptea de lungi, mama torcea, iar fata, în fiecare dimineaţă, pleca cu firele la târg, să le vândă, şi aşa, târâş-grăpiş, îşi înnodau traiul de la o zi la ai ta.

Odată, ca de obicei, după o zi şi o noapte de tors fără odihnă, femeia îi încredinţa iar fetei truda mâinilor ei. Ajunsă la târg, fata vându firele, dar când să târguiască de-ale gurii, privirea îi fu atrasă de o crăticioara care strălucea de-ţi lua ochii, îmbiind cumpărătorii. Dorinţa de a avea ea crăticioara
fu atât de puternică, încât fata nu se putu abţine şi, uitându-şi de toate, cumpără crăticioara, dând în schimb puţinii gologani primiţi pentru firele toarse.

Când ajunse acasă, maică-sa mai-mai să-şi iasă din minţi: în mină fata ţinea o crăţicioară, ce-i drept, frumoasă foc, dar de-ale gurii, nimic... Zvârli femeia crăţi cioară

cât mai departe, în uliţă, iar pe fiica sa o bătu, o bătu cât putu de zdravăn, ca să-i piară pofta de a mai fi şi altădată la fel de nechibzuită. Iar în ziua aceea au ţinut post negru, căci nu se afla în casă nicio îmbucătură.

A doua zi, pe uliţă, trecea o moaşă, care tocmai se întorcea spre casă de la treburile ei. Văzând ceva lucitor pe jos, se aplecă: era crăticioara. O luă şi o duse acasă, unde după ce o spălă bine, găti în ea sărmăluţe în foi de viţă. Când să se aşeze la masă, cineva bătu la poartă, chemând-o de grabă la o naştere. „Am să mănânc când mă întorc”, îşi zise moaşa, şi plecă. Abia închise uşa în urma ei şi crăticioara „ţuşt!” s-a ridicat de la loc şi hopa, hopa, ţopa, ţopa, glonţ, acasă la fată. „Cioc, cioc” s-a auzit o bătaie în uşa colibei.

— Cine-i? întrebă fata care alergase în grabă.

— Crăticioara.

— Ce-ai înăuntru?

— Sărmăluţe.

Iute fata deschide uşa, deşartă sarmalele într-o strachină şi, de frica maică-şi, ca nu cumva, văzând crăticioara, să-şi aducă iarăşi aminte de necazul de ieri şi iarăşi s-o ia la bătaie, aruncă, împotriva inimii, vasul cât mai departe, pe uliţă. în ziua aceea mama şi fiica mâncară cu poftă bucate gustoase cum de mult nu mai avuseseră parte.

Mai trecu o zi când sultana, soaţa padişahului, se îndrepta spre hamam, de departe, pe uliţă, văzu ceva care strălucea, strălucea de te orbea: era craticioara cea frumoasă.

— Ia craticioara, dădacă dragă, porunceşte ea însoţitoarei sale, ar fi o dovadă de nesocotinţă să-ţi laşi norocul în drum, oricât de neînsemnat ţi s-ar părea!

Slujitoarea ascultă, ia craticioara şi merg mai departe. La hamam, sultana, când se dezbracă, îşi pune toate nestematele în craticioara, o dă însoţitoarei ei s-o ţină şi ea intră în baie. Dar, abia îşi aşeză în poală craticioara, şi un somn viclean şi pune stăpânire pe dădacă. Când aceasta începe să moţăie, craticioara ţuşt! sare din poală şi hopa, hopa, ţopa, ţopa, numai la coliba fetei se mai opreşte.

„Cioc, cioc” se auzi o bătaie în uşă.

— Cine-i acolo? întrebă fata.

— Craticioara.

— Ce-ai înăuntru?

— Mărgăritare, puzderie, şi alte zorzoane femeieşti care vă încântă pe voi atâta.

Fata deschide, ia toate câte se aflau în craticioara – şiraguri de mărgăritare şi nestemate multe, precum şi lanţuri grele de aur – se împodobeşte cu ele şi, de frica maică-şi, iarăşi aruncă craticioara cât colo, pe uliţă.

Ziua următoare se îndrepta spre hamam însuşi şehzade – prinţul, fiul padişahului. Cum zăreşte pe uliţă crăticioara scânteind atât de vesel, îi spune însoţitorului său:

— Ia te uită, lala dragă, ce crăticioară drăguţă! Hai i-o luăm, e norocul nostru!

Iar lala, dascălul nedespărţit de şehzade, îl ascultă şi ia crăticioară. Ajungând la baie, şehzade se spală, se bărbiereşte şi când tocmai termină cu îmbrăcatul şi dă să o încingă cu şalul cel subţire, de India, crăticioară ţuşt! Sare din mâinile lalei, i-a şalul cel de preţ şi hopa, hopa, ţopa, ţopa, o porneşte pe uliţă, drept spre coliba fetei. Prinţul, după ea.

„Cioc, cioc” se aud bătăi zorite în uşă.

— Cine-i acolo?

— Crăticioară.

— Ce-mi aduci?

— Un soţior.

Fata deschide uşa, crăticioară, tuşt! intră în colibă, cu prinţul care da s-o prindă. Şi şehzade era atât de frumos, atât de frumos, cum nici nu se poate povesti. Dar nici fată nu era mai prejos: până şi şiragurile de mărgăritare şi nestemate, şi lanţurile grele de aur care-o împodobeau păleau faţă de neasemuita-i frumuseţe. Cum se privesc, cei doi

tineri sunt străfulgeraţi în inimă de dragoste. Şi prinţul, uitând cu totul de şalul după care venise, şopteşte, ca vrăjit:

— Mi-eşti dragă, fată frumoasă, atât de dragă că n-aş mai vrea să stau departe de tine nici măcar o clipă. Te învoieşti să-mi fii soaţă dreaptă, nedespărţită la bine şi la rău?

— Mă învoiesc, răspunde fata cu un zâmbet.

Şi aşa au făcut ei nuntă mare, împărătească, care a ţinut patruzeci de zile şi patruzeci de nopţi.

Tot timpul nunţii crăticioara nu s-a despărţit de lângă miri. Iar după nuntă, aceştia au ţinut-o la serai, în loc de cinste, păstrând-o ca pe ochii din cap, întrucât prin ea îşi aflaseră fericirea de-o viaţă.

Aşa au avut ei parte de ceea ce şi-au dorit. Fie ca să avem şi noi, de asemenea, parte de împlinirea dorinţelor noastre!

Keloglan şi Hasan cel rău

poveste turcă

A fost odată ca niciodată. în vremi îndepărtate tare, când robi de-ai lui Allah se aflau pe pământ, puzderie, şi a mânca mult şi a vorbi mult se socotea a fi un păcat, trăia o biată văduvă, fără de nimeni pe lume în afară de un fecior chel. Cât era ziulica de lungă Kelogan mâna turmele de vite pe munţi şi costişe, ciobănea pe la ţăranii înstăriţi şi aşa câştiga pentru el şi maică-sa un blid de mâncare bună ori proastă, multă ori puţină, după cum se nimerea.

într-o bună zi, bătrâna îşi chemă lângă ea băiatul, şi, mângâindu-l cu mare dragoste, vorbi aşa:

— Fecioraşul meu chel, fecioraşul meu chipeş. Iacă, ai ajuns la vârsta de douăzeci de ani. în sat, toţi cei de o seamă cu tine s-au aşezat pe la casele lor. Iar cei de-o seamă cu mine se bucură de nepoţi şi trăiesc în tihnă, mulţumiţi şi cinstiţi ca nişte bătrâni ce sunt. De când crezi că tot stau şi chibzuiesc la treaba asta, dar nu-i chip să-i dau de capăt. Hai să zicem că-mi aduci noră în casă. Cu ce să facem nunta, ce daruri să-i dăm miresei, după datină, când îşi scoate vălul de pe faţă şi-şi arată chipul, şi mai ales ce să punem la foc, ce bucate să întindem pe masă, zi de zi? La noi în gospodărie fluieră vântul. Te-am crescut în văduvie, fără sprijinul unui bărbat. Noi amândoi şi numai noi ne-am ştiut amarul şi acum, tot amândoi, şi numai amândoi stăm aici, ca două bufniţe singuratice... Şi bătrâna oftă adânc, cu mare obidă. Din ochii-i prinşi în creţuri mărunte începură a-i picura lacrimi. Vorbele şi mai ales zbuciumul ei îl puseră pe Keloglan pe gânduri. După o vreme flăcăul spuse:

— Maica mea, măicuţa mea, bătrânică dragă cu părul cărunt, cu fruntea brăzdată de griji şi necazuri, nu mai suspina, nu-ţi mai face atâta sânge rău din pricina mea. Uite, fără zăbavă, mâine chiar, îmi iau traista de merinde pe umăr şi pornesc în pribegie. Mă duc la oraş. Acolo am să trudesc din greu şi am să agonisesc gologani. Pe orice meleaguri, în orice ungher mi-ar fi norocul hărăzit mie de soartă, am să mă duc să-l culeg şi am să-l aduc acasă, ca să-ţi împlinesc dorinţa, să fii bunică, să ai un trai tihnit, în cinste şi în dragoste... Hai, fii cu inima uşoară, c-o să se limpezească totul!

Şi Keloglan îi sărută bătrânei mâna tremurătoare şi ochii scăldaţi în lacrimi.

A doua zi, dis-de-dimineaţă, în timp ce maica sa îi umplea traista cu ce bruma de merinde se aflau prin casă, Keloglan îşi îmbrăcă veştmintele sale ponosite, îşi legă opincile, îşi săltă traista la spinare şi, luându-şi rămas bun, o porni cu bâta în mână, la drum. Şi cum, încă din primii ani ai copilăriei, avea un prieten bun cu care ciobănea împreună, nedespărţiţi, Keloglan se abătu pe la casa acestuia, ca să-i spună şi lui ceea ce hotărâse:

— Hasane, noi doi, tu şi cu mine, împreună am mânat oile altora prin munţi şi printre stânci, împreună am împărţit, frăţeşte, bruma de câştig dobândit. Şi aşa, pe

nesimţite, iată-ne pe amândoi la vârsta bărbăţiei. A venit vremea să ne însurăm, frăţioare, dar suntem săraci lipiţi. Hai, scoală şi vino
cu mine în pribegie. Vom trudi şi ne-om întoarce cu gologani la chimir. Ne-om însura şi noi ca tot omul, şi gospodăriile noastre or răsuna şi ele de voie bună, iar chipul bătrânelor noastre s-o lumina de bucurie...

— Ai dreptate, încuviinţă Hasan.

O zori pe maica sa să-i pregătească şi lui o traistă cu merinde şi porniră amândoi să străbată pulberea drumurilor.

Şi merseră, merseră iute, în pas tineresc, până în miezul zilei când soarele, înfipt sus pe boltă, îşi trimetea asupra pământului dogoarea-i de foc. Istoviţi şi de umblet şi de arşiţă, se aşezară pe malul unui pârâiaş, la umbră, să îmbuce ceva.

— Uite ce-i, Keloglan, flăcăule chipeş, spuse Hasan, până la oraş mai avem cale, nu jucărie. Să fim chibzuiţi şi să nu dăm iama prin amândouă traistele cu merinde deodată. Mai întâi să mâncăm din traista ta şi, când om termina-o, o deschidem pe a mea şi aşa, împărţind totul frăţeşte, pe din două, om ajunge cu bine acolo unde voim.

Keloglan îşi scărpină scăfârlia cheală şi, socotind dreaptă judecata lui Hasan, se învoi. îşi deschise traista şi mâncară amândoi pe săturate, băură apă rece din pârâiaş şi iarăşi se aştemură la drum. Noaptea se cuibăriră cum putură mai bine, pe aşternutul moale al ierburilor, iar a doua zi, zorile îi găsiră pe potecile pustii, zorind către oraş. Aşa trecu o săptămână încheiată. în cea de a şaptea zi de mers, Keloglan dădu de fundul traistei sale. O scutură, împărţi şi ultimele farâmituri, frăţeşte, cu Hasan, apoi îşi împături traista şi o vârî la brâu.

— Acum, Hasane frăţioare, a venit vremea merindelor tale. Hai, deschide-ţi traista, să îmbucăm ceva şi să ne vedem de drum.

La început, Hasan se prefăcu a nu fi auzit. Dar cum Keloglan îşi mai repetă o dată vorbele, îi răspunse:

— Ia stai, mă, că nu aşa ne-a fost vorba. Doar nu-s nerod să-ţi dau ţie merindele mele şi eu să rămân flămând, în creier de munte, pradă fiarelor şi păsărilor răpitoare! Pune-ţi pofta-n cui, isteţule! Descurcă-te cum ştii, că eu te las, Keloglan! Ia-ţi ziua bună de la mine, că n-ai să mă mai vezi!

Şi Hasan porni cu toată iuţeala, dispărând pe poteca şerpuită.

Keloglan rămase înlemnit. Nu-i venea să-şi creadă ochilor şi urechilor. Mai apoi, când se dezmetici, încercă să-l readucă pe Hasan lângă sine, strigând după el:

— Stai, frăţioare, opreşte-te! Nu mă lăsa în pustietăţile astea singur cuc şi fără fărâmă de mâncare. Doar n-ai inima să-ţi îngropi de viu singurul tău prieten...

— Ba bine că nu! râse Hasan şi îşi văzu de drum, fără măcar să privească înapoi.

Abătut, îngândurat mai rămase Keloglan! în grea cumpănă se afla! După câteva clipe de
chibzuire plecă şi el, cu gândul să caute vreun sat prin apropiere. Străbătu munţi şi văi, trecu râuri, colindă şi colindă până ajunse în dreptul unor ziduri prăbuşite. Pasămite acolo fusese cândva un hamam. Dar firul de apă secase de mult şi baia, părăsită, se surpase sub ploi şi vânt. Cum era întuneric beznă şi se simţea foarte istovit, Keloglan se gândi să mâie peste noapte acolo.

„N-am încotro, un loc mai bun de popas pentru noapte n-am unde să-mi găsesc. Şi-apoi, pe- aproape, trebuie să fie şi vreun sat, de vreme ce e baia. Mâine, pe lumină, am să-l caut şi am să-l găsesc”, îşi făcu el curaj. Se ghemui într-un ungher mai ferit, îşi apăsă pântecul, care începuse să-l doară de foame, şi adormi. într-un târziu, în noapte, fu trezit de nişte zgomote ciudate, care cutremurau pământul, ca nişte tunete dezlănţuite:

Bu bu bu, bu bu buuu,
Tu tu tu, tuu tuu tuuu!

Hai hai, şi hai hai,
Vai vai, şi vai vai!

Se băteau tobe, se loveau tamburine, surle ţipau ascuţit. Ecoul lor se izbea de pereţii dărăpănaţi, ca şi cum locul pustiu avea să se prăvălească cu totul dintr-o clipă într-alta. O vreme, Keloglan, buimac de somn, nu deosebi nimic; treptat însă, se dezmetici şi începu să desluşească totul înjur, din ungherul unde se ascunsese. în mijlocul hamamului se întinseseră feţe de masă. Mai la o parte, în cazane pântecoase de aramă, fierbea mâncarea. Omuleţi de o şchioapă, cu scufii ascuţite pe cap şi hangere la brâu, forfoteau de colo-colo, amestecau de zor în cazanele aburind, cărau vedre de apă şi bliduri cu mâncare ori învârteau deasupra jeratecului şişurile cu chebap. Unii băteau laptele în putini, alţii roiau în jurul meselor, împodobindu-le care mai de care; unii cântau la tamburine, tobe şi clarinete, în timp ce alţii ţopăiau, pocnind din degete... Până la urmă, s-au aşezat cu toţii în jurul meselor încărcate cu bunătăţi şi se apucară să înfulece cu atâta poftă, încât, o bună bucată de vreme, nu se mai auzi altceva decât plescăitul lacom al buzelor şi zgomotul sec al lingurilor. Cei care osteniră de mâncat şi de băut, de cântat şi dănţuit, se traseră într-un colţ, şi cu cafelele şi narghilelele în faţă, se încinseră la taifas. Fiecare începu a povesti, cu rândul, întâmplări citite, auzite ori văzute. Unul dintre ei, mai bătrân, cu capul mare şi sprâncenele stufoase încărunţite, grăi aşa:

— Ia ascultaţi la mine, fraţilor! Fiecare din voi a povestit ce a citit, a auzit ori a văzut. Eu, de când mă ştiu, am o patimă, una singură: comorile. Am dat de urmele tuturor comorilor tăinuite şi ferecate în farmece, de pe meleagurile astea ale noastre. Cea mai apropiată de aici se află sub platanul bătrân de pe muntele din spatele nostru. Sub platan e o lespede mare, mare, în patru colţuri. Dedesubtul ei, numai aur, diamante şi smaragde. Ca să ridici lespedea şi să poţi lua bogăţia de aur şi nestemate, trebuie ca să aştepţi vremea chindiei, când umbra platanului acoperă în întregime piatra. Asta-i vraja şi taina comorii, şi nu alta.

Şi mai departe, piticul spuse cu de-amănuntul cum se ajunge la munte, descrise copacul şi lespedea atât de bine, că parcă le şi aveai în faţa ochilor. Apoi, şi ceilalţi omuleţi numai despre comori vorbiră. Câte chiupuri cu aur zac neştiute de nimeni la temelia cutărei mori prăbuşite, câte sub cişmelele secate, câte sub treptele nu ştiu cărei giamii... Se întreceau care mai de care să dea în vileag nenumăratele bogăţii ascunse în pământ, cât mai ferite de muritori...

Din ungherul său dosnic, adăpostit de întuneric, Keloglan era tot numai ochi şi urechi, să nu cumva să piardă o vorbuliţă ori vreun gest de-al piticilor, dar, în acelaşi timp, bolborosea la litanii şi dârdâia, cuprins de o cumplită frică la gândul că omuleţii cei cu iminei în picioare şi scufii ascuţite pe cap – duhuri ori cine ştie ce alte făpturi din altă lume – să nu-i afle ascunzătoarea şi să nu-l măcelărească, pentru că le-a descoperit taina comorilor vrăjite...

Mai înainte ca zorile să mijească şi lumina soarelui să se reverse peste zidurile prăbuşite ale hamamului, piticii pieriră, unul câte unul... Keloglan a mai adăstat un pic, apoi a ieşit din ascunzătoarea sa şi s-a apucat să adune resturile de mâncare pe care omuleţii le lăsaseră risipite peste tot. După ce s-a săturat bine, îşi umplu şi traista, o săltă în cârcă şi, odată cu răsăritul soarelui, se aşternu la drum, spre muntele dindărătul băii părăsită. Se caţără până pe creasta lui, unde găsi cu uşurinţă platanul cel bătrân, cu lespedea în patru colţuri, de la poalele lui. Când, la chindie, umbra copacului acoperi lespedea în întregime, răsturnă piatra cu ajutorul unei crengi lungi şi groase şi scoase afară din gropniţă un chiup plin cu aur şi giuvaere. îşi umplu cu ele buzunarele, traista, ba mai băgă şi în sân, sub cămaşă şi, după ce trecu, pe rând, şi pe la locurile celorlalte comori, de se încredinţă că sunt într-adevăr acolo unde spuseseră piticii, luă liniştit drumul satului şi al casei sale.

în timpul acesta, ce se întâmplase oare cu Hasan cel rău şi hain? Ajuns cu bine în oraş, Hasan munci pe la uşi străine, dar, ceea ce câştiga într-o parte, cheltuia în altă

parte. Pe băutură şi jocuri de noroc îşi topi toţi gologanii, ba pe deasupra îi mai ieşi şi nume rău, încât, până la urmă, cum nimeni nu se mai încumetă să-i dea de lucru, se văzu silit să se întoarcă şi el în satul lui. Când sosi sărac lipit pământului, istovit ca vai de el, slab, prăpădit, surle spintecau văzduhul cu gâlgâiturile lor vesele, în timp ce tobele băteau cu străşnicie a voie bună şi petrecere. întrebând pe primul ţăran ce se petrece în sat, acesta îi răspunse:

— Prilej de bucurie mare: Ahmet Aga, reîntors nu de mult în satul nostru, ca proaspăt gospodar, cuprins ce este, se însoară cu fiica bătrânului nostru agă. Pentru nunta lor răsună tobele şi surlele.

— Cine să fie Ahmet Aga, că eu nu-l cunosc, măcar că sunt din partea locului de când am văzut lumina zilei? întrebă Hasan cel rău, nedumerit.

Şi aşa află că cel numit acum Ahmet Aga nu era altcineva decât fostul său prieten de odinioară, Keloglan... Se luă atunci după glasul surlelor şi al tobelor şi se trezi în plină nuntă. Văzu în ogradă cazanele cu mâncare, văzu puzderie de slujitori care întindeau mesele, alergând de colo-colo şi îngrijind de oaspeţi. Mulţime de oameni mânca, juca, fuma din ciubucuri ori narghilele, dănţuia ţărăneşte, ca în Anatolia, lovindu-şi palmele una de alta sau de genunchii îndoiţi. Hasan se preumblă prin ogradă, se preumblă prin odăi, până ce se găsi faţă în faţă cu Ahmet Aga. Şi cum în halul în care se afla, prăpădit, zdrenţăros şi murdar, cu barba şi părul încâlcite şi crescute sălbatic, era de nerecunoscut, spuse singur cine este şi îşi ceru iertare de la vechiul său prieten pentru purtarea lui hainǎ. Mărinimos, Keloglan îl trase într-un ungher mai singuratic, porunci să i se aştearnă dinainte o masă bogată şi, pe când Hasan se ospăta, el povesti, tară niciun ascunziş, cum dobândise toate câte le avea.

Hasan cel rău nu se mulţumi cu ceea ce îi spunea Keloglan; înfulecând de zor, îl descusu pe acesta atât de bine despre taina comorilor, încât nu rămase un amănunt uitat. După ce află totul şi se sătură de mâncare şi băutură, se duse acasă la maică-sa, de se culcă.

A doua zi, dis-de-dimineaţă, îşi luă o traistă cu merinde şi o porni iar de acasă, drept spre hamamul de care-i vorbise Keloglan. Se ascunse în ungherul în care se pitise şi acesta şi, adăstând, îl cuprinse somnul. Trecuse de miezul nopţii când, deodată, totul înjur fu zguduit de zgomote cumplite:

Bu bu bu, bu bu buuu,
Tu tu tu, tu tu tuuu!
Hai hai, şi hai hai,
Vai vai, şi vai vai!

Se băteau tobe, se loveau tamburine, surle ţipau ascuţit. Ecoul lor se izbea de pereţii dărăpănaţi, ca şi cum locul pustiu avea să se prăvălească cu totul, dintr-o clipă într-alta. O vreme, Hasan cel rău, buimac de somn, nu deosebi nimic; treptat-treptat, se dezmetici şi, din ungherul unde stătea ascuns, începu să desluşească toate câte se întâmplau în hamam. în mijloc se întinseseră feţe de masă. Mai de o parte, în cazane pântecoase de aramă, fierbea mâncarea. Omuleţi de-o şchioapă, cu scufii ascuţite pe cap şi hangere la brâu, forfoteau de colo-colo, amestecau de zor în cazanele aburind, cărau vedre de apă şi bliduri cu mâncare ori învârteau deasupra jeraticului şişurile cu chebap. Unii băteau laptele în putini, alţii roiau în jurul meselor, împodobindu-le care mai de care; unii cântau la tamburine, tobe şi clarinete, în timp ce alţii ţopăiau, pocnind din degete... Până la urmă, s-au aşezat cu toţii în jurul meselor încărcate cu bunătăţi şi, după ce osteniră de mâncat şi de băut, de cântat şi dănţuit, se traseră într-un colţ, unde, cu cafelele şi narghilelele în faţă se încinseră la taifas. Unul dintre ei, mai bătrân, cu capul mare şi sprâncenele stufoase încărunţite, grăi aşa:

— Ia ascultaţi la mine, fraţilor! Deschideţi-vă bine urechile, prieteni! Cineva isteţ a umblat la comorile vrăjite pe care le ştiam de atâta vreme şi despre care v-am povestit şi vouă. Le-a deschis rând pe rând, cu atâta dibăcie, de parcă el cu

mâinile lui le-ar fi îngropat acolo. E limpede, un om ne-a auzit când am vorbit despre ele şi astfel le-a aflat taina. Trebuie să dăm de el mai înainte ca tot aurul şi toate giuvaericalele să i se scurgă în buzunare...

Cum auziră vestea, piticii începură să fiarbă:

— Iute la treabă, fărtaţilor, să-l dibuim pe cel care, ascuns prin cine ştie ce ungher, tace chitic şi ne aude tainele! strigară ei.

— Staţi niţeluş, fraţilor, şi nu faceţi atâta zarvă! mai zise bătrânul păzitor de comori, ridicându-şi mâinile şi făcându-i pe toţi să amuţească. Eu simt aici miros de om. Adulmecaţi şi voi! Miroase a om! Să ne luăm după miros şi să scormonim peste tot. Să nu rămână niciun ungher, nicio ascunzătoare, cât de mică, necercetate!

Abia sfârşi de vorbit piticul cel bătrân şi cu toţii, buluc, cu torţe aprinse de la focul din vetre,
împânziră hamamul, răscolind totul. Hasan cel rău mai-mai că-şi pierduse cunoştinţa de spaimă, încercă să fugă, dar nu-l ţineau picioarele. Iar piticii, printre dărâmături, alergau zoriţi, şi cu glasurile lor ascuţite, care făceau să vuiască depărtările, ţipau un cântec sălbatic, apropiindu-se din ce în ce de locul unde sta ghemuit şi cu sufletul la gură, Hasan cel rău:

„Ia zi, om viclean, ce-ai dori ca avere?

Să mă legăn în ştreang, să fiu ciopârţit cu hangere!”

Aşa dădură peste Hasan cel rău, mai mult mort decât viu, de groază. Au tăbărât peste el şi l-au bătut, l-au bătut până şi-a dat sufletul. Apoi, în furia lor, l-au făcut fărâme şi i-au aruncat trupul, bucată cu bucată, în cele patru colţuri ale lumii...

Iar Keloglan, în satul lui, şi-a durat o viaţă frumoasă, în tihnă şi respect, cinstindu-şi, după făgăduială, mama, şi înconjurând-o cu un cârd de nepoţei... Ei şi-au atins visurile, au cunoscut ce-i bucuria vieţii împlinite şi mi-au trimis şi mie veşti de la ei şi daruri, iar pentru voi, urări de sănătate şi voie bună...

Cei doi padişahi şi Keloglan

poveste turcă

De mult de tot, pe când erau atâtea făpturi omeneşti pe faţa pământului, cât nisipul mărilor, încât se socotea mare păcat să vorbeşti mult şi să mănânci mult, trăia un fecior chel – Keloglan i se zicea – singur pe lume. înnopta pe unde se nimerea, mânca pâine uscată, când o avea şi pe-asta, iar de n-o avea, se culca pe piatră şi pe iarbă şi privea cu nesaţ bolta cerească, încercând să iscodească ce mai e nou pe ea. Scormonea cu ochii puzderia de stele, mari şi mici, rânduirea lor în constelaţii, ori îşi făcea socoteala cam pe unde s-o afla cel mai înalt cat al cerurilor, al şaptelea. Tată n-avea, mamă n-avea, pe nimeni care să-i cârpească o zdreanţă pe spinare ori să-i pună în mână măcar un dumicat de pâine. învăţase Keloglan ăsta al nostru, de la cea mai fragedă vârstă, să-şi dobândească hrana prin trudă, să-şi scoată îmbucătura şi din piatră seacă. Pe când cei de-o seamă cu el se hârjoneau, se dădeau de-a rostogolul şi săreau pe uliţi fără habar, el se deprinsese ca la fiecare pas să care în spinare poveri din cele grele, să muncească cu sudoarea frunţii, să chibzuiască bine lucrurile şi, de şi-ar fi pus mintea, ar fi fost în stare să găsească şi o furnică neagră de sub lespezile negre, în bezna cea mai adâncă...

într-una din zile, paşii îl purtară pe Keloglan pe dinaintea seraiului. îşi aruncă ochii, din întâmplare, spre ferestre, şi rămase ţintuit locului: la una din ele stătea, după un grilaj, o fată. Dar ce fată! Ruptă din lună, nu alta. Atât de strălucitoare în frumuseţea ei desăvârşită că, dacă în locul lunii s-ar fi arătat ea pe boltă, ar fi luminat pământul cu mult mai bine decât astrul nopţii. Şi, privind-o, cu Keloglan se petrecu ceva ciudat. Prin vine nu-i mai alerga sânge, ci foc, iar picioarele, năuce, refuzau să-i mai dea ascultare: se înfipseseră lângă zidul seraiului şi pace să se mai urnească de-acolo! A încercat Keloglan s-o ia la dreapta, dar picioarele, încăpăţânate, îl aduceau

de la sine sub ferestre; a încercat el s-o ia la stânga, dar picioarele, ca nebune, îl aduceau iarăşi lângă serai. Şi aşa, până spre seară, în orice parte s-ar fi dus, se trezea iarăşi în faţa grilajului ferestrei, ca fermecat. Era cu neputinţă să facă altfel, voinţa sa îşi pierduse orice putere. Un foc cuibărit adânc în inimă îi mistuia mintea care, cu fiecare oftat de dor, se tulbura şi mai tare.

Aşa se făcu că sub seară, când padişahul se înturnă de la vânătoare, îl găsi pe Keloglan pironit în faţa seraiului său, într-o tulburare de nedescris.

— Ce cauţi, flăcăule, în dreptul ferestrelor mele? se răsti el, cu gândul să-l sperie pe Keloglan.

Dar, ţi-ai găsit! Keloglan să se sperie! El n-avea frică de nimeni, căci în toată lumea asta, în afară
de o zdreanţă în spinare, nişte buzunare rupte şi goale şi un cap pribeag, dar neplecat, el nu avea nimic. Să-i fie frică lui că pierde? Aşa că, la întrebarea padişahului, Keloglan îi răspunse drept, fără ocolişuri:

— Allah să-ţi hărăzească zile îndelungate şi să-ţi sporească din plin împărăţia, ca şi viaţa, o,
padişah al meu! Eu ţi-am zărit fata la fereastră şi pe loc am fost străfulgerat de dragoste şi din clipa aceea tot colind pe aici, ca un bezmetic... Şi aşa flăcăul nostru îşi mărturisi, deschis, tot ceea ce simţea. Tare uluit rămase padişahul că un zdrenţăros ca Keloglan nu cunoaşte sfiala şi-şi arată, neînfricat, fără ascunzişuri, taina inimii şi tocmai în faţa cui? în faţa ditai padişahului, şi, pe deasupra şi tatăl fetei! Se mânie peste măsură, îl numi pe Keloglan calic neobrăzat şi câte şi mai câte vorbe de ocară îi aruncă în faţă bietului flăcău... Apoi strigă la străji şi sărmanul Keloglan fu aruncat în beciurile cele cumplite ale seraiului. Aşa erau vremurile acelea! Lege, ioc, judecată, ioc. Padişahii, mulţi la număr, nu dădeau nimănui socoteală de nimic; tăiau şi spânzurau după cum le era vrerea. Dacă ei aveau chef, ţi se hărăzea o viaţă de huzur, ori erai dat pieirii. Se încumeta cineva să cârtească sau să-ţi ia partea? Da' de unde! Şi mai cu seamă pe Keloglan, pe el cine să-l caute, cine să-l cerceteze, că doar era lipsit de orice şi de oricine pe lume! Şi padişahul, furat de plăcerile vieţii, uită cu totul de Keloglan, care petrecu în hruba cea neagră şi umedă şapte ani încheiaţi, singur şi cătrănit cum nu se mai poate.

într-o zi padişahul primi o scrisoare de la padişahul Indiei. în ea spunea aşa: „Iată, frate padişah, îţi trimit prin solul meu un toiag şi te întreb: care din capetele lui e mai gros? Dac-ai să ştii a-mi răspunde, e foarte bine. Dacă n-ai să ştii, pregăteşte-te din vreme, că-ţi voi cotropi împărăţia cu atâţia ostaşi, încât abia-abia de-i poate ţine pământul”. Padişahul a citit scrisoarea, şi-a plimbat ochii peste toiagul de care atârna soarta ţării sale, iarăşi a citit scrisoarea, iarăşi a cântărit toiagul... Şi vizirii şi ceilalţi curteni, câţi se aflau în jurul tronului, l-au cercetat unul după altul, cu nedumerire, căci în faţa lor se afla un toiag cu desăvârşire neted, cu amândouă capetele la fel, ca gemene. Au adus dulgheri de au măsurat toiagul, giuvaergii de l-au cântărit, l-au arătat sfetnicilor celor mai înţelepţi. Nimeni însă n-a izbutit să-şi dea seama care din capetele lui e mai gros. îngrijorat foarte, padişahul, nemaiştiind încotro să se mai îndrepte, ceru şi sfatul fiicei sale.

— O, tată-padişahule, îi spuse ea, în temniţele noastre zace de mult Keloglan, să ne sfătuim şi cu el, poate c-o găsi un mijloc să ne scape de necaz.

Şi numaidecât fata a coborât ea însăşi în temniţă, a poruncit să se deschidă porţile şi, găsindu-l pe Keloglan, i-a povestit dintr-o răsuflare totul. Keloglan nu era un flăcău oarecare. Câte ciomege nu a mâncat el altădată, când cutreiera pământul fără habar, câte ciomege nu s-au rupt pe spinarea lui şi de câte altele nu a scăpat! A ascultat cu luare-aminte spusele fetei şi s-a pornit să râdă pe săturate:

— Ce poate să fie mai uşor decât asta, fiică a padişahului! Du-te la tatăl tău şi spune-i să arunce în apă toiagul. Partea cea mai grea se va scufunda în apă. Şi-apoi, mai zi-i să nu uite un lucru: oricât ar fi el de padişah, nu se cade să ferece în închisoare pe oricine îi iese în cale, fără vreo pricină anume.

Bucuroasă că a aflat dezlegare la încâlcita întrebare a padişahului Indiei, fata a alergat într-un suflet la tatăl său de i-a spus cele zise de Keloglan. Pe dată au aruncat toiagul într-un havuz, au pus de grabă un semn la partea care s-a scufundat, cum că ea este mai groasă decât cealaltă şi au trimis toiagul înapoi, la padişahul Indiei.

Nu mică fu mirarea acestuia când văzu că semnul pus era după adevăr.

— Fie, de data asta s-au descurcat. Dar încercările sunt trei. Mai au încă două la care trebuie să facă faţă, altminteri va fi război.

Aşa a grăit padişahul Indiei şi, fără zăbavă, a trimis celuilalt padişah trei cai: tustrei de acelaşi soi, tustrei de aceeaşi statură, tustrei cu aceleaşi podoabe. Cu neputinţă să fie deosebiţi unul de altul. „Care dintre aceşti trei cai e mama, care e mânza ei şi care e mânza mânzei?” Iată întrebarea la care trebuia să răspundă padişahul, de nu voia să-i fie ţara trecută prin foc şi sabie. S-a uitat el la cai o dată, s-a uitat de două ori, iar s-a uitat şi iar a chibzuit, şi-a dus mâna la barbă, netezind-o în neştire. Au fost chemaţi toţi vracii pricepuţi la îngrijirea dobitoacelor, toţi geambaşii şi mai marii peste grajdurile împărăteşti. Niciunul însă nu a putut să dea de rost la întrebare. Şi iarăşi, într-un târziu, padişahul şi-a făcut fiica părtaşă la îngrijorarea sa. Iar fata, fuga a coborât în temniţă, a pus iar de s- au desferecat porţile grele, ruginite, şi iarăşi a cerut de la Keloglan sfat care să le aducă izbăvirea:

— Vai, Keloglan, acum e vorba de trei cai. Seamănă între ei ca trei picături de apă. Cu neputinţă de desluşit care e mama, care e mânza şi care e mânza mânzei... şi îşi plecă adânc capul a umilinţă.

Keloglan cugetă o clipă, apoi grăi:

— Prea bine, fiică a padişahului. Nimic mai lesne: întrebaţi, iar eu răspund. Voi rămâneţi muţi de mirare, iar eu caut şi dibuiesc adevărul. Voi vă culcaţi pe saltele de puf, iar mie îmi putrezesc oasele în temniţă. Voi vă ghiftuiţi cu miere şi cu unt, iar eu abia de-mi amăgesc foamea cu pâine uscată şi amară şi apă sălcie. Eu iarăşi vă viu în ajutor şi vă scap din nevoi şi iarăşi zac în beciurile voastre, lipsite de orice rază de lumină... Spune-i aşa padişahului-tată din partea mea, sultană: el să mă scoată din temniţă, iar eu din strâmtoarea în care se află...

Fata a alergat la taică-său şi i-a spus întocmai vorbele flăcăului. Iar padişahul a dat poruncă cuvenită şi Keloglan a fost scos din temniţă şi, îmbrăcat în veşminte noi şi frumoase, a fost adus dinaintea stăpânitorului:

— încercarea de acum e şi mai uşoară decât cea de rândul trecut, înălţimea ta. Porunceşte să se închidă caii în grajd. în faţa porţii grajdului, pune să se sape un şanţ care să fie umplut cu apă. Ca să deosebeşti apoi mama de mânză şi mânza de mânza ei nu mai este nicio greutate.

Pe dată dădu poruncă padişahul de se înfăptuiră toate după cum ceruse Keloglan. Curtenii, îmboldiţi de curiozitate, s-au adunat cu toţii în curtea seraiului. Keloglan, cu un bici în mână, intră în grajd, deschise larg porţile şi începu a biciui caii. Aceştia dau buluc spre porţi. Unul dintre ei se opri, îşi roii capul când la dreapta, când la stânga şi, aruncându-şi stângaci picioarele din faţă, de parc-ar fi fost rupte, trecu şanţul.

— Calul care a trecut e bătrâna! strigă Keloglan.

Din nou lovi cu biciul până ce al doilea cal răsări în poartă şi sări şi el şanţul.

— Calul care a trecut, e mânza ei! strigă din nou Keloglan.

Din nou se auzi şfichiuitul biciului; ultimul cal ţâşni peste şanţ, ca o nălucă:

— Iată şi mânza mânzei! strigă iarăşi Keloglan.

Toţi cei de faţă rămaseră uluiţi.

— Aferim, aferim! se auzi, ca dintr-o singură gură, cuvânt prin care curtenii lăudau destoinicia lui Keloglan.

La un semn al padişahului, rândaşii săriră de însemnară fiecare cal în parte, după cum zisese Keloglan, şi aşa fură trimişi înapoi, la padişahul Indiei. Acesta fu silit să recunoască şi de data aceasta răspunsul primit ca fiind cel bun. Atunci, se apucă să scrie o altă scrisoare, a treia, în care spunea: „Trimite la curtea mea pe cei mai bărboşi sfetnici şi mai mari înţelepţi din ţara ta, ca eu să le pun câteva întrebări. De

vor şti să răspundă, slavă lor, de nu, pornesc cu război împotrivă-ţi”.
Crainici împânziră împărăţia, vestind pretutindeni să se adune la serai înţelepţii înţelepţilor. Din toate colţurile soseau cărturari de soi, dervişi pribegi care răscoliseră, cu pasul lor neostenit, lumea, cugetători cunoscuţi peste mări şi ţări, dar niciunul nu voi să-şi ia o asemenea povară. Văzând padişahul că rămâne iarăşi singur şi în cumpăna asta, îşi aduse aminte de Keloglan.

— Eu mă duc, mărite padişah, şi voi da răspunsuri care-ţi vor păstra numele nepătat. Şi, pe deasupra, voi aduce cu mine, în robie, pe însuşi padişahul Indiei cel trufaş. Ca răsplată însă pentru slujirea mea neclintită, va trebui să mi-o dai pe fiica ta. Numai aşa mă prind să te ajut.

Padişahul chibzui în sinea lui: „Să mă prefac că mă învoiesc la toate, ca să apuce Keloglan să se ducă. De răspuns la întrebări va răspunde el, negreşit, dar de adus în robie pe un padişah atât de puternic şi de semeţ, cum să izbutească?! El n-o să-şi poată ţine fagăduiala în întregime şi atunci, nici eu nu trebuie să-mi dau fata. Şi totul se va rândui de la sine, în folosul meu şi numai al meu”. Aşa chibzui padişahul în sinea sa. Dar nu-şi dădu pe faţă gândurile şi glăsui mieros către Keloglan:

— Prea bine, fiule. Să fie după cum ai spus tu.

Keloglan ceru o cămilă, un ţap, banii trebuincioşi pentru o călătorie atât de anevoioasă şi pomi la drum. Un sol, înaintea lui, îi vestea trecerea strigând: „Vine cel mai bărbos, cel mai mare şi cel mai înţelept om al ţării”.

După luni şi luni de zile, Keloglan ajunse, în sfârşit, în împărăţia Indiei. în semn de mare
preţuire, ostaşi rânduiţi de-o parte şi de alta a drumului îl întâmpinau cu surle şi cu tobe, iar paşii i se afundau în covoare moi, care-l conduseră de la sine până la serai. Iar el, de parcă de când e lumea şi pământul n-ar fi avut parte decât de o astfel de cinstire, păşea nepăsător, într-o mână cu căpăstrul cămilei, în cealaltă cu funia ţapului, făcând semne de prietenie norodului adunat să-l vadă.

Padişahul Indiei, care se aşteptase să vadă un alai de oameni care mai de care mai mândri, nu ştiu ce să creadă când îl văzu pe Keloglan singur, trăgând după el un ţap şi o cămilă.

— Fiule, spuse el cu grijă, padişahul tău trebuia să trimită pe cei mai bărboşi, mai mari şi mai înţelepţi bărbaţi din împărăţia lui. S-a întâmplat ceva cu ei pe drum? Unde e floarea înţelepciunii voastre?

Netulburat, Keloglan arătă spre cămilă:

— Iată pe cel mai mare dintre noi, Luminăţia Ta.

Arătă apoi spre ţap:

— Şi iată şi pe bărbosul nostru, slăvite.

După aceste vorbe, se arătă pe sine:

— Cât despre cel mai mintos om din împărăţie, luminate, zice-se că acela sunt eu. Pofteşte de întreabă-mă ce vei vrea!

Şi îl privi neînfricat, drept în ochi.

— Aşaaa?! se minună padişahul. Ia zi atunci, câte stele sunt pe cer?

— Taman cât păr are ţapul meu, Luminăţia Ta.

— Cum se poate adeveri că e aşa?

— înălţimea Ta pune întrebări, înălţimea Ta se cuvine să cerceteze dacă răspunsul meu e drept au ba. Număraţi pe îndelete firele de păr ale ţapului, că eu adăst aici, nu mă zoresc.

Se priviră ce se priviră între ei, cu înţeles, curtenii adunaţi în divan, apoi vestiră că socotesc ca drept răspunsul lui Keloglan.

— Dar mijlocul lumii, unde e? întrebă din nou padişahul Indiei.

— Taman acolo unde se află acuma piciorul drept, din spate, al cămilei, slăvite.

— Cum se poate adeveri că e aşa?

— Măsuraţi, măsuraţi pe îndelete, padişahe, că eu nu mă zoresc. înălţimea

Ta pune întrebări, înălţimea Ta se cuvine să cerceteze dacă răspunsul primit este drept au ba.

Iarăşi schimbară între ei priviri curtenii strânşi în divan, şuşotiră cât şuşotiră şi încuviinţară răspunsul lui Keloglan.

— Prea bine, fiule, prea bine, mormăi padişahul, înciudat. Ai răspuns şi la întrebarea a doua şi ultima. Acuma, vino să-ţi iei răsplata cuvenită pentru înţelepciunea ta tară pereche. Şi, vârându-şi mâna într-unul din buzunarele adânci ale giubelei, grăi:

— Desfa-ţi batista, fiule.

Keloglan îşi despături batista şi padişahul se prefăcu a număra monezi grele de aur, zicând: „tac, tac, tac!". Apoi vârî mâna în celalalt buzunar al giubelei şi se prefăcu a număra arginţi cu sunet sprinţar, zicând „cline, cline, cline!"... Nici în mâna padişahului, nici în batista lui Keloglan nu se zări nici urmă de gologani. Keloglan aşteptă niţeluş apoi, pricepând jocul, îşi înnodă fără şovăire batista, şi ca şi cum ar fi fost o boccea de mare preţ, o vârî la sân:

— Să ai parte de sănătate şi belşug, padişahe, şi ceea ce dăruieşti cu mâna ta să-ţi însoţească paşii oriunde, ca să-ţi sporească gloria, cinstea şi mărinimia.

„De data asta i s-a înfundat flăcăului cel isteţ, îşi zise padişahul, înveselit... A tăcut mâlc la bătaia mea de joc..."

Plin de bunăcuviinţă şi respect, Keloglan sărută, cu adâncă supunere, poala veşmintelor împărăteşti şi părăsi seraiul. Se îndreptă spre piaţă, intră în cea mai arătoasă prăvălie, unde alese topuri topuri din cele mai de preţ ţesături, pe care le trimise la hanul în care trăsese. Când veni rândul socotelii, neguţătorii se căzniră ceasuri îndelungate, într-atât de multe şi de scumpe erau lucrurile târguite de Keloglan. Iar acesta, în tot acest răstimp, o dată măcar nu s-a uitat să vadă dacă s-a socotit bine sau nu. Când i s-a spus cât are de plătit, şi-a scos tacticos batista de la sân, a
deznodat-o şi, pe îndelete, se prefăcu a număra monezi grele de aur, zicând: „tac, tac, tac!" apoi arginţi cu sunet sprinţar, zicând: „cline, cline, cline!" într-un târziu, ostenit de atâta numărat, grăi:

— V-am lăsat ceva mai mulţi gologani decât aţi cerut. Ce trece peste socoteală vă las vouă, pentru osteneala voastră, drept mărunţiş pentru hamam şi cafenea. Rămâneţi cu bine, vă încredinţez lui Allah! le mai zise el şi ieşi din prăvălie.

în primul moment neguţătorii rămaseră năuci: în afară de „tac, tac", şi „cline, cline" spuse, ce-i drept, atât de serios de Keloglan, nu primiseră nimic. Iute însă se dumiriră şi alergând după flăcău, îl înşfăcară de guler şi cu strigăte şi ocări îl îmbrânciră până la cadiu, căruia îi povestiră păţania. Cadiul s-a întors spre Keloglan şi l-a întrebat dacă lucrurile s-au petrecut aşa cum îi fuseseră înfăţişate.

— Pe legea mea, cadiu efendi, de n-am rămas trăsnit cât de răzvrătit e norodul în ţara asta a voastră. Să nesocotească până şi galbenii şi argintii înmânaţi mie, ia, mai adineaori, de însuşi preacinstitul şi strălucitul vostru padişah! Căci gologanii cu care i-am plătit eu pe negustorii aici de faţă au fost număraţi uite colea, în batista asta, de padişahul vostru, ca răsplată pentru înţelepciunea mea. Zău de pricep ce vină port eu ca să mă văd târât la judecată?! Supuşii padişahului să nu primească banii daţi de acesta unui străin, ca cinstire?

Auzindu-l, cadiul şi-a trecut palma peste barbă, a închis cartea mare, cu scoarţe negre, unde se afla dezlegarea tuturor jalbelor şi zise:

— Pricina asta nu poate fi judecată decât de padişahul însuşi!

Şi cu toţii o porniră la serai. Cum ajunse aici, Keloglan şi începu să vorbească:

— Vai, înălţimea ta, ce mi-a fost dat să pătimesc! Ieşind din seraiul tău m-am dus la neguţătorii ăştia, ca să târguiesc câte ceva. După ce am ales marfa după trebuinţă, am plătit-o frumuşel cu părăluţele pe care mi le-ai dat cu propria-ţi mână, îţi aminteşti doar, nu? „Tac, tac, tac! Cline, cline, cline!" Ba mai le-am lăsat şi un bacşiş pentru osteneala lor. Ei însă se arătară tare nemulţumiţi de gologanii mei – de fapt, ai

tăi – mă acoperiră cu batjocuri şi iată-mă târât şi la judecată.

Padişahul s-a uitat cercetător la vizirii săi: aceştia, cu capetele adânc plecate peste piept, abia îşi ascundeau zâmbetele, pe sub bărbile lungi şi mustăţile stufoase, dovedind, astfel, că şi de astă dată, Keloglan ieşise învingător.

— Sloboziţi-l numaidecât pe flăcău, căci e nevinovat, iar datoria făcută de el vă va fi plătită de vistiernicul meu!

S-au împrăştiat cu toţii. A doua zi, Keloglan şi-a deschis chiar în faţa seraiului o dugheană de dărăcit lână şi bumbac. La miezul nopţii, când pe uliţe nu mai era ţipenie de om, a strecurat înăuntru o ladă. Apoi s-a dezbrăcat până la piele, s-a uns cu clei pe tot trupul, s-a dat de-a dura peste maldărul de lână şi bumbac şi aşa s-a dus drept la serai. Văzând arătarea asta, străjile, de frică, se tupilară cum putură, încercând să se facă una cu pământul. Astfel Keloglan urcă nestingherit până la iatacul padişahului care, în patul său, tremura ca varga. „Vai mie, îşi zise el, a venit neînduratorul gâde, cel de pe urmă, vai mie!'“ Se ghemui în învelitoarele lui împărăteşti, înfricoşat atât de tare, încât îi pieri până şi graiul.

— Eu sunt gâdele care ia sufletul muritorilor. Eşti aşteptat în ceruri. Trebuie să vii cu mine. Dacă scoţi o vorbă, s-a zis cu tine, nu mai ai scăpare.

Keloglan apucă de braţ pe padişahul îngrozit şi îl luă cu el, târându-l pe scări mai mult mort decât viu. Pe unde treceau, străjile îi salutau, încremenite. Keloglan îl duse pe padişah în dugheana sa şi îl băgă în lada pe care o ferecă cu străşnicie. Se duse pe urmă la han, îşi încărcă pe catâri ţesăturile târguite, luă şi lada cu padişahul şi încă noaptea o porni la drum. După luni şi luni ajunse, într-o zi, în propria-i ţară, oprindu-se drept la serai. în faţa tronului, îşi desfăşură topurile cu ţesături, care mai de care mai scumpe şi mai frumoase.

— Iată, slăvite, darurile mele pentru fiica ta, pentru tine şi pentru vizirii tăi, ca amintire din călătoria mea prin îndepărtatele meleaguri ale Indiei. Iar acesta, spuse el deschizând ultima ladă, este padişahul Indiei cel trufaş şi pus pe batjocură şi războaie.

La vorbele lui se ivi din ladă, suspinând şi văicărindu-se, îmbrăcat anapoda cu două rânduri de
haine, de noapte şi de zi, un biet om, pe care nu-l ţineau picioarele. Nenorocitul căzu pe treptele tronului, cerşind milă, căci se credea în faţa lui Azrail, îngerul morţii... Keloglan îşi depănă în faţa divanului toate peripeţiile prin care trecuse de când plecase din ţara sa. Iar padişahul îşi uită de gândurile sale tulburi cu care îl însoţise pe Keloglan la plecare şi încuviinţă căsătoria flăcăului cu fiica sa. Bubuiră tobele, răsunară surlele, crainici vestiră marea bucurie. Şi patruzeci de zile şi patruzeci de nopţi încheiate ţinu nunta la care petrecură oaspeţi din cele patru colţuri ale împărăţiei, precum şi din ţări vecine. Şi tot norodul se veseli, mâncă şi bău pe săturate, de până şi azi bătrânii mai povestesc de belşugul şi veselia de atunci. Padişahul Indiei fu lăsat să meargă înapoi, în ţara sa, să împărătească mai departe, cu mai multă chibzuinţă, iar Keloglan ajunse mare vizir şi niciun pai nu se mişca în serai, fără ştirea şi încuviinţarea sa.

Toţi, în poveste, şi-au atins fericirea, fie ca şi noi să avem parte de visele noastre împlinite.

Frumoasa lumii

poveste turcă

A fost odată ca niciodată... în vremi îndepărtate tare, trăia un padişah. Avea un dor neostenit padişahul acela: să vadă cu ochii lui toate pământurile lumii, de care auzise prin viu grai sau citise din slovele îngălbenite ale cărţilor... De aceea şi avea, ca una din bucuriile sale cele mai de preţ, încredinţarea că nu rămăsese loc pe lume, oricât

de sălbatic şi de anevoios, pe unde să nu-l fi purtat calul, cetate în care să nu fi colindat, apă pe care să nu o fi străbătut...

Dar iată că într-o zi acest neobosit călător pe drumurile lumii cade bolnav; ochii i se înceţoşează, de nu mai poate desluşi nimic cu privirea-i altădată atât de ageră, de lacomă de cunoaştere. Vraci şi doftori cu faimă i s-au perindat la căpătâi, cercând să-i redea vederea pierdută, dar leac la suferinţa lui nu s-a putut afla. Pecetluiţi în beznă i-au rămas mai departe ochii... într-un târziu, după multe şi multe zile de suferinţă, a poposit în sarai un derviş pribeag care, înfaţişându-se dinaintea padişahului, i-a grăit aşa:

— Tămăduirea ochilor tăi, slăvite sultan, stă în ţărâna pe care încă nu a atins-o copita armăsarului tău...

La auzul acestor cuvinte, îşi clatină capul cu mâhnire padişahul şi oftează:

— Anevoie e de găsit un asemenea loc!

Vorbele dervişului zboară prin odăile cele multe ale saraiului, străbat zidurile şi se răspândesc mai departe în cetate, cu iuţeala vântului. Oamenii încep să se frământe, voind să-şi ajute padişahul care, în zilele lui, fusese un ocârmuitor drept şi bun. îmboldit de şoaptele din jur, cel mai mare dintre cei trei feciori ai padişahului vine la părintele său şi îi spune:

— Tată, m-am hotărât să purced la drum ca să-ţi aduc ţărâna care să-ţi dea vindecarea.

îşi îmbrăţişează părintele, încalecă pe armăsar şi, însoţit de oameni de nădejde, porneşte în lumea largă. Colindă el ce colindă şi după multe zile iată că se întoarce la sarai şi înmânează padişahului un pumn de ţărână păstrată cu sfinţenie la sân, într-o batistă.

— Pari ostenit după suflare, fiule. De unde ai luat pământul acesta?

— Din creasta Piscului Anevoios ce se află în spatele celor şapte lanţuri de munţi, tată.

— Ei, fiule, fiule, în tinereţile mele pe-acolo vânam eu potâmichi, oftă padişahul, încredinţat că îi e dat să rămână mai departe lipsit de lumină.

Auzind cele întâmplate, feciorul mijlociu crezu de datoria sa să-şi încerce şi el norocul.

— Tată, vorbi el padişahului, mă duc şi eu după leacul care să-ţi redea vederea.

îşi ia şi el rămas bun, îşi încalecă armăsarul şi, însoţit de oameni de nădejde, porneşte în lumea largă. Răscoleşte cele mai tăinuite unghere şi, după zile şi zile, intră şi el pe poarta saraiului, acoperit de colb din creştet până în tălpi. întinzând padişahului un pumn de ţărână păstrată cu sfinţenie la sân, într-o batistă, îi spune încrezător:

— Veste bună, tată! Ţi-am găsit leacul. L-am adus hăt, de departe, tocmai din străfundul prăpăstiei care se cască, întunecată, în spatele Celor şapte piscuri...

— Fiule, oftează iar padişahul, în tinereţile mele, pe-acolo mă duceam să vânez raţe sălbatice...

Şi în ochii stinşi ai padişahului adoarme şi ultimul licăr de nădejde.

Dar iată că tocmai atunci uşa iatacului se deschide şi la prag apare mezinul.

— Tată, grăieşte el, dă-mi binecuvântarea ca să mă duc şi eu să caut leac suferinţei tale!

— Lasă-te păgubaş, fiule, îi spune padişahul. Fraţii tăi mai mari nu au trudit zadarnic? Nu se află loc pe lumea asta pe care să nu-l fi atins copita calului meu.

Dar, oricâte vorbe a spus padişahul ca să-i întoame gândul, au fost de prisos. Fiul se duce la grajd şi cercetează cu luare-aminte fiecare cal în parte până ce dă de un mânzat singuratec, care i se pare a fi cu totul aparte faţă de ceilalţi cai.

— Acesta fi-va armăsarul care mă va întovărăşi în lume! hotărăşte el şi, scoţându-l din grajd, îl hrăneşte cu mâna lui patruzeci de zile încheiate, numai cu ovăz fiert în lapte şi cu struguri proaspeţi.

Pe de altă parte, porunceşte ca o bucată de pământ aleasă de el anume să fie udată din belşug, necontenit, vreme de patruzeci de zile. într-a patruzeci şi una zi, mezinul încalecă pe mânzocul care, ca un leu-paraleu, nechează năprasnic şi pătrunde cu el în pământul udat patruzeci de zile. Şi aşa de iute aleargă fugarul, că din pământul mocirlos iese praf şi scântei.

— Tu eşti armăsarul care-mi trebuie mie, îi spune fiul cel mic al padişahului, lovind mulţumit, a mângâiere, grumazul mânzului. Cu tine alături voi izbuti să aduc părintelui meu izbăvirea.

îşi îmbrăţişează părintele şi singur-singurel porneşte şi el în lumea largă.

Şi merge, şi merge... Nopţi se aştern peste zile şi zile peste nopţi... Odată, când parcă plutea pe faţa unei câmpii nesfârşite, privirea îi e atrasă de o scânteiere atât de orbitoare, mai-mai să-i vină a crede că o fărâmă din soare căzuse pe pământ în locul acela.

— Ce-o fi oare? se întreabă nedumerit mezinul şi fără să stea pe gânduri îşi mână calul într- acolo.

Se apleacă şi vede o pană de pasăre. Ea strălucea aşa în mii de focuri. Pune mâna pe ea, o suceşte, o răsuceşte şi murmură:

— S-o iau cu mine. Poate că o să-mi prindă bine la ceva.

Dar numaidecât aude un glas necunoscut care îl povăţuieşte:

— Nu o lua, voinice. Pana asta de pasăre îţi va aduce multe necazuri.

Se miră prinţul: de unde o voce străină în acea pustietate grozavă? Dar, zicându-şi că i s-a nălucit din pricina oboselii prea mari, nu stăruie asupra poveţei. Pune pana în buzunar, dă pinteni calului şi porneşte mai departe.

Şi iarăşi merge şi merge până ce ajunge într-o cetate mare. Primul gând al prinţului a fost să tragă la un han, ca să-şi lepede niţel din istovirea cumplită a drumului. Găseşte hanul, dă un pumn de galbeni hangiţei ca să îngrijească bine de cal şi de el însuşi, se bagă în aşternut, aşează pana de pasăre lângă cap şi se culcă.

Pasămite cetatea aceea era cârmuită de un padişah bătrân, pizmaş şi tare fălos, care nu mai ştia ce să născocească pentru a-şi dovedi puterea. Astfel, chiar în ziua în care mase la han prinţul nostru, pristavii crăieşti vestiseră o poruncă a padişahului, ca în noaptea cu pricina nimeni să nu cuteze să aprindă vreo lumină. Peste noapte, ostaşi împărăteşti, care împânziseră cetatea pentru a iscodi dacă toanele stăpânului sunt ascultate de supuşi, au trecut, fireşte, şi pe la hanul în care prinţul dormea zdrobit de oboseală. Dis-de-dimineaţă, acesta este trezit din somn de câţiva ostaşi, luat pe sus şi dus la padişah.

— Pentru ce mi-ai nesocotit porunca şi ai ţinut lumină aprinsă în odaie? se răsteşte acesta.

— Eu sunt străin de meleagurile astea, mărite padişah. Abia sosit de pe drumuri am adormit buştean. N-am apucat să aprind nicio lumină...

— Era sau nu lumină la han, la fereastra odăii lui? ţipă padişahul la oşteni.

— Mai abitir ca ziua cea mai însorită, stăpâne milostiv? răspund aceştia într-un glas.

— Auzi? răcneşte padişahul. La ce bun să încerci să mă înşeli?

Atunci prinţul, care înţelesese, în sfârşit, ce se întâmplase, îi spune:

— Şi totuşi, n-am aprins nicio lumină, mărite padişah. O pană de pasăre găsită de mine în drum lumina aşa.

Se aprind de poftă ochii padişahului:

— Ad-o s-o văd şi eu! porunceşte el.

Prinţul se duce la han, ia pana de pasăre şi o înmânează padişahului. Acesta nu mai conteneşte să se mire de scânteierea orbitoare pe care o împrăştia pana, ca un izvor de lumină mereu viu... Padişahul străbate cu ea în mână cămările saraiului, coridoarele cele mai întunecate, hrubele cele mai adânci, şi peste tot pe unde trecea pogora lumina...

Dar fălosului padişah nu-i era de ajuns că are o asemenea minune. Ţinea cu tot

dinadinsul să se împăuneze, să fie încredinţat că nimeni pe lume nu mai este ca el. De aceea îl şi întreabă pe vizir:

— Aşa-i că nu poate exista pe lume cineva mai fericit ca mine?

Iar vizirul, amestec de linguşire şi venin, îi răspunde, cu gândul ca nu cumva bunăvoinţa padişahului să pogoare asupra prinţului străin:

— De bună seamă, cum să se afle pe lume cineva care să se potrivească cu slăvitul meu padişah, fie şi la fericire?... Numai că mereu îmi dă târcoale un gând: cât de minunată o fi pasărea aceea, dacă numai o pană de-a ei răspândeşte atâta lumină! Fericit cu adevărat ai fi dacă ai avea-o şi pe ea, în întregime!

— Ei, de s-ar putea una ca asta! suspină padişahul.

— Cine ţi-a dat pana, slăvitul meu padişah, poate, neîndoielnic, să-ţi dea şi pasărea!

— Aşa-i! spune craiul şi trimite din nou oşteni la han.

Prinţul este adus iarăşi la sarai, valvârtej.

— Să găseşti pasărea care are pene ca aceasta şi să mi-o aduci degrabă, altminteri îţi pierzi capul!

Peste măsură de abătut se întoarse prinţul la han. Aicea, ce să facă? Se gândi să se pregătească de drum, dar încotro s-o apuce nu ştia. Se duse în grajd şi, năpăstuit, cu gândurile încâlcite, pomi să-şi ţesale calul. Pe neaşteptate, acesta prinse a-i vorbi cu glas omenesc:

— Ei, stăpâne, stăpâne. Eu te-am povăţuit să nu iei pana că multe necazuri te vor paşte de pe urma ei, dar n-ai fost de înţeles. Acum nu mai poţi da înapoi din faţa padişahului. Trebuie să găsim pasărea cu orice preţ. Du-te înapoi la sarai şi cere să ţi se dea, pentru călătorie, un catâr gras şi în loc de desagă de atârnat la ciochină, un zimbil trainic lucrat. Apoi om purcede la drum şi numai la Muntele Kaf ne vom mai opri. Pasărea cu pricina este nici mai mult, nici mai puţin decât padişahul tuturor zburătoarelor câte se află pe lumea asta întinsă. O dată pe an se adună păsărimea pământului la poalele muntelui Kaf, Muntele Munţilor. Dacă ne grăbim, ajungem acolo tocmai la timp, adică puţintel mai înainte de vremea când are loc soborul păsărilor. Tu, fără zăbavă, tai catârul şi după ce îi împrăştii bucăţile de came peste tot, pui una deasupra zimbilului, după ce te vâri în el şi aşa, ascuns privirilor, adăşti, cu ochii închişi, sosirea păsărilor. Ele se vor lăsa stoluri-stoluri pe crengile Copacului Slăvit. Ultima care va sosi va fi însuşi padişahul lor. Şi vor începe zburătoarele să vorbească, îşi vor împărtăşi tainele, necazurile şi bucuriile, vor ţine sfat mare până vor limpezi între ele toate câte le privesc. Atuncea abia le va da voie padişahul să se atingă de carnea răspândită de tine, iar el însuşi se va aşeza deasupra zimbilului şi va lovi cu ciocul în bucata de carne. Tu, din zimbil, vei întinde mâna, vei prinde pasărea şi iute, până nu apucă ea să ţipe, îi vâri capul sub aripă şi o pui în zimbil. Ieşi din zimbil, îl anini de ciochină, te avânţi în şa şi pornim înapoi.

Prinţul face întocmai cum l-a povăţuit calul. Ia de la padişah un catâr gras şi un zimbil încăpător şi trainic şi porneşte la dram, călare pe armăsarul său. Ajuns la Muntele Kaf, Muntele Munţilor, îşi ascunde calul într-un tufiş, taie catârul, îi îmbucătăţeşte carnea şi o răspândeşte peste tot. Apoi se ascunde în zimbil şi după ce pune o bucată de carne chiar pe acesta, stă şi aşteaptă. Nu trece mult şi păsările lumii încep să se adune stoluri-stoluri şi să ciripească şi să cânte. Apoi deodată, ca la un semn, zarva grozavă încetează. în încremenirea înfricoşătoare se aude un fâlfâit de aripi care creşte, creşte, mai aproape, tot mai aproape... Prinţul, din ascunzătoarea lui, încearcă să cuprindă niţeluş cu privirea cerul şi rămâne înmărmurit; suliţi de lumină orbitoare străpungeau văzduhul, înfigându- se în pământ. Amintindu-şi de povaţa calului, îşi închide cu străşnicie ochii, ca să nu-şi piardă vederea. După fâlfâitul de aripi, e limpede că pasărea de lumină coboară agale, spre celelalte. Se iscă atunci o larmă şi o învolburare! Toate zburătoarele o întâmpină, îi vorbesc, cântă în trilurile cele mai felurite După un răstimp se aude o poruncă şi iarăşi se reped cu toatele la bucăţelele de came. Iar padişahul lor se

aşează pe gura zimbilului şi îşi înfige ciocul în carnea de acolo. Atâta aştepta prinţul: întinde grabnic mâna, prinde pasărea, îi bagă capul sub aripă, o vâră în zimbil în locul său, anină zimbilul de ciochină şi se saltă în şa. Şi calul îl poartă în goană năprasnică până la cetatea padişahului cel bătrân, fălos şi pizmaş.

Când vede pasărea, acesta nu mai ştie ce sa facă de bucurie. Lumina care pusese stăpânire pe saraiul său prin venirea păsării întrecea cu mult pe aceea adusă de însuşi soarele. Numaidecât se întoarce spre vizir şi îl întreabă cu mulţumire:

— Aşa-i că nu poate exista pe lume cineva mai fericit ca mine?

Iar vizirul, amestec de linguşire şi venin, temător foarte ca nu cumva bunăvoinţa padişahului său să pogoare asupra prinţului străin, îi răspunde:

— De bună seamă, cum să se afle pe lume cineva care să se potrivească cu slăvitul meu padişah, fie şi la fericire?!... Numai că mereu îmi dă târcoale un gând: acum saraiul nostru pare, sub lumina răspândită de pasăre, un lăcaş vechi, îmbătrânit, nici pe departe mulţumitor pentru gloria ta, slăvite... Un sarai cu totul şi cu totul de fildeş ar fi nimerit şi cu fala ta şi cu pasărea de lumină...

— Un sarai de fildeş? murmură padişahul, cu un ghimpe în inimă. Cum să se poată dura un sarai numai din fildeş? De unde să iei atâta fildeş?

— Eh, cine a fost în stare să găsească şi să aducă pasărea de lumină, negreşit că va putea aduce şi fildeşul pentru sarai...

„Săgeata, odată slobozită din arc, nu se mai întoarce înapoi" grăieşte un vechi proverb turcesc. Aşa şi vorba vizirului: odată spusă, cine s-o mai uite? Padişahul cel dornic de fală?! Da de unde! Nici nu apucase bine prinţul nostru să ajungă la han, că un oştean în fuga mare şi veni să-l aducă înapoi, la sarai.

— Să-mi găseşti şi să-mi aduci aici degrabă atâta fildeş cât trebuie la ridicarea unui sarai încăpător şi înalt cum nu s-a mai văzut, altminteri îţi pierzi capul! îi porunceşte padişahul.

Mut de uimire, prinţul se întoarce la han şi hărţuit de gânduri negre pătrunde în grajd şi se apucă într-o doară să-şi ţesale calul. Acesta prinde îndată a-i vorbi cu grai omenesc:

— Lasă supărarea, stăpâne, că nu îţi e de niciun folos! Odată ce-ai apucat să te prinzi în horă, trebuie să joci, altfel n-ai încotro, îl îmbărbătează calul. Haide, fii gata să înfruntăm încă o dată stavilele, şi vom birui până la urmă! Te du pe dată la padişah şi cere-i să-ţi dea oşteni mulţi şi butii pline cu rachiu din cel mai tare. Vom merge la Pădurea Elefanţilor. în ea se află un lac. Când e căldura în toi, elefanţii dau năvală la lacul acela, să-şi astâmpere setea. Tu ai să pui oştenii să verse tot rachiul în lac, apoi, împreună cu ei, te vei ascunde prin preajmă. Elefanţii, înfierbântaţi, vor sorbi cu lăcomie din apă, vor ameţi şi vor cădea, beţi morţi. Atunci tu şi oştenii veţi ieşi din ascunzătorile voastre, le veţi smulge colţii şi gata! Ne vom întoarce la sarai cu porunca padişahului îndeplinită.

Prinţul ascultă cuvânt cu cuvânt povaţa calului. Se urcă pe calul său şi, urmat de puhoiul de oşteni care cărau butiile de rachiu, se îndreaptă spre Pădurea Elefanţilor. Dau de lac, varsă în apă rachiul şi se ascund. Când dogoarea amiezii năpădeşte totul, pădurea începe să trosnească, pământul să se cutremure cumplit sub călcătura grea a elefanţilor care dau buzna la lac. însetaţi, sorb din apă, dar numaidecât se trag înapoi. Cum însă pârjolul creşte, elefanţii nu mai pot răbda, vin din nou şi beau din lac pe săturate. Pe dată îşi pierd cunoştinţa şi cad ca morţi. La un semn al prinţului, oştenii tabără asupra lor, le scot colţii şi se întorc la sarai.

Când vede padişahul atâta fildeş, mai să nu-şi creadă ochilor. Bucuros foarte, dă porunci peste porunci şi saraiul din fildeş prinde a se înălţa ca din pământ. între timp, aurari vestiţi împletesc o colivie din aur bătut cu nestemate, pentru pasărea de lumină. Padişahul pune colivia în sala tronului, iar el însuşi se aşază trufaş pe tronul din fildeş din saraiul din fildeş şi, fălos, îşi întreabă vizirul:

— Aşa-i că acum nu poate exista pe lume cineva mai fericit decât mine?

Iar vizirul, amestec de linguşire şi venin, temător foarte ca nu cumva bunăvoinţa

padişahului său să pogoare asupra prinţului străin, îi răspunde:
— De bună seamă, cum să se afle pe lume cineva care să se potrivească cu slăvitul meu padişah fie şi la fericire?!... Dar dacă stau şi chibzuiesc mai bine, într-un sarai de fildeş ca acesta, lăcaş al păsării de lumină, ar fi nimerit ca prin cămări să-şi poarte trupu-i mlădios, unduindu-se, însăşi Frumoasa Lumii, care să-ţi fie sultană. Atunci, într-adevăr, slăvitul meu padişah, că nu ar putea fi cineva mai fericit ca tine...
— Să am de sultană pe Frumoasa Lumii?!
Şi ochii bătrânului padişah prind să lucească pofticioşi.
— Ei da, aş dori eu foarte mult, dar câţi prinţi şi padişahi n-au încercat să şi-o facă soaţă şi nu au izbutit decât să-şi piardă viaţa?!
— Cine a fost în stare să găsească şi să-ţi aducă pasărea de lumină, fildeşul trebuitor unui sarai ca acesta, negreşit că va putea să-ţi dăruiască şi pe Frumoasa Lumii...
Abia sfârşeşte vizirul cuvintele acestea că padişahul şi dă poruncă să i se aducă îndată prinţul de la han:
— Să găseşti şi să mi-o aduci degrabă pe Frumoasa Lumii, ca să mi-o fac sultană, altminteri îţi pierzi capul?
„Câte năpaste se abat asupra capului meu!” se căină prinţul în sinea sa şi, cu gândul dus la părintele său care negreşit că îi aştepta sosirea cu sufletul la gură, se îndreptă spre han. îngrijorat şi mâhnit începu să-ţi ţesale calul care, cât ai clipi, prinse să vorbească:
— N-avem încotro, stăpâne, vom trece şi prin încercarea asta. O vom dibui noi şi pe Frumoasa Lumii şi pe urmă ne vom înturna acasă. Şi ca să ai şi o bucurie printre atâtea greutăţi şi stavile pe care le-ai petrecut de când ai ieşit pe poarta saraiului părintesc, află, stăpâne că singurul locşor pe lumea asta pe care nu a călcat copita armăsarului părintelui tău este bucăţica de pământ de sub gherghefûl Frumoasei Lumii. Aşa că, de vom izbuti, vom aduce cu noi, odată cu aceasta, şi leac pentru suferinţa padişuhului-tată.
Un licăr de nădejde luci în ochii până atunci plini de obidă ai prinţului mezin. Cu puteri sporite, se aruncă în şa şi goni şi goni pe armăsarul său zile şi nopţi, necurmat, tară să ştie ce-i popasul. Şi într-o bună zi, când, odată cu mijirea zorilor, îl împresură o mireasmă de flori tare şi dulce, ca o băutură vrăjită, înţelese că se apropiau de grădina Frumoasei Lumii.
— Descalecă şi ascultă-mă cu luare-aminte, stăpâne, grăieşte calul. De felul cum ai să-mi împlineşti spusele atârnă izbânda încercării de acum. Intră binişor în grădină şi taie pe nesimţite o creangă de trandafir cu şapte rămurele pe ea. Până nu răsare soarele, Frumoasa Lumii lucrează la gherghef în grădina de trandafiri. Tu, fără să faci vreo mişcare sau vreun zgomot care să te dea în vileag, strecoară-te lângă ea pe la spate şi pe neaşteptate apuc-o zdravăn de plete şi începe s-o loveşti cu creanga de trandafir plină de ţepi. O loveşti, o loveşti până ce ea însăşi îţi va spune că e destul. Atunci o iei cu tine, o urci în şa, salţi şi tu alături şi restul e treaba mea!
Prinţul nostru nu pierdu un cuvinţel din spusele calului său. Făcu totul întocmai. Se furişă în grădină, tăie un ram de trandafir cu şapte rămurele pe el, şi tupilându-se printre flori, păşi tot mai adânc în grădină. Deodată, încremeni: o fată cu părul bălai, mătăsos şi lung, frumoasă ca bucăţică ruptă din lună, şedea la un gherghef de aur presărat cu nestemate şi lucra. Mezinul îşi vine însă iute în fire din uluirea sa, se apropie uşurel de fată, o înşfacă de păr şi începe s-o lovească cu ramul de trandafir. Şi o loveşte, o loveşte până ce Frumoasa Lumii prinde a-i vorbi:
— Destul, flăcăule! De multă vreme aşteptam un voinic neînfricat ca tine! De-acum încolo, viaţa mea este strâns împletită cu a ta. Ia-mă eu tine şi du-mă unde vrei tu!
Prinţul se apleacă, ia un pumn de ţărână de sub gherghef, o suie pe Frumoasa Lumii pe cal, saltă şi el alături şi tot într-un galop ajung la saraiul de fildeş. Aici, Frumoasa Lumii este condusă de roabe în odăile pregătite pentru ea anume, unde

este lăsată să se odihnească după drumul cel lung şi istovitor.
Seara, padişahul cel bătrân vine s-o vadă şi gudurându-se pe lângă ea mai abitir decât un căţel o vesteşte că va să-i fie soaţă.
— Te înşeli, bătrâne, îi răspunde răspicat Frumoasa Lumii, care fusese încredinţată că se va însoţi cu prinţul cel tânăr. Aşa cum eşti acum n-ai să-mi fii niciodată soţ şi stăpân. Există o singură cale să-ţi atingi dorinţa asta. La o depărtare de şapte mări de aici, într-un ostrov tăinuit, se află iepele mele. Vor fi aduse aici şi mulse. Te vei îmbăia în laptele lor şi vei dobândi de îndată tinereţea de mult pierdută. Atunci abia vei putea cuteza să te gândeşti la mine!
— E anevoie de adus iepele? se milogeşte padişahul.
— Cum nu se poate mai anevoie. Ştiu un singur om care ar putea încerca s-o facă: voinicul care m-a adus aici!
— Minunat, minunat! se bucură padişahul, frecându-şi mâinile. Flăcăul va izbuti şi isprava asta. Voi fi iar tânăr, voi lua-o pe Frumoasa Lumii şi voi trăi fericit în saraiul meu de fildeş, râvnit de toată suflarea pământului...
Iute îl chemă la el pe prinţ şi îi porunci cu străşnicie:
— Fă bine şi adu-mi aici, degrabă, iepele Frumoasei Lumii... Altminteri, îţi pierzi capul!
Năucit, prinţul alergă la han, se duse la grajd şi începu să-şi ţesale calul, pregătindu-l iar de
drum.
— Nu te necăji într-atâta, stăpâne, auzi iar glasul calului. Scăpăm noi teferi şi din impasul ăsta. Numai ascultă-mă bine. Cere de la padişah patruzeci de bivoli. îi luăm cu noi şi pornim la drum. Când vom ajunge la a şaptea mare unde se află Ostrovul Tăinuit, tu descalecă, taie bivolii, jupoaie-i, iar pieile lor aşează-le una peste alta pe spinarea mea. Apoi ascunde-te după vreo tufa. Eu voi slobozi un nechezat cumplit. îndată apele se vor despica făcând loc Armăsarului Mării. Dintr-un salt, acesta va fi lângă mine, gata de luptă. Se va năpusti asupră-mi şi va muşca neîndurător din pieile de bivoli de pe spinarea mea. Fărâme le va face. Dar, când va ajunge la a patruzecea piele, va fi istovit. Tu, atunci, ţâşneşti de la locul unde şedeai tupilat, arunci şaua pe el, încaleci şi te ţii bine de grumazul lui. El se va arunca în apă şi te va duce la Ostrovul Tăinuit. Iei iapa murgă şi pe cea roaibă şi, călare pe una din ele, le aduci la mal...
Mezinul nu stătu o clipă în cumpănă. Se apucă iute de treabă şi îndeplini totul, după spusele calului său. Aşa ajunse cu bine la ţărmul celei de a şaptea mări. Aici descalecă, taie bivolii, îi jupoaie, iar pieile le aşează una peste alta pe spinarea calului său. Acesta, fără zăbavă, scoate un nechezat cumplit. Ca tăiat de lama unui uriaş cuţit nevăzut, apele se despică în două, din ele răsare un armăsar mândru care se şi aruncă asupra calului de pe ţărm. Când pe acesta mai rămâne o singură piele de bivol, Armăsarul Mărilor se dă învins. Prinţul iese din tufişul în care se ascunsese, aruncă pe el şaua, încalecă şi aşa ajunge Ostrovul Tăinuit. Găseşte numaidecât iapa murgă şi pe cea roaibă, le ia şi ajunge cu bine la ţărm unde îl aştepta calul său şi aşa se întoarce nevătămat la saraiul de fildeş.
Văzându-l, padişahul se trece cu firea. Aleargă într-un suflet la Frumoasa Lumii, de îi aduce vestea cea mare:
— Au sosit iepele, sultana mea. Ard de nerăbdare să mă îmbăiez ca să mă fac iar tânăr. Numai că nu ştiu cine-o să le mulgă. Sunt atât de sălbatece!
— Un singur muritor e în stare s-o facă: voinicul care m-a adus pe mine. Să-şi acopere capul cu năframa mea, să-şi toarne pe vestminte parfumul meu din şipul ăsta tăiat într-un rubin şi aşa să le mulgă!
Spre nedumerirea sa, iarăşi este chemat prinţul la padişah, care porunceşte să facă precum spusese Frumoasa Lumii. Acela, n-are încotro şi mulge iepele: laptele iepei roaibe în covata de aur, laptele iepei murge în covata de argint. Amândouă coveţile sunt duse de roabe dinaintea Frumoasei Lumii. Ea porunceşte ca cea de

argint să-i fie dusă padişahului, spre îmbăiere, iar cea de aur, prinţului, şi ce să vezi? Abia intrat în baie padişahul şi carnea de pe el se topeşte văzând cu ochii, până ce din trupul lui mătăhălos nu rămâne decât un morman de oase.

— Luaţi oasele astea netrebnice de bătrân lacom, pizmaş şi fălos cu truda altuia şi îngropaţi-le! porunceşte ea slugilor.

Iar prinţul care, prin îmbăierea cu laptele iepei roaibe, dobândise, întocmai ca Frumoasa Lumii, o tinereţe veşnică, fără de bătrâneţe, se uneşte cu Frumoasa Lumii şi este ales de norod, pentru curajul şi cinstea lua, să împărăţească în locul padişahului mort. Nunta crăiască a ţinut nici mai mult, nici mai puţin de patruzeci de zile şi patruzeci de nopţi. Patruzeci de zile de veselie, de belşug, de cântece şi jocuri pentru toată suflarea ţării. Numai o singură fiinţă, nu era cu totul şi cu totul fericită în acest răstimp: mirele. Nu că nu s-ar fi bucurat, doar o îndrăgise pe Frumoasa Lumii de cum o zărise, dar amintirea tatălui său îi umbrea şi inima şi chipul.

— Ce-ţi apasă sufletul, voinicul meu, de când şi când ţi se aşterne pe faţă un nor de întristare? îl întrebă Frumoasa Lumii.

— Ah, răspunse tânărul padişah, când îmi aduc aminte de suferinţa tatălui meu mi se strânge inima...

Şi îşi depănă tot firul vieţii sale, de la plecarea din saraiul părintesc.

— Să nu mai zăbovim o clipă! hotărî Frumoasa Lumii. Să pornim îndată la tatăl tău!

Şi calul, credinciosul prieten al prinţului mezin de odinioară, îi poartă în galop nebun până la saraiul părintesc. Străjile aleargă de duc vestea cea mare bătrânului padişah orb care, crezând că i-a pierit de mult fiul cel mic, purta numai vestminte cernite. în sfârşit, în uşa iatacului iată-l pe însuşi mezinul, cu Frumoasa Lumii alăturea.

— Am adus leacul suferinţei tale, tată dragă, spune mezinul, după ce îşi îmbrăţişează părintele.

— De unde l-ai luat, fiule?

— De sub ghergheful nurorii tale, tată.

— Cine mi-e noră, fiule?

— Frumoasa Lumii, tată!

Uluit mai rămâne padişahul, căci pasămite, nu ajunsese niciodată în grădina cu trandafiri a Frumoasei Lumii. Cu mâna tremurătoare de bătrâneţe şi tulburare laolaltă, ia ţărâna din batista întinsă de fiul său şi şi-o trece peste ochi. Şi pe loc îi revine vederea, făcând din el cel mai fericit om şi părinte din câţi s-au aflat vreodată pe lume. Şi se încinge o veselie, se încinge o veselie cum nu s- a mai pomenit vreodată. După multele încercări, s-a cuibărit şi în inimile lor fericirea deplină, căci nu degeaba glăsuieşte proverbul din bătrâni: „Fiecare noapte îşi are negreşit ziua ei”.

Mezina şi mărul de aur

poveste turcă

Ascultă povestea unei preafrumoase fete. Nu va fi tristă povestea ei, căci celor frumoşi, şi mai ales buni, nu le e rea ursita... Amarul şi plânsul să fie hărăzite celor urâţi şi răi... De pătimit, pătimeşte multe omul, că aşa-i şartul vieţii... Uite, şi eu, câte n-am mai petrecut în zilele mele! M- am făcut spoitor, am spoit tingiri şi-am rămas cu toate mânerele lor în mână... M-am făcut doftor, am ticluit nişte hapuri tămăduitoare, şi dintre bolnavii care le-au înghiţit, unii au rămas fără suflare pentru totdeauna, alţii s-au pierdut pe sine pentru timp îndelungat... Mi-au zis oamenii din preajma mea: „La ce bun să fii pribeag şi singuratic, ca un derviş? Să-ţi căutăm drept soaţă o frumoasă ca luna de pe cer, cu zulufi aurii, cu benghi ca stelele şi dinţii ca perlele”... M-am

învoit pe dată, dar când am ridicat vălul miresei mele, am încremenit: mă însoţiseră, oamenii buni, cu o femeie care avea nici mai mult, nici mai puţin, decât de trei ori câte treizeci de ani, cu faţa spoită cu sulimanuri şi atât de urâtă, atât de urâtă, încât îngheţai când o priveai... M-am dus la peţitori: „Cu ce v-am greşit eu de mi-aţi făcut una ca asta? " Noroc că aveam la mine fesul fermecat. Mi l-am pus pe cap şi pe loc m-am făcut nevăzut. Şi dus am fost. O dată măcar nu mi-a mai călcat piciorul pe meleagurile acelea...

A fost odată ca niciodată. A fost odată, într-un colţ uitat de lume, un bărbat care avea şase fete. Nu-i era defel uşor să-şi ducă gospodăria fără niciun flăcău, dar nu se plângea omul nostru. Cum necum, mai uşor ori mai greu, o scoteau ei la capăt şi vieţuiau laolaltă în bună înţelegere.

într-o zi, spre asfinţit, intră şi omul nostru la cafeneaua din sat, unde se adunau, după sfârşitul muncilor de peste zi, bărbaţi, ca să mai schimbe între ei câteva vorbe. Nici nu apucă el să dea bineţele cuvenite, că un ţăran avut îl şi luă în râs:

— Ia te uită, fârtate, cine-a venit printre noi! Hai, povesteşte-ne minunea cum de izbuteşti să-ţi înnozi zilele, prea netrebnic tată a şase netrebnice muieri?

Hohote de râs se auziră din toate părţile. Şi aşa se ruşină omul nostru, aşa se simţi de umilit, că nu ştiu cum să părăsească mai degrabă cafeneaua. Sosi acasă abătut, fără niciun chef.

— Ce-ai păţit, tată, de stai aşa pe gânduri? îl întrebă fiica cea mare.

La început, părintele nu voi să-şi necăjească fata povestindu-i vorbele de batjocură cu care fusese întâmpinat la intrarea în cafenea. Cum însă fata stărui, îi spuse în cele din urmă.

— Asta era?! se miră fiica. Şi eu care crezusem că m-a cerut cineva de nevastă şi tu te frămânţi că nu ştii cum să-mi faci rost de zestre! îi răspunse ea şi plecă, lăsându-l singur.

Iar tatăl se cătrăni şi mai mult, amintindu-şi iarăşi că are la casă şase fete mari pe care nu le poate nicicum căpătui, din pricina sărăciei...

A doua seară, când iarăşi intră în cafenea, fu din nou primit cu aceleaşi cuvinte umilitoare, la care iarăşi nu fu în stare să găsească vreun răspuns. Şi iarăşi se întumă acasă, mai amărât decât plecase. Văzându-l aşa de copleşit de gânduri, a doua fiică se apropie de el şi îl iscodi şi ea să-i spună ce necazuri are. Când, după multe stăruinţe, omul îşi deschise inima, şi cea de a doua fiică a sa îi răspunse întocmai ca sora ei mai mare:

— Asta era?! Şi eu care crezusem că m-a cerut cineva de nevastă şi tu nu ştii cum să-mi faci rost de zestre! şi plecă, lăsându-l mai departe singur.

Şi amărăciunea, şi neputinţa îl împresurară şi mai tare pe omul nostru.

Zi după zi, se petrecură întocmai aceleaşi lucruri şi la cafenea, şi acasă, până ce, într-a şasea seară, fu rândul mezinei să-l întrebe pentru ce stă aşa trist şi îngândurat.

— Ce să fie, fata mea, îi mărturisi omul. Greu, tare greu îmi vine când sunt luat peste picior numai pentru că am şase fete şi niciun flăcău şi pentru că, neavând cine să alerge încolo şi încoace ca să mai câştige niscai prăpădiţi de gologani, o ducem în sărăcie, la cheremul oricui...

— Asta era, tată drag?! se miră şi mezina. Nu-i nicio pricină de întristare, tăicuţule. Mâine seară, te du din nou în cafenea, şi îndată ce ţi s-o spune „Bine-ai venit netrebnic tată a şase netrebnice muieri", tu să răspunzi: „Bine te-am găsit, netrebnic tată a şase netrebnici flăcăi!".

Zis şi făcut. Seara următoare, când a intrat în cafenea şi ţăranul cel avut îl întâmpină cu aceleaşi bineţe zeflemitoare, omul nostru nu mai părăsi cafeneaua ruşinat, ci îi înfruntă:

— Bine te-am găsit, netrebnic tată a şase netrebnici flăcăi!

— Aşaaa?! Ai prins grai?! Or fi flăcăii mei netrebnici, fârtate, îi întoarse vorba bogătanul, dar unul dintre ei are să izbutească să ia mărul de aur pe care fiul Beiului îl ţine mereu

la el, în buzunarul caftanului. Aud? Mai ai ceva de zis? Este în stare vreuna din nepricopsitele fiice ale tale să săvârşească o asemenea ispravă?

N-a mai ştiut ce să răspundă omul nostru şi iarăşi s-a în turnat acasă dus pe gânduri.

— Ei, cum a fost, tată drag? De ce eşti tot trist? îl întâmpină mezina.

— Uite, fata mea, oftă omul, eu i-am răspuns aşa cum m-ai învăţat tu. Iar el m-a umilit şi mai tare, lăudându-se că unul dintre feciorii lui v-a lua mărul de aur de la fiul Beiului, în timp ce niciuna dintre voi nu e în stare să facă o asemenea faptă, ceea ce, din păcate, e prea adevărat.

— Nu te necăji pentru atâta lucru, tată. Mâine te du din nou la cafenea. Şi dacă iarăşi te-o încolţi bogătanul cu vorbele lui înfumurate, tu răspunde-i răspicat că nu unul dintre feciorii lui se va învrednici să ia mărul de aur, ci una din fiicele tale. Şi ai grijă, tăicuţule, de pune rămăşag cu el pe cât mai mulţi bani şi îţi făgăduiesc că nu tu vei fi acela care va pierde.

Seara următoare, când, păşind în cafenea, bogătanul îl întâmpină cu aceleaşi vorbe de batjocură despre netrebnicia fiicelor sale, tatăl acestora răspunse:

— Laudă multă şi faptă puţină. De faţă cu toţi oamenii de aici, eu mă prind cu tine că nu un fecior falnic de-al tău, ci o fată „netrebnică” de-a mea va izbuti să ia în stăpânire mărul de aur de la fiul Beiului. Şi mai mult decât atâta, sunt gata să pun rămăşag cu tine, fiecare dintre noi punându-şi la bătaie tot avutul său, că aşa cum zic eu se vor petrece lucrurile, şi nu altfel.

— Aşa ceva nu se va întâmpla în veci! ţipa bogătanul.

— Ba se va întâmpla cum te văd şi cum mă vezi! îi răspundea neclintit tatăl fetelor.

— Ba nu!

— Ba da!

Şi se încinse o zarvă nemaipomenită. Se întretăiau glasurile, tot mai aprinse:

— Eu ţin cu tatăl flăcăilor!

— Eu cu cel al fetelor!

— Tatăl fetelor o să aibă dreptate!

— Ba cel al flăcăilor!

Şi aşa se sfădiră bărbaţii din cafenea până târziu în noapte. Dimineaţa, cum se crăpă de ziuă, osteniţi de atâtea strigăte, se aflau cu toţii dinaintea casei cadiului, ca să le întărească acesta rămăşagul.

După ce îi ascultă şi pe unul, şi pe altul, cadiul chibzui aşa:

— Vor pleca îndată să ia mărul de aur un flăcău din cei şase şi o fată din cele şase, la alegerea părinţilor lor. Fetei i se va da un nume de bărbat, Aii, iar băiatul se va purta cu ea cuviincios precum un frate. Altminteri, de va greşi cu ceva, va fi închis în temniţă zile îndelungate. Va îmbrăca fata straie bărbăteşti şi va porni şi ea călare, întocmai ca un flăcău...

Aşa au purces la drum mezina, Aii, şi mezinul bogătaşului. Au mers ei o bună bucată de vreme, poposind când ca să culeagă lalele şi zambile, după dorinţa fetei, când ca să bea cafele şi tutun, după dorinţa flăcăului, până ce li s-a întins dinainte o apă mare şi înfricoşător de tulburată. Ca să răzbească mai departe trebuiau să treacă pe malul celălalt, pe o punte îngustă şi tare şubredă. Şi-au strunit armăsarii amândoi tinerii, îmboldindu-i să păşească pe punte, dar caii numai ce s-au opintit deodată şi n-au mai vrut, doamne fereşte, să înainteze. Ce n-au încercat călăreţii noştri! I-au îmbărbătat cu vorba, i-au atins cu biciul, au încercat să-i mâne ţinându-i de căpăstru, dar în zadar. Niciunul din cai nu s-a urnit din loc.

— N-avem încotro, Aii, a spus atunci flăcăul. De mers mai departe, nu mai putem merge.
Trebuie să ne întoarcem acasă, că până la seraiul Beiului avem de străbătut drum lung şi greu, iar numai cu piciorul nu vom putea ajunge niciodată...

— Poate că ai dreptate, răspunse mezina. Tu ia-o înainte, că te ajung şi eu

din urmă.

Flăcăul îşi şi întурnă armăsarul şi se depărtă agale, răsucindu-şi tacticos o ţigară.

în acest răstimp, ce se gândeşte fata? „I se năluceşte ceva calului ăstuia al meu, de nu vrea el cu niciun chip să pună piciorul pe punte. Ia să-l leg eu la ochi şi să mai încerc o dată înainte de a mă întoarce!”

îşi scoate iute brâul ce-i încingea mijlocelul şi îl legă la ochii armăsarului. Apoi îi dă un bici uşor şi calul trece puntea în galop. Ajunsă pe malul celălalt, îl dezleagă la ochi şi aşteaptă.

Flăcăul, când şi-a isprăvit de fumat ţigara, se uită înapoi, să vadă ce-i cu Aii de nu mai vine.

Când colo, de partea cealaltă a apei, făcându-i semn cu mâna, a chemare, cine era? Aii. Se întoarce înciudat flăcăul, dă iarăşi să treacă puntea, dar calul lui necheazâ năprasnic, şi, trăgându-se înapoi, ca speriat, se ridică în două picioare, mai-mai să-şi răstoarne călăreţul. înfuriat, acesta îl loveşte cu gârbaciul, dar calul nu dă semne de ascultare. Şi atât de necruţătorii biciuieşte flăcăul, atâta îl biciuieşte, încât bietul animal se prăvăleşte în genunchi şi-apoi se lungeşte pe malul apei fără suflare. Mânios foarte, flăcăul se ridică de pe pământ, ia şaua, o saltă la spinare şi aşa, împovărat şi ruşinat, se întoarce la ai săi...

Iar fata, aşa-zisul Aii, merge şi merge călare, mereu înainte, fără niciun popas. Sub seară, numai ce îi mijeşte dinaintea ochilor silueta câtorva căsuţe.

— Dii! Voinicule! îşi îndeamnă ea calul ostenit. Să ne grăbim să ajungem acolo mai înainte de a se întuneca de-a binelea. O să găsim noi vreun locşor unde să ne odihnim peste noapte!

Când intră în cătun, pe uliţă nu se vedea ţipenie de om, în afara unei bătrâne care, ghemuită în pragul unei colibe, şedea pierdută în gândurile ei.

— Seară bună, bunicuţo, îi grăi fata, oprind calul. Sunt un biet drumeţ istovit de drum, fără alt adăpost decât patul primitor al pământului. Pot să mân şi eu, nopţicica asta, în căsuţa dumitale?

— Cu toată inima, flăcăule! se învoi pe dată bătrâna, căreia i se urâse foarte de singurătate, căci se afla de multă vreme fără nimenea pe lume.

Şi ceasuri în şir, gazdă şi oaspete, au tot tors firul fără de sfârşit al vorbei. Şi aşa fata i-a mărturisit bătrânei că a pornit în lume ca să ia mărul de aur de la fiul Beiului.

— Nu-i lucru uşor, a clătinat din cap bătrâna. E cale lungă şi grea până la seraiul Beiului. Eu însă vreau să te ajut pe tine. Ţine maiaua asta. După ce are să-ţi iasă înainte o mare nesfârşită, tu ia îndată jumătate din maia şi arunc-o în mare. S-or despica în două apele, lăsând între ele o potecă, pe unde să poţi trece. Aşa ai să ajungi la saraiul Beiului. Dar fii cu băgare de seamă, să nu care cumva să rătăceşti cealaltă jumătate de maia, că fără de ea nu-ţi va fi cu putinţă întoarcerea. Şi tot ca să-ţi netezesc ţie drumul, am să-ţi dau, drept însoţitor nedespărţit de tine, pe Lăţosul, credinciosul meu câine. E năzdrăvan, Lăţosul, şi o să-ţi prindă şi el tare bine.

A doua zi, dis-de-dimineaţă, Aii încălecă şi porni mai departe, petrecut de binecuvântările bătrânei şi întovărăşit de Lăţosul.

Merse ea şi merse, bătu drumuri umblate şi neumblate, până ce i se aşternu dinainte o mare necuprinsă. îndată a scos din sân maiaua, a împărţit-o în două şi a aruncat o jumătate în mare. Şi pe loc apele s-au despicat şi fata a trecut, cu cal şi cu câine cu tot, pe o potecă bătătorită între ape. Cum s-a aflat pe malul celălalt, apele s-au unit iarăşi, de parcă nicicând nu fuseseră despărţite.

Abia şi-a ridicat fata privirile, ca să se uite încotro s-o apuce, că s-a şi pomenit dinaintea unui sarai cu ziduri înalte şi semeţe, durate din piatră albă. în faţa lui, pe o fâşie îngustă de uscat, se preumbla agale un tânăr.

— Bine te-am găsit, străine, îi vorbi călăreţul.

— Bine-ai venit, drumeţe, îi răspunse tânărul, cu o tresărire, smuls din gândurile lui pe neaşteptate de glasul blând al lui Aii. Parc-ai fi răsărit din ape de nu te-am văzut şi nu te-am auzit apropiindu-te.

— Poate că-i chiar aşa, zâmbi drumeţul. Vrei oare să-mi spui, străine, dacă saraiul ăsta este cumva cel al Beiului?

— Al lui este, întări tânărul. Iar eu sunt fiul Beiului. Dar tu cine eşti?

— Sunt Aii. De departe, de foarte departe am auzit de faima saraiului vostru şi m-am încumetat să iau pieptiş drum lung şi anevoios numai ca să îl văd.

— Vino cu mine, oaspete drag! se însufleţi tânărul. N-are să-ţi pară rău de truda ta! Am să-ţi arăt eu însumi toate comorile vechi şi străvechi ale saraiului nostru!

Lăsându-şi musafirul într-o cămară cu vederea spre marea cea albastră şi mişcătoare, fiul Beiului alergă la maica sa într-un suflet:

— Mamă, m-am trezit la porţile saraiului, ca răsărit din apele mării, cu un flăcău mlădiu ca creanga, cu priviri galeşe, cu surâs dulce şi glas blajin de fată. L-am poftit să ne fie oaspete, căci, nu ştiu de ce, măicuţă, de cum l-am văzut, m-a cuprins o înfiorare ciudată. Un glas lăuntric îmi şopteşte că alături de mine se află nu un flăcău, ci o prea frumoasă fată îmbrăcată în straie bărbăteşti. Ajută- mă, mamă, să-mi dau seama dacă mă înşel sau nu.

— Nimic mai lesne, fiule. Seara, înainte de a se culca musafirul nostru, presară-i sub cearceaf câteva petale de trandafir. Trupul de fată e mai fierbinte noaptea decât cel de băiat. De e fată şi nu flăcău oaspetele nostru, petalele or păli până dimineaţa. Aşa vom şti fără greş adevărul.

Lăţosul, care-l însoţise pe fiul Beiului, auzi totul şi, îndată ce rămase singur cu fata, îi povesti cum stau lucrurile. Căci, pasămite, el nu numai că înţelegea prea bine graiul omenesc, dar, când voia, putea chiar să şi vorbească, întocmai ca oamenii.

Seara, fiul Beiului şi oaspetele său cinară împreună, ca doi prieteni. După ce jucară şah, gazda spuse:

— Eşti, pesemne, ostenit de drum, oaspete drag! Te conduc eu însumi la iatacul tău, spre a mă încredinţa cu propriii mei ochi dacă slujitoarele noastre ţi l-au pregătit cum se cuvine.

Şi prefacându-se a cerceta el însuşi, grijuliu, aştemuturile, fiul Beiului strecură sub cearceaf petalele unui trandafir, pe care şi-l pusese dinainte în buzunar.

— Să ai parte de o noapte tihnită, cu somn binefăcător, oaspete drag!

— La fel şi ţie îţi urez, gazdă preaiubită!

Rămasă singură, mezina s-a aşezat între perini în faţa ferestrelor cu vederea spre mare şi până dimineaţa nu s-a mişcat de acolo. în zori, s-a ridicat, a răvăşit niţeluş aşternutul, ca şi cum ar fi fost culcată în el peste noapte, s-a îmbrăcat şi a adăstat ceasul când să poată coborî la masă.

îndată ce s-a luminat de ziuă, fiul Beiului a şi bătut la uşa iatacului, nerăbdător. Văzându-şi oaspetele gata îmbrăcat, a poruncit roabelor să strângă aşternutul şi să înceapă a dereteca cu grijă încăperea.

Când îşi reîntâlni mama, era şi mai îngândurat, şi mai nedumerit fiul Beiului.

— Mamă, mamă dragă, cu fiecare clipă mă simt tot mai legat de musafirul nostru. O voce lăuntrică îmi şopteşte mereu şi mereu că este fată şi nu băiat. Trebuie neapărat să ştiu adevărul, măicuţă. Căci, de e fată, voi să mă însoţesc cu ea pe vecie!

— Nu te necăji, fiule! îl linişti mama. Ia-ţi oaspetele şi plimbă-l prin bazar, pe la neguţătorii de giuvaeruri. De e fată, cu greu ai s-o mai poţi dezlipi din faţa nestematelor. O să vrea să-şi ia cât mai multe podoabe. Dar, ca să fii şi mai sigur, pe drum, găseşte un prilej şi loveşte-ţi musafirul o dată, zdravăn, cu cotul. De e fată, durerea o să-i umezească ochii, de e bărbat, o să îndure lovitura fără a clipi.

Şi iarăşi Lăţosul, care îl urmărea pe fiul Beiului ca o umbră, cum auzi cele puse la cale, se dădu pe lângă mezină şi îi şopti totul.

în drum spre bazar, când vizitiul a fost silit să strunească pe neaşteptate fugarii, fiul Beiului, ca din întâmplare, şi-a lovit oaspetele peste obraz cu cotul. De tăria loviturii, unul din dinţii din faţă ai lui Aii căzu.

— Oh, n-am vrut, iartă-mă! se rugă fiul Beiului.

— Nu-i nimica! S-a întâmplat şi gata! răspunse nepăsător mezina şi scoţând din buzunar o perlă, o înfipse în locul sângerând al dintelui.

Ajunşi în faţa giuvaergeriilor, unde mormane de pietre preţioase îşi aruncau văpăile printre ochiuri de aur scânteietor, ca nişte mici sori răsăriţi de pretutindeni, îmbiind trecătorii, Aii se întoarse spre gazdă şi îi grăi, mirat:

— Ce căutăm noi aicea, printre atâtea găteli muiereşti, preaiubită gazdă?! Venind spre saraiul vostru, mi-am rătăcit pe undeva hangerul. Hai mai bine să dăm o raită pe la neguţătorii de hangere, cuţite şi iatagane, ca să-mi aleg ceva vrednic de mine!

Uluit mai era fiul Beiului! Toate încercările dovediseră fără putere de tăgadă că Aii ar fi băiat. Şi totuşi, inima îi spunea întruna că nu este aşa.

— Mamă, se plânse el, în pofida a tot ce ne-au arătat încercările tale, oaspetele nostru mi-e tot mai aproape de suflet, ca o fată dragă. Spune-mi, mamă, nu mai ştii niciun şiretlic care să ne încredinţeze dacă Aii e fată sau băiat?

— Un singur mijloc ar mai exista, fiule. Dacă şi el dă greş, nu mai am ce face. Ispiteşte-ţi oaspetele la o baie, în hamam, şi atuncea, totul se va limpezi de la sine.

A doua zi de dimineaţa, din vorbă în vorbă, fiul Beiului zise:

— Ia spune-mi, Aii, n-ai vrea să vii cu mine la hamam? Tare-aş mai avea chef de o baie şi bine- ar fi dacă ai veni cu mine.

— Chiar asta aveam şi eu de gând să te rog, gazdă preaiubită, răspunse mezina, pe care Lăţosul o şi înştiinţase de gândurile mamei. Am străbătut atâta cale până aici, la voi, şi pulberea drumurilor nu m-a cruţat defel.

— Să ne grăbim aşadar spre hamam! Iute să ni se înşeueze caii! porunci către slujitori fiul Beiului şi porniră pe dată, călări, spre hamam, baia de aburi, însoţiţi de Lăţosul care le alerga în urmă.

La hamam, băieşii şi băieşiţele le ieşiră înainte, poftindu-i într-o încăpere anume pregătită pentru familia Beiului, stăpân atotputernic al acelor meleaguri.

Pe când fiul Beiului îşi lepăda grabnic vestmintele, Aii se prefăcea a nu izbuti nici măcar să-şi scoată ilicul.

— Croitorul meu ar fi bun de biciuit în piaţa publică! se arăta el înciudat. Aşa de strâmte mi-a făcut butonierele astea, că abia-abia am fost în stare să mă deschei la doi nasturi, în timp ce tu, iată- te gata de baie. N-are rost să mă aştepţi. Du-te în sala cea mare, că vin şi eu îndată.

în timp ce fiul Beiului se afla laolaltă cu alţi bărbaţi, în sala cea mare, mezina a scos iute din buzunarul caftanului mărul de aur, punând în locul lui un răvaş. Apoi s-a strecurat pe nesimţite afară din hamam, s-a aburcat pe cal, l-a săltat în şa şi pe Lăţosul şi dusă a fost.

La malul mării, aruncă la repezeală restul din maiaua dată de bătrână şi apele mişcătoare s-au despicat, încremenind pentru o clipă, de i-au lăsat liberă trecerea, după care s-au unit din nou. Şi, după ceasuri şi ceasuri de gonit călare, tară contenire, fata ajunse la cătunul unde o întâlnise pe bătrâna ce o ajutase atâta. Rămase o noapte la ea, povestindu-i cu de-amănuntul toate prin câte trecuse, îi mulţămi din inimă pentru binele făcut, şi dimineaţa o porni singură spre casă.

Vestea întoarcerii ei a umblat ca o nălucă prin tot satul. S-au strâns oamenii cu toţii în faţa locului de judecată, aşteptând acolo sosirea cadiului, a fetei şi a celor doi împricinaţi – tatăl celor şase fete şi tatăl celor şase feciori.

Urcată în şa pe armăsarul în spume, mezina scoase din sân mărul de aur şi îl arătă mulţimii.
Părea că toate razele soarelui s-au potopit asupra lui, smulgându-i străluciri ce ardeau privirile, orbindu-le pentru o clipă. A izbucnit norodul în urale, cerând apoi cadiului să facă dreptate. Şi acesta o făcu, dând tatălui celor şase fete toate bunurile ce i se cuveneau în urma prinsorii cu tatăl celor şase feciori. Astfel, bunătatea şi tihna se cuibări în casa până nu de mult destul de urgisită a mezinei şi

a surorilor ei.
în tot răstimpul acesta, ce se petrecuse oare cu fiul Beiului? Aşteptă el în sală ivirea lui Aii, aşteptă, până ce căzu la bănuială. Atunci purcese să-l caute pe Aii prin tot hamamul. întrebă de el pe toate băieşiţele şi pe toţii băieşii, dar nimeni nu-i putu spune o vorbă despre Aii. Parcă intrase în pământ. Pălit de gândul că a fost păcălit, fiul Beiului dădu să se îmbrace la repezeală, să poată lua urma fugarului. Atunci băgă de seamă că mărul de aur nu se mai află în buzunarul caftanului său. Scotoci înfrigurat prin buzunar şi găsi răvaşul aşa-zisului Aii:
„Aii de mi s-a spus, n-a fost adevărat;
Vara-am venit şi-n toamnă am plecat;
Fecioară în sărai am poposit şi tot fecioară în satul meu m-am înturnat.
Şi mâniat, şi ruşinat, şi încă, lovit de dor după fata pe care-o îndrăgise, fiul Beiului alergă într-un suflet la mama sa, cu răvaşul în mână. Se sfătuiră amândoi îndelung cum să facă pentru a o găsi pe fată şi a o lua de soţie. Fu chemată în grabă Geadî, bătrâna vrăjitoare a toate făcătoare şi desfăcătoare. Aceasta, când află cum stau lucrurile, luă de la marginea havuzului din grădina saraiului două turturele fermecate, şi cu câte una în fiecare mână, încălecă pe chiup şi vâjjj! despicând văzduhul, ajunse cât ai clipi în satul fetei, chiar în faţa casei acesteia, tocmai când cele cinci surori mai mari tocmai se pregăteau să iasă pe uliţă.
— Vai, bunicuţo dragă, ce turturele frumoase ai! spuseră ele într-un glas. N-ai vrea să ni le vinzi nouă, să ne înfrumuseţeze grădina? Că bani avem de-acuma berechet!
— Nu-s de vânzare, fetele mele, răspunse bătrâna vrăjitoare. Le dăruiesc de bunăvoie aceleia al cărei râs mă va bucura cel mai mult!
Se apucară să râdă, ca la poruncă, toate cele cinci fete. Dar ochiul ager al vrăjitoarei băgă îndată de seamă că niciuna dintre ele nu are în loc de dinte o perlă. La hohotele lor dezlănţuite se trezi şi mezina, încă istovită foarte de drumul lung pe care abia îl străbătuse. Coborî iute la poartă, să vadă ce le veseleşte într-atâta pe surorile ei. Aici dădu cu ochii de Geadî cu cele două turturele.
— Ce turturele frumoase! spuse şi ea. Şi chipul frumos i se înnoură: Seamănă leit cu turturelele din grădina Beiului. Mi-ar place să le am lângă mine, când mă împresoară dragi aduceri aminte. Le
ai de vânzare, bunicuţo?
— Nu-s de vânzare, fata mea. Dacă râsul tău o să-mi meargă la inimă, ţi le dăruiesc ţie!
— Cum aşa?! râse neprefăcut mezina.
Dar vrăjitoarea, zărindu-i îndată perla din gură, îi grăi:
— Ia-le, ale tale să fie turturelele, fata mea. Dar de vrei să nu le pierzi, aibi grijă, frumoaso: să nu le saturi pe amândouă deodată, ci numai cu rândul. Altminteri, au să te părăsească!
Şi plecă vrăjitoarea.
Seara, mezina dădu de mâncare numai uneia dintre turturele. Noaptea, turturica sătulă vorbi către cealaltă:
— Haide să fugim acasă, la saraiul Beiului nostru, surioară.
— Cum să zbor atâta cale dacă sunt nehrănită? Tu ai izbuti să ajungi, dar eu aş pieri pe drum.
Aşa rămaseră mai departe, în casa mezinei, amândouă turturelele fermecate.
Patruzeci de zile încheiate, mezina ţinu cu străşnicie cele spuse ei de Geadî: Nu sătură, doamne fereşte, pe amândouă turturelele deodată. în cea de a patruzeci şi una seară, ce s-a petrecut cu ea, nu ştiu, ori că se luă cu alte lucruri şi uită de spusele bătrânei, ori că turturelele i-au părut suferinde, ori că îşi zise că s-au deprins cu ea într-atâta încât nu ar mai părăsi-o, de ce de nece, le dădu de mâncare la amândouă păsările deodată.
Pe la miezul nopţii, când toţi ai casei dormeau duşi, turturelele au intrat uşurel în

iatacul mezinei şi prinzând fiecare cu ciocul de câte un capăt al aşternutului acesteia, s-au înălţat în văzduh pornind drept spre saraiul Beiului. La poarta dinspre mare adăsta însuşi fiul Beiului care, de la plecarea fetei, aţinea ochii numai în zare, doar-doar o vedea cu o clipă mai devreme pe cea care-i încălzise într-atâta inima. Şi turturelele fermecate alunecară lin spre pământ, lăsând dulcea povară în braţele larg deschise ale tânărului. Acesta o purtă cu grijă pe mezină până în iatacul ei de altădată, unde o lăsă uşurel pe pat, să doarmă tihnit mai departe.

Spre dimineaţă, turturelele din grădină începură să-şi îngâne cântările.

— Oh, murmură încă somnoroasă mezina, cum gânguresc turturelele mele, aidoma celor din grădina Beiului pe al cărui fiu l-am amăgit împotriva vrerii mele...

Şi fiul Beiului, care-i veghease somnul, o îmbie în şoaptă:

— Ia deschide-ţi ochii şi vezi unde te afli, frumoasa mea?

Când îl zări pe fiul Beiului surâzător, alături, mezina nu ştiu ce să creadă. El îşi întinse dornic braţele către ea şi o întrebă cu duioşie:

— Vrei să-mi fii mireasă, unită cu mine pe vecie, la bine şi la rău?

Şi cum mezina îi răspunse printr-un surâs scăldat în fericire, nuntirea lor se săvârşi chiar în acea zi. Şi patruzeci de zile şi patruzeci de nopţi ţinu petrecerea la care se înveseli tot norodul din sarai. Ba sosiră valuri-valuri de oaspeţi din cele mai mari depărtări, dornici să-şi însenineze şi ei sufletele din preaplina bucurie a celor doi tineri.

Aceştia au trăit în dragoste şi înţelegere vreme îndelungată. Şi mai trăiesc încă şi astăzi în inimile noastre, prin povestea lor, la fel de proaspătă şi de vie, ca atunci când s-a desfăşurat aievea...

Keloglan şi fratele său

poveste turcă

A fost odată ca niciodată. Pe când robi ai lui Alah erau mulţi, iar a vorbi mult şi a mânca mult se socotea a fi un păcat, trăia o femeie bătrână care avea doi feciori. Numele unuia era Hasan şi al celuilalt Keloglan, pentru că era pleşuv.

Într-una din zile, bătrâna îi chemă la ea pe băieţi şi le spuse:

— Eu, de-acuma, am îmbătrânit, dragii mamei. Povara anilor mă apasă tare greu. Pasul mi s-a scurtat, iar de muncit, nu mai sunt în stare. Plecaţi amândoi în lume, căutaţi-vă de lucru, zbateţi-vă, agonisiţi şi văînturnaţi acasă, căci e rândul vostru acum ca să mă ocrotiţi.

Le puse la fiecare, într-o boccea, drept merinde de drum câte o pâine neagră şi un boţ de brânză, şi, luându-şi rămas bun din pragul casei, îi petrecu cu ochii până pieriră pe drumul de ţară...

Colindară mult şi bine cei doi fraţi, străbătură văi şi munţi, tară să ţină socoteală zilelor, de-s multe ori puţine. Aşa ajunseră într-un târguşor. Bătură din poartă în poartă, în căutare de lucru. Până la urmă, un om îi opri la el, ca ciobani la capre.

A doua zi, dis-de-dimineaţă, Keloglan şi Hasan, fratele său mai mare, îşi luară traistele cu merinde, bâtele şi cojoacele miţoase şi porniră cu turma la păscut. Când ajunseră într-un loc cu iarbă îmbelşugată, lăsară caprele să pască în voie. Cum pe Hasan îl îmbia un somn bun pe iarba mătăsoasă, la umbră, dar nici nu voia să păţească cine ştie ce caprele, îl sperie pe mezin:

— Vai de mine şi de mine, Keloglan, flăcăule! Să nu care cumva să te-mpingă inima să te uiţi în sus! în văzduh sunt atât de multe muşte, c-au să-ţi intre-n ochi şi-ai să-ţi pierzi vederea!

încredinţat că Keloglan n-o să piardă din ochi turma privind numai înaintea lui, Hasan se trase sub un pom, se răsturnă pe-o rână şi adormi.

Stătu cât stătu Keloglan urmărind cu privirile caprele, până ce i se urî. „Cât

doarme frate-meu, ia să-mi fac eu mâna streaşină la ochi şi să mă uit niţeluş în sus, fie ce-o fi!”

Zis şi făcut. îşi ridică Keloglan capul şi ce văzu? în văzduh, nici urmă de muşte. în schimb, lângă pomul sub care se tolănise Hasan era un măr încărcat cu poame care mai de care mai îmbietoare.

Cât ai clipi, Keloglan sări de la locul său şi se caţără pe crengi. Culegea mere, muşca o dată din ele şi le arunca jos. Unde nu mai ajungea să culeagă cu mâna, sărea pe crengi, scuturându-le până ce merele toate căzură ca o grindină la poalele pomului...

— Păzea! striga Keloglan caprelor! Luaţi seama, să nu mâncaţi toate merele! Puneţi-mi şi mie deoparte niscaiva!

Când se dădu jos din copac, mai să nu-i vină a crede lui Keloglan că ceea ce vedea era adevărat. Caprele făcuseră toate merele harcea-parcea şi-acum păşteau alene ceva mai departe. Una singură avea înfipt într-unul din coarne un măr.

Aşa se înfurie Keloglan pe capre, aşa se înfurie... Chelia i se făcu roşie ca para focului. Scoase iute cuţitul de la brâu şi cât ai clipi înjunghie toate caprele care-i nesocotiseră cuvântul, în afară de cea care păstrase un măr în corn, chipurile pentru a i-l da lui...

Apoi îl trezi pe Hasan şi îi arătă isprava.

Acesta rămase încremenit:

— Vai de mine şi de mine, ce-ai făcut, Keloglan? Cum o să mai dăm ochi cu stăpânul? Hai să fugim degrabă cât mai departe!

îşi săltară traistele pe umăr, îşi luară bâtele şi cojoacele miţoase şi fugiră de le sfârâiau călcâiele, nu alta. Străbătură văi şi munţi tot gonind şi gonind, fără oprire, până ce, la gura unui râuleţ, dădură de o moară părăsită. Cum se lăsase înserarea şi alt adăpost mai bun nu părea să fie pe aproape, merseră acolo.

A doua zi, în zori, tocmai se pregăteau să purceadă din nou la drum, când Keloglan dădu cu ochii de piatra morii:

— Ia te uită, frate-meu! De unde până unde a răsărit aici piatra de piuă a mamei! Noroc c-am văzut-o, ca s-o luăm cu noi şi să i-o ducem înapoi!

Şi fără ca Hasan să aibă timp să zică o vorbă, Keloglan şi săltă la spinare ditai piatră de moară şi îndoit sub povara ei, o pomi la dram, în urma lui Hasan.

Merg ei ce merg, străbat văi şi munţi, şi, ba la pas, ba mai repejor, trec râuri şi drumuri... Şi, iarăşi se făcu seară fără ca, de data asta, să se afle prin preajmă alt loc de mas, afară de un platan uriaş. Neavând încotro, se hotărâră să se caţere în el ca să doarmă ocrotiţi de frunzişul des.

Zis şi făcut. Hasan se caţără cât ai clipi în platan, dar Keloglan mai va. încerca din răsputeri flăcăul să se salte în platan cu ditai piatra de moară în spinare, dar de urcat, nu izbutea să se urce.

— Lasă jos piatra, şi dimineaţa, la plecare, o iei din nou cu tine! îi strigă Hasan.

Dar Keloglan parcă nici nu-l auzea. Gemând şi tânguindu-se, se opintea din greu până ce, în sfârşit, izbuti să se caţăre şi el în copac, cu piatra de moară cu tot.

Trecu o vreme. Se făcu noapte, o noapte aşa de întunecoasă că nu se vedea nici la doi paşi. Deodată, de undeva din apropiere răzbătură glasuri de om, în timp ce un fum gros se înălţa drept spre ei, mai-mai să-i înăbuşe.

Dădură cei doi fraţi binişor frunzişul la o parte, ca să poată desluşi ce se petrece. La poalele copacului, patruzeci de tâlhari, unul mai voinic decât altul, aţâţaseră un foc năprasnic. Aşezaţi turceşte în jurul lui, cu mâncare şi băutură alături, deşertau pe pământ, dintr-o puzderii de pungi, grămezi de galbeni. Pasămite sub acest platan în care se suiseră cei doi fraţi pribegi îşi aveau locul de taină tâlharii.

Mai de spaimă, mai de altceva, Keloglan şopteşte lui Hasan:

— Ascultă, frate-meu, eu nu mă mai pot abţine! Trebuie neapărat să mă uşurez, că mor!

Şi, fără ca Hasan să apuce să spună ceva, Keloglan îşi şi dădu drumul.

Când simţiră picăturile, tâlharii, care zomăiau cu lăcomie galbenii, împărţindu-şi prada, începură să strige:

— Daţi zor, fârtaţilor, că a început ploaia!

Unul mai isteţ se uită în jur, dar, cum nu văzu nici urmă de ploaie, le spuse celorlalţi:

— Copacul ăsta-i sfânt, fraţilor! în el sălăşluieşte un duh care şi-a pogorât asupra noastră mana-i cerească!

O clipă tâlharii îşi uitară de galbeni, pentru a se ruga, cu palmele deschise spre frunzişul platanului. Apoi se apucară iar de socotit.

Nu trecu mult şi Keloglan iar îi şopti fratelui său mai mare:

— Vai de mine şi de mine! Nu mai pot să mai ţin piatra de piuă a maică-mi. O las să cadă, n-am ce face...

Şi fără ca fratele său să fi avut vreme să-l împiedice, Keloglan, din creştetul copacului, dădu drumul la ditai piatră.

Aceasta se prăvăli la pământ ca un trăsnet, rupând, cu troznete cumplite, crengi întregi şi împrăştiind, cu foşnet năprasnic, frunzele...

într-o clipă tâlharii erau în picioare:

— Vai nouă! ţipau ei înspăimântaţi. Duhul copacului a aflat de blestemăţiile noastre şi vrea să ne piardă. Nu mană cerească, ci semnul pieirii a fost ploaia de adineaori. Să fugim, iute!

Şi tâlharii, lăsând sub platan toată băutura, toată mâncarea şi toată prada cea bogată, se împrăştiară ca puii de potâmiche.

Hasan şi Keloglan îngheţaseră de spaimă, neîndrăznind să mai facă nicio mişcare. Aşa îi găsiră zorile. încet, încet, odată cu lumina zilei, căpătară niţeluş curaj şi îndrăzniră să dea uşurel la o parte crengile şi să se uite în jos. Când văzură atâta bogăţie şi nici picior de tâlhari, nu le-a venit să creadă. Tot cu băgare de seamă, s-au înălţat mai sus, pe coama copacului, cuprinzând cu ochii depărtările. Când s-au încredinţat că nu se vede niciun tâlhar la pândă şi că nu-i ameninţă nicio primejdie, au coborât frumuşel din copac, s-au ospătat zdravăn, au încărcat, pe catârii tâlharilor care păşteau paşnic pe aproape, toate pungile cu galbeni şi, pe-aici ţi-e drumul! Acasă s-au mai oprit, şi- atât!

Când i-a văzut teferi şi zâmbitori, bătrâna nu mai ştia ce să facă de bucurie. Aci îi îmbrăţişa, aci lăcrima. Şi când a auzit şi cele petrecute şi a văzut şi grămezile de galbeni, se buimăci de-a binelea.

De-atunci şi până azi, Keloglan şi Hasan, dimpreună cu bătrâna lor mamă, trăiesc în belşug şi în tihnă, fără ca neînţelegerea să le tulbure o clipă viaţa. Dorinţele lor s-au împlinit. Fie-ne dat şi nouă să cunoaştem această fericire!

Keloglan cumpără „nimic” poveste turcă

A fost odată ca niciodată. Pe când erau mulţi robi de-ai lui Alah pe pământul ăsta mare, iar a vorbi mult şi a mânca mult era socotit un păcat, trăia, laolaltă cu bătrâna sa mamă, un băiat chel, Keloglan.

într-o bună zi, bătrâna îi puse în palmă zece părăluţe şi îi spuse:

— Haide, Keloglan, flăcăule chipeş, du-te până la băcănie, ia de zece parale „nimic” şi vino iute acasă!

Pe-atunci, la sarea cea obişnuită, care se pune în bucate, i se spunea hic, adică „nimic”.

Pentru a nu uita ce i-a spus mamă-sa, Keloglan mergea pe drum tot repetând: „nimic”, „nimic”. Ajunse astfel la ţărmul mării. Aici pescarii, care aruncaseră de cu noapte năvoadele, le trăgeau acuma, împreună, strigând la fiecare opintire: „Dă, doamne, dă, doamne!” Keloglan, mai la o parte, îi privea şi tot spunea, pentru sine: „Nimic, nimic!” Cum în năvoade, ca niciodată, nu se zbătea niciun peşte, oricât de mic, iar Keloglan, proţăpit prin preajmă, tot da înainte cu „nimic, nimic”, pescarii îşi

pierdură cumpătul. Tăbărâră asupra lui Keloglan şi atâta îl ciomăgiră, atâta îl ciomăgiră urlând că le-a cobit, încât din biata tărtăcuţă cheală a băiatului zbură ceea ce îi spusese maică-sa.

— Şi-acum, cinstiţi pescari – grăi el printre lacrimi – eu ce să spun, cum să zic, învăţaţi-mă voi, ca să-mi fie bine...

— A şi ieşit unul, n-aveţi grijă, or să mai vină şi alţii, negreşit. Aşa trebuie să spui, şi o să-ţi fie bine...

Scăpat din mâinile lor, Keloglan porni pe drum, tot spunând întruna: „A şi ieşit unul, n-aveţi grijă, or să mai vină şi alţii, negreşit... A şi ieşit unul, n-aveţi grijă, or să mai vină şi alţii, negreşit...”

Aşa se apropie de o casă unde, văzând îmbulzeală mare, se opri să vadă ce s-a întâmplat. Pe uşă tocmai se scotea tabut-ul, în timp ce el, de colo, repeta de zor: „A şi ieşit unul, n-aveţi grijă, or să mai vină şi alţii, negreşit... A şi ieşit unul, or să mai vină şi alţii, negreşit...” Aşa se înfuriară la auzul acestor vorbe bărbaţii care duceau mortul la groapă, aşa se înfuriară, că lăsară jos tabut-ul şi prinseră să dea în Keloglan care unde nimerea. Printre vaiete şi suspine, Keloglan uită ceea ce îl învăţaseră pescarii. Aşa că atunci când, în sfârşit, putu să se smulgă din mâinile lor, se rugă de oamenii care-l bătuseră:

— Şi-acum, cinstiţi bei, eu ce să spun, cum să zic ca să fie bine?

— Alah să-i hărăzească răposatului iertarea sa, iar celor rămaşi în viaţă, să le dea răbdare ca să îndure durerea... îi răspunse imamul.

Porni Keloglan mai departe tot zicând în gura mare, ca să nu uite: „Alah să-i hărăzească răposatului iertarea sa, iar celor rămaşi în viaţă, să le dea răbdare ca să îndure durerea”... Aşa trecu pe lângă leşul unui câine care zăcea la margine de drum. Când auziră trecătorii vorbele lui Keloglan, se năpustiră asupra lui cu pumni şi cu ocări, strigând că lua în deşert numele lui Alah...

Nedumerirea şi durerea îi şterseră din capul chel tot ceea ce îl învăţase mai înainte imamul.

Buimac, când să se despartă de ei, îi întrebă pe drumeţii care-l bătuseră măr:

— Şi-acum, cinstiţi drumeţi, eu ce să spun, ce să zic ca să fie bine?

— Să-ţi acoperi nasul cu palma şi să spui: „Pfui, ce duhoare! Pfui, ce duhoare!”

Şi Keloglan merse mai departe pe drum, tot zicând, ca să nu uite: „Pfui, ce duhoare! Pfui, ce duhoare!” Aşa trecu pe lângă un cârd de femei care, cu boccele în mână, tocmai ieşeau din hamam. Când îl văzură pe Keloglan ţinându-se de nas şi mai ales când auziră ce zice, femeile, toate ca una, îşi lăsară într-o clipită pe pământ boccelele şi tăbărâră asupra băiatului, ba cu palme, ba cu pumni, ba cu ciupituri, de îl năuciră cu totul.

— Şi-acum, cinstite tuşici şi surori mai mari, le grăi Keloglan când furia lor se potoli, eu ce să spun, ce să zic ca să fie bine?

— Oh, ce frumos, ce bine, ce curat şi înmiresmat! Aşa trebuie să spui, îl învăţară ele răstit.

Keloglan oftă şi plecă mai departe. Pe drum, de teamă ca nu cumva să se încurce şi iarăşi să fie burduşit de cine ştie cine, repeta de zor „Oh, ce frumos, ce bine, ce curat şi înmiresmat!” Aşa trecu pe lângă doi inşi care, în mijlocul drumului, se certau cu răcnete cumplite. Când îi auziră vorbele atât de nepotrivite, cei doi îşi uitară cearta şi tăbărâră asupra băiatului, ocărându-l că-şi bate joc de ei. Keloglan mâncă şi papara asta; văicărelile lui păreau acum mai degrabă un jalnic mieunat de pisică, într-atât era de stors şi de vlăguit de atâtea rânduri de bătăi. Când bătăuşii osteniră şi-l lăsară în pace, băiatul abia de izbuti să-i întrebe, printre suspine:

— Şi-acum, cinstiţi bei, eu ce să spun, ce să zic ca să fie bine?

— Nu faceţi asta, fraţi ai mei întru credinţă! Lăsaţi-vă păgubaşi, binecredincioşi musulmani!

Şi Keloglan plecă mai departe, tot repetând „Nu faceţi asta, fraţi ai mei întru

credinţă! Lăsaţi-vă păgubaşi, binecredincioşi musulmani!” Aşa trecu pe drumul mare, unde doi câini se muşcau între ei ca zănatecii. Auzindu-i vorbele, trecătorii se năpustiră asupra lui, ocărându-l şi lovindu-l care mai de care pentru că îşi râdea de cele sfinte.

Din nou buimac, tară altceva în tărtăcuţa-i cheală în afară de spaimă, Keloglan se tângui:

— Şi-acum, cinstiţi bei, eu ce să spun, ce să zic ca să fie bine?

— Ho! Huideo! Aşa trebuie să spui.

Şi Keloglan merse mai departe, rostind tară răgaz: „Ho! Huideo! Ho! Huideo!” Aşa trecu prin dreptul unei dughene în care un papugiu cu ciracii lui făceau târlici, cusând cu sfoară cernită feţele de tălpi, după care îi prindeau de găicile de la spate şi de vârful ascuţit, trăgându-i cât mai tare, ca să întindă cusăturile şi să-i faţuiască. Când auziră huiduielile lui Keloglan, lăsară deoparte lucrul şi, ca la comandă, tăbărâră cu toţii asupra băiatului. Când scăpă din mâinile lor, acesta suspină, năucit cu totul:

— Şi-acum, cinstiţi bei, eu ce să spun, ce să zic ca să fie bine?

— Trage, trage, lungeşte-le cât mai mult!

Şi Keloglan plecă mai departe, tot repetând, ca să nu uite: „Trage, trage, lungeşte-le cât mai mult!” Aşa trecu el pe lângă un om care îşi dojenea aspru fiul, trăgându-l de urechi. însufleţit de cuvintele lui Keloglan, pe care le luă drept îndemnuri, tatăl trase atât de tare de urechea fiului, încât rămase cu ea în mână. Plin de năduf, se aruncă asupra lui Keloglan, mai-mai să-l facă fărâme. Când, în sfârşit, se mai răcori şi îşi încetă loviturile, Keloglan bâigui:

— Şi eu acum, cinstite bei, eu ce să spun, ce să zic, ca să fie bine?

— Nimic! se răsti omul necăjit.

Când auzi „nimic”, Keloglan se lumină. îşi aminti, deodată, pentru ce plecase de acasă. Alergă la băcan, îl puse să-i cântărească de zece parale „nimic”, adică sare, şi tot într-o fugă se întoarse acasă. Aici maică-sa îl aştepta mânioasă:

— Pe unde mi-ai zăbovit atâta, neghiobule? Pe unde mi-ai umblat, zănatecule, de-ai ajuns în halul ăsta?

Şi, după ce îl bătu şi ea zdravăn, îl mai puse şi la colţ, drept pedeapsă.

Vremea din poveste a trecut, s-au tot perindat de-atunci alţi şi alţi oameni, dar isprăvile lui Keloglan au stăruit până azi în amintirea tuturor...

Din cer căzură trei mere: unul e-al meu, unul e-al celui care povesteşte, iar ultimul va sta la mine, în păstrare, pentru urmaşii lui Keloglan, dacă ei vor mai fi vreodată...

Nerecunoscător e omul...

poveste turcă

A fost odată ca niciodată... A fost odată un om de neam. Pe lângă avuţii nenumărate, mai fusese înzestrat de Alah şi cu un suflet de aur: conacul său era deschis oricui. Oricine poposea la el, găsea miluire...

Dar, de la o vreme, omul ăsta bun şi milos a fost atins de o boală neîndurătoare. Atunci şi-a pierdut încrederea în bine. Când a simţit aripa morţii, şi-a chemat lângă el pe singurul său fiu şi i-a glăsuit aşa:

— Eu mă duc, fiule. Te părăsesc. Dar ţine minte sfatul meu: fa bine tuturor creaturilor de pe pământ şi din văzduh, numai omului nu.

Şi după ce a repetat de trei ori povaţa sa, şi fiul i-a făgăduit de trei ori ascultare, omul a închis ochii şi şi-a dat sfârşitul.

Băiatul l-a jelit din suflet, că-şi iubea părintele. După ce l-a îngropat după datina musulmană, s-a trezit în fruntea negoţului început de tatăl său. Aşa s-a făcut că într-o zi şi-a încărcat calul cu mărfuri într-ales şi, împreună cu un slujitor credincios, a

purces la drum lung.

Tot umblând ei singuratici, pe poteci pustii, văd o pisică pândind un şarpe. încolţit, acesta încearcă să scape strecurându-se printr-o gaură în pământ, dar gheara pisicii îl ajunge din urmă. Degeaba se zbate şarpele, că pisica nu-l slăbeşte. Iute neguţătorul se dă jos de pe cal şi atinge cu vârful biciului pisica. Luată pe neaşteptate, aceasta fuge şi astfel şarpele izbuteşte să se izbăvească, intrând în casa-i de sub pământ.

Tânărul se urcă iar pe cal şi merge mai departe. După un timp, când să treacă pe sub un copac umbros, aude în frunzişul des un clempănit. Ridică ochii şi, printre crengi, vede un cuib de barză cu câţiva pui neajutoraţi în el. Ei clempăneau aşa, din pliscurile lor lungi, a groază, căci simţeau apropierea unei mari primejdii: un şarpe aluneca pe crengi, venind drept spre ei... Numaidecât tânărul se ridică în scară şi, cu biciul, goneşte şarpele, înlăturând primejdia de moarte. Adusă în goană de clempănitul puilor, barza-mamă urmărise cu sufletul la gură cele întâmplate, dar nu apucă să-i mulţumească flăcăului pentru fapta lui de bine, că acesta se şi depărtase, văzându-şi mai departe de drum.

Mai merg ce merg neguţătorul şi slujitorul său şi ajung într-o ţară străină. Pe o arie, nişte copii se joacă năpăstuind un băieţel. Unul îi trage o palmă, altul îi dă un picior, unul îl îmbrânceşte, altul îl trânteşte jos... Şi băiatul rabdă, că n-are încotro: e singur împotriva tuturor. „Mi-a zis el taica să nu fac bine omului, dar parcă nu mă lasă inima... Prea e încolţit băiatul...”. Descalecă şi se apropie de copiii care, cum îl văd, o iau la fugă, uitându-şi de băiat.

— Pentru ce te bat, fiule? îl întreabă el milos, ajutându-i să se ridice din colb. N-are cine să te apere?

— N-am nici tată, nici mamă. N-am pe nimeni pe lume.

Iar îi dă târcoale povaţa tatălui său, dar o alungă:

— Ia spune-mi, copile, dacă te-aş face feciorul meu, ai veni cu mine?!

— Aş veni.

Tânărul saltă băiatul în şa, încalecă apoi şi el şi aşa porneşte mai departe. Ajunge la un han şi, după ce se odihnesc tustrei, grăieşte către slujitorul său:

— Du-te acasă cu băiatul şi spune-i nevestei mele că am hotărât să facem din el fiul nostru. Eu mai rămân ca să-mi închei socotelile pentru care am străbătut atâta cale şi pe urmă mă întom acasă.

Zis şi făcut. Nu trece mult timp şi tânărul neguţător grăbeşte spre casă. Cum ajunge, dă băiatul la şcoală, să înveţe carte, ca să şi-l poată face mâna lui dreaptă. Dar, ca şi tatăl său, ţine neclintit obiceiul ca, oricând, conacul să-i fie deschis, gata să primească pe orice drumeţ. Şi se întâmpla un lucru tare ciudat. La masa întinsă, seară de seară, pentru orice pribeag doritor de adăpost, un şarpe se strecura şi lăsa o liră de aur, iar o barză aducea în cioc o găină friptă şi o aşeza în mijlocul mesei...

Tare-ar fi vrut copilul de suflet, acum flăcău, să pătrundă taina asta. „De unde până unde lira de aur şi găina friptă? Te pomeneşti că taică-meu o fi vreun vrăjitor şi eu habar n-am! Cine ştie cu ce duhuri necurate umblă şi ce zile mă mai aşteaptă! Mai bine să-i fac de petrecanie şi să-mi rămână mie averea lui.” Toată ziua, ba şi noaptea, numai la asta se gândea: ce să facă, ce să dreagă ca să-l înlăture pentru totdeauna pe neguţător. Până la urmă ticlui către padişah o scrisoare care glăsuia aşa:

„Preaînălţate, taică-meu e-un negustor vestit. Are avere multă dar şi ambiţii mari. Conacul îi e deschis oricând, pentru orice calic. Şi asta pentru ce? Din bunătate? Da' de unde! Nutreşte gânduri ascunse tatăl meu: să i se ducă vestea de bun şi de bogat, ca să ajungă el în fruntea ţării, în locul luminăţiei tale...”

Citeşte padişahul scrisoarea şi adună degrabă divanul, să se sfătuiască.

— Ar trebui ca numaidecât să-i venim de hac ticălosului care râvneşte la puterea mea! le spune el, tulburat, sfetnicilor.

— Slăvite, grăieşte atunci unul din viziri, poate că n-ar fi rău să ne

încredinţăm dacă scrisoarea glăsuieşte sau nu adevărat. Să mergem amândoi la neguţător, ca nişte bieţi pribegi fără adăpost. El o să ne primească în conac şi aşa o să putem dibui ce gânduri nutreşte cu adevărat.

— Bine chibzuit! spune padişahul.

îmbracă amândoi straie roase şi albite de vreme şi ajung la conacul neguţătorului. Bat la poartă şi le deschide chiar fiul cel de suflet.

— Suntem istoviţi de drum. Nu s-ar putea să găsim aici vreun locşor ca să ne odihnim peste noapte?

— Să-l întreb pe taica, spune flăcăul.

Cum aude de călători, neguţătorul le iese el însuşi în întâmpinare. îi pofteşte înăuntru şi porunceşte să li se aducă apă să se spele, şerbeturi să se răcorească şi cafele să le mai alunge din oboseală. Apoi îi chemă pe cei doi la masa de cină, în odaia de oaspeţi. Se face miezul nopţii.

Atunci un şarpe unduieşte spre masă şi lasă pe ea o liră de aur; nu trece mult şi se aude un fâlfâit de aripi: o barză intră prin fereastra deschisă şi lasă în mijlocul mesei o găină friptă. Padişahul şi vizirul sunt numai ochi.

„Bucatele sunt pe sfârşite. Oaspeţi şi gazde îşi spală faţa şi mâinile în ligheane de aur cu apă din ibrice de argint. Apoi se aduc iar cafele şi oamenii mai rămân niţeluş să stea de vorbă.

Neguţătorului, care avea o bănuială că, după purtarea lor, oaspeţii sunt oameni de soi, i se dezleagă limba şi începe să-şi depene o parte din viaţă:

— De bună seamă, străinilor, că vă veţi fi mirat că o jivină ca şarpele pune o liră de aur pe masa mea, iar o zburătoare îmi aduce în plisc o găină gata rumenită. Şi asta se petrece noapte de noapte, fără nicio sminteală... Am să vă spun istoria acestor puţin obişnuite fapte, dragii mei. Ascultaţi. Am avut un tată bun ca pâinea cea caldă. Zi şi noapte casa asta, care era a lui, sta deschisă oricui, drept mulţumire soartei care-i hărăzise o îmbelşugare mai mare decât altora. Pe patul morţii, după o suferinţă cumplită, m-a chemat la el şi m-a jurat să fac bine oricărei creaturi din ceruri şi de pe pământ, numai omului nu. După ce s-a stins din viaţă taica, toate treburile lui au trecut asupra mea. Odată, pe când colindam drumurile pentru negustoria mea, am văzut cum un şarpe era gata-gata să fie înhăţat de o pisică ce-l pândea, şi i-am scăpat viaţa; am mai văzut cum un şarpe se pregătea să înşface nişte bieţi pui de barză, care n-aveau cum să se apere, şi i-am scăpat şi pe ei de la moarte sigură. Iată, şarpele pe care l-aţi văzut este acela care-mi aduce, drept răsplată, un galben în fiece noapte, iar barza care-mi dăruieşte noapte de noapte o găină nu este alta decât mama puişorilor de care v-am pomenit. Am mai mers un pic şi am văzut un biet micuţ – de astă dată pui de om – pe care-l batjocoreau şi îl băteau alţi copii. L-am scăpat din mâinile lor şi am făcut din el fiul meu – el este, iată, flăcăul pe care l-aţi văzut în casa mea şi la masa mea: nu mi-a înşelat aşteptările, căci e mai apropiat mie decât un fiu adevărat.

— Ia spune-mi gazdă dragă, pot îndrăzni să-ţi mai cer ceva? întrebă padişahul.

— Da' se poate, drumeţule, să te sfieşti de mine? Spune, despre ce e vorba?

— Când am venit încoace am găsit o scrisoare. Noi nu ştim carte ca s-o putem citi. Vrei să ne-o citeşti şi să aflăm ce stă scris în ea? Poate că ea ne-o fi norocul, cine ştie!

Ia neguţătorul scrisoarea şi o citeşte. Plin de tulburare se aruncă la picioarele padişahului:

— Văd că viaţa mea atârnă de un fir de păr, slăvite. Deşi sunt departe de învinuirile mârşave care mi se aduc, sunt gata să primesc orice pedeapsă, căci, ca un fiu nevrednic ce am fost, mi-am nesocotit fagăduiala faţă de tatăl meu.

— Nu-i deloc aşa, îi spune padişahul, ridicându-l de jos. Iartă-ne pe noi că te-am bănuit cu atâta uşurinţă. Iar dacă e cineva de pedepsit, acela e băiatul care a pătat numele de om, necinstind tot binele pe care l-ai făcut pentru el. Pe el voi să-l pedepsesc fără cruţare. Călăii mei îi vor reteza capul, uşurând pământul de

nerecunoştinţa omenească...

Aşa s-a săvârşit povestea despre omul mai nerecunoscător decât fiinţele necuvântătoare. Oameni feluriţi s-au perindat pe faţa pământului, au mâncat, au băut, s-au bucurat, s-au întristat şi şi-au spulberat trupurile în ţărână, de n-a mai rămas din ei decât istoria faptelor lor. Să mâncăm şi noi şi să bem, şi să ne bucurăm că vieţuim şi, până una, alta, să ne strecurăm în aşternutul nostru unde ne aşteaptă somnul cel dulce...

Fluieraşul fermecat

poveste turcă

Odată, în vremi foarte îndepărtate, trăia un mare padişah. Acest padişah cică avea numai două fete. Dar iată că pe când ele erau încă la o vârstă foarte fragedă, mama lor se îmbolnăvi pe neaşteptate şi în scurt timp muri, lăsându-le orfane.

Marele padişah, care îşi iubea fetele mai mult decât lumina ochilor, mai mult decât soarele şi apa, mai mult decât aerul pe care-l respira, era foarte îngrijorat că Yaprak şi Fidan vor creşte, necunoscând dragostea maternă. Se hotărî, până la urmă, să aducă la palat o mamă vitregă. într- adevăr, noua mamă avea multă grijă de fetele padişahului, le vorbea şi le mângâia, ca propria lor mamă.

Cu trecerea timpului, cele două prinţese crescură: Yaprak împlini opt ani, iar Fidan, şapte ani.

Dar, din păcate, spre durerea tatălui lor, ele se urâţeau, pe zi ce trecea, de parcă fuseseră vrăjite de un duh rău. Că ar fi fost urâte la faţă, n-ar fi fost nimic, căci sunt destui oameni pe lume care nu sunt frumoşi, dar au caractere frumoase şi de aceea sunt îngăduiţi şi iubiţi de semenii lor, dar, vai, lucrurile nu stăteau deloc aşa în privinţa celor două fete. Ele aveau un caracter urât, fiind foarte invidioase, îndărătnice şi bârfitoare. într-un cuvânt, erau două fiinţe rele.

Cu toate că erau iubite de amândoi părinţii şi li se împlineau, cât ai bate din palme, orice dorinţă, ele nu erau deloc ascultătoare. Tot timpul făceau nazuri la masă, seara refuzau să se culce la ora potrivită şi, mai rău, tot timpul se certau între ele.

în scurt timp se născu şi al treilea copil al padişahului, tot o fetiţă. O mare bucurie cuprinse întreg seraiul. Numai Yaprak şi Fidan nu se bucurau. De îndată ce aflară această veste, ele se bosumflară mult şi se încuiară în camerele lor.

Trecură anii şi Dai (Crenguţa) – aşa o chema pe mezina padişahului – crescu şi ea, devenind o fată frumoasă, frumoasă. Dar mai important decât toate, spre deosebire de surorile ei mai mari, ea avea un caracter frumos. Şi de aceea toată lumea o iubea nu numai pentru frumuseţea ei desăvârşită, ci şi pentru bunătatea şi sinceritatea ei.

Şi padişahul şi împărăteasa îşi iubeau fiicele la fel şi aveau grijă să nu facă vreo deosebire între ele; când cumpărau un lucru oarecare pentru una din ele, nu uitau să ia acelaşi lucru şi pentru celelalte două. Numai că Yaprak şi Fidan erau împotriva acestui lucru, ele nu doreau ca surioara lor cea mică să fie iubită la fel ca şi ele.

într-o bună zi, padişahul primi invitaţie la nunta fiicei padişahului indian. înainte de a purcede la drum spre îndepărtata Indie, el se hotărî să le cheme la el pe toate trei fiicele şi să le întrebe ce dar să le aducă din călătoria sa.

— Tată, mie să-mi aduci o bucată din cea mai fină stofă indiană, zise fata cea mare, Yaprak.

— Tată, mie să-mi aduci o brăţară de aur, din India! zise Fidan.

— Tată, te rog crede-mă că eu nu am o anume preferinţă, ia-mi ce crezi dumneata de cuviinţă! zise Dai cu modestie.

— Se poate aşa ceva, fata mea? zise padişahul. Cere şi tu ceva anume, ca surorile tale. Hai, spune, ce vrei să-ţi aduc?

Văzând că tatăl insistă, Dai spuse:

— Tată, dacă ţii atât de mult să-mi cumperi şi mie un dar, atunci, rogu-te, adă-mi şi mie o cupă de argint. Şi îţi mulţumesc de pe acum pentru acest dar!

Yaprak şi Fidan s-au ruşinat tare mult când şi-au dat seama că uitaseră să-i mulţumească tatălui pentru darurile promise. Şi tare mult au pizmuit-o, în momentul acela, pe Dai care, şi cu această ocazie, le dăduse o bună lecţie de purtare.

Iaca sosi şi ziua când padişahul, împreună cu suita sa, pomi la dram spre atât de îndepărtata Indie. Merseră ei zile şi nopţi, ba merseră luni întregi, străbătură coline verzi, câmpii întinse, rătăciră prin munţi stâncoşi, păduri întunecoase şi ajunseră, în sfârşit, pe ţărmul unei mări, unde îi aştepta corabia padişahului indian. Mai merseră ei pe mare o zi, mai merseră încă o săptămână şi-n cele din urmă ajunseră în India.

Nunta fiicei padişahului se-ntinse patruzeci de zile şi patruzeci de nopţi, patruzeci de zile şi patruzeci de nopţi mâncară şi se veseliră cu toţii.

După nuntă, padişahul cumpără darurile promise pentru Yaprak şi Fidan, dar uită să ia cupa de argint promisă lui Dai.

Chiar în prima noapte de călătorie, în dram spre casă, pe mare, padişahul visă că s-a dezlănţuit o groaznică furtună, din care cauză corabia s-a clătinat straşnic, fiind gata-gata să se scufunde, dar tocmai atunci din apă s-a arătat capul neobişnuit de mare al unui peşte, care îi spuse:

— Padişahule, padişahule, n-ai uitat să iei darurile promise pentru fiicele tale mai mari, dar cum de ai putut să uiţi să iei acea modestă cupă de argint promisă mezinei tale?!

Padişahul vru să spună ceva, să se justifice într-un fel, dar imediat îşi dete seama că nu mai are grai.

— N-ai de gând să te ţii de cuvânt faţă de fiica ta cea mică? zise peştele ameninţător. Văd că ai uitat că ea este cel mai cuminte copil al tău şi că doar ea ţi-a mulţumit de la început pentru darul promis! Ascultă-mă cu atenţie, padişahule, dacă nu te întorci, chiar acum, înapoi în India şi nu iei ceea ce ai promis şi pentru fiica ta cea mică, atunci să ştii că îţi scufund fără milă corabia!

Apoi făcu un salt şi despică apa în două, dispărând în apele învolburate ale mării.

în acest moment, padişahul se trezi ud leoarcă de chinul visului. Porunci căpitanului să întoarcă imediat corabia spre India. Astfel, numai după ce îndeplini şi dorinţa fiicei sale mai mici, pomi din nou la dram spre ţara sa.

Şi aşa merseră ei un an întreg pe mare, apoi continuară drumul pe uscat, străbătură câmpii, rătăciră prin munţi, păduri întunecoase şi ajunseră în sfârşit acasă.

Fetele aşteptau cu cea mai mare nerăbdare întoarcerea tatălui lor. Când padişahul intră, pe calul său roib, pe poarta seraiului, Dai fu prima care alergă în întâmpinarea lui, îl îmbrăţişă, bucuroasă că tatăl s-a întors sănătos acasă. Şi celelalte fiice alergară în întâmpinarea lui, dar cu dorinţa nestăpânită de a afla cât mai repede dacă tatăl lor le-a adus cadourile promise.

— Unde îmi e stofa? întrebă Yaprak.

— Unde mi-e brăţara? zise şi Fidan.

Padişahul împărţi darurile, fiind deosebit de mulţumit că reuşise să-şi bucure toate fiicele.

Yaprak se duse imediat la croitorul seraiului şi îşi făcu o rochie splendidă din stofa adusă de tatăl ei, pe care o şi îmbrăcă. Fidan îşi puse imediat brăţara la mână şi, gătite astfel, ele se plimbau, dinadins, în faţa lui Dai cu dorinţa de a-i face în necaz, pentru că nu are şi ea asemenea lucruri frumoase. Dar micuţei Dai nici prin gând nu-i trecea să le invidieze pe surorile ei, ba din contră, se bucura din toată inima că ele se simţeau atât de bine.

— Ah, surioară Yaprak, cât de bine îţi vine această rochie, s-o porţi sănătoasă, dacă ai şti cât de mult mă bucur pentru tine! zise ea.

Aceleaşi vorbe pline de bunătate şi sinceritate le rosti şi la adresa surorii mijlocii.

Numai că, aşa cum am mai spus, cele două surori, în răutatea lor, o invidiau pe

Dai din te miri ce. Acum invidia lor era pricinuită de această cupă de argint, pe care, deşi era un obiect mai puţin preţios decât ceea ce primiseră ele, nu suportau s-o vadă la micuţa Dai.

Gingaşa Dai îşi lua, în fiecare zi, cupa de argint şi se ducea să se joace pe malul lacului de lângă serai. De fiecare dată cele două surori mai mari o urmăreau în taină şi aşteptau cu nerăbdare clipa când Dai va scăpa din neatenţie cupa de argint, în lac.

Aşteptarea lor nu dură prea mult, căci Dai, într-una din zilele următoare, într-adevăr scăpă cupa de argint în apă, care se şi făcu nevăzută.

Atunci ea se întinse s-o prindă, dar în clipa aceea îi alunecă piciorul şi cât ai clipi din ochi se pierdu în adâncurile întunecoase ale lacului.

în timp ce Yaprak şi Fidan, care fuseseră martore la această nenorocire, se întorceau liniştite la serai, ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat, valurile stârnite de căderea lui Dai în apă loveau cu şi mai multă putere ţărmul şi-n locul unde valurile loveau mai cu furie ţărmul răsări, ca prin minune, o salcie plângătoare.

Dispariţia misterioasă a micuţei Dai îi întristă nespus de mult pe părinţii ei. Aceştia nu puteau să- şi dea seama ce se putuse întâmpla cu fiica lor cea mică, întrucât surorile ei, care o văzuseră cum se înecase, continuau să tacă. Durerea bătrânului padişah creştea pe zi ce trecea – vărsa fără încetare lacrimi amare, nu mai mânca şi nu mai bea nimic. Curtenii vedeau cum bietul padişah se prăpădeşte văzând cu ochii, de supărare.

Şi iată că, într-o zi, ciobanul seraiului îşi mână turma spre lac şi acolo se aşeză chiar la umbra sălciei plângătoare. Tăie o creangă, meşterindu-şi din ea un fluier cum un altul nu-i şi apoi începu să cânte la el.

Dar minune! Acesta nu era ca alte fluiere: cânta nespus de frumos, sunetele duioase se auzeau până hăt departe şi ceea ce era cu totul neobişnuit şi minunat era că acest fluier parcă avea grai omenesc... Cu cât ciobanul nostru cânta la acest fluier, cu atât se convingea mai mult că acesta nu-i unul obişnuit, ci era de parcă ar fi vorbit cu cineva.

— Duuu, duuu, eu sunt micuţa Dai! Duuu, duuu, eu sunt micuţa Dai! cânta fluieraşul duios.

Ciobanul, care cunoştea nenorocirea ce se abătuse pe capul padişahului, se gândi să meargă
imediat la serai. Se întâmplă ca padişahul să se afle în grădina seraiului, când ciobanul se apropie de serai, cântând tară încetare din fluieraş. Atunci padişahul auzi sunetele neobişnuite ale fluieraşului şi porunci ca imediat ciobanul să fie adus la el. Luă fluierul din mâna ciobanului şi începu să cânte din fluieraşul acesta de-a dreptul fermecat.

— Duuu, duuu, eu sunt micuţa Dai! Duuu, duuu, eu sunt micuţa Dai! cântă din nou fluieraşul, parcă şi mai trist.

Padişahul recunoscu imediat vocea mezinei şi de atâta bucurie şi emoţie scăpă jos fluieraşul din mână, care se rupse în două. Exact în locul unde căzuse fluieraşul se întrupă Dai în carne şi oase!

Padişahul, care se trezi aşa, pe neaşteptate, faţă-n faţă cu fiica sa cea mai mică, nici nu mai ştiu ce să facă de fericire. O îmbrăţişă, îi sărută mâinile, fruntea, ochii. Atunci Dai povesti padişahului păţania ei, aşa cum se întâmplase la marginea lacului.

După ce isprăviră cu povestirile, cu lacrimile şi cu plânsetele, padişahul se gândi şi înţelese că cele două surori nu-şi salvaseră înadins sora de la înec, stăpânite numai de invidia care le întunecase mintea.

— Cum de nu v-a fost milă de surioara voastră şi aţi lăsat-o să se înece, copile rele ce sunteţi! strigă padişahul la Yaprak şi Fidan, azvârlindu-le bucăţile fluierului în faţă.

Să vezi şi să nu crezi ochilor! Pe loc ele se urâţiră atât de mult, încât nici nu puteai să le priveşti, tară să tresari. Tot fără să vrei îţi întorceai capul în altă parte.

Văzându-se atât de urâte, atât de schimonosite, ele au fost nevoite să părăsească

seraiul şi să plece în lumea largă. De atunci nimeni n-a mai auzit de ele şi nu s-au mai întors nicicând la seraiul părintesc.

Ahmed leneşul

poveste turcă

în lume sunt destui oameni leneşi, dar niciunul dintre ei nu seamănă cu Ahmed din povestea aceasta. Ahmed era cel mai leneş om din lume, nimeni nu putea să-l întreacă în lene. Unde se aşeza, acolo rămânea nemişcat ore în şir şi nu avea niciodată chef de ceva.

Avea doar o mamă, tatăl şi fraţii îi muriseră mai de mult. Sărmana mamă îi făcea toate poftele şi mofturile şi tot ea avea grijă de el, nu cumva să păţească ceva. Ahmed leneşul zi şi noapte moţăia lângă sobă. Dacă dorea să iasă afară, sau să meargă dintr-o cameră în alta începea să-şi legene corpul într-o parte şi în alta, aşteptând ajutor. Atunci mama lui se apropia imediat de el şi-l întreba ce anume doreşte. Lui Ahmed îi era lene să şi răspundă, continuând să se legene fără încetare.

Atunci buna sa mamă trebuia să ghicească ce anume doreşte fiul ei şi asta nu era un lucru atât de uşor. Mama îi punea întrebare după întrebare, până când Ahmed leneşul, printr-un „da” abia auzit, putea să-i ghicească gândul. Numai după un chinuitor joc de-a ghicitul el înceta de a se mai legăna şi tângui, de-a răspunde în silă printr-un da sau nu la multele întrebări ale mamei sale.

Sărmana mamă îşi hrănea fiul cu lingura, iar când i se năzărea să se plimbe, tot ea, biata de ea, îl lua în spinare şi-l ducea acolo unde dorea el. Şi aşa făcea în fiecare zi.

Poate că şi până astăzi lucrurile ar fi continuat să rămână aşa, dar întotdeauna se întâmplă ceva la care nici nu te aştepţi.

Padişahul ţării în care trăia Ahmed leneşul avea trei fiice. Mai avea acest padişah şi un fiu, dar pe acesta de mult nu-l mai văzuse nimeni. Unii credeau că rătăceşte prin ţinuturi străine, iar alţii presupuneau că şi-a pierdut minţile şi de aceea padişahul nu vrea să-l mai scoată în lume.

Dar iată că timpul trecu şi fiicele padişahului ajunseră la vârsta măritişului. Ba chiar mulţi erau de părere că fiica cea mare începuse să-şi piardă frăgezimea şi vioiciunea tinereţii. Dar nimeni nu îndrăznea să spună asta cu voce tare, căci toţi supuşii din împărăţie se temeau grozav de mult de atotputernicul lor padişah.

într-o bună zi, padişahul se hotărî brusc să-şi mărite toate fiicele deodată. Fără să le întrebe ce fel de soţ îşi doresc, porunci doar să aducă fiecare câte un pepene. Cum va fi pepenele la tăiere, aşa va fi şi soţul ales.

Fiica cea mare, tot căutând şi alegând, aduse un pepene care se dovedi răscopt, cea mijlocie, care era în floarea tinereţii, aduse un pepene bine copt. Mezina însă aduse un pepene crud, crud de-a binelea.

Văzând pepenele adus de către fiica sa cea mare, padişahul hotărî s-o mărite cu fiul marelui vizir, care era un tânăr înţelept, harnic şi deosebit de arătos. Pe cea mijlocie o mărită cu fiul altui vizir, care era un voinic viteaz, încercat în atâtea războaie pentru apărarea graniţelor împărăţiei.

Când padişahul tăie pepenele adus de fiica sa cea mică, nu-i veni să-şi creadă ochilor. Pepenele era atât de crud, încât nici nu făcuse sâmburi. Tatăl ştia că această fiică a lui nu putea să se înşele în alegerea ei, pentru că era şi înţeleaptă— cea mai înţeleaptă dintre fiicele lui şi niciodată nu săvârşise vreo faptă necugetată, dar de ce, totuşi, alesese ea un pepene crud? Poate doar ca să-l înfrunte pe padişah?

Atunci padişahul se înfurie atât de tare, încât se gândi chiar s-o pedepsească, dând-o pe mâna călăului. Renunţă însă la această cumplită intenţie, jurându-se, în schimb, să o mărite cu cel mai prăpădit om din toată împărăţia sa.

Trimise dar crainici în toate colţurile întinsei sale împărăţii şi porunci să caute pe cel mai leneş, pe cel mai netot şi cel mai nătâng om ce a trăit vreodată şi să-l aducă la palat.

Aflând această veste de necrezut, toţi leneşii vicleni se bucurară nespus de mult. Toţi

nutreau speranţa să devină ginerele padişahului. îşi îmbrăcară hainele cele mai frumoase şi rând pe rând se înfăţişară în faţa suveranului, întrecându-se în a se preface că sunt cei mai leneşi şi cei mai neîndemânatici oameni din toată împărăţia. Unii dintre aceştia se prefăceau cu atâta măiestrie, încât
slujitorii padişahului erau gata-gata să fie păcăliţi. Numai că ieşind pe poarta palatului, toţi aceşti şarlatani îşi închipuiau că l-au şi dus de nas pe padişah, uitând de măsurile de precauţie. Ei încetau de a se mai preface imediat ce păşeau pe poartă, rămânând aşa cum erau ei în realitate. Niciunul dintre ei nu-şi putea imagina că padişahul era mult mai inteligent decât ei şi că îi urmărea şi după ce părăseau palatul. Aşa se face că mezina nu căzu pe mâna nici unui şarlatan. Toţi aceşti prefăcuţi au fost prinşi unul câte unul şi biciuiţi fără nicio milă.

între timp, crainicii continuau să caute pe ginerele dorit de padişah, cutreierând cele mai îndepărtate cătune. Glasul lor ajunse până la urechile lui Ahmed leneşul, care, simţindu-se foarte ostenit, începu să se legene iar, aşa cum îi era obiceiul.

— Mamă, mamă! zise el într-un târziu cu o voce stinsă. Astupă-mi urechile, aud nişte glasuri care mă supără cumplit!

De data aceasta – pentru prima oară de altfel – mama refuză să-i mai facă pe plac, rugându-l să ciulească bine urechile la ceea ce anunţau crainicii padişahului.

— Ah, fiule, fiule! se rugă ea. Te implor, du-te şi tu de te înfăţişează în faţa padişahului nostru. Poate că tu eşti omul căutat de el. Odată şi odată eu tot voi muri şi atunci cine va mai avea grijă de tine? Fie ca Allah să te ajute şi să te însori cu fiica padişahului! Atunci vei trăi fără griji, până la sfârşitul vieţii!

Aşa îl rugă sărmana mamă pe fiul ei, dar cine s-o asculte!? Când văzu că Ahmed leneşul nu are de gând să-i dea ascultare, îl săltă cu forţa în spinare şi-l duse la palat, lăsându-l să cadă precum un sac, în faţa temutului padişah. El se miră tare mult de această privelişte. Cum de o mamă putea să care în spinare ditamai flăcăul!?

La început, padişahul se gândi că şi acesta vrea să-l păcălească, de aceea porni să-l descoasă pe Ahmed leneşul, care părea că nici nu-l ascultă.

— Mamă, ce spune acest om? Nu pot să înţeleg vorbele lui atât de lungi. Ştii doar că eu obosesc repede; spune-i, te rog, să tacă odată din gură! se milogi el.

în acele clipe, Ahmed leneşul arăta atât de somnoros, încât această stare a lui îl supără nespus de mult pe padişah, care porunci:

— Ieşi afară! Daţi-l afară! strigă, pierzându-şi stăpânirea de sine.

Padişahul tuna şi fulgera, ameninţându-l că-l striveşte în picioare, dacă nu iese mai iute, dar Ahmed leneşul nici nu se urni din loc. Se uita năuc, cu ochi rugători la maică-sa, vrând să-i spună parcă maică-şi să-l scoată cât mai repede de-acolo.

— Ieşi, ieşi imediat afară, arătare ce eşti! strigă padişahul încă o dată.

Biata mamă îl luă deci din nou în cârcă şi, încovoiată sub greutatea unui fiu atât de leneş, plecă din palat. Padişahul, care se mai domolise niţel, îi urmări îndelung cu privirea. Sărmana femeie de- abia îşi târa picioarele. Trecătorii îi urmăreau foarte miraţi, dar lui Ahmed leneşul nici că-i păsa ce se întâmplă înjur.

Atunci padişahul înţelese că omul căutat de el se afla aici aproape. Mai înţelese că nicăieri în lume n-ar putea găsi un mai mare leneş decât acest tânăr în floarea vieţii. Porunci pe loc să se înceapă pregătirile de nuntă. Se făcură trei nunţi deodată şi patruzeci de zile şi patruzeci de nopţi se mâncă şi se bău pe săturate şi se petrecu în mare veselie.

Imediat după nuntă, fata cea mică a padişahului se mută în casa lui Ahmed leneşul şi aduse cu sine o zestre bogată, care cu greu încăpu în casa soţului ei leneş.

Ahmed stătea nemişcat lângă cuptor şi o privea buimac pe această fiică de padişah, care acum era soţia lui.

în acest timp, fata tăcea; nu părea disperată, ba din contră părea că îşi dă foarte bine seama cu cine o măritase tatăl ei, la mânie.

Ahmed leneşul, însurându-se cu fiica unui mare padişah, devenise în curând un ginere invidiat de foarte multă lume, dar viaţa lui nu suferise nici cea mai mică

schimbare. De-acuma, când avea nevoie de ceva, începea să se legene, şi se legăna până când maică-sa, după obicei, alerga la el şi afla ce mai doreşte. Tot ea, maică-sa, continua să-l răsfeţe ca pe un copil mic, făcându-i toate capriciile, în timp ce fiica padişahului, soţia lui, stătea deoparte şi-l privea, de-abia stăpânindu-şi mânia. Până într-o zi când Ahmed leneşul întrecu orice măsură.

— Vrei cumva să mergi afară? îl întrebă maică-sa, când el începu să se legene din nou.

— Da, răspunse el cu o voce abia auzită.

Atunci frica padişahului se sculă repede şi, cu un zâmbet rece pe buze, tăie hotărâtă calea mamei- soacre.

— Nu te osteni, mamă, zise ea. în calitate de soţie, eu trebuie să am grijă de acum de soţul meu; lasă-mă pe mine să-l duc afară!

— Vai, fata mea, să nu faci asta! se rugă mama-soacră, tulburându-se foarte tare. Tu eşti fiică de padişah, tu eşti gingaşă, nu se cade ca tu să-l cari în spinare, te rog, lasă-mă tot pe mine.

Dar fiica padişahului nu renunţă la intenţia ei sub niciun chip.

— El este soţul meu şi de aceea, de acum încolo, eu trebuie să am grijă de el, zise ea cu hotărâre.

Şi cu mişcări energice îl luă pe Ahmed leneşul în spinare şi-l duse în bucătărie. Mai întâi închise
uşa şi apoi îl trânti atât de puternic pe podea, încât Ahmed începu să urle şi să plângă de durere. Fiica padişahului nu-i dădu nicio atenţie. Se duse repede la cuptor, luă vătraiul şi începu să-l lovească unde-l nimerea.

Să vezi şi să nu crezi ochilor! Şi-n această situaţie, lui Ahmed îi era lene să se mişte, să se apere cât de cât!

Dar nici aşa, sub loviturile nemiloase ale vătraiului, nu putea să rămână prea mult timp. îşi adună atunci toate puterile şi reuşi singur să se scoale în picioare. Se repezi la uşă, dar uşa era încuiată. Lovea atât de tare şi cu atâta disperare în uşă, încât era gata s-o spargă, dar tot nu reuşi s-o deschidă. Atunci se repezi la fereastră. O deschise şi fără să stea pe gânduri, sări în grădină, căzu pe spate şi rămase aşa întins, fără suflare, de parcă amuţise pentru totdeauna. Stătu el cât mai stătu aşa întins, apoi îşi mai reveni puţin. Când îşi ridică puţin capul, o zări pe soţia lui stând la fereastră şi ameninţându-l cu vătraiul.

— E de-ajuns cât ai lenevit până acuma! strigă ea. Să nu te mai văd în faţa ochilor, pleacă de aici, du-te de munceşte şi fii om! Şi nu uita, cât timp nu te îndrepţi, n-ai ce căuta în casa asta!

Spunând acestea, fiica padişahului se retrase închizând fereastra.

Mama lui Ahmed leneşul auzise loviturile şi apoi gemetele fiului ei, dar de frica nurorii nu îndrăznise să încerce să-i ia apărarea.

Fiica padişahului se întoarse lângă soacră, prefăcându-se că nu ştie ce-i cu Ahmed. Prinse apoi să deretice prin casă şi să cânte de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat.

Ahmed leneşul se văită cât se mai văită şi apoi aţipi pe nesimţite. Când se trezi din somn simţi durerea în tot corpul şi foamea în stomac. Unde să meargă, încotro s-o apuce? Ocoli de câteva ori casa, dar, vai, îi era frică să intre înăuntru. Nici maică-sa nu îndrăznea să iasă afară şi să-i ducă ceva de-ale gurii.

Abia atunci Ahmed leneşul înţelese că singur trebuia să-şi procure hrana. Pentru prima oară în viaţa lui porni spre bazar şi făcu ceea ce nu făcuse niciodată până atunci: începu să muncească.

în ziua aceea lucră el ca hamal până seara târziu şi câştigă cinci kuruşi[46]. De un kuruş îşi cumpără pâine şi brânză, cu care îşi potoli foamea, iar restul de patru kuruşi îi puse în buzunar şi porni spre casă. Bătu la uşă. Veni maică-sa să-i deschidă.

— Cine-i acolo? întrebă ea.

— Sunt eu, mamă! răspunse Ahmed leneşul.

Mama îi deschise imediat uşa.

— Ahmed, fiule! Intră, dragul mamii, intră! Intră în casata! se bucură ea,

văzându-l.

Dar Ahmed leneşul parcă nici nu auzea ce spunea maică-sa.

— Hanâm e acasă? întrebă el.

— E acasă.

— Mai ţine în mână vătraiul?

46 monedă turcească

— îl mai ţine, dragule!

Când auzi că nevastă-sa mai ţine în mână vătraiul, se cutremură şi, dând mamei cei patru kuruşi, spuse în grabă:

— Te rog, mamă, dă-i banii aceştia lui Hanâm şi spune-i că mă întorc mâine!

Zicând acestea, el se întoarse şi plecă tară să ţină seama de rugăminţile mamei de a rămâne, îndurerata mamă nu putu să nu observe iuţeala paşilor lui, şi chiar o teamă în mişcările sale, depărtându-se. Cât de mult se schimbase! Sărmana mamă nici nu-şi putea lua ochii de la el! Apoi se duse la noră-sa şi-i înmână banii lăsaţi de Ahmed.

— Ahmed m-a rugat să-ţi dau aceşti bani, zise ea, cu durere.

Fiica padişahului privi lung la cei patru kuruşi, apoi îi puse într-o casetă frumoasă.

„Ia să te vedem, Ahmed! Arată-ne ce poţi, dragule!” zise fiica padişahului, strângând caseta la piept, cu duioşie.

Dacă ar fi văzut-o cineva în acele momente, s-ar fi gândit, negreşit, că ea iubeşte mai mult banii, decât pe Ahmed leneşul.

Seara următoare el se întoarse din nou acasă. Toată ziua muncise pe lângă un spoitor, ajutându-l în munca sa. Câştigase unsprezece kuruşi. Cu un kuruş mâncase pe săturate, iar restul de zece kuruşi îi aducea acum acasă. Şi de data aceasta tot maică-sa veni să-i deschidă uşa, îmbiindu-l să intre.

— Hanâm e acasă? întrebă el ca şi în ziua trecută.

— E acasă, răspunse maică-sa.

— Mai ţine în mână vătraiul?

— Mai ţine...

— Atunci dă-i, te rog, aceşti zece kuruşi şi spune-i că mă întorc mâine seară.

Zicând acestea se răsuci în loc şi plecă tară să mai întoarcă o dată capul. Maică-sa nici de data aceasta nu reuşi să-l înduplece; el tot plecă de-acasă.

Ce putea să facă sărmana mamă în faţa unei asemenea situaţii? Se duse la noră-sa şi-i întinse banii lăsaţi de soţul ei.

— Ah, Ahmed, Ahmed! suspină fiica padişahului în timp ce aşeza banii în caseta frumoasă.

Dacă ar fi auzit-o cineva pronunţând numele soţului ei cu atâta duioşie, ar fi crezut că este tare
îndrăgostită de el.

Aşa treceau zilele şi lunile. în fiecare seară, Ahmed se întorcea acasă, bătea la uşă şi, cum deschidea maică-sa, punea aceleaşi întrebări. Auzind de la ea că Hanâm încă nu lăsase vătraiul din mână, pleca. Ajunsese să câştige pe zi douăzeci de kuruşi, muncind în fel de fel de locuri.

într-o bună zi, Ahmed se întoarse mai devreme acasă, înainte de apusul soarelui. După ce lăsă banii câştigaţi pe ziua aceea, îi spuse maică-şi că a doua zi el pleacă, cu caravana, într-o lungă călătorie, peste ţări şi mări. Ahmed leneşul îi sărută mâna, o rugă să-i transmită soţiei urările lui de bine, după care se răsuci în loc şi se îndepărtă tară să-şi mai întoarcă măcar o dată capul.

Zburau zilele, zburau lunile, dar veşti de la Ahmed leneşul nu veneau. începuseră să circule fel de fel de zvonuri: ba că a murit, ba că a căzut prizonier în cine ştie ce ţară îndepărtată. Nimeni nu mai spera în întoarcerea lui. Doar soţia lui nu încetă o clipă să-l aştepte şi să spere că va veni. în fiecare seară, la aceeaşi oră, îl aştepta, cu toate că mulţi o sfătuiau să nu-l mai aştepte. Seară de seară, la aceeaşi oră, lua în mână caseta, o strângea la piept şi spunea:

— Ah, Ahmed, Ahmed! întoarce-te la mine! Te aştept zi şi noapte, dragul meu! Cel puţin trimite- mi o cât de mică veste despre tine!

Şi Ahmed leneşul fără încetare se gândea la soţia sa şi la maică-sa. Maică-sa îl crescuse leneş, iar soţia lui îl bătuse cu vătraiul, dar tot le iubea din adâncul sufletului său. Dorea nespus de mult să le trimită veşti, dar nu avea cum. Se afla departe de oameni, se afla cu caravana în mijlocul deşertului neîndurător. Nu oricine se încumeta să ajungă acolo, căci nicăieri nu se găsea un strop de apă sau o umbră de copac. Doar norii răzleţi mai aruncau uneori câte o umbră peste întinderea nisipului încins la culme, dar nu reuşeau să aducă răcoarea atât de mult dorită. Spre ghinionul lor, li se isprăvise şi apa. Oamenii şi cămilele începură să moară pe capete.

Tocmai atunci când disperarea lor era mai mare, dădură peste o fântână părăsită. De bucurie, oamenii îşi pierdură şi graiul.

Dar, vai, bucuria lor nu a fost de lungă durată, căci fântâna era prea adâncă şi nici nu se vedea dacă are apă sau nu. Aruncară în ea un pietroi şi într-un târziu auziră dinăuntru un zgomot slab. Atunci speranţa de salvare se întoarse în sufletele oamenilor. Ei au făcut imediat rost de o funie groasă, pe care o legară de mijlocul unuia dintre ei şi-l coborâră în fântână.

— Ard! Ard! Ajutor! Scoateţi-mă, mor! începu să strige acesta înspăimântat.

Oamenii îl traseră afară iute şi omul căzu cu faţa la pământ, ca secerat de moarte.

Mai mult s-a speriat, ce altceva putea să se întâmple acolo? îşi dădeau cu părerea ceilalţi.

în această situaţie, altcineva se oferi să fie coborât în fântână. Dar şi acesta, nu peste mult timp, începu să strige, ca din gură de şarpe, să-l tragă sus. De cum îl scoaseră afară, căzu şi el ca secerat de moarte.

Când oamenii văzură că li se năruie şi această ultimă speranţă de salvare, se pregătiră să-şi dea obştescul sfârşit, rugându-se la Allah. Dintre toţi, numai Ahmed leneşul nu-şi pierdu speranţa de salvare.

— Coborâţi-mă pe mine! se adresă el celor cu care călătorea, legându-şi funia de brâu. Am o singură rugăminte: în orice condiţii, chiar atunci când voi striga să mă trageţi sus, voi continuaţi să mă coborâţi.

Aşa şi făcură, dar Ahmed leneşul nici n-a strigat, nici n-a cerut ajutor.

Tare mult se minună el când ajunse pe fundul acelei fântâni: în faţa lui se întindea o imensă, nesfârşită grădină de rodii. Chiar în mijlocul ei era un splendid havuz. La marginea acestui havuz stătea gânditoare o preafrumoasă fată. Ea nu simţi prezenţa lui Ahmed leneşul în preajma ei şi el nici nu vru s-o trezească din visare, căci salvarea celor rămaşi deasupra depindea numai şi numai de iscusinţa lui.

Dezlegă repede frânghia de la brâu, umplu o găleată cu apă şi dădu semnalul s-o tragă sus. Apoi, umplu a doua găleată şi la acelaşi semnal al lui o traseră şi pe aceasta sus. Aşa procedă el până când oamenii de sus şi cămilele lor îşi astâmpărară setea.

Tocmai atunci fata se trezi şi-l văzu pe Ahmed leneşul, care se pregătea să fie tras în sus. La început ea nu putu să scoată o vorbă de uimită ce era, dar nici uimirea lui Ahmed leneşul nu era mai mică, pentru că această preafrumoasă fată semăna nespus de mult cu soţia lui.

— Cine eşti, omule?! Cum ai reuşit să ajungi aici? spuse, în cele din urmă fata. Nimeni, dar absolut nimeni nu poate să ajungă până aici, nici pe aripile păsărilor şi nici în pântecele zmeilor. Spune-mi şi mie cum, în ce fel ai reuşit?

Ahmed leneşul povesti fetei toată viaţa lui, tot ce se întâmplase cu el, de la început până la sfârşit.

— Spune-mi şi tu ce cauţi în fântâna asta? Cine te-a adus aici? o întrebă Ahmed leneşul, la sfârşit, pe fată.

Ochii fetei se umplură de lacrimi.

— Nu mă întreba! îmi vine greu să-ţi povestesc ce-i cu mine aici. Mai bine pleacă tu cât poţi de repede de-aici, salvează-te! Orice clipă de întârziere te poate costa viaţa! zise ea, ştergându-şi ochii înlăcrimaţi.

Văzând că Ahmed leneşul mai ezită, legă repede funia de mijlocul lui, apoi rupse câteva rodii de la pomii din jur şi le puse în mâna lui.

— Ia-le! Se poate întâmpla să ai nevoie cândva de ele! mai zise ea.

La un semnal, oamenii începură să-l tragă sus, dar iată că, tocmai atunci când era foarte aproape de ieşire, funia se rupse pe neaşteptate şi Ahmed leneşul căzu la picioarele preafrumoasei fete, de la care, nu de mult, îşi luase rămas bun!

Ce se întâmplase în realitate? De fapt funia nu se rupsese aşa de la sine, ci fusese tăiată. Unii dintre însoţitorii lui începuseră deja să-l invidieze pentru isprava lui, gândindu-se că Ahmed leneşul va spune, în stânga şi în dreapta, că ei nu au fost în stare de această faptă, pentru că sunt nişte fricoşi şi laşi. Şi atunci unul dintre ei tăiase funia. întâmplarea a făcut ca Ahmed să cadă pe pământ moale şi să scape cu viaţă.

— N-am ce face, sunt nevoit să rămân aici cu tine, zise el, revenindu-şi din spaima căzăturii.

Preafrumoasa fată găsi momentul prielnic şi cu lacrimi în ochi îi povesti durerea ei. Iată că de
şapte ani încheiaţi ea trăia lângă un zmeu însetat de sânge omenesc. Tot ce se vedea acolo aparţinea acestui zmeu şi nu lăsa pe nimeni să intre acolo. De îndată ce careva îşi punea piciorul acolo, nemilosul zmeu îl omora pe loc, carnea o mânca el, iar oasele le dădea corbilor.

— Rogu-te, spune-mi şi mie, cum ai ajuns aici? De ce zmeul nu te-a mâncat şi pe tine? o întrebă încă o dată Ahmed leneşul.

Sângerosul zmeu era blând cu fata şi se purta deosebit de frumos cu ea. Dar de o mie de ori era mai bine dacă o mânca şi pe ea! De fapt, această fată era o prinţesă, fiind unica fiică a unui mare padişah. Ea fusese logodită cu fiul unui alt padişah şi cu şapte ani în urmă fusese răpită de acest zmeu, pentru a o lua de soţie. Tot atunci îl vrăjise pe logodnicul ei, luându-i minţile.

în curând zmeul trebuia să se culce pentru a-şi face somnul său obişnuit de patruzeci de zile, după care urma să facă nunta cu această fată. Aşa hotărâse el! Şi să fugă din ghearele lui era cu neputinţă!

— Oare nu se poate face ceva? Eu nu te pot ajuta cu nimic? se interesă Ahmed leneşul.

Pe fată o mişcă mult grija pe care i-o arăta Ahmed leneşul. Două lacrimi mari se rostogoliră pe obrajii ei. Salvarea putea fi posibilă numai după moartea zmeului şi acest zmeu putea fi omorât numai în somn şi numai cu o lovitură de paloş, între ochi. Dar cine putea face asta? Unde să găseşti un asemenea om neînfricat?

— Fac eu asta, zise Ahmed, cu modestie. Pe mine m-au poreclit leneşul, dar acest lucru nu are nicio legătură acum cu mine. Am căpătat şi puterea braţelor şi a minţii acum. Eu te voi salva!

Fata începu să plângă amarnic. Zmeul nu se culcase încă. El putea să simtă, de la distanţă, după miros, prezenţa oricărui pământean. în asemenea situaţii el dezlănţuia un adevărat uragan, când îşi răpunea fără milă victima. Iată că acum era rândul lui Ahmed leneşul să fie hrană pentru acest zmeu năprasnic.

— Lasă-mă cu soarta mea şi fugi! îl rugă fata cu durere în suflet.

— Sunt gata să te salvez, chiar cu riscul propriei mele vieţi şi de aceea te rog nu mă mai îndemna să fug, zise Ahmed.

— Tu eşti cel mai brav şi viteaz om pe care l-am întâlnit vreodată. Dacă vei mai sta mult aici vei pieri, zise prinţesa. Pleacă şi întoarce-te peste cinci zile, când zmeul va dormi dus!

Apoi ea aproape îl împinse spre ieşirea din fântână şi-i puse în mână o desagă plină cu rodii.

Ah, cât de greu i-a fost să iasă din fântână! Se agăţa cu mâinile şi picioarele de bolta fântânii, ridicându-se, fiind ameninţat cu prăbuşirea în orice clipă. Când, în sfârşit, reuşi să iasă deasupra, Ahmed era sleit de puteri şi pe tot corpul avea numai

răni adânci.

După ce-şi mai reveni, îşi înălţă capul şi zări, în depărtări, un imens nor de praf: „Probabil o altă caravană însetată”, se gândi el, urmărindu-i cum se apropiau.

în curând caravana ajunse la fântână. La vederea lui, călătorii începură, care mai de care, să-l întrebe pe Ahmed de unde vine şi încotro se duce. El află că această caravană avea drum chiar către oraşul lui, oraşul unde el îşi lăsase mama şi soţia şi tare mult se bucură.

— De cum intraţi în oraş, întrebaţi unde este casa lui Ahmed leneşul, zise el, înmânând desaga plină cu rodii, căpeteniei caravanei. Toată lumea ştie unde se află casa lui. Desaga cu rodiile daţi-o celor două femei care locuiesc în această casă şi spuneţi-le că le-a trimis Ahmed leneşul şi că şi el se va întoarce curând. Fie ca Allah să vă răsplătească pentru bunătatea voastră!

Călătorii îl asigurară că îi vor îndeplini rugămintea şi, după ce-i lăsară ceva merinde, porniră la drum. Ahmed leneşul rămase la fântână, aşteptând scurgerea celor cinci zile.

La sfârşitul celei de-a cincea zi, Ahmed începu să coboare în fântână. După eforturi supraomeneşti, în cea de-a şasea zi, la prânz, el atinse fundul fântânii. Fata stătea tot lângă havuz şi- 1 aştepta. Ţinea în mână un paloş uriaş. De cum îl zări pe Ahmed leneşul, alergă în întâmpinarea lui, îl luă de mână şi-l duse la havuz unde îi spălă rănile.

— Sunt aproape sigură că nu există pe lume un alt voinic mai viteaz decât tine, zise fata, punându-i paloşul în mână.

Apoi, îl însoţi pe Ahmed spre culcuşul zmeului. Merseră ei pe splendidele cărări ale minunatei grădini, până când ajunseră la culcuşul zmeului. Acesta era neînchipuit de mare, dar şi de o urâţenie şi de o hidoşenie nemaivăzute. Dar Ahmed leneşul nu se sperie deloc. Se apropie tiptil de zmeu şi-i înfipse paloşul între ochi, aşa cum îl sfătuise fata. îndată începu să ţâşnească un sânge gros, apoi zmeul ţâşni afară din culcuşul său şi începu să geamă.

Fiorosul zmeu îşi dădu seama că este rănit de moarte şi tocmai de aceea îl îndemna pe Ahmed să-l lovească încă o dată, pentru a pune capăt, cât mai repede, unor chinuri îngrozitoare. în acelaşi timp, şi Ahmed leneşul îşi dădea foarte bine seama că nu trebuie să şovăie, că trebuie să izbăvească oamenii de acest cumplit rău, care era acest zmeu. Atunci îl lovi încă o dată, cu toată puterea, cu paloşul şi zmeul se prăbuşi la pământ, ca o uriaşă stâncă.

— Acum logodnicul meu trebuie să fi scăpat de vraja zmeului, trebuie să-şi fi recăpătat mintea şi puterea dinainte, trebuie! zise fata, plângând de bucurie.

în clipele acelea Ahmed leneşul îşi aduse aminte de mama şi soţia sa şi-l cuprinse un dor puternic de casă. Ardea de nerăbdare să se întoarcă la ele, cu o clipă mai devreme, şi să le povestească toate prin câte trecuse. înainte de a purcede la drum spre locurile dragi, Ahmed leneşul se duse la palatul zmeului şi-i eliberă pe toţi prizonierii, care îşi aşteptau rândul să fie mâncaţi.

Apoi, fiecare din ei luă cât putu din palatul zmeului şi toţi se îndreptară spre ieşirea din fântână. Chiar atunci, această fântână adâncă deveni un drum neted, şi pe acest drum ei toţi, împreună, merseră o zi şi o noapte, şi mai merseră încă pe atâta şi, în cele din urmă, ajunseră în oraşul lui Ahmed leneşul.

De cum puse piciorul în oraş, Ahmed alergă într-un suflet la căsuţa lui, unde, spre mirarea lui, îi deschise uşa o bătrână, care îl înştiinţă că ai lui s-au mutat într-un palat şi că această cocioabă i-au dăruit-o ei.

— De ce te miri atâta? zise bătrâna, citind nedumerirea de pe faţa lui Ahmed. Nu ştiai că rodiile pe care le-ai trimis acasă erau de fapt rubine şi safire?!

Nici nu vă închipuiţi cât de mare a fost bucuria mamei şi a soţiei când au dat ochii cu Ahmed leneşul! Femeile se aruncară în braţele lui Ahmed, îl îmbrăţişară, îl sărutară până ce obosiră. Apoi povestiră cum au trăit, cum s-au descurcat în lipsa lui şi cât de mult dor le-a fost de el!

Cu acest prilej preafrumoasa fată salvată află de la ele că nimerise chiar în oraşul în care locuia şi logodnicul ei şi că după şapte ani de suferinţă, când nu putuse să iasă din palat, se însănătoşise şi începuse să se arate oamenilor.

Padişahul dorea acum să-l cunoască pe voinicul care o salvase pe logodnica fiului său şi ţinea, cu tot dinadinsul, să dea un ospăţ mare în cinstea acestuia.

Tare mult se bucurară padişahul şi prinţul când o văzură pe preafrumoasa fată intrând în salon însoţită de salvatorul ei! Pur şi simplu nu-şi puteau ţine lacrimile de bucurie!

Padişahul porunci atunci să înceapă imediat ospăţul şi veselia.

— Ne-a fost dat să trăim aceste zile de bucurie şi fericire! ziceau oamenii.

în clipele acelea de bucurie nestăpânită, padişahul îşi aduse aminte de fiica lui cea mică: „Nu mai ştiu nimic de ea. Unde o fi acum? Mai trăieşte oare? Cum s-o fi descurcat ea cu acel om atât de caraghios, după care am dat-o de soţie?!” El se întrista tare mult şi simţi o greutate de plumb pe suflet.

Se întâmplă ca tocmai atunci el să scape lingura din mână şi tot atunci observă că pe masă se aflau tacâmurile pe care le dăduse mezinei ca zestre. Padişahul tresări şi imediat sări în sus de bucurie.

— Mi-am regăsit fiica! Mi-am regăsit fiica! strigă el, cu lacrimi în ochi. Unde eşti, fiica mea cea bună?

Atunci mezina ieşi de după perdeaua unde stătea ascunsă şi se aruncă în braţele tatălui său, care cândva fusese nedrept cu ea, copleşindu-l cu sărutări.

Padişahul se miră şi se minună şi mai mult când află că voinicul, în cinstea căruia se dădea acest măreţ ospăţ, era chiar soţul mezinei, Ahmed, cunoscut de toată lumea ca mare leneş.

Padişahul era deja foarte bătrân, iar pe fiul lui oamenii îl considerau încă bolnav, de aceea el hotărî să lase tronul în seama lui Ahmed leneşul, care cu modestia-i cunoscută acceptă această mare favoare.

Mulţi ani la rând cârmui el cu înţelepciune; îşi apără cu patimă ţara de duşmani şi făcu în aşa fel încât supuşii lui să trăiască între ei ca fraţii, ridicându-l în slavă pe Ahmed.

Negustorul necinstit

poveste turcă

De mult de tot vieţuia în Istanbul un negustor care, pentru că fusese cândva în pelerinaj la Mecca şi devenise astfel hagiu, izbutise să-şi facă faimă de om bun şi drept, dobândind astfel încrederea tuturora. Un biet ţăran necăjit, care se smulsese dintr-ai lui şi venise la Istanbul cu gândul să muncească din răsputeri pe unde s-o nimeri, numai ca să adune câţiva gologani cu care să se întoarcă în satul său de baştină şi să se mai salte din mizerie, auzind de bunul renume al hagiului negustor, veni la acesta şi îi zise:

— Bun găsit, hagiule. Ţi s-a dus faima în lume de drept şi de cinstit. De-aia am ajuns şi eu la tine. Ia, ţine gologanii ăştia ai mei, că pe-aici mişună hoţii şi teamă mi-e să nu-mi fure plata pentru amara-mi trudă. Şi când mi-or trebui banii, n-am decât să vin la tine şi să-i iau.

— Bine-ai chibzuit, om înţelept, răspunse hagiul. Un loc mai sigur decât ăsta pentru banii tăi nici c-ai fi putut găsi în altă parte. Lasă-ţi aici mica ta avuţie şi te du fără de grijă.

După o vreme, ţăranul luă hotărârea să se întoarcă acasă. Se duse la hagiu:

— Iată-mă-s, am venit să-mi dai bănuţii lăsaţi ţie spre păstrare, preabunule hagiu. Şi drept răsplată pentru fapta-ţi de bine, ţi-am adus în dar năframa asta cusută de nevastă-mea...

— Ce bani? De unde bani?! se aprinse hagiul tăindu-i vorba. Vino-ţi în fire, fârtate! Acum te văd pentru prima oară în viaţă!

Mai încercă ţăranul să-i aducă aminte de învoiala lor, dar negustorul-hagiu, cu chipul înăsprit şi vecea răstită, o ţinea întruna că nu-l cunoaşte şi, ca atare, n-a avui cum să primească de la el vreun ban ca să i-l dea acuma... Descumpănit foarte, bietul ţăran plecă şi rătăci năuc, în neştire, pe străzile marelui oraş. Avea. Ochii în lacrimi că îşi vedea zădărnicită toată truda şi spulberate toate gândurile sale de mai bine. Aşa îl întâlni soaţa beyului la care slujise ultima oară, când le tăiase lemne pentru bucătărie. II întrebă de ce este atât de necăjit şi omul îşi descarcă inima.

— Nu-ţi fă griji, îi zise femeia. Mâine chiar, tot pe la vremea asta, am să mă duc la prăvălia hagiului. Tu ţine-te pe-aproape şi la puţină vreme după ce-am intrat eu, arată-te şi tu.

A doua zi, femeia păşi în dugheana hagiului.

— Tăicuţule, îi grăi ea cu blândeţe. Bărbatul meu, beyul, a urmat framosu-ţi exemplu, a plecat în hagialâc. Cum avem acasă un chiup plin doldora cu galbeni, mă tem pentru soarta lor – să nu care cumva să mă, prade hoţii, doar ştii cum se vâră, blestemaţii, pretutindeni...

— Ştiu, cum să nu ştiu, încuviinţă hagiul şi ochii îi luciră lacom.

— în tot oraşul ăsta mare de-i zice Istanbul, adică „Oameni din belşug”, grăi mai departe femeia, un om mal drept şi mai cinstit decât tine cu greu e de găsit. Aşa gândeşte toată lumea. Şi-aşa gândesc şi eu. Am chibzuit deci că ar fi mai bine să-ţi încredinţez ţie chiupul nostru cu galbeni. Şi când s-o înapoia bărbatul meu acasă, o să trimitem un slujitor cu un răvaş de la noi şi o să-l ia înapoi, nu iară să-ţi primeşti răsplata cuvenită.

— Parcă de răsplată-i vorba, cucoană dragă? se grăbi să răspundă hagiul, care cu greu îşi mai putea ascunde licărul de bucurie din ochi. Ce, pentru răsplată faci bine unui semen de-al tău aflat la nevoie?! Să-ţi ajuţi aproapele e una din cele mai însemnate porunci ale credinţei noastre. Pune de-ţi adu galbenii aicea, cât mai degrabă, şi când vei vrea să ţi-i iei, îi găseşti la mine-n prăvălie, neatinşi.

Mai înainte de a-şi termina vorba hagiul, uşa prăvăliei se deschise şi se ivi ţăranul din ajun.

— Iată-mă-s şi pe mine, tăicuţule, spuse el cu nevinovăţie. Am venit să-mi iau înapoi banii pe care ţi-i lăsasem în păstrare acum câtva timp. Mi-am pus în gând să mă-ntorc în satul meu de baştină.

— Prea bine, dragul meu, îi răspunse mieros hagiul. Uite, ţine aici banii!

Şi fără să clipească numără în palma omului toţi banii.

— Eu, acum, mă duc. Rămâi cu bine şi foarte mulţumesc pentru fapta-ţi bună. Spuse ţăranul şi plecă.

Chiar în clipa aceea se năpusti înăuntru dădaca soaţei beyului.

— într-un suflet am alergat până aicea, buna mea stăpână! Ţi-aduc o veste bună, Soţiorul tău s-a întors chiar acum din hagialâc şi doreşte să te vadă cât mai repede.

— Ei, atunci nu mai e nicio pricină să las galbenii noştri în păstrare la tine, prea cinstite hagiu. Oricum, n-am să uit bunăvoinţa arătată mie, zise femeia cu un zâmbet uşor şi părăsi de îndată prăvălia, urmată de dădacă, lăsând în urmă pe negustorul-hagiu căruia, de supărare, îi pierise cu totul graiul.

Mărturia vulpii

poveste turcă

A fost odată ca niciodată. Odinioară, hăt, în vremi departe tare, trăia un agă. Cum venea primăvara, îşi aduna toate mioarele şi mieii şi îi pornea la păscut. Aşa făcu şi

de data asta, dar un măgar bătrân, o oaie beteagă şi un câine râios nu fură în stare să ţină pas cu turma şi rămaseră de izbelişte, în urmă.

Treceau pe lângă ei, într-un du-te-vino neîntrerupt, tot alte şi alte animale, minate încoace şi încolo de chemările vieţii pe care primăvara le picurase în sânge. Şi tot vorbind cu ele, cei trei aflară că nu foarte departe se află câteva pajişti mai mici cu iarbă grasă şi mătăsoasă, iar în apropierea lor, o câmpie unde toate cornutele pier una după alta, atinse de-o molimă necunoscută, aşa că acolo se găseşte came din belşug, de care însă nimeni nu se atinge.

— Uite ce zic eu, prieteni, grăi atunci câinele. Să mergem împreună până la acele locuri. Eu am să mănânc came, voi o să paşteţi pe pajişti şi aşa o să ne meargă bine la tustrei.

Zis şi făcut. Cum au dat de iarbă bună şi apă răcoroasă de izvor, oaia şi măgarul s-au înfiripat, parcă întinerind. Pe de altă parte, şi câinele, mâncând mereu, pe săturate, came, s-a înzdrăvenit, a. Prins puteri, ajungând de nerecunoscut.

într-o zi, când câinele, ca de obicei, plecase prin apropiere să mănânce să se sature, măgarul a venit lângă oaia care păştea şi i-a spus:

— Ştii ce, surată oaie? Mă simt atât de bine, cum nu m-am mai simţit de mult. îmi vine chef aşa, ca în tinereţe, să trag o cântare de-aia, zdravănă!

— Abţine-te, frate măgar, îl rugă oaia. Te aude cineva şi păţim după aia cine ştie ce.

Să asculte măgarul, încăpăţânat cum îl ştim cu toţii, de sfaturile oii? Da' de unde! Se pomi să ragă din toate puterile lui. Hi ha! hi ha! Numai aşa o ţinu o bună bucată de vreme.

Atât i-a trebuit lupului ce-şi avea vizuina prin preajmă. Dădu fuga încotro se auzeau răgetele şi, văzându-i pe cei doi pe pajişte, se năpusti spre ei,

— Cum de cutezaţi să paşteţi nestingheriţi pe pajiştile mele, moştenite de mine din moşi- strămoşi? Pe locurile astea, cât cuprinzi cu ochiul, eu îs stăpân. Aţi încălcat legea pământului, aşa că pregătiţi-vă de moarte!

— Noi suntem, după cum vezi, străini de meleagurile astea, vorbi cu împăciuire oaia. Aşa că n- am avut de unde să ştim că venind aici încălcăm dreptul cuiva. Am greşit, firesc e să plătim vina.
De vrei să ne iei viaţa, nu ne putem împotrivi. Adu numai un martor cum că pajiştile-s ale tale şi pe urmă fa ce vrei cu noi!

— Prea bine, grăi lupul, mulţumit că-şi atinge ţinta fără prea mare trudă. Mâine îmi aduc martorul şi după aia, ai mei sunteţi!

Cum plecă lupul, măgarul şi oaia se dădură cu capul de ceasul morţii ca să găsească un mijloc de a scăpa cu viaţă, tară să izbutească însă. Aşa, duşi pe gânduri şi întristaţi foarte, îi găsi dinele care, seara, veni, ca de obicei, să-i întâlnească.

— Ce-aţi păţit de staţi aşa de plouaţi? îşi întrebă el prietenii.

Şi oaia prinse a-i povesti

— Uite ce s-a întâmplat. Fratelui măgar, i-a venit aşa, din senin, cheful să cânte ca altădată, în tinereţile lui. Degeaba l-am rugat eu să-şi mute gândul, că n-am avut cu cine să mă înţeleg. Atras de răgetele lui, a venit un lup care ne-a învinuit că i-am încălcat pământurile şi că; după obiceiul locului, se cade să ne ispăşim cutezanţa cu preţul vieţii. Ca să câştigăm niţeluş timp, eu m-am arătat gata să îi ascultăm vrerea, dacă se adevereşte, prin martor, că grăieşte adevărul. Şi-acum, lupul o să vină mâine dimineaţă cu martorul lui, şi din măgar şi din mine n-o să mai rămână decât o grămăjoară de oase, dac-o mai rămâne şi atâta!

Şi oaia se porni să plângă jalnic soarta ei şi a măgarului.

— Liniştiţi-vă, fraţilor! Ţineţi-vă firea, c-o să găsesc eu o cale de scăpare! îi încuraja dinele. Recăpătaţi-vă voia bună din ultima vreme! Am să am eu grijă de toate.

După câteva clipe de chibzuire, câinele se apucă să sape, împreună cu cei doi prieteni ai săi, o groapă adâncă; când dădură de o vână de apă, acoperiră gura gropii

cu vreascuri.

— Mâine, când vine lupul cu martorul său, ca să capete dezlegarea de a vă mânca, voi vă aşezaţi de cealaltă parte a gropii ăştia şi îi spuneţi că, dacă vrea să vă mănânce, să treacă peste puţul ăsta orb, rămas moştenire de Ia părinţii voştri. Restul, lăsaţi-i pe seama mea.

A doua zi, dis-de-dimineaţă, nerăbdător să-şi ia cit mai degrabă prada picată ca din senin, lupul veni pe pajişte cu o vulpe drept martor.

— Lupul grăieşte adevăr curat, vorbi vulpea cu ifos. Aceste păşuni sunt ale sale, de Ia părinţii săi, care, la rândul lor, le-au primit de la părinţi hăt, de multă, multă vreme. Cum voi aţi păscut fără învoirea stăpânului de drept a pajiştei, e dreptul lui să vă mănânce.

— Să ne ia viaţa lupul, că am greşit, nu zicem nu, cuvântă oaia. Numai că uite ce e: avem şi noi pe-aicea un bun, rămas de la părinţii noştri, ia, puţul ăsta vechi şi părăsit. Legea pământului nostru cere ca cel care ne-o uşura de viaţă, să treacă peste puţ ca să ne ia. După aia, facă-se voia lupului!

— Bine, bine, vin îndată! mormăi lupul. Fără să mai aştepte, se avântă voiniceşte peste groapa acoperită cu vreascuri, umplută ochi cu apă. Şi pac! Vreascurile se surpară sub greutatea lui şi ditai lupul se prăvăli în groapă. Aici îl aştepta altă bucurie: câinele, cu puteri sporite de hrană bună, dar şi de mânie, îl înşfacă cu colţii şi îl trase la fund, sub apă, până îl înecă.

Când ieşi afară pe pajişte, câinele strigă în urma vulpii care fugea de-i sfârâiau călcâiele:

— Stai pe loc, surată vulpe! Zi-ne mai întâi ale cui sunt cu adevărat aceste păşuni, ca să ştim şi noi ce avem de făcut.

— Ce-ţi trebuie să ştii ale cui sunt, frăţioare?! îi răspunde vulpea din fugă. Şi păşunile, ca tot ce se, află pe pământ, sunt ale tuturora, spre desfătarea cui s-o înfrupta din ele. Tu vezi-ţi de treaba ta şi lasă animalele să pască în voie!

Şi vulpea pieri fără să se uite în urmă. Iar cei trei prieteni trăiră în belşug şi bună pace toată vara, iar spre toamnă, când turma se înturnă la iernat şi trecu prin locurile acelea, i se alăturară şi ei, ca renăscuţi.

Vânătorul cu noroc la vânat

poveste turcă

A fost odată ca niciodată. Multe sunt zilele norocoase în viaţa omului! Uită-te la mine. Ce om cu noroc mi-s cu: într-o zi, m-am dus la baia de aburi, şi-acolo, nici urmă de apă caldă sau măcar de tas cu care să-mi torn apă pe mine, ca să mă spăl... într-altă zi, găsesc un inel pe uliţă. Dau să-l pun pe deget, să mă fălesc şi eu, când colo, piatra din mijloc, ioc, şi tot inelul, turtit, ca o bară dublă... Sau deunăzi, în piaţă, zăresc o tobă îngropată în colb, o ridic iute, cu gândul să câştig cu ea, pe la nunţi ori alte petreceri, vreun gologan, dar toba n-avea decât cercul de pe margini... Şi nu mai departe decât azi, când intru în pădure, mă trezesc faţă în faţă cu un om. îşi înjghebase o colibă şi, cum mă vede, piere în ea, şi, la un ochi de geam, se aşază la pândă, cu flinta gala de tras. Vai, ce mai mi-a bătut inima, de teamă ca nu cumva norocul meu cel găunos să-l îndemne să-şi descarce plumbii în mine!...

Dar, de fapt, nu voiam să vă vorbesc de toate astea, ci să vă spun o poveste de-a noastră. Şi începusem cum se cuvine, nu? Cu „a fost odată ca niciodată”... Aşadar, odinioară, la marginea unei păduri dese şi întinse, trăia un vânător. Singur-singurel şi tare chipeş mai era vânătorul nostru. în fiece zi bătea pădurea neumblată în lung şi-n lat şi abia-abia de izbutea să doboare vreo pasăre ori vreun iepure. Atunci se înturna în bordeiul lui, aprindea frumuşel focul în vatră, îşi frigea vânatul şi aşa îşi potolea inima cu hrana trebuincioasă vieţuirii.

într-o bună zi, însă, cum calcă în pădure, îi ieşi în bătaia puştii un stol de potâmichi. Ochi iute şi, dintr-un singur foc, şi căzură la picioare două potâmichi deodată. Se minună omul:

— Ce-o mai fi cu asta? Până acum nu prea m-a îmbulzit norocul.

îşi puse vânatul în tolbă şi plecă spre casă. Când ajunse în colibă, dădu să aducă dintr-un ungher al ei găteje uscate, bune pentru aprins focul în ogeac, se împiedică de o vulpe care, în loc să se ferească de apropierea lui, îl ţintuia cu ochii ei de chihlimbar, fără nicio sfială. Chipeşul vânător se prefăcu că n-o vede, îşi agăţă tacticos flinta pe perete, curăţă de fulgi cele două potâmichi, le spintecă şi le fripse, după care, pe una o mâncă el, iar pe cealaltă o puse binişor dinaintea vulpii.

— Ia de te înfruptă şi tu din norocul meu neaşteptat de pe ziua de azi, îi zise Pesemne că eşti tare înfometată, de vii de bună voie în cuibul vânătorului, fără sfială de flinta lui.

Vulpea mâncă potârnichea cu oase cu tot, după care plecă într-ale ei.

A doua zi, iarăşi la vânătoare, omul nostru abia păşi în pădure, când, dintr-un tufiş, îi şi zbughi pe dinainte un cârd de iepuri. Puse flinta la ochi şi mâna pe trăgaci şi (trase... Doi iepuri se prăbuşiră deodată, rostogolindu-i-se la picioare.

— Mare ţi-e minunea! mormăi bucuros singuratecul vânător, în timp ce-şi ridica de jos frumuseţea de vânat. Te pomeneşti că s-a schimbat şi pentru mine roata norocului.

Se îndreptă ca de obicei spre colibă, dar, când dădu să intre, un lup, în faţa uşii! în loc să fugă la apropierea vânătorului, el se apropie de bărbat şi, ca un câine credincios, păşi după acesta în colibă, unde se întinse în faţa ogeacului, parcă adăstând.

Vânătorul se prefăcu a nu-l vedea. îşi văzu liniştit de treabă, jupui şi curăţă iepurii, îi găti, după care unul şi-l opri pentru sine, de-l mâncă, iar pe celălalt îl puse în faţa lupului:

— Ia de mănâncă, îi zise el, bucuros că are cu cine mai schimba o vorbă. Pesemne că eşti tare înfometat, de nu te sfieşti de omul cu puşcă.

Lupul n-aşteptă să fie poftit de două ori. Se ospăta cu nădejde, de nu mai rămase un oscior din bietul iepure, apoi se ridică şi se mistui în pădure, după treburile lui.

Ziua următoare, când se trezi odată cu zorile, pe prag, în locul lupului, sta tolănit un urs. îi puse şi lui dinainte resturile de la iepurele pe care îl mâncase în ajun, îşi săltă flinta pe umăr şi apucă iar drumul pădurii. Se pregăti să dea o raită prin locurile ştiute de el a fi mai prielnice pentru vânat, când, pe neaşteptate, auzi bătăi zorite de

aripi: un cârd întreg de raţe sălbatece se ridicase din aluniş, zburând spre înaltul cerului. Iute îşi luă omul flinta de pe umăr şi ochi. Poc! Se descărcară plumbii şi, dintr-o dată, două raţe se rotiră niţeluş ca bete, apoi căzură la pământ, aproape de picioarele lui. Le ridică, nevenindu-i să creadă în norocul care cu încăpăţânare i se alătura repetat, şi o luă agale

spre casă. Aici, pe creştetul colibei, poposise un vultur uriaş. La apropierea omului, nici gând să zboare. Parcă adăstându-l, se lăsă lin pe umărul acestuia şi pătrunse odată cu el înăuntru.

— Şi azi am avut mare noroc la vânat, îşi spuse vânătorul. Cum am mâncare berechet, am să-i fac parte din ea, ca unui musafir de-al meu, şi vulturului, căci, pesemne că e tare înfometat, de nu dă semne de sfială la apropierea omului cu puşcă...

Pregăti pentru gătit amândouă raţele, una o opri pentru sine, iar pe cealaltă o puse dinaintea vulturului, care, după ce se satură, zbură pe uşă, după treburile lui...

Şi vreme de câteva zile, tot aşa se petrecură lucrurile: abia punea piciorul vânătorul în pădure şi vânatul i se arăta în faţă şi, dintr-o descărcare de puşca, nimerea câte două vietăţi deodată. Iar la intrarea în colibă îl aşteptau, ca o obişnuinţă, ba o zburătoare sălbatecă, ba o fiară, care, fără să se ferească de el, se hrăneau din prisosul hărăzit de noroc. Şi, după ce se ospătau, plecau precum veniseră.

într-o bună zi însă, lupul ce! de la început intră iar după vânător, înăuntrul colibei, dar de astă dată îi gr ăi cu glas omenesc:

— Prietene, tu nu numai că nu ne-ai ucis, deşi îţi stătea la îndemână, dar ne-ai îndestulat cu mâncare pe noi, vieţuitoarele pădurii, în cele mai grele zile ale noastre. Ne-am tot sfătuit între noi cum să-ţi mult urnim pentru fapta ta bună. Şi iată ce-am chibzuit. Ne întristăm să te tot vedem cât de singur trăieşti în pustietăţile pădurii şi vrem să te însoţeşti cu fiica padişahului din ţara asta. Numai atâta voim să ştim: tu încuviinţezi asta ori ba?

Râse cu poftă vânătorul.

— Ce întrebare, fârtate lup! Se cunoaşte că nu trăieşti printre oameni! Păi cum să se poată, frăţioare? Eu sunt un om sărac, cum prea bine aţi văzut. Cum să râvnească la mine o ditai fiică de padişah?! Hai, lăsaţi vorbele de clacă şi să ne vedem fiecare de treabă...

— Ba deloc, îi tăie vorba lupul. Eu sunt craiul tuturor lupilor pădurii. Toţi se supun poruncilor mele fără să cârtească. Şi vulpea, care-a venit prima la tine, la fel, e mai mare peste toată suflarea vulpilor pădurii şi vulturul, de asemenea, împărăteşte peste toţi vulturii din pădure şi de pe piscurile de la noi, iar ursul îşi întinde şi el stăpânirea peste toţi urşii trăitori pe meleagurile noastre. Tu n-ai grijă de nimica, numai să-ţi dai încuviinţarea, restul, lasă-l în seama noastră, că ştim ce avem de făcut.

Şi vânătorul, deşi nu avea nicio nădejde că prietenii săi vor izbuti să-şi aducă la îndeplinire dorinţa, nu se împotrivi lor, ca să nu-i întristeze.

Lupul urlă o dată prelung şi toţi lupii se adunară degrabă în juru-i. Vulpea scheună o dată prelung şi toate vulpile se îmbulziră de-a valma în jurul ei. Vulturul ţipă o dată prelung şi toţi vulturii, mari şi miei, într-un fâlfâit asurzitor de aripi, întunecară cerul şi se lăsară pe pământ în jurul craiului lor. Ursul numai ce mormăi o dată tare, ca un bubuit de tunet, şi peste puţin se bulucіră spre el, trosnind sub paşii lor vreascurile şi crengile pădurii, puzderie de urşi, mari şi mici, negri sau cenuşii... Şi armata asta greu de închipuit, alcătuită din fiarele şi zburătoarele pădurii, pomi la dram, îndreptându-se fără ocol spre saraiul padişahului.

Ajunseră acolo pe la chindie. Se uitară înjur, pustiu peste tot. în grădină, nici ţipenie de om. Grădinarii îşi lăsaseră uneltele la o parte şi plecaseră la odihnă.

— împăraţi ai lupilor şi urşilor, cuvântă atunci vulpea. Voi veniţi cu mine în grădină. Eu am să fiu grădinarul, iar voi doi, vă veţi înhăma la plugul de colo, în locul boilor. Când fiica padişahului se va ivi în grădină, craiul vulturilor o va prinde cu grijă, de umăr, şi va zbura cu ea până la coliba chipeşului nostru vânător. Sunteţi gata?

— Gata! spuseră într-un glas toate vieţuitoarele adunate în faţa saraiului.

Atunci lupul şi ursul îşi băgată capetele subjug, vulpea apucă coarnele plugului, şi ca un grădinar iscusit, începu a ara grădina, de la un capăt la altul, îndemnându-şi, cu strigăte ascuţite, „boii”, pentru ca brazda trasă să fie cât mai adâncă şi mai dreaptă... La auzul tărăboiului stârnit, toată suflarea saraiului, de la mai marii dregători şi până la slujbaşul cel mai neînsemnat, se îmbulzi pe la ferestre, să vadă ce se întâmplă, şi-apoi,

în hohote de râs nestăvilit,
coborî în grădină nemaiîncetând să se mire:

— Ha, ha, ha! Ia te uită! Vulpea, ha, ha, ha. A ajuns grădinar... Ha, ha ha! A înjugat la plug cogeamite ursul greoi şi pe fiorosul lup şi... ha ha ha, ară cu străşnicie grădina padişahului nostru, parcă, ha ha ha, ar fi tocmită pentru aceasta cu bani grei! Ha ha ha!

Auzind vălmăşagul de glasuri, însăşi fiica padişahului ieşi zorită în balconul saraiului şi, cum dădu cu ochii de animalele noastre ce-şi vedeau temeinic de treabă ca şi cum numai asta făcuseră toată viaţa, se înveseli şi ea, râzând din toată inima.

Deodată însă, vulturul-crai zbură de pe creştetul unui pom unde se ghemuise nemişcat şi o înhaţă pe fată în ghearele sale.

— Ajutor! Daţi fuga! Scăpaţi-mă! începu să strige aceasta, zbătându-se.

Degeaba însă! Vulturul, de-acuma dincolo de grădină, se avântase cu povara-i preţioasă spre tării. O vreme pe boltă se văzu un punct ce se tot micşora, până pieri cu totul.

Cum văzu că vulturul s-a ridicat în slăvi cu fata, vulpea a lăsat în grabă plugul şi s-a făcut nevăzută. La fel şi lupul, a ieşit din jug şi s-a mistuit printre flori şi copaci, în timp ce ursul, greoi, neputând să iasă iute din jug, fugea cu mare iuţeală, trăgând după sine plugul...

Când se dezmeticiră, cei din sărai pricepură vicleşugul vulpii, dar, prea târziu!... Padişahul înjghebă degrabă o oaste mare de călăreţi înarmată până în dinţi, care porni în direcţia în care se spunea c-ar fi zburat vulturul..

Cât despre vultur, el zbură, cu prada sa vie, până la coliba chipeşului vânător. Ajuns aici coborî lin până în prag, unde o lăsă uşurel pe fata de padişah, speriată foarte de cele petrecute.

— Nu-ţi fie teamă, fată frumoasă, încercă s-o liniştească vânătorul. Nu-s duh, ori altă arătare, sunt om ca şi tine. Biet vânător în prieteşug cu vietăţile pădurii, şi atât. Din partea mea să nu te- aştepţi la niciun rău. De vrei, rămâi să te însoţeşti cu mine, de nu, vulturul, la rugămintea mea, te va duce îndărăt la ai tăi.

Fetei îi plăcu felul deschis de-a vorbi al voinicului. înfăţişarea lui şi ciudata însingurare în pustietăţi rac străbătute de picior de om o atrăgea.

— Tatăl meu, padişahul, porni-va oaste mare, ca să mă ia înapoi, rosti ea. Spune-mi, atunci ce se va întâmpla cu noi amândoi?

— Toate vietăţile pădurii ne vor apăra până la ultima lor suflare, o încredinţa vânătorul. Un singur lucru are pentru mine însemnătate: să vrei să rămâi alături de mine cu toată inima, şi atât.

— Mă învoiesc să-ţi fiu soaţă dreaptă, până la sfârşitul zilelor mele, răspunse fata de padişah.

în vremea aceasta, vulpea, lupul şi ursul, urmaţi de cetele lor de supuşi, străbăteau pădurea. Cum armata de urmăritori călare se tot apropia, craiul vulpilor vorbi către ceilalţi:

— Când, la noapte, oştenii vor mânea în pădure, eu am să-mi pun supuşii să le facă harcea- parcea şeile şi frâurile...

Zis şi făcut. Dimineaţa, când călăreţii dădură să se urce pe cai şi să pornească mai departe, găsiră şei şi hamuri ca vai de ele. în timp ce ei încercau, ocărind, să mai dreagă ce se putea drege, vulturii aruncau ploaie de pietre peste cai şi călăreţ.!. Urşii nu se lăsară nici ei mai prejos: înarmaţi cu crengi groase şi trunchiuri mai tinere de copaci, dădură năvală peste ostaşi, stâlcindu-i în lovituri.

înfricoşaţi de atâta urgie abătută asupră-le pe neaşteptate, ostaşii făcură calea-întoarsă la sărai, unde povestiră padişahului. La început, acestuia nu-i venea să creadă. Dar, când văzu cu ochii lui starea jalnică în care ajunsese falnica sa oştire, rămase pe gânduri.

— Cu oamenii, m-aş lupta până în ziua de apoi, dar cu fiarele şi

zburătoarele pădurii, cum poţi să dovedeşti? Viclenia, forţa şi unirea fac din ei, după cum s-a văzut, vrăjmaşi de nebiruit, ale căror gânduri greu le poate pătrunde o minte omenească. Teamă mi-e că va trebui să-mi las fata unde a purtat-o răpitorul ei, altminteri aş putea duce la pierzanie o ţară întreagă.

Aşa grăi padişahul către dregătorii săi. îndată porunci să se alcătuiască nu armată pedepsitoare, ci alai de nuntă împărătească ce, cu el în frunte, pomi să străbată pădurea cea deasă şi întinsă. Deasupra lor, mereu, se rotea un vultur, care, parcă, voia să le arate drumul cel mai scurt spre ţintă. Aşa dădură de coliba chipeşului vânător, care îi adăsta în prag, de mână cu frumoasa fată a padişahului. Acesta le dădu binecuvântarea părintească şi patruzeci de zile şi patruzeci de nopţi încheiate nu se mai ostoiră petrecerile. Iar vietăţile pădurii durară, în acest răstimp, ca dar de nuntă tinerei perechi, un măreţ castel în inima pădurii, unde vânătorul şi soaţa lui trăiră în bucurie şi bună înţelegere tot restul zilelor...

Imamul şi mâncarea de dovlecei

poveste turcă

într-un sat se statornicise, odată, un imam care, nici mai mult nici mai puţin, cerea de la. Binecredincioşii musulmani să-l hrănească cu rândul. într-o zi de vineri, urcat la amvonul geamiei, imamul, în predica sa, îi povăţui aşa:

— Trebuie să ne stăvilim pornirile noastre prea pământeşti spre lăcomie, fraţilor. Să nu nesocotim prin dispreţul nostru nimic din câte se află în lumea asta pentru a ne îndestula foamea. Ia, de pildă, dovlecelul. Şi el e o legumă ce se trage direct din rai. A-l mânca nescârbit e-o faptă de bună credinţă...

Atât le-a trebuit sătenilor, sătui să-l tot hrănească cu bunătăţi pe imam. Fiecare dintre ei, cum le venea rândul, îi duceau acestuia pe tipsie mâncare de dovlecei.

Azi aşa, mâine aşa, imamul se satură până peste cap să tot înghită acelaşi şi acelaşi fel de legumă şi le grai:

— Ei, binecredincioşilor, care-mi aduceţi în fiecare zi o mâncare de dovlecei. Vă spuneam eu mai zilele trecute că dovlecelul e o legumă a raiului, că a-l mânca e o faptă de bună credinţă... Da, dar luaţi aminte: tocmai pentru că-i o legumă ce se trage direct din rai, a te înfrupta din ca fără rost, zi de zi, ajunge să fie un păcat Căci ce e venit din rai pe pământ, nu se cade a fi folosit ca un lucru obişnuit. Chiar eu, de pildă, mă mulţumesc şi cu o mâncare mai puţin sfântă, cum ar fi să zicem, o biată găină de prin preapământeana voastră ogradă.

— Noi nu vrem să nesocotim o faţă cinstita ca a ta, om al raiului, strigară în cor ţăranii. La un om sfânt se potriveşte o mâncare la fel de sfântă. Iar dovlecelul, precum spuseseşi mai deunăzi, e-o astfel de legumă. Dac-ar mânca-o zilnic nişte oameni păcătoşi ca noi, atuncea da, ar fi un păcat. Dar pentru un sfânt ca tine, e taman mâncarea care trebuieşte...

Să mai zică ceva imamul? După alte câteva zile, când văzu că numai de dovlecel are parte, îşi luă frumuşel tălpăşiţa şi se strămută într-alt sat, spre mulţumirea ţăranilor noştri, bucuroşi c-au scăpat de un trândav şi un făţarnic.

Judecata „Dreaptă”

poveste turcă

Doi ţărani se odihneau niţel într-o zi de vara, după trudnica muncă a câmpului, când, deodată, se auziră neasemuitele triluri ale unei privighetori poposite chiar pe creştetul copacului sub care şedeau.

— Auzi ce frumos cântă pasărea asia minunată! De unde-o fi ştiut ca cit de mult îmi place s-o ascult? spuse unul dintre ei.

— Parcă pentru tine cântă! grăi celălalt. Dacă-i vorba de ştiut, apoi de bună seamă c-a ştiut ce mult îmi place mie cântecul ei!

— Doar nu-ţi închipui că pentru tine cântă! Pentru mine şi numai pentru mine, pentru bucuria mea se căzneşte ea, sărăcuţa. Vrea să mă uşureze de istovirea unei zile de trudă prin harul ci.

— Ba e vorbă! Pentru sufletul meu cântă ea! Şi tot aşa, cei doi prieteni se sfădiră până ajunseră la cadiu. Şi cum fiecare îi cunoştea acestuia năravul de a înclina balanţa dreptăţii de partea celui
care-i duce daruri, se înfăţişară la judecată aşa, ca din întâmplare, unul sub braţ cu o gâscă de toată frumuseţea, celălalt, cu un curcan falnic.

Luciră cu lăcomie ochii cadiului văzând plocoanele ce-l aşteptau. Pentru care din ele să se hotărască?

— Degeaba v-aţi sfădit între voi! le vorbi el împricinaţilor, după ce le ascultă păsul. Privighetoarea aceea nu cânta nici pentru tine, nici pentru tine, mai zise el, arătând când spre unul, când spre celălalt. Pentru mine cânta ea, binecuvântata. Eu obişnuiesc să poposesc sub copacul acela, ca să mă desfăt cu cântecele ei preaminunate.

Şi zicând aşa, întinse mâinile spre darurile ce-l aşteptau, drept răsplată pentru judecata sa... nepărtinitoare.

Cămila şi şarpele

poveste turcă

Se spune ca un şarpe întâlni odată o cămilă. Se uită la ea, se uită, apoi îi spuse:

— Ce soi de animal mai eşti şi tu! Mai mare ruşinea să ai un gât atât de lung şi de încovoiat! Cămila nu-şi pierdu cumpătul.

— Sărăcuţul de tine, frate dragă! Oricât te-aş privi, nu găsesc măcar o bucăţică dreaptă, cât de mică, în trupul tău! îi răspunse ea şi plecă tacticos mai departe.

O poveste cu tâlc

poveste turcă

De mult de tot trăia într-un ţinut îndepărtat, spre soare-răsare, un împletitor de nuiele. Trudea cu tragere de inimă la meşteşugul său şi izbutind să facă lucruri pe cât de frumoase, pe atât de trainice, dobândise faimă şi trăia mulţumit, alături de nevasta şi de fiica sa.

într-o zi, un paşă, trecând călare, cu suita, pe lângă o cişmea din drum, văzu o preafrumoasă fată umplându-şi ulciorul cu apă. Şi atât îi plăcu chipu-i ca scris, statura-i mlădie şi gingăşia mişcărilor ei, încât, cum era neînsurat, se gândi să şi-o ia de soţie.

Puse oameni de aflară unde locuieşte fiinţa râvnită şi îşi trimise acolo, degrabă, peţitoare.

— Paşa îţi face nemărginita cinste să-şi uite de rangul său în faţa frumuseţii fiicei tale şi să ţi-o ceară de soaţă, spuseră ele împletitorului de nuiele.

— Cinstea e mare, într-adevăr, răspunse acesta netulburat, iar despre paşă norodul vorbeşte numai de bine. Dar, mai înainte de a-mi da fata, vreau să ştiu: cel carp vrea să-mi fie ginere cunoaşte vreo meserie? Ar putea oare, la nevoie, să-şi câştige, aşa ca mine, traiul prin truda mâinilor sale?

Se mirară peţitoarele.

— Ce gânduri îţi vin în minte, omule! El e un paşă, nu pricepi? Un ditai

dregătorul. Ce-i trebuie lui o meserie? E-un om bogat, de cuvântul lui atârna viaţa unei mulţimi de oameni.

— Eu nu zic că nu-i aşa, întări vorba iarăşi tatăl fetei. Numai că eu nu dau doi bani pe-un bărbat ale cărui mâini nu-s bune de niciun meşteşug. Ginerele meu va trebui să ştie o meserie trudnică, cinstită.

Peţitoarele plecară, nu fără să ocărască pe încăpăţânatul părinte, şi spuseră totul paşei.

Cum acesta dorea mult s-o ia de soţie pe fata pe care o peţise, se îmbrăcă în straie de om nevoiaş şi colindă pe la fel de fel de meşteşugari, cu gândul să le înveţe meseria. Până la urmă chibzuind că cel mai uşor lucru, ce se poate deprinde cel mai uite, este împletitul de nuiele şi rogojini. Intră cirac la un astfel de meşter şi se apucă de lucru cu sârg. în scurt timp izbuti să devină el însuşi meşter şi atunci trimise din nou peţitoarele la împletitorul de nuiele, cu rugămintea să-i dea fata drept soaţă.

Aflând cum stau lucrurile cu cel ce voia a-i fi ginere, acesta îşi dădu încuviinţarea şi nunta se făcu spre mulţumirea tuturora, deşi paşa nu putea uita, cu una cu doua, jignirea adusă lui, unui dregător, de către un om de rând.

Nu trecu mult şi prin intrigi de sărai, tânărul paşă pierdu bunăvoinţa padişahului. Scos din înalta sa slujbă, bătu pe la multe uşi, încercând să dobândească orice slujbă, cât de neînsemnată ar fi fost, dar nimeni nu îl asculta, de teamă să nu-şi atragă prin aceasta, asupra sa, mânia padişahului. Cum odată cu slujba îşi pierduse şi întreaga avere, paşa ajunsese aproape muritor de foame. Atunci îşi aduse aminte că ştie o meserie şi se apucă să muncească alături de socrul său, lăudând acum, în sinea sa, bunul simţ şi dreapta judecată a acestuia. Astfel el îşi câştigă traiul de fiece zi pentru el şi familia lui şi vieţui mai departe, în tihnă, cu femeia pe care o iubea, bucurându-se de cinstirea celor din jur.

Fiul tăietorului de lemne

poveste turcă

A fost odată un tăietor de lemne. în fiecare zi pleca la pădure, aduna vreascuri sau tăia crengi mai groase de copac, mergea, la târg cu o sarcină de lemne, o vindea şi cu gologanii luaţi îşi ducea cu ai săi traiul sărac de azi pe mâine. într-o zi, întâlni pe drum, strânşi lângă o grămadă de pietre, mai mulţi băieţi cu beţe groase în mâini.

— Ce-i cu voi aici? îi întrebă el.

— Vrem să omorâm un şarpe care-şi are aici culcuşul, răspunseră ei.

— Daţi-mi-l mai bine mie, că-i vin eu de hac mai ceva decât voi, le spuse omul, cu gândul să scape şarpele de la moartea ce-l aştepta negreşit.

Luă şarpele, îl închise într-un zimbil şi plecă mai departe, la târg. De ani şi ani, întotdeauna, nu se pomenise să primească mai mult de un bănuţ pe sarcina de lemne. Acuma însă, un cumpărător răsărit ca din pământ, de cum intră în prima uliţă a târguşorului, îi cumpără lemnele, plătindu-i, fără nicio tocmeală, de patru ori mai mult ca de obicei.

— Din banii primiţi, îşi zise omul, trei pătrimi sunt de drept ale şarpelui. El mi-a schimbat norocul. Se cuvine, deci, să-i cumpăr lapte proaspăt şi să-l hrănesc, căci mi-a fost de ajutor.

întors acasă, satură bine şarpele cu lapte călduţ, după care îl aşeză cu grijă în cea mai arătoasă ladă pe care o avea. înainte de a pleca iar în pădure, le spuse al or săi:

— Să nu cumva să vă purtaţi mit cu şarpele ăsta. El ne-a adus norocul în casă. E cu adevărat cel mai preţios prieten al nostru. Să nu-i lipsească în nicio zi laptele cald!

De-atunci, cum se întorcea de la târg, unde-şi vindea ca prin minune sarcina de lemne, omul îi întreba pe ai lui dacă au îngrijit „musafirul” cum se cuvine, apoi se aşeza lângă ladă şi îi spunea şarpelui vorbe de alintare.

într-o seară însă, când veni acasă, fiul său îl întâmpină în prag:

— Nu ştim ce are şarpele nostru, tată, că astăzi n-a pus gura pe lapte.

Tăietorul de lemne se apropie de şarpe şi îl întrebă, grijuliu:

— Ce-i cu tine, dragule? De ce n-ai mâncat?

Spre mirarea sa, auzi că şarpele îi răspunde cu glas omenesc:

— Zi de zi am văzut aicea, la voi, ce frumos trăiţi tu, nevasta şi fiul tău. Asta mi-a amintit de traiul meu debarasa, cu tatăl şi cu mama mea şi deodată m-a năpădit, aprig, dorul de ai mei. De- aceea mi-a pierit cheful de mâncare.

— Ai dreptate, dragule, grăi cu blândeţe tăietorul de lemne. E prea de înţeles tristeţea ta. Mâine chiar, am să te duc la ai tăi.

A doua zi, dis-de-dimineaţă, omul o pomi de acasă cu şarpele în zimbil, îndreptându-se spre locul de unde-l salvase din mâna copiilor. Mai înainte de a pieri printre pietre, şarpele îşi sfătui aşa prietenul:

— Aşteaptă niţeluş aici, că ai să fii adus în casa noastră. Când taica o să-ţi zică „Cere-mi ce vrei, că-s gata să-ţi împlinesc orice dorinţă, tu să-i ceri desaga noastră, altceva nimic."

Nu trecu mult şi tăietorul de lemne se trezi – cum; nu ştia nici el – într-o încăpătoare sală şi tare frumoasă, boltită adânc sub pământ. Un şarpe mare, încolăcit pe un tron bătut în pietre scumpe şi cu o coroană pe cap, îi mulţumi că-i scăpase fiul de la pieire, după care îl îmbie:

— Drept răsplată pentru fapta ta bună, cere-mi ce vrei, că-s gata să-ţi îndeplinesc orice dorinţă.

— N-am nevoie de nicio răsplată, răspunse cu bunăvoinţă tăietorul de lemne. Bucuria voastră e şi bucuria mea. Nu doresc altceva decât să vă fie hărăzite zile îndelungate şi bune împreună, la toţi ai tăi.

— Mulţumim de urare, om bun, dar rugămintea mea e să-mi spui o dorinţă pe care să ţi-o îndeplinesc!

— De-i aşa, daţi-mi desaga voastră şi gata!

— Ce să faci tu cu desaga noastră?! Nici măcar făţoasă nu-i! Cere-mi altceva, mai de nu pierde un prilej ca ăsta, încercă să-l îndepărteze de la cererea lui şarpele-tată.

— Altceva nu-mi trebuie, stărui omul. De vreţi să-mi daţi ceva, daţi-mi desaga.

Şi cum şarpele-tată se tot codea să-i împlinească dorinţa şi încerca mereu să-i mute gândul către altceva, bătrânul se ridică să plece. Odată cu el. O porni şi şarpele cel tânăr.

— Ce faci, fiule? Unde vrei să pleci? Abia le-ai întors printre noi!

— Bărbatul ăsta, tată, nu numai că m-a scăpat de la moarte sigură, dar m-a dus la el acasă, unde m-a îngrijit ca pe un prieten drag. Dacă familia mea nu-i poate dărui ce cere, eu plec cu el, să-l slujesc mai departe prin norocul pe care i-l aduc!

— Rămâi cu noi, fiule, să ne înveseleşti inimile noastre singuratice şi bătrâne! se rugă şarpele- tată. Iar către tăietorul de lemne: Uite, ţine desaga asta şi te du cu bine!

Omul se întoarse acasă, deschise desaga, găsi în ea o pungă pentru bani, un fluier şi un fes, o închise La loc şi o puse în dulap.

După o vreme, tăietorul de lemne se prăpădi, lăsându-şi nevasta şi fiul lipsiţi de stâlpul casei. Cum feciorul era vrednic ca şi tatăl său, îşi găsi iute de lucru la o prăvălie, unde se vindeau fel de fel de ţesături, şi în scurt timp izbuti să dobândească deplina încredere a celor din jur.

— Mamă, spuse el într-o zi, coase-mi şi mie o pungă pentru bani, ca să am unde-mi ţine câştigul.

— N-am din ce să-ţi cos una nouă, băiatule, însă în traista pe care-o adusese taică-tău se află, pare-mi-se, şi o pungă pentru bani. De vrei, ţi-o dau ţie.

Feciorul luă punga şi puse în ea cei zece bănuţi, pe care-i avea în buzunar. Când, nu mult după aceea, deschise punga să-i dea mamei sale cu ce să facă faţă trebuinţelor casei, rămase înmărmurit: în loc de zece bănuţi, în pungă se aflau, cu vii luciri, zece lire de aur, nou-nouţe! înţelese atunci că a scăpat de grija zilei de mâine. Nu spuse însă nimic, nimănui, şi îşi văzu mai departe de treburi.

Cam peste vreo săptămână, negustorul la care lucra se pregătea să plece la Istanbul după marfa. Chemă la el pe băiat, îi spuse preţurile la toate ţesăturile câte se aflau în prăvălie şi îl lăsă pe el să le vândă.

Văzând că vânzarea mergea greu, băiatul ieşi în pragul dughenei şi începu să strige în stânga, şi în dreapta:

— Veniţi de luaţi marfă de la noi! Marfa ieftină şi bună cum nu s-a mai pomenit! Cu preţul unui cot se poate lua un balot întreg!

Cumpărătorii dădură buluc şi în numai câteva ceasuri prăvălia aproape se goli de mărfuri.

Vestea despre isprava tânărului cirac ajunse, cu repeziciunea fulgerului, până la Istanbul, la negustorul cu pricina. Şi acesta, cât mai grabnic cu putinţă, îşi încarcă marfa cumpărată şi se întoarse glonţ la prăvălie. Aici, cele auzite i se adeveriră de cum păşi înăuntru: pe rafturi nu se mai afla niciun singur balot cu stofe.

— Ce-ai făcut, nenorocitule? strigă el. Ţi-ai bătut joc de încrederea pe care eu, ca un neghiob ce sunt, m-am zorit să ţi-o dau! O viaţă întreagă nici cu o muncă de rob, şi n-ai să fii în stare să-mi înapoiezi ce-ai prăpădit prin nechibzuinţa ta!

— Greşeşti, greşeşti nespus, stăpâne, îi luă vorba netulburat băiatul. Nu mă simt vinovat cu nimica faţă de tine. Dimpotrivă. Mai înainte de a te necăji atâta şi de a mă ocări, deschide sertarul unde se ţin banii şi vezi ce-i înăuntru.

Spre uluirea negustorului, în sertar se înghesuiau nu bănuţi de aramă, ci lire de aur nou-nouţe. Ce se întâmplase? Băiatul vânduse într-adevăr neînchipuit de ieftin toată marfa, dar pusese fiecare bănuţ primit în punga sa fermecată şi numai după aceea băgase aur curat, în sertarul cu pricina. Negustorul nu mai contenea cu mulţumirile, iscodind în acelaşi timp cum de se putuseră petrece toate acestea.

Băiatul însă îşi ţinu gura ferecată. După ce îşi îndestulă mama cu tot ce-i trebuia pentru o vreme mai îndelungată, el părăsi nu numai dugheana, ci şi satul său, dornic a pitea în lume ca să cunoască şi să înveţe toate câte sunt în. Ea.

în colindările lui ajunse într-o ţară vestită prin frumuseţea fetei de padişah. Se zvonea că tânăra prinţesă e, pe cât de frumoasă, pe atât de trufaşă. Numai ca să-i vadă cineva un deget trebuia să verse mai întâi, în vistierie, pe numele ei, nu mai puţin de o liră de aur!

— Oare o fi într-adevăr prinţesa frumoasă precum se vorbeşte?! se întrebă tânărul nostru.

Se duse la sărai şi vorbi cu mai marele străjilor:

— Dacă eu vreau s-o văd pe fiica padişahului şi să stau; chiar un piculeţ de vorbă cu ea, câţi galbeni ar trebui să dau?

— O sută de lire de aur! sună răspunsul.

Feciorul nu stătu pe gânduri. Scoase din pungă galbenii ceruţi şi intră în sărai. Frumuseţea fetei de padişah întrecea chiar cea mai avântată închipuire. în apropierea ei, tânărul rămase uluit, cu mintea înceţoşată. Frumoasa fată îl descusu cu meşteşug, ca să afle cărei minuni îi datorează el uşurinţa de a arunca cu galbeni în stânga şi în dreapta. Bătu apoi de trei ori din palmele-i micuţe şi parfumate şi roabe tăcute lunecară în încăpere, purtând pe tipsii de aur băuturi reci şi aromate. Cum le bău, musafirul simţi că îl cuprinde o dulce toropeală. Se lăsă în voia ei şi... se trezi spre asfinţit zvârlit ca o zdreanţă, în afara oraşului, pe câmp. Scotoci înfrigurat în buzunar: punga dispăruse!

Neavând încotro, se întoarse acasă, furios pe el însuşi. Şi cum auzi că tocmai atunci e nevoie de un cioban pentru oile satului, se tocmi să le ciobănească el. Mânând oile pe păşune, îi veni poftă să cânte din fluier.

— N-ai, cumva, rătăcit cine ştie pe unde vreun fluier? îşi întrebă el mama, seara, întors acasă.

— în traista rămasă de la tatăl tău era, pare-mi-se, şi un fluier. Ţi-l aduc să-l iei.

A doua zi, dis-de-dimineaţă, băiatul îşi prinse fluierul la brâu şi se duse cu oile la păscut. Când dădu de o poiană cu iarbă grasă, se trase la umbra unui copac, puse fluierul la gură şi cum suflă o dată, se trezi dinainte cu un harap:

— Porunceşte, stăpâne!

— Ce să-ţi poruncesc?! se miră băiatul, luat pe neaşteptate.

— Porunceşte ce vrei, că asta mi-e treaba: să-ţi împlinesc ţie poruncile, oricare ar fi ele.

— De-i aşa, porneşte degrabă şi adu-mi pe frumoasa fată a padişahului.

Harapul se făcu nevăzut. Şi după numai două clipe – una pentru dus şi alta pentru întors – se întoarse cu fata cerută.

Când văzu de aproape atâta frumuseţe, ţintea băiatului se înceţoşa din nou. Cum fata se arăta dornică să cunoască felul în care ajunsese la el, tânărul prinse a i se destăinui:

— Eu n-am avut numai un singur lucru fermecat. Pa lângă pungă, mai am şi un fluier. Iată-l!

Atâta aştepta fata de padişah. Luă în mână fluierul, zicând că vrea să-l vadă mai bine şi
numaidecât suflă în el. Harapul, ivit ca din pământ, îi zise, supus

— Porunceşte, stăpână!

— Du-mă înapoi în saraiul tatălui meu şi lasă-l pe credulul ăsta aicea unde i-e locul!

Şi până să se dezmeticească feciorul, fata şi pierise, cu fluierul fermecat cu tot, iar el rămas să ciobănească mai departe, în sărăcie şi obidă.

Venise toamna şi vremea se răcise binişor.

— Mamă, spuse el într-o seară mamei sale, caută ceva să-mi pun pe cap, că a început să-mi fie frig pe câmpuri.

— Ţine fesul ăsta din traista lui taică-tău, îi zise femeia.

Vrând să-l încerce, băiatul şi-l puse pe cap.

— Unde-ai dispărut, fiule? se auzi glasul înspăimântat al mamei.

— Aici sunt, mamă, nu mă vezi?

Numai când îşi scoase fesul, mama răsuflă uşurată:

— Bine că te văd din nou, fiule, că tare mă mai speriasem.

Aşa pricepu băiatul că fesu-i fermecat. De-l pui pe cap, te faci nevăzut şi poţi zbura, ca gândul, oriunde, iar de-l iei de pe cap, eşti din nou un om în carne şi oase.

Tare bucuros, el îşi puse iarăşi fesul pe cap şi ajunse într-o clipită la sărai, lângă frumoasa fiică a padişahului. Când îşi scoase fesul, fata scoase un ţipăt:

— Cum de-ai pătruns aici, printre atâtea străji?

— Nimic nu-i greu pentru mine când doresc să-ţi fiu pe-aproape, îi răspunse băiatul. Vezi fesul ăsta? Cu ajutorul lui fac minuni.

— Mărturisesc că nu-i chip să mă împotrivesc ţie, îl linguşi fata. Am să te iau de soţ şi gata. Dar, până una alta, dă-mi puţin fesul, să-l văd şi eu mai bine.

Cum luă fesul în mână, fata începu să strige:

— Săriţi! Un străin în iatacul meu! Străjile dădură năvală, îl prinseră pe nepoftit, îl ciomăgiră zdravăn şi îl aruncară afară, în colbul drumului, mai mult mort decât viu.

„Sunt un nerod, un om de nimic care-şi merită soarta, îşi zise băiatul. Mai bine mă arunc în apă şi isprăvesc cu mine, că tot degeaba fac umbră pământului."

Cum în apropiere se afla, la picioarele unei stânci, un râu, feciorul se aruncă de sus în apele învolburate, cu gândul să-şi curme aşa zilele. Se pomeni, însă, fără a fi păţit ceva, nu în apă, ci pe crengile unui cireş care-şi înălţa tulpina pe malul râului.

Când întinse mâna căutând să se ridice, atinse nişte cireşe; atunci abia îşi dădu seama că-i este sete. Culese câteva şi cum le mâncă, simţi o mâncărime cumplită în creştetul capului. Vrând să se scarpine, se trezi cu două coarne de toată mândreţea! Cu greu izbuti să coboare din pom, căci coamele, rămuroase, se încurcau mereu în reţeaua deasă de crengi. Mergând în neştire pe firul apei, văzu un alt pom încărcat cu mere. Culese unul şi cum muşcă din el, auzi un trosnet sec: la picioare îi căzuseră amândouă coamele, deodată.

— Aşa, care vasăzică, îşi zise el. De mănânci poame din cireşul ăla, îţi cresc coame, de mănânci din mărul ăsta, îţi cad. Soarta m-a ajutat să mă pot răzbuna pe frumoasa şi isteaţa, dar nu mai puţin trufaşa şi vicleana fată de padişah.

Se mânji pe faţă şi pe mâini cu noroi, îşi răscoli părul, îşi sfâşie straiele, culese câteva cireşe şi se întoarse la saraiul abia părăsit.

— Cireşe, cireşe proaspete! începu el să strige.

Cum anotimpul cireşelor trecuse de mult, fata de padişah trimise o slujnică să-i cumpere degrabă toate cireşele. La masă, când se aduseră, pe o mică tipsie de aur, cireşele mari şi lucioase, tustrei mesenii – padişahul, soaţa şi fiica lui – le mâncară cu plăcere, bucuroşi că târziu, spre toamnă, s- au putut găsi asemenea trufandale. Când se priviră unii pe alţii, rămaseră îngroziţi; pe creştete aveau coame din cele mari, rămuroase. Câţi doftori, vraci şi babe cu faimă în tainele tămăduirii au existat în împărăţie, au fost aduşi în grabă să scape saraiul de ruşinea nemaipomenită abătută asupra capetelor crăieşti. Zadarnic însă! Măreţe, rămuroasele coarne nu puteau fi clintite de pe cap.

Şi iată, când tot saraiul era în fierbere, când pe porţile lui înalte, altădată ferecate cu străşnicie, era un du-te-vino cum nu se mai pomenise vreodată, când sfatul dregătorilor se aduna şi se împrăştia, neputincios, de câteva ori pe zi, un tânăr zdrenţăros, negru la faţă ca un harap, îşi făcu apariţia sub zidurile înalte, strigând cât îl ţinea gura că el e în stare să scape feţele împărăteşti de urgie. Luat aproape pe sus de străji şi dus în sala divanului, unde-l aşteptau toţi cu înfrigurare, flăcăul scoase din sân un măr:

— Acesta e leacul meu pentru slăvitul padişah!

Padişahul mâncă iute mărul şi coarnele căzură pe lespezi, cu trosnet sec, ca retezate de o mână nevăzută.

— Acesta e leacul meu pentru prea vrednica soaţă a slăvitului padişah! zise tânărul, scoţând din sin un alt măr.

Sultana muşcă din măr cu nădejde şi coarnele ei căzură pe lespezi, cu trosnet sec, ca retezate de o mână nevăzută.

— Acesta e leacul meu pentru frumoasa fiică a slăvitului padişah! mai grăi tânărul întinzând alt măr. Fata isprăvi de mâncat mărul, dar niciun zgomot nu tulbură liniştea încordată a aşteptării.

Plânsete, văicăreli izbucniră deodată în sărai.

— Cum de pentru fiica mea leacul miraculos adus de tine n-are nicio putere?

— înseamnă, slăvite padişah, că prinţesa are în stăpânirea ei un lucru care nu-i aparţine de drept.

— Aşa e, fiica mea? Ai tu asupra ta un astfel de lucru? Dacă ai, adu-l degrabă, să poţi scăpa şi tu de pacostea care ne-a lovit.

— Am o pungă pentru bani! grăi prinţesa şi aruncă ciudoasă punga la picioarele flăcăului.

Acesta o ridică de jos şi scoase din sân un alt măr pe care i-l întinse prinţesei. Dar zadarnic îl
mâncă ea cu înghiţituri mari, căci coarnele de pe creştet se încăpăţânau să-i schimonosească preafrumosul chip.

— Ce înseamnă asta? Fiica mea va trebui să rămână sluţită pe veci?! se văicărea padişahul.

— înseamnă, prea slăvite, că prinţesa mai are încă în stăpânire lucruri care

nu-i aparţin de drept.

Zorită să-şi recapete înfaţişarea-i de altă dată, fiica padişahului aruncă la picioarele băiatului
fluierul şi fesul, deodată. Ei le luă fără grabă şi tot aşa mai scoase din sun un măr pe care i-l întinse iarăşi. în liniştea încordată a aşteptării, coarnele căzură pe lespezi eu im trosnet sec, ca retezate de-o mână nevăzută. Căci, ca să-şi atingă ţinta, flăcăul băgase în mijlocul primelor două mere, bucăţele din cireşele culese de pe malul râului, bănuind că aşa merele nu vor mai avea putere. în schimb, la cel de-al treilea măr, nu mai umblase şi de aceea el o tămăduise pe prinţesă;

în marea bucurie care urmă vindecării tuturor capetelor crăieşti, cei din sărai uitară cu totul de binefăcătorul lor. Acesta atâta aştepta; îşi puse fesul pe cap şi se făcu nevăzut. în pragul casei sale, îşi scoase fesul şi, după ce sărută mâna mamei, duse la gură fluierul şi suflă o dată în el.

— Porunceşte, stăpâne! grăi harapul.

— Du-te la sărai şi adu-mi-o pe trufaşa fiică a padişahului!

Cât ai clipi de două ori – o dată pentru dus şi o dată pentru întors – prinţesa fu lângă băiat.

— Ce spui după toate cele petrecute, frumoasă fată? Ţi-ai dat seama, în sfârşit, de stăruinţa dragostei mele faţă de tine şi de înfumurarea ta ce poate fi înfrântă de un om obişnuit ca mine? Acuma te înduplеci să mă vrei de soţ?

— Din toată inima! sună limpede răspunsul fetei. Multe am învăţat despre viaţă de când ai ieşit în calea mea. îţi făgăduiesc să-ţi fiu soţie de nădejde toate zilele ce le am de trăit.

La auzul acestor verbe, bucuria băiatului nu mai avu margini.

Se povesteşte prin bătrâni că, după nunta împărătească de patruzeci de zile şi patruzeci de nopţi, fiul tăietorului de lemne şi fiica de padişah avură parte de viaţă îndelungată, netulburată de nicio neînţelegere.

Fiul ursului

poveste turcă

A fost odată ca niciodată, că de n-ar fi nu s-ar povesti... Pe vremea când plopul făcea pere şi răchita micşunele, peste un ţinut întins stăpânea un împărat, care era foarte temut. Vestit foarte era padişahul pentru străşnicia pedepselor pe care le dădea. Avea acest împărat o fală tare frumoasă. Roabele o duceau în fiecare zi în grădina de trandafiri a seraiului, unde o îmbăiau în lapte de măgăriţă, apoi îi pieptănau cosiţele cu un pieptene de aur. într-una din zile, roabele au uitat pieptănul la palat. în vreme ce una din roabe dădea fuga să-l aducă, fiica padişahului se plimba printre trandafirii cu miros îmbătător, când, cât ai zice peşte, apăru nu se ştie de unde un urs care o răpi pe fata preafrumoasă. Nimeni nu ştia unde a dus-o. Padişahul dădu sfoară-n ţară, promise mari daruri aceluia care ar fi găsit-o pe singura sa copilă, îi vesti şi pe ceilalţi împăraţi, vecinii împărăţiei, dar nici urmă de fată.

Ursul o închisese pe fata de împărat într-o peşteră. Trecu vremea şi fiica împăratului avu un copil: era un băieţel tare isteţ şi frumuşel foc, numai că avea urechile de urs. Asta era singura asemănare cu tatăl său. Era om, om întregi dar cu urechi de urs. Din această pricină, mama sa l-a numit Ureche-de-urs. Tare s-a mai ruşinat ea din această pricină, dar ce era să facă?! Nici măcar nu putea ieşi din peşteră.

Ursul venea în fiecare zi, le aducea celor doi de mâncare şi apoi închidea gura peşterii cu un bolovan uriaş. Hrană aveau din belşug cei doi, pentru că peştera era plină cu poame uscate, cu mere, pere şi gutui.

Trecu vremea şi Ureche-de-urs ajunse la vârsta de şase ani. Atunci fata padişahului îi povesti toate câte erau:

— Puiul meu, să ştii că eu sunt fiică de împărat. Ţara unde stăpâneşte tatăl meu este foarte întinsă. împăratul, bunicul tău, are palate multe şi pline de bogăţii. Eu am crescut mângâiată de mireasma trandafirilor ţi mi-am spălat trupul în lapte. Am sorbit sucuri de fructe aromitoare din potire de aur, am mâncat alese mâncăruri din tipsii de aur, dar într-o zi m-a răpit ursul, tatăl tău, şi nu m-am mai putut întoarce vreodată în ţara unde m-am născut. Puiul meu mic, lumea de dincolo de peşteră e aşa de minunată, dar nu ştiu dacă vom ajunge până la sfârşitul zilelor s-o vedem.

Ureche-de-urs ascultă, apoi răspunse;

— Aşteaptă, măicuţă, să mai cresc eu puţin şi o să te scap de aici.

Dar fiica de împărat nu avea nicio nădejde. De-acum credea că n-o să mai vadă lumina zilei şi pe oamenii pe care atât îi îndrăgea.

Ureche-de-urs se străduia să-i aducă mângâiere măicuţei sale, încercând în fiecare zi să mişte din loc bolovanul ce le acoperea ieşirea din peşteră. Au trecut zile lungi până ce băiatul a putut să-l clintească puţin. Pe zi ce trecea, locul se mărea. După o vreme, când ursul le aduse de-ale gurii, după obicei, băiatul aşteptă să plece, apoi rostogoli bolovanul şi ieşi împreună cu draga lui măicuţa la lumină.

Au fugit cât au putut de repede, au mers cale de multe, multe zile, şi, când au ajuns într-un sat, i- a găzduit un ţăran, care i-a şi ospătat cum se cuvine, le-a potolit setea şi le-a dat şi ceva de îmbrăcat. S-au mai liniştit mama şi fiul ei, văzând ce suflet bun are ţăranul. îi spuse atunci fiica de împărat:

— Om bun, eu sunt fiica padişahului, care domneşte în ţinuturile acestea.

Şi-i povesti toate câte îndurase, rugându-l pe săteanul cel omenos să-i dea de ştire împăratului despre cele aflate.

Ţăranul auzise cu mulţi ani înainte povestea fetei răpite de urs, aşa că nu-i fu cu mirare. Gândindu-se apoi la darurile bogate pe care le-ar fi primit de la padişah, plecă degrabă la drum. Nici nu ajunse bine, că începu să strige:

— Duceţi-mă în faţa Luminăţiei sale, am o veste bună: i-am găsit fata cea pierdută!

împăratului nu-i venea a crede:

— Spusele tale sunt fără temei, omule: mi-am pierdut fiica acum şapte-opt ani— ori a murit, ori e prin locuri în care nu a ajuns picior de om.

Săteanul cel bun începu să-l roage:

— Dar, Mărite, fiica Măriei tale se află la mine acasă.

— Să ştii că dacă nu ai grăit adevărul, unde-ţi stau picioarele îţi va sta şi capul!

— Aşa să fie, slăvite!

Trimişii împăratului o luară pe fiica sa şi îi dădură bogate daruri ţăranului. Ajunsă în faţa tatălui său, tânăra mamă îi spuse:

— Tată, eu mai am şi un fiu, Ureche-de-urs, îl primeşti şi pe el, rogu-te?

— Cum ai putea crede aşa ceva?! Eu, padişahul cel vestit, care nu am decât o unică fiică, pe tine, cum aş putea să îndur umilinţa de a fi numit bunicul lui Ureche-de-urs! Mai bine l-ai fi ucis înainte de a îndrăzni să-mi spui acestea. Sau, şi mai bine, aţi fi murit amândoi, decât să-l mai aduci aici!

Dar împăratul nu avea decât un copil, aşa că, în cele din urmă, la rugăminţile fiicei sale se îmbuna şi-l primi şi pe nepotul său la curte.

Lui Ureche-de-urs i se dădu voie să iasă din palat, dar înainte de asta, mama sa îi împleti o căciuliţă care să-i ascundă urechile. Ce era el chipeş, dar aşa, cu urechile acoperite, era şi mai arătos. Şi era şi foarte puternic. Ca un urs. Şi nu ştia deloc să mintă. începu să-şi facă prieteni cu care se juca, dar lor le părea rău şi îl pizmuiau pentru forţa lui, aşa că se duseră la împărat cu pire mincinoase. Padişahul o chemă pe fiica sa:

— Aşa nu se mai poate, toată lumea se plânge de el. învaţă-l să se poarte cum se cuvine, că de nu, o să-l izgonesc de aici.

Fata plânse cu lacrimi amare, dar padişahul îşi ţinu cuvântul, Şi, cum pe vremea

aceea nu existau maşini sau avioane, drumurile se făceau cu cămilele, caii şi asinii. Caravana se pregătea pentru o călătorie care putea să ţină şi câteva luni. Padişahul îl chemă la el pe căpetenia caravanei:

— Ei, când o porneşti spre Egipt?

— Mărite stăpâne, vineri e ziua hotărâtă. Toate mărfurile sunt pregătite şi aşezate în samare.

Ei luau mărfuri care nu se găseau pe aiurea, le vindeau şi cumpărau de acolo rarităţi. Padişahul îi spuse în şoaptă:

— Ia-l şi pe nepotul meu. Dar nu care cumva să te mai întorci cu el! Ai înţeles? Destul m-a făcut de râs.

— Am înţeles, voi face precum ţi-e voia, Măria ta! Aşa s-a întâmplat că l-au luat şi pe Ureche- de-urs. Au străbătut deşertul, au mers calc tare lungă, au trecut prin furtuni de nisip. După câteva luni, apa se isprăvise, erau aproape morţi de sete cu toţii. Cu ultimele puteri au găsit o fântână. Pereţii îi erau pietruiţi şi înăuntru se vedeau nişte trepte, pe care puteai coborî, dar nu te mai puteai întoarce decât dacă aveai o frânghie cu care cei de afară să te tragă.

Zise căpetenia caravanei:

— Cine coboară?

Toţi însoţitorii animalelor refuzară să coboare. Dar Ureche-de-urs sări:

— Cobor eu.

în sinea lui căpetenia îşi spuse: „Asta-i cel mai bun prilej! Odată coborât, am scăpat de el!” Ştia de cit ajutor fusese pe drum Ureche-de-urs, dar se gândea că. Dacă se întoarce cu el, padişahul îi va tăia capul.

— Bine, Ureche-de-urs, coboară!

S-a coborât în puţ. Cum ajunse, umplu cofa cu apă şi le strigă să tragă de sfoară. Băură cu toţii, şi animale, şi oameni, pe săturate, apoi umplură şi burdufurile.

— Acum aşteptaţi-mă şi pe mine.

Se uită el înjur şi ce văzu? O uşă. O deschise şi intră. Acolo, mare minune: trei fete frumoase care lucrau pe gherghef la lumina unei lumânări.

— Cine eşti tu, flăcăule, spiriduş sau ce? Cum de-ai pătruns până aici?

— Nu sunt spiriduş, sunt fiu de om. Am venit să iau apă. Caravana aşteaptă sus. Tot căutând, am dat de voi. Dar ce faceţi aici?

îi răspunse coa mai mare dintre fete:

— Noi suntem fiicele împăratului Egiptului. Un zmeu ne-a răpit şi ne-a închis aici. Părinţii noştri nu au nicio ştire despre noi.

Ochii i se umplură ele lacrimi.

— Dacă ieşi din fântână, pui de om, du-te şi dă-le de veste. Spune-le că ne-ai văzut. Şi mai spune-le că ne e dor de ei, dar nu avem cum să scăpăm. Poate vin ei şi ne scot.

— De ce să-i spun tatălui vostru să vă salveze? Pot chiar eu s-o fac.

— Dar asta nu e cu putinţă, n-ai cum să reuşeşti. Dacă vine zmeul, ne face bucăţele pe toţi.

— Ba nu. Dacă veniţi cu mine, am să vă scot la lumină. O să găsim pentru fiecare o cămilă şi vom ajunge cu toţii în Egipt, căci noi tocmai într-acolo ne îndreptăm. Ducem mătăsuri fine şi stofe alese.

Au ieşit din încăperea de sub pământ. Ureche-de-urs legă frânghia de mijlocul celei mai mari dintre fete, apoi strigă:

— Heeeei! Vă trimit un dar preţios, trageţi!

Au tras. Apăru o fată, dar ce fată... La soare te puteai uita, da la dânsa ba, aşa era de chipeşă.

— Heeei, mai am un dar!

Au scos-o şi pe a doua. Cea de a treia, care le întrecea pe surorile ei în frumuseţe, îi zise lui Ureche-de-urs:

— Dacă mă trimiţi sus pe mine, aici ai să putrezeşti, n-or să te mai scoată.

— Nu, nici vorbă, doar căpetenia caravanei mă îndrăgeşte.
— Nu te încrede! Ascultă-mă bine: ieşi tu primul, după aceea mă tragi şi pe mine.
— Nu cred să-mi facă mie una ca asta. Ieşi tu prima, apoi ies eu. Zmeul poate veni din clipă în clipă.
— Dacă-i aşa, ţine inelul ăsta. Dacă ei te vor înşela, să-ţi pui inelul pe degetul mare. O să vină doi ţapi, unul alb, altul negru. Numai să ai grijă să nu-l încaleci pe cel negru, pentru că el o să te ducă în fundul pământului, de unde nu se mai întoarce nimeni. De-l încaleci pe cel alb, ajungi numaidecât la suprafaţă.
Ureche-de-urs ascultă spusele fetei şi primi inelul.
— Trageţi!
Au tras-o pe fată. Tare s-au mai minunat văzându-i frumuseţea chipului. Chiar atunci, căpetenia caravanei tăie frânghia.
— Dar aţi uitat binele ce vi l-a făcut? zise fata. Fetele, şi ele, tustrele, îl rugară să nu-l lase acolo pe Ureche-de-urs, dar caravana se aşternu la drum.
„Avea dreptate fata cea mică”, zise Ureche-de-urs în sinea lui. Dar, amintindu-şi de inel, şi-l puse pe degetul mare. Nu mult după aceea, veniră cei doi ţapi. Dar nu ştiu cum făcu şi Ureche-de-urs se urcă pe spinarea celui negru. Merseră ce merseră şi ajunseră în străfundurile pământului. Era o lume a întunericului. Erau cu toţii încruntaţi, nimeni nu vorbea nimic. Duceau o viaţă tare grea. Flăcăul nostru era în căutarea unui adăpost. Când, iată că vede o colibă sărmană. Bate la uşă. O măicuţă bătrână, cu faţa încreţită de vreme şi cu părul nins, îi deschise:
— Bine te-am găsit, măicuţă!
— Bine ai venit, flăcăule!
— Mă primeşti şi pe mine?
— Da, fiule, cu bucurie. Uşa colibei mele e deschisă. Şi înăuntru, ca şi pe dinafară, coliba era tare sărmană.
îşi găsi culcuş pe o velinţă roasă.
— Sărut mâna, măicuţă. De ce oamenii de pe aici sunt aşa de posomorâţi?
— De nimic, fiule. Dar tu cine eşti? De unde vii, unde te duci?
— Sunt un oaspete din lumea largă.
— Ţi-e foame?
— Da, sunt tare înfometat.
Măicuţa îi pregăti ceva de-ale gurii, ia, acolo, un prânz sărman. După masă, Ureche-de-urs se trânti pe velinţa cea veche şi rupt de oboseală cum era, adormi numaidecât. Timpul trecu fără veste. Se trezi însetat:
— Măicuţă, dacă nu ţi-e cu supărare, îmi dai puţină apă?
După o vreme, măicuţa bătrână veni cu apă. Flăcăul simţi un miros tare greu. Se făcu că bea, dar nu bău. Se gândi că e vreun tâlc ascuns în povestea cu apa.
— Măicuţă, de ce e apa aşa? Nu aveţi apă? Nu aveţi fântâni?
— Nu pot să-ţi spun, puiule.
— Dar nu te teme, măicuţă. N-am să dezvălui nimănui taina. Poate am să fiu de ajutor.
— Vai, fiule, vai! Nici n-ai să poţi asculta cele ce-ţi spun.
— Spune, măicuţă, poate vă izbăvesc de necaz.
— Până şi padişahul nostru î fost învins, dar un flăcău ca tine, ce poate face?! Amar de vreme s-a scurs de când un zmeu ne mănâncă zilele. El păzeşte fântâna şi nu ne lasă să luăm apă decât dacă-i dăm în dar o fecioară.
O ia şi pleacă cu ea. în timpul ăsta, ne umplem ulcioarele. Apoi se întoarce şi se aşează, iar la ghizdul fântânii. Apa-şi schimbă gustul, nimeni nu mai poate bea. Aşa şi acum: a venit de două zile, iar noi n-avem strop de apă. Să ştii că nici padişahul nu are apă în acest fund de lume.
Se auziră tobele. Ureche-de-urs întrebă din care pricină.
— Tobele bat de câte ori zmeului urmează să-i dăm birul: fecioara. Astăzi e

rândul fecioarei padişahului,
— Mă duci şi pe mine acolo, măicuţă?
— Dar tu eşti străin de meleagurile astea, flăcăule. Dacă ai să vezi toate răutăţile astea, la ce-o să-ţi folosească?
— Lasă-mă să merg, te rog, măicuţă, arată-mi fântâna.
— Ei, atunci hai.
— îţi mulţumesc, măicuţă.
înainte de a ieşi pe uşa colibei, îşi vârî repede sub suman satirul pe care îl zărise într-un colţ. Plecară şi ajunseră la locul unde toţi oamenii din ţinutul subpământean se adunaseră. Erau tare necăjiţi. O aduseseră şi pe fata de împărat. Era o mândreţe de fată, nu alta, dar ochii îi erau plini de lacrimi. Zmeul le tăiase firul apei. Era o matahală de zece stânjeni înălţime, cu o falcă în cer şi una în pământ, iar mâinile le avea ca pe nişte menghine. Ureche-de-urs vedea pentru prima oară în viaţă un zmeu. Ce-i drept, se temea puţin. Privea când la oamenii de sub pământ, împietriţi de spaimă, când la zmeu. „E adevărat, zmeul e uriaş, dar dacă oamenii ar fi uniţi, ar deveni mai puternici şi l-ar doborî. Oare ei nu s-au gândit la asta? Le-a pierit curajul? îşi zicea Ureche-de-urs în sinea lui. Se încuraja în gând:” Hai, băiete, nu te teme! Doboară-l! Se urcă pe ghizdul fântânii, iar zmeul nu simţi nimic. Le făcu un semn celor din jur, care erau şi mai înspăimântaţi şi priveau la cele ce se întâmplă cu suflarea la gură. Câte unul, mai curajos, veni mai aproape de Ureche-de-urs, aşa că flăcăul mai prinse ceva curaj. Scoase şi satirul. Lovi cu sete, dar zmeul încercă să se tragă, apoi mai lovi o dată. Zmeul îl luă pe Ureche-de-urs în palmă şi vru să-i zdrobească oasele. Atunci oamenii începură să arunce cu pietre în capul dihaniei. Acesta începu să-şi piardă puterea şi căzu. îi tăiară capul, dar parcă tot cu teamă. Sângele murdări apa. De bucurie, fata padişahului din ţinutul subpământean veni repede şi, pe nevăzute, îi făcu un semn flăcăului nostru, pe piept, ca o floare sângerie. Apoi fugi din răsputeri la palatul tatălui său. împăratul îi strigă de departe:
— De ce ai venit? Ce, nu eşti ca celelalte fete? Toate s-au jertfit, tu de ce n-ai făcut-o? O să se spună despre mine că sunt un padişah nedrept.
— Stai, tată, domoleşte-te!
— Oare nu te ruşinezi de cele ce-ai făcut?
— Tată, zmeul a fost omorât.
— Asta e cu neputinţă! Cine l-a doborât? Nici cei mai viteji bărbaţi ai noştri n-au putut, pentru că pe toţi i-a înghiţit zmeul.
— A fost omorât, cu adevărat.
— Cine l-a omorât?
— Nu ştiu.
— Să fie găsit numaidecât cel care l-a ucis pe zmeu. în vremea asta, Ureche-de-urs se uita la oamenii subpământeni cum se bucurau, cum îşi umpleau găleţile cu apă şi băteau tobele. Apoi se întoarse la sărmana colibă a măicuţei cele bătrâne. „Să trag un pui de somn”, îşi zise. Se trânti pe laviţă, dar somnul nu i se lipea de gene. îi jucau în ochi sărăcia şi necazurile prin care treceau oamenii subpământeni. Se ridică din aşternut şi plecă. Merse ce merse şi osteni. Se aşeză la poalele unui copac şi aţipi, când auzi un strigă deasupra lui. Deschise cu greu ochii şi văzu un şarpe uriaş care se îndrepta încet către frunzişul din vârful copacului, unde se afla un cuib, iar în cuib, puii înfricoşaţi. Scoase de îndată satirul de la brâu şi tăie şarpele în două. Apoi aţipi din nou. Nu ştiu cât a dormit, dar când se trezi, simţi o umbră uriaşă deasupră-i. Punându-şi mâna streaşină la ochi, zări pasărea-liliac. îşi întinsese aripile pentru ca Ureche-de-urs să se poată odihni cum se cuvine.
— Ce eşti, om sau zmeu, spiriduş sau ce?
— Sunt pui de om.
— Dar cum de-ai nimerit pe tărâmul acesta?
Ureche-de-urs îi povesti cu de-amănuntul toată tărăşenia.
— Dacă ai vreo dorinţă, spune-o şi ţi-o voi îndeplini, zise pasărea.

— Dorinţa mea cea mai mare este să ies deasupra pământului.

— Vai, zise pasărea. Ce păcat că e cam târziu pentru mine! Am îmbătrânit, iar şarpele ăsta m-a secătuit de puteri. în fiecare, an scoteam pui, iar el mi-i mânca. Mulţumită ţie, stirpea noastră nu va pieri. Aşa că nu te pot lăsa fără ajutor: pregăteşte-te de drum. Fii gata, am să te iau între aripile mele.

— îţi mulţumesc, dragă pasăre-liliac.

De bucurie, Ureche-de-urs nu mai ştia ce să facă. Se întoarse la coliba bunei sale măicuţe. în vremea ăsta, împăratul dădu sfoară în ţară că cel care l-a omorât pe zmeu o va primi pe fată de soţie. Se înfiinţară mulţi care ziseră că ei l-au omorât. Dar fata, după ce-i privea bine, le spunea că sunt nişte mincinoşi. Apoi zise:

— Tată, dă poruncă să treacă toţi tinerii ţinutului pe sub balconul meu.

Padişahul porunci întocmai şi începură să se perinde cu toţii prin faţa balconului împărătesc.

— Nu e ăsta, nici ăsta nu e. Niciunul nu era.

Au mai întrebat în stânga, în dreapta. Nimic. Atunci padişahul a dat sfoară-n ţară că cine nu trece pe sub balcon va fi pedepsit. îşi amintiră că măicuţa cea bătrână avea un oaspete. El nu trecuse pe sub balcon.

— Să fie adus la palat!

Doi oşteni îl luară pe sus pe Ureche-de-urs. Cum îl văzu, fiica padişahului exclamă:

— El e, tată, el e!

— De unde ştii?

— Eu cu mâna mea i-am făcut semnul. Iată-l! Uită-te, tată, cit de bine se vede!

Se uitară cu toţii – aşa era. îl chemară pe Ureche-de-urs şi padişahul îi zise:

— Orice dorinţă vei avea, eu ţi-o voi îndeplini, fiule.

— N-am altă dorinţă decât să vă las cu sănătate. Bani şi aur nu vreau pentru mine, daţi-le oamenilor sărmani. Eu plec din ţinutul vostru subpământean.

— Nu, flăcăule. Eu vreau să ţi-o dau pe fiica mea de nevastă şi să-ţi fac un palat de aur. Tu vei domni în ţinutul acesta, când m-oi prăpădi.

— îţi doresc sănătate, mărite padişah! Dar eu îmi iubesc foarte mult ţara, nu pot rămâne prin străini. Ţineţi pentru voi palatele de aur, poporul vostru e sărac. Dar dacă-mi dai fata, pe ea o iau. Dacă şi ea va vrea...

Se uită padişahul la Ureche-de-urs şi văzu că băiatul era tare hotărât.

— Da, să se pregătească alaiul!

începură să cânte clarinetele, să răsune tobele. Au construit şi o căsuţă tinerei perechi.

Vineri, pasărea-liliac veni la uşă şi, deschizându-şi aripile zise:

— Gata de drum, Ureche-de-urs?

Toţi locuitorii ţinutului subpământean veniră să-i petrecea pe tinerii însurăţei.

Porniră: trecură prin gropi uscate şi negre, apoi prin gropi pline cu apă. Merseră zile de-a rândul. Se mai odihneau când şi când, pe câte o stâncă. Şi apoi iar zburau, zburau. într-o bună zi, ieşiră la suprafaţă. Lumina îi izbi în ochi, mai ales pe fata padişahului, care nu era obişnuită cu lumina soarelui. Zburară ce zburară, apoi Ureche-de-urs întrebă:

— Mătuşă pasăre, încotro?

— Vă urc puţin în ţinutul stelelor, ca să puteţi privi pământul de acolo, de sus. Să-mi spuneţi când vedeţi pământul de acolo, de sus. Să-mi spuneţi când vedeţi pământul doar cât o farfurie.

Se înălţară, se înălţară...

— Tuşică, să ştii că acum pământul e ca o tipsie de aur. E tare frumos.

Ajunşi în ţinutul stelelor, văzură păsări uriaşe, vulturi de culoarea chihlimbarului, care purtau oamenii de la o stea la alta. Cerul întreg era împânzit cu păsări gălbui. Toţi oamenii se salutau zâmbitori şi-şi trimiteau nişte flori mici, aşa cum sunt zorelele. Oaspeţii lor, Ureche-de-urs şi tânăra lui soţioară, le fură tare pe plac.

— Ce bine ar fi dacă locuitorii din ţinutul subpământean ar putea trăi aici, unde e atâta lumină, zise fata.

— Dă, e păcat că trăiesc sub pământ, zise Ureche-de-urs. Dar să vezi cit de frumoasă e lumea noastră, a pământenilor.

Pasărea-liliac le spuse:

— Ţineţi-vă strâns, că acum coborâm.

Au început să coboare. Pasărea-liliac îi purta lin, iar tânăra pereche privea plină de nesaţ înjur. Ce frumos era pământul, ce frumos! Uite, acolo o mare albastră, iar dincolo o câmpie verde. în alte părţi se vedea un fir subţire de lavă, care ţâşnea din vulcani.

— Acum spune-mi unde să cobor, Ureche-de-urs!

— Drept în grădina împăratului Egiptului.

Zburară şi numai ce aterizară în grădina padişahului, chiar lângă Nil. Localnicii tare s-au mai mirat văzându-i cum coborau din cer: unii chiar s-au temut.

— Veniţi, veniţi, ceva ciudat s-a pogorât din cer.

Cu mic cu mare s-au adunat în jurul seraiului. I-au dat de veste padişahului:

— Luminăţia ta, nişte arătări au picat din ceruri. Oameni sunt, cu veşti bune sunt sau sunt aducători de neguroase vremi? Noi nu putem şti.

Tare s-a mai minunat la rândul său şi împăratul Egiptului. Şi-a trimis pe dată ostaşi să vadă, să cerceteze.

— Mărite, e ceva de neasemuită strălucire.

De data asta, însuşi padişahul porunci să fie dus împreună cu cele trei fiice ale sale în lectica de aur la locul cu pricina. Când acolo, ce să vadă? O minunată căsuţă de aur, la fereastra căreia se zăreau un fecior mândru şi o preafrumoasă fată.

— Bine aţi venit pe pământurile mele.

Cei dinăuntru au deschis ferestruica. Ureche-de-urs zise:

— Bine v-am găsit!

— De unde aţi venit, drumeţilor? Sunteţi trimişii vreunui padişah?

— Nu, Preamărite, nu ne-a trimis nimeni. Am făcut tot drumul ăsta ca să văd dacă fetele Luminăţiei tale au ajuns tefere la palat.

— Dar cine eşti, flăcăule? Şi cum de îndrăzneşti să vii aici, ca să mă întrebi de fetele mele? Eşti om sau arătare?

Fiica mezină, auzind acestea, numaidecât îi spuse tatălui său:

— Tată, flăcăul din faţa ta ne-a scăpat din împărăţia zmeului. Conducătorul caravanei te-a minţit. Adevăratul nostru salvator este flăcăul acesta. Cine ştie prin câte a mai trecut până a ajuns aici...

Şi celelalte două fete îi spuseră padişahului cum a fost întâmplarea de la fântână. Padişahul porunci să fie ci: ştii cum se cuvine un asemenea oaspete şi soţioara lui. Apoi Ureche-de-urs îşi luă rămas-bun:

— Trebuie să ajung la măicuţa mea, care multe a mai pătimit de când m-a adus pe lume. Vă mulţumim pentru daruri şi vă rugăm să le trimiteţi în ţinutul meu. Noi vă lăsăm cu bine.

Curând ajunseră în ţinutul unde padişah era bunicul lui Ureche-de-urs. Pe dată se duse vestea despre sosirea lor:

— Mărite stăpâne, vino numaidecât, în grădina palatului a coborât ceva: soare e, lună e, noi nu ştim...

Vine padişahul şi ce îi e dat să vadă? O căsuţă de aur şi înăuntru pe nepotul lui, Ureche-de-urs. Trecuseră câţiva ani buni de când nu se văzuseră, era tare chipeş flăcăul acum, dar pe cap avea tot căciuliţă ţesută de mâna mamei, asta ca să-i ascundă urechile de urs. Padişahul îmbătrânise în răstimpul acesta, şi acum era mult mai bun şi mai îndurător.

— Bunicule, eu sunt, Ureche-de-urs.

— Bine ai venit, nepoate, că n-aveam cui lăsa tronul şi împărăţia.

Măicuţa cea plină de dor veni şi ea cu ochii plini de lacrimi. Ureche-de-urs îi sărută

mâna, aşa făcu şi nora cea tânără. Erau tare bucuroşi cu toţii.

Flăcăul nostru mulţumi din adâncul sufletului păsării-liliac, iar aceasta plecă în ţinutul unde o aşteptau puii ei. Ureche-de-urs rămase lângă măicuţa şi soţioara lui, să domnească fericit câte zile aveau de vieţuit.

Şiretenia lui Keloglan

poveste turcă

A fost odată ca niciodată. Peste o împărăţie domnea un padişah care avea un fiu şi un nepot. Nepotul era tare înţelept şi la locul lui, iar fiul tare pus pe rele. Când îmbătrâni, padişahul zise:

— Când va veni vremea, nepotul va fi cel care-mi va urma la tron.

După puţin, se stinse. Fiul îl ucise numaidecât pe nepotul padişahului şi urmă la tron. Tare mai era hain la suflet: nici n-a luat bine împărăţia în stăpânire, că s-a pus cu răul peste bieţii supuşi, închisorile erau pline-ochi, iar pedepsele curgeau cu sutele, poruncea călăilor săi cele mai neînchipuite cazne. Dar şi vizirii erau deopotrivă lui. Şi el tare îi mai îndrăgea. Dealtfel, nici nu avea alţi prieteni.

într-una din zile, marele vizir doar ce-l vede pus pe gânduri şi-i zice:

— Măria-ta, oare ce te-a înnegurat aşa?

— Of, of, of, aşa de tare mă plictisesc, că nu ştiu ce-i de făcut.

— Dar, slăvite, doar despre asta-i vorba?

— De ce, ştii cum mi-aş putea alunga plictiseala?

— Dă sfoară-n ţară să se adune mincinoşii din împărăţie. Vei făgădui o răsplată celui mai mare mincinos Ai să vezi cum se vor înfiinţa degrabă mii de mincinoşi care îţi vor alunga plictiseala.

— Ai dreptate. Să trăieşti pentru sfat.

Numaidecât se dădu veste în împărăţie: „Cine va ticlui cea mai năstruşnică minciună va primi un chiup plin cu galbeni”.

încă de a doua zi începură să se strângă la porţile seraiului mii de mincinoşi de prin oraşe, de prin sate, de prin aşezări de tot felul. începură să curgă minciunile:

— Am văzut şerpii zburând în cârduri.

— Şi ce-i cu asta? Ia daţi-i patruzeci de nuiele la talpă.

Padişahul tare se mai veselea văzând cum gealaţii îl bat pe mincinos. Râse cu poftă, apoi un altul se înfăţişă privirii sale.

— Măritei padişah, am văzut berze care şi-au făcut cuibul în nori, au clocit acolo ouăle şi apoi au ieşit din ele frumoasele cerului care s-au îndreptat spre alte ţinuturi.

— Să iasă şi să se ducă! Nu-i o minciună cu tâlc. Scoateţi-i un ochi!

Un altul fu poftit.

— Ei, ia spune!

— Slăvite padişah, ce crezi, mă uit într-o zi şi nu mai văd muntele pe care l-am pomenit de când lumea i în satul nostru. Tare m-am minunat şi m-am gândit să aflu ce s-a întâmplat. Când colo, ce să văd?! Armăsarul nostru nu-şi mai încăpea în piele. înghiţise muntele.

— Să-l înghită, şi ce-i cu asta?! Ia tăiaţi-i urechile! Veni un altul care era tare sigur pe el, începu să povestească:

— împărate slăvit al. Meu, pe vremuri, demult, demult, era un padişah. Nu-şi iubea deloc supuşii, îi asuprea. De aceea, copiii care i se născuseră erau care şarpe, care şoarece, care broască.

— Ia isprăveşte cu braşoavele astea! Tăiaţi-i şi lui picioarele, să se târască tot restul zilelor!

Multe zile trecură de la întâmplare. Dar de răsplata făgăduită auzise şi Keloglan. Era

un
flăcăiandru chel, tare sărman şi-şi ducea zilele împreună cu măicuţa lui la marginea unui sat. Zise într-o zi:

— Măicuţă, lasă-mă şi pe mine să merg la padişah. îi voi spune cea mai trăsnită minciună, şi aşa am să iau galbenii! Vom scăpa de sărăcie.

— Nu, puiul meu cel chel, cum am să te las? Să te sluţească cei de la palat aşa ca pe ceilalţi?

— Nu, dragă măicuţă, căci îi voi spune o minciună aşa de trăsnită, că o să rămână cu gura căscată.

— Ce-ai de gând să-i spui?

— Nu-ţi pot spune acum. Să mergem acolo şi vei auzi.

Până la urmă, măicuţa se lăsă înduplecată. Keloglan sărută mâna măicuţei sale şi plecă la drum. îşi luă o bocceluţă cu un codru de pâine uscată şi un ulcior cu apă. Merse ce merse, trecu dealuri, trecu văi şi ajunse şi la porţile palatului. Doar ce-l văzură, şi gărzile îl opriră:

— Ei, încotro, măi cheliuţă?

— Am venit la întrecerea mincinoşilor. Ia vezi-ţi de cale! Au venit ei oameni în toată firea şi nu i-au fost pe plac Măriei sale, şi ai să-i fii tu?!

— Lăsaţi-mă să încerc măcar.

— Nu, nu, nu se poate. Pleacă de îndată! Şi păzeşte-ţi capul tău cel chel...

Keloglan se rugă ce se rugă de străji, dar fără folos, îşi zise atunci: „N-am ce face, trebuie să mă folosesc de vreun şiretlic, ceva”. Plecă din faţa palatului. Se aşeză pe un bolovan şi începu să chibzuiască. Pe nesimţite se făcu noapte. „Măi, dar străjile nu-şi vor lăsa locul. Mai bine ia du-te în spatele zidurilor cetăţii, poate te strecori pe acolo cumva.” Plimbându-se, dădu peste o crăpătură în zid, pe unde ieşea un firicel de apă. Smulse un pai cu care privi în partea cealaltă, şi începu să se târască; prin pai respira. Ud leoarcă, dar teafăr, se strecură dincolo. Dădu peste o grădină uriaşă. Flori minunate îşi desfăceau petalele pentru a-ţi desfăta privirea: lalele, narcise, trandafiri. Privighetorile îţi mângâiau auzul cu trilurile lor. Dar deodată i se năzări că vede o arătare şi i se făcu aşa de frică, încât începu să strige. Şi strigă, şi strigă, de se treziră din somn vizirii şi până şi slăvitul padişah. Sosiră degrabă străjile. Luminile se aprinseră în palat. Keloglan se temu acum şi mai tare. „Dacă mă omoară, ce mă fac?” Luă hotărârea să spună adevărul vizirului care veni să-l vadă:

— Nu m-au lăsat să mă înfăţişez padişahului. Şi le spuse cum a pătruns în grădina palatului.

— Dar de ce vrei să-l vezi pe măritul nostru stăpân?

— Pentru că eu am ticluit cea mai trăsnită minciună.

— Tu care eşti abia un flăcăiandru, cum ai să poţi?

— Am să pot.

— Spune-mi mai întâi mie.

— Asta nu se poate. Doar împăratul, o. Poate auzi.

Padişahul aştepta veşti, care sosiră:

— Mărite, a venit unul cam neterminat care mai e şi chel. Zice că a ticluit cea mai trăsnită minciună.

— Bine, fie. Daţi-i un colţ unde să pună capul şi mâine dimineaţă să mi-l aduceţi.

Keloglan se ghemui între covoarele pufoase şi adormi pe dată. Visă tare frumos. Toţi cei de la
palat aşteptau cu sufletul la gură minciuna chelului. Cum se făcu ziuă, veniră să-l ia. Flăcăul se trezi cu greu. Uitându-se înjur, văzu bogăţiile neasemuite dinăuntrul seraiului, îşi scarpină scăfârlia cea pleşuvă şi rămase cu gura căscată a mirare: peste tot covoare groase şi moi, atlazuri, flori, podoabe...

— închide-ţi gura, flăcăule, şi înfaţişează-te numaidecât măriei sale.

— Vin, vin, dar mai chibzuiesc.

— La ce?

— Păi, socotesc ce o să fac cu galbenii pe care o să-i iau...

— Ha, ha, ha, râseră gărzile şi-l luară de ceafă. Keloglan se aşeză turceşte şi-şi scoase bocceluţa.

— Dar ce ai de gând? tună vocea padişahului.

— Slăvite, dar ce grabă avem? Mai întâi să îmbuc şi eu câte ceva, că m-au luat pe nepusă masă. Tare s-a mai minunat împăratul de îndrăzneala băiatului chel. Cine mai cutezase aşa ceva?!

— Bine, mănâncă!

Keloglan scoase codrul de pâine tare ca piatra şi începu să ronţăie cu nădejde. Din când în când, trăgea câte o înghiţitură din ulciorul cu apă.

Privi ce privi împăratul cam nedumerit:

— Dar ce mănânci?

— Pâine.

— Asta e pâine?

— Asta e pâinea pe care o mănâncă supuşii tăi. Padişahul rabdă, zicându-şi în sinea lui: „Să vedem ce obrăznicie mai urmează”. Mâncă Keloglan ce mâncă, de-i mâncă şi răbdarea împăratului:

— Hai odată, isprăveşte! Spune ce ai de spus!

— Dar, mărite, nu pot vorbi dacă nu m-am săturat.

— Dar satură-te odată!

Mai ronţăi ce mai ronţăi Keloglan din pâinea uscată, apoi se şterse binişor la gură şi grăi:

— Ei, acum ascultă-mă, împărate.

— Spune!

— Bunicul bunicului străbunicului străbunicului bunicului bunicului...

— Gata, gata!

— Aşteaptă, aşteaptă!

— Scurtează povestea!

— Da: bunicul bunicului străbunicului tău a...

— Mai pe scurt!

— Bunicul bunicului străbunicului tău a luat cu împrumut de la bunicul bunicului străbunicului meu un ulcior plin cu galbeni. Acum am venit să iau înapoi datoria cea veche.

Padişahul îşi pierdu de tot răbdarea şi strigă:

— Minciună!

— Ai văzut, te-am prins! Trebuie să-mi dai galbenii promişi.

Dar împăratul nu prea voia să-i dea răsplata şi asta îi citi numaidecât băiatul nostru în ochi. De frică, îl zori:

— Mărite, trebuie să plec. Măicuţa mă aşteaptă. Porunceşte să-mi dea galbenii.

— Ce-ai să faci cu ei?

— Eu?!

— Da, tu!

— Nu spun.

— De ce?

— O să fac un asemenea lucru că toţi se vor minuna. Ba chiar vor veni şi alţii de peste mări şi ţări ca să vadă. Ni se va duce vestea.

Padişahul porunci cu obidă:

— Daţi-i chelului galbenii, să vedem ce face cu ei?! Umplură un cogeamite chiup cu galbeni, Keloglan îl luă şi, pe aci ţi-e drumul, spre măicuţa lui, pe care a scăpat-o de sărăcie până la sfârşitul zilelor.

Visul lui Keloglan

poveste turcă

A fost odată ca niciodată, pe vremea când plopul făcea pere şi răchita micşunele, trăia şi Keloglan, adică Feciorul cel chel. Trăia împreună cu tatăl său într-un sat, în care-şi duceau zilele sărmane ca văcari. Ţăranii toţi îl cunoşteau pe Keloglan ca pe unul ce-şi făcea cu sârg datoria şi tare mai ţineau la el.

într-una din zile, pe când mânau vitele satului spre păşune, vin doi săteni:

— Ce ai de gând bre, Keloglan, de nu mai vii deloc la geamie? Azi e vineri, ia pofteşte.

— Dar lăsaţi-mă acum, oameni buni, nu vedeţi că vacile au luat-o hăis şi viţeii cea? De geamie îmi arde mie acum?!

— Care va să zică aşa, hai?! înseamnă că te-ai nărăvit rău. De n-ai să vii. O să te luăm cu forţa.

Se uită şi tătâne-său şi se gândi: „Dacă s-or prăpădi vitele, n-or să ne mai dea ce ni se cuvine”,
aşa că-i spuse băiatului:

— Băiete, merg eu la geamie, du-te tu cu vitele. Zis şi făcut. Dar feciorul doar ce avea vreo nouă-zece ani. Vitele se răspândiră care încotro. El se întinse la umbra unui bolovan şi adormi. Visă un vis nemaipomenit de frumos. Se trezi aşa, cuprins de nelinişte. îşi trecu mâinile pe faţă de-şi veni în fire, se uită încoace, se uită încolo, vitele erau tare împrăştiate. Le adună cu greu şi se întoarse în sat. După ce îşi termină treburile pe care le avea, ajunse acasă. Se aşeză gânditor într-un colţ. Tătâne-său, văzându-l, îl întrebă:

— La ce te gândeşti, băiete?

— Tată, am avut un vis...

— Povesteşte-mi-l.

— Nu ţi—1 povestesc,

— Spune, fiule.

— Nu spun.

— Spune.

— Nu spun.

S-a înfuriat tatăl lui Keloglan şi odată se ridică de la locul său şi-l bătu zdravăn pe băiat, apoi îl alungă de acasă.

Merse ce merse feciorul cel chel şi ajunse într-o pădure. Rămase să-şi petreacă noaptea acolo. Dar îi era teamă de lupi şi urşi. Adormi la poalele unui copac. Când se trezi din somn, în faţa lui stătea o capră. Soarele răsărise, iar florile surâdeau cu faţa curată, scăldată de rouă. „Pe aici trebuie să fie un cioban. Să-l găsesc, poate-mi dă puţin lapte” îşi zise. O luă pe urmele caprei, merse ce merse şi găsi ciobanul. Turma păştea, iar el zicea tare frumos din caval. Cum îl zări, ciobanul îi grăi:

— Ce-i cu tine, flăcăule, de unde ai răsărit? Eşti om sau spiriduş?

— Nu sunt spiriduş, eu sunt Keloglan. Tatăl meu m-a alungat de acasă. Sunt tare înfometat. Ai vreun codru de pâine?

Ciobanul scoase traista, îl îmbie cu lapte proaspăt şi cu azimă. După ce se ospăta cum se cuvine, Keloglan zise:

— Nene ciobanule, eu am avut aşa un vis...

— Spune, băiete.

— Nu spun.

— Dar spune.

— Nu spun.

Ciobanul s-a înfuriat şi l-a alungat şi el pe băiat.

„Nici ăsta n-a înţeles nimic”, îşi zise Keloglan, şi se aşternu la drum. Merse ce merse şi ajunse într-un sat. Dădu peste cel mai de frunte gospodar şi rămase să-i slujească. Aşa de destoinic muncea băiatul, aşa de cinstit era, că stăpânul său tare îl mai îndrăgea. Timpul se scurse şi Keloglan avea acum vreo 12-13 ani. Stăpânul avea o fată frumoasă coz. Şi ea îl îndrăgea pe băiat. Dar acesta
începu să chibzuiască la toate acestea în felul următor:” Dacă stăpânul simte într-o zi

ceva despre dragostea noastră, o să mă omoare. Cel mai bine ar fi să-i vorbesc şi lui despre vis – dacă va pricepe ceva, toate bune şi frumoase, dacă nu, pe aci ţi-e drumul". Veni vremea mesei de seară.
După ce mâncară şi băură cu toţii, Keloglan zise:
— Stăpâne, stăpâne, am avut un vis...
— Spune, fiule.
— Nu spun.
— Spune, fiule.
— Nu spun.
— Spune.
— Nu spun.
— Ia pleacă numaidecât din casa mea. Nu te supui stăpânului tău?!
Flăcăul o porni din nou la drum. Mergea şi se gândea: „Ce mă fac, cui povestesc eu visul ăsta al meu până la urmă?" Merse mult, peste văi, peste dealuri, deodată îi veni în minte padişahul acelor ţinuturi: i se dusese vestea de bun şi de paşnic ce era, îi iubea pe toţi sărmanii, îndrăgea copiii.
„Cred că cel mai bine ar fi să-i povestesc măriei-sale visul meu", îşi zise. Tot mergând, ajunse şi la seraiul împărătesc. Dar străjile, cum îl văzură, îl şi opriră:
— Ia vezi-ţi de treabă, ce, crezi că luminăţia sa nu are alte treburi decât să stea la taifas cu tine?
Dar nici Keloglan nu se lăsă mai prejos şi, chiar dacă fu izgonit, nu se mişcă din faţa porţilor.
Aşa că, în cele din urmă, străjile merseră la împărat de-i spuseră:
— Luminate stăpâne, a venit un flăcău chel care tot spune şi spune că, el nu pleacă până nu vorbeşte cu măria ta. L-am alungat cum ne-am priceput, dar n-a vrut cu niciun chip să plece. De zile şi zile întregi stă şi aşteaptă. Ce e de făcut?
Padişahul locurilor acelora tare s-a mai înfuriat:
— Dar cum este cu putinţă ca cineva să vină să mă vadă şi voi să nu-l lăsaţi să mi se înfăţişeze?!
Străjile îi spuseră atunci stăpânului lor:
— îţi dorim viaţă îndelungată, luminăţia ta, dar nu este vorba de. Vreun trimis al unei alte ţări sau de vreun paşă sau alt rang mai acătării.
— Să se înfăţişeze numaidecât privirii mele!
îl aduseră pe Keloglan, care îl salută pe împărat:
— Mărite stăpân al nostru, am avut un vis.
— Spune, fiule.
— Nu spun.
— Spune, fiule!
— Nu spun.
— Spune!
— Nu spun!
Bunul şi blândul padişah s-a înfuriat şi a poruncit ca flăcăul să fie aruncat pe dată în închisoare. L-au pus în lanţuri, l-au lăsat fără hrană şi fără o picătură de apă. Zile amarnice au trecut. Dar padişahul avea o prea frumoasă fată căreia i se rupea inima de cele întâmplate lui Keloglan. începu să-i aducă pe ascuns de-ale gurii. Şi aşa, încet-încet, îl îndrăgi pe băiat, care era acum chipeş foarte, doar că era chel, chel ca în palmă. Trecură zile şi zile de-a rândul, când, prea bunul şi blândul tată al fetei şi padişah al locurilor se trezi cu o chemare la război din partea unui padişah vecin.
— Dar cum, de ce să ne luptăm, ce au supuşii mei cu ai tăi?
Dar nu avea cu cine să se înţeleagă, căci celălalt padişah era o fire aprigă, o fire războinică. Din orice, sărea la luptă. Iar când oştenii îi mureau, punea stăpânire şi pe avuţia lor. Răspunsul lui era nu şi nu:
— Să curgă sângele, să văd leşurile zăcând pe câmpul de luptă!
Dar padişahul cel iubitor de pace nu căuta nimănui pricină, aşa că nici nu voia să

deschidă vreun război, vreo sfadă cu cineva. Celălalt, văzând împotrivirea temeinică a lui, găsi cu calc să se
folosească de un şiretlic. Spuse trimişilor padişahului celui paşnic următoarele:

— Nu facem război cu o condiţie: eu vă dau pentru împăratul vostru un diamant, este o piatră foarte preţioasă, care are multe găurele. împăratul vostru va număra toate găurelele, apoi va lua un şnur pe care-l va trece prin toate aceste orificii şi va scoate amândouă capetele şnurului printr-o singură gaură. Dacă izbândeşte, e pace, dacă nu, e război!

încă de când au luat diamantul, trimişii padişahului celui blând tare s-au mai minunat: avea atâtea găurele piatra, că nu izbuteau să le numere. Şi dacă asta ar fi fost cu putinţă, cum să treci şnurul?! Şi dacă şi acest lucru ar fi fost cu putinţă, cum s-ar mai fi putut oare să treci amândouă capetele printr-o gaură?! Tot chibzuind îşi ziceau că va fi război. Tare erau necăjiţi. Porniră la drum, către ţinutul în care vieţuiau. După multă, multă cale, ajunseră. Se înfăţişară grabnic împăratului şi-i povestiră ce şi cum.

împăratul îşi tot mângâia barba gândindu-se ce să facă, unde să găsească ieşirea din necaz. îi chemă pe toţi sfetnicii, vizirii, ghicitorii în stele, dar niciunul dintre aceşti vestiţi gânditori nu putu să-i dea vreun răspuns. Veni lângă padişah fata lui preafrumoasă, pe care toţi supuşii o cunoşteau şi ca tare înţeleaptă. După ce ascultă cu luare-aminte cele ce-i spuse tatăl său, zise:

— Tată, îţi aduci aminte de flăcăul care venise parcă să-ţi povestească visul său? Părea un flăcău cu mintea ageră; ce-ar fi să-i arătăm şi lui diamantul, poate izbuteşte el?

Dar padişahul îi tăie vorba:

— Cum, atâţia înţelepţi nu au găsit mijlocul de a înlătura primejdia războiului şi crezi că-l va găsi el?!

— Să facem o încercare, tată, te rog!

Padişahul se învoi:

— Ei bine, fie! Chemaţi-l!

îl aduseră pe Keloglan. îi arătară diamantul găurit:

— Ei, ce spui, băiete, poţi face ceva?

Privi Keloglan diamantul pe toate părţile, apoi spuse, aproape pe nerăsuflate:

— Da, slăvite stăpân. Doar că aş vrea să mă trimiteţi înapoi în celula mea. Acolo am să izbutesc ceea ce vă cere padişahul cel rău.

Ce se gândea flăcăul nostru: că o să se vadă mai rar cu fata de împărat, pe care şi el o îndrăgea tare. Dar acum avea alte treburi... I se dădu şi un şnur lung şi subţire. Ajuns înapoi în celula sa, Keloglan se gândea că nu ar fi putut spune nu padişahului, tocmai acum. Cum stătea el aşa pe gânduri, vede o furnică.

— Fumică-fumicuţă, cu trupşorul tău drăguţă mă poţi ajuta. Hărnicuţă-furnicuţă, nu mă lăsa taman acum, la greu!

Legă şnurul de trupul subţirel al furnicii şi o vârî în prima găurea a diamantului... Furnica a lucrat zile de-a rândul. în cele din urmă, au izbutit să scoată cele două capete ale şnurului printr-o singură gaură. Cum era să-l uite furnica pe flăcăul nostru care o hrănea zi de zi cu firimituri din bucatele pe care i le aducea fiica împăratului? De-acuma şi ea ştia cui i se datorează izbânda, ea care în toate aceste zile de trudă le adusese fructe zemoase, sucuri aromitoare, mâncăruri ademenitoare. Şi în toată vremea ce trecuse de la încercarea la care îi pusese padişahul cel rău, ei mai tare se îndrăgiră. Chemară străjile, semn că erau gata cu treburile. Se înfăţişă băiatul cel chel padişahului:

— Poftim, slăvile!

De bucurie, padişahul cel iubitor de pace îl sărută pe Keloglan. Şi-i chemă degrabă pe trimişii care plecară de îndată către padişahul care îi pusese la acea grea încercare. Ajunseră la împăratul cel războinic. Acesta, de cum văzu că şiretenia lui nu a folosit la nimic, se supără foarte şi puse o altă condiţie, pentru ca războiul să poată

începe, în zadar se rugau trimişii din celălalt ţinut...

— Doresc, ca împăratul vostru să-mi trimită pe unul care să-mi ghicească gândurile. De nu va izbuti, va fi război! Am zis!

Şi iar se aştemură la drum îngânduraţi trimişii iubitorului de pace împărat. „Cine poate citi
gândurile?” Trecură zile de-a rândul.; ajunseră în împărăţia lor. Povestiră ce şi cum padişahului lor. Şi iar rămase acesta pe gânduri, cu mâna mângâindu-şi barba. „Cine poate şti ce se ascunde în mintea iubitorului de gâlceavă?” Chemă din nou pe toţi înţelepţii împărăţiei: sfetnici, viziri, mari dregători, cititori în stele. întrebă în dreapta, întrebă în stânga, nimeni, nimeni nu ştia răspunsul. Şi iar îi veni în minte Keloglan. Trimise pe dată străjile de-l chemară:

— Flăcăule drag, iată-mă din nou la ananghie. Iar vrea război vecinul meu, dar eu nu pot să frâng viaţa atâtor oşteni. Ce sa fac? Poate ne ajuţi şi de astă-dată.

— Mărite stăpân, trimite-mă pe mine acolo la înfruntarea cu padişahul cel rău!

Răsuflară cu toţii uşuraţi.

— Singura mea dorinţă este să-mi dai patruzeci de cămile, patruzeci de catâri, patruzeci de măgăruşi. Pe lângă asta, îmi vei mai da şi o armată de bravi soldaţi.

— Asta e tot ce doreşti?

— Da!

— Să se pregătească în dată îndată tot ce doreşte flăcăul!

îşi suflecară cu toţii mânecile şi se puseră pe treabă: dregători, căpetenii de oşti, slujitori. Convoiul fu pregătit cât ai bate din palme. Căpetenia era Keloglan. Merseră zile, săptămâni în şir, trecură peste dealuri, peste văi, peste râuri, peste pustiuri. Pieiră mulţi dintre soldaţi şi multe animale. După patruzeci de zile, ajunseră în împărăţia aprigului padişah. Ca vântul şi ca gândul se duseră să-i vestească sosirea convoiului. împăratul cel aprig, înfuriat peste de întârzierea de patruzeci de zile, îi ceru socoteală lui Keloglan, care răspunse tară să se codească:

— Slăvite padişah, să ne ierţi de zăbavnica noastră sosire, dar am pomit-o spre împărăţia măriei tale pe Calea Laptelui, cea care se vede acolo, pe cer. Iar zăpăcitele astea de cămile s-au răspândit care încotro când au văzut pentru prima oară stelele. Am pierdut o mulţime de vreme până ce le-am strâns la un loc.

Mai tare s-a înfuriat padişahul:

— Dar cu cine crezi că stai de vorbă măi, chelule? Cine a mai pomenit călătorie pe Calea Laptelui? Şi, mai mult, călătorie cu cămilele?! De cine crezi că-ţi baţi joc?

Keloglan îi răspunse neînfricat:

— Dar ce, parcă poţi număra stelele de pe cer? De cine crezi că-ţi poţi bate joc, împărate? Ştiu la ce te-ai gândit: să-mi porunceşti să număr stelele. Dar noi am fost acolo sus, am vrut să le numărăm, dar n-am izbutit. Du-te măria ta şi numără-le, să vedem... Dacă nu crezi că se poate face o călătorie prin cer, atunci cum ar fi cu putinţă să fie numărate stelele?! Ia spune!

— Dar cum de mi-ai citit gândurile?

Şi pe dată fu cuprins de o frică neînţeleasă: „Ce mă fac, ăştia îmi citesc gândurile. Am să pierd şi împărăţia din pricina lor”, îşi zise în sinea lui şi îi spuse trimisului:

— Du-te şi spune padişahului tău că am făcut pace. Gata, s-a isprăvit cu războiul.

Keloglan îşi strânse cămilele, catârii, măgăruşii, oştenii şi se pomi la dram. Dar trimise înaintea lui un călăreţ care să vestească împăratului lor pacea, pacea atât de mult aşteptată. După o cale lungă, prin văi şi dealuri, peste râuri şi prin pustiuri, ajunseră în ţinutul lor. Dar aici, ce să vezi? Tobele băteau, clarinetele şi cavalurile cântau, lăutele le însoţeau în bucuria întreagă a supuşilor.

— Dar ce se întâmplă aici?

— Am pregătit nunta fiicei mele cu tine, Keloglan, răspunse padişahul cei iubitor de pace.

— Cu multă bucurie primesc, împărate. Dar să-mi dai voie să-ţi povestesc visul pe care l-am avut.

— Să trăieşti, băiete, te ascult!

— Am să-ţi povestesc: pe când mânam vitele, am adormit. Am avut aşa un vis – se făcea că într-o mână ţineam luna, iar în cealaltă soarele. Şi pe când încercau să se unească în palmele mele, m-am trezit.

Padişahul îi tălmăci visul:

— Soarele din vis este împărăţia mea, iar luna padişahul cel rău. Iar tu le-ai cuprins pe amândouă
în palmele tale. Ai izbutit, cu mintea ta cea ageră, să înlături primejdia războiului dintre mine şi padişahul cel războinic; ne-ai ajutat să ne păstrăm neatinse vieţile, nepârjolite pământurile. Dar atunci când ai venit întâi în împărăţia mea, de ce nu ai vrut să-mi spui visul? Pentru asta te-am trimis după gratii.

— Astăzi, slăvite stăpân, mi-aţi spus: „Să trăieşti, băiete, te ascult!” Dar atunci, prima oară, mi- aţi poruncit: „Spune!” Din această pricină nu v-am povestit visul. Şi până atunci, toţi cei cărora le spuneam de visul meu, tot aşa ziceau: „Spune!” Nici măcar tatălui meu nu i l-am putut povesti. Pe când eu aş fi vrut să-l audă toată lumea, măcar de mi-ar fi zis cineva „Să trăieşti, băiete, te ascult!” Eu nu pot face ceva din poruncă, ci cu toată inima. Totul pe lume se îndeplineşte când există o inimă deschisă şi bunăvoinţă.

Trimiseră îndată olăcari până la tatăl lui Keloglan, care nu-şi mai încăpea în piele de bucurie pentru feciorul lui. Tot atunci sosiră veşti din împărăţia padişahului aprig şi iubitor de război.
Supuşii lui nu mai puteau îndura foametea, lipsurile şi nu-l mai voiau în fruntea lor. Padişahul îi trimitea vorbă lui Keloglan să-i vină în ajutor. Răspunse flăcăul nostru trimişilor:

— De ce să vin, când eu nu sunt de partea padişahului?

Keloglan rămase să trăiască alături de soţioara lui dragă, de padişah şi de tatăl său până la sfârşitul zilelor. Ce au mai făcut ei vom afla poate din altă poveste. Acum, însă, să mâncăm câte un măr, căci, iată, au căzut cinci mere din cer: unul pentru Keloglan, unul pentru cel care v-a povestit şi a scris, iar trei pentru cei care citesc povestea...

Povestea unui cocoş

poveste turcă

Trăia odată o bătrână singură pe lume. Adică, la drept vorbind, nu era de tot singură. Avea şi ea un cocoş. Unul roş. Cu el vorbea, cu el se sfătuia, cu el îşi împărţea şi pâinea, şi grijile gospodăriei. Şi o ajuta cocoşul la treburi mai abitir ca un om. Până şi vreascuri din pădure tot el îi aducea. Nu ştiu cum făcea, dar izbutea în toate.

într-o zi, băbuţa scotoci prin tot bordeiul, doar-doar o mai găsi vreun lucru de vândut, să-şi facă rost de ceva bani, că iama bătea la uşă şi ei n-aveau de nici unele. Şi tot căutând şi căutând, găsi într-un ungher o şa scâlciată şi crăpată ca vai de ea. O luă şi o scoase afară, în curticică, şi atât o şterse de praf, atât o unse şi o lustrui, că nici nu-şi dădu seama când se făcu noapte. Atunci se grăbi să se ducă la culcare, căci a doua zi era târg şi voia să meargă şi ea, cu şaua.

Dis-de-dimineaţă, când se trezi, îngheţă în aşternut: nu auzise cântatul cocoşului, ca de obicei. Alergă năucă la coteţ, coteţul – pustiu. Răscoli curticică, răscoli bordeiul, nici urmă de cocoş. Ba, ca necazul să-i fie mai mare, şi şaua pierise. Găsi doar opaiţul

– pe care, pesemne, de oboseală, îl uitase afară – şi atâta tot.

încredinţată că un om hain îi furase peste noapte şi cocoşul şi şaua, bătrâna începu să bocească. Şi boci, şi boci până nu mai avu nici lacrimi, nici glas. Se târî cum putu în bordei şi boli de inimă rea.

în vremea asta, oare ce se petrecuse cu cocoşul?

Când mijiseră zorile, se sculase, dar, aruncându-şi ochii în curticică, îi pierise pofta de cântat: opaiţul era răsturnat, iar şaua, nădejdea bătrânei pentru iarnă, era făcută scrum. Ca să-şi ferească stăpâna de supărare, cocoşul, niciuna, nici două, trase cu ciocul un sac, vârî şaua arsă în el şi, după ce îndreptă opaiţul, pe-aci ţi-e drumul! Tocmai la târg se mai opri. Aici aşteptă, aşteptă printre ceilalţi negustori până ce un bogătan prinse să-l iscodească:

— Ai ceva de vânzare în sac?

— Am! se grăbi să răspundă cocoşul.

— Ce?

— Dacă te uiţi, e cărbune. Dacă nu te uiţi, e aurul cel mai curat.

— Şi cât vrei pe marfa ta?

— Sacul ăsta plin cu bani.

Crezând că-i vorba de cine ştie ce lucru fermecat, care-o să-i sporească şi mai mult avutul, bogatul nu stătu o clipă pe gânduri. Se duse într-un suflet acasă, puse bine şaua şi, umplând la loc cu bani sacul, îl dădu cocoşului, care-şi luă pe dată tălpăşiţa. Când se dumiri omul c-a fost tras pe sfoară, pe cocoş ia-l de unde nu-i! Ce, doar un cocoş roş există pe lume?!

Iar bătrânei nu-i veni să creadă, când îşi văzu cocoşul din nou acasă, ba încă şi c-un sac plin cu bani. De-atunci bordeiul li se umplu de bunăstare. Căci banii i-au închis frumuşel într-un sipet şi când îi îmbulzeau nevoile, deschideau sipetul şi luau de acolo cât aveau nevoie.

Şi aşa trăiră ei deasupra necazurilor, câte zile mai avură: multe, ori puţine, asta numai ei ar fi putut să vă spună.

Brăţara de aur

poveste turcă

Demult, demult, pe vremea când plopul făcea pere şi răchita micşunele, când timpul curgea ca apa, sub albastrul cerului – pe suprafaţa pământului trăia o familie de ţărani: bărbatul, nevasta şi fata lor.

Erau tare sărmani şi îşi duceau zilele lucrând pământul unui agă hapsân. într-o zi, femeia căzu bolnavă la pat. Puterile îi slăbiră de tot, rămase numai piele şi os şi niciun leac nu-i era de folos, într-o altă zi, îl chemă la căpătâiul ei pe bărbat şi îi zise:

— Noi nu prea am dus-o uşor, bărbate. Măcar fata noastră de ar trăi mai bine. Vinde tot ce ai şi ia-i fetii o brăţară de aur. Iar de nu vei putea, să-şi aleagă de soţ un flăcău care să-i dăruiască o brăţară de aur.

Nu zise bine acestea, că şi închise ochii.

Dar cei rămaşi nu aveau alt bun pe lume decât să trudească spre a-şi duce zilele. Veni vremea strânsului recoltei: bietul om puse de-o parte cele cuvenite pentru el şi fata lui, ca să le ajungă până în primăvară şi mai puse şi un sac pentru femeia lui, care nu mai era pe lumea asta. Ce rămase duse la conacul agăi, zicându-şi că este partea ce i se cuvenea ca zeciuială. Dădu bineţe smerit şi înşiră în faţa stăpânului sacii cu grâu, orz, secară şi ovăz. Dar numărul lor nu-l mulţumi pe agă. Hapsânul strigă la ţăran:

— Atât e partea mea?

— Atât, stăpâne, spuse ţăranul.

— Crezi că nu ştiu câtă recoltă ai strâns?

— Din cit am strâns, am pus de-o parte pentru iernatul nostru, al meu şi al fetii, iar restul l-am adus în faţa domniei-tale.
— Ce-mi pasă mie de iernatul vostru! Să dai numaidecât socoteală ce ai făcut cu sacul ascuns în hambar! tună aga.
Ţăranul se temu că a fost prins cu minciuna. Răspunse cu fereală:
— Sacul este pentru femeia mea.
— Pentru femeia ta care a murit?! Unde s-a mai auzit aşa ceva, spune! De când au început morţii să mănânce pline?!
— Stăpâne, nevastă-mea a lăsat cu limbă de moarte să vând ce se poate vinde şi să-i iau fetei noastre o brăţară de aur. Cer iertare.
— Să piei din ochii mei! tună aga. Afară! Te alung de pe pământurile mele, pentru că nu-mi dai ascultare. Să nu te mai prind pe aici de mâine, ai înţeles?
Când săteanul ajunse acasă, fata pricepu că s-a întâmplat ceva cu tatăl ei.
— De ce eşti îngrijorat, tată?
— Dacă eu nu sunt, cine să mai fie? Stăpânul ne-a alungat de pe pământurile lui.
— Ne-a alungat?
— Da.
— De ce?
— Ţine morţiş să-i dau sacul pe care l-am pus la păstrare, aşa cum a fost voinţa bietei maică-ta.
— Nu i-l da, tată:
— Şi dacă nu i-l dau, ce ne facem? Nu ne mai îngăduie pe pământurile lui.
— Să plecăm pe alte pământuri.
— Crezi că acolo nu este un agă? Nu există sat fără stăpân.
— Poate că alţii n-or fi aşa de nemiloşi ca al nostru. Hai să plecăm!
— Nu se poate, fata mea frumoasă! Dacă un stăpân nu te rabdă, cum ai vrea să te rabde altul? Corb la corb nu-şi scoale ochii.
— Să mergem încotrova, unde nu există stăpâni.
— Dar unde s-a mai pomenit aşa ceva?
— La oraş, tată. Să ne luăm ce avem aici şi să plecăm în lume.
— Că bine zici; aşa putem să ne ţinem făgăduiala faţă de maică-ta şi o să-ţi iau brăţara de aur.
îşi strânseră puţinul avut, sacul răposatei şi hrana lor pentru iarnă, încărcară totul pe samarul de
pe spinarea măgarului lor tară urechi şi cu ochii negri şi o porniră spre oraş. Merseră drum de vară până-n seară, cale lungă să le-ajungă şi poposiră la oraş, dar, numaidecât îi cuprinse mirarea: case, înşirate una lângă alta, pieţe, iar în pieţe, dughene, tot una lângă alta şi ateliere de meseriaşi.
Ditamai hanurile, băile, conacele, seraiurile; în conace stăteau beii, în seraiuri, paşalele. După ce le trecu mirarea, îi cuprinse grija: unde or să doarmă? Bani n-aveau să tragă la han, nici rude sau vreun cunoscut, ca să le dea adăpost. Oraşul nu semăna câtuşi de puţin cu sătucul lor. în casă încăpeau numai stăpânii ei, aşa că se întristară şi mai tare.
Dar aşa cum lumina zilei împrăştie negura nopţii, speranţa răsări şi în sufletul lor. Pentru că pe lume mai sunt şi oameni buni; astfel, o fată, care-i văzuse rătăcind pe străzile oraşului, îi întrebă:
— De ca bâjbâiţi ca pasărea care s-a rătăcit de cuib?
— Ah, fată dragă, bine mai zici: cuib nu mai avem, printre străini ne aflăm şi unde să punem capul, nici vorbă.
— Veniţi şi împărţiţi sărăcia cu mine. Am învăţat de la ai mei că trebuie să-l ajuţi pe omul în suferinţă.
— Care ţi-e numele, fată bună?
— Giilpembe.

— Eşti o făptură cu suflet tare bun, dar mi-e teamă ca vecinii tăi să nu vadă asta cu ochi răi.

— Dumneata vei ţine locul părintelui meu şi o să-ţi spun tată, iar fata dumitale va fi sora mea.

Omul nostru se întoarse spre fata lui:

— Ce spui, Giilizar, ce să facem?

— Spusele lui Giilpembe îmi merg drept la inimă. Dacă aş fi avut o soră, mi-aş fi dorit-o pe Giilpembe.

— Atunci spuneţi-vă una alteia soră.

Acasă la Giilpembe, fetele se împăcau tare bine şi se îndrăgeau ca nişte adevărate surori.

într-o zi, Giilizar, fata săteanului, îi spuse celeilalte:

— Surioară Giilpembe, n-o să uit binele ce mi-ai făcut. Ne-ai ajutat când ne era cel mai greu. îţi dau un fir de păr din cosiţele mele: ascunde-l bine. Când ţi-o fi mai greu, dă-i foc. Oriunde-aş fi atunci, simţind mirosul, am să alerg ca pasărea în zbor în ajutorul tău.

— îţi mulţumesc, surioară Giilizar. Şi eu îţi dau un fir din cosiţele mele. Când ţi-o fi cel mai bine şi cel mai bine, dă-i foc. De unde o să fiu atunci, o să zbor ca să-ţi împărtăşesc fericirea.

în timp ce fetele puneau la loc sigur firele de păr pe care şi le dăruiseră una alteia, tatăl lor îşi vedea de necazuri. Mai întâi, căută ceva de lucru, dar nu găsi. Apoi căută de-ale gurii şi nu găsi nici asta. Deznădăjduit, vându măgarul cel fără urechi şi cu ochi negri. Apoi, înstrăina şi hrana pe care o pusese de-o parte pentru iernat, iar la sfârşit vându şi sacul ce fusese lăsat cu limbă de moarte de
răposata lui soţie. Venind acasă, zări faţa înnegurată a fetei sale, Gulizar, şi o întrebă:

— Ce ţi s-a întâmplat?

— Ce să mi se întâmple, nimic, zise fata şi-i puse în faţă vasul cu fiertura de fiecare zi.

— Dar voi de ce nu mâncaţi? îşi întrebă omul fetele.

— Nu mi-e poftă, răspunse Gulizar, iar Giilpembe sări şi ea:

— Dacă surorii mele nu i-e foame, nici mie nu mi-e.

— Ia veniţi mai bine să mâncăm tustrei.

Fetele îi dădură ascultare tatălui lor şi se aşezară la masă. Doar o lingură înghiţi Gulizar, a doua nu mai merse. Atunci tatăl o îndemnă:

— Ia de mănâncă!

— Nu pot să înghit.

— Pentru că nu ne-am ţinut făgăduiala făcută mamei.

— Ai dreptate, răspunse omul, şi i se tăie pe dată şi lui pofta. Ai dreptate, fata mea frumoasă şi cu gânduri luminoase. Ca să ne ţinem făgăduiala faţă de măicuţa ta, ne-am împotrivit agăi şi el ne-a alungat din sat. Acum, să ne ţinem măcar pe jumătate cuvântul dat.

A doua zi, omul nostru se duse drept la atelierele bijutierilor şi se opri la unul din ei:

— Aşa cum a fost voia răposatei mele femei, vreau să-i prind la încheietură fetei melc o brăţară de aur.

Bijutierul cumpăni spusele lui şi-i răspunse:

— N-ai nimerit bine, prietene. Noi vindem şi încercăm aurul, dar nu facem brăţări de aur. Du-te în piaţa meşteşugarilor.

Săteanul se duse drept în piaţa meşteşugarilor. Era o cogeamite piaţa, unde meşteşugarii, de-o parte şi de alta, unul bătea arama, altul bătea fierul, unul făcea încălţări, altul făcea samare. Era o vânzoleală... Şi meşterii toţi, muncind din greu, nu-i aruncară o privire măcar omului nostru, aşa erau de cufundaţi în lucrul lor.

Săteanul îl găsi pe starostele meşteşugarilor, care avea barba albă, iar în preajma lui lucrau meşterii şi calfele. Săteanul dădu bineţe, iar starostele meşteşugarilor răspunse fără a-şi întrerupe lucrul. Apoi îl întrebă ce-l adusese acolo. Săteanul îi

spuse durerea lui şi ultima dorinţă a nevestei sale.

— Cum, întrebă starostele, atâta doar? Ce este copilul căruia trebuie să-i pun brăţara, falâ sau băiat?

— Fată e şi nemăritată.

— Ei, dacă e aşa, să ştii că n-ai nimerit bine. Noi facem aici numai brăţări, de aur pentru încheieturile bărbaţilor viteji. Tu, ca să izbândeşti, du-te de-ţi tocmeşte mai întâi nişte încălţări.

Săteanul se îndreptă acum spre prăvălia pantofarului. îi povesti acestuia cele ce-i spusese starostele. Pantofarul zise:

— Vino peste trei zile, să-ţi iei încălţările. Omul nostru tare se mai minună:

— Ce încălţări?! Eu vreau brăţară de aur.

— Ascultă, omule, îi răspunse pantofarul, starostele a poruncit să-ţi fac încălţări. Se vede treaba că nu ştii ce înseamnă cuvântul starostelui. O să-ţi fac o pereche de încălţări pe cinste, care îţi vor purta noroc. Cui i se vor potrivi încălţările, aceea îţi va fi soţie. Du-te şi să-ţi fie drumul luminat.

Săteanul se întoarse după trei zile, luă încălţările, le duse acasă după care plecă la treburi. O vecină le sfătui pe cele două surori:

— Fetele mele, starostele l-a îndrumat greşit pe tatăl vostru. Mai mare peste acest staroste este starostele fierarilor: ce a făcut starostele pantofarilor nu poate desface decât starostele fierarilor. Mergeţi de-l găsiţi.

— Noi suntem două fete fără mamă, nu cunoaştem pe nimeni, cum să facem să-l aflăm pe starostele fierarilor?

Femeia le sfătui ce şi cum, iar cele două fete merseră la starostele fierarilor şi primiră de la el o colivie şi nişte opinci de fier, pe care le făurise acesta.

într-o zi, pe când fata săteanului, Gulizar, plecase să aducă apă de la. Cişmea, Gulpembe găsi prilejul cel mai bun să încerce opincile de fier, care, se vede treaba, erau fermecate, că îndată ce le-a încălţat dusă a fost.

Când Gulizar se întoarse de la cişmea, văzu că uşa era dată de perete, iar în casă nu se simţea nicio suflare.

— Surioata, unde eşti, Gulpembe?

Dar nu primi niciun răspuns. Văzu apoi că dispăruseră opincile de fier şi înţelese crudul adevăr.

O cuprinse tristeţea: era ziua cea mai nenorocită de când se prăpădise măicuţa ei. „Ce-ar fi dacă, îşi zise, în loc s-o chem pe Gulpembe în cea mai fericită zi, aş chema-o în cea mai tristă? Ce mult aş vrea să fie acum lângă mine.”

Plângea şi se ruga de colivia de fier:

— Ajută-mă, numai tu mă poţi ajuta!

Stătu aşa ore în şir, mângâind colivia. Când, ce să vezi, se deschise o uşiţă care da într-o mică ascunzătoare. Gulizar încălţă condurii aduşi de tatăl său, se strecură în ascunzătoare şi încuie uşita. Pasămite, aşa făcuse meşterul coliviei să nu se poată încuia decât pe dinăuntru, jar pe din afară să nu se deschidă cu niciun chip.

Când se făcu seară, omul nostru veni acasă. Căută în dreapta, căută în stânga, nimic; căută prin toată casa, nimic. întrebă vecinii, nimeni nu văzuse şi nu auzise nimic.” Dacă fetele nu mai sunt mie nu-mi mai trebuie nimic. La ce bun să mai ţin în casă colivia? Ia s-o arunc!" Zicând acestea, o luă şi o lăsă la poalele unui munte.

Locul acela era plin de vietăţi: iepuri, potâmichi, prepeliţe. în ziua aceea, doi feciori de agă, ai căror taţi stăpâneau peste două sate învecinate, ieşiseră la vânătoare. Feciorii aceştia se înţelegeau bine, erau buni prieteni. Ga de fiecare dată, ieşiseră la vânătoare cu calul, când, deodată, văzură că ceva străluceşte puternic în depărtare. Unul dintre cei doi flăcăi era însurat, iar celălalt, nu. Cel însurat zise:

— Prietene, ce se vede în depărtare? Dacă e însufleţit, al meu să fie!

Celălalt zise şi el:

— Iar dacă e neînsufleţit, al meu să fie!

Mânară caii în galop; câştigă cel neînsurat, care duse colivia la conac. Aici slujeau două fete foarte frumoase, care aveau grijă în fiecare zi de curăţenia conacului:

rânduiau cele de trebuinţă şi, când venea vremea de culcare, pregăteau şi patul stăpânului. Când feciorul de agă intra în aşternut, stingeau lumânările şi ieşeau fără o vorbă din încăpere. La fel şi în seara aceea... După ce plecară slujnicele, când feciorul fu cuprins de un somn adânc, Gulizar deschise încuietoarea şi ieşi din ascunzătoare; schimbă locul luminărilor şi se încuie din nou în colivie.

Dimineaţa, stăpânul – Beyoglu se numea – văzu că luminările erau puse altminteri. Se înfurie, chemă slujnicele, le ceru socoteală, dar ele răspunseră cu sfială:

— Stăpâne, noi am făcut totul după rostul, dintotdeauna.

în seara următoare, se întâmplă întocmai ca în seara dinainte. Din nou se făcu dimineaţă, dar acum luminările erau pe colivia de fier. Beyoglu le certă din nou pe slujnice, dar hotărî să dezlege singur taina luminărilor. în cea de a treia noapte, Beyoglu începu să aştepte, prefăcându-se că doarme. La miezul nopţii, Gulizar ieşi din ascunzătoare, şi, tocmai când se pregătea să schimbe din nou locul luminărilor, Beyoglu o apucă de mână.

— Ce eşti tu, spiriduş sau fiinţă omenească?

— Nu sunt spiriduş, sunt fiinţă omenească.

— Tu schimbi locul luminărilor?

— Da, eu.

— De ce le schimbi?

— Am vrut să te pun la încercare. Beyoglu înţelese pe dată că fata era foarte înţeleaptă.

Cât despre frumuseţe, era mai strălucitoare ca luna. Simţi cum sufletul i se aprinde de dragul lui Gulizar şi îi zise:

— Am o amintite scumpă de ia mama mea: e un inel cu briliante; vrei să-l primeşti ca semn al logodnei noastre?

— Cum să nu, de primit l-aş primi, dar să ştii că mie mama mi-a lăsat cu limbă de moarte să-mi fie sortit să am un logodnic care să-mi dăruiască o brăţară de aur

— Primeşte mai întâi inelul, iar restul va fi mult mai uşor.

— Până nu-mi dăruieşti brăţara de aur, de la mine să nu speri nimic, Beyoglu.

— Ştiu să aştept, dar, până atunci, primeşte inelul, în vremea asta, ce-şi spuseră cele două slujnice?

„Ce-ar fi să scăpăm de colivie? Ea e pricina necazurilor noastre, să-i dăm foc! Aşa îl scăpăm pe Beyoglu, dar şi pe noi”. Zis şi făcut: când stăpânul plecă la vânătoare, încercară, dar colivia nu luă foc. Mai trebuie spus că Gulizar acum rămăsese de tot înăuntru, din pricină că încuietoarea se stricase. Văzând că nu arde, slujnicele o duseră cât mai departe de conac, într-un loc pustiu.

La căderea serii, Beyoglu se întoarse de la vânătoare dar, văzând că a dispărut colivia, de parcă o înghiţise pământul, începu s-o caute cu înfrigurare. Beyoglu nu mai mâncă şi nu mai bău, căzu tare bolnav. Câte leacuri nu fură încercate, în zadar! Beyoglu slăbea văzând cu ochii.

A doua zi, la ivirea zorilor, un flăcău, care-şi mâna turma la păscut, bucuros că găsise un loc cu iarbă grasa auzi deodată un geamăt. „Ce poate să fie?” îşi spuse şi zări pe dată colivia fermecată. Dinăuntru se auzi un glas care zicea rugător: „Scapă-mă, scapă-mă!” Flăcăul nostru se opinti ce se opinti, apoi, cu mult meşteşug, numai el ştie cum, deschise încuietoarea: dinăuntru ţâşni o fată frumoasă ca luna.

— Ce cauţi aici, fată frumoasă?

— Nu mă întreba, ciobănaşule.

— Se vede treaba că ai tras multe, dar eu, un biet cioban, cum să-ţi fiu de vreun folos? Socot că nu se cuvine să te las aici, la poale de munte, aşa că te poftesc să vii cu mine.

— Dacă vrei să mă iei, vin bucuroasă.

Mama ciobănaşului, mirată foarte de întoarcerea feciorului aşa degrabă, se linişti

numaidecât, iar fata, Gulizar, le era de mare folos la treburile gospodăriei. O duceau tare bine împreună. într-o zi, ciobănaşul se întoarse supărat de la păscutul turmelor. Pricina supărării era îmbolnăvirea stăpânului celui tânăr, care îi era şi prieten.

— E departe Beyoglu ăsta, de care spui că a căzut bolnav?

— în satul vecin; în mijlocul satului e un conac fălos, care se vede tocmai de departe, aşa de tare străluceşte. Prin conac forfotesc slujitorii. Beyoglu, feciorul de bei, stă el acolo, dar e stăpân şi peste satul ăsta.

— Dar ce s-a întâmplat cu feciorul de bei?

— A căzut bolnav din pricină că are un foc la inimă. Se zice că şi-a dăruit inima unei fete frumoase, dar cine e acea fată, nimeni nu poate spune. A fost văzută o singură dată şi atât! Fata a fugit din conac în mare taină, iar din ziua aceea Beyoglu este bolnav fără leac.

Gulizar înţelese: cea care dispăruse în mare taină era chiar ea, iar Beyoglu era cel care-i dăruise inelul.

— De ce te macini atât, doar nu eşti tu cel bolnav?

— Păi, dacă-şi cheltuieşte pentru aflarea leacului averea, înseamnă că pământurile noastre vor fi înstrăinate.

Fata chibzui la spusele flăcăului Mehmet, căci aşa îl chema. îşi puse în minte să dea o mină de ajutor acestei familii care-o primise în mijlocul ei.

— Măicuţă, se obişnuieşte ca un bolnav să fie vizitat. Ia să pregătim noi o ciorbă şi să i-o ducem lui Beyoglu.

— Ştiu eu, fata mea, se cuvine oare să ducem noi ciorbă unui ditamai bei? O să mănânce el din ciorba noastră?

— Sigur că o să mănânce. O să pregătesc chiar eu ciorba, măicuţă.

— Bine, fetiţo, iar eu o să i-o duc.

Fata pregăti ciorba, o turnă într-un vas şi apoi, fără ca măicuţa lui Mehmet ciobanul să bage de seamă, puse înăuntru inelul primit de la Beyoglu; la sfârşit, potrivi bine capacul.

— Gata, măicuţă.

Măicuţa luă drumul spre conac. Slujitorii de la conac n-o lăsară să intre, dar ea stărui:

— Am auzit că beiul nostru e bolnav. Mi-am zis să vin şi eu să-l văd.

— Cum îndrăzneşti? Cine eşti tu?! Ia vezi-ţi de drum, că înăuntru nu te lăsăm!

— Poate că i-aş putea fi de vreun folos beiului.

— Haide, bătrânico, vezi-ţi de drum! N-au găsit ei cogeamite doctorii leac pentru beiul nostru, şi îl găseşti tu!

— Am venit cale lungă, aşa că nu mă mişc de aici până nu-l văd pe beiul nostru.

— Vezi-ţi de cale, ţi-am mai spus o dată!

Gălăgia şi forfota au ajuns la urechile bolnavului. „Ce se întâmplă acolo, afară?” a dorit el să afle. Slujitorii i-au dat de ştire:

— E afară o bătrânică tare încăpăţânată, care vrea să-ţi tulbure odihna, stăpâne. N-am putut s-o mişcăm cu niciun chip din faţa uşii.

— Lăsaţi-o să intre!

Măicuţa intră. Beyoglu o întrebă:

— Ce-i, măicuţă, ce s-a întâmplat?

— Am auzit, cum că eşti bolnav şi am venit să-ţi urez sănătate, dar pentru că sunt o femeie sărmană, nu m-au lăsat înăuntru. Iacă, ţi-am adus o ciorbă din puţinul meu. Să guşti, puiule.

— Mulţumesc.

Feciorul de bei nu vru s-o supere pe măicuţă, aşa că luă o lingură şi-i plăcu. Mai luă una, iar la a treia, apăru inelul. Se uită el, se uită, era chiar inelul lui, cel pe care-l dăruise fetei îndrăgite, inelul pe care-l avea de la mama lui.

— Cine a gătit ciorba?

— Avem acasă o fată, e a nimănui, am primit-o să-mi fie ca o fiică. Şi ne e de mare ajutor. Ea a pregătit ciorba.

Beyoglu îşi veni pe dată în fire. Faţa i se însenină şi, însănătoşindu-se, dădu poruncă:

— Mergeţi pe dată la măicuţa şi aduceţi-mi fata care se află acolo. Pe cel care va veni cu ea, cu aleasa inimii mele, am să-l răsplătesc cu daruri bogate.

Oamenii beiului încălecară şi ajunseră ca vântul şi ca gândul la casa măicuţei, îndeplinind întocmai porunca stăpânului. La vederea iubitei, feciorul de bei, de bucurie, vru s-o îmbrăţişeze, dar fata îl opri:

— Vin de departe şi sunt ostenită. Nu am uitat dorinţa mamei mele: să am o brăţară de aur.

— Nimic mai uşor, răspunse Beyoglu.

Se aruncă în şaua calului şi plecă glonţ la oraş. Colindă ce colindă pe la bijutieri, dar nu găsi ce căuta. După ce trecu şi pe la ultimul bijutier, zise:

— Ce fel de bijutieri mai sunt şi ăştia care nu vând brăţări de aur!

Bijutierul îi răspunse:

— Se vede că vii de la ţară şi nu ştii rostul lucrurilor. Du-te la piaţa breslaşilor, ei să-ţi dea brăţara de aur!

— Bună ziua, meşteri mari, le dădu bineţe Beyoglu.

— Bună, feciorule.

— Mă tot învârt pe aici după o brăţară de aur, am auzit că ar fi la domniile voastre.

După ce-l cercetară din cap până-n picioare, un meşter ii zise:

— Ai venit prea târziu pentru brăţara de aur. Du-te de-ţi caută norocul pe la alte porţi.

Apoi îşi văzu de treburile lui. Beyoglu îl rugă cu cerul şi cu pământul să-i asculte păsul. Dar
meşterul lucia în continuare la samarele lui. Beyoglu se îndreptă apoi spre piaţa pantofarilor. Aici, dughene pe două rânduri. în prăvălii, meşteri mari, calfe, ucenici. Beyoglu dădu binele şi îşi spuse păsul. Meşterul pantofarilor îi răspunse, după ce-l măsură din cap până-n picioare:

— E prea târziu pentru brăţara de aur; du-te de-ţi potriveşte norocul pe la alte porţi.

Din nou se înfurie Beyoglu, dar acelaşi răspuns primit îl puse pe gânduri. „Să ştii că c un tâlc aici", îşi zise. Apoi paşii îl duseră la piaţa fierarilor.

Aici, fierarii pe două rânduri; fiecare cu rostul lui, cu uneltele lui: nicovale, foaie, ciocane, iar în mijlocul fierăriei o vatră înroşită. Meşteri mari, calfe şi fierari băteau fierul pe care-l scoteau din foc, îl tăiau, apoi îl căleau.

Beyoglu dădu bineţe şi îşi spuse păsul. Meşterul fierar îl măsură din cap până-n picioare, dar, când să-i răspundă, feciorul de bei îi luă vorba din gură:

— Ştiu, am venit prea târziu pentru brăţara de aur. Dar eu vreau cu orice preţ s-o obţin.

Meşterul râse:

— Se vede că ai colindat prin multe locuri, dacă ai ştiut dinainte ce voiam să-ţi spun. Pari un om hotărât, aşa că du-te la starostele nostru, spune-i ce te doare şi om vedea.

Starostele meşterea o bucată de fier înroşit, pe care-l bătea direct cu pumnul. După ce-i răspunse lui Beyoglu la urările de bine, află de la acesta rostul venirii lui şi îi răspunse:

— E tare greu să fii stăpânul unei brăţări de aur.

— Doar sunt fecior de bei, pentru mine nu e greu.

— Aici, la noi, fiu de boier sau fiu de ţăran e totuna. Pentru brăţara de aur e nevoie doar de trudă îndelungată, de minte, de iscusinţă; şi mai trebuie o măiestrie deosebită.

— Staroste al fierarilor, nu-mi lua speranţa.

— Pentru câţi ani te-nvoieşti să munceşti?

— Voinţa mea e mare, răbdarea pe măsură, iar dragostea mai mare decât amândouă. Las numărătoarea anilor pe seama ta.

— Trebuie cel puţin trei ani; dacă nu, cinci; dacă nici cinci ani nu sunt de ajuns, trebuie şapte; dacă nici şapte ani nu ajung, trebuie nouă. Dacă nici în nouă ani nu ajungi s-o capeţi, trebuie să te laşi păgubaş. Ei, şi acum du-te şi fa precum ţi-am spus.

Beyoglu plecă spre conacul lui. Vându toate câte le avea, ce nu vându dărui. Nu-i rămase nimic-nimic. Doar sufletul îl mai avea, iar în suflet iubirea. în ziua despărţirii, îşi chemă oamenii care-1 slujiseră, le spuse că cine vrea poate să-l urmeze, dar nu vru nimeni. îşi luă rămas-bun de la toţi cei care-l slujiseră şi plecă tară să se uite în urmă. Numai că fata mergea în spatele lui, dar cu jumătate de inimă. Cealaltă jumătate îi rămăsese la băiatul măicuţei. Pe când păşea ea în spatele beiului, cu suflet temător, auzi un glas: era chiar Mehmet, ciobănaşul, feciorul măicuţei. Fata mergea, flăcăul în urma ei. Beyoglu auzi şi el zgomotul. Privi în spate, iubita îl urma, dar mai era şi un flăcău necunoscut alături de ea.

Beyoglu nu ştia ce să facă: să se bucure sau să se întristeze. Tare mirat, îl întrebă pe flăcău:

— Cine eşti?

— Ia, un cioban sărman.

— De ce mă urmezi tocmai tu, când atâta suflare de slujitori n-a vrut să vină?

— Sunt unul din cei care v-au lucrat pământurile.

— Şi pentru asta vii după mine?

— Ani de zile mi-ai luai jumătate din rodul muncii, iar acum îmi iei jumătate din inimă, asta e pricina.

Beyoglu înţelese că şi flăcăul ardea de acelaşi foc.

Se îndreptară toţi trei în tăcere spre oraş. Starostele fierarilor îi întâmpină chiar la intrarea în oraş, le arătă locul unde puteau să tragă, le dădu ceva de-ale gurii.

Flăcăul Mehmet nu scoase nicio vorbă, dar Beyoglu nu mai rabdă şi îl întrebă:

— Bine, staroste, dar eu când voi obţine brăţara de aur?

— Cine întreabă în grabă nu află nimic! Ascultă-mă cu băgare de seamă: mergeţi amândoi drept la piaţa fierarilor şi intraţi în prima fierărie care vă iese în cale; acolo vă veţi începe ucenicia. Veţi afla cum se bate fierul, apoi cum se căleşte. în ziua în care aţi deprins meşteşugul, veţi încerca săbiile pe care le veţi face voi, cu mâinile voastre, cu săbiile pe care vi le-am aşezat aici pe pat. Cel care va reuşi să facă o sabie mai tare decât săbiile mele, să vină la mine. Am să-i dau pe dată brăţara de aur; vă las cu îndemânarea şi cu priceperea voastră.

Nici nu şi-a terminat bine spusele, că s-a şi făcut nevăzut. Beyoglu şi Mehmet au muncit un an. Apoi au mai muncit unul. Au încercat săbiile care, încă de la prima atingere cu celelalte lăsate de starostele fierarilor, s-au făcut bucăţi-bucăţele. Cu toate că au muncit şi al treilea an, nu au putut face o sabie mai de ispravă: toate se făceau fărâme. Ce s-a gândit atunci Mehmet? „De ce-ţi trebuie ţie spadă, când tu eşti un flăcău sărman şi muncitor? Ia mai bine fă un fier de plug” îşi zise.

Şi aşa şi făcu. Avu grijă să călească oţelul. Duse fierul de plug, care strălucea de mama focului, scoase sabia de la staroste şi o încercă: la prima atingere, fierul de plug fu doar puţin ştirbit. Dar la a treia încercare, sabia starostelui fierarilor se făcu bucăţele, iar fierul de plug rămase neatins.

Feciorul de bei pricepu toate câte se întâmplaseră şi mai înţelese că a pierdut întrecerea.

Mehmet-ciobanul duse pe dată fierul de plug starostelui. Acesta cercetă tăişul de oţel, apoi, mângâindu-şi îndelung barba colilie, glăsui astfel:

— Te-ai făcut un meşter pe cinste! Acum n-ai decât să te-ntâlneşti cu aleasa inimii. Gulizar va fi soţia ta. Starostele le mai spuse:

— Brăţara de aur este meşteşugul, meseria. Pământurile, turmele, cirezile şi toată avuţia au rămas departe, în urmă. Acum tu nu mai eşti Beyoglu, fecior de bei, eşti doar o calfă de fierar. Iar tu, flăcăule, nu mai eşti doar un flăcău sărman, ci eşti un fierar în toată puterea cuvântului. Fierăria, meşteşugul pe care l-ai deprins, este brăţara ta de aur. Oriunde te-ai duce, ea îţi va aduce pâinea cea de toate zilele. Dorinţa din urmă a mamei fetei a fost ca ea să ia de bărbat pe acela care-i va dărui o brăţară de aur.

în toată vremea asta, starostelui fierarilor nu-i scăpă întristarea lui Gulizar, aşa că o întrebă:

— De ce eşti necăjită? Tocmai astăzi, în cea mai fericită zi a vieţii tale?

— Supărarea mea se trage, mărite staroste, din aceea că tocmai astăzi, în cea mai fericită zi a vieţii mele, sora mea Gulpembe nu se află aici.

Starostele o îndemnă:

— De ce nu o inviţi la nuntă, aşa cum se obişnuieşte? Nici nu termină starostele de spus ultimul cuvânt, că Gulizar îşi aminti de firul de păr dăruit de Gulpembe, fata care-i găzduise când plecaseră din sătucul lor, ea şi tatăl ei. Scoase bucuroasă firul de păr şi-l aruncă în focul din vatră. Apăru pe dată o fată tare sfioasă. Starostele o întrebă:

— Ce e, fetiţo, îţi cauţi drumul ca un porumbel rătăcit?

— Am auzit că are loc o nuntă aici, nunta unei fete numită Gulizar.

— Aşa este. Dar de ce întrebi?

— Pentru că am un dar pentru mireasă.

— Dacă vezi mireasa, o cunoşti?

— Sigur că o cunosc.

Starostele i-o arătă fetei pe Gulizar.

— Seamănă oare cu Gulizar, cea pe care o cunoşti? Gulpembe o văzu şi o recunoscu pe dată pe Gulizar.

De bucurie şi de mirare, de dor, fetele începură să plângă. După ce-şi mai veniră în fire, Gulpembe îi dădu ca dar de nuntă prietenei sale Gulizar perechea de opinci de fier, iar Gulizar, mireasa lui Mehmet-ciobanul, îi dădu lui Gulpembe o pereche de conduri făcuţi de mult la starostele pantofarilor, urându-i să-i poarte noroc. Gulpembe îl privi cu multă duioşie pe Beyoglu, care şi el nu-şi mai lua ochii de la fata cea sfioasă.

Atunci starostele fierarilor îl prinse de mână pe Beyoglu, care acum era calfă de fierar, iar cu stânga o luă de mină pe Gulpembe:

— Fata mea, acest voinic este calfă de fierar. îţi va face în curând o brăţară de aur. Şi, de acum încolo, va avea grijă de tine. Este norocul tău, îl vrei de soţ?

— Mărite staroste, răspunse Gulpembe, primesc, dacă şi el doreşte să-i fiu soţie.

Nu fu uitat nici tatăl fetelor. Petrecerea celor două nunţi ţinu şapte zile şi şapte nopţi încheiate.

Şi, chiar dacă fostul Beyoglu nu o cunoscuse mai înainte pe Giilpembe, a avut tot timpul să o îndrăgească după nuntă. Numele lor au rămas pentru totdeauna alături în povestea noastră, împreună cu cel al lui Giilizar şi al lui Mehmet-ciobanul.

Din pom au căzut trei mere: unul pentru mine, altul pentru tine, iar ultimul pentru cei care ascultă.

Or fi având oare dreptate să spună că-s prost?!

poveste turcă

— Nastratin!

— Nas-tra-tin!!

— Mucosule, pe unde umbli?

în faţa porţii unei căsuţe mici, Sidika, nevasta preotului Abdulah, din satul Horto, striga cât o ţinea gura. în sfârşit, îi răspunse o voce de copil, din fundul curţii:

— Sunt aici, mamă!

Sidika, încruntându-şi sprâncenele, îl certă:

— Te strig de-un sfert de oră; nu m-ai auzit?

— Ba te-auzeam bine.

— Atunci de ce nu-mi răspundeai?

— Pentru că eram ocupat în grădină: îmi căutam sfârleaza.

Sidika respiră adânc, cu un aer resemnat, căci niciodată nu avea timp de discuţii cu fiul ei şi, dealtfel, el avea totdeauna ultimul cuvânt.

— Eu mă duc să spăl rufele la râu, îi spuse ea. Ţine aici nişte caise uscate, mănâncă-le şi să nu te mişti de-aici până la întoarcerea mea. Să ai grijă de casă, să nu treci de pragul porţii!

— Fii liniştită, mamă! N-o să părăsesc poarta.

Nastratin se aşeză liniştit în poartă, mâncându-şi caisele. Deodată auzi o voce care îi păru cunoscută:

— Nastratin!

Era cumnatul său.

— Spune-i, te rog, mamei că astă-seară vom cina la voi şi o rugăm să ne pregătească şi halva!

Omul plecă grăbit, fără să întrebe dacă mama era sau nu acasă.

Rămas singur, copilul se frământa: „Mama e plecată; sora şi cumnatul meu, care locuiesc la Sivri-Hisar, vor petrece noaptea la noi; ba, mai mult, vor să mănânce şi halva. Cum s-o previn oare pe mama?”

Deodată se lumină de bucurie:

— Am găsit! Or fi având oare dreptate să spună că sunt eu prost? Cum de nu m-am gândit mai devreme? I-am promis mamei să nu părăsesc poarta, dar dacă mă duc s-o anunţ, părăsesc poarta; dacă nu părăsesc poarta, nu pot s-o anunţ; aşa că voi lua poarta cu mine!

Şi făcu precum spuse: îşi săltă poarta în spate şi alergă la râu, unde Sidika spăla, pălăvrăgind cu vecinele.

— Mamă! strigă el hotărât.

— Culmea! Fiul meu a sosit cu poarta-n spinare până aici!

— Mamă, doar atât am venit să-ţi spun: cumnatul m-a anunţat că vor cina cu noi şi te roagă să le prepari şi halva pentru di seară,

— Derbedeule, ce ţi-am spus eu la plecare?

— Păi nu vezi, mamă, că te-am ascultat? N-am părăsit o clipă poarta!

Din acest copil nu va ieşi nimic bun

poveste turcă

Sidika, împietrită de uimire şi ruşine, îşi îmbrânci fiul cu furie:

— Haide, dă-i drumul acasă!

Şi se întoarseră numaidecât spre casă.

Nastratin nu-şi putea explica această furie a mamei şi se tot întreba: „Ascult întotdeauna de mama, dar ea nu-i niciodată mulţumită. Mi-a cerut să nu părăsesc poarta şi n-am părăsit-o. Mi s-a poruncit s-o previn şi-am prevenit-o. Atunci care-i vina mea? Poate-ar fi mai bine să fac invers de cum mi se cere".

Sidika se apucă să prepare cina şi la un moment dat, dându-şi seama că nu mai are apă, îl trimise pe Nastratin cu urciorul la fântână.

Copilul, pe măsură ce umplea urciorul şi acesta devenea din ce în ce mai greu, în braţele lui micuţe de copil, îl scăpă cu mare zgomot în jgheabul adăpătorii de lângă fântână. Nastratin nu se clinti din loc, se lăsă pe vine şi aşteptă.

După o vreme, la capătul răbdării, Sidika alergă la fântână.

— Ce-aştepţi aici? Ce ţi-am spus eu s-aduci?

— Să aduc apă...

— Şi unde-i apa?

— în urcior. L-am umplut.

— Şi urciorul unde este?

— Fii liniştită! O să iasă în curând deasupra.

— De unde să iasă?

— Din adăpătoarea unde a căzut. Aştept să iasă la suprafaţă; atunci îl voi apuca bine de margini, ca să nu-l mai scap.

Sidika îşi trase fiul de urechi până acasă, mustrându-l. Spre seară sosiră fiica şi ginerele lor. Toată familia se strânsese la masă.

Sidika pregătise pilaf, halva şi supă din lapte prins; începură cu supa.

Nastratin, aşezat între sora şi cumnatul său, se pregăti şi el să mănânce, dar îndată ce duse prima lingură de supă la gură, prinse să urle:

— Mi-a luat gura foc! Şi ieşi dintr-o săritură afară. Toată lumea lăsă mâncarea şi-l urmă, îngrijorată. îi dădură să bea apă proaspătă şi-l aduseră înapoi la masă.

La sfârşitul mesei, d-na Sidika servi şi desertul. Micul Nastratin, care adora halvaua, îşi vârî toată mâna în vasul plin.

— Ce-nseamnă felul ăsta de a mânca cu cinci degete? îl mustră mama.

— Mănânc cu cinci degete pentru că nu am mai multe!

„Cu siguranţă, n-o să iasă nimic din copilul ăsta", gândi, pentru a câta oară? doamna Sidika, cu multă amărăciune.

... Să nu-ţi vină nimic în minte?!

poveste turcă

A doua zi, vineri, ştiind că soţul ei trebuia să ţină o cuvântare pentru amiază, doamna Sidika îl rugă:

— Ia-l şi pe Nastratin cu tine. Eu trebuie să mă ocup de fată şi de ginere.

— Bine, răspunse domnul Abdulah şi ieşi cu Nastratin.

Aşteptară, plimbându-se, ora întâlnirii cu enoriaşii.

în fiecare vineri, domnul Abdulah vorbea sătenilor despre alte şi alte precepte. El urcă şi în ziua aceea, ca de fiecare dată, la pupitru, tuşi, se gândi, dar începu să se bâlbâie, se mai gândi o vreme,
dar nu găsea nimic de spus oamenilor.

Cum, însă, era un om cinstit, el le mărturisi:

— Vreau să vă spun adevărul: am uitat ce aveam de spus azi. Mă tot gândesc, dar în zadar, nu-mi vine nimic în gând... Şi bietul om, încurcat, rămăsese la pupitru, în faţa credincioşilor săi.

Nastratin, care era culcat la piciorul pupitrului, înălţă capul şi se adresă şoptit tatălui său:

— Să nu-ţi vină în minte predica mai înţeleg; dar să nu-ţi vină în minte nici

să cobori de la pupitru, asta n-o mai înţeleg...

Iată când şi-a găsit să moară!

poveste turcă

La internat, Nastratin stătea într-o cămăruţă mică. în fiecare zi, înainte de a se apuca de învăţat, trecea pe la grajd pentru a-şi îngriji măgarul care-l purta prin toate locurile şi a-i pregăti hrana necesară pentru ziua respectivă.

într-o zi, Nastratin îşi zise: „Nu încalec aproape niciodată pe măgarul ăsta, dar nu face nimic, am să-i micşorez raţia zilnică, fără nicio ezitare". Şi făcu precum îşi propuse.

în dimineaţa următoare, puţin îngrijorat, alergă la grajd.

„Dacă a murit bietul măgar de foame"!?

Animalul aştepta, însă, răbdător.

— Bravo, măgarul meu! strigă Nastratin, pot prin urmare să-ţi mai micşorez porţia!

Şi văzând că raţia putea fi scăzută, tară ca animalul să pară a suferi mult, îi dădea în fiecare zi tot mai puţină mâncare.

Totuşi, într-o bună dimineaţa, găsi măgarul mort – mort de foame, iar stăpânul strigă surprins:

— Iată fatalitatea: măgarul meu şi-a găsit să moară tocmai când începuse să se obişnuiască să trăiască fără hrană!...

Mi-era milă de bietul măgar...

poveste turcă

După dejun, Abdulah îşi chemă fiul:

— Mergem la moară. Vino să pui şeile pe măgari.

Domnul Abdulah avea doi măgari. El urcă pe unul şi îşi aşeză fiul pe celălalt.

Când ajunseră în apropierea morii, Abdulah se întoarse şi-şi căută fiul din priviri. Cu uimire îl văzu călărind în picioare.

— De ce nu te-aşezi în şa? îl întrebă el.

— M-am gândit că măgarul ăsta e tare obosit şi-am rămas în picioare ca să mai micşorez ceva din greutatea pe care o poartă bietul dobitoc.

Domnul Abdulah nu-şî putu reţine râsul; apoi încercă să-i explice că animalul poartă aceeaşi greutate, indiferent de poziţia călăreţului din spinarea lui. Copilul, însă, nu pricepu explicaţia şi remarcă, cu amărăciune, că orice ar face şi oricum s-ar comporta e veşnic certat. Şi, de data aceasta, Nastratin îi mărturisi tatălui său că era hotărât să facă invers decât i se va cere, pe viitor.

Odată terminată munca la moară, încărcară câte doi saci pe fiecare măgar şi porniră spre casă.

în timp ce traversau râul, unul dintre sacii aşezaţi pe măgarul lui Nastratin era ameninţat să cadă.

— Nastratin, strigă Abdulah, amintindu-şi de hotărârea pe care părea s-o fi luat fiul său – sacul din stânga e gata să cadă; ridică-l repede pe cel din dreapta, ca să-l împiedici pe celălalt să alunece!

Copilului însă îi mai trecuse supărarea. „Jurasem să fac invers de cum mi se ceruse dar, de data aceasta, îl voi asculta pe tata", îşi spuse el şi îndeplini ceea ce-i ceruse domnul Abdulah: ridică sacul din dreapta. Sigur că aceasta a făcut ca ambii saci să alunece pe latura stângă a măgarului şi să cadă

în râu.

Bietul Abdulah îşi dădu seama că nu avea de ce să-şi certe fiul; trase adânc aer în piept şi nu-i spuse nimic. Hotărî, însă, în sinea sa, că era timpul să-şi dea băiatul la şcoală.

Fiecare are dreptul să-şi aleagă singur mâncarea

poveste turcă

întorşi acasă, tatăl şi fiul o găsiră pe doamna Sidika singură cu nepotul ei. Fiica şi ginerele plecaseră pentru o bucată de vreme.

După ce descărcară faina, domnul Abdulah se pregăti şi el de plecare şi, din prag, îi spuse lui Nastratin:

— Du-te pe câmp cu unul din măgari şi adună ceva mâncare!

Nastratin se duse şi începu să taie iarba. Curând, însă, observă că măgarul se oprea în faţa fiecărei grămăjoare de bălegar şi o mirosea cu lăcomie. Atunci copilul se apucă să adune balegă în loc de iarbă şi, când umplu bine coşul de pe şaua măgarului, se întoarse acasă.

— Nastratin, îl întrebă tatăl său mai apoi, ai adunat mâncare pentru animale?

— Da, tată. Am pus-o în grajd.

Domnul Abdulah se duse să verifice. Mare îi fu mirarea când găsi ieslea plină de bălegar.

— Ce-ai făcut, nefericitule? ţipă furios la fiul său.

— Păi am lăsat animalul să-şi aleagă singur hrana pentru azi. Ce poate fi rău în asta!?

Era oare Nastratin un prostănac?

poveste turcă

Domnul Abdulah îl dădu pe Nastratin la şcoală.

învăţătorul le arăta adesea bastonul destinat copiilor care nu-s cuminţi. Uneori, încerca să-i atragă în discuţii libere.

— Care astru este mai folositor, luna sau soarele? îi întrebă el odată, când erau aşezaţi în jurul său.

Unii afirmară că luna era mai folositoare, alţii susţineau, din contră, că soarele ar fi mai util. Dar niciunul dintre copii nu putea explica din ce cauză.

Nastratin afirmă cu siguranţă:

— Luna este mai folositoare, pentru că luminează întreaga lume atunci când afară este întuneric; soarele, în schimb, nu se arată decât atunci când este lumină.

Pedeapsă binemeritată...

poveste turcă

Deşi nu prea era cuminte. Nastratin muncea cu pricepere şi cu asiduitate şi se arăta interesat de o mulţime de lucruri.

— Ce este raiul? îl întrebă într-o zi pe învăţător.

— Este o vale frumoasă – răspunse acesta – cu trandafiri, unde locuiesc cei ce fac fapte bune.

— Dar iadul? continuă copilul.

— Iadul este o groapă de flăcări şi foc, în care sunt aruncaţi cei ce fac rele.

în râu.

Locul celor îndepărtaţi din rai este iadul.

Nastratin nu mai spuse nimic, dar explicaţiile îi rămăseseră în minte.

Se apropia iarna, era frig. Sala de clasă avea un cămin unde şcolarii aveau obligaţia să aprindă, cu rândul, focul, după ce aduceau lemne şi rămurele uscate.

într-o zi, în timp ce copiii se încălzeau, intră şi Nastratin cu un aer nefericit. Ştia că va fi bătut cu bastonul, deoarece învăţătorul aflase de la colegii lui că omora, prin sat, găinile cu pietre. Acum, înainte de a se aşeza în mijlocul colegilor, Nastratin luă bastonul din cui şi-l aruncă în foc.

Când sosi, învăţătorul observă lipsa băţului şi întrebă unde a dispărut. Nastratin replică:

— Bastonul e-n iad.

— Cum, în iad?

— Păi n-aţi spus d-voastră că toţi cei care fac rău merită să ajungă în iad, în groapa de flăcări? Bastonul şi-a găsit locul meritat!

Amuzat, învăţătorul îl iertă de data aceasta.

Unde nu-i cap, vai de picioare...

poveste turcă

Nastratin le juca diverse farse colegilor săi, cu atât mai mult cu cât aceştia se luptau să-l pună mereu în încurcătură.

într-una din zile, copiii stăteau pe malul râului, cu picioarele în apă. Unul dintre ei, dorind să-l tachineze, spuse:

— Nastratine, ne-am pierdut picioarele în râu, nu mai ştim cum să ni le recunoaştem. Ce-i de făcut?

— Aşteptaţi, răspunse Nastratin, o să vi le găsesc eu imediat.

Şi, sărind în râu, începu să-i lovească cu un băţ peste picioare.

E de la sine înţeles că toţi şi-au tras repede picioarele din apă, ţipând de durere.

— Iată, strigă Nastratin, acoperind ţipetele lor, v-am găsit picioarele; dar vă sfătuiesc să nu le mai pierdeţi vreodată.

Nu găseşti nici nordul în întuneric!

poveste turcă

La întoarcerea de la şcoală, Nastratin trebuia să-şi ajute mama la cumpărături, să măture curtea şi grajdul, să aducă apă de la fântână şi să facă focul.

într-o zi, mama observă că Nastratin, după ce folosise foalele ca să aprindă focul în cămin, astupă orificiul de ieşire al aerului cu un tampon. Intrigată, îl întrebă de ce face asta.

— E o măsură de economie, mamă, răspunse băiatul.

— Ce tot îndrugi acolo? îl apostrofă tatăl, care era de faţă.

— învăţătorul ne spune mereu că risipa este un păcat şi că trebuie să facem economie. Astupând foalele, fac o mare economie de aer; acesta rămâne în burduf şi poate fi folosit data viitoare.

Tatăl zâmbi, iar după un timp îi spuse altceva:

— Pune şaua pe măgar. Ai să te duci la moară, unde-l vei găsi pe domnul Hatib. El îţi va da 50 de scuzi să mi-i aduci.

— Bine, tată, răspunse Nastratin.

— Nu te sfătuiesc să te abaţi din drum şi să-ţi pierzi timpul cu cine ştie ce fleacuri.

— Fii fără grijă, îl asigură copilul.

Fugi la grajd să pregătească măgarul. Cum, însă, în grajd era întuneric, nu găsea şaua şi trebui să-l strige pe tatăl său.

— E în dreapta, îi răspunse acesta.

Câteva minute mai târziu, Nastratin scoase măgarul din grajd, însă tot fără şa.

— N-am găsit-o, îi explică tatălui, care se arăta tare mirat.

— Da' ţi-am spus că e în partea dreaptă!

— Dispare şi nordul în întunericul de-acolo, replică băiatul, cum vrei oare să găsesc eu dreapta?

— Copile, tu eşti lovit de boala prostiei, care nu se vindecă niciodată, spuse tatăl cu amărăciune.

Aceste cuvinte îl întristară pe Nastratin şi, apăsat de ele, dar măi ales neatent la ceea ce făcea, el urcă pe măgar de-a-ndăratelea. Văzând una ca asta, tatăl îi strigă enervat:

— Prostule, călăreşti invers măgarul?

Nastratin ridică din umeri şi, cu ochii plini de lacrimi, răspunse:

— Oare-i numai vina mea, tată? Măgarul n-are nicio vină? El a statpe partea proastă, ce puteam eu să fac? Pe el de ce nu-l cerţi?

Şi copilul plecă tare abătut la drum.

La moară luă de la domnul Hatib cei 50 de scuzi pe care acesta îidatora pentru făina ce i-o vânduse domnul Abdulah şi porni apoi spre casă.

Deodată întâlni un grup de cerşetori orbi. Văzându-i neajutoraţi şi amintindu-şi cum fusese el certat, copilul, încă supărat, simţi nevoia să se răzbune pe cineva. Opri măgarul, scoase săculeţul cu bani şi-l scutură, spunând:

— Iată bani pentru voi!

Dar nu lăsă banii din mână. La clinchetul monezilor, bieţii orbi se învălmăşiră, împingându-se unii pe alţii.

Copilul, impresionat de această scenă şi regretând imediat propria sa cruzime, plecă repede, promiţând în gând să nu-şi mai bată joc niciodată de cei loviţi de soartă.

Mare noroc cu orăcăitul broaşlelor...

poveste turcă

Nastratin se gândea încă la cele întâmplate când, trecând pe lângă un sat, văzu niştecopiicare se jucau de zor. Se opri să privească; jocul îl interesa atât de mult încât, aplecându-se îndreapta şi-n stânga pentru a-i vedea mai bine, îşi pierdu echilibrul şi căzu.

Copiii se opriră din joacă şi-l înconjurară, râzând batjocoritor. Nastratin, ascunzându-şi durerea şi încercând să iasă cât mai onorabil din această situaţie, îi apostrofă:

— Ce-aveţi de râs, proştilor? N-aţi mai văzut un om coborând din şa?

Dar cum măgarul o luase la goană, trebui să plece repede după el. Animalului îi era sete şi se îndrepta spre râul din preajmă.

Ajuns la râu, măgarul se aplecă spre apă în zadar: malul era prea înalt şi abrupt. Totuşi, continuă să se aplece, ameninţând să cadă în râu.

Din fericire, tocmai atunci începură să orăcăie nişte broaşte şi, speriat de „cântarea" lor formidabilă, bietul măgar se dădu înapoi, fiind astfel salvat de la înec.

Bucuros să vadă măgarul teafăr, Nastratin scoase banii din săculeţ şi-i aruncă broaştelor, strigând:

— Fiţi binecuvântate, păsări ale apelor! Iată o mulţime de bani drept

mulţumire pentru ceea ce aţi făcut!

Nu mai e nevoie să spunem că, la întoarcerea acasă, Nastratin a primit o bătaie de neuitat de la tatăl său.

— Mă loveşti pentru cincizeci de scuzi – îi spuse el domnului Abdulah – când broaştele au salvat viaţa unui măgar, care valorează pe puţin două sute!...

Când ai o imaginaţie bogată

poveste turcă

într-o dimineaţă, la câteva zile de la întâmplarea cu broaştele, domnul Abdulah îşi chemă fiul:

— Ia cazmaua asta, îi spuse, şi sapă o groapă la poalele zidului, în grădină.

Nastratin se puse pe săpat, cântând cât îl ţinea gura. Fără să-şi dea seama, străpunse zidul grajdului vecinului, lipit de-al lor. Băiatul se minună: ce putea fi această deschizătură? îşi vârî capul prin ea şi văzu, spre marea sa uimire, câţiva boi! Atunci, nebun de bucurie, alergă la bucătărie strigând:

— Mamă! Mamă!

-Şi?

— Ce se-ntâmplă?

— îmi povesteai, nu demult, că un om din Akşehir, tot săpând pământul, a găsit un urcior plin cu aur, din vremea lui Noe!?

-Şi?

— Ei bine, eu, săpând pământul, am găsit zece boi vii! Cred că-s tot din timpul lui Noe!

Mănâncă cu gândul!...

poveste turcă

într-o după-amiază, când învăţătorul le dăduse drumul mai devreme decât de obicei, ajuns acasă, Nastratin îi spuse mamei sale că-i e foame. Ea îi dădu două plăcinţele şi-l îndemnă:

— Ia şi nu te mai învârti în jurul meu. Du-te şi le mănâncă afară, unde vrei!

Băiatul plecă cu plăcintele în mână, spre grădinile şi livezile satului, pe care nu le proteja niciun zid. Ajunse, după o vreme, la o grădină de zarzavaturi în care se răsfaţau la soare şi nişte pepeni minunaţi, cărnoşi şi durdulii, după placul lui.

„O să-mi iau un pepene”, îşi zise. De-abia se aplecase, însă, să-l culeagă, că-şi şi făcu apariţia proprietarul, să-l alunge.

Nastratin se duse atunci la râu. Nişte raţe se zbenguiau pe apă; văzându-le, băiatul saltă de bucurie.

„Iată o masă bună pentru mine”, îşi spuse el. Şi, în- muindu-şi plăcinţelele în apa râului, se apucă să le înfulece.

— Ce faci acolo? îl întrebară nişte ţărani, uimiţi.

— Mănânc supă de raţă, răspunse Nastratin cu seriozitate.

Dacă omul ar avea un pic de minte...

poveste turcă

După o lungă perioadă de secetă, văzându-şi hambarele goale, oamenii din Horto începură să mănânce păsările şi să taie animalele mari din curte.

Domnul Abdulah se pregăti să plece la Sivri-Hisar, la ginerele său.

— E un băiat descurcăreţ; trebuie să găsească el ceva păsări pentru mâncare.

Sidika se bucura de ideea soţului ei, însă îl rugă să-l ia şi pe Nastratin cu el:

— Sunt prea ostenită şi nu mai pot ţine piept la toate năzdrăvăniile lui.

Cei doi porniră împreună la drum.

Când intrară în Sivri-Hisar, văzură cu uimire o mulţime de oameni petrecând pe străzi.

— Ia te uită cât belşug! exclamă Abdulah. Iar noi suntem gata să murim de foame...

— Astăzi e sărbătoare la noi, explică ginerele său. Vezi, bucuria şi veselia sunt răspândite pe feţele tuturor oamenilor. Fii sigur, însă, că acest oraş nu este mai îndestulat decât al vostru.

— Se vede că oamenii sunt tare proşti pe-aici!

— De ce?

— Dacă ar avea puţină minte ar petrece întruna, ar face sărbătoare din toate zilele vieţii lor şi nu le-ar mai lipsi nimic, dacă ar chibzui bine.

Ajuns acasă, la sora sa, Nastratin se duse să vadă grajdul. Printre animale se afla un bou mare, cu o pereche de coarne falnice, care stătea culcat şi mugea.

„Ah, dacă m-aş putea aşeza între coarnele lui", se gândi Nastratin, şi chiar se aşeză cu precauţie, ţinând coarnele în mâini cu mândrie.

Speriat, boul se ridică dintr-o săritură şi Nastratin se rostogoli la pământ, lovindu-se rău. Ţipetele sale atraseră atenţia celor din familie, care se repeziră înspăimântaţi, să vadă ce se întâmplase.

— Nu-i nimic, îi linişti el. E-adevărat că mă doare, dar asta nu-nseamnă mare lucru pe lângă bucuria de-a mă fi aşezat între coamele lui.

Doamne, bine că am salvat luna!

poveste turcă

într-o seară, după cină, părinţii îl rugară pe Nastratin să se ducă la puţul din grădină ca să aducă apă proaspăt. Băiatul, plin de zel, plecă în goană până acolo.

Era o seară minunată, scăldată în lumina lunii pline. Nastratin coborî găleata în fântână şi se aplecă peste margine să vadă cum se umple. Mare minune! în fundul fântânii văzu luna plutind pe apă şi tremurând agitată.

„Doamne! – îşi spuse el înspăimântat, luna a căzut în fântână. Trebuie s-o salvez!".

Se strădui s-o apuce în găleată, însă luna nu se lăsa prinsă. Dar Nastratin, care credea nestrămutat în dorinţa lui de a salva luna, nu se dădea bătut: mişcând găleata pe suprafaţa apei cu ajutorul frânghiei, încerca mereu să scoată luna din apă.

Deodată găleata se agăţă de peretele fântânii.

„Victorie! Am prins luna! E cumplit de grea, dar o voi scoate până la urmă".

Şi trase de sfoară, şi trase, până ce sfoara se rupse şi el căzu pe spate. Atunci văzu luna sus, pe cer.

„Domnul fie lăudat! A fost greu, dar am salvat luna!"

Reveni la ai săi fără apă, atrăgând asupra sa ploaie de mustrări.

în zadar explică Nastratin cum a salvat el luna. Bietul băiat nu reuşea şi pace să înţeleagă de ce era dojenit întruna.

Of, animalele astea nu-nţeleg nimic!

poveste turcă

Mulţumită ginerelui său, domnul Abdulah reuşi să facă rost de câteva păsări: pui, curci, gâşte, nişte găini şi un cocoş. Pe lângă acestea, fiica sa îi făcu un cadou neaşteptat, un sac de orez şi unul de linte.

Dorind ca soţia sa să intre cât mai repede în posesia acestor bunătăţi şi deoarece el mai avea treburi de rezolvat în Sivri-Hisar, domnul Abdulah hotărî să-l trimită pe

Nastratin înainte, după ce-l dădăci şi-l făcu să promită că nu se va abate din drum şi că va avea grijă de toată încărcătura. Aşezară totul pe spinarea măgarului: păsăretul într-o cuşcă, apoi sacii, dincolo.

— Du-le acasă pe toate, îl mai îndemnă o dată tatăl pe fiul său, şi spune-i mamei că mă voi întoarce şi eu spre seară sau mâine dimineaţă. Ia şi amnarul ăsta! Să-l dai D-lui Hafiz, care m-a
rugat să i-l cumpăr.

Nastratin plecă, împingând măgarul înaintea lui.

După o vreme, i se păru că bietele păsări, închise în cuşcă, erau tare chinuite şi se plictiseau cumplit. Inima i se înmuie de milă, văzându-le cum băteau din aripi moleşite; opri măgarul, deschise uşiţa cuştii şi dădu drumul păsărilor care, imediat ce se văzură jos pe pământ, fugiră care încotro.

încurcat, Nastratin începu să strige:

— Ei, aţi luat-o greşit... Ăsta e drumul către sat!

Dar ele nu ascultau. Nastratin le fugări, dar nu putu prinde decât cocoşul.

— Şi se mai zice că tu eşti bărbatul! îi reproşă acestuia. N-ai fost în stare nici măcar să aduni găinile şi să le-arăţi drumul!

Şi, de furie, îi suci gâtul. Apoi, necăjit, se întoarse în locul unde se afla măgarul. Observând că sacii, lipsiţi de contragreutatea păsăretului din cuşcă, îşi pierduseră echilibrul şi atârnau pe o parte a măgarului, ameninţând să cadă, umplu cuşca cu iarbă, şi porni din nou la drum.

La un moment dat, ca să mai înveselească monotonia drumului, începu să se joace cu amnarul.

„Vreau să văd dacă poate să aprindă paiele”, şi făcu precum spuse.

Iarba îndesată în cuşca luă foc; o coloană de flăcări se înălţă de pe spatele măgarului care, înspăimântat, o luă la goană. Nastratin, înciudat, îi strigă:

— Dacă ai avea şi tu puţină minte, te-ai opri direct în baltă!

La Akşehir o palmă costa doar un scud

poveste turcă

Nastratin împlinise paisprezece ani. Fiindcă terminase şcoala primară din sat, tatăl său hotărî să-l trimită la Konya, pentru desăvârşirea studiilor.

într-o dimineaţă, Nastratin îşi luă rămas bun de la părinţi şi de la învăţător şi plecă fără prea mari regrete. Era bucuros că putea să vadă ţara, lumea.

în drum spre Konya, trebuia să se oprească pentru câteva zile la Akşehir.

Nişte oameni din satul său, în trecere prin acest oraş, îi răspândiră nişte vorbe rele: că-i prostănac. Aşa se face că un localnic îl opri într-o zi în stradă şi, tară o vorbă, îi trase o palmă peste ceafa, râzând în hohote. Nastratin, dându-şi seama că nu trebuia să provoace scandal într-un oraş străin, îi spuse doar:

— De bună seamă că şi în acest ţinut există un tribunal!

Şi se duse cu o plângere la cadiu. Cum, însă, cadiul era rudă cu cel care-l pălmuise, îi spuse lui Nastratin:

— Lovitura pe care ai primit-o aduce după sine o amendă de un scud. Acest om îţi va da de îndată banii şi puteţi pleca amândoi liniştiţi.

Dar Nastratin nu era de acord cu o sentinţă atât de uşoară şi protestă:

— Cum, în acest ţinut te costă doar un scud să dai o palmă cuiva?

— Da, răspunse cadiul spre a-şi favoriza ruda.

Atunci Nastratin se apropie de cadiu şi-i dădu o palmă răsunătoare:

— Deoarece în ţinutul dumneavoastră o palmă costă numai un scud – îi spuse el nesăbuitului cadiu – luaţi scudul pe care mi-l datorează omul acesta! Cât despre mine, nu-mi mai trebuie nimic.

în ziua următoare, trebuind să părăsească Akşehirul, Nastratin se pregătea de plecare. Verii săi, voind să-i joace o festă, îi ascunseră însă sacul. Furios că nu-şi găsea lucrurile, el îi ameninţă:

— Să-mi găsiţi sacul imediat! Altminteri ştiu eu ce vă fac.

Această ameninţare îi sperie puţin şi scoaseră sacul din ascunzătoare.

— Iată-l! A fost o glumă, nu te supăra! Da' ia spune, ce-ai fi făcut dacă nu ţi-l aduceam?

— Nimic. Aş fi plecat fără el...

Şi părăsi Akşehirul.

La Konya, somnul aleargă pe străzi

poveste turcă

Sosind în Konya, Nastratin fu uimit de întinderea acestui oraş, de perfecta comportare a locuitorilor, de tot ceea ce vedea. Dar ceea ce-l uimi peste măsură erau fesurile deosebit de înalte pe care le purtau aici oamenii.

Nastratin se despărţise de tovarăşii de drum şi urma să tragă la un prieten al tatălui său, domnul Feizula, care avea să-l instaleze la şcoală. Se duse, însă, mai întâi la frizer, ca să se tundă, şi la baie şi abia după ce-şi termină toate treburile se prezentă în faţa domnului Feizula, care îl primi cu multă amabilitate şi promise să-l înscrie la seminar cât mai curând posibil. Până atunci urma să locuiască chiar în casa acestui om.

A doua seară de la sosire îi veni ideea să facă un tur prin oraş, neştiind că era interzisă circulaţia pe străzi după stingerea felinarelor. Fu, bine-nţeles, arestat de ienicerii care-şi făceau rondul de noapte.

— Ce cauţi pe străzi? îl întrebară ei. Intimidat, la început, Nastratin bâigui:

— Am văzut cum ieşea somnul pe poarta deschisă şi-am plecat să-l caut.

Crezându-l nebun, ienicerii îl lăsară să plece.

Mai poţi să-l crezi prost!?

poveste turcă

După câteva zile, Nastratin fu admis la seminar şi se instală la internat.

Pe toată durata studiilor, s-a dovedit un bun şcolar şi şi-a făcut numeroşi, prieteni, pe care-i cucerea cu buna sa dispoziţie, deşi uneori îi necăjea cu farsele sale.

Nastratin umbla cu un cuţit mare la el; nu pentru c-ar fi fost certăreţ, ci pentru că era un cadou de la tatăl său. Ienicerii, găsindu-l astfel înarmat, îl arestară din nou.

— Sunt instalat la seminar de-abia de câteva zile, explică el, şi am neapărată nevoie de acest obiect ca să şterg greşelile de ortografie.

— Pentru aceasta ţi-ar fi necesară o gumă, i se răspunse.

— Pe onoarea mea, fac nişte greşeli atât de mari, încât numai un cuţit le poate şterge.

Prea multă credinţă poate fi dăunătoare

poveste turcă

Nastratin aştepta cu nerăbdare luna ramazanului, când urma să întreprindă pentru prima dată turneul tradiţional de hoge. Acesta consta în a merge din sat în sat spre a se ruga în moschei pentru binele sătenilor şi a aduna bani, veşminte şi tot felul de daruri. în tot acest timp, Nastratin era hrănit şi adăpostit de săteni.

Nastratin îşi termină pregătirile de plecare cu opt zile înainte de ramazan. Trebuia să plece din timp ca să-şi poată alege un sat mai bogat, în care să se oprească, dacă era cazul. Era cu atât mai grăbit, cu cât, nemaiavând măgar, era obligat să facă drumul acesta pe jos.

în seara primei zile, se opri la un han.

La scurt timp după ce se culcase, auzi zgomote ciudate în cameră. Ascultând cu atenţie, îşi dădu seama că era tavanul, ale cărui scânduri, foarte putrede, trosneau fără-ncetare.

îngrijorat, se sculă şi alergă să-l găsească pe hangiu.

— Ei, jupâne, hanul dumitale e gata să se prăbuşească, îi spuse. Trosneşte din toate încheieturile.

— A, fii liniştit, fiule! îl asigură hangiul. Această clădire nu se va dărâma niciodată. Cât despre trosnituri, tu, care eşti un molia, ar trebui să ştii că toate lucrurile care alcătuiesc universul, însufleţite sau nu, îl divinizează pe Dumnezeu în felul lor. Ei bine, trosniturile reprezintă felul în care această clădire îl adoră pe Dumnezeu!

— Domnul meu, răspunse Nastratin, mie mi-e teamă de aceste clădiri prea credincioase. Dacă, în extazul rugăciunii, hanul tău şi-ar pierde cunoştinţa, gândeşte-te ce soartă m-ar aştepta!

Şi plecă să-şi petreacă noaptea sub cerul liber, pe câmp.

Când se trezi, a doua zi, constată că era ora rugăciunii de dimineaţă. în timp ce se ruga, un păstor îl salută.

— Bună ziua, îi răspunse Nastratin, apoi continuă să vorbească enoriaşilor.

— Molia, reluă păstorul la sfârşitul rugăciunii, tu eşti un om învăţat şi cred că-mi vei putea răspunde: când vine ziua, oamenii ies din case; unii se duc într-o parte, alţii, în partea opusă. Oare de ce nu se duc toţi pe acelaşi drum?

Nastratin nu-i răspunse direct, ci îl întrebă:

— Dacă ai încărca ambele samare pe aceeaşi parte a măgarului, ştii ce-ar fi?

— Ei, nu? Ar cădea!

— întocmai. Dacă toţi oamenii care ies dimineaţa din casă ar pleca în aceeaşi direcţie, lumea şi- ar pierde echilibrul.

— Văd că ai răspuns la toate, spuse cu admiraţie păstorul. Aş vrea să te mai întreb ceva: mă doare un ochi; ce crezi c-aş putea face?

— Nu cunosc nimic din arta lecuirii, răspunse Nastratin. Pot, însă, să-ţi spun că atunci când mă durea un dinte, niciun leac n-a ajutat; a trebuit să-l scot. Poţi să faci şi tu la fel...

Şi tânărul hoge îşi reluă drumul.

Spre prânz, ajunse într-un cătun unde oamenii nu-l primiră, deoarece un hoge se instalase deja la ei cu o seară înainte. Două leghe mai departe, dădu de un alt sat, unde fu tratat în acelaşi fel.

La căderea nopţii, Nastratin intră într-un al treilea sat, unde toţi locuitorii erau adunaţi în piaţă.

— Ce se întâmplă? întrebă Nastratin.

— Un vulpoi ne prăda ogrăzile furând găini şi gâşte şi intrând chiar în case să ne fure sandalele şi papucii. Astăzi, în sfârşit, l-am capturat şi ne întrebăm ce pedeapsă să-i dăm. Am vrea să-l pedepsim cât mai sever pe acest vulpoi nemernic.

Nastratin îşi făcu loc prin mulţime, strigând:

— Daţi-vă la o parte şi lăsaţi-mă să-l pedepsesc eu!

îşi scoase sutana şi-l înveşmântă pe vulpoi în ea, îi puse, apoi turbanul său pe cap şi-i dădu drumul. în timp ce vulpoiul o lua la sănătoasa, sătenii strigau:

— O, Molia, ce-ai făcut? De ce l-ai lăsat să plece pe ticălosul ăsta?

— Fiţi liniştiţi, prieteni! le răspunse el. I-am jucat o festă din care n-o să-şi revină uşor. înveşmântat în sutana şi turbanul meu, va fi gonit cu pietre din toate satele în care va încerca să intre, aşa cum am fost şi eu izgonit.

Aceste cuvinte îi plăcură unui fermier care se afla în mulţime şi care i se adresă:

— Hogea, iartă-ne, îţi ofer eu adăpost pentru la noapte. Mâine vom vedea ce-i de făcut...

La o predică

poveste turcă

Nastratin se stabili într-un sat. Ţinea predici în fiecare zi şi sătenii, bărbaţi, femei şi copii, se grăbeau să se strângă în jurul lui, să-l asculte. Dar nimănui nu-i păsa dacă şi cu ce se hrănea bietul hoge, care sta acum în camera de oaspeţi a satului, aproape flămând.

într-o zi, după ce le vorbise ca de obicei, tocmai ieşea din moschee când, una dintre ascultătoarele sale se apropie şi-l întrebă:

— Hogea, ne-aţi spus azi că Isus se găseşte în al patrulea cer. Ştiţi şi ce mănâncă acest bărbat sfânt acolo?

Nastratin o privi îndelung, apoi răspunse:

— O, femeie rea! Sunt aici de şase zile, dar nicio clipă n-ai căutat să afli cu ce se hrăneşte un biet hoge aflat în satul vostru. Iar acum vorbeşti unui înfometat despre minunatele mâncăruri din care te poţi înfrupta la masa domnului!

Orice hoge care, ca şi Nastratin, se oprea într-un sat pe toată durata ramazanului accepta adesea să facă mici servicii sătenilor.

Astfel, bogatul fermier, care-l adăpostise în prima seară, îi spuse lui Nastratin:

— Mi-am pierdut măgarul. N-ai vrea să-ncerci tu să-l cauţi? Cine ştie, poate-ai să-l găseşti! Nastratin acceptă. Şi în timp ce-l căuta pe câmpurile, din jurul satului, cânta cât îl ţinea gura. Un ţăran îl întrebă:

— Ce faci, Hoge?

— Caut măgarul fermierului.

— Ciudat fel de a căuta un măgar! se miră omul.

— Eşti un nătăfleţ. Numai cântând trebuie căutat bunul altuia.

Decât murdar de noroi, mai bine lipsă

poveste turcă

La sfârşitul ramazanului, Nastratin încălecă pe catârul dăruit de săteni şi plecă urmat de un alt măgar pe care-l închiriase pentru transportul alimentelor primite de la săteni.

Pe drum însă, catârul, care era cam năbădăios şi-i făcuse lui Nastratin destule necazuri, continua să-l necăjească mai mult. Nastratin hotărî să-l vândă în primul sat pe care-l va întâlni.

Deodată observă că animalul avea coada murdară de noroi. îl opri, coborî şi-i tăie coada:

— Mai bine să nu ai coadă, i se adresă el catârului, decât o coadă înecată în noroi.

Apoi, punând coada în coş, îşi reluă drumul.

Ajuns în următorul sat, căută un geambaş şi-i încredinţă catârul pentru vânzare. Când apăru cumpărătorul cu care se înţeleseseră asupra preţului şi târgul era ca şi încheiat, omul observă că animalul avea coada tăiată şi se plânse de acest neajuns.

— A, nu-ţi face griji, prietene! îl linişti Nastratin. Coada e aici, iat-o!

Şi o scoase iute din coş.

Unde e logica?

poveste turcă

Intrând în oraş, Nastratin fu întâmpinat de mulţi prieteni.

— Fii binevenit! îi urară ei. Ce daruri ne-aduci? Nastratin avea, printre bunurile primite de la săteni, şi o cantitate de struguri.

— O să vă dau struguri, îi anunţă el.

Prietenii se apropiară; erau mai bine de douăzeci. „Dacă-i dau fiecăruia câte un ciorchine, mie n- or să-mi mai rămână”, se gândea bietul hoge. Luă, deci, un ciorchine şi dădu fiecăruia câte un bob.

— Ce zgârcit eşti! spuseră ei.

— Prieteni, răspunse Nastratin, toate boabele sunt la fel; aşa că-i tot una dacă mâncaţi un bob sau o mie.

Şi se îndreptă spre internat, unde-şi regăsi cu plăcere chilioara.

La câteva zile după întoarcerea sa din călătorie. Nastratin se afla într-un birt din Konya. Voia să mănânce şi-i comandă cârciumarului:

— Adu-mi o supă foarte caldă!

Pe când acesta revenea cu supa, Nastratin, văzându-l, îi strigă de la distanţă:

— Da' ţi-am cerut o supă foarte caldă.

— Şi de unde ştii că nu-i aşa cum mi-ai cerut-o? se supără cârciumarul.

— Dacă era caldă, îi spuse Nastratin, ai fi simţit că ai degetul în supă!

Uneori pierzi, alteori câştigi

poveste turcă

Mai toţi seminariştii întorşi după luna ramazanului vindeau la piaţă alimentele primite drept răsplată pentru osteneala lor. Nastratin hotărî să facă şi el la fel dar, în loc să însărcineze cu vânzarea un intermediar, după cum se obişnuia, se gândi să-şi vândă singur marfa.

Duse, mai întâi, la piaţă un sac cu măsline, se instală şi aşteptă clienţii. Dar, cum nu ştia nimic despre preţul măslinelor, le răspundea celor care se opreau să se intereseze;

— Spuneţi-mi dumneavoastră ce preţ îmi oferiţi!

Atunci oamenii îl priveau cu neîncredere şi se depărtau.

„Trebuie să cred că nu ştiu să vând”, medită Nastratin, văzând că nimeni nu cumpăra de la el.

Tocmai atunci veni să se instaleze în apropiere un om care vindea orz.

— O jumătate de kilogram, un scud, striga el spre a-şi chema cumpărătorii.

Şi, sub ochii lui Nastratin, îşi vându marfa într-un timp record.

Atunci, Nastratin începu şi el să strige:

— Măsline bune! Pentru jumătate de kilogram, un scud!

Mulţimea se năpusti şi, într-o jumătate de oră, sacul se goli pentru că, de fapt, preţul măslinelor era de trei ori mai mare. Clienţii se împingeau şi-şi smulgeau unul altuia marfa, felicitându-l că vinde cu preţ atât de mic.

Rămăseseră câteva kilograme şi o bătrână voi să le cumpere.

— Nu, anunţă Nastratin, măslinele astea se vând la un preţ atât de bun, încât profit de ocazie şi cumpăr eu cele câteva kilograme care mi-au mai rămas...

Socoteala exactă

poveste turcă

Nastratin era în ultimul an de şcoală la seminarul din Konya.

în această perioadă muri tatăl său, imamul Abdulah, şi oamenii din Horto îi cerură lui Nastratin să ocupe funcţia de imam în locul tatălui său. Tânărul hoge nu putea accepta, deoarece mai avea câteva luni până la încheierea studiilor. Rugă doar să i se trimită nişte acte pe care trebuia să le prezinte cadiului pentru a rezolva problemele legate de moştenire.

încurcăturile cu succesiunea au durat însă, cu mult mai mult decât se aştepta el. între timp, Nastratin începuse să fie strâmtorat în privinţa banilor.

în aşteptarea unor zile mai bune, cumpără pe credit, de la un băcan pe care-l cunoştea, cele de trebuinţă.

Dar, într-o zi, băcanul hotărî să-şi ceară banii în ziua în care Nastratin va fi însoţit de prieteni, crezând că astfel îl va umili şi-l va obliga să se achite imediat. Şi aşa şi făcu, de îndată ce se ivi prilejul.

— Păi cât îţi datorez, băcanule? întrebă Nastratin.

— Cincizeci de scuzi.

— Bine! Luna viitoare îţi dau douăzeci şi cinci de scuzi. Cât îţi voi mai datora atunci?

— Douăzeci şi cinci de scuzi.

— După încă o lună îţi mai dau douăzeci. Cu cât îţi voi mai rămâne dator?

— Cu cinci scuzi.

— Şi pentru cinci scuzi nenorociţi – izbucni Nastratin – vii să mă deranjezi fără ruşine!? Neînţelegând nimic din acest calcul fantastic, bietul băcan nu mai suflă o vorbă şi se îndepărtă ruşinat şi confuz.

După muncă şi răsplată

poveste turcă

După ce Nastratin îşi trecu toate examenele, prietenii îl îndemnară:

— Nastratin, tu eşti podoaba oraşului nostru. Toţi de stimăm, te iubim, te vom susţine; du-te dar la noul cadiu şi cere-i un post.

Nastratin, încântat de propunerea prietenilor, se duse să-l caute pe cadiu şi-şi exprimă cererea.

— Mi-ar face mare plăcere să-ţi fac acest serviciu, răspunse judecătorul, dar nu am niciun loc liber.

— Domnule judecător, îmi arătaţi atâta bunăvoinţă, încât vreau să vă propun ceva: daţi-mi o sarcină care să nu fie neapărat plătită.

— Ce-ar putea fi asta? întrebă, nedumerit, judecătorul.

— Permiteţi-mi să devin cadiul din umbră.

— Nu ştiu dacă există un asemenea post în lume, dar...

— Nu există, cu siguranţă, dar o să-l creaţi dumneavoastră acum. Mi-aţi putea da toate cazurile care vă încurcă, uneori.

Judecătorul se gândi, apoi îi răspunse:

— De acord, vei fi cadiul meu din umbră. Te vei instala în camera din faţă, iar eu îţi voi trimite să judeci cazurile mai neobişnuite.

Nastratin, în culmea bucuriei, pomi imediat la lucru.

într-o zi, magistratul primi pe un om care trăgea pe un altul de guler şi-i explica cu mânie:

— Domnule cadiu, omul ăsta refuză să-mi dea ceea ce mi se cuvine!

— Despre ce-i vorba, omule?

— Iată, domnule judecător: Eram la lucru într-o pădure. El tăia copacii aparţinând domnului Seradjeddin. Eu m-am aşezat alături şi, de câte ori dădea el câte

o lovitură de topor, eu scoteam un icnit. Se cheamă, deci, că l-am ajutat în muncă? El refuză acum să-mi dea o parte din banii primiţi.

— Icnea, într-adevăr, în timp ce tăiai tu lemne? îl întrebă cadiul pe celălalt.

— Da, răspunse tăietorul, simplu. Cadiul, uluit, se gândi la Nastratin.

— Duceţi-vă la ajutorul meu, li se adresă împricinaţilor, el se ocupă de astfel de plângeri.

Cei doi se prezentară în faţa lui Nastratin care, după ce-i interogă şi el pe amândoi, îi spuse
reclamantului:

— Ai dreptate.

Apoi se adresă tăietorului:

— Scoate banii pe care i-ai primit pentru munca ta!

Bietul om îi dădu banii. Nastratin luă monezile şi le numără una câte una, azvârlindu-le pe podea, în aşa fel încât să scoată un clinchet deosebit. Apoi îl întrebă pe reclamant:

— Ei, ai auzit clinchetul banilor?

— Da, am auzit.

— Ei bine, acest clinchet deosebit este plata pe care o meriţi pentru că ai icnit în timp ce el muncea.

Şi-i înapoie tăietorului toţi banii.

Aceasta dreaptă judecată făcu să crească faima lui Nastratin în ochii judecătorului său.

într-o altă zi se prezentară alţi doi inşi în faţa cadiului; unul dintre ei îşi spuse păsul, revoltat:

— Pe omul acesta l-am întâlnit ieri pe stradă. Ducea o încărcătură de lemne, care se răsturnă când am trecut pe lângă el. M-a rugat să-l ajut să-şi ridice încărcătura pe umeri. Când l-am întrebat ce-o să-mi dea în schimbul ajutorului, mi-a răspuns: „Nimic!” După ce i-am pus sarcina de lemne pe spate, i-am cerut „nimicul” pe care mi-l promisese, însă el a începu să râdă. Iată de ce mă aflu în faţa dumneavoastră, cerându-mi drepturile.

„Iată un caz pentru Nastratin”, îşi spuse judecătorul şi-i trimise pe cei doi în faţa cadiului din umbră.

Nastratin ascultă plângerea, iar când reclamantul termină de povestit, îi spuse:

— Ai dreptate! Vino aici şi ridică colţul acestei rogojini.

Omul ridică rogojina, cu interes.

— Ce se află dedesubt?

— Nimic.

— Ei, ia acest nimic şi te sfătuiesc pe viitor să nu mai plictiseşti oamenii cu prostiile tale.

Astfel Nastratin deveni din ce în ce mai renumit în întreaga regiune, pentru spiritul său de
dreptate, pentru umorul şi fineţea judecăţii sale.

Oamenii veneau la dânsul să-i ceară sfatul în probleme mai grele şi chiar conducătorii oraşului îl consultau adesea.

De-ale lui Nastratin Hogea

poveşti turce

Copil, Nastratin s-a lăudat aşa în faţa prietenilor săi dejoacă:

— Vedeţi chiparosul ăla înalt din cimitir?

— S-ar putea să nu-l vedem? E cel mai falnic dintre toţi copacii din satul nostru! răspunse un băiat.

— Ba şi din satele vecine! mai adăugă un altul.

— Ce ziceţi dac-am să mă urc în vârful lui?
— Nu zicem nimic, pentru că n-ai să poţi!
— Ba am să pot! Hai să facem prinsoare! stărui micul Nastratin. Puneţi la bătaie fiecare din voi câte douăzeci de parale. Dac-am să câştig prinsoarea, toţi banii or să fie ai mei. Dacă n-am s-o câştig, am să vă dau eu la fiecare câte douăzeci de parale...
— S-a făcut! se învoiră băieţii,
— Alerg să aduc o scară lungă! strigă Nastratin.
— Nicidecum! în prinsoare n-a fost vorba să te urci pe scară! se împotriviră băieţii.
— Dar să mă urc fără scară a fost vorba?! le răspunse fără să stea pe gânduri Nastratin.
Şi astfel mulţi gologani mărunţei au intrat frumuşel în buzunarele ilicului lui Nastratin, spre marea bucurie a acestuia.

*

Într-o zi Nastratin Hogea pomi de acasă la târg ca să vândă o găină neagră. Stătu cu ea în braţe ore în şir, dar deşi pasărea era mare şi grasă, nimeni nu o cumpără. La spartul târgului, un târgoveţ se opri în faţa Hogei, cântări în mâini găina, apoi i-o puse din nou în braţe, spunând şovăielnic:
— Dac-ar fi fost albă, ţi-aş fi cumpărat-o, că de bună, nu mai are cum!
— Vino un pic cu mine! îl îmbie Nastratin şi se îndreptă spre o cişmea din apropiere, cu muşteriul după el.
Aici, scoase iute din buzunar o bucăţică de săpun şi începu de zor să spele găina. O săpuni, o frecă, dar culoarea penelor rămase, fireşte, tot neagră.
— Aferim ţie, bre, boiangiule, strigă Nastratin cu ochii spre cer, că bună vopsea ai mai folosit la găina mea! Oricât aş spăla-o, cu neputinţă s-o albesc!
înveselit de vorbele cu duh ale Hogei, muşteriul se răzgândi şi cumpără găina.

Odată, viţelul lui Nastratin Hogea scăpă din grajd şi se duse glonţ în grădină, făcând harcea- parcea toate florile şi zarzavaturile, Hogea, care văzuse prăpădul, înşfăcă un ciomag şi alergând în grajd, începu să lovească straşnic în biata vacă ce rumega, paşnic, tolănită pe paie.
— Opreşte-te, bărbate! îi strigă nevasta. Viţelul ţi-a nenorocit grădina şi tu iţi verşi focul pe vacă?!
— Nu te amesteca în treburile mele, femeie! Cred şi eu că bat vaca! Căci dacă şi-ar fi crescut copilul cum s-ar fi cuvenit, nu s-ar fi apucat el acuma de năzdrăvăniile astea!

Mereu strâmtorat, Nastratin Hogea se gândi într-o vreme să vândă în târg măsline.
O văduvă, pe al cărui soţ îl cunoscuse, se apropie de el, şi îl întrebă de preţ. Cum femeia se codea să cumpere, Nastratin, crezând că i se pare preţul prea mare, o îmbie:
— Ia de gustă o măslină, să vezi ce bune sunt!
— Chiar de mi-ar place, tot n-aş putea lua decât pe datorie.
— Fie! spuse Nastratin. Doar nu degeaba am fost prieten cu răposatul tău bărbat. Ai să-mi plăteşti când ai să poţi, gustă numai, să vezi dacă îţi place marfa!
— Azi nu bag nimic în gură, că ţin post negru. Cu patru ani în urmă, bărbatu-meu s-a îmbolnăvit taman de ramazan şi necăjită cum eram, n-am luat seama la post Acum sunt hotărâtă însă să plătesc datoria de atunci.
O privi pieziş Hogea:
— Du-te la treburile tale, femeie! Dacă abia după patru ani îţi plăteşti tu datoria faţă de cer, de care ţi-e frică, cine ştie după câţi ani ai să ţi-o plăteşti faţă de mine, un semen de-al tău...

Un cunoscut l-a oprit pe Nastratin pe stradă cu cuvintele:
— Nevastă-ta colindă din casă în casă cât e ziulica de lungă. Ai grijă şi mai

struneşte-o niţeluş!

— Bine, bine, se grăbi Hogea cu răspunsul. Dac-am s-o întâlnesc, am să-i spun.

L-au întrebat pe Nastratin ce vârstă are.

— Patruzeci de ani bătuţi pe muche! a răspuns el.

După un an şi mai bine, iarăşi l-au întrebat de vârstă.

— Patruzeci de ani bătuţi pe muche! sună iar răspunsul.

— Dar bine, Hogea, şi anul trecut ne-ai spus tot atâta! Treabă-i asta?!

— Eh, cuvântul e sfânt, dragii mei! E unul singur. Voi credeţi ce vreţi, dar eu nu mă întorc din vorba mea!

într-o seară, în casa lui Nastratin intră un hoţ. Scotoci el ce scotoci şi cum nu găsi nimic de furat, dădu să plece. în prag însă, şovăi: nu-şi mai găsea papucii căci Hogea, care îl zărise din grădină, se strecurase tiptil şi îi ascunsese. Până la urmă, hoţul se hotărî totuşi s-o şteargă nu numai cu mâna goală, ci şi cu picioarele goale.

— Săriţi! Ajutor! Hoţii! strigă atunci din răsputeri Nastratin Hogea.

încolţit de vecinii strânşi în grabă, hoţul se dezvinovăţi, arătând spre Nastratin:

— îndurare, musulmani! E-adevărat că eu sunt cel care am intrat cu gânduri necurate în casă, dar el este cel care mi-a furat încălţările!

Un bogătaş veni la Nastratin şi îi dădu cinci galbeni:

— Roagă-te pentru mine la cele cinci namaz-uri zilnice!

Hogea luă galbenii, îşi opri trei din ei şi pe ceilalţi doi îi întinse înapoi bogătaşului nedumerit:

— Dimineaţa nu mă rog, pentru că nu am vreme. Nici ruga de noapte n-o fac, pentru că nu mă scol din somn. Aşa că doar pe celelalte trei namaz-uri le ţin. Eu sunt cinstit, nu iau bani degeaba!

Se povesteşte că odată Hogea se dusese cu nişte treburi din Akşehir în Sivrihisar. îi era foame, iar în buzunare, bani ioc... Când ajunse în dreptul unei brutării, mirosul de pâine caldă îl ameţi.

— Bună ziua, frăţioare! încercă el să intre în vorbă cu brutarul.

— Bună ziua, răspunse acesta,

— Al tău e cuptorul?

— Al meu.

— Coci pâine?

— Da...

— Hai, spune drept, cuptorul ăsta şi pâinile astea toate sunt ale tale?

— Da...

— Păi bine, omule, nu se mai putu abţine Nastratin, dacă-i aşa, la ce stai şi nu mănânci?

în câteva rânduri Nastratin târgui se ficat cu gândul ca să i-l gătească nevasta, dar, ca un făcut, când se aşeza la masă, i se aducea mereu altă mâncare. Nici pomeneală de ficat! într-o zi se întâmplă iarăşi acelaşi lucru: adusese de dimineaţă o frumuseţe de ficat şi când, în sfârşit, veni vremea prânzului, i se puseră pe masă alte bucate.

— Femeie, îşi pierdu Hogea răbdarea. De atâtea ori am adus acasă ficat şi nici măcar o dată n-am izbutit să gust din el. Lămureşte-mă şi pe mine cum de se întâmplă minunea asta?

— N-am îndrăznit să-ţi spun niciodată, ca să nu te necăjeşti, soţiorul meu, grăi nevasta lui Nastratin, cu glasul neobişnuit de blând. Pacostea de pisică pândeşte şi nu se lasă până nu înhaţă şi mănâncă ficatul pe care-l aduci tu!

Cum aude răspunsul, Nastratin ţâşneşte de la masă, înşfacă toporul aflat într-un ungher, îl pune într-o ladă, încuie lada cu grijă, iar cheia şi-o vâră în buzunar.

— De cine ascunzi toporul, bărbate? îl întreabă nevasta uimită.
— De pisică, vezi bine!
— Glumeşti! Doar n-ai să crezi că pisica râvneşte la topor!
— Ba bine că nu, femeie! Va să zică, pune laba pe ficat de doi aspri şi să nu o pună pe un topor de patruzeci de aspri?!

Aflat într-un sat străin, Nastratin fu poftit de un ţăran ca să petreacă noaptea la el acasă. Hogea sosi de cu seară, gazda se încinse numaidecât la vorbă, ceasurile treceau, dar de cină, nici gând. în schimb, peste sărmanul oaspete, obosit de atâta umblet şi chinuit de foame, ploua cu întrebările.
Veni şi rândul întrebării:
— Hogea, ce crezi, de ce cască omul?
— Negreşit, sau de foame, sau de lipsă de somn.
Şi, după un căscat grozav, musafirul îşi încheie astfel răspunsul:
— Mie însă, acum, nu mi-e deloc somn!

Tare ciudaţi sau mai bine-zis, anevoie de mulţumit sunt oamenii, Nastratine! îi spuse într-o zi un prieten. Iarna se vaită de frig, vara, de cald.
— Taci, bre, că n-ai deloc dreptate. Ia zi, există cineva care să cârtească împotriva primăverii?

într-o zi, cum acasă se isprăvise faina, Hogea fu nevoit să meargă la moară ca să macine un pic de grâu. Morarul începu să-şi facă meseria. Când el stătea aplecat asupra ulucului, Nastratin lua pe furiş cu pumnul făină din sacul altuia şi îl deşerta într-al său... Până la urmă băgă de seamă şi morarul:
— Ce faci, Hogea?
— Sunt tare aiurit, se dezvinovăţi Nastratin, spăşit.
— Dacă din aiureală o faci, se răsti iar morarul, mânios, cum de nu ţi se întâmplă niciodată să deşerţi faina ta în sacul altuia?
— Ei, acum sunt aiurit, dar atunci aş fi nerod de-a binelea, răspunse nelulburat Nastratin.

Un vecin îi ceru Hogei, într-o dimineaţă, să-i împrumute măgarul.
— Stai un pic, fiindcă e vorba de măgar trebuie să mă sfătuiesc mai întâi cu el dacă să-l dau ori nu, îi răspunse Nastratin.
Şi mai înainte ca vecinul să apuce să spună ceva, dispăru în grajd. Nu după mult timp se întoarse şi spuse:
— Nu te supăra, vecine, dar nu-i dă ghes inima măgarului meu să fie împrumutat. „Mă împrumuţi la toţi, ori de câte ori mă cer, m-a dojenit el, iar ei în schimb vorbesc despre tine ce le vine la gură, ba te mai şi înjură pe deasupra şi mie, când îi aud, nu-mi vine deloc la socoteală!”

într-o zi lui Nastratin îi era tare foame. în casă proviziilese isprăviseră, bani de cumpărat altele nu avea, iar pe datorie nu-i mai da nimeni. Văzându-1necăjit rău, un cunoscut palavragiu 1 mângâie:
— Nu pune la inimă, mare e Alah! Cum îţi închipui că cel care a făcut bolta cerului fără ni ci un stâlp de sprijin, o să te lase pe tine să flămânzeşti?!
Hogea îl măsură pe vorbitor cu o privire cruntă:
— Ce tot îndrugi, omule! Mai bine-ar fi creat Alah cerul sprijinit pe stâlpi, dar mi-ar fi făcut şi mie parte, zilnic, de o porţie de mâncare!

Plecat din Akşehir într-un alt oraş. Hogea trase peste noapte la un prieten. Acesta, închipuindu-şi că oaspetele său cinase, nu-i dădu nimic de mâncare. Vorbiră când de

una, când de alta, apoi gazda îl conduse pe Nastratin într-o odaie în care să doarmă, îi ură noapte bună şi plecă. Hogea însă nu era deprins să se culce nemâncat. Se răsuci în aşternut mai vârtos decât peştele pe uscat. Când văzu şi văzu că nu este chip să adoarmă, se sculă şi bătu la uşa gazdei.

— Nu-ţi fie cu supărare, prietene, mi-ai pregătit un aşternut ca de puf, dar eu, om învăţat cu greul, nu-s în stare să mă împac cu atâta tihnă. De vrei să-mi faci un bine, dă-mi, rogu-te, o lipie, din jumătate din ea să-mi fac saltea, din cealaltă jumătate, plapumă, ca să pot şi eu, în sfârşit, să dorm adânc şi lin!

într-o dimineaţă, un vecin bătu la poarta lui Nastratin:

— Preacinstite Hogea, nu cumva se găseşte pe la tine oţet vechi de tot?

— Cum de nu? Se găseşte, se găseşte.

— îmi dai un pic şi mie?

— Nu pot să-ţi dau, vecine. Spune şi tu: dac-aş da fiecăruia care-mi cere, s-ar mai găsi la mine oţet vechi de tot?! răspunse fără să clipească Nastratin.

La una din predicele de vineri pe care le ţinea într-un sat străin, fiind anume chemat pentru aceasta, Nastratin Hogea spuse, printre altele, că unii dintre prooroci se află într-al patrulea cer. îndată după predică, o localnică se apropie de el şi îl întrebă:

— Preacinstite hoge, te-aş ruga să mă dumireşti: oare ce-or fi mâncând şi ce-or fi bând proorocii aflaţi, după vorbele tale, într-al patrulea cer?

Nastratin, tare supărat de nepăsarea pe care i-o arătaseră sătenii de la venirea sa, deşi ei erau aceia care-l chemaseră să slujească la geamie, o dojeni cu aprindere:

— Bine, bre, femeie, de când am venit aicea, la chemarea voastră, a trecut mai bine de o lună. în tot ăst răstimp unul dintre voi n-a binevoit măcar o dată să mă întrebe ce mănânc şi ce beau. Cu ce obraz vii tu acuma şi mă întrebi cum se descurcă proorocii, într-al patrulea cer?!

Pe o vreme vântoasă, Hogea, încălecat pe cămilă, încerca să mănânce niţel zahăr, fără a izbuti însă, căci vântul i-l spulbera mai înainte de a-l băga în gură.

Un trecător îl întrebă:

— Ce mănânci, Nastratine?

— Nimic! Dac-o să meargă tot aşa, cred că am să mănânc vânt!

Cineva cu care Hogea nu se împăca deloc i se plânse acestuia:

— Cumplit mă mai doare capul. Tu care ştii de toate, ce mă sfatuieşti să fac?

— Mai zilele trecute, şi pe mine mă durea tare un dinte şi l-am scos, alt leac nu a existat! îi răspunse Nastratin.

Un om bogat, dar cunoscut deopotrivă ca flecar şi zgârcit, i se adresă odată lui Nastratin, tam- nesam:

— Aşa, care va să zică, preacinstite Nastratin Hogea, nu te dai în lături să-ţi placă banii. De ce oare?

— Ca să nu am nevoie de oameni ca tine, pentru împrumut! răsună pe loc răspunsul Hogei.

Cum-necum, într-o zi, casa lui Nastratin luă foc. Vecinii dădură fuga după el, prin târg:

— Hogea, vino iute că îţi arde casa!

— Nu-i treaba mea, prieteni! le răspunse el tară să-şi piardă cumpătul. Găsiţi-o pe nevastă-mea şi spuneţi-i ei, fiindcă noi am împărţit pe din două grijile gospodăriei eu am grijă de tot ceea ce priveşte treburile din afara casei, iar ea, de treburile casei!

într-o zi, Nastratin îşi rătăcise inelul prin casă. După ce scotoci prin toate ungherele, tară de folos, ieşi în uliţă şi începu să-l caute acolo. Care cum îl vedea, îl

întreba:

— Ce-ai păţit, preacinstite Hogea?

— Mi-am pierdut inelul în casă, pe el îl caut.

— De-i aşa, pentru ce nu-l cauţi în casă?! se mirau oamenii.

— Acasă-i întuneric beznă, nu-i chip să desluşeşti ceva. De-aia şi eu îl caut aici!

Mult le mai plăcea oamenilor să stea de vorbă cu Nastratin! într-o zi, când, adunaţi iarăşi în jurul său, îl îmboldeau cu întrebările, el le grăi:

— Ei, prieteni, prieteni dragi, habar nu aveţi că eu, ăsta pe care îl vedeţi acuma, mă număr printre cei aleşi, de-o seamă cu dervişii plini de har!

— De-i aşa, preasfântule Hogea, îl aţâţă un ins mai îndrăzneţ, fă o minune, ca să vedem şi noi. De pildă, vorbeşte-i muntelui din faţă şi porunceşte-i să vină numaidecât la tine!

Fără să se tulbure, Nastratin strigă de trei ori, cu convingere:

— Ei, munte, munte binecuvântat, vino la mine îndată!

— Cum, bineînţeles, muntele nu s-a umil din loc, omul se prefăcu mirat:

— Ce s-a întâmplat, preasfântule Hogea? Muntele ţi-a nesocotit porunca?!

Ridicându-se de la locul său şi păşind cu hotărâre către munte, Nastratin răspunse:

— Eu nu-s din cei mândri, frăţioare. Dacă nu merge muntele la derviş, merge dervişul la munte!

Pe când era copil, Nastratin a fost dat de părinţi la un croitor, ca ucenic. După ce, vreme de doi ani, a mers zi de zi ca să înveţe, chipurile, meseria, mama sa îl întrebă:

— Ia spune, băiatule, ce-ai învăţat de la croitor?

— Mulţumită rugăciunilor tale fierbinţi către Alah, mamă dragă, mi-am însuşit jumătate din meserie. Acum sunt în stare să descos cât se poate de frumos tot ceea ce e cusut. A mai rămas să-mi însuşesc şi cealaltă jumătate. Nu-mi duce grija! Dac-o să-mi ajungă zilele, am să învăţ şi să cos!

Aflat într-o casă în care trăsese ca oaspete, gazdele, grijulii, îl întrebară pe Nastratin:

— Spune drept, Hogea, nu cumva îţi este somn ori îţi este sete?

— Niciuna, nici alta, se auzi, fără întârziere, răspunsul lui Nastratin. Venind încoace am dormit pe săturate lângă un izvor!

într-o zi, la masă, Hogea îi spuse nevestei, pe neaşteptate:

— Scoate-ţi legătura de pe cap, femeie! Lasă-ţi faţa descoperită!

Nevasta îl ascultă, dar îl întrebă, mirată:

— Iată că te-am ascultat, dar zău de pricep ceva, bărbate Ce-ţi veni să-mi ceri să stau cu capul descoperit? se miră ea.

— Dacă nu eşti legată la cap şi ţi se vede bine chipul, îngerii or să fugă negreşit din preajma noastră. Eu zic acolo câteva rugăciuni şi or să fugă şi dracii. Aşa vom rămâne numai noi doi la masă ca să mâncăm din bucate. Doar ştii că eu nu mă împac cu multă lume, mai cu seamă la mine la masă!

Când o cunoştinţă îi ceru lui Nastratin să-i împrumute bani cu dobânda pe care s-o fixeze el însuşi, Nastratin îi răspunse:

— Bani cu împrumut nu pot să-ţi dau, că n-am, dar dobândă pot să-ţi fixez cât vrei!

Hogea cumpără nişte curmale pe care le înghiţea fără să dea la o parte sâmburii.

— Ai să te îmbolnăveşti! De ce mănânci curmalele cu sâmburi cu tot? îl mustră nevasta.

— Vezi tu, femeie. Când le-am luat, cu sâmburi cu tot mi le-a cântărit vânzătorul!

Odată Hogea se văzu nevoit să încalece un catâr cunoscut ca foarte nărăvaş şi zurliu.
— încotro? îl întrebară câţiva prieteni care-l văzură încălecând.
— Habar n-am! le răspunse Nastratin. Unde-o vrea catârul, acolo mă duc şi eu!

Arareori se întâmpla ca Nastratin să fie în stare să-şi ospăteze musafirii cu bucate mai de soi. într-o zi, cum făcuse rost de ceva bani, cumpără câteva potâmichi, le aduse nevestei ca să gătească din ele o friptură cu pilaf alături şi pofti la cină vreo câţiva prieteni, falindu-se cu mâncarea grozavă cu care îi va ospăta.
Ca să necăjească niţeluş pe gazdă, unul dintre oaspeţi, mai şugubeţ, se furişă la bucătărie pe când vorba era în toi, scoase din tingire potâmichile gătite şi în locul lor puse altele, vii. Acoperi apoi tingirea cu capacul şi se întoarse tot pe furiş, nesimţit de nimeni.
în sfârşit, sosi şi clipa cea mare. Stăpâna casei aduse cratiţa cu friptură şi Hogea însuşi, frecându- şi mâinle de plăcere, grăi fericit:
— Ia să vedeţi cu ce bucate nemaipomenite vă cinstesc eu acum!
Ridică iute capacul şi rămase uluit: câteva potâmichi se înălţară în aer, bezmetic, lovind cu aripile mesenii şi lucrurile din odaie. în urma lor, Nastratin striga, supărat foc:
— Prea bine, Alah! Ţi-a plăcut să învii potârnichile cumpărate pe gologanii mei, fie! Dar ce drept ai să-mi iei uleiul, sarea, piperul şi lemnele mele şi să le faci şi pe ele să zboare?!

Cineva l-a întrebat pe Nastratin, în glumă:
— La vorbe eşti neîntrecut, Nastratine, dar ia mărturiseşte, de când eşti pe lume ai inventat ceva?
S-a gândit Hogea câteva clipe apoi, ca şi cum şi-ar fi adus aminte deodată, spuse:
— Da, da, am inventat şi eu un fel de mâncare de iamă destul de uşor de gătit: pâine cu zăpadă. Dar, ca să fiu drept, deşi sunt silit să mă înfrupt din ea destul de des, nu mă prea împac nici eu cu invenţia mea!

Era într-o iamă când nevasta Hogei nu mai contenea să-l cicălească:
— Nu-i de ajuns că abia avem cu ce ne ţine zilele, bărbate. Mai suntem blagosloviţi şi cu o singură plapumă şi pe deasupra şi aceea scurtă. Când o tragem spre bărbie, ne rămân picioarele afară, când încercăm să ne învelim într-o parte, cealaltă parte rămâne descoperită şi îngheaţă în frigul din odaie. Ce fel de hoge eşti tu de nu poţi face rost măcar de o plapumă ca lumea?!
Nastratin, care zile în şir nu auzise alte vorbe în casă decât acestea, sări de la locul său, luă găleata, o lopată şi ţâşni afară pe uşă. După câteva clipe se întoarse cu găleata plină cu zăpadă.
— Ţine bumbacul ăsta frumos şi trainic şi ţese din el faţa pentru o nouă plapumă pe care ai s-o umpli tot cu bumbac din ăsta. Eu am să-ţi aduc cât ţi-o trebui...
— Ţi-ai pierdut minţile, bărbate, ori îţi baţi joc de mine? se răsti femeia. Cum se poate să faci plapumă din zăpadă?
— Se poate, chiar foarte bine se poate, femeie! îi întoarse vorba Nastratin. Altfel, iarna, ar dormi strămoşii noştri, sub zăpadă, un somn atât de adânc?!

Odată, Nastratin a fost întrebat:
— în ce zodie eşti născut?
— A ţapului.
— Glumeşti, Hogea, nu există nicio stea, necum o zodie cu numele ăsta!
— Există, cum să nu, se împotrivi Nastratin. Când m-am născut eu, mama a întrebat un astrolog despre zodia mea. „Fiul tău e în zodia capricornului”, aşa i s-a răspuns.
— Bine, dar capricorn nu-i tot una cu ţap...
— Slăbeşte-mă cu neştiinţa ta, omule. Ce-i altceva capricornul decât un fel

de ied? Ei, de când m-am născut şi până acum a fost timp berechet ca iedul să ajungă ţap, nu găseşti?!

Nevasta lui Nastratin găsise alt prilej ca să-şi cicălească bărbatul. Când o căutai, se plângea că, în timp ce cu străinii nu mai conteneşte cu glumele, cu ea nu scoate nicio vorbă. Ca să scape de gura ei, Hogea îi spuse:

— Bre, femeie, oare cum se numeşte vecinul nostru, Mehmed Aga, opincarul?

— Dar bine, bărbate, tu singur ai spus că se numeşte Mehmed Aga.

— Am greşit, voiam să te întreb ce meserie are.

— Iar ai dat-o cu oiştea-n gard, omule! Păi n-ai spus tu singur că e opincar?

— Of, voiam să te întreb unde stă!

— Tu singur ai spus că e vecin cu noi! se răsti nevasta Hogei, pierzându-şi răbdarea.

— Bine zice cine zice că nu-i chip să schimbi două vorbe cu femeile, într-atât sunt de cusurgioaice! se văită prefăcut Nastratin.

Când temutul Timur cu oştirea lui s-a apropiat de Akşehir, oamenii de vază ai orăşelului, printre care şi Nastratin Hogea, i-au ieşit în întâmpinare, încercând să mai domolească, prin acest semn de bunăvoinţă şi cinstire, cruzimea binecunoscută a cuceritorului tătar. Unul dintre cei mai bătrâni turci din sfatul oraşului i-a întins acestuia, după datină, o bardacă plină cu şerbet – băutură dulce din zeamă de fructe – dar, cuprins de tulburare, căci nu ştia ce gânduri nutreşte faţă de orăşel nemilosul Timur, în loc să-i ureze acestuia „Poftă mare!” îi spuse „Bună ziua!” Cum Timur se uită chiorâş la bătrân, Nastratin Hogea, care cunoştea din auzite cât de iute la mânie era Timur, se grăbi să-i vină în ajutor greşi torul ui, spunând:

— Ştiţi, preaslăvite, în orăşelul nostru, „Bună ziua” e pe gustate!

O furtună cumplită îl prinse pe Nastratin seara târziu pe uliţele unui oraş străin. Nemaiavând vreme să caute casa vreunui cunoscut unde să tragă, se adăposti la nimereală în hanul cel mai apropiat, care se nimeri a fi tare vechi şi părăginit. Peste noapte, troznete şi scârţâituri grozave îl treziră pe Nastratin din somn: părea că hanul tot stă să se prăbuşească sub biciuirea vijeliei. Nastratin alergă într-un suflet la hangiu şi îi spuse temerile sale.

— Şi unde mai pui că eşti hoge! îl luă în râs hangiul, fără să se sinchisească. Trebuie să-ţi spun eu că toate lucrurile de pe pământ, prin urmare şi cele din hanul nostru, sunt create de Alah şi că, pe o vreme tare ca asta, înalţă şi ele rugăciuni, pe limba lor, către cel care le-a creat...

— Ştiu, ştiu, îi întrerupse Nastratin vorbăria. Tocmai de-aia mă tem eu. Dacă rugăciunile se însufleţesc prea tare şi lucrurile prind să bată mătănii?!

într-o iarnă grea, un lup mânat de foame se încumetă să coboare în sat, şi după ce sfâşie măgarul lui Nastratin, pomi să suie înapoi spre pădurile de pe dealuri.

Când lupul se îndepărtă binişor, un vecin care fusese de faţă la măcel dar, încremenit de frică, nu suflase o vorbă, începu să strige:

— Hogea! Ieşi repede afară de prinde lupul, că altfel fuge după ce ţi-a mâncat măgarul.

— Nu mai striga, omule, îl linişti Nastratin, care nu avea deloc de gând să se ia după lup. Măgarul s-a dus oricum. De înviat, nu-l mai înviem. Cel puţin să nu stricăm cheful lupului care şi aşa urcă dealul cu burta plină!

Aşa cum am mai spus şi altădată, lui Nastratin îi plăcea să aibă casa plină cu musafiri, dar prea adesea era nevoit să-şi înfrâneze această dorinţă, întrucât nu avea cu ce să-i cinstească. într-o zi, gândind că până spre seară va izbuti să facă rost de ceva bani, măcar cu împrumut, pentru niscaiva bucate, apucă de chemă la cină câţiva prieteni. Aceştia sosiră cu bucurie, se aşezară la taifas cu gazda, ceasurile treceau dar

semn că s-ar aşterne masa nu se vedea.
într-un târziu, Hogea se ridică, luă din bucătărie un castron mare, gol, şi cu el în mână, trecea din musafir în musafir spunând:
— Să nu mă judecaţi greşit, prieteni. Dacă aş fi avut parte să pun mâna pe nişte ulei, orez şi lemne, baremi o ciorbă v-aş fi gătit şi castronul ăsta, plin-ochi cu ea, vi l-aş fi pus vouă dinainte, cu tot dragul!

Fata din golful Covarstva

poveste nord-americana

în vremurile de demult, un trib de indieni samiş trăia în apropierea unui golf îngust, care astăzi poartă numele de Covarstva. Cea mai mare parte a mâncării, ei şi-o procurau din apele mării, unde erau puzderie de scoici, crabi, moluşte şi somoni.
Şi iată că într-o zi un grup de fete se duse la cules de scoici. Printre ele se afla una neasemuit de frumoasă. Când scoica găsită de ea deodată îi scăpă din mână, fata intră în apă şi se duse s-o prindă. Scoica însă îi cădea mereu din mână, iar ea se ducea tot mai departe în apă s-o prindă, până-i ajunse apa la brâu.
Deodată fata simţi că cineva o prinse cu mâna de mâna ei. Ea scoase un ţipăt de frică, dar un glas din apă îi spuse cu sfială:
— Nu te teme. N-am să-ţi fac niciun rău. Vreau numai să-ţi admir frumuseţea.
După aceea îi slobozi mâinile şi fata se întoarse acasă. Din acea zi ea se simţea mereu atrasă către mare, iar când intra în apă, mâna nevăzută o prindea din nou de mână şi glasul din ocean îi vorbea cuvinte de dragoste. îi povestea despre frumuseţea lumii din fundul mării, despre minunatele plante şi peşti multicolori pe care niciodată nu-i poţi vedea de pe ţărm. Şi de fiecare dată mâna din ocean îi ţinea tot mai mult mâna şi tot mai mult răsunau vorbele sale drăgăstoase.
într-una din zile, însă, apăru din apă un tânăr. El se îndreptă împreună cu fata la părinţii ei şi le ceru voie să se căsătorească cu ea.
— O, nu, spuse tatăl fetei, fiica mea nu poate să trăiască în mare.
Tânărul îi istorisi cât de frumoasă este lumea pe fundul mării, dar tatăl fetei nu se învoi să i-o dea de soţie.
— O să regreţi mult, spuse tânărul. Dacă ea nu poate să devină soţia mea, am să fac ca poporul vostru să nu mai poată dobândi hrană din ocean. Şi atunci veţi îndura foametea.
Tatăl însă nu se înduplecă să-şi dea fata după tânăr.
în curând scoicile începură să dispară. Se împuţinară somonii, iar râurile ce curgeau către marea sărată începură a se usca. Oamenii nu mai puteau prinde peşti de apă dulce. După puţină vreme râurile secară complet, iar locuitorii nu mai aveau apă de băut.
Atunci fata se îndreptă către ţărmul oceanului şi intră în apă. Apoi începu să-l cheme pe tânăr.
— Dă-i poporului meu hrană! îi ceru ea. Dă-i apă de băut!
— Nu! Până ce părintele tău nu se va învoi să te dea după mine, răspunse tânărul din adâncul mării, apa nu va avea destulă hrană.
Ca să salveze tribul care murea de foame şi de sete, tatăl, în cele din urmă, se înduplecă să-şi mărite fata după tânărul din împărăţia apelor. Dar îi ceru tânărului un singur lucru:
— S-o laşi pe fiica mea, îi spuse el, să vină la noi o dată pe an. Ca s-o vedem dacă este fericită cu tine.
Tânărul primi cu bucurie rugămintea tatălui şi fata plecă împreună cu el către apele golfului. Oamenii de pe ţărm o urmăriră cu privirile până ce ea dispăru în apă. Ultimul lucru pe care-l zăriră a fost părul ei lung care plutea deasupra apei.
Nu după multă vreme se reîntoarseră apele în râuri. Şi scoicile şi somonii reveniră

în apele oceanului. Norodul samiş îşi recăpătă hrana cea de toate zilele. Credincios cuvântului dat, tânărul mării îi dădu voie soţiei să vină o dată pe an în mijlocul tribului său. în patru ani, de patru ori se reîntorsese ea către ai săi. De fiecare dată, în preajma venirii sale, ei prindeau mai mult peşte ca de obicei.

De fiecare dată însă, oamenii observau la fată o schimbare. Mai întâi de toate văzură pe mâinile ei crescând scoici, apoi şi pe spate. Ultima dată, când veni, zăriră scoici şi pe frumoasa ei faţă şi mai văzură că ea nu este mulţumită că a trebuit să vină din mare. Şi un vânt rece sufla dinspre ea când trecea printre ei.

Oamenii se sfătuiră între ei, apoi îi spuseră cu sfială:

— Noi îl dezlegăm pe soţul tău de cuvântul dat. Şi dacă nu vrei să mai ieşi din mare, atunci nu trebuie să ne vizitezi în fiecare an. Nu veni, până nu-ţi va fi dor să ne vezi.

Şi fata n-a mai ieşit niciodată din ocean. însă, ca totdeauna, a avut grijă de poporul său. Marea avea mereu puzderii de peşti, iar pârâurile şi râurile erau pline cu apă. Tribul ştia că toate acestea existau datorită ei. Iar când apele fluviului şi refluxului se revărsau peste golful Covarstva, oamenii vedeau cum părul ei lung pluteşte deasupra apei. Şi atunci ei ştiau că zânei îi este tare dor de ai săi.

Demonul cascadei Niagara

poveste irocheză[47] (America De Nord)

Faima frumuseţii Anuthei trecuse de mult graniţele tribului ei. De aceea Moşar, viteazul războinic al tribului vecin, aşezat dincolo de fluviu, se apropie pe furiş de wigwamul[48] fetei, ca s-o poată vedea cu ochii lui. Fermecat de chipul ei, o pândi într-o seară în locul unde Anutha obişnuia să ia apă. Moşar o ceru de soţie, cu toate că triburile lor se vrăjmăşeau. După ce se întâlniră mai multe seri la rând, Anutha se învoi să-şi părăsească wigwamul fără ştirea părinţilor ei şi să-şi urmeze logodnicul dincolo de apa care slujea drept hotar între cele două triburi.

Stelele licărind deasupra pădurilor şi piscurilor ţepene călăuziră paşii celor doi fugari până la malul fluviului. Văzându-şi logodnica obosită de atâta drum, Moşar îi spuse:

— Odihneşte-te aici, Anutha, până voi afla luntrea pe care am ascuns-o prin apropiere. Dacă se

47 triburi indiene din nordul S.U.A. şi din Canada
48 locuinţa pieilor roşii din regiunea marilor lacuri

întâmplă ceva, suflă în fluierul acesta şi eu voi răsări lângă tine cât ai bate din palme!

Inima fetei era plină de presimţiri ciudate.

— Nu mă lăsa singură, Moşar! stărui ea.

— Eşti prea trudită ca să te mai târăsc printre tufişurile fluviului. închide ochii şi umbrele codrului nu te vor mai înspăimânta. Nu-i deschide decât atunci când vei auzi paşii mei!

Astfel îi vorbi Moşar; după care, întinzându-i un fluier, se făcu nevăzut.

Anutha îşi vârî în sân fluierul încrustat de mâinile iubitului ei şi închise ochii. Nu auzea decât foşnetul frunzelor şi murmurul fluviului. Se temea de cumplitul stăpân al marei cascade: vuietul ei răzbătea până aici! Mâinile fetei tremurau ca două frunze la gândul că se afla în apropierea peşterii unde demonul Niagarei ademeneşte orice fiinţă vie, tară să-i îngăduie să mai revadă nici lumina zilei, nici pe cei dragi. Puţini dintre cei care l-au zărit pe stăpânul cascadei, sub unul din nenumăratele înfăţişări pe care le poate lua, s-au putut întoarce să povestească semenilor lor cele văzute. Toţi s-au întors cu părul albit dintr-o dată şi au murit, urmăriţi şi în somn de blestematul chip al duhului rău.

De s-ar întoarce odată Moşar! Dar stai – se aud chiar paşii lui apăsaţi şi sprinteni! Anutha deschise ochii şi sări în sus, alergând în întâmpinarea celui drag:

— Iată-mă înapoi! spuse Moşar. Luntrea ne aşteaptă lângă mal. Să ne urcăm în ea şi să trecem fluviul neîntârziat. Poate ne urmăresc părinţii tăi!

— Ce repede te-ai întors! şopti Anutha sărind în luntrea care începu să lunece în josul fluviului. Şi ce mână rece ai!

în loc să vâslească spre malul din faţă, tânărul lăsă luntrea să plutească la vale.

— încotro mă duci, Moşar? Nu bagi de seamă cum ne fură curentul?

— Nu fi îngrijorată, ştiu eu locul unde va trebui să ne apropiem de malul celălalt!

Pe măsură ce fluviul împingea luntrea spre mijlocul lui, iuţeala ei creştea. Fata tresări auzind în depărtare un tunet prelung şi privi spre înaltul văzduhului: nici urmă de nori!

— Ce-a fost tunetul ăsta? întrebă iarăşi Anutha.

— Nimic, ţi s-a părut ţie aşa! Decât sa te mai osteneşti mergând pe jos, mai bine opresc chiar în apropierea wigwamului meu. Noaptea e senină şi plimbarea în luntre, alături de tine, aş vrea să nu mai ia sfârşit!

Stelele începură să zboare cu o iuţeală ameţitoare pe deasupra creştetului lor.

— Ce înseamnă larma şi mugetul acesta care se apropie într-una? întrebă Anutha tot mai neliniştită.

— Este şuierul vântului care scutură vârfurile copacilor înalţi!

Cu toate acestea, crengile de jos păreau nemişcate! Anutha înţelese că ceea ce luase ea drept furtună era vuietul cascadei, al cărui bubuit se apropia necontenit.

— Moşar, ne vom prăvăli în Niagara, spuse fata galbenă de spaimă.

— Chiar acum ne apropiem de vadul nostru! răspunse flăcăul netulburat.

Anutha parcă avea alături de ea un străin. Trecură cu iuţeala săgeţii pe lângă o stâncă înălţată deasupra torentului. Lipită de ea, pândea un om. Când se apropiară de el, fata desluşi la lumina lunii chipul iubitului ei. întinse braţele deznădăjduită spre el şi-i strigă numele, gata-gata să se prăbuşească în apă. Dar însoţitorul ei o trase înapoi.

— Cine eşti tu, cel care ai furat înfăţişarea logodnicului meu? Unde mă duci? Ce vrei de la mine? strigă Anutha cu faţa scăldată în lacrimi.

Străinul rămase tăcut. Ochii lui, verzi şi reci ca adâncul apelor, aveau o licărire neomenească. Chiar dacă ar fi spus ceva, vuietul apelor i-ar fi acoperit cuvintele. Luntrea începu să se rotească ameţitor, apoi se prăbuşi în vârtejul asurzitor al cascadei...

Moşar văzu înmărmurit cum Anutha dispăru în abisul înspumat. Cel care îşi însuşise chipul lui nu putea fi altul decât temutul demon al Niagarei. înţelese că nu-şi va mai revedea niciodată logodnica. Ea îi fusese furată de duhul rău al prăpastiei albe. Cum va putea descoperi peştera unde îşi ţine demonul ostatecii? Cine îl va putea ajuta?

îşi aruncă privirile spre soarele care răsărea la orizont. Dintr-un norişor argintiu se coborî un vultur uriaş. Se roti de vreo trei ori deasupra creştetului lui Moşar, apoi se coborî pe umărul drept al flăcăului.

— Şi tu eşti vrăjmaşul sălbaticului stăpân al cascadei, rege al văzduhului! Poate ştii unde se află intrarea palatului subpământean! Ajută-mă s-o găsesc pe Anutha şi te voi răsplăti cu prăzi bogate cât voi trăi eu!

Vulturul îi grăi cu glas omenesc:

Fii mut şi dârz ca stânca şi iute de picior
Şi peştera cumplită o vom afla uşor!

Pasărea îşi desfăcu aripile ei aurite de razele soarelui şi zbură în josul fluviului. Moşar o urmă în tăcere, fără să rămână în urmă nicio clipă. Se caţără pe stânci abrupte, asemenea unei veveriţe pe crengile unui copac cu trunchi de piatră.

Vulturul se opri în faţa unui tufiş sub care se ascundea singura poartă care ducea spre inima muntelui. Moşar înlătură crengile pline de spini şi, călăuzit de pasăre, se

strecură în tunel.

Aici domnea o beznă adâncă şi o ceaţă înăbuşitoare. Vulturul nu se zărea. Se auzea doar fâlfâitul aripilor lui, care fâşâiau din când în când, frecându-se de pereţii de stâncă. Moşar se auzi strigat de câteva ori pe nume de un glas care părea al logodnicei sale, dar nu răspunse nimic.

Cu toate că răsuflarea i se tăia la fiecare pas, indianul nu rămânea în urmă. Apele se prăvăleau bubuind chiar deasupra creştetului său, dar războinicul nu ştia ce-i aceea frica. Orbecăia de ceasuri întregi, având în faţa ochilor privirea tristă a Anuthei.

Fata se trezise în mijlocul unei peşteri feerice, cu pereţi de cleştar. Patul ei de aur era acoperit cu o mătase verde ca muşchiul de munte. Privi uimită în jurul ei: stalactitele şi stalagmitele de smarald păreau colţii unui balaur uriaş, care împietrise cu gura larg deschisă. în firidele din pereţii peşterii se zăreau hârcile oamenilor răpiţi de stăpânul Niagarei. Ochii lor fuseseră înlocuiţi cu diamante mari. Grămezi de aur şi pietre scumpe zăceau revărsate din belşug pe pardoseala de argint a peşterii.

Anutha scoase un geamăt şi cineva îl repetă întocmai; era ecoul. Auzi nişte paşi care se apropiau de patul ei şi scoase un ţipăt: în faţa ei era stăpânul cascadei, sub adevărata lui înfăţişare. Ochii lui păreau mai verzi şi mai reci decât cei ai străinului din luntre. Avea însă o faţă tuciurie şi două urechi mari şi clăpăuge. Limbi de flăcări jucau deasupra creştetului său acoperit cu licheni. Glasul lui parcă venea dintr-un abis fără fund:

— Anutha, cea mai frumoasă dintre fecioarele irocheze, toate comorile care zac ascunse în peştera mea vor fi ale tale, dacă te învoieşti să fii soţia mea!

— Niciodată! răspunse hotărâtă fata.

— Te vei căi, făptură îndărătnică! îi zise demonul. Zilnic mă voi arăta sub o altă înfăţişare, până voi înfrânge încăpăţânarea ta zadarnică!

Apoi cumplita fiinţă dispăru printr-una din intrările peşterii, care se închise de îndată la loc.

Ochii de diamant din găvanele hârcilor îi urmăreau fiecare mişcare.

Spre a-şi îndulci singurătatea, fata începu să cânte din fluierul dăruit de logodnicul ei. Dintr-o dată, pereţii stâncii se crăpară şi se ivi un vultur urmat de Moşar.

Flăcăul scoase un strigăt de bucurie, strângându-şi în braţe iubita. Mâinile lui calde dovediră Anuthei că nu era o nouă capcană a demonului viclean.

— Grăbiţi-vă! le strigă vulturul şi zbură spre o ieşire a peşterii ascunsă în perete.

Moşar o luă pe Anutha în braţe şi alergă în urma vulturului, cât îl ţineau picioarele. în tribul său nimeni nu alerga mai repede decât el!

Războinicul simţea răsuflarea de gheaţă a demonului tot mai aproape de spinarea lui. După gemetele Anuthei îşi dădea seama că duhul cascadei se apropie, vrând să-şi redobândească prada smulsă cu atâta trudă.

Bezna începu să se destrame şi curând ei se întâlniră cu lumina soarelui care apunea.

— Trebuie să ajungem la marginea pădurii, căci acolo este hotarul puterii demonului!

Erau foarte aproape de ţintă, când duhul îi ajunse din urmă. Moşar o aşeză pe Anutha pe iarbă şi o îndemnă să fugă spre pădure. Dar fata nu-i ascultă sfatul. Războinicul se aruncă cu îndârjire asupra vrăjmaşului. Dar în hotarul împărăţiei sale el era de neînvins. Vulturul ştia aceasta. Se năpusti, aşadar, asupra demonului şi, înşfacându-l cu ghearele lui ascuţite, îl duse în codru.

Acum lupta era de la egal la egal şi biruinţa fu de partea lui Moşar. El se întoarse la wigwamul său însoţit de Anutha care ajunse soţia lui. Comorile din peştera demonului, ca şi căsătoria lor, înlesniră împăcarea celor două triburi vrăjmaşe. Vulturul rămase tovarăşul de vânătoare nedespărţit al lui Moşar, prada fiind totdeauna împărţită frăţeşte...

Fapta corbului

poveste a pieilor-roşii[42]

De mult de tot, în vremuri îndepărtate, pe când lumea trăia în întuneric, era un Uriaş, îmbrăcat în pielea lui de corb, care zbura de ici colo, să risipească icrele de păstrăvi prin ape şi seminţele roadelor pe pământ. Adesea el se gândea: „De-ar fi în fiecare apă şi pârâu feluri şi feluri de peşti... De-ar avea fiecare munte, deal, vale, câmpie, întregul pământ tot felul de roade!” Da' asta era fără niciun folos. Nu exista lumină cu ajutorul căreia să găseşti hrană. Chiar şi noaptea, când răsăreau stelele, dăruiau prea puţine raze.

Uriaşul îşi aminti de cerurile din care coborâse şi de lumina puternică ce dăinuia peste ele şi se hotărî să aducă lumina şi să o dea lumii.

înveşmântat în pielea-i de corb, zbură într-o bună dimineaţă drept în sus şi, în cele din urmă, descoperi o gaură în cer.

îşi scoase pielea de corb şi numaidecât ajunse la un izvor din apropierea casei în care trăia mai- marele cerurilor. Se aşeză şi aşteptă.

Nu peste mult, fiica acestuia ieşi purtând în mână o găleată pe care se pregătea să o umple. Coborî la izvorul din faţa casei. Când Uriaşul o văzu venind singură, se preschimbă într-o frunză de cedru şi pluti pe apă. Fata coborî găleata în apă, luă frunza cu apa în găleată şi, până să bage de seamă, o sorbi. îndată căzu grea şi născu un băiat. Atunci părinţii fetei se bucurară. Cât ai clipi din ochi, băiatul începu să crească şi să cotrobăie pe unde ce apuca. Mai-marele cerurilor curăţa podelele casei şi le netezea să nu i se rănească nepotul.

Dar într-o zi băiatul începu să strige: „Hama, hama!” Striga într-una, şi marea căpetenie era necăjită şi chemă câţiva robi să plimbe copilul. Robii îl plimbară toată noaptea, dar el nu voia să doarmă şi striga: „Hama, hama!” La care, bătrânul chemă pe toţi înţelepţii şi le ceru să-l ajute, deoarece nu ştia ce vrea băiatul şi de ce plânge. Băiatul plângea după o cutie ce atârna pe un perete din casa căpeteniei. Aceasta era cutia în care se păstra lumina zilei şi numele ei era Ma. Băiatul nu era altul decât Uriaşul renăscut şi ştiuse despre „Ma” înainte de a fi coborât pe pământ prima oară.

în cele din urmă, unul dintre înţelepţi înţelese cum trebuie ce înseamnă strigătul băiatului, „Hama, hama!”, şi îi spuse căpeteniei: „Strigă după cutie. De ce nu i-o dai?”

Prin urmare, căpetenia ceru ca să fie coborâtă cutia. Fu pusă lângă foc, şi băiatul se aşeză alături de ea şi încetă să plângă. Apoi rostogoli cutia prin casă. Se jucă timp de patru zile. Câteodată o căra până la uşă. Marea căpetenie se obişnui atât de mult să vadă băiatul jucându-se cu cutia, încât aproape că nu îl mai lua în seamă.

Apoi băiatul luă cutia cu lumină, şi-o puse pe umeri, şi fugi cu ea din casă. Cineva îl văzu şi strigă: „Uriaşul fuge cu cutia!”, şi toţi cei din ceruri îl urmară. Dar nu-l putură prinde pe Uriaş care, când ajunse la gaura din cer, se înveşmântă cu pielea de corb şi zbură în jos, aducând lumina şi căldura lumii noastre.

Manabozho cel isteţ

poveste a pieilor-roşii

Cândva, pe când Manabozho mergea de-a lungul ţărmului unui lac, ostenit şi înfometat, văzu un banc îngust şi lung de nisip, înţesat de sute de păsări de apă. Hotărî să mănânce împărăteşte. Pătrunzând în adâncul desişului, îşi atârnă sacul de vraci într-un pom şi culese bucăţi de scoarţă de copac, pe care le îndesă într-o legătură. Se întoarse pe mal şi merse de-a lungul lui, în aşa fel încât să fie văzut de păsări. Câteva dintre lebede şi raţe îl recunoscură şi zburară înfricoşate.

Una dintre lebede strigă:

— Hei, Manabozho, unde mergi?

42 amérindien

Manabozho răspunse:
— Mă duc să cânt. După cum vezi, îmi duc cântecele cu mine.
Apoi chemă păsările:
— Veniţi cu mine, fraţilor, şi hai să cântăm şi să dansăm!
Păsările se întoarseră pe pământ şi se depărtară puţin de lac până unde găsiră un loc mai deschis pentru a putea dănţui. Manabozho puse legătura jos, îşi scoase beţele de bătut toba şi spuse păsărilor:
— Acum dansaţi în jurul meu, în timp ce eu bat toba. Cântaţi cu ochii închişi cât vă ţin puterile şi ficaţii. Dacă se întâmplă ca vreuna să-i deschidă, se vor înroşi pentru tot restul vieţii şi o vor durea.
Porni să bată tactul în legătura cu bucăţi de scoarţă de copac, pe când păsările, cu ochii închişi, îi dădeau ocol, cântând cât le ţinea gura. Bătând măsura cu o mână, cu cealaltă Manabozho apucă, pe neaşteptate, gâtul unei lebede şi-l suci, nu înainte ca ea să apuce să ţipe.
— Aşa, frate, spuse Manabozho, cântă cât poţi de tare!
Curând altă lebădă căzu în mâna lui Manabozho, apoi o gâscă, şi aşa mai departe, până ce numărul păsărilor se micşoră simţitor. Atunci un cufundac îşi deschise ochii, să vadă de ce cântă tot mai puţine păsări, şi îl zări pe Manabozho şi grămada de pasări ucise lângă el.
— Manabozho ne ucide! strigă el. Manabozho ne omoară! şi pe dată fugi spre apă, urmat de restul păsărilor.
Cufundacul fugea greoi, şi Manabozho îl ajunse curând din urmă.
— N-o să te omor, îi spuse Manabozho, dar, pentru că ai deschis ochii, o să-i ai întotdeauna roşii şi vei fi bătaia de joc a tuturor păsărilor.
Şi spunând aceasta, îl lovi în ochi, azvârlindu-l departe, în mijlocul lacului şi îi smulse coada.
De aceea cufundacul are ochii roşii şi e lipsit de coadă.

Cheag-De-Sânge

poveste a pieilor-roşii

A fost cândva un tânăr care se purta cu multă cruzime cu socrul şi cu soacra sa, care aveau trei fiice. Nu le dădea nimic să mănânce bătrânilor. Nici măcar după o vânătoare prielnică, la care îl punea pe bătrân să-l ajute la tăiatul animalelor, tot nu le dădea niciun pic de came. Bătrânul şi soţia lui nu primeau decât oasele.
într-o zi, tânărul ucise un bizon. Murind, bizonul lăsă să-i scape pe gură un cheag de sânge. Bătrânul îl ascunse în tolba de săgeţi.
— Ce-ai luat de jos? îl întrebă tânărul.
— Mi-am smuls un spin din picior, răspunse bătrânul.
Tânărul, ca de obicei, luă toată carnea, iar bătrânul duse soţiei sale cheagul de sânge. îi spuse să facă supă de sânge şi ea zvârli cheagul într-o oală cu apă ce fierbea. Deodată, auziră ţipete de sugaci venind din oală şi bătrânul spuse:
— Scoate copilul din apă. Va fi fiul nostru.
Aşa făcu soţia lui, şi pruncul se adeveri să fie băiat.
Din cortul său de alături, ginerele auzi scâncetele copilului şi îşi trimise una dintre cumnate să-l vadă.
— Dacă e băiat, îl omor, spuse el.
Fata trimisă era cea mai tânără dintre fiicele celor doi bătrâni şi, spre deosebire de celelalte, întotdeauna s-a purtat frumos cu părinţii săi. îi întrebă pe părinţi ce era copilul. Tatăl ei îi spuse:
— E băiat, dar tu să spui că e fată.
Aşa şi făcu. Când ginerele auzi aceasta, trimise câteva oase şi puţină zeamă bătrânei, ca să aibă lapte să hrănească copilul.

Bătrânul ştia că copilul nu venise de pe meleaguri pământene, aşa că îl ridică în mâini şi îl duse în cele patru colţuri ale cortului: răsărit, miazănoapte, miazăzi şi apus. De fiecare dată, copilul creştea tot mai mare. Şi nu trecu mult şi se făcu un flăcău de toată frumuseţea.

îi cuvântă bătrânului:

— Eu sunt Stea-Fumegândă. Am coborât să te ajut. După ce voi face aceasta, mă voi întoarce iar în cer.

Dar bătrânul îl numea tot Cheag-de-Sânge.

în ziua următoare, Cheag-de-Sânge îl luă pe bătrân, cu care se purta precum cu un tată, la vânătoare, şi uciseră un bizon de parte femeiască. Când ginerele ieşi să-l caute pe bătrân, se înfurie aflând că bătrânul nu e acasă. Cheag-de-Sânge îi dădu bătrânului rinichii bizonului.

— Fă în aşa fel ca să te vadă mâncând rinichii, îi spuse, pe când se apropia ginerele.

Iar el se ascunse în spatele bizonului ucis.

Ginerele veni, cu o falcă-n cer şi alta-n pământ, vrând să afle ce mânca bătrânul. Bătrânului aproape că îi scăpară rinichii din mână, dar Cheag-de-Sânge îi strigă:

— Ţine-i bine şi mănâncă-i.

Şi el ieşi dindărătul bizonului.

— Aşadar, iată-mi cumnatul, spuse sfidător celălalt tânăr, şi Cheag-de-Sânge îi răspunse:

— Da, am aşteptat mult până să te întâlnesc, şi îşi potrivi o săgeată în arc.

Ţinti pe ginere într-o parte, apoi în cealaltă. Rănitul încercă să-şi scoată săgeţile din trup, dar nu izbuti, deoarece ele creşteau pe măsură ce trăgea de ele.

Ginerele cel rău îşi dădu duhul, în cele din urmă.

Apoi, Cheag-de-Sânge plecă de la tatăl său, pentru călătorii şi pe la alte triburi şi trecu prin multe peripeţii. Făcu dreptate, omorând mulţi asupritori ai poporului.

Altă dată, pe când mergea la un sat de piei-roşii, simţi pe neaşteptate un vânt puternic, care părea să-l atragă. Vântul, de fapt, era respiraţia unui mare peşte de pradă, care-l înghiţi pe Cheag-de- Sânge în pântecul său. Acolo mai zăceau o mulţime de oameni. Cheag-de-Sânge le spuse cu înţelepciune:

— Să dansăm. Trebuie să fie pe undeva în peştele ăsta şi vreo inimă.

Gătindu-se de dans, Cheag-de-Sânge îşi vopsi faţa în alb şi îşi făcu în jurul ochilor şi gurii cercuri mari, negre. îşi legă, de asemeni, în creştetul capului, un cuţit din piatră albă, cu vârful drept în sus. Astfel, cuţitul pătrundea într-una în peşte. în cele din urmă, Cheag-de-Sânge îl izbi chiar în inimă şi o despică. Apoi tăie o deschizătură între coastele peştelui şi ieşiră afară cu toţii.

— Am scăpat lumea de monştri, spuse Cheag-de-Sânge. Mă întorc la bătrânii mei părinţi.

Se întoarse, într-adevăr, la coliba bătrânilor, dar, după ce stătu acolo câtăva vreme, le spuse:

— O să urc în locul de unde am venit. Dacă aflaţi vreodată că am fost ucis, nu vă necăjiţi, pentru că eu redevin Stea-Fumegândă.

Cheag-de-Sânge îi părăsi încă o dată şi călători până ce fu ucis de mai mulţi indieni războinici din neamul Corbilor. Dar trupul lui dispăru pe dată, pe când Steaua-Fumegândă apăru pe cer, unde mai poate fi văzută şi astăzi.

Hiawatha

poveste a pieilor-roşii

Deganawidah s-a născut pe malul de miazănoapte al lacului Ontario. înainte de naştere, un trimis al Marelui Duh i se înfăţişă bunicii sale într-un vis şi îi spuse că voia Stăpânului Vieţii, Stăpânitorul Cerurilor, era ca fiica ei să aibă un copil. Copilul se va numi Deganawidah şi menirea lui era să aducă pace şi viaţă oamenilor.

Când Deganawidah crescu, spuse mamei şi bunicii sale că sosise vremea să-şi

ducă menirea la îndeplinire şi-şi făcu un canoe – acea barcă a pieilor-roşii – din piatră albă. Bunica sa îi spuse că acest canoe nu va pluti.

— Va pluti, răspunse Deganawidah. Acesta va fi semnul că vorbele mele sunt adevărate.

Urcă în canoe şi înaintă uşor spre malul celălalt. Vânătorii, atraşi de sclipirea luminii pe piatra
albă a vasului neobişnuit, se îndreptară spre el. îi spuseră că aşezările lor erau ascunse în munţii înalţi şi că cele cinci triburi irocheze trăiau zile grele. Se luptau între ele devenind pe rând pradă uşoară pentru fioroşii lor duşmani ce-i atacau dinspre răsărit.

Deganawidah îi îndemnă să se întoarcă la vetrele lor şi să-i spună căpeteniei că a venit vremea păcii şi că nu va mai fi război. Apoi intră la o femeie ce locuia lângă cărarea luptătorilor ce treceau între răsărit şi apus şi îi spuse:

— Cuvântul adus de mine e ca toţi să se iubească şi să trăiască în pace. Şi pentru aceasta trebuie să aveţi: Dreptate, Sănătate şi Putere. Sănătate înseamnă sănătatea trupului şi a cugetului; de asemeni, înseamnă pace, pentru că pacea coboară atunci când cugetele sunt sănătoase şi trupurile îngrijite.

Putere înseamnă stăpânirea legii drepte şi a obiceiurilor strămoşeşti, sprijinite de forţa de care e nevoie pentru ca dreptatea să învingă.

Deganawidah îi arătă că aceasta seamănă cu Casa cea Lungă în care ard mai multe focuri, câte unul pentru fiecare familie, deşi fiecare om de acolo trăieşte ca membru al unei singure familii. Deoarece femeia îi spuse că în drum spre soare-răsare va întâlni casa unui om ce mănâncă oameni, el îi cuvântă:

— Aceasta şi caut, să pun capăt la astfel de rele, în aşa fel ca oamenii să poată merge din loc în loc fără a se teme.

Când ajunse la casa omului care mânca oameni, Deganawidah urcă pe acoperiş şi se întinse lângă gura hornului. Aşteaptă până ce omul se întoarse acasă, cărând, cu sine un trup omenesc. Deganawidah privi în jos prin gaura hornului la omul ce se aplecă peste un ibric cu apă. Bărbatul văzu chipul lui Deganawidah oglindit în apă, dar crezu că e propriul său chip. Se întrebă cum de nu băgase de seamă că pe faţa lui stă întipărită atâta înţelepciune şi dreptate. Gândi că nu poate fi chipul unui om care mănâncă oameni şi duse ibricul afară din casă să-l deşerte. Apoi Deganawidah intră în vorbă cu omul acesta.

Deganawidah îi spuse că îşi poate însănătoşi sufletul de relele săvârşite străduindu-se să facă în aşa fel încât să făptuiască binele. După care, Deganawidah merse în pădure şi se întoarse cu un cerb care avea coame bogate. îi lămuri bărbatului cum oamenii trebuie să se hrănească cu carne de cerb, iar cât despre coame, ele pot împodobi capetele conducătorilor, în semn de putere.

Omul îl întrebă pe Deganawidah ce are de făcut. Deganawidah răspunse că nu departe de acolo sălăşluieşte un vrăjitor rău, Atotarho, care era atât de crud, încât mânca pe toţi cei ce se apropiau de el nechemaţi şi al cărui meşteşug vrăjitoresc era atât de temut, încât păsărelele ce zburau peste coliba sa îi cădeau moarte la picioare, deândată ce îşi flutura el mâinile. Avea trupul răsucit şi mintea cu ascunzişuri şi părul îi era un nod de şerpi împletiţi. Glasul său umplea ţara de groază şi puterea sa era nemărginită. Nicio pace nu putea fi încheiată fără ca el să nu fie de faţă. Iar Deganawidah îşi botezase noul prieten Hiawatha, ceea ce însemna „Cel care piaptănă”, deoarece îi mai spuse: „Tu eşti cel care vei pieptăna şerpii din părul lui Atotarho.”

Pentru a pregăti sufletul lui Atotarho pentru primirea lui Hiawatha, Deganawidah merse la vrăjitor şi îi spuse că atunci când oamenii vor primi legea bună a prieteniei, ei nu vor mai ucide şi nu va mai fi vărsare de sânge în ţară. Dar Atotarho cel puternic strigă batjocoritor:

— Când va fi aceasta?

Netulburat, Deganawidah înaintă spre Ţara Mohawkilor. Mohawkii găsiră spusele lui

drepte, dar căpeteniile lor erau cu băgare de seamă. Doreau un semn şi cerură lui Deganawidah să se caţere în cel mai înalt copac de lângă cascade şi să-l taie. Dacă trăia până la răsăritul soarelui, vor primi legea sa. Aşa fu. A doua zi dimineaţă Deganawidah îi aştepta lângă foc. Legea lui fu primită iar mohawkii fură primii ce se alăturară păcii celei măreţe şi prieteniei. Dar Hiawatha nu-l putea înfrânge pe Atotarho. în trei rânduri adună sfatul bătrânilor, dar, de fiecare dată, puterile vrăjitorului îl copleşiră, într-o zi auzi glasul lui Atotarho strigând:

— Hiawatha-a-a-a-a-a-a!

Semn că vrăjitorul punea la cale altă fără-de-lege. îndată cele trei fiice ale lui Hiawatha se îmbolnăviră şi muriră.

Abătut, Hiawatha părăsi ţara aceea şi răbdă de unul singur. Adună scoici de pe un fund de lac uscat, le înşiră pe trei vrejuri de papură îmbinate şi le aşeză pe nişte crăcane făcute din crengi, în faţa sa, în fiecare seară, în semn de durere.

Ştia că de va veni cineva să-i ia şirurile de scoici, aceasta îi va da linişte. Deganawidah sosi în dreptul focului său în cea de-a douăzeci şi treia zi, luă crengile şi rosti cuvintele de îmbărbătare, de atunci folosite în ceremonia morţilor irochezi: „Şterg lacrimile de pe chip cu o piele a milei, din şoim ales... preschimb totul în lumină de zi pentru tine... înfrumuseţez cerul. De acum înainte, cugetă în pace, odihnindu-ţi ochii pe cer.” Astfel sufletul lui Hiawatha se însenină.

Nu peste mult Deganawidah şi Hiawatha convinseră toate căpeteniile neamurilor dimprejur să pună capăt duşmăniei dintre ele.

Numai Atotarho mai rămăsese deoparte. Deganawidah şi Hiawatha vâsliră peste lacul Onondago, pentru a-l întâlni pe vrăjitorul cel rău şi a-i întoarce puterile asupra binelui. Când se apropiară de mijlocul lacului, îi auziră vocea batjocoritoare şi vânturile începură să bată de pretutindeni şi valurile loviră furioase în canoe. Dar Deganawidah vâsli din toată puterea şi în câteva clipe ajunseră la malul răsăritean al lacului şi se înfăţişară lui Atotarho.

— Iată! spuse Deganawidah. Puterea noastră a neamurilor unite, este mai mare ca puterea ta.

Atotarho privi dincolo de râu şi văzu mulţimea aceea înfrăţită.

Mintea lui Atotarho se lumină şi Hiawatha, după cum spunea numele său, îi pieptănă şerpii părului. Apoi îi aşeză coarnele de cerb pe cap, ca semn al puterii, şi astfel a început o nouă viaţă.

Insula morţilor

poveste a pieilor-roşii

Cândva, demult, a murit o femeie. Soţul ei nu se obişnuia cu gândul că e moartă. Ştia că foarte curând ea urma să plece spre Insula Morţilor. Dar el voia s-o păstreze.

în cea de-a doua noapte o văzu pe soţia lui ridicându-se din pământ, scuturând glodul de pe sine şi pornind spre Insula Morţilor. încercă să pună mâna pe ea, dar nu o putu atinge. îi alunecă printre mâini şi se strecură mai departe. El o urmă şi se strădui în mai multe rânduri să o oprească, dar ea se elibera într-una.

Odată, când o ajunse din urmă, lunecându-i iar printre degete, ea se întoarse spre el şi-i spuse:

— De ce mă urmăreşti? Nu mai sunt nimic acum. Crezi că ai putea să-mi duci trupul înapoi?

— Cred că da.

— Eu nu cred. Acum merg spre alt tărâm.

Apoi femeia porni mai departe, fără a-i mai vorbi soţului ei care-i călca pe urme. Ajunseră în curând la un pod. Insula Morţilor era de cealaltă parte a podului Morţii, pentru a ajunge acolo,
trebuia să străbată podul. Câteodată, când în insulă erau peste măsură de multe

suflete, căpetenia obişnuia să trimită o păsărică spre pod. De îndată ce păşeau morţii pe pod, pasărea pornea pe neaşteptate să-şi bată aripile în preajma lor, ceea ce-i speria şi-i făcea să cadă în apă. Acolo se preschimbau în peşti. Soţia moartă trecu peste pod şi coborî pe insulă. Căpetenia insulei se apropie de ea.

— Ai vreun tovarăş? o întrebă.

— Da, soţul meu.

— Vine aici?

— Nu ştiu, răspunse ea. Trăieşte.

Atunci căpetenia îşi trimise oamenii în întâmpinarea lui de cealaltă parte a podului.

— Vrei să intri în această ţară? îl întrebară ei.

— Da, spuse el.

Ei răspunseră:

— Aşteaptă. Să vorbim cu căpetenia.

Aşa că oamenii se întoarseră la căpetenie.

— Spune că vrea să vină pe acest tărâm, îşi încunoştiinţară căpetenia. Credem că minte. Vrea să- şi ia nevasta înapoi.

— Atunci, lăsaţi-l să străbată podul, răspunse căpetenia.

îşi pusese în gând să trimită pasărea să-l înspăimânte pe când era încă pe pod şi să-l împingă în râu.

Dar pasărea nu fu în stare să-l sperie, aşa că, nu peste mult, ajunse pe celălalt mal şi călcă pe Insula Morţilor.

Căpetenia nu-i îngădui să stea acolo. îi spuse:

— E o ţară păcătoasă. Nu trebuia să vii aici. Pe soţia ta nu ţi-o putem da înapoi.

Omul însă rămase şase zile pe insulă şi privi cum dănţuiau într-una morţii.

Căpetenia îl trimise în cele din urmă acasă, spunând:

— Când ajungi acasă, ascunde-te. Abia după şase zile ieşi la lumină şi dănţuieşte.

Aşadar, bărbatul, văzând că nu e chip să-şi recapete soţia, se întoarse acasă la părinţii lui.

— Clădiţi-mi o căsuţă. Mă întorc peste şase zile şi voi dansa, le spuse.

Dar bărbatul era atât de nerăbdător să iasă şi să povestească oamenilor ce văzuse pe Insula Morţilor, încât apăru în cea de-a cincea zi. Dănţui întreaga noapte, povestind oamenilor despre insulă. Le spuse că în ciuda păsării trimise pe pod, care făcea tot ce-i sta în putinţă pentru a împiedica pe oameni să pătrundă prea mulţi pe insulă, din două zile, în două zile, insula se umplea. Atunci căpetenia le spune morţilor:

— A venit vremea să înotaţi.

Şi ei încetau dansul şi se scăldau. Pe când se scăldau, apărea pasărea şi îi înfricoşa, preschimbându-i pe unii în peşti, iar pe alţii în raţe.

Astfel făcea căpetenia loc pentru sufletele ce soseau necontenit peste pod.

Dis-de-dimineaţă omul încetă dansul şi merse să se scalde. Pe când se scălda, îl muşcă un şarpe cu clopoţei şi muri.

Aşa că se întoarse în Insula Morţilor şi acolo e şi acum. Datorită lui ştim tot ceea ce ştim despre această insulă în care merg morţii.

Steaua căzătoare

poveste a pieilor-roşii

Cu mult, cu mult timp în urmă, înainte ca malurile rodnice ale râului Genesse din statul New- York să fi fost locuite, o fetiţă de trei ani trăia cu mama ei într-o îndepărtată colibă de pionier. Aşa

se numeau puţinii albi ce vieţuiau prin apropiere. înjur erau multe piei-roşii şi, iubind-o pe fetiţa bălaie, atât de deosebită de propriii lor copii, pieile-roşii o botezară Kayuta sau Stea-căzătoare.

într-o bună zi, Stea-căzătoare ieşi să culeagă nuferi din Genesee şi nu se mai întoarse.

Mama ei o căută pretutindeni, se înspăimântă cumplit şi nu osteni cu cercetările. în cele din urmă, aproape înnebunită de durere, nu mai căută, spunându-şi că fetiţa se înecase în râu pe când culegea nuferi.

Trecură câţiva ani şi, treptat, apărură noi colonişti. Casa de altădată a Stelei-căzătoare nu mai era singură printre piei-roşii. Şi iată că într-o zi mohorâtă, bătu la uşa casei un vânător cu o vorbă trimisă de căpetenia de piei-roşii Skenandoh.

— L-am văzut pe „Skenandoh”, spuse el, şi mi-a cerut să-ţi spun acestea: „Gheaţa s-a topit şi el ştie un munte de nea unde creşte un fruct roşu ce e al tău, dacă îl ceri.”

Mama Stelei-căzătoare privi uimită la purtătorul ciudatului mesaj. Deodată înţelesul i se lumină în minte şi fu zbuciumată de nădejde şi neîncredere. îl rugă pe nepotul său să meargă la Skenandoh, să vadă ce ar putea afla. Flăcăul plecă şi ea-şi petrecu noaptea rugându-se.

Tânărul nepot călări din greu întreaga noapte, urmând cărări tot mai şterse. în zori ajunse într-un loc înfiorător, unde de crengile copacilor înalţi atârnau multe capete sângerânde. Călări mai departe, fără popas, de-a lungul malurilor unui lac, se adânci în pădure şi, în cele din urmă, găsi un cort, lângă un lac mai mic. De îndată ce descălecă de pe cal, băgă de seamă că în apropiere era un mormânt proaspăt săpat şi îi tresări inima.

O piele-roşie, tot numai zbârcituri, ieşi din cort.

— Unde e fructul? întrebă tânărul liniştit, fructul ce creşte din muntele de nea?

— Nu în mormânt, spuse bătrânul piele-roşie şi inima tânărului tresări de fericire. „Copila mea e înmormântată aici. Ea şi cu Stea-căzătoare au fost ca două surori şi fiica mea m-a rugat, înainte de a muri, s-oînapoiez pe Stea-căzătoare mamei ei.

Intră în wigwan – cum se numeşte în limba pieilor-roşii cortul – şi ieşi aducând cu sine o tânără albă de optsprezece ani. Spuse:

— Acum mă duc în soare-apune.

înaintă spre ţărm, ducând cu sine o pungă cu pietre, păşi în canoe şi vâsli în larg, cântând un cântec de moarte. în mijlocul lacului, lovi fundul bărcii cu securea şi se scufundă.

Stea-Căzătoare fu înapoiată mamei sale de către vărul său, iar lacul pe al cărui mal a trăit atât de mult mai păstrează încă numele de „Stea-Căzătoare-Kayuta”.

Băiatul cel destoinic şi flamura fermecată

poveste canadiană

A fost odată demult o văduvă care avea un singur fiu. înainte de a închide ochii, tatăl i-a cerut băiatului s-o asculte întotdeauna pe mama lui. Fiind foarte săraci, băiatul străbătea toată ziua străzile târgului natal, cerşind. Dar oamenii s-au plictisit de la o vreme să le tot dea de pomană. Drept care, într-o bună zi, băiatul i-a spus mamei sale:

— Trebuie să plecăm de aici, să ne mutăm în altă parte, într-un loc unde nu ne cunoaşte nimeni. Am putea să mai cerşim un timp, până când voi fi destul de mare ca să-mi câştig singur pâinea.

Odată hotărârea luată, au pornit la drum. Au mers pe os o zi întreagă şi seara au ajuns la un castel. L-au întrebat pe castelan dacă pot rămâne acolo peste noapte şi acesta s-a învoit, iar a doua zi dimineaţă i-a poftit la micul dejun. El le-a spus că aveau

de mers toată ziua nainte de a ajunge la pădure, unde urmau s-o apuce pe rumul mare.

— Veţi merge toată ziua, le-a spus castelanul. O să vă ia o zi întreagă, ca să ajungeţi la drumul de lângă pădure, dar să nu intraţi în pădure, pentru că acolo se află of felul de animale sălbatice şi uriaşi care pot să vă mănânce.

Ei i-au mulţumit castelanului pentru tot şi au pornit-o a drum. înainte de ajunge la pădure, au
trecut pe lângă n catarg înalt cu o flamură în vârf. Băiatului i-a plăcut mult steagul de îndată ce l-a văzut. în cele din urmă au ajuns la pădure – care nu se afla prea departe de catargul cu flamura şi au făcut un foc în jurul căruia să înnopteze. Băiatul i-a spus mamei sale:

— Tu te vei odihni, iar eu o să stau de veghe şi apoi te trezesc şi mă culc eu până dimineaţă.

— E bine aşa, i-a răspuns mama.

După aceea, el a făcut un foc bun, pentru ca mama lui să doarmă bine. Femeia era foarte obosită după două zile de mers şi a adormit imediat. îndată ce a văzut-o dormind buştean, băiatul a pornit-o înapoi către ci unde, odată ajuns, s-a căţărat şi a luat flamura din vârf. Apoi s-a dat jos, a înfăşurat flamura în jurul trupului şi a prins-o cu un ac mare. Când a terminat, se simţea cu totul altul. Avea atâta putere, că putea doborî orice i-ar fi ieşit în cale!

După aceea s-a întors la mama lui. Ea dormise ceva mai mult de o oră, aşa că a trezit-o.

— Mamă, mai eşti obosită? a întrebat-o el.

— Ei, m-am odihnit bine şi acum mă simt în toate puterile, i-a răspuns ea.

— Atunci, să mergem mai departe.

Şi au pornit la drum. Au ajuns într-o zonă frumoasă de dealuri şi, deodată, după un dâmb au văzut un uriaş venind spre ei.

— Vezi cine vine spre noi? a întrebat mama.

— Da, dar nu-ţi face griji. Uriaşul ajunge repede în dreptul lor.

— Ah, năpârcă mică, îi spuse el flăcăului. Mâine dimineaţă te mănânc la micul dejun.

— Ha, ha, nu sunt uşor de mâncat, îi spuse băiatul. Deodată, uriaşul încercă să-l înşface, dar băiatul îl loveşte în frunte şi-l aruncă cât colo, între nişte butuci. Apoi îl apucă din nou de brâu şi-l aruncă în drum.

Ei bine, uriaşul, aflându-se într-un asemenea hal, şi-a spus: „Mai bine mă las păgubaş. Ăsta e-n stare să mă omoare."

— Ei, fie, îi spune el băiatului, tu şi mama ta veniţi cu mine. Eu am un castel şi vom sta toţi trei acolo. Ne-om simţi bine împreună.

Aşa că uriaşul i-a luat la castelul său. Fiind obosiţi, seara s-au culcat repede. Dimineaţa, uriaşul le-a dai de mâncare carne de ren. Băiatul n-a mâncat mult.

Uriaşul se ocupa cu desţelenirea pământului.

— Eu mă duc să desţelenesc pământul, le-a spus el. Vreau să mă fac fermier.

Ei îl numeau acum pe uriaş bunic.

— Bunicule, îi spuse băiatul, vrei să te însoţesc?

— Bine, i-a răspuns uriaşul, poţi să vii cu mine să vezi cum muncesc.

Uriaşul scotea cireşii şi arţarii din rădăcini şi îi aşeza într-o grămadă mare. Băiatul se uita la el cum muncea. De îndată ce arunca un copac în grămadă, el scotea altul, a şi cum ar fi fost uşor ca un pai. Dar, încet-încet, începea să dea semne de oboseală.

— Bunicule, treaba ar merge mai repede dacă ţi-aş da o mână de ajutor.

— Eşti prea mic pentru aşa ceva, i-a spus uriaşul. Dar poţi să apuci copacul de vârf şi eu îl apuc de trunchi.

De fiecare dată când băiatul apuca un copac, îl ridica pe uriaş o dată cu el! Şi aşa a trecut toată ziua. Seara, când s-a întors acasă, uriaşul i-a spus bătrânei:

— Trebuie să fie mulţi oameni puternici prin porţile voastre.

— Ah, nu-i chiar aşa, a spus ea.

Lucrul acesta a început să-l supere din ce în ce mai are pe uriaş. Ca urmare, după un timp i-a spus bătrâna:

— Vreau să te prefaci că eşti bolnavă, după aceea ţi spun eu ce-o mai fi. Şi bătrâna s-a învoit să-i facă pe plac uriaşului, dar ea nu ştia ce i se pregăteşte băiatului.

Aşadar, a doua zi dimineaţă bătrâna s-a plâns că îi este rău. Când s-a sculat, băiatul a întrebat-o pe mama lui a

— Ce-i cu tine, mamă?

— Mi-e tare rău. Du-te la bunicul şi te sfătuieşte el ce să faci.

Aşa că merge la uriaş şi-i spune:

— Mama este bolnavă. Ce să fac?

— Păi numai un măr de aur o poate salva, spune uriaşul.

— Măr de aur? Cum aşa?

— Ascultă. Vino aici. Vezi drumul de colo? Mergi pe el şi vei ajunge la castelul unde se află mărul de aur.

Băiatul porneşte la drum şi merge toată ziua şi o parte din noapte. Chiar înainte de a ajunge la castel, dă peste o mică aşezare, unde se opreşte pentru a-şi trage sufletul. Acolo întâlneşte un om bătrân de peste o sută de ani.

Când îl vede pe băiat intrând în casă, îi spune:

— Băiete, încotro mergi?

— Merg să iau mărul de aur pentru mama care e bolnavă, răspunde băiatul.

— Da, mărul de aur. E tare greu să-l capeţi. Mulţi au trecut pe aici, dar nimeni nu s-a sfătuit cu mine. S-au dus şi au încercat, dar tot atâţia au murit. Nimeni n-a reuşit să-l aibă. Ei, ai face bine să te odihneşti un pic şi mâine dimineaţă îţi voi. Spune ce să faci.

Băiatul a ascultat povaţa şi s-a dus la culcare. La crăpatul zorilor, bătrânul l-a trezit.

— Dacă ajungi la castel când se îmbăiază prinţesa şi dacă te stropeşte cu apa aruncată de ea în afara zidurilor castelului, poţi obţine mărul imediat; dacă nu, vei avea multe încercări de trecut.

— Ei bine, voi încerca, a spus băiatul.

A alergat deci cât a putut de repede, dar când a ajuns la castel, prinţesa tocmai aruncase apa şi el n-a mai apucat niciun strop.

A intrat în castel şi a dat peste o prinţesă minunată.

— Bună ziua, băiete. Cu ce treburi ai venit? l-a întrebat ea.

— Am venit să iau mărul de aur pentru mama, care este foarte bolnavă, a răspuns băiatul.

— Da, mărul de aur se află aici, dar va trebui să treci prin mai multe încercări înainte de a-l căpăta.

— Ce trebuie să fac? a întrebat băiatul.

— îţi voi spune deseară ce va trebui să faci mâine dimineaţă pentru a căpăta mărul de aur.

Băiatul şi-a petrecut ziua la castel, iar seara, la ora şase, ea i-a dat cheile castelului şi i-a spus:

— Mâine dimineaţă la şase trebuie să-mi dai cheile castelului înapoi.

El a luat cheile şi le-a pus în buzunar, iar prinţesa a plecat.

Ceva mai târziu a venit şi Bătrânul la castel. El purta pe cap o pălărie care îl făcea nevăzut. Când a intrat, băiatul şedea într-un fotoliu.

— Ei, ce ţi-a dat de făcut prinţesa? a întrebat bătrânul.

— Mi-a dat cheile castelului, pe care trebuie să i le înapoiez mâine dimineaţă, la ora şase, a spus băiatul.

— Şi o să poţi să i le dai?

— O să încerc.

Toropit de somn, băiatul a adormit. La şase fără un sfert se iscă zarvă mare şi cine intră?

Balaurul însuşi. Venise să ia cheile castelului de la băiat, dar bătrânul, mai iute decât el, şi pusese mâna pe chei.

Când bătu ora şase, bătrânul îl trezeşte pe băiat şi îi spune:

— Ai cheile castelului ca să i le înapoiezi prinţesei? Băiatul se caută în buzunar, dar nu mai are cheile.

Ah, şi ce trist devine, de nu mai scoate un cuvânt. Dar bătrânul bagă mâna în buzunar şi scoate cheile.

— Uite-le. Dă-i-le înapoi.

Când soseşte prinţesa, îl întreabă cu asprime pe băiat:

— Ai cheile castelului?

— Da, spune el, dându-i-le înapoi.

— Bine, te-ai descurcat de data asta, dar mai ai de trecut două probe.

Ei îşi petrec ziua stând la taifas. Seara, la ora şapte, ea îi dă băiatului o farfurioară de aur.

— Mâine dimineaţă, la şapte, să-mi dai farfurioara înapoi, i-a spus ea.

El a luat farfurioara şi a pus-o în sân. După plecarea prinţesei, apare din nou bătrânul, care îl întreabă pe băiat ce i-a cerut de astă dată prinţesa. Băiatul îi spune toată povestea, după care adoarme. Bătrânul rămâne de veghe toată noaptea. La şapte tară un sfert dimineaţa, balaurul vine din nou cu zarvă mare, pentru a pune mâna pe farfurioara de aur.

Bătrânul îl trezeşte pe băiat şi îl întreabă dacă mai are farfurioara. Acesta îşi bagă mâna în sân şi nu mai găseşte farfurioara. Văzând asta, este cuprins de o mare mâhnire. Dar bătrânul scoate farfurioara din buzunar şi i-o dă băiatului.

— Uite, dă-i-o prinţesei. Până acum te-ai descurcat destul de bine, dar proba cea mare abia acum vine.

Ziua trece repede şi la ora opt seara prinţesa vine şi-i spune băiatului:

— Mă duc la casa balaurului. Mâine dimineaţă la opt vreau să-mi pui capul balaurului în poală. După care se duce să se pregătească de drum.

îndată apare bătrânul care îl întreabă pe băiat ce i-a cerut prinţesa să facă. Când află despre ce este vorba, îi spune băiatului:

— Da, e o treabă grea. Crezi c-ai s-o poţi face?

— Nu ştiu, răspunde băiatul.

— Voi face tot ce îmi stă în puteri ca să te ajut, îl încurajează bătrânul.

Nu mult după aceea, prinţesa deschide uşa şi îi spune:

— Eu plec de-acum.

Bătrânul se ia după ea, care se uită în spate, dar nu vede nimic.

Străbate o pădure şi în cele din urmă ajunge la o căsuţă. „Eu intru aici”, spune ea. „Eu stau afară”, îşi spune el, postându-se lângă uşă.

Era o noapte frumoasă, cu lună.

După miezul nopţii, prinţesa iese afară. Balaurul, care se ascundea în casă, scoate şi el capul pe uşă. Bătrânul, aflat după uşă, pune mâna pe capul lui şi i-l răsuceşte până când i-l ia de pe umeri.

„Eu plec acum”, spune ea. „Plec şi eu, cu capul balaurului”, îşi spune bătrânul. Ea se întoarce şi spune: „Sunt singură”. „Nu, suntem doi” îşi spune el.

La şapte şi jumătate dimineaţa ajung înapoi la palat. Bătrânul se duce la băiat şi-l trezeşte.

Ai capul balaurului ca să-l dai prinţesei?

— Nu-l am, spune trist băiatul.

— Ah, atunci eşti pierdut. Dar mai ai o jumătate de oră. Du-te şi te spală.

După ce băiatul termină cu spălatul, bătrânul ia capul balaurului şi i-l dă.

— Uite, ţine-l tu, că eşti mai puternic. Ea o să vină cu un şorţ de pânză galben, dar să nu i-l dai.
O să se întoarcă cu un şorţ de aur, şi atunci poţi să arunci capul în el.

Totul se întâmplă întocmai. Prinţesa vine cu şorţul galben, dar băiatul nu vrea să-i

dea capul balaurului. Ea se duce şi-şi pune şorţul de aur. Când se întoarce, băiatul pune capul balaurului în şorţ. Acesta se zvârcoleşte un timp, după care cade mort la pământ.

— Ah, spune fata, ai câştigat. Voi fi soţia ta pentru totdeauna.

Ei au petrecut câteva luni la castel, dar băiatul se gândea tot timpul la mama lui.

— Mama este bolnavă. Trebuie să plec şi să-i duc mărul de aur.

Auzind acestea, prinţesa îi dă mărul, îşi scoate inelul de pe deget, pe care îl rupe în două părţi egale, şi îi dă băiatului o jumătate.

— Când cele două jumătăţi vor fi alăturate, înseamnă că m-ai găsit şi vom fi din nou împreună.

Băiatul merge acasă şi o găseşte pe mama lui încă la pat. îi dă mărul de aur şi ea se face repede
bine.

Când uriaşul vede că băiatul a reuşit să facă rost de mărul de aur, îşi dă seama unde stă puterea lui. Aşa că-i spune bătrânei:

— Bănuiesc că băiatul are flamura fermecată asupra lui. încearcă să-l faci să ţi-o dea. Spune că vrei să o speli. Apoi o întinzi la uscat, la soare. Dacă aş pune mâna pe ea, aş fi din nou puternic.

Bătrânul uriaş plecă să taie nişte copaci. Băiatul se simţea obosit şi vrea să se odihnească puţin. Atunci mama lui îi spune:

— Bunicul tău este plecat, aşa că dă-mi flamura să o spăl. Apoi o pun la uscat şi când este gata poţi s-o iei la loc.

Băiatul ascultă de sfatul mamei, neştiind că ea este pe cale să-l piardă tară voie. Spală ea flamura şi-o întinde afară pe frânghie. Uriaşul, care se afla prin apropiere, înşfacă flamura şi o înfăşoară în jurul mijlocului. Acum el era cel mai puternic.

Aşa că se duce la băiat şi-l trezeşte. Acum băiatul era uşor ca o furnică în palma uriaşului. „Aha, ştiam eu că-i din cauza flamurii. Ia vino afară!” Uriaşul îl duce pe băiat în pădure şi-i scoate ochii, după care îl lasă singur.

Băiatul merge de la un copac la altul şi ajunge, într-un târziu, la ţărmul mării.

Căpitanul unui vapor ce naviga în apropiere privea ţărmul printr-un ochean. Văzându-l pe băiat, ordonă marinarilor să plece cu o barcă la mal, ca să-l aducă pe băiatul cel orb. Marinarii se duc la ţărm şi-l aduc pe băiat pe vapor.

Apoi căpitanul spune echipajului:

— Nu suntem departe de casă, aşa că ne întoarcem. Cei de acasă vor avea grijă de băiatul acesta.

Zis şi făcut. Căpitanul, care era un prinţ, îl ia pe băiat acasă la el şi le spune servitorilor să-l
îngrijească până se întoarce.

Şi astfel băiatul a rămas la castel în seama servitorilor. în fiecare zi avea grijă de el alt servitor, după rang. în cele din urmă a venit rândul majordomului casei, care era chiar soţia băiatului. Aceasta, după plecarea lui, venise şi se angajase la curtea prinţului. Cei doi soţi stau toată ziua de vorbă. Fetei îi vine deodată o idee îşi scoate jumătatea de inel şi i-o pune în farfuria cu supă. La masă el găseşte în lingura de supă jumătatea de inel. Atunci scoate şi el jumătatea de inel şi o împreună cu cealaltă.

Astfel ea a fost sigură.

— Tu eşti soţul meu. Cele două jumătăţi ale inelului s-au potrivit.

— Ei bine, nu trebuie să mai rămânem aici, chiar dacă sunt orb.

— Avem tot ce ne trebuie, aşa că putem să plecăm, a spus ea. Odată luată hotărârea, s-a dus la soţia prinţului să-i vorbească de plecarea de la castel, lucru care a întristat-o mult pe aceasta.

în drum spre casa lor, au mers pe un drum care trecea pe lângă un izvor a cărui apă vindeca orice boală.

Ajunşi la izvor, ea l-a rugat pe băiat să se spele pe ochi cu apa tămăduitoare. El i-a

ascultat sfatul şi, după ce şi-a spălat bine ochii, i-a revenit imediat vederea.

— Văd din nou bine, a strigat băiatul.

— Mergem acasă şi o să trăim în bună pace împreună. Şi au mers acasă şi au dus o viaţă plină de bucurii.

Au avut şi trei copii, iar mai târziu o mulţime de nepoţi împreună cu care au trăit fericiţi mulţi ani.

Broasca ţestoasă de deşert şi coiotul

poveste mexicană

într-o zi, în luna august, în timpul în care se culeg fructele cactusului pitaya şi căldura toropeşte, o broască ţestoasă de deşert, se plimba sub ramurile unui mare cactus pitaya. Dând peste fructele acestuia, roşii şi suculente şi atât de la îndemână – tocmai ce căzuseră pe jos, le-a înghiţit cu mare
poftă. Apoi s-a plimbat împrejur, cu gura toată roşie de la sucul pitaya, fiind
foarte mulţumită şi fericită.

în timp ce se plimba, a întâlnit un coiot flămând. Coiotul a salutat-o curtenitor, sperând ca broasca ţestoasă să-i servească drept masă şi a întrebat-o:

— Ce ai mâncat de ţi-ai înroşit gura?

— Tocmai am mâncat un om şi dacă mă superi, o să te mănânc şi pe tine, i-a răspuns broasca ţestoasă, deschizându-şi gura şi arătându-şi dinţii mici.

Coiotul a început să se teamă de broasca ţestoasă şi după puţin timp a spus:

— Broască ţestoasă, prietenă dragă, spune-mi unde aş putea găsi ceva de mâncare?

— Vino cu mine. Am nişte prieteni la o crescătorie mare de vite. Ei îmi dau de mâncare întotdeauna şi o sa împart mâncarea cu tine.

Şi uite aşa, au luat-o încet la drum, pălăvrăgind vrute şi nevrute în timp ce mergeau. După o perioadă de timp, coiotul, mort de foame, a spus:

— Când o să ajungem la crescătoria de vite? Cât de departe este aceasta?

— Crescătoria de vite nu este departe. Trebuie să continuăm să mergem şi vom ajunge în curând acolo, a spus broasca. Dar acesta nu era adevărul. Nu exista nicio crescătorie de vite şi dacă broasca ţestoasă i-ar fi dat vreo şansă coiotului, acesta ar fi mâncat-o toată. Aşa încât, şi-au continuat drumul.

Coiotul a întrebat din nou:

— Cât de departe este crescătoria de vite, şi broasca ţestoasă i-a răspuns din nou:

— Crescătoria de vite nu este departe. Trebuie să continuăm să mergem şi vom ajunge încurând acolo. Mergând ei aşa încet, coiotul, gata să leşine de foame, a întrebat-o cu glas mieros:

— Broască ţestoasă, prietenă dragă, nu ai putea măcar merge mai repede?

— Coiotule, prietene, nici nu ştii ce-mi ceri. Dacă aş merge mai repede, ar apărea un fum negru de sub picioarele mele. Aşa că, asigură-te, te rog, că acest lucru nu se va întâmpla, căci altfel nu vom putea niciodată ajunge la crescătoria de vite.

Astfel, coiotul a continuat să meargă în urma broaştei ţestoase, cu nasul aproape de picioarele ei, până când în cele din urmă nu a putut să mai meargă. în cele din urmă, coiotul a leşinat şi a căzut pe jos, iar broasca ţestoasă şi-a continuat drumul, până la următorul loc unde putea găsi delicioasele fructe pitaya.

Aşa a reuşit broasca ţestoasă de deşert să păcălească coiotul şi acest lucru s-a întâmplat cu mulţi ani în urmă.

Cei doi puişori

poveste mexicană

O găină, pe nume Cotcodac, şi un cocoş, pe nume Cucurigu, aveau un puişor mic şi galben, ca aurul, pe nume Piupiu. Trăiră toţi trei fericiţi, până când se întâmplă ca tocmai pe acolo să treacă un uliu uriaş şi s-o fure pe găina Cotcodac. Rămas văduv, cocoşul îşi luă altă găină şi aceasta făcu un alt pui, negru, căruia îi dădu un nume lung, de răsfăţ, încât nimeni din ogradă nu izbutea să-l rostească: Puiunostrucelnegruşidrăguţ. Aşa fusese voinţa mamei lui.

Şi cum tuturor le era mai uşor să-l cheme pe Piupiu, numai el robotea pe acolo.

Piupiu, fă una, Piupiu, fa alta! Toată lumea din ogradă mai degrabă îl ruga pe el să facă vreo treabă, decât pe frăţiorul lui, căci până să-i strige numele acela lung, trecea ziua toată.

O vulpe, care dădea de mult târcoale pe-acolo, iată că-l prinde pe Piupiu şi vrea să fugă cu el. Dar deodată sar cu toţii şi aleargă pe urmele ei, strigând cât îi ţinea gura că Piupiu era în primejdie. De groaza atâtor orătănii, vulpea fugi înfricoşată, de scăpă şi puiul din gură.

A doua zi, venindu-şi în fire, vulpea se întoarse şi mai flămândă, ca să-şi încerce încă o dată norocul. în cale îi ieşi puiul cel negru. îl înşfacă şi până strigă biata maică-sa că vulpea l-a prins pe Puiulnostrucelnegruşidrăguţ, vulpea îl şi înghiţise.

Numele cel lung al puiului l-o fi scutit, ce-i drept, de muncă, dar i-a scurtat şi firul vieţii.

Floarea podişurilor pustii

poveste aztecă[43]

Când soarele apune în spatele pietrosului platou mexican, deasupra unui cactus aidoma unei torţe ţepoase înfipte în pământ, se deschide potirul imaculat al unei flori cu o corolă mare şi deosebit de frumoasă. Flacăra albă sfidează bezna podişurilor de o pustietate întristătoare, aducând culoarea şi viaţa în mijlocul pietrelor şi ţepilor duşmănoşi ca nişte arici întărâtaţi. în jurul neadormitei „prinţese a nopţii", vechii azteci au ţesut vălul nemuritor al legendei...

Tutui, fiul regelui din Mihoacan, nu îndrăgea decât numai şi numai florile. Slujitorii lui credincioşi, de altfel nişte grădinari foarte pricepuţi, colindaseră pământul în lung şi în lat, în căutarea celor mai frumoase şi mai rare flori. Curtea palatului lui Tutui era o grădină în care aflai toate corolele lumii adunate la un loc.

Când o floare se deschidea pe o tulpină adusă de cine ştie unde şi plătită cu aur, Tutui se bucura ca şi cum i-ar fi venit din meleaguri îndepărtate o logodnică neasemuit de frumoasă.

Tutui era singurul copil al regelui. Ori de câte ori se veştejea o floare, el era trist de parcă şi-ar fi pierdut o soră...

Slujitorii prinţului iubeau şi ei grădina, îngrijind-o cu mult nesaţ. Orice greşeală era aspru pedepsită. Orice floare nouă însemna o nouă răsplată.

Când ajunse la vârsta însurătorii, regele ceru fiului său s-o aleagă pe viitoarea crăiasă a Mihoacanului.

Tutui se împotrivi cu îndârjire. Dar, la stăruinţa părintelui şi a sfetnicilor ţării, se învoi spunând:

— Mireasa mea trebuie să iubească florile aşa cum le iubesc şi eu. De aceea nu mă voi însura decât cu fata care îmi va aduce o floare cum nu s-a mai văzut nicăieri!

A doua zi, crainicii începură să colinde oraşele şi satele regatului purtând următoarea solie:

— Din porunca regelui, cârmaciul oamenilor, toate fetele sunt poftite la palat, pentru a lua parte la un concurs al florilor. Oricare dintre ele, fie bogată sau săracă, fie frumoasă sau slută, dacă va aduce, într-un răstimp de o lună de zile, cea mai rară floare din lume, cu o corolă şi o culoare cum nu s-a mai văzut nicăieri, va deveni neîntârziat soţia prinţului Tutui!

Din terasele locuinţei lor, fecioarele aztece ascultară uluite spusele crainicilor. Toate auziseră de renumita grădină a prinţului, din care nu lipsea niciuna din florile pământului. Şi cine va mai găsi o nouă floare pe aceste coline bolovănoase şi arse de soare, unde doar cactuşii îşi înalţă braţele lor strâmbe spre cerul albastru?

Bătrânele clătinau şi ele din cap, neîncrezătoare:

— Din prea mare dragoste pentru flori, tare mi-e teamă că prinţul nostru va muri holtei!

Doar o singură fată nu-şi pierduse speranţa. Era frumoasă şi bogată, se numea Stea-roşie şi ţinea morţiş să ajungă soţia prinţului. Nu-l iubea pe Tutui şi puţin îi păsa de florile lui! Dar ea visa de mult să fie regina Mihoacanului. De cum auzi cuvintele crainicilor, nu mai avu o clipă de linişte. Se plimba de dimineaţa până noaptea târziu prin palatul ei, căutând o cale de ieşire din impas. Dintr-o dată ochii ei se aţintiră

[43] uniune de triburi amerindiene care au trăit în Mexic

asupra Razei-de-lună, o roabă credincioasă, care întrecea în frumuseţe chiar şi pe stăpâna ei. Din această pricină, Stea-roşie o şi ura pe ascuns.

Această fată colindase în copilăria ei oropsită podişurile pustii. Ea îndrăgea şi cunoştea ca nimeni alta toate florile sălbatice. Stea-roşie o chemă în iatacul ei şi-i spuse:

— De atâta timp mi-ai împuiat urechile, mărturisindu-mi credinţa şi dragostea pe care mi-o porţi. A sosit ziua când trebuie să-mi adevereşti spusele tale. Colindă podişurile pietroase în lung şi în lat şi află-mi cea mai rară floare din lume. Dacă mi-o vei aduce până într-o lună, te voi răsplăti ca pe o soră, dându-ţi libertatea. Dar dacă te vei întoarce cu mâna goală, voi fi fără pic de milă: te voi da pe mâna călăului!

Căţărându-se pe podişul înalt şi stâncos, Rază-de-lună rătăci zile în şir sub soarele dogoritor. Tălpile sfâşiate de colţii stâncilor şi pline cu ţepi de cactus sângerau la fiecare pas, căci stăpâna ei o trimisese de acasă desculţă. Pe frunte, stropi de sudoare şiroiau neîncetat, amestecându-se cu lacrimile de durere şi jale care-i scăldau ochii. Căuta cu îndârjire, răscolea orice tufiş, dădea în lături fiecare cactus. Pletele îi fluturau pe umăr, jilave de rouă şi ceaţă. Dar, de fiecare dată, nu găsea nimic! Ici-colo întâlnea câte o floare prizărită, dintre cele care se găseau pe toate drumurile.

Rază-de-lună ştia ce urmărea stăpâna ei. Auzise şi ea cuvintele crainicilor, dar nu se omora pentru asta. Voia să trăiască, să fie liberă, să se întoarcă la sărmanii ei părinţi, de care fusese înstrăinată din fragedă copilărie! Doar puţine zile o despărţeau de sorocul hotărât: libertatea sau securea călăului! Nu-şi pierdu speranţa, deşi abia se mai putea târî, istovită de atâta alergătură, de foame, dar mai ales de sete.

Deşi soarele cobora spre orizont, arşiţa se arăta la fel de nemiloasă ca şi în amiaza-mare. Rază- de-lună se prăbuşi lângă un cactus înalt, asemenea coloanei unui palat locuit de regele aricilor. Gândul acesta o înveseli puţin.

Curând îşi dădu seama că nu e singură: un biet colibri[44] se prăbuşi istovit de sete la picioarele fetei.

Rază-de-lună ridică pasărea în palmele ei. Aceasta deschise ciocul fără să mai poată scoate niciun sunet. Dacă nu va afla de îndată un strop de apă, sărmanul colibri va muri în mâinile ei.

Rază-de-lună se uită disperată în jurul ei. Doar tulpina ţepoasă îi putea fi de folos. Trebuia să se lupte şi să-i stoarcă un strop de apă cu preţul durerii şi al sângelui. Puse pasărea la umbra unei pietre. Se caţără pe o muchie de stâncă. Izbuti să apuce tulpina care se înălţa ţeapănă ca o spadă în mijlocul tufişului spinos. Ţepii i se înfipseră în talpă şi în genunchi, zgâriind-o fără cruţare. îndoi creştetul arbustului, lăsându-se cu toată greutatea asupra lui şi reuşi să-l frângă, însă acesta îşi înfipse acele nenumărate în pieptul şi în obrajii fetei. Din tulpina frântă se prelinse un strop de apă. Rază-de-lună îl culese în palmă şi îl duse păsării, călcând peste spinii tufişului ce înconjurau cactusul.

însetatul colibri sorbi preţioasa picătură şi deschise ochişorii săi care îşi recăpătaseră vioiciunea. Se roti de trei ori deasupra capului fetei, în semn de mulţumire: părea un ciob de curcubeu! Apoi îşi luă zborul şi pieri în zare. Fără să-şi mai scoată ţepii de cactus din talpă, Rază-de-lună se trânti pe spate, singura parte a trupului ei care rămăsese nerănită, şi adormi buştean.

A doua zi, roaba se trezi fără să mai simtă sfârşeala care o cuprinsese în ajun. Rămase uimită văzând că zgârieturile de pe picioare, mâini, piept şi faţă pieriseră fără urmă. Chiar în dreptul unde frânsese în ajun cactusul, se ivise o corolă albă de o mărime şi o formă cu totul şi cu totul nemaivăzută.

— Ce floare minunată! strigă Rază-de-lună, frecându-şi ochii.

Credea că visează... Ba nu! Era trează! Şi iată comoara mult căutată! Mai avea doar două zile până la încheierea sorocului. O porni fără zăbavă spre palatul stăpânei sale, spre libertate, ducând în coşuleţul ci cea mai rară floare din lume...

Ajunse în aceeaşi seară acasă fără să fie defel obosită. Stea-roşie se minună când o văzu atât de veselă şi parcă şi mai frumoasă decât la plecare.

---

[44] pasăre foarte mică, cu pene viu colorate, care trăieşte în America tropicală şi care zboară foarte repede

— Iată floarea cerută! spuse ea, deschizându-şi coşuleţul. Mâine, ultima zi a lunii, vei putea ajunge mireasa lui Tutui. Eu mi-am ţinut cuvântul de roabă. Rămâne să-ţi ţii şi tu cuvântul de stăpână!

Şi, într-adevăr, Stea-roşie, îşi ţinu cuvântul în felul ei în locul libertăţii şi al darurilor promise, o înzestra cu lanţuri, zvârlind-o în temniţă! în seara zilei în care urma să aibă loc căsătoria, călăul trebuia să taie capul roabei: să piară în pământ taina florii!

Când Tutui văzu minunata floare, porunci ca a doua zi să aibă loc nunta. Nu era deloc încântat de logodnica lui, de privirile ei viclene şi mieroase, dar n-avu încotro. Nimeni nu aflase o floare atât de minunată ca Stea-roşie! Mâhnit, se întoarse în palatul său pentru a alege giuvaerurile care urmau să- i împodobească a doua zi mireasa. Deschizând scrinul în care îşi ţinea diamantele, dădu peste un colibri, cu pene felurit colorate.

— Cum de-ai ajuns aici, micuţule colibri? întrebă prinţul mirat.

— M-a trimis Macuilxohitl, ocrotitorul florilor şi al dansului! răspunse solul înaripat. El a dăruit minunata corolă Razei-de-lună, drept răsplată pentru faptul că mi-a salvat viaţa. Ea este sclava logodnicei tale. Rază-de-lună a cules cea mai rară floare din lume şi ea este soţia credincioasă pe care o meriţi şi care te va face mai fericit decât toate florile tale!

— Şi unde se află această fată?

— în temniţa palatului aceleia care ţi-a adus floarea.

A doua zi, Rază-de-lună ajunse mireasa lui Tutui şi apoi regină a Mihoacanului. Iubi florile la fel de mult ca şi prinţul. Tutui o îndrăgi ca pe cea mai rară floare din lume, care nu se veştejeşte o viaţă întreagă.

Floarea de lirolay

Poveste din Santa Fe Argentina

La hotarul de apa al întinderii fără de capăt a pampasului, îşi ducea zilele un indian nevoia nume Pedro.

Era un suflet blajin, darnic chiar din puţinul pe care îl putea şi el să-l adune, ducând călătorii cu pluta de pe un mal al apelor pe celălalt. Se împăca uşor cu soarta lui, căci era mulţumit dacă putea să-i hrănească şi să le dea straie celor trei feciori ai săi: Delfin, Crespin şi Magin. încălziţi de dragostea părintească, băieţii creşteau voinici şi plini de bărbăţie. împreună se avântau cutezători pe fluviu, împreună pătrundeau în adâncul codrilor aflaţi ia depărtare de o zi de-a lor.

într-o zi, însă, peste viaţa lor umilă, care se scurgea lin, se abătu furtuna. Tot privind întruna valurile fluviului, în bătaia nemiloasă a arşiţei, bătrânul luntraş începu să-şi dea seama că vederea nu-l mai slujeşte cum se cuvine. Se gândi că este o slăbiciune trecătoare, şi mai întâi nici nu pomeni de ea, ca nu cumva să-şi îngrijoreze degeaba feciorii. Dar trecu o săptămână, trecu încă una, şi vederea i se întuneca din ce în ce mai mult. Curând, luntraşul ajunse să deosebească lumea înconjurătoare ca printr-o cetită. Până şi lucrurile apropiate i se înfăţişau unduitoare, iar culoarea arămie a palmelor sale bătătorite de muncă i se înfăţişa şi ea tulbure. Pedro pricepu că nu mai poate sta cu braţele încrucişate, aşteptând ce-i va hărăzi viitorul. Se duse, pe înnoptat, dibuind cu toiagul cărarea, până la coliba din marginea satului, unde locuia înţeleptul Cheto, căruia îi cereau sfat cu toţii.

Acesta ascultă cu luare-aminte, clătină din cap îngândurat şi-i dădu luntraşului o seamă de leacuri: alifii în care era amestecat şi un strop de sânge de jaguar – ca să-i dea vederea la fel de ageră ca şi cea a noptatecei fiare: fierturi în care pusese şi un bob de mărgean, pentru ca ochii să fie iarăşi teferi şi sclipitori ca mărgeanul.

Apoi plecă cu inima întărită şi plină de nădejdi. Dar, deşi se supuse cu sârguinţă tuturor îndrumărilor primite de la iscusitul vraci, niciunul din leacuri nu-i folosii. Lumea pierea cu desăvârşire din faţa sa, ochii îl trădau fără putinţă de scăpare.

Ca să nu-şi îndurereze nici acum fiii, luntraşul porni pe ascuns până hăt, la minunea lumii, cascada Igazu. Auzise că acolo ar hălădui un manitu de-o vârstă cu pampasul, cunoscător al tuturor tainelor firii şi având în puterea lui mai felurite leacuri, unul mai fără de greş decât celălalt.

Poposind peste noapte în hanuri, unde i se dădea găzduire, că îi mersese vestea de om inimos şi luntraş îndrăzneţ, apoi urcându-se în câte o plută, ce se îndrepta pe râu în sus, Pedro călători astfel preţ de două săptămâni. Când tovarăşii lui de drumeţie începură să-şi vestească minunaţi, unul altuia, că se iveşte în zare fumul nepieritor înălţat de măreaţa cădere a apelor, luntraşul socoti că a dat de capătul încercărilor sale. Paşi pe mal şi, călăuzit de un copilaş, se caţără cu bine până la adăpostul îmbinat din frunze şi tulpini, în care se afla manitu, uitat de moarte. Auzind lipăitul tălpilor ce se apropiau, vraciul fără seamăn îşi ridică încet cu o cârje genele stufoase ca un fuior, îşi trecu degetele ca fildeşul prin barba care se răsucea de trei ori în jurul adăpostului său, şi grăi cu glas venit din adâncul vremilor:

— Ştiu cine eşti, pribeag ostenit. Ştiu şi pentru ce mă cauţi.

După ce aşteptă să se mai domolească tunetul cumplit al apelor, ce cădeau cu încrâncenare nepotolită la Igazu, Pedro se închină până la pământ dinaintea mai-marelui peste toţi vracii şi întrebă sfios:

— De vreme ce tu eşti atât de ştiutor, o, bunule, pesemne că cunoşti şi răspunsul potrivit pentru durerea ce m-a lovit.

Manitu păstră îndelung tăcerea. în cele din urmă, arătând spre pulberea străvezie ce se înălţa, încununând cumplita învolburare a apelor, zise iară:

— Cunosc răspunsul, părinte al celor trei mândri flăcăi. Dar nu-ţi pot spune dacă se va învrednici cineva să aducă la îndeplinire cele ce te povăţuiesc eu...

— înţelept fără prihană, spune cele de cuviinţă, şi mă voi strădui, laolaltă cu întreg neamul meu, să-ţi urmăm sfatul.

— Atunci, întipăreşte-ţi bine în minte cuvintele mele: negura ce ţi se aşterne peste ochi o poate înlătura numai binefăcătoarea licoare dobândită din petalele albe ca sufletul de fecioară ale fi oarei de lirolay. La căderea nopţii, petalele acestea lăcrimează, şi dacă aduni degrabă picăturile acelea ca nestematele, capeţi un suc înzestrat cu puteri nebănuite. Cel care se unge cu sucul floarei de lirolay nu mai are să se teamă nicicând de vreo vătămare a vederii.

Numai că până la floarea de lirolay trebuie să înfrunţi mii de primejdii.

Pedro îi mulţumi, în cuvinte alese, mărinimosului manitu, şi făcu cale întoarsă.

îl bătea gândul să nu pomenească nimănui de taina ce-i fusese dezvăluită, ca nu cumva feciorii săi, fără a ţine seama de toate capcanele întinse în calea lor, să plece, punându-şi viaţa în joc.

Dar până să ajungă luntraşul în satul lui de baştină, vestea călătoriei sale dăduse ocol ţinutului Santa Fe.

Cei trei feciori îî întâmpinară chiar în marginea satului, cu inima mâhnită că aflaseră din gura străinilor despre năpasta care-l lovise pe cel ce le dăduse viaţă.

După ce-l mustrară cu duioşie pe Pedro, fiindcă nu se încrezuse într-înşii de la bun început, feciorii îl întrebară spre ce ţel îl îndreptase manitu.

Luntraşul se codi ce se mai codi, apoi, neavând încotro, le mărturisi adevărul adevărat.

Nici nu apucase a rosti ultima vorbă, că cei trei feciori se întrecură care mai de care să pornească pe dată la drum. Erau hotărâţi să nu precupeţească nicio jertfa şi, morţi sau vii, să nu se întoarcă fără floarea tămăduitoare.

— Nu vă pripiţi, dragii tatii, gândiţi-vă că nicio clipă n-aş putea să vieţuiesc liniştit până la întoarcerea voastră. Căci vraciul vracilor mi-a amintit de miile de primejdii peste care sunt meniţi să treacă vitejii porniţi în căutarea floarei de lirolay, cu petale albe ca sufletul de fecioară.

— Vom şti noi să răzbim, strigară într-un glas cei trei voinici, nemairăbdând să rămână locului, de vreme ce beznele ameninţau să-l împresoare pentru totdeauna pe tatăl lor drag.

— Dar trebuie să faceţi jurământ că orice s-ar întâmpla veţi păstra legătura între voi şi nu vă veţi înapoia în sat câtă vreme unul din voi va lipsi. Ar fi de ajuns să i se întâmple o nenorocire unuia, pentru ca, oricâtă putere ar avea licoarea de lirolay, să-mi pierd iarăşi vederea, înecată de şuvoiul lacrimilor amare.

Feciorii se legară să facă precum le ceruse bătrânul. îşi luară câte o boccea de merinde, arme bine ascuţite, şi la cea dintâi răspântie se despărţiră, urându-şi izbândă. Delfin, cel mai mare şi mai cutezător, apucă pieptiş prin bungetul nestrăbătut. îşi croia cu cuţitoiul lui lat cât o secure şi cu, tăiş oţelit potecă prin desişul unde nu mai călcase picior de om.

Când poposea, la căderea nopţii, focul aprins de el era înconjurat de o roată de tăciuni sclipitori – ochii fiarelor care aşteptau să se stingă paznicul dejar al omului, ca să se năpustească şi să-l facă mii de fărâme. Dacă scutura crengile vreunui copac cu coroana pierdută într-o aureolă verzuie, printre care abia se întrezăreau, ca dintr-o altă lume, razele soarelui – pe loc se stârnea un vaier şi un şir de croncănituri amarnice. Pasările morţii îi dădeau târcoale, încredinţate că, la prima poticnire a voinicului, vor roi peste trupul lui şi îşi vor face ospăţ ales din trupul său.

Se hrănea cu rădăcini, cu poame încă neîntâlnite. Ba chiar, când era mai lihnit şi nu se mai găsea nimic altceva bun de îmbucat, nu se dădea în lături să fiarbă coajă de copac şi să-şi ţină zilele cu fiertura aceea sălcie. Negreşit, Delfin avu de dat lupte nu nemiluita, Dihănii cu un soi de armură cornoasă pe spinare îi aţineau calea. Sălbăticiuni cu o duzină de ochi sângerii i se înălţau în faţă asemeni unor stânci mişcătoare, stând gata să-l strivească. Delfin îşi rotea neobosit spada, ridicând un munte de leşuri în urma lui. Codrii şi jungla şiroiau de sângele monştrilor răpuşi. îşi trăgea puţin sufletul, apoi cerceta în dreapta, cerceta în stânga, caia pe sus, scurma pământul cu spada sa, doar- doar o da peste floarea multcăutată. Dar, deşi trăgea brazde sângeroase şi mistuia fâşii întregi de codri pârjoliţi de facla lui ca să-şi facă drum slobod, nu-i era dat să întâlnească floarea de lirolay.

Mici feciorul mijlociu al vrednicului luntraş nu-şi pierdea vremea. înainta printre tancuri încremenite de veacuri, printre uriaşi de granit, ce străjuiau ameninţători firul de cărare abia strecurat la marginea hăurilor. Nopţile nu putea să închidă ochii, acoperit de un ucigător veşmânt ele ţurţuri. Dimineaţa bâjbâia prin ceţurile ca o mare lăptoasă, încetinindu-i fiecare mişcare. Privirea se pierdea peste vălmăşagul de prăpăstii căscate la dreapta şi ia stânga lui. Colţuri mai ascuţite decât cele mai vajnice spade, pinteni de piatră cu gheţuri în vârful lor îl întâmpinau la tot pasul. Vietăţi sfioase îl cercetau cu ochi în care încă nu avusese a sălăşlui spaima de om.

Crespin mergea şi mergea, şi pribegirea lui părea că nu va mai avea sfârşit până la scurgerea ultimului fir de nisip al zilelor lumii.

Răscolea printre pietre, dibuia pe la gura peşterilor. Oriunde dădea peste un petec de pământ, care ar fi putut adăposti micuţa floare atât de râvnită, zăbovea ceasuri în şir. Nu pregeta să se coboare, legat de brâu cu frânghii zdravene, până în fundul cel mai negru al văgăunilor, unde la cea mai mică adiere de vânt s-ar fi putut prăvăli peste dânsul bolovani tăioşi. Strădania feciorului mijlociu se vădea şi ea a fi irosită. Nu răsărea dinaintea ochilor săi măcar o petală de lirolay.

După săptămâni de colindare a munţilor ce te duceau cu gândul la alte tărâmuri, după ce-şi secătuise puterile şi făcuse ferfeniţă şapte perechi de încălţări din piele de puma, văzând şi văzând că nu răzbeşte nicăierea, Crespin se înapoie cu jalea în suflet până la răspântia de uncie se despărţise de fraţii lui. Mezinul apucase către alte depărtări.

Pe el ii chemaseră, în căutarea aceea a florii tămăduitoare pentru părintele mult îndrăgit, cărările pustiurilor. Peste nisipuri arzătoare, care rănesc tălpile şi ard pielea războinicilor celor mai căliţi chiar, îl purtau paşii, tot mai încet.

Merindele i se isprăviră curând, şi apă nu se găsea. Cât zăreai cu ochii, numai cer oţeiiu şi oceanul gălbui al pustiului. Drumeţii întâlniţi la mari răstimpuri, când atingea hotarele pustiului, îl priveau ciudat. Pasămite, judecau drept o încercare

smintită şi fără cel mai mic sorţ de izbândă, aceea de a umbla după o floare gingaşă în inima deserturilor.

Dar Magin nu se clintea pentru nimic în lume din hotărârea sa. Primea câte un strop de apă de la cei mai darnici, câte un colţ de azimă uscată, şi pornea mai departe, adâncindu-se iarăşi în mijlocul oceanului de nisip. în a treia săptămână de pribegie îndărătnică, doar chipul săpat de necazuri, cu ochii umbriţi, al bătrânului său părinte, ce i se ivea în amintire, îl mai îndemna să nu se aşeze şi să zacă aşteptându-şi moartea.

Şi începură să-i picure lacrimi de dor pe obraji. Una după alta şiroiau tăcute, prelingându-se de-a lungul braţelor mezinului, lunecând pe nisip.

Cum stătea aşa, sleit de puteri, Magin văzu deodată, cu mare mirare, că lacrimile sale se uneau, dădeau naştere unui pârâiaş pe care soarele nimicitor nu-l putea usca. Iar pârâiaşul acela trăgea o brazdă subţire-subţire, printre munţii de nisip prăfoşi. Magin se ridică, ca tras de o forţă nevăzută, şi urmă, clătinându-se, linia trasă de lacrimile sale, printre dune. Sleit de osteneală, strângând din dinţi ca să-şi învingă slăbiciunea, mai făcu încă un pas, încă unul.

Şi stătu locului, cu privirea luminată de o privelişte la care nici nu mai nădăjduia; într-o vâlcea jucau razele orbitoare ale soarelui, de ziceai că este o alcătuire părelnică, iscată din închipuirea cuiva îmbolnăvit de prea mult soare. Totuşi, vederea nu-l înşela. Udată de pârâiaşul lacrimilor sale, tocmai în colţul acela de pustietate necruţătoare, creştea sub ochii flăcăului minunata floare de lirolay. Când se rotunjiră şase petale dalbe ca neaua, cu toate că mai-mai nu se îndura să rupă lujerul plăpând, Magin îşi calcă pe inimă, se apleca şi scoase cu grijă floarea tămăduitoare din nisipuri. O puse în sân şi, încordându-şi trupul vlăguit, adunându-şi cu greu ultimele puteri, luă drumul spre casă. Nu trecuse nimeni pe urma lui, nu se stârnise nici cea mai slabă adiere, astfel că nu se rătăci fiindu-i călăuză chiar urmele paşilor săi. îi dădea aripi gândul înălţător că acum cu licoarea scoasă din floarea fermecată, după povaţa vraciului vracilor, putea să păstreze lumina scumpă a ochilor părinteşti. Fraţii săi, care se mai întremaseră, chibzuiau dacă să ţină până la capăt legământul făcut în faţa bătrânului lor tată n să-l mai aştepte pe mezin.

— Ce socoti tu, oare, grăi Delfin, frăţioare, prâslea al nostru s-a învrednicit el a găsi floarea de leac, dacă doi viteji ca noi nu au izbutit? Numai mintea lui necoaptă putea să-l îndrume spre pustiu, pentru asemenea cercetare.

— Şi eu cuget ca şi tine, încuviinţă Crespin. După ce va trece soarele în marea cea mare de la apus şi va scapără pe boltă crucea sudului, eu zic că putem să pornim cu inima împăcată către satul nostru de baştină. Cine ştie ce vulturi s-au înfruptat din carnea lui Magin cel nemintos...

în clipa aceea, un fel de văpaie albă străluminа amurgul. Amândoi fraţii se ridicară ca la un semn. De departe mezinul le flutura voios floarea vrăjită care împrăştia o aură albă în juru-i.

în puţine cuvinte îşi povestiră toate împrejurările prin care trecuseră, prilejurile în care gândiseră că nu vor mai vedea niciodată casa şi pe cei dragi.

— Nu are nicio însemnătate că norocul m-a ajutat mai mult pe mine – spuse, cu inima deschisă, mezinul. Vom spune tatălui nostru că am găsit împreună floarea de leac.

— Tu ai găsit-o, ţie ţi se cuvine cinstirea de seamă, îi răspunse Delfin, bătându-l pe umăr.

— Acum, adăugă şi mijlociul, tu întinde-te aici şi odihneşte-ţi câteva ceasuri oasele potopite de osteneală. Noi îţi vom veghea somnul.

Mezinul le dădu ascultare, în vreme ce fraţii săi schimbau pe deasupra lui priviri de înţelegere. Fiindcă în inima lor îi rodea pizma înveninată. Cum adică? străbătuseră zile şi nopţi, cele mai primejdioase meleaguri, fără să închidă ochii, înfruntaseră fiare şi monştri, care îţi trezeau fiorii morţii – şi toate acestea pentru ca, în ceasul din urmă, doar mezinul să aibă parte de slavă?

Lăsară deoparte orice omenie şi ruşine, ticluiră o minciună menită să amăgească bănuielile bătrânului luntraş, care îi iubea pe toţi trei deopotrivă, şi purceseră să sape o fântâna. După ce fântâna fu gata, îl scuturară pe mezin. Magin se trezi, îşi întinse braţele – dar n-apucă să se dezmorţească sau să rostească vreo întrebare. Fraţii îi puseră pe dată vârful spadei în gâtlej şi-l siliră să coboare în fântâna pe care i-o hotărâseră a-i fi mormânt. Nu ascultară cuvintele lui de iertare, care ar fi înduplecat şi pe un căpcăun; nu-i mai aruncară nicio privire, ci-l împinaseră în fundul fântânii şi-l îngropară de viu, după ce îi luaseră floarea de lirolay şi o puseseră în desaga lor.

La cea dinţii geană alburie a zorilor, încredinţaţi că nimeni nu fusese martor la mârşăvia săvârşită, se îndreptară spre satul lor de baştină. Mergeau fără grijă, ca şi cum nu i-ar fi apăsat defel povara vieţii răpite mezinului.

De la un timp, băgară de seamă că pe petalele gingaşe ale floarei de leac, păzită ca ochii din cap, apare un fir subţire

— Subţire, roşiatec. începu să se strecoare teama în cugetul lor.

Nu cumva fermecata lirolay avea şi puterea, neştiută, de a trăda fărădelegea?

îşi împietriră însă inimile şi, intrând în sat, fură întâmpinaţi cu mari strigăte de izbândă de întreaga omenire de prin împrejurimi. De multe zile erau socotiţi morţi şi se pregăteau şi daruri pentru îmbunarea duhurilor care s-ar fi putut să le dea târcoale, în calea lor, spre judecata marelui manitu.

Bătrânul Pedro îi cuprinse în braţe şi îi strânse la pieptul lui.

— Vai mie, că mult aţi mai lipsit, dragii tatei! oftă luntraşul. Vino să te dezmierd, viteazul meu Delfin, şi tu, Crespin, şi tu, Magin, dragul meu fecioraş netemător...

Dar când deschise şi pentru mezin braţele, îi rămaseră pustii.

Cei doi fraţi îi înşirară povestea ticluită de ei pe drum. Cică mezinul s-ar fi prăpădit la marginea deşertului, cu puţin înainte de a ajunge ei acolo ca să-l salveze, după ce găsiseră floarea tămăduitoare.

Unde anume, nu erau ui stare sa spună, deoarece se pornise chiar atunci o vijelie de nisip, înfricoşătoare, care încurcase toate urmele şi-i abătuse pe alte meleaguri. Stărui şi stărui părintele, cu inima cernită, dar fără să capete de la ei alt răspuns.

Nici n-ar mai fi fost dornic să-şi ungă ochii cu licoarea dobândită la capătul atâtor nenorociri care costaseră viaţa neprihănită a mezinului, dacă nu s-ar fi gândit că era singura cale de a mai căuta urmele lui. Vederea i se întări. Când fu iarăşi limpezită, ca în vremea tinereţelor sale, Pedro se aşternu drumului.

întrebă din om în om, fără a-şi pierde nădejdea. Ceva îi şoptea că nu era cu putinţă să se fi stins pe veci viaţa unui fecior atât de bun şi drept. Şi nu se înşela.

Din pletele negre ca noaptea adâncă ale lui Magin, crescuseră trestii mlădii. Ieşiseră la lumina soarelui şi se legănau în vânt. Un păstor, trecând pe-acolo, fu ispitit de trestiile acelea. Reteză câteva şi îşi făcu un fluier. Apoi, plimbându-şi degetele peste borte, voi să îngâne un cântec duios. Nu mică-i fu uimirea, când din fluier un glas de jale se auzi îngânând:

„Nu mă căuta, părinte, dar de mine să nu uiţi!
Fraţii mei să iei aminte, pentru floare m-au ucis”

Păstorul, cu acel singur cântec în fluierul lui, colinda din loc în loc. Mulţi oameni se adunau în jurul său, lăcrimând la auzul acelor stihuri, ce păreau legate de taine întunecate. într-o seară, prin mulţimea celor ce-l ascultau se afla şi luntraşul bătrân. Tresări numaidecât şi, la sfârşitul cântării, se rugă cu aprindere de păstor să-i spună de unde-şi luase fluierul cel ciudat.

Păstorul îl duse la fântâna ce-i slujise de grabnică îngropăciune lui Magin. Părintele său scoase de la piept floarea de lirolay, tăinuită acolo cu gândul că-i va mai sluji, cine ştie, la ceas de cumpănă. Şi ce să vezi? Trupul adormit al mezinului căpătă iarăşi suflare. Se ridică înaintea tatălui şi îi sărută cu evlavie dreapta.

— îţi mulţumesc din suflet, părinte drag, fiindcă acum m-am născut a doua

oară, mulţumită ţie... Pedro îi smulse cu greu mărturisirea faptelor. Aprins de mânie aprigă, era gata să pornească într-o clipită spre satul de baştină, să ceară adunarea sfatului bătrânilor şi aceştia să hotărască pedeapsa meritată de fraţii mai mari, pentru mişelia lor.

Dar mezinul, în cuvinte pline de simţire adâncă, izbuti să domolească mânia luntraşului. îl îndemnă să se gândească la chipul în care şi ei nu precupeţiseră nimica, numai să-i ajute la redobândirea vederii. Atâta se ruga, încât inima de tată i se muie. Mai bine cu trei feciori, regăsiţi şi uniţi, decât cu unul răsplătit şi doi osândiţi.

Şi avu dreptate. Delfin şi Crespin, văzându-se iertaţi, după ce-şi împliniseră gândul păcătos, cu inima zdrobită jurară, de astă dată în faţa satului întreg, că-şi vor îndrepta firea.

Buruiana rea a pizmei fu smulsă din sufletul lor. Cei trei feciori rămaseră legaţi până la adânci bătrâneţi, şi toţi călătorii, ajunşi pe malul apelor Parana, le pomeneau cu recunoştinţă numele,
fiindcă fără luntrea lor nu ar fi putut să cunoască lumea largă.

Măgarul şi tigrul

poveste argentiniană

Un măgar pe care stăpânii săi îl lăsaseră în voia soartei, după ce se folosiseră mulţi ani de el, mergea supărat, gândindu-se, cât de trist îi era traiul. Bătrân şi bolnav, îşi amintea de vremea când era lânar, când, viguros şi pliu de forţă, căra cele mai grele poveri, ducând pe spinarea lui puternică norme, baloturi cu iarbă, străbătând cărările pădurii cu uşurinţa pe care i-o dădea strălucitoarea sa tinereţe.

” Cât de nedrepţi şi netrebnici "sunt oamenii!" îşi spunea... Dar am avut noroc că nu m-au omorât, cum fac cu animalele de care nu mai au nevoie. Cu siguranţă m-a salvat hărnicia mea; la muncă am fost un adevărat.. Măgar. Da!... Aşa trebuie să fi fost, căci l-am auzii pe stăpân spunând:

«Mi-e milă să-l tai, căci mi-a fost atât de folositor şi pe deasupra, a fost şi primul măgar pe care l-am avut... Cel mai bun lucru pe care îl pot face e să-l las în pădure, pentru ca vreun tigru să mă scape de această povară. încă mai simt urmele de bici pe care mi le-a făcut, ca să mă alerge spre pădure!"

Cu gândul aiurea, aproape că se împiedică de cadavrul unei pume mari. Care murise cu câteva clipe înainte. în acest loc îndepărtat al pădurii, victima, unui glonţ bine ţintit al vreunui vânător. Atât se sperie de tare măgarul nostru, încât, în ciuda bătrâneţii, cu ultimele forţe ale sărmanelor sale oase, o luă la goană ca vântul şi nu se opri decât într-o poiană cu păşune fragedă şi cu un râu tumultuos, care îi oferea apele sale limpezi pentru a-şi potoli setea după atâta alergătură.

„Voi rămâne aici”, gândi măgarul şi, după ce bău pe săturate, se puse pe mâncat în linişte, uitând de puma moartă şi de oamenii care îl lăsaseră în voia soartei.

Se vede treaba că nu putea trăi multă vreme în pace. Un tigru flămând dădu peste măgarul ce păştea în poiană şi, cum acest tigru era un adevărat măgar perfect – căci, după cum veţi vedea, sunt tigri măgari şi măgari tigri – rămase uimit în faţa unei asemenea arătări, pe care n-o mai văzuse niciodată şi despre care nu ştia nici măcar că există. Spionându-l din spatele unor ferigi uriaşe şi al unor bambuşi care înconjurau luminişul, privea spre strania lighioană, atrăgându-i atenţia mai ales urechile sale lungi şi micul său corp negru ca tăciunele. Măgarul păştea mai departe, neştiind de prezenţa vecinului său periculos, care îl adulmeca.

Tigrul, pe care îl îmboldea foamea, dar se temea de adversarul necunoscut, se hotărî să se apropie de măgar, să intre în vorbă cu el. Pentru a-i cunoaşte astfel armele şi puterea. Aşa şi făcu, prezentându-se cu un prietenesc: „Bună ziua, amice!..”

Un fior de moarte îl străbătu pe măgar din creştet până în tălpi, când se văzu

salutat de fiara cea mai periculoasă a pădurii. Era un măgar foarte inteligent şi ştia că viaţa lui atârna de un fir de păr.
Se gândi că dacă o lua la fugă sau se arăta fricos, tigrul, văzându-l fără apărare şi înspăimântat, l-ar fi înhăţat într-o clipă. Drept pentru care se hotărî să se arate viteaz, înfruntându-şi soarta, deşi spaima îi rodea măruntaiele.

— Bună ziua, răspunse şi continuă să pască.

— Ce faceţi, domnule...?

— Măgar mă numesc. Pasc iarba asta fragedă, pentru că fiind cam bătrân, nu pot mesteca bine orice buruiană.

Felina surâse, gândindu-se că dacă măgarul recunoaşte că e bătrân înseamnă că ar putea să-l înfrângă cu uşurinţă.

— Adică vă simţiţi slăbit, reluă tigrul, care se şi lingea pe bot de plăcere, la gândul că-l va mânca imediat, dar care voia să se asigure de neputinţa măgarului.

— Nici vorbă!... răspunse măgarul ghicindu-i intenţiile. Sunt voinic şi am arme puternice.
Foarte puternice!... Dar iarba fragedă conţine multe vitamine, e mai uşor de digerat şi capăt forţe noi.

Asta nu-i plăcu tigrului – după cum se vede, era un tigru laş – şi privind spre năvalnicul râu, îi trecu prin minte că dacă ar reuşi să-l facă pe măgar să se înece ar putea să-l mănânce liniştit, tară să- şi rişte pielea.

— Ce-ai zice dacă am trece pe malul celălalt al râului?... i se adresă el măgarului. Acolo iarba e foarte grasă şi poţi mânca pe săturate.

Măgarul simţi un nou fior, care îi zbârli tot părul. Nu ştia să înoate, dar nevrând să-şi arate neputinţa şi temându-se că tigrul îi va ghici spaima, acceptă tară prea mult entuziasm. Se apropiară amândoi de mal şi se aruncară în apă Tigrul, rapid ca o săgeată, trecu râul cât ai clipi. Dar măgarul, ajungând la mijlocul apei, se scufundă de nenumărate ori, înghiţind apă din belşug, şi numai un noroc făcu să ajungă la celălalt mal, unde îl aştepta tigrul, dispus, de data asta, după privirile cumplite pe care i le arunca, să isprăvească odată cu el. Dar înainte ca acesta să spună ceva, măgarul sări cu gura:

— Ce peşte delicios e în râul ăsta!... Ce bine am pescuit!... Am mâncat până n-am mai putut... Uită-te la burta mea!... Şi într-adevăr, burta măgarului era umflată, dar nu de peşte, ci de apa pe care o înghiţise cu toptanuL

— Ce? Ai pescuit?!?... exclamă uluit tigrul.

— Bineînţeles, amice! M-am scufundat de multe ori, căci râul este plin de peşte. N-am mai văzut niciodată aşa ceva!...

Tigrul, pescar vestit, care putea să piardă ore în şir pentru; a prinde un singur peşte, se minună de îndemânarea măgarului şi crezu că era înzestrat cu puteri supranaturale şi arme necunoscute. Se hotărî să cerceteze.

— Spuneţi-mi, domnule măgar, care sunt armele dumneavoastră?

Măgarul îl privi cam cu milă şi îi răspunse:

— Nu mă întreba despre asta!.. Armele mele sini atât de periculoase, încât nu ţi le pot arăta căci dacă aş face-o aş omorî toate vietăţile pe o rază de cinci kilometri. închipuie-ţi că aici, şi arătă spre burtă, am un tun înspăimântător. Scot un strigăt şi ies gloanţe la fel ca din puşcă, omorând pe oricine întâlnesc în cale. în timp ce vorbea astfel, îşi aduse aminte de puma moartă şi-i veni pe dată o idee salvatoare. Cum dumneata îmi eşti simpatic, continuă, îţi voi face o demonstraţie a puternicelor mele arme. Nu vreau să pun în funcţiune tunul, căci te-aş omorî, dar voi folosi arma mea cu surdină. Privi înjur cu ochii săi miopi – măgarul nu vedea clar mai departe de un metru – şi, arătând în direcţia în care se afla puma moartă, spuse:

— Uite-te, dragul meu tigru, vezi la patru kilometri de aici o pumă ce se plimbă într-un luminiş?

— Cum, puteţi vedea în spatele muntelui? întrebă tigrul, înspăimântat. Eu nu

reuşesc să văd la o asemenea distanţă şi mai ales în pădure!...

Măgarul îl privi cu milă şi-i spuse:

— E clar! Eşti un biet animal, uitasem!... în schimb, eu am puteri supranaturale. Dar nu contează că nu vezi până acolo. Cum acea pumă nu m-a salutat de dimineaţă, o s-o omor.

Şi spunând acestea, se prefăcu că se uită fix în direcţia pumei moarte.

— Gata, exclamă. Du-te s-o vezi dacă vrei, şi începu să pască liniştit.

Tigrul, nu foarte convins. Şi gândindu-se să se întoarcă să-l mănânce pe măgar, dacă acesta îl minţise, trecu din nou râul şi în câteva minute ajunse la locul unde se afla cadavrul pumei. Numai ce-l văzu şi o şi rupse la fugă, ca din puşcă.

Alerga de rupea pământul, mort de frică, când se întâlni cu tigroaica, tovarăşa sa de viaţă. Se opri gâfâind, privind în urmă cu spaimă.

— Bună, bărbăţele! Unde te duci aşa grăbit?

— Taci, draga mea soţie!... Fug de o arătare urecheată, numită măgar, care are nişte arme atât de puternice, încât a omorât o pumă de la patru kilometri depărtare. Să plecăm de aici, căci arătarea asta urecheată se supără şi e capabilă să ne omoare şi pe noi Tigroaica, fiind curioasă, vru să vadă
cu orice risc pe fiinţa periculoasa ce apăruse în pădure, şi îi ceru în mii de feluri fricosului ei soţ s-o ducă în locul unde măgarul păştea liniştit.

— Să ştii, spuse tigrul, că am plecat fără să-mi iau rămas-bun de la el şi azi a omorât o pumă, tocmai pentru că nu l-a salutat.

— Ce dacă! zise răsfăţată tigroaica. Du-mă să-l cunosc!

— Dar tu nu alergi atât de repede ca mine, şi dacă arătarea se supără şi foloseşte tunul, te poate omorî.

— Asta vedem noi, spuse tigroaica şi, tăind o liană, se legă de tigru cu un laţ pe care şi-l puse de gât.

— Uite, explică, dacă tu o iei la fugă, fiind legaţi, vom fugi amândoi la fel de repede.

încă se mai îndoia tigrul, dar alintările şi câteva lacrimi ale scumpei sale tigroaice îl convinseră să se învoiască, deşi era mort de spaimă. Se apropiară cu prudenţă de locul unde se afla măgarul. Ascunşi în spatele ferigilor, tigrul, tremurând, murmură:

— Acolo...

— Unde, că nu-l văd?...

— Acolo... acolo!

Măgarul simţi apropierea felinelor şi le auzi murmurând, îşi ridică privirea şi, scoţând un răget puternic, lovi cu copitele în pământ. Tigrul, auzind răgetul, o rupse la fugă, spunând:

— Fugi, draga mea, că acum scoate tunul şi ne omoară!

Dar biata tigroaică, la primul salt al tigrului, se împiedică de un trunchi de copac căzut şi târâtă de fricosul ei soţ, îşi sfâşie pielea şi carnea, murind în chinuri groaznice. Când tigrul se opri, obosit de fuga lui nebună, îşi plânse nenorocirea, convins că măgarul o omorâse pe scumpa sa soţie cu arma lui puternică şi necunoscută şi că el se salvase ca prin minune. La priveghi, se adunară toate felinele şi hotărâră să nu mai treacă niciodată prin locul în care măgarul îşi făcuse sălaş.

Maimuţa, broasca şi vulpoiul

poveste argentiniană

Maimuţa cea neagră scurma ca o nebună în trunchiul putred al palmierului şi în fiece clipă descoperea cu un mormăit de plăcere grămezi de larve. Le devora numaidecât, în timp ce se uita în toate părţile, temătoare, ca nu cumva vreun semen de-al ei să râvnească la comoara de curând descoperită.

Ocupată cu ospăţul său, maimuţa nu auzi strigătele îndepărtate:

— Ajutor!... Ajutor!...

Se satură şi, grăbită începu sa acopere trunchiul cu ramuri şi frunze, când i se păru că aude o voce care strigă după ajutor. Ciuli urechile, scărpinându-se în cap, şi privi spre locul de unde venea firicelul de voce şi din nou acel „ajutor, ajutor” ajunse clar până la ea. Un nou strigăt o orientă, şi curioasă ca orice animal din specia sa, se apropie de un copac căzut, de unde venea vocea necunoscută.

Sub copac se afla o broască. Maimuţa se scarpină din nou în cap, gest pe care îl fac toate semnele ei când îşi adună gândurile, şi îşi dădu seama că trebuia s-o elibereze pe sărmana broască. Cum era o maimuţă cu sentimente nobile, se opinti din răsputeri şi ridică trunchiul, iar broasca ieşi de acolo deşelată ca vai de ea. Masându-şi vânătăile, broasca îi mulţumi: „Muito obrigada!...”

Maimuţa rămase uimită, dar cum era o maimuţă care trăia în pădurile de la frontiera Argentinei cu Brazilia, înţelese că broasca îi spusese mulţumesc în limba portugheză.

— După cum văd, dumneata eşti o broască străină, i spuse maimuţa.

— Da!... răspunse broasca, sunt braziliană. Dusă de apele vijelioase ale râului Uruguay, am ajuns în Misiones şi locuiesc într-o scorbură, foarte aproape de aici. Ieri, m-a prins furtuna şi am căzut prizonieră sub această pacoste de copac şi, dacă nu veneai dumneata, acum aş fi fost moartă!..

Maimuţa, care cunoştea portugheza, înţelese perfect prin ce necazuri trecuse sărmana broască.

Amândouă discutară îndelung despre mii şi mii de lucruri şi între ele se născu o strânsă prietenie. Maimuţa o vizita foarte des pe broască în căsuţa ei, situată pe malul râului şi în care abia puteai intra. Primea de la broscuţă multe cadouri, căci aşa sunt şi oamenii din Brazilia, primitori şi darnici, de aceea nu ne mai miră că şi animalele pădurii sunt la fel. Mânca împreună cu broasca viermişori, gândăcei şi gâze păstrate de gazdă pentru musafirul său. Maimuţa o învăţa pe broască să vorbească o spaniolă corectă, deşi, câteodată, aceasta, care prindea foarte repede, obişnuia să intercaleze în conversaţie cuvinte străine.

într-o zi, în timp ce maimuţa noastră îşi completa masa cu patru înghiţituri de apă proaspătă din râu, un vulpoi fu cât pe ce să-i curme viaţa. Dar strigătul de avertizare al broaştei o salvă. Din două salturi, maimuţa se prinse cu agilitate de o creangă, şi de acolo îşi bătu joc de vulpoiul periculos pe care îl lăsă cu buzele umflate, aruncând în el cu crengi şi fructe stricate.

Vulpoiul se dădu bătut în faţa batjocurii şi a atacului maimuţei şi plecă furios, în timp ce broasca sărbătorea, orăcăind de bucurie, neobişnuita victorie.

Ah!... Se zice că viclenii au noroc, căci vulpoiul nostru întâlni o altă maimuţă, pe care o luă prin surprindere şi o devoră, răzbunându-se astfel pentru zeflemelele curajoasei noastre maimuţe,

Când aceasta se întoarse la suratele ei, îşi găsi părinţia şi fraţii plângând în hohote. Frăţiorul cel mai mic era victima ce căzuse în ghearele vulpoiului. Maimuţa se întrista foarte tare şi-şi puse pe cap o coroană de scaieţi, semnul de doliu la maimuţe, şi se îndreptă spre broască, să-i povestească nenorocirea sa, plângând în hohote.

Aceasta încercă să-i aline durerea, spunându-i în portugheză: „Nu plânge, fetiţo, nu plânge!.

Ca de obicei, în cazuri ca. Acestea, vorbea în limba sa maternă. Când se mai linişti, maimuţa începu să se gândească la răzbunare şi, venindu-i o idee, îi ceru ajutor broaştei, care acceptă bucuroasă.

Vulpoiul ieşi la vânătoare şi. Spionând din spatele unor bambuşi, crezu că o găseşte nepregătită pe maimuţa noastră. Cum o văzu, şi sări în graba mare spre ea. Aceasta. începu să strige ca din gură de şarpe şi o luă la fugă cu toată viteza, intrând în căsuţa broaştei. Văzându-şi aproape pierdută prada, vulpoiul îşi vârî capul în gaură şi, deschizând bine ochii săi mari – căci acolo era întuneric, ca în orice încăpere de sub

pământ – încercă s-o vadă pe blestemata de maimuţă.

Asta şi aştepta broasca; ea îl împroşcă iute cu un lichid otrăvitor, lăsându-l orb şi pradă unor dureri groaznice.

— Vai!... Vai!... Vai!... urla vulpoiul, m-a orbit!.. în timp ce se freca la ochi şi se tăvălea de durere.

— Eu am făcut asta!.. Eu am făcut asta!.. Râdea broasca, sărind în jurul lui.

Vulpoiul, deşi orb, dorea să se răzbune, să pună laba pe cel ce îşi bătea joc de el. Dar broasca sărea întruna, râzând în hohote şi atrăgându-l spre malul năvalnicului râu, în care vulpoiul sfârşi prin a se îneca.

Şi aşa s-a întâmplat ca o broască braziliană împrietenindu-se cu o maimuţă argentiniană să pună capăt fărădelegilor vulpoiului.

Nu ne mai rămâne decât să adăugăm că broasca şi maimuţa au rămas prietene toată viaţa.

Maimuţa care a domesticit un tigru

poveste argentinienă

într-un loc îndepărtat al pădurii amazoane, trăia zbenguindu-se o familie de maimuţe, căţărate prin copacii stufoşi şi pe lianele de care atârnau gigantici şerpi boa, ca cei mai vechi locuitori ai pădurii, şerpi care se încolăceau şi formau mii de arabescuri şi leagăne de diferite forme Acea familie era fericită, foarte fericită. Fructele de pădure le potoleau foamea din plin. Bananii le ofereau maimuţelor gustoasele lor banane, iar râul cristalin, apa sa proaspătă.

Dar, într-o zi, liniştea maimuţelor a fost întreruptă de un periculos şi fioros animal: un tigru puternic, care îşi făcuse bârlog aproape de paradisul maimuţelor. Teroarea se răspândi printre ele şi începură o viaţă plină de tristeţe pierzându-şi plăcerea de a se juca şi retrăgându-se printre crengile mai stufoase, mâhnite şi înfricoşate.

între toate maimuţele de aici era un maimuţoi mai maimuţoi decât toţi maimuţoii şi o maimuţă foarte maimuţă, adică o adevărată frumuseţe maimuţească.

Monin, căci aşa se numea viteazul acestei poveşti, râvnea, ca toţi ceilalţi, la dragostea Monuchei, minunata şi fermecătoarea maimuţă. Dar Monucha era o maimuţă răsfăţată şi zadarnic o peţeau pentru că ea nu accepta pe niciunul dintre pretendenţi.

Tigrul, din ce în ce mai lacom, ucisese multe maimuţe. De aceea, maimuţi cile curajoase hotărâră să înceapă războiul împotriva duşmanului lor. Căţărate în copaci, aruncau în el crengi, fructe stricate, nuci de cocos şi orice proiectil le cădea în mână. Asta îl înfuria pe tigru, fără să-i pricinuiască însă cel mai mic neajuns, dimpotrivă, vâna în continuare maimuţe şi, într-o zi, îl luă prin surprindere pe bunul rege Monon, pe care îl devoră într-o clipă la micul dejun.

Această nenorocire îi descurajă şi pe cei mai viteji. Nu mai îndrăzneau să coboare şi trăiau înfricoşaţi, agăţaţi în copacii cei mai înalţi, blestemându-l pe crudul lor vecin şi rugându-se la Zâna Pădurii să-i scape de acesta, dar ea rămânea parcă surdă la rugăminţile lor.

Doar Monin se gândea şi căuta un mijloc de a scăpa de tigru. îl urmărea când se ducea la vânătoare şi-i spiona cele mai neînsemnate mişcări. Astfel, descoperi că tigrul dorea să mănânce un tapir gras şi voinic, pe care tot încercase să-l vâneze fără să reuşească însă, căci tapirul îşi bătea joc de el, ghicindu-i perfidia şi luând-o la fugă atunci când îl simţea.

într-o zi, pe când tigrul se întorcea obosit şi prost dispus, căci dăduse greş încă o dată, încercând să vâneze tapirul, Monin, căţărat într-un copac, îi vorbi astfel:

— Bună ziua, domnule tigru!

Tigrul privi în sus şi îl văzu pe Monin legănându-se pe o liană.

— Ce vrei de la mine? îngână indispus tigrul, supărat de vânătoarea lui nereuşită.

— Vreau să vânezi tapirul.

— Ce-ai zis?...

— Că pot să te ajut să vânezi tapirul pe care îl urmăreşti de atâta vreme şi că există un singur mijloc ca să reuşeşti. Ştii, desigur, că tapirul ăsta e fermecat.

— Fermecat? zise uluit tigrul.

— Da, domnule!... E fermecat!... E fermecat!... spuse Monin, căci trebuie să ştiţi că maimuţele au obiceiul să repete de două, trei ori aceleaşi cuvinte, pentru a da mai multă importanţă spuselor lor.

— Şi de unde ştii că e fermecat?

— Odată, un pitic făcea baie în râu şi avu un cârcel. Tapirul pe care îl urmăreşti îl salvă, aruncându-se în apă. Pentru a-l răsplăti, piticul i-a hărăzit să nu poată fi vânat de niciun tigru, în afară de unul înşeuat. L-am auzit eu!... L-am auzit eu!... L-am auzit eu!... repeta Monin care, după cum aţi ghicit, minţea de îngheţau apele. Acum am plecat, mai spuse Monin, care făcu un salt, prefacându-se că se îndepărtează.

— Hei!... Stai!... Nu pleca! N-ai spus că m-ajuţi să-l vânez?... Aşteaptă, vino! îl chemă grăbit tigrul care, după cum vedem, a fost păcălit prosteşte de abilul maimuţoi.

Monin se întoarse şi-i spuse tigrului:

— Trebuie să plec, căci, dacă mă gândesc bine, eşti în stare să mă mănânci, cum ai făcut şi cu alţi fraţi de-ai mei.

— Nu, jur că n-o să-ţi fac nimic, dacă mă ajuţi să vânez tapirul.

— Juri pe Zâna Pădurii, jurământ care nu trebuie încălcat niciodată, căci legea îl pedepseşte cu moartea pe cel care jură strâmb?

— Jur pe Zâna Pădurii, spuse tigrul, ridicând laba dreaptă, că te voi lăsa în viaţă dacă mă ajuţi să vânez tapirul!

— Foarte bine, zise Monin, coborând dintr-o săritură lângă tigru. O să te ajut să vânezi tapirul. Dar pentru asta trebuie să te înşeuez. Dacă mă aştepţi, mă duc să fur o şa de la oameni. Vezi ce sacrificiu fac ca să te ajut? (Minciună sfruntată, căci nu există în toată pădurea animal mai şmecher şi mai viclean decât maimuţa.) Şi spunând acestea, se caţără într-un copac şi, sărind din creangă în creangă, parcurse cele două leghe care îl despărţeau de locuinţa unui ţăran de la poalele muntelui şi căruia nu întârzie să-i ia din grajd şaua, frâul, pintenii şi un harapnic. Se întoarse apoi cu prada sa la tigru.

— Avem de toate acum, îi spuse, şi o să vânăm tapirul.

Numaidecât tigrul fu înşeuat.

— Acum, spuse Monin, trebuie să aştepţi o jumătate de oră, căci trebuie să fac nişte vrăji. Mai trebuie să aduc şi nişte cârpe ca să-ţi învelesc labele pentru ca tapirul să nu te simtă şi să-l poţi vina cu uşurinţă. Şi spunând acestea, se îndepărtă, mai mult zburând decât sărind din copac în copac, în direcţia unde locuia tapirul, care era prietenul său, şi căruia îi spusese că va veni călare pe un tigru înşeuat şi cu labele înfăşurate în cârpe, invitându-l să profite de ocazie şi să sfârşească odată cu duşmanul său. Stabiliră locul întâlnirii, şi Monin se întoarse în grabă cu nişte cârpe, legă cu îndemânare picioarele tigrului, îşi puse pintenii, sări în şa, luă hăţurile şi, arzându-i tigrului de bici pe spinare, strigă:

— Să vină tapirul!

— Au!... ţipă tigrul, de ce mă loveşti?..

— Face parte din vrajă – îi răspunse râzând Monin; în timp ce îi mai arse două lovituri de bici – şi trebuia să suporţi, dacă vrei să vânezi tapirul.

Astfel, călare pe tigru, străbătu Monin pădurea, uluindu-şi semenii şi mai ales pe Monucha, pe care o salută mândru, în timp ce-l pedepsea fără milă pe tip înfigându-şi pintenii în coastele lui, îndemnându-l spre locul unde se afla tapirul.

Acesta îşi ascuţea dinţii de un copac, când Monin apăru călare pe tigru, acum o victimă fără apărare, datorită şiretlicului vicleneí maimuţe.

Când felina înţelese că se află în pericol, era deja prea târziu. încercă s-o ia la fugă, dar strunit în hăţuri cu pintenii înfipţi bine în coaste, nu reuşi s-o facă. Tapirul, fără

pic de teamă, se aruncă asupra tigrului şi cât ai zice peşte, îl şi omorî.

Monin se întoarse mulţumit la ai săi, unde fu primit cu o ploaie de flori, iar spre încununarea fericirii, Monucha îşi frecă nasul de al lui, adică îl sărută, căci astfel se sărută maimuţele.

La puţin timp după aceea, Monin fu numit rege. Chiar în ziua căsătoriei sale, şi se spune că a fost unul dintre regii cei mai înţelepţi ai pădurii, cunoscut sub numele de Maimuţa Călăreaţă, în amintirea isprăvii sale vitejeşti.

Corbul cel rău

poveste argentinienă

S-a născut frumos ca un zeu al pădurii, sub ocrotirea ferigilor gigantice care, undeva în munţii Mârtires, în Misiones, formau un mic paradis al plantelor de un verde smarald. După câteva zile, era deja un pui de cerb zvelt, acoperit de o piele cenuşie, stropită cu alb, cu picioare lungi şi puternice. Se zbenguia mulţumit lângă mândra sa mamă, alergând în stânga şi în dreapta, dar întorcându-se din trei salturi lungi, să se pună sub protecţia acesteia, care îi lingea căpşorul, dovadă a iubirii nemăsurate pe care i-o purta.

Cum îl mai admirau ceilalţi pui de cerb! Ce frumos e! Ce superb! Ce minune!... Ce...

în sfârşit, laudele au fost atât de numeroase, încât Petei, căci aşa se numea puiul de cerb, se împăuna ca un curcan şi, încet, încet începu să-i dispreţuiască pe semenii lui.

De multe ori, mama ii spunea: „Petei, nu trebuie să fii orgolios. Trebuie să-ţi iubeşti fraţii. Dacă Zâna Pădurii află de purtarea ta, te poate pedepsi, şi atunci... ar fi vai de tine, Petei!” Dar Petei nu asculta sfaturile mamei sale şi nemăsuratului său orgoliu îi adăugă şi egoismul său. Când întâlnea puţină iarbă fragedă, nu numai că nu-şi chema fraţii, cum era obiceiul printre cerbi, dar, sătul fiind, călca în picioare tot ce rămânea, pentru ca ceilalţi să nu mai mănânce nimic. Când se duceau să se adape, Petei mergea înainte, bea apa atât de binefăcătoare, apoi o murdărea, tăvălindu-se în ea.

Azi aşa, mâine aşa, Petei începu să fie privit cu alţi ochi de către ceilalţi cerbi şi, pentru purtările sale urâte, mama lui îl pedepsi dându-i douăzeci de lovituri de coarne, căci aşa îşi bat cerbii copiii.

Petei, ruşinat de pedeapsa pe care credea că o primise pe nedrept şi rănit adânc în orgoliul său, se hotărî să fugă. Şi, într-o noapte, în timp ce mama lui dormea, părăsi culcuşul şi, alergând ca vântul, ajunse la poalele muntelui Monje. în zadar îl striga cerboaica îndurerată, căindu-se, că îl pedepsise, fiindcă mamele sunt pe atât de bune, pe cât de răi sunt unii copii. Petei, surd la chemările ei, îşi văzu de drum, fără să-i pese de durerea mamei sale, care căzu bolnavă de tristeţe,

într-o zi, Petei întâlni un cerb care căzuse într-o capcană pusă de indieni pe o potecă.

— Petei!... Petei!... îl strigă cerbul. Vino şi scapă-mă! Altfel, voi muri de mâna oamenilor. Ajută-mă, Petei, şi o să-ţi arăt un loc unde creşte cea mai fragedă iarbă din pădure.

— Dacă îmi spui mai întâi unde e locul acela, o să te ajut, îi răspunse Petei. Cerbul îi spuse unde întâlnise minunea aceea de păşune, dar, după ce află, puiul se îndepărtă dintr-o săritură în căutarea poieniţei cu iarbă.

— Nu mă ajuţi?... Nu mă ajuţi?... striga bietul cerb.

— Să te ajute Zâna Pădurii, îi răspunse râzând Petei, lăsându-şi semenul în voia soartei.

După câtva timp, întâlni un furnicar foarte bolnav, căzut sub un cocotier.

— Petei, Petei, spune-i mamei şi fraţilor mei că sunt bolnav, şi ei mă vor salva. Dacă faci asta, Zâna Pădurii te va ajuta.

— Ce-mi pasă mie de Zâna Pădurii, îi răspunse Petei. N-o să te ajut!... N-o să

te ajut!...

— Petei, Petei, strigă furnicarul, văzând că pleacă cel de la care ar fi putut să-i vină salvarea. Spune-le mamei şi fraţilor mei, te rog...

— N-o să le spun!... N-o să le spun!... îi răspunse răutăcios şi-şi văzu de drum.

în altă zi, când se adăpa în râul Itacaruare, văzu în apele vijelioase un porumbel ce dădea eu disperare din aripi, zbătându-se să nu se înece.

— Petei!... Petei!... strigă porumbelul, întinde-mi o rămurică, să mă agăţ de ea... Dacă faci asta, Zâna Pădurii o să te ajute!

— Ce rămurică vrei? îl întrebă râzând Petei.

— Aia de lângă tine, îi răspunse porumbelul.

— Prinde-o, zise Petei, aruncând rămurică mult mai departe de porumbel şi râzând, văzând eforturile disperate ale păsării, care nu putea să se agaţe de ea.

— Scapă-mă. Scapă-mă... striga porumbelul din ce în ce mai stins, pe măsură ce apele îl târau spre râul Uruguay.

— Să te scape Zâna Pădurii, îi spuse, mândru de isprava sa, fără să-i pese câtuşi de puţin de soarta porumbelului.

în acest timp, cerboaica-mamă, plângând îndurerată, îl căuta pe Petei, prin toate colţurile pădurii. Licuricii, mesagerii codrului, transmiteau în fiecare noapte, prin clipiri verzi, chemarea sărmanei mame, dar totodată şi vestea despre faptele rele ale lui Petei, despre egoismul şi răutatea lui, încât, într-o zi, cerboaica muri de durere şi ruşine.

Din nou licuricii străbătură potecile, iar noaptea duse, cu ajutorul, luminiţelor verzi, vestea jalnicei întâmplări. întreaga pădure se întristă, iar oac-oac-ul broaştelor, poetele pădurii, răsuna fără încetare:

— Mama lui Petei a murit,
Oac, oac!
Căci fiul ei a părăsit-o
Oac, oac!
Egoistul pui de drac,
Oac, oac!
Pe nimeni n-a ajutat,
Oac, oac!

Ameninţări cumplite străbăteau noaptea. Petei asculta într-una sunetele de neînţeles pentru oameni a mir şi mii de glasuri ciudate, dar despre care el ştia că-i condamnau şi cereau moartea sa.

Toate animalele alergară la Zâna Pădurii, care asculta vestea despre faptele rele ale lui Petei. E ştiut că Zâna Pădurii şi a Animalelor ii pedepseşte pe supuşi atunci ciad încalcă legile pădurii sau jurămintele făcute în numele ei sau când adunarea animalelor o cere.

Petei a fost condamnat de această adunare, fapt pentru care Zâna Pădurii trimise doi dihori în căutarea vinovatului,

Hotărârea s-a răspândit cu ajutorul licuricilor şi prin cântecul broaştelor care glăsuiau:

— Zâna Pădurii l-a condamnat,
Oac, oac!
La moarte pe Petei,
Oac, oac Dihorii îl vor vâna,
Oac, oac!
Pe blestematul pui de drac,
Oac, oac!

Ascultându-şi condamnarea, Petei se cutremură de spaimă. Ascuns într-o scorbură, mort de frică, aştepta să apară din clipă în clipă fioroşii dihori. Trei zile a stat ascuns, dar a patra, foamea şi setea îl obligară să-şi părăsească ascunzătoarea. Nici nu ieşi bine din ea, că un porumbel şi duse grabnic în zbor vestea altui porumbel, iar acesta, la rândul său, altuia, şi aşa mai departe, până când ajunse la urechile dihorilor, paznicii pădurii. Ei şi porniră în urmărirea cerbului, ştiut fiind că o dată descoperite urmele, nu se mai putea scăpa din ghearele lor.

Petei începu să alerge disperat, urmat îndeaproape de dihori. Din când în când, frânt de oboseală, se oprea să-şi mai tragă sufletul, dar şi atunci parcă auzea tropăitul ritmic al urmăritorilor, atât îi era de frică, aşa că a lua din nou la fugă.

Alergând cu toată viteza, se îndrepta spre Campo Viera şi Campo Grande şi într-o noapte, când se credea deja scăpat de tenacii săi urmăritori, aflându-se în Aristobulo del Valle, broaştele începură un cântec trist:

— Dihorii vor veni,.
Oac, oac!
Eşti mort, Petei,
Oac, oac!
Pentru tine nu există iertare!
Oac, oac!
Pentru blestematul pui de drac,
Oac, oac!

înnebunit de groază, începu iar să alerge, străbătând pădurea şi, dorind să-i deruteze pe cei doi dihori, intră în apele unui râu, lăsându-se dus la vale. Apa începu să crească din ce în ce mai mult şi, la un moment dat, Petei crezu că vede pe fiecare mal câte un dihor, şi chiar aşa şi era. Nu se mai putea întoarce, încât se lăsă dus în direcţia unui zgomot înfiorător, care se auzea din ce în ce mai aproape. Dihorii, siguri pe ei, îi urmăreau toate mişcările de pe malurile râului. Deodată, Petei îşi pierdu controlul şi se simţi azvârlit în gol. I se perindară prin minte cu repeziciune întâmplările cu

cerbul prins în capcană, cu furnicarul bolnav, cu porumbelul care se îneca în râul Itacaruare şi cu mama sa, pe care o părăsise. Aceasta a fost ultima lui imagine, apoi nu mai ştiu nimic.

După ce parcursese cei şaptezeci de metri ai Cascadei Fermecate, căzuse în abisul morţii. A doua zi, localnicii găsiră corpul cerbului de nerecunoscut, strivit sub forţa căderii apelor de la mare înălţime. Era tot ce mai rămăsese din frumosul pui de cerb cenuşiu, pe nume Petei. Nimeni n-a aflat de această poveste doar cântecul broaştelor, care a răsunat în noaptea următoare, spunea:

— Zâna Pădurii l-a condamnat,
Oac, oac!
Pe râul Petei,
Oac, oac!
A fost egoist şi a murit,
Oac, oac!
Blestematul pui de drac,
Oac, oac!

Legenda lui Choui Choui

poveste argentiniană

Sub bolta cerului de un albastru sidefat, pădurea îşi înalţă verdele aprins al plantelor. Un soare de foc pătrunde printre frunze, iar razele sale strălucitoare poleiesc poienile sau se sparg în mii de culori pe vreun vârf de stâncă ce se iveşte din pământul roşu, aproape acoperit de mantaua frunzelor uscate.

Viorile greierilor scot sunete monotone, Flueratul păsării Yasiyatere – ornic al bunicilor care îşi potolesc nepoţii neastâmpăraţi, potrivind după el orele de odihnă – răsună în toate colţurile pădurii cu ecoul său caracteristic. Pâraiele cristaline şi proaspete murmură, mângâind sălciile şi bambuşii, care se adapă de pe malurile lor sau, brusc supărate, se grăbesc şi lovesc pietrele, care încearcă să le împiedice cursul, în timp ce bulbucii de apă îşi spun neliniştea.

Muntele răspândeşte o suflare călduţă, iar bătrânii copaci, cu frunzele căzute, moţăie în lenea lor somnoroasă.

Veveriţele zboară în salturi miraculoase din copac în copac, din liană în liană, scotocind prin scorburi, în căutarea delicioasei mieri de Yete'i[45] sau rozând lacome nuci de cocos. Doar aceste mici vieţuitoare, neobosite şi zburdalnice, tulbură liniştea pădurii învăluită într-un gigantic şi vaporos abur.

Deodată, notele suave ale unui flaut se revarsă în sunete melodioase, gonind toropeala, care fuge urmărită de dulceaţa sunetelor. Trilurile a mii de păsări răspund flautului fermecat şi sosesc în zboruri grăbite la întâlnirea cu micul prieten indian. Pădurea, acum trezită la viaţă, este străbătută de o briza proaspătă, ce clatină copacii şi le agită frunzele într-un salut cordial adresai lui Choui, prietenul păsărilor.

Choui e un mic indian care umblă gol pe cărările pădurii. Ochii lui negri, migdalaţi, adânci, străbat frunzişul ca nişte săgeţi, căutându-şi prietenii, iar când îi descoperă îşi duce flautul la gură şi trilul său plăcut, care imită glasul păsărilor, desfată pădurea cu dulcea mângâiere a sunetelor.

---

45 albină fără ac, care produce o miere foarte gustoasă

încet, încet, în trilul flautului, sute de păsări îl urmează pe copil şi zarva mulţimii înaripate se împleteşte cu sunetele fermecate, întreaga pădure renăscând. Poteca se deschide într-o poiană largă, care îl primeşte bucuroasă pe micul indian înconjurat de prietenii săi. Aşezat pe un muşuroi de termite – furnici uriaşe – copilul le oferă păsărelelor, cu dărnicie, seminţele preferate. Păsările ciripesc bucuroase, ciugulindu-i din palmă hrana delicioasă.

Choui este prietenul păsărilor, vorbeşte cu ele, a învăţat de foarte mic să le înţeleagă limba şi să le răspundă cu ajutorul flautului. Le cunoaşte secretele şi le vizitează cuiburile, care au mii şi mii de forme, fiind construite în cele mai ascunse locuri ale pădurii. De multe ori s-a urcat până în cel mai înalt pin, să pună în cuib un pui de porumbel căzut din nebăgarea de seamă a iubiţilor săi părinţi.

Câteodată, îi urmează din umbră pe vânătorii tribului său, distrugându-le capcanele puse pentru a-i prinde pe micii lui prieteni. Şi nu de puţine ori a fost pedepsit aspru de cacique[46]. Plin de rănile pricinuite de loviturile de bici, legat de stâlpul unde îşi primea pedeapsa, doar păsările îi veneau în ajutor, aducând în cioc apa care să-i potolească setea şi balsamuri extrase din plante necunoscute, cu care să-şi oblojească rănile.

Choui păstra pentru păsări grăunţe şi în fiecare zi le dădea porţia cuvenită. Prietenii săi îl răsplăteau pentru dar, ducându-l în locurile în care creşteau portocalii sălbatici sau unde albina Yete'i pregătea fermecata miere Chouf era pofticios, foarte pofticios! Portocalele şi mierea erau hrana lui preferată şi îi era uşor, ajutat de prieteni, să găsească aceste comori preţioase. Cit de fericit hălăduia prin pădure, unde era primit cu cea mai curată dragoste de blândele păsărele!

Odată, Choui cânta cea mai dulce melodie în cinstea lui Tupa[47]. Visa cu ochii deschişi şi îl ruga pe zeu să-l transforme prin cântecul său în pasăre, pentru a rămâne mereu printre prieteni. Păsările tăceau şi-i ascultau dulcea rugăminte, care plutea legănată de minunata curgere a notelor ce urcau spre cer. Când frumoasa muzică înceta, corul a mii de păsări continua rugămintea micului indian.

Deodată, o pasăre se aşeză pe umărul lui Choui şi-şi ţipă în triluri disperarea de mamă. Năpasta se abătuse asupra copacului în care îşi făcuse cuibul. Puişorii îi erau în pericol. Numai Choui îi putea salva. Acesta alergă sprinten prin pădure, cerând păsărilor să-l urmeze şi să vină degrabă în ajutorul cuibului aflat în pericol, atacat de cumplitele furnici. Copacul era acoperit aproape în întregime de ele, dar Choui se caţără, încercând să ajungă la cuib să salveze păsărelele care, îngrozite piuiau disperate. Furnicile se năpustiră cu miile pe Choui, care era dezbrăcat, tăindu-i furioase carnea, cu mandibulele lor ascuţite. Băiatul ajunse la cuib în dureri groaznice; îl luă şi-l aruncă la distanţă cu puişorii lui, care căzură uşor pe iarba moale. După ce salvă cuibul, băiatul căută cu disperare să scape de crudele furnici, care tăbărâseră pe el cu lăcomie. Deodată, îi alunecă piciorul şi căzu fulgerător, lovindu-se de ramurile care se rupeau sub el şi rămase nemişcat la pământ.

Mii de ciripituri de groază şi de plâns tulburară pădurea. Păsărelele se năpustiră asupra corpului neînsufleţiţi al micului indian; dar degeaba încercară să-l readucă la viaţă stropindu-l cu apă. Choui închisese ochii pentru totdeauna, iar când au înţeles asta, au tăcut cufundate în durere.

Soarele începea să coboare la orizont. Ca un imens glob de foc se destrăma dispărând după munţii verzi, în timp ce pădurea tăcea învăluită în umbrele înserării.

Deodată, glasurile păsărelelor răsunară la unison, cântându-i lui Tupa, în minunate triluri, sublimul imn pe care îl intona cu flautul său. Choui înaintea morţii sale. Păsările îndurerate îl implorau, pe zeu să le ajute.

— Choui!... Choui!... Choui!... suspinau păsările.

— Choui!... Choui!... Choiii!... repeta ecoul care alerga pe potecile şi prin poienele pădurii.

— Choui... Choui!... Choui!... striga cu disperare mama lui, care aştepta zadarnic întoarcerea fiului.

Legenda spune că indienii au găsit într-o văgăună a muntelui un morman de flori; albastre şi, când scotociră prin el, o păsărică albastră se înălţă năvalnic spre ceruri

46 şeful de trib

47 zeul bun al tribului Guarani, trib de indieni ditţ America de Sud

strigând: Choui!... Choui!... Choui!... Sute de păsări, ciripindu-şi bucuria, o însoţiră în zborul său şi, de atunci, au ştiut că Tupa îl transformase pe copil într-o pasăre care trăieşte azi în pădurea Misiones şi în Paraguay, mai ales în portocalii sălbatici. în minunatul său cântec îşi repetă numele: Choui, Choui.

Broasca

poveste chiliana

La poalele munţilor Anzi, într-un loc uitat de lume, trăia un pădurar care avea trei feciori. într-o bună zi, la sfatul tatălui, fiii plecară în căutare de lucru. Cel mai mare se urcă pe o colină smălţuită de flori, iar ceilalţi urmară drumuri diferite. Şi cum stătea el şi privea minunat, neştiind încotro s-o apuce, auzi un cântec pe care nu-l mai auzise niciodată. Vocea cântăreţei îi mergea la suflet, aşa era de frumoasă. Pornind spre locul de unde venea melodia, se trezi în faţa unei căsuţe cu acoperiş roşu. Bătu la poartă. îi deschise o bătrânică şi-l întrebă:

— De unde vii, tinere, de pe tărâmul ăsta sau de pe celălalt?

— De pe ăsta, măicuţă, răspunse. Am auzit o voce, nespus de frumoasă care m-a adus până aici. Aş putea s-o cunosc pe cea care a cântat?

— Cum să nu, zise bătrâna. Este fata mea care vrea să se mărite şi cântă.

— Dacă mi-o arăţi, mătuşica, mă însor cu ea.

— îndată. Rosita, Rosita, vino că te caută un tânăr care vrea să se însoare cu tine!

Deodată, apăru sărind o broască şi, când ajunse în mijlocul casei, bătrâna o prezentă:

— Ea este fata mea.

— Ooo! Cu broasca asta să mă însor? se răţoi, supărat băiatul.

Şi plecă spre alte meleaguri.

între timp, după ce umblă mult şi bine, fratele mijlociu apucă pc acelaşi drum cu fratele său mai mare şi ajunse în partea cea mai înaltă a dealului şi văzu căsuţa cu acoperiş roşu, înconjurată de copaci. Auzi şi el cântecul care îl atrăgea ca într-o vrajă. Când ajunse la căsuţă îi deschise tot bătrânica şi-l întrebă:

— De unde vii, băiete, de pe tărâmul ăsta sau de pe celălalt?

— Vin de pe tărâmul ăsta, bătrânico, şi m-a adus până aici vocea care mi-a fermecat inima.
Vreau s-o cunosc pe fata care are un glas atât de minunat:

— Este fiica mea, Rosita, răspunse femeia, şi cântă ca să se mărite.

— Mătuşică, dacă vrei, eu mă însor cu fata dumitale. Trebuie s-o văd numaidecât.

— îndată o chem. Rosita, Rosita, vine încoace! Şi broasca veni sărind.

Tânărul clipi nedumerit, apoi bâigui:

— Aaa! Eu nu mă pot însura cu o broască... M-ai păcălit.

A doua zi, ajunse în acelaşi loc cel mai mic dintre fraţi şi de pe deal, auzi cântecul care venea dintr-o căsuţă de pe colina apropiată. Melodia îl călăuzi până în poarta casei, unde îi ieşi în întâmpinare aceeaşi bătrânică. Tânărul o întrebă numaidecât despre fiinţa care cânta atât de frumos. Femeia îi răspunse şi lui ca şi celorlalţi fraţi:

— Este fata mea, Rosita, şi cântă ca să se mărite. Dacă e aşa, mătuşico, cheam-o pe fata dumitale, pentru că eu vreau să mă însor cu ea. Bătrâna o chemă degrabă pe fiica ei.

— Rosita, Rosita, vino încoa, pentru că un tânăr vrea să te cunoască şi să se însoare cu tine.

Şi broasca intră. înainte ca băiatul să spună ceva, bătrâna îi atrase atenţia:

— Doi tineri au venit să se însoare cu ea, dar când au văzut-o s-au supărat şi au plecat.

Cel mai mic dintre fraţi rămase un timp pe gânduri, apoi spuse:

— Măicuţă, asta mi-e soarta! O să mă însor cu fata dumitale.

Broscuţa sări în sus de bucurie şi, a doua zi, se şi căsătoriră.

Trecuse un an de la această întâmplare. într-o bună zi, la căsuţa cu acoperiş roşu sosiră fraţii băiatului să-i spună că, săptămâna viitoare, trebuiau să meargă cu toţii să-şi viziteze tatăl, împreună cu soţiile şi cu cei mai buni cai pe care îi aveau.

„Cum o să apară fratele nostru cu broasca lui!?” râdeau între ei cei doi fraţi mai mari.

Mezinul, în faţa unei astfel de ruşini, se întrista. Broscuţa îl mângâie duios:

— De ce eşti supărat, dragul meu?

— Cum să nu fiu, dacă peste o săptămână trebuie să mergem la tatăl nostru cu soţiile şi cu cei mai buni cai! Eu cum o să merg cu tine? Fraţii mei o să râdă şi o să-şi bată joc de noi.

Broscuţa îl linişti:

— Nu fii trist! Eu zic să mergem, totuşi, la întâlnire. Aşa şi făcură. Când veni sorocul, plecară spre casa părintească. Când au ajuns, cei doi fraţi mai mari împreună cu soţiile lor, care erau foarte frumoase, se aflau deja acolo. Veni şi ora cinei. în timp ce mâncau, broscuţa strânse toate oasele într-un buzunar. Apoi urmă dansul. Tatăl se ridică şi o invită la dans pe soţia fiului său mai mare care, la fiecare învârtitură pe care o făcea, îl călca şi de mult ce se încinsese răspândea un miros îngrozitor. O lăsă şi o invită pe soţia fiului său mijlociu. Aceasta, ca şi prima, se împiedica mereu şi împrăştia un miros foarte urât. Tatăl, supărat, se duse şi la broscuţă să o poftească la dans. Pe dată aceasta se prefăcu în fata cea mai frumoasă şi mai elegantă de pe pământ, al cărei parfum îmbăta pe cei prezenţi şi, la fiecare învârtitură pe care o făcea, îi cădeau în cascadă bani de aur din buzunar. Pesemne oasele se prefăcuseră în aur o dată cu ruperea vrăjii. Fata era, de fapt, o prinţesă pe care o blestemase o bătrână vrăjitoare să se prefacă în broască până când ar fi poftit-o cineva la dans. Şi cum acest lucru se petrecuse tocmai acum, cei doi fraţi mai mari rămaseră uluiţi şi, înainte de sfârşitul cântecului, plecară ruşinaţi de lecţia pe care o primiseră.

Mezinul rămase să locuiască împreună cu tatăl său şi cu frumoasa sa soţie care continuă să le încânte auzul cu glasul ei fermecător.

Adevărul şi dreptatea

poveste chiliană

Era odată un cavaler bogat care făcuse un jură mint să se însoare cu cea mai săracă fată din ţinut, întâlni multe fete, dar niciuna nu îndeplinea condiţiile cerute de cavaler. Ajunse, în sfârşit, într-un sătuc în care trăia o familie de bătrâni foarte săraci şi îi întrebă dacă nu aveau vreo fată de măritat. Bătrâna îi răspunse că nu aveau. Cavalerul, necăjit, ieşi în curte. Uitându-se din întâmplare pe o fereastră a căsuţei zări în odaie o fetişcană foarte frumoasă, care stătea ghemuită într-un colţ, Atunci o rugă pe bătrânică să-i dea voie să vorbească fetei. I se răspunse că fata nu putea să iasă din casă, pentru că nu avea cu ce să se îmbrace.

— Luaţi mantia mea şi acoperiţi-o! spuse cavalerul.

Zis şi făcut. Cum fata era de o frumuseţe deosebită, tânărul o ceru în căsătorie. Primind încuviinţarea părinţilor, cavalerul o duse la castelul său. Aici observă că fata avea în păr trei fire verzi strălucitoare, iar pe piciorul drept o aluniţă în formă de inimioară. în ziua nunţii, ginerele îi dădui miresei sale un mar de aur şi o puşcă. Odată cavalerul pomi la drum pe alte meleaguri. La despărţire, îi spuse:

— Eu o să plec pe mare. Când mă întorc, o să te anunţ trăgând o salvă de tun şi tu o să-mi răspunzi cu un foc de puşcă.

O îmbrăţişa şi pleca.

După ce naviga el câtva timp, într-o zi ajunse în alt oraş, la casa unui prieten, şi-i povesti acestuia că se însurase cu o fată săracă, dar foarte frumoasă şi credincioasă.

— Fac prinsoare pe un galben că nu e aşa cum spui. Te învoieşti să o punem la încercare?

— Mă învoiesc, răspunse tânărul cavaler. Prietenul veni cu un circ tocmai în oraşul în care locuia fata. O invită la prima reprezentaţie, dar ea nu acceptă invitaţia. Necăjit, se întoarse spre casă când, pe drum, se întâlni cu o bătrânică.

— Einde te duci, băiete?

— Nici eu nu mai ştiu. Am pierdut o prinsoare pe care am făcut-o cu un prieten. Am crezut că o să-i cuceresc nevasta, dar nu am reuşit.

Atunci bătrâna, care era vrăjitoare, îi spuse:

— Eu te pot ajuta, dacă plăteşti bine.

— Plătesc, răspunse tânărul.

— Vino mâine lângă copacul acesta, ca să-ţi spun semnele pe care le are fata şi astfel ai să-l convingi pe soţul ei ca, într-adevăr, ai cucerit-o.

Când veni a doua zi, baba îi dădu cele trei fire verzi şi mărul de aur pe care le furase cu o noapte în urmă de la tânăra soţie şi îi spuse unde era aluniţa. După ce îi dădu punga cu arginţi promisă, prietenul se îndreptă mulţumit spre casă. La sosirea cavalerului, îi ieşi înainte, vesel:

— Am câştigat pariul, frăţioare! Ai aici cele trei fire verzi strălucitoare, uite şi mărul pe care mi l-a dăruit, de dragul meu, iar cât priveşte aluniţa, o are pe piciorul drept.

Cavalerul, în faţa atâtor mărturii pierdu prinsoarea.

Când veni vremea să se întoarcă acasă, nu trase salva de tun promisă, ci merge glonţ la soţia sa. Nici nu vru s-o mai asculte, ci o duse într-o barcă şi porunci să fie înecată în mare. Fata îl încredinţa pe însoţitorul ei că era nevinovată şi acesta, în loc s-o arunce în apă, o lăsă pe o stâncă, în mijlocul mării, îmbrăcată bărbăteşte. Acolo o găsiră nişte pescari. întrebând-o cum o cheamă, ea le spuse că se numeşte Juan şi că s-a salvat de la un naufragiu. Pescarilor li se făcu milă şi o luară în satul lor.

într-o bună zi, când fiica regelui trecea prin sat. îl văzu pe Juan şi se îndrăgosti de el. îi spuse unui servitor să i-l aducă, pentru că vrea să-l cunoască şi, aşa, Juan ajunse la palat. I se încredinţa o înaltă dregătorie şi prinţesa îi ceru voie tatălui ei să se mărite cu el.

în noaptea nunţii, tânărul îi povesti prinţesei viaţa sa şi îi spuse că nu era bărbat, ci femeie. Un paj trăsese cu urechea şi, cum era îndrăgostit de prinţesă, se duse şi îi spuse Regelui că ginerele său este femeie. Regele nu crezu, dar, ca să se convingă pe deplin, îi porunci lui Juan să meargă la târg după cumpărături. Regele gândi: „Dacă e femeie, o să cumpere fleacuri femeieşti; dacă e bărbat, o să cumpere altfel de lucruri”.

Juan cumpără o puşcă şi câteva cutii de cartuşe. Văzând cele cumpătate, regele îi zise pajului:

— M-ai minţit! E bărbat, pentru că a cumpărat lucruri ce plac bărbaţilor.

Cum pajul nu se dădu bătut, regele îl trimise pe Juan la câmp şi ii spuse să încalece catul cel mai nărăvaş.

Nimeni nu încercase nici măcar să-l înşeueze. Juan îl încalecă şi-l îmblânzi, în schimb, când pajul încalecă pe cal, fu azvârlit cât colo. Acum regele îl crezu şi mai puţin.

Fata, care continua să umble îmbrăcata bărbăteşte sub numele de Juan, ceru să fie numită judecător în alt ţinut şi chiar aşa se şi întâmplă. împreună cu prinţesa, care-i era prietenă, ajunseră pe meleagurile unde locuise înainte, cu soţul ci, cavalerul.

Trecuse o săptămână de la venirea lor, când primi o plângere de la o bătrâna care se plângea că un cavaler, care se căsătorise cu fiica ei. Cu siguranţă că a dat-o pieirii, pentru că fata nu mai era de găsit nicăieri.

Judecătorul ceru să fie chemat soţul. Cavalerul se înfăţişă şi ascultând învinuirea ce îi era adusă, mărturisi:

— Da, m-am căsătorit cu fata acestei bătrâne şi ea nu mi-a fost credincioasă. De aceea am poruncit să fie aruncată în mare.

— Şi dacă soţia ta ar trăi şi ar dovedi că ţi-a fost credincioasă, ai ierta-o

întrebă judecătorul.

— Fără doar şi poate.

— Atunci aşteaptă şi ai să vezi.

Judecătorul intră în camera sa şi se întoarse îmbrăcat în femeie. Cavalerul rămase fermecat de eleganţa şi frumuseţea acesteia.

— Eu sunt soţia ta. Ara plătit scump înşelătoria pusă la cale de prietenul tău.

Trimiseră îndată după cotoroanţa care, la judecată, fu nevoită să spună adevărul.

Cavalerul îşi îmbrăţişa soţia cu duioşie, apoi degrabă se întoarseră la palatul regelui şi îi spuseră cele întâmplate. Uluit de cele auzite, acesta le dădu voie să rămână în regatul său. Si aşa, cavalerul şi fata trăiră fericiţi până la adânci bătrâneţi.

Corbul

poveste chiliana

Trăia odată, de mult, într-un orăşel uitat de lume, un văduv care avea un fiu. într-o zi, bărbatul hotărî să se căsătorească şi luă de nevastă o femeie atât de rea, încât soarele când da cu ochii de ea, se ascundea după nori. De băiat nici nu vru să audă. începu să-l persecute ba, mai mult, îl convinse pe bărbat că e atât de rău încât nu se mai poate trăi. Potrivi aşa fel să fie aruncat în prăpastia care da spre mare. Dar băiatul avu noroc. Căzu unde apa era mai adâncă şi începu să înoate spre o stâncă din apropiere. Când ajunse pe ea, zări în depărtare o corabie. Făcu semne disperate şi corabia, deşi plutea cu repeziciune, se apropie de el, îi luă, apoi porni mai departe.

Câteva zile mai târziu, corabia se opri lângă o insulă pentru a-şi umple butoaiele cu apă de băut. Băiatul săli într-o barcă şi mei se până la mal unde şi rămase. Străbătu insula în lung şi-n lat şi fu uimit că nu era locuită de oameni. întâlni doar o colonie de corbi, care îl înconjurară cu prietenie şi- 1 conduseră la cuiburile lor. Aici băiatul trăi mulţi ani fericiţi. Corbii îl învăţară limba lor, cum să zboare şi să pescuiască.

într-una din zile, când corbii ieşiră în căutare de hrană, băiatul văzu trecând prin apropiere un vapor. Se sui pe o stâncă, de unde făcu semne şi vaporul se apropie de mal, iar băiatul urcă hotărât să ajungă în orăşelul unde trăia tatăl său. în orăşelul acela trăia un rege care se afla în mare încurcătură. în fiecare zi veneau la el doi corbi pentru a le face dreptate dar. Cum pricina era foarte grea, regele nu putea lua o hotărâre. Când auzi că în orăşel a sosit un tânăr oare cunoaşte limba păsărilor, porunci să fie chemat pentru a se sfătui cu el. Băiatul veni la curte, iar regele îi spuse că, de va reuşi să facă lumina în acea pricină, îi va dărui palatul său şi pe fiica sa de soţie.

Tânărul trebuia să dea dreptate unuia dintre corbi. Corbul mamă ouase şi numaidecât după aceasta părăsise cuibul, plecând haihui. Corbul tată venise şi clocise ouăle. Acum se aflau în faţa regelui susţinând fiecare că el este părintele puilor.

Băiatul îi chemă pe cei doi corbi şi le porunci să-şi aducă puii. Când sosiră şi puii, spuse părinţilor să zboare. După care dintre ei vor zbura puii acela va rămâne părintele lor.

Puii de corb se luară după tată, căci el clocise ouăle şi îi îngrijise.

Regele rămase uimit de înţelepciunea băiatului şi se ţinu de cuvânt dându-i palatul şi pe fiica sa de nevastă.

în seara nunţii, tânărul trimise după tatăl său. Corbii din insulă veniră la sărbătoare îmbrăcaţi în negru. Până atunci toţi fuseseră albi. Din seara aceea corbii sunt negri, de parcă mereu ar merge la o ceremonie.

Bobiţă

poveste chiliană

în urmă cu mulţi ani, într-un sat uitat de lume, trăia o familie de bătrâni care n-avea copii. într-o noapte, pe o furtună cumplită, auziră un plânset de copil la uşa bordeiului. Deschiseră şi dădură cu ochii de un copilaş mic cât un bob de fasole. Bătrânii îl botezară Bobiţă, pentru că era foarte mititel. Când Bobiţă începu să vorbească, le spuse într-una din zile părinţilor săi:

— Daţi-mi binecuvântarea, pentru că vreau să plec în lume.

— Dar bine, fiule, spuseră bătrânii, cum o să pleci tu când eşti aşa de mic?

— O să plec, mămico şi tăticule. Să-mi daţi iedul pe care îl aveţi în bătătură ca să încalec pe el. Şi Bobiţă plecă. Merse şi morse, zile şi nopţi, până ajunse în faţa palatului regelui. Regele tocmai îşi bea ceaiul. Bobiţă intră călare pe ied.

— Iartă-mă, măria ta, că te deranjez, îi spuse el, dar iedul meu a dat buzna aici.

Regele îi priviri, când îl văzu atât de mic, îi zise:

— Nu-i nimic. Vino să bei un ceai cu mine. Slujitorii, invidioşi, îi spuseră regelui că Bobiţă se lăudase că poale să aducă la palat taurul sălbatic care trăia în

poveste chiliana

munţi şi pe care nimeni până atunci nu

reuşise să-l îmblânzească.

Regele trimise să-l cheme pe Bobiţă din camera unde fusese găzduit la palat.

— Ai zis că poţi să-mi aduci taurul sălbatic?

— N-am zis eu asta, măria ta! spuse uimit Bobiţă.

— Ai spus-o şi trebuie să te ţii de cuvânt că, dacă nu, îţi tai capul!

Bobiţă se duse plângând în camera sa. în timp ce-şi jelea soarta, o voce subţirică îl strigă:

— Hei, Bobiţă, nu fi necăjit! Spune regelui să-ţi facă un ţarc de fier cu două porţi. Apoi o să te duci în munţi să cauţi taurul. Când o să te vadă, taurul o să se ia după tine. O să intri în ţarc pe prima poartă. Taurul o să intre şi el, iar tu o să ieşi repede pe a doua poartă, care o să se închidă repede, în timp ce taurul va rămâne închis acolo.

Aşa şi făcu Bobiţă şi îşi îndeplini promisiunea faţă de rege. Mulţumit, regele îl invită din nou la ceai, dar slujitorii, invidioşi, îi spuseră că Bobiţă se lăudase că poate să prindă calul cu şapte culori pe care îi avea Uriaşul, în munţi.

Auzind acestea, rebele îi spuse:

— Bobiţă, mi s-a spus că tu eşti în stare să prinzi şi să-mi aduci calul cu şapte culori. Trebuie s-o faci că, de nu, îţi tai capul.

Bobiţă se întrista foarte tare şi plecă suspinând în camera lui. Şi, deodată, vocea îi vorbi din nou:

— Ascultă-mă bine, Bobiţă! Uriaşul din munţi are un papagal ghicitor. Spune-i regelui să-ţi dea o sticlă de vin şi pâine. Când o să ajungi la casa Uriaşului, papagalul o să-şi vestească stăpânul, strigând: „Bobiţă a venit să ia calul cu şapte culori”. Atunci. Uriaşul o să iasă şi o să te ameninţe cu paloşul. Tu o să te ascunzi sub o piatră. Uriaşul o să te caute, dar n-o să te găsească şi se va întoarce în casă. Atunci, tu o să ieşi din ascunzătoare şi o să te apropii cu grijă de colivie şi o să-i dai papagalului să mănânce pâine înmuiată în vin. Papagalul va înghiţi cu lăcomie şi, ameţit din cauza vinului, n-o să mai poată striga decât foarte încet: „Stăpâne, stăpâne, a venit Bobiţă să-ţi fure calul cu şapte culori după care va adormi. Tu vei intra uşurel în grajd, vei lua calul cu şapte culori şi-l vei aduce înaintea regelui. Chiar aşa se şi întâmplă.

De data aceasta slujitorii fură şi mai invidioşi pe Bobiţă şi-i spuseră regelui că acesta se lăudase că poate să aducă papagalul ghicitor al Uriaşului cu colivia lui cu clopoţel.

Regele trimise iar după Bobiţă.

— Trebuie să-mi aduci papagalul Uriaşului în colivia lui cu clopoţei, pentru că altfel îţi tai capul!

Bobiţă începu să plângă şi plecă deznădăjduit în camera sa. I se părea imposibil să aducă
papagalul şi colivia cu clopoţei. Vocea îl ajută însă din nou..

— Cere regelui o pâine, o sticlă cu vin şi, în plus, un cearşaf. îmbată papagalul şi înveleşte-l ca colivie cu tot în cearşaf. încalecă pe ied şi întoarce-te la palat.

Bobiţă urmă întocmai sfatul primit, dar înainte ca regele să-l felicite pentru noua lui ispravă, slujitorii îi spuseră că micuţul musafir se lăudase că îl va aduce la palat chiar pe Uriaşul din munţi.

Regelui nu-i veni să-şi creadă urechilor, pentru că Uriaşul era duşmanul său de moarte şi prezenţa sa la palat ar fi însemnat înfrângerea definitivă a acestuia.

Trimise după Bobiţă.

— Te-ai lăudat că poţi să mi-l aduci pe Uriaş.

— N-am spus asta, măria ta! zise îngrozit băiatul.

— Ai spus-o şi trebuie să te ţii de cuvânt, că altfel îţi tai capul!

Bobiţă izbucni în hohote de plâns, de ţi se rupea inima de mila lui. Când ajunse în cameră, auzi din nou vocea salvatoare:

— Nu te necăji, Bobiţă! Spune-i regelui să-ţi dea un ţarc de fier tot cu două uşi, dar mult mai înalte decât prima oară. Iei ţarcul şi-l duci până la poalele muntelui. Apoi urci pe munte. Când ajungi în vârf, Uriaşul o să te primească cu sabia scoasă, ca să te moare pentru că i-ai luat taurul, calul cu şapte, culori şi papagalul cu colivia cu clopoţei. Atunci încaleci pe ied şi cobori muntele. Uriaşul, orb de furie, o să te urmărească. Când ajungi la ţarcul de fier, faci la fel ca şi cu taurul şi Uriaşul va rămâne închis în ţarc.

Bobiţă făcu întocmai cum îl învăţase vocea.

Slujitorii regelui, în faţa acestui nou triumf al lui Bobiţă, se dădură bătuţi.

Regele îl acoperi cu aur şi argint şi-l rugă să rămână la palat pentru totdeauna.

— Mulţumesc pentru bunătate, dar eu, zise Bobiţă, trebuie să mă întorc la părinţii mei, care sunt foarte bătrâni şi săraci.

Se despărţi de rege, încalecă pe ieduţ şi porni spre casa părintească. Când ajunse, bătrânii îl îmbrăţişară şi îl sărutară cu dragoste. Bobiţă le dărui toţi banii pe care îi primise de la rege, pentru a trăi restul zilelor în belşug şi mulţumire.

într-o noapte furtunoasă, cu tunete şi fulgere, Bobiţă plecă pe neaşteptate, precum venise.

Greierele

poveste chiliană

Era odată un om sărac pe care îl chema Greiere. într-o zi se dădu, din nefericire, drept ghicitor şi începu să câştige bani. Pentru a putea scăpa de sărăcia în care trăia, fura animale, pe care le ascundea în diferite locuri şi apoi ghicea unde sunt cu ajutorul unui lighean cu apă şi al unei oglinzi. Şi făcea asta doar când ieşea soarele. îşi chema clienţii, unul câte unul, întrebându-i:

— Vezi unde se află cireada ta de boi?

— Nu văd, răspundea clientul.

— Ba eu o văd. Spunea ghicitorul; cireada ta se află în cutare loc.

Şi după ce-i plătea, plecau să caute animalele şi le găseau chiar în locul unde spusese ghicitorul. Câştigă mulţi bani, deveni bogat şi faima i se duse în întreaga ţară.

Când regele află că există un ghicitor atât de bun în regatul său, trimise după el căci pierduse trei bani de aur şi trebuia să-i ghicească unde sunt.

Greiere se sperie; dacă nu va ghici unde se afla aurul, regele îl va omorî. întristat, îşi luă rămas- bun de la soţie şi de la copii şi pleca. Când ajunse: în faţa regelui acesta porunci să-l închidă în temniţă. Gândindu-se la ceea ce-l aştepta, Greiere nu închise un ochi toată noaptea.

Hoţul, care nu era altul decât sfătuitorul regelui, se sperie, crezând că ghicitorul îl va descoperi: De aceea, în plină noapte se duse în temniţă la Greiere şi-i oferi trei bani de argint ca să nu-l spună.

— Păi bine, eu am fost adus aici să ghicesc unde este aurul pierdut, nu să-l dibuiesc pe hoţ. Spune-mi, unde at ascuns galbenii şi sănătate.

— Unul este îngropat la rădăcina portocalului, altul la rădăcina lămâiului, iar al treilea la rădăcina măslinului.

Sfătuitorul regelui dormi restul nopţii mult mai liniştit; înainte de a se ivi zorile, regele porunci să-l aducă pe ghicitor şi-l întrebă:

— Ghicitorule, unde sunt banii de aur? Ghicitorul ceru un lighean cu apă şi o oglindă şi privind în ea, spuse:

— Măria ta, primul este îngropat la rădăcina portocalului, al doilea la rădăcina lămâiului, iar al treilea la rădăcina măslinului.

— Ia săpaţi acolo, porunci regele.

Şi slujitorii începură să caute şi în fiecare loc pomenit găsiră aurul pierdut. Când scoaseră ultimul ban, regele văzu în iarbă un greiere şi, fără ca nimeni şa bage de seamă. îl luă şi-l închise în palmă. îi spuse apoi ghicitorului:

— Până aici ai ghicit, dar vreau să-mi spui acum ce am eu în mână. Dacă ghiceşti, te voi răsplăti cum cuvine, iar de nu, îţi voi tăia capul.

Necăjit, ghicitorul se luă cu mâinile de cap. Cum să ghicească dacă nu era un ghicitor adevărat?! în mijlocul disperării exclamă:

— Sărmane, Greiere, la ce strâmtoare te afli!!!

Iar regele zise, deschizând palma:

— Dar nu e la nicio strâmtoare, nu vezi că e viu şi stă foarte bine?

Omul se sperie şi când îşi mai reveni în simţire regele îi zise:

— Eşti cel mai mare ghicitor pe care l-am cunoscut vreodată. Te voi răsplăti cu cinci bani de argint.

După ce luă argintii, plecă spre satul său şi îşi cumpără din ei altă casă şi multe animale, iar restul zilelor trăi fericit împreună cu familia, tară să mai facă pe ghicitorul.

Capul de catâr

poveste chiliană

Era odată o femeie, sărmana, care trăia singură. într-o zi, ducându-se în pădure după lemne, găsi un cap de catâr. Cum nu avea copii şi îşi dorea foarte mult unul. Luă capul, îl spălă bine, îl duse acasă şi îl puse pe masă. Deodată, capul de catâr vorbi:

— Caută-mi lână de toate culorile, ca să ţes.

Femeia se sperie însă în cele din urmă ascultă de sfatul căpăţânii şi se duse să cumpere lână. Când i-o aduse, capul de catâr începu să ţeasă covoare şi cuverturi minunate.

Femeia vându ţesăturile şi deveni în scurt timp foarte bogată.

Când se duse să vândă covoare la palatul regelui, prinţesa rămase uimită de calitatea şi frumuseţea ţesăturii. Niciodată nu mai văzuse o lucrătură atât de aleasă.

— Spune-mi, măicuţă, cine a ţesut atât de frumos? întrebă prinţesa.

— Fiul meu..

— Va fi bărbatul meu!

Şi faţa regelui o invită la palat pe femeie cu feciorul ei.

în ziua următoare, femeia veni însoţită de astă dată de băiatul ei, capul de catâr, înfăşurat într-o basma de culoare albastră. Prinţesa se întrista foarte mult văzând că cel care ţesea atât de minunat nu era un băiat, ci un cap de catâr.

— Oricum, spuse, o să mă mărit cu el.

După ce prinţesa se duse la culcare, capul de catâr se prefăcu într-un prinţ tânăr şi chipeş. Dimineaţa, prinţul dispăru. Când prinţesa se trezi, nu mai era nici urmă de prinţ şi nici de căpăţână.

Prinţesa rămase foarte mâhnită.

în apropierea palatului era o lagună, unde mereu făceau baie trei corbi; dar acum apăruse unul nou.

Nedumerită de acest lucru, fata regelui întrebă o bătrână doftoroaie, iar aceasta îi spuse.

— Soţul tău este unul dintre corbii din lagună. Este fermecat de o vrăjitoare, ce l-a prefăcut în corb, pentru că nu a vrut să se însoare cu ea. Tu trebuie să rupi această vrajă.

— Şi ce trebuie să fac pentru asta?

— Ai avut puţin noroc. Pentru că la început a fost blestemat să fie cap de catâr şi să se transforme în prinţ doar pentru o noapte, dacă l-ar fi luat vreo fată de

bărbat. Acum nu mai ai de înfruntat decât vraja prin care el s-a prefăcut în corb. Trebuie să te duci să te ascunzi, în pădurea de lângă lagună. Ai să vezi pe corb: ieşind, prefăcându-se în oameni şi mâncând. Trei o să mănânce cu adevărat, dar unul nu, pentru că se gândeşte la tine. Acela este soţul tău. Tu să te arăţi şi să-l îmbrăţişezi, că atunci se va rupe vraja. Dacă o să întârzii, oamenii or să se prefacă iar în păsări.

Prinţesa urmă sfaturile bătrânei. Se duse şi se ascunse în pădurea de lângă lagună şi aşteptă să apară corbii. Aceştia veniră şi se prefăcură în oameni. Trei dintre ei începură să mănânce, iar al patrulea nu.

Prinţesa alergă să-l îmbrăţişeze pe cel care nu mânca, dezlegându-l astfel de vrajă. Apoi, prinţul şi prinţesa plecară împreună la palatul regelui, unde trăiră fericiţi până la sfârşitul zilelor.

Prichindel

poveste chiliana

A fost odată o familie care avea un băieţel şi căruia îi pusese numele de Prichindel. II botezaseră astfel pentru că era foarte mic. Tatăl său lucra de partea cealaltă a râului, care străbătea satul în care locuiau. Prichindel trebui să se ducă în fiecare zi cu mâncare la tatăl său rare, de asemenea, era foarte mic. Ca să ajungă la el, băieţelul trebuia să străbată o bună parte din râu. Mama lui îi umplea o farfurie cu mâncare şi Prichindel se suia pe marginea ei şi începea să plutească, vâslind eu lingura, până ajungea la tatăl său. Făcuse lucrul acesta toată vara. Spre iarnă, într-una din zile, începu o furtună năpraznică, furtună care smulse în calea ei copacii, gardurile caselor, animalele mai mici, până şi pietrele drumului. Vă daţi seama ce pradă uşoară a fost farfurioara-vaporaş a lui Prichindel! Fu dusă cu repeziciune de valurile înfuriate şi abia-abia de se salvă „căpitanul" ei. De teamă ea mămica lui să nu-l certe, pentru că nu i-a dus tatălui mâncare în ziua aceea, Prichindel se ascunse într-o varză în grădina lor de zarzavat. Curând după această ispravă, o vacă înfometată ajunse cu botul la varza cu pricina şi o înfulecă din câteva înghiţituri. Cinci se trezi în burta rumegătoarei, Prichindel începu s-o zgârie şi să ţipe cât îl ţinea gura:

— Scoate-mă de aici, văcuţo, scoate-mă de-aici!

După atâta ţipat şi zgâriat, vaca tuşi şi-l scoase pe Prichindel murdar, ciufulit şi ameţit, dar viu. Aşa îl descoperi bunica lui, care îl spălă repede, îl pieptănă şi-l duse plocon mamei, spunându-i unde îl găsise.

A doua zi, drept pedeapsă, mama lui îl trimise la bunică-sa cu o pulpă de porc. Când trecu pe lângă o ogradă, o haită de câini se repezi la bucata de carne şi cal ai clipi din ochi lăsară doar osul să strălucească în soare. Aşa ajunse el la bunica lui, care se supără foarte tare şi numaidecât pomi la fiică-sa să-i ceară socoteală pentru batjocura adusă. Ajungând acolo, mama lui Prichindel îi spuse că îl trimisese pe băieţel cu o bucată de carne şi nicidecum cu un os gol şi că, deşi era foarte târziu, nici până acum nu se întorsese acasă. Carnea cu siguranţă că i-a luat-o cineva.

Ieşiră amândouă să-l caute şi îl găsiră într-un ghiveci cu fiori plângând cu sughiţuri, de necaz că îi mâncaseră câinii carnea.

Atât mama cât şi bunica îl iertară pentru ceea ce se întâmplase.

Când veni vremea treieratului, mama lui Prichindel îl trimise la bunica lui cu o traistă de boabe, foarte grea, pe care abia o târa după el. Obosind. Prichindel chemă în ajutor câteva gâşte, raţe şi găini, care ciuguleau iarbă şi gângănii pe marginea drumului. Orătăniile îl „ajutară", dar băieţelul ajunse la bunica lui doar cu câteva boabe de grâu. Bunica se supără din nou şi plecă imediat la fiica ei. Pe drum, bunica bombănea: „Ce-o crede şi neisprăvita asta de fiică-mea!? Prima dată îmi trimite doar un os, fără pic de came, şi dă vina pe copil. Pe urmă îmi trimite câteva boabe de grâu şi mai mult ca sigur o să spună că tot Prichindel e de vină".

Când bunica ajunse la casa fiicei sale, această se dezvinovăţi zicând că ea îi trimisese carne şi grâu, dar dacă nu le primise, doar Prichindel era de vină.

— Lasă că vine el acasă şi am să-i trag o mamă de bătaie, să-l învăţ minte!

Prichindel, care stătea după uşă, auzind ce-l aştepta, se ascunse într-o salată. După puţin timp, veni o capra şi mâncă salata cu Prichindel cu tot. Văzându-se închis în burta caprei, se sperie şi începu să strige:

— Scoate-mă de aici, căpriţo, scoate-mă de-aici! Când auzi ţipetele, capra se sperie atât de tare, încât începu să alerge şi în fuga ei nebună căzu într-o prăpastie şi muri. Prichindel, în ciuda zdruncinăturii, continua să strige. Chiar atunci trecu pe acolo un vânător. Auzind ţipetele disperate ale băieţelului, ţipete care veneau dm burta caprei, vânătorul luă un cuţit, tăie capra şi îl scoase pe Prichindel viu şi nevătămat. Salvat şi de data aceasta, băieţelul promise că nu se va mai ascunde niciodată, că va fi mai înţelept şi va asculta de sfatul părinţilor săi.

Comoara

poveste chiliană

Trăia odată într-un sat o familie de bătrâni foarte săraci. Moşul era prost de da în gropi, iar baba, dimpotrivă; era foarte isteaţă. în fiecare dimineaţă baba trebuia să-l scoale pe moş din pat ca să-l trimită la pădure după lemne, pe care să le vândă apoi în sat şi cu banii luaţi să cumpere de-ale gurii.

Moşul după ce că era prost şi leneş, mai era şi foarte vorbăreţ. într-o zi, supărat, plecă la pădure după lemne când... găsi o ulcică plină cu bani de aur. Bucuros, luă comoara şi se întoarse cu ea acasă într-un suflet.

— Uite, băbuţe, ce-am găsit eu.

Baba făcu ochii cât cepele văzând ulcica cu bani, dar cum era foarte deşteaptă, se grăbi să-i spună moşului:

— Ăsta nu e aur, moşule.

— Ba e aur, nu vezi?

— Nu, nu, spuse baba. Hai, moşule, du-te şi te culcă. Nu vezi că pe zi ce trece eşti tot mai tont?

Bombănind, moşul se duse la culcare, gândindu-se mereu la auriii său. După ce adormi, baba luă
ulcica cu bani fi o îngropa. Apoi se apucă să facă, turte dulci. A doua zi, se sculă dis-de-dimineaţă şi presără turtiţele prin bătătură, după care se duse şi îl trezi pe moş.

— Scoală-te, moşule, şi vino să vezi că azi-noapte a plouat eu turte dulci!

Moşul se scală şi ieşi în curte. Văzând turtele, se sperie foarte tare şi spuse:

— Nu se poate!

— De ce, tu nu vezi?

— Asta e sfârşitul lumii sau vreo minune!

Baba îl ţinu închis toată ziua, ca să nu se ducă în sat şi să dezvăluie secretul comorii. Apoi îl trimise la culcare devreme. Dimineaţa îl trezi:

— Hai, moşule, scoală-te, că azi-noapte am visat că o să faci un ou.

— Cum, babo, o să fac im ou?!

— Aşa cum auzi. Vino-ncoa. Aşează-te în coşul ăsta plin cu paie.

Aşa şi făcu. Baba strecură pe furiş un ou în coş, apoi îl luă şi i-l arătă.

— Gata, moşule, uite că ai şi făcut oul.

— Cum aşa?! zise moşul neîncrezător.

— Eu de unde vrei să ştiu?

Şi moşul o crezu. A doua zi, baba îi spuse moşului:

— Scoală-te repede că trebuie să te duci la şcoală.

Moşul rămase uimit.

— Cum o să mă mai duc la şcoală, babo, dacă sunt aşa bătrân?

— Ce dacă eşti bătrân? Uite, ai aici şi un abecedar.

Moşul plecă bombănind spre şcoală. Mergea cu abecedarul sub braţ şi, când trecu peste un podeţ, vântul îi smulse cartea şi i-o aruncă în apă.

Moşul se întoarse acasă plângând. Când ajunse, baba îl întrebă:

— Ce s-a întâmplat. Moşule?

— Vântul mi-a luat abecedarul.

— Nu-i nimic, ai să te duci altădată la şcoală. Acum trebuie să te duci după lemne.

Moşul sări în sus de bucurie, pentru că se gândea că o să ajungă în sat şi o să povestească toată lumea că el găsise o ulcică cu bani. Chiar aşa se şi întâmplase.

După-amiaza se întoarse acasă fără să-i zică nimic babei, nici că-i spusese jandarmului de norocul care dăduse peste el.

Mai pe seară, sosi jandarmul să-i întrebe dacă era adevărat că moşul găsise o ulcică cu bani. Şi dacă era aşa, trebuia să i-o predea pe loc.

Moşul care era cinstit, îi răspunse că era adevărat. Atunci baba îl contrazise:

— Când a fost asta, moşule? Minte, domnule jandarm, moşul ăsta.

— Cum, babo! Nu-ţi aminteşti când a plouat cu turtă dulce?

— Nu vedeţi, domnule, că moşul meu e într-o ureche?

— Ce spui, babo? Nu-ţi aduci aminte când am făcut un ou?

Jandarmul rămase uluit.

— Nu v-am spus, domnule jandarm, că moşul ăsta e prost de-a binelea?

— Cum aşa, babo! Şi că am fost alaltăieri la şcoală, nici asta nu-ţi mai aminteşti?

— Acum câţi ani a fost moşul ăsta la şcoală? se interesă jandarmul.

— Ei, moşul meu nu a mai fost la şcoală de vreo 70 de ani.

— Ai dreptate, babo. Soţul dumitale e prost, nu glumă.

— Păi sigur că da, zise baba. Jandarmul încalecă şi plecă. Şi bătrânii rămaseră cu galbenii şi trăiră fericiţi până la sfârşitul vieţii, datorită isteţimii babei.

Vrăjitorul fără oase

poveste peruviană

Sciun era ajutorul vrăjitorului din satul de pescari de pe malul oceanului. Foarte ambiţios şi cu o minte ageră, el învăţă pe de rost toate descântecele bătrânului pe care îl slujea, ba chiar şi pe cele ale vrăjitorilor din satele vecine. Curând ucenicul întrecu pe toţi meşterii lui.

Când se văzu cel mai puternic vrăjitor al ţării, Sciun începu să se ţină de blestemăţii. Setea de putere îl făcu să-şi piardă capul de-a binelea. Dorea nici mai mult, nici mai puţin, ca toată lumea să asculte de poruncile lui. Râvnea să culeagă neîntârziat roadele ştiinţei sale neîntrecute.

Ridică ochii spre cer şi văzu că toţi oamenii se închină soarelui.

— Ia să dovedesc eu acestui astru încrezut că vrăjile mele sunt mai puternice decât el şi că semenii mei sunt nişte proşti îngenunchind în faţa lui! Să mi se închine mie cu toţii şi să-mi asculte poruncile: dacă nu de bune voie, atunci de nevoie!

Soarele râse auzind aceste cuvinte smintite. Deodată simţi că puterile îi scad şi că strălucirea lui începe să pălească din ce în ce mai mult. Oamenii începură să se văicărească atunci când, în locul astrului atotputernic, zăriră o arătare gălbejită, care abia mai răspândea o părere de lumină şi căldură. Nori de pulbere neagră înconjurau o faţă îmbătrânită peste noapte. Razele lui aveau acum o culoare verzuie, bolnavă.

— Eu am vrăjit soarele! Eu i-am răpit puterea! Supuneţi-vă mie! începu să strige cât îl ţinea gura Sciun.

Oamenii priveau la el cu milă, ca la un nebun.

Dar Sciun se bucurase însă prea devreme. Descântecul său nu izbuti să răpească toată vlaga astrului şi să-l biruie pentru totdeauna. Soarele se răzbună şi, cu ultimele sale puteri, topi oasele vrăjitorului.

Sciun simţi cum i se înmoaie picioarele, apoi şira spinării, braţele şi, în cele din urmă, capul. Se prăbuşi la pământ, fără să se mai poată ridica, asemenea unei sperietori căreia i s-au smuls cele două beţe încrucişate, slujindu-i drept sprijin.

Trupul lui se preschimbă într-un aluat, gata să ia orice înfăţişare. Dintr-un om în toată firea, vrăjitorul ajunsese o târâtoare, care stârnea doar silă şi groază. Femeile şi copiii ţipau şi o rupeau la fugă ori de câte ori se întâlneau cu el. Adunarea tuturor bărbaţilor şi bătrânilor satului hotărî alungarea neîntârziată a vrăjitorului care, prin faptele şi înfăţişarea sa, ieşise din rândul oamenilor.

— Să se târască printre şerpii deşertului sau printre stâncile sterpe ale munţilor.

Aceste cuvinte ajunseră la urechile lui Sciun, care se târî afară din sat, clocotind de ură şi mânie:

— Chiar dacă mi-am pierdut oasele, nu mi-am pierdut şi puterea. Veţi plăti scump pentru neghiobia voastră, muritori fricoşi şi nevolnici! Vă voi arăta că sunt mai tare decât cel la care vă închinaţi. Vrăjile mele mă fac atotputernic!

— De aceea ai rămas şi tară oase! strigă batjocoritor un tucan[48] cocoţat pe o creangă.

— Pune un zăvor clonţului tău uriaş, flecarule!

— Du-te şi ia-ţi în primire sceptrul pe care nici nu eşti în stare să-l ţii în mână, tu, rege al nisipului fierbinte şi al bolovanilor reci!

Nu numai oamenii, ci şi păsările văzduhului îl alungau tară milă. Fiarele îl izgoneau din bârlogul lor, iar şerpii n-au vrut nici ei să-l găzduiască. Ura lui Sciun faţă de orice făptură vie devenea tot mai sălbatică.

Flămând şi însetat, se apropie apoi de un sat, zicându-şi: „Aici oamenii nu mă cunosc. Cu ajutorul vrăjilor voi face din ei robii mei. E de-ajuns să înfăptuiesc câteva minuni care să le ia ochii!”

Rosti un descântec şi, cât ai bate din palme, muntele dinspre miazăzi se făcu nevăzut. Apoi îşi lungi trupul şi înconjură satul, întocmai ca un şarpe ce se încolăceşte în jurul unui buştean năpădit de vlăstare.

înspăimântaţi de cele văzute, toţi locuitorii se adunară în mijlocul satului. Pierzând speranţa să scape cu fuga, trăgeau nădejdea să se mântuiască prin rugăminţi.

Deodată se auzi un glas înspăimântător:

— Eu sunt atotputernicul Sciun! Toţi oamenii trebuie să mi se supună şi să mă slujească întocmai ca pe un zeu, care cere jertfe zilnice. în fiecare dimineaţă trebuie să-mi aduceţi în peştera din creierul munţilor mâncare îmbelşugată şi băuturile cele mai bune! Dacă vă veţi împotrivi, va fi vai de voi: veţi pieri de foame şi de sete! Acuma vă despresor satul, dar mâine voi veni iar, dacă mă veţi nemulţumi.

Apoi făptura ciudată îşi strânse trupul şi se târî spre muntele dinspre miazănoapte. Când oamenii se dezmeticiră, vorbele începură să se încrucişeze în văzduh:

— Nu poate fi un zeu! Are chip de om şi se târăşte ca un şarpe!... E atât de hâd şi de fioros!... Dacă ne năpustim asupra lui cu armele, îl biruim uşor!... Să-l luăm prin surprindere, când doarme...

Dar cine ştie care îi este faţa şi care spatele...

Cu toate că se îndepărtase, Sciun auzea fiecare cuvânt: nu degeaba era el vrăjitor. Mormăi înciudat:

— Aşa va să zică – sunt hâd şi fioros! Ba vreţi să mă şi încolţiţi! Casă vă învăţ minte, o să fiţi cu toţii la fel ca mine: oameni fără oase, robii unui stăpân târâtor!

Sciun rosti câteva descântece încâlcite şi se opri pe o stâncă, să vadă ce se petrece în sat; părea un cătun şerpesc, nu unul omenesc! Colibele se măriseră parcă, iar intrările păreau neobişnuit de înalte pentru cei ce gemeau îngroziţi, căznindu-se să le treacă pragul. Vrăjitorul chicoti încântat de noua lui ispravă. Totuşi, nu era mulţumit: supuşii săi se puteau răscula, răpunându-şi stăpânul doborât de somn. Trebuia să se înconjoare de paznici credincioşi, care să-l asculte orbeşte!

Adună în mijlocul platoului pietros câţiva bolovani zdraveni. îi înşirui în faţa lui şi suflă asupra fiecăruia, bolborosind acelaşi descântec.

Pietroaiele începură să crească şi luară înfăţişarea unor balauri acoperiţi cu solzi strălucitori. Aveau şiruri de aripi împodobite cu pene pestriţe şi înzestrate cu gheare

[48] gen de păsări căţărătoare din regiunile tropicale ale Americii de Sud, cu ciocul mare şi puternic şi cu penajul viu colorat

ascuţite. Vrăjitorul porunci balaurilor să stea de veghe zi şi noapte la intrarea peşterii lui.

Astfel începu crâncena domnie a lui Sciun asupra întregului ţărm peruvian. Preschimbaţi în târâtoare, oamenii trebuiau să-l hrănească pe el şi pe balaurii lui cu tucani şi fiare bine fripte, cu munţi de mâncare şi cu poloboace pline de băuturi întăritoare. Deznădejdea, sărăcia şi foamea erau oaspeţii zilnici ai fiecărei colibe de pescar sau de ţăran.

Soarele nu putea să privească nepăsător la cele ce se desfăşurau pe pământ, sub ochii lui. în zori nu-l mai întâmpinau oamenii sărind în picioare şi ridicându-şi frunţile lor spre a fi încununate de laurii luminii. întâlnea pretutindeni aceleaşi făpturi de aluat viu, târându-se spre câmp sau spre bărci, spre a aduna cu multă trudă hrana pentru ei şi pentru stăpânul lor, din ce în ce mai lacom şi mai năzuros.

într-o dimineaţă, astrul se trezi mai zdravăn şi mai vioi decât în alte daţi. Timpul trecea, puterea descântecului scădea şi el era hotărât să pornească împotriva lui Sciun. Avea puterea înjumătăţită şi nu putea părăsi văzduhul pentru a-i lipsi pe oameni până şi de fărâma de lumină şi căldură ce-i mai rămăsese.

Frământat de aceste gânduri, soarele ajunse deasupra muntelui în care hornurile vulcanilor fumegau zi şi noapte. Din ele se revărsa focul pământului, gata oricând să pârjolească tot ce întâlnea în cale. Aici locuia fiul său mezin, Pachacamac, stăpânul împărăţiei de flăcări şi lavă. Se supăra dintr-o nimica toată şi făcea să se cutremure munţii. Dar era bun la suflet, săritor şi nu se temea de nimeni. Puterea lui rămăsese neciuntită de vrajă. „Numai el mă poate ajuta!” spuse soarele părăsind o clipă bolta şi coborând pe cel mai înalt vulcan. Din pricina norilor deşi, nici Sciun şi nici oamenii nu băgară de seamă lipsa lui din slava cerului. Se aplecă deasupra craterului şi-l zări pe feciorul său sforăind de se clătina întregul pisc. Nu se îndura să-l scoale aşa de dimineaţă, dar n-avea încotro.

— Hei, Pachacamac! Scoală-te!

— Hm! Cine mă caută? răspunse morocănos cel chemat, înălţându-şi din străfundul vulcanului fruntea uriaşă, mânjită de funingine.

— Eu sunt, răspunse soarele. Bucuros de oaspeţi?

— Bucuros! Ce vânt te aduce pe la mine, de mă trezeşti cu noaptea în cap?

Astrul îl luă cu binişorul şi până la urmă îi spuse tot adevărul. îl rugă să scape pe oameni de Sciun, redându-i şi lui vlaga de mai înainte. Mezinul ridică din umeri:

— Ştii prea bine că puterea mea e mult mai mică decât a ta. Ea dispare aproape cu desăvârşire de îndată ce am părăsit craterul vulcanilor.

— Cum să nu ştiu? încuviinţă soarele. Dar dacă vei izbândi, îţi făgăduiesc că te voi face la fel de puternic ca mine. Oamenii te vor cinsti ca pe un fiu demn de părintele lui!

— Până azi nu prea ţi-ai amintit de mine... Dar spune-mi mai întâi unde zace puterea lui Sciun? Orice vrăjitor are un talisman în care îşi ascunde atotputernicia. Până nu i-l smulgi, nu-l poţi birui.

— Puterea lui Sciun este închisă într-un tăciune verde, care nu se stinge decât dacă îl cobori în străfundul mării. El l-a găsit în muntele său natal, unde căzuse din vatra mea. Datorită lui a devenit vrăjitor atotputernic. Dar să ştii că e tare greu să pui mâna pe acest talisman: ziua îl ascunde în pieptul lui, aproape de inimă. Când doarme, îşi scoate talismanul şi îl piteşte în jăratecul vetrei. Tăciunele verde nu se mistuie niciodată şi rămâne în spuză până în zori. La porţile peşterii lui Sciun stau de veghe nişte balauri care nu ştiu ce este somnul.

— îţi mulţumesc pentru lămuririle tale, tată! De acum încolo mă voi descurca şi singur, încheie Pachacamac.

Din nebăgare de seamă, soarele, aşezat pe marginea craterului, era cât pe ce să se prăvălească în lavă, de bucuros ce era. Sărută fruntea mezinului, furişându-se înapoi în cer.

Pachacamac se întoarse îmbufnat în culcuşul său. Flăcările îl întrebară, şuierând:

— De ce eşti posomorât, stăpâne?
— Mă gândesc la bieţii oameni oropsiţi de Sciun.
— Ajută-i să scape de pacoste!
— Nu-i chiar aşa uşor. Voi ştiţi prea bine că de îndată ce am părăsit pâlnia vulcanului, nu mă deosebesc cu nimic de orice muritor de rând.
— Nu te mai văicări atâta! Chiar dacă îţi vei pierde o bună parte din putere şi va trebui să suferi ca orice pământean, Sciun nu te poate răpune. Spune mai bine că ţi-e frică!
— Frică, mie? De o târâtoare fără oase? Vă voi arăta de îndată ce poate Pachacamac, când vrea să-şi ajute tatăl!
Sări mânios din gura vulcanului şi se rostogoli de-a lungul povârnişului ca un bolovan încins, zvârlit din cuptorul craterului. La capătul pantei, bolovanul se preschimbă într-un flăcău voinic, cu o faţă roşiatică şi cu ochii ca doi tăciuni neastâmpăraţi. Pletele lui negre ca funinginea erau prinse într-un nod în creştetul capului. în picioare avea sandale de piele şi un şorţ de pânză îi acoperea coapsele. Pieptul său gol, strălucind în bătaia soarelui, părea cioplit în bazalt[49].
Pachacamac ajunse curând la malul oceanului. Se aşeză pe o stâncă. Era nerăbdător să cunoască mai îndeaproape oamenii, să vadă dacă merită să se sacrifice pentru ei ori ba. Curând auzi un cântec pescăresc de o tristeţe sfâşietoare. întoarse capul şi zări doi băieţaşi care târau un coş plin cu peşte.
Păreau doi şerpi împingând un bolovan. Se chinuiau sărmanii copii de-ţi era milă să te uiţi la ei! Când îl zăriră pe străin, se dădură înapoi, înspăimântaţi.
— De ce vă temeţi de mine? Doar nu vă vreau răul! întrebă nedumerit Pachacamac.
— Nu ne temem, răspunseră băieţii, dar n-am mai văzut de când suntem un om care umblă. Taţii noştri povestesc că în copilăria lor puteau şi ei să umble pe picioare, până s-a ivit Sciun cel cumplit, care ne-a înrobit. Se vede că ai venit de pe alte meleaguri. Ori eşti un zeu?
— Sunt un om ca şi voi. Talazurile mi-au împins barca spre acest ţărm şi mi-au sfărâmat-o de stâncă...
— Poate că eşti flămând, însetat şi nedormit. Vino acasă la noi să te găzduim!
— Vă mulţumesc! spuse străinul. Lăsaţi-mă pe mine să duc coşul, ca să ajungem mai repede.
Pachacamac ridică pe umerii săi coşul cu peşte şi toţi trei o porniră spre sat. Aici fu sărbătorit
regeşte. Mulţimea se ţâra neliniştită, strigând:
— Un om în came şi oase! Un om adevărat, aşa cum am fost şi noi până la sosirea vrăjitorului blestemat!
Pachacamac fu mişcat până la lacrimi de vorbele lor: merita să se lupte şi să sufere ca să le redea statura lor mândră de altădată!
Străinul fu ospătat întocmai ca un prieten venit de departe. Localnicii îi zugrăviră viaţa lor chinuită. Pachacamac întrebă unde se află palatul lui Sciun. Gazdele i-l arătară, sfatuindu-l ca nu cumva să se ducă acolo, dacă îi este dragă viaţa.
— Mă voi duce chiar în noaptea asta. Pachacamac – căci aşa mă cheamă – îşi va măsura puterile cu vrăjitorul care v-a răpit bucuria de a privi cerul cu fruntea sus şi cu mândria de a fi oameni!
Ghiftuit de mâncare şi băutură, Sciun sforăia în peştera lui. Cu cât se apropia Pachacamac de platou, cu atât se zăreau mai mari şi mai fioroase siluetele balaurilor care îşi păzeau stăpânul. El se apropie tiptil, în speranţa că paznicii nu-l vor simţi. Dar se înşela; vrăjitorul îşi înzestrase balaurii cu urechi care prindeau şi fâsâitul şopârlei pe stânci.
Când flăcăul ajunse la mijlocul platoului, se trezi înconjurat de o ceată de fiare mai cumplite decât păreau din depărtare. Pachacamac le înfruntă vitejeşte. Aripile lor îl

49 rocă vulcanică de culoare închisă

orbiră, ghearele lor îi sfâşiară pieptul şi loviturile cozilor solzoase îl năuciră. Se prăbuşi la pământ, în nesimţire.

Balaurii se pregăteau să-l strivească sub tălpile lor de stâncă, dar un glas îi opri:

— Staţi! Trebuie să-l arătăm stăpânului nostru!

Era căpetenia lor, cel mai mare şi mai voinic dintre paznicii vrăjitorului.

Fiarele se împotriviră într-un glas:

— Ştii doar că stăpânul nea poruncit să facem praf şi pulbere pe oricine se apropie de peştera lui!

— O ştiu prea bine! Dar nu vă daţi seama că nu avem de-a face cu un om de rând? E un vrăjmaş mult mai primejdios. Sciun trebuie să-l vadă cu ochii săi!

Balaurii se supuseră. Ei nu erau înzestraţi cu niciun fel de minte, deoarece fuseseră făuriţi din pietre de rând. Căpetenia lor fusese cândva o frântură de stea, care se rotea prin văzduh şi căzuse din întâmplare pe podişul acela. Vrăjitorul făcuse o mare greşeală dintâia-i viaţă, deoarece îşi făurise singur un duşman care îi dorea pieirea. Căpetenia îşi ascundea cât putea mai bine deşteptăciunea, dar şi ura pe care o purta stăpânului său. Aştepta clipa când se va scutura de jugul
lui Sciun, curmând chinurile pe care le îndurau oamenii. Când l-a văzut pe Pachacamac, a priceput că bătuse ceasul înfăptuirii planului său.

Balaurii se supuseră şi-l târâră pe străin până la gura peşterii lui Sciun; Grota era luminată de un foc uriaş, în apropierea căruia se zărea un morman de piele şi grăsime revărsată pe blănuri scumpe. Vătaful îşi trezi stăpânul atingându-l cu coada lui lungă şi păroasă,

— Ce este? Cum de îndrăzneşti să-mi tulburi somnul? strigă Sciun mânios.

— Am pus mâna pe un străin care a încercat să se strecoare în peştera ta!

— Şi de ce nu l-aţi omorât, nătângilor?

— Pentru că nu este muritor de rând. L-am lăsat la intrarea în grotă, ca să-l vezi şi tu şi să ne spui ce să facem cu el!

Sciun se târî bombănind până la locul unde zăcea prizonierul. Solzii balaurilor căpătaseră o licărire argintie în lumina lunii, iar aripile lor neclintite proiectau nişte umbre uriaşe. Când îşi văzură stăpânul, îl treziră pe străin, zgâlţâindu-l zdravăn.

— Unde sunt? spuse flăcăul dezmeticindu-se.

— în casa şi în regatul meu. Te-am recunoscut de îndată! Pot să ştiu cărui fapt îi datoresc cinstea de a te vedea ca oaspete nepoftit?

— Am nimerit din întâmplare în aceste locuri străine mie!

— Aşa să fie? Când soarele te-a născut, n-a ştiut să te înzestreze şi cu un dram de viclenie. Nu mă păcăleşti tu pe mine, sărmane Pachacamac!

Vrăjitorul îi înşfacă dintr-o dată mâna şi o strânse cu tentaculele lui lipicioase până ce flăcăul scoase un geamăt. Apoi zise mulţumit:

— Aşadar, puterea ta a rămas în craterul vulcanilor. Pe un nevolnic ca tine s-a găsit soarele să-l trimită să se măsoare cu mine? Şi-a cam greşit socotelile! Tu vei rămâne ostatecul meu, pentru că de ucis nu te pot ucide. Zvârliţi-l în peştera cea mai adâncă şi zăvorâţi-l acolo.

Prizonierul se supuse fără să crâcnească. Orice împotrivire era acum zadarnică. Se trezi aruncat într-o cavernă umedă şi îngustă. Intrarea ei era astupată cu un bolovan uriaş.

Pachacamac străbătu mânios temniţa, izbind pereţii cu pumnii şi strigându-şi sieşi:

— Eu, stăpânul vulcanilor şi al cutremurelor, să ajung ostatecul unui vrăjitor fără oase?

în cele din urmă, el pricepu că se zbuciumă copilăreşte şi se potoli. Frânt de oboseală, adormi în patu-i umed şi rece, visându-se în culcuşul său cald de-acasă.

Nu trecu mult şi se auzi chemat în şoaptă. Se trezi nedumerit şi întrebă cine îl strigă.

— Eu sunt, căpetenia balaurilor! Dacă ai venit să-l răpui pe Sciun, te voi ajuta să scapi de aici, arătându-ţi ce ai de făcut, căci şi eu îl urăsc pe vrăjitor.

Cuvintele căpeteniei îi reînviară nădejdea în izbândă. Răspunse tot în şoaptă:

— Soarele m-a trimis aici ca să curm tirania vrăjitorului fără oase. învaţă-mă ce am de făcut!

Şopârla uriaşă înlătură bolovanul de la intrare şi ostatecul se strecură afară. După ce peştera fu
din nou astupată, căpetenia spuse încet lui Pachacamac:

— Furişează-te în peştera lui Sciun şi scoate tăciunele mare şi aruncă-te în fundul oceanului. Doar aşa se va stinge tăciunele blestemat şi puterea lui Sciun va lua sfârşit pentru totdeauna. în vremea asta eu voi căuta să-i împiedic pe fraţii mei să sară în ajutorul stăpânului lor.

Pachacamac se târî până la peştera lui Sciun, ca să nu fie văzut de ceilalţi paznici. Pentru o făptură nedeprinsă cu durerea, zgârieturile provocate de colţii tăioşi ai stâncilor au însemnat un chin greu de îndurat.

Dintr-o săritură, care nu stârni nici cel mai mic zgomot, Pachacamac ajunse chiar lângă foc. Dar se simţi înşfăcat de Sciun, care poate că nici nu dormea, presimţind apropierea vrăjmaşului. Geamătul flăcăului fu acoperit de urlete care veneau din afara peşterii. Pachacamac prinse curaj şi pricepu că trebuie să termine cât mai repede cu vrăjitorul. îşi strânse în braţe vrăjmaşul, până ce acesta începu să gâfâie, descleştându-şi tentaculele. Atunci tânărul se opinti şi-l izbi pe Sciun cu toată puterea de pereţii peşterii, strigându-i:

— Ţi-a sunat ceasul!

Apoi dintr-un salt se pomeni în mijlocul mormanului de jăratec. O dată cu puterea, stăpânul vulcanilor şi al cutremurelor îşi pierduse şi invulnerabilitatea. Scoase un ţipăt înspăimântător simţind cum focul îi pârjolea tălpile şi palmele. Flăcările începură să mistuie până şi frumoasele lui plete negre. Tocmai când Sciun se apropia de foc, Pachacamac găsi tăciunele verde şi se năpusti spre ieşirea din peşteră. Strigătul lui de triumf dădu puteri noi căpeteniei, care fusese încolţit de ceilalţi balauri, gata-gata să fie răpus.

Zadarnic îşi striga vrăjitorul slugile, căci lupta era în toi şi nimeni nu-l auzea. Căpetenia îşi mătura potrivnicii, izbindu-i năprasnic cu coada şi sfârtecându-i cu dinţii. Pachacamac o rupse la fugă spre mare. Vrăjitorul venea rostogol în urma lui. Strângând în palmele arse tăciunele verde, stăpânul vulcanilor se aruncă din vârful stâncii în apele mării, tocmai în clipa când Sciun era gata să-l ajungă din urmă.

Răcnetul lui Sciun făcu să se clatine munţii, trezind din somnul lor trudit pe toţi supuşii lui. Dar domnia vrăjitorului fără oase se terminase. Apele oceanului stinseseră tăciunele verde. Trupul lui Sciun, aidoma unor rufe mototolite, se rostogoli în mare şi acolo se preschimbă într-o caracatiţă. Acum nu mai putea pricinui niciun rău oamenilor.

înotând spre mal, Pachacamac auzi, strigătele de bucurie ale pescarilor. Toţi îşi recăpătaseră înfăţişarea şi statura omenească.

Primejdia nu era înlăturată. Prietenul lui Pachacamac fusese biruit şi era în agonie. Dar ceata balaurilor nu pierise o dată cu înfrângerea lui Sciun. Cu ultimele lor puteri, dihăniile se năpusteau asupra satelor din vale, spre a le nimici.

Pachacamac smulse o stâncă din munte şi cu această ghioagă începu să izbească în dreapta şi-n stânga. Balaurii făuriţi de Sciun îşi pierdură rând pe rând vlaga şi fură biruiţi până la unul.

Stăpânul vulcanilor răsuflă uşurat când părintele lui se ivi în zare. Dar bucuria victoriei fu întunecată de suferinţa celui tară de care Sciun ar fi rămas nebiruit. îl află la gura peşterii, zăcând într-o băltoacă de sânge, mişcându-şi neputincios coada păroasă. Pachacamac strigă atunci tatălui său:

— O, soare, tu care ţi-ai recăpătat puterea mulţumită jertfei lui, arată-ţi mărinimia şi nu-l lăsa să piară: fa-l să slujească oamenilor şi de acum încolo!

— Fie! răspunse astrul, coborând toată strălucirea razelor lui asupra trupului însângerat.

Lumina orbitoare îl sili pe Pachacamac să închidă ochii. Când şi-i deschise zări un

animal
minunat, cu o blană roşcată, moale, şi cu o privire nespus de blândă. Soarele strigă:
— Această făptură se va numi lama şi va fi prietenul nedespărţit al oamenilor pentru care s-a jertfit. Va trăi întotdeauna în creierul munţilor. Nici pe tine nu te vor uita muritorii. Pe aceste locuri se va ivi o stirpe nouă cu numele de nazca. Ea va ridica în cinstea ta un oraş care îţi va purta numele...

Povestea dantelei

poveste din America Latina

S-a întâmplat de mult, de mult, în selva Paraguayului. Căzuse o ploaie foarte puternică. Cupele arborilor străluceau proaspăt spălate, iar printre ierburi susurau pârâiaşe vesele. Furnicile selvei, care sunt nişte furnici foarte mari, cărau cu spor provizii de apă şi de hrană. Aranitas, păianjenii, priveau liniştiţi firele argintii pe care le ţesuseră în timpul nopţii între ramurile înflorite ale unui santal, pe care ploaia îl acoperise de tremurătoare bobite strălucitoare.

Şi se spune că micuţa Aranita, frumoasă, cu chipul de culoarea scorţişoarei şi cu picioruşe fine de catifea era pe cât de drăgălaşă, pe atât de neastâmpărată. Şi pe când se zbânţuia pe crengile santalului, între minusculele floricele albe ale acestuia, alunecă şi căzu, căzu fără să se mai poată agăţa de nimic.

Când se dezmetici se trezi într-o mlaştină urâtă, neagră şi adâncă, pe care Aranita şi-o închipui cât un ocean. Nu se mai vedeau nici cerul, nici arborii, iar vântul sufla fără încetare, mişcând-o de colo-colo, tară să poată ajunge să se prindă de ceva.

Biata Aranita plângea cu lacrimi amare, lacrimi ce curgeau în apa urâtă a mlaştinei. Când îşi pierduse orice speranţă, simţi cum cineva o ridică uşor din apele tulburi ale smârcului şi o aşează între floricelele albe ale santalului.

— Îţi mulţumesc, Guazu, se auzi vocea suavă a Aranitei.

— Guazu... Guazuu... Cine mă strigă pe nume? întreba curios tânărul indian care o salvase.

— Sunt cu Aranita.

— Dar de când păianjenii grăiesc?

— Toate vietăţile pământului grăiesc, numai că voi, oamenii, nu vă străduiţi să le înţelegeţi. Eu îţi datorez viaţa, Guazu. Spune-mi cu ce-ţi pot fi de folos?

— Nu ai cu ce! Nu ai cu ce! răspunse surâzând indianul, care nu putea crede că există vreo legătură între el, un tânăr puternic şi mândru, şi un biet păianjen salvat de la înec.

Dar timpul trecea şi tânărul Guazu se făcuse un flăcău chipeş. Multe fele ar fi vrut să-l aibă de bărbat, dar el o iubea doar pe frumoasa Picazu.

Aceasta era fiica unei vestite căpetenii de trib; tatăl fetei era viteaz şi crud; de el se temeau chiar şi fiarele selvei. Căpetenia indiană dorea pentru fiica sa un soţ care să-i aducă în dar un lucru atât de deosebit, încât el să nu-l fi văzut niciodată.

Bietul Guazu se gândea, se gândea mereu ce i-ar putea dărui fetei. Şi cum era atât de preocupat şi de trist se rezemă, într-una din zile, de trunchiul unui santal înflorit. Deodată se auzi strigat de o voce care venea de undeva dintre ramurile santalului.

— Hol a, Guazu!

— Cine mă strigă?

— Sunt eu, Aranita.

— Unde eşti? Nu te văd nicăieri.

— Sunt aici între florile albe de santal. Te-am văzut împovărat de griji. Cum pot să te ajut, Guazu? Vreau să te răsplătesc pentru că mi-ai salvat cândva viaţa.

— Nimeni nu mă poate ajuta. O iubesc pe frumoasa Picazu şi tatăl ei

nu vrea s-o dea de soţie decât celui care-i va aduce în dar un lucru cu totul deosebit, pe care el să nu-l fi văzut niciodată. Vezi, deci, Aranita, că nu-mi poţi fi de folos cu nimic.

— Oferă-i un colier de aur.

— Ştie el bine cum arată aurul.

— Atunci unul din colţi de puma!

— A vânat de multe ori acest animal.

— Atunci lasă-mă să mă gândesc. Şi Aranita se ascunse printre florile santalului.

A doua zi, când Guazu se plimba prin hăţişurile selvei privind gânditor zborul fluturilor şi ascultând cântecul păsărelelor, îl împinse curiozitatea şi se duse la arborele cunoscut.

Acolo, printre crengile santalului, ţesută parcă din raze de soare, de argint şi de aur strălucea cea mai minunată dantelă pe care o minte omenească şi-ar fi putut-o imagina.

— Iată, Guazu, ce am ţesut pentru tine, zise Aranita. Du-te şi du-i-o tinerei Picazu. Tatăl ei nu a văzut nicăieri aşa ceva.

Guazu mulţumi cum se cuvine harnicei Aranita şi cu mâinile tremurânde luă minunata dantelă şi plecă să i-o arate temutei căpetenii de trib.

Acesta, uluit de frumuseţea şi fineţea ţesăturii, consimţi, în sfârşit, la căsătoria tinerilor.

Legenda spune că de atunci Picazu a învăţat de la Aranita meşteşugul lucrării dantelei, meşteşug pe care la rândul ei l-a transmis fiilor şi nepoţilor ei, încât minunata artă să dureze de-a lungul generaţiilor.

De ce broscoii au pete pe spinare

poveste din America Latina

Cu mult, mult timp în urmă, păsările s-au hotărât să se adune în înaltul cerului şi să dea o mare, mare petrecere.

Vestea aceasta a purtat-o Libelula pe aripile ei smălţuite spre pampasul cel nesfârşit, spre inima umbroasei selve, spre culmile înalte şi spre piscurile înzăpezite ale Anzilor.

Toate păsările s-au împodobit cu cele mai strălucitoare pene pentru marea sărbătoare: don Bienteveo etala un pieptar frumos abia adus de la magazin, doamna Bufniţă, serioasă şi severă ca de obicei era îmbrăcată foarte cuviincios în gri perlat; Ciocârlia avea văluri străvezii, iar Acvila şi Condorul, cele mai mândre dintre păsări, purtau gulere albe bine apretate.

Dar în mijlocul unei atât de mari veselii exista o inimă tristă, a Broscoiului. Nu se putea el obişnui cu ideea că nu va participa la această sărbătoare. Ce tristă soartă avea! Şi începu să se gândească, şi să se gândească în toate chipurile cum să facă să poată merge şi el. Pe neaşteptate îi veni în ajutor următorul dialog:

— Ce zici, frate, de petrecerea de azi?

— Ce să zic? Va fi minunată!

— Am auzit că va fi şi muzică.

— Da. Da. Vine Condorul cu chitara lui.

— Aşa se pare. Şi se mai zice că...

Dar Broscoiul n-a stat mai mult să asculte. Ceea ce auzise îi era de ajuns: cuvântul chitară avea pentru el un efect magic. Fără să mai stea pe gânduri, se porni în căutarea casei Condorului. Dar asta nu era chiar atât de simplu, pentru că, după cum ştiţi, Condorul trăieşte sus, în vârf de munte şi până acolo era cale grea şi lungă pentru micul broscoi.

Ţop... ţop... ţop... lăpăia pe pietrele strălucitoare ale stâncilor şi, mai mult mort decât viu, ajunse, în sfârşit, la casa Condorului. Din fericire, acesta nu plecase, pentru că mai avea de făcut nodul la cravată, care-i cam dăduse de lucru. Chitara aştepta

afară, la intrare.

Broscoiul nici nu-şi dori mai mult şi dintr-un salt se băgă în pântecul chitarei.

Când ieşi Condorul, cu pasul lui măsurat şi solemn, şi-şi luă chitara sub aripă simţi că era ceva mai grea ca de obicei, dar cum se afla în întârziere nu dădu importanţă acestui lucru, luându-şi zborul.

Din interiorul chitarei Broscoiul se gândea cât de frumoasă va fi la petrecere: păsări în veşminte strălucitoare, lumini, muzică, dans, mâncăruri alese, băuturi fine şi câtă, câtă veselie.

Dar Condorul, imediat, cum ajunse fu întâmpinat de Mietenii lui şi dus în locul unde băutura curgea gârlă. Bine dispus, luă un pahar, două, trei până se întrecu cu gluma şi ameţit de tot a uitat de chitară şi de celelalte.

Când veni vremea să plece îşi înhaţă şi el chitara şi porni înapoi spre casă, într-un zbor clătinat, obosit şi şovăielnic, gata-gata să adoarmă în înaltul cerului. Iar chitara se bălăbănea încolo şi încoace, încât bietul Broscoi ameţi de lovituri mai tare decât Condorul de băutură.

Cum mişca el aşa agale din aripi şerpuind pe deasupra stâncilor colţuroase, simţi chitara atât de grea şi de incomodă, încât fără să şovăie îi dădu drumul. Aceasta începu să coboare vertiginos din înaltul cerului spre abisurile prăpăstiilor învârtindu-se ca un titirez.

Bietul Broscoi se simţi pierdut, dar nu apucă bine să se gândească la soarta sa că, temniţa zburătoare, în care se închisese de bunăvoie, se izbi de stânci şi se prăbuşi sfarâmându-se.

Nimeni n-ar fi putut crede şi nu şi-ar fi putut închipui că dintre aşchiile şi dintre corzile rupte ale chitarei putea să iasă şchiopătând şi plin de răni, încă viu, Broscoiul nostru.

Dureri cumplite îl săgetau în tot trupul, peste tot avea numai răni, iar ochii se căscaseră mari de spaima prin care trecuse.

Şi se spune ca de atunci toate broaştele au rămas cu pete mari pe spinare, urme ale rănilor primite în cădere, şi cu ochii bulbucaţi de atâta spaimă.

FurnicuţaJuanita

poveste din America Latina

Cu mulţi ani în urma furnicuţa Juanita îşi construise o căsuţă la rădăcina unui arbore stufos. îi plăcea să trăiască acolo ferită de celelalte vietăţi ale pădurii şi chiar de suratele ei, furnicile.

într-o dimineaţă, pe când era în căutare de provizii pentru camarile sale, găsi o cireaşă mare şi frumoasă, coaptă şi dulce ca nectarul.

„Cu cireaşă asta minunată, îşi zise, nu va mai trebui să caut de mâncare mult timp. O voi duce acasă şi o voi mânca numai eu singură.”

începu să învârtească cireaşă când pe o parte, când pe alta, să o ia când de jos, când de sus, până se hotărî să o apuce de codiţa.

— Ce grea e! exclamă; dar n-am să cer nimănui să mă ajute să nu trebuiască s-o împart.

Aştepta astfel mult timp. îşi mişcă piciorușele, îşi agită lăbuţele, o împinse cu căpuşorul, dar
cireaşă nici gând nu avea să se urnească.

— Dacă nu reuşesc să car cireaşă asta nu mă mai numesc Juanita!

Veni miezul zilei; soarele ardea roşu ca focul. O ciocănitoare care zbura tocmai pe acolo auzind bombăneala obosită a Juanitei o întrebă:

— Ai nevoie de ajutor, furnicuţa Juanita? îi spuse ciocănitoarea cocoţată pe ramura cireşului.

— Ha! Ha! râse Juanita. Eu nu am nevoie să mă ajute o cioară!

— Eu nu sunt cioară, exclamă ciocănitoarea. Am vrut doar să te ajut cu ciocul meu lung să împingi cireaşă.

— Nu am nevoie de niciun cioc lung, zise furnică. Cireaşă asta am s-o car singură şi singură am s-o mănânc!

— Foarte bine. Eu am vrut doar să te ajut, zise ciocănitoarea luându-şi zborul.

Se făcuse aproape noapte când răţoiul Torcuato, în drum spre casă, văzând cum se chinuia Juanita să urnească cireaşă îi spuse şi el:

— Vrei să te ajut, furnicuţa Juanita? Cu ciocul meu lat pot să-ţi împing cireaşă până aproape de muşuroi.

— Eu nu am nevoie de niciun cioc lung nici de un cioc lat! Nici de raţe pararaţe. Eu nu am nevoie decât de mine.

— Cum doreşti, zise rata, îndreptându-se spre râu.

Tocmai atunci trecu pe acolo şi elefantul Eleganta care cu vocea lui groasă îi spuse:

— Vrei să te ajut, furnicuţa Juanita? Imediat cu trompa mea puternică îţi pot duce cireaşă direct în hambarul tău.

— Nu am nevoie de niciun cioc lung, de niciun cioc lat, nici de raţe pararaţe, nici de trompe puternice. Cireaşă asta frumoasă am s-o mănânc singură.

— Cum doreşti. Eu vroiam doar să-ţi fiu de folos, zise elefantul Elegante şi plecă agitându-şi trompa.

Sosi şi noaptea: luna galbenă şi mare strălucea pe cer. Toată suflarea pădurii adormise, numai furnicuţa Juanita rămăsese tot acolo trează. Tocmai când s-o cuprindă somnul îi veni ideea să lovească cireaşă cu piciorul, ca pe o minge, poate astfel o va putea urni din loc.

Zis şi făcut. îşi luă avânt ca un fotbalist, ridică piciorul şi izbi cu putere. Cireaşă zbură cât colo, făcu câteva piruete în aer şi-i căzu apoi în spatele furnicuţei.

— Ah acum ştiu c-am păţit-o! ţipă ea de sub cireaşă. N-am să mai pot ieşi singură de aici. Toate animalele din pădure dorm şi nimeni nu mă poate ajuta.

La nimic nu folosea efortul ei de a se smulge de dedesubt; toată noaptea şi-o petrecu plângând.

— Ah! dacă ar veni ciocănitoarea să mă ajute! Ah, dacă raţa mi-ar auzi plânsul! Ah, dacă elefantul Elegante ar trece pe aici!

Imediat cum se iviră zorile se auzi ticăitul vesel al ciocănitoarei.

— Bună dimineaţa prietenă ciocănitoare, zise Juanita de sub cireaşă.

— Bună dimineaţa furnicuţa Juanita! Dar unde eşti? şi ciocănitoarea începu s-o caute prin iarbă.

— Sunt aici, sub cireaşă! se auzi o voce înnăbuşita. I-am dat cu piciorul ca s-o mişc din loc şi a căzut peste mine. Dacă tu nu mă ajuţi nu voi mai ieşi niciodată de aici.

— Ha! Ha! Ha! râse ciocănitoarea. Ieri mi-ai spus că sunt cioară, că nu ai nevoie de niciun ajutor, şi că n-ai să mănânci decât tu singură cireaşă.

— Da, da... însă am învăţat că nu e bine să rămâi singur şi să fii egoist... Uite ce mi s-a întâmplat.

— Asta pentru că ai fost lacomă şi rea. Fructele pădurii trebuie să le împărţim între noi toate, nu sunt numai ale tale.

— Da, acum ştiu. Dar ajută-mă să ies de aici şi după aceea invita dacă vrei, toate păsările pădurii la ospăţ.

Şi furnicuţa Juanita după ce învaţă aceasta aspră lecţie, se ţinu de cuvânt, şi de atunci, tot ce avea împărţea şi cu ceilalţi.

Prietenul făţarnic

poveste din America Latina

Pe vremuri, broasca ţestoasă avea copite ca multe alte animale ale pădurii. Tocmai se oprise la marginea unui luminiş să-şi cureţe de mâl splendoarea de copite, când a

apărut ca din pământ căprioara.

— Unde te pregăteşti să pleci? întrebă făţarnic căprioara, deşi prea bine o ştia.

— La ospăţul tapirului, răspunse voioasă broasca, lustruindu-şi copitele cu un smoc de iarbă mătăsoasă.

— Bună treabă! aprobă linguşitor căprioara. Arăţi grozav. Dar cele mai frumoase îţi sunt sandalele! Ce minunăţie!

Pe atunci căprioara avea încă gheare.

Trăgându-se mai aproape, făţarnicul prieten al broaştei ţestoase a mai adăugat:

— Aşa frumuseţe de încălţăminte n-am văzut în întreaga pădure!

— îţi plac? întrebă naivă broasca şi îşi roti neîncrezătoare copitele în lumina soarelui.

— Vreau să le încerc! zise căprioara, făcând încă un pas spre broască. Spune, prietene, n-ai vrea să mi le împrumuţi, să fac măcar doi paşi cu ele?... Bănuiesc că nici nu le simţi, de uşoare ce sunt! împrumută-mi-le!

— Hai, fie! Dă-te mai aproape! se învoi broasca ţestoasă şi-i întinse pe rând copitele, luând în schimb ghearele căprioarei.

Văzând căprioara cât de bine îi vin copitele, a luat-o la goană pe unde a văzut cu ochii.

Degeaba a ţipat, degeaba a plâns sărmana broască ţestoasă! N-a mai ajuns la ospăţul tapirului, nici în seara aceea, nici mai târziu. Se spune că, încrezătoare cum este, broasca ţestoasă aşteaptă şi astăzi reîntoarcerea prietenului făţarnic.

Jaguarul şi ploaia

poveste sud-americană

într-o noapte, în colibă s-a făcut atâta fum încât nu se mai putea respira. Cei dinăuntru, desprinzându-şi hamacurile din grinzi şi căpriori, le-au întins în faţa colibei, gândind să doarmă sub cerul liber. Departe de ei trăia un jaguar, care avea o părere grozavă despre forţa şi îndemânarea lui. Animalul, colindând prin pădure, a dat peste ploaie. Aceasta l-a întrebat:

— Ce faci, cumetre? Cu ce treabă?

— Vreau să-i sperii pe oameni, să-i reîntorc în colibă, a răspuns înţepat jaguarul.

— Hei, hei, cumetre! Tu nu ştii că oamenilor nu le pasă de tine? Lor nu le este frică de jaguar! Jaguarul nu s-a dat însă bătut:

— Ba le este! Vrei să-ţi dovedesc? Mă apropii şi am să cânt. Ca să te convingi, apropie-te şi ascultă!

Ploaia s-a strecurat nevăzută printre locuitorii colibei, să-i audă ce vor zice.

Jaguarul şi-a dat drumul la voce:

— Ho! Ho-ho-ho-hauu!

— Auzi-l!? Ce tolbă de vânătoare mi-aş face din blana lui!

— Hooo! Ho-ho-houuuuu!

Ploaia s-a dat mai aproape şi-a ciulit urechea. Oamenii nici n-au clintit. Unul a aruncat un butuc pe foc şi-a zis:

— Mâine îl vom săgeta! I s-a făcut lehamite de viaţă!

Ploaia s-a reîntors să-l caute pe jaguar. L-a găsit puţin mai încolo.

— Opreşte-te! Ajunge!

— Spune-mi! Ce-au spus oamenii?

— Nimic. N-am auzit niciun cuvânt! a minţit ploaia.

— Nu cred! Prea le este teamă de mine! s-a umflat în pene jaguarul.

— Nici vorbă de frică, dacă vrei să afli adevărul, i-a întors vorba ploaia. Ştii ce-au spus? De vrei să afli neapărat: „... Ce geantă de vânătoare mi-aş face din pielea

lui!” Au şi hotărât să te săgeteze mâine. Deci, nu le este teamă de tine. în schimb de mine le este de-a dreptul groază!

Jaguarul a privit neîncrezător la ploaie. Apoi a zis:

— Fugi de-aici! Nici vorbă de-aşa ceva!

— Nu crezi? Ei, bine! Uite, mă înarmez cu cele de trebuinţă, a răspuns ploaia şi a mai adăugat: Acum, cumetre, du-te printre oameni şi ascultă-le cuvântul!

Animalul s-a târât până la marginea luminişului şi s-a ascuns cât a putut mai bine. Imediat, cerul s-a întunecat. Apoi, a pornit un vânt puternic. Oamenii au strigat:

— Se apropie furtuna! Strângeţi repede hamacurile!

Cerul devenise ameninţător şi curând a început să toarne cu găleata. Locuitorii colibei şi-au luat aşternuturile în grabă şi s-au refugiat în colibă. Picăturile de apă l-au atins şi pe jaguar.

— Vezi, cumetre? i-a zis ploaia. De mine le este cu adevărat frică oamenilor, nu de tine!

De atunci treburile au rămas neschimbate. De ploaie ne speriem, de jaguar ba.

Legenda unui cerb alb

poveste sud-americană

Se povesteşte că în vremurile de demult, se ivise printre locuitorii unui trib de indieni o boală nemiloasă. Multe vieţi secerase această molimă. Foarte puţini dintre cei cuprinşi de boală au scăpat cu viaţă. Zile în şir, în colibele oamenilor se auzeau vaiete şi plânsete îndurerate la căpătâiul celor morţi. Şi astfel, multe sute de indieni – bătrâni şi tineri – îşi găsiră liniştea în somnul cel din urmă.

înspăimântaţi de urgia bolii, locuitorii tribului se înfăţişară unui bătrân înţelept şi-i cerută sfat ce să facă.

înţeleptul se închise în coliba lui o zi şi o noapte, cugetă, iar a doua zi dădu răspuns norodului:

— Trebuie să părăsim îndată satul acesta şi să ne mutăm cu toţii pe vârful Muntelui cel Mare. Acolo vom fi mai aproape de Marele Cerb şi el ne va auzi plânsetul şi rugăciunile noastre.

Şi oamenii îşi strânseră colibele şi purceseră să se caţere către vârful Muntelui cel Mare. După zile şi nopţi grele de urcuş şi după ce mai lăsară alţi morţi în cale, tribul ajunse pe culmile muntelui.

Dincolo, în zare, se întindea tară sfârşit Apa cea Mare. Aici, pe platourile muntelui, ei îşi aşezară colibele. însă molima morţii venea în urma lor. Şi se părea că ea va secera întregul trib.

în scurtă vreme, după popasul lor pe Muntele cel Mare, moartea cea nemiloasă o cuprinse şi pe Teola, fiica căpeteniei tribului. Tot poporul o iubea pe Teola. Era o fată înaltă şi zveltă ca o trestie.

Şi frumoasă ca o salcie plângătoare. Indienii o numeau mama cea mică a tribului. Toţi locuitorii plângeau când urgia morţii puse stăpânire pe trupşorul ei plăpând.

Şi iată că într-o noapte întunecoasă toţi credeau că Teola va muri. Bărbaţii din seminţia căpeteniei şedeau în jurul focului din coliba ei, cu capetele plecate şi cu mâinile strânse în faţa pieptului. Femeile jeleau şi cântau cântecele morţii făcând horă în jurul patului fetei muribunde.

Dar deodată se întâmplă un lucru neaşteptat. Un cerb alb ca zăpada ieşi din ceaţa pădurii. Trecu poiana tară frică şi se apropie de oamenii care stăteau în faţa colibei Teolei. Tăcând, indienii se uitau uimiţi cum cerbul înconjoară coliba de trei ori. Şi de fiecare dată îşi arunca privirea spre fata de pe patul morţii.

La al treilea înconjur, cerbul intră în coliba Teolei, iar fata îi întinse drăgăstos şi moale, zâmbind, mâna-i galbenă ca de ceară. Cerbul, sfios, cu ochii negri şi umezi, îi

atinse mâna tremurândă şi rece, cu buzele sale calde. Apoi ieşi din colibă şi dispăru în ceaţă.

Şi numai ce plecă, Teola se sculă din pat şi se îndreptă către norodul său.

— Sunt sănătoasă! Sunt sănătoasă! strigă ea. Marele Cerb Alb mi-a luat boala prin sărutul cald al său.

Din acea vreme, indienii nu vânează niciodată cerbul alb. El este protejat şi iubit.

Sărbătoarea animalelor

poveste tembă[50] (Tribul vorbeşte limba upignarani)

Pe vremuri animalele aveau o sărbătoare a lor care dura zile întregi. Toată lumea era invitată: căprioarele, tapirii, mistreţii, jaguarii, crocodilii, şerpii şi tot felul de păsări. O dată se strânseseră o mulţime de dobitoace dar oaspeţii nu conteneau să vie.

Glasul ca de trompetă al şoimului Virohmeta se auzea de la distanţă:

— Bu-bu-bu! Bu-bu-bu!

Auzindu-l, animalele şi păsările s-au bucurat nespus:

— Vine marele şoim! Va dansa cu noi!!

Mândra pasăre însă întârzia. îşi dichisea măiestru penele, vrând să strălucească din plin la serbare. Lipseau încă şi maimuţele.

Cei prezenţi au obosit dansând. Ţinând pauză, l-au rugat pe fiul bătrânului jaguar să le cânte ceva. Jaguarul vârstnic i-a arătat tânărului ce are de făcut. Pădurea răsuna voioasă, iar melodia era reluată de toţi oaspeţii. Bătrânul jaguar a fost rugat să-şi arate şi el măiestria. Nevastă-sa, cunoscându-i meteahna, l-a rugat să nu-i batjocorească pe cei prezenţi. Jaguarul n-a rezistat însă ispitei:

— Blana mistreţului e plină de bărzăuni!

Mistreţul s-a mâniat. Jaguarul cel bătrân nu s-a potolit însă:

— Bărzăunii forfotesc pe ceafa căprioarelor...

Acum s-au bosumflat cerbii şi femeile lor. Nevasta jaguarului şi-a apostrofat soţul:

— Se poate? Cântă ca lumea! De ce-i jigneşti pe ceilalţi?

Glasul marelui şoim s-a auzit din nou. Până a ajuns însă el acolo, petrecerea s-a spart. între timp zeiţa căprioarelor, Arnuha-Tupana, ca să răzbune ofensa, s-a ridicat să cânte. Glasul ei era deosebit de limpede. Nimeni n-a îndrăznit să-i ţină isonul. îndrăzneţul pica mort pe loc, numai să fi deschis gura. Amuha şi-a încheiat cântul printr-un sunet înalt şi ascuţit. Apoi a dispărut. Sunetul s-a răspândit cu iuţeală, transformându-i pe toţi în animale, aşa cum îi ştim noi astăzi.

Dacă jaguarul era respectuos, animalele rămâneau oameni şi ştiau să cânte şi să danseze chiar în zilele noastre.

De ce-i supărat jaguarul cel negru

poveste a indienilor varrau

Tobe-Horoanna, jaguarul cel negru, a întâlnit un tânăr în pădure. Fără multă vorbă l-a prins şi l-a adus acasă. Acolo l-a îndesat într-o oală mare, zicându-i:

— Nu te teme. Nu te omor! Nici n-o să te fierb, nici n-o să te mănânc. Vei rămâne în viaţă!

Curând s-au reîntors acasă fratele şi sora cea mică a jaguarului cel negru. Aceştia au

50 57 (Timbe sau Tenetehara) trib în Brazilia

întrebat:
— Se zvoneşte c-ai prins un tânăr. Unde-i? Vrem să-l vedem!
— L-am îndesat în oală, răspunse Tobe-Horoanna.
— I-ai dat de mâncare? s-a interesat sora cea mică.
Jaguarul cel negru a clătinat din cap.
— Dă-i un porc mistreţ, a zis fratele. Dacă nu-l poate da gata îl mâncăm noi pe el.
Tânărul, auzind cele spuse, s-a speriat de moarte. N-a avut însă încotro. S-a apucat de mâncat
porcul mistreţ. De-abia a reuşit să înfulece pulpele că se şi săturase până-n gât de-atâta came. Văzându-l abătut, Tobe-Horoanna i-a întins un vas cu vin de fructe şi i-a poruncit să bea. Sărmanul tânăr nu voia însă, nici în ruptul capului. Cei trei erau însă neînduplecaţi: ori bea şi mănâncă tot ce i se dă, ori plăteşte cu viaţa.
Apucând vasul cu pricina, tânărul a încercat să dea de duşcă măcar câteva înghiţituri. Zadarnic.
— Ce faci? s-a răstit la el jaguarul cel negru. Nu ştii să bei?
Crezând că nu ştie cum să facă, cei doi jaguari-bărbaţi i-au descleştat fălcile, turnându-i tot vinul care se afla în vas.
Văzându-l neajutorat şi mai ales speriat, surioarei jaguarului cel negru i s-a făcut milă de tânăr şi l-a cerut de bărbat. Tobe-Horoanna n-a avut nimic împotrivă. Proaspătul mire trebuia însă să-şi arate bărbăţia, găsind came proaspătă pentru tânăra nevastă. Şi-a luat arcul şi a plecat în pădure. N-au trecut decât puţine zile şi s-a reîntors cu zece porci sălbatici afumaţi.
Jaguarul cel negru l-a bătut pe umăr:
— Eşti bun vânător, deci bun soţ. Sora mea să-ţi fie soţie!
Tinerii au trăit în bună înţelegere vreme îndelungată, ba chiar au avut doi copii. Când cei mici au mai crescut şi se mişcau pe brânci prin colibă, tatăl lor îi veghea cu drag. O dată fiind iarăşi singur cu copiii, căci soţia îngrijea plantaţia, s-a speriat foarte tare: cei doi copii au răcnit ca Naharani, fulgerul cel luminos. Nevasta l-a liniştit însă spunându-i că toţi membrii tribului jaguarului negru scot astfel de sunete, mai ales când străbat pădurea.
Apucându-l dorul de casă, tânărul i-a spus soţiei că pleacă să-şi vadă mama şi sora. Acasă a fost primit cu bucurie căci toţi îl credeau mort de mult. Maică-sa a aflat că este căsătorit. Vrând să-i vadă cei doi copii, l-a rugat să-i aducă. După ce au trecut ploile cele mari, tânărul şi-a luat soţia şi cei doi copii şi a plecat la ai săi. Pe aceştia i-a găsit chefuind, ameţiţi de-a binelea. L-au şi dojenit:
— Cum poţi veni cu o astfel de femeie? Nu vezi că nu este om adevărat? E jaguar şi într-o zi are să te ucidă!
I-au spus încă multe alte lucruri dojenitoare. Vorba s-a făcut ceartă şi s-a încheiat cu bătaie. Tânărul a fost ucis. Nevasta jaguar n-a putut să-şi apere soţul, împărtăşindu-i soarta. Copiii s-au strecurat printre picioarele chefliilor şi-au dispărut în pădure.
De atunci jaguarul negru vânează din nou oamenii, nemaicrezând în sinceritatea lor, pentru a-şi răzbuna sora şi pe soţul ei drag.

Pasărea nefericită

poveste a tribului ciriguana (care vorbeşte indiana tupi)

într-o seară, două fecioare s-au dus cu ulcioarele la izvor. Prin apropiere o pasăre colibri începuse un tril atât de frumos încât inima celor două fete era cât pe-aci să încremenească de plăcere. Au ascultat-o o vreme îndelungată. Uitaseră până şi de ce veniseră. Una din fete, cea mai tânără şi desigur mai neştiutoare, a grăit:
— îmi place atât de mult, încât vreau să-i fiu nevastă!
Pasărea i-a auzit vorbele dar şi-a luat zborul nevăzută. Fata cea tânără nu-şi mai găsea locul. A doua zi, în zori, a cântat iarăşi pasărea. A găsit-o tocmai unde era

pădurea mai deasă. Fără să şovăie, fata cea tânără a repetat cuvintele din ajun.

— Bine, a spus pasărea colibri. Vino să-mi vezi casa!

Au mers încă o bucată de vreme până au dat de casa colibriului. Cuibul era atât de mic încât fetei nu-i încăpea înăuntru niciun picior măcar. Văzând una ca asta, fecioarei îi pierise şi graiul. Pasărea se tot învârtea în jurul fetei, a ademenit-o să rămâie, dar aceasta a plecat supărată.

Seara, nefericita pasăre a cântat din nou, parcă şi mai frumos ca altă dată, doar, doar s-o înmuia inima iubitei. Degeaba a aşteptat-o pasărea colibri pe fecioară la fântână. Fecioara auzi pasărea cântând şi zise:

— Auziţi! E colibriul! îşi cheamă iubita!

Mama fetei a privit mirată fecioara. Niciodată n-o auzise vorbind astfel, până atunci. Nu i-a zis însă nimic. Fata n-a părăsit coliba pentru nimic în lume. Nu i-a mai călcat piciorul pe la izvor când cânta pe-acolo pasărea colibri. Celeilalte fete i-a spus aşa:

— Să mă mărit cu el? Nu vezi ce leneş este? Toată ziua cântă, dar colibă nu ştie să-şi facă! Auzi? Şi cică mă mai vrea şi de nevastă, neruşinatul!

Broasca ţestoasă şi uriaşul

poveste tupi[51]

într-o după amiază, broasca ţestoasă se plimba prin pădure. Ajungând ea la un copac mare şi putrezit, s-a aşezat pe-o rădăcină şi a început să cânte la fluier. A auzit-o atunci şi Kahipora, uriaşul ce-şi făcuse culcuş într-o scorbură.

— Aceasta nu poate fi decât ţestoasa, a zis el.

Cum, plictisit, vorbea de unul singur, a continuat tot cu voce tare:

— Am s-o prind. E bună de mâncat!

Broasca habar n-avea de gândurile uriaşului şi îşi vedea liniştită de cântece:

— Fin, fin, fan, fan, fan, fin, fin...

Kahipora a scos capul afară din scorbură spunându-i:

— Ascultă, ţestoaso!

— Ce-iiii! se întrerupse broasca tocmai când zicea mai cu foc.

— Hai să ne măsurăm forţele! Vrei?

Broasca n-a stat mult pe gânduri. Ştia că uriaşul nu-i prea isteţ din fire.

— Bine, fie, s-a învoit ţestoasa. Cum facem?

Kahipora a intrat în pădure şi s-a întors cu o liană puternică. Aşezând-o pe malul râului a zis:

— Uite, aşa ne vom întrece. Tu din apă, eu de pe uscat. Primeşti?

Broasca s-a prefăcut că judecă îndelung. Apoi a răspuns:

— Bine, Kahipora! Fie cum zici tu!

Ţestoasa a sărit în apă şi a legat capătul lianei de coada unui peşte cât un crocodil. Nebăgată în seamă, s-a pitit apoi într-un tufiş.

Kahipora a început să tragă, dar nici peştele nu se lăsa. Uriaşul se opintea, nu jucărie, dar, cu toate acestea, peştele l-a smucit o dată mai să-l tragă în apă. Kahipora tot mai gândea să scoată broasca pe mal. Peştele s-a încordat însă încă o dată şi uriaşul a căzut în apă.

Broasca ţestoasă, pitită în tufiş, a râs în sinea ei.

Kahipora, cu apa până la bărbie, n-a mai rezistat:

— Ţestoaso, ajunge! Opreşte!

Broasca a sărit repede în apă şi a dezlegat liana de coada peştelui. Kahipora a ajuns cu chiu, cu vai, pe mal. Trăgând înciudat de liană a scos, de data aceasta, broasca pe mal.

51 triburile care vorbesc această limbă locuiesc cu precădere în Brazilia

încruntat, a întrebat-o:

— Ai obosit?

— Nici n-am transpirat măcar, a râs broasca, de el.

Kahipora şi-a scărpinat, necăjit, creştetul. într-un târziu a zis:

— Ascultă, ţestoaso! Eşti mai puternică decât bănuiam. Nu mai mă prind cu tine. Noroc! Am plecat!

Şi dus a fost! Nimeni nu l-a mai văzut de-atunci.

în căutarea nopţii

poveste a indienilor tembe[52]

Pe vremuri cerul era mult mai aproape de pământ, nu ca-n zilele noastre. Păsările, neavând loc să zboare în voie, au hotărât să-l mute mai sus. Era însă o muncă istovitoare. Văzând că nu răzbesc, păsările au chemat şi liliacul, să le dea o mână de ajutor. Zburătoarea aceasta s-a dovedit o leneşă tară pereche: n-a clintit nicio aripă măcar. Drept pedeapsă de-atunci doarme cu capul în jos, iar de ruşine nu zboară decât după apusul soarelui. Dar liliacul nu zboară noaptea decât de puţină vreme. Pe vremea aceea nu era nici zi nici noapte cum ne-am învăţat noi. Era lumină tot timpul. Oamenii şi animalele dormeau chiar la amiază. Fiecare dorea un strop de întuneric, nu de alta, dar măcar să tragă un somn zdravăn. Şi-au bătut capul multă vreme oamenii, dar habar n-aveau cu ce să înceapă. I-a ajutat un înţelept împovărat de ani. „Demonul Azang păzeşte două vase de lut negru. înăuntrul lor se află întunericul”. Indienii tembe au înţeles că acolo se află noaptea după care oftau ei cu atâta năduf. S-au strâns cei mai curajoşi şi au purces la drum. Calea străbătută părea tară de sfârşit. Apropiindu-se de nişte colţi de stâncă, au zărit vasele cu pricina. Târându-se tot mai aproape, deodată s-au speriat. Din vase se auzeau glasuri vorbind în şoaptă: bufniţa, maimuţa nopţii şi numeroase alte jivine ale întunericului. Arcurile s-au încordat. Săgeţile bine ţintite au spart vasul cel mic. îndată au rupt-o la fugă. Noaptea le era în călcâie, şi-i urmărea nemiloasă. Ajunşi acasă deodată cu întunericul, somnul li s-a părut prea scurt.

Trebuia spart vasul cel mare. Atunci noaptea va ajunge pentru toţi. S-au strâns din nou. L-au luat cu el şi pe Uruvava, care era încă om pe atunci. îi ziceau cumetre în sus, cumetre în jos, şi-l încurajau zicându-i că-i cel mai potrivit să pocnească ultimul vas cu întuneric. Au mers cale îndelungată. La stânci numai Uruvava s-a târât mai departe. Ajuns lângă vas, el a ridicat un bolovan mare izbindu-l în vasul de lut. N-a apucat să-şi ia picioarele la spinare, cum a fost povăţuit, împiedicându-se de o liană, noaptea l-a ajuns din urmă. Uruvava a devenit pasăre a nopţii, dar oamenii de atunci se odihnesc după pofta inimii.

Cum s-a născut fluierul

52 (Timbe sau Tenetehara) trib în Brazilia

poveste a indienilor yohuna

E mult de-atunci! Din îndepărtata ţară a soarelui, din marea lui colibă de apă, a sosit un băieţaş. Era mic şi drăgălaş. Se numea Milomaki. Ştia să cânte atât de frumos încât se strângeau cu toţii în jurul lui, imediat ce apărea la marginea satelor. Oamenii l-au ascultat vreme îndelungată. Avea un glas aşa de clar şi de cald. Apoi, sătenii s-au împrăştiat care încotro. Cei ce s-au dus acasă au mâncat peşte. Acei care au ascultat cântecul lui Milomaki şi au mâncat peşte s-au prăbuşit, tară suflare, la pământ. Rudele celor morţi l-au înhăţat pe băieţaş, care devenise, între timp, un flăcău chipeş şi l-au judecat. Găsindu-l vinovat de moartea rudelor, l-au condamnat la moarte, prin ardere pe rug.

Milomaki a fost urcat pe vraful de vreascuri. Flacăra creştea. Prin fum se auzea vocea lui minunată:

— Am să mor nevinovat! Părăsesc nevinovat această lume nerecunoscătoare!

Flăcările îl înconjurau, pielea îi plesnea de căldură, dar el cânta mai departe:

— Trupu-mi arde, acuma mor!

Zicând asta şi-a dat duhul. Din Milomaki n-a rămas decât un pumn de cenuşă, iar sufletul i-a ajuns deasupra norilor.

Chiar în ziua aceea, pe locul unde a murit nevinovat chipeşul flăcău, a ţâşnit din pământ un palmier. Era întâiul palmier Pahşiuba. Niciun om nu-l ştiuse şi nu-l văzuse până atunci. Oamenii i- au găsit diferite întrebuinţări. Din lemnul lui se fac şi fluiere care însă au un sunet tot atât de minunat ca şi glasul lui Milomaki. în amintirea chipeşului tânăr, atunci când se coc fructele pădurii, indienii cântă în fluierele de palmier, dansează şi povestesc despre Milomaki. Femeile şi copiii n-au voie să atingă fluierele. Aceasta este numai o treabă bărbătească.

Allepantepo

poveste caraibă

Când bunicul bunicului asculta, lângă focul de seară al tribului, pe bunicul său povestind despre vremurile scurse, atunci a auzit întâiaşi dată acest basm. Indienii nu auziseră încă de rădăcinile manioca. Oamenii trăiau într-o sărăcie cumplită şi nu de puţine ori chiar mureau de foame. Animalele şi păsările pădurii n-o duceau nici ele prea bine. Zile întregi nu puneau nimic în gură. Tapirul însă, dacă pleca în zori de-acasă, venea în amurg plesnind de sătul ce era. Celelalte animale au băgat de seamă curând acest fapt. Stând la sfat, cineva a zis:

— Tapirul a descoperit un loc unde abundă bogăţiile în ale gurii. Hai să-l urmărim!

Cine se putea strecura nebăgat în seamă? A plecat şobolanul. Trebuia să ia urma tapirului şi să-i afle taina până în cele mai mici amănunte. Urmăritorul s-a dovedit îndemânatic. L-a urmat pe tapir tară să mişte vreo liană, fără să clatine vreo frunză. După un drum lung, obositor şi plin de ocolişuri au dat de un pom uriaş. Tapirul s-a oprit şi-a ascultat cu atenţie. Nici ţipenie prin împrejurimi, nici umbra vreunei răpitoare cu aripi. Tapirul s-a înfruptat hulpav din fructele căzute. Pomul nu era un copac oarecare, era un pom-minune. Pe crengile lui creşteau tot felul de fructe şi plante: banane, manioca, prune, ananas şi nenumărate alte bunătăţi. Săturându-se, tapirul a plecat legănându-şi pântecul rotund ca un dovleac. Atât aşteptase şobolanul. Hait! Drept în copac. Dând de porumb, l-a ronţăit lacom, astâmpărându-şi foamea, la iuţeală. La plecare a luat un ştiulete, drept dovadă a celor găsite.

Animalele, după ce l-au ascultat pe şobolan, l-au crezut un mare mincinos. Acesta ca să se apere a scos ştiuletele de porumb. O parte a animalelor a înclinat să-i dea dreptate, dar cele mai multe îl priveau încă neîncrezător. Unde se poate afla un astfel de pom, doldora de bunătăţi, când pădurea e pustiită de hrană? Au hotărât să plece într-acolo împreună cu indienii. Descoperind copacul-minune s-au bucurat cu toţii. Mai întâi s-au repezit asupra fructelor căzute la pământ. Apoi, indienii au

încercat să se caţere pe copac. Scoarţa acestuia era însă alunecoasă, iar trunchiul foarte gros. Ce s- au gândit ei? Copacul-minune trebuia doborât. Urcaţi pe o schelă, oamenii şi animalele loveau cu topoarele de piatră copacul. Pădurea vuia de zgomot. După zece zile de lucru neîntrerupt scoarţa abia era zgâriată. Allepantepo, pomul-minune, se dovedea foarte tare. Topoarele au izbit alte zece zile, de data aceasta rădăcina copacului, dar Allepantepo nici nu s-a clintit.

Oamenii şi animalele au simţit deodată o sete nemaipomenită. Fiecare a primit câte o coajă de dovleac ca să bea apă. Numai tapirului i-au dat o sită. Ajunşi la fluviu, au băut cu toţii pe săturate, numai tapirului îi ardea gâtlejul: toată apa i se scurgea prin sită. Aceasta a fost prima pedeapsă primită de tapir pentru tăinuirea copacului-minune.

Cu forţe sporite, oamenii şi animalele s-au apropiat din nou de scoarţa lui Allepantepo. S-au scurs încă zece zile. Deodată pomul-minune s-a înclinat, a pârâit năprasnic şi-a căzut la pământ. Indienii şi-au luat partea: imasuri, manioca, trestia de zahăr, bananele, cartofii, dovleacul şi pepenele. Aguti şi celelalte animale s-au împrăştiat printre crengi după hrană. Când împărţeala era aproape terminată, s-a reîntors de la fluviu şi tapirul. Lui nu i-au mai rămas decât prunele, pe care le mănâncă şi astăzi.

Indienii au semănat tot ce-au adus acasă. De atunci oamenii şi animalele nu mai flămânzesc, iar fructele şi plantele s-au împrăştiat în lung şi-n lat, pe tot pământul.

De ce plâng copiii?

poveste caraibă

O dată un om a plecat în pădure, ca să vâneze căprioare. Ca să poată pândi nevăzut, a clădit într- un copac bătrân colibă de vreascuri şi frunze. S-a aşezat la pândă cu arcul şi săgeţile pregătite. Sub el era poteca pe care veneau animalele pădurii ca să guste din fructele căzute la pământ.

Nu peste mult timp a apărut soţia unui demon al pădurii. în braţe purta un copilaş iar coşul îl purta cu panglica petrecută peste frunte. Văzând fructele zemoase, împrăştiate în jurul copacului, femeia a aşezat copilul chiar sub craca unde se ascunsese vânătorul. Apoi soţia demonului a început să strângă în coş bunătatea de fructe. Omul a tras o săgeată în copil. Acesta a izbucnit imediat în plâns. Femeia a aruncat coşul cât colo şi s-a repezit la copil. Nu reuşea să ghicească de ce plânge acesta. A bănuit că cineva a tras în el o săgeată dar nu găsea nicio urmă. Luând copilul s-a dus cu el drept la vraciul tribului. Acesta a dibuit repede săgeata vânătorului. I-a tras-o afară şi i-a arătat-o mamei...

— Bine! a spus supărată femeia demonului pădurii. Aşa cum omul a tras în copilul meu nevinovat, tot aşa va trage şi soţul meu, demonul pădurii, în copiii oamenilor. Vor plânge din senin şi nimeni nu va şti şi nu va afla niciodată că copiii oamenilor plâng pentru că săgeţile noastre nu pot fi văzute.

De ce a devenit mierea rară?

poveste amacă[53]

Cu foarte multă vreme în urmă, stupii albinelor din pădure musteau de-atâta miere. Tot pe-atunci trăia şi un om, căruia i se dusese vestea cale de şase zile şi şase nopţi, că este cel mai bun culegător de miere. El dibuia stupul chiar şi acolo unde alţii se întorceau cu buzele umflate şi cu vasele goale, într-o zi, tocmai când se

---

53 băştinaşii locuiesc în nordul Americii de sud şi-n unele din insulele Antile

pregătea să-şi înfigă cangea într-un copac putrezit a auzit o voce cristalină:
— Bagă de seamă, omule! Nu lovi, că ai să mă spinteci.

Bărbatul a privit mirat împrejur. Vocea venea din scorbura copacului. A desfăcut încetişor scoarţa bătrânului copac şi-a găsit înăuntru o femeie nespus de frumoasă.

— Nu te speria: sunt Maba, zâna mierii de albine. Apropie-te!

Maba, cea cu părul lung şi frumos, stătea goală puşcă în faţa omului uluit de-o asemenea arătare. Bărbatul s-a apucat şi i-a făcut straie din fibrele scoarţei de copac. De-abia atunci a îndrăznit s-o privească. Fără să stea pe gânduri, a cerut-o de nevastă. Femeia s-a învoit cu o singură condiţie, ca bărbatul, în nicio împrejurare, să nu-i spună pe nume. Bărbatul i-a promis întocmai.

Ani de-a rândul au trăit în fericire. Renumele de bun culegător de miere al bărbatului a crescut o dată cu scurgerea timpului. Nici femeia nu se lăsa mai prejos. Ştia să pregătească, ca nimeni alta, vinul din fructele de caşir. Umplea o ulcică de pământ cu o astfel de băutură şi servea oaspeţii oricât de mulţi ar fi fost. Ba şi mai mult: dintr-o singură ulcică se îmbătau toţi.

într-o zi, pe când beţia era în toi, iar bărbatul veghea ca toţi să aibă băutură în pahare, acesta şi-a rugat oaspeţii să bea până la ultimul strop. Le-a promis că, la prima revedere, dacă le vor fi din nou oaspeţi, atunci Maba... Da! Fără să-şi dea seama şi-a călcat jurământul, acela de a nu pronunţa niciodată numele soţiei sale. în clipa când a zis: „Maba!” soţia lui a dispărut ca prin farmec.

Bărbatul a întins braţele s-o prindă dar era prea târziu. Maba se reîntorsese la stupul de albine.

Femeia a răpit atunci şi norocul bărbatului. Aşa se face că este aşa de rară mierea în pădure.

De ce iepuraşul are urechile lungi

poveste cubaneză

A fost odată un iepuraş frumos, rotund şi alb ca un ghem de vată; şi avea nişte urechiuşe, ca nişte petale mătăsoase. Dar faptul că era atât de mic şi de pufos nu-i era deloc pe plac iepuraşului şi când întâlni o zână bună plutind pe un nouraş, o întrebă cu mâhnire în glas:

— Zână bună, de ce sunt atât de mic? Vreau să fiu şi eu mare, cel puţin cât leul sau cât tigrul. Zâna era gata să-l certe pe nemulţumit dar, văzându-i ochişorii rotunzi şi trişti, se înduplecă şi-i spuse:

— Bine, bine. Ia să te vedem cât eşti de viteaz şi după aceea mai stăm de vorbă. Vreau să-mi aduci o pană de erete, un ou de şarpe şi un dinte de crocodil.

Iepuraşul, care dorea cu orice preţ să fie şi el mare ca un leu sau ca un tigru, nu aşteptă să-i spună de două ori şi se făcu nevăzut. îndreptându-se spre locul unde creşteau trestii înalte, tăie o bucată din tulpina unei trestii, meşteri un pic la ea şi reuşi să facă un fluier. „Acum ştiu ce am de făcut”, îşi zise iepuraşul în sinea lui, frecându-şi lăbuţele cu bucurie.

Din salt în salt părăsi câmpia şi urcă pe nişte dealuri mai înalte. Acolo, între nişte stânci pe jumătate ascunde, trăia eretele, spaima tuturor păsărilor. La o oarecare distanţă de el, iepuraşul începu să fluiere:

— Tu... Tu-u... tu-tu-ru...

Eretele, care îşi făcea siesta după o masă bună, se trezi şi, tare supărat, părăsi hamacul plecând în căutarea celui care-l deranjase.

— Ce faci, obraznicule?

— Ah, domnule erete, doar am atins fluierul meu de păr fermecat. Iertaţi-mă că v-am deranjat, dar îmi era sete şi chemam apa să vină la mine.

— Aha! exclamă eretele, deci părul tău sună ca un fluier fermecat?

— Da, domnule erete, doar cât sufli şi face să apară orice mâncare îţi doreşti.

— Ia te uită! Aş vrea şi eu un fir de păr ca al tău, ca să nu mă mai obosesc

căutând de mâncare.
Iepuraşul zâmbi de naivitatea eretelui şi, cu ton indiferenţii spuse:
— Dacă vă place, pot să vi-l dau, dar cu o condiţie, să primesc şi eu în schimb o pană din aripa măriei-voastre.
— Desigur, desigur, nimic mai simplu.
Şi zicând aceasta, îi dădu o pană din aripa sa.
Iepuraşul o luă fericit şi, înainte ca eretele să-şi dea seama de înşelătorie, dispăru ca prin farmec. Coborî colina şi, mergând el aşa gânditor, se trezi în dreptul unui boschet din care, cine credeţi că tocmai ieşea? Şarpele!
Iepuraşul, fără să ezite câtuşi de puţin, scoase repede fluierul şi începu iar:
— Tu... Tu-u... tu-tu-ru...
Şarpele se întoarse furios şi-i strigă:
— Hei, băiete, nu ţi-ai găsit alt loc unde să faci tărăboi?
— Ah, dacă aţi ştii ce foame îmi este!
— Şi, dacă ţi-e foame, trebuie să fluieri ca un disperat?
— Fluierul meu nu-i ca oricare altul, ci este un fir de păr fermecat.
— Fermecat? Fii serios băiete, eu sunt prea bătrân ca să mai cred aşa ceva.
Iepuraşul mai fluieră odată. Şarpele se încolăci, se descolăci, se târî spre el, ca să audă mai bine.
— Şi ce faci tu cu firul tău de păr fermecat?
— Ah, îl fac să-mi aducă în faţă tot felul de mâncăruri.
— Dovedeşte-mi!
Pentru astăzi nu-i mai pot cere nimic. Dar aţi văzut vreodată un fir de păr care să cânte aşa? Şarpele reflectă un moment şi până la urmă se lăsă convins.
Aş dori să am un astfel de fir de păr. Nu vrei să mi-l vinzi?
— Nu se poate... Dar aş putea să vi-l dau pe un ou de şarpe.
— N-am auzit ceva mai caraghios. Dar dacă asta vrei, am să-ţi fac voia.
Şi după ce se ondulă de câteva ori, intră în scorbură şi într-o clipă ieşi cu oul promis. Iepuraşul îl luă şi se făcu nevăzut.
Nu-i mai trebuia decât un dinte de crocodil.
Acum lucrurile, într-adevăr se complicau. Cum să obţină el un dinte al crocodilului? Tot gândindu-se aşa porni pe drumul spre râu. Când începu să se audă şopotul apei, cineva îl strigă:
— Hei, ce mai faci?
— A, dumneata erai, domnule pelican! Ce plăcere îmi face să te văd, răspunse politicos iepuraşul.
— Ce cauţi pe aici?
— Trebuie să-l văd pe crocodil.
— Aici este, răspunse pelicanul, şi cu ciocul lui greoi făcu semn spre o insuliţă plutitoare, care lăsa în urma ei o dâră de spumă.
Mulţumindu-i pelicanului pentru ajutorul său, iepuraşul porni spre insuliţa arătată.
— Tu... Tu-u... tu-tu-ru... se auzi apoi fluierul iepuraşului.
— Cine îndrăzneşte să facă atâta zgomot?
— Ah, eu, domnule crocodil. Vă cer scuze că nu v-am văzut!
— Dar ce faci cu fluierul acela?
— Fluier? Nu este fluier. Este un fir din părul meu fermecat, care cântă odată pe zi, ca să atragă tot felul de animale, să le mănânc. Dar la ce-mi trebuie mie, dacă eu mă hrănesc numai cu iarbă?
— Un fir de păr fermecat, care cântă ca un fluier? Şi care aduce animalele la el? Interesant, foarte interesant.
— Este adevărat, este bun doar pentru aceia care se hrănesc cu păsări, cu peşte, dar mie nu îmi este de niciun folos.
— Aşa e! Aşa e! Cred că mie mi-ar trebui...
— Cu siguranţă, domnule crocodil! Aţi putea dormi toată ziua şi, când vi s-

ar face foame, n-aţi face decât să fluieraţi din firul de păr fermecat şi mâncarea v-ar prisosi.

— Bine, bine, băiete! îmi poţi da mie firul tău de păr fermecat?

— Să vi-l dau?

— Adică să mi-l vinzi, am vrut să spun.

— De vândut, nu-l vând, poate să-l schimb, spuse iepuraşul.

— Să-l schimbi? Cu ce să-l schimbi?

— Cu un dinte de-al domniei voastre, să zicem.

— Un dinte? Eşti nebun? strigă crocodilul.

— Este singurul lucru pe care mi-l doresc, domnule crocodil.

Şi deodată pelicanul, care asistase la această discuţie, întrebă o altă pasăre, un pescăruş, care tocmai zbura pe acolo:

— Ascultă, prietene, ce zici tu de povestea iepuraşului?

— Cred că de data asta crocodilul va pierde negreşit, răspunse pescăruşul tară a se opri din zborul său.

— Da, da, aşa cred şi eu, răspunse pelicanul gânditor.

între timp, crocodilul, văzând că iepuraşul dă să plece, îl strigă:

— Hei, băiete, unde pleci aşa grăbit?

— Acasă, unde să mă duc?

— Stai o clipă. Eu aş vrea să am firul tău de păr fermecat, că mi-ar fi de folos, dar... fără dintele meu, ce mă fac?

— Asta nu mai ştiu. Ceea ce pot să vă asigur este că mâncarea vă va veni la nas.

— Ia stai! Ia stai! Ce să mai chibzuiesc!... Cui nu-i place să-i vină mâncarea la nas?

Şi zicând acestea, îşi zmulse dintr-o smucitură dintele şi îl întinse iepuraşului.

Acesta, fericit, o luă la fugă şi nu se mai opri decât în locul unde o întâlnise pe zâna cea bună, aşezată pe nouraş.

— Zână bună, am adus ce mi-ai poruncit: pana de erete, oul de şarpe şi dintele de crocodil.

— Şi ce vrei acum, iepuraşule?

— Să-ţi ţii făgădui al a, atâta doar!

— Făgăduiala? Află că totul e bine alcătuit pe pământ. Dacă tu, aşa mic cum eşti ai reuşit să-l înşeli pe erete, pe şarpe şi pe crocodil, ce năzdrăvănii ai mai face dacă ai fii mare cât un leu? Rămâi aşa cum eşti. Să nu-ţi doreşti niciodată să fii în pielea altcuiva.

Zicând acestea, îl trase uşor de urechiuşe, şi dintr-o dată urechile începură să i se lungească şi se făcură aşa cum le ştiţi şi voi.

Ultimul rege-maimuţă

poveste africană

Jinko, regele-maimuţă, domnea peste supuşii săi departe în pădurea cea întinsă.

în împărăţia lui Jinko trăia un şoarece, o pisică, un câine, un băţ, care alerga de colo colo şi se juca cu animalele, un foc, care nu se stingea niciodată, un eleşteu cu apă, un elefant, o furnică şi primul sfetnic al regelui: Tancat Şacalul. Tancat era trist când ceilalţi erau veseli. Era nefericit pentru că nu putea găsi pe nimeni cu care să se certe. Niciodată nu se întâmplase nimic care să tulbure pacea în timpul domniei regelui Jinko.

Pisica şi şoarecele erau prieteni la cataramă. Băţului, fiind jucăuş, îi plăcea să ţopăie şi să danseze în jurul pădurii, şi îl îndrăgise tare mult pe Câine. Eleşteului cu apă nu-i plăcea nimic mai mult pe lume decât o mică pălăvrăgeală cu vecinul său,

Focul. Elefantului îi era aşa de dragă Furnica, încât deseori o purta în spinare zile întregi.

Lui Tancat nu-i plăcea de nimeni; şi nimeni nu-l plăcea pe Tancat. Visa întotdeauna să stârnească o ceartă în împărăţie. Dar toate strădaniile lui fură în van, până în ziua când Kiki, croitoraşul din satul cu căsuţe de lut, veni într-un suflet la regele Jinko, arătându-i supărat haina lui lungă şi galbenă.

— Priveşte, Măria ta! strigă Kiki, punându-i sub nas o gaură mare din tivul hainei galbene. Unul dintre supuşii tăi a făcut asta!

— îmi pare foarte rău, spuse regele Jinko, dar nu prea-mi vine mie să cred că vreunul dintre supuşii mei să fi putut să se poarte atât de nesăbuit.

— Ba da, Măria ta, spuse croitoraşul, unul dintre supuşii tăi a făcut gaura asta în haina mea galbenă şi frumoasă. M-am dus în pădure să trag un pui de somn. Când m-am sculat, haina era ruptă.

— Kiki-croitorul spune adevărul! rosti Tancat. Trebuie să aflăm cine a făcut gaura şi ticălosul trebuie pedepsit.

— Foarte bine, cuvântă regele Jinko. Adună oamenii şi eu îi voi întreba.

Tancat, primul sfetnic, ieşi pe uşă în culmea fericirii, în sfârşit, era o pricină de tulburare în împărăţie. Tancat adună pe toţi supuşii regelui şi le porunci să meargă de îndată la Curtea cea Mare. Pe drum le spuse că avea să se întâmple ceva atât de îngrozitor, încât toţi fură înfricoşaţi de moarte şi ar fi zbughit-o la fugă dacă Şacalul nu i-ar fi păzit bine. Când ajunseră la Curtea cea Mare, se aşezară cu toţii în şir în faţa regelui. Kiki-croitorul stătea lângă rege, scuturând furios o haină lungă şi galbenă. Tancat şedea la o măsuţă. îşi încrucişase braţele şi-şi ţinea semeţ capul pe spate. Era singura fiinţă fericită de acolo.

— Ei, spuse regele, trebuie să aflăm cine a făcut această gaură în haina cea galbenă şi frumoasă a lui Kiki. Furnico, ştii ceva despre asta?

— Da, Măria ta, Elefantul a făcut-o.

— Elefantule, spuse regele, de ce-ai făcut asta?

— Să am iertare, Măria ta, n-am făcut-o eu. Apa a făcut-o.

— Apă, de ce-ai făcut asta?

— Să am iertare, Măria ta, n-am făcut-o eu. Focul a făcut-o.

— Focule, de ce-ai făcut asta?

— Să am iertare, Măria ta, n-am făcut-o eu. Băţul a făcut-o.

— Băţule, de ce-ai făcut asta?

— Să am iertare, Măria ta, n-am făcut-o eu. Câinele a făcut-o.

— Câine, de ce-ai făcut asta?

— Să am iertare, Măria ta, n-am făcut-o eu. Pisica a făcut-o.

— Pisico, de ce-ai făcut asta?

— Să am iertare, Măria ta, n-am făcut-o eu. Şoarecele a făcut-o.

— Să am iertare, Măria ta, strigă tremurând Şoarecele, fără să mai aştepte să fie întrebat. Nu-i vina mea! Nu e vina mea! Nu e vina mea!

— Ce-o să ne facem? spuse nefericitul rege, dând din cap cu atâta amărăciune, încât coroniţa lui aurită îi căzu pe o ureche.

— Supuşii noştri trebuie să se descurce singuri, spuse Şacalul. Este un păcat îngrozitor să faci o ruptură în haina cea frumoasă a lui Kiki. Aşa că eu cred că fiecare dintre supuşii noştri trebuie să-l pedepsească pe cel care-l socoteşte vinovat.

— Foarte bine, spuse regele, aşa să fie.

Atunci Câinele muşcă Pisica, Băţul bătu Câinele, Focul arse Băţul, Apa stinse Focul, Elefantul bău Apa, Furnica înţepă Elefantul, şi Pisica alergă după micuţul Şoricel, care se strecura printre copaci chiţcăind tare: „Nu e vina mea! Nu e vina mea! Nu e vina mea!"

Şi ăsta a fost sfârşitul împărăţiei celei liniştite, pentru că prietenii fericiţi de

odinioară deveniră duşmani neîmpăcaţi. Jinko-regele îşi aruncă coroniţa aurită şi duse o viaţă sălbatică prin copacii pădurii. Tancat Şacalul plecă de-acolo în goană şi din ziua aceea n-a mai fost niciodată văzut.

Oricât de dureros ar fi, trebuie să spunem că nimeni n-a aflat vreodată cum că Tancat rupsese frumoasa haină galbenă a croitorului.

întrecerea mincinoşilor

poveste africană

Odată, au plecat la vânătoare împreună: fluturele, ţânţarul şi musca, urmărind prin pădure păianjenul Enenzi, pe care-l fugăreau. Dar păianjenul a fost mai tare decât şi-au închipuit cei trei vânători; când obosiseră atât de tare, încât abia se puteau mişca, păianjenul îi întrebă:

— De ce tocmai pe mine v-aţi găsit să mă fugăriţi?

— Suntem flămânzi, iar tu eşti mai puţin puternic, spuseră cei trei vânători.

— Sunt sigur că n-o să mă dovediţi. Hai mai bine să ne luăm la întrecere, să povestim diferite întâmplări şi cel care va spune „asta nu-i adevărat”, pe acela o să-l mâncăm, propuse păianjenul Enenzi.

Ţânţarul, fluturele şi musca se învoiră şi atunci fluturele începu să povestească:

— Cu câteva zile înainte de naşterea mea, tata şi-a scrântit piciorul pe câmp şi nu putea să lucreze. Am sărit atunci de pe cracă, am început să ar câmpul, am strâns recolta şi am depozitat-o în hambare, iar când, după vreo două zile m-am născut, tatăl meu era acum bogat.

Fluturele, musca şi ţânţarul se uitau cu încordare la păianjen. Aşteptau să spuie: „Asta nu-i adevărat”. Dar păianjenul făcu numai un gest cu capul şi zise:

— Interesant, interesant.

După fluture, începu să povestească ţânţarul:

— Când aveam patru ani, am omorât un elefant în pădure şi am mers apoi pe el. Dar deodată am observat în apropiere un leopard. Am vrut să-l prind, dar el şi-a deschis gura şi s-a repezit să mă sfâşie. Asta însă nu m-a făcut să-mi pierd cumpătul. I-am băgat în gură pumnul, l-am apucat de coadă şi l-am întors pe dos. S-a constatat că mai înainte mâncase o oaie, care acum a ieşit din burta leopardului, mi-a mulţumit şi a început să pască liniştită.

Iarăşi toţi aşteptau să vadă ce va spune păianjenul Enenzi. Dar acesta din nou făcu numai un gest cu capul şi zise:

— Asta se mai întâmplă.

Veni rândul muştei, care începu:

— într-o zi m-am dus în pădure la vânătoare şi am văzut o antilopă. Am scos puşca, am tras şi am alergat la antilopă. Am apucat-o şi am jupuit-o. în acea clipă a ajuns acolo glontele, pe care l-am tras eu cu puşca. Am prins glontele şi l-am băgat înapoi în armă. Apoi m-am urcat într-un copac înalt, am aprins focul, am fript antilopa şi am mâncat-o pe toată.

Păianjenul ascultă şi făcu un gest cu capul:

— Şi asta se poate, cui nu i se poate întâmpla aşa ceva? spuse el în cele din urmă.

Acum veni rândul păianjenului:

— Anul trecut am plantat un cocos, începu el. După o lună, nucile de cocos erau coapte. Am rupt trei nuci. Am deschis prima nucă şi din ea a ieşit o muscă. Din a doua nucă a ieşit un ţânţar, iar din a treia un fluture. Copacul l-am plantat singur, deci se înţelege că şi fructele sale erau ale mele. Iată de ce ţânţarul, fluturele şi musca îmi aparţineau. Dar, când am vrut să-i prind, ca să-i mănânc, au zburat. Multă vreme m-am uitat să-i văd, dar iată că în sfârşit i-am găsit. Se află doar în faţa mea, ţânţarul meu, fluturele meu şi musca mea.

Vânătorii au amuţit. Ce puteau să răspundă? Dacă ar fi spus că-i adevărat, păianjenul

i-ar fi mâncat; iar dacă ar fi spus că nu-i adevărat, de asemeni i-ar fi mâncat. O clipă stătură tăcuţi, dar deodată – sfrrr – fluturele, musca şi ţânţarul au zburat.

De atunci musca, ţânţarul şi fluturele fug de păianjen.

Mica antilopă

poveste africană

La marginea junglei rătăcea o turmă de animale. Nu găseau apă nicăieri şi mureau de sete. Alergau, cercetau locurile, dar nu găseau niciun râu, şi nici măcar un izvor. în cele din urmă au hotărât să sape o fântână.

Leul se opri în mijlocul nisipului şi începu să scormonească pământul cu puternicele sale labe. Dar, în scurtă vreme, obosi şi dădu locul elefantului. Tot atât de repede se plictisi şi elefantul. Atunci veni la rând girafa, după ea rinocerul, dar şi ele degrabă osteniră.

Şi iată că începu să lucreze mica antilopă. Cu picioarele sale subţiri arunca nisipul şi deodată ţâşni apa. Tocmai întinsese gura să bea, când se repeziră asupra ei celelalte animale. O împinseră departe de izvor. Animalele băură toată apa, iar pentru mica antilopă nu rămase nicio picătură.

Aşa se întâmplă uneori între animale: nimeni nu dă ajutor celui fără apărare, dimpotrivă – i se ia totul.

Păstorul şi bufniţa

poveste africană

Pe malul unui lac trăia un păstor mărunţel, care dorea să crească mare şi voinic. Când s-a plictisit de atâta aşteptare, s-a dus la cal, să se sfătuiască:

— Cumetre cal, sfătuieşte-mă ce trebuie să fac ca să fiu tot atât de mare ca şi tine?

Calul îl sfătui:

— Mănâncă ovăz şi aleargă toată ziua. Ai să vezi ce repede ai să creşti!

Păstorul se duse acasă şi făcu ce-i spuse calul. Mâncă ovăz şi alergă de dimineaţă până seara, dar nu crescu nici cu o şchioapă. Atunci se duse să se sfătuiască cu taurul:

— Cumetre taure, sfătuieşte-mă ce am de făcut ca să fiu tot atât de puternic ca şi tine?

Taurul îl sfătui:

— Paşte iarbă şi rumegă neîncetat. Ai să vezi ce puternic ai să te faci!

Păstorul se duse acasă şi o lună de zile întreagă păscu iarbă şi rumegă de cu seară şi până dimineaţa. Dar nu crescu şi nici nu deveni mai puternic. Atunci se duse după sfat la înţeleaptă bufniţă:

— Cumătră bufniţă, tu eşti o mare înţeleaptă. Sfătuieşte-mă ce trebuie să fac ca să nu fiu atât de mic şi atât de slab?!

— De ce vrei să fii mai mare şi mai puternic? îl întrebă bufniţa.

— Ca să văd mai departe, răspunse păstorul.

Atunci bufniţa clipi din ochi şi spuse:

— Dacă vrei să vezi mai departe, urcă-te în copac!

— Uite, la asta nu m-am gândit, răspunse păstorul.

Şi, într-adevăr, aşa este! Omul nu are nevoie să fie un uriaş, ci puternic şi sănătos la minte.

Struţul ingenios

poveste africană

Cu sute şi sute de ani în urmă, în timpul unei războieli cumplite între păsări şi animale, când totul părea pierdut pentru bietele înaripate, mult prea slabe faţă de puterea celorlalte, struţul, pe vremea aceea comandantul suprem al păsărilor, se gândi la un şiretlic. Adună iute sfat mare. în mijloc erau trei ouă mari de struţ.

— Iată aici trei ouă pe care să le jertfim. Vulturul să încerce să spargă unul în capul elefantului, şoimul, în capul leului, iar uliul, în capul tigrului. Ele vor lăsa o urmă galben-roşietică, ce va părea sânge, din depărtare. Văzându-şi comandanţii răniţi, n-ar fi cu neputinţă ca şi ceilalţi, speriaţi şi descurajaţi, să părăsească în goană câmpul de luptă.

Struţul a fost ascultat. Cei trei supuşi au făcut întocmai cum li s-a cerut.

Viespile şi albinele în roi s-au repezit să-i înţepe pe duşmani, de i-au pus pe fugă. S-a iscat mare învălmăşeală şi victoria a fost de partea păsărilor, deşi nimeni nu se mai aştepta la asemenea minune.

— Acolo unde nu ajunge puterea, numai şiretenia i-ar putea lua locul – încheie vicleanul struţ, când primi felicitări de la oştenii săi viteji, cât şi de la prietenii credincioşi: viespile şi albinele.

Elefantul, hipopotamul şi iepurele-frânghier

povte din Guineea-Bissau

Trăia odată un Iepure-frânghier. împletea frânghii, le vindea şi trăia din ce agonisea.

O dată, Iepurele a împletit o funie lungă-lungă şi a târât-o în pădure. în întâmpinare îi iese Elefantul.

— Elefantule, hai să ne măsurăm puterile să vedem care e mai tare, zise Iepurele.

— Cum aşa? se miră Elefantul.

— Uite-aşa: tu apuci de un capăt, eu de celălalt şi fiecare o să tragă înspre el, îl lămuri Iepurele. Cine-l trage pe celălalt primeşte o sută de escudos.

Elefantul nu-şi credea urechilor.

— Cu mine ţi-ai găsit tu să-ţi încerci puterile?

— Aha! îl zădărî Iepurele.

— Vasăzică tu crezi că o să mă dai gata?! se miră Elefantul mai departe.

— Da, da! repetă Iepurele. Ţine de funie, iar eu alerg să apuc de celălalt capăt. Când voi zvâcni, să tragi!

Iepurele îi dădu Elefantului un capăt al funiei, iar el alergă prin pădure spre fluviu. Acolo îl găsi pe Hipopotam.

— Prietene Hipopotam! îl strigă Iepurele. Ia vino încoace, am să-ţi spun ceva.

— Ce ai cu mine? întrebă Hipopotamul.

— Vezi funia asta? Hai să ne încercăm puterile. Dacă mă tragi în apă, eu îţi dau o sută de escudos, iar dacă te trag eu pe tine pe mal, ai să-mi dai tu mie.

— Ascultă, Iepure! zise Hipopotamul. Tu eşti în toate minţile? Tu să mă tragi pe mine din apă pe mal?

— Da, da! îi aruncă Iepurele vorbele.

— Bine, fie. Dă-mi funia.

— Ţine-o! Eu alerg la capătul celălalt. Când voi zvâcni, să tragi.

Iepurele dădu fuga în pădure, apucă cu amândouă lăbuţele de mijlocul funiei şi zvâcni.

Elefantul şi Hipopotamul începură să tragă de funie, fiecare înspre el. Mult timp

niciunul nu izbuti să-l întreacă pe celălalt. Ba-l trăgea Elefantul pe Hipopotam pe mal, ba Hipopotamul îl trăgea pe Elefant înspre fluviu. Iar Iepurele şedea în pădure lângă funie şi urmărea întrecerea. Când văzu că funia s-a întins, trase cu cuţitul şi o tăie pe din două.

Luaţi pe neaşteptate, Elefantul se dete peste cap, iar Hipopotamul plescăi zgomotos apa. Bietul Elefant se lovi atât de tare cu capul de un copac, încât îşi pierdu cunoştinţa. Iar Hipopotamul, prăvălindu-se de pe mal, ridică asemenea talazuri pe fluviu, că toţi crocodilii aflaţi pe aproape fură azvârliţi pe uscat.

A doua zi, şi Elefantul şi Hipopotamul porniră iavaş-iavaş la vraci să-şi oploşească rănile. Acolo se întâlniră.

— Oh, niciodată n-aş fi crezut că Iepurele e atât de puternic! se jelui Hipopotamul. Ieri însă neam măsurat puterile şi cât pe ce să mă dea gata.

— Stai oleacă! zise Elefantul. Pe mine la fel! Da' Iepurele să fi fost oare?

Mai vorbind, mai iscodind, dintr-una într-alta, Elefantul şi Hipopotamul pricepură că Iepurele i-a tras pe sfoară şi se juruiră să se răzbune.

— Numai să se arate el în pădure! zise Elefantul. Am să-l prind şi n-o să-mi scape viu.

— Să-ncerce numai să se apropie de fluviu, zise Hipopotamul. Cum îl văd, îl înec!

în timpul acesta, Iepurele-frânghier, ascuns în tufiş, auzi toată tărăşenia. Dete fuga acasă şi prinse să se gândească ce să facă, ce să dreagă. Nici vorbă, bani n-o să mai vadă nici de la Elefant, nici de la Hipopotam. Atâta pagubă! Numai de-ar scăpa cu viaţă!

Se gândi ce se gândi şi plecă în pădure. Acolo găsi o capră moartă pe care o jupui. Pielea caprei era bătrână, roasă de viermi şi furnici. Iepurele se vârî în ea şi se făcu dintr-o dată aidoma unei capre bătrâne, atât de îngălată, că-ţi era silă să te şi uiţi la ea.

Iepurele se apropie de fluviu, iar Hipopotamul, de cum îl zări, îl întrebă plin de mirare:

— Ei, Capră, ce-ai păţit?

— Din pricina vrăjilor Iepurelui, răspunse acesta. Ştie un descântec înfricoşător Iepurele ăsta. Cum îl supără cineva, pune viermii şi furnicile să-l roadă. Vezi cum a ajuns pielea mea?!

— Ascultă, zise Hipopotamul speriat. Dacă-l întâlneşti cumva pe Iepure să-i spui că nu-i port nicio supărare. N-are decât să vină la fluviu când i-o plăcea. Eu am să fiu tare bucuros.

— Bine, am să-i spun! răspunse Iepurele de sub pielea de capră.

Şi plecă în pădure. Acolo dete peste Elefant.

— Ascultă, Capră! Ce e cu tine? Nu ţi-a rămas niciun locşor nevătămat, se minună Elefantul.

— Numai Iepurele e de vină. L-am supărat puţin nu de mult şi uite ce blestemăţie a aruncat pe mine. A rostit un descântec înfricoşător şi de atunci viermii şi furnicile îmi rod pielea...

— Ştii ceva, Capră? zise Elefantul speriat. Dacă-l vezi pe Iepure, spune-i că nu sunt supărat deloc pe el. N-are decât să zburde prin pădure cât i-o plăcea.

— Bine, bine! răspunse Iepurele de sub pielea de capră.

După aceea alergă acasă, azvârli pielea găurită şi pomi spre malul fluviului.

Văzându-l, Hipopotamul se tulbură.

— Ah, iată-l pe viteazul nostru, bălmăji acesta. Ţi-a spus bătrâna Capră că mă bucur ori de câte ori te văd?

— Dacă te bucuri, plăteşte o sută de escudos, răspunse Iepurele. Doar te-am învins, nu-i aşa?

— Mai încape vorbă? se grăbi Hipopotamul să-i facă pe plac.

Şi vrând-nevrând, îi plăti Iepurelui o sută de escudos.

De la Hipopotam, Iepurele plecă în pădure să-l găsească pe Elefant.

— O, prietenul meu Iepurele! Ţi-a spus bătrâna Capră cuvintele mele? zise Elefantul.

— Care cuvinte?

— Că mă bucur să te văd mereu şi nu-ţi port deloc pică.

— Vasăzică recunoşti că te-am învins? Da, sau nu? Dacă recunoşti, dă banii!

— Da, da! zise Elefantul în grabă. Iar în gândul său: „Mai bine-i dau o sută de escudos decât să mă încurc cu un asemenea Iepure!”

Şi-i dete.

De atunci, iepurii zburdă pe unde vor, şi prin pădure, şi pe lângă fluviu şi nici hipopotamii, nici elefanţii nu-l ating niciodată.

Şacalul păcălit de capră

poveste africană

într-o zi, Capra plecă să prindă peşte cu năvodul. Băgă năvodul şi ici, şi colo, dar nu prinse nimic. Capra căzu pe gânduri: „Ce e de făcut? Ce-o să le dau de mâncare iezilor flămânzi?” Deodată, îl vede pe Şacal târând pe mal un sac plin cu peşte proaspăt. Cumătrul avusese noroc, se vede.

„Acu[1] e acu'! îşi zise Capra. Ori mă mănâncă pe mine Şacalul, ori îl păcălesc eu şi-i iau peştele!”

— Hei, vecinico, ce mai faci? strigă Şacalul de departe.

Capra însă şedea dusă pe gânduri ca şi când n-ar fi auzit nimic. Şacalul o mai strigă o dată, dar Capra nu-i răspunse nici acum. Atunci, Şacalul aruncă supărat sacul cu peşte, zvârli năvodul, se apropie de Capră şi strigă:

— Hei, Capră, trezeşte-te! Te-am întrebat: ce mai faci?

— Ha? Ce-ai zis, domnule Şacal? tresări Capra.

— Ascultă, vecinico, la ce te gândeşti aşa de adânc încât nici nu auzi ce te întreb? se miră Şacalul. Se vede că nu prea ţii la blana ta!

— Oh, iertare, domnule Şacal, răspunse Capra speriată. Mă tot gândesc şi mă gândesc întruna ce să fac cu carnea. Am acasă coşarul plin cu carne şi pe o asemenea arşiţă o să se strice repede. De-aia îmi bat capul şi nu ştiu ce să fac, cum s-o pun la păstrat.

— De unde ai tu atâta came? făcu neîncrezător Şacalul.

— Ah, domnule, am fost de curând la un vrăjitor nemaipomenit care mi-a pus asemenea putere în coarne, încât e de ajuns să le îndrept spre o fiară ca aceasta să moară pe loc. Multe jivine n-au vrut să creadă, deşi eu le prevenisem. Numai ce m-am făcut cu coamele înspre ele şi au căzut polog, iar eu le-am târât hălcile în coşarul care este acuma plin. Şi carnea se strică. Ce, nici domnia ta nu mă crezi, domnule Şacal?

— Te cred, te cred! strigă Şacalul.

Privi la coarnele Caprei şi închise ochii de spaimă. Astfel, cu ochii închişi, se trase de-a îndăratelea în tufiş. Ajuns acolo, se-ntoarse cu spatele şi o luă la sănătoasa cât mai departe de coamele înspăimântătoare ale Caprei.

Capra înşfăcă sacul cu peşte şi năvodul Şacalului şi plecă liniştită acasă. în seara aceea, în casa Caprei toţi au mâncat pe săturate, iar Şacalul a dat târcoale satului, urlând de foame.

De unde s-au ivit măgarii

poveste africană

Cândva, trăiau pe lume numai cai, iar de măgari nici nu se pomenea. Iată că printre telegari se găsi un Cal nemaipomenit de uituc. O dată, acesta se duse la Zeu şi-i zise:

— Domnule Zeu! Fii bun, te rog, şi spune-mi cum mă cheamă pe mine?

— Pe tine te cheamă Cal!

Nu trecură nici două zile şi Calul îşi uită din nou numele. Se înfăţişă Zeului şi-l rugă să-i mai amintească o dată numele. Zeul era în toane bune. Zâmbi şi-i zise:

— Pe tine te cheamă Cal. Dar nu mai fi atât de împrăştiat, nu-ţi mai uita numele şi nu mai veni să mă plictiseşti cu fleacuri. Şi aşa am atâtea treburi!

Calul îşi clătină capul în semn de mulţumire şi plecă.

Trecură alte câteva zile. Iată că într-o noapte Calul se trezi şi nu fu chip să-şi aducă aminte cum îl cheamă! Se gândi mult şi bine, dar degeaba. Tulburat peste măsură, Calul se hotărî să mai meargă o dată la Zeu şi să-l întrebe cum îl cheamă.

De data aceasta, Zeul era în toane rele. Când află pentru ce a venit Calul, îşi pierdu cumpătul de tot.

— Măgar, asta eşti! strigă Zeul la el. Ai priceput? Eşti Măgar şi ai să rămâi Măgar!

Şi Zeul îi lungi Calului urechile ca să poată auzi mai bine ce i se spune.

De atunci s-au ivit pe lume măgarii urecheaţi.

Câinele şi găina

poveste africană

Au fost odată doi prieteni pe nume Găina şi Câinele. Amândoi dormeau în aceeaşi casă: Câinele pe prag, iar Găina în casă, într-o cuşcă. O dată, la lăsarea nopţii, pe Găină o apucase lenea, aşa că-l rugă pe Câine să închidă uşa. Câinele însă îi răspunse:

— Dacă ţii atât de mult, n-ai decât s-o închizi tu. Mie mi-e totuna dacă dorm pe prag sau afară. Eu, ştii bine, duc viaţă de câine.

Pe Găină o cuprinsese toropeala în cuşcă şi nu catadicsi să se scoale să-nchidă uşa.

— La urma urmei eu trăiesc în cuşcă şi n-am de ce mă teme, zise Găina.

în noaptea aceea însă pe la casa lor trecu Vulpea. Aceasta se strecură nesimţită pe lângă Câinele adormit, deschise cuşca, înşfacă Găina şi – întinde-o! Pe drum, ca prin minune, Găina izbuti să scape din labele Vulpii şi să fugă acasă.

— Pe unde mi-ai umblat atâta? o întrebă Câinele pe Găină.

Găina nu-i răspunse nimic şi se culcă pe tăcute.

A doua zi seara, Câinele-i zise Găinii:

— închide uşa bine că poate să te fure Vulpea. N-am s-o închid eu că mie nu mi-e frică de Vulpe.

Găina-şi aminti cum o târâse Vulpea prin pădure, se ridică şi închise uşa cu zăvorul.

De atunci, toate găinile dorm cu uşa încuiată.

Pasărea fady

poveste africană

Trăia odată în Madagascar un om pe nume Rafimini. Era fericit, căci avea o nevastă tânără, patru fii şi o gospodărie îmbelşugată. La strânsul recoltei, sătenii trebuiau să ducă argintul la vistieria regelui; când i-a venit rândul lui Rafimini să ducă dările, el a părăsit satul de cum s-a ivit o geană de lumină şi a mers o zi întreagă până la oraş. Acolo a depus argintul, a dormit puţin şi la cântatul cocoşilor a pornit înapoi către casă. Soarele îl urmărea, înălţându-se tot mai sus: încingea văzduhul, înfierbânta nisipul, îi usca gâtlejul de călător prin deşert. Pe bietul Rafimini îl chinuia o sete cumplită. Deşi îi era teamă să nu se rătăcească, zărind un tufiş, el părăsi cărarea. în umbra tufişului era,

într-adevăr, un ochi de apă; însă alături, într-o adâncitură în mâl, stătea la pândă un crocodil. Rafimini se aplecă spre ochiul de apă, sorbi cu nesaţ, dar nu mai apucă să se ridice şi să pornească mai departe: crocodilul îşi înfipsese dinţii în pulpa omului. în zadar încercă Rafimini să scape din strânsoare: crocodilul reuşi să-l tragă în adâncuri.

Un singur martor urmărise lupta: o pasăre micuţă, care îşi face cuibul între liane; penajul ei o face nevăzută multora, în timp ce ea vede tot ce se întâmplă. Pasărea urmări crocodilul uriaş, îl văzu mai târziu ieşind din apă purtând în bot corpul omului acoperit de mâl. Crocodilul are obiceiul să-şi lase pe mal prada omorâtă; abia după câteva zile, când nu mai poate răbda de foame, el sfâşie victima.

De îndată ce crocodilul se retrase în culcuşul lui, pasărea zbură pe deasupra ramurilor, se aşeză chiar pe cadavru şi ascultă, aşa cum fac păsările la trunchiurile copacilor; inima omului încă nu încetase să bată. Rafimini nu era decât adormit, fără simţire. Atunci micuţa pasăre, tară a pierde nicio clipă, începu să cânte la urechea înecatului ca să-l trezească; vroia să-l salveze de fălcile crocodilului, pentru că vieţuitoarele înaripate le dispreţuiesc pe cele care se târăsc; iar pe omul malgaş ele îl iubesc, căci trudeşte cu sârg pentru ai lui. Păsărică prinse a fluiera. Fluieră de la amiază până la asfinţitul soarelui. Trilurile ei urcau parcă din ce în ce mai sus, pe măsură ce soarele cobora şi nu mai pârjolea văzduhul. Omul însă rămânea neclintit, cufundat în mâl. „Rafimini! Rafimini! – ţipa tot mai ascuţit micuţa pasăre – trezeşte-te şi fugi! Burta crocodilului nu este pentru tine!” – ţipa întruna, până când reuşi să sfâşie somnul şi pleoapele omului se ridicară cu greu. în sfârşit, Rafimini şi-a venit în fire; se uită înjur, mirat de larma pe care o făcea micuţa pasăre. Ea nu vroia ca uriaşul crocodil să-l simtă pe Rafimini că fugea, şi de aceea cânta în neştire, aproape să-şi piardă respiraţia. Omul rănit se depărta tot mai mult...

Rafimini a ajuns acasă înaintea zorilor. Nevasta şi fiii lui îl aşteptau îngrijoraţi. După ce le povesti întâmplarea, adăugă:

— Cât timp vor trăi urmaşii mei şi vor fi în stare să se bucure de viaţă, nimeni din familia mea nu se va atinge de această pasăre, care m-a salvat de crocodil. Cu trilurile ei m-a smuls din moarte, de aceea viaţa acestei păsărele să fie sacră.

Şi din noaptea aceea, micuţei păsărele i se spune „Fady” – ceea ce înseamnă „sacru”, în lăstărişul de pe malul apelor, Fady este ca o căpetenie a păsărilor, căci—deşi este cea mai micuţă – trilurile ei sunt atât de pătrunzătoare, încât amintesc că străbunul ei a salvat un om.

Pietrele preţioase

poveste africană

A fost odată un flăcău, care tare ar fi vrut să se îmbogăţească. Auzise de la oamenii bătrâni că în adâncul muntelui ar fi pietre sclipitoare, care se vând apoi pe bani mulţi. într-o bună zi plecă din satul lui şi abia la asfinţit ajunse la poalele acelui munte. Pe când îşi aştemea pat de frunze, lângă el apăru ca din pământ un moşneag îmbrăcat sărăcăcios. înainte de a se aşeza în culcuşul flăcăului, bătrânul spuse:

— Mulţumesc, băiete, că te-ai gândit la mine, că nu am unde să-mi odihnesc oasele; nu mai am putere să-mi aştern de culcat; n-am copii, n-am nepoţi, nu am pe nimeni să-mi poarte de grijă; nu am şi eu un rost la care să mă întorc. Acum sunt bogat, dar ce folos! am plecat de acasă, să mă pricopsesc, când eram ca tine...

Auzindu-l vorbind de bogăţii, flăcăul se hotărî pe dată:

— Eu ţi-oi da culcuşul pregătit, dar nu din milă, ci vreau în schimb multe pietre preţioase.

Bătrânul însă nu se învoi şi-i zise:

— N-am ce să-ţi dau, băiete. De-or trece în mâna ta rubinele, safirele şi smaragdele s-or preface în pietre şi pietricele de râu; adevăratele pietre preţioase nu ţi le pot da, cu ele trăiesc.

Flăcăul îi făcu loc pe patul de frunze. De îndată ce-l auzi pe bătrân sforăind, el îi înhaţă punga cu pietre preţioase de la cingătoare şi o rupse la fugă, spre sat.

Ajunse în zori, tocmai când oamenii plecau la muncă, în cale îi ieşi o fată frumoasă şi flăcăul îi dădu trei pietre sclipitoare. Fata a râs, l-a întrebat de are chef să o necăjească şi adăugă:

— Pietre din astea îţi dau eu câte vrei, de pe malul râului.

Flăcăul îi dădu mamei lui două pietre strălucitoare, să-şi facă cercei, însă femeia le puse pe masă, zicând:

— Păcat că sclipesc atât de frumos şi nu au nicio valoare.

Obidit, flăcăul povesti cum luase pietricelele de la moşneagul căutător de comori şi că ştia sigur că sunt pietre preţioase.

— Moşneagului aceluia pietrele i-or fi preţioase... Lasă-i truda agonisită, căci lui îi este scumpă – îl sfătui mama.

Băiatul s-a înapoiat în poiană; bătrânul încă mai dormea, aşa că îi puse punga la loc şi se culcă lângă el.

Când soarele ajunse către amiază, moşneagul se trezi, îl deşteptă pe flăcău şi-i zise:

— Băiete, alege trei pietricele de aici, care ţi-or plăcea ţie mai mult: una să o dai fetei pe care o iubeşti să o păstreze până te întorci din inima muntelui cu bogăţii pentru amândoi; cealaltă piatră nestemată dă-o părinţilor tăi, ca semn că nu vei renunţa la ce ţi-ai pus în gând; iar pe a treia – ia-o
cu tine, să-ţi aminteşti mereu că dacă un om a fost în stare să o smulgă din munte şi tu trebuie să reuşeşti. Să iei numai câte avuţii ai nevoie, ca să ai timp să te bucuri de strălucirea lor.

Flăcăul nu se hotăra dacă să primească sau nu pietricelele, căci credea că strălucirea lor este amăgitoare. Moşneagul alese câteva şi i le puse în pumn:

— Ştiu că tu ai pietre preţioase pe care nimeni nu ţi le poate lua: braţele tale tinere, dornice de muncă, privirea ta ageră. Foloseşte-ţi voinţa ca să le poţi şlefui şi vei vedea cât sunt de strălucitoare. Mulţi nu ştiu la tinereţe ce pietre preţioase poartă cu ei; timpul le acoperă cu pulberea lui neiertătoare şi astfel strălucirea piere, pe când ei caută norocul aiurea. Pietrele pe care ţi le dau sunt pietricele din poveste, la început de drum...

Un prieten adevărat

poveste africană

A fost odată un bătrân, care avea un băiat. Simţind el că i se apropie sfârşitul, îl întrebă pe fiul său:

— Fiule, ştii tu câţi prieteni ai?

Fiul răspunse:

— Tată, cred că am peste o sută de prieteni!

Tatăl îl întrerupse, zicându-i:

— înţelepţii spun: „Nu numi pe cineva prieten înainte de a-l fi pus la încercare”. Eu, deşi sunt cu mult mai în vârstă decât tine, nu am cunoscut în întreaga mea viaţă decât un prieten pe jumătate. Cum ai putea avea tu o sută?! Pune-i pe toţi te încercare şi atunci vei afla dacă printre ei ai măcar un singur prieten adevărat.

— Dar cum aş putea recunoaşte pe adevăratul prieten? zise fiul cu mâhnire în glas.

— Eu am auzit vorbindu-se de un om, ce a ştiut să fie prieten desăvârşit; despre el îţi voi povesti acum.

Erau odată doi neguţători, care locuiau în oraşe foarte depărtate şi nici măcar nu se

văzuseră prea adesea, dar erau prieteni buni cu-adevărat. Într-o zi, unul din neguţători se hotărî să se ducă în oraşul unde locuia celălalt neguţător. Prietenul îi ieşi în cale, îl îmbrăţişă şi îl duse acasă la el, unde dădu în cinstea lui o mare petrecere. Petrecerea dură opt zile, timp în care invitatului îi fură arătate toate bogăţiile neguţătorului: grădinile, slujitorii şi instrumentele muzicale. în a opta zi oaspetele se îmbolnăvi. Medicii, vracii şi înţelepţii chemaţi la căpătâiul lui sfârşiră prin a spune că e bolnav de tristeţe şi singurătate. Aşa că prietenul lui se gândi că ar trebui să-l însoare. Neguţătorul chemă toate fetele şi femeile din familie, pentru ca bolnavul să hotărască cu care ar vrea să se căsătorească. Acesta o alese chiar pe logodnica prietenului său. Gazda acceptă să i-o dea de soţie pe aleasa lui; îi dădu tinerei zestre – aşa cum se obişnuia, şi astfel prietenul plecă acasă însănătoşit şi cu nevastă.

Au trecut mulţi ani. Neguţătorul care fusese atât de darnic cu prietenul său şi-a pierdut între timp toată averea. Văzându-se în situaţie disperată, îşi spuse: „Mă duc să-l găsesc pe prietenul meu, căruia i-am oferit găzduire, l-am însănătoşit şi l-am făcut fericit cândva. Lui îi va fi milă de mine şi mă va ajuta”.

Şi neguţătorul pomi la drum. Merse timp îndelungat, zile şi săptămâni în şir şi ajunse la capătul călătoriei sale în miez de noapte. Se hotărî, să aştepte ziua spre a-şi întâlni prietenul şi rămase să doarmă la intrarea în oraş, pe nişte trepte. Nici nu apucă să se aşeze că se pomeni înconjurat de o ceată de orăşeni. Aceştia urmăriseră un ucigaş şi, pierzându-i urma, au crezut că străinul cu chip obosit şi speriat este chiar vinovatul căutat. îl duseră în temniţă, nedându-i putinţa să se apere, iar a doua zi tribunalul hotărî să fie spânzurat. Execuţia urma să aibă loc în piaţa oraşului, unde mulţimea se şi adunase. Acolo se afla şi prietenul neguţătorului condamnat; recunoscându-l pe binefăcătorul său din tinereţe, el strigă înspăimântat către judecători:

— De ce vreţi să-l spânzuraţi pe acest om? Nu el este ucigaşul, ci eu!

Judecătorii au fost obligaţi să-l elibereze pe nevinovat şi să-l aresteze pe cel care îşi mărturisise fapta.

în mulţimea de-acolo se afla însă şi adevăratul ucigaş, pe care nimeni nu-l cunoştea. Uluit că un nevinovat vrea să moară în locul altui nevinovat, jertfindu-se pentru un prieten, el se prezentă în faţa judecătorilor să fie spânzurat. Şi aşa neguţătorul eliberat îşi conduse prietenul în casa lui, îi oferi bogăţii, veşminte, hrană şi îi încredinţă întreaga lui avere.

Bătrânul tată tăcu. într-un târziu mai adăugă:

— Aceasta este, fiule, povestea despre un prieten devotat. îţi este cu adevărat prieten cel care te ajută la nevoie, jertfindu-se chiar pe el însuşi.

Găinuşa sălbatică şi broasca ţestoasă

poveste africană

Găinuşa sălbatică se întâlni într-o zi cu broasca ţestoasă şi începu să se laude:

— Eu sunt mai înzestrată decât tine: nu numai că merg foarte repede, dar pot chiar să zbor.

— Ce fericită, trebuie, să fii! exclamă broasca ţestoasă. Eu de-abia mă târăsc, de bine de rău, cu greu.

Nu mult timp după aceea, un vânător a dat foc la iarba din savană. Flăcările strângeau tot mai mult cercul în jurul celor două vieţuitoare aflate în primejdie. Broasca ţestoasă, s-a ascuns sub carapacea ei, în adâncitura lăsată de laba unui elefant. Găinuşa a încercat să-şi ia zborul, dar a căzut înăbuşită de fumul des, şi a pierit.

întâmplarea s-a aflat, căci de atunci se ştie că: cine se laudă prea tare cade la prima încercare.

Vulpea şi hiena

poveste africană

Vulpea a prins într-o zi mult peşte. A mâncat până s-a săturat, însă tot i-a mai rămas destul peşte. Tocmai atunci o văzu apropiindu-se, pe cărare, pe hienă, şi o îmbie să-i ţină tovărăşie:

— Ia de aici peşte, dacă vrei, şi mănâncă oricât pofteşti!

Auzind aceste vorbe, hiena mâncă tot peştele, iar vulpea, care nu o crezuse atât de lacomă, se înfurie cumplit.

După câtva timp, pe lângă ele trecu grăbită găinuşa sălbatică. Cum o zări hiena prinse a-i lăuda penajul frumos colorat:

— Cât mi-aş dori şi eu să am asemenea vestmânt... Cine mi-ar face şi mie desene atât de frumoase ca ale găinuşei?!

— Eu sunt în stare să fac tatuaje atât de frumoase, îi spuse vulpea.

Biata hienă, neştiind că vulpea îi poartă pică de când îi mâncase tot peştele, o rugă:

— N-ai vrea să-mi faci şi mie pe spate nişte desene atât de frumoase?

Vulpea atât aşteptase – să se poată răzbuna – şi-i promise imediat:

— Dacă le vrei, la fel de frumoase, aşa vor fi. Adu-mi iute un cuţit şi lut.

Fără să bănuiască ceva, Hiena îi aduse cuţit şi lutul cerut, apoi se aşeză răbdătoare, gata să îndure orice suferinţă. Vulpea apucă cuţitul şi începu să zgârie adânc pielea hienei, în timp ce cânta. De durere, hiena nici nu desluşea măcar vorbele rostite de vulpe:

„Tu mi-ai mâncat peştele cu nesaţ,
Iar eu mă răzbun pe spinarea-ţi”.

îi cresta adânc cu cuţitul şi tot cânta, şi iar cânta.

Când vulpea termină tatuajul, hiena de-abia se mai putea ţine pe picioare... Se depărtă cu pielea sfâşiată, iar semnele acelea i-au rămas pentru totdeauna, de s-a aflat în lume de răzbunarea vulpii.

Câinele şi găina

poveste africană

într-o zi însorită, câinele şi găina se plimbau agale pe uliţele unui sat; era amiază şi locuitorii se odihneau la umbra foişoarelor acoperite cu foi de palmier. în faţa unei colibe văzură un ceaun din lut ars pus pe nişte tăciuni care abia mai mocneau. împins de curiozitate, câinele se apropie şi dădu la o parte capacul cu laba, să vadă ce este înăuntru. Adulmecă mirosul îmbietor de orez – căci în vasul de pe foc era pus la fiert orez, cu bobul mare şi gustos – şi zise:

— Azi ne vom ospăta pe cinste!

Nici nu-şi termină bine vorba că nestăpânita găină deja ciugulea de zor din ceaun, fără a-şi ridica măcar privirea către tovarăşul ei de drum. Mâncă cu poftă, pe nerăsuflate, cu toate că orezul era încă fierbinte. Curând conteni, simţind că nu mai poate înghiţi nici măcar un singur bob – aşa că îl lăsă şi pe câine să se apropie de ceaun.

Câinele mâncă pe îndelete, cu grijă, luând tot orezul de pe fundul ceaunului şi după fiecare îmbucătură parcă se bucura de gustul mâncării răcorite. Linse tacticos marginea vasului până ce acesta începu să strălucească; se întoarse apoi către găinuşă şi zise:

— Tu îmi eşti poate cea mai bună prietenă, dar păcat că nu eşti isteaţă...

— Ce te face să spui asta? întrebă, surprinsă, găina.

— N-ai minte să te gândeşti deloc la ce faci, continuă mustrător câinele.

— Explică-mi ce vrei să zici, se supără de data asta găina.

— Nu te înfuria şi mai întâi ascultă-mă. Adineauri, când ai văzut orezul în vas, te-ai repezit să mănânci prima, fără să gândeşti ce-ai putea păţi. De bună

seamă că erai flămândă, dar şi eu eram lihnit de foame şi totuşi ţi-am cedat locul. Nu te-ai mirat de ce am făcut asta?

— Nu! mărturisi găina puţin încurcată şi neînţelegând nimic din „morala" câinelui.

— Sigur, atunci erai prea ocupată ca să te mai gândeşti, dar acum, cel puţin, bănuieşti de ce te- am lăsat pe tine să înfuleci atâta orez fierbinte?

— Nu ştiu, ezită găina.

— La suprafaţă orezul era nefiert. Tu l-ai hăpăit aşa uscat şi tare. Am preferat să aştept niţel ca apoi mâncarea să se răcească şi să mănânc orezul bine pătruns şi ceapa rumenită de pe fundul ceaunului. Acum ai priceput de ce râd de tine?

Aşa a învăţat găina de la câine că lăcomia este păguboasă.

Poate că de atunci găinile, au devenit mai cumpătate şi s-au deprins să ciugulească, alegând cu grijă hrana şi să scormonească pe îndelete ţărâna.

Şi poate că, tot de atunci, a rămas şi zicala că are minte de găină cel care nu se gândeşte înainte de a face ceva.

Hiena şi luna

poveste africană

Se spune că odată hiena a găsit un ciolan, pe care l-a luat să-l ducă la vizuina ei. Trecând pe lângă lac, hiena văzu luna oglindită în apa liniştită şi crezu că este o bucată de slănină. Aruncă osul şi cu grabă îşi cufundă capul până peste urechi în apă; dar nu găsi nimic, atâta doar că apa se tulbură.

Când hiena se întoarse pe mal, apele lacului erau din nou neclintite şi limpezi. Hiena sări din nou în unde şi de data aceea crezu că apucase bucata de carne; dar nu înşfăcase nimic; doar apa tulburată i se scurgea miloasă pe bot. într-un târziu s-a retras pe mal, pândind de acolo luciul apei.

în timpul acesta o altă hienă veni pe mal, înhaţă osul lăsat acolo şi o luă la fugă, dispărând printre copaci.

Când se crăpă de ziuă, luna păli, pierind şi din apa lacului. Hiena nu s-a lăsat amăgită, a continuat să creadă că undele îi ascund bucata de carne jinduită. A hotărât să revină spre scară şi, aşa mereu, noapte de noapte, până când locul în care aştepta să înhaţe slănina s-a bătătorit de urmele paşilor ei.

De atunci „cei ce ştiu întâmplarea îşi bat joc de hienă, căci ea aleargă întruna cu botul prin apă, tot vrând să apuce ceva, dar tară să reuşească vreodată. La fel se spune şi de omul lacom, care renunţă la ce are, pentru a căpăta altceva ce şi-ar dori. Despre un asemenea om se zice că este ca hiena, care şi-a aruncat osul când a văzut luna ca pe o bucată de slănină în oglinda apei şi astfel nu a mai avut nimic.

Fiica soarelui şi a lunii

poveste africană

A fost odată un rege care avea un fiu. Când acesta ajunse la vârsta însurătorii, regele îl întrebă ce are de gând să facă.

— Nu vreau să mă căsătoresc cu o fată de pe Pământ. Dacă trebuie să mă însor, o voi lua de soţie pe fiica Soarelui şi a Lunii!

Toţi au râs de el şi i-au spus:

— Cine s-ar putea duce până la cer, omule?

Tânărul, hotărât, nu ascultă pe nimeni şi susţinea că nu va lua de soţie decât pe fiica Soarelui şi a Lunii. Făcu o cerere în căsătorie şi o rugă pe antilopă să i-o ducă. Dar antilopa îi răspunse uimită:

— Dar eu nu pot sări până la cer!

Tânărul dădu vulturului cererea sa, însă vulturul îi răspunse:

— Nu pot să ajung până la cer! Aş ajunge doar până la jumătatea drumului...

„Ce-aş putea să mai fac?” se întrebă fiul regelui, punând cererea lui în călătorie într-o cutiuţă şi aşteptă liniştit mai departe.

Pe atunci slujitoarele Soarelui şi ale Lunii aveau obiceiul să coboare pe Pământ să ia apă de izvor. O broscuţă, care le zărea de fiecare dată, se duse la fiul regelui şi îi spuse:

— Dă-mi mesajul, eu voi face să ajungă la cer dorinţa ta.

— Du-te de-aici, spuse tânărul, şi dă-mi pace. Dacă nişte fiinţe înaripate nu pot ajunge până la cer, cum ai putea tu să reuşeşti?!

Dar broscuţa insistă şi-n cele din urmă tânărul îi încredinţa mesajul, spunându-i:

— Dacă nu vei reuşi, am să te pedepsesc!

Broscuţa, care era o năzdrăvană, se întoarse la izvorul unde slujitoarele Soarelui şi ale Lunii veneau să ia apă, iar când sosiră cu ulcioare şi vase de tot felul, broscuţa sări într-unul din ele. Slujitoarele nu observară nimic şi se întoarseră sus. Ajunsă acolo, broscuţa ieşi din vas, puse mesajul pe masă şi se ascunse într-un colţ. Luna intră în cameră, zări hârtia trimisă de fiul regelui şi întrebă, cine a adus-o. Slujitoarele răspunseră că ele nu ştiu nimic. Luna descifra mesajul: „Eu, fiul regelui ţării Tumba Ndala, de pe Pământ, vreau să iau în căsătorie pe fiica Lunii şi a Soarelui”.

Luna stătu o clipă şi se gândi:

— Tânărul acesta locuieşte pe Pământ, iar noi suntem atât de sus, în ceruri. Cine ar fi putut oare aduce mesajul ăsta?

Şi Luna îl închise la ea în cutie.

Imediat ce Luna se depărtă, broscuţa se ascunse într-unul din ulcioare şi astfel coborî pe Pământ, împreună cu slujitoarele. Când fetele ajunseră la izvor şi cufundară ulcioarele în apă, broscuţa sări afară şi se ascunse în tufişuri. Apoi se înfăţişă fiului de rege, care o întrebă:

— Ei, ai dat mesajul meu?

— Da, răspunse broscuţa, însă nu am încă răspunsul.

Tânărul nu-i dădu crezare şi o socoti mincinoasă.

— Aşteaptă şi vei afla că am spus adevărul! promise broscuţa.

Trecură şase zile şi şapte nopţi. Fiul regelui încredinţă broscuţei alt mesaj către Lună şi către Soare, în care îi întreba dacă i-au acceptat propunerea sau i-au respins-o.

Şi ca şi prima dată, broscuţa sări într-unul din ulcioarele cu care fetele slujitoare duceau apa, urcară împreună până la cer pe o pânză de păianjen; acolo sus ele lăsară vasele în cameră şi plecară care încotro.

Broscuţa puse mesajul tânărului pe masă şi se ascunse iar într-un colţ al camerei. De data aceasta Luna răspunse fiului de rege aşa: „Tu, care îmi ceri în căsătorie fiica, poţi să o iei de şoţie numai dacă tu însuţi vei veni aici cu daruri, să te vedem la chip”.

Broscuţa se ascunse din nou într-unul din ulcioare şi fetele o aduseră iute pe Pământ. Seara, broscuţă se duse la fiul regelui şi-i bătu la uşă:

— Cine e acolo? întrebă fiul regelui.

— Sunt eu, broscuţa. îţi aduc mesajul Lunii.

— Aşadar tot ce ai spus era adevărat, broscuţo! se bucură tânărul şi îi încredinţă un sac plin cu aur, să-l ducă la Lună drept cadou de nuntă.

Când Luna găsi sacul cu aur, zise:

— Asta-i de-a dreptul foarte bine!

Broscuţa coborî pe Pământ la fel ca în alte dăţi se duse iute-iute la fiul regelui:

— Am dus darul tău de nuntă Lunii şi Soarelui. Acum e rândul tău să hotărăşti ziua când vei vrea să mergi să-ţi cauţi logodnica.

Tânărul era atât de fericit, încât spuse:

— Aşa e bine, foarte bine!

Trecură zece zile şi alte două zile, când fiul regelui îşi spuse: „Acum am nevoie de cineva care să se ducă să-mi caute logodnica. Ştiu că toată lumea îmi va răspunde: «Nu pot. Nu am cum ajunge până la cer». Ce să fac oare?”

— Fii liniştit, tinere, mă voi du-te tot eu să o caut pe logodnica ta, îi şopti broscuţa.

— Nu poţi tu, broscuţo!

— Ai încredere în mine, continuă broscuţa. Eu pot într-adevăr să merg să o găsesc.

Fiul regelui spuse:

— Poţi încerca oricând.

îi dădu broscuţei provizii, iar ea plecă sus pe aceeaşi cale, ca de obicei. Se ascunse până la asfinţitul Soarelui, apoi se duse să o caute pe fata Lunii şi a Soarelui; o găsi adormită şi-i fură vederea.

A doua zi dimineaţă fiica Lunii şi a Soarelui nu se putu scula căci îi dispăruseră ochii. Soarele trimise după marele vraci să vină să o vindece; iar acesta, scoţând zarurile vrăjite, le aruncă şi dezlegă taina:

— Este aici un mesaj de la logodnicul ei, care zice astfel: „Faceţi aşa fel ca să vină soţia mea! Dacă ea nu vine, va muri.”

Toţi repetară cuvintele vraciului în faţa Soarelui. într-un târziu Soarele spuse:

— Fie! să dormim noaptea asta, iar mâine fiica mea va coborî pe Pământ.

Din colţul ei broscuţa auzise totul. Se ascunse într-un ulcior şi coborî odată cu slujitoarele pe Pământ.

A doua zi Soarele îl chemă la el pe păianjen şi-i zise:

— Te rog să ţeşi o pânză mare de la pământ până la ceruri, căci astăzi fiica mea va coborî pe Pământ.

Păianjenul nu conteni lucrul până când nu isprăvi plasa. Atunci broscuţa îl anunţă pe fiul regelui:

— Astăzi va veni logodnica ta!

— Eşti o mincinoasă! o dojeni tânărul neîncrezător.

— Astă-seară o voi aduce aici! spuse broscuţa.

Când Soarele asfinţi, fiica Soarelui şi a Lunii coborî pe Pământ şi ajunse lângă izvor. Broscuţa ieşi din tufişul unde se ascunsese şi-i vorbi:

— Eu te voi conduce la logodnicul tău. Şi-i dădu puterea ochilor înapoi. Apoi bătu la uşa tânărului fiu de rege şi zise:

— Iat-o pe logodnica ta!

— Fii binevenită, fiică a Soarelui şi a Lunii!

Astfel, cu ajutorul broscuţei năzdrăvane, fiul regelui se căsători cu fiica Soarelui şi a Lunii, aşa cum îi fusese dorinţa.

Pescarul cel isteţ

poveste africană

Se spune că Hassen, stăpânul cetăţii Algerului, era înţelept şi darnic şi că se înconjurase de oameni isteţi, care îl ajutau să conducă ţara. într-o seară umedă de februarie, el văzu de pe terasa palatului său o barcă singuratică ce se lupta cu valurile, să poată trage la ţărm. Recunoscându-l pe pescarul Aii îi trimise vorbă să urce la palat şi îl întrebă:

— Ia spune-mi, pescarule, ce te-a făcut să te avânţi pe mare pe o asemenea furtună, curajul sau nevoia?

— Cel care se avântă în primejdie fără să fie nevoie să o facă nu este un om curajos, ci un necugetat. Eu m-am dus de nevoie, căci şase copii mă aşteaptă acasă să mănânce.

— Şi ce ai în coş, Aii?

— Un singur peşte, Luminăţia Ta, un ghigorţ, frumos de cel puţin două livre, dar este rodul unei zile grele pe mare.

— Adu-l încoace şi-ţi dau pe el 50 de dinari.

Auzind ce darnic se arăta soţul ei, frumoasa Zmorda – a cărei fire nu era asemeni chipului – interveni de îndată:

— Cum de risipeşti astfel averea şi dai atâta pe un peşte?

— Noi avem destul. Pe bietul om îl aşteaptă acasă şase copii, încercă Hassen să o îmbuneze pe Zmorda. Dacă avea cu ce să-i hrănească, nu s-ar fi dus departe în larg pe o astfel de vreme.

— Dar nu vreau să-i cumperi peştele, nu se lăsa Zmorda convinsa defel.

însă nici Hassen nu vroia să-şi calce cuvântul, aşa că îl chemă înapoi pe pescar, să-l pună la încercare:

— Ascultă, Aii, eu trebuie să ştiu dacă peştele tău este parte bărbătească sau femeiască.

Simţind şiretlicul, Aii îi răspunse:

— O, preamărite, marea este atotputernică şi a trimis pentru tine un peşte deosebit: este şi de parte bărbătească dar şi de parte femeiască!

Surprins de isteţimea pescarului, Hassen îl răsplăti cu o pungă cu dinari, zicându-i:

— Asta-i pentru mintea ta. întoarce-te la ai tăi şi bucuraţi-vă împreună.

Aii nu mai contenea să facă plecăciuni de mulţumire, şi astfel un ban din pungă se rostogoli pe pietrişul aleii. Când pescarul pomi să-l caute, Zmorda îi şi spuse soţului ei:

— Priveşte cu cine eşti darnic. Uite cât este de lacom, ba chiar zgârcit, încât ar merita să-i iei răsplata înapoi.

S-a mirat Hassen şi a poruncit să fie chemat Aii, din nou, să-l certe:

— Nu ţi-e de-ajuns cât ţi-am dat? Ai nevoie de o monedă, când ţi-a rămas punga plină de bani?! De ce nu te gândeşti cât s-ar bucura vreun sărac care ar găsi-o?

— Stăpâne, eu nu caut o monedă. Banul este de la tine şi nu vreau să fie călcat în picioare nimic din ce merită cinstire. Voi continua să caut şi nu mă voi lăsa până nu voi găsi această monedă.

Hassen zâmbi mulţumit că nu se înşelase asupra lui Aii şi făcu în aşa fel, încât acesta deveni un slujitor al palatului: stăpânul totdeauna ţinea seama de sfaturile pescarului, căci Hassen preţuia isteţimea supuşilor săi.

Iepurele şi luna

poveste africană

De mii de ani luna apare pe cer la căderea nopţii şi dispare în zori. Odată, ea îi spuse iepurelui:

— Du-te şi spune-le oamenilor din partea mea: „Asemeni mie, care pier în zori şi apoi revin, de fiecare dată, însufleţită, la fel să muriţi şi voi, iar apoi să înviaţi”.

Iepurele se duse în calea oamenilor şi le strigă:

— Aşa cum eu pier şi nu revin la viaţă, aşa trebuie să muriţi şi voi şi să nu mai înviaţi!

De cum îl văzu din nou, luna îl întrebă dacă le-a transmis oamenilor mesajul ei.

— Le-am spus întocmai: „Aşa cum mor eu şi nu mai pot învia, la fel şi voi să

pieriţi, tară a mai învia” – se lăudă iepurele în faţa ei.

Atunci luna apucă un băţ şi-l lovi peste bot cât putu de tare, nestăpânindu-şi mânia:

— Aşa ai spus?!

Dar nu mai avea cine să-i răspundă, căci iepurele o zbughise de mult din loc.

Iepurele de atunci are botul turtit, iar noaptea doarme cu ochii deschişi, de teamă ca nu cumva luna să-l găsească şi să-l lovească din nou peste bot.

Elefantul alb

poveste africană

Se spune că în oraşul Pataliputra trăia un vopsitor priceput. Avea mulţi clienţi, căci aici fiind foarte cald se purtau vestminte de culoare albă şi toţi veneau la el cu hainele spre a le reda albul strălucitor. Curând el se îmbogăţi şi afacerile prosperau, ajutat fiind de întreaga familie.

Vecinul lui era şi el un om priceput, însă pizmaş din fire. Olar vestit, el făcea din argilă tot felul de vase, fie pentru gospodărie, fie pentru împodobirea locuinţelor – de la ulcioare care păstrau apa rece de izvor, până la platouri întinse pentru ierburi frumos mirositoare.

Apropiindu-se sărbătorile anotimpului ploios toţi meşteşugarii pregăteau daruri pentru împărat, dovadă a măiestriei lor. Atunci îşi alese olarul momentul să scape de vecinul său: merse la palat şi anunţă că vopsitorul a promis să facă elefantul împăratului să devină alb. împăratul nu-i dădu crezare, însă tare îl ispiti gândul de a avea un elefant alb, cum nu se mai pomenise până atunci: „Oare nu s-ar cuveni să-l las pe vopsitor să-şi ţină promisiunea?”

Vopsitorul fu chemat la palat şi i se ceru să făurească – cum o şti – elefantul împărătesc alb. Iscusitul meşter înţelese cine a ţesut această intrigă, aşa că se hotărî să răspundă în acelaşi fel:

— Voi îndeplini dorinţa stăpânului nostru, însă am nevoie de o cadă uriaşă în care să pot cufunda elefantul.

Olarul a fost chemat la palat şi i se porunci să facă o cadă uriaşă din argilă arsă.

Neamurile, vecinii şi prietenii lui au cărat argilă cu roaba, zi şi noapte, de pe malul Gangelui, pentru ca la capătul celor şapte zile – cât îi dăduse împăratul timp de lucru – cada să fie gata. Cincizeci de oameni voinici au purtat pe umeri vasul până la palat, în uralele tuturor celor ce vedeau cada uriaşă, iar împăratul a fost foarte mulţumit. Când au aprins focul să încălzească apa din vas, lutul crăpă. S- au apucat din nou de lucru şi peste încă o săptămână cada uriaşă a fost purtată pe braţe de la casa olarului până la palat de cincizeci de oameni voinici. De data aceasta au turnat apa fierbinte înăuntru şi vasul rezistă. Au mânat elefantul să intre în cadă, însă când acesta păşi, baia se sparse în şapte bucăţi. Toţi îl huliră pe olar, căci ar fi vrut să vadă cât mai curând elefantul alb. De ruşine, de ciudă, sau poate de teama mâniei împăratului, olarul a fugit din oraş; cum nimeni altcineva nu a putut să dea un vas uriaş pentru baia elefantului, împăratul nu mai ceru să aibă un elefant alb la curte. Şi până în zilele noastre nimeni nu ştie dacă vopsitorul ar fi fost sau nu în stare să facă aşa, încât, elefantul împăratului să fie un elefant alb.

De ce bâzâie ţânţarii în urechile oamenilor

poveste africană

Dacă locuieşti în climatul pădurilor tropicale ale Africii de Vest, te obişnuieşti cu

bâzâitul ţânţarilor în serile fierbinţi şi umede. Chiar dacă este numai un singur ţânţar şi o singură persoană pe o suprafaţă de mărimea unui stadion de fotbal, ţânţarul va găsi întotdeauna urechea persoanei respective şi va bâzâi în interiorul acesteia. Dacă ţi-ai dat vreodată o palmă peste obraz din cauza unui ţânţar, ştii despre ce vorbesc. Iată povestea care explică de ce ţânţarul este atras de ureche.

Odată demult, pe vremea când Urechea era o femeie frumoasă, ajunsă la vârsta măritişului, erau mulţi pretendenţi care îi făceau curte. Unii erau vietăţi mai mari şi unii erau vietăţi mici. Unele vietăţi erau vioaie şi linguşitoare şi altele erau mai molcome. Dar toate îşi arătau dragostea faţă de Ureche şi îşi puneau în valoare calităţile; iar Urechii nu-i venea uşor să se hotărască. Atunci a venit la ea un ţânţar:

— Aş dori sa fii soţia mea, i-a propus el.

Urechea s-a simţit jignită de aceasta îndrăzneală.

— Priveşte în jurul tău, i-a spus ea. Dintre toţi oamenii şi toate vietăţile din lume, ce te face sa crezi ca aş putea sa accept tocmai propunerea ta?

Urechea era indignată.

— Să mă căsătoresc cu tine?!! a continuat. Tu o să mori înainte de sfârşitul acestei săptămâni! Nu eşti puternic, eşti slab şi nu mă voi căsători niciodată cu tine.

Obosită de toată aceasta cuvântare, Urechea s-a prăbuşit pe scaun, făcându-şi vânt cu toată forţa şi încercând să-şi scoată Ţânţarul din minte. Cât despre Ţânţar, el s-a simţit rănit sufleteşte de cele spuse de Ureche. Era foarte jenant să ţi se spună astfel de vorbe în prezenţa tuturor celorlalte vietăţi care şuşoteau între ele şi chicoteau. De fapt, toate erau de acord cu Urechea.

„Mort înainte de sfârşitul săptămânii”, îşi spunea Ţânţarul în gând şi s-a îndepărtat zicând:

— Vom vedea noi dacă va fi chiar aşa.

Şi de atunci, ori de câte ori Ţânţarul vede Urechea, zboară către ea şi îi spune:

— Bâz! Bâz! Bâz!

Ceea ce înseamnă: „Iată-mă, sunt aici, nu am murit”.

De ce bâzâie ţânţarul

poveste africană

Odată, un ţânţar s-a lăudat unei iguane că a văzut un fermier care dezgropa igname de mărimea unui ţânţar. Iguana a început să râdă când a auzit asa ceva şi n-a mai vrut să asculte în continuare asemenea prostii. Bodogănind, şi-a pus beţişoare în urechi şi apoi a luat-o la fugă prin păpuriş.
Alergând, iguana a enervat un piton prietenos care s-a strecurat într-o vizuină şi a speriat un iepure. Văzând cum iepurele a ţâşnit speriat din propria lui vizuină, o cioară care stătea pe o cracă de deasupra a dat alarma că pericolul se apropie. Maimuţa a reacţionat la alarmă ciupind un pui de bufniţă şi atunci bufniţa-mamă a început să protesteze atât de tare, încât din cauza ţipetelor ei Soarelui i-a fost frică să mai răsară.

Nopţile au devenit mai lungi şi când Regele-Leu a convocat o adunare pentru a vedea ce s-a întâmplat, a aflat că totul a pornit de la ţânţarul cel pisălog. Găsirea vinovatului a satisfăcut-o pe bufniţă, care a reuşit să convingă Soarele să răsară din nou. Dar, vai, ţânţarul a rămas cu conştiinţa încărcată şi a devenit astfel o pacoste pentru toţi.

Monstrul înspăimântător din casa iepurelui

poveste din Kenya şi Tanzania

într-o dimineaţă, în vreme ce iepurele se apropia de peştera în care era ascunsă căsuţa lui, a auzit un zgomot straniu. A strigat speriat:

— Cine e în casa mea?

Din interiorul peşterii a bubuit o voce:

— Sunt un monstru, un monstru înspăimântător, o bestie nemaipomenită! Pot mânca lei la prânz şi rinoceri la cină! Vino să te lupţi cu mine dacă ai curaj!

Iepurele a tremurat de frică. Cum ar putea el vreodată să se lupte cu aşa un animal feroce? S-a uitat înjur după ajutor şi l-a văzut pe şacal venind pe potecă, aşa că l-a rugat:

— Şacalule, eşti mai mare şi mai puternic decât mine. Te rog, ajută-mă să scot o creatură groaznică din casa mea.

Şacalul s-a dus la peşteră şi a strigat:

— Cine îl supără pe prietenul meu iepurele?

Vocea a răcnit din nou:

— Sunt un monstru, un monstru înspăimântător, o bestie nemaipomenită! Pot mânca lei la prânz şi rinoceri la cină! Vino să te lupţi cu mine dacă ai curaj!

Când şacalul a auzit vocea tunătoare, a luat-o la goană aşa de repede, că era să-l dărâme pe iepure.

După o vreme, pe acolo a trecut şi leopardul. Când iepurele i-a povestit despre intrus, leopardul nu s-a speriat deloc. A păşit încrezător către peşteră şi a mârâit:

— Cine îndrăzneşte să pună stăpânire pe casa iepurelui?

Vocea a urlat:

— Sunt un monstru, un monstru înspăimântător, o bestie nemaipomenită! Pot mânca lei la prânz şi rinoceri la cină! Vino să te lupţi cu mine dacă ai curaj!

Leopardul a luat-o la goană aşa de repede că era să-şi uite petele. Iepurele începuse să se descurajeze, dar mai avea o speranţă. Poate că leul, regele junglei, l-ar putea ajuta.

Când leul a auzit povestea iepurelui, s-a lăudat:

— îi voi da o lecţie acestei creaturi impertinente.

Apoi s-a dus şi a scos un răget chiar în gura peşterii:

— Cine e în casa iepurelui?

Neînfricată, creatura a bubuit:

— Sunt un monstru, un monstru înspăimântător, o bestie nemaipomenită! Pot mânca lei la prânz şi rinoceri la cină! Vino să te lupţi cu mine dacă ai curaj!

Când Leul a auzit vocea feroce, s-a îngrozit. Nu vroia să fie mâncat la prânz! A luat-o la goană, nelăsându-i iepurelui o altă alegere în afară de a-şi găsi o nouă casă.

Chiar în clipa aceea, a trecut ţopăind pe acolo şi broasca. Ea a întrebat:

— Iepure, arăţi aşa trist. Te pot ajuta cu ceva?

— Mi-e teamă că nu, broscuţo, a răspuns iepurele. O bestie sălbatică a pus stăpânire pe casa mea. Niciunul dintre animalele mari nu a reuşit s-o gonească, aşa că sunt sigur că nici tu nu poţi.

— Nu strică să încerc, a spus Broasca. A ţopăit până la peşteră şi a orăcăit:

— Cine e în casa Iepurelui?

Creatura a tunat:

— Sunt un monstru, un monstru înspăimântător, o bestie nemaipomenită! Pot mânca lei la prânz şi rinoceri la cină! Vino să te lupţi cu mine dacă ai curaj!

Broasca a examinat urmele care duceau în peştera iepurelui. Arătau familiar. Broasca şi-a pus capul în gura peşterii şi cu vocea ei cea mai puternică şi mai ameninţătoare a orăcăit:

— Războinic măreţ, ţi-ai găsit naşul! Eu, marea broască verde, mănânc monştri la micul dejun!

Spre marea mirare a Iepurelui, o omidă tremurândă s-a târât afară din peşteră, rugându-se:

— Broască, te rog nu mă mânca. Doar mă distram puţin. Ecoul din peşteră

face ca până şi vocea mea să sune tare şi înspăimântător. Sper că nu eşti foarte supărat, iepure.

Apoi s-a grăbit să dispară în junglă.

Iepurele i-a mulţumit broaştei şi apoi a ţopăit în peşteră, bucuros că avea încă o dată casa numai pentru el.

De ce Anansi păianjenul are o talie mică

poveste din Africa De Vest

De ce Anansi păianjenul are o talie mică. Anansi păianjenul este un personaj din folclorul african care apare în multe poveşti. Uneori păcăleşte, alteori este el însuşi păcălit.

Dacă vă uitaţi atent la un păianjen, veţi vedea că are un cap mare şi un corp şi mai mare, dar o talie mică. Dar nu a fost întotdeauna aşa – cu mult timp în urmă, păienjenii nu aveau deloc talia mică. Haideţi să vă povestesc cum au ajuns să aibă o asemenea talie.

Lui Anansi, păianjenul, îi plăcea, mai mult decât orice altceva, să mănânce. Şi putea simţi mirosul unei mâncări bune de la o depărtare de peste 2 kilometri. într-o zi, pe când se afla în pădure, a simţit un miros delicios înjur şi şi-a spus:

— Hm! Hm! Oare de unde vine acest miros minunat?

Chiar atunci, Anansi şi-a amintit că în aceea zi era sărbătoarea recoltei. Cele două sate din apropiere, unul în partea de răsărit, iar celălalt în partea de apus, vor organiza fiecare câte o petrecere. Gura lui Anansi a început să-i lase apă şi s-a gândit:

— O să fie atât de multă mâncare! O să mănânc cât o să vreau. Mă întreb care care dintre sate o să servească cea mai bună mâncare, cel de la răsărit, sau cel de la apus?

S-a mai gândit puţin şi a hotărât:

— O să mă duc la ambele petreceri. O să aflu cine va servi întâi mâncarea, o să merg acolo şio să-mi fac plinul, iar apoi o să mă duc şi la celălalt sat.

Dar când Anansi s-a dus la fiecare dintre cele două sate şi a întrebat când încep petrecerile, nimeni nu i-a dat vreun răspuns.

Oamenii din ambele sate ştiau ca Anansi nu făcea niciodată nimic ca să merite să fie invitat la ospăţ, dar îşi făcea mereu apariţia când era vorba de mâncare.

Anansi ştia însă că dacă ajungea la petrecere, putea să mănânce după pofta inimii, căci conform obiceiului, sătenii nu ar fi refuzat pe cineva flămând care ar fi venit la uşa lor.

Aşa că, imediat Anansi şi-a făcut un plan foarte bun. Cel puţin aşa credea el. întâi şi-a chemat fiul cel mai mare. Apoi, Anansi şi-a legat o frânghie foarte lungă de talie şi i-a spus fiului său:

— Trage celălalt capăt al frânghiei până la satul din răsărit. Când mâncarea e gata să fieservită, trage tare de frânghie ca să ştiu că e timpul să vin şi să mănânc.

Apoi şi-a chemat fiul cel mic. Anansi a luat o altă frânghie lungă şi şi-a legat-o de talie şi i-a spus fiului celui mic să întindă celălalt capăt al frânghiei pană la satul din apus şi să tragă tare de ea când mâncarea este gata să fie servită.

Apoi, Anansi a aşteptat să înceapă petrecerile. Deodată a simţit cum este tras tare înspre răsărit. Anansi era foarte bucuros.

Dar chiar în acelaşi moment a simţit că este tras tare şi spre apus.

Anansi şi-a dat seama că cele două sate trebuie să fi început petrecerile în acelaşi timp.

Cei doi fii ai săi trăgeau atât de tare, fiecare de frânghia sa, încât Anansi era prins la mijloc.

Nu putea merge nici spre răsărit, nici spre apus. Cei doi fii au continuat să tragă cât de tare au putut de frânghiile lor pană când petrecerile s-au încheiat şi toată mâncarea s-a terminat.

Când s-au dus să-şi vadă tatăl şi să afle de ce nu a venit când au tras de frânghii, au văzut că avea acum o talie mică în jurul căreia erau strânse frânghiile.

Şi uite cum aţi aflat care este motivul pentru care păianjenii au acum un cap mare şi un corp mare, dar o talie mică.

Furt de cămile noaptea – deşertul nubiei

poveste africană

Un bisşarin, care era un mare harami (hoţ), străbătea o dată deşertul. Era o noapte neagră. După miezul nopţii, auzi în depărtare paşii unei cămile. Harami plecă în direcţia zgomotului şi se ascunse la marginea drumului. Văzu un djaliin urcat pe o cămilă mult prea încărcată şi care se îndrepta către răsărit. Bisşarinul îl lăsă pe om să treacă, pe urmă ieşi din ascunzătoarea sa şi îl urmări, spunându- şi: „Vreau să-i fur cămila. Dar cum?"

Bisşarinul îl urmări pe omul urcat pe cămilă. Se ţinea destul de departe, pentru ca omul să nu-l poată vedea. II urmări aşa până dimineaţă. II urmări apoi şi ziua, ascunzându-se ca să nu fie zărit. Djaliinul îşi urmă astfel drumul timp de două zile. în timpul acestor două zile, bisşarinul nu avu prilejul să facă nicio încercare. Dar se gândea mereu: „Vreau să-i fur cămila. Cum i-aş putea-o fura?"

Când veni din nou după-amiaza şi când soarele se culcă, djaliinul se opri. îi era foame şi voia să- şi pregătească masa. Cămila era obosită. Djaliinul descălecă. Duse cămila la adăpostul unei coline, la marginea unui chor (albie secată a unui râu) şi o legă. Despovără animalul şi puse greutatea pe pământ. Pe urmă făcu un foc mai la o parte de cămilă. Nu avea decât făină. O amestecă cu apă din girba (burduf) şi o frământă, apoi luă cenuşa fierbinte şi acoperi coca frământatată. Bisşarinul îşi zise: „Vreau să fur cămila. Iată, prilejul a sosit."

Bisşarinul se furişă aproape de tot de cămilă. Când ajunse lângă ea, un suflu de vânt îi aduse mirosul pâinii proaspăt frământate de djaliin. Bisşarinul nu mâncase nimic de două zile. Adulmecând mirosul pâinii, bisşarinul îşi spuse: „Nu vreau să-i fur numai cămila, vreau să-i iau şi pâinea."

Bisşarinul se strecură pe lângă botul cămilei şi trase puţin de sfoara cu care era legată. Cămila zbieră. Bisşarinul se ascunse printre pietrele chorului. Djaliinul se ridică iute şi alergă spre cămilă pentru a vedea ce se întâmplase. Sosi lângă cămilă, dar nu văzu nimic. Se uită primprejur şi se întoarse la coca lui, aşezându-se din nou pe rogojină.

După un timp oarecare, bisşarinul părăsi ascunzătoarea, se strecură şi trase din nou de sfoara cămilei. Cămila ţipă mai tare ca înainte. Djaliinul se ridică iute, alergă la animal şi privi cu atenţie în jurul lui pentru a descoperi cauza ţipetelor repetate. în acest timp, bisşarinul se furişă, făcând un ocol, către tabăra djaliinului, desfăcu vatra, luă pâinea şi o puse în haină. După aceea refăcu vatra şi se srtecură din nou în chor.

Djaliinul cercetă câtva timp împrejurimile. Pe urmă, se întoarse la locul lui. Desfăcu vatra să vadă dacă se copsese pâinea. Dar când se uită în vatră, ia pâinea de unde nu-i. Djaliinul gândi: „Ce s-o fi întâmplat?"

în acest timp, bisşarinul se strecură din nou lângă cămilă. O făcu să se ridice. Cămila se ridică gemând. Djaliinul îşi spuse:" De două ori a ţipat cămila. Şi de două ori n-a fost nimic. Am deci tot timpul să mă duc să văd ce este. Dar ce s-a putut întâmpla cu pâinea?" djaliinul se uită împrejur, pe urmă se întoarse la cocă. Zise în

sfârşit:

— Acuma cămila mea stă liniştită.

Se duse către locul de lângă chor unde era legat animalul.

Dar când ajunse, ia cămila de unde nu-i: bisşarinul plecase de mult cu ea.

Djaliinul îşi aşeză bagajele într-o scobitură în piatră, lângă chor. Le acoperi cu nisip, se culcă lângă ele şi adormi. A doua zi pomi la drum şi merse până când ajunse la o tabără cu corturi. Ceru de mâncare. Pe urmă, împrumută o cămilă şi se întoarse la locul unde petrecuse noaptea. îşi scoase bagajele din scorbură, încărcă animalul şi îşi urmă călătoria.

Mila

poveste din Ghana

Ablavi, mica orfană dezmoştenită, mereu în zdrenţe, umbla pe uliţele satului. într-o zi, ruşinată, se hotărî să împrumute un ac de la cea mai bună prietenă a ei, Alele, să-şi cârpească şorţul.

Aceasta se învoi să i-l împrumute, cu condiţia ca, o dată cu ultima înţepătură făcută, preţiosul vârf strălucitor să-i fie înapoiat.

Ablavi făgădui solemn, dar rătăci obiectul cel minunat. Ea fu foarte mâhnită când tovarăşa ei i-l ceru stârnitor înapoi.

Orfana, neştiind cum să plătească nerăbdătoarei creditoare, neavând de altfel niciun cauris, plânse mult, dar nu întrevăzu altă scăpare decât să cerşească. Aşezată la răspântia a trei drumuri, rugă pe prima trecătoare:

— Doamnă! daţi-mi un ac.

— Micuţo! n-am un astfel de obiect în îmbrăcămintea mea.

Acesta fu răspunsul. Ablavi se uită cu tristeţe cum se îndepărta necunoscuta şi aşteptă cu răbdare. O siluetă, altădată bine cunoscută, apăru.

— Mama! strigă în culmea bucuriei copila.

— Bună ziua, copilul meu, răspunse cu blândeţe mama. Ce cauţi la această răscruce, în plină amiază?

— Mamă! mi s-a împrumutat un ac pe care l-am pierdut... Prietena mea e supărată şi-mi cere să i-l înapoiez... Mamă! de ce m-ai părăsit?... Sunt grozav de nenorocită!

— Fata mea! Am venit tocmai pentru ca tristeţea ta să înceteze. Ia acest băţ. Cere-i tot ce-ţi doreşti să ai şi el îţi va da!

Năluca dispăru, lăsând în mâinile orfanei o nuia pe care, aceasta, buimăcită, o învârtea şi o răsucea între degete. După ce-şi reveni din mirare, Ablavi se gândi repede să folosească puterea miraculoasă a talismanului. Nu se îndoia, de altfel, de loc de efectul lui.

— Bastonule! porunci ea, dă-mi un ac.

Acul cerut apăru îndată în palma neagră a copilului fericit, care alergă, prin soare, să-şi plătească datoria, apoi se îndreptă spre locuinţa mătuşii sale.

Primită rău de îngrozitoarea scorpie, care îi vorbi, ca de obicei, despre inutilitatea ei, lipsită de akasa (mălai copt) drept pedeapsă pentru lunga ei întârziere, Ablavi, cu lacrimile în ochi se duse sub copacul apropiat de vechea colibă a mamei sale să se gândească la starea tristă pe care o au în Dahomey aproape toţi orfanii.

Chinuită de foame, îi veni gândul să-şi încerce bagheta, care pe loc făcu să iasă din pământ opt pâini de akasa şi două tigve pline, una cu un copios calalu (mâncare indigenă), cealaltă cu apă proaspătă, minunată la gust.

Sătulă, fetiţa îşi aruncă ochii asupra îmbrăcămintei sale rupte şi dori să-şi schimbe zdrenţele cu şorţuri noi: la picioarele ei se aşternură veşminte, pe care se grăbi să le îmbrace.

Lipseau bijuteriile: băţul magic le făcu să răsară din pământ. Astfel îmbrăcată, în

timp ce se plimba, Ablavi o întâlni pe Alele, căreia, după ce se aşezară lângă apă, îi povesti în amănunt întâmplarea; pe urmă adormi cu inima plină de bucurie.

Geloasă, tovarăşa, profitând de somnul prietenei, îi luă bagheta. Ea rugă, mai întâi, să-i facă rost de o brăţară. Neprimind obiectul mult dorit, ceru după aceea, în zadar, o mie de alte daruri diferite; porunci, rugăminţi, ameninţări se arătară fără putere. Alele, înciudată, aruncă cu furie nuiaua cea rea în apă şi fugi pe furiş.

Când se trezi Ablavi şi văzu plutind pe apă purtătorul darurilor sale, se aruncă cu mult curaj în mijlocul valurilor şi-şi reluă în stăpânire bastonul care, din fericire, nu-şi pierduse niciuna din puteri.

Morala: „Trebuie să fii întotdeauna milos cu orfanii, pentru că pot deveni mai bogaţi şi mai puternici decât tine.”

Originea morţii

poveste hotentotă (Africa de Sud)

Luna moare şi înviază. Ea i-a spus odată iepurelui:

— Du-te, caută-i pe oameni şi spune-le: „Tot aşa cum eu mor şi înviez, la fel şi voi veţi muri şi veţi învia.”

Iepurele s-a dus să-i caute pe oameni şi le-a spus:

— Tot aşa cum eu mor şi nu mă mai întorc la viaţă, la fel şi voi veţi muri şi nu veţi mai învia.

Când s-a întors, Luna l-a întrebat:

— Ce le-ai spus oamenilor?

— Le-am spus: „Tot aşa cum eu mor şi nu mă mai întorc la viaţă, la fel şi voi veţi muri şi nu veţi mai învia.”

— Ce! a strigat Luna, le-ai spus aşa ceva? şi furioasă a apucat un băţ şi l-a izbit peste buză, care i-a crăpat.

Iepurele a fugit şi mai aleargă încă...

De ce zboară liliecii noaptea

poneste din Nigeria răsăriteană

Odată, demult, liliacul şi şobolanul de savană erau foarte buni prieteni. Vânau împreună în savană cât era ziua de lungă, ascuzându-se în iarba înaltă sau printre copacii piperniciţi găsind lucruri bune de mâncat. Când cădea seara, se întorceau să prepare cina, gătind pe rând şi împărţind mâncarea împreună.

Dar în ciuda aparenţei lor prietenii, liliacul nu-l putea suferi pe şobolanul de savană; de fapt îl ura.

într-o seară, pe când îşi mâncau cina, şobolanul întrebă:

— De ce supa ta e totdeauna mai bună decât a mea? Vrei să-mi arăţi şi mie cum faci?

— Am să-ţi arăt mâine, răspunse liliacul, având un plan răutăcios în minte.

în seara următoare, liliacul prepară supa ca de obicei. Era delicioasă, pentru că şi el era un bucătar foarte priceput. Apoi, ascunse oala şi găsi una exact la fel pe care o umplu cu apă caldă.

Câteva momente mai târziu apăru şi şobolanul şi-l salută vesel pe liliac.

— Bună seara. îmi arăţi şi mie cum faci supa?

— Uită-te la mine, spuse păcătosul de liliac, şi am să-ţi arăt cum se face. Vezi, totdeauna mă fierb pe mine în oala de supă chiar înainte ca supa să fie servită şi din cauza cărnii mele aşa de gustoase şi supa capătă un gust deosebit.

Şobolanul se hotărî să încerce, deoarece în seara următoare era rândul lui să

gătească şi-şi trimise nevasta departe de foc când supa era aproape gata spunându-i că o va termina el de gătit aşa cum l-a învăţat liliacul.

Şobolanul sări în oală şi muri aproape imediat. Sărmana lui nevastă îl găsi când se întoarse şi plângându-l şi văitându-se se duse la şef spunându-i că era numai vina liliacului.

Şeful se înfurie foarte tare când auzi cum îl păcălise liliacul pe prostănacul de şobolan de savană şi dădu ordin ca liliacul să fie imediat arestat. Dar deşi îl căutară în lung şi în lat, nu-l găsiră, el zbură deasupra casei şefului şi auzise tot, aşa că se ascunsese repede în savană.

în ziua următoare şi în toate cele ce urmară de atunci, liliacul fu căutat pentru a fi arestat, dar el rămânea nemişcat în scorbura unui copac înalt unde nu putea fi găsit de nimeni. Totuşi, din când în când, trebuia să iasă să vâneze şi de aceea zboară în fiecare noapte din ascunzătoarea lui. Nimeni nu-l vede ziua pe liliac.

De ce nu are crabul cap sau cum s-a făcut primul rău

poveste nigeriană

Cu mult timp în urmă, pe când Dumnezeu a făcut acest pământ, El l-a ales pe puternicul elefant să fie regele lumii. Elefantul şi supuşii lui colindau prin pădurile verzi şi pentru că pe vremea aceea nu existau râuri, Dumnezeu a făcut un lac din care să poată bea toţi apă.

într-o zi, elefantul răcni chemându-i pe prietenii lui, şoimul şi crabul.

— Mâine, îi anunţă el, mă duc să vânez în pădure şi voi veţi veni cu mine.

Şoimul nu-şi mai încăpea în pene de bucurie şi zbură să-şi ia arcul şi săgeţile, dar sărmanul crab abia se mişca, nu putea să care niciun fel de arme de vânătoare. Dar nu vroia să fie lăsat deoparte, aşa că se târî acasă şi începu să cugete la această problemă.

A doua zi de dimineaţă, se întâlniră toţi trei la marginea pădurii şi, în timp ce şoimul şi elefantul o porniră cu arcul şi săgeţile spre un loc din pădure, unde ştiau că vor avea ce vâna, crabul trase după el o plasă lungă, pe care o aşeză într-un loc ales de el şi aşteptă.

La un moment dat, un animal rănit, care fugea de elefant şi şoim, nimeri drept în plasa crabului. Acesta, apucând o bucată mare de lemn îl lovi pe animal în cap omorându-l pe loc.

Povestea se repeta mereu şi mereu. Dacă elefantul sau şoimul omorau animalul pe loc, atunci îl luau pentru ei, dar dacă îl răneau numai, sărmana creatură fugea de ei nimerind drept în plasa crabului. Odată prins acolo, crabul îi venea de hac cu bâta, îl trăgea deoparte, scotea săgeata cu care îl omorâse, o ascundea şi punea leşul în grămada lui.

Până după-amiază, elefantul omorâse cinci antilope, iar şoimul trei şi fiecare era de părere că s-a descurcat foarte bine.

— Hai să mergem să-l vedem pe crab, propuse elefantul. Nu cred că sărmanul a reuşit să prindă ceva.

Ce miraţi fură să-l găsească pe crab şezând mândru lângă leşurile a zece animale, toate mai mari decât el însuşi. Şoimul începu să-l felicite, dar elefantul, furios că acesta omorâse mai multe animale decât el, strigă:

— Şoimule! Omoară-l pe netrebnicul ăla de crab. Eu, regele tău, îţi ordon asta. Taie-i imediat capul!

— Majestate! îl implorară crabul. Te rog nu mă omorî. Am să-ţi dau ţie tot vânatul şi nu-ţi mai ies în cale dacă mă laşi în viaţă.

în cele din urmă elefantul acceptă şi confiscând prada crabului, răcni:

— Pleacă! Pleacă! Să nu te mai văd niciodată.

Crabul plecă stângaci şi ascunzându-se în tufişurile pădurii, se gândi cum s-ar putea răzbuna pe elefant.

O luă spre casa elefantului şi se târî în faţa nevestei acestuia.

— Prea bună doamnă, îngăimă el, am un mesaj de la măritul nostru rege, soţul dumneavoastră. Spune că în locul în care a vânat toată ziua e foarte frig. Trebuie să-i faceţi o supă bună plină de piper ca să-l încălzească. Nu uitaţi! Cu foarte mult piper! repetă el şi o întinse cât putu de repede.

Nevasta elefantului făcu aşa cum i se spusese şi puse în supă foarte mult piper. Nu termină bine de gătit, că elefantul şi şoimul veniră acasă din expediţia lor de vânătoare. Erau amândoi hămesiţi de foame şi începură imediat să mănânce supa.

între timp, crabul cel şiret îşi făcu drum spre lac şi începu să-l umple cu pământ. Lucră aşa de bine că la sfârşit în lac nu mai rămăsese apă de loc. Foarte mulţumit de treaba din acea seară, el săpă o gaură în mijlocul locului unde fusese lacul şi se ascunse în ea.

N-a avut mult de aşteptat. Şoimul şi elefantul terminaseră supa piperată şi bineînţeles că le era foarte sete.

— Să mergem la lac, propuse elefantul prietenului său. Mi-e atât de sete că aş putea să-l beau pe
tot.

Dar, când ajunseră la lac, acesta era aproape secat şi cele două animale rămaseră uimite şi se înfuriară.

— Ce lucru extraordinar, spuse elefantul. Trebuie să mă ajuţi să sap până când dăm iar de apă.

Cele două animale săpară, setea şi furia lor crescând în fiecare clipă. Deodată, elefantul ajunse la
gaura în care se ascunse crabul şi cum îl văzu înţelese cine a umplut lacul cu pământ.

— Aha! tună el cu o voce furioasă. De data asta rugile n-or să-ţi mai folosească la nimic!

îl apucă pe bietul crab, îi tăie capul şi il aruncă înapoi în noroi. Imediat apa începu să bolborosească şi curând lacul se umplu iar. Elefantul şi şoimul erau încântaţi. Băură pe săturate şi se spălară, mugind şi cârâind de plăcere. Se hotărâră să lase trupul crabului în lac deoarece asta părea să fie cauza reapariţiei apei. în timp ce stăteau pe mal privind apa cum umple repede lacul, elefantul ordona:

— Sapă o deschizătură în locul cel mai de jos al lacului, astfel ca apa să se poată scurge. începe să dea pe dinafară.

Şoimul făcu precum i s-a spus şi apa începu să se scurgă din lac. Foarte curând se formă un mic curs de apă. Acesta se făcu din ce în ce mai lat până deveni un râu mare care curgea în jos.

Crabul nu murise şi-şi dădu seama că, luând-o în josul râului ar putea să scape din lac. Dar bietul de el, nu mai avea ochi pentru că i se tăiase capul. Se duse la peştele din nămol să vadă dacă acesta nu l-ar putea ajuta cumva.

— Am să fac tot ce pot, îi răspunse blajinul peşte. Dar nu pot să-ţi dau ochi. Dacă te duci la prietenul meu, crevetele, cred că el te-ar putea ajuta.

Crevetele îl ajută. Luă nişte ochi şi-i fixă de umerii crabului pentru că nu mai avea cap pe care să-i pună.

Mulţumit că poate să vadă iar, crabul o pomi în josul râului, fugind din lac şi lăsându-i în urmă pe elefant şi pe şoim.

Acum ştiţi cum s-a format primul râu şi de ce crabul nu are cap.

De ce este câinele prietenul omului

poveste congoleză

De mult, de mult de tot, şacalul şi câinele erau fraţi şi trăiau amândoi în savana

sălbatică. în fiecare zi vânau împreună iar la căderea serii se întorceau în valea care era singurul lor cămin şi-şi împărţeau prada.

într-o noapte se întorseseră amândoi cu mâinile goale şi cumplit de flămânzi. Iar ca lucrurile să fie şi mai rele, un vânt rece bătea în savana în care animalele nu găseau niciun adăpost în faţa furtunii.

— Vai! spuse câinele. Rău e să fii flămând, dar şi mai rău e să fii şi flămând şi îngheţat.

— întinde-te şi culcă-te, îi propuse şacalul. Apoi, mâine dimineaţă o să plecăm iar la vânătoare şi poate că prindem cerbul care ne-a scăpat astăzi.

Dar câinele nu putea să doarmă. Maţele îi ghiorăiau şi dinţii îi clănţăneau. Blana lui era mai subţire decât cea a şacalului. Cum stătea el aşa, pe pământ, văzu strălucind la distanţă o luminiţă roşie.

— Şacalule! strigă el. Ce e lumina aia?

— Acolo e un sat şi lumina roşie e focul omului, îi explică şacalul.

— Focul e cald, se tângui câinele nerăbdător. Nu te duci tu să-mi aduci şi mie nişte foc, şacalule? Eşti mai curajos decât mine.

— Categoric nu! mormăi şacalul. N-ai decât să te duci să ţi-l iei singur. Doar a fost ideea ta.

Câinelui îi era frică de om şi se ghemui şi mai strâns pe pământul gol încercând să se încălzească. Cum stătea aşa, se gândi că poate oamenii din sat mâncau şi se întrebă dacă n-or lăsa nişte oase, pe care el ar putea să se furişeze, şi să le fure. Gândul îi spori foamea, aşa că-şi uită frica şi-i spuse cu curaj şacalului.

— Nu mai pot să stau aici în frig. Mă voi duce în sat şi voi încerca să iau un pic de foc. Poate o să mă întorc şi cu nişte oase pentru tine. Dacă nu mă întorc repede, cheamă-mă în caz că nu găsesc drumul înapoi. Şi câinele alergă spre luminiţa roşie din sat, iar când ajunse aproape, se lăsă pe burtă cu speranţa că nu-l va auzi nimeni. Apropiindu-se de foc, simţi aroma cinei care tocmai se terminase, dăinuind în aer. Când ajunse lângă jarul rămas la uşa unei colibe, câteva bufniţe aşezate pe crengile unor copaci din apropiere dădură alarma. Un bărbat ieşi în fugă din colibă şi-l prinse. Ridicându-şi suliţa spuse:

— Ce cauţi lângă sălaşul meu, câine hoţ ce eşti?

— Te rog nu mă omorî, se tângui câinele. N-am venit să fac niciun rău, numai să ma încălzesc puţin lângă focul tău. Lasă-mă, te rog, să stau lângă el şi să mă odihnesc. Mai târziu o să mă întorc în savană şi n-ai să mai auzi niciodată de mine.

Câinele arăta aşa de îngheţat şi de jalnic încât omului, care era bun la suflet, i se făcu milă de el. Lăsă jos suliţa şi spuse:

— Bine. Dacă promiţi să nu faci niciun rău nimănui din satul ăsta, poţi să stai lângă foc. Dar după ce te încălzeşti, trebuie să te întorci la savană.

Câinele îi mulţumi recunoscător şi se aşeză lângă focul, pe care omul mai pusese nişte lemne şi-l înteţi. Acum câinele era cu adevărat fericit. Chiar sub nasul său era un os pe care cineva îl aruncase la sfârşitul mesei. îl roase bucuros, în timp ce focul îi încălzea labele îngheţate. Nu se mai simţise niciodată atât de tihnit şi mulţumit.

Deodată omul îi strigă din colibă:

— Nu te-ai încălzit încă?

— Nu, răspunse câinele, care tocmai văzuse alt os pe care ar fi vrut să-l roadă.

— Bine, îţi mai las puţin timp, spuse omul şi se făcu o linişte, tulburată doar de zgomotul oaselor sfărâmate de colţii tari ai câinelui.

— Tot nu te-ai încălzit? întrebă omul după o vreme.

Câinele se gândi necăjit la vântul rece care sufla în savană, se dădu mai aproape de foc şi-l rugă pe om:

— Mai lasă-mă să stau puţin.

Mai trecu un timp până ce omul îl strigă iar pentru că şi el şi câinele adormiseră

fiecare la locul său.

— De acum trebuie să te fi încălzit, spuse omul, ridicându-se în picioare şi ieşind din colibă.

Câinele, hotărându-se că cel mai bun lucru era să fie cinstit, se uită în ochii omului şi-i spuse:

— Da, acum m-am încălzit, dar nu vreau să mă întorc în savană unde îmi va fi iar frig şi foame. Nu mă laşi să stau în sat cu tine? Am să te ajut să vânezi păsările care zboară în pădure. Am să te învăţ şireteniile fiarelor sălbatice ca să poţi să le omori pentru hrană şi-ţi promit că spre deosebire de fratele meu şacalul, n-am să-ţi fur niciodată caprele şi găinile. Tot ce-ţi cer în schimb e doar să mă laşi să stau lângă foc şi să-mi dai resturile de la masa ta.

Omul se uită mai atent în ochii câinelui şi văzu că acesta spunea adevărul.

— Foarte bine, zise el. Dacă promiţi să mă serveşti şi să mă asculţi îţi voi da căldură şi hrană. Din ziua aceea câinele a rămas cu omul. Dar când auziţi noaptea şacalul urlând „Bo-aa! Bo-aa”
să ştiţi că-l cheamă pe fratele său câinele să se întoarcă la el cu focul şi cu oasele pe care s-a dus să le aducă. însă câinele nu-i răspunde iar şacalul rătăceşte singur prin savană.

De ce trăiesc soarele şi luna în ceruri

poveste nigeriană

De mult de tot, soarele şi apa trăiau amândoi pe pământ şi erau buni prieteni.

Soarele venea deseori în vizită la casa în care trăia apa şi stăteau de vorbă împreună ore întregi. Dar apa nu se ducea niciodată la casa soarelui, aşa că într-o zi soarele o întrebă pe prietena sa:

— De ce tu şi rudele tale nu veniţi în vizită la mine? Nevasta mea şi cu mine am fi încântaţi să vă primim în gospodăria noastră.

Apa izbucni în râs.

— îmi pare rău că nu te-am vizitat până acum, spuse ea, dar casa ta e prea mică. Dacă aş veni cu toţi ai mei mă tem că tu şi nevasta ta ar trebui să staţi pe afară.

— O să construim curând altă casă, răspunse soarele.

Dacă e destul de mare, atunci veţi veni să ne vizitaţi?

— Ar trebui să fie foarte mare ca să putem veni, îi explică apa. Ai mei şi cu mine ocupăm atâta loc, încât mă tem că ţi-am distruge locuinţa.

Dar soarele păru atât de trist că prietena lui nu-l va vizita, încât apa spuse că va veni atunci când va fi gata noua locuinţă, cu condiţia să fie destul de mare.

Soarele şi nevasta lui se puseră pe lucru şi cu ajutorul prietenilor lui construiră o casă magnifică.

— Atunci vino la mine în vizită, o imploră soarele. Suntem siguri că locuinţa noastră e destul de mare pentru a cuprinde orice număr de vizitatori.

Apa era încă sceptică, dar soarele o rugă atât de mult încât veni. Ea curse prin uşă în locuinţă, aducând cu ea sute de peşti, câţiva şobolani de apă şi chiar şi câţiva şerpi de apă.

Când apa ajunsese până la genunchi îl întrebă pe soare:

— Mai vrei să mai vin cu ai mei la tine acasă?

— Da, strigă nesăbuitul de soare. Veniţi cu toţii.

Aşa că apa continuă să curgă în casă şi în cele din urmă soarele şi luna trebuiră să se urce pe acoperişul colibei pentru a rămâne uscaţi.

— Tot mai vrei să vin cu ai mei la tine în casă? întrebă iar apa.

Soarelui nu-i plăcea să-şi ia cuvântul înapoi, aşa că răspunse:

— Da. Ţi-am spus că vreau să veniţi cu toţii. Să vină şi ceilalţi.

Curând apa ajunse la vârful acoperişului, iar soarele şi luna trebuiră să se refugieze în cer, unde mai stau şi acum.

Tunetul şi trăsnetul

poveţe din Nigeria răsăriteană

De mult de tot, Tunetul şi Trăsnetul trăiau împreună pe acest pământ, printre oameni. Tunetul era o oaie bătrână iar Trăsnetul era fiul ei, un berbec frumos. Niciunul dintre ei nu era prea iubit de cei din jur.

Când cineva îl supăra pe Trăsnet, acesta se înfuria rău şi începea să dea foc colibelor şi hambarelor de grâne, ba chiar cobora şi copaci mari. Uneori, cu focul său, strica recoltele de pe câmpuri şi omora oamenii care îi ieşeau în cale.

Imediat ce mama sa, Tunetul, afla că fiul ei făcuse un rău, ridica glasul şi striga cât putea de tare.

Bineînţeles că vecinii se supărau, mai întâi din cauza pagubelor provocate de Trăsnet şi apoi de zgomotul insuportabil care urma totdeauna după izbucnirile sale. Sătenii se plângeau adesea regelui până când acesta, în cele din urmă, îi trimisese pe cei doi să locuiască la marginea satului şi le interzise să vină şi să se mai amestece printre oameni.

Dar, aceste măsuri nu folosiră prea mult, deoarece Trăsnetul îi mai putea vedea încă pe oameni plimbându-se pe uliţele satului şi-i era foarte uşor să continue să se certe cu ei. în cele din urmă, regele îi chemă din nou.

— V-am dat ocazia să duceţi o viaţă mai bună, spuse el, dar văd că e în van. De acum trebuie să plecaţi din sat şi să trăiţi în savana sălbatică. Nu vreau să vă mai văd niciodată.

Tunetul şi Trăsnetul trebuiră să se supună regelui şi plecară furioşi din sat, blestemându-i pe locuitorii acestuia.

Dar vai! Sătenii mai aveau multe de suferit. Trăsnetul era atât de furios că a fost alungat încât a dat foc întregii savane, ceea ce în sezonul uscat era o adevărată nenorocire. Flăcările se răspândeau spre micile ogoare cultivate de săteni şi uneori şi spre colibele lor, astfel că oamenii erau din nou disperaţi. O auzeau de multe ori pe mama Tunet mustrându-şi fiul, dar nu le era de niciun folos.

Regele îşi chemă sfetnicii şi le ceru sfatul. în cele din urmă, încropiră un plan. Unul dintre bătrâni spuse:

— De ce nu-i gonim pe Tunet şi pe Trăsnet de pe întreg pământul? Oriunde se duc provoacă numai necazuri. Dacă îi trimitem în cer, scăpăm de ei.

Astfel că Tunetul şi Trăsnetul fură trimişi în ceruri, de unde oamenii trăgeau nădejde că îi vor lăsa în pace.

însă lucrurile nu au mers aşa cum au sperat. Trăsnetul se mai înfurie câteodată şi nu poate să rabde să nu trimită focul pe pământ. Apoi se aude mama sa dojenindu-l cu vocea ei bubuitoare.

Din când în când nici mama lui nu mai rabdă să stea cu el şi se duce ceva mai departe. Puteţi şti când se întâmplă asta pentru că uneori trăsnetul îşi trimite focul pe pământ, dar mama lui e atât de departe încât nu vede şi vocea ei nu se mai aude.

Furt de cămile noaptea – Deşertul Nubiei

poveste africană

Un bisşarin, care era un mare harami (hoţ), străbătea o dată deşertul. Era o noapte neagră. După miezul nopţii, auzi în depărtare paşii unei cămile. Harami plecă în direcţia zgomotului şi se ascunse la marginea drumului. Văzu un djaliin urcat pe o cămilă mult prea încărcată şi care se îndrepta către răsărit. Bisşarinul îl lăsă pe om

să treacă, pe urmă ieşi din ascunzătoarea sa şi îl urmări, spunându- şi: „Vreau să-i fur cămila. Dar cum?”

Bisşarinul îl urmări pe omul urcat pe cămilă. Se ţinea destul de departe, pentru ca omul să nu-l poată vedea. îl urmări aşa până dimineaţă. îl urmări apoi şi ziua, ascunzându-se ca să nu fie zărit. Djaliinul îşi urmă astfel drumul timp de două zile. în timpul acestor două zile, bisşarinul nu avu prilejul să facă nicio încercare. Dar se gândea mereu: „Vreau să-i fur cămila. Cum i-aş putea-o fura?”

Când veni din nou după-amiaza şi când soarele se culcă, djaliinul se opri. îi era foame şi voia să- şi pregătească masa. Cămila era obosită. Djaliinul descălecă. Duse cămila la adăpostul unei coline, la marginea unui chor (albie secată a unui râu) şi o legă. Despovără animalul şi puse greutatea pe pământ. Pe urmă făcu un foc mai la o parte de cămilă. Nu avea decât făină. O amestecă cu apă din girba (burduf) şi o frământă, apoi luă cenuşa fierbinte şi acoperi coca frământată. Bisşarinul îşi zise: „Vreau să fur cămila. Iată, prilejul a sosit.”

Bisşarinul se furişă aproape de tot de cămilă. Când ajunse lângă ea, un suflu de vânt îi aduse mirosul pâinii proaspăt frământate de djaliin. Bisşarinul nu mâncase nimic de două zile. Adulmecând mirosul pâinii, bisşarinul îşi spuse: „Nu vreau să-i fur numai cămila, vreau să-i iau şi pâinea.”

Bisşarinul se strecură pe lângă botul cămilei şi trase puţin de sfoara cu care era legată. Cămila zbieră. Bisşarinul se ascunse printre pietrele chorului. Djaliinul se ridică iute şi alergă spre cămilă pentru a vedea ce se întâmplase. Sosi lângă cămilă, dar nu văzu nimic. Se uită primprejur şi se întoarse la coca lui, aşezându-se din nou pe rogojină.

După un timp oarecare, bisşarinul părăsi ascunzătoarea, se strecură şi trase din nou de sfoara cămilei. Cămila ţipă mai tare ca înainte. Djaliinul se ridică iute, alergă la animal şi privi cu atenţie în jurul lui pentru a descoperi cauza ţipetelor repetate. în acest timp, bisşarinul se furişă, făcând un ocol, către tabăra djaliinului, desfăcu vatra, luă pâinea şi o puse în haină. După aceea refăcu vatra şi se strecură din nou în chor.

Djaliinul cercetă câtva timp împrejurimile. Pe urmă, se întoarse la locul lui. Desfăcu vatra să vadă dacă se copsese pâinea. Dar când se uită în vatră, ia pâinea de unde nu-i. Djaliinul gândi: „Ce s-o fi întâmplat?”

în acest timp, bisşarinul se strecură din nou lângă cămilă. O făcu să se ridice. Cămila se ridică gemând. Djaliinul îşi spuse:” De două ori a ţipat cămila. Şi de două ori n-a fost nimic. Am deci tot timpul să mă duc să văd ce este. Dar ce s-a putut întâmpla cu pâinea?” djaliinul se uită împrejur, pe urmă se întoarse la cocă. Zise în sfârşit:

— Acuma cămila mea stă liniştită.

Se duse către locul de lângă chor unde era legat animalul.

Dar când ajunse, ia cămila de unde nu-i: bisşarinul plecase de mult cu ea.

Djaliinul îşi aşeză bagajele într-o scobitură în piatră, lângă chor. Le acoperi cu nisip, se culcă lângă ele şi adormi. A doua zi pomi la drum şi merse până când ajunse la o tabără cu corturi. Ceru de mâncare. Pe urmă, împrumută o cămilă şi se întoarse la locul unde petrecuse noaptea. îşi scoase bagajele din scorbură, încărcă animalul şi îşi urmă călătoria.

Bărbatul care voia să-şi încerce soţia

snoavă betsileo (Madagascar)

A fost odată, un bărbat care se întorcea de la câmp cu un coş sub braţ. Ajuns acasă, îi spuse femeii sale:

— O, femeie, nu spune nimănui că am ouat un ou, care se află în acest coş.

— E într-adevăr cu totul neobişnuit să fi ouat un ou, răspunse aceasta. Dar

nu-ţi fie teamă, nu voi spune nimănui nimic.

După câteva clipe, ea se duse să povestească întâmplarea fiicei sale, pe urmă socrului şi soacrei. Aceştia din urmă împânziră tot satul. Soţul află iute că nevasta lui nu putuse să păstreze taina. îi făcu mustrări:

— Acum nu mai am nicio încredere în tine, îi spuse el, pentru că nu te-ai ţinut de cuvânt.

I-a dezvăluit pe urmă că nu ouase ouă, dar că scornise această poveste pentru a vedea cât putea să se bizuie pe tăcerea ei. Şi îi arătă coşul gol. Femeia lui fu foarte ruşinată că nu se ţinuse de cuvânt.

întâmplarea a dat naştere următorului proverb: „Luaţi seama ca vorbele voastre să nu facă asemenea oului care, când se sparge, are aripi”.

Păianjenul şi veveriţa

poveste din Ghana

Odată, de mult, trăia o veveriţă care era un foarte bun fermier. în zilele acelea, fiecare animal avea un lot mare de pământ pe care îşi creştea propria recoltă, iar în timpul când începe povestea noastră veveriţa avea un ogor mare şi frumos de cereale.

Deoarece veveriţa avea obiceiul de a se căţăra în pomi şi a sări din creangă în creangă, nu-şi făcuse nicio potecă spre ogorul ei. Ea alegea o porţiune potrivită de savană şi indiferent cât de departe ar fi fost de drum, putea ajunge totdeauna la ogor sărind prin vârfurile copacilor.

Veveriţa era încântată de acest ogor deosebit. Pământul era aşa de bogat încât recolta ei de cereale promitea să fie cea mai bună din tot ţinutul şi era foarte mândră de rezultatele muncii sale.

într-o zi, pe când cerealele veveriţei erau aproape gata de recoltat, păianjenul ieşi la vânătoare prin partea aceea a ţării şi ajunse la câmpul plin de cele mai frumoase cereale pe care le văzuse vreodată.

— Mă întreb al cui o fi, îşi spuse păianjenul în timp ce dădea târcoale câmpului căutând o potecă ce spera să-l ducă spre casa stăpânului acelor locuri. Dar, desigur, nu găsi niciuna.

— Ciudat lucru. Cum poate avea cineva un câmp fără nicio potecă spre el? Trebuie să examinez problema asta şi să văd dacă nu pot trage vreun folos de pe urma ei.

Tot drumul înapoi spre casă, păianjenul se gândi cum ar putea să-i convingă pe ceilalţi că acel ogor îi aparţinea. Seara după cină îi veni o idee.

— Mâine, spuse el familiei sale strânse în jurul lui, trebuie să veniţi cu toţii cu mine spre un loc pe care l-am descoperit. Veţi lucra din greu o zi, dar după aceea veţi fi răsplătiţi cu un câmp de cereale pentru care oricine altcineva ar trebui să lucreze luni de zile.

El explică familiei sale ce vroia să facă. A doua zi de dimineaţă, păianjenul şi copiii lui erau la lucru cu uneltele făcând prin savană o potecă spre câmpul veveriţei. Când terminară de făcut asta, viclenii păianjeni sparseră oale de lut şi le împrăştiară de-a lungul potecii astfel încât să pară că erau acolo de săptămâni de zile în timp ce ei se duceau zilnic la plivit şi prăşit.

Fără să-i spună o vorbă bietei veveriţe, familia păianjenului începu să taie cerealele şi să le care acasă. în fiecare dimineaţă se întorceau după alte cereale şi petreceau restul zilei mâncând şi odihnindu-se.

Veveriţa descoperi repede că era furată şi într-o dimineaţă se ascunse în copaci pentru a vedea cine e hoţul. Apăru păianjenul cu familia sa, şi imediat ce începură să taie cerealele, veveriţa sări din ascunzătoarea ei.

— De ce îmi furi cerealele? întrebă ea.

— Sunt cerealele mele, răspunse păianjenul. De ce treci peste câmpul meu?

— E câmpul meu, spuse furioasă veveriţa.

Păianjenul izbucni în râs.

— Nu, spuse el. Nu poate să fie câmpul tău, pentru că nu e nicio potecă ce duce la el, în afară de cea făcută de mine şi de familia mea.

— Eu nu am nevoie de nicio potecă, explică veveriţa. Eu vin totdeauna prin vârfurile copacilor.

Păianjenul continuă să râdă, în timp ce familia sa tăia mai departe recolta veveriţei, aşa că
veveriţa strigă:

— O să mă duc la tribunal pentru asta, hoţilor! Eu am săpat acest câmp, l-am plantat şi l-am plivit şi n-o să stau să mă uit cum îmi furaţi munca mea.

Aşa că veveriţa se duse la tribunal şi păianjenul fu citat pentru a fi judecat cazul.

— Acest pământ e al meu, spuse păianjenul judecătorului. Aţi văzut vreodată un câmp spre care nu duce nicio potecă prin savană?

Judecătorul recunoscu că toate câmpurile pe care le văzuse aveau poteci care duceau la ele. Când păianjenul îi arătă poteca pe care o făcuse, iar veveriţa admise că nu era a ei, judecătorul hotărî că ogorul aparţinea păianjenului şi copiilor lui.

Păianjenii strigară şi cântară cu mare bucurie şi se hotărâră ca a doua zi să muncească din greu pentru a tăia tot restul recoltei care mai rămăsese, s-o aducă acasă la ei şi s-o pună la păstrare. Aşa că dimineaţa următoare, sărmana veveriţă trebui să se uite cum familia păianjenului culegea recolta pe care ea o îngrijise atâta amar de timp. Ei legară cerealele în snopi mari şi când totul fu tăiat, porniră spre casă clătinându-se sub povara încărcăturii.

Deodată se stârni o furtună mare. Cerul era negru şi ploaia bătea atât de tare încât păianjenul şi familia sa trebuiră să lase snopii de cereale pe marginea drumului şi alergară să se adăpostească într-o colibă părăsită. Era cea mai mare furtună pe care o văzuseră de multă vreme. Când cerul se limpezi şi soarele începu să strălucească din nou, păianjenul şi ai lui se îndreptară înapoi peste terenul aburind spre poteca pe care lăsaseră snopii. încremeniră de uimire văzând o cioară neagră, uriaşă ce se aşezase cu aripile întinse peste cerealele strânse.

Cioara era aşa de mare încât acoperise cu aripile sale întreaga recoltă şi o ferise de ploaie, astfel încât recolta rămăsese aproape uscată.

Păianjenul era bucuros.

— Mulţumesc, cioară! Mulţumesc! spuse el fericit. Mi-ai ferit recolta de ploaie şi acum nu mai trebuie să o întind la soare iar.

— Recolta ta? protestă cioara. Acum e recolta mea. Cine a mai auzit vreodată de cineva care să- şi lase recolta nepăzită la marginea drumului? Plecaţi! Recolta asta e a mea.

Apoi cioara strânse toată recolta în ghiarele sale uriaşe şi zbură dincolo de zare. Nu mai rămăsese nimic altceva pentru păianjen şi familia lui decât să se întoarcă acasă supăraţi şi cu mâinile goale.

S-ar putea să credeţi că păianjenul a învăţat o lecţie din toate acestea şi s-a lecuit de obiceiurile lui hoţeşti, dar îmi pare rău că trebuie să vă spun că a uitat imediat totul şi şi-a reînceput hoţiile.

Pânza păianjenului

poveste din Nigeria centrală

Animalele erau singure. Ele stăteau discutând în pădure, întrebându-se cum ar putea să-şi ia fiecare o nevastă care să le ţină de urât şi să le gătească mâncarea.

Când iepurele s-a alăturat acestui grup, el a fost repede în stare să le spună ce să facă.

— Am auzit că sunt o grămadă de neveste, acolo sus, în ceruri, în spatele norilor, le spuse el.

— Dar cum să ajungem acolo? întrebară ei.

— O să împletesc o plasă groasă, o fixăm de un nor, spuse păianjenul, şi pe urmă veţi putea să vă urcaţi toţi şi să vă găsiţi neveste.

Aşa că păianjenul se apucă să toarcă şi se pierdu repede în înalturi lăsând în urma lui numai o scară din fire de argint care să le arate drumul pe care dispăruse. în curând, iepurele declară că totul era gata şi pornind în frunte, începu să urce în ceruri urmat de celelalte animale.

Cum mai tremura firul de argint când elefantul, bivolul, leul şi maimuţa urcau tot mai sus, în timp ce iepurele se întorcea spre el zorindu-i.

în cele din urmă ajunseră în ţara de deasupra norilor şi începură să se târguiască pentru neveste cu cei de acolo. Iepurele avusese perfectă dreptate când spusese că cerul era plin de neveste şi curând fiecare animal îţi alesese o nevastă şi plăti dota cuvenită.

Toţi în afară de iepure, El îşi alesese nevasta şi se scuză faţă de mama ei că n-o să plătească preţul imediat.

Apoi, dădu târcoale prin spatele colibei viitoarei sale soacre pentru a vedea ce ar putea să găsească de mâncare. Găsi acolo o grămadă de seminţe din care îşi alcătui un prânz pe cinste în timp ce toţi ceilalţi erau ocupaţi să discute despre noile lor neveste. Chiar şi iepurele fu surprins puţin mai târziu să vadă ce mică devenise grămada de seminţe şi începu să se teamă de ce va spune proprietara când o va vedea.

Desigur, se gândi imediat la un mijloc de a se dezvinovăţi. Luând un pumn de seminţe, se strecură printre celelalte animale care discutau însufleţit şi frecă spatele păianjenului prefăcându-se că îl şterge de praf.

Tocmai atunci o femeie se înfipse în faţa grupului de animale strigând:

— Cine mi-a furat seminţele? Totdeauna se întâmplă aceleaşi lucruri. Când veniţi voi ăştia de pe pământ, dispare câte ceva. Acum, de data asta cine a făcut-o?

Sigur că animalele protestară şi spuseră că sunt nevinovate. Vicleanul iepure se ridică, veni spre soacra sa şi spuse cu glas liniştit:

— Avem o singură cale să-l găsim pe cel care a furat seminţele. Să perchiziţionăm fiecare animal căutând urme de frunze sau de seminţe agăţate de blana hoţului.

Femeia fu de acord şi împreună cu iepurele începu să percheziţioneze animalele, niciunul dintre ele neprotestând deoarece se ştia nevinovat.

Brusc, iepurele scoase un strigăt.

— O, nu, exclamă el. Nu tu, păianjenule! Cum ai putut să faci aşa ceva?

— Ce tot spui? întrebă păianjenul, pe când celelalte animale se strângeau în jurul lui şi femeia îl apucase pentru a îl examina mai îndeaproape.

— Da, spuse ea furioasă. Ai seminţe agăţate de trup. Tu trebuie să fii hoţul. Nu încerca să negi.

Celelalte animale erau şi ele furioase spunându-i păianjenului ce prostie făcuse furând seminţele soacrei iepurelui şi că nu-l vor asculta când se va jura că nu făcuse aşa ceva.

în cele din urmă, acesta reuşi să scape de ei şi strigă dezgustat:

— Eu v-am adus aici, dar înapoi puteţi să coborâţi şi singuri. Şi începu să coboare spre pământ înfăşurându-şi la loc şi pânza pe măsură ce cobora.

Acum animalele erau la ananghie, pentru că nu mai aveau scară şi până la pământ era cale lungă, îl strigară pe păianjen şi-l implorară să se întoarcă şi să ţească altă pânză pentru ei, dar nu primiră niciun răspuns şi în cele din urmă îl pierdură din

vedere printre copacii care se zăreau la distanţă pe pământ.

— Acum ce ar trebui să facem? se întrebau animalele unele pe altele pentru că nu aveau niciun chef să rămână în nori pentru tot restul vieţii lor.

— Eu o să sar, spuse maimuţa şi cu un salt puternic căzu ca o piatră spre pământ.

— Aşa am să fac şi eu spuse antilopa şi sări după maimuţă, urmată de un mare număr de alte animale încurajate de iepure.

— E perfect! E splendid! spunea el într-una în timp ce animal după animal sărea de pe nori. Dar el nu le spunea că săreau ca să moară pentru că fiecare cum ajungea la pământ murea pe loc.

Toate, cu excepţia iepurelui, desigur. El rămase şi aşteptă în spatele elefantului spunându-i acestuia că dacă o creatură aşa mare şi greoaie va cădea peste vreunul dintre fraţii săi mai mici, îl va strivi. Când în cele din urmă toate animalele plecaseră, iepurele îi spuse elefantului să sară pentru că acum era în siguranţă.

— O să vin şi eu cu tine, spuse iepurele, sărind pe capul elefantului şi agăţându-se strâns de el în timp ce coborau prin aer. Bietul elefant ateriză aşa brutal că fu ucis pe loc, dar trupul său imens îl împiedică pe iepure să lovească pământul, aşa că acesta rămase nevătămat.

Astfel şiretul iepure o şterse în savană ca să-l caute pe păianjen încercând să se împrietenească din nou cu el, numai din cauză că nădăjduia ca acesta să-i mai fie de folos vreodată.

Din ziua aceea nimeni nu a mai fost în stare să urce în ceruri şi cei ce au auzit povestea asta n-au niciun chef să mai încerce.

Ce a văzut veveriţa

poveste congoleză

într-o zi foarte fierbinte, un şarpe verde mic, de iarbă, mâncase bine şi-şi căuta un culcuş confortabil. Găsi o iarbă înaltă şi moale sub un copac şi încolăcindu-se adormi.

Dar în copac era o veveriţă care a văzut razele soarelui strălucind pe pielea lucioasă a şarpelui, aruncând mici fulgere şi scânteieri după cum lumina se strecura printre frunzele din bătaia vântului. Veveriţa începu să sporovăiască şi să bolborosească, aşa cum fac totdeauna veveriţele când ceva strălucitor sau neobişnuit, atrăgând în felul acesta atenţia unui vânător care se plimba pe poteca apropiată din savană.

— Ia uite, îşi spuse vânătorul, de ce o face atâta tărăboi veveriţa?

Vânătorul veni cu grijă până la picioarele copacului şi văzu şarpele încolăcit, cu pielea strălucind în bătaia soarelui.

— Deci asta era! Exclamă el dezamăgit. Un şarpe de iarbă care nu e nici periculos, nici bun de mâncat. Şi lăsându-l în pace îşi văzu de drum.

După câtva timp, alt om trecu pe potecă şi auzi şi el sporovăială veveriţei.

— O să mă duc să văd despre ce tot vorbeşte veveriţa aia, îşi spuse el şi ţinându-şi suliţa pregătită, se apropie de trunchiul copacului.

Imediat ce văzu şarpele exclamă cu dezgust:

— Nevastă-mea nu mi-ar mulţumi dacă i-aş aduce aşa ceva pentru cină. Nici nu merită să-mi bat capul cu el pentru că e inofensiv.

Aşa că se întoarse pe potecă şi-şi continuă drumul.

Numai că în tot acest timp o cobră scuipătoare se ascundea prin apropiere în iarba înaltă. Ea avusese o dimineaţă foarte agitată fiind vânată de trei vânători diferiţi care nu numai că nu se temeau de veninul cobrei scuipătoare, dar şi apreciau gustul cărnii ei gătite. Ea reuşise până acum să scape, dar avea senzaţia că nu va mai dura mult şi unul dintre oameni o va pândi şi o va ucide.

Când văzu cum cei doi vânători se uitaseră la şarpele cel verde şi nu încercaseră în niciun fel să-l omoare, crezu că acela este un loc magic în care şerpii scăpau neatinşi. Aşa că se descolăci şi ea şi ridicându-şi sus capul, sâsâi şi scuipă spre micuţul şarpe de iarbă care se trezi şi o şterse speriat în tufişuri.

— Psss! îşi spuse cobra scuipătoare, în timp ce se încolăcea chiar pe locul pe care îl părăsise aşa de grăbit şarpele de iarbă. Acum o să trag un somn bun, căci nimeni n-o să se atingă de mine.

Veveriţa văzuse ce s-a întâmplat şi-şi continuă sporovăială şi mai tare ca mai înainte, dar cobra nu se trezi din cauza zgomotului. Era obişnuită cu el.

Pe potecă venea acum al treilea om dezamăgit după o zi întreagă de vânătoare lipsită de succes.

— Ce se aude? se întrebă omul. Veveriţele nu fac zgomotul ăsta decât atunci când au văzut ceva interesant. Poate găsesc ceva pentru cină dacă mă iau după chemarea ei.

Cu paşi furişaţi şi cu bâta ridicată, omul îşi croi drum spre copacul în ramurile căruia veveriţa sporovăia încă zgomotos. Cu un oftat, văzu cobra adormită şi lipsită de apărare în iarbă şi ridicând măciuca o omorî dintr-o singură lovitură puternică. O ridică şi o îndesă în sacul lui de piele râzând de bucurie la gândul cinei delicioase ce-l aştepta.

— Mulţumesc, micuţă veveriţă, îi spuse el. N-aş fi ştiut că şarpele ăsta e acolo dacă nu mi-ai fi spus şi se grăbi spre casă la nevasta lui.

Dar veveriţa care văzuse şi auzise totul, sporovăi şi râse chiar mai tare ca înainte şi-şi spuse:

— Acum îmi dau seama că ce e sigur pentru o creatură, nu e sigur pentru alta. Trebuie să am grijă să nu cad niciodată într-o cursă ca asta.

Apoi sări în crengile unui copac din apropiere şi se grăbi să-şi caute şi ea ceva pentru cină.

poveste congoleză

Peştele nemulţumit

poveste senegaleză

Odată ca niciodată, trăia o colonie de peştişori într-un lăcuşor, izolaţi de restul peştilor din râu. Era un lac liniştit, cu apa cenuşie, punctat de pietre şi smocuri de iarbă şi înconjurat de tufişuri de mărăcini şi de câţiva palmieri.

Cei mai mulţi dintre peşti erau fericiţi şi prietenoşi pe cât puteau să fie. Dar era printre ei un peşte, mult mai mare şi mai puternic decât toţi ceilalţi, care se ţinea la distanţă şi se purta dispreţuitor cu toţi cei care veneau la el.

— Prietene, spunea el, deschizându-şi ochii cât putea de mult şi legănându-se drept pe coada sa frumoasă, nu mai face atâtea valuri lângă mine. Nu vezi că-mi fac siesta de după-masă? Pleacă! şi ia şi gloata asta cu tine, adăuga el făcând semn cu aripioara spre un banc de peştişori care săgetau prin umbrele apei.

Lucrul acesta se întâmpla atât de des, încât, într-o zi, unul dintre peştii mai bătrâni spuse:

— Mă întreb de ce nu pleci tu din lăcuşorul ăsta în largul râului. Un peşte aşa de mare şi important ca tine şi-ar găsi desigur un loc printre cei de o seamă cu el.

Peştele cel mare se gândi câteva zile la cele spuse şi-şi dădu şi mai mare importanţă când în cele din urmă se hotărî să plece din casa sa şi să-şi caute alta mai bună.

— Prietenul meu are dreptate îşi spuse el. Aş fi mai fericit dacă aş trăi printre peşti de mărimea mea. Cât de tare mă obosesc creaturile astea micuţe şi proaste! Cu toată ploaia care a curs în ultima vreme, râul cel mare trebuie să fie gata să se reverse şi să ajungă şi la lacul nostru. Când va sosi, o să mă las dus de valurile lui şi o să plec de aici.

Le spuse celorlalţi ce avea de gând. Peştele mai bătrân, cu o figură solemnă, îl felicită pentru curajul său, dar cei mai tineri nu-şi puteau ascunde încântarea la gândul că vor scăpa în sfârşit de criticile peştelui cel mare şi înotau încoace şi încolo vorbind între ei.

După câteva zile de potop, râul se umflă. Apele acoperiră micuţul lac şi peştele cel mare se lăsă dus de val în josul râului. O dată ajuns în adâncurile râului, băgă de seamă că apa avea un alt gust şi că pietrele şi ierburile erau mult mai mari aici. Apoi oftă cu uşurare şi cu speranţă, gândindu-se la viaţa frumoasă ce-l aştepta înainte.

Se odihni câteva momente lângă o piatră mare, simţind apa învolburându-se în jurul lui. Brusc, patru sau cinci peşti, mult mai mari decât el trecură peste capul său. Unul dintre ei privind în jos spuse răstit:

— Dă-te la o parte din drumul nostru, peştişorule! Nu ştii că ăsta e terenul nostru de vânătoare?

Ceilalţi se întoarseră spre el şi-l goniră.

Bietul peşte se ascunse sub o tufa de ierburi şi privi neliniştit din timp în timp. Apoi doi peşti mari, unul alb şi unul negru veniră iute spre el cu falei înfiorătoare, larg căscate. L-ar fi mâncat cu siguranţă dacă n-ar fi reuşit să se bage într-o crăpătură din mâl ca să scape de ei.

— Vai de mine! suspină el, când cei doi monştri obosiră să-l mai aştepte să iasă. Sper să nu mai fie mulţi peşti ca ăştia în râu. Cum o să trăiesc dacă trebuie să mă ascund tot timpul şi nu pot să-mi caut hrana?

Cât fu ziua de lungă stătu în ascunzătoarea lui, dar când veni noaptea se strecură afară şi începu să înoate liber în apa cea neagră căutând ceva de mâncare.

Deodată, simţi o muşcătură ascuţită în codă şi întorcându-se iute se trezi faţă în faţă cu un peşte- tigru uriaş. Era gata să se creadă pierdut, când un obiect întunecat uriaş trecu pe deasupra. Era o pirogă, ce tulburase apa atât de mult încât reuşi să fugă de peştele-tigru să să se ascundă în mâl.

— Vai! îşi spuse el. De ce oi fi venit eu în locul ăsta îngrozitor? Dacă aş putea să mă întorc în lăcuşorul meu, nu aş mai cârti niciodată.

în cele din urmă se hotărî să găsească locul prin care intrase în râu şi apoi să intre înapoi în lac înainte ca apele mari să se retragă.

Se strecură încet de-a lungul fundului mâlos până recunoscu punctul prin care venise. Apoi sări din râu în apa cea mare care venea peste el.

Cum se mai luptă să-şi facă drum în contra apelor ce-l împingeau, până când în cele din urmă, când forţele îi sleiseră aproape de tot, se trezi înapoi în lac.

Zăcu acolo pe fundul apei, prea obosit să mai facă vreo mişcare şi când întoarse privirea şi văzu peisajul binecunoscut, îşi zise:

— Dacă aş fi ştiut ce înseamnă cu adevărat râul, n-aş fi părăsit niciodată siguranţa lacului nostru.

După aceasta, peştişorii cei mici se jucară netulburaţi oriunde aveau chef şi niciodată peştele cel mare nu le-a mai spus că el era prea mare ca să stea printre ei, chiar dacă uneori mai gândea aşa!

Astfel înţelegem că oricine trebuie să se mulţumească cu ce are.

Dilema fierarului

poveste ugandeză

Trăia odată un fierar pe care îl chema Walukaga. Era foarte priceput în meşteşugul său. în fiecare zi la fierăria sa se strângea lume să-l vadă făcând potcoave pentru cai, cuţite şi suliţe pentru vânători sau brăţări pentru tineri şi tinere.

într-o dimineaţă, devreme, când Walukaga şi-a început lucrul pompând din foalele lui din piele de oaie pentru a aţâţa mai bine focul, sosi un sol de la curtea împăratului.

— Majestatea Sa spune să te duci imediat la El. Are ceva să-ţi dea de făcut, spuse solul.

Walukaga era încântat şi punându-şi cele mai frumoase haine albe ale sale, se grăbi spre palat întrebându-se ce voia regele. Trecu pe lângă mulţi dintre prietenii lui ocupaţi cu muncile lor şi le strigă bucuros din mers:

— Regele a trimis după mine! Are să-mi dea ceva de făcut. Uraţi-mi noroc!

Walukaga ajunse la palat şi fu condus pe uşa unei mici camere unde aşteptă ceva timp pânăcând regele fu gata să-l primească. Apoi fu dus în curtea interioară unde stătea regele pe un scaun sculptat dintr-un singur trunchi de copac.

Fierarul se înclină până la pământ şi când se ridică, regele spuse:

— Am trimis după tine, cel mai dibaci fierar din ţinut, pentru că am să-ţi dau o sarcină deosebită. El bătu din palme şi apărură câţiva servitori cu braţele pline de tot felul de piese ciudate din fier pe care le aşezară la picioarele regelui.

— Trebuie să iei aceste fiare şi să faci din ele un om, spuse regele. Nu o simplă statuie, ci un om viu care să umble, să vorbească, să gândească şi care să aibă sânge în vine.

Walukaga fu uluit. Se uită la faţa regelui să vadă dacă nu era cumva o glumă, dar ochii întunecaţi, gravi ai regelui îi arătară că acesta vorbea serios, aşa că Walukaga se hotărî să se ducă acasă şi să se gândească.

— Bine, Majestatea Voastră, răspunse el, aplecându-se adânc încă o dată, şi audienţa se termină.

Servitorii regelui îl ajutară pe fierar să ducă fiarele la atelierul său, iar Walukaga îi urmă tăcut, de abia răspunzând la saluturile prietenilor săi din oraş, care începură să se întrebe ce nu era în regulă. Mai târziu, veniră să-l vadă şi când el le spuse ce comandase regele rămaseră toţi tăcuţi.

Toată lumea ştia că regele avea putere de viaţă şi de moarte asupra supuşilor săi şi dacă cineva nu-i îndeplinea un ordin, era condamnat la moarte, aşa că sărmanul Walukaga începu să se gândească că zilele îi erau numărate. Toată ziua şi toată

noaptea stătu cu capul în mâini întrebându- se cum să găsească o rezolvare a problemei. Sigur că mulţi veniră cu propuneri. N-ar putea să facă o carcasă de om şi să convingă pe cineva să intre în ea, apoi să umble şi să vorbească? N-ar putea fugi într-o ţară străină unde nu era cunoscut şi să ia viaţa de la început? Cineva sugeră chiar să-l mituiască pe bucătarul curţii care să toarne otravă în mâncarea regelui pentru ca Walukaga va muri cu siguranţă peste câteva zile dacă nu murea mai întâi regele.

Bietul Walukaga! Se îmbolnăvi, slăbi pentru că nu putea nici să mănânce nici să doarmă şi începu să rătăcească singur prin savană, rostindu-şi gândurile cu voce tare în timp ce încerca să croiască un plan pentru a se salva de la moarte.

într-o seară, cum umbla printr-un loc pustiu din savană, auzi un cântec ciudat şi apropiindu-se pentru a vedea despre ce e vorba descoperi pe un prieten din copilărie care acum era, vai, nebun, şi trăia singur în pustiu, în afara oraşului.

— Bună, Walukaga, îi strigă nebunul, care îşi amintea de fierar, chiar dacă mintea sa era plină de alte lucruri. Ce drăguţ din partea ta că ai venit la mine. Hai, stai jos şi să luăm împreună cina.

Nebunul era inofensiv şi oricum, Walukaga nu avea altceva mai bun de făcut, aşa că se aşeză pe o piatră lângă el şi mâncară împreună nişte zmeură şi nişte miere pe care nebunul o adunase din cuibul unor albine sălbatice. Walukaga îşi dădu deodată seama că aceasta era prima mâncare pe care o pune în gură de câteva zile şi simţindu-se mai bine se decise să-l mai înveselească pe prietenul său povestindu-i despre cererea regelui. Spre marea sa surpriză, nebunul ascultă cu atenţie până la sfârşit fără să-l întrerupă.

— Ei, spuse Walukaga, asta e povestea mea; dacă poţi să-mi spui ce să fac, o să-ţi fiu cel mai bun prieten dintre toţi pentru că niciunul dintre ceilalţi n-au putut să-mi fie de vreun folos.

Nebunul îi dădu aproape imediat răspunsul.

— Ştiu ce trebuie să faci, spuse el. Du-te la rege şi spune-i că poţi să faci omul pe care ţi l-a cerut, dar asta numai dacă ai un anume fel de cărbune şi apă. Cere-i să le spună tuturor supuşilor să se radă în cap şi părul lor să fie ars şi transformat în cărbune şi că atunci când vei avea vreo mie de încărcături de cărbune de ăsta, va fi deajuns. Apoi spune-i că îţi trebuie vreo sută de oale de apă făcută din lacrimile supuşilor regelui, deoarece numai apa asta poate face focul să nu ardă prea tare.

După ce nebunul spuse acestea izbucni într-un râs nestăvilit preţ de câteva minute, în timp ce fierarul încerca în van să-i mulţumească pentru sfatul lui atât de bun, apoi o luă la fugă spre palatul regelui în ciuda orei atât de înaintate.

Se înclină adânc în faţa regelui şi-i explică de ce are nevoie înainte de a începe să lucreze la omul de fier. Regele fu de acord şi trimise în dimineaţa următoare soli la toţi supuşii lui, ordonându- le să se radă în cap şi să plângă în oale.

Oamenii făcură tot ce putură, mirându-se de această cerere stranie, neîndrăznind să se împotrivească atotputernicului rege. însă oricât încercară, nu reuşiră să strângă mai mult de două oale de lacrimi şi de abia o încărcătură de cărbune.

Când i se comunică acest rezultat regelui, acesta oftă.

— Văd că nu vom fi niciodată în stare să culegem tot cărbunele şi toată apa de care are nevoie Walukaga. Spuneţi-i să vină imediat aici.

Cu picioarele tremurânde, Walukaga se apropie de rege şi când privi în sus oftă uşurat observând pe faţa acestuia un zâmbet.

— Walukaga, spuse regele, mi-ai cerut ceva imposibil. Ştiu că supuşii mei nu vor fi niciodată destul de mulţi ca să poată strânge o mie de încărcături de cărbune, nici nu vor putea să plângă destul ca să umple o sută de oale de apă. De aceea te scutesc de sarcina ta.

— Majestatea Voastră, răspunse Walukaga, vă sunt recunoscător pentru aceasta deoarece şi Dumneavoastră mi-aţi cerut imposibilul. N-aş fi putut să fac

niciodată un om viu din fier, oricât de tare m-aş fi străduit.
Atunci toţi oamenii râseră când au înţeles cât de isteţ fusese Walukaga ca să scape de corvoada lui, iar regele îi permise să plece acasă şi să-şi continue lucrul în fierărie. Dar fierarul nu uită niciodată că fusese salvat de sfatul unui prieten şi avu grijă ca nebunul să nu sufere niciodată de foame sau sete câte zile avu acesta.

Orezăria

poveste betsimisarakă (Madagascar)

Se spune că o dată câţiva oameni au plecat către miazăzi. După mai multe ore de mers, găsiră un loc minunat, bun pentru semănat orez. Linul dintre ei strigă:
— Iată un loc care nu-i al nimănui; vreau să-l sap.
Şi lucră pământul cu un angady (săpăligă). Când termină, el îşi urmă tovarăşii care o porniseră din nou la drum.
Trecu un om care, văzând ogorul proaspăt săpat, spuse:
— Cred că stăpânul acestei orezării este nebun: a pregătit pământul fără să-l însămânţeze.
Cumpără deci un coş de orez, îl semănă, după care plecă la treburile lui.
Un al treilea veni şi plivi orezul spunând:
— Stăpânul acestei orezării trebuie să fie mort. O voi plivi eu deci!
Când termină, plecă şi el. După cincisprezece zile, spicele se pârguiră. Trecu cineva care, văzând orezul copt şi părăsit, îl seceră. Făcu apoi o groapă în pământ şi îl aşeză înăuntru. Pe urmă omul se duse la vânătoare.
După scurtă vreme, toţi oamenii care lucraseră astfel pământul se întoarseră la orezărie şi fură tare miraţi întâlnindu-se. Spunându-şi bună ziua, se întrebară unii pe alţii de ce veniseră în acel loc; îndată ce aflară, începură să se certe, fiecare dintre ei pretinzând că are drept la recolta de orez; după mult timp, sfârşiră prin a hotărî să le aparţină tuturor;
Iată de ce Betsimisaraka şi astăzi, de fiecare dată când se văd, se întreabă de motivul venirii lor şi le place să ducă lungi kabara (discuţii); dacă la ei vreun om nu ştie să vorbească cu uşurinţă, foarte greu capătă dreptate.

Minciuna şi adevărul

poveste swabo (Africa De Sud)

într-o zi Minciuna şi Adevărul au pornit împreună într-o călătorie.
Minciuna i-a spus prietenos tovarăşului ei:
— Peste tot pe unde ne vom duce tu vei vorbi, deoarece dacă mă vor recunoaşte pe mine, nimeni nu va mai vrea să ne primească.
în cea dintâi casă în care au intrat i-a întâmpinat soţia stăpânului; stăpânul a sosit la căderea nopţii şi a cerut îndată de mâncare:
— N-am pregătit încă nimic, îi spuse soţia.
însă la prânz ea pregătise masa pentru doi şi ascunsese jumătate. Cu toate că soţul nu ştia, se supără, fiindcă sosise de la câmp foarte flămând. întorcându-se spre străini, soţul întrebă:
— Credeţi că aşa trebuie să se poarte o bună gospodină?
Minciuna păstră cu prudenţă tăcerea; dar Adevărul, silit să răspundă, spuse cu sinceritate că o bună gospodină ar trebui să pregătească totul până la întoarcerea soţului ei. Nevasta gazdei însă, mâniată tare împotriva acestor străini cere-şi îngăduiau să se amestece în treburile căsniciei sale, i-a aruncat afară pe poartă.
în al doilea sat în care au ajuns, Minciuna şi Adevărul au găsit copiii ocupaţi să

împartă o vacă foarte grasă, care fusese tăiată.

Când călătorii au intrat la căpetenia satului, au întâlnit copiii care veneau să-i aducă acestuia capul şi picioarele vacii, spunându-i:

— Iată-ţi partea.

Dar oricine ştie că întotdeauna căpetenia este cel care face împărţeala într-o astfel de împrejurare.

Căpetenia, întrebându-i pe străinii noştri, care fuseseră de faţă la toate acestea, spuse:

— Cine credeţi că porunceşte aici?

— După cum se vede, copiii, spuse Adevărul.

La aceste vorbe căpetenia, cuprinsă de o furie fără margini, îi izgoni îndată pe străinii cei atât de obraznici.

îndată după asta, Minciuna îi spuse Adevărului:

— Nu pot să-ţi las mai mult grija treburilor noastre, fiindcă vom ajunge să murim de foame. Aşadar, de aici înainte, de masă şi casă eu voi purta de grijă.

în satul în care ajunseseră, puţin după aceea, se aşezară sub un copac în apropierea unui puţ. Ţipete ascuţite se auzeau dinspre sat; aflară îndată că favorita regelui murise.

Foarte mâhnită, o servitoare veni să scoată apă. Minciuna, apropiindu-se de ea, îi spuse:

— Ce nenorocire s-a întâmplat de jeleşte astfel tot satul?

— A murit buna noastră stăpână, favorita regelui, răspunse slujnica.

— Cum? Atâta zgomot pentru atât de puţin lucru? spuse Minciuna. Du-te şi spune-i regelui să nu se mai amărască atâta, căci eu sunt în stare să readuc la viaţă persoane care au murit chiar de mai mulţi ani.

Regele dărui un miel frumos călătorilor, spre a le ura bun venit, şi-i trimise vorba Minciunii să aibă răbdare, căci se va folosi de priceperea ei când va socoti el de cuviinţă.

A doua şi a treia zi, regele le mai trimise iarăşi câte un miel frumos şi aceleaşi vorbe Minciunii. Aceasta se prefăcu că-şi pierde răbdarea şi îl anunţă pe rege că era hotărâtă să plece dacă a doua zi n-o va chema. Atunci regele o pofti a doua zi pe Minciună.

La ora stabilită, Minciuna se afla la rege. Aceasta se interesă la început despre preţul serviciilor sale şi-i oferi, în sfârşit, o sutime din fiecare din lucrurile pe care le avea. Minciuna nu primi, spunând:

— Vreau jumătate din tot ceea ce ai!

De faţă cu martorii, regele, neavând încotro, primi.

Atunci Minciuna porunci să se clădească o colibă chiar deasupra locului unde fusese înmormântată favorita. Când coliba a fost ridicată şi acoperită, Minciuna intră înăuntru singură, cu unelte de săpători şi se asigură că toate crăpăturile colibei erau bine astupate.

După un timp îndelungat de muncă, pe care ceilalţi o bănuiau crâncenă, o auziră pe Minciună vorbind cu voce ridicată, ca şi când s-ar fi certat cu mai multe persoane; apoi ieşi din colibă şi-i spuse regelui:

— Iată că treaba devine foarte grea, pentru că îndată ce soţia ta a înviat, tatăl tău a pucat-o de picioare şi mi-a spus: „Las-o aici pe femeia asta. La ce-i va folosi să se întoarcă pe pământ? Ce va face pentru tine? Dacă dimpotrivă mă faci pe mine să văd lumina, nu numai jumătate, dar mai mult de trei părţi din bunurile fiului meu ţi le voi da ţie, fiindcă eu eram mult mai bogat decât el.” îndată ce termină, a venit taică-său, l-a îmbrâncit şi, la rândul său, mi-a oferit de asemenea tot ceea ce-ţi aparţine; pe urmă, la rândul său, a fost înlăturat de tatăl lui care mi-a oferit şi mai mult. în aşa fel s- au petrecut lucrurile, că toţi strămoşii tăi se află acum acolo şi nu mai ştiu ce pare să-l ascult... Dar, ca să nu-ţi fac încurcături şi mai mari, spune-mi numai atât: între soţia şi tatăl tău, pe care trebuie să-l aleg ca să-l înviez?

Regele nu şovăie nicio clipă şi răspunse:

— Soţia mea! Fiindcă el tremura doar la gândul de a-l revedea venind pe grozavul bătrân care îl ţinuse atâta vreme sub tutelă.

— Fără îndoială, răspunse Minciuna, dar tatăl tău îmi dă mult mai mult decât mi-ai făgăduit tu şi eu nu voi lăsa să-mi scape un prilej atât de bun să mă îmbogăţesc... Numai dacă, spuse ea văzându- 1 pe rege înspăimântat, numai dacă îmi vei da, ca să-l fac să piară, ceea ce mi-ai făgăduit să-mi dai pentru învierea femeii tale.

— Fără îndoială este cel mai bun lucru, ziseră în cor sarabuţii (sfetnicii) care luaseră parte la asasinarea regelui.

— Ei bine, răspunse regele, scoţând un suspin adânc, tatăl meu să rămână acolo unde este, la fel şi nevastă-mea.

Aşa se făcu, şi Minciuna a primit, fără să învieze pe nimeni, jumătate din bogăţiile regelui, care de altfel s-a recăsătorit pentru a o uita pe moartă.

Şoarecele şi pisica

poveste betsileo (Madagascar)

Pisica şi şoarecele erau prieteni. Şi-au întărit prietenia făcând legământ de frăţie. Legăturile dintre ei, o dată mai calde, deveniră mai încrezători unul în celălalt. Pisica însă mânca pe ascuns din puii şoarecelui. Acesta băgă de seamă şi întrebă:

— Cine vă ucide, copiii mei? în fiecare zi sunteţi mai puţini!

— Pisica de mănâncă, răspunseră ei.

Şoarecele se îngrozi auzind aceste vorbe:

— Ce înşelătorie! spuse el. Pisica e sora mea de sânge şi vine pe ascuns să-mi mănânce copiii! Şi furios se duse s-o caute pe pisică:

— Hai să ne întrecem în şiretenie, îi spuse el.

— în ce fel? întrebă pisica.

— Să trecem prin foc! reluă şoarecele.

— Vreau, să mergem!

— Cine va trece primul? întrebă şoarecele încântat de acest răspuns.

— Tu însuţi, care ai făcut propunerea, răspunse pisica.

— Pregăteşte un rug, zise şoarecele.

Pisica ascultă, aşeză lemnele în aşa fel încât flacăra să formeze o capcană. Şoarecele intră între lemne.

— Stai bine cumetre? întrebă pisica, pot să aprind?

— Lasă-mă să mă aşez pe o rână, răspunse şoarecele; văd că voi muri.

în loc să se culce, şoarecele începu să scobească în pământ o gaură. Pisica, gata să aprindă lemnele, încercă să-l vadă pe şoarece:

— Pot pune focul acuma? întrebă ea.

— Mă culc pe o parte, răspunse şoarecele; simt că voi muri. Dar continuă să-şi scobească gaura.

— Aprind, cumetre? repetă pisica.

— Lasă-mă să mă ridic puţin, răspunse şoarecele.

După ce gaura fu gata, el spuse:

— Poţi da foc la lemne.

Pisica aprinse lemnele care începură să ardă. Şoarecele se aruncă în gaura pe care o scobise şi flacăra nu-l putu atinge. Când focul se stinse, pisica dădu cenuşa la o parte să caute cadavrul şoarecelui. La început nu văzu nimic; pe urmă şoarecele ieşi teafăr şi sănătos din gaura lui, ţopăind, şi îi spuse:

— Este rândul meu acuma să trec la foc, aşa cum ne-a fost învoiala.

Pisica se aşeză în gaura unde stătuse şoarecele, în timp ce acesta aducea lemne de foc şi le aşeză în formă de rug.

— Să pun focul? întrebă şoarecele.

Făcând ca el, pisica răspunse:

— Aşteaptă puţin să mă aşez pe o parte, pentru că simt că voi muri.

Se aşeză pe o parte, dar nu ştia să scobească o gaură în pământ ca prietenul ei.

— Pun focul? zise şoarecele pentru a doua oară.

— Aşteaptă să mă culc.

— Pot aprinde? întrebă şoarecele pentru a treia oară.

— Lasă-mă să mă spăl puţin. Şi se spălă.

— Aprind? întrebă şoarecele pentru ultima dată.

— Da! i se răspunse.

Şoarecele aprinse lemnele care începură să ardă, cu gândul că pisica, care voise să-l înşele, va muri. Ceea ce se şi întâmplă.

Nişte pisici care aflară cum se purtase şoarecele cu surata lor se supărară. Se întruniră şi jurară că vor mânca şoareci peste tot pe unde îi vor întâlni, pentru că unul dintre ei a omorât o pisică prin şiretenie.

Pentru a-şi împlini acest legământ, pisicile mănâncă şoareci.

Legenda elefantului

legendă fan (Congo)

Cândva, foarte de demult, nici n-am putea gândi cât de demult, oamenii locuiau cu toţi împreună într-un sat mare şi animalele la fel, fiecare în satul său, fiecare potrivit neamului; antilopele locuiau cu antilopele, mistreţii cu mistreţii, leoparzii cu leoparzii, maimuţele cu maimuţele.

în fiecare sat însă conducător era un elefant şi astfel elefanţii erau răspândiţi, fiecare familie de elefanţi stăpânind câte un sat; şeful tuturor, tatăl-elefant, locuia singur în pădure, dar când se întâmplau certuri, toţi se duceau în faţa lui şi el îi judeca cu dreptate. Când tatăl-elefant socotea că i- a sosit ceasul din urmă, îi trecea urmaşului harul său şi dispărea. Niciodată, niciodată nu-l mai vedeau, dar harul său rămânea viu.

Oamenii locuiau de-o parte, în pădure, şi niciun animal nu stătea cu ei, niciunul, nici măcar câinele. Despre găini nu ştiu nimic, dar cred că găinile locuiau şi ele cu celelalte păsări.

Oamenii trăiau deci de o parte; mâncau fructe din pădure, însă adeseori omorau animale ca să le mănânce carnea şi aveau astfel certuri care nu se mai sfârşeau niciodată. Animalele veneau la elefant să se plângă; acesta poruncea oamenilor să se înfăţişeze în faţa lui, dar ei nu-l ascultau şi continuau să ucidă animalele.

Se strânseseră atâtea plângeri împotriva oamenilor, încât elefantul spuse în cele din urmă:

— Fiindcă ei nu vor să vină la mine, mă voi duce eu în satul lor.

îşi făcu provizii de călătorie şi porni spre satul oamenilor. Dar mai întâi trebuia să găsească acest sat, fiindcă oamenii îl ascunseseră bine şi era tare greu de găsit. Elefantul porni deci la drum; mergând, întâlni mai întâi satul leoparzilor.

— Unde te duci tată-elefant?

— Mă duc în satul oamenilor să le judec certurile cu voi ceştilalţi.

— E o idee foarte bună. Venim şi noi cu tine.

— Nu, fiindcă se vor speria tare. Mai bine mă duc singur.

Elefantul le spuse aşa fiindcă ştia bine că Nzame (Dumnezeu) îi făcuse pe oameni şi căpetenia oamenilor era fiul lui Nzame.

— Bine, te vei duce singur, tată-elefant, dar odihneşte-te o zi în satul nostru.

Elefantul primi şi, fiindcă fu bine găzduit rămase două zile întregi în satul leoparzilor. Ar fi rămas el şi trei, ba chiar şi mai mult, dar nu mai avea ce să mănânce. Şi-a urmat deci drumul şi a sosit în satul antilopelor. Acolo, iarăşi, i-au făcut o primire sărbătorească.

— Unde mergi aşa, tată-elefant?
— Mă duc în satul oamenilor să le judec faptele, fiindcă am ostenit de când mă tot cert cu ei.
— E o idee foarte bună. Mergem şi noi cu tine.
— Nu, vreau să merg singur, fiindcă s-ar putea ca peste noapte să vă omoare.
Şi antilopele răspunseră:
— Bine, dar cel puţin odihneşte-te două zile la noi.
Şi tatăl-elefant primi bucuros, căci antilopele erau foarte bune cu el, şi rămase şi în satul antilopelor două zile încheiate. Ar fi rămas el chiar trei zile, ba şi mai mult, dar nu mai găsea nimic de mâncare şi îi era foame.
Tatăl-elefant se îndreptă aşadar spre satul mistreţilor. Şi astfel din sat în sat, elefantul îşi urmă calea...
în acest timp, căpetenia oamenilor îşi cerceta mereu fetişul (un corn de antilopă cu o oglindă
prinsă înăuntru), aflase de călătoria elefantului şi ştia şi pentru ce voia să vină acesta în satul oamenilor, ceea ce lui nu-i plăcea câtuşi de puţin. Aşa că pe toate cărările care duceau spre satul lui puse toţi bărbaţii şi toate femeile ca să care pământ şi să sape gropi mari cu ţepuşe ascuţite în fundul lor: trei, patru, cinci curse se înlănţuiau la distanţă de o oră, de două ore, de trei ore de mers. Şi când cea mai îndepărtată groapă a fost terminată, le-a spus oamenilor săi:
— Duceţi-vă să-mi tăiaţi fire de manioc.
Şi oamenii au plecat să taie fire de manioc.
— Aruncaţi firele ca să acoperiţi bine gropile.
Şi oamenii le aşezară bine, şi după câteva zile ele crescuseră de nici nu se mai vedeau lemnele.
Şi la o oră de mers de satul lor, căpetenia oamenilor puse să se sape o altă groapă, spunându-le oamenilor săi:
— Duceţi-vă să căutaţi fire de patate.
Şi ei se duseră şi se întoarseră cu o mulţime de vrejuri de patate, şi căpetenia lor le spuse:
— Aşezaţi vrejurile deasupra gropii!
Şi ei le aşezară în aşa fel, încât să nu se vadă nimic din groapă.
Şi astfel el puse să se sape pe cărare cinci gropi, fiecare acoperită cu altă plantă. Pe fiecare cărare care ducea spre satul puse să se sape câte cinci gropi. Şi nu făcu numai atât: căpetenia oamenilor era tare isteţ!
— Dacă elefantul, îşi zise el, o să vadă o singură grămadă de manioc pe drum, o să se ferească, fiindcă este destul de şiret! Aşa că puse, în patru cinci locuri diferite, să se arunce manioc, tară ca dedesubt să fie vreo groapă; apoi mai departe, după cea dintâi groapă, puse să se arunce iarăşi manioc, apoi patate, şi după aceea alte legume. Şi tot aşa mereu, în tot lungul drumului.
Tatăl-elefant se afla aşadar în drum spre satul oamenilor. Şi iată că întâlni în cale o grămadă de manioc; o întoarse cu trompa, o mai întoarse o dată, dar nu găsi nimic care să-i dea de bănuit.
— Este, spuse el, un dar din partea copiilor mei; au vrut să-mi pregătească de mâncare pe drum. Sunt foarte buni.
Şi, cum se temea încă, el mâncă doar o parte mică de manioc. îl găsi tare gustos; a mai mâncat pe urmă încă o parte, apoi toată grămada; nu era prea mult pentru tatăl-elefant care era foarte mare, mult mai mare decât elefanţii de astăzi. Puţin mai departe, iată o nouă grămadă de manioc... Tatăl- elefant se apropie cu grijă şi ronţăi o parte din ea; nimic care să-i dea de bănuit.
— Ah! spuse el, copii minunaţi! şi mâncă toată grămada, fiindcă tatăl-elefant era mare şi grămada mică. Şi tatăl-elefant mersese mult, mult! Se lăsa seara pe cărare, când văzu o nouă grămadă de manioc; cum îi era tare foame, el

se aruncă asupra ei fără nicio grijă!

Kah! Era tocmai gura gropii! Şi cum tatăl-elefant alerga foarte repede, căzu cu capul înainte în ţepuşa ascuţită. Şi ăsta a fost norocul lui! Căci astfel ţepuşa i-ar fi străpuns burta şi l-ar fi omorât pe loc, dar capul fiind tare, rupse ţepuşa şi toată noaptea tatăl-elefant rămase în fundul gropii strigând şi gemând:

— Sunt mort, sunt mort!

Dimineaţa, căpetenia oamenilor care se afla foarte aproape cu războinicii săi, veni la marginea gropii.

— Ia te uită, ce-i aici, spuse el. Cum? E chiar tatăl-elefant? Oh! Cine l-o fi făcut să cadă aici?

Şi aruncă îndată pământ şi crengi în groapă; dar când văzu că groapa e aproape plină şi că
elefantul e gata să iasă, se ascunse cu cea mai mare iuţeală, împreună cu toţi oamenii săi. Tatăl- elefant, în acest timp, ieşi din groapă şi, lovit, zdrobit şi jupuit, îşi continuă drumul; capul îl durea îngrozitor, ochii îi erau plini cu ţărână, şi abia se mai târa! în sfârşit, după numeroase peripeţii, tatăl- elefant, cerând în acelaşi timp ajutorul marilor lui fetişi şi al tuturor celorlalţi elefanţi, răsturnară piedicile şi sosi în satul oamenilor. Ajunse în piaţa cea mare, dar în sat nu era nimeni; la porunca sa însă, toate celelalte animale porniră în cercetare cu însărcinarea să-i aducă pe oameni înapoi. Maimuţele îi urmăreau în arbori, mistreţii şi leoparzii în pădure, păsările le dezvăluiau ascunzătorile, şerpii îi muşcau în iarbă, aşa că oamenii, neavând încotro, trebuiră să se întoarcă spre a fi judecaţi.

Oamenii se aflau aşadar în faţa tatălui-elefant, şi căpetenia oamenilor era înfricoşată până în fundul inimii, fiindcă vedea moartea cu ochii. îi era frică, căci cine a văzut dincolo de moarte? Moartea este asemenea lunii. Cine i-a văzut partea cealaltă?

Căpeteniei oamenilor îi era frică! Dar tatăl-elefant zise:

— îţi mărturiseşti deci păcatul?

Şi căpetenia oamenilor răspunse:

— Mărturisesc!

— Vezi deci moartea cu ochii.

— Oh, tată-elefant, eu sunt mărunt şi tu eşti puternic. Iertare! Oh!

Tatăl-elefant răspunse:

— E adevărat, eu sunt puternic şi tu eşti slab, dar Nzame te-a făcut căpetenie. Te voi ierta deci.

Căpetenia oamenilor răspunse:

— Mulţumesc. Şi îşi simţi inima bucurându-se.

Dar căpetenia leoparzilor înaintă furios:

— Tată-elefant, nu vorbeşti cum se cuvine. Oamenii l-au omorât pe fratele meu; vreau răzbunare!

Şi omul a plătit cu daruri leopardului. Atunci elefantul zise:

— Acum trebuie să vă faceţi fraţi, şi cearta se va sfârşi.

Căpetenia oamenilor îl chemă pe fratele său şi-i spuse:

Fă schimb de sânge cu leopardul.

Şi căpetenia leoparzilor îi spuse fratelui său:

— Fă schimb de sânge cu omul.

Omul a făcut schimb de sânge şi leopardul a făcut schimb de sânge, şi ei au rămas să locuiască, ca fraţii, în acelaşi sat.

Dar căpetenia vulturilor înaintă la rândul său şi făcu aceeaşi plângere, şi căpetenia mistreţilor şi a gorilelor şi multe alte căpetenii făcură schimbul de sânge şi cearta fu stinsă.

Şi când toate neînţelegerile fură astfel limpezite, căpetenia elefanţilor zise la rândul său:

— Vreau să mă fac frate cu căpetenia oamenilor. Au omorât un cabri, fiindcă

acela nu voia să se facă frate: era sclavul omului; au omorât un mascul mare cabri şi tatăl-elefant şi tatăl oamenilor s-au făcut fraţi. Tatăl-elefant cunoscu fetişele tatălui oamenilor şi tatăl oamenilor cunoscu fetişele tatălui- elefant. Şi din acele timpuri tatăl-elefant a devenit ototore al oamenilor şi de aceea este foarte onorat. Cei care n-o fac sunt „sălbatici”.

Amana. Acesta este sfârşitul...

Povestea vraciului

legendă a poporului mande (Guinea)

Kenimbleni, tatăl Tunkilor (strămoşi asemănători zeilor) îi spuse fiicei sale Tunko:

— Ia seama la ce se petrece în pădure. Mai ales ia seama la Korongo, şarpele. Dacă observi ceva, spune-mi. Tunko întâlni în pădure pe unul dintre Korongi. Tunko, văzând că Korongo îşi scotea pielea se grăbi să se întoarcă la tatăl ei, Kenimbleni, şi să-i spună:

— Tată, l-am văzut pe Korongo în pădure; Stă lângă nevastă-sa şi-şi scoate îmbrăcămintea

Kenimbleni spuse:

— întoarce-te repede şi ţine minte tot ce face şi ce spune Korongo!

Tunko zise:

— însoţeşte-mă!

Kenimbleni zise:

— Bine, vin şi eu cu tine!

Ei merseră amândoi în pădure şi se ascunseră în apropierea colibei lui Korongo, în aşa fel încât să poată vedea totul.

Korongo îşi scoase pielea. Apoi se duse la nevasta lui cu două prafuri fermecate şi-i spuse:

— Presară-ţi mai întâi unul din prafuri pe faţă; vei putea atunci să-ţi scoţi şi tu pielea cum mi-am scos-o şi eu. Dar să nu vorbeşti niciodată cu oamenii despre aceasta, pentru că, dacă ar afla, ei ar dobândi o putere foarte mare. Ia pe urmă al doilea praf, răspândeşte-ţi-l pe cap şi pe sub braţe: te vei face pasăre şi vei putea zbura!

Tunko şi Kenimbleni auziră totul. Pe urmă Korongo îi spuse nevestei sale:

— Dar chiar dacă ai chip de pasăre, tot nu vei putea vorbi în limba păsărilor. Pentru aceasta trebuie să ai şi tigva sfântă[54]; atunci vei putea să imiţi vocea păsărilor.

Pe urmă Korongo îi arătă un praf nevestei sale, şi acest praf era alb ca viermii de Guiana. El spuse:

— Trebuie să ţii în mână acest leac magic; când vei zbura în întuneric, el va lumina ca o lampă.

Korongo luă încă un obiect magic şi spuse:

— Când acest obiect magic este ţinut în dreptul feţei te face nevăzut.

în timp ce Korongo vorbea astfel, ţinând în dreptul feţei obiectul magic, Kenimbleni ieşi din mărăciniş, îi smulse toate instrumentele de vrăjitorie şi fugi către sat cât putu mai repede. Korongo îl urmări, dar fără să-l poată ajunge. De atunci Korongo a rămas un şarpe mai altfel decât ceilalţi. Câteodată are tot gâtul roşu, alteori este negru. Este mare şi se ascunde în pădure.

Kenimbleni s-a întors mai târziu la Korongo şi i-a spus:

— Să uităm şi să fim prieteni!

Dar Korongo zise:

— Nu-ţi mai spun nimic, chiar dacă în mine păstrez tăinuite lucruri preţioase.

Kenimbleni îl înşfacă pe Korongo. Korongo spuse:

— Nu-mi face rău, altfel urmaşii tăi nu vor mai avea pe nimeni să-i ajute când vor fi bolnavi.

Dar Kenimbleni nu luă seama la aceste vorbe şi-l omorî, îi spintecă trupul şi-i luă pielea.

După asta, Kenimbleni se duse la o femeie bătrână cu numele Kanimba, dibace în tot felul de
lucruri misterioase. Kenimbleni îi povesti Kanimbei ceea ce surprinsese din taina lui Korongo, cum i-a văzut gesturile magice şi cum a dobândit instrumentele lui de vrăjitorie. Kanimba zise:

— Ştii multe, dar nu ştii totul; ascultă cu atenţie ceea ce-ţi voi spune. Ia seama ca aceste taine să nu se răspândească prea mult; dacă este bine ca unii oameni să fie iniţiaţi, altora au le foloseşte la nimic. Unii doresc să fie iniţiate, alţii se sperie. înainte de toate să ştii că subaşii (vrăjitori canibali) au o tana (tabu) pentru vinete. Dacă în vreun fel de mâncare găsesc leguma pusă din nebăgare de seamă, cum zăresc o sămânţă cât de mică sau chiar atunci când simt numai mirosul încetează să mănânce. în afară de asta, să ştii ca subaşii înainte de a-şi scoate pielea răspândesc cenuşă pe pământ. Pe această cenuşă mai aruncă un praf. Ei se tăvălesc apoi pe acest strat de cenuşă şi de praf şi atunci pot să-şi scoată pielea şi să se transforme în felurite animale. După aceea, Kanimba îi dădu lui Kenimbieni un fir vechi de bumbac şi-i spuse:

— Subaşul trebuie să agaţe în casa lui acest fir de un stâlp. Trebuie să bage bine de seamă de unde bate vântul şi încotro se duce; o poate şti după acest steag fluturător. Când a aflat, trebuie să întoarcă spatele în direcţia în care bate vântul. Trebuie să se încline o dată şi atunci abia poate zbura. Vraja trebuie s-o cunoască toţi

---

54. instrument asemănător turloaielor de pământ cu care copiii pot imita ciripitul păsărilor

subaşii-nindie. Kenimbieni îşi întipări aceste vorbe în minte, şi plecă.

Altădată, Kenimbieni se duse să viziteze o femeie bătrână, vestită pentru cunoaşterea unui mare număr de lucruri misterioase. Se numea Niagale. Kenimbieni îi povesti Niagalei cum îl surprinsese pe Korongo, cum îi pândise vorbele şi gesturile şi cum îi răpise obiectele magice. Niagale spuse:

— Tu ştii multe, dar nu ştii totul. Se poate face un farmec foarte primejdios pentru subaşii- nindie, pe care-l poţi făptui astfel: dacă mângâi de trei ori cu mâna capul unui câine, îl vei vedea preschimbat în nama (hienă). Acest nama îi urăşte pe

subaşii-nindie. Nama este marele duşman al

subaşilor-nindie şi deseori le pricinuieşte moartea. Fereşte-te de el! Nama este mai rău pentru subaşii-nindie decât tana al lor. Acest nama iese din capul câinelui. Pentru a-i omorî pe subaşii- mâncători de oameni, el foloseşte ţepi de arici şi doi copăcei de mărăcini, care îi dau putere; el ia nişte crăci, le leagă la un loc şi înţepeneşte pe ele ţepii ariciului, într-o luni sau într-o vineri, omul care a iscat nama trebuie să pornească la drum spre răsărit. Dacă ameninţă atunci, în momentul în care răsare soarele, către locul unde se găsesc subaşii-mâncători de carne de om, puterea, magică a crengilor celor doi copăcei de care ţi-am vorbit şi ţepii ariciului îi omoară pe subaşii-nindie.

Pe urmă bătrâna Niagale îi mai dădu lui Kenimbleni o bucată de cauciuc, care se numeşte astăzi altfel decât în timpurile de demult, şi-i zise:

— Ia cauciucul şi înfăşoară-l în jurul degetului tău. După aceea aprinde-l la focul din vatră.
Astfel va servi niagualilor drept făclie. Această făclie nu este aşa de strălucitoare la lumina de raze a lui Korongo (adică a şarpelui vrăjitor), dar îţi va ajunge. Şi Niagale îi mai dădu încă multe alte îndrumări.

Kenimbieni aflase deci de la Korongo măiestria de a deveni subaş şi de a practica magia, de la bătrâna Kanimba trăsăturile caracteristice şi felul de a se purta al subaşilor-nindie şi de la bătrâna Niagale caracteristicile şi felul de a acţiona al niaguailor şi al lui nama. De altfel, el nu era un om obişnuit, pentru că nu era născut dintr-o femeie, ci dintr-o piuă de măcinat. Prin Kenimbleni tainele subaşilor ajunseră cunoscute oamenilor. Niagale era prima regină a niaguailor, iar Kanimba a subaşilor-nindie.

Pasărea de pradă şi soarele

legendă a poporului peuhl (Africa De Vest)

Soarele împrumutase de la vultur o sută de mii de cauris (scoici mici care servesc drept monezi), în fiecare zi creditorul se ducea la debitorul său pentru a-şi cere datoria, dar de fiecare dată îl găsea pe Soare gata de plecare:

— Vino mâine, îi spunea acesta; iată-mă pornit, nu mă mai pot întoarce!

— Bine! răspundea vulturul.

Se întorcea, pentru a reveni a doua zi, fără să-l poată găsi acasă pe platnicul cel rău.

— Vulture, îl întrebă într-o zi cocoşul, ce cauţi tu în fiecare zi la Soare?

— I-am împrumutat o sută de mii de scoici şi nu vrea să mi le mai dea înapoi, răspunse vulturul.

— Stai aici, îl sfătui cocoşul. Mâine te voi deştepta atât de devreme, încât îl vei afla pe datornic acasă, înainte de a se fi deşteptat.

— Bine! zise vulturul.

Se culcă şi dormi până când cocoşul veni să-i spună:

— Vulture, du-te acum. Soarele nu s-a sculat încă.

Şi vulturul s-a dus la Soare. Soarele dormea încă:

— Fii binecuvântat! î zise el intrând.

— Alah să te binecuvânteze! î răspunse Soarele. Dar cine te-a sfătuit, de-ai izbutit să fii aici înaintea deşteptării mele?

— Cineva! i-a răspuns vulturul cu un aer misterios.

— Dacă nu-mi spui cine, nu-ţi mai dau înapoi ceea ce-ţi datorez!

— Ei bine! mărturisi vulturul, cocoşul m-a sfătuit! Datorită lui am putut veni astăzi atât de devreme.

— Bine! zise Soarele, pentru că aşa stau lucrurile, îţi dau drept plată puii, fiii cocoşului.

— Ne-am înţeles! răspunse vulturul.
Şi iată de ce vulturul se hrăneşte cu pui.

De ce trăiesc soarele şi luna în ceruri

poveste nigeriana

De mult de tot, soarele şi apa trăiau amândoi pe pământ şi erau buni prieteni.

Soarele venea deseori în vizită la casa în care trăia apa şi stăteau de vorbă împreună ore întregi. Dar apa nu se ducea niciodată la casa soarelui, aşa că într-o zi soarele o întrebă pe prietena sa:

— De ce tu şi rudele tale nu veniţi în vizită la mine? Nevasta mea şi cu mine am fi încântaţi să vă primim în gospodăria noastră.

Apa izbucni în râs.

— îmi pare rău că nu te-am vizitat până acum, spuse ea, dar casa ta e prea mică. Dacă aş veni cu toţi ai mei mă tem că tu şi nevasta ta ar trebui să staţi pe afară.

— O să construim curând altă casă, răspunse soarele.

Dacă e destul de mare, atunci veţi veni să ne vizitaţi?

— Ar trebui să fie foarte mare ca să putem veni, îi explică apa. Ai mei şi cu mine ocupăm atâta loc, încât mă tem că ţi-am distruge locuinţa.

Dar soarele păru atât de trist că prietena lui nu-l va vizita, încât apa spuse că va veni atunci când va fi gata noua locuinţă, cu condiţia să fie destul de mare.

Soarele şi nevasta lui se puseră pe lucru şi cu ajutorul prietenilor lui construiră o casă magnifică.

— Atunci vino la mine în vizită, o imploră soarele. Suntem siguri că locuinţa noastră e destul de mare pentru a cuprinde orice număr de vizitatori.

Apa era încă sceptică, dar soarele o rugă atât de mult încât veni. Ea curse prin uşă în locuinţă, aducând cu ea sute de peşti, câţiva şobolani de apă şi chiar şi câţiva şerpi de apă.

Când apa ajunsese până la genunchi îl întrebă pe soare:

— Mai vrei să mai vin cu ai mei la tine acasă?

— Da, strigă nesăbuitul de soare. Veniţi cu toţii.

Aşa că apa continuă să curgă în casă şi în cele din urmă soarele şi luna trebuiră să se urce pe acoperişul colibei pentru a rămâne uscaţi.

— Tot mai vrei să vin cu ai mei la tine în casă? întrebă iar apa.

Soarelui nu-i plăcea să-şi ia cuvântul înapoi, aşa că răspunse:

— Da. Ţi-am spus că vreau să veniţi cu toţii. Să vină şi ceilalţi.

Curând apa ajunse la vârful acoperişului, iar soarele şi luna trebuiră să se refugieze în cer, unde mai stau şi acum.

Povestea lui Kombe

poveste africană

Odată ţara Maoschami rămăsese fără căpetenie.

Atunci trăia acolo un om. Care se numea Kombe. El avea multe fiice, dar niciun fiu. Mai avea vite multe, că era vrednic nevoie mare. De invidie, ceilalţi râdeau de el şi-i ziceau:

— Cine o să te moştenească?

Şi adăugau:

— Halal fericire, numai cu fiice!

Mai târziu însă i se născu un fiu, care fu numit Muro. El îi făcu un brâu împodobit ca brâul fetelor, iar pizmuitorii săi crezură că e tot fată, aşa că nu încetau să râdă de el şi să-l batjocorească.

Când copilul fu înţărcat, tatăl său îl luă şi-l ascunse în tribul vecin. Acolo rămase el

până crescu mare.

într-o zi, pe înnoptat, fiul veni să-şi vadă tatăl. Acesta îşi privi fiul şi văzu că devenise un tânăr puternic. De aceea, îi porunci să se întoarcă la tribul vecin, chiar în timpul nopţii, să nu fie recunoscut de duşmanii săi. Apoi, tatăl culese banane multe, o grămadă să facă o băutură pentru
cine ştia el. Cu bananele coapte omul nostru pregăti o tărie straşnică.

După ce pregăti băutura, îl duse pe fiul său şi-l ascunse noaptea în casă. Mai apoi, cugetând bine, încheie prietenie cu Kasenge, căpetenia unui trib puternic, iar acela, la rugămintea lui, îi dădu o lance. în vremurile de demult, oamenii nu aveau lănci, se luptau numai cu ciomege.

După ce aduse lancea o ascunse în casă. în următoarele zile, tăie o mulţime de vite şi pofti pe toţi pizmuitorii şi vrăjmaşii ţinutului la el.

La vremea prânzului, când soarele era la zenit, după ce împărţi mesenilor carne şi băutură şi toţi erau sătui şi beţi turtă, el se rugă de ei:

— Veniţi să mă ajutaţi să scot vitele din staul! Ei însă se codiră, râseră de el şi-i ziseră:

— Spune-le fiicelor tale să meargă să-ţi strunească boii. Noi nu mai plecăm de aici până nu-ţi mâncăm toate vitele.

Toţi râdeau de el şi nu se învoiră să-l ajute. El se rugă mai departe de alţi oameni şi aceştia îl ajutară să scoată vitele din staul.

Pe urmă veni şi-i numără pe vrăjmaşii care-şi bătuseră joc de el şi când ajunse la cel din urmă, înfipse în locul acela un băţ.

Apoi se duse în casă, vorbi cu fiul lui şi-i spuse:

— Când ajungi la locul unde am înfipt băţul, începi să-i străpungi pe toţi cu lancea; dar de restul oamenilor să nu te atingi!

Când boii fură scoşi din staul, oamenii îi înconjurară şi jucară în jurul lor.

în acest timp, fiul lui Kombe merse cu lancea în mână, împresură pe cei din casă şi-i ucise pe toţi cei care-şi bătuseră joc de tatăl lui.

După ce-i omorî pe toţi, oamenii ceilalţi întrebară în cor:

— Al cui fiu eşti tu?

— Sunt fiul lui Kombe.

Şi lumea care era acolo se mira şi nu credea că e fiul lui Kombe, căci ei ştiau că nu are niciun fiu.

După ce fiul lui Kombe isprăvi de omorât pe cei răi, el se făcu stăpânul întregului ţinut şi ajunse o mare căpetenie.

Femeia fără copii

poveste africană

A fost o dată o femeie care n-avea copii. într-o zi se hotărî să se ducă la Imana şi-i zise:

— Te rog să mă asculţi.

Imana o întrebă:

— Ce vrei tu, femeie?

— Aş vrea să am şi eu un copil!

Imana îi spuse atunci:

— Mergi şi când vei întâlni un animal mic, apucă-l cu mâinile tale şi ridică-l în sus, fără nicio frică.

Femeia tocmai plecă spre sora ei. Acolo copiii acesteia se jucau în ţarină, copii mici şi neştiutori. Unul din ei veni şi se apropie de femeie, care-l ameninţă cu cuvintele:

— Pleacă de-aici, că mă umpli de noroi!

Mama lui însă luă copilul şi-l curăţă. Femeia aştepta zadarnic tot anul să aibă un copil, după cum dorea. Atunci se duse la Imana şi-l întrebă iar:

— De ce n-am căpătat nici până acuma şi eu copilul dorit?

Imana îi răspunse:

— N-ai văzut micuţul animal despre care ţi-am vorbit?

— Nu, răspunse femeia.

Dar Imana zise:

— Ba l-ai văzut, dar n-ai pus mâna pe el.

Femeia se împotrivi:

— N-am văzut niciunul!

Imana îi aminti atunci:

— Ascultă, tu te-ai dus la sora ta. Tocmai în vremea când copiii ei se jucau în curte. Tu n-ai vrut să ştii de ei şi pe unul l-ai gonit. Mama lui l-a ridicat, aşa murdar cum era. Ţine minte, numai femeile iubitoare de copii pot să fie mame.

Atunci femeia plecă ruşinată de purtarea ei.

Sora cea pierdută

poveste africană

A fost odată un frate şi o soră, care locuiau împreună într-o colibă.

Fratele era frumos şi mai ales avea un păr foarte lung şi sora lui îl iubea mult.

Când pleca de-acasă să-şi viziteze prietenii, fata rămânea singură. într-o zi îi spuse că n-ar trebui s-o lase atâta vreme singură, că în timpul nopţii veniseră trei bărbaţi cu trei lănci şi trei ghioage şi că se temea ca cei trei să nu se înţeleagă şi s-o fure.

Dar el râse de toate acestea şi iarăşi plecă. Şi în timpul nopţii apărură din nou cei trei bărbaţi, înşfăcară fata şi o duseră cu ei.

Când fratele se întoarse acasă, găsi coliba goală şi auzi numai din depărtare vocea surorii sale, care striga după ajutor.

El răspunse la strigătele ei, tânguindu-se:

— Cine o să-mi mai tundă părul la spate, dacă tu eşti departe? Şi se repezi prin iarba înaltă să-şi urmeze sora, dar n-o putea ajunge. După ce alergă astfel o lună întreagă, i se făcu foame.

Cum purta o pălărie mare, făcută dintr-o bucată de piele de crocodil, începu s-o mănânce. Astfel merse el luni întregi pe urmele surorii sale şi când pălăria i se termină, îşi mâncă şi hainele, care erau tot din piele. Dar pe sora sa n-o găsi.

Atunci ajunse la o fermă mare. Intră şi văzu o femeie pregătind de mâncare. El o rugă să-i dea să mănânce. Ea-i dădu cevaîntr-un ciob vechi.

Dimineaţa următoare se duse afară la câmp cu fiul cel mare al femeii, ca să sperie păsările de pe câmpul cu grâne, căci griul tocmai se copsese.

Şi el luă pietre şi aruncă după păsări. De fiecare dată când arunca o piatră zicea:

— Zboară departe, zboară departe, pasărea mea, cum a zburat soră-mea şi nu s-a mai întors!

Un băieţel auzi aceasta şi când ajunse acasă îi spuse în taină mamei sale ce auzise.

Dar ea nu-l luă în seamă.

în ziua următoare se întâmplă la fel.

A treia zi merse chiar mama cu ei şi auzi cele spuse.

Femeia se uimi şi-l întrebă pe băiat pentru ce spunea cuvintele acelea. El îi răspunse:

— Am avut o soră pe care o caut de ani şi ani, dar n-am mai văzut-o niciodată.

Femeia îşi duse mâinile la ochi şi plânse, căci ea era sora lui şi-i zise:

— Eşti tu într-adevăr fratele meu? căci ea nu-l recunoscuse după anii de rătăciri.

Apoi ea adăugă:

— Părul tău e neîngrijit şi hainele tale nu mai sunt cum erau, de aceea nu

te-am recunoscut! Dar tu trebuie să fii îmbrăcat cum erai odată şi atunci voi vedea dacă eşti fratele meu.

Apoi merse la bărbatul ei, acela care o răpise, şi primi de la el patru oi şi trei capre. Oile fură tăiate şi băiatul se hrăni cu carnea şi se făcu din nou mare şi voinic, iar sora lui luă grăsime şi-i unse părul, lăsându-l să-i cadă pe umeri. Tăie şi caprele, erau două negre şi una albă, şi din blana lor îi făcu o haină.

Apoi luă o lance şi i-o dădu, lancea era aceea pe care o purta bărbatul ei când o răpise!

Ea îi mai dădu apoi podoabe pentru picioare şi un colan pentru gât şi-i zise:

— Acum văd că într-adevăr eşti fratele meu!

Iar soţul ei îl iubi într-adevăr pe fratele soţiei sale şi-i dădu douăzeci de capre şi opt boi. Acestea cu mult mai mult decât ar fi fost preţul pentru sora lui, căci aşa era obiceiul, ca fata să fie cumpărată de la familie.

Dar el i le dădu din dragoste şi-i clădi şi o colibă alături de a lui şi-i mai dădu treizeci de capre, ca să-şi poată cumpăra şi el soţie.

Şi tânărul îşi luă o soţie, o duse în coliba sa, iar caprele se înmulţiră puzderie.

Aşa că el nu se mai întoarse în locul de baştină, ci rămase acolo cu cumnatul şi cu sora sa cea pierdută.

O soţie înţeleaptă

poveste africană

Au fost odată un bărbat şi o femeie. Ei trăiră multă vreme în înţelegere şi avură un fiu. Averea lor se compunea dintr-o sută de vite, nici măcar un viţel mai mult. Iar copilul creştea şi se făcea băiat mare. Dar muri tatăl său şi peste câţiva ani muri şi mama sa. Aşa că tânărul îi moşteni pe amândoi părinţii, adică cele o sută de vite pe care le lăsaseră.

El purtă doliu tot timpul cuvenit şi, când se termină, se gândi sa caute o fată cu care să se însoare. De aceea vorbi astfel către vecinii săi:

— Tare aş dori să mă însor, căci părinţii mei au murit şi eu am rămas singur de tot. Nu mai vreau să stau aşa şi doresc să găsesc o fată să mă însor.

Vecinii lui îi răspunseră:

— Desigur, însoară-te, căci acum eşti într-adevăr singur de tot şi noi o să căutăm pentru tine o soţie.

Atunci unul din vecini plecă să-i caute o nevastă pe care o şi găsi. Apoi se întoarse şi grăi către tânăr:

— Am găsit o fată cum vrei tu, dar ea nu este din ţinutul nostru.

El întrebă:

— Şi unde este ea?

— Cam departe, răspunse omul. Cred la vreo opt ceasuri de drum de aici de la noi.

— A cui fiică este?

— E fiica lui Abdulah şi tatăl ei este foarte bogat.

Această fată stăpâneşte şase mii de vite şi tatăl ei n-o are decât pe ea!

Când tânărul auzi aceasta, fu foarte dornic s-o ia de soţie şi zise către vecinul său:

— Du-te mâine acolo şi du-le răspunsul din partea mea, că suntem cu totul înţeleşi!

Atunci vecinul spuse:

— Mâine voi merge acolo.

Când mijea de ziuă, peţitorul se sculă şi merse cale lungă, până ajunse la bătrânul Abdulah şi-i ceru fata. La sfârşit, bătrânul îi spuse:

— Am auzit cuvintele tale, dar vreau ca acela care se va însura cu fiica mea

să-mi dea de zestre o sută de vite. Dacă. Dă zestrea aceasta, i-o dau pe fiica mea de soţie.

Peţitorul răspunse:

— Voi merge şi voi duce răspunsul.

— Bineînţeles, aşa să faci.

Atunci peţitorul se sculă şi plecă înapoi să povestească tânărului despre toată tocmeala. Dar tânărul răspunse:

— Dacă dau toate cele o sută de vite din ce o să trăiască soţia mea cinci va veni la mine? Căci eu nu mai am altă avere decât aceste o sută de vile, pe care le-am moştenit de la tatăl meu.

în cele din urmă, vecinul îi zise:

— Ei, dacă n-o vrei, spune-mi să mă duc să-i dau răspunsul, iar dacă o vrei, hotărăşte-te odată!

Flăcăul îşi plecă în jos capul şi se gândi, iar când îl ridică, spuse:

— Du-te şi spune-i că mă învoiesc, îi voi da vitele. Peţitorul se duse la bătrân şi-i spuse:

— Tânărul se învoieşte să dea cele o sută de vite.

— Bine, răspunse bătrânul, atunci sunt şi eu mulţumit că o ia pe fiica mea.

Apoi trimiseră pe cineva să-l cheme pe băiat. Acesta veni, fu primit cu bucurie şi vorbiră despre nuntă.

Tinerii se logodiră, băiatul dădu cele o sută de vite şi se făcu nunta. Apoi el îşi luă soţia şi porni spre casă. Statură liniştiţi zece zile, dar când merindele aduse se sfârşiră, tânărul nu mai avu ce să-i dea să mănânce soţiei sale. Atunci vorbi către ea:

— Iubită soţie, acum n-avem ce să mai mâncăm. înainte aveam vitele mele pe care le mulgeam şi mă hrăneam, dar acum le-am dat pe toate pentru tine, nu le mai am. Mă duc la vecinii mei să mulg puţin de la vitele lor, cât s-o putea, ca. Să avem şi noi ceva de mâncare.

— Bine zici, dragă bărbate, răspunse femeia.

Atunci el se sculă şi plecă. De-aici încolo singura lui ocupaţie era. Să meargă să mulgă câte puţin lapte de la vitele vecinilor lui, ca să aibă şi el şi soţia lui ce să mănânce.

După trei luni, tatăl fetei se gândi: „Ia să merg să-mi văd fata la bărbatul ei!”

Porni la drum şi merse până ajunse la ginerele său şi bătu la uşă. Fata se sculă şi răspunse:

— Cine-i acolo?

— Eu sunt, tatăl tău.

Atunci fiica sa zise:

— Intră!

El intră, îşi salută fiica şi ea îl duse în camera de oaspeţi şi-l pofti să se aşeze. El o întrebă cum îi merge.

— Foarte bine, tată!

Apoi se sculă, se îndepărtă de tatăl ei, se duse în camera din fund, se gândi şi plânse, căci în toată casa n-avea nimic ca să gătească pentru tatăl ei.

Atunci ieşi pe poarta din dos şi se duse la o vecină care cu greu îi dădu ceva carne cu împrumut.

Femeia, după ce intră în casă, luă carnea, o tăie şi o puse în oală. Dar de-abia o pusese, că sosi şi soţul ei şi-şi găsi socrul stând în odaia de oaspeţi.

Când îl văzu i se urcă sângele la cap. Nu ştia nici ce să spună, nici ce să facă. Totuşi, se apropie de locul unde şedea bătrânul, îl salută după obiceiul locului şi-l întrebă cum îi merge.

Apoi se duse la soţia lui şi o găsi gătind carnea.

Atunci o întrebă:

— Dragă soţie, ce pregăteşti tu acolo?

— Pregătesc carne, răspunse ea.

— Dar de unde ai căpătat carnea?
— Am căpătat-o de la o vecină.

Când soţul ei auzi aceste cuvinte tăcu şi fu foarte tulburat că n-aveau de niciunde. în sfârşit, zise către soţia sa:

— Scumpa mea, ce să facem noi acum când avem şi un musafir?

Soţia lui răspunse:

— Nu ştiu ce trebuie să facem!

Atunci bărbatul zise:

— Am să mă duc la vecinii bogaţi, de unde mulg laptele şi am să le spun: „Mi-a venit un oaspe şi vă rog să-mi daţi orice puteţi, să-i fac de mâncare."

Apoi se sculă şi plecă pe la oamenii bogaţi pe unde lucra acum, să le povestească toată întâmplarea. Şi oamenii nu se supărară şi-i dădură puţină came şi puţin lapte, pe care el le luă şi plecă acasă.

Acolo, soţia lui tocmai terminase de gătit carnea pe care i-o împrumutase vecina. Acum veni şi soţul ei cu ceva came.

Bărbatul ei se spălă pe mâini, apoi merse repede în odaia de oaspeţi. Iar femeia scoase carnea din oală, o puse pe farfurie şi o aduse la masă.

Femeia, după ce puse carnea pe masă, zise:

— Acum mâncaţi, voi, cei doi nebuni! Tatăl se sculă şi zise supărat:
— Care e nebunia mea? Fiica sa îi răspunse:
— Te rog, tată, mai întâi să mănânci şi pe urmă o să-ţi vorbesc despre nebunia ta.

Dar tatăl ei îi zise:

— Nu, nu mănânc, întâi să-mi spui care-i nebunia mea şi pe urmă voi mânca.

Atunci fiica lui îi spuse:

— Tată, tu ai vândut ceva scump pe ceva mai ieftin, Tatăl ei îi răspunse:
— Dar ce-am vândut prea ieftin? Ea-i răspunse:
— Pe mine, tată, m-ai vândut prea ieftin!
— Cum aşa?
— Tată, tu n-ai altă fiică şi alt fiu decât pe mine singură şi tu m-ai vândut pe o sută de vite. Şi tu, tată, ai şase mii de vite. Cu toate acestea ai socotit vitele mai de preţ decât mine. De aceea ţi-am spus că ai vândut ceva scump pe ceva mai ieftin!

Tatăl atunci spuse:

— E adevărat, copila mea, am fost un nebun, pe urmă sări şi bărbatul ei şi-i zise:
— Te rog, spune-mi şi mie care-i nebunia mea?
— Tu eşti un nebun mult mai mare!
— Pentru ce?
— Tu ai moştenit o sută de vite de la părinţii tăi şi niciun viţel mai mult! Dar le-ai dat pe toate şi m-ai luat pe mine în schimbul tuturor vitelor tale; şi erau doar în satul tău destule fete pentru care ai fi putut da numai zece sau douăzeci de vite. Dar tu nu le-ai luat seamă, ci ai venit să dai pe mine toate vitele tale. Acum nu mai ai nimic, nici măcar de mâncare pentru mine şi pentru tine. Ai ajuns slugă la oameni străini şi când le mulgi vacile, numai atunci capeţi ceva de mâncare. Dacă ţi-ai fi oprit jumătate din vite şi cu jumătatea cealaltă ţi-ai fi luat soţie, atunci ai fi avut de mâncare. Aşa că asta e nebunia ta, iubitul meu soţ!

Tatăl fetei rămase două zile la ei. A treia zi se hotărî să plece şi porni acasă. Iar când sosi, dădu drumul vitelor primite de la ginerele său şi i le trimise înapoi şi-i mai trimise încă două sute pe deasupra.

Astfel, fiica şi soţul ei putură să trăiască multe zile în bună pace şi fericire.

Băiatul rătăcit

poveste africană

Un om avea trei fii. Cel mai mare se duse o dată cu mama lui să dezgroape nişte bulbi. în apropiere găsi un bulb şi zise:

— Vai, aici e un bulb atât de frumos, ca fratele meu cel mic.

— Cum poate un bulb să fie atât de frumos ca un pui de om? îl certă mama sa.

El ascunse bulbul, iar mama sa strânse la un loc tot ce adunase şi plecă acasă.

Băiatul puse bulbul într-o scorbură de copac şi-i şopti ceva numai de el ştiut. Din bulb crescu un lujer, iar lujerul se preschimbă în copil.

Când mama pregătea mâncare, fiul cel mare o lua şi pleca nu se ştie unde.

Aşa făcu o zi, două, nouă şi cu vremea începu să slăbească.

Mama şi tatăl său vedeau cum se topeşte şi-l întrebară:

— Fiule, ce faci tu de slăbeşti aşa tare? Unde merge mâncarea pe care ţi-o dăm noi?

Fraţii lui mai mici. într-o zi, se uitau cum le pregăteşte mama mâncarea. Cel mare primi partea lui, dar n-o mitică şi plecă iar cu ea. Fraţii îl urmăriră de departe şi în timp ce-l pândeau văzură cum o pune într-o scorbură de copac.

Atunci se întoarseră acasă şi-i spuseră mamei lor:

— Noi am văzut cum a dus mâncarea în scorbura unui copac şi a dat-o unui copil care se află acolo.

Dar ea le răspunse:

— Ce copil să fie acolo care obişnuieşte să locuiască într-o scorbură de copac?

— Ei bine – ziseră ei – o să te ducem acolo să te încredinţezi singură.

Şi ei o conduseră pe mama lor acolo şi-i arătară locul.

— Ia te uită, un copil mic!

Şi femeia nu ştiu cum se repezi să-l ia şi ucise copilul din greşeală.

Când băiatul cel mare văzu pruncul fără viaţă se întoarse acasă şi se puse pe plâns. Atunci ei îl întrebară:

— De ce plângi? El răspunse:

— Din pricina fumului. Atunci cei din casă îi ziseră:

— Aşează-te acolo, mai spre fundul colibei.

Dar el se puse din nou pe plâns. Ei iar îl întrebară:

— De ce plângi întruna?

— De nimic, decât de fum!

— Atunci ia scaunul tatălui tău şi aşează-te pe el în curte.

El luă scaunul tatălui, se aşeză pe el în curte, dar iar se puse pe plâns, apoi zise:

— Scaune, ridică-mă în înălţimi, ca frânghia cu care tatăl meu atârnă butoiaşul cu miere în pădure.

Atunci scaunul se înălţă şi el rămase agăţat de un copac.

Atunci fraţii lui mai mici ieşiră în curte şi văzură cum el se înalţă în văzduh. Intrară şi spuseră mamei lor:

— Fratele nostru a plecat în cer!

Dar ea le răspunse:

— Cum să plece fratele vostru mai mare în cer? Se află oare vreun drum care să urce acolo, sus? Iar ei îi răspunseră:

— Vino să vezi!

Atunci mama veni şi văzându-l urcând în cer strigă:

— întoarce-te, copilul meu drag, întoarce-te!

— Nu mă mai întorc, îi răspunse băiatul cel mare.

Atunci fraţii lui mai mici strigară:

— Fratele nostru, vino acasă, vino!

Iar el le răspunse:
— Eu nu mă mai întorc, fraţii mei!
Atunci tatăl lui veni şi strigă:
— Băiete, aici este hrana ta!
Dar el îi răspunse:
— Nu o mai vreau, tată!
Veniră toţi din familie şi-i ziseră:
— Vino, vino acasă, te rugăm!
Unchiul lui veni şi, el şi începu să-i cânte:
— Vino, vino acasă! Unde noi am rămas!
— Iar eu nu mă mai întorc, unchiul meu! îi răspunse băiatul.
Apoi dispăru şi nimeni nu-l mai văzu. Acolo în înălţimea norilor întâlni. Nişte oameni cara adunau lemne şi-i salută:
— Bună ziua, culegătorilor de vreascuri! Arătaţi-mi drumul către regele lunii!
Ei răspunseră:
— Adună ceva lemne, apoi îţi vom arăta drumul. El le cără lemne pentru foc şi ei îi spuseră:
— Du-te mai departe până ce vei întâlni pe cel ce coseşte iarba.
El merse mai departe şi întâlni acolo o lume care se hrănea cu mâncare nefiartă. îi întrebă pe oameni:
— De ce nu gătiţi mâncarea la foc?
Dar ei îi răspunseră:
— Ce înseamnă asta foc?
El le spuse:
— Cu el se fierbe mâncarea pe care voi o mâncaţi cruda.
Dar ei îi ziseră:
— Noi nu ştim nimic despre foc, omule!
El răspunse:
— Dacă eu vă voi pregăti bucate gustoase la foc, voi ce-mi veţi da în schimb?
Regele lunii vorbi:
— îţi vom da ca plată vite şi viţei.
Atunci băiatul le spuse:
— Adunaţi-mi multe lemne şi eu vă voi aduce focul!
Ei adunară lemne şi le duseră în dosul casei, să nu fie văzuţi de lume. Iar băiatul, cu o cremene şi o iască, aprinse focul acolo, în dosul casei.
Lemnele luară foc, iar el puse banane verzi la copt, apoi spuse către regele lunii:
— încearcă să mănânci bananele astea pe care le-am copt la foc.
Regele lunii mâncă bananele şi văzu ce gust bun au. Apoi băiatul puse la fript carnea şi zise regelui:
— Mănâncă şi came friptă!
Şi regele văzu cât era de gustoasă. Atunci el fripse din toate bucatele ce le aveau.
Regele lunii porunci să se adune toată lumea şi hotărî să i se dea o răsplată şi să cumpere foc de la el. Lumea îl întrebă pe rege:
— Şi ce trebuie să i se dea? Regele răspunse:
— Unul să-i aducă un bou, altul o capră, altul ţesături din bumbac.
Ei aduseră toate aceste lucruri, iar băiatul le împărţi tuturor focul, iar ei plecară să-şi pregătească mâncarea. Atunci el spuse:
— Cum aş putea să mai ajung acasă dacă nu trimit veşti?
Şi dădu poruncă tuturor păsărilor să vină la locul unde se găsea el.
Atunci el îl întrebă pe sturz:
— Dacă te-aş trimite ca vestitor în ţara mea, ce-ai spune tu acolo?
— Am să spun că băiatul lor cel mare va veni poimâine, adică ziua după mâine. Puneţi-i grăsime în lingură.
— E bine, poţi pleca!

Sturzul plecă şi ajunse la gospodăria tatălui lui. Unde spuse:

— Băiatul vostru cel mare vă trimite vorbă că va veni poimâine, adică ziua care vine după mâine. Pune-ţi-i grăsime în lingură!

Şi tatăl se ridică, merse în curte şi spuse:

— Ce fel de fiinţă e asta care strigă aci în curte că fiul meu va veni poimâine. El este de mult pierdut! Şi alungă pasărea care ajunse înapoi şi-i spuse băiatului:

— Am fost acolo!

— Nu, nu cred c-ai fost acolo 1 Dacă ai fost spune-mi ce se întâmplă acasă la mine! Du-te încă o dată şi, când te întorci, ia bastonul tatălui meu şi vino cu el înapoi, ca să recunosc că ai fost acolo.

Sturzul se duse a doua oară, răpi bastonul şi veni cu el.

Copiii din casă îl văzură cum răpeşte bastonul, dar nu-l putură ajunge, aşa că el i-l aduse băiatului, care cunoscu că într-adevăr sturzul fusese acolo.

Acum îi spuse:

— Mă voi pregăti şi eu de drum.

Fu lăsat să plece cu toate vitele lui. Pe drum se simţi obosit şi vru să se odihnească. în turmă avea un taur care îi zise:

— De vreme ce eşti atât de obosit, ce-mi dai dacă încaleci pe mine? Dacă te iau pe spinarea mea când eşti atât de obosit, ai să mai mănânci din carnea mea?

El răspunse:

— Eu n-am să mănânc din carnea ta! Apoi se urcă în spinarea taurului şi merse cântând:

„Nu-mi lipseşte nicio avere,
Vitele sunt ale mele,
Boii sunt ai mei!"

Astfel se întoarse el acasă, la mama şi tatăl lui. îi spuse mamei sale ce înţelegere avea cu taurul. Când taurul îmbătrâni, tatăl său îl tăie, iar mama sa zise:

— Trebuie oaie ca taurul acesta, cu care fiul meu s-a trudit atâta, să fie mâncat fără ca şi el să-i guste carnea? Şi ascunse carnea în chiupul cu miere.

Apoi frământă faină, luă carnea, o puse la mijloc încetişor. După ce coapse o turtă o aduse fiului ei şi el o gustă. Pe când mânca, turta zise către el:

— îndrăzneşti să mănânci din mine care te-am purtat în spate? Să fii şi tu mistuit, după cum tu mă mistui pe mine acum.

Atunci băiatul cântă:

„Mama mea, nu te-am rugat adânc

Să nu-mi dai carnea taurului s-o mănânc?"

Şi când gustă a doua oară, parcă i se tăiară picioarele. Dar el tot cânta:

„Mama mea, nu te-am rugat adânc
Să nu-mi dai carnea taurului s-o mănânc?"

în acelaşi timp el înghiţi toată turta. Şi deodată se prăbuşi şi se sfârşi cu totul.

Lămpile de viaţă ale terielelor

poveste africană

Un vânător a vânat multă vreme, împreună cu fraţii şi rudele sale, într-o anumită regiune. El şi ai săi stârpiră toate animalele clin acea parte, până nu mai rămase

niciunul. Atunci, vânătorul îşi aduna iudele şi le spuse:

— Am omorât toate animalele de vânat din acest Unul. Acum trebuie să mergem în altă parte. Pregătiţi-vă de plecare.

Şi vânătorul plecă cu cele şapte femei ale sale, cu fraţii şi cu părinţii săi.

Vânătorul se aşeză într-un Unul locuit de o terielă (un fel de zmeoaică), ce avea obiceiul să se transforme în cămilă şi să se plimbe prin pădure şi prin câmpie sub această înfăţişare. Dacă întâlnea un om singur, cămila se arunca asupra lui şi-l mânca cu cal cu tot. Dacă întâlnea mai multe persoane, nu le ataca, ci păştea liniştită iarbă. în acest fel, vânătorul îşi pierdu fraţii şi părinţii unul câte tuiul, pentru că niciun vânător care pleca singur nu se mai întorcea.

La sfârşit, rămase numai cu un frate al său.

Vânătorul îşi spuse:

— De fiecare dată când unul dintre ai mei a plecat singur la vânătoare nu s-a mai întors. Vreau să văd despre ce-i vorba şi cui datorez pierderea pe care-am suferit-o.

îl chemă deci pe ultimul său frate şi-i spuse:

— Du-ţi calul la izvor dincolo de sat şi adapă-l.

Frate-său încalecă şi pomi, dar, pilit în mărăciniş, vânătorul îl urmări pe ascuns.

Şi vânătorul îşi văzu fratele ducându-se călare spre izvor şi pe cămila care păştea acolo înghiţindu-l cu cal cu tot. Vânătorul fu atât de înspăimântat, încât o luă la goană, pentru a ajunge cât mai iute în satul cel mai apropiat. Cămila băgă de seamă lucrul acesta. Vânătorul fugea către sat. Teriela, preschimbată în cămilă, îl urmărea tot aşa de repede pe cât fugea şi el.

Vânătorul ajunse în sat şi se grăbi spre piaţa unde oamenii, adunaţi, erau aşezaţi în cerc pe bănci de piatră. Vânătorul se aşeză pe una dintre băncile de piatră, printre ceilalţi oameni.

îndată după asta, zmeoaica sosi în sat. Părăsindu-şi înfăţişarea de cămilă, intră în sat sub chipul unei tinere fete foarte frumoase şi îmbrăcată minunat. Străbătu satul şi se duse de îndată în piaţa unde erau aşezaţi oamenii. Toţi o priviră cu uimire, pentru că era deosebit de frumoasă. Vânătorul se sperie însă, căci recunoscuse în ea pe teriela care, sub forma unei cămile, îi înghiţise pe toţi ai lui.

Frumoasa fată se aşeză pe o bancă de piatră, între vânător şi un alt om. Cei de faţă erau atât de uimiţi de frumuseţea ei, încât niciunul nu îndrăznea să scoată o vorbă. Dar străina le spuse oamenilor:

— Sunt o fată tânără şi am venit aici să-mi caut un bărbat. Vreau să mă mărit cu un bărbat care să fie mai puternic decât mine. îl voi lua pe acela dintre voi care, luptându-se cu mine, mă va pune la pământ. Nu mă voi mărita însă cu niciunul dintre cei pe care îi voi doborî eu!

Toţi oamenii, în afară de vânător, se ridicară şi fiecare vru să lupte primul, pentru că fiecare credea că va putea s-o învingă pe frumoasa fată. Dar ea îi doborî unul după altul, aşa că nu mai rămase să se lupte decât cu vânătorul. Frumoasa fală se apropie de vânător şi-i spuse:

— Nu vrei să te lupţi şi tu cu mine? Eşti singurul care nu m-ai vrut de soţie, şi tocmai cu tine mi- ar plăcea să lupt!

Vânătorul băgă de seamă că e într-adevăr foarte faimoasă. Dar mai ştia şi că ea e terieta care, sub înfăţişarea cămilei, îi înghiţise fraţii şi părinţii. Deşi se temea, atunci când frumoasa îi ceru să lupte, vânătorul se ridică încet de pe bancă. Se apropie de ea, pentru că îi era ruşine să se arate fricos înaintea celorlalţi oameni.

Vânătorul se apropie cu teamă de fata cea frumoasă. Dar abia o atinse că aceasta se şi trânti la pământ, spunându-i:

— M-ai învins! Eşti singurul dintre toţi cei cu care m-am luptat şi pe care nu l-am putut învinge, de aceea voi fi nevasta ta!

Văzând cât de frumoasă era tânăra fată şi dându-şi seama că nu va putea scăpa de ea, se însura deci cu zmeoaica. La câteva zile după nuntă, el îi spuse soţiei sale:

— Mă voi duce la locul meu de vânătoare. Tu rămâi aici. Voi veni din când în când să te văd, pentru a mă îngriji de tine!

Zmeoaica zise:

— Ia-mă şi pe mine la locul tău de vânătoare! Dar vânătorul îi răspunse:

— N-o pot face, pentru că pe acest teren de vânătoare se află familia mea. Sunt acolo toate rudele mele, fiii fraţilor mei, verii mei şi cele şapte neveste ale mele. Şi tu, tu eşti o teriela şi i-ai înghiţi pe toţi!

Zmeoaica zise:

— îţi jur că nu voi face rău nici uneia dintre rudele tale, pentru că acum sunt nevasta ta. îndepărtează-le numai pe cele şapte femei ale tale, pentru că nu voi putea trăi în pace cu ele: le voi înghiţi pe toate şapte şi pe copiii pe care i-ai avut de Ia ele!

Vânătorul îşi dădu seama că nu va putea să-şi ocrotească femeile de zmeoaica dacă nu le va ascunde foarte bine. înţelese de asemenea că teriela voia cu orice preţ să-l însoţească la locul său de vânătoare. El îi spuse deci frumoasei sale femei:

— Aşteaptă-mă aici; le voi alunga pe cele şapte femei, pentru că nu vreau să le mănânci, pe ele şi pe copiii pe care-i aşteaptă. Când le voi fi îndepărtat, mă voi întoarce şi te voi duce la locul meu de vânătoare!

Vânătorul se întoarse îndată la ai lui. Aproape de satul în care locuia cu rudele sale, săpa în pământ o groapă mare. Orândui încăperi şi le înzestra cu toate cele trebuincioase. Aduse îndeosebi o marc cantitate de mâncare, încât cele şapte femei să aibă clin destul, timp de mai mtdte luni. Pe urmă îşi coborî în groapă cele şapte neveste, care erau toate însărcinate, dar care-şi aşteptau copiii la soroace diferite, le linişti cu vorba, le arătă locuinţa pe care le-o pregătise şi acoperi lotul cu un acoperiş drept, pe urmă cu pământ, în aşa fel încât nimeni să nu poată descoperi casa subpământeană.

Treaba terminată, se întoarse în satul unde se însurase cu teriela şi o aduse pe frumoasa femeie în satul său, la rudele sale. Teriela îşi ţinu făgăduiala şi nu mai înghiţi pe nimeni din familia vânătorului.

în acest timp, sub pământ, cea mai în vârstă dintre cele şapte femei aduse pe lume un copil. Femeile se văitau, şi cele şase mai în vârstă spuseră:

— Ce-o să se aleagă de acest copil, ce-o să se aleagă de cei şase copii ai noştri? Aici nu putem nici măcar să ne hrănim cum trebuie. Cum să ne mai creştem şi copiii?

Singură, cea mai tânără dintre cele şapte femei nu se plângea şi nu se văita, cu toate că şi ea era însărcinată. Celelalte şase femei se hotărâră atunci să-şi omoare copiii pe care urmau să-i nască în locuinţa subpământeană, să-i împartă în şapte părţi şi să-i mănânce. Şi aşa au şi făcut; primul copil, o dată născut, a fost ucis şi fiecare îşi primi partea sa, pe care o mâncă. Singură, cea mai tânără îşi puse de o parte porţia. După o lună, a doua femeie aduse pe lume un copil. Din nou cele şase femei mai în vârstă plânseră şi se văitară. Din nou ele hotărâră să omoare copilul. Din nou împărţiră copilul omorât şi fiecare îşi mâncă partea, în afară de cea mai tânără, care păstră bucata ce-i fusese dată.

în fiecare lună, alta femeie aducea pe lume un copil. După şase luni, cele şase femei mai în vârstă aduseseră pe lume, omorâseră, îşi împărţiseră şi-şi mâncaseră copiii. Singură, cea de a şaptea şi cea mai tânără îşi păstra porţiile şi nu le mânca. A şaptea lună născu şi ea şi abia adusese pe lume un băiat că cele şase femei mai în vârstă veniră şi-i cerură, cu plânsete şi vaiete, să facă întocmai ca ele: să-şi omoare băiatul şi să-l împartă cu celelalte.

Cea mai tânără dintre cele şapte femei, care adusese pe lume băiatul, le ascultă şi spuse:

— Nu voi face ca voi!

Cele şase femei se supărară şi spuseră:

— Ţi-ai mâncat partea din fiecare din copiii noştri, acum îţi cerem să faci şi tu la fel!

Cea mai tânără le răspunse:

— Vă înşelaţi. N-am mâncat nimic şi ca dovadă iată, vă dau înapoi ceea ce mi-aţi dat!

Şi ea înapoie mamelor bucăţile primilor născuţi. Pe urmă zise:

— Eu nu-mi voi omorî copilul. îi voi da tot ceea ce voi putea să-i dau şi cred că va creşte mare şi puternic, fără ca voi să vă lipsiţi de ceva!

Cele şase mame mai în vârstă nu spuseră nimic. Mâncară resturilecopiilor pe care ceamai tânără le dăduse înapoi şi o lăsară în pace pe mamă şi pe fiul ei.

Copilul celei mai tinere femei se născuse mare şi puternic.

Crescu repede şi, învăţând să alerge, începu să se joace cu beţe şicu pietre. într-o zi, băiatul găuri o piatră, o aşeză în vârful unui băţ şi începu să zgârie cu ea tavanul camerei de sub pământ. Băiatul zgârie, zgârie şi nu avu astâmpăr până ce nu străpunse tavanul pe care vânătorul îl aşezase deasupra locuinţei; lumina zilei pătrunse prin el. Băiatul alergă la mama lui şi-i spuse:

— Ce-i asta, mamă?

Mama îi răspunse:

— Lumina soarelui. Ceilalţi oameni nu trăiesc, ca noi, sub pământ, ci deasupra pământului, sub cerul limpede!

Băiatul întrebă:

— Mamă, noi de ce trăim în întuneric, sub pământ, când ceilalţi oameni trăiesc pe pământ, în lumină?

Mama zise:

— Tatăl tău, care este un mare vânător, a fost silit de o terielă să se însoare cu ea; atunci, pentru ca zmeoaica să nu ne mănânce pe noi şi pe celelalte femei ale sale, tatăl tău ne-a făcut această locuinţă sub pământ şi de aceea trăim în întuneric!

Băiatul asculta cele spuse de mama lui. Când îl lăsă singur, el mări gaura din tavan. în fiecare zi lărgea spărtura.

După câteva zile, băiatul fu destul de puternic pentru a se căţăra pe stâlpul de susţinere până Ia acoperiş. Apoi ieşi afară prin gaura din tavan. Văzu cerul deasupra lui. Văzu cerul, văzu copacii şi ferigile. Văzu satul tatălui său. Numai că el nu ştia acest lucru. La intrarea în sat, un plăcintar pusese lângă el o scândură mare acoperită cu sfenşi (prăjituri), pe care le vindea trecătorilor. Băiatul se aşeză lângă el şi îl privi în tăcere cum lucrează. Din când în când, el îi întindea omului câte un obiect de care avea nevoie sau ridica de pe jos câte un lucru care cădea. Toată ziua îi ajută pe plăcintar, seara se ridică şi vru să plece. în ziua aceea, omul îşi vânduse toată marfa. Nu-i mai rămăsese decât o prăjitură. Când băiatul vru să plece, el îi spuse:

— Ia asta!

Băiatul îi mulţumi, apoi îl rugă:

— împrumută-mi puţin cuţitul!

Omul i-l dădu, şi băiatul tăie prăjitura în opt bucăţi, înapoie cuţitul omului, mâncă una din cele opt bucăţi, apoi alergă spre locuinţa celor şapte femei.

Băiatul coborî pe gaura din tavan, se duse la mama lui şi îi dădu o bucată de prăjitură. Se duse apoi la cele şase femei mai în vârstă şi le dădu şi lor câte o bucată de prăjitură. Mama, fericită de ceea ce făcuse fiul ei, îi mulţumi şi-i zise:

— Pentru tine am îndurat suferinţe, tu îmi plăteşti cu bucurii!

Cele şase femei mai în vârstă începură să plângă şi sa se vaiete, strigând:

— Ah! De ce ne-am omorât copiii? Dacă nu l-am fi omorât şi mâncat pe copiii noştri, s-ar fi dus şi ei acum să ne caute prăjituri!

Cele şase femei mai în vârstă erau foarte amărâte.

A doua zi dimineaţa, băiatul se urcă din nou pe pământ.

prin gaura din tavan, şi alergă din nou ia omul care vindea sfenşi, aşezat la intrarea în sat. îl ajută să-şi vândă prăjiturile, iar seara îşi primi porţia, o împărţi în opt şi o

aduse acasă. Făcu la fel trei zile în şir.

în cea de a patra zi, marele vânător – tatăl băiatului şi bărbatul zmeoaicei şi al celor şapte femei închise – trecu pe acolo. Văzându-l pe băiat, vânătorul îl întrebă pe omul care vindea prăjituri:

— Cine este acest ajutor pe care li l-ai luat? Omul răspunse:

— Acest băiat, care vine aici în fiecare dimineaţă, iese de colo, din gaura aia, mă ajută toată ziua, iar seara îi dau o prăjitură. împarte prăjitura în opt bucăţi, din care mănâncă una, iar celelalte şapte le duce cu el.

Vânătorul se uită la băiat şi-l întrebă:

— Cui duci tu cele şapte bucăţi de prăjitură?

— Duc o bucată mamei mele – răspunse băiatul –, iar pe celelalte le dau celor şase femei mai în vârstă ale tatălui meu, care locuiesc jos, cu mama mea.

Când vânătorul auzi acestea, fu sigur că băiatul era fiul său şi că mama băiatului era nevasta lui. Dar vânătorul nu-i spuse băiatului nimic. Se întoarse către omul care vindea prăjituri şi-i zise:

— De azi înainte, în fiecare zi, să-i dai acestui băiat nu una, ci opt prăjituri. Le voi plăti cu!

După aceasta vânătorul plecă.

De atunci, băiatul aducea în fiecare scară mamei şi celor şase femei mai vârstnice câte o prăjitură, şi bucuria lor fu mare. Acum vânătorul venea adesea să vadă ce face băiatul, li cumpără haine şi alte lucruri de care avea trebuinţă. Trimitea prin el toate cele necesare în casa subpământeană, dar nu-i spuse niciodată că el era tatăl lui, aşa că băiatul nu ştia nimic. Vânătorul nu voia ca frumoasa lui femeie, zmeoaica, să descopere că băiatul îi era fecior.

Când veni toamna şi când fructele începură să se coacă, vânătorul se duse să-şi găsească băiatul în locul unde vindea prăjituri şi, arătându-i smochinii, îi spuse:

— Priveşte, aceşti smochini îmi aparţin; îţi dau voie să vii aici în fiecare noapte şi să iei pentru mama ta câte smochine vrei. Du şi celor şase femei, dar bagă bine de seamă: s-ar putea ca într-o zi o femeie să vină aici; e foarte frumoasă, dar să ştii că e teriela. Dacă această femeie te întâlneşte şi te întreabă cine este mama ta sau cine este tatăl tău, tu nu trebuie să-i spui ce ştii, nici să arăţi că ai o mamă sub pământ. Zmeoaica te-ar înghiţi îndată, s-ar coborî la mama ta şi Ia cele şase femei şi le-ar muica. Daca te va întreba cine sunt părinţii tăi, răspunde-i: „Mama mea este un smochin”.

Băiatul făgădui tatălui său să ţină minte cele spuse de el.

în fiecare noapte, băiatul se urca în smochin şi culegea fructe, pe care le aducea apoi mamei sale şi celor şase femei din casa subpământeană. Mamă-sa era foarte bucuroasă. Cele şase femei mai vârstnice mâncau smochinele, apoi plângeau şi se văicăreau, zicând:

— Dacă nu ne-am fi omorât şi mâncat copiii, s-ar urca şi ci acum pe pământ şi ne-ar aduce smochine.

într-o noapte, băiatul se urcă din nou pe pământ şi se duse la smochinit de la ferma tatălui său.
Se urcă într-un smochin şi culese fructe. Dar tot în acea noapte, teriela se îndreptă şi ea spre ferma solului ei, vânătorul, pentru a culege câteva smochine. Când ajunse lângă cel mai mare smochin, văzu suit în arbore un băiat pe care nu-l cunoştea. Apropiindu-se încet de pom şi înşfacându-l pe băiat de un picior, zmeoaica îl întrebă:

— Spune-mi, cine este tatăl tău? Băiatul îi răspunse:

— Tatăl meu e un smochin! Zmeoaica mai întrebă:

— Spune-mi, cine este mama ta? Băiatul zise:

— Mama mea este un smochin!

— Dacă-i aşa, spuse teriela, coboară fără nicio teamă, nu-ţi voi face niciun rău!

Băiatul coborî cu smochinele şi plecă în grabă.

Noaptea următoare, băiatul părăsi iar locuinţa subterană prin spărtura din tavan, se urcă pe pământ şi se caţără din nou în smochin pentru a culege fructe. După puţin timp, teriela reveni, îl apucă de picior şi-l întrebă:

— Spune-mi, cine este tatăl tău?

Băiatul zise:

— Tată-meu este un smochin!

Zmeoaica mai întrebă:

— Spune-mi, cine este mama ta?

Băiatul zise:

— Mama este un smochin!

Cu acestea, zmeoaica, liniştită, îl lăsă să fugă, tară să-i facă niciun rău. Ea îl întrebă pe băiat la fel şi-n cea de-a treia noapte, după ce-l găsise în smochin şi după ce-l apucase de un picior. Băiatul îi răspunse din nou:

— Tatăl meu este un smochin, mama mea este un smochin!

Şi cu asta, zmeoaica, pentru a treia oară, îl lăsă în pace.

Noaptea a patra, băiatul se urcă din nou pe pământ prin spărtura din acoperiş, pentru a se duce la ferma vânătorului ca să culeagă fructe. Se caţără în marele smochin; dar abia apucă să se urce, că teriela sosi, îl apucă de picior şi-i zise:

— Spune-mi, cine e tatăl tău?

Băiatul răspunse:

— Tatăl meu este un smochin!

Teriela zise:

— Spune-mi, cine este mama ta?

Băiatul răspunse:

— Mama mea este un smochin!

— Ascultă ce-am să-ţi spun, zise zmeoaica. Sunt femeie măritată şi n-am copii. Am să te înfiez şi de aici înainte eu voi fi mama ta. Bărbatul meu, care este un mare vânător, va fi tatăl tău. îţi vom face o viaţă plăcută.

Băiatul zise:

— Mi-e frică sa nu mă mănânci, pentru că n-am drept tată şi mamă decât un smochin care nu mă poate ocroti!

Zmeoaica făcu jurământ şi zise:

— Nu, nu-ţi voi face niciun rău. Te voi păzi ca pe copilul meu!

Când teriela jură, băiatul coborî din smochin. Zmeoaica îl luă în spinare şi-l duse în sat. Se opriră la casa vânătorului. Zmeoaica intră în casă şi-l chemă pe soţul ei. Când vânătorul sosi, ea îi spuse:

— L-am găsii pe acest băiat la ferma ta, într-un smochin. Părinţii lui sunt un smochin. Nu am copii, aşa că am hotărât să-I înfiez. Tu şi cu mine o să fim de-acum încolo părinţii lui. I-am făgăduit că nu-l voi mânca!

Vânătorul recunoscu în băiat pe fiul său. Bucuros, el lăudă hotărârea frumoasei sale femei.

Teriela îl ocrotea pe băiat, îl hrănea şi îl îngrijea foarte bine, spre marea bucurie a vânătorului. Dar el nu-i spuse încă băiatului că era tatăl lui.

în acest timp, mama aştepta sub pământ întoarcerea fiului, ca de obicei, cu smochinele. Băiatul nu se întoarse în noaptea aceea. Nu se întoarse nici a doua zi şi nici în noaptea următoare. Maica-sa plângea. Cele şase femei mai vârstnice plângeau şi spuneau:

— Acum băiatul nu ne mai aduce nici pâine, nici smochine! Aşa se întâmplă când creşti un fiu. Cum se face mare, cum îl pierzi. Şi-atunci durerea este cu atât mai năprasnică. Am făcut bine că i- am omorât şi i-am mâncat pe copiii noştri chiar de la naştere!

Plângând întruna, mama îşi spuse:

— De bună seamă că de data asta băiatul meu a fost înghiţit de teriela, frumoasa femeie a soţului meu!

Băiatul, bine îngrijit, se făcu repede mare şi puternic. Zmeoaica îl privea în fiecare zi, de dimineaţă până seara, şi văzându-l cât de frumos creşte, începu să-i pară rău de jurământul ei:

— Nu pot să-l mănânc eu însămi pe băiat fără să-mi calc făgăduiala. Dar, pentru că s-a făcut aşa de mare şi de voinic, îl voi trimite surorii mele, care va şti ce să facă cu el!

Ea îl chemă într-o zi pe băiat şi îi spuse:

— Eu nu mă simt bine şi am nevoie de un leac puternic. Du-te deci la sora mea şi cere-i ficatul cămilei care munceşte pentru ea. Dacă te întorci fără ficatul cămilei, te voi mânca!

Şi zmeoaica îi poamei băiatului să pornească la drum.

Băiatul porni, spunându-şi: „Ori vrea să mă mănânce ea, ori vrea să mă dea pe mâna soră-sii. Mă voi duce să cer un sfat”. Şi se duse să-l caute pe Amrar Asemeni (bătrânul sfătuitor), căruia îi spuse:

— Teriela, care s-a însurat cu vânătorul, m-a înfiat. Ea ajurat să nu-mi facă niciun rău. Dar astăzi m-a trimis la sora ei, teriela din pădure, şi mi-a cerut să-i aduc ficatul cămilei acesteia. Spune că mă înghite dacă nu voi izbuti!

Amrar Asemeni zise:

— Poţi scăpa de zmeoaica. Dacă ajungi la ea în timpul zilei, ascunde-te. Teriela nu se întoarce decât seara. Se va aşeza în faţa râşniţei şi va măcina făină. Pentru a-i fi mai uşor, îşi va arunca sânii ei mari peste umăr şi se va apuca de lucru. Strecoară-te lingă ea, pe la spate, apucă-i deodată unul dintre sânii care-i atârnă şi începi a suge. De cum vei fi supt din sânul zmeoaicei, te va privi ca pe propriul ei copil şi nu-ţi va mai face niciun rău. încearcă alunei să dobândeşti ficatul cămilei prin propria ta deşteptăciune şi pe urmă întoarce-te acasă! Băiatul mulţumi şi plecă.

După ce merse o bună bucată de vreme, ajunse la zmeoaica. Cum aceasta nu sosise încă, băiatul se ascunse. Făcându-se seară, veni şi teriela. Lepădându-şi bluza, turnă boabe în pâlnia râşniţei, apoi îşi aruncă sânii peste umeri şi începu să macine. Băiatul ieşi din ascunzătoare cu băgare de seamă, se strecură în spatele zmeoaicei care învârtea piatra şi începu să sugă.

Aceasta se întoarse şi zise:

— Cine e acolo? Băiatul răspunse:

— Sunt ruda ta, fiul surorii tale, femeia frumoasă care s-a măritat cu vânătorul, şi tu eşti mătuşa mea. Sora ta m-a trimis la tine să-ţi cunoşti nepotul!

Auzind acestea, teriela fu foarte mulţumită. Privindu-l pe băiat, îl întrebă:

— Cum îi merge mamei tale, sora mea?

Băiatul zise:

— Mama mea, sora ta, o duce bine şi m-a trimis să ţi-o spun!

Teriela zise:

— Asta îmi face plăcere! Asta îmi face plăcere! Aşteaptă, nepoate, am să-ţi pregătesc o masă bună. Pofteşte în cealaltă cameră!

în acest timp, veni şi cămila care se culcă într-un colţ. Băiatul întrebă:

— Asta este cămila care munceşte pentru tine şi de care mi-a vorbit mama?

Teriela zise:

— Da, asia este! Stai aici până voi sfârşi de măcinat faina şi pe urmă îţi voi pregăti masa.

Ieşi din cameră, se întoarse la râşniţă şi continuă să macine.

Băiatul se ridică, se asigură că animalul de povară al zmeoaicei doarme, îşi scoase cuţitul, îi tăie gâtul, îi despică buna şi-i scoase ficatul. Ascunse ficatul în haină, se strecură afară tară să fie văzut de teriela ocupată cu măcinatul şi alergă cât putu de repede spre satul tatălui său, marele vânător.

Zmeoaica, după ce macină făina, se întoarse în camera unde îl lăsase pe băiat. Nevăzându-l, îl strigă. Ajungând în dreptul cămilei omorâte înţelese ce se întâmplase. Alergă furioasă prin pădure ca să-l ajungă pe fugar, să-l înşface şi să-l înghită. Cum

alergase foarte departe fără a putea să-l prindă, în cele din urmă se lăsă păgubaşă. încet, se întoarse la colibă.

Băiatul îşi continuă drumul până ce ajunse în sat. Intră în casă. Acolo, o găsi pe frumoasa femeie a tatălui său, teriela, care îl întrebă:

— Cum, te-ai şi întors? Pentru ce n-ai fost la sora mea, teriela?

Băiatul îi răspunse:

— Am fost la sora ta, teriela. Sora ta o duce foarte bine, îţi trimite multe urări de sănătate şi îţi doreşte toată fericirea cu putinţă!

Zmeoaica zise:

— De ce nu mi-ai adus ficatul cel negru al cămilei surorii mele?

— Ba ţi-am adus şi ficatul cămilei surorii tale. Iată-l! îi răspunse băiatul. Şi aşeză ficatul negru al cămilei în faţa zmeoaicei, care-l recunoscu pe loc.

Ea îşi spuse: „Este cu neputinţă ca sora mea să fi omorât această cămilă care făcea pentru ea toată treaba. Se vede că o fi omorât-o băiatul singur!”.

— Cum ai îndrăznit, zise ea tare, să omori cămila carelucra în locul surorii mele?

Iar băiatul îi răspunse:

— Mi-ai spus că dacă nu-ţi aduc ficatul cămilei mă vei mânca. Dacă i-aş fi cerut surorii tale ficatul cămilei, s-ar fi supărat şi m-ar fi înghiţit ea. Cum nu voiam să fiu mâncat nici de ea, nici de tine, am luai ficatul negru al cămilei fără să-i mai cer voie surorii tale şi ţi l-am adus, cum mi-ai poruncit, ca să-ţi îndrepţi sănătatea!

— Bine! spuse cu voce tare zmeoaica.

Dar în sinea ei îşi zise: „Nu e bine!” şi începu să se plimbe îngrijorată de ici-colo. Bărbatul ei,
marele vânător, o întrebă:

— Ce ai? Nu ţi-e bine?

— Ba da, mă simt foarte bine! îi răspunse teriela, continuând să se plimbe îngrijorată de colo- colo şi să-şi spună: „Nu e bine! Băiatul pe care l-am luat să-l cresc este o mare primejdie pentru mine. De ce-am jurat să nu-l mănânc? Ce pot face ca să scap de el?”. Şi se tot plimba de colo-colo.

într-o zi, teriela îl chemă pe băiat şi-i spuse:

— Mai am opt surori. Sunt opt bătrâne torcătoare care, în marea lor bunătate, ne gospodăresc comorile. Te vei simţi bine la ele. Du-te de le găseşte, salută-le şi întreabă-le ce ştiu despre sănătatea mea. Spune-le că le salut şi ele vor şti să-ţi dovedească prietenia lor!

Băiatul plecă, spunându-şi în gând: „Dacă prima soră era o făptură atât de primejdioasă, apoi celelalte opt trebuie să fie şi mai rele. Ar fi bine să cer un sfat”.

Băiatul se duse din nou să-l caute pa Amrar Asemeni:

— Vin încă o dată – zise el – să-ţi cer sfatul. Teriela, care s-a măritat cu marele vânător, mă trimite la cele opt surori ale ei. Mi-a spus să le salut pe cele opt surori şi să le întreb ce ştiu despre sănătatea ei. Trebuie să le mai spun ca vor şti ele să-mi dovedească prietenia lor.

Amrar Asemeni zise:

— Băiatul meu, treaba cu care teriela te-a însărcinat e de aşa fel, că niciodată nu te vei mai întoarce viu dacă o îndeplineşti. Aceste opt zmeoaice sunt cele mai rele făpturi care se află pe pământ. îi mănâncă pe toţi cei care se apropie de ele. Dacă teriela le întreabă, prin mijlocirea ta, ce ştiu despre sănătatea ci, adăugind că ele vor şti să-ţi arate prietenia lor, cele opt zmeoaice torcătoare, care sunt păzitoarele şi păstrătoarele vieţii celor zece surori, vor înţelege îndată că sora lor se teme să nu-i vatămi sănătatea şi că ea aşteaptă de la cele opt surori ale sale să te nimicească. Deci tu nu trebuie în niciun caz să duci la capăt însărcinarea dală de zmeoaica. Totuşi, poţi merge la cele opt surori ale ei fără să fii în prea mare primejdie. Ascultă sfatul meu! Aceste opt surori au obiceiul să se aşeze pe o bancă de piatră şi să toarcă lână. Dar în loc de furci obişnuite, ele folosesc coapse de măgar. Aceste furci grele le obosesc din

cale-afară. Du-le opt furci de lemn, din cele care se întrebuinţează pe aici. Pune-le pe locul fiecăreia, când se vor retrage, obosite, de lucru. Mulţumite de acest dar, te vor primi prieteneşte. Fă în aşa fel ca ele să-ţi arate comorile lor. După aceea, lucrurile se vor desfăşura în aşa fel că nu va mai depinde decât de propria ta deşteptăciune să duci cu bine la capăt treaba asta grea!

Băiatul adună opt furci de tors şi plecă la drum. După ce merse foarte, foarte mult, ajunse la ferma celor opt teri ele. Urcându-se pe o stâncă mai înaltă, privi în jurul său. Văzu banca de piatră pe care cele opt surori aveau obiceiul să se aşeze ca să toarcă, văzu că cele opt surori, obosite de tors, plecaseră şi că banca de piatră era goală. Strecurându-se cu băgare de seamă, puse pc locul fiecăreia dintre cele opt surori câte una din furcile de tors pe care le adusese; apoi se ascunse sub bancă.

După o vreme, cele opt zmeoaice se întoarseră. Duceau fiecare câte o coapsa de măgar, plângându-se şi gemând sub povara lor, văitându-se la gândul de a reîncepe lucrul cu asemenea furci grele. Ajungând în faţa băncii de piatră, văzură furcile de lemn; cele opt teriele, scoţând strigăte de bucurie, aruncară grelele coapse de măgar şi apucară furcile cele noi. Râzând de plăcere, spuneau:

— Ce frumos dar! Ce sculă desăvârşită! Jurăm celui care ni le-a adus să-l socotim prieten şi să-l ocrotim. Nu-i vom face decât bine celui care ne-a făcut acest dar. Jurăm!

Când cele opt zmeoaice jurară, băiatul ieşi de sub banca de piatră şi zise:

— Eu sunt acela care v-a adus furcile. Vă salul ca pe mătuşile mele, pentru că sora voastră, care s-a măritat cu marele vânător, este mama mea. Mi-a spus să vă fac o vizită şi să vă aduc ceva care să vă facă plăcere, pentru a vă mulţumi că vegheaţi atât de bine asupra sănătăţii ei. Mama mea mi-a vorbit de furcile voastre grele din coapse de măgar, şi m-am gândit că nu vă pot aduce nimic bun decât aceste furci uşoare din lemn, atât de lesne de folosit.

Zmeoaicele, foarte bucuroase de sosirea şi de cuvintele nepotului lor, se străduiră îndată să-l facă să se simtă bine, să-l hrănească şi să-l îngrijească. Băiatul fu dus într-o cameră frumoasă, unde găsi pregătit un aşternut minunat. Cele opt îi spuseră:

— Fireşte, vei rămâne peste noapte aici şi ne vei vorbi despre scumpa noastră soră, mama ta.
Când te vei trezi mâine dimineaţă, şapte dintre noi vom fi plecate la câmp. Cea mai tânără va rămâne acasă, îţi va pregăti de mâncare pentru drum, îţi va arăta ferma la lumina zilei şi te va îndruma pe unde s-o apuci...

Băiatul fu ospătat copios. El le vorbi multă vreme celor opt teriele despre mama sa şi le spuse, de asemenea, că fusese s-o vadă pe cea dintâi dintre cele zece surori. Era târziu când se culcă în aşternutul său.

A doua zi de dimineaţă, când ieşi din cameră, n-o mai văzu în casă decât pe cea mai tânără dintre surori. Celelalte plecaseră la câmp. Cea mai tânără dintre cele opt veni în întâmpinarea lui şi îi dădu bineţe. Băiatul o întrebă:

— Mi-ai pregătit puţină hrană pentru drumul de întoarcere?

Teriela îi zise:

— Totul este pregătit, dar mănâncă mai întâi ceva aici; pe urmă îţi voi arăta ferma noastră ca, odată întors acasă, să-i poţi povesti mamei tale – sora noastră – cum arată acum casa tatălui ei.

— După ce voi mânca ceva – îi zise băiatul – îmi vei arăta şi ferma!

Apoi intră în camera unde dormise şi, după ce mâncă pâine şi miere, se duse cu zmeoaica să-i arate ferma. Aceasta îi arătă mai întâi camerele celor opt surori. îi arătă vitele, îi arătă lâna pe care o torseseră şi care umplea toată casa; îi arătă tot ce se găsea în curte şi în preajmă. După ce văzu totul, băiatul îi spuse:

— Acum, mătuşă, arată-mi şi comorile familiei voastre, ale căror păstrătoare şi paznice sunteţi. Mama mi-a vorbit atâtea despre ele, că sunt, fireşte, curios să le văd, mai ales că sigur mă va întreba în ce stare am găsit cutare sau cutare lucru!

Terieia îi răspunse:

— De fapt, nu ştiu dacă trebuie să-ţi arăt aceste comori, pentru ca sunt încredinţate pazei celei mai mari dintre surorile mele, care este foarte mândră de această însărcinare a ei!

— Numai că acum – îi spuse băiatul – sora ta mai mare este la câmp. Eu n-am vreme s-o aştept până diseară. Trebuie să plec chiar în dimineaţa asta la diurn. Şi pe urmă, nu uita că am adus câte o furcă de tors nu numai celei mai în vârstă, ci fiecăreia dintre voi, şi de altfel sunt tot atât de apropiat ca rudă de tine, cât sunt şi de mătuşa cea mai în vârstă!

— Asta-i adevărat! zise ea. Te voi lăsa deci, înainte de a pleca, să-ţi arunci o privire asupra comorilor familiei noastre. Urmează-mă!

Păşind înainte, zmeoaica îl purtă pe băiat de-a lungul curţii şi sui înaintea lui scara care ducea spre o încăpere separată. Intrând după ea în despărţitură, băiatul văzu pe podea tot felul de comori: saci plini cu aur şi cu argint, mătăsuri fine şi alte ţesături, pietre preţioase şi un mare număr de bijuterii. Pe perete erau atârnate zece lămpi de argilă, în care ardeau zece lumini limpezi; una dintre ele era mai strălucitoare decât toate celelalte. Lângă lămpi erau agăţate, pe perete, două tobe.

Băiatul privi cu mirare toate aceste bogăţii, după care o întrebă pe zmeoaica:

— La ce folosesc aceste două tobe vechi?

— Dacă baţi într-una din tobe, îi răspunse ea, ferma se pune în mişcare în direcţia în care doreşti. Dacă baţi în cealaltă, ferma se opreşte pe loc şi nu mai face nicio mişcare. Dar acum vino, trebuie sa pleci acasă.

Băiatul îi zise:

— Aşteaptă, te rog, să te mai întreb ceva. La întoarcere o să merg mai repede, ca să câştig din întârziere. Spune-mi deci, mătuşă, de ce ard, aici, aceste zece lămpi, deşi afară e zi şi e soare?

Zmeoaica îi spuse:

— Aceste zece lămpi sunt cele zece suflete ale celor zece surori, adică noi opt, care locuim în casa tatălui nostru, apoi teriela, pe care-ai văzut-o de curând şi pentru care munceşte cămila, şi, în sfârşit, mama ta. Dar vino acum, trebuie să te întorci acasă!

— încă o întrebare – îi zise băiatul. Am să alerg o bucată de drum ca să nu întârzii. Spune-mi deci, mătuşă, de ce una dintre aceste zece lămpi arde cu o flacără mai luminoasă şi mai înalta decât celelalte şi al cui suflet este?

— Această flacără – îi răspunse zmeoaica – este sufletul mamei tale. Flacăra este mai luminoasă şi mai înaltă decât celelalte pentru că mama ta va trăi mai mult decât noi, în timp ce eu voi muri prima, după cum poţi vedea şi după flacăra care înfăţişează sufletul meu şi care este puţin mai joasă şi mai ştearsă decât celelalte, cu toate că eu sunt cea mai tânără. Dar vino, trebuie să te întorci acasă!

— Numai o întrebare mai am de pus – zise băiatul – şi pe urmă voi fugi ca vântul! Spune-mi dar, mătuşă, ce s-ar întâmpla dacă lămpile s-ar stinge?

Teriela, supărată, spuse:

— Atunci am muri! Dar acum vino repede, curios mic ce eşti, că şi aşa ţi-am spus prea multe, încă o întrebare şi le voi mânca, cu toată furca pe care mi-ai adus-o şi cu tot jurământul pe care l-am făcut!

Băiatul zise:

— Iartă-mă, mătuşă! Treci înaintea mea să-mi arăţi calea, să mă întorc, în sfârşit, repede acasă!

Când băiatul o văzu că începe să coboare scara, se întoarse şi suflă în flăcăruia cel mai puţin
luminoasă. în acea clipă, cea mai tânără dintre cele opt zmeoaice căzu de pe scară într-un akufin (oală pentru provizii). Era moartă şi nu mai mişca. Băiatul coborî, privi leşul, apoi zise:

— E moartă cu adevărat. Nu va mai putea mânca de-acum încolo niciun om. Pentru că lucrurile au mers atât de uşor, acum n-am decât să-mi desăvârşesc

planul!

Băiatul se apropie din nou de lămpi. Suflând cu putere, le stinse pe toate, în afară de cea care reprezenta sufletul mamei sale adoptive. în aceeaşi clipă, cele şapte surori ale terielei care murise, cele care lucrau la câmp, căzură moarte, şi în aceeaşi clipă muri, de asemenea, la ferma ei, sora căreia băiatul îi omorâse cămila. „Acum – gândi el – e rândul frumoasei femei care l-a silit pe tatăl meu să se însoare cu ea şi care a băgat-o sub pământ pe biata mea mamă şi pe cele şase femei mai vârstnice ale tatălui meu. Aş avea o asemenea bucurie s-o văd murind pe această teriela, încât voi pomi îndată la drum ca s-o întâlnesc."

Băiatul luă una dintre tobele agăţate pe perete lângă cele zece lămpi, se aşeză la fereastră şi începu să bată. Abia îi atinse pielea cu degetele că ferma şi începu să se mişte. Băiatul lovi mai tare în tobă cântând: „Casa mea, mergi spre satul tatălui meu! Casa mea, mergi spre satul tatălui meu! Casa mea, mergi spre satul tatălui meu!". Casa se ridică şi alunecă fără zgomot în direcţia arătată. Băiatul lovea şi cânta din ce în ce mai repede, din ce în ce mai tare. Casa zbura, zbura din ce în ce mai repede. Băiatul lovea şi cânta din toate puterile, iar casa sălta prin aer.

Teriela, frumoasa femeie care se măritase cu vânătorul, stătea acasă faţă în faţă cu bărbatul ei. Ciulind urechea, zise deodată:

— Aud toba tatălui meu. Vine tatăl meu. Fug să-i ies în întâmpinare!

Se ridică repede, ieşi, alergând din casă, din fermă, din sat. Bărbatul ei, vânătorul, alergă după ea. Când teriela, urmată de bărbatul ei, ajunse la marginea satului, văzu casa tatălui ci apropiindu-se de ea. Dar când îl văzu pe băiat aşezai la fereastra şi-şi dădu seama că el e acela care bătea toba. îngălbeni de groază.

Băiatul, văzând că locuinţa a ajuns în dreptul satului tatălui său şi că teriela şi soţul ei, vânătorul, îi ieşiseră în întâmpinare, încetă să mai bală toba. Atâmând-o în perete, luă din cui cealaltă loba, o lovi cu degetele şi cântă: „Casa mea, opreşte-te!!" îndată, casa se opri. Se opri în faţa zmeoaicei şi a soţului ei, care fugise după ea. înfuriată, teriela strigă:

— Acum te voi mânca!

Se năpusti în interiorul fermei, străbătu curtea, trecu prin cameră şi urcă scara care ducea la încăperea unde se găseau comorile şi unde mai ardea încă ultima lampă. Vânătorul alergă după ea, pentru a o despărţi de fiul său. Dar când teriela ajunse în vârful scării, băiatul luă lampa şi o izbi cu atâta putere de perete, că o sparse într-o sută de bucăţi, iar flacăra i se stinse dintr-odată.

Teriela căzu moartă clin susul scării, chiar la picioarele bărbatului ei care o urmărise. Băiatul coborî scara. Marele vânătorii primi în braţe şi-i spuse:

— Tu eşti fiul meu!

— Ştiam! îi zise băiatul. Tută, vino s-o eliberăm pe mama şi pe cele şase femei ale tale din casa de sub pământ!

Vânătorul şi fiul lui desfacură tavanul casei subterane. Femeile ieşiră la lumină. Mama băiatului plângea de fericire văzând că fiul ei nu fusese omorât de teriela. Cele şase femei mai vârstnice ale vână torului se duseră să viziteze ferma zmeoaicei. Văzând bogăţiile care erau acum ale fiului marelui vânător, începură să plângă şi să se vaiete spunând:

— Dacă nu ne-am fi omorât şi mâncat copiii, ar fi fost şi ei acum oameni cu vază şi bogaţi, care ne-ar fi eliberat din casa subpământeană!

Samba Gueladio Diegui

poveste africană

Samba Gueladio Diegui era fiul lui Gueladio, rege în Fouta. Când Samba ajunse la adolescenţă, tatăl său muri. Fratele regelui răposat, Konkobo Mu sa, lua conducerea

ţării. Konkobo avea opt băieţi. Când se făcură mari, el le făgădui să le împartă Fouta, aşa că fiecare îşi primi partea sa.

Samba rămăsese cu mama lui, cu griotul său, numit Sevi Malalaya, şi cu un rob, pe care-l chema Dunguru.

Griotul Sevi veni la Samba. Plângea.

— De ce plângi? îl întreba Samba.

— Iată de ce! răspunse griotul. Unchiul tău Konkobo a împărţit Fouta între băieţii lui şi, cum tatăl Iau nu mai e aici, Konkobo nu ţi-a păstrat partea.

Samba se ridică numaidecât. Se duse la unchiul lui şi-i zise:

— Ei bine, tată, unde este partea mea?

— îţi voi da şi ţie ceva, răspunse Konkobo. Primul cal pe care îl vei întâlni în Fouta, ia-l! Să fie al tău!

Samba s-a întors, s-a dus la griot şi i-a spus:

— Tatăl meu mi-a dat şi mie partea mea!

— Şi ce ţi-a dat?

— Mi-a dat îngăduinţa să iau primul cal bun pe care-l voi întâlni.

Şi griotul:

— Dar ceea ce ţi-a dat nu înseamnă nimic! Se poarcă foarte urât cu tine!

Samba se întoarse din nou la unchiul său, Konkobo:

— Tată, îi spuse el, nu-mi trebuie darul tău. Nu de asta am eu nevoie. Dă-mi ceea ce mi se cuvine, nu-ţi cer altceva.

— Am văzut în Fouta, îi răspunse Konkobo, un taur minunat. Am văzut de asemenea şi o femeie nespus de frumoasă. Ia-ţi şi taurul, şi femeia. Ţi le dăruiesc!

Samba se duse din nou la Sevi:

— Ei bine, îi spuse el, tala mi-a dăruit o femeie frumoasă şi un taur. Dacă vreau, amândouă pot fi ale mele!

— Asta nu înseamnă nimic! i-a răspuns griotul. E tot atât de puţin cât ţi-a dat şi mai înainte. Dară întâlneşti o femeie frumoasă care-ţi place, dar care este măritată, soţul ei te va omorî. Nu eşti decât un copil şi nu ştii încă nimic!

Samba se întoarse din nou la rege.

— Ei bine, tată, spuse el, n-am nevoie de ceea ce mi-ai dat. Eu vreau partea mea din Fouta.

— Dacă-ţi trebuie, răspunse Konkobo, fă în aşa fel şi ia-o; dacă nu poţi s-o iei, paguba ta!

Samba plecă. îşi înşeuă iapa, Umulatoma, şi pomi la drum cu griotul lui, Sevi Malalaya, cu robul Dunguru, cu mama lui şi cu robii destinaţi soţiei lui. Atunci nu era încă însurat.

— Plec din Fouta, zise el.

Merse până la un sat numit Tiabo, foarte aproape de Bakel. îl chemă pe tunka (regele) acestui ţinut:

— Tunka, ti zise el, îţi încredinţez pe mama mea şi pe mama griotului meu. Va trebui să ai grijă atât de ele, cât şi de oamenii mei până ce mă voi întoarce. Dă-le de mâncare şi îmbrăcăminte. Găzduieşte-i bine, dă-le colibe bune. Dacă atunci când mă voi întoarce voi afla că le-a lipsit îmbrăcămintea sau hrana, îţi voi tăia capul!

După asta, Samba şi griotul trecură tară întârziere fluviul şi se îndreptară către ţara al cărei rege se numea Elel Bildikry, pentru a-i cere războinici ca să-l atace pe Konkobo Musa, unchiul său.

Au mers timp de patruzeci şi cinci de zile prin desişuri, până au ajuns în ţara Peuhl. Am uitat numele regelui acestui ţinut, care, cum îl văzu pe Samba, îşi zise:.. Iată un băiat de treabă, care sigur este fiu de rege.

Dădu poruncă să se taie nişte boi, gâtui câţiva miei şi-i dărui lui Samba, zicându-i:

— Totul este pentru line!

îşi chemă apoi fetele şi le zise:

— Duceţi-vă să-l găsiţi pe Samba, care trebuie să plece mâine. Duceţi-vă sa

vorbiţi cu el şi distraţi-l!
Tinerele peuhle au stat cu Samba, s-au veselit cu el, pe urmă l-au părăsit:
— Este prea cald, spuseră ele. Mergem să ne scăldăm! După ce-au plecat, Samba s-a întins pe pat să doarmă. Una dintre fete îşi scosese colanul de aur şi, la plecare, uitase să-l ia. în timp ce Samba dormea, o struţoaică intră în colibă şi înghiţi colanul de aur.
Tinerele fete se întoarseră şi-l treziră pe Samba:
— Mi-am uitat adineauri aici colanul de aur, zise una dimie ele. Unde să fie?
L-au căutat, dar n-au găsit nimic.
— O, zise Samba, gândeşti cumva că ţi-am furat ou colanul?
— Nu, răspunse tânăra fată. Dar eu am plecat ultima, aşa ca în această colibă n-am fost decât noi doi!
— Bine! şopti Samba.
Tânăra fată se duse să-şi caute tatăl:
— Mi-am lăsat colanul de aur la acest om caro a venit aici, îi zise ea, şi acum nu-i chip să-l mai capăt îndărăt.
— Crezi că ţi l-a luat el? întrebă regele.
— Nu ştiu nimic. Ştiu doar că în coliba nu eram decât noi doi!
Regele, fără să spună ce gândea despre asta, o pofti pe fiica lui să se întoarcă lângă Samba.
în acest timp Samba, cercetând cu atenţie pământul, zări urmele struţului. Se duse repede să-l găsească pe rege, lăsând-o pe tânăra fată în colibă:
— îţi voi da o tigvă mare plină cu aur, îi spuse el regelui, dacă-mi vinzi struţul tău!
Poţi să-l iei, răspunse regele. Ne-am înţeles! Samba chemă numaidecât oamenii şi le dădu poruncă sa omoare struţul.
— După ce-l veţi omorî, le spuse el, goliţi-l şi aduceţi-mi ceea ce veţi găsi în trupul lui!
Oamenii ascultând, i-au adus lui Samba, de faţă fiind şi fiica regelui, stomacul pasării în care se
afla colanul de aur.
— M-ai învinuit de furtul colanului, îi zise Samba tinerei fete. Drept pedeapsă te voi lega!
Regele îi îngădui să facă ce va crede de cuviinţă. Dar Sevi, griotul, interveni:
— Greşeşti dacă faci aşa, Samba. Ne-am părăsit ţara ca să venim aici şi nu suntem decât cinci. Dacă vei face după capul tău, n-o s-o sfârşim bine! Las-o pe fiica regelui şi fereşte-te s-o legi!
Samba ascultă sfatul griotului său şi a doua zi o porniră iar la drum, către regatul lui Elel Bildikry.
Au mers cincisprezece zile prin hăţişuri şi apa începea să le lipsească.
— Samba, zise griotul, nu mai pot merge; voi muri! Samba l-a dus pe Sevi la umbra unui copac şi le-a spus lui şi lui Dunguru, robul:
— Aşteptaţi-mă aici!
Şi-a plecat călare pe Umulatoma, iapa sa. După vreo două ceasuri a ajuns, în sfârşii, la o baltă, unde a văzut un guinar (un fel de zmeu) foarte înalt, care se scălda.
Zmeul se întoarse către el şi din toate părţile trupului său îi ţâşniră flăcări. Samba nu se sperie, îl privi drept în faţa.
Atunci zmeul crescu, până ce atinse cerul cu capul.
— Ce faci acolo? îl întrebă liniştit Samba. Vrei să vezi dacă mi-e frică de tine?
Zmeul se făcu din nou mic:
— Niciodată, zise el, n-am văzut un om atât de curajos ca tine. Pentru asta îţi voi dărui ceva!
Şi îi întinse o puşcă.

— Samba, întrebă el, cunoşti numele acestei puşti?
— Nu, răspunse Samba, nu-l cunosc!
— Numele ei este Busularbi, reluă zmeul. E de-ajuns s-o scoţi din îmbrăcămintea ei, pentru ca duşmanul tău sa pice mort!
Samba îşi lua burduful de ţap de pe umeri, intra în balta pentru a lua apă şi când plosca fu plină o aşeză pe iapă.
— Bine, îşi zise el, am să văd îndată dacă ce mi-a spus zmeul este sau nu adevărat!
Scoase puşca din îmbrăcămintea ei şi zmeul căzu mort.
Samba se întoarse la locul unde-şi lăsase oamenii. Când ajunse, îl găsi pe omul său, griotul, cântând cântece de slavă lui Samba, li dădu să bea apă şi lui, şi sclavului. Griotul îl întrebă:
— Ei bine, Samba, cine a tras acel foc de puşcă pe care l-am auzit în depanare?
— Eu l-am tras! răspunse Samba, şi îi povesti întâmplarea cu zmeul.
— Rău, spuse griotul, de făcut cum nu se poate mai rău! Omul îţi face un asemenea dar şi tu să-l omori. Ai făcui o mare nedreptate!
— Am făcu! bine, răspunse Samba. Cum am trecut eu pe aici, ar mai putea trece şi alţii. Nu numai eu sunt fiu de rege; Fouta numără mulţi fit de regi, şi printre ei sunt destui flăcăi, la fel de curajoşi ca şi mine. Aşa cum mi-a dăruit mie astăzi puşca, zmeul putea face mâine un dar asemănător altcuiva. Acum a isprăvit-o cu darurile... Nimeni n-o să mai aibă o puşcă aşa cum e asta a mea! Sunt singurul care are o astfel de comoară!
Hotărâră să meargă mai departe. După câteva zile ajunseră în capitala ţării lui Elel Bildikty. Era un oraş mai mare decât Saim-Touis. De mai bine de un an, în acest oraş nu se mai băuse apă proaspătă. Un caiman mare se vârâse în fluviu şi-i împiedica pe locuitori să ia apă. în fiecare an i se dădea drept bir câte o fată tânără, frumos îmbrăcată, cu cercei de aur în urechi, cu brăţări la mâini şi la picioare, într-un cuvânt, gătită ca o fiică de rege. Caimanul era foarte mofturos şi, dacă socotea că fata nu e destul de bine îmbrăcată, nu primea darul şi le interzicea oamenilor să-şi reîmprospăteze provizia de apă.
Samba sosi în acest oraş în ultima zi a anului, dud locuitorii tocmai împodobeau o tânăra fată ca s-o duca plocon caimanului Niabardi Delo.
Samba se opri, către miezul nopţii, în faţa colibei robilor, care era mai departe de sat, şi, chemând afară o roabă, îi spuse:
— Dă-mi apă, căci mi-e sete!
Roaba se întoarse în casă. în doniţa ei mai avea doar atâta apă cât sa umpli un pahar şi aceasta stătută. F.a i-o aduse totuşi lui Samba.
Călătorul luă apa şi, găsind că are miros urât, ti trase femeii o palmă de-o dădu grămadă la pământ.
— Cum, strigă el, îţi cer apă să-mi potolesc setea şi tu mi-aduci o asemenea murdărie?
— O, stăpâne! răspunse femeia, nu mai este apă în ţara. Ca să avem apă proaspătă trebuie s-o sacrificăm pe fiica regelui!
— Fă bine, porunci Samba, porneşte şi arată-mi drumul către fluviu. Merg să-mi adăp iapa!
Roaba se sperie:
— Mi-e frica să merg la fluviu, zise ea. Mâine regele ar vedea urma paşilor mei şi m-ar întreba: „De ce-ai fost la apă când am dat poruncă să nu meargă nimeni?”.
Samba se supără:
— Dacă nu vrei să mă conduci, o ameninţă el, vei pieri de mânamea!
Ia căpăstrul, Dunguni. Şi pune-l la gâtul lui Umulatoma. Şi tu, femeie, ia-o înaintea mea!
Robul mergea ducând iapa după el. Femeia le arătă:

— Iată, drumul ăsta duce drept la fluviu!

Samba, căruia îi fu milă de femeie, îi mulţumi şi o lăsă să se întoarcă.

Ajungând la fluviu, îi porunci robului său să se dezbrace şi să intre în apa cu iapa s-o scalde. Robul îşi scoase îmbrăcămintea şi intră în apă. îndată, din mijlocul fluviului se ivi Niabardi Delo, caimanul, care întrebă: Cine e acolo?

— Eu sfiit, un nou venit! i-a răspuns Samba.

— Ei bine, noule venit, ce faci aici?

— Am venit să beau apă!

— Dacă vrei să bei, bea singur, nu-ţi adăpa şi iapa!

— Ba am să-mi adăp şi iapa! răspunse Samba. Şi nu numai iapa,ci şi robul. Intră în apa, Dunguru!

Robul se supuse. Dar când iapa atinse apa cu piciorul, caimanul zise:

— Să ştii, noule venit, că mă superi!

Niabardi se aşeza în mijlocul fluviului şi apa scânteie ca focul.

— Dacă ţi-e frică de ceea ce vezi, îi strigă Samba lui Dunguru, şi dacă-mi scapi iapa, te omor odată cu caimanul!

Robul ţinu zdravăn iapa. Caimanul se năpusti cu fălcile larg deschise, vărsând foc pe gura. Dar când fu la doi paşi de Dunguru, Samba trase, caimanul căzu mort şi fluviul căpătă culoarea sângelui.

Acum, că fusese omorât caimanul. Samba luă apa în plosca din piele de ţap, puse plosca pe spinarea calului şi se întoarse la colibă să se culce; i-a dat apă şi roabei la care se oprise.

— Cum de-ai putut face rost de atâta apă? se miră roaba.

— Ai limba cam lungă, îi răspunse Samba. Dacă ţi-am dat apă, bea-o şi nu mai întreba de unde vine!

După ce-l omorâse pe caiman. Samba tăiase o bucată din el şi-o luase cu sine. îşi lăsase, de asemenea, la locul luptei brăţările şi o sanda, pentru că ştia sigur că nimeni nu era în stare nici să-i încalţe sandaua, nici să-şi împodobească gleznele şi mâinile cu brăţările sale, căci avea mâini şi picioare foarte mici.

A doua zi, regele Elel Bildikry şi-a adunat toţi grioţii ca s-o scoată pe fată din sat şi s-o duca jertfa caimanul ui, pentru ca supuşii lui să se poată aproviziona cu apă.

Urcară fecioara pe un cai. Grioţii o urmară cântând:

— Ah, tânără fată, ziceau ei, eşti plină de curaj. Caimanul a mâncat-o pe sora ta mai mare. A mâncat-o şi pe cealaltă soră a ta, dar ţie nu ţi-e frică de el. Vom avea apă!

Grioţii cântau. Le pomeneau în cântecele lor pe cele o sulă de fete pe care le sfâşiase caimanul. Ajunseră aproape de fluviu; o puseră pe fecioară jos, pe mal. Altă dată. Fata nici n-apuca sa intre bine în apă, şi caimanul şi venea s-o înghită. Acum însă, fata intră în fluviu până când apa îi ajunse la piept, se urcă apoi pe capul caimanului mort şi se ridică în picioare:

— Caimanul e aici, zise ea, şi eu m-am urcat pe capul lui. Atunci oamenii au zis:

— Caimanul este supărat. Nu mai eşti fecioară! Ai avut legături cu un bărbat. O! Ce nenorocire! Ziua de azi e o zi blestemată pentru noi! Eşti o fată nedemnă!

Şi îndată s-au şi dus să caute o altă falä. Dar prima fată scapără zicând:

— Nu este adevărat... De când m-am născut, niciun bărbat nu m-a atins! Niciodată n-am împărţit patul cu vreun bărbat!

Venind cealaltă tânără, care primise să fie sacrificată caimanului, se urcă şi ea alături de prima pe capul monstrului. Atunci tatăl acesteia strigă:

— Caimanul este mort!

— Toată lumea să intre în fluviu! îngădui regele. Vom vedea dacă e adevărat

sau nu!
Toată lumea a intrat în apă şi toţi şi-au dat seama că animalul era într-adevăr mort.
— Ei bine, zise regele, cel care va dovedi că a omorât caimanul va avea de la mine tot ce-mi va cere!
De faţă se aflau o grămadă de mincinoşi care începură să strige;
— Eu l-am omorât!
— Eu am venit ieri-seară aici!
— Caimanul a vrut sa mă mănânce, dar eu l-am ucis! Fiecare se străduia să-l convingă pe rege că el este învingătorul caimanului şi să câştige răsplata.
Un rob, care era acolo, ridică brăţările şi sandaua lui Samba.
— Iată – spuse el – brăţări le şi sandaua învingătorului.
— Bine, hotărî regele, cel căruia îi vor veni bine aceste brăţări şi va putea încălţa această sanda, a omorât caimanul şi acela va primi răsplata!
Mulţi încercară brăţările şi sandaua lui Samba, dar ele nu veniră nimănui. Arunci ieşi la iveală roaba şi spuse:
— La coliba mea s-a oprit ieri-seară un străin. La sosire, mi-a cerut apă. I-am dat apă stătută, singura pe care o aveam, dar el m-a lovit. După aceea a plecat; a întârziat vreo trei ceasuri, iar când s-a întors mi-a dat să beau apă proaspătă. Nu aveţi decât să-l chemaţi şi să-l cercetaţi. în ce mă priveşte, sunt sigură că el l-a omorât pe caiman!
Atunci regele a trimis oameni să-l caute pe noul venit:
— Să mi se aducă acest străin, zise el. îl veţi încunoştinţa că-l cheamă regele!
Trimişii alamyului (căpetenia) se duseră la coliba roabei, unde-l găsiră pe Samba dormind. Ii dădură o palmă, pentru a-l trezi. Furios că fusese tulburat din somn, Samba le trase câte un picior.
Atunci regele trimise un alt om pentru a încerca să-l trezească:
— Lasă-mă să dorm până ce termin, îi strigă Samba. Dacă mai vine careva să mă trezească, îl omor!
Au aşteptat timp de două ore. în sfârşit. Samba se trezi. Veni la fluviu.
îl salută pe rege şi regele îi răspunse la salut. Pe urmă îi făcu loc lângă el şi îl pofti să se aşeze. Luând brăţările şi sandaua i le arătă:
— Sunt ale tale? îl întrebă el.
Samba scoase atunci din buzunar cealaltă sanda şi se încălţă cu amândouă.
— Ei bine, zise regele, de acum încolo ai să locuieşti la mine.
Şi îi dărui o colibă mare şi foarte înaltă, un adevărat palat.
Regele trimise oameni să caute bagajele lui Samba, să-i aducă robii şi iapa. Toţi s-au aşezat în ograda regelui. S-au tăiat o mulţime de miei, Samba a stat două luni pe lângă Elel Bildikry, şi în tot acest timp petrecea mereu oi fete tinere. La sfârşitul acestui timp, regele îşi chemă oaspetele:
— în ce scop ai venit în această ţară? Ce nevoi te-au adus aici?
Şi Samba a răspuns:
— Nu am nevoie decât de războinici!
Elel Bildikry şi-a chemat sfetnicii şi le-a spus:
— învingătorul caimanului ne cere să-i dăm oşti!
— Să meargă la Fouta!? au protestat sfetnicii. Cum o sa meargă osiile noastre până acolo?
— Dar acest om, a reluat regele, cum a putut veni de la Fouta până aici? Nu uitaţi că timp de un an de zile n-am putut lua niciun strop de apă din fluviu şi că el l-a omorât pe acela care ne împiedica să ne potolim setea; drept răsplată, nu ne cere decât nişte războinici, aşa că nu-i chip să-l refuzăm!
— Ei bine! au spus sfetnicii, iată ce vom face. Există un rege pe care-l cheamă Birama Ngurori. Să-l trimitem la el pe Samba să-i ture turmele şi să ni le dăruiască nouă. în schimbul acestor turme, noi îi vom încredinţa oastea şi vom merge cu el în ţara lui să ne războim!

Sfetnicii nu urmăreau altceva decât să scape de Samba printr-o simpla făgăduială. Erau siguri că-
şi va pierde viaţa în lupta împotriva lui Birama Ngurori, pentru că acest rege.
Ştii, era foarte puternic.

Pentru a ajunge acolo, până-n ţara lui Birama Ngurori, Samba trebuia să străbată cel puţin optsprezece mlaştini, şi între fiecare din aceste mlaştini este cale de opt zile, ba chiar şi mai mult.

Fu mia lui Birama era păzită de trei sute ciobani îmbrăcaţi cu bluze şi pantaloni roşii, pe cap cu tichii roşii, încălţaţi de asemenea cu roşu, şi călare pe cai albi, cai de căpetenii.

După ce trecu mlaştinile. Samba se duse la ciobani:

— Vă voi lua boii! le spuse el.

— Eşti nebun, i-au răspuns ei. înainte de a lua aceşti boi va trebui să ne omori pe toţi!

— Haide! porunci Samba, mergeţi în faţa mea şi minaţi boii încotro vă voi conduce eu!

Ciobanii n-au vrut să-i dea ascultare. Se aruncară pe loc asupra lui Samba, cu suliţele în mână. I-
au dat numeroase lovituri, dar lăncile nu l-au străpuns, deoarece avea un grigri (talisman) foarte bun. în schimb. Samba i-a omorât pe toţi, în afară de unul singur, căruia, după ce-i tăie urechile, îi spuse:

— Du-te la Birama Ngurori şi povesteşte-i că i-am luat boii!

Omul plecă. Ajunse în coliba cea mare a lui Birama. Cel dinţii căruia îi ceru să meargă la rege şi să-i dea de ştire despre moartea ciobanilor şi despre furtul boilor îi răspunse: Nu! Nu vreau să mă duc!

Birama dormea încă. Una dintre soliile sale îşi aranja părul după moda peuhl.

— Cum vei cuteza să-i dai o asemenea ştire lui Birama? i-a întrebat ea.

Apoi s-au sfătuit să-i cheme pe toţi grioţii cu rihalmele (viorile) lor.

Femeile, împreună cu această soţie a lui Birama şi cu sora ei, au pregătit un mafelalo[55] cu frunze de copaci. Odată mâncarea terminală, au mers să-l putut binişor lângă Birama, care dormea. Pe urmă au cules hamond[56] şi ngotote (arbust al desişurilor). Aroma l-a învăluit pe Birama, iar el s-a trezit, îşi văzu grioţii cântând cu viorile.

— Ce s-a întâmplat? Ce înseamnă asta? au fost primele sale cuvinte la deşteptare.

Un om înainta tremurând:

— Un peuhl – zise el – a venit la ciobanii tai. A vrut să-ţi ia boii...

N-a terminal vorba că Birama l-a şi omorât.

— Allah în persoană, strigă el mânios, şi nici Allah nu mi i-ar putea fura!

Un alt om se apropie şi povesti ce se întâmplase. Birama îl omorî şi pe acesta. A omorât în acest fel trei. Ceilalţi au fugit toţi.

Intră atunci sora lui Birama, aducând mafelalo. îl aşezu în faţa lui, spunându-i:

— Iată ce ai să mănânci de acum înainte, deoarece un peuhl ţi-a furat boii. Nu ţi se mai poate da altceva!

Regele Birama încalecă pe calul Colo (adică alezanul). Călări plin de mânie şi, dincolo de sal, îl ajunse pe Samba Gueladio. Acesta opri turma şi-l aşteptă liniştit pe Birama.

— Tu eşti acela care a venit să-mi fure boii?

— Da, eu sunt. Dar îţi voi lăsa câţiva şi ţie, dacă asta îţi face plăcere. în ce

---

55 amestec de larih şi delalo – mei şi lapte prins – în care se pun câteva frunzuliţe de arbori

56 hamondul este un clei parfumat pe care ulufii îl numesc momunghene sau tiuiy

priveşte restul, îi păstrez pentru mine!

— Ai putea face asta, zise Birama, dacă mai înainte m-ai omor: pe mine!

Samba îşi scoase pipa, bătu amnarul, o aprinse şi trase câteva fumuri. După asta zise:

— Facă-se după voia ta. Alege ce vrei! în acest fel i-a vorbit Samba regelui.

Birama împinse cu hotărâre suliţa împotriva lui Samba. Suliţa s-a rupt pe loc în două bucăţi. Luă în grabă o altă suliţă şi lovi din nou. A lovit cu toate suliţele lui, până ce nu i-a mai rămas niciuna întreagă. Samba lovi la rândul lui. Dar suliţa acestuia se sfărâmă şi ea.

Atunci Samba a sărit pe iapă şi amândoi se luptară de-a călare şi sub ei, caii se sfâşiau unul pe altul şi se loveau cu furie. în sfârşit. Samba învinse, şi Birama fugi.

Iată-i la tataua (ogradă împrejmuită) lui Birama. Această ogradă avea mai multe îngrădituri, fiecare cu câte o poartă. Când Birama ajunse Ia cea dintâi, oamenii săi îl lăsară să intre şi deschiseră focul asupra lui Samba. Atâta timp cât fumul împuşcăturilor încă nu se împrăştiase, oamenii au crezut că Samba căzuse. Dar lui Samba nu i se întâmplase nimic, ci-l văzură urmărindu-l pe rege în continuare; şi la fiecare poartă lucrurile se petrecură la fel, până ce Birama şi Samba au ajuns în mijlocul colibelor. Aici Samba încetă urmărirea:

— Dacă n-ar fi soţia ta care te ocroteşte, te-aş omorî! îi spuse el căpeteniei, dar sunt un naoule al ei (de acelaşi neam) şi nu-i pot respinge cererea, căci ea nu m-a jignit.

S-a întors la turmă, a luat 300 de vite şi i le-a trimis regelui zicând:

— Este un dar pe care i-l fac lui Birama Ngurori! Eşti un peuhl ca şi mine, îi zise el regelui, de aceea nu vreau să fii silit sa te hrăneşti cu mafelalo.

Şi a plecat cu ceea ce păstrase din turmă. Sosind la Elel Bildikry zise:

— Fata boii lui Birama Ngurori!

— Bine! zise regele.

Dar sfetnicii veniră din nou la rege:

— Acest om a venit aici, îi spuseră ei, l-a omorât pe Niabardi Dalo şi, mai mult decât atât, a izbutit să ia turmele lui Birama. Bunicile noastre spuneau că nimeni n-a izbutit vreodată să pună mâna pe ele, dar el le-a luat! Dacă plecăm cu el la război, ne va omori pe toţi!

— Acum sunteţi nevoiţi să-mi daţi ostile! le spuse Samba. Iar femeile, care se aflau de faţă, strigară:

— Pentru că soţilor noştri le este frică să-l întovărăşească pe Samba, vom merge noi cu el!

Elel Bildikry îl chemă pe Samba şi îi făgădui ca peste câteva zile să-i dea ostile.

Salul avea patru intrări. Elel Bildikry porunci să se laie copaci mari.

— Să fie aşezaţi ca nişte Drepte de scară. Când lemnul va fi tocat de picioarele cailor, numărul călăreţilor va fi socotit îndestulător.

De la fiecare intrare Samba a putut, timp de câteva zile, să vadă defilând caii şi călăreţii. în sfârşit, se declară mulţumit.

— E rândul infanteriştilor sa iasă acum! zise el, şi timp de câteva zile luă parte la trecerea infanteriştilor. Ajunge! Nu ne mai rămâne decât să plecăm!

Şi Samba o porni la drum spre Fouta. Când fu aproape de hotar, porunci coloanelor să se îndrepte spre Nguiguilone, urmând malul fluviului. F.l se duse să-şi vadă mama încredinţată lui tunka.

Coloana număra mulţi cai. în ziua în care Samba a părăsit-o, pentru a merge la Tiyabo, în Fouta, tunka îşi zise: „Samba s-a pierdut, desigur, în desiş”. Şi nemaitemându-se de el, a gonit-o din sat pe mania lui Samba şi pe robii acesteia.

Robii au luat un pendal (veşmânt larg de pânză) şi au făcut din el un fel de acoperiş ca la corturile maurilor, şi mama lui Samba s-a aşezat sub acest acoperiş, pentru a se feri de soare. Pe urmă s-au risipit prin desiş, pentru a căuta puţin mei, şi de fiecare dată când vedeau un om cărându- şi recolta îl urmăreau şi culegeau ce cădea pe jos. S-au întors cu puţinul pe care l-au putut strânge: au făcut un cuşcuş

prost, în care au adăugat frunze fierte de copaci, şi au hrănit-o pe mama stăpânului lor.

Era ceasul aproape două. Câţiva robi rămăseseră lângă mama lui Samba. Deodată, au auzit un bambado (griot peuhl) strigând:

— UI du Gueladio Diegui! – ceea ce înseamnă: „Mi-e fiică de Samba, îl respect ca pe stăpânul meu!”.

Glasul puternic şi limpede era glasul lui Sevi. Dădea de veste, desigur, că Samba venea.

— Se aude un bambado, strigară robii. Fără îndoială că soseşte Samba!

Mama lui Sevi zise:

— Chiar aşa, mi se pare că asia e glasul fiului meu! Dar mama lui Samba îi răspunse cu tristeţe:

— Griului e nebun de cânta astfel, căci fiul meu a pierit. Niciodată nu-mi voi mai vedea băiatul!

Dar Umulatoma, iapa lui Samba, ajungând la fluviu. Samba şi trecu apa călare.

îngrozit, tunka le spuse oamenilor săi:

— Când Samba mă va căuta, spuneţi-i că sunt mort de multă vreme!

Căutându-şi mama, Samba o găsi în afara satului.

— Ce înseamnă asta? o întrebă el. Şi mama lui îi răspunse:

— Iată, băiatul meu, cum s-a purtat tunka de la plecarea ta!

— Bine! spuse Samba şi se duse la casa regelui, îi întrebă pe oamenii lui:

— Unde este tunka? Duceţi-vă de mi-l căutaţi!

— Tunka a murit de mult!

— Duceţi-mă la groapa lui. Chiar dacă-i mort, voi aprinde un foc şi-I voi arde.

L-au dus puţin mai departe:

— Iată unde este înmormântat tunka!

Samba chemă câţiva oameni, le porunci să sape în locul arătat, dar nu găsi nimic.

— Scoate-ţi-l din colibă, porunci el. Vreau să-l vad!

L-au târât pe tunka până în mijlocul satului. Samba, care rămăsese călare pe iapa sa, luă o creangă şi, întinzând braţul, spuse:

— îngrămădeşte bijuterii, aur, pandale şi guinee (monede) până când grămada va ajunge la înălţimea mâinii mele!

Tunka începu să îngrămădească aurul, pandalele şi monedele în locul arătat. Când grămada ajunse la înălţimea de un metru, Sevi sări de pe calul sau drept deasupra. Strivi pandalele şi zise:

— Grămada nu este destul de înaltă! Mai puneţi încă!

Se mai aduse un rând de aur şi Sevi reîncepu să teşească grămada, până ce Samba spuse:

— Ajunge!

După aceea. Samba i se adresă regelui:

— Altă dată, dacă ţi-o mai las pe scumpa mea mamă în grijă, adu-ţi aminte de ceea ce am făcut acum şi aşteaptă-le să păţeşti la fel!

Luă nişte pagnesuri (şorţuri), le umplu cu aur şi le dete mamei sale şi oamenilor lui. După aceea plecă la drum.

Merse până la Uakulde, în Fouta. Nu-i departe de aici. (Adică de Yang-Yang.) Merse încoace şi încolo, până ce coloanele lui ajunseră la Nguiguilone. De aici, trimise un sol unchiului său, pentru a-i spune să se pregătească, fiindcă se vor lupta la Bilbaci.

în acest timp, unchiul său era la Sadei, lângă Kayaedi. Samba se duse să-l caute şi văzu că Konkobo îl aştepta cu armata sa. Pe atunci, aici, înaintea luptei se făcea un mare tam-tam, şi tama (toba mică) de război a grioţilor se numea alamari, iar jocul pe care-l dansau nu era îngăduit decât celor viteji. Jocul se numea de asemenea alamari şi se dansa cu lancea în mână.

Tama, despre care vorbesc, era acoperită cu pielea unei fete tinere. Din locul unde

se afla. Samba auzi zgomotul tam-tamului: „Ei bine, îşi zise el. Vreau sa mă duc şi eu acolo! Vreau să joc alamaril”.

Griotul lui, Sevi Malalaya, îi spuse:

— Eşti nebun? Tu trebuie să rămâi aici până mâine! Dar Samba îi răspunse:

— Spune ce vrei, nu-mi pasa! Eu iot mă voi duce!

Şi trecu fluviul. S-au dus până la tam-tamul acela şi Samba a intrat în cercul celor care jucau. Acoperindu-şi capul cu şorţul şi ascunzându-şi faţa, veni să joace cu lancea în mână.

Dar oamenii, recunoscându-l, spuseră:

— Acesta este Samba Gueladio Diegui!

Fără să scoată o vorbă, intră în tam-tam. îşi chemă apoi verii, fiii lui Konkobo Musa, şi le zise:

— Veniţi să intrăm în coliba tatălui vostru. Avem de vorbit împreună.

Acolo se afla un prins de război, cu numele de Mahunde Gale, pe care-l durea ochiul. Fiul lui îl întrebă:

— Tată, cum vrei să lupţi mâine în starea asta?

— Adu-mi un kilogram de ardei, îi răspunse tatăl. îşi puse apoi ardeiul pe ochiul bolnav, pe care şi-l prinse cu un bandaj. Pe urmă rămase culcat şi când îşi scoase bandajul, ochiul lui era roşu ca focul.

— Când oastea lui Samba va vedea un om cu un ochi atât de îngrozitor de roşu – zise el – o va lua la goană de teamă.

La ora şase dimineaţa, coloanele lui Samba şi cele ale lui Konkobo începură lupta. Samba, care rămăsese culcat în coliba lui Konkobo Musa, petrecu noaptea glumind cu verii lui, până ce soarele se ridică. Atunci el le spuse, de faţă cu roţi cei care se aflau în preajmă:

— Aduceţi-mi apă să mă spăl!

Pe urmă îşi luă suliţa şi ieşi din sat. Străbătând rândurile soldaţilor lui Konkobo Musa, se îndreptă spre coloanele sale.

îşi găsi iapa unde o lăsase, legată de un ţăruş. Porunci să fie înşeuată şi robul o înşeua. Apoi încalecă şi pătrunse în galop în coloanele lui Konkobo, îşi scoase puşca sa, Busalarbi, din teacă, şi cu o singură împuşcătură omorî cel puţin cincizeci de războinici.

— Cum! îşi spuneau soldaţii lui Konkobo, noi am crezut că încă de la începutul bătăliei ostile lui Samba o vor lua la fugă şi ele iată că nici nu se gândesc! Ba dimpotrivă!

Şi, descurajaţi, îşi părăsiră căpetenia. Merita să fie văzuţi cum fugeau. Dar Konkobo nu era din aceia care fug. Când calul său căzu mort, luă pământ şi-şi umplu sertesala (pantalonii), aşa încât chiar dacă ar fi vrut să fugă n-ar fi puiuţ, fiindcă pantalonii îi atârnau prea greu.

Ucigându-i pe toţi cei din jurul lui. Samba se pomeni în faţa lui Konkobo, care sta în picioare lângă calul mort:

— Ei bine, tată, îl întrebă Samba, ce s-a întâmplat? Iată, răspunse Konkobo, mi-a fost ucis calul!

Samba alergă după un călăreţ al lui Konkobo. îl omorî şi-i aduse calul:

— Tată, îi zise el, urcă-te pe calul ăsta şi continuă lupta! Konkobo se aşeză din nou în şa. Se aruncă asupra coloanelor lui Samba. însă şi cel de-al doilea cal al său căzu mort la pământ.

Samba din nou se duse la el:

— Ei bine, tată, întrebă el, iar ţi-a fost ucis calul?

Se duse, omorî un alt călăreţ de-al lui Konkobo, şi din nou îi aduse acestuia un cal.

Samba a înlocuit astfel cel puţin de opt ori caii ucişi sub unchiul său. îi omorî pe toţi feciorii lui Konkobo. Iată-l stăpân pe Fouta.

îl duse apoi pe unchiul său, Konkobo, afară din sat şi-i spuse:

— De acum încolo vei rămâne aici. Vei cere de pomană! Când Samba

muri şi când fu pus în pământ, un peuhl, trecând pe lângă moimântul său, văzu capul fostului rege din Fouta ieşind din groapă:

— Ah! zise el, iată un cap de porc care îşi închipuie că n-a murit încă!

Şi cu bastonul lovi cu putere ţeasta. Băţul se rupse şi o ţandăra intră în ochiul peuhlului, care muri. Bambado (locuitorii) din Fouta au zis atunci:

— Samba nu poate muri; el este acela care l-a ucis pe peuhl.

Poveste Kiri

poveste din Camerunul De Nord

Un vânător se duse odaia în junglă. Alergă multă vreme. Ajunse la marginea unei ape. Auzind zgomote, se ascunse. De-abia se ascunse, că sosiră nişte bivoli. Bivolii îşi lepădată pieile şi se transformară în oameni. După ce-şi scoaseră pieile, bivolii începură să lingă sarea care se depusese pc lângă mal. Vânătorul văzu totul, se apropie tiptil, de-a buşilea, şi apucă una din pieile oamenilor care se aflau lângă apă. Luă pielea şi se ascunse. Peste un timp, oamenii se întoarseră. începură saşi pună pieile. Fiecare, cum îşi punea pielea, cum se transforma în bivol. Numai o femeie îşi căuta zadarnic pielea ei de bivol. Nu o găsea. Alerga de colo-colo, fără să-i poată urma pe ceilalţi bivoli,
care erau acum departe, pentru că ea nu avea piele. Femeia se aşeză pe pământ şi începu să plângă. Vânătorul ieşi din ascunzătoare şi-i spuse:

— Vino cu mine, te voi duce acasă şi-ţi voi da o rochie să te îmbraci.

Femeia se duse cu vânătorul, care se însura cu ea. Femeia îi dărui vânătorului un băiat. Băiatul crescu. într-o zi, vânătorul îi spuse fiului său:

— Ştii cum am dobândit-o eu pe mama ta?

Băiatul îi răspunse:

— Nu, nu ştiu. Atunci vânătorul îi zise:

— Eram o dată la marginea unei ape, când sosiră nişte bivoli care-şi scoaseră îmbrăcămintea lor de bivoli şi se preschimbară în oameni. Am furat uneia dintre femei pielea ei de bivol; femeia nu mai putu să plece cu ceilalţi. Atunci, am luat-o în casa mea şi m-am căsătorit cu ea. Ea este mama ta. Pielea de bivol am păstrat-o. Băiatul întrebă:

— Unde ai ascuns pielea de bivol? Vânătorul îi arătă fiului său locul, şi-i spuse:

— Aici am ascuns-o.

— Păzeşte-o bine, zise băiatul.

— O voi păzi, îi răspunse tatăl, apoi plecă la vânătoare. Băiatul se duse la mama lui şi-i spuse:

— Tata mi-a istorisit că într-o zi a văzut o mulţime de bivoli la marginea unei ape. Ei şi-au scos îmbrăcămintea lor de bivoli şi au devenii oameni. Tala i-a şterpelii pielea de bivol unei femei, care n-a mai puiul să plece cu ceilalţi. Atunci tata o aduse pe femeie la el acasă şi se însura cu ea. Tu eşti femeia aceea, mamă! Tata ţi-a păstrat pielea de bivol!

Mama zise:

— îţi mulţumesc! Unde a ascuns tatăl tău pielea mea de bivol?

Băi anii îi spuse:

— Vino cu mine şi am să ţi-o arăt!

Băiatul îi arătă femeii unde ascunsese tatăl său pielea de bivol. Femeia şi-a luat pielea de bivol, şi-a luat copilul şi au fugit în junglă.

Falsa logodnică

poveste africană

Un fama (rege) ceru unui alt fama să-i dea pe fiica sa, Dede, în căsătorie şi acesta consimţi.

în momentul plecării logodnicei, care se ducea la casa soţului ei, tatăl acesteia îi dădu o griota (supusă) ca tovarăşă de călătorie. Cele două femei plecară la drum.

Fiind în plină secetă, căldura devenise înăbuşitoare. Cum satele erau din ce în ce mai rare, în cea din urmă zi a călătoriei ele avură de străbătut o distanţă foarte lunga, într-un ţinut cu totul pustiu. în ziua aceea se terminase provizia de apă. Doar griota mai păstrase puţină într-un burduf pe care-l purta cu ea.

Dede, căreia îi era foarte sete. îi ceru un pic de apă tovarăşei de drum.

Dacă nu-mi dai jumătate din bijuteriile tale, îi răspunse aceasta, nu-ţi voi da din apa mea!

Prinţesa îi dădu griotei un rând de bijuterii pentru braţe şi altul pentru picioare, în schimbul cărora aceasta îi turnă puţină apă într-o scoică de stridie, pentru a-şi mai potoli setea.

Mergmd mai departe, Dede simţi din nou nevoia nestăvilită să bea. Griota îi ceru şi restul bijuteriilor cu care era împodobita şi îi umplu din nou cu apă o scoică de stridie.

Nu erau prea departe de satul logodnicului, când prinţesa, cuprinsa de o sete arzătoare, o rugă pe griota să-i mai dea un pic de apă.

— Dă-mi veşmintele tale şi toate podoabele care dovedesc neamul tău regesc sa mă împodobesc cu ele, în aşa fel încât să se creadă că eu sunt adevărata logodnică a lui fama.

Dede, învinsă de sete, primi schimbul. Griota îi scoase atunci pagnesul (un fel de şorţ) şi bubuul (veşmânt de pânză alba) şi-i dete în schimb îmbrăcămintea roşie a castei sale cu care se îmbrăcă prinţesa.

în felul acesta se înfăţişară înaintea lui fama.

Acesta, văzând-o pe griota în veşmintele prinţesei, o luă drept logodnica sa şi o pofti în colibă.

Dede rămase pe lângă ea ca servitoare. Nu destăinui nimic din ceea ce se petrecuse, pentru că îi era ruşine să-şi mărturisească slăbiciunea de care dăduse dovadă pe drum.

Anul următor, griota îi dărui lui fama un copil, şi micuţul fu încredinţat lui Dede pentru a-l îngriji. în fiecare dimineaţă ea îl lua în spinare şi mergea să gonească păsările şi papagalii care veneau să mănânce recolta. Dede se aşeza pe o movilă mare de termite şi, săltându-l în braţe pe băieţel pentru a-i ostoi ţipetele, îi cânta:

„Taci, copil de griotă, taci...
în ziua când tatăl meu m-a dat unui masa (rege)
M-a dat ca să-i fiu soţie.

în ziua în care mama m-a dat unui masa
M-a dat ca să-i fiu solie.
Taci, copil de griotă, taci!”.

în fiecare zi ea repeta acelaşi cântec.

Se întâmplă ca o dată o bătrâna, care căuta ciuperci pe marginea luganului (ogorului), s-o audă pe Dede cântând. Se duse la rege şi îi spuse:

— Mare masa, dacă mă saturi cu came fără oase[57], îţi voi da o veste însemnată!

Regele o ospăta cu ouă fierte lari atâtea câte dori ea. Atunci, bătrâna îi spuse:

— Femeia care stă la tine ca nevasta ta nu este fiică de rege. Este numai o griota. Dacă ţii să ştii adevărul, cheamă-le aici pe toate fetele din sat şi porunceşte-le să repete cântecul pe care-l cântă dimineaţa când sperie păsările prădătoare de pe ogor.

[57] adică ouă, formulă în poveştile negre

Maso adună toate fetele din sat, fiecare purtând în spate copilul de care trebuia să aibă grija. Le pofti să repete cântecul pe care-l cântau dimineaţa; şi ele ascultară. Când veni rândul lui Dede, care era cea din urmă, aceasta cântă cu totul alt cântec decât acela pe care-l auzise bătrâna. Atunci femeia care era lângă ea zise:

— Nu este acesta cântecul pe care l-am auzit!

Masa îşi scoase sabia din teacă şi o ameninţă pe falsa griota că o omoară pe loc dacă nu-i cântă adevăratul cântec.

îngrozită, Dede aşeză pe pământ copilul şi pe urmă, săltându-l în braţe, îi cântă:

„Taci, copil de griota, taci...”.

Când termină cântecul, maso înţelese că fusese înşelat. O chemă pe adevărata griota şi îi tăie capul.

Dede îşi spălă mâinile în sângele cutezătoarei[58] şi îşi luă locul la care avea dreptul.

Njinkona

poveste africană

în timpul foametei, un crescător de pui mergea în fiecare zi să descopere movile de furnici pentru hrana păsărilor sale, şi locul unde se ducea era mereu acelaşi. De fiecare dată când mergea găsea o njinkona (gogoaşă din faină de mei), care niciodată nu uita să-i spună:

— Crescătoriile, fugi după mine şi, dacă mă ajungi, mănâncă-mă!

Omul, ascultând de acest îndemn, o urmarea; dar era în zadar: gogoaşa se rostogolea cu toată iuţeala până la o gaura în pământ şi dispărea înainte ca el să o poată ajunge.

într-o zi, crescătorul îşi schimbă drumul şi, trecând pe lângă gaura unde dispărea gogoaşa, o astupă cu frunze. Se întoarse după aceea pe vechiul său drum, pe unde avea obiceiul să i se arate gogoaşa.

Când fu aproape de gogoaşă, aceasta îşi reînnoi propunerea sfidătoare. Alergă după ea şi gogoaşa nu mai putu să se strecoare în gaura pe care el o astupase cu frunze, aşa că o prinse tară greutate.

Era gata să muşte din ea, când gogoaşa îi zise:

— Nu mă mânca! îţi voi arăta mijlocul de a avea cu ce să te hrăneşti întreaga ta viaţă.

— în cazul ăsta, răspunse crescătorul, grăbeşte-te să-mi arăţi acest mijloc.

— Iată: îţi voi da un vas şi un maligolo (bici din piele de hipopotam). De fiecare dată când te va apuca foamea, nu vei avea decât să-i spui vasului: „Vas, umple-te!”, şi el se va umple cu bucate de tot felul. în ce priveşte biciul, îţi voi spune mai târziu la ce-i bun.

Crescătorul primi biciul şi vasul şi se întoarse la familia lui. îşi chemă nevasta şi copiii:

— Astăzi, le spuse el, vom avea o masă bună – şi, luând vasul, porunci: Vasule, umple-te!

Vasul se umplu până la vârf cu un delicios sahabo (plăcinta de mei), din care au mâncat toţi pe
săturate.

Crescătorul îşi hrăni astfel familia timp de o lună întreagă. Badoul (căpetenia) ţinutului, auzind despre această întâmplare, îl chemă să vadă şi el vasul, şi i-l luă cu de-a sila.

Crescătorul merse de îndată să se întâlnească cu gogoaşa, căreia îi povesti cum se purtase regele cu el.

[58] gest simbolic

— Acum, îi spuse cocoloşul de cocă. îţi va fi de folos biciul. Ia-l şi du-te la bado. Când vei fi în faţa lui, spune: „Bici, loveşte-l pe bado!” – şi când vei crede că acesta şi-a primit pedeapsa, nu vei avea decât să porunceşti biciului să-l lase în pace.

Crescătorul făcu tot ceea ce-i spusese gogoaşa. Ajuns în faţa badoului îi ordonă biciului să-l lovească. Atunci biciul intră în joc. începu să-l bată pe rege care, de durere şi de furie, urla ca din gură de şarpe. Şi toţi cei din jur urlau odată cu el.

— Opreşte biciul! îi strigă crescătorului femeia favorită a regelui. Opreşte-l şi-ţi vom da înapoi vasul!

— Daţi-mi mai întâi vasul, răspunse crescătorul, şi după aceea îmi potolesc şi eu biciul. Se grăbiră să i-l aducă.

— Biciule! porunci el atunci, lasă-l în pace pe bado! Şi biciul căzu la pământ.

Crescătorul îl ridică şi plecă, luându-şi cu sine vasul.

Djinul peşte

poveste africană

Un pescar sărman a plecai la pescuit cu fiul său, în vârstă de doisprezece ani. Era foarte sărac, şi în ziua aceea era mai trist şi mai îngrijorat ca niciodată, pentru că femeia lui adusese pe lume o fată pe care cu greu ar fi putut s-o crească.

Când aruncă prima oară plasa, aduse la suprafaţă stârvul umflat, rău mirositor şi pe jumătate putrezit al unui măgar. Blestemându-şi ghinionul, aruncă din nou plasa, dar nu fu mai norocos nici de data asta, pentru că nu scoase decât o piatră foarte grea, care-i pricinui multă oboseală şi care era să-i rupă mai multe ochiuri: o piatră mare şi nici urmă de peşte!

— Nu există milă şi îndurare decât la Allah cel atotputernic! gemu el, aruncându-şi plasa pentru a treia oară. Allah cel atotputernic, prevăzătorul, generosul, fie preamărit, n-a făcut să se nască astăzi acest copil pentru a-l lăsa să moară de foame.

Plasa se făcu din nou foarte grea, numai că de astă dată se prinsese sigur în ea o fiinţă vie, fiindcă se simţeau dese şi puternice scuturături. în adevăr, lui peşte uriaş se zbătea înăuntru.

După ce-l scoase pe mal, pescarul, spunându-i fiului său să-l aştepte, plecă să caute un topor să despice peştele. De-abia plecă pescarul că peştele începu să plângă, privindu-l pe băiat rugător; lacrimi mari curgeau din ochii lui monstruoşi.

Plin de milă, tânărul luă peştele în braţe şi-l aruncă înapoi în apă. Pe urmă se gândi ce tăcuse şi cât de înfuriat va fi tatăl său când se va întoarce şi nu va mai găsi prada pe a cărui came se bizuia să-şi hrănească familia. Cuprins de frică şi neştiind ce să facă, o luă la fugă la întâmplare.

Seara se apropia repede. După câteva minute de goană în lungul malului, văzu ieşind de după o stânca şi îndreptându-se către el un bărbat frumos şi tânăr.

— Pacea fie cu tine, spuse acesta. De ce eşti supărat? Eu mi-am pierdui părinţii şi par mai puţin trist decât line. Vrei să vii cu mine? Vom locui împreună.

— Din toată inima, spuse celălalt, şi dacă vrea Allah.

Au continuat deci să meargă amândoi, până au ajuns într-un oraş prin care au început să se plimbe, străbătând piaţa şi admirând prăvăliile şi mărfurile de tot felul.

Trecură astfel pe strada negustorilor de mătăsuri, minunându-se de frumuseţea culorilor cu care măiestria lucrătorilor împodobiseră stofele lucitoare şi moi.

— O, ce prăvălie frumoasă! Priveşte, fratele meu, ce prăvălie frumoasă! strigă fiul pescarului, care nu mai văzuse niciodată un oraş mare, adresându-se tovarăşului său. De ce nu-i scris în soarta mea să am una asemănătoare?

— Această dorinţă e uşor de împlinit, frate, zise celălalt.

Şi a doua zi închirie pentru prietenul sau o prăvălie şi mai mare, pe care o umplu cu stofele cele mai frumoase şi mai rare. Toţi trecătorii zăboveau vreme lungă, cu

gura căscata, în faţa acestor lucruri minunate, oferite de cei doi negustori la fel de frumoşi ca şi stofele lor.

Cele mai minunate mătăsuri din toate ţările Orientului şi Occidentului erau adunate în prăvălia lor. Se găseau acolo brocarturi şi catifele, pânze pictate şi broderii vechi şi noi, stofe venite din Indii şi mătăsuri chinezeşti atât de fine. încât o rochie de femeie putea să treacă printr-un inel. Se mai găseau de asemenea cordoane de diferite culori, centuri de piele împodobite cu migală, mătănii din chihlimbar roşcat, coliere din grăunţe de dum (palmier) şi lanţuri din pietre preţioase.

Prăvălia lor deveni în curând atât de cunoscută, încât aproape că erau stânjeniţi de numărul clienţilor. Atâţia admiratori zăboveau în faţa ei din simplă curiozitate, că se oprea până şi circulaţia pe strada aceea. Aşa că paşa nu mai dădu voie nimănui care nu venea pentru afaceri să se apropie de prăvălie şi să se oprească la intrarea ei.

Această faimă îi făcu pofta sultanului să-l vadă pe tânărul negustor, pe care-l pofti la el la masă. Cum îl văzu pe fiul pescarului în toată frumuseţea lui (fruntea îi era albă ca ziua şi părul negru ca noaptea, obrajii îi erau ca doi trandafiri, iar pe unul avea o aluniţă ca o picătură de chihlimbar negru), sultanul îl şi îndrăgi, li ceru să vină mai des, şi în curând nu se mai putu lipsi de el. îi dete învoirea să intre în apartamentele sale oricând ar fi vrut, chiar fără să mai aştepte ca femeile să se ascundă. îi dădea voie chiar să bea ceaiul cu propria lui fiică. Nu se mai sătura privindu-i frumuseţea feţei şi graţia mersului, îi făcea de asemenea plăcere să-l asculte recitind emoţionantele versuri ale poeţilor.

într-o zi, fiul pescarului se întoarse acasă trist şi îngrijorat.

— Ce ai, fratele meu? îl întrebă prietenul lui.

Fiul pescarului sfârşi prin a-i mărturisi că era îndrăgostit de fiica sultanului.

— O poţi lua de nevastă, spuse prietenul.

— E cu neputinţă, ştiu prea bine, şi tu însuţi o ştii, reluă el descurajat. Eu nu sunt decât fiul unui biet pescar!

— Dimpotrivă, e foarte uşor. N-ai decât să-i ceri mâna şi vei vedea că tatăl ei ţi-o va da fără întârziere.

întării de aceste vorbe şi căpătând siguranţă, datorită felului în care fuseseră rostite, tânărul bărbat se duse îndată la palatul sultanului şi i-o ceru pe fiica sa în căsătorie.

Sultanul, când auzi, aplecă capul şi stăm o oră să se gândească în linişte. Pe urmă spuse:

— Mâine îţi voi da răspunsul! Şi-i ceru sfatul nevestei sale.

— Doamne, stăpânul meu, spuse aceasta, care nu voia să-şi dea fiica unui necunoscut, iată o perlă luată din bijuteriile mele. Arată-i-o tânărului bărbat şi cere-i să aducă una asemănătoare. Cum în mod sigur nu va găsi una la fel, vei avea un motiv cinstit să-i refuzi amabil mâna fiicei noastre. Dată. Dimpotrivă, ceea ce pare cu neputinţă, ţinând seama de mărimea uriaşă a acestei perle, va aduce una la fel, înseamnă că acest necunoscut nu este un om de nimic, ci fără îndoială vreun fiu de rege!

Sultanul îi arătă deci a doua zi perla fiului de pescar şi-i spuse:

— Ţi-o voi da pe fiica mea, dacă vrea Allah, cu condiţia ca tu să-mi aduci o perlă în totul asemănătoare cu aceasta! Tânărul bărbat luă bijuteria şi se întoarse acasă.

— Sultanul nu mi-a refuzat mâna fiicei sale, îi spuse el prietenului său, dar pune o condiţie de neîmplinit!

— Numai atât? zise prietenul lui. Cum ţi-am spus. Sultanul te primeşte deci de ginere. Cât priveşte această condiţie, ne va fi uşor s-o îndeplinim. Iată o batistă plină cu perle. Uită-te tu însuţi dacă nu sunt tot aşa de mari ca şi aceea a regelui.

Cu încântare, tânărul bărbat constată că toate acele perle îndeplineau cu prisosinţă condiţiile cerute. Şi în loc de una singură se duse să-i dăruiască o grămadă de pietre preţioase sultanului, care nu mai putu anim să-i refuze mâna prinţesei.

Două săptămâni mai târziu, se desfaşurară sărbătorile căsătoriei, care ţinură o săptămână întreagă.

Tânărul tovarăş îi spusese fiului de pescar să se întoarcă să-l vadă după două săptămână. Dar acesta, plin de fericirea lui, nemaigândindu-se decât la scumpa lui soţie şi la onorurile regale, noi pentru el, cu care era copleşit, lăsă să treacă această dată, uitându-şi de binefăcătorul său prieten.

După trei luni îşi aminti totuşi de el şi zise:

Mă duc să-l văd. Fără îndoială că mă mai aşteaptă.

Dar lăsa pe a doua zi îndeplinirea acestui plan, nu se mai gândi din nou timp de trei luni şi, anotimp după anotimp, trecu un an întreg în plăceri fără să-şi ţină fagăduiala.

într-o zi se hotărî, în sfârşit, şi plecă la întâlnire.

Prietenul îl mai aştepta încă. Nemulţumirea lui fu mare. Dar mai mare încă fu plăcerea pe care o simţi revăzându-l pe nerecunoscător.

— Nu m-ai uitat de tot? spuse el. Cum ai putut sta un an întreg fără să le gândeşti deloc la mine, care n-am încetat o clipa să mă gândesc la tine şi care ţi-am pândit fără încetare venirea? Tresăream la speranţa mereu neîmplinita de fiecare dată când cineva bătea la uşă, şi nicio zi nu se scurgea fără să mă rog lui Dumnezeu cu cele mai fierbinţi rugăciuni să fim din nou împreună! Ai putut trăi atât de mult timp fără să-ţi aduci aminte de scumpa noastră prietenie şi de zilele în care am stai împreună, fără să te gândeşti să-mi faci cinstea prezenţei tale, fără să suferi tu însuţi de despărţirea noastră? Dar acum eşti aici. înseamnă că încă mă mai iubeşti. Sa nu mai vorbim despre trecut şi să ne veselim de clipele pe care Dumnezeu ni le dăruieşte...

Ginerele sultanului, mişcat de aceste blânde dojeni, începu să plângi şi-l sărută cu duioşie pe prietenul lui, care îl iertă cu bunăvoinţă şi îl acoperi de mângâieri.

Curând după asta, ginerele sultanului hotărî să meargă să-şi caute tatăl. Făcu pregătiri de călătorie şi se duse cu un alai numeros în satul părintesc.

Djinul sosise înaintea lui şi pregătise mai multe case bine rânduite, pentru timpul cât va sta acolo el şi servitorii săi.

— în adevăr, spuse tânărul bărbat, este o fericire să ai un asemenea prieten; este un lucru negrăit de dulce să ştii că există o fiinţă mereu gata să le iubească, să te ajute şi să le mângâie.

Şi el recită aceste versuri:

„Dacă unul dintre compatrioţii tăi are inima curată ca tine,
Leagă-te de el şi vieţuieşte alături de acest şi pentru acest

Unul unic!”.

Djinul se făcu atunci recunoscut.
— Nu sunt, îi spuse el fiului de pescar, cel pe care-l crezi, ci un djin al apelor. Mi-ai dăruit într-o zi viaţa. Sunt peştele pe care tatăl tău îl pescuise şi pe care tu l-ai aruncat, din milă, înapoi în mare. Am vrut să te răsplătesc pentru fapta ta bună şi de aceea am luat această înfăţişare, te-am îndrumat în viaţă şi am făcut să-ţi izbutească toate treburile. Dar nu te crede obligatul meu. Sunt destul de răsplătit pentru binefacerile mele, trăind fericit lângă tine. îmi ajunge că te-am făcut fericit... Şi acum, fiarele meu, trebuie să ne spunem adio. Eu trebuie să plec. Dar mai vreau, când se va ivi prilejul, să-ţi pot veni în ajutor. Iată un praf. Ia-l, şi dacă într-o zi ai să ai nevoie de mine, aruncă puţin din el chiar în locul unde mi-ai dăruit altădată viaţa; voi veni de îndată, cu voia lui Dumnezeu, în ajutorul tău!
Cu aceste vorbe, djinul îşi părăsi prietenul.
Acesta îşi regăsi tatăl, pescarul, zdrobit de vârstă şi de muncă. I se făcu cunoscut. O luă în capitala sultanului, socrul său, şi-i dărui haine demne de un fiu de rege. La fel făcu cu mama şi cu sora sa.

Ntiy, învingătorul şarpelui boa

poveste africană

în ţinutul Bana era un boa care le răpea pe toate noile căsătorite chiar din prima noapte de nuntă, şi după şapte zile le mânca. Nimeni nu-i putea veni de hac. Pentru că de fiecare dată când i se tăia capul îi creştea altul nou.
într-o zi, boa o răpi pe femeia unui om numit Ntiy. A doua zi, soţul plecă să se lupte cu şarpele. Ajuns în vizuina, o auzi pe nevasta sa vorbind astfel:
— Frumosul meu boa, moartea care mă ameninţă nu mă poate împiedica să am o dorinţă; aş vrea să ştiu cum s-ar putea să ţi se ia viaţa?
— Femeie, răspunse boa, în pădurea care se află în partea de miazăzi a satului trăieşte un taur sălbatic. în burta acestui taur se află o căprioară vie şi în căprioară o bibilică; la rândul ei, bibilica are în trup o turturică, iar în burta turturicii se găseşte un ou. Pentru a mă putea omorî, ar trebui spart oul. După asta, ar trebui ca o muscă să-şi mânjească picioarele în oul spart şi să vină să se aşeze pe mine. Cum m-ar atinge, aş muri pe loc.
Ntiy înţelese, auzind aceste cuvinte, că în zadar ar folosi împotriva şarpelui boa arme sau mijloace obişnuite de luptă. Se retrase deci şi se îndreptă spre pădure. Cum trecu de sat se întâlni cu un leu foarte mare, care îi tăie calea răgind şi arătându-i ghearele şi colţii. Ntiy îşi urmă drumul fără să arate nici cea mai mică teamă.
— Omule, îi spuse leul mirat, eşti cel dintâi pe care răgetele şi colţii mei nu l-au îngrozit! De unde vine asta?
Ntiy răspunse:
— Asta se datoreşte faptului că în curând voi avea de-a face cu un animal mai cumplit decât line!
— Vrei să-ţi ţin tovărăşie? zise leul.
Şi după ce căpătă învoirea lui Ntiy îl urmă.
La câţiva paşi de acolo, o panteră se repezi asupra lui Ntiy şi îl zgârie cu o lovitură de gheara. Ntiy o împinse cu colul şi-şi urmă drumul. Pantera, mirată, ÎI întrebă atunci:
— Cum se face, omule, că nu ţi-e frică?
— Pentru că am lăsat în vizuina lui un animal mult mai rău decât tine şi fiindcă mă duc să caut mijlocul să-l înving.
— Vrei să merg cu line?

— Sigur! Şi Ntiy îşi urmă drumul, întovărăşit de leu şi de panteră.

Ajuns pe o pajişte cu iarbă, un vultur îi rupse lui Ntiy urechea dreaptă cu ghearele.

— Poţi chiar să mă şi omori! îi zise el răpitorului. Puţin îmi pasă, căci am de luptat cu un duşman mult mai de temui decât tine!

Vulturul îi ceru de asemenea voie să-l întovărăşească. La oarecare depărtare, un uliu îi rupse urechea stânga lui Ntiy, care însă îi zise:

— Vulturul este mai puternic decât tine şi nu mi-a fost frică de el.

Atunci uliul îi ceru şi primi învoirea de a se alătura cetei.

Mergând, Ntiy se împiedică de un pietroi mare, care făcu să-i sară unghia degetului cel mare de la picior. Nu se opri pentru asta şi-şi urmă calea fără măcar să-şi privească piciorul. Şi piatra îi zise:

— Ntiy, eşti cel dintâi pe care l-am rănit şi care n-a luat în seamă rana! Dă-mi voie, deci, să merg cu tine oriunde vei merge!

Ntiy îi dădu voie.

La câţiva paşi de acolo, o muscă îi intră în nară şi îi ieşi prin gură fără ca el să strănute.

— Cum! exclamă musca, nu strănuţi?

— Nu, pentru că am de-a face cu alţii mai grozavi decât tine!

Ea îi ceru de asemenea să-l întovărăşească şi el primi. Toţi împreună se îndreptară către pădure. Când au ajuns, Ntiy le spuse tovarăşilor lui:

— Bunii mei prieteni, ştiţi că în satul meu se află un boa care fură toate tinerele mirese? Noaptea trecută a furat-o şi pe soţia mea. Mă pregătisem să mă lupt cu el, şi m-aş fi luptat, fără sorţi de izbândă, la fel ca toţi cei care l-au atacat. Dar când am ajuns aproape de vizuina lui, l-am auzit mărturisindu-i soţiei mele că pentru a-l omorî trebuie ca o muscă să vină să se aşeze pe el după ce s- a mânjit cu gălbenuşul unui ou spart. Acest ou se află în burta unei turturele, turturica este închisă într-o bibilică, iar bibilica într-o căprioară. în sfârşit, căprioara trăieşte în trupul unui taur mare şi sălbatic din această pădure. Fiecare dintre voi va putea să-mi fie de un preţios ajutor în lupta mea!

Se aflau în acest moment chiar în inima pădurii. Taurul fu repede descoperii şi leu! îl sugrumă. Când i se despică burta, ieşi la lumină căprioara; cu omorârea ei se însărcina pantera.

Când şi căprioara fu despicată, bibilica îşi luă zborul. Dar vulturul se aruncă asupra ei şi i-o aduse lui Ntiy. O spintecară şi din burta ei ţâşni turturica. Nu apucă să zboare prea departe, căci uliul o şi înhaţă. Când ieşi la iveală oul, piatra îl sparse şi musca se mânji pe picioare în zeama lui, apoi zbură şi se aşeză pe boa. Monstrul făcu mare gălăgie, încolăcindu-se în gaura lui, dar în curând nu se mai auzi nimic: murise.

După ce mulţumi călduros tovarăşilor săi. Ntiy se îndreptă spre vizuină, unde-l găsi pe boa mort şi pe femeia lui teafără şi sănătoasa. O aduse în sat; pe urmă îi spuse lui fama (căpetenia) că-i venise de hac şarpelui.

Fama îl trimise pe primul său griot să se încredinţeze dacă Ntiy a spus adevărul. Griotul se întoarse, aducând vestea că boa era într-adevăr mort de-a binelea.

Atunci fama îi dărui lui Ntiy o sută de lucruri din fiecare fel, aşa că acesta deveni foarte bogat.

Cele trei femei ale lui Sarty

poveste africană

Faptul s-a petrecut într-un sat unde îşi avea reşedinţa un sarty (rege). Trei femei vorbeau îndreptându-se către un iaz:

— Ah! spunea prima, dacă regele m-ar lua de soţie, i-aş dărui doi gemeni al căror buric ar fi de aur curat!

— Eu, spune a doua, dacă aş fi nevasta lui, un singur fir de pai mi-ar ajunge pentru a-i mătura toate încăperile!

Cea de a treia zise la rândul ei:

— Dacă regele m-ar alege de soţie, cu un singur bob de orez aş face atâta mâncare, încât toţi oamenii regelui n-ar dovedi s-o mănânce!

O femeie bătrână, auzind ce vorbeau cele trei femei, se duse la rege şi-i făgădui să-i spună ceva care-l va interesa, cu condiţia ca acesta să-i dea să mănânce carne fără os (ouă).

După ce-şi îndestulă pântecele, bătrâna repetă regelui discuţia celor trei femei.

Regele le luă de neveste pe toate trei şi toate îşi ţinură fagăduiala pe care o făcuseră; cea de-a treia, cu un singur bob de orez, îl îndestulă îndată pe bărbatul ei, care mâncă pe săturate, fără să poată goli vasul; cea de-a doua ştiu, cu un singur fir de pai, sa mature curtea şi locuinţa regelui. în sfârşit, cea dintâi aduse pe lume doi gemeni cu buricul de aur curat.

în ziua când cea din urmă născu, femeia favorită a regelui îi fură pe cei doi copii şi îi aruncă afară din tata (ograda împrejmuită). Puse în locul lor două şopârle, pe urmă alergă la rege să-l anunţe ca nevasta lui adusese pe lume două animate respingătoare.

Regele furios o izgoni pe sărmana lehuză, luându-i până şi pagnesurile (şorţuri) de pânză pe care i le dăruise.

O femeie bătrână, care cama pe lângă zidul de lângă ograda ierburi ca să-şi facă o mâncare, văzu copiii, îi luă. îi aşeză sub ierburi în tigva pe care o avea cu ea şi se întoarse acasă. Gemenii crescură pe lângă ea.

Când copiii ajunseră mari, se duceau în fiecare zi la iaz şi le băteau pe femeile sartyului pe care le găseau scăldându-se:

— Voi sunteţi soţiile cele rele, tovarăşele mamei noastre, voi sunteţi, le spuneau ei, acelea care ne-aţi aruncat afară din ogradă! Şi le spărgeau toate tigvele.

într-o zi, un griot văzu o astfel de bătălie între gemeni şi femeile regelui. Se duse să-şi găsească stăpânul, căruia îi spuse:

— în sat sunt doi copii care-ţi seamănă leit. în toate zilele vin la baltă şi-ţi necăjesc femeile, susţinând că acestea i-au furat de la mama lor din gelozie.

Regele, curios la auzul acestei ştiri, îi chemă pe cei doi gemeni în faţa lui şi, când văzu cât de mult semănau cu el, îşi spuse: „Desigur, aceşti copii sunt ai mei! Dar cine poate fi mama lor?”.

După ce chibzui îndelung, le porunci soţiilor sale să pregătească mâncarea ce-i plăcea cel mai mult fiecăreia dintre ele, neuitând să dea aceeaşi poruncă şi mamei celor doi gemeni, care trăia din mila oamenilor din sat.

Nevestele regelui începură să pregătească diferite feluri: unele făceau mâncăruri cu orez; altele mâncăruri cu came; altele cu fasole etc. Cerşetoarea, mama gemenilor, pregăti o mâncare din tărâţe de mei.

Când toate felurile fură gata. Regele le spuse gemenilor:

— Duceţi-vă şi mâncaţi din mâncarea mamei voastre!

Copiii rugiră de îndată la tigva cu tărâţe şi o mâncară pe toată.

Regele îşi dele seama atunci de partea cui era adevărul. Pe intriganta care o ponegrise pe mama celor doi gemeni o ucise, iar capul i-I trimise cerşetoarei care. Luând locul aceleia ce fusese cauza nenorocirilor ei, îl folosi drept scăunaş pe care se aşeză.

De atunci au femeile scăunaşe în locuinţa lor.

Coada de ybumbuni

poveste africană

Trei zile după naşterea lui, micul Diandiaâi spuse tatălui său, Tangari:

— Dă-mi un arc cu coarda toane rezistentă!

Tatăl lui îi dădu unul a cărui coardă era împletită din piele de căprioară. Copilul îl încercă. îl întinse şi coarda se rupse pe loc. Tatăl îi aduse pe rând un arc cu coarda clin piele de koba (antilopă), pe urmă altul cu coarda din piele de bou sălbatic şi, în sfârşit, unul cu coardă din piele de elefant. Şi acesta se rupse ca şi cele dinainte.

Diandia îi spuse atunci tatălui său:

— Trebuie să-ţi smulgi o vâna de la picior şi să-mi faci o coarda pentru arc; nicio alta coardă nu va fi destul de rezistentă.

Tangari îi împlini dorinţa fiului său. Când arcul fu gătit cu coarda cerută, Diandia plecă să vâneze. Când să plece, tatăl îi zise:

— Când vei vrea să mă cinsteşti cu coada unui animal omorât de tine, nu-mi da alta decât una de ybumbuni.

Ybumbuni este un animal mai frumos decât oricare altul şi foarte înalt. Este destul de puternic pentru a duce o suta de elefanţi. Coada lui este lungă şi stufoasă, ca aceea de cal, împodobită de cauris (scoici) foarte albe şi cu perle de aur. Se slujeşte de această coadă pentru a paraliza mişcările animalelor pe care le vânează. Când urmăreşte şi este aproape să ajungă un animal, se întoarce deodată şi perii cozii sale se încolăcesc în jurul picioarelor prăzii, pe care o imobilizează.

Micul Diandia merse 700 de ani spre Levant, căci din această pane vin lucrurile extraordinare şi, prin urmare, într-acolo ar fi putut întâlni un ybumbuni. Ajunse în sfârşit în pădurea unde locuiau aceştia.

Găsind-o singură pe mama ybumhunilor, îi spuse ce doreşte. Tinerii erau plecaţi la vânătoare.

— Vei avea ce doreşti! îi făgădui bălrâna. Te voi ascunde în vasul în care ţin carnea uscată. Să nu faci nici cel mai mic zgomot, de nu, micuţii mei te vor descoperi şi te vor mânca repede.

La miezul nopţii, când toţi ybumbunii dormeau, mama lor se duse să taie coada celui mai tânăr şi veni să i-o dea lui Diandia. Micuţul ieşi din vas şi mama ybumbunii or îl îndreptă pe drumul cel bun.

în toate dimineţile, tinerii ybumbuni, trezindu-se, îşi cântau pe rând cântecul. La deşteptare, cel mai mare începu să cânte:

„Să mă uit să văd dacă coada mea cea ucigătoare de boi se află tot acolo.
Dacă coada mea ucigătoare de elefanţi e acolo, întreagă.
Flip! Flop! A mea este!”

Fiecare repeta acest cântec, până la cel din urmă care, negăsindu-şi coada, termină astfel:

„Flip! Flop! A mea nu este!”.

Atunci, cu toţii o porniră pe urmele lui Diandia, mirosind pământul. Când să-l ajungă pe copil, acesta se întoarse şi-i văzu. începu să cânte:

„O tată! O tată!
Ybumbunii mă vor mânca!
Pentru că tu nu mi-ai cerul
O coadă de bou sălbatic, nu! nu! nu!
Nici pe aceea a lui koba, nu! nu! nu!
Sau pe cea a elefantului, nu! nu! nu!”.

Acest cântec le plăcu foarte mult ybumbunilor,

— O vom chema pe mama noastră, spuseră ei, ca să asculte şi ea cântecul unei fiinţe omeneşti.

în timp ce se întorceau pe acelaşi drum, Diandia alergă cu toată iuţeala picioarelor lui.

Ajunşi la mama lor, ybumbunii îi povestiră ce-au auzit: Duceţi-vă şi căutaţi această făptură, le
spuse mama lor, şi aduceţi-o aici.

Ybumbunii reîncepură urmărirea. Erau aproape de Diandia, care ajunsese în preajma satului lui. Când acesta îi văzu venind, îşi reîncepu cântecul:

„O tată! O tată! Ybumbunii mă vor mânca!"

Ybumbunii s-au întors încă o dată înapoi să povestească mamei lor ce auziseră, dar când ea îi trimise iarăşi în urmărirea lui Diandia, nucului se afla în siguranţă în casa tatălui său, căruia îi dărui în semn de cinste coada de ybumbuni.

Tangari îşi atinse atunci cu ea rana de la picior, pe care timpul nu i-o cicatrizase încă, şi se vindecă pe loc. Coada o păstră apoi ca pe un talisman preţios.

De atunci, bătrânii au luat obiceiul să păstreze cozile animalelor vânate şi se slujesc de ele ca apărătoare de muşte.

Amadu Kekediuru, salvatorul alor săi

poveste africană

Doi fraţi plecau în călătorie. Sora lor, care era însărcinată, dorea să-i însoţească. Fi însă se împotriviră.

După ce fraţii plecară, copilul, care se afla încă în burta mamei, îi spuse acesteia:

— Mamă! Naşte-mă! Şi mama îi răspunse:

Un copil care vorbeşte în burta maniei sale trebuie să se şi nască singur.

Atunci copilul veni pe lume fără ajutorul nimănui. După asta, mai spuse:

— Mamă, spală-mă!

— Tu, care le-ai născut singur, poţi să te speli tu însuţi! răspunse mama.

Copilul, ridicându-se. O întrebă pe mama lui:

— Unde este tatăl meu?

— A murit! îi răspunse ea.

— Şi ţie, întrebă el din nou, ţi-au mai rămas rude?

— Am doi fraţi, dar au plecat în călătorie spre satul cutare. Mă duc să-i ajung! spuse copilul, pentru că vor întâmpina multe greutăţi în drumul lor.

Se sculă, luă o seceră şi o plasă de pescuit, după care plecă pe drumul pe care porniseră şi unchii
săi.

Aceştia tocmai se îndreptau către un sat plin de vrăjitori care aveau drept căpetenie o vrăjitoare. Drumul spre acest sat era păzit de câini şi de tauri, care omorau pe oricine nu avea ce să le dea de mâncare.

Copilul – se numea Amadu Kekediuru, adică „Amadu care nu se teme de vrăjitori" – luase cu el o grămadă de nutreţ. Pescui cu plasa câţiva peşti şi puse totul într-un sac. Zbura ca vântul în urma unchilor lui, cu toată greutatea pe care-o purta în sac.

îi ajunse chiar în clipa în care erau gata să fie sfâşiaţi de lauri şi de câini:

— Unchii mei! le striga el, nu vă temeţi de nimic! Vin în ajutorul vostru!

în acelaşi timp scoase din sac grămada de nutreţ, pe care o aruncă taurilor, şi peştii, pe care îi aruncă câinilor. Atunci jivinele fioroase nu mai făcură altceva decât să mănânce şi îi lăsară în pace pe cei doi oameni şi pe nepotul lor.

— Să mergem mai departe, zise acesta. Sunt nepotul vostru şi vă voi întovărăşi.

— Copile! îi răspunseră unchii, ne-ai scăpat de tauri şi de câini, dar pentru tot ce-ai făcut nu-ţi putem da voie să ne însoţeşti; nu eşti nepotul nostru! Sora noastră nu născuse când noi am părăsit coliba. Nu se poale deci ca tu să ne fii nepot.

îşi continuară drumul, lăsând copilul acolo.

Amadu se preschimba atunci într-o pălărie de paie (pălărie conică) şi se aşeză la marginea drumului, în calea unchilor săi. Cel mai mare dintre unchi o zări şi zise:

— Iată o pălărie care-mi va fi de folos, pentru că va împiedica ploaia sa mă ude.

Lua pălăria şi şi-o puse pe cap. Pălăria îi spuse atunci:

— Unchiule, eu sunt! Nu sunt o pălărie, ci Amadu, nepotul tău.

Auzind acestea, unchiul aruncă la pământ pălăria, care dispăru cât ai clipi.

Copilul se preschimbă într-un inel şi merse să se aşeze pe drum într-un alt loc, pe unde trebuiau să treacă unchii săi.

De dala asta, cel mai tânăr dintre cei doi fraţi fu acela care-l zări. îl ridică şi şi-l puse pe deget. Alunei inelul îi zise:

— Sunt Amadu, nepotul tău, şi nu un inel!

Cel mai mic dintre unchi scoase inelul şi-l aruncă. Inelul îşi reluă forma omenească şi zise:

— Dacă nu vreţi să vă însoţesc, vă va părea rău de moarte! Nu v-am scăpai eu de tauri şi de câini?

Cel mai mare dintre unchi răspunse:

— Pentru că stărui în a spune că eşti nepotul nostru, însoţeşte-ne!

Au ajuns în satul cu vrăjitori. Regina îi primi foarte bine.

La căderea serii, ea le trimise trei tigve mari cu to (cuşcuş). Meiul din prima tigvă era acoperii cu came de bou; meiul dintr-a doua, cu came de dine; şi cel dintr-a treia, cu carne de om.

După ce robii se retraseră, Amadu le spuse unchilor săi:

— Nu vă atingeţi de to mai înainte de a vă spune eu!

Se apropie de tigve şi-şi băgă degetul mic în prima, tară ca nimic deosebit să se întâmple. Când ajunse la tigva cu came de câine şi vru să-şi tragă degetul, to-ul se lipise atât de tare, încât Amadu ridică şi tigva în acelaşi timp cu degetul.

Făcu la fel şi cu cea de-a treia tigvă şi i se întâmplă aidoma ca mai înainte.

— Mâncaţi din prima tigva, îşi sfătui el unchii, pentru ca celelalte două au came proastă! Unchii îi urmară sfatul.

în acest timp, regina-vrăjitoare poruncise sclavilor ei să fiarbă apă multă, deoarece avea de gând, după ce i-ar fi omorât pe noii veniţi, să le pună măruntaiele în apă caldă ca să le cureţe.

Către miezul nopţii, se duse la coliba oaspeţilor înarmată cu o lance foarte veche, acoperită cu rugină de sânge. Când ajunse în faţa uşii, Amadu o auzi şi-i strigă:

— Nu intra! N-am adormit încă! De ce nu dormi? întreba ea.

— Pentru că nu mi-ai dat ceea ce-mi dă sa mănânc în fiecare seara tatăl meu.

— Şi ce-ţi dă tatăl tău în fiecare seară ca să te adoarmă?

— Mă hrăneşte cu stele!

— Mă duc să-ţi culeg câteva! spuse vrăjitoarea.

Şi ea îşi petrecu noaptea întreagă să facă semn stelelor să-i vină la îndemână.

încă patru nopţi la rând, între Amadu şi regina-vrăjitoare se petrecu acelaşi lucru. A şasea noapte, micuţul îi zise bătrânei:

— Dacă vrei să dorm noaptea viitoare, adu pe două dintre fiicele tale să se culce cu unchii mei şi voi adormi.

A doua zi seara, regina nu uită să le aducă pe cele doua fete. Fiecare dintre unchi primi una în aşternut.

Către miezul nopţii, vrăjitoarea reveni. Bătu pământul de trei ori cu lemnul suliţei, dar Amadu rămase mut. Auzind-o pe bătrână venind, se agăţă cu mâinile şi cu picioarele de lemnăria acoperişului.

De cu seară, el tăiase părul fiecărei fete şi-l aşezase ca o perucă pe capul fiecărui unchi al său. Când intră regina, pipăi capetele celor adormiţi şi, luându-le pe cele două fiice ale sale drept tovarăşii lor de aşternut, le ucise. După care plecă.

înainte ca soarele să se fi ridicat, Amadu îşi deşteptă unchii şi porniră cu toată graba

spre sand lor. în acest timp, vrăjitoarea trimise pe una dintre roabele sale ca să-i deştepte fetele şi să le spele de sângele amanţilor lor de o noapte.

Dar roaba se întoarse să-i dea de ştire că fetele ei, şi nu oaspeţii, fuseseră omorâte.

— Ce spui? strigă regina. Vrei să zici că eşti destul de grasă ca să te mănânc?

— Nu! răspunse roaba, îţi spun că ţi-ai omorât propriile tale fiice în locul străinilor.

Atunci regina-vrăjitoare o străpunse cu lancea. După aceea, trimise o altă sclavă să-i deştepte
fiicele. Aceasta, când se întoarse, îi spuse pe şleau:

— Stăpână, du-te şi vezi singură!

Regina se duse la colibă şi-şi văzu fiicele moarte.

Fără o lacrimă, fără măcar să se întoarcă acasă, se aruncă pe urmele fugarilor. „Amadu Kekediuru este vinovat că mi-am omorât fiicele! Mă voi răzbuna!” Dar, înainte ca ea să-i prindă, Amadu şi unchii lui sosiseră în satul lor.

Când ajunse în faţa satului, vrăjitoarea se preschimbă într-un jujubar (arbore spinos) încărcat cu fructe. Spera astfel să-i atragă pe copii şi printre ei şi pe Amadu.

Aşa cum se aşteptase, copiii se urcară în frunziş, dar Amadu se abţinu. FI îşi dăduse seama ce fel de copac era acela şi-i stârnise pe tovarăşii săi să nu se urce în el, spunându-le că arborele era o vrăjitoare.

Jujubarul se aşternu pe mers către satul vrăjitorilor, ducând copiii între ramurile sale. Dar Amadu sosise acolo înaintea vrăjitoarei, transformai în turturică.

Ajunsă în sar, vrăjitoarea îşi reluă faţa obişnuită. Chemându-şi văcarul, îi spuse:

— Vaca mea cea neagră trebuie să fete astăzi un viţel pe care vreau să-l dau în paza acestor copii, care n-au nimic de făcut. Daca nu fata astăzi, poţi fi sigur că te voi mânca!

Văcarul ieşi plângând din colibă.

îl întâlni pe Amadu, care-şi reluase înfăţişarea omenească şi care-l întrebă:

— De ce plângi?

Pentru că, răspunse el, stăpâna mea vrea ca vaca ei sa se umfle şi să nască chiar azi, altfel îmi va tăia capul.

— Nu mai plânge! Du-te şi leagă vaca în desiş şi întoarce-te în sal. Restul mă priveşte. înaintea întoarcerii tale, vaca se va umfla şi va naşte!

Văcarul făcu întocmai. Amadu intră atunci în corpul animalului şi văcarul, la întoarcerea lui, o găsi cu buna mare. Fugi să dea de ştire reginei-vrăjitoare.

Seara, vaca fată. Bătrâna veni ea însăşi să vadă viţelul. După ce-l privi cu atenţie, zise:

— Acest viţel are figură omenească. Una dintre însoţitoare protestă:

— Priveşte mai bine, stăpână! Are patru picioare şi două urechi, ca animalele din neamul lui.

A doua zi, viţelul fu dat copiilor să-l păzească. Jumătate dintre micuţi îl însoţiră în hăţiş. Viţelul
începu atunci să alerge înaintea lor şi îi duse astfel destul de departe de sal. După aceea, apărându-le sub chipul lui Amadu Kekediuru. Le spuse:

— Eu sunt, Amadu, tovarăşul vostru! Am venit aici ca să vă aduc înapoi acasă. Unul dintre voi să se întoarcă în sat şi să-i spună vrăjitoarei că n-aţi putut aduce viţelul şi că trebuie să-i trimită şi pe ceilalţi tovarăşi ai voştri în ajutor.

Unul dintre copii se duse la bătrâna regină şi-şi îndeplini sarcina. Vrăjitoarea trimise atunci şi restul micuţilor pentru a aduce îndărăt viţelul îndărătnic.

După ce toţi copiii fură adunaţi, Amadu îi conduse în satul lor.

Aflând că Amadu îi răpise pe tinerii prizonieri, regina se duse din nou în satul acestuia unde, preschimbându-se într-o piroga frumoasă, se aşeză de-a lungul malului mlăştinos al fluviului.

Copiii, tot în tovărăşia lui Amadu Kekediuru, veniră la apă sa se scalde.

Piroga se apropie de ei:

— Nu intraţi! le strigă Amadu, această pirogă o sa va fure, aşa cum a făcut-o şi arborele!

Nu-l ascultară, se suiră în barcă şi fură duşi în satul vrăjitorilor.

Amadu se schimbă atunci într-un pui de cerb. Trecu sub această înfăţişare prin faţa micuţilor care se jucau. Aceştia îl urmăriră cu atâta înverşunare şi atât de departe, încât în curând pierdură satul din vedere.

în acest moment, Amadu, reluându-şi adevărata lui înfăţişare, îi aduse încă o dată în satul părinţilor lor.

Regina-vrăjitoare, deznădăjduită că nu-şi putea ajunge ţinta, se preschimbă într-o fată foarte frumoasă. Veni iar în satul lui Amadu Kekediuru, unde spuse că nu-l va lua de soţ decât pe cel mai tânăr dintre unchii acestuia.

— Nu le însura cu această falā! îl sfătui micuţul. Fiindcă nu-i alta decât bătrâna vrăjitoare care dorea să te omoare atunci când am fost la ea!

Unchiul însă, fără să rină seamă de acest stat. îi spuse băiatului că se va însura cu fata cea frumoasă chiar în seara aceea. După care începu să construiască o colibă pentru mireasă. Tot timpul cât unchiul său lucră, Amadu mormăi cuvinte magice deasupra fiecărui material folosit la lucrare: seko (împletitură de nuiele), lemn şi liane. Mai mult, pe arie presărase un praf anumit.

La căderea serii, unchiul se însura cu vrăjitoarea.

Către miezul nopţii, soţia se sculă, pentru a-şi strânge de gât mai întâi soiul. După aceea ar ti venit rândul lui Amadu, apoi al celuilalt unchi.

Sekoul care ţinea loc de uşă începu să vorbească:

— Pe unde vrei să treci? o întrebă el. Rogojina vorbi la rândul ei şi-i spuse sekoului-uşă:

— Nu eşti decât tui palavragiu! Este aşezată încă cu picioarele pe mine. De ce te grăbeşti s-o întrebi?

— Să încerce să iasă, o certară legăturile de lemn (liane care fixează sekoul), şi o vom ucide răsucindu-ne în jurul gâtului ei!

Bătătura colibei luă, în sfârşit, cuvântul:

— Dacă vrea să iasă, o voi împotmoli! Vrăjitoarea, înspăimântată, se culcă din nou. A doua zi, ea îi spuse soţului ei:

— Această colibă nu-mi place! Trebuie să-mi faci alta! Şi nu vreau ca nepotul tău să fie de faţă când o vei construi!

Unchiul se înduplecă şi, pentru a-l sili pe Amadu să stea liniştit, îl legă în timpul cât înălţă noua colibă.

Către miezul nopţii, vrăjitoarea se sculă, rosti câteva vorbe deasupra pumnilor ei, scuipă, pe urmă îşi frecă mâinile una de alta.

După ce făcu astfel, veni să se aşeze la căpătâiul soţului ei spunându-i:

— Ochii tăi să vină în palmele mele! în aceeaşi clipă porunca îi fu împlinită.

Apoi ieşi făcând la fel şi cu ochii celuilalt unchi mai vârstnic; dar în zadar îl căută pe Amadu.

Neputând să-l găsească, se întoarse în satul ei. Luând cu sine ochii unchilor.

A doua zi dimineaţă. Amadu le spuse celor doi orbi:

— M-aţi împiedicat să iau parte la construirea celei de-a doua colibe, dar nu vă fie teamă! Vă voi aduce îndărăt ochii!

Pleca din nou către satul vrăjitorilor. Acolo luă chipul uneia dintre fetele bătrânei regine, care lipsea de multă vreme de acasă, şi se înfăţişa acesteia:

— Mamă, îi spuse el, am auzit că un ştrengar numit Amadu Kekediuru ţi-a pricinuit multe supărări şi oboseli...

— Adevărat, răspunse vrăjitoarea, dar i-am făcut şi eu una să mă pomenească. I-am furat ochii unchilor lui.

— Atunci le va fi cu neputinţă să mai vadă de-aci înainte?

— Cu neputinţă... afară de cazul că voi vrea eu. Am în karabara (tigvă sferică) un săculeţ în care se află un anumit praf... Dacă cineva udă cu apă puţin praf

din ăsta şi-l freacă între palme, şi dacă îşi arată după aceea dorinţa de a avea în palmă ochii acestor doi oameni, îi va avea într-o clipă! Nimic mai uşor atunci decât să-i pui la locul lor.

Vă închipuiţi cât de bucuros a fost Amadu Kekediuru când a aflat acest lucru. Aşteptă ca vrăjitoarea să iasă la miezul nopţii pentru treburile ei, după care îi şi fură sacul.

Când ajunse la coliba lui. Făcu după spusele bătrânei şi puse la locul lor ochii celor două rude ale sale.

A doua zi, bătrâna regină nemaigăsind ochii la locul lor, se schimbă într-un cal foarte frumos şi
veni încă o dată în satul lui Amadu.

Acesta o recunoscu îndată. O prinse de coama şi-o aduse acasă la el, după aceea o înşeuă şi-o încalecă.

— Te recunosc, bătrână vrăjitoare, îi spuse el; acum nu-ţi voi mai da drumul decât moartă! îndată începu să-i sfâşie coapsele cu pintenii. Calul o pomi atunci într-un galop turbat, de-a lungul desişurilor, munţilor şi pădurilor.

Amadu, ţinându-se bine în şa, îl făcu să alerge atâta, încât animalul crăpă de oboseală.

Astfel Amadu Kekediuru îi scăpă pentru totdeauna pe ai lui de reaua regină vrăjitoare.

Magia şarpelui

poveste africană

Un tăietor de lemne şi nevasta lui aveau doi copii, un băiat şi o fată, dar în vreme ce fata era frumoasă şi bună, băiatul era sălbatic şi egoist şi refuza să-şi asculte părinţi. Locuiau cu toţii într-un sat înstărit şi în câţiva ani, tatăl reuşi să strângă un profit suficient din tăiatul lemnelor pentru a trăi în îndestulare.

Timpul trecea şi tatăl îmbătrânea. într-o zi, după ce s-a întors din pădure, se întinse pe patul său din colibă, refuză orice mâncare şi în câteva ceasuri familia sa îşi dădu seama că era pe moarte.

— Veniţi aici, copiii mei, îi chemă el cu o voce şovăitoare.

Fratele şi sora, care acum crescuseră, se apropiară şi îngenuncheară lângă pat, în timp ce bătrânul îi spuse fiului său:

— Sunt pe moarte. Ce preferi să ai după ce eu nu voi mai fi: bunurile mele sau binecuvântarea mea? Pentru că nu le poţi avea pe amândouă.

Fără nicio ezitare, tânărul răspunse:

— Vreau bunurile tale.

Apoi tatăl o întrebă pe fiică acelaşi lucru şi ea răspunse:

— Eu aş vrea binecuvântarea ta, tată.

Astfel că tatăl îşi puse mâinile pe capul ei, îi dădu binecuvântarea sa şi căzu mort pe pernă.

Familia îl jeli câteva zile şi după parastas, mama se îmbolnăvi şi ea şi muri în câteva ore. Fratele şi sora rămaseră singuri pe lume.

După câteva zile, fratele veni în coliba în care stătea sora lui şi o anunţă:

— Tot ce a aparţinut tatălui şi mamei mele e acum al meu. Trebuie să strângi toate lucrurile lor într-o grămadă în afara colibei ca eu să le pot lua şi duce la casa mea de cealaltă parte a satului.

Fata făcu aşa cum i se spusese şi fratele ei veni cu cărăuşi care luară tot— paturi, scaune, haine, arme, oale de apă. Nu au lăsat nimic. Cum stăteau aşa, sătenii care priveau cum era golită coliba, îl admonestară pe frate spunându-i:

— O să-i laşi şi surorii tale ceva, desigur! Cum o să poată trăi într-o colibă

complet goală?

Oamenii care-l cunoşteau pe băiat din copilărie au început să-l blesteme pentru lăcomia sa,
obligându-l să-i dea surorii sale o oală de gătit, o piatră de măcinat şi o piuă. Văzându-i domoliţi, le spuse mormăind:

— Ea a cerut numai binecuvântarea. Eu am cerut bunurile. Deci ea nu are dreptul la niciunul dintre bunurile părinţilor mei. Dar îi dau aceste trei lucruri ca să nu moară de foame şi asta numai de gura voastră.

Apoi se luă după cărăuşi spre casa lui, lăsând-o pe... fără mâncare, fără mobilă, fără să-i pese de felul în în care ea va supravieţui.

Vecinilor le păru rău de fată, dar cum cei mai mulţi dintre ei erau săraci, n-o puteau ajuta prea mult. Veneau să împrumute de la ea piatra şi piua şi-i dădeau în schimb puţin grâu, atât cât să nu moară de foame. Dar de cele mai multe ori fetei îi era foarte foame. Cercetă cu atenţie podeaua şi rafturile să vadă dacă nu cumva fratele ei uitase vreun lucru pe care l-ar putea vinde, dar tot ce găsi
fu o sământă mare de dovleac. Se hotărî s-o planteze în spatele casei, unde sămânţa crescu repede la dimensiuni enorme promiţând o recoltă bogată.

în acest timp, fratele ei întrebă în dreapta şi în stânga şi i se spuse că sora lui reuşea să supravieţuiască din ce-i dădeau vecinii pentru piatră, piuă şi oala de gătit pe care el i le lăsase fără multă plăcere.

— Nu i-aş fi dat nimic dacă aş fi ştiut că o să profite de pe urma lor, exclamă el. Când veni seara, se duse drept la coliba ei, luă piatra, piua şi oala de gătit şi plecă cu ele tară să scoată un cuvânt.

Biata tânără era disperată. Se frământă toată noaptea, întrebându-se cum va reuşi să trăiască şi apoi îşi aduse aminte de dovleacul sădit de ea. La primele raze ale zorilor, ieşi din colibă şi se duse la locul unde plantase sămânţa. Fu încântată să vadă că planta rodise dovleci mari, verzi.

— Ce norocoasă sunt! exclamă ea şi tăind câţiva dintre cei mai mari îi duse la piaţă şi-i vându pe un preţ bun.

Când oamenii au mâncat dovlecii au fost surprinşi de aroma lor dulce şi s-au întors curând să-i mai ceară fetei şi alţii. în fiecare zi ea lua o grămadă mare de dovleci pentru a-i vinde şi în dimineaţa următoare găsea în loc alţii mai copţi şi numai buni de mâncat.

în câteva săptămâni, fata câştigă binişor şi fu în stare să-şi cumpere un pat, să-şi mobileze confortabil casa şi umple cămara cu cereale pentru a le consuma în sezonul uscat.

Dar într-o zi, nevasta fratelui său îşi trimise servitorul să cumpere unul dintre dovlecii care erau de acum binecunoscuţi în tot ţinutul. Când sora îşi dădu seama al cui servitor era, îi dădu un dovleac gratis pentru că nu voia să primească niciun fel de plată de la fratele ei. Sigur că servitorul a fost încântat şi curând vestea că sora sa obţinea un venit atât de bun încât să-şi permită să-i dea un dovleac gratis ajunse şi la urechile fratelui celui egoist şi ale nevestei acestuia.

Fratele era furios şi-i spuse nevestei sale:

— Mâine dimineaţă am să mă duc în curtea surorii mele şi am să smulg din pământ dovleacul ei. De ce să vândă dovleci şi să se îmbogăţească? Ea a cerut doar binecuvântarea, nu avuţia şi sunt hotărât să am grijă ca numai de binecuvântare să aibă parte.

A doua zi, dis-de-dimineaţă, se duse întins la coliba surorii sale şi strigă tare la uşă:

— Surioară, arată-mi şi mie unde creşte dovleacul tău.

— De ce vrei să ştii asta? răspunse ea. E în spatele casei lângă fântână. Apoi, temându-se ca nu cumva fratele ei să facă vreun rău plantei, cum de altfel acesta şi făcuse, alergă în curte şi se aşeză în faţa vrejurilor acoperite cu frunze verzi şi fructe delicioase.

Scoţând cuţitul de la brâu, fratele ei îi spuse:

— O să tai dovleacul ăsta şi o să-i smulg rădăcinile. Nu trebuie să ai o plantă

aşa prosperă în curtea ta.
— N-o să faci aşa ceva, ţipă femeia apucând tulpina plantei în mâna ei dreaptă. Dacă vrei să distrugi planta, o să trebuiască să-mi tai şi mie mâna pentru că eu refuz să mă dau la o parte.
Cu ochii strălucind, omul se îndreptă spre sora sa şi înainte ca ea să se poată da deoparte, nu numai că tăie planta, dar taie şi mâna fetei de la încheietură.
Fata ţipă îngrozită pentru că nu crezuse niciodată că fratele ei va face una ca asta, dar el se întoarse şi plecă acasă fără să se mai uite înapoi.
Vecinii îi alergară în ajutor, îi legară încheietura şi încercară s-o linişească, dar fata spuse că nu mai poate să stea în sat pentru că se temea de ce i-ar putea face fratele ei şi fugi în pădure.
Câteva zile dormi în copaci şi se hrăni cu fructe de pădure. Când în cele din urmă, mâna i se vindecă, văzu în depărtare un oraş mare şi se urcă într-un pom pentru a se odihni în siguranţă, gândindu-se la ce ar putea face pentru a-şi câştiga existenţa având o singură mână. Cu cât se gândea mai mult, cu atât mai disperată i se părea situaţia, începu să plângă nefericită întrebându-se dacă n- ar fi mai bine să moară decât să trăiască.
Deodată auzi nişte voci şi din tufişuri se arătă un grup de oameni care vânau păsări. Unul dintre aceştia era un prinţ, fiul unui rege care domnea peste oraşul din apropiere, dar desigur, fata n-avea de unde să ştie asta.
El se aruncă la pământ sub copac şi chemându-şi suita, închise ochii şi spuse:
— Să ne odihnim puţin. Apoi cu forţe proaspete vom vâna mai departe.
Fata din copac încremenise ca o stană de piatră, dar nu-şi putea stăpâni lacrimile care cădeau mai departe. Simţindu-le, prinţul se trezi şi deschizând ochii, exclamă:
— începe să plouă! Ce ciudat, chiar în mijlocul sezonului secetos!
Unul dintre servitorii lui răspunse:
— Nu plouă sire, şi ceilalţi se uitară în sus la cerul albastru fără nori care se vedea printre frunzele copacului şi spuseră:
— Nu e niciun nor. De unde ar putea să vină ploaia asta care cade pe prinţ?
— Urcă-te în pom şi caută! îi spuse prinţul celui mai tânăr servitor, care începu imediat să se caţere. Curând acesta se trezi faţă în faţă cu tânăra care plângea şi fu atât de uimit încât nu mai putu spune nimic. Apoi coborî şi oprindu-se în faţa prinţului nu scoase nicio vorbă.
— Ei? îl întrebă prinţul. Ce ai găsit? De ce ai amuţit deodată?
în cele din urmă, servitorul reuşi să vorbească:
— Am văzut cea mai frumoasă fată sus pe crengile copacului. Dar plângea atât de tare încât trebuie să fi fost lacrimile ei cele ce te-au deranjat.
Auzind acestea, prinţul sări în picioare şi se urcă el însuşi în copac unde o găsi pe tânără şi fu încântat să vadă că era într-adevăr frumoasă.
— De ce plângi? o întrebă prinţul cu blândeţe.
— Viaţa mea e atât de tristă, răspunse ea, că nu pot să nu plâng. Dar e o poveste atât de lungă încât mi-e teamă că n-o să ai timp s-o asculţi.
Prinţul, acum mai curios decât înainte, se hotărî să asculte povestea fetei. Aşa că răspunse:
— Coboară din copac şi te voi duce la casa mea. Nimeni nu va îndrăzni să-ţi facă vreun rău atât timp cât sunt cu tine.
— Fratele meu mi-ar face rău dacă m-ar vedea, spuse fata. Mai bine stau aici unde sunt.
Dar prinţul nici nu vru să audă de una ca asta. îşi chemă servitorul care ducea pânza scumpă
ţesută cu alb şi albastru, o ajută pe fată să se acopere din cap până în picioare, apoi o conduse spre oraş.
O dată ajunsă la palat, fata se spălă şi-şi schimbă hainele, astfel că acum părea mai frumoasă decât înainte, iar prinţul se hotărî s-o ia de soţie. El ascultă povestea ei şi-i

spuse apoi să nu se mai teamă de nimic pentru că se afla acum în palatul tatălui său, regele.

— Acum, că te-am găsit, nu vreau să te mai pierd niciodată, spuse el. Stai aici şi odihneşte-te, iar eu mă duc la tatăl meu să-i spun că mă voi însura cu tine. Când prinţul le spuse părinţilor săi că a adus acasă femeia cu care vroia să se însoare, aceştia nu fură prea încântaţi să audă că o găsise plângând în pădure.

— Dar cine e? întrebară ei. Cine sunt părinţii ei şi de unde ştii că e o femeie bună şi o nevastă potrivită pentru tine?

— Nu trebuie decât să te uiţi la chipul ei frumos ca să ştii că e bună, răspunse prinţul, şi-i duse pe părinţii săi în camera unde se odihnea fata.

Ea se ridică în picioare şi zâmbi la apropierea lor, iar din clipa aceea, regele şi regina o îndrăgiră.

Făcură un ospăţ de nuntă cum nu mai fusese niciodată văzut în acel ţinut şi toţi oamenii fură uimiţi de frumuseţea miresei. Dar, printre oameni circulau şi bârfele referitoare la faptul că prinţul se căsătorise cu o femeie care avea o singură mână şi despre care nimeni nu ştia de unde vine.

Timpul a trecut şi prinţul şi prinţesa trăiau fericiţi în palat, iar bucuria lor a fost şi mai mare când li s-a născut un fiu. Dar prinţul era un bărbat energic şi întreprinzător, astfel că, atunci când tatăl său i-a cerut să plece într-o lungă călătorie ca să viziteze locurile de la marginea regatului, tânărul îşi luă rămas bun de la nevastă şi copil şi plecă.

în tot acest timp, fratele cel rău îşi cheltuia banii şi-şi vindea proprietăţile, astfel încât ajunsese aproape un cerşetor. Se hotărî să plece din satul său pentru a vedea dacă nu poate face cumva rost mai uşor de bani, înşelându-i pe proşti şi pe femeile neajutorate. Se întâmplă că fără să ştie ajunse în oraşul în care sora sa stătea în palat şi când salută un trecător cu „Ce mai e nou prietene?” acesta îi povesti despre prinţul care a plecat într-o călătorie şi şi-a lăsat frumoasa sa soţie fără o mână, acasă în palat.

— Ce noroc! se gândi fratele. Trebuie să fie sora mea!

Acum sunt un om făcut.

După câteva zile, fratele obţinu o audienţă la rege.

— Am venit să-ţi spun ceva care s-ar putea să salveze viaţa fiului tău, spuse el. Am înţeles că a găsit o femeie în pădure, o femeie cu o singură mână şi că a luat-o de nevastă. Prinţul nu ştie faptul că această femeie a fost alungată din multe sate şi oraşe pentru că este o vrăjitoare. A mai fost căsătorită de şase ori mai înainte şi de şase ori şi-a omorât soţii prin vrăjitorie şi a fost gonită din oraş. O dată i s-a tăiat mâna drept pedeapsă. Vrei să i se întâmple acelaşi lucru şi fiului tău când se va întoarce din călătorie? Omoar-o acum pe femeie, înainte de a fi prea târziu.

— Vai! oftă regele. Este aşa de frumoasă şi de blândă, că nu pot crede ce spui. Şi totuşi...

— E adevărat! strigă omul. Nu ai auzit că vrăjitoarele se pot face singure cât vor ele de frumoase sau de urâte? Te implor, omoar-o pe femeie şi salvează-ţi fiul.

Regele era foarte îngrijorat şi nu ştia ce să facă. Aşa că o chemă pe soţia sa şi se sfatuiră împreună. Regina îl credea pe fratele cel rău pentru că se temea de vrăji mai mult decât soţul ei şi era deseori geloasă când se uita la frumoasa nevastă a fiului ei; astfel că în cele din urmă, îl convinse pe rege să scape de prinţesă şi de copilaşul ei.

— Nu pot să-i omor, spuse trist regele, dar am să-i scot afară din oraş. Le ordonă soldaţilor să-i scoată imediat. Apoi îl răsplăti din belşug pe fratele cel rău şi ordonă ca în afara oraşului să se facă două movile ca nişte morminte, astfel ca atunci când fiul său se va întoarce, el să poată să-i spună:

— Fiul şi nevasta ta au murit. Am să-ţi arăt unde sunt îngropaţi.

Ducându-şi la bun sfârşit fapta cea rea, fratele îşi cheltui cea mai mare parte a

recompensei sale cumpărându-şi o casă lângă palat şi cu restul banilor se apucă iar de comerţ astfel încât curând după aceea deveni un om bogat şi bine văzut de rege şi regină.

Dar unde erau frumoasa femeie şi copilaşul său? Fuseseră duşi în pădure atât de neaşteptat încât nu aveau nimic cu ei, în afară de o mică oală de gătit pe care ca o luase când soldaţii îşi îndepliniseră ordinele şi din care îşi hrănea copilul. Biata femeie habar n-avea de ce fusese tratată în halul acesta pentru că tot ce i-a putut spune căpitanul ce-i comanda pe soldaţi a fost: „Regele a dat ordin să pleci imediat din palat. Dacă te mai întorci, tu şi copilul tău veţi fi omorâţi. Pleacă! Femeia fugise urmărită de strigătele soldaţilor, care agitau bâte şi se afundase adânc în pădure împreună cu pruncul, căzând moartă de oboseală la rădăcina unui copac atunci când se lăsase întunericul. A zăcut acolo toată noaptea, înspăimântată de zgomotele din tufişuri şi de ţipetele ascuţite ale bufniţelor şi ale altor păsări de pradă cocoţate pe crengile de deasupra ei. Când veni dimineaţa, fu surprinsă să se trezească nevătămată împreună cu copilul care stătea şi se uita atent în jurul său.

— Ce să fac acum? se întrebă ea cu voce tare. N-am nici bani pentru mâncare şi nici nu ştiu în ce parte a pădurii mă aflu.

Chiar în momentul acela, copilaşul întinse un degeţel durduliu spre iarbă şi de acolo ieşi un şarpe venind drept spre el. Femeia deschise gura să ţipe, dar înainte să scoată vreun sunet, şarpele rosti:

— Salvează-mă, femeie! Salvează-mă!, strigă el. Ascunde-mă în oala ta pentru că sunt urmărit de un duşman.

Femeia fu surprinsă să audă creatura vorbind, dar se aplecă iute şi răsturnă oala astfel încât şarpele să se poată strecura în ea. Apoi acesta se încolăci pe fundul oalei şi şuieră încet:

— Salvează-mă de soare şi eu te voi scăpa de ploaie.

Femeia nu avu timp să întrebe ce însemna asta, pentru că un alt şarpe apăru repede din iarba înaltă. Ridicându-şi capul ca pentru o lovitură, el o întrebă:

— Nu l-ai văzut pe fratele meu trecând pe aici?

— Ba da, răspunse ea, arătând spre adâncurile pădurii. Aluat-o într-acolo.

Aşa că al doilea şarpe se strecură printre copaci şi se pierdu în pădure.

— A plecat? se auzi o voce din oală.

— Da, răspunse femeia, iar şarpele ieşi din oală şi se întinse la picioarele ei.

— Nu ai de ce te teme. N-am să-ţi fac niciun rău, nici ţie, nici copilului tău, spuse el. Dar spune- mi de ce eşti singură aici, în pădure?

— M-au dat afară din casă, în lipsa bărbatului meu care ar fi putut să mă apere, răspunse ea. Şi nu am unde să mă duc şi nici ce să mănânc.

— Vino după mine, spuse şarpele. O să te duc acasă la mine şi o să am grijă să nu ţi se întâmple nimic. E un drum lung, dar ţi-am promis că o să te feresc de ploaie dacă tu m-ai salvat de soare şi o să te pot ajuta şi eu cum m-ai ajutat tu.

Femeia ştia că vor muri şi ea şi fiul ei dacă vor mai rămâne în pădure mult timp, aşa că se ridică în picioare, îşi legă copilul în spinare şi o luă pe urma şarpelui care se strecura pe drumul lui prin pădure. în cele din urmă ajunseră la un lac mare.

— Trebuie să stai aici un timp, spuse şarpele. Eu o să dorm în timp ce tu şi copilul vă veţi scălda şi odihni.

Apa era limpede şi rece şi femeia se spălă pe ea şi pe copil. Acesta era atât de neastâmpărat încât vroia să lovească apa şi să se zbenguie, aşa că alunecă din braţele mamei sale. Neavând decât o mână îi fu imposibil să-l prindă în lacul adânc. Ea ţipă, se afundă în apă până la brâu, dar nu-l putu găsi pe copil şi de unde, la început, apa era limpede şi albastră, acum părea neagră şi tulbure.

— Vai! Vai! hohoti ea în timp ce se urca înapoi pe malul râului spre locul unde dormea şarpele. Copilul meu a căzut în lac şi nu-l mai pot găsi. Ce mă să fac?

— Cu ce mână l-ai căutat, întrebă şarpele.

— Cu mâna cea bună, desigur, spuse ea nerăbdătoare. Ştii că fratele

meu mi-a tăiat mâna dreaptă. Cum aş putea să-l simt pe copil cu un ciot?

— Bagă mâna dreaptă, spuse şarpele, şi ai să-l găseşti pe copil.

— Eşti crud că-ţi baţi joc de mine. Parcă n-aş suferi destul din cauza pierderii fiului meu, fără să- ţi mai baţi şi tu joc de faptul că nu am decât o mână? Spuse ea.

— Nu-mi bat joc de tine, răspunse şarpele. Te rog, bagă amândouă mâinile în apă şi îţi vei găsi fiul.

Văzând că nu avea ce face altceva, femeia se duse pe malul lacului şi-şi afundă ambele mâini în apă.

Simţi imediat trupul copilului plutind între braţele sale şi ridicându-l cu un strigăt de bucurie, văzu că era complet nevătămat. îl luă la pieptul ei fericită, râzând şi plângând în acelaşi timp, apoi se uită la mâna ei dreaptă şi observă cu uimire că se vindecase complet.

— Doamne! Doamne! strigă ea. Am iar amândouă mâinile întregi şi fiul meu e nevătămat.

— Acum să mergem la mine acasă, spuse şarpele, desfăşurându-se şi începând să se mişte pe potecă. Vreau să te întâlneşti cu mai marii mei ca ei să-ţi poată mulţumi pentru faptul că m-ai salvat adăpostindu-mă în oala ta.

— Dar această răsplată e suficientă, spuse femeia, ridicând mâinile astfel încât şarpele să le poată vedea. Nu-mi trebuie mulţumirile mai marilor tăi. Am făcut prea puţin pentru tine, iar tu ai făcut în schimb atât de mult pentru mine.

— Ţi-am promis că dacă mă vei salva de soare, te voi scăpa de ploaie şi încă nu mi-am îndeplinit promisiunea, spuse şarpele.

Aşa că femeia îl urmă pe şarpe, pentru că tot n-avea unde să se ducă şi pentru că ştia acum că acesta nu-i putea aduce decât noroc. Merseră ei ce merseră până când ajunseră la Regatul Şerpilor, adânc în străfundurile pădurii, unde nu călcase vreodată picior de om. A fost tratată cu o deosebită politeţe şi în fiecare zi li s-au dat ei şi copilului o mâncare deosebită. Tot timpul petrecut aici, niciun şarpe nu i-a dat motive de teamă, în timp ce mai marii şerpilor îi tot mulţumeau pentru faptul că l-a salvat pe unul din tribul lor.

în cele din urmă, femeia hotărî că e timpul ca ea şi fiul ei să se întoarcă în lumea oamenilor, şi-i spuse şarpelui că trebuie să plece.

— O să ne pară rău că pleci, spuse acesta. Dar vino mai întâi şi ia-ţi rămas bun de la mama şi tatăl meu. Ei îţi vor oferi multe daruri preţioase, dar să nu le iei. Cere inelul tatălui meu şi caseta mamei mele şi n-o să-ţi mai trebuiască nimic tot restul zilelor tale.

Când femeia s-a dus să-şi ia rămas bun de la părinţii şarpelui, aceştia i-au oferit daruri splendide, stofe, aur şi pietre preţioase pe care le puseră grămadă în faţa ei.

— Cum o să pot să iau eu toate acestea cu mine? îi întrebă ea. Păstraţi-vă bogăţiile. Tot ce vă cer este inelul tău, tată şi caseta ta, mamă.

— De unde ştii de ele? Fiul nostru trebuie să-ţi fi spus, ziseră cei doi şerpi. Dar o să-ţi dăm ceea ce ai cerut, deoarece tu ne-ai salvat fiul de la moarte.

Apoi oferindu-i inelul, tatăl grăi:

— Când ţi-e foame, cere de mâncare inelului şi vei primi.

Mama aduse o casetă mică, sculptată şi spuse:

— Când ai nevoie de haine sau de o casă, spune-i casetei, deschide capacul şi vei primi ceea ce ai cerut.

— Vă mulţumesc! Vă mulţumesc! spuse femeia, ascunzând cu grijă caseta sub hainele ei şi punându-şi inelul pe deget. Apoi, luându-şi copilul, le spuse adio tuturor şerpilor şi părăsi regatul lor pentru totdeauna. Acum se simţea mai curajoasă, cu mâna dreaptă crescută la loc. Cu inelul şi caseta la ea îşi începu călătoria spre oraşul în care trăia prinţul, soţul ei, sperând că s-a întors din călătoria lui.

Prinţul, într-adevăr, se întorsese şi mare i-a fost mâhnirea când a ajuns călare la

porţile palatului şi părinţii lui i-au spus că nevasta şi copilul îi muriseră. S-a dus trist acolo unde fuseseră făcute grămezile de pământ care arătau ca nişte morminte, i-a jelit şi n-a putut fi cu nimic alinat. A rămas multe zile în camera lui fără să vadă pe nimeni şi abia atingându-se de mâncare, până când părinţii au început să se teamă că va muri de supărare. Dar nu îndrăzniră să-i spună ce se întâmplase cu adevărat cu nevasta lui şi nici aceia dintre servitorii palatului care ştiau ceva, n-au suflat nicio vorbă.

— O, frumoasa mea nevastă, suspină el. Şi frumosul meu băiat! O, dacă nu v-aş fi părăsit niciodată. Poate că atunci n-aţi fi murit.

într-o dimineaţă, devreme, prinţul stătea la fereastra sa încercând să-şi răcorească trupul cuprins de febră în aerul proaspăt al dimineţii. Brusc, zări la orizont o casă frumoasă pe care n-o mai văzuse niciodată mai înainte, se întoarse spre servitorul care îi adusese micul dejun şi-l întrebă:

— Cine a construit casa aceea? N-a fost aici când am plecat eu şi după mărime, trebuie să aparţină unui om foarte bogat.

— Nu pot să-ţi spun când a fost construită, răspunse servitorul, pentru că nici eu n-am observat-o până ieri. Oamenii mi-au spus la piaţă că aparţine unei femei frumoase care trăieşte acolo cu fiul său şi cu nenumăraţi servitori printre bogăţii imense.

— Trebuie să merg s-o vizitez astăzi, spuse prinţul, trezit din tristeţea lui de o dorinţă bruscă şi stranie de a vedea această casă minunată. Aşa că servitorul se duse repede la rege şi la regină şi le spuse că fiul lor se pare că a ieşit din starea lui de mâhnire şi că arăta interes pentru casă nouă şi frumoasă care se vedea de la ferestrele palatului.

în seara aceea, imediat ce soarele coborâse destul de jos pentru a se putea face o plimbare plăcută, un mare număr de oameni ieşiră pe porţile palatului şi se îndreptară spre casa cea nouă. Prinţul îi conducea, urmat de rege şi de regină şi de o mulţime de bătrâni şi de sfetnici, toţi nerăbdători să vadă casa ce părea să fi crescut peste noapte.

Era desigur casa femeii a cărei mână se refacuse în apele lacului. Ea ajunsese la marginea oraşului cu două zile mai înainte şi ceruse casetei o casă minunată, mobilă frumoasă, servitori şi bijuterii. Apoi vorbise inelului care îi oferise mâncare rafinată şi delicioasă, nu numai pentru ea şi pentru fiul ei, ci şi pentru toţi servitorii din casă.

Acum fata auzi zgomotul a numeroase voci şi a numeroşi paşi care veneau şi fugind repede spre uşă îl văzu pe dragul ei prinţ, urmat de părinţii lui şi de o mulţime entuziastă de lume venind spre
casa ei. Ceru repede inelului mâncare pentru un mare ospăţ şiimediat masa i se umplude bunătăţi
în timp ce se îndrepta spre uşă pentru a-şi întâmpina oaspeţii.

Cu un strigăt prinţul fugi spre ea şi o îmbrăţişa strâns. Apoi îl luă în braţe pe fiul său, care era acum un băieţel voinic şi râseră toţi fericiţi.

— De ce mi-au spus părinţii mei că aţi murit? întrebă el.

— Vino înăuntru şi-ţi voi spune toată povestea, în timp ce mănânci, răspunse ea, invitându-i şi pe cei din jur.

Mulţimii nu-i trebui o a doua invitaţie, deşi regele şi regina se traseră temători mai în spate.

— Am crezut că eşti o vrăjitoare, spuseră ei şi-i povestiră repede prinţului cum i-a înşelat fratele cel rău.

Fu rândul femeii să le spună oaspeţilor tot ce i se întâmplase de când ea şi fiul ei fuseseră goniţi din palat.

— Nu sunt vrăjitoare! exclamă ea. Omul care i-a spus aceste minciuni regelui trebuie să fi fost fratele meu. Şi le povesti cum el a dat-o afară din casă şi i-a tăiat mâna cu mult timp în urmă.

Oaspeţii se ridicară de la masă ca un singur om.

— Să-l omoram! strigară ei. Locuieşte în oraş lângă palat. Hai! Să-l găsim şi să-l omorâm.

— Nu, suspină femeia. Cruţaţi-i viaţa, vă implor.

— Atunci o să-l dăm afară din oraş, spuseră ei în timp ce se grăbeau spre casa fratelui.

Prinţul, soţia şi fiul lui se întoarseră la palat unde au trăit multă vreme fericiţi. Ea nu l-a mai revăzut pe fratele ei cel rău şi prinţul a dat ordin ca nimeni din locul acela să nu omoare un şarpe niciodată, pentru că mulţumită şerpilor îi fusese redată soţia.

Sfoara de fum

poveste sudaneză

Se povesteşte că o broască ţestoasă avea o fiică nemaivăzut de frumoasă. într-o zi, maică-sa îi spuse:

— Copila mea, a venit timpul să te mărit. Dar, să ştii, n-am să te dau decât după un bărbat înţelept. Unuia care va şti, de pildă, să lege o grămadă de apă...

— Vai! Vai! Vai! oftară pretendenţii la mâna fetei. Cum e cu putinţă una ca asta?

Lemurul nu zise nimic, dar se vedea că se gândeşte adânc la ceva.

Ei, dar tânăra broască ţestoasă era foarte, foarte frumoasă şi toţi o doreau de soţie. încercă: hipopotamul, puiul de maimuţă, şarpele boa şi elefantul. Dar niciunul n-a reuşit să lege în vreun fel o grămadă de apă. Fiecăruia broasca ţestoasă îi răspundea:

— Nu vei fi soţul preafrumoasei mele fiice!

Hipopotamul, elefantul, şarpele boa şi puiul de maimuţă rămaseră foarte mâhniţi.

Dar lemurul, care până atunci a tot tăcut şi s-a tot gândit, zâmbi deodată şi o întrebă pe broasca ţestoasă:

— îmi făgăduieşti, aşadar, că voi putea să mă însor cu fiica ta, dacă voi izbuti să leg o grămadă de apă?

— Mai încape vorbă?! Ai cuvântul meu! spuse broasca ţestoasă.

— Uite ce e... Am uitat să-mi aduc sfoara de acasă, vorbi agale lemurul. Bună broască ţestoasă, poftim luleaua mea. Te rog să-mi faci o sfoară din fumul ei albastru. Atunci îţi voi aduce degrabă o grămadă de apă. Mă înţelegi, trebuie s-o leg cu sfoara asta de fum.

Faţa broaştei ţestoase se lumină. îl duse pe lemur la fiica sa şi-i spuse:

— Acesta va fi soţul tău.

Hipopotamul, elefantul, şarpele boa şi puiul de maimuţă strigară care mai de care:

— Dar nu-i drept! Lemurul nici n-a încercat măcar să lege apa!

Atunci broasca ţestoasă spuse:

— E adevărat că lemurul nici n-a încercat să facă una ca asta, dar el şi-a dat seama, numai el a înţeles că nu se poate lega o grămadă de apă, după cum nu se poate face sfoară din fum. El s-a dovedit astfel a fi cel mai isteţ dintre voi. Lui îi dau pe fiică-mea de nevastă.

Fata cea şireată

poveste africană

A fost odată un om care avea o fată frumoasă, şi vedea cum toţi băieţii erau fermecaţi de frumuşel ea ei. într-o zi veniră doi băieţi care erau rivali, se prezentară fetii şi-i spuseră: „Am venit la tine”. Ea îi întrebă: „Ce doriţi voi? „Iar ei răspunseră; „Te iubim şi am venit pentru tine”. Tânăra fată se scoală şi se duce la tatăl său şi-i spune: „Iată, doi tineri au venit la mine”.

Tatăl îi vede pe cei doi băieţi şi-i întreabă: „Ce doriţi voi, fiilor, de aţi venit aici?”

„Suntem rivali şi am venit la fata ta, dorind s-o luăm în căsătorie.” Tatăl ascultă şi răspunse astfel; „Mergeţi să dormiţi la voi acasă, în astă-noapte şi întoarceţi-vă mâine; veţi vedea care din voi va avea pe fiica mea ca soţie”. Băieţii ascultară de aceste cuvinte şi se înapoiară să doarmă la ei acasă. Dar dis-de-dimineaţă, a doua zi, se scoală, revin la tatăl tinerei şi-i spun: „Iată-ne! Şi, precum ne-ai spus ieri, am venit acum la tine”. Tatăl îi ascultă şi le spune: „Staţi aici şi aşteptaţi-mă, că mă duc să cumpăr o bucată de stofa la târg.” Cei doi tineri ascultară cuvintele tatălui şi-l aşteptară, iar acesta se ridică, luă banii şi se duse la târg.

Soseşte în locul unde se vindeau stofele şi cumpără o bucată, apoi se întoarce acasă. îşi cheamă fata şi spune tinerilor: „Fiilor, voi sunteţi doi şi eu nu am decât o singură fată. Căruia dintre voi trebuie s-o dau? Şi pe care dintre voi trebuie să-l înlătur?

Iată aici o stofa, o voi rupe în două şi voi da câte o bucată fiecăruia. Acela care va termina primul o haină din această stofa, va fi soţul fiicei mele."

Tinerii croiesc haina, se grăbesc s-o coasă, în timp ce tatăl fetei îi privea lucrând. Atunci el cheamă pe fiica sa la locul unde se aflau peţitorii, şi-i dă aţă, spunându-i: „Iată aţă, înnoad-o şi dă-o acestor tineri”. Ea ascultă pe tatăl său, ia aţa şi se aşează lângă ei. Dar fata era şireată, lucru pe care nu-l ştia nici tatăl său, nici tinerii. Ea singură ştia pe care dintre tineri îl iubea. Tatăl se duse în casa lui şi aşteptă ca tinerii să coasă hainele, zicându-şi: „Cel ce termină primul va fi soţul fiicei melc”.

Fata începu să facă nod la aţă şi peţitorii îşi luară acele şi începură să coasă. Dar fata era tare şireată. Ea înnoda fire foarte scurte pentru acela pe care-l iubea, şi fire lungi din cale-afară pentru cel pe care nu-l iubea. Iată însă că până la amiază tinerii n-au terminat de cusut. Ea continua să facă nod la aţă şi ei să lucreze de zor, iar pe înserate, tânărul care avea firul mai scurt termină cusutul, iar celălalt tânăr abia prididise să însăileze haina.

Când tatăl fetei veni, spuse tinerilor: „Aţi cusut până acum şi n-aţi terminat hainele?”

Primul din ei se ridică şi-i spuse: „Taică, iată, lucrul meu a fost terminat.”

Celălalt lăsă capul în jos, necăjit.

Tatăl îi privi şi le spuse: „Dragi băieţi, când aţi venit amândoi să mi-o cereţi pe singura mea fiică; eu nu ştiam pe care să-l aleg; de aceea am adus bucate de stofă, am dat-o în două şi am chemat-o pe fiica mea să vă facă nod la aţă, iar vouă spunându-vă: Faceţi aceste haine! Şi aţi început să lucraţi. V-am mai spus: Acela care va termina primul va fi soţul fiicei mele”.

Tatăl însă habar n-avea că fiica sa, când înnoda aţa, alegea fire scurte pentru tânărul pe care-l iubea şi fire lungi pentru cel pe care nu-l voia. Nu ştia deci că fiica sa îşi alesese de fapt singură bărbatul.

Tatăl gândise în felul următor; „Dacă tânărul care a terminat mai repede de cusut va lua pe fiica mea, va lucra mai cu spor şi va putea s-o hrănească. Iar cel care nu va termina lucrul, înseamnă că
nu va munci cu hărnicie şi deci nu va putea s-o hrănească pe nevasta lui”. Cei doi tineri se ridicară. Unul rămase cu fata, iar altul plecă de unde venise, tară să bănuiască şiretenia tinerei.

Leopardul şi câinele

poveste africană

într-o buna zi leopardul îşi încredinţează cei trei pui ai săi câinelui, făgăduindu-i în

schimb să-i procure o cantitate atât de marc de came, încât să nu mai aibă nevoie să roadă oase. Merg lucrurile bine câtăva vreme, dar câinele s-apucă o dată să fărâme un os cu dinţii şi o bucată din el loveşte pe unul din puii leopardului şi-l omoară. Nu-i fu greu s-o înşele pe mama puilor; dându-i cei doi pui rămaşi să-i alăpteze pe rând şi numărând: unu, doi, trei...

Dar iată că aceeaşi pacoste i se întâmplă a doua oară, şi acum câinele o luă la sănătoasa şi se duse la om să-i ceară ajutorul.

Omul consimţi să-l ocrotească, dar cu condiţia să nu-şi părăsească niciodată adăpostul.

Câinele primi târgul, dar puţin timp după aceasta, zări o grămadă de oase la câţiva paşi de locuinţă şi se repezi la ele călcând cuvântul dat. Leopardul, care-l căuta pretutindeni, ca să-şi răzbune moartea puilor lui, îl văzu, se repezi asupra lui şi-l sfâşie. Şi de atunci leopardul n-are răgaz să-i hăituiască pe câini şi să-i mănânce.

Legenda maimuţelor

poveste marocană

Este mult de atunci, foarte mult de când maimuţele locuiau într-un sat, ca oamenii. Şi vorbeau ca ci. Iată însă ce s-a întâmplat: într-o zi oamenii făcuseră o mare sărbătoare. Se auzise ,„ tam-tam" – ul, ziua, iar noaptea se dansă şi se bău cu nemiluita. Vinul de palmier era din belşug, mai marele satului orânduise să-l puie într-o sută de ulcioare, ba chiar în mai multe, aşezate în mijlocul satului şi toată lumea băuse, dar lui, ca mai mare, i-a stat bine să bea mai mult ca toţi ceilalţi. Şi, de aceea, de dimineaţă, la răsăritul soarelui, picioarele-i tremurau ca nişte tineri palmieri, ochii vedeau „pe dinăuntru" şi inima-i era înveselită. Nevestele lui îl conduseră la coliba sa, dar el nu voia să meargă acolo şi o pomi razna până ajunse în satul maimuţelor. Şi atunci fu o mare veselie. în jurul său toţi se înghesuiau, râdeau, ţopăiau care mai de care. O maimuţă îi trăgea brâul, alta tichia, alta îi arăta limba, alta spatele şi toate se tăvăleau de râs. Şi bătrânul plecă acasă foarte supărat.

întors în satul său, după ce dormi bine, iată ce făcu, să se răzbune pe maimuţe: La următoarea sărbătoare puse oamenii să aşeze, în mijlocul satului, numeroase ulcioare cu vin de palmier, în care mai pusese şi o fiertură din iarbă de somnoroasă şi porunci tuturor să nu bea decât din ulcioarele cu un semn deosebit pe ele. Pofti pe maimuţe să vină la băutură. Acestea nu puteau să refuze o astfel de cinste şi deci veniră şi băură din ulcioare. De abia apucară să bea, că li se făcu somn pe loc.

Acu să te ţii! Bătrânul şef dădu ordin să fie legate vinovatele şi începu jocul biciului. Ehei! Şi să fi văzut hip! şi hop! în cele din urmă, maimuţele se treziră iute şi-şi luară la repezeală picioarele la spinare, alergând de mama focului.

De ce hiena are spinarea dungată

poveste marocană

Odată, vulpea a pornit-o împreună cu hiena la pescuit. Pe înserat s-au săturat de câţi peşti prinseseră şi s-au gândit să-i frigă.

— Facem fiecare câte un foc bun, şi ne prăjim peştii, spuse hiena vulpii.

— Şi, ca să ne priască, hai să rămânem aici, pe malul apei, şi să ne îndestulăm, încheie vulpea, ostenită de cit pescuise.

Fiecare aprinse câte un foc şi amândouă îşi prăjiră peştii pescuiţi.

îşi potoliră apoi setea şi fiecare adormi lângă focul ei. Era o noapte de vară, plăcută şi cu lună plină. Vulpea, care; ştia multe, cu un ochi era la lună, dar cu altul îşi veghea, neîncrezătoare, peştii care-i mai rămăseseră. Vicleană cum era, răsufla tare, ca să pară că doarme adânc, deşi era la pândă, bănuind-o de hrăpăreaţă pe vestita hienă. Noapte... întuneric... nu se ştie niciodată... gândea cumătră vulpe. Şi,

ca să fie şi mai sigură, fierul de la frigarea încinsă îl ţinea lângă ea. Şi presimţirea ei s-a dovedit a fi întocmai. Hiena, ascultând cu grijă răsuflarea vulpii, se mai apropie puţin de ea şi, deşi credea că dormea dusă, ca s-o prade în voie, o întrebă:

— Ai şi adormit, cumătră vulpe?

Şi vulpea nu-i răspunse, curioasă de ce avea să urmeze.

în vârful labelor, hiena înhaţă vreo zece peşti din sacul vulpii: hap! hap!

Dar, când s-o ia la goană, vulpea sprintenă jap! jap! cu fierul încins pe spinarea hienei, de-o arse toată. Numai dungi rămaseră pe spinarea ei. Şi prefacându-se că n-ar şti pe cine arde cu fierul roşu, strigă spre culcuşul hienei:

— Păzeşte-te, prietenă, că ne pradă hoţii!

Cu spinarea numai dungi, hiena o luă la sănătoasa urlând şi tot urlând.

Dinţi de crocodil

poveste malgaşă[59]

Sărăcia nu face pe oameni mai buni, ci dimpotrivă, îi nenoroceşte, ba uneori chiar îi duce la pierzanie.

Se povesteşte că, odată, o bătrână săracă şi necăjită se sfătui cu feciorul său cum să scape de sărăcie şi să se îmbogăţească. Erau nevoiaşi, lipiţi pământului.

într-o zi bătrâna îi spuse fiului său:

— Du-te, băiatul meu, până-n piaţă şi află care anume mărfuri sunt mai scumpe şi mai căutate de cumpărători.

Feciorul plecă până-n piaţă şi văzu că nu există alte lucruri mai scumpe decât dinţii de crocodil. Şi era cea mai căutată marfa. Când se întoarse, maică-sa îl întrebă:

— Ei, care sunt mărfurile cele mai de preţ şi mai căutate?

— Multe lucruri sunt scumpe în piaţă, răspunse fiul. Dar cei mai scumpi sunt dinţii de crocodil.

Se bucură mult bătrâna. „Nu-i mare lucru să faci rost de dinţi de crocodil, se gândi ea, e un

fleac.”

— Şi cât se plăteşte un dinte de crocodil? întrebă bătrâna.

Fiul răspunse:

— Trei-patru ariari[60], iar pentru colţi, chiar şapte-opt ariari. Cei mai frumoşi se vând şi mai scump, cu nouă ariari.

într-adevăr, dinţii de crocodil sunt o podoabă foarte căutată şi preţuită.

După o clipă de tăcere, mama îi spuse fiului:

— Hai, feciorașul mamei, să terminăm cu sărăcia. Să mergem până la râu după dinţi de crocodil, dacă ei se plătesc atât de scump.

A doua zi o porniră împreună către râu. Tocmai atunci stătea întins pe ţărm un uriaş crocodil, încălzindu-se la soare, căscând, arătându-şi toţi dinţii. De bucurie, bătrâna se lumină toată la faţă, văzând două rânduri de dinţi din cale afară de frumoşi. Şi prinse a face socoteli în sinea sa.

— Iată-i, aceia desigur costă câte cinci ariari, iar pe ceilalţi n-o să-i dau pe mai puţin de şapte! Acum am să-l omor!

Apoi îi spuse băiatului:

— Pregăteşte-mi sacul, să pun dinţii crocodilului în el.

Şi, aplecându-se, începu să se furişeze, încet, către crocodil. Iat-o că se apropie chiar lângă el. Crocodilul n-o observă deloc. Deodată bătrâna îl prinse de laba din

---

59 din Madagasca

60 monedă unitară, egală cu 5 franci

faţă. Pe uscat, crocodilul nu poate să se lupte, e uşor să-l învingi. Dar ea n-a avut putere să-l ţină şi crocodilul o târî spre apă; bătrâna intră în apă până-n genunchi. Băiatul văzând-o, se sperie şi începu a striga:

— Dă-i drumul, mamă, dacă nu poţi să-l ţii.

Bătrâna îi răspunse:

— Cum să-i dau drumul, fiule, încă nu i-am scos niciun dinte?!

Iar crocodilul o ducea după sine tot mai departe în apă. Apa îi ajunse până la brâu. Şi din nou, băiatul îngrijorat de soarta mamei sale îi strigă:

— Lasă-mă să te ajut, mamă.

Bătrâna îi răspunse:

— Nu, dragul meu, nu trebuie! Lasă să mă ducă în apă, am să-i scot barem doi colţi, dintre cei mai lungi!

Şi apucă cu mâinile colţii crocodilului. Dar nu putu să-i smulgă, iar animalul o ducea după el, tot mai departe în apă. Iat-o pe bătrână intrată în râu până la gât.

Băieţandrul, speriindu-se şi mai tare, o întrebă:

— Să chem oameni într-ajutor?

Bătrâna se supără:

— Nătărău mai eşti! Am găsit bogăţia şi tu vrei să aduni oameni. Pesemne ai căpiat, fiule!

Şi se apucă din nou să se războiască cu crocodilul. Dar nu putu să-l învingă. I se vedea numai capul din apă. Băiatul se sperie rău şi începu să se roage de maică-sa:

— Nu te mai împotrivi, mamă, hai, să chem oamenii!

Bătrâna stătu în cumpănă o clipă, apoi răspunse:

— Mai aşteaptă puţin.

Crocodilul însă ajunse la apa adâncă, târându-şi duşmanul după el. Bătrâna când se ducea la fundul apei, când apărea la suprafaţă, lăsând în urma ei băşici de apă.

Băiatul izbucni în plâns, strigând:

— Ajunge, mamă, lasă-l în pace, salvează-ţi viaţa!

Obosită peste măsură, bătrâna se rugă cu glasul stins:

— Cheamă oamenii mai repede, altfel crocodilul o să mă omoare!

— Ajutor, oameni buni! Crocodilul mi-a răpit-o pe maică-mea. Cine o salvează, acela mă va lua de rob!

Oamenii din jur alergară în grabă către ţărm, dar sosiră prea târziu, bătrâna nu se mai vedea din apă; crocodilul o târâse cu el la fund.

întrecerea între un crap şi o vulpe

poveste liberiană

într-o zi, o vulpe, mergând de-a lungul unei ape, văzu pe nisip un crap; stătea nemişcat acolo.

— Te salut, crăpceanule! i se adresă vulpea. Se spune că tu eşti cel mai leneş dintre toţi peştii şi că nu eşti în stare să fugi. O fi, oare, adevărat?

— Flecăreli, cumătră vulpe! Alerg la fel de iute ca şi tine, îi răspunse crapul.

— Nu te cred, spuse din nou vulpea, decât dacă vrei să ne luăm la întrecere.

— Pun rămăşag că voi fi mai iute ca tine, îşi dădu cu părerea crapul.

îşi fixară mai întâi un loc unde aveau să se oprească şi, după aceea, s-a hotărât ca vulpea să fugă de-a lungul apei, iar crapul prin apă. Crapul era renumit de leneş, dar nu şi de prost. El a găsit timp să-i şoptească de întrecere altui crap, care se afla întâmplător lângă el, şi tot aşa mai departe, acesta, prietenului său din apropiere, de se duse vestea de rămăşagul pus de cei doi. Astfel, în câteva clipe, toţi crapii din apă ştiau de această cursă.

Gâfâind, după ce alergase o bună bucată de drum, vulpea strigă înspre apă:

— Crapule, m-ai ajuns?

— Iată-mă, aici sunt! îi dădu răspunsul crapul din dreptul ei.
Vulpea încercă să fugă şi mai iute, şi, după câtva timp, iar întrebă:
— Crapule, m-ai ajuns?
— Iată-mă! îi răspunse alt crap, care se afla în locul cel mai apropiat de ea.
Şi tot aşa, până ce ajunse la locul hotărât, când vulpea întrebă pentru ultima oară:
— Crapule, unde eşti?
Şi crapul de lângă ea răspunse leneş, tăvălindu-se pe nisipul de pe marginea apei:
— De când te aştept, cumătră vulpe! Dar a cam trecut vreme până să mă ajungi!...
Abia atunci şi-a dat seama şireata vulpe că de data asta a fost ea cea păcălită, şi răzbunarea ei a fost că, de atunci încolo, n-a mai stat de vorbă cu peştii şi dacă a deschis gura în faţa lor, a făcut-o numai ca să-i înghită.

Lăudărosul

poveste etiopiană

Se povesteşte că odată trăia într-un sat un băiat tare mincinos şi lăudăros. într-o zi, tatăl său îl trimise până în satul vecin cu nişte treburi. Când se întoarse de acolo, băiatul începu să povestească prietenilor săi:
— Nici eu nu ştiu cum de-am mai scăpat cu viaţă.
— Dar ce s-a întâmplat, ce-ai păţit? îl întrebară curioşi prietenii.
— închipuiţi-vă, începu el să istorisească, pe când mă întorceam din satul vecin, am observat că aleargă după mine şi mă urmăreşte o haită furioasă de hiene! Norocul meu că am avut un ciomag solid, altfel nu scăpăm teafăr de ele. Dacă în locul meu ar fi fost un altul, nu atât de viteaz şi curajos ca mine, n-ar fi rămas din el nici urmă de oscior. Trebuie să ştiţi că era o haită de vreo cincizeci de hiene, dacă nu mai mult.
— Ce tot născoceşti! îi spuseră băieţii. Cum puteau să fie cincizeci de hiene! Oricât de curajos ai fi fost, cincizeci de hiene te-ar fi mâncat şi pe tine, până la ultimul oscior.
— Vă asigur, că n-au fost mai puţin de cincizeci de hiene, spuse din nou lăudărosul. Dar s-ar putea ca, în pripă, eu să fi greşit, poate că nu erau chiar cincizeci ci numai patruzeci.
— Patruzeci de hiene! Cine o să te creadă? râseră băieţii.
— Dacă n-au fost patruzeci, dar treizeci precis că au fost, spuse lăudărosul.
— Poveşti! N-au fost nici trei hiene! râseră ceilalţi.
— Ei, dacă vreţi să ştiţi, aflaţi că au fost exact zece hiene.
— Dar cum poţi să te lupţi cu zece hiene! strigară prietenii săi din toate părţile.
— Degeaba vorbiţi aşa, răspunse lăudărosul. Dacă-i vorba de adevăr, atunci trebuie să vă spun că au fost trei de toate. însă să ştiţi că nimeni dintre voi n-a văzut încă asemenea hiene uriaşe. Fiecare dintre ele era mare cât o colibă. Şi, să mă credeţi, aceste trei hiene erau cât zece din cele obişnuite.
— Lasă-te de păcăleli! Adevărul este că n-ai văzut niciun fel de hienă! izbucniră în râs băieţii.
Lăudărosul se simţi jignit.
— Bine, trei nu, dar una tot a fost.
în clipa aceea se apropie de ceata lor un flăcău venind tocmai dinspre satul vecin, de unde se întorsese lăudărosul.
— Să nu-l credeţi! N-a fost nicio hienă, le spuse tânărul după ce află pricina gâlcevii.
— Cum, n-a fost niciuna? strigă indignat lăudărosul. Doar nu sunt surd! Am auzit cu urechile mele cum hiena alerga în urma mea!

Dar flăcăul răspunse zâmbind:

— Eu am fost acela care am alergat în urma ta! Te-am şi strigat că vroiam să venim împreună spre casă. Numai că tu fugeai atât de tare, încât n-am fost în stare să te ajung.

Călugărul

poveste etiopiană

Pe cărarea din munţi mergea un călugăr. Muntele pe care trebuia să-l treacă era înalt, în pantă mare, iar călugărul n-avea putere. începu deci să-l roage pe Dumnezeu şi să-i ceară:

— Doamne, te slujesc de atâţia ani! Fă-mi şi tu o favoare: trimite-mi, te rog, un cal, ca să pot trece peste acest munte.

Se rugă fierbinte şi apoi se aşeză pe o piatră din marginea drumului. Stătea şi aştepta mila lui Dumnezeu.

în acest timp, pe potecă trecea un ţăran, ţinând de căpăstru un cal, iar în braţe avea un mânz de curând fătat. „îţi mulţumesc, ţie, Doamne! Mi-ai ascultat rugăciunea!” spuse în sinea sa călugărul. Se ridică în picioare şi se adresă ţăranului:

— Fiule, ajută-mă să mă urc pe cal; tocmai pe acesta îl aşteptam, ca să pot trece muntele.

Ţăranul se supără foc.

— Eh, tu, leneşule! Nu vezi că eu merg pe jos, să nu-mi istovesc iapa?! Stai puţin, că am să te învăţ eu cum trebuie să te porţi!

Şi-i puse în braţe mânzul.

— Du-l! porunci el călugărului. Şi fii atent, dacă îl scapi, ai s-o păţeşti! Hai, porneşte!

Şi ţăranul pocni din bici, arătând călugărului drumul înainte spre vârful muntelui.

Călugărul nu scoase niciun cuvânt, mut de mirare. Mergea smerit înainte, ţinând strâns la piept
mânzul.

— Ah, doamne! mormăia călugărul, în timp ce se căţăra pe panta abruptă. Nu mi-ai înţeles ruga! Eu te-am rugat să-mi trimiţi un cal de călărit, ca să mă ajute să trec muntele, iar tu mi-ai adus un cal ca să-l car în braţe. Şi dacă tu, Doamne, înţelegi atât de greu, atunci ce să mai zicem de noi, păcătoşii?

întâmplare cu o oaie şchioapă

poveste etiopiană

O femeie surdă prăşea odată la câmp, ţinându-şi copilul într-o legătură în spinare, când se apropie de ea un bărbat şi el cam tare de ureche, care-şi pierduse oile. Ajungând lângă ea, omul îi dădu bineţe şi-i zise:

— Ascultă, n-ai văzut cumva trecând pe-aici nişte oi? Dacă mi-arăţi încotro au apucat-o, am să-ţi dau oaia mea cea şchioapă.

Femeia crezu că omul vrea să ştie pe unde trece hatul ogorului ei şi-i răspunse binevoitoare, arătând cu degetul:

— Ogorul nostru se întinde până la locul acela. De acolo începe ogorul altui om.

Omul înţelese că femeia i-a arătat încotro au luat-o oile. Porni şi el într-acolo şi într-adevăr îşi găsi oile. Bucuros că femeia îl îndreptase bine, omul luă oaia cea şchioapă şi i-o aduse:

— Dumnezeu să te binecuvânteze, zise omul întinzându-i oaia. Când m-am dus acolo unde mi-ai arătat, mi-am şi găsit oile. Şi acum, fiindcă ţi-am făgăduit, îţi dăruiesc această oaie şchioapă.

Dar femeia, neauzind ce spune, crezu că omul o învinuieşte de a fi frânt piciorul oii şi-i strigă supărată:

— Cum aş fi putut să-i frâng eu piciorul, când nici măcar n-am zărit-o?

Văzând cum s-a supărat femeia, omul înţelese că aceasta vrea să-l ducă la judecător şi-i răspunse oţărât:

— Bine, haidem, dacă ţii atât de mult! Şi porniră amândoi la judecător.

— Ei, care vă e pricina? îi întrebă judecătorul.

— Pierdusem oile şi am plecat să le caut, începu omul să-i povestească. Pe un ogor văzui pe această femeie. M-am apropiat de ea şi i-am zis: „Dacă ai văzut oile mele şi-mi arăţi încotro au luat- o, îţi dau o oaie şchioapă”. Ea mi-a arătat cu degetul încotro mi s-au dus oile, iar eu am plecat într- acofo şi le-am găsit. M-am ţinut de fagăduială şi i-am adus oaia cu piciorul frânt. Dar ea s-a supărat şi mi-a zis: „Ne înţelesesem că o să-mi dai o oaie sănătoasă. Ce să fac eu acum cu una şchioapă? Hai la judecător!

Şi iată că am venit la domnia, —ta ca să ne faci dreptate.

Judecătorul se întoarse apoi către femeie:

— Să ascultăm acum ce poţi răspunde la toate acestea?

— Eu prăşeam la câmp. M-am pomenit cu omul acesta că vine la mine şi spune: „Tu ai frânt piciorul oii mele! Hai la judecător!” Cum aş fi putut să-i frâng piciorul oii, când nici măcar n-o văzusem?

în timp ce femeia spunea acestea, judecătorul, care era şi el surd, văzu copilul. Atunci el înţelese că femeia a venit aici să se judece cu bărbatul ei, care nu-i dă bani pentru hrana copilului. Se întoarse deci către bărbat şi-i zise:

— Ce s-o mai lungim atâta! E copilul tău, îţi seamănă leit. De aceea eşti dator să-l hrăneşti şi să-l creşti.

Povestea nu mai spune ce au înţeles cei doi, dar au trebuit să plece, nedumeriţi de tot ceea ce li se întâmplase în acea zi şi neştiind căruia dintre ei judecătorul îi dăduse dreptate.

Insula şarpelui proroc

poveste egipteană din vremea vechilor faraoni

Ulise, Sindbad şi Robinson Crusoe au ca străbun îndepărtat pe un oştean necunoscut al faraonilor Egiptului de odinioară. Cea mai veche poveste marinărească, aşternută pe un papirus de scribii de acum patru mii de ani, ne duce pe ţărmul Mării Roşii, în portul Tebei...

La apropierea corăbiei de ţărm, după ce lunga călătorie spre meleagurile de miazăzi ia sfârşit, cei care îşi revăd patria după o lipsă îndelungată se îmbrăţişează. Toţi îşi reamintesc nenumăratele primejdii înfruntate luni de-a rândul.

Un om îmbrăcat în straie de înalt dregător priveşte ţărmul cu mâhnire şi teamă, fără a auzi urările de bun-venit ale celor de pe mal.

Cunoştea mânia cumplită a faraonului, care îl trimisese spre o ţară îndepărtată cu o poruncă pe care din nefericire n-o îndeplinise. Nenorocul îl pândise pretutindeni şi, cu toate strădaniile sale, se întorcea cu mâinile goale. Vedea privirea încruntată a stăpânului şi se întreba ce soartă îl aşteaptă: surghiunul sau moartea. înţelegându-i zbuciumul, se apropie de el unul dintre slujitorii săi mai vârstnici, care îi spuse următoarele vorbe înţelepte:

— Linişteşte-te, stăpâne, de vreme ce am ajuns cu bine aproape de locul unde se înalţă palatul slăvitului nostru rege. Spală-ţi faţa şi mâinile, pune-ţi straiele cele mai frumoase, apoi înfăţişează-te regelui. Vorbeşte-i deschis atunci când vei fi poftit să-i spui prin câte am trecut. Răspunde fără să-ţi pierzi cumpătul şi drămuieşte

bine fiecare cuvânt pe care-l vei rosti. Căci limba omului este şi mântuitorul, dar şi osânditorul lui. Caută vorbele blânde, care potolesc mânia regească, fereşte-te de vorbele îndrăzneţe, în stare să ducă pe oricine la moarte.

Şi fiindcă acel dregătorii asculta, fără să-l întrerupă, slujitorul nu se sfii să-i depene o păţanie de- a sa, care se sfârşise până la urmă cu bine Câţiva dintre cei mai puţin grăbiţi să coboare din corabia care se mai clătina încă pe valuri se adunară în juru-i, dornici să nu scape niciunul din cuvintele rostite de povestitor...

— Văzut-aţi voi vreo corabie lungă de o sută douăzeci de coţi şi lată de patruzeci? Rar mai întâlneşti azi asemenea minunăţie. O sută douăzeci de năieri[61], floarea întregului Egipt, aţâţi am fost la începutul călătoriei. Priveam marea aşa cum priveşti pământul. Ne uitam la cer aşa cum te uiţi la acoperişul unui templu nespus de înalt. Inima noastră era mai neînfricată decât inima leilor care înfruntă pustiul. Presimţeam orice furtună cu mult înainte de izbucnirea ei, preziceam orice dezlănţuire a vânturilor mai înainte de a porni cea dintâi adiere. Călătoream spre miazănoapte, către minele de aramă ale regelui din peninsula Sinai. Tocmai când eram în largul mării, vânturile ne-au împins corabia departe, spre ţinuturile de miazăzi, şi asupra capetelor noastre se abătu o furtună cumplită. Un val înalt de opt coţi ne spulberă corabia şi toţi pieriră până la unul. Singur eu m-am pomenit aruncat pe-o scândură şi marea m-a lăsat într-un târziu pe ţărmul unei insule necunoscute.

Am petrecut două-trei zile într-o singurătate deplină, plângându-i pe cei înghiţiţi de noian. Noaptea dormeam în scorbura copacilor, ziua mă tupilam în umbra lor. Nu duceam lipsa de nimic. Am aflat prin împrejurimi smochine, struguri, pere minunate la gust, fructe de sicomor[62] şi pepeni sălbatici. Pescuiam peşti şi prindeam păsări cu mâna, nicio vieţuitoare nu fugea din calea mea. De fiecare dată mă întorceam încărcat ca o albină. Mi-am adunat toate proviziile şi am săpat o groapă. Apoi am aprins focul cu ajutorul unui lemn uscat pe care l-am frecat până a început să fumege. Mă pregăteam să aduc o jertfa de mulţumire zeilor, fără să bănuiesc ce mă mai aşteaptă. Deodată am auzit o detunătură şi am crezut că era un val puternic sfărâmat de stânci. Dar marea era liniştită. Arborii au început să trosnească. întregul ţărm se zguduia ca sub o povară neobişnuită. M-am târât la pământ şi mi-am acoperit faţa cu mâinile. Când am îndrăznit să privesc, am zărit cu groază în iarbă un şarpe lung de treizeci de coţi, dintre care doi coţi măsurau numai alba-i barbă. Dihania avea solzi de aur şi sprâncene de lazulit[63] şi se ţâra spre mine încet. Având în spate marea nesfârşită, nu întrezăream nicio scăpare. Am rămas trântit pe burtă, întinzând mâinile înainte, cerşind îndurare acelei arătări. Dar şarpele se opri în faţă-mi şi cu grai omenesc îmi grăi:

— Cine te-a adus aici, străine, Pe această insulă, la mine? Dacă simt cumva că ai minţit, Vei pieri în flăcări, negreşit!

Când am aflat că voi muri pe rug, n-am putut să mai scot o vorbă. Atunci şarpele m-a înhăţat şi, legănându-mă în botul lui, mai mult mort decât viu m-a dus în peştera-i cu pragul argintiu. Când m- a lăsat pe podeaua pardosită cu peruzele, întreg şi nevătămat, am prins puţin curaj. M-am trântit ca un sclav în faţa stăpânului său şi, când mi-a pus aceeaşi întrebare, i-am povestit trista mea păţanie. După ce mi-am depănat toate peripeţiile, şarpele mi-a zis cu blândeţe:

— O, nu te teme, omule sărman!

---

61 luntraş, corăbier

62 copac exotic urias, cu fructe asemanatoare cu smochinele

63 7 0fosfat natural hidratat de aluminiu, de magneziu, de fier saude calciu, de culoare albastrie

De vreme ce scăpat-ai de noian,
în peşteră la mine ajungând,
Acasă ai să te întorci curând.

Apoi îmi prevesti că voi petrece patru luni încheiate pe insulă, după care va veni o corabie egipteană cu năieri cunoscuţi de mine şi ei mă vor duce acasă, unde îmi voi îmbrăţişa iar soţia şi copiii, şi că voi muri la adânci bătrâneţi, pe meleagurile strămoşilor mei.

Ferice-i cel ce poate să-şi povestească chinurile îndurate când toate câte a suferit au luat sfârşit! Spre a-mi mai mângâia durerea pierderii celor cu care plecasem în călătorie, primitorul şarpe îmi zugrăvi împrejurarea tristă în care a rămas fără cei şaptezeci de fraţi, surori, veri şi copii ai săi.

într-o noapte, în timp ce el era plecat, pe insulă se prăbuşise o stea în flăcări şi toţi semenii lui arseseră până la unul. Când s-a întors acasă, n-a găsit decât şaptezeci de trupuri înnegrite de văpăi. Din sfarâmăturile stelei prăbuşite s-a înfiripat o fată de o rară frumuseţe, care a rămas pe insulă, îngrijindu-l până ce jarul suferinţei lui pricinuite de pierderea îndurată s-a stins cu desăvârşire. într- un miez de noapte a trecut pe deasupra peşterii o stea cu coadă şi fata l-a părăsit pentru a putea lua locul stelei care se prăbuşise prin puterea unui vrăjitor. Dacă n-ar fi fost fata cea mărinimoasă, poate că s-ar fi stins şi el! Dar a rămas în viaţă spre a face bine celor care au avut de îndurat, asemenea lui...

Nicio corabie nu poposise încă pe această insulă. Prima urma să sosească tocmai peste patru luni. De aceea s-a arătat şarpele atât de nedumerit, întâlnindu-mă pe mal.

N-am ştiut cum să-mi mai arăt recunoştinţa. M-am înclinat înaintea lui până la pământ şi i-am promis că, de îndată ce voi ajunge la Teba, voi înfăţişa faraonului însuşi mărinimia gazdei mele. I- am spus că îi voi aduce acasă tauri şi păsări drept jertfa şi că mă voi întoarce cu o corabie încărcată cu daruri scumpe: mirodenii, balsamuri, smirnă[64] şi tămâie. îl voi cinsti ca pe un zeu care sare în ajutorul oamenilor sărmani într-un ţinut cu totul şi cu totul necunoscut. Şarpele însă mi-a zis:

— Nu-s zeu – sub chipul meu
atât de crunt Se-ascunde însuşi
regele din Punt.[65]
Ce daruri să-mi aducă egiptenii
Când ţara mea-i bogată-n
mirodenii?!

Şi, într-adevăr, de pe insulă nu lipsea nimici Erau numeroşi arbori cu răşină plăcut mirositoare. Peştera gazdei mele era ticsită cu comori: saci cu tot felul de mirodenii, grămezi de aur şi argint. Stâlpii peşterii erau acoperiţi cu peruzele.

în ziua când împlinisem patru luni de când mă aflam pe insula şarpelui proroc, am ieşit dis-de- dimineaţă din peşteră şi m-am căţărat în pomul cel mai înalt de pe mal. Am văzut pe la prânz o corabie. Punându-mi mâna streaşină la ochi, am desluşit curând că erau corăbieri veniţi din Egipt.
Pe unii dintre ei îi cunoşteam. Când oamenii s-au apropiat de mal, am ieşit în întâmpinarea lor, strigându-i pe câţiva pe nume. Toţi s-au bucurat văzându-mă, căci

[64] răşină extrasă din scoarţa unui arbore exotic, care arde răspândind un miros caracteristic

[65] ţară menţionată de izvoarele antice, situată, probabil, pe litoralul Somaliei şi Eritreei, cu care vechii egipteni au avut legături întâmplătoare

mă credeau mort de multă vreme.
M-am întors apoi la peşteră, să-i aduc vestea şarpelui, dar el mi-a luat-o înainte, urându-mi drum bun şi dăruindu-mi saci cu smirnă, tămâie şi piper. Am mai primit colţi de elefant, ogari şi maimuţe la fel de mari ca şi oamenii.
Am dus toate aceste preţioase daruri pe ţărm şi cunoscuţii mei le încărcară pe corabie. M-am întors din nou la peşteră să-mi iau rămas bun de la gazda mea, care nu se arătase, pentru a nu-mi speria prietenii. M-am înclinat din nou până la pământ, mulţumindu-i pentru toate cele făcute pentru mine, iar şarpele îmi zise:

— Acasă să te-
ntorci fără zăbavă Şi în
oraşul tău tu adu-mi slavă!
Doar după-a doua lună de
plutire Voi veţi trăi şi clipa
de sosire.
Corabia cum s-a desprins de
maluri Şi insula îmi va pieri în
valuri...

Prezicerile şarpelui se îndepliniră şi de data asta. Nici nu ne-am îndepărtat bine de ea şi insula începu să se scufunde în apele mării, fapt care i-a uimit pe prietenii mei. Le-am spus că vom sosi acasă după două luni şi ei au râs de mine. Dar după aceea mi-au dat dreptate. Am plutit, aşadar, spre miazănoapte şi la ziua prorocită ne aflam în portul Tebei. Am fost adus înaintea faraonului, căruia i- am înmânat darurile şarpelui şi am ajuns oştean în garda slăvitului stăpân. Precum vezi, încheie povestitorul, un rău poate fi spre bine. învaţă din necazurile mele şi povesteşte-i faraonului întâmplarea mea, poate îţi va sluji!
Dar înaltul dregător dădu din cap neîncrezător:
— Zadarnic, prietene! Cine mai dă apă-n zori vreodată unei păsări ce va fi tăiată?
El ştia că nu avusese norocul să întâlnească şarpele mărinimos, şi nici nu adusese daruri care să înduplece inima faraonului. Totuşi, după cele auzite, înţelese să înfrunte primejdia cu fruntea sus, aşa cum făcuse înţeleptul oştean care-l însoţise cu credinţă, povestindu-i păţania lui minunată.

Ursita fiului de faraon

poveste egipteană

A fost odată, în ţara piramidelor, un faraon din cale-afară de mâhnit că nu avea niciun urmaş. Şi s-a ploconit acest faraon pe la templele tuturor zeilor până ce, în sfârşit, soţia lui i-a născut feciorul multdorit.
Numai că, de îndată ce şi-a văzut visul cu ochii, marea lui bucurie i-a fost întunecată de o prevestire rea. La creştetul copilului s-au înfiinţat şapte femei tinere şi frumoase, cu faţa rumenă şi cu urechi de juncă. Erau cele şapte Hathor, ursitoarele, care, chipurile, hotărau soarta fiecărui copil egiptean din vremurile străvechi. Fie că meneau noului-născut bogăţia şi fericirea, fie că, dimpotrivă, îi hărăzeau sărăcia sau cine ştie ce nenorocire de neînlăturat, zeiţele erau pururi zâmbitoare şi nepărtinitoare.
Ele se adunară în jurul leagănului în care se afla puiul de faraon, fără să bage de seamă că doica se preface că doarme, nerăbdătoare să afle soarta vlăstarului regesc, ocrotit de ea. Ceea ce îi fu dat să audă umplu de amărăciune atât inima dădacei, cât şi inima tatălui nenorocos. Iată ce meniră cele şapte ursitoare:
— S-a născut într-o zi rea copilul
Şi o să-l răpună crocodilul;

Dacă nu, un şarpe târâtor;
Dacă nu, un câine lătrător...

Când vorbele acestea au ajuns la urechea faraonului, acesta s-a gândit să-şi ferească unicul copil de ursita lui tristă. Zis şi făcut.

O armată de robi ridică în inima deşertului un turn de piatră, încoronat cu o terasă împrejmuită, de unde, adăpostit de dogoarea soarelui, la umbra unui chioşc, puteai cuprinde cu ochii împrejurimile. Turnul era păzit cu străşnicie de o ceată de oşteni din garda faraonului şi încăperile lui se asemănau cu cele ale unui palat. Cel ce locuia aici nu ducea lipsă de nimic, pivniţa fortăreţei fiind înţesată cu provizii. Crocodilii se aflau la o mare depărtare, şerpii nu colindau prin locurile acelea, din lipsă de hrană, iar câinilor nu li se îngăduia să se apropie.

Anii trecură repede şi fiul faraonului ajunse un băieţandru care, în afară de nisip, tura şi oşteni, nu mai văzuse nimic. Ziua îi plăcea să se suie pe terasă şi să măsoare depărtările, doar-doar se va ivi ceva nou. Şi iată că într-o după-amiază zări în depărtare un om însoţit de un animal ciudat.

Fiul de faraon întrebă pe servitorul de lângă el:

— Ce aleargă în urma omului de acolo?

Servitorul se codi să răspundă, dar neavând încotro, spuse:

— E un ogar. Omul se slujeşte de el la prinderea vânatului.

Atunci prinţul ceru nerăbdător:

— Să mi se aducă şi mie unul asemănător!

Când faraonul află dorinţa arzătoare a fiului său, spuse servitorului care îi adusese vestea:

— Duceţi-i un pui de ogar, ca să nu se mâhnească prea mult inima lui!

Fiul de faraon îngriji el însuşi căţelandrul pe care îl primise în dar, până ce acesta se făcu un ogar sprinten şi voinic.

Sosi şi ziua când prinţul, ajuns un flăcău înalt şi puternic, se satură să stea toată ziua cu braţele încrucişate în tumul din pustietate. Aflând în cele din urmă cine este şi de ce a fost închis în turn, tânărul ceru să stea de vorbă cu tatăl său şi astfel ajunse pentru prima dată în mijlocul unui furnicar de oameni, care intrau şi ieşeau din casele lor mai mult sau mai puţin arătoase. în palatul faraonului văzu crocodili şi şerpi împăiaţi, dar inima lui nu se înspăimântă de înfăţişarea lor fioroasă.

Când rămase între patru ochi cu tatăl său, prinţul îi spuse:

— îţi mulţumesc, tată, că m-ai păzit cu mare străşnicie de cele trei nenorociri care mă pasc, atâta timp cât am fost un copil neştiutor. Dar acum sunt destul de mare ca să mă pot apăra şi singur de ele. Nu pot trăi ca un trântor până la adânci bătrâneţi, fără sa cunosc lumea cu toate frumuseţile şi primejdiile ei. Fiindcă tot nu voi scăpa de ceea ce îmi este scris, pentru ce să mă mai ascund în pustie? Nisipul sterp va naşte crocodili, şerpi şi dulăi care mă vor răpune oricând. îngăduie-mi să mă duc unde voi vedea cu ochii şi, după ce voi fi învins pe cei trei vrăjmaşi ai mei, mă voi întoarce la tine pentru a-ţi moşteni sceptrul, palatul şi rodnica ţară pe care o cârmuieşti!

Faraonul rămase uimit de vorbele înţelepte ale fiului său şi se învoi să-l lase să plece singur, fără nicio escortă şi fără bogaţii care stârnesc lăcomia oamenilor. îl înzestra cu un car de luptă, cu cai pentru drum, cu straie de schimb, cu merinde şi cu arme ca să-l pună la adăpost de primejdii. Prinţul nu se îndură să se despartă de ogarul său, care putea să-i fie de folos la vânătoare, ocrotindu-l de fiare.

O corabie regească îl lăsă pe ţărmul Siriei, unde nu mişună nici crocodili, nici şerpi. Apoi i se spuse:

— Du-te unde te cheamă ursita ta!

Şi corabia ridică pânzele, îndreptându-se înspre gurile Nilului. Prinţul o urmări multă vreme cu privirea întristată. A doua zi îşi mână caii spre adâncul ţării necunoscute care se aşternea înaintea lui, în căutarea locurilor bogate în păşuni şi

vânat. Ogarul nu-şi părăsea niciodată stăpânul, ziua hăituind împreună cu el sălbăticiunile şi noaptea păzindu-l cu credinţă.

Ţara în care ajunse prinţul se numea Naharin şi era aşezată în apropierea Eufratului. Regele din Naharin avea şi el un singur copil, o fată. Faima frumuseţii ei se răspândise peste mări şi ţări. Aşteptându-se la mulţi peţitori şi, pentru a nu se învrăjbi cu niciunul, regele se gândi să-i pună la grea încercare, spre a dobândi un ginere vrednic să-i fie urmaş. îşi închise, aşadar, copila într-un turn înzestrat cu şaptezeci de ferestre aşezate la şaptezeci de coţi deasupra pământului.

Când fata ajunse la vârsta măritişului, regele trimise următoarea veste tuturor prinţilor din ţările învecinate:

— Cel ce va să sară până la fereastră, Unde zăvorâtă stă copila noastră,

Poate s-o primească grabnic de nevastă!

Numai din ţara Kharon sosiră şapte prinţi palestinieni. Şapte corturi arătoase se ridicau în preajma cetăţii şi în fiecare dimineaţă şapte flăcăi gătiţi regeşte porneau spre turn să-şi încerce norocul. Seara se întorceau neîncununaţi de izbândă.

Soarele tocmai asfinţise când fiul faraonului sosi la corturile celor şapte peţitori. Ei fu găzduit de cei din ţara Kharon. îl îmbăiară şi îi unseră trupul cu alifii parfumate. îl aşezară apoi la masă, împărţind cu el pâinea ospeţiei. Caii lui fură ţesălaţi şi hrăniţi, întocmai ca şi armăsarii prinţilor.

în cele din urmă, fiul de faraon fu întrebat de unde vine. Se codi să spună adevărul, aşa că născoci o poveste care înduioşa inima gazdelor lui:

— Sunt fiul unuia dintre cei mai viteji războinici de pe carele de luptă ale faraonului. Când am rămas orfan de mamă, tata şi-a luat altă soţie. Ţinând mult la copiii ei, maştera începu să mă urască de moarte. Ca să scap cu viaţă, m-am urcat pe carul de luptă al părintelui meu şi am fugit în lume!

La rândul lui, fiul de faraon îi întrebă de ce zăbovesc în preajma oraşului. Gazdele îi zugrăviră în cuvinte înflăcărate frumuseţea fetei regelui din Naharin, dar când înfăţişară turnul în care era închisă fecioara, faţa lor se posomori. Oaspetele pricepu de îndată că ei nu izbuteau să sară până la vreuna din cele şaptezeci de ferestre la care adăsta prinţesa. Ceru îngăduinţa să-i însoţească a doua zi. Peţitorii din ţara Kharon se învoiră bucuroşi. Ei nu bănuiau că musafirul lor era un săritor neîntrecut. Căci faraonul ştiuse să-şi călească feciorul pentru a birui toate piedicile întâlnite în calea lui.

Oaspetele însoţi trei zile la rând pe prinţii palestinieni, ascunzându-şi bucuria că încercările lor se dovedeau zadarnice. Fata regelui din Naharin îl măsura cu privirea galeşă din fereastra turnului, iar voinicul se îndrăgosti de ea de-a binelea...

A patra zi ceru să facă şi el o încercare şi sfetnicii regelui, crezând că este tot un prinţ, cum şi arăta de altfel, nu-l împiedicară. Se dădu înapoi cale i de şaptezeci de paşi şi dintr-un salt ajunse tocmai la fereastra unde îl aştepta frumoasa frumoaselor. Pasămite dragostea îi dăduse aripi.

Prinţesa îşi trecu braţele după gâtul lui şi-l sărută ca pe un logodnic multaşteptat, sub privirile uluite ale celor de jos.

Un sol veni de îndată la rege şi, spre a înveseli inima lui de tată, îl vesti:

— Un tânăr a atins fereastra fiicei tale!

Neîndoindu-se că este vorba de unul din cei şapte prinţi palestinieni, regele întrebă liniştit:

— Cine este cel care a izbândit?

Când auzi însă că este vorba doar de fiul unui războinic viteaz de pe carele de luptă ale faraonului, fugit de acasă pentru a scăpa de ura maşterii, care avea şi ea copii, regele se mânie şi zise:

— Nu-mi dau eu fata după un flăcău de pripas, fugit din Egipt în căutarea norocului. întoarcă-se în ţara lui de baştină!

Solul veni într-un suflet până la fiul faraonului şi-i zise:

— înapoiază-te în ţara ta de baştină, dacă vrei să scapi cu viaţă!

Vorbele solului ajunseră la urechile prinţesei şi din vârful turnului răsunară aceste cuvinte:

— Alungând pe cel ce mi-e menit,
Veţi vedea şi tristul meu sfârşit:
N-am să gust din carne, apă, poame,
Voi pieri de sete şi de foame!

Ameninţările fiicei ajunseră la urechile tatălui ei. Clocotind de mânie, regele porunci oamenilor săi să-l ucidă pe tânărul egiptean, care pătrunsese în iatacul fetei pentru a o îmbrăţişa. De la fereastra turnului, ea văzu oamenii regelui apropiindu-se înarmaţi până în dinţi şi, ghicindu-le gândul, strigă:

— Dacă astăzi omul drag îmi moare,
Pier şi eu până-n apus de soare!
Pieptul meu de n-o să-i fie scut,
Amândoi vom coborî în lut...

Oamenii se codiră atunci să ducă la îndeplinire nedreapta poruncă regească, temându-se că prinţesa îşi va curma singură zilele. De data aceasta părintele se înspăimântă de-a binelea şi mânia lui fu înfrântă. Ceru să i se înfăţişeze perechea de îndrăgostiţi. Tânărul îi plăcu, întrucât nu avea înfăţişarea unui om de rând.

Când se văzu în faţă cu regele din Naharin, fiul de faraon se temu. Dar, după ce acesta îl strânse la piept şi-l sărută ca pe un viitor ginere, numindu-i chiar fiul lui, prinţul răsuflă uşurat.

Regele sirian îi dădu de soţie de fiica lui şi-l înzestra cu o casă arătoasă, cu turme de vite şi cu ogoare şi mai ales le dărui robi numeroşi, astfel ca tinerii soţi să nu ducă lipsă de nimic.

După câtăva vreme, fiul de faraon destăinui soţiei sale prevestirea celor şapte ursitoare, fără să-i spună însă cine sunt adevăraţii lui părinţi. Iar ea se arătă tare îngrijorată şi primul lucru pe care i-l ceru, fu să-şi ucidă ogarul. Prinţul se împotrivi, spunând că l-a crescut de mic şi că nu se poate despărţi de el în ruptul capului.

Din ziua aceea, prinţesa n-a încetat să tremure pentru viaţa soţului ei, fiindu-i frică să-l mai lase singur. Când prinţul se arătă dornic să călătorească şi chiar să vâneze, ea se hotărî să-l însoţească pretutindeni, pentru a-l păzi de cele trei pieze-rele.

Merseră ei tocmai spre ţara Egiptului şi poposiră într-un sat din apropierea Nilului. Oamenii din partea locului erau tare mâhniţi din pricina unui crocodil uriaş, care ieşea din apele fluviului şi cuteza să vină până în mijlocul satului, unde tânăra pereche îşi găsise o locuinţă. Această dihanie era una din ursitele rele ale prinţului. Dar crocodilul avea un duşman neîmpăcat, care îl împiedica să iasă din fluviu şi să pustiască împrejurimile. La rândul lui, crocodilul nu-i dădea răgaz vrăjmaşului său, Ocrotitorul apelor, să colinde în tihnă malurile Nilului. în fiecare dimineaţă se încăierau cei doi uriaşi, dar niciunul nu putea să-l biruie pe celălalt. Şi se războiau ei aşa de vreo două luni.

Crocodilul ştia că el nu-şi va putea răpune potrivnicul decât cu ajutorul unui muritor. Or, oamenii fugeau de cum se apropia fiara de satul lor. Ştiindu-se prietenul sătenilor, Ocrotitorul apelor nu se temea de braţele lor, deprinse cu truda câmpului şi nu cu mânuirea armelor.

Prinţul nici nu bănuia că tot în acel sat se aciuase şi cea de a doua ursită a sa, un şarpe veninos, care ieşea noaptea din scorbura lui şi muşca pe bieţii oameni doborâţi de munca istovitoare din timpul zilei. Niciunul din cei muşcaţi nu se mai deştepta vreodată. Aceeaşi soartă ar fi avut-o şi fiul faraonului într-o noapte, dacă...

Cu o zi mai înainte, prinţul se întâlni cu Ocrotitorul apelor. Acesta îi spuse să se păzească de crocodilul pe care soarta lui potrivnică îl trimisese acolo, spre a aduce la îndeplinire prezicerile ursitoarelor. Fiul faraonului îl răsplăti pentru sfatul prietenesc

şi a doua zi rămase acasă. încercă să uite de piezele-rele care îl pândeau, ospătându-se şi bând vin şi bere din blide de lut ars. La coborârea serii fu cuprins de un somn de plumb. Soţia umplu două blide, unul cu bere şi altul cu vin, gândind că poate, în toiul nopţii, bărbatul se va trezi însetat şi va căuta ceva de băut. Propti apoi de peretele încăperii suliţa prinţului şi se întinse în aşternutul ei, rămânând însă trează.

Pe la miezul nopţii, şarpele se strecură în încăpere printr-o crăpătură a peretelui şi se târî spre locul unde prinţul dormea dus. Dar cum mirosul aţâţător al blidelor cu băutură îl ispiti, el se opri să le guste conţinutul. Unul dintre blide se vărsă şi băutura ameţi şarpele care rămase ţeapăn. Soţia fiului de faraon sări din aşternut şi, văzând duşmanul temut lângă aşternutul soţului ei, înmărmuri, îşi luă inima în dinţi şi se apropie tiptil de musafirul nepoftit. îi străpunse capul cu suliţa şi târâtoarea se zbătu ce se zbătu până ce îşi dădu duhul. Prinţul se trezi buimăcit de somn şi, când pricepu tot ce se întâmplase, nu ştiu cum să-i mulţumească soţiei sale. Ea îi zise încrezătoare:

— Iată că te-am scăpat de una din ursitele tale rele. Cu voia zeilor te voi scăpa şi de celelalte două!

Peste câtăva vreme, prinţul se duse să vâneze pe malul Nilului, însoţit de ogarul său. Se păzea însă de apele fluviului, unde crocodilul sortit să-l piardă îl pândea necontenit.

însoţitorul său căpătă însă grai omenesc şi-i zise:

— De nu fugi din calea mea, stăpâne,
Te va pierde propriul tău câine!

Speriat de cuvintele ogarului său, care se îndrepta spre el urlând, prinţul îşi căută scăpare în apele Nilului. Acolo îl înşfacă crocodilul care, târându-l spre un ostrov ascuns în păpuriş, îi spuse:

— Zadarnic fugi de mine, sortitul crocodil,
Ce mi te urmăreşte de când erai copil.
De vrei să scapi cu viaţă, să juri că, până-n seară,
Ocrotitorul apei prin tine o să piară!

Prinţul îi răspunse însă fără şovăire:

— De mi-e sortit, sunt gata să pier, răpus de tine,
Dar nu-l ucid pe duhul sfătuitor de bine!

Crocodilul îi dădu răgaz de gândire până la asfinţitul soarelui, apoi se afundă în apele fluviului. Când dihania îi răpise stăpânul, câinele se întoarse până la ostrov, ascunzându-se în păpuriş. După ce auzi spusele crocodilului, o ţinu într-o fugă până acasă.

Văzând că ogarul s-a întors fără stăpânul său de care nu se despărţea niciodată, prinţesa începu să-şi smulgă pletele din cap, sigură că bărbatul ei fusese sfâşiat de crocodil. Dar credinciosul animal căpătă din nou grai omenesc şi povesti stăpânei sale cele întâmplate. Deoarece soarele cobora spre apus, prinţesa luă suliţa cu care răpusese şarpele şi se îndreptă spre locul unde fiul faraonului rămăsese ca ostatec al dihaniei.

Tocmai aici îşi petrecea noaptea Ocrotitorul apelor. De aceea îl adusese crocodilul pe fiul faraonului în ostrov, gândind că acesta se va lăsa înduplecat să-l răpună pe duşmanul lui chiar în seara aceea.

La apusul soarelui, crocodilul se ivi şi ceru din nou prinţului să-l ucidă pe Ocrotitorul apelor, că, de nu, îl va sfâşia pe loc cu colţii lui, aşa cum îi meniseră ursitoarele. Cum nici de data asta ostatecul nu se învoi să-i facă pe plac, crocodilul ieşi din apă şi îl târî pe prinţ în păpuriş, ca să-l sfâşie: căci se temea ca între timp să nu sosească Ocrotitorul apelor şi să-i tulbure ospăţul. Numai că acolo pândea soţia prinţului care, văzându-şi bărbatul în primejdie, înfipse suliţa în gâtlejul fiarei

lacome. Se încinse o luptă aprigă, care putea să sfârşească rău, dacă n-ar fi venit şi Ocrotitorul apelor, grăbind astfel sfârşitul crocodilului.

Apoi femeia îşi îmbrăţişa bărbatul şi-i zise:

— Iată că te-am scăpat şi de a doua ursită a ta! Rămâne să te mai scap şi de ultima piază-rea care te mai ameninţă.

în lipsa lor de acasă, cei şapte prinţi din ţara Kharon, mânioşi că regele din Naharin îşi alesese drept ginere un egiptean de pripas, îşi adunaseră ostaşii, biruind armata siriană.

Ajuns prizonier, regele fu întrebat:

— Unde este fiica ta cu netrebnicul pe care ţi l-ai ales urmaş la tron?

Regele răspunse:

— S-a dus să hăituiască fiarele din ţară. Pot să ştiu eu pe unde umblă ei?

Atunci cei şapte prinţi se sfatuiră să-şi împartă oastea în cete mai mici, care să răscolească toate ţinuturile învecinate în căutarea fugarilor. Cel care îi va descoperi să-l ucidă pe egiptean, iar cu nevasta lui să facă ce-o pofti, urmând ca după aceea să-şi împartă ţara regelui învins.

Aşadar, unii plecară spre miazăzi, alţii spre miazănoapte, o parte spre răsărit şi alta spre apus.

Cei care plecară spre miazăzi ajunseră în cele din urmă şi în satul unde hălăduia fiul faraonului. Simţind apropierea duşmanilor, Ocrotitorul apelor ceru prinţului şi soţiei sale să fugă în munţi şi să se ascundă într-o peşteră până ce va trece primejdia. îi sfătui însă să nu ia cu ei şi ogarul. Cei doi făcură întocmai, numai că prinţul nu se îndură să-şi părăsească ogarul, iar acesta îi însoţi până în ascunzătoarea lor.

Două zile şi două nopţi petrecură ei în adăpostul de vreme rea. Şi numai iată că în ziua a treia, prin dreptul peşterii lor trecură trei dintre prinţii palestinieni, însoţiţi de oastea lor. Fiindcă nici unuia din ei nu-i dete prin minte să răscolească peşterile din munţii pustii, trecură prin dreptul ascunzătorii tară să-i dibuiască. Dar în clipa când ultimul oştean trecu de peşteră, ogarul se repezi după el şi începu să-l latre. Vrăjmaşii recunoscură de îndată pe însoţitorul fiului de faraon şi năvăliră în peşteră.

Femeia se aruncă în faţa bărbatului ei şi o suliţă o străpunse, doborând-o la pământ. Egipteanul răpuse pe unul dintre duşmani cu sabia lui, iar ogarul sfâşie pe cel de al doilea. însă suliţa celui deal treilea prinţ pătrunse în pieptul fiului de faraon, care se prăvăli alături de câinele său, rănit şi el de o săgeată.

Cei doi prinţi au fost aşezaţi pe o targa de frunze. Fiul de faraon cu soţia şi ogarul lui fură părăsiţi înaintea peşterii, pentru a fi sfâşiaţi de vulturii înălţimilor.

După ce vrăjmaşii se îndepărtară, prinţul egiptean deschise ochii. Soţia şi ogarul zăceau alături de el cu piepturile pline de răni. Muribundul spuse, căinându-şi soarta:

— S-a adeverit întocmai ceea ce ursitoarele mi-au menit din leagăn: am scăpat de şarpe şi de crocodil şi acum pier din pricina ogarului de care nu m-am îndurat să mă despart, cu toate stăruinţele soţiei mele şi ale Ocrotitorului apelor!

Apoi îşi ridică ochii spre cer şi strigă:

— Zei ai patriei mele, eu nu v-am greşit niciodată cu nimic şi totuşi voi m-aţi urmărit cu ura voastră pretutindeni. Viaţa nu mai are niciun rost pentru mine fără soţia credincioasă şi fără câinele meu; nu din vina lui pier eu acum, ci pentru a îndeplini hotărârile soartei. Barem aveţi grijă ca atât eu, cât şi fiica regelui din Naharin să avem parte de o îngropăciune demnă de noi şi să nu fim sfâşiaţi de fiarele flămânde sau să putrezim sub cerul liber!

Şi zeii Egiptului auziră cuvintele fiului de faraon şi se înduioşară. Marele Ra spuse soţiei sale:

— Soarta s-a îndeplinit!
De aceea eu sunt dornic
Săre-nvie, negreşit
Cei ce s-au iubit statornic!

Mama zeilor încuviinţă cuvintele lui, adăugând:

— Viaţa lor pilduitoare

Dă-le-o înapoi, Zeu-soare!

Hotărârea lor fiind îndeplinită, cele şapte Hathor se arătară binevoitoare:

— Dragostea ce ei şi-o poartă
Biruie vrăjmaşa soartă!

Şi iată că, în timp ce zeii Egiptului îşi vorbeau astfel, de peştera înaintea căreia zăceau cele trei trupuri însângerate se apropie Ocrotitorul apelor. în mână el avea nişte leacuri culese de pe malurile Nilului, care puteau vindeca orice rană pricinuită de o armă. Nu trecu mult timp şi fiul faraonului se trezi ca dintr-un somn adânc. Se aplecă asupra soţiei lui şi o găsi vie şi nevătămată. Ogarul începu să se gudure la picioarele lor, parcă cerându-şi iertare pentru suferinţele pricinuite stăpânului său.

Ocrotitorul apelor le spuse apoi că regele din Naharin este prizonier şi-i sfătui pe tineri să se ducă la palatul faraonului. Abia acum află prinţesa cine este părintele soţului ei.

Nu mică fu bucuria faraonului, revăzându-şi feciorul scăpat de cele trei pieze-rele, care îl pândiseră. Auzind de nelegiuirea prinţilor din ţara Kharon, trimise oastea egipteană în Siria pentru a elibera pe tatăl nurorii sale. în fruntea oştenilor se afla însuşi fiul faraonului, care se răzbună doborând în luptă dreaptă pe toţi ceilalţi cinci prinţi palestinieni. Oastea lor fu împrăştiată repede, ca nisipul deşertului de pe creştetul unei piramide.

Regele Siriei îşi recapătă tronul, iar fiul faraonului se întoarse în Egipt, încărcat de prăzi bogate. După stingerea din viaţă a tatălui, faraon fu ales fiul său, care îşi biruise cele trei ursite cu ajutorul soţiei sale credincioase. Cei doi avură la rândul lor un fiu, căruia ursitele îi meniră o domnie paşnică şi îndelungată.

Când ajunse la adânci bătrâneţe, tatăl lăsă tronul fiului său, iar el se retrase cu soţia şi ogarul lui gârbovit în tumul în care îşi petrecuse copilăria. Şi din vârful acelui tum priviră cum se perindă mileniile, deoarece zeii uitară să-i mai cheme în lumea umbrelor, mistuindu-se ei înşişi în negura uitării...

Fraţii învrăjbiţi

poveste egipteană străveche

Cică au fost odată doi fraţi: cel mare se numea Anup, iar cel mic, Bata. Când s-au văzut ei orfani, Anup era însurăţel, în vreme ce Bata rămăsese un copilandru. Mezinul crescu, aşadar, în casa fratelui mai mare, de parcă ar fi fost fiul lui.

Nevasta lui Anup avea un păr lung şi tare mult îi plăcea să stea ore întregi în faţa oglinzii spre a şi-l împleti în zeci de codiţe strâns lipite una de alta: pasămite, aşa se pieptănau femeile din vremea lui. Cu treaba nu se prea omora, ştiind că are un soţ harnic şi că fratele mai mic nu numai că-i semăna, ba chiar îl şi întrecea.

în câţiva ani, mezinul ajunse cu un cap mai înalt decât Anup. El ducea pe umerii săi vânjoşi tot greul gospodăriei. Smulgea inul din pământ, îl usca la soare şi îl curăţa cu ajutorul unui pieptene de lemn. Ţesea întâi straie pentru Anup, şi apoi pentru el. Mâinile lui dibace făceau minuni la războiul de ţesut. Tot el ara ogorul şi-l semăna cu grâu, orz şi secară.

Prin aprilie-mai începea secerişul. Bata apuca cu stânga un mănunchi de spice, fără să se aplece prea mult, căci granele crescuseră cât un stat de om, şi îl reteza, repezind secera de lemn cu dinţişori de cremene, pe care o ţinea în mâna dreaptă. Când coşurile se umpleau, el le ducea la arie şi, la terminarea secerişului, treiera recolta cu ajutorul

asinilor şi vitelor pe care le îndemna necontenit.

După ce pleava era îndepărtată, el îşi împovăra umerii cu câte doi saci de grâne deodată şi primul rămânea în magaziile faraonului, iar celălalt în hambarul fratelui. Tot el stropea grădina mânuind sub arşiţă cumpăna de ridicat apa, ba se îngrijea şi de livada cu pomi fructiferi şi de viţa de vie. Din ciorchinii de struguri terciuiţi sub picioare, el dobândea vinul tămâios, pentru beciul cel răcoros al gospodăriei. Asculta supus poruncile lui Anup, deşi era un flăcău voinic, cum nu găseai în tot ţinutul un altul să-i semene, căci avea o putere fără margini, aidoma zeilor.

Din zori şi până-n asfinţit trebăluia neobosit. El se trezea primul şi cocea pâinile pe care le aşeza în faţa fratelui său mai mare, când acesta se trezea din somn. Anup îi dădea tainul pentru întreaga zi, după care Bata mâna vacile ia păşune. Stând zile întregi cu vitele pe câmp, învăţase limba lor, neînţeleasă de ceilalţi oameni. Pe când mergea în urma vacilor, le auzea adesea spunându-şi una alteia: „Iarba cea mai bună este în locul cutare!”

Asculta tot ce-şi grăiau ele, apoi le îndrepta chiar spre locul de care fusese vorba. Astfel că vacile lui erau cele mai grase şi mai darnice în lapte, având şi viţeii cei mai arătoşi. Seara se întorcea acasă, ducând în spinare o legătură mare cu toate roadele câmpului şi cu iarba adunată pentru hrana de seară a vitelor. El punea totdeauna legătura în faţa fratelui mai mare, aşezat alături de femeia sa: mânca şi bea zdravăn, iar după aceea se ducea în staul, lângă vitele care rumegau mulţumite, şi adormea buştean...

De bună seamă că nici Anup nu stătea cu mâinile în sân. Inima îi râdea de bucurie când vedea ce frate harnic şi falnic are, dar nu vroia să-i arate dragostea pe care i-o purta: un frate încrezut el nu-şi dorea!

într-o zi de octombrie, când Nilul se retrăsese în albia lui, Anup îl chemă pe Bata şi-i spuse:

— E timpul să ieşim la câmp, să ne apucăm de arat, căci pământul s-a ivit de sub ape şi trebuie să-l afânăm neîntârziat cu săpăliga de lemn, mai înainte de a se învârtoşa. Vezi să duci la câmp plugul şi să pregăteşti sacii cu sământă, ca să ne apucăm de lucru de cum se vor ivi zorile!

A doua zi dis-de-dimineaţă, Anup găsi sacii cu sământă legaţi de spinările vacilor şi amândoi o porniră la drum. De îndată ce începură să lucreze pe ogorul lor rodnic, munca le umplu inima de o mare mulţumire. Anup înhamă vacile la plugul de lemn, care avea în partea de sus două coarne prevăzute cu găuri, unde-şi vârî mâinile. Bata venea în urma plugului şi sfărâma bulgării de pământ, când cu săpăliga, când cu ajutorul unui ciocan cu mâner lung.

Turnară grăunţele în coşuleţe şi începură să le împrăştie cu mâna: boabele închipuiau un evantai, când în stânga, când în dreapta fiecăruia. Mânară apoi peste semănătură turme de oi şi de grăsuni, pentru ca sământa să fie îngropată de copitele lor.

După câteva ceasuri li se isprăviră sacii cu seminţe. Anup îl chemă atunci pe Bata şi-i spuse:

— Du-te acasă neîntârziat şi adă grăunţe, ca să isprăvim semănatul!

Bata o porni grăbit spre sat şi o găsi pe femeia fratelui său în faţa oglinzii, pieptănându-se.

— Vino şi dă-mi seminţe degrabă, bărbatul tău mă aşteaptă pe câmp stând degeaba! spuse Bata.

Neîngrijorându-se nicicum de graba lui, femeia îi răspunse:

— Mergi singur, ia ce-ţi trebuie din hambar, altfel îmi stric întreaga pieptănătură!

Bata o porni spre şură şi alese chiupul cel mai pântecos. Apoi duse chiupul în hambarul cu pământ bătătorit pe jos, şi, ca să nu mai facă încă un drum, umplu vasul până la bază, cărându-l apoi în ogradă.

Chiar atunci femeia scoase capul pe uşă şi îl întrebă mirată:

— Câtă sămânţă ai încărcat pe umăr?

— Trei saci de orz, doi de grâu, cu totul cinci la număr, răspunse Bata.

Femeia rămase mută de uimire: halal de aşa flăcău! Văzu că era mai puternic decât Anup.

Nu-şi putu ascunde părerea de rău, şi-i spuse fără ocol:

— Eşti mai voinic şi mai vrednic decât fratele tău! Cu tine trebuia să mă mărit eu, zău!

Bata se înroşi, mâniindu-se ca pardosul[66] de miazăzi când auzi cum îşi ponegrea ea bărbatul.

— Cum poţi să fii atât de nechibzuită? Anup mi-a fost ca şi un tată! Să nu mai spui niciodată astfel de vorbe! Am de gând să dau uitării totul şi să nu suflu nimănui niciun cuvânt din cele ce mi- ai spus!

Apoi îşi puse chiupul pe umăr, fără a se opinti deloc şi o porni zorit spre câmp. Când ajunse la capătul ogorului, puse povara jos şi se apucă de treabă ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic.

Femeia rămase multă vreme ca năucă. De ciudă îi tremura şi pieptănul în mână. Cu o furie neaşteptată îşi despleti codiţele şi îşi ciufuli părul, ca să pară cât mai neîngrijită. O să găsească ea ac de cojocul mezinului, care a cutezat s-o înfrunte! Decât să afle bărbatul ei cele ce spusese şi s-o omoare, mai bine să piară Bata! Şi plănui totul pe-ndelete...

Se duse în cămară, înmuie un petic într-o ulcică cu seu, apoi se mânji pe obraji şi pe umeri, încât ai fi jurat că o învineţise cineva în bătăi. Ca de obicei, Bata rămase în urmă cu vilele şi cu legătura lui de iarbă proaspătă, iar Anup ajunse cu mult înaintea lui acasă. O găsi pe femeia sa zăcând în pat şi prefacându-se bolnavă; ea nu-i lumină calea şi nici nu-i turnă apă pe mâini, aşa cum făcea întotdeauna când bărbatul i se întorcea seara de la câmp. Opaiţul rămăsese neaprins şi întreaga casă era cufundată în întuneric. Când îşi află nevasta culcată şi tânguindu-se, Anup o întrebă:

— Ce-i cu tine? Cine te-a bruftuit[67] aşa de rău?

— Nimeni nu m-a bruftuit, răspunse femeia, în afară de fratele tău. Când a venit să ia seminţe din porunca ta, m-a găsit singură şi mi-a zis: „Sunt mai voinic şi mai vrednic decât fratele meu. Cu mine trebuia să te măriţi tu, zău!” Auzind cum îmi ponegreşte bărbatul, m-am mâniat şi i-am strigat: „Cum poţi fi atât de nelegiuit? Au nu ţi-am fost eu ca o mamă?” Mustrările mele l-au speriat şi, de teamă să nu-ţi spun ţie nimic, m-a bătut. Şi cum are mână grea, m-a acoperit de vânătăi. Dacă tu îl mai laşi să trăiască şi nu-l pedepseşti pentru neruşinarea lui, eu îmi curm singură zilele! Să nu crezi nimic din cele ce-ţi va înşira: e în stare să spună că sunt o soţie necredincioasă, de cum s-o întoarce acasă cu vitele!

Anup se îngălbeni, mâniindu-se ca pardosul de miazăzi. îşi ascuţi cuţitul şi, ţinându-l strâns în mână, se ascunse după uşa staulului, cu gândul să-l omoare pe mezin când va intra să umple cu iarbă ieslele.

Soarele cobora spre asfinţit când Bata ajunse în ogradă cu legătura în spinare. Cum intră în staul, vaca aflată în fruntea celeilalte îi grăi:

— Ia seama, fratele tău mai mare te pândeşte după uşă, cu cuţitul în mână, şi vrea să te înjunghie. Dacă vrei să scapi cu viaţă, aruncă-ţi legătura din spinare şi fugi în lume!

Mezinul ghici de îndată ce se întâmplase şi se opri nehotărât. Trecând pragul staulului, a doua vacă îi vorbi la fel. Bata se lăsă în genunchi şi se uită pe sub uşa grajdului: recunoscu picioarele fratelui său şi printr-o crăpătură întrezări licărirea cuţitului. Zvârli din spinare legătura şi o luă la fugă cât îl ţineau picioarele. Anup îl urmări cu cuţitul în mână, tară să-l poată ajunge.

în vreme ce fugea, Bata zări chiar în faţa lui Soarele, care tocmai călca pragul serii.

66 panteră

67 a brusca, a bate pe cineva

Căzându-i în genunchi, se rugă astfel:

— Bunul meu stăpân, tu deosebeşti mereu pe omul drept de cel strâmb! Păzeşte-mă de mânia nedreaptă a fratelui meu!

Soarele îi ascultă ruga şi iscă între el şi fratele lui o apă întinsă, în care mişunau crocodilii. Bata se afla pe malul drept, iar Anup, pe cel stâng. Fratele cel mare îşi frângea mâinile de ciudă că nu-l putea omorî pe mezin. Se aruncă de câteva ori în apă, dar de fiecare dată fălcile căscate ale crocodililor îl făcură să se reîntoarcă pe uscat. Bata îi strigă de pe malul din faţă:

— Rămâi pe loc până se va face din nou lumină. Când Soarele va răsări, eu voi fi judecat de el şi, dacă mă va găsi vinovat, mă va da pe mâna celui faţă de care am greşit. Alături de tine nu voi mai trăi niciodată; nu mă voi mai afla niciodată în locul în care te afli şi tu!

Când o nouă zi lumină pământul şi Soarele se înălţă în slavă, cei doi fraţi se zăriră unul pe altul. Şi mezinul spuse fratelui mai mare:

— De ce mă hăituieşti şi vrei să mă ucizi ca pe un mişel mai înainte de a asculta şi ceea ce am să-ţi spun? Femeia ta ţi-a povestit lucrurile pe dos. Mă jur pe Soarele din cer că tu mă prigoneşti pe nedrept, îmboldit de o neruşinată!

După ce înfăţişă fratelui său adevărul gol-goluţ, adăugă întristat:

— Nu te-ai gândit la niciuna din faptele sau lucrurile bune pe care le-am săvârşit pentru tine! Apoi întoarce-te, frate, acasă şi îngrijeşte-ţi singur vitele şi gospodăria. Că eu mă voi duce în Valea Cedrului singuratic. Iată ce va trebui să faci tu, totuşi, pentru mine: când vei crede că am păţit ceva, vei pomi degrabă să mă îngrijeşti. Prin descântece şi vrăji eu îmi voi smulge inima şi o voi închide în conul din vârful cedrului. Nimeni nu mă va putea ucide cât timp conul va sta la locul lui. Când însă cedrul va fi tăiat şi inima mea va cădea la pământ, eu mă voi prăbuşi în nesimţire, ca şi cum aş fi murit. Dacă tu vei veni să-mi cauţi inima, chiar de ar fi să treacă şi şapte ani încheiaţi, şi o vei pune într-o ceaşcă cu apă proaspătă, eu voi învia, ca să mă răzbun pe cel care mi-a vrut răul. Când berea din ulciorul care va fi pus în faţa ta se va revărsa fără să fi fost atinsă, iar vinul care va fi adus în locul berii se va tulbura, prefacându-se într-o drojdie amară, să pui mâna de îndată pe toiag şi să vii să-mi cauţi inima!

Apoi Bata îşi luă rămas bun de la fratele său mai mare şi plecă spre Liban. Anup se întoarse acasă cu capul între palme şi cu fruntea mânjită de tină, în semn de adâncă mâhnire. Odată ajuns, îşi dete soţia pe mâna călăului, care îi tăie limba mincinoasă, apoi o alungă de acasă. El rămase singur să-şi jeluiască fratele cu care fusese învrăjbit de o nevastă necredincioasă.

Bata ajunse în Valea Cedrului singuratic. Aici îşi petrecea ziua vânând fiarele pustiei, iar seara se întorcea să doarmă sub copacul în vârful căruia îşi urcase inima.

După o vreme îşi înjghebă o colibă din lemn chiar în preajma cedrului, chipurile, să aibă şi el deasupra capului un acoperiş pentru vreme rea. Şi într-o bună zi se întâlni la vânătoare cu zeul Soare şi cu Hnum, cel care-i făurise pe roata sa de olar pe primii faraoni. Văzându-l pe vârful unui munte, Soarele strigă:.

— Află, Bata, că fratele tău te-a răzbunat şi şi-a scurtat de limbă nevasta mincinoasă, după care a alungat-o de-acasă. Păcat că trăieşti atâta de singur întocmai ca şi cedrul în vârful căruia ţi-ai ascuns inima!

Şi zeul Soare, milostivindu-se din nou de Bata, spuse prietenului său Hnum:

— Făureşte pe iscusita-ţi roată de olar o soaţă pentru Bata, să nu mai trăiască aşa de singur, bietul om, alungat din casa părintească din pricina unei învinuiri nedrepte!

Femeia ieşită din mâinile lui Hnum era de o frumuseţe care întrecea cu mult pe cea a pământencelor. Cele şapte ursitoare se iviră la creştetul ei şi toate într-un glas meniră:

— Ea va muri de sabie!

Bata nu ştia cum să-i mulţumească Soarelui şi lui Hnum când văzu în coliba-i sărăcăcioasă o nevastă atât de frumoasă. Dacă ar fi ştiut câte avea să pătimească din pricina firii ei uşuratice, poate că n-ar fi iubit-o atât şi i-ar fi ascuns taina vieţii sale:

inima pitită într-un con de cedru, care îl făcea să fie de nebiruit atâta timp cât copacul stătea în picioare. Şi pentru că o lăsa mai toată ziua singură, în vreme ce el hălăduia prin munţi şi prin deşert vânând fiare sălbatice, Bata o sfătui:

— Nu ieşi în timpul zilei din colibă, căci s-ar putea să te vadă zeul mării şi să te răpească: la urma urmei nu eşti decât o femeie şi nu ştii să te aperi singură!

Pasămite, Bata ştia că zeul mării îl pizmuieşte pentru că Hnum dăruise unui muritor o nevastă atât de frumoasă şi nu lui. Dar femeia lui Bata nu ţinu seamă de sfatul soţului ei şi într-o zi ieşi să se plimbe pe sub cedrul din preajma colibei. Deodată auzi în depărtare vuietul talazurilor. Zeul mării o zări şi-i strigă cedrului:

— Prinde-o!

Cedrul se aplecă s-o înşface cu crengile lui, dar nu putu să-i răpească decât o şuviţă de păr, pe care o pală de vânt o aduse în palma vrăjmaşului lui Bata. Apoi zeul mării se duse cu şuviţa de păr tocmai în Egipt şi o lăsă să cadă în apa în care slugile spălau albiturile faraonului.

A doua zi, vătaful spălătorilor fu chemat de faraon, care îl certă, învinuindu-l că rufele lui au un parfum de păr femeiesc. Azi aşa, mâine aşa, vătaful vru chiar să-şi ia lumea-n cap, deoarece mustrările curgeau lanţ. Neştiind ce să mai facă, bietul slujitor se apropie de locul unde oamenii lui spălau rufele regelui şi zări în fundul apei limpezi o şuviţă de păr. Trimise un rob să i-o scoată şi, cum şuviţa avea tocmai parfumul de care se umpluseră albiturile stăpânului său, o duse faraonului. Au fost întrebaţi toţi scribii şi învăţaţii: al cui este minunatul păr?

Faraonul află că această şuviţă a fost smulsă din părul femeii făurite de însăşi mâna lui Hnum, olarul zeiesc, şi că ea s-ar afla într-o ţară din apropierea Egiptului. După sfaturile lor, tânărul faraon, dornic să ia de soţie o făptură ieşită din mâinile unui zeu, îşi trimise solii în toate ţările vecine. Cel care plecă spre Valea Cedrului era însoţit de o ceată de oameni înarmaţi cu suliţi şi arcuri.

Toţi solii se înturnară aşa cum plecară, numai cel trimis în Valea Cedrului nu se mai întoarse, căci Bata îl răpuse şi pe el şi pe slujitorii lui, în afară de unul, care să-i ducă faraonului ştirea despre cele petrecute. Atunci cârmuitorul Egiptului trimise pe cel mai destoinic căpitan de oşti al său, însoţit de soldaţi care mânuiau atât arcul, cât şi suliţa, împreună cu ei plecă şi o femeie iscusită, încărcată de podoabe femeieşti. Ea pătrunse în colibă în timp ce Bata era la vânătoare şi-i ademeni nevasta cu frumoasele-i daruri. Mare fu bucuria întregii ţări când află că tânărul faraon a luat-o de soţie pe fiica zeului Hnum.

Când se văzu soţie de faraon, fiica zeului încercă să scape cât mai curând de Bata. Un pâlc de ostaşi sosi pe ascuns în Valea Cedrului şi doborî falnicul copac, tăindu-l în mii de bucăţi şi punându-l pe foc până la ultima surcică, după sfaturile necredincioasei soţii. în clipa în care floarea din vârful cedrului fu tăiată, Bata căzu tară suflare la pământ.

în aceeaşi zi, Anup intră în casă şi se aşeză la masă. O slugă îi aduse un ulcior cu bere, dar băutura se revărsă în spume, fără să fi fost atinsă. Când şi vinul care i-a fost adus după aceea într-o ulcică se tulbură, prefăcându-se într-o drojdie amară, Anup înţelese că mezinul se afla la ananghie, îşi luă arme, straie, o pereche de sandale de schimb, şi, cu toiagul în mână, o porni spre Valea Cedrului.

Ajunse la coliba fratelui său şi-l află întins pe pat, fără viaţă. Din cedrul falnic nu mai rămăsese decât un ciot. Plânse o zi întreagă la căpătâiul lui Bata cel lipsit de noroc, apoi începu să-i caute inima. Trecu un an, trecu al doilea, trecu şi al treilea, şi Anup nu află nicio fărâmă din cedrul doborât. în al patrulea an de căutare neobosită, el hotărî să se întoarcă în Egipt, pentru a-şi vedea de gospodăria lui rămasă în voia soartei, şi-şi spuse: „Poimâine voi pleca acasă!”

A doua zi se duse pentru ultima oară în jurul ciotului de cedru. Deşi se înserase, el tot mai căuta, doar-doar o găsi ceva. Se împiedică de-o piatră şi căzu. Desprinzându-se din locul ei, piatra dădu la iveală o fărâmă de cedru: era chiar inima multcăutată! Luă preţioasa comoară şi, în clipa când apa proaspătă începu să umfle frântura de

cedru, Bata tresări, deschise ochii şi privi ţintă la fratele său. Anup îi dădu apoi să bea apa din ceaşcă şi de îndată ce inima ajunse la locul ei, mezinul redeveni ceea ce fusese mai înainte. Fraţii se îmbrăţişară şi stătură la sfat până la miezul nopţii. într-un târziu, Bata îi spuse lui Anup:

— Eu mă voi preschimba într-un taur de culoare neagră, cu o pată albă pe frunte şi cu un vultur cu aripile desfăcute desenate pe spinare. Pe limba mea vei vedea chipul unui scarabeu[68]. Suie-te călare şi du-mă la palatul faraonului. După ce regele te va răsplăti cu aur şi argint, te vei întoarce acasă bogat. Eu voi deveni bucuria ţării întregi şi mă voi răzbuna pe soţia mea necredincioasă!

A doua zi, Bata ieşi în faţa colibei sale, se închină în faţa Soarelui care răsărea şi dintr-o dată se preschimbă într-un taur sacru. Anup încalecă pe spinarea lui şi-l duse Ia intrarea palatului regesc. Faraonul tocmai se întorcea de la vânătoare, însoţit de alaiul lui de curteni şi tare mult s-a bucurat văzând acel taur sacru.

— Semn bun! S-a întâmplat o mare minune! strigă mulţimea adunată şi întreaga ţară se înveseli aducând jertfe taurului, aidoma unui zeu.

împovărat cu aur şi argint, Anup se întoarse la gospodăria lui putred de bogat.

Taurul rămase la palat, înconjurat de o armată de slugi şi de bogăţii nenumărate, căci faraonul îl iubea foarte mult. Fiind animal sfânt, avea voie să colinde nestingherit prin toate încăperile palatului, având o iesle din lemn de abanos.

într-o zi, taurul intră în iatacul soţiei faraonului şi grăi astfel:

— Uite că totuşi trăiesc!

— Dar cine eşti tu? îl întrebă uimită stăpâna palatului.

— Eu sunt Bata. Ştiu că la îndemnul tău oamenii faraonului au doborât cedrul în vârful căruia mi-am pus inima. Ei bine, uite că n-am murit şi am venit să mă răzbun pe tine!

Soţia faraonului îngălbeni la auzul acestor cuvinte. Când regele veni în iatac, ea îi turnă vin într- o cupă de aur şi îi zise:

— Jură-mi că tot ce îţi voi cere, vei îndeplini pentru mine cu plăcere.

Ameţit de băutură, faraonul jură, dar apoi se căi amarnic când soţia lui îi spuse că doreşte să mănânce ficatul taurului sacru.

Ziua jertfirii a fost proclamată drept o mare sărbătoare în întreaga ţară. Cel mai priceput casap[69] al regelui înjunghie animalul, care fu adus cu mare alai, pentru a fi ars pe un altar, în faţa palatului, după ce mai întâi îi fusese trimis soţiei faraonului ficatul lui.

Când oamenii au scos taurul din curtea palatului, două picături de sânge căzură, una în stânga şi alta în dreapta intrării.

Peste noapte, însă, răsăriră din picăturile de sânge doi chitii[70] de toată frumuseţea, plini de fructe deosebit de gustoase. Faraonul fu înştiinţat de ivirea neaşteptată a celor doi arbori şi întreaga ţară se bucură, socotind minunea asta drept un semn care prevestea un an deosebit de rodnic. Arborilor li s- au adus jertfe pretutindeni.

Şi iată că, într-o zi, faraonul se împodobi cu o diademă de lazulit şi, urcându-se în carul său de argint aurit, se duse el însuşi să vadă pomii minunaţi. Soţia lui îl urma într-un car, aproape la fel de strălucitor.

Faraonul se aşeză sub un copac, iar soţia lui sub celălalt. Copacul sub care se afla ea prinse a grăi în şoaptă aidoma unui om:

— Trădătoareo, eu sunt Bata şi trăiesc, deşi tu ai încercat de două ori să mă dai gata:

---

[68] 7 5 insectă cu corpul lat şi turtit, de culoare neagră, cu capul şi picioarele dinţate

[69] 7 6 măcelar

[70] 7 7arbore exotic cu flori mari, albe şi cu fructecomestibile

întâi când ai pus să fie doborât cedrul, şi a doua oară când i-ai cerut faraonului să înjunghie taurul sacru!

Iar se înspăimântă soţia regelui, şi iarăşi îşi puse soţul să jure pe Soarele din cer că îi va îndeplini noua dorinţă. Faraonul se pripi din nou şi tare rău îi păru după aceea, când soţia lui îi ceru să taie chitrii şi să-i facă din ei un scrin pentru giuvaeruri şi alte lucruri de preţ.

Dorinţa îi fu adusă la îndeplinire tară zăbavă. Doi tâmplari neîntrecuţi în meseria lor se apucară să doboare chitrii. Soţia faraonului ţinu să fie de faţă şi ea şi nimeni n-o putu împiedica. O fărâmă de aşchie sări dintr-un arbore şi nimeri drept în gura reginei, care o înghiţi fără să bage de seamă.

La mai puţin de un an după aceea, soţia faraonului născu un băiat. Mult s-a bucurat regele aflând că are acum un urmaş. Porunci să i se aducă o doică; ba chiar se duse el însuşi să-şi vadă odrasla. Câţiva curteni fură însărcinaţi să aibă grijă zi şi noapte de prunc, să-l legene şi să-l alinte pe viitorul lor stăpân. Copilul stârni bucuria întregului Egipt. Faraonul chefui zile în şir împreună cu dregătorii săi; condamnaţii la moarte fură iertaţi, iar cei ce zăceau în lanţuri se văzură liberi, slăvindu-l din toată inima pe moştenitorul tronului.

Trecură ani mulţi şi copilul ajunse un flăcău, care semăna ca două picături de apă cu năpăstuitul Bata. în cele din urmă, bătrânul faraon se stinse şi urmaşul său ajunse rege în locul lui.

După încoronarea sa, noul faraon chemă la el pe toţi înalţii dregători ai săi. A fost adusă şi soţia fostului faraon.

Toţi au ascultat înmărmuriţi trista păţanie a lui Bata. Pe măsură ce povestea se depăna mai departe, soţia faraonului se făcea tot mai pământie. Mânia curtenilor sporea şi ea necontenit.

La sfârşit, privirile tuturor dregătorilor se aţintiră zadarnic spre locul unde trebuia să se afle femeia cea necredincioasă şi vicleană: jilţul era gol!

Roasă de remuşcare şi ruşinându-se de cele înfăptuite, ea îşi curmase zilele cu o sabie pe care o aflase în iatac. Astfel se înfăptui prezicerea ursitoarelor.

Ce s-a mai întâmplat după aceea, scribul n-a mai putut să ne spună, căci i s-a terminat papirusul. Şi după trei mii de ani este greu să mai înnozi firul rupt al poveştilor fără de moarte...

învăţatul Satni şi fiul său Senosiris

poveste egipteană din vremea ultimilor faraoni

A fost odată un faraon numit Usinares. Dintre numeroşii săi copii, cel mai drag îi era Satni. în vreme ce ceilalţi se întreceau în mânuirea arcului şi a suliţei, Satni era neîntrecut în acoperirea sulurilor de papirus cu hieroglife[71], sau în citirea ciudatelor cărţi rămase din veacuri îndepărtate. Nu aflai în lumea întreagă un om mai învăţat decât el.

în vremurile acelea, regii nu se războiau numai cu ostile, ci şi cu vorbele: căutau să-şi înfrunte potrivnicii prin scrisori dibace, cuprinzând fie o sfidare, fie o cimilitură încâlcită. De răspunsul care
se dădea la aceste scrisori atârna faima regelui şi a ţării întregi. Şi în această privinţă, Satni era de neînlocuit, dezlegând cu repeziciune orice enigmă.

Astfel, într-o zi sosi un sol al regelui Etiopiei[72] care, nici mai mult, nici mai puţin

---

[71] 7 8semn al scrierii vechilor egipteni

[72] în vremea noastră se dă de obicei denumirea de etiopieni nu populaţiei din Valea Nilului, ci celei din actualul

pofti pe faraon să înghită toată apa mării. Satni răspunse că tatăl său se va dovedi în stare de această faptă doar dacă marea va conţine atâta apă câtă avea în clipa când a fost trimisă provocarea. Cu alte cuvinte, regele Etiopiei trebuia să zăgăduiască Nilul şi toate fluviile care se vărsau în noianul de ape. Neavând încotro, solul plecă fără să mai sufle o vorbă.

Cu toate că era atât de înţelept şi de învăţat, bucurându-se de dragostea tatălui său, Satni era cel mai nefericit om din lume pentru că nu avea niciun copil. Nu mai puţin îndurerată era şi Mahi, soţia lui, tot din aceeaşi pricină. Nu-şi precupeţea osteneala, colindând din templu în templu, în căutarea unui leac care să o ajute să nască un prunc.

într-o zi, Mahi se duse la templul lui Phtah şi, cum era trudită de atâta alergătură, o fură somnul, în vis auzi un glas care o sfătui să meargă la fântâna unde se îmbăiază zilnic Satni. Lângă această fântână, aşezată în curtea casei lor, va găsi un vrej de pepene pe care îl va smulge din rădăcină şi-l va pune la fiert. Fiertura o va da bărbatului ei, după care îşi va vedea visul cu ochii. Femeia făcu întocmai cum o învăţase glasul din vis şi după câtăva vreme pricepu că dorinţa ei de a avea un copil se va îndeplini în curând.

Şi Satni avu un vis prevestitor: un glas îl înştiinţa că va avea un fiu care va săvârşi o minune cum nu s-a mai văzut pe pământul Egiptului.

Mare a fost bucuria lui Satni când a aflat că Mahi i-a născut un băiat, grăbindu-se să-i dea numele de Senosiris, aşa cum îl îndemnase glasul din vis. Faraonul însuşi se înveseli când se văzu bunic.

Pruncul fu alăptat chiar de Mahi, care nu se îndură să-l încredinţeze unei doici. Când copilul împlini un an, toţi spuseră: „Are doi ani”. Iar când el împlini doi ani, oricine i-ar fi dat de două ori pe atât. Satni nu putea răbda să treacă un ceas întreg fără să-şi vadă odrasla, atât de mult o îndrăgea.

Fiind mai voinic şi mai isteţ decât copiii de vârsta lui, Senosiris a fost dat mai devreme la şcoală, în scurt timp el ştia mai mult decât scribul care era învăţătorul lui. începu să citească toate cărţile din casa tatălui său, uimindu-l pe acesta cu deşteptăciunea lui neobişnuită.

Senosiris fu încredinţat scribilor din templul lui Phtah, cei mai învăţaţi din întregul Egipt, şi nu trecu mult timp până ce îi întrecu şi pe aceştia. Citea cu voce tare şi tară a se poticni cele mai întortocheate pagini ale cărţilor vechi de mii de ani, de rămâneau uluiţi toţi învăţaţii cărunţi. Ştia pe dinafară cărţile cu stihuri sau pe cele cu descântece şi vrăji.

Când împlini doisprezece ani, Senosiris fu înfăţişat faraonului şi întregii sale curţi, uimindu-i pe toţi cu răspunsurile lui înţelepte. Cei mai pricepuţi scribi-vrăjitori ai Egiptului nu-l putură dovedi, cu toată ştiinţa lor.

într-o zi, faraonul Usinares se afla în marea sală a palatului, înconjurat de toţi sfetnicii şi dregătorii săi. Sosise de curând un sol al regelui Etiopiei cu o scrisoare pecetluită. Usinares se grăbi să-l primească.

Solul se plecă în faţa faraonului şi, când fu poftit să arate ce vânt îl aduce, el cuvântă astfel:

— Este de faţă vreun om în stare să citească această scrisoare, tară a-i rupe peceţile? Dacă nu se va afla niciun scrib sau învăţat în măsură să descifreze sulul de papirus, fără să-l desfăşoare în faţa ochilor lui, o dată întors în ţara mea, eu voi spune tuturor negrilor că Egiptul nu merită faima de ţară a celor mai învăţaţi oameni!

Toţi sfetnicii în frunte cu faraonul rămaseră muţi de uimire la auzul acestei provocări nemaipomenite. Fiecare murmura în sinea lui: „Ce scrib sau vrăjitor, fie el

---

stat al Etiopiei (Abisinia), care constituie din punct de vedere etnic un alt popor

cât de dibaci, ar putea descifra un sul de papirus pecetluit? Aşa ceva întrece toate puterile omeneşti! Dar ce te faci cu neştirbita fală a Egiptului întreg?”

Primul care îşi reveni din uimire fu faraonul. El trimise de îndată după Satni. Când i se repetară

cuvintele solului, Satni se fâstâci cu totul. în cele din urmă, răspunse:

— Este greu să ghiceşti cuprinsul unei scrisori pe care n-ai citit-o. Totuşi, îngăduie-mă timp de zece zile spre a chibzui ce pot face pentru ca Egiptul să nu fie înjosit de etiopieni.

Faraonul îi dădu răgazul cerut, iar solul fu găzduit într-o încăpere a palatului, primind hrana pe care o mânca în ţara lui de baştină.

Satni ajunsese acasă fără să vadă pe unde calcă şi fără să mai ştie unde îi este capul. Se înfăşură în straiele lui şi, strângându-şi capul între coate, se culcă asemenea unui om bolnav. Dar nu putea să doarmă de mâhnit ce era!

Când Mahi află de purtarea ciudată a bărbatului ei, veni de îndată la patul acestuia şi spuse:

— Satni nu are fierbinţeală, braţele nu-i sunt vlăguite. Boala se ascunde în inima lui!

Bărbatul îi vorbi morocănos:

— Lasă-mă în pace, Mahi, te rog! Grija care-mi frământă mintea nu-i treabă femeiască!

Mahi se duse în iatacul ei îngrijorată. Curând se ivi însă Senosiris, care începu să-l descoasă pe tatăl său. Satni îi spuse şi lui:

— Dă-mi pace acum, Senosiris! Eşti prea mic pentru treburile care mă frământă pe mine!

Dar băiatul nu se dădu bătut până nu dibui pricina supărării tatălui său. Când o află, izbucni într- un hohot de râs nestăvilit.

— De ce râzi? întrebă Satni mânios.

— Râd că văd cât te frământi pentru un fleac ca acesta. Scoală-te, tată, căci eu voi citimâine în faţa întregii curţi scrisoarea adusă de harapul etiopian, tară să-i rup peceţile!

Satni dădu neîncrezător din cap.

— Cum îmi poţi dovedi că eşti în stare de aşa ceva?

Senosiris răspunse fără să şovăie:

— Du-te şi ia oricare din cărţile pe care le ţii în vasele din lut ars din odaia ta de scris şi eu îţi voi spune tot ce cuprinde ea, cuvânt cu cuvânt, stând cu spatele la tine!

Satni făcu ce-i ceruse Senosiris şi, spre marea lui surprindere, îşi întări convingerea că feciorul său nu-i înşiră verzi şi uscate.

Din cale-afară de vesel, Satni se duse la faraon, povestindu-i ce este în stare să facă Senosiris şi îl vesti că a doua zi acesta va descifra scrisoarea pecetluită a etiopianului.

Faraonul şi fiul său Satni petrecură restul zilei mâncând şi bând, ca nişte scăpaţi de o grijă apăsătoare.

A doua zi, marea sală a palatului gemea de lume. Erau de faţă toţi sfetnicii, comandanţii de oşti, preoţii şi o mulţime de supuşi mai de rând, veniţi să ia parte la înfruntarea dintre Senosiris şi solul etiopian. Când intră faraonul, însoţit de fiul şi nepotul lui, în sală se lăsă o linişte adâncă. în cele din urmă se înfăţişă şi solul care ţinea ascunsă scrisoarea cu pricina.

Senosiris se aşeză în faţa lui cuvântându-i astfel:

— Aşadar, tu eşti cel care ai venit în Egipt, livada scumpă lui Osiris, lăcaş al marelui zeu Ra, cu gândul să-i înjoseşti faima neştirbită! în faţa faraonului şi a mulţimii care umple marea sală a palatului din Memfis, voi arăta tot ce se află în scrisoarea regelui tău tuciuriu din Meroe[73], cel care se închină zeului Amon. Fereşte-te să rosteşti ceva neadevărat!

Uluit de îndrăzneala cu care vorbea copilul de lângă el, solul îngenunche, jurând că va spune numai şi numai adevărul. Şi întrucât învăţase pe dinafară tot ce sta scris

[73] oraş antic al Nubiei, situat pe fluviul Nil

în pecetluitul papirus, el nu va interveni decât dacă va băga de seamă vreo abatere de la cele scrise.

Papirusul etiopianului descria o ciudată întâmplare petrecută în timpul domniei străvechiului faraon Siamanu, de care nu-şi mai amintea nimeni, încă din vremurile acelea regii etiopieni îi urau pe egipteni şi nu ştiau ce lucruri să mai scornească, pentru a-i înjosi sau pentru a le pricinui un rău.

îndată Senosiris începu să depene tot ceea ce cuprindea scrisoarea, cuvânt cu cuvânt, de parcă în faţa ochilor lui s-ar fi desfăşurat un sul nevăzut:

într-o zi, regele etiopian se afla într-un chioşc din grădina palatului său. Era o după-amiază în

care soarele dogorea ca un cuptor, aşa că somnul nu vru să-l fure nici măcar pentru o clipă. Deodată auzi cum se lăudau trei vrăjitori cu puterea farmecelor lor. Astfel primul spunea că poate să cufunde vreme de trei zile întregul Egipt într-o beznă desăvârşită. Al doilea se fălea că poate lăsa sterpe ogoarele ţării piramidelor timp de trei ani încheiaţi. Al treilea se mândrea ca prin vrăjile lui poate să-l răpească pe faraon din patul său şi să-l aducă în timpul nopţii în Etiopia, unde va fi biciuit în faţa regelui lor, după care, până în zorii zilei, stăpânul Egiptului urma să se trezească tot în palatul său din Memfis.

Regele sări din aşternut şi chemă la el pe cei trei vrăjitori. întrebă cum îi cheamă pe primii doi, apoi se opri la cel de-al treilea:

— Eu sunt Naşi, fiul negresei! răspunse ultimul.

— Ei bine, Naşi, îndeplineşte la noapte ce spuneai mai adineauri, despre faraon şi, pe zeul Amon, te voi copleşi cu daruri şi cu semne de preţuire! făgădui regele.

Naşi ceru să i se aducă multă ceară şi se puse pe treabă. Făuri mai întâi o targa şi, după aceea, patru vlăjgani care s-o ducă în spinare. Suflă asupra oamenilor de ceară şi după ce îi însufleţi cu vrăjile lui, le spuse următoarele:

— Porniţi acum spre Egipt, răpiţi-l pe faraon din palatul lui şi purtaţi-l pe targa până în faţa regelui nostru. Aici va primi cinci sute de gârbace, după care îl veţi duce înapoi la Memfis. Totul să nu dureze mai mult de şase ceasuri!

— Am înţeles şi nu vom uita nimic! răspunseră oamenii de ceară.

Apoi se făcură nevăzuţi cu targa cu tot...

A doua zi, faraonul se trezi mai mult mort decât viu. Abia mai mergea şi se văita de parcă i-ar fi înmuiat cineva toate încheieturile. Pânza care îi acoperea regeasca spinare părea o povară copleşitoare. Când ajunse în mijlocul curtenilor, spuse:

— Ce s-a petrecut azi-noapte cu mine de a trebuit să părăsesc Egiptul?

Curtenii se uitară uimiţi unul la altul, temându-se că faraonul lor s-a smintit. încercară să-l convingă că l-au lăsat noaptea în patul lui şi că a doua zi l-au găsit tot acolo. Invocară pe zei, cerându-le să redea sănătatea suveranului lor.

Atunci faraonul se întoarse cu spatele la ei şi-şi dezveli spinarea acoperită de vânătăi:

— Pe viaţa lui Phtah, marele zeu, am fost purtat în ţara negrilor în timpul nopţii şi acolo am primit cinci sute de gârbace în faţa regelui şi a mulţimii adunate! După aceea, cei patru oameni de ceară care m-au cărat pe targa lor m-au adus înapoi în patul meu, înainte de revărsarea zorilor. Apoi s-au făcut nevăzuţi, căci se temeau de razele soarelui, care puteau să-i topească!

Văzând spinarea învrâstată de gârbace a faraonului lor, sfetnicii scoaseră ţipete de spaimă.

Printre ei se afla şi Horus, fiul lui Panişi, cel mai învăţat scrib şi cel mai priceput vrăjitor din vremea sa. El îi spuse faraonului:

— Stăpâne, acestea sunt vrăjile etiopienilor. Dar n-ai nicio teamă, că voi şti nu numai să te apăr de ele, dar să te şi răzbun cu vârf şi îndesat.

Horus, fiul lui Panişi, cercetă toate cărţile sale de vrăji şi puse să se facă un foc mare la intrarea în camera de dormit a faraonului. La miezul nopţii oamenii de ceară ai lui Nasi nu mai izbutiră să ajungă până la patul regelui şi se întoarseră cu targa goală.

în schimb, trei nopţi în şir, regele din Meroe fu adus de vrăjile lui Horus, fiul lui Panişi, în Memfis şi biciuit mai abitir decât fusese faraonul. Mâniat de cele întâmplate, craiul etiopian chemă la el pe Nasi şi vru să-i taie capul, deoarece numai el era pricina umilinţelor şi suferinţelor lui. Neputându-şi apăra stăpânul de vrăjile egiptenilor, Nasi ceru îngăduinţă să meargă el însuşi la Memfis pentru a-şi înfrunta potrivnicul.

Nasi se duse să-şi ia rămas bun de la mama lui, care era tot vrăjitoare. Ea îi spuse:

— Nu te du în Egipt, căci acolo vei da peste Horus, fiul lui Panişi, pe care

nu-l vei putea birui. El nu-ţi va îngădui să te mai întorci înapoi.

— Sunt nevoit să mă duc la Memfis, pentru ca să-l apăr pe regele meu cu tăria vrăjilor mele şi să-mi dovedesc potrivnicul chiar la el acasă!

— Dacă vei fi învins, vesteşte-mă şi de îndată voi veni în ajutorul tău! adăugă bătrâna vrăjitoare.

— Când apa pe care o bei se va înroşi, când mâncarea de care te vei atinge va căpăta culoarea sângelui şi când cerul pe care-l priveşti va fi şi el sângeriu, să ştii că sunt în mare primejdie!

Nasi îşi înghiţi cartea de vrăji şi, odată ajuns la Memfis, se strecură în marea sală a tronului, unde cuvântă astfel:

— Cine se ia la întrecere cu vrăjile pe care le voi săvârşi aici, înaintea faraonului şi a mulţimii adunate în cea mai mare încăpere a palatului? îl chem să se măsoare cu mine pe cel care a adus aici pe regele meu etiopian, în pofida voinţei lui şi a farmecelor mele!

— Nu eşti tu Naşi, fiul negresei, cel care l-a răpit pe faraonul nostru din palatul lui, ducându-l în Etiopia pentru a fi biciuit de faţă cu regele vostru? Şi mai cutezi să mi te înfăţişezi în palatul din Memfis şi să mă înfrunţi, chiar pe mine, cu vrăjile tale blestemate? Află că nu vei mai ieşi întreg de aici!

Fără să mai zăbovească o clipă, Naşi rosti unul din descântecele ştiute numai de el şi o flacăra mare ţâşni în mijlocul sălii tronului, ameninţând să mistuie întreg palatul şi pe cei de faţă. Sfetnicii scoaseră ţipete de groază şi strigară:

— Vino, fiul lui Panişi! Scapă-ne de foc!

Cel chemat rosti şi el un descântec şi numai iată că se dezlănţui o ploaie năprasnică: flacăra pieri tară urmă!

Naşi bolborosi un alt descântec în limba lui neînţeleasă de nimeni şi toată sala tronului fu învăluită de o pâclă deasă, de nu se mai vedea om cu om! Dar Panişi nu se lăsă mai prejos şi un vânt puternic, stârnit de vrăjile lui, înlătură pâcla cât ai clipi din ochi.

Naşi nu-i dădu răgaz, ci mai şopti un descântec. Deasupra faraonului şi a curtenilor înspăimântaţi se ivi o boltă de piatră lungă de două sute de coţi, gata-gata să-i strivească pe toţi sau să-i ţină închişi asemeni unei piramide.

Fiul lui Panişi plăsmui la rândul lui o corabie uriaşă în care încăpu toată bolta de piatră. Apoi corabia se îndreptă spre întinsul lac Moeris, unde pluti ce pluti, până pieri în depărtare. Etiopianul trebui să se dea bătut, dar se făcu pe dată nevăzut. Egipteanul îl făcu să reapară sub forma unui boboc de gâscă sălbatică, spre gâtul căruia se apropia cuţitul vânătorului care l-a prins.

După semnele pe care i le spusese Naşi, vrăjitoarea etiopiana înţelese că fiul ei este în primejdie de moarte şi, preschimbată într-o gâscă sălbatică, zbură deasupra palatului din Memfis şi îşi chemă feciorul. Fiul lui Panişi o recunoscu şi o doborî chiar în mijlocul sălii tronului, de părea aidoma unei păsări prinse în laţ. Dar etiopiancaîşi reluă înfăţişarea omenească şi se milogi de Horus să-i ierte şi să le îngăduie să se întoarcă cu o corabie până la ţara negrilor, făgăduind să nu vor mai călca niciodată pe meleagurile faraonului.

Fiul lui Panişi se arătă mărinimos şi le dădu o corabie după ce îi puse să jure că nu se vor mai întoarce niciodată în Egipt. Şi vicleanul Naşi cuvântă astfel:

— Jur că nu mă voi mai ivi în Egipt sub niciun chip! Apoi adăugă repede: Mai înainte de o mie cinci sute de ani!

Cu toate că auzi cuvintele lui Naşi, fiul lui Panişi îşi ţinu făgăduiala şi cei doi etiopieni se întoarseră cu bine în ţara negrilor.

Aici Senosiris încheie depanarea celor cuprinse în scrisoarea pecetluită a solului din Meroe. Acesta rămase tot timpul ca o stană de piatră, fără să întrerupă sau să dezică vreuna din spusele copilului-minune.

Solul recunoscu că Senosiris nu ştirbise nici cu o iotă povestea scrisă pe sulul de papirus ascuns sub straiele lui. Apoi dete să plece, încercând să scape cu faţa curată.

Dar Senosiris îl opri cu un gest şi vorbi faraonului astfel:

— Solul pe care îl vedeţi atât de grăbit să se întoarcă în ţara lui este însuşi Naşi, care după o mie cinci sute de ani a pus iarăşi piciorul pe pământul Egiptului, spre a ne înjosi şi chinui fără milă. Eu însumi nu sunt decât Horus, fiul lui Panişi! Auzind ameninţarea etiopianului, prin puterea vrăjilor mele mi-am prelungit viaţa atât amar de vreme şi am luat înfăţişarea lui Senosiris pentru a preîntâmpina întinarea faimei Egiptului de către un vrăjmaş puternic şi viclean!

La auzul acestor cuvinte, solul etiopian se prăbuşi la pământ ca lovit de un fulger. începu să bolborosească nişte descântece, care să-l facă iarăşi nevăzut, dar Horus, fiul lui Panişi, sub înfăţişarea lui Senosiris, fiul lui Satni, i-o luă înainte şi stârni un foc care-l mistui pe etiopian, preschimbându-l într-o grămăjoară de cenuşă.

Mai înainte ca toţi cei aflaţi în sala tronului să-şi revină din uluiala care îi cuprinsese, Senosiris însuşi dispăru pentru totdeauna.

într-un târziu, Satni scoase un geamăt de disperare, dându-şi seama de faptul că rămăsese fără copilul pe care îl iubise atât de mult. Socotind anii care trecuseră de la sosirea vrăjitorului în palatul lui Siamanu, Satni văzu că se împlinise sorocul de care vorbise Senosiris.

Faraonul însuşi şi curtenii lui se minunară mult de cele văzute şi auzite de ei. Toţi îi dădură dreptate lui Satni, care spuse:

— N-a fost niciun scrib mai învăţat şi niciun om mai priceput în săvârşirea vrăjilor decât Horus, fiul lui Panişi, şi nici că se va mai naşte un altul, aidoma lui!

în cinstea celui dispărut, a fost ridicat un monument de piatră şi cât timp a trăit Satni şi soţia lui, Mahi, ei n-au încetat să aducă slavă amintirii fiului lor, cel care scăpase Egiptul de o înjosire nemeritată, săvârşind o minune cum nu se mai văzuse până atunci...

Ochii adevărului

poveste egipteană antica

Odinioară, când zeii înşişi judecau pricinile ivite pe pământ, Minciună se înfăţişă înaintea dregătorilor dreptăţii pentru a-l pârî pe fratele său, Adevărul.

Cu greu ai fi putut afla pe lume fiinţe mai deosebite decât ei. Adevărul era un bărbat fără cusur: înalt, voinic, cu o fire deschisă şi cu nişte ochi totdeauna plini de blândeţe şi înţelepciune. în schimb, Minciună era mic de statură, pus pe harţă şi cu o căutătură care ascundea numai viclenie şi ură. Ochii fratelui mai mare citeau fără greş în inima întunecată, a mezinului, ferindu-se să-l stârnească cu ceva şi căutând să-l facă mai bun şi mai blând. Cu toate acestea, Minciună se hotărî într-o zi să se descotorosească de el, cu atât mai mult cu cât Adevărul era cel ce urma să moştenească averea părintească.

Dădu, aşadar, fratelui său în păstrare un cuţit mare. Pândi ziua când el era dus de acasă şi, furând cuţitul, îl ascunse undeva. Când ceru Adevărului lucrul încredinţat – ia-l de unde nu-i!

Pârâtul recunoscu că primise cuţitul, dar că nu ştie nici el cum de-a dispărut din locul în care l-a pus. Se lăsă târât în faţa judecăţii celor nouă zei mari ai Egiptului, hotărât să-l împace pe fratele său după cum se cuvine. Nu ştia sărmanul ce-l aşteaptă...

Iată cum suna pâra ticluită de Minciună:

— Un straşnic cuţit am avut Şi fratele meu l-a pierdut,
Deşi i l-am dat în păstrare.
Era cât o stâncă de mare;
Mânerul întins ca o punte —
Putea să despice un munte.
Iar teacă-i pusesem o peşteră —
Nu ştiu lucrătură mai meşteră!

Vădiţi-vă astăzi puterea Voi, zei, şi răpiţi-i vederea,
Să bâjbâie-n orice ungher,
Să-mi fie la casă uşier!

Când Adevărul ridică ochii spre judecătorii săi, cerând îndulcirea pedepsei, se trezi învăluit de bezna orbirii. Şi astfel, în loc de stăpân, ajunsese uşierul casei părinteşti.

în fiecare zi, Minciună întâlnea la intrare pe fratele său: ochii lui, lipsiţi de vedere, îl sfredeleau parcă mai puternic! Chemă atunci la el pe cele două slugi credincioase ale Adevărului şi le porunci:

— Duceţi-vă stăpânul în pustie,
Ca leul sau leoaica să-l sfâşie!

Adevărul fu înşfăcat şi dus spre podişul unde colindau cele mai temute fiare ale deşertului. Cu toate că nu vedea locurile pe unde trecea, orbul zise slugilor sale:

— De ce mă duceţi voi înspre podiş?
Lăsaţi-mă aici şi, pe furiş,
Jertfească unu-n locul meu un câine,
Iar altul să-mi aducă zilnic pâine!

Prima slugă prinse atunci un câine şi-l jertfi la marginea podişului pustiu, unde colindă leul fioros. Apoi se duse la Minciună şi-i spuse:

— Dorinţa ta o ascultară zeii:
Pe Adevăr îl sfâşiară leii!

Crezându-l pe cuvânt, Minciună nici gând să-şi ascundă bucuria pe care i-o pricinuia solia!

Cea de a doua slugă se duse la bucătar şi, cum îşi primi mâncarea, duse pe ascuns Adevărului bucata de pâine cerută. Câteva zile îşi hrăni astfel stăpânul părăsit la poalele unei coline din marginea oraşului.

Prin apropiere se afla casa unei femei de neam mare, al cărei bărbat murise demult într-o luptă cu vrăjmaşii faraonului. Slujnicele ei trecură pe lângă colină şi îl văzură pe chipeşul orb părăsit în voia soartei. Stârnită de vorbele lor, stăpâna se duse să-l vadă pe cel năpăstuit. La porunca ei, slugile îl călăuziră la palat. Acolo sărmanul fu îmbăiat şi îmbrăcat în straie curate, recăpătându-şi înfăţişarea de mai înainte. Pasămite, acea femeie bogată se îndrăgosti de Adevăr şi vru să şi-l aleagă de soţ. Dar ştiindu-l şi tară avere şi fără vedere, îşi tăinui iubirea faţă de rudele sale îngâmfate. Pentru a nu trezi bănuiala nimănui, Adevărul deveni uşierul casei.

După câtăva vreme, femeia de neam mare născu un băiat neasemuit de frumos. îl trimise de timpuriu la şcoală şi el se arătă foarte destoinic la învăţătură, pe lângă că era şi cel mai isteţ dintre toţi. Scria tară greşeală şi în toate întrecerile cu colegii săi era întotdeauna primul. De aceea toţi prinseră pică pe el şi începură să-i strige batjocoritor:

— Tărtăcuţă învăţată,
Are mamă, n-are tată!

Mâhnit de aceste cuvinte de ocară, băiatul se duse la maică-sa şi o întrebă cine este tatăl lui. Aceasta îi spuse:

— Tatăl tău e orbul care Sade colo la intrare!

Atunci băiatul se duse.la uşierul palatului, îl aşeză pe scaun şi-l ospăta din belşug, dându-i să bea vin după pofta inimii lui. Apoi îl întrebă:

— Cine te-a orbit, doresc să ştiu,

Vreau să te răzbun, fiindcă ţi-s fiu!

Adevărul îi spuse fără ocol:

— Pricina e frate-meu, Minciună,
M-a orbit şi-a vrut să mă răpună!

Apoi îi povesti amănunţit cât de viclean şi hain s-a arătat mezinul la judecata zeilor. Băiatul învăţă pe dinafară pâra ticluită de Minciună şi a doua zi se puse pe treabă.

Luă cu el zece pâini, un toiag, o pereche de sandale, un burduf cu vin şi o sabie. Alese din turma mamei sale taurul cel mai falnic şi mai arătos. Puse desaga la spinare şi mână taurul spre imaşul unde păşteau vitele pricăjite ale lui Minciună. Află pe păstorul acestuia şi-i lăsă în seamă toată averea sa, spunând că a venit de departe şi că are o treabă cu un negustor din oraş. Păstorul se învoi să-i îngrijească frumosul taur în schimbul pâinilor şi al sandalelor nou-nouţe.

Taurul rămase două luni în grija păstorului lui Minciună. Dar se întâmplă că, într-o zi, Minciună însuşi veni să-şi vadă cireada. Taurul băiatului făcea de ruşine întreaga turmă, atât de gras şi de mare era. Stăpânul bău vin din burduful străinului şi, luând sabia, se duse să înjunghie buhaiul. Zadarnic se împotrivi păstorul, spunând că vita îi fusese lăsată în păstrare de un drumeţ şi că acesta se va întoarce negreşit după ea. Minciună îl linişti:

— Taurul acesta nu-i zeiesc,
Doi în locul lui îi dăruiesc!

Doborî apoi frumosul animal, îl prăji pe jăratec şi în câteva zile isprăvi şi carnea, şi vinul din burduf. După care se întoarse ghiftuit la casa lui.

Fapta lui Minciună ajunse repede la urechile băiatului, care de îndată se înfăţişă la păstorul acestuia, cerându-şi înapoi taurul! Mare-i fu mirarea neaflându-l pe imaş. Sluga încercă să-l îmbuneze:

— Tauru-l mâncă stăpânul turmei —
Doi îţi dă în schimb, la urma urmei!

Băiatul se răsti la păstor, spunându-i:

— Taurul pe care voi l-aţi fript Nu-i găseşti pereche în Egipt.
Trupul său se înălţa cât munţii,
Norii îi treceau prin dreptul frunţii;
Coarnele ca două piramide Răscoleau nisipurile-aride;
Când căsca un bot de crocodil El făcea să scadă-ntregul Nil!

Păstorul se minună auzindu-l şi-i răspunse:

— Unde ai văzut, drumeţ poznaş,
Taur ca al tău de uriaş?

Dar băiatul îl înşfacă şi, după ce îl află şi pe Minciună, de îndată îi duse pe-amândoi la judecată. Zeii spuseră păgubaşului:

— De când această lume am făcut,
Un taur ca al tău noi n-am văzut!

Atunci băiatul îi întâmpină cu aceste cuvinte:
— Dar unde aţi văzut cuţitul care Avea tăişul cât o stâncă mare,
Mânerul lui întocmai ca o punte – în stare să despice şi un munte?

Apoi adăugă cu hotărâre:

— Sunt fiul Adevărului orbit Şi pentru răzbunare am venit!

Ştiindu-l pe fratele său sfâşiat de lei, Minciună se grăbi să facă următorul jurământ:

— De-l veţi afla pe Adevăr în viaţă,
Să fie ochii mei cuprinşi de ceaţă,
Să bâjbâi pururi prin orice ungher,
La casa lui s-ajung eu uşier,
Iar cel ce mi-l aduce azi încoace Să-mi dea pe loc cinci sute de gârbace!

Băiatul aduse de-acasă şi înfăţişă judecătorilor pe vârstnicul său tată. Aceştia îl recunoscură şi, dovedindu-se netemeinicia pârei ticluită cândva de Minciună, redară Adevărului vederea. Fratele hain şi viclean primi pedeapsa pe care singur şi-o alesese: cele cinci sute de gârbace cu care îl răsplăti fiul Adevărului şi orbirea, darul judecătorilor înşelaţi de el.
Şi de atunci ochii Adevărului licăresc la fel de sfredelitori, ca acum câteva mii de ani...

Şeihul[74] şi hoţul

poveste afganaă

Se povesteşte că odată printre supuşii şeihului Cili, căpetenia tribului, se pripăşise un renumit hoţ care purta numele de Saitan. Şi, pentru că el jefuia pe mulţi oameni, şeihul se hotărî să-l caute, să-l omoare şi astfel să scape poporul de o năpastă.
într-o zi, pe când şeihul călătorea prin stepă, în căutarea lui Saitan, întâlni un drumeţ. Se salutară între ei, iar drumeţul îl întrebă:
— încotro călătoreşti?
— îl caut pe Saitan! răspunse şeihul.
— Pentru ce îl cauţi? se interesă străinul.
— Vreau să-l omor şi să scap tribul de el, răspunse şeihul Cili.
Atunci drumeţul spuse:
— Eu sunt Saitan.

[74] căpetenie a unui trib arab

Şeihul se aruncă asupra lui şi îndată se încinse o luptă crâncenă. în cele din urmă, Cili îl birui şi-l trânti la pământ. Scoase cuţitul şi vru să-l omoare. Dar Saitan îl opri.

— O clipă, şeih! Ştiu, tu poţi să mă ucizi, însă mai întâi ascultă-mă ce-ţi voi spune.

— Vorbeşte, porunci şeihul.

— Nu vei câştiga nimic, omorându-mă. Dar dacă mă vei cruţa, te vei alege cu folos.

— Ce fel de folos? întrebă curios şeihul Cili.

— Dacă mă vei lăsa în viaţă, mă oblig să-ţi pun în fiecare zi, sub pernă, douăzeci de rupii de argint. Şi voi face acest lucru până la sfârşitul zilelor tale, spuse Saitan.

Auzind acestea, şeihul şovăi, apoi se gândi: „într-adevăr ce folos voi avea omorându-1? Doar nu- i singurul hoţ în lumea asta. Există atâţia. Dar dacă îl voi cruţa, el îmi va aduce în fiecare zi câte douăzeci de rupii de argint". Şi, încheind alianţă cu Saitan, îl lăsă să plece în voia sa.

A doua zi dimineaţa, şeihul ridică perna şi, într-adevăr, găsi sub ea douăzeci de rupii.

Astfel se petrecură lucrurile o săptămână întreagă. Şeihul nu suflă nimănui o vorbă despre asta. „Curios, gândi el, cum am ajuns, fără nicio muncă, să fiu părtaş la averea lui Saitan."

într-una din dimineţi, şeihul trezindu-se, băgă mâna sub pernă, ca de obicei, dar nu găsi nicio rupie, şi se gândi că Saitan pesemne uitase să-i aducă rupiile şi că mâine, în mod sigur, i le va aduce pentru două zile. Dar nici a doua zi banii nu apărură sub pernă. Şeihul Cili mai aşteptă încă o zi, acelaşi rezultat. Se mânie foarte şi pomi în căutarea hoţului.

în aceeaşi stepă şi în acelaşi loc, se întâlniră din nou.

— Eşti un mincinos! strigă şeihul către Saitan. M-ai înşelat!

— Cum te-am înşelat? întrebă Saitan.

— Ai promis doar că-mi vei aduce în fiecare zi câte douăzeci de rupii, pe care eu trebuia să le găsesc sub pernă. Dar iată, de câteva zile, nu văd niciun ban.

— O, şeihule, răspunse Saitan, aceasta doar nu e o datorie pe care trebuie s-o plătesc cu orice preţ. Câteva zile ţi-am adus banii, însă pe urmă am încetat să fac acest lucru. Dacă eşti nemulţumit, hai să ne batem.

Şeihul Cili îşi pusese toată încrederea în puterile sale, deoarece îl mai biruise o dată pe Saitan. Duşmanii se încăierară din nou. De data aceasta însă hoţul îl ridică în sus pe şeih, îl trânti la pământ, i se aşeză pe piept, scoase cuţitul şi vru să-i ia zilele.

Atunci şeihul îi spuse:

— O, Saitan văd că eşti gata să mă pierzi, dar, înainte de aceasta, dă-mi voie să-ţi pun o întrebare.

— Vorbeşte, se lăsă înduplecat Saitan.

— Când ne-am întâlnit acum o săptămână şi ne-am măsurat puterile te învinsesem. De ce dar, acum, când niciunul dintre noi nu s-a schimbat, tu m-ai biruit?

— Pricina, răspunse Saitan, stă în aceea că la prima noastră luptă tu m-ai biruit datorită cauzei tale drepte. însă acum tu ai pornit în căutarea mea, din răzbunare, pentru bani; de-aceea te-am doborât eu de data aceasta.

Şeihul înţelese de ce pierduse lupta şi-i păru rău că, la prima lor întâlnire, nu-şi dusese hotărârea până la capăt.

Basmele arabe ne poartă prin palate de cleştar şi mărgean, grădini fermecate, cu havuzuri şi bolţi de trandafiri, prin bazaruri orientale şi prin deşert, unde ne întâlnim cu animale vorbitoare, sultani, califi şi viziri, prinţese frumoase ca luna plină, ginni şi ifriţi, vrăjitoare şi viteji neîntrecuţi. Aici ne putem desfăta privirile cu copaci din raze de argint şi săbii bătute cu pietre scumpe, cu cele mai alese mătăsuri şi giuvaiere fără seamăn. Vă invităm într-o călătorie fascinantă, purtaţi de covorul fermecat în atmosfera vrăjită care aminteşte de cele O mie şi una de nopţi.

Pâinea şi aurul

poveste arabă

Abbas era un ţăran sărac. Muncea din zori şi până în noapte ca să-şi câştige o fărâmă de pâine pentru sine şi pentru familia sa, iar în timpul liber îşi frământa mereu mintea cum să găsească o comoară care să-l izbăvească de sărăcie.

într-o zi de vară foarte călduroasă, Abbas, ca de obicei, muncea pe câmp. Simţindu-se tare obosit, se aşeză la umbra unui copac şi începu să se gândească: „Dacă Allah mi-ar da o putere miraculoasă să pot preface tot ce aş atinge cu mâna în aur, atunci, de bună seamă, aş scăpa de munca grea, aş trăi în îndestulare şi aş sta toată ziua degeaba.”

în acea clipă se auzi un glas:

— O, Abbas! Chiar acum vei primi ceea ce doreşti! Pune mâna pe ce vrei şi îndată se va preface în aur.

Lui Abbas nu-i venea să creadă urechilor. Totuşi se aplecă spre pământ şi puse mâna pe-o pietricică, iar ea, pe loc, se prefăcu în aur curat. Pe urmă Abbas mai atinse o altă piatră şi asta de asemenea se prefăcu în aur.

Abbas se bucură mult şi se gândi: „Acum o să mă duc în oraş şi o să prefac pulberea şi pietrele în aur... Apoi am să cumpăr pământ mult şi am să construiesc un palat pe malul râului şi o să-l împrejmuiesc cu o grădină mare... O să cumpăr cai frumoşi şi o să mă îmbrac numai în straie bogate...”

Vru să se ridice de jos, dar se simţi tare istovit, şi, cuprins de o foame grozavă şi de sete, picioarele nu-l mai ajutară la mers.

„O să îmbuc mâncarea ce mi-am adus-o azi dimineaţă de acasă”, hotărî el şi întinse mâna spre merindele care zăceau într-o traistă mică lângă un copac.

Abbas apucă turta şi o duse la gură, dar simţi ceva tare între dinţi, ca un metal. Pâinea se prefăcuse în aur! în traistă mai rămăsese o căpăţână de ceapă. Abbas se repezi şi o apucă cu mâna. Mare i-a fost însă mirarea când văzu că şi ceapa se prefăcuse într-o bucată de aur, pe care nu putea s-o mănânce!

Abbas se sperie tare mult. Cum o să mai mănânce şi o să mai bea acum? Cum o să trăiască în lumea asta, în mijlocul bucăţilor de aur? Desigur că vă muri foarte repede de foame şi sete şi nu-i va fi de niciun folos atâta aur, care i-a venit fără muncă.

Astfel cugetă Abbas, închipuindu-şi cum va muri de foame şi de sete în chinuri, o dată ce totul pe ce punea mâna se prefăcea în aur.

Dar deodată, deschizându-şi ochii, se văzu întins la umbra unui copac, şi atunci înţelese că a visat.

Un oftat adânc de uşurare i se slobozi din piept; parcă i s-a luat un munte de pe umeri.

— Slavă lui Allah, că totul a fost numai un vis! spuse Abbas.

Cum iepurele a învins balena şi elefantul

poveste arabă

Se povesteşte că într-o seară iepurele se opri pe malul mării. începuse să miroasă algele şi, satisfăcut, mâncă frunzele verzi gingaşe. Deodată zări în apropiere elefantul şi balena, care discutau ceva foarte serios. Iepurele se ascunse după o piatră mare şi ascultă convorbirea lor.

— Dragă frate, elefantule, spuse grav balena, tu eşti cel mai puternic dintre toate animalele pe pământ, iar eu sunt cea mai mare şi mai puternică peste toate vieţuitoarele mării. Hai să ne unim şi să devenim stăpâni peste toţi locuitorii uscatului şi ai mării! Atunci nimeni n-o să îndrăznească să ne atace şi să se împotrivească voinţei noastre!

Elefantului tare mult îi plăceau cuvintele balenei. El se şi vedea cel mai puternic

stăpân, de care toţi se tem şi voinţei căruia toţi i se supun.

— E o idee minunată, spuse el. Aşa să fie.

Elefantul şi balena se despărţiră, iar iepurele rămas singur se gândi: „Aceşti doi uriaşi vor cu forţa să se facă stăpâni peste toate vieţuitoarele. Asta nu se va întâmpla. Eu voi dovedi că ei nu sunt chiar atât de puternici, precum se pretind a fi şi că noi iepurii nu ne vom lăsa niciodată conduşi de ei”.

îngrijorat, iepurele se întoarse în pădure. El găsi mijlocul cum să zădărnicească înţelegerea dintre cei doi uriaşi şi să păstreze libertatea pentru toate vieţuitoarele. Adunând prietenii săi, iepurele le povesti tot ce auzise şi le ceru ajutor: să-i facă rost de-o sfoară lungă şi puternică şi atunci o să vadă cu toţii ce va face el.

Iepurii împletiră sfoara, şi-i dădură toată împuternicirea să procedeze aşa cum va crede de cuviinţă.

Iepurele se îndreptă spre balenă şi-i spuse sfios şi supus:

— O, stăpână, cea mai puternică peste toate vieţuitoarele mării, ajută o fiinţă slabă.

— Vorbeşte, micule şi slăbuţule, spuse cu bunătate balena.

— Vaca mea a intrat în mlaştină şi eu nu pot s-o scot, sunt mic şi slab. Dă-mi voie să leg de coada ta puternică.

— Bine. Leagă.

Iepurele legă capătul sforii de coada balenei şi spuse:

— Acum, stăpâna mea, am să mă duc şi am să leg capătul celălaltal sforii de gâtul vacii. Când ai să auzi semnalul meu, să tragi din toată puterea ta.

După aceea iepurele alergă la elefant, se opri în faţa lui şi se plecă cu respect. El povesti şi elefantului întâmplarea cu vaca, şi-l rugă:

— Fii bun şi ajută unei fiinţe firave, care stă în faţa ta, să-şi salveze vaca de la pieire. Afară de ea eu n-am altă avere.

— Ce trebuie să fac pentru asta, micuţule? întrebă elefantul.

— Dă-mi voie să leg capătul sforii de puternica ta trompă, se rugă iepurele. Ţie îţi e de ajuns să smuceşti o dată ca să-mi scoţi vaca din mlaştină.

Elefantul fu de acord şi se pregăti să tragă sfoara la primul semnal.

Iepurele alergă, îşi adună tovarăşii, se urcă pe un deal, la o distanţă egală între elefant şi balenă, şi sună dintr-un corn.

în acel moment el şi tovarăşii săi văzură ceva nemaipomenit: elefantul începu să tragă într-o parte, iar balena – într-alta. Sfoara se întinse la culme trosnind şi niciunul dintre ei nu putură să se mişte din loc. Amândoi uriaşii căzură pe gânduri.

— Ce vacă grea, spuse elefantul. Parcă aş scoate un copac cu rădăcini cu tot.

El se propti cu spinarea de trunchiul unui palmier, scoase un răcnet puternic şi trase sfoara şi mai tare. Iar balena, simţind smucitura, se gândi: „Vaca asta blestemată vrea să intre sub pământ. Dar n- o să-mi scape”.

Ea se scufundă mai mult în apă şi trase sfoara brusc şi puternic.

Astfel trăgea fiecare, cu îndârjire, în partea lui, iar iepurii râdeau de se prăpădeau, urmărind cum uriaşii se istovesc de mânie şi turbare.

Dar iată, elefantul înfaşurând sfoara de câteva ori pe trompa lui, o trase puternic şi scoase balena din apă. Atunci balena se opinti şi se scufundă din nou în mare.

Aşa făcură de mai multe ori şi de fiecare dată sforţările lor deveniră mai îndârjite. în cele din urmă se întâlniră pe mal şi se ciocniră unul de altul, fiecare privind cu mirare pe celălalt, nevrând să creadă ochilor.

— Va să zică tu m-ai tras? răcni elefantul.

Iar balena răcni şi ea revoltată:

— îţi închipui că eşti mai puternic decât mine? O să-ţi dovedesc că sunt alţii mai puternici decât tine.

Furioşi, începură din nou să tragă de sfoară. Dar asta nu dură mult. Iepurii auziră

deodată o puternică trosnitură; sfoara se rupse în două. Balena se prăvăli în mare ca o piatră uriaşă din
înălţime, iar elefantul se rostogoli şi se învârti ca o minge lovită cu piciorul. Aşa se despărţiră elefantul şi balena furioşi unul pe celălalt şi ruşinaţi de cele întâmplate.

Iepurii se despărţiră mulţumiţi că au luat parte la un asemenea neobişnuit spectacol: ruşinoasa înfrângere a celor doi uriaşi care se pregăteau să pună stăpânire peste toate vieţuitoarele de pe uscat şi din apă.

Beduinul cel înţelept

poveste arabă

Se povesteşte că, odată, un arab străbătând deşertul împreună cu un prieten de-al său, se rătăcise de el şi nu-l mai putu găsi cu niciun chip.

După o zi de umblet şi căutare, istovit, seara se întâlni cu un beduin. Arabul, bucurându-se mult de întâlnirea beduinului, începu în grabă a-l întreba dacă nu cumva a întâlnit pe tovarăşul său de drum cu o cămilă.

— Prietenul tău e gras şi şchiop? întrebă beduinul.

— Da, întocmai. L-ai întâlnit? exclamă arabul bucuros.

— Nu, nu l-am întâlnit. Dar spune-mi, avea în mână un baston? Cămila lui nu avea cumva un singur ochi şi ducea în spate curmale?

Omul se bucură şi mai mult şi strigă repede:

— Da, da! Ăsta e prietenul meu şi cămila lui. Dar acum sunt foarte obosit. Cum o să-l caut pe-o asemenea căldură?!

Beduinul îi răspunse:

— Eu nu i-am văzut, şi află de la mine că de ieri n-am întâlnit pe nimeni în deşert, afară de tine.

— Cum adică, îţi baţi joc de mine?! îl întrerupse supărat arabul. Desigur vrei să mă înşeli, o dată ce numai adineaori mi-ai povestit amănunţit atât despre tovarăşul meu, cât şi despre cămila lui?

— Da, acesta-i adevărul, eu nu l-am văzut, repetă liniştit beduinul. Şi totuşi ştiu că el multă vreme s-a hodinit sub acest palmier, apoi s-a îndreptat către Siria. Toate acestea s-au întâmplat acum trei ceasuri.

— De unde ştii toate acestea, dacă nu l-ai văzut?! exclamă arabul uimit.

— Nu l-am văzut, răspunse beduinul. însă cele ce ţi-am povestit, le-am aflat după urmele lăsate de el.

Apoi îl luă de mână pe arab, îl duse spre urmele ce se vedeau pe nisip şi-i spuse:

— Uită-te la aceste semne. Aici sunt paşii omului, dincoace urmele copitelor cămilei, iar aici, urma bastonului. Priveşte urmele lăsate de om. Vezi, semnul piciorului stâng este mai adânc decât cel al dreptului? Nu spune asta, oare, că omul care a trecut pe aici este şchiop? Acum compară urmele paşilor lui cu ai mei, el a lăsat urme mai adânci decât mine. Asta nu înseamnă oare că el este mai gras decât mine?

Arabul se minună şi spuse:

— Toate acestea sunt foarte bune. Dar spune-mi cum ai aflat că prietenul meu are o cămilă cu un singur ochi? Doar ea nu s-a atins cu ochii de nisip.

— E adevărat, începu să râdă beduinul. Ochii ei nu s-au atins de pământ. Şi totuşi cămila a lăsat urme pe nisip. Nu vezi oare că ea a muşcat iarba numai din partea dreaptă? Şi aceasta numai din pricină că ea are un singur ochi şi, desigur, vede numai într-o singură parte.

Şi mai mare fu mirarea arabului.

— Dar ce urme au lăsat curmalele? întrebă el din nou.

Beduinul făcu vreo douăzeci de paşi înainte şi spuse:

— Uită-te la aceste furnici care s-au adunat aici. Oare nu vezi cât de mult le place sucul de curmale?

Arabul tăcu multă vreme, pe urmă întrebă:

— Dar vremea? Cum ai putut socoti vremea?

Beduinul întinse mâna către palmier şi-i spuse:

— Priveşte! într-adevăr, nu vezi că tovarăşul tău de drum s-a odihnit aici cu cămila lui?

— Dar cum ai aflat că toate acestea s-au petrecut acum trei ceasuri?

Beduinul râse din nou şi continuă să-i explice.

— Priveşte umbra palmierului. Doar n-ai să crezi că omul renunţă să se odihnească la umbră şi se aşază la soare? Desigur, prietenul tău s-a odihnit la umbră. Eu duc o viaţă nomadă, de aceea ştiu câtă vreme îi trebuie unei umbre să se mişte dintr-un loc într-altul.

Olarul şi zugravul

poveste arabă

De mult, într-o ţară îndepărtată, pe vremea lui Verde împărat, un olar îşi avea casa alături de un zugrav. Câtă vreme o duceau greu amândoi, ai fi zis că erau foarte buni prieteni. Nimic nu umbrea înţelegerea dintre ei; dar, într-o bună zi, zugravul a fost chemat la castelul unui vestit cavaler, unde i s-a încredinţat o lucrare de o sută de galbeni, altă dată, la alt nobil, a mai căpătat altă pungă cu aur şi de unde era un om sărac şi nimeni nu-l cunoştea, ajunsese un zugrav de vază, ba chiar un om înstărit.

în schimb, nu tot atât de bine îi mergea şi olarului. Pe ici pe colo, găsea câte ceva de lucru, dar nu izbutise câtuşi de puţin să-şi îmbunătăţească traiul.

Şi mereu cu ochii la sporul din gospodăria vecinului, privirea olarului nu mai era prietenoasă, ci se încărca din ce în ce mai mult de invidie.

Mai mult decât atât, nimicindu-se ultimul grăunte al armoniei trecute, în mintea lui începu să încolţească răzbunarea. După o noapte albă, în care meşteşugise tot felul de planuri, dis-de- dimineaţă o porni ca vântul şi ca gândul şi nu se opri decât la curtea împăratului:

— Slăvite stăpâne, începu el, cunosc pe cineva în stare să-ţi facă elefantul cel negru, alb ca spuma laptelui. Ştiu că asta ţi-a fost dorinţa de când l-ai primit în dar. Ţi-l va face aidoma elefantului sfânt din India.

— Să fie răsplătit acest om, porunci împăratul, şi chiar acum să-mi aduceţi la Curte pe cel ce se încumetă să-mi facă elefantul alb ca spuma laptelui.

Olarul luă punga cu galbeni, răsplata dezvăluirii unei taine atât de scumpe pentru împărat, şi pe- aici ţi-e drumul, în culmea fericirii că găsise cel mai iscusit mijloc de a-l pierde pe vecinul lui pe care-l ura, deşi până mai deunăzi fusese bunul său prieten. Senin, ajunse acasă, tocmai când solia împăratului îl invita pe zugrav la palat.

— Iubite zugrav, îi vorbi blând împăratul, am aflat de la vecinul tău că ştii taina vopsitului, ca nimeni altul, ba chiar din vorbele lui am înţeles că eşti gata să-mi împlineşti visul, de când am primit în dar elefantul cel negru. Mi-a spus că în cel mai scurt timp îl vei face alb ca spuma laptelui. Apucă-te de lucru chiar mâine! încheie el.

înspăimântat de ceea ce auzise din gura împăratului şi mai înspăimântat de ura vecinului, pe care n-o înţelegea, nici nu ştiu ce să-i răspundă. Ceru răgaz de gândire până a doua zi şi plecă de la palat mai mult mort decât viu. Cu o noapte în urmă, olarul se frământase cum să-l nenorocească pe zugrav; în noaptea asta zugravul se

frământa cum să scape teafăr. Se trezi buimac şi fără a şti întocmai ce avea să-i spună împăratului, o porni spre palat, fiindcă aşa-i făgăduise împăratului. La întrebarea acestuia: „Când începi lucrul?” deodată se lumină şi-i răspunse cu cea mai mare linişte:

— Luminate împărate, drept e că ştiu să ţi-l fac alb, precum îl voieşti. Dă însă poruncă, de îndată, olarului, vecinul meu priceput, să facă iute, cât o putea el, un vas mare în care să-mi potrivesc culoarea şi în care să stea apoi elefantul; se ştie doar că orice ai vopsi, trebuie ţinut în vas un timp, ca să prindă bine culoarea.

Pe cât de firească i s-a părut împăratului dorinţa zugravului, pe atât de nefirească i s-a părut olarului, care n-a mai văzut scăpare, când a auzit cum şi ce fel era porunca împăratului.

Neavând încotro, s-a apucat de lucru, deşi ştia că nimeni pe lume n-a izbutit şi nu va izbuti vreodată să facă un vas de pământ în care să se poată lăfăi un elefant. De atunci şi până azi el mereu încearcă, dar cum pune un picior elefantul, vasul se sparge... Şi astfel, olarul nostru n-a dezminţit zicala că „Cine sapă groapa altuia, cade el în ea”.

O copilă bună şi o lume rea

poveste arabă

Se povesteşte că odată, de mult, în vreme îndepărtată, îşi trăia ultimele clipe un om sărac, bătrân- bătrân. Şi înainte de a-şi da sufletul, îi vorbi fetei lui bune, care-l îngrijise toată viaţa, cum putuse mai bine, căci ea, de mică, rămăsese orfană de mamă.

— Fata moşului, nu am nicio avere să-ţi las, decât această pâine. Am eu credinţă că, dacă tu vei fi şi de acum încolo tot atât de harnică şi cinstită, pâinea asta te va îndestula. Cu banii câştigaţi apoi pe ţesăturile pe care le faci, o să poţi să te găteşti şi să te împodobeşti, că destul ai îndurat sărăcia numai ca să mă îngrijeşti pe mine.

Şi nu termină bine ultimul cuvânt, că o lăsă pe biata fată singură pe lume. Şi într-adevăr, după câteva zile, cu banii câştigaţi pentru ceea ce lucrase, fata reuşi să-şi cumpere o rochie. Şi pe urmă o haină groasă. Şi tot aşa îşi lua mereu câte ceva nou. Dar vecinii, invidioşi de câte şi mai câte vedeau frumos la ea şi în casa ei, mereu îndestulată, începură să scornească tot felul de vorbe urâte pe socoteala fetei. Şi toate aceste scorneli ajunseră până la urechile Marelui Judecător. Neliniştit de ce auzise, o chemă la judecată:

— Cum de până acum, copila mea, începu el, nu ai avut nici după ce bea apă, şi alături de tatăl tău eraţi cei mai sărmani oameni de aici, iar acum tu izbuteşti să te îmbraci atât de frumos şi nu-ţi mai lipseşte nimica în casă?

— Preamărite Judecător, îi răspunse orfana, în clipa în care a murit tata, mi-a lăsat un codru de pâine şi mi-a spus următoarele: „Pâinea asta te va îndestula, cu banii câştigaţi din ţesăturile pe care le faci o să te găteşti şi o să te împodobeşti şi tu, că destul ai îndurat sărăcia, numai ca să poţi să mă îngrijeşti pe mine”. Aşa mi-a spus tata şi pâinea asta este tot ce mi-a lăsat.

Neîncrezător, judecătorul îi ceru codrul acela de pâine. Şi într-adevăr, deşi gustă o bună bucată, el văzu că din pâine nu părea că ar lipsi deloc, iar gustul ei era tare ciudat.

Convins că bunătatea fără seamăn a fetei fermeca pâinea aceea dăruită de tatăl ei în ceasul din urmă, o mângâie pe nevinovata copilă, trimiţând-o la casa ei, iar pe cei ce-o ponegriseră, numai pentru că erau roşi de invidie, fără niciun fel de temei, în afara răutăţii lor, îi ameninţă cu temniţa, dacă vreunul ar mai cuteza să spună vreo necuviinţă pe seama copilei nevinovate.

Şi cum fata aceea, pe lângă că era cinstită şi harnică mai era şi frumoasă, judecătorul îi hotărî ca mire pe fiul lui. Şi lumea aceea rea plecă de acolo cu capul

plecat; judecătorul, încântat de judecata lui dreaptă, trăi mai departe liniştit, iar cei doi tineri căsătoriţi trăiră fericiţi până la adânci bătrâneţi.

Farizada cu zâmbetul de trandafir

poveste arabă

Am auzit, o, rege norocos, dăruit cu alese purtări, că în zilele de altădată – e foarte mult de atunci – trăia un rege al Perşi ei numit Khosru Şah, căruia firea îi hărăzise putere, tinereţe şi frumuseţe, iar în inimă îi pusese asemenea cumpăt încât, sub domnia lui, tigrul şi căpriorul mergeau umăr la umăr şi se adăpau la acelaşi pârâu. Şi acest rege, căruia totdeauna îi plăcea să vadă cu ochii
lui tot ce se petrecea în cetatea de scaun, avea obiceiul să se preumble noaptea, în strai de neguţător străin, întovărăşit de vizirul său ori de vreunul dintre dregătorii palatului.

Pasămite, într-o noapte, pe când se afla în cercetare printr-o mahala de oameni sărmani, trecând pe-o ulicioară, auzi glasuri tinere ce răzbăteau din fund de tot. Şi, împreună cu soţul său, el se apropie de umilul sălaş de unde veneau glasurile şi, lipindu-şi ochiul de o crăpătură a uşii, privi înlăuntru. Şi zări, aşezate pe o rogojină, în jurul unei făclii, trei fete ce stăteau la taifas, după cină. Aceste trei fete semănau cum se aseamănă trei surori şi erau desăvârşit de frumoase. Dar mezina era, vădit şi cu mult, cea mai frumoasă.

Cea dintâi grăia:

— Surioare, dorinţa mea, devreme ce-i vorba să ne spunem o dorinţă, ar fi să mă ia de nevastă plăcintarul sultanului. Ştiţi doar cât de mult îmi plac plăcintele, îndeosebi acele minunate şi gingaşe şi preagustoase plăcinţele înfoiate ce se cheamă „plăcinţelele sultanului". Şi numai starostele plăcintarilor sultanului izbuteşte să le potrivească la ţanc! Ah! surioare, cum mă veţi mai pizmui în inima voastră când veţi vedea cât de mult îmi va rotunji trupul şi-mi va spori nurii, şi-mi va odihni obrazul, traiul ăsta cu plăcinte alese!

Şi cea de-a doua zicea:

— Eu, surioare, nu ţintesc chiar aşa de departe. M-aş mulţumi să mă ia de nevastă bucătarul sultanului. Ah! cât de mult doresc! Mi-aş îndestula şi eu pofta, că de-atâta amar de vreme o strunesc, râvnind să gust din bucatele nemaipomenite ce se mănâncă la palat! între alte lucruri, sunt mai cu seamă acele tipsii cu castraveţi împănaţi şi rumeniţi la cuptor: când le văd purtate de slujitori în zilele ospeţelor date de sultan, inima mi se umple, toată, de tulburare! O! Ce-aş mai mânca din ele! Totuşi, n-aş uita să vă poftesc, din când în când, dacă soţul meu, bucătarul, îmi va îngădui; dar bănuiesc că nu-mi va îngădui!

Şi după ce amândouă surorile îşi rostiră astfel dorinţele, se întoarseră spre mezină, care tăcea, şi o întrebară, luând-o în răspăr:

— Şi tu, mititico, ce doreşti? Şi de ce laşi ochii în jos şi nu spui nimic? Dar n-ai grijă! îţi făgăduim, că, după ce-om avea bărbaţii pe care ni i-am ales, vom căuta să te măritām ori după vreun grăjdar de-al sultanului ori după alt dregător de acelaşi cin, ca să fii mereu pe lângă noi! Grăieşte, ce crezi despre asta?

Şi mezina, tulburată şi îmbujorată, răspunse cu glas dulce ca apa de izvor:

— O, surioare!

Şi nu izbuti să spună mai mult. Şi cele două fete, râzând de sfiiciunea ei, o îmbulziră cu întrebări şi glume, într-atât, că o hotărâră să vorbească. Şi fără a-şi ridica ochii, ea zise: O! surioare, aş dori să ajung soţia stăpânului nostru, sultanul! Şi-i voi dărui moştenitori binecuvântaţi. Şi feciorii ce se vor naşte din însoţirea noastră vor fi vrednici de tatăl lor. Şi fiica pe care mi-ar fi drag s-o am înaintea ochilor, ar fi un zâmbet al cerului; părul ei ar fi de aur într-o parte şi de argint în cealaltă;

lacrimile ei, când ar plânge, ar fi tot atâtea mărgăritare căzătoare; râsetele ei, când ar râde, ar fi dinari de aur sunători; iar zâmbetele sale, ar fi tot atâţia boboci de trandafir înfloriţi pe buzele sale!

Toate astea!

Şi sultanul Khosru Şah şi vizirul său vedeau şi auzeau. Dar temându-se să nu fie băgaţi în seamă, hotărâră să se depărteze, fără a afla mai mult. Şi Khosru Şah, cât se poate de înveselit, simţi născându-i în suflet pofta de a îndeplini cele trei dorinţi; şi, fără să mărturisească tovarăşului nimic din gândul său, îi dădu poruncă să chitească bine casa, spre a veni a doua zi să le ieie pe cele trei fete şi să i le aducă la palat. Şi vizirul răspunse cu ascultare şi supunere şi, a doua zi, se grăbi să ducă la bun sfârşit porunca sultanului, aducând pe cele trei surori dinaintea lui.

Şi sultanul, care era aşezat pe tronul său, le făcu semn din cap şi din ochi să se apropie. Şi ele se apropiară, tremurând toate şi împiedicându-se în sărăcăcioasele lor straie de pânză; şi sultanul le zise, cu un zâmbet blând: „Pacea coboare asupră-vă, o, fecioare! Astăzi e ziua ursitei voastre, ziua când vi se va împlini dorinţa! Şi dorinţa asta, o, fecioare, o cunosc; căci nimic nu rămâne ascuns regilor! Şi mai întâi tu, cea mai mare, dorinţa ta va fi auzită şi starostele plăcintarilor mei va fi, chiar azi, soţul tău. Şi tu, cea de a doua, vei avea drept soţ pe marele meu bucătar!” Şi regele, după ce grăi astfel, se opri şi se întumă spre cea mai tânără care, cât se poate de tulburată, simţea că inima nu-i mai bate şi era gata, gata să se prăvălească pe covor. Şi el se ridică în picioare şi luând-o de mână o aşeză lângă sine, zicându-i:

— Tu eşti regina! Şi palatul acesta este palatul tău, iar eu sunt soţul tău!

Şi, în adevăr, nunţile celor trei surori se făcură în aceeaşi zi, a sultanei cu o strălucire tară seamăn, iar a soţiei bucătarului şi a soţiei plăcintarului potrivit datinilor obişnuite la căsătoriile de rând. Pentru asta, pizma pătrunse în inima celor două mai mari şi, chiar din clipa aceea, ele urziră pierzania surorii lor mezine. Totuşi se păziră bine să-şi lase slobode simţirile şi primiră cu prefăcută mulţumire necontenitele dovezi de dragoste ale sultanei, sora lor, care, împotriva pravililor regeşti, le îngăduia în apropierea sa, cu tot cinul lor neînsemnat. Şi departe dea fi mulţumite de norocul pe care li-l hărăzea soarta, încercau, faţă de norocul mezinei, cele mai crunte chinuri ale urii şi pizmei.

Şi nouă luni trecură astfel, la capătul cărora sultana aduse pe lume un făt regesc, frumos cum îi cornul lunii noi. Şi cele două surori mai mari care, la rugămintea sultanei, o ajutau la naştere şi împlineau rostul de moaşe, departe de a fi înduioşate de bunătatea mezinei în privinţă-le, şi de frumuseţea pruncului, găsiră, în sfârşit, prilejul căutat, ca să frigă inima tinerei mame. Ele luară deci copilul, pe când mama era încă în dureri, îl puseră într-un coşuleţ de os pe care deocamdată-l ascunseră, şi schimbară pruncul cu un căţel mort; şi-l purtară ele dinaintea tuturor femeilor palatului, dându-l drept rodul naşterii. Şi sultanul Khosru Şah, la vestea asta, văzu lumea întunecându-se dinaintea feţei sale; şi, la limanul amărăciunii, merse să se închidă în odăile lui, nevoind să audă de treburile domniei. Şi sultana se prăbuşi în întristare, şi sufletul ei fu umilit şi inima sa fu strivită.

Cât despre noul-născut, el fu lepădat de mătuşe, cu coş cu tot, în şuvoiul de apă din iruga ce trecea pe sub zidul palatului. Şi soarta voi ca vechilul grădinilor sultanului, care se preumbla de-a lungul irugii, să zărească coşul ce plutea pe firul apei. Şi el trase coşul la mal, cu ajutorul unui băţ, îl cercetă şi dădu de pruncul cel frumos; şi fu el în mare mirare şi mulţumire.

Pasămite, trecuseră ani îndelungaţi de când vechilul grădinilor era însurat şi tânjea să aibă un copil ori doi, ori trei, care i-ar fi binecuvântat viaţa. Dar zadarnic. Şi mult suferau, el şi soţia lui, de stearpa însingurare în care vieţuiau. De aceea, când vechilul grădinilor găsi copilul, a cărui mândreţe era fără seamăn, îl luă în coş şi, la limanul bucuriei, alergă până la capătul grădinii, unde se afla casa lui, şi intră în odăile femeii sale şi, cu glas tulburat, îi zise:

— Pacea deasupra ta, o, soţie a mea! Iată darul acestei zile binecuvântate!

Copilul pe care ţi-l aduc să fie copilul nostru aşa cum este copilul triştei.
Şi-i povesti cum îl găsise în coş, plutind pe apa irugii. Şi soţia vechilului grădinilor luă pruncul şi-l iubi. Slavă dar, femeilor sterpe în inima cărora firea a aşezat simţire de mamă...
Pasămite, anul următor, biata mamă, atât de nemilos păgubită de rodul pântecelui său, născu alt fecior, mai frumos decât cel dintâi. Dar cele două surori vegheau facerea cu ochi plini de luare- aminte pe dinafară şi de ură pe dinlăuntru; şi, fără a avea mai multă milă ca întâiaşi dată de sora lor şi de pruncul său, luară în taină copilul, şi, aşa cum făcuseră cu cel mai mare, îl aruncară într-un coş, pe apa irugii. Şi ele purtară dinaintea întregului palat o pisicuţă, strigând că sultana o născuse chiar atunci. Şi încremenirea puse stăpânire pe toate inimile. Şi sultanul, la limanul ruşinii, s-ar fi lăsat, de bună seamă, dus de supărare şi mânie, dacă sufletul său n-ar fi fost deprins cu virtutea smereniei dinaintea hotărârilor nepătrunsei dreptăţi. Şi sultana căzu în amărăciune şi pustiire, iar inima sa plânse toate lacrimile durerilor.
Cât despre partea copilului, soarta îl puse sub privirile vechilului ce se preumbla pe irugă. Şi, ca şi întâiaşi dată, vechilul îl izbăvi de ape şi-l duse nevesti-şi care-l iubi ca pe copilul său şi-l crescu cu aceleaşi îngrijiri ca şi pe cel dintâi.
Şi sultana născu a treia oară. Dar de astă dată o prinţesă. Şi cele două surori, a căror ură, departe de a se domoli, le împinsese să urzească pierzania fără întoarcere a mezinei lor, hărăziră fetiţei aceeaşi soartă. Dar ea fu culeasă de vechilul cel cu inimă milostivă, ca şi cei doi prinţi, fraţii ei,
împreună cu care fu îngrijită, hrănită şi îndrăgită.
De astă dată însă, când cele două surori, odată fapta lor împlinită, purtară, în locul pruncului nou-născut, un şoricel chior, sultanul, cu toată mărinimia sa, nu se putu stăpâni şi strigă:
— Mi-e spiţa blestemată din pricina femeii cu care m-am însurat. Am luat o fiară ca să fie mama urmaşilor mei! Numai moartea îmi poate descotorosi sălaşul de dânsa!
Şi rosti împotriva sultanei hotărârea de moarte şi porunci spătarului să-şi facă slujba. Dar când o văzu dinaintea lui, prăbuşită în lacrimi şi durere fără margini, pe aceea pe care inima sa o iubise, sultanul simţi că scoboară în el o mare milă. Şi, întorcându-şi capul, porunci s-o depărteze şi s-o întemniţeze, pe toată viaţa, într-o chilioară, în străfundul palatului. Şi sărmana mamă cunoscu toate durerile pământului.
Şi cele două surori cunoscură toate bucuriile urii potolite şi, de atunci încolo, putură gusta, fără tulburare, bucatele şi plăcintele pe care le pregăteau soţii lor.
Şi zilele şi anii trecură, cu aceeaşi iuţeală, peste capul neprihăniţilor şi peste capul vinovaţilor, aducându-le şi unora şi celorlalţi urmarea ursitei lor.
Pasămite, când cei trei copii de suflet ai vechilului grădinilor ajunseră la feciorie, fură orbitori pentru priviri. Şi ei se numeau: cel mai mare, Farid; cel de al doilea, Faruz: şi fata, Farizada.
Şi Farizada era un surâs al cerului însuşi. Părul ei era de aur într-o parte şi de argint în cealaltă; lacrimile-i, când plângea, erau mărgăritare ce cădeau; râsetele-i, când râdea, erau dinari de aur sunători; şi zâmbetele-i, boboci de trandafir înfloriţi pe buzele sale rumene.
De aceea toţi cei ce se apropiau de dânsa, ca şi taică-său, maică-sa şi fraţii săi, nu se puteau opri, când o chemau pe nume, zicând: „Farizada!”, să nu adauge: „Cu zâmbetul trandafiriu!”; dar cel mai adesea o chemau doar: „Zâmbet de trandafir”.
Şi toţi se minunau de frumuseţea sa, de cuminţenia sa, de blândeţea sa, de dibăcia sa când încăleca pe cal ca să-şi întovărăşească fraţii la vânătoare, la tras cu arcul şi la aruncat cu băţul ori cu suliţa; de mândreţea purtărilor sale, de iscusinţa la stihuri, de priceperea în ştiinţele tainice şi de strălucirea cosiţei sale care era de aur într-o parte şi de argint în cealaltă. Şi văzând-o atât de frumoasă şi, totodată, atât de desăvârşită, prietenele mamei sale plângeau de înduioşare.
Şi, ia aşa, crescură mari pruncii vechilului grădinilor regeşti. Şi el însuşi,

împrejmuit de dragostea şi cinstea lor, şi cu ochii răcoriţi de frumuseţea lor, nu zăbovi să ajungă la adânci bătrâneţe. Şi soţia sa, după ce-şi trăi traiul, i-o luă curând înainte în moarte. Şi moartea asta fu pentru ei toţi pricina atâtor păreri de rău şi mâhniri, că vechilul nu se putu hotărî a mai locui multă vreme în casa unde săvârşită fusese izvorul seninătăţii şi fericirii lor. Şi merse să se arunce la picioarele sultanului şi-l rugă fierbinte să-i fie plăcută slobozirea lui de sarcinile pe care le împlinea de ani îndelungaţi. Şi sultanul, foarte necăjit de depărtarea unui slujitor atât de credincios, nu-i făcu hatârul decât cu multă părere de rău. Şi nu-l lăsă să plece decât după ce-i dărui o moşie măreaţă, în apropierea oraşului, cu mari heiuri de ogoare, păduri, şi pajişti, cu un palat plin de lucruri scumpe, cu o grădină plănuită cu meşteşug desăvârşit, închis între ziduri înalte şi găzduind păsări de toate culorile şi fiare sălbatice şi îmblânzite.

Şi acolo merse să locuiască, departe de lume, acest om de bună voie, cu copiii săi de suflet. Şi acolo, împrejmuit de îngrijirile lor fireşti, îşi dădu el sfârşitul în pace. Şi fu el plâns de copiii săi de suflet, cum nu fu plâns, nicicând, tată adevărat. Şi duse cu sine, sub lespedea ce nu se deschide, taina naşterii lor, pe care de altfel, în viaţă, n-o cunoscuse decât în parte.

Şi pe acea moşie minunată urmară să trăiască cei doi feciori, în tovărăşia tinerei lor surori. Şi, întrucât fuseseră crescuţi în duhul înţelepciunii şi al cumpătării, n-aveau alt vis şi altă râvnă decât să urmeze a trăi, toată viaţa lor, în însoţirea ceea desăvârşită şi în fericirea ceea tihnită.

Pasămite, Farid şi Faruz mergeau adesea la vânătoare în pădurile şi pajiştile ce împrejmuiau moşiile lor. Şi Farizadei cu zâmbetul trandafiriu îi plăcea, îndeosebi, să străbată grădinile sale. Şi, într-o zi, când, potrivit obiceiului, tocmai se pregătea să se ducă într-acolo, robii veniră să-i spună că o bătrânică cu chip pecetluit de binecuvântare cerea hatârul să hodinească un ceas ori două la umbra acelor frumoase grădini. Şi Farizada, a cărei inimă era săritoare la nevoile altuia, după cum frumos îi era sufletul şi mândru chipul, voi s-o primească chiar dânsa pe bătrânică. Şi-i dădu de mâncat şi de băut şi-i aduse o tipsie de porţelan gătită cu poame frumoase, cu plăcinte, cu dulceţuri uscate şi cu dulceţuri în zeama lor. După care, o petrecu prin grădinile sale, ştiind că-i totdeauna prielnic să ţii tovărăşie oamenilor deprinşi cu ale vieţii şi să asculţi vorbele înţelepciunii.

Şi se preumblară ele laolaltă prin grădini. Şi Farizada cu surâs trandafiriu o sprijinea pe bătrână în mersul ei. Şi, odată ajunse amândouă sub cel mai frumos copac din grădină, Farizada o pofti să se aşeze la umbra acelui mândru copac. Şi, din vorbă în vorbă, într-un sfârşit o întrebă pe bătrână ce credea despre locul unde se afla şi dacă-i era pe plac.

Atunci bătrâna, după ce cugetă un ceas de vreme, înălţă capul şi răspunse:

— Ce-i drept, stăpână, mi-am petrecut viaţa străbătând pământurile în lung şi-n larg şi nu m-am odihnit niciodată într-un loc mai plăcut. Dar, o, stăpână, după cum tu eşti fără seamăn pe pământ, iar luna şi soarele pe cer, tot aşa voi să ai în această frumoasă grădină, pentru ca să fie şi ea fără seamăn în felul ei, cele trei lucruri de neasemuit care-i lipsesc!

Şi Farizada cu zâmbetul trandafiriu fu cât se poate de mirată, aflând că grădinii sale îi lipsesc trei lucruri de neasemuit, şi-i spuse bătrânei:

— Rogu-te, măicuţă, grăbeşte-te să-mi spui, ca să ştiu, care-s cele trei lucruri de neasemuit pe care nu le cunosc?

Şi bătrâna răspunse:

— O, stăpână, ca să-ţi arăt mulţumită pentru ospeţia pe care, cu inimă atât de milostivă, ai dovedit-o unei biete bătrâne, ţi-oi da în vileag fiinţa celor trei lucruri.

Şi ea mai tăcu o clipă; apoi zise:

— Află dar, stăpână, că cel dintâi dintre cele trei lucruri de neasemuit, dacă s-ar afla în aceste grădini, toate păsările acestor grădini ar veni să-l privească şi, după ce l-ar vedea, ar cânta laolaltă. Căci, o, stăpână, privighetorile şi cintezoii, ciocârliile şi

pitulicile, stigleţii şi turturelele, şi toate neamurile tară de număr ale păsărilor se închină dinaintea frumuseţii sale, mai presus de toate. Şi-i, o, stăpână, Bülbül el-Hazar, Pasărea Grăitoare!

Cel de al doilea dintre acele lucruri de neasemuit, o, stăpână, de-ar fi în aceste grădini, boarea ce deşteaptă cântul copacilor din aceste grădini s-ar opri să-l asculte; şi alăutele şi harpele şi ghitarele acestui sălaş şi-ar vedea corzile sfarâmându-se. Căci boarea ce trezeşte cântul copacilor grădinii, alăutele şi harpele şi ghitarele, o, stăpână, se închină frumuseţii sale, mai presus de toate. Şi-i Copacul Cântător! Căci nici boarea în copaci, o, stăpână, nici alăutele, nici harpele, nici ghitarele nu dau o armonie asemenea viersului miilor de guri nevăzute ce sunt în foile Copacului Cântător.

Şi cel de al treilea dintre acele lucruri de neasemuit, o, stăpână, de s-ar afla în, aceste grădini, toate apele acestor grădini s-ar opri din murmurul rostogolirii lor şi l-ar privi. Căci toate apele, cele ale pământului şi ale mării, cele ale izvoarelor şi ale fluviilor, cele ale oraşelor şi ale grădinilor se închină dinaintea frumuseţii sale, mai presus de toate. Şi-i Apa de Aur la Culoare! Căci, o, stăpână, o picătură doar din această apă, dacă-i turnată într-un havuz gol, se umflă şi se înalţă îmbelşugându- se în buchete de aur, şi nu conteneşte a ţâşni şi a cădea iar, fără ca havuzul să se reverse vreodată. Şi din această apă, toată de aur, şi străvezie ca un topaz străveziu, îi place lui Bülbül el-Hazar, Pasărea Grăitoare, să se adape; şi din apa asta, toată de aur şi răcoroasă ca topazul răcoros, le place să se adape miilor de guri nevăzute ale Copacului cu foi cântătoare!...

Şi, după ce grăi astfel, bătrâna adăugă:

— O, jupâniţă, o, prinţesă, dacă acele lucruri minunate s-ar afla în aceste grădini, cât ar fi de slăvită frumuseţea ta, o, stăpână a unei cosiţe de strălucire!

Cind Farizada cu zâmbetul trandafiriu auzi aceste vorbe ale bătrânei, strigă:

— O, chip binecuvântat, măicuţă, cât de minunate-s toate acestea! Dar nu mi-ai spus, în ce loc se găsesc trei lucruri de neasemuit?

Şi bătrâna răspunse, ridicându-se să plece:

— Stăpână, aceste minuni vrednice de ochii tăi se află într-un loc aşezat către hotarele Indiei. Şi calea ce duce într-acolo trece taman prin spatele palatului în care stai. Dacă, dar, voieşti să trimiţi pe

careva să ţi le caute, nu vei avea decât să-i spui să urmeze această cale vreme de douăzeci de zile şi, a douăzecea zi, să-l întrebe pe cel dintâi trecător pe care-l va întâlni:

— Unde-s Pasărea Grăitoare, Copacul Cântător şi Apa de Aur la Culoare?

Şi acel trecător nu va pregeta să-l îndrepte. Răsplătit fie sufletul tău darnic cu stăpânirea acelor lucruri făcute pentru frumuseţea ta. Uasalam[75], o, binefăcătoare, o, binecuvântată!

Şi, după ce grăi astfel, bătrâna isprăvi de înfăşurat în juru-i mahramele şi se trase înapoi, murmurând blagoslovenii.

Pasămite, ea se şi făcuse nevăzută când Farizadei, trezite din visarea în care o cufundase aflarea unor lucruri atât de nemaipomenite, îi dădu în gând s-o cheme înapoi ori să alerge după dânsa, ca să-i ceară desluşiri mai exacte asupra locului ce le ascundea şi asupra mijloacelor de a ajunge la ele. Dar, văzând că era prea târziu, se apucă să-şi amintească, cuvânt cu cuvânt, ca să nu uite nimic, cele câteva îndreptări pe care le auzise. Şi simţea aşa, că-n suflet îi sporeşte dorul năvalnic de a stăpâni ori măcar de a vedea asemenea minuni, deşi se căznea să nu se gândească la ele. Şi atunci prinse a străbate cărările grădinilor sale şi colţurile obişnuite care-i erau atât de dragi; dar îi părură tară farmec şi pline de urât; şi găsi stingheritoare glasurile păsărilor sale, care-i dădeau bineţe când trecea.

Şi Farizada cu zâmbetul de trandafir se întristă cu totul şi plânse pe cărări. Şi, mergând aşa, cu lacrimile sale ce cădeau, lăsa ea în urmă-i, pe nisip, picăturile ochilor săi, închegate în mărgăritare.

între acestea, Farid şi Faruz, fraţii săi, se înapoiară de la vânătoare şi, negăsind-o pe sora lor Farizada sub umbrarul de iasomii unde aştepta de obicei întoarcerea lor, fură necăjiţi de lipsa ei de grijă şi se apucară s-o caute. Şi văzură pe nisipul cărărilor mărgăritarele închegate ale ochilor săi şi- şi spuseră:

— O, ce tristă-i surioara noastră! Şi ce pricină de mâhnire i-a pătruns în suflet, ca s-o facă să plângă aşa?

Şi-i urmară paşii, după mărgăritarele cărărilor şi o aflară, toată în lacrimi, în fundul tufişurilor. Şi alergară spre dânsa şi o îmbrăţişară şi-o dezmierdară, ca să ogoiască scumpu-i suflet. Şi-i grăiră:

— O, Farizada, surioară, unde-s trandafirii bucuriei tale şi aurul veseliei tale? O, surioară, răspunde-ne!

Şi Farizada le zâmbi, căci îi iubea; şi un boboc de trandafir, micuţ de tot, se născu deodată, rumen, pe buzele sale; şi le zise:

— O, fraţii mei! şi ruşinată cu totul de întâia-i dorinţă, nu cuteză să spuie mai mult.

Şi ei îi grăiră:

— O, Farizada cu zâmbetul trandafiriu, o, surioară, ce tulburări neştiute îţi înnegurează astfel sufletul? Povesteşte-ne grijile tale, dacă nu te îndoieşti de dragostea noastră!

Şi Farizada, hotărându-se, în sfârşit, să vorbească, le spuse:

— O, fraţii mei, nu-mi mai iubesc grădinile! şi izbucni în lacrimi şi mărgăritarele şiroiră din ochii săi.

Şi, întrucât ei tăceau, îngrijoraţi şi întristaţi de o veste atât de grea, ea le spuse:

— O, nu-mi mai iubesc grădinile! Le lipseşte Pasărea Grăitoare, Copacul Cântător şi Apa de Aur la Culoare!

Şi Farizada, lăsându-se deodată cuprinsă de focul dorinţei sale, povesti dintr-o răsuflare, fraţilor ei, cum venise bătrânica, şi le desluşi cu glas cât se poate de aţâţat,

---

75 „Şi pace!" era salutul obişnuit al musulmanilor

în ce stătea bunătatea desăvârşită a Păsării Grăitoare, a Copacului Cântător şi a Apei de Aur la Culoare.

Şi fraţii săi, după ce-o ascultară, fură la limanul mirării, şi-i ziseră:

— O, surioară preaiubită, potoleşte-ţi sufletul şi răcoreşte-ţi ochii. Căci fi-vor aceste lucruri pe vârful de neajuns al muntelui Kaf, şi tot vom merge să le cucerim. Dar, ca să ne înlesneşti căutările, eşti tu în stare să ne spui măcar în ce loc pot fi găsite?

Şi Farizada, îmbujorată toată, pentru că-şi rostise astfel dorinţa-i dintâi, le lămuri ceea ce ştia despre locul unde trebuiau să se afle cele trei lucruri. Şi adăugă:

— Asta-i tot ce ştiu şi nimic mai mult!

Şi ei strigară, amândoi odată:

— O, surioară, vom pleca în căutarea lor!

Dar ea le strigă, spăimântată:

— Oh, nu! oh, nu! Nu plecaţi!

Şi Farid, cel mai mare, zise:

— Farizada, dorinţa ta îi deasupra capului nostru şi pe ochii noştri. Dar mie, vârstnicului, mi se cuvine s-o împlinesc. Calul mi-e încă înşeuat şi mă va purta fără preget spre hotarele Indiei, acolo unde se află cele trei minuni pe care ţi le-oi aduce!

Şi se întoarse spre frate-său şi-i zise:

— Tu, frate, vei rămâne aici, ca s-o veghezi pe sora noastră, cât voi lipsi eu. Căci nu se cade s-o lăsăm singură acasă!

Şi, chiar în ceasul acela alergă spre cal, sări în spinarea lui şi, plecându-se, îmbrăţişă pe Faruz, frate-său, şi pe soră-sa, Farizada, care-i spuse, scăldată toată în lacrimi:

— O, vârstnicul nostru, ai milă! las-o încolo, călătoria asta plină de primejdii şi scoboară de pe cal. Decât să sufăr de lipsa ta, mai bine să nu văd niciodată Pasărea Grăitoare, Copacul Cântător şi Apa de Aur la Culoare!

Dar Farid îi zise, îmbrăţişând-o încă o dată:

— O, surioară, alungă-ţi temerile, căci lipsa mea nu va dura mult şi nu mi se va întâmpla nimic rău, nici supărător în timpul acestei călătorii. Şi, de altfel, ca neliniştea să nu te chinuie de-a lungul lipsei mele, iată jungherul acesta pe care ţi-l încredinţez!

Şi trase de la cingătoare un jungher, al cărui mâner era bătut cu cele dintâi mărgăritare căzute din ochii Farizadei când era copiliţă, şi i-l dădu, zicând:

— Farizada, acest jungher îţi va da de ştire asupra stării mele. Din când în când îl vei scoate din teacă şi-i vei cerceta tăişul. Dacă-l vei vedea deopotrivă de neted şi lucitor cum e în clipa asta, va fi semn că-s mereu în viaţă şi plin de sănătate; dar de-l vei vedea tulbure şi ruginit, vei şti că mi s-a întâmplat un necaz mare ori că am căzut în robie; şi de vei vedea că picură sânge din el, vei avea încredinţarea că nu mă mai număr printre trăitori!

Spuse şi fără a mai voi să audă nimic, porni în galopul calului pe calea ce ducea către India.

Şi călători el vreme de douăzeci de zile şi douăzeci de nopţi, prin singurătăţi unde nu se afla decât iarba verde. Şi în cea de a douăzecea zi a călătoriei sale, sosi pe o pajişte, la poala unui munte. Şi pe pajiştea ceea era un copac. Şi sub copac şedea un foarte bătrân şeik. Şi faţa acelui preabătrân şeik se ascundea pe de-a întregul sub părul său lung, sub tufele sprâncenelor sale şi sub perii unei bărbi care era nemaipomenită, şi albă ca lâna proaspăt scărmănată. Braţele şi picioarele sale erau cât se poate de subţiri iar degetele mâinilor şi picioarele sale se isprăveau cu nişte unghii de o lungime nemaivăzută. Şi învârtea el în mâna stângă un şirag de mătănii, în vreme ce mâna dreaptă o ţinea neclintită, la înălţimea frunţii, cu arătătorul ridicat. Şi era, neîndoielnic, un bătrân sihastru plecat din lume, cine ştie din ce vremi neştiute?

Şi întrucât acesta era cel dintâi om pe care-l întâlnea, în cea de a douăzecea zi a călătoriei sale, prinţul Farid puse piciorul în pământ şi, ţinând calul de dârlog, înaintă până la şeik şi-i zise:

— Pacea deasupra ta, sfinte omule!

Şi bătrânul îi înapoie salamlâcul, dar cu glas aşa de înăbuşit de desimea mustăţilor sale şi a bărbii sale, că prinţul Farid nu putu desluşi decât vorbe de neînţeles.

Atunci prinţul Farid, care nu se oprise decât ca să afle lămuriri despre ceea ce venea să caute atât de departe de ţara sa, îşi spuse:

— Trebuie negreşit să-l fac să se audă!

Şi scoase din desagă nişte foarfeci şi-i spuse şeikului:

— O preacinstite uncheşule, îngăduieşte-mi să-ţi dau câteva îngrijiri cu care n-ai vreme să te îndeletniceşti tu însuţi, cufundat cum eşti, fără contenire, în gândurile sfinţeniei!

Şi, întrucât bătrânul şeik nu arăta împotrivire, nici nevoinţă, Farid se apucă să reteze, să taie şi să
scurteze totodată barba, mustăţile, sprâncenele şi unghiile, atât şi atât, că şeikul ieşi întinerit cu douăzeci de ani, pe puţin. Şi, după ce-i făcu bătrânului această slujbă, îi zise, potrivit obiceiului bărbierilor:

— Să-ţi fie asta o împrospătare şi o desfătare!

Când bătrânul şeik se simţi uşurat în chipul acesta de tot ce-i apăsase trupul, se arătă mulţumit cât se poate şi-i zâmbi călătorului. Apoi, cu glas ce se făcuse mai limpede decât al unui copil, îi zise:

— Scoboare-se asupra ta toate binecuvântările, fiule, pentru binefacerea pe care ţi-o datorează bătrânul străvechi care sunt. Dar de asemeni, cinstite călătorule, oricine-ai fi, sunt gata să te ajut cu sfaturile mele şi cu deprinderea mea!

Şi Farid se grăbi să-i răspundă!

— Vin de foarte departe în căutarea Păsării Grăitoare, Copacului Cântător şi a Apei de Aur la Culoare. îmi poţi spune, dar, în ce loc le-aş putea găsi? Ori n-ai nimic la ştiinţă în privinţa lor?

Auzind aceste vorbe ale tânărului călător, şeikul conteni să-şi învârtească mătăniile, într-atâta se aflǎ de tulburat. Şi nu răspunse. Şi Farid îl întrebă:

— Uncheşule, de ce nu grăieşti? Grăbeşte-te a-mi spune, ca să nu-mi las calul să se răcească aici, de ştii ceea ce te întreb, ori de nu ştii!

Şi şeikul, într-un sfârşit, îi zise:

— De bună seamă, fiule, cunosc şi locul unde se găsesc cele trei lucruri şi calea ce duce acolo. Dar slujba pe care mi-ai făcut-o este atât de mare în ochii mei, că nu mă pot hotărî să te las, în schimb, pradă cumplitelor primejdii ale acestei încercări!

Apoi adăugă:

— Ah! fiule, grăbeşte-te mai curând să faci cale întoarsă şi să te înapoiezi în ţara ta! Câţi feciori, înaintea ta, au trecut pe aici şi nu i-am mai văzut nicicând întorcându-se!

Dar Farid, plin de bărbăţie, grăi:

— Uncheşule, arată-mi numai calea de urmat şi nu te îngriji de celelalte. Căci braţele mele ştiu să-şi apere stăpânul!

Şi şeikul, cătinel, întrebă:

— Dar cum te-oi apăra împotriva nevăzutului, copile, îndeosebi când cei din Nevăzut sunt mii şi mii?

Şi Farid scutură din cap şi răspunse:

— O, preacinstite şeikule! Soarta mi-i aninată de gât şi de-oi ocoli-o ea mă va urmări! Spune-mi dar, de vreme ce ştii, ce-mi rămâne de făcut! Şi în chipul acesta mă vei îndatora!

... Când Bătrânul Copacului văzu că nu poate izbuti să-l strămute pe tărâmul călător din hotărârea lui, băgă mâna într-o traistă pe care o avea la cingătoare şi scoase dintr-însa o minge de piatră roşie. Şi-i întinse călătorului mingea ceea, zicându-i:

— Te va călăuzi, unde trebuie să te călăuzească. Tu, suie pe cal şi arunc-o înaintea ta. Şi ea se va rostogoli şi tu o vei urma, până în locul unde se va opri. Atunci vei descăleca şi vei lega calul cu frâul de această minge, şi el va rămâne locului, aşteptându-ţi întoarcerea. Şi vei urca pe muntele cela al cărui vârf îl zăreşti de aici. Şi în toate părţile, pe cale, vei vedea mari bolovani negri, şi vei auzi glasuri care nu vor fi nici glasurile puhoaielor, nici ale vânturilor în adâncuri, ci vor fi glasurile celor

Nevăzut. Şi ele vor urla vorbe ce îngheaţă sângele pământenilor. Dar tu să nu le asculţi. Căci de cumva, speriat, vei întoarce capul ca să te uiţi în urma ta, în vreme ce ele te-or chema, când de aproape, când de departe, vei fi preschimbat, chiar în clipa aceea, într-o stană de piatră neagră, asemănătoare pietrelor negre ale muntelui; dar dacă, împotrivindu-te acestei chemări, vei ajunge în vârf, vei găsi acolo o colivie şi în colivie Pasărea Grăitoare. Şi-i vei spune: „Pacea deasupra ta, o, Bülbül el-Hazar! Unde-i Copacul Cântător? Unde-i Apa de Aur la Culoare?" Şi Pasărea Grăitoare ţi-a răspunde: „Uassalam!"

Şi după ce grăi astfel, bătrânul şeik scoase un oftat mare. Şi nimic mai mult.

Atunci Farid se grăbi să sară pe cal; şi, din toate puterile, aruncă mingea înaintea lui. Şi mingea
de piatră roşie se rostogoli, se rostogoli, se rostogoli. Şi calul lui Farid, un fulger printre alergători, cu greu o urma peste tufişurile pe care le trecea, peste gropile pe care le sărea şi peste piedicile pe care le ocolea. Şi urmă ea să se rostogolească astfel, cu o iuţeală deloc ostenită, până ce se lovi de cele dintâi stânci ale muntelui. Atunci se opri.

Şi prinţul Farid scoborî de pe cal şi înfăşură frâul în jurul mingii de piatră. Şi calul rămase neclintit pe cele patru picioare ale sale şi nu se urni, mai dihai decât dacă ar fi fost ţintuit.

Şi, pe dată, prinţul Farid începu a urca muntele. Şi mai întâi nu auzi nimic. Dar, pe măsură ce suia, vedea că pământul se acopere de steiuri negre care întruchipau oameni împietriţi. Şi el nu ştia că erau trupurile tinerilor domni care i-o luaseră înainte prin acele locuri de pustiire. Şi deodată, dintre stânci, se făcu auzit un ţipăt, cum nu auzise el de când era, şi care fu curând urmat, în dreapta şi-n stânga, de alte ţipete ce n-aveau nimic omenesc. Şi nu erau nici vuietele vânturilor sălbatice în singurătăţi, nici mugetele puhoaielor, nici urletele apelor ce se prăvălesc în hăuri, căci erau glasurile celor din Nevăzut. Şi unele spuneau: „Ce vrei? Ce vrei?" Şi altele spuneau: „Puneţi mâna pe el! Omorâţi-l!" Şi altele ziceau: „împingeţi-l! Rostogoliţi-l!" Şi altele râdeau de el, strigând: „Ho! Ho! Micuţul! Micuţul! Ho! Ho! Vino! Vino!"

Dar prinţul Farid, fără să se lase abătut din cale de acele glasuri, urmă să urce cu statornicie şi hotărâre. Şi glasurile se făcură curând aşa de multe şi aşa de cumplite, şi, uneori, suflarea lor trecea aşa de aproape de faţa lui, şi atât de grozavă ajunsese larma lor, la dreapta ca şi la stânga, înainte ca şi înapoi, şi atât de ameninţătoare erau, şi atât de grabnică se făcea chemarea lor, că prinţul Farid fu apucat, fără să vrea, de tremur. Şi, uitând povaţa dată de Bătrânul Copacului, întoarse capul sub suflarea mai puternică a unuia din glasuri. Şi, în aceeaşi clipă, un urlet fioros, scos de mii de glasuri, fu urmat de o mare linişte. Şi prinţul Farid se prefăcu în stană de piatră neagră.

Şi, la poala muntelui, acelaşi lucru se petrecu cu calul care fu schimbat într-un bolovan fără chip. Şi mingea de roşie apucă iarăşi, de-a rostogolul, calea spre Bătrânul Copacului.

Pasămite, în ziua aceea, prinţesa Farizada scoase, ca de obicei, jungherul din teaca pe care o ţinea mereu la cingătoare. Şi pală şi tremurătoare fu ea, văzând tăişul, în ajun atât de neted şi lucitor, întunecat cu totul şi ruginit. Şi, prăbuşită în braţele prinţului Faruz, care alergase la chemarea ei, strigă:

— Ah, frate, unde eşti? De ce te-am lăsat să pleci?

Ce-ai ajuns în acele ţări străine? Nefericită ce sunt! O, vinovată Farizada, nu te mai iubesc!

Şi suspinele o înăbuşeau şi-i scuturau pieptul. Şi prinţul Faruz, nu mai puţin zdrobit decât soră- sa, începu s-o ogoiască; apoi îi grăi:

— Ce s-a întâmplat, s-a întâmplat, Farizada, de vreme ce tot ce-i scris trebuie să se-mplinească. Dar acuma-i rândul meu să mă duc în căutarea fratelui nostru, şi totodată, să aduc cele trei lucruri care au pricinuit prinderea lui în clipa asta.

Şi Farizada, rugătoare, strigă:

— Nu, nu! ai milă, nu pleca, dacă-i vorba să te duci în căutarea lucrurilor pe

care le-a poftit inima-mi lacomă. O, frate, de ţi se va întâmpla vreo nenorocire, voi muri!

Dar tânguirile şi lacrimile ei nu-l clintiră pe prinţul Faruz din hotărârea lui. Şi el încălecă şi, după ce-şi luă rămas bun de la soră-sa, îi întinse nişte mătănii de mărgăritare – lacrimile de-al doilea plânse de Farizada când era copiliţă, şi-i grăi:

— Surioară, când aceste mărgăritare vor conteni să curgă sub degetele tale, unele după altele, de parcă s-ar lipi, va fi semn că am îndurat aceeaşi soartă ca şi fratele nostru!

Şi Farizada, foarte tristă, zise, îmbrăţişându-1:

— Fie, o, preaiubitul meu, să nu se întâmple nimic şi să te poţi întoarce acasă cu vârstnicul nostru!

Şi, la rându-i, prinţul Faruz apucă pe calea ce ducea spre India.

Şi, în cea de a douăzecea zi a călătoriei sale, îl găsi pe Bătrânul Copacului, care şedea, aşacum îl văzuse şi prinţul Farid, cu arătătorul mâinii drepte ridicat la înălţimea frunţii. Şi, după salamlâcuri, bătrânul, întrebat, îi dădu de ştire prinţului despre soarta fratelui său şi se strădui din toate puterile
să-l întoarcă din hotărârea lui. Dar, văzând că nu ajunge la niciun capăt cu stăruinţele sale, îi dădu mingea de piatră roşie. Şi ea îl călăuzi la poala muntelui celui fără întoarcere.

Şi prinţul Faruz pomi hotărât pe munte, şi glasurile se înălţară pe urmele sale. Dar el nu le asculta. Şi la ocări, ameninţări şi chemări nu răspundea. Şi ajunsese la mijlocul urcuşului, când, deodată, auzi un strigăt îndărătul lui:

— Frate, frate! nu fugi dinaintea mea!

Şi Faruz, uitând orice chibzuială, se întoarse la glasul acela şi fu prefăcut, într-o clipă, în stană de piatră neagră.

Şi, în palatul său, Farizada, care nu părăsea mătăniile de mărgăritare nici zi, nici noapte, şi le învârtea grăunţii între degete, băgă de seamă, dintr-o dată, că ele nu mai ascultau de dânsa şi că se lipiseră unele de altele. Şi strigă:

— O, sărmanii mei fraţi, credincioşi toanelor mele, voi merge după voi!

Şi înăbuşi toată durerea în sinea ei şi, fără a pierde vremea în tânguiri zadarnice, se îmbrăcă în vestminte de cavaler, se armă, şi porni călare, apucând aceeaşi cale ca şi fraţii săi.

Şi în cea de a douăzecea zi, îl întâlni pe bătrânul şeik, aşezat sub copac, la marginea drumului.
Şi-i dădu bineţe, cu cinstire, şi-i zise:

— O, sfinte bătrâne, tăicuţule, n-ai văzut trecând, la douăzeci de zile depărtare, doi domni tineri şi frumoşi care căutau Pasărea Grăitoare, Copacul Cântător şi Apa de Aur la Culoare?

Şi bătrânul răspunse:

— O, stăpâna mea, Farizada cu zâmbetul trandafiriu, i-am văzut şi i-am povăţuit. Şi vai, ca atâţia alţii înainte, au fost şi ei opriţi în încercarea lor, de cei din Nevăzut!

Şi Farizada, văzând că omul cel sfânt o numea cu numele ei, fu la limanul înmărmuririi, iar bătrânul îi zise:

— O, stăpână a strălucirii, nu te-au amăgit cei ce ţi-au vorbit de cele trei lucruri fără seamăn, în căutarea cărora au pornit atâţia prinţi şi domni. Dar ei nu ţi-au arătat primejdiile pe care le poartă o încercare atât de ciudată ca aceea pe care o urmăreşti!

Şi-i aduse la cunoştinţă Farizadei tot ce i se poate întâmpla dacă merge în căutarea fraţilor săi şi a celor trei minuni. Şi Farizada îi spuse:

— O, sfinte omule, sufletul meu lăuntric este tulburat tot de vorbele tale, căci îi aşa de lesne să-l înfricoşezi! Dar cum să dau înapoi când îi vorba să-mi găsesc

fraţii? O, sfinte omule, ascultă rugămintea unei surori iubitoare şi arată-mi mijloacele ca să-i slobozesc de vrajă!

Şi bătrânul şeik răspunse:

— Farizada, fiică de rege, iată mingea de piatră care te va călăuzi pe urmele lor. Dar nu-i vei putea slobozi decât după ce vei fi stăpână pe cele trei minuni. Şi pentru că nu-ţi pui sufletul în primejdie decât din pricina iubirii tale de fraţi, şi nu pentru că eşti mânată de dorinţa de a cuceri necuprinsul, necuprinsul va fi robul tău. Află dar că nimeni printre fiii pământenilor nu se poate împotrivi chemării Nevăzutului. De aceea, spre a birui Nevăzutul, trebuie să te armezi împotriva lui cu dibăcie, căci El stăpâneşte puterea. Şi dibăcia fiilor omului va birui toate puterile Nevăzutului!

Şi, după ce grăi aşa, Bătrânul Copacului dădu Farizadei mingea de piatră roşie, apoi scoase de la cingătoare un buc de lână şi spuse:

— Cu acest uşor buc de lână, o, Farizada, îi vei birui pe cei din Nevăzut!

Şi adăugă:

— Apleacă spre mine slava capului tău, Farizada!

Şi ea îşi plecă spre Bătrân capul, ea al cărui păr era de aur într-o parte şi de argint în cealaltă.

Şi bătrânul grăi:

— Fie ca fiica oamenilor, cu acest buc uşor, să izbândească împotriva puterilor celor din văzduh şi a tuturor capcanelor Nevăzutului!

Şi despărţind bucul în două părţi, îi puse Farizadei în urechi fiecare parte şi, cu mâna, îi făcu semn să pornească.

Şi Farizada îl lăsă pe Bătrân şi, plină de cutezanţă, aruncă mingea către munte.

Şi când ajunse la cele dintâi stânci şi după ce, descălecând, înaintă spre înălţimi, glasurile se ridicară pe urmele sale, dintre bolovanii de piatră neagră, cu un tărăboi înfricoşător. Dar ea n-auzea decât un bâzâit nedesluşit, nu prindea nicio vorbă, nu oblicea nicio chemare şi, prin urmare, nu simţea nicio teamă. Şi urcă ea fără oprire, deşi era gingaşă şi cu toate că picioarele sale nu călcaseră până atunci decât nisipul mărunt al cărărilor. Şi ajunse, tară şovăială, în vârful muntelui şi zări, în mijlocul podişului din acel vârf, o colivie de aur dinaintea ei, pe o temelie de aur. Şi în colivie văzu Pasărea Grăitoare.

Şi Farizada alergă şi puse mâna pe colivie, strigând:

— Pasăre! Pasăre! te-am prins! Te-am prins! Şi n-ai să-mi scapi! Şi, totodată, scoase, aruncând-o departe, lâna, de-atunci încolo zadarnică ce o ajutase să fie surdă la chemările şi ameninţările Nevăzutului. Căci acum amuţiseră toate glasurile Nevăzutului şi o mare tăcere domnea deasupra muntelui.

... Şi din sânul acelei mari tăceri, în răsunătoarea străvezime, se înălţă glasul Păsării Grăitoare.

Şi spunea, cu toate armoniile însoţite într-însa, spunea, cântând în graiul său de pasăre:

„Dar cum dar cum,
O, Farizada, Farizada,
Cu trandafiriu surâs,
Ah, ah!
— Ah, ah!

Cum aş putea,
Ya leili, ya eini[76]

[76] Ya leili, ya eini înseamnă „o, noapte, o, ochilor !” Aceste cuvinte însoţesc de obicei, ca un refren, versurile şi cântecele arăbeşti

Să mă gândesc Să-ţi scap?
Ah, ah!
— Ya leili!
Ah, ah!
— Ya eini!
Ştiu, da, ştiu:
Decât tine mai bine Cine eşti, cine eşti,
Farizada, Farizada!
Ah, ah!
— Ah, ah!
Ya leini! leili! Ya eini!
Ştiu decât tine mai bine Cine eşti, cine eşti Farizada, Farizada!
Eini! Eini! Eini!
Farizada, Farizada!
Sunt robul tău,
Robul tău credincios,
Farizada, Farizada!"

Astfel cântă, o, alăute! Pasărea Grăitoare. Şi Farizada, răpită, la limanul răpirii, uită necazurile şi ostenelile; şi, luând de bune spusele minunatei Păsări care tocmai se socotise robul său, se grăbi să-i zică:

— O, Bülbül el-Hazar, o, minune a văzduhului, dacă eşti robul meu, dovedeşte-o, dovedeşte-o!

Şi Bülbül, drept răspuns, cântă:

„Farizada, Farizada,
Dă-ţi porunca, porunca!
Farizada, porunca!
Când te-aud, te-aud, te-aud,
Mă supun, mă supun, mă supun!"

Atunci Farizada îi zise că avea mai multe lucruri de cerut şi, la început, îl rugă să-i arate mai întâi unde se afla Copacul Cântător. Şi Bülbül, cu viersul său, îi spuse să se întoarcă spre celălalt povârniş al muntelui. Şi Farizada se întoarse spre povârnişul dimpotrivă celui pe care-l urcase şi privi. Şi în mijlocul acelui povârniş văzu un copac atât de uriaş, că la umbra lui s-ar fi putut adăposti o oaste întreagă. Şi se miră în sufletul său şi nu ştiu cum ar putea face să dezrădăcineze şi să ia cu sine asemenea copac. Şi Bülbül, care-i vedea încremenirea, îi grăi, cântând, că nu era deloc nevoie să dezrădăcineze copacul cel bătrân, ci că era de ajuns să-i rupă o ramură, cât de mică, şi s-o răsădească oriunde-i va plăcea, ca s-o vadă pe dată cum prinde rădăcini şi se face un copac tot aşa de frumos cât cel pe care-l privea. Farizada se îndreptă spre copac şi auzi cântul ce răsufla din el. Şi-şi dete seama că se afla în faţa Copacului Cântător! Căci nici boarea în grădinile Persiei, nici alăutele indiene, nici harpele Siriei, nici ghitarele Egiptului nu dăduseră vreodată o armonie asemănătoare cu cântecul miilor de guri nevăzute ce erau în foile acelui Copac muzicant.

Şi după ce Farizada, trezindu-se din răpirea în care o cufundase acel cânt, culese o ramură din Copacul Cântător, se întoarse spre Bülbül şi-l rugă să-i arate unde se găseşte Apa de Aur la Culoare. Şi Pasărea Grăitoare îi spuse să se întoarne către asfinţit şi să meargă să se uite după stânca albastră pe care o va vedea într-acolo. Şi Farizada se înturnă către asfinţit şi văzu o stâncă ce era de peruzea fragedă. Şi se îndreptă către locul acela şi, îndărătul stâncii de peruzea fragedă, văzu ţâşnind un pârâiaş subţire, asemenea aurului topit. Şi apa ceea, toată de aur, a pârâiaşului zămislit din stânca de peruzea, era încă şi mai minunată, aflându-se străvezie şi proaspătă ca apa însăşi a topazelor.

Şi pe stâncă, într-o crăpătură, era pus un ulcior de cleştar. Şi Farizada luă ulciorul

şi-l umplu cu apa ceea strălucitoare. Şi se înapoie la Bülbül, cu ulciorul de cleştar pe umăr şi cu creanga cântătoare în mână.

Şi iaca aşa stăpâni Farizada cu surâs trandafiriu cele trei lucruri de neasemuit.

Şi-i spuse ea lui Bülbül:

— O, tu, cel mai frumos, îmi mai rămâne să-ţi rostesc o rugăminte. Şi ca s-o văd împlinită am venit de la aşa depărtare, în căutarea ta!

Şi, cum Pasărea o pofti să vorbească, ea zise cu glas tremurător:

— Fraţii mei, o, Bülbül, fraţii mei!

Când auzi Bülbül aceste vorbe, păru foarte stingherit. Căci ştia că nu era în puterea sa să lupte împotriva celor din Nevăzut şi a vrăjilor lor şi că el însuşi le era supus dintotdeauna. Dar îşi spuse îndată că, de vreme ce soarta i-a adus izbândă prinţesei, el o putea sluji, de atunci înainte, fără teamă, nemaiţinând seama de vechii săi stăpâni. Şi, drept răspuns, cântă:

„Cu picături, picături, picături,
Din Apa Ulciorului de cleştar,
O, Farizada, Farizada!
Cu picături, picături, picături,
Stropeşte, o, trandafirie, trandafirie,
Stropeşte pietrele muntelui,
Cu picături, picături, picături,
O, Farizada, Farizada!”

Şi Farizada luă într-o mână ulciorul de cleştar şi în cealaltă colivia de aur a lui Bülbül şi ramura cântătoare, şi scoborî iar poteca. Şi de fiece dată când întâlnea un bolovan de piatră neagră, îl stropea cu câteva picături din Apa de Aur la Culoare. Şi piatra prindea viaţă şi se schimba în om. Şi Farizada, neuitând niciuna, îşi găsi în chipul acesta fraţii.

Şi Farid şi Faruz, astfel sloboziţi, alergară să-şi îmbrăţişeze sora. Şi toţi domnii pe care-i dezlegase de somnul lor de piatră, veniră să-i sărute mâna. Şi se socotiră robii ei. Şi toţi laolaltă scoborâră spre câmpie şi încălecară pe cai, după ce Farizada îi slobozi, deopotrivă, de farmec. Şi apucară spre Copacul Bătrânului.

Dar Bătrânul nu mai era pe pajişte, şi Copacul nu mai era nici el pe pajişte. Şi Bülbül, deoarece Farizada îi întrebă, îi răspunse cu glas ce se făcu deodată plin de cumpăt:

— De ce voieşti să-l mai vezi pe Bătrân, Farizada? El i-a dat fiicei oamenilor învăţătura bucului de lână care biruieşte glasurile rele, glasurile pizmaşe, glasurile stingheritoare şi toate glasurile ce tulbură sufletul lăuntric şi-l împiedică să ajungă pe creste. Şi, după cum măiestrul se şterge dinaintea învăţăturii sale, tot aşa, o, Farizada, Bătrânul Copacului s-a făcut nevăzut, după ce ţi-a trecut înţelepciunea lui! Şi de acum înainte relele care-i mâhnesc pe cei mai mulţi dintre oameni nu vor avea nicio putere asupra sufletului tău.

Astfel se rosti Pasărea Grăitoare, pe locul unde odinioară se înălţa Copacul Bătrânului. Şi toţi se minunară de frumuseţea graiului său şi de adâncimea cugetelor sale.

Şi ceata care o însoţea pe Farizada îşi urmă calea. Dar curând ea începu să se împuţineze, căci, pe măsură ce se găseau iarăşi pe drumul pe care sosiseră, domnii sloboziţi de vrajă de Farizada veneau, unul după altul, să-i înnoiască rostirea mulţumitei lor şi, sărutându-i mâna, se despărţeau de ea şi de fraţii ei. Şi în seara celei de a douăzecea zile, prinţesa Farizada şi prinţii Farid şi Faruz sosiră, fără primejdii, în sălaşul lor.

Pasămite, cum puse piciorul în pământ, Farizada se grăbi să agaţe colivia în grădina sa, sub un umbrar. Şi îndată ce Bülbül aruncă cel dintâi sunet al viersului său, toate păsările alergară să-l privească şi, după ce-l văzură, îi dădură cu toatele bineţe. Căci privighetorile şi cintezoii, ciocârliile şi pitulicile, stigleţii şi turturelele şi toate soiurile fără de număr ale păsărilor care locuiesc în grădini recunoscură, într-o clipă, înălţimea de netrecut a frumuseţii sale. Şi cu glas ascuţit şi cu glas gros, ca nişte almee, însoţiră

cu ciripitul lor cântul său singuratic.

Şi Farizada se apropie de un mare havuz de alabastru, unde avea obicei să-şi oglindească cosiţa care era de aur, într-o parte şi de argint în cealaltă, şi turnă în el o picătură din apa cuprinsă în ulciorul de cleştar. Şi picătura de aur se umflă şi se înălţă şi se îmbelşugă în buchete scânteietoare, şi nu conteni să ţâşnească şi să cadă iar, dând aerului înfocat o răcoare de peşteră de mare.

Şi Farizada răsădi, cu mâinile ei, ramura din Copacul Cântător. Şi ramura prinse, pe dată, rădăcini şi se făcu, în câteva clipe, un copac deopotrivă de frumos cu acela din care se trăgea. Şi un cânt răsuflă din el, atât de minunat, că nici boarea în grădinile Perşi ei, nici alăutele indiene, nici harpele Siriei, nici ghitarele Egiptului nu i-ar fi putut rosti cereasca armonie. Şi, ca să asculte miile de guri nevăzute ale foilor muzicante, râurile se opriră din mersul lor şopotitor, păsările înşile îşi stăpâniră glasurile, iar hoinara boare a cărărilor îşi strânse mătăsurile.

Şi, în palat, viaţa îşi depănă iar firul zilelor sale de fericită neschimbare. Şi Farizada îşi urmă preumblările prin grădini, oprindu-se ceasuri lungi să steie de vorbă cu Pasărea Grăitoare, să asculte Copacul Cântător şi să se uite la Apa de Aur la Culoare. Şi Farid şi Faruz se dedară iar vânătorilor şi alergărilor de cai.

... Pasămite, într-o zi, pe un hogaş al pădurii, aşa de strâmt, că nu se putură da din vreme la o parte, cei doi fraţi se întâlniră cu sultanul care vâna. Şi ei scoborâră în pripă de pe cai şi i se închinară cu fruntea la pământ. Şi sultanul, la limanul mirării, văzând în acea pădure doi cavaleri neştiuţi de dânsul, înveşmântaţi aşa de bogat, de parcă ar fi fost din alaiul său, voi să le vadă chipul şi le zise să se ridice. Şi cei doi fraţi se sculară cu o înfăţişare în care mândreţea se însoţea minunat
cu cinstirea şi cumpătul. Şi sultanul fu izbit de frumuseţea lor, şi-i privi încântat câtăva vreme, fără vorbă, măsurându-i din cap până-n picioare. Apoi îi întrebă cine erau şi unde locuiau. Căci inima-i era îmboldită către dânşii şi se tulburase. Şi ei răspunseră:

— O, rege al vremii, suntem fiii săvârşitului robului tău, fostul vechil al grădinilor. Şi locuim nu departe de aici, în casa pe care o datorăm mărinimiei tale!

Şi sultanul se bucură foarte să cunoască pe feciorii credinciosului său slujitor; dar se miră că nu se înfăţişaseră la palat până în ziua aceea, ca să facă parte din alaiul său. Şi-i întrebă de ce se ţinuseră deoparte? Şi ei răspunseră:

— O, rege al vremii, iartă-ne dacă ne-am ţinut deoparte până azi şi nu ne-am înfăţişat între darnicele tale mâini; dar avem o soră, mezina noastră, care-i pentru noi cea de pe urmă povaţă a tatălui nostru şi asupra căreia veghem cu asemenea iubire, că nu ne putem gândi s-o părăsim!

Şi sultanul fu înduioşat cât se poate de această însoţire frăţească, şi se firitisi din ce în ce mai mult că-i întâlnise, zicându-şi:

— N-aş fi crezut niciodată că se află în regatul meu doi tineri atât de desăvârşiţi şi totodată atât de lipsiţi de râvnă deşartă!

Şi-l apucă o dorinţă nestăvilită să-i privească în sălaşul lor, ca să-şi răcorească ochii cu vederea lor. Şi se destăinui pe dată celor doi fraţi care răspunseră cu ascultare şi supunere, şi se grăbiră să-i facă strajă. Şi prinţul Farid le-o luă înainte, ca să se ducă s-o înştiinţeze pe soră-sa, Farizada, de sosirea sultanului.

Şi Farizada, care nu era deloc deprinsă a primi musafiri, nu ştiu de ce să se apuce, spre a da sultanului, cu vrednicie, cinstirea cuvenită. Şi, în această înmărmurire, nu găsi altceva mai bun decât să meargă să se sfătuiască cu prietenul său Bülbül, Pasărea Grăitoare. Şi-i spuse:

— O, Bülbül, sultanul ne face cinstea să vină să ne vadă casa şi trebuie să-l ospătăm. Grăbeşte-te dar să mă înveţi cum ne vom putea împlini rostul, aşa ca să plece de la noi mulţumit!

Şi Bülbül răspunse:

— O, stăpână, nu-i de trebuinţă s-o pui pe bucătăreasă să gătească tipsii şi tipsii de bucate. Căci numai un fel i se potriveşte sultanului şi trebuie să i-l aşezi

dinainte. Şi-i o mâncare de castraveţi împănaţi cu mărgăritare!

Şi Farizada fu mirată şi crezând că Pasărea grăise în dodii, se împotrivi zicând:

— Pasăre! Pasăre! nu te gândeşti? Castraveţi împănaţi cu mărgăritare? Dar îi o mâncare nemaiauzită! Dacă regele ne face cinstea să steie la noi la masă, apoi de bună seamă el vrea să mănânce, nu să înghită mărgăritare! Voieşti, poate, să spui „o mâncare de castraveţi cu orez”, o, Bülbül!

Dar, pierzându-şi răbdarea, Pasărea Grăitoare strigă:

— Deloc! Deloc! Deloc!... O împănătură de mărgăritare, de mărgăritare! Şi nu de orez! nu de orez! nu de orez!

Şi Farizada, care avea toată încrederea în minunata Pasăre, se grăbi să deie poruncă bătrânei bucătărese să gătească mâncarea de castraveţi cu mărgăritare. Şi, cum mărgăritarele nu lipseau din casă, nu-i fu deloc greu să le găsească într-o câtime destul de mare, spre a potrivi mâncarea.

între acestea, sultanul, însoţit de prinţul Faruz, intră în grădină. Şi Farid, care-l aştepta în prag, îi ţinu scara şi-l ajută să descalece. Şi Farizada cu zâmbetul trandafiriu, învăluită întâiaşi dată (căci Bülbül o povăţuise), veni să-i sărute mâna. Şi sultanul fu înduioşat cât se poate de harul ei, de curăţia de iasomie ce se răspândea din ea, întreagă, şi, cugetând la bătrâneţea sa fără urmaşi, plânse. Apoi zise, binecuvântând-o:

— Cel ce lasă urmaşi nu moare!

Apoi adăugă, scoborându-şi iar privirile asupra Farizadei înclinate:

— Iar tu, fiică a slujitorului meu, o, tulpină înmiresmată, călăuzeşte-ne către vreun preaplăcut umbrar, unde să ne adăpostim de arşiţă!

Şi sultanul, având înainte pe tremurătoarea Farizada şi urmat de cei doi fraţi, porni spre răcoare.

Cel dintâi lucru care izbi privirile sultanului Khosru Şah fu buchetul de apă de culoarea aurului.

Şi se opri el o clipă să-l privească cu minunare, şi strigă:

— Apă încântătoare, ce trezeşti atâta desfătare vederii!

Şi înaintă ca s-o cerceteze mai de aproape şi, deodată, auzi viersul Copacului Cântător. Şi-şi plecă urechea, răpit, la acea cântare ce pogora din cer şi-o ascultă îndelung. Apoi strigă:

— O, cântare pe care n-am auzit-o niciodată! Şi, întrucât, ca s-o vadă mai bine se duse spre locul unde credea că o află, iată că ea conteni şi o mare tăcere adormi toată grădina.

Şi din sânul acelei mari tăceri, se înălţă glasul Păsării Grăitoare, într-un cânt singuratic, strălucitor şi pierdut. Şi spunea:

— Fie binevenit sultanul Khosru Şah! Binevenit! binevenit! binevenit!

Şi cu cel din urmă sunet trimis de acest glas care fermeca văzduhul, toată suflarea păsărilor răspunse, în graiul său: „Binevenit! binevenit! binevenit!”

Şi sultanul Khosru Şah fu vrăjit de toate acestea şi sufletul său, aşa de tulburat de tot ce simţise într-un răstimp atât de scurt, fu la înduioşarea cea de pe urmă. Şi strigă:

— Aici îi casa fericirii. Oh! Mi-aş da puterea şi tronul ca să locuiesc cu voi, fii ai grădinarului meu!

Apoi, cum se pregătea să-i întrebe pe Farizada şi pe fraţii ei de unde veneau acele trei minuni de care nu izbutise să-şi deie seama apriat, ei îi arătară Copacul Cântător şi Pasărea Grăitoare. Şi Farizada îi zise:

— Cât despre obârşia acestor minuni, e o istorie pe care o voi povesti stăpânului nostru, sultanul, după ce se va fi odihnit.

Şi-l pofti pe sultan să se aşeze chiar sub umbrarul ce slujea de adăpost lui Bülbül şi unde bucatele tocmai fuseseră aduse pe o mare tipsie. Şi sultanul se aşeză sub umbrar, la locul de cinste. Şi i se dădură castraveţii cu mărgăritare, pe un taler de aur.

Şi sultanul, căruia îi plăceau, ce-i drept, castraveţii împănaţi, când îi văzu pe talerul întins de Farizada însăşi, fu simţitor la această grijă pe care nu şi-o putea desluşi. Dar curând fu la limanul mirării, când văzu că, în loc să fie împănaţi, ca de obicei, cu orez şi cu fisticuri, castraveţii erau potriviţi cu mărgăritare. Şi-i zise Farizadei şi fraţilor ei:

— Pe viaţi mea! ce noutate la potrivirea castraveţilor! Şi de când, mă rog, mărgăritarele ţin loc de orez şi de fisticuri?

Şi Farizada era cât pe ce să lase talerul şi să fugă de ruşine, când Pasărea Grăitoare, înălţând glasul, chemă pe sultan pe nume, zicând:

— O, stăpâne Khosru Şah!

Şi sultanul ridică fruntea spre Pasăre, care urmă cu glas plin de cumpăt:

— O, stăpânul nostru Khosru Şah! Şi de când copiii unei sultane a Persiei pot fi schimbaţi în jivine la naşterea lor? Dacă deci, o, rege al vremii, ai crezut odinioară un lucru atât de ciudat, n-ai dreptul să te miri de un lucru aşa de lămurit ca acela de astăzi!

Apoi adăugă:

— Aminteşte-ti, stăpânul nostru, vorbele pe care, acum douăzeci de ani, le-ai auzit într-o seară, într-un sălaş umil! De cumva le-ai uitat, stăpâne, îngăduie robului Farizadei să ţi le rostească încă o dată!

Şi Pasărea, cu glas asemeni dulcelui viers al fecioarelor, grăi:

— O, surioare! când voi fi soţia sultanului, îi voi dărui o moştenire binecuvântată! Căci feciorii pe care soarta mă va face să-i nasc din însoţirea noastră vor fi întru totul vrednici de tatăl lor; şi fata ce ne va răcori ochii, va fi un zâmbet al cerului! Părul său va fi de aur într-o parte şi de argint în cealaltă, lacrimile sale, de va plânge, vor fi mărgăritare, râsetele sale, dinari de aur şi zâmbetele sale, boboci de trandafir!

Şi sultanul, la vorbele acestea, îşi ascunse faţa în mâini şi suspină. Şi vechea-i durere se făcu şi mai vie decât în zilele amare ale trecutului. Şi toate gândurile înăbuşite în fundul sufletului său deznădăjduit puhoiră deodată din inima sa şi-o sfâşiară!

Dar curând glasul lui Bülbül se înălţă iarăşi, cântător, de veselie. Şi zicea:

— Dă-ţi vălurile la o parte, o, Farizada, dinaintea părintelui tău!

Şi Farizada, care nu putea să nu asculte glasul prietenului său, ridică vălurile. Şi, cu ele, căzu diadema ce-i ţinea părul. Şi sultanul văzu asta şi, cu braţele întinse se sculă, scoţând strigăt mare. Şi glasul lui Bülbül îi cuvântă:

— Fiica ta, rege!

Căci de aur într-o parte era perişorul fecioarei şi de argint în cealaltă parte; şi două mărgăritare de bucurie erau pe pleoapele sale, şi un boboc de trandafir pe buzele sale.

Şi regele, în aceeaşi clipă, se uită la cei doi fraţi care erau frumoşi. Şi se cunoscu într-înşii. Şi glasul lui Bülbül îi strigă

— Feciorii tăi, rege!

Şi, pe când sultanul Khosru Şah era încă încremenit de tulburare, Pasărea Grăitoare îi povesti iute, ca şi copiilor săi, adevărata lor istorie, de la început până la sfârşit, fără să uite niciun amănunt. Dar nu-i de folos s-o mai spunem o dată.

Şi nici nu isprăvise bine istorisirea, că sultanul şi copiii săi, uniţi unii în braţele celorlalţi, îşi amestecau lacrimile şi sărutările.

Şi când îşi veniră o leacă în fire din tulburarea lor, sultanul zise:

— O, copiii mei, să mergem în pripă s-o găsim pe mama voastră!

Dar, o, ascultătorii mei, nu mai voim să zugrăvim ceea ce se petrecu când sărmana mamă, care trăia singuratică în fundul chiliei sale, îi văzu iar pe sultan, soţul său, şi când se cunoscu mama Farizadei cu surâs trandafiriu şi a celor doi strălucitori feciori, fraţii ei. în ziua izbânzii, cele două surori zăcaşe muriră de ciudă în vreme ce regelui Khosru Şah, sultanei, soţia lui, mândrului prinţ, Farid, chipeşului prinţ Faruz şi frumoasei prinţese Farizada le fu hărăzită viaţa cea mai plină de desfătări până la

sosirea Despărţitoarei prietenilor şi Nimicitoarei însoţirilor.
Aceasta-i minunata istorie a Farizadei cu surâs de trandafir.

Povestea corbului şi a vulpoiului

poveste arabă

Se povesteşte că un vulpoi bătrân, al cărui cuget era încărcat de multe rele şi de multe prădăciuni, se aciuase în fundul unei trecători bogate în vânat, aducându-şi cu sine şi soaţa. Şi dădu el acolo, mai departe, iama, în rândurile vânatului mic, în aşa măsură, că pustii cu totul întregul munte şi, ca să nu moară de foame, într-un sfârşit îşi mâncă mai întâi puii, care erau tocmai la ţanc de grăsuni, iar într-o noapte îşi gâtui mişeleşte soaţa, halind-o cât ai clipi. Odată împlinită şi trebuşoara asta, nu-i mai rămase nimic pentru măsele.

Dar se făcuse el prea bătrân ca să mai poată schimba locul şi nici nu mai era atât de sprinten încât să vâneze iepurele ori să prindă potârnichea din zbor. în vreme ce era adâncit în aceste gânduri care-i întunecau lumea dinaintea ochilor, văzu un corb aşezându-se, ostenit, pe vârful unui copac. Şi îndată cugetă în sufletul lui: „Dacă l-aş putea îndupleca pe corbul ăsta să lege prieteşug cu mine, ce chilipir ar fi! Cu aripile lui bune ar face toată treaba de care bătrânele-mi picioare oloage nu mai sunt în stare. Mi-ar aduce hrana şi, başca, mi-ar ţine şi tovărăşie, în singurătatea asta care-ncepe să mă apese.” Şi, cum gândi, aşa făcu; înaintă până la poalele copacului pe care stătea corbul, ca să fie auzit mai bine, şi, după salamâcurile cele mai adânc simţite, îi spuse:

— O, vecine, ştii, de bună seamă, că orice musulman vrednic are două merite dinaintea vecinului său musulman: meritul de a fi musulman şi meritul de a fi vecin. Iar eu îţi recunosc fără şovăială aceste două merite faţă de mine şi, peste asta, simţesc aici, în pieptu-mi întreg, că sunt cuprins de farmecul neînvins al drăgălăşeniei tale şi-mi aflu înclinări nesilite de prietenie frăţească pentru tine! Şi tu, corbule, ce simţeşti în privinţa mea?

La aceste vorbe, corbul izbucni în râs, şi încă aşa de tare, că era cât pe ce să se rostogolească din copac Apoi îi spuse vulpoiului:

— într-adevăr, uimirea mi-i nemăsurată! De când, mă rog, vulpoiule, prietenia asta deşănţată?
De când, mă rog, ţi-a pătruns cinstea în inimă, că până acum ţi-a stat mereu numai pe vârful limbii! De când, seminţii aşa de osebite ca ale noastre— tu din seminţia animalelor şi eu din cea a păsărilor – se pot înfrăţi în chip desăvârşit? Şi, mai cu seamă, vulpoiule, mi-ai putea spune, pentru că grăieşti atât de frumos, de când cei din neamul tău nu mai sunt mâncătorii iar cei din neamul meu mâncaţii? Te miri? N-ai niciun temei, într-adevăr! Hai, vulpoiule, bătrâne pehlivan, lasă-le-n traistă toate cugetările tale frumoase şi scuteşte-mă de această prietenie care n-a ţinut la încercare!

Atunci vulpoiul îi spuse:

— Corbule plin de gânduri drepte, judecata ţi-i fără greş, dar să ştii că nimic nu-i cu neputinţă firii ce a întocmit inimile făpturilor şi care a iscat într-a mea această simţire faţă de tine. Ca să-ţi dovedesc că inşi din neamuri osebite se pot înţelege de minune şi să-ţi aduc încredinţările pe care mi le ceri pe bună dreptate, nu găsesc ceva mai potrivit decât să-ţi istorisesc povestea puricelui şi a şoarecelui, aflată de mine de la alţii, dacă bineînţeles, voieşti s-o asculţi!

Şi corbul zise:

— Deoarece vorbeşti de dovezi, sunt gata să ascult această istorie a puricelui şi şoarecelui, pe care n-am auzit-o niciodată!

Şi vulpoiul spuse:

— O, drăgălaşule prieten, învăţaţii pricepuţi în cărţile de demult şi de azi povestesc că un purice şi un şoarece îşi aleseseră sălaşul în casa unui neguţător bogat,

fiecare în locul ce i se potrivea mai bine.

într-o noapte, puri cele, lehămeţit să tot sugă sângele acru al pisicii din casă, sări pe patul unde stătea întinsă soţia neguţătorului, se strecură printre straiele ei şi de acolo alunecă sub cămaşă, taman în locul cel mai gingaş, pe pântec. Şi-ntr-adevăr, el găsi că locul acela era tare gingaş şi dulce şi alb, după pofta inimii: nicio zbârcitură, dimpotrivă, o, corbule, dimpotrivă! Pe scurt, puricele se stăvi cu temei acolo şi se aşternu pe supt sângele gustos al soţiei, până la îmbuibare! Dar el puse în ospăţul său atât de puţină măsură, încât, de usturimea pişcăturii, tânără femeie se trezi şi-şi repezi mâna la locul pişcat şi, de bună seamă, ar fi strivit puricele, daca acesta n-ar fi ştes-o cu dibăcie din şalvar, de-a curmezişul nenumăratelor cute ale acestei îmbrăcăminţi femeieşti şi de acolo n-ar fi sărit pe pământ şi n-ar fi fugit să se ascundă în cea dintâi gaură ce-i ieşi în cale! Asta fu cu puricele!

Dar cât despre tânăra femeie, ea scoase un urlet de durere, la auzul căruia toate roabele alergară şi, înţelegând pricina durerii stăpânei lor, se grăbiră să-şi suflece mânecile şi să se pună îndată pe treabă, spre a găsi puricele în veşminte; două se însărcinară cu straiele, una cu cămaşa şi alte două cu largul şalvar căruia se apucară să-i întindă cu grijă toate cutele, una după alta, în vreme ce tânăra femeie îşi cerceta, la lumina făcliilor, faţa trupului iar roaba de credinţă îi căuta cu de-amănuntul spatele. îţi dai însă bine seama, corbule, că nu găsiră nimica nimicuţa! Şi asta fu cu femeia!

Şi corbul strigă:

— Dar unde-s, în toate astea, dovezile de care-mi vorbeai?

Şi vulpoiul spuse:

— Ajungem taman acolo!

Şi urmă:

— într-adevăr, gaura în care fugise puricele, era chiar sălaşul şoarecelui. De aceea, văzându-l pe purice că intră la dânsul, aşa cu nepus în masă, şoarecele fu cât se poate de jignit şi-i strigă:

— Ce cauţi la mine, purice? Doar nu eşti nici din neamul meu, nici de-o seamă cu mine; de la tine nu se poate nimeni aştepta decât la neplăceri; dalcauc ce eşti!

Dar puricele răspunse:

— O, şoarece primitor, să ştii că dacă am năvălit fără cuviinţă în locuinţa ta, am făcut-o nu cu voia mea, ci ca să scap de moartea cu care sunt ameninţat de stăpâna casei! Şi toate astea pentru oleacă de sânge pe care i l-am stors! Drept îi că sângele era din cel mai bun: molcuţ şi cald, de te răpea, nu alta, şi minunat la mistuire! Am venit doar să-ţi cer sprijin, încrezător în bunătatea ta, şi să te rog să mă primeşti la tine, până ce va fi trecut primejdia. Departe de mine gândul să te necăjesc ori să te silesc a-ţi părăsi sălaşul; dimpotrivă, ţi-oi păstra o recunoştinţă aşa de mare, încât vei mulţumi sorţii că a îngăduit întâlnirea noastră!

Atunci şoarecele, încredinţat de glasul cinstit al puricei ui, îi grăi:

— Dacă-i într-adevăr aşa, purice, poţi împărţi cu mine, fără teamă, culcuşul şi trăi aici în linişte; şi ai să-mi fii tovarăş în vremile bune, ca şi în cele potrivnice! Cât despre sângele băut, hai, nu te tulbura! Mistuieşte-l cu desfătare, în pacea inimii, căci fiecare-şi găseşte hrana pe unde poate şi nu-i nimic nevrednic în asta. Firea ne-a dat viaţă nu ca să ne lăsăm muritori de foame ori de sete! Dealtfel, iată, în legătură cu asta, stihurile pe care le-am auzit rostite, într-o zi, pe uliţi, de un ascet:

— „N-am pe pământ nimic care să m-apese ori să mă înlănţuie; n-am nici avuţii, nici soţie ursuză, nici casă! Inima mea, tu eşti uşoară! Un codru de pâine, o duşcă de apă şi un dram de sare ajung să mă hrănească, fiindcă-s singur! O haină roasă mi-i veşmântul şi încă-i prea mult!

Pâinea o iau de unde o găsesc şi soarta aşa cum vine! Nu mi se poate răpi nimic! Şi ceea ce iau de la alţii, ca să trăiesc, îi prisosul lor! Inima mea, tu eşti uşoară!”

Când auzi această cuvântare a şoarecelui, puricele fu peste măsură de înduioşat şi-i grăi:

— O, şoarece, frăţioare, cât de plăcut va curge viaţa noastră, trăind împreună de acum înainte! De-ar veni mai repede clipa când ţi-oi putea mulţumi pentru bunătate!

Pasămite, clipa nu întârzie să sosească. într-adevăr, chiar în seara aceea, şoarecele, care se dusese să dea târcoale prin odaia neguţătorului, auzi un clinchet şi-ntr-un sfârşit îl văzu pe neguţător cum numără, unul câte unul, dinarii mulţi dintr-un săculeţ; şi după ce-i cercetă pe toţi, îi ascunse sub pernă, se aşeză în pat şi adormi.

Atunci şoarecele alergă să-l găsească pe purice şi, după ce-i istorisi cele văzute, îi grăi:

— Iată, în sfârşit, prilejul să-mi vii în ajutor şi anume, cărând cu mine dinarii de aur, din patul neguţătorului în ascunzişul meu!

La aste vorbe, puricele fu cât pe ce să leşine de tulburare, atât i se păru lucrul de nemăsurat, şi-i spuse, cu tristeţe, şoarecelui:

— Dar nu te gândeşti, şoarece? Nu vezi cât îs de mare? Cum să car în spate un dinar, când o mie de purici laolaltă nu l-ar putea nici măcar urni din loc? Totuşi îţi pot fi, cu adevărat, de mare folos de data asta, fiindcă eu, puricele, aşa cum mă vezi, iau asupra mea sarcina de a-l muta pe neguţător din odaia şi chiar din casa lui; şi atunci, tu vei fi stăpânul locului şi vei putea căra dinarii în ascunziş, în largul tău şi fără grabă!

Atunci şoarecele strigă:

— Drept îi, purice viteaz, şi-ntr-adevăr nici nu m-am gândit la asta! Cât despre ascunzişul meu, îi destul de larg ca să poală cuprinde tot aurul acela; şi pe deasupra i-am făcut şaptezeci de uşi de ieşire pentru vremuri când ar voi careva să mă-nchidă ori să mă zidească înlăuntru! Grăbeşte-te dar să potriveşti lucrurile, aşa cum mi-ai făgăduit!

Atunci puricele, din câteva sărituri, fu pe patul pe care dormea neguţătorul şi se îndreptă taman spre dosul lui şi-l pişcă de acolo, cum niciodată purice nu mai pişcase. Din pricina acestei pişcături şi a zvâcnirilor de durere ce-i urmară, neguţătorul se deşteptă, ducându-şi mâna cu repeziciune la preacinstitul loc, de unde însă puricele se grăbise s-o tulească, şi se puse pe aruncat mii de blesteme care răsunară în gol, prin casa adormită. Apoi, după ce se mai întoarse şi se foi, încercă să adoarmă iarăşi. Dar îşi făcea socoteala fără duşman. într-adevăr, văzând că neguţătorul se încăpăţânează să rămâie în pat, puricele, furios peste măsură, înnoi năvala, ducându-se, de data asta, să pişte din toate puterile lui, acel loc atât de simţitor...

Atunci neguţătorul sări ca ars, în urlete, aruncă cât colo de pe dânsul cergile şi straiele şi alergă afară, la fântână unde se udă cu apă rece şi nu mai voi să se întoarcă în odaia lui, ci se întinse pe laviţa din curte, ca să petreacă acolo ce mai rămăsese din noapte.

Aşa că şoarecele putu, cu cea mai mare uşurinţă, să care în ascunzişul lui tot aurul neguţătorului; şi când sosi dimineaţa, în sac nu mai rămăsese nici măcar un dinar.

Astfel ştiu puricele să răsplătească găzduirea şoarecelui şi să-l despăgubească însutit! Iar tu, corbule, urmă vulpoiul, nădăjduiesc că vei vedea curând măsura credinţei mele faţă de tine, în
schimbul înţelegerii prieteneşti pe care-ţi cer s-o pecetluieşti intre noi!

Dar corbul îi spuse:

— într-adevăr, jupâne vulpoi, istoria ta îi cam greu să mă încredinţeze. Şi apoi, pe lângă toate, fiecare-i slobod să facă ori să nu facă binele, mai ales când binele acela poate fi pricină de năpastă. Ia, aşa se întâmplă şi cu noi. De mult ţi s-a dus vestea pentru vicleniile tale şi încălcările săvârşite asupra cuvântului dat; cum m-aş putea încrede într-unul a cărui rea credinţă îi răscunoscută şi care, chiar în vremea din urmă, a găsit mijlocul să-l vândă şi să-l ducă la pierzare pe văru-său, lupul? Căci, o, mişelule, am aflat de această fărădelege care a făcut vâlvă în rândurile întregii seminţii a animalelor! Dacă n-ai stat la gânduri să jertfeşti pe unul din seminţia ta, dacă nu chiar din neamul tău, după ce atâta vreme te-ai ţinut de coada lui şi l-ai

linguşit şi l-ai lins în toate felurite, apoi mai este îndoială că n-ai să faci decât un joc ucigaş cu cel care-i dintr-o seminţie duşmană ţie şi atât de osebită de a ta?! Vezi tu, toate astea îmi aduc aminte de o poveste ce se potriveşte de minune cu întâmplarea noastră de acum!

Vulpoiul strigă:

— Ce poveste?

Corbul spuse:

— Aceea a vulturului!

Dar vulpoiul grăi:

— Nu cunosc deloc această istorie a vulturului! Ia să văd oleacă ce-i cu ea!

Şi corbul povesti:

— Era odată un vultur atât de tiran, că întrecea toate hotarele cunoscute ale tiraniei; nicio pasăre, mare ori mică, nu rămăsese păgubaşă de jignirile lui; şi semănase el groaza printre toţi lupii văzduhului şi printre toţi lupii pământului, până-ntr-atât, încât, la apropierea lui, fiarele de pradă cele mai sălbatice lăsau baltă tot ce aveau şi fugeau înspăimântate de clonţul lui înfiorător şi de penele lui zbârlite. Dar iată că veni şi vremea când, anii adunaţi pe ţeasta lui o pleşuviră cu totul, îi slăbiră ghearele, îi sfărâmară în bucăţi fălcile ameninţătoare şi, împreună cu vremuielile, îi lăsară un trup beteag şi aripi care nu trag! Atunci fu el atât de mişelnic, că vechii săi duşmani nici nu catadicseau măcar să-i plătească pe măsura tiraniilor lui şi se purtară cu dânsul plini de dispreţ. Şi, ca să se hrănească, era el nevoit a se mulţumi cu rămăşiţele pe care le lăsau, după ospeţele lor, păsările şi animalele!

— Şi tu, vulpoiule, dacă ţi-ai pierdut puterile, văd pe de altă parte că nu ţi-ai pierdut încă şiretenia! Căci tu, neputinciosul, vrei să te uneşti cu mine care îmi păstrez încă neatinse puterea aripii, ascuţimea vederii şi luciul ciocului. Crede-mă, nu încerca să faci ca vrabia.

Şi vulpoiul, foarte mirat, îl întrebă:

— Despre ce vrabie vorbeşti?

Corbul spuse:

— Asculţi! Am aflat de la alţii că o vrabie se găsea pe o pajişte de-a lungul căreia trecea o turmă de oi; şi se îndeletnicea ea să scormonească pământul cu ciocul, urmând oile, când, deodată, văzu un vultur uriaş năpustindu-se asupra unui mieluşel, rupându-l în ghearele sale şi făcându-se nevăzut cu el, în depărtări. Cum văzu asta, vrabia se privi cu nemăsurată trufie, îşi întinse aripile plină de sine şi-şi spuse: „Dar şi eu ştiu să zbor şi pot să răpesc chiar o oaie mare!” Şi, grabnic, îşi alese oaia cea mai mare pe care o putu găsi, aceea care avea o lână aşa de stufoasă şi aşa de veche, că, sub pântece, nu mai era decât o îngrămădire putredă! Şi vrabia se năpusti peste spinarea oii şi, nici mai mult, nici mai puţin, voi s-o ridice. Dar, de la cea dintâi mişcare, ghearele ei se prinseră în flocii de lână şi ea însăşi rămase zălog oii. Atunci păstorul alergă, o luă, îi smulse penele de pe aripi şi, după ce-i legă picioarele cu o sfoară, o dădu copiilor săi să se joace cu ea şi le spuse: „Uitaţi-vă bine la pasărea asta! Spre nenorocirea ei, a voit să se asemene cu unul mult mai puternic decât dânsa. De aceea a fost pedepsită cu robia!”

— Şi tu, vulpoiule beteag, vrei acum să te asemeni cu mine, întrucât ai îndrăzneala să poftoreşti unirea noastră. Hai, bătrâne viclean, crede-mă, întoarce-te iute de unde ai venit!

Atunci vulpoiul pricepu că de acolo încoace era de prisos a mai încerca să tragă pe sfoară un ins atât de cunoscător cum era corbul. Şi în turbarea sa, începu să scrâşnească aşa de tare din falei, că-şi sfărâmă un dinte mare. Şi corbul, pişicher, îi spuse:

— Sunt într-adevăr mâhnit că ţi-ai sfărâmat un dinte din pricină că nu ţi-am făcut pe voie!

Dar vulpoiul îl privi cu o cinstire fără margini şi-i grăi:

— Mi-am spart dintele nu din pricină că n-ai voit să ne împrietenim, ci de

ruşine că am găsit unul mai şiret decât mine!
Şi, odată rostite aceste vorbe, vulpoiul se grăbi s-o şteargă, ca să se ascundă!

Povestea şoarecelui şi a nevăstuicii

poveste arabă

Era odată o femeie ce se îndeletnicea cu dezghiocarea susanului. într-o zi, cineva i-a adus o măsură de susan din cel mai bun, zicându-i:
— Doftorul a poruncit unui bolnav să se hrănească numai cu susan! Ţi l-am adus pe acesta, să-l cureţi cu grijă şi să-l cojeşti!
Femeia îl luă şi se puse, îndată, pe treabă, aşa că, la capătul zilei, fu gata curăţat şi dezghiocat. Şi ce plăcut era să priveşti susanul acela alb, lucios, dătător de gânduri! Iată de ce, unei nevăstuici ce dădea târcoale pe acolo nu-i trebui mult ca să fie ispitită straşnic, iar când se lăsă noaptea, să purceadă la mutarea lui de pe tipsia pe care era, în ascunzişul ei. Şi lucră ea aşa de bine, că dimineaţă nu rămăsese pe tipsie decât o câtime de susan neînsemnată.
După asta, stând la pândă în gaura ei, nevăstuica putu să judece mirarea şi mânia femeii, când dădu cu ochii de înfăţişarea acelei tipsii, aproape rase de cuprinsul ei şi o auzi strigând:
— Ah! de l-aş afla pe hoţ! Numai afurisiţii de şoareci, care-mi spurcă sălaşul de când mi-a murit pisica, au putut săvârşi blestemăţia asta! De unul să dau cu ochii şi-l voi face să ispăşească răutăţile tuturor semenilor lui!
Când nevăstuica auzi aceste vorbe, îşi spuse: „Ca să mă pun cu totul la adăpost de supărarea acestei femei, trebuie negreşit să-i îndreptăţesc bănuielile în privinţa şoarecelui! De nu, se poate prea bine întâmpla să se ia de mine şi să-mi rupă spinarea!” Şi îndată plecă să-l caute pe şoarece şi-i spuse:
— Frate, vecinul îi îndatorat vecinului! Nimic nu-i mai urât decât un vecin care se gândeşte numai la sine şi n-arată nicio curtenie celor ce locuiesc alături de dânsul iar, la prilejuri de bucurii, nu le trimite nimic din bucatele gătite de femeile casei, nici din dulceţile şi bunătăţile pregătite la marile sărbători!
Şi şoarecele răspunse:
— Cât îi de drept ce spui, prietenă! De aceea nu mă pot decât lăuda că-mi eşti vecină, deşi te afli aici doar de câteva zile, şi că nutreşti în privinţa mea gânduri pline de bunăvoinţă! De-ar fi toţi vecinii cinstiţi şi grijulii cum eşti tu!
Nevăstuica spuse:
— Cumătră ceea care-i colo, în casă, a primit o măsură de susan proaspăt şi cât se poate de ispititor. Iar ea l-a mâncat cu copiii, pe săturate, nelăsând decât un pumn-două. Am venit, de aceea, să-ţi dau de veste, căci aş fi de o mie de ori mai bucuroasă să tragi foloase tu de pe urma susanului, decât hămesiţii ei de copii!
La aste vorbe, şoarecele fu cuprins de o veselie aşa de mare, că-ncepu a se foi tară astâmpăr şi a- şi flutura coada. Fără a mai cugeta, tară a deosebi înfăţişarea prefăcută a nevăstuicii, fără să bage de seamă că femeia îl pândea în tăcere, şi chiar fără să se mai întrebe care putea fi dedesubtul acestei mărinimii a nevăstuicii, alergă cu toată iuţeala şi se năpusti în mijlocul tipsiei unde scânteia strălucitor, dezghiocat, susanul! Şi-şi umplu cu lăcomie gura. Dar în clipa aceea, femeia ieşi de după uşă şi, cu o lovitură de jordie, crăpă capul şoarecelui!
Şi aşa, datorită încrederii sale nechibzuite; bietul şoarece plăti cu viaţa relele săvârşite de altul!

Povestea broaştei ţestoase şi a pescăruşului

poveste arabă

într-o carte dintre cărţile de demult, se povesteşte că un pescăruş stătea, odată, pe malul unui râu mare şi veghea cu gâtul întins la curgerea apei. Căci acesta-i era meşteşugul care-i îngăduia să-şi ţină zilele şi să-şi hrănească puii; şi el îl făcea cu hărnicie, îndeplinind cât se poate de cinstit sarcinile stării sale.

Pe când urmărea cu băgare de seamă cea mai mică clipocire şi cea mai uşoară unduire a râului, văzu trecând prin faţa lui şi oprindu-se de stânca pe care-şi făcea el veghea, un hoit mare de neam omenesc. Atunci, îl cercetă îndelung şi văzu că era plin de răni adânci şi de urmele unor lovituri de sabie şi de lance; şi se gândi în sinea lui: „O fi vreun tâlhar de drumul mare care şi-a ispăşit fărădelegile!” Apoi, îşi întinse aripile spunând: „Slăvită fie legea firii! Datorită ei, răii slujesc după moarte bunei stări a celor vrednici!” Şi se pregăti să se arunce asupra stârvului şi să rupă dintr-însul bucăţi, ca să le ducă puilor şi să le mănânce împreună cu ei. Dar, curând, văzu că deasupra sa întunecă cerul un nor negru de mari păsări de pradă, cum ar fi vulturi şi ulii, care începură să se rotească, în roate largi, apropiindu-se tot mai mult de locul acela.

La vederea lor, pescăruşul fu cuprins de teamă că lupii văzduhului îl vor sfâşia şi pe dânsul, şi se grăbi s-o ia la sănătoasa spre depărtări, bătând tare din aripi. Şi la capătul câtorva ceasuri de zbor, se opri pe creasta unui copac ce crescuse în mijlocul râului, chiar spre gura lui, şi aşteptă, în nădejdea că apa va duce într-acolo hoitul plutitor. Şi foarte necăjit, prinse a se gândi la potrivniciile sorţii şi la nestatornicia ei; şi-şi spunea: „Iată că-s nevoit să-mi las ţara şi ţărmul unde am văzut lumina zilei şi unde se află soaţa şi puişorii mei. Of, câtă deşertăciune-i pe lumea asta! Şi cu cât mai găunos, cel ce se lasă înşelat de înfăţişarea ei şi, încrezător în norocul său, trăieşte de azi pe mâine, fară a purta grija zilelor negre! De-aş fi fost mai chibzuit, aş fi adunat merinde pentru o vreme de foamete, ca asta; şi de-ar fi venit lupii văzduhului să-mi ia cu anasâna câştigul, prea puţin m-ar fi stingherit! Dar înţeleptul ne sfătuieşte să fim răbdători în vremi de încercări. Aşadar, să răbdăm!”

Pe când cugeta el în chipul acesta, văzu că de copacul pe care era cocoţat se apropie, ieşind din apă şi înotând agale, o broască ţestoasă. Şi această broască ţestoasă îşi înălţă capul şi-l zări pe copac şi-ndată îi ură pace, zicându-i:

— Cum se face, pescăruşule, că ai părăsit ţărmul pe care te întâlneam de obicei?

El răspunse:

— Dacă sub cortul ce te adăposteşte şi-n locul pe care-l stăpâneşti vine să locuiască o faţă neplăcută, numai un lucru îţi rămâne: lasă-i cortul şi locul şi grăbeşte-te să-ţi iei tălpăşiţa!

Iar eu, prea bună broască ţestoasă, am văzut ţărmul meu gata să fie cotropit de lupii văzduhului şi, ca să nu fiu atins de înfăţişarea lor neplăcută, am zis că-i mai bine să las tot şi să plec, până ce soarta va binevoi să se milostivească de mine!

După ce broasca ţestoasă ascultă aceste vorbe, îi spuse pescăruşului:

— întrucât lucrurile stau aşa, iată-mă între mâinile tale, gata să te slujesc cu toată credinţa şi să-ţi ţin tovărăşie în părăsirea şi necazul tău, căci ştiu cât îi de nefericit străinul departe de ţara lui şi de ai săi şi cât îi este de dulce să afle, la necunoscuţi, căldura simţirii şi îngrijire prietenească. Eu care nu te cunosc decât din vedere, ţi-oi fi o tovarăşă grijulie şi cu inimă bună!

Atunci pescăruşul îi spuse:

— Broască ţestoasă inimoasă, o, tu ce eşti pe dinafară pietroasă, dar pe dinlăuntrul atât de gingaşă, simţesc că-mi dau lacrimile de înduioşare, dinaintea dărniciei tale nesilite. Cum îţi mulţumesc! Şi câtă dreptate ai când grăieşti cum grăieşti despre găzduirea ce trebuie dată străinilor şi despre prietenia cu care trebuie întâmpinaţi cei ce sunt în nenorocire, în măsura în care nu-s nişte găunoşi! Căci, cu adevărat, ce-ar fi viaţa fără prieteni şi fără taifasul cu prietenii şi fără veselia şi cântul cu prietenii? înţelept cel ce ştie să-şi găsească prieteni pe măsura firii sale, căci nu poţi spune că ţi-s prietene fiinţele pe care eşti nevoit să le cercetezi din pricină că au aceeaşi îndeletnicire cu tine; cum eu, de pildă, mă întâlneam cu

pescăruşii din neamul meu, care mă urau şi mă pizmuiau pentru pescuitul şi descoperirile mele! Ce mulţumiţi trebuie să fie acuma, că am plecat departe, tovarăşii aceia mici la suflet, mărginiţi, care nu ştiu să vorbească decât de pescuitul lor şi nu tăifasuiesc decât de nevoile lor mărunte; dar nu se gândesc niciodată să-şi înalţe sufletul! Ciocul lor este întors mereu spre pământ şi au aripi ca să nu se slujească de ele! De asemenea, cei mai mulţi dintre dânşii nici n-ar mai putea să zboare, de-ar voi: nu-s în stare decât să se scufunde şi, de cele mai multe ori, rămân la fundul apei!

La aste vorbe, broasca ţestoasă, care asculta în tăcere, strigă:

— Pescăruşule, coboară să te îmbrăţişez!

Şi pescăruşul se dădu jos din copac, iar broasca ţestoasă îl sărută între sprâncene şi-i spuse:

— Adevărat grăieşti, frăţioare. Rămâi dar cu mine şi viaţa noastră va fi uşoară în colţişorul acesta pierdut între ape, la umbra copacului, lângă murmurul undelor!

Iar pescăruşul spuse:

— îţi mulţumesc, broască ţestoasă, surioară! Dar copiii şi soaţa? ce să fac cu ei?

Ea răspunse:

— Mare-i Alah şi milostiv! Ne-a ajuta el să-i aducem aici! Şi-om mai petrece zile de pace, la adăpost de orice grijă!

Chemare la obşteasca pace

poveste arabă

Se povesteşte că un preacinstit şeic dintr-un sat avea în gospodăria lui o curte mare cu multe orătănii pe care le îngrijea îndeosebi şi de la care avea nenumărate ouă frumoase şi mulţi puicani mândri, buni de mâncat. Printre păsările de parte bărbătească se afla un cocoş mare şi minunat, cu glas limpede, cu penetul strălucitor şi auriu şi care, pe lângă toate însuşirile acestea, era dăruit cu multă putere de veghe, înţelepciune şi deprindere în treburile lumii, în schimbările vremurilor şi potrivniciile vieţii. Şi era el plin de dreptate şi grijă faţă de găinile sale şi-şi împlinea datoriile cu tragere de inimă şi nepărtinire, fapt pentru care era dat de toate păsările din curte drept pildă de putere şi bunătate. Iar stăpânul său îl botezase Glasul Zorilor.

într-una din zile, pe când găinile trebăluiau îngrijind puişorii sau îşi curăţau penele, Glasul Zorilor ieşi să vadă pământurile gospodăriei. Şi tot minunându-se de ce vedea, ciugulea ici şi colo, pe măsură ce întâlnea în drumul lui, boabe de grâu, de orz, de susan, de hrişcă sau de mei. Şi dus mai departe decât ar fi dorit de descoperirile şi căutările lui, se trezi deodată în afară de sat şi de gospodărie, într-un loc pustiu şi sălbatic pe care nu-l văzuse niciodată. Privi el în dreapta, privi în stânga, dar degeaba, că nu zări nici faţă prietenoasă şi nici vietate cunoscută. Şi începu a fi tare nedumerit şi de nelinişte scoase câteva strigăte scurte. Dar iată că, tocmai când se pregătea a face cale întoarsă, dădu cu ochii de o vulpe, care venea spre el cu paşi mari din depărtare. Văzând asta, cocoşul tremură pentru viaţa lui şi, întorcând spatele duşmanului, îşi luă avânt din toate puterile aripilor întinse şi se înălţă pe vârful unui zid năruit, unde nu se afla decât un loc strâmt ca să se cocoaţe şi unde vulpea nu l-ar fi putut ajunge în niciun fel. Iar când vulpea sosi, cu limba scoasă, la picioarele zidului, smiorcăindu-se şi chelălăind, văzu că nu era cu putinţă să se caţere până la zburătorul poftit. Atunci, îşi înălţă capul spre el şi spuse:

— Pace ţie, faţă vestitoare de bine, frate al meu, fermecător tovarăş!

Dar Glasul Zorilor nu-i dădu bineţe şi nici măcar n-o privi. Văzând asta, vulpea spuse:

— Prietene plin de frăgezime, frumosule, de ce nu vrei deloc să-mi faci hatârul de a-mi răspunde la bineţe sau de a mă privi, când sunt atât de dornică să-ţi

dau veste mare?

întrucât cocoşul, prin tăcerea-i, tăgăduia orice bunăvoinţă, vulpea urmă:

— Ah, frate, dacă ai şti măcar ce veste sunt însărcinată să-ţi aduc, îndată ai coborî să mă îmbrăţişezi şi să mă săruţi!

Dar cocoşul se arătă mai departe nepăsător şi, dus pe gânduri şi mut, privea în depărtare cu ochi rotunzi şi neclintiţi.

Şi vulpea urmă:

— Să ştii, frate-meu, că sultanul dobitoacelor, Măria Sa Leul, şi sultanul păsărilor, Măria Sa Vulturul, s-au întâlnit chiar acum pe o pajişte verde, smălţuită de flori şi udată de râuri şi au adunat în jurul lor aleşii tuturor fiarelor creaţiunii: tigrii, hienele, leoparzii, lincşii, panterele, şacalii, antilopele, lupii, iepurii, animalele de casă, vulturii, ulii, corbii, hulubii, turturelele, prepeliţele, potârnichile, orătăniile şi toate celelalte zburătoare. Şi când aleşii tuturor supuşilor lor se strânseră în sobor, cei doi stăpâni ai noştri vestiră prin împărătesc ucaz că, de acum înainte, liniştea, frăţia şi pacea vor fi stăpâne pe toată întinderea locuită a pământului; că drăgălăşenia, buna învoire, tovărăşia şi dragostea vor trebui să fie singurele simţăminte îngăduite între seminţiile de fiare, de animale domestice şi de păsări; că uitarea va trebui să şteargă vechile duşmănii şi ura dintre ele şi că spre fericire se vor îndrepta toate strădaniile. Şi hotărâră că oarecine va încălca această stare de lucruri va fi adus fără întârziere dinaintea înaltei judecăţi şi osândit fără întoarcere. Şi mă numiră crainicul acestui ucaz şi mă însărcinară să fac cunoscută, pe toată întinderea pământului, hotărârea adunării, cu straşnică poruncă să dau seamă de numele neascultătorilor, pentru a fi pedepsiţi după greutatea răscoalei lor. De aceea, frate cocoş, mă vezi acum la picioarele acestui zid pe care te-ai cocoţat, căci eu şi numai eu, nu altcineva, eu cu ochiul meu sunt cu adevărat solul, trimisul, crainicul şi împuternicitul domnilor şi stăpânilor noştri. Şi, de aceea, când am venit, ţi-am făcut urări de pace şi ţi-am vorbit cu vorbe de prietenie, frate al meu!

Toate astea! Dar cocoşul, fără a-şi pleca urechea la vorba mieroasă a vulpii, ca şi cum nici n-ar fi auzit-o, privea mereu în depărtare, nepăsător, cu ochi rotunzi şi goi pe care din când în când îi închidea, legănându-şi capul. Iar vulpea, a cărei inimă ardea de dorul de a mesteca plăcuta pradă, urmă:

— Frate, de ce nu vrei să mă cinsteşti cu un răspuns şi nu catadicseşti să-mi spui o vorbă măcar ori să-ţi pleci privirea spre mine care sunt vestitorul sultanului nostru, Leul, împăratul dobitoacelor şi al sultanului Vostru, Vulturul, împăratul zburătoarelor? Dar îngăduie-mi să-ţi amintesc că, dacă stărui mai departe în tăcerea ta, voi fi silită să aduc fapta la cunoştinţa obştescului sfat: şi mi-i tare teamă să nu cazi sub lovitura noii legiuiri care este neclintită în dorinţa de a aşeza domnia păcii obşteşti, chiar dacă pentru asta trebuie gâtuite jumătate din vieţuitoare. Rogu-te aşadar, pentru cea din urmă oară, spune-mi măcar de ce nu-mi răspunzi!

Atunci cocoşul, care până în clipa aceea se-nchisese în semeaţa-i nepăsare, întinse gâtul şi înclinându-şi capul, scoborî privirea ochiului drept spre vulpe şi-i spuse: „Soră, vorbele tale sunt cu adevărat deasupra capului şi ochilor mei şi te cinstesc în inimă ca pe trimisul, ispravnicul, vestitorul, împuternicitul şi solul Vulturului, sultanul nostru. Dar dacă nu ţi-am răspuns, să nu crezi cumva că am făcut-o din semeţie ori neascultare sau din vreun alt simţământ vrednic de mustrare! Nu! Pe viaţa ta, nu! Ci pentru că eram foarte tulburat de ceea ce vedeam şi văd şi acuma colo, în depărtare!

Şi vulpea întrebă:

— Pacea deasupra ta, frate, şi ce vedeai şi mai vezi? îndepărtat fie cel rău! Nădăjduiesc că nu-i nimic neliniştitor, nici vreo năpastă?

Şi cocoşul îşi întinse şi mai tare gâtul şi spuse:

— Cum, frate, tu nu zăreşti ce zăresc eu? Doar ţi-au fost puşi deasupra cinstitului tău bot doi ochi pătrunzători, cu toate că, fie spus fără supărare, îs cam chiorchioşeţi!

Şi vulpea întrebă, neliniştită:

— în sfârşit, spune-mi, rogu-te, ce zăreşti? Fiindcă pe mine mă cam dor ochii astăzi, cu toate că, fie zis fără potrivnicie, nu mă ştiu deloc chiorchioşetă.

Atunci cocoşul Glasul Zorilor spuse:

— Văd, cu-adevărat, cum se ridică un nor de praf şi cum se roteşte în văzduh un stol de şoimi de
vânătoare!

Şi vulpea, la vorbele acestea, începu să tremure şi, ajunsă la capătul neliniştii, întrebă:

— Asta-i tot ce zăreşti? Dar pe pământ nu vezi nimic alergând?

Cocoşul privi îndelung zarea, mişcându-şi capul când la dreapta, când la stânga, şi într-un sfârşit spuse:

— Da! văd ceva care aleargă pe pământ, cu patru picioare, lung, subţire, cu cap gingaş şi bot ascuţit şi cu urechile lungi şi clăpăuge. Şi acest ceva se apropie repede de locul nostru! Şi vulpea, tremurând din toate încheieturile, întrebă:

— Ce vezi tu, nu-i cumva un ogar, frate? Alah să ne păzească!

Şi cocoşul spuse:

— Nu ştiu dacă-i ogar, fiindcă n-am mai văzut câini de soiul acesta. Cred însă oricum, frate, că-i câine!

Când auzi vulpea aceste vorbe, strigă:

— Frate, sunt nevoită să te părăsesc!

Şi nu termină bine, că-i şi întoarse spatele şi o luă la sănătoasa.

Şi cocoşul strigă:

— Hei, de ce nu mă aştepţi?

Şi vulpea răspunse:

— Fiindcă, vezi tu, am o mare potrivnicie pentru ogar care nu-i dintre prietenii şi nici dintre vecinii mei!

Şi cocoşul urmă:

— Faţă binecuvântată, nu mi-ai spus tu, chiar acum, că ai venit ca ispravnic şi crainic din partea împăraţilor noştri, spre a face cunoscut ucazul păcii obşteşti, hotărâte în soborul aleşilor trimişi de toate seminţiile noastre?

Şi vulpea răspunse de foarte departe:

— Da, aşa-i, da, aşa-i, frate cocoş, numai că codoşul ăsta de ogar, blestemat fie, n-a vrut să meargă la sfat şi neamul lui n-a trimis pe nimeni, şi numele lui n-a fost rostit când s-a făcut strigarea neamurilor alipite la pacea obştească. Şi, de aceea, cocoşule plin de frăgezime, este întotdeauna duşmănie între neamul meu şi al lui şi ură între insul meu şi al lui! Alah să te păstreze sănătos până la întoarcerea mea!

Şi vulpea, după ce vorbi astfel, se pierdu în depărtări. Şi în felul acesta scăpă cocoşul de dinţii duşmanului său, datorită isteţimii şi înţelepciunii. Şi se grăbi să coboare de pe zid şi să ajungă mai repede la gospodărie, slăvind clipa care îi îngăduia să se întoarcă fără primejdii în curtea păsărilor.

Şi se grăbi să istorisească găinilor şi vecinilor renghiul pe care-l jucase duşmanului lor din tată în fiu. Şi atunci toţi cocoşii din curte trimiseră în văzduh chemarea răsunătoare a bucuriei lor, spre a sărbători marea izbândă a cocoşului celui falnic – Glasul Zorilor.

Măgarul

poveste arabă

într-o zi, un om de treabă dintre oamenii care-s de obicei duşi de nas de alţii mergea prin târg trăgând după el un măgar legat de o frânghioară ce slujea vitei drept căpăstru. Un hoţoman foarte deprins la furturi îl zări şi se hotărî să-i şterpelească măgarul. El încredinţă gândul unui tovarăş deal lui care-l întrebă:

— Dar cum ai să faci ca omul să nu bage de seamă?

El răspunse:

— Urmează-mă şi-ai să vezi!

Atunci se apropie de om pe la spate şi, încetişor, desfăcu căpăstrul măgarului şi şi-l trecu sieşi, fără ca omul să simtă schimbarea, şi merse aşa ca o vită de haram, în vreme ce tovarăşul său se
depărta cu măgarul slobozit.

Când hoţul se încredinţă că măgarul era departe, se opri deodată din mers; şi omul, fără a se întoarce, încercă, trăgând de căpăstru, să-l silească să meargă. Dar simţind împotrivire, se întoarse ca să ocărască măgarul şi, când colo, dădu cu ochii de hoţ care era prins de căpăstru în locul vitei, şi avea o înfăţişare foarte umilă şi nişte ochi care cereau îndurare. Omul se minună atunci aşa de tare, că rămase stană dinaintea hoţului; şi, după un răstimp, putu în sfârşit scoate câteva vorbe şi întrebă:

— Ce eşti tu?

Hoţul strigă cu glas plângăreţ:

— Sunt măgarul tău, stăpâne! Iar istoria mea îi de-a mirare! Află, cu adevărat, că în tinereţe eram un pierde-vară, dedat la tot soiul de păcătoşenii ruşinoase. într-o zi, venii acasă beat mort şi într-o stare dezgustătoare, iar mama, care la vederea mea nu-şi mai putu stăpâni furia, mă copleşi de ocări şi voi să mă alunge. Dar eu o împinsei şi, întunecat fiind de beţie, chiar o lovii. Atunci, şi mai mâniată de purtarea mea, mă afurisi, şi urmarea blestemului fu că îmi schimbai pe dată înfăţişarea şi mă prefacui în măgar. Atunci tu, stăpâne, m-ai cumpărat la târgul de măgari pe cinci dinari şi m-ai ţinut toată vremea asta şi te-ai slujit de mine la cărat şi îmi împungeai dosul când, spetit fiind, nu mai voiam să merg, şi îmi aruncai mii de sudălmi pe care nu îndrăznesc să ţi le mai aduc aminte. Toate astea! Şi eu nu mă puteam plânge defel, pentru că n-aveam grai. în sfârşit, se vede treaba că, astăzi, mama, săraca, s-a fi gândit la mine cu blândeţe, şi mila i-a fi intrat în inimă şi a fi îndemnat-o să ceară pentru mine milosârdia cerului. Fiindcă sunt încredinţat că datorită acestei milosârdii mă vezi acum întors la întâia-mi înfăţişare omenească, stăpâne!

La aceste vorbe, bietul om strigă:

— O, semenul meu, iartă-mi greşelile! şi uită relele purtări pe care te-am silit să le-nduri, fără să- mi dau seama!

Şi se grăbi să dezlege căpăstrul cu care hoţul era legat, şi se duse foarte mâhnit acasă,unde toată
noaptea nu putu închide ochii, într-atâta îl mustra cugetul şi se amărâse.

Câteva zile după asta, bietul om se duse la târgul de măgari, ca să-şi cumpere alt măgar. Şi nu mică îi fu mirarea când dădu cu ochii de întâiul lui măgar, sub înfăţişarea pe care o avusese înainte de a se schimba. Şi se gândi în sinea lui:

— De bună seamă că nemernicul a săvârşit altă nelegiuire!

Şi se apropie de măgar care, recunoscându-l, se pusese pe zbierat, se aplecă la urechea lui şi-i strigă din toate puterile:

— O, nemernice de neîndreptat! negreşit că iar ţi-ai ocărât şi lovit mama, dacă te-ai prefăcut încă o dată în măgar. Dar de data asta n-oi fi eu prostul care te-a cumpăra!

Şi, furios, îl scuipă şi plecă să caute alt măgar, cunoscut îndeobşte că se trage din tată şi mamă de neam măgăresc.

Ce afacere bună!

poveste arabă

Au fost odată un soţ şi o soţie care erau foarte săraci. Căsuţa în care trăiau era aşadărăpănată,că

într-o dimineaţă era să le cadă o bucată din acoperiş în cap. Soţul a spus:

— Casa noastră se face bucăţi. Trebuie s-o renovăm. Dar cum să facem rost de bani?

— Foarte simplu! a răspuns soţia lui. Du-te la târg şi vinde vaca. Valorează cel puţin treizeci de drahme. Iar eu o să vând nişte fire de lână pe care le-am tors. O să vezi, o să facem amândoi nişte afaceri foarte bune.

Aşa că soţul a plecat cu vaca la târg. Acolo, a predat vaca omului care organiza vânzarea animalelor. Pentru a atrage clienţi, acesta exagera calităţile tuturor animalelor pe care trebuia să le vândă. Când a venit rândul vacii, vânzătorul a început să strige:

— Priviţi ce vacă grozavă, de rasă pură! Dă un lapte extraordinar de gustos şi mănâncă foarte puţin! Altă vacă ca ea nu mai găsiţi nicăieri! Cine oferă treizeci de drahme pentru ea?

Când a auzit cum e lăudată vaca lui, soţul s-a gândit în sinea lui: „Păi dacă e o vacă aşa grozavă, mai bine o cumpăr chiar eu”.

— Plătesc eu preţul! a strigat şi a scos treizeci de drahme din buzunar.

— Vândut! a strigat vânzătorul. Iar soţul a plătit banii şi şi-a luat vaca. Apoi s-a grăbit să se întoarcă acasă şi i-a spus soţiei:

— Draga mea, n-o să crezi cât sunt de isteţ. Lasă-mă să-ţi spun ce afacere grozavă am făcut!

— Mai întâi, trebuie să-ţi spun eu ce afacere nemaipomenită am făcut a răspuns soţia. Am găsit repede în sat o femeie care avea nevoie de fire de lână. Eu i-am cerut cinci drahme pe ea, iar ea mi-a zis că-mi plăteşte lâna în funcţie de greutate. Aşa că am pus-o pe cântar. Nu cântărea aşa mult cum se aşteptase ea, aşa că femeia mi-a oferit doar patru drahme şi jumătate. Dar mie pe loc mi-a venit o idee genială! Am rugat-o să mai cântărim odată lâna. Şi când ea s-a uitat pentru o clipă în altă parte, mi-am scos rapid brăţara de aur de la mână şi am ascuns-o în lână! Sigur că acum lâna a tras mai mult la cântar, aşa că femeia a fost de acord să-mi dea cinci drahme. Apoi a plecat cu lâna, fără să-şi dea seama nicio clipă că luase şi brăţara mea cu ea. îţi dai seama cât de tare am păcălit-o şi ce afacere bună am făcut?

— Uimitor! a răspuns soţul ei. Eşti extraordinar de deşteaptă! Dă-mi voie să-ţi povestesc şi eu ce afacere grozavă am făcut. Apoi i-a povestit şi el cum îşi cumpărase propria vacă.

Ea i-a lăudat isteţimea şi a spus:

— Ce noroc că suntem amândoi aşa înţelepţi şi iscusiţi! Cum altfel am fi putut face rost de bani să ne reparăm casa? Cred că de acum înainte nu mai trebuie să ne facem nicio grijă cu privire la viitor. E clar că dacă ne punem amândoi capetele la contribuţie, împreună găsim soluţii geniale pentru orice problemă.

Tăietorul de lemne

poveste arabă

Se povesteşte că demult un om sărman se ducea în fiecare zi la pădure să taie lemne ca să le vândă. Cu puţinii bani luaţi pe ele cumpăra de-ale gurii pentru ai lui. în timp ce tăia crengile unui copac, acesta prinse să-i vorbească:

— Hei, omule sărman, de ce vii în fiecare zi în pădure să ne ciopârţeşti pe noi, copacii, când o peşteră de pe aproape e plină de aur şi giuvaiere?

Se minună tăietorul de lemne de ce-i spusese copacul şi îl întrebă:

— Care peşteră?

— Cea care are la gură un bolovan, îi răspunse. Acolo stau cei patruzeci şi patru de draci. Aşteaptă până pleacă ei apoi apropie-te şi spune: „Salsala, deschide-te!” Bolovanul se va da la o parte, uşa peşterii se va deschide de la sine şi vei putea

lua cât aur pofteşti. Nu este aşa cu mult mai bine decât să tot tai la lemne, ca să-ţi duci zilele de azi pe mâine?

La gândul că, în sfârşit, ar putea scăpa de griji, omul se bucură. Se ghemui, ascunzându-se după copac vreme de un ceas. Când bolovanul se dădu la o parte, cei patruzeci şi patru de draci ieşiră din peşteră. După plecarea lor, bolovanul se aşeză la loc.

Atunci tăietorul de lemne se ridică iute din. Ascunzişul lui, se apropie de peşteră şi spuse:

„Salsala, deschide-te!”

Şi bolovanul se dădu la o parte. Pătrunse într-o peşteră minunată, cu grămezi de aur şi giuvaieruri, cât cuprindeai cu ochii. îşi burduşi traista cu aur şi nestemate, ieşi din peşteră şi după ce spuse: „Salsala, închide-te!” bolovanul se mută la locul lui, iar omul se grăbi spre casă. Cum ajunse la nevastă îi povesti, vesel şi fericit, ce i se întâmplase. Femeia, văzând în căsuţa lor dărăpănată atâta aur şi giuvaeruri, mai-mai să-şi piardă minţile de fericire. Cum tăietorul de lemne avea un frate, se gândi să-l facă şi pe acesta părtaş la un noroc atât de mare, deşi era mult mai înstărit. A doua zi, amândoi fraţii plecară la pădure, dis-de-dimineaţă, cu saci pântecoşi, pe care îi burduşiră din comoara ce părea nesecată. De acum, omul nostru se mulţumi cu ceea ce luase. Dar fratele cel bogat nu se mai sătura. Zi de zi se ducea la peşteră, întorcându-se încărcat cu aur şi giuvaiere.

Dracii, băgând de seamă că tezaurul lor se micşora văzând cu ochii, intră la bănuieli. Ca să descopere adevărul, folosiră un şiretlic. Lăsară în peşteră o bucată de friptură ademenitoare, presărată cu toate mirodeniile pământului, iar ei plecară ca de obicei. Când lacomul de bogăţii intră în peşteră, mirosul fripturii îl îmbie atât de tare, încât se puse pe înfulecat până nu mai rămase nimic. îngreunat de atâta mâncare, abia mai fu în stare să-şi umple sacul cu aur şi cu pietre scumpe. Când totuşi, cu chiu cu vai isprăvi şi vru să iasă din peşteră, cuprins de toropeală, se pomeni că nu mai ştie ce cuvinte trebuie să spună ca bolovanul de la intrare să se dea la o parte.

Se chinui multă vreme să-şi aducă aminte, dar tară niciun folos. Rămase zăvorit înăuntru. Aşa dădură peste el.

— Până aici ţi-a fost, tâlharule, i-au zis ei, legându-l fedeleş. Ia zi-ne, cum vrei să mori?

Degeaba se rugă omul, degeaba le ceru să aibă îndurare, făgăduind sub greu jurământ că le va da
înapoi tot ceea ce furase. Dracii erau nestrămutaţi în hotărârea de a-l osândi.

— Să-l spânzurăm! îşi dădu cu părerea unul dintre ei.

— Ba să-l lăsăm să aducă înapoi tot ce-a furat, a zis altul.

— Mai bine să-i punem un bolovan pe piept şi să-l lăsăm să putrezească de viu în peşteră, mai spuse un al treilea.

Dintre toate părerile, ultima plăcu cel mai mult tuturora. L-au pus pe hoţ în lanţuri şi după ce l-au culcat la pământ, i-au trântit deasupra un bolovan mare. L-au lăsat aşa, fără hrană şi fără apă, apăsat de greutatea grozavă a bolovanului. Au trecut zile în şir şi fratele cel bogat şi lacom nu se mai întorcea acasă. Nevasta lui, care se perpelea de nelinişte, presimţind o mare nenorocire, se duse la tăietorul de lemne şi îl rugă să-i caute bărbatul care, plecând la peşteră ca sa siringă mai multă avuţie, nu mai venise de câteva zile.

Speriat pentru soarta fratelui său, tăietorul de lemne se duse la peşteră. La cuvintele: „Salsala, deschide-te!”, bolovanul se dădu la o parte. Intrând în peşteră îşi văzu fratele întins la pământ cu un bolovan apăsându-i pieptul. Se chinui mult până izbuti să-l elibereze de povară, şi să-i desfacă lanţurile. Apoi, cu el în cârcă, se întoarse acasă. Mânioşi au mai fost dracii când. întorşi la peşteră, nu mai găsiră pe cel care-i păgubise atâta. Şi. Cum voiau cu tot dinadinsul să dea de el şi să-i ia viaţa, hotărâră ca unul dintre ei să se îmbrace în haine de tămăduitor de boli şi să colinde prin lume cu o caravană de cămile, până va da de vinovat. Pe spinarea fiecărei cămile avea să fie câte

o ladă. în care să şadă ascuns câte un drac. Când vor da de locuinţa celui mult căutat, aveau să-l omoare şi să-şi ia avuţiile înapoi. Iar dacă li s-ar împotrivi cineva, trebuia să o sfârşească şi cu acela fără nicio îndurare.

A doua zi, caravana de cămile a şi pornit la drum, încărcată cu lăzi mari, iar în fruntea ei, un vraci striga neobosit:

— Tămăduitor iscusit la toate bolile. De aveţi vreun bolnav acasă, ori dacă vreunul dintre ai voştri are vreo vătămatură, chemaţi-mă, că mi-e în putere să-l vindec de suferinţă.

Când caravana trecu pe lângă casa omului cel înstărit, fata lui cea mică o opri. Atâta aşteptau dracii.

— Unde se află bolnavul? o întrebă nerăbdător Fata îl conduse înăuntru, lăsând convoiul de cămile în urmă. în întâmpinare îi ieşi o femeie.

— Unde e cel vătămat? o întrebă el pe cea care-i se în întâmpinare.

— Noi nu avem pe nimeni bolnav, răspunse ea temătoare.

— Nu ascunde adevărul, stărui vraciul. Ştiu prea bine că aveţi un om suferind la voi, mi-a spus-o chiar fata ta.

Femeia se uită spre poartă şi văzu cămilele încărcate cu lăzile acelea mari. Le numără iute şi când văzu că erau patruzeci şi trei de cămile, pricepu pe dată că în acele lăzi se ascundeau patruzeci şi trei de draci, al patruzeci şi patrulea fiind însuşi vraciul ce se afla în faţa ei. îl pofti pe acesta să se aşeze şi ea se duse ia bucătărie, chipurile să-şi pregătească bărbatul. Aici luă nişte vergele mari de fier, în care se înfigeau berbecii întregi pentru fript, le încinse la foc puternic pină se înroşiră şi cu ele începu! să găurească lăzile de pe spinările cămilelor. Ţipetele şi vaietele deznădăjduite ale dracilor se înălţau de pretutindeni. La strigătele lor alergară oamenii din sat. Femeia le spuse dintr-o răsuflare toată povestea şi oamenii s-au năpustit asupra dracilor, ca să-i ucidă. De frica morţii, necuraţii au teşit din lăzi şi au luat-o la sănătoasa, urmăriţi de oamenii care îi băteau cu pietre şi îi ocărau. O dată cu ei fugi şi cel ce se dăduse drept tămăduitor, pierindu-le la toţi cheful de a se mai întoarce vreodată în locul acela.

Şi astfel, omul stăpânit de patima de a aduna avuţii peste avuţii a scăpat cu viaţă datorită fratelui său şi nevestei sale isteţe. Din ziua aceea însă el s-a vindecat pentru totdeauna de lăcomia-i fără seamăn care era să-l piardă.

Sayd şi Salma

poveste arabă

A fost odată în Alep, un negustor pe care Alah îl binecuvântase cu avere mare. Pentru ca fericirea să-i fie deplină, nevasta îi dărui un fiu preaiubit, pe nume Sayd. Tatăl se îngriji ca Sayd să primească o creştere aleasă, păzindu-l ca pe cea mai de preţ avuţie a sa. Cu anii, flăcăul deveni un viteaz căruia nu-i era teamă de moarte, îi plăcea să colinde lumea în lung şi-n lat şi o dată îl rugă pe tatăl său să-i dea voie să plece la Damasc. Negustorul se împotrivi, căci erau mari primejdiile ce-l puteau pândi pe un astfel de drum. într-una din zile, prietenii lui Sayd veniră să-i spună că pornesc spre Damasc, ţintă atât de râvnită de Sayd. Acesta îi rugă să încerce ei a-i îndupleca tatăl pentru a-şi da încuviinţarea să-i însoţească. Până la urmă, tatăl, biruit de rugăminţile băieţilor, îşi dădu învoirea.

în dimineaţa zilei următoare, caravana cu tineri se îndrepta spre Damasc. Merseră fără oprire până la asfinţit, când aşezară tabăra să se odihnească. Odată cu noaptea ce învălui deşertul, flăcăii căzură, pradă somnului, în timp ce câte unul dintre ei stătea de veghe cu rândul. Pe neaşteptate, se auzi un zgomot grozav. Până să se scoale cu toţii şi să vadă ce se întâmplă, o ceată de balauri năvăli asupra caravanei, ucigând şi jefuind. în viaţă rămase doar Sayd, pe care cei patruzeci de dihănii îl luară cu ele. îl duseră

într-un palat plin de comori, unde începură să-l supună la cele mai grozave cazne, cu gândul să afle de la el locul în care tatăl său negustorul cel bogat îşi ţinea avuţia. Cum, în ciuda chinurilor îndurate, nu izbutiră să afle nimic de la Sayd, ei îşi înăspriră pedeapsa. După ce îl sleiră de puteri îi spuseră:

— Acum vom lipsi câteva ceasuri. Plecăm să ne vedem nişte rude. Când ne vom întoarce, îţi vom zdrobi oasele.

Şi numaidecât se ridicară în văzduh şi zburară departe, rotindu-se prin întuneric. Rămas singur, Sayd se ridică cu greu şi privi pe una dintre ferestre. Palatul, foarte înalt, era aşezat pe muchea unei stânci înfricoşător de prăpăstioase. Putinţă de scăpare nu exista.

Tot chibzuind ce era de făcut, începu să colinde prin palat. Intră, rând pe rând, în patruzeci de odăi. Văzu aici neasemuite comori, ce-ţi orbeau privirile. Pe cea de-a patruzecea încăpere o găsi ferecată. Apucă zdravăn uşa cu amândouă mâinile, împingând-o cu putere, o deschise, în loc de comori, în ea se afla o fată negrăit de frumoasă, cu mâinile încătuşate. Când îşi reveni din uimire, o întrebă cum o cheamă.

— Eu sunt Salma, fiica regelui din Alep, îi răspunse ea. Ştiu că tu eşti Sayd fiul vestitului negustor.

— Mă minunează în egală măsură şi frumuseţea şi darul tău de a cunoaşte adevăruri care scapă muritorilor de rând, îi spuse Sayd. Eu am să încerc cu orice preţ să scap de aici. Vrei să vii cu mine?

— Cum de nu, grăi fata. Ştiu că în acest palat se află un covor fermecat cu care poţi zbura prin tării. Dacă l-am găsi, am putea fugi fără să ne primejduim vieţile. Să-l căutăm împreună.

După ce scotociră prin toate ungherele palatului, dădură, în sfârşit, de covorul fermecat. Sayd luă mai întâi cu sine un cuţit, un arc şi câteva săgeţi, întinse pe jos covorul şi păşiră amândoi pe el. Lovi apoi cu piciorul colţul drept al covorului şi, cât ai clipi, se ridicară în văzduh. Vântul îi însoţea în zborul lor, le răvăşea părul bogat. Când Salma îşi îndreptă privirile spre cer, văzu un balaur ce se rotea deasupra lor, purtând un şarpe uriaş. într-o clipă balaurul fu lângă covor, lăsă şarpele pe el, o înşfacă pe Salma şi zbură cu ea înapoi, spre palatul abia părăsit. Sayd îl urmări, izbuti să-l ajungă şi- 1 străpunse cu cuţitul. Sângerând, balaurul începu să coboare cu iuţeală spre pământ. Se lăsă mai jos şi slobozind în el o săgeată, îl nimeri în gheara cu care o ţinea pe Salma. De durere, balaurul îşi slăbi strânsoarea, Salma se prăbuşi în gol, dar Sayd o prinse pe covorul fermecat. Apoi flăcăul mai trase o săgeată şi nimeri monstrul drept în inimă, făcându-l să se rostogolească până hăt, departe, pe pământ, unde se făcu zob.

După câteva ceasuri, covorul se rotea pe cerul senin al Alepului. Sayd lovi cu putere în colţul stâng al covorului, şi acesta se lăsă tot mai aproape de pământ. Ajunşi cu bine în Alep, Sayd îşi luă rămas-bun de la frumoasa Salma şi plecă în mare grabă acasă, unde părinţii săi, care auziseră că toţi cei din caravană fuseseră măcelăriţi într-o noapte, plângeau soarta unicului lor fiu, bolnavi de durere. Când îl văzură dinaintea lor, viu şi nevătămat, nu le veni să-şi creadă ochilor. Aruncară cât colo hainele de doliu şi îşi îmbrăţişară fiul reîntors, cuprinşi de o nesperată bucurie.

La rugămintea lui Sayd, tatăl se duse chiar a doua zi la regele Alepului şi o ceru pe fiica acestuia, Salma, ca soaţă pentru neînfricatul tânăr. Iar regele îşi dădu cu bucurie încuviinţarea, căci aflase cum Sayd îi salvase fiica de urgia balaurilor, întorcând-o la viaţă adevărată.

Şi făcu nuntă mare cu alaiuri împărăteşti şi nemaipomenit belşug de bunătăţi, iar Salma şi Sayd avură parte de o viaţă lungă şi fericită.

Cele trei fire de aur

poveste arabă

Un împărat avea o fată nespus de frumoasă, pe care o iubea un tânăr pe nume Saladin, şi el tot fiu de împărat. Când o ceru de la tatăl său, acesta nu se învoi să i-o dea de nevastă decât dacă va aduce trei fire de păr de aur din capul marelui căpcăun, altfel nu. Saladin hotărî să îndeplinească vrerea tatălui fetei, cu preţul oricăror primejdii. Se îndreptă fără întârziere spre tărâmul căpcăunilor, mergând zile în şir, până dădu de un uriaş.

— Bun găsit, uriaşule! îi zise el.

— Bun venit, omule! De nu mi-ai fi dat bineţe, ţi-aş fi zdrobit mădularele şi te-aş fi mâncat. Ce vrei? Spune ce te mână încoace, de ce te-ai vârât de bunăvoie în primejdii atât de mari?

— Vreau să ştiu unde sălăşluieşte marele căpcăun, răspunse Saladin.

— Eu îţi voi arăta drumul, dar cu o condiţie: să afli de la el pentru ce s-a uscat mărul de aur din livada mea, îi spuse uriaşul.

— Am să-ţi dau negreşit răspunsul, când mă voi întoarce, îi făgădui Saladin, şi uriaşul îi arătă drumul.

După o vreme, Saladin ajunse la un alt uriaş. îi spuse şi acestuia:

— Bun găsit, unchi aşule!

— Bun venit, omule! De nu-mi dădeai bineţe, ţi-aş fi zdrobit mădularele şi te-aş fi mâncat.
Spune ce te mână pe tărâmurile astea unde n-a păşit picior de pământean?

Saladin îl întrebă şi pe el de căpcăunul cel mare, iar uriaşul îi răspunse:

— Eu am un râu în care nu curge apă. îţi voi arăta drumul, dacă, în schimb, vei afla de la căpcăun pentru ce îmi e secat râul.

— Bine, răspunse Saladin, îţi voi aduce răspunsul la întoarcere.

Uriaşul îi arătă drumul şi flăcăul îşi urmă calea. Mai înainte de a ajunge la căpcăun. Saladin întâlni un bărbat care şedea într-o barcă în mijlocul râului. Când îl rugă să îi arate drumul mai departe, omul acela îi zise:

— De arătat ţi-l arăt, dar numai cu o condiţie: să afli de la căpcăun cum să scap de aici, căci barca mea nu se clinteşte nicicum din mijlocul lacului.

Saladin îi făgădui şi lui că-i va aduce, la întoarcere, răspunsul dorit, iar omul îl îndrumă pe dată pe unde s-o ia ca să ajungă la căpcăun. Saladin îşi văzu de drum până dădu de o casă în pragul căreia şedea o bătrână. O întrebă şi pe ea de căpcăun.

— Pentru ce te vâri singur în furca morţii? îi grăi bătrâna.

Flăcăul îşi depănă cu de-amănuntul povestea. îi spuse că trebuie cu orice preţ să aibă trei fire de păr din capul căpcăunului cel mare şi, totodată, să afle şi răspunsul la cele trei întrebări atât de grele.

— Nu-i deloc uşor ce vrei tu, flăcăule, îi zise bătrâna. N-o să treacă mult şi căpcăunul cel mare se va întoarce aici. De te va vedea, te va mânca negreşit. Trebuie neapărat să te ascund, altminteri îţi va curma viaţa.

Suflă peste el odată, şi pe loc Saladin se prefăcu într-un ac cu gămălie, pe care ea şi-l înfipse în rochie. Chiar în clipa aceea se întoarse acasă şi căpcăunul.

— îmi miroase a came de om! mormăi el.

— Om între dinţii tăi, iar sabia îţi va reteza capul! Căpcăunul se lungi pe jos şi îşi puse capul în poala bătrânei, care începu să-l dezmierde. Când îi mângâie părul de aur, smulse un fir iscodindu-1:

— Am visat că un bărbat avea un pom cu mere de aur, pe care-l atinsese uscăciunea. Care să fi fost oare pricina?

— Sobolii i-au ros rădăcina, sună răspunsul căpcăunului.

Tot mângâindu-l pe cap, bătrâna mai smulse şi un al doilea fir de păr, iscodindu-l din nou:

— Am visat că un bărbat avea un râu în care nu curgea apă. Care să fi fost, oare, pricina?

— La izvorul râului e o broască mare, mare, care soarbe toată apa, fu răspunsul căpcăunului.

Tot alintându-l, bătrâna mai smulse şi un al treilea fir, întrebându-l din nou:

— Am mai visat că un om stătea într-o barcă şi nu putea să se urnească nicăiri cu ea. Care să fi fost, oare, pricina?

— Dacă cineva îl va ajuta să-şi mişte barca, omul va putea scăpa de acolo, răspunse căpcăunul.

Mulţumită de izbânda sa, bătrâna ascunse cele trei fire de aur pe care, cum plecă fiu-său, le dădu
lui Saladin, după ce, mai întâi, suflă peste el, ca flăcăul să-şi recapete înfăţişarea lui firească. Apoi îi spuse lui Saladin şi răspunsurile date de căpcăun la întrebările sale. Tânărul nu mai conteni cu mulţumirile. Făgădui să nu uite niciodată binele pe care i-l făcuse. Saladin o porni înapoi, spre palatul celei îndrăgite. în drum trecu pe la cei trei uriaşi, dădu fiecăruia mult aşteptatul răspuns la întrebările lor. Drept mulţumire, uriaşii îi dădură câte o pungă cu galbeni. Ajuns la palat, el ceru să fie dus de îndată la tatăl iubitei sale, căreia îi înmână cele trei fire de aur. împăratul se minună de curajul şi puterea prinţului şi mărturisi că nici nu putea exista un mai vrednic soţ pentru prea frumoasa lui fiică. După o nuntă ca-n poveşti, mirii au plecat în ţara prinţului Saladin, unde au trăit în unire şi dragoste până la sfârşitul zilelor.

Cei trei fraţi

poveste arabă

Se spune că, în vremurile de demult, un om bogat, cu slujitori şi suită numeroasă, avea trei feciori, pe care îi crescu în ascultare şi supunere. Ei se numeau Hasan. Muhammad şi Saladin. Se întâmplă ca tustrei băieţii să se îndrăgostească de aceeaşi fată, dorind-o de soţie Văzând că nu e cu putinţă să se înţeleagă între ei, se duseră tustrei la tatăl lor, ca să le facă dreptate. Acesta le spuse:

— Plecaţi în lume şi încercaţi fiecare în parte să găsiţi cel mai nemaipomenit şi mai de preţ lucru. Acela dintre voi care se va înapoia cu cel mai minunat lucru o va lua de soţie pe fată.

Cei trei fraţi se răspândiră pe drumurile lumii, după ce, mai înainte, hotărâseră să se întâlnească cu toţii într-unui din oraşe, după un anume timp.

Fiecare dintre ei începu să caute cel mai neasemuit lucru de pe pământ. Când veni ziua întâlnirii, cei trei fraţi se adunară la locul hotărât. Fiecare din ei arătă celorlalţi ceea ce dobândise în călătorie. Hasan, cel mai mare scoase o bilă fermecată în care puteai vedea orice punct de pe faţa pământului. Muhammad, cel mijlociu, dobândise un covor fermecat, iar Saladin, un măr care, mâncat pe patul de moarte reda viaţa şi sănătatea.

Fratele cel mare spuse plin de sine:

— E de la sine înţeles că bila mea va avea întâietate înfaţa tatii, căci, cu ajutorul ei pot vedea orice lucru. Uite, hai chiar acum să vedem ce face fata pe care o îndrăgim.

Când priviră cu toţii în bilă, o văzură pe fată bolnavă la pat, iar la căpătâiul ei, un doctor ce clătina din cap a amărăciune şi neputinţă.

Mâhniţi cum nu se mai poate, fraţii se urcară pe covorul fermecat grăbind spre oraşul lor. Ajunşi aici, se duseră în casa fetei, pe care o găsiră, într-adevăr, zăcând în grea suferinţă. Saladin îi dădu numaidecât mărul său cu puteri vrăjite. Nici nu muşcă bine din el, că fata, însufleţită dintr-odată, se ridică sprintenă din pat, ca şi cum nu fusese vreodată bolnavă. Cei trei fraţi se bucurară că izbutiseră să-i dea viaţă iubitei lor.

— Neîndoielnic că mie mi se cuvine să mă însoţesc cu preaiubita noastră, spuse Hasan, căci, dacă n-ar fi fost bila mea fermecată, habar n-am fi avut de boala ei.

— Ba, datorită covorului meu fermecat este ea astăzi printre cei vii, i-o.

Reteză Muhammad, căci dacă n-ar fi fost covorul meu fermecat, n-am fi izbutit să ajungem înainte de-a fi prea târziu.

— Nu uitaţi însă că ea s-a vindecat datorită mărului vrăjit, spuse Saladin. Căci dacă n-ar fi fost mărul cu puteri miraculoase, la ce-ar mai fi folosit bila sau covorul?

Ca să pună capăt gâlcevei, tatăl fetei le spuse:

— Fiecare dintre voi să tragă cu arcul câte o săgeată. Cel care va ţinti cel mai departe se va însura cu fiica mea.

Hasan trase o săgeată care se duse hăt, dincolo de oraş, de se înfipse în trunchiul unui copac bătrân. Trase şi Muhammad. Săgeata lui căzu şi mai departe. La urmă îşi încorda arcul şi Saladin. Săgeata lui despică norii de pe cer până dispăru din faţa ochilor, tară să mai apară vreodată. Saladin îşi închipui că lui i se cuvine fata, dar tatăl ei se împotrivi:

— Nu te vei căsători cu fata mea până nu-mi aduci săgeata pe care ai tras-o.

în mare încurcătură se afla Saladin. De unde avea să aducă săgeata când nu ştia defel unde căzuse? Se hotărî totuşi s-o caute. Plecă încotro trăsese săgeata. Şi merse, şi merse, merse până osteni. Văzând pe marginea drumului o piatră, se aşeză pe ea, ca să se odihnească un pic, dar cum se aşeză, piatra începu să se mişte sub el. Se ridică şi o dădu la o parte, să vadă ce e sub ea. De sub piatră răsări o scară care cobora în pământ. Coborî treptele şi la capătul lor se află în faţa unei chilii întunecate. O străbătu din ce în ce mai curios şi se trezi într-o sală mare, acoperită cu covoare de rugăciune; pereţii erau de marmură, iar tavanul, din smarald, în mijlocul sălii, pe un tron maiestuos din aur, şedea un djin cu înfăţişarea măreaţă. în jurul său, de o parte şi de alta, stăteau zeci de djini, dintre cei mai mari, care mai de care cu chipuri înfricoşător de slute. La vederea lor îl apucă teama. Pe neaşteptate, djinul cu înfăţişarea măreaţă îi grăi cu vocea sa ca un tunet:

— Nu te teme, Saladirt! Eu te cunosc pe tine şi povestea ta şi te voi ajuta să dobândeşti ceea ce doreşti.

Apoi se întoarse spre unul din supuşii săi:

— Hei, Samuhur, du-te şi caută săgeata rătăcită şi ad-o grabnic aici!

Nu trecură decât câteva clipe, că Samuhur se şi întoarse cu săgeata pe o tipsie de argint. Saladin o luă şi îi mulţumi cu recunoştinţă sultanului djinilor.

— Să nu te sfieşti să vii la noi ori de câte ori ai nevoie, curajosule tânăr!

După ce îşi luă rămas-bun, Saladin se duse la tatăl fetei. Când îi aduse săgeata, acesta, în loc să-i dea fata după cum îi fusese făgăduiala, zise:

— Hotărârea mea neclintită e asta: nu-mi voi mărita fata decât cu acela care îmi va aduce un omuleţ nu mai lung decât două degete, dar care poate, în schimb, să scoată din pământ un pom cu rădăcină cu tot.

Saladin care nu înţelegea să renunţe la cine-i era drag se duse la sultanul djinilor cerându-i sprijinul. Râse sultanul şi porunci să i se aducă numaidecât o fiinţă înzestrată după vinerea tatălui fetei. Pe dată veni un slujitor, aducând pe palmă un omuleţ. Saladin îl luă cu grijă şi se întoarse la casa fetei.

— Iată omuleţul cerut.

— Nu e chiar aşa de uşor, se codi tatăl fetei. Mai înainte de a lua o hotărâre, să-mi arate omuleţul ce poate.

Piticul se duse la cel mai frumos copac din mijlocul grădinii, întinse spre el o singură mână, şi fără nicio sforţare îl smulse din pământ cu rădăcini cu tot.

— A ta e fiica mea, Saladin, ţie ţi se cuvine pe drept, grăi, în sfârşit, tatăl fetei, uimit.

Şi astfel Saladin luă de soţie pe aleasa inimii sale.

Copiii şi mătuşa cea haină

poveste arabă

A fost o dată un împărat care avea doi feciori şi o fiică. Fiecare dintre cei trei avea în frunte câte o stea ce le sporea frumuseţea şi strălucirea. Cum împărăteasa muri, împăratul, care îşi iubea nespus de mult copilaşii, îşi chemă la palat sora, cu gândul ca ea să le ţină loc acestora de mamă. Sora împăratului însă era plină de pizmă faţă de odraslele împărăteşti, căci voia ca numai ea să aibă trecere pe lângă fratele ei, împăratul. îşi bătu capul mătuşa, zi şi noapte, ce plan să urzească pentru a scăpa de nepoţii ei.

în vreme ce împăratul lipsea de a palat, îi îndemnă pe copii să meargă cu ea la plimbare prin pădure. Când ajunseră în mijlocul unui desiş, mătuşa spuse copiilor:

— Voi odihniţi-vă puţin aici, fără nicio frică, căci eu vă voi păzi.

Pe copii îi toropi îndată somnul. Atunci femeia plecă tiptil de lângă ei şi se întoarse la palat.

Venit acasă, împăratul nu-şi mai găsi copiii.

— Nu ştiu pe unde or fi dispărut, se prefăcu mirată sora lui. Nu i-am mai văzut de azi-dimineaţă.

Pradă neliniştii, împăratul începu să-i caute pretutindeni, dar în zadar. Trimise chiar oşteni,

puzderie. în căutarea lor, dar copiii nu erau de găsit nicăieri Palatul se învălui în doliu greu, iar împăratul îşi purta durerea nepotolită prin odăile pustiite acum de glasuri cristaline de copii. Ce se întâmplase cu adevărat cu micuţii părăsiţi în inima pădurii? înainte de a se trezi, în preajma lor poposiseră trei zâne Când ii văzură dormind lihniţi. Fără bănuiala primejdiilor care îi aşteptau, zânelor li se făcu milă de ei. Prima dintre ele spuse:

— Eu le voi dărui o gazelă care noaptea să-i păzească, iar ziua să-i hrănească.

— Eu le voi dărui o pungă cu aur, care să nu se isprăvească nicicând. Glăsui cea de a doua zână.

La rândul ei, cea de a treia vorbi aşa:

— Eu le voi dărui un inel care să alunge animalele de pradă.

Trecură zilele, trecură anii şi copiii, ocrotiţi şi ajutaţi de darurile celor trei zâne, se făcură mari. Gazela era nedespărţită de lângă ei, inelul îi apăra de lighioanele pădurii, tar punga cu aur le înlesnea viaţa, într-o bună zi, gazela le spuse:

— Aţi crescut mari, dragii mei. De acum puteţi să vă duceţi zilele singuri, fără sprijinul meu. Cumpăraţi-vă o casă la oraş, căci eu socot că mi-am sfârşit menirea.

După ce îşi luară bun-rămas, nu fără mare amărăciune, de la gazelă, cei trei fraţi plecară în oraş, cumpărară o casă mare, peste drum de palatul împărătesc, fără să aibă? însă habar că urmau să locuiască chiar în faţa palatului în care copilăriseră o vreme şi unde se afla părintele lor. Cea mai mare parte a timpului şi-o petreceau pe terasa mare, care dădea chiar spre palatul împărătesc.

O dată mătuşa lor, aflată pe unul din balcoanele palatului, îşi opri privirea asupra celor trei fraţi. Chipurile lor nu i se părură cu totul străine. Se uită la ei mai îndelung, cercetându-i cu atenţie. Când întrezări steaua pe care fiecare dintre ei o avea în frunte, fu sigură că sunt f nepoţii ei. Inima începu să-i bată cu repeziciune. Din nou se căzni să găsească un mijloc pentru a scăpa de ei pe vecie. Bănuind că şi fata locuieşte cu fraţii ei, aşteptă până ne se încredinţa că aceştia plecaseră de acasă.

Şi numaidecât se duse la casa cea de peste drum.

— Am venit să-ţi mărturisesc bucuria mea că o tânără atât de frumoasă ca tine locuieşte într-o casă atât de minunată, şi totodată să te poftesc la petrecerea care se va ţine la palatul împărătesc, peste câteva zile. Te-aş povăţui însă să ceri fraţilor tăi să-ţi aducă apa vieţii, şi mai înainte de a veni la palat, să sorbi din ea, ca

să devii cea mai frumoasă dintre cele aflate la petrecerea împărătească.
Şi numai după ce fata îi făgădui că va face întocmai,
Când fraţii fetei se întoarseră acasă, ea le ceru să-i aducă apa vieţii, care s-o facă cea mai frumoasă fată de la balul împărătesc. Nespus de mult o iubeau fraţii pe surioara lor. Nu se puteau nicicum împotrivi dorinţelor ei. Aşa că purceseră îndată în căutarea apei. Pe drum, întâlnind un pustnic la gura unei peşteri, îl întrebară care era drumul care, duce spre apa-vieţii.
— Cel de colo, le răspunse pustnicul, şi le arătă unul dintre drumuri.
Mai merseră flăcăii drum lung şi greu, până ce dădură de alt pustnic. îl întrebară şi pe el de drumul ce duce la apa vieţii. Pustnicul le arătă drumul ce duce la apa vieţii, apoi le zise:
— Fiţi cu băgare de seamă, voinicilor. Păziţi-vă de balaurul cel negru, din grădina căruia aveţi să luaţi apa vieţii. La intrarea grădinii veţi vedea o foarfecă. De-o veţi găsi deschisă, intraţi în grădină şi luaţi apa vieţii din iazul ce se află chiar în mijlocul ei. Dacă însă foarfecă e închisă, să nu care cumva să intraţi, că va fi vai de voi. Nu veţi mai scăpa teferi.
Merseră şi merseră fraţii până ce ajunseră, în sfârşit, la grădina mult căutată.
Găsind foarfecă deschisă, intrară fără grijă şi se apropiară de iazul din mijloc, îşi umplură ulcioarele cu apa vieţii, grăbindu-se să plece apoi la sora lor, căreia îi dădură, cu dragoste, două ulcioare pline cu apa fermecată. Cum bău din ele, tânăra se făcu neîntrecut de frumoasă, iar la petrecerea de la palat străluci, mai minunată decât toate fetele la un loc. în schimb, mătuşa cea pizmaşă, la gândul că planul urzit de ea nu izbutise, se umplu de venin. Neagră de supărare, purcese numaidecât să uneltească altceva, pentru ca să se descotorosească de nepoţii atât de urgisiţi de ea.
în ziua următoare se duse iar la fată, tot după ce plecaseră fraţii ei de acasă.
— Ieri seară, la palatul împărătesc, ai fost cea mai frumoasă, fata mea. Ai văzut acum că te sfătuiesc numai de bine, aşa-i? Iată ce m-am mai gândit. Vrei să ai cel mai dulce glas din lume? o ademeni ea.
— Cum nu, sigur că vreau, se grăbi fata să-i răspundă. Cum aş putea oare să dobândesc un asemenea glas?
— Nimic mai uşor. Cere fraţilor tăi să-ţi aducă mărul câtecului din grădina fermecată, mănâncă-l şi vei deveni întrecuta cântăreaţă a lumii.
Când se întoarseră fraţii ei, fata le ceru să-i aducă mărul cântecului din grădina fermecată.
Fratele mai mare, care o îndrăgea cel mai mult, plecă de îndată în căutarea lucrului râvnit de surioara lui. în drumul său dădu peste un pustnic, pe care îl întrebă cum putea ajunge la grădina fermecată. Pustnicul îi spuse pe unde să apuce, adăugând apoi:
— Ai grijă, fiule, când intri în grădină, să nu scoţi vorbă, orice ţi s-ar întâmpla.
Flăcăul îi mulţumi din inimă şi îşi văzu mai departe drum. După ce merse cale lungă, ajunse la un al doilea pustnic. îl întrebă şi pe el cât mai e de mers până la grădina fermecată, pe unde trebuia s-o ia, ca să ajungă mai repede. Pustnicul îi răspunse plin de bunăvoinţă, nu fără adăuga:
— Ai grijă, fiule când intri în grădină, să nu scoţi vorbă, orice ţi s-ar întâmpla.
îi mulţumi şi lui flăcăul, din toată inima, şi merse ai departe. Şi merse, şi merse, până ce se trezi în faţa grădinii fermecate. Intră în ea cu sfială şi se îndreptă spre mărul care parcă îl îmbia. Culese câteva mere, când pasăre se aşeză pe unul din meri şi-i grăi:
— împăratul o va omorî acum pe sora ta.
— Eşti o mincinoasă, se aprinse flăcăul.
Nici nu rosti bine cuvintele acestea, că flăcăul se şi prefăcu în stană de piatră.
La casa lor, sora şi fratele mai mic îi aşteptau cu înfrigurare întoarcerea. Trecură mai multe zile pline de îngrijorări şi bănuieli cumplite. Până la urmă, cel de-al doilea

frate nu mai avu răbdare să adaste cu mâinile în sân, deşi îi venea greu să-şi lase sora singură, porni în căutarea grădinii fermecate, ca să-şi găsească fratele şi aducă mărul cântecului. Dădu şi el de primul pustnic, care u arătă drumul, nu fără a-i da în grijă ca nu cumva să scoată vreo vorbă în grădina fermecată.

Merse mai departe flăcăul şi ajunse la cel de-al doilea pustnic. Acesta îl îndrumă pe unde s-o ia şi îi spuse ca şi primul să nu grăiască o vorbă în grădina fermecată, orice s-o întâmpla. Flăcăul îi mulţumi, merse mai departe, merse şi merse, până ajunse, în sfârşit, la grădina mult căutată. Cum intră şi dădu de pomul care parcă-l îmbia, se duse să culeagă câteva mere, când o pasăre de pe o creangă – aceeaşi care-i vorbise şi fratelui mai mare – prinse a-i grăi:

— Pe sora ta o va ucide împăratul.

— Minţi! îi răspunse şi al doilea frate, dar nici nu rosti bine cuvintele acestea, că se şi prefăcu în stană de piatră.

Rămasă singură în casa cea mare, fata aşteptă în zadar; zile în şir, întoarcerea celor doi fraţi ai săi. înspăimântată pentru soarta lor, hotărî să meargă ea însăşi să-i caute, să încerce, la nevoie, să-i izbăvească de relele abătute asupra lor. în calea sa dădu, ca şi fraţii ei, de cei doi pustnici. Amândoi o sfatuiră şi pe ea ca, odată aflată în grădină, să nu scoată un cuvânt, orice s-ar întâmpla.

Fata le mulţumi şi merse mai departe, pe drumul arătat de ei, până ce ajunse la grădina fermecată. Păşi în ea şi începu să-şi caute cu înfrigurare fraţii în fiecare colţişor, fără însă să le poată da de urmă. întristată peste măsură, nu ştia ce să mai facă. încotro s-o mai apuce. Deodată, înaintea ei căzu o pană, colorată în toate culorile ce se pot întâlni pe pământul ăsta. Fata o ridică îngândurată şi mai rătăci prin grădină, grozav de neajutorată. Zări o stană de piatră, se sprijini de ea, cu gândul să mai chibzuiască şi puse pana deasupra. Cât ai clipi. în locul stanei de piatră se ivi fratele cel mare. Fata îl îmbrăţişa cu nespusă dragoste.

— Pune pana deasupra stanei de colo, o îndemnă el.

Şi fata, făcând întocmai, putu să-şi îmbrăţişeze şi pe cel de-al doilea frate, ivit la fel de neaşteptat, în locul pietrei. Mare le fu bucuria celor trei fraţi! Culeseră mere şi le mâncară. Apoi ieşiră din grădină şi se întoarseră în ţinutul lor, cântând cu inima veselă, tot drumul. în apropierea casei lor, se întâmplă ca însuşi împăratul să treacă pe lângă ei. Auzindu-le vocile atât de frumoase, îi opri, vrând să le vorbească. Aşa desluşi pe fruntea lor stelele – însemnul propriilor săi copii, pe care-i credea pierduţi pentru totdeauna. Coborî de pe căi, îi sărută şi îi îmbrăţişă.

— Voi sunteţi copii mei, slăvit fie cerul care v-a dus din nou la mine!

Copiii erau şi ei copleşiţi de fericire. Nu se mai simţeau singuri pe lume, aveau şi ei să se încălzească la dragostea părintească. întrebaţi cum de se pierduseră în acea zi urgisită, ei povestiră împăratului tot răul pe care li-l făcuse mătuşa lor. La auzul nelegiuitei fapte, împăratul nu mai cunoscu îndurare. Purcese degrabă la palat, unde porunci câtorva oşteni ca femeia haină să fie dusă ea de astă dată şi părăsită în desişul întunecat al unei păduri încă neumblate de picior de om. Aşa se făcu dreptatea. Iar împăratul cu tustrei copiii lui trăiră laolaltă în fericire şi mulţumire.

Cele trei trepte

poveste arabă

De mult de tot, într-un ţinut îndepărtat. îşi duceau zilele în lipsuri şi nevoi un bărbat, o femeie şi fetiţa lor. Mama muri pe neaşteptate şi sărăcia se cuibări şi mai avan în căsuţa lor. începu, luna ramadanului, când, după obicei, nu mâncau carne, dar în fiecare casă se pregăteau mâncăruri mai alese pentru masa de seară. Fata veni la tatăl ei şi îi spuse:

— Uite, tătucă, vecinii noştri gătesc fiertură, pe când noi tot pâine şi două feliuţe de brânză avem pe masă.

— Lasă, fata mea, o linişti omul, şi noi vom avea o mâncare caldă.

A doua zi însă, cina lor fu tot aceeaşi: două feliuţe de brânză şi două de pâine. în altă zi fata îi zise tatălui ei:

— Uite, tătucă, vecinii noştri gătesc bucate calde, rumenite în cuptor, pe când noi...

Aşa trecură zilele până în apropierea bairamului. Oamenii începură să se pregătească de
sărbătoare. Fata din nou veni la tatăl ei şi-i spuse cu mâhnire în glas:

— Uite, tătucă, vecinii noştri aduc alune şi covrigi cu susan, unt şi zahăr, iar la noi, nici nu se simte că se încheie postul şi vine bairamul.

— Nu te necăji, fata mea, îi răspunse tatăl, vom avea şi noi parte de bunătăţi.

— Aşa îmi spui mereu, îl dojeni de data asta fata, dar până acum nu te-ai învrednicit să aduci altceva decât atâta cât să ne ţinem zilele.

Plin de amărăciune, omul se ghemui într-un ungher, unde-şi plânse cu lacrimi de sânge neputinţa de a-şi hrăni singurul copil, deşi trudea pe la uşi străine de dimineaţă până seara. După multă chibzuială, plecă mai departe de satul său, cu gândul că va găsi ceva mai acătării de lucru şi se va întoarce acasă cu merinde mai îmbelşugate. Ce s-o fi întâmplat cu el pe drum, nu se ştie. Atâta doar că fata îl aşteptă în zadar, căci tatăl ei nu se mai arătă niciodată.

îngrijorată şi tristă îl adastă zi după zi pe cele trei trepte ale căsuţei, cu ochii aţintiţi asupra drumului, într-un târziu, doborâtă de plânset şi nelinişti, adormi. Când se trezi din somn era în plin bairam. De pe drum se auzeau tobe şi surle, copiii de seama ei se veseleau şi se jucau bucurându-se fericiţi de sărbătoare. Din nou se aşternu pe plâns fata rămasă singură pe lume; vărsă lacrimi multe, multe, până adormi din nou. La fel se petrecură lucrurile şi a doua zi de bairam. într-a treia zi de sărbătoare, o încolţi o foame grozavă.

— Nu-mi rămâne nimic altceva decât să mor de foame, îşi zise ea. Văd că de la oameni n-am nicio milă, n-am altceva de făcut decât să mă întind pe treptele astea – singurele mele prietene – şi să-mi aştept moartea. Dac-aţi avea vreo putere, ştiu că vouă, trepte de lemn, v-ar fi milă de mine şi mi-aţi da să mănânc, chit că sunteţi de lemn.

Atunci, prin păienjenişul de lacrimi, desluşi înaintea ei o masă plină cu tot, felul de mâncăruri gustoase. Fata se frecă la ochi, nevenindu-i să creadă că ceea ce vedea era aievea. Masa încărcată cu bunătăţi continua s-o îmbie. Gustă dintr-o mâncare şi spuse mulţumită:

— Oh! Tare mai e bună! Apoi gustă şi dintr-alta. Asta e şi mai bună! zise ea, bucuroasă. Şi tot gustând, vorbea cu treptele din faţa căsuţei, de parcă i-ar fi fost prietenii ei cei mai scumpi. Le cerea de mâncare ori de câte ori flămânzea, iar ele se grăbeau să-i îndeplinească dorinţa. Astfel trecură zilele lipsite de grija mâncării. Hainele de pe ea, şi înainte destul de ponosite, i se rupseseră de tot. Ce se gândi fata, văzând cum curg zdrenţele de pe ea? Se duse lă trepte şi le grăi:

— Vă mulţumesc, treptelor, suratelor, pentru tot ce mi-aţi dat până acum, dar aş mai avea nevoie şi de câteva straie noi.

Aşteptă puţin, şi-apoi, când se întoarse în camera ei, găsi un cufăr nou-nouţ, îl desfăcu şi ce să vezi? Era plin doldora cu tot felul de veşminte frumoase, toate tocmai pe măsura ei. Căută o sfoară ca s-o întindă în odaie şi să-şi atârne pe ea hainele. „Ah, de-aş avea un dulap pentru haine, ar fi tare bine! gândi ea. „Oare cele trei trepte ale mele n-ar putea să-mi dăruiască şi un dulap?" Cât ai clipi, un dulap, şi el nou-nouţ, se ivi lângă ea. Aşa mai trecură zilele. Căsuţa părintească, fără o mână de bărbat care s-o repare, se dărăpănă cu totul. încercă fata s-o mai dreagă, pe ici pe colo, dar n-avea nici forţa, nici priceperea trebuitoare. Pe când se necăjea de neputinţa ei, pe neaşteptate îi apăru înainte un bătrân.

— Du-te de-aici, mergi la palatul tău, fata mea, că e gata pregătit pentru a te primi. El întrece în splendoare pe cel împărătesc.

Uluită, fata se ridică şi, cum n-o lăsă inima să lase în părăsire cele trei trepte din scândură ale căsuţei, le desfăcu cu mâna ei şi le cără pe rând acolo unde o conduse moşneagul, care apoi se făcu nevăzut. Palatul întrecea orice închipuire. Nimic nu lipsea din el. Slujitori în straie strălucitoare o aşteptau cuviincios la fiecare uşă. Fata cercetă noul ei lăcaş în toate ungherele lui şi nu se mai sătura privindu-i frumuseţea.

Chiar lângă palatul acesta prea minunat se afla casa cadiului. într-o zi, la stăpâna casei se adunaseră, flecărind, cele mai alese femei din ţinut. Printre preafrumoasele musafire se afla însăşi împărăteasa, precum şi soţia vizirului. Femeile începură să vorbească despre noua vecină şi despre averea ei nemăsurată care parcă picase din senin. Se întrebau una pe alta care o fi adevărul adevărat despre fată şi minunatul ei palat, tară însă să-şi poată da un răspuns mulţumitor. Atunci hotărâră ca una dintre ele să meargă la palatul vecin, să afle din gura stăpânei acestuia taina avuţiei ei. Sorţii căzură pe nevasta muftiului, Cum ajunse la uşa palatului, aceasta fu oprită de un rob negru care o întrebă ce dorea. Cum noua venită îi răspunse că doreşte să vorbească cu însăşi stăpâna, robul chemă un slujitor, care s-o vestească pe stăpână că i-au sosit oaspeţi.

Nu trecu mult şi slujitorul se întoarse, poftind musafira să-l urmeze. Până să străbată ei mulţimea de cămări tale palatului, în faţa fetei se ivi din nou moşneagul, căruia îi datora aşezarea ei în mândrul palat. El îi grăi aşa:

— Ai grijă, fata mea, va veni acum soţia muftiului să te întrebe care este taina bogăţiei tale. Tu să nu-i spui altceva decât că o ai prin îndurarea cerului. De te iscodeşte mai straşnic spune-i aşa: „Nu-ţi voi dezvălui taina până nu baţi în toba asta.”

Apoi bătrânul pieri. Când, condusă de slujitor, intră în încăpere soţia muftiului, fata o întâmpină cu căldură, urându-i bun venit şi cinstind-o cu zaharicalele cele mai alese.

— Eşti căsătorită, tânără stăpână a palatului? o întrebă musafira.

— Nu.

— Te-a cerut cineva de nevastă şi ca să te înduplece ţi-a ridicat palatul în care stai?

— Nicidecum.

— Ai dat cumva peste o comoară?

— Nu.

— Dar atunci, îşi pierdu răbdarea soţia muftiului, de unde ţi-a picat o bogăţie atât de nemaipomenită?

— Din cer.

— Dar orice lucru pământesc are şi un temei pământesc. Spune-mi care-i temeiul bogăţiei tale? Nu se poate să nu-l ştii.

— îl ştiu, dar nu ţi-l voi împărtăşi decât dacă iei toba asta şi baţi puţin în ca.

Musafira râse stingherită.

— Mi-e cam ruşine să bat toba, nu e o îndeletnicire vrednică pentru o femeie ca mine, şi apoi, nici nu mă prea pricep s-o fac cum trebuie. Dar de hatârul tău n-am să mă împotrivesc, voi cânta puţin.

Cum luă toba şi începu să bată în ea, şi porni spre uşă, părăsind palatul fără nicio vorbă, fără măcar să-şi ia rămas-bun. Intră în casa cadiului şi pătrunse în salonul de oaspeţi, bătând întruna din tobă. Aici prietenele, care o aşteptaseră cu nerăbdare, încercară să afle ce se întâmplase, dar ea părea că nu aude nimic din ceea ce se spune continuând să bată neobosit în tobă.

Atunci femeile se gândiră să trimită pe soţia cadiului ca să afle adevărul. Nu trecu mult şi aceasta se întoarse în mână cu un flaut la care cânta cu străşnicie.

încercară prietenele ei să afle ce se petrecuse, dar femeia cânta întruna, de parcă nici nu le auzea, ca şi nevasta muftiului care, şi ea, bătea tară oprire în tobă Soţia vizirului îşi pierdu răbdarea:

— Eu sunt soţie de vizir şi este cu neputinţă ca fata să îndrăznească a face

cu mine ce-a făcut cu soţia muftiului şi cu cea a cadiului. Dar, spre mirarea tuturor, şi soţia vizirului se întoarse după puţin timp ţinând în mână o tamburină pe care o mişca necontenit, cu toată forţa de care era în stare.

Mânioasă de atâta îndrăzneală, împărăteasa însăşi luă hotărârea să se ducă chiar ea, de astă dată sigură că fata nu va cuteza să se poarte cu ea cum se purtase cu celelalte. Dar curând se întoarse şi ea chiuind fără întrerupere. Ca la un semn nevăzut, toate femeile prinseră să chiuie, să cânte la flaut şi să bată toba şi tamburina, fără o clipă de răgaz. Lumea se strânse buluc în juru-le. Clar lor nici că le păsa, cântau vesele, cu inima uşoară. Aşa o ţinură până căzu noaptea. La ora cinci, împăratul află ce se petrece. Foc de mânios, se arătă neînduplecat, gata să taie capul aceluia care a făcut una ca
asta împărătesei şi prietenelor ei. în palatul fetei, bătrânul răsări din nou lângă ea şi o vesti:

— împăratul va trimite după tine. Vrea să-ţi taie capul. Tu să n-ai frică, să spui împăiatului povestea ta de-a fir-a-păr, fără să uiţi nimic şi fără să adaugi nimic, căci el te va ierta. Eu. De-acum mă duc pentru totdeauna Nu mai am la ce să te ajut. Dar înainte de a mă despărţi de tine pentru totdeauna, ţine paharul ăsta cu apă. Dacă împăratul îţi va cere să le redai celor patru femei starea lor firească, tu stropeşte-le pe rând cu apa din acest pahar, dar, bagă bine de seamă, numai după ce împăratul îţi va făgădui deplina sa iertare.

Abia sfârşi de vorbit bătrânul şi la palat sosi trimisul împăratului. El îi ceru fetei să se înfăţişeze degrabă înaintea măriei sale. Ascultătoare, fata se îmbrăcă şi o la împărat. îl găsi amarnic de încruntat şi cu o căutătură întunecată, ce nu prevestea nimica bun. Fata se aşeză netulburată şi aşteptă. împăratul o întrebă pentru ce săvârşise atâta necuviinţă cu soţia lui, împărăteasa, şi cu bunele ei prietene. Atunci ea îşi depănă povestea vieţii, de când tatăl îi plecase fără a se mai toarce vreodată şi până dobândise palatul. îi vorbi cum apăruse bătrânul ei sprijinitor, cum o povăţuise el să se poarte cu femeile venite s-o iscodească. îi mai spuse despre paharul pe care i-l dăduse bătrânul şi despre sfatul uia de a-i povesti împăratului tot ceea ce trăise de când venise pe lume, fără nicio înfloritură şi fără a trece cu vederea nici cel mai mic amănunt.

— Eu ar fi trebuit să-ţi tai capul pentru purtarea ta fără seamăn de nechibzuită, dar acum te iert şi te las în iată. Redă însă femeilor firea lor obişnuită, scapă-le de o asemenea ruşine!

Se făcuse noapte târziu. întors acasă, cadiul nu putu să intre de atâta lume adunată în jurul femeilor ce cântau şi chiuiau de mama focului. Cu greu străbătu şi fata prin mulţime, pătrunse în casa cadiului, unde stropi femeile cu apă din paharul dăruit de moşneag. Pe dată, ca trezite din somn, ele aruncară pline de nedumerire toba, flautul şi tamburina.

împărăteasa încetă să mai chiuie şi să mai joace, se întoarseră acasă şi-şi reluară viaţa lor obişnuită. Când, după o vreme, se întâmplă de muri soţia cadiului, acesta se căsători cu vecina sa, fata săracă de altădată. Ei trăiri în bogăţie, fericire şi pace.

Cămila şi furnica

poveste arabă

Odată, o cămilă rămase cu ochii aţintiţi pe o furnică. Se minuna cum de putea să care, fără răgaz, poveri de nu ştiu câte ori mai mari decât micimea ei. O privi şi o privi şi, la urmă, nu se putu abţine să n-o întrebe:

— Cum de izbuteşti să cari întruna atâta povară şi să nu te mai opreşti?

— Ce te miri? Aşa e totdeauna. Şi tu cari saci grei pe spinarea ta.

— Ei, bine, eu când simt sacii pe spinare, parcă mi se îndoaie genunchii şi simt că mă cocoşez şi mai rău decât sunt. Tu, în schimb, pari tare vioaie, de parcă nici

nu ţi-ar păsa de atâta greutate câtă tragi după tine, fără încetare, şi cu atâta uşurinţă. Care-i pricina? se arătă nedumerită cămila.

Furnica o lămuri:

— Este simplu de înţeles. Muncind pentru mine, orice muncă îmi pare uşoară, pe când ţie îţi pare o corvoadă îngrozitoare, fiindcă tu slugăreşti un stăpân, mai mult sau mai puţin hain!

Cămila rămase şi mai rău pe gânduri, în timp ce furnica îşi văzu sprintenă de treaba ei, şi ar fi rămas astfel multă vreme, dacă beduinul nu i-ar fi trântit bietei cămile nişte saci grei, de simţea că nu se mai poate urni din loc.

Prieten devotat

poveste arabă

Se povesteşte că odată trăia într-o ţară îndepărtată un om care avea un cal voinic şi frumos de nu se mai vedea altul ca el. Câştiga orice întrecere, la vânătoare era primul, la tot felul de plimbări lungi, în fine, nu se arăta niciodată obosit, lăsându-se călărit zi şi noapte. Dar fiindcă stăpânul lui nu
prea avea grijă să-l hrănească, să-l perie, să-l îngrijească după cum s-ar fi cuvenit, încet-încet, calul începu să simtă că-l părăsesc puterile. Izbucnind războiul, stăpân şi cal o porniră la luptă. Din nefericire, duşmanul se dovedi mai puternic şi, cu o clipă înainte de a fi încercuiţi, stăpânul încercă să scape, dând pinteni calului, dar calul, nimic.

— Stăpâne, dacă mă îngrijeai la timp, acum te-aş fi dus ca vântul până la noi acasă şi te-aş fi salvat.

Până să-i mai răspundă stăpânul. Se văzu prizonier şi din stăpân deveni într-o clipă sclav. Una din muncile lui era şi aceea de a îngriji câţiva cai, printre care chiar pe al lui. Acum se văzu nevoit să perie frumos calul, să-i dea de mâncare ca lumea, de băut, şi aşa mai departe. Dacă nu şi-ar fi îndeplinit datoria, l-ar fi aşteptat pe el câteva bice bune. în tot acest timp, calul se lăsa îngrijit fără a- i spune nimic. Azi aşa, mâine aşa, calul redevenise armăsarul mândru şi voinic, de-ţi era mai mare dragul. Şi într-o bună zi, pe când îl peria stăpânul lui de odinioară, necheză încet, ca să nu-l audă ceilalţi din jur:

— Făgăduieşte-mi că tot aşa de bine mă vei îngriji şi dacă nu te vei mai teme de biciul duşmanului şi, mâine, în zori, te duc în cea mai mare goană acasă la noi.

înmărmurit de bunătatea calului, mai mult decât de graiul lui, omul îi făgădui că se va îngriji de el tot restul vieţii, numai să-l scape din robie.

Şi a doua zi, pe când se crăpă de ziuă, calul îi spuse:

— Suie-te pe spinarea mea şi ţine-te bine, că nu ne vom mai opri decât la noi acasă!

Zadarnic încercară zeci de călăreţi să-l ajungă din urmă, nimeni nu izbuti să alerge cum alerga
armăsarul nostru. Ajunseră teferi acasă şi calul îi aminti stăpânului fagăduiala făcută.

— Stăpâne, dacă mă îngrijeai la timp, nu cădeai în robie la duşman. Ai grijă de mine de azi încolo, că şi eu voi fi alături de tine.

Şi la asemenea dovadă de devotament, stăpânul îşi ţinu cuvântul dat.

Tiddalik, broasca cea însetată

poveste australiană

Australia este un ţinut plin de culori, aşezat în cealaltă parte a lumii.

Primii locuitori ai Australiei, aborigenii, povestesc că pe vremuri, ţara lor era o insulă minunată. Era ţara unde râurile şi lacurile străluceau în nenumărate nuanţe de

albastru. Era şi un ţinut verde unde creşteau mulţi pomi.

Legenda povesteşte că în Australia trăia o broască care se numea Tiddalik. Broaştei îi era tot timpul sete. într-o dimineaţă, Tiddalik s-a sculat şi s-a simţit atât de însetată, încât a început să bea şi a băut şi a băut până când a secat toate râurile şi toate lacurile. A băut atât de mult, încât a lăsat pământul fără niciun strop de apă proaspătă. După cum vă puteţi imagina, pământul s-a uscat din ce în ce mai tare, până când a devenit un deşert.

Pomii şi-au pierdut frunzele. Ce dezastru! Şi fiindcă nu era niciun pic de apă, toate animalele au devenit extrem de însetate. Tiddalik părea că o să fie singura fiinţă care va supravieţui secetei. Burta ei avea atâta apă câtă ar fi fost de ajuns pentru 3 ani!

într-o zi, liliacul cel bătrân şi înţelept a spus că a găsit soluţia pentru această problemă.

— Haideţi s-o facem pe broasca Tiddalik să râdă atât de tare încât sa dea afară toată apa pe care a înghiţit-o. Atunci, toate râurile şi lacurile se vor umple din nou cu apă, a propus el.

— E o idee foarte bună! au spus animalele.

Kiwi – o pasăre foarte hotărâtă – a fost prima care a încercat să facă broasca să râdă.

Kiwi a început să povestească întâmplări caraghioase de pe vremea când era pui. Astfel, într-o zi a căzut de pe o rămurică şi şi-a prins ciocul într-un cuib de furnici, aşa încât fraţii ei au trebuit s-o scoată trăgând-o de picioare.

Toată lumea a început să râdă, în afară de broasca Tiddalik.

Apoi a urmat Cangurul.

Cangurul a început să sară împrejur ca o minge de cauciuc. Bing! Bang!

El a sărit sus în aer şi a făcut nişte salturi ca un acrobat de circ.

Imediat toate animalele au început să aplaude şi să se veselească de giumbuşlucurile Cangurului. „Bravo! Bravo!” strigau ele.

Dar Tiddalik nici măcar nu a clipit din ochi.

Epuizat de atâta sărit, Cangurul a lăsat pasărea Emu – o pasăre mare cu pene, să-şi încerce norocul.

Emu a început să facă pe clovnul. Ea a făcut câteva figuri amuzante şi apoi şi-a răsucit gâtul lung, astfel încât aproape că s-a legat într-un nod.

Animalele au început să râdă prosteşte de răsucirile şi rotirile păsării Emu.

Dar toate aceste fapte n-au dus la niciun rezultat. Broasca Tiddalik a rămas la fel de acră şi plictisită ca totdeauna. Nici urmă de râs pe buzele broaştei. Animalele erau disperate. Nu vedeau nicio soluţie la această problemă. Ştiau numai că fără apă niciuna nu avea să mai reziste mult timp. Au început imediat să se certe între ele în legătură cu cea mai bună metodă de a o face pe Tiddalik să râdă.

A venit apoi şi rândul tiparului să încerce. Ţiparul era un peşte subţire şi lung, cu un corp ca al unui şarpe, care nu părea să stea niciodată liniştit.

Ţiparul a început să danseze ca un şarpe. Era un dansator minunat! Un balerin nu ar fi putut dansa mai frumos. îşi unduia tot corpul din cap până în picioare. Se întindea şi se contracta ca o serpentină.

Broasca Tiddalik se holba atentă la el. Dar n-a scos decât un chicotit.

Chiar atunci, Ţiparul a început să danseze obişnuitul dans al şarpelui şi a ajuns atât de aproape de broască, încât i-a gâdilat burta cu vârful cozii.

— Ha, ha, ha! a chicotit Tiddalik. Ha, ha, ha! încetează! încetează! Mă gâdili!

în cele din urmă, broasca Tiddalik a izbucnit într-un râs puternic. A râs atât de tare, încât apa a început să-i curgă din gură. în scurt timp, apa s-a transformat într-un torent. Şi aşa, râurile şi lacurile din acel ţinut s-au umplut din nou cu apă. Pomii au început să aibă din nou sevă şi nu după mult timp, le-au crescut frunze verzi. Australia a redevenit la fel de frumoasă cum fusese întotdeauna.

Iar Broasca Tiddalik, pe măsură ce apa îi ieşea ca un şuvoi din gură, a devenit din ce în ce mai mică. în cele din urmă, a ajuns la fel de mică cum este şi astăzi.

De aceea, aborigenii cred că ori de câte ori apare vreo inundaţie, aceasta se

datorează broaştei Tiddalik, care a râs din nou din toate puterile.

Basmele bengaleze ne duc într-o lume plină de culori, o lume în care tigrii vorbesc, iar elefanţii poartă în spinare regi şi prinţese împodobite în tradiţionalele sariuri. Acolo fata moşneagului îngrijeşte un bananier şi se închină la picioarele înţeleptului care meditează în coliba sa sărmană. Cine n-ar vrea să-l cunoască pe Mojontali, un motan sărman şi flămând care, prin viclenie, ajunge regele pădurii? Sau să se apropie de blândul crocodil Kaku? Ori să plutească pe barca vrăjită printre rubine scânteietoare, alături de prinţul alungat de acasă? Nu ne rămâne decit să deschidem cartea şi să pornim la drum...

Judecata vulpoiului

poveste bengaleză

Odată, tare demult, un ditamai tigru era ţinut într-o cuşcă de fier în faţa palatului unui rege. Mulţi oameni treceau prin faţa palatului acela şi pe toţi îi ruga tigrul:

— Rogu-vă, oameni buni, înduraţi-vă şi mă sloboziţi din blestemata asta de cuşcă!

Dar oamenii, cunoscându-i felul, îi răspundeau:

— Cum să nu! Noi să-ţi dăm drumul, şi tu după aceea să ne sari în gât, nu? Mai aşteaptă!

Şi plecau mai departe.

Ei, dar iată că într-o zi regele dădu un ospăţ mare, la care invită, printre alţii, şi pe nişte brahmani. Unul dintre ei părea mai neajutorat şi... cam prostuţ. De cum îl văzu, tigrul i se închină cu prefăcută smerenie, dându-i bineţe. Mirat, brahmanul se opri zicând:

— Ţi-ai dori ceva, fiule?

împreunându-şi labele, în chip de rugăminte, tigrul îi spuse:

— Preasfinte părinte! înduraţi-vă de un biet tigru şi deschideţi-i cuşca asta afurisită!

încrezător şi neştiutor în ale răutăţii, înţeleptul brahman îşi plecă urechea la ruga tigrului şi se
grăbi să-i dea drumul.

Văzându-se liber, tigrul râse cu răutate şi spuse:

— Acuma, părinţele, vino să te mănânc!

Dacă ar fi fost un altul, pe loc şi-ar fi luat tălpăşiţa, dar brahmanul ăsta, vezi că habar n-avea de fugă. El îi spuse necăjit tigrului:

— Niciodată n-am mai auzit una ca asta! Eu ţi-am dat drumul şi tu vrei acuma să mă omori: una ca asta nu se face!

— Se face, părinţele, se face, răspunse tigrul: aşa se face în toată lumea!

— Nu se poate! Nu te cred, zise brahmanul.

Şi adăugă:

— Hai să găsim trei martori, să vedem: ei cui dau dreptate?

— Bine, aşa să facem, răspunse tigrul, sigur de izbânda lui; dacă martorii spun la fel cu tine, te las; dar dacă îmi vor da mie dreptate, te mănânc!

Şi porniră ei amândoi spre câmp, să caute martori. Ajungând în vecinătatea unui câmp, văzură o mejdină din cele pe care le lasă ţăranii să aibă pe unde să treacă la ogoarele lor, fără să calce holdele.

Brahmanul se opreşte şi zice, arătând spre mejdină:

— Iată, acesta-i unul din martorii mei.

Şi apoi, către mejdină:

— Spune-mi, te rog. Dragă potecuţă, acela căruia i-ai făcut un bine se cade oare să-ţi facă după aceea un rău?

Răspunde cărarea:

— Din păcate, înţeleptule, chiar aşa se face în lume, Uitaţi-vă la mine: eu stau între două ogoare, ca ţăranii să poată merge pe câmp fără să calce holdele, ca apa să se scurgă fără să înece recolta şi, în sfârşit, pentru ca fiecare să ştie exact cât ogor are şi să nu se întindă peste al altuia; dar toamna, după ce strâng bucatele, ţăranii mă taie şi pe mine cu plugul, nimicindu-mă.

— Ei, ce mai zice sfinţia-ta, părinte? Ai auzit ce spune martorul? rânji tigrul.

— Am auzit, dar mai avem încă doi martori de cercetat, i-o întoarse brahmanul. Să mergem mai departe!

— Să mergem! fu de acord tigrul.

Mergând încă puţin, zăriră pe câmp un banian. Preotul arătă cu degetul copacul uriaş, care cu ramurile sale acoperea întreg satul:

— Iată pe cel de-al doilea martor al meu!

— Bine, făcu tigrul: întreabă-l, să-l auzim şi pe el!

Brahmanul, privindu-l, îl întrebă:

— Copacule, eşti bătrân; de bună seamă, ai văzut şi ai auzit multe lucruri. Spune-mi, te rog, poate face cineva rău aceluia care i-a făcut bine?

Zise copacul:

— Da, înţeleptule, din păcate chiar aşa se face pe lumea asta. Uită-te la mine: oamenii vin de departe şi caută adăpost sub frunzişul meu de arşiţa soarelui şi de truda drumului; dar după ce se odihnesc, nu pleacă până ce nu-mi rup crengile din care-şi fac bâte.

Râse tigrul în hohote şi-i spuse brahmanului:

— Ei, părinţele, ce mai zici şi de răspunsul martorului acestuia?

Simţindu-se în primejdie, învăţatul nu ştia ce să mai zică. îngândurat, porni înainte, când, deodată, zăreşte în cale un vulpoi. Atunci brahmanul, ştiindu-l pe vulpoi ca unul din cele mai isteţe animale, se bucură şi zise:

— Uite, ăsta-i ultimul meu martor! Să-l auzim şi pe el! Hei, stai puţin, înţeleptule vulpoi; eşti martorul meu!

Vulpoiul, auzindu-se strigat, se opri puţin din mers; dar tară să se apropie, zise:

— De unde până unde?! Nu ştiu nimic despre pricina voastră, iar voi mă numiţi martor.

Brahmanul luă atunci cuvânt şi zise:

— Stai să-ţi explic, dragul meu: am vrea să ne spui de are dreptul să facă rău cineva aceluia care i-a făcut un mare bine.

— Pot să vă spun părerea mea numai după ce ştiu cine l-a ajutat şi pe cine, cu ce l-a ajutat şi apoi cine vrea să facă rău şi cui vrea să-i facă şi ce fel de rău.

Preotul se oferi să-l lămurească:

— Uite, fiule, acest tigru era într-o cuşcă şi eu treceam pe drum...

Vulpoiul însă îl întrerupse:

— E o problemă grea. Nu pot să vă spun nimic până când nu văd cuşca aceea şi drumul acela de care este vorba.

Deci, au venit din nou cu toţii lângă poarta palatului, unde se afla cuşca tigrului. Vulpoiul îi luă bine seama, se învârti cu băgare de seamă împrejurul cuştii şi zise apoi:

— Da, ştiu acum despre ce fel de cuşcă este vorba şi despre ce fel de drum este vorba.

mi, aşadar, acum ce s-a mai întâmplat mai departe.

Atunci, brahmanul începu să dea din nou lămuriri:

— Şi, cum spuneam, fiule, tigrul era în cuşcă şi eu, brahmanul, treceam pe drum...

Dar vulpoiul întrerupse din nou:

— Stai, preasfinte, nu te pripi. Mai întâi fa-mă să înţeleg treaba asta. Cum spuneai? Tigrul a fost preotul tău şi drumul trecea prin cuşcă?

Tigrul se tăvăli de râs auzindu-l şi zise:

— Nu, prostănacule! Tigrul era în cuşcă şi preotul trecea pe drum.

— Stai, stai mai încet, reluă vulpoiul: va să zică, preotul era în cuşcă şi tigrul trecea pedrum?

— Nu, nătărău ce eşti, nici aşa! Tigrul era în cuşcă şi preotul trecea pe drum!

Dar vulpoiul, pasămite, era cam fudul de o ureche:

— Ce problemă complicată: nu pot să înţeleg nimic. Ia spune-mi, rogu-te, încă o dată: tigrul era în preot şi cuşca trecea pe drum...

Tigrul se plictisi:

— Mai mare tontălău unde s-a mai văzut? Ia aminte, încă o dată, nătărăule: tigrul era în cuşcă şi preotul trecea pe drum! Ai înţeles?

Vulpoiul se scarpină în cap:

— Deloc. Nu înţeleg nimic din ce îmi spuneţi voi.

Tigrul se răsti înfuriat:

— Cum de nu înţelegi? E cât se poate de simplu: Trebuie să înţelegi. Eu, tigrul, eram în cuşcă, uite aşa – zise, şi se vârî înăuntru.

— Zdronc! vulpoiul închise brusc uşa cuştii, punându-i bine zăvorul. Apoi, către brahman:

— înţeleptule, acum am înţeles tot. Dacă vrei să-mi dai ascultare, te sfătuiesc să nu mai faci niciodată bine unuia care nu înţelege decât legea răului şi a nedreptăţii! Şi acum, poate nu-i încă târziu, du-te la masa regelui.

După care, vulpoiul se îndepărtă, plecând în treburile sale. Povestea mea a luat sfârşit.

Spanacul din grădină a murit.

— Spanacule, de ce-ai murit?

— De ce vaca m-a mâncat?

— De ce, vacă, l-ai mâncat?

— Văcarul hrană nu mi-a dat!

— De ce hrană nu i-ai dat?

— Văcăriţa n-a gătit!

— De ce nevastă n-ai gătit?

Zice nevasta: „Pas!”

Pasărea-croitor şi bărbierul

poveste bengaleză

Era odată o pasăre-croitor, căreia îi plăcea tare mult să danseze. într-o zi, însă, tot dansând peste nişte frunze de vinete, se înţepă într-un ghimpe. Până-n seară, înţepătura se umflă şi se înroşi; nu mai putea biata pasăre de durere!

— Vai, ce să mă fac eu acuma? se jeluia ea; cum să scap de afurisita asta de umflătură?

începu să cutreiere pădurea, doar-doar o va putea ajuta vreunul din animalele pădurii. Dar niciunul nu-i fu de vreun folos, ci o îndemnau cu toatele:

— Du-te la bărbierul regelui şi roagă-l să-ţi taie umflătura!

Auzind aşa, micuţa Tuntuni, pasărea-croitor, pomi degrabă spre casa aceluia şi, ajungând, începu să-l roage:

— Nene bărbierule, fii bun, rogu-te, taie-mi umflătura asta!

Bărbierul o privi cu dispreţ, şi smârcindu-şi nasul şi ţinându-şi limba între dinţi, dădu din cap zicând:

— Phui! Eu, care-l bărbieresc cu mâinile mele pe rege, să-ţi tai ţie o umflătură?! Ei, la una ca asta chiar nu m-aş fi aşteptat!

Supărată, pasărea rosti:

— Prea bine, bărbier înfumurat, ai să vezi că, până la urmă, ai să faci tot aşa cum îţi spun eu!

Şi plecă.

Tuntuni se duse atunci la rege:

— Preaslăvite rege, am rugat pe bărbierul tău să-mi lecuiască umflătura asta şi el m-a refuzat. Pedepseşte-l, te rog!

Regele, auzind ce i se cere, se porni pe un râs aşa de năvalnic, încât se prăvăli pe pat, cutremurat de hohote. Pasărea fu izgonită de acolo, iar bărbierului nu i se spuse nimic.

Cu lacrimi de durere şi furie în ochi, micuţa Tuntuni îşi puse în gând să-l pedepsească pe nemilostivul rege pentru jignirea ce-i adusese. După câteva clipe de chibzuire, zbură iute către casa şobolanului:

— Ei, frăţioare, frăţioare şobolan, acasă eşti?

Mirat, şobolanul strigă:

— Care-i acolo? A, micuţa Tuni?! Vino, surioară! Intră în casă. Să-ţi întind masa, să-ţi aştern patul, nu-i aşa că ai să poposeşti la mine?

— Dacă ai să mă ajuţi, bucuroasă ţi-oi primi ospeţia!

— Cu ce să te ajut?

— M-am plâns măriei-sale, regelui, de răutatea bărbierului său, care n-a vrut să-mi vindece rana asta. Dar măria-sa a râs şi nici nu m-a luat în seamă. Mergi, dar, tu şi-i găureşte burta spre a-l pedepsi astfel pe nemilostiv.

Auzind una ca asta, şobolanul se înspăimântă. Crestându-şi limba cu dinţii şi prinzându-şi tâmplele în lăbuţe, abia îngăimă:

— Oh, vai de zilele mele! Cum să mă încumet eu la una ca asta?! Nu pot!

Pasărea, cuprinsă de furie, ţâşni drept spre casa motanului:

— Nene motane, nene motane, eşti acasă?

— Miauuu!... cine mă strigă?!... A, Tuntuni! Vino surioară! Pofteşte înăuntru! Am să-ţi pun masa, am să-ţi aştern patul... O să mâi la mine, nu-i aşa?

— Bucuroasă ţi-oi primi ospeţia, dacă ai să-mi asculţi rugămintea.

— Să-l mănânci îndată pe ticălosul de şobolan!

— Oh, asta nu pot! Sunt sătul şi obosit, acum am nevoie să mă odihnesc. îmi pare rău!...

Biata Tuntuni, mai că nu plesni de supărare. într-o fugă alergă atunci la baston şi:

— Unchiule Baston, unchiule Baston, acasă eşti?

— Ei, dar cine mă tulbură oare cu strigătele lui?! A, micuţa Tuntuni! Hai, pofteşte degrabă înăuntru. Să-ţi pregătesc de-ale gurii, o să-ţi aştern şi patul. Ai să rămâi la mine, nu-i aşa?

— Da, am să mă aşez la masa ta, dacă ai să-mi împlineşti o dorinţă.

— Să-i tragi o bumbăceală straşnică nemernicului de motan!

— Dar ce mi-a făcut mie motanul, ca să-l ciomăgesc?! Nu pot face una ca asta. într-o clipită, Tuntuni se afla dinaintea locuinţei focului:

— Mărite focule, unde eşti?

— Cine să fie oare? se miră focul. A, Tuni, gingaşa surioară, tu erai? Intră, intră degrabă în casa mea şi eu îndată ţi-oi întinde masa, ţi-oi aşterne patul... Rămâi la mine, nu-i aşa?

— Bucuroasă m-oi aşeza la masa şi pe patul tău, de-i merge să arzi îndată pe ticălosul de baston!

— Of, surioară, azi am ars aşa de mult, încât mă simt tare obosit. Nu mai pot arde nimic!

Cu sufletul înecat de mânie, Tuntuni zbură în căutarea mării celei mari. Acolo:

— Măicuţă mare, măicuţă mare, mă auzi?

Mirată, marea vui:

— Cine mă cheamă? Ei, tu eşti, micuţă Tuni? Vino, hai intră degrabă! Te-oi ospăta şi ţi-oi aşterne să te odihneşti.

— M-oi aşeza la masa ta de-i stinge focul! spuse necăjită pasărea.

— Nu pot face asta! îi răspunse marea.

Atunci, Tuntuni, ducându-se la elefant, îl strigă:

— Ei, taică elefantule, taică elefantule, acasă eşti?

— Ha! Cine-mi strigă numele? Ei, ia te uită, tu erai, Tuni? Intră, draga moşului, intră în casa mea, să te odihneşti şi să iei ceva de-ale gurii!

— îţi mulţumesc, dar nu ţi-oi gusta din bucate, până ce n-ai să înghiţi toată apa mării!

— Văl el eu!! Păi de-oi înghiţi eu atâta-amar de ape, burta mi-o plesni. Nu-mi stă în putere una ca asta!

La asemenea vorbe, Tuntuni zbură, la capătul puterilor, fără să ştie prea bine încotro; în cele din urmă, merse la ţânţar. Văzând-o de departe, căpetenia ţânţarilor se miră:

— Bzzz! Cine să fie oare? A, iat-o pe surioara noastră, pe Tuntuni! Apropie-te, surioară! Hai să mănânci şi să te odihneşti la noi!

— Mănânc cu tine la masă, dacă ai să înţepi pe blestematul de elefant, să mă răzbuni!

— Nicio vorbă mai mult! rosti ţânţarul. Chiar în clipa asta mă duc. Să vedem şi noi ce fel de piele mai are şi netrebnicul ăsta!

Şi chemându-şi apoi toate rudele, toţi prietenii şi toţi supuşii:

— Haideţi, fraţilor, să vedem cât este de tare pielea ticălosului de elefant!

— Ping-ping-ping!!!

într-o clipită plecară cu toţii, noroade multe de ţânţari, să-l pedepsească pe elefant. Erau aşa de mulţi, încât acoperiră ca un nor tot cerul, întunecând soarele şi stârnind cu aripile o furtună grozavă.

— Pin-ping-ping-bzzz!...

Norul împânzise tot cerul înspăimântând dobitoace şi oameni.

Cât ce-l văzu, elefantul răcni:

— Cruţaţi-mă, am să înghit marea!

Marea vui:

— îndură-te, voi stinge focul!

Focul pâlpâi înfricoşat:

— Nu mă nimici, voi arde bastonul!

Bastonul ţâşni în picioare, gata de fugă:

— Eu pe motan l-oi omorî!

— Miaauuu! ţipă jalnic motanul, îl înghit acum pe şobolan!

— Chiţ, chiţ, chiţ! Fie-vă milă, mă duc chiar în clipa asta să găuresc burta regelui!

— Ba să nu faci una ca asta! se sperie şi regele; dau poruncă să fie tăiat capul ticălosului de bărbier!

Pierit de spaimă, bărbierul prinse a se târî în genunchi înaintea lui Tuntuni:

— îndură-te, pasăre dragă! Iartă-mă şi roagă-l pe rege să nu-mi taie capul, că eu îndată ţi-oi lecui umflătura. Fie-ţi milă!

Tuntuni se înduplecă. Bărbierul îi vindecă rana şi ea, nemaiputând de bucurie, se-ntoarse acasă, dansând şi triluind cristalin:

— Tun-tuna! Tun-tun-tun-dhei-dhei! Tun-tun-tun!

Cred că voi, dragi copii, înţelegeţi de bună seamă ce spunea în cântecul ei prietena noastră, Tuntuni.

Povestea celor două surori

poveste bengaleză

A fost odată un moşneag care avea două fete. Una mai mare de la soţia dintâi, care murise când fetiţa era mică. A doua fată, de la cea de-a doua nevastă, pe care omul o

luase ca să aibă cine-i îngriji de gospodărie.

Mama vitregă o chinuia cât putea de mult pe fata cea mare. O punea să facă toate treburile casei, în vreme ce fata ei şedea în pat ca o cloşcă. De aceea lumea îi spunea fetei dintâi „Ducu” sau nefericita şi celeilalte „Sucu” sau cea fericită.

Când moşneagul era plecat de acasă, mama şi sora vitregă o certau pe Ducu, ba o şi băteau, iar când tatăl ei se întorcea, o pârâu că nu le ajută cu nimic. Ba, pe deasupra, pretindeau că ea o ceartă şi o bate pe Sucu. Deşi bătrânul îşi dădea prea bine seama că tot ce spuneau ele nu era adevărat, de frica nevestei, care era foarte rea de gură, nu le zicea nimic. Ducu era o fată cuminte; oricât de greu îi treceau zilele, niciodată nu se plângea de nimic tatălui său.

într-o zi, pe când moşneagul plecase după treburi mama vitregă o bătu atât de rău pe Ducu, că-i smulse aproape tot părul din cap. Apoi, de teamă ca nu cumva s-o vadă bărbatul şi să-şi dea seama ce făcuse, o îmbrânci pe uşă afară şi o alungă, ameninţând-o că dacă mai calcă pragul casei, are s-o omoare. Unde să se ducă sărmana fată? Nu-l avea pe lume decât pe taică-său. Se gândi ce se gândi şi hotărî să plece în lume. Aşadar pomi spre pădure, fără să-i pese că putea muri de foame ori o vor mânca fiarele sălbatice.

După ce trecu de marginea satului, fata moşului văzu un arbore de bumbac. Culese nişte crengi uscate care erau împrăştiate ici şi colo şi-şi făcu o mătură. Apoi mătură pământul de jur împrejurul copacului, îl curăţă de ramuri şi de frunze uscate. Copacul fu mulţumit şi o binecuvântă.

Merse Ducu mai departe pe câmp şi dădu de un bananier. Mătură şi în jurul bananierului, îl curăţă de frunzele uscate. Bananierul fu mulţumit şi o binecuvântă.

Mai merse încă o bucată de drum, când zări un grajd neîngrijit. Intră în grajd, îl curăţă şi îl spălă.

în grajdul acela se afla o singură vacă. O ţesălă şi-i aduse iarbă proaspătă. Vaca fu mulţumită şi o binecuvânta.

Merse ce merse şi văzu o tufa de tulsi[77], plantă pe care oamenii o iubesc şi o cresc pe lângă casă. Mătură în jurul ei, o curăţă şi o udă. Tufa de tulsi fu mulţumită şi o binecuvântă. Ducu se închină în faţa plantei după obiceiul pământului, rugându-se pentru sănătatea tatălui ei, şi plecă mai departe.

Ajunse la marginea pădurii, unde văzu o colibă din frunze de palmier. îşi închipui că acolo trebuie să locuiască vreun înţelept şi pomi spre ea. într-adevăr, întâlni acolo un bătrân cu barbă lungă şi părul încâlcit, care stătea cu ochii închişi, meditând. Ducu ştia că nu e îngăduit să tulburi un înţelept care meditează; deci se aşeză sub un copac şi aşteptă până ce bătrânul îşi isprăvi caierul de gânduri. Când deschise ochii, înţeleptul o zări şi se miră.

— Cine eşti tu, fată? o întrebă pe Ducu. Ce vânt te-a adus aici, în pădure?

Glasul domol şi ochii blânzi ai bătrânului o liniştiră şi o încurajară pe Ducu. Veni lângă el, făcu o plecăciune şi îi povesti pe îndelete tot ce pătimea de la mama ei vitregă. înţeleptului i se făcu milă de ea. O mângâie pe cap şi-i vorbi cu multă duioşie:

— Nu te necăji, fata mea! Linişteşte-te! Du-te să te scalzi în izvorul acela şi apoi vino la mine. Dar ai grijă, să nu-ţi uzi părul decât o singură dată, altfel mare pacoste are să cadă pe capul tău.

Ducu se linişti. îşi şterse ochii. Se duse la izvor şi se spălă, iar după ce se udă o dată pe cap, văzu în apă că părul îi crescuse la loc. Şi ce păr! Lung până la călcâie, des ca norii din cer şi negru ca pana corbului. Pieriseră zgârieturile şi umflăturile de pe corp, semnele bătăii pe care o suferise de la mama vitregă. Acum pielea ei se făcuse mai netedă decât înainte, iar chipul, o!, mult, mult mai frumos decât odinioară.

Cu sufletul plin de bucurie şi recunoştinţă, Ducu se grăbi să-i mulţumească

[77] busuioc indian; plantă sacră, protectoarea spiritului casei

înţeleptului. Căzu la picioarele lui şi-i spuse:

— N-am cum să te răsplătesc şi de aceea îţi cer voie să mă laşi să stau lângă tine şi să te îngrijesc ca pe tatăl meu.

— Fată dragă, îi răspunse bătrânul, eu sunt un om singur, mă hrănesc cu puţin şi n-am nevoie de îngrijire. Iar tu n-ai ce căuta în pădure. O fată tânără ca tine nu trebuie să trăiască aici. Fă cum îţi spun eu. Intră în colibă şi vezi că într-un colţ se află nişte cutii. Alege-ţi una şi du-te acasă cu ea. Până vei ajunge, are să treacă şi supărarea mamei tale vitrege.

Deşi Ducu nu prea avea curaj să se ducă înapoi la femeia aceea rea, ascultă de sfatul înţeleptului. Aşa că intră în colibă şi-şi alese o cutie. Alese însă cutia cea mai mică şi mai simplă dintre toate, înţeleptul îi spuse să deschidă cutia numai noaptea şi să fie singură în odaie, cu uşile închise.

Ducu făcu încă o plecăciune la picioarele înţeleptului, îşi luă rămas-bun şi plecă. în drum spre casă trecu pe lângă tufa de tulsi, care o chemă şi-i spuse să meargă liniştită, căci o aşteaptă o mare fericire. Ducu îi mulţumi şi plecă mai departe.

Trecu apoi pe lângă grajd şi vaca o chemă să-i dea lapte dulce şi gras să bea. Apoi îi dădu o pereche de brăţări făcute din cornul său şi-i zise că, oricând va dori ceva, să le poarte şi să-şi spună dorinţa. Ducu îi mulţumi, îi dădu bineţe şi plecă mai departe.

Trecu pe lângă bananier, care o chemă şi o îmbie să mănânce banane mari şi coapte. îi dădu o frunză, spunându-i să o scuture atunci când va vrea să mănânce orice fel de fructe. Ducu îi mulţumi, îi dădu bineţe şi plecă mai departe.

Sosi la arborele de bumbac, care o pofti să-i dea un sari[78] frumos şi roşu, asemenea celor pe care le poartă miresele. îi spuse că, oricând îl va purta şi-şi va dori un alt sari, va avea orice va gândi. Ducu îi mulţumi, îi dădu bineţe şi plecă mai departe.

Pe drum îmbrăcă sariul acela frumos şi roşu şi-şi puse brăţările pe care i le dăduse vaca. Şi aşa, cu frunza de bananier în mână şi cutia din casa sihastrului la subsuoară, ajunse acasă. îl găsi pe bătrânul său tată doborât de mâhnire. Dar fata era atât de frumoasă şi aşa de bine îi veneau gătelile,
încât, de îndată ce intră în casă, bătrânul se însenină. Fata îi povesti tot ce i se întâmplase pe drum şi în pădure, iar tatăl se bucură mult.

Sucu şi mama sa nu mai puteau de supărare. Crezuseră că au scăpat de Ducu, care le stătea ca un ghimpe-n coastă, dar iată că fata nu murise, ci venise înapoi de două ori mai frumoasă şi încărcată de daruri.

Ducu intră în odăiţa ei şi se închise acolo. După ce se înnoptă, se apucă să deschidă cutia. Ridică încet capacul şi iată că din cutie se înălţă un tânăr frumos şi încărcat cu podoabe din cap până în picioare. îi puse fetei o coroană de aur pe cap, coliere de perle la gât, brăţări cu diamante pe braţe, inele cu tot felul de pietre scumpe pe degete, un cordon cu paftale de aur peste mijloc, iar la glezne îi puse lănţişoare de argint cu o mulţime de clopoţei.

Apoi tânărul se duse la tatăl ei, mărturisi că e un mare prinţ şi-i ceru mâna fetei. Ducu arăta ca o adevărată prinţesă. Fireşte că moşneagul se bucură peste măsură şi-i cunună pe cei doi tineri. Ducu îşi luă rămas-bun de la tată, de la mama vitregă şi de la soră şi plecă împreună cu soţul în ţara lui ca să-şi serbeze nunta.

Sucu şi mama se făcuseră negre de mânie. Abia aşteptară să treacă noaptea. în zori de zi, plecă şi Sucu din casă ca să-l caute pe înţeleptul din pădure. în drumul său trecu şi ea pe lângă arborele de bumbac, pe lângă bananier, pe lângă grajdul cel neîngrijit şi pe lângă tufa de tulsi. Dar era atât de grăbită, încât nu le aruncă nici măcar o privire. O ţinu tot într-o fugă până ajunse la coliba sihastrului.

---

78 obiect de îmbrăcăminte indiană pentru femei, constând dintr-o fâşie lungă de ţesătură; unul dintre capete se înfăşoară în jurul corpului, iar celălalt, lăsat liber, se aruncă peste umăr

Acesta se afla tocmai în clipele de meditaţie şi nu se cădea să fie tulburat. Dar Sucu nu ţinu seama de asta. Fără să-i dea bineţe, îl strigă şi-i ceru să-i dea şi ei tot ce-i dăduse surorii sale.

înţeleptul, trezit din meditaţie, îşi stăpâni supărarea, aşa cum se cuvine unui om desăvârşit. îi spuse lui Sucu să se ducă mai întâi la izvor ca să facă baie şi apoi să vină la el. îi atrase atenţia să nu-şi ude capul decât o singură dată, altfel poate să i se întâmple ceva rău.

Fata se grăbi să ajungă la izvor şi se scăldă. După ce-şi udă capul o dată, văzu că-i crescuse părul la fel de frumos ca al surioarei ei Ducu. închipuindu-şi că părul va creşte şi mai frumos dacă se va spăla de mai multe ori şi că bătrânul îi spusese să nu se spele pe cap decât o dată pentru că nu voise ca ea să fie mai frumoasă decât Ducu, îşi vârî capul încă o dată în apă. Dar pe loc îi căzu tot părul de pe cap. Rămase cheală. Şi chipul ei se făcu de două ori mai urât decât era.

Supărată foc, ieşi din apă, se duse la înţelept şi începu să-l certe. Acesta, la rândul său, se supără şi o mustră:

— Ce-ai făcut, nenorocito? Nu ţi-am spus să-ţi uzi capul numai o dată? Te-ai lăcomit să fii mai frumoasă şi n-ai vrut să mă asculţi. Acum n-am ce să-ţi fac. Pleacă şi lasă-mă în pace!

— Nu mă mişc de aici până nu-mi dai şi mie o cutie cu un prinţ.

— Du-te în colibă şi alege-ţi una.

Sucu intră în colibă şi, după ce măsură cu privirea toate cutiile, îşi alese cutia cea mai mare şi mai arătoasă. O arătă înţeleptului, care îi spuse şi ei să n-o deschidă decât noaptea, când va fi singură în cameră.

Sucu săltă pe umeri cutia aceea grea şi fugi tară să facă vreo plecăciune de mulţumire şi bun- rămas. Pe drum o chemă tufa de tulsi:

— De două ori ai trecut pe lângă mine, dar nu m-ai îngrijit. Maica ta nu te-a învăţat nimic. Ai grijă...

Sucu însă nu avu răbdare să asculte ce-i spune:

— Lasă-mă în pace, zise ea, mă grăbesc să ajung acasă să-mi văd norocul.

— Dacă te duci acasă, du-te sănătoasă, fato. Dar n-ai pentru ce să te grăbeşti, căci acasă nu te aşteaptă nicio fericire.

Fără să se gândească la aceste vorbe, Sucu alergă spre casă. Trecu pe lângă bananier şi pe lângă grajdul vacii. Dar nu primi nici de mâncare, nici de băut, pentru că nu le slujise cu nimic. Nici arborele de bumbac nu-i dădu sariul nădăjduit. Nemâncată întreaga zi, istovită de drum şi de greutatea cufărului, ajunse acasă spre seară. Maică-sa o aştepta cu mare nerăbdare, dar când o văzu atât de obosită şi încă şi mai urâtă decât înainte, se necăji de moarte.

Curioasă, o încuie pe Sucu într-o cameră şi-i spuse să deschidă cutia. Ea se lipi de uşă, ciulindu- şi urechile ca să audă ce se petrece înăuntru.

Sucu ridică degrabă capacul, dar... vai şi amar de ea! Din cutie, în loc de prinţ, apăru un şarpe mare care i se încolăci pe picioare.

— Mamă, deschide uşa! ţipă fata. Vai, picioarele mele!

— Stai cuminte, fată, încercă mama s-o liniştească, aşa te doare când pui lanţuri grele de argint la picioare.

Nici nu-şi terminase vorba şi auzi din nou un ţipăt:

— Deschide uşa, mamă, vai, mijlocul!

— îmi închipui că ginerele te-a încins cu un cordon mare plin de paftale grele. Stai cuminte, poartă-ţi liniştită bijuteriile. Nu-i nimic dacă te doare.

Peste o clipă, fata strigă iar dinăuntru:

— Deschide uşa, mamă, mi-a prins şi mâinile.

— Lasă-l pe prinţul tău să-ţi pună toate brăţările şi toate inelele.

— Mamă, mă nenoroceşti! Deschide uşa şi dă-ne drumul! îmi arde gâtul...

— De bună seamă că ţi-a pus la gât nişte coliere frumoase. Ai răbdare să-ţi pună şi coroana de mireasă pe cap.

— Mi s-a dus şi capul, mamă! strigă Sucu. Mama era convinsă că ginerele ei o împodobise pe Sucu din cap până în picioare. Curioasă, deschise uşa şi intră în cameră. Dar în loc de un prinţ frumos, mama găsi în casă un şarpe mare cât camera, care acum se repezi şi la ea.

A doua zi de dimineaţă veniră Ducu şi soţul ei cu o trăsură şi îl luară pe moşneag acasă la ei. Acolo moşneagul trăi fericit o sută de ani şi muri înconjurat de mulţi, mulţi nepoţi drăguţi şi voinici. Povestea mea a luat sfârşit.

Spanacul în grădină s-a ofilit.

— De ce te-ai ofilit, spanacule?

— Vacile de ce m-au mâncat?

— Vacilor, de ce l-aţi mâncat?

— Păstorul de mâncare de ce nu ne-a dat?

— Păstorule, de ce nu le-ai dat de mâncare?

— Dar nevasta de ce nu-mi găteşte oare?

— Păstoriţo, de ce nu-i găteşti omului tău?

— Dar de ce plânge copilul meu?

— De ce plângi tu, copil de păstor?

— Fumicuţa de ce mă pişcă de zor?

— Fumicuţo, de ce-l pişti pe copil?

— Tac, tac, tac.

Şi furnica îl înţepă şi mai tare pe copil.

Şoricelul veşnic nemulţumit

poveste bengaleză

A fost odată un înţelept care trăia singur pe malul Gangelui. Locuia într-o colibă din crengi, acoperită cu frunze de palmier. Se hrănea cu fructele pe care le găsea în pomi. Stătea toată ziua sub un copac cu frunzişul des ca să se apere de soare şi de ploi şi se gândea. Doar noaptea se retrăgea în colibă pentru odihnă.

Cine ştie cum, trecu pe acolo un şoricel şi se adăposti în chilia înţeleptului, căruia îi fu milă de bietul animal. îl primi să locuiască acolo şi să mănânce din fructele pe care le aduna el. Elneori înţeleptul se juca cu şoricelul.

într-o zi, omul se plictisi de singurătate şi, ca să aibă cu cine să schimbe două vorbe, îi dărui şoricelului puterea de a vorbi.

într-o seară, când înţeleptul se întoarse acasă şoricelul îşi împreună lăbuţele şi-i spuse:

— Dacă ţi-a fost atât de milă de mine că mi-ai dat puterea de a vorbi, dă-mi voie să-ţi cer un hatâr.

— Ce anume? îl întrebă înţeleptul, curios să afle ce-i trecuse şoricelului prin minte.

— Datorită ţie am mâncare şi casă. Stau foarte bine aici. Dar să ştii că am şi eu un duşman. în fiecare zi, când pleci din colibă, vine un motan gras şi mă ameninţă că mă omoară. Dacă nu ar şti că eşti ocrotitorul meu, până acum m-ar fi mâncat. Deci, rogu-te, fa-mă pisoi.

înţeleptului i se făcu milă de el şi-i spuse:

— Bine, şoricelule, dacă aşa vrei, aşa să fie!

îl stropi cu apă din Gange, spuse nişte descântece şi hop! – şoricelul se făcu un motan alb şi gras.

Trecură câteva zile. într-o seară, pustnicul îl întrebă pe pisoi:

— Ce faci, motanule? Cum ţi-e viaţa? Cotoiul cel gras te mai supără?

— Nici vorbă. M-ai făcut un motan aşa de mare şi voinic, încât pot să mă lupt cu toate neamurile pisiceşti din lume. Dar acum am un alt duşman.

— Cine anume? întrebă înţeleptul.

— E un dulău răutăcios. Când pleci, el vine aici şi mă trage de coadă. Mă tem ca nu cumva să mă omoare.

— Şi ce vrei să fac?

— Dacă ai avut atâta milă de mine că m-ai făcut pisoi, acum te rog să mă faci câine.

— Bine, pisoiule. Câine am să te fac, zise înţeleptul şi-l preschimbă într-un câine.

Trecură câteva zile. într-o seară, pustnicul veni acasă şi-l găsi foarte supărat.

— Ce te mai necăjeşte acuma, măi căţeluş? Cine te mai bate?

— Nimeni nu mă bate, lătră câinele. M-ai făcut un câine aşa de mare şi voinic, încât pot să mă bat cu toate neamurile de câini din lume.

— Atunci ce-i cu tine?

— Mor de foame. Pe când eram şoricel, mâneam din fructele tale. M-ai făcut pisoi, şi tot mă descurcam cu laptele şi brânza pe care ţi le aduceau sătenii. Dar acum sunt câine şi-mi trebuie came. Cum tu nu mănânci came, n-am cu ce să mă hrănesc în casa ta.

— Te înţeleg, căţelule. Dar ce vrei să fac?

— Dacă ţi-e atât de milă de mine că m-ai preschimbat din şoarece în pisoi şi apoi din pisoi în câine, fă-mă, te rog, un maimuţoi, ca să umblu şi eu din pom în pom şi să-mi agonisesc singur hrana.

Te-ai gândit bine, căţelule! Maimuţoi am să te fac, zise înţeleptul şi-l prefăcu într-un maimuţoi.

Maimuţoiul nu mai putea de bucurie. Acum sărea toată ziua din pom în pom şi gusta tot felul de fructe ce creşteau prin împrejurimi.

Trecură câteva săptămâni şi veni vara. Maimuţoiul ar fi vrut să se răcorească în Gange, dar de frica bivolilor, care stăteau toată ziua în apă, nu putea să coboare.

într-o seară se duse la căsuţa înţeleptului şi-i spuse:

— Preamilostive, datorită bunătăţii tale nu duc lipsă de mâncare. în schimb mor de căldură. Fă- mă, te rog, bivol, ca să pot şi eu să mă scald în apă.

— Te fac bivol dacă vrei, zise înţeleptul şi-l preschimbă într-un bivol.

A doua zi, când soarele se înălţase sus pe cer, bivolul nostru coborî ia râu, se scăldă, înotă şi se jucă împreună cu ceilalţi bivoli care erau acolo. Era tare fericit, dar fericirea aceasta nu dură mult vreme.

într-o zi, când stătea în albia râului, văzu un elefant venit să se adape. Acela era elefantul regelui Era împodobit şi îl purta în spate pe rege.

„Ce viaţă fericită are această fiinţă! îl duce pe rege în spate şi, oriunde trece, oamenii i se
închină. Trăiesc în zadar dacă nu pot să fiu şi eu elefant al regelui.”

Ieşi din apă şi merse la înţelept. Când acesta veni acasă, îl găsi pe bivol îngenuncheat în faţa uşii.

— Te-ai săturat de viaţa de bivol, îmi închipui. Acum ce vrei să fii?

— Vreau să fiu elefantul regelui. Dacă ţi-e milă de mine, fa-mă elefant, te rog.

Se săturase şi înţeleptul de nesocotinţa acestui animal care niciodată nu ştiuse să fie mulţumit cu starea sa. Ca să scape de el, îl făcu elefant şi-i spuse:

— Acum du-te în pădure şi lasă-mă în pace!

Elefantul intră în pădure şi aşteptă să vină regele la vânătoare. într-o zi, regele veni în pădure să vâneze. îi plăcu de el şi le dădu poruncă oamenilor să-l prindă şi să-l aducă la curtea sa. însoţitorii regelui nu trebuiră să alerge prea mult după el, căci elefantul însuşi dorea să fie prins. Ei îl aduseră în cetatea regelui şi începură să-l dreseze. Când îmblânzitorii spuseră că elefantul s-a dat pe brazdă, regele le porunci să-l gătească frumos şi să-l aducă la palat.

Slujitorii aşternură un acoperământ de catifea pe spatele elefantului, îi puseră o coroană pe cap şi îi înfăşurară un colier de perle în jurul trompei Mândru şi fericit, elefantul se duse

lascară,
seaşeză
în genunchi, aşa cum fusese învăţat, şi aşteptă să vină regele.

Regele însă voia ca soţia sa, căreia îi dăruise elefantul, să se plimbe prin oraş. Supărat că nu pe rege va trebui să-l poarte în spinare, ci o femeie, elefantul se scutură şi o aruncă în ţărână pe regina care tocmai voia să se aşeze pe pernele anume legate de brocartul cu care fusese îmbrăcat. Regina căzu şi se lovi foarte tare, încât trebui să fie purtată pe braţe în palat.

Regele se supără şi porunci să fie omorât elefantul neascultător.

înspăimântat, acesta fugi la coliba înţeleptului.

— Scapă-mă, stăpâne, se rugă el. Iată, slujitorii regelui vin să mă omoare!

Atunci înţeleptul îl stropi cu apă din Gange şi-l prefăcu din nou în şoarece, cum fusese la început.

Aşa s-a sfârşit povestea şoarecelui cel veşnic nemulţumit.

De ce stă barza într-un picior

poveste bengaleză

în vremurile străvechi oamenii nu ucideau niciodată păsările. Nici nu le trecea prin minte că păsările ar putea fi mâncate. De aceea pasările nu se temeau de oameni, ba chiar le ciuguleau seminţe din palmă.

Dar un neguţător ambulant se rătăci odată într-o pădure şi multe zile-n şir nu putu găsi drumul către niciun sat. Şi, când era gata-gata să piară de foame, prinse o găinuşă sălbatică şi o mâncă.

Dacă ajunse totuşi în satul lui, povesti neguţătorul cui voia să-l asculte că cea mai gustoasă carne de pe lume e cea de pasăre. Şi oamenii începură atunci a vâna păsări şi prinseră a le mânca.

Aflând una ca asta, barza hotărî să se arate mai deşteaptă decât oamenii. Dacă vedea un vânător, îndată îşi ascundea un picior sub aripă Omul ştia bine că toate păsările au câte două picioare. Dar făptura aceea neobişnuită avea doar unul. Şi, chibzuind atunci că n-are în faţă o pasăre, ci cine ştie ce altă vieţuitoare neştiută, omul nu se atingea de berze.

Dar, într-un rând o barză a fost atât de prinsă de vânătoarea ei de broscuţe, încât n-a băgat de seamă că un om se ivise în depărtare. Omul însă, văzând că barza fugea după broaşte pe două picioare, a prins pasărea lipsită de luare-aminte.

Şi nemairăbdând să ştie de ce culoare-i pielea păsării prinse, s-a apucat să jumulească barza. Atunci barza şi-a adunat puterile din urmă şi-a început să cânte:

Eu sunt cea înaltă
Care stau într-un picior
De mă iei cumva din baltă

Până-n seară ai să mori!

S-a speriat omul şi s-a gândit: mai ştii, poate mi s-a părut numai că fugea pe două picioare! Poţi să ştii? Mai bine să-i dau drumul!
Şi-a slobozit barza.
Atunci a zburat barza cât a zburat, s-a pus pe cele două picioare, a jucat şi a cântat veselă:

Eu sunt barza-ntr-un picior, însă am două picioare Omule, din mine-uşor Două zile ai mâncare!

Cântând aşa, barza s-a ridicat în văzduh, sub ochii omului uluit, şi şi-a luat zborul.
De atunci au trecut mii şi mii de ani. Dar şi-n zilele noastre, numai ce-l văd pe om, că îndată berzele prind a juca, necăjindu-l şi bucurându-se că o strămoaşă de-a lor l-a păcălit cândva cu atâta iscusinţă pe u n vânător.

Iepurele cel înţelept

poveste bengaleză

Acu' o mie de ani, ursul, maimuţa şi iepurele trăiau alături, într-un codru. Cum dădeau de iepure, ursul şi maimuţa îndată prindeau a se lăuda. Ursul spunea:
— Sunt o fiară mare şi tare; numai să vreau, şi te strivesc cu o singura labă!
Maimuţa trăncănea:
— Eu sunt dihania cea mai şireată. Sar dintr-uncopac într-altul,pe când tu, iepuraşule, sari doar de pe un muşuroi pe altul. De dimineaţă şi până seara mă pot legăna spânzurată de coadă, pe când tu, iepuraşule, nici măcar coadă n-ai!
Şi odată, când ursul şi maimuţa tocmai se lăudau faţă de iepure cu puterea, mintea, isteţimea şi şiretenia lor, cumplitul leu se ivi la marginea codrului. Regele animalelor era flămând, aşa că, văzând ursul, maimuţa şi iepurele, hotărî să-i mănânce pe loc. Şi iaca, apropiindu-se de urs, leul întreba:
— Ia zi ursule, a ce-mi miroase gura?
Şi grăind aşa, îşi căscă botul.
Ursul a tras aerul pe nări şi-a grăit:
— Stăpâne, de vreme ce mănânci numai came, gura îţi miroase cam neplăcut.
— Tii, neghiobule! a răcnit leul. Ţi-ai îngăduit să-ţi jigneşti stăpânul? Pentru asta te osândesc la moarte!
Şi, dintr-o singura lovitura de labă, l-a ucis pe loc. S-a întors apoi leul către maimuţa şi a întrebat-o:
— Ia zi, maimuţă, a ce-mi miroase gura?
Şi, grăind aşa, leul şi-a căscat botul.
A privit maimuţa către ursul ucis şi-a clămpănit:
— O, stăpâne, într-adevăr, gura-ţi miroase ca cele mai înmiresmate flori! Oh, cât de aromată, cât de minunată ţi-e răsuflarea! Rogu-te, stăpâne, suflă-mi încă o dată în faţă...
— Tii, mincinoaso, făptură linguşitoare! a răcnit leul. Ai cutezat să rosteşti neadevăruri înaintea împăratului tău? De unde mireasmă de flori, dacă mănânc numai carne! Pentru minciuna, te osândesc la moarte!
Şi, dintr-o singura lovitură a uriaşei lui labe, ucise maimuţa.
Se apropie apoi de iepure şi-i porunci:

— Ia spune tu acu', bine sau rău îmi miroase gura?

înspăimântat, a privit iepuraşul la dreapta, către ursul mort.

a privit la stânga, către maimuţa moartă, a strănutat de trei ori şi a zis:

— Nu te mânia, o, stăpân al dreptăţii! Dar am azi un guturai atât de afurisit, încât nu simt nimic, îngăduie-mi să-ţi răspund abia mâine la întrebare.

Şi din nou a strănutat de trei ori: Hapciu, hapciu, hapciu! Atunci, posac, leul a mormăit:

— Bine, lasă, ai să vii tu şi-ai să-mi spui dacă-mi miroase bine sau rău gura. Şi acu' şterge-o şi nu mă stânjeni la masă!

Fără a mai privi îndărăt a rupt-o iepuraşul la fugă. A gonit neştiind, de frică, pe ce lume se află şi, dacă şi-a venit în fire, a văzut că se şi găsea într-un alt codru.

— Iaca bui – şi-a spus mulţumit iepuraşul. Las' s-aştepte leul mult şi bine! N-o să-mi treacă mie guturaiul până ce dreptul nostru stăpân nu şi-o da duhul!

De ce e vulturul pleşuv

poveste bengaleză

Cică vulturul a fost, în vremurile tare vechi, o pasăre paşnică şi de treabă. Penele-i erau dese, aspre, dar pe cap nu-i creştea măcar un singur fulg. Avea vulturul creştetul golaş. Şi dacă şi-a văzut el chipul în oglinda liniştită a unui lac, tare s-a mai amărât. Zile de-a rândul a murmurat împotriva zeilor, plângându-se că-i lăsaseră creştetul pleşuv. N-a mai mâncat, n-a mai băut, şi ceas de ceas slăbea văzând cu ochii.

Atunci păsărilor din pădure li s-a făcut milă de vultur şi fiecare şi-a smuls câte o pană şi i-au adus-o vulturului. Atâtea pene s-au adunat până la urmă, că trupul şi capul vulturului fură curând acoperite. A ajuns vulturul cea mai mândră pasăre a pădurii. Pe niciuna nu se aflau atâtea culori. Şi şi-a privit vulturul noul chip în apa lacului liniştit şi s-a fudulit. A început a zbura dintr-o pădure într-alta, pretutindeni se lauda cu frumuseţea lui şi prindea a râde de toate celelalte păsări:

— Da' urâte mai sunteţi! Şi ce puţine pene aveţi! Pliu, pocitaniilor, mi-e şi silă să mă uit la voi!

Pe zi ce trecea, se făcea vulturul tot trai rău şi mai îngâmfat. Şi-a venit în sfârşit şi dimineaţa în
care s-a vestit rege peste păsări.

— De azi încolo – a grăit el – luate păsările au a-mi fi supuse şi, sub pedeapsă cu moartea, a- mi împlini orice dorinţă.

S-au burzuluit atunci păsările, s-au năpustit cu toatele asupra-i şi i-au smuls vulturului penele pe care i le dăruiseră. Dar totodată i-au smuls nu puţine pene şi dintr-ale lui. Şi din clipa aceea a ajuns vulturul şi mai pocit decât fusese. Nu numai creştetul i-a rămas golaş, ci şi gâtul.

Şi-aşa trăieşte vulturul de atunci: pleşuv şi rău. Şi-i de ajuns să zărească o pasăre, că se şi năpusteşte asupră-i. Se răzbună pentru trecut Pentru că i-au s-au smuls penele.

Fata pescarului

poveste birmaneză

Demult, demult trăiau pe o insulă un pescar şi femeia lui. Şi aveau o preafrumoasă fată, pe nume Cin. Mama o iubea mai mult decât îşi iubea viaţa, iar tatăl – un om rău – nici măcar nu-şi amintea de ea.

Odată, pescarul şi femeia lui s-au dus în larg, să prindă peşte. De trei ori au azvârlit năvodul şi de trei ori l-au scos gol. Iar de fiece dată pescarul a grăit în duşmănie:

— Peşti blestemaţi! Pierire-aţi cu toţii!

Dar altfel vorbea femeia:

— Barem un peştişor de-am prinde, să-i ţină fetiţei de prânz!

Şi iacă, trăgând la amiază năvodul, au văzut în năvod licărind un singur peşte.

— N-om vinde peştişorul ăsta, i-l lăsăm fetiţei, a spus mulţumită femeia pescarului.

— Iaca na, s-a mâniat pescarul. Am să-l mănânc chiar eu.

Din nou au aruncat năvodul şi, dacă l-au scos, au prins tot un peştişor.

— Pe ăsta i-l păstrăm negreşit fetiţei, a spus femeia.

— Nici gând, a grăit pescarul. Las' să-şi facă zeamă de frunze. Şi pe ăsta am să-l mănânc tot eu!

încă o dată a zvârlit pescarul năvodul şi din nou tot un peştişor a scos.

— Ei, pe ăsta, fără doar şi poate, i-l fierb fetiţei! a spus femeia şi s-a întins după peştişor.

— Nu cuteza să pui mâna pe el! a răcnit pescarul, şi-atât de aprig şi-a împins femeia, că ea nu s-a mai putut ţine, a căzut în mare şi s-a dus la fund.

Dar n-a murit, sărmana, ci s-a preschimbat într-o uriaşă broască ţestoasă. Pescarul însă, dacă s-a- napoiat în sat, a spus că femeia i se înecase.

Zile şi nopţi în şir a plâns biata Cin, cu gândul la buna ei mamă.

Aşa a trecut un an, iar pescarul s-a căsătorit pentru a doua oară cu o vecină. Nici prin minte nu i- a dat că vecina era cea mai haină femeie de pe pământ.

Noua nevastă a pescarului avea o fată, dar atât de pocită şi de ciupită de vărsat, încât până şi maimuţele pădurii se-nspăimântau, văzând-o.

Şi, chiar de la bun început, maştera şi fiica ei n-au putut-o suferi pe frumoasa şi harnica Cin. Au rânduit-o să muncească pentru ele, toată vremea o certau, ba o mai şi băteau.

Şi, iacă, într-un rând, cum maştera o bătuse pe Cin, s-a dus biata fată la malul mării, s-a aşezat acolo pe un bolovan şi a prins a plânge cu negrăită jale.

Deodată, ce să vadă? La picioarele ei se ivise o broască ţestoasă. Şi se uita ţestoasa la fata care plângea şi lacrimi grele-i picurau din ochi.

Atunci şi-a dat seama Cin că broasca era maică-sa, s-a pus în genunchi şi strângând-o în braţe, a început să o sărute.

Din ziua aceea, seară de seară, înaintea asfinţitului, a prins Cin a veni la malul mării, de se întâlnea cu broasca ţestoasă.

Tare s-a mirat maştera, întrebându-se unde tot pierea zilnic fata. S-a apucat să o urmărească pe Cin. Iar dacă şi-a văzut fiica vitregă mângâind broasca ţestoasă, şi şi-a mai dat seama şi cu câtă gingăşie o privea ţestoasa, a priceput femeia cam cine era broasca.

Şi-a hotărât atunci maştera s-o facă pe mult nesuferita-i fiică vitregă să-şi ia lumea în cap.

A copt maştera nişte lipii tare uscate, le-a pus sub saltea şi s-a culcat. Şi, numai ce-a intrat pescarul în colibă, că femeia a prins a se suci pe o parte şi pe alta.

Au început lipide uscate să trosnească sub saltea şi vicleana maşteră a început să geamă:

Pe stânga mă-ntorc – oscioarele-mi pârâie!
Pe dreapta mă-ntorc – oscioarele trosnesc!
Of, of, curând o să mă ia moartea!
Of, of, curând, curând o să mă ia moartea!

— Ce să fac să te pun pe picioare? întrebă pescarul.

Răspunde femeia:

— O lingură de supă de broască ţestoasă să sorb şi mă pun pe picioare. Du-te la malul mării, acolo foiesc întruna ţestoasele.

Şi s-a dus pescarul la malul mării, s-a uitat pe nisip – pe nisip şedea Cin şi, lângă

ea, o uriaşă broască ţestoasă.

S-a furişat pescarul către ţestoasă; a izbit-o cu vâsla şi a ucis-o. Amar a plâns fata, s-a zvârlit peste broasca ucisă, a prins s-o îmbrăţişeze şi s-o sărute...

Dar tatăl a îmbrâncit-o cât colo, a săltat broasca în spinare şi s-a şi îndreptat către casă.

Dacă şi-a văzut femeia bărbatul venind cu broasca moartă în spinare, odată a sărit de pe rogojină şi-a zis:

— Hai, că m-am făcut bine; zvârle ţestoasa câinilor flămânzi!

Şi omul chiar aşa a făcut – a aşteptat seara şi-a lepădat broasca la marginea satului. Dar câinii nu s-au putut apropia de ţestoasă, că Cin şi ajunsese lângă ea. Şi cu nespusă băgare de seamă a adus Cin broasca ţestoasă acasă, a săpat o groapă lângă poartă, şi şi-a înmormântat mama.

Cât a fost noaptea de lungă, amar a plâns Cin. Iar dimineaţa, numai ce s-a ridicat soarele un pic, că fata a auzit deodată clinchet de zurgălăi.

A dat fuga din colibă şi a văzut că pe mormântul maică-şi crescuse un minunat manghier[79]. Roadele-i erau toate de aur şi de argint. Adierea vântului mişca crengile şi manghele se apropiau unele de altele, clinchetind peste seamă de frumos.

Tot satul s-a repezit către coliba pescarului şi se uita la pomul minunat.

în ăst timp s-a auzit sunet de corn vânătoresc şi hămăit de câini. Pleca împăratul în junglă să vâneze elefanţi sălbatici. Drumul trecea pe lângă coliba pescarului.

Când ajunse în dreptul neobişnuitului copac, întrebă împăratul:

— Ale cui îs manghele astea minunate?

— Copacu-i al fiicei mele, milostive împărate, a strigat maştera. Ea l-a crescut!

— Ia arată-mi-o, rogu-te, pe fiica ta! a poruncit împăratul. E vrednică de răsplată...

Zorită, fiica maşterei i-a ieşit înainte şi s-a plecat până la pământ.

— Al tău e copacul? a întrebat împăratul.

— Al meu, preabunule stăpân, al meu...

— Rupe-mi atunci zece manghe de aur şi zece manghe de argint, că te voi răsplăti din belşug.

S-a îndreptat fata maşterei către copacul minunat şi-a prins a-l scutura. Dar, cât s-a străduit,
niciun rod n-a picat de pe crengi. Ba, mai mult, încetară să şi clinchetească. Atunci fiica femeii haine s-a grăbit să se urce în copac şi a încercat să rupă manghele de pe crengi. Dar, numai ce le atingea, că roadele îndată păleau, se veştejeau şi se boţeau.

S-a posomorât împăratul şi-a grăit cu mânie:

— Coboară, mincinoaso, pe pământ! Nu-i al tău copacul. Vreau să ştiu totuşi ale cui sunt manghele astea de argint şi de aur.

Atunci i-a ieşit înainte Cin, şi-a dat cuvânt:

— O, copacul meu! Dă-mi, rogu-te, zece manghe de aur şi zece de argint.

Şi bine nici n-a început a grăi, că i-au şi căzut la picioare zece manghe de aur şi zece de argint.

— Iată adevărata stăpână a copacului! a spus împăratul, şi a poruncit slugilor s-o urce pe Cin pe elefantul său. Pornim acum la palat – a vestit împăratul. Şi peste trei zile vom face nunta.

îndată după plecarea împăratului şi a alaiului său, maştera a pus mâna pe un topor şi-a prins a reteza copacul cu manghe de argint şi de aur. Când a căzut copacul, un cuc şi-a luat zborul dintr-o scorbură săpată-n trunchiul său şi a pornit pe urmele alaiului împărătesc.

împăratul s-a ţinut de cuvânt. După trei zile, fiica pescarului îi era soţie.

Auzind una ca asta, maştera a hotărât sa sfârşească o dată cu fiica ei vitregă, să se scape de ea. îndată i-a poruncit fiicei sale bune să sape în mijlocul colibei o groapă tare adâncă, iar ea s-a dus la Cin. A venit la palat, şi-a îmbrăţişat fiica vitregă şi, cu vorbe dulci, i-a grăit cam aşa:

---

[79] arbore ale cărui fructe, manghe, sunt comestibile

— Atât ni-i de urât, că nu putem trăi fără tine. Vino să stai la noi barem trei zile!

Fata vitregă a dat crezare cuvintelor maşterei şi-a plecat spre satul ei de baştină. împreună au venit acasă; maştera a prins a aşterne tot felul de bunătăţi pe masă. Au mâncat ele ce-au mâncat, când, deodată, maştera şi-a scăpat lingura în groapă.

— Stai c-o scot îndată! a spus fata pescarului, şi-a sărit în groapă după lingură.

Cât ai clipi, maştera a luat ceaunul cu apă clocotită şi l-a deşertat în groapă. Dar, încă înainte de a atinge haina ceaunul, cucul a cântat de trei ori afară, în curte. Apa clocotită s-a preschimbat pe loc în apă obişnuită, iar Cin s-a făcut nevăzută. în locul ei, un pescăruş şi-a luat zborul din groapă.

Au trecut apoi cinci zile, iar împăratul şi-a trimis slugile după soţia lui. Văzând trimişii împăratului, maştera a spus:

— Stăpâna a poruncit s-o aşteptaţi la răscrucea celor patru drumuri.

Auzind aşa, au plecat slugile către răscruce. Iar în vremea asta, maştera şi-a îmbrăcat fiica în rochia bietei Cin, i-a înfăşurat faţa cu o năframă de mătase şi a înfaţişat-o trimişilor împărăteşti.

Slugile împăratului au urcat fata hainei cu nespusă luare-aminte şi sfială pe elefantul împodobit cu aur, şi în mare grabă au făcut cale întoarsă.

împăratul îşi aştepta tare nerăbdător soţia. A dat poruncă slugilor să se urce în cel mai înalt palmier şi să pândească de acolo drumul. Iar când elefantul, purtând în spinare fiica maşterei, s-a ivit la mare depărtare, slugile s-au îndreptat către împărat şi, cu nespusă bucurie au dat glas:

— O, stăpâne, bucură-te şi te veseleşte! Doamna noastră păşeşte în clipa asta peste pragul palatului.

Fericit peste poate, împăratul s-a grăbit să iasă în întâmpinarea soţiei. Când a înlăturat năframa ce-i acoperea faţa, o dată a răcnit cu aprigă mânie:

— Cine eşti tu, femeie?

— Oare nu mă cunoşti, stăpâne? Sunt plecata ta soţie – a răspuns fiica maşterei.

— Minţi, femeie! a strigat din nou împăratul. Minunatul chip al soţiei mele este asemenea lalelei, iar faţa ta e ca drumul bătut de tălpile elefanţilor!

— O, stăpâne – a spus fiica maşterei – cât am fost la mine-n sat m-a păscut un mare necaz! M- am îmbolnăvit de vărsat, chipul mi s-a stricat şi urâţit... Dacă mă alungi, am să mor de amărăciune...

— Nu, nu semeni cu soţia mea! a grăit împăratul. Soţia mea are ochii limpezi, mari şi linişti̧ţi, întocmai ca un lac în zorii zilei. Ochii tăi sunt tulburi şi nelinişti̧ţi.

— O, stăpâne, mi-era teamă că nu mă vei mai iubi, şi-atât am plâns, de mi s-au tulburat ochii.

— Bine, a mai zis împăratul. Soţia mea-i o straşnică ţesătoare. Dacă tu eşti Cin, ţese-mi până-n zori pânză pentru un veşmânt.

A intrat fata maşterei în încăperea războaielor, s-a apropiat de fus şi a început a plânge. Niciodată-n viaţă nu muncise şi aştepta acu' înspăimântată ca minciuna să-i fie dată-n vileag.

Şi, iată, odată se iveşte un pescăruş la fereastră! Se aşază înaintea furcii şi, cu ciocul şi picioruşele, prinde a toarce cu iscusinţă. Pasărea aceea era Cin. Auzise dorinţa bunului ei soţ şi, pentru a-i bucura inima, hotărâse să toarcă ea caierul şi să-i ţeasă un veşmânt.

Ca vrăjită urmări fata cea rea a maşterei munca păsăruicii. Dar când sfârşi, mincinoasa luă fusul, izbi cu prâsnelul păsărică şi o ucise. Apoi, chemându-l pe bucătar, spuse:

— Frige păsărică asta şi du-i-o împăratului la cină!

Aşa spunând, a apucat veşmântul făcut de Cin pentru împărat, a dat o fugă la acesta şi i-a grăit:

— Stăpâne, ţi-am îndeplinit dorinţa! Ia priveşte ce îmbrăcăminte ţi-am ţesut şi cusut.

A privit împăratul şi s-a mirat: aşa ţesea doar Cin.

Când s-a aşezat la cină, sluga i-a adus pe o tavă de aur friptura de pasăre.

Fiica maşterei a grăit:

— Pasărea asta neruşinată a vrut să mă-mpiedice să-ţi ţes veşmântul, aşa că am ucis-o şi-am poruncit să-ţi fie înfăţişată la cină.

în clipa aceea împăratul auzi de la mare depărtare cântecul sfâşietor al unui cuc şi i se făcu milă de păsărică, şi n-o mâncă, şi-i porunci slugii să ducă tava.

— Zvârle-o pisicilor din curte! a strigat fiica maşterei, în urma slugii.

Când a luat tava, sluga a auzit şi ea jalnicul cântec al cucului. Şi atât de milă i s-a făcut de păsărică, încât n-a zvârlit-o pisicilor, ci a îngropat-o în apropierea palatului.

în zorii zilei, slugile din curte zăriră lângă palat un gutui rotat. Cu toate s-au întrebat cum de-a putut creşte gutuiul atât de mare şi de frumos într-o singură noapte. Doar o singură slugă ştia că pescăruşul fusese îngropat acolo.

O biată bătrână a trecut după o vreme pe lângă palat. Şi dacă s-a aşezat la umbra gutuiului, o poamă mare i-a căzut la picioare.

„Zeii mi-au trimis o cină gustoasă” – şi-a spus băbuţa.

Dar uitându-se ea la coroana gutuiului, a văzut că poamele sunt cu desăvârşire verzi. Am s-o pun într-o oală, şi-acolo s-o coace, a hotărât bătrâna.

Zis şi făcut.

în zorii zilei următoare, devreme tare, s-a dus băbuţa după vreascuri în pădure.

Şi tare mirată a rămas când s-a întors. în sărăcăcioasa-i colibă toate se aflau rânduite, era măturat şi găsi până şi vatra încinsă. Ce minune mai era şi asta?

Hotărî băbuţa să afle cine o ajută.

A doua zi la răsăritul soarelui, se prefăcu din nou că pleacă în pădure, dar se piti după uşă, să privească printr-o crăpătură la ce se petrecea în colibă.

Şi numai ce-au prins razele soarelui a lumina pământul, că îndată băbuţa a văzut cum din oală s- a înălţat o fată micuţă. Fetiţa a început apoi a creşte şi-ntr-o clipă s-a prefăcut într-o femeie tânără, de o nemaivăzută frumuseţe.

„Dar asta-i stăpâna noastră, soţia împăratului!” şi-a zis băbuţa şi-a dat o fugă până la palatul împărătesc. Cel dintâi pe care l-a văzut la palat a fost bucătarul.

— Domnule bucătar – a strigat băbuţa – rogu-te tare să vii degrabă până la coliba mea!

Când s-a apropiat de coliba băbuţei şi-a privit prin crăpătura uşii, bucătarul nu şi-a crezut
ochilor: soţia împăratului mătura coliba.

Multă vreme au sfătuit-o pe Cin şi bucătarul, şi băbuţa să se întoarcă la palat. Iar când s-a întors, împăratul a strigat cu bucurie:

— O, soţia mea, te-ai făcut frumoasă la loc!

Dar în clipa aceea s-a ivit şi fiica maşterei. Aîmbrâncit-o pe Cin şi-a strigat:

— Nu tu, eu sunt soţia împăratului! Eşti o vrăjitoare şi mi-ai furat chipul! O, soţul meu, porunceşte ca vrăjitoarea să fie azvârlită-n cuşca leoparzilor!

Atunci a grăit Cin:

— Să se facă dreptate după obiceiul străbun! Daţi-ne două spade să ne luptăm! Cel ce are dreptate învinge întotdeauna.

împăratul n-a mai stat pe gânduri şi-ndată a poruncit să se aducă două spade: una de lemn şi alta de oţel. Fata maşterei s-a năpustit şi-a apucat spada de oţel. Iar fata pescarului, sprijinită-n spada de lemn, a grăit:

— Mai puternic decât spada-i adevărul. în mâinile celui ce ţine adevărul, spada de lemn se dovedeşte mai tare decât cel mai tare oţel.

Fata maşterei a învârtit spada şi-a izbit cu toată puterea în soţia împăratului. Dar spada nu i-a făcut niciun rău frumoasei Cin. îndată ce-a atins-o, spada de oţel s-a muiat mai abitir decât fulgul de lebădă. Şi toţi cei de faţă au strigat cu bucurie:

— Iat-o pe adevărata noastră stăpână! Iată soţia împăratului!

Fiica maşterei a văzut că adevărul fusese dat în vileag şi a rupt-o la fugă.

Atunci Cin a aruncat în urma ei spada de lemn. Şi numai ce-a atins-o spada, că mincinoasa răuvoitoare a căzut pe loc, despicată în două.

Aşa s-a săvârşit dreapta judecată.

Iar împăratul şi fiica pescarului au trăit de atunci în iubire şi fericire. în grădina lor s-a aşezat şi cucul. Cum o vedea pe soţia împăratului, cum începea cucul să cânte vesel. Şi într-atât l-au îndrăgit şi împăratul şi Cin, încât au poruncit slugilor să-l hrănească de pe o tavă de aur cu seminţe alese şi să-l adape, dintr-o cupă de argint,

cu apă de izvor.

Cei patru surzi

poveste birmaneză

Stareţul unei mănăstiri i-a grăit odată slugii sale:

— Şoarecii gospodăresc prin hambarele noastre. Du-te până-n sat şi adu o pisică!

Sluga era cam tare de ureche. De aceea, văzând în sat o fetiţă care legăna un prunc, i-a spus:

— Stareţul mi-a poruncit, nu ştiu de ce, să-i aduc la mănăstire o bibilică.

Dar fetiţa, şi ea cam fudulă de urechi, a ţipat:

— Fetică? Ce fetică?... Pentru nimic în lume nu-mi dau surioara!

Şi, tare mânioasă, a ridicat mâna să-l lovească. Atunci s-a burzuluit sluga şi-a răcnit:

— Păcătoaso! Cutezi să-nfrunţi un slujitor al domnului?

Şi, îmbrâncind fetiţa, a făcut cale-ntoarsă.

îndată fetiţa a dat fuga până la maică-sa, care era şi ea surdă ca o ciubotă, şi i-a spus:

— Stareţul a poruncit, nu ştiu de ce, să-i ducem fetica la mănăstire.

Mama cea surdă s-a năpustit în grădină. Lungit pe-o rogojină, la umbra unui tamarin[80], bărbatul ei – tot fudul de ureche – se juca acolo cu pisica.

— Găteşte-te de drum! i-a spus femeia. Stareţul a poruncit, nu ştiu de ce, să-i ducem la mănăstire viţica.

— Bine, i-a răspuns surdul. Pisica? Fie şi pisica! Dacă-i vorba de slujitorii domnului, nimic numi pare prea scump.

Şi vorbind aşa, a luat pisica şi-a pornit către mănăstire. Stareţul a văzut ţăranul venind cu pisica şi atunci le-a spus călugărilor:

— Ştiţi, nimeni nu-mi împlineşte poruncile mai bine decât sluga noastră cea surdă!

Adevăratul prieten

poveste birmaneză

Au fost o dată doi prieteni. Un pescar şi un tăietor de lemne. Dacă se întâmpla vreodată ca pescarul să fi venit acasă fără să fi prins măcar un peşte, atunci tăietorul de lemne îşi împărţea câştigul său cu pescarul. Pescarul făcea şi el la fel, îşi ajuta prietenul la vreme de nevoie.

în fiecare dimineaţă pescarul şi tăietorul de lemne plecau la pădure. Aici tăietorul de lemne îşi căuta lemne bune de tăiat, iar pescarul se ducea la un râu unde îşi arunca undiţa.

Seara se întâlneau amândoi, mergeau în oraş şi-şi vindeau marfa.

într-o zi tăietorul de lemne văzu un copac gros. îl lovi o singură dată şi copacul se prăvăli. Se vede că era putred înăuntru. Pe dată, înjur, se risipiră diamante, rubine, safire şi alte pietre preţioase.

Tăietorul de lemne înmărmuri de uimire. Nu văzuse niciodată în viaţa lui atâtea bogăţii. Vru să-şi cheme îndată prietenul, dar se gândi: „Dacă îi voi arăta comoara va trebui s-o împart cu el. Aşa făceam întotdeauna. Nu, mai bine o iau cu mine şi voi deveni un om bogat”.

îşi strânse giuvaerurile şi se grăbi către oraş. Vându o parte din pietre preţioase şi-şi cumpără o casă mare şi o sumedenie de veşminte frumoase. îşi năimi slugi şi străjeri, lăutari, cântăreţi ca să-l slujească şi să-l înveselească.

în vremea asta pescarul termină de undit şi se gândi că e timpul să se întoarcă acasă. Pescuise mai mult ca de obicei şi se gândi: O să câştig atâţia bani pentru peştele de astăzi, încât îmi va ajunge

să (fragm lipsa în orginal)...De lemne”. Dar în pădure, la locul

80 copac ce ajunge până la 25 m înălţime

obişnuit, tăietorul de lemne nu mai era de găsit. Pescarul crezu că s-a întâmplat vreo nenorocire cu prietenul său, şi-l căută în toată pădurea. Se întristă. „Pesemne că s-a dus singur acasă”, îşi spuse el.

Tăietorul de lemne însă, la acel ceas, petrecea ca un prinţ. Se îmbrăcase în odăjdii de mătase şi brocart şi se ospăta cu cele mai scumpe bucate. îşi făcuse noi prieteni, cărora le dădea de băut şi de mâncat din belşug. Aceştia îl lăudau şi-l ridicau în slavă.

Pescarul nu ştia că prietenul său devenise bogat. Punându-şi peştele în cobiliţă purcese către oraş să-l vândă. Lângă o casă mai acătării se auziră glasuri vesele şi zarvă de zaiafet. Vreo câţiva bucătari ieşiră să-i cumpere peştele.

— A cui e casa asta? îi întrebă pescarul.

— E casa stăpânului nostru, răspunseră bucătarii. Mai înainte era un biet tăietor de lemne, dar acum e mai bogat decât şapte regi.

Pescarul se bucură mult că prietenul său e viu şi sănătos.

— Conduceţi-mă la stăpânul vostru, le zise el. Eu sunt prietenul său. Se va bucura mult când mă va vedea.

Bucătarii îl conduseră într-o sală unde fostul tăietor de lemne petrecea cu noii săi prieteni. îl recunoscu îndată pe pescar, însă acesta era îmbrăcat sărăcăcios şi tăietorul de lemne se ruşină să-l prezinte oaspeţilor bogaţi ca fiind prieten al său.

Dar pescarul bucuros că şi-a regăsit prietenul îi spuse:

— Ce bine îmi pare că iar ne întâlnim!

— Nu-l cunosc pe omul acesta! răspunse tăietorul de lemne. Alungaţi-l îndată din casă.

Oaspeţii izbucniră în hohote de râs, iar pescarul mâhnit se întoarse acasă.

într-un rând, proaspătul bogătaş îşi invită prietenii la o vânătoare. în pădure se întâlniră însă cu o bandă de hoţi. Prietenii săi se dovediră a fi fricoşi şi o luară la fugă, lăsându-l singur în mijlocul pădurii.

Tăietorul de lemne fu greu rănit, totuşi izbuti, până la urmă, să scape de hoţi. Se întoarse acasă, însă cu mâna dreaptă ruptă.

De-abia ajunse în oraş şi văzu că-l aşteaptă o altă nenorocire. Casa îi arsese din temelie.

Şi astfel tăietorul de lemne deveni din nou sărac. „Mă voi duce şi voi locui la prietenii mei" – îşi făcu el socoteala. „Ei vor fi bucuroşi să mă primească."

Dar cât de mult se înşelase! Niciunul dintre prietenii săi nu voiră să-l primească.

Atunci îşi luă toporul şi plecă în pădure. Venind aici, ridică toporul cu mâna stângă şi lovi trunchiul.

— Ei, prietene! auzi el glasul pescarului care pescuia nu departe. îţi vine greu să tai cu mâna stângă. Pentru pescuit nu-i nevoie de amândouă mâinile. Ia undiţa şi du-te la râu, iar eu voi tăia lemne în locul tău. Să nu te necăjeşti dacă vei pescui puţin peşte. O să împărţim munca noastră pe din două ca şi până acum.

Tăietorul de lemne îşi înăbuşi plânsul de ruşine şi fericire, luă undiţa şi plecă spre râu. Acum el a aflat cine este adevăratul său prieten.

Piticul cel urât

poveste birmaneză

De mult, tare de mult, într-o ţară îndepărtată, trăia un crai înţelept care avea doi feciori. Cel mare era frumos şi viteaz, cel mic era pitic, urât, şi cu o cocoaşă pe spate. Tatăl, însă, îi iubea deopotrivă pe amândoi.

într-o bună zi, craiul plecă la vânătoare. Zări un cerb, se luă după el, dar, prin hăţişurile pădurii, calul se poticni şi-l trânti la pământ. Vru să se ridice, dar nu mai avu putere. Se apropiară curtenii, îl ridicară şi-l duseră la palat. Toţi vracii împărăţiei se adunară la căpătâiul său, încercară toate leacurile, dar craiul se simţea din ce în ce mai rău.

Atunci, el porunci să fie chemaţi alături toţi înţelepţii împărăţiei.

— Poate cineva dintre voi să mă tămăduiască, sau a sosit sorocul să mor? îi întrebă el.

— Poţi să fii lecuit, măria ta, îi răspunseră cu smerenie înţelepţii. La trei luni cale de-aici, într-un codru des, se află un lac. Pe fundul lui creşte un crin fermecat. E de-ajuns să-l miroşi şi pe dată te înzdrăveneşti.

Craiul îşi chemă feciorii şi le spuse:

— Sunt bătrân. Chiar dacă crinul mă va lecui, eu, totuna, nu mai am mult de trăit. Unul dintre voi va trebui să cârmuiască ţara. Dar eu nu ştiu cui s-o încredinţez; de aceea vreau să vă pun la încercare. Acela care îmi va aduce cel dintâi crinul va deveni împărat după moartea mea.

Tare mult se bucură prinţul cel mare. Era încredinţat că izbânda nu putea fi decât de partea lui. Doar fratele mezin era atât de pipernicit, încât nu era în stare să încalece niciun cal. îşi alese deci roibul cel mai iute din grajdurile împărăţiei şi se avântă către codrul cel des.

Mezinul încălecă şi el un măgăruş şi porni pe urma fratelui.

Şapte zile şi şapte nopţi galopă feciorul cel mare prin pădurea întunecoasă. Deodată copacii se răriră şi el se pomeni într-o livadă fără seamăn de frumoasă. O mulţime de flori albastre, galbene şi albe înmiresmau văzduhul. Pomii se îndoiau sub povara piersicilor, portocalelor şi caiselor. Fructele erau atât de coapte încât stăteau gata să cadă de pe crengi. într-o parte a livezii curgea un râu de lapte, în alta unul de miere. Iar în mijloc se afla un palat din sticlă şi din fildeş. Niciodată încă prinţul nu văzuse o asemenea minunăţie.

Din palat ieşi o fată frumoasă ca-n poveşti, se apropie de el şi-i zâmbi:

— Eu sunt stăpâna acestor locuri, spuse ea duios. Pofteşte-n palat de te odihneşte. Eşti atât de ostenit de drum.

„Fratele meu va trebui să meargă încă multe zile până să ajungă aici”, îşi spuse în sinea lui prinţul. Şi păşi în urma prinţesei. După ce se ospătă la o masă plină de bunătăţi, fu poftit să se odihnească pe un pat moale.

Trecură alte zile şi fratele cel mare nu se îndura să părăsească palatul minunat. Se simţea fericit, lenevea ziua-ntreagă şi nu se grăbea s-o pornească iarăşi la drum. Se gândea că fratele său oricum nu i-o va lua înainte, chiar dacă va ajunge şi el cândva în această livadă fără seamăn. Dar piticul cel urât, tot mergând prin codru, zări grădina. Descălecă de pe măgăruş şi-l lăsă să pască iarba verde. Bău şi el lapte şi miere din râurile livezii. Când fu gata să-şi încalece din nou măgăruşul, se apropie şi de dânsul prinţesa.

— Pofteşte la mine-n ospeţie, îi spuse ea.

— Nu, mulţumesc, zise piticul. Părintele meu e bolnav şi trebuie să mă grăbesc.

Fratele cel mare îl văzu printr-o fereastră, dar nu se sinchisi defel.

„Lasă-l să zorească, gândi el. Calul meu e de 20 de ori mai iute ca măgăruşul lui. Eu oricând îl voi putea ajunge din urmă.”

Prinţul cel mezin, după ce bătu cale lungă multe zile-n şir, ajunse în sfârşit la lacul pe care-l căuta. Sări de pe măgăruş şi, fără să piardă vremea, se azvârli în apă. Pe fundul cel mai adânc al lacului, găsi floarea. O rupse şi o aduse pe ţărm. Deodată văzu pe mal, chiar lângă măgăruşul său, o fată de o frumuseţe nemaivăzută.

— Eu sunt stăpâna acestui lac, spuse ea. Aştept de multă vreme să vină prinţul cel curajos şi frumos să mă ia de aici. Nu poţi să-ţi închipui cât de mult te-am aşteptat. Mă bucur că în sfârşit ai venit.

— Dar eu, după cum vezi, nu sunt defel frumos, murmură piticul. Şi nici curajos nu sunt.

Stăpâna lacului râse:

— Crezi că numai oamenii voinici sunt curajoşi? Nu. Oamenii slabi, firavi, pot fi de asemenea curajoşi. Iar pe cei urâţi faptele lor bune îi pot face frumoşi.

Fata luă apoi crinul din mâna piticului şi-l atinse pe măgăruş. într-o clipă acesta se

prefăcu într- un cal alb, minunat. După aceea atinse cu floarea şi umărul piticului. Şi, dacă vreţi credeţi, dacă nu, nu credeţi, piticul cel urât se prefăcu într-un tânăr înalt şi tare-tare chipeş.

Atunci, fratele cel mic o luă pe stăpâna lacului alături de el pe cal şi amândoi porniră îndărăt la craiul cel bolnav. Crinul îl lecui pe împărat şi voia bună se făcu iar stăpână în încăperile palatului.

Feciorul cel mare al craiului nu s-a mai întors acasă.

Se povesteşte că, într-un rând, un vânător se abătu pe la livada cea îmbelşugată şi stătu de vorbă chiar cu prinţesa cea frumoasă. Ea îi spuse că prinţul a dormit şi s-a ospătat zile în şir, pe urmă a luat calul şi a plecat. Dar unde? Nu ştie nimeni.

Logodnicii micuţei şoricioaice

poveste birmaneză

Se povesteşte că odată, într-o familie de şoareci, s-a născut o mică şoricioaică. Odrasla era atât de frumoasă, încât părinţii îşi puseră în gând s-o mărite, însă nu cu orişicine, ci cu cel mai puternic din lume. Pentru aceasta, o porniră la drum în căutarea logodnicului.

Mai întâi se duseră la soare.

— O, soare! spuseră tatăl şi mama micuţei şoricioaice, ia-o de nevastă pe frumoasa noastră fiică.

Când soarele le spuse că primeşte să fie logodnicul tinerei, în sufletul lor se strecură o îndoială şi de aceea îl întrebară:

— Oare tu eşti cel mai puternic din lume?

— Nu, desigur că nu, răspunse soarele. Ploaia e cu mult mai puternică decât mine. E de ajuns numai să se ivească şi eu sunt silit îndată să intru în nori.

— Atunci, te rugăm să ne ierţi!... spuse familia Roade-mult, ploconindu-se până la pământ. Noi vrem să măritäm pe fata noastră numai după cineva care este cel mai puternic din lume.

Merseră la ploaie. Ploaia le răspunse că mai puternic decât ea este vântul, deoarece, cum se stârneşte îi împrăştie toţi norii.

îşi îndreptară paşii apoi spre vânt. Cum vântul nu voia să se însoare cu frumoasa şoricioaică, a preferat să recunoască că el nu este cel mai puternic din lume.

— Oricât m-am căznit să dobor muntele, spuse el, n-am izbutit niciodată.

Atunci familia Roade-mult luă drumul către munte. Acesta le răspunse foarte mâhnit:

— Sunt un nimic, în faţa puternicului bivol care vine în fiecare seară să-şi ascute coarnele de mine şi încetul cu încetul mă dărâmă.

Plecară mai departe, în căutarea bivolului. Acesta le spuse că, din păcate, nu este el cel mai puternic din lume, pentru că el trebuie să se lase legat cu un curmei de către văcarul satului.

Părinţii preafrumoasei şoricioaice merseră apoi la curmei. Acesta se bucură tare mult că poate deveni logodnicul micuţei şi drăgălaşei şoricioaice, dar fu nevoit să recunoască că există o fiinţă mai puternică decât el. Un şoricel, care trăieşte în grajdul vacilor. Vine în fiecare seară şi roade curmeiul fără nicio greutate.

în cele din urmă şoricelul din grajdul vacilor a fost ales logodnic pentru micuţa şoricioaică. Familia Roade-mult a găsit că el este cel mai puternic din lume, cel mai frumos şi cel mai vrednic să devină bărbatul preafrumoasei lor odrasle.

Cleştele fermecat din pagan

poveste birmaneză

Se povesteşte din bătrâni că la una din pagodele oraşului Pagan, în vremurile de demult, era aşezat, drept podoabă, un cleşte uriaş. Judecătorii craiului acelei împărăţii aduceau întotdeauna pe împricinaţi la această pagodă şi puneau pe fiecare dintre părţi să-şi spună păsul ţinând mâinile în deschizătura cleştelui.

De fiecare dată, când cineva spunea un neadevăr, cleştele îndată se închidea şi-i strângea cu putere mâinile. Datorită acestui fapt, dispărură din împărăţie hoţii şi netrebnicii, iar judecătorii rămaseră fără slujbe, neavând pe cine să mai judece.

Dar iată că într-o bună zi un bogat negustor plecă într-o îndepărtată călătorie şi lăsă în păstrare unui călugăr, care era şi economul mănăstirii, o pungă de aur.

Monahul, luând punga în păstrare, îşi puse în gând să nu se mai despartă de ea şi multă vreme îşi frământă mintea cum să înşele pe negustor, dar mai ales pe cleştele pagodei.

în cele din urmă, îi veni în cap o straşnică idee. Topi aurul şi-l turnă într-un baston de bambus care, după cum ştiţi, este gol pe dinăuntru.

După o vreme, când negustorul se întoarse din lunga-i călătorie şi ceru monahului să-i restituie aurul, acesta îi răspunse, fără a clipi din ochi, că i l-a dat îndărăt. Păgubaşul se mânie foarte şi-l chemă în faţa judecăţii. Atunci judecătorul îi pofti pe împricinaţi la cleştele pagodei. Punând mâinile în gura cleştelui, negustorul declară:

— Mărturisesc că am încredinţat acestui monah o pungă de aur; de asemenea, mărturisesc că el nu mi-a înapoiat-o aşa cum ne-a fost învoiala.

Mulţimea de oameni care se afla de faţă privea curioasă şi nerăbdătoare spre cleşte. Dar acesta stătea nemişcat. Atunci monahul, care se sprijinea pe bastonul său, se apropie de cleşte şi spuse către bogătaş:

— Rogu-te, ţine-mi, pentru câteva clipe, bastonul meu, până ce eu voi pune mâinile mele în deschizătura cleştelui.

Negustorul, tară să bănuiască şiretlicul, luă bastonul în mână, iar monahul rosti:

— Mărturisesc că într-adevăr am luat aur în păstrare de la acest negustor, dar totodată declar că i l-am dat înapoi aşa cum ne-a fost înţelegerea şi că în acest moment aurul se află în mâinile proprietarului.

Toţi se uitară nerăbdători către cleştele fermecat, dar acesta, ca şi mai înainte, nici gând să se mişte. Judecătorul rămase încurcat, iar norodul adunat începu să murmure şi să strige:

— Cleştele fermecat nu este bun la nimic!... Unul dintre ei, de bună seamă, este hoţ!... De ce atunci el nu arată adevărul?

Şi oamenii începură să ia în derâdere cleştele.

Povestea spune că până la urmă judecătorul a dibuit şiretlicul monahului. Negustorul a primit aurul îndărăt, iar monahul a fost aspru pedepsit. Dar după această întâmplare, povestea mai spune că renumitul cleşte fermecat din Pagan s-a supărat pe oameni şi a încetat să mai ajute pe judecători în aflarea adevărului. De atunci niciodată n-a mai strâns mâinile împricinaţilor, chiar dacă aceştia minţeau de îngheţau apele.

O viespe, un păianjen sau chiar şi un prostănac pot fi uneori de folos

poveste birmaneză

Odată, un băiat se uita cum o viespe încerca să destrame pânza unui păianjen, după ce se încâlcise în ea. Un prostănac, care trecea şi el pe acolo, se apucă să tragă viespea din plasă, de mila muncii păianjenului care-şi vedea casa distrusă. Drept mulţumire, viespea îl înţepă pe prostănac, prostindu-l şi mai rău de nedumerire şi durere.

Băiatul zâmbi în sinea lui, gândindu-se că şi viespea şi păianjenul şi mai ales prostănacul ţin umbră degeaba pământului. Trecu de atunci câtva timp şi într-o bună zi, băiatul se văzu fugărit de alţi băieţi, mai voinici şi mai bătăuşi ca el, vrând să-l pedepsească pentru nu ştiu ce poznă făcuse. Tot alergând aşa, văzu o peşteră şi se piti acolo. Tocmai atunci un păianjen mare îşi ţesea pânza în faţa intrării în peşteră. Trecând pe acolo băieţii bătăuşi şi văzând pânza de păianjen neatinsă, nici nu le trecură prin minte că cel fugărit s-ar fi putut ascunde în peştera aceea.

Amintindu-ţi băiatul de ce văzuse cu câtva timp în urmă, îşi schimbă deodată părerea:

— Nu spun nimic de ceilalţi doi, dar până una alta, trebuie să recunosc că păianjenul m-a salvat, aşa că poate fi şi el uneori folositor omului. Şi se strecură afara din peşteră, cam stânjenit că trebui să rupă pânza păianjenului care îl scăpase de o bătaie zdravănă. Şi cum era un poznaş şi el ca alţi
băieţi, iată că se văzu din nou fugărit de stăpânul unei livezi din care furase şi el vreo trei piersici. în clipa când să-l înhaţe omul păgubit, o viespe îl înţepă atât de tare, că bietul om îşi trase braţul înapoi şi, văicărindu-se de durere, îi dădu răgaz băiatului s-o ia la sănătoasa.

— Văd că şi o viespe poate fi uneori de folos! îşi spuse în gând băiatul.

Şi mai trecu o vreme şi băiatul se făcu mare, numai bun de însurătoare. Şi tatăl băiatului îi găsise o fată bogată, dar cam hâdă. Băiatul era îndrăgostit de alta, nu prea bogată, dar frumoasă ca o zână. Şi deodată îi scăpară un gând:

— Tată, mă duc la mireasa pe care mi-ai ales-o dumneata, îi spuse el bătrânului.

Şi tatăl se arătă fericit de această hotărâre a băiatului său. Nici prin gând nu-i trecea de ce plănuia fiu-său. Ce-i drept, fiul se duse acasă la viitorii socrii. Dar cum se purtă el oare? Făcuse pe prostănacul. La toate întrebările lor şi ale fetei el dădu nişte răspunsuri, care mai de care mai prosteşti. într-atât încât socrii nu se mai arătară bucuroşi de asemenea înrudire. Cât despre fată, urâtă, dar deşteaptă, nu căzu deloc la învoială să-şi împartă viaţa cu un prostănac. Aşadar, scăpă cu faţa curată. La întoarcere îi spuse că fata nu l-a vrut şi nici părinţii ei şi nu minţea defel, în faţa lui taică-său care nemaiavând încotro, primi alegerea fiului său. Şi băiatul îşi alese ca soţie pe fata frumoasă ca o zână, convins că, la urma urmelor şi un prostănac poate fi uneori de folos.

Pescarul şi tăietorul de lemne

poveste birmaneză

Au fost odată doi prieteni, un pescar şi un tăietor de lemne! Dacă se întâmpla vreodată ca pescarul să fi venit acasă fără să fi prins măcar un peşte, atunci tăietorul de lemne îşi împărţea câştigul său cu pescarul. Pescarul făcea şi el la fel, îşi ajuta prietenul la vreme de nevoie.

în fiecare dimineaţă, pescarul şi tăietorul de lemne plecau la pădure. Aici tăietorul de lemne îşi căuta lemne bune de tăiat, iar pescarul se ducea la un râu din apropiere, unde îşi încerca norocul la pescuit.

Seara se întâlneau amândoi, mergeau în oraş şi-şi vindeau marfa.

într-o zi, tăietorul de lemne văzu un copac gros. îl lovi o singură dată şi copacul se prăvăli. Se vede că era putred înăuntru. Pe dată, înjur, se risipiră diamante, rubine, safire şi alte pietre preţioase.

Tăietorul de lemne rămase înmărmurit de uimire. Nu văzuse niciodată în viaţa lui atâtea bogăţii. Vru să-şi cheme îndată prietenul, dar se gândi: „Dacă îi voi arăta comoara, va trebui s-o împart cu el. Aşa făceam întotdeauna. Nu, mai bine o iau cu mine şi voi deveni un om bogat”. îşi strânse giuvaerurile şi se grăbi către oraş. Vându o parte din pietrele preţioase şi-şi cumpăra o casă mare şi o sumedenie de veşminte

frumoase. îşi tocmi pe dată slugi şi străjeri, lăutari, cântăreţi, ca să-l slujească şi să-l înveselească.

în vremea asta, pescarul termină de pescuit şi se gândi că e timpul să se întoarcă acasă. Pescuise mai mult ca de obicei şi se gândi: „O să câştig atâţia bani pentru peştele de astăzi, încât îmi va ajunge să cumpăr şi o cămaşă pentru prietenul meu, tăietorul de lemne”. Dar în pădure, la locul obişnuit, tăietorul de lemne nu mai era de găsit. Pescarul crezu că s-a întâmplat vreo nenorocire cu prietenul său, şi-l căută în toată pădurea. „Pesemne că s-a dus singur acasă”, îşi spuse el, întristat.

Tăietorul de lemne însă, la acel ceas, petrecea ca un prinţ. Se îmbrăcase în veşmintele mătase şi brocart[81] şi se ospăta cu cele mai scumpe bucate. îşi făcuse în grabă noi prieteni, cărora le dădea acum de băut şi de mâncat din belşug. Aceştia îl lăudau şi-l ridicau în slavă. Pescarul nu ştia că prietenul său devenise bogat. Punându-şi peştele în cobiliţă, purcese către oraş să-l vândă. Lângă o casă mai acătării auzi glasuri vesele şi zarvă de zaiafet[82]. Se opri acolo. Vreo câţiva bucătari ieşiră

81 ţesătură de mătase de calitate superioară, ornamentată cu fire de aur sau argint

82 chef mare, ospăţ

să-i cumpere peştele.

— A cui e casa asta? îi întrebă pescarul.

— E casa stăpânului nostru, răspunse un bucătar. Mai înainte era un biet tăietor de lemne, dar acum e mai bogat decât şapte regi.

Pescarul se bucură mult că prietenul său e viu şi sănătos şi, mai ales, că dăduse norocul peste el.

— Conduceţi-mă la stăpânul vostru, le zise el. Eu sunt prietenul său. Se va bucura mult când mă va vedea.

Bucătarii îl conduseră într-o sală unde fostul tăietor de lemne petrecea cu noii săi prieteni, îl recunoscu îndată pe pescar, însă acesta era îmbrăcat sărăcăcios şi tăietorul de lemne se ruşina să-l prezinte oaspeţilor bogaţi ca fiind unul din prietenii săi. Dar pescarul îi spuse:

— Ce bine îmi pare că ne întâlnim iarăşi!

— Nu-l cunosc pe omul acesta! răspunse tăietorul de lemne. Alungaţi-l îndată de aici!

Oaspeţii izbucniră în hohote de râs, iar pescarul, mâhnit, se întoarse acasă.

într-un rând, proaspătul bogătaş îşi invită prietenii la o vânătoare. în pădure se întâlniră, însă cu o bandă de hoţi. Prietenii săi se dovediră a fi fricoşi şi o luară la fugă, lăsându-l singur în mijlocul pădurii. Tăietorul de lemne fu greu rănit, dar totuşi izbuti, până la urmă, să scape de hoţi. Se întoarse acasă, însă cu mâna dreaptă ruptă. De-abia ajunse în oraş şi văzu că-l aşteaptă o altă nenorocire. Casa îi arsese din temelie. Şi astfel tăietorul de lemne deveni din nou sărac. „Mă voi duce şi voi locui Ia prietenii mei, îşi făcu el socoteala. Ei vor fi bucuroşi să mă primească”.

Dar cât de mult se înşelase! Niciunul dintre prietenii săi nu voiră să-l primească, acum, că era din nou sărac. Atunci îşi luă toporul şi plecă la pădure. Venind aci, ridică toporul cu mâna stângă şi Iovi un trunchi de copac.

— Ei, prietene! auzi el glasul pescarului care pescuia nu departe de acel loc. îţi vine greu să tai cu mâna stângă. Pentru pescuit nu-i nevoie de amândouă mâinile, la undiţa şi du-te la râu, iar eu voi tăia lemne în locul tău. Să nu te necăjeşti dacă vei pescui puţin peşte. O să împărţim munca noastră pe din două ca şi până acum.

Tăietorul de lemne îşi înăbuşi plânsul de ruşine şi fericire, luă undiţa şi plecă spre râu. Acum el a aflat cine este adevăratul său prieten, şi se căia amarnic că-l alungase din casa sa.

Povestea regelui Vikramaditya şi a celor şapte chipuri de aur

poveste din Caşmir[83]

Se spune că trăia odată, în rotirea vremilor şi în necurmata scurgere a kalpelor, în strălucitoarea Pataliputra, un rege miluit cu toate darurile vitejiei şi iscusinţei.

Şi regele acesta se numea Vikramaditya şi avea doi prieteni, regi ca şi el, cărora le arătase întotdeauna o faţă plină de semnele celei mai gingaşe preţuiri; iar purtarea lui faţă de regii aceştia, tovarăşi ai lui, era fără cusur.

Şi unul dintre ei era regele Hayapati, iar celălalt, regele

Gajapati; şi amândoi erau stăpâni peste cete fără număr de călăreţi şi peste multe turme de straşnici elefanţi de luptă, iar puterea lor era neînchipuită. Dar toate aceste milostiviri ale sorţii nu erau în stare a aduce pace în sufletul tulburat al regelui Vikramaditya, nefiindu-i mai mult spre alinare decât apa într-un ulcior fără fund. Iar pricina netihnei şi izvorul supărărilor sale era vrăjmaşul său de moarte, regele

83 este o regiune controversată în Himalaya, între India, Pakistan şi China, fost principat

Narasinha, stăpânul Pratişthanei.

Or, într-o bună zi, cum amărăciunea şi sila de acel rege vrăjmaş îl năpădiseră mai avan ca de obicei, regele Vikramaditya făcu legământ să-l aducă învins în faţa uşii sale spre a cere îndurare. Şi hotărând aceasta, trimise fără a mai sta pe gânduri soli prietenilor săi, regii Hayapali şi Gajapati, să stea gata de luptă. Iar de partea lui adună o oaste fără număr. Şi sub povara oştilor celor trei regi se

zguduia pământul şi se clătina oceanul în matca sa. Auzind de toate acestea, regele Narasinha se mulţumi să zâmbească. Şi strângându-şi şi el oastea, ieşi în întâmpinarea puhoiului acela al pustiirilor. Ci toate fură spre norocul său şi spre ruşinarea trufiei regelui Vikramaditya şi a tovarăşilor săi, care pierdură în bătălia aceea mare prăpăd de oameni. Şi fugiră cu toţii înfricoşaţi în cetăţile lor. Şi regele Narasinha, nevrând a ispiti mai mult soarta, intră cu falã în Pratişthana, cetatea lui de scaun. Iar barzii, curtenii şi oamenii de toată mâna îi proslăviră înţelepciunea şi puterea.

Ci laudele acelea erau ca tot atâţia stropi de venin în urechile şi inima vrăjmaşului său, regele Vikramaditya.

Or, deşi cu gura plină de cocleala umilinţei şi cu sufletul împovărat de pizmă, regele nu-şi pierdu cumpătul şi dreapta judecată. Şi ghidi în sine: „Duşmanul acesta al meu este viteaz şi nu poate fi învins prin luptă; de aceea îl voi doborî prin viclenie. Doar se spune: vicleşugul retează mai multe capete decât sabia şi ucide mai iute decât otrava”.

Şi chibzuind astfel, regele încredinţă regatul pe mâna miniştrilor săi şi plecă întovărăşit de un sfetnic de credinţă spre Pratişthana, cetatea biruitorului său, regele Narasinha. Ci ajungând acolo, se minună peste poate de frumuseţea palatelor, de bunăcuviinţa locuitorilor ca şi de rânduiala ce domnea în cetate. Iar mai mult decât toate îi plăcu un palat ce întrecea în măreţie şi frumuseţe tot ce văzuse până atunci. Şi întrebând un trecător, află că era locuit de o cântăreaţă dansatoare, o preafrumoasă ganika, pe nume Madanamala. Ci palatul acesta avea şapte săli de o mărime neobişnuită. Iar în prima se găseau herghelii de cai de toate soiurile, cu tot tacâmul de şei şi firâie şi cu puzderie de războinici gata la primul semn să încalece de luptă spre nimicirea vrăjmaşului stăpânei lor.

în a doua, trecerea părea cu neputinţă, din pricina elefanţilor fără număr ce mişunau pe acolo. Şi nu mică fu tulburarea regelui la gândul unei păţanii ca aceea de a fi frământat între tăvălugii cumpliţi ai picioarelor lor.

Dar tulburarea aceasta nu fu nimic pe lângă spaima care-l cuprinse intrând în a treia sală, ce era plină din podea până-n tavan de arme de toate soiurile şi de toate mărimile, aşa cum nu găseşti nici în cetăţile Rakshaşilor.

Ci intrând în a patra sală, spaima-i fu copleşită de minunare. Şi stătu ţintuit multă vreme pentru a-şi bucura ochii cu toate minunăţiile acelea. Căci întreaga încăpere ce părea să fi ieşit din manile lui Visvakarman era tapisată cu giuvaeruri ce închipuiau cele mai desfătătoare privelişti.

A cincea sală era plină de cântăreţi şi barzi de tot felul, ce proslăveau farmecele stăpânei lor, Madanamala; şi intrând acolo, regele se găsi ca sub puterea unui descântec, atât de desăvârşit alcătuite erau cântecele şi versurile acelea.

După un timp o părăsi şi pe aceasta şi intră în cea de a şasea sală. Or tulburarea lui spori peste măsură când văzu că era înţesată cu nişte fecioare în faţa frumuseţii cărora cele mai strălucitoare Apsaras preţuiau doar cât nişte biete maimuţe. Ci acestea nu erau decât slujitoarele stăpânei lor, minunata Madanamala. Iar regele, dornic să cunoască pe aceea a cărei frumuseţe nu se sfia să se înconjoare de atâta desăvârşire, nu zăbovi prea mult acolo.

Şi intrând în a şaptea sală, văzu un havuz cu o apă limpede şi parfumată. Iar în mijloc, într-un jeţ de abanos ce se sprijinea pe un piedestal de marmură albă, sta tolănită Madanamala.

La vederea regelui, ea se ridică în grabă şi trecând peste o punte de argint îl primi cu toată cinstea. Şi luându-l de mână, îl conduse spre un tron de aur aflat lângă jeţul de abanos şi-l pofti să şadă. Iar regele, ce o privea pierdut, se lăsă cu totul în voia ei. Ci Madanamala, fără a mai pierde timpul, dădu poruncile de cuviinţă, de fură aduse tablalele cu mâncare, cu băuturi şi cu dulciuri de tot felul. Iar regele Vikramaditya. Găsind răgazul în preajma preafrumoasei Madanamala nespus de desfătător, îşi amină cum putu plecarea, uitându-şi şi de tron, şi de sine, şi de neâmpăcatul său vrăjmaş, regele Narasinha.

Ci după un timp, mai venindu-şi în fire şi aflându-se din întâmplare într-un loc ferit privirilor, cu credinciosul său sfetnic Buddhivara, îi spuse:

— Grea nelinişte mă apasă, o, prietene al meu. Şi nu ştiu dacă e bine să-mi mai pierd vremea în
tovărăşia acestei ganika, lăsând în părăsire trebile domniei şi neluând seama la faptele duşmanului aceluia al meu, regele
Pratişthanei. Căci doar se spune: „Regele ce nu ia seamă la nevoile poporului său, lăsându-l în voia sorţii, păţeşte asemeni unui om ce şi-ar încredinţa tot avutul pe mâna neprietenului: îl pierde”.

— Cele ce spui sunt adevărate, o, rege. însă femeia aceasta, deşi o ganika, s-a purtat cu multă gingăşie. Or, nu este în firea regilor să lase binele nerăsplătit. Dăruieşte-i dar câteva din giuvaerurile acelea pe care le-a dat cerşetorul Prapanciabuddhi.

— Chiar de i le-aş dărui pe toate, n-ar fi decât o prea neînsemnată răsplată pentru dânsa. îi voi dărui însă altceva, ce se leagă tot de povestea cerşetorului aceluia.

— O, rege, ard de nerăbdare să aud povestea lui Prapanciabuddhi şi a darului ce ai să-i faci frumoasei Madanamala. Spune-mi-o dar.

Povestea regelui Vikramaditya şi a cerşetorului prapanciabuddhi

poveste din Caşmir

Cu multă vreme în urmă, im cerşetor pe nume Prapanciabuddhi obişnuia să se amestece în mulţimea jălbaşilor ce se adună la palatul meu. Iar eu, socotind după înfăţişarea lui cumpănită că omul avea să-mi ceară ceva de seamă, sfârşii prin a-l chema la mine. Şi cerşetorul, în locul oricărei jalbe, se mulţumi a-mi întinde o cutie pecetluită şi se-ndepărtă fără a scoate un cuvânt. Or eu, departe de a simţi cea mai mică ispită de a afla ce se găsea în cutia aceea, i-o încredinţai vistiernicului, uitând pe dată toată întâmplarea. Ci a doua zi, văzându-l din nou pe cerşetorul acela ciudat, îl mai chemai odată, gândind că acum aveam să-l fac să-mi vorbească. Ci el, tot ca rândul trecut, îmi întinse o cutie pecetluită şi se depărtă fără un cuvânt. Iar eu o dădui în seama vistiernicului, s-o pună alături de geamăna ei. Şi povestea asta continuă vreme de un an. Şi de fiecare dată cerşetorul îmi aducea o cutie, pe care o încredinţam tot aşa cum o primisem vistiernicului meu.

Ci într-o zi, fie din stângăcie, fie cu dinadinsul, scăpă cutia pe jos, şi aceasta se deschise de tăria izbiturii. Iar dinăuntru se rostogoli un gogoloi uriaş, roşu ca focul.

Era un rubin din cele nepreţuite, şi era de parcă cerşetorul mi-ar fi dăruit chiar inima lui. Ci eu rămăsei cam buimăcit şi-i porunci degrabă vistiernicului să aducă şi celelalte cutii. Şi deschizându- le, văzui că în fiecare se găsea câte un rubin geamăn cu acesta. Iar lumina ce ţâşnea din movila pietrelor acelora fără preţ adunate la picioarele mele mă orbise de-a binelea.

Ci după ce statui aşa nemişcat un răstimp bunicel, adunându-mi gândurile mă-ntorsei spre cerşetor. Şi-l întrebai:

— Spune-mi, o, taică al meu, care-i pricina neobişnuitei tale dărnicii? Şi ce vrei să fac pentru tine?

Iar el îmi răspunse:

— Nu departe de aici se află un loc din cele înfricoşate, cuibar vetalelor şi duhurilor de tot soiul. Iar gândul meu este să împlinesc mâine acolo o jertfă la care aş vrea să iei şi tu parte. Căci reuşita este la-ndemână, iar piedicile se înlătură de la sine cinci fapta e sprijinită de puterea unui erou.

Şi cum eu primii pe dată să fac tot ce-mi cerea, cerşetorul se îndepărtă în grabă.

Or, de cum se lăsă noaptea şi adormii, avui un vis cum nu se poate mai ciudat. Se făcea că mi se arată venerabilul Vasudeva stând pe spatele lui Caruda, înaripatul, şi având pe piept un lotus. Şi îmi spuse:

— Fiul meu, acest Prapanciabuddhi este pe drept numit Vicleanul, iar împlinirea dorinţelor lui trece prin nimicirea ta. Ţine dar seama de sfatul meu şi nu-l asculta, orice ţi-ar cere să faci. Ci. La toate fă pe niznaiul şi cere-i să-ţi arate mai întâi el ce şi cum. Şi-apoi, când ţi-o veni mai bine la- ndemână, mântuie-l de zile, căci făptură mai ticăloşită ca cerşetorul acesta cu greu mai poţi găsi.

Şi la vorbele acestea, vedenia pieri, iar eu mă trezii în patul meu. Şi mă găseam cum nu se poate mai zguduit ele cele ce văzusem şi auzisem.

La timpul potrivit pornii spre locul cu pricina, nu înainte de a-mi fi pitit un hanger în veşminte.

Şi ajungând acolo, văzui pe cerşetor ce tocmai îşi începuse jertfa. Ci văzându-mă, faţa i se lumină de plăcere şi-mi spuse:

— O, rege, închide ochii şi întinde-te cu faţa în jos în mijloci?! cercului acestuia roşu, pentru ca astfel să ne atingem amândoi ţinta.

Ci cum eu mă prefăceam a fi tare nepriceput, lungindu-mă ba pe-o parte, ba pe alta, şi-i arătam o faţă mirată fără a-l părăsi din ochi nicio clipă, cerşetorul începu să-şi piardă răbdarea. Şi socotindu- mă pesemne vreun neghiob din neamul neghiobilor, şi fript de dorinţa de a-şi vedea cât mai repede împlinite dorurile, se lungi cât era de lung drept în mijlocul cercului, cu faţa-n jos şi cu ochii închişi.

Iar eu, plecându-mă ca spre a lua seama la ce făcea el acolo, scosei la iuţeală hangerul şi dintr-o singură lovitură îi zburai în pulbere ţeasta ticăloasă.

Or, nici nu isprăvisem eu bine treaba aceea, că auzii o voce care-mi spuse:

— O, fiule, sunt mulţumit de faptele tale. Şi prin dârzenia ta, ai căpătat ceea ce voia să dobândească netrebnicul de colo. Căci e nici mai mult nici mai puţin decât putinţa de-a zbura prin aer. Iar eu mai vreau să-ţi fac un dar; alege dar o răsplată pe măsura dorinţelor tale.

Auzind acestea şi chibzuindu-mă în mine, văzui că n-aveam nicio trebuinţă şi că răsplata mi-era fără folos.

Căpătând îngăduinţa de a-mi spune dorinţa oricând aş fi avut nevoie, iată-mă stăpânul unei puteri nemăsurate, prin care voi putea să-mi plătesc datoria faţă de această gingaşă ganika.

Ci isprăvind de povestit credinciosului său Buddhivara nemaipomenita lui întâmplare, cu cerşetorul Prapanciabuddhi, regele Vikramaditya îi porunci să se-ntoarcă pe dată la Pataliputra. Şi retrăgându-se într-un loc ferit din palatul frumoasei Madanamala, şi închinându-se după cuviinţă, ceru slăvitului Vasudeva ca răsplată a faptei aceleia şapte chipuri de aur de mărimea unor oameni obişnuiţi. Or chipurile acestea, potrivit dorinţei regelui, erau vrăjite astfel încât chiar tăiate ele creşteau la loc, de parcă n-ar fi fost niciodată atinse. Şi nemaiavând de ce să zăbovească acolo, regele Vikramaditya îşi luă zborul spre cetatea lui Pataliputra, în virtutea puterii ce-o căpătase prin uciderea cerşetorului Prapanciabuddhi. Şi fu de parcă n-ar fi fost.

Iar a doua zi, nemaigăsindu-l, slujitorii se puseră să-l caute prin toate ungherele palatului. Şi în cele din urmă dădură peste cele şapte chipuri de aur, pe care le cărară cu mare trudă dinaintea stăpânei lor. Şi în faţa frumuseţii nepământene a lucrăturii, rămaseră cu toţii cum nu se poate mai uimiţi şi mai minunaţi. Ci numai Madanamala arăta o faţă rece şi nepăsătoare. Căci se gândea: „La ce bun chipuri de aur, chiar desăvârşit lucrate, dacă lipseşte chipul celui drag? Şi ce să fac eu cu momâile astea în lipsa iubitului meu?”

Şi chibzuind la stearpa nebunie a păstrării chipurilor acelora şi la foloasele pe care atâta prisos de aur l-ar fi putut aduce unora mai puţin avuţi, puse de se tăiară câteva din mădularele acelea fără preţ şi chemând la sine un brahman învăţat, îl dărui după învăţătura lui. Şi cum acesta era cunoscător doar în două din cele patru Vede, aceste vechi scrieri de învăţătură, primi două. Iar vestea răspândindu-se cu iuţeala fulgerului,

începură a veni din toate părţile şi din toate colţurile regatului puhoi de învăţaţi dornici de a se înfrupta şi ei din roadele unei atât de nemaiîntâlnite dărnicii. Ci fiecare primea după ştiinţa lui: căci de stăpânea trei Vede, primea trei bucăţi de aur, de ajuns ca să-l hrănească pe el şi pe urmaşii lui, ba şi pe urinaşi! urmaşilor lui până-ntr-a suta spiţă; iar de stăpânea patru, primea patru. Şi-aşa! Iar izvorul acesta al miluirilor se arăta nesecat prin puterea dorinţei regelui Vikramaditya, iubitul preafrumoasei Madanamala; iar chipurile arătau tot atât de noi şi de întregi, de parcă atunci ar fi fost făcute,

Or, amestecat printre cei veniţi să se răsfeţe în lumina mărinimiei, se afla şi un preaînvăţat brahman pe nume Songramadatta, de fel din Pataliputra. Ci găsindu-se el bogat răsplătit pentru cărturăria şi desăvârşita lui cunoaştere în cele patru Vede, şi văzând că Madanamala, deşi stăpână a unui palat minunat şi a unor bogăţii fără istov, arăta mereu o faţă copleşită de amărăciune şi netihnă, se miră mult în sufletul său. Şi luându-şi rămas bun de la ea, se întoarse în cetatea lui de baştină. Ci
ajungând acolo, fu cuprins de nelinişte. Şi se gândi: „Ce să fac eu acum cu aurul ăsta? Şi unde să-l ascund? Căci prăbuşirea mea e aproape şi moartea neîndoielnică. Să merg să încredinţez, dar, aurul acesta regelui nostru, spre păstrare, căci ce înseamnă bogăţia fără puterea care s-o apere?"

Şi chibzuind astfel, se duse întins la rege. Şi spunându-i păsul, nu uită să pomenească de măreaţa purtare a mărinimoasei Madanamala şi de ciudata ei tristeţe. Ci auzind acestea, inima regelui se- nfioră de bucurie. Iar dragostea pentru Madanamala i se aprinse şi mai puternic în suflet. Şi împlinind dorinţa brahmanului aceluia aducător de veşti bune şi mai umplându-l de daruri, îl trimise în drumul lui, după firitiselile cuvenite. Ci el aşteptă un ceas când toată lumea dormea şi luându-şi zborul ajunse într-o clipă în Pratişthana, oraşul preaiubitei lui Madanamala.

Şi pătrunzând în palat, o află acolo slăbită şi cu o înfăţişare de tot jalnică, ce stârnea mila. Şi îmbrăţişându-se, aflară amândoi alinarea sufletelor lor fripte de durerea despărţirii. Ci, după un răstimp, când îşi mai veniră în fire, regele îi spuse cine era şi de ce venise în cetate.

Or aflând ea de duşmănia regelui Vikramaditya pentru regele Narasinha şi de legământul ce-l făcuse iubitul ei, îl întrebă surâzătoare:

— Asta să fie oare pricina frământărilor tale, o, Stăpâne al meu? Alungă-ţi dar supărarea şi eu îţi chezăşuiesc împlinirea grabnică a dorinţelor tale.

Şi mai lăsând să treacă o zi, trimise un sol la regele

Narasinha, spre a-l pofti cu toate cinstirile la palat. Ci acela, căruia, de când cu venirea regelui Vikramaditya i se cam încinseseră porţile spre inima frumoasei ganika, fu peste măsură de bucuros de această chemare. Şi simţindu-şi sufletul nespus de uşor şi vesel, se grăbi, fiindu-şi singur sol, spre palatul minunatei Madanamala.

Ci ajungând acolo şi pătrunzând în cea dintâi sală, nu mică îi fu uimirea când auzi pe paznicii ce făceau de strajă strigând: „O, rege, prinţul Narasinha, robul tău credincios, ţi se închină cu supunere!" Şi trecând în cea de-a doua sală, lucrurile se petrecură aidoma, şi la fel şi în celelalte. Iar regele Narasinha, văzând acestea, nu ştia ce să facă mai întâi: să se mire sau să se mânie.

Ci ajungând în pragul ultimei săli, gândi: „Mai bine să mă prefac că nu iau în seamă toate acestea. Şi vom vedea mai apoi de trebuie să pedepsim şi pe cine."

Or intrând înăuntru şi văzându-l pe regele Vikramaditya stând zâmbitor în picioare alături de frumoasa Madanamala, pricepu totul dintr-odată. Şi îşi spuse: „Regele acesta, deşi înfrânt, şi-a atins ţinta şi deşi neputincios şi-a împlinit dorinţa, numai prin puterea iscusinţei sale. Ar fi dar semn de mare neînţelepciune să dau frâu liber mâniei. Căci ce înseamnă puterea celor puternici în faţa puterii celor înţelepţi?"

Şi gândind astfel, se îmbrăţişă cu regele Vikramaditya şi aflând de la el toată povestea, ca şi de minunatul lui dar de a zbura prin văzduh, se simţi cum nu se poate mai fericit că legase prieteşug, cu un om atât de înzestrat.

Ci regele Vikramaditya, după ce mai stătu un timp în Pratişthana, în ospeţie la regele Narasinha, se întoarse cu draga lui Madanamala în Pataliputra, trăind de atunci

o viaţă de necurmată fericire şi bucurându-se, datorită iscusinţei sale, de roadele unei domnii tihnite şi îmbelşugate.

Ciudatele păţanii ale lui Kesata şi ale prietenului său, Kandarpa

poveste din Caşmir

Kesata era un tânăr brahman ce văzuse lumina zilei în strălucitoarea Pataliputra. Părinţii îi muriseră încă pe când era copil, aşa că rămăsese mai mult de capul lui, petrecându-şi vremea în cârdăşii îndoielnice şi prietenii deşucheate. Şi cum n-avea altă avere decât adăpostul unui acoperiş şi un pat pe care să-şi întindă mădularele, se văzuse nevoit încă de mic să-şi câştige traiul în toate chipurile şi pe toate căile, slujind de măscărici şi călăuză altor derbedei mai avuţi, ţinând un ochi mereu treaz la câştig şi o ureche aţintită la zornăitul îmbietor al aurului. Şi fiind dăruit cu un boi frumos şi cu o fire petrecăreaţă, izbuti repede să se facă plăcut celor de care atârna bunăstarea sa. Iar faima de poznaş bun la petreceri i se răspândi în tot oraşul.

Or, trezindu-se într-o bună dimineaţă cu capul îngreunat de aburii vinului ce băuse la un chef cu o seară înainte şi înclinând spre acea aprigă căinţă a oamenilor mahmuri, îşi zise: „Cât o să te mai ţii de potlogării şi necuviinţe, o, Kesata? Şi până când vei mai fi tartorul şi călăuzul tuturor desfrânaţilor din cetate? Ci a sosit cred vremea să-ţi iei nevastă şi să păşeşti şi tu în rândul oamenilor de treabă din oraş.”

Şi scuturându-se din amorţeala ce-l cuprinsese, pregăti cele de trebuinţă pentru un drum lung. Iar a doua zi, înainte să se crape de ziuă, îşi părăsi pe furiş casa şi cetatea de baştină, pentru a merge să găsească o soţie potrivită lui. Căci despre peţirea vreuneia dintre fetele din cetatea sa nu putea fi vorba, într-atât se lăţise faima pehlivăniilor lui cele nemăsurate.

Ci după un răstimp, ajunse în dreptul unui râu adânc.

Şi cum era obosit, se-ntinse pe ţărm, cu gând să aţipească.

Or nici nu închisese bine ochii, că auzi venind de undeva zvon de muzică şi glasuri. Şi întredeschizând mai întâi ochii, văzu apropiindu-se o mare mulţime de oameni măreţ înveşmântaţi. Şi dintru început crezu că era alaiul vreunui rege. Dar deschizând ochii mai bine, pricepu că erau doar nişte nuntaşi plecaţi în peţit. Şi cum nu mai mâncase de multă vreme şi-şi simţea pântecele ghiorăind, se îndreptă, luându-şi o înfăţişare umilă, spre alaiul acela.

Or nici nu apucase el să deschidă gura, când văzu desprinzându-se din mulţime un bătrân brahman cu înfăţişare preacinstită. Deasupra bărbii şi nasului său străluceau doi ochi tare pătrunzători, care-l scormoniră pe Kesata până-n adâncul inimii. Şi pricepând de-ndată cu cine avea de-a face, porunci să se-aducă toate cele de trebuinţă îndestulării oaspetelui. Şi când acesta îşi mai potoli foamea şi-şi mai veni în fire, bătrânul îl luă deoparte şi-l spuse cu blândeţe:

— Asupra mea apasă o grea nenorocire, o, oaspete al meu. Iar dezlegarea ei atârnă numai de tine. Căci iată: nevrednicul din faţa ta are un fecior bătut cu toate hidoşeniile, tot aşa cum tu eşti dăruit cu frumuseţe.

Căci are părul rar, ochii urduroşi, privirea crucişă.

Nasul turtit şi urechile ca nişte vânturătoare. Iar pântecul, ce este mai larg şi mai încăpător decât un burduf din cele mari, i se sprijină doar pe nişte picioruşe scălâmbe şi subţirele de-a mirările. Eu, în dragostea mea de tată, am chibzuit să-i găsesc vreo soaţă, măcar că e atât de pocit, şi m-am gândit la Rupavati, fiica unui prieten de-ai meu, brahmanul Ratnadatta, şi la el merg eu acuma. Or Ratnadatta nu ştie nimic despre bazarul acela de urâţenii care e fiul meu. Iar eu nici nu îndrăznesc să i-l arăt. Drept care „dată: ţine. Tu, care eşti frumos, locul fiului meu până ce se face nunta; iar pentru facerea asta de bine, eu şi familia mea îţi vom fi datori toată viaţa. Şi pentru bunătatea

ta o să fii răsplătit din belşug.

Parte înduioşat de vorbele bătrânului, parte cu gândul la răsplata ce-l aştepta, Kesata se învoi pe dată. Şi alăturându-se alaiului, ajunse în scurtă vreme la porţile cetăţii în care trăia Ratnadatta, tatăl frumoasei Rupavati,

Şi cum se lăsase întunericul, hotărâră cu toţii să poposească acolo peste noapte.

Ci cum Kesata se dusese la râu să-şi clătească gura potrivit datinii, văzu răsărind din apă un duh înfricoşat din neamul Rakşasa. Şi şiroind tot de apa râului acela, duhul se năpusti pe dată la Kesata, cu gând să-l înghită.

Iar acesta, verde de spaimă şi tremurând din toate încheieturile, se aruncă la picioarele duhului.

Şi povestindu-i întâlnirea sa cu bătrânul brahman, ca şi fagăduiala ce-o avea de împlinit, se legă cu jurământ ca, odată treaba isprăvită, să se-ntoarcă spre a sluji de hrană duhului.

Ci a doua zi, bătrânul brahman îl aduse pe Kesata, împodobit cu toate podoabele unui mire, la casa socrului său Ratnadatta. Şi Kesata fu căsătorit după obicei cu frumoasa Rupavati, mireasa sa.

Şi chiar că fu o joacă de copii pentru el să sucească minţile unei fetişcane ca aceea. Ameţită de iubire, Rupavati se arăta cum nu se poate mai supusă stăpânului ei.

Or, cum de la o vreme Kesata se arăta mereu îngândurat şi fără chef, Rupavati se frământa întruna, neputând pricepe pricina posomorelii aceleia ciudate. Şi cum nu îndrăznea să-şi tulbure soţul cu întrebări de prisos, hotărî să nu-l scape din ochi, oriunde s-ar duce şi orice-ar face, fără a arăta că băgase ceva de seamă.

Ci într-o noapte, crezând-o adormită, Kesata ieşi pe furiş, spre a-şi ţine făgăduiala ce făcuse duhului. Iar Rupavati, care numai nu dormea, se strecură după el, cu inima plină de grijă. Şi când ajunseră la malul râului acela, valurile pe dată se tulburară şi din ele ieşi o dihanie cumplită, ce şiroia pe toate părţile de apă. Iar dihania nu era decât duhul acela mâncător de oameni din neamul Rakşasa. Ci zărindu-l pe tânăr, duhul îi spuse:

— Lăudat fii, o, Kesata, tu a cărui vorbă e una cu fapta, căci multă cinste aduci prin purtarea ta Pataliputrei, slăvită cetate.

Şi zicând acestea, tocmai se pregătea să-l înghită pe nefericitul Kesata, când auzi o voce subţirică strigând:

— O, duhule milostiv, gândeşte-te din ce am să trăiesc eu dacă-l mănânci pe omul acesta, soţul meu! Mai bine mănâncă-mă pe mine, ca să termin odată cu viaţa asta amară.

Ci înduioşat, duhul îi răspunse:

— Fii pe pace, fiică a unor părinţi de două ori născuţi.

Căci moartea omului de colo nu te va lăsa muritoare de foame. Iar tu vei trăi din pomeni.

Or auzindu-l, vicleana nevestică-i răspunse:

— Dar cum să cerşesc eu, o femeie? Şi-apoi, cine să dea de pomană uneia ca mine?

— Aceluia care n-o vrea să-ţi dea, să-i sară capul ţăndări într-o sută de bucăţi, răspunse duhul.

— Atunci fie să-mi înapoiezi soţul drept pomană, strigă fata.

Şi cum duhul şovăia, nepreavoind a-i face pe voie, căpăţâna începu să i se umfle şi se umflă atât, incit se sparse într-o sută de bucăţi. Şi duhul muri pe loc.

A doua zi alaiul de nuntă şi mireasa plecară din cetate. Iar după un timp, ajungând pe malul râului Narmada, se urcară în trei bărci. Or moşneagul acela viclean, conducătorul alaiului, chibzuise astfel lucrurile încât Rupavati şi o parte din nuntaşi să se urce în prima barcă, iar el împreună cu cei rămaşi se urcară în cea de-a doua.

Cât despre Kesata, acesta rămase singur cu barcagiul în cea de-a treia, barcă. Ci toate se făceau spre nimicirea lui Kesata, ce devenise cam stânjenitor împlinirii

socotelilor sacului aceluia al vicleniilor, bătrânul brahman. Căci departe de a-şi opri barca alături de celelalte două, barcagiul, ce fusese cumpărat dinainte, vâsli fără şovăire drept spre mijlocul apei. Şi ajungând în 'dreptul unui loc pustiu, îl azvârli pe Kesata în apă şi se depărtă în grabă. Dar, spre norocul său, Kesata ştia să înoate şi ajunse fără primejdie la ţărm. Şi de cum puse piciorul pe uscat, se trânti la pământ şi adormi pe dată.

De trezit se trezi târziu, după apusul soarelui. Şi cum în întunericul acela se desluşeau ba luminiţe înşelătoare, ba zgomote ciudate, Kesata fu cuprins de frică. Şi în spaima lui, vedea tot felul de făpturi nemaivăzute ce zburau rătăcind de colo-colo prin noaptea aceea a beznelor.

Ci el nu bănuia că acestea nu erau decât nişte vrăjitoare, iar pustia în care nimerise era sălaşul
lor.

Dar, pe când sta el aşa, hoibându-se în întunecimea de iad, deosebi ceva ca un vâjâit de săgeată şi înainte de-a se dezmetici bine, văzu şuierând pe lângă el şi apoi bufnind de pământ un orice părea căzut din cer. Iar căderea omului acela stârni o zarvă înfricoşată printre vrăjitoarele cele zburătoare. Ci omul, ce era un tânăr cu înfăţişare din cele mai plăcute, se scutură, fără a-şi pierde cumpătul, de colbul căzăturii şi, ca şi când nimic nu s-ar fi întâmplat, se înclină în faţa lui Kesata, dându-i bineţe într-un grai ales.

Şi intrând în vorbă unul cu altul, Kesata îi povesti străinului toate prin câte trecuse. Iar acesta, după ce-l ascultă, păru tare înduioşat şi-i zise:

— Află, prietene, că dacă nenorocirile tale se datoresc mai degrabă nechibzuinţei decât unei soarte potrivnice, ale mele au ca singură pricină întâmplarea.

Sunt brahman, iar casa părinţilor mei se află în Ratnapura, o cetate de pe malul râului Vena. Iar numele meu e Kandarpa, şi mă trag dintr-un neam de oameni vestiţi prin bogăţia şi cinstea lor. Şi una din plăcerile mele cele mai mari era să mă scald în râul ce trece pe lângă oraşul nostru. Or, într- o dimineaţă mai călduroasă şi mai însorită decât altele, simţii că dacă nu-mi răcoresc trupul în undele acelea limpezi şi îmbietoare, mor pe loc.

Şi fără a mai sta pe gânduri, mă îndreptai spre apă.

Ci intrând înăuntru şi zbenguindu-mă în voie, mă simţii deodată cuprins de un cârcel. Şi nemaiputându-mă împotrivi, mă lăsai târât de apă. Dar soarta mea milostivă nu vru să pier în apele acelea. Iar râul, după ce mă purtă cale îndelungată, mă zvârli într-un sfârşit pe. Un ţărm pustiu şi neumblat.

Chiar la malul apei se înălţa un templu închinat zeiţei Durga. Şi văzându-l, mă prosternai pe dată şi mă rugai astfel: „Ai milă, o, zeiţă, de un nefericit pe care soarta lui nenorocoasă l-a aruncat departe de ai săi. Şi nu mă lăsa să pier prin locurile astea necălcate de picior de om, o, preamilostive!”

Nu-mi terminasem eu bine rugarea, că cerul se întunecă, soarele păru a se stinge, iar în jurul meu se stârni un vârtej de aripi ameţitor. Şi în mai puţin de o clipă mă pomenii trântit la pământ de tăria vântoasei aceleia. Şi de frică leşinai. Iar după un timp, cinci îmi mai venii în fire, auzii ca un murmur. Şi ferindu-mă să arăt în vreun fel că mă trezisem, deschisei binişor un ochi, Or ce văzui mă umplu de uimire. Căci în jurul unui foc stau trei făpturi înaripate, de o mărime peste fire. Şi privindu-le mai bine, fui uimit de frumuseţea lor neînchipuită, Iar una spunea:

— Ce să facem acum cu tânărul acesta? Căci iată, noi trebuie să mergem la marele sabat al vrăjitoarelor.

Iar locul acesta e plin de animale şi de fiare de tot soiul; şi de l-am lăsa aici, ar fi ca şi cum l-am omorî cu mâna noastră. Sări ducem mai bine într-un loc unde să fie la adăpost; iar după aceea îl vom aduce înapoi. Căci nu se Cade să laşi în părăsire pe unul ce se roagă după ajutor.

Şi fără a mai pierde timpul, făpturile acelea mă înşfăcară ca pe-un prunc adormit. Şi trebuie să spun că umblară cu mare blândeţe. Şi pe dată se stârni un vârtej ca acela de

la venirea lor, dar mai molcom parcă. Or nici nu apucasem să răsuflu, că şi coborâră şi mă lăsară în faţa unei case măreţe şi bogat împodobite. Şi uitându-mă să văd cum arăt, băgai de seamă că aveam pe mine toate veşmintele şi podoabele unui mire. Ci eu la început fusesem cu totul golaş şi neînveşmântat, afară poate de-un ştergar ce miri înfăşurasem în. Jurul coapselor. Şi cum mă minunam eu aşa, uşa casei se deschise deodată şi auzii un glas ce striga:

— Bucuraţi-vă, a venit mirele, a venit mirele!

Auzind acestea, vrui să văd şi eu cum arăta mirele acela. Şi întorcând capul în toate părţile şi văzând că nu venea nimeni, rămăsei tare nedumerit. Dar deodată mă pomenii înşfăcat şi târât în casa aceea de o mulţime de braţe voinice. Or eu, deşi nu mă ştiam mirele nimănui, nu îndrăznii să mă împotrivesc unei cinstiri ce se arăta aşa de înflăcărată ca aceea. Şi mă pomenii pe dată în faţa unui altar de cununie. Iar la dreapta mea se afla o fetişcană de o frumuseţe tare ispititoare. Ci cum pricepui că aceea trebuie să fie mireasa, încetai să mă mai împotrivesc şi mă împăcai cu totul cu noua mea soartă.

Şi înainte să mă dezmeticesc bine, eram gata cununat;

Iar după ce furăm petrecuţi până-n odaia noastră, rămăsei singur cu nevasta mea. Şi cum între timp îi aflasem numele, o chemai cu duioşie. Iar Sumanas, coborând privirile, rămase încremenită, neîndrăznind să facă nici cea mai mică mişcare. Ci încetul cu încetul îi alungai ruşinea cu mingi ieri gingaşe. Şi-n scurtă vreme ne simţirăm de parcă ne-am fi cunoscut dintotdeauna.

Or nu ne bucurasem noi bine unul de altul, când mă pomenii înşfăcat şi, fără a avea răgazul de a mă împotrivi, înălţat în văzduh de mâinile vrăjitoarelor cel ora nemăsurate, ocrotitoarele mele. Iar zborul acela neaşteptat nu-mi făcu nici pe departe la fel de multă plăcere ca prima oară. Şi nevăzând chip de împotrivire şi aflându-mă cu totul în voia lor, trebuii să mă împac cu pierderea iubitei mele Sumanas. Apoi, prietenele mele se întâlniră cu alte vrăjitoare, tot pe-atât de frumoase, duşmance lor. Şi între ele se încinse pe dată o luptă tare înverşunată şi necruţătoare. Iar eu mă minunai cum era cu putinţă asemenea ură între făpturi atât de desăvârşite.

Şi ghidul acesta mă aruncă într-o tristeţe ciudată, ce ma făcu să uit şi de luptă, şi de primejdia în care mă aflam, într-atât mă căinam de-a mă fi născut în nişte timpuri în care nici prieteşugul, nici buna tovărăşie nu mai sunt cu putinţă.

Dar cum în focul luptei vrăjitoarea care mă ţinea îşi mai slăbise strânsoarea, mă trezii deodată bătând aerul cu toate mâinile şi picioarele mele şi rostogolindu-mă în fel şi chip, pentru a mă pomeni în sfârşit în faţa ta, în praful acestui ţărm uitat, o, tovarăş al meu.

Isprăvindu-şi istorisirea, Kandarpa stătu să se mai odihnească. Iar după ce îşi arătă uimirea, Kesata spuse:

— Alungate fie-ţi gândurile negre şi teama, o, Kandarpa. Ci de acum, vrăjitoarele vor fi fără putere asupra ta şi nu vei mai avea să te aştepţi la nimic din partea lor. Căci iată: pe când mă mai găseam în mreaja unor prieteşuguri nepotrivite rangului şi firii mele, întâlnii odată un înţelept între înţelepţi. Iar înţeleptul acela, în bunătatea lui, îmi încredinţa taina unor cuvinte de a căror putere se tem îndeosebi vrăjitoarele. Aşa că hai să ne întovărăşim şi să plecăm din locurile acestea pustii. Şi cine ştie, poate în felul acesta le vom găsi şi pe iubitele noastre.

Ci a doua zi dimineaţă, Kesata şi Kandarpa porniră la drum. Şi într-un târziu, ajunseră în dreptul unei cetăţi măreţe, aşezată pe malul râului Ratnanadi. Iar numele cetăţii era Bhimapura.

Or, abia ajunşi acolo, fură întâmpinaţi de o zarvă nemaipomenită. Iar femeile şi copiii alergau de colo-colo, tot ducând şi aducând nişte vase pântecoase pline cu bălei de came, în vreme ce bărbaţii îşi făceau de lucru cu nişte cuţitoaie cât toate zilele. Ci uitându-se mai bine, văzură că hărmălaia aceea nu fusese stârnită decât de un peşte aruncat de furtună în apele râului. Or, din pricina trupeşeniei lui fără măsură, peştele se înţepenise cu totul între malurile altminteri destul de largi ale râului. Şi văzând matahala aceea neputincioasă, oamenii, dând frica pe lăcomie, se năpustiseră să-şi

taie care de-o plachie, care de-o saramură sau vreo altă mâncărică la fel de ispititoare.

Ci tot tăind aşa, nu mică le fu mirarea când văzură strecurându-se din burta sfârtecată a peştelui o fată ce s-ar fi putut pe drept numi frumoasă. Iar la vederea ei, Kandarpa se încleştă de braţul lui Kesata şi-i şopti tulburat la ureche:

— De nu mă înşală ochii, femeia asta nu-i alta decât Sumanas, soţia mea. Dar nu pricep cu niciun chip în ce fel a putut ea ajunge în pântecele peştelui acesta. Să rămânem deci deoparte până se vor lămuri lucrurile.

Apoi, venindu-şi în fire, toţi acei gură-cască se grăbiră să-i dea ajutor. Mai venindu-şi în fire, Sumanas povesti:

— Sunt brahmană, iar tatăl meu este unul din locuitorii de vază ai cetăţii noastre, Ratnakara. Numele meu este Sumanas şi sunt măritată cu un tânăr brahman pe nume Kandarpa. Ci nunta mea fu ciudată şi aducătoare de nenorociri. Căci chiar în noaptea nunţii, soţul meu, Kandarpa, se făcu nevăzut, fără ca de atunci să mai fi auzit ceva de el, cu toate că l-am căutat neîncetat. în deznădejdea mea, socotii că nimic nu mi-ar mai fi putut aduce alinarea. Şi fără a mai ţine seama de rugăminţile şi dojenile părinţilor, hotărâi să mă lipsesc de o viaţă atât de nenorocoasă. Şi aruncându- mă în apă cu gând să mă-nec, mă pomenii în pântecele peştelui acestuia. Or nici nu fusesem bine înghiţită, că mă simţii zgâlţâită ca de un cutremur. Şi neavând de ce să m-agăţ, eram hâţânată când sus când jos de tăria smuciturilor. Ci cum pricepui că pricina zgâlţâielilor acelora trebuie să fie vreo furtună, nu mă neliniştii prea mult. Dar deodată mă simţii zvârlită de o pălitură mult mai năprasnică decât celelalte, care era să pună capăt dănţuielii mele tară voie în burta peştelui. Şi rămânând tară simţire, nu mă trezii decât când simţii pe obraz ceva ca o boare, iar pe ochi jucându-mi razele soarelui. Deschizând ochii şi văzând borta ce se căscase în burta peştelui, mă grăbii să ies din locul acela nesuferit. Şi asta-i povestea mea.

Abia-şi terminase Sumanas povestirea, când un brahman pe nume Yajnasvamin strigă, făcându-şi loc prin mulţime:

— Vino la mine, fiica mea! Căci eu sunt Yajnasvamin, fratele marnei tale.

Ci Sumanas, uitându-se la omul acela şi recunoscându-l ca fiind unchiul ei, îl îmbrăţişă şi plânseră împreună lacrimile bucuriei. Or, mai venindu-şi în fire şi amintindu-şi de soţul ei, Kandarpa, Sumanas fu cuprinsă de jale şi zise:

— La ce bun să-mi mai târăsc zilele fără stăpânul meu, Kandarpa? Căci mai prielnică îmi pare moartea decât durerea despărţirii de cel drag. Pregătiţi dar un rug pentru mine şi aprindeţi-l, pentru a-mi găsi alinarea în flăcările lui.

Ci nu terminase ea bine de vorbit, când se auzi un glas:

— Alungă întristarea, o, Sumanas. Căci iată-mă aici pe mine, soţul tău, Kandarpa, cel pierdut fără urmă.

Şi zicând acestea, Kandarpa ieşi din mulţime, trăgându-l după sine pe prietenul său, Kesata. Iar fericirea ce-o simţi Sumanas la vederea celui pe care-l crezuse pierdut fără întoarcere nu încape în cuvinte. Şi în strigătele de bucurie ale tuturor celor de faţă, Yajnasvamin îi conduse pe tineri la casa lui. Şi ajunşi acolo, Kandarpa şi Kesata îşi povestiră întâmplările, spre minunarea ascultătorilor lor. Ci cum, dintre toţi, Kesata avea o faţă întristată, Yajnasvamin, ce pricepuse tâlcul posomorelii lui, îi zise:

— Nu te pierde cu finea, o, Kesata. Căci nimic nu este cu neputinţă pentru un om, cât este în viaţă. Şi nu mă îndoiesc că în scurtă vreme o vei dobândi din nou pe frumoasa ta Rupavati, aşa cum Kusumayudha a dobândit-o după multe încercări pe Kamalalociana.

Iar auzindu-l, Sumanas întrebă:

— Ce poveste e aceasta, unchiule, şi de ce nu ne-o împărtăşeşti şi nouă?

Ci văzând dorinţa nepoatei lui, Yajnasvamin, fără a se mai lăsa rugat, începu:

— Trăia odată, în cetatea Ciandrapurei, un brahman ce se chema

Devasvamin. Iar brahmanul acesta avea o preafrumoasă fiică pe nume Kamalalociana. în casa lui se aciuase un tânăr învăţăcel, fiu de brahmani, numit Kusumayudha. Şi tinerii se legaseră prin legăturile dragostei. Şi chiar că nu mai puteau trăi unui fără altul.

Or, cum vremea trecea iar fata lui devenise coaptă de măritiş, Devasvamin se gândi să o dea după fiul unui brahman bogat din cetatea lor. Ci aflând de planurile ce cocea tatăl ei, Kamalalociana trimise în grabă după iubitul ei Kusumayudha, pentru a se putea sfătui împreună. Şi-i zise:

— Găseşte o cale pentru a mă scăpa de căsătoria asta nesuferită, o, stăpânul meu. Şi grăbeşte-te să faci totul înainte ca tatăl meu să prindă de veste.

Auzind acestea, Kusumayudha nu se pierdu cu firea. Şi pe dată îi veni în minte chipul prin care şi-ar fi putut împlini dorinţele. Şi împărtăşindu-i şi lui Kamalalociana gândul acela, ea fu cum nu se poate mai mulţumită de isteţia tânărului. Iar Kusumayudha plecă în grabă să pregătească cele de trebuinţă. Şi luând deoparte un slujitor al tatălui lui, îi porunci să aştepte în preajma casei lui Devasvamin, cu un catâr încărcat cu de toate.

Iar slujitorul îl ascultă întocmai.

Ci la căderea nopţii, Kamalalociana se strecură, după cum se înţelesese cu iubitul ei, afară din casă. Şi dând cu ochii de slujitorul acela, fu nespus de bucuroasă. Şi urcându-se pe spinarea catârului, porni spre locul unde se afla stăpânul ei, Kusumayudha.

Ci tot uitându-se la ea, slujitorul începu s-o găsească tare plăcută şi ispititoare. Şi cum era un haidamac trecut prin toate ciururile şi uns cu toate unsorile, gândi: „La ce bun, s-o dau pe fetişcana asta nurlie! Şi cum să las asemenea podoabă pe mâini atât de nevrednice? N-ar fi mai bine s-o păstrez numai pentru mine? Şi zicându-şi astfel, mină catârul în eu totul altă parte decât se găsea Kusumayudha.

Mergând în chipul acesta, ajunseră la revărsat de ziuă în dreptul unei cetăţi măreţ zidită. Kamalalociana, însă, nezărindu-l nicăieri pe preaiubitul ei Kusumayudha, căzu la bănuială. Şi întrebându-l pe netrebnic ce se alesese de stăpânul ei şi de ce n-o duce la el, acesta, dându-şi pe faţă înşelăciunea, îi spuse:

— Uită-l pe nevolnicul acela, o, frumoaso, şi priveşte mai degrabă spre mine. Căci de-acum mă voi purta cu tine ca un soţ cu soaţa sa. Ci toate părerile de rău chiar că nu mai au niciun rost; iar ceea ce s-a întâmplat nu mai poate fi schimbat.

Cum nu era nătângă, Kamalalociana pricepu pe dată că orice împotrivire era zadarnică. Şi schimbând dojenile în vorbe dulci, îl îmbrobodi cu atâta dibăcie pe neisprăvitul acela, incit rămase cu încredinţarea că fata nu-l iubea şi nu-l iubise niciodată decât pe el. Aşa că, fără a mai pierde vremea, o lăsă să-l aştepte într-o grădină de la marginea cetăţii, şi plecă bucuros nevoie mare să cumpere toate cele de trebuinţă unor tineri însurăţei.

Or, nici nu se depărtase el bine, că fata o şi zbughi, din loc. Şi intrând în cetate pe alt drum decât prostovanul acela, nimeri la casa unui brahman preacinstit. Şi după ce îi ascultă povestea, brahmanul o găzdui la el, lăsând-o să rămână acolo cât i-ar fi plăcut.

Ci întorcându-se în grădină şi negăsind-o acolo, slujitorul porni degrabă spre casa lui Kusumayudha, Or, nu făcu aceasta decât după ce-şi zgârie fata şi-şi sfâşie veşmintele. Şi în felul acesta se înfăţişă stăpânului său, arătându-i un chip tare răvăşit şi jalnic. Şi la întrebările acestuia răspunse:

„O, stăpâne, adevărată e vorba care spune că cei drepţi vor pătimi din pricina pehlivăniilor femeieşti. Or tu eşti cu totul neştiutor de tertipurile acestora şi nici că bănuieşti câtă dibăcie trebuie să dovedească un bărbat ca să le scape din mreje. Căci iată: de-abia ajunsesem la locul hotărât pentru a o aştepta pe tânăra stăpână, că mă şi pomenii năpădit de nişte vlăjgani mai vânjoşi ca nişte draci, care mai că nu-mi rup, seră carnea de pe mine cu loviturile lor. Şi plecară lăsându-mă ţeapăn, în nesimţire. Căci pesemne credeau că-s mort. Ci venindu-mi în fire, băgai de seamă că se luminase de ziuă. Şi simţindu-mi oasele muiate şi carnea stârcită, de ploaia izbiturilor acelora,

statui să mă ogoiesc oleacă. Şi-apoi venii încoace. Fără îndoială că totul se trage de la vicleana aceea, care s-o fi spovedit tatălui ei. Iar acesta, la rândul lui, a trimis asupră-mi năprasna mâniei sale.

Ci ascultându-l, sufletul lui Kusumayudha fu cuprins de amărăciune. Şi posomorându-se, rămase tăcut, cufundat în gânduri. Or văzându-l în starea aceasta, tatăl lui chibzui că cel mai bun leac pentru fiul său ar fi căsătoria.

Şi gândind astfel, îl trimise să cunoască pe fata unui prieten de-al său din cetatea vecină. Iar brahmanul acela nu era altul decât cel care dăduse adăpost Kamalalocianei.

Ci găsind-o în casa brahmanului aceluia pe iubita lui, şi aflând din gura ei cum stăteau lucrurile, Kusumayudha se cutremură de bucurie şi mânie. Aşa incit, căsătorindu-se cu frumoasa Kamalalociana, tară a mai pierde vremea, Kusumayudha se întoarse acasă. Iar întoarcerea sa fu spre nenorocul ticălosului său slujitor, care fu pedepsit tară zăbavă. Ci Kusumayudha avu parte de bogăţie şi fericire alături de nevasta sa, bucurându-se de noroc tară seamăn.

Astfel ni se trece viaţa în întâlniri şi despărţiri, ce nu sunt decât jocuri ale sorţii, îşi încheie Yajnasvamin povestirea. Şi nu mă îndoiesc că în curând o vei găsi şi tu pe iubita ta, Rupavati, tot aşa cum şi Kusumayudha a găsit-o pe Kamalalociana.

Auzind acestea, Kesata îşi simţi inima mai uşoară.

Iar după ce rămaseră câteva zile în casa primitorului Yajnasvamin, Kandarpa şi Sumanas, însoţiţi de Kesata, porniră spre cetatea Ratnapurei.

Or cum călătoreau ei printr-o pădure, dădură peste o turmă de elefanţi sălbatici. Şi în zăpăceala ce urmă spaimei aceleia, se risipiră, ajungând să nu mai ştie nimic unul de altul. Şi îndurerat de pierderea prietenilor săi, Kandarpa şi Sumanas, Keisata rătăci o vreme singur.

Şi ajungând în măreţul oraş Kasi, şi hoinărind pe străzile lui cele numeroase, mare-i fu mirarea când dădu peste un om ce aducea grozav cu prietenul său Kandarpa. Iar omul acela arăta un chip trist şi îndurerat, de parcă ar fi fost lovit de o mare nenorocire. Ci uitându-se mai bine la el, Kesata îşi alungă cea din urmă îndoială. Şi cum şi Kandarpa îl zărise, săriră să se-mbrăţişeze, bucurându-se din toată inima de neaşteptata lor revedere. Şi fără a mai şovăi, hotărâră să se-ndrepte spre cetatea lui

Kesata, Pataliputra.

în vremea asta, Sumanas, ce de la ivirea elefanţilor fugise tară răgaz, cu mintea înceţoşată de spaimă, dădu într-un hăţiş des şi încâlcit. Şi necunoscând defel locul, sfârşi prin a se rătăci în rămurişul acela. Şi cum soarele sta să apună, iar ea se găsea sfârşită de puteri şi eu tot trupul o rană
de zgârieturile crengilor acelora ţepoase, o cuprinse deznădejdea. Şi chiar că-i venea să-şi curme zilele.

Or cum sta ea aşa ameţită de durere şi de oboseală, văzu deodată ramurile hăţişului dându-se la o parte şi simţi pe tot trupul o adiere mângâietoare, ce părea să se înteţească din ce în ce. Şi ridicând ochii, fu orbită de un vârtej sclipitor ce pogora tot mai mult asupră-i.

Ci uitându-se mai bine, văzu că toată lucoarea aceea învăluitoare venea de la nişte făpturi uriaşe ale căror aripi de aur luceau în soare. Iar frumuseţea făpturilor acelora era atât de blândă, încât toată amărăciunea ce i se adunase ca un bulgăre în inimă i se topi pe dată, lăsând-o într-o moliciune tare plăcută şi alinătoare. Şi nişte mâini nespus de mari o apucară cu gingăşie şi înainte de a se dumiri bine, hăţişul dispăruse, departe era pădurea, departe şi vedeniile cu aripi de aur. Iar ea se găsea în Ratnapura, în faţa casei stăpânului ei, Kandarpa.

Ci făpturile acelea ghizdave nu fuseseră altele decât vrăjitoarele, ocrotitoarele lui Kandarpa, ce, înfrângându-şi vrăjmaşele şi aflând prin puterile lor toate cele întâmplate de atunci, hotărâseră, înduioşate foarte, să vină în ajutorul bietei Sumanas.

Iar venirea ei în casa părinţilor lui Kandarpa îi găsi pe aceştia îndureraţi de moartea fiului lor. Ci povestindu-le încercările înfruntate alături de soţul ei, le mai risipi amărăciunea, aducând tihnă inimii lor ostenite.

Or în vremea asta, Kandarpa iată: sătul de a mai sta fără niciun folos în casa prietenului său, asemenea urnii neputincios, hotărî să plece de îndată în căutarea soţiei sale Sumanas. Şi pândind un ceas când toată lumea dormea, se strecură afară şi se cam duse. Iar asta o făcu fără ştirea şi învoirea prietenului său Kesata.

Ci a doua zi, nemaivăzându-l, Kesata pricepu iute pricina plecării lui grabnice. Şi ruşinat de amorţirea ce-l cuprinsese şi chinuit de dorul după frumoasa Rupăvati, gândi să pornească la rându-i în căutarea acesteia.

în acest răstimp, Kandarpa, în cursul peregrinărilor sale, se nimeri să ajungă chiar în cetatea în care Kesata se căsătorise cu Rupavati. Şi cum era o zăpuşeală neînchipuită, de simţea că se înăbuşă, Kandarpa căută o ulicioară mai ferită de razele cele tăioase şi fierbinţi ale soarelui. Ci cum mergea el aşa, îi ajunse la urechi zvonul unei zarve tare supărătoare. Şi vrând el totuşi să vadă ce zarvă mai era şi aceea, dădu, în dreptul unei case măreţe, peste un rug înconjurat de o mare mulţime de oameni gălăgioşi şi nestăpâniţi. Şi deşi cam scârbit de purtarea lor necuviincioasă, Kandarpa vru să ştie rostul unei vânzoleli atât de potrivnice bunelor purtări şi stăpânirii de sine. Şi întrebând un om ce sta mai deoparte, mulţumindu-se să privească, acesta-i răspunse cu mirare:

— Se vede că eşti străin de locurile acestea, o, tinere.

Căci altfel, cum ar fi cu putinţă să nu ştii că aceasta este casa brahmanului Ratnadatta, stăpânul nostru?

El e cel mai bogat om din cetate, şi de mult şi-a uitat de măsura averilor. Ci cum bucuriile nu vin niciodată neînsoţite de dureri, iată: brahmanul acesta are o fată a cărei frumuseţe a uluit cele trei lumi, pe nume Rupăvati. Iar ea a fost cerută de un bătrân brahman, prieten cu Ratnadatta, ca soţie pentru fiul său. Şi cum băiatul era într-adevăr tare frumos şi pe deplin potrivit fiicei sale, Ratnadatta s-a învoit. Şi nu peste mult, Rupavati a plecat cu alaiul de nuntă spre casa bătrânului brahman, prietenul lui Ratnadatta. Dar deşi atât de frumos, tânărul acela nu-i era nicidecum fiu brahmanului, socrul lui Rupavati, ci era numai un străin întâlnit în drum. Şi pricepând că fusese înşelată, Rupavati vru mai întâi să-l vadă pe soţul ei, fiul brahmanului. Or acela era o pocitanie tot atât de uimitoare prin urâţenie, pe cât era ea prin frumuseţe. Şi văzându-l, Rupavati mai că nu-l văduvi de lumina ochilor pe moşneagul acela al nenorocirilor, înşelătorul ei. Ci când îşi mai veni în fire, se-nchise într-o posomoreală plină de acreală, în vreme ce moşneagul îşi plângea barba jumulită, oblojindiu-şi juliturile lăsate de unghiile ei cele năprasnice. Şi cum deatunci Rupavati îi arăta mereu o faţă scârbită, nemaivoind nici să mănânce, nici să bea de supărare, bătrânul începu să se teamă de urmările cele primejdioase ale neghiobiei sale. Şi nemaiştiind cum să mai scape de nora cea buclucaşă, o trimise îndărăt tatălui ei, odată cu multe daruri şi vorbe de bine, socotindu-se norocit de a fi ieşit doar cu atâta.

Ci ajungând în casa tatălui ei şi istorisindu-i acestuia toată povestea, Rupavati îi ceru lui Ratnadatta să i-l afle cât mai grabnic pe tânărul cel fermecător căruia îi fusese dată de soţie. Şi cum Ratnadatta se arăta tare nedumerit asupra locului unde l-ar fi putut găsi pe tânăr, Rupavati îi spuse:

— Numele lui e Kesata şi locuieşte în slăvită cetate a Pataiiputrei. Iar toate acestea le ştiu de la un duh ce voia să-i ia viaţa.

Ci văzând-o că vorbeşte de duhuri, Ratnadatta o privi cam ciudat, crezând-o cu minţile tulburate.. Or, pricepându-i neâncrederea, Rupavati îl duse la locul cu pricina.

Şi nu mică fu spaima lui Ratnadatta când văzu acolo hoitul mătăhălos al unui duh din neamul Rakşasilor, ce-şi avea căpăţâna zburată într-o sută de fărâme. Ci înţelegând dreptatea fiicei lui, porunci unor slujitori să plece degrabă la Pataliputra să întrebe de Kesata.

Şi ajungând acolo şi întrebând de casa lui Kesata, slujitorii văzură că era pustie şi nelocuită. Şi vrând ei să se-ncredinţeze de se ştia ceva ori nu despre soarta acestuia, slujitorii întrebară pe. Unul şi pe altul din vecini. Dar peste tot erau întâmpinaţi cu

mânie şi primeau acelaşi răspuns; căci. Toţi ziceau: „îl cunoaştem cum nu se poate mai bine pe dezmăţatul acela. Şi numai soarta noastră norocoasă a făcut să nu-şi mai arate pe-aici mutra aducătoare de belele. Ci nu putem decât să-i plângem pe cei ce au acum de suferit de pe urma potlogăriilor lui”. Or neputând afla altceva, slujitorii trebuiră să se-ntoarcă la casa stăpânului lor cu nasu-n pământ şi cu mâna goală.

Auzind spusele slujitorilor şi pierzând nădejdea de a-l mai găsi vreodată pe iubitul ei Kesata, Rupavati hotărî să-şi ia zilele. Şi chiar că acum poţi spune că ai aflat pricina zarvei acesteia. Căci pe rugul ce-l vezi va fi dată morţii Rupavati.

Cum se termină istorisirea străinului, Kandarpa, careţi sorbise cuvintele, îşi făcu grabnic loc prin mulţime. Şi strecurându-se în cele din urmă până la locul unde se găseau Rupavati şi tatăl ei, Ratnadatta, încercă să le vorbească. Ci văzându-se ascultat, le povesti tot ce ştia despre prietenul său, Kesata. Iar cuvintele nu i se risipiră în vânt. Căci numai auzindu-l, faţa până atunci posomorâtă a fetei se lumină pe dată. Şi trecând de la tristeţe la bucurie, de-abia sfârşea, că începea din nou cu întrebările. Ci văzând că oaspetele era ostenit, Ratnadatta îl smulse din mâinile fetei, încredinţându- 1 slujitorilor săi şi având grijă să nu-i lipsească nimic.

Se întâmplă ca în peregrinările sale, Kesata să ajungă chiar în Ratnapura, cetatea prietenului său, Kandarpa. Iar soarta vru să treacă chiar prin faţa casei acestuia. Şi zărindu-l, Sumanas i-l chemă înăuntru, ospeţindu-l după datină şi arătându-i multă preţuire. Căci socotea venirea lui ca semn al neîndoielnicei sosiri a soţului său.

De barcagiul nenorocirii pe ţărmul acela pustiu, Kesata nu-şi mai încăpu în piele de fericire. Şi fără a mai pierde o clipă sau a mai asculta de sfaturile înţeleptei Sumanas, ce n-ar fi vrut să-l lase să plece aşa în pripă, pomi la drum spre oraşul dragei lui Rupavati.

Ci bucuria revederii le umplu şi le îmbăta inimile mai tare decât soma; iar Rupavati îşi simţi inima ca un ogor împrospătat de ploaie.

Şi cum Ratnadatta, ajuns de bătrâneţi, muri. La scurtă vreme după aceasta, lăsându-le toate bogăţiile sale, Kesata îşi aminti din nou de prietenul său Kandarpa. Iar fiindcă trecuseră nedespărţiţi prin toate acele minunate întâmplări ale tinereţii lor nesăbuite şi cum simţeau că dobândiseră, după atâtea zbuciumări, aceeaşi tainică înţelepciune, Kesata şi Kandarpa hotărâră să-şi petreacă împreună viaţa, alături de soţiile lor, în deplină fericire.

Or, pe când stăteau ei aşa, pălăvrăgind şi veselindu-se, iată că veni un sol trimis de Kandarpa spre a-şi vesti sosirea. Şi aflând din gura solului toate câte i se întâmplaseră lui Rupavati, din clipa în care fusese el părăsit

Povestea lui Yldushaka şi a preafrumoasei Bhadra

poveste din Caşmir

Era odată, în cursul nestrămutat al vremilor, o cetate strălucitoare, ce făcea desfătarea celor înţelepţi şi plăcerea celor dornici de plăceri. Şi era un loc minunat pentru toţi cei cu mintea bogată şi inima deschisă. Şi această podoabă a cetăţilor se numea Ujjayini, iar regele ei se chema Adityasena. Iar la umbra numelui său toţi regii ţărilor vecine îşi aflau ocrotirea şi adăpostul. Şi cum regele acesta plin de desăvârşiri avea mare şi osebită slăbiciune pentru lupte şi bătălii de tot felul, îşi petrecea mai tot timpul în războaie, spre jalea vrăjmaşilor. Şi era precum o sabie fără teacă. Or, pe când poposise el odată cu armata pe malurile Gangelui, odihnindu-şi ochii la curgerea măreaţă a fluviului, pătrunse în cort un preacinstit bătrân din tagma neguţătorilor, pe nume Gunavartman. Iar în spatele lui se iţea sfioasă o fecioară nestemată, miruită cu toate harurile desăvârşirii. Şi în faţa acestei frumuseţi de peste fire, regele rămase împietrit, iar putinţa graiului îl părăsi şi simţurile-i zburară, lăsându-l mut şi tâmp asemeni unei pietre. Şi parcă dintotdeauna n-ar fi fost altceva decât un bolovan din cei seci şi necuvântători. Ci venindu-şi în fire şi cerându-i lămuriri, negustorul, temenindu-se adânc, zise:

— Această fată, o mărite, deşi cunună a celor trei lumi, s-a născut în ticăloasa mea casă. Şi se numeşte Tejasvati. Ci ea, măcar că este fiica unuia ca mine, nu poate avea alt soţ decât pe tine, o stăpâne al meu.

Şi regele primi cu bucurie cuvintele neguţătorului, dăruindu-l cu multe şi nenumărate daruri, şi-l puse deasupra tuturor sfetnicilor săi, dându-i ţara s-o cârmuiască după voie. Ci el, căsătorindu-se cu Tejasvati, se pierdu în cele mai dulci bucurii, uitându-şi de amărăciunile cele fără număr ale domniei. Iar la răstimpul cuvenit, regina Tejasvati îi născu o fată de o frumuseţe nemaipomenită.

Şi trecând anii, regelui Adityasena i se întoarse patima cea atât de păgubitoare pentru războaie şi bătălii. Şi cum unul din regii vecini se răsculase împotrivă-i, se hotărî să-l aducă la supunere. Şi pregătindu-şi oştile, şi mai încălecând un cal cu inimă de foc şi ochi de jăratec, regele Adityasena porni la luptă. Nenorocirea făcu însă ca armăsarul acela, ce era mai aprig de felul său decât Zeul Furtunii, la o îmboldire mai stângace a regelui, s-o ia la goană, pierind cu iuţeala fulgerului din ochii uimiţi ai ostaşilor şi curtenilor, de parc-ar fi fost un duh din ceea lume. Şi calul blestemului îl purtă pe bietul rege cale de sute de yojana, fără a-i da măcar răgaz să răsufle. Ci într-un târziu, se îndură de se opri la poarta unei mănăstiri ce se găsea nu departe de Ujjayini. Şi cum locul era tare pustiu, regele se cam înfricoşa în inima lui şi bâţâind de frică bătu cu mâna tremurătoare în poarta aceea a mântuirii. Ci auzind zgomotul ce-l făceau loviturile regelui şi temându-se de vreun tâlhar la vremea aceea târzie de noapte, brahmanii dinăuntru nu-l lăsară să intre, adăugând la aceasta un mare puhoi de strigăte şi ocări dintre cele mai spurcate. Căci mânia răpeşte minţile chiar celor aleşi din născare, iar înţelepciunea fără dreaptă cumpănire îmbracă haina cea bălţată a nebuniei.

Ci, spre norocul regelui, trăia în mănăstire un brahman tinerel, cu numele de Vidushaka. Şi era dăruit cu asemenea virtute nedrămuită, atâta tărie, iuţeală şi putere urieşească, încât era cel dintâi printre tinerii din vremea lui. Toată această bărbătească fire era cum nu se poate mai bine ascunsă de un trup tare subţirel şi mlădiu, şi de un boi atât de gingaş, încât văzându-l oricine rămânea cu minţile răpite şi inima tulburată. Şi chiar că era un om foarte plăcut.

Or, auzind el toată acea zarvă deşucheată şi lipsită de cumpăt, veni în grabă şi, dându-şi seama dintr-o ochire despre ce era vorba şi cam buşindu-i pe neghiobii aceia îndărătnici, îl lăsă pe rege să intre, fără a uita a-i aduce cuvenitele cinstiri. Iar apoi, neluând în seamă bombănelile şi bodogănelile zavistnice ale celorlalţi, nu se mulţumi doar să-l spele pe rege de praful drumului şi să- i aducă de mâncare, ci îi dădu chiar odaia şi patul lui. Ba încă făcu de pază în tot timpul nopţii, spre a-l cruţa pe rege de orice necaz şi orice supărare. Şi doar din bunăvoinţa lui şi fără să-i fi spus nimeni, hrăni calul şi-l îngriji cum nu se poate mai bine. Într-atât bunacuviinţa stă pravilă purtării sufletelor alese.

Aşa că, dis-de-dimineaţă, regele Adityasena găsi calul înşeuat şi proaspăt, gata să pornească la
drum. Şi fără alte osteneli şi necazuri, ajunse în cetate la Ujjayini, spre bucuria poporului şi a curtenilor, dar mai cu seamă spre nespusa fericire a reginei Tejasvati şi a tinerei ei fiice. Iar a doua zi, chemându-l pe neînfricatul Vidushaka, regele Adityasena îi dărui o mie de sate, şi îl ridică la rangul de sfetnic al curţii sale. Ci voitorul de bine Vidushaka nu păstră numai pentru sine avuţia aceea neaşteptată, ci o împărţi cu ceilalţi brahmani din mănăstire. Şi trăi o vreme pe lângă rege, ţinându-i tovărăşie în toate şi bucurându-se de venitul satelor acelora împreună cu fraţii lui brahmani.

Dar scurgerea vremii şi revărsarea de binefaceri ce se abătuse peste ei nu-i înţelepţi în niciun fel pe brahmanii aceia ai pierzaniei, căci totul nu fu decât spre sporirea şi mai nemăsurată a făloşeniei şi deşartei lor necumpătări. Şi răstimpul de belşug adăugă zavistniciei lor o lăcomie atât de flămândă şi pustiitoare, încât secătuiră şi sleiră tare repede pe acei oameni nefericiţi, locuitorii celor o mie de sate.

Şi fu de parcă s-ar fi abătut peste ei o secetă istovitoare, ori vreo molimă ori vreo altă năprasnă. Iar brahmanii, ahotnici de bogăţii, arătau întocmai ca nişte lăcuste din cele grase şi ghiftuite.

Or se găsea între ei unul ce, măcar că miluit cu toate hidoşeniile, închipuite şi neînchipuite, era dăruit cu harul unei minţi agere şi înţelepte. Şi deşi chior, avea vederea mai ascuţită decât unii ce puteau vedea cu amândoi ochii, iar cocoaşa ce i se înălţa falnică în spate cocârjându-i trupul îi lăsase cugetul drept şi neîmpovărat; căci mai bine cocoşat la trup decât la minte, ca unii din cei ce se ţin măreţi şi sunt lăcaş strâmbătăţilor celor multe şi relelor celor împovărătoare. Şi numele lui era Chakradhara. Ci văzând el nedestoinicia şi nesăţioasa poftă de averi a tovarăşilor săi, îi dojeni aspru şi le spuse:

— Ascultaţi-mă, o, fraţii mei, şi aflaţi că bogăţia fără puterea care s-o apere nu este cu putinţă.
Iar puterea are cinci duşmani: zavistia, necumpătul, mânia, dezbinarea şi ura. Ci voi sunteţi mulţi şi fiecare vrea totul pentru sine. Şi în chipul acesta o să secătuiţi izvorul belşugului şi veţi pieri.
Alegeţi dară dintre voi pe unul care să vă fie mai mare. Şi pentru a înlătura fie şi umbra vreunei neînţelegeri, iată: nu prea departe de aici se află un câmp larg şi pustiu. Ci acolo au fost traşi în ţeapă pentru mârşăviile şi hoţiile lor trei tâlhari înfricoşători. Aceluia dintre voi care va avea îndrăzneala să meargă acolo în miez de noapte să le taie nasurile şi să le aducă aici, îi veţi încredinţa averile şi vieţile voastre. Căci căpeteniile se aleg dintre cei îndrăzneţi.

Şi ascultându-l, adunătura aceea de nevolnici fu cuprinsă de spaimă. Şi după un răstimp nu prea scurt răspunseră:

— Au cum crezi că am putea noi, nişte preoţi, să făptuim o nelegiuire ca aceea? Şi ce om, oricât de viteaz, ar îndrăzni s-o facă?

Dai nici nu terminaseră ei bine de vorbit, când Vidushaka, ce stătuse mai deoparte, zise pe neaşteptate:

— Liniştiţi-vă sufletele, o, fraţii mei! Ci de vă învoiţi am să împlinesc eu fapta aceasta.

— Ne învoim, răspunseră netoţii, crezând că lucrul era cu neputinţă.

Şi spunând aceasta, se risipiră pe la treburile lor. Iar Vidushaka aşteptă căderea nopţii. Şi când se întunecă de-a binelea, porni spre locul cu pricina pentru a tăia nasurile celor trei tâlhari. Ci câmpul acela era cum nu se poate mai înfricoşător. Şi numai vederea ţepilor în care fuseseră traşi tâlharii ar fi ridicat părul oricărui viteaz. Iar foşnetul şi foşgăitul neîncetat ce-l făceau aripile vulturilor şi trupurile animalelor ce mişunau pe acolo, ca şi clănţănitul dinţilor şacalilor în bezna ceea a spaimelor, nu putea să nu cutremure un suflet oricât de învârtoşat. Ci Vidushaka nici nu clipi. Şi fără a se mai uita la dreapta sau la stânga, se duse drept la ţepoaiele unde stăteau înfipţi cei trei nelegiuiţi şi le reteză nasurile dintr-o lovitură. Le puse apoi bine între cutele veşmintelor sale şi voi să se îndepărteze fără de zăbavă, când zări la o depărtare nu tocmai mare o arătare ciucită peste un soi de moviliţă. Şi apropiindu-se el cu băgare de seamă, văzu că arătarea nu era altceva decât un călugăr dintr-aceia ce-şi ţineau zilele din cerşit. Şi cerşetorul acesta era un om hâd şi pocit, cu privirea poneişă, trupul scălâmb şi gura băloasă. Şi hidoşeniile lui ar fi putut împodobi şi chipul celui mai spurcat dintre duhurile spurcate. Ci ca şi cum asta n-ar fi fost de ajuns, stătea chircit pe un
hoit, bolborosind niscai descântece vrăjitoreşti. Căci de mic fusese dedat cu învăţăturile farmazonice. Şi lovind mortul cu latul palmei, îl sili să se ridice în picioare şi, căţărându-i-se pe umeri, îl îndemnă întocmai ca un călăreţ pe calul său. Iar uimitul Vidushaka se luă după el în tăcere. Or nu merseră ei prea mult când mortul se opri deodată ca tras de hăţuri, şi şovăind din picioare se aşternu la pământ, ca şi cum nici n-ar fi umblat vreodată. Şi nu se deosebea prin nimic de fraţii lui, morţii. Ci cerşetorul îi sări cu iuţeală din spinare şi se îndreptă sprinten spre un altar ascuns vederilor. Iar

Vidushaka nu întârzie să-l urmeze. Şi găsindu-şi un loc mai ferit, începu a privi cu luare-aminte la cele ce făcea farmazonul acela blestemat. Şi ajungând la altar, ce era închinat unei idoliţe din cele înfricoşate, părintele acela al hidoşeniilor începu să bolborosească nişte descântece de-ale spurcate, însoţindu-le cu asemenea mişcări ciudate, încât Vidushaka din locul lui simţi carnea înfiorându-i-se ca unui pui de găină.

Iar după un răstimp, sub puterea vrăjilor, idoliţa începu să vorbească. Şi spuse:

— Eu sunt limanul dorurilor şi împlinitoarea năzuinţelor. Şi de vrei un sfârşit fericit dorinţelor tale, adu-mi pe fata regelui Adityasena şi jertfeşte-o pe altarul jertfelor în chipul orânduit. Ci fară aceasta n-ai să înfaptuieşti nimic.

Iar la auzul acestor cuvinte, cerşetorul se ridică şi, aplecându-se deasupra trupului cel neînsufleţit, îi arse o lovitură zdravănă, în stare să trezească morţii fără de altă vrajă. Şi urcându-i-se în spinare, se ridică în zbor şi se făcu nevăzut ca sorbit de puterile văzduhului.

Iar Vidushaka, ce nu era surd, gândi în sine: „E vădit că ticălosul vrea să ucidă pe fiica regelui meu. Pot eu însă privi nepăsător la aceasta? Şi ar fi o firească răsplată facerii lui de bine?”.

Şi chibzuind astfel, se puse pe aşteptat, hotărât ca, de cum mişelul acela s-ar fi întors, să-l mântuie de zile. Ci Vidushaka dobândise, prin priceperea şi zelul ce punea în îndeplinirea îndatoririlor sale, bunăvoinţa lui Agni, Zeul Focului. Şi acesta, mulţumit, i se arătase şi-i dăruise o sabie fermecată. Şi era de ajuns să se gândească la ea, că pe dată şi venea la dânsul. Şi cu sabia aceasta voia el să-l ucidă pe cerşetorul acela.

Şi-aşa! Şi nu aşteptase el prea mult, că-l şi văzu pe cerşetorul cel păgubitor şi mişelnic. Şi venea în zbor, călare pe mortul lui fermecat. Iar alături de el, aproape fără simţire, stătea o fată de o frumuseţe mai presus de cuvinte. Şi coborând ei, cerşetorul se năpusti asupra fetei şi apucând-o de păr, vru s-o târască spre altar, cu gândul de a o ucide. Ci gândul acesta fu spre pierzania lui. Căci vrând s-o jertfească pe fată, se pomeni el însuşi jertfit. Căci nici nu ajunsese el bine la altar, că Vidushaka şi sări din ascunzătoare şi dintr-o lovitură a săbiei lui măiestre îi despărţi căpăţâna de trup. Şi-şi dădu sufletul într-o clipită. Şi starea lui nu se mai deosebea întru nimic de aceea a mortului pe care venise.

Or cum Vidushaka nu ştia ce să mai facă cu fata aceea fără cunoştinţă, iată că auzi un glas ce părea a veni din idoliţă. Şi glasul îi spuse:

— Cerşetorul ce l-ai ucis, o, Vidushaka, nu era altceva decât un blestemat de necromant. Şi-şi pusese în gând ca, prin puterea mortului fermecat să stăpânească toate împărăţiile pământului. Ci tu astăzi i-ai retezat trufia şi l-ai amestecat cu ţărâna ce i-a dat naştere. Ia, dar, ca răsplată boabele astea de muştar şi fie ca prin puterea lor să călătoreşti prin văzduh. Ci puterea ce ţi-o dau este numai pentru o zi. Iar la sfârşitul lunii acesteia să te întorci tot aici. Şi vei vedea ce vei vedea. Şi acum du- te.

Ci fericitul Vidushaka nu mai stătu pe gânduri. Şi înşfăcând boabele de muştar, se înălţă în văzduh, luând cu sine pe fiica regelui Adityasena. Şi ajunse la palatul acestuia, în odaia fetei. Şi asta îi luase mai puţin timp decât să răsufle.

Şi vrând el să plece, fata, ce-l recunoscuse ca pe unul ce stătea veşnic de-a dreapta tatălui ei, se agăţă de el, plângând înspăimântată. Ci văzând-o atât de pierită, Vidushaka fu nevoit să rămână. Şi cum era ostenit, adormi pe dată. Ci fata, ce nu-şi uitase frica, nu dădu geană-n geană toată noaptea. Iar când slugile veniră în zori, îl găsiră acolo. Şi se grăbiră să-l vestească pe rege. Şi fiind întrebat de acesta, Vidushaka îi spuse toată povestea, fără ascunzişuri. Şi ca să dea temei vorbelor sale, scoase din cutele veşmintelor năsoaiele tâlharilor acelora, şi i le arătă regelui. Iar acesta, mai crezând, mai îndoindu-se, trimise oameni de cercetară locul cu pricina. Şi găsiră nasurile lipsă şi trupul cerşetorului descăpăţânat. Şi povestiră totul regelui. Când văzu acesta că Vidushakaîi scăpase fiica de la o moarte neîndoielnică, se bucură mult în sufletul său. Şi fără alte amânări, i-o dădu de soţie. Iar Vidushaka petrecu cu soţia lui nişte răgazuri tare desfătătoare şi pline de dulceaţă.

Dar, după o vreme, amintindu-şi de făgăduiala ce făcuse idoliţei, şi cum luna era

cam pe sfârşite, Vidushaka plecă la drum. Ci avu grijă să pornească noaptea, când tot palatul dormea şi soţia-i era cufundată în somn.

Şi ajungând la altarul cu pricina, abia apucă să zică: „Am sosit", că pe dată se deschiseră nişte uşi tainice. Şi coborând un şir nesfârşit de trepte, se pomeni într-un târziu într-o încăpere cum nu se poate mai măreaţă. Iar pe un tron de diamant, împodobit cu toate podoabele pământului, sta aşezată o fecioară a cărei frumuseţe îţi lua minţile. Căci ce era frumuseţea femeiască în faţa unei minunăţii nepământene ca aceea!

Ci văzându-l atâta de pierdut şi voind poate a-l scoate din starea de muţenie în care căzuse, fata de pe tronul de diamant îi vorbi astfel:

— Bun venit în palatul meu, iubitule Vidushaka. Ci află că sunt o zână fecioară din neamul Vidyadhara, şi numele meu este Bhadra. Şi zvonul despre harurile şi vitejia ta a ajuns până la mine. Şi am vrut să te cunosc. Ci eu am fost vocea pe care ai auzit-o în noaptea aceea. Şi eu te-am îndemnat să vii aici. Ci dacă am făcut asta, a fost numai din dorinţa de a te cunoaşte mai îndeaproape. Or tu-mi pari dăruit cu haruri cu mult mai presus decât se spune. Şi dacă vrei, ne vom căsători de-ndată.

Ci la aceste cuvinte, inima lui Vidushaka se umflă de minunare şi de fericire. Şi o luă fără zăbavă de soţie. Ci totul se făcu după ritul gandharva. Şi cunoscu alături de ea desfătări neînchipuite, iar viaţa i se scurse într-un vis de bucurie.

Ci în timp ce Vidushaka petrecea în felul acesta cu dulcea lui Bhadra, se întâmplă să vină într-o zi o rubedenie mai îndepărtată a acesteia. Şi după o pălăvrăgeală tare plăcută şi întru nimic vătămătoare, ruda aceasta, cum Vidushaka, ostenit, adormise, o luă pe Bhadra deoparte şi îi spuse:

— Află, dar, o sora mea Bhadra, că n-am venit aici doar pentru a-mi trece vremea, ori pentru plăcerea tovărăşiei tale. Ci vin trimis de fraţii noştri Vidyadhara, care nu văd cu ochi buni însoţirea ta cu muritorul acesta. Ci ascultă sfatul meu şi părăseşte locul, şi îndreaptă-ţi paşii spre marea de răsărit. Pe ţărmul ei se află o cetate luminată, numită Karkotaka; iar dincolo de ea este o apă, Sitoka, şi un munte – Udaya. Iar muntele acela se află în ţinutul Siddhasilor, unde niciun Vidyadhara nu te-ar putea ajunge. Iar asta nu înseamnă nicidecum despărţirea de cel drag. Ci spune-i acestea, şi fără-ndoială că nu-i va fi greu să ajungă acolo, de vreme ce nu este decât un muritor.

Astfel vorbi voitorul acela de bine. Şi pieri pe dată. Iar Bhadra, grăbindu-se să-l trezească pe Vidushaka, îi spuse toată povestea, şi îi dădu un inel ca semn de recunoaştere. Şi pieri şi ea.

Ci sufletul lui Vidushaka fu înecat de oceanul durerii. Iar inima-i mustea de amărăciune. Şi-şi zise: „O, sărmane Vidushaka! Iată-te pierdut. Căci cum ai s-o recapeţi pe făptura aceea a tuturor desăvârşirilor, şi cum o să ajungi tu acolo unde zeii nu pot ajunge? Iar fuga ei e spre necinstea ta. Căci numai neputinţa şi neânverşunarea ta în a o apăra de duşmani au dus la acestea. Şi-apoi, cum mă va lăsa regele Adityasena să plec în căutarea ei? Ci în potopul nenorocirilor mele nu-i decât un liman, şi în hăţişul năprasnelor o cale".

Şi chibzuind astfel, ieşi din tainiţa unde stase ascuns, îşi făcu rost de nişe haine bălţate şi şui, îşi rupse veşmintele şi-şi mânji faţa cu cenuşă. Cumpără apoi o măgăriţă bătrână, blagoslovită cu toate răpciugile şi miluită cu toate râiele şi, împodobind-o peste poate, ba mai trecându-i pe după gât şi ghirlanda cea înflorită a căsătoriei, începu să se tânguie, în timp ce-o trăgea de-un căpăstru măreţ, tare nepotrivit la o lighioaie ca aceea, strigând din răsputeri: „Ah, Bhadra! Ah, Bhadra!"

Iar norodul din toată cetatea, şi neguţătorii, şi nevestele, şi bătrânii ce se adunaseră la hărmălaia aceea neînchipuită râdeau şi ziceau: „Iată-l pe ginerele regelui nostru! Ci el pesemne c-a înnebunit devreme ce-şi crede măgăriţa nevastă". Ba, copiii, nemulţumindu-se doar să râdă, aruncau care cu pietre, care cu banane putrede, care cu ouă stricate sau alte necurăţenii. Şi-l umplură de o pată tare pestriţă şi duhnitoare şi neplăcută. Iar la toate astea el nu făcea altceva decât să

strige: „Ah, Bhadra! Ah, Bhadra!"

Şi regele Adityasena, auzind zarva ceea deşucheată, crezu că era vreo răscoală. Şi neliniştit îşi trimise oştenii în piaţa cea mare. Or aceia se întoarseră degrabă, râzând pe sub mustăţi să nu-i vază regele. Iar maimarele lor povesti regelui ce şi cum. Iar la vestea aceea de catran regele se amărî peste poate. Şi porunci să-i fie adus ginerele dinainte. Or cum acela o ţinea tot una şi bună, nevrând să se lase despărţit de măgăriţa lui, ostaşii se văzură nevoiţi să-i aducă împreună în sala tronului. Şi era cum nu se poate mai falnic în veşmintele lui cele bălţate şi cu tot alaiul şugubeţilor acelora după el. Iar zeama tuturor lăturilor cu care-l împroşcaseră făcuse o crustă atât de minunată şi de vârtoasă, încât nici pielea elefanţilor nu se putea asemui cu ea. Şi la toate vorbele, întrebările şi imboldurile la înţelepciune ale regelui, zărghitul acela nu dădea niciun răspuns, ci numai ţipa: „Ah, Bhadra! Ah, Bhadra!"

Şi în faţa unei nebunii atât de necuviincioase şi de îndărătnice ca aceea, regele se scârbi de tot şi luându-şi mâna de pe capul lui îl lăsă în voia scrântelii sale. Şi văzând că putea merge oriunde voia şi că nimeni nu-l mai supăra în vreun fel, Vidushaka se cam duse, fără a uita s-o îmboldească din când în când pe draga lui soţie, măgăriţa, gemând în acelaşi timp din adâncul rărunchilor: „Ah, Bhadra! Ah, Bhadra!" şi se depărtăîn felul acesta, până când şi ultimul din alaiul hâhâitor şi vesel obosi să se mai ţină după el. Ci, de cum se văzu singur, se grăbi să îndepărteze cum putu necurăţeniile de duhoarea cărora fusese cât pe ce să-şi dea sufletul. Şi mai întâlnind şi un pârâu în cale, se curăţă în chip desăvârşit de toate spurcăciunile, ieşind vioi şi proaspăt ca un nou-născut. Şi se tot duse.

Or cum mergea el aşa, ajunse la o cetate măreaţă, cu numele de Paundravardhana. Şi, cum era ostenit şi nu cunoştea pe nimeni, rătăcea pe uliţele cetăţii în neştire. Şi, după un timp, tocmai când, cu oasele muiate de căldura zilei şi cu picioarele ca nişte saci de plumb, simţea că-şi va da duhul negreşit, văzu o casă cernită. Ci apropiindu-se mai bine, zări o bătrână cu înfăţişare preacinstită, ce părea cufundată în cea mai neagră deznădejde. Şi era o brahmană, fiică de-a brahmanilor. Iar după închinările cele de cuviinţă, băgând de seamă starea ei nenorocit milostivul Vidushaka îi spuse:

— O, maică a mea! Sunt străin de oraşul acesta şi aş fi vrut, de era cu putinţă, să poposesc la casa ta. însă văd acum că dorinţa mea era nechibzuită, căci cum ai putea să înduri grijile găzduirii unui necunoscut, când te afli sub povara durerii?

— Intră fără sfială, fiule, răspunse buna bătrână, nu lua seama la mine. Iar nenorocirea mea să nu te tulbure.

Şi, fără a mai pierde vremea, se sculă şi pregăti toate cele de cuviinţă pentru o ospeţie cuviincioasă, purtându-se cu Vidushaka, precum cu propriul ei fiu. Şi Vidushaka, văzând toate acestea, se simţi peste măsură de fermecat. Şi a doua zi, nevrând să plece fără a răsplăti un bine, se apropie de bătrâna brahmană şi-i zise:

— N-ai putea, acum înainte să plec, să-mi împărtăşeşti pricina supărării tale, o, maică a mea? Căci căile soartei sunt tainice şi poate tocmai prin mine îţi va veni izbăvirea.

Ci la vorbele acestea de miere bătrâna răspunse:

— O, fiul meu Vidushaka, nu căuta să pătrunzi această taină şi fugi cât mai repede din cetate, ca nu cumva să ispiteşti nenorocirea asupra capului tău.

Ci cum Vidushaka, departe de a se lăsa înspăimântat, voia să afle mai vârtos despre ce era vorba, bătrâna îi spuse:

— Află, o, fiul meu, că pe regele acestei cetăţi îl cheamă Devasena. Şi regele acesta are o fiică ce nu-şi are pereche în cele trei lumi. Şi la timpul potrivit regele a dat-o în căsătorie regelui din Kachchhapa. Ci asta fu spre nenorocul acelui rege. Căci drumul spre patul miresei lui s-a dovedit a fi drumul întunecat al morţii. Şi când au venit a doua zi l-au găsit pe rege mort şi pe mireasă în lacrimi. Ci nu au putut scoate nimic de la ea, dar, fără a-şi pierde nădejdea, tatăl ei, regele Devasena, o dădu în căsătorie altui rege. Ci şi acela fu găsit a doua zi în aceeaşi stare ca şi tovarăşul lui,

regele din Kachchhapa. Iar şirul regilor ce au luat după aceea în căsătorie pe domniţa Duhkhalabdhika, fiica regelui Devasena, e ca numărul anilor dintr-o zi a lui Brahma. Ci după un timp, n-a mai vrut niciun rege s-o ia de nevastă. Regele Devasena nu deznădăjdui însă nici de data aceasta. Şi porunci ca în odaia fiicei lui să fie adus în fiecare noapte un flăcău. Iar cel ce va izbuti să scape cu viaţă, o va lua pe domniţă de soţie. Or astăzi e rândul fiului meu. Iar moartea lui e neîndoielnică. Iată deci, fiule, pricina amărăciunii mele.

Ci auzind-o vorbind astfel, Vidushaka îi zise:

— Alungă-ţi supărarea şi bucură-ţi sufletul, o, maică a mea! Căci mă voi duce eu în locul fiului tău. Şi ce-o fi să se-ntâmple o să se întâmple.

Astfel grăi Vidushaka şi, fără a mai lua în seamă rugămintile şi îndemnurile preacinstitei bătrâne, ce nu voia să-şi împovăreze cugetul cu moartea lui, se duse întins la palat. Şi ajungând în camera prinţesei Duhkhalabdhika, Vidushaka se piti după uşă cu sabia Zeului Focului în mână, hotărât să curme pricina nenorocirii atâtor oameni. Şi nu avu el prea mult de aşteptat, că auzi un zgomot ciudat. Iar uşa se deschise şi el putu vedea un duh uriaş, din neamul Rakshasa, strecurând un braţ cât un trunchi. Ci asta nu fu decât spre pierzania acelui duh. Căci fără a pierde o clipă, mâniosul Vidushaka şi sări din ascunzătoare şi dintr-o singură lovitură a săbiei sale reteză mânoiul acela al spaimelor. Ci duhul, îngrozit de o atât de neaşteptată primire, îşi luă zborul pe dată. Iar a doua zi dimineaţă, regele Devasena văzu braţul uriaş al duhului zăcând însângerat pe duşumea şi pe Vidushaka dormind fericit în pat. Şi la această privelişte regele se înfioră de bucurie şi de spaimă. Şi fără de zăbavă puse să se facă pregătirile pentru nuntă. Dar Vidushaka trăi în palatul acela doar câteva zile de o dulceaţă deasupra cuvintelor.

într-o noapte, pe când tot palatul dormea, se strecură afară şi porni din nou la drum s-o regăsească pe draga lui Bhadra. Şi după un timp ajunse la o cetate cu numele de Tamralipta, nu departe de Marea de Răsărit. Iar acolo dădu peste un neguţător, pe nume Skandhadasa, care dorea să străbată marea. Şi urcându-se pe corabia acestuia, ce era plină cu bogăţii şi mărfuri de tot soiul, Vidushaka se lăsă purtat pe cărările albastre ale oceanului. Ci nu călătorise el prea mult, când corabia se înţepeni deodată în mijlocul mării, nelăsându-se urnită în vreun fel. Şi era chiar de parcă ar fi fost legată cu nişte odgoane de fundul oceanului. Iar neguţătorul, cu inima plină de o amăreală negrăită, pierduse aproape orice nădejde. în descumpănirea lui, făgădui jumătate din averi şi mâna fiicei sale oricui ar fi putut clinti blestemata de corabie din înţepeneala aceea a morţii. Şi averile lui chiar că erau nesfârşite, iar fata era o copilandră tare ispititoare şi plină de haruri. Ci de cum auzi acestea, neînfricatul Vidushaka se arătă gata să înfăptuiască fapta aceea peste fire. Şi legându-şi o frânghie la brâu, se cufundă în mare, luând cu sine sabia Zeului Focului. Dar nu merse el mult sub apă, când sufletul i se umplu de minunare. Şi ce îl uimise într-un chip atât de desăvârşit era priveliştea unui uriaş adormit pe fundul mării. Iar uriaşul acela era atât de falnic şi de trupeş şi de nemăsurat, că era de parcă tot oceanul s-ar fi sprijinit pe el. Şi ce ţinea în loc corabia era unul din picioarele acelui fără măsură. Ci Vidushaka reteză piciorul dintr-o lovitură a săbiei lui vrăjite, slobozind în chipul acesta corabia. Nemaifiind în niciun fel stăvilită, ea începu să lunece lin pe faţa liniştită a mării. Or, văzând aceasta, neguţătorul, a cărui cinste se adunase toată în înfăţişare, lăsându-i sufletul negru şi găunos, şi-n inima căruia sălăşluia un adevărat ocean de matrapazlâcuri şi chiţibuşerii, temându-se ca Vidushaka să nu-şi ceară răsplata cuvenită, puse de se tăie funia ce-l ţinea pe acesta legat de corabie, părăsindu-l în mijlocul valurilor şi a sorţii lui nenorocite. Căci era un zgârcit mai zgârcit decât toţi zgârciţii de pe faţa pământului şi mai bucuros şi-ar fi dat tot sângele, picătură cu picătură, decât un galben din bogăţiile lui nemăsurate.

Ci văzând ticăloşia negustorului, Vidushaka nu-şi pierdu cumpătul. Şi înotând şapte zile şi şapte nopţi, ajunse pe un ţărm pustiu şi uitat de oameni. Şi mai mergând alte şapte, ajunse la o mănăstire locuită de nişte preacinstiţi brahmani. Or mănăstirea aceea se afla chiar lângă cetatea Karkotaka şi acolo domnea un rege cu numele de Aryavarman. Şi aflând aceasta, Vidushaka se bucură, căci cetatea aceea era foarte

aproape de locul unde se găsea mult iubita lui Bhadra. Ci pe când se bucura el astfel, văzu un alai mare de soldaţi. Iar călăreţul ce se afla în frunte striga: „Oricine vrea să se căsătorească mâine dimineaţă cu fiica regelui nostru, trebuie să petreacă o noapte în odaia ei.”

De cum auzi cuvintele acestea, Vidushaka şi voi să se-ndrepte spre palatul prinţesei pentru a o lua de soţie. Şi văzându-i nechibzuinţa, unul din brahmanii ce-l prinsese drag îl luă de-o parte şi-i spuse:

— Fiul meu, tu nu ştii ce ispravă primejdioasă e aceasta, căci eşti străin şi n-aveai de unde afla de blestemul ce apasă asupra fiicei regelui nostru. Cunoaşte dar că ce crezi tu că este o odaie de nuntă nu este altceva decât gura căscată a morţii. Căci oricine a petrecut o noapte în încăperea aceea a blestemului a fost găsit a doua zi mort ca toţi morţii. Şi vei păţi şi tu ce au păţit şi ceilalţi.

însă Vidushaka, departe de a fi mişcat sau măcar clintit de vorbele acelea înţelepte, se arătă chiar şi mai aţâţat de ele. Şi fără de altă zăbavă se duse la palatul regelui Aryavarman. Şi căpătând îngăduinţă, se puse la pândă în odaia de culcare a prinţesei cu sabia Zeului Focului în mână. Ci nu avu mult de aşteptat, căci pe la miezul nopţii văzu uşa întredeschizându-se şi pătrunzând un duh cum nu se poate mai uriaş. Ci îi lipsea braţul drept. Şi văzându-l, Vidushaka îşi zise: „Duhul ăsta trebuie să fie cel ce-o chinuia pe fiica regelui Devasena. Şi după câte văd s-a învăţat numai cu fiice de regi. Ci eu atunci doar l-am betegit, dar acum îl voi ucide, să nu mai supere pe nimeni cu scârbăvniciile lui.”

Şi gândind astfel, Vidushaka se năpusti afară din ascunzătoare şi apucându-l de păr se şi pregătea să-i zboare capul, când duhul strigă înspăimântat:

— Nu mă ucide, nu mă ucide! Căci doar e în firea celor viteji să arate îndurare. Iar eu voi fi de- acum robul şi slujitorul tău, şi-mi pun capul sub pavăza oblăduirii tale.

Ci auzindu-l grăind cu atâta supunere, inima lui Vidushaka se muie cu totul. Şi vrând să alunge spaima ce părea că-l covârşise pe duhul acela, îl întrebă cu glas îmblânzit:

— Dar cine eşti tu şi care-i pricina unei atât de ticăloase purtări?

Ci duhul, mai prinzând inimă, îi răspunse:

— Numele meu este Yamadanshtra şi sunt un duh din neamul Rakshasa. Ci faptele mele, oricât de mârşave, nu sunt decât rodul alcătuirii mele fireşti. Căci oamenii au fost dintotdeauna hrană celor din neamul meu. Ci acum văd şi eu nemernicia faptelor mele şi le cunosc gustul amar. Şi blândeţea ta îmi va trezi blândeţea, iar cruţarea ta va fi asupră-mi ca un jurământ de lepădare. Ci de vei avea vreodată nevoie de mine, cheamă-mă şi voi veni pe dată.

Şi zicând acestea duhul se făcu nevăzut. Iar Vidushaka petrecu o noapte minunată în locul acela, până atunci al năprasnelor şi al morţii.

Iar a doua zi, venind în încăperea domniţei şi văzând ce era de văzut, inima regelui Aryavarman se umflă de vinul desfătării. Şi fără amânări şi zăbăvnicii de prisos, îi hărăzi fata de soţie. Şi fu cum nu se poate mai mulţumit. Iar Vidushaka, după ce mai petrecu câteva nopţi tare plăcute, îşi aminti din nou de preafrumoasa lui Bhadra. Şi, cu inima tânjind de dragoste, părăsi palatul la un ceas când toată lumea dormea. Şi chemându-l în gând pe duhul Yamadanshtra, slujitorul lui, îi ceru să-l ducă în ţinutul Siddhasilor. Ci nici nu-şi terminase bine vorbele, că duhul îl şi înşfăcă, şi nici nu răsuflă bine o dată, că se şi pomeni în ţinutul dorinţelor sale.

Şi părăsindu-l pe duhul acela mulţumitor lui, merse ce merse până ajunse pe malul unui lac. Şi era într-adevăr podoaba lacurilor, atât în privinţa frumuseţii, cât şi a întinderii lui cea fără margini. Or, cum stătea el bucurându-se de priveliştea aceea peste fire, văzu venind nişte fecioare de o frumuseţe ce fura minţile şi înfiora şi un suflet din cele împietrite. Şi erau atât de multe, ca o puzderie de stele. Iar ţărmul năpădit de puhoiul acela de frumuseţe părea în totul un nor strălucitor de lumină. Şi-aşa! Iar fiecare din fecioarele acelea purta în mână câte un ulcior alcătuit cu o

gingăşie nespus de dulce.
Şi mai venindu-şi în fire, Vidushaka le întrebă pe fecioarele desăvârşitei înfăţişări, în cuvinte de o potriveală fără cusur, pentru cine voiau să ia apă din lacul acela. Iar ele îi răspunseră:
— Pentru Bhadra, stăpâna noastră. Iar ea e o zână din neamul Vidyadhari, ce şi-a purtat paşii în ţinutul nostru. în faţa harurilor ei, frumuseţea noastră nu este chiar nimica. Iar apa i-o ducem pentru plăcerile îmbăierii.
Ci auzind acestea, Vidushaka se bucură peste poate. Şi făcându-se a da ajutor uneia dintre
minunile acelea să-şi pună ulciorul pe umăr, strecură înăuntru inelul ce i-l dăduse Bhadra la despărţire. Iar fetele se porniră fără zăbavă spre palatul stăpânei lor. Şi-l lăsară pe Vidushaka pradă îndoielilor bucuriei. Căci doar nenorocirea e sigură şi neschimbătoare, pe când fericirea are mii de feţe.
Ci pe când se îmbăia şi fetele turnau peste ea apa aceea desfătătoare şi rece, Bhadra se simţi lovită de ceva. Şi aplecându-se, desluşi pe fundul havuzului tocmai inelul acela al împlinirilor. Şi dete un ţipăt de bucurie, şi fu cât pe ce să-şi piardă cunoştinţa. Ci întorcându-se către însoţitoarele ei, se grăbi să le iscodească în toate chipurile. Şi nu-i fu greu să priceapă că tânărul ce-l întâlniseră pe malul lacului nu era altul decât multiubitul ei Vidushaka. Ci pe loc le porunci să-l aducă în faţa ei. Iar ele se grăbiră să-i îndeplinească porunca. Ci nu uitară mai întâi să-l îmbăieze şi să-l împodobească, alungând în chipul acesta urmele unui drum ostenitor. Şi fiind adus în faţa iubitei lui, Vidushaka îşi simţi minţile zburate, iar ea fu nu mai puţin înduioşată. Şi mai râzând, mai plângând, sub buimăceala bucuriei amestecau lacrimile cu zâmbetele şi zâmbetele cu suspinele, simţindu-şi inimile sfâşiate de dulceaţa revederii. Iar după ce se mai potoliră, Vidushaka îi povesti stăpânei lui toate prin câte trecuse, aruncând-o în cea mai adâncă uimire. Şi topită de dragoste, frumoasa Bhadra îi spuse:
— De-acum sunt numai a ta, o, stăpânul meu! Şi nu mai îmi pasă de ce ar putea spune rubedeniile sau prietenii mei. Şi voi trăi în umbra paşilor tăi şi sub binecuvântarea iubirii tale. Ci puterea mea magică să fie preţul unirii noastre.
Astfel, căsătorindu-se cu Vidushaka, Bhadra îşi pierdu pe loc toată puterea. Şi numai frumuseţea o mai deosebea de muritoarele de rând. Ci nicio părere de rău nu veni s-o tulbure din pricina asta. Căci ce este greu sau cu neputinţă pentru femeia stăpânită de dragoste?
Şi nu-ncetară a-şi da pricini de minunare unul altuia, în neînchipuite alintări.
Ci, după un timp, Vidushaka simţi cum îl cuprinde dorul după Ujjayini. Şi chemându-l pe supusul lui, duhul Yamadanshtra, îi porunci să-l ducă împreună cu iubita lui Bhadra în cetatea Karkotaka. Ci ajuns acolo, nu zăbovi mult şi, luând-o cu sine pe soţia lui, fiica regelui Aryavarman, plecă mai departe pe spinarea duhului. Şi după un timp ajunseră la ţărmul Mării de Răsărit. Or nu desparte de acolo îl zări pe hapsânul dintr-un neam de hapsâni, neguţătorul Skandhadasa, datornicul său. Şi luându-i, odată cu fiica, toate bogăţiile, îl lăsă pe tătânele acela al matrapazlâcurilor şi chiţibuşurilor spurcate gol, sărăcuţ şi amărât de mai mare mila. Iar negura amărăciunii ce-l cuprinsese pe nelegiuit nu-şi găsea măsura decât în bezna cea de nepătruns a sufletului său întunecat.
Ci Vidushaka nu mai zăbovi în preajma acelui fără lege. Şi-l părăsi în netrebnicia lui, şi încălecând din nou pe spinarea îndatoritoare a duhului Yamadanshtra, îşi luă zborul odată cu acesta spre cetatea Paundravardhana a regelui Devasena, socrul său. Şi după un popas nu prea lung, îl părăsi şi pe acesta, fără a uita să-i aducă cinstirile cuvenite, ca unuia ce-i era ca al doilea părinte. Ci plecând, o luă cu sine şi pe fiica regelui, Duhkhalabdhika, credincioasa lui soţie. Şi fără de altă întârziere pomi spre Ujjayini, cetatea regelui Adityasena, binefăcătorul său dintâi.
Or venirea sa nu se petrecu chiar aşa cum şi-ar fi dorit-o. Căci la vederea acelei spaime ce era duhul Yamadanshtra, neguţătorii îşi lăsară mărfurile şi meseriaşii

uneltele. Se-nchiseră cu toţii prin case, nemaiîndrăznind să iţească afară nici măcar umbra nasurilor lor. Iar totul se petrecu într-o zarvă neînchipuită, căci copiii şi ştrengarii de tot soiul voiau să mai întârzie pe uliţe pentru a se bucura de o privelişte atât de neobişnuită, pe când mamele căutau să-i tragă cât mai degrabă prin case. Ci tulburat de gălăgia aceea supărătoare, regele Adityasena vru să afle despre ce putea fi vorba. Şi ieşind pe terasa palatului văzu ce văzu. Ci sufletul i se află cutremurat până peste poate de vedenia aceea a spaimelor. Şi se pierdu cu totul. Ci coborând Vidushaka chiar pe terasa aceea şi grăindu-i cu blândeţe, regele se mai linişti; iar când duhul îşi luă zborul şi pieri vederii, liniştea regelui fu deplină. Şi se minună foarte văzând pe celelalte patru neveste ale ginerelui său, ca şi bogăţiile nemăsurate ce acesta ştiuse să le câştige. Şi fiind dornic să ştie cum fuseseră cu putinţă toate acestea, află chiar din gura lui Vidushaka povestea ceea fără seamăn. Pentru a-i dovedi preţuirea sa, regele îi dărui lui Vidushaka jumătate din împărăţie. Iar Vidushaka deveni rege, frate de regi. Şi dobândind la moartea regelui Adityasena toată împărăţia, trăi în pace, bucurie şi fericire alături de Bhadra şi celelalte soţii ale sale, temut de regii vecini, iubit de popor, şi venerat de nenumăraţii săi fii.

Cei douăzeci şi cinci de netoţi

poveste din Ceylon[84]

Se afla odată, undeva, prin văile umbrite de copaci cu frunziş bogat ale Ceylonului, o aşezare cu oameni liniştiţi şi buni la inimă. Pe lângă ei se mai aciuiaseră pe-acolo şi un soi de proşti, tare puţini la minte.

La început, sătenii mai închideau ochii şi se arătau îngăduitori faţă de boroboaţele şi năzdrăvăniile pe care le făceau cârdul acela de prostovani. Dar, cum nu trecea zi fără să aibă din pricina lor vreo pagubă, vreun necaz, bătrânii sfatului se adunară şi, mângâindu-şi bărbile colilii şi bogat răsfirate, grăiră:

— Flăcăilor, duceţi-vă încotro zăriţi cu ochii, că noi nu putem să vă mai ţinem în obştea aceasta, şi-aşa de ajuns de săracă. Dar luaţi seama şi străduiţi-vă, poate vă mai îndreptaţi şi voi cusurul şi vă mai taie capul la o treabă mai acătării.

Numai că netoţii, în loc să ia aminte la vorbele pline de tâlc ale bătrânilor satului, îşi simţiră stârnită trufia, care e totdeauna soră bună cu prostia. Unul dintre ei chiar rosti:

— Fraţilor întru prostie, să nu ne pierdem cu firea! Un dram de minte dacă avem fiecare, laolaltă tot se va aduna destulă pentru un om cu cap. Eu socot că e nimerit să pornim la drum împreună şi să nu ne despărţim nicio clipă.

Nu zăboviră decât câteva ceasuri, şi în zorii zilei următoare se aflau departe de satul acela, bătând cărările însorite din străvechiul ţinut Lanka. Un om, care avea o gospodărie mai întinsă, văzând un şir întreg de tineri cu braţ vânjos şi unii chiar chipeşi la înfăţişare, nu stătu mult pe gânduri şi îi luă în slujba sa. După ce mâncară pe săturate, cei douăzeci şi cinci de netoţi o porniră şi ei la muncă. Li se dădu de cules frunze de banan, din care femeile şi fetele din satul unde se opriseră ştiau să îmbine împletituri frumoase.

Era o treabă lesne de împlinit. Pentru trândăvia lor, şi asemenea lucru părea prea mult. De aceea, cel mai căpos dintre ei, zise:

— Fraţilor întru prostie, nu e mare scofală pentru voinici ca noi să strângem nişte frunze pricăjite. Unul singur poate prea bine să o ducă la capăt.

— Ba chiar, poate să se facă singură treaba asta, mormăi alt fruntaş al nerozilor.

— De vreme ce judecăm toţi la fel, să se apuce de treaba aceasta un ins din mijlocul nostru. Şi, ca să nu lăsăm alegerea pe seama sorţilor, haideţi să ne întindem

84 Sri Lanka

la pământ, nemişcaţi. Care îşi va clinti, primul, măcar vârful nasului sau colţul urechii, acela va trebui să culeagă frunzele de banan, privit cu grijă de noi toţi ceilalţi.

în câteva clipe, cei douăzeci şi cinci de nerozi se risipiră, tolănindu-se care cum i se năzări mai alene. Trecu un ceas, trecură trei. în jurul lor se roteau gâze zburătoare, care li se aşezau pe obraz. Furnicile îi pişcau de zor, căci zăceau tocmai în drumul acestora spre muşuroi. Zadarnic. Niciunul nu se mişca, dornic să arate că poate răbda mai multe decât semenii lui.

în cele din urmă se iviră alţi pălmaşi de pe ogoarele din preajmă. Strigară la ei—nimic. îi scuturară – niciun semn de viaţă. îngroziţi de asemenea întâmplare, se gândiră că i-a răpus vreo molimă ciudată şi că ar fi bine să-i îngroape cât mai repede. Abia când, săpând cu cazmaua, ca să le facă o groapă, unul dintre pălmaşi îl atinse pe un nerod şi-l zgârie, acesta sări în picioare ca ars, zbierând cât îl ţinea gura:

— Fraţilor, ajutaţi-mă, vrea să mă omoare!

Iar ceilalţi strigară într-un glas:

— Tu te-ai mişcat primul, tu să culegi toate frunzele! Când se dumiri acel gospodar peste ce pricopsiţi dăduse, totuşi vru să mai facă o încercare cu ei. îi trimise să taie un baobab gros cât toate zilele şi rămuros. Dacă zăriră netoţii copacul încărcat de ani, îşi spuseră că nu-i de glumă. Unul dintre ei, care până atunci tăcuse mâlc, îşi revărsă înţelepciunea adunată în tigva lui, îndemnându-i pe ceilalţi:

— Fraţilor, eu am să retez din rădăcină copacul, în vreme ce voi să vegheaţi înjur, ca să-l prindeţi în braţe şi să nu cadă prea rău, să-şi strice frumuseţea de ramuri... Chibzuinţă netotului îi încântă pe toţi. Şi, fireşte, după ce baobabul nu se mai ţinu decât într-un ciot de rădăcină, căzu drept peste ei şi-i betegi la braţe, la picioare, de ţi-era mai mare mila.

Rămas singur, netotul se dumiri că se abătuseră prea multe nenorociri nemeritate asupra lor. Pesemne că, fără să ştie, păcătuiseră. Drept care se gândi că ar fi nimerit să se facă pustnic, ca să li se ierte păcatele şi să scape şi de prostia care se ţinea scai de ei. Se duse în inima junglei şi se apucă să-şi croiască un adăpost. Mai întâi se pregăti să-şi adune nişte crengi, ca să încropească o colibă. Cum stătea călare pe o cracă şi croia cu barda lemnul, un bătrân, care trecea prin pădure, îi strigă de jos:

— Dacă-ţi tai singur craca, ai să cazi în balta de sub copac!

Nerodul nu-i dădu ascultare şi căzu, bâldâbâc! Se ridică mânjit tot, negru de noroi, şi fugi după bătrân, strigându-i:

— O, prooroc mare ce eşti, tu ghiceşti viitorul! Dezvăluie-mi, rogu-te, şi care va fi pricina morţii mele, ca să mă pot feri!

Văzând câtă prostie întrupată stătea în faţa lui, bătrânul rosti, în bătaie de joc:

— Iată, dacă îţi vor picura pe grumaz trei stropi de rouă, vei cădea la pământ fără suflare.

în dimineaţa următoare, cum hoinărea prin pădure, netotul trecând sub un desiş, simţi cum i se preling pe gât doi stropi de rouă.

— Bătrânul a avut dreptate, mă paşte moartea! răcni el, şi o luă la goană, de-i sfârâiau picioarele. Nici măcar maimuţele junglei nu se puteau lua la întrecere cu el. Oamenii din Ceylon nu l-au mai zărit niciodată. Pesemne că mai fuge şi azi. Dacă-l întâlneşte careva, oameni buni, spuneţi-i să se oprească, fiindcă nu rouă ucide, ci prostia răpune omul.

Cum au ajuns pe cer soarele şi luna

poveste din Ceylon

O văduvă sărmană vieţuia de mult într-un sătuleţ din văile de miazăzi ale străvechiului ţinut Lanka. Soţul ei, un plugar plin de râvnă, fusese răpus de ghearele şi

colţii unui tigru setos de sânge.

De-atunci se scurseseră cincisprezece ani, semănaţi cu nevoi şi lipsuri. Singura bucurie care-i mai lumina viaţa necăjită erau cei trei feciori ai săi. Creşteau înalţi şi sprinteni de ţi-era mai mare dragul să te uiţi la dânşii. Iar femeia îi sorbea din ochi şi nu mai ştia ce să facă pentru ei.

într-o zi, când ajunseseră şi ei flăcăi în toată legea, chipeşi, fură poftiţi la o nuntă.

Mama le pregăti cămăşi lungi, albe. Le spălă la râu, până ce ţesătura părea aripă de fluture.

Se lipsi de somn două nopţi la rând, ca să le brodeze pe margini flori migălite cu farmec nespus. Iar când totul fu gata, îi petrecu până dincolo de marginea satului, amintindu-le o seamă de cântece pe care le ştia de la bunica ei, numai bune să înveselească pe nuntaşi. Trecu mult până ce fericita mamă izbuti să se culce, cu gândul dus la cei trei feciori plecaţi la voioasa serbare.

Apoi puse capul pe perna ei şi adormi, legănată de vise luminoase. Se făcea că feciorii săi erau fruntea petrecerii. Toată lumea se minuna şi nu mai pridiidea cu laudele pentru chipul în care cântaseră şi jucaseră cei trei fraţi. La ceasul când, în celelalte zile, îşi luau bruma de merinde şi porneau către ogoarele de orez auzi pe poteca din faţa casei o larmă de glasuri tinereşti. Cei trei
feciori, obosiţi de vânzoleala petrecerii şi iureşul jocurilor, glumeau între ei şi-şi povesteau cu ochi aprinşi cum se mai veseliseră.

Dar mama, ieşită să-i întâmpine, se simţi năpădită de tristeţe.

Toţi trei se întorceau cu mâna goală...

Şi totuşi, îl rugase pe fiecare în parte, ca măcar un dar umil, o amintire cât de măruntă, să-i aducă de la nunta aceea, pentru care se zbătuse atâta ca ei să strălucească. Femeia nu-şi pierdu însă de tot nădejdea. îi îmbrăţişa pe toţi trei şi apoi îl întrebă mai întâi pe cel mai mare:

— Fiule, tu ce te-ai gândit să-mi aduci, de la nunta unde aţi fost ospătaţi?

Cel mai mare fecior se încruntă. Dădu din umeri şi se stropşi:

— Mamă, eu unul nu ţi-am adus nimic!

Văduva lăsă capul în jos şi-şi stăpâni cu mare caznă lacrimile. O apăsa inima. Dar nu era abătută – poate ceilalţi doi feciori ţinuseră minte mai bine rugămintea ei.

— Tu, mijlociule, ce mi-ai adus de la ospăţul de nuntă unde aţi petrecut până la ziuă?

Mijlociul se simţi mai ruşinat decât fratele său.

Se scotoci prin toate cutele veşmântului. în cele din urmă, răsuflă uşurat şi strigă:

— Iată, mamă – fiindcă tu mi-eşti mai dragă decât lumina zilei, ţi-am adus o torţă. Din păcate, pe drum s-a stins...

Şi îi dădu bătrânei o torţă acoperită de scrum.

Bătrâna suspină încet şi puse deoparte torţa. Nu-i mai rămăsese decât o fărâmă de nădejde. Mezinul, negreşit că se gândise mai mult decât ceilalţi la cea care-l ocrotise ca să crească atât de chipeş...

— Tu, mezinule, de bună seamă că nu m-ai uitat de tot... Feciorul cel mic desfăcu pumnul drept şi zise, sfios:

— Măicuţă, nu este ceea ce meriţi tu. Dar totul a mers atât de repede, că n-am avut vreme să-ţi opresc ce doream... Şi îi întinse zece boabe de orez, culese din prăjitura de nuntă.

Mama îi zâmbi şi puse într-un blid boabele păstrate anume pentru dânsa. Şi— ce să vezi?

Boabele prinseră a se înmulţi, se făcură grămadă, umplură tot blidul, se revărsară şi pe jos. în mai puţină vreme cât ne trebuie nouă ca să depanăm povestea, boabele de orez aduse în dar de către mezin umplură întreaga colibă. Văduva ridică atunci capul spre cer şi strigă:

— O, voi, judecători cereşti, aţi văzut ce mi-a adus de la petrecerea de nuntă fiecare din cei trei feciori ai mei! Rogu-vă din suflet: daţi fiecăruia răsplata

cuvenită, după gândul ce l-a avut pentru mine...
Răsună un bubuit înfundat şi minunea se împlini. Feciorul cel mare, nu adusese nimic vădanei, se prefăcu în Dragonul Rahu, stăpân peste vârcolacii ce caută să înghită luna şi stelele de pe cer.
Mijlociul îşi văzu torţa prefăcută într-o lumină veşnică, Soarele, şi i se încredinţa paza şi vegherea zilnică a acestei lumini, ca să fie împărţită după dreptate tuturor pământenilor.
Iar mezinul, care adusese o părticică din prăjitura de nuntă, fu înălţat stăpân peste lună şi boabele de orez fără număr se prefăcură în alaiul stelelor, care împânzesc bolta. Aşa s-au născut, spun bătrânii din străvechea Lanka, soarele, luna şi stelele.

Povestea soarelui şi a lunii

poveste coreeană

Pe vremea când numai stelele existau, o vreme înainte ca soarele şi luna să răsară, trăia o ţărancă săracă care vindea prăjituri de orez pentru a-şi câştiga traiul.
Femeia avea doi copii: un fiu şi o fiică. Haesik, cel mai mare dintre fraţi, era un fiu înţelept şi responsabil, în timp ce fiica, Dalsun, avea o inimă inocentă şi generoasă.
Copiii trăiau într-o vale depărtată de sat, iar în fiecare zi, mama lor mergea până în sat pentru a-şi vinde delicioasele prăjituri de orez. într-o zi, în timp ce se întorcea din sat, mama a întâlnit un tigru
în dram, în vârful unui deal. Tigrul i-a cerut o prăjitură de orez, iar în schimbul acesteia, el i-a promis că nu o va ucide. Femeia era înspăimântată, aşa că i-a dat cea mai bună prăjitură de orez din coşul ei, iar tigrul a lăsat-o să-şi continue drumul. La următorul deal, tigrul a reapărut în faţa săracii ţărănci iar de data aceasta i-a cerut două prăjituri de orez, deoarece prima doar i-a trezit apetitul şi l- a făcut şi mai flămând. Fără tragere de inimă, aceasta i-a cedat prăjiturile iar în schimbul acestora, tigrul a lăsat-o în viaţă, să-şi continue drumul înapoi spre copiii săi. Cu toate acestea, tigrul a continuat să reapară, mai flămând ca niciodată, iar femeia a continuat să-l hrănească cu toate prăjiturile de orez pe care le făcuse, până când a rămas fără mâncare.
Femeia a încercat să trateze cu tigrul flămând şi l-a implorat să îi cruţe viaţa de dragul celor doi copii care o aşteptau acasă. La gândul că va avea nu una, ci trei persoane de mâncat, tigrul a devorat-o pe sărmana mama, fără să lase nicio urmă din ea, în afara hainelor, pe care le-a păstrat.
Tigrul cel flămând ştia că Haesik şi Dalsun erau acasă, aşteptând ca mama lor să se întoarcă din sat, aşa că s-a îmbrăcat în hainele ei şi a pornit spre casa lor. Pentru un timp, copiii au crezut că mama lor a rămas mai mult timp în sat, dar începuse deja să se întunece iar aceştia erau speriaţi, aşa că au încuiat uşa de la casă.
O voce i-a strigat de partea cealaltă a uşii încuiate. Micuţa Dalsun era atât de uşurată, încât a crezut din start că era mama ei, aşa că a fugit să descuie uşa, însă Haesik a oprit-o la timp, el putând recunoaşte diferenţa de voce dintre tigru şi mama lui şi a refuzat să deschidă uşa.
Acest lucru l-a frustrat şi mai tare pe tigru şi a început să fie şi mai flămând. Şi-a acoperit laba în praf alb de la prăjiturile de orez şi şi-a strecurat-o printre crăpaturile de la uşa pentru a-i păcăli pe copii să creadă că are pielea albă şi fină, precum mamă lor. în cele din urmă, Haesik şi Dulsan l-au crezut, iar Dulsan a fugit voioasa să deschidă uşa.
Când colo, ce să vezi?! Copiii au scos un ţipăt ascuţit când au dat de tigru şi au luat-o la fugă, animalul alergându-i în jurul casei, până când s-au căţărat într-un copac imens. Tigrul, persistent fiind, a găsit un topor în casă şi a început să taie copacul pentru a-i prinde pe copii.

în acel moment, Dalsun s-a rugat la ceruri să le dea o sfoară. S-a rugat ca în cazul în care inima ei şi a fratelui său era pură şi erau meniţi să fie salvaţi, sfoara să fi destul de rezistenta încât să îi salveze, dar dacă dacă nu aveau inima pură, sfoara va fi veche şi putrezită iar ei vor cădea. O sfoară lungă şi rezistenţa a apărut din cer, iar cei doi copii au început să se caţere până când au ajuns în Rai.

Curios fiind după ce a văzut ce s-a întâmplat în copac, tigrul s-a rugat şi el la ceruri să îi trimită o sfoară pentru a-i putea urma pe copii şi pentru a-i devora. Câteva moment mai târziu, o sfoară groasă şi putrezită a apărut din cer, iar tigrul a început să se urce. Deşi mai avea puţin până să ajungă în ceruri, sfoara s-a rupt iar tigrul a plonjat în jos din cer şi a căzut într-un câmp de mei, vărsându-şi sângele şi colorând meiul în roşu.

în Rai, Haesik a devenit soarele, iar Dalsun a devenit luna. Unele versiuni ale acestei poveşti spun că lui Dalsun, tânăra fiind, îi era frică de întuneric, aşa că fratele ei mai mare a decis să facă schimb de locuri cu ea şi să o lase să devină soarele.

Morala povestii: când îţi doreşti ceva destul de mult, vei reuşi să găseşti o cale de a obţine acel ceva, atâta timp când intenţiile tale sunt bune, mărinimoase şi pure.

Cum a pierit bogătanul cel lacom

poveste coreeană

A fost odată un ţăran care avea un fiu. Şi era ţăranul acela atât de sărac, încât n-avea nici măcar orez pentru fiul său. Când băiatul a împlinit şapte ani, tatăl lui a fost silit să-l bage argat la un bogătan din vecini. Din zori şi până-n noapte muncea băiatul, dar stăpânul nu era niciodată mulţumit de el, îi tot căuta nod în papură şi-l ocăra într-una.

Cu toate că o ducea foarte greu la curtea bogătanului, micul argat nu se văita niciodată şi uimea pe săteni cu isteţimea şi firea lui voioasă.

Curând, după ce băiatul a împlinit doisprezece ani, asupra satului lor se abătu un mare necaz. Oamenii începură să se îmbolnăvească şi să moară înainte de vreme. în fiecare zi sătenii îngropau pe cineva drag şi nimeni nu ştia cum să stăvilească molimă.

în satul acela trăia un moşneag înţelept. Era atât de bătrân moşneagul, încât pierduse şi el socoteala anilor trăiţi pe lume. într-un rând, moşneagul chema la sine pe toţi sătenii şi le spuse:

— în taiga (pădure, jungla) creşte o plantă pe nume «jen-shen». Căutaţi-o, dezgropaţi-i rădăcină şi fierbeţi-o. Cine va bea toată fiertura, va trăi o sută de ani.

Auzind vorbele moşneagului, bogătanul la care argăţea băiatul porni de unul singur în pădure. în aceeaşi zi pleca în pădure şi băiatul. Amândoi aveau de gând să caute minunata rădăcină de jen- shen.

Trei zile rătăci bogătanul prin taiga, în căutarea ierbii de leac, iar în a patra zi zări o floare cu cinci petale – floarea de jen-shen. Bogatul scoase un strigăt de bucurie şi izbucni într-un râs gălăgios: n-avea oricine norocul să găsească o rădăcină de jen-shen. El ştia că în târg, la Seul, va putea căpăta pe rădăcina aceea atâta bănet, cât nu va putea duce.

Dar în loc să dezgroape rădăcina, hapsânul scoase cuţitul de la brâu şi începu să însemneze copacii din jur, ca mai târziu când o veni, să regăsească jen-shenul.

Deodată îl zări pe argatul sau. Băiatul umbla necăjit, cu privirea aţintită în pământ. Bogatul înţelese că acesta nu găsise nimic.

Băiatul îşi zări şi el stăpânul, se apropie şi-i spuse cu amărăciune în glas:

— De trei zile caut rădăcina salvatoare. De trei zile n-am mai dormit şi n-am mâncat nimic. Dar norocul şi-a întors ochii de la mine şi n-am găsit nicăieri floarea de jen-shen.

Bogatul râse:

— Cum ai s-o găseşti tocmai tu! Nu ştii că dumnezeu ajuta întotdeauna numai pe oamenii cu stare? Ia te uita ce-am găsit eu colo, lângă feriga aceea!

Băiatul se uita spre feriga şi zări floarea de jen-shen, cu cinci petale.

— Stăpâne, striga fericit băiatul, ce bine că ai găsit rădăcina tămăduitoare! Acum oamenii din satul nostru vor scăpa de moarte! Hai să te ajut să dezgropi comoara pe care a-i găsit-o!

Şi băiatul îşi scoase de la brâu lopăţică de os. Bogatul însă se se încruntă deodată, smulse lopăţica din mâinile băiatului şi o aruncă departe, într-un tufiş foarte des.

— Nu te baga unde nu-ţi fierbe oala! strigă el. Vreau să las rădăcina să mai crească. Atunci am să iau pe ea, la Seul, un sac de bani. Am să mă întorc aici peste un an şi am să găsesc rădăcina după semnele pe care le-am crestat pe copaci.

Băiatul se porni pe plâns:

— în fiecare zi mor oameni din satul nostru. La ce ne trebuie atâţia bani, dacă toţi se vor prăpădi cu zile?

— Piei din ochii mei! urlă stăpânul. Eu am găsit rădăcina şi-i a mea! Nu priveşte pe nimeni ce- am să fac cu ea!

Băiatul nu mai spuse nimic. îi întoarse spatele şi se afundă din nou în taigaua cea deasă.

Rămas singur, bogătanul îşi spuse în sinea lui: «Dacă am să mă îndepărtez de locul acesta, zdrenţărosul de argat o să-mi fure rădăcina. Trebuie să-l omor»..

Şi hapsânul se repezi să-l ajungă din urmă. Alerge el ce alerga, scotoci toate tufişurile din împrejurimi, dar băiatul pierise fără urma.

Seara, bogătanul se întoarse la floarea de jen-sen şi se culca acolo. Iar în zori, se scula odată cu soarele şi începu să dezgroape rădăcina. O scoase din pământ, încinse un foc de găteje, puse la fiert un ceaun cu apa şi se aşeza să aştepte ca apa să dea în clocot. Şezând el aşa, îşi aminti de băiat şi începu să chicotească:

— Spuneam eu că-i un prost tară pereche, zdrenţărosul ăsta! Ce-o fi crezut el, că am pornit să
caut rădăcina ca să adap tot satul de milogi cu leacul făcător de minuni? Ce mă priveşte pe mine soarta lor? N-au decât să moară sau să-şi caute singuri ierburile de leac! Cât despre mine, am să beau singur toată fiertura şi-am să trăiesc o sută de ani!

Când apa dădu în clocot, bogătanul arunca în ceaun rădăcina minunată. Apa fierbea şi spumegă, şi fiertura se îngroşa tot mai mult şi mai mult. Şi iată că în sfârşit leacul fu gata. Bogătanul îşi umplu o ceaşcă plină, dar când să o ducă la gură, de după un copac răsări băiatul. El căută drept în ochii bogătanului şi îi spuse gâfâind:

— Pentru ce-ţi trebuie o viaţă lungă, dacă n-ai de gând să faci niciun bine nimănui, dacă nu vrei să-ţi ajuţi vecinii?

— M-am săturat de vorbăria ta! strigă hapsânul. Rădăcina-i a mea! Eu am găsit-o şi eu am să beau toată fiertura!

Şi iarăşi i-a întors băiatul spatele, nu i-a răspuns o vorbă şi s-a afundat în taiga.

Cum s-a făcut nevăzut băiatul, bogătanul a dus din nou ceaşca la gură. Dar n-a apucat să soarbă nicio înghiţitură, când de după o tufă a ţâşnit un tigru şi, dintr-o singură lovitură de laba, l-a ucis pe bogătanul cel fără suflet. Multă vreme au aşteptat sătenii să se întoarcă. Trăgeau nădejde că bogătanul le va aduce rădăcină de leac şi bolnavii se vor înzdrăveni şi vor prinde iarăşi putere. Dar zilele treceau şi bogătanul tot nu mai venea.

în timpul acesta, băiatul continuă să colinde neostenit taigaua, în căutarea rădăcinii de jen-sen. Odată nimeri într-o sihlă atât de deasă, încât nici în miezul zilei lumina nu răzbătea acolo.

în calea lui se înălţau stânci colţuroase; din toate părţile îl împresurau mărăcinişuri. Undeva, aproape de tot, răsunau răgete de tigru. Dar viteazul băiat nu dădu înapoi şi nu se întoarse acasă. Gândul lui era mereu la oamenii bolnavi; el nu

uita nicio clipă că numai rădăcină de jen-shen poate scăpa oamenii din satul lui de la pierire.

Şi băiatul începu să-şi croiască drum prin mărăciniş. Curând, hainele i se făcură ferfeniţă, şi obrajii i se umplură de sânge. Trecuseră câteva ceasuri şi el abia izbutise să înainteze câţiva paşi. Era frânt de oboseală. La fiecare pas i se părea că se va prăbuşi la pământ şi nu va mai izbuti să se ridice niciodată.

Dar tocmai în clipa când ajunse la capătul puterilor, zări în apropiere o flacără pâlpâitoare. Strângându-şi ultimele forţe, băiatul paşi spre flăcăruia aceea, dar flăcăruia se urni din loc şi porni să plutească în faţa lui, de parcă l-ar ademeni încotrova. Băiatul mai făcu câţiva paşi şi... Să vezi minune: nu mai simţea înţepăturile mărăcinilor, nu mai aluneca pe muşchiul jilav, nu mai se prăbuşea în vizuinile părăsite.

Cât timp a umblat aşa, nici el n-ar fi putut spune. Dar deodată flăcăruia se opri şi, căzând la pământ, lumina tot locul cu scânteieri strălucitoare. în aceeaşi clipă, băiatul zări cum răsare din iarba mult dorită floricica de jen-shen. Cele cinci petale ale florii se legănau pe tulpiniţa subţire, de parcă ar fi vrut să spună: „E aici rădăcina, e aici! I se cuvine aceluia care aceluia care nu-şi cruţa viaţa, când în joc salvarea semenilor săi!”

Nici nu mai trebuie spus cât s-a bucurat băiatul! A dezgropat cu nesfârşita grijă rădăcina nepreţuită, a învelit-o în năframa şi a pornit într-un suflet înapoi acasă.

Acum la întoarcere, drumul i se părea uşor şi lipsit de orice primejdie. Copacii se trăgeau

în lături din calea lui, poteci uscate i se aştemeau sub picioare de-a curmezişul mlaştinilor, râurile adânci secau sub paşii lui, tigrii fioroşi se ascundeau în văgăunile munţilor când trecea el. Şi toate acestea, pentru că nu-i nimeni mai puternic pe lume decât omul care lupta pentru binele semenilor săi, tară să aştepte vreo răsplată pentru strădania lui.

La capătul nopţii, băiatul ajunse în satul său, iar la amiază, fiecare sătean putu să soarbă din leacul fermecat şi toţi se înzdrăveniră. Din ziua aceea, în satul cu pricina nimeni nu s-a mai îmbolnăvit.

Dar toate astea s-au întâmplat de mult de tot, pe vremea stră-străbunilor noştri.

Băiatul cu ghiveciul fără flori

poveste coreeană

Se povesteşte că demult, tare demult, trăia într-o ţară îndepărtată un împărat. Şi era înţelept şi fericit împăratul. Un singur lucru însă îi umbrea bătrâneţea lui liniştită: nu avea copii. într-o zi, ce se gândi împăratul? „Am să aleg din împărăţia mea pe cel mai cinstit băiat, am să-l iau la palat şi am să-l înfiez”. Apoi dădu poruncă curtenilor să împartă tuturor copiilor din împărăţie seminţe de flori, spunând:

— Cel care va creşte din aceste seminţe cele mai frumoase flori, acela va fi fiul sau fiica mea.

Toţi copiii au semănat seminţele şi au început să le ude şi să le poarte de grijă în fiecare
dimineaţă şi seară.

Şi băiatul Son Ir, cu răbdare şi stăruinţă, a semănat seminţele, le-a udat şi le-a îngrijit cu multă dragoste. Dar trecură zece zile, două săptămâni, o lună şi seminţele din ghiveciul lui încă nu încolţiră.

„Ciudat! De ce oare nu încolţesc seminţele mele?” se frământa Son Ir. în cele din urmă se duse la maică-sa şi-o întrebă:

— Mamă, spune-mi, te rog, de ce nu vor să încolţească seminţele mele?

Mama, tot aşa de îngrijorată, îi răspunse:

— Răsădeşte-le în alt pământ, poate că acolo vor încolţi.

Son Ir puse seminţele în alt pământ, dar nici acolo nu răsăriră.

Veni şi ziua când împăratul trebui să vadă florile. Mulţime de copii în haine de

sărbătoare, însoţiţi de părinţii lor, au ieşit în stradă ţinând în faţă ghivece cu flori. Fiecare voia să devină prinţul moştenitor. Dar ce s-a întâmplat? De ce oare împăratul, privind florile, trecea prin faţa fiecărui copil şi chipul său nu arăta nicio umbră de bucurie?

Deodată, în faţa unei case, el văzu pe Son Ir plângând şi ţinând în mâini ghiveciul fără flori, împăratul porunci să fie adus băiatul în faţa lui.

— De ce stai cu ghiveciul gol? întrebă împăratul.

Son Ir, plângând, îi povesti cum a semănat seminţele, cum le-a udat şi le-a îngrijit, dar ele nu încolţiseră, probabil drept pedeapsă pentru aceea că el, odată, în taină, a rupt un măr dintr-o grădină străină.

Ascultând acest răspuns, împăratul îl luă în braţe pe Son Ir şi spuse:

— Iată, dânsul este fiul meu cel cinstit! El va fi prinţul moştenitor.

Oamenii din mulţime se întrebară nedumeriţi:

— De ce împăratul a înfiat tocmai pe băiatul cu ghiveciul fără flori?

împăratul, auzind glasurile nedumerite ale oamenilor, răspunse:

— Aflaţi, oameni buni, că seminţele pe care le-am împărţit copiilor au fost fierte.

Zicând acestea, împăratul se întoarse la palat împreună cu Son Ir şi suita sa.

Toţi dădură din capete că au înţeles. Iar copiilor care stăteau cu flori frumoase în mâini li se înroşiră obrazurile de ruşine: pentru că ei au semănat alte seminţe în locul celor fierte, primite de la împărat.

Ţol Se şi ursul

poveste coreeană

într-o familie săracă dintr-un sat, trăia odată un băiat. îl chema Ţol Se. El trebuia să meargă adesea în munţi să taie lemne şi să culeagă vreascuri pentru foc.

într-o zi, când Ţol Se tăia lemne departe în munţi, deodată auzi un zgomot. De spaimă, scăpă toporul, când văzu că drept în faţa lui venea un urs.

— Ei, netrebnicule! Cine ţi-a dat voie să tai lemne aici? urlă ursul.

— Dar cine mă opreşte? Eu tai lemne de care nimeni n-are nevoie, răspunse Ţol Se.

— îndrăzneşti să mai răspunzi, mă înfrunţi? Cum ţi-ai îngăduit să faci ce vrei aici, când pădurea are un stăpân?! răcni ursul din tot gâtlejul lui.

Ţol Se înţelese că nu e bine să înfurii pe urs, se hotărî să cadă la învoială cu el, cu blândeţe.

— E adevărat, am greşit. Altă dată, când voi avea nevoie să tai lemne, am să-ţi cer învoire.

Ursul se linişti şi mormăi:

— Aşa să faci! Aici, în munţi, nimeni n-are voie, fără voia mea, să rupă niciun fir de iarbă.

Apoi arătă cu laba spre traista cu merinde a lui Ţol Se, atârnată pe o cracă, şi spuse:

— Ce-i acolo? E ceva de mâncare? Scoate-o!

Ţol Se a trebuit să dea mâncarea lui ursului. Acesta mâncă totul, chiar şi ultimele firimituri de orez.

— De acum înainte, de câte ori ai să vii după lemne să-mi aduci şi demâncare, mormăi ursul şi, răstumându-se pe partea cealaltă, dispăru în adâncul pădurii.

Ţol Se, flămând, îşi puse traista în spate şi se îndreptă spre casă. Ursul de atunci încolo lua masa cu el.

Ţol Se continua să vină la pădure de fiecare dată când se terminau lemnele acasă. Odată, pe când urca un munte abrupt, văzu o căprioară. Ea, şchiopătând, alergă spre el, se aşeză pe pământ şi-l rugă:

— Băiatule, fii bun, lecuieşte-mi piciorul. L-am întâlnit pe urs, şi iată cum m-a schilodit.

Lui Ţol Se i se făcu milă de căprioară, îşi rupse o fâşie din cămaşă şi-i legă piciorul.

— Acum îmi e mai bine, nu mă mai doare! îţi mulţumesc din suflet... sunt necăjită. Ursul ăsta nu mă lasă să trăiesc.

Şi căprioara îi povesti băiatului despre necazurile ei.

— Ian ascultă, de ce la urma urmelor noi trebuie să îndurăm toate astea?! spuse Ţol Se.

— Am o idee, îl încurajă căprioara. Ce crezi dacă... îi şopti lui Ţol Se la ureche.

— Foarte bine! Foarte bine! Desigur! aprobă din cap băiatul.

Despărţindu-se de căprioară, Ţol Se se înfundă în codru şi începu să taie lemne. „Poc! Poc!” se răspândea ecoul loviturilor de topor prin pădure. în scurt timp, se auzi un mers greoi.

— Ei! iar tai lemne fără învoirea mea? urlă ursul.

— Nu te supăra, ţi-am adus orez, spuse Ţol Se.

Şi repede luă traista de pe cracă şi-i dădu ursului o ceaşcă de orez. Ursul se prăvăli la pământ şi începu lacom să înfulece orezul. Dar din adâncul pădurii se auzi un zgomot. Ursul mirat întrebă:

— Ce-i asta?

— Nu de mult au trecut pe aici vânătorii. Probabil că acum se întorc, răspunse Ţol Se.

Ursul tresări.

— Cum? Vânătorii? Au şi arme?

— Desigur. Şi fiecare vânător are câte cinci copoi răi.

Ursul se agită.

— E adevărat?

— Da, vin drept încoace, răspunse Ţol Se, uitându-se într-o parte.

— Scapă-mă. N-o să-ţi mai fac niciun rău şi am să-ţi mulţumesc! începu să se roage ursul.

— Bine, asta nu-i greu. Dar unde să te ascund?

— Acoperă-mă cu haina ta, spuse ursul tremurând de frică.

Ţol Se aruncă haina peste el. Ursul se zgribuli şi vârî nasul în pământ, în vremea asta, dintre copaci se auzi un strigăt:

— Ei, tăietorule de lemne, n-ai văzut cumva un urs?

— Nu, n-am văzut, răspunse calm Ţol Se.

— Dar acolo sub haină ce ai? se auzi din nou glasul.

— Spune că sunt lemne. Repede! îi şopti ursul,

— Sunt lemne, pe care le-am tăiat.

— Dacă sunt lemne, de ce le-ai acoperit cu haina?

— Pune haina sub mine. Repede! se rugă ursul.

Ţol Se, cu mare greutate, puse haina sub urs.

— Dacă sunt lemne, de ce nu le-ai legat?

— Repede, leagă-mă! începu să tremure ursul speriat.

Ţol Se îl legă strâns cu sfoară. Dar glasul dintre tufişuri continuă:

— Ei, băiete! Aici e ceva în neregulă. Dacă sunt lemne pentru foc de ce nu le-ai despicat?

Ursul, de frică, nemaiştiind ce să spună, răcni:

— Despică-le cu toporul! Repede!

Ţol Se îşi făcu vânt cu toporul şi după câteva lovituri, ursul rămase nemişcat, în acel moment, de după copaci ieşi căprioara.

— Uf! Parcă mi-ai luat o piatră de pe inimă.

— Ce bine am aranjat toate, căprioara! spuse încântat Ţol Se.

— Ne-a mers strună, pentru că ursul a fost prost, cuvântă căprioara.

— Acum am să merg liniştit după lemne.
— Iar eu am să dorm fără nicio grijă, spuse căprioara şi dispăru îndesişul pădurii.

Omul de zăpadă

poveste coreeană

într-o iarnă, când a început să ningă, trei fraţi s-au hotărât să facă cel mai mare om de zăpadă văzut vreodată în satul lor. Toţi trei au rostogolit câte un bulgăre de zăpadă până s-a făcut din ce în ce mai mare. Când bulgării de zăpadă au devenit prea mari ca să mai poată fi rostogoliţi fiecare de un singur frate, au fost rostogoliţi de doi fraţi, şi apoi de toţi trei fraţii odată. în cele din urmă, când fraţii n-au mai putut rostogoli cel mai mare dintre bulgarii de zăpadă, s-au oprit.

Ei au încercat să ridice şi să aşeze cel de-al doilea bulgăre peste primul, dar n-au reuşit. îi făcuseră atât de mari, încât era prea greu să-i mai ridice. Au început atunci să-i răzuiască ca să-i micşoreze şi tocmai atunci a trecut şi bunicul pe acolo.

— Nu faceţi lucrurile pe dos? i-a întrebat bunicul.

Când fraţii au povestit ce li s-a întâmplat, bunicul le-a spus:

— Nu trebuie sa faceţi bulgării mai mici. Trebuie să-i faceţi mai mari.

Şi le-a explicat cum anume să procedeze.

Când a fost gata cina, băieţii terminaseră de făcut cel mai mare om de zăpadă văzut vreodată în sat. Era mare cât cei trei băieţi căţărăţi unul pe umerii celuilalt.

întrebare: Cum au reuşit?

Răspuns: Bunicul le-a spus să construiască lângă cel mai mare bulgăre o pantă de zăpadă. Bulgării, fiind prea grei, nu puteau fi ridicaţi, dar puteau fi rostogoliţi în sus pe pantă. După ce au urcat bulgărele mijlociu, au făcut panta şi mai înaltă şi au rostogolit şi cel de-al treilea bulgăre deasupra celui de-al doilea. Apoi au dărâmat panta şi aşa a rămas numai omul de zăpadă.

Oglinda aducătoare de necazuri

poveste coreeană

Cu mult timp în urmă, un fermier pe nume Kim trăia cu familia sa la marginea unui sat. într-o zi Kim a plecat la Seul cu afaceri. într-un magazin, a luat în mână un obiect mic, rotund şi strălucitor şi l-a privit. A fost surprins să vadă un om care se holba la el. Kim a zâmbit şi omul i-a zâmbit şi el. Kim şi-a încruntat fruntea şi aşa a făcut şi omul. Nu şi-a data seama ca era o oglindă, pentru ca nu mai văzuse niciodată una, dar a fost aşa înveselit de obiect, că l-a cumpărat şi s-a întors cu el acasă.

A doua zi dimineaţa, când Kim era plecat să lucreze la câmp, soţia lui, Cho, a găsit oglinda. A luat-o în mână, a privit-o şi a început să plângă. Chiar în acea clipă, mama lui Kim a intrat în cameră.

— Cho, ce s-a întâmplat?

— Uită-te puţin, a spus Cho, dându-i oglinda soacrei ei. Kim a adus din Seul o femeie tânără şi frumoasă ca să-mi ia locul.

— Lasă-mă sa văd, a spus mama lui Kim. A privit în oglinda şi a început să râdă.

— Cho, s-a întâmplat ceva cu ochii tăi! Asta nu e o femeie tânără. E bătrână şi nu arată prea bine!

Cele doua femei îşi dădeau una alteia oglinda şi fiecare spunea ca vede altceva.

Tocmai atunci a intrat în cameră tatăl lui Kim. Le-a găsit pe nora sa plângând şi pe soţia lui râzând şi le-a întrebat:

— Ce s-a întâmplat?

Fiecare şi-a spus părerea.

Socrul şi a luat oglinda şi s-a uitat şi el în ea.

— V-aţi pierdut amândouă minţile? Fiul meu nu a adus acasă nicio femeie, tânără sau bătrână. Este un bărbat bătrân cu capul chel.

Şi s-au tot certat. Niciunul nu-l putea convinge pe celălalt că avea dreptate. în cele din urmă, au pus oglinda jos şi au plecat să-şi facă treburile.

Kim şi Cho aveau un băieţel care se juca cu un dragon din hârtie. El a găsit oglinda şi s-a uitat în ea. A crezut ca a văzut un alt băiat ţinând în mână dragonul său.

— Hei, cine ţi-a dat voie sa te joci cu el? Dă-mi-l imediat înapoi!

Tocmai atunci, Kim a intrat în casă şi auzind asta, l-a întrebat pe băieţel:

— Cine ţi-a luat dragonul?

Băiatul i-a dat oglinda şi Kim s-a uitat în ea.

— Ce fel de om eşti tu? Să furi de la copiii mici!! Te învăţ eu minte!

Şi spunând acestea, Kim l-a lovit din toate puterile pe omul din oglindă, iar oglinda s-a sfărâmat şi cioburile i s-au împrăştiat pe podea. Aşa a sfârşit oglinda aducătoare de necazuri.

Ginerele şoricelului

poveste coreeană

Povestea noastră s-a petrecut demult-demult, pe vremea când oamenii şi animalele trăiau laolaltă, în cea mai bună înţelegere, bucurându-se deopotrivă de darurile naturii şi agonisindu-şi hrana fără ca nimeni să supere sau să păgubească pe altul.

în acele îndepărtate timpuri trăia în beciul unui han, printre saci, lăzi şi butoaie cu vin, o familie de şoricei. Stăteau acolo de câţiva ani buni şi câştigaseră simpatia oamenilor de la han. Ba chiar cu unii dintre ei se şi împrieteniseră. Fata hangiului, de pildă, o codană de vreo 16—17 ani, de o frumuseţe fără seamăn, era cea mai bună prietenă a şoriceilor. Venea în fiecare zi în pivniţă şi se juca cu ei, le aducea fărâmituri şi resturi de mâncare.

Şoriceii se obişnuiseră atât de mult cu prezenţa fetei, încât în ziua când nu mai coborî în pivniţă îi simţiră lipsa şi ieşiră s-o caute.

La han era lume multă, care se ospăta şi petrecea.

Strecurându-se printre oameni, şoriceii o găsiră în cele din urmă pe prietena lor. Dar era cât pe- aci să n-o mai recunoască. Fata era gătită cum n-o mai văzuseră niciodată până atunci. Iar lângă ea, în capul mesei, stătea un tânăr îmbrăcat şi el în haine de mare sărbătoare. Amândoi erau atât de frumoşi, încât abia te puteai uita la ei. Şoriceii aflară că prietena lor se căsătoreşte şi că tânărul de lângă ea era mirele.

Mireasa îi invită pe prietenii săi, şoriceii, să petreacă la nuntă şi ei se veseliră cu toţi mesenii.

Dar nunta se sfârşi şi mireasa plecă împreună cu mirele. Şoriceii se întoarseră în pivniţă, dar viaţa lor nu mai era la fel de veselă ca înainte. Nu se puteau obişnui cu lipsa fetei. Erau mereu trişti şi în cele din urmă ajunseseră să-şi dorească şi ei un pui, care să le înveselească viaţa, să le ţină de urât.

într-un colţ al pivniţei erau două statuete de idoli, una din lemn şi una din lut. Şoriceii începuseră să le ducă ofrande, adică să le pună în preajmă fărâmituri şi alte bucate.

în cele din urmă, în familia şoriceilor s-a născut o fetiţă. Bineînţeles, era o fetiţă şoricel. Dar era atât de frumoasă şi de inteligentă, încât toată lumea se minuna şi îi felicita pe fericiţii părinţi. Chiar şi pisica, singura fiinţă care, nu se ştie de ce, nu se uita cu ochi buni la şoareci, îi arăta fetiţei o simpatie deosebită.

O fericire nespusă domnea în familia şoriceilor. Părinţii vorbeau peste tot de fetiţa

lor, se mândreau nevoie mare şi începuseră să se gândească de pe acum să-i găsească un mire.

— Mă voi duce în lume să-i caut un soţ vrednic de frumuseţea ei şi viteaz cum nu mai e altul, care să devină cârmuitorul întregului neam şoricesc, spuse tatăl.

— Dacă ai de gând să faci aşa, eu cred că ar trebui să porneşti la drum de pe acum, îşi dădu cu părerea mama. O să ai de mers cale lungă până să găseşti un tânăr vrednic de fata noastră.

Zis şi făcut, şoarecele îşi luă merinde de drum şi pomi în lume. Merse mai multe zile până ce ajunse la o apă mare. Cum să trec dincolo? Umblând în sus şi în jos pe malul apei, găsi în cele din urmă un bătrân luntraş, care tocmai se pregătea să pornească. Şoricelul îl rugă să-l ia în barcă şi bătrânul se învoi. Porniră spre malul celălalt. Bătrânul vâslea din răsputeri, dar curând se stârni o furtună puternică şi înaintarea le era tot mai anevoioasă. Valuri din ce în ce mai mari loveau barca, aruncând-o de colo-colo, gata s-o răstoarne. Bătrânul, speriat de moarte, începu să se roage soarelui, implorându-l să apară din nou pe cer să gonească norii şi vântul, să-l scape de urgie.

Şoricelul privea la toate astea din fundul luntrii, zicându-şi în sinea lui:

„Credeam că omul e fiinţa cea mai puternică de pe pământ. Dar văd că şi omul se teme de ceva. Ce înspăimântat e bietul bătrân! Şi cum se mai roagă la soare! înseamnă că soarele e cel mai puternic. Trebuie să ajung la zeul-soare. Pe el îl voi lua drept ginere. Doar el e vrednic de gingăşia şi frumuseţea fiicei mele."

Furtuna se potoli şi barca acostă la malul celălalt. Şoricelul mulţumi luntraşului, îl întrebă încotro să o apuce ca să ajungă la zeul-soare şi porni la drum.

Merse şoricelul săptămâni şi luni în şir, trecu peste munţi, peste ape, îndură arşiţa cumplită a verii şi greul aspru al iernii. Pe măsură ce mergea, era tot mai convins în sinea lui că zeul-soare e vrednic de frumuseţea fiicei sale. Se gândea cum i-o va descrie pe fată, cum îi va vorbi soarelui despre gingăşia şi delicateţea ei. Când plecase el de-acasă, fata era încă mică. Acum, probabil, e şi mai frumoasă.

„Până ajung eu la zeul-soare, până mă întorc înapoi, fiica mea va fi numai bine la vârsta măritişului."

După mai mulţi ani de mers, şoricelul ajunse într-o dimineaţă la poalele muntelui pe care îşi avea lăcaş soarele. Deşi era frânt de oboseală, începu numai decât să urce. Razele puternice îi înţepau ochii, pietrele ascuţite îi răneau lăbuţele, dar şoricelul continua să urce. Mergând, îşi mai potrivi hăinuţele, se scutură de praf, străduindu-se să aibă o ţinută cât mai demnă. Doar nu era un fiecine. Era un şoarece onorabil, tatăl unei fete atât de frumoase. Şi dacă el însuşi venise să-şi peţească fiica, aceasta era un semn de mare consideraţie pentru viitorul ginere, pe care el nu se putea să nu-l aprecieze.

Căldura devenea tot mai insuportabilă şi şoricelul înţelegea că într-adevăr aceasta e cea mai mare putere a lumii. Când nu mai putu să înainteze, şoricelul îşi acoperi ochii cu lăbuţa şi începu să strige cât îl ţineau puterile.

— Hei, mărite soare! închide un ochi, rogu-te. Vreau să vin la tine să-ţi vorbesc!

— Acum nu se poate, răspunse zeul-soare. Aşteaptă-mă acolo. în curând voi coborî eu în vale.

Şoricelul fu nevoit să îl aştepte. Era nerăbdător şi i se părea că niciodată ziua n-a fost atât de
lungă. în sfârşit, odată cu lăsarea serii, soarele începu să coboare pe pantă. Şoricelul îl întâmpină cu pălăria în mână, făcând plecăciuni respectuoase.

— Eu sunt şoricelul din pivniţa hanului de la poalele muntelui Ţin, pe care binevoieşti să-l luminezi şi să-l încălzeşti cu razele tale. Am făcut până aici drum lung şi greu, mergând ani în şir, ca să te văd şi să-ţi vorbesc. Tu eşti cel mai viteaz şi mai frumos din lume şi nimeni nu s-ar putea asemui cu tine. De aceea am venit să te rog să-mi faci cinstea de a-mi deveni ginere. Am o fată frumoasă ca o zeiţă, care în curând va fi de vârsta măritişului, Sunt convins că o vei îndrăgi îndată ce-o vei vedea.

Ochişorii ei roşii sunt ca două rubine şi dinţişorii ei sunt ca două şiruri de perle strălucitoare...

— Stai, şoricelule, răspunse zeul-soare luându-i vorba. Cred că ai greşi venind atâta drum până aici. Eu sunt într-adevăr puternic, dar nu ştiu să fac altceva decât să dau lumină şi căldură pământului, ca să crească vieţuitoarele şi plantele. Altceva eu nu ştiu să fac. Şi, în afară de asta, norii sunt mai puternici decât mine. Când vin mai mulţi, doar ştii bine, lumina mea nici nu mai poate răzbate până la voi. Aşa că, dacă vrei să-ţi găseşti un ginere care să fie într-adevăr cel mai puternic, du-te la zeul norilor. îl cheamă Nor Alb şi îşi are sălaşul tot pe munte, ceva mai la vale. El e mai puternic decât mine şi pe deasupra e şi atotştiutor. El poate să stropească pământul cu ploaie binefăcătoare, sau dacă vrea, să-l înece într-un potop de ape.

Şoricelul înţelese că zeul-soare are dreptate. Mulţumi pentru bunăvoinţă şi începu să coboare. Curând văzu, undeva mai jos, un vârf de munte înconjurat de un nor mare, alb. Ajunse acolo nu fără greutate şi îi vorbi lui Nor Alb de minunata lui fiică.

— îmi pare rău că nu pot accepta propunerea ta, care îmi face cinste, îi răspunse Nor Alb. Dar trebuie să-ţi spun de la început adevărul. Eu sunt puternic, e drept. Pot întuneca faţa soarelui, împiedicându-i razele să ajungă până la pământ. Dar vântul e şi mai puternic decât mine. Când se înfurie şi se porneşte să sufle, mă împrăştie în patru zări cât ai bate din palme. Vântul e mult mai puternic decât mine. E vijelios şi cutezător. Pătrunde oriunde, iar când se înfurie poate chiar să ridice valurile uriaşe, să smulgă copacii din rădăcini, să dărâme casele...

„Cum de nu m-am gândit, îşi zise în sinea lui şoricelul. într-adevăr, vântul e şi mai puternic decât norii."

— Nu ştii, mărite Nor Alb, cum aş putea ajunge la lăcaşul zeului vânt?

— în valea cea adâncă dintre munţi, acolo stă acum şi se odihneşte.

Şoricelul, obosit, de abia-şi mai târa lăbuţele, începu să coboare. în fundul văii îl găsi într-adevăr pe zeul-vânt.

După ce îl salută cu plecăciune, îi spuse pentru ce a venit, vorbindu-i despre neasemuita frumuseţe a fiicei, despre dorinţa lui de a avea un ginere puternic, cum nu mai e altul pe lume.

Vântul îl ascultă cu atenţie, apoi îi grăi astfel:

— Hei, biet şoricel mititel! E adevărat că eu sunt puternic. Dar eu sunt de-o vârstă cu lumea.

Cum să mă însor cu fiica ta, care e o copilă? Ei îi trebuie un soţ tânăr. Şi în afară de asta, sunt pe lume şi lucruri mai puternice decât mine. Uite, colo, la capătul văii, e un sat. O vreme am umblat prin satul din vale cum am vrut. Dar într-o zi, acum vreo câţiva zeci de ani, oamenii au ridicat la marginea satului un zid puternic. De-atunci ori de câte ori pornesc de-aici, din sălaşul meu, mă izbesc de zidul acela de mă dor toate oasele. încerc mereu să-l dărâm, dar degeaba. Zidul e mai puternic decât mine. îţi vei da seama singur de asta, dacă te vei duce până acolo. Vei vedea că în apropierea zidului suflarea mea nu mai are nicio putere. Aşa că du-te acolo şi vorbeşte cu zidul...

Şoricelul înţelese că şi de data aceasta a greşit. Mulţumi vântului şi porni spre satul din capătul văii. Ajunse lângă zid şi îi vorbi despre scopul vizitei sale.

— Cum îndrăzneşti, rozător nenorocit, să mă iei peste picior, zicând că eu sunt cel mai puternic? Vezi bine că semenii tăi şi-au săpat în mine atâtea găuri încât nu peste multă vreme mă voi prăbuşi din pricina asta! Sunteţi nişte monştri cărora nimic nu vă rezistă. Roadeţi tot ce întâlniţi în cale. Şi pe deasupra vă mai şi bateţi joc de mine!

Şoricelul nici măcar nu se supără pe zid pentru ocările ce i le aruncase. în mintea lui se făcu dintr-o dată lumină: şoriceii sunt mai puternici decât orice pe lume. Ei pot să dărâme case, ziduri şi diguri. Pot să scufunde corăbii. Dar ce nu pot să roadă şoarecii? Unde nu pot ei să pătrundă? Cum de nu se gândise până acum la asta? Cum de pierduse atâţia ani pe drumuri, căutându-şi ginere în rândul zeilor, când ar fi

trebuit să-şi caute de la bun început printre ai săi?

— Tot am folosit ceva, îşi zise. Dacă nu făceam această lungă călătorie, n-aş fi aflat niciodată acest adevăr pe care numai eu îl ştiu dintre toţi şoarecii.

Mă voi întoarce acasă şi voi căuta pe cel mai voinic şi mai frumos dintre şoareci. Cu el îmi voi mărita fiica.

Şoricelul nostru se întoarse la han, unde le regăsi pe soţia şi pe fiica lui, care era acum de vârsta măritişului. Şi o mărită într-adevăr cu cel mai vrednic dintre toţi şoarecii. Iar ginerele său deveni conducătorul întregului neam şoricesc. întocmai cum visase bătrânul şoarece cu ani în urmă, când fiica lui era încă mică.

Povestea câinelui credincios

poveste coreeană

Trăiau odată doi fraţi care se deosebeau atât de mult unul de altul, încât nici n-ai fi zis că se trag amândoi din aceiaşi părinţi. Stăteau împreună în casa bătrânească, unde cel mare îşi adusese şi nevasta, dar nu semănau unul cu altul cum nu seamănă un om de-aici cu unul de la capătul pământului. Cel mare, lacom şi apucător, nu se gândea decât la el, iar nevastă-sa i se potrivea întru totul, ba era chiar şi mai câinoasă la suflet. Cel mic, în schimb, era bunătatea întruchipată. Nu se îngrijea de sine câtuşi de puţin şi nu-i păsa că roadele muncii sale numai frate-său şi cumnată-sa le culegeau.

într-o zi, fratele mai mare îl văzu pe celălalt pe-o uliţă a satului, stând de vorbă cu o fată. în mintea fratelui mai mare încolţi teama că cel mic se va însura. Se duse întins acasă şi se sfătui cu nevastă-sa.

— Dacă fratele ăsta al meu se însoară şi îşi găseşte o nevastă ageră la minte, zise el, cu siguranţă că nu va mai munci pentru noi. L-am văzut chiar adineaori vorbind cu o fată. Cine ştie ce gânduri are. N-ar fi mai bine să împărţim de pe acum averea moştenită de la părinţi? Să-i dăm şi lui te miri ee şi să-l despărţim cu gospodăria.

— Ba, eu de mult mă gândeam să-i spun asta, răspunse nevasta, dar m-am tot codit, căci mi-a fost oarecum. Că, deh, e frate-tău şi mi-am zis că poate nu-i bine să mă amestec. Dar eu, drept să-ţi spun, nu-l mai pot răbda, când îl văd cum mănâncă din munculiţă noastră fără să facă nicio trebuşoară pe lângă casă, mai zise ea, deşi ştia foarte bine că cumnatul e băiat vrednic şi nu stă degeaba câtu-i ziulica de mare.

La scurtă vreme de la aceste vorbe, fratele mai mare îi zise celuilalt:

— Cred c-a venit vremea să ne despărţim cu gospodăriile. Mai bine să ştie fiecare ce-i al său.

— Cum crezi tu, frate, răspunse cel mic. Tu eşti capul familiei şi, cum vei hotărî tu, aşa vom face. Dar eu gândeam că-i mai bine să stăm împreună. Tu, vezi bine, trebuie să lucrezi mai mult pentru boier, iar eu pot rămâne să văd de gospodărie, să lucrez pământul, după cum şi fac.

— Lasă, lasă că mă descurc eu şi singur, i-o reteză fratele mai mare. împărţim totul, şi bucatele, şi acoperişul şi pământul.

Acuma, să vedeţi cum a făcut împărţeala capul familiei.

El şi-a luat casa cea mare, casă bună, din cărămidă cu acoperiş de ţiglă. A mai luat tot pământul cel roditor de la poalele muntelui, vreo treizeci de mu[85], precum şi bivolul cel voinic.

Mezinul se alese cu hambarul cel de chirpici, acoperit cu paie, din fundul curţii. Mai primi vreo zece mu de pământ, dar neroditor, pe-o coastă, precum şi clinele cel bătrân.

85 unitate de măsură pentru suprafeţe, egală cu a 15-a parte dintr-un hectar

Veni primăvara şi oamenii începură să iasă pe ogoare. Dar mezinul n-avea animal de muncă şi se tot gândea în fel şi chip ce să facă. Până la urmă se hotărî să înhame câinele.

— Tu eşti singurul meu sprijin, îi zise el câinelui. Rogu-te, scoate-mă din încurcătură, căci altfel vom muri de foame la anul.

înhamă câinele la plug şi se apucă de arat. Şi nu ara deloc mai rău sau mai încet decât cu un bivol.

Pe la amiază, omul şi câinele se odihneau la capătul ogorului, când trecu pe acolo un porcar cu o turmă de porci. Erau vreo treizeci de râmători, scroafe, vieri şi purcei.

— Dar ce faci, omule, cu câinele înhămat la plug? întrebă porcarul după ce dădu bineţe.

— Ce să fac? Nu vezi? îmi ar şi eu ogorul. Dacă n-am bivol, am pus câinele să are, că şi el mănâncă din bucatele pământului.

— Ce prostie! exclamă celălalt. Doar n-ai vrea să zici că locul ăsta, cât l-ai arat, l-ai arat cu câinele?! Cine a mai pomenit una ca asta?!

— Ba, chiar aşa, răspunse plugarul. Vezi bine că n-am alt animal.

— Pe mine nu mă prosteşti cu una, cu două. Eu am umblat cu turma de porci prin tot ţinutul, dar câine pus la plug n-am mai văzut. Mă prind că toată povestea asta nu-i decât o minciună gogonată. Şi pun zălog toată turma mea de grăsuni.

— Vezi să nu rămâi fără turmă, râse celălalt.

— Ba, chiar fac prinsoare şi-ţi las ţie toţi porcii, dacă văd cu ochii mei cum trage numai trei brazde, hotărî porcarul. Iar dacă nu, atunci îmi dai tu mie câinele, să m-ajute la adunatul godacilor. Te prinzi?

— Mă prind, răspunse plugarul, sculându-se.

Apoi îndemnă câinele, atingându-l uşor cu biciul pe spinare, şi îndată trase trei brazde de jur- împrejurul ogorului, tară să se oprească.

Porcarul îşi ţinu vorba. Plecă, minunându-se, şi-i lăsă turma. Tânărul nu ştia ce să facă do. Bucurie. în viaţa lui nu văzuse atâţia porci. Găsi, nu departe de ogor, un loc mocirlos, şi-şi duse turma acolo. Porcii începură să se scalde, după cum li-i obiceiul, iar ţăranul nostru se întoarse şi-şi văzu de treabă mai departe. Trase câteva brazde, apoi opri din nou la capătul ogorului, să mai răsufle şi el şi câinele.

Tocmai atunci trecu pe-acolo un negustor de postavuri. Se uită cu mirare, lăsă cobiliţa de pe umeri şi zise:

— De mai bine de cincisprezece ani colind ţara în lung şi în lat, cu negoţul meu, dar câine înhămat la plug n-am văzut. Doar n-ai vrea să zici că ari ogorul cu câinele?!

— Păi, ce să mai zic eu, că vezi şi dumneata singur, răspunse omul.

— Eu văd, dar nu cred că-i lucru curat. Poate ţi-ai trimis bivolul la adăpat şi ai înhămat câinele ăsta bătrân numai aşa, în glumă. Mă prind pe toate postavurile mele că nu poţi ara cu el nici trei brazde, d-apoi un ogor întreg.

Atunci tânărul se sculă, îndemnă iar câinele, trase trei brazde numaidecât şi câştigă prinsoarea. Negustorul plecă lăsându-şi marfa cu cobii iţă cu tot.

— înseamnă că degeaba am trăit pe lume, zise el cu ciudă, că nimic n-am învăţat.

Când soarele ajunse la scăpătat, plugarul nostru îşi luă toate şi porni spre casă. Câinele mergea înainte, apoi porcii, şi la urmă, mezinul, cu cobiliţa în spinare. Cumnată-sa, care trebăluia prin bătătură, îl văzu de departe şi sufletul i se făcu negru de ciudă. Ea şi bărbatul ei îşi făcuseră planul să pună mâna şi pe pământul mezinului, crezând că acesta nu-l va putea lucra. Iar pe urmă, rămânând fără nicio avere, gândiseră să-l facă argatul lor, să le muncească pentru un blid de orez.

— Ia du-te şi vezi ce-i cu nepricopsitul de frate-tău! Nu cumva o fi jefuit pe cineva? îi zise ea bărbatului.

Cel mare îl întâmpină pe frate-său şi în timp ce băgau porcii în curte, mezinul îi spuse

toată
povestea de-a fir-a păr.
— Ai mai auzit una ca asta? o întrebă fratele cel mare pe nevastă-sa. Mai bine luam eu câinele şi-i dădeam lui bivolul.
— Du-te repede şi fă schimb. Dacă nu se învoieşte, spune-i să lase câinele la noi, mâine, să se odihnească. Iar eu am să-l hrănesc şi am să-i dau apă. Să se ducă el să are cu bivolul. Pe urmă, nu-i mai dăm înapoi javra, şi gata.
Mezinul se învoi, bucurându-se pentru câine, că va avea o zi de odihnă şi va fi bine hrănit. Se învoi să plece a doua zi la câmp cu bivolul.
în urma lui însă, fratele mai mare plecă şi el numaidecât spre lotul său, nerăbdător să vadă cum trage câinele la plug şi să câştige şi el rămăşagurile cu trecătorii.
Ajunse, şi tocmai se pregătea să intre cu plugul în brazdă, când se apropie un porcar cu o turmă de porci, zicându-i:
— Un prieten de-al meu mi-a povestit că a văzut dine trăgând la plug, şi că şi-a pierdut porcii în rămăşag. Eu zic mai degrabă că prietenul acesta al meu s-a scrântit la minte. Dar pentru că el s-a jurat şi s-a afurisit, am venit să văd cu ochii mei.
Plugarul cu câinele trăgea cu coada ochiului la turmă, număra porcii şi socotea ce avere ar scoate dacă i-ar vinde.
— Poate vrei şi dumneata să faci prinsoare?
— întocmai, răspunse porcarul.
Lacomul, atâta aştepta. îndemnă câinele, dar acesta nici nu se mişcă. îl lovi mai tare, tot degeaba, începu să-l bată din răsputeri. Câinele scheuna, se întorcea şi încerca să-l muşte, dar de urnit plugul, nici pomeneală.
Porcarul râdea în hohote.
— Apoi, bine-am zis eu că prietenul meu, săracul, s-a scrântit la minte, zise el. Şi nici dumneata, omule, nu eşti mai sănătos, dacă omori în bătaie bietul animal, voind să-mi arăţi mie ce nu se poate arăta.
Pe urmă, îşi mână turma mai departe, lăsându-l pe celălalt cu buza umflată, spumegând de furie.
Spre amiază, veni un negustor, ducând pe umăr o cobiliţă gata-gata să se rupă de greutatea postavurilor şi a mătăsurilor.
— Uite, îi zise el ţăranului ce stătea la marginea drumului, cu câinele înhămat la plug. Un cunoscut de-al meu, tot negustor, mi-a povestit aşa şi-aşa. Eu n-am crezut şi am venit să văd cu ochii mei.
„Poate măcar acum să am noroc, dacă la porci n-am avut”, gândi lacomul. începu să lovească din răsputeri în bietul câine, dar fără niciun rezultat. Până la urmă îl lovi cu ciomagul în cap atât de tare, încât câinele scoase un schelălăit scurt şi căzu nemişcat.
— Ce păcat de bietul animal, să nimerească un stăpân atât de nebun, zise negustorul ridicându-şi cobiliţa şi plecând în treaba lui.
Mezinul se întoarse seara acasă şi întrebă unde e câinele. Aflând cele întâmplate, îl cuprinse o mare jale. Luă sapa, făcu o groapă şi îl îngropa, bocindu-l ca pe un frate.
După trei zile, pe mormântul câinelui răsări un arbore. Dar nu era un arbore obişnuit. Creştea într-o zi ca într-un an, aşa că în puţin timp ajunse înalt şi viguros.
Fratele mai mic nu uitase binele făcut de câine şi nici moartea lui jalnică. Venea deseori să se odihnească la umbra copacului, plângea şi-şi jelea câinele credincios. Odată, atingând o creangă fără să vrea, din copac se desprinseră câteva frunze, plutiră încet până la pământ, iar când atinseră pământul se transformară în mici bucăţele de aur. Tânărul le adună în căuşul palmei şi nu-i venea să-şi creadă ochilor. Câinele său credincios îl ajuta şi după ce trecuse dincolo de viaţă.
— De unde ai furat aurul? răcni fratele cel mare furios, apărut ca din pământ în preajmă.
Mezinul, neştiind şi neputând să mintă, îi spuse. Lacomul se duse sub copac. îşi acoperi faţa cu
mâinile şi se prefăcu a boci şi el după câinele pe care singur îl omorâse. Dar bocetul îi

era fals, nicio lacrimă nu-i uda obrazul. Iar când apucă tulpina cu amândouă mâinile şi scutură din răsputeri,
gândind să desfrunzească tot copacul, îi căzu în cap o ploaie de pietre, făcându-i nişte cucuie de toată frumuseţea. Turbat de mânie, înşfacă toporul şi tăie copacul. Când veni mezinul, văzu frumuseţe de copac doborât la pământ. Ce jale pe bietul tânăr! Trase copacul în faţa casei lui, adică în faţa hambarului în care locuia. Iar a doua zi se apucă şi tăie câteva crengi, le curăţă şi le ciopli bine, meşterind din ele un coş, ca un mic coteţ de păsări. Agăţă coşul de un copac, în preajma uşii, cântând aşa:

Voi, păsări ce brăzdaţi văzduhul
Şi zburaţi în înaltul cerului,
Voi, cocori, şi gâşte, şi raţe,
Veniţi şi lăsaţi-vă ouăle...

în ziua următoare, spre seară, când se întoarse de la muncă, ostenit şi flămând, găsi coşul agăţat în pom plin cu ouă. Şi aşa şi în toate zilele următoare: nu era pasăre care să treacă în zbor pe deasupra satului şi să nu poposească acolo, să-şi lase oul.

De unde are frate-tău ăsta atâtea ouă, de mănâncă mereu? îşi întrebă cumnata cea rea bărbatul.
Nu cumva o fi născocit iar cine ştie ce blestemăţie?

Lacomul iscodi şi află toată povestea. îi ceru celui mic să-i dea şi lui coşul, măcar pentru o zi. Bineînţeles, se gândea să nu-l mai înapoieze vreodată.

Iar în ziua următoare, agată coşul în pom, în faţa casei. Şi nu se mai duse la muncă. Stătu toată ziua la pândă. Şi nu mâi putea de bucurie, văzând câte păsări coboară din văzduh, poposesc în coş, apoi îşi iau zborul din nou.

Iar seara, după asfinţit, se duse şi dezlegă cu grijă coşul, săltându-se în vârful picioarelor, ca nu cumva să verse ouăle şi să le spargă. Dar coşul se răsturnă şi lacomului îi căzu în obraz numai găinaţ. De ouă, nici pomeneală.

Lacomul credea că-şi pierde minţile de ciudă. Trânti coşul de pământ, îl calcă în picioare, până-l făcu numai ţăndări.

Mezinul o văzu şi pe asta, adună resturile coşului şi le duse la el, punându-le lângă sobă. Şi de câte ori se uita la aşchiile acelea de lemn, de atâtea ori îl apuca dorul de câinele lui cel credincios şi de atâtea ori îl jelea.

Dar făcând el ceva de-ale gurii, băgă de seamă că mâncarea i-a ieşit neobişnuit de gustoasă şi aromată, de parcă cine ştie ce-ar fi pus în oală, când el ştia bine că nu pusese decât o mână de orez şi apă. Apoi mai băgă de seamă că mâncarea din oală nu se împuţina deloc. Oricât lua şi mânca, în oală creştea la loc. îşi dădu seama că această minunăţie tot de la câinele cel credincios se trage.

într-o zi, fratele cel mare, trimis de nevastă să iscodească ce arome atât de îmbietoare vin dinspre hambarul unde locuia mezinul, află şi de minunea asta.

Luă cu el rămăşiţele coliviei şi le duse acasă.

Nu-i spuse nicio vorbă nevestei. Puse snopul acela de crenguţe în preajma plitei şi se apucă de făcut mâncare. Femeia murea de curiozitate, întrebându-se ce l-o fi apucat pe bărbatu-său de se amestecă în treburile bucătăriei. Iar lacomul nu mai putea nici el de nerăbdare şi îi lăsa gura apă, gândindu-se ce bucate gustoase o să mănânce.

în sfârşit, când crezu el că s-a fiert îndeajuns, vru să ia capacul şi să guste. Dar atunci, ce credeţi? Oala, Poc! sări în bucăţi, împroşcându-l cu fiertură şi cu cioburi, încât obrazul şi pieptul şi mâinile lacomului se acoperiră numai de răni.

Poate aşa să se fi lecuit de lăcomie.

Bogatul cel lacom

poveste coreeană

Trăia demult, într-un sat din nordul Coreei, un om care avea doi feciori. Aceştia se

deosebeau atât de mult unul de altul, încât nici n-ai fi zis că sunt fraţi. Cel mare era zgârcit, stăpânit de patima înavuţirii şi apuca totul cu japca. Cel mai mic, în schimb, muncea mai mult de dragul muncii, îndrăgea cântecele, poezia şi jocul, iar averea nu-l interesa câtuşi de puţin.

Tatăl lor muri pe neaşteptate, cam înainte de vreme, lăsându-şi treburile neorânduite.

Feciorul mai mare apucă frâiele gospodăriei şi începu să facă totul după cum îl tăia capul. Nici gând n-avea să-i dea mezinului partea ce i se cuvenea din avere. Dar nici acesta nu cerea nimic.

Curând însă, hapsânul îşi găsi o femeie la fel de zgârcită ca şi ei şi se căsători.

Mezinul începu să trăiască zile negre. Cumnata i se uita în blid şi-i drămuia orezul ce-l mânca la fiecare masă, ca şi cum i-ar fi dat de pomană. Simţindu-se tot mai străin şi mai de prisos în casa care ar fi trebuit să fie pe jumătate a lui, fratele mai mic se gândea să-i lase în plata domnului şi să plece în lume. îşi dădea seama că nu are altceva mai bun de făcut, dar nu-i venea deloc uşor să se despartă de casa în care se născuse şi în care copilărise. Dar iată că într-o zi cumnată-sa îi strigă în obraz că nu leagă nici două paie în gospodărie şi că ar fi mai bine să-şi caute rostul aiurea.

Stârnit de răutatea ei, băiatul îndrăzni s-o înfrunte:

— Am partea mea din averea lăsată de tata şi rostul meu e aici. Dacă vreţi să plec, să-mi daţi ce-i al meu.

Seara, femeia se plânse bărbatului ei, zicându-i:

— Noi muncim de ne spetim să adunăm ban lângă ban, iar sărăntocul de frate-tău trăieşte pe spinarea noastră ca cioara pe spinarea bivolului. Iar pe deasupra mai e şi neobrăzat. Ştii ce mi-a spus azi? Cică toată averea ar fi de fapt a lui şi dacă vrea ne goneşte pe amândoi.

Fratele mai mare atâta aştepta. De mult îşi pusese în gând să facă cumva să scape de mezin şi să rămână el singurul stăpân, dar nu ştia cum să facă.

— Dacă-i aşa, las că-i vin eu de hac. Chiar mâine dimineaţă am să pun argaţii să-l gonească. Vedem noi cine-i stăpânul.

A doua zi îşi puse planul în aplicare. Mezinul fu nevoit să apuce drumul pribegiei. Abia îl lăsară să-şi ia cu el un capăt de funie, un fierăstrău şi o toporişca.

Şi aşa ajunse să trăiască asemeni celor mai sărmani oameni: colinda ziua-ntreagă pădurile, aduna o sarcină de vreascuri, cât putea să ducă, şi cobora să le vândă prin sate sau în oraşul din apropiere. Schimba munca lui de-o zi pe un castron de orez cu care abia-abia îşi astâmpăra foamea. Noaptea se adăpostea într-o colibă pe care şi-o înjghebase singur la marginea pădurii, pentru ca dis-de- dimineaţă să se poată apuca iar de lucru.

în drumurile acestea zilnice, coborând cu sarcina de vreascuri în spinare, tânărul nostru se obişnuise să poposească de fiecare dată şi să-şi tragă sufletul într-un loc unde poteca făcea un ocol, înconjurând o stâncă uriaşă. În preajma stâncii se afla un bolovan mare şi băiatul îşi lăsa povara pe el, pentru ca la plecare s-o poată lua mai Uşor. Se obişnuise atât de mult cu acest popas, încât venea spre stânca cu pricina chiar în zilele când adunase vreascuri din locuri mai îndepărtate şi i-ar fi fost mai la îndemână s-o ia de-a dreptul spre sat.

într-o zi, abia-şi lăsase legătura de vreascuri pe bolovan şi se întinsese la umbra stâncii, când auzi în spatele lui un glas gros, răguşit:

— Hei, băiete! De ce-ţi pui mereu povara pe spinarea frăţiorului meu?

Tânărul sări drept în picioare şi se uită speriat în toate părţile. Nu întâlniseniciodată picior de om pe-acolo şi nici de astă dată nu zărea pe nimeni.

— Cine vorbeşte fără să se arate? întrebă el.

— Sunt eu, stânca lângă care poposeşti în fiecare zi. Nu te teme. Nu-ţi fac niciun rău. Aş vrea doar să ştiu cum se face că un om în floarea vârstei ca tine nu are alt rost pe lume decât să

lemne cu spinarea. Cum de-ai ajuns atât de rău?

Băiatului îi trecu spaima. Bucuros că are cui să-şi descarce sufletul, povesti stâncii toată păţania lui. După ce ascultă, stânca vorbi din nou!

— Pentru că eşti un om vrednic şi muncitor şi pentru că ai un suflet curat, te voi ajuta eu să ieşi deasupra nevoii. închide ochii şi intră prin poarta ce ţi-o deschid.

Băiatul închise ochii. Auzi un pârâit puternic, de parcă peretele stâncii s-ar fi rupt în două. Simţi apoi în obraz o răcoare plăcută şi îşi dădu seama că în faţa lui s-a deschis o peşteră.

— Intră, nu-ţi fie teamă, îl îndemnă stânca.

Făcu vreo câţiva paşi, fără să deschidă ochii, dibuind cu piciorul locul unde călca.

— întinde mâna.

Abia apucă să împlinească porunca şi, simţi în palmă un obiect rece, cam de mărimea unui ou de porumbel.

— Acum poţi să ieşi. Dar nu cumva să deschizi ochii până n-ajungi afară.

Băiatul făcu întocmai. Peştera se închise în urma lui cu acelaşi zgomot, iar el deschise ochii.

Stânca îi dăruise o piatră preţioasă, atât de strălucitoare, încât nici n-o putea privi. O ţinea închisă în căuşul palmei.

Mulţumi stâncii din tot sufletul, dar aceasta se cufundase din nou în tăcerea-i veşnică şi nu-i răspunse.

Tânărul îşi luă sarcina în spinare şi porni mai departe, de astă dată voios şi uşor ca fulgul. Pe drum deschidea mereu pumnul încercând să privească piatra, dar numai cu greu ochii i se obişnuiră cu strălucirea ei.

Ajunse în oraş, vându vreascurile primului întâlnit pe te miri ce, ca de obicei, apoi se duse la un bătrân bijutier.

— Multe pietre preţioase mi-au trecut prin mină, dar niciodată n-am mai văzut una atât de mare şi de frumoasă, se miră meşterul. De unde o ai?

— Am găsit-o în pădure, în cuibul unei păsări, minţi tânărul. Aş vrea s-o vând şi am venit la dumneata ca nu cumva negustorii să mă tragă pe sfoară.

— Nimeni nu va cumpăra o piatră atât de mare. Şi apoi s-ar putea şă afle oamenii stăpânirii şi să ţi-o ia degeaba. Ba chiar ai putea să dai de bucluc. Eu zic s-o tăiem în bucăţi şi s-o vindem, aşa fel să nu pară lucru necurat.

— Fă dumneata cum crezi că e mai bine şi o să te mulţumesc pentru asta.

Meşterul a tăiat piatra în bucăţi, le-a şlefuit, apoi a chemat un negustor. Băiatul şi-a oprit o bucăţică mică-mică, s-o aibă ca amintire, iar pentru celelalte a primit o mulţime de bani. I-a plătit meşterului, apoi şi-a luat rămas-bun şi a plecat.

Aşa a scăpat tânărul nostru de sărăcie. Şi-a cumpărat o bucată de pământ nici prea mare, nici prea mică, animale şi unelte de muncă. Apoi şi-a ridicat o căsuţă, modestă dar frumoasă şi aranjată ca o cutie.

Cum îi plăcea să muncească, gospodăria lui înflorea ca văzând cu ochii. Curând tânărul nostru îşi găsi o fată potrivită, frumoasă, săracă şi muncitoare, şi hotărâră să se căsătorească.

Fata era singură pe lume şi nici n-avea pe cine să cheme din partea ei la nuntă. Băiatul, de asemeni. Aşa că hotărâră să uite trecutul şi să-l cheme pe fratele mai mare la nunta lor, fiind singura rudă apropiată.

între timp, zgârcitul îşi sporise averea. Ridicase un han mare la o răscruce de drumuri şi avea o mulţime de slugi. Veni la nuntă nu din dragoste pentru frate-său, ci ca să-l iscodească, să vadă cum o duce şi dacă nu cumva are de gând să-şi ceară partea lui de moştenire.

Văzând gospodăria înfloritoare a fratelui, bogătaşul nu-şi ascunse deloc mirarea.

„Te pomeneşti că s-a procopsit jefuind oamenii la drumul mare, îşi zise în sinea lui. Auzisem eu că în ultima vreme cam umblă hoţii prin părţile astea. Nu mă las până nu aflu cum stau lucrurile, căci lucru curat nu poate fi.

Bogatul se dădu bine pe lângă frate-său, tot îndemnându-l să bea şi trăgându-l de limbă. Şi astfel reuşi să afle toată povestea cu darul primit de la stânca cea uriaşă.

Bogătaşul pomi nerăbdător spre casă, urzind tot felul de planuri.

A doua zi se sculă în zori, să nu-l vadă nimeni, îşi puse nişte straie zdrenţuite, luă cu el topor, ferăstrău şi un curmei, apoi plecă în pădure. Adună o sarcină de vreascuri cât putea duce şi veni până la stâncă. îşi lăsă vreascurile pe bolovan, întocmai cum îi povestise frate-său, apoi se aşeză la umbra stâncii şi începu să se jeluie cât îl ţinea gura.

— Vai de capul meu, amară viaţă mi-a fost dat să trăiesc. Muncesc din zeri până-n noapte şi tot n-am cu ce-mi hrăni copilaşii. Bieţii de ei, se usucă pe picioare de foame. Iar nevastă-mea nici nu mai are lapte pentru cel mic. O, cerule, cum să fac să scap de sărăcie?

Apoi tăcu ascultând atent. Oare stânca va crede văicărelile lui mincinoase?

— Hei, om sărman, vorbi stânca. Ridică-te şi închide ochii. Te voi ajuta eu să scapi de sărăcie şi să ai cu ce-ţi hrăni copiii dacă o duci atât de greu.

Bogatul făcu întocmai cum îi spuse stânca: intră cu ochii închişi în peştera ce i se deschise în faţă şi întinse mâna. Dar când simţi în palmă piatra rece, în loc să urmeze mai departe porunca şi să iasă, deschise ochii.

Ceea ce văzu întrecea toate închipuirile sale. în peretele peşterii era o firidă, nu mai lată de-o palmă, prin care se vedea o grămadă de nestemate şi pietre scumpe, care de care mai strălucitoare şi mai frumoase.

Bogatul se repezi ca nebun şi băgă mâna în firidă până la umăr apucând cu lăcomie un pumn de pietre. Dar firida se închise într-o clipă şi el nu-şi mai putu trage mâna afară.

— Nenorocitule, îl mustră stânca. Nu-ţi ajunge că l-ai jefuit pe frate-tău şi l-ai aruncat pe drumuri?! Vrei acum să mă jefuieşti şi pe mine? Lăcomia te va ucide şi peştera mea îţi va fi mormântul.

Bogatul începu să răcnească din răsputeri. Dar urletele îi erau acoperite de zgomotul peşterii care se închidea la loc şi în curând nu mai rămase decât o mică crăpătură prin care abia pătrundea o rază de lumină. Chiar dacă ar fi reuşit să-şi scoată braţul din capcană, tot ar fi rămas închis în peşteră.

A doua zi, nevasta bogatului, văzând că bărbatul ei nu s-a întors acasă, pomi să-l caute. După spusele cumnatului, se duse la stânca din pădure. Găsi acolo sarcina de vreascuri, toporul şi ferăstrăul, pe care le recunoscu. începu să umble încoace şi încolo strigând şi, în cele din urmă, omul închis în peşteră îi răspunse:

— Aici sunt. Am rămas închis în blestemata asta de peşteră. Fugi înapoi în sat şi adu oameni să sfărâme stânca şi să mă scoată afară.

Femeia se duse în sat şi tocmi oameni. Veniră înarmaţi cu târnăcoape şi cu baroase şi începură să lovească din răsputeri în stâncă. Dar nicio pietricică nu se rupea. Stânca era tare ca oţelul.

După multă trudă zadarnică, oamenii se lăsară păgubaşi unul după altul şi se întoarseră în sat. Nevasta bogătaşului lacom se întoarse şi ea la han, luă merinde, apoi veni din nou. Dădu drumul merindelor prin crăpătură, mai vorbi cu bărbatul ei, apoi plecă la oraş. Angaja meşteri pietrari iscusiţi, plătindu-i cu bani grei. Aceştia se străduiră mai multe zile, dar zadarnic. Nu izbutiră să rupă nicio pietricică din stâncă.

Luni în şir, nevasta lacomului veni zi de zi la stâncă, aducându-i bărbatului captiv de mâncare. Lăsa bucatele să cadă prin mica deschizătură, apoi rămânea acolo bocind şi implorând stânca să-l elibereze. Dar stânca rămânea mută ca toate stâncile.

între timp, toată averea lor adunată cu japca se risipi şi ajunseră cei mai săraci oameni din sat.

într-o zi, venind ca de obicei cu merindele, îşi strigă bărbatul, dar acesta nu-i mai răspunse. Murise. Femeia îl boci cât îl boci, apoi se ridică şi porni spre casă.

Oprindu-se în drum şi uitându-se în urmă, băgă de seamă că pe peretele stâncii apăruseră câteva hieroglife. Desluşi aceste cuvinte: „mormântul lăcomiei”.

Se spune că inscripţia de pe stâncă ar exista şi azi, şi că oricine călătoreşte prin acele locuri o poate vedea.

Şi se mai spune că orice om lacom ajunge pe-acolo şi priveşte stânca se lecuieşte pentru totdeauna de lăcomie.

Păcat că nu se duc pe-acolo toţi lacomii din lume!

Muntele speranţei

poveste coreeană

Vă voi povesti acum o legendă veche-veche, o legendă pe care locuitorii ţinutului de la gurile fluviului Mi o ştiau dintotdeauna şi o transmiteau din tată-n fiu.

Se spune că dintr-un sătuc de pescari, un sătuc sărăcăcios, pitit sub o creastă de deal, ca toate satele de pe acolo, au plecat într-o dimineaţă la pescuit cinci bărci deodată. Erau câte patru pescari voinici la fiecare barcă, deci douăzeci cu toţii, şi hotărâră să meargă într-un loc mai departe.

Vâsliră din răsputeri, căci vântul nu-i prea ajuta, şi curând în jurul lor nu se mai văzu decât albastrul mării. Ţărmul dispăruse după orizont. Pescarii însă erau oameni neînfricaţi, deprinşi cu marea, aşa că nu se înspăimântau de asta. Vâsleau înainte, spre locurile pe unde ştiau ei că bântuie bancurile de peşte, gândindu-se la recolta bogată ce aveau s-o culeagă, ca răsplată a strădaniei lor.

Furtuna cumplită căzu asupra nenorociţilor aproape ca un trăsnet. Nici nu avură timp să-şi dea seama cum s-a iscat, dincotro a venit. Valuri uriaşe prinseră să se zbuciume nebune, înălţându-se de parcă s-ar fi repezit să-nghită cerul negru. Când ridicate pe creasta unui talaz, încât bieţilor pescari li se părea că vor sparge bolta cerească cu creştetul, când prăbuşite în abis de parcă marea s-ar fi despicat ca să le-nghită, cele cinci bărci căzuseră în puterea stihiei dezlănţuite. Şi marea se juca cu ele şi cu vieţile celor douăzeci de pescari cum îi plăcea, căci lupta şi împotrivirea lor nu mai serveau la nimic. Soarta pescarilor părea pecetluită, şi ei ştiau asta. Din moşi-strămoşi, mulţi de-ai lor pieriseră înghiţiţi de valuri, tot cam prin aceste locuri. în cătunul lor erau destule femei văduve şi copii orfani. Cei douăzeci îşi aşteptau sfârşitul, cu groaza morţii în suflet, cu ultimul gând la nevestele şi copiii de-acasă, sau, cei ce n-aveau neveste, cu gândul la fetele îndrăgite.

Deodată, deasupra lor, printre norii plumburii, parcă se auzi un glas de fată, limpede şi cristalin ca un clopoţel de argint.

— Luaţi-o spre muntele Yi. El este Muntele Speranţei. Luaţi-o într-acolo şi veţi fi salvaţi.

— încotro s-o luăm ca să ajungem la acest munte, fată bună? întrebară pescarii.

— Veniţi după mine. Vă voi călăuzi într-acolo, răspunse fata şi atunci ei toţi o văzură, plutind ca o zână deasupra valurilor, fără să-i pese câtuşi de puţin de furtună. Fără să-i pese pentru că, de fapt, furtuna o ocolea. Şi o ocolea nu numai pe ea, ci şi pe ei, căci urmând drumul arătat de fată, bărcile pluteau pe o fâşie de apă liniştită şi calmă, ce se deschidea între valuri ca un drum neted şi drept printre munţi.

înaintaseră aşa, cât oare? Niciunul n-ar fi putut spune cât timp trecuse. Şi iată că se treziră la ţărmul unei insule. Era de fapt un munte. Coasta împădurită începea să urce pieptiş, îndată după îngusta fâşie de nisip spălată de valuri. Pescarii îşi traseră anevoie bărcile, ajutându-se şi îndemnându-se unii pe alţii. Iar după ce bărcile fură în siguranţă, legate între ele şi ancorate, oamenii se aşezară şi ei să-şi odihnească mădularele istovite şi să-şi liniştească sufletele.

Atunci îşi amintiră de fata care-i salvase, călăuzindu-i şi netezindu-le calea. Unde era? De unde apăruse? Se uitară în toate părţile, strigară, dar nimeni nu răspunse.

— Nu putem lăsa nerăsplătită asemenea fată, spuse un pescar mai bătrân,

pe care toţi îl recunoşteau căpetenie. Vom pleca de îndată în căutarea fetei, pentru a-i arăta recunoştinţa noastră. Acum, să ne odihnim şi să ne ospătăm.

Făcură întocmai. Dar, după o căutare de aproape o zi şi o noapte, timp în care scotociseră fiecare colţişor de insulă, fiecare peşteră, povârniş sau viroagă, se întoarseră fără niciun rezultat. Fata sau zâna salvatoare, ce-o fi fost ea, dispăruse fără urmă, de parcă o înghiţise marea sau pământul.

Era în puterea nopţii când se strânseră laolaltă, din nou, bărcile. Osteniţi, se culcară sub cerul liber, urmând ca dimineaţa următoare să hotărască ce vor face. Dar somnul nu se lipea de niciunul dintre cei douăzeci de pescari. Stăteau cu ochii la cerul înstelat, iar gândurile tuturor se îndreptau
spre fata ce-i salvase. Cine o fi fost? Unde o fi acum? De ce nu li se arată?

Atunci se petrecu minunea. Izvorând parcă de pretutindeni, venind când dinspre coasta împădurită, când dinspre mare şi când din cer, începu să se audă un cântec molcom, liniştitor. Pescarii recunoscură, înfioraţi, glasul, fetei care-i călăuzise spre muntele Yi, unde şi găsiseră salvarea.

Niciunul nu îndrăzni să tulbure clipa vrăjită. Ascultau toţi, numai urechi, şi curând putură desluşi cuvintele cântecului. Fata pe care n-o vedeau îşi cânta povestea vieţii ei...

Dintr-un cătun de pescari plecaseră pe mare un tată şi doi feciori. Erau tatăl şi fraţii fetei, pe care marea furioasă i-a înghiţit, în acelaşi loc unde-i surprinsese şi pe cei douăzeci. Fata a aflat că furtuna cumplită ce se iscă pe negândite şi face atâtea jertfe e stârnită de un dragon negru, care trăieşte în adâncuri, nu departe de gurile fluviului Mi.

Fata hotărî să se răzbune pe dragonul negru şi sări în mare, cu gând să-l înfrunte. De atunci trecuseră mulţi ani şi toate zilele şi nopţile acestor ani fuseseră zile şi nopţi de luptă între fată şi dragon. Dacă nu reuşea să-l răpună, fata izbutea în schimb, ajutată fiind de zeităţile a căror bunăvoinţă o câştigase, să-i salveze de la pieire pe pescarii şi călătorii ce se abăteau printre acele locuri. Când dragonul negru stârnea furtuna, voind să-i înghită pe oameni, fata apărea deasupra valurilor, le potolea cu puterea ei magică şi îndrepta corăbiile spre muntele Yi...

Cântecul se stinse treptat-treptat. Pescarii făcură plecăciuni adânci, arătându-şi recunoştinţa şi admiraţia lor nemărginită pentru faptele curajoase şi generoase ale fetei pe care n-o vedeau.

Luna plină atârna ca o tipsie de aur agăţată de bolta semănată cu stele, iar razele ei se reflectau în mare ca într-o nesfârşită oglindă de argint.

Atunci fata se arătă din nou. Apăru chiar în preajma bărcilor.

— E timpul să porniţi, spuse ea. Dacă veţi naviga spre sud-est, veţi da de bancuri de peşte şi vă veţi întoarce acasă cu bărcile pline.

— Fată dragă şi bună şi curajoasă, care ţi-e numele? întrebară pescarii.

Dar ea dispăru precum apăruse.

Pescarii vâsliră încotro le spusese fata. Prinseră peşte din belşug, umplându-şi bărcile cât puteau să ducă. La întoarcere, se abătură pe la muntele Yi, să-i mulţumească fetei. Plănuiseră chiar să ridice acolo un altar al recunoştinţei, pentru ca fapta ei să fie pomenită în veci. Dar nu mai găsiră nici urmă de munte sau de insulă. Se tot învârtiră în larg mult şi bine, fără să vadă nicio palmă de uscat ieşind din mare.

Se întoarseră în sat şi povestiră tuturor întâmplarea nemaiauzită. Plecară din nou, cu mai multe bărci, hotărâţi să găsească muntele Yi, pe care-l botezaseră Muntele Speranţei. Făcură sute de drumuri. Căutară un an întreg. Căutară zeci de ani. Urmaşii lor şi apoi urmaşii urmaşilor lor căutară şi ei muntele Yi, sute de ani în şir, fără ca nimeni să-l găsească.

Şi totuşi, ori de câte ori furtuna dezlănţuită surprindea prin acele locuri bărci de pescari sau corăbii ale negustorilor, fata. Apărea şi-i salva, întocmai cum v-am povestit. Iar muntele Yi,

Muntele Speranţei, era de fiecare dată la locul lui, înălţându-se din mare, puternic şi netemător în faţa valurilor, şi îi adăpostea pe oameni până trecea furtuna. De fiecare dată, cei salvaţi se întorceau în acel loc, cu gând să-şi arate recunoştinţa, dar nu mai găseau nici urmă de insulă, de munte, sau de fată.

Şi poate că tocmai de aceea oamenii au povestit mereu întâmplările acestea, de veacuri. Le-au transmis din generaţie în generaţie, până au ajuns la mine. Iar eu vi le-am povestit dumneavoastră.

Dragostea de mamă

poveste coreeană

De mult, de mult trăia într-un sat, nu departe de Keson, o familie de ţărani săraci. Bărbatul muncea pe ogorul vecinului, care era putred de bogat, femeia cocea pâinişoare de orez şi le vindea.

Aşa trăiau, înnodând cu greu capetele.

Şi-aveau un băiat, Han Sek Bon, la care ţineau mai mult decât ţineau la viaţă. A trăit în pace familia până s-a abătut asupra-i o nenorocire: tatăl văzu greu bolnav şi a murit.

Murind, i-a spus însă femeii:

— Fă în aşa chip ca feciorul nostru să poată învăţa. Atunci îl va cinsti toată lumea.

Iar mama i-a făgăduit să-i împlinească cea din urmă dorinţa soţului ei.

Când Han Sek Bon a împlinit şapte ani, mama i-a spus:

— E timpul să-mplinim dorinţa tatălui tău; va trebui să înveţi zace ani de zile. Vei cunoaşte-n vreme asta mii şi mii de hieroglife, vei învăţa cele mai frumoase stihuri, vei pătrunde ştiinţa vracilor şi vei citi cărţile filosofilor. După aceea vei putea da examen la Seul şi vei ajunge un învăţat, cum a dorit tatu' tău.

A plecat Han Sek Bon la Keson să înveţe şi mama a rămas singură în căsuţa ei. Nimeni nu cocea în sat pâini de orez mai bune decât ea. Erau gustoase şi arătoase totodată, mereu netede şi pufoase.

Şi toţi vecinii-şi cumpărau de aceea pâinea de la ea.

Nu era seara că mama să nu se gândească la fiul ei. I se ură fără el, se-ntrista şi plângea. Noaptea socotea câţi ani, câte luni şi câte zile aveau să mai treacă până să-şi vadă din nou feciorul drag.

Dar multe zile rămăseseră până la întâlnirea dorită.

Şi, iaca, auzi, într-o seară, zgomot de paşi pe lângă micuta-i cibi. Deschise uşa şi-şi cunoscu feciorul.

A văzut mama că-i istovit de drumul lung şi-a vrut să-i sară de gât, să-l strângă la piept. Dar n-a făcut aşa. Nu i-a zâmbit măcar ci doar l-a întrebat:

— De ce te-ai întors înainte de vreme? Ţi-ai însuşit oare tot ce trebuia să-ţi însuşeşti şi exti pregătit de examen?

Han Sek Bon nu se aştepta la o atât deasupra primire. A plâns şi a spus:

— Am străbătut pe jos un drum de zeci şi zeci de li şi n-am mâncat nimic de ieri dimineaţă. Dă- mi ceva de mâncare şi-ţi voi povesti totul.

Vai, cum ar fi vrut să-l îmbrăţişeze mama, să-l sărute, să-i dea ce avea mai bun în casă şi să-l culce! Dar n-a făcut nimic din toate astea ci l-a întrebat din nou:

— Ţi-ai însuşit oare toată învăţătura pe care trebuia să ţi-o însuşeşti în zece ani?

Feciorul a răspuns:

— Am învăţat tot ce aveam de învăţat în zece ani şi de aceea m-am întors mai devreme acasă.

— Ia atunci pensula, tus, hârtie şi scrie cele dintâi zece hieroglife, i-a spus

mama.

Dacă a scos el tuşul şi pensula din săculeţul ce-i atârna la cingătoare, a stins mama flacăra opaiţului şi-a grăit:

— Ai să scrii pe întuneric, în timp ce eu am să coc nişte pâinişoare.

După o vreme mama a spus:

— Gata pâinişoarele!

Şi, grăind aşa, a aprins iar opaiţul. Han Sek Bon i-a arătat maică-şi ceea ce scrisese. Hieroglifele ieşiseră, pe întuneric, urâte şi de mărimi felurite.

Atunci mama a spus:

— Priveşte-mi pâinişoarele!

Le-a privit Han Sek Bon. Erau netede, curate şi arătoase, tot atât de curate de parcă mama le-ar fi copt pe lumină.

Iar mama i-a pus mâna pe umăr şi i-a spus:

— înapoiază-te la Keson şi nu veni acasă decât atunci când vei şti în chip desăvârşit tot ce se cuvine să ştii.

S-a rugat Han Sek Bon:

— O, îngăduie-mi să rămân barem până dimineaţa! Am venit încoace cale de multe zile şi de nopţi fără a face niciun popas şi n-am puterea să-nfrunt din nou un drum atât de lung.

— N-ai timp pentru odihnă! i-a răspuns mama cu asprime. Iaca nişte pâinişoare, ai merinde pentru drum, du-te cu bine!

A plecat Han Sek Bon şi plângea amar. I se părea că maică-sa e nedreaptă şi crudă cu el, că nu-l mai iubeşte după anii pe care-i trăise la Keson.

Dimineaţă a dezlegat năframa în care se aflau pâinişoarele şi din nou a văzut că pâinişoarele coapte pe întuneric erau desăvârşite, toate deopotrivă, toate deopotrivă!

Şi atunci, pentru cea dintâi oară, Han Sek Bon, îşi spuse:” Mama şi-a putut face bine munca şi pe întuneric, iar eu nu. înseamnă că pe toate le face mai bine decât mine!”.

Gândind aşa, Han Sek Bon s-a grăbit către Keson...

Şi-au mai trecut cinci ani şi într-o seară mama a auzit din nou zgomot de paşi pe lângă micuţa-i cibi. A deschis uşa şi din nou şi-a văzut feciorul. Han Sek Bon şi-a întins mâinile spre ea, dar mama l-a întrebat:

— Ai învăţat tot de-ai venit acasă?

— Tot, i-a răspuns el.

Şi, scoţând din săculeţ hârtie, tus şi pensula, a stins opaiţul.

Peste zece minute a spus:

— Poţi aprinde opaiţul!

Mama a făcut lumină şi s-a apropiat de feciorul ei. Avea înainte o coală de hârtie de hieroglife. Toate erau limpezi deopotrivă, frumoase deopotrivă.

Atunci a spus mama:

— Cum te-am mai aşteptat, băiete! Ce dor mi-a fost! Lasă-mă să te privesc, lasă-mă să te strâng la piept!

... Au trecut anii şi Han Sek Bon a ajuns învăţat vestit. Dar când elevii îl întrebau cum de ajunsese atât de învăţat, Han Sek Bon răspundea:

— Dragostea mamei m-a învăţat să nu mă cruţ, şi să fac bine şi cinstit ce fac. Iar cele ce face bine şi cinstit tot ce face poate ajunge tot ce doreşte.

En-Hi

poveste coreeană

Bătrânii încă pomenesc, în poveştile lor, numele fetiţei En-Hi. Bună, veselă, harnică, săritoare, micuţa era iubită de toţi din satul unde locuia. Era pe vremea când moşierii, pentru fiecare măsură de orez împrumutată la semănat, luau la recoltă zece.

Iar oamenii flămânzeau.
Flămânzea şi măicuţa micuţei En-Hi. Ea îi cânta ca s-o mai mângâie. Numai că nici cântecul nu ţine întotdeauna de foame.
Ca să iasă din impas, fetiţa luă taurul de coarne. Se duse la moşier.
— Ia-mă în slujbă, îl rugă. Ştiu să pregătesc cele mai gustoase bucate din peşte, legume, fructe şi să coc pâine fragedă şi pufoasă din faină de orez. M-a învăţat măicuţa mea, în vremea când domnia ta nu luasei încă în stăpânire aproape toate ogoarele ţăranilor.
Fetiţa îi pregăti bucate moşierului, iar pentru măicuţa să coapse pe ascuns un fel de lipii foarte subţiri, la fel de late şi subţiri ca frunzele de bostan. Le-acoperi pe-o parte şi pe alta cu câte-o frunză. Şi ceru voie să le ia acasă, zicând că-i duce măicuţei sale numai frunzele de bostan care, obişnuit, se aruncau.
— Frunze poţi să-i duci câte vrei, bostanii însă îi dau la porci, rânji batjocoritor moşierul.
En-Hi dărui din acea zi înainte asemenea „frunze de bostan” şi altor ţărani, îi învăţă şi pe ei să
coacă.
Oamenii nu-şi puteau mânca înainte pâinea pe faţă deoarece, cum îi vedea, străjerul îi pâra moşierului şi acesta venea şi le lua orezul, chipurile... pentru datorii.
Acum mâncau tară grijă „frunze de bostan” fiindcă orez... n-aveau şi moşierul nu mai putea să le ia pâinea.
Ţăranii din alte sate aflară. începură şi ei să mănânce „frunze de bostan” şi moşierii nu ştiau ce să mai creadă. Prea puţini mai erau aceia care veneau să împrumute orez, pe care să li-l înapoieze la recoltă, lăsându-se jupuiţi, de câte şapte piei.
De-atunci s-a născut obiceiul în satele coreene ca să se coacă o pâine subţire şi lată ca foaia de bostan. Ţăranii au binecuvântat-o pe EN-HI. Iar numele ei, aşa cum aţi aflat, nu s-a uitat nici până astăzi.

Hon Kil, Ton, apărătorul, celor sărmani

poveste coreeană

Am să vă povestesc ce s-a întâmplat cu mulţi, mulţi ani în urmă.
Roaba mai marelui peste oraşul Seul a născut un băiat şi i-a pus numele Hon Kil Ton. Când feciorul a împlinit un an, mama l-a luat de mână şi a pornit cu el la drum lung, departe-departe, tocmai în munţii unde se află preasfintele morminte ale strămoşilor.
Pe la jumătatea drumului, la poalele munţilor, roaba s-a întâlnit cu un moşneag gârbov de ani. Zărindu-l şi-a amintit ce povesteau oamenii. Uite ce povesteau:
«La poalele munţilor, în inima codrului, sălăşluieşte bătrânul înţelept Hen Bu. în codru şi-a trăit veacul, în codru a învăţat să tămăduiască bolile şi să aleagă ierburi de leac. Ştie să îmblânzească chiar şi pe fiorosul tigru-mâncător de oameni. înţeleptul a vindecat mulţi sărmani de boli grele, pe mulţi i-a scăpat din ghearele lupului flămând şi de colţii otrăvitori ai şarpelui. Dar niciodată Hen Bu n-a ajutat pe bogătani, iar de la săraci niciodată n-a primit bani pentru ajutorul ce-l da. De aceea toţi ţăranii din împrejurimi îl respectă ca pe propriul lor tată».
Iată de ce, întâlnindu-se cu Hen Bu, mama lui Hon Kil Ton i s-a închinat adânc şi l-a rugat:
— Urseşte fericire primului meu născut!
Bătrânul i-a zâmbit femeii, s-a uitat la chipul băiatului şi a grăit:
— Să trăiască o mie de ani, fericit! Şi iarăşi îţi spun: copilul acesta nu e ca toţi ceilalţi. Va creşte mare şi viteaz, ca voinicii din poveşti, şi la patruzeci de ani va cunoaşte vorbele fermecate. Săracii îl vor iubi, iar slujbaşii regelui se vor teme de el şi-l

vor urî. Şi iarăşi îţi spun: băiatul acesta va doborî pe mai marele oraşului nostru.

Aşa a vorbit moşneagul şi s-a făcut nevăzut. Iar roaba a pornit cu copilul mai departe.

Cuvintele bătrânului înţelept au ajuns curând la urechea mai marelui peste Seul. Şi a izbucnit în râs cârmuitorul:

— Ei, cum o să mă piardă pe mine nevrednicul fecior al unei roabe?! Cine mă poate împiedica să-i tai capul înainte ca el să devină bărbat în putere? Băiatul e robul meu, şi-am să fac cu el ce mi-o pofti inima!

A râs puternicul stăpân al Seulului de vorbele bătrânului înţelept şi a uitat de micul Hon Kil Ton. Iar băiatul creştea, creştea văzând cu ochii.

Când a împlinit şapte ani a început să uimească pe toată lumea cu înţelepciunea şi puterea lui de voinic ca din poveste. La şapte ani, Hon Kil Ton ştia să citească cronicele înţelepţilor Chinei, se pricepea să îmblânzească tigrul şi izbutea să ghicească planurile duşmanilor săi.

Iar când a împlinit paisprezece ani, vestea despre deşteptăciunea şi puterea lui a răzbit până la mai marele oraşului Seul, care a poruncit ca feciorul roabei să fie adus în faţa lui.

Cum a dat cu ochii de tânărul viteaz, cârmuitorul şi-a amintit de vorbele moşneagului: «Băiatul acesta va doborî pe mai marele oraşului nostru».

Cârmuitorul s-a speriat şi a hotărât ca în aceeaşi noapte, când Hon Kil Ton va adormi, să-l ucidă.

Dar Hon Kil Ton ştia să ghicească gândurile rele ale vrăjmaşilor săi şi a înţeles că-l pândeşte moartea.

Seara, băiatul i-a spus maică-şi:

— Dacă am să lipsesc mai multă vreme, să nu te frământi. Plec să dobor fiara codrului.

Maică-sa s-a speriat:

— Cum te poţi duce la vânătoare cu mâna goală? N-ai nici arc şi nici săgeţi!

— Nu-i nimic, i-a răspuns Hon Kil Ton. Am în schimb destulă ură-n suflet şi putere-n braţe. Rămâi cu bine! Ai să auzi curând de fiul tău!

Noaptea, târziu, când acasă se stingea ultimul tăciune din vatră, Hon Kil Ton era departe, în munţi. A umblat el întreaga noapte, şi zorile l-au aflat sus de tot, tocmai pe piscul unui munte înalt.

S-a uitat fiul roabei la miazănoapte şi a văzut lacuri albastre, şi pe faţa lacurilor – lebede mândre.

S-a uitat el la miazăzi şi a văzut codrii deşi ca un zid gros de cetate proptit cu creştetul în înaltul cerului.

Şi s-a uitat Hon Kil Ton la soare-răsare – acolo clocoteau râuri repezi. Apoi s-a întors către soare-apune şi nu şi-a mai putut lua ochii de la câmpiile întinse, unde vântul legăna holdele de ciumiză[86] şi tulpinile înalte ale porumbului.

Hon Kil Ton îşi privea patria şi simţea că se face clipă de clipă tot mai puternic şi mai puternic.

Lângă o prăpastie era un bolovan mare, atât de mare, încât o sută de oameni ar fi avut loc să stea pe el. Flăcăul i-a făcut vânt cu podul palmei, şi bolovanul s-a rostogolit în prăpastie.

Şi a izbucnit în râs Hon Kil Ton; se bucura că-i atâta de puternic. Şi-a ridicat apoi ochii şi a văzut în zare un alt pisc, şi mai înalt, cu fruntea încununată de nori.

— Acum pot orice! şi-a spus fiul roabei. Pot s-ajung şi norii cu mâna!

Şi Hon Kil Ton a pornit să urce povârnişul celui mai înalt pisc al Coreei. Toată ziua a urcat el către nori, toată noaptea s-a căţărat pe povârnişuri şi costişe şi, în sfârşit, către ziuă, a ajuns în vârful piscului.

Iar când a răsărit soarele şi a alungat cu razele sale ceţurile nopţii, Hon Kil Ton a

---

[86] 9.3. nume dat meiului în Orientul îndepărtat, în China şi Coreea

văzut în faţa lui un zid de piatră. în zidul acela era o poartă. O poartă atât de mare şi grea, încât nici cincizeci de oameni n-ar fi putut s-o deschidă.

Hon Kil Ton s-a apropiat de poarta cea grea şi a împins-o cu umărul. Poarta a scârţâit din ţâţâni şi s-a deschis uşurel. Hon Kil Ton s-a pomenit într-o poiană întinsă, smălţată de flori.

Iar peste o clipă s-a trezit înconjurat de o mulţime de oameni.

— Cine eşti? l-au întrebat mânioşi oamenii. Cum te-ai încumetat să pătrunzi aici? Vei muri!

Dar Hon Kil Ton nu s-a speriat. S-a închinat oamenilor şi le-a spus:

— Până ieri am fost fecior de roabă, rob al cârmuitorului peste Seul. Dar am vrut să devin om liber şi am plecat în munţi. Iată că ştiţi totul despre mine. Povestiţi-mi acum despre voi.

— Noi suntem duşmanii slujbaşilor regeşti şi ai bonzilor[87]. Ne-am legat fraţi şi ne-am juruit să slujim tot restul vieţii noastre pe cei sărmani şi oropsiţi.

Hon Kil Ton le-a răspuns:

— Vreau să viu alături de voi!

— Dacă te legi cu jurământ să nu faci niciun rău celor sărmani şi să nu ierţi nimic slugilor regeşti, te vom primi să ne fii frate bun.

Hon Kil Ton s-a legat cu jurământ, şi cel mai vârstnic dintre fraţi i-a vorbit aşa:

— Acum trebuie să treci prima încercare. Vrem să ştim dacă eşti puternic. Arată-ne care ţi-e puterea!

Hon Kil Ton s-a uitat înjur şi a zărit în poiană un pin înalt. S-a apropiat de copac, l-a cuprins cu amândouă braţele, s-a opintit şi l-a smuls din pământ cu rădăcină cu tot.

— Bine, l-a lăudat fratele cel mai vârstnic. Am văzut că eşti puternic. Acum trebuie să mai treci o încercare: arată-ne ce-ţi poate mintea. Ascultă! în munţii din vecinătate se înalţă o mănăstire mare. Dincolo de zidurile ei înalte trăiesc nişte bonzi fără suflet, care jefuiesc pe oamenii sărmani şi-i silesc să muncească pentru ei şi pentru slujbaşii regelui. De multe ori am încercat noi să pătrundem în mănăstirea asta, dar pe creasta zidurilor înalte veghează străjile şi ne întâmpină întotdeauna cu o ploaie de săgeţi. N-am izbutit niciodată să ne apropiem nevăzuţi de zidurile mănăstirii. Născoceşte tu ceva ca să-i păcălim pe bonzi şi vom preţui cu toţii înţelepciunea ta.

— Daţi-mi răgaz să chibzuiesc până la amiază, i-a rugat Hon Kil Ton.

Şi la prânz a destăinuit fratelui celui mai vârstnic planul pe care l-a ticluit, iar acesta a poruncit ca Hon Kil Ton să fie gătit cu straie roşii de mătase şi să i se aducă un măgăruş frumos înşeuat.

Hon Kil Ton a încălecat pe măgăruş, şi-a luat rămas bun de la fraţii săi şi a pornit spre munţii din apropiere.

Străjile care păzeau mănăstirea l-au zărit de departe pe Hon Kil Ton în veşmântul lui sărbătoresc.

— Pesemne că vine la noi vreun slujbaş din cei mai de seamă, s-a bucurat bonzul cel mai gras.

Hon Kil Ton a bătut la poarta mănăstirii, şi poarta s-a deschis în calea lui.

— Sunt fiul primului sfetnic al regelui, şi-a început vorba Hon Kil Ton. Tatăl meu m-a trimis la voi, să învăţ de la bonzul cel mare toată înţelepciunea, smerenia şi bunătatea lui.

Când bonzul cel mare a aflat că însuşi primul sfetnic al regelui îl cinsteşte cu încrederea lui, s-a repezit să-l întâmpine pe Hon Kil Ton. Acesta a descălecat de pe măgăruş şi a spus plin de respect:

— Tatăl meu vă trimite în dar o sută de cai încărcaţi cu saci de orez. Până la apusul soarelui, caravana va ajunge la porţile mănăstirii.

Plini de bucurie că vor căpăta atâta belşug de orez, bonzii s-au pregătit de ospăţ.

---

[87] călugări

Hon Kil Ton a fost aşezat la loc de cinste, şi bonzii au început să se învârtească, care mai de care, în jurul lui, căutând să-i intre în voie.

Când ospăţul era în toi, s-a înfăţişat unul dintre străjeri şi a adus vestea că darul primului sfetnic – caravana cu orez – e la porţile mănăstirii.

— Daţi drumul caravanei să intre în curte şi închideţi îndată porţile! a poruncit mai marele bonzilor.

— De ce ferecaţi porţile cu atâta străşnicie? l-a întrebat Hon Kil Ton.

— O, cinstite oaspe, – i-a răspuns bonzul, – nu ştii pesemne că aici, aproape de noi, şi-au făcut sălaş nişte tâlhari. Ei vor să ne jefuiască mănăstirea. Dar nu vor izbuti! Mănăstirea noastră are porţi grele şi străji neadormite.

— Aşa e, aşa e, i-a cântat în strună Hon Kil Ton. Niciodată n-or să pătrundă ei în curţile voastre.

Şi a cerut să i se dea un bol[88] de pilaf. Toţi bonzii mâncau cu lăcomie şi beau cât şapte. Deodată, Hon Kil Ton a scos un strigăt şi şi-a dus mâna la falcă.

Bonzii au amuţit.

— Ce-ai păţit, cinstite oaspe? s-a speriat mai marele bonzilor.

în loc să-i răspundă, Hon Kil Ton şi-a scos din gură o pietricică, pe care o ascunsese acolo, neobservat de nimeni, şi s-a răstit mânios la călugări:

— Pentru asta m-a trimis tata la voi? Ca să mă ospătaţi cu pietre? Cum v-aţi încumetat să-mi daţi asemenea orez, mie, fiul primului sfetnic al regelui?

Speriaţi de moarte, toţi bonzii şi-au plecat capetele rase.

La un semn al lui Hon Kil Ton, douăzeci de tovarăşi de-ai lui, care veniseră cu caravana, au năvălit în sala ospăţului şi au pornit să-i lege pe bonzi cu funii groase.

Aceştia au început să strige, şi în ajutorul lor au alergat străjile mănăstirii.

Dar iată că au prins viaţă şi cei o sută de saci cu orez pe care-i adusese caravana. în fiecare sac era ascuns câte un om care nu aştepta decât semnalul ca să se răfuiască cu bonzii cei lacomi şi hrăpăreţi. în scurtă vreme, toţi călugării au fost legaţi fedeleş.

înainte de a părăsi mănăstirea, hon kil ton a adunat toţi ţăranii săraci din împrejurimi, pe care bonzii îi sileau să muncească pe ogoarele mănăstirii. Fiecare dintre ei a căpătat din cămările călugărilor câte un sac cu orez, câte o traistă cu bănuţi şi câte un măgăruş. Oamenii şi-au încărcat avutul pe măgăruşi şi au plecat, care cum putea mai iute, înspre pădurile din depărtare. Iar Hon Kil Ton şi tovarăşii săi au încălecat pe cai şi s-au întors pe meleagurile lor.

Când au ajuns acasă, în vâlceaua lor înflorită, cel mai vârstnic dintre fraţi i-a spus lui Hon Kil Ton:

— Ne-ai dovedit cât eşti de puternic, de înţelept şi de priceput. Ani văzut de asemenea că îndrăgeşti pe omul sărman. Te chemăm dară să fii mai mare peste noi toţi.

Hon Kil Ton i-a ascultat şi a primit să le fie căpetenie.

Din ziua aceea, în Coreea, slujbaşii regelui n-au mai avut pace. Hon Kil Ton şi tovarăşii lui îi pândeau în tot locul.

Nu trecea o zi fără ca Hon Kil Ton să nu facă vreo faptă de omenie: mireasa săracă era înzestrată cu o traistă de galbeni şi veşminte de mătase; omul flămând căpăta un sac de orez; ţăranul sărac – un bivol; robul – libertate. Iar cruzilor slujbaşi ai regelui şi bonzilor, Hon Kil Ton le lua totul: şi banii, şi aurul, şi vitele.

Şi iată că vestea despre isprăvile lui Hon Kil Ton a ajuns până la rege. S-a mâniat regele şi a chemat la el pe mai marele oraşului Seul:

— Hon Kil Ton e feciorul roabei tale. îţi poruncesc să-l prinzi şi să mi-1 aduci legat lacurte. Dacă nu izbuteşti să pui mâna pe el, am să-ţi tai capul.

[88] 9 5castronaş folosit ca farfurie

Atunci şi-a amintit cârmuitorul Seulului de vorbele bătrânului înţelept, care-i prorocise că va pieri de mâna lui Hon Kil Ton, şi s-a hotărât să se facă luntre şi punte ca să prindă pe fostul său rob.

Vezi că mai marele Seulului nu ştia că nu poţi prinde pe acela pe care însăşi poporul îl ascunde.

Nici n-a apucat cârmuitorul să ajungă înapoi la Seul, că Hon Kil Ton a şi aflat de porunca regelui.

Cum s-a întors acasă, mai marele oraşului a poruncit să-i fie adusă roaba – mama lui Hon Kil Ton. Dar n-a trecut o clipă, că toate odăile s-au umplut de strigăte:

— Nenorocire! Arde casa! Fugiţi!

Mai marele oraşului a ieşit fuga în curte şi a văzut că într-adevăr casa lui se aprinsese din toate patru colţurile. Toată strădania slugilor de a scăpa casa de pârjol a fost zadarnică. Când pălălaia s-a stins şi s-a împrăştiat fumul, în locul casei celei mari nu mai era decât o grămăjoară de scrum şi cenuşă, iar pe o ulucă era scris cu litere mari: «L-am uşurat pe mai marele oraşului nostru de toate avuţiile dobândite de el pe căi necinstite. Hon Kil Ton».

— Puneţi mâna pe el! urla cârmuitorul. Prindeţi-l! Prindeţi-i pe toţi! Nu pot fi departe, tâlharii!

Dar degeaba. Poterele n-au putut pune mâna pe Hon Kil Ton. N-au putut prinde nici pe tovarăşii lui. Sus, pe piscul muntelui, dincolo de zidul de piatră, ei erau la adăpost de duşmani.

Mai marele Seulului s-a mutat într-altă casă. Zi şi noapte păzeau străjile noul palat. Iar regele, dacă a aflat că Hon Kil Ton încă n-a fost prins, s-a mâniat foarte:

— Să ştie cârmuitorul Seulului că, dacă nu-mi prinde tâlharul, îşi poate pregăti de pe acum un sac pentru capu-i fără minte!

Şi pacea a pierit din palatul mai marelui peste Seul. A chibzuit el ce-a chibzuit, şi până la urmă a aflat un mijloc pentru a-l prinde pe Hon Kil Ton.

Toate oraşele şi satele Coreei au fost împânzite de crainici cu trâmbiţe de alamă. Crainicii colindau uliţele, sunau din trâmbiţe, şi când oamenii se adunau în jurul lor, strigau:

— Spuneţi tâlharului Hon Kil Ton să se înfăţişeze stăpânului nostru. Dacă până în zece zile nu se va înfăţişa, mama lui va fi biciuită şi osândită la moarte.

Hon Kil Ton a aflat de primejdia ce-o păştea pe mama lui. S-a dus la râu şi a retezat şapte tulpiniţe de trestie. Le-a retezat şi a suflat asupra lor, şoptind o vorbă de vrajă, şi câteşişapte s-au prefăcut în oameni vii; şi fiecare om semăna cu Hon Kil Ton ca două picături de apă.

într-a zecea zi, un om s-a apropiat de poarta palatului din Seul şi a spus străjerilor:

— Eu sunt Hon Kil Ton. Mai marele oraşului vrea să mă vadă, iată că am venit.

Străjile l-au înhăţat pe Hon Kil Ton şi l-au târât în faţa stăpânului lor.

— Aha! s-a bucurat acesta. Iată dar că mi-ai încăput pe mână! Acum eşti în puterea mea! Hei, voi, străjerilor, ia suciţi-i mâinile la spate!

Dar pe când slugile se osteneau să-l lege, altă strajă a intrat cu un al doilea om şi a spus:

— Stăpâne, iată încă un om care pretinde că ar fi şi el tot Hon Kil Ton.

Mai marele oraşului şi-a ridicat privirea şi s-a dat speriat înapoi: în faţa lui stătea un al doilea Hon Kil Ton. Şi amândoi Hon Kil Ton-ii îl priveau cu acelaşi zâmbet batjocoritor.

Nici n-a apucat el să întrebe ceva, când iată că-i este înfăţişat un al treilea Hon Kil Ton.

Şi tot aşa, până când în sala cea mare s-au strâns opt Hon Kil Ton-i. Tâlharul de cârmuitor s-a pierdut cu firea. Cum să se dumerească el care-i adevăratul Hon Kil Ton? Că doar n-o să se înfăţişeze regelui cu opt Hon Kil Ton-i!

S-a gândit el ce s-a gândit şi a născocit ceva. A poruncit să-i fie adusă roaba, mama

lui Hon Kil Ton, şi a întrebat-o:

— Care din oamenii aceştia este fiul tău? Dacă nu mi-l arăţi îndată, pun să li se taie capetele la toţi. Dacă însă mi-l arăţi pe fiul tău, am să-l cruţ.

Şi l-a crezut biata femeie pe înşelător şi şi-a aţintit ochii asupra celor opt Hon Kil Ton-i, dar nu i- a putut deosebi nici ea pe unul de altul. Atunci a rămas o clipă pe gânduri şi apoi a vorbit:

— Fiul meu are pe piept o aluniţă neagră.

— Despuiaţi-i pe tâlhari! a strigat hapsânul.

Dar de îndată ce străjile s-au repezit la oamenii legaţi, Hon Kil Ton şi-a rostit cuvântul de vrajă şi întreaga sală s-a umplut pe dată de o ceaţă deasă. Iar când ceaţa s-a risipit, în încăpere nu se mai găsea decât mai marele Seulului cu străjile sale. Doar într-un colţ zăceau nouă beţigaşe de trestie. Dar în zarva aceea, nimeni nu le-a luat în seamă.

Noaptea, când toată lumea din palat a adormit, una dintre trestioare a tresărit fără veste şi a- nceput să crească. I-au crescut mâini, picioare, trunchi, cap de om şi a luat chipul lui Hon Kil Ton. Hon Kil Ton a ridicat «trestioara cea mai subţire, a aşteptat până când luna s-a ascuns printre nori şi a ieşit din palatul mai marelui peste Seul ca să se retragă iarăşi în munţi, la tovarăşii săi.

Acolo, în vârful muntelui, Hon Kil Ton a lăsat trestioara jos, a şoptit cuvântul de vrajă, şi trestioara s-a prefăcut din nou în mama voinicului.

— Acum eşti liberă, i-a spus Hon Kil Ton. Te-am adus la fraţii mei. Şi ei te vor iubi şi respecta ca pe propria lor mamă.

Multă vreme n-a mai îndrăznit mai marele peste Seul să se arate în ochii regelui; ştia el că regele nu va pregeta să-i taie capul dacă până în ziua hotărâtă Hon Kil Ton nu va fi prins şi adus la palat.

Şi hapsânul s-a hotărât să prindă pe vrăjmaşul său prin viclenie. Şi-a pus haină de târgoveţ de rând şi a poruncit la doi din străjerii săi să se îmbrace la fel. Şi au pornit câteşitrei să colinde satele din jur. Cârmuitorul purta în sân un jungher ascuţit, iar străjerii lui, pe lângă cuţitoaie, nişte funii groase. Funiile le trebuiau, pasămite, ca să-l aducă legat pe Hon Kil Ton la curtea regelui.

Dar vezi că Hon Kil Ton a aflat că-l caută hapsânul şi uite ce-a făcut: şi-a pus pe el straiele cele mai zdrenţăroase, s-a cocoşat de spinare, ca un moşneag, a pus mâna pe toiag şi a pornit spre un sat din apropiere. Umbla târându-şi picioarele, ca un bătrân adevărat.

Şi iată că tocmai în satul acela a poposit şi cârmuitorul oraşului Seul. L-a văzut pe moşneagul cel sărman, sprijinit în toiag, şi i-a strigat să se apropie:

— Hei, zdrenţărosule, nu l-ai zărit pe undeva pe tâlharul de Hon Kil Ton?

— Nu, milostive stăpân, nu l-am zărit, i-a răspuns moşneagul. Se zvoneşte că-i atât de fioros, încât oricine îl vede cade la pământ şi acolo rămâne, fără viaţă!

Hapsânul a izbucnit în râs:

— O, nerod bătrân! Ia să-mi iasă mie în cale, că aş şti eu să-i vin de hac!

Atunci Hon Kil Ton i-a şoptit:

— Spun oamenii că astăzi, în zorii zilei, tâlharul a plecat de unul singur să urce piscul muntelui de colo.

La auzul acestor vorbe, străjerii şi-au scos cuţitoaiele şi şi le-au proptit cu vârful în pieptul moşneagului:

— Du-ne acolo unde se ascunde tâlharul!

— Haide-ţi cu mine! le-a răspuns Hon Kil Ton. Tare aş vrea să văd şi eu cum o să-l prindeţi pe tâlhar!

Multă vreme i-a tot purtat Hon Kil Ton, pe mai marele Seulului şt pe străjerii lui, prin toate coclaurile. Noaptea i-a prins în munţi, unde au şi poposit, iar în zorii zilei, Hon Kil Ton i-a trezit şi au pornit mai departe, în sfârşit, iată că au trecut de ultimul urcuş, şi Hon Kil Ton s-a îndreptat spre poarta cea grea din zidul de piatră. Hapsânul şi străjerii se ţineau după el pas cu pas.

Dar Hon Kil Ton a împins tară veste poarta. Poarta s-a deschis şi voinicul s-a făcut nevăzut în cetate. Hapsânul s-a strecurat ca o zvârlugăîn urma moşneagului.

— Stai, zdrenţărosule! a strigat el lui Hon Kil Ton. Stai, că altfel am să poruncesc să fii îngropat de viu!

— Păi nici n-am de gând să fug! i-a răspuns liniştit moşneagul.

Apoi şi-a îndreptat spinarea, a aruncat cât colo toiagul bătrâneţii şi şi-a scuturat de pe umeri straiul flenduros.

în faţa mai marelui peste Seul răsărise viteazul Hon Kil Ton în carne şi oase.

Din toate părţile veneau spre el tovarăşii săi. în fruntea lor grăbea maică-sa.

Abia atunci a priceput cârmuitorul Seulului unde se afla. S-a aruncat la picioarele voinicului şi a început să se roage de el să-l cruţe.

Isteţul Hon Kil Ton i-a răspuns:

— Bine, te vom cruţa! Aduceţi mai marelui peste Seul pocalul cel mai mare, cu vin din cel mai tare.

Bucuros, hapsânul a băut până la fund pocalul cel mare de vin şi a căzut pe dată într-un somn adânc.

Hon Kil Ton a pus pe fraţii săi să radă capul hapsânului, dar numai pe jumătate, l-a îmbrăcat apoi în veşminte femeieşti, l-a legat strâns în spinarea unui măgăruş, ca nu cumva să cadă, şi gătit astfel l-a dus noaptea până la porţile oraşului Seul.

Dimineaţa i s-a dat de ştire regelui că mai marele oraşului Seul doarme, beat mort, în spinarea unui măgăruş, chiar la porţile palatului.

Regele a poruncit ca vinovatul să-i fie înfăţişat de îndată.

Iar când l-a văzut gătit în straie femeieşti, ba încă şi cu creştetul pe jumătate ras, regele s-a mâniat foarte şi a poruncit să i se reteze capul.

Cum a scăpat un ţăran cetatea Ceciju

poveste coreeană

Toate astea s-au petrecut de mult de tot, atât de demult, încât pe atunci nici bunicii noştri nu veniseră încă pe lume.

Japonezii cuceriseră oraşul coreean Ceciju. îşi făceau de cap prin cetate şi se lăudau:

— De-acum înainte aici vom rămâne în vecii vecilor! Nicicând nu vor mai izbuti coreenii să recucerească oraşul Ceciju!

Văzând acestea, regele Coreei şi-a chemat generalii şi le-a poruncit să alunge pe vrăjmaşi.

— Iară dacă nu mi-i alungaţi, – i-a ameninţat el, – am să fac din voi ţinte vii pentru arcaşii mei! Cel puţin în felul acesta să fiţi de folos la ceva!

Generalii s-au înclinat până la pământ în faţa regelui şi au plecat. Au plecat şi s-au dus pe la casele lor, să chibzuiască şi să răschibzuiască cum să alunge pe japonezi din Ceciju. Vezi că oraşul acela era socotit o cetate de neînfrânt: un brâu larg de mărăcini îi împresura zidurile, un brâu des ca o pădure, de nu-l putea străbate picior de om.

Multe zile au stat generalii închişi în casă şi au tot chibzuit cum să îndeplinească porunca regelui şi să scape cu zile. Dar degeaba!

Atunci unul din ei, generalul Te Ion Cil, se cocoţă pe o movilă din apropierea cetăţii şi începu să cerceteze dacă nu se află vreo potecă sau vreo trecere prin zidul gros al pădurii de mărăcini.

Nu departe de movila aceea, un ţăran bătrân îşi ara ogorul, apăsând pe coarnele plugului la care era înjugat un bivol negru.

Generalul nici nu-l băgă în seamă; deodată însă, îl auzi ocărându-şi bivolul:

— Mult ai să mai baţi pasul pe loc? Că doar nu eşti Te Ion Cil, ca să trândăveşti când sunt atâtea de făcut!

Generalul îşi ieşi din fire şi apropiindu-se de moşneag îl întrebă:

— Cum îndrăzneşti să-l vorbeşti de rău pe Te Ion Cil? Nu este el cel mai înţelept şi cel mai viteaz dintre generalii regelui?

Ţăranul îi răspunse:

— Dacă este într-adevăr atât de înţelept şi viteaz, de ce nu-i alungă pe duşmani din Ceciju?

Generalul se mânie de-a binelea şi-i strigă:

— Eşti orb, pesemne! Nu vezi că oraşul e înconjurat de mărăcini, ca de un zid?

— Şi ce l-ar împiedica pe un conducător de oşti să distrugă acest zid? întrebă ţăranul.

— Palavragiule, – strigă generalul, – cetatea e străjuită zi şi noapte!

Ţăranul nu se sperie de mânia lui Te Ion Cil şi-şi urmă vorba:

— Când omul îşi iubeşte ţara, e dator să ştie cum s-o apere de duşmani!

— înseamnă deci că tu ştii cum să-i alungi pe japonezi din cetate! făcu generalul, batjocoritor.

— Ştiu! răspunse bătrânul. Trimite-mi peste cincisprezece luni o sută de ostaşi, şi Ceciju va fi din nou un oraş coreean!

— Fără îndoială că tu ai uitat, moşnege, că-i mai lesne să-ntorci din drum săgeata slobozită din arc decât o vorbă ce ţi-a scăpat din gură. Am să-ţi trimit la vremea arătată o sută de ostaşi, dar dacă n-ai să-i alungi pe japonezi, am să poruncesc oamenilor mei să-mi facă o tobă din pielea ta!

Zicând aceste vorbe, Te Ion Cil părăsi ogorul ţăranului şi se duse întins la curtea regelui. Iar când povesti regelui despre lăudăroşenia bătrânului, acesta râse cu poftă şi-i spuse:

— Trebuie să-l supraveghem pe acest lăudăros. Altfel cu siguranţă că va fugi şi nu-i vom mai putea reteza capul.

A doua zi, câteva iscoade de-ale regelui se tot învârtiră în jurul cibiei[89] ţăranului, iar seara povestiră stăpânului lor:

— Cât a fost ziua de lungă, ţăranul a lipit nişte punguţe mici de hârtie.

în ziua următoare, iscoadele aduseră aceeaşi veste:

— Ţăranul a lucrat iarăşi cât e ziulica de lungă la punguţele de hârtie.

Zece zile de-a rândul, iscoadele povestiră mereu regelui că ţăranul migăleşte punguţe de hârtie.

Iar într-a unsprezecea zi îi aduseră ştirea că ţăranul meştereşte o sumedenie de zmeuri de hârtie.

— Asta a-nnebunit! spuse regele.

Peste o vreme, iscoadele vestiră stăpânului lor o nouă trăsnaie a moşneagului:

— A adunat toţi băieţii din sat şi din zori până noapte, înalţă cu ei nenumărate zmeuri de hârtie.

Regele se mârâie de-a binelea şi vru să reteze de îndată capul bătrânului ţăran. Dar Te Ion Cil i se
închină până la pământ şi-l rugă:

— Prea milostive stăpâne, am făgăduit lăudărosului ăstuia să aşteptăm vreme de cincisprezece luni; nu se va putea ascunde de noi – îi vom lua capul!

— Bine, fie cum spui! încuviinţă regele. Vezi doar să nu ne scape, împieliţatul!

S-a sfârşit vara, a venit toamna şi s-ar fi spus că ţăranul a şi uitat de vorba lui cu generalul Te Ion Cil. Ca şi cum nimic nu s-ar fi petrecut, el îşi vedea de treburile lui ţărăneşti: strângea roadele câmpului, îşi dregea coliba, aduna vreascuri pentru foc, împletea plase de prins peşte şi nu se sinchisea de nimic.

Trecu şi iama pe furiş şi veni primăvara. Sorocul la care se legase ţăranul să cucerească cetatea se apropia. Iscoadele regelui începură să dea tot mai des şi mai

[89] colibă coreeană

des târcoale colibei moşneagului. El însă se prefăcea că nu le bagă în seamă şi-şi vedea de nevoile lui.

Prin mai, ţăranul se urcă pe colină, cercetă din ochi desişul de mărăcini carp înconjura Ceciju ca un zid de cetate şi se întoarse mulţumit în sătucul lui.

La uşa colibei zări o iscoadă de-a regelui, zâmbi pe sub mustaţă şi-i spuse:

— Mergi de spune generalului Te Ion Cil că în preajma lunii a noua îl aştept cu oastea lui.

Şi iată că veni, în sfârşit, şi prima seară a lunii a noua. Nesimţiţi de nimeni, o sută de ostaşi din cei mai destoinici, înarmaţi cu arcuri tari, săgeţi ascuţite şi paloşe grele, ajunseră în preajma sătucului unde locuia bătrânul ţăran. Printre ostaşi se afla şi un călău. Regele îi poruncise să nu se întoarcă fără capul ţăranului, dacă acesta nu va izbuti să-i alunge pe duşmani din Ceciju.

Moşneagul ieşi în întâmpinarea ostaşilor şi le spuse:

— Veniţi târâş în urma mea, dar târâţi-vă atât de încet, ca nici măcar popândăii câmpului să nu vă simtă; nici ei să n-audă vreun foşnet!

Ostaşii porniră târâş în urma bătrânului.

Când ajunseră la vreo jumătate de li[90] de zidul de mărăcini, ţăranul le porunci în şoaptă să rămână locului, neclintiţi. îşi alese apoi zece flăcăi – cei mai dibaci şi mai sprinteni dintre toţi – şi le şopti ceva la ureche.

Flăcăii porniră târâş mai departe.

Şi fără veste, peste câteva clipe, în faţa ostaşilor coreeni izbucniră din zece locuri de odată, zece limbi de flăcări. Vântul prielnic stârni flăcările şi le împinse spre pădurea de mărăcini. Focul cuprinse din toate părţile tufele dese şi se învolbură înălţându-se ca un stâlp purpuriu, până la cer.

— Manşe! Manşe![91] strigă ţăranul.

Şi ostaşii coreeni, în faţa cărora nu se mai înălţa zidul de mărăcini, năvăliră în Ceciju. Bătălia se termină curând.

Samuraii fuseseră viteji nevoie-mare numai câtă vreme se ştiau la adăpost. Când însă zidul de mărăcini fu mistuit de flăcări, japonezii se dădură prinşi ostaşilor coreeni. Şi erau atâţia, încât se lumină de ziuă până izbuti ţăranul nostru să-i numere pe toţi. Şi în oraşul eliberat îşi făcu intrarea regele, însoţit de toţi generalii săi.

Regele se apropie de moşneag şi-l întrebă:

— Spune, cum a putut cuprinde focul desişurile de mărăcini?

— Am poruncit celor zece flăcăi să dea foc ierbii din jurul brâului de mărăcini, iar vântul a împins flăcările mai departe.

— Minţi! izbucni Te Ion Cil. în jurul cetăţii nu creştea niciun fir de iarbă. De mult aş fi poruncit eu să i se dea foc, ca să ardă şi mărăcini şui.

— E drept că nu creştea, dar cine te-a oprit să semeni tu iarba, ca să crească? întrebă ţăranul.

Generalul se mânie şi mai tare:

— Oare nu ştii şi tu că japonezii ucideau pe oricine s-ar fi apropiat de zidul de mărăcini?!

La care ţăranul răspunse:

— Ca să lupţi, ai nevoie de arc, săgeată şi paloş. Dar ca să lupţi bine, mai trebuie să fii isteţ şi viclean, mai isteţ şi mai viclean decât duşmanul. Ascultă dară cum l-am înfrânt pe vrăjmaş. Zece zile de-a rândul am meşterit punguţe de hârtie şi le-am umplut cu seminţe de ierburi pe alese. Alte zece zile am făcut zmee de hârtie. De coada zmeelor am prins punguţe cu seminţe şi le-am înălţat peste tufele de

[90] 9 7unitate de măsură pentru lungimi – aproape 400 de metri

[91] strigăt de luptă şi biruinţă al ostaşilor coreeni

mărăcini. Zmeele se agăţau de tufişuri, punguţele se rupeau şi vântul împrăştia seminţele în tot locul. Primăvara seminţele au încolţit, iar peste vară iarba a crescut înaltă şi deasă. Ierbii ăsteia i-am dat eu foc astă-noapte, când vântul prielnic s-a pornit să sufle înspre cetate.

Generalii regelui ascultară morocănoşi vorbele moşneagului, apoi strigară supăraţi:

— Am fi născocit noi şi singuri lucrul acesta!

Bătrânul se înclină în faţa lor şi spuse:

— Lesne este să dobori un copac prăvălit, precum e lesne să născoceşti un lucru gata născocit.

Şi, îndreptându-şi spinarea, ţăranul porni să-şi călăfatuiască barca de pe râu, lăsând în Ceciju pe
regele şi generalii care se făcuseră de ocară.

Robul – Oglindar

poveste coreeană

Nici azi, nici ieri nu s-au petrecut toate acestea, ci de mult de tot, în vremi de mult apuse.

Odată, în casa unui ţăran coreean s-a născut un băiat. S-a născut sub o stea cu noroc; creştea într- un ceas, cât alţii într-o zi. La şapte ani i s-a dus vestea în toată ţara, atât era de înzestrat. Până şi la împăratul Japoniei a ajuns vestea că în Coreea trăieşte un băieţel care ştie să citească, să scrie, să facă versuri şi să dezlege cele mai grele ghicitori.

împăratul Japoniei n-a vrut să creadă şi a trimis în Coreea câţiva înţelepţi de la curte, să afle adevărul.

— Să mi-l găsiţi pe băiatul acesta, – le-a poruncit împăratul, – şi să vă convingeţi cu ochii voştri dacă este cu adevărat atât de deştept precum se spune!

înţelepţii s-au închinat în faţa împăratului, au părăsit curtea, s-au urcat într-o corabie şi-au pornit la drum. Pe mare un vânt prielnic a umflat pânzele şi în scurtă vreme corabia japoneză a ajuns, la ţărmul Coreei. Abia s-au îndepărtat înţelepţii japonezi de ţărm, că au şi dat cu ochii de un băiat care şedea pe o piatră şi citea versuri în gura mare.

Cel mai bătrân dintre înţelepţi ascultă ce ascultă şi apoi se adresă băiatului:

— Sunt frumoase versurile! Cine le-a făcut?

— Eu le-am făcut, răspunse băiatul. Dar înţelepţii nu l-au crezut.

— Puteţi să vă încredinţaţi şi voi că ştiu să fac versuri, le spuse băiatul. Spuneţi-mi o frază oarecare.

Unul dintre înţelepţi îi făcu pe voie şi spuse:

— Priveşte, vezi, vâsla străpunge şi luna din valuri...

— Şi-un cer înstelat se înalţă-ntre maluri! se grăbi să continue băiatul.

Japonezii au rămas uimiţi de răspunsul micului poet. Cel mai bătrân dintre ei vru să-l mai încerce o dată şi spuse:

— Săgeata străbate oceanul în spume...

— Dar vorba-nţeleaptă străbate o lume! încheie ideea băiatul.

Dac-au văzut trimişii împăratului Japoniei că băiatul compune el însuşi versuri atât de frumoase, au hotărât să-i încerce şi isteţimea.

— Ia spune, – întrebă unul dintre înţelepţi, – de ce strigă păsările şi şobolanii: cip-cirip, cip- cirip?

Fără să stea mult pe gânduri, băiatul răspunse:

— Din aceeaşi pricină pentru care porcii şi câinii latră: hau-hau!

Japonezii izbucniră în râs:

— Păi, tu eşti prost de-a binelea! Hau-hau! este lătratul câinelui; porcii nu latră niciodată.

Acum fu rândul băiatului să râdă:

— Porcii grohăie: hau-hau! ori de câte ori aud pe şobolani chiţăind: cip-cirip –

cip-cirip!
Isteţimea băiatului plăcu foarte mult înţelepţilor.
— Cum te cheamă şi câţi ani ai? îl întrebară ei.
— Mă cheamă Cioi Ciun Kuan şi am zece ani. S-au tulburat înţelepţii japonezi şi şi-au spus în gândul lor: «Dacă aci, în Coreea, până şi copiii sunt atât de înţelepţi, apoi cum trebuie să fie vârstnicii în ţara asta? Nu, mai bine să ne întoarcem cât mai curând în insulele noastre, decât să ne facem de râs pe meleagurile lor.»
Şi trimişii împăratului Japoniei s-au urcat în corabia lor şi au pornit înapoi, spre Japonia.
Multă vreme au legănat valurile corabia. Până la urmă, înţelepţii au ajuns în ţara lor şi s-au grăbit să se înfăţişeze împăratului.
Văzându-şi trimişii, împăratul s-a încruntat şi i-a întrebat ameninţător:
— Ei, ia spuneţi-mi, ce fel de oameni trăiesc în Coreea? E adevărat că acolo şi copiii sunt mai deştepţi decât moşnegii noştri?
Grozav s-au speriat trimişii, că doar nu văzuseră şi nici nu vorbiseră cu nimeni în Coreea, decât numai cu băiatul cel mic. Ce-ar fi putut povesti ei împăratului?
Atunci, cel mai bătrân dintre ei căzu în genunchi la picioarele împăratului şi grăi aşa:
— Prea-luminate fiu al soarelui! Amarnici şi nesupuşi oameni trăiesc în Coreea. Ei nu ştiu nici măcar de existenţa ta pe lume şi nici nu cad în genunchi, cu fruntea la pământ, când cineva pomeneşte de numele tău.
Mânios foarte, împăratul izbucni:
— Am să pornesc cu război împotriva lor! Şi întreaga curte îi ţinu isonul:
— Vom pomi război împotriva lor!
Apoi împăratul se mai potoli şi porunci slugilor:
— Aduceţi-mi sipeţelul de chihlimbar din sala de argint!
Slugile se întoarseră cu sipeţelul. împăratul ridică mâna în sus şi-n aceeaşi clipă, ca la un semnal, toţi cei de faţă căzură cu fruntea la pământ. Curtenii rămaseră multă vreme aşa, temându-se să ridice capul. Ştiau ei prea bine că stăpânul lor nu ridică mâna decât atunci când are de gând să osândească pe cineva la moarte. De data asta însă, puteau fi liniştiţi: nu era vorba despre niciunul dintre ei. Cât timp statură curtenii cu fruntea lipită de pământ, împăratul înfăşură un lucruşor în vată, îl puse uşurel pe fundul sipeţelului şi pecetlui capacul din toate părţile, cu pecetea împărătească. Apoi porunci curtenilor să se ridice în picioare şi spuse primului sfetnic:
— Ai să duci sipeţelul acesta regelui Coreei şi ai să-i spui că, dacă până la toamnă nu va ghici ce am ascuns într-însul, înseamnă că este cel mai prost din toţi regii de pe pământ. îşi trase sufletul şi urmă iarăşi: Am să scriu o ghicitoare aici, pe capac, iar stăpânul Coreei să-mi scrie dedesubt răspunsul.
Şi, punând mâna pe o pensulă, scrise cu tuş de aur pe capacul sipeţelului:
«E alb-a lui coajă şi e străvezie,
Iar miezul e galben, de aur curat.
Ia spune, ce este aici în cutie,
Ce dar îţi trimite slăvitu-mpărat?»
Primul sfetnic împlini întocmai porunca stăpânului său. Se înfăţişă regelui Coreei, îi înmână sipeţelul de chihlimbar şi-i făcu cunoscute vorbele împăratului Japoniei.
Regele îşi strânse toţi sfetnicii şi învăţaţii de la curte şi le spuse:
— Cine va ghici ce-i ascuns în cutia asta, va scăpa de ocară numele regelui şi cinstea ţării sale.
în van s-au străduit învăţaţii de la curte; n-au putut ghici ce-i în sipeţel. S-au tot învârtit ei în
jurul cutiei, au citit şi răscitit ghicitoarea împăratului, au cercetat cu lupa slovele de aur, ba au şi mirosit din toate părţile cutia de chihlimbar. De-a surda însă, căci niciunul dintre ei n-a putut ghici ce a ascuns împăratul Japoniei în sipeţel.
în vremea asta, Cioi Ciun Kuan colinda Seulul, în căutare de lucru. Umbla din

curte în curte şi striga:

— Şlefuiesc oglinzi de aramă! Şlefuiesc oglinzi de aramă!

Fiica primului sfetnic al regelui auzi strigătele lui şi porunci ca băiatul să fie chemat pentru a şlefui preţioasa ei oglindă de aramă.

Cioi Ciun Kuan se aşternu pe lucru. Dar frecă şi frecă cu atâta sârg oglinda cea scumpă, încât până la urmă o crăpă. Tocmai atunci s-a întâmplat pe acolo primul sfetnic. Văzând că băiatul a stricat oglinda la care ţinea atât fiica lui, primul sfetnic s-a înfuriat:

— Tâlharule! Oglinda asta preţuieşte o mie de Hani". Să mi-o plăteşti îndată!

— Boierule, – spuse Cioi Ciun Kuan, – dacă aş avea eu atâţia bani, n-ar trebui să umblu din casă-n casă şi să lustruiesc oglinzi!

— Foarte bine! se răsti la el primul sfetnic. Atunci ai să rămâi rob la casa mea, până când ai să te-nvredniceşti să răscumperi oglinda. Şi de azi înainte numele tău va rămâne: Robul-oglindar.

Din ziua aceea, Cioi Ciun Kuan deveni rob. Odată, pe când slujea la masa stăpânilor săi, băiatul

99 monedă coreeană auzi pe primul sfetnic spunând soţiei sale:

— Dacă până în zece zile regele nu va dezlega taina sipeţelului de chihlimbar, ţara noastră se va face de ocară.

Auzind vorbele acestea, Robul-oglindar spuse:

— Nu se află taină pe lume care să nu poată fi dezlegată. Să-mi arate mie regele sipeţelul cu pricina şi poate că voi izbuti eu să ghicesc ce se aflăîntr-însul.

— Eh, fecior de câine! se-nfurie primul sfetnic. Nici măcar eu n-am putut spune ce-i ascuns în sipeţel şi te-ncumeţi tu, un rob, un coate goale, să te crezi mai înţelept ca sfetnicii regelui? Pentru neobrăzarea asta vei fi pedepsit cu o sută de vergi.

Dar stăpânul casei n-a apucat să biciuiască băiatul. Nici n-a pus bine mâna pe vergi, că s-a deschis uşa şi-n odaie a intrat un slujitor de-al regelui, care s-a înclinat adâuc şi a spus:

— Regele îţi trimite vorbă că primul său sfetnic trebuie să fie omul cel mai înţelept, cel mai isteţ şi cel mai şiret dintre toţi supuşii săi. Aşadar, dacă pâuă-n opt zile taina sipeţelului de chihlimbar nu va fi dezlegată, călăul curţii va tăia nasul şi urechile primului sfetnic şi le va arunca câinilor.

Terminând ce avea de spus, slujitorul aşeză sipeţelul în mijlocul camerei şi se întoarse la curte.

Plin de amărăciune şi de spaimă, primul sfetnic începu să alerge năuc prin odaie şi să-şi sfâşie veşmintele. Ştia el că singur nu va izbuti nicicând să dezlege taina cutiei de chihlimbar şi-l şi vedea pe călăul regelui ascuţindu-şi paloşul, ca să-i taie nasul şi urechile.

Atunci, Robul-oglindar repetă ceea ce spusese şi mai înainte:

— Nu se află taină pe lume, care să nu poată fi dezlegată!

De data asta însă, primul sfetnic n-a mai ţipat la el, ci i s-a aruncat la picioare, rugându-l cu lacrimi în ochi:

— Nu mă lăsa! Dacă ai să ghiceşti ce se găseşte în sipeţel, am să-ţi dăruiesc un conac boieresc şi zece mii de liani.

— N-am nevoie nici de conac, nici de bani. Făgăduieşte-mi doar un lucru: să ne slobozeşti din robie pe mine şi pe toţi ceilalţi robi ai tăi!

— Aşa voi face! sări primul sfetnic. Ţi-o făgăduiesc! Robul-oglindar se apropie de cutie şi citi ce era scris pe capacul ei:

«E alb-a lui coajă şi e străvezie,
Iar miezul e galben, de aur curat.
Ia spune, ce este aici în cutie,
Ce dar îţi trimite slăvitu-mpărat?»

După ce sfârşi de citit, Robul-oglindar spuse:

— Mai avem vreme. Să rămână sipeţelul şase zile pe vatră. Peste şase zile am să spun ce-i ascuns într-însul.

Cum a spus băiatul, aşa s-a făcut. Iar într-a şaptea zi s-a apropiat de cutie şi şi-a lipit urechea de ea. Apoi a luat o pensulă, a muiat-o în tuş şi a scris sub slovele împăratului:

«Păi, orice copil coreean îţi ghiceşte
Că-n ladă-i făptura ce zorii vesteşte!»

— Iată răspunsul la ghicitoare, spuse Robul-oglindar. Puteţi trimite sipeţelul înapoi, la împăratul Japoniei.

— Dar, totuşi, ce-i ascuns acolo? întrebă primul sfetnic. Din slovele tale nu-nţeleg nimic!

— Asta, vezi, nu mai este vina mea! răspunse băiatul. Mai mult decât atât nu-ţi pot spune.

— înseamnă deci că m-ai înşelat! Bine! N-am să te slobozesc din robie şi rob ai să-mi rămâi până la sfârşitul zilelor tale!

Iar când primul sfetnic aduse cutia la curte, regele citi slovele băiatului şi strigă plin de mânie.

— Unde-i răspunsul la ghicitoare?! Nu mi-ai împlinit porunca! Hei, călău! Ia retează nasul şi urechile nătărăului ăstuia!

Primul sfetnic se aruncă la picioarele regelui şi-i mărturisi că n-a scris el slovele de pe capac, ci un rob netrebnic.

Atunci regele spuse:

— Am născocit o pedeapsă straşnică pentru robul tău: să ducă chiar el sipeţelul cu răspunsul la împăratul Japoniei. Furia împăratului se va revărsa asupra capului său şi robul va rămâne fără cap.

Şi cum a poruncit regele, aşa s-a făcut.

Robul-oglindar a fost urcat în corabie şi trimis în Japonia. Da ceasul hotărât, băiatul s-a înfăţişat cumplitului împărat şi i-a întins cutia de chihlimbar.

împăratul şi-a aruncat privirea pe capac, apoi şi-a ridicat-o asupra micului coreean şi, mânios foarte, a pus mâna pe paloş:

— Unde-i răspunsul la ghicitoarea mea? De ce mi se înfăţişează un băietan nătâng şi nu însuşi primul sfetnic al regelui? Răspunde!

Şi vârful paloşului împărătesc se propti în pieptul Robului-oglindar.

Băiatul arătă slovele pe care le scrisese sub ghicitoarea împăratului:

— Iată răspunsul la întrebare, măria ta... împăratul citi răspunsul şi râse batjocoritor:

— Regele Coreei n-a putut dezlega ghicitoarea mea! în sipeţel nu se află nicio făptură vie! Acum se va duce vestea în toată lumea că regele Coreei este cel mai prost rege din lume.

Da un semn al împăratului, călăul se apropie de Robul-oglindar. Dar băiatul nu se tulbură nici de data asta, şi răspunse fără teamă şi sfială:

— Ghicitoarea ta, o prea înţeleptule împărat între împăraţi, e atât de uşoară, încât am dezlegat-o până şi eu.

— Minţi! strigă împăratul. în sipeţel nu se află nicio făptură vie!

— Dac-ani greşit, porunceşte să mi se reteze capul, spuse Robul-oglindar.

— Bine, fie! râse stăpânul Japoniei. Peste o clipă vei rămâne fără cap. Iată, eu însumi am ascuns înăuntru un ou de găină.

Şi, mulţumit de isteţimea sa, împăratul porunci să se deschidă cutia. Slujitorii despecetluiră sipeţelul, săltară capacul şi fură cât pe ce să-l scape la pământ, de mirare. în cutie era... era un puişor de găină, un cocoşel auriu.

Robul-oglindar îl săltă în palmă, iar puişorul îşi întinse gâtşorul subţirel şi cântă:

— «Cu-cu-ri-gu!»

Abia acum pricepu împăratul ce înţeles aveau slovele scrise de Robul-oglindar pe

capacul cutiei.

Şi iac-aşa s-a dovedit un băiat coreean, fecior de ţăran sărman, mai înţelept decât regele său, decât toţi sfetnicii regelui şi decât împăratul Japoniei.

De atunci, multă vreme împăratul Japoniei n-a îndrăznit nici să se gândească la un război cu Coreea. Şi cum altfel! Dacă-n Coreea până şi copiii sunt atât de isteţi şi îndrăzneţi, apoi cât de înţelepţi şi viteji trebuie să fie bărbaţii în putere!

Răsplata împăratului păsărilor

poveste coreeană

Au fost odată, de mult de tot, doi fraţi: Hon Bu şi Hal Bu. Hal Bu era tare bogat, iar Hon Bu, tare sărac. Fratele cel bogat n-avea copii, iar Hon Bu avea un fecior şi o fată. Nevasta săracului spunea adesea:

— Nu-i nimic că n-avem bani; în schimb avem copii buni!

Hon Bu era atât de sărac, încât n-avea nici măcar o cibi ca tot omul. îşi făcuse bietul om un bordei din paie de orez şi se adăpostea acolo cu nevasta şi copiii lui. Ca să nu moară de foame, împleteau sandale de paie, pe care le vindeau la târg. Nu luau pe sandale decât câţiva bănuţi de aramă, aşa că în fiecare seară se culcau mai mult flămânzi decât sătui.

Dar iată că a venit o vară atât de săracă, încât orezul nici măcar n-a răsărit din pământ. Şi nu s-au mai găsit în satul lor paie de orez, din care să împletească sandale.

Curând în bordeiul săracului n-a mai rămas niciun grăunte de orez. în zadar cereau copiii ceva de mâncare. în bordei nu mai era nimic; nici măcar vreascuri pentru focul din vatră nu mai erau!

Văzând că i se sting copilaşii de foame, nevasta săracului izbucni în plâns.

Nefericitul Hon Bu n-a mai putut răbda lacrimile nevestei şi ale copiilor. A doua zi în zori plecă la oraş să-şi caute ceva de lucru.

Atunci, nevasta săracului îi spuse cu lacrimi în ochi micuţului ei fecior:

— Du-te la fratele lui tătâne-tău, spune-i că ne prăpădim de foame şi cere-i cu împrumut o măsură de orez. Dacă ai să te întorci cu mâna goală, înseamnă că Hal Bu are o inimă de tigru.

Şi s-a dus băiatul la Hal Bu. Abia a păşit el în prima curte şi a şi zărit acolo câţiva bivoli, purcei graşi, găini îndopate şi o sumedenie de raţe şi de gâşte.

Nici n-a apucat să treacă într-a doua curte, că s-a pomenit încolţit de mai mulţi câini de pază. Pesemne că bogătaşul avea multe avuţii, dacă ţinea atâţia câini răi pe lâugă casă.

Ba poartă se ivi o slujnică.

— Cară-te de-aici! strigă ea la băiat. Ce cauţi la noi, zdrenţărosule?

— Sunt nepotul domnului Hal Bu, – spuse el, – şi trebuie să vorbesc neapărat cu unchiul meu.

Slujnica îl însoţi până-n curtea interioară, unde băiatul zări îndată pe fratele tatălui său.

Hal Bu şedea tolănit în pridvorul umbros şi fuma dintr-o pipă lungă. Când îşi zări nepotul zdrenţăros şi flămând, bogătaşul îşi scoase pipa din gură şi-l întrebă răstit:

— Cine eşti? Şi cum ai pătruns până aici? Băiatul îi răspunse:

— Sunt fiul fratelui tău. Mama şi surioara mea se sting de foame. împrumută-ne puţin orez!

Auzind rugămintea băiatului, Hal Bu răspunse râzând:

— Orezul e încuiat în cămară şi nu ştiu pe unde am rătăcit cheia. Came iarăşi nu-ţi pot da; te-ar simţi câinii mei şi te-ar sfâşia. Dacă ţi-aş da o turtă de cânepă, te-ar adulmeca porcii mei şi-ar începe să guiţe. Dacă ţi-aş da o traistă de

tărâţe, n-aş mai avea cu ce-mi hrăni vacile. Iar dacă-ţi voi da un pumn de ciumiză, de furie găinile mele vor înceta să se mai ouă. Aşa că fă bine şi şterge-o cât mai repede din ograda mea şi să nu te mai văd niciodată pe aici!

Greu îi era băiatului să se-ntoarcă acasă cu mâna goală. Umbla amărât şi se tot gândea cum să facă rost de câţiva gologani, ca să astâmpere foamea mamei şi a surioarei sale. Deodată zări un vânător. în tolba din spinare omul purta câţiva iepuri.

Vânătorul se apropie de băiat şi-i spuse:

— Vezi uliul acela? Ne-a furat toţi puii din sat. Am hotărât să-l dobor, dar vezi că zboară numai pe sus, pe sub nori, şi săgeţile mele nu-l pot ajunge nicicum...

Băiatul ridică ochii şi văzu că într-adevăr un uhu se rotea sus de tot, în albastrul cerului.

— Ascunde-te în tufele acelea, – spuse băiatul, – şi când o coborî uliul, vezi de-l nimereşte în plin; de două ori n-o să-l putem păcăli.

După ce vânătorul se piti într-un aluniş, băiatul se lungi pe pământ, prefacându-se mort. Şi zăcu el aşa un minut, două, trei, iar uliul se tot rotea deasupra lui, fără a se încumeta să coboare. Pesemne că era bătrână pasărea şi foarte încercată. Multă vreme se roti aşa uliul, dar până la urmă nu se mai putu stăpâni şi începu să coboare lin.

Şi-ndată ce uliul se aşeză pe pieptul băiatului, răsună un şuierat ascuţit şi uliul se prăbuşi cu aripile desfăcute, străpuns de săgeată.

— îţi mulţumesc, băiatule! spuse vânătorul. Eşti isteţ şi curajos. Fără ajutorul tău n-aş fi izbutit niciodată să-l dobor pe hoţomanul ăsta! Primeşte ca răsplată suta asta de Hani.

Băiatul luă banii şi alergă fericit acasă.

în bordei îl află şi pe tatăl său. Hon Bu nu găsise nimic de lucru la oraş şi şedea, flămând şi amărât, lângă vatra rece. Când însă fiul său îi puse în faţă banii câştigaţi, Hon Bu se învioră pe dată şi se duse la oraş, unde târgui paie de orez. Din paiele acelea se aşternu să împletească iarăşi sandale pentru toţi vecinii.

Se scurseră astfel zilele iernii, una câte una, şi pe nesimţite sosi primăvara. Veniră şi păsările călătoare şi începură să-şi facă cuiburile. Şi uite aşa, două rândunele îşi clădiră cuibul chiar deasupra intrării în bordeiul sărmanului Hon Bu.

Vara, în cuibul rândunelelor apărură puişori. Puii de rândunică erau veşnic flămânzi. Când îl zăreau pe Hon Bu sau pe altcineva dintr-ai lui, puişorii îşi căscau larg pliscurile. Şi de fiecare dată căpătau câteva boabe de ciumiză, ba uneori se alegeau şi cu câte o râmă grasă.

Curând, puii de rândunică începură să zboare.

Odată, pe când se odihneau pe ramura unui copac, un şarpe mare se furişă până-n preajma lor. Zărind primejdia în care se aflau păsărelele, Hon Bu le strigă tare:

— Păziţi-vă! Şarpele! Zburaţi!

Puii de rândunică auziră strigătul omului şi-şi luară zborul până la un pin din apropiere.

Dar unul dintre puişori era încă atât de firav, încât nu izbuti să ajungă până la pin şi se prăbuşi în iarbă. Hon Bu îl ridică şi văzu că puiul de rândunică îşi frânsese un picioruş. Săracul oblojі picioruşul frânt şi le porunci copiilor să-i dea demâncare păsăruicii în fiecare zi.

Până-n toamnă, rândunică se înzdrăveni şi începu să ţopăie şi să zboare voioasă prin bordeiul săracului. Atunci Hon Bu o duse până-n crângul vecin şi-i dădu drumul. Rândunică se înălţă repede, ciripind de fericire, şi curând se făcu nevăzută, pierind în albastrul cerului. Zburase în împărăţia păsărilor, unde nu se lasă ger niciodată, unde nu sunt şerpi răi şi unde domneşte înţeleptul şi drept- cârmuitorul împărat al păsărilor.

Zărind rândunică şchioapă, împăratul se minună foarte:

— De trei sute de ani domnesc peste păsări, dar n-am mai pomenit rândunică şchioapă!

Rândunică îi povesti ce i s-a întâmplat, cum a scăpat-o şi a tămăduit-o omul cel sărman.

Auzind păţaniile rândunicii, împăratul păsărilor spuse:

— Nimic nu-i mai ruşinos pe lume decât nerecunoştinţa. Ţine aici o sămânţă de dovleac. La primăvară s-o duci omului care te-a scăpat de la moarte.

Şi când dinspre mare începu să adie vântul cald de primăvară, rândunică îşi luă zborul spre depărtatele ţărmuri ale Coreei. Zbură o zi, zbură două, iar într-a treia zări bordeiul cunoscut; coborî pe acoperişul de paie şi se porni pe ciripit.

Hon Bu fu trezit de ciripitul acela voios, ieşi din bordei şi recunoscu îndată păsăruica crescută de el. Iar rândunica se roti pe deasupra lui, i se lăsă pe umăr şi dădu drumul seminţei de dovleac să cadă la picioarele săracului.

Hon Bu o semăna în pământ şi peste numai trei zile sămânţa încolţi. Ceas de ceas, lăstarul creştea şi se înălţa tot mai sus şi mai sus. într-o zi, pe vrejul verde apărură trei flori, iar peste alte câteva zile, florile se prefăcură în trei dovleci mici. Dovlecii creşteau repede, se umpleau de sevă, şi în curând se făcură buni de mâncat.

Hon Bu vru să-i taie de pe vrej, dar nevasta lui îl opri:

— Lasă-i să mai crească! Când or creşte mari de tot, o să facem din ei nişte vase frumoase, pe care să le vindem oamenilor cu stare.

Hon Bu ascultă de vorba nevestei sale şi în scurtă vreme dovlecii deveniră atât de mari, încât nu mai era chip să-i despici cu cuţitul.

Atunci săracul puse mâna pe ferăstrău şi tăie primul dovleac. în clipa în care cele două jumătăţi se desfacură, ţâşni din dovleac un băiat năzdrăvan, care puse la picioarele săracului două ulcele: una de aur şi una de argint. Băiatul se înclină în faţa lui Hon Bu şi spuse:

— înţeleptul împărat al păsărilor îţi trimite un salut prietenesc şi aceste două ulcele. Cine va sorbi din cea de aur va fi întotdeauna sănătos, iar cine va sorbi din cea de argint va fi întotdeauna tânăr.

Terminând ce avea de spus, băiatul cel năzdrăvan se făcu nevăzut.

Hon Bu duse în bordei darul împăratului păsărilor şi se pomi să taie cel de-al doilea dovleac. De cum se desfăcu dovleacul în două, în faţa omului răsăriră şase meşteri mari. Fiecare din ei avea în mână câte o sculă: primul – o bardă, al doilea – un ferăstrău, al treilea – o daltă, al patrulea – o rindea, al cincilea – un hârleţ, al şaselea – o rangă.

Meşterii se apucară îndată de lucru şi, cât ai clipi, înălţară o casă frumoasă, cu opt odăi, două terase şi trei curţi largi.

Terminându-şi munca, meşterii cei mari se înclinară în faţa săracului şi se făcură nevăzuţi.

După ce-şi veni în fire, Hon Bu spuse nevestei şi copiilor, care rămăseseră muţi de mirare:

— Acum să vedem ce este în cel de-al treilea dovleac. Bine ar fi să găsim acolo măcar o mână de orez; e vremea prânzului şi n-avem niciun bob de orez.

Şi se pomi să taie cel de-al treilea dovleac.

Când ultimul dovleac se desfăcu în două, începură să sară dintr-însul şi gâşte, şi raţe, şi fazani, şi găini, şi curci. La urmă de tot săriră afară trei măgăruşi. Câteşitrei purtau în spinare saci grei cu aur şi cu argint.

Şi a început o viaţă bună şi fericită pentru Hon Bu, nevasta şi copiii lui. Bună şi fericită a devenit şi viaţa vecinilor lor, pentru că Hon Bu ajuta pe oricine era în nevoie. Şi cu cât împărţea mai mulţi bani oamenilor sărmani, cu atât creştea comoara lui de aur şi argint.

Vestea despre dărnicia lui Hon Bu ajunse şi până la Hal Bu. Bogătanul râdea şi nu voia să creadă spusa oamenilor:

— De unde să aibă frate-meu atâta bănet? Nici paie pentru sandale nu are milogul acela!

Şi s-a hotărât să vadă cu ochii lui dacă frate-său nu s-a prăpădit încă de foame. S-a

dus la Hon Bu şi nu i-a venit să-şi creadă ochilor. în locul bordeiului se înălţa o casă cu opt odăi, două terase şi trei curţi largi. în prima curte erau bivoli şi cai, într-a doua – găini şi gâşte, fazani şi curci, iar într- a treia – o grădină minunată. Ce nu era aici! Şi meri, şi peri, şi piersici, şi caişi! Cât despre flori – mireasma lor parfuma tot satul, de la un cap la altul.

S-a apropiat Hal Bu de casă. Pe terasa aşternută cu blăni de tigru şedea frate-său şi juca şah cu fiul lui.

Mai că n-a murit de necaz bogătanul. Dar Hon Bu, văzându-şi fratele, i-a ieşit în întâmpinare şi l-a poftit pe terasă. Hal Bu s-a stăpânit ce s-a stăpânit, dar până la urmă n-a mai putut răbda şi tot a întrebat cum a agonisit sărăcanul de frate-său atâta avuţie.

Hon Bu nu minţea niciodată. Şi nici acum n-a minţit. N-a ascuns nimic şi i-a povestit lui frăţâne- său tot ce s-a petrecut.

De îndată ce s-a întors acasă, bogătanul a poruncit slujnicei să-i aducă un cuib cu pui de rândunică. Femeia i-a îndeplinit porunca şi i-a adus de sub streaşină casei un cuib de rândunică. în cuib erau trei puişori.

A doua zi, în zori, pe când toţi ai casei dormeau, Hal Bu a scos puişorii din cuib, a ucis doi dintre ei, iar celui de al treilea i-a frânt un picioruş şi l-a luat în casă.

Toată vara a îngrijit bogătanul puiul de rândunică până l-a tămăduit, iar toamna i-a dat drumul. Rândunică beteagă a zburat în împărăţia păsărilor.

Iar când a văzut-o împăratul păsărilor, a întrebat:

— Spune păsăruică, cine te-a necăjit? De ce eşti şchioapă de un picioruş?

Rândunică i-a povestit totul: cum a ucis bogătanul pe fratele şi pe surioara ei, cum i-a frânt piciorușul şi cum a tămăduit-o, pentru ca apoi să-i dea drumul să zboare în ţara ei.

împăratul păsărilor a ascultat povestea tristă a rândunicii şchioape, şi pe urmă i-a spus:

— Ţine o sămânţă de dovleac. L, a primăvară s-o duci omului care ţi-a frânt piciorușul.

S-au scurs lunile de iarnă şi a venit primăvara.

într-o zi, pe când bogătanul şedea pe terasă şi fuma din pipa lui cea lungă, a auzit deodată un ciripit de rândunică. Hal Bu deschise fereastra, recunoscu păsăruică schilodită de el şi ieşi repede în curte.

Cum îl văzu, rândunică deschise ciocul şi lăsă să cadă la pământ sămânţa de dovleac. Bogătanul înhaţă sămânţa şi se porni să caute un locşor unde s-o semene. Se temea ca niscai hoţi să nu-i fure dovlecii, când vor da în pârg. Până la urmă s-a hotărât să semene sămânţa chiar lângă zidul casei, ca să fie mereu cu ochii pe planta năzdrăvană.

Din ziua aceea, cât a fost vara de lungă, bogătanul n-a mai avut somn: îşi străjuia comoara.
Afâna pământul, stropea locşorul cu apa cea mai limpede, ziua pe arşiţă îl umbrea, apărându-l de razele dogoritoare ale soarelui, şi-l acoperea cu rogojini în nopţile răcoroase.

Sămânţa încolţi repede, crescu şi spre toamnă toată casa bogătanului fu învăluită de vrejuri. în loc de trei dovleci, Hal Bu avu parte de cinci. Toată ziulica umbla de colo-colo, fericit şi mândru de dovlecii lui.

Cu fiecare ceas, dovlecii creşteau tot mai mari. Şi în scurtă vreme se făcură atât de mari, încât căpriorii casei începură să trosnească sub greutatea lor. Hal Bu şi nevastă-sa fură siliţi să se mute în hambarul unde-şi ţineau orezul.

Acum, bogătanul şi femeia lui nu se mai îndepărtau nicio clipă de dovlecii năzdrăvani. Bogătanul îi străjuia noaptea, iar nevastă-sa îi păzea ziua. De mult ar fi putut ei să culeagă dovlecii, dar Hal Bu socotea că cu cât se vor face mai mari, cu atât îi vor aduce mai multe comori.

în sfârşit, dovlecii se făcură uriaşi şi atât de grei, încât sparseră acoperişul de ţiglă, străpunseră podul şi se prăvăliră pe duşumele. Hal Bu încercă să-i care în

curte, dar nu izbuti, căci dovlecii uriaşi nu încăpeau pe uşă. Vrând-nevrând, ca să-i scoată afară, bogătanul fu nevoit să spargă un perete.

Prea mult nu s-a sinchisit Hal Bu că a rămas fără casă. Ştia el bine ce comori găsise frate-său în dovlecii lui...

Când, în sfârşit, dovlecii fură în curte, bogătanul zăvori bine porţile, ca să nu-l tulbure nimeni, şi începu să taie primul dovleac. Dar dovleacul era uriaş şi atât de tare, încât Hal Bu a trebuit să se odihnească în vreo trei rânduri până să-i vie de hac. Iar când dovleacul se desfăcu în două, ieşiră afară zece dansatori şi cântăreţi, care se porniră pe loc să cânte şi să joace. L, a început, bogătanul şi nevastă-sa i-au privit cu plăcere.

— Dansatorii au apărut ca să se bucure şi ei de norocul nostru, îi spus Hal Bu femeii. Dar vezi că m-au cam plictisit. Nu mai am răbdare; vreau să văd odată ce se ascunde în ceilalţi dovleci!

Şi întorcându-se spre dansatori le strigă:

— Căraţi-vă de aici!

Mai marele dansatorilor nu se supără; îl salută pe bogătan şi-i spuse:

— Ţi-ai odihnit privirea uitându-te la jocul nostru; ţi-am încântat auzul cu cântecele noastre. Acum fa bine şi plăteşte-ne zece mii de Hani. Altfel nu plecăm!

Tremurând de furie, bogătanul le umplu o traistă cu bani, şi dansatorii se făcură nevăzuţi.

Apoi Hal Bu porni să taie al doilea dovleac. Trăgea nădejde că într-însul vor răsări meşterii dulgheri şi-i vor înălţa o casă nouă. Dar dintr-al doilea dovleac ieşiră zece călugări cu capetele rase şi cerură bogătanului o danie pentru mănăstire.

în zadar a încercat Hal Bu să-i dea afară din curte. Cine nu ştie că preacuvioşii călugări sunt oamenii cei mai lacomi şi sâcâitori din lume! Şi măcar că bogătanul era zgârcit din cale-afară, a fost nevoit să le dea şi călugărilor zece mii de liani, ca să scape de ei.

— Nu te necăji, femeie! îi spuse el neveste-şi. Cu siguranţă că într-al treilea dovleac o să găsim neapărat galbeni şi arginţi.

Dar când termină de tăiat şi al treilea dovleac, ieşi afară un şir nesfârşit de bocitoare pe bani. în urma lor veneau cioclii, care purtau pe umeri un sicriu. Bocitoarele plângeau cit le ţinea gura. Vecinii bogătanului se adunară la poartă, să afle ce s-a întâmplat.

— Ştergeţi-o de aici! se răsti Hal Bu la bocitoare. Cine naiba v-a adus încoace?

— N-o să plecăm până nu ne dai bani să îngropăm pe răposat şi să ne cumpărăm straie cernite, răspunseră bocitoarele şi se porniră să plângă şi mai tare.

Hal Bu se sperie. Asta-i mai lipsea: să năvălească în curte toţi vecinii stârniţi de bocete! Că doar n-o să taie restul de dovleci în faţa vecinilor! Aşa că le dădu şi bocitoarelor zece mii de Hani.

Dintr-al patrulea dovleac răsăriră cinci cântăreţe. Fiecare avea cântecul ei. Prima povesti despre cele douăsprezece luni ale anului; a doua – despre cele treizeci de zile ale lunii; a treia – despre cele douăzeci şi patru de ore ale zilei; a patra – despre moartea anului vechi; a cincea – despre naşterea anului nou. Iar când sfârşiră de cântat, cerură bogătanului să le răsplătească cu tot orezul ce-l avea în hambare.

— N-am să vă dau nimic! răcni Hal Bu. Banii mi i-am şi irosit! Acum vreţi să mă lăsaţi şi fără orez? Căraţi-vă de aici!

Dar cântăreţele nu se urniră din loc.

— Las' c-ai să te îmbogăţeşti tu din nou, când ai să despici ultimul dovleac, spuseră ele. Porunceşte slugilor tale să-ncarce tot orezul care-l ai, în spinarea bivolilor şi cailor tăi, că de nu, o să cântăm într-una, până-n zori!

De voie, de nevoie, bogătanul a trebuit să se despartă de tot orezul său. Argaţii încărcară fără zăbavă toţi sacii în samare şi căruţe. Cât ai zice peşte, n-a mai rămas în hambare niciun grăunte de orez, şi în bătătură niciun cal, niciun bivol şi nicio vacă.

Tremurând tot de nerăbdare şi lăcomie, Hal Bu începu să taie şi ultimul dovleac. Era dovleacul cel mai mare, cu coaja cea mai groasă. Soarele scăpată după deal, se lăsă noaptea, dar bogătanul tot nu dovedise de tăiat dovleacul. în sfârşit, iată că se desface şi ultimul dovleac în două. Şi deodată izbucneşte dinăuntru un vifor turbat şi o vâlvătaie cumplită. Vântul doborî şi ce mai rămăsese din casă, iar flăcările o prefăcură într-un rug uriaş. Zadarnic îşi chemă Hal Bu vecinii în ajutor. Nimeni nu sări să-l ajute, pentru că nici el nu făcuse nicicând vreun bine cuiva.

Iar când bogătanul văzu că şi sipetul în care-şi păstra aurul e cuprins de flăcări, nu mai putu răbda şi se aruncă şi el în foc.

Aşa e pierit Hal Bu, bogătanul cel hain. în tot satul, nimănui nu i-a părut rău după el. Şi nici noi n-o să-l plângem!

Judecătorul cel isteţ

poveste coreeană

Un negustoraş de mătăsuri din Phenian s-a gândit odată să plece la târg. Şi-a pregătit omul treizeci de suluri mici de mătase, le-a încărcat pe asin şi a pornit. Noaptea l-a prins pe drum. Nu era niciun sat prin apropiere, ba nici măcar vreo fanză părăsită. Nu departe de şosea se zărea doar un mormânt împrejmuit de un gard. De-a dreapta şi de-a stânga mormântului se înălţau două statui de piatră.

Aici a hotărât negustorul să-şi petreacă noaptea. Şi-a strâns sulurile de mătase, le-a legat pe toate laolaltă, le-a pus sub cap, s-a culcat. Şi a dormit el aşa, somn greu, că era tare ostenit, iar când s-a deşteptat, ia mărfurile de unde nu-s. în locul legăturii cu mătăsuri a găsit sub cap un bolovan mare.

Şi ţin-te plâns! Că rămăsese, bietul de el, şi fără bani şi fără mătase. Cu ce să mai cumpere de-ale gurii pentru ai săi?

A chibzuit omul ce a chibzuit şi s-a hotărât să se ducă în satul cel mai apropiat, unde să facă o plângere către judecătorul de acolo. Dar vezi că judecătorul satului cu pricina era plecat la Seul după treburi. în locul lui, oamenii puseseră judecător pe un moşneag, un sătean ca toţi ceilalţi. Doar că i se dusese vestea de om drept şi tare înţelept. Aşa că toţi oamenii din sat îl respectau foarte.

Moşneagul a ascultat plângerea păgubaşului şi apoi l-a întrebat:

— N-ai văzut pe nimeni în preajma mormântului?

— Pe nimeni, răspunse acesta. Doar cele două statui de piatră ce se află de-a dreapta şi de-a stânga mormântului.

— Atunci să-mi fie aduse la judecată cele două statui de piatră. Ele vor fi martore.

Sătenii s-au minunat de asemenea hotărâre: te pomeneşti că s-a scrântit la cap judecătorul lor. Cine a mai pomenit ca nişte statui de piatră să depună mărturie la o judecată? Dar cum să n-asculţi porunca unui judecător! Şi cum a poruncit moşneagul aşa s-a făcut.

Seara, tot satul s-a adunat în faţa casei unde împărţea dreptate judecătorul cel drept şi necruţător. Toţi voiau să asculte cum vor răspunde la întrebări cele două statui de piatră. Dar moşneagul n-a primit în sala de judecată decât treizeci de oameni din sat. înainte de a începe, bătrânul i-a numărat el însuşi pe cei de faţă. Şi văzând că nu sunt nici mai mulţi nici mai puţini decât treizeci, a purces la judecată.

Mai întâi şi-ntâi a citit câteva file din lucrările minunate ale scriitorilor chinezi, apoi a dat citire legilor Coreei, care pedepseau cu asprime hoţia, şi abia la sfârşit a dat cuvântul negustorului de mătase.

Omul a povestit amănunţit cum s-au petrecut lucrurile.

Atunci bătrânul s-a întors spre statuile de piatră şi le-a întrebat cu toată asprimea:

— Răspundeţi! Pe cine aţi văzut în noaptea când a fost jefuit omul acesta?

Statuile, bineînţeles, tăceau mâlc. Iar judecătorul le spuse din nou, tare, ca să audă toată lumea:

— Pentru că nu vreţi să răspundeţi la întrebările mele, vă osândesc la douăzeci de lovituri, ca să vă învăţaţi minte!

Şi bătrânul făcu un semn străjerilor să împlinească osânda.

Străjerii înşfacară vergile de stejar şi se porniră să croiască statuile.

Văzând asta, toţi oamenii care erau de faţă n-au mai putut răbda şi-au izbucnit în hohote.

Mânios, moşneagul sări ca ars şi strigă:

— Să râzi de hotărârea judecătorului este un mare păcat! Pentru asta iată cum vă pedepsesc: până la apusul soarelui, fiecare dintre voi îmi va aduce un sul de mătase. Cine se va întoarce cu mâna goală va fi bătut cu vergile de stejar.

Plecaţi şi întoarceţi-vă de grabă!

Auzind această hotărâre, oamenii începură să se roage de moşneag:

— îndură-te, judecătorule, îndură-te! Ştii prea bine că în satul nostru nu se găseşte mătase de vânzare. De unde să cumpărăm noi atâtea suluri?

Dar judecătorul nu se lăsă:

— Cine se va întoarce fără mătase, va afla dacă ustură sau ba loviturile vergilor de stejar!

Oamenii se împrăştiară în grabă; ştiau ei că moşneagul nu vorbeşte de-a surda şi că se va ţine de
cuvânt.

Lucrurile s-au desfăşurat întocmai aşa cum socotise judecătorul. Către apusul soarelui, cei treizeci de oameni s-au întors şi i-au pus la picioare treizeci de suluri de mătase.

Văzând sulurile, negustorul strigă bucuros:

— E mătasea mea! Sunt sulurile mele!

Iar moşneagul zâmbi:

— Sigur că-s ale tale!

Şi întorcându-se spre cei treizeci de oameni îi întrebă:

— De la cine le-aţi cumpărat?

— De la dughengiul din sat. La început n-a vrut să ni le vândă, dar noi i-am plătit preţul întreit, pentru că ne-am temut de bătaie.

— înseamnă că dughengiul nostru a furat mătasea! făcu moşneagul. Luaţi-vă banii înapoi şi aduceţi hoţul la mine să-şi primească cele o sută de lovituri ce i se cuvin.

Apoi, privind pe cei de faţă, adăugă:

— Statuile de piatră ne-au ajutat să găsim hoţul. Dacă n-aş fi poruncit să fie bătute voi n-aţi fi râs. Dacă voi n-aţi fi râs eu nu v-aş fi pedepsit. Dacă eu nu v-aş fi pedepsit voi n-aţi fi căutat mătasea şi n-aţi fi plătit-o întreit. Iată dar că statuile de piatră ne-au ajutat să descoperim hoţul!

Cei doi fraţi

poveste coreeană

într-un sat trăiau odată un ţăran şi nevasta lui. Şi aveau ei doi feciori. Cu vremea copiii creşteau, iar părinţii îmbătrâneau. împlinind douăzeci de ani, Cian Mo – aşa se numea feciorul cel mare – se însura.

Şi aşa cum se cuvine, fiind primul născut, el nu-şi părăsi părinţii bătrâni, ci rămase în casa lor pentru a-i cruţa de orice griji şi nevoi.

Curând se însura şi celălalt frate, pe nume Cian Su. Cian Su îşi înălţă o fanză tocmai la celălalt capăt al satului şi începu să se gospodărească. Prea lesne nu i-a venit. Şi-a ridicat el casă, dar vezi că n-avea cu ce ara pământul. Şi-a găsit el plug, dar

vezi că n-avea bani de vite. Şi-a făcut el rost de un bou, dar vezi că n-avea din ce plăti pământul moşierului. Şi colac peste pupăză, au început să curgă şi copiii.

Dar Cian Su era harnic: ieşea la câmp înaintea vecinilor săi şi se întorcea în urma lor; pleca primul şi se-ntorcea ultimul.

Nu-i venea uşor fratelui mai mic, dar nici cel mare n-o ducea prea bine. El n-avea numai grija nevestii şi copiilor săi, că trebuia să-şi ajute şi părinţii bătrâni.

Şi măcar că cei doi fraţi trăiau destul de greu şi erau împovăraţi de nevoi, se înţelegeau de minune şi nu uitau unul de altul.

Uite-aşa într-un rând, pe toamnă, Cian Mo şi-a cântărit din ochi recolta de orez şi şi-a spus: «N- am nici eu prea multă pâine: să tot fie vreo zece saci. Dar frate-meu a cules parcă şi mai puţin. S-ar cuveni să-l ajut. Dar în aşa fel, ca el să nu bage de seamă».

Şi seara, când s-a întunecat bine, Cian Mo şi-a săltat în spinare un sac plin cu orez din cel mai bun şi a pornit cu el spre casa fratelui său. Pe drum a întâlnit un om, dar n-a văzut cine este, că era întuneric.

A ajuns şi la casa fratelui său, a lăsat sacul în tindă şi s-a grăbit să plece înapoi. Voia, vezi, să mai aducă încă un sac.

întors acasă, Cian Mo a rămas cam nedumerit: zece saci avusese şi tot zece avea; nu lipsea niciunul.

Dar n-avea vreme să stea pe gânduri. A luat alt sac în spinare şi a pornit din nou spre frate-său.

Da întoarcere s-a întâlnit iarăşi cu un om şi iarăşi n-a recunoscut cine este, că tot întuneric era.

Acasă, aceeaşi poveste; zece saci a avut şi tot zece găsea. Ce minune o mai fi şi asta!

„Dacă-i pe-aşa, – îşi spuse Cian Mo în sinea lui, – ia să-i mai duc mezinului încă un sac, doi.”

Şi a pornit pentru a treia oară pe cărăruia bătută, cu un sac în spinare. în vremea asta a răsărit luna, s-a luminat cărarea şi a devenit mai uşor de umblat cu povara pe umeri, că era lumnă ca ziua.

Pe la mijlocul drumului, Cian Mo a văzut că-i vine în întâmpinare un om împovărat şi el cu un sac. Iar când s-a apropiat Cian Mo a recunoscut în omul acela chiar pe frate-său.

— încotro ai pornit la ora asta târzie? întrebă Cian Mo.

— Dar tu unde te duci în plină noapte? îi întoarse întrebarea Cian Su.

Şi în aceeaşi clipă, amândoi fraţii înţeleseră totul şi izbucniră într-un râs voios.

Pasămite, Cian Su socotise şi el că trebuie să-l ajute pe fratele lui mai mare şi să-i ducă pe nesimţite o parte din rodul muncii sale. Şi amândoi porniseră în acelaşi ceas să-şi care unul altuia sacii cu orez.

Iată de ce nu scădea orezul acasă la Cian Mo, măcar că luase doi saci!

Au râs cei doi fraţi şi s-au îmbrăţişat. Şi cu toate că sacii cu orez erau grei, inimile celor doi fraţi erau uşoare ca fulgul.

Şi cum ar putea fi altfel? Nu face oare prietenia şi dragostea de frate ca orice povară să fie mai uşoară?

Vaca neagră

poveste coreeană

Me Fa îi spune fetiţei din poveste.

Când Me Fa împlini nouă ani, mama ei se prăpădi. Şi fetiţa rămase singură cu tatăl ei. Me Fa pregătea de mâncare, curăţa hainele, deretica prin casă şi era întotdeauna ascultătoare şi drăgăstoasă cu tatăl ei.

în fiecare dimineaţă, fetiţa ieşea în bătătură cu un săculeţ de mei în mână. Zărind-o,

stoluri de
porumbei şi rândunele coborau la picioarele ei. Me Fa le arunca boabele de mei şi în timp ce păsările ciuguleau, fetiţa le păzea de pisica din vecini, care, obişnuia să se repeadă la păsărele. Curând, porumbeii şi rândunelele se obişnuiseră să fie ocrotite şi se învăţară să-i ciugulească fetei din palmă.

Aşa a trăit Me Fa până în ziua când tatăl ei a luat de nevastă o femeie rea şi leneşă. Maştera avea o fată la fel de rea şi leneşă ca şi mama ei. En Fa îi spunea fetei.

Maştera şi fiica ei nu făceau nimic – nu le plăcea să muncească. Se învârteau ore întregi în faţa oglinzii, se găteau în fel şi chip şi ocărau într-una pe biata Me Fa.

Amândouă puneau fetiţa să muncească din zori până la răsăritul stelelor. Me Fa curăţa orezul, ea se ducea în pădure după vreascuri, ea încingea focul în vatră, ea spăla rufele, ea le scrobea şi le storcea, ea săpa grădina, ea stropea florile, ea scutura rogojinile din casă.

Odată, în oraşul lor urma să se ţină o mare paradă. Crainici anume trimişi colindau toate străzile. La fiecare răscruce se oprea câte unul, ducea la buze o pâlnie uriaşă-şi striga cât îl ţinea gura:

— Ascultaţi, locuitori ai Seulului, ascultaţi! Peste zece zile regele nostru, însoţit de întreaga sa curte, va străbate tot Seulul de la Porţile de răsărit până la Porţile de apus, de la Porţile de apus până la Porţile de răsărit! întâmpinaţi-l pe regele nostru cât mai veseli şi gătiţi sărbătoreşte, cât mai veseli şi gătiţi sărbătoreşte!

Din ziua aceea, biata Me Fa a fost obligată să muncească şi ziua şi noaptea. Fetiţa ştia să coasă foarte frumos, aşa că maştera îi porunci să-i pregătească ei şi leneşei En Fa rochii de sărbătoare.

Şi iată că sosi şi ziua parăzii.

Maştera şi cu En Fa s-au sculat cu noaptea în cap şi până la prânz n-au făcut altceva decât să se gătească în minunatele lor rochii de sărbătoare pentru a merge la paradă şi a vedea pe rege şi curtea sa. Dar ca nu cumva să i se năzară şi bietei Me Fa să vie şi ea la paradă, maştera îi porunci să cureţe o baniţă întreagă de orez şi să umple cu apă un ciubăr dogit.

— Uite aici, – spuse maştera, – să-mi cureţi până seara tot orezul ăsta şi să-mi umpli ochi ciubărul cel mare. Dar bagă de seamă: niciun grăunte să nu rămână necurăţat şi nicio picătură de apă să nu lipsească din ciubăr. Apoi mama şi fiica au plecat la paradă. Iar Me Fa rămase singură şi izbucni în plâns. Cine a mai pomenit ca o fetiţă să poată alege într-o jumătate de zi o baniţă întreagă de orez, ba încă să mai şi umple cu apă un ciubăr dogit!

Dar Me Fa n-avea vreme de pierdut cu plânsul! Se aşeză pe-o rogojină şi începu să aleagă orezul. Peste o clipă auzi deasupra capului un fâlfâit de aripi. îşi ridică ochii spre cer şi zări un stol mare de porumbei. Porumbeii se rotiră în jurul ei de vreo două ori, apoi coborâră la picioarele fetiţei şi începură să dezghioace cu ciocurile fiecare boabă de orez.

Nici n-a apucat Me Fa să se dezmeticească şi în faţa ei s-a şi înălţat o movilă de boabe curate, albe şi străvezii, de orez. Fetiţa se bucură atât de tare, încât era cât pe ce să uite că mai are de umplut cu apă un ciubăr dogit. Dar nu uită, dădu fuga la fântână, scoase o căldare cu apă, o vărsă în ciubăr şi alergă din nou să scoată altă căldare. Dar când se întoarse găsi ciubărul gol. Toată apa se scursese prin crăpăturile dintre doagele scorojite de uscăciune.

Şi iarăşi izbucni în plâns fetiţa. Ştia ea că de nu-i va împlini porunca maştera o va mânca de vie. Dar cine-ar fi în stare să umple cu apă un ciubăr dogit?

Deodată fetiţa auzi un ciripit vesel. îşi şterse ochii de lacrimi şi zări pe acoperişul casei un stol de rândunele voioase. Fiecare rândunică avea în cioc un bulgăraş de lut moale. N-a trecut nicio oră şi toate crăpăturile ciubărului au fost astupate. Acum vasul nu mai curgea şi Me Fa l-a umplut ochi.

După ce termină tot ce avea de făcut, fetiţa auzi un zvon de tobe. începuse parada: trecea regele pe străzile Seulului.

Me Fa îşi puse repede veşmintele ei simple, dar curate şi bine scrobite şi dădti fuga în oraş. Niciodată nu mai văzuse ea o privelişte atât de minunată. Treizeci şi doi de scutieri îmbrăcaţi în costume de un galben aprins în cap cu nişte coifuri nemăsurat de înalte făceau loc cortegiului. în fruntea parăzii mergeau trâmbiţaşii şi toboşarii. Trâmbiţaşii suflau în trâmbiţele lor de aur, iar toboşarii băteau în tobele împodobite cu panglici de toate culorile. în urma lecticei regelui venea
garda palatului sunând clopoţei de argint şi talgere de alamă, suflând în flaute şi vânturând evantaie mari. Iar după gardă păşeau marii demnitari. în cap purtau pălării înalte, împodobite cu pompoane zmeurii şi pene de toate culorile. Hainele lor erau roşii, albastre sau portocalii.

Da urmă de tot veneau slujitorii curţii. Ei purtau» tăvi mari pline de băuturi minunate, fructe şi dulciuri de tot felul. Doar pe rege n-a izbutit să-l vadă fetiţa. Regele şedea în lectica închisă din toate părţile, cu perdelele de mătase galbenă.

Dar Me Fa era mulţumită şi cu atât. A văzut cortegiul cel frumos, a auzit muzica lină şi a admirat pe oştenii regelui.

Până să se întoarcă acasă maştera şi En Fa, fetiţa se schimbă repede şi îşi puse rochia cea veche. Când maştera văzu că tot orezul e curăţat şi ciubărul plin cu apă, prinse şi mai mare pică pe fetiţă şi începu s-o ocărască. Iar En Fa se tot lăuda într-una:

— O, să fi văzut tu ce frumos a fost! Cum au mai cântat muzicanţii regelui! Şi cum se uita toată lumea la rochia mea cea frumoasă!

A doua zi, regele trebuia să treacă din nou pe străzile Sculului. Şi Me Fa şi-a petrecut iarăşi întreaga noapte cosind noi găteli sărbătoreşti pentru maşteră şi En Fa.

Către prânz înainte de a pleca, maştera îi spuse fetiţei:

— Până n-ai să termini de plivit toate buruienile din livadă şi din grădină, să nu-ndrăzneşti să intri în fanză.

Şi Me Fa rămase iarăşi singură acasă. Se aşeză biata de ea, pe pământul gol şi plânse neştiind ce să facă: erau atâtea buruieni în grădină şi-n livadă, încât nici într-o săptămână n-ar fi dovedit să le plivească.

Dar deodată, la celălalt capăt al gradinei se ivi o vacă neagră. Vaca privi pe Me Fa cu ochii ei mari şi blânzi, apoi începu să pască repede toate buruienile. N-a trecut nicio oră şi toate straturile şi răzoarele au fost plivite până la ultima buruiană. Atunci Me Fa spuse recunoscătoare către vaca neagră:

— îţi mulţumesc, îţi mulţumesc din suflet! Iar vaca neagră îi răspunse cu glas de om:

— Aşa să fii şi tu, bună şi blândă cu toţi oamenii sărmani şi necăjiţi. Atunci vei fi fericită. Acum vino cu mine: în urma lăsată de fiecare copită de a mea vei găsi câte un bănuţ de argint...

Terminând de vorbit, vaca neagră porni peste câmp, spre pădure. Me Fa umbla după ea şi culegea din fiecare urmă de copită câte un bănuţ de argint. Iar când vaca neagră ajunse la marginea pădurii, fetiţa se opri şi-i spuse:

— Rămâi cu bine! Acum am destui bani, ca să pot ajuta pe toţi oamenii sărmani de pe uliţa noastră.

Vaca neagră nu i-a răspuns nimic, ci doar a clătinat blând din cap de parcă şi-ar fi luat rămas bun de la ea, apoi se făcu nevăzută în desişul pădurii.

Când se întoarse acasă, fetiţa fu întâmpinată cu zbierete şi ocări.

— Netrebnico! Unde mi-ai fost? A trebuit să aprind eu însumi focul în vatră! Ia uite cum m-am mânjit pe mâini, striga maştera.

— Iar eu am fost silită să spăl singură ceaunul de fiert orez. Ia uite ce bătături mi-am făcut la degete! se văieta En Fa.

— Nu vă supăraţi, spuse Me Fa. Nu m-am încumetat să nu dau ascultare vacii negre.

Şi povesti totul de-a fir-a-păr.

Când maştera şi En Fa au văzut câţi bănuţi de argint a adunat fetiţa, li s-au aprins ochii de lăcomie.

— Luaţi-vă bănuţi câţi vreţi, spuse Me Fa.

— N-avem nevoie de bănuţii tăi! şuieră cu glas de viperă maştera. O să ne găsim noi alţii fără ajutorul tău.

A doua zi, maştera şi En Fa s-au dus în grădină şi s-au prefăcut că plivesc buruiana.

Şi cum au socotit ele, aşa s-a întâmplat: apăru vaca neagră şi se porni să smulgă buruienile răsărite peste noapte.

După ce păscu toată buruiana din grădină, vaca neagră porni peste câmp, spre pădure. în urma ei veneau maştera şi En Fa cu saci mari în mână. în sacii aceia aruncau ele bănuţii de argint culeşi din urmele de copită lăsate de vaca neagră.

Ajungând la marginea pădurii, vaca neagră se opri. Atunci maştera rupse dintr-o tufa de măcieş o joardă lungă, plină de spini, şi începu s-o mâne de la spate.

— Mergi mai departe! strigă femeia cea rea. Fiecare pas de-al tău este pentru noi un nou bănuţ. Să nu cumva să te mai opreşti, puturoaso!

Vaca neagră îşi scutură coada şi fără să se întoarcă spre ele, porni mai departe, afundându-se în pădure. în urma ei alergau maştera şi fiica ei cea lacomă. Pădurea devenea tot mai deasă şi mai deasă. Soarele asfinţi şi în desiş se făcu întuneric şi frig. Dar femeile cele hapsâne nu se opreau şi se ţineau mereu pe urmele vacii negre.

Deodată, însă, amândouă scoaseră un strigăt de spaimă. Abia acum văzură ele că vaca neagră le- a adus în mijlocul unei mlaştini uriaşe. Cu fiecare pas pe care-l făceau, picioarele li se afundau tot mai adine în clisa mocirloasă. Acum nu mai ţipau la vaca neagră, ci plângeau şi se rugau de ea.

— Scapă-ne! N-o să te mai batem niciodată, doar îndură-te de noi şi scapă-ne!

Iar vaca neagră le răspunse cu glas de om:

— De când sunteţi pe lume n-aţi făcut nimănui niciun bine. Nimeni n-a avut niciun folos de la voi în timpul vieţii. Cel puţin după moarte să fiţi de folos cuiva!

Terminând de vorbit, vaca neagră izbi de două ori cu copita în pământ şi tară veste maştera şi En Fa, cufundate în mocirlă până-n gât, se prefăcură în două muşuroaie mari.

Dimineaţa, când răsări soarele, pe muşuroaie poposiră păsările şi jivinele codrului. Erau bucuroase că au unde se odihni, că se pot încălzi la soare, că pot zări de departe pe vrăjmaşii lor: tigrul cel fioros şi vulpea cea lacomă.

Iar Me Fa s-a măritat în scurtă vreme cu un toboşar de la curtea regelui şi a trăit cu el mulţi ani fericiţi, fără să ştie de griji şi de nevoi.

Pietricica fermecată

poveste coreeană

Lucrurile s-au petrecut de mult de tot. Pe malul unui râu trăia odată un moşneag sărac. Moşneagul avea un câine şi un motan. Trăiau câteşitrei în aceeaşi colibă, mai totdeauna flămânzi, dar în bună înţelegere şi prietenie.

Odată, moşneagul a adunat din pădure o legătură de găteje şi a vândut-o la târg. Iar din banii căpătaţi şi-a cumpărat o mână de orez şi puţin vin. în drum spre casă se bucura în sinea lui: «Astăzi am să mănânc pe săturate, n-am să mă mai culc flămând». S-a întors el acasă, a pus orezul să fiarbă într-un ceaun şi şi-a turnat vinul într-un ulcior vechi.

Dar îndată ce orezul a dat în clocot, moşneagul auzi la uşa colibei gemetele cuiva. S-a uitat pe fereastră şi a văzut că în pragul colibei zace un drumeţ zdrenţăros.

A ieşit afară, l-a ridicat pe drumeţ şi l-a cărat în colibă.

— Foamea m-a adus în halul ăsta, spuse drumeţul. N-ai să-mi dai ceva de

mâncare?

Moşneagul îi dădu cu dragă inimă tot ceaunul cu orez. Iar când drumeţul termină de mâncat îi
puse în faţă şi ulciorul cu vin. Oaspetele îşi turnă într-o cană tot vinul din ulcior
şi-l bău până la fund.

— Acum mă simt mult mai bine, spuse el. Văd că nu te-ai scumpit şi mi-ai dat cu dragă inimă ultimul pumn de orez şi singura cană de vin pe care ai avut-o în colibă. Aruncă pietricica asta în ulcior.

Şi drumeţul întinse moşneagului o boabă de chihlimbar.

— Aruncă chihlimbarul ăsta în ulcior şi vinul dintr-însul nu se va mai termina niciodată. Rămâi cu bine!

Şi drumeţul se făcu nevăzut.

Bătrânul aruncă pietricica în ulcior şi pe dată ulciorul se umplu până la gură cu vin. Şi-a turnat bătrânul o cană plină, dar vinul din ulcior n-a scăzut nici măcar cu o picătură.

Şi de-atunci a început pentru moşneagul nostru o viaţă bună şi îndestulată. Vindea vin tuturor vecinilor săi. Iar pe aceia care nu aveau bani îi cinstea fără să le ceară plată.

S-au mirat vecinii: de unde are moşneagul atâta vin şi încă de cel bun?!

Acum moşneagul o ducea bine, trăia fără griji şi necazuri. Iar prietenii lui, câinele şi motanul erau întotdeauna sătui şi veseli.

Totul a mers bine pân'ntr-o zi, când au dat de necaz, turnând unui trecător o cană de vin, bătrânul scăpă, fără să bage de seamă în vasul acestuia, boaba de chihlimbar. Iar dacă a rămas fără chihlimbar, a rămas şi fără vin. Şi iarăşi a-nceput pentru el o viaţă de lipsuri şi foame. Dar de prietenii săi, câinele şi motanul, moşneagul tot nu uita: împărţea cu ei ultima îmbucătură.

Şi iaca-aşa, într-o zi, câinele îi spuse motanului:

— Dacă m-aş găsi pe undeva, prin apropierea chihlimbarului, îndată i-aş simţi mirosul! Motanul se bucură şi-i răspunse:

— Ia hai să-l căutăm prin toate casele!

Câinele s-a învoit şi amândoi au început să colinde curţile şi casele vecinilor. Au căutat ei o săptămână, au căutat două, au cercetat toate casele, dar nici urmă de chihlimbar.

Atunci câinele spuse:

— înseamnă că omul la care se găseşte pietricica locuieşte pe celălalt mal al râului. Trebuie să trecem dincolo!

Zis şi făcut.

Când se lăsă gerul şi apa se acoperi cu gheaţă, câinele şi motanul trecură pe celălalt mal al râului.

Aici, celor doi prieteni le era mult mai greu să caute chihlimbarul. Zărindu-i, câinii străini se porneau pe lătrat, iar motanii începeau să sforăie şi să scuipe.

Numai noaptea târziu, când toţi dormeau duşi, cei doi prieteni se puteau strecura nesimţiţi în casele străine.

Dar nici pe malul acesta n-au izbutit să găsească nimic. Nicăieri n-au adulmecat pietricica.

Se apropia primăvara, gheaţa râului se întuneca la culoare şi începea să trosnească, iar boaba de chihlimbar nu era nicăieri.

Atunci motanul spuse:

— Trebuie să ne întoarcem pe malul nostru şi să ne căutăm un alt stăpân. Cu al nostru o să murim de foame!

Câinele se mânie şi începu să mârâie la motan:

— Nerecunoscătorule! Cum o să ne părăsim prietenul la nevoie!

Când se lăsă întunericul, câinele şi motanul se apropiară de ultima fanză din marginea satului, ultima casă care rămăsese necercetată. Motanul se caţără pe

acoperiş, iar câinele se furişă în pridvor. Şi deodată simţi mirosul boabei de chihlimbar. Greu se putu stăpâni câinele să nu latre de bucurie. Adulmecă în dreapta şi-n stânga şi găsi într-un colţ o lădiţă plină, prăfuită.

Pesemne că stăpânul lădiţei nici nu bănuia că boaba de chihlimbar era fermecată şi o lepădase în lădiţa aceea, unde uitată a rămas.

Câinele hămăi o dată scurt şi motanul se şi arătă lângă el.

— Acuma i-acum, spuse câinele. Cum naiba să punem laba pe bobita de chihlimbar?

Au chibzuit ei ce-au chibzuit, dar n-au găsit nicio ieşire. Deodată, câinele auzi sub duşumea un ronţăit de şobolan.

— Dă fuga la regina şobolanilor, porunci câinele şi spune-i că dacă o să ne ajute să scoatem din ladă bobita, vreme de zece ani niciun câine şi nicio pisică n-or să mai vâneze şobolani.

Şi n-a trecut niciun ceas, că motanul s-a întors cu regina şobolanilor. Regina cea mare şi albă s-a apropiat de lădiţă şi a început s-o roadă de zor, ca să-i facă o gaură.

Iar când a răsărit luna, gaura era gata. Fără să stea pe gânduri, motanul şi-a vârât laba înăuntru.
Dar lădiţa era mărişoară şi motanul n-a putut ajunge până la boaba de chihlimbar.

— Trebuie să prindem un şoricel, îşi dădu părerea câinele. Şoricelul o să intre în ladă şi o să scoată afară chihlimbarul fermecat.

Şi aşa au şi făcut. Şoricelul se strecură prin gaură şi se întoarse cu pietricica preţioasă.

Fără să mai aştepte zorile, cei doi prieteni alergară fericiţi spre râu. Dar când au ajuns la mal, au văzut că s-au pornit sloiurile.

Motanul s-a speriat de moarte:

— Cum o să ajungem pe malul celălalt? Ştii doar că eu nu mă pricep de loc la înot!

Dar câinele l-a împăcat:

— Ia boaba de chihlimbar în gură şi suie-te la mine-n spinare. Te trec eu dincolo; dar vezi de te ţine bine de blana mea.

Când se lumină de ziuă, motanul îi sări câinelui în cârcă şi porniră înot. înota greu bietul câine. Apa rece îi îngheţa labele, sloiurile îl izbeau în piept, iar curentul îl târa într-o parte. Dar câinele îşi încorda toate forţele. Se grăbea din răsputeri să ajungă mai curând la stăpânul său, moşneagul cel flămând şi singuratic.

în timpul acesta, pe mal se jucau câţiva copii. Zărind câinele care înota cu un motan în spinare s- au pornit pe râs.

Motanul înţelese de ce râd copiii şi începu şi el să chicotească.

Câinele s-a mâniat şi a mârâit la motan.

— încetează cu râsul! Las' că-ţi dau eu ţie râs când om ajunge la mal!

Dar cu cât se uita mai mult la copii, cu atât îi era mai greu prostului de motan să nu râdă. Şi până la urmă, tot stăpânindu-se el aşa a strănutat o dată atât de tare, încât a scăpat din gură pietricica fermecată. Câinele s-a dat la fund şi într-o clipă a prins în gură bobita. Dar motanul, speriat de baia făcută fără veste, îşi înfipse în pielea câinelui ghearele lui ascuţite. Câinele urlă de durere şi scăpă din gură boaba de chihlimbar...

Cum au ajuns la mal, motanul s-a cocoţat în vârful unui copac. Şi a rămas multă vreme acolo sus, până când a plecat câinele să caute iarăşi boaba de chihlimbar, în fundul râului. S-a tot cufundat câinele în apă şi iar s-a cufundat, dar n-a fost chip să găsească bobita. Iar seara, sleit de puteri şi flămând ca vai de lume, s-a întins chiar acolo pe mal să aştepte zorile pentru a se apuca din nou de treabă.

Aproape de locul acela şedea un pescar cu undiţa şi prindea peşte. Şi când a tras o dată undiţa, hop că a scos din apă un peştişor.

«Prea e mic!» şi-a spus pescarul şi l-a aruncat câinelui.

Tare ar mai fi avut poftă câinele să mănânce peştişorul, dar şi-a amintit de stăpânul

lui şi şi-a spus: «Pesemne că el, bietul, e şi mai flămând decât mine!»
Şi luând peştişorul în gură, câinele dădu fuga la stăpânul său.
Şi a venit tocmai la vreme.
Moşneagul nu mai mâncase de două zile şi abia se mai ţinea pe picioare.
Nici nu se poate descrie cât s-a bucurat stăpânul de întoarcerea câinelui. El socotise că l-a părăsit de tot şi şi-a găsit un alt stăpân mai avut.
Dar bucuria cea mare abia acum îl aştepta. Oluri a despicat burta peştelui, ca să-l gătească, a găsit pietricica fermecată.
Şi iarăşi a-nceput viaţa cea bună şi tihnită. în faţa casei moşneagului se afla întotdeauna câinele lui credincios. Cu toată lumea era blând câinele; pe motani însă nu-i lăsa nici măcar să se apropie de casa moşneagului.

Oglinda buclucaşă

poveste coreeană

Cele ce vă povestesc s-au petrecut demult de tot. Pe atunci în satele coreene nimeni nu ştia că există pe lume oglinzi. La ţară nu erau oglinzi, dar la Seul erau. Odată, un negustor dintr-un sătuc depărtat a plecat după treburi la Seul şi şi-a cumpărat de acolo o oglindă. A ascuns oglinda în fundul unei lădiţe şi a adus-o acasă. Dar n-a povestit nimic despre ea nici nevestei, nici mamei, nici tatălui şi nici fiului său.
Negustorul pândea clipele prielnice când nu era nimeni în odaie, deschidea lădiţa unde se afla oglinda şi se oglindea într-însa. Tare-i mai plăcea omului aceluia să se privească în oglindă!
Nevasta negustorului a băgat de seamă că prea adesea şi prea în taină deschide bărbatul ei lădiţa cu pricina, şi s-a hotărât să afle ce ascunde el acolo. Şi, găsind o oră potrivită când negustorul era plecat, a săltat capacul lădiţei şi s-a aplecat să se uite ce-i înăuntru. Şi a văzut că din ladă o priveşte o femeie tânără şi frumoasă. Şi s-a pornit femeia pe plâns:
— Bărbatul meu şi-a adus de la Seul o altă nevastă! Pe mine o să mă alunge în stradă.
Mama negustorului a auzit-o plângând şi a venit fuga să vadă ce s-a întâmplat. Noră-sa a întâmpinat-o plângând amarnic.
— Bărbatul meu a ascuns în ladă pe nevasta lui cea nouă. La mine nici n-o să se mai uite de- acum încolo!
Mama negustorului s-a uitat şi ea în ladă şi a văzut că de acolo o priveşte o femeie bătrână. Şi s-a repezit atunci soacra la noră:
— Pesemne că ţi-a luat dumnezeu minţile. Eu trebuie să plâng şi nu tu. Fiul meu şi-a adus de la Seul o altă mamă! De mine n-o să vrea să mai audă!
Şi bătrâna a izbucnit şi ea în lacrimi. Şedeau amândouă jos şi plângeau amar.
Tatăl negustorului le-a auzit vaietele şi a alergat să vadă ce s-a întâmplat.
Amândouă femeile s-au pornit care mai de care să-i povestească nenorocirea lor. Una spunea că bărbatul ei şi-a adus de la Seul o altă nevastă, iar cealaltă o ţinea morţiş că fiul ei şi-a adus de la Seul o altă mamă. Şi plângeau şi-i tot arătau cu degetul lada din odaie.
Bătrânul s-a apropiat de ladă, i-a săltat capacul, s-a uitat înăuntru şi a-nceput să plângă şi el:
— Amândouă aveţi orbul găinilor. Nu-i înăuntru nicio mamă şi nicio nevastă! Un alt tată şi-a adus fiul meu, de la Seul.
Şi ţine-te plâns!
Iac-aşa au stat ei câteşitrei, nevasta, mama şi tată, şi au urlat de răsuna casa de atâtea bocete.
Fiul negustorului, care se juca prin curte, a auzit larma din casă. împlinise de

curând şapte ani, dar de mult era cel mai de seamă bătăuş şi cel mai neastâmpărat copil de pe uliţa lor.

Băiatul a venit să vadă şi el cine plânge la ei în casă. într-o mână strângea o bomboană, iar în cealaltă o piatră: fugărise pesemne vreun câine.

A văzut băiatul că maică-sa plânge, bunică-sa la fel, moşu plânge şi el şi tot arată cu degetul spre ladă. Şi-a ascuns atunci mâna cu piatra la spate şi s-a apropiat să se uite în ladă. Şi ce să vadă? Era acolo un băiat cu o bomboană în mână!

— O, hoţule! – strigă băiatul, – mi-ai furat bomboana! Na, să mă ţii minte!

Şi jart, azvârli din toate puterile cu piatra în oglindă. Şi unde se face oglinda bucăţi-bucăţele!

Uite aşa a rămas negustorul fără oglindă. Şi tot numai pentru că n-a vrut să spună nimănui ce a cumpărat el la Seul, numai pentru că a vrut să se bucure de oglindă doar el singur!

Cum şi-au pierdut dracii toiegele de aur şi de argint

poveste coreeană

Uite ce-am auzit că se povesteşte:

într-un sat trăia odată un ţăran bătrân şi sărac. Şi avea bătrânul pe obrazul sting o gâlcă mare. Toată lumea cam râdea de el din pricina gâlcii ăsteia, şi omul nu izbutea nicicum să scape de ea.

într-un rând, bătrânul s-a dus în pădure după vreascuri. Dar n-a prea avut noroc: cu chiu cu vai a cules o biată legăturică de uscături. Şi a trebuit, sărmanul, să se afunde mai departe în pădure. Dar nici aici n-a aflat mai multe uscături: abia de a mai umflat puţin legăturica din spinare, măcar că de mult începuse să se întunece.

Şi a pornit el înapoi spre casă. Dar n-a apucat să ajungă la jumătatea drumului, că a coborât noaptea.

S-a cam speriat bătrânul: «Unde am să înnoptez? – se-întreba el, – că doar n-am să dorm sub cerul liber.»

Şi cum se gândea el aşa, de unde, de neunde, drept în calea lui pe cărare a răsărit o fanză părăsită împrejmuită de un gard zdravăn, cu porţi înalte.

«Aici o să-nnoptez», şi-a spus bătrânul şi a intrat în curte. Se uită el – curtea plină de iarbă. Semn că nu locuia nimeni acolo. A intrat în casă, a găsit într-o odaie o rogojină, s-a culcat pe ea şi a adormit.

Noaptea, moşneagul a sărit din somn, deşteptat de o larmă grozavă. A tras el cu urechea, s-a uitat pe fereastră şi ce să vezi? Erau dracii de pădure. Se adunaseră cu toţii în curte şi se porniseră pe joacă. Fiecare drac avea câte un toiag în mână: unele erau de aur, altele – de argint. Cu toiegele astea stârneau ei larma aceea asurzitoare. Izbeau cu ele în ce se nimerea: în poartă, în gard, în copaci.

S-a speriat grozav bătrânul: dac-or să-l vadă dracii? Praf or să-l facă cu toiegele lor. Şi s-a hotărât atunci bătrânul să-i sperie el pe draci.

Omul nostru îndrăgea cântecul. Şi avea o voce atât de răsunătoare, încât plesnea hârtia[92] de la ferestre când se aşternea el pe cântat.

Şi s-a pornit el pe cântat, dar atât de tare, încât a stârnit până şi praful de pe grinzi şi toată odaia s-a umplut de pulbere.

«Das[1] că-i sperii eu îndată pe dracii ăştia, cu vocea mea o să-i sperii», îşi spunea bătrânul cel sărac.

Dar când colo, dracii s-au strâns cu toţii în jurul lui şi-l priveau fără să se

casele coreene au la ferestre hîrtie cerată în loc de geamuri

clintească din loc. Pesemne că tare le mai plăcea cum cânta bătrânul. Şi a cântat el aşa până s-a luminat de ziuă. Iar când a văzut zorile i-a mai venit inima la loc, că dracii se pregăteau de plecare.

Deodată, tartorul dracilor s-a înclinat respectuos în faţa bătrânului şi l-a întrebat:

— Ia spune, bunicule, de unde ai o voce atât de frumoasă?

Bătrânul şi-a luat inima-n dinţi şi a răspuns:

— Vocea mea se ascunde în gâlca asta de pe obrazul stâng.

Tartorul s-a sfătuit din ochi cu dracii ceilalţi şi l-a rugat pe bătrân.

— Vinde-ne nouă, slăvite moşule, gâlca ta. O să ţi-o plătim bine!

— Duaţi-o, a răspuns hâtrul. Dar în schimb să-mi dăruiţi toiegele voastre. Tare-mi place sunetul
lor.

Tocmai atunci a răsărit soarele şi dracii au pierit fără veste. N-au rămas în prag decât toiegele lor de aur şi de argint. Şi-a dus moşneagul mâna la obraz şi ce să vezi? Nici urmă de gâlcă. Parcă nici n-ar fi fost vreodată!

A lepădat bătrânul legătura cu vreascuri şi a pornit spre Seul împovărat cu toiege de aur şi de argint. Acolo le-a vândut bine şi a luat pe ele o mulţime de bani. Atâţia bani, încât a trebuit să-şi cumpere un cal care Vă poată duce acasă "sacii cu galbeni.

Mergea călare bătrânul şi se bucura în sinea lui: «Iaca, am scăpat de gâlcă ba m-am ales şi cu bani din destul!»

Aşa a intrat în satul lui. Toată lumea se minuna: De unde-o fi dobândit săracanul aşa mândreţe de cal?

Şi s-au pornit oamenii să-l descoasă. Bătrânul le-a povestit totul; nimic nu le-a ascuns.

în acelaşi sat, gard în gard cu moşneagul cel sărac trăia un bătrân foarte bogat. Vecinul ăsta avea şi el o gâlcă mare pe faţă, doar că o avea pe obrazul drept.

Auzind bogătanul de păţania săracului, n-a mai putut de necaz:

«N-am să îngădui, – şi-a spus el, – ca zdrenţărosul ăsta să aibă mai mulţi bani ca mine! O să mă duc şi eu la dracii de pădure şi am să-i păcălesc şi eu! Ba o să mă descotorosesc şi eu de gâlcă!»

Şi-n aceeaşi seară, bătrânul cel bogat s-a dus în pădure. A găsit acea fanza singuratică, a intrat în odaie şi a-nceput să aştepte căderea nopţii. Şi s-a lăsat noaptea.

Pe la miezul nopţii s-a umplut curtea de draci şi s-a încins o hărmălaie ca aceea. Dracii izbeau cu toiegele lor de aur şi de argint în tot ce le ieşea în cale.

Bogatul mai să moară de spaimă. Dar lăcomia l-a ajutat să-şi vină în fire.

Şi a început el să-şi zbiere cântările. Cânta cam anapoda, nu-i vorbă, dar atât de tare, încât au început să cadă ramurile uscate din copaci.

Dracii au auzit îndată cântecul bătrânului.

«Ei bravo, – şi-a spus tartorul dracilor, – bine că a venit din nou moşneagul cel pişicher».

L-au împresurat dracii pe moşneag, i-au ascultat cântarea şi au început să râdă pe sub mustaţă.

Iar bogătanul de bucurie c-o să-i înşele îndată, urla cât îl ţineau bojocii.

Dar când a stat o clipă să-şi tragă suflarea, tartorul l-a întrebat:

— Ia spune, bunicule, de unde ai o voce atât de frumoasă?

Bătrânul atât aştepta:

— Vocea mea se ascunde în gâlca asta de pe obrazul drept!

Auzindu-l, dracii s-au pus pe râs:

— Ohoho, bătrâne mincinos! Ne-ai înşelat ieri şi ai venit din nou să ne-nşeli şi astăzi?

Iar tartorul i-a spus:

— Mi-am prins de obraz gâlca ta şi-am crezut că o să pot cânta şi eu.Am încercat aşa, am

încercat altminteri, dar n-a fost chip să cânt. Nu s-ascunde în gâlca ta nicio voce. Iaţi-o înapoi!

Şi spunând vorba asta, tartorul dracilor prinse şi gâlca cealaltă pe obrazul stâng al bătrânului bogătaş.

Tocmai atunci a răsărit soarele, dracii s-au pornit să ţipe, să urle, să zbiere şi s-au făcut nevăzuţi împreună cu toiegele lor de aur şi de argint.

Iar bătrânul cel bogat a rămas până la sfârşitul zilelor lui cu două gâlci pe faţă: una pe obrazul drept şi una pe obrazul stâng.

Săracul şi porumbiţa

A fost odată un ţăran. Şi era sărac ţăranul acela, atât de sărac, încât nu găseai în tot satul altul mai sărac decât el. Şi măcar că nu se dădea în lături de la nicio muncă, nu izbutea bietul om să astupe gura nevoii. Dac-a văzut ţăranul că nu mai e chip de trăit, s-a hotărât să plece la oraş. Că poate acolo s-o descurca el într-un fel!

Lungă era calea până la oraş. Zece zile-n şir trebuia să umbli prin codri deşi, prin văi largi, pe poteci stâncoase de munte. Iar săracul n-avea niciun bob de orez, niciun fir de ceapă, niciun căţel de usturoi. Şi s-a hotărât săracul să-şi dobândească merinde pe drum doborând niscai vânat. Şi-a meşterit un arc, şi-a tăiat zece săgeţi şi a pornit la drum. A mers el o zi, a mers două, a doborât ba un iepure de pădure, ba un vătui de câmp... Şi s-au scurs pe nesimţite şase zile bune.

Iar săgeţi nu i-au mai rămas la brâu decât două.

Era amărât ţăranul: până la oraş mai rămânea cale lungă de bătut şi nu mai avea decât două săgeţi mari şi late. Cum să-şi mai agonisească de-ale gurii?

Şi s-a culcat ţăranul sub un copac umbros, să mai prindă putere şi să mai chibzuiască ce-i de făcut. Deodată, ce să vezi: sus, chiar deasupra capului său, se rotea înspăimântată o porumbiţă
cenuşie. Un şarpe uriaş urca, încolăcindu-se, pe trunchi, spre cuibul din vârful copacului, ca să-i mănânce puişorii.

Ţăranul a sărit în picioare, a pus mâna pe săgeată, şi-a încordat arcul, a ţintit cu grijă şi a slobozit săgeata drept în ochiul jivinei. Şi s-a prăvălit şarpele la poalele copacului, mort, fără viaţă. Iar porumbiţa a-nceput să se rotească în jurul ţăranului, gângurind voios. Ţăranul şi-a luat arcul la spinare şi a pornit mai departe. Nu-i mai rămăsese la brâu decât o singură săgeată.

«Da, – îşi spunea el, – săgeata asta trebuie s-o păzesc ca pe ochii din cap. Câte nu mi se mai pot întâmpla în drum!»

Seara s-a oprit să caute vreo văgăună, ceva, unde să se poată adăposti peste noapte, apărat de fiarele sălbatice. Deodată a apărut în depărtare o luminiţă. A pornit într-acolo şi a ajuns la porţile unei mănăstiri.

Paznicul l-a lăsat să intre în curte şi i-a aşternut un braţ de paie sub un pom. Ţăranului nici nu i-a trebuit mai mult: s-a întins pe paie şi a adormit buştean.

în somn se făcea că îl strânge cineva de gât.

S-a trezit ţăranul şi a văzut că nu-şi poate clinti nici mâinile, nici picioarele. Un şarpe uriaş se încolăcise în jurul lui şi sta să-l strivească. Iar într-un pom de lângă el gângurea a jale porumbiţa cenuşie.

Ţăranul şi-a strâns ultimele puteri şi a întrebat pe şarpele cel uriaş:

— De ce vrei să mă omori cu zile?

— Pentru că astăzi-dimineaţă ai ucis cu o săgeată pe soaţa mea, i-a răspuns şarpele.

Dacă a văzut ţăranul că i-a sunat ceasul cel din urmă, a început să se roage de şarpe:

— Cruţă-mă, şarpe uriaş, şi am să-ţi îndeplinesc orice dorinţă.

Iar şarpele i-a răspuns:

— Am fost şi eu pe vremuri om, dar pentru răutatea mea, un vrăjitor m-a

prefăcut în şarpe. Vraja îşi va pierde puterea numai dacă la miezul nopţii va răsuna dangătul clopotului celui mare din turnul mănăstirii. Fă ca dangătul clopotului să răsune astăzi, la miezul nopţii, şi am să te cruţ. Dacă însă n- ai să izbuteşti, poţi să-ţi iei rămas bun de la viaţă!

Ce să facă bietul ţăran? A primit să îndeplinească porunca şarpelui. S-a apropiat de turnul mănăstirii: era înalt turnul. Cum s-ajungi până-n clopotniţă? Uşile erau zăvorite toate cu lacăte grele, iar pe dinafară nu era chip să te cocoţi până sus, şi nici scări nu se aflau pe nicăieri.

Şi a căzut pe gânduri ţăranul cel sărac. Nu ştia ce să facă. Iar şarpele îl pândea mereu, nu-şi lua ochii de la el. Şi nu mai erau decât vreo două clipe până la miezul nopţii.

Atunci şi-a amintit ţăranul că mai are în tolbă o săgeată cu vârful de fier.

Şi s-a bucurat foarte. Cum să nu se bucure? Dacă săgeata cu vârful de fier va izbi clopotul, trebuie neapărat să răsune un dangăt! Cât de slab, dar de răsunat tot trebuie să răsune!

Şi-a încordat el arcul, a ochit bine şi a slobozit ultima săgeată.

Săgeata a vâjâit prin văzduh, s-a înălţat în beznă, dar de răsunat n-a răsunat niciun dangăt. Pe semne că, în bezna nopţii, ţăranul n-a putut ochi cum trebuie.

— Acum s-a sfârşit, vei muri! şuieră şarpele.

Dar când să se repeadă şarpele la bietul ţăran, din vârful turnului a răsunat deodată un dangăt slab, abia auzit.

Auzind dangătul clopotului, şarpele se descolăci fulgerător şi, şuierând înfiorat, se strecură afară din curtea mănăstirii şi se prefăcu fără veste în om.

Ţăranul s-a minunat: cum de a putut să sune clopotul, neatins de nimeni? Multă vreme nici nu i-a venit să creadă că a scăpat cu viaţă. Curând însă s-a întins iarăşi pe paie şi a adormit.

A doua zi când s-a trezit, soarele era de-o suliţă pe cer. A mulţumit paznicului pentru adăpost şi a pornit spre poartă. Dar când a ajuns în dreptul turnului, a văzut pe pământ trupul neînsufleţit al porumbiţei cenuşii, cu pieptul zdrobit.

Abia atunci a priceput ţăranul cine l-a scăpat de la moarte. Ea, porumbiţa cenuşie, s-a repezit cu pieptul în clopot, ca să işte dangătul salvator.

Aşa a mulţumit biata porumbiţă ţăranului, pentru că el i-a scăpat puişorii de la moarte.

Mazărea de aur

poveste coreeană

în ţinutul frumoasei văi a râului Gor trăia în vechime o văduvă săracă. Văduva avea un fecior de doisprezece ani, anume Mun Sik. O ducea greu, sărmana! Muncea din zori şi până-n noapte pe ogorul unui vecin bogat. Dar vecinul era hapsân şi-i plătea atât de puţin văduvei, încât sărmana femeie umbla mai întotdeauna flămândă.

Mun Sik vedea cât de greu o duce maică-sa, dar nu ştia cum s-o ajute; în fiecare zi văduva slăbea, se încovoia tot mai tare, şi Mun Sik înţelese că foarte curând mama lui va cade la pat din pricina muncii prea istovitoare şi a foamei.

Atunci băiatul şi-a spus în sinea lui: «Dacă mama n-ar trebui să mă mai hrănească şi pe mine, i- ar rămâne ei mai mult şi n-ar mai flămânzi».

Chibzuind astfel, Mun Sik se hotărî să plece la oraş şi să se vândă rob, pentru a uşura cât de cât povara cea grea a mamei sale.

Şi uite-aşa, într-o bună dimineaţă, pe când văduva robotea pe ogorul vecinului celui bogat, Mun Sik şi-a pus scurteica, şi-a luat într-o legătură un pumn de mei fiert şi a pornit spre oraş.

Drumul trecea printr-o pădure neagră. A mers el ce a mers, străbătând cărările codrului, strecurându-se prin tufişuri de netrecut, ocolind mlaştinile, căutând vaduri peste râurile vijelioase.

Odată, ajungând într-o poieniţă, a zărit un cerb tânăr şi frumos. Cerbul nu s-a speriat la vederea băiatului şi nu s-a ascuns în desişul pădurii, ci a rămas neclintit, cu ochii ţintă la Mun Sik.

Iar când băiatul a ajuns chiar lângă el, cerbul şi-a ridicat piciorul drept din faţă, de parcă i-ar fi fost greu să calce pe el.

Mun Sik i-a văzut piciorul bolnav şi a înţeles îndată ce-i cere cerbul. O ţeapă ascuţită intrase adânc în piciorul sălbăticiunii şi-i pricinuia o nespusă durere. Cu o asemenea ţeapă în picior, cerbul nu numai că n-ar fi putut fugi din calea tigrului, dar nici măcar de un pui de lup n-ar fi putut să scape.

Mun Sik se lăsă în genunchi în faţa cerbului şi, plin de grijă, îi scoase cu dinţii ţeapă din picior. Cerbul îşi săltă bucuros capul, scutură coamele-i rămuroase şi se afundă în pădure. Mergea agale, întorcându-se mereu, de parcă ar fi vrut să se asigure că băiatul îl urmează.

Şi într-adevăr, Mun Sik mergea – n-ar fi ştiut nici el să spună de ce – pe urmele cerbului.

Se lăsase seara. Sus pe cer sclipea o lună mare şi galbenă, iar cerbul mergea mereu, tară să stea o clipă, dar fără să se grăbească. Mun Sik venea după el păşind cu mare grijă, pentru că pădurea se făcea tot mai deasă şi mai deasă, iar de potecă nici vorbă s-o mai găseşti. Şi deodată, ajungând la un desiş de ferigă, cerbul se avântă înainte şi se făcu nevăzut.

Mun Sik s-a speriat; pierduse poteca şi nu ştia încotro s-o ia, ca să ajungă la oraş.

Atunci s-a apropiat de tufişul unde pierise cerbul. Şi deodată zări o floare luminoasă. Mai făcu un pas şi nu-i veni să-şi creadă ochilor: era o floare de jen-şen, preţiosul jen-şen, a cărui rădăcină vindecă pe bolnavi, ba chiar înzdrăveneşte pe bătrâni şi-i face tineri şi voinici.

Fără să mai stea pe gânduri, Mun Sik începu să dezgroape rădăcina minunatei ierbi de leac. Era fericit băiatul. Acum nu va mai trebui să se vândă rob. Doar câteva picături din fiertura de jen-şen, şi mama lui va fi iarăşi sănătoasă şi puternică.

Cu rădăcina în mână, Mun Sik alergă înapoi spre satul lui. Văduva era acasă. Zăcea pe o rogojină veche şi gemea încetişor. Se părea că viaţa abia îi mai pâlpâie în piept. După ce sorbi însă câteva înghiţituri din licoarea tămăduitoare, rumenealaîi reapăru în obraji, mersul i se făcu mai sprinten, iar mâinile – puternice şi repezi la orice muncă.

Odată, în zori, pe când toţi oamenii din sat mai dormeau, Mun Sik auzi un

ciocănit uşor la uşa casei. Trase zăvorul şi zări în prag cerbul cel tânăr şi frumos.

— El este! El este! strigă băiatul şi se repezi să îmbrăţişeze şi să sărute cerbul.

Mama băiatului ieşi şi ea în întâmpinarea cerbului. Nu ştia cum să-i mulţumească pentru binele pe care li-l făcuse.

Când primele raze ale soarelui răsăriră de după munte, cerbul îşi ridică fruntea rămuroasă, se întoarse în loc şi din câteva salturi se făcu nevăzut.

Fericiţi de întâlnirea cu cerbul, Mun Sik şi mama lui tocmai voiau să se întoarcă în cibi, când băiatul zări pe toban[101] cinci boabe mari de mazăre. Cum puse mâna pe ele, boabele de mazăre se prefăcură în boabe de aur.

De atunci începu pentru Mun Sik şi pentru mama lui o viaţă mai bună. Cerbul venea la ei în fiecare an, şi, de fiecare dată, după plecarea lui, băiatul găsea pe toban cinci boabe de mazăre, cinci boabe ca toate boabele. Era destul însă ca Mun Sik să le atingă, pentru ca ele să se prefacă în boabe de aur.

Vecinul cel bogat şi pizmaş a băgat îndată de seamă că văduva cea săracă nu mai flămânzeşte, că o duce mai bine nu numai ea, ci şi alţi vecini ai ei, pe care îi ajută.

De atunci, bogătanul a început să-şi urmărească vecinii, iar într-o bună dimineaţă văzu totul: cum s-a apropiat un cerb de căsuţa văduvei, cum au apărut pe toban cinci boabe de mazăre şi cum s-au prefăcut în boabe de aur.

Din clipa aceea, bogătaşul şi-a pierdut liniştea. într-o zi s-a hotărât să fure boabele de aur. A pândit până când văduva şi feciorul ei au plecat să-şi muncească ogorul, s-a strecurat în căsuţa lor şi s-a pornit să scotocească peste tot. Prea mult n-a trebuit să caute. Boabele de aur, acoperite cu o năframă de mătase, se găseau chiar pe măsuţa cea scundă de lângă vatră. Bogătanul le înhaţă, le ascunse-n sân şi fugi. Acasă la el scoase boabele din sân şi le apropie de ochi, ca să se bucure de strălucirea lor. Dar să vezi minune: la el în palmă se aflau nişte boabe obişnuite de mazăre, aşa cum cresc în grădinile oamenilor, cu miile. Bogătanul nu-şi putea crede ochilor; ţinea minte cât se poate de bine că boabele fuseseră de aur.

Furios, hoţul zvârli boabele cât colo şi începu să urle:

— De ce în palma lui Mun Sik boabele de mazăre se prefac în boabe de aur, iar în mâna mea boabele de aur se prefac în boabe obişnuite de mazăre?

Deodată, fereastra se deschise şi bogătanul zări ochii cerbului. Cerbul îl privi mânios şi spuse:

— Pentru că la atingerea unor mâini care ştiu să muncească, lucrurile cele mai obişnuite se prefac în lucruri de aur. Pe când mâinile care nu ştiu ce-i munca, prefac chiar şi aurul în cenuşă.

Şi, terminând ce avea de spus, cerbul porni agale spre pădure. Bogătanul puse mâna pe arc şi pe săgeţi, ţâşni afară din casă şi se luă după el. Voia să descopere de unde ia cerbul mazărea fermecată.

Cerbul intră în pădure şi întorcând capul îl zări pe bogătan. Văzându-se descoperit, acesta încorda arcul şi strigă:

— Spune, unde ţii mazărea de aur?

Dar răspunsul cerbului bogătanul nu-l mai putu auzi. Un tunet puternic străbătu pădurea. Trăsnetul smulse arcul din mâinile bogătanului şi-l trânti la pământ. Când se dezmetici, cerbul nu mai era nicăieri. O ceaţă deasă coborî de pe munte şi-l învălui din toate părţile. Zadarnic încercă el să găsească prin bezna aceea drumul spre sat. Şi a rătăcit aşa, până a auzit în preajmă urletul unui tigru. Ce s-a mai petrecut cu el nu se ştie, pentru că de atunci nu l-a mai văzut nimeni. Pesemne că l-a sfâşiat tigrul. Ei, şi? De-un asemenea om nu-i pare rău nimănui!

Cum a fost păcălit tigrul de broască

101 prispă

poveste coreeană

în Munţii Strălucitori ai Kanvonului trăia odată un tigru. Era un tigru fioros din cale-
afară: mare,

101 prispă

puternic, viclean şi foarte lacom. Ţăranii din împrejurimi l-au botezat Stăpânul-munţilor.
Odată, tigrul şi-a spus în sinea lui:
«Sunt mai puternic şi mai deştept decât toţi; nu mai vreau să trăiesc în munţi. M-am săturat!»
Şi Stăpânul-munţilor a coborât potecile înguste până jos, în vale. în valea aceea era un sat mare. Tigrul a început să dea târcoale satului, după pradă.
Noaptea, când toată lumea a adormit, Stăpânul-munţilor a năvălit în curtea unui ţăran, a înşfăcat un măgăruş şi l-a târât în vizuina lui. Dimineaţa, ţăranul s-a sculat, a ieşit în bătătură şi nu şi-a mai găsit măgăruşul. Pe pământ, ţăranul a văzut urme de tigru şi a înţeles ce s-a întâmplat cu sărmanul său măgăruş.
în noaptea următoare, Stăpânul-munţilor s-a furişat din nou în sat. Ochise încă din ajun în curtea unui ţăran o turmă de porci.
îndată ce luna s-a ascuns după nori, tigrul a pătruns în cocina râmătorilor, a înhăţat purcelul cel mai gras şi l-a cărat la el în văgăună.
Dimineaţa, femeia ţăranului s-a dus să adape porcii şi a băgat de seamă îndată că lipseşte purcelul cel mai gras. în jurul cocinii, iarăşi urme de tigru.
S-au speriat ţăranii şi au căzut amărâţi pe gânduri: «Stăpânul-munţilor o să ne fure toate vitele ş- apoi o să se dea la oameni!»
în satul cu pricina trăia un vânător tânăr şi îndrăzneţ. Şi dac-a aflat el că-n sat la ei gospodăreşte un tigru lacom, şi-a pus în gând să-l doboare pe tâlharul cel vărgat.
Şi-a luat vânătorul puşca şi s-a ascuns într-un desiş de la marginea satului. Şi cum s-a lăsat noaptea, hop c-a apărut pe cărare Stăpânul-munţilor! Vânătorul s-a tupilat la pământ şi nici de respirat nu mai respira, ca să nu-l simtă fiara. Dar tocmai atunci s-a stârnit o boare de vânt dinspre sat şi tigrul a simţit îndată că-l pândeşte un vânător. Nici n-a apucat omul să ia. Puşca la ochi, că fiara a şi tulit-o înapoi în munţi.
întins acolo, la el în vizuină, tigrul s-a bucurat şi a început să se semeţească:
— Sunt mai şiret ca omul! Nu pune el mâna pe mine!
A doua zi, pe seară, tigrul s-a arătat iarăşi pe cărarea ce cobora de la munte către sat.
Dar când să ajungă în dreptul tufelor, s-a arătat luna dintre nori. Una din razele argintii a luminat tufele, şi tigrul a zărit licărind ţeava puştii.
Nici n-a apucat vânătorul să ţintească, că tigrul se şi afla hăt-departe, tocmai în vârful muntelui.
în bârlogul lui, Stăpânul-munţilor a-nceput iarăşi să-şi râdă de vânător:
— Mare nătâng mai este şi omul ăsta! I s-a năzărit să mă păcălească pe mine, Stăpânul-munţilor. Pesemne că încă nu ştie că eu sunt cel mai deştept şi mai viclean dintre toţi! Data viitoare n-am să-l mai cruţ; îl mănânc, şi gata!
A treia zi, tigrul nici n-a mai aşteptat să se întunece bine, şi a coborât în vale. Mai era lumină afară. Stăpânul-munţilor umbla cu ochii-n patru şi adulmeca văzduhul, să afle unde s-a ascuns vânătorul. Dar oricât a adulmecat, n-a simţit pe nicăieri urmă de om.
Atunci s-a apropiat binişor de poiana din faţa satului, a cercetat din ochi împrejurimile, a adulmecat încă o dată aerul, dar tot n-a simţit nimic îngrijorător.
«Vezi – şi-a spus atunci tigrul – pesemne că fricosul de vânător a înţeles că am hotărât să-l mănânc, de aceea s-o fi ascuns.»
Dar tocmai când se gândea să se întoarcă înapoi în vizuina lui, Stăpânul-munţilor a zărit în apropiere, lângă nişte copaci doborâţi, un iepuraş nemişcat. Pesemne că, de spaimă, se strânsese ghem şi nici să răsufle nu mai îndrăznea.
Tigrul a mârâit încetişor, şi-a lovit cu coada coastele puternice, s-a repezit la iepuraş şi... s-a trezit în fundul unei gropi adânci.
Până să se dezmeticească, până să priceapă el ce s-a întâmplat, deasupra gropii s-a prăvălit un grătar de trunchiuri grele.
Abia atunci s-a dumerit lăudărosul Stăpân-al-munţilor că a nimerit într-o cursă întinsă de vânător anume pentru el. Omul i-a săpat o groapă adâncă, a acoperit-o cu

vreascuri, iarbă şi frunziş, iar
deasupra a aşezat o momâie de iepuraş, care să-l ademenească. Iar el, prostul, s-a repezit la iepuraş şi a nimerit în groapa cea adâncă.

Zadarnice au fost toate încercările tigrului de a ieşi din groapă. Şi-a zdrelit labele până la os, şi-a irosit toate puterile, dar de scăpat n-a putut scăpa!

Toată noaptea a zăcut tigrul în groapă. Dimineaţa a auzit în sfârşit un zgomot deasupra capului său. Şi-a ridicat ochii şi l-a zărit pe vânător.

— O, cinstite vânător, – gemu tigrul, cu voce jalnică, – te rog nu mă ucide! Mă leg că n-am să mai fac nimănui niciun rău! Dă-mi drumul din groapă şi am să poruncesc tuturor tigrilor să uite până şi drumul ce duce la sălaşul omului!

Vânătorul i-a dat crezare. A ridicat grătarul şi a coborât în groapă un trunchi de copac. Tigrul a sărit pe trunchi şi a ieşit din groapă. Dar cum s-a pomenit alături de vânător, Stăpânul-munţilor şi-a învârtoşat coada şi a urlat:

— Am zăcut o noapte întreagă în groapa asta şi m-a ajuns o foame turbată. N-am încotro, trebuie să te mănânc!

— Ce tot spui, nerecunoscătorule! strigă vânătorul. Aşa se poartă fiarele cumsecade?

— Aşa! urlă tigrul.

— Uite, în pinul de colo se odihneşte o cioară, spuse vânătorul. S-o întrebăm pe ea dacă e drept ce vrei să faci.

Şi s-au dus la cioara din pin:

— Ia spune, îi e îngăduit unui tigru cumsecade să mănânce pe omul care i-a redat libertatea?

Cioara îşi plecă privirea în jos, şi-o roti în toate părţile şi croncăni către ei:

— Nimeni nu se încumetă să vorbească de bine pe acela care plăteşte cu rău binele ce i s-a făcut.

Auzind acest răspuns, tigrul urlă de mânie:

— Eşti o pasăre toantă! Mare noroc ai că nu te pot ajunge acolo sus! Şi întorcându-se către vânător, îi propuse: Hai s-o întrebăm pe broască, şi cum o spune ea, asa să facem!

Dar, în sinea lui, tigrul şi-a făcut următoarea socoteală: «Broasca nu-i cioară, n-o să se-ncumete să mă înfrunte! Ştie ea că o pot strivi cu o singură labă!»

Şi s-au dus, tigrul şi vânătorul, la broasca de pe mlaştina cea mare.

Broasca îşi terminase tocmai prânzul, aşa că era în toane foarte bune.

A ascultat ea pe cei doi împricinaţi şi a rămas apoi multă vreme pe gânduri.

în sfârşit, când tigrul începu să clănţăne din dinţi de foame, broasca spuse solemn:

— Nu-i uşor să faci dreptate în pricina voastră. Trebuie să văd cu ochii mei cursa în care a căzut Stăpânul-munţilor.

Şi au pornit câteşitrei spre groapa din pădure. Ajunşi acolo, broasca se aplecă să vadă fundul gropii şi spuse:

— Trebuie să ştiu neapărat cât de adâncă este groapa asta.

— Dau eu o fugă pân'acasă, – sări vânătorul, – aduc o frânghie şi-o să-i putem măsura adâncimea.

— Sunt împotrivă! urlă tigrul. De unde ştiu eu că ai să te mai întorci?

— Dacă nu se mai întoarce, ai să mă-nghiţi pe mine, răspunse broasca în locul vânătorului. Judecă şi tu: o să-mi pun eu viaţa în primejdie de dragul unui om necunoscut?

— Bine, fie! mormăi tigrul. Dar să se-ntoarcă mai curând, că prea mi-e foame!

Şi Stăpânul-munţilor se tolăni lângă un copac. Vânătorul n-a mai zăbovit. A dat fuga în sat şi s-a ascuns viu şi nevătămat în căsuţa lui.

Trecu o oră, trecură două – vânătorul nicăieri.

Atunci tigrul se înfurie:

— M-ai înşelat, bulbucate»! Eu sunt totuşi cel mai puternic, cel mai

viclean. Până una alta te mănânc pe tine, iar la noapte am să dau buzna în casa vânătorului şi-am să-l mănânc şi pe el.

Broasca se prefăcu foarte speriată şi orăcăi în şoaptă:

— îngăduie-mi, mare Stăpân-al-munţilor, să mă cocoţ în spinarea ta. Vreau să văd dacă nu vine omul.

— Bine, haide! mormăi tigrul. Saltă sus, dar tine minte: dacă-ntr-un pătrar de ceas vânătorul nu se întoarce, să-ţi iei rămas bun de la viaţă!

Tigrul se întinse pe iarbă, iar broasca îi sări pe cap şi spuse:

— Fii bun, puternice Stăpân-al-munţilor, şi înalţă-te pe picioarele dindărăt. Atunci am să pot vedea, socot, chiar şi căsuţa vânătorului. Ca să-ţi fie mai lesne de stat în două picioare, sprijină-ţi labele din faţă de copacul de colo!

Tigrul făcu întocmai.

Dar în clipa când tigrul se ridică în două labe şi se apropie de copac, broasca sări de pe capul lui într-o scorbură înaltă a copacului.

De acolo de sus, de la adăpost, broasca începu să-l batjocorească:

— Lăudărosule! Prostovane! Nătângule!

De mânie şi neputinţă, tigrul începu să roadă scoarţa. Dar vezi că era bătrân de sute de ani copacul acela, şi era gros, de nu l-ar fi cuprins cu braţele nici trei oameni laolaltă.

Şi dac-a văzut tigrul că nu-l poate doborî, şi-a luat avânt, a sărit în sus din toate puterile şi şi-a băgat capul în scorbură.

Da început, broasca era cât pe ce să-şi dea drumul de spaimă. Apoi însă a văzut că n-are pricină să se teamă: măcar că botul tigrului era aproape de tot, pe ea însă tot nu putea s-o ajungă.

Tigrul a încercat să se mai repeadă încă o dată, cu un avânt şi mai mare. Dar când să-şi tragă capul afară din scorbură, s-a trezit că nu mai e chip.

Şi a înţepenit aşa, cu capul în scorbură şi trupul spânzurat afară.

Cine ştie câtă vreme ar fi rămas acolo Stăpânul-munţilor, dacă nu venea vânătorul cu puşca şi nu-l dobora. Aşa a pierit tigrul cel nerecunoscător!

Şi cu asta s-a sfârşit şi povestea.

Iepurele cel norocos

poveste coreeană

Vreţi să ştiţi cum a ajuns pe pământ broasca ţestoasă? Bine! Ascultaţi, să vă spun.

Odată, în fundul oceanului celui adânc, s-a întâmplat o mare nenorocire. S-a îmbolnăvit de moarte marele dragon – Stăpânul-mărilor. Zadarnic i-a cercetat limba cea lungă-lungă doftorul curţii – viţelul de mare, zadarnic l-a ciocănit pe pântece, tot n-a putut afla răul de moarte al marelui domnitor şi nu s-a priceput să-i aleagă nici picăturile, nici prafurile trebuitoare. Dragonul slăbea şi se ofilea văzând cu ochii. Leacurile viţelului de mare mai mult îi dăunau decât să-i ajute. Curtenii umblau în vârful picioarelor prin palat şi nu vorbeau decât în şoaptă. Râsul şi veselia se pedepseau cu moartea: osândiţii erau azvârliţi pe uscat.

Dar iată că într-o zi se înfăţişă la palat o caracatiţă retrasă de mult în pustnicie; de ani şi ani nu-şi mai părăsise ea sălaşul. Auzind însă de boala stăpânului mărilor, bătrâna caracatiţă se înfăţişă dragonului şi-i spuse:

— Stăpâne! Nici vracii, nici curtenii, nici înţelepţii şi nici învăţaţii tăi, nimeni nu te poate uşura de patimile ce le-nduri şi, nu te poate lecui de boală. Numai eu te pot vindeca. Pe vremuri, demult de tot, a suferit şi bunicul meu de aceeaşi boală. Dar pe patul de moarte un înţelept i-a adus un ficat de iepure viu. Bunicul a gustat din ficatul de iepure şi s-a făcut sănătos. Porunceşte, stăpâne, să ţi se aducă ficatul unui iepure viu şi te vei face bine. Ştiu că iepurii nu trăiesc în mare, dar pe

ţărm, nu departe de aici, sunt iepuri cu duiumul.

Marele dragon ascultă vorbele caracatiţei şi se posomori foarte.

— Sunt împărat peste toate mările şi oceanele, la vorba mea tremură până şi balenele şi rechinii; eu scufund corăbiile cele mari, şi totuşi nu-mi stă în putere să pun mâna pe un prostănac de iepure!

Şi s-a frământat dragonul o zi, s-a frământat două, iar într-a treia a poruncit să i se înfăţişeze întreaga curte.

Multă vreme au chibzuit curtenii împăratului mărilor, dar n-au aflat niciun mijloc de a prinde un iepure. Tăceau până şi cei mai vorbăreţi dintre sfetnicii dragonului. Tăceau de parcă ar fi luat aer în gură. într-un târziu luă cuvântul uriaşa balenă. Şi uite ce-a spus:

— Mărite stăpâne dragon! Trimite-mă pe mine să prind iepurele! Am să ţi-l aduc pe trântorul ăsta, cât ai zice peşte.

Dragonul s-a minunat de aşa îndrăzneală:

— îţi mulţumesc, cinstită balenă! Dar spune-mi, rogu-te, prea-credincioasa mea slugă, cum socoti că o să pui mâna pe ticălos?

— Păi, foarte bine, răspunse balena. Am să înot până la ţărm, am să-l întâlnesc acolo, îl înghit la repezeală şi mă întorc fuguţa înapoi.

— Of, balenă, balenă, – clătină din cap dragonul, – mare ţi-e capul, dar mică mintea! Şi cum am să scot, rogu-te, din burduhanul tău, un iepure viu?

Balena tăcu ruşinată şi se ascunse în spatele străjerilor-rechini.

— înseamnă, deci, că niciunul dintre înţelepţii mei curteni nu ştie cum să-mi aducă aici, în fundul oceanului, un prăpădit de iepuraş? urlă dragonul, şi balena se cutremură de spaimă.

Atunci se apropie de dragon broasca ţestoasă. Se înclină şi şopti:

— Stăpâne, îngăduie-mi mie să prind iepurele. Eu am patru picioare şi ştiu nu numai să înot, ci şi să umblu ore întregi pe uscat.

Am să pornesc chiar mâine în zori spre munţii de lângă ţărm, am să-ţi găsesc un iepure şi am să ţi-l aduc încoace cu vreun vicleşug.

Dragonul a chibzuit în sinea lui şi a hotărât să meargă broasca ţestoasă după iepure: «E şireată cumătră. Nu degeaba are ea un cap asemănător celui de şarpe!»

— îmi place planul tău! făcu el într-un târziu. Chiar astăzi să porneşti la drum. Du-te pe uscat şi ţine minte că viaţa mea e în mâinile tale!

Broasca ţestoasă se pomi să alerge forfota de colo-colo, îşi luă în grabă rămas bun de la ai săi şi se ridică la suprafaţa mării. Ţărmul era aproape. Broasca ţestoasă ieşilpe uscat şi pomi târâş spre munţi. Era foarte bucuroasa de însărcinarea primită. Mai e vorbă! Dacă va izbuti să-i aducă un iepure, dragonul o va chema neapărat să-i fie prima sfătuitoare.

Dar deodată broasca ţestoasă îşi aminti că de când e pe lume încă n-a văzut niciun iepure.

«Ce nenorocire! îşi spuse ea. M-am grăbit atât de tare, încât am şi uitat să întreb pe careva cum arată lighioana asta. Ce să-i faci, trebuie să mă-ntorc înapoi».

Şi broasca ţestoasă se întoarse la ţărm, sări în mare şi se lăsă la fund, la poarta palatului. Ca de obicei, aici se înghesuiau o mulţime de curteni.

— Cinstite feţe, – le spuse broasca ţestoasă, oarecum stânjenită, – nu l-a întâlnit cumva vreunul din voi pe iepure?

îi răspunse un şuier batjocoritor – râdea un crab de mare cu ochii bulbucaţi.

— De ce râzi? sări broasca ţestoasă. Cum îndrăzneşti, mojicule!

Crabul se apropie într-o rână şi spuse:

— Râd de neştiinţa ta!

— înseamnă dară că tu ai văzut iepuri!

— Mai încape îndoială? Să nu cunosc eu pe iepure? Oho, de câte ori nu l-am văzut preumblându-se la poalele munţilor!

— O, păi atunci se brodeşte de minune! Ia povesteşte-mi, rogu-te, cum arată

iepurele?

— Ţi-aş povesti bucuros, dar cine nu ştie că nu prea ai ţinere de minte. Socot c-ar fi mai bine să- ţi zugrăvesc lighioana decât să ţi-o descriu.

— O, cât îţi sunt de recunoscătoare, dragul meu crab! Când voi ajunge prima sfătuitoare a împăratului nostru, n-am să-ţi uit acest bine.

Broasca ţestoasă ascunse desenul sub carapacea ei cea tare, ieşi iarăşi pe uscat şi porni târâş- grăpiş către munte, unde ştia că locuieşte iepurele.

întâmplarea făcu ca tocmai în ziua aceea iepurele să iasă la plimbare înainte de masă. Şi cum ajunse la ţărm, se auzi chemat pe nume.

— Cine mă strigă? întrebă el, oprindu-se.

De după un bolovan răsări broasca ţestoasă. Ea se apropie fără sfială de iepure, îl cercetă din cap până-n picioare şi abia apoi întrebă:

— Ian ascultă încoace! N-ăi fi fiind tu iepurele?

— Ba chiar eu sunt iepurele! spuse fălos urecheatul. Dar tu ce lighioană-mi eşti? N-am văzut de când sunt una ca tine! De unde vii şi cu ce nevoi prin meleagurile noastre?

— Numele meu este broasca ţestoasă şi locuiesc pe fundul oceanului. Iată de ce nu m-ai văzut niciodată până acum. Astăzi însă am venit încoace cu treburi însemnate.

— Dar cum de ai ştiut că sunt iepurele, de vreme ce nu m-ai mai văzut niciodată?

— Păi iată cum: am aici portretul tău!

Şi broasca ţestoasă îi arătă iepurelui desenul crabului.

— O, ce asemănare! se minună urecheatul. Leit eu! De unde-l ai?

— Mi l-a dăruit un curtean de-al împăratului mărilor, crabul.

Iepurele se arăta tot mai uimit:

— Şi pentru ce ţi-a trebuit portretul meu, broască ţestoasă, şi de ce m-ai strigat?

— Dragul meu iepure, am venit încoace ca să-ţi aduc salutul stăpânului meu. împăratul mărilor te pofteşte să-i fii oaspete în palatul lui.

— îţi mulţumesc frumos pentru poftire, – se înclină iepurele, – dar nu te pot urma în fundul mării. Nu ştii oare că nu mă pricep să înot şi mă tem foarte tare de apă?

— Fleacuri! făcu broasca ţestoasă. N-avea nicio grijă. Te duc eu viu şi nevătămat până-n fundul mării.

Dar iepurele nu voia de loc să se despartă de câmpurile cu varză, de grădinile cu răzoare de ridichi dulci şi morcovi zemoşi, de vizuina lui călduroasă. Aşa că întrebă din nou:

— Şi nu ştii, cumva, de ce i s-a năzărit aşa, deodată, stăpânului tău să mă vadă?

— Cum nu, sigur că ştiu, se porni pe minciuni broasca ţestoasă. Totul se trage din aceea că împăratul mărilor este făptura cea mai bună şi mai dreaptă din lume. Dacă unul din supuşii lui se îmbolnăveşte, să-l vezi cum plânge şi se frământă. Şi iată că acest împărat mărinimos, cel mai blând din toţi împăraţii, a aflat cit de greu o duci tu pe pământ. Să-l fi văzut cum a plâns cu lacrimi amare când i-a povestit crabul că pe tine şi vulturul te poate sfâşia, şi tigrul te poate înghiţi, şi omul te poate împuşca. «Pofteşte-l la mine! mi-a poruncit el printre lacrimi. Aici, în fundul mării, n-o să îndrăznească nimeni să-i facă vreun rău. Aici nu-s nici vulturi, nici tigri, nici oameni!» Iată de ce am venit după tine, îşi încheie vorba vicleana broască ţestoasă.

Auzind-o, iepurele se întrista şi el:

— Asta cam aşa e! Aici, pe pământ, toţi mă fugăresc: şi păsările, şi fiarele, şi omul. Oho, de câte ori am fost la un pas de moarte! Nici măcar în propria-mi vizuină nu mă simt în deplină siguranţă. M-am hotărât: plec în fundul mării, unde toţi sunt atât de buni şi îndurători!

— Foarte bine, se bucură broasca ţestoasă. Să nu mai zăbovim! Să pornim chiar acum!

— Da, da! Chiar acum!

Şi iepurele porni cu broasca ţestoasă spre ţărmul mării. De bucurie, iepurele râdea într-una, îşi tot mişca urechile şi sărea în sus, ca apucat. Oricât se grăbea broasca ţestoasă, lui tot i se părea ca ea se târăşte ca melcul. Şi nemaiputându-se stăpâni, spuse:

— Ia urcă la mine-n spinare, prea cinstită broască ţestoasă, şi ai să vezi că-ntr-o clipă vom fi la ţărm. în schimb, mai departe ai să mă duci tu pe mine. Vrei?

— Da, se-nţelege! Ştii prea bine că astăzi am ieşit pentru prima dată-n viaţă pe uscat şi văd că e un adevărat chin să umbli pe pământ.

Broasca ţestoasă urcă în spinarea iepurelui şi urecheatul o tuli spre ţărm. Fugea de parcă-l gonea din urmă un lup turbat. Nici n-a apucat broasca ţestoasă să-şi ascundă bine capul sub carapace, că şi ajunseră în pădurea de pini de la ţărmul mării.

Iepurele nu mai văzuse marea. Şi i se păru foarte furioasă. Sufla vântul, şi valurile se spărgeau spumegând la poalele stâncilor.

— Priveşte, cinstită broască ţestoasă, priveşte cât e de furioasă marea. Nu-i greu să te-neci pe aşa furtună! spuse iepurele speriat.

— Ce tot vorbeşti! râse broasca ţestoasă. Se vede cât de colo că n-ai mai avut prilejul să vezi marea! Doar la suprafaţă este atât de neliniştită. Dar cum ne vom afunda în adânc, valurile se vor potoli. Ia suie la mine-n spinare şi nu te mai teme de nimic!

Dar iepurele se codea. îi era tare frică să se lase dus în prăpastia apelor.

Tocmai atunci trecu pe-acolo un vechi prieten de-al iepurelui – bursucul. Acesta se întâlni iepurele atât de departe de vizuina lui.

— Ce faci tu pe-aici? întrebă bursucul. Iepurele îşi răsuci fălos mustaţa şi răspunse:

— Preacinstita broască ţestoasă mi-a adus solie că împăratul mărilor doreşte să mă cunoască. Şi iată că m-am hotărât să plec în împărăţia lui.

Bursucul clătină furios din cap şi strigă:

— Prostii! N-ai să scapi viu de-acolo!

— Da' de unde! Cine se va încumeta să-mi facă vreun rău, dacă însuşi împăratul mărilor mă pofteşte să-i ţin tovărăşie?

— Ai fost înşelat, nenorocitule! Pe fundul mării foiesc tot felul de jivine. Ai să mori cu zile. Şi ţine bine minte: oricât vei striga şi vei cere ajutor, niciunul din prietenii tăi nu te va putea ajuta acolo. Ascultă vorba mea: fugi repede de lângă apă şi uită de broasca ţestoasă!

Bursucul vorbea atât de convingător, atât de fierbinte, încât iepurele îşi veni în fire şi-i spuse broaştei ţestoase:

— Vai, cinstită broască ţestoasă, am şi uitat că m-aşteaptă în vizuină o legătură frumoasă de morcovi proaspeţi. Aşa că deocamdată n-am să te pot însoţi la stăpânul tău.

Terminând ce avea de spus, iepurele îl ajunse din trei salturi pe bursuc şi amândoi se afundară agale în adâncul pădurii.

Atunci, broasca ţestoasă începu să se vaite cât o ţinea gura:

— Ce nenorocire! Cât de amărât va fi împăratul! O, proasta de mine, am uitat să spun iepurelui lucrul cel mai de seamă! E bătrân împăratul şi n-are urmaşi; abia aşteaptă venirea înţeleptului iepure, ca să-i lase lui tronul...

Ştie oricine ce urechi lungi are iepurele şi e lesne de-nţeles că nu i-a scăpat nicio vorbă de-a viclenei broaşte ţestoase. Cât despre bursucul cel tare de urechi, el n-a auzit nimic.

— Ascultă, prietene bursuc, – spuse iepurele, – am să mă reped totuşi până

la împăratul mărilor. Sunt curios, zău, cum e pe la ei, pe-acolo...
Şi iepurele se-ntoarse fuga în locul unde-l aştepta broasca ţestoasă.
— Am hotărât să nu-l amărăsc pe stăpânul tău şi să-i îndeplinesc dorinţa, spuse iepurele. Şi-apoi mă tem că împăratul se va mânia împotriva ta, dacă ai să i te înfăţişezi fără mine...
— Aşa te vreau! se înveseli broasca ţestoasă. îi e necaz prostului de bursuc şi de aia ţi-a îndrugat verzi şi uscate. Hai să mergem!
Şi luându-l în cârcă pe iepurele cel năuc de frică, broasca ţestoasă sări în apă.
Pe uscat, broasca ţestoasă se târa anevoie; în schimb, în apă înota repede şi fără greutate. Ajungând în mijlocul mării, broasca începu să se afunde. Cunoştea atât de bine drumurile apelor, încât se lăsă chiar în preajma curţii împărăteşti.
Zărind broasca ţestoasă cu iepurele în cârcă, străjile îl vestiră grabnic pe dragon de sosirea mult aşteptatului oaspete. Doi rechini deschiseră larg porţile palatului, şi broasca ţestoasă conduse pe iepure spre jilţul unde trona împăratul mărilor.
— Atotputernice şi mărinimosule dragon, – se închină broasca ţestoasă, – porunca ta a fost îndeplinită! în faţa ta se află un iepure viu. Poţi să-i mănânci ficatul!
Auzind aceste vorbe, iepurele era cât pe ce să cadă în nesimţire. Tare n-avea gust să moară, aşa că îşi luă inima-n dinţi şi spuse cuviincios şi tare, ca să-l audă toată lumea:
— Păi atunci, prea buna mea broască ţestoasă, de ce nu mi-ai spus acolo sus, pe pământ, că milostivul împărat are nevoie de ficatul meu?
Broasca ţestoasă chicoti înfundat:
— He-he, mai veneai tu cu mine, dacă-ţi pomeneam despre asta?
— Rău ai făcut, preacinstită broască ţestoasă. Cu dragă inimă ţi-aş fi dat ficatul meu pentru atotputernicul nostru stăpân, ba poate că ţi-aş fi dat chiar doi ficaţi. N-aş fi cruţat nimic pentru un împărat atât de milostiv. Dar vezi că eu nu-mi port niciodată ficatul cu mine. îl păstrez cu grijă la mine-n vizuină. Aşa că acum vom fi siliţi să ieşim iarăşi la suprafaţă şi să ne întoarcem apoi din nou în fundul mării. Uită-te şi tu câtă alergătură şi câte necazuri se trag din nechibzuinţa ta, preacinstită broască ţestoasă!
Când a auzit dragonul că broasca ţestoasă i-a adus un iepure fără ficat, s-a mâniat grozav: «întotdeauna uită proasta asta lucrurile cele mai de seamă!»
împăratul dragon strănută de trei ori în şir, ceea ce era un semn de mare mânie, şi urlă:
— Cum ai îndrăznit, neghioabo, să nu-i spui iepurelui despre ficat? Pleacă îndată înapoi şi până- n seară să mi-l înfăţişezi pe iepure cu ficatul la el! Altfel să ştii că voi porunci rechinilor să te- nghită!
Iepurele se urcă din nou pe carapacea broaştei ţestoase şi porniră înot spre ţărm. îndată ce broasca ţestoasă păşi pe uscat, iepurele sări jos de pe carapace şi o tuli spre pădure.
— Rămâi cu bine, proasto! strigă el. Ai nevoie de ficatul meu? Uite-l colea!
Şi săltându-se în două picioare se bătu cu lăbuţa peste burtă.
Dar acum era atât de departe, că broască ţestoasă nici nu-l mai vedea. Pas de-l mai ajunge, dacă- ţi dă mâna!
Ştia ea, broasca ţestoasă, că nu-i de glumit cu dragonul, că dacă se va întoarce la palat fără iepure va nimeri neapărat în burta rechinului. Aşa că a chibzuit ea ce-a chibzuit şi până la urmă şi-a spus: «Dacă prostul de iepure poate să trăiască pe uscat, de ce n-aş putea şi eu să trăiesc?!»
De atunci a rămas broasca ţestoasă pe pământ.
Din ea se trag broaştele ţestoase care trăiesc pe uscat până-n ziua de astăzi.
Tot de atunci, iepurii nu se mai apropie pentru nimic în lume de ţărmul mării şi nici de vorbit cu broaştele ţestoase nu mai vorbesc.

Urechelniţa cea cu o mie de picioare şi viermele de pământ

poveste coreeană

Povestea odată codobatura cum s-a întâmplat că urechelniţa nu s-a măritat cu viermele, şi viermele nu s-a însurat cu urechelniţa.

Iată cum s-au petrecut lucrurile:

Trăia odată, demult de tot, sub un bolovan acoperit de muşchi, o fermecătoare urechelniţa. Era vestită urechelniţa aceea în toată regiunea pentru frumuseţea şi gătelile ei. Nu se sătura niciodată să- şi tot admire picioruşele mititele. Şi pentru că avea nu mai puţin de o mie de picioare, dacă se apuca să le admire în zori, termina tocmai bine a doua zi către seară. Iar dacă se întâmpla ca vreunul din vecinii ei s-o calce pe picior, de supărare urechelniţa se strângea colac şi nu mai voia să stea de vorbă cu nimeni.

Nu departe de bolovanul urechelniţei îşi avea sălaşul un vierme de pământ din familia rimelor. Era un vierme lung-lung şi foarte muncitor. Cit e ziulica de mare nu înceta să sfredelească pământuî, să sape tuneluri lungi, cu meşteşugite intrări şi ieşiri. Aşa trăia viermele şi era cât se poate de mulţumit cu viaţa lui.

Din pricina necontenitelor sale călătorii subpământene, viermele ajunsese uimitor de lucios, de lung şi de mlădiu.

într-un rând, după ploaie, viermele ieşi afară din casa lui de sub pământ, zări urechelniţa şi se îndrăgosti fără veste de ea. Iar urechelniţa văzu viermele şi-l îndrăgi şi ea.

în aceeaşi zi, viermele îşi găsi o peţitoare, pe bătrâna şopârlă, şi o trimise în petit la părinţii urechelniţei. Şopârla lăudă aşa de mult frumuseţea şi înţelepciunea viermelui de pământ, trupul lui mlădios, casa lui subpământeană cu mai multe caturi, încât urechelniţa primi fără zăbavă să-i fie soţie.

Ceilalţi viermi din familia rimelor nu-şi mai aflau locul de grijă: se tot foiau, oftau şi suspinau cu compătimire.

— Vai, sărmanul de el! îl căinau ei pe viermele de pământ. Ţi se rupe inima! Auzi dumneata, logodnică cu o mie de picioare! Bietul vierme, cum o să poată plăti cizmarului pentru atâţia pantofi!

Alţii le cântau în strună:

— Da, moare după găteli logodnica lui! Să vezi c-or să-i trebuiască cinci sute de perechi de papuci de toată ziua, cinci sute – de zile mari şi cinci sute de cizmuliţe de marochin roşu!

Prietenele urechelniţei erau nemulţumite şi ele:

— Ce-o fi găsit ea la viermele ăsta? Halal logodnic fără picioare! Un nevolnic, ce mai! spuneau unele.

— Gândiţi-vă şi voi, fetelor, – le ţineau isonul altele, – cât va trebui să trudească urechelniţa ca să croiască, să coasă, să spele şi să scrobească veşminte pentru aşa un trup lung şi urât ca al lui!

Şi iarăşi altele se plângeau:

— Sărmana urechelniţa! N-o să aibă nicio clipă de odihnă. Va fi obligată să spele, să scrobească, să calce cât e ziua de lungă. Viermele ăsta trebăluieşte numai pe sub pământ şi se mânjeşte atât de tare cu tină, încât trebuie să-l schimbi de zece ori pe zi.

Auzind vorbele prietenelor ei, urechelniţa căzu amărâtă pe gânduri. Şi în vreme ce mirele săpa sub pământ un nou rând de încăperi pentru viitoarea lui nevastă, urechelniţa chibzuia la sarcinile grele care-o aşteptau.

Se gândea la hainele lungi pe care va trebui să le coasă pentru viitorul ei bărbat, la spălatul necontenit şi la scrobitul acestor haine, la veşnicele griji în legătură cu dereticatul tunelelor, pentru ca în casa lor de sub pământ să fie întotdeauna plăcut,

curat şi umed.

întinsă în iatacul ei de sub bolovan, urechelniţa se frământa zi şi noapte de atâtea griji, şi până la uimă se amărî într-atâta, încât hotărî să nu se mai mărite cu viermele de pământ.

Dar cu mult înainte de a împărtăşi acest lucru logodnicului ei, vestea cea rea ajunse singură la vierme.

Da început, mirele fu foarte mâhnit de hotărârea frumoasei urechelniţe. însă mai apoi, amintindu-şi de toate câte i le spuseseră prietenii săi, viermele îşi spuse: «Şi de unde aş fi luat eu atâţia bani, ca să-i fac încălţăminte urechelniţei pentru cele o mie de picioare?»

Socotind în gând câţi bani i-ar trebui ca să plătească doar pentru papucii de toată ziua, viermele se strânse ghem de turburare. Iar când făcu socoteala banilor trebuitori pentru cinci sute de perechi de cizmuliţe de marochin, nu lipsi mult să-şi dea şi duhul de spaimă.

— Dar e cu neputinţă! sări speriat viermele. Unde o să ţină ea atâtea încălţări? Şi ce larmă se va isca, aoleu, când s-o pomi urechelniţa să alerge prin casă cu papucii tălpuiţi cu tălpi de lemn! Poţi să şi asurzeşti de atâta zgomot!

Bietul vierme se şi vedea surd şi minat şi istovit! Se ascunse în chiliuţa cea mai dosnică a casei sale de sub pământ, puse mâna pe tuş, hârtie şi pensulă, şi scrise urechelniţei o scrisoare prin care rupea logodna.

în aceeaşi clipă în care urechelniţei i se înmâna scrisoarea viermelui, viermele primea de la urechelniţa o scrisoare cu acelaşi cuprins. Nunta nu s-a mai făcut şi viermele a rămas flăcău bătrân, iar urechelniţa şi-a dus tot restul zilelor în singurătatea sălaşului ei de sub bolovanul cel acoperit de muşchi. Şi n-a aflat niciodată prostănacul de vierme că urechelniţa cea cu o mie de picioare nu poartă niciun fel de încălţări şi umblă întotdeauna desculţă, iar leneşa de urechelniţa nici n-a bănuit vreodată că viermele de pământ poartă mereu una şi aceeaşi îmbrăcăminte, care nu se murdăreşte nicicând.

Ca să vedeţi şi voi ce se întâmplă când dai ascultare vorbelor goale şi-ţi pleci urechea la şoapte deşarte!

Cum a rămas lupul fără blană

poveste coreeană

Odată, tigrul – împărat peste fiare – a căzut bolnav de moarte. Zăcea în bârlogul lui şi gemea atât de tare, încât iepurele – care-şi avea sălaşul tocmai în celălalt capăt al pădurii – şi-a astupat urechile cu laba şi a început să Mârdâie de spaimă.

Zadarnic au căutat sălbăticiunile codrului un leac pentru stăpânul lor. În fiecare zi, tigrului i se făcea tot mai rău şi mai rău.

într-o bună dimineaţă, primul sfetnic al împăratului – lupul – dădu sfoară-n ţară că toate fiarele trebuie să vină la palat, pentru a-şi lua rămas bun de la împăratul lor, stăpânul pădurii şi al munţilor.

Din zori până-n noapte, toate fiarele codrului s-au perindat prin bârlogul tigrului. îngenuncheau în faţa stăpânului lor şi-i urau grabnică însănătoşire.

Până la urmă s-a dovedit că toate sălbăticiunile se închinaseră în faţa împăratului, afară de una singură: vulpea. Numai ea – roşcovana – nu se înfăţişase la palat.

De mult îi pusese lupul gând rău cumetrei. Prea îşi bătea ea joc de primul sfetnic, ba chiar se încumeta să zvonească pe toate cărările că el nici n-ar fi lup adevărat, ci doar un biet zăvod!

Aşa că, aflând că vulpea lipsise de la căpătâiul împăratului, lupul se furişă în iatacul acestuia şi-i şopti la ureche:

— Mărite şi atotputernice împărat! Toţi supuşii s-au închinat la căpătâiul tău, toţi ţi-au urat fericire şi sănătate. O singură lighioană şi-a uitat datoria de credinţă şi nu ţi s-a înfăţişat...

— Cine-i ticăloasa? urlă tigrul. Spune-mi numele ei! Dupul rânji mulţumit şi răspunse:

— E vorba de vulpe, milostive stăpâne! Pentru asemenea mârşăvie i se cuvine cea mai grea osândă!

— Află-mi-o şi să mi-o faci bucăţi bucăţele! urlă mânios tigrul.

Turbat de bucurie, lupul o zbughi afară din bârlog şi pomi în goana mare spre scorbura în care locuia vulpea.

Dar şireata de vulpe, care în timpul ăsta stătuse tupilată într-un tufiş din apropiere şi auzise vorbele vicleanului, râdea pe sub mustaţă. Abia se mistui lupul în desiş, că vulpea intră în bârlogul tigrului şi se închină cu toată cuviinţa împăratului bolnav.

— Cine ţi-a dat drumul înăuntru? strigă tigrul. Cum ai îndrăznit să nu te arăţi până acum, pentru a-mi dori sănătate şi ani mulţi de fericire?

Vulpea îşi plecă fruntea până-n pământ, îşi înfoie coada roşcată şi grăi cu glas mieros:

— Ascultă-mă, slăvite doamne, şi află de ce nu ţi s-a înfăţişat până astăzi prea plecata ta roabă. Toate sălbăticiunile ţi s-au închinat şi ţi-au dorit sănătate. Dar nici-una din ele nu ţi-a adus un leac tămăduitor şi nu s-a gândit cum să-ţi aline suferinţa!

— Asta cam aşa e! spuse tigrul. Nimeni nu m-a sfătuit ce să fac ca să fiu iarăşi zdravăn şi sănătos.

Iar vulpea urmă:

— Să-ntrebi de sănătate, nu-i lucru greu. Dar vezi că din întrebări nimeni încă nu s-a făcut bine. Eu însă n-am încetat să chibzuiesc zi şi noapte cum să-ţi prelungesc anii de viaţă. Am colindat toate ţările ca să aflu un leac împotriva bolii. Iată de ce mă înfăţişez atât de târziu la picioarele mări ei – tale.

Auzind asemenea vorbe, tigrul se însenină şi strigă bucuros:

— Ce bine că lupul n-a apucat să-mi îndeplinească porunca! Nu zăbovi, dă-mi mai curând leacul aflat, şi dacă-mi va prii, te fac de-ndată prim-sfetnic al împărăţiei mele.

— Am străbătut zeci de ţări, – se făli vulpea, – şi până la urmă am dat de un vestit tămăduitor indian. D-am întrebat: «Ce trebuie să fac pentru ca stăpânul meu, spaima pădurii şi a muntelui, să se facă sănătos şi fericit?» Şi vestitul tămăduitor mi-a răspuns: «Fă totul ca tigrul să doarmă zece nopţi în şir pe o blană de lup, şi stăpânul tău se va face iarăşi bine!»

Terminând ce avea de spus, vulpea se plecă adânc de tot în faţa împăratului fiarelor şi ieşi de-a- ndaratelea din bârlogul împărătesc.

Tigrul porunci îndată ca sfetnicul său să fie prins şi jupuit de piele. Apoi, întinzându-se pe blana lupului, începu să aştepte însănătoşirea. în vremea asta, vulpea şi-a strâns catrafusele şi s-a mutat într-altă pădure.

Zece zile-ncheiate a zăcut tigrul pe blana de lup, dar tot nu s-a înzdrăvenit. Abia atunci a înţeles împăratul sălbăticiunilor că roşcovana de vulpe l-a tras pe sfoară. Dar era prea târziu: pas de-o mai găseşte pe cumătră vulpe!

Iar lupul a murit; şi-a primit răsplata după faptă: cine vrea să jupoaie pe altul de piele, se întâmplă adesea să fie jupuit el însuşi.

Cum a judecat vulpea pricina dintre bursuc şi jder

poveste coreeană

Odată, alergând împreună prin pădure, bursucul şi jderul au zărit o halcă de came. Amândoi s-au repezit în aceeaşi clipă la comoara găsită.

— Eu am găsit carnea! sări bursucul.

— Ba nu, eu am găsit-o! strigă jderul, de răsună toată pădurea.

Bursucul o ţinea pe-a lui:

— Eu am găsit carnea! Ce să mai discutăm!

Jderul nu se lăsă nici el:

— Ba eu am zărit-o întâi!

Şi uite-aşa sau tot certat, mai-mai să se-ncaiere, dar de înţeles nu s-au putut înţelege. Atunci bursucul spuse:

— Să mergem la judecată. Să ne facă dreptate judecătorul.

în pădurea cu pricina, judecător era vulpea. Ea ascultă spusele celor doi împricinaţi, chibzui câteva clipe şi grăi:

— Nu-i prea greu de făcut dreptate în pricina voastră. Ia daţi-mi încoace comoara pe care aţi găsit-o.

Cei doi întinseră vulpii halca de carne. Vulpea se mai gândi o clipă, şi apoi spuse:

— Carnea vi se cuvine amândurora. Halca trebuie împărţită în două ciozvârte egale. Una s-o ia bursucul, cealaltă – jderul.

Cu aceste cuvinte, vulpea rupse carnea în două.

— Asta nu-i drept, sări furios bursucul. Bucata jderului e mai mare.

— Las' că-ndreptăm noi îndată greşeala asta, râse vicleana de vulpe şi muscă o bucată zdravănă din ciozvârta jderului.

— Acum partea bursucului e mai mare, strigă jderul. Nici asta nu-i drept!

— Nu-i nimic, îndreptăm noi îndată şi greşeala asta! Mie-mi place să fac totul pe dreptate.

Şi vulpea nu zăbovi să înfulece nicio bucată de came, de data asta însă, din partea cuvenită
bursucului.

Acuma ciozvârta jderului a rămas mai mare decât a bursucului. Dar vulpea nu s-a pierdut cu firea şi a muşcat iarăşi din bucata mai mare.

Şi uita-aşa, potrivind mereu când o ciozvârtă, când alta, ca să fie deopotrivă de mari, vulpea gustă din amândouă până când din comoara bursucului şi jderului nu rămaseră decât oasele.

Bine spun oamenii cei înţelepţi: «Lacomul şi certăreţul rămân întotdeauna cu buzele umflate».

De ce ţopăie vrabia şi nu păşeşte

poveste coreeană

Pe vremuri, vrăbiile ştiau nu numai să zboare bine, ci şi să alerge repede pe pământ. Dar într-un rând, o vrabie nimeri întâmplător în palatul regelui. în ziua aceea, în palat era un mare ospăţ. Regele şi curtenii lui şedeau în jurul unor mese lungi, încărcate cu tot soiul de bunătăţi. Vrabia se aşeză pe prichiciul ferestrei, îşi înclină căpşorul şi ciripi fermecată:

— Ce adunare aleasă! Cip-cirip! Ce neasemuită cinste e să priveşti un asemenea ospăţ!

Deodată, vrabia zări pe masa regelui o albină. O albină de rând, care aduna fărâmiţe de zahăr. O,
cum se mai înfurie vrabia de atâta îndrăzneală! Cum se mai porni pe strigăte şi fluierături mânioase!

— O, tâlhăriţa de albină! Uite-o cum se-nfruptă din bucatele împărăteşti, chiar înainte ca regele să le fi gustat. Pentru aşa neobrăzare se cuvine ca albina să fie osândită la moarte! Cip-cirip!

Auzind aceste ocări, albina răspunse:

— Ba tâlhăriţa eşti tu! Tu furi boabele de orez, înainte de-a apuca ţăranul

să-şi culeagă rodul câmpului!

— Iar tu furi nectarul florilor! strigă vrabia. Eşti o hoaţă! Toată lumea te ştie cum eşti!

— Eu muncesssc, eu muncesssc, – bâzâia albina, – pe când tu trăieşşşti din munca altora, trăieşşşti din munca altora!

Şi iac-aşa s-au tot certat ele, fără să se poată înţelege, într-un târziu, albina propuse:

— Să ne facă dreptate omul – el e fiinţa cea mai înţeleaptă de pe pământ.

Şi zburară amândouă până-n satul vecin, unde, într-o colibă veche, aplecată pe-o rână, trăia un ţăran sărac. Ţăranul le ascultă pe amândouă şi grăi:

— Albina are dreptate. Regii nu poartă niciodată grijă de hrana lor. Alţii fac totul pentru ei. Pe câtă vreme ţăranul munceşte mult şi greu până să culeagă rodul. înseamnă deci că toată recolta, toată, până la ultimul grăunte, trebuie să-i rămână numai lui, ţăranului.

Vrabia s-a mâniat că n-a ieşit pe voia ei, s-a zbârlit toată şi s-a repezit s-o prindă-n plisc pe biata albină, mai mult moartă decât vie de teamă.

— Ehei, stai că nu merge aşa! strigă ţăranul. Văd eu că eşti o adevărată tâlhăriţă! Văd eu că ai de gând să-nghiţi albina cea fără apărare. Dar stai, că am să fac eu în aşa fel ca, pe pământ cel puţin, harnica albină să nu se teamă de tine.

Şi sfârşind ce-avea de spus, ţăranul puse mâna pe vrabie şi-i legă piciorușele cu o aţă.

De atunci vrăbiile nu umblă decât ţopăind şi de aceea pe pământ nu pot prinde niciodată vreo albină.

Vânătorii de tigri

poveste coreeană

Acum vreo douăzeci de ani, în oraşul Kilciju, din provincia Hamghiongdo, era o întovărăşire a vânătorilor de tigri. Cei care făceau parte din întovărăşire erau cu toţii oameni foarte bogaţi. Un flăcău sărac din oraşul acela se străduia în zadar să intre şi el în întovărăşire.

— Unde te bagi? îi răspundea preşedintele. Nu ştii că omul sărac nu e om? Vezi-ţi de treabă!

Cu toate acestea, lipsindu-se de multe lucruri trebuincioase, flăcăul îşi făcu o minunată suliţă de oţel, tot atât de bună ca a celorlalţi vânători, ba poate chiar mai bună. Şi odată, când aceştia porniră în munţi, la vânătoare de tigri, se luă după ei şi flăcăul cel sărac.

Da primul popas se apropie de vânători şi-i mai rugă o dată să-l primească în rândul lor.

Dar ei petreceau de zor şi n-aveau nevoie de un om sărac, aşa că-l luară din nou în zeflemea şi-l alungară.

— Dacă-i pe-aşa, – spuse flăcăul, – n-aveţi decât să beţi şi să petreceţi mai departe, că eu mă duc şi singur.

— Du-te sănătos, zănaticule! râseră ei. Du-te, dacă vrei să fii sfâşiat de tigri.

— Mort de colţii tigrului şi tot e mai bine decât ocărit de purtarea voastră.

Şi flăcăul porni de unul singur în codru. N-apucă să se-afunde bine în desiş, că se şi întâlni cu un tigru uriaş. Tărcatul începu să se joace cu el ca pisica cu şoarecele: ba se apropia dintr-un salt şi se îndepărta iarăşi, ba se întindea pe pământ şi, neluându-şi ochii de la vânător, bătea pământul cu coada-i lungă.

Jocul acesta ţinu tot aşa până-n clipa în care, potrivit obiceiului, vânătorul strigă plin de dispreţ către fiară:

— Da ţhan podara! (Primeşte suliţa mea!)

în această clipă, tigrul se aruncă asupra lui şi-i prinse vârful suliţei între dinţi. Dar

vânătorul nu- şi pierdu cumpătul, şi-i înfipse cu o putere neasemuită toată suliţa în gâtlej. Fiara căzu moartă la pământ.

Asta fusese soaţa tigrului şi, la răcnetul ei, tigrul venea în goană s-o ajute.

Ăstuia nu mai trebuia să-i strigi: «Primeşte suliţa mea!»; venea singur, în salturi uriaşe, şi zărindu-l pe vânător se năpusti fioros asupra-i.

Flăcăul izbuti să-l întâmpine şi pe acesta cu suliţa pregătită şi-l doborî ca şi pe primul, străpungându-i gâtlejul.

Apoi târî tigrii într-un tufiş şi-i piti bine, lăsându-le pe potecă, la vedere, numai cozile.

De acolo se întoarse înapoi la vânătorii care-şi urmau ospăţul.

— Ei, câţi tigri ai doborât?

— Am întâlnit doi, dar n-am izbutit să-i încolţesc şi am venit să cer ajutorul vostru.

— Aşa da! Hai să ne arăţi unde sunt tigrii. Vânătorii şi-au lăsat ospăţul şi au pornit în urma flăcăului. Pe drum îşi tot băteau joc de el:

— He-he-he, n-ai vrut să-ţi ei rămas bun de la viaţă, te-ai temut! Tot ai venit după noi...

— Lăsaţi gălăgia, – şopti poruncitor flăcăul, – tigrii sunt pe-aproape!

N-au avut încotro lăudăroşii. Acum el era mai mare peste ei.

— Iată-i acolo, le arătă el cozile tigrilor.

Atunci vânătorii se rânduiră cu suliţele pregătite şi strigară într-un glas:

— Primeşte suliţa mea!

Dar tigrii ucişi nu se clintiră. Iar vânătorul cel sărac grăi:

— Au primit ei, mai demult, suliţa mea! Nu rămâne decât să-i ducem în oraş. Ridicaţi-i şi luaţi-i pentru voi!

«Ştim noi!»

poveste coreeană

Au fost odată doi oameni, bărbat şi nevastă. Erau ei oameni cumsecade, nu-i vorbă, atâta doar că nici n-apuca omul să le spună ce-avea de spus, că ei îl întrerupeau întotdeauna strigând: «Ştim noi, ştim noi!»

într-un rând le-a venit un oaspete şi le-a adus un halat.

— Cine-l îmbracă şi se încheie la un nasture, – le povesti oaspetele, – se va sălta cu o şchioapă de la pământ; dacă se-ncheie la doi nasturi, se înalţă până-n nori, iar dacă se-ncheie la toţi trei, piere cu totul dincolo de nori.

Bărbatul, în loc să întrebe ce trebuie să facă pentru a se întoarce înapoi pe pământ, se grăbi să strige:

— Ştim noi!

Şi punându-şi halatul, se încheie dintr-o dată la toţi nasturii şi pomi să se înalţe către cer.

Iar nevasta alerga pe pământ după el şi striga:

— Priviţi! Priviţi! Omul meu zboară!

Şi a tot alergat ea aşa, până a căzut într-o prăpastie: că tot umblând cu ochii pe sus, după bărbatu- său, nu văzuse primejdia care-o paşte. în fundul prăpastiei curgea un râu. Se spune că ea s-a prefăcut într-un peşte, iar el într-un vultur.

Şi fără îndoială că soarta a fost încă prea blândă cu nişte gură-cască de seama celor doi soţi!

Limba păsărilor

poveste coreeană

A fost odată un om, anume Li Tha Ci, care înţelegea limba păsărilor. într-o zi, cum

umbla el aşa pe drum, trece pe-acolo o cioară şi-i strigă:

— Kau, kau! (Asta-nseamnă: vino, vino!)

Şi se ia omul după cioară şi merge, şi merge, până găseşte o bucată de carne. Ia el carnea şi-şi face o fiertură.

în timpul ăsta s-apropie de el un alt om şi-ncepe să-l ocărască:

— Tu mi-ai înjunghiat vaca pentru o bucată de carne! Cât nu s-a dezvinovăţit Li – nimic nu i-a ajutat; omul l-a dus în oraş, la judecată.

Aici Li i-a povestit judecătorului totul aşa cum a fost.

— Bine; spuse judecătorul. Dacă-nţelegi într-adevăr ce spun păsările, povesteşte-ne şi nouă ce strigă porumbiţa aceea din pom.

— Se vaită că s-a încurcat într-un păienjeniş.

S-au dus oamenii să vadă dacă-i aşa. Aşa era: porumbiţa se-ncurcase într-un păienjeniş.

— Poate ai văzut de-aici păienjenişul! spuse judecătorul. Şi cum era aproape întuneric şi păsările se trăseseră în cuiburile lor, judecătorul porunci ca Li să fie zăvorit în temniţă până a doua zi.

Şi cum stătea el în temniţă, deodată i-a căzut în poală, pe fereastră, un puişor de rândunică, prăvălit din cuib. Li l-a hrănit din gură, pentru că era mic puişorul, şi fiindcă nu-l putea duce înapoi în cuib, l-a oploşit la el în sân.

A doua zi dimineaţa, când a fost dus din nou la judecată, judecătorul l-a întrebat:

— Uite de-asupra noastră se roteşte o rândunică. O vezi cum se frământă? Ce spune?

— Mă roagă să-i dau înapoi puişorul ăsta, care a căzut aseară la mine-n temniţă şi pe care trebuie să-l punem la locul lui, în cuib.

Şi împreună cu judecătorul, Li se apropie de cuibul rândunicii. în clipa în care puişorul fu din nou în cuib, rândunică încetă să se mai frământe, coborî şi ea înăuntru şi, ciripind o ultimă mulţumire bunului Li, se potoli.

Atunci judecătorul spuse:

— Un om ca tine chiar că nu este în stare să facă nimic rău.

Şi Li fu lăsat să-şi vadă de treabă.

Trei fraţi

poveste coreeană

Au fost odată pe lume trei fraţi. Şi tare mult doreau ei să găsească o rădăcină de jen-şen, ca să se îmbogăţească, într-o zi le-a surâs norocul şi au găsit o rădăcină de jen-şen, care preţuia peste o sută de mii de keşi.

Doi dintre fraţi s-au vorbit între ei:

— Hai să-l omorâm pe fratele nostru cel mic şi să împărţim partea lui între noi.

Şi aşa au făcut.

în drum spre casă, fiecare din cei doi a început să chibzuiască în sinea lui cum să omoare pe celălalt. Da marginea satului primul frate spuse:

— Du-te tu şi cumpără nişte rachiu. Eu te aştept aici.

în timp ce unul dintre fraţi era plecat după rachiu, celălalt îşi făcea planul: «Dacă am să-l omor pe frate-meu când s-o întoarce, o să-mi rămână numai mie şi băutura şi rădăcina de jen-şen».

Zis şi făcut. Când cel plecat s-a întors, primul frate l-a omorât, iar rachiul l-a băut până la fund. Dar băutura era otrăvită, căci şi fratele al doilea îşi făcuse planul să-l omoare pe primul. Şi uite-aşa s-au prăpădit câteşitrei fraţii, iar preţioasa rădăcină de jen-şen a putrezit fără să folosească nimănui.

De atunci coreenii nu mai umblă după rădăcini de jen-şen şi după bani, ci fiecare se străduie să aibă cât mai mulţi fraţi[102].

Luntraşul

poveste coreeană

Trăia odată pe malul unui râu un luntraş bătrân.

Şi era bun cu toată lumea: pe oricine trecea apa. Dacă i se dădea vreo răsplată, o primea bucuros, dar de cerut, nu cerea niciodată să i se dea ceva pentru osteneală.

într-o zi, luntraşul zări un şarpe mare (Kurei – cum i se spune prin partea locului), care voia să treacă râul înot.

A înotat Kureiul ce-a înotat şi a început să se scufunde. Atunci bătrânul a sărit să-l scape şi l-a trecut cu luntrea pe malul celălalt.

Kureiul n-a spus nimic, ci doar a lăcrimat, şi unde-i pica o lacrimă răsărea o floare minunată, care-nfloreşte şi-n zilele noastre. înfloreşte floarea aceea numai acolo unde. Pământul e stropit de lacrimi.

Altă dată, pe când moşneagul se odihnea lângă mal, în preajma luntrei lui, zări în apă o căprioară tânără, care abia mai înota.

Bătrânul porni cu luntrea s-o scape şi o scoase pe celălalt mal.

Căprioara sări pe uscat, nu spuse nicio vorbă şi se făcu nevăzută în pădure.

într-o zi, moşneagul se duse în pădure să-şi culeagă salată pentru iarnă. Deodată sări în calea lui un cerb frumos şi-ncepu să sape cu copita pământul potecii. Tocmai atunci se ivi pe potecă un trecător cu o lopată pe umeri. Cerbul se sperie şi din două sărituri se pierdu în desiş.

— Fii bun, trecătorule, şi sapă locul acesta!

Nici n-a izbit trecătorul de trei ori în pământ, că hârleţul a lovit în ceva tare. Era o comoară.

— îţi mulţumesc, – spuse moşneagul, – şi pentru osteneala ta te rog să-ţi iei o jumătate din aur.

— Ba tot aurul e al meu, că eu l-am dezgropat! spuse trecătorul.

Şi a izbucnit între ei o ceartă şi nu s-au putut înţelege, şi au hotărât să plece amândoi la oraş, să se judece.

Judecătorul dădu tot aurul trecătorului, iar pe moşneag, cu mâinile şi picioarele ferecate-n butuci, îl aruncă în temniţă pentru înşelăciune, ba îl mai osândi şi la o sută de vergi.

Noaptea, în temniţa moşneagului se strecură şarpele Ktrei şi-l muşcă de picior.

VA doua zi, piciorul bătrânului era atât de umflat, încât temnicerii socotiră că nu mai are mult de trăit.

Dar seara, şarpele veni din nou şi aduse moşneagului nişte ierburi de leac. Datorită ierburilor acelora, până dimineaţa umflătura dădu îndărăt şi rana se tămădui, de parcă nici n-ar fi fost.

în aceeaşi noapte, şarpele se strecură la nevasta judecătorului şi o muşcă şi pe ea de picior.

în zori, piciorul femeii era atât de umflat, încât toată lumea socotea că nu mai are

102 exişta un obicei coreean foarte răspîndit, după care oamenii se leagă fraţi

mult de trăit.

Atunci temnicerii povestiră judecătorului că moşneagul întemniţat a ştiut să-şi lecuiască singur o umflătură la fel.

102 există un obicei coreean foarte răspîndit, după care oamenii se leagă fraţi

Judecătorul chemă pe moşneag şi-l întrebă:
— Cum ţi-ai vindecat piciorul?
— Mi-a adus Kureiul ierburi de leac.
— Şi unde-s ierburile?
Moşneagul i-a arătat ierburile, a oblojit cu ele piciorul femeii şi umflătura a pierit.
— Şi de ce ţi-a adus Kureiul ierburile de leac? Atunci moşneagul îi povesti cum a scăpat de la înec pe căprioară şi pe Kurei.
— Dar căprioara ce ţi-a dăruit?
— Căprioara mi-a dăruit comoara pe care tu ai dat-o trecătorului.
Judecătorul se căi şi porunci străjerilor să-l ajungă din urmă pe trecător, să-i ia înapoi comoara şi să o înapoieze moşneagului. Iar pe adevăratul vinovat îl aruncă în temniţă, cu mâinile şi picioarele ferecate-n butuci.

Răsplata neaşteptată

poveste coreeană

A fost odată un om. N-avea niciun petic de pământ, iar pe pământul bogatului oricât ai munci, tot nu agoniseşti nimic. Şi o ducea tare greu. Ar fi vrut omul să se însoare, dar îşi spunea: «Cine-o să ia de bărbat un sărăcan ca mine?»
Şi a chibzuit el să meargă la înţelept, să-i ceară sfat şi povaţă cum să agonisească şi el ceva avere. Dar era până acolo cale lungă şi grea. înţeleptul sihăstrea tocmai în vârful muntelui celui înalt. Trei luni şi trei zile trebuia să baţi cărările şi în fiecare zi să străbaţi câte o sută de li.
Umbla săracul zi după zi şi noapte după noapte.
într-o seară, omul nostru zări în întuneric o luminiţă. S-a îndreptat într-acolo şi în mijlocul unei poieni a dat de o colibă singuratică.
Din colibă i-a ieşit în întâmpinare o fată.
Săracul i-a dat bineţe şi i-a cerut găzduire peste noapte.
Fata l-a primit în casă, l-a ospătat şi i-a aşternut un culcuş.
Iar dimineaţa l-a întrebat:
— încotro ai pornit, drumeţule? Săracul i-a povestit totul, de-a fir a păr.
— Află, rogu-te, de la înţelept, cu cine mi-e sortit să-mi duc zilele. Iar la întoarcere te rog să-mi aduci răspunsul.
Săracul i-a făgăduit să afle totul, i-a mulţumit pentru găzduire şi a pornit la drum.
Multă vreme a mai umblat el prin codri deşi, pe cărări pierdute, doar de capre ştiute. Şi într-o zi a ajuns pe malul unui râu mare. Stătea omul pe mal şi se gândea cum să treacă apa.
Pe când chibzuia el aşa, deodată s-au învolburat apele şi s-au înălţat valuri uriaşe, ca stârnite de furtună, iar din adânc a răsărit un dragon.
— Spune-mi, om bun, încotro ai pornit? l-a întrebat balaurul.
Săracul a povestit totul, de-a fir a păr. Iar dragonul i-a vorbit aşa:
— Dă-mi cuvântul tău de cinste că ai să-l întrebi pe înţelept când am să mă înapoiez în împărăţia mea. Dacă-mi fagăduieşti, te trec dincolo.
Omul s-a legat că aşa va face.
Ca din senin s-a pornit un vifor năprasnic, au bubuit trăsnetele şi, într-o clipă, săracul s-a pomenit pe celălalt mal al râului.
Cum s-a văzut dincolo, a şi pornit mai departe. A mai mers el ce-a mers şi a zărit într-o luncă o căscioară. S-a apropiat, şi-n pragul casei l-au întâmpinat un moşneag şi o băbuţă.
Bătrânii l-au poftit înăuntru, l-au ospătat, l-au întrebat încotro a pornit şi apoi i-au povestit:
— Iată, am sădit doi meri în bătătură. De zece ani cresc şi înfloresc, dar

rod nu leagă. întreabă-l pe înţelept de ce nu rodesc merii noştri, iar când te vei întoarce, să ne spui şi nouă.

Săracul le-a făgăduit că o să-l întrebe şi a pornit mai departe.

Trecuseră cele trei luni, trecuseră şi două zile, ba şi a treia era pe sfârşite, dar săracul încă mai urca pe muntele cel înalt.

Abia către seară a ajuns în vârful muntelui şi l-a găsit acolo pe înţelept.

I s-a închinat până la pământ şi mai întâi i-a împărtăşit rugămintea fetei singuratice.

— Sfătuieşte-o, – i-a răspuns înţeleptul, – să se mărite cu primul bărbat pe care-l va îndrăgi.

După asta, săracul povesti ce-l rugase dragonul.

— Sfătuieşte-l să se lepede de lăcomia lui de balaur; atunci se va putea întoarce în împărăţia lui.

Apoi săracul întrebă de necazul celor doi bătrâni.

— Sfătuieşte-i să răsădească merii într-alt loc. Da urmă de tot, săracul spuse şi păsul său.

— Ce să fac ca s-o duc mai bine?

— Mergi întotdeauna pe calea cea dreaptă şi, pânâ ajungi acasă, ai să afli răspuns şi la întrebarea asta.

Mai mult decât atât n-a spus înţeleptul, aşa că omul nostru n-a înţeles prea bine sfatul primit. Dar ce era să facă? Ostenit şi amărât a pornit înapoi. Da întoarcere a apucat pe acelaşidrum ca la venire.

Şi iată că a ajuns la cei doi bătrâni şi le-a spus ce-l învăţase înţeleptul.

— îţi mulţumim, om bun, i-au spus moşneagul şi băbuţa, şi s-au apucat să răsădească merii; dar la rădăcina fiecăruia au găsit câte un sipet de galbeni.

— Fără tine n-am fi dat niciodată de aurul ăsta. Aşa că unul din sipet ţi se cuvine ţie, spuse moşneagul.

Săracul şi-a luat sipetul cu galbeni în spinare şi a pornit mai departe.

Peste o vreme a ajuns la râul în care sălăşluia dragonul şi i-a povestit vorbele înţeleptului.

Dragonul şi-a căscat larg botul şi a scuipat la picioarele omului un rubin uriaş, după care s-a făcut nevăzut.

Nu era un rubin obişnuit, ci unul fermecat. Ridicându-l de la pământ, săracul şi-a spus: «Bine-ar fi să pot lua pe el un cal». Dar nici nu şi-a sfârşit bine gândul, şi-n faţa lui a răsărit un telegar cu coama de aur, cu frâul şi şaua strălucitoare ca focul.

A încălecat săracul pe cal şi a pornit spre fata cea singuratică.

Iar fata, auzind sfatul înţeleptului, i-a vorbit aşa:

— Păi chiar tu eşti primul om pe care l-am îndrăgit. Apoi cei doi s-au căsătorit, şi săracul s-a întors cu tânăra-i nevastă pe meleagurile lui şi s-a aşternut pe un trai fericit.

Preţul a trei snoave

poveste coreeană

A fost odată un boier, care avea o fată nespus de frumoasă.

Mulţi veniseră s-o peţească pe fata boierului. El însă a dat sfoară-n ţară că n-o va da decât aceluia care-i va povesti trei snoave năstruşnice, trei snoave fără niciun cuvânt adevărat. Era mare iubitor de snoave boierul acela!

Din toate colţurile ţării, din regiunile apropiate şi îndepărtate, din oraşele mari şi mici, de pretutindeni veneau la curtea boierului o sumedenie de oameni.

Fiecare îşi spunea în sinea lui: «Cine ştie, poate că tocmai eu voi cuceri mâna frumoasei fete».

Dar toate snoavele i se păreau boierului destul de adevărate, aşa că oamenii veneau şi plecau, veneau şi plecau...

într-un sat de departe trăia o văduvă. Şi avea văduva aceea un fecior, pe nume Pale Tor Se.

Vestea despre frumoasa fiică de boier şi despre cele trei snoave ajunse şi până în satul cu pricina.

Flăcăul începu să se roage de maică-sa:

— Lasă-mă, mamă, să merg şi eu acolo unde se duc oamenii să povestească snoave!

Atât a tot rugat-o, până când văduva s-a lăsat înduplecată şi, de bine, de rău, l-a gătit de drum. Şi

Pak Tor Se plecă la drum.

Cât o fi umblat – nu se ştie, dar până la urmă tot a ajuns unde trebuia şi s-a înfăţişat tatălui prea frumoasei fete.

— Sunt de fel din provincia Hanguka. Am venit să-ţi povestesc trei snoave.

— Fie. Dă-i drumul!

— în părţile noastre, – îşi începu Pak Tor Se povestea, – cad iarna zăpezi mari. Totul este acoperit de o velinţă albă de nea. Se aşterne atunci domnia Gerului şi a Zăpezii. Pe asemenea vremuială, păsările flămânde nu-şi mai găsesc locul de foame. Atunci încep oamenii noştri să prindă păsări. Lucrul nu e prea greu: scoţi mâna pe fereastră, întinzi palma cu grăunţe şi-o ţii aşa câtva timp. Şi-ncep să vină la grăunţe mii şi mii de păsări de tot felul. Vin mereu: fazani şi potâmichi, vrăbiuţe mici şi raţe mari, gâşte, lebede şi câte şi mai câte alte păsări! Nu mai pridideşti înhăţându- le. Abia de mai apuci să le numeri. Una, două, nouă... o sută... o mie... o sută de mii... Şi aduni munţi întregi de vânat, de-ţi ajunge să tot mănânci păsări pe săturate, toată iama.

— Dar asta-i minciună curată! mormăi boierul.

— înseamnă deci că prima snoavă am brodit-o, spuse Pak Tor Se. Acum ascult-o pe-a doua...

Ştii cum fac oamenii de la noi din sat ca să aibă o recoltă bogată de orez? Primăvara, de timpuriu, îşi ară ogoarele şi sapă şănţuleţe pentru apă. Apoi seamănă orezul şi dau drumul apei să acopere ogorul. Cu buruienile rele nu trebuie să ne ostenim: pier ele şi singure, de la rădăcină pier.

— Cum asta? se minună boierul.

— Păi uite cum – foarte lesne, îl lămuri Pak Tor Se. împletim un fel de rogojini dese din nuiele de răchită şi acoperim cu ele tot câmpul. Firele de orez răsar înaintea tuturor celorlalte şi răzbat printre nuiele, iar când răsar buruienile, nu mai au pe unde răzbate şi pier înăbuşite. Aşa că nu mai trebuie să ieşim la plivit. Cât despre seceriş am şi uitat de când nu mai secerăm orezul.

— Dar cum strângeţi recolta? întrebă uimit boierul.

— Păi toamna ridicăm rogojinile prin care a crescut orezul; boabele se scutură şi rămân curate pe rogojini, fără să cadă prin ochiurile mici dintre nuiele, pentru că ochiurile sunt astupate de tulpinile orezului. Nu ne rămâne decât să strângem recolta cu târnul. Asta ni-i tot secerişul!

Boierul a ascultat ce-a ascultat, dar până la urmă tot şi-a ieşit din fire:

— Hai, c-ai întrecut măsura cu minciunile!

— Să mă ierţi, rogu-te, – răspunse cu toată cuviinţa Pak Tor Se, – dar înseamnă că şi cu a doua snoavă am izbutit să te mulţumesc.

— îm... Da, mormăi boierul, neavând încotro. Atunci Pak Tor Se scoase din sân o năframă şi o desfăcu în faţa boierului.

în năframă era strâns un mic sul de hârtie, plin de hieroglife. Pak Tor Se îl înfăţişă tatălui fetei şi- i spuse:

— Te rog prea plecat să mă ierţi că m-am încumetat să cotrobăiesc prin hrisoave vechi. Uite ce- am găsit acolo: un zapis iscălit de bunicul tău. Faptele s-au

petrecut demult, pe vremea când străbunicul meu mai era în viaţă.

De la el, prin moştenire din tată-n fiu, mi-a rămas zapisul acesta. Scrie într-însu' că bunicul tău a luat cu împrumut de la străbunicul meu trei sute de mii de galbeni. Se cuvine dară să-mi plăteşti pe dată această datorie!

Boierul sări ca ars şi-şi holbă ochii la zapis. Nu mai ştia nici el ce să spună. Să ia de bun zapisul însemna să plătească trei sute de mii de galbeni. Să spună că toată povestea e o minciună gogonată, însemna că primeşte să-şi dea fata după pişicherul ăsta sărac lipit pământului.

Până la urmă, cu durere-n suflet boierul a trebuit să se plece:

— Şi snoava asta e mincinoasă!

Pak Tor Se atât aştepta. Şi iac-aşa a fost silit boierul să-şi mărite fata cea nespus de frumoasă cu flăcăul cel isteţ!

Bogătaşul cel lacom

poveste coreeană

Demult sau ba, cu adevărat sau ba, dar de trăit au trăit odată doi fraţi.

Cel mare era avut, iar cel mic – sărac lipit.

Casele celor doi fraţi erau despărţite de nişte creste stâncoase acoperite de pădure.

într-o zi, săracul se duse la frate-său să ceară cu împrumut niscai faină.

Bogatul şedea pe cerdac şi fuma dintr-o pipă lungă-lungă, pe care şi-o scutura din când în când într-un căuş.

Auzind rugămintea fratelui său „el răspunse:

— Să dai pe datorie faină unui sărac e tot aşa de cuminte, ca şi cum ai da tigrului o oaie: ţi-o mănâncă şi n-o mai vezi!

Şi a plecat săracul cu mâna goală din casa fratelui său. Doar câinele bogatului l-a petrecut până la uşă, lătrând furios.

Umbla omul amărât, cu sacul deşert în spinare.

în drum trecu pe lângă o crâşmă. De obicei, săracul nu se îndulcea niciodată cu rachiu. De data asta însă, mai mult de necaz, i-a dat inima ghes să tragă o duşcă, şi dintr-una într-alta s-a îmbătat. Când a ieşit din crâşmă, abia de se mai ţinea pe picioare; se legăna în dreapta şi-n stânga şi umbla pe două cărări.

Până la urmă se prăvăli sub un pin şi adormi.

Mult-puţin, cât o fi dormit, n-am aflat.

Dar trebuie să vă spun că pe meleagurile acelea îşi aveau sălaşul nişte drăcuşori.

Şi au băgat de seamă drăcuşorii aceia că sub pin doarme cineva. S-au apropiat tiptil, au recunoscut pe sărac şi au strigat:

— Hei, fraţilor! Sărăcanul acela, care şade dincolo de râpă, s-a prăpădilt. Greu a dus-o, bietul de el, cât a trăit! Hai să-l îngropăm colo, în movila fericită.

Zis şi făcut. L-au săltat pe umeri şi l-au cărat sus, pe movilă. Aici au săpat o groapă şi au pogorât omul într-însa.

Tocmai atunci săracul s-a trezit, şi când a urlat o dată, au răsunat stâncile. Drăcuşorii s-au speriat şi au fugit.

Când şi-a mai venit săracul în fire, a băgat de seamă că în fundul gropii sclipeşte ceva. Erau nişte bulgări de aur.

Şi-a umplut el sacul cu aur, a ieşit din groapă şi a plecat acasă. Din ziua aceea n-a mai ştiut ce-i nevoia.

Frate-său cel mare a aflat de bunăstarea mezinului şi s-a dus la el de l-a întrebat:

— Ia spune-mi şi mie, cum te-ai îmbogăţit?

Săracul i-a povestit totul. Atunci bogatul cel lacom s-a hotărât să facă rost şi el de niscai aur.

S-a dus deci la crâşmă şi s-a îmbătat criţă.

Clătinându-se pe picioare a urcat coasta spre pădure, s-a trântit sub primul pin şi a adormit îndată, somn greu ca de plumb.

Da miezul nopţii s-au ivit drăcuşorii, l-au recunoscut pe hapsân şi s-au înţeles să-l înveţe minte: să-l ducă undeva departe, departe, într-o văgăună pierdută de lume.

L-au luat în spinare şi au pornit cu el la deal, căţărându-se tot mai sus, pe marginea prăpastiei.

Deodată bogatul s-a trezit, şi când s-a pornit să urle, au răsunat stâncile ca de trăsnet.

Drăcuşorii s-au speriat, şi-au zvârlit cât colo povara şi au şters-o. Iar fratele săracului s-a rostogolit la vale şi, până-n fundul prăpastiei, nici urmă n-a mai rămas dintr-însul.

Mie mi-a spus povestea asta un moşneag, iar eu v-am spus-o vouă, prieteni.

Fie ca norocul să călăuzească întotdeauna pe omul sărman!

Pe ţărmul mării albastre trăiau odată un moş şi o babă.

Toată viaţa au muncit pescuind din zor până-n noapte, dar avuţie tot n-au strâns. Toată averea lor era o barcă veche şi un năvod plin de rupturi.

Aveau în schimb un fecior, o mândreţe de fecior – bucuria şi soarele vieţii lor. Alt flăcău ca al lor nu se mai afla în toată regiunea.

Feciorul pescarului

poveste coreeană

Şi fiul pescarului se chema En Sen, adică Luceafarul-cel-înţelept.

En Sen mergea la şcoală şi învăţa mai bine ca toţi.

După ce a terminat şcoala, En Sen a hotărât să pornească la drum lung, tocmai în capitala ţării, ca să dea examenul cel mare, pentru a se putea numi cărturar.

Bătrânul pescar îl preveni:

— Acolo, la examen, n-or să fie primite decât odraslele boierilor avuţi, iar tu nu eşti decât feciorul unui biet pescar sărac. Când or afla asta, n-or să te primească la examen.

— O să-mi încerc şi eu norocul... Răspunse flăcăul. O să-mi măsor puterile cu odraslele oamenilor de vază şi ale bogătaşilor.

— Dasă-l să meargă, spuse mama. Fiul nostru e cel mai deştept şi o să fie primul între cărturari.

Şi femeia trebui să-şi vândă prima şi singura ei podoabă: coadele cele bogate. Vându părul, şi cu
banii luaţi îşi pregăti feciorul de drum lung.

En Sen întâlni în calea lui tot felul de oameni. Unii mergeau pe jos, alţii călări. Din regiuni îndepărtate şi din oraşe apropiate, toţi se îndreptau spre capitala ţării, toţi voiau să se înfăţişeze la examenul de cărturar. Veneau feciorii boierilor mândri şi ai curtenilor trufaşi. Veşmintele lor sclipeau sub aurul podoabelor. Ei se socoteau maeştri într-ale ştiinţelor şi poeziei.

Aflând aceştia că En Sen merge şi el la examenul din capitala ţării, s-au pornit să râdă de el:

— Ia priviţi, oameni buni şi cinstiţi curteni, priviţi la puiul ăsta de pescar! Numai el mai lipsea de la examenul de cărturar!

Dar En Sen nu lua în seamă batjocura lor.

Şi a umblat el aşa zi şi noapte; multe zile şi multe nopţi a umblat, până a ajuns în sfârşit în capitala ţării. Erau aici case multe şi mari, acoperite cu ţiglă. în târguri şi dughene – tot felul de bunătăţi. Ochii se satură de belşug şi poame, dar stomacul, tot flămând, ghioraie de foame.

Tare mai era flămând En Sen, dar vezi că n-avea în buzunar nicio para chioară. Banii pe care i-i dăduse maică-sa se topiseră de mult.

Pe o uliţă, flăcăul văzu o casă boierească, înconjurată de o livadă mare, cu pomi grei de rod.

«Ce-ar fi să sar gardul ăsta de piatră şi să culeg câteva poame? Barem să-mi potolesc foamea cât de cât!» îşi spuse flăcăul.

Dar îndată ce sări dincolo şi culese primul măr, străjerii îl simţiră şi începură să strige: «Hoţii, hoţii, puneţi mâna pe hoţ!».

Slugile puseră mâna pe En Sen şi-l duseră în faţa stăpânului.

— Cine eşti? întrebă stăpânul, care era un mare dregător.

«Nu-i a bună – şi-a zis flăcăul în sinea lui. Dac-o afla boierul ăsta că-s fiul unui simplu pescar, s-a zis cu mine!»

Aşa că răspunse:

— Sunt feciorul unui boier din depărtatul meleag al Vonsanului şi am venit să dau examenul de cărturar.

— Şi cum de-ai îndrăznit să pătrunzi în grădina mea?

— Prin părţile noastre n-am pomenit asemenea minunăţie de grădină. N-am vrut decât să cercetez mai de-aproape merii voştri cei frumoşi.

Şi zicând acestea, se înclină până la pământ în faţa dregătorului, de parcă şi-ar fi cerut iertare.

Dregătorul dădu crezare vorbelor lui şi-l pofti să tragă la el. Ii plăcuse flăcăul cel sfios şi plin de

cuviinţă.

în ziua examenului, En Sen îşi dădu lucrarea şi căpătă pentru ea nota cea mai mare. Fiind primul între toţi, flăcăul căpătă titlul de cărturar şi scriitor.

Iar trufaşii feciori de boieri şi bogătaşii lăudăroşi trebuiră să se întoarcă la casele lor fără nicio ispravă.

Văzând că En Sen a cucerit preţiosul titlu de cărturar, dregătorul cel mare îi spuse:

— Am o fiică la care ţin ca la ochii din cap, şi caut un om destoinic să i-o dau de nevastă. După cum chibzuiesc eu, tu ai merita să-i fii bărbat. Vrei să iei de soţie pe fiica mea?

En Sen primi propunerea şi se căsători cu frumoasa fiică a dregătorului.

Şi la nunta lor se spune c-au poftit întreaga lume. Trei zile şi trei nopţi au tot ospătat, au băut şi au jucat.

Flăcăul şi fata se-nţelegeau de minune: nu-şi tăinuiau nimic unul altuia. Şi într-o zi, En Sen îi povesti soţiei lui de unde e de fel şi cine-i sunt părinţii.

Şi a mai trecut o vreme, mult-puţin, cât o fi trecut, cine ştie: şi s-a aprins în sufletul feciorului de pescar un dor năprasnic după mamă-sa şi tată-său.

Bătrânii se topeau şi ei de dor după feciorul plecat la oraş. într-o bună zi, pescarul porni spre capitala ţării să-şi caute feciorul.

Multe lipsuri şi nevoi a îndurat el pe drum, dar până la urmă tot a ajuns la Seul. Mult şi-a căutat feciorul, dar până la urmă l-a găsit la curtea marelui dregător.

En Sen şi nevasta lui l-au întâmpinat cu bucurie pe bătrânul pescar, dar l-au sfătuit în taină:

— Să nu spui nimănui că eşti un pescar de rând.

Apoi s-au cunoscut şi cuscrii între ei. Boierului nici prin cap nu-i trecea că bătrânul lui cuscru din Vonsan e un biet pescar sărac. Şi a pregătit în cinstea lui un mare ospăţ. Au fost poftiţi la ospăţ cei mai de seamă boieri şi dregători.

în părţile acelea era o datină din bătrâni: la masă, fiecare trebuie să cânte, când îi venea rândul, cântecul lui preferat.

într-un târziu veni şi rândul bătrânului pescar. Afumat cum era, moşneagul se încumetă şi-ncepu a zice cât putea de tare:

«E-e-eghi, e-e-ecea!
Haideţi, pescari, toţi o dată-aşa!
Sus pânza, flăcăi, şi-om zbura...»

Şi nu s-a lăsat până n-a sfârşit cântarea. Dregătorul a sărit ca apucat. Cinstiţii oaspeţi au îngălbenit.

— Cum? Te-ai încuscrit cu un simplu pescar?

— Ne-ai făcut de ocară! Noi curteni de seamă, să stăm la masă cu un pescar de rând!...

Şi furioşi, toţi oaspeţii au plecat la casele lor.

Dregătorul s-a mâniat din cale-afară, s-a făcut mai negru la faţă ca norul cel aducător de furtună şi a început să strige:

— Să nu văd picior de pescar în casa mea! Scoateţi afară tot neamul ăsta pescăresc şi zvârliţi-l pe poartă!

Cât ai zice peşte, pescarul, fiul lui şi nora-sa s-au trezit în uliţă.

Ce să facă? Unde să se ducă? Şi au pornit înspre Vonsamul lor de baştină. Peste multe zile şi nopţi au revăzut p însfârşit ţărmul mării, atât de drag sufletului lor.

în coliba pescărească îi aştepta bătrâna mamă, singură-singurică. Ce s-a mai bucurat ea, sărmana, când şi-a revăzut feciorul; ce-a mai plâns, ce s-a mai bucurat şi cum şi-a mai îmbrăţişat nora cea frumoasă!

Şi a-nceput pentru ei o viaţă tihnită şi fără nevoi. Bătrânul pescuia, bătrâna-l ajuta. Iar En Sen a îndrăgit munca pământului. Ara, semăna, plivea şi făcea totul cu ştiinţă şi chibzuinţă; de aceea şi rodul cules era îmbelşugat. Iar credincioasa lui soţie îi era în toate spijin şi ajutor.

En Sen scria şi versuri multe. Avuţia cea mai de seamă e munca; muncind, omul

devine mai bogat şi mai puternic – despre acestea toate povestea el în versurile sale.
Timpul ca săgeata zboară, viaţa-i apă curgătoare.
Iar povestea spune că tânărul cărturar a ajuns cu vremea cel mai iubit scriitor al ţării sale.

Norocul

poveste coreeană

întâmplarea asta s-a petrecut demult, foarte demult, într-un sat trăia odată un moşneag de ispravă.
într-o noapte visă că i-a căzut norocul din cer. Şi era aşa de bucuros bietul moşneag!
A doua zi, pe când îşi muncea ogorul, sapa lui lovi în ceva tare. Moşneagul răscoli pământul şi dezgropa nerăbdător un vas mare de porţelan vechi, împodobit cu dragoni şi păuni. în fundul vasului se afla un singur bănuţ de aur. Moşneagul se minună foarte.
— Dacă-ar fi să socotesc după visul meu de azi-noapte, norocul trebuie să-mi pice din cer. Totuşi, uite că am scos vasul din pământ. înseamnă că ăsta nu-i norocul din cer, ci din pământ. Pesemne că această comoară nu mi-a fost sorocită mie, am dat de ea întâmplător.
Puse, dară, galbenul la loc şi se întoarse acasă.
în vecinătatea moşneagului trăia un bogătaş lacom care, afund cele întâmplate, îşi spuse: «Nătărău mai e moşneagul ăsta! A dezgropat o comoară şi n-a luat-o. Ce, nu-i totuna dacă norocul e picat din cer sau scos din pământ? Dacă-i pe-aşa, hai să mă duc eu să iau galbenul!»
Şi pomi grăbit la câmp. Găseşte el locul şi într-adevăr era un vas acolo. Puse mâna să ridice vasul, dar... cu toate că bătrânul povestise de un singur galben, vasul era greu de nici nu-l puteai urni.
— N-am încotro. Dacă nu-l pot lua cu totul, să iau barem ce-i în el!
Se uită în vas. Dar ce să vezi: în loc de galbeni, găsi doar şerpi, broaşte şi râme! Lacomul bogătaş sări înapoi, speriat.
— O! Moşneagul ăsta blestemat a scornit toată povestea doar ca să înşele oamenii cinstiţi. Ticălosul, netrebnicul, cerşetorul! Das' că i-o fac eu, să mă ţină minte!
Şi întorcându-se înapoi, ridică vasul cel greu – de unde-o fi avut atâta putere! – şi pomi cu el spre coliba moşneagului. Ajuns acolo zvârli vasul drept în fereastra săracului.
în timpul ăsta, moşneagul cel de ispravă dormea dus, tară să bănuiască nimic. Deodată sări în picioare, trezit de un zăngănit. Deschise ochii şi văzu un vas de porţelan zburând pe sus.
— Ei, ăsta da, acuma zic şi eu că mi-a picat norocul din cer! zise moşneagul.
Şi aplecându-se spre vasul de porţelan, îl găsi plin ochi cu galbeni sunători!

Scribul cel înţelept

poveste coreeană

A fost odată, demult de tot, pe când oraşul Hamhân nu era decât un biet sătuc.
Şi trăia în satul Hamhân un bogătaş, pe nume Li Dze Zun. Iar alături de el locuia Ţoi Cian Su, un om aşa de sărac, că n-avea nici după ce bea apă.
Ţoi Cian Su avea o nevastă nespus de frumoasă, pe nume În Ok. Oricine-l vedea pe Ţoi Cian Su alături de nevastă-sa uita că omul e un biet sărăcan. în preajma frumoasei În Ok, oamenii îşi uitau de griji şi de nevoi, şi pe feţele lor înfloreau zâmbete de fericire. Zărind-o, fiecare om – oricât de amărât ar fi fost – îşi spunea că

de vreme ce trăieşte pe pământ fiinţă atât de frumoasă, asemeni unei flori, înseamnă că nu-i chiar atât de rău să fii pe lume...

Ţoi Cian Su era mândru şi fericit: nevasta lui era cea mai frumoasă şi mai bună femeie din lume.

Li Dze Zun, bogătaşul, nu-şi afla pace gândindu-se la femeia săracului şi chibzuia într-una cum ar face să i-o ia. Şi uite ce-a făcut:

L-a sfătuit pe vecinul lui cel sărac să se apuce şi el de negoţ. Şi a început să-l tot încânte să plece amândoi prin târguri şi oraşe, după treburi negustoreşti.

— Bine, dar n-am bani! spunea Ţoi Cian Su.

— Nu-i nimic, am eu şi pentru tine!

Până la urmă, bogătaşul a izbutit să-l ademenească pe sărac cu negustoria.

Şi au plecat.

Trecu un an – nicio veste de la ei.

Departe, printre străini, Li Dze Zun îl omorî pe săracul Ţoi Cian Su. Apoi scrise o scrisoare acasă: „Nevastă, l-am trimis înapoi pe Ţoi Cian Su; nu ne ajung banii. El zăboveşte pesemne lângă frumoasa lui nevastă. Dă-i bani şi trimite-l repede încoace, la mine, ca să nu scap târgul”.

... Au mai trecut trei ani... Bogătaşul Li Dze Zun se întoarse beat în satul lui şi, fără să dea pe acasă, se opri la poarta săracului şi începu să strige:

— Hei, femeie, În Ok, acasă ţi-e bărbatul?

În Ok avea o fiică. Fata deschise uşa îl zări pe bogătaş şi-i strigă maică-şi:

— S-a întors Li Dze Zun! Vino fuga! S-o fi întors şi tata cu el! Şi ieşind în prag, întrebă: S-a întors şi tata?

Dar Li Dze Zun răspunse cu nevinovăţie:

— Cum, taică-tu nu s-a întors mai demult? De când l-am trimis după bani!... Mi i-o fi furat. E un hoţ, să ştii!... Vai, vai, vai, m-a jefuit, tâlharul!... Am să vă pun pe amândouă să munciţi pentru banii ăştia!

Cu tot necazul ce-i căzuse pe cap, În Ok pricepu îndată ce se întâmplase: bogătaşul Li Dze Zun i- a ucis soţul şi acum, prin viclenie, vrea să le robească şi pe ele. Dar cum să dovedească adevărul, nu ştia. Toată noaptea s-a frământat.

Iar în zori s-a dus să ceară dreaptă judecată împotriva vicleanului Li Dze Zun.

Judecătorul nu era prost, era însă un" mare leneş. Avea obiceiul să nu spună niciodată mai mult de un singur cuvânt, ca să nu ostenească. Iar scribul lui, care-i scria hotărârile, trebuia să ghicească şi să scrie singur restul. Dacă însă nu-i intra în voie judecătorului şi scria altceva decât ar fi vrut acesta, judecătorul îl pedepsea crunt şi-l alungă.

Ascultând plângerea văduvei În Ok, judecătorul spuse: „La poarta”...

Dar scribul pe care-l avea atunci nu ghici ce-a vrut să spună judecătorul şi nu izbuti să termine de scris hotărârea. Pentru asta, scribul fu pedepsit şi alungat. Fu alungat apoi un al doilea scrib şi un al treilea; nimeni nu-i putea intra în voie judecătorului!

Şi nimeni nu mai voia să se tocmească scrib la judecător.

În Ok şi fiica ei nu mai aveau încotro – trebuiau să intre în robie la bogătaşul cel rău.

în satul lor trăia un ţăran sărac, cinstit şi înţelept. El s-a înduioşat de soarta bietei văduve şi a fiicei ei, s-a dus la judecător şi i-a spus:

— Primesc eu să-ţi fiu scrib...

Şi punând mâna pe hârtie şi pensulă, chibzui o clipă şi scrise:

«La poarta casei stând, Li Dze Zun a strigat-o pe În Ok. Ştia el dinainte că soţul ei nu este acasă, căci îl omorâse. Dacă n-ar fi ştiut nu pe femeie ar fi strigat-o, ci pe Ţoi Cian Su!»

Datorită acestei chibzuieli înţelepte, toată lumea a înţeles cine-i vinovatul, şi bogătaşul şi-a primit pedeapsa: gâdele i-a tăiat capul.

Şi aşa s-a făcut că în vremea veche s-a luat la Hamhân o hotărâre dreaptă, în folosul bietei În Ok.

Despre cei trei fraţi învăţaţi

poveste coreeană

Un coreean bogat avea trei feciori. Oriunde se ducea, bogătaşul se fălea că-şi va trimite feciorii la şcolile cele mai înalte, ba chiar şi la şcolile cele vestite de peste hotare.

Când feciorul cel mare ajunse la vârsta potrivită, tată-său îl trimise să înveţe într-un străvechi oraş chinezesc.

Dar feciorul bogatului nu învăţa nimic şi o ducea tot într-o petrecere.

Au trecut anii de şcoală şi leneşul nu izbutise să înveţe decât un singur cuvânt: «Vo min», adică «noi»... Orice-l întrebai, el o ţinea una şi bună: «Vo min!»

Apoi bătrânul trimise la învăţătură pe cel de al doilea fecior.

Acesta, la rândul lui, nu învăţă decât o singură propoziţiune: «Bu-ji-dao-li», adică «Nu ştim de ce».

în sfârşit plecă la învăţătură şi cel de al treilea fecior. Dar nici el n-a fost mai vrednic ca fraţii lui şi a învăţat şi el doar o vorbă: «duila», adică «aşa e» sau «desigur».

Şi iată că s-au adunat câteşitrei fraţii învăţaţi la casa tatălui lor. Bogătaşul nu-şi mai încăpea în piele de mândrie: «Feciorii mei sunt cărturari „nu glumă! Nici nu poţi pricepe ce spun, atâta-s de învăţaţi!»

Dar tinerii se obişnuiseră, să trândăvească şi să petreacă şi iar le-a venit chef să plece peste hotare, să mai «înveţe» un an-doi.

Tatăl lor le-a dat bani şi cei trei fraţi au plecat iarăşi în străinătate.

într-un rând, trântorii se plimbau prin oraşul chinezesc în care era şcoala. Şi cum umblau ei aşa, fără treabă, iată că zăresc un stol de ciori croncănind şi rotindu-se deasupra unui tufiş.

S-au uitat isteţi unul la altul şi şi-au spus: «Trebuie să fie ceva acolo, de dau târcoale ciorile. Hai să ne uităm...»

Au pătruns în tufiş şi au găsit acolo un om înjunghiat. Proştii s-au oprit în preajma mortului şi au început să pălăvrăgească. Tocmai atunci trecu pe acolo un străjer şi întrebă:

— Cine l-a ucis pe omul acesta?

Fratele cel mare, vrând să arate că-i om învăţat, răspunse chinezeşte:

— Vo min... (Noi...)

— Şi de ce l-aţi ucis?

Era rândul celui de-al doilea să arate cât e de deştept:

— Bu-ji-dao-li!... (Nu ştim de ce!...) răspunse el.

— Sunt nevoit să vă bag la închisoare, spuse străjerul.

Mezinul nu vru să rămână mai prejos decât fraţii săi şi strigă:

— Duila, duila! (Desigur, desigur!) Aşa au nimerit cei trei trântori în temniţă. Ca să vedeţi şi voi ce s-a-ntâmplat cu cei trei fraţi învăţaţi!

Povestea înţeleptului cioplitor

poveste coreeană

Cioplitorul în piatră Hoan Cin Sen şi pictorul No Sam Bon erau vecini. în zilele de lucru munceau amândoi, fără odihnă, iar sărbătoarea se întâlneau când la unul, când la celălalt şi-şi încântau ochii admirând coloane de marmură şi jad, sau blocuri meşteşugit cioplite şi tablouri zugrăvite cu măiestrie, pe fâşii argintii de mătase. O mare prietenie îi lega pe cei doi maeştrii, cioplitorul şi pictorul.

Oamenii din oraşul lor şi din satele dimprejur îi iubeau şi-i preţuiau pe cei doi artişti. Veneau să se minuneze în faţa lucrărilor lor măiastre, se bucurau de vorbele lor de duh şi purtau din gură în gură, răspândind în toată ţara, glumele lor pe seama

sfetnicilor regelui, ba – de ce n-am mărturisi- o! – chiar pe seama regelui însuşi.
Sfetnicii şi curtenii aflară acest lucru şi-şi puseră în gând să piardă pe cioplitor şi pictor.

Dar mai mult ca toţi ceilalţi le purta pică primul sfetnic al regelui, cel mai rău şi mai viclean dintre ei. Acesta ceru pictorului să-i zugrăvească un palat ca-n basme, iar când tabloul fu gata, îl luă
şi se duse întins la rege. Se înclină până la pământ, desfăşură pânza de mătase şi spuse:

— Slăvite stăpâne, în tabloul acesta este înfăţişat palatul minunat pe care l-am vizitat azi-noapte în vis. împăratul cerurilor îşi înalţă un palat aidoma cu acesta şi are nevoie de un cioplitor iscusit.
Or, cel mai vestit cioplitor trăieşte în ţara noastră, chiar în oraşul nostru. împăratul ceresc mi-a poruncit să-l trimitem neîntârziat. Iar pentru ca iscusitul cioplitor să ajungă cât mai curând în ceruri, trebuie să-l ardem pe rug, în preajma muntenii nostru celui înalt. Purtat de fum şi văpăi, el se va înălţa drept la cer.

Regele răspunse:

— Nimănui nu-i este îngăduit să se îndoiască de supunerea mea în faţa împăratului din ceruri! Chiar astăzi am să-i trimit pe cioplitorul nostru!

Şi regele porunci ca dorinţa lui să fie adusă la cunoştinţa cioplitorului. Iar primul sfetnic se întoarse acasă, frecându-şi mâinile de bucurie.

Ce să facă bietul cioplitor? începu să se gătească de drumul cel fără de întoarcere. îşi puse veşminte albe şi-şi strânse sculele într-o traistă deopotrivă de albă. Apoi îşi luă rămas bun de la copii şi de la nevastă şi se duse la cimitir, să se închine pentru ultima dată la mormântul strămoşilor...

Când se întoarse acasă, străjile palatului îl aşteptau de mult.

Şi iată că-l duseră la rugul pregătit pentru lunga-i călătorie. La poalele unei stânci înalte se rânduiau stive de lemne. Cioplitorul îşi înălţă ochii asupra stâncii şi se însufleţi deodată. Apoi se întoarse mânios către slugile regelui:

— Mai multe lemne, aduceţi îndată mai multe lemne că dac-am să rămân atârnat în văzduh, la jumătatea drumului către cer, n-o să fie bine de voi!

Şi-ncepu o forfotă... Plesneau bicele, mugeau bivolii, scârţâiau carele... Grămezile de lemne creşteau mereu. în scurtă vreme, alături de stâncă se înălţă o stivă uriaşă de lemne şi găteje. Atunci cioplitorul porni să urce pe rug. Şi urcă şi urcă tot mai sus şi mai sus, până ajunse în dreptul unei crăpături în stâncă, pe care de jos abia de-o puteai zări.

Pe la apusul soarelui, lemnele stropite cu păcură fură aprinse. Un fum negru şi des îl învălui pe cioplitorul din vârful rugului. Atunci omul se strecură în crăpătura stâncii, scoase din traistă ciocanul şi dalta şi începu să lărgească îngusta crăpătură în care se adăpostise.

Când vâlvătaia cuprinse întregul rug, cioplitorul era de mult la adăpost: şedea în văgăuna pe care şi-o săpase şi fuma liniştit.

Focul arse ce arse, apoi se potoli; jarul se stinse, şi oamenii adunaţi în jurul rugului se împrăştiară. Atunci cioplitorul ieşi din văgăună şi se strecură în munţi, unde rămase ascuns o sută de zile. Iar într-a o suta una zi ieşi din ascunzătoare şi slab, alb la faţă ca varul, porni întins spre palat.

— S-a întors cioplitorul de pe tărâmurile împăratului ceresc! se duse vestea prin palat.

Curtenii alergară să-l înştiinţeze pe rege de întâmplarea asta nemaipomenită.

Cioplitorul însă trecu nepăsător pe lângă ei şi mormăi într-o doară:

— Cam puţine lemne, cam puţine erau – abia, abia de-am putut ajunge sus!

— E gata palatul împăratului ceresc? întrebă regele, zărindu-l.

— E gata... Atotputernicul îţi mulţumeşte pentru ajutorul trimis.

— Dar e zugrăvit palatul celui de sus sau nu-i la fel de frumos ca al meu? Pesemne că împăratul ceresc are nevoie şi de un pictor!

— Ba, – răspunse cioplitorul, – el ar vrea să vadă pe...

Regele însă nu-l mai asculta... Bucuros de gândul cel bun care-i venise, el porunci ca şi pictorul să fie trimis neîntârziat în cer. «Ce mulţumit va fi de mine atotputernicul» se bucura regele în sinea lui.

Pictorul fu înştiinţat de hotărârea regelui şi căzând la picioarele tronului se rugă cu lacrimile în ochi:

— Cruţă-mă, slăvite stăpâne, fără mine toţi ai mei se vor prăpădi de foame!

Regele însă nici nu-i luă în seamă lacrimile şi-i porunci să se pregătească de drum.

Se întoarse, deci, pictorul acasă, îşi strânse culorile, pensulele şi, mai mult mort decât viu, porni înconjurat de străji spre rugul care-l aştepta.

Pe drum însă se întâlni cu cioplitorul. Acesta se apropie de el, de parcă ar fi vrut să-şi ia rămas bun de la prietenul său. De fapt însă îi şopti la ureche, ca să nu-l audă nimeni:

— Nu fi amărât. în stâncă se află o crăpătură îngustă. Când te-o învălui fumul, strecoară-te într- însa. La început îţi va veni cam greu: mai în adânc însă am avut eu grijă să lărgesc crăpătura. La noapte am să te întâmpin la ieşirea din văgăună şi apoi, ascunşi în munţi, o să chibzuim noi ce-i de făcut... Dacă am scăpat eu, ai să scapi şi tu cu bine!

Pictorul răsuflă uşurat şi se apropie mai cu inimă de rug. Se apropie şi se răsti la slugile regelui să aducă mai multe lemne. Cioplitorul se-nvârtea şi el pe-acolo şi striga cât îl ţinea gura: «Nu vă scumpiţi la lemne! Daţi-i zor cu căratul!» Şi i s-a înălţat pictorului un rug înalt-înalt, ca să ajungă cât mai curând sus, la împăratul ceresc.

La apusul soarelui, rugul fu aprins. Dar pictorul apucase să se ascundă la vreme în crăpătura stâncii. Noaptea veni cioplitorul şi-l conduse într-o peşteră tainică, unde avea pregătite de-ale gurii pentru prietenul său.

O sută de zile şi o sută de nopţi rămase pictorul ascuns în munţi, iar într-a o suta una zi se întoarse în oraş şi se duse întins la rege.

— Ai terminat de zugrăvit palatul? îl întrebă regele.

— Am terminat, slăvite stăpâne! Dar împăratul ceresc nu vrea să facă sfeştania fără tine şi sfetnicii tăi. El te pofteşte să vii cu întreaga-ţi curte la marea sărbătoare, răspunse pictorul.

Regele se bucură de marea cinste ce i se făcea şi porunci să se înceapă grabnic pregătirile de plecare. De asemenea porunci şi sfetnicilor săi să se pregătească de drum. Aceştia lăsară capul în piept. N-aveau încotro!

Trei zile şi trei nopţi s-au tot cărat lemne lângă stânca cea înaltă. Un munte întreg de lemne.

Toţi muzicanţii din ţară au fost aduşi acolo. Bubuiau tobele, şuierau flautele. Regele se caţără cu tot alaiul sus, pe grămada de lemne. Apoi rugul fu stropit cu păcură şi i se dădu foc.

Lemnele au ars şi o dată cu ele a ars şi regele împreună cu trufaşii lui sfetnici. Apoi s-a pornit vântul şi a spulberat cenuşa în cele patru zări.

Au trecut o sută de zile, au trecut două sute, trei sute... o mie, şi nimeni nu l-a mai revăzut pe rege sau pe sfetnicii lui. Niciunul dintre ei nu s-a mai întors.

Dar nimeni nu le ducea dorul, căci tare bine o duc oamenii de rând fără regi şi fără sfetnicii lor trufaşi!

Meduza

poveste coreeană

Tocmai în fundul mării, într-o peşteră uriaşă, cu pereţi de piatră colorată îmbrăcaţi în alge, trăia dragonul mărilor – împăratul lumii de sub ape. Dragonul avea o fată nespus de frumoasă, pe care o iubea şi o răsfăţa în fel şi chip. Toate vietăţile mărilor

se aţineau în jurul ei, ca să-i îndeplinească orice dorinţă. Căutau pentru ea perle strălucitoare, scoici frumoase de sidef, pietre nestemate, îi culegeau nuci de mare sau o distrau cu felurite jocuri şi dansuri.

Odată, pe când fiica împăratului mărilor privea la dansul delfinilor şi balenelor şi rodea nuci de mare, înghiţi din nebăgare de seamă o nucă necurăţată. Iar nuca spinoasă şi colţuroasă cum era, îi rămase în gât.

Dragonul trimise toţi peştii mărilor să caute un doctor priceput pentru fiica lui. Toţi doctorii de sub ape se adunară la curtea lui, dar niciunul nu putu să scoată nuca din gâtlejul fetei. Atunci rechinul, primul sfetnic al împăratului, îşi aminti că barza este foarte pricepută în scoaterea nucilor din gâtlej. Dar vezi că barza trăieşte pe pământ. Aşa că rechinul sfătui pe dragon să trimită meduza după doftoroaia barză. Pe vremea aceea, meduza albastră era înaltă, sprintenă şi vicleană. Ştia nu
numai să înoate prin apă, ci şi să alerge pe uscat. Şi avea şi ea oase în trup, ca toate vieţuitoarele.

Dragonul trimise meduza după barză. Meduza ieşi la ţărm şi pomi în căutarea berzei. Până la urmă o găsi şi-i spuse:

— împăratul mărilor te cheamă să scoţi nuca din gâtlejul fiicei lui. Dacă ai să izbuteşti, vei fi răsplătită împărăteşte.

Barza primi şi porni la drum cu meduza. Ajungând însă la mare, se sperie şi dădu să fugă. Dar meduza o apucă de-o aripă şi-ncepu s-o tragă în apă.

— Stai, aşteaptă! strigă barza. Am uitat să-mi iau sculele. Cum am să scot nuca? Aşteaptă-mă aici, la ţărm; mă întorc într-un suflet.

Meduza îi dădu drumul şi se întinse pe nisip, să se odihnească la soare. Se încălzi ea ce se încălzi şi adormi.

Când se trezi din somn, barza tot nu venise. Meduza porni s-o caute, dar n-o mai găsi nicăieri.

Noaptea târziu, când stelele şi luna se oglindeau în apă, meduza se întoarse acasă. Coborî tiptil pe nişte stânci şi încercă să se facă nevăzută sub o rază albastră de lună, albastră ca trupul ei.

Dar împăratul mărilor află că meduza se întorsese fără doftoroaie şi plin de mânie porunci să fie pedepsită.

Osândită fu dată în seama balenelor şi rechinilor, care se porniră s-o scuture atât de amarnic încât îi săriră toate oasele din trup şi meduza se făcu moale şi lătăreaţă ca o turtă.

Fiica dragonului văzu meduza fără oase şi unde mi se porni pe un râs, de-i sări nuca singură din gâtlej. De bucurie, împăratul mărilor porunci ca meduza să fie iertată.

De atunci a rămas meduza fără oase. La ţărm nici nu se gândeşte să mai iasă vreodată; nu-i prea place să-şi amintească de uscat şi de păţania cu barza. Iar dacă vreo furtună sau refluxul o aruncă pe nisip, ea nu mai e în stare să se întoarcă în apă şi se usucă la soare. Se usucă toată, de nu mai rămâne nici urmă dintr-însa.

Darul cel mai de preţ

poveste coreeană

Tocmai pe ţărmul mării Răsăritene, în Valea Trandafirilor, nu departe de oraşul Vonsan, trăia o fată nespus de frumoasă şi deşteaptă. Numele ei era An Ran Diu. Şi o iubeau pe fata aceea trei flăcăi – trei buni prieteni.

An Ran Diu se tot gândea pe care din ei să-l ia de bărbat. Şi hotărî să se ducă la bătrânul înţelept atoateştiutor care sihăstrea pe stânca Dragonului Negru. înţeleptul îi dărui trei galbeni de aur şi-i porunci să dea galbenii celor trei tineri – să-i cumpere flăcăii trei daruri, şi care-i va aduce darul cel mai de preţ, pe acela să-l aleagă.

An Ran Diu se întoarse acasă, chemă la ea pe cei trei flăcăi, le dădu câte un galben şi le spuse:

— Cumpăraţi-mi fiecare câte un dar de nuntă. Mă voi mărita cu acela care-mi va aduce darul cel mai de preţ. Vă aştept vreme de un an. Să vă întoarceţi toţi trei în aceeaşi zi.

Şi au pornit la drum flăcăii şi s-au dus departe, departe, dincolo de marele zid chinezesc, dincolo de pustiurile şi stepele mongole.

Unul dintre ei dobândi o oglindă fermecată. Când voia să vadă pe cineva, se uita în luciul ei, iar cel dorit îi apărea în oglindă ca aievea; îl putea vedea şi putea afla ce face omul iubit. «Am s-o văd întotdeauna pe An Ran Diu, iar când voi ajunge acasă şi i-o voi dărui ei, mă va putea vedea şi ea pe mine oricând şi oriunde m-aş găsi!» îşi spunea flăcăul.

Cel de al doilea cumpără o cămilă fermecată. Era destul să încaleci pe ea, pentru a ajunge fără veste oriunde-ţi dorea inima. Flăcăul socoti că nu se află pe lume dar mai de preţ ca acela găsit de el. E destul să vrei, şi te şi pomeneşti alături de prea frumoasa An Ran Diu.

Iar al treilea flăcău dobândi un măr fermecat. Dacă te îmbolnăveai, era destul să mănânci mărul acela şi te făceai bine într-o clipă. «Dacă An Ran Diu se va îmbolnăvi, – îşi spuse el, – darul meu îi va prinde bine!»

în ziua hotărâtă, cei trei prieteni se întâlniră unde le-a fost vorba şi-şi povestiră despre darurile cumpărate pentru An Ran Diu. Tocmai se împlinea anul de când plecaseră din ţara lor. Şi cum le era tare dor de An Ran Diu, au hotărât să se uite în oglindă şi să vadă cum o mai duce aleasa inimii lor.

Se uitară în oglindă şi înlemniră: An Ran Diu zăcea pe patul de moarte.

Atunci încălecară câteşitrei pe cămila fermecată şi peste o clipă se găsiră la poarta iubitei. Intrară în casă şi se opriră la căpătâiul fetei. Lacrimi mari izvorâră din ochii bolnavei când îi văzu pe cei trei flăcăi.

— Mi-aţi adus darurile, dar e prea târziu... Ce să mai fac cu ele? şopti ea.

Auzind-o, cel de al treilea flăcău îi întinse mărul şi o rugă să-l mănânce cât mai repede. An Ran Diu mâncă mărul, se făcu bine şi ceru flăcăilor să povestească fiecare despre peripeţiile şi despre darurile lor.

După ce-i ascultă pe toţi, An Ran Diu îi întrebă:

— Spuneţi şi voi... cu cine să mă mărit? Fiecare m-a ajutat deopotrivă cu darul lui. Hotărâţi voi înşivă!

Trei zile şi trei nopţi chibzuiră flăcăii. Dar nu putură lua nicio hotărâre. Fără mărul fermecat n-ar fi putut scăpa fata de la moarte. Dar dacă n-ar fi fost oglinda, ar fi aflat ei de boala care-i primejduia viaţa? Sau dacă n-ar fi fost cămila cea iute de picior, ar mai fi ajuns ei la vreme ca s-o scape de la moarte?

Până la urmă, An Ran Diu hotărî singură.

— Dacă alegerea mea va fi înţeleaptă, – spuse ea, – străvechiul clopot din care sunau strămoşii noştri când obştea trebuia să ia vreo hotărâre însemnată, va suna de la sine. Câteşitrei îmi sunteţi prieteni adevăraţi, aţi dovedit-o din plin cu darurile alese de voi şi numai datorită prieteniei dintre voi aţi izbutit să-mi redaţi viaţa. Am să mă mărit cu acela care mi-a dăruit mărul, dar nu pentru că mărul m-a scăpat de la moarte. Voi doi, alegându-vă darurile, v-aţi gândit mai cu seamă la voi înşivă, pe când el, cumpărând mărul, nu s-a gândit decât la mine. Cu el am să mă mărit.

în clipa aceea răsună ca din senin dangătul străvechiului clopot. Şi frumoasa An Ran Diu se mărită cu flăcăul care-i dăruise mărul.

Şi bine a făcut! Numai el s-a gândit la sănătatea fetei La ea s-a gândit, şi nu la sine însuşi.

Povestea viteazului Iun Ghir Su şi a preafrumoasei Ţen Sun Ne

poveste coreeană

A fost odată un flăcău viteaz şi ager la minte, pe nume Iun Ghir Su. De mic copil rămăsese fără mamă şi fără tată şi a crescut argăţind la un vecin bogat.

Bogătanul şi nevasta lui nu făceau nimic toată ziua; lăsau totul în spinarea bietului Iun Ghir Su. De mâncare nu-i dădeau mai nimic, dar de muncit îl sileau să muncească tot mai mult şi mai mult.

într-un rând, bogătanul îl trimise în taiga să adune vreascuri. Iun Ghir Su adună două sarcini mari de lemne şi pomi înapoi către casă.

Drumul era tare greu: trebuia să străbată dealuri şi văi. Iun Ghir Su osteni şi se lăsă la umbra unui copac, să se odihnească. Şi aşa cum era, cu sarcinile de vreascuri în spinare, aţipi.

Deodată, cineva îl trezi din somn. Deschise ochii şi văzu înaintea sa un moşneag.

— Ce cauţi pe meleagurile mele? Viaţă sau moarte să-ţi dau pentru îndrăzneala ta? îl întrebă moşneagul.

— Viaţă să-mi dai, că-s tânăr. Şi abia de acum încolo mă aşteaptă zile mai bune! răspunse Iun Ghir Su.

Moşneagul zâmbi:

— Bine mi-ai răspuns. Oamenii sărmani se bucură de viaţă, oricât de grea li s-ar părea, nu ca bogătanii care se tânguie într-una. Ce-ai vrea să-ţi dăruiesc pentru isteţimea ta? Aur vrei oricât mi-i cere sau puteri de uriaş?

— O, de nu glumeşti cu mine, dă-mi putere. Dar putere... de să-mi pară sarcinile astea mai uşoare ca un fulg. Cu asemenea putere îmi croiesc eu singur drum.

— Fie, grăi moşneagul. Du-te acasă, dar vezi de nu-ntoarce capul înapoi.

Şi moşneagul se făcu nevăzut. Iun Ghir Su ridică sarcinile de lemne, şi ele i se părură mai uşoare ca fulgul. Şi se simţi flăcăul puternic, neasemuit de puternic şi cu spor la drum.

Cărarea cobora ultimul deal şi ducea spre un râu repede şi adânc. Peste apă era un pod înalt.

Pe pod stătea o fată într-o rochie albă ca neaua. Degetele ei subţiri despleteau părul strâns în coade lungi, iar pe obraji îi curgeau lacrimi amare.

— De ce plângi? o întrebă Iun Ghir Su.

— Bătrânii din satul nostru au hotărât să se supună străvechilor datini şi să mă dea de nevastă tigrului. Eu nu vreau, mai bine mă arunc în râu! răspunse fata plângând şi mai amar.

— Cum te cheamă?

— Ţen Sun Ne.

Iun Ghir Su o linişti:

— Nu te arunca în râu, Ten Sun Ne! Vino cu mine. Şi fata porni după el.

Curând intrară amândoi în sat. Când văzură bătrânii fata întorcându-se, încruntară din sprâncene.

— De ce te-ai întors? N-ai curaj să mori singură şi vrei să ne prăpădim cu toţii? Fricoaso! De mii de ani toate fetele frumoase din satul nostru se mărită cu tigrul – asta ni-i legea! Tu ai călcat legea din strămoşi. Fii afurisită! Vrei să stârneşti mânia tigrului, vrei să piară tot satul? strigau ei.

în locul fetei răspunse Iun Ghir Su:

— în fiecare an dăruiţi tigrului fetele noastre cele mai frumoase. De ce? Aţi spus că Ţen Sun Ne e fricoasă. Nu-i adevărat! Fricoşi sunteţi voi! Ţen Sun Ne vrea să trăiască. Ce poate fi mai josnic decât să piară fără noimă, înghiţită de tigru?

— Să mori pentru binele obştii e o cinste! strigară bătrânii.

— Dacă-i aşa, puneţi voi mâna pe paloşe, pe suliţi şi ucideţi tigrul, pentru fetele noastre şi pentru binele obştii. Atunci fetele noastre vor trăi, şi viaţa tuturora va fi fericită. Iar dacă cineva dintre noi va pieri în luptă cu tigrul, cinste viteazului!

Bătrânii căzură pe gânduri. Chibzuiau; tăceau şi se scărpinau în barbă. Dar vânătorii cei tineri şuşoteau între ei, tulburaţi.

Iun Ghir Su cătă către ei şi mai spuse:

— Eu am să mă duc primul!

— Eşti încă tânăr, bombăniră bătrânii.

— E drept, sunt încă tânăr, dar am îndurat multe şi am destule puteri să mă lupt cu tigrul.

Şi punând mâna pe suliţă, Iun Ghir Su se afundă în taiga, spre dealul cel înalt.

Vânătorii tineri porniră după el. Pe drum însă unii dintre ei rămaseră în urmă, iar alţii făcură cale-ntoarsă. Numai Iun Ghir Su nu dădu înapoi.

Merse ce merse, până desluşi în zare dealul cel mare, învăluit în lumini albăstrii. La poalele dealului sclipea un lac liniştit, iar pe mal şedea un moş gârbov, pleşuv, cu barbă albă. Flăcăul văzu de departe că îi tremura capul şi dădu să pornească spre el, ca să-l întrebe dacă nu l-a văzut pe vrăjmaşul de tigru.

Pe marginea potecii creştea o floare. Iun Ghir Su o văzu şi-şi spuse: «Ia să culeg floarea şi s-o duc frumoasei Ţen Sun Ne» – şi vru s-o rupă.

Dar de sub floare ţâşni un iepuraş şi-l rugă:

— Nu-mi rupe floarea, şi am să-ţi plătesc binele cu un sfat bun.

— Fie, spune! încuviinţă flăcăul.

— Nu-i moşneag arătarea de pe malul lacului, ci e tigrul. Şi-a luat alt chip ca să nu-l cunoşti. Nu vezi cum îi tremură capul de furie?...

Iun Ghir Su îşi ridică suliţa şi chemă tigrul la luptă.

Lacul se încreţi, valurile se stârniră ca din senin, vântul porni să şuiere, ploaia să bată, tunetele să
bubuie, fulgerele să brăzdeze cerul: începea lupta viteazului cu tigrul.

Multă vreme se luptară ei, până când tigrul, sleit de puteri, ceru îndurare. Dar flăcăul ştia una şi bună: să nu-ţi cruţi duşmanul îngenuncheat! îşi avântă deci paloşul şi ucise tigrul. Apoi arse leşul vrăjmaşului şi-i spulberă cenuşa în vânt...

Aşa îşi scăpă viteazul flăcău ţara de tigru.

în drum spre casă, hop că-i ieşi în cale iepuraşul, cu floarea-n bot.

— Ţi-o dăruiesc drept răsplată pentru că ai doborât tigrul! Ia floarea, e fermecată! spuse iepuraşul.

Iun Ghir Su se întoarse în sat. Toţi oamenii îi ieşiră în cale şi i se închinară până la pământ.

— Cea mai frumoasă fată din satul nostru e Ţen Sun Ne. Tu i-ai scăpat viaţa. Ea te iubeşte. Să-ţi fie mireasă!

Iun Ghir Su dărui fetei floarea fermecată.

— Mi-ai dăruit floarea libertăţii şi-ţi mulţumesc nespus! grăi Ten Sun Ne.

Şi apropiindu-se de alesul inimii ei, porni cântând. Alături de el:

«Ce luminoasă-i blinda lună!
Spre ţara primăverii lin plutim,
Şi-n apă cerul s-oglindeşte
Şi luna s-oglindeşte-n cer.
Iubite, prinde-mi alba lună
Şi pune-o-n barcă, lângă noi,
Să tot plutim pe râu, privind-o,
Şi-n ţara noastră doar lumină să avem.
En-don-ariran-ariran...»

Şi au trăit fericiţi amândoi până la adânci bătrâneţi. Poporul pomeneşte şi azi în cântecele sale pe viteazul Iun Ghir Su şi pe frumoasa Ţen Sun Ne.

Pak cel lacom

poveste coreeană

în vremea veche trăia în Munţii Strălucitori un om lacom, anume Pak. Orice vedea,

voia să fie al lui, şi oricât avea, tot i se părea prea puţin.

într-o zi îi căzu în capcană un burunduc, dar nu unul obişnuit, ci un burunduc cu blăniţă de argint.

Bucuros, Pak se repezi să-l omoare, dar deodată burunduculul vorbi cu grai omenesc:

— Nu mă ucide, dă-mi drumul. Am să te răsplătesc cu oricât argint vrei.

— Oricât vreau? Atunci fă ca toate lucrurile pe care voi pune mâna să se prefacă în argint şi ca nimeni afară de mine să nu poată lua argintul. Dacă faci să fie aşa, atunci te las cu viaţă, spuse Pak cel lacom.

— Fie precum zici! răspunse burunducul.

Pak cel lacom atinse capcana, şi fierul se prefăcu îndată în argint. Atunci Pak dădu drumul burunducului şi se întoarse acasă. Alerga năuc de bucurie.

Atinse uşa casei, şi uşa se făcu de argint. Intră în casă, apucă un căuş pentru apă, şi căuşul se prefăcu în argint. îşi scoase papucii să-i lase la uşă, şi hop! că şi papucii-s de argint! Până şi rogojina de pe duşumea se prefăcu într-o rogojină de argint, când o atinse mâna lacomului Pak. Aproape să-şi iasă din minţi de bucurie; alerga prin casă şi prin curte şi punea mâna pe tot ce-i ieşea în cale. Alergă aşa, fără odihnă, până osteni şi i se făcu foame. Dar să vezi nenorocire: toate bucatele pe care le atingea se prefăceau în argint. N-a pus bine mâna pe ceaşca de orez că, deodată, şi ceaşca, şi orezul, şi beţigaşele, toate s-au prefăcut în argint. Ar fi vrut Pak să mănânce, dar nu putea. «Las[1] că mă descurc eu şi fără mâncare, îşi spuse Pak cel lacom. Nu-i greu să rabzi de foame
când ai dobândit atâtea bogăţii! Toţi oamenii au să mă pizmuiască!»

Şi chiar aşa – s-au găsit şi dintr-aceia care să-l pizmuiască, dar numai la început.

De la o vreme însă, vecinii hapsânului băgară de seamă că Pak cel gras s-a prefăcut în Pak cel slab. în fiecare zi se făcea tot mai subţire şi mai subţire. Şi foarte curând se subţie de tot. Căzu la pat, în aşternutul lui cel tare şi rece, aşternut de argint, şi-n scurtă vreme muri de foame şi de frig.

Micuţa En Hi

poveste coreeană

Demult de tot, trăia într-un sat o văduvă cu fetiţa ei, En Hi.

Toată lumea din sat o iubea, pentru că En Hi era întotdeauna veselă, prietenoasă şi pe deasupra ştia să cânte minunat de frumos!

Şi fiindcă era micuţă de stat, oamenii o alintau cu tot felul de nume gingaşe: rândunea, şoricel, fluturaş...

în anii secetoşi, ţăranii săraci erau siliţi să ceară moşierului cu împrumut orez de sămânţă. într- un rând mama fetiţei împrumută şi ea de la moşier o măsură de grăunţe. Toată vara, mama şi fiica munciră din zori până-n noapte sub soarele dogoritor, îngrijindu-şi ogorul. Iar toamna culeseră două coşuri mari pline de orez.

Atunci veni moşierul şi-şi luă pentru măsura împrumutată zece măsuri de orez. Ce mai rămase luară slujbaşii regelui.

De atâta amărăciune şi nemâncare, marna fetiţei se îmbolnăvi şi căzu la pat.

în fiecare zi, En Hi colinda împrejurimile şi ţărmul mării, culegea rădăcini, ierburi de mare şi scoici bune de mâncat pentru mama ei. Din ierburile şi scoicile acestea, En Hi făcea tot felul de mâncăii gustoase şi se străduia să le gătească cât mai bine, pentru ca mama ei să nu rabde de foame.

Dar iată că se porniră vânturile cele reci, gerurile învârtoşară pământul, şi zăpada îl acoperi cu velinţa-i albă. Marea spumega neagră de furie, şi valurile-i turbate acopereau ţărmul.

Cu toată strădania ei, En Hi nu mai putea găsi nimic de mâncare pentru mama ei, care se sfârşea cu zile. Nici măcar ierburi de mare nu mai era chip să găsească.

Atunci En Hi îi spuse maică-şi:

— Nu fi necăjită, măicuţă, am să iau înapoi de la moşier orezul nostru! Să vezi că am să i-l iau! Că-i al nostru! Ni l-a luat cu japca...

— Ce tot vorbeşti, fetiţa maniei, cum o să i-l iei? Nu ştii că oamenii n-au voie nici să intre măcar în curtea moşierului?

— Las' că mă descurc eu! răspunse En Hi. S-a gândit ea ce s-a gândit şi a găsit.

A doua zi dădu fuga la moşier şi se rugă de el s-o primească la curte ca slujnică.

— Ce-ai să poţi face tu mă rog! Nici nu te văd unde eşti şi nici nu desluşesc cum arăţi, bombăni boierul (pe care-l chema San, adică «grămadă»), auzind rugămintea fetiţei.

Şi chiar că n-o putea vedea, pentru că era grozav de gras şi-avea o burtă uriaşă! Abia dacă putea pleca în jos capul, şi chiar dacă şi-l pleca, tot nu izbutea să vadă altceva decât uriaşa-i burtă. Iar En Hi era subţirică şi slăbuţă, şi abia se înălţa de-o şchioapă de la pământ.

— Ei şi ce dacă-s mică! Dar vezi că ştiu să coc pâinişoare gustoase şi să gătesc mâncările cele mai de soi... Eu sunt En Hi...

— «Eu sunt En Hi!» o îngână moşierul. Ia te uită ce persoană însemnată!... N-ai mâncat de când eşti decât iarbă goală, de unde să fi învăţat tu rostul bucatelor?

Dar En Hi se porni să povestească cu atâta căldură despre tot felul de mâncări minunate pe care le va găti pentru el, încât moşierului îi lăsă gura apă şi începu să plescăie din buzele-i groase, ba i se făcu şi foame. Şi tare-i mai plăcea lui să mănânce, asta o ştia tot satul!

— Cine seamănă şi seceră, ştie şi plinea s-o coacă! De la mama mea am învăţat totul. Ia-mă slujnică la curte şi ai să vezi ce pâine ştiu eu să coc! se rugă fetiţa. Si mai ştiu să alerg repede, ca fulgerul prin nori, dacă trebuie să mă duc undeva; cât ai clipi m-am şi întors!

— Bine, fie, te iau slujnică!... Dar vezi să nu cumva să te prind că-mi cari pâinea la maică-ta acasă! se înduplecă moşierul şi porunci celorlalte sluji să ducă fetiţa la bucătărie.

En Hi se străduia din răsputeri să intre-n voia moşierului.

Ce bucate meşteşugite nu-i gătea ea! Şi salate de tot felul, şi peşte, şi ridichi împănate, şi găluşti galbene ca aurul, şi mere coapte, şi pere zaharisite... Dar mai cu seamă cocea pâine... Atât de pufoase şi de frumos crescute erau pâinişoarele ei, că numai de la mireasma lor ameţeau toţi oamenii flămânzi din sat!

Moşierul San înfuleca din bucatele gătite de En Hi şi-şi lingea pofticios degetele groase. «E mică fetiţa, dar se pricepe la bucate! se minuna el în sinea lui. Ce-ar fi s-o fac bucătăreasă? Aşa micuţă cum este, prea mult n-o să poată mânca!»

Aşa deveni En Hi bucătăreasa moşierului. A doua zi, pregătind prânzul, căzu pe gânduri: cum să- i ducă o pâiniţă şi maică-şi? Dacă ar tăia un codru din pâinea cea mare, moşierul ar băga îndată de seamă. Totuşi trebuia să ducă niscai pâine acasă: mama ei murea de foame.

Şi uite ce făcu: întinse şi coapse câteva lipii subţiri în chip de frunze de habak-nib (adică bostan).

Când se întunecă, En Hi înveli o lipie subţire în frunze de bostan şi alergă cu ea acasă.

Maică-sa mâncă lipia şi se făcu mai bine. De atunci En Hi începu să-i aducă în fiecare seară o asemenea pâinişoară şi, încet-încet maică-sa se înzdrăveni.

Mai apoi, En Hi îşi făcu obiceiul să treacă pragul tuturor colibelor sărace din sat şi să aducă vecinilor pâinişoare dintr-acelea subţiri ca frunza de bostan.

Primăvara următoare, sătenii veniră din nou la moşier şi se împrumutară cu orez de sămânţă pentru peticele lor de pământ.

Veni şi vremea culesului. în anul acela recolta fu bogată, dar ţăranii ştiau că, oricum ar fi, moşierul tot va izbuti să le ia tot orezul până la ultimul bob şi că la primăvară iar

vor fi nevoiţi să se-mprumute cu orez de sământă, pe care să-l înapoieze înzecit la noua recoltă. Aşa că se vorbiră în taină să ascundă o parte din orez, ca să le ajungă peste iarnă, ba să aibă şi ce semăna la primăvară. Iar En Hi învăţă femeile să coacă pâiniţe subţiri ca frunza de bostan, ca să nu simtă moşierul că şi săracii mănâncă pâine.

San, moşierul cel hapsân, nu se dumerea de fel: «Cum naiba? De-am luat ţăranilor tot orezul şi uite că niciunul nu vine să împrumute de la mine nici măcar un pumn de boabe. înseamnă deci că nu rabdă de foame, ba încă le mai arde de cântece şi veselie...».

Şi se hotărî în sinea lui să urmărească ce se întâmplă în colibele săracilor. îşi adună slugile de credinţă şi le trimise să vadă ce mănâncă ţăranii. Dar, oricât iscodiră oamenii lui, nu văzură nici urmă de pâine în colibele săracilor.

Atunci moşierul îşi aminti de fetiţa En Hi şi de vorbele ei: «Ştiu să alerg repede-repede, ca fulgerul prin nori!».

O chemă şi-i spuse:

— Dă fuga în sat şi vezi ce mănâncă ţăranii. Află de ce nu vin ca de obicei, să se împrumute cu orez până la viitoarea recoltă. Eu sunt bun la suflet şi vreau să-î ajut pe toţi.

En Hi alergă până-n sat şi se întoarse repede înapoi la moşier. Prefacându-se amărâtă, ea povesti:

— Vai, stăpâne, oamenii nu mănâncă decât frunze de bostan!

— Cum poate trăi cineva numai cu frunze?

Nu-i venea să creadă, aşa că porni să vadă cu ochii lui. Se strecură seara până în sat şi iscodi casa fiecărui ţăran, dar peste tot nu văzu decât frunze pe masă, frunze de habak-nib.

Moşierul era furios, dar ţăranii se bucurau. Trecură cu bine iama cea grea şi ajunseră în primăvară cu destule boabe pentru semănat.

De atunci, ţăranii coreeni au început să coacă pâinea în lipii subţiri, ca frunza de bostan. Asta ca să nu-i simtă moşierii că mănâncă pâine şi să nu le mai ia tot orezul. Aşa-şi duceau zilele: semănau orezul, îl secerau, dar de mâncat la lumina zilei se temeau să-l mănânce.

Dar vezi că toate astea au fost demult de tot, şi oamenii aproape că au uitat acele vremuri. Dar despre fetiţa En Hi se mai aminteşte şi astăzi în poveştile moşnegilor.

Fluieraşul fermecat

poveste coreeană

Pe insula Broaştei Ţestoase creştea pe vremuri un bambus nemaivăzut. Noaptea era un bambus obişnuit, un bambus ca toţi bambuşii, cum sunt atâţia în Ţara Dimineţilor Liniştite, dar cum se iveau zorile, bambusul se despica în două. Mulţi oameni văzuseră acest bambus neobişnuit, dar niciunul nu înţelegea de ce la ivirea zorilor se despică în două tulpina lui.

Numai un bătrân pescar, bătrân de-şi pierduse şi el socoteala anilor, care locuia chiar la ţărmul mării, în apropierea insulei Broaştei Ţestoase, ştia taina bambusului aceluia. Ştia taina, dar n-o mărturisea nimănui.

Vestea despre bătrânul pescar ajunse tocmai la rege. Regele îl chemă la palat şi-i porunci să-i povestească tot ce ştie despre neobişnuitul bambus.

Regele şedea pe saltele de atlas, în mijlocul unui covor gros din piei de leopard, iar în faţa lui, în picioare stătea bătrânul pescar şi povestea agale:

— Cine are trebuinţă de un bambus despicat? Nimeni. Pe când unul întreg, dacă-i tânăr şi subţire, e bun pentru beţigaşe de mâncat; dacă-i mai bătrân, mai gros şi mai puternic, e bun de catarg pentru o barcă pescărească. Şi, uite, de aceea se despică el ziua: ca să nu-l taie nimeni; iar noaptea se lipeşte la loc, ca să poată creşte în voie.

Bătrânii din vechime povesteau şi alte lucruri... Cică ar fi încolţit bambusul acela pe locul unde a fost îngropat un flăcău viteaz. Asta s-a petrecut demult de tot. în timpul unei bătălii cu năvălitorii de peste mare, din tabăra noastră nu mai rămăsese în picioare decât un singur oştean, un flăcău tânăr şi viteaz. Vrăjmaşii i-au făgăduit să-i cruţe viaţa dacă se va da prins. Dar flăcăul respinse mărinimia lor şi urmă să se lupte voiniceşte. Curând şi în tabăra vrăjmaşă nu mai rămase în picioare decât un singur oştean. Şi prinzând acest ultim vrăjmaş o clipă prielnică, îşi înălţă paloşul să-l despice în două pe viteaz. Dar, înainte de a cădea despicat în două de paloş, flăcăul se învrednici să-şi avânte suliţa cu toată puterea în vrăjmaş şi să-l doboare. Când femeile şi fetele noastre veniră pe câmpul de luptă, inima viteazului nu mai bătea. Ele îngropară cu cinste trupul flăcăului pe o movilă, la ţărmul insulei Broaştei Ţestoase.

A doua zi, femeile şi fetele se întoarseră cu cioplitorii de piatră, ca să cioplească un mormânt vrednic de un asemenea viteaz. Dar mare le-a fost mirarea când nu mai găsiră nici urmă de movilă! în locul ei crescuse un bambus falnic, ce răsuna la fiecare suflare de vânt, asemenea unui fluier minunat!

Bambusul crescuse chiar pe locul unde inima viteazului a bătut pentru ultima dată. Bătrânii din vechime spuneau că dacă ai reteza bambusul acela într-o noapte luminoasă, când e luna jumătate, chiar în clipa când tulpina lui se strânge la loc, şi dacă ai ciopli dintr-însul un fluier, apoi fluierul acela va fi un fluier năzdrăvan. Va putea potoli valurile cele mai furtunoase, va putea spulbera ceţurile cele mai grele şi va putea aduce la mal corabia marinarului şi luntrea pescarului. De asemenea, fluieraşul acela va băga groază în vrăjmaşii ţării şi va dărui cu puteri voiniceşti pe vitejii ei apărători. Dar vezi că fluieraşul nu va răsuna decât în mâna aceluia care prin faptă şi gând va sluji oamenilor de rând.

Va fi destul însă ca fluieraşul să nimerească în afara hotarelor ţării, pe pământ străin, pentru ca toate puterile lui năzdrăvane să piară ca prin farmec.

... Regele ascultă cu luare-aminte povestirea pescarului şi hotărî în sinea lui să dobândească cu orice preţ fluieraşul cioplit din bambusul năzdrăvan. Mulţi oameni trimise el spre insula Broaştei Ţestoase, dar de fiecare dată se stârnea o furtună năprasnică, şi trimişii regelui se întorceau întotdeauna cu mâna goală...

Anii treceau şi bambusul de pe ostrov creştea nevătămat, se înălţa tot mai falnic şi mai falnic.

Şi iată că într-o zi, un tânăr pescar înfruntă vitejeşte valurile, ajunse cu bine pe insulă, se caţără
pe stâncile de la mal şi pomi să doboare bambusul, par nici n-apucă să-l reteze bine, că luna păli şi răsări soarele. Iar peste o clipă se stârni un taifun nemaivăzut. Nori negri acoperiră faţa soarelui şi o beznă neagră coborî pe pământ.

Pescarul cel viteaz încercă de câteva ori să răzbată, cu bărcuţa lui, braţul de mare care-l despărţea de Ţara Dimineţilor Liniştite, dar taifunul sfâşie pânzele bărcuţei i o zvârli înapoi, pe stâncile ostrovului.

Abia într-un târziu se gândi voinicul să-şi cioplească un fluieraş din bambusul doborât. Şi cum răsunară primele sunete de fluier, valurile se potoliră şi marea începu să se liniştească.

Pescarul cel tânăr se întoarse în oraş şt înmână regelui fluieraşul năzdrăvan.

Regele îl ascunse într-un cufăr aş meşteşugit, lucrat de meşterii cei mai iscusiţi dintr-o carapace de broască ţestoasă, împodobită cu aur şi scoici sidefii.

Nu-i vorbă, ar fi vrut el, regele, să încerce pe loc puterea fluieraşului năzdrăvan, dar nu prea se încumeta; vezi că faptele şi gândurile lui, ca şi faptele şi gândurile tuturor regilor, nu erau prea curate. Şi uite aşa se făcu că fluieraşul rămase mulţi ani ascuns în cufăraşul cel preţios, iar oamenii începură să uite de el.

Dar iată că într-o bună zi se iviră la ţărm corăbiile vrăjmaşului de peste mare, venite să cotropească Ţara Dimineţilor Liniştite, să-i secătuiască comorile şi să-i robească oamenii slobozi.

Pescarul care cioplise pe vremuri fluieraşul năzdrăvan era acum un moşneag

gârbov şi fără putere. Totuşi, numai el îşi aminti de comoara ascunsă în cufăraşul preţios şi se înfăţişă regelui, cerându-i fluieraşul năzdrăvan.

îndată ce sunetele fluieraşului ajunseră la urechea oştilor vrăjmaşe, duşmanii, îngroziţi, dădură bir cu fugiţii...

Vestea despre fluieraşul năzdrăvan ajunse curând la împăratul de peste mare, şi împăratul hotărî să pună mâna pe fluieraşul fermecat.

Chemă, dară, pe un oştean de credinţă şi-i ceru să se facă luntre şi punte, dar să-i aducă fluieraşul năzdrăvan.

Oşteanul împăratului era lacom şi viclean. El urcă pe puntea unei corăbii de neguţători şi pomi spre coastele Ţării Dimineţilor Liniştite. Aici dădu zvon în ţară că este cel mai priceput curăţitor de covoare şi porni să colinde oraşul, intrând din casă în casă, curăţind covoarele şi iscodind să afle unde-i ascuns fluieraşul năzdrăvan, în acest chip ajunse şi la palatul regelui, află unde-i păstrat fluieraşul, îl fură din cufăraşul preţios şi, înfaşurându-l într-un covor greu, ieşi în grădină. Aici pofti pe slujitorii regelui, care-l păzeau, să fumeze dintr-un tutun minunat, în care avusese grijă să scuture

0 pulbere adormitoare, iar el se pomi să cureţe covorul.

Slujitorii îşi aprinseră pipele şi în scurtă vreme adormiră tun. Atunci străinul cel viclean puse mâna pe fluieraş, îl ascunse în sân şi fugi din grădina palatului regesc.

Cu fluieraşul în sân, oşteanul cel viclean se întoarse la împăratul său, şi acesta rândui în cinstea oşteanului un mare ospăţ. Şi a fost o larmă şi o veselie la ospăţul acela, de-ai fi zis că vreunul din meseni a făcut cine ştie ce faptă de seamă, nu o tâlhărie de rând.

Mai mult decât toţi se bucura împăratul. «Acum sunt mai puternic ca oricine pe lume; voi învinge pe oricare din vecinii mei!» îşi spunea el.

Dar zadarnic se strădui el; nu izbuti să scoată din fluieraş decât o tânguire stinsă. Nu ştia împăratul că, într-o ţară străină şi în mâini nevrednice, fluieraşul îşi pierdea puterile năzdrăvane.

Şi s-a mâniat împăratul, a ocărât oşteanul pentru înşelăciune şi a poruncit slugilor împărăteşti să-

1 cocoaţe pe o stâncă înaltă şi de acolo, de sus, să-l arunce în mare cu fluieraş cu tot!

Oşteanul cel viclean s-a înecat, iar fluieraşul năzdrăvan a fost purtat de valuri până departe, în largul mării.

Aşa au pierdut oamenii urma fluieraşului năzdrăvan. Mulţi ani au trecut de atunci, mulţi îndrăzneţi au căutat fluieraşul, dar nu l-au mai găsit...

Spun oamenii că valurile mării au adus fluieraşul înapoi, pe ţărmul Ţării Dimineţilor Linişte. Şi mai spun că în zilele noastre l-a găsit Kim Ir Sen. Şi iarăşi şi-a recăpătat fluieraşul puterile
năzdrăvane. Căci e lucru ştiut: inima lui Kim Ir Sen bate numai pentru poporul său.

Povestea celor şapte fraţi eschimoşi

poveste a eschimoşilor

Opt fraţi eschimoşi locuiau pe o insulă în ţinuturile lor nordice, unde e veşnic zăpadă şi frig. Şase dintre ei se duceau cu caiacul pe mare, să vâneze balene pentru hrană. Ceilalţi doi, fratele cel mai mare şi mezinul nu plecau niciodată la vânătoare. Cel mai mare nu mergea, fiindcă era atât de mătăhălos, încât nu încăpea în niciun fel de barcă. Chiar dacă ar fi încăput, sub greutatea lui, barca s-ar fi cufundat. Dar vâna şi el diferite animale în tundra de pe insula în care locuiau. Mezinul nu vâna, pentru că era prea mic şi lipsit de putere. Voia însă să vâneze şi el. într-o zi, uitându-se cu câtă veselie cei şase fraţi se pregătesc de vânătoare, n-a mai putut să rabde. S-a dus la fratele mai mare rugându-l să-l lase şi pe el să plece.

— Bine, pleacă! a zis fratele mai mare, după ce a privit cu multă atenţie cerul şi s-a convins că e senin în toate părţile.

Aşa, mezinul, împreună cu ceilalţi şase fraţi, a plecat cu caiacul pe mare să vâneze balene pentru hrană. Cerul era limpede, timp tocmai potrivit pentru vânătoare. Balenele apăreau pe neaşteptate, dar se cufundau îndată ce unul dintre fraţi arunca harponul să le prindă. Apoi, balenele iarăşi apăreau şi iarăşi se cufundau. Şi aşa mereu.

Cei şapte fraţi se îndepărtară atât de mult de ţărm, încât, când se uitară în urmă, nu mai văzură deloc insula lor. Speriat, unul dintre fraţi strigă:

— Sunt de părere să ne întoarcem! Dar repede, repede. Ia uitaţi-vă: vin nişte nori albi şi grei, aducători de zăpadă.

— Să ştiţi că dau buzna încoace blocurile de gheaţă, scăpate din Strâmtoarea Bering. Hai, să mergem acasă.

Nu mai avură timp să încarce balena pe care tocmai o prinseseră. Tăiară doar partea cea mai cărnoasă, de la piept, şi, aşezând-o în caiac, porniră înapoi spre mal. Vântul bătea din ce în ce mai tare. Totuşi, cei şapte fraţi izbutiră să se apropie de insula lor, unde îl şi zăriră pe fratele cel mai mare, aşteptându-i nerăbdător pe mal. Dar vântul se înverşuna dintr-o dată şi-i azvârli în largul mării.

După trei zile şi trei nopţi de groază şi de zbucium, vânătorii de balene nu mai ştiau unde se află şi scrutau de jur împrejur întinderea nesfârşită a mării.

— Staţi, nu mai vâsliţi! zise deodată fratele cel mai mic. Uite, colo, la dreapta, se zăreşte ceva. Pare să fie o insulă.

— E o insulă! Sigur că da! întăriră pe rând ceilalţi fraţi şi începură să vâslească vârtos, îndreptând caiacul într-acolo.

Când ajunseră în dreptul insulei, unul dintre fraţi căzu pe gânduri şi spuse cu voce scăzută:

— Ar fi bine ca insula asta să fie pustie. Altminteri, cine ştie ce se poate întâmpla. Locuitorii ar putea să creadă că am venit să-i prădăm.

— Eu zic, grăi misterios fratele cel mai mic, să ne-ascundem până vedem ce şi cum o să fie.

— Du-te pe mal, porunci fratele cel mai mare dintre ei. Piteşte-te acolo pe undeva şi vezi dacă sini niscaiva oameni prin apropiere.

Fratele cel mai mic se piti atât de bine, încât nici chiar fraţii săi nu-l mai zăreau. După un timp, se întoarse gâfâind şi le spuse în şoaptă celorlalţi:

— Nu-i nimeni în apropiere şi am dat de-o peşteră. E goală şi mare. încăpem cu toţi! în ea. Ba, putem să vârim înăuntru chiar şi caiacul:

— Hm, asta n-ar fi rău, zise fratele mai mare. Am putea să ne odihnim niţel acolo.

Cei şapte fraţi vânători de balene, silindu-se să facă cât mai puţin zgomot, traseră caiacul pe mal şi-l vârâră în peştera goală. Apoi se adăpostiră şi ei. Cu toate că li se închideau ochii de oboseală,
stăteau tot timpul încordaţi. Dar când se lăsă noaptea, somnul îi birui pe toţi.

A doua zi dimineaţa, pitiţi la gura peşterii, văzură un bătrân, încotoşmănat într-un cojoc, trecând pe o cărare din apropiere. Apoi, mai târziu, apărură şi alţi oameni.

Vânătorii de balene, ajunşi pe insula necunoscută, hotărâră să stea, deocamdată, ascunşi şi se retraseră în adâncul peşterii. Cerul se întunecă iarăşi. Se vestea din nou furtună. Bucata aceea de came de balenă se micşora mereu şi, după o săptămână, fraţii se treziră că n-a mai rămas nici măcar o fărâmă de carne. Foamea le scurma măruntaiele. Se uitau îngrijoraţi unul la altul. Fratele cel mai mic plângea. Şi cerea de mâncare tot timpul. Fratele cel mai mare chibzui îndelung, şi, în cele din urmă, hotărî să dea faţă cu oamenii de pe insulă.

— N-avem altceva mai bun de făcut! le spuse el celorlalţi fraţi. Altminteri, pierim cu toţii de foame. Timpul, vedeţi şi voi, nu se îndreaptă. Dimpotrivă, se înrăutăţeşte de la o zi la alta.

A doua zi dis-de-dimineaţă ieşiră din peşteră. Ca de obicei, apăru curând cel dinţii, bătrânul încotoşmănat în cojoc. Fratele cel mai mare îi dădu bineţe şi-i spuse:

— Suntem şapte fraţi vânători de balene. O furtună năprasnică ne-a adus, fără voia noastră, pe această insulă. Am vrea să ne întoarcem acasă, dar timpul ăsta neprielnic nu ne lasă. Apoi nu mai avem nicio fărâmiţară de mâncare. Ce sfat ne dai?

Bătrânul, ca şi când s-ar fi temut să stea de vorbă, îşi continuă drumul şi zise, mergând grăbit:

— Sunteţi într-o primejdie mare. Ascundeţi-vă bine în peşteră! La noapte viu la voi. Aşteptaţi- mă!

Când se lăsă noaptea, bătrânul intră în peşteră. Le aduse de mâncare. îi lăsă mai întâi să-şi potolească foamea. Vorbi apoi cu voce scăzută, ca şi când s-ar fi temut să nu-l audă cineva.

— Stăpânul insulei noastre e un om rău şi duşmănos, îndată ce-i căşună ceva îi ucide pe toţi care sunt mai frumoşi, mai voinici şi mai isteţi decât el. De aceea vă ascund în bordeiul meu, până când se va îndrepta timpul şi veţi putea pleca acasă.

Cei şapte fraţi vânători de balene se aciuiră în bordeiul bătrânului, unde aveau şi mâncare, şi culcuş, şi linişte. Zilele treceau. Starea timpului se îmbunătăţea, încetul cu încetul, în sufletul lor se înfiripa nădejdea că în curând se vor întoarce acasă. Ziua dormeau ascunşi în cotloanele bordeiului, iar noaptea ieşeau afară, să tragă o gură de aer proaspăt. Adesea, tăifăsuind în şoaptă, rămâneau afară de la lăsarea nopţii până la crăpatul zorilor.

întârziind prea mult afară, fratele mai mare zări, într-o zi dis-de-dimineaţă, o femeie pe o cărare lăturalnică. Se repezi numaidecât înăuntru, dar, prea târziu. Hârca îl văzuse şi, trecând pe acolo, se uită pe furiş pe fereastra bordeiului.

Cei şapte fraţi nici nu se dezmeticiră bine, vorbind despre această întâmplare, şi, când colo, un vlăjgan intră val-vârtej înăuntru şi porunci cu voce aspră şi tăioasă:

— Mergeţi cu mine! Stăpânul nostru vă pofteşte la dans.

Fraţii vânători de balene se uitară speriaţi unul la altul şi, fără să spună un singur cuvânt, porniră spre bordeiul stăpânului.

Bordeiul stăpânului era mare şi arătos, cu o prăjină lungă, înfiptă în mijlocul acoperişului, înăuntru se afla o încăpere spaţioasă, dreptunghiulară. în fiecare ungher, ardea câte un opaiţ. De jur împrejur se aflau bănci de lut, iar stâlpul din mijlocul încăperii era stropit cu sânge.

— Şedeţi! porunci stăpânul insulei.

Cei şapte fraţi se aşezară sfioşi unul lângă altul. Când îl văzu pe mezin speriat şi cu ochii înecaţi în lacrimi, fratele mai mare îl luă în braţe, mângâindu-i obrajii. La un Semn al stăpânului insulei, oamenii înghesuiţi pe băncile de lut începură să cânte o melodie de dans. Surâzând răutăcios, stăpânul arătă cu degetul spre fratele de la capătul rândului:

— Ridică-te! Vreau să dansez cu tine.

Dansară câtva timp, apoi opaiţele din unghere se stinseră dintr-o dată. Se auzi numaidecât o zdruncinătură şi un geamăt scurt şi înăbuşit. Opaiţele se reaprinseră cât ai clipi din ochi. îngroziţi, fraţii vânători de balene îl văzură pe fratele lor mort pe podea.

— Ajunge pentru astăzi! spuse îngâmfat stăpânul insulei.

Oamenii, care cântaseră melodia dansului, se ridicară de pe băncile de lut şi ieşiră afară.

— Voi rămâneţi aici! le porunci stăpânul insulei vânătorilor de balne, arătându-le uşa pivniţei.

A doua zi, seara, se adunară din nou oamenii care ştiau să cânte melodii de dans. Vânătorii de
balene se aşezară iarăşi, unul lângă altul, pe băncile de lut.

— Ridică-te! în seara asta vreau să dansez cu tine, zise stăpânul insulei,

încruntat, arătând spre fratele de la capătul rândului.
Când începură să danseze, opaiţele se stinseră iarăşi dintr-o dală. Dar nu se mai auzi din întuneric nicio zdruncinătură şi niciun fel de geamăt. Când opaiţele se reaprinseră, vânătorii de balene rămaseră uluiţi, nevenindu-le să creadă. Fratele lor era viu, ţinându-se cu mâinile de stâlpul stropit cu sânge.
— Ajunge pentru azi! spuse furios stăpânul insulei, privindu-l încruntat. Mâine seară dansăm alt dans!
Oamenii de pe băncile de lut se ridicară în picioare, speriaţi, şi, ca şi când i-ar fi pândit o mare primejdie, se buluciră spre ieşire.
Vânătorii de balene au intrat grăbiţi în pivniţă. Fratele scăpat cu viaţă oftă lung, apoi spuse cu voce abătută:
— Când s-au stins opaiţele, stăpânul insulei s-a repezit fulgerător la mine. Dar, nu mai ştiu nici cu cum, am izbutit să mă prind cu mâinile de stâlpul din mijlocul încăperii. Eh, acum am scăpat, dar mâine seară, cine ştie ce mă aşteaptă!
Cu toţii amuţiră şi căzură pe gânduri. Toată noaptea au rămas aşa. Fiecare îşi bătea capul ce şi cum să facă şi scape de pacostea care a dat peste ei.
în acest timp, fratele cel mai mare, vlăjganul, rămas singur pe acasă, nici nu bea, nici nu mânca. Umbla ca un năuc de la un capăt la altul al insulei. îşi ducea palma streaşină la ochi şi privea lung în zare, să vadă dacă nu cumva vin fraţii săi. Era morocănos şi furios. Izbea cu piciorul în tot ce-i ieşea în cale. într-o zi o vulpe se proţăpi în faţa lui, dojenindu-1:
— Omoară! Omoară tot! De ce te opreşti? Ce-ţi pasă ţie de fraţii tăi!
— Ce-i cu fraţii mei?
— Hehe, zise vulpea. Fraţii tăi se găsesc în primejdie de moarte.
— Spune-mi, te rog, ce ştii despre ei!?
— îţi spun tot ce ştiu, zise vulpea şi-i povesti tot necazul fraţilor săi, duşi de o furtună năprasnică pe o insulă necunoscută. Du-te numaidecât acolo şi ajută-ţi fraţii!
— Dar cum să mă dup cât mai repede?
— Ia o pereche de schiuri din os de balenă. Leagă-le bine de tălpi şi ia-ţi avânt puternic, ca să aluneci cu iuţeală pe suprafaţa apei. Ajuns pe insulă, caută-l mai întâi pe bătrânul, care i-a ascuns şi a vrut să-i scape de; pacoste. E în cel dinţii bordei pe care-l întâlneşti în cale.
— Bine, mulţumesc! spuse grăbit.
Fratele cel mai mare, îndată ce atinse suprafaţa apei, alunecă pe valurile mării cu o iuţeală ameţitoare. Spre seară, sosi ca o furtună pe malul insulei necunoscute.
— Ajută-mă să-mi scap fraţii! zise grăbit către bătrân.
— Să mergem cât mai repede! în curând începea spectacolul.
Când ajunseră, bătrânul spuse în şoaptă:
— Stai aici niţel. Mă duc să mă uit pe furiş înăuntru. Mă întorc îndată.
Fratele cel mai mare n-a putut să stea liniştit şi se trase lângă fereastră. Mezinul îl zări şi tresări. Faţa lui se învioră într-o clipă. îl înghionti pe fratele care-l ţinea în braţe şi arătă spre fereastră. Fratele se ridică repede în picioare şi se repezi în mijlocul încăperii, strigând, din toate puterile:
— Eh, stăpâne, în seara asta vom dansa alt dans!
Stăpânul insulei se încruntă şi se apropie de el furios. în clipa aceea însă uşa bordeiului, izbită puternic, se deschise fulgerător şi apăru fratele cel mai mare al vânătorului de balene.
— Ei, de ce aţi amuţit, de ce nu cântaţi? se adresă el oamenilor înşiraţi pe băncile de lut de jur împrejurul încăperii. Cântaţi, ce mai aşteptaţi!? porunci uriaşul nostru.
Când oamenii înşiraţi pe băncile de lut începură să cânte fratele cel mai mare se apropie de stăpânul insulei:
— Ei, stăpâne, iată am venit şi eu să dansăm împreună!
Stăpânul insulei se dădu înspăimântat înapoi, dar fratele cel mai mare al

vânătorilor de balene îl apucă de umeri şi-l izbi de câteva ori de stâlpul plin de sânge din mijlocul încăperii. îl trânti apoi atât de puternic la pământ, încât nu se mai sculă de jos.

Când îl văzu pe stăpânul insulei mort, bătrânul, încotoşmănat în cojoc, ocrotitorul fraţilor vânători de balne, ieşi grăbit din bordei şi strigă în gura mare:

— Oameni buni, stăpânul insulei a fost răpus! De-acum înainte, tineri şi bătrâni, vom trăi omeneşte în linişte şi pace.

Când timpul s-a îndreptat de-a binelea, fraţii vânători de balene s-au întors pe insula lor.

Broasca şi maimuţa

poveste filipineză

Odată, o broască ţestoasă privea spre un banan, plantat pe marginea unei ape. I se păru că rădăcinile copacului se clătinau uşor, gata-gata de a fi luate de curentul apei. Singură, s-a gândit broasca ţestoasă, n-ar fi în stare să-l ducă până acasă la ea, ca să-l planteze acolo. Şi atunci îi veni în minte prietena ei, maimuţa. De cum auzi despre ce era vorba, maimuţa se grăbi să-i dea o mână de ajutor.

Când ajunseră cu bananul acasă, maimuţa ceru şi ea o jumătate de copac. Fără a mai aştepta învoiala broaştei, îşi alese partea de sus a pomului, fiindcă era plină de banane. Se duse ca vântul cu jumătatea de pom acasă şi după ce-i mâncă toate bananele, se grăbi să-l îngroape în pământ, convinsă că va prinde rădăcini şi în curând va avea alte banane de cules. Dar pomul se îngălbeni şi se vesteji destul de iute, căci nu putea prinde rădăcini.

între timp, broasca îngropase cu grijă rădăcinile de banan, pe care se îndurase maimuţa hrăpăreaţă să i le lase. Trecu câtva timp şi acum iată că jumătatea de banan crescu şi dădu alte roade. Dar bananele erau prea sus pentru a le putea ajunge broasca ţestoasă. Şi atunci cui să-i ceară ajutor? Vecinei ei, maimuţa, care veni într-un suflet.

— Te ajut eu să le culegi. Mă urc în copac şi ţi le arunc una câte una, spuse maimuţa.

încrezătoare, broasca ţestoasă se învoi. Dar odată suită în copac, maimuţa începu să le mănânce una câte una, fără să se gândească deloc să-i mai arunce şi broaştei.

— N-ai fost cinstită cu mine. M-ai lăsat să iau jumătatea de copac care ştiai că o să putrezească, acum pune-ţi pofta în cui. Uite, ţie ţi-arunc cojile, ca să te înveţi minte, îi strigă maimuţa cu gura plină de banane.

Ca să se răzbune, broasca se duse în pădure şi aduse cu ea mărăcini şi-i aşeză la poalele bananului. Când coborî maimuţa, mestecând ultima banană din copac, nici nu observă mărăcinii de pe jos, când ce să vezi? Vaiete, înţepături, pe unde punea piciorul.

— Lasă, o să vezi tu, broască afurisită, ce o să-ţi fac eu ţie! îi strigă maimuţa înveninată.

— Fă-mi orice, îi răspunse broasca. Recunosc că şi eu m-am purtat urât cu tine! Fă-mi orice, dar nu mă arunca în apă, mai adăugă ea, convinsă că răutatea maimuţii o va împinge să facă tocmai pe dos.

Şi a avut dreptate. Maimuţa a apucat-o de carapace şi a azvârlit-o furioasă în apă. Dar broasca, după ce făcu bâldâbâc în apă, îşi reveni şi începu să înoate liniştită.

Uriaşul de piatră

poveste hitită[103]

La răsărit de bogata cetate a Troiei, mult înainte de izbucnirea războiului cântat de nemuritorul Homer, se întindea puternicul regat al hitiţilor. Cărţile lor de lut, dezgropate în zilele noastre, ne-au păstrat ciudata poveste a unui uriaş făurit numai şi numai din piatră, care ar fi ameninţat să surpe palatele văzduhului...

Anu a devenit stăpânul cerului numai după ce a detronat pe înaintaşul său, Alalu, alungându-l pe pământ.

Vreme de nouă ani a huzurit, ascultat orbeşte de credinciosul său sfetnic, Cumarbi. Nemaiputând răbda toanele lui Anu, în al zecelea an, Cumarbi i s-a împotrivit şi l-a poftit îndată la luptă dreaptă pe asupritorul său stăpân. Sfetnicul a biruit, aşa că nevolnicul rege şi-a luat tălpăşiţa din cer, urmat doar de soţia lui. Au trebuit să se mulţumească doar cu o peşteră pământeană.

Fosta crăiasă a văzduhului născu aici pe Tesup, stăpânitorul furtunilor. El urma să fie răzbunătorul părinţilor săi. Copilul creştea într-o săptămână cât alţii într-un an. Curând se făcu un voinic în stare să se războiască singur cu o armată întreagă. îşi fauri mai întâi o locuinţă falnică şi îi dădu numele de Cummi. Aici îşi mută el părinţii. Apoi înhamă la carul său doi tauri, unul cu coame şi copite de argint, numit Zorilă, altul cu coame şi copite de aramă, numit Murgilă.

Văzându-i că se temeau să pornească împotriva lui Cumarbi, Tesup îi lovi cu biciul său a cărui pleasna răsună ca un tunet.

Când carul se puse în mişcare, voinicul îşi umflă pieptul şi începu să sufle din răsputeri. Stâncile şi copacii dezrădăcinaţi zburau ca nişte pietricele sau ca nişte crengi uscate. Urcau de-a lungul spinării munţilor înalţi şi împroşcau văzduhul cu o furie neistovită. Vânturile vuiau sălbatic şi fulgerele spintecau norii de colb, care învăluiau palatul lui Cumarbi. Niciun locuitor al văzduhului nu cuteză să-şi părăsească lăcaşul şi să-l ajute pe Cumarbi. Plin de răni, cu pletele pârjolite de fulgere şi cu ochii orbiţi de licărirea lor, Cumarbi bătu în retragere şi părăsi cerul. Astfel îşi redobândi Anii tronul, cu ajutorul fiului său. Tesup deveni mâna dreaptă şi urmaşul lui la domnie.

Cumarbi colindă multă vreme pământul, lecuindu-şi singur rănile dobândite în luptă. Nu se socotea înfrânt. îşi făurea tot felul de planuri, care de care mai cumplite.

într-o zi îl întâlni pe Impaluri, credinciosul sfetnic al craiului mărilor, şi-i zise:

— Pofteşte-l de îndată pe stăpânul tău la mine, întrucât am să-i spun ceva!

Cârmuitorul mărilor se sperie primind această solie nedorită. Lesne ar fi putut să creadă Cumarbi că a trecut de partea vrăjmaşilor lui. De aceea îi porunci lui Impaluri:

— Du-te şi spune celui care m-a poftit că nu are de ce să-mi poarte duşmănie. I-am rămas la fel de bun prieten ca şi până acum. M-aş bucura ca el să fie oaspetele palatului meu. îl voi găzdui îmbiindu-l cu cele mai alese bucate şi cu cele mai inimoase cuvinte.

Cumarbi se înfăţişă de îndată la ospăţul craiului mărilor. Cei mai gustoşi peşti şi cele mai dulci fructe care se coc pe malurile împărăţiei apelor fuseseră adunate în stive pe masa lor. Vinul te îmbia din cupele uriaşe. Când petrecerea era în toi şi buna-înţelegere domnea între gazdă şi oaspete, ultimul îşi spuse păsul:

— Dacă-mi eşti atât de prieten, precum m-ai încredinţat, învaţă-mă cum pot să-l birui pe Tesup, cel care l-a reîntronat pe Anu, gonindu-mă pe pământ!

Craiul mării îşi mângâie barba, rămânând multă vreme tăcut şi gânditor. Ochii lui scăpărară dintr-o dată o licărire vicleană:

— Du-te la craiul munţilor şi cere-i fata! Trupu-i este cioplit din stâncă, ochii ei par două lacuri adânci, pletele sale au asprimea ţurţurilor din peşteră. Un colan făcut din pietre preţioase îi împodobeşte gâtul. Va fi mamă doar o singură dată şi va avea un copil de piatră. De cum ţi se va naşte feciorul, du-l într-ascuns în

103 populaţia indo-europeană care a pătruns în mileniul al II-lea î.e.n. în Asia Mică

străfundul apelor mele şi aşază-l pe umărul drept al lui Upelluri, namila care ţine în spinare pământul şi cerul! Fiul tău va creşte întruna până ce creştetul lui de cremene va izbi temeliile cerului. Zeii se vor prăbuşi de pe tronurile lor şi vor veni să îngenuncheze înaintea ta, redându-ţi sceptrul şi cerşindu-ţi iertarea. Fulgerele lui Tesup se vor dovedi pentru prima oară nişte jucării neputincioase...

Cumarbi mulţumi pentru sfatul primit şi a doua zi trimise îndată pe solul său, Mukisanu, la craiul munţilor, să-i ceară fiica de soţie. îl încarcă cu daruri bogate. Părintele se învoi să-şi mărite fata, ba îi dădu şi o zestre bogată, cum se cuvine unei odrasle crăieşti.

Nu trecu mult şi soţia lui Cumarbi născu un copil dolofan şi zdravăn ca un bolovan. Avea înfăţişare omenească, dar făptura sa era numai şi numai din piatră.

Ursitoarele luară copilul din leagăn şi, mai înainte de a-i hotărî soarta, îl duseră la Cumarbi, aşezându-l pe genunchii lui.

Tatăl scoase un chiot de bucurie când îşi văzu feciorul şi îl ridică până în slava cerului. Apoi îl legănă în braţe, murmurându-i următorul cântec de leagăn:

— Fiule, tu să-mi creşti mare!
Urcă-ţi umerii spre zare,
Sparge norii şi cu palma
Zeii mătură-i de-a valma,
Ca din cuiburi spulberate
Păsările speriate!

în vremea asta, copilul întinse mâna către un ulcior de pământ aşezat pe masa de alături şi, dându-i un brânci, îl trânti la pământ. Cumarbi se înveseli văzând prima ispravă a feciorului său: era un semn bun! De aceea îşi încheie cântecul astfel:

— împlinindu-mi vechiul gând,
Tu îi vei zvârli pe rând
Şi în ţăndări vei schimba
Zeii care-i vei afla —
Ca ulciorul pe podea!

Apoi îl privi drăgăstos şi îi zise:

— Fiul meu, trebuie să-ţi dau un nume. îţi voi spune Ullicummi. în viitor, când oamenii vor auzi numele tău, îşi vor aminti de Cummi, locuinţa pământeană a craiului furtunilor, povestindu-şi unul altuia cum ai spulberat-o tu ca pe un muşuroi de cârtiţă.

Ursitoarele încuviinţară soarta pe care Cumarbi i-o menise fiului său, dar numai în parte, şi se retraseră să se sfătuiască între ele, pentru ca să nu-l supere pe mâniosul părinte al neobişnuitului copil.

Cumarbi trimise apoi pe Impaluri să cheme zânele care veghează la creştetul tuturor pruncilor, călăuzindu-le primii paşi în lume. Când acestea se arătară, fericitul părinte le spuse:

— O, fecioarelor, duceţi-mi copilul până în străfundul mării şi puneţi-l pe umărul drept al lui Upelluri. Fie ca trupul să i se înalţe ca un stâlp de cremene care atinge pragul cerului!

Zânele înmărmuriră văzând copilul de piatră: aşa ceva nu mai pomeniseră de când erau ele! Se temură să încalce porunca lui Cumarbi. Dar mai înainte de a-l coborî în străfundul noianului, ele arătară pruncul lui Enlil, cel ce domnea în Nippur.

— Nu e un copil obişnuit, spuse acesta. E un monstru născut de soţia lui Cumarbi pentru a-l înfrunta pe Tesup, craiul furtunilor! Coborâţi-l în bezna apelor adânci!

Şi zânele aşezară pruncul de piatră pe umărul drept al namilei care sprijinea cerul şi pământul. Upelluri nu băgă de seamă nimic.

Copilul de cremene începu să crească nespus de repede. în două săptămâni, talazurile îi mângâiau umerii, iar într-o lună tot ele îi spălau genunchii.

După câteva zile, Soarele, care tocmai se urcase pe cel mai semeţ pisc al munţilor Siriei, se opri o clipă să răsufle şi să privească nesfârşita întindere de ape de la poalele stâncilor. Deodată i se înfăţişă ceva nemaivăzut: din mijlocul apelor se înălţa un stâlp de piatră, care creştea şi creştea, apropiindu-se ameninţător de bolta cerului.

Fără să mai zăbovească o clipă, Soarele o pomi în goană spre palatul lui Tesup. Ajunse la ţintă sleit de oboseală şi gâfâind. Craiul furtunilor porunci scutierului său, Tasminu, să-l îmbie cu mâncăruri şi băuturi alese. Dar Soarele nici nu vru să audă de aşa ceva. Cu răsuflarea tăiată povesti pe scurt ceea ce i-a fost dat să zărească. în palatul fratelui său Tesup se afla şi zeiţa frumuseţii şi a iubirii, Iştar. Curioasă să vadă şi ea năzdrăvana arătare, ceru să-i însoţească până în vârful muntelui. Tesup şi Soarele se învoiră.

La vederea uriaşului de piatră, dezlănţuitorul furtunilor păli şi strigă:

— Vai nouă, suntem pierduţi! Cine se va putea măsura cu acest monstru?

Lacrimi de deznădejde îi stropiră obrazul. Chipeşa lui soră rămase însă liniştită şi zise:

— Nu te teme, frate, că-i vin eu de hac! Uriaşul acesta o fi el mare, dar puţină minte are. Şi apoi înţeleptul Ei a ne-a învăţat:

Dacă piatră naşte-n vatră,
Face doar un prunc de piatră.
Dar nu-i pricină de tângă,
Stânca-i mută şi nătângă,
Lesne va s-o dovedească
Viclenia femeiască!

Iştar se întoarse la palatul ei şi îşi puse straiele cele mai strălucitoare. Apoi coborî pe malul mării. Aici începu să cânte, izbind talerele unui chimva[104].

Marea porni să clocotească de mânie şi un talaz se sfărâmă chiar la picioarele zeiţei. Din vuietul cumplit al apelor ea desluşi următoarele vorbe:

— Nu-ţi irosi măiastră ta cântare,
Căci piatra-i mută şi ureche n-are!
Ascunde frumuseţea ta vicleană,
Căci n-are ochi nepăsătoarea stană!

Iştar înţelese că vraja glasului şi a frumuseţii de zeiţă nu pot înrobi Uriaşul de piatră. Se întoarse dezamăgită la fraţii ei, care o aşteptau în vârful muntelui. De acolo tustrei porniră abătuţi spre palatele lor falnice, ameninţate să ajungă nişte ruine jalnice. Frica puse stăpânire şi pe ceilalţi locuitori ai văzduhului. Tesup îi află pe toţi adunaţi să se sfătuiască împreună ce este de făcut pentru a înlătura primejdia. Craiul furtunilor le strigă:

— Lăsaţi vorbele şi puneţi mâna pe arme! Va fi un război cum încă nu s-a mai văzut nici în cer, nici pe pământ. Sloboziţi-mi vânturile din peşterile care le slujesc drept temniţă! înjugaţi la carul meu pe Zorilă şi pe Murgilă! Dacă nu-l doborâm chiar acum pe Uriaşul de piatră, ne va surpa el pe noi!

Când totul fu gata, Tesup pocni din biciul tunetelor şi oştirea porni într-un iureş nestăvilit. Haita vânturilor sfârtecă urlând paşnicele turme ale norilor. Apoi se năpusti vijelios asupra vrăjmaşului, căznindu-se să-l doboare. Dar în loc să-şi unească puterile şi să-l izbească dintr-o latură, vânturile împingeau din toate părţile deodată şi mai rău se încurcau.

Atunci comandantul oştirii le porunci să sufle numai dinspre răsărit. Uriaşul de piatră nici nu s-a sinchisit. Apoi vânturile încercară să-l biruie, opintindu-se dinspre apus. Dar nici aşa nu l-au răpus.
Hai să sufle şi dinspre miazăzi: un munte e mai lesne de clintit! Năvăliră cu toate şi dinspre miazănoapte, icnind amarnic. Zadarnic! Tesup le sări în ajutor, dezlănţuind fulgere şi ploi în creştetul uriaşului. Cremenea se înroşea, apa o spăla, iar vrăjmaşul se călea şi întruna creştea. Coarnele şi copitele taurilor se tociseră, izbind în piatra încăpăţânată. Suliţele şi săbiile lăsară duşmanului pe frunte sau pe gură o biată scrijelitură.

în acest timp, Hebat, soţia lui Tesup, stătea dârdâind în palatul ei şi aştepta sfârşitul luptei. Dintr- o dată văzduhul începu să se clatine din temelii. Parcă cineva ar fi zgâlţâit pardoseala pe dedesubt, gata-gata să surpe totul. Crăiasa furtunilor înţelese că lupta e pierdută şi începu să-şi smulgă pletele, simţind c-o pândeşte şi pe ea surghiunul.

Se urcă pe meterezele palatului şi-i strigă lui Takiti, sluga cea mai de nădejde pe care o avea:

— Du-te la stăpânul tău şi află ce s-a mai întâmplat!

Takiti se grăbi să îndeplinească porunca crăiesei, dar când să coboare din cer şi să-l afle pe Tesup, Uriaşul de piatră îi tăie şi lui calea, împiedicându-l să vadă ce se petrece dedesubt.

Pe câmpul de luptă, vânturile gâfâiau sleite, trăsnetele erau vlăguite şi toate armele zăceau rupte sau tocite. Craiul furtunilor chemă h el pe scutierul său, Tasminu, şi-i spuse amărât:

— Urcă-te în turnul cel mai înalt al văzduhului şi vesteşte-i pe toţi că nu ne-a mai rămas altceva de făcut decât să ne supunem!

Tasminu se caţără pe cel mai înalt turn al zidului care înconjura cetatea zeilor şi începu să răcnească din răsputeri:

— Am fost înfrânţi! Trebuie să ne predăm!

Când pricepu cele strigate de Tasminu, sărmana

Hebat îşi pierdu simţirea. De bună seamă că s-ar fi prăbuşit dincolo de meterezele cerului, dacă Takiti, care făcuse cale întoarsă, nu ar fi prins-o în braţele lui.

întunericul învăluise auritele palate ale zeilor îngrijoraţi de soarta care-i aştepta a doua zi, când Tesup se reîntoarse cu oastea lui înfrântă.

într-un târziu, Tasminu spuse lui Tesup, craiul furtunilor:

— E drept că Uriaşul de piatră nu poate fi înfrânt în luptă dreaptă. Să ne slujim de răgazul pe care ni-l dă noaptea aceasta şi, mai înainte de a arunca armele în semn de supunere, să încercăm să-l doborâm pe căi ocolite. Hai să mergem chiar acum la palatul lui Eia, zeul înţelepciunii şi al vicleniei. Cercetând cărţile vechi, poate ne va da el un sfat mântuitor.

Tesup găsi îndemnul acesta plin de înţelepciune. Cu noaptea în spinare o porniră amândoi spre Abzuva, oraşul peste care domnea Eia.

Zeul se arătă primitor şi săritor, făgăduindu-le o mână de ajutor. Tesup şi Tasminu se întoarseră acasă, în vreme ce Eia se duse la Nippur, oraşul peste care domnea Enlil. îi povesti despre Uriaşul de piatră, cerându-i să pună şi el umărul la doborârea acestuia. Enlil îşi aminti de copilul de piatră pe care i-l arătaseră nu de mult zânele şi spuse:

— Nu te supăra, dar eu nu mă pot măsura cu Ullicummi. Picioarele lui sunt scufundate în apele mării şi creştetul său zgâlţâie temeliile cerului. Ca stăpân al pământului, n-am ce-i face!

Văzând că Enlil se codeşte, Eia coborî atunci voiniceşte în străfundurile mării. Se opri în dreptul urechii namilei aplecate sub povara pământului şi a văzduhului şi-i spuse cu glas tare:

— Upelluri, tu nu ştii că vicleanul Cumarbi s-a răzvrătit împotriva locuitorilor cerului şi ţi-a pus pe umărul drept un stâlp de piatră care creşte întruna şi acum a

început să zgâlţâie temeliile palatului lui Tesup?

Namila clătină din cap şi răspunse:

— Ce-mi pasă mie de certurile voastre, care nu se sfârşesc niciodată! Oricine ar veni stăpân în cer, nu s-ar gândi să-mi uşureze povara. Şi aşa mă socotiţi un nătâng, bun numai să vă duc pe toţi în spinare, ca să huzuriţi în voie. Nici n-am simţit când aţi îngrămădit deasupra mea totul. Habar n-am avut când aţi despărţit cerul de pământ cu ajutorul cuţitului vrăjit. E drept că umărul drept mă cam

doare. Dar cum mă supără toate încheieturile, n-am nicio pricină cu Uriaşul de piatră de care-mi tot vorbeşti. Eu şi aşa nu-l văd!

Zeul îi împinse capul spre dreapta, dar Upelluri era aproape orb, aşa că nu desluşi ceva. Văzând că nu e nimic de făcut, Eia porni de-a dreptul prin apele mării spre palatele văzduhului.

Aici chemă la el pe toţi cei care fuseseră de faţă atunci când cerul a fost despărţit de pământ şi află de ia ei că cuţitul vrăjit stă ascuns într-un templu străvechi. Porţile lui ruginiseră de mult şi doar cu ajutorul unui descântec puteau fi deschise. Cu chiu cu vai, cineva îşi aminti de cuvintele descântecului şi porţile se deschiseră scârţâind. Eia pătrunse în cea mai tainică încăpere şi acolo află ceea ce căuta.

Zeul înţelepciunii coborî din nou până la Upelluri şi, adăpostindu-se sub umărul namilei, tăie cu ajutorul cuţitului vrăjit gleznele Uriaşului de piatră.

Ullicummi se clătină pe umerii namilei, apoi se prăbuşi huruind în fundul abisului de ape. Pământul se cutremură, iar talazurile se învolburară, înălţându-se ca în răstimpul celei mai cumplite furtuni. O parte din Uriaşul de piatră s-a prăbuşit pe malul mării, în Cilicia, alcătuind un munte care a primit numele de Ullicummi.

Dacă Cumarbi ar fi dăruit fiului său de piatră un strop de minte, zeii din cer ar fi fost înfrânţi. Dar:

— Pe-un uriaş de piatră îl poţi învinge lesne, Căci e sărac cu duhul şi are slabe glezne...

Oala scufundată

poveste indiană

Trăia odată în India un brahman. Cică era cel mai leneş om de pe lume. Nu voia să muncească şi se hrănea doar cu ceea ce primea de pomană de la oamenii buni la inimă.

Şi a fost odată o zi fericită, când brahmanul a putut strânge de prin fel de fel de case o oală mare, mare, plină cu orez. în drum spre casa lui, s-a oprit brahmanul cel leneş să-şi tragă sufletul pe malul unui râu adânc şi, punându-şi dinainte oala cu orez, s-a întins la soare şi a prins a visa:

„Bine-ar fi dacă ar da o secetă şi s-ar prăpădi toată recolta! Atunci s-ar lăţi foametea, şi, pentru o oală mare şi plină cu orez ca a mea, aş primi nu mai puţin de trei rupii. Cu trei rupii mi-aş lua o capră. Capra mi-ar face o turmă de iezi. Am să vând apoi iezii să-mi iau o bivoliţă. Bivoliţa va face viţei, viţeii or creşte bivoli. Iar de bivoli au nevoie cu toţii, de la zamindar[105] şi până la ţăran. Cu banii pe care-i iau pe bivoli îmi cumpăr nişte cai. Caii mi-or face mânji. Când au să se facă mari, fireşte, am să-i vând şi am să-mi cumpăr o ditai casă, cu grădină umbroasă. în grădină sub fiecare pom, au să zburde sumedenie de papagali de toate culorile. Apoi am să mă-nsor cu o fată de brahman, care are să-mi aducă multă zestre. Şi vom avea un fecior vesel, un fecior frumos. Când va mai creşte, mă voi aşeza în grădină sub un palmier umbros şi-i voi striga:

— O, copile, vin degrabă să te legăn pe genunchi!

Feciorul va alerga către mine, se va împiedica, va cădea şi se va porni pe plâns. Atunci îi voi striga neveste-mi:

— Femeie, ridică odată copilul! Oare nu vezi că s-a lovit?

Numai că, vezi, femeia se va fi luat cu vreo treabă şi nu va auzi că am strigat-o. Atunci nu mă voi putea stăpâni, voi sări şi voi trage un picior: „Na, ţine!”

Şi, uitând de toate, brahmanul sări cât colo şi izbi cu piciorul în oală, din răsputeri. Oala, de bună seamă, se răsturnă în apă şi căzu la fund. Nici cioburi nu s-au ales din ea.

De atunci se spune că visele leneşului nu fac nici cât o oală scufundată.

105 moşier

Ceaşca fermecată

poveste indiană

Trăia cândva într-un sat un ţăran sărac, pe care-l chema Somilak. Muncea zi şi noapte pentru zamindar, dar de mâncat mânca doar frunze tocate şi rădăcini.

Şi-ntr-un rând, i-a spus femeia lui:

— Du-te-n pădure şi caută niscai rădăcini bune de mâncat, că eu, de foame, nici pe picioare nu mă mai pot ţine.

Şi s-a dus Somilak în pădure, s-a căţărat într-un smochin şi-a prins a culege smochine, când a văzut deodată două ceşti atârnând de crengi; una era de lemn, cealaltă de lut, şi amândouă erau acoperite cu nişte capace.

„Ia să iau eu o ceaşcă, şi-a zis Somilak. A mea s-a hârbuit de tot.”

A luat el ceaşca de lemn şi şi-a vorbit singur:

— Dinspre ceaşcă, puţin s-o bucura femeia. Dacă i-aş aduce în ceaşcă şi o pâinişoară, atunci da, ar fi altceva.

Şi bine nu şi-a sfârşit vorba, că odată s-a ridicat capacul şi Somilak a văzut în ceaşcă o lipie de orez.

— Ăsta noroc! a strigat el, sărind din copac. Am să-i duc femeii lipia şi s-o mai înzdrăveni şi ea. Păcat doar că nu mai e încă o lipie în ceaşcă. Atunci ştiu că aş fi mâncat şi eu pe cinste!

Şi bine nu şi-a sfârşit vorba, că odată s-a ridicat din nou capacul şi-a văzut în ceaşcă încă o lipie.

„într-adevăr, e o ceaşcă fermecată! pricepu atunci Somilak. Trebuia să nu-i fi cerut o pâinişoară, ci un picior de gâscă friptă.”

Şi bine nu şi-a sfârşit vorba, că odată s-a ridicat capacul şi Somilak a şi văzut în ceaşcă piciorul de gâscă friptă.

S-a ospătat Somilak cu pâinişoara, s-a ospătat cu piciorul de gâscă şi-a pomit-o spre casă. Mergea, se bucura şi cânta.

Drumul trecea pe lângă casa zamindarului. Şi, auzindu-l zamindarul pe Somilak cântând cântece de voie bună, straşnic s-a mirat. Vezi că nicicând nu-ntâlnise ţărani veseli în satul lui.

— Ei, tu, de colo! a strigat zamindarul. Vreau să-ţi vorbesc!

Şi dacă ţăranul i-a intrat în casă, l-a întrebat zamindarul:

— Ce-ai de te veseleşti şi ce-ţi veni să cânţi?

— A dat fericirea peste mine: am găsit în pădure o ceaşcă fermecată!

— Ia arată-mi-o şi mie!

A aşezat Somilak ceaşca pe un covor şi-a zis:

— Doresc o prepeliţă friptă!

A sărit capacul ceştii şi a văzut zamindarul în ceaşcă prepeliţa friptă. De lăcomie, au prins a-i tremura mâinile şi-un singur gând a pus stăpânire pe el: „Cum să fac să am o ceaşcă dintr-asta?”

Atunci a luat prepeliţa şi-a grăit:

— Ia adu tu din cămară o cană cu vin, că vreau să mă pun la masă!

Până să caute Somilak cana în cămară, a pitit zamindarul ceaşca fermecată şi-a aşezat în schimb, pe covor, una de rând, dar întru totul asemănătoare.

A adus Somilak cana cu vin, a pus-o pe covor şi-a zis:

— Cu voia ta, stăpâne, acum mă duc acasă. Mi-i femeia flămândă.

A luat ceaşca şi tot într-o fugă a ţinut-o până ce a ajuns la coliba lui. Acolo, lihnită, femeia de- abia mai avea putere să-l aştepte.

— Bucură-te, nevastă! Vei mânca, în sfârşit, tot ce pofteşti.

Şi, punând ceaşca jos, a rostit cu glas tare:

— Vreau o prepeliţă friptă!

Dar capacul ceştii nici că s-a clintit.

S-a mirat Somilak:

„De ce oare nu mă mai ascultă? Ia să mai încerc o dată!”

Şi din nou a poruncit:

— Vreau o prepeliţă friptă!

Dar capacul tot nu s-a clintit.

— Ce-i cu ceaşca mea? s-a supărat Somilak. Când eram la zamindar asculta de tot ce-i spuneam, şi-acu' nu mă mai ascultă de fel.

— I-ai arătat-o zamindarului, va să zică? a întrebat femeia.

— I-am arătat-o şi l-am şi cinstit cu o prepeliţă.

Femeia a prins a plânge.

— Zamindarul ţi-a furat ceaşca şi ţi-a strecurat în locul ei una de rând!

Atunci Somilak a zis:

— Nu plânge! Pe craca smochinului mai atârnă o ceaşcă şi, iacă, îndată mă reped după ea.

Şi s-a repezit el în pădure, a luat din smochin ceaşca de lut şi-apoi, hai acasă. Iar mergea vesel şi din nou cânta.

Auzind zamindarul cântecele, a privit pe fereastră, şi când colo, iacă, acelaşi ţăran! Doar că nu mai ţinea-n mână o ceaşcă de lemn, ci una de lut, acoperită şi ea c-un capac.

„Cum de are încă o ceaşcă fermecată? s-a întrebat hoţomanul de zamindar. Fermecată, fireşte, că altminteri nu i-ar arde de cântat."

Şi-a poftit zamindarul să pună mâna şi pe ceaşca asta. L-a chemat el, aşadar, pe Somilak şi i-a zis:

— Ce fel de ceaşcă-i aia? Vinde-mi-o mie...

I-a răspuns Somilak:

— Nu pot, stăpâne. Ceaşca asta-i mai de preţ decât banii, mai scumpă decât mărgăritarele.

S-a încruntat zamindarul:

— Aşa, nu vrei s-o vinzi? Atunci ai să mi-o dai de pomană!

Şi, grăind aşa, s-a năpustit şi-a ridicat capacul ceştii. Şi douăzeci de pumni zdraveni au zburat atunci îndată din ceaşcă şi s-au zvârlit asupra hoţului. L-au izbit pumnii pe zamindar în frunte, în ceafa, în spinare, în nas, în burtă, în piept. Cu chiu, cu vai a fugit zamindarul în curte, dar pumnii nu-l slăbeau şi, neobosiţi, izbeau într-una.

— Iartă-mă, Somilak! a bolborosit el, căzând. Rogu-te, porunceşte-le pumnilor să nu mă mai izbească!

— Dă-mi înapoi ceaşca şi pumnii s-or duce.

— Ţi-o dau, ţi-o dau, numai strânge-ţi pumnii ăştia cumpliţi!

— Pumni, la loc! a poruncit Somilak.

Ascultători, pumnii au intrat în ceaşcă. Mai mult mort decât viu, s-a târât zamindarul până-n casă, a scos ceaşca din locul unde-o pitise şi i-a dat-o în silă lui Somilak. Fericit şi bucuros, s-a întors Somilak la nevastă. în seara aceea s-au culcat şi ei pentru întâia oară sătui. O ducea bine acum Somilak şi o duceau destul de bine şi vecinii lui. Când nevoiaşii cunoşteau zile de foamete, scotea Somilak ceaşca de lemn în uliţă şi da fiecărui flămând să mănânce pe săturate.

Aşa a trecut vara.

Când, s-a răspândit odată prin ţară vestea că padişahul[106] îşi mărită fata. Auzind una ca asta, s-a repezit zamindarul la palat şi i-a spus padişahului:

— O, stăpâne al lumii, porunceşte ca ţăranul Somilak să se înfăţişeze la palat! Că are o ceaşcă fermecată. Şi ceaşca fermecată a lui Somilak îţi va aşterne pe masa de nuntă tot ce pofteşti.

Dacă a auzit aşa, i-a poruncit padişahul lui Somilak să vină cu ceaşca fermecată la palat.

— Ia arată-mi ceaşca! Drept e, cum se vorbeşte, că-i fermecată?

— Lungă să-ţi fie domnia, o, scut al lumii, da, e drept!

— Atunci pune-o să-mi aştearnă pe masă cele mai alese bunătăţi de pe pământ.

Bine nu şi-a sfârşit vorba, că-ndată capacul ceştii s-a ridicat şi padişahul a văzut-o

plină de

Ceaşca fermecată

poveste indiană

bunătăţi. Gustând din ele, nu se mai putea padişahul dezlipi de ceaşcă. A mâncat şi-a tot mâncat, până ce-a golit ceaşca.

— Asemenea bunătăţi alese n-a mai mâncat niciun muritor! a cuvântat el. Lasă-mi pentru trei zile ceaşca asta fermecată. Oaspeţii-mi pleacă peste trei zile şi atunci am să ţi-o dau înapoi.

S-a plecat Somilak înaintea padişahului şi s-a întors la coliba lui.

Trei zile s-a tot nuntit la palat. Vreme de trei zile s-au îndulcit oaspeţii cu bunătăţile fermecate şi n-a fost unul să nu grăiască:

— Asemenea bunătăţi nici zeii n-au mâncat!

Iar dacă s-au împrăştiat oaspeţii, a venit Somilak după ceaşcă.

— Ce cauţi aici, mistreţ murdar? a strigat la el padişahul.

— Am venit să-mi iau ceaşca, o, stăpâne!

— Tot ce se află în palatul ăsta e al meu! Cară-te, sau dau poruncă să fii zvârlit sub picioarele elefanţilor!

— O, stăpâne, l-a rugat Somilak, ceaşca-i a mea...

— Nenorocitule, te târguieşti cu mine? Hei, străjeri! Luaţi-l şi zvârliţi-l sub picioarele elefanţilor!

Dacă s-a năpustit straja asupra lui Somilak, a scos el din sân ceaşca de lut şi i-a ridicat capacul.

îndată au zburat din ceaşcă, unul după altul, cei douăzeci de pumni, care-au prins a-l izbi pe padişah. După cea dintâi lovitură, padişahul s-a pomenit trântit la pământ. Şi, tară a osteni, pumnii-l izbeau, îl tot izbeau.

— Potoleşte-i, Somilak! l-a rugat padişahul. Potoleşte-i, rogu-te!

— Au să se facă nevăzuţi doar dacă-mi înapoiezi ceaşca fermecată!

— Aduceţi ceaşca fermecată! le-a strigat padişahul curtenilor. Grăbiţi, că altminteri pumnii ăştia mă omoară-n bătaie!

Venind curtenii cu ceaşca, a poruncit Somilak:

— Pumni, la loc!

Apoi şi-a adunat mâinile la piept, s-a plecat şi-a spus:

— Rămâi cu bine, o, cel mai drept dintre stăpâni! Mă-ntorc la coliba mea. De mult mă aşteaptă acolo flămânzii, cu ceaşca!

O vorbă nu i-a răspuns padişahul: unul dintre pumni îl lovise atât de zdravăn în frunte, încât bietul stăpân a rămas pentru toată viaţa fără grai.

Gând-Bun şi Gând-Rău

poveste indiană

Se ştie de mult, că pe cel ce năzuieşte la moartea unui prieten, îl paşte nenorocirea.

într-un sat trăiau doi oameni, Dharmbudhi – ceea ce înseamnă Gând-bun – şi Papabudhi – Gând-rău. Şi iacă, Gând-rău i-a spus odată vecinului său Gând-bun:

— Am citit eu în cărţi că viaţa omului n-are rost dacă el nu cunoaşte obiceiuri străine, limbi străine, dacă a îmbătrânit tară a vedea oraşe şi aşezări străine...

— Cam aşa am auzit şi eu ades, a dat cuvânt Gând-bun.

— Dacă-i aşa – s-a bucurat Gând-rău – hai să ne luăm chiar mâine rămas bun de la părinţi şi să plecăm în ţări străine. Şi să-mpărţim pe din două tot ce vom câştiga printre străini.

Zis şi făcut. în zorii zilei şi-au luat rămas bun de la cei ce le erau mai apropiaţi şi-au pomit-o către soare-apune, spre ţări străine.

Mult au rătăcit pe meleaguri necunoscute! Pe unde s-a dus, Gând-bun a găsit de lucru şi oamenii de inimă l-au hrănit şi i-au plătit pentru munca lui. Cât despre Gând-rău, acesta toată vremea se prefăcea bolnav, nu făcea nimic şi nimic n-a învăţat.

Şi, iacă, dacă a adunat Gând-bun un sac cu bănet, a grăit Gând-rău:

— Prietene, nu mai pot trăi departe de meleagurile mele. Să ne întoarcem la casele părinţilor noştri!

— Mă-ntorc cu bucurie, i-a răspuns Gând-bun. Mai bine-i acasă în nevoi, decât mulţumit printre străini.

Şi, grăind aşa, s-au îndreptat către casă.

Ajungând aproape de satul lor, a spus Gând-rău:

— Dragă prietene, aş vrea să te rog ceva; dar tare mi-i ruşine să-ţi spun ce.

— Dacă-mi eşti prieten, n-ai de ce te ruşina, i-a răspuns Gând-bun. Nutreşti oare gânduri rele împotriva cuiva?

— O, nu! dădu Gând-rău cuvânt. Iacă ce voiam să-ţi spun: Mă ruşinez că mă întorc acasă fără bani, în vreme ce tu ai un sac cu arginţi. Ascunde-ţi banii undeva, ca nimeni să nu ştie de ei.

— Bine, a zis Gând-bun. Iacă, ţine o sută de rupii, uite că tot o sută de rupii îmi iau şi eu, iar pe celelalte ajută-mă să le-ngrop la rădăcina stejarului de colo. Om lua în fiece lună câte zece rupii şi banii ne-or ajunge pentru multă vreme...

Şi Gând-bun şi-a îngropat averea la rădăcina copacului.

în aceeaşi noapte s-a furişat Gând-rău în pădure, a găsit copacul şi-a furat banii.

Au trecut câteva zile şi un cunoscut de-al lui Gând-bun a venit la el, spunându-i, tare mâhnit;

— O, Gând-bun, mi s-au îmbolnăvit femeia şi copilul! Ajută-mă!... Dă-mi nişte bani să-l pot plăti pe vraci...

Ducându-se Gând-bun în pădure, s-a îndreptat către stejarul cunoscut, dar niciun ban nu se mai afla acolo. A priceput Gând-bun cine-i furase banii, a dat o goană până la Gând-rău şi-a prins a-l mustra:

— Oare nu ţi-e ruşine? Ai ajuns un hoţ vrednic de dispreţ!

Dar ticălosul de Gând-rău nu s-a arătat mişcat şi-a strigat aşa încât toţi să-l poată auzi:

— Tu, tu eşti cel ce mi-ai furat banii! Acu', pe loc, să-mi dai jumătate din ce era în sac!

— Hoţule! a spus Gând-bun din nou. Oamenii te vor dispreţui ca pe un necinstit!

— Tu eşti hoţ! Dă-mi banii! a strigat Gând-rău.

Certându-se astfel, s-au dat în judecată, fiecare învinuindu-l pe celălalt de hoţie.

Atunci judecătorul a spus:

— Doar unul şi atotputernicul Brahma poate şti care-i vinovatul şi de partea cui e dreptatea. Va trebui să vă supunem încercării focului. Voi porunci să se pună în palma fiecăruia dintre voi câte un fier înroşit în foc şi cel care va ţipa cel dintâi va fi hoţul.

S-a înspăimântat Gând-rău şi-a grăit:

— Am martor că Gând-bun a furat banii. Zeul ce locuieşte în stejar a văzut că Gând-bun a furat banii.

Atunci judecătorul a zis:

— E prea târziu să mergem acu'n pădure. Dar mâine-n zori de zi să vă aflaţi amândoi la poalele stejarului, că acolo voi lămuri cearta dintre voi. Şi, însoţit de oameni, judecătorul s-a îndreptat de dimineaţă către stejarul din pădure. Toţi erau acolo, numai Gând-rău nu.

Atunci judecătorul a spus:

— Aflăm noi adevărul şi fără el.

Şi grăind aşa, şi-a îndreptat faţa către stejar şi a întrebat cu glas tare:

— O, zeu al pădurii! Spune-ne cine a furat banii: Gând-bun sau Gând-rău e hoţul?

Şi toţi au auzit atunci cum copacul a răspuns, vorbind răspicat:

— Gând-bun e hoţul. El a dezgropat banii!

Auzind cum vorbeşte copacul, într-atât s-au mirat cu toţii, încât au şi uitat de

Gând-bun. Iar Gând-bun a tras în vremea asta către stejar un vreasc, l-a vârât într-o scorbură şi i-a dat foc. îndată s-a auzit un răcnet straşnic şi Gând-rău a sărit din stejar, cu hainele aprinse.

Cu toţii au priceput atunci că se vârâse în scorbură şi se dăduse drept zeul pădurii. S-a încruntat judecătorul şi-a voit să-l zvârle pe Gând-rău în scorbura aprinsă, apoi s-a îndurat însă şi-a grăit:

— Chiar azi, şi nu mai târziu de amiază, ai să aduci banii furaţi de la Gând-bun. Şi ţine minte: dacă până la asfinţitul soarelui n-ai plecat pentru totdeauna din sat, am să poruncesc să fii spânzurat de stejarul ăsta.

La amiază, ticălosul îi aduse lui Gând-bun toţi banii.

Când soarele prinse a scăpăta, se grăbi s-o şteargă, ca nu cumva judecătorul să dea ochii cu el. Gând-rău îşi pusese-n cap să plece din nou în ţări străine. Drumul trecea prin junglă şi, când mincinosul ajunse în dreptul unei păduri de bambus, un tigru se ivi din hăţiş şi-l mâncă.

Cămătarul nerecunoscător

poveste indiană

Aşa s-au potrivit odată lucrurile, ca un cămătar a ajuns sărac lipit. Ca să nu moară de foame, trebuia să facă şi el ceva. Dar, ştie toată lumea, cămătarii nu se prea au bine cu munca, aşa că nici cămătarul nostru nu se avea bine cu ea.

A stat el şi-a flămânzit o zi, două, trei. Într-a patra, şi-a zis: „Mai bine să mor decât să muncesc!” şi-a pornit-o către râu să se înece.

Dezbrăcându-se, s-a zvârlit cămătarul în apă, dar numai ce i-a trecut apă peste cap, că s-a înspăimântat de moarte, a sărit din apă şi, agăţându-se cu mâinile, s-a căţărat pe mal şi a ieşit afară.

A stat ce-a stat, apoi iar s-a zvârlit în apă, din nou s-a înspăimântat şi a ieşit la mal.

Şi-aşa, de nu ştiu câte ori: ba se zvârlea în apă, ba se căţără şi ieşea la mal, ba se zvârlea în apă, ba se căţără şi ieşea la mal.

Dar nu departe de locul unde se chinuia aşa, se aflau, în stufăriş, cuiburile unor gâşte sălbatice. Gânsacul cel bătrân şi gaşca văzură ce tot făcea cămătarul.

— Ce o ciudat! a spus gânsacul,. înot pân' la el, să aflu ce a păţit.

— Nu-i nevoie, nu-i nevoie! s-a speriat gâscă. Şi dacă-i un om rău?

Dar gânsacul, inimos, nu i-a dat ascultare. înotând până în dreptul cămătarului, l-a întrebat:

— Spune, de ce te arunci în apă numai pentru o clipă şi ieşi îndată la mal? De ce faci una ca asta?

I-a spus cămătarul:

— Vreau să mă înec, că n-am ce mânca!

— Pot să-ţi alin sărăcia – a spus gânsacul, şi s-a cufundat în adânc.

Iar când a ieşit de sub apă, un uriaş rubin îi strălucea în cioc. Gânsacul şi-a deschis ciocul şi rubinul i-a căzut cămătarului la picioare.

Nemaiştiind pe ce lume să află de fericire, cămătarul a apucat piatră scumpă şi a luat-o la fugă către oraş. Acolo a vândut rubinul şi a ajuns bogat din nou.

Multă vreme a trecut de atunci, iar cămătarul nu s-a mai gândit niciodată la gânsacul care îi dăruise piatră scumpă. Dar într-un rând se dădu sfoară-n ţară că fiica maharajahului se îmbolnăvise rău de tot. Mulţi vraci cercetaseră bolnavă, niciunul însă nu se pricepuse s-o scape de chinurile morţii. Când, ce să vezi, veni din Tibet un vraci vestiţi, care spuse:

— Fiica maharajahului se va însănătoşi dacă va maca inima unei gâşte sălbatice. Dar gâscă sălbatică să fie prinsă negreşit vie, altminteri inima îşi pierde puterea tămăduitoare.

S-a bucurat maharajahul şi-a vestit:

— Cel care-mi va aduce cel dintâi o gaşcă sălbatică vie va primi drept răsplată un palat şi o mie de robi.

Aflând de una ca asta, a fugit cămătarul către râul unde întâlnise cândva o gaşcă sălbatică. Şi, ajungând la locul ştiut, cămătarul cel nerecunoscător s-a aşezat la mal şi a prins a răcni cu putere:

— Unde eşti, ales mântuitor, unde eşti? Oare n-ai să-mi dai o mână de ajutor? Sunt la mare cumpănă, nefericitul de mine, la mare cumpănă!

Gânsacul a auzit răcnetele, şi-a părăsit cuibul şi a înotat către cămătar.

— Ce-ai păţit? l-a întrebat gânsacul. Cu ce te pot ajuta?

— Of— a şoptit cămătarul cel viclean – de-ai şti cât sunt de nefericit! Ieşi la mal şi-am să-ţi povestesc tot!

Gânsacul a venit la mal, şi-a scuturat apa de pe aripi şi a urcat pe uscat. în clipa aceea cămătarul l-a şi înşfăcat, l-a vârât subsuoara şi-a pornit grăbit către oraş.

— Unde mă duci? a întrebat cu spaimă gânsacul. Dă-mi drumul şi am să-ţi mai găsesc un rubin!

Dar cămătarul cel rău a pufnit în râs:

— La ce mi-ar folosi rubinul tău? Când fiindcă maharajahului îţi va mânca inima, voi primi drept mulţumire un palat şi o mie de robi.

A plâns gânsacul şi, căzând pe pământ, lacrimile i se schimbară în uriaşe mărgăritare.

Cum a văzut mulţimea mărgăritarelor, cămătarul cel lacom s-a zvârlit la pământ, să le culeagă. Dar numai ce le-a atins, că mâna i se lipi de pământ. Uitând de gânsac, cămătarul cel lacom şi-a întins după mărgăritare şi cealaltă mână, care i s-a lipit şi ea de pământ. Acu' nu mai putea ţine pasărea subsuoară şi gânsacul a zburat slobod dincolo de nori. Auzind paşii trecătorilor, a început a striga cămătarul:

— Ajutor! Ajutor!

Au auzit oamenii şi-au încercat să-i desprinsă mâinile de pe pământ. Dar, din ce se străduiau mai tare, dintr-atât mâinile cămătarului cel lacom intrau mai adânc în pământ.

Deodată se auzi în preajma o larmă cumplită:

— Elefanţi! Vin elefanţii sălbatici! au strigat oamenii înspăimântaţi şi au rupt-o la fugă.

— Scăpaţi-vă! Scăpaţi-mă! le-a strigăt din urmă cămătarul.

Dar nimeni nu se sinchisea de răcnetele lui. Eleganţii cei uriaşi se apropiau repede, tot mai repede, şi cel mai mare dintre ei a călcat peste cămătar şi l-a strivit.

Aşa şi-a sfârşit viaţa omul ăsta nerecunoscător.

Capra prefăcută în vârcolac

poveste indiană

O poveste cu un brahman şi patru oameni şireţi:

Sosind vremea ploilor, a sosit şi vremea jertfelor aduse zeilor. Şi, iaca, a cumpărat un brahman o căpriţă albă, a luat-o pe umeri şi a pornit către un templu depărtat, în care credincioşii îi îmbunau cu jertfe pe zei.

Şi, cum mergea el aşa către templu, l-au zărit patru sărăntoci flămânzi, şireţi nevoie mare. Şi şi- au zis ei că n-ar fi rău să-l ia brahmanului căpriţa cea albă, s-o vândă şi să se aleagă cu un prânz îmbelşugat, în schimbul banilor luaţi de capră.

Punându-şi deci una ca asta în minte, au luat-o cei patru şireţi pe cărări cotite, l-au ajuns din urmă pe brahman, iar unul dintre ei i-a ieşit în întâmpinare. Dacă a ajuns în dreptul brahmanului, cel dintâi şiret s-a oprit şi l-a întrebat:

O, cinstite părinte, încotro cu povara asta?

I-a răspuns brahmanul, măreţ:

Către un templu depărtat, ca s-o închinat zeilor.
Atunci şiretul s-a prefăcut mirat şi-a strigat:
E cu putinţă oare să jertfeşti un câine bălţat? Vezi să nu stârneşti împotrivă-ţi mânia zeului!
„E nebun de-a binelea” – şi-a zis brahmanul şi a grăit cu blândeţe:
Eşti bolnav, prietene, şi de-aia iei capra asta albă drept un câine bălţat. Du-te acasă şi cheamă vraciul.
Şiretul i-a răspuns atunci cu zâmbetul pe buze:
Eu, domnul meu, am spus ce văd. Du-te, şi mila zeului să-ţi ierte fărădelegea...
Şi, despărţindu-se, a apucat fiecare pe un alt drum.
Nici n-a avut brahmanul vreme să spună o rugăciune, ca al doilea şiret i-a şi ieşit în întâmpinare. Iar cad a ajuns în dreptul lui, s-a prefăcut înspăimântat şi a grăit:
O, vai şi-amar de tine! Pentru ce duci pe umeri o viţică neagră, moartă? Ai uitat că zeii ne opresc să tulburăm liniştea trupurilor moarte?... Un an întreg va trebui să te rogi ca să te cureţi de păcatul ăsta!
De astă dată s-a mâniat brahmanul şi a zis:
Pentru ce, o, prostănacule, numeşti viţea neagră, şi încă moartă, o capră albă?
Liniştit, şiretul i-a răspuns:
Nu te mânia, preacinstite! Dacă vrei să numeşti capra albă o viţică neagră, mă rog, fie. Gândeşte- te însă la mânia zeului, căruia vrei să-i j ertfeşti o viţică moartă...
La asta brahmanul n-a mai răspuns nimic, şi, îngândurat, a pornit înainte. Dar cel de-al treilea şiret i-a tăiat curând drumul. Ridicând mâinile la cer, şiretul a întrebat:
Ce te-a făcut să-l duci pe umeri pe măgarul ăsta sur?
Auzind una ca asta, a lăsat brahmanul capra la pământ, s-a frecat bine-bine la ochi, apoi şi-a luat iarăşi povara pe umeri şi din nou a pornit înainte, fără a mai scoate o vorbă.
Dar cel de-a patrulea şiret i-a ieşit acum înainte şi-a strigat:
Eşti oare în toate minţile?
Cum să duci la templu o stârpitură de şacal roşcovan? oare nu te temi de mânia zeului?
Şi, grăind aşa, s-a ascuns şiretul într-un crâng din apropiere.
Dar de astă dată brahmanul nu s-a mai putut stăpâni. A zvârlit capra cât colo şi-a strigat:
Asta nu mai e capra, ci vârcolac blestemat! Din clipă-n clipă se preface într-alta dihanie!
Şi, lăsând capra în mijlocul drumului, cuprins de groază, brahmanul s-a grăbit s-o ia către casă.
Dar capra n-a rămas multă vreme acolo. Cei patru şireţi au vândut-o cât ai bate din palme şi, cu banii primiţi au mâncat şi ei, pentru întâia oară după cine ştie câte zile, pe săturate.

Vaca din lună şi brahmanii cei lacomi

poveste indiană

A trăit odată un brahman, şi oamenii i-au uitat numele. Şi-avea brahmanul o slugă, dar oamenii n-au uitat numele slugii. îi zicea Nanavati.
Brahmanul iubea banii mai presus de toate. Nanavati iubea florile şi copacii mai presus de toate. De dimineaţă până seara muncea în grădina brahmanului şi, curând, în jurul casei brahmanului înflori o asemenea gradina încât mulţi oameni de seamă din întreaga Indie veneau să se desfete aici.
Odată, venind de dimineaţă în grădină, Nanavati a văzut că iarba de sub pomi era tăvălită şi păscuta. Atunci şi-a pus gând să-l afle pe vinovat şi să-l pedepsească. Aşteptând seara s-a ascuns într-o tufă de sambalu (tufa cu fructe viu colorate) şi-a

aşteptat.
Şi, iaca, numai ce se ivi pe cer luna plină că Nanavati auzi nişte paşi. Privi cu luare-aminte din tufa în care se pitise şi zări în grădină a vaca mare, albă ca laptele. Calea fără să se grăbească şi păştea iarba înmiresmată şi zemoasa.
Şi-atât de frumoasă era vaca încât Nanavati nu-şi putea lua ochii de la ea. Atunci, ca să n-o sperie, urma să stea pitit.
Şi, nu trecu mult, că vaca odată îşi înălţă capul ei mare, se uită la lună şi, sub ochi uluiţi ai lui Nanavati, prinse a se ridica binişor la cer. Se făcea tot mai mică şi-n cele din urmă pieri cu totul.
în noapte următoare Nanavati se ascunse din nou în tufişul de sambalu. Şi, numai ce se ivi luna plină, vaca cea albă se arata din nou în grădină. Ca şi data trecută nu se grăbea şi păştea iarba dulce şi zemoasa. Curând se apropie de tufă de sambalu într-atât că, din ascunzătoarea lui, Nanavati ar fi putut pune mâna pe ea.
Dar a trecut cât a trecut şi, tot ca în ajun, vaca şi-a ridicat capul şi-a privit la lună.
„Acu[1] zboară în cer!" şi-a zis grădinarul şi-a ţâşnit din tufa lui. Era şi timpul! încetişor vaca se ridică în văzduh. Sărind pe cât putea Nanavati izbuti să i se prindă de coadă.
Mult a mai zburat Nanavati! Cu fiece clipă luna se apropia, se tot apropia de el. în cele din urmă, cu mare băgare de seamă, vaca îşi dădu drumul pe lună.
Locuitorii lunii îl întâmpinară pe Nanavati cu nespusă cinste. Mai mult îi erau tare recunoscători. Vezi că celor din luna nici prin gând nu le dăduse ce straşnică mireasma împrăştie florile. Nanavati crescuse asemenea flori, încât mirosul lor îmbătător ajunsese până-n lună. Şi, trăgând pe nări mireasma aceea simţiseră cei din lună o fericire nemaiîncercată.
Două zile a stat Nanavati în lună. Către seară celei de-a treia zi i-a grăit vacă:
— La noapte cobor în grădina lui stăpâne-tu. încăleca pe mine şi te vei pomeni iarăşi pe pământ.
Dacă au aflat că Nanavati îi părăseşte i-au adus cei din luna fel de fel de bunătăţi. Le-a mulţumit
Nanavati noilor lui prieteni şi-a strâns bunătăţile într-un sac şi-a încălecat pe vacă.
Şi atât de repede a coborât vaca din luna încât Nanavati mai să nu-şi dea seama cum s-a trezit din nou în grădina lui. Era noapte. S-a culcat Nanavati în iarbă deasă şi-a adormit.
Stăpânul lui, brahmanul cel lacom, a ieşit dimineaţa în grădină şi şi-a văzut sluga dormind; îndată a luat un băţ şi i-a tras câteva pe spinare, strigând:
— Trantore, leneş tară pereche! Unde mi-ai pierit trei zile?
Nanavati a sărit că fript şi-a răspuns:
— Ascultă, stăpâne, să-ţi spun despre nemaipomenita mea călătorie!
Şi-a povestit tot ce i se întâmplase.
Şi-a ascultat brahmanul slugă şi tare mânios a rostit:
— Minţi! Niciun brahman nu s-a dus pân-acum în lună. Dară-mi-te o slugă prăpădită... Nu te-ai putea apropia măcar de lună!
— De ce nu mă crezi, stăpâne, gustă atunci, rogu-te, din bunătăţile astea. Mi le-au dăruit cei din lună.
Dacă a gustat brahmanul din daruri, îndată a crezut cuvintele slugii. Pe pământ, din asemenea bunătăţi, nici măcar maharajahul nu gustase. Şi brahmanul a spus:
— Vreme de trei zile ţi-ai părăsit îndatoririle de slugă. Drept pedeapsă am să-ţi iau sacul cu bunătăţi.
Şi, înşfacând darul celor din lună, a intrat cu el în casă.
Era acest brahman nu numai lacom ci şi lăudăros. Şi de aceea l-a chemat pe un vecin, brahman şi el, şi l-a ospătat cu bunătăţile aduse din lună.
— Mănâncă, rogu-te, i-a vorbit gazda. Iar mâine povesteşte-le tuturor ce bunătăţi ai mâncat la mine. Nimeni pe pământ, afară de noi, n-a gustat din astfel de bucate!

Atât de lacom s-au năpustit cei doi brahmani asupra darurilor din luna încât au golit curând sacul. Iar oaspetele a prins a-l ocara atunci pe Nanavati:

— Bine a zis cine a zis că până şi-n cer prostul tot prost rămâne! Oare sluga ta nu putea lua doi saci plini cu bunătăţi?

Stăpânul lui Nanavati a spus:

— Vom zbura şi noi în lună. Să facem de pază în grădină şi numai ce va începe vaca a se înălţa ca eu mă voi prinde de coada ei iar tu de picioarele mele. Şi amândoi vom merge în lună.

— Lăudat fii, înţeleptule! a răspuns oaspetele, plecându-se adânc.

Dacă s-a lăsat seara, s-au ascuns brahmanii în tufiş, şi-au aşteptat. îndată ce luna a luminat pământul s-a ivit în grădină şi vaca cea albă. Păscând iarba şi frunze s-a apropiat domol de cei doi brahmani. în cele din urmă s-a oprit lângă tufa de sambalu şi a început să mănânce poamele coapte.

Când s-a săturat a ridicat capul şi-a privit către lună. în clipa aceea stăpânul grădinii s-a ivit lângă ea. A prins-o de coadă şi-ndată a simţit că picioarele i se desprind de pământ. Nici al doilea brahman nu s-a lăsat mai prejos. S-a agăţat de picioarele celuilalt şi s-a pomenit şi el ridicat în văzduh.

Aşa au pornit către lună, brahmanul cu grădina agăţat de coada vacii, brahmanul oaspete, de picioarele celui dintâi. Şi, ajungând pe la înălţimea himalaiei, a întrebat deodată brahmanul oaspete:

— Cinstite prietene, n-au uitat cumva sacul pentru bunătăţi?

— N-am uitat, fireşte! a răspuns brahmanul cu grădină.

— Dar e de ajuns de mare? a întrebat din nou brahmanul oaspete.

— De ajuns, de ajuns! l-a liniştit brahmanul cu grădină.

— Şi, totuşi, cam ce mărime are?

— Iac-aşa! a strigat stăpânul grădinii şi, uitând că se ţine de coada vacii, şi-a desfăcut braţele.

Iar, de bună seamă, îndată ce-a scăpat coada din mâini, atât stăpânul grădinii cât şi vecinullui s-au prăvălit cu cea mai mare iuţeală.

Din fericire nu s-au făcut bucăţi. Au căzut brahmanii într-o baltă murdară şi puturoasa şi-au rămas în baltă aceea, îngropaţi pân' la gât, cât a fost noaptea de lungă. Dimineaţa i-au văzut nişte oameni şi i-au scos din balta...

Aşa că n-au avut brahmanii fericirea de a merge pe lună.

Dar de atunci vaca nu s-a mai ivit niciodată în grădina brahmanului cel lacom.

Sluga şi zamindarul

poveste indiană

Trăia, undeva, un zamindar zgârcit nevoie mare. Ori de câte ori îşi tocmea o nouă sluga zamindaru-i grăia:

— De plătit am să-ţi plătesc mult, cinci rupii pe lună. Dar le vei primi când vei împlini, în cap, douăsprezece luni. Dacă-mi părăseşti casa înainte de-a împlini un an atunci nu mai primeşti nimic. Iară dacă eu te voi alunga înainte de a ţi se împlini anul ai dreptul să-mi tai urechea dreaptă.

Tocmindu-şi aşa fel slugă, zamindarul şi nevastă-sa îl sileau pe bietul băiat să le muncească din zorii zilei şi până se iveau stelele pe cer. Sluga trudea pe câmp, în grădina de zarzavat, în livadă, păştea vitele, gătea prânzul, făcea curat în casă, tundea oile şi adună vreascuri. Iar la ceasul mesei i se dădea o lipie de târâte de orez şi o ceaşcă cu apă, în care fiersese orezul pentru stăpâni.

Nicio slugă nu putea, fireşte, să ducă o asemenea viaţă vreme de un an de zile. Muncea două-trei luni şi plecă, neprimind niciun ana (monedă cu valoare foarte scăzută

din India) pentru cât muncise. Iar zamindarul ăsta şi vroia.

— Uite ce bine le-am potrivit! i se lauda el nevestei. într-un an mi-au muncit, pe rând, şase slugi, şi nici uneia nu i-am plătit nimic.

Şi, iaca, veni odată să se tocmească la zamindar un băieţandru de doisprezece ani, un fecior de ţăran, pe nume Raj.

— Ia seama, zise zamindarul, dacă-mi vei munci douăsprezece luni, îţi voi plăti şaizeci de rupii. Dacă te voi alunga însă înainte de sfârşitul anului îmi poţi tăia urechea.

— Bine, spuse Raj.

— Ei, atunci, înjuga bivolul şi du-te la arăt.

A muncit băiatul la câmp ziua-ntreagă. Când s-a înserat, avenit acasă şi-a cerut de mâncare. Nevasta zamindarului i-a dat o păstaie de bob şi-o lipie din tărâţe de orez.

— Mulţumescu-ţi, preabună stăpână, zise Raj, îmbucând. Dar altceva nu se mai află?

— Măi, mâncăule! a ţipat zgârcită. N-ai să mai primeşti nimic!

Când s-au culcat cu toţii a pătruns Raj în cămara unde se păstrau bucăţele şi-a mâncat pe săturate.

Intrând, dimineaţa în cămară, nevasta zamindarului a dat peste o grămadă de oase de găină şi peste firimituri dintr-o lipie de grâu.

— Priveşte! a strigat ea către zamindar. Flăcăuaşul ăsta ne-a înghiţit azi-noapte bucăţele! Ai să păstrezi oare o slugă că asta?

— îndată să pleci din casa mea, nesătulule! a poruncit zamindarul.

— Se cheamă că mă goniţi? a întrebat Raj cu blândeţe. Bine, am să plec. Dar îngăduie-mi, înainte, aşa cum ne-a fost învoială, să-ţi tai urechea dreaptă.

Atunci, amintindu-şi învoială, oftă din greu zamindarul, şi zise:

— Păi, nu te gonesc! a mârâit el, posomorât. Dar n-ai voie să te atingi de bucate. Pentru prânz găteşte-ne azi fazanul cel mai gras.

— Am înţeles, stăpâne! a grăit sluga şi-a plecat către coteţul în care se plimbau douăzeci de fazani.

Fără a mai sta pe gânduri mult Raj a tăiat toţi fazanii, l-a ales pe cel mai gras şi i l-a dus plocon nevestei zamindarul ui.

— Să n-ai nicio îndoială, stăpână, asta-i fazanul cel mai gras, a zis flăcăul. Ca să nu greşesc, am tăiat toate păsările, am cântărit-o pe fiecare în palma şi-am ales-o pe cea mai grea.

— Ram, Ram! a gemut femeia. Pe loc se cuvine să ne descotorosim de el!

Dar de astă dată zamindarul şi-a adus aminte de învoiala şi a spus:

— Las' să ducă mâine caprele la păscut în pădure şi să nu vină acasă toată săptămâna.

Aflând care-i pădurea, în care ţăranii săraci aduna uscaturi, Raj a mânat într-acolo caprele stăpânului. Şi-a făcut o colibă, ascultă, de dimineaţă până seara, cântecele vesele ale păsărilor şi bea lapte de capră. Dacă un ţăran sărac trecea pe lângă el băiatul îi dăruia câte o capră, uneori, şi câte două. Peste o săptămână, din toată turma rămăsese doar un ied. Cântând un cântecel vesel Raj îl mână spre casă.

— Unde mi-s caprele, tâlharule? a strigat zamindarul, dând cu ochii de un singur ied. Am avut o sută de capre una şi una! Unde-s?

— Pe toate, milostive stăpâne, le-a mâncat tigrul. Ai avut mare noroc c-am rămas viu eu şi cu iezişorul ăsta!

Auzind de nenorocire şi-a zgâriat zamindarul fata cu unghiile iar nevastă-sa şi-a sfâşiat straiele de necaz. Dacă s-au mai potolit oleacă femeia i-a spus băiatului:

— Mâine, cum se crapă de ziuă, culege din livadă, jumătate din banane, jumătate din portocale şi jumătate din piersici.

— Am înţeles, stăpâna! Totul va fi făcut întocmai cum ai poruncit, răspunse

slugă, plecându-se înaintea ei.
Şi, înarmându-se cu un cuţit bine ascuţit, Raj se urcă dimineaţa în bananier. A tăia câte o jumătate din fiecare banana şi-a zvârlit-o la pământ. Sfârşind, cu bananele, a rezemat scara de portocal şi-a tăiat câte o jumătate din fiece portocala. Apoi a făcut la fel cu piersicile.
Când s-a ivit în livada zamindarul cel zgârcit a văzut că toată recolta-i era prăpădită. Pe pământ erau împrăştiate jumătăţi de banane, portocale şi de piersici, iar celelalte jumătăţi zăceau spânzurate în pomi.
— Marş din casa mea! a răcnit zamindarul. Ai făcut pref o recoltă pe care mi s-au dat o sută de rupii! Şterge-o sau te strâng de gât!
— V-am împlinit porunca şi nimic mai mult, a răspuns supusă slugă. Domniile voastre mi-aţi poruncit să tai jumate din poame şi-aşa am făcut. Dar dacă mă alungi cu tot dinadinsul eu plec. Numai, înainte de plecare, îngăduie-mi, să-ţi tai urechea dreaptă.
— Of, ce tot spui! s-a înspăimântat zamindarul. Acu' n-am timp să stăm de vorbă. Ne-om înţelege mâine!
Şi-a rupt-o la fugă spre casă. Acolo a dat de nevastă-sa şi-a zis:
— Hai să ascundem tot ce-i de mâncare şi să fugim la noapte la oraş, la tatăl tău. Apoi ne vom întoarce şi vom trăi ca mai 'nainte!
— Bine te-ai gândit! s-a bucurat femeia. Aşa vom face. Desează ne pregătim, iar la noapte, când sluga doarme, o ştergem pe nesimţite.
De cu seară şi-a pregătit zamindarul o ditai lada, a vârât într-însa pui fripţi, prăjituri, tot felul de bunătăţi şi-a aşteptat să se întunece bine. Dar Raj a prins de veste că zamindarul ascunde în lada d- ale gurii şi-a priceput totul.
Pândindu-şi stăpânul, când s-a dus la culcare, căci trebuia să se odihnească pentru drumul lung, flăcăul a ridicat capacul şi s-a vârât în ladă.
La miezul nopţii s-au sculat, încetişor, zamindarul şi nevastă-sa, s-au îmbrăcat şi-au pornit-o la drum. Zamindarul căra în spinare lada în care era băiatul, pufnea toată vremea şi-şi certa femeia:
— De ce-ai luat atâta mâncare? Tare-i greu de duş!
Iar flăcăul şedea cuminte-n lada, înfuleca într-una şi se simţea ca un domn pe care slugile îl poartă în palanchin.
Curând hotăra zamindarul să facă popas, să se odihnească şi să îmbuce câte ceva. Ajungând pe un câmp, lângă o fântână, a lăsat jos ladă şi i-a ridicat capacul. Sluga a ţâşnit din ladă şi, adunându- şi palmele la piept, a zis:
— O, bunii mei stăpâni! Nu vă supăraţi pe mine! Atât îmi sunteţi de dragi că nicio zi nu pot trăi tară voi! Uite, de-aia, ca să nu mă despart de voi, m-am vârât şi-n ladă. Iar, ca să nu va vină prea greu să mă purtaţi, am mâncat tot ce era înăuntru de mâncare.
— Nu, aşa nu mai pot trăi! a strigat zamindarul. Taie-mi urechea şi piei pentru totdeauna din ochii mei!
Băiatul scoase numaidecât cuţitul de la cingătoare, când nevasta zamindarului îl opri şi se aruncă asupra bărbatului ei:
— Cum te vei înfăţişa înaintea părinţilor mei, aşa, fără o ureche? Toate neamurile vor râde de tine şi-şi vor bate joc!
— Ai dreptate! a oftat zamindarul şi i-a şoptit: Las' că-ntr-o oră scap eu de tancul ăsta!... Ei, slugă, a strigat apoi, e timpul să ne culcăm cu toţii! Pregăteşte-ne, din frunze şi crengi, aşternuturile!
Dacă a pregătit sluga aşternuturile a târât zamindarul un aşternut lângă fântâna şi a spus:
— Tu te culci aici, iar noi, lângă tine.
Numai ce-au adormit stăpânii că Raj a tras binişor lângă fântâna aşternutul nevestei zamindarului iar pe al său l-a târât într-o parte.
în cel mai întunecos ceas dinaintea răsăritului s-a furişat zamindarul către fântână,

a pipăit aşternutul şi, apucându-şi nevasta, a zvârlit-o în fântână.

— în sfârşit, am scăpat de cel ce ne chinuia! a grăit el, plin de veselie. Şcoală, femeie, şi hai să ne întoarcem acasă! Nu mai am a mă teme că-mi pierd urechea!

— Cine te chinuia şi de cine ai scăpat, milostive stăpâne? a auzit deodată lângă el glasul slugii.

înţelegând ce se întâmplase s-a luat zamindarul cu mâinile de cap şi a pornit-o în tăcere spre
oraş. Trebuia acu' să-i vestească pe părinţii nevestei de nenorocire.

Dar Raj ştia care-i cel mai scurt drum pân' la oraş. Alergând într-un suflet la tatăl fostei lui stăpâne i-a spus:

— Stăpâna m-a trimis. S-a întâmplat o nenorocire. Bărbatul ei a înnebunit şi vine-ncoace să vă ucidă. Stăpâna zice:” Roagă-i să-l lege pe bărbatu-meu şi să-i pună douăzeci de lipitori la ceafă. Asta-l face să-şi vină grabnic în fire!”.

Grăind aşa, Raj o luă din nou la picior, în întâmpinarea zamindarului:

— Stăpâne! i-a strigat el încă de departare. Am fost la tatăl stăpânei, care ţi-a pregătit o primire pe cinste.

Abia a pus zamindarul piciorul în casa nevesti-şi, că patru slugi vânjoase s-au şi năpustit asupra- i, l-au legat de mâini şi de picioare şi i-au aşezat pe ceafa douăzeci de lipitori.

Văzând zamindarul cu câtă bucurie îi râdea sluga a priceput cine-i pregătise primirea.

— Nemernicule! a răcnit el, cu glasul schimbat. Ia-mi urechea şi du-te unde ştii! Mai bine fără ureche decât să am de-a face cu un diavol ca tine!

Raj asta aştepta. S-a repezit la zamindar, i-a tăiat urechea dreaptă şi duş a fost.

Iar zamindarul cel zgârcit a stat cu lipitorile la ceafă până i-a venit nevasta: spre norocul ei,
fântâna avea puţină apă şi trecătorii au putut s-o scoată dimineaţa.

Iar zamindarul s-a întors acasă aşa, fără o ureche.

De atunci, ori de câte ori încerca să însele un ţăran, acela zicea:

— Mă duc să-l chem pe Raj!

Şi zamindarul îndată fugea în casă şi, de frică, punea zăvoarele la poartă şi la toate uşile.

Păsărarul cel isteţ

poveste indiană

Un păsărar şi-a întins odată, pe o mirişte, plasa lui cea mare. înainte de asfinţitul soarelui s-au lăsat pe câmp o mulţime de păsări de toate soiurile. Păsărarul a tras de frânghie şi tot stolul a rămas prins în plasă. Dar păsările erau tare multe şi, smucindu-se toate odată, s-au ridicat în văzduh cu plasa cu tot.

Zburau încet pentru că trebuia să care şi plasa după ele. Văzând una ca asta păsărarul a prins a le urmări. Uitându-se în toată vremea asta către cer gonea îndârjit în urma păsărilor.

Ajungând în sat se izbi de un trecător.

— Unde fugi aşa, prietene? l-a întrebat trecătorul.

— Să prind stolul care mi-a smuls plasa, a răspuns păsărarul.

— Ei, dar unde ţi-e mintea? s-a mirat trecătorul. Oare nu vezi cât de sus zboară toate la un loc? N-ai să le mai prinzi niciodată!

— Om vedea, om vedea! a răspuns păsărarul, urmându-şi goană.

Când soarele a coborât spre asfinţit au prins a-şi căuta păsările loc de mas (popas).

— Să zburăm către râu, acolo putem dormi, şi-au dat ratele cu părerea. Pe lângă râu cresc trestii minunate.

— în crângul de bananieri se doarme mai bine că oriunde, au spus papagalii.
— Vrem să dormim în baltă! au strigat ibişii. Acolo-s broaşte de-a minunea!
— Vrem la râu! Vrem la râu! au strigat unele.
— Iar noi în crângul de bananieri! au spus celelalte.
— Noi vrem în baltă! au amintit altele.

Mult au dat din ciocuri dar la nicio încheiere n-au ajuns.

Văzând, la dreapta râul, ratele au tras către apă; papagalii au luat-o atunci la stânga, către crângul de bananieri, iar ibişii au pornit înapoi, către baltă.

Dar, numai ce au încetat a se înţelege şi n-au mai cărat plasa într-o singură latură, plasa a prins a cobora tot mai mult, mai mult şi păsările s-au pomenit, în cele din urmă, apăsate de greutatea ei, la pământ. Atunci păsărarul şi-a strâns degrabă plasa, a pus vânatul pe umăr şi-a vândut a doua zi la piaţa toate păsările.

Cu ce seamănă elefantul

poveste indiană

Un om mergea pe un elefant către oraş. Pe drum a întâlnit cinci cerşetori, care veneau în întâmpinarea elefantului şi nu se abăteau din drum.

— La o parte! le-a strigat omul. Oare nu vedeţi că aveţi înainte un elefant? îndată va călca în picioare!

Cerşetorii s-au dat degrabă în lături şi unul dintre ei a spus:

— De unde să ştim că avem în faţă un elefant? Cu toţii suntem ori din născare!

Iar al doilea cerşetor a grăit:

— Tare am vrea să ştim cu ce seamănă elefantul!
— Apropiaţi-vă şi pipăiţi-l, i-a îndemnat stăpânul elefantului. Aşa o să vă puteţi da seama cât de minunat e animalul ăsta.

Zis şi făcut. Orbii s-au apropiat de elefant şi-au prins a-l pipăi. Unul i-a atins vârful cozii, altul un picior, al treilea o ureche, al patrulea trompa, al cincilea coastele.

Orbul, care pipăise vârful cozii, a spus:

— Iaca, niciodată nu mi-aş fi închipuit ca elefantul seamănă cu o mătură!
— Ce vorbeşti?! s-a mirat al doilea, care pipăise piciorul elefantului. Seamănă cu un stâlp.

Cel ce pipăise urechea elefantului a grăit atunci:

— Amândoi spuneţi neadevăruri! Aduce a ditamai frunza de lotus!
— Prostii! a strigăt al patrulea. Seamănă cu o frânghie groasă.

Al cincilea orb, care pipăise coastele, a început să râdă:

— Atât de straşnic v-aţi speriat de elefant, pare-mi-se, încât nici nu v-aţi apropiat de el! Aflaţi însă ca elefantul seamănă cu un zid de cetate.
— Ei, aş! a strigat din nou cel dintâi. Elefantul seamănă cu o mătură!
— Cu un stâlp! a spus al doilea.
— Cu o frunză! i-a încredinţat al treilea.
— Cu o frânghie! a strigăt al patrulea.
— Cu un zid de cetate! a dat cuvântul al cincilea.

Omul cu elefantul plecase de mult şi orbii tot se mai ciorovăiau. S-a lăsat seara dar ei strigau înainte:

— Elefantul seamănă cu o mătură!
— Cu un stâlp!
— Cu o frunză!
— Cu o frânghie!
— Cu un zid de cetate!

Şi-a venit ziua a doua, dar, şezând în praful drumului, orbii se certau care mai de care:

— Elefantul seamănă cu o mătură!
— Cu un stâlp!
— Cu o frunză!
— Cu o frânghie!
— Cu un zid de cătate!
Se zice că până şi-n ziua de azi mai şed în praful drumului tot sfadindu-se cu ce seamănă elefantul.

Tonţii învăţaţi

poveste indiană

Au fost odată, într-un sat, trei brahmani tare învăţaţi. Citiseră mii de terfeloage, învăţaseră sumedenie de ştiinţe felurite şi se socoteau, de aceea, mai deştepţi decât toată lumea.
Intâlnindu-se ei între ei, într-un rând, au spus brahmanii unii către alţii:
— Am învăţat toate ştiinţele, ne pricepem să săvârşim minuni, dar n-am umblat încă niciodată prin ţări străine. Nimeni nici nu bănuieşte pe-acolo că trăiesc pe lumea asta nişte învăţaţi de soi că noi. Oare să ne fie sortit să vieţuim până la sfârşitul zilelor laolaltă cu ţăranii ăştia prosti?
Şi, grăind astfel, hotărâră brahmanii să-şi părăsească satul de baştină.
Ieşind, deci, în zorii zilei din casele lor, au pornit-o către meleaguri depărtate şi, spre amiază, s- au întâlnit cu un ţăran.
— Să-l rugăm pe necioplitul ăsta să ne conducă peste munţi, a zis unul dintre brahmani.
Şi-ndată i-a şi grăit taranului:
— Ai în faţa ta trei brahmani învăţaţi. îţi făgăduim să ne călăuzeşti peste munţi...
Cu multă sfială şi-a dus ţăranul mâinile la frunte şi-a dat răspuns:
— O, domni preaînvăţaţi, urmaţi-mă!
Şi au pornit.
Curând s-a ivit o potecă de munte şi brahmanii au prins a sui în urma taranului. Ajungând ei la marginea pădurii, deodată, ţăranul s-a oprit şi a şoptit:
— O, domni înţelepţi, s-o luăm printr-alta parte; priviţi, colo, sub tufa, doarme un leu!
Un brahman, care mergea înainte, a zis râzând:
— Necioplitul ăsta nu pricepe nici măcar ca leul nu doarme, ci-i mort de cine ştie când!
Un alt brahman i-a spus atunci taranului:
— Uite cât de mari ni-s cunoştinţele! îndată o să-l înviem pe leul ăsta mort.
— Dar de ce? De ce? a strigat ţăranul. Doar e un leu! Ce nevoie aveţi să-l inviaţi?
— Ni-i şi silă să dăm ascultare cuvintelor bădăranului ăstuia! s-au sumeţit brahmanii. De-aia am învăţat, ca să ne ţinem cunoştinţele sub obroc?
Atunci ţăranul s-a urcat zorit într-un copac şi de acolo a început a holba ochii la minunile brahmanilor.
Iar brahmanii cei învăţaţi l-au însufleţit, într-adevăr, pe leu. Deschizându-şi ochii leul s-a ridicat pe labele-i puternice, s-a întins şi i-a văzut deodată pe brahmani.
Stăpânul munţilor a scos un urlet cumplit, a sărit la brahmanii cei învăţaţi şi, de bună seamă, i-a făcut fărâme. Iar ţăranul necioplit a aşteptat până ce leul a plecat la adăpătoare apoi şi-a văzut cu bine de drum.
Şi, iaca, se adevereşte că ştiinţă, pentru prost, e că lumina lămpii pentru orb!

Judecătorul cel isteţ

poveste indiană

Unui om i-a pierit odată din casa punga cu bani. S-a dus omul la judecător şi i-a spus:

— Domnule, azi-noapte mi s-au furat banii. în casa mea locuieşte multă lume şi nu ştiu care dintre vecini e vrednic de dispreţ.

Judecătorul a grăit:

— Toţi cei care locuiesc în casa ta să vină la mine la răsăritul soarelui şi am să-ţi arăt hoţul.

Dacă, s-au adunat cu toţii la judecător, acesta a zis:

— Iaca, îi dau fiecăruia dintre voi câte un beţişor de trestie de aceeaşi mărime. Mâine dimineaţă să mi le aduceţi înapoi. Dar să ştiţi, beţişorul, celui care a furat, va creşte peste noapte cu un deget.

înspăimântându-se, hoţul a prins a se gândi cum l-ar putea înşela pe judecător. S-a gândit el, s-a tot gândit şi şi-a spus:" Am să scurtez beţişorul tocmai cu un deget. Are să crească peste noapte şi-o să fie deopotrivă cu celelalte!".

De dimineaţă au venit cu toii la judecător. Toţi aveau beţişoarele la fel de lungi, unul singur avea băţul cu un deget mai scurt decât celelalte.

— Iată cine a furat banii! a zis judecătorul şi a poruncit că hoţul să fie vârât la închisoare.

Două minuni

poveste indiană

Uite cum a fost:

într-un rând a căzut trăsnetul peste casa unui om de vază şi toate bogăţiile aceluia au ars dintr- odată. I-a rămas nefericitului doar un uriaş ceaun de tuci, pe care nici focul nu l-a putut vătăma.

Şi, iaca, omul, pe care îl chema Nanduka, s-a hotărât să plece din locurile sale de baştină pentru a-şi uita nenorocirea. înaintea plecării s-a dus Nanduka la vecinul lui, pe nume Laksmana şi i-a zis:

— Rogu-te, prietene binevoitor, păstrează-mi până la înapoiere singură mea avere, ceaunul de tuci.

Doi ani de zile a pribegit Nanduka pe meleaguri străine dar în al treilea i s-a făcut dor de locurile

de baştină şi s-a întors în satul lui.

Şi, iaca, înapoindu-se, s-a dus Nanduka la vecinul său. Văzându-l pe Naduka Laksmana a rostit cu prefăcută amărăciune:

— Ce nenorocire, prietene! Ceaunul tău de tuci a fost mâncat de şoareci!

Nanduka n-a arătat de fel că nu crede cuvintele vecinului. A spus cu glas tare:

— Aş vrea să cobor până la rău să mă spăl de păcate după drumul cel lung. Roagă-l pe feciorul tău să vină să mă ajute. Şi să aducă la mal tot ce trebuie pentru spălarea de păcate.

Grăind aşa, Nanduka s-a îndreptat către râu, iar după el mergea, ascultând porunca părintelui său, feciorul de şapte ani al lui Laksmana.

Alegând un loc mai ferit, lângă o stâncă, s-a spălat Nanduka de păcate, apoi l-a apucat pe feciorul lui Laksmana şi l-a vârât într-o peşteră din apropiere, răstumând la intrare şi un bolovan mare şi greu. După care, ca şi când nimic nu s-ar fi petrecut, s-a îndreptat spre casă.

Către seară a venit în goană mare Laksmana şi-a strigat:

— O, Nanduka, unde mi-e feciorul? De ce nu s-a întors acasă?

— S-a întâmplat o mare nenorocire, prietene! Cât m-am spălat o rândunică

l-a înhăţat pe drăguţul tău fecior de pe un bolovan care se afla la malul râului...

— O, ce spui, ticălosule! a strigat Laksmana. Cine-ar putea crede că o rândunică poate căra un copil de şapte ani?... Hai chiar acu' la judecată!

Dacă s-au înfăţişat ei înaintea judecăţii, a ieşit Laksmana în faţă şi a zis:

— Stăpâna înţelept şi preadrept! Mincinosul ăsta zice că o rândunică l-a răpit, de pe un bolovan de la marginea râului, pe feciorul meu de şapte ani. Porunceşte-i ticălosului să-mi înapoieze băiatul...

Ascultându-l pe Laksmana s-a întors judecătorul către Nanduka:

— Tare ne mai crezi prosti, într-adevăr! Pe dată să-i înapoiezi vecinului feciorul!

— Dar cum i-l pot înapoi dacă i l-a răpit o rândunică?!

Atunci toţi judecătorii, câţi erau în încăpere, n-au mai putut răbda şi-au strigat într-un glas:

— Ce tot vorbeşti? O rândunică poate ridica oare un copil în văzduh?

Nanduka a prins a râde şi-a bolborosit printre hohote:

— Acolo unde şoarecii pot mânca un ceaun de tuci rândunica poate ridica în văzduh un copil de şapte ani!

Şi-a povestit cum îi lăsase în păstrare vecinului ceaunul de tuci şi ce s-a petrecut după aceea.

Atunci au râs cu toţii şi-au prins a vorbi:

— Nanduka şi Laksmana, de-i aşa, împăcaţi-vă şi nu va mai certaţi. Laksmana să-i înapoieze lui Nanduka ceaunul iar Nanduka, lui Laksmana, feciorul.

Şi-aşa au făcut. Iar amândoi s-au aflat mulţumiţi.

Dar oamenii din satul acela spun şi azi:

— Acolo unde şoarecii pot mânca un ceaun de tuci rândunica poate ridica un copil de şapte ani în văzduh!

Cămătarul pedepsit

poveste indiană

într-un sat trăia un plugar. Moştenise de la taică-su o bucată de pământ, un bivol şi un plug. Un cămătar veni într-un rând la plugar şi-i grăi cam aşa:

— Tatăl tău îmi datora o sută de rupii[93]. Plăteşte-mi datoria!

— N-am bani acu' – i-a răspuns plugarul. Aşteaptă să strâng recolta. Oi vinde orezul la oraş şi ţi-oi întoarce datoria tatii.

Nu s-a învoit cămătarul:

— N-aştept de loc. N-ai bani. îţi dau în schimb plugul şi bivolul!

L-a rugat plugarul:

— Cum să ar tară plug şi fără bivol? Aibi milă de mine, domnule!

— Bine, sunt un om de treabă – a spui cămătarul. îţi las pentru trei zile plugul şi bivolul, iar tu îmi vei da pentru asta doi manii La recoltă.

Neavând bietul ce face, a trebuit să se învoiască.

A semănat orezul şi a aşteptat. Şi-a venit vremea culesului, dar plugarul era atât de sărac, că nici seceră n-avea.

S-a dus la cămătar să-i ceară o seceră cu împrumut. A spus cămătarul:

— Pentru tine fac orice şi nu-mi pare rău de nimic. Iacă secera. Ai să-mi dai pentru ea încă un man de orez, din recoltă.

Iar plugarul a trebuit să se-nvoiască şi cu asta.

Din toată recolta, trei pumni de boabe i-au rămas plugarului, încolo cămătarul i-a luat tot orezul. Şi numai ce s-a apucat să-şi coacă o pâine, că din nou a venit cămătarul, nemulţumit:

93 unitate monetară indiană

— Am venit să-ţi văd măsurile. Mi se pare mie că nu mi-ai dat toată datoria.

— Vai, domnule – a spus plugarul – nu poţi scoate apă din piatră seacă aşa că nu-mi mai poţi lua nimic. Mai bine învaţă-mă cum să trăiesc fără pâine.

— Prietene – a răsuflat din greu cămătarul – şi bogăţia, şi izbânzile în viaţă, toate ne vin de la zeul Rama. încearcă să-l afli, şi Rama te va ajuta.

Şi-a copt plugarul trei lipii de orez, să le aibă la drum, şi a pornit să-l caute pe Rama.

în cea dintâi zi de pribegie a întâlnit un brahman.

Mult s-a bucurat, bietul, zicându-şi: „Cred că ăsta ştie unde-l pot afla pe Rama[94]. Şi, întinzându-i brahmanului o lipie, l-a întrebat:

— O, cinstite părinte, oare nu mi-ai putea spune cum aş putea da de Rama?

în loc de răspuns, brahmanul a apucat lipia, a vârât-o în gură şi, tară o vorbă, a plecat mai departe.

într-a doua zi, plugarul a întâlnit un alt brahman.

„Poate că ăsta nu mai e atât de hulpav” – şi-a zis, şi a grăit:

— O, cinstite părinte, fie-ţi milă de un om sărman! N-am nimic la sufletul meu decât lipia asta. Ia-o şi spune-mi cum pot să dau de Rama.

Brahmanul s-a uitat la plugar, a vârât lipia în sân şi a plecat mai departe.

în cea de-a treia zi, către scăpătatul soarelui, bietul plugar a zărit pe drum un cerşetor bătrân. Apropiindu-se de el, i-a întins cea din urmă lipie.

— Bunătatea-i răsplătită întotdeauna – a grăit bătrânul. încotro ţi-i drumul, om de treabă, şi de ce eşti îngândurat?

A răspuns plugarul:

— îl caut pe Rama, dar nimeni nu vrea să-mi arate drumul ce duce către el.

— Ia spune-mi, prietene, de ce vrei să-l vezi pe Rama?

— Un cămătar mi-a luat toată recolta. Vreau, deci, să-l întreb pe Rama ce să fac ca să nu mor de foame.

— Afla că eu sunt vrăjitor – a spus atunci bătrânul. Nu ţi-ai cruţat pentru mine cea din urmă lipie, aşa că te voi ajuta. Ia scoica asta. Suflă în ea şi toate dorinţele ţi se vor împlini. Dar nu uita: înainte de a sufla în scoică, se cuvine să te închini către soare-răsare.

Şi, punând scoica la picioarele plugarului, bătrânul s-a făcut nevăzut.

Nevenindu-i să-ţi creadă fericirea, a apucat sărmanul scoica, s-a închinat către soare-răsare şi a strigat:

— Să se ivească înainte-mi un bivol înjugat la tongă[95].

Şi bine nici n-a dus scoica la buze, că înainte i s-a şi ivit un bivol tânăr şi arătos, înjugat la o tonga nouă.

Dacă a trecut cu bivolul lui pe lângă casa cămătarului, un picuşor i-a lipsit bogatului să nu moară de mirare. Lăsându-şi toate treburile baltă, a dat fuga până la plugar.

— De unde ai furat bivolul şi tonga? a strigat el supărat. Hoţule, la închisoare ţi-e locul!

— Ram, Ram![96] s-a înspăimântat bietul om. M-a ajutat un vrăjitor. El mi-a dat scoica asta şi mi- a zis: „Suflă în ea şi ţi se va împlini tot ce doreşti!” Iaca de unde am bivolul şi tonga.

în dimineaţa următoare l-a pândit cămătarul pe plugar când a pornit cu bivolul la câmp, s-a furişat în coliba lui şi i-a furat scoica fermecată. A fugit apoi până acasă şi, bucuros, a strigat:

— Vreau o sută de bivoli şi zece elefanţi!

Şi, dorindu-şi asta, a suflat în scoică. Dar nici bivolii şi nici elefanţii nu i-au umplut bătătura.

„N-am suflat, pesemne, cum trebuie” – a chibzuit hoţomanul şi a strigat:

---

94 greutate de aproape 40 de kg

95 car cu două roţi

96 exclamaţie care corespunde cu „Dumnezeule”

— Să se ivească înainte-mi un sac cu aur!

De astă dată a suflat în partea cealaltă a scoicii, dar sacul cu aur tot nu s-ai ivit.

Până seara a tot suflat cămătarul în scoica furată, un picuşor i-a lipsit să nu plesnească de încordare, dar nicio dorinţă nu i s-a împlinit, pentru ca plugarul nu-i spusese ca înainte de a sufla în scoică se cuvenea să te închini către soare-răsare.

Cum s-a ridicat soarele pe cer, a venit iarăşi cămătarul la plugar.

— Scoica ta e la mine – i-a spus el. Doar că n-o pot face să-mi împlinească dorinţele. Ţi-o dau îndărăt, dar numai dacă-mi făgăduieşti că voi primi îndoit tot ce-ţi va da şi ţie.

Din ziua aceea cămătarul începu să se îmbogăţească ceas de ceas. îşi dorea plugarul o sută de rupii, cămătarul avea dintr-o dată două sute. îi cerea plugarul scoicii un rând de dhoti[97] – cămătarul primea două rânduri. îşi dorea plugarul o brăţară – două brăţări se iveau înaintea cămătarului.

Dar cămătarul nu era mulţumit nici cu atât. De multe ori a încercat să fure scoica fermecată, pentru că acu' văzuse că, înainte de a sufla într-însa, se cuvenea să se închine către soare-răsare. De trei ori a intrat pe furiş în casa plugarului, când omul nu era acasă, dar n-a putut găsi scoica.

Plugarul nu se mai despărţea de darul fermecat.

Şi-aşa s-a scurs un an. La vremea când bumbacul şi orezul trebuiau să se coacă, s-a lăsat o secetă cumplită, care-a lovit toate câmpiile cu orez. Dar plugarul nu se temea de atât. A intrat pc ogorul lui, s-a închinat către soare-răsare şi a grăit:

— Fie ca un râu adânc şi lat să curgă pe pământul meu!

A suflat în scoica şi, îndată, pe pământul lui a curs un râu adânc şi lat. Iar pe ogorul cămătarului, învecinat cu al lui, au prins a curge două râuri late şi adânci

Aşezând scoica pe iarbă, plugarul s-a plecat peste apa cea limpede, să-şi potolească setea. Atunci a băgat de seamă că, prin iarba înaltă, cămătarul se furişa să-i fure scoica.

S-a înclinat plugarul către soare-răsare şi-a şoptit:

— Fie ca ochiul meu stâng să nu mai vadă până la apusul soarelui!

Şi suflând în scoică, pe dată a încetat să mai vadă cu ochiul stâng. Iar în clipa aceea cămătarul a încetat a mai vedea cu amândoi ochii. Dar chiar aşa orb, a urmat să se târască spre scoică, într-atât îl muncea lăcomia. Şi, nevăzând încotro se târa, a căzut în râu şi s-a înecat.

De-atunci spune poporul:” în goana după avut străin, pierzi şi avere, şi cămin.

97 portul naţional al bărbaţilor din India

Neguţătorii şi motanul

poveste indiană

Trăiau într-un sat trei neguţători: Barbă-Căruntă, Spânul şi Chelbosul. Şi aveau ei o magazie, în care-şi ţineau mărfurile: covoare, saluri, mătăsuri, sari[112] şi dhoti. Neguţătorii se temeau mai cu seamă de hoţi. Iacă de ce tocmiseră un om sărac, pe nume Ani, să le păzească magazia.

Dar nu hoţii, ci altă năpastă dădu peste neguţători. în magazia lor se iviră nişte şoareci, care- ncepură a le roade mărfurile.

Atunci neguţătorii i-au poruncit paznicului să le cumpere o pisică.

Ani le-a spus:

— Am eu acasă un motan straşnic. Pot să vi-l dau.

— Cât vrei pe el? au întrebat neguţătorii.

Le-a răspuns paznicul:

— Mai nimic câte un ban de fiece labă.

Cel mai zgârcit şi mai viclean dintre neguţători. Barbă-Căruntă, a întrebat atunci:

— Motanul tău are patru labe?

— Patru – a răspuns paznicul.

— Ehei, dar nouă ne ajung şi trei! Un motan bun poate prinde şoareci şi cu trei labe. La trei bani, pentru trei labe.

— Se cheamă că a patra labă-mi rămâne mie? a întrebat paznicul.

— Fie şi-aşa – s-au învoit neguţătorii cei lacomi. Şi Ani a adus motanul în magazie.

Dar chiar din cea dintâi noapte, motanul a păţit-o rău; alergând, bietul, după şoareci, a căzut de pe poliţa cea mai înaltă şi ţi-a frânt o labă.

Auzind de una ca asta, neguţătorii au grăit într-un glas:

— Cheamă degrabă vraciul!

— Am să vă-ndeplinesc porunca fără întârziere – le-a răspuns Ani. Dar care dintre domniile- voastre, cinstite feţe, va plăti munca vraciului?

— în niciun chip eu – s-a grăbit să-l încredinţeze Barbă-Căruntă. Am cumpărat laba stângă de la spate şi i s-a rupt cea dreaptă din faţă.

— Iar eu am plătit pentru laba dreaptă de la spate – a zis Spânul.

— Şi eu pentru laba stângă din faţă, a strigat Chelbosul.

— Se cheamă că motanul şi-a rupt laba care-i rămăsese lui Ani – a grăit Barbă-Căruntă. Ani va trebui, aşadar, să-l plătească pe vraci.

Ani n-a mai stat la tocmeală. A vârât motanul într-un sac şi a pornit-o către oraş.

La oraş, vraciul a îngrijit laba motanului, i-a înfăşat-o şi a spus:

— într-o săptămână nu se mai cunoaşte. Până atunci va sări în trei labe.

I-a plătit Ani vraciului cei trei bani primiţi de la neguţători şi s-a grăbit să se întoarcă acasă. Când s-a lăsat seara, l-a vârât pe motan în magazie.

în noaptea aceea s-au adunat în magazie mai mulţi şoareci ca niciodată. Au tras ei cu urechea, au priceput că motanul are o labă ruptă şi şi-au zis că nu mai au de ce se teme. Gonind într-una după şoareci, bietul motan a tot sărit de pe-o poliţă pe alta. Şi, iacă, tocmai când îl fugărea pe şoarecele cel mai neruşinat, ticălosul a dat cu coada în opaiţul aprins şi l-a răsturnat. S-a întins focul şi n-a trecut mult că din magazie şi din mărfuri au rămas doar tăciuni şi cenuşă.

Aflând că sărăciseră, au prins a răcni neguţătorii, iar dacă s-au mai potolit, au grăit:

— De toate astea-i vinovat motanul. Dar cum motanu-i al nostru, al celor patru, se cheamă că Ani are a ne plăti a patra parte din pagubă.

— Toată averea mea-i acest dhoti peticit, aşa că de la mine n-aveţi să primiţi nimic, cinstite feţe! le-a răspuns Ani.

112 portul naţional femeiesc

A spus atunci Barbă-Căruntă:

— Mărfurile noastre făceau o mie de rupii. Dacă nu ne plăteşti două sute cincizeci de rupii, judecata te va trimite-n robie şi vei munci de pomană pentru noi, până la moarte!

Şi apucându-l pe Ani, neguţătorii l-au târât la judecată. Când au ajuns înaintea judecăţii. Barbă- Căruntă a luat motanul cu lăbuţa înfăşată şi a grăit:

— O, judecătorule prea drept! Molanul ăsta a alergat după şoareci, a dat cu coada în opaiţ şi a pricinuit focul. Toate mărfurile noastre au căzut pradă focului. Spune dar, o, înţeleptule, dacă stăpânii motanului n-au împărţit între ei deopotrivă pagubele?

— Au – a spus judecătorul.

— Auzi, prostănacul?, ce spune preacinstitul judecător? au strigat neguţătorii. Plăteşte-ne două sute cincizeci de rupii, sau pieri în robie.

în clipa aceea a întrebat judecătorul:

— De ce-i înfăşată lăbuţa motanului?

— Şi-a rupt-o alergând după şoareci – au dat neguţătorii răspuns – iar vraciul i-a legat-o.

— Ia spune, Barbă-Căruntă – a mai întrebat judecătorul – cât i-ai dat vraciului pentru vindecarea molanului?

— O, domnule, motanul nu şi-a rupt laba pe care am cumpărat-o eu, aşa că n-am dat nimic pentru vindecarea lui.

— Atunci să spună Chelbosul cât i-a plătit vraciului.

— O, bunule domn, motanul nu şi-a rupt laba pe care o cumpărasem eu. De ce să fi cheltuit bani de pomană?

— înseamnă că tu l-ai plătit pe vraci, Spânule?

Spânul a clătinat din cap:

— O, nu! Motanul şi-a rupt laba care-i rămăsese lui Ani. Aşa că Ani l-a plătit pe vraci.

— Laba ruptă a motanului e deci a paznicului? a întrebat judecătorul

— A lui, a lui! au zbierat într-un glas neguţătorii.

— Iar celelalte trei labe sunt ale voastre?

— Ale noastre, ale noastre! au strigat într-un glas neguţătorii.

Atunci a căzut judecătorul pe gânduri şi din nou a întrebat:

— Se cheamă că motanul a răsturnat opaiţul sărind după şoareci cu cele trei labe sănătoase?

— Asta aşa e – s-au învoit neguţătorii.

— Atunci paznicul nu vă datorează nimic – a grăit judecătorul. Vedeţi voi, motanul a răsturnat opaiţul alergând după şoareci. Dar a alergat cu labele pe care le stăpâneaţi voi. A patra labă era legată şi n-a mai luat parte la vânătoarea de şoareci. Aşa că vedeţi-vă de treabă şi nu mă mai tulburaţi!

Auzind o asemenea hotărâre, Barbă-Caruntă a dat cu motanul de pământ, şi-a smuls de ciudă un smoc din barba-i sură şi-a luat-o din loc. După el au pornit şi Chelbosul, şi Spânul.

Iar Ani şi-a luat motanul şi, mulţumit de dreapta hotărâre, a plecat către coliba lui, fără a mai plăti nimic.

Şacalul cel şiret

poveste indiană

Un tigru fioros a căzut odată într-o capcană. Zadarnic răcnea şi se zbătea cumplita fiară intre drugii de fier al capcanei. Atât de bine făcută era, încât tigrul nu izbuti să îndoaie niciun singur drug.

Dar întâmplarea a făcut ca un om să treacă în vremea aceea prin apropiere. Dând

cu ochii de el, tigrul a prins a se văicări spăşit:

— O, bunule părinte, îndură-te de mine şi sloboade-mi!

— Da, cum de nu! a răspuns drumeţul. Eu te slobozesc şi tu ma sfâşii pe loc.

— Da' de unde, stăpâne! Jur că nu voi mai supară nicicând o făptură însufleţită. De-acum şi pana la sfârşitul zilelor mele vor fi o sluga supusa omului.

— Dacă-i aşa – s-a bucurat drumeţul – atunci te slobozesc.

Şi, grăind astfel, a şi tras zăvorul care deschidea capcana şi tigrul l-a văzut slobod. Dar n-a apucat omul să facă niciun pas, că tigrul l-a şi trântit, turtindu-l sub greutatea lui, şi a mârâit:

— Prostule! Acu' voi prânzi din carnea ta!

— Cum se poale? s-a rugat bietul om, te-am scăpat de la moarte şi vrei să mă mănânci? Oare asta se cheamă dreptate?

— încetează cu pălăvrăgelile despre dreptate! a strigat tigrul. Nu-i niciun fel de dreptate pe pământ!

— Ba da, este! întreabă pe cine pofteşti. Toţi îţi vor spune ca este.

— Bine – s-a învoit tigrul. îi vom întreba pe cei dintâi trei pe care-i vom întâlni şi daca ei spun ca dreptatea dăinuieşte, te voi cruţa. Dar dacă-i voi auzi zicând că nu-i dreptate pe pământ, te voi manca, fără doar şi poate!

Mult au rătăcit prin junglă omul şi tigrul, când, în cele din urma, au dat peste un papagal posomorât, şezând pe o craca de bananier.

— Ascultă, papagalule! i-a strigat tigrul. Ia zi, e dreptate pe pământ

A răspuns papagalul:

— De o sută de ani trăiesc pe lumea asta. în toată lunga mea viaţă n-am făcut nimănui vreun rău. Iar umflatul şarpe boa mi-a înghiţit azi dimineaţă puişorii. Nu-i dreptate pe pământ!

— Iaca, vezi? şi-a rânjit tigrul colţii. Nu-i dreptate!

— Sa mergem mai departe – a spus omul. Să-ntrebăm palmierul de colo.

Au mers ei pana la palmier şi tigrul întrebat:

— Ia zi, palmierule, e dreptate pe pământ?

A răspuns palmierul:

— Ani şi ani de zile s-au adăpostit de arşiţă la umbra frunzelor mele oameni şi fiare. Dar un mistreţ s-a ivit azi dimineaţa şi mi-a ramat rădăcinile. Şi-acu', iacă, sunt sortit pieirii. Nu-i dreptate pe pământ!

— Asa-i, nu-i dreptate pe pământ! a mârâit tigrul şi, bătându-ţi coastele cu coada, s-a pregătit să sară asupra drumeţului.

— Aşteaptă! l-a rugat omul. Mi-ai făgăduit că vom întreba de trei ori, şi am întrebat doar de două ori, deocamdată.

— Ei bine, fie, să-l întrebăm pe şacalul ăsta care ne aleargă-n întâmpinare— se-nvoi tigrul.

Dacă şacalul a ajuns în dreptul lor, i-a grăit drumeţul!

— Ascultă şi judecă pricina dintre noi. Tigrul ăsta a căzut în capcană, i-am auzit gemetele, mi-a fost milă de el, am tras zăvorul şi l-am lăsat slobod, iar acu' vrea să mă înghită. Spune, asta se cheamă dreptate?

— Stai, stai, n-am înţeles mai nimic din tot ce ai spus. Ia mai povesteşte-mi o dată întâmplarea!

— Tigrul asta a căzut într-o capcană – a început iar drumeţul. L-am auzit văicărindu-se, mi s-a făcut milă de el şi l-am slobozit. Acu', tigrul vrea să mă mănânce. Ei, spune, asta se cheamă cinste? Oare nu mai e dreptate pe lume?

— De – a rostit gânditor şacalul – tare încurcată poveste! Nu-i de fel uşor s-o descurci. Spui, aşadar, ca tigrul trecea pe lângă capcană, ţi-a auzit strigătele ţi-a tras zăvorul...

— Nu – i-a tăiat omul vorba – tocmai pe dos Tigrul se văieta în capcană şi eu l-am slobozit.

— A, pricep – a dat din cap şacalul. Capcana urla în tigru şi tu ai slobozit

capcana...

— Uf, ca greu mai pricepi! s-a supărat tigrul. Eu eram în capcană şi omul asta a trecut pe lângă capcană. Pricepi acu'?

— Nu te mania, iubite stăpâne – a răspuns cam prosteşte şacalul. Vai, tare-i greu să te descurci în povestea asta... Dacă as fi văzut eu, cu ochii mei, cum sau petrecut toate, atunci ar fi fost altceva.

— Să ne întoarcem la capcana, acolo ai să te lămureşti – a zis tigrul. Iar de nu, am să te mănânc şi pe tine, cum am să-l mănânc pe el!

Omul, tigrul şi şacalul au pornit către capcană. Acolo tigrul a spus:

— Eu eram în capcană, pricepi, iar el a trecut pe lângă capcană. Am strigat, mi-a auzit strigătul, a tras de zăvor şi m-a slobozit. Pricepi?

— Pricep, acu' pricep! s-a bucurat şacalul. Eu eram în capcană, omul a auzit, capcana era în capcană, iar el... Iaca, iar vorbesc anapoda, vai de capul meu! Cred ca pană la urmă tot n-am să pricep povestea asta încurcată...

— Ba ai s-o pricepi! a răcnit, scos din pepeni, tigrul. Te voi face eu să pricepi, s-apoi te voi înghiţi! Asculta, dar! Uită-te la mine! Eu sunt tigrul. Ai priceput?

— Priceput, stăpâne...

— Iar el e omul. Ai priceput?

— Priceput, stăpâne...

— Iar asta-i capcana. Ai priceput?

— Priceput, stăpâne...

— Iată deci că eu, tigrul, eram în cuşca asta, iar el, omul, trecea prin preajmă. Ai priceput?

— Nu te supăra, stăpâne, dar n-am priceput...

— Ei, prostule, neghiobule, ce nu poţi pricepe? Răspunde!

— Nu pricep cum de-ai putut cădea în capcana asta.

— Ce nu pricepi, nenorocitule! Răspunde pe loc!

— Mi se pare ca nici în ruptul capului nu poţi încăpea într-o capcana atât de mică. Da, da, de buni seamă, nicicând n-ai putea intra într-o capcana ca asta.

Atunci tigrul iţi pierdu şi bruma de răbdare.

— Priveşte, dacă nu crezi! s-a răstit el şi, cat ai clipi, a zburat în capcana. Ai priceput cum vine treaba?

— Priceput! a strigat şacalul, încuind uşa cu zăvorul.

— Iaca vezi – i-a spus omul atunci tigrului. Ziceai ci nu-idreptatepe lume. Dar mi se pare ca, dacă tigru-i prins în capcana, se cheamă ca tot mai e o dreptate pe pământ.

Povestea prietenului rău

poveste indiană

Intâlnindu-se odată şacalul şi cămila, au şi ajuns prieteni la toartă.

într-un rând, şacalul i-a spus cămilei:

— Haidem, prietenă, să trecem pe celălalt mal. Creşte acolo o trestie dulce cum n-a mai fost pe lume!

— Suie-n spinarea mea! s-a bucurat cămila. îndată ne-om vedea pe malul celălalt!

A sărit şacalul în spinarea prietenei lui şi ea l-a purtat degrabă peste râu. Nu minţise şacalul. Lângă mal se-ntindea un minunat camp cu trestie de zahăr.

Cu mare plăcere a rătăcit cămila prin cimpul cu trestii şi tare i-a lăcomit la

mâncare. în vremea asta, pe mal, şacalul prindea peşte. Atât erau de mulţi peşti, încât către amiază şacalul se simţi chiar prea sătul. Dormind oleacă, a alergat apoi către cămilă şi, de mulţumit ce era, a prins a rătăci pe câmp, lătrând din răsputeri.

Locuitorii unui sat din preajmă l-au auzit. Au apucat nişte reteveie şi-au gonit spre camp. Dar numai ce-a zărit oamenii, că şacalul s-a ascuns degrabă într-un tufiş.

Ţăranii au văzut cămila care le manca trestiile de zahăr şi-au început s-o ciomăgească.

Mai mult moartă decât vie, bătută măr, cămila a izbutit cu chiu cu vai să scape de oameni şi să nimerească la râu. Aici a ajuns-o din urmă şacalul şi, ca şi cum nimic nu s-ar fi petrecut, a zis:

— E timpul să mergem acasă.

— E timpul – a răspuns cămila.

— Atunci am să-ţi sar în spinare.

— Sari – i-a îngăduit cămila.

Dacă s-au îndepărtat oleacă de mal, a întrebat cămila:

— Spune, prietene, ce te-a apucat de-ai urlat atât de tare? Oare nu ştiai că oamenii din sat se vor aduna la urletele tale şi mă vor ciomăgi? De ce ai făcut una ca asta?

— Nu ştiu – a răspuns liniştit şacalul. Habar n-am! Am eu, aşa, un obicei: după o masă bună, urlu cat pot.

— A, atunci e cu totul altceva – a vorbit cămila. Dacă-i un obicei de-al tău, se cheamă că n-ai nicio vină.

Cand a ajuns la mijlocul râului, unde era tare adâncă apa, cămila a spus:

— Ştii ceva, şacalule? Aş vrea să mă bălăcesc niţel.

— Ce-ţi veni i-a strigat şacalul. Vezi doar că suntem în partea cea mai adâncă a râului? Nu face una ca asta! Şi-apoi... de ce să le bălăceşti tocmai acu'?

— Nu ştiu – i-a răspuns cămila. Habar n-am! Am eu, aşa, un obicei: după ce sunt ciomăgită, îmi place nespus să mă scald!

Şi grăind aşa, camila s-a vârât cu capul sub apa. Iar când a ieşit din nou la faţa apei, şacalul nu-i mai stătea în spinare: se înecase.

Şi nimănui nu i-a părut rău după şacal, şi nimeni nu şi-a amintit de el. Asta-i soarta prietenilor
răi.

Şoricelul care a fost pisică, câine şi tigru

poveste indiană

Zice-se că, dacă tigrul are o inimă de şoricel, atunci e mai bine să nu dea ochi cu pisica.

Cică un corb ducea odată în cioc un şoricel şi, zburând pe deasupra unei păduri, şi-a scăpat vânatul din cioc.

Acum, în pădurea aceea trăia un om care se pricepea să facă minuni. Şi şoricelul i-a căzut tocmai la picioare.

Omul l-a ridicat şi l-a dus în coliba lui. Zile de-a rândul, şoricelul a trăit împreună cu omul.

Omul îl hrănea şi-l adăpa, iar şoricelul era fericit. Dar odată, ieşind din colibă, a dat şoricelul peste un coşcogea motanul, furişându-se iar în colibă, şoricelul s-a ascuns într-un ungher şi-a rămas acolo, dârdâind de frică.

Văzând una ca asta, omul l-a întrebat:

— Ce-i cu tine? De ce tremuri?

— Vai, stăpâne – a chiţăit şoricelul – nu departe de coliba am dat peste un motan şi-acu' mor de frica!

Omul s-a gândit oleacă şi-a zi:

— Bine, voi face în aşa fel, încât să nu te mai temi niciodată de pisici. Culcă-te şi dormi. Mâine dimineaţă, nu te vei mai trezi şoricel, ci pisică.

Şi omul s-a ţinut de cuvânt: în zori, şoricelul s-a trezit pisică.

— Nu mai ai pricini să te temi de pisici. Acu' eşti pisică – i-a spus omul.

Mulţumit, şoarecele-pisică a fugit dcolibă. Şi, iacă, numai ce s-a întins niţeluş la soare, că deodată vede din nou motanul. Uitând, bietul, că nu mai era şoricel, ci pisică, a tulit-o către colibă.

— Ce-i cu tine? a întrebat omul. De cine te-ai mai speriat? Pisicii i-a fost ruşine să mărturisească adevărul şi atunci a minţit:

— Am dat în pădure peste un dulău; s-a luat după mine şi-abia i-am scăpat din gheare.

Omul a spus din nou:

— Culcă-te şi dormi. Mâine dimineaţă te vei trezi dulău şi nu vei mai avea a te teme de dulăi.

Şi aşa s-a întâmplat: în zori, pisica s-a pomenit un dulău straşnic şi, lătrând zgomotos, a fugit în pădure. Lângă un copac din apropiere, dulăul a dat din nou peste motan. Motanul a văzut şi el dulăul şi-a zis că se va năpusti asupra-i şi s-a pregătit de apărare: a stupit, şi-a ridicat o labă şi a mieunat grozav. Auzindu-l mieunatul, nemaiştiind pe ce lume se află, dulăul a tulit-o în colibă – Dar cine te-a mai speriat şi de astă dată a întrebat omul.

I-a fost ruşine dulăului să mărturisească adevărul şi-atunci a minţit!

— Vai, stăpâne, nu departe de colibă am dat peste un tigru! Nici acu' nu pot pricepe cum de-am izbutit să scap din colţii lui cumpliţi!

— Ei, atunci voi face în aşa fel, ca de azi înainte să nu te mai temi de nimeni. Culcă-te şi dormi. Mâine te vei trezi tigru.

Şi aşa s-a întâmplat: în zori, dulăul s-a pomenit tigru şi şi-a spus:” Nu mi-e dat mie, rege peste fiare, să ma pitesc în sărăcăcioasa colibă a omului. Mă duc în pădure şi toată jigăniile vor tremura de puterea şi vitejia mea!”

Vorbindu-şi astfel, tigrul a pătruns cu un aer semeţ în desişul pădurii. Şi deodată a dat peste motan. Motanul a văzut şi el tigrul. De spaima, părul motanului s-a zbârlit, spinarea i s-a încovoiat şi ochii i s-au aprins.

„Acu' s-a sfârşit cu mine! ţi-a zis motanul. De tigru nu mă pot apăra!”

Dar dacă a văzut ochii aprinşi ai motanului, tigrul, în pieptul căruia bătea inima temătoare a unui şoricel, a rupt-o la fuga către colibă. A ţâşnit înăuntru, s-a afundat în ungherul cel mai ascuns şi-a rămas acolo, cu dinţii clănţănind de frica.

Omul s-a mirat:

— De ce tremuri din nou? Sunt oare în pădurea noastră fiare mai puternice decât tigrul?

— Sunt... – a şoptit tigrul abia auzit.

— Care? s-a minunat omul.

— Mo... mo... motanul!

Atunci a priceput omul tot ce se petrecuse şi-a grăit:

— Tigrul în pieptul căruia bate o inimă de şoarece e mai slab decât pisica. Cel ce are inimă de şoarece, şoarece o să rămână!

Şi, grăind aşa, a prefăcut din nou tigrul într-un biet şoricel.

Bufniţa cea pizmaşă

poveste indiană

Pe acoperitul unui palat împărătesc s-a aşezat odată o bufnită.

în grădină, pe un palmier înalt, a văzut o privighetoare. Trecând pe lângă palmier,

toţi curtenii se plecau pană la pământ înaintea micuţei privighetori.

Chiar împăratul s-a ivit curând în grădină. Aducea o tavă de aur cu seminţe alese. împăratul a aşezat lava pe pământ, iar privighetoarea a zburat din copac şi-a prins a ciuguli din seminţe.

Dacă împăratul şi curtenii au părăsit grădina, bufniţa a întrebat-o pe privighetoare:

— Ia spune, prin ce ţi-ai câştigat atâta dragoste?

Privighetoarea i-a răspuns:

— împăratul mă iubeşte pentru felul cum cant. A poruncit curtenilor să-mi împlinească orice dorinţă şi vine zilnic de mă hrăneşte cu seminţe de pe tava de aur.

Când s-a inserat bufniţa şi-a spus:” Glasul meu e mai frumos decât al privighetorii. Dacă mă va auzii cântând, împăratul va alunga privighetoarea şi le va porunci curtenilor să-mi împlinească mie toate dorinţele".

Zicându-şi aşa, bufniţa a prins a ţipa din răsputeri. Atât de straşnic a ţipat, că i-a trezit îndată pe toţi cei ce dormeau în palat.

— Cine-a îndrăznit să ţipe atât de păcătos în palatul meu? s-a mâniat împăratul. Ia să-mi găsiţi

vinovatul şi să mi-l aduceţi aici!

Curtenii au sărit să-mplinească porunca împăratului. Nu le-a fost greu să afle bufniţa, că ţipa într-una. Au prins-o, aşadar, au înfaţişat-o împăratului şi-au glăsuit:

— Stăpâne, iacă cine-a îndrăznit să-ţi tulbure liniştea!

— Jumuliţi-o de vie! a poruncit împăratul.

Slugile au pus mâna pe bufniţă, au jumulit-o de-a rămas în pielea goală, şi-au dat-o afară din palat.

Şi bufniţa cea pizmaşă abia a putut ajunge cu chiu cu vai în pădure.

... Ades le povesteşte papagalilor neplăcuta ei păţanie şi întotdeauna o bârfeşte pe privighetoare:

— Ea e vinovată de toate! Din pricina el sunt nevoită să umblu în pielea goală!

— Ce vină are privighetoarea? întreabă miraţi papagalii.

— Păi cum? Dacă n-aş fi întâlnit-o la palat, nu m-aş fi apucat să cânt. Iar dacă n-aş fi cântat, n-aş fi fost jumulită. E limpede că privighetoarea-i vinovată de nenorocirea mea!

Să nu semănaţi niciodată cu bufniţa, prieteni, şi să nu-i învinuiţi pe alţii de vina voastră!

Neguţătorul şi tinichigiul

poveste indiană

Un neguţător şi un tinichigiu au pus odată un rămăşag, sporovăind despre ce-i mai de seamă: bogăţia sau înţelepciunea. Spunea neguţătorul:

— La ce-ţi foloseşte înţelepciunea, dacă eşti sărac ca şoarecele de câmp?

— Dar prostului nu-i ajută nici aurul! răspundea tinichigiul.

— Ei, asta s-o crezi tu! îi întorcea vorba neguţătorul. Aurul îl scoate pe om din orice nenorocire.

Tinichigiul nu era de aceeaşi părere.

— Fără minte, aurul nu face nici două parale, iar mintea-l ajută întotdeauna pe om, şi fără aur.

— Prostii! se supără neguţătorul. Nu se poate. Dacă mintea ta se dovedeşte mai puternică decât aurul meu, îţi dau o mie de rupii. Dar dacă aurul meu se dovedeşte mai puternic decât mintea ta, ai să-mi fii rob. Teînvoieşti?

— Mă-nvoiesc – răspunse tinichigiul.

— Atunci hai la raj ah[113] să-i spunem de rămăşag, pentru ca niciunul dintre noi să nu se poată lepăda de cuvintele lui.

S-au dus amândoi la raj ah şi i-au povestit ce hotărâseră. Era acest raj ah un stăpân aprig şi crunt. Nu trecea zi să nu-şi ucidă vreun supus. Chiar şi-n ziua aceea poruncise descăpăţânarea a trei nefericiţi... Văzându-i pe neguţător şi pe tinichigiu, rajahul voi de la bun început să cheme călăul, dar îşi aminti de spusele tatălui său:

— Să nu ucizi niciodată mai mult de trei supuşi pe zi, că nu va mai avea cine să-ţi îngrijească elefanţii, să-ţi ducă armăsarii la păscut, să-ţi lucreze bumbacul şi să-ţi ude orezăriile.

N-a cutezat aşadar rajahul să calce sfatul părintesc şi de aceea s-a gândit la un vicleşug. I-a dat neguţătorului un răvaş scris pe o frunză de palmier şi pecetluit cu trei peceţi, după care i-a grăit:

— Du-te cu tinichigiul în împărăţia vecină şi-nmânează împăratului răvaşul ăsta. La întoarcere vă voi răsplăti.

Au ajuns neguţătorul şi tinichigiul în împărăţia vecină, i-au dat înmânat împăratului răvaşul şi au aşteptat să vadă ce-avea să le spună.

împăratul a rupt peceţile, a despăturit frunza şi-a citit cu glas tare:” O, puternice

113 prinţ indian

vecin! Dacă-ţi doreşti binele, fa-i pe aceşti oameni să piară!”

Auzind ce cuprinde răvaşul, a căzut neguţătorul la picioarele împăratului:

— îndură-te, stăpâne! Ia-mi tot aurul, dar lasă-mi viaţa!

113 prinţ indian

A râs împăratul:
— Aurul meu îmi ajunge. Hei, străjerii Pieriţi-i! Călăul îi va descăpăţâna pe pungaşii ăştia peste un ceas!
I-au împresurat străjerii pe neguţător şi pe tinichigiu şi nu şi-au mai luat ochii de la ei. Neguţătorul a prins a-i ruga:
— Daţi-mi drumul şi vă acopăr cu aur! îi dau fiecăruia dintre voi câte o mie de rupii!
— Dacă-ţi dăm drumul, împăratul ne taie noul capetele – a oftat căpetenia străjii. Iar dacă n-ai cap, n-ai ce face cu aurul.
Niciun ceas n-a trecut şi s-a ivit călăul, iar apoi împăratul şi curtenii. Şi, numai ce-a pus călăul mâna pe spadă, că odată a început tinichigiul a râde tari şi plin de veselie.
— De ce râzi, nebune? s-a minunat împăratul.
— O, împărate, am să-ţi spun de ce. Ascultă, mult preadreptule! Cu cinci zile în urmă un prezicător vestit s-a ivit ca din pământ în palatul mult slăvitului nostru rajah Şi, văzându-ne, i-a spus el rajahului:” Atâta vreme cât tinichigiul şi neguţătorul ăsta vor trăi în împărăţia ta, numai nenorociri, ciumă, secetă, foamete, se vor abate pe pământul tău. Scapă-te de oamenii ăştia! Dar să ştii că. Dacă-i vei ucide, nenorocirile se vor abate asupra principatului tău, toate deodată: şi ciuma, şi seceta, şi foametea. întoarce lucrurile în aşa fel ca un alt stăpânitor să-i facă să piară şi atunci toate nenorocirile vor cădea pe capul celui care le-a adus moartea”.
Auzind una ca asta, împăratul se mânie cumplit.
— Aha, rajahul vostru vrea să-mi spulbere împărăţia! a răcnit el. Plecaţi îndată şi vestiţi-i vicleanului că vitezele mele oşti îi vor cotropi în trei zile pământul şi că eu însumi am să-l robesc. Şi-am să dau poruncă să se are pământul de asupră-i!
S-au plecat tinichigiul şi neguţătorul înaintea împăratului şi s-au grăbit către casă. Pe drum, tinichigiul i-a spus neguţătorului:
— Vezi acum că înţelepciunea-i mai puternică decât aurul? Dacă n-aş fi fost eu, te-ai fi aflat acum fără cap!... Dă-mi mia de rupii!
— întâi să ne întoarcem acasă – a răspuns neguţătorul – Iar acolo om vedea noi ce şi cum.
N-a vrut neguţătorul să se lipsească de aur şi de aceea şi-a pus în gând să-l ducă la pierzanie pe
tinichigiu. înfăţişându-se ei rajahului, i-au grăit:
— împăratul din ţara vecină te ameninţă cu război. Oştile lui ne vor cotropi în trei zile câmpiile!
înspăimântat, a întrebat rajahul:
— De ce s-a mâniat pe mine împăratul?
Atunci neguţătorul a păşit înainte şi a spus:
— Numai tinichigiu-i vinovat de mânia împăratului.
Şi-a povestit totul, aşa cum se petrecute, de-a fir-a-păr. Sărind de pe tron, rajahul a strigat:
— Amândurora am să vă tai capetele! Hei, chemaţi-l pe călău!
A venit călăul în goana mare şi-a aşteptat ca rajahul să-i poruncească, să scoată spada. Neguţătorul s-a târât în coate şi pe genunchi către călău, prinzând a se ruga:
— Cruţă-mă stăpâne! Ţi-oi da un elefant şi un sac cu aur! Auzind una ca asta, a răcnit rajahul:
— Retează-le capetele! Au chemat oştile duşmane-n împărăţia mea!
Când şi-a scos călăul spada, din nou s-a pus tinichigiul pe râs. Râdea şi nu te mai putea opri. Au prins a-i da lacrimile de atâta râs. Uluit, călăul şi-a plecat spada şi-a privit către rajah.
— De ce râzi, nebune? l-a întrebat rajahul.
— Râd pentru că vrei să mă răpui şi nu ştii că numai eu pot opri şi-ntoarce îndărăt oştile duşmane. Se cheamă că-ţi doreşti singur nefericirea. Iacă de ce râd...
— Am să văd eu dacă ceea ce spui e adevărat – a spus rajahul. Să ştii că, dacă nu vei întoarce duşmanii din drum, voi porunci să fii ars de viu!

— Dă-mi un cal şi duşmanul nu va mai îndrăzni să-ţi calce pământul!

— Daţi-i un cal! a poruncit rajahul.

A încălecat tinichigiul şi-a pornit-o în întâmpinarea oştilor duşmane. Le-a zărit chiar lângă hotar.

în fruntea oştilor, mânios, călărea împăratul. A dat tinichigiul pinteni calului, a gonit către împărat de i-a tăiat drumul şi a grăit:

— înainte de toate, ucide-mă pe mine, iar apoi abia calcă-n picioare semănăturile de pe pământul ţării mele! Cât trăiesc eu, niciun ostaş nu-ţi va trece hotarul!

împăratul şi-a zis:" Dacă-l ucid, atunci tot ce-a spus înţeleptul se adevereşte, şi ciuma, foametea şi seceta se vor abate peste pământul meu".

— Nu, nu – a spus aşadar împăratul. Mai bine să te ucidă rajahul tău, că doar nu-mi sunt mie însumi duşman!

Şi, întorcându-ţi ostile, a pornit către casă.

Iar întorcându-se tinichigiul la raj ah, i-a vorbit aşa:

— Mi-am ţinut fagăduiala. Nimeni nu-ţi mai ameninţă împărăţia.

Mulţumit, rajahul a poruncit să i se numere îndată o mie de rupii. Punându-şi banii într-un sac, tinichigiul s-a întors apoi către neguţător:

— Acu', rogu-te, toarnă şi tu în sac banii pe care i-ai pierdut.

A fost nevoit să numere li neguţătorul mia lui de rupii. Atunci, săltându-şi sacul în spinare, tinichigiul i-a spus la despărţire:

— Ţine minte că pe prost nici aurul nu-l ajută, în vreme ce înţeleptul alungă nenorocirea şi fără aur!

Povestea şacalului şi a crocodilului

poveste indiană

Un pui de şacal a flămânzit odată rău de tot şi a sosit de aceea la malul unui râu. Auzise de la înţeleptul lui tată că în râu găseşti întotdeauna cate ceva de-ale gurii.

Şacalului cel mic nici prin minte nu-i dăduse că pe fundul râului trăia hainul, lacomul crocodil.

Negândindu-se la vreo nenorocire, rătăcea şacalul de-a lungul apei şi-şi căuta ceva de mâncare pentru la prânz, vreun peştişor sau vreun crab. Dar, cufundat în mâl, crocodilul nu-şi lua ochii de la el, tot pândind clipa când şi-ar fi putut înhăţa prada. în sfârşit, crocodilul prinse clipa nimerita. Puiul de şacal bagă de seama ca, lângă mal chiar, un crab mare ieşea de sub o rădăcini.

Flamand, şacalul îşi vârâse lăbuţele în apă... şi doar că nu muri de frica. Simţise calăbuţa-inimerise în botul unei dihănii.

Dar deşi era mai mult mort decât viu, ca şi cum nimic nu s-ar fi petrecut, şacalul a strigat plin de veselie:

— Dibaci, tare dibaci! Crezi poate că-mi tii lăbuţa în dinţi? Greşeşti! Ai apucat o rădăcina putreda. Mâlul, bag seama, ţi-a acoperit ochii de-a binelea.

Crocodilul şi-a căscat botul şi a mârâit:

— Tii, ce picat! Socoteam că voi prânzi din puiul asta de şacal!

Iar şacalul cel micuţ a fugit de la mal şi a strigat:

— Crocodil nătâng! A doua oară nu-mi mai var eu lăbuţa în botul tău!

— Til, mincinosule! s-a supărat crocodilul. El las' ca tot nu-mi scapi!

În dimineaţa următoare şacalul veni din nou la râu, după prada.

De dau asta ştia ca crocodilul se ascunde pe undeva, în mâl, şi-l urmăreşte pas cu pas. Dar cum să afle unde i se pitise duşmanul? Şi, iaci, începu să umble pe mal, ţipând cât îl ţinea gura:

— Nemaipomenit! Pană acu' vedeam întotdeauna crabii ieşind din mâl. Dar cum de nu se mai iveşte azi niciunul?... Am sa ma întorc în pădure!

Crocodilul, ce s-a gândit: „Ia să-mi scot eu repede vârful nasului din mâl, şacalul o sa creadă că-i un crab, o să-şi vâre laba în mâl şi-l înghit pe loc!”

Şi-a scos crocodilul vârful nasului din mâl.

Atunci puiul de şacal a fugit de la mal şi a strigat:

— La revedere, nene Crocodilule! Nu prea aveam azi chef să vânez crabi! Ma duc să-mi aflu norocul într-alta parte!

Puţin a lipsit ca, de furie, crocodilul să nu se muşte de coadă...

în ziua următoare, crocodilul s-a ascuns chiar lângă mal. Era de ajuns ca puiul de şacal să se apropie de apă, pentru ca să se trezească îndată în botul dihăniei. Dar fiara cea mititică s-a oprit înainte de a ajunge la mal şi-a vorbit cu glas tare:

— Crabii din râu au pierit de vii! înainte vreme înotau cu toţii către mal. Stăteau sub apă şi gâlgâiau. Iar la faţa apei pluteau mărgele de aer.

„He-he, acu-i vin de hac! şi-a zis crocodilul. încep a slobozi mărgelele de aer, o să creadă că le scot crabii şi-o să vină chiar lângă apă. Aici, îl înhaţ pe loc!”

Să crocodilul începu să gâlgâie sub apă, din răsputeri. îndată mărgele mari de aer începură a pluti la faţa apei: gâl-gâl-gâl! bul-bul-bul!

Puiul de şacal a priceput, fireşte, cine-i cel ce gâlgâie aşa de tare. Dând o fugă până în tufele de lângă mal, a râs vesel şi-a strigat:

— Rămâi cu bine, nene crocodilule! Şi azi va trebui să te culci tot flămând!

Nemaiputând răbda bătaia de joc, şi-a scos crocodilul bolul din apă şi-a strigat:

— Oricum, tot eu te mănânc! Ce-am să mai râd atunci când am să-ţi sparg capul!

„Te pomeneşti că are dreptate! şi a spus puiul de şacal. Dacă tot vin zi de zi la râu, are să mă prindă până la urmă. Mai bine plec în junglă; e timpul cel mai potrivit ca să mă înfrupt cu smochine sălbatice.”

Şi-aşa a şi făcut.

Dar crocodilul îşi pândea ca mai înainte, în fiecare dimineaţă, duşmanul de moarte. Numai că puiul de şacal nu s-a mai arătat la râu.

Crocodilul cel lacom şi-a pus atunci în gând să-l prindă pe uscat.

S-a târât crocodilul în zori de zi către o tufa mare, cu smochine sălbatice. Sub tufa aceea pământul era presărat cu smochine coapte. A adunat crocodilul toate smochinele într-o singură grămadă şi s-a ascuns pe după ea.

N-a trecut niciun ceas şi puiul de şacal s-a ivit pe o poteca, încă de departe a dat cu ochii de grămada cea mare de smochine şi s-a mirat – oare cine să le fi adunat cu atâta grijă? Nu cumva crocodilul? Şi, ca să-ţi dea seama dacă bănuiala-i era întemeiată, a strigat cu mirare;

— De unde atâtea smochine stricate? Când cad din pom, smochinele coapte se împrăştie întotdeauna. Dar astea stau grămadă! Asemenea smochine nici că se pot mânca, sunt putrede de-a binelea!

„Trebuie să potrivesc lucrurile în aşa fel, încât să împrăştii smochinele! şi-a zis crocodilul. Atunci, de bună seamă, am să pot prinde fiara asta nătângă!”

Şi crocodilul s-a mişcat puţintel. Câteva poame s-au rostogolit îndată ici şi colo.

Şacalul cel micuţ a sărit degrabă în lături şi a strigat batjocoritor:

— îţi mulţumesc, nene crocodilule, că eşti atât de tont! Precum se vede, va trebui să rămâi flămând şi azi!

A doua zi, pe la amiază, crocodilul s-a târât până la bârlogul duşmanului său. Bârlogul se afla săpat la rădăcina unui copac şi era adânc şi încăpător.

Bucuros, crocodilul s-a vârât înăuntru, dar şacalul cel micuţ nu era acasă.

— Nicio nenorocire! ţi-a spus crocodilul. Acu' n-are cum să-mi mai scape din gheare. Mai devreme sau mai târziu, vine el acasă!

Şi crocodilul s-a ascuns în bârlog.

N-a fost nevoit să aştepte cine ştie cât. Puiul de şacal s-a întors acasă, mulţumit şi

satul: izbutise să dea peste o legătură mare de banane. S-a apropiat de bârlog şi, iacă, a zărit pe pământ nişte urme. Asemenea urme nu mai întâlnise niciodată în junglă.

„Nu mi s-o fi strecurat vreo fiară-n bârlog? şi-a zis şacalul. Ia să vedem.”

Şi a strigat:

— Bună ziua, căsuţă! De ce nu-mi dai bineţe? înainte numai ce mă vedeai, că-ţi şi auzeam glasul. Nu cumva ni s-a întâmplat vreo nenorocire?

— Bună ziua, slăvite stăpân – a mormăit din bârlog crocodilul. Nu ni s-a întâmplat nicio nenorocire. Intră fără teamă!

Puiul de şacal a cunoscut îndată glasul crocodilului, dar fireşte că nu s-a trădat. A grăit doar cu veselie:

— Vin îndată! Să strâng numai niscai vreascuri, ca să am cu ce-mi fierbe masa de prânz.

Şi-a prins a căra de zor în poarta bârlogului crăci uscate, frunze şi vreascuri în vremea asta
crocodilul se tupila în bârlog şi râdea în sinea lui:

” Am izbutit, în sfârşit, să-l înşel pe urâtul ăsta flocos! Acu-i voi aminti de toate. Şi cum m-a păcălit întâia oară, şi cum m-a păcălit a doua oară, şi cum m-a păcălit a treia oară, şi cum m-a păcălit şi-a patra oară. Am să-i amintesc de toate, nimic n-am să uit. Şi-apoi îi voi sfărâma capul! Iacă, azi voi prânzi!"

Câtă vreme a visat crocodilul la prânzul cel gustos, puiul de şacal n-a stat de pomană. A înfundat bârlogul cu vreascuri, a tras o grămadă de crăci chiar la intrare şi le-a aprins pe toate.

Dându-şi seama ce i se întâmplă, crocodilul s-a năpustit către ieşire, printre flăcări. Dar nu i-a venit lesne. Fumul cel iute i-a atins ochii, focul i-a ars botul. Şi-a închis crocodilul ochii, să nu-l vatăme fumul, dar mai rău i-a fost, că nu mai găsea ieşirea. Văzând că moartea îl paşte, şi-a adunat crocodilul cele din urmă puteri şi s-a zvârlit înainte, prin flăcări şi fum. A ieşit mai mult mort decât viu din bârlog şi, când s-a uitat, nu mai avea coadă: coada-i arsese şi căzuse.

I-a fost ruşine crocodilului să se întoarcă acasă fără coadă, aşa că s-a târât până la o baltă depărtată, în care s-a mutat.

Iar puiul de şacal pleacă de atunci să vâneze fără teamă la râu şi întotdeauna se întoarce sătul şi bucuros.

Un neîndemânatic

poveste indiană

Trăia odinioară un om care voia să câştige bunăvoinţa regelui. întrebă el pe curteni ce trebuie să facă.

Unul îi spuse:

— Nimic mai uşor; dacă vrei să-i intri în voie, trebuie să faci tot ce-i place, chiar greşelile lui trebuie să le maimuţăreşti.

Omul, băgând de seamă că regele clipea des din ochi, începu să facă şi el la fel.

Regele îl întrebă:

— De ce clipeşti aşa des din ochi? Nu cumva eşti bolnav?

— N-am nimic. Nu sunt bolnav. Clipesc des ca şi măria voastră, să vă câştig bunăvoinţa.

Regele se supără şi porunci servitorilor să-l gonească din regat.

Ţăranul şi sarea

poveste indiană

Era un ţăran care nu ştia ce este şi cum se foloseşte sarea.

într-o zi, văzând un vecin care mânca legume şi carne, pe care presărase sare, îl întrebă pentru ce face astfel.

Acesta îi răspunse:

— Sarea dă tuturor mâncărurilor un gust foarte bun. Ţăranul îşi spuse: deoarece sarea dă mâncărurilor un gust foarte bun, trebuie să aibă şi ea un gust plăcut.

Zicând aceste cuvinte, luă un pumn de sare, îşi umplu gura cu ea şi înghiţi. Asprimea sării îi arse gura.

Supărat, se duse la vecin şi-i spuse:

— Cum ai putut să zici că sarea dă un gust deosebit bucatelor?

Vecinul îi răspunse:

— Trebuie întotdeauna să socoteşti bine câtă sare pui în mâncăruri. Numai atunci ea le dă gust. Te sfătuiesc să nu mai mănânci niciodată sare cu pumnul.

Corbii şi bufniţele

poveste indiană

Odinioară corbii şi bufniţele erau într-o ceartă fără de sfârşit. Corbii aşteptau cu nerăbdare lumina, deoarece bufniţele nu văd de loc ziua. Atunci ei le omorau şi le mâncau.

Bufniţele, ştiind că în timpul nopţii corbii nu văd, îi atacau şi le sfâşiau cu ciocurile, la rândul lor, măruntaiele. Aşa că bufniţele se temeau de lumina zilei, iar corbii de întunericul nopţii. Ura lor părea fără sfârşit. într-o zi se născu un corb mai înţelept decât ceilalţi. El le spuse corbilor:

— Duşmănia dintre noi şi bufniţe este fără margini. Trebuie să găsim un mijloc înţelept ca să nimicim toate bufniţele. Abia după aceea avem să putem trăi liniştiţi şi fericiţi. Altfel pieirea noastră este sigură.

— Ai dreptate, croncăniră corbii. Spune-ne ce trebuie să facem să le nimicim.

— Prieteni, răspunse corbul cel înţelept. Vă rog să vă năpustiţi asupra mea cu ciocurile, să-mi smulgeţi toate penele şi tot puful. în felul acesta le voi păcăli pe bufniţe şi le voi nimici pentru totdeauna.

După ce corbii îi smulseră penele şi puful, corbul înţelept se duse în această stare jalnică lângă scorbura în care îşi aveau cuibul bufniţele, scoţând nişte croncănituri jalnice. O bufniţă, auzindu-l, veni şi-l întrebă:

— Ce cauţi la cuibul nostru aşa, cu capul lovit, fără pene şi puf? Croncăniturile tale arată că suferi foarte mult. Pot să aflu cauza?

— Am fugit dintre corbii care mă urăsc de moarte. Nu mai pot să trăiesc în mijlocul lor şi de aceea am venit să vă cer ajutor.

Bufniţa se înduioşă de soarta lui şi vru să-i dea să mănânce. însă tovarăşele ei strigară:

— Ne este duşman de moarte. Nu trebuie să-l ajutăm. De ce să-l hrănim în paguba noastră?

— E drept, spuse bufniţa, că ne e duşman, dar azi, nenorocit şi chinuit de dureri, ne cere să-i dăm adăpost. E singur şi părăsit. Ce rău poate să ne facă?

Şi aşa, bufniţele, sfatuindu-se, hotărâră să aibă milă de el. începură să-i dea de mâncare ce rămânea de la prânzul lor.

După o vreme, puful şi penele corbului crescură ca şi înainte. Prefăcându-se vesel, corbul născoci un şiretlic. El strânse frunze şi ramuri uscate şi le aşeză în mijlocul scorburii în care locuiau bufniţele.

— De ce ai strâns toate aceste vreascuri aici? îl întrebară bufniţele.

— în cuibul vostru, răspunse corbul, nu sunt decât pietre reci. Aceste ierburi şi ramuri uscate au să vă ferească de vânt şi frig.

Bufniţele îl crezură. Cu timpul corbul căută să ajungă paznicul cuibului. El era foarte ascultător la toate dorinţele lor.

într-o zi începu un viscol puternic însoţit de un vânt rece. Toate bufniţele se strânseră în scorbura unde aveau cuibul, spre a se adăposti de frig. Corbul se folosi de această împrejurare şi zbură spre o stână unde era aprins un foc. Luă în cioc o ramură aprinsă, o aduse la cuibul bufniţelor şi o aşeză între vreascurile pe care le strânsese în cuib. Toate bufniţele pieriră în flăcări.

Regele nerecunoscător şi animalele recunoscătoare

poveste indiană

Demult, demult tare, domnea în India un rege, care avea un singur fiu, pe nume Dutha. Prinţul cel tânăr era foarte aspru, crunt şi nemilos cu oamenii; nu se bucura de dragostea supuşilor săi. Într- o zi, prinţul Dutha veni cu mare alai pe malul unui râu, ca să se scalde. Deodată cerul se întunecă, un nour negru acoperi soarele şi se stârni o puternică furtună. Cu toate acestea, prinţul făcu semn slugilor şi porunci:

— Duceţi-mă în mijlocul râului, vreau să fac baie acolo.

Dar abia intrară în apă şi un val mare îl izbi în faţă; slugile îl scăpară pe prinţ din mâini şiei înşişi abia au putut să ajungă teferi la mal.

între timp, valurile îl duseră departe pe Dutha, şi ar fi pierit cu siguranţă, dacă nu s-ar fiagăţat de un trunchi de copac, pe care furtuna îl trântise în apă. Astfel prinţul pluti, foarte speriat, chemând mereu în ajutor.

Când furtuna trântise copacul în râu, pe el se aflau: un şarpe, care stătea la pândă, un şoricel care îşi avea culcuşul într-o scorbură putregăită şi un papagal, care îşi construia casa pe ramura cea mai de sus. Acum, toate aceste animale stăteau pe trunchiul dus de valuri şi, tremurând de spaimă, în zadar visau malul.

Ţipetele disperate ale lui Dutha au fost auzite de un pescar, care trăia pe malul râului. „Un om se îneacă. Trebuie să-l ajut”, se gândi el, şi se aruncă în valurile furtunoase. înotă până la copacul pe care stătea prinţul Dutha şi apoi începu să-l împingă în direcţia malului. Când a atins malul, îl duse pe Dutha într-un loc ferit, pe pământ uscat şi, observând şarpele, şoarecele şi papagalul, de asemeni îi luă pe mal. Aprinse focul, ca să se poată toţi încălzi şi usca, dând întâietate animalelor, care abia mai respirau, şi apoi îl îngriji pe prinţ. La fel făcu şi cu hrana, mai întâi dădu mâncare animalelor, fiind mai slabe, şi apoi pregăti masa pentru prinţ.

Dutha, observând acest lucru, se gândea cu mânie: „Acest rufos îndrăzneşte să dea mai multă atenţie animalelor, decât mie, moştenitorul tronului”. Şi se pregătea să se răzbune împotriva salvatorului său. Când animalele şi-au recăpătat forţele şi sănătatea, începură să mulţumească pescarului pentru izbăvire, iar şarpele, când îşi luă rămas bun de la el, spuse:

— Preacinstite om! îţi datorez viaţa. Vreau să fiu recunoscător. Cunosc un loc, unde se află îngropată o comoară de zeci de ani, aur mult, pe care voi, oamenii, îl preţuiţi atâta. Poţi să iei toate aceste bogăţii, când doreşti. Să vii numai la mine şi să strigi: „Şarpe!”

Spunând acestea, şarpele plecă în drumul său.

La rândul său, şoarecele, luându-şi rămas bun de la pescar, spuse:

— Om bun! Nu vreau să fiu nerecunoscător. M-ai scăpat de la moarte. Dacă vrei, am să-ţi arăt un loc, unde vei găsi o mulţime mare de monede de aur, pe care fraţii tăi atât de mult le caută. Să vii numai la mine şi să-mi spui pe nume.

Tot aşa şi papagalul, luându-şi rămas bun, spuse:

— Om milos! N-aş mai fi trăit pe lume, dacă nu erai tu. Doresc să-mi arăt recunoştinţa. Dacă vei avea nevoie de orez bun să vii la mine şi să-mi strigi numai

numele şi vei căpăta un munte de orez.

Prinţul Dutha însă, plecând de la pescar, spuse binevoitor:

— Omul meu de treabă, când voi ocupa tronul după tatăl meu, să vii la curte, la mine, şi ai să vezi cum am să te primesc.

După un timp, Dutha se sui pe tronul ţării. Pescarul, aflând de asta, hotărî să-l viziteze. Pe drum, ajunse la ascunzătoarea şarpelui şi strigă:

— Şarpe!

în aceeaşi clipă, şarpele se arătă în faţa sa, îl salută cu cinste şi spuse:

— Stăpâne! acolo unde-ţi stau tălpile se află ascunsă în pământ o comoară. Din clipa aceasta ea îţi aparţine.

Pescarul răspunse:

— Las-o să stea liniştită. Când voi avea nevoie de ea, îţi voi da de ştire.

Spunând aceste cuvinte, îşi luă rămas bun de la şarpe şi plecă mai departe. Găsi locuinţa şoarecelui şi-l strigă pe nume. îndată apăru, îl salută frumos şi spuse:

— Stăpâne! Cu tălpile tale calci pământul sub care se află îngropată o ladă plină cu monezi de aur. Ia-le, sunt ale tale.

Pescarul răspunse:

— Să stea acolo în pace. Când voi avea nevoie de ele, îţi voi da de ştire.

Şi plecă mai departe.

Găsi cuibarul papagalului şi-l strigă pe nume. într-o clipită, papagalul zbură din copac, îl salută cu bucurie pe salvatorul său şi spuse:

— Ai venit, stăpâne, după orezul sălbatic, care creşte la poalele munţilor Himalaia şi pe care ţi l- am făgăduit? îndată am să chem toţi papagalii din neamul meu şi voi aduce şi alte rubedenii ale mele, şi-ţi vor da atâta orez cât vei dori.

— Mai aşteaptă; când voi avea nevoie îţi voi da de ştire, răspunse pescarul şi-şi continuă drumul, spre curtea regelui Dutha.

A doua zi dimineaţa, mergea pe străzile oraşului spre palatul regal. în acest timp, trecea prin oraş alaiul regal. Era regele Dutha, care călătorea pe un elefant frumos împodobit, înconjurat de o suită minunată şi de o gardă personală. Văzându-l de departe pe pescar, Dutha îşi spuse: „Deci a venit la mine acest îndrăzneţ, care şi-a permis să nu dea cinstea cuvenită sângelui meu regal? Poate că se va mai şi lăuda curtenilor că mi-a salvat viaţa! Trebuie să-l pedepsesc, să-l strivesc, înainte de a începe să vorbească despre aceste lucruri”. Făcu semn slugilor, porunci să-l prindă pe pescar şi să-l ducă la locul de pierzanie.

Slugile l-au ascultat, l-au legat pe nevinovatul pescar şi au început să-l poarte prin oraş, bătându- 1. „Ah, ce fel de om este şi regele nostru – se plângea tare pescarul; într-adevăr mai uşor mi-a fost să prind un buştean în apă, decât să-l văd pe prinţul Dutha.”

Auzindu-l oamenii de pe stradă, îl întrebau pe prizonier ce înseamnă aceste cuvinte; într-adevăr, el l-a salvat pe prinţ?

Pescarul le răspunse:

— Oameni buni! Pentru că m-am aruncat în valuri, punându-mi în primejdie viaţa, ca să-l duc la mal pe prinţul Dutha, care acum este rege, mă răsplăteşte în felul acesta.

Ascultând, oamenii gândeau astfel despre rege: „Este un om rău şi un conducător prost, care răsplăteşte cu atâta cruzime o binefacere; el nu cunoaşte recunoştinţa. Cine ştie la ce ne putem aştepta, dacă va continua să ne fie rege!” Şi, fierbând de dreaptă mânie, poporul puse mâna pe paloş şi-l alungă pe tiran, iar pe pescar îl făcu rege.

Atunci noul rege se duse la şarpe, îi făcu semn să dezgroape aurul, apoi se duse la şoarece, găsi comoara, şi porunci ca banii să fie împărţiţi săracilor şi celor care au nevoie de ajutor. La urmă se duse la papagal şi-i făcu semn, şi iată că oamenii au luat şi au încărcat în căruţe orezul, împărţindu-l celor flămânzi.

De atunci au trăit fericiţi şi în pace.

Maimuţa şi broasca ţestoasă

poveste indiană

Pe o insulă îndepărtată trăia o maimuţă singuratică. Culcuşul şi-l făcuse într-o dumbravă de smochini pe malul mării; se hrănea cu fructe şi era mulţumită. Ar fi vrut totuşi să aibă un prieten, într-o zi, văzu pe malul mării o broască ţestoasă, care venise aici de pe insula vecină. Maimuţa căută smochine coapte şi aruncă una broaştei ţestoase, care-i plăcu foarte mult. întoarse capul şi-i mulţumi maimuţei.

— N-ai pentru ce, spuse maimuţa. Dacă vrei, pot să-ţi dau mai multe.

De atunci, maimuţa ospăta broasca ţestoasă în fiecare zi cu smochine coapte şi astfel se împrieteniră. Maimuţa era mulţumită că are cu cine vorbi, iar broasca ţestoasă că-şi găsise o gazdă bună.

între timp, se îmbolnăvi leul, regele animalelor. Putea să se vindece numai cu o inimă de maimuţă, care lecuieşte orice boală. Leul dădu de veste că pe acela care-i va aduce o inimă de maimuţă îl va răsplăti din belşug şi-l va numi urmaşul său. Când a auzit de asta, broasca ţestoasă şi- a adus aminte de prietena ei. Veni la dumbrava de smochine, se lăsă tratată cu fructe, apoi spuse:

— Dragă prietenă, aş fi foarte bucuroasă să te tratez şi eu. N-ai vrea să vii acum la mine?

— Cu multă bucurie, răspunse maimuţa. Dar cum să trecem marea?

— Foarte simplu, spuse broasca ţestoasă. Urcă-te pe spinarea mea şi te voi duce eu.

Maimuţa nu bănui nimic şi se învoi. Se urcă pe spinarea broaştei ţestoase.

Când ajunse în mijlocul mării, deodată broasca ţestoasă se opri şi întrebă:

— Ascultă, maimuţă, este adevărat că inima ta poate să vindece orice boală?

Maimuţa se sperie. îndată îşi dădu seama la ce se gândeşte broasca ţestoasă. Se opri o clipă, apoi spuse:

— Da, broască, este adevărat. Ai pe cineva bolnav?

— Da, răspunse broasca. Regele nostru, leul.

— De ce nu mi-ai spus mai înainte? o întrebă maimuţa. Aş fi luat-o cu mine şi ţi-aş fi dat-o.

— Cum adică? se miră broasca ţestoasă. Tu nu-ţi porţi inima cu tine?

— Nu, nu o port cu mine, răspunse maimuţa. Noi, maimuţele, lăsăm inimile acasă, când plecăm undeva! Dar, dacă vrei, du-mă înapoi şi ţi-o dau.

Broasca ţestoasă ascultă, se întoarse şi se opri o clipă pe malul mării, lângă dumbrava de smochini. Maimuţa se caţără în primul copac şi veselă începu să mănânce smochine.

— Du-te mai repede după inimă, o grăbi broasca ţestoasă. Nu am timp de pierdut.

— Unde vrei să mă duc după ea?! întrebă maimuţa. O port doar cu mine, ca şi celelalte animale. Dar unui prieten, aşa cum eşti tu, n-am s-o dau.

Broasca ţestoasă se ruşină, iar maimuţa nu uită niciodată că prietenia nu se încredinţează primului venit.

Sticletele şi broaştele ţestoase

poveste indiană

Pe o câmpie minunată, pe malul unei ape, pe unde dădeau târcoale nişte broaşte ţestoase, iată că se auzi un cântec duios şi neobişnuit pentru ele, care-şi duceau de mult veacul pe acolo, dar aşa ceva nu mai auziseră.

Era într-adevăr o vietate nou venită prin părţile acelea. O pasăre firavă, dar cu penele viu colorate, care stârni simpatia broaştelor de cum o văzură.

— Rămâi la noi, pasăre frumos cântătoare, îi spuseră ele. Aici vei găsi şi hrană, şi cuib, şi toată prietenia noastră.

Şi rămase acolo. De cum se iveau zorii, sticletele zbura, iar seara ţinea de urât broaştelor, ca a doua zi, dis-de-dimineaţă, să le trezească cu cântatul lui şi apoi din nou să-şi ia zborul în albastrul cerului. După câtva timp, o broască începu să orăcăie:

— Prea puţin timp stă cu noi sticletele ăsta încântător. îi simt lipsa toată ziua; abia seara ce mai petrece cu noi şi ne ţine de urât.

— Aşa e, spuse alta, are atâta farmec! Şi mie îmi lipseşte. Cum să facem să nu mai zboare deloc şi să stea numai cu noi?

— Am o idee, spuse a treia. Veţi vedea!

Şi a doua zi începu să-l încânte pe sticlete:

— Tu nu ştii câtă desfătare ne-ai adus, nu ştii cât de mult te îndrăgim! Cât de mult am dori noi, broscuţele, să stai toată ziua lângă noi şi să ne cânţi întruna!

— Dar şi eu ţin la voi la fel de mult, îi răspunse sticletele, emoţionat până-n vârful penelor.

— Am vrea să nu mai zbori deloc, ci să stai numai şi numai cu noi, căci te iubim nespus.

— Dar cum să fac să vă fiu pe plac? întrebă sticletele.

— Există un mijloc, sări broasca ţestoasă. Să-ţi retezi aripile, ca să nu mai zbori... Vei lua masa cu noi, te vei plimba pe malul apei cu noi şi vei hoinări prin iarbă pe toată câmpia asta minunată, ţopăind mereu alături de noi...

Peste măsură de mişcat, de atâta dragoste, sticletele făcu întocmai.

Şi, în câteva zile, se hotărî să se lipsească de zbor şi-şi reteză aripile, mulţumit de a ţine toată ziua tovărăşie broaştelor ţestoase, care, într-adevăr, ţineau la el şi ascultau cu mare drag cântecele lui vesele.

Totul mergea de minune, când deodată se pomeni în faţa unei nevăstuici haine, care izbucni în hohote de râs în faţa acestui spectacol; un sticlete fără aripi cântă unor broaşte ţestoase! Şi, dispreţuitoare, cu o labă... harşt! prinse biata pasăre lipsită de apărare.

Sticletele izbuti să scape pentru o clipă din strânsoarea labei de nevăstuică şi să se târască până lângă casa uneia din broaştele ţestoase. Dar, în carapacea lor, se ştie, nu mai încape nicio altă vieţuitoare... Nu i-a fost greu nevăstuicii să întindă laba încă o dată şi să-l înşface! Plânseră broaştele cu lacrimi de crocodil, se tânguiră amarnic de atâta disperare, dar degeaba. Ultimele suspine ale sticletelui desluşeau parcă o îndurerată căinţă: „Nu voi sunteţi de vină, ci eu, care mi-am retezat aripile, rămânând fără apărare. Trebuia să rămân aşa cum m-a lăsat natura şi acum aş fi fost salvat! îmi merit soarta!”

Supărarea maimuţei

poveste indiană

Cândva, o maimuţă se privea într-o oglindă. Văzându-şi doar mâinile şi picioarele, şi gândindu- se la puterea ei, cât şi la atâtea viclenii de care era în stare, ea crezu că e la fel ca omul, sau poate şi ceva mai mult decât el. Dar, cum nu era lipsită de gust, când îşi zări şi chipul în oglindă se văzu nevoită să-şi recunoască urâţenia. Se gândi ea ce se gândi şi deodată îi veni în minte că vina era a oglinzii şi nu a chipului ei, care era, pesemne, cu totul altfel, adică mult mai atrăgător decât pocitania pe care o vedea ea în oglindă.

— Fii blestemată, oglindă neruşinată! ţipă maimuţa. Numai tu eşti de vină! Eu sunt o frumuseţe, ba chiar mai frumoasă decât frumuseţea însăşi! De ce îmi arăţi chipul ăsta pocit, care nu-i al meu?!

Şi luând un băţ pe care-l avea la îndemână, se apucă să izbească în oglinda cea mare,

făcând-o în sute de bucăţele. Râsul răutăcios de pe figura maimuţei se prefăcu iute într-un rânjet de mare amărăciune. De unde-i apăruse un singur chip pocit în oglindă, acum pe unde se învârtea, nu dădea decât de acelaşi chip, dar în sute şi sute de cioburi. Răzbunarea ei nedreaptă se întorsese împotrivă- i. Şi adevărul, oricât de dureros a fost el, a potolit îngâmfarea fără noimă a maimuţei.

Broasca ţestoasă şi raţele sălbatice

poveste indiană

A fost odată un lac, şi într-o vară secetoasă a secat şi lacul. Mai toate vieţuitoarele de acolo îl părăsiseră, de cum şi-au dat seama că va seca, afară doar de două raţe sălbatice şi o broască ţestoasă care rămăsese abătută pe malul lacului.

— Dacă şi voi zburaţi, răţuşte prietene, atunci eu o să mor de sete, dar şi de urât... Luaţi-mă şi pe mine. Eu merg încet şi cine ştie dacă voi ajunge teafără lângă o altă apă, le rugă fierbinte broasca ţestoasă pe raţele sălbatice.

— Te luăm cu noi, broscuţă. Ne-am şi gândit cum o să facem mâine dimineaţă, când vom porni în zbor, spuse una din cele două raţe. Du-te chiar acum de caută o ramură mai groasă de copac. Te vei apuca cu gura, bine-bine de ea, iar eu de la un capăt şi prietena mea de la celălalt capăt, vom ţine cu ciocurile noastre de ram, încât tu vei zbura alături de noi.

— Toată grija ta, continuă a doua raţă sălbatică, va fi să nu scoţi nicio vorbă, orice s-ar întâmpla, să vezi sau să auzi în văzduh sau pe pământ, în timpul zborului. Fii cu băgare de seamă, că dacă deschizi gura să vorbeşti, cazi de pe ram şi mori! Noi te vom purta în zbor cu toată grija, de noi să nu ai teamă, fii doar atentă la ce ţi-am spus!

A doua zi, în zori, broasca apucă cu putere ramura groasă, de o parte o raţă şi de cealaltă parte cealaltă raţă, şi iată broasca ţestoasă zburând cum nu zburase nicio altă broască până atunci. Când străbătură văzduhul, celorlalte păsări întâlnite în zbor nu li se părură ceva extraordinar, văzând cum zboară o broască sau chiar dacă erau uimite, nu aveau timp să-şi arate uimirea, zburând şi ele, zburând şi raţele.

Dar iată că plutind deasupra unui sat, oamenii care au văzut pentru prima dată o broască ţestoasă în zbor, nu s-au dumirit cum şi ce fel zbura ea şi atunci nu s-au abţinut să nu exclame:

— Ia te uită ce minune!... broască să zboare!... Dar unde-i sunt aripile?... şi tot se minunau de zor, până când broasca, supărată, le strigă din înaltul cerului:

— Nu vedeţi că nu eu zbor, ci raţele sălbatice?

Nu-şi termină însă vorba, şi pică mai rău decât un bolovan de pe vârful unei stânci. Uitase de fagăduiala făcută, şi clipa aceea a costat-o viaţa!

Povestea motanului Mojontali

poveste indiană

A fost odată un pisoi care trăia în casa unui pescar. Pescarul era tare zgârcit şi nu-i dădea nicio coadă, niciun solz de peşte măcar. Săracul pisoi slăbea din zi în zi şi ajunsese în aşa hal încât de- abia se mai ţinea pe picioare.

în acelaşi sat trăia şi un alt pisoi, în casa unui lăptar. Lăptarul era un om cumsecade şi-i dădea pisoiului său lapte, brânză, smântână şi tot soiul de bunătăţi de acestea. Pisoiul lăptarului mânca pe săturate şi se îngraşă pe zi ce trecea, până se făcu un cotoi mare.

într-o zi, pisoiul cel slab se duse la pisoiul cel gras şi-l pofti la masă; ştia el bine ce fel de bucate se puteau găsi în casa pescarului. îndată ce pisoiul gras trecu pragul casei, pescarul luă un baston şi se repezi la el.

— Uite, strigă pescarul, a venit motanul ăla gras al lăptarului să-mi fure peştii. Nu eşti sătul, mă, de laptele şi brânza ce-ţi dă stăpânul tău? Acuma mai vrei să mănânci şi peşte! îţi dau eu peşte, motanule!

Şi pescarul îl lovi în cap cu un baston gros şi-l omorî. Pisoiul cel slab abia aştepta să moară celălalt. Se duse în casa lăptarului şi se aşeză acolo. Lăptarului îi fu milă de el şi-i dădu şi lui lapte, brânză, smântână şi alte bunătăţi din care-i dădea pisoiului său.

De-atâta trai bun pisoiul cel slab se îngraşă. Ajunse şi el un motan mare şi gras, se îngâmfă, însă, atât de mult, încât nu mai vorbea cu ceilalţi pisoi din sat.

Dacă îl întreba vreunul pe stradă: „Cum te cheamă, frate?”, el îi răspundea supărat: „Pe mine mă cheamă Mojontali. Sunt slujitorul regelui, nu sunt frate cu tine”.

într-o zi, îi trecu lui Mojontali o trăsnaie prin cap. Luă nişte hârţoage sub braţ, îşi puse un toc după ureche şi pomi spre pădure. Când intră în pădure, dădu de trei pui de tigru care se jucau prin tufişuri.

— Hei, ce faceţi voi aici? le strigă Mojontali.

Vă jucaţi pe terenul regelui, dar birul l-aţi plătit?

Puii de tigru se speriară văzând o fiinţă atât de stranie, cu hârţoage sub braţ şi un toc după ureche. Fugiră de acolo şi se pitulară în vizuină.

— Du-te afară, măicuţo, îi spuseră ei tigroaicei, vezi că a venit un... nu ştim cine, şi spune...

nu ştim ce.

Tigroaica ieşi din vizuină şi se miră când îl văzu pe Mojontali.

— Cine eşti, frate? Şi ce cauţi aici? îl întrebă ea, privindu-l curioasă.

— Mă numesc Mojontali şi nu sunt frate cu tine. Sunt slujitorul regelui. Am venit să iau birul, îi răspunse motanul.

— Ce vorbeşti? Nu te înţeleg!

— V-aţi instalat tară învoire pe moşia regelui şi nu-i plătiţi birul. Scoate banii ca să vă dau chitanţă, vorbi Mojontali şi scoase o hârţoagă.

Luă apoi tocul de după ureche şi începu să-l ascută cu ghearele. Tigroaica se zăpăci de tot.

— Stai, eu sunt femeie şi nu mă pricep la legi. Nici n-am auzit de aşa ceva vreodată în viaţă.

Noi stăm în pădurea asta de când lumea. Trăim din vânat, iar bani n-am văzut niciodată. Aşteaptă
să vină tigrul şi vorbeşte cu el! Pofteşte în casă, dacă vrei, şi aşează-te!

Lui Mojontali nu-i convenea nicicum să intre în vizuina tigrului. îi era frică să nu fie sfâşiat în bucăţi. Dar, şmecher cum era, îi vorbi tigroaicei astfel:

— Slujitorul regelui nu-şi coboară labele în groapa unui animal mărunt ca tine. Stau mai bine aici şi-l aştept.

Şi zicând vorbele astea se sui într-un copac înalt, uitându-se la poteca pe unde urma să vină tigrul. Când tigrul veni acasă şi află toată povestea de la tigroaică, se supără foc.

— Halum! scoase el un ţipăt furios şi zise:

Unde a fugit ticălosul? Vrea să-şi bată joc de tigri? îi rup oasele şi-l înghit!

Tigrul ieşi din vizuină şi-l zări pe Mojontali în copac.

— Vino încoace, ticălosule! Te omor!

Mojontali îi răspunse de sus:

— Slujitorul regelui nu coboară să stea de vorbă cu un animal mărunt cum eşti tu. Dacă ai curaj să te baţi cu mine, vino sus, tigrule!

Tigrul se înfurie şi se caţără în copac. între timp, Mojontali se urcase şi mai sus şi ajunsese în vârful copacului, unde ramurile erau mai şubrede. Când tigrul se repezi spre el, crengile nu mai rezistară şi se rupseră; căzu şi tigrul o dată cu ele. Din nenorocire, chiar sub frunzişul copacului acela se afla un tufiş de spini. Tigrul căzu peste el şi se încurcă în tufiş. Oricât încercă să iasă, nu putu şi spinii otrăvitori i se înfipseră adânc în trup. Se zbătu de câteva ori şi muri.

După ce muri tigrul, Mojontali coborî din copac şi o chemă pe tigroaică:

— Vino încoace, tigroaico, să vezi că ţi-am omorât bărbatul. Prostul a vrut să se lupte cu mine.

Aşa se lăuda Mojontali şi biata tigroaică crezu că într-adevăr motanul îl omorâse pe tigru.

Speriată, tigroaică împreună două labe spre iertare şi-i spuse respectuos:

— Linişteşte-te, domnule Mojontali, şi iartă-mă! Ai milă de mine şi de bieţii mei copilaşi! Noi n- avem cum să-ţi plătim birul şi nu ştim ce vrei de la noi. Dar, dacă îţi place poţi să locuieşti în casa noastră. Te servim cu tot ce avem şi-ţi stăm dinainte cu tot ce putem.

„N-ar fi rău, se gândi Mojontali. M-am săturat să trăiesc în casa lăptarului. Dacă o să stau la tigri o să mănânc şi carne.”

Dar, viclean, nu recunoscu că propunerea tigroaicei îi surâde. Fără să arate niciun fel de bucurie, îi spuse cu asprime tigroaicei:

— Bine, dacă mă rogi atât de mult, pot să rămân la voi câteva zile ca să păzesc puii. Dar ai grijă să-mi dai mâncărurile cele mai bune şi proaspete, altfel am să te omor şi pe tine.

De atunci Mojontali stătea în vizuina tigrului şi mânca din prada adusă de tigroaică din pădure. Mancă atât de multă came încât se îngraşă şi se umflă ca un balon. Nu mai putea să umble; puii tigrului îl cărau pe umeri. Văzându-I pe umerii acestora, celelalte vieţuitoare din pădure credeau că era un animal foarte puternic. Tuturor li se făcu frică de el şi nimeni nu îndrăznea să-l supere măcar cu o vorbă.

într-o zi, tigroaică veni la el şi-i spuse:

— Domnule slujitor, ţi-am servit toate felurile de animale ce se găsesc pe aici. Dar după cum ştii, pădurea asta e mică şi n-ai de unde să găseşti un vânat mai mare. Mă tem că nu-ţi ajunge carnea pe care ţi-o aducem. Dacă vrei, mergem să vânăm în pădurea de pe celălalt mal al râului. Acolo o să găsim o pradă mult mai mare.

însă nu exista pod peste râu şi nu aveau cum ajunge în pădure decât înotând. Tigrii ştiau să înoate, dar Mojontali, nu. îi fu ruşine să-i spună tigroaicei. Nici nu voia ca tigrişorii să afle că el era un animal atât de slab.

„Fie ce-o fi!” se gândi el şi porni cu tigrii.

Tigroaica şi cei trei pui ai ei traversară râul fără nicio greutate, dar pe bietul Mojontali îl luară valurile mari ale apei şi-l traseră spre mijlocul râului, unde curentul era mai puternic. Era gata să se înece. Avu însă noroc că-l văzu un pui de tigru, care imediat sări în apă şi-l aduse la mal. Scăpă astfel de moarte, dar în loc să-i mulţumească puiului de tigru, îndată ce ajunse la uscat, începu să-l certe:

— Ce mi-ai făcut, prostule? Abia începusem să număr câte valuri şi câţi peşti sunt în râu, şi nu m-ai lăsat să-mi isprăvesc treaba. Neisprăvit mai mare ca tine n-am văzut. Cum pot să dau acuma socoteală regelui? Grozav o să se supere regele pe mine şi o să mă certe miniştrii.

Se vaită astfel şi puii se speriară. Maica lor veni la Mojontali şi-l potoli:

— Te rog, nu te supăra! Puiul meu e cam prostuţ, n-are carte ca tine. Ce ştie el de treaba de la curţile regelui? Haidem în pădure! O să găsim mâncăruri bune şi până la urmă o să-ţi treacă supărarea.

Mojontali era ud leoarcă. Strănuta şi tuşea. Căută un loc unde să pătrundă soarele, ca să-şi usuce blana. Dar pădurea era atât de deasă că nu pătrundea nicio rază. Mojontali se urcă într-un copac, unde bătea soarele, şi strigă:

— Nu vă grăbiţi, tigrilor! Lăsaţi-mă să cercetez pe unde trec animalele.

în timp ce-şi usca blana, Mojontali zări undeva un bivol mort. Sări din copac în copac şi ajunse acolo. Coborî şi începu să zgârie ici şi colo corpul bivolului. Apoi se întoarse la tigri şi le spuse:

— Duceţi-vă în cutare loc şi vedeţi că v-am omorât un bivol.

Tigrii se duseră acolo şi văzând zgârieturile de pe corpul bivolului, crezură că-l

omorâse Mojontali. Se mirară de voinicia lui. La întoarcere, tigroaica îl întrebă:

— Mojontali dragă, cum vrei să vânăm? Să mergem noi înainte, eu şi puii mei, şi să hăituim prada ca s-o omori tu, sau vrei s-o alungi tu şi apoi s-o omorâm noi?

Mojontali râse în sinea sa.

„Cui să-i fie frică de mine ca să-l pot alunga eu? Pe-aici nu sunt decât animale mari, ar putea să mă facă praf şi pulbere. Mai bine să-i las pe dânşii să scormonească pădurea, iar eu mă ascund ca să mă apăr de fiarele pe care le vor alunga ei."

Dar nu putea să spună aşa ceva tigroaicei. în schimb, îi zise cu dispreţ:

— Dacă îţi trimit animale prea mari, ele au să te omoare. E mai bine să-mi trimiteţi voi prada şi apoi văd eu ce e de făcut.

Astfel se înţeleseră şi tigrii porniră la treabă, iar Mojontali se ascunse într-un tufiş şi nici nu sufla. Tigrii răscoliră tot codrul şi toate animalele, începând de la elefanţi şi bivoli până la cerbi, iepuri şi veveriţe, care alergau zăpăcite prin toate colţurile pădurii. Numai cât le zărea, şi Mojontali tremura de frică şi se pitula cât putea mai bine în tufiş, unde niciun animal mare n-avea cum să intre. Dar deodată se strecură acolo un arici înfricoşat care fugea din faţa tigrilor. Mojontali nu văzuse niciodată un arici şi-i fu frică de spinii săi. Ieşi repede din tufiş şi o luă la fugă. Tocmai atunci trecea un elefant pe acolo şi bietul Mojontali nimeri chiar sub picioarele lui.

Tigrii obosiseră de atâta alergătură. Tigroaica le spuse puilor:

— Ajunge cât am colindat astăzi! Cred că Mojontali a omorât destule animale până acum. Haideţi la el să ne ospătăm şi noi cu ceva din vânat!

Dar când sosiră acolo unde îl lăsaseră pe Mojontali, îl găsiră una cu pământul.

— Vai de mine! Cine a îndrăznit să facă una ca asta, Mojontali? îl întrebă speriată tigroaica. Ce s-a întâmplat?

— Nu s-a întâmplat nimic, răspunse el. Mi-aţi trimis animale atât de mici, că am râs toată ziua. Aşa de mult am râs, că mi-a plesnit burta şi am murit de râs.

Astfel zise şi muri motanul cel lăudăros.

Cele două surori

poveste indiană

A fost odată un moşneag, care avea două fete. Una mai mare de la nevasta dintâi, care murise când fetiţa era mică. A doua fată o avea de la cea de a doua nevastă, pe care omul o luase ca să aibă cine-i îngriji de gospodărie.

Mama vitregă o chinuia cât putea mai mult pe fiica cea mare a bărbatului său. O punea să facă toate treburile casei în vreme ce fata ei şedea în pat ca o cloşcă. De aceea lumea îi spunea fetei dintâi „Ducu" sau „Nefericita" şi celeilalte „Sucu" sau „Cea fericită".

Când moşul era plecat de acasă, mama şi sora vitregă o certau pe Ducu, ba o şi băteau, iar când tatăl ei se întorcea, o pârău că nu le ajută cu nimic. Ba, pe deasupra, pretindeau că ea o ceartă pe Sucu şi o bate. Deşi bătrânul îşi dădea prea bine seama că tot ce spuneau ele nu era adevărat, de frica nevestei, căci era foarte rea de gură, nu le zicea nimic. Ducu era o fată cuminte; oricât de greu îi treceau zilele, niciodată nu se plângea de nimic tatălui său.

într-o zi, pe când moşneagul plecase după treburi, mama vitregă o bătu atât de rău pe Ducu, că-i smulse aproape tot părul din cap. Apoi, de teamă ca nu cumva s-o vadă bărbatul său şi să înţeleagă ce făcuse, o îmbrânci pe uşă afară şi o alungă, ameninţând-o că dacă mai calcă pragul casei, are s-o omoare. Unde să se ducă sărmana fată? N-avea în lume decât pe taică-său. Se gândi ce se gândi şi hotărî să plece în lume. Aşadar porni spre pădure, tară să-i pese că putea muri de foame ori o vor mânca fiarele sălbatice.

După ce trecu de marginea satului, fata moşului văzu un arbore de bumbac. Culese

nişte crengi uscate, care erau împrăştiate ici şi colo, şi-şi făcu o mătură. Apoi mătură pământul de jur-împrejurul copacului, îl curăţă de ramuri şi de foi uscate. Copacul fu mulţumit şi o binecuvânta.

Merse Ducu mai departe pe câmp şi dădu de un bananier. Mătură şi în jurul bananierului, îl curăţă de frunze uscate. Bananierul fu mulţumit şi o binecuvânta.

Mai merse încă o bucată de drum, când zări un grajd neîngrijit. Intră în grajd, îl curăţă şi îl spălă, în grajdul acela se afla o singură vacă, pe care o ţesălă şi-i aduse iarbă proaspătă. Vaca fu mulţumită şi o binecuvânta. Merse ce merse Ducu şi văzu o plantă de tulsi, pe care oamenii o iubesc şi o cresc pe lângă casă. Mătură în jurul ei, şi o curăţă şi o udă. Planta de tulsi fu mulţumită şi o binecuvânta. Ducu se închină în faţa plantei după obiceiul pământului, rugându-se pentru sănătatea tatălui său şi plecă mai departe.

Ajunse la marginea pădurii, unde văzu o colibă din frunze de palmier. îşi închipui că acolo trebuie să locuiască vreun înţelept şi pomi spre ea. într-adevăr, întâlni acolo un bătrân cu barbă lungă şi părul încâlcit, care stătea cu ochii închişi, meditând. Ducu ştia că nu e îngăduit să tulburi un înţelept care meditează; deci se aşeză sub un copac şi aşteptă până ce bătrânul îşi isprăvi caierul de gânduri. Când deschise ochii, înţeleptul o zări şi se miră.

— Cine eşti, fată? o întrebă bătrânul pe Ducu. Ce vânt te-a adus aici, în pădure?

Glasul domol şi ochii blânzi ai bătrânului o liniştiră şi o încurajară pe Ducu. Veni lângă el, făcu o plecăciune şi îi povesti pe îndelete tot ce pătimea de la maica ei vitregă.

înţeleptului îi fu milă de ea. O mângâie pe cap şi-i vorbi cu multă duioşie:

— Nu te necăji, fata mea! Du-te să te scalzi la izvorul acela şi apoi vino la mine. Dar ai grijă, să nu-ţi uzi părul decât o singură dată, altfel mare pacoste are să cadă pe capul tău.

Ducu se linişti. îşi şterse ochii. Se duse la izvor şi se spălă. Iar, după ce se udă o dată pe cap,
văzu în apă că părul ei crescu la loc. Şi ce păr! Lung până la călcâi, des ca norii din cer şi negru ca pana corbului. Pieriseră zgârieturile şi umflăturile de pe corp, semnele bătăii pe care o suferise de la mama vitregă. Acum pielea ei se făcu mai netedă ca înainte, iar chipul, o! mult, mult mai frumos decât odinioară.

Cu sufletul plin de bucurie şi de recunoştinţă, Ducu se grăbi să-i mulţumească înţeleptului. Căzu la picioarele lui şi-i spuse:

— N-am cum să-ţi răsplătesc şi de aceea îţi cer voie să mă laşi să stau lângă tine să te îngrijesc ca pe tatăl meu.

— Fată dragă, îi răspunse bătrânul, eu sunt un om singur, mă hrănesc cu puţin şi n-am nevoie de îngrijire. Iar tu n-ai ce căuta în pădure. O fată tânără ca tine nu trebuie să trăiască aici. Fă cum îţi spun eu. Intră în colibă şi vezi că într-un colţ se află nişte cutii. Alege-ţi una şi du-te acasă cu ea. Până vei ajunge acasă, are să treacă şi supărarea mamei tale vitrege.

Deşi Ducu nu prea avea curaj să se ducă înapoi la femeia aceea rea, ascultă de sfatul înţeleptului. Aşa că intră în colibă şi-şi alese o cutie. Alese însă cutia cea mai mică dintre toate. înţeleptul îi spuse să deschidă cutia numai noaptea şi să fie singură în odaie, cu uşile închise.

Ducu făcu încă o plecăciune la picioarele înţeleptului, îşi luă rămas bun şi plecă.

în drum spre casă trecu pe lângă planta de tulsi, care o chemă şi-i spuse să meargă liniştită, căci o aşteaptă o mare fericire. Ducu îi mulţumi şi plecă mai departe.

Trecu pe lângă grajd şi vaca o chemă să-i dea lapte dulce să bea. Apoi îi dădu o pereche de brăţări, făcute din cornul său, şi-i zise că oricând va dori ceva, să le poarte şi să-şi spună dorinţa. Ducu îi mulţumi, îi dădu bineţe şi plecă mai departe.

Trecu pe lângă bananier şi acela o chemă şi o îmbie să mănânce banane mari şi coapte. îi dădu o frunză spunându-i că atunci când va vrea să mănânce orice fel de

fructe, va trebui doar să scuture acea frunză. Ducu îi mulţumi, îi dădu bineţe şi porni mai departe.

Sosi la arborele de bumbac, care o pofti să-i dea un sari[98] frumos şi roşu, asemenea celor pe care le poartă miresele. îi spuse că oricând se va îmbrăca cu el şi-şi va dori un alt sari, va avea orice va gândi. Ducu îi mulţumi, îi dădu bineţe şi plecă. Pe drum îmbrăcă sari-ul acela frumos şi roşu şi-şi puse şi brăţările pe care i le dăduse vaca. Şi aşa, cu frunza de banană în mână şi cutia din casa sihastrului la subţioară, ajunse acasă. îl găsi pe bătrânul său tată doborât de mâhnire. Dar fata era atât de frumoasă şi aşa de bine îi veneau gătelile, încât îndată ce intră în casă bătrânul se însenină. Fata îi povesti tot ce i se întâmplase pe drum şi în pădure, şi tatăl ei se bucură mult.

Iar Sucu şi mama sa nu mai puteau de supărare. Crezuseră că au scăpat de fată, care le stătea ca sarea-n ochi, dar iată că Ducu nu murise, ci venise înapoi de două ori mai frumoasă şi încărcată de daruri.

Ducu intră în odăiţa ei şi se închise acolo. După ce se înnopta, se apucă să deschidă cutia. Ridică încet capacul şi iată că din cutie se înălţă un tânăr frumos şi încărcat cu podoabe din cap până în picioare. îi puse fetei o coroană de aur pe cap, coliere de perle la gât, brăţări cu diamante pe braţe, inele cu tot felul de pietre scumpe pe degete, un cordon cu paftale[99] de aur peste mijloc, iar la glezne îi puse lănţişoare de argint cu o mulţime de clopoţei.

Apoi tânărul se duse la tatăl fetei, mărturisi că e un mare prinţ şi ceru mâna fetei. Ducu arăta ca o adevărată prinţesă. Fireşte că moşneagul se bucură peste măsură şi-i cunună pe cei doi tineri. Ducu îşi luă rămas bun de la tată, de la mama vitregă şi de la soră şi plecă împreună cu soţul ei în ţara lui ca să-şi serbeze nunta.

Sucu şi mama se făcuseră negre de mânie. Abia aşteptară să treacă noaptea. în zori de zi, plecă şi Sucu din casă ca să-l caute pe înţeleptul acela din pădure. în drumul său trecu şi ea pe lângă arborele de bumbac, pe lângă bananier, pe lângă grajdul cel neîngrijit şi pe lângă planta de tulsi. Dar era atât de grăbită, încât nu le aruncă nici măcar o privire. O ţinu tot într-o fugă până ajunse la
coliba sihastrului.

Acesta se afla tocmai în clipele de meditaţie şi nu se cădea să fie tulburat. Dar Sucu nu ţinu seama de asta. Fără să-i dea bineţe, îl strigă şi-i ceru să-i dea şi ei tot ce-i dăduse sorei sale.

înţeleptul, trezit din meditaţie, îşi stăpâni supărarea, aşa cum se cuvine unui om desăvârşit, îi spuse lui Sucu să se ducă mai întâi la izvor ca să facă baie şi apoi să vină la el. îi atrase atenţia să nu-şi ude capul decât o singură dată, altfel poate să i se întâmple ceva rău.

Fata se grăbi să ajungă la izvor şi se scaldă. După ce-şi udă capul o dată văzu că-i crescuse părul la fel de frumos ca al surioarei ei, Ducu. închipuindu-şi că părul va creşte şi mai frumos dacă se va spăla pe cap de" mai multe ori, şi că bătrânul îi spusese să nu se spele pe cap decât o dată pentru că nu voise ca ea să fie mai frumoasă decât Ducu, îşi vârî capul încă o dată în apă. Dar pe loc îi căzu tot părul de pe cap. Rămase cheală. Şi chipul ei se făcu de două ori mai urât decât era. Supărată foc, ieşi din apă, se duse la înţelept şi începu să-l certe. Acesta, la rândul său, se supără şi o mustră.

— Ce-ai făcut, nenorocita? Nu ţi-am spus să-ţi uzi capul numai o singură

---

[98] piesă principală din costumul femeiesc tradiţional indian: o fâşie de ţesătură dreaptă care se înfăşoară în jurul corpului ca o fustă strâmtă, un capăt strângând mijlocul ca un cordon, iar celălalt capăt, liber, aruncându-se peste umăr

[99] încheietoare ornamentală la cingători, lucrată de obicei din metal

dată? Te-ai lăcomit să fii mai frumoasă, şi n-ai vrut să mă asculţi. Acum n-am ce să-ţi fac. Pleacă de aici şi lasă-mă în pace!

— Nu mă mişc de aici până nu-mi dai şi mie o cutie cu un prinţ.

— Du-te în colibă şi alege-ţi una!

Sucu intră în colibă şi după ce măsură cu privirea toate cutiile, şi-a ales cutia cea mai mare şi mai arătoasă. O arătă înţeleptului, care îi spuse şi ei să n-o deschidă decât noaptea şi când va fi singură în cameră.

Sucu săltă pe umeri cutia aceea grea şi fugi fără să facă vreo plecăciune de mulţumire şi bun rămas înţeleptului.

Pe drum o chemă planta de tulsi:

— De două ori ai trecut pe lângă mine, dar nu m-ai îngrijit. Maica ta nu te-a învăţat nimic. Ai grijă...

Sucu nu avu însă răbdare să asculte ce-i spune.

— Lasă-mă în pace, zise ea, mă grăbesc să ajung acasă să-mi văd norocul.

— Dacă te duci acasă, du-te sănătoasă, fata! Dar n-ai pentru ce să te grăbeşti, căci acasă nu te aşteaptă nicio fericire.

Fără să se gândească la aceste vorbe, Sucu alergă spre casă. Trecu pe lângă bananier şi pe lângă grajdul vacii. Dar nu primi nimic nici de mâncat, nici de băut, pentru că nu le slujise cu nimic. Nici arborele de bumbac nu-i dădu sari-ul nădăjduit. Nemâncată întreaga zi, istovită de drum şi de greutatea cutiei, ajunse acasă spre seară. Mama sa o aştepta cu mare nerăbdare, dar când o văzu atât de obosită şi încă şi mai urâtă decât înainte, se necăji de moarte.

Curioasă, o încuie pe Sucu într-o cameră şi-i spuse să deschidă cutia. Ea se lipi de uşă, ciulindu- şi urechile ca să audă ce se petrece înăuntru.

Sucu ridică degrabă capacul, dar... vai şi amar de ea! Din cutie, în loc de prinţ, apăru un şarpe mare care i se încolăci pe picioare.

— Mamă, deschide uşa! ţipă fata. Vai, vai, picioarele mele!

— Stai cuminte, fată, încercă mama s-o liniştească, aşa te doare când pui lanţuri grele de argint la picioare.

Nici nu-şi terminase bine vorba şi auzi din nou un ţipăt:

— Deschide uşa, mamă. Vai, mijlocul!

— îmi închipui că ginerele te-a încins cu un cordon mare plin de paftale grele. Stai cuminte, poartă-ţi liniştită bijuteriile! Nu-i nimic dacă te doare puţin.

Peste o clipă, fata iar strigă dinăuntru:

— Deschide uşa, mamă, mi-a prins mâinile!

— Lasă-l pe prinţul tău să-ţi pună toate brăţările şi toate inelele.

— Mamă, mă nenoroceşti! Deschide uşa şi dă-mi drumul! îmi arde gâtul.

— De bună seamă că frumoase coliere ţi-a pus la gât. Ai răbdare să-ţi pună şi coroana de mireasă pe cap.

— Mi s-a dus şi capul, mamă! strigă Sucu.

Femeia era convinsă că ginerele ei o împodobise pe Sucu din cap până în picioare. Curioasă, deschise uşa şi intră în cameră. Dar în loc de un prinţ frumos, ea găsi înăuntru un şarpe mare cât camera, care acum se repezi şi la ea şi o înghiţi.

A doua zi de dimineaţă veniră Ducu şi soţul său cu o trăsură şi îl luară pe moşneag acasă la ei. Acolo moşneagul trăi fericit o sută de ani şi muri înconjurat de mulţi, mulţi nepoţi drăguţi şi voinici.

Cum s-au ivit pe lume rubinele

poveste indiană

A fost odată un rege, care muri la adânci bătrâneţi şi lăsă în urma sa o nevastă şi

patru fii. Fiul cel mai mic al regelui era cam zburdalnic şi răsfăţat. Mama lui îl iubea mai mult decât pe ceilalţi copii. îi făcea parte de mâncărurile cele mai bune, îl îmbrăca mereu cu cele mai frumoase haine, îi împodobea camera cu cele mai elegante mobile din palat şi-i făcea toate voile.

Aşadar, fraţii lui erau invidioşi pe el şi după ce se sfătuiră între ei, hotărâră să-l alunge în pădure ca să-l înveţe minte. Regina încercă în fel şi chip să le scoată acest gând urât din cap, dar văzând că nu izbuteşte, le spuse că, dacă vor să-l alunge pe fratele lor, n-au decât s-o trimită şi pe ea în pădure. Deci, cei trei fii mai mari ai regelui îi trimiseră, pe maică-sa şi pe fratele lor cel mic, într-o pădure, departe, departe de tot.

Lăsaţi în pădure şi părăsiţi de toată lumea, regina şi fiul ei îşi înălţară o colibă de ramuri şi frunze. Zi de zi căutau fructe pentru hrană şi beau apă dintr-un râu care curgea în apropiere. Şi timpul se scurgea peste ei nepăsător.

într-o dimineaţă, când regina şi fiul ei veniră la râu ca să se spele şi să ia apă, văzură o barcă mare lângă mal, dar nici urmă de barcagiu. Regina se întrebă ce era cu această barcă şi cine o lăsase? Dar băiatul, cum era de felul său cam jucăuş, voi să se urce în barcă.

Maică-sa îi spuse că nu este frumos să folosească un lucru care nu era al lor. Băiatul însă stărui atât de mult, că în cele din urmă regina îi dădu voie să se urce. Apoi, tot la stăruinţa copilului, intră şi ea ca să-i ţină de urât şi, minune, îndată ce se aşeză, barca pomi singură la vale pe curentul apei, întocmai ca o săgeată pornită dintr-un arc.

Pe regină o cuprinse frica; socoti că barca e vrăjită şi-i va duce cine ştie unde. Dar băiatul nu se sperie, ba chiar îi păru bine. Spera să ajungă pe un tărâm necunoscut, unde îşi vor găsi norocul şi vor trăi în belşug.

în curând, plutind pe undele râului, ajunseră la mare. Dar şi pe valurile mării barca lor luneca tot atât de repede şi ajunseră într-un vârtej. Regina şi fiul ei rămaseră uimiţi când văzură că din acest vârtej ieşeau o sumedenie de globuri de cristal, mari ca nişte baloane roşii şi strălucitoare. Băiatul, curios, ridică mai multe globuri, care pluteau pe apă şi le puse în barcă. Maică-sa îl mustră pentru că ia nişte lucruri care nu le aparţineau, şi-i ceru să le arunce din nou în apă. Băiatul o ascultă, dar îi plăcură aceste globuri aşa de mult, că ascunse unul în sân, fără să-l vadă maică-sa.

Peste puţin timp, barca se opri într-un port. Regina şi fiul coborâră şi intrară în oraş. Aici era capitala unui rege care îşi avea palatul în mijlocul oraşului. Cu puţinii bani pe care-i avea la dânsa, regina închirie o căsuţă modestă în apropierea pieţei, şi cei doi se instalară acolo. Mama băiatului era o femeie pricepută, ştia să facă multe feluri de zaharicale. Deschise o prăvălie în piaţă şi trăiau din puţinul câştig adus de acest negoţ mărunt.

Băiatul, ca oricărui copil, îi era gândul numai la joacă. Şi, cum n-avea nimic de făcut, ieşea pe maidan şi se juca toată ziua cu alţi băieţi din oraş. Jocul lor era cu mingi de sticlă, iar băiatul nostru se juca numai cu globul acela roşu, pe care-l adusese din mare. Globul era foarte tare şi orice minge atingea, o spărgea imediat.

Maidanul acela se afla în apropierea palatului regal. Regele avea o fată foarte frumoasă. Ea se
plimba pe terasă şi din când în când se uita cum se jucau băieţii. Fata băgă de seamă că de câteva zile venise un băiat străin, care avea o piatră preţioasă, mai mare şi mai strălucitoare decât orice nestemată din palatul lor. Dornică s-o vadă, se duse la tatăl său şi-i ceru să i-o dea.

Curios să vadă piatra aceea, regele îi porunci unui paznic din casă să-l caute pe băiat şi să-l aducă la el. Când băiatul veni la rege şi-i arătă globul, se miră şi regele. Nici el nu văzuse o asemenea piatră preţioasă. Se oferi s-o cumpere cu o mie de monede de argint. Cum băiatul habar n- avea ce preţ putea să aibă o asemenea piatră preţioasă, i-o dădu bucuros şi luă în schimb cele o mie de monede. Când veni acasă, maică-sa se sperie văzând atâţia bani la băiatul său; socoti că el îi furase din casa cuiva. Dar băiatul

îi povesti totul şi ea se linişti.

Regele îi dădu fiicei sale piatra aceea mare, roşie şi strălucitoare şi o rugă să şi-o prindă în păr. Fiica regelui fu încântată şi, ducându-se la doica ei să i-o arate, o întrebă:

— Ia spune-mi, doică, oare există pe lume o altă prinţesă care să-şi împodobească părul cu o asemenea minune?

Se miră şi doica văzând bijuteria cea nouă a fetei; dar vicleană cum era, îi spuse:

— Cum să nu? Piatra asta se numeşte rubin. Mai înainte de a veni aici am slujit la casa altui rege, ale cărui fete purtau câte două nestemate de acestea pe cap. Tu te-ai mulţumit cu una singură. Spune tatălui tău, dacă te iubeşte cu adevărat, să-ţi aducă încă o piatră ca aceasta, închide-te apoi în cameră, şi până când nu ţi-o aduce, nu mânca nimic, ca să-şi dea seama regele cât de supărată eşti.

Prinţesa luă de bun sfatul babei. Se duse la rege, îi vorbi cum o învăţase doica şi apoi se închise în camera de supărare, cum aveau toate prinţesele pe vremuri.

Regele se necăji. Nu avea de unde să mai găsească încă o piatră ca aceasta. Se înspăimântă că din această pricină îi va muri fiica. Aşa socotise şi baba. Aştepta să moară fiica regelui, ca să-i poată fura rubinul. Regele se gândi mult, de unde putea să facă rost de încă un rubin. Apoi îl chemă pe băiatul străin şi-l întrebă de unde avea acea piatră preţioasă. Băiatul îi povesti ce lucru minunat văzuse în mijlocul mării şi regele îl rugă să se ducă acolo din nou şi să-i aducă una.

îi făgădui totodată băiatului că dacă reuşeşte să-i aducă încă o piatră, îi dă fata de soţie şi tot regatul, după moartea sa.

Mama băiatului nu voia să-l lase să plece iarăşi pe mare cu barca aceea vrăjită şi să aducă încă o nestemată, deoarece ea credea că acele comori aparţineau zânei apelor. Băiatul, însă, tânăr şi cutezător, o linişti pe maică-sa, făgăduindu-i că nu i se va întâmpla nimic şi se va întoarce sănătos, îi mai spuse că, dacă reuşeşte să facă rost de încă un rubin, regele îi va da mâna fetei şi-l va lăsa moştenitorul tronului după ce va muri.

Atunci regina se învoi şi băiatul se duse în port unde îşi lăsase barca. îndată ce se urcă în ea, barca porni singură, tăind valurile mării ca o săgeată, până ajunse la vârtejul de unde ieşeau la suprafaţă globurile cele lucitoare.

De data asta băiatul vru să descopere de unde veneau acele pietre. După ce barca se opri, el stătu multă vreme privind apa mării. Zări o cărare spre adâncul ei, iar pe ea se rostogolea din când în când câte un rubin. Băiatul coborî din barcă, merse pe cărarea aceea, până ce ajunse în fundul mării. Acolo dădu de un palat de cristal atât de frumos, cum nu mai văzuse vreodată. Numai că palatul părea pustiu.

Tânărul trecu pragul, colindă printr-o mulţime de odăi fără să vadă pe nimeni. în sfârşit, ajunse într-o cămară mică, unde dormea un balaur. Deasupra acestuia, pe un baldachin[100] aşezat chiar deasupra valului mării, se afla o fată tânără şi frumoasă ca o zână, care plângea cu lacrimi de sânge.

Fiecare lacrimă care cădea în apă se prefăcea în rubin şi pornea pe cărarea ce ducea în vârtejul de la suprafaţa mării.

Văzându-I, fata se sperie şi zise:

— Cum ai ajuns aici, tânăr nesăbuit? Fugi repede până nu se trezeşte balaurul acesta cumplit care mi-a omorât părinţii şi pe toţi oamenii din palat. Cât timp doarme, eu trebuie să plâng cu lacrimi de sânge, iar când se scoală el, adună pietrele preţioase. Apoi mă chinuie cât poate mai tare
ca să plâng şi el să se îmbogăţească mereu. Fugi, tinere, să nu te osândească şi pe tine la cine ştie ce cazne amare!

— N-ai nicio grijă, fată frumoasă, îi spuse tânărul. Dacă am venit aici, am să te scap.

Tânărul prinţ îşi scoase sabia de la brâu şi reteză capul balaurului. Apoi luă pe fată şi plecară amândoi spre barcă. încărcară toate rubinele ce pluteau acolo, după care barca porni singură şi îi duse într-o clipă spre portul de unde venise.

100 acoperământ decorativ, împodobit cu perdele, aşezat deasupra patului

Tot oraşul se bucură văzând pe băiatul străin întorcându-se cu o barcă plină cu rubine. Dar mai ales mama lui era fericită că-i venise băiatul, ba încă şi cu o noră atât de frumoasă.

Regele împărţi regatul în două şi-i dădu jumătate feciorului străin şi jumătate fiicei sale, pe care o mărită cu un alt prinţ, căci băiatul nu voia să se despartă de fata adusă din adâncul mării.

Iar pe baba aceea rea şi cocoşată regele o pedepsi, aşa cum erau pedepsiţi atunci oamenii răufăcători. I s-a tăiat părul, i s-a turnat lapte acru pe capul tuns, a fost urcată pe un măgar şi după ce au plimbat-o prin tot oraşul, au dus-o afară din ţară.

Povestea prinţului Sobur

poveste indiană

A fost odată un negustor, care avea şapte fiice. într-o zi, negustorul le chemă pe toate la el şi o întrebă pe fiica cea mare:

— Spune-mi mie, fata mea, din norocul cui trăieşti tu pe lume?

— Din norocul tău, tată, îi răspunse fata, linguşitoare.

O întrebă şi pe fiica a doua şi ea îi răspunse la fel. întrebă pe toate fiicele la rând şi toate îi răspunseră cu aceleaşi cuvinte. Când veni rândul fiicei sale mai mici, a şaptea, ea îi răspunse:

— Din norocul meu, tată.

— întâi gândeşte-te bine, fată, şi apoi îmi dai răspunsul.

— Trăiesc din norocul meu, tată, aşa cum trăieşti şi tu din norocul tău, îi răspunse fata.

Negustorul se supără şi-i zise fetei:

— Dacă crezi că trăieşti din norocul tău, nu din norocul meu, du-te în lume să te descurci singură. N-ai ce să mai cauţi în casa mea.

— Bine, tată, mă duc să-mi caut norocul singură în lume, zise fata şi fu gata de plecare.

Nu luă cu ea decât un coşuleţ de lucru din casa părintească.

Celelalte fiice ale negustorului erau îngrijorate de soarta ei. Ele o sfătuiră:

— Nu te încăpăţâna, surioară. Eşti mică şi încă nu ştii greutăţile vieţii. N-ai cum să te descurci. Du-te la tata, cere-i iertare şi spune-i aşa cum i-am spus şi noi!

— Nu se poate, le răspunse fata cu hotărâre.

Negustorul chemă patru slujitori şi le porunci s-o ia pe fiica sa cea mică într-un palanchin[101] şi s- o ducă în mijlocul unei păduri, unde nu era nici ţipenie de om. Fata îşi luă rămas bun de la tată şi de la surori şi urcă în palanchin. Când slujitorii erau gata de plecare, veni alergând doica fetei şi spuse s-o ia şi pe dânsa, că nu putea s-o lase singură în lume pe aceea pe care o crescuse. Deci o luară şi pe bătrâna doică şi porniră spre pădure, purtând palanchinul pe umeri.

Merseră toată ziua şi abia spre asfinţitul soarelui ajunseră în mijlocul unui codru des. Acolo le lăsară pe fată şi pe doică, iar slujitorii se întoarseră acasă.

Rămase singure în pădure, doica şi fata se uitară de jur-împrejur: peste tot nu văzură decât întuneric beznă. Printre copacii bătrâni ai pădurii nu se zărea nicio potecă. Se auzeau urletele fiarelor sălbatice care ieşiseră din vizuini. Păsările de noapte scoteau ţipete speriate, vestind primejdii. Doica o strânse pe fată la piept şi, strâns îmbrăţişate, se aşezară sub un copac mare. Bătrânului copac i se făcu milă de ele. Li se adresă cu glas omenesc, zicându-le:

— Nu puteţi rămâne, toată noaptea, singure şi fără apărare, în mijlocul pădurii. Au să vină şerpii şi fiarele sălbatice şi au să vă sfâşie. Intraţi în trunchiul meu şi am să vă ocrotesc.

101 lectică (un fel de scaun, purtat de cai sau oameni, folosit la unele popoare orientale)

Copacul îşi desfăcu trunchiul şi cele două femei intrară în el. Se aşezară în încăperea largă a scorburii şi copacul se închise din nou. Se întunecă şi mai mult. Se adunară animale din toate colţurile pădurii, căci le mirosea a carne de om. Veniră tigri, lei, elefanţi, mistreţi şi se învârtiră în jurul copacului în care se ascunseseră fata şi doica. Zgâriară scoarţa tare cu ghearele şi cu dinţii, dar nu reuşiră să facă nicio spărtură.

Trecu noaptea şi soarele se ivi pe cer. Animalele de pradă fugiră în vizuinile lor. începură să ciripească păsărelele. Atunci copacul se deschise şi cele două drumeţe ieşiră din trunchiul său. Apoi copacul se închise din nou şi le arătă un lac în apropiere unde puteau să se spele.

Fata şi bătrâna îi mulţumiră copacului ocrotitor şi se duseră la lac să se spele. Când se întoarseră de la lac, aduseră mâl moale de pe malul lui şi-l aştemură pe scoarţa copacului ca să-i oblojească zgârieturile. Copacul fu mulţumit şi le învăţă unde pot găsi fructe de pădure. Baba şi fata culeseră fructe de pădure şi mâncară. Bătrâna adusese de acasă un coş plin de floricele din orez, pe care-l ascunsese în brâu, ca să nu-l vadă stăpânul. Scoase coşuleţul şi-i dădu fetei floricele să mănânce.

Atunci copacul le vorbi din nou:

— Dacă aveţi floricele de acestea gustoase, împrăştiaţi o parte din ele pe marginea lacului şi veţi vedea ce se întâmplă.

Fata şi bătrâna făcură cum le sfătuise copacul şi aşa trecu o zi. Pe înserate copacul le ascunse iarăşi în trunchiul său, şi trecu şi noaptea aceea fără nicio primejdie.

A doua zi dimineaţă, când se duseră să se spele, rămaseră uimite văzând un lucru minunat. în timpul nopţii venise un cârd de păuni să bea apă din lac şi, după ce gustaseră floricelele acelea de orez, păunii se luptaseră pentru ele şi le căzuseră o mulţime de pene. Acum tot malul era împestriţat cu pene de păun. Fata şi baba le strânseră pe toate şi, întorcându-se la copac, fata se apucă să facă evantaie din pene de păun. Avea ac şi aţă de mătase şi de argint în coşuleţul luat de acasă, astfel că toată ziua făcu evantaie nemaipomenit de frumoase.

A doua zi, bătrâna luă în poală evantaiele şi porni spre oraş ca să le vândă la piaţă. Copacii îi arătară drumul şi, ajungând la piaţă, bătrâna le vându cu preţ bun, căci asemenea evantaie frumoase nu mai văzuse nimeni pe acolo. Cumpără mâncare din banii căpătaţi şi se întoarse la fată.

Copacul se bucură de izbânda lor şi le sfătui să pună deoparte într-o scobitură a lui, banii care le rămăseseră. Aşa trecu timpul. în fiecare zi ele presărau floricele din orez pe marginea lacului şi a doua zi culegeau pene de păun; în acest chip strânseră mulţi bani. Atunci copacul le sfătui să cheme meşteri din oraş şi să-şi facă o casă.

Bătrâna se duse la oraş şi aduse cei mai pricepuţi meşteri. în câteva zile aceştia ridicară în mijlocul pădurii o casă de toată frumuseţea. Fata le ceru meşterilor să paveze pământul în jurul copacului acela binevoitor şi să înalţe nişte garduri de jur-împrejur ca să-l ocrotească de ghearele animalelor.

Fata şi bătrâna se instalară mulţumite în casa cea nouă. Cum era pricepută, fata începu să facă şi alte lucruri frumoase şi trăiau bine din banii ce câştigau vânzându-le.

Până atunci negustorul nu voise să ştie ce s-a întâmplat cu fiica sa cea mică, pe care o alungase în pădure. Acum sosi timpul să plece pe mare ca să-şi vândă mărfurile şi să cumpere altele. înainte de a pleca, le întrebă pe toate fiicele din casă ce doreau să le aducă din călătoria sa. Una ceru un colier cu diamantele cele mai mari din lume, alta vru cercei din perlele care cresc pe capul unui elefant şi aşa mai departe. Când să se urce pe corabie, negustorul îşi aduse aminte că nu întrebase şi pe fiica sa cea mică.

Chemă unul dintre slujitorii care o duseseră în pădure şi-i porunci să alerge la ea şi s-o întrebe dacă doreşte să-i aducă şi ei ceva. Slujitorul ajunse la casa fetei din pădure şi văzând-o pe doică la poartă, îi repetă vorbele stăpânului.

Bătrâna o întrebă pe fată ce voia să-i aducă tatăl ei din călătorie şi o zori să spună repede, pentru că mesagerul nu putea întârzia prea mult. Fata fu atât de emoţionată să audă că taică-său se gândise
şi la ea, încât nu mai putu vorbi. Nici nu ştia ce să-i ceară. Abia izbuti să rostească

„Sobur kor”, ceea ce înseamnă „Stai puţin”. Dar bătrâna înţelese că fata ceruse un „sobur-kor” şi fugi la poartă să-i spună slujitorului. Când fata veni la poartă cu gustări şi cu apă ca să-l servească pe omul care venise de la tatăl său şi să-l întrebe ce mai fac ai ei, slujitorul plecase de mult. El se întorsese grăbit la vapor şi spusese stăpânului său dorinţa fetei. Nici negustorul nu pricepu ce putea să fie acel „sobur-kor” cerut de fiica sa cea mică, dar crezu că o fi un lucru străin de care el nu auzise. Nu mai aşteptă să se lămurească şi porni imediat pe mare.

Luni de zile negustorul călători pe ape. Umblă din port în port, îşi vându toate mărfurile şi cumpără multe minunăţii din ţările străine, pe care le încarcă în cele şapte vapoare. Luă toate lucrurile pe care i le ceruseră cele şase fiice de acasă, până şi cercei de perle care cresc pe capul elefantului. Iar când ajunse aproape de casă, îşi aminti de dorinţa fiicei sale mai mici. îi păru rău că uitase.

Coborî într-un port mărunt şi se duse în piaţă să caute un „sobur-kor”. Nimeni nu auzise de un asemenea lucru şi fireşte nu-l găsi. Când era gata să se lase păgubaş, îl chemă un bătrân tâmplar, scoase o bucată de lemn vechi dintr-un şopron şi-i spuse că asta era „sobur-kor”. Negustorul cumpără lemnul acela şi se întoarse la vapor.

Ajungând acasă, dădu toate cadourile pe care le adusese celor şase fiice, iar bucata de lemn o trimise fiicei sale mai mici printr-un slujitor. Fata cea mică a negustorului se mâhni când primi un asemenea dar neînsemnat.

— Taica s-a plimbat prin atâtea ţări, a cumpărat, desigur, multe lucruri frumoase şi scumpe pentru surorile mele, iar de mine şi-a bătut joc, trimiţându-mi o vechitură de lemn.

Plânse fata şi aruncă lemnul într-un colţ al ogrăzii şi nu se mai uită la el. Era vară şi soarele ardea cu putere. Cu cât trecea timpul, bucata aceea de lemn se crăpa tot mai mult. Apoi veni anotimpul umed, când zile în şir ploaia nu mai conteneşte, iar lemnul putrezi.

în sfârşit, ploile încetară şi fiica negustorului ieşi să se bucure de vremea cea bună. Era o seară minunată. Luna îşi vărsa văpaia printre nori. Privighetorile cântau în pădure. Aerul era îmbălsămat de mireasma blândă a iasomiilor din grădină. Tânăra fată stătea singură şi tristă în curte, şi adierea nopţii îi răcorea sufletul îndurerat.

După puţin timp, băgă de seamă că într-un colţ al curţii sclipea ceva în lumina lunii. Curioasă, se duse acolo să vadă ce poate fi. Era bucata aceea de lemn, care crăpase în arşiţa soarelui şi apoi putrezise sub apa ploii; acum, printre crăpăturile ei se vedea un obiect lucios.

Fata îl luă în casă şi la lumina opaiţului descoperi că era o cutie de metal îmbrăcată în lemn.

Dădu la o parte putregaiul şi o deschise, înăuntru se afla un evantai de fildeş. Era cald în odaie şi fata legănă evantaiul ca să se răcorească. Dar abia îl purtă de trei ori încoace şi încolo, că auzi un fâsâit uşor, deasupra casei, după aceea nişte tropote pe terasă şi, spre uimirea ei, apăru în dreptul ferestrei un cal înaripat, de pe spatele căruia coborî un tânăr frumos, îmbrăcat cu haine de mătase cusute cu fir de aur.

Tânărul intră în casă şi se prezentă. Era un prinţ dintr-o ţară care se afla peste şapte mări şi treisprezece râuri. Se numea Sobur. Fata îşi aduse aminte cum tatăl ei înţelesese că ea ceruse un „sobur-kor” şi îşi închipui că de aceea îi adusese un lucru cu care să-l cheme pe prinţul Sobur.

Fetei îi plăcu de prinţ şi prinţului îi plăcu de fată. Cei doi se cununară de îndată, schimbându-şi ghirlandele de flori de la gât. Luna de pe cer şi flacăra din opaiţul odăii le fură martori

Prinţul Sobur petrecu toată noaptea cu mireasa sa. Spre dimineaţă îi ceru nevestei să mişte de trei ori din evantai în sens invers pentru ca să poată pleca. îi spuse să-l cheme în fiecare seară cu evantaiul, dar peste zi niciodată, pentru că soarele i-ar arde trupul. Fata dădu de trei ori din evantai şi într-o clipă prinţul dispăru.

Aşa venea prinţul seara şi pleca dis-de-dimineaţă. Bătrâna doică nu ştia nimic de căsătoria fetei. Dar într-o noapte ea se trezi şi i se păru că fata nu era singură în

odaie. A doua zi o întrebă şi fata mărturisi cele întâmplate. Mai întâi doica nu crezu, iar apoi se sperie că fata căzuse în mâna unui vrăjitor. Ca să-l vadă şi ea, o rugă pe fată să-l cheme atunci îndată. Când fata îi spuse că el nu putea
să vină în timpul zilei, bătrâna se convinse că omul acela, care se dăduse drept un prinţ, era într- adevăr un vrăjitor şi-şi pierdea puterea în lumina zilei.

Atât de mult stărui bătrâna, că fata, ea însăşi cam nedumerită, scoase evantaiul din cutie şi-l chemă pe prinţul Sobur.

într-o clipă acesta sosi pe spatele calului înaripat, dar cu tot trupul ars de soare.

— Ce-ai făcut, femeie nesocotită? Vrei să mă omori cu dinadinsul?

Prinţul o mustră şi-i spuse să dea din evantai în sensul invers ca să poată pleca. Era sigur că va muri şi voia să-şi vadă părinţii. îndurerată, fata îl ascultă şi prinţul plecă imediat.

în zadar se căina bătrâna, care acum îşi dădu seama de marea ei greşeală, că nu ştia cum s-o dreagă. Fata nu-şi mai putu găsi liniştea în casă. Hotărî să plece în lume să-şi caute soţul bolnav şi să-l vindece.

Dar ţara prinţului era tare îndepărtată şi drumul era plin de primejdii. O fată tânără şi frumoasă nu putea să călătorească singură. îşi tăie părul, se îmbrăcă în veşminte bărbăteşti şi-şi luă rămas bun de la doică.

Merse mult, trecu prin multe oraşe şi târguri, multe sate şi păduri, până ajunse, către seară, la câmpia Tepantor, la marginea celuilalt tărâm. Obosită, se aşeză sub un copac uriaş, pentru a se odihni.

Nu aţipise bine, când auzi printre crengi ciripitul înfricoşat al unei păsări. Fata se sculă în picioare şi se uită în sus. Văzu un cuib cu trei pui de pasăre. Un şarpe mare urcase pe copac şi era gata să-i înghită.

Numaidecât fata scoase sabia şi-i tăie capul. Apoi, dându-şi seama că puii erau flămânzi, tăie şarpele în bucăţi, aruncă partea veninoasă, iar carnea cea moale o dădu puilor să le potolească foamea. Puii nu mai puteau de bucurie, căci trecuse multă vreme de când plecaseră părinţii după hrană şi încă nu se întorseseră.

Noaptea, târziu, veniră părinţii puilor, Băngoma şi Băngomi, o pereche de păsări care ştiau limba omenească. Băngoma şi Băngomi erau tare necăjiţi, pentru că în drumul lor spre casă le căzuse în apă toată hrana ce o adunaseră în ziua aceea. Nu mai aveau cu ce să-şi hrănească puii. Dar puii îi liniştiră, spunându-le că lor nu le e deloc foame, fiindcă un tânăr viteaz le dăduse mâncare şi-i scăpase de moarte.

Păsările fură foarte mulţumite şi o întrebară pe fată cu ce ar dori să o răsplătească. Fata le povesti necazul ei şi ştiind că erau păsări înţelepte, le ceru sfatul. Băngoma şi Băngomi aflaseră de boala prinţului Sobur, pentru că se duceau în fiecare zi tocmai în ţara aceea. Ele îi promiseră fetei că o vor lua pe aripile lor, dacă peste noapte ea ar putea să se facă mai mică decât un bob de muştar şi mai uşoară decât un pumn de bumbac.

Fata stătu de veghe toată noaptea şi, dimineaţa, o găsiră mai mică decât un bob de muştar şi mai uşoară decât un pumn de bumbac. Băngoma culese multe ierburi din câmp şi o învăţă pe fată cum să le folosească pentru a-şi lecui soţul bolnav.

Apoi Băngomi o luă pe o aripă şi zburară cele două păsări peste şapte mări şi treisprezece râuri, spre ţara lui Sobur. Când ajunseră acolo, Băngomi o lăsă jos şi fata căpătă din nou înfăţişarea ei de om.

Luă ierburile ce-i dăduse Băngoma, veni la poarta palatului şi ceru să-l vadă pe rege. Regele era foarte îngrijorat, căci niciun vraci, din nicio ţară, nu reuşise să-l vindece pe Sobur, şi acum singurul şi unicul său copil era pe pragul morţii. Nu-i venea să creadă, însă, că acest tânăr va reuşi să facă o asemenea minune, dar acesta stărui atât de mult, încât în cele din urmă regele se învoi să facă şi această încercare.

Fata intră în camera lui Sobur şi închise uşa. Tot trupul prinţului era plin de răni şi de arsuri. Nu putea nici ochii să-i deschidă. Fata îl spălă mai întâi cu şapte doniţe de apă, apoi cu şapte doniţe de lapte. Pisă ierburile şi-i unse corpul cu alifia făcută din ele. îl lăsă toată ziua şi apoi îl spălă din nou cu şapte doniţe de apă şi şapte doniţe de lapte.

în sfârşit, îl şterse cu un ştergar moale de mătase şi Sobur se trezi. Dispăruseră toate rănile de pe corpul său.

Fata deschise uşa spre odaia unde tatăl şi mama lui Sobur aşteptau cu multă nerăbdare. Sobur se ridică în picioare şi veni spre părinţi. Regele şi regina îl îmbrăţişară şi-l sărutară cu mult drag. Palatul, care până atunci fusese umbrit de tristeţe, se înveseli. Regele îl însoţi pe tânăr până la tezaurul ţării şi-l rugă să ia de acolo orice i-ar fi plăcut. Dar tânărul nu vru decât un inel de la degetul prinţului, pe care era încrustat numele lui. Prinţul îi dădu inelul cu plăcere şi tânărul plecă îndată din palat, nevoind să mai rămână nicio clipă la serbările ce se pregăteau.

Ajungând la locul unde o lăsaseră păsările, fata se făcu din nou mai mică decât un bob de muştar şi mai uşoară decât un pumn de bumbac. Pasărea Băngomi o purtă pe aripile ei şi o aduse iarăşi la câmpia Tepantor. Fata le mulţumi păsărilor de mai multe ori şi a doua zi dimineaţă plecă spre casă.

Noaptea, când rămase singură în odaie, îl chemă pe Sobur şi într-o clipă acesta apăru pe spatele calului înaripat. Sobur fu bucuros s-o revadă, căci îi era dor de ea. îi povesti cât suferise şi apoi cum venise un tânăr, nimeni nu ştia de unde, şi-l vindecase.

Fata ascultă toată istoria, şi după ce îşi termină povestea, îi arătă inelul şi-i dezvălui că acel tânăr necunoscut nu era altcineva decât ea. Sobur se bucură şi mai mult şi vru s-o ia acasă la părinţii lui.

Fata, însă, nu vru să plece fără bătrâna doică, aceea care o însoţise la pădure şi o îngrijise în zile atât de grele.

Bătrâna, când auzi că prinţul voia s-o ia pe fată de la ea, începu să plângă. Văzând credinţa şi dragostea pentru fată, prinţul hotărî s-o ia şi pe ea la dânsul. Dar, din păcate, pe spatele calului nu încăpeau decât doi oameni. Cum s-o ducă pe bătrână?

Prinţul o legă de coada calului şi tustrei zburară în înălţimile cerului. Ajunseră imediat în ţara prinţului Sobur şi cei doi soţi se duseră ia rege şi la regină. Se închinară în faţa lor şi le cerură binecuvântarea.

Părinţii lui Sobur erau bucuroşi să aibă o noră atât de frumoasă. Fură şi mai fericiţi când aflară că tot ea fusese tânărul acela care îl salvase pe Sobur de la moarte.

Acum Sobur era un om în toată firea. Regele îl înscăuna şi-i lăsă toate sarcinile ţării. Apoi bătrânul rege se retrase împreună cu regina sa, trăind o viaţă de cumpătare.

Nevasta lui Sobur născu mulţi copii, care de care mai frumoşi, iar doica îi crescu cu priceperea ei neîntrecută. în fiecare seară, copii se strângeau în jurul bătrânei şi ea le spunea basme frumoase, aşa cum şi mie mi-a spus bunica mea povestea aceasta a prinţului Sobur.

Cum l-a păcălit broscuţa pe leu

poveste

indiană A fost odată un Leu care domnea peste o

pădure mare.

Leul era mare şi fioros, şi toate celelalte animale se temeau de el. în fiecare dimineaţă ele trebuiau să meargă să găsească de mâncare pentru Leu. Apoi trebuiau să o ducă la grotă lui la timp pentru micul dejun.

într-o dimineaţă Broscuţa s-a trezit foarte târziu. „Vai de mine,” îşi spuse ea. „Nu am nimic de mâncare pentru Leu şi deja a trecut de micul dejun. Ce mă fac?”

Broscuţa s-a gândit şi s-a gândit. Ştia că trebuie să meargă la grotă Leului. Dar

dacă se ducea fără mâncare, el ar fi înghiţit-o pe ea în loc.

într-un final i-a venit o idee. „Ştiu," şi-a zis ea. „îl voi păcăli pe domnul Leu aşa de rău încât va uita complet de acest mic dejun". Şi hop, hop, hop a plecat spre grota Leului.

Leul stătea la intrare şi aştepta. „Ai întârziat, Broscuţo," a răcnit el. „Şi unde-mi este mâncarea?" „Vai, domnule Leu, un lucru teribil mi s-a întâmplat," a spus Broscuţa. „Când am plecat dimineaţa de la baltă, un alt leu a sărit la mine şi mi-a luat mâncarea pe care ţi-o aduceam."

„Cum?" a răcnit Leul. „Un alt leu în pădure?"

„Oh, da," a spus Broscuţa. „Are ochii mari şi galbeni, coama bogată şi dinţi ascuţiţi ca ai tăi." Leul a sărit în picioare. „Du-mă imediat la baltă ta Broscuţa," i-a ordonat el. „Am să găsesc acel leu şi am să-l alung!"

Şi hop, hop, hop înapoi spre baltă a plecat Broscuţa cu Leul în urma ei.

Când au ajuns, Broscuţa s-a prefăcut că se uita în toate părţile. „Nu văd acel leu niciunde," a zis ea. „Probabil se ascunde pe fundul bălţii."

Leul s-a uitat jos în apă. Şi a văzut în ea faţa unui leu exact ca el, care îl privea. Avea ochii mari şi galbeni, coama bogată şi dinţi ascuţiţi ca şi ai lui.

Bineînţeles ca Leul se vedea reflectat în apă, dar el nu ştia de asta. A sărit la faţa care-l privea. Pleosc! şi a nimerit exact în mijlocul bălţii!

Ah, cât de prost s-a simţit Leul. „Nu este niciun alt leu în baltă!" a strigat el. „Am fostpăcălit!" Era aşa de ruşinat încât a ieşit din apă şi a luat-o la fugă cât a putut de repede.

Broscuţa era tare mulţumită de isprava ei. Păcăleala a funcţionat! Cu un zâmbet mare pe buze, s- a dus hop, hop, hop mai departe să le povestească şi celorlalte animale ca Leul a plecat şi că de acum încolo vor putea trăi liniştite.

Ce se întâmplă când asculţi cu adevărat

poveste indiană

Trăiau odată, demult, un bătrân şi o bătrână; duceau ei o viaţă liniştită şi destul de fericită împreună, doar că soţia avea un mare of. Uite aşa clătina mereu din cap cu dezaprobare, căci şi-ar fi dorit şi ea ca soţul ei să fi avut un pic mai mult interes pentru cultură. Era tare necăjită pentru că el era atât de lipsit de imaginaţie şi de dezinteresat şi se gândea: „Dacă aş putea să-l mai luminez un pic, viaţa noastră împreună ar fi mult mai bună".

întâmplarea a făcut ca într-o seară să vină în sat un mare povestitor; bătrâna s-a gândit:

— Ah! Asta este tot ce aveam nevoie! Acest povestitor va spune poveşti din incredibil de frumoasa epopee Ramayana, iar dacă bărbatul meu îl va asculta, poate că va deveni mai cultivat şi mai educat.

A mers la soţul ei şi i-a spus:

— Trebuie să te duci şi să-l asculţi pe marele povestitor.

— Of, of, s-a plâns bărbatul.

El chiar nu dorea să se ducă – avea alte lucruri mai importante de făcut, cum ar fi să se tolănească în fotoliu şi să se relaxeze frumos în camera lui preferată. Dar soţia a insistat şi a insistat, astfel încât n-a mai avut încotro şi a trebuit să accepte şi să se ducă.

Aşa că în acea seară, obosit cum se simţea, s-a dus în centrul satului unde avea loc adunarea; dar cum nu era deloc interesat, s-a aşezat tocmai pe ultimul rând. Povestitorul a început să-şi depene povestea... sunetul se pierdea uşor prin aer şi

lovea urechile bătrânului... şi ritmul... sfoorrr, sfoorrrr, sfoorrr... l-a ademenit în lumea somnului. A picat într-un somn adânc, lung cât toată povestea şi fălcile i s-au deschis. Conform obiceiului, la sfârşitul reprezentaţiei, copiii au mers printre rânduri şi au împărţit dulciuri. Un copil a trecut prin faţa bătrânului şi i-a aruncat câteva bomboane direct în gură. Bărbatul s-a trezit, a simţit dulceaţa în gură şi s-a dus acasă. Soţia îl aştepta nerăbdătoare şi l-a întrebat:

— Bărbate, bărbate cum a fost Ramayana?

Bărbatul, molfaind încă urme de bomboane şi simţind gustul dulce al acestora, a răspuns:

— Ei, femeie, a fost chiar dulce!

— Ha! s-a bucurat femeia. Bărbatul meu devine mai cult şi începe să înţeleagă. Trebuie să te mai duci şi di seară.

Uite aşa a fost nevoit bătrânul nostru să meargă şi a doua seară. Din nou, era atât de obosit, încât cum şi-a găsit un loc în spate, povestea a început să se estompeze. A început să moţăie şi în curând a adormit. în acea seară, un băieţel care sosise târziu n-a mai găsit niciun loc în faţă. Fiind mic, nu putea să vadă mai nimic de toate capetele înalte, aşa ca după ce a stat un pic pe gânduri, şi-a luat inima în dinţi şi s-a cocoţat pe umerii bătrânului. Aceştia s-au dovedit a fi un scăunel ideal. Dimineaţă, cum s-a terminat povestea, băiatul a fugit, iar bătrânul s-a trezit cu umerii împovăraţi şi dureroşi. A pornit agale spre casă unde soţia îl aştepta, la fel de nerăbdătoare ca în seara precedentă:

— Bărbate, cum a fost, cum a fost?

El a răspuns:

— A fost... a fost apăsător!

Femeia a fost entuziasmată:

— Minunat, minunat! Ia uite cum devii mai cult! într-adevăr, aşa este povestea! Diseară trebuie să te duci din nou!

Şi uite aşa, în seara următoare bărbatul a fost nevoit să se reîntoarcă, deşi era ultimul lucru pe care şi l-ar fi dorit. Când a ajuns la adunare era atât de epuizat, încât a picat pe jos cu gura deschisă şi sforăind zgomotos. Chiar înainte de a se termina povestea, un câine a trecut pe lângă bărbat şi din greşeală a călcat chiar pe gura acestuia. Apoi, speriat, a fugit. Bărbatul s-a trezit cu un gust amar de pământ în gură, l-a scuipat supărat şi a pornit spre casă. Aici, nevasta cea nerăbdătoare l-a întrebat:

— Ei, bărbate, de data asta cum a mai fost?

Cu o mare grimasă pe faţă, bărbatul a răspuns:

— Oooh, a fost murdar.

— Murdar? Ramayana nu are cum să fie murdară. Poate fi orice, numai murdară, nu! Bărbate, acum, spune-mi ce se întâmplă?

Şi a insistat, şi a insistat până când bărbatul n-a mai avut încotro şi a fost nevoit să admită că, seară de seară, el de fapt dormise.

în cea de-a patra noapte, s-a dus şi soţia cu bărbatul la adunare; au ajuns devreme şi femeia l-a târât până în primul rând, unde s-au şi aşezat. I-a spus cu fermitate că trebuie să rămână treaz indiferent ce s-ar întâmpla. Aşa că bărbatul a stat conştiincios în primul rând şi a început să asculte. Foarte curând, a fost furat de evenimente şi de personaje.

în acea seara povestitorul spunea o poveste despre zeul-maimuţă Hanuman, marele zeu Rama şi soţia acestuia, Sita. Sita fusese răpită de către un rege demon şi dusă pe o insulă îndepărtată. Rama s-a dus la Hanuman şi i-a spus:

— Te rog, ia acest inel, du-l soţiei mele şi totul va fi bine!

Aşa că regele-maimuţă Hanuman a luat inelul şi a făcut un pas uriaş peste tot acel ocean pentru a ajunge pe insula îndepărtată. Ţinea inelul în mână cât de strâns putea. Dar pe la jumătatea drumului, inelul i-a alunecat din mână şi a căzut în ocean. A dispărut într-o clipită. Hanuman a ajuns pe insulă fără inel. S-a aşezat pe o margine de stâncă, frecându-şi mâinile îngândurat... şi deodată... acel bătrân din primul rând

s-a ridicat şi i-a spus:
— Nu te îngrijora Hanuman, îţi aduc eu inelul!
S-a scufundat în apă, a înotat până la fund şi a ridicat inelul. A înotat până la suprafaţă, i l-a dat regelui Hanuman şi... s-a întors pe scaunul lui din primul rând. Toată lumea a încremenit.
Din acea zi, bătrânul a avut la fel de multă cultură şi înţelepciune ca oricine altcineva – aşa se întâmplă când dai ascultare unei poveşti.
Şi-am încălecat pe-o şa şi v-am spus povestea aşa.

Cioara cea însetată

poveste indiană

Odată, demult, o cioară a zburat să-şi vadă bunica ce locuia foarte departe. A zburat mult, mult, deasupra întinderilor nemărginite, a pădurilor şi păşunilor întinse. în cele din urmă, a trebuit să zboare şi deasupra deşertului.
în deşert, nopţile sunt reci şi zilele sunt foarte călduroase. De aceea, cioara şi-a început zborul devreme dimineaţa când era mai răcoare; dar pe măsură ce ziua înainta, s-a făcut foarte cald.
Ciorii i s-a făcut sete, dar nicăieri nu era nici urmă de apă. în cele din urmă, ea a văzut un ulcior de teracotă spart cu puţină apă pe fundul lui. Dar ce păcat, cioara nu putea să ajungă la apă cu ciocul!
A încercat să încline ulciorul, dar nu a reuşit. Ulciorul era greu şi cioara era o pasăre mică.
A încercat să spargă ulciorul cu ciocul, dar nu a reuşit. Ulciorul era tare şi i-a rănit ciocul.
A luat o piatră în cioc şi a încercat să-l spargă cu piatra. Dar piatra a alunecat şi a căzut în ulcior.
— Am o idee grozavă! Şi uite aşa, punându-şi ideea în practică, cioara a reuşit să-şi potolească setea.
La ce s-a gândit cioara?

Răspuns:
O să ridic apa din ulcior, s-a gândit ea.
Şi uite aşa, a adunat mai multe pietre şi le-a pus în ulcior. Apa din ulcior s-a ridicat puţin. Apoi, a mai adunat câteva pietre şi le-a pus din nou în ulcior. După încă o vreme, apa a ajuns la o înălţime destul de mare şi cioara a reuşit să o bea, potolindu-şi astfel setea. De abia aştepta să ajungă la bunică să-i povestească şi ei despre cât de isteaţă fusese.

Vulturul şi prietenii săi

poveste indiană

Odată, demult, era o pădure care se numea Aranya. în pădure trăia Dl Vultur. El nu avea niciun prieten şi se simţea singur. într-o zi el a întâlnit-o pe domnişoara Vultur şi i-a spus:
— Eu nu am niciun prieten şi trăiesc singur. Vrei sa te căsătoreşti cu mine?
— Mă voi căsători cu tine, dacă vei putea să-ţi faci cel puţin doi prieteni, i-a răspuns domnişoara Vultur.
Dl Vultur a căutat atunci să-şi facă nişte prieteni. întâi a văzut o broască ţestoasă care lenevea pe malul unui râu şi a întrebat-o:
— Nu ai vrea să fii prietena mea?
— Sigur ca aş dori să fiu prietena ta. Eu locuiesc aici lângă râu. Am putea

să ne jucam în apă şi să ne distrăm.
Dl Vultur era foarte fericit. Avea acum un prieten.
Apoi a venit un leu să bea apa din râu şi Dl Vultur l-a întrebat:
— Leule, nu ai vrea să fii prietenul meu?
— Sigur că aş dori să fiu prietenul tău. Eu locuiesc într-o peşteră din apropiere, a spus leul, arătând către nişte stânci.
Dl Vultur era foarte fericit. Acum avea doi prieteni.
El a zburat la domnişoara Vultur şi i-a spus:
— Am doi prieteni, broasca ţestoasă şi leul. Vrei să te căsătoreşti cu mine?
Domnişoara Vultur a zâmbit şi i-a spus:
— Da, mă voi căsători cu tine.
Astfel, Dl Vultur şi domnişoara Vultur s-au căsătorit. Nu după mult timp, au avut doi pui de vultur.
într-o seara, un om rău, Shikari şi prietenul său au trecut pe acolo şi s-au aşezat sub copacul în care trăia familia Vultur. Ei doreau să prindă nişte vietăţi şi apoi să le vândă în târg. Nu reuşiseră să prindă nimic în acea zi şi erau flămânzi. Puii de vultur erau şi ei flămânzi, căci era ora lor de masa. Puii au început să ciripească.
— Ne este foame, ne este foame! Nu este încă ora de masă?
— Ssss... Nu mai faceţi zgomot, vânătorii o să vă audă, a spus Mama Vultur. Prea târziu, căci vânătorii au auzit deja ciripitul puilor şi unul dintre ei a spus:

— Avem noroc. Hai să prindem aceşti pui de vultur. Tu aprinde focul, astfel încât fumul să-i orbească, iar eu o să mă urc în copac să-i prind.

Imediat ce Shikari a început să urce în copac, Mama Vultur a început sa-l ciugulească. Shikari nu a putut să-şi continue urcuşul în copac. Dar focul a făcut mult fum, rănind ochii puilor de vultur. Dl Vultur a coborât repede spre râu, a luat nişte apă în cioc şi a aruncat-o deasupra focului pentru a-l stinge. Dar cei doi oameni au tot încercat să urce în copac şi sa aprindă focul. Nu după mult timp, Mama Vultur şi Dl Vultur au obosit.

— Cheamă-i pe D-na Broască Ţestoasă şi pe Dl Leu în ajutor, i-a spus Mama Vultur Domnului Vultur.

Dl Vultur s-a dus la râu şi i-a povestit D-nei Broaşte Ţestoase despre omul cel rău, Shikari. El a rugat-o pe D-na Broască Ţestoasă să-l ajute şi intre timp s-a dus să-l caute pe Dl Leu. D-na Broască Ţestoasă s-a dus la copac şi a spus:

— Hai, Shikari, vino şi prinde-mă.

Vânătorii au fugit după broasca ţestoasă. Broasca ţestoasă a alergat la râu şi s-a scufundat repede în apa.

Shikari şi prietenul său nu au putut vedea unde a dispărut D-na Broască Ţestoasă. Ei s-au întors spre copac să prindă puii de vultur. D-na Broască Ţestoasă a ieşit atunci din apă şi a strigat:

— Veniţi şi prindeţi-mă!

Shikari şi prietenul său au obosit foarte tare şi au spus:

— Broasca ţestoasă ne joacă o festă. Hai să ne întoarcem la copac. Chiar atunci, l-au zărit pe Dl Leu sărind peste stânci şi scoţând un răget puternic: „Roarrrrrrrrrr”!!!

Cei doi oameni speriaţi au fugit să-şi salveze viata, lăsând în urma familia Vultur, pe Dl Leu şi pe Dna Broasca Ţestoasă.

Brahmanul şi bancherul

poveste indiană

Un brahman[118] şi soţia lui au hotărât să plece într-o călătorie. Ca să se asigure că nu le fura nimeni micile lor economii în valoare de şapte sute de rupii, au vorbit cu un prieten bancher să depună aceşti bani la banca acestuia. Deoarece bancherul i-a refuzat de mai multe ori, când în cele din urmă a acceptat să le păstreze banii, brahmanului şi soţiei lui le-a fost ruşine să-i mai ceară şi chitanţă pentru asta.

Când s-au întors din călătorie, brahmanul i-a cerut bancherului cele şapte sute de rupii înapoi, dar bancherul cel necinstit i-a spus:

— Nu-mi amintesc să fi primit vreun ban de la tine!

Brahmanul a pomit-o trist spre casă. Pe drum, o bătrână bogată l-a auzit oftând de tristeţe şi l-a întrebat:

— Ce ţi s-a întâmplat de eşti aşa necăjit, sărmane om?

Aflând povestea, bătrâna a ticluit repede un plan cu care să-l ajute să-şi primească banii înapoi. Ea i-a spus brahmanului:

— Intoarce-te mâine la ora două la bancă şi cere-i din nou bancherului banii. Voi fi şi eu acolo, dar trebuie să te prefaci că mă cunoşti.

în ziua următoare, bătrâna s-a dus la bancher cu câteva minute înainte să sosească brahmanul şi i-a spus:

— Aş vrea să las în păstrare la banca dumneavoastră aceste bijuterii valoroase. Eu voi fi plecată o vreme să-l caut pe soţul meu. Nu mai ştiu nimic de el. Trebuia să se întoarcă de multă vreme dintr-o călătorie, dar nu mai apare.

118 preot hindus

în acel moment, a sosit brahmanul, care şi-a cerut din nou cele şapte sute de rupii. De data asta bancherul i-a dat banii tară nicio problemă. După câteva clipe, în încăpere a intrat şi menajera bătrânei, care a anunţat-o:

— Soţul dumneavoastră tocmai s-a întors acasă!

Aşa că bătrâna şi-a luat bijuteriile înapoi, iar brahmanul a plecat şi el cu banii lui.

întrebare: Ce anume l-a făcut pe bancher să se răzgândească şi să-i dea brahmanului banii înapoi?

Răspuns: Bancherul era nerăbdător să pună mâna pe bijuteriile femeii. El nu dorea ca ea să vadă că el îşi înşela clienţii şi să-i fie frică să-i mai lase bijuteriile în păstrare.

Iepurele din lună

poveste indiană

Cândva, demult, deşi era în anotimpul ploilor, n-a căzut un singur strop de ploaie. O turmă de elefanţi era chinuită de sete şi elefanţii s-au rugat de conducătorul lor:

— Stăpâne, se pare că n-avem nicio cale de a scăpa cu viaţă; aici nu se găseşte decât o baltă pentru animale mici; atât de mult dorim să ne scăldăm, că ne vom pierde văzul; ce să facem, unde să ne ducem?

Conducătorul turmei a căutat ceva mai departe şi i-a condus apoi către un lac mare cu apă limpede. Pe malul lacului vieţuiau însă iepuri, şi mulţi au fost zdrobiţi sub pasul greu al elefanţilor. Unul din iepuri, pe nume Shilimukha, s-a gândit să-i adune pe toţi ceilalţi iepuri laolaltă şi a glăsuit:

— Turma de elefanţi e mânată de sete şi e sigur că va veni zilnic. Aşa încât, tribul nostru va pieri.

Dar un iepure bătrân pe nume Vijaya s-a amestecat şi el:

— Nu vă pierdeţi curajul. Am să pun capăt prăpădului. Şi a pornit la drum, gândindu-se: „Cum să mă adresez elefanţilor când o să m-apropii de turmă? Fiindcă ajunge să te atingă un elefant, şi s-a zis cu tine: un şarpe te ucide doar mirosindu-te; un rege trebuie doar să zâmbească pentru ca un om să moară, pe când tâlharul te ucide chiar când pare că se pleacă în faţa ta. Mai bine să urc pe movila asta şi să discut cu conducătorul turmei. S-a cocoţat acolo şi s-a pomenit întrebat:

— Cine eşti şi de unde vii?

— Sunt un sol trimis de stăpâna mea Luna.

— Atunci spune de ce te-a trimis, a vrut să ştie conducătorul turmei.

Vijaya a început să explice:

— Ascultaţi, elefanţi prea-puternici; căci un sol nu spune decât adevărul, chiar când e ameninţat de arme; şi, fiindcă viaţa lui e sacră, doar adevăr e pe buzele lui. Eu vorbesc, aşadar, la porunca stăpânei noastre, Luna. Aţi săvârşit un păcat distrugând iepurii ce străjuiesc lacul Lunii. Aceste străji, iepurii, sunt supuşii mei şi de-asta oamenii m-au numit Iepurele din Lună[102].

Speriat de vorbele iepurelui conducătorul s-a apărat:

— Din neştiinţă am făptuit păcatul, crede-ne că nu mai călcăm pe aici.

— Atunci, a răspuns Vijaya, să te pleci adânc, fiindcă Luna tremură de mânie acum în lac; cereţi iertare şi plecaţi! Iepurele i-a arătat Luna oglindită în undele tremurânde ale lacului şi l-a făcut să se încline adânc.

— Stăpână prea-puternică, a mai zis iepurele, din neştiinţă elefanţii au

---

102 spre deosebire de noi, europenii, care vedem în Lună un chip omenesc, hinduşii văd în astrul nopţii forma unui iepure

greşit. Iertare pentru ei! Şi toată turma s-a îndreptat către alt loc. Chiar cei puternici pot fi biruiţi când îi sperii cu o putere mai mare decât ei, şi iată cum, după asta, iepurii au trăit liniştiţi, prefacându-se c-ar fi supuşii Lunii.

Prietenii şoimului

poveste indiană

Pe când regale Brahmadatta stăpânea în Benares, nişte bande de răufăcători colindau pe la hotare din loc în loc şi se stabileau oriunde găseau vânat din belşug.

îşi aduceau apoi familiile şi trăiau din carnea cerbilor şi a altor animale ucise în pădure. Nu departe de locul unde se stabiliseră se afla un lac mare; pe malul dinspre miazăzi vieţuia un şoim, pe cel dinspre apus o şoimiţă, pe cel dinspre miazănoapte un leu, rege al fiarelor, pe malul dinspre răsărit o egretă, iar pe insula din mijlocul lacului îşi avea sălaş o broască ţestoasă.

într-o zi, şoimul i-a cerut şoimiţei să-i fie soaţă, numai că, înainte de orice răspuns, dânsa a vrut să ştie dacă şoimul avea prieteni.

— Mi-e teamă că nu, draga mea, a răspuns el.

— E bine să-ţi faci prieteni care să te ajute la greu sau la nenorocire, l-a povăţuit ea, aşa că du-te şi fa-ţi prieteni mai întâi.

— Cu cine să mă împrietenesc?

— Cu egreta care locuieşte pe malul dinspre răsărit, cu leul de la miazănoapte şi cu ţestoasa din mijlocul lacului.

Şoimul s-a învoit cu spusele ei şi a făcut întocmai. Apoi, cei doi şi-au ridicat împreună o casă într-un copac chadamba de pe o insulă şi au trăit liniştiţi în cuibul lor. După un timp, s-au ivit şi doi pui de şoim, care nu ştiau încă să zboare, când au apărut răufăcătorii de la hotar, care umblaseră o zi întreagă după vânat.

— Cu mâna goală nu ne putem întoarce, discutau ei, haideţi să încercăm măcar să prindem peşte sau o broască ţestoasă. Pornind pe apă, au ajuns la insulă şi s-au aşezat sub frunzişul copacului chadamba. Ca să alunge insectele supărătoare, au făcut un foc. Fumul s-a ridicat, a împresurat păsările, iar puii au început să plângă. Oamenii şi-au frecat mâinile de bucurie:

— Ce noroc pe noi! Se aud nişte pui ciripind. Să aprindem nişte vreascuri că, dacă mâncăm ceva, o să adormim, pe când aşa, flămânzi...

Şi s-au apucat să scormonească focul şi să agite ramurile aprinse. Când mama puilor şi-a dat seama ce urma să se întâmple, s-a gândit că venise timpul să ceară ajutor, aşa că şi-a trimis soţul la egretă:

— Du-te, stăpâne, i-a zis ea, şi spune-i ce primejdie ne ameninţă odraslele. Spune-i aşa: aceşti oameni fără de lege au făcut foc pe insulă şi vor să ne mănânce copiii. Şoimule, spune povestea şi aliaţilor nostril ce necaz avem, spune-le cum neamul nostru e ameninţat să piară.

Degrabă ajuns şoimul la egretă ca să-şi spună ruga. L-a poftit înăuntru, el a salutat-o şi a început să istorisească necazul care-l adusese acolo:

— Venit-am la tine, pasăre fără seamăn, regină a egretelor, după ajutor. Vânătorii fără inimă vor să se hrănească din carnea copiilor mei; după vorbe de îmbărbătare am venit.

Nobila egretă l-a mângâiat pe şoim cum s-a priceput mai bine, spunându-i să nu se teamă:

— înţeleptul îşi caută prieteni şi aliaţi la bine şi la rău; fii încredinţat c-am să te-ajut, căci făpturile nobile se ajută la nevoie.

Apoi îl întrebă:

— Ticăloşii s-au urcat în copac deja?

— Nu încă, doar agită torţe aprinse.

— Atunci du-te repede şi linişteşte-ţi soaţa; vesteşte-o că sunt în drum spre voi.

Prietenii s-au despărţit şi egreta, dintr-un copac chadamba, i-a văzut pe vânători

suindu-se până aproape de cuib. Egreta s-a avântat în lac şi, cu ciocul şi aripile pline de apă, s-a repezit asupra ramurilor arzânde şi le-a stins. însă, netrebnicii, hotărâţi să pună mâna şi pe şoimi, şi pe puii lor, au
coborât şi apoi iar au urcat spre cuib cu ramuri aprinse. Şi iarăşi egreta s-a abătut asupra lor şi le-a stins, până s-a făcut noapte. Acum egreta obosise, avea ochii roşii de fum şi penele de pe piept pârlite.

Mama puilor i-a spus şoimului:

— Egreta a făcut tot ce a putut, spune-i să plece să-şi refacă puterile şi cheamă broasca ţestoasă.

Aşa că şoimul s-a îndreptat către egretă.

— Tot ce putea să facă un suflet nobil, ai făcut; acum ai grijă de tine să nu te arzi; trebuie să rămâi în viaţă ca să salvăm puii.

Cu o voce tunătoare, ca de leu, egreta i-a răspuns:

— Chiar rănită la trup, nu mă tem să te apăr; pentru prieteni îţi dai şi viaţa, asta este legea celor buni.

Atunci şoimul a rugat-o stăruitor să se retragă şi a plecat s-o trezească pe broasca ţestoasă.

La întrebările ţestoasei, şoimul a povestit ce necaz amarnic a dat peste ei şi cât îi ajutase egreta, care acum obosise:

— Pentru asta am venit, zise el, şi îi ceru: Vino tu, ce trăieşti în apă, fă-mi binele ăsta şi ajută-mi copiii, căci deşi faptele noastre ne mână adesea spre pierzanie, prin mila prietenilor ne putem iarăşi ridica.

Broasca ţestoasă l-a ascultat şi apoi a grăit:

— înţeleptul îşi face prieteni şi aliaţi prin bani sau ospeţe sau prin felul de a fi; nu te voi lăsa la nevoie, căci cei nobili se ajută între ei.

S-a întâmplat că fiul broaştei ţestoase, care era prin preajmă, a auzit istoria şi s-a gândit că şi copiii sunt vrednici de asemenea fapte, după care a spus cu curaj:

— Dă-mi voie mie tată, să mă-ncumet, căci şi fiii se cade să sară-n ajutor părintelui; iar pentru tine, eu sunt gata să apăr puii de şoim.

Dar tatăl l-a îndepărtat cu vorbele acestea:

— E adevărat că legea celor buni spune ca fiul să-şi despovăreze părintele, însă când m-or vedea pe mine, aşa mare cum sunt, vor lăsa puii şoimului în pace.

Cum a rostit aceste vorbe ţestoasa l-a trimis pe şoim la treburile lui, spunându-i să nu se teamă, că-i va înfrunta pe vânători. După care s-a afundat în lac, a luat nişte mâl şi l-a aruncat pe foc. Când au văzut netrebnicii ţestoasa acolo, tare s-au bucurat:

— La ce ne mai trebuie puii de şoim? Ia să răstumăm ţestoasa asta cu burta în sus, s-o omorâm, şi-o să ne fie prea îndeajuns.

Au legat pe dată ţestoasa cu fâşii din veşmintele lor şi s-au căznit s-o întoarcă, dar în van. Şi ţestoasa a pornit, trăgându-i după ea unde era apa mai adâncă.

Atât de mult o voiau la masă, încât au căzut în apă cu ea cu tot, au înghiţit apă şi, sfârşiţi de puteri, s-au căţărat pe mal să stea la sfat.

— Ca să vezi ce întâmplare, a zis unul, o parte din noapte egreta ne-a tot stins focul şi acum broasca asta ne-a rostogolit în lac de ne crapă stomacul de atâta apă; hai să aprindem focul iar, şi când soarele o răsări să mâncăm puii.

Şi s-au apucat iar să facă focul. Dar şoimiţa i-a auzit şi i-a spus bărbatului.

— Mai curând sau mai târziu oamenii ăştia or să ne mănânce puii. Cheamă-l degrabă pe leu.

îndată, şoimul şi-a luat zborul şi, văzându-l, leul l-a întrebat ce pricină-l aduce la o oră aşa de
târzie. După ce i-a spus toată istoria, şoimul l-a rugat:

— Tu, eşti temut de fiare şi de oameni deopotrivă, copiii mei sunt în pericol, asta mă aduce aici. E firesc să te îndrepţi spre cei mai puternici decât tine când viaţa ţi-este primejduită; tu eşti regele nostru, ajută-ne.

Leul l-a ascultat şi i-a răspuns:

— Fii pe pace, căci te voi ajuta, plec chiar acum să-ţi ucid duşmanii; cum aş merita numele de înţelept dacă nu m-aş strădui să-mi apăr prietenii?

Leul îl îndemnă pe şoim să-şi liniştească soaţa şi copiii, iar apoi s-a ivit deodată în văzul oamenilor, tulburând cristalul apei. Ticăloşii au început să se văicărească:

— Egreta ne-a stins focul; ţestoasa ne-a lăsat dezbrăcaţi şi acum leul ăsta vrea să ne ia viaţa, tot ce ne-a rămas.

Şi au fugit care-ncotro să-şi scape viaţa. Când a ajuns leul la copac, unul nu mai era acolo, ci doar egreta, broasca ţestoasă şi şoimul care venise să li se închine. Iar leul le-a vorbit despre benefacerile prieteniei şi i-a povăţuit:

— Luaţi aminte să nu stricaţi vreodată prietenia ce ne leagă.

Pe urmă a plecat şi ceilalţi s-au întors la rosul lor. Iar mama îşi privea puii cu drag, gândind că doar prietenia îi salvase, şi împreună cu soţul ei, şoimul îşi amintea îndelung şi cu plăcere de cele întâmplate.

Soarta vulturului

poveste indiană

Un arbore de mătase nespus de falnic străjuieşte pe colina Piscului Vulturului de pe malul râului Bhagirathi. într-o scorbură a copacului îşi făcuse sălaş vulturul Jaradgava. Dintr-o întâmplare nefericită îşi pierduse văzul, aşa că din milă celelalte păsări care vieţuiau în copac, îi dădeau din hrana lor, ca să aibe din ce trăi.

într-o zi, o pisică pe nume Dirghakama sau Urechi Lungi, s-a apropiat de copac, cu gândul să se înfrupte din câţiva puişori tineri. Puii s-au speriat şi au făcut multă larmă la vederea pisicii. Jaradgava a auzit şi el zgomotul şi a întrebat:

— Cine-i?

Când Urechi Lungi a văzut vulturul şi-a spus:

— Vai mie! Până-aici mi-a fost; sunt mai aproape de pieire decât oricând şi nu văd nicio cale de scăpare. Dar să-ncerc să mă apropii şi să văd ce pot face.

Aşa încât pisica s-a apropiat de vultur:

— Nobile domn, vă salut.

— Da' cine eşti? a întrebat vulturul.

— O pisică.

— Atunci să pleci cât de departe poţi, a continuat vulturul, sau te ucid.

— Te rog ascultă ce am de spus, şi dacă e să mor, fie. însă e drept să fii omorât sau respectat doar fiindcă exişti? Cred ar trebui cercetat faptele cuiva înainte de a se hotărî dacă merită să fie omorât sau respectat.

— Atunci spune-mi ce te aduce la mine?

— Trăiesc pe-aici, prin jur, pe malul râului, s-a prezentat pisica, şi în fiecare zi fac baia rituală, de came nu mă ating de fel, duc o viaţă de celibat şi ţin post când e lună nouă şi lună plină. Totdeauna păsările au rostit vorbe de laudă despre tine, fiindcă eşti credincios, iar eu am încredere în spusele lor. Asta-i pricina care m-a adus aici, să învăţ despre dharma, legea dreptăţii, de la tine, care eşti gata să mă omori pe loc, deşi-ţi sunt oaspete. Legile ospitalităţii cer să-ţi primeşti chiar şi duşmanul în casă, dacă vine în ospeţie; pomul, de pildă, când vine tăietorul să-l reteze, îşi dăruieşte totuşi umbra. Şi dacă n-ai merinde, îţi cinsteşti oaspetele măcar cu o vorbă bună, căci, se zice, în casa omului de treabă găseşti negreşit patru lucruri: un loc pe iarbă, un colţ umbrit, apă rece şi o vorbă bună. Oamenii de treabă arată milă chiar şi celor nevrednici, precum luna luminează cu razele ei chiar şi adăpostul celor proscrişi. Dacă oaspetele pleacă de la uşa ta nemulţumit, se zice că îţi lasă în prag toate păcatele lui, şi ia cu el la drum orice fărâmă de bine s-ar găsi în casă. Cei cu adevărat înţelepţi, oricât de nobilă le-ar fi casta, îi cinstesc chiar şi pe cei mai sărmani, căci un oaspete este precum un trimis al zeilor.

— Pisicile se dau în vânt după carne, a răspuns vulturul, şi aici sunt nişte pui, de-asta ţi-am vorbit aşa cu asprime.

Atunci pisica a atins pământul şi-a atins urechile în semn de adânc respect. Apoi l-a asigurat pe vultur:

— Află că de când cunosc legea dreptăţii, asemenea dorinţe m-au părăsit şi postesc necontenit. Deşi cărţile de învăţături religioase în multe privinţe se contrazic, toate spun că a nu vătăma pe cineva este cea mai înaltă îndatorire a credinciosului. Căci mâncând carnea altuia, nu eşti mai bun decât el. Te alegi cu o mulţumire de o clipă, iar celălalt piere. Suferinţa pricinuită omului ce ştie că va muri, ar trebui să-i facă pe nevinovaţi să-i aducă mântuirea, dacă sunt simţitori. Cine crezi că ar păcătui aşa cumplit numai de dragul burţii, care se poate umple şi cu fructele pădurii?

Şi astfel pisica, a câştigat încrederea vulturului şi a rămas în scorbură cu ceilalţi. Numai că în fiecare zi, se căţăra şi mai fura un pui. De mâncat îi mânca în scorbură, câte unul pe zi. Când păsările au descoperit că le dispar puii, au cercetat tot locul, întristate. Atunci pisica s-a furişat afară şi a rupt-o la fugă. Oasele puilor au fost descoperite în scorbură şi păsările s-au grăbit să creadă că precis Jaradgava i-a omorât. încredinţate că el este ucigaşul, l-au omorât. E mult adevăr în zicătoare: să nu dai adăpost cuiva dacă nu-i cunoşti familia şi obiceiurile, căci, iată cum, după omorul făptuit de pisică, vulturul Jaradgava şi-a pierdut viaţa.

Dragoste la prima vedere

poveste indiană

Cândva, demult, regele Palaka din Ujjayini a hotărât să ţină o sărbătoare a primăverii. Serbarea începuse şi oamenii se veseleau nespus, când deodată, ţipete şi zarvă au înlocuit veselia, căci un elefant sălbatic îşi rupsese legăturile şi năvălise peste ei. Elefantul n-a putut fi domolit cu ajutorul cârligului, de vreme ce şi-a aruncat călăreţul cât-colo, şi-apoi a pornit prin oraş, strivind pe oricine-i ieşea în cale. îngrijitorii elefantului, oamenii de pe stradă, s-au străduit cu toţii să-l prindă, numai că nimeni n-a reuşit. Şi elefantul furios a ajuns într-o aşezare pe nume Chandala, unde locuiau oamenii din casta cea mai de jos. Dintr-o colibă a ieşit o copilă Chandala, făcând să strălucească pământul pe care păşea, zveltă ca on lotus, şi era aşa de fericită de parcă tocmai învinsese chiar şi Luna, rivala ei, cu marea-i frumuseţe; oricine o privea rămânea pe loc, vrăjit, uitând de toate cele.

Fata s-a îndreptat spre elefantul uriaş, l-a lovit cu mânuţa şi l-a certat cu privirile-i umbroase. Elefantul a fost vrăjit de atingerea mâinii, săgetat de uitătura ei, şi, cu capul în jos, a rămas pironit. Apoi, frumoasa, în joacă, şi-a făcut dintr-un colţ de veşmânt un leagăn pe care l-a prins de colţii elefantului, şi s-a aşezat într-însul. Şi când a văzut că fata suferea din cauza arşiţei, elefantul s-a tras în umbra unui copac.

Oamenii care-au văzut s-au minunat: „Copila asta nu e muritoare, căci iată, chiar şi animalele sunt pătrunse de farmecul frumuseţii ei fără seamăn.”

Atras de zarvă, însuşi prinţul Vardhana s-a apropiat curios, şi a văzut copila. Şi privind-o, roiul gândurilor sale a fost pe dată prins în plasa iubirii. Fata, şi ea fermecată de prinţul chipeş, a coborât şi s-a îndreptat spre casă, cătând mereu către prinţ cu sfioasă iubire, pe când elefantul s-a lăsat încălecat de un călăreţ.

Cum zarva stârnită de elefant încetase, prinţul s-a îndreptat spre palat deznădăjduit, căci gându-i rămăsese la fată.

Uitase de serbarea plănuită, căci imaginea copilei îi stăruise în minte, şi a încercat să afle de la prieteni:

— Ştiţi cine-i este tatăl? Sau cum o cheamă?

Prietenii l-au lămurit:

— în aşezarea Chandala trăieşte un bărbat pe nume Utpalahasta care are o fiică, Rati, dar casta superioară se mulţumeşte doar cu plăcerea de-a o privi ca pe-un tablou.

Spusele prietenilor l-a mâhnit pe prinţ:

— Eu n-o pot considera fiica unui paria; e cu siguranţă de obârşie divină şi dacă nu-mi poate fi soţie, ce rost are să mai trăiesc?

Şi nimeni nu i-a putut întoarce gândul de la ea, iar despărţirea îl ardea ca focul.

Părinţii prinţului au aflat deasemenea, şi au fost nemângâiaţi multă vreme:

— Fiul nostru care se trage din atâţia regi să dorească o copilă din altă castă? a spus regina, dar regele Palaka şi-a dat cu părerea:

— Cred că fata asta face parte din casta proscrisă doar printr-o întâmplare a soartei; alta trebuie să-i fie obârşia de fapt, căci cei buni simt şi ce trebuie şi ce nu se cade să facă. Şi dacă istoria asta nu ţi-e cunoscută, ascult-o cu luare aminte: Cândva, demult, domnea în oraşul Supratishthita, regele Prasenajit, care avea o fiică frumoasă pe nume Kurangi. Pe când fata era în grădină, un elefant furios a trântit-o pe jos, ameninţând-o cu colţii. Toţi slujitorii au fugit speriaţi, numai unul, pe nume Chandala, a luat sabia şi s-a îndreptat spre elefant. Dintr-o lovitură a ucis elefantul şi a salvat-o pe prinţesă. Condusă spre palat de un întreg alai, prinţesa nu se putea gândi decât la curajul şi frumuseţea tânărului; chinuită de distanţa dintre ei, se gândea că el trebuie să-i devină soţ, altfel va muri. Tânărul Chandala se chinuia şi el gândindu-se la fată:

— Ce legătură poate fi între mine, din casta cea mai de jos, şi fiica unui rege? Cum s-ar putea imagina unirea dintre o lebădă regală şi o cioară? Despre asemenea însoţire nici nu poate fi vorba. Moartea este singura scăpare pentru mine.

Cu asemenea gânduri s-a îndreptat către un crâng unde zăceau strămoşii lui dispăruţi, şi după ce s-a îmbăiat, a ridicat un rug, i-a dat foc şi s-a rugat de Agni, zeul focului:

— O zeu al purităţii, tu suflet al universului, îţi aduc ofrandă viaţa mea, şi fie ca prinţesa să-mi fie soţie într-o altă viaţă.

Agni l-a văzut gata să se arunce în foc şi, mulţumit, s-a arătat lui, zicând:

— De ce te pripeşti? îţi poate fi soţie, căci n-ai fost totdeauna un Chandala; iar ce-ai fost, vei afla de la mine acum. Locuieşte în acest oraş un brahman de seamă, pe nume Kapilasharman, iar în focul sacru al căminului său este sălaşul meu. Odată s-a apropiat de mine fiica lui preafrumoasă şi eu am luat-o de soţie, iar prin magie am înlăturat păcatul. Tu eşti fiul născut şi abandonat de ea, din ruşine. Te-au găsit nişte oameni Chandala şi te-au crescut cu lapte de capră. Află deci că eşti fiul meu născut dintr-o femeie brahmană, iar obârşia ta e cum nu se poate mai nobilă. Te-ai născut din strălucirea mea şi o poţi lua pe Kurangi, fiica regelui, de soţie.

Cu aceste vorbe zeul s-a făcut nevăzut, iar tânărul, fericit, s-a întors acasă, gândindu-se la cele aflate. Apoi Agni i-a apărut în vis regelui Prasenajit, care aflând şi el că tânărul era fiul unui zeu, i-a dat fiica de soţie.

Iată cum, regina, se face că mă multe făpturi de obârşie divină găseşti pe pământ, şi tot aşa poate fi şi Rati. Nu seamănă cu cei din casta ei şi trebuie să fi fost iubita fiului meu într-o altă viaţă, căci ce altceva dovedeşte dragostea la prima vedere?

Regele Palaka nu s-a dat în lături să-şi trimită oamenii la Utpalahasta, ca să-i peţească fiica. Dar acesta a pus o condiţie:

— Nu-mi voi da fiica decât aceluia care va ospăta în această casă toţi brahmanii din oraş, în număr de optsprezece mii.

Solii au privit răspunsul ca pe o făgăduială şi s-au întors la rege.

Regele a adunat toţi brahmanii din oraş şi după ce le-a spus istoria, a poruncit:

— Toţi cei optsprezece mii de brahmani din oraşul ăsta vor mânca astăzi în casa proscrisului Utpalahasta; asta mi-e voia.

Brahmanii însă, de teama lui Shiva, nu prea voiau să mănânce mâncarea unui Chandala. S-au adunat la templu şi i-au adus lui Shiva sacrificii. După asta, zeul le-a poruncit în vis:

— Mâncaţi fără teamă în casa proscrisului Utpalahasta, căci el este un vidyadhara, un semizeu, şi n-are legături de rudenie cu oamenii Chandala.

I-au spus regelui despre visul lor şi apoi au hotărât:

— Mâncarea lui Utpalahasta să nu fie gătită într-o casă Chandala, ci într-un loc curat, şi-atunci noi vom mânca în casa lui.

Regele s-a arătat mulţumit şi a poruncit să-i fie dată altă casă lui Utpalahasta, unde s-au găsit bucate curate. Apoi Utpalahasta s-a îmbăiat, şi-a pus haine noi, iar cei optsprezece mii de brahmani nobili s-au aşezat la masă.

După masă, Utpalahasta s-a apropiat de rege şi a istorisit tuturor:

— Domnul meu, Gaurimunda, stăpânea peste vidyadharas, zânele ce-l slujesc pe Shiva. După ce s-a născut fiica mea, Rati, stăpânul, mi-a poruncit în taină: „Spun zeii că fiul regelui Vatsas va fi împăratul nostru; pentru noi e ca un ghimpe, aşa că distruge-l prin farmece.”

Trimis de Gaurimunda cel rău, am plecat să-i împlinesc voia şi pe când rătăceam în văzduh, l-am văzut deodată pe Shiva, chiar în faţa mea. Era atât de furios că făcea un zgomot nemaiauzit şi m-a blestemat pe loc: „Cum poţi, nefericitule, să faci rău unei făpturi nobile? Să dispari, ticălosule, şi să te duci printre oamenii Chandala din Ujjyni, să trăieşti acolo cu soţia şi copila ta! Şi blestemul va ţine până când vei hrăni cei optsperezece mii de brahmani din oraş cu banii dăruiţi pentru fiica ta, Rati, iar fiica ţi-o vei da celui ce-ţi oferă banii.”

Shiva s-a făcut nevăzut după asta, iar eu, purtând numele Utpalahasta, m-am pomenit printre oamenii castei de jos, dar am avut grijă să nu mă amestec cu ei. Prin voia fiului tău, rege, blestemul meu s-a încheiat. Şi mă voi întoarce în căminul meu vidyadhara să mă închin în faţa împăratului.

Cum a sfârşit de vorbit, fostul Utpalahasta, acum Vidyadhara s-a ridicat în ceruri împreună cu soaţa lui.

Regele Palaka, mulţumit că adevărul a ieşit la iveală, a dat poruncă să se căsătorească fiul lui cu Rati. Iar, Vardhana luând o vidyadhari de soţie, şi-a împlinit toate dorinţele chiar mai presus de aşteptări.

Şoarecele şi prietenii lui

poveste indiană

Odată, creştea într-o pădure un copac shalmali iar între ramurile lui trăia o cioară, Laghupatin, care-şi făcuse acolo sălaş. într-o zi, stând aşa în cuib, a văzut un om lângă tulpina pomului: arăta înfricoşător, iar în mâini avea o plasă şi un ciomag. Fără zăbava, omul şi-a întins plasa, a aruncat o mână de orez, apoi s-a ascuns. Chiar atunci împăratul porumbeilor, pe nume Chitragriva, văzu orezul împrăştiat şi cu sute de porumbei după el coborî să-l ciugulească şi aşa s-au pomenit cu toţii prinşi în ochiurile plasei. Pe dată Chitragriva a spus celorlalţi porumbei:

— Luaţi plasa în cioc şi zburaţi toţi odată.

Şi s-au ridicat împreună, zburând înfricoşaţi cu plasa peste ei, pe când vânătorul îi privea supărat. Pe urmă Chitragriva şi-a îndemnat tovarăşii:

— S-ajungem repede la prietenul meu, şoarecele Hiranyaka, el o să roadă plasa şi o să ne elibereze. Şi cu plasă cu tot, s-au pogorât taman la şoarecele care locuia într-o gaură:

— Te salut, Hiranzaka! Sunt prietenul tău, Chitragriva, ieşi fără teamă! Când şoarecele s-a auzit chemat a ieşit degrabă din culcuşul cu o sută de deschizături.

Cum a aflat ce se întâmplase a început să roadă cu vrednicie şi în scurtă vreme i-a eliberat. Chitragriva i-a mulţumit cu vorbe calde şi tot stolul şi-a luat zborul.
Cioara a văzut tot ce se întâmplase şi s-a adresat şoarecelui ce intrase în vizuină:
— Sunt cioara Laghupatin şi am văzut cum i-ai ajutat pe cei loviţi de soartă. Pentru asta vreau să fim prieteni.
Când şoarecele i-a auzit vorbele şi a mai văzut-o lângă el, i-a răspuns:
— Ia mai du-te de aici! Ce prietenie poate să fie între cioară şi hrana ei?
— Fii pe pace! ii-a răspuns cioara. Dacă-ar fi să te mănânc, scurtă mi-ar fi bucuria, dar un prieten ca tine mă apară veşnic.
I-a spus acestea şi multe altele, ba chiar a rostit şi-un jurământ şi atunci şoarecele a îndrăznit să iasă, cinstind-o cu fărâme de carne şi boabe de orez; şi, fericiţi, au mâncat împreună.
Dar, într-o zi, cioara a spus prietenului ei şoarecele:
— Se află un râu nu departe de aici; curge prin mijlocul pădurii şi acolo vieţuieşte prietena mea ţestoasa Mantharaka. Drag mi-ar fi să ajung la ea, căci aicea e tare greu să te hrăneşti cu atâţia vânători înjur.
Iar şoarecele i-a răspuns:
— Atunci, hai să locuim împreună. Ia-mă cu tine căci e greu de trăit aici, am să-ţi spun când ajungem. Şi cu aceste vorbe Laghupatin a luat şoarecele în cioc şi au pornit în zbor spre râul din pădure. Acolo ţestoasa Mantharaka s-a arătat bucuroasă şi au trăit împreună. Printre alte păţanii, ţestoasa a aflat de ce veniseră şi de asemenea istoria prieteniei lor. Atunci ţestoasa i-a arătat şi şoarecelui aceeaşi prietenie şi l-a întrebat de ce se săturase aşa de tare de locul de unde venea. Şi Hiranzaka, văzându-i numai ochi şi urechi, a început să istorisească:
— Pe când locuiam într-o gaură largă aproape de oraş am găsit în palatul regelui un colier şi l- am pus bine. Era fermecat, căci numai uitându-mă la el am căpătat o mare putere şi toţi şoarecii m- au înconjurat pentru că eram în stare să le fac şi lor rost de mâncare. După un timp, s-a stabilit prin preajmă un pustnic, şi-a făcut o colibă şi trăia din mila oamenilor. Iar după cină, noaptea, îşi lăsa restul de mâncare pentru a doua zi undeva sus, ca eu să nu pot ajunge. Numai că noaptea, când eu mă furişam afară din gaură, săream în sus şi-i luam toate resturile.
într-o zi a poposit la el un prieten, şi el pustnic, cu care a mâncat şi apoi a stat la poveşti. Cum am ieşit, pustnicul, cu urechea la pândă, şi-a lovit strachina cu o bucată de bambus.
— Da' de ce trebuie să faci aşa? l-a întrebat oaspetele, şi celălalt i-a explicat:
— A apărut şoarecele, duşmanul care-mi ia mâncarea deşi o pun sus, da' sare până la ea, aşa că-l sperii precum vezi.
— Lăcomia duce la pierzanie, a spus oaspetele drept răspuns. Ia ascultă păţania asta: într-o pădure, un vânător şi-a pregătit arcul să pornească automat, înfigând drept capcană în vârful săgeţii nişte came proaspătă. Apoi a plecat să hăituiască un mistreţ. Deşi l-a ucis, vânătorul a fost aşa de rău rănit, încât a murit. Un şacal a văzut tot ce s-a întâmplat şi, cu toate că era înfometat, a vrut mai întâi să pună bine leşul vânătorului şi al mistreţului, aşa că nu s-a atins de ei. S-a gândit să mănânce mai întâi carnea de pe arc, dar chiar când s-a apucat de ea, săgeata l-a străpuns. Aşa că vezi, lăcomia i-a adus sfârşitul.
Cum şi-a spus istoria, musafirul a cerut:
— Şi acum, dacă ai vreo lopată, dă-mi-o degrabă, căci vreau să pun capăt relelor acestui şoarece.
Am văzut din ascunzişul meu că a primit o lopată mică şi-apoi am dat să intru la loc în gaură.
Numai că ticălosul, tot săpând, mi-a descoperit şi gaura, şi galeriile de trecere şi până la urmă a dat de colier şi de tot ce mai strânsesem eu. I-a spus celuilalt:
— Din minunăţia asta de colier i s-a tras şoarecelui asemene putere.
După ce mi-au luat tot avutul şi-au pus colierul la gât şi, foarte mulţumiţi, s-au

aşternut să doarmă. Atunci am ieşit şi, încercând să-mi recapăt colierul, am primit o lovitură puternică în cap. M-au rănit tare, dar soarta nu m-a lăsat să pier, aşa că m-am târât înapoi în gaură mea deşi nu mai aveam puterea să sar în sus după mâncare. Căci tinereţea este adevărată avuţie şi fără ea se duc şi mintea, şi puterea, şi frumuseţea, şi voinţa. Când alaiul meu de şoareci a văzut că nu mai puteam să le dau de mâncare, m-au părăsit. Tot aşa părăsesc şi slugile stăpânul fără de mijloace, albinele pomul fără de flori şi lebedele lacul care le-a mângâiat.

După ce auzi istoria lui Hiranzaka, ţestoasa Mantharaka a rostit:

— Casa mea este şi a ta, prietene, aşa că nu te mai avânta tot timpul. Căci cel vrednic îşi face oriunde casă, iar dacă este mulţumit nu ştie ce-i nemulţumirea, şi dacă este hotărât nu ştie ce-i nefericirea; când faci tot ce-ţi stă în putinţă nimic nu-i imposibil.

Pe când ţestoasa îl povăţuia aşa, un cerb pe nume Chitranga se abătu pe acolo, gonit de vânători, Când ţestoasa şi prietenii ei l-au văzut, vânătorii îi pierduseră urma, aşa că l-au îmbărbătat cu
prietenie şi au rămas să trăiască acolo cu toţii: cioara, ţestoasa, cerbul şi şoarecele, ca să se ajute la nevoie.

într-o zi, Laughupatin, cocoţat pe o ramură, cerceta pădurea ca să vadă de ce zăbovea Chitranga. Şi când l-a descoperit legat pe malul râului, s-a sfătuit pe dată cu ceilalţi. Apoi cioara a luat şoarecele în plisc şi l-a dus în locul unde nefericitul cerb se zbătea. Mare i-a fost bucuria când a văzut că şoarecele, tot rozând, l-a eliberat. între timp venise şi ţestoasa Mantharaka pe mal ca să-i dea curaj cerbului.

Chiar atunci s-a întors pe neaşteptate vânătorul care pusese capcana şi toţi prietenii au reuşit să fugă, numai ţestoasa a rămas în plasa ce se strângea în jurul ei. Mâhnit de pierderea cerbului, vânătorul s-a depărtat apoi, timp în care şoarecele, care vedea bine departe, i-a poruncit cerbului să se prefacă mort. Când l-a văzut întins aşa, cioara s-a prefăcut şi ea că-i ciuguleşte ochii. Văzând aşa ceva, vânătorul a crezut că cerbul e într-adevăr mort de-a binelea şi s-a îndreptat spre el, părăsind ţestoasa pe mal. Imediat şoarecele a ros plasa din jurul ei, şi, liberă acum, ţestoasa s-a furişat în apa râului. Vânătorul a dat să se îndrepte către ea şi atunci cerbul a zbughit-o, iar cioara a zburat. Şi aşa, vânătorul s-a îndreptat posomorât şi cu tolba goală către casă, luându-şi rămas bun de la vânat pe acea zi.

Foarte bucuroşi, prietenii s-au strâns laolaltă şi cerbul le-a mulţumit:

— Ce noroc pe mine să am asemenea prieteni, care m-au scăpat de la moarte riscându-şi viaţa!

Şi cele patru animale au trăit mai departe în înţelegere şi prietenie.

Mangusta, bufniţa, şoarecele şi pisica

poveste indiană

Era odată la marginea oraşului Vidisha un copac banyan mare şi stufos în care patru vieţi îşi aveau sălaşul: o mangustă, o bufniţă, o pisică şi un şoarece. Mangusta şi şoarecele îşi aveau fiecare vizuina în rădăcina pomului, pisica avea o scorbură cam la jumătatea trunchiului, în timp ce cuibul bufniţei se afla sus de tot, unde ceilalţi nu-l puteau ajunge. în timp ce şoarecele putea fi vânat de toate celelalte trei animale, pisica era o ameninţare pentru toţi. Aşa că, de frica pisicii, mangusta, şoarecele, dar şi bufniţa, plecau la vânătoare noaptea. Pisica, însă, hoinărea nestingherită oricând voia printr-un lan de orz, pândind şoarecele; ceilalţi se furişau doar din când în când afară ca să-şi caute hrana.

într-o zi, un vânător a văzut urmele pisicii şi a întins plasa peste tot ca s-o prindă. Noaptea, când pisica a ieşit după şoarece n-a observat capcana; s-a prins în ea şi acolo a rămas. Tot atunci s-a întâmplat să ajungă şi şoarecele înjur, tot furişându-se

după mâncare, şi când a văzut pisica a sărit în sus de bucurie. Numai că pe urmele şoarecelui veneau bufniţa şi mangusta, şi văzând ei pisica în capcană, s-au hotărât să prindă ei şoarecele. îngrozit, el şi-a făcut repede socoteala: „Dacă mă apropii de pisică, ea ar băga spaima în bufniţă şi mangustă; pe de altă parte, chiar aşa prinsă cum e, dintr-o singură lovitură pisica mă ucide. însă dacă mă îndepărtez de pisică, mă ucid negreşit mangusta şi bufniţa, aşa că unde să mă îndrept, ce să fac, aşa înconjurat de duşmani? Poate se învoieşte pisica să mă ajute, căci şi ea e la ananghie; ajutându-mă, se ajută şi pe ea dacă eu îi rod legăturile”.

Cu asemenea gânduri, şoarecele s-a apropiat sfios şi a rostit:

— Multă mâhnire mi-a adus necazul tău şi să ştii c-am să-ţi rod legăturile fiindcă vecinătatea ne ajută să ne iubim chiar şi duşmani, numai că nu-ţi cunosc gândurile şi n-am curaj să mă apropii.

La auzul acestor vorbe, pisica a promis:

— De azi înainte, tu mi-ai salvat viaţa şi eu îţi sunt prietenă.

Văzând cum şoarecele s-a apropiat de pisică şi o ajută, bufniţa şi mangusta şi-au pierdut speranţa şi au plecat.

Cum capcana o supăra, pisica s-a rugat de şoarece:

— Hai, prietene, roade mai repede, căci noaptea e pe sfârşite.

Cât despre şoarece, el rodea, dar mai încet, trăgând cu ochii împrejur de frica vânătorului şi încercând să câştige timp. Cum s-au ivit zorii, a venit şi vânătorul, iar şoarecele, tot rozând, a eliberat pisica. Deopotrivă de speriaţi au fugit amândoi din calea vânătorului, iar şoarecele nu s-a oprit decât în gaura sa. Nici mai târziu, când pisica l-a strigat afară, şoarecele n-a avut încredere să iasă, şi pe urmă s-a dezvinovăţit zicând:

„în anumite împrejurări duşmanul poate deveni prieten, dar nu pe veşnicie.”

Nestatornicia soartei

poveste indiană

într-o cetate din lumea largă cârmuia odată regele Lakshadatta, cel mai bun dintre stăpâni. Oricui îi cerea bani, el nu-i dăruia mai puţin de o mie de gologani, iar dacă discuta cu cineva îi dădea pe urmă cinci mii, aşa că alunga sărăcia de lângă cei care îi plăceau şi de aici venea numele lui, căci „Lakshadatta” înseamnă „aducător de bogăţii”.

La uşa din faţă a palatului stătea zi şi noapte un slujitor al regelui, pe nume Labdhadatta, ce purta doar o blană prăpădită şi ruptă în jurul coapselor. Părul îi era încâlcit şi nu-şi părăsea postul de strajă nicio clipă, fie iarnă fie vară; regele îl remarcase, dar, deşi era darnic şi milostiv din fire, niciodată nu-i dăruise ceva ca să-l scoată din sărăcie.

într-o zi regele s-a dus la vânătoare şi l-a recunoscut şi pe acest slujitor, ducând un toiag. Regele şi alaiul lui vânau călare pe elefanţi; aveau arc şi săgeţi, doborau tigri, mistreţi şi antilope; slujitorul mergea pe jos de unul singur şi omora mistreţi şi antilope doar cu toiagul.

Regelui i-a plăcut puterea omului şi s-a gândit: „Ce om curajos!” Dar nici acum nu i-a dat nimic. După vânătoare, regele s-a întors la palat, iar slujitorul a rămas la poartă ca şi mai înainte. Altădată, regele a plecat să lupte cu o rubedenie care se răzvrătise şi în bătălia care s-a dat regele şi-a recunoscut din nou slujitorul, care culca duşmanii la pământ cu bâta de lemn. Din nou, regelui i-a plăcut curajul cu care slujitorul său lupta, dar nici după ce şi-a biruit duşmanii, slujitorul n-a primit nimic. Şi tot aşa, au trecut cinci ani de nevoi pentru Labdhadatta cel răbdător.

în al şaselea an soarta a vrut ca regele să-şi amintească de el cu milă: „N-am dat niciodată nimic acestui amărât, hai să încerc să-i dau ceva şi să văd dacă soarta îi iartă păcatele şi-l fericeşte.”

Cu aceste gânduri regele s-a dus în visterie şi a umplut o chitra[103] cu podoabe scumpe, închizându-le acolo ca într-un sipet. A chemat apoi supuşi, căpetenii, miniştri, în afara palatului la sfat. Cu vorbe bune regele l-a scos în faţa întregii adunări pe Labdhadatta, slujitorul său:

— Vino să stai lângă mine.

Labdhadatta, nespus de fericit, s-a apropiat de rege şi acesta i-a cerut:

— Recită rândurile pe care le-ai compus.

— Precum împletirea râurilor aduce mai multă apă oceanului, tot aşa soarta îi fericeşte pe cei bogaţi şi niciodată pe cei nevoiaşi.

Cuvintele au fost pe placul regelui, care l-au rugat să mai recite odată, apoi i-a dăruit fructul plin cu podoabe. Cei de faţă au rămas întristaţi şi, neştiind adevărul, au comentat între ei:

— Când regele e mulţumit de tine de obicei, te uită sărăcia, dar acest biet slujitor, chemat aici ca să-l mulţumească pe rege, n-a fost răsplătit decât cu o chitră; pe drept cuvânt se spune că pomul dorinţelor nu rodeşte pentru cei fără noroc.

Amărât, slujitorul a luat chitra şi a plecat, dar pe drum, l-a văzut un călugăr cerşetor pe nume Rajavandin; i-a plăcut fructul slujitorului şi i-a propus să-l schimbe pe un rând de veşminte. S-au învoit, iar cerşetorul a dăruit fructul regelui, care a întrebat:

— De unde ai chitra asta, părinte? Şi a aflat că i-o dăduse chiar slujitorul.

Regele s-a mirat şi şi s-a întristat, gândindu-se:

— Bietul de el! Păcatele nu i-au fost iertate. Aluat apoi chitra şi şi-a văzut de treburile zilei. Iar slujitorul s-a întors la poartă după ce a schimbat veşmântul pe mâncare, băutură şi alte lucruri de trebuinţă.

Regele a poruncit din nou să se adune toţi orăşenii ca şi mai-nainte. Din nou i-a poruncit slujitorului să se apropie, să-şi recite strofa, şi din nou i-a dat chitra cu podoabe ascunse în ea, drept mulţumire. Şi oamenii s-au mirat din nou.

— Este a doua oară când regele şi-a arătat mulţumirea fără un dar deosebit. Ce-o fi însemnând?

Abătut, slujitorul a primit aceeaşi chitră pe care o credea un simplu fruct, şi a plecat. Chiar
atunci, un funcţionar al regelui, venind spre palat, i-a văzut chitra şi a socotit-o aducătoare de noroc; în schimbul unui rând de veşminte, slujitorul a dat din nou fructul. Funcţionarul a intrat la rege şi i-a făcut un dar la care a adăugat şi chitra. Regele a recunoscut fructul şi a întrebat:

— De unde îl ai?

— De la slujitor, a venit răspunsul.

Regele s-a posomorât şi s-a gândit: „Vai de el! Norocul nu vrea cu niciun chip să i se-arate.” Luând chitra, regele a părăsit adunarea. Slujitorul s-a dus cu veşmintele în târg şi le-a vândut. A mâncat, a băut, apoi a tăiat în jumătate primul veşmânt şi s-a mai ales cu un rând.

A treia zi regele iar a poruncit să se adune toată lumea. Iar l-a chemat pe slujitor, l-a pus să recite şi i-a dat chitra. Oamenii iar s-au mirat, şi de data asta slujitorul a dat fructul nevestei regelui. Ea, mlădioasă precum un lujer, i-a dăruit aur, precum floarea veseşte fructul. Slujitorul a fost fericit toată ziua. Apoi femeia a dăruit soţului ei, regele, acel fruct îmbietor. Văzându-l, regele a întrebat de unde îl avea şi ea i-a spus:

— Mi l-a dat slujitorul.

Atunci regele a cugetat: „Chiar dacă norocul nu-i surâde acestui om, ce puţin mă cunoaşte, dacă- şi închipuie că fac daruri fără valoare; uite cum podoabele astea de preţ se întorc mereu la mine”.

Regele a luat fructul şi l-a pus bine, apoi a îndeplinit riturile de fiecare zi.

în a patra zi regele a mai chemat odată aceeaşi adunare, cu căpetenii şi slugi. L-a

103 fructul chitrului, arbore originar din Europa de Sud şi Asia, asemănător cu o lămâie mare

chemat pe slujitor, care s-a înclinat adânc şi apoi a recitat aceeaşi strofă. Când să-i dea chitra, s-a întâmplat că n-a apucat-o decât pe jumătate, iar fructul a căzut pe jos şi s-a despărţit în două bucăţi. S-au revărsat atunci atâtea podoabe, că s-a luminat adunarea.

Toţi cei din jur s-au bucurat:

— Iată că n-am priceput cum stau lucrurile, iată într-adevăr dărnicia regelui nostru.

Auzindu-i, regele le-a explicat:

— Am încercat pe astă cale să aflu dacă norocul vrea să se-arate acestui om sau nu. Deşi păcatele lui nu i s-au şters în numai trei zile, s-au şters într-a patra, căci acum norocul i-a surâs.

După aceste vorbe, regele l-a făcut pe slujitor căpetenie la hotar, i-a dat sate, elefanţi, cai şi aur, pe lângă podoabele din chitră. Oamenii şi-au lăudat apoi cârmuitorul, iar acesta a plecat să-şi facă rugăciunile, în timp ce slujitorul pleca şi el la rostul lui, cu inima plină de mulţumire.

Negustorul şorecilă

poveste indiană

Odată, într-un oraş, nişte negustori se lăudau cu vrednicia lor în comerţ, şi unul dintre ei povestea:

„Nu-i de mirare că omul econom dobândeşte mult, fiindcă uite, fără să am bani, eu am făcut avere. Tatăl a murit încă înainte să mă nasc şi rudele lui, rele, i-au luat mamei tot avutul. De teama lor şi din grijă pentru copilul nenăscut, mama s-a stabilit în casa lui Kumaradatta, un prieten de-al tatei. Acolo m-am născut eu, singurul ajutor al acestei femei de ispravă şi tot acolo am şi crescut, ea
făcând diverse treburi prin gospodărie. Pe urmă, deşi eram aşa de săraci, ea a convins un profesor să mă înveţe cititul şi socotitul. Iarîntr-o zi, mama mi-a spus:

— Eşti fiu de negustor, aşa că de-acum, fiule, în negustorie să intri; e în ţinutul ăsta un negustor bogat pe nume Vishakhila. El dă marfa pe încredere celor din familii bune ajunse la ananghie, aşa că du-te la el şi câştigă-i încrederea.

M-am dus la Vishakhila şi l-am găsit mânios, mustrând un tânăr.

— Chiar şi din şoarecele ăsta mort de pe podea drept avut, un negustor deştept ar fi în stare să scoată bani; ţi-am dat multe parale şi nu numai că n-ai câştigat dobândă, dar nici măcar n-ai păstrat capitalul cât era.

Când am auzit asta, iute i-am zis lui Vishakhila:

— Iau şoarecele ăsta ca marfa pe încredere, şi după ce l-am înscris în registrul lui am plecat, pe când negustorul se prăpădea de râs. Pentru doi pumni de năut, am schimbat şoarecele mort cu un negustor care avea o pisică. Apoi am măcinat năutul şi cu o cană de apă, m-am aşezat la umbră în afara oraşului. Le-am oferit politicos unor tăietori de lemne istoviţi şi ei, recunoscători, mi-au dat fiecare câte două bucăţi de lemn pe care le-am vândut la piaţă. Cu puţinii bani luaţi am mai cumpărat năut şi a doua zi tăietorii de lemne iar mi-au dat lemn. Procedând la fel în fiecare zi mi- am sporit avutul şi am cumpărat de la ei tot lemnul pe trei zile.

Spre norocul meu, atunci, ploile necontenite au făcut ca lemnul să aibă căutare şi mi-am vândut toată provizia pe gologani buni. Pe urmă, mi-am deschis un magazin şi continuând negoţul m-am îmbogăţit cu încetul prin propriile mele puteri. Atunci am făcut un şoarece de aur şi l-am trimis lui Vishakhila, iar el mi-a dat fiica drept soţie. De asta mi se spune „şorecilă”, fiindcă mi-am câştigat bunăstarea deşi sărac lipit.

La auzul vorbelor lui negustorii au rămas tablou. Cum să nu rămâi aşa când vezi tabloul pictat în aer?

Omul cu toiag de abanos

poveste indiană

Madhapura era cetatea de scaun a lui Indraraya, regele unei provincii din partea de miazăzi a Indiei de altădată.

Şi era acest Indraraya tânăr şi cam înfumurat. îşi închipuia că supuşii lui sunt cei mai mulţumiţi oameni din lume, datorită, bineînţeles, înţeleptei sale ocârmuiri. Cel puţin aşa îi spuneau de dimineaţa până seara toţi curtenii săi, linguşindu-l fără zăbavă. Osteneala lor era răsplătită regeşte de către miniştrii lui Indraraya, care furau ca-n codru. Nu se mulţumeau să sleiască poporul cu biruri istovitoare şi să închidă ochii la toate matrapazlâcurile slujitorilor mărunţi, ci chiar şi tâlharii la drumul mare, care le dădeau o parte din „agoniseala” lor zilnică, erau lăsaţi în legea lor. Aşa că toţi sfetnicii şi înalţii dregători aveau palate la fel de mari ca ale regelui. De toate acestea Indraraya nu ştia nimic. Nicio jalbă nu ajungea până la el. Când regele ieşea să se plimbe prin cetatea de scaun, era la fel de straşnic păzit de alaiul de curteni ca şi în palatul său, înconjurat cu ziduri înalte.

Astfel stăteau lucrurile când începe povestirea noastră...

*

într-o dimineaţă de vară timpurie, un grădinar de la marginea Madhapurei plecă spre târgul cetăţii, dorind să vândă câteva din roadele brazdelor sale. El ducea pe creştet un coşuleţ cu şapte castraveţi, tot unul şi unul. Ştiind că se duce în târg cu nişte trufandale, se bucura la gândul că va dobândi un preţ bun pentru marfa asta. Nu se mai sătura să privească răsăritul soarelui; în grădina lui, nu prea întinsă, dimineaţa nu-şi vedea capul de atâtea treburi, de aceea nu mai avea timp şi pentru aşa ceva. La poarta oraşului fu oprit de un vameş, care îi spuse:

— Pentru toate roadele pământului, care sunt aduse în oraş, trebuie să se plătească o taxă. Aşa că dă-mi unul din cei şapte castraveţi ai tăi!

Ştiind că aşa se obişnuieşte, grădinarul alese pe cel mai mic dintre castraveţii lui şi-şi plăti vama. Alături de încăperea vameşului se afla cea a santinelei care cerceta pe toţi cei ce intrau în cetate. Şi ea îl opri pe grădinar:

— Ştii, de bună seamă, că trebuie să plăteşti un bir pentru soldaţii din garda oraşului. Dă-mi, aşadar, un castravete, altfel nu te las să treci!

Grădinarul auzea pentru prima oară de acest bir, Dar, neavând ce face, se supuse spunându-şi: Până la târg mai este cale lungă Şi castraveţii nu cred să-mi ajungă!
Dacă-mi mai merge cum mi-a mers acum,
Mi-e teamă că-n zadar pornii la drum...

Şi se nimeri să aibă dreptate! Al treilea care l-a oprit era un ofiţer cu o spadă fioroasă:

— Dă-mi unul din castraveţii tăi! îi spuse el pe un ton poruncitor. E pentru armată.

— Adineauri am dat unul pentru soldaţii din garda oraşului! încercă să se apere grădinarul.

— Ei, dar acum este vorba de însuşi Ministrul Războiului. Ai tu habar ce face el? Te apără pe tine şi grădina ta de vrăjmaş!

Deşi nu-i venea să râdă, grădinarul îşi zise în gând:

Dă-i şi lui un castravete Pentru oşti şi parapete!

Al patrulea care-l opri era un om îmbrăcat într-o uniformă civilă. El îi ceru un castravete pentru paza oraşului.

— Cum aşa? Am mai dat trei castraveţi: unul pentru vameş, altul pentru garda oraşului şi ultimul pentru armată, spuse grădinarul nedumerit.

— Toţi aceştia n-au nimic de-a face cu Ministrul dinlăuntrul ţării. Dacă n-ar

fi el, n-ai mai putea trăi în ţara asta şi grădina ta ar fi jefuită de hoţi!
Grădinarul iar începu să facă haz de necaz, spunându-şi:

Dă-i un castravete, dară,
Pentru ordinea din ţară!

Al cincilea care-l opri avea haine de om al legii. îi ceru un castravete pentru însuşi Ministrul Dreptăţii, cel care pedepseşte pe oricine ar cuteza să fure ceva din grădina lui. Bietul om se supuse iarăşi, spunându-şi înciudat:

N-am un castravete mai urât Să-i rămână azi dreptatea-n gât Dacă-i vând pe-aceştia doi măcar,
Vin cu o lescaie-n buzunar!

Dar ţi-ai găsit! Mai avea de făcut o sută de paşi până la târg, când iar îl opri un om care după straiele lui părea a fi un dregător. Grădinarul află că unul din roadele hărniciei lui va poposi chiar azi pe masa Primului Ministru. Pas de mai spune ceva!
îi mai rămăsese un singur castravete, cel mai frumos din lume! Dar chiar la intrarea în târg îl opri un curtean înzorzonat din creştet până în tălpi:
— Măria-Sa, slăvitul Indraraya, a poruncit să-i aducem azi la masă cel mai frumos castravete din târg. Niciunul nu se poate măsura cu cel din coşuleţul tău, aşa că dă-mi-l mie!
— Din şapte castraveţi pe care i-am adus spre vânzare, unul l-am dat vameşului, al doilea – gărzii oraşului, al treilea mi l-a luat Ministrul Războiului, al patrulea – Ministrul Pazei dinlăuntrul ţării, al cincilea – Ministrul Dreptăţii şi al şaselea – Primul Ministru!
— Păi atunci este foarte firesc ca ultimul dintre minunaţii tăi castraveţi să-l dai regelui ţării! Câţi dintre grădinari au avut acest noroc? Şi-apoi n-ai să te îmbogăţeşti vânzând un singur castravete! îţi mai pierzi şi vremea tocmindu-te pentru un fleac de nimic!
Şi, fără să mai zăbovească, îi luă şi ultimul castravete din coşuleţul care rămăsese gol-goluţ, chiar în pragul târgului...
Grădinarul făcu cale întoarsă, fără să mai vadă pe unde calcă, de mâhnit ce era. La poarta oraşului întâlni pe vameş şi, simţind nevoia să-şi descarce sufletul, îi povesti cele întâmplate.
— Eşti un mare nătâng! i-a spus slujbaşul înduioşat de păţania grădinarului. Singurul care era în drept să-ţi ceară un castravete eram eu: în orice oraş se plăteşte vamă când duci mărfuri la târg. Celorlalţi nu trebuia să le dai nimic. Te-ai lăsat jefuit în mijlocul cetăţii de nişte pungaşi.
— Dacă-i aşa, pot să mă plâng pe lângă miniştrii în numele cărora am fost jefuit. O să le cer să- mi plătească toţi castraveţii!
— N-ai decât să încerci! spuse vameşul dând din cap neîncrezător.
A doua zi se înfiinţa la Ministrul Războiului în numele căruia îi fusese furată marfa. Militarul de la intrarea reşedinţei înaltului dregător nu se arătă prea dornic să-l ajute. îi spuse totuşi:
— îţi dau un sfat, spre binele tău. Aşteaptă să te bage în seamă ministrul şi el să te întrebe ce pofteşti. Altfel e în stare să te azvârle în temniţă pentru a-ţi plăti obrăznicia de a-i fi vorbit primul.
Te poate supune şi la cazne. Cu războinicii nu-i de glumit!
Grădinarul îi mulţumi pentru sfat şi-l urmă întocmai. Aşteptă o zi, aşteptă două, cât pe ce să treacă şi a treia: stătu tot timpul neclintit la intrarea reşedinţei ministrului. Acesta trecuse de nenumărate ori pe lângă el, fără să-l întrebe nimic. Abia în a treia seară îl băgă în seamă şi-l întrebă ce pofteşte de la el. Grădinarul îi povesti pe scurt păţania sa:
— Tot ceea ce mi-ai spus nu are de-a face cu grijile mari pe care mi le dă războiul. Pregătirea lui îmi răpeşte fiecare clipă. Aceste aşa-zise furtişaguri s-au

petrecut pe un drum public. Aşadar, du-te la Ministrul Pazei dinlăuntru!
La reşedinţa celui de-al doilea dregător, aceeaşi poveste. Tot spre sfârşitul zilei a treia catadicsi şi acesta să-l întrebe de ce se află de atâtea zile acolo. Când auzi despre ce e vorba, îi zise:
— Am şi aşa destulă bătaie de cap cu ordinea de pe întreg cuprinsul ţării. Jalba ta nu mă priveşte pe mine. Du-te la Ministrul Dreptăţii!
în ziua următoare se îndreptă spre palatul Dreptăţii. Dar nu mai stătu la intrare, ca până acum.
De câte ori ieşea ministrul, grădinarul se ţinea scai după el. în felul acesta el fu băgat în seamă chiar în prima după-amiază. Răspunsul primit fu următorul:
— Având în vedere faptul că slujitorii care te-au nedreptăţit, aşa cum susţii sus şi tare, tară a-mi aduce niciun martor, aparţin unor dregătorii diferite, singurul om care te poate ajuta este Primul Ministru!
Şi tocmai acest înalt dregător se arătă ceva mai binevoitor – cel puţin aşa i se păru grădinarului. Fu băgat în seamă chiar din prima zi şi ascultat cu atenţie de către ministrul care-şi dădea osteneala să pară cât mai popular. N-a fost nevoie să aştepte ca un stâlp la intrarea reşedinţei lui, nici să-l urmeze ca o umbră. De răspuns, a răspuns la fel ca şi ceilalţi:
— Plângerea e prea gravă pentru a putea fi supusă hotărârii unui simplu prim-ministru, îi spuse el aruncând priviri pline de înţeles celor din suita sa. Numai şi numai regele îţi poate da dreptate. Du-te la el! Dacă nu ştii unde-i palatul, să te însoţească unul din slujitorii mei!
Grădinarul îi mulţumi pentru bunăvoinţa care i-o arăta, adăugând că cunoaşte din copilărie palatul regelui. Se îndreptă numaidecât într-acolo. Aşteptă vreo două ceasuri la intrare, căci santinelele nu-l lăsară să intre, deoarece n-avea niciun bilet de liberă-trecere.
Numai iată că se deschid larg porţile palatului şi se iveşte şi regele ţării într-un car aurit, însoţit de un alai nesfârşit de curteni şi dregători, care de care mai băţoşi şi mai înzorzonaţi. O ceată de
călăreţi mergea în fruntea cortegiului şi o întreagă armată de muzicanţi defila la urmă. Era cu neputinţă să te apropii de rege care, de altfel, nu vedea pe nimeni, ameţit şi învăluit de norii de tămâie ai linguşelilor.
Grădinarul pricepu că poate să stea trei ani în poarta palatului regesc, fără să fie măcar zărit de Indraraya. Se dădu bătut: timp de opt zile grădina lui rămăsese în voia soartei!
Nu se putu stăpâni să nu se oprească la vameşul de la intrarea oraşului, care îi devenise un duhovnic şi un sfătuitor. Modestul slujbaş îl lăudă pentru faptul că renunţase să mai aştepte zadarnic înaintea palatului.
— La urechile suveranului nu ajunge nicio plângere, îl lămuri vameşul. Ca să fii băgat în seamă acolo, trebuie să săvârşeşti o faptă cum nu s-a mai văzut şi să stârneşti o zarvă nemaipomenită!
Aceste cuvinte îl urmăriră pe grădinar zile întregi, fără să-i dea răgaz să se mai aplece cu aceeaşi stăruinţă asupra straturilor lui.
Pe calea dreptăţii nu ajunsese la niciun rezultat: rămânea calea nedreptăţii, cea pe care mergeau dregătorii, de la cel mai mare, la cel mai mic. N-avea decât să se ia la întrecere cu ei. îşi aminti că de la moşu-său, care fusese un om cu dare de mână, moştenise un toiag gros din lemn de abanos. Se duse la un argintar şi îi puse un mâner de argint pe care gravă sigiliul regelui. Cu toiagul în mână se proţăpi în mijlocul străzii principale a oraşului şi începu să ceară bir de la toţi cei care aveau la ei câte o capră, un miel sau o pasăre domestică, ba chiar şi o legumă oarecare.
Oamenii mormăiau, dar văzând toiagul cu sigiliul regelui, se înclinau şi plăteau. Azi aşa, mâine aşa, grădinarul începu să se îmbogăţească, lăsându-şi grădina în părăginire. Aştepta ca fapta lui să ajungă la urechile regelui.
Da' de unde!

Miniştrii rămaseră de-a dreptul încântaţi de isteţimea noului lor cirac. Şi cum corb la corb nu-şi scoate ochii, se grăbiră să-i acorde ocrotirea lor, dacă le va plăti jumătate din banii încasaţi. Grădinarul se învoi şi, la adăpost de orice supărări din partea oamenilor legii, îşi cumpără o casă cu multe acareturi şi o împodobi ca un palat. Dar ţinta nu şi-o atinsese, totuşi. Deşi faima „Omului cu toiag de abanos” se răspândise în tot oraşul, regele nu află, bineînţeles, nimic.

Grădinarul începu să ceară un bir de două, trei ori mai mare. Oamenii murmurau, dar la vederea sigilului regesc se închinau şi plăteau. Cei mai mulţi căutau să-l ocolească cale de şapte poşte. Dar nici aşa nu scăpau până la urmă.

Stăpânul toiagului de abanos îndrăznea să scornească cele mai năstruşnice biruri: pe apa luată din fântâna publică şi pe focul pe care îl aprindea orice sărac în vatra lui. Nu scăpară de bir nici opaiţele. Toţi cei care treceau fără să ţină ochii în pământ şi braţele încrucişate plăteau şi ei bir. Nemulţumirea sporea zi de zi, însă dările cele mai smintite i-o luau înainte. Oamenii scrâşneau din dinţi, dar se închinau şi plăteau.

„Omul cu toiag de abanos” se gândi în cele din urmă să pună bir şi pe înmormântare, care în India are un caracter sacru. Mai înainte ca răposatul să fie ars pe rug, rudele mortului trebuiau să plătească cinci galbeni.

De data aceasta nemulţumirea tuturora părea gata să izbucnească pe faţă. Blestemele azvârlite asupra celui care îi împila nu mai conteneau în cartierele sărace. Abia stăpânindu-şi mânia, oamenii se închinau, totuşi, în faţa toiagului preţios şi plăteau bir pentru trecerea rudelor lor în veşnicie.

în vremea asta, Indraraya, sătul de laudele pe care i le aduceau curtenii, hotărî, în sfârşit, să se convingă cu ochii lui cât de bine o duc supuşii săi. Ziua în amiaza mare nu putea să iasă din palat fără să fie recunoscut de toată lumea. Când noaptea va învălui însă cetatea, el va putea face o plimbare fără să-şi stingherească supuşii. Miniştrii nu se arătară prea încântaţi de planul lui Indraraya şi nu ştiură cum să-şi ascundă îngrijorarea. Crezând că vor scăpa cu faţa curată, socotiră că nu-i înţelept să se împotrivească dorinţei regelui.

Noaptea era luminoasă, cu toate că luna nu se zărea pe cer. La început plimbarea regelui se desfăşură fără nicio peripeţie. în jurul palatului nu locuiau decât oameni înstăriţi, care sforăiau în paturile lor, fără să fie tulburaţi de grija zilei de mâine.

Când se apropie însă de marginea oraşului, la urechile regelui ajunseră nişte bocete deznădăjduite. Indraraya se apropie tiptil de coliba de unde porneau planşetele. Văzu o încăpere sărăcăcioasă, în care câţiva oameni vegheau un mort. La căpătâiul lui bocea o femeie încărunţită de necazuri şi sărăcie.

— Ce-o să mă fac eu acum, văduvă şi bătrână, fără singurul meu sprijin? Voi sfâşia pânza care mă îmbracă şi astfel voi putea să-i încropesc un linţoliu. îmi voi dărâma coliba şi din cheresteaua ei îi voi înălţa un rug. Ultimii mei bănuţi îi voi da celor care vor duce pe umeri trupul ţeapăn. Dar de unde voi plăti cei cinci galbeni, birul de înmormântare pe care mi-l cere „Omul cu toiag de abanos”? Cine se va milostivi să împrumute o văduvă fără căpătâi ca mine?

Vorbele ei se înecară într-un hohot de plâns, greu de stăpânit. Regelui nu-i venea să-şi creadă urechilor. Aştepta ca vreunul din cei de faţă să dezmintă cele spuse de văduvă. Nici gând de aşa ceva! Dimpotrivă, bătrâna stăruia deznădăjduită:

— Unde s-a mai pomenit la noi bir pe înmormântare? Blestemul zeilor să cadă asupra „Omului cu toiag de abanos” şi asupra regelui care nu se sinchiseşte de dările grele pe care le cer dregătorii lui hrăpăreţi!

La un semn al regelui se apropiară doi soldaţi din gardă. îi însărcina să aducă la palat mâine de dimineaţă pe văduva care bocea în colibă. Apoi se întoarse supărat să se culce în patul său regesc.

Când văduva văzu a doua zi pe cei doi soldaţi ai regelui îngălbeni. Era convinsă că „Omul cu toiag de abanos” auzise tot ce spusese ea în noaptea trecută şi acum va fi azvârlită în temniţă. O nenorocire nu vine niciodată singură!

Şiroaie de lacrimi stropiră drumul ei până la palat. Aici fu lăsată singură într-o

încăpere cum nici nu-şi putea închipui o alta mai frumoasă. Când se ivi Indraraya, văduva se aruncă la picioarele lui, cerând îndurare. Regele se arătă blând şi binevoitor. îi făgădui că o va ajuta să-şi înmormânteze feciorul şi-i va asigura o bătrâneţe fără griji dacă îi va spune fără ocol tot ce ştia despre „Omul cu toiag de abanos" şi despre nedreptăţile săvârşite de dregătorii lui.

încurajată de vorbele lui Indraraya, văduva sărmană îi povesti, fără să ascundă nimic, tot ce trăise, văzuse sau auzise ea.

La plecare, regele îi dădu o pungă cu galbeni, făgăduind că toate aceste nedreptăţi vor lua în curând sfârşit. De faţă cu bătrâna porunci soldaţilor lui să lase să intre în palat pe oricine are o plângere împotriva unui dregător, fie el oricât de mare.

Când au văzut-o pe văduvă acasă, vecinii ei s-au minunat. Toţi se îndoiau de spusele bătrânei, dar punga cu galbeni era o dovadă grăitoare. Astfel că primii care s-au dus să se plângă regelui au fost chiar ei. Vestea se răspândi fulgerător. Mulţimea care mergea să ceara dreptate la palat umplea străzile din jur.

O groază cumplită puse stăpânire pe miniştrii, curtenii şi dregătorii ţării. Niciunul nu mai avea curajul să se arate pe la palat. Regele le porunci să rămână cu toţii la casele lor, până ce vor da socoteală pentru tot ceea ce au făcut.

Apoi regele trimise pe unul dintre slujitorii săi să-l cheme la palat pe „Omul cu toiagul de abanos". Slujitorul îl găsi fără nicio greutate pe cel căutat. Omul se arătă foarte bucuros de cinstea pe care i-o face regele, poftindu-l la palat. Spuse că această întâlnire este visul vieţii lui. Dar, întrucât are să-i spună suveranului multe lucruri care sunt greu de mărturisit între pereţii unui palat, îl roagă pe Indraraya să poftească el însuşi acasă la el.

Curios de cele ce avea să-i spună misteriosul „Om cu toiagul de abanos", Indraraya se duse în casa acestuia; neînsoţit de nimeni.

Aici grădinarul povesti pe îndelete toată păţania lui şi drumurile făcute în zadar, pentru a afla dreptate. Arătă apoi că singura cale care putea să-l aducă în faţa regelui era cea pe care şi-o alesese. Nu va păstra nimic din cele agonisite cu ajutorul toiagului cu care căutase să-şi croiască un drum până la rege, pentru a-i dezvălui nedreptăţile ce se săvârşeau în ţară. îl sfătui pe Indraraya să înlăture pe toţi dregătorii lui necinstiţi, să le ia averile adunate prin jaf şi să-şi aleagă alţi sfetnici, cât mai credincioşi. Pentru că nu va putea înapoia oamenilor banii pe care îi luase sub formă de bir,
îşi va împărţi averea săracilor. Chiar de a doua zi el se va întoarce la munca cinstită în mica lui grădină moştenită din moşi-strămoşi.

Indraraya ascultă sfaturile înţelepte ale grădinarului. Primul sfetnic al său a fost însuşi „Omul cu toiagul de abanos". Cât timp a trăit el, oamenii de rând nu s-au mai putut plânge de nicio nedreptate.

înţelepciunea lui a rămas în amintirea poporului, care-l mai pomeneşte şi astăzi în poveştile sale, biruind veacurile şi depărtările.

Crocodilul şi maimuţa

poveste indiană

Cândva, demult, chiar pe ţărmul oceanului, creştea un bananier. An de an, crengile lui se umpleau de fructe mari şi frumoase. în bananierul acela îşi ducea traiul o maimuţă.

într-o zi, din ocean ieşi un crocodil uriaş, care se întinse pe nisipul cald, drept sub copac. Văzându-l, maimuţa îi spuse:

— Te poftesc să fii oaspetele meu, crocodilule! Gustă din bananele mele. Nu există în lumea toată fructe atât de dulci.

Şi pe loc rupse câteva dintre cele mai frumoase banane şi le aruncă crocodilului.

Acestuia bananele îi plăceau foarte mult. Mâncă de îndată vreo câteva şi păstră două pe care i le duse soaţei sale.

Soaţa crocodilului mâncă bananele şi se gândi: „Dacă toată viaţa ei maimuţa se hrăneşte cu fructe atât de dulci, înseamnă că şi ea trebuie să fie foarte dulce şi gustoasă. Şi, desigur, nimic nu poate fi mai dulce ca inima de maimuţă".

Aşa chibzui ea şi îi spuse crocodilului:

— Să-mi aduci inima maimuţei. Dacă n-o aduci, să piei din ochii mei pentru totdeauna!

Oricât a stăruit crocodilul s-o îmbuneze, ea nu se lăsă înduplecată. N-a avut crocodilul încotro, şi a plecat să aducă inima maimuţei.

De cum se apropie de ţărm, maimuţa îl întâmpină ca pe un vechi prieten. îl ospăta cu banane şi-l întrebă dacă soaţei sale i-au plăcut bananele.

— îţi mulţumesc, maimuţo! îi răspunse crocodilul. Soaţa mea n-a mâncat de când e ea ceva mai bun ca bananele tale. Iar acum doreşte să vii la noi, în ospeţie.

— Cum aş putea, oare, să vin în ospeţie? se minună maimuţa. Voi trăiţi în apă, departe de ţărm, iar eu îmi petrec toată viaţa în copaci.

— Nu-i niciun necaz, îi răspunse crocodilul. Aşează-te pe spinarea mea şi te duc eu până la casa noastră. Ai să vezi că acolo e un adevărat palat, poţi merge oriunde vei vrea, poţi sta unde ţi-o plăcea.

Maimuţa se gândi puţin şi se învoi să plece. Culese pentru soaţa crocodilului cele mai coapte banane, se aşeză pe spinarea crocodilului şi porniră împreună pe apele oceanului.

După ce se depărtară binişor de ţărm, crocodilul începu să râdă.

— De ce râzi? întrebă maimuţa.

— Mă bucur de şiretenia mea! răspunse crocodilul. Soaţa mea are poftă să mănânce inimă de maimuţă. Mă temeam că n-am să te pot prinde niciodată şi, când colo, te-ai vârât singură în gura mea. Ha-ha-ha!

Maimuţa se sperie. Ţărmul rămăsese departe, de înotat nu ştia sa înoate. Ce era de făcut? Fusese prinsă în capcană.

Mai apoi se gândi însă: „Numai proştii se miră de cât sunt ei de deştepţi şi de şireţi". Şi se hotărî să-l păcălească pe crocodil.

— O, bietul meu crocodil! se vaită maimuţa. O, ce milă mi-e de tine! O, ce-ai să păţeşti tu de la soaţa ta! De ce nu mi-ai spus din timp?

— Ce tot vorbeşti acolo? întrebă crocodilul neliniştit. Ce s-a întâmplat?

— S-a întâmplat, răspunse maimuţa, că mi-am lăsat, inima în vârful bananierului. Pentru că mi- am zis în sinea mea: „De ce s-o iau cu mine? Dacă se udă?" Aşa că mi-am lăsat inima mea cea dulce în copac. Of, of, ce-ai să-i spui soaţei tale?

Crocodilul se întrista:

— Ce pot face eu acum?

Maimuţa îi răspunse:

— Mi-e milă de tine. Hai, fie, întoarce-te la ţărm. O să-mi iau inima şi voi merge apoi în ospeţie la nevasta ta.

Bucuros nevoie mare, crocodilul luă calea înapoi. Curând ajunse la ţărm. Maimuţa sări din spatele crocodilului şi, cât ai clipi, se caţără în bananier.

Aşteptă ce aşteptă crocodilul cel prost, apoi începu s-o cheme în gura mare pe maimuţă. Ea şedea fără nicio grijă în copac şi râdea pe înfundate.

— Dacă vrei să mănânci inimă de maimuţă, strigă ea în cele din urmă, trebuie mai întâi să găseşti o maimuţă fără cap!

— Bine, spuse crocodilul, dacă aşa stau lucrările, am să caut. Şi o porni la drum.

Dar nici până în zilele noastre n-a reuşit crocodilul să găsească o maimuţă mai proastă decât el.

Mătuşa leopardului

poveste indiană

întâmplarea aceasta s-a petrecut cu mult, mult timp în urmă, pe când luna se abătuse din calea ei şi se apropiase de soare. Se făcuse atât de cald, încât toate animalele de pe lună, ca să nu le pârjolească dogoarea, săriră care încotro apucă.

Şi iată că atunci, cu o bufnitură puternică, se prăvăli din lună pe pământ leopardul. Bufnitura făcu să se cutremure pământul, să se clatine munţii şi pădurile. Iar leopardul setoase un asemenea răget, încât toate animalele şi păsările pădurilor se înfiorară de spaimă.

Leopardul căzuse într-un câmp întins. Lumina puternică a soarelui îl orbi de-a dreptul: nu vedea nimic în jurul său şi răgea fără contenire.

Noroc că tocmai atunci se apropia o pisică.

— Ţine-ţi firea, prietene, îi spuse ea leopardului şi ia aminte: s-ar putea să vină aici niscaiva oameni, şi atunci s-a zis cu tine!

Leopardul întreabă:

— Cine eşti tu?

— Eu sunt mătuşa ta, deşi tu nu mă cunoşti, îi răspunse pisica. Semănăm foarte mult. E adevărat, eu sunt mult mai mică, dar cu nimic mai prejos decât tine. Iar acum. Pentru că eşti orbit de atâta lumină, ţine-te cu dinţii de coada mea şi urmează-mă. Ai grijă, însă, nu cumva să mă muşti!

Leopardul făcu întocmai şi porni pe urma pisicii. Ea îl conduse în jungla cea umbroasă. De cum scăpă de lumina puternică din câmpie, leopardul începu iarăşi să vadă bine: se uită la pisică şi exclamă uimit:

— Oho! Nu ştiam că eşti atât de mititică!

Pisica îi aruncă o privire furioasă şi începu să-l ocărască.

Leopardul trebui să rabde ocările, pentru că aici, pe pământ, toate erau noi pentru el şi trebuia să înveţe totul de la capăt, sub îndrumarea mătuşii lui, pisica.

în scurt timp, pisica îl învăţă pe tânărul leopard foarte multe lucruri, încât leopardul ieşea acum la vânătoare fără ajutorul ei.

într-o zi, pisica stătea tolănită la umbra unui copac şi se odihnea. Leopardul se apropie de ea şi o întrebă:

— Mătuşico, tu chiar m-ai învăţat tot ce trebuie, sau a mai rămas ceva ce cu nu ştiu?

— Da, răspunse pisica, te-am învăţat tot ce ştiu eu însămi. Ce-ai mai vrea?

Leopardul privi neîncrezător la pisică şi spuse:

— Nu cumva mă minţi, mătuşico?

— De ce te-aş minţi, prostule? îi răspunse pisica.

„Dacă ştiu totul, mătuşica nu-mi mai e de niciun folos, aşa că pot s-o maniac”, gândi leopardul. Şi se repezi furios la pisică. într-o clipă însă ea sări în copac.

Când pisica era căţărată tocmai în vârful copacului, leopardul îşi ridică botul spre ea şi spuse:

— Mătuşico, pe mine nu m-ai învăţat să mă caţăr în copac!

Pisica zâmbi şi grăi astfel:

— Nesocotitule! Din capul locului am văzut cu cine am de-a face. Dacă te-aş fi învăţat să te caţeri în copac astăzi m-ai fi mâncat.

Elefantul şi berbecul

poveste indiană

La poalele unui munte, sub veghea copacilor, trăiau odată un elefant şi un berbec. Vieţuiseră în bună înţelegere până într-o zi când prinseră să se împăuneze care din ei doi mănâncă mai mult. Elefantul privi la berbec din înaltul staturii lui şi spuse:

— Uite ce mare sunt eu: bineînţeles că cu mănânc mai mult.

Berbecul mormăia cu încăpăţânare:

— Ba cu mănânc mai mult, ba eu mănânc mai mult, ba eu mănânc mai mult!

S-au certat cât s-au certat, până au căzut la învoială să se ia la întrecere şi să se dovedească astfel care din ei doi mănâncă cel mai mult.

Elefantul apucă degrabă cu trompa sa lungă: iarbă, frunze căzute, ramuri, le adună toate în snopuri mari şi le îndesă în burta-i uriaşă.

Berbecul, ai fi zis că şi el se grăbeşte să mănânce cât mai mult; alerga de colo colo rupea din fugă vârful ierbii. Apoi se dădu de-o parte, pe un teren pietros, fără pic de verdeaţă, se căţăra pe un bolovan mare şi începu să-şi rumege mâncarea.

După ce mâncă toată iarba şi toate crengile pe care le găsise în preajmă, elefantul se apropie de berbec. Elefantul îşi burduşise aşa de tare pântecul cu iarbă, încât abia îşi mai tira picioarele.

Văzând că berbecul stă lungit pe bolovan şi mestecă mereu, îl întrebă:

— Ce mănânci? Berbecul răspunse:

— Nu vezi? Am mâncat toată iarba din jur, acum mănânc pietroiul ăsta, iar apoi am să te mănânc pe tine,

Speriat, elefantul căzu pe gânduri. „Dacă berbecul a mâncat toată iarba din jur şi mai poate mânca şi pietroiul ăsta mare, să ştii că mă mănâncă şi pe mine”.

Se sperie şi o luă la fugă, iar berbecul continuă să-şi rumege iarba.

Fatima şi dervişul

poveste indiană

Trăia odată în oraşul Caşmir un derviş[104] viclean. Adunase în jurul său tineri învăţăcei, care se învârteau pe lângă casa lui, întrebându-se care mai de care să-l laude. Ei le spuneau tuturor că învăţătorul lor e un adevărat sfânt înţelept.

Mulţi dintre oamenii sărmani credeau toate acestea şi veneau la derviş să-i ceară sfatul. Pentru fiecare sfat, însă, bieţii de ei trebuiau să-i aducă fel de fel de daruri, aşa încât vicleanul derviş se îmbogăţea văzând cu ochii.

Şi iată că într-o zi sosi la el un ţăran sărac. Se înclină smerit şi, cu ochii plini de lacrimi, spuse:

— Ajută-mă, o, dervişule! Am o fiică, o fată frumoasă de nespus şi nu ştiu ce să fac cu ea: că soaţă n-o ia nimeni – cine să se uite la fiica unui sărăntoc? Ajută-mă să aflu ce soartă o aşteaptă, învaţă-mă ce să fac pentru ea?

Dervişul se prefăcu a cugeta adânc, apoi rosti:

— Du-te acasă, fătul meu, şi fii tară grijă. Mă voi ruga pentru fiica ta, iar mâine eu însumi voi veni la tine. Pregăteşte-te să mă primeşti cum se cuvine.

A.doua zi de dimineaţă, ţăranul, abia sculat din somn, îşi aruncă ochii în curte şi-l văzu pe derviş. De îndată, toţi ai casei prinseră să alerge de colo-colo, să forfotească, fiecare dorind să-l întâmpine cât mai bine pe înaltul oaspete, Doar nu era puţin lucru – însuşi dervişul se milostivise să le calce pragul! O cinste nemaiîntâlnită pentru un om sărman!

Nevasta scutură repede de praf scoarţa cea veche şi o aşternu afară,Ia umbră. Fiii mai mici aduseră din grădină cele mai pârguite poame şi le puseră lingă derviş. Dar frumoasa

104 monah pribeag, trăind din pomeni

Fatima pregăti ea însăşi o băutură răcoritoare şi şerbet, pentru ca oaspetele să-şi astâmpere setea. Şi, pe când dervişul şedea la umbră şi se ospăta, Fatima zbura ca o pasăre din casă în grădină, servindu-l cu mare sârg.

Dervişul mâncă şi bău pe săturate şi fu atât de mulţumit de bucatele Fatimei, de sprinteneala şi dibăcia ei, încât chibzui în sinea sa s-o facă roabă în casa lui. „O să mă slujească pe mine, îşi zise el. Ce altă soarlă poate aştepta fata unui sărăntoc?”

Dar de cum aduse vorba despre asta, ţăranul începu să dea din mâini, de parcă se ferea de o viespe:

— Nu şi nu! O fi ea săracă Fatima mea, dar roabă nu va fi. Nici eu nu voiesc, şi nici ea n-ar cădea la asemenea învoială. Nu şi nu!

Dervişul se înfurie. „Bine, se gândi el. Las' că vă păcălesc eu.”

Se prefăcu alunei că se roagă, apoi îi spuse ţăranului:

— Ascultă, fiule! Am avut un vis şi în vis am văzut soarta fiicei tale. Trebuie să meştereşti o ladă mare, trainică, s-o aşezi pe Fatima în ea, şi să-i dai drumul pe râu în jos. Valurile inului sfânt îţi vor duce fata spre fericire. Cel care o va găsi pe Fatima va fi stăpânul ei, soarta ei.

Ţăranul crezu în vorbele dervişului, îi mulţumi, îi dete un dar şi-l petrecu până acasă cu mare smerenie.

— îţi mulţumesc, dervişule, spuse el la despărţire. Chiar mâine seară voi îndeplini întocmai tot ce mi-ai poruncit.

îndată ce ţăranul plecă, dervişul bătu din palme şi îşi chemă învăţăceii.

— Feţii mei, le spuse el, am avut un vis ciudat. Mâine, după asfinţitul soarelui, va pluti pe râu o ladă mare în care se află un duh rău. Voi trebuie să scoateţi lada pe mal şi să o aduceţi la mine. Eu mă voi închide în casă cu duhul cel rău şi-l voi sili ca prin descântece, rugăciuni şi biciuire să-i prefac într-o roabă supusă, care să mă slujească numai pe mine şi să nu mai pricinuiască nimănui vreun rău. Va trebui ca în timpul acesta, voi să staţi în jurul casei, să bateţi în gong şi în tobe şi să cântaţi cât mai tare. Şi oricât ar striga duhul cel rău şi orice-ar face, să nu luaţi seama la nimic. Cântaţi rugăciuni, bateţi gongul şi tobele.

între timp, ţăranul cam credul din fire, tară să bănuiască vreo uneltire, îndeplini întocmai ce îi spusese dervişul: îşi luă rămas bun de la Fatima, o aşeză într-o ladă mare şi trainică, închise capacul şi-l zăvori cu lacătul, apoi îi dădu drumul pe râu. Lada porni să plutească la vale, legănată de valuri.

în acelaşi timp, la asfinţitul soarelui, dervişul le spuse învăţăceilor săi:

— E timpul, feţii mei! Daţi fuga cât mai repede la pod, dincolo de pădurice! Pe acolo seara nu-i nici ţipenie de om şi nimeni nu vă va sta piedică să trageţi lada la mal. Aveţi grijă însă: nu cumva să ridicaţi capacul! Altminteri duhul cel rău va sări la voi şi vă va ucide.

învăţăceii se înclinară smerit şi porniră la drum. Străbătură oraşul şi ajunseră pe poteca din pădure. Aici îşi iuţiră pasul. Se grăbeau ca nu cumva să le scape lada. Când, deodată, îl zăriră venind către dânşii pe tinărul vânător Misher, însoţit de câinii lui. Şi avea Misher nişte zăvozi mari şi fioroşi, ca nişte tigri.

— Aoleu! ţipară învăţăceii dervişului. Ţine-ţi câinii, tâlharule! altfel ne vor face bucăţi-bucăţi.

Vânătorul Misher izbucni în râs:

— Şi, mă rog, unde vă grăbiţi aşa? La ceasul acesta târziu, alergaţi prin pădure parca aţi fi o haită de şacali. Mai bine am face un foc, am sta, mi-aţi povesti ce mai e nou şi mi-aţi ura apoi vânătoare bogată...

— Aoleo, nu ne abate din drum! strigară învăţăceii dervişului. Pe râu pluteşte o ladă, iar în ladă e un duh rău, trebuie negreşit să pescuim lada şi s-o ducem dervişului. Cheamă-ţi mai repede dulăii! Nu ne mai ţine din drum, împieliţatule!

— Bine, şacalilor, ştergeţi-o! Câinii mei nu va vor face niciun rău, spuse

râzând Misher. Iar în sinea lui îşi zise: „Ce duh din ladă o mai fi născocit hoţomanul bătrân? Trebuie să văd chiar ou cu ochii mei”.

Şi, îndată co învăţăceii dervişului dispărură după cotitură, Misher o luă la goană, nu ocolit, pe potecă, ci de-a dreptul prin pădure, până la râu.

Ajuns la ţărm, Misher văzu că într-adevăr pe râu plutea o ladă mare. Din ladă se auzea un plâns încetişor, cu suspine. Vânătorul se aruncă în apă, apucă lada şi o aduse la ţărm. Făcu repede un foc bun, căci începuse să se întunece, şi la lumina flăcărilor se puse să desfacă lacătul. Suspinele din ladă încetară. în cele din urmă, Misher săltă capacul şi rămase mut de uimire. în ladă se afla o fată nespus de frumoasă, cu un chip strălucitor ca o lună plină.

Misher scoase fata din ladă, o aşeză lângă foc şi porni s-o iscodească:

— Cine eşti? De unde eşti? Cum ai ajuns să fii închisă în lada asta?

— Mă cheamă Fatima, răspunse fata. Tatăl meu e ţăran. M-a închis în ladă şi mi-a dat drumul pe râu în jos, sfătuit de derviş. Mai mult nu mai ştiu nimic. L-am auzit însă pe derviş spunând aşa: „Cel ce mă va găsi va fi stăpânul şi soarta mea.”

Tare s-a mai bucurat vânătorul cel tânăr auzind-o. Păi cum? O fată atât de frumoasă nu mai găseai în toată lumea! îşi aminti însă de derviş şi se făcu foc de supărare: „Deci asta pusese la cale hoţul bătrân! Ei, las' că vezi tu pe dracu...! Spunea că în ladă e un duh rău? Va avea parte chiar de el!”

Misher şi-a chemat cel mai rău şi mai fioros câine, l-a băgat în ladă, a încuiat-o la loc şi a împins lada în râu. Iar el s-a aşezat lângă Fatima şi i-a vorbit cu blândeţe:

— Nu te teme de mine, frumoasa mea! Dervişul a vrut să te înşele, să te facă roaba lui. Dară nu el, ci eu te-am găsit. Eu îţi voi fi însă prieten credincios nu stăpân.

Iar Fatima, auzind vorbele tânărului, îi zâmbi.

în timpul acela, învăţăceii dervişului ajunseră lângă pod şi se puseră pe aşteptat. în sfârşit, văzură o ladă plutind pe valuri. Din ladă se auzeau nişte urlete atât de înfiorătoare, încât fură cuprinşi de groază. Era limpede că acolo se afla un duh rău.

învăţăceii dervişului începură să cânte rugăciuni, să bată în tobe, apoi aruncară o funie şi traseră lada pe pod. „Duhul cel rău” din ladă urla şi se zbătea din toate puterile. învăţăceii luară iute lada în spinare şi se grăbiră să o ducă dervişului. N-avea decât să îmblânzească el un asemenea duh fioros!

Aduseră lada în casa dervişului, o puseră jos şi râseră cu urechea:” Duhul cel rău" amuţise: nu mai urla şi nici nu se mai zbătea.

învăţăceii dădură să-i povestească dervişului cum se petrecuse treaba, dar el nu stătu să-i asculte.

— Ieşiţi! strigă el. Afară! Mă răfuiesc cu cu duhul ăsta! Daţi-mi biciul! Plecaţi şi ţineţi minte: oricât ar striga, oricât s-ar preface, nu-l băgaţi în seamă. Cântaţi rugăciuni şi bateţi cât mai tare în gong şi în tobe. Aşa trebuie.

învăţăceii s-au înclinat, au părăsit casa, au închis pe dinafară toate uşile şi geamurile, aşa cum le- a poruncit dervişul, şi s-au pus pe rugăciuni.

Iar dervişul, de cum rămase singur, se apropie de ladă cu biciul în mână: „Ei, gândi el, acum ţi-oi tălmăci eu cu biciuşca asta, uite, ce soartă i se hărăzeşte unei fetişcane de ţăran. Ai să slujeşti cât lumea în casa mea ca roabă! Scot eu încăpăţânarea din tine!”

De îndată insă ce deschise capacul, zăvodul cel fioros sări din ladă şi-şi încleşta dinţii în derviş. Dervişul urla, cuprins de groază, se tăvălea pe jos. Se repezi la uşă, dar uşa era încuiată. începu s-o zgâlţâie şi să bată cu putere, nu-i răspunse nimeni. Din casă se auzeau trosnete, bufnituri, urlete, răgete. Dar învăţăceii dervişului îşi vedeau de cântările lor şi băteau din ce în ce mai tare în gong şi în tobe. Păi, dacă însuşi dervişul le poruncise astfel!

Cântară ei şi se rugară până aproape în zori, când îi răpuse somnul. Iar dimineaţa, când se treziră, ce le văzură ochii? Una dintre ferestre fusese spartă, iar dinspre casă se vedeau nişte urme de parcă ar fi trecut în fugă un câine uriaş. învăţăceii se uitară pe

geam. în mijlocul încăperii, lângă lada goală, dervişul zăcea mort.
învăţăceii se uitară unul la altul şi îşi spuseră:
„Se vede treaba că duhul cel rău a fost mai puternic şi l-a biruit pe dervişul nostru. N-ai ce-i face, şi pace bună”.
Mai zăboviră un timp, chibzuiră ce şi cum şi se răspândiră care încotro.
în acelaşi ceas al zorilor, tânărul vânător Misher sosi la casa ţăranului cel sărac. Frumoasa Fatima păşea alături de el. Câinii uriaşi ai lui Misher săreau în jurul fetei şi-i lingeau mâinile. Iar frumoasa Fatima zâmbea fericită.

Graurul şi bobul de mazăre

poveste indiană

A fost odată un graur. într-o zi, el găsi un bob de mazăre, îl duse la moară şi-l sparse în două. Graurul luă jumătate de bob, dar cealaltă jumătate rămase înţepenită între pietrele morii. Oricât a încercat graurul s-o scoată de acolo, nu reuşi. Se duse la morar:
— Morarule, morarule! Dărâmă moara şi scoate dintre pietre mazărea mea. Altminteri, cu ce-am să mănânc? Cum am să-mi duc zilele? Cum am să zbor în ţări îndepărtate?
Morarul îi răspunse:
— Mare lucru un bob de mazăre! Doar n-o să-mi dărâm moara pentru atâta lucru. Ia şterge-o de aici!
Graurul zbură până la palatul rajahului şi se plânse:
— Rajahule, rajahule! Pedepseşte-l pe morar: morarul nu vrea să dărâme moara, nu vrea să scoată de acolo mazărea mea. Eu ce-am să mănânc? Cum am să-mi duc zilele? Cum am să zbor în ţările îndepărtate?
— Graur prost ce eşti! spuse rajahul. Piei din ochii mei! Doar n-o să-l pedepsesc pe morar pentru un pic de mazăre!
Graurul zbură la rani, soţia rajahului:
— Rani, rani! Roagă-l pe rajah să-l pedepsească pe morar: morarul nu vrea să dărâme moara, nu vrea să scoată dintre pietre mazărea mea. Eu ce-am să mănânc? Cum am să-mi duc zilele? Cum am să zbor în ţări îndepărtate?
Rani spuse:
— Mare lucru puţină mazăre! Doar n-am să-l supăr pe rajah pentru un pic de mazăre!
Zbură graurul la şarpe şi-l rugă:
— Şarpe, şarpe! Muşc-o pe rani: rani nu vrea să-l roage pe rajah, rajahul nu vrea să-l pedepsească pe morar, morarul nu vrea să dărâme moara să scoată de acolo mazărea mea. Eu ce-am să mănânc? Cum am să-mi duc zilele? Cum am să zbor în ţări îndepărtate?
Şarpele îi răspunse graurului:
— Ce spui, frate? Ia te uită ce-mi cere!
— Mare lucru o mazăre! Doar n-o s-o muşc pe rani pentru un pic de mazăre!
Graurul zbură la băţ:
— Băţule, băţule! Bate-l pe şarpe: nu vrea s-o muşte pe rani, rani nu vrea să-l roage pe rajah, rajahul nu vrea să-l pedepsească pe morar, morarul nu vrea să dărâme moara, să scoată mazărea mea. Eu ce-am sa mănânc? Cum am să-mi duc zilele? Cum am să zbor în ţări îndepărtate?
Băţul răspunse:
— Asta-i bună! Doar n-o să mă apuc să-l bat pe şarpe pentru un pic de mazăre!
Graurul zbură la foc:
— Focule, focule! Arde băţul: băţul nu vrea să bată şarpele, şarpele nu

vrea s-o muşte pe rani, rani nu vrea să-l roage pe rajah, rajahul nu vrea să-l pedepsească pe morar, morarul nu vrea să dărâme moara, să scoată mazărea mea. Eu ce-am să mănânc? Cum am să-mi duc zilele? Cum am.
Să zbor în ţări îndepărtate?

— Nu, n-am să ard băţul pentru un strop de mazăre, răspunse focul.

Graurul zbură până la mare:

— Mare, mare! Stinge focul! focul nu vrea să ardă băţul, băţul nu vrea să bată şarpele, şarpele nu vrea s-o muşte pe rani, rani nu vrea să-l roage pe rajah, rajahul nu vrea să-l pedepsească pe morar, morarul nu vrea să dărâme moara, să scoată dintre, pietre mazărea mea. Eu ce-am să mănânc? Cum am să-mi duc zilele? Cum am să zbor în ţări îndepărtate?

Marea ii răspunse graurului:

— Ah, graurule, graurule! Ce-mi ceri tu mie? Cum o să sting focul pentru un pic de mazăre?

Graurul părăsi marea şi zbură la elefant:

— Elefantule, elefantule! Soarbe apa mării: marea nu vrea să stingă focul, focul nu vrea să ardă băţul, băţul nu vrea să bată şarpele, şarpele nu vrea s-o muşte pe rani, rani nu vrea să-l roage pe rajah, rajahul nu vrea să-l pedepsească pe morar, morarul nu vrea să dărâme moara, să scoată mazărea mea. Eu ce-am să mănânc? Cum am să-mi duc zilele? Cum am să zbor în ţări îndepărtate?

Elefantul se răsti mânios:

— Piei din ochii mei! Doar nu-ţi închipui că am să sec marea pentru un bob de mazăre!

Craurul zbură la liană şi se rugă de ea:

— Liană, liană! Tu eşti atât de puternică, încât poţi cuprinde şi înfăşură chiar şi cel mai mare copac, şi el nu va mai avea scăpare. înfăşoară-i elefantului picioarele şi trompa şi sugrumă-1: elefantul nu vrea să sece marea, marea nu vrea să stingă focul, focul nu vrea să ardă băţul, băţul nu vrea să bată şarpele, şarpele nu vrea s-o muşte pe rani, rani nu vrea să-l roage pe rajah, rajahul nu vrea să-l pedepsească pe morar, morarul nu vrea să dărâme moara, să scoată mazărea mea. Eu ce- am să mănânc? Cum am să-mi duc zilele? Cum am să zbor în ţări îndepărtate?

— Cinstite graur, îmi pare rău, dar nu-ţi pot îndeplini rugămintea. Auzi acolo, pentru un bob de mazăre!

Graurul zbură la şoricel:

— Şoricelule, şoricelule, du-te şi roade liana, liana nu vrea să sugrume elefantul, elefantul nu vrea să sece marea, marea nu vrea să stingă focul, focul nu vrea să ardă băţul, băţul nu vrea să bată şarpele, şarpele nu vrea s-o muşte pe rani, rani nu vrea să-l roage pe rajah, rajahul nu vrea să-l pedepsească pe morar, morarul nu vrea să dărâme moara, să scoată mazărea mea. Eu ce-am să mănânc? Cum am să-mi duc zilele? Cum am să zbor în ţări îndepărtate?

Şoricelul răspunse:

— Ce tot spui acolo, graure? Nici vorbă ca pentru o biată mazăre să rod liana!

— Bine! O să-ţi pară rău, spuse graurul şi zbură la pisică.

S-a nimerit ca pisicii să-i fie foame. Cum a auzit de şoricel, au prins a-i sclipi ochii.

— Să mergem, să mergem cât mai repede! îl îndemnă pisica pe graur şi plecară amândoi la şoricel.

De cum îi văzu şoricelul pe pisică şi pe graur, se cutremură de spaimă şi spuse:

— Pisică, pisică, nu mă mânca! Alerg să rod liana!

Când liana îi văzu pe graur şi pe pisică, venind la ca începu să tremure şi să se roage:
— Şoricelule, şoricelule, să nu mă rozi! Alerg să sugrum elefantul!
Elefantul îi zări de departe pe graur şi pe liană şi zbieră tare:
— Liană, liană, să nu te agăţi de picioarele mele! Merg îndată să înghit marea!
Marea îl zări pe elefant, care păşea în urma şoricelului, şi începu să vuiască:
— Elefantule, elefantule, să nu-mi bei apa! Am să sting chiar acum focul!
Focul îl zări pe graur, văzu şi marea şi începu să se tânguie:
— Mare, mare, nu-mi stinge flacăra! Mă duc să ard băţul!
Băţul îl văzu pe graur sosind împreună cu focul şi strigă:
— Focule, focule, nu mă arde! Am să-l cotonogesc pe şarpe!
Şarpele, văzând băţul, şuieră:
— Băţule, băţule, nu mă bate, nu mă bate! Am s-o muşc pe rani.
Iar rani, văzând fiorosul şarpe, se rugă:
— Şarpe, şarpe, nu mă muşca, nu mă muşca! Am să-l rog pe rajah.
Şi rani îl rugă pe rajah să-l pedepsească pe morar. Rajahul îl chemă la sine pe morar şi-i porunci să dărâme moara şi să scoată dintre pietrele ei mazărea.
— Dacă n-o dărâmi, spuse rajahul, te voi pedepsi foarte aspru.
— O, rajahule, nu mă pedepsi, voi îndeplini întocmai porunca ta! spuse morarul.
Se duse de îndată, dărâmă moara şi scoase dintre pietrele ei jumătatea do bob de mazăre.
După ce-şi redobândi mazărea, graurul îşi luă zborul spre mare, iar de acolo spre ţările îndepărtate, unde era rostul lui să-şi aducă puii pe lume.

Papagalul cel înţelept

poveste indiană

Un negustor ţinea ele multă vreme, închis într-o colivie, un papagal.
într-o zi, negustorul se hotărî să plece în Bengal după cumpărături. înainte de plecare, îi chemă la sine pe toţi ai casei şi le spuse:
— Eu plec. Spuneţi-mi ce daruri vreţi să vă aduc din Bengal?
Fiecare dintre ei spuse ce anume ar dori să primească, iar negustorul făgădui să le împlinească întocmai toate voile. Apoi îşi luă rămas-bun de la ai săi, dar când să iasă pe uşă se răzgândi şi se apropie de colivia papagalului.
— Ţie ce să-ţi aduc? îl întrebă negustorul pe papagal.
— Mulţumită ţie eu nu duc lipsă de nimic, răspunse papagalul, şi totuşi am să-ţi fac şi eu o rugăminte. Iar de crezi că poţi să mi-o îndeplineşti, ţi-o spun îndată.
— Ce dorinţă ai? întrebă negustorul, zâmbind. Dacă stă în puterile mele, mă voi strădui să ţi-o îndeplinesc.
Atunci papagalul spuse:
— în Bengal, nu departe de oraşul în care mergi tu după cumpărături, este un câmp. în mijlocul lui e un copac mare în care îşi au cuiburile o mulţime de papagali. Te rog, du-te până la copacul acela şi spune-le papagalilor din partea mea" salam"! 1 Apoi vorbeşte-le astfel: „Papagalul meu, care stă în colivie, mă roagă să vă spun că voi zburaţi liberi prin păduri şi grădini şi nu vă gândiţi la cei obidiţi. Aveţi inimi de piatră. Iar atunci când arareori vă abateţi din zbor deasupra celor captivi, abia dacă priviţi o clipă spre ei şi plecaţi mai departe în drumul vostru. Dacă nu ne veţi ajuta, vom muri intre gratiile coliviilor noastre". Ei vor trebui să-ţi răspundă, iar tu să-mi aduci răspunsul lor. în felul acesta îmi faci un mare bine.
— Am să-ţi îndeplinesc dorinţa, îi răspunse negustorul.
Odată ajuns în Bengal, negustorul cumpără toate mărfurile de care avea nevoie, şi,

122 salut

înainte de a porni spre casă, se duse în câmpul de care-i vorbise papagalul. Privi cu luare-aminte şi văzu un
copac mare de tot şi foarte bătrân, pe ramurile căruia era aşezat un stol de papagali. Negustorul se porni să strige:

— Ei, papagalilor! Papagalul meu vă transmite prin mine „salam”[122].

Apoi rosti mesajul papagalului său şi aşteptă răspunsul. Dar n-apucă să termine, că, unul după altul, papagalii căzură morţi la pământ. Negustorul se minună. „Desigur, se gândi el, papagalii aceştia au fost cândva prietenii cei mai apropiaţi ai papagalului meu. Cum au auzit de el, au şi murit”.

Privi îndelung la papagalii morţi, apoi se întoarse în oraş şi porni spre casă.

Ajuns cu bine între ai săi, le împărţi tuturor darurile aduse, fiecăruia ce şi-a dorit. Numai papagalului n-avea cum să-i dea răspunsul cerut şi, cum se temea să-i aducă vestea morţii prietenilor lui, nu-i spuse nimic.

Papagalul aşteptă un timp şi, în cele din urmă, întrebă:

— Stăpâne, ai uitat oare să le spui „salam” prietenilor mei? De ce nu-mi spui care a fost răspunsul lor?

— Ba le-am spus „salam” din partea ta, răspunse negustorul, dar n-am primit niciun răspuns.

Mâhnit peste măsură, papagalul spuse:

— Povesteşte-mi lot ce-ai văzut acolo.

Şi aşa, negustorul fu nevoit să povestească în ce fel sau petrecut lucrurile.

— Am ajuns în câmpul de care mi-ai vorbit. Am zărit copacul în care stăteau papagalii. Dar abia am apucat să le spun ce m-ai rugat tu şi, dintre ramuri, rând pe rând, au căzut cu toţii morţi la pământ. Iată de ce nu ţi-am putut aduce niciun răspuns.

Cum termină negustorul de grăit toate acestea, papagalul se clătină şi căzu mort, de pe legănuşul său, pe fundul coliviei.

Negustorului i se strânse inima de mila papagalului şi se gândi:. „N-ar fi trebuit să-i povestesc de moartea prietenilor lui”.

Luă papagalul de picioruşe şi-l azvârli pe geam.

Papagalul îşi întinse însă aripile şi îşi luă zborul!

Negustorul pricepu atunci că papagalii cei liberi nu muriseră, se prefacuseră doar a fi morţi, învăţându-l în felul acesta pe tovarăşul lor captiv ce trebuie să facă pentru a-şi dobândi libertatea.

Negustorul şi maimuţele

poveste indiană

Un negustor se Oprise odată la umbra unui copac, să-şi mai tragă sufletul, lăsându-şi coşul cu mărfuri alături. Coşul era plin-ochi cu fesuri roşii, pe care negustorul avea de gând să le vândă în oraşul vecin. Purta şi el pe cap tot un fes roşu. Şezu el ce şezu sub copac, apoi se lungi de-a binelea. Adia un vânticel plăcut, negustorul începu să moţăie şi, în cele din urmă, adormi buştean.

Deasupra lui, între crengile copacului, nişte maimuţe se holbau în linişte la negustor. îndată ce acesta adormi, maimuţele săriră din copac, înhăţară toate fesurile şi se căţărară înapoi. îşi îndesară fesurile pe cap şi începură să sară de pe o creangă pe alta, făcând o larmă de răsuna jungla.

Negustorul fu şi el trezit de ţipetele lor şi văzu coşul gol – nici urmă de fesuri. „Ce ispravă! – se gândi el. Unde mi-au dispărut fesurile? Doar nu le-o fi furat cineva!” Privi în sus şi zări maimuţele gătite cu fesurile lui, ţopăind încântate de pe o creangă pe alta.

încercă să le sperie, strigă la ele – dar degeaba – nici vorbă să-şi recapete bunurile.

122 salut

Furios foc, omul îşi smulse fesul din cap şi, dând cu el de pământ, strigă:

— încaltea, na, luaţi-l şi pe ăsta! Ce să fac cu un singur fes?

Maimuţele, trebuie s-o spunem, imită cu mare hărnicie gesturile omului. N-a apucat bine negustorul să-şi trântească fesul la pământ, că de îndată maimuţele îşi smulseră şi ele fesurile din cap şi le aruncară pe jos. Negustorul le adună repede, le aşeză în coş şi-şi văzu mulţumit de drum.

Post Moni

poveste indiană

Trăia odată, pe ţărmurile râului sfânt Gange, într-o colibă înjghebată din frunze de palmier, un pustnic înţelept. Zilele lui se scurgeau liniştite, toate la fel: din zori şi până seara pustnicul stătea pe malul râului cugetând, iar seara, după ce îşi făcea o fiertură săracă, mânca şi se culca.

Pustnicul îşi ducea traiul singur de tot, în apropiere nu se mai afla niciun om. Se aciuise în coliba lui doar un şoricel, care se hrănea cu firimiturile pe care i le arunca pustnicul. în timpul zilei şoricelul alerga prin coliba, iar seara se culca la picioarele pustnicului.

Pustnicul se deprinsese cu şoricelul şi-l iubea atât de mult, încât îi povestea bucuriile şi necazurile lui, ba chiar se şi sfătuiau împreună.

Aşa treceau zilele, una după alta. într-o seară, pe când pustnicul şedeala masă, şoricelul îispuse:

— Stăpâne, eşti atât de bun cu mine, încât m-ai învăţat chiar şi graiul tău. supărare, te-aş ruga să-mi faci un hatâr.

— Ce vrei să mă rogi? Vorbeşte, n-o să mă supăr.

— Tu pleci toată ziua de acasă. Când lipseşti, vine pe aici o pisică, iar eu aproape că mor de frică. Dacă n-ai fi tu, de mult m-ar fi mâncat.

— Ce-ar trebui să fac pentru tine? întrebă pustnicul.

— Dacă ai vrea, ca să pot fi şi eu liniştit, preschimbă-mă în pisică.

— Bine, spuse înţeleptul, vei fi pisică.

El stropi şoricelul cu apă fermecată şi, cât ai clipi din ochi, şoricelul fu preschimbat în pisică. Ba chiar de îndată începu să miaune: „Miau-miau, miau-miau”.

Trecură astfel câteva zile. Odată, pustnicul îl întrebă pe şoricel:

— Ei, eşti mulţumit că eşti pisică?

— Tu eşti aşa de bun, răspunse el, dar să vezi...

— Ce vrei să spui? se miră pustnicul.

— Câteva zile am fost fericit, spuse şoricelul. Dar iar am dat de necaz! Când tu nu eşti acasă, de undeva, nu ştiu de unde, vine un câine rău şi se uită la mine atât de fioros, încât îmi îngheaţă sângele în vine.

— Şi ce-ai dori acum? întrebă pustnicul. Ghemuindu-se la picioarele lui, şoricelui-pisică spuse:

— O, dacă ai putea să mă prefaci în cline, aş fi fericit.

— Bine, răspunse pustnicul.

Stropi cu apă fermecată pisica şi rosti:

— Fii câine!

Abia rosti cuvintele acestea, şi şoricelui-pisică se prefăcu într-un câine mare.

Iar a mai trecut o zi, apoi alta, şi şoricelul-câine veni la pustnic.

— Trebuie să te supăr din nou, spuse el

— De data asta ce s-a mai întâmplat?

— Vezi tu, stăpâne, nu-mi pare bine că m-am prefăcut în câine. Câinele e un animal mare şi nu se poate sătura cu mâncarea puţina pe care mi-o laşi tu. Dacă

m-ai preface în maimuţă, aş trăi fără nicio grijă. Aş sări de pe o creangă pe alta şi m-aş hrăni cu tot felul de poame; aici sunt sumedenie. Ştiu că tu eşti bun şi de aceea am cutezat să te rog să mă prefaci în maimuţă.

Pustnicul îl stropi iarăşi cu apă fermecată şi spuse:

— Vei fi maimuţă!

Şoricelul-câine se prefăcu în maimuţă şi începu să zburde prin copaci. Acum se simţea chiar fericit.

Dar nici fericirea aceasta n-a durat mult. A trecut iama, a trecut şi primăvara şi a venit vara cea toridă. Gangele îşi împuţina apele şi le strânse în albia sa, canalele şi heleşteele secară. Era atât de cald, că numai o blană de maimuţă mai lipsea...

„Dacă aş putea ajunge până la Gange să beau apă... visa şoricelul-maimuţă. Dar ce te faci că la nu sunt nori de ţânţari care te înţeapă fără milă”.

Au mai trecut câteva zile şi şoricelul-maimuţă se aşeză iarăşi la picioarele pustnicului, zicând:

— Nu, stăpâne, nu mai pot îndura!

— Iarăşi s-a petrecut ceva rău?

— Mor de sete. Ei, dacă m-ai preface într-un ţânţar! încheie el oftând.

înţeleptul îşi iubea şoricelul şi nu putea să nu-i împlinească rugămintea. îl preschimbă în ţintar.

De îndată, şoricelul-ţânţar zbură până la Gange şi bău cu nesaţ din apele lui. De cum îşi potoli setea, se simţi fericit.

Şi iarăşi trecu o zi, apoi alta. în cea de-a treia zi, zburând deasupra potecilor din vecinătate, şoarecele-ţânţar văzu un cortegiu măreţ: rajahul se ducea la vânătoare. în fruntea cortegiului, călare pe un elefant uriaş, mergea rajahul, având-o alături pe rani, soţia lui. Colţii lungi de fildeş ai elefantului erau împodobiţi cu diamante şi mărgăritare, pe cap avea o diademă de aur, iar pe spinare uri valtrap de brocart ţesut cu aur. Slugile îl apărau pe rajah şi pe elefantul său, alungind ţânţarii cu nişte evantaie uriaşe, încât unul n-ar fi putut să se apropie.

întâlnirea cu acest cortegiu pompos îl umplu de amărăciune pe şoricelul-ţânţar. Cine era el? Ia, acolo, un biet ţintar! Nimeni nu-l bagă în seamă, nimeni nu-l dezmiardă, nu-l împodobeşte ea pe elefant.

Trist, amărât, şoricelul-ţânţar se duse la pustnic. Pustnicul îl zări şi se miră:

— Nădăjduiesc că acum eşti mulţumit, spuse el.

— Nu, stăpâne, răspunse şoricelul. Ce mare mulţumire să fii ţânţar! Dacă m-ai preface în elefant, asta da! Aş purta valtrap aurit, iar pe spatele meu ar şedea rajahul însuşi!

Pustnicul surise şi spuse:

— Nu face să te întristezi pentru atâta lucru. Te voi preface în elefant.

într-o clipă, şoricelul se preschimbă în elefant, dar nu într-un elefant oarecare, ci într-unui împărătesc.

De îndată, ca din pământ, se iviră slugile rajahului şi-l luară cu ei.

Şi ce-l mai dezmierdau pe elefant! Zece slujitori aveau grijă de el. Ziua îl hrăneau şi-l dichiseau, iar noaptea vegheau şi alungau ţânţarii din preajma lui.

„Ce bine e! se bucura şoricelul-elefant. Păi eu trăiesc ca un rajah!”

Trecură astfel câteva zile.

într-o dimineaţă, rani se pregăti să meargă la Gange, să se scalde. Rajahul hotărăsc ca rani să călărească elefantul cel nou şi porunci să fie adus de îndată. Când rajahul se aşeză în şa, elefantul nu-şi mai încăpu în piele de mândrie şi de bucurie.

„Ce cinste pe mine, îşi spuse el, însuşi rajahul şade pe spatele meu.”

Apoi se sui rani pe spinarea elefantului. Elefantul fii cuprins de furie: „La urma urmelor, rani e doar o femeie şi e ruşinos pentru mine să port în spate o femeie”.

îşi aplecă grumazul şi-şi scutură cu atâta putere trupul său uriaş, încât rani zbură din şa. Slugile alergară într-un suflet. Rajahul, da, da, chiar rajahul! se dădu jos din şa. O ridică pe rani. Şi porunci să fie adus un covor. El o aşeză pe rani uşurel pe covor şi începu să-i sufle colbul de pe haine. Şi cu câtă dragoste, cu câtă gingăşie făcea toate astea! Arătând spre elefant, rajahul spuse:

— Duceţi-l de aici, legaţi-l lângă grajd. Daţi-i jos valtrapul şi pedepsiţi-l cum se cuvine.

Elefantul se întrista peste măsură. Şi nu pentru că urma să fie pedepsit şi i se lua

strălucitorul
brocart de pe spinare, ci pentru că văzuse cât de mult o iubea rajahul pe rani, mai mult decât îşi iubea elefantul.

„Ei, dacă aş fi eu r a n i . . s e gândi şoricelul-elefant. Noaptea, pe când slujitorii dormeau, şoricelul-elefant dădu fuga la pustnic.

— Ei, în sfârşit, eşti mulţumit de soarta ta? întrebă acesta.

— Nu! spuse şoricelul-elefant. Nu, pentru că am văzut că rajahul o iubeşte pe rani mai mult decât îşi iubeşte, elefantul.

— Doar n-ai vrea să fii rani? se minună pustnicul.

— Ba da, stăpâne, rosti şoricelul-elefant şi, stânjenit, îşi lăsă trompa în jos.

— Ei, răspunse pustnicul, ce vrei tu nu mi-e nici mie cu putinţă a îndeplini. De unde vrei să scot eu o împărăţie şi un rajah care să-ţi fie soţ? Nu, nu te pot face rani. Dacă vrei însă, pot să te prefac într-o fată frumoasă. Ce zici?

— Vreau, sigur că vreau, se bucură şoricelul-elefant. Pustnicul cel înţelept îl stropi cu apă fermecată şi într-o clipă şoricelul-elefant se prefăcu într-o fată foarte frumoasă. înţeleptul îi dădu numele de Postmoni[123].

Postmoni rămase în coliba pustnicului. Culegea poame şi flori, împletea coroniţe, asculta ciripitul păsărilor.

într-o seară, pe când Postmoni şedea în colibă şi împletea o coroniţă, apăru în prag un străin, îmbrăcat în straie foarte scumpe şi frumoase.

— Cine eşti tu? întrebă Postmoni. După straie, nu eşti din partea locului.

— Am pornit la vânătoare. Goneam după un cerb, dar cerbul mi-a scăpat. Sunt tare înfometat, de aceea am intrat în prima colibă pe care am întâlnit-o. Bucuros aş fi dacă mi-ai da ceva de mâncare.

— Intră, spuse Postmoni. Noi suntem foarte săraci, dar îţi voi da bucuros tot ce se găseşte pe aici. în veşmintele tale bogate pari asemenea unui rajah.

Oaspetele râse fără să spună o vorbă. El era într-adevăr rajah. Postmoni îi aduse un ulcior cu apă, apoi plecă în pădure şi repede se şi întoarse. Culesese un fruct neasemuit de frumos şi-l oferi străinului.

— îmi pare bine că am ajuns în pădurea aceasta? se bucură străinul. O fată atât de frumoasă şi de bună merită să fie soţie de rajah.

Când se întoarse pustnicul, rajahul îi mărturisi că o ia pe tânăra fată de soţie.

O duse pe Postmoni în palatul său, unde sărbătoriră nunta. Rajahul o iubea nespus de mult pe frumoasa lui soţie şi îi îndeplinea toate voile.

Toate bune şi frumoase, Postmoni era acum fericită. Doar că sufletul şi năravurile ei tot şoriceşti erau, şi curând ele ieşiră la iveală.

într-o zi, pe când se plimba. Postmoni se opri lângă o fântână adâncă şi se privi în apa ei. Şi deodată, inima ei de şoarece se strânse de frică. Postmoni simţi că totul se învârteşte în jurul ei şi căzu în fântână.

îndurerat, rajahul porunci ca fântâna în care căzuse Postmoni să fie acoperită cu pământ, iar deasupra ei să se ridice un mormânt. în scurtă vreme, pe mormânt crescură nişte flori minunat de frumoase, numite Postmoni.

Erau atât de frumoase florile de postmoni, încât nu-ţi puteai lua ochii de la ele. Dar florile acestea au pricinuit oamenilor mari nenorociri, seminţele lor fiind tare vătămătoare. Cei ce fumează postmoni dobândesc cele mai urâte trăsături, asemănătoare animalelor în care s-a întruchipat şoricelul cel nemulţumit şi fricos; sunt agresivi, precum câinele, murdari ca maimuţele, răi ca ţânţarii, cu pleoapele umflate şi ochii mici ca ai elefanţilor.

Bărbierul cel sărac

poveste indiană

Trăia odată în India un bărbier sărac, care avea o nevastă foarte arţăgoasă! Toată

ziua îl cicălea pe bietul om că nu câştigă destui bani.

— Când eram la taica acasă, turuia fără contenire femeia, mâneam de trei ori pe zi, şi ce bucate gustoase aveam: orez, peşte, legume... De când m-am măritat cu tine, o dată nu m-am săturat şi eu ca oamenii. Dacă ştiai că nu-ţi poţi ţine nevasta, nu trebuia să te însori! Şi se mai spune că numai vădanele stau nemâncate! Da' eu ce să zic? Eu nu sunt lihnită de foame? Şi asta numai din vina bărbatului meu!

Şi o ţinea tot aşa, zi de zi. Cât poate răbda un om? I se făcu lehamite bărbierului şi se hotărî să-şi ia lumea în cap. Puse într-un sac foarfecele cele mari şi cele mici, oglinda, briciul, piatra de ascuţit, lighenaşul de aramă şi-i spuse nevestei:

— Dacă am să câştig bani, mă întorc, de nu, mă duc unde m-or duce picioarele...

Trecu bărbierul dintr-un sat în altul, iar seara sosi într-o pădure. Se aşeză sub un copac stufos să se odihnească şi începu să cugete în sinea sa: „De ce, oare, m-am născut eu sub o stea fără noroc? De când mă ştiu n-am avut şi eu o singură zi bună”.

în timpul acesta, chiar în copacul sub care se aşezase bărbierul se afla căţărat un drac. Văzându-l pe om, coborî binişor pe pământ. Se proţăpi în faţa bărbierului şi, desfăcându-şi larg braţele-i mari ca două crengi de copac, se pomi să vorbească fonfăind:

— A, tu erai, bărbierule! Ce-ai spune dacă te-aş mânca? Eşti în mâinile mele, nu-i nimeni pe aici care să-ţi vină în ajutor!

Bărbierul încremeni de spaimă. Şi cum să nu se sperie? Avea dracul nişte colţi mari şi strâmbi! „Ce să mă fac?” se gândi omul. Vezi, însă, că nu degeaba bărbierii au faima de a se număra printre cei mai şireţi şi mai isteţi oameni.

— Ei, drace, spuse bărbierul, ia vâră-te în sacul ăsta! Tocmai pe tine te căutam, dinadins m-am oprit aici. Vreau să scot untul din draci, d-aia şi umblu cu sacul după mine şi strâng toţi dracii din ţară. Dacă nu crezi, uită-te în sac.

Spunând acestea, bărbierul desfăcu doar puţin gura sacului în care se afla oglinda. Se uită dracul şi vede că aşa era: în sac stătea un drac cu nişte braţe tot atât de mari şi cu nişte dinţi tot atât de strâmbi ca ai lui.

Acuma fu rândul dracului să încremenească de spaimă. „Ei, drăcie „îşi spuse el. Am vrut şi eu să mănânc un om, şi, când colo, am picat eu în mâna lui."

— Ei, cum facem? Te vâri singur, întrebă bărbierul cu asprime, sau trebuie să-mi suflec eu mânecile?

Dracul îşi încrucişa mâinile pe piept:

— Domnule bărbier, cruţă-mă, te rog, se milogi el. Am să-ţi fiu slugă credincioasă, am să fac tot ce-mi vei cere...

— Cine ar sta să creadă ce spune dracul? se miră bărbierul. în toată India nu găseşti mincinoşi mai mari decât voi. Când daţi de necaz, făgăduiţi marea cu sarea, dar când e să vă ţineţi de cuvânt, ia-i de unde nu-s!

— Nu, nu, stăpâne, spuse dracul în timp ce lacrimi-le-i curgeau şiroaie, eu nu mint! Crede-mă, eu n-am minţit în viaţa mea... n-am înşelat pe nimeni. Dacă vrei, pune-mă la încercare. Porunceşte- mi orice vrei şi, dacă nu ţi-o plăcea cum îţi îndeplinesc porunca, vâră-mă în sac:

— Bine, se lăsă înduplecat bărbierul. Adu-mi o mie de bani de aur. Şi mai vreau ca încă în seara asta să apară în curtea mea un hambar, iar până mâine în zori hambarul să fie plin cu orez. Ei, poţi să-mi îndeplineşti porunca?

— Da, da, pot, spuse dracul dând iute din cap.

Şi plecă urâtul şi curând se ivi cu un sac plin cu bani. Aşeză sacul lângă bărbier şi aşteptă tăcut, cu capul plecat; îi era frică măcar să şi ridice ochii la bărbier.

Acesta strânse banii în poala hainei şi-i legă cu un nod straşnic.

— Ia aminte, spuse bărbierul pregătindu-se de cale-ntoarsă, dacă astă-noapte nu construieşti hambarul şi nu-l umpli până sus cu orez, o păţeşti!

Bărbierul se întoarse mulţumit acasă, răsturnă monedele de aur în faţa nevesti-şi şi-o întrebă:

— în casa lui taică-tău ai văzut vreodată atâta bănet? De mirare, nevastă-sa nu putea scoate o vorbă – monedele din faţa ei erau de aur curat. Bărbierul le numără şi râse pe înfundate:

— Sunt o mie în cap!

Pentru prima dată, după amar de vreme, nevasta bărbierului îi zimbi. îi aduse apă, prosop, un evantai şi îi spuse drăgăstos:

— Spală-te şi odihneşte-te, eu mă duc să cumpăr de mâncare.

Şi toată ziua fu foarte iubitoare cu el.

Dimineaţa, nevasta bărbierului se uită afară pe geam şi se minună: în curte apăruse un hambar nou. Se uită în hambar – era plin cu orez.

— Ce-i asta? De unde a apărut? îşi întrebă ea bărbatul.

— Eu, cu iscusinţa mea le-am câştigat, răspunse bărbierul fălos.

Apăru în fugă şi dracul şi, de cum dispăru stăpâna casei, se apropie de bărbier şi-l întrebă:

— Ce poruncă ai să-mi dai, domnule bărbier?

— Uite ce-i, răspunse bărbierul, adă-mi sare, ulei, legume şi două vaci. Şi mai am o treabă pentru line: în fiecare seară să-mi aduci un sac de orez.

— Bine, spuse dracul, cu ochii în pământ.

Aşa trecea zi după zi. Bărbierul se îmbogăţise, şi era foarte fudul. Nu mai umbla prin casele bogătaşilor să-i radă, să-i pieptene, stătea toată ziua picior peste picior, ca un boier. Iar nevasta lui nici mâncare nu mai gătea, nici odăile nu le mai deretica, toată treaba o făceau slugile.

Odată, pe când dracul se apropia cu sacul de orez în spinare de casa bărbierului, se întâlni cu unchiu-său, fratele mamă-şi. Unchiul ducea o oaie pe care o furase de pe o pârloagă.

Dracul cel bătrân văzu că nepotu-său caia un sac în spinare şi se înfurie:

— Ce mai e şi asta? Un drac să care un sac aşa de greu! Pentru cine te trudeşti aşa?

— E sacul stăpânului meu.

— Al stăpânului tău? se miră dracul cel bătrân. Şi cine, mă rog, c stăpânul tău?

— Bărbierul.

— Un om? se mânie el. Vai de capul nostru, ţi-ai făcut neamul de ruşine. Unde s-a mai văzut ea ciracul să-l slujească pe om? Dacă dracii află de ruşinea asta, nu mai poţi da ochii cu ei.

— Habar n-ai ce fel de om e bărbierul! Umblă prin pădure şi prinde dracii. Cu ochii mei am văzut unul în sacul lui.

— Vai, vai, vai, râse dracul cel bătrân, că tăntălău mai eşti! Da' tu crezi că se poate scoate unt din draci? Bărbierilor le-a mers buhul de cât sunt de vicleni. El a ghicit imediat că eşti prost şi te-a pus să-l slujeşti. Merg eu acum cu tine, să văd şi eu ce bărbier e ăsta care ţine draci în sac

— Păi, face să-l vezi, spuse dracul cel tânăr. Dar du-te singur, nu ţin să-l mai întâlnesc vreodată. Mie, numai cât mă uit la el şi-mi sare inima în piept ca pasărea în colivie!

Dracul cel bătrân plecă singur la bărbier. Iar în timpul acesta, bărbierul stătea la geam şi-şi aştepta dracul să-i aducă orezul.

Deodată văzu pe poteca de lângă salcâm o umbră mare. „Mi se pare mie că e dracul, gândi bărbierul. Dar e alt drac, nu-i cel care mă slujeşte pe mine. Iar ăsta nu vine el de florile mărului."

Bărbierul mai întâi se sperie, apoi însă se socoti repede cum să scape. Scoase oglinda din sac, o propti pe marginea ferestrei şi strigă:

— Ei, cine-i acolo?

Dracul cel bătrân se uită să vadă dincotro vine glasul şi zări la fereastră un drac bătrân şi urât. Scoase un strigăt şi o luă la sănătoasa cât îl ţineau picioarele.
în scurt timp, toţi dracii luară cunoştinţă de bărbierul cel grozav. De atunci niciun drac nu s-a mai arătat vreodată în satul bărbierului, afară, se înţelege, de cel ce-şi îndeplinea slujba de slugă.

Daud şi Sapilah

Un plugar de treabă avea doi feciori. Pe cel mare-l chema Daud, iar pe cel mic Sapilah. Tare era greu de crezut că-s feciorii aceluiaşi tată! Daud crescuse vânjos, frumos şi bun, dar Sapilah avea picioarele strâmbe, era neîndemânatic şi rău. Daud nu se temea de niciun fel de muncă, Sapilah fugea de muncă, aşa cum iepurele fuge de tigru.
S-a întâmplat ca tatăl să le poruncească odată feciorilor să are o bucată de câmpie. înjugând Daud bivolul la plug, a plecat la câmp şi-a început a munci. Sapilah însă s-a tolănit pe răzor şi-a prins a geme, zicând:
— Vai, mor! Ajutaţi-mă, zei buni! Mor pe dată!
Daud s-a înspăimântat:
— Ce-ai păţit, frate dragă? Cum să te ajut?
Sapilah gemea şi mai şi:
— Nimeni nu mă poate ajuta. Toate mă dor: şi pieptul, şi burta, şi spinarea, şi picioarele. Nu ştiu cum oi putea merge în urma plugului...
Crezându-l pe cel ce se prefăcea, Daud a spus:
— Oare am să-i îngădui fratelui meu bolnav să muncească? întinde-te aici, la umbra rambutakului. Până deseară ar eu şi singur ogorul.
Fără a se odihni, Daud a păşit toată ziua în urma plugului. Cămaşa-i era leoarcă, picioarele negre de pământ, palmele însângerate de bătături. Când soarele s-a ascuns de după pădurea din zare, a tras Daud cea din urmă brazdă şi-a prins a se pregăti de plecare.
Sapilah şi-a privit fratele şi-a grăit:
— De-atâta muncă te-ai mânjit tot. Tata are să se supere dacă ai să treci pragul casei fără a te spăla. Du-te la malul mării şi te spală, iar eu am să mân bivolul acasă.
A ascultat Daud de vicleanul lui frate şi s-a dus la malul mării. Sapilah însă şi-a mânjit trupul cu noroi şi a mânat bivolul acasă.
Dacă a ajuns, l-a întrebat tatăl!
— Unde-i Daud, de ce nu-mi văd feciorul cel mare?
Sapilah a răspuns:
— Nevrednicul meu frate şi-a bătut joc de poruncile tale şi n-a venit să muncească la câmp. Eu singur am păşit în urma plugului, din zori şi pân' la asfinţit. Trupul mi-i plin de noroi, cămaşa mi-i leoarcă şi palmele însângerate de bătături.
Astfel grăind, a ieşit Sapilah din casă şi s-a ascuns sub un kepel[105].
Nebănuindu-şi soarta, Daud a păşit peste prag şi a spus cu glas tare:
— Sapilah, frate, unde eşti? Du-te de hrăneşte bivolul, că eu mă duc să mă-ntind.
— Nemernicule! a strigat cu mare mânie tatăl. Fratele tău a muncit toată ziua pentru voi amândoi şi ţie până şi să hrăneşti bivolul ţi-e lene?
— Ce vorbeşti, tată? s-a mirat Daud. Eu am arat singur tot ogorul!
— Uită-te la tine! a strigat tatăl din nou. Oare aşa vin oamenii de la câmp, după muncă? Mâinile şi picioarele-ţi sunt curate, ochii-ţi strălucesc. Nu doresc să mai

105 copac care, după credinţele ţăranilor indonezieni, poartă noroc celui ce vrea să se îmbogăţească

văd în casă un fecior mincinos.
Iacă, ţine o sută de kepenghi[106] şi lipseşte dinaintea ochilor mei, o, mincinos şi leneş vrednic de dispreţ!

Bietul Daud a părăsit casa părintească şi, cu lacrimi în ochi, a plecat încotro l-au dus picioarele. De amărăciune a şi încărunţit.

Din ascunzătoarea lui, Sapilah a auzit că tatăl îi dăduse lui Daud o sută de kepenghi şi şi-a pus în gând să-i fure banii.

A fugit pe urmele lui Daud până ce l-a ajuns, l-a îmbrăţişat şi-a prins a-l mângâia:

— Nu te voi lăsa la nenorocire, plec cu tine.

106 monedă indoneziană

Au mers ei întreaga noapte, iar dimineaţa au întâlnit un cerşetor bătrân. I s-a făcut milă lui Daud de bătrân şi i-a pus un kepeng în palma întinsă. Atunci cerşetorul şi-a scos o săgeată din cingătoare şi i-a înmânat-o lui Daud, zicând:

— Ia săgeata asta, că-ţi va fi de folos.

Feciorul cel alungat a luat săgeata cerşetorului şi-a plecat mai departe. Sapilah se ţinea după el.

A trecut ziua, a trecut noaptea, s-a făcut dimineaţă. Şi cei doi fraţi au ajuns curând într-o mare cetate.

Acolo oamenii umblau cu chipuri întristate şi nicăieri nu se auzea nici cântec, nici hohot de râs.

A oprit Daud un trecător şi l-a întrebat:

— Spune, cinstită faţă, de ce-s toţi oamenii atât de posomorâţi aici? Şi din ce pricină zărim pe uliţele cetăţii tale atâţia bătrâni şi nu întâlnim de fel oameni tineri?

I-a răspuns trecătorul:

— O cumplită nenorocire s-a abătut asupra cetăţii noastre. Un rakşas[107] i-a furat-o rajahului nostru pe minunata lui fiică, domniţa Saparwati. Mii de tineri viteji s-au încumetat s-o scape pe biata Saparwati, dar niciunul nu s-a mai întors...

Auzind una ca asta, şi-a zis Daud: „La ce-mi foloseşte viaţa, dacă tata mi-a întors spatele?"

Şi i-a vorbit trecătorului:

— Vesteşte-i stăpânului că vreau să mă lupt cu rakşasul. Numai să-mi dea armele de trebuinţă.

Dacă i-au ajuns la ureche cuvintele lui Daud, a poruncit deîndată rajahul ca flăcăul să fie adus la
palat.

Pe urmele lui Daud călca Sapilah.

Rajahul i-a spus lui Daud:

— Dacă-mi scapi fiica, ţi-o dau de nevastă.

Atunci a rostit Sapilah:

— Dacă fratele meu nu-l biruie pe rakşas, o voi mântui eu pe minunata Saparwati. Nu mă sperii eu nici de zece rakşasi!

Au adus slujitorii armele şi le-au pus la picioarele celor doi fraţi, iar Sapilah a apucat un klewang[108] cu mânerul de aur.

Daud însă şi-a ales un arc uşor, având coarda bine întinsă.

Şi, iacă, au plecat fraţii în junglă, unde trăia rakşasul şi femeia lui, Makşasa.

Sapilah îşi pusese-n gând ca peste noapte să-i fure fratelui banii şi să se înapoieze acasă.

Şi, numai ce-au intrat fraţii în pădure, că au şi dat peste un vânător de elefanţi. Vânătorul trăgea de funie un pui de elefant. Elefantul cel mic se opintea din răsputeri, dar prea era mic şi nu putea rupe funia din cale-afară de groasă.

— Rogu-te, i-a spus Daud vânătorului, slobozeşte puiul ăsta amărât!

— Cum de nu! i-a răspuns supărat vânătorul. Toată noaptea am alergat după el şi acu' vrei să mă lipsesc de vânat?

— Atunci vinde-mi-l mie, l-a rugat Daud, întinzându-i vânătorului toţi banii pe care-i avea.

A înhăţat vânătorul banii şi şi-a luat tălpăşiţa către cetate. Puiul de elefant a fornăit o dată cu
mare bucurie şi a întins-o în desişul pădurii.

— Ah, tare prost eşti, frate! a spus Sapilah. Acu' nu ţi-a mai rămas niciun kepeng.

— în schimb, mă bucur că am slobozit puiul de elefant, a răspuns Daud şi-a pornit mai departe.

Iar Sapilah îi călca pe urme.

Şi deodată auziră în depărtare un urlet cumplit. Sapilah şi-a prins fratele de mână şi,

107 duh rău

108 sabie scurtă din insula Jawa

dârdâind de frică, l-a întrebat:

— Cine urlă?

— E urletul rakşasului, a spus Daud.

Sapilah s-a prăbuşit la pământ şi-a răcnit cât a putut:

— Nu merg mai departe, mi-e frică!

Daud a spus:

— Bărbatului nu-i face cinste frica. Rămâi aici, dacă vrei, dar eu merg mai departe.

— Nu rămân singur în pădure! a răspuns Sapilah. Mi-e frică!

— Ridică-te, atunci, şi hai să-l căutăm pe rakşas, a spus Daud.

Şi iar au pornit la drum, Daud în faţă şi înspăimântatul Sapilah după el. Aşa au mers, ceasuri şi ceasuri în şir.

Când, pământul le-a tremurat fără veste sub picioare şi din nou au auzit cumplitul urlet. De groază, Sapilah s-a căţărat într-un palmier, pândind ce-avea să se întâmple mai departe.

Iar mai departe iacă ce s-a întâmplat:

A mai făcut Daud câţiva paşi şi s-a trezit în faţa intrării unei peşteri adânci, a văzut o mie de trepte ducând în uriaşa întortochetură de sub pământ. Moartea înfricoşătoare o aştepta acolo pe fiica rajahului.

— Ieşi din bârlog, nemernice rakşas, şi hai să ne luptăm! a strigat Daud.

— Nu-l chema, nu-l chema! a strigat Sapilah, din palmier.

Dar rakşasul apucase să audă chemarea viteazului Daud. Dintr-un salt a trecut peste mia de trepte şi s-a ivit înaintea celui alungat.

— Boţ ticălos de carne omenească! a mârâit rakşasul. Cum de cutezi să-mi tulburi liniştea?

Cât ai clipi, Daud şi-a încordat arcul, dar rakşasul nu s-a înspăimântat şi-a grăit, râzând cu
răutate:

— O singură săgeată mă poate răpune, dar e-n mâna unui cerşetor de pe insula Madagascar. Trage! Săgeata-ţi va luneca pe pielea mea ca pe-o stâncă, apoi te voi face fărâme!

A tras Daud, şi uriaşul rakşas o dată s-a clătinat, a izbit aerul cu mâinile-i păroase şi s-a prăbuşit la pământ. Atunci a priceput Daud că săgeata pe care bunul cerşetor i-o dăruise era chiar săgeata morţii, despre care-i pomenise rakşasul.

— Coboară, frate, să pătrundem în peştera de sub pământ! i-a strigat Daud lui Sapilah.

Şi nici n-apucă Sapilah să coboare din palmierul cel înalt, că Daud şi pătrunsese-n peşteră. încă de departe a zărit-o pe minunata fiică a rajahului.

— O, Saparwati, eşti slobodă! Rakşasul a murit! i-a spus Daud.

— Cum să-ţi mulţumesc? l-a întrebat Saparwati. Primeşte inelul acesta-n dar – şi i-a întins celui ce-o izbăvise un inel cu mărgăritar negru.

Când Daud a scos domniţa din peşteră, a venit către el şi Sapilah.

— Bucură-te şi te veseleşte, fiică a rajahului! a strigat el. Eu şi fratele meu ţi-am mântuit viaţa!

Şi măcar că, având picioare strâmbe şi fiind neîndemânatic, Sapilah nu i-a plăcut de fel, domniţa
i-a răspuns totuşi!

— Răsplătească-vă zeii, oameni buni şi viteji! Dar acu' să ne grăbim şi să plecăm până nu se întoarce rakşasa, femeia rakşasului.

Curând Saparwati, Daud şi Sapilah se aflară departe de peştera de sub pământ. Şi-au mers, au mers, au tot mers până a-nceput a se-nsera. Dacă întunericul a coborât peste pădure, fiarele sălbatice au prins a urla de jur împrejur.

Sapilah s-a speriat din nou:

— Nu merg mai departe. După fiece tufa se ascunde un tigru, din fiece copac pândeşte un şarpe boa.

— Bine, s-a învoit Daud. Rămânem în poiana asta până-n zori.

Degrabă a întocmit pentru Saparwati o colibă şi, fericită, fiica rajahului a adormit pe

dată.

— Dormi şi tu, frate, a spus Sapilah. Vă voi păzi somnul şi nu voi închide ochii pâri la ziuă. Numai ce a adormit Daud, că fricosului său frate i se năzări că într-o tufa din preajmă s-a ascuns
un tigru. Şi atunci şi-a pus în gând să-l piardă pe fratele său, ca să se însoare el cu fiica rajahului. A scos deci din sân o halcă de carne, a aşezat-o la uşa colibei şi s-a ascuns.

„Tigrul va simţi miros de came, va intra în colibă şi se va năpusti asupra lui frate-meu – şi-a zis Sapilah. Iar ce se va întâmpla mai încolo, e limpede: tigrul îl va sfâşia pe Daud.”

Aşa a dorit Sapilah, dar lucrurile s-au petrecut altminteri.

La miezul nopţii s-a ivit în poiană femeia rakşasului. A simţit mirosul cărnii crude şi-a dat buzna în colibă. Acolo a văzut-o dormind pe Saparwati, a înşfacat-o şi-a târât-o în peştera ei de sub pământ. Dar, nebăgată-n seamă de zgripţuroaică, fiica rajahului a rupt fâşii înguste din năframa-i de mătase şi le-a semănat pe pământ...

în zorii zilei s-a trezit Daud.

— O, Saparwati, a strigat-o el, să pornim la drum ca să-l bucurăm cât mai grabnic pe cinstitul tău părinte!

Dar nimeni nu i-a răspuns.

A pătruns atunci în colibă şi-a văzut că fiica rajahului pierise.

— Nefericitule, unde-i Saparwati? Răspunde! i-a strigat el lui frate-său.

— Nu ştiu, a minţit Sapilah. N-am închis un ochi toată noaptea, dar n-am văzut ca fiica rajahului să fi ieşit din colibă.

Lăsându-şi capul în piept, feciorul alungat a pătruns din nou în adâncul pădurii. îi era ruşine să se înfăţişeze rajahului mărturisind că nu izbutise s-o scape pe Saparwati.

Şi s-a întâmplat că Daud a zărit pe iarbă mai întâi o fâşie de mătase, apoi încă una, apoi o a treia. Şi-a înţeles îndată cine lăsase semnele acolo, în pădure.

Pas cu pas a mers Daud pe urmele de mătase, până ce cumplita peşteră i se ivi din nou înainte.

— Ticăloasă rakşasă, ieşi să ne luptăm! a strigat Daud cu glas de tunet.

Dar nimeni nu i-a răspuns. A luat-o atunci Daud pe trepte-n jos şi-a văzut deodată că treptele pier. Le spulberase rakşasa, ca nimeni să nu mai poată pătrunde în peşteră.

— Să plecăm, să plecăm degrabă! a prins a se ruga Sapilah. Cum vei ajunge-n peşteră, fără scară?

— N-am chef să-ţi ascult cuvintele fricoase! s-a supărat Daud. Ajută-mă să-mpletesc o frânghie din liane!

Când a fost gata frânghia, a legat-o Daud de un copac şi a lunecat pe ea în peşteră.

Biata Saparwati nu mai nădăjduia în nicio mântuire. Când, fără veste, Daud i s-a ivit înainte. S-a repezit Saparwati către el:

— Rakşasa-i plecată să-şi îngroape bărbatul. Să fugim repede, până nu se întoarce!

Degrabă a răsucit Daud frânghia în jurul lui Saparwati şi i-a strigat fratelui său:

— Trage, Sapilah, trage odată!

îndată ce s-a văzut la lumină, Saparwati a spus:

— Să-i ajutăm acu' şi viteazului tău frate să iasă din peşteră.

— A, nici nu mă gândesc! a vorbit cu răutate Sapilah. Daud e iscusit şi puternic. Las' să se mai descurce şi singur!

în zadar a plâns Saparwati, în zadar s-a rugat de omul cel crud! Ticălosul de Sapilah a înşfacat-o de mâini şi-a târât-o de lângă peştera cumplitei rakşase. Şi bine n-a apucat soarele să coboare în mare, că Sapilah se şi afla la porţile palatului împărătesc. La picioarele lui, Saparwati zăcea fără simţire.

Iar dând cu ochii de rajah, a strigat Sapilah:

— Ascultă, o, stăpâne! Bunul meu frate a fost ucis de rakşas. Dar eu l-am ucis pe rakşas şi ţi-am izbăvit fiica!

— Vorba mea e vorbă! a răspuns fericit rajahul. Saparwati va fi a celui care a scăpat-o!

— O, stăpâne, a vorbit din nou Sapilah cel lipsit de ruşine. Fiica ta e scăpată de primejdie, dar mintea i s-a tulburat din pricina spaimei. Iacă de ce spune-n toată vremea că Daud a rămas în peştera rakşasului. Şi doar am văzut cu ochii mei cum blestematul mi-a ucis fratele.

— Biata mea fiică, biata mea Saparwati! a gemut cu amărăciune rajahul.

în clipa aceea şi-a venit Saparwati în fire şi-a strigat:

— Scăpaţi-l degrabă pe binefăcătorul meu Daud! A rămas în bârlogul rakşasului!

— Biata mea fetiţă! a şoptit rajahul, poruncindu-le slujitorilor s-o ducă pe Saparwati în încăperea ei. Peste şase săptămâni, atunci când pe cer stelele se vor afla prielnic aşezate, te vei căsători cu fiica mea, i-a spus rajahul lui Sapilah. Iar până atunci vei fi întâiul meu sfetnic şi căpetenia oştilor mele.

Şi Sapilah rămase la palat.

Dar ce s-a făcut binefăcătorul Daud?

Zadarnic s-a străduit să iasă din peşteră! Straiele i s-au zdrenţuit, sângele-i ţâşnea de sub unghii, puterile-l părăseau clipă de clipă. Şi ştia că zgripţuroaica se întoarce în bârlog, spre asfinţit.

Dar iacă, atunci când pierduse orice nădejdi de scăpare, auzi deasupra capului chemarea unui elefant. Şi-a înălţat Daud fruntea şi-a văzut un elefant uriaş însoţit de un pui, de puiul de elefant pe care-l răscumpărase de la vânător.

Elefantul cel bătrân a smuls din rădăcini un trunchi de bambus şi l-a coborât până-n fundul peşterii. Dar atât de vlăguit era bietul Daud, încât n-a putut sui nici până la jumătatea trunchiului.

Şi, iacă, din depărtare a răsunat cumplitul urlet al zgripţuroaicei: rakşasa se întorcea acasă.

„îmi soseşte moartea!” şi-a spus Daud. Şi din nou s-a încleştat de trunchiul bambusului. în clipa aceea a simţit că bambusul e tras în sus. Şi, ridicându-şi capul, a văzut că elefantul şi puiul său îşi încolăciseră trompele în jurul copacului şi-l trăgeau afară. S-a pomenit Daud pe pământ, înainte de întoarcerea zgripţuroaicei. Iar în zorii zilei, istovit şi flămând, s-a oprit la poarta palatului.

— Ia-o din loc, flendurosule şi mânjitule! i-a strigat straja.

Daud a glăsuit:

— Am să plec. Numai să-mi spuneţi dacă minunata fiică a rajahului trăieşte.

— Slavă zeilor, fiica îndurătorului rajah e în viaţă. A mântuit-o viteazul Sapilah. El l-a ucis pe cumplitul rakşas şi-a slobozit-o pe zeiasca Saparwati.

— Atunci spuneţi-mi, rogu-vă, ce s-a întâmplat cu Sapilah?

— Ştim şi asta, i-a răspuns straja. Rajahul nostru cel drept l-a numit pe Sapilah căpetenie a oştii şi sfetnic.

Daud a mai zis:

— Sapilah e fratele meu! Duce-ţi-vă şi-i spuneţi că vreau să-l văd.

Căpetenia străjii a plecat ca din praştie la cel dintâi sfetnic şi i-a grăit:

— Colo, la poartă, e un om atât de flenduros, de ţi-i mai mare mila, care cutează să spună că ţi-e frate.

A alergat Sapilah la o fereastră şi l-a văzut pe Daud lângă poartă.

— Şi drumeţul ăsta flenduros a cutezat să se dea drept fratele meu?... Pentru atâta neruşinare i se cuvine cea mai aspră pedeapsă. Poruncesc să fie înecat pe dată.

Şi iacă ce-a mai fost cu Daud:

Straja l-a vârât într-un butoi cât el de mare şi l-a zvârlit în apa mării. Multă vreme a împins vântul butoiul în care se afla Daud. Dar într-un rând, vântul a prins a bate către uscat şi valurile au lepădat butoiul pe nisipul de pe ţărm.

Acolo, pe ţărm, trăia un biet pescar, cu femeia lui.

Şi a văzut el că valurile au lepădat pe uscat un butoi.

— Butoiu-mi prinde bine la gospodărie, a zis pescarul, şi s-a grăbit către locul cu pricina.

A scos el fundul butoiului şi-a dat peste Daud, mai mult mort decât viu.

Multe zile şi multe nopţi l-a îngrijit femeia pescarului dar, iacă, a sosit şi ziua când Daud s-a ridicat din nou, frumos, iscusit şi puternic. Mergea cu pescarul la pescuit, îl

ajuta să-şi dreagă pânzele, să-şi călăfatuiască luntrea. Dar cel mai tare-i plăcea să muncească la grădină, unde creşteau sumedenie de flori frumoase.

Odată, pe când Daud îşi stropea florile, o fată veni în grădină şi-i spuse:

— Sunt slujitoarea fiicei rajahului. Alege pentru stăpâna mea un mănunchi dintre cele mai înmiresmate flori.

Aşa a şi făcut Daud. I-a dat slujitoarei un mănunchi de flori alese, strecurând pe furiş în el şi inelul cu mărgăritar negru.

Totul s-a petrecut aşa cum îşi dorise Daud. Saparwati găsi în aceeaşi zi inelul cu mărgăritar negru. Dând cu ochii de el, fiica rajahului a întrebat-o pe slujitoare:

— Ia spune-mi, cum arată omul care ţi-a vândut florile astea?

Slujitoarea a dat răspuns:

— N-am întâlnit niciodată un flăcău atât de frumos.

Dar ceva m-a mirat: de ce o fi având oare, un om atât de tânăr, părul cărunt?

— El e, el e! a strigat Saparwati, nemaiştiind ce să facă de bucurie, şi a dat fuga la rajah.

— Tată, i-a spus ea, rânduieşte, rogu-te, nişte întreceri cu armele în ajunul nunţii mele. Şi lasă o parte din oştire sub porunca lui Sapilah, iar cealaltă parte s-o conducă tânărul care creşte flori în grădina pescarului.

— Fie, aşa să facem, s-a învoit rajahul.

Şi, iacă, în ajunul nunţii s-au pornit întrecerile. Toţi cei din cetate, s-au strâns să privească.

Ceata lui Sapilah s-a rânduit de o parte a pieţei, Daud cu ai săi de cealaltă. Rajahul a dat semn şi amândouă oştile s-au năpustit una către alta. Daud păşea înaintea oştii lui, iar Sapilah în urmă. Când oştile s-au ciocnit, fricosul de Sapilah s-a ascuns pe după un stâlp al palatului şi de acolo dădea porunci. Apucând klewangul, Daud s-a năpustit asupra lui Sapilah şi dintr-o singură lovitură l-a trântit la pământ. învins, Sapilah cel fricos a spus:

— Nu mă ucide, frate drag, nu mă ucide! Lasă-mi viaţa şi mărturisesc tot!

— Bine, nemernicule, te iert! Dar povesteşte înaintea întregului popor cine a izbăvit-o pe fiica rajahului şi de ce ai vrut să mă sfâşie rakşasa.

Dârdâind de frică, Sapilah a mărturisit cum îşi călcase credinţa.

Atunci rajahul l-a aşezat pe Daud alături de dânsul, iar lui Sapilah i-a grăit astfel:

— Şacalului turbat trebuie să-i tai coada până la urechi!

Şi i-a făcut semn călăului. Dar Daud i-a spus măritului rajah:

— Dreaptă ţi-e mânia, înţelepte stăpâne. Dar ziua de azi e cea mai fericită din viaţa mea şi n-aş vrea ca moartea fratelui meu s-o întunece.

— Bine, fie precum doreşti, s-a îndurat stăpânul. Dar răufăcătorul să nu ne mai pângărească privirile. Ei, străjeri! alungaţi-l în beţe până dincolo de zidurile cetăţii!

Auzind o asemenea poruncă, fricosul de Sapilah o rupse la fugă atât de sprinten, încât nimeni, nici căprioara iute de picior nu l-ar fi putut întrece.

Şi-n aceeaşi zi chiar, se serbă nunta lui Daud cu Saparwati. O mie de oameni a poftit rajahul la nunta fiicei lui. O sută de flautişti au cântat la nuntă.

Dar Daud nu l-a uitat pe pescarul care-i scăpase viaţa. A poruncit să i se ridice o nouă locuinţă, i-a dăruit cele mai trainice năvoade şi cea mai mare luntre.

Cât despre mincinosul Sapilah, nimeni nu i-a mai auzit nici de nume. Şi nimeni nu ştie unde şi-a aflat adăpost.

De ce-i place tigrului carnea de maimuţa

poveste indoneziană

în vremurile tare vechi, pe când tigrii nu mâncau carne, ci gâze, o mare secetă a bântuit pământul. A ars iarba din pădure, s-au veştejit copacii şi au secat izvoarele.

Iar fiarele junglei au prins a muri. Cel mai tare suferea din pricina secetei bivolul. Era mătăhălos, puternic şi obişnuit să mănânce mult. Acu' însă rătăcea din zori şi pâri la asfinţit în căutare de iarbă verde şi n-o găsea nicăieri.

Pe zi ce trecea, bivolul slăbea mai rău, tot mai rău. Dar într-un rând, când, împleticindu-se de foame, a ajuns cu chiu, cu vai până la un râu necunoscut, a văzut acolo o poieniţă înverzită. în poiană păşteau nişte cerbi. La început s-au cam speriat cerbii de bivolul cel uriaş, dar văzându-l sleit de puteri, s-au năpustit asupră-i şi l-au alungat.

Atunci, adunându-şi puterile de pe urmă, s-a târât bietul bivol către stăpânul junglei, tigrul.

Tigrul sta tolănit la umbra unor copaci şi mânca lacom o lăcustă.

S-a oprit bivolul înaintea lui şi i-a grăit:

— O, frunte a junglei, scapă-mă de moartea prin foame! Porunceşte cerbilor să mă lase şi pe mine să pasc pe pajiştea de lângă râu. Şi-ţi voi fi slugă de credinţă şi-ai să poţi face cu viaţa mea ce vei pofti.

I s-a făcut tigrului milă de bivol şi i-a răspuns astfel:

— Hai cu mine! Dacă oi fi eu de faţă, nu va îndrăzni nimeni să se năpustească asupră-ţi.

Şi amândoi s-au îndreptat spre râu. Paşnicii cerbi s-au răspândit care încotro, la ivirea puternicului stăpân, şi bivolul a luat atunci în stăpânire poiana. Din ziua aceea, tigrul şi bivolul se împrietenirã la toartă. Când tigrul era lângă el, bivolul nu se mai temea de nimeni. Tigrul, pe de altă parte, era mulţumit pentru că, umblând prin iarbă, bivolul îi aduna o mulţime de lăcuste şi de alte gâze. N-au trecut multe zile şi bivolul s-a îngrăşat din nou, prinzând puteri.

Dar, iacă, s-a întâmplat ca, în drum spre adăpătoare, tigrul să întâlnească o maimuţă neastâmpărată. Maimuţa i-a spus:

— O, stăpâne, oare nu ţi-e silă să te hrăneşti tot cu lăcuste şi fel de fel de gâze? Se spune că noaptea nu te dai în lături să-ţi mănânci până şi purecii din blană! Se vede treaba că habar n-ai cât de gustoasă, de o mie de ori mai gustoasă decât carnea gâzelor e carnea de fiară. Şi pot să-ţi spun în taină că cea mai gustoasă carne din lume e carnea de bivol. Gustă, şi te vei încredinţa că ţi-am spus adevărul.

A ascultat-o tigrul pe maimuţă, s-a gândit ce s-a gândit apoi şi-a zis: „în vremea secetei, bivolul mi-a spus că pot face ce vreau cu viaţa lui. Ei bine, azi am să-l mănânc!”

Şi tigrul a pornit grăbit către poiana pe care păştea prietenul lui. Acolo s-a dus la bivol şi i-a zis:

— M-ai încredinţat că pot face cu viaţa ta ce vreau, dacă te scap de moartea prin foame. A sosit vremea să te ţii de cuvânt. Vreau să te mănânc azi la prânz!

Auzindu-i vorbele, i-a sărit bivolului ţandăra. Ochii i s-au înroşit, muşchii i s-au încordat. Şi, zvârlindu-se cu straşnicele lui coame asupra tigrului, a prins a se lupta.

A sărit tigrul în lături, mârâind cu răutate.

Bivolul însă i-a spus:

— Chiar când eram gata să mor de foame nu mi-aş fi dat viaţa fără luptă. Dar acu', fiind puternic ca mai înainte, nu mă mai tem de nimeni. Priveşte care mi-i puterea!

Şi, dintr-un salt, şi-a înfipt grozavele-i coame în trunchiul unui palmier bătrân, pe care l-a străpuns dintr-o parte într-alta. S-a urcat apoi pe un deal, a izbit cu copita şi dealul s-a prăbuşit în milioane şi milioane de firişoare de ţărână.

— Necinstitule! i-a răspuns cu mânie tigrul. Oare nu mi-ai făgăduit viaţa ta? Oare nu te-am scăpat de moartea prin foame?

Bivolul i-a întors vorba:

— Ce-am spus însemna că-ţi voi fi mereu credincios şi că mereu te voi apăra de duşmani, fără a mă teme de moarte!

— N-am nevoie de apărarea ta, nerecunoscătorule! a mârâit tigrul. Şi să ştii că din clipa asta carnea, şi nu nenorocitele gâze îmi vor fi hrana! Şi că voi încerca

neapărat şi gustul cărnii tale!

Şi, dând cu coada de pământ, în duşmănie, tigrul s-a ascuns în hăţiş. Rămânând singur, bivolului a început să-i fie urât. Păi cum! Tigrul, cel mai bun prieten, să-i fie duşman de moarte...

Dar tigrul era tot atât de trist. îi părea rău şi lui după prietenia pierdută. Numai că, mincinoasa de maimuţă izbutise să şi povestească tuturor celor din junglă că tigrul ajurat să-l mănânce pe bivol. Iar, pentru a nu-şi pierde încrederea în el însuşi, a început tigrul să-l vâneze pe bivol.

Doar că nu era prea uşor lucru să-l prinzi pe bivol în tufişuri. De trei ori s-a repezit tigrul asupra lui şi de trei ori l-a primit bivolul în coarne. Blana tigrului se făcuse numai găuri.

Atunci şi-a pus în minte să se năpustească pe la spate asupra duşmanului. Dar bivolul era plin de luare-aminte şi izbutea să-şi întoarcă de fiece dată straşnicele coarne împotriva tigrului.

Pierzând deci nădejdea de-a gusta din carnea de bivol, s-a dus tigrul la maimuţă.

Văzându-l pe tigru, maimuţa a grăit:

— Aşa-i că ai venit să-mi mulţumeşti pentru sfatul cel bun? Ei, cum ţi-a plăcut carnea de bivol?

— Nu-i atât de prost bivolul, ca să se lase mâncat! a mârâit tigrul. Dar am să aflu totuşi gustul cărnii.

Şi, grăind aşa, a ucis maimuţa şi-a mâncat-o.

Şi i-a plăcut carnea de maimuţă. De atunci tigrul nu se mai hrăneşte cu lăcuste şi fel de fel de gâze, ci a prins a vâna sălbăticiunile. Cel mai tare-i place carnea de maimuţă.

Dar, tot de atunci, bivolul se fereşte să-l întâlnească şi în pădure se tot uită cu băgare de seamă dacă stăpânul junglei nu i se furişează pe la spate.

Trei şi unul

poveste indoneziană

Pe insula Sumatra trăia un tiran sărat. Pe peticul lui de pământ creştea un singur bananier.

Odată, trei drumeţi trecură pe lângă bordeiul săracului: un călugăr, un vraci şi un cămătar. Cămătarul, cel dintâi, a zărit bananierul. Şi aşa le-a grăit însoţitorilor lui:

— Noi suntem trei, iar ţăranul e unul. Cum ne-ar putea împiedica să ne-nfruptăm din bananele lui?

Şi cei trei ticăloşi începură a mânca nepăsători, sub ochii ţăranului, poamele singurului său bananier.

— Ce faceţi, cinstite feţe? a strigat deznădăjduit ţăranul. Sunt doar bananele mele!

— Ei şi ce-i dacă-s ale tale? a-ntrebat cu obrăznicie călugărul.

— Ne-au fost pe plac şi, iacă, le mâncăm – a adăugat vraciul.

— Şi nu ne stânjeni... c-o păţeşti urât! l-a înfricoşat cămătarul.” Ei sunt trei, iar eu unul – şi-a zis ţăranul. Nu mă ţin curelele să mă iau în beţe cu ei. Dar nici nu pot privi cu linişte cum se gospodăresc pe pământul meu".

Şi, întorcându-se către oaspeţii nepoftiţi, a spus:

— Mare-i cinstea de a vedea în casa mea un slujitor al cerului şi un mare vraci. Dar mă întreb ce caută lângă voi un nevrednic de cinste, de teapa cămătarului. Ia priviţi numai cât e de lacom: în vreme ce voi rupeţi o banană, el rupe cinci, ba încă pe cele mai coapte!

Atunci călugărul a strigat, scos din fire:

— Cămătar hulpav! Ai vădit lipsă de cinste faţă de un slujitor al cerului! Şterge-o, cât nu ne răfuim cu tine!

” Ei sunt trei, iar eu unul” – şi-a zis cu spaimă cămătarul şi s-a grăbit să spele putina.

Călugărul şi vraciul urmau să culeagă din pom, nestingheriţi, bananele. Atunci ţăranul s-a întors, cu asemenea cuvinte, către vraci:

— Nu te supăra, cinstită faţă, dar mi se pare că ştiinţa ta nu e în stare să

vindece bolile oamenilor.

— Ce pricepi tu din ştiinţa mea, neghiobule! O mulţime de oameni s-au lecuit mulţumită sfaturilor mele!

— Eu cred, totuşi, că s-au lecuit pentru că aşa a vrut cerul.

— Ce-amesteci cerul aici? Eu îi lecuiesc pe oameni, nu cerul!

— Ce spui, neobrăzatule? i-a sărit călugărului ţandăra. Cutezi să te îndoieşti de atotputernicia cerului?

— Sfinte părinte, dar el pângăreşte cerul! a rostit şi ţăranul. Păcatele cele mai grele se află întotdeauna alături de asemenea neobrăzaţi.

— Lipseşte dinaintea mea! a spus călugărul.

” Ei sunt doi, iar eu unul” – şi-a zis vraciul şi, uitând de banane, a luat-o la fugă.

Când ţăranul şi călugărul rămaseră singuri, unu la unu, l-a întrebat ţăranul pe călugăr:

— O, tu, cunoscător al atâtor legi sfinte, oare ne te opresc legile astea să-ţi însuşeşti avutul altuia?

— Asta cam aşa e – a întărit călugărul.

— Atunci de ce mănânci nişte banane care nu-s ale tale?

Până sa se gândească el ce să răspundă, ţăranul a şi pus mâna pe un băţ şi, arătându-i călugărului drumul, a zis:

— Vezi-ţi de drum, sfinte părinte! Şi pe viitor nici prin apropierea pomului meu să nu mai treci! S-a uitat ponciş călugărul la băţul din mâna ţăranului şi a plecat.

Iac-aşa a scăpat ţăranul cel isteţ de oaspeţii nepoftiţi.

Sandino şi dracii fricoşi

poveste indoneziană

O văduvă săracă avea un fecior vesel şi viteaz. Tot satul îl iubea pe Sandino, ca aşa-l chema pe băiat, numai mătuşa lui nu-l iubea. Veţi întreba de ce. Păi pentru că nu iubea pe nimeni, în afara ei însăşi, locuia undeva departe, dincolo de sat, pe drumul ce ducea către pădure

Odată, maică-sa l-a rugat pe Sandino să se ducă în junglă după vreascuri şi i-a dat pentru drum trei covrigi. Ajungând în pădure, Sandino s-a aşezat la umbra unui ficus bătrân de o sută de ani. Nu ştia, fireşte, că într-o scorbură a ficusului locuiau trei diavoli de pădure, fricoşi cum nu se mai află.

Şi-a amintit băiatul că maică-sa îi dăduse trei covrigi pentru drum şi-a spus cu glas tare:

— Of, ce foame mi-e! Am să mănânc doi acum, iar pe-al treilea îl dau eu gata mai încolo..

Auzindu-i vorbele, au ieşit diavolii cei fricoşi din scorbură şi s-au zvârlit la picioarele băiatului.

— Nu ne mânca, nu ne mânca! Vrei să-ţi dăruim o ceaşcă dintr-o nucă de cocos?

— Am eu ceaşca mea acasă – a spus Sandino.

— Da, dar vezi că asta nu-i o ceaşcă aşa ca toate celelalte – au prins a-l lămuri diavolii. E o ceaşcă fermecată. Numai să te gândeşti la o mâncare şi mâncarea se şi iveşte în ceaşca fermecată.

— Atunci se schimbă lucrurile – a pus băiatul şi, luând ceaşca, s-a îndreptat către casă.

A străbătut el o jumătate de drum şi s-a aflat înaintea bordeiului mătuşii. Văzând ea ceaşca în mâinile băiatului, a început a-l dondăni:

— Tontule! Ce te cari din pădure cu ceaşca asta! Oare maică-ta n-are ceaşcă de lemn?

— Nu-i o ceaşcă aşa ca toate celelalte, e fermecată – a lămurit-o băiatul şi i-a povestit tot ce se petrecuse în pădure.

— O, fecior al sorei mele – a grăit cu blândeţe femeia cea vicleană. Nu departe de bordeiul meu hoinăreşte un tigru. Până nu se crapă de zi, nu-ţi îngădui să-mi părăseşti bordeiul.

Om povesti îndată ce-a mai fost.

Cum a adormit Sandino, cum i-a ascuns femeia ceaşca fermecată şi-a pus în locul ei una de rând. Dimineaţa băiatul i-a mulţumii mătuşii pentru găzduire, a luat ceaşca şi s-a grăbit către casă.

— Unde-s vreascurile? a întrebat mama, dacă băiatul a ajuns acasă. Oare cum să-ţi fierb orezul fără uscături?

— De azi înainte nu mai e nevoie să te îngrijeşti de mâncare – a grăit Sandino şi i-a povestit tot ce se petrecuse în pădure.

— Ah, tare-aş vrea să gust un pic de krupuk[109] – a spus mama.

— înalţă capacul ceşti fermecate şi ai să găseşti în ea şi krupuk, şi ketupat[110] —a zis mândru Sandino.

Mama a privit de zor în ceaşcă şi-a vorbit cu supărare:

— Nu văd nimic! îţi baţi joc de mine! Şi să ştii că, dacă nu aduci uscături, mâine îţi mănânci orezul nefiert...

A doua zi s-a dus iarăşi Sandino după uscături. Numai ce s-a apropiat de ficus, că a şi dat cu ochii de bârlogul unui iepure. Din bârlog îl priveau trei iepuraşi.

— Tii, ce noroc! a strigat băiatul. îndată îi prind şi-i frig pe jeratic pe tustrei! Aşa prânz mai zic şi eu!

— Vrea să ne frigă! s-au speriat diavolii. Degrabă au ţâşnit din scorbură şi-au prins a-l ruga: Nu ne ucide, nu ne ucide! Iacă, ţine biciul ăsta fermecat. Pocneşii din el şi-o cireadă de bivoli ţi se iveşte înainte.

Atât s-a bucurat Sandino de noul dar, încât a uitat cu totul de vreascuri. Luând biciul, a pornit spre casă. Dacă a ajuns în dreptul bordeiului mătuşă-şi, femeia cea haină a început a striga din nou la el:

— Tontule! Ce nevoie ai de bici, când n-ai nici bivol, nici măgari!

l-a mărturisit băiatul tot ce se petrecuse în pădure. Atunci vicleana i-a spus cu blândeţe:

— O, fecior al surorii mele, nişte urşi cumpliţi dau târcoale-n jurul casei mele. Până nu se crapă de zi nu-ţi îngădui să-mi părăseşti bordeiul!

A rămas băiatul să doarmă la mătuşa lui. Şi, cum a adormit, cum i-a luat femeia biciul fermecat şi i l-a schimbat pe unul de rând.

Dimineaţa a pus Sandino mâna pe bici, şi-a luat rămas bun de la mătuşă şi-a pornit către casă.

Dacă l-a văzut venind din nou fără uscaturi, i-a spus maică-sa cu supărare:

— Tare eşti leneş! Iar te-ai întors cu mâinile goale!

Băiatul a răspuns:

— Bucură-te, că de azi înainte sărăcia o să uite drumul către coliba noastră! îndată oi pocni din biciul fermecat şi-om avea şi noi bivolii noştri.

Grăind aşa, a pocnit băiatul din bici, dar nu s-a petrecut nicio minune. Nu s-a ivit nici picior de bivol.

— Iar m-ai minţit! a strigat mama. Du-te după uscături!

Din nou s-a dus băiatul în pădure. Ajungând până-n dreptul ficusului, a zărit în iarbă trei fragi ţi- a zis:

— Sunt numai trei şi nu ştiu cum e mai bine: să-i mănânc deodată sau pe rând?

Auzind una ca asta, iar au ieşit diavolii din scorbură şi i-au întins băiatului o funie.

— Na, ia-o, numai nu ne mânca!

— Ce să fac cu funia voastră? Am funia mea, pentru uscături – le-a răspuns băiatul.

— Da, dar asta nu-i o funie ca toate funiile, e fermecată – au început a-i spune diavolii. Ţie nu- ţi face niciun rău, dar pe oricine se atinge de ea îi leagă, pe loc,

---

[109] mâncare naţională din făină şi crevete uscate

[110] mâncare naţională din frunze umplute cu orez

fedeleş...

înfaşurându-şi funia fermecată în jurul trupului, a adunat Sandino o legătura de vreascuri şi-a făcut cale-ntoarsă. Când a ajuns în dreptul bordeiului mătuşii, femeia l-a văzut şi ţi-a zis:” Băiatul a priceput, pesemne, că i-am luat darurile dracilor din pădure. Trebuie să scap de el!” Şi i-a vorbit cu nespusă blândeţe:

— O, fecior al surorii mele, un elefant turbat se-nvârte în jurul casei mele. Până nu se crapă de zi nu-ţi îngădui să-mi părăseşti bordeiul!

A rămas Sandino la mătuşa lui, şi-a pus funia fermecată sub cap şi-a adormit buştean.

Femeia cea nemiloasă şi-a pus în gând să-l lege cu funia şi, aşa somnoros, să-l zvârle pradă fiarelor pădurii.” Nu va trebui să pierd nicio frânghie – s-a bucurat răufacătoarea. Iacă ce funie groasă are sub cap!”

Dar numai ce s-a atins de funia fermecată, că într-o clipă s-a şi pomenit legată fedeleş.

Toată noaptea s-a străduit sa scape din laţurile funiei fermecate, cu cât se zbătea însă mai mult, cu atât mai vârtos o strângea funia diavolilor de pădure

Când s-a trezit şi şi-a văzut mătuşa legată îndată a bănuit băiatul cine-i furase ceaşca şi biciul.

— Of, fecior al dragii mele surori, o, nepot iubit – s-a văicărit femeia— dezleagă-mi, rogu-te...

l-a răspuns băiatul:

— Până n-ai să-mi spui unde mi-e ceaşca şi bietul, tot legată ai să stai.

A fost nevoită hoţomana să-i înapoieze băiatului darurile diavolilor de pădure.

Mulţumit, Sandino a dezlegat-o pe mătuşa-sa, şi-a ridicat în spinare legătura de vreascuri şi-a pornit-o către casă. Acolo, tristă, îl aştepta mama.

— Ai adus tu uscături, dar nu mai am niciun bob de orez în casă. Cu ce să fac de mâncare? a întrebat mama.

— O să avem mâncare, şi ce mâncare! a spus băiatul, gândindu-se la krupuk şi la ketupat, la tebu[111], la kuă-kuă[112] şi la manisan[113].

Când Sandino a ridicat de astă dată capacul, a văzut mama că ceaşca era plină de tot soiul de bunătăţi.

— Stai, că încă nu-i tot! a spus băiatul, pocnind din biciul fermecat.

Şi s-a întâmplat aşa cum îi făgăduiseră diavolii: cât ai clipi, bătătura văduvei va umplut de bivoli.

Straşnic au trăit de atunci mama şi feciorul ei! Şi toţi trăiau bine-n jurul lor. Sărmanul îşi putea potoli întotdeauna foamea în pragul colibei lui Sandino, ba primea şi un bivol, să-şi are peticul de pământ.

Odată, nemilosul stăpân al acelor locuri, prinţul Kaiman, a trecut pe lângă coliba lui Sandino. Când a văzut mulţimea bivolilor arătoşi din bătătură, s-a mâniat prinţul şi-a strigat:

— Hei, slugi! Prindeţi băiatul şi-l zvârliţi în temniţă! Sărăntocul ăsta mi-a furat bivolii!

S-au năpustit slujitorii asupra băiatului, dar Sandino i-a atins cu funia şi oamenii prinţului s-au pomenit legaţi fedeleş. S-a repezit prinţul în ajutorul slujitorilor, dar numai ce s-a atins de funie că s-a pomenit cetluit întocmai ca oamenii lui.

Atunci l-a legat Sandino pe prinţ şi pe slujitori de cozile bivolilor, iar bivolii, târându-i pe pământ, l-au scos departe, dincolo de sat.

Şi nimeni nu i-a mai văzut nici pe prinţ, nici pe slujitori. Se vede treaba că bivolii i-au târât în junglă şi că acolo şi-au aflat sfârşitul.

Sandino însă a trăit o sută de ani şi toţi vecinii i-au slăvit bunătatea. Dar când a murit, au pierit pentru totdeauna din coliba lui şi darurile fermecate ale fricoşilor diavoli de pădure.

---

111 trestie de zahăr

112 un fel de cozonac

113 dulceaţă

împăratul Suleiman cel înţelept

poveste indoneziană

Se spune că, atunci când a îmbătrânit căpetenia duhurilor rele a venit la împăratul Suleiman cel înţelept şi i-a grăit:

— O, împărate, primeşte oala asta fermecată, cu apă vie! Bea o înghiţituri şi vei fi fără de moarte.

Dar bătrânul împărat Suleiman nu era numai înţelept, ci şi prevăzător. Şi a poruncit să-i fie înfăţişat, cei dintâi trei oameni care vor trece pe dinaintea palatului lui. Şi curând se iviră înainte-i un oştean vestit, un neguţător bogat şi un ţăran sărac.

L-a întrebat Suleiman pe oşteanul cel vestit:

— Spune-mi, fi-voi oare fericii bând din apa vie?

A răspuns oşteanul:

— Da, vei fi! Vei trăi o mie de mii de ani şi vei avea vreme să cucereşti întreg pământul. Şi oare nu-i o mare fericire să vezi în jurul tău numai popoare înfrânte?

Atunci l-a întrebat împăratul pe neguţătorul cel bogat:

— Spune-mi, fi-voi oare fericit bând din apa vie?

A răspuns neguţătorul:

— Da, vei fi! Vei trăi o mie de mi de ani şi an de an îţi va spori bogăţia. Şi oare nu-i o mare fericire să vezi cum îţi sporeşte bogăţia?

Atunci l-a întrebat împăratul pe ţăranul cel sărac:

— Spune-mir fi-voi oare fericit bând din apa vie?

Adevăr au grăit oare oşteanul şi neguţătorul?

A răspuns ţăranul:

— O, împărate, şi oşteanul, şi neguţătorul ţi-au spus doar jumătate din adevăr. Amândoi ţi-au arătat de ce vei fi fericit, dar au tăcut pricinile pentru care nu vei fi fericit!

— Ce tot spui, neghiobule? au strigat oşteanul şi neguţătorul. Cum poate fi nefericit împăratul, ajungând nemuritor?

— Ascultă-mă înţelepte stăpâne – a grăit ţăranul. Vei bea o înghiţitură din apa vie şi vei primi în schimb viaţa veşnică. Va veni ceasul când preaiubita-ta soţie va muri. Tu vei trăi şi vei vedea cum bogăţia îţi sporeşte. Copiii, pe care atâta-i iubeşti, vor muri şi ei. Tu însă vei trăi şi te vei bucura de putere. Copiii copiilor tăi vor coborî în pământ. Tu însă vei trăi şi-ţi vei număra comorile. Şi prietenii, şi slujitorii de credinţă, toţi vor muri sub privirile tale. Tu însă vei trăi. Şi va veni ziua când vei privi înjur şi nu-ţi vei vedea alături nici soţia, nici copiii, nici nepoţii, nici prietenii, nici slujitorii de credinţă. Iacă fericirea care te aşteaptă. înţeleptul nostru stăpân. Acu', dacă vrei, bea din apa asta a vieţii şi fa-te nemuritor!

— Pentru nimic în lume! a rostit, zguduit, Suleiman. Pentru nimic! La ce mi-ar sluji viaţa, dacă nu-mi voi avea copiii alături? Cum să mă desfat privindu-mi comorile, dacă va trebui să-mi jelesc nepoţi iubiţi? Şi ce să fac cu puterea, dacă prietenii toţi îmi vor fi murit?

Şi, gândind aşa, împăratul dat cu oala din toate puterile de pământ.

Pământul a supt vlaga fermecată, iar Suleiman cel înţelept a poruncit ca cioburile oalei de preţ să fie zvârlite în mare.

Tisna Yati

poveste indoneziană

Tisna Vati era numele unei zeiţe, fiica marelui zeu Batara Guru. Se povesteşte că ea locuia împreună cu tatăl său în cer. Era o fată negrăit de frumoasă, cum alta nu se afla pe lume, dar era peste măsură de zburdalnică şi nu-i plăcea deloc să trăiască în cer lângă tatăl său. Privind într-una în jos, spre pământ, la oamenii care umblau, munceau şi se veseleau, ea ofta mereu, zicându-şi:

— Ah, cât de mult aş vrea să mă fac o simplă muritoare.

Când tatăl ei pleca pe Pământ să se lupte cu Duhul Vânturilor, ea îl ruga, de fiecare dată, s-o ia cu el, dar Batara Guru nu i-a satisfăcut niciodată această dorinţă. Tisna Vati era foarte supărată că părintele ei nu lua în seamă rugăminţile ei. De aceea, când tatăl său se întorcea de la bătălii, ea nu vorbea cu el, ci umbla tot timpul mâhnită. După câtăva vreme, Batara Guru se plictisi să tot vadă chipul posomorât al fetei sale. Se mânie foarte, o chemă la sine şi-i spuse:

— Iată ce-i, Tisna Vati, m-am săturat de capriciile tale şi bucuros te-aş fi trimis pe Pământ, ca să trăieşti acolo, ca o simplă muritoare. Dar din păcate acest lucru nu este posibil. Tu ai băut din elixirul vieţii veşnice. De aceea eu am hotărât să te mărit cu un zeu şi am să te las pe seama lui, să se ocupe de soarta ta.

— Tată! strigă Tisna Vati. Eu mi-am găsit bărbat.

— Cine este el? întrebă furios Batara Guru. Nădăjduiesc că nu este fiul Duhului Vânturilor? Nu voi admite ca fata mea să se mărite cu fiul duşmanului meu.

— Nicidecum, tată. E cu totul altcineva. Bărbatul meu nu este un zeu, ci un pământean. Priveşte, te rog, în jos, îl poţi vedea. Tocmai acum îşi munceşte câmpul de orez, acolo pe coasta aceea, la poalele muntelui.

— Dar ăsta-i un om! strigă Batara Guru, mâniat peste măsură. E un simplu muritor! Tu eşti fiica unui zeu, nu poţi să te căsătoreşti cu el.

— Eu vreau însă să fiu soţia lui! strigă Tisna Vati şi bătu puternic din picior. Nu vreau să mă mărit cu altul. El va fi bărbatul meu chiar dacă pentru acest lucru va trebui să părăsesc cerul pentru totdeauna şi să devin o simplă muritoare.

— Dar eu îţi repet, că tu nu ai voie să te căsătoreşti cu un om, izbucni mânios Batara Guru. Mai bine te prefac într-un fir de orez, decât să devii soţia unui muritor, ai înţeles?

Tisna Vati se sperie, atât de straşnic se înfuriase tatăl ei. încă niciodată nu se supărase astfel pe ea. De obicei îi îndeplinea toate dorinţele.

Tânăra zeiţă nu se simţi bine la gândul că va împărtăşi soarta zeiţei Devi Sri, soţia zeului Vişnu, pe care acesta a prefăcut-o într-un fir de orez, pentru faptul că nu-l ascultase. Dar Tisna Vati nu era atât de fricoasă ca Devi Sri. Ea nu voia să devină fir de orez şi nici nu dorea să se mărite după un zeu. Ea îşi pusese în gând să fie, cu orice preţ, soţia unui om muritor, care îşi munceşte câmpul de orez la poalele muntelui.

A doua zi când Batara Guru se pregăti de drum în căutarea viitorului bărbat al fiicei sale, veni vestea că Duhul Vânturilor pusese din nou la cale gânduri de război. Batara Guru a trebuit mai întâi să se răfuiască cu Duhul Vânturilor. înaintea plecării, el spuse Tisnei Vati:

— Când mă voi întoarce, am să-ţi aduc pe viitorul tău soţ.

Tisna Vati răspunse supusă:

— Bine, tată!

Dar ea n-a mai stat să aştepte întoarcerea lui. Numai ce Batara Guru purcese pe drumul ceresc, ea zbură numaidecât pe Pământ. Vântul a fost bucuros să dea ajutor tinerei zeiţe şi o duse până la poalele muntelui, unde îşi lucra ogorul tânărul fecior de ţăran.

„Acum voi putea să-l văd mai aproape” îşi zise Tisna Vati. Ea coborî ceva mai jos de povârnişul muntelui şi începu să-l aştepte cu răbdare până ce tânărul îi va arunca o privire.

Văzând o fată neasemuit de frumoasă, chipeşul fecior se apropie îndată de ea. El desigur nu ştia că se afla în faţa unei zeiţe.

— Ce cauţi aici, frumoasă fată? o întrebă tânărul.

— îmi caut bărbat, spuse zâmbind Tisna Vati.

Auzind acest răspuns ciudat, feciorul zâmbi şi el, apoi amândoi izbucniră într-un râs zgomotos. Acest râs, însă, a adus nenorocire Tisnei Vati. Glasul ei vesel ajunse până la tatăl său, care tocmai în acea vreme se războia cu Duhul Vânturilor. Şi, cu toate că lupta se purta înverşunat, Batara Guru auzise glasul fetei. El văzu pe fiica lui pe Pământ cum stătea de vorbă, glumind vesel, cu un simplu muritor.

Batara Guru era grozav de înfuriat de purtarea fiicei sale. Chiar în acea clipă el încetă lupta şi zbură spre poalele muntelui.

Coborând pe câmpul de orez unde fata lui, zeiţa, stătea împreună cu tânărul ţăran, el strigă furios:

— întoarce-te îndată în cer, chiar acum!

Dar Tisna Vati nu voi cu niciun preţ să se mai întoarcă în cer. Ea se simţea minunat de bine cu tânărul muritor şi dragostea ei era mai puternică decât voia tatălui său.

— Nu, spuse ea, eu nu mă mai întorc în cer. Rămân o simplă muritoare şi voi trăi cu bărbatul meu pe Pământ...

— Bine, ai să rămâi pe Pământ, spuse Batara Guru. Dar n-ai să fii nici zeiţă, nici femeie. Ai să te prefaci într-un fir de orez şi sufletul tău va trăi mereu aici pe colina acestui munte.

Nici nu termină bine de spus Batara Guru aceste vorbe, când Tisna Vati se prefăcu într-un subţire şi svelt fir de orez.

— Asupra mea s-a abătut o soartă nemiloasă ca şi asupra zeiţei Devi Sri, spuse Tisna Vati, oftând din adâncul sufletului.

Acum stătea pe câmpul de orez, acoperit cu apă, legănându-se trist şi înclinându-se în faţa tânărului, alesul inimii sale. Iar el, fără să scoată vreun cuvânt, mângâia duios firul de orez. Nu putea să muncească ca mai înainte. Privirile îi rămăseseră aţintite asupra firului de orez, în care se prefăcuse iubita sa.

Lui Batara Guru i se făcu milă de tânărul ţăran.

— De ce nu le-aş da voie să rămână împreună? îşi spuse el. E adevărat, acum e greu să mai fac ceva, Tisna Vati va rămâne pentru totdeauna un fir de orez, deoarece sufletul ei s-a statornicit lângă acest munte. Pentru aceasta, însă, eu pot să-l prefac şi pe tânăr, de asemenea, într-un fir de orez...

Şi deodată, tânărul se prefăcu într-un fir de orez. Batara Guru privi uimit cum amândouă firele de orez se înclinară unul spre celălalt, se îmbrăţişară ca şi cum ar fi vrut să arate cât de puternică şi de mare este dragostea lor. Batara Guru clătină însă numai din cap şi-şi luă repede zborul spre cer.

Bravidjaia Tiung Yanara

poveste indoneziană

Acum câteva sute de ani, printre cârmuitorii insulei lava, era un radja cu numele de Mundang Vanghi, fiul lui Prabu Mundang Vanghi. Se spune că acesta era un om aspru şi rău.

într-o zi, Mundang Vanghi plecă în munţi la vânătoare. Acolo întâlni un pustnic, care îi prezise că nevasta sa îi va naşte trei feciori şi că feciorul cel mai mare îi va pricinui moartea.

Auzind prezicerea pustnicului, cârmuitorul se mânie foarte. Cuprins de furie, porunci cu glas tare tovarăşilor săi de drum să-l omoare pe schivnic. Dar niciunul nu s-a încumetat să-i îndeplinească porunca. Şi nici el însuşi nu îndrăzni să-l ucidă pe cerşetorul cel sfânt. De aceea se întoarse către pustnic şi-i grăi:

— Dacă nimeni nu se încumetă să te omoare, îţi poruncesc să părăseşti îndată aceste locuri. Mi-e tot una unde ai să pleci. Iar eu jur că îndată ce se va naşte fiul meu, îl voi îndepărta de la palat şi-l voi pierde.

Zi şi noapte îl frământă pe radja prorocirea pustnicului. Iar când se născu fiul, el porunci uneia dintre doici să-l ia de la maică-sa, când aceasta va adormi, şi să i-l aducă lui. Când doica i-l aduse, el porunci robului său credincios, să-l ducă pe ţărmul mării şi să-l arunce în apă.

Pe rob însă nu-l lăsă inima să îndeplinească porunca cârmuitorului. El duse copilul pe ţărmul mării şi acolo începu să-l cheme pe Kiai Belorong, zeul mării:

— O, Kiai Belorong, atotputernicul zeu al mării! Stăpânul meu, radja Mundang Vanghi, mi-a poruncit să arunc în mare pe fiul său, noul născut. Dar pe mine nu mă lasă inima să săvârşesc o astfel de faptă... De aceea te implor să-mi arăţi un semn, ca să ştiu ce trebuie să fac cu acest copil nevinovat?

— Robule al lui radja! Văd că nu ai inimă atât de rea ca stăpânul tău. Lasă

pruncul în prima peşteră de piatră pe care o vei întâlni în calea ta. După aceea te vei întoarce la radja şi-i vei spune astfel: „Stăpâne al meu, voinţa ta a fost îndeplinită! Fiul tău se află acum în puterea zeului Kiai Belorong. Radja se va bucura şi nu te va mai întreba niciodată ce-ai făcut cu copilul. Să nu ai nicio teamă, voi lua pe noul născut sub ocrotirea mea”.

Robul lăsă pruncul în prima peşteră întâlnită în cale, apoi se înturnă la stăpânul său.

Când radja Mundang Vanghi îl întrebă de copil, acesta îi răspunse:

— Luminăţia ta, am făcut precum ai poruncit! Fiul tău se află acum în împărăţia lui Kiai Belorong.

— Foarte bine. Pleacă! spuse radja.

A doua zi, la palat, toţi umblau îndureraţi. Mama copilului se trezi dimineaţă speriată: i se furase copilul. Neputând să suporte nenorocirea, se îmbolnăvi greu şi în aceeaşi noapte şi muri.

După câteva luni radja Mundang Vanghi a şi uitat de răposata sa nevastă şi-şi luă o nouă soţie, pe o prinţesă din statul Pedjadjoran. Aceasta îi născu doi fii. Pe cel mai mare îl chemară Raden Tanduran, iar pe mezinul Aria Babangan. Radja îşi iubea mult feciorii şi era bucuros că primul său fiu nu era printre cei vii. Cu vremea nici nu mai pomenea de el.

După ce robul cârmuitorului lăsă pruncul în peşteră, Kiai Belorong trimise acolo pe un pescar care nu avea copii. Acesta de mult îl rugase pe zeul Brama să-i trimeată un copil. Apropiindu-se de peşteră, pescarul auzi plânsetul noului născut. Se opri în pragul peşterii ca să distingă de unde se aude scâncetul. Pe urmă intră în peşteră şi văzu într-un ungher întunecos copilul, pe un pat de ierburi uscate. Pescarul rămase uimit şi se bucură mult văzând pruncul. îl ridică şi-l înfăşură într-o bucată de plasă.

„Pesemne însuşi zeul Brama mi l-a trimis, se gândi pescarul, atotputernicul şi milostivul Brama!”

Şi-l duse acasă. Nevastă-sa, aşteptându-l în colibă, se minună văzându-şi bărbatul venind foarte încet, purtând un ghemotoc în mâini. îi alergă în întâmpinare să-l ajute şi încă de departe îi strigă:

— Ce-ai acolo, Kaiman?

— Un mic băieţel! îi răspunse bărbatul. Un mic băieţel pe care mi l-a dăruit zeul Brama!

Rasula, soţia sa, nici nu înţelese de la început despre ce-i vorba. Dar când văzu copilul, fu
cuprinsă de bucurie şi exclamă:

— Ah, micuţul băieţel! Atotputernicul Brama ne-a auzit rugile noastre!

Astfel, pe fiul cel mai mare al lui Mundang Vanghi începură să-l crească şi să-l instruiască pescarul Kaiman împreună cu nevastă-sa Rasula, o femeie bună şi inimoasă.

Trecură mulţi ani. Cârmuitorul îmbătrâni de tot, însă rămase tot rău şi împietrit la inimă. Ambii săi feciori, Raden Tanduran şi Aria Babangan, erau de asemenea înrăiţi.

în schimb, fiul cel mai mare al lui radja, luat de pescar, era foarte vesel şi inimos. Şi, pe deasupra, foarte frumos.

— E, desigur, din neamul radjilor, îi spunea, câteodată, în şoaptă, Kaiman neveste-şi. Priveşte-l, ce piele aurie are, ce înalt şi ce frumos e! Se pare că a fost răpit de duşmanii tatălui său şi ascuns în acea peşteră. Ai răbdare, cu vremea o să aflăm cine este el.

— Numai de nu ni l-ar lua nimeni, răspunse Rasula.

— Eu totuşi vreau să aflu adevărul, dacă este fiu de radja, zise pescarul.

Răzbit de curiozitate, el porni către pădure să se întâlnească cu pustnicul. însă cerşetorul cel sfânt nu voi să-i destăinuie întâmplarea cu pruncul, ci i-a spus numai atât:

— Să-l duci în oraşul Pedjadjaran, la un meşter fierar, să înveţe acolo fierăria.

Trecură câteva luni şi toţi fură uimiţi de uşurinţa cu care băiatul îşi însuşi meseria. Şi atunci pescarul îşi dădu seama că fiul său adoptiv este într-adevăr urmaşul unui radja.

După câţiva ani vestea despre iscusita sa artă se răspândise în toată ţara şi oamenii începură să preţuiască mult uneltele făurite de el. Ştirea despre tânărul fierar ajunse şi până la radja Mundang Vanghi. Acesta îşi exprimă dorinţa să-l viziteze ca să-i admire meşteşugul.

Intrând în fierărie, radja îl găsi pe vestitul fierar lucrând şi fu surprins văzând faţa tânărului luminată de flăcările focului. Radja ar fi vrut să-i spună ceva, dar se pierdu şi nu scoase niciun cuvânt. Tânărul fierar semăna cu răposata nevastă-sa, ca două picături de apă. Câtăva vreme radja, uimit peste măsură, stătu tăcut, iar apoi spuse:

— Cum te cheamă, fierarule? Părinţii tăi se vede că sunt de neam nobil?

Tânărul răspunse respectuos:

— Asta nu ştiu, Luminăţia ta. Unchiaşul Kaiman m-a găsit într-o peşteră de piatră, când eram încă mic de tot. El m-a luat la dânsul acasă şi împreună cu soţia sa Rasula, o femeie bună şi miloasă, m-au crescut şi m-au instruit. Eu îi socotesc părinţii mei.

Spusele tânărului îl tulburară adânc pe cârmuitor. Fără să scoată un cuvânt, ieşi din fierărie, se urcă repede în litieră şi porunci robilor să se grăbească din toate puterile lor. El nădăjduia să ajungă la palat înainte de a răsări soarele.

Odată ajuns, porunci să fie chemat robul căruia, cu mulţi ani în urmă, îi poruncise să arunce copilul în mare.

Când bătrânul rob i se înfăţişă, radja, plin de mânie, îi strigă:

— Ia spune-mi, cum ai îndeplinit atunci porunca mea? Ai aruncat în mare copilul pe care ţi l-am încredinţat?

Cu glasul tremurând de spaimă, bătrânul rob îi spuse:

— Pe fiul tău cel mai mare l-am dus pe malul mării, însă mi-a fost milă să-l omor. Şi atunci l-am chemat pe Zeul Kiai Belorong, iar el...

— Iar el a trimis un pescar să-l salveze! urlă ieşit din fire radja.

în acea clipă Mundang Vanghi dădu poruncă sclavilor să-l omoare pe bătrân.

— Vedeţi, să-mi duceţi la îndeplinire porunca aşa cum se cuvine, adăugă radja. Dacă o să procedaţi ca dânsul, o să rămâneţi cu toţii fără capete!

Bătrânul rob căzu în genunchi în faţa cârmuitorului, mulţumindu-i pentru condamnarea sa la moarte. El dorea de mult să moară, deoarece viaţa ajunsese să-i fie o povară la curtea aceea. Şi acum el primea moartea cu bucurie. Astfel a înţeles radja să-i mulţumească bătrânului rob pentru serviciul său credincios şi pentru viaţa sa petrecută în robie. Liniştit, el îi urmă pe tinerii sclavi, cărora li se poruncise să-l omoare.

După moartea bătrânului rob, Mundang Vanghi porunci să fie adus la curte pescarul Kaiman. Când acesta i se înfăţişă, radja îl întrebă furios:

— Spune-mi, pescarule, unde ai găsit pruncul pe care l-ai instruit ca pe un prinţ? Ce ştii despre neamul lui?

— Luminăţia ta, spuse pescarul cu supunere, eu l-am găsit când era încă mic de tot, într-o peşteră de piatră. Stătea acolo şi plângea de foame. Nu ştiu nimic cum de a ajuns acolo. Acum e un tânăr zdravăn, inimos şi bun la suflet. Pielea îi este de culoare aurie şi asta înseamnă că este de neamul radjilor. De aceea eu l-am şi instruit ca pe un prinţ.

— Vasăzică tu, un simplu pescar, neştiind nimic despre acest copil, l-ai dat la învăţătură la fierărie, aşa cum se obişnuieşte cu prinţii, spuse cu răutate radja. Şi toate acestea numai pentru pricina că el are pielea mai luminoasă decât a ta? Asta nu-i de ajuns ca el să fie din neamul radjilor. Mulţi oameni au astfel de piele.

— Se prea poate, Luminăţia ta, răspunse pescarul. Dar nu numai asta vădeşte originea sa nobilă. Ci şi glasul lui, înfăţişarea, mersul lui, totul arată clar că el este fiu de radja.

Mundang Vanghi răspunse râzând:

— Fierarul pe care l-am văzut azi dimineaţă nu seamănă nici pe departe cu un prinţ. Şi acum, întoarce-te în satul tău!

Kaiman se ploconi supus şi, luându-şi rămas bun de la radja, părăsi palatul. Purtarea cârmuitorului îl puse pe gânduri. De ce radja deodată a început să se intereseze de învăţătura băiatului? Pescarul nu putea să priceapă. Iar când îi povesti

totul neveste-şi, femeia proastă, nici ea nu înţelese nimic.

— Mai bine întreabă despre acest lucru pe pustnicul care locuieşte în ţara Kedu, spuse ea bărbatului său. El, desigur, va putea să-ţi explice de ce radja se interesează atât de mult de fiul nostru.

A doua zi, pescarul purcese spre ţara Kedu. Pe schivnic îl găsi într-un templu. Lui Kaiman, desigur, nici prin gând nu-i trecuse că cerşetorul sfânt este unul şi acelaşi pustnic care, cu mulţi ani în urmă, i-a prezis lui radja că va fi omorât de fiul său cel mai mare. Din acea vreme bătrânul se găsea în exil şi trăia într-un templu. Kaiman, se înţelege, nu ştia nimic despre acest lucru. El îi povesti schivnicului istoria sa şi-l întrebă de ce radja Mundang Vanghi a trimis robi cu litieră după el, un simplu pescar.

— De ce, deodată, atâta cinste a dat peste mine? întrebă el. De ce radja ne-a întrebat cu atâta insistenţă despre provenienţa fiului nostru adoptiv? Noi, pur şi simplu, nu pricepem nimic. De aceea am venit aici ca să-mi desluşeşti despre ce este vorba. Eu am observat că fiul nostru adoptiv după
glas şi mers aduce a Mundang Vanghi. S-ar putea ca el să fie fiul unei roabe de-a lui radja şi de aceea l-au aruncat în peşteră? Spune-mi sfinte pustnice, care-i adevărul? Au temei presupunerile mele?

— Mai întâi odihneşte-te binişor aici, îi răspunse schivnicul. Te văd foarte ostenit de drum. Iar eu în vremea asta mă voi strădui să lămuresc de ce radja Mundang Vanghi doreşte să ştie atât de mult de unde e luat fiul tău adoptiv.

Două zile şi două nopţi Kaiman petrecu în templul pustnicului. în a doua noapte, cerşetorul îi spuse:

— Pescarule, am găsit răspuns la întrebarea ta. Vântul mi-a arătat calea către dezlegarea acestei taine. Bufniţa şi porumbiţa mi-au destăinuit cu strigătele lor. Porumbiţa mi-a şoptit la ureche despre aceasta, că radja Mundang Vanghi a poruncit să fie ucis fiul său mai mare. Robul căruia i s-a dat poruncă să săvârşească omorul, nelăsându-l inima să facă aşa ceva, a ascuns pruncul într-o peştera de piatră. Să nu crezi că fiul tău adoptiv este din neamul robilor. Nu, el este fiul Andinei, prima soţie a lui Mundang Vanghi. Lui i se cuvine tronul tatălui său şi cârmuirea ţării. Dar să nu-i spui băiatului niciun cuvânt despre acest lucru. încă n-a sosit vremea pentru aşa ceva, deoarece fratele său Raden Tanduran e încă puternic şi se foloseşte de dragostea norodului. Să ai grijă de fiul tău adoptiv ca de ochii din cap. Iată, asta-i tot ce pot să-ţi spun. Şi acum să nu te întorci în satul tău, ci să mergi mai întâi la Podjadjaran să-ţi vezi fiul.

Pescarul purcese spre Podjadjaran şi bine făcu, pentru că tocmai atunci sosi acolo Mundang Vanghi. Radja ştia de-acum că fierarul nu este altcineva decât prinţul cel mai mare. El îşi puse în gând să-l piardă, şi pentru aceasta hotărî să recurgă la un şiretlic.

Văzându-l pe tânăr, cârmuitorul îi spuse cu blândeţe:

— Bună dimineaţa, fierarule!

— Bine aţi venit, Luminăţia voastră, răspunse fierarul.

— Am venit să te întreb dacă vrei să-mi vinzi cuşca asta pentru tigri, zise Mundang Vanghi. Şi aş vrea să ştiu dacă e îndeajuns de puternică pentru a pune în ea doi tigri.

— Nici zece tigri nu vor putea rupe barele acestei cuşti, răspunse fierarul.

— însă înainte de a o cumpăra, aş vrea să te rog s-o mai cercetezi încă o dată pe dinăuntru. Dacă barele sunt destul de rezistente, precum şi peretele din spate. După cum se ştie, tigrii sunt animale fioroase şi s-ar putea întâmpla vreo nenorocire. Aşa că, intră în cuşcă şi mai examineaz-o o dată cu atenţie.

Fierarul nu bănuia că radja îi pregăteşte o cursă. El deschise porţile şi intră în cuşcă. Dar în acea clipă se ivi Kaiman. Dându-şi seama ce nenorocire îl ameninţă pe fiul său adoptiv, se apropie repede de el şi-i şopti la ureche:

— Nu intra singur în cuşcă! Radja vrea să te omoare! Spune-i să intre şi el cu tine în cuşcă...

— Ei, bătrâne, ce tot şopteşti acolo? strigă furios Mundang Vanghi. Tu nu ştii că pot să te ucid pentru faptul că ai venit aici nechemat, când aici se găseşte cârmuitorul tău? Să pleci imediat, din faţa mea!

După aceasta se adresă din nou fierarului:

— Iar tu să-mi îndeplineşti porunca şi să intri în cuşcă!

— Dar, Luminăţia ta, încă n-ai văzut ce lacăt mare şi puternic am făcut pentru cuşcă. Nu vrei să-l vezi?

— Unde e? îl întrebă radja.

— în cuşcă, răspunse tânărul. Ia priveşte-l ce uşor şi simplu se închide!

— Conduceţi-mă în cuşcă, porunci el robilor săi. Vreau s-o cercetez pe dinăuntru.

Numai ce Mundang Vanghi intră în cuşcă, Kaiman se aruncă spre ea şi o închise. Apoi se
întoarse către robi şi le spuse:

— Ridicaţi-l şi duceţi-l pe ţărmul mării. Şi acolo să faceţi cu el ceea ce doreşte tot norodul. Iar voi o să vă eliberaţi din lanţurile robiei şi veţi fi bine răsplătiţi.

Robii la început statură în cumpănă, se temeau de curtenii cârmuitorului. însă după ce pescarul îi încredinţă că nimeni nu se va atinge de ei, ridicară cuşca, în care spumega de furie radja, şi-o duseră acolo unde le poruncise pescarul. Ajungând pe malul mării, ei se îndreptară către peştera de piatră în care, cu mulţi ani în urmă, pescarul găsise copilul.

Mundang Vanghi, înnebunit, tremura de frică la gândul ce-o să i se facă şi urla cât îl ţinea gura:

— Daţi-mi drumul! Robii mei, nu ascultaţi de acest om! Eu sunt cârmuitorul vostru, vă promit să vă răsplătesc cu pietre scumpe! Am să vă las pe toţi liberi. O să puteţi pleca oriunde-ţi vrea!

Dar robii nu-i dădeau nicio ascultare. Ei făceau numai ceea ce le poruncea pescarul.

Când duseră cuşca în peşteră, Kaiman se îndreptă către Mundang Vanghi şi-i spuse:

— Există oare pe lumea asta un tată atât de crud, care să poruncească ca fiul său, noul născut, să fie aruncat în mare? Cunoşti un asemenea tată?

Radja se înfurie şi mai tare şi nu-i răspunse nimic pescarului.

Unul dintre robi, fiul bătrânului sclav ucis de radja, spuse:

— Tatăl fără inimă despre care vorbeşti este însuşi Mundang Vanghi! El l-a dat pe fiul său tatălui meu spunându-i: „Karno, ia-l şi du-l pe prinţul nou-născut pe ţărmul mării şi aruncă-l în apă”. Tatăl meu a dus pruncul, dar nu s-a îndurat să-l omoare. A întrebat pe zeul mării, Kiai Belorong. Acesta i- a răspuns: „Rob al craiului, tu nu ai inimă crudă ca stăpânul tău. Lasă copilul în prima peşteră de piatră pe care o vei întâlni în cale”. Şi tatăl meu a dat ascultare zeului mării.

— Iar eu am găsit copilul în peşteră, l-am luat acasă, şi l-am crescut ca pe propriul meu fiu, continuă pescarul istorisirea tânărului sclav.

După aceea se întoarse din nou către radja:

— Dar cine a vrut să arunce în cuşcă pe fiul său regăsit şi să-l lase pradă tigrilor?

— Ânsuşi radja Mundang Vanghi! exclamă fiul bătrânului ucis.

Radja îşi ieşise din minţi de furie. Gura îi era plină de spume, iar ochii păreau că-i vor sări din orbite, din clipă în clipă. Urla şi se zbătea ca un tigru. Apoi căzu pe podeaua cuştii şi-şi dădu duhul.

Pescarul îi dădu fiului său adoptiv numele de Bravidjaia Tiung Vanara. Acum el putea să cârmuiască ţara în locul lui Mundang Vanghi. Pe fiii acestuia din a doua căsătorie, Raden Tanduran şi Aria Babangan, îi izgoni din ţară. Dar din această pricină se iscă războiul fratricid, însă noul cârmuitor izbuti să-i înfrângă pe duşmanii săi.

Domnia lui Bravi dj aia nu dură mult, deoarece Raden Tanduran se întoarse cu o armată numeroasă şi ocupă din nou ţara.

Bravi dj aia Tiung Vanara îşi adună toţi sclavii săi şi se îndreptă către pădurile fără sfârşit. în aceste păduri ei nu găsiră altă hrană decât fructele amare ale copacilor.

Aici Bravi dj aia a întemeiat o ţară nouă căreia îi dădu numele de Madjapahit, ceea ce înseamnă fructe amare.

Astfel a luat naştere statul Madjapahit.

Crăiasa albinelor albe

poveste indoneziană din Bomeo

într-o insulă creştea odată un manghier[114] plin de ştiubeie de albină. Când fagurii se umpleau de miere, venea un om pe nume Rakian. El împlânta în trunchiul copacului bucăţi de bambus în chip de trepte şi astfel ajungea până la ştiubeie.

într-o zi Rakian ajunse la manghier şi porni să se caţere tocmai când soarele începuse să asfinţească. în copac se aflau mulţi stupi, dar albinele din fagurele aflat pe creanga cea mai înaltă erau albe.

„Până acum n-am mai văzut albine albe", îşi spuse Rakian.

Trase cuţitul din teacă şi se îndreptă spre creanga cu pricina. în clipa când tăie creanga, auzi cum albinele din fagure se văitau:

— Au, ne doare!

Rakian puse cuţitul în teacă, mirându-se că albinele pot vorbi ca oamenii. Dar ele îi spuseră:

— Dacă vrei să iei fagurele nostru, desprinde-l cu grijă!

Rakian făcu întocmai şi vârî fagurele cu albine albe în traista ce o avea la subsuoară. Când coborî din copac, băgă de seamă că se întunecase de-a binelea, aşa că pomi în grabă spre casă. Atârnă traista în cui şi, frânt de oboseală, se trânti în pat, adormind pe loc.

Dis-de-dimineaţă Rakian plecă, grăbit să ajungă la lanul său de orez, aşezat foarte departe de casă. Mare îi fu mirarea seara, la întoarcere, găsind pe masă o ulcică cu orez, deasupra căreia se vedea un peşte de toată frumuseţea, bine prăjit. Rakian crezu că trecuse cineva în lipsa lui pe acasă şi în locul fagurelui de miere îi lăsase peştele şi orezul. Dar nu, fagurele era tot în traistă! Biruit de foame, Rakian mancă în cele din urmă peştele, lăsând o bucată şi pentru a doua zi. în zori, luă cu el ce mai rămăsese în ulcică şi plecă iarăşi la câmp.

Seara găsi din nou mâncarea pregătită. Albinele nu lipseau nici ele din traistă. După o săptămână încheiată, Rakian se hotărî să descopere cine îi găteşte mâncarea în lipsa lui.

Se făcu că pleacă de acasă, ca de obicei, dar se întoarse din dram, pe furiş, şi se ascunse în preajma colibei sale. O vreme, în încăpere domni o linişte deplină. Deodată, din casă se ivi o femeie de o frumuseţe cum nu se mai pomenise în tot ţinutul. Ea se îndreptă spre râu, să umple găleţile cu apă.

în lipsa ei, Rakian se furişă în casă şi se duse de-a dreptul la traista lui. Fagurele era tot acolo, dar albinele albe nicăieri. Scoase repede fagurele din traistă, îl ascunse într-un loc sigur, apoi se piti şi el în spatele casei. Curând se întoarse şi femeia de la râu, cu găleţile pline. Prin fereastră o văzu îndreptându-se spre traistă. O auzi apoi văicărindu-se:

— Vai, vai, oare cine mi-o fi furat scrinul cu haine? Rakian nu putea să fie, că el e acum departe! Tare mi-e teamă să nu vină şi să mă găsească!

Cum se întunecă, Rakian ieşi din ascunziş şi, prefăcându-se că se întoarce de la câmp, intră în casă. Mută şi împietrită, femeia stătea într-un colţ al odăii.

Rakian se răsti la ea:

— Cine eşti şi ce cauţi în coliba mea? N-oi fi venit să-mi furi fagurele cu albine albe?!

— Eu nu ştiu nimic nici de fagure, nici de albinele tale! îi răspunse necunoscuta.

Rakian o rugă să-i gătească ceva, dar ea nici nu vru să audă, întrebând întruna cu încăpăţânare:

— Oare unde să fie hainele mele?

— Ei bine, eu ţi le-am luat, îi mărturisi până la urmă Rakian.

— Vai, toată averea mea era închisă în scrinul acela! suspină ea.

Rakian îi spuse, fără să se tulbure:

— Degeaba te vaiţi că tot nu ţi-l dau. Sunt sigur că, dacă ţi-aş înapoia

114 arbore tropical înalt de peste zece metri, cu fructe roşiatice, mari

hainele, te-ai îmbrăca cu ele şi nu te-aş mai vedea niciodată!

— Deşi sunt crăiasa albinelor albe, îi spuse mai potolită străina, nu-ţi mai cer fagurele îndărât dacă mă iei de soţie. Mama mi-a dat voie să te iau de bărbat, că eşti un om harnic şi singur. La fel de harnică şi de singură sunt şi eu, iar în palatul din ţara mea n-am pe nimeni care să mă aştepte.

Rakian se învoi s-o ia de nevastă şi, dându-i fagurele înapoi, o întrebă:

— Ăsta ce este? Femeia îi zise:

— Fagurele e taina mea. De azi înainte nu mai ai voie să-mi spui că mă trag din albine, ca să nu roşesc de ruşine!

Rakian îi făgădui că nu va spune nimănui nimic. La un an după căsătorie li se născu un băiat.

într-o seară, Rakian fu chemat de vecinul său la o petrecere. La masă, oamenii îl încolţiră cu întrebările:

— De unde este femeia asta a ta, că n-am mai văzut o alta atât de frumoasă ca ea?

— E dintr-un sat învecinat, răspunse Rakian. După câteva pahare, uită însă de promisiunea făcută şi, când îl copleşiră din nou cu întrebările, le zise:

— Dacă vreţi să ştiţi, nevastă-mea a fost înainte o albină albă!

Când se întoarse acasă, Rakian îşi găsi nevasta plângând. Printre lacrimi, ea îl mustră:

— Pentru că nu ţi-ai ţinut cuvântul dat şi m-ai făcut să roşesc de ruşine, dezvăluind tuturor că am fost albină, află că peste şapte zile va veni tatăl meu să mă ia. Eu te voi părăsi pentru totdeauna. Copilul va rămâne să-l creşti tu.

într-adevăr, peste o săptămână Rakian zări o albină albă rotindu-se deasupra casei lor. Soţia lui se repezi în pod şi, preschimbându-se tot într-o albină albă, ieşi printr-o crăpătură a acoperişului. Rakian începu să-i strige:

— Dacă pleci tu, copilaşul nostru va pieri de foame, că e mic!

Dar văzând că ea nu-l mai bagă în seamă, se repezi în casă, luă în braţe plăpânda făptură rămasă fără mamă şi începu să fugă după cele două albine. Ele zburau întruna spre răsărit.

Şapte zile şi şapte nopţi în şir, prin lanurile de orez sau pe cărările junglei, Rakian nu le pierdu din ochi. în a opta zi albinele albe se făcură nevăzute. Istovit, Rakian căzu lângă malul unei ape curgătoare. Acolo, şi tatăl şi copilaşul adormiră buştean.

Iată că din satul apropiat se ivi o femeie care îl trezi pe Rakian, spunându-i:

— De ce dormi aici cu copilul şi nu te duci în palatul soţiei tale? Se află la doi paşi de aici!

— Ajută-mă să scald copilaşul şi călăuzeşte-mă apoi până acolo!

Curând Rakian şi femeia străină ajunseră în faţa unui palat asemănător întru totul unui uriaş fagure de miere.

— Asta e casa soţiei tale. Odaia ta se află chiar în mijloc. Să nu te sperii dacă vei vedea tavanele înţesate de albine. Ele nu fac rău nimănui!

înăuntru, nici ţipenie de om: pretutindeni numai albine... în încăperea de la mijloc nici urmă de ele!

Când copilul începu să plângă de foame, Rakian strigă:

— Soţie iubită, îndură-te de copilaşul nostru, că el e nevinovat!

Atunci se ivi şi crăiasa albinelor albe, îmbrăcată în straie minunat de frumoase şi-i zise:

— Norocul tău e că ai putut să mă urmăreşti, fără ca să mă pierzi din vedere timp de şapte zile. Astfel ai curmat puterea vrăjii care-mi încătuşa palatul!

De îndată albinele se desprinseră din tavan şi, căzând pe podea, se schimbară în oameni, supuşi soţiei sale.

Rakian trăi apoi alături de soţia sa şi de copilul lor până la adânci bătrâneţe, ajungând unul dintre cei mai destoinici şi mai drepţi cârmuitori ai acelora care îşi păstrară, şi după ce deveniră oameni, hărnicia lor de albină.

Trădarea

poveste irakiană

în vremurile de demult trăia un pescar care se ducea zilnic la râu, de unde pescuia peştele cu care îşi ducea traiul. într-o zi, pescarul îşi aruncă năvodul aşa cum făcea de fiecare dată când ajungea la malul râului. Aşteptă un timp, apoi îl trase la mal. Nu mică îi fu dezamăgirea când află printre iţele încurcate ale năvodului un singur peştişor pricăjit. Acesta prinse a-l ruga fierbinte să-i dea drumul în apă, căci este de fapt o sirenă care-i va îndeplini toate poruncile, oricare ar fi acestea. Pescarul, vrăjit de această propunere, îi dădu de îndată drumul în apa râului. Peştişorul îi spuse că îi îndeplineşte orice dorinţă aşa cum îi promisese, cu condiţia să îi dea îndoit vecinului acelaşi lucru. Pescarul se învoi.

A doua zi, cum sosi la râu, îl întâmpină din valuri peştişorul, care-l întrebă care îi este porunca.

— Să-mi faci o casă mare şi frumoasă în care să trăiesc cu familia mea!

— Du-te acasă, îi spuse peştişorul, şi o să găseşti în locul colibei tale un palat de toată frumuseţea.

Zorit, făcu cale-ntoarsă să vadă minunea, într-adevăr, în curtea lui se înălţa un palat de-ţi lua ochii, însă în curtea vecinului se înălţau două palate la fel de minunate.

în ziua următoare, iar se duse pescarul la râu şi-i ceru peştişorului:

— Nu am niciun ban. Fă o minune să am şi eu bani!

— Du-te acasă, îi spuse peştişorul, şi o să găseşti în bătătură o grămadă de aur.

Pescarul se întoarse iute acasă şi, într-adevăr, în bătătură strălucea o grămadă de aur. După o clipă de bucurie, se uită în curtea vecinului şi văzu acolo două grămezi de aur. Când văzu aceasta, pescarul se înfurie şi, ros de pizmă, se tot întreba cum să facă să capete doar el ceva, fără să aibă parte şi vecinul. Cum de a căpătat vecinul două palate şi două grămezi de aur, stând cu mâinile în sân, fără să asude deloc?

Pescarul se tot gândi cum să-i facă rău vecinului norocos. A doua zi, se duse la râu şi-i ceru peştişorului să-i scoată unul din cei doi rinichi pe care-i avea în trupul său. Peştişorul se miră de această poruncă ciudată, însă trebuia s-o împlinească:

— După ce vei simţi un mic fior, să ştii că ai rămas doar cu un rinichi!

într-adevăr, simţi un fior şi unul din rinichi îi dispăru. Când se întoarse acasă, fu întâmpinat de bocete.

— Ce s-a întâmplat? întrebă nevinovat.

— A murit vecinul.

Vecinul murise deoarece îi dispăruseră cei doi rinichi. A doua zi, pescarul se duse din nou la râu, însă peştişorul nu se mai arătă. Nici atunci, nici altă dată. Nimănui. Răutatea omenească îl lecui, pentru totdeauna, de făcut minuni.

Pe aripile vulturului

poveste babiloniană

Dihonia dintre Vultur şi Şarpe e veche de când lumea. Pricina ei o aflăm într-o poveste păstrată în cărţile de lut, rămase de la babilonieni. Ea a răzbit până la noi, biruind patru milenii...

*

La început, când lumea era în prima ei tinereţe, Şarpele se întâlni cu Vulturul şi-i zise:

— Hai să ne facem tovarăşi şi să pecetluim un legământ de prietenie veşnică!

— Bucuros, răspunse Vulturul. Prietenia e lucrul cel mai sfânt de pe pământ. Cerul pedepsească fără milă pe cel care va încălca învoiala noastră! Mai întâi să jurăm pe Şamaş, slăvitul soare. Săgeţile razelor lui să-l străpungă pe acela dintre noi care va fi viclean sau necredincios faţă de celălalt şi faţă de toţi urmaşii lui! Pământul fie martorul jurământului nostru!

După pecetluirea legământului, cei doi prieteni o porniră spre un munte. Vulturul

zbura încet şi aproape de pământ, slujind drept călăuză Şarpelui care se tara, rămânând mereu în urmă. Vulturul îşi făcu cuibul în vârful unui ulm înalt. Şarpele se cuibări la rădăcina copacului.

Vultanul îşi aduse puii în noul cuib, deoarece vechiul său sălaş fusese nimicit de o furtună năprasnică, iar Vulturoaica pierise, luptând să-şi scape odraslele de prăpăd. Şarpele îşi mută şi el puii la rădăcina copacului. Aici ei se bucurau de ocrotirea Vulturului, cât timp tatăl lor era plecat după pradă.

Şarpele îşi învăţă copiii să se ascundă în fundul pământului, dacă un vrăjmaş ar încerca să pătrundă în borta lor.

După înţeleaptă lor învoială, în prima zi plecă la vânătoare Vulturul, iar Şarpele rămase acasă, să păzească cele două cuiburi. Seara, Vultanul se întoarse cu un taur sălbatic în gheare. Prada fu împărţită frăţeşte, aşa că Şarpele şi puii săi se putură ospăta din belşug.

A doua zi, Şarpele porni după pradă şi Vulturul rămase de strajă în vârful ulmului. Spre amiază,

Şarpele aduse o gazelă. Vulturul şi puii lui prânziră alături de prietenii lor.

A treia zi, Vulturul se întoarse din raitele lui cu un berbec. Masa fu la fel de îmbelşugată pentru toţi. Nu se ivi nicio pricină de neînţelegere.

Nu trecu mult şi vulturaşii se făcură mari, începând să zboare în jurul cuibului. Ghearele lor erau destul de ascuţite, nu numai să sfâşie prada, ci şi să-i apere de orice musafir nepoftit.

în mintea Vulturului încolţi atunci un gând viclean. El îşi spuse într-o zi cu glas tare:

— Acum puii mei au crescut mari şi nu mai au nevoie să fie păziţi de Şarpe, câtă vreme sunt plecat de acasă. M-am săturat să tot împart prada bogată pe care o aduc eu cu ceea ce adună el, cu chiu cu vai, de ici şi de colo. Puii lui s-au lungit şi lăţit de pe urma hartanelor primite din ghearele mele. îmi lasă gura apa după carnea lor fragedă. Mâine, când se duce vecinul la vânat, am să-i momesc odraslele şi le voi înghiţi până la unul. Şarpele n-o să mă bănuiască tocmai pe mine!

Cel mai mic dintre puii de vultur era mai isteţ şi mai chibzuit decât toţi fraţii lui. Auzind vorbele părintelui său, îl mustră cu asprime:

— Să nu faci una ca asta, tată! Altfel vei atrage pacostea asupra capului tău şi al nostru. Şamaş are o plasă ţesută din fire nevăzute şi în ea cade oricine încalcă legile lui, înfăptuind o fărădelege. Săgeata dreptăţii nu iartă pe nimeni!

Dar Vulturul se făcu a nu auzi cuvântarea lui prâslea şi a doua zi pândi clipa când megieşul se îndepărtase bine de cuibul său. Se coborî la rădăcina copacului. Pricepu că nu se poate strecura în gaura de şarpe. Dacă ar fi scormonit, urma ghearelor l-ar fi dat de gol. Aduse un ciolan pe care mai atârna puţină came şi începu să strige cu glas mieros:

— Veniţi, pui iubiţi ai prietenului meu, săîmpărţim prada, căci am găsit ceva prin apropiere!

Atraşi de mirosul cărnii, puii Şarpelui se iviră de îndată din ascunzişul lor şi Vulturul îi înfulecă

până la unul. Apoi se întoarse sătul în vârful ulmului şi trase un pui de somn.

Pe la amiază numai iată că se iveşte şi Şarpele, târându-şi prada. Se grăbi să-şi strige odraslele, dar niciunul nu-şi scoase capul din cuib. Asta îl puse pe gânduri. îşi părăsi vânatul adus cu trudă şi porni în căutarea puilor, spunându-şi: „Să ştii că un vrăjmaş a pătruns în cuibul meu şi că au intrat în pământ, aşa cum i-am învăţat eu!” Scotoci şi scormoni pretutindeni: parcă îi înghiţise ţărâna! Plin de colb şi îndurerat peste măsura, şarpele strigă:

— Spune-mi, pământule, martor al jurământului nostru, aşa-i că Vulturul a călcat învoiala, mâncându-mi copiii? Dacă am dreptate, fă ca ochii mei să se umple de lacrimi!

Simţi pentru prima dată picuri de rouă fierbinte prelingându-i-se pe bot. Cu aceste lacrimi în ochi, sărmana făptură se înfăţişă lui Şamaş şi-i povesti tot ce i se întâmplase. Ceru pedepsirea Vulturului care se legăna nepăsător în slava cerului, stând cocoţat în vârful ulmului înalt. Soarele se înduioşa de suferinţa Şarpelui şi-l învăţă cum să se răzbune. Iar cel păcălit amarnic de Vultan se arătă şi mai viclean...

Se târî la poalele unui deal şi acolo află un bivol răpus de săgeţile lui Şamaş. Se vârî în leşul care abia se răcise şi se puse la pândă. Păsările de pradă se năpustiră asupra stârvului. Din vârful copacului, Vulturul văzu zborul lor rotit şi pricepu că-i rost de niscaiva bunătăţi:

— Mă duc după o ciozvârtă de bivol. Simt cum mă înghioldeşte foamea!

Dar vulturaşul cel mic încercă din nou să-l împiedice, sfatuindu-l cu înţelepciune:

— Să nu cumva să te duci, tată! Poate că în hoitul bivolului s-a ascuns Şarpele.

Nici de astă dată Vulturul nu ascultă sfatul lui prâslea şi, cât ai bate din palme, se năpusti asupra prăzii, sfâşiind-o cu ghearele şi cu ciocul, în căutarea bucăţilor mai ademenitoare. Şi cum cotrobăia el hulpav prin măruntaiele bivolului, îi dezveli coastele sub care pândea Şarpele. Acesta se încolăci repede în jurul Vulturului.

— Cruţă-mi viaţa, începu să strige pasărea încolţită, şi te voi încărca de daruri ca pe un mire bogat!

Dar Şarpele nu se învoi, spunând:

— Nu pot încălca porunca lui Şamaş care te-a prins în plasa lui. Ea nu iartă pe niciunul dintre ticăloşii de pe faţa pământului!

Apoi smulse ghearele, frânse aripile semeţe ale Vulturului, jumulindu-le de pene, şi-l zvârli într- o groapă fără fund, să moară de foame şi de sete.

Trufaşa pasăre de pradă zăcu multe zile în umilitoarea-i temniţă, simţindu-se tot mai firavă şi mai sleită de puteri. în cele din urmă, strigă lui Şamaş următoarele cuvinte deznădăjduite:

— Destul am răbdat de foame şi de sete în hruba mea, ispăşindu-mi nelegiuirea. De ce vrei să laşi să piară în fundul unei gropi întunecoase tocmai pasărea care îţi este cea mai apropiată? Scoate- mă de aici şi voi îndeplini orice îmi vei porunci. Sau lasă-mă să mai văd încă o dată lumina ta, înainte de a-mi da sfârşitul!

Soarele răspunse Vulturului:

— Tu ai încălcat jurământul prieteniei. Eu nu mă pot apropia de făptura ta mânjită de sângele puilor tovarăşului tău. Dar nu te voi lăsa să pieri, întrucât ţi-ai ispăşit în parte pedeapsa. îţi voi trimite un om care te va scoate din fundul gropii şi te va înzdrăveni. îl vei duce pe spinarea ta până în slava cerului, unde va voi el!

în vremea aceea, oamenii care scăpaseră de potopul ce bântuise pământul înălţaseră aproape de apa Eufratului cetatea sumeriană a Kişului. Le lipsea însă un cârmuitor. Cel mai destoinic, mai înţelept şi mai puternic om era păstorul Etana. Sorţii căzură asupra lui şi iată-l pe păstorul de altă dată păstorind o cetate...

Etana primi o soţie de neam mare şi se dovedi un rege priceput. Dar în clipa în care se dezlănţuise potopul, zeii smulseseră pământului iarba rodniciei, ascunzând-o.

Din această pricină, ogoarele erau fără rod, vitele sterpe, iar mamele nu mai năşteau copii. Pe câmp nu creştea decât pir, la care nu se uitau nici oile hămesite. Ploaia nu mai cădea nici ea.
Turmele se prăpădeau pe islazuri de foame şi de sete. Oamenii erau siliţi să roadă scoarţa sau rădăcinile copacilor. Etana însuşi nu avea niciun urmaş şi în jurul lui supuşii se împuţinau văzând cu ochii.

Cineva trebuia să afle iarba rodniciei. Dar nimeni nu ştia unde o ascunseseră zeii: în fundul pământului, în adâncul mării sau în slava cerului?

Atunci Etana ceru ajutorul lui Şamaş, singurul zeu care era martorul zilnic al suferinţelor omeneşti. Hotărât să-l ajute, fără ştirea celorlalţi stăpânitori ai cerului, Soarele îl îndrumă pe inimosul rege spre groapa în care zăcea Vulturul. Acesta îi spuse:

— Cum de umbli pe aici, unde nici păsările nu zboară, nici fiarele nu colindă?

— Pe tine te caut, ca să-mi ajuţi să aflu iarba rodniciei. Doar tu poţi şti unde dau de ea! răspunse Etana.

— Te-oi ajuta să afli ceea ce cauţi, dacă mă vei scoate din groapa aceasta!

Văzându-l atât de slăbit, Etana prinse o pasăre şi o aruncă Vulturului. El o înghiţi cu pene cu tot. Apoi omul încercă să umple fundul gropii, zvârlind într-însa nisip şi nuiele. Prizonierul începu să se străvadă din întunericul gropii. Eliberatorul lui zvârli o plasă de care Vultanul nu se putu agăţa, atâta era de nevolnic şi de istovit. Atunci

craiul întinse o creangă lungă spre fundul hrubei şi, sprijinit de ea, apucă Vultanul de o aripă şi-l trase cu chiu cu vai la lumina zilei.

— Cum de-ai ajuns aici şi cine te-a adus în starea asta jalnică? îl întrebă apoi Etana.

Primi următoarea desluşire:

— Aşa cum tu eşti regele oamenilor şi al pământului întins, tot astfel sunt şi eu regele vulturilor şi al cerului nemărginit. Nimeni nu poate zbura mai sus decât mine. într-o zi m-am avântat în slava cerului şi am ajuns la zidul care împrejmuite palatul lui Anii, stăpânul văzduhului. Cu un descântec numai de mine ştiut, am deschis porţile şi am ajuns la palatul lui Anu, stăpânul vulturilor. Rând pe rând, am trecut de meterezele lui Enki, stăpânul apelor, Sin, stăpânul lunii, Şamaş, stăpânul soarelui şi Adad, mai-marele peste fulgere. în cele din urmă am ajuns în al şaptelea cer şi acolo am zărit iarba rodniciei, ascunsă sub tronul lui Iştar, zeiţa dragostei. Dar leii din preajma ei s-au năpustit asupra mea, mi-au smuls penele şi mi-au frânt aripile, astfel că m-am prăbuşit în groapa în care m-ai găsit. Dacă mă voi înzdrăveni cu ajutorul tău, vom urca împreună până în al şaptelea cer şi vom smulge iarba rodniciei de sub tronul zeiţei!

Etana îndreptă aripile Vulturului, înfipse în ele pene de împrumut şi îi fauri nişte gheare de aramă. Timp de nouă luni hrăni pasărea cu carne de taur sălbatic.

Când se simţi iar în puterile sale, Vulturul spuse lui Etana:

— Culcă-te cu pieptul pe spinarea mea, prinde-te zdravăn cu mâinile de capătul aripilor şi lipeşte-ţi pulpele tale de coastele mele. De-acum nu ne vom mai opri din zbor până în cerul cel mai de sus!

După vreo două ore de zbor, Vulturul îl întrebă pe rege:

— Aruncă-ţi privirea spre pământ şi spune-mi ce vezi, prietene?

— Zăresc un munte învăluit în ceaţă, iar marea cu plete cărunte parcă-i o cascadă îndepărtată, răspunse Etana.

Peste alte două ore de zbor, aceeaşi întrebare:

— Pământul seamănă acum cu o pădure, iar marea cu un lac de munte!

După alte două ore de zbor, Vulturul îi ceru să privească încă o dată în jos.

— Pământul este aidoma unei ţarini, iar marea asemeni unui eleşteu dintr-o grădină.

Vulturul simţi că trupul i se îngreuiază, iar Etana fu cuprins de moleşeală. Avu totuşi curajul să
privească în jos şi spuse Vultanului că pământul este ca o colibă iar marea ca un havuz. După un alt răstimp, pământul aducea cu o lipie, iar marea încăpea toată într-un coşuleţ de pâine. Când privi ultima dată în urmă, nu mai văzu nimic. Aripile Vulturului vâsleau buimace, iar Etana simţea ca nu se mai putea ţine pe spinarea păsării: parcă o mână îi trăgea îndărăt! Şi dacă n-ar fi fost Şamaş care să-i ajute, de bună seamă că amândoi s-ar fi prăbuşit.

Trecură cu bine de cele şase porţi şi într-un târziu ajunseră la palatul zeiţei. Spre norocul lor, Şamaş o îndepărtase pe Iştar de acasă. Penele Vulturului căpătară o strălucire orbitoare şi o tărie de diamant. Leii fură orbiţi de aripile zburătoarei şi ghearele ei de aramă îi goni de lângă tronul zeiţei, în clipa în care Etana înşfacă iarba rodniciei, Iştar scoase un strigăt şi regele împreună cu Vulturul se prăbuşiră spre pământ. Etana se ţinea de pintenii Vultanului care îşi desfăcu aripile ca să nu se prăvălească asemenea unui bolovan.

Cu iarba rodniciei în mână, Etana desluşea cum pământul şi marea se apropiau de ei, devenind din ce în ce mai mari. Când ajunseră în dreptul norilor, regele văzu că zeii închiseseră cu zăvorul poarta ploilor. în cădere, Etana se agăţă de zăvor şi îl deschise, slobozind norii pecetluiţi după terminarea potopului.

Amândoi se prăbuşiră în mare, dar ajunseră cu bine la mal. Astfel puse regele capăt secetei şi lipsei de rodnicie din ţara sa. Cârmui cu înţelepciune cetatea Kişului vreme de 1.560 de ani. Când se stinse din viaţă, pe tron urcă fiul său, Balih, care domni doar 410 ani. Amintirea faptei tatălui său mai dăinuie până în zilele noastre...

Cadiul şi califul

poveste orientală

Era în vremea preaputernicului şi înţeleptului Calif Harun al Raşid. într-o zi, califul îl chemă pe credinciosul său, marele vizir Giafar, şi îi spuse:

— Preaiubite Giafar, îţi este bine cunoscut obiceiul meu de a pleca prin ţară, însoţit de tine, spre a afla cum trăiesc locuitorii împărăţiei mele.

— Un obicei foarte bun, înălţimea ta, pe care ar trebui să-l aibă toţi stăpânitorii de popoare, răspunse vizirul.

— De astă dată, continuă califul, voi pleca de unul singur, îmbrăcat ca un om din popor şi voi merge călare. Am să lipsesc poate-mai multe zile. în această vreme, te las pe tine să vezi de treburile împărăţiei.

— La voia strălucirii tale, preamărite şi înţelepte stăpâne! grăi Giafar.

— Aşa că, rămâi sănătos, continuă califul. Veghează cum ştii tu mai bine şi orice mi s-ar întâmpla, nu te amesteca până nu primeşti încuviinţarea sau cererea mea pentru aceasta.

— Am înţeles, înălţimea ta, fii liniştit!

Şi vizirul Giafar sărută cu smerenie mâna califului.

După vreo zece zile de preumblare prin ţară, Harun al Raşid se înapoia mulţumit de ce aflase prin sate şi cetăţi. Mergea la pas domol pe calul său ţărănesc, puternic şi vioi, având o şa obişnuită, într-adins alese toate astfel, ca să nu dea de bănuit cumva acelora ce l-ar vedea.

în călătoria sa, califul, îmbrăcat ca un simplu negustor hrănise, ţesălase şi adăpase singur calul, care se împrietenise cu el şi-l iubea cât nu se poate spune de mult.

Bucuros că se înapoiază acasă, califul îngăima un cântec care-i amintea de copilărie. Când, la umbra unui smochin, văzu un cerşetor şchiop care-i ceru de pomană:

— Faceţi-vă milă de un biet olog fără putere!

Harun opri calul, scotoci în pungă şi-i aruncă cerşetorului un dinar spunându-i:

— Ţine, omule!

— Un dinar de argint!? strigă cerşetorul cu adâncă uimire. Alah să te răsplătească pentru fapta ta milostivă, drumeţule. Dar dacă sufletul tău bun ar voi să-şi facă într-adevăr milă de nenorocirea mea, se rugă el cu lacrimi în ochi, m-ai lua pe calul tău voinic până la Bagdad. Drumul pentru mine e lung şi anevoios şi nu mă încumet să-l fac pe jos. Alah să-ţi ajute şi Mohamed, profetul său, să te răsplătească în veci de veci.

Califul Harun al Raşid, bun cum era de felul său, se înduioşă şi grăi cu blândeţe:

— Fie, omule, aşteaptă să descalec şi să te ajut să te sui pe cal dinaintea mea, deşi nu-mi place deloc să merg înghesuit.

Şi făcu precum spusese.

— Ah, mulţumesc, spuse cerşetorul peste măsură de încântat.

— Şezi bine? îl cercetă califul.

— Da, cât se poate de bine. Alah să te răsplătească. îţi mulţumesc din suflet pentru marea bunătate ce mi-ai arătat-o, continuă cerşetorul şi nu mai contenea cu mulţumirile.

— Ei, lasă astea, acum, îi spuse Harun al Raşid.

— Nu ştiu cum voi putea să-ţi răsplătesc atâta bunăvoinţă.

— Să te rogi pentru mine, grăi califul, plictisit de atâta linguşeală.

— Voi face-o toată viaţa, câtă îmi va mai fi hărăzită de Alah!

Pe drum, cei doi călători sporovăiră de una, de alta, ca să le treacă timpul mai uşor. Dar cerşetorului nici prin cap nu-i trecea că la spatele lui şedea preaputernicul stăpânitor Harun al Raşid. Cum ar fi putut oare să se gândească la una ca asta?

Şi iată că, într-un târziu, califul spuse cu uşurare, căci îl cam obosise călătoria aceasta în doi pe spinarea aceluiaşi cal:

— Ei... omule, călătoria noastră se apropie de sfârşit. Iată că se vede poarta dinspre apus a Bagdadului. Ce frumos strălucesc minaretele moscheelor în scăpătatul soarelui. Şi cerul parcă e de aur.

— Da, e frumos, într-adevăr, pentru alţii, răspunse cerşetorul cu glasul îngheţat, dar mie nu-mi arde să mă bucur de asemenea privelişti.

Harun îi răspunse întristat, oftând cu milă:

— Da, poate că ai dreptate, beteşugul de care suferi te împiedică.

Fură nevoiţi să tacă însă, din pricina larmei ce era în piaţa Bagdadului, în care ajunseseră pe nesimţite.

Negustorii nu mai conteneau, lăudându-şi mărfurile, care de care mai frumoase.

Dar califul se trezi deodată din toropeala ce-l cuprinsese plăcut la auzul vorbelor pline de obrăznicie ale cerşetorului, care se răsti la el:

— Iată, am sosit în piaţa cea mare a Bagdadului, omule, aşa că fa bine şi dă-te jos de pe calul meu cât mai repede. De aci poţi merge şi pe picioare, că eşti zdravăn cât un bivol. Eu mă duc acasă cu calul, că am întârziat.

Lui Harun nu-i veni să-şi creadă urechilor ce aude şi strigă înfuriat:

— Ce tot sporovăieşti acolo, bicisnicule? Nu eşti zdravăn pesemne. Eu să mă dau jos de pe calul meu, după ce ţi-am făcut bine şi te-am adus până aci, chinuindu-mă? Hai, hai, dă-te tu jos şi asta cât mai repede, să nu te arunc eu acuma, nemernicule, ticălosule!

Dar păcătosul de cerşetor începu să ţipe din răsputeri, strângând mulţimea în jurul lui:

— Ajutoor, săriţi, ajutoor! Tâlharul vrea să-mi fure calul. Vai de măiculiţa mea, atâta nerecunoştinţă nu mi-a fost dat să văd până astăzi! Şi izbucni într-un hohot de plâns.

Ca prin farmec, gălăgia din piaţă conteni brusc şi cei doi pricinaşi se văzură înconjuraţi de îndată de neguţătorii şi muşterii care-i luară la rost.

— Dar ce e, ce s-a întâmplat?

— De ce ţipi aşa, omule?

— La ce-ai strigat după ajutor?

Cerşetorul, cu lacrimile în ochi, le răspunse tânguios:

— Fraţii mei, oameni buni, ajutaţi-mă, vă rog, să scap de nerecunoscător şi minciunos, cum eu n- am mai pomenit în viaţa mea.

— Dar ce, s-a întâmplat? întrebară câţiva.

— Mergeam pe căluţul meu spre Bagdad, începu cerşetorul, că sunt olog şi-mi ţin viaţa cu milostenia credincioşilor, şi pe drum îl întâlnesc pe acest om aci de faţă, obosit, flămând ca vai de el, „Ia-mă şi pe mine, zice, până la Bagdad, că nu mai pot, mă prăbuşesc în praf!”. Mi-e milă de el, că de felul meu sunt tare milos, şi-l iau dinapoia mea, pe cal, chinuindu-mă cu elca vai de lume. Iar acum, când să coboare, ce credeţi, fraţilor, vrea să-mi ia calul, să mă lase nenorocit pe drumuri, zice că e calul lui.

Atunci, Harun izbucni plin de indignare:

— Da' nici pomeneală de aşa ceva, oameni buni, calul e al meu şi tot ce vă spune acest nemernic sunt minciuni sfruntate!

Cerşetorul începu să plângă cu sughiţuri, căinându-se:

— Oh, oh, el minte, oameni buni, el, că vrea să-mi ia calul.

— Dar calul e al meu, înţelegeţi odată, se înfurie califul.

— Auziţi, auziţi, oameni buni, nu se lăsă ologul, calul e al lui! Ce să mă fac?

Atunci săriră câţiva cu gura pe Harun al Raşid:

— Dar ce ai cu el, neguţătorule? De ce vrei să-i iei calul omului?

— Aşa ceva nu s-a mai pomenit!

— Adevărat că nu s-a mai pomenit, răspunse califul mânios, dar nu înţelegeţi, oameni buni, că e calul meu, de câte ori să vă mai spun!?

— Cum poţi să dovedeşti asta?

— N-am cum să vă dovedesc. Dar el, milogul, cum dovedeşte că e calul lui?

Cerşetorul strigă, plângând din răsputeri cu sughiţuri:

— E al meu şi pace. Cum să dovedesc, doar mă vedeţi că sunt călare pe el

în faţa acestui ticălos, care vrea să mi-l răpească.

— Aşa e, are dreptate omul, are dreptate, strigară câţiva.

— Dar dacă n-are dreptate? sări un muşteriu mai înţelept. Niciunul nici altul n-au dovezi că e calul lui sau al celuilalt.

Şi atunci, califul văzu că acela ce vorbise astfel nu era altcineva decât credinciosul său vizir Giafar care se afla în piaţă. Harun îi făcu un semn liniştitor cu mâna şi grăi:

— Oameni buni, să mergem la cadiu să ne facă dreptate; el are să ştie mai bine să scoată adevărul la lumină şi cum o hotărî el aşa să fie.

Şi cei doi pârâşi: strălucitul calif Harun al Raşid şi cerşetorul au fost duşi cu mare alai de către locuitorii Bagdadului la cadiu. Acesta era un bătrân arătos, cu barba mare, căruntă, şi cu un turban roşu. El le spuse cu blândeţe să aştepte liniştiţi în încăperea unde se făceau judecăţile, până le va veni rândul, întrucât, înaintea lor, mai erau două pricini de judecat.

Cadiul, după ce bătu cu un ciocănaş de argint în masa de dinaintea lui, rosti cu glasul cald şi binevoitor:

— Aşa. Sunt la rând pentru judecată ţesătorul de covoare şi măcelarul.

Ţesătorul şi măcelarul răspunseră amândoi deodată:

— Aci suntem, înălţimea voastră!

— Prea bine, grăi cadiul. Să vă aud pricina. Care face plângere?

— Eu, înălţimea voastră, spuse măcelarul.

— Ei, ce ai de spus, măcelarule?

— înălţimea voastră, începu măcelarul, plângerea mea împotriva ţesătorului de covoare aceasta este: m-am tocmit cu ţesătorul, aci de faţă, să-mi ţească un covor frumos ca la Buhara, din fire roşii, verzi şi galbene, ca aurul. Mi l-a ţesut, l-am luat cu mare bucurie, căci, ce e drept, e frumos, ţesut cu mare grijă, cu înflorituri alese şi cu...

Dar cadiul îl întrerupse din turuiala:

— Lasă astea, spune-mi de ce te plângi, nu cum e covorul. Ţi l-a făcut aşa precum ai dorit?

— Da, înălţimea voastră, încuviinţă măcelarul.

— Prin urmare îţi place, eşti mulţumit de covor!

— Da, chiar foarte mulţumit.

— Păi atunci ce mai vrei, omule!? întrebă nedumerit cadiul.

— înălţimea voastră, oftă măcelarul din adâncul bojocilor, vreau să-mi faceţi dreptate. Că eu, când am luat covorul, azi de dimineaţă, i-am pus în mână ţesătorului cinci galbeni, aşa după cum ne-a fost învoiala. Am făcut covorul sul, l-am luat pe umăr şi, când am dat să ies din prăvălie, ţesătorul sare la mine: „Păi, nu-mi plăteşti?” zice. Cum să-i plătesc, când i-am plătit o dată? Ce, el mi-a făcut două covoare? Şi am venit de îndată aci, la înălţimea voastră, să-mi faceţi dreptate şi să...

— Destul, omule, strigă cadiul, ajunge! Tu, ţesătorule, ce ai de spus la pâra măcelarului?

— Luminate şi înţelepte stăpâne, măcelarul, când a văzut covorul şi i-a plăcut, a rămas încântat şi într-adevăr a băgat mâna în buzunarul halatului, pesemne ca să ia cei cinci galbeni şi să mi-i dea mie. Dar apoi a început să laude covorul că-i aşa şi pe dincolo, că e mai frumos decât se aştepta el, că ce bucuroasă o să fie nevastă-sa când i-o duce covorul şi l-o pune pe sofa, şi câte şi mai câte de al de astea. Apoi, după cum el însuşi vă spuse, a făcut covorul sul, l-a pus pe umărul drept, mi-a spus „salam-aleicum” şi a ieşit, fără să-mi dea o firfirică măcar, necum cinci galbeni. Atunci, cum era şi firesc, l-am tras de covor înapoi şi i-am cerut galbenii.

— Hm, hm! mustăci cadiul, stând o toană pe gânduri. Ziceţi că aţi venit de îndată după cearta voastră la judecata mea?

— într-adevăr, aşa, înălţimea voastră, răspunseră amândoi pricinaşii.

— Prea bine. Apoi, cadiul îl întrebă pe ţesător, repede:

— Tu ai la tine cumva cinci galbeni?

— Am, luminate stăpâne, zâmbi ţesătorul, dar aceşti galbeni nu sunt de la măcelar. Ce, numai un muşteriu am eu? Doar am muşterii berechet.

— Prea bine, dă încoace cei cinci galbeni, te rog.

— Poftim, înţelepte stăpâne, dar iarăşi vă spun: aceştia nu sunt galbenii de la măcelar. I-am păstrat pentru...

— Destul, ţesătorule, ajunge! Puteţi pleca acum şi veniţi să vă spun ce am hotărât, mâine, înainte de a cădea amurgul.

Apoi, cadiul, bătând iarăşi de trei ori cu ciocănaşul, spuse:

— Sunt acum la rând scriitorul de jalbe şi brutarul.

— Aci suntem, luminăţia ta! răspunseră scriitorul şi brutarul amândoi deodată.

— Prea bine, grăi cadiul. Să aud pricina voastră. Care este cel cu plângerea?

— Eu, luminăţia ta! zise scriitorul.

— Ce ai de spus?

— Luminate şi cinstite stăpâne, începu el, după cum bine ştii, eu sunt un biet scriitor de jalbe, plângeri, scrisori şi acte. Când are cineva ceva de scris, vreo scrisoare sau vreo cerere, vine la mine şi eu i-o scriu frumos cu pana pe hârtie, cu cerneală albastră, neagră sau roşie, după gustul fiecăruia şi după cum ne învoim.

— Bine, bine, lasă astea, spuse cadiul plictisit, şi treci la ce te doare.

Atunci, scriitorul grăi:

— Ca să mă ajute la treburile casei, să aibă grijă de biata maică-mea care e bătrână şi abia se mişcă, am luat-o de doi ani şi mai bine pe această fată, aci de faţă, pre nume Fatme. Brutarul din mahalaua vecină cu a mea a încântat-o să treacă vânzătoare de pâine la el în prăvălie. Acum o bate şi o ţine cu sila, că fata şi-a dat repede seama cu cine are de-a face.

— Ce ai de spus, brutarule, la pâra scriitorului de jalbe?

Brutarul mâniat strigă:

— Sunt uimit peste fire de tot ce spune scriitorul, luminăţia voastră. Fata e în slujbă la mine şi- mi ajută în brutărie de multă vreme! Pesemne că scriitorul nu e în toate minţile sau născoceşte minciuni, deprins cu balivernele pe care le înşiră toată ziua pe hârtie. Ca să vă încredinţaţi, poftiţi, întrebaţi-o şi pe fată, care e aci.

Cadiul, întorcându-se înspre fată, întrebă cu blândeţe!

— Răspunde-ne, Fatme, pe cine cunoşti tu de stăpân?

Fatme răspunse sfioasă:

— Luminăţia ta, brutarul este stăpânul meu de vreme îndelungată. Pe scriitor nici nu l-am văzut până acum şi nu ştiu ce să cred de minciuna lui.

Atunci, scriitorul, înfuriat la culme, strigă:

— Ei mint amândoi, prealuminatule cadiu, lui Fatme îi este frică de brutar să n-o omoare în bătaie.

— Aha, prea bine, grăi cadiul, sunt lămurit! Fatme, tu ai să rămâi aci, iar voi să veniţi mâine înainte de apusul soarelui, să vă spun ce am hotărât. Acuma duceţi-vă!

Apoi, cadiul, întorcându-şi privirea spre calif şi cerşetor, spuse:

— E rândul vostru. Ce pricină v-a adus la judecată, pe tine, neguţătorule, şi pe tine, ologule?

Cerşetorul răspunse cu glas plângăreţ şi linguşitor!

— Prealuminate şi înţelepte şi drept judecător, veneam la pas călare pe căluţul meu, în drum spre Bagdad, când îl întâlnii pe acest hoţoman, nu l-ar mai răbda cerul să facă umbră pământului.

Dar cadiul îl opri, strigându-i cu asprime:

— Vorbeşte cuviincios. Până când nu-mi rostesc eu hotărirea, nimeni nu e hoţoman, precum ai îndrăznit să spui, şi nimeni, cinstit. Grăieşte pe scurt ce ai de spus.

Ologul mi ori ăi din nou:

— Şi acest om, pe care îl vedeţi, se milogi de mine cum ştiu mai frumos, să-l iau sus pe calul meu până la Bagdad, că este istovit de drum şi de foame. îl luai la spate şi, când sosirăm în piaţa de lângă moscheea cea mare voi să mă dea jos şi să-mi ia calul.

Cadiul îl întrebă pe Harun:

— Ce ai de spus la această pâră, neguţătorule?

Harun răspunse liniştit şi cu multă bunăcuviinţă:

— înţelepte cadiu, lucrurile stau cu totul altfel de cum le-a spus pârâtorul meu: eu veneam călare spre Bagdad, şi l-am întâlnit pe el sub un smochin. Mi-a cerut pomană, i-am dat un dinar de argint şi apoi m-a rugat să-l iau pe cal până la cetate, că-l dor picioarele şi este beteag. Mi-a fost milă de el şi l-am luat în faţă, dar când am ajuns în piaţă, mi-a poruncit cu glas aspru să mă dau jos de pe cal, întrucât el trebuie să se ducă acasă cu calul fiindcă e grăbit. Am rămas ca trăsnit şi nu am ştiut ce să cred. Apoi a făcut o larmă de s-a adunat lumea buluc împrejurul nostru.

— Unde este calul cu pricina? voi să ştie cadiul.

— E afară, în stradă, priponit de un pom, lângă poartă.

— Aha, prea bine, prea bine! spuse cadiul.

Apoi hotărî:

— Duceţi calul la mine în grajd; iar voi să veniţi mâine, înainte de apus, spre a vă spune ce am hotărât.

A doua zi, pe seară, înainte de a cădea amurgul, după cuvântul cadiului, cei şase împricinaţi veniră pe rând ca să afle ce hotărâse acesta. Cadiul îi aştepta în aceeaşi încăpere, aşezat pe jilţul său acoperit cu catifea roşie. El bătu de trei ori cu ciocănaşul în masă, îşi drese glasul şi rosti răspicat:

— Ascultaţi hotărârile mele: tu, ţesătorule, eşti un mare pungaş. Măcelarul ţi-a plătit cinstit cei cinci galbeni pentru covor. Iată galbenii, ţi-i dau înapoi, deşi n-ai merita, dar pentru că te-am dovedit a fi înşelător, ca să te înveţi minte şi să te faci om cinstit, măcar de aci înainte, vei primi la spate douăzeci şi cinci de vergi.

— Iartă-mă, stăpâne, se milogi ţesătorul, că nu mai fac altă dată.

— Am zis! strigă cadiul, ridicând mâna. Acuma tu, scriitorule. Fatme este slujitoarea ta.

— Aşa este, înălţate stăpâne, spuse peste măsură de bucuros scriitorul.

Cadiul adăugă:

— Cu toate că spune că e a brutarului, care şi el e un mare înşelător. De frică a spus Fatme aşa.
Ia slujitoarea şi du-te acasă liniştit. Iar brutarului să i se tragă douăzeci şi cinci de vergi la spate.

— Iertare, stăpâne! se milogi brutarul.

— Nicio vorbă, strigă la el cadiul. Afară! Şi, dacă nu te potoleşti şi vei căuta să te răzbuni pe scriitor sau pe Fatme, bagă bine la cap ce-ţi spun, te trimit la închisoare pe un an, ca să te răcoreşti de dogoarea cuptorului şi să te limpezeşti la cap, aşa cum trebuie. Hai, plecaţi acum. Slujitor, ai grijă de cei doi înşelători, să-şi primească pedeapsa. Aşa, acum, neguţătorul şi ologul.

Cerşetorul, din cale afară de linguşitor, strigă:

— Aci, sunt preastrălucite şi înţelepte stăpâne!

Dar cadiul îl repezi cu asprime:

— Lipseşti din ochii mei, neruşinatule şi nenorocitule!

Apoi, îndreptându-se către Harun, îi grăi cu glas blând: cinstite neguţător, calul este al tău. Iar tu, olog păcătos, fiindcă ai vrut să înşeli, vei fi plimbat pe cal, cu faţa la spate, prin tot Bagdadul, spre a te cunoaşte lumea şi a te ocoli, fără să-i mai fie milă de beteşugul tău. De bătaia care ţi se cuvine pe deplin, scapi, fiindcă eşti olog, altminteri...

Atunci Harun, lăsând orice milă la o parte, spuse indignat:

— Dar n-are niciun beteşug, înţelepte cadiu, e un prefăcut. L-am urmărit pe când venea la judecată, astăzi, înaintea mea. Mergea drept ca toţi drepţii. Abia la colţul străzii şi-a prefăcut mersul, începând să şchioapete din greu!

— Aşa? se înfurie atunci cadiul, vrea să zică te prefaci schilod, ca să le fie milă oamenilor de tine şi să-ţi dea de pomană. Deci, de două ori înşelător. Atunci, slujitor, ai grijă să i se tragă şi acestui păcătos cincizeci de vergi tari la spate, ca să-i vină mintea la cap.

— Iertare, stăpâne, iertare, se milogi cerşetorul.

— Dacă mai scoţi o vorbă, îţi îndoiesc pedeapsa. Afară! Aşa.

Apoi, văzând că Harun nu plecase încă, îi grăi cu prietenie: Văd că ai rămas, cinstite neguţător, cu ce-ţi mai pot fi de folos?

— Prea înţelepte cadiu, îi răspunse califul, iartă-mă că-ţi mai răpesc puţin din timpul tău atât de preţios.

— Te ascult, încuviinţă cadiul binevoitor.

— Sunt pe deplin încredinţat că ai judecat cum nu se poate mai înţelepţeşte şi că ai dat dreptatea, aşa după cum se cuvenea, acelora ce o meritau într-adevăr. Dacă mă socoteşti demn de încrederea ta, spune-mi, rogu-te din suflet, cum ai ajuns să afli adevărul? De unde ai ştiut că măcelarul i-a dat cei cinci galbeni ţesătorului?

Cadiul îi răspunse, râzând uşor:

— îmi dau seama că eşti un om deosebit şi îţi spun cu plăcere. Ieri seară, am pus cei cinci galbeni într-un pahar cu apă curată. Azi de dimineaţă, ochiuri mici de grăsime pluteau la suprafaţa
apei. Asta înseamnează că banii au fost mai întâi în mâna măcelarului, care este mai întotdeauna murdar de grăsime de berbec. Ţesătorul lucrează cu stofa uscată şi nu putea să le dea grăsime.

Harun strigă uimit de limpezimea judecăţii:

— Aşa e, într-adevăr. Dar cum de i-ai dat-o pe Fatme, scriitorului de jalbe, atâta vreme cât ea însăşi a mărturisit că îl slujeşte pe brutar şi încă de mult timp?

— Şi aceasta mi-a fost uşor să descopăr, grăi cadiul, şi iată cum: Aseară, voind să scriu ceva, am găsit cerneala uscată în călimară de prea mare căldură. Atunci am chemat-o pe Fatme şi i-am spus: „Iată, cerneala s-a uscat, vezi de călimară, te rog”. Ea a luat călimara cu multă bună-cuviinţă, a turnat câteva picături de apă în cerneală cu multă băgare de seamă, să nu se verse cumva, a luat un beţişor şi a amestecat bine, apoi mi-a adus călimara şi mi-a pus-o pe masă, uşor, tară să scoată o vorbă. în felul acesta, mi-am dat seama că l-a slujit timp îndelungat pe scriitor, avea multă îndemânare în treaba asta. Brutarului putea să-i facă cocă de lipit, dar nicidecum să-i potrivească cerneala, căci el nu scrie.

— O, într-adevăr ai dovedit şi aci multă iscusinţă! grăi Harun. Dar cu calul meu cum a fost?

— Apoi aceasta, zâmbi cadiul, mi-a fost mai uşor de aflat decât celelalte. De ieri, de când am luat calul la mine, nu i-am dat nici să mănânce, nici să bea; iar astăzi, înainte de a sosi voi la judecată, l-am priponit lângă uşă în aşa fel, încât să-i vadă pe toţi cei care vor veni. Iar eu m-am pus la pândă.

— Şi ce-ai văzut? întrebă nerăbdător califul.

— Când a trecut cerşetorul, calul nici nu s-a sinchisit de el. Dar când ai trecut tu, neguţătorule, deodată a tresărit, a ciulit urechile şi-a umflat nările, a nechezat uşor, a început să bată neliniştit cu copita în pământ şi a întors capul după tine ca după un vechi şi bun prieten. Aşa mi-am seama că tu eşti stăpânul lui cel adevărat, iar nu cerşetorul!

— O, îi grăi Harun cu multă căldură, îţi mulţumesc din inimă, preaînţelepte cadiu, pentru toate aceste lămuriri. Am avut într-adevăr ce învăţa de la tine şi îmi va fi de folos toată viaţa. Şi, cu toate că-mi pare rău, am să te răpesc din mijlocul acelora pe care-i judeci cu adâncă înţelepciune.

— Să mă răpeşti zici?! întrebă cadiul uimit.

— Da, da, cu toate că-mi pare rău, te voi lua ca să stai alături de mine şi să mă sfatuieşti, cu aceeaşi înţelepciune în pricinile ce le am eu de judecat şi care au de o sută de ori mai multă însemnătate.

Atunci, cadiul, străluminat, grăi plin de mare bucurie:

— O, înălţimea ta, abia acum îmi dau seama că l-am judecat pe însăşi strălucitul stăpân, Califul Harun al Raşid.

— Nu, îi răspunse califul cu modestie, tu ai judecat pe un oarecare neguţător. Dar vei fi sfetnicul meu de cinste, ajutându-mă să judec şi eu cu aceeaşi înţelepciune cu care ai judecat tu, astăzi, în toate judecăţile ce le voi avea de făcut eu de aci înainte.

înţeleptul Solomon şi vicleanul Asmodeu

poveste izraelită

Când Solomon a ajuns rege, s-a gândit să-şi înalţe un palat cum nu se mai văzuse prin locurile acelea.

Vechiul palat al părintelui său David i se părea neîncăpător şi lipsit de strălucire. Noul rege îşi puse straie de om de rând şi începu să colinde prin împrejurimile Ierusalimului, în căutarea unui loc potrivit planurilor sale măreţe.

Tot umblând de unul singur şi temându-se să nu fie recunoscut de vreunul din supuşii săi, Solomon înnopta sub un măslin în mijlocul unei miriştii. Sub măslin crescuse o iarbă mătăsoasă ca un aşternut regesc. în stânga şi în dreapta pomului, care se ridica singuratic în mijlocul secerăturii, se ţuguiau două clăi cu snopi de grâu. Regele îşi luă un snop şi îl puse sub căpătâi, îşi presără aşternutul cu paie şi se pregăti de culcare. Când ridică ochii spre măslin, băgă de seamă că nu era singur: pe o creangă se cuibărise un greier. Mare a fost mirarea regelui când l-a auzit vorbindu-i astfel:

— înţeleptule Solomon, nu mai căuta zadarnic alt loc pentru minunatul palat pe care plănuieşti să-l ridici spre fala ta şi a ţării tale. Alege-l pe acesta şi n-o să-ţi pară rău. Doi fraţi stăpânesc câmpul din jur, rămas moştenire de la părinţii lor. Unul este însurat şi are mai mulţi copii, în vreme ce mezinul a rămas holtei. Când au secerat grâul de pe câmp, au împărţit recolta frăţeşte şi au clădit două clăi de snopi Ia fel de înalte. în noaptea trecută, mezinul s-a trezit şi şi-a zis: „Fratele meu are nevastă şi atâtea guri de hrănit, câtă vreme eu sunt singur cuc. Dacă i-aş da din recolta mea, de buni seamă că s-ar supăra şi n-ar primi. Dar dacă iau câţiva snopi şi-i pun acum peste claia lui, n-o să bage de seamă!” în aceeaşi noapte şi fratele mai mare s-a trezit şi şi-a spus: „Fratele meu este tânăr şi singur. Nu are niciun ajutor, aşa că trebuie să muncească cât doi şi să se hrănească îndoit. Nu este drept să fie claia mea la fel de mare ca a lui. Ia să iau în spinare câţiva snopi şi să-i pun peste ai lui, fără să bage de seamă”. Azi dimineaţă cei doi fraţi au venit pe câmp şi au văzut cu uimire că rămăseseră la fel de înalte clăile lor, dar n-au suflat niciun cuvânt!

Greierul se opri, obosit de graiul omenesc cu care nu era deprins, apoi urmă:

— Luminate rege, fii cu ochii în patru şi nu adormi, că acuşi-acuşi ai să-i vezi pe cei doi fraţi, care nu vor pregeta să se ivească şi în noaptea aceasta, cu aceleaşi gânduri bune!

într-adevăr, nu trecu mult timp şi pe câmp se iviră două mogâldeţe: uha venea din dreapta, iar alta din stânga. Fiecare ducea câţiva snopi de grâu în spinare. Ai fi zis că snopii o porniseră singuri la plimbare, sub lumina lunii...

în mijlocul câmpului, chiar în dreptul măslinului, cele două umbre se întâlniră şi rămaseră ţintuite locului. Snopii se prăvăliră la pământ şi atunci se iviră cei doi fraţi care se îmbrăţişară, plângând de bucurie. Mişcat până la lacrimi de cele văzute, regele se apropie de ei şi le zise:

— Voi, care sunteţi pildă a iubirii de frate, vindeţi-mi mie câmpul acesta, martor al purtării voastre demnă de toată lauda! Aici îmi voi înălţa palatul meu falnic. Vă voi răsplăti cum se cuvine!

Cei doi fraţi se înclinară în faţa lui Solomon, spunând:

— Facă-se voia ta, rege puternic şi înţelept!...

Şi regele cumpără de la cei doi fraţi câmpul lor, plătindu-l cu un preţ de zece ori mai mare, după care se apucă să strângă toate cele trebuincioase zidirii unui palat măreţ. Adună grămezi de aur şi pietre preţioase, aduse cedri din Liban şi meşteri pricepuţi din Tir şi Sidon. Cu toate acestea nu era mulţumit.

Urmărind să facă un lăcaş în care să domnească pacea şi buna înţelegere, înţeleptul Solomon se hotărî ca la tăierea pietrelor să nu se folosească nicio unealtă de fier, întrucât din el se fac armele de luptă. Chemă la el pe toţi înţelepţii din regatul său, care lăudară hotărârea regelui. Ei îi dădură şi următorul sfat preţios:

— Pentru ceea ce ţi-ai pus în gând, slăvite rege, nu-ţi poate fi de folos decât Şamirul, o făptură cât un bob de orz, care roade piatra, aşa cum carii rod

lemnul cel mai tare.

Solomon le mulţumi pentru sfat, dar când îi întrebă cum poate dobândi minunatul Şamir, cu toţii ridicară din umeri:

— Noi nu ştim unde se află el. Dar sileşte pe demoni să-ţi spună cum îl poţi dibui.

Atunci regele prinse toţi demonii şi-i aduse în faţa tronului său, iscodindu-i despre Şamir.

Demonii grăiră astfel:

— înţeleptule rege, noi nu ştim nimic! Doar regele nostru, temutul Asmodeu, îţi poate spune unde se ascunde Şamirul.

Când au fost întrebaţi unde poate fi găsit Asmodeu, toţi demonii tăcură cu încăpăţânare.

— Prea bine, le spuse Solomon, veţi fi ostatecii mei până îmi veţi dezvălui unde îşi are palatul regele vostru!

După câteva săptămâni de temniţă, demonii cerură să se înfăţişeze regelui şi, când li se dădu voie să cuvânteze, spuseră:

— Palatul regelui nostru se află tare departe de aici, în luminişul unui codru de nepătruns, la poalele unui munte, unde n-a mai călcat picior de om. Aici şi-a săpat Asmodeu o fântână cu apa cea mai limpede de pe pământ. Pentru ca apa să nu se tulbure niciodată, a astupat ghizdul fântânii cu o piatră uriaşă şi i-a pus un sigiliu. Ziua întreagă colindă văzduhul cu puzderia lui de astre, pentru a iscodi tainele lumii. Seara se întoarce istovit de sete, deoarece nicăieri nu află o licoare mai minunată decât apa din fântâna palatului său pământean. După ce s-a asigurat că nimenea nu s-a atins de fântână, rupe sigiliul, ridică piatra şi soarbe din apa limpede până ce seacă fântâna. A doua zi, ea se umple la loc. Apoi Asmodeu se zăvorăşte în palatul său şi sforăie de se cutremură obloanele şi uşile de fier. Asta este tot ce-ţi putem spune. Mai departe, te va călăuzi înţelepciunea ta.

Solomon îşi ţinu fagăduiala şi eliberă pe toţi demonii prinşi de el, după ce îi puse să jure că nu vor face niciun rău supuşilor lui. Apoi chemă la el pe viteazul Benaia, conducătorul oştii sale, îi dădu însoţitori neînfricaţi, merinde pentru un drum lung, lanţuri grele şi câteva burdufuri din vinul cel mai bun.

Benaia şi voinicii lui avură de străbătut codri mai deşi ca peria, fluvii mai iuţi ca săgeata şi prăpăstii mai adânci decât marea, până ce dădură de fântâna lui Asmodeu. Făcură o gaură într-unui din pereţii ei şi turnară tot vinul din burduf. Apoi astupară gaura cu grijă, nu care cumva să se vadă că cineva umblase la fântână, şi se ascunseră după nişte copaci.

Spre seară se arătă şi însetatul Asmodeu. Cu toate că Benaia şi vitejii lui nu ştiau ce-i frica, inima lor se făcu cât un purice, când văzură uriaşa statură a regelui demonilor.

După obiceiul său, Asmodeu cercetă sigiliul fântânii, şi găsindu-l neatins, îl rupse şi ridică piatra ce acoperea ghizdul. Un miros ciudat îi gâdilă nările şi cei ce-l pândeau îl auziră mormăind:

— Fântâna miroase a vin! Băutura tulbură mintea oricui. Un înţelept nu bea vin!

Dar întrucât era mort de sete şi nu gustase niciodată un strop de vin, îşi zise:

— O singură picătură nu-mi poate dăuna!

Se aplecă peste ghizdul fântânii şi prima picătură fu urmată de a doua, apoi de a treia, până ce sorbi tot vinul care plutea deasupra apei ca untdelemnul de măsline. Apoi Asmodeu se îndreptă vesel şi împleticindu-se spre palatul său. Uită să zăvorască uşile şi obloanele şi se trânti în pat, adormind buştean. Benaia şi voinicii lui se apropiară tiptil de el şi-l legară fedeleş.

Când se trezi, craiul demonilor nu avu altceva de făcut decât să meargă până la înţeleptul rege Solomon, pentru a-i asculta poruncile.

Pe drum, Benaia şi ostaşii săi fură martorii unor întâmplări ciudate. într-o zi, Asmodeu se propti de un copac şi acesta se răsturnă, de parcă ar fi fost smuls de o furtună năprasnică. Altă dată se sprijini de un perete şi casa se surpă, de parcă ar fi fost zgâlţâită de un cutremur nimicitor.

întâlniră într-un târg un alai de nuntă. Toţi fură poftiţi să închine câte un ulcior de vin cu nuntaşii. Numai Asmodeu rămase posomorât.

— De ce eşti mâhnit, când toată lumea petrece? îl întrebă Benaia.

— Mâine mirele va muri! răspunse Asmodeu.

Trecură pe lângă o cizmărie şi auziră pe un muşteriu cerând o pereche de încălţări care să-l ţină şapte ani!

Asmodeu râse amar şi-i spuse lui Benaia:

— Sărmanul, nu ştie că mai are de trăit doar şapte zile!

Mai întâlniră şi un om care căuta pretutindeni o comoară, făcând tot felul de vrăji. Asmodeu începu să hohotească şi zise:

— Bietul de el, caută peste tot o comoară îngropată chiar sub casa lui!

în cele din urmă sosiră la Ierusalim. Când fu adus înaintea lui Solomon, Asmodeu grăi astfel:

— Nu te-ai mulţumit cu ţările pe care le-ai robit şi acum ai pus în lanţuri şi pe regele demonilor!

Solomon îi spuse pricina care l-a împins la o asemenea faptă şi primi următorul răspuns:

— Află că eu n-am nicio putere asupra Şamirului. Demonul mării l-a încredinţat cocoşului de munte, care s-ajurat să-I păstreze cu străşnicie.

Atât i-a trebuit lui Solomon. Din nou l-a chemat pe credinciosul Benaia, care plecă în căutarea
Şamirului, luându-şi câţiva soţi de drum, desaga cu merinde şi un clopot de cleştar.

Răscoliră ei multe ţinuturi sălbatice cu stânci abrupte, până descoperiră într-un târziu cuibul cocoşului de munte. Puii flămânzeau în aşteptarea tatălui lor. Benaia puse clopotul de cleştar deasupra cuibului şi se ascunse prin apropiere.

Numai iată că se arătă şi cocoşul de munte aducând în cioc hrană pentru odraslele lui. Degeaba îşi căscau bieţii puişori ciocurile, căci viermii tot nu le cădeau în guşe.

Cocoşul sălbatic încercă să spargă cleştarul cu ciocul şi cu pintenii, dar toate încercările sale fură zadarnice. îşi luă zborul din nou şi curând se întoarse, aducând în cioc Şamirul. Cum atinse cu el cleştarul, clopotul plesni şi puii se văzură liberi.

Benaia şi soţii lui de drum nu-i dădură răgaz cocoşului de munte să ducă Şamirul înapoi în ascunzătoare, ci începură să răcnească din răsputeri. Pasărea se sperie şi scăpă preţioasa comoară. Ea ajunse astfel în mâinile lui Benaia şi de acolo în stăpânirea lui Solomon.

Treisprezece ani încheiaţi a durat zidirea palatului regesc. În tot acest timp, Asmodeu a fost prizonierul lui Solomon, ajutându-i să biruie toate greutăţile ivite în cale, cu ştiinţa lui neîntrecută.

Dar chiar şi omul cel mai înţelept este supus greşelii. Solomon vru nici mai mult nici mai puţin să afle toate tainele lumii, ştiute de regele demonilor. Asmodeu se învoi: va trebui însă ca ei să-şi schimbe hainele. Cum se văzu scăpat din lanţuri, Asmodeu îl înşfacă pe Solomon şi-l zvârli peste mări şi ţări, până hăt! în India. El luă înfăţişarea regelui şi puse stăpânire pe tronul lui.

Când Solomon se trezi din ameţeala iuţelii cu care zburase prin văzduh, se pomeni în mijlocul unei ţări străine, cu oameni vorbind o limbă necunoscută lui. Dar îşi luă inima în dinţi şi o porni spre palatul său intrat în stăpânirea regelui demonilor. îl îngrijora şi soarta ţării sale încăpută pe mâini atât de rele.

Cheltui aurul care-l mai avea la el şi vându toate podoabele regeşti. Isprăvind banii şi straiele sale făcându-se ferfeniţă, bogatul rege ajunse ca un cerşetor de rând. Când spunea celor întâlniţi în drum: „Eu sunt regele Solomon!”, toţi îi râdeau în nas.

într-o zi trecu pe lângă o şcoală unde învăţătorul vorbea elevilor săi despre proverbele lui Solomon. Regele se grăbi să intre în clasă şi spuse:

— Copii, eu sunt înţeleptul Solomon!

Toată clasa pufni într-un hohot de râs nestăvilit şi musafirul nepoftit trebui să-şi ia tălpăşiţa, fiind luat drept un nebun.

în sfârşit, poposi la porţile Ierusalimului şi se înfăţişă la marii judecători ai oraşului:

— Eu sunt regele Solomon, nu mă mai recunoaşteţi?

Dar şi aici trecu drept un smintit. Nimeni nu băgase de seamă că Asmodeu furase

înfăţişarea şi tronul lui Solomon, înţeleptul înţelepţilor.

Mare a fost ciuda regelui adevărat când nu i se îngădui să intre în palatul zidit de el cu atâta trudă. Totuşi, nu se dădu bătut şi nu încetă să-şi apere dreptatea! Şi iată cum îşi recâştigă tronul.

Solomon ştia că demonii puteau să capete lesne chipul şi asemănarea omenească pe care şi-o doreau. Cu toate acestea ei nu puteau să-şi lepede ghearele de vultur pe care le aveau la picioarele lor. De aceea ceru ca aşa-zisul rege să fie descălţat în timpul somnului.

Or, ceea ce nedumerea pe toate slugile palatului era faptul că de la o vreme încoace Solomon dormea încălţat. Nici nu-l mai văzuseră în ultima vreme scăldându-se la picioare.

Aceasta dădu de bănuit marilor judecători ai oraşului, care poruncîră slugilor regelui să-l descalţe în toiul nopţii. Ei înşişi se strecurară în camera de dormit a lui Solomon, după ce presupusul rege adormi adânc şi începu să sforăie cât şapte. Solomon îi însoţea.

Când slugile izbutiră să scoată încălţările regeşti, se iviră în faţa tuturor cumplitele gheare ale demonului.

Atunci regele adevărat se duse la căpătâiul celui adormit şi îl sculă, zgâlţâindu-1:

— Te trezeşte, Asmodeu, Fiindcă Solomon sunt eu! Părăseşte-mi azi palatul, Tu, ce-mi spurci sceptrul şi patul!

Asmodeu sări ca ars. Văzându-şi ticăloşia dată în vileag, începu să crească mai întâi până în tavan, apoi până în nori, şi deodată se făcu nevăzut.

Temător de răzbunarea demonului, Solomon se înconjură de şaizeci dintre cei mai viteji războinici, care îl păzeau zi şi noapte. Dar Asmodeu nu se mai ivi prin locurile acelea şi nu-l mai supără cu nimic pe rege.

Solomon îşi luă de soţie pe fiica faraonului şi îşi cârmui ţara cu înţelepciune până la adânci bătrâneţi, îmbogăţindu-şi cartea lui de proverbe cu alte cugetări, care să slujească şi celor mai deştepţi oameni, supuşi şi ei greşelii.

Oul împrumutat

poveste izraelită

La o nuntă mare, într-o bună zi, oaspeţilor li s-au dat de la început, pe lângă alte bunătăţi, şi câte două ouă fierte. Unul mai hapsân n-a mai avut răbdare şi „hap”! le curăţă şi le mâncă pe nerăsuflate. Când se aşezară cu toţii în jurul mesei şi începură să ciocnească câte un pahar de vin şi să mănânce şi ouăle, oaspetele cel hapsân se simţi ruşinat că farfuria lui era goală, şi atunci îl rugă frumos pe vecinul lui să-i împrumute măcar un ou din farfuria lui. Acesta-i spuse că i-l împrumută şi să i-l dea înapoi când i-l va cere.

— Desigur, îmi împrumuţi un ou şi ţi-l voi da înapoi când vei voi tu, îi mulţumi omul şi de data aceea nu se făcu de râs.

A doua zi, toţi erau cu chef, ca după nuntă, aşa că hapsânul nu s-a gândit să-i dea oul, şi nici celălalt nu s-a grăbit să i-l ceară, şi nu ştiu cum se făcu tot aşa, că trecură vreo doi-trei ani.

într-o bună zi, ba într-o zi urâtă, rea, iată-l că apare cel ce i-a împrumutat oul la nuntă:

— Vecine, am venit să-mi dai înapoi oul împrumutat acum vreo doi-trei ani, îi spuse.

Datornicul se grăbi să-i aducă un ou proaspăt şi frumos. Iar cel căruia i-l datora, din nou grăi:

— Vecine, nu mă mulţumesc cu un ou. Nu degeaba am aşteptat eu atât. Din oul acela putea ieşi un pui şi puiul acela cu timpul ar fi devenit găină, şi găina putea face atâtea ouă, din care ar fi ieşit atâţia şi atâţia pui, care ar fi ajuns atâtea şi atâtea găini...

Şi omul nu-şi mai curma înşiruirea... Desigur că datornicul nu era de părerea

vecinului său, aşa că ajunseră direct în faţa judecătorului din sat, ca să le facă dreptate.

Judecătorul, grăbit în ziua aceea, ascultă iute cele istorisite de cei doi şi la urmă îi dădu dreptate celui ce pretindea atâţia pui şi atâtea găini pentru oul împrumutat, cu doi-trei ani în urmă.

Necăjit, datornicul mergea cu capul în pământ spre casă. Un bătrân socotit drept cel mai înţelept din sat, îl întâlni şi-l întrebă:

— De ce eşti atât de mâhnit, fiule? Şi omul îi povesti totul din fir-a-păr. Iar moşneagul îl povăţui:

— Fă întocmai cum îţi spun şi vei vedea că judecătorul îşi va schimba chiar mâine hotărârea. Du-te acasă şi pune la fiert, chiar acum, mai multe boabe de fasole. Mâine în zori de zi, când judecătorul va trece pe la oamenii care-i muncesc câmpul, să te afli pe acolo, pe lângă pogoanele lui, şi în faţa judecătorului să te apuci să semeni boabe din fiertura de fasole. Şi când te va vedea, fără doar şi poate te va întreba: „Ce, eşti nebun, să semeni fasole fiartă?” Iar dacă tu vei şti să-i dai un răspuns de om isteţ, vei fi izbăvit de pedeapsă.

Omul făcu întocmai. Când judecătorul trecu să iscodească munca oamenilor lui pe câmp, dădu cu ochii de datornic şi văzându-l cum scoate boabe de fasole fiartă dintr-o oală şi le seamănă pe câmp, nu se putu abţine să nu-l întrebe:

— Dar ce faci, omule? Ai înnebunit? Semeni fasole fiartă? Cine a mai văzut asemenea ispravă!

— De ce nu, judecătorule preacinstit, dacă domnia ta crezi că dintr-un ou fiert ar putea ieşi atâţia pui şi apoi atâtea găini, de ce n-ar ieşi o mie de răsaduri şi din fasole fiartă?

Judecătorul rămase ca stana de piatră, dar nu-i trebui mult să-şi vie în fire şi să-şi dea seama cine era omul şi că el greşise în hotărârea pe care o luase.

— Ai dreptate, omule; n-am fost drept cu tine. Vecinului tău nu-i datorezi decât un ou fiert şi

atât.

Băiatul cel înţelept

poveste izraelită

Iată ce poveste s-a întâmplat, odată, între doi băcani.

Prăvăliile lor erau aşezate alături; se despărţeau numai printr-un gard de lemn. Într-una se vindea unt, în cealaltă, mirodenii.

Odată, într-o seară, la închiderea pieţii, băcanul care vindea mirodenii văzu prin crăpătura gardului cum vecinul său, care vindea unt, număra dinari de aur şi-i punea într-o basma roşie, începu să-i numere şi el. în basma se aflau 165 de monede de aur. îl cuprinse lăcomia; tare ar fi vrut să pună mâna pe ei. Chibzuind apoi, ieşi repede în stradă şi începu a striga cât îl ţinea gura, prefacându-se că a fost prădat:

— Ajutor! M-au prădat! Mi-au furat banii!

îndată sosiră străjerii.

— Pe cine bănuieşti de furt? îl întrebară ei.

— Nu ştiu... După ce am strâns banii în basmaua roşie, n-a intrat nimeni aicea, afară de vecinul meu care vinde unt, minţi el. în basma erau 165 de dinari!

Străjerii cercetară prăvălia vecinului şi, într-adevăr, găsiră într-un loc ascuns 165 de dinari de aur, înfăşuraţi într-o basma roşie.

Băcanul care vindea unt se jură că banii sunt ai lui, dar în zadar, străjerii nu-i dădură nicio crezare, îl înşfacară şi-l aruncară în temniţă.

Judecătorul începu să cerceteze acest caz, dar nu putu să afle cine are dreptate şi cine e vinovat.

De judecată se interesă însuşi cârmuitorul oraşului, dar nici el nu putu să-i dea de capăt. La urma urmei, cui trebuie să dai crezare, băcanului cu unt sau vecinului? Cine dintre ei spune adevărul şi cine minte? în oraş, toată lumea vorbea numai despre această judecată, dar, ca să dezlege taina, nimeni nu era în stare.

într-o zi cârmuitorul, plimbându-se la marginea oraşului, întâlni un grup de copii care se pregăteau dejoacă. Auzi cum unul dintre ei spuse:

— Hai să ne jucăm de-a judecătorul. Tu vei fi băcanul care vinde unt, tu, vecinul lui, iar eu voi fi judecătorul.

Cârmuitorul oraşului se ascunse după un copac şi urmări jocul. Copiii rostogoliră un mare bolovan de piatră şi aşezară pe el copilul care trebuia să fie judecătorul. Spre el se apropiară alţi doi copii, aceştia erau băcanii.

— Sunt banii mei, cei 165 de dinari, eu i-am câştigat din vânzarea untului, spuse unul.

— Nu-i adevărat, sunt banii mei, răspunse celălalt. Eu i-am numărat, i-am înfăşurat într-o basma roşie şi i-am ascuns într-un sertar, iar tu ai venit şi i-ai furat.

Ascultându-i pe amândoi, „judecătorul” porunci:

— Aduceţi-mi o farfurie cu apă caldă.

— Pentru ce? întrebară copiii miraţi.

— O să pun în ea dinarii de aur. Dacă deasupra apei vor apărea picături de grăsime, înseamnă că banii sunt ai băcanului care vinde unt, el toată ziua pune mâinile pe marfa lui şi are mâinile pline de grăsime, deci şi monedele trebuie să fie pline de grăsime. Iar dacă nu va apărea nimic, înseamnă că banii sunt ai vecinului său, care vinde mirodenii.

Auzind acestea, cârmuitorul oraşului ieşi din ascunzătoarea lui, luă pe copilul „judecător” în braţe, îl sărută, îl întrebă care-i e numele şi se interesă unde locuieşte.

întorcându-se acasă, dădu de ştire, că mult aşteptata judecată se va face mâine. Vestea aceasta se răspândi în tot oraşul. în clădirea judecătoriei se adunară mii de oameni.

Când amândoi băcanii şi-au spus din nou păsurile, cârmuitorul porunci să i se aducă o farfurie cu

apă caldă şi basmaua cu dinarii de aur. Puse monedele în apă şi la suprafaţă apărură pete de grăsime.

— Arătaţi farfuria mulţimii, porunci cârmuitorul, să spună cei de faţă ai cui sunt banii.

— Ai băcanului cu untul! Ai băcanului cu untul! strigară oamenii într-un glas.

Banii au fost predaţi îndată stăpânului lor, iar pe vecinul lui l-au condamnat la închisoare pe viaţă.

Toţi începură să laude înţelepciunea cârmuitorului, el însă, ridicând în braţe pe băiat, le spuse:

— Nu eu, ci acest băiat a descoperit pe mârşavul înşelător. El m-a învăţat cum să duc la capăt această atât de încâlcită treabă.

Leviatan şi vulpea

poveste izraelită

Odată, Leviatan, stăpânul împărăţiei peştilor, auzind că vulpea este cel mai înţelept animal pe pământ, a vrut şi el să devină tot atât de înţelept ca dânsa. Pentru aceasta, trimise la ea vreo câţiva peşti, dintre cei mai mari şi mai puternici, poruncindu-le să-i răpească mintea şi să o aducă la el.

înotând spre mal, peştii zăriră încă de departe vulpea şi începură să bată apa cu cozile. Vulpea observă apa ondulându-se şi întrebă pe peşti:

— Ce faceţi aici, aşa aproape de mal?

— Te aşteptam.

— Pe mine? se miră vulpea. Dar ce nevoie aveţi de mine?

— Cum, n-ai aflat că stăpânul nostru Leviatan este grav bolnav, mâine, poimâine moare şi că tu vei rămâne singurul lui moştenitor? Vestea despre mintea ta ascuţită a ajuns până la adâncurile mării şi împăratul nostru doreşte ca tu să fii împărăteasă peste întreaga împărăţie a adâncurilor apelor.

— Dar cum voi ajunge eu până la Leviatan? întrebă vulpea.

— Urcă-te călare pe mine, îi răspunse cel mai în vârstă dintre peşti, şi eu într-o clipă te voi duce pân' la el. La noi ai să trăieşti fericită; ai să ai bogăţii şi lux; ai să mănânci şi ai să bei din belşug, şi ai să dormi cât o să vrei, niciun animal nu va îndrăzni să te ameninţe.

Vorbele peştilor îi ameţiră capul şi vulpea se hotărî să pornească la drum lung.

Când peştii se depărtară la o distanţă mare de mal, unde se ridicau valuri înalte, vulpea se sperie şi spuse:

— Dragii mei peşti, acum eu mă aflu în mâinile voastre, spuneţi-mi adevărul, ce vreţi să faceţi cu mine? Unde trebuie să mă duceţi?

— Acum putem să-i spunem totul, se hotărâră peştii. împăratul nostru Leviatan a auzit că tu eşti cea mai înţeleaptă dintre toate animalele pe pământ. El a hotărât ca să-ţi mănânce inima, ca să devină tot atât de înţelept ca şi tine.

Vulpea se cutremură.

— De ce nu mi-aţi spus asta de la început? Dacă ştiam despre ce e vorba, atunci neapărat luam cu mine şi inima. Ce nesocotiţi sunteţi!

— Dar acum, oare inima nu e cu tine? se mirară peştii.

— Se înţelege că nu-i cu mine, răspunse vulpea. Noi vulpile avem obiceiurile noastre. Nu ducem peste tot inimile cu noi, ci le luăm numai la nevoie. Acum, dacă aveţi trebuinţă de ea, trebuie să ne întoarcem la mal. Eu am să alerg până la vizuina mea, am să iau inima, care stă ascunsă într-un loc retras, şi apoi voi dărui-o împăratului vostru. El mă va răsplăti generos, de asemenea şi pe voi pentru zelul cu care m-aţi adus cu inimă cu tot.

Ai dreptate, spuseră peştii şi se întoarseră spre ţărm. Vulpea sări pe nisipul de pe mal şi începu să ţopăie de bucurie.

— De ce pierzi vremea degeaba? îi spuseră peştii. Grăbeşte-te, aleargă după inima ta, ca să pornim din nou la drum.

— Sunteţi nişte proşti, le răspunse vulpea râzând! Dacă nu aveam inima la

mine, cum puteam eu să scap de voi şi de împăratul vostru?

Croitorul

poveste evreiască din Europa De Est

într-un sat trăia odată un croitor sărac. Croise paltoane pentru mulţi oameni, dar niciodată pentru el însuşi, deşi nu era ceva ce să-şi dorească mai mult pe lume decât un palton. Nu avusese niciodată bani suficienţi să cumpere un material pe care să-l pună deoparte pentru el, fără să facă din el ceva de vânzare.

Dar a strâns şi a strâns, puţin câte puţin, şi în cele din urmă a strâns suficient. A cumpărat materialul şi l-a tăiat cu grijă, ca să nu risipească nimic. A cusut paltonul care i-a venit ca turnat. Era mândru de el. îl purta şi când nu era deloc frig, ci doar puţin răcoare. L-a purtat până s-a tocit de tot.

Cel puţin aşa credea, că se tocise de tot, dar când s-a uitat mai de aproape a văzut că mai rămăsese exact atâta material bun cât pentru o jachetă. Aşa că a tăiat paltonul şi a făcut o jachetă. I-a venit la fel de bine ca paltonul şi o putea purta şi mai des. A purtat-o până s-a tocit de tot.

Cel puţin aşa părea, că se tocise de tot, dar s-a uitat din nou şi a văzut că mai rămăsese exact atâta material bun cât pentru o vestă. Aşa că a tăiat jacheta şi a cusut o vestă. Aprobat-o şi arăta foarte distins în ea. A purtat vesta în fiecare zi. A purtat-o până s-a tocit de tot.

Cel puţin aşa credea, că se tocise de tot, dar când s-a uitat cu mai multă atenţie, a văzut câteva zone ici şi colo care nu erau tocite. Aşa că le-a tăiat, le-a cusut între ele şi a făcut o şapcă. A probat- o şi îi stătea foarte bine. A purtat-o şi în casă şi afară până s-a tocit de tot.

Cel puţin aşa părea, că se tocise de tot, dar s-a uitat, a văzut că mai rămăsese exact atâta material bun cât pentru un nasture. Aşa că a tăiat şapca şi a făcut un nasture. Era un nasture bun. L-a purtat în fiecare zi, până s-a tocit de tot.

Cel puţin aşa credea, că se tocise de tot, dar când s-a uitat mai de aproape a văzut că mai rămăsese exact atâta material bun cât pentru o poveste, aşa că a făcut din el o poveste şi eu tocmai v-am spus-o.

Adevărul şi povestea

poveste evreiască

Adevărul şi Povestea locuiau unul lângă altul, în acelaşi sat şi erau cei mai buni prieteni.
Povestea se plimba pe uliţele acelui sat şi toată lumea o iubea – le plăcea să o privească venind, le plăcea să se oprească pentru a asculta orice avea ea să le spună. Povestea avea o mulţime de prieteni. Adevărul, pe de altă parte, ei bine, Adevărul se plimba prin sat la fel de gol cum a fost lăsat pe pământ. Oamenii nu ştiau ce să facă – îl vedeau pe Adevăr şi nu ştiau cum să-şi întoarcă privirea mai repede. Mulţi traversau repejor pe partea cealaltă. Nimeni nu vroia să se împrietenească cu el. Iar el devenea din ce în ce mai trist. în cele din urmă s-a dus la cea mai bună prietenă pe care-o avea, Povestea, şi i-a spus:

— Nu ştiu ce să mă mai fac! Nimeni nu vrea să vorbească cu mine!

Povestea şi-a trecut privirea peste Adevăr de sus până jos şi de jos în sus şi i-a spus:

— Ştii ceva, tu ai nevoie de nişte haine! Vino cu mine!

L-a dus pe Adevăr la etaj unde îşi ţinea ea garderoba. A deschis uşile dulapului şi i-a spus:

— Am o mulţime de haine. Sunt sigură că vei găsi ceva ce poţi purta.

Adevărul a început să cerceteze cu neîncredere toate acele haine şi nu-şi putea crede ochilor câtă culoare, câtă varietate şi câtă frumuseţe se găsea acolo. Mantale de mătase fină, rochii elegante din catifea multicoloră şi dantele fine. A clătinat din cap privind toată bizareria şi fantezia din acel

dulap. în cele din urmă, s-a oprit asupra unei perechi de pantaloni negri şi a unei cămăşi negre. Chiar înainte de a pleca, a întins mâna şi şi-a luat un şal roşu aprins, din pene de gâscă.

A luat-o în jos pe scări, a ieşit în stradă şi, ce să vezi, de data asta oamenii chiar vroiau să vorbească cu el. Veneau înspre el, îl întrebau „Ce-ai mai făcut în ultimul timp?” şi ascultau cu atenţie ceea ce avea el de spus. După o vreme, Adevărul avea aproape la fel de mulţi prieteni ca Povestea. Pentru că, până la urmă, nimeni nu doreşte Adevărul gol-goluţ... trântit drept în faţă.

Uşor ca o pană poveste evreiască din Europa De Est

A fost odată ca niciodată un oraş numit Helm, care se găsea în Polonia. Era un loc neobişnuit. Locuitorilor acestui oraş le plăcea mult să-şi spargă capul discutând tot felul de probleme imaginare. Când problema li se părea complicată, îşi luau o pauză de gândire în care se scărpinau în cap şi se trăgeau de barbă.

Cu timpul, şi-au dat seama că aveau nevoie de un loc în care să se întâlnească şi să gândească împreună toate acele gânduri serioase. Aşa că au hotărât să construiască o baie publică. Dar cum nu aveau destui bani pentru asta, au trimis doi oameni, Mottel şi Feivel să strângă fonduri prin satele vecine. Cei doi au strâns banii şi apoi au început bineînţeles să-şi imagineze tot felul de probleme care i-ar putea pândi pe drumul de întoarcere.

— Sunt sigur că o să ne atace hoţii, a spus Feivel.

— Adevăr grăieşti, a răspuns Mottel. O să ne fure sacul şi o să ne taie şi gâturile. Cum să facem să ne păzim de ei?

— Am o idee grozavă, a răspuns Feivel. O să cumpărăm de toţi banii nişte mărfuri inutile şi stupide pe care nimeni n-o să dorească să le fure. în felul ăsta putem ajunge în siguranţă cu mărfurile acasă şi investiţia noastră e protejată.

— O idee excelentă! a fost de acord Mottel.

S-au dus la piaţă şi s-au uitat care mărfuri aveau căutare şi care nu. Toată lumea se înghesuia să cumpere carne, pâine, lumânări, lapte, brânză, cărţi sau bijuterii. Dar la taraba unde se vindeau pene nu era nimeni. Era vară şi nimeni nu avea nevoie să-şi umple pernele, plăpumile sau hainele de puf cu pene.

— Perfect! a strigat Feivel. Nimeni nu vrea pene. O să cumpărăm noi pene de toţi banii. Şi, fiindcă ele sunt aşa uşoare, drumul spre casă va fi plăcut ca o plimbare.

Aşa că au cumpărat douăzeci de saci, spre uluirea băbuţei care le vindea. Nu mai vânduse nicio pană de patru luni, de când venise primăvara.

Apoi însă Feivel şi Mottel şi-au dat seama că sacii sunt prea grei să-i care şi nici nu au destule mâini pentru douăzeci de saci. Aşa că s-au aşezat lângă taraba de pene şi au început să-şi spargă capul cum să-i ducă până acasă. Din când în când, se scărpinau în cap şi se trăgeau de barbă.

în cele din urmă, Feivel a spus:

— Ştiu cum să facem! Gândeşte-te la păsări, cum pleacă ele toamna în ţările calde şi cum ştiu să se întoarcă primăvara exact în acelaşi loc de unde au plecat. Pun pariu că penele le ajută să-şi găsească drumul spre casă. Dacă am arunca şi noi penele în aer, ele ar şti singure să zboare până în oraşul nostru.

— Feivel, eşti nemaipomenit de inteligent! s-a entuziasmat Mottel.

Au desfăcut gurile sacilor şi penele şi-au luat zborul. Au fost purtate de vânt până au dispărut în zare.

Fericiţi, Feivel şi Mottel s-au întors în Helm. Dar acasă, nici urmă de pene. Bătrânii satului i-au liniştit:

— Nu vă îngrijoraţi. Voi aţi procedat foarte bine. însă penele din piaţă sunt nişte pene străine, care nu consideră că Helm este casa lor. Trebuie să trimitem noi penele noastre să se întâlnească cu
ele şi să le convingă să-şi facă casa aici la noi.

Aşa că toţi locuitorii oraşului şi-au desfăcut toate pernele, plăpumile şi hainele de puf şi au dat drumul penelor să se înalţe în aer. Cerul a fost acoperit ca de furtună de

zăpadă. Apoi, vântul a împrăştiat toate penele în zare. Ele nu s-au întors niciodată în Helm cu suratele lor. Cu timpul, şi oamenii din Helm au plecat din oraş şi s-au răspândit în toate colţurile lumii. îi poţi recunoaşte uşor. Când vezi pe cineva care se uită cu nostalgie în sus pe cer, poţi să fii sigur că e un locuitor din Helm care încă aşteaptă ca penele să se întoarcă acasă.

Take-Trai

poveste japoneză

într-un sat trăia un om foarte distrat. Toţi îi spuneau: Take-Trai. De cu seară, Take-Trai spuse soţiei:

— Pregăteşte-mi hainele de sărbătoare. Mâine în zori plec la oraş, la iarmaroc.

— Vei avea tot ce-ţi trebuie, numai să nu uiţi un cadou pentru mine.

în zori Take-Trai era în picioare.

— Nevastă, nevastă, unde mi-i pălăria? întrebă el cotrobăind prin casă.

— Este în cuierul din tindă, răspunse nevasta sa cu voce somnoroasă.

în tindă atârnau alături în cuier pălăria şi coşul de paie. Take-Trai puse pe cap coşul de paie. în piciorul drept încălţă un pantof de paie, iar în cel stâng un sabot de lemn.

„Cine trebuie să plece, n-are timp de aşteptat”, îşi spuse el strângându-şi brâul. Dar după o clipă se gândi: „Să iau cuţitul cu mine. Câte pericole paşte pe om la drum!”, îndată strigă:

— Hei, nevastă! Mi-ai pregătit cuţitul pentru drum?

— Da, l-am pregătit, este în cui în bucătărie.

Take-Trai se duse în bucătărie. Cuţitul atârna de un cui în perete, iar alături se afla o umbrelă. Take-Trai luă umbrela, o înfipse la brâu şi porni repede spre oraş, la iarmaroc.

Abia ajunse în satul vecin şi fu înconjurat de o mulţime de oameni.

— Uitaţi-vă ce om ciudat, în loc de pălărie şi-a pus coşul pe cap!

„Curios, cine-i zăpăcitul care poartă un coş în loc de pălărie?” se gândea Take-Trai, uitându-se în stânga şi în dreapta.

De-abia dincolo de sat, când vru să se mai răcorească puţin, vru să-şi scoată pălăria şi dădu de coş. De mânie îl aruncă în şanţ. Dar în drum spre oraş, Take-Trai mai trecu printr-un sat. Abia intră, când deodată auzi râsete împrejur:

— Uitaţi-vă, uitaţi-vă, ce om ciudat, un picior încălţat cu paie, celălalt cu lemne.

Take-Trai se uită la picioarele sale. Amuţi de mirare, îşi aruncă repede papucul de paie şi sabotul de lemn şi porni mai departe.

Mergea şi se uita cum oamenii strângeau orezul de pe câmp. Saluta secerătorii, iar aceştia răspundeau politicos:

— Pe o căldură ca asta mergi fără pălărie. Ai putea cel puţin să-ţi aperi capul cu umbrela.

— Dacă aş avea umbrelă, n-aş aştepta sfatul vostru.

— Dar ce ai la brâu?

— Cum ce am? Un cuţit!

— Om bun, aceasta-i umbrelă, nu cuţit.

Take-Trai se înfurie. „Nevastă-mea mi-a făcut asta. Am să-i arăt eu. Mă întorc îndată acasă.”

Când ajunse în satul său, intră în prima casă din marginea satului.

— Eşti o leneşă, o neglijentă, necinstită, începu el să strige încă din prag. Din cauza ta a trebuit să mă întorc din drum, să renunţ la iarmaroc.

— Nu cumva ai greşit casa, vecine? întrebă gospodina.

Take-Trai se ruşina foarte mult. Ieşi din casă şi alergă la prăvălie, ca să cumpere un mic dar şi să se scuze pentru neplăcerea făcută.

— Cer scuze, că am strigat atât de tare, începu el din prag, când se întoarse de la prăvălie. V-am adus în dar un pachet de ceai.

— Nu-mi aduc aminte să fi strigat la mine. Şi apoi, prin ce minune te-ai întors atât de repede de la oraş?

Take-Trai de-abia acum îşi dădu seama că intrase în propria sa casă. Dar de data asta se bucură foarte mult.

— N-am găsit nimic interesant ia iarmaroc. Ţi-am cumpărat un pachet de ceai şi m-am întors. Prepară un ceai proaspăt, bun.

Piuliţa fermecată

poveste japoneză

într-un mic sat japonez, de pe malul mării, trăiau odată doi fraţi. Fratele mai mare era harnic, iar cel mic, leneşi într-o zi fratele mai mare se duse ia pădure să taie lemne. Munci fără odihnă până ia amiază. Când soarele ajunse drept în creştetul capului, un bătrân se opri în faţa sa. Avea în mână o piuliţă de piatră, în care se macină orezul.

— Aceasta este o piuliţă fermecată. Tu eşti om bun şi harnic, piuliţa îţi va da tot ceea ce vei dori. Mestecă în ea cu pistilul şi spune-ţi dorinţa. Te rog s-o iei cu tine acasă, spuse bătrânul către băiat. îi lăsă darul şi înainte ca băiatul să poată privi piuliţa, bătrânul era de acum departe; nici nu avu timp să-i mulţumească. Dar se bucură foarte mult şi fericit luă piuliţa şi alergă acasă.

— Piuliţă, te rog, dă-mi orez! Avem nevoie de orez! se rugă ei frumos şi învârti cu pistilul în piuliţă, până când se auzi sunând. Deodată din piuliţă începu să curgă orez, o grămadă întreagă de orez. într-o clipă toate ungherele din casa săracului se umplură cu orez.

— îţi mulţumesc, piuliţă! mulţumi modest şi cu dragoste fratele mai mare. Şi, deoarece avea prea mult orez, se duse în sat şi-l dărui oamenilor.

— îţi mulţumim, îţi mulţumim mult! Ne-ai ajutat să nu ne moară copiii de foame! îi spuneau sătenii.

Numai fratele său leneş nu era mulţumit. „Eh, dacă aş avea eu o piuliţă ca aceasta, aş şti să o folosesc altfel! mormăia el.

într-o zi, când fratele mai mare se duse la pădure să taie lemne, fratele cel mic luă piuliţa şi plecă din sat cu ea. Dar când să treacă de ultima casă, se gândi: „Ce-ar fi să fug, să am piuliţa numai pentru mine şi să nu mi-o fure nimeni?”

în cele din urmă se hotărî să plece pe mare. Luă o barcă cu vâsle, puse în ea piuliţa şi încercă să vâslească spre largul mării. Se îndepărtă repede de mai şi barca se legăna pe valurile puternice. Leneşului i se păru că se află destul de departe de mal, pentru ca nimeni din sat să nu-l poată găsi.
Se opri, nu mai vâsli şi începu să se gândească ce ar putea să ceară piuliţei.

„Am găsit! Cel mai mult îmi plac covrigii dulci de orez! Aş dori foarte mult asemenea covrigi!” Mestecă tare cu pistilul în piuliţă, aşa cum văzuse la fratele său şi porunci:

— Să-mi dai covrigi! Să-mi dai mulţi covrigi dulci de orez!

Abia termină vorba, când începu să iasă din piuliţă o mulţime de covrigi albi şi buni.

— Ce bunătate! Numai covrigi dulci! Şi toţi sunt numai ai mei! se entuziasma leneşul. Apoi se repezi la ei şi-i mâncă pe toţi.

Dar covrigii erau dulci şi au fost atât de mulţi, încât deodată îi veni pofta să mănânce şi ceva sărat, ca să scape de gustul dulce. Din nou învârti cu pistilul în piuliţă şi spuse:

— Să-mi dai îndată sare! Vreau sare! Toarnă-mi sare!

Deodată începu să curgă din piuliţă sare albă. Curgea mereu. Leneşul luă sarea în mână şi strigă:

— Destul! Destul! Ajunge!

Dar sarea curgea fără încetare, se umplu barca, se cufundă împreună cu leneşul, dar el se ţinea de

barcă şi continua să strige:

— Destulă sare! Destulă sare!

Din piuliţă însă sarea curgea mereu şi continuă să curgă şi acum. De aceea marea este sărată.

Kendzo biruitorul

poveste japoneză

Un pescar sărac, pe nume Kendzo Sinobu, trăia în vremurile de demult pe malul unei mări. Drept singură avere avea o colibă aproape dărâmată, o barcă prăpădită şi o undiţă de bambus. Odată, într-o zi cu vânt rece, ciocăni cineva la uşa colibei lui Kendzo. Kendzo deschise uşa şi zări în prag bătrân slăbănog.

— Ingăduie-mi să mân peste noapte la tine, l-a rugat drumeţul. Mulţi ri[115] am străbătut fără odihnă şi, iacă, te rog acu' să-mi dai adăpost şi să-mi potoleşti foamea.

Kendzo a rămas descumpănit.

— Cinstite învăţător[116], sunt tare sărac şi tot ce-ţi pot pune înainte e un singur peştişor.

Şi Kendzo a arătat spre vatră, unde un peşte micuţ fierbea într-un ceaun.

— Păi bine, peştişorul ăsta îl fierbi pentru tine, a zis drumeţul.

Şi-atunci, pentru întâia oară de când se ştia, Kendzo a spus un neadevăr:

— Tocmai am mâncat şi sunt sătul, a prins a-i îndruga oaspetelui. Nu-mi dispreţui masa sărăcăcioasă şi nu te gândi, rogu-te, la mine.

Dacă a cinat drumeţul, l-a culcat Kendzo pe rogojina lui, iar el s-a întins, flămând, pe pământul gol. Peste noapte, îl deşteptară gemetele drumeţului.

— Ce-ai păţit, învăţătorule? Nu cumva eşti bolnav? s-a neliniştit Kendzo.

— Mi-e frig, mi-e tare frig! Dacă n-aprinzi focul pe dată, mor!

„Ce să fac? şi-a zis Kendzo. Vreascuri nu mi-au mai rămas de fel. Oare să nu fiu în stare să-l scap pe omul ăsta cinstit şi să-l las să moară din pricina mea?”

Şi, apucând toporul, Kendzo a pornit degrabă către mal, acolo unde i se afla prăpădita de barcă.

A dat pescarul cu toporul şi barca s-a prefăcut curând într-un morman de ţăndări. Intorcându-se acasă, a aprins Kendzo focul în hibati[117].

Când s-a încălzit în colibă, s-a ridicat drumeţul de pe rogojină şi-a grăit:

— Mulţumescu-ţi, acu' sunt din nou sănătos. Ian spune, care ţi-e dorinţa cea mai fierbinte?

Fără a sta pe gânduri, Kendzo i-a răspuns:

— Doresc ca toţi japonezii să fie înţelepţi, sănătoşi şi cinstiţi, doresc să-i văd dobândind bunuri, vitejie, cunoştinţe şi voie bună.

Auzindu-i vorbele, a mai spus drumeţul:

— Toate binefacerile astea sunt păstrate într-o lădiţă, pe vârful Muntelui de Aur. Şi le păzeşte balaurul albastru. Mulţi viteji au încercat să urce pe Muntele de Aur, dar greu e drumul într-acolo. Mii de primejdii îl pândesc pe cel ce tinde să cucerească binefacerile astea!

— Nu mi-e teamă de nimic, a răspuns Kendzo. Spune-mi numai unde se află Muntele de Aur.

I-a grăit drumeţul:

---

[115] unitate de lungime (aproape 4 km)

[116] formulă de respect obişnuită în Japonia

[117] vas pentru jeratic

— Porneşte către miazăzi, dar ţine minte: doar cel ce-şi iubeşte poporul mai mult decât se iubeşte pe sine, şi nu dă înapoi nici în faţa morţii, doar acela poate ajunge la Muntele de Aur!

Şi grăind aşa, şi-a luat oaspetele rămas bun de la Kendzo şi s-a îndreptat către ieşire. Pe prag s-a întors şi-a mai spus:

— Ne vom mai vedea noi. Rămâi cu bine!

Dis-de-dimineaţă Kendzo a plecat la dram. Preţ de douăzeci de zile a tot mers către miazăzi, după cum îl învăţase drumeţul. într-a douăzeci şi una zi se afla pe malul unui râu lat. Valurile se spărgeau cu zgomot de pietrele de pe mal.

S-a întrebat Kendzo cum să treacă pe celălalt mal. Atunci a văzut în apropiere o casă şi s-a îndreptat către casa aceea. Acolo l-a întrebat pe gospodar:

— Cinstite domn, unde pot face rost de-o barcă, să pot trece pe celălalt mal?

— Ce face? a prins a da din mâini gospodarul. Nimeni pe lume n-a izbutit să treacă râul ăsta. Vine atât de năvalnic, are asemenea anafoare, încât cine a încercat să treacă dincolo, s-a prăpădit.

— Dar trebuie să ajung negreşit pe celălalt mal, i-a răspuns Kendzo.

— Niciun muritor n-a izbutit să treacă râul ăsta, a vorbit din nou gospodarul.

— Să am o bucată de mătase, îndată aş trece dincolo, a zis Kendzo.

— O bucată de mătase îţi dau eu, a spus gospodarul, numai că nu pricep cum ai să treci cu ea.

Căpătând mătasea, Kendzo s-a şi apucat să meşterească dintr-însa un zmeu uriaş. Când a isprăvit
zmeul, i-a grăit astfel gospodarului:

— Leagă-mă, rogu-te, de zmeu şi suie-l în văzduh. îndată ce vântul mă va purta pe celălalt mal, voi tăia funia şi voi coborî pe pământ.

Gospodarul a prins a-l sfătui pe viteaz:

— Ai să cazi şi-ai să te prăpădeşti. Rămâi mai bine în casa mea şi ţi-o voi da pe singura şi frumoasa mea fiică de soţie. Dacă voi muri, îmi veţi stăpâni pământurile şi pădurile.

Dar o singură dorinţă ardea în inima lui Kendzo, aceea de a-şi ferici poporul. De aceea a spus:

— O zicătoare japoneză glăsuieşte că „cine vrea să ia piatra fermecată, trebuie să lupte cu balaurul". Cine şi-a pus în gând să-şi fericească poporul, nu trebuie să se teamă că-şi poate pierde viaţa.

— Facă-se voia ta, a spus gospodarul şi s-a pus pe treabă.

L-a legat gospodarul şi zmeul s-a ridicat până pe sub nori. Dus de vânt, a zburat grabnic peste râul lat şi mânios. Apoi vântul a prins a se domoli şi Kendzo a coborât pe pământ. Când tălpile i-au atins glia, a grăit cu bucurie:

— Repede, la drum, să nu pierd nicio clipă!

Dar numai ce-a făcut câţiva paşi, că de după nişte tufe i-a tăiat calea un tigru. în aceeaşi clipă Kendzo a auzit din spate un şuierat straşnic. întorcându-se, a văzut că un şarpe boa se târa către el. Scăpare nu mai avea: în faţă, tigrul – în spate, şarpele boa. Amândoi voiau să-l mănânce pe bietul Kendzo şi niciunul nu voia să-i lase celuilalt prada.

Un vuiet năprasnic s-a auzit atunci fără veste şi un vultur uriaş a căzut, ca o piatră, din cer. L-a prins în gheare pe Kendzo şi atât de sus l-a ridicat în văzduh, încât Kendzo n-a mai văzut pământul. Dar de priceput a priceput îndată că vulturu-l duce în cuibul lui, ca să-l sfâşie acolo.

Dacă vulturul a prins a coborî, a văzut Kendzo sub el oceanul zbuciumat şi stâncile de la ţărm. Câteva bătăi din aripi numai, şi vulturul avea să ajungă la cuib. Dar vulturul băgă de seamă că o maimuţă i se furişase în cuib şi era cât pe ce să-i mănânce puişorii. Scoţând un sunet asurzitor, lăsă omul din gheare şi se năpusti asupra maimuţei.

Kendzo a zburat în jos, a căzut în ocean şi valurile uriaşe l-au dus departe, în larg.

„Să fie oare cu putinţă să pier, tară a-i aduce poporului meu fericirea?" s-a întrebat cu mare amărăciune Kendzo.

Şi-n clipa aceea a zărit lângă el o balenă. Adunându-şi puterile, a înotat către

balenă şi i s-a urcat în spinare. Curând balena s-a plictisit de-a tot sta locului şi, iscând valuri uriaşe, a pornit la drum.

Istovit, Kendzo s-a lungit pe spinarea balenei şi, fără a prinde de veste, a adormit. Dacă s-a deşteptat însă, a văzut că ţărmul era aproape. N-a mai stat mult pe gânduri, s-a aruncat în apă şi-a început să înoate.

Şi numai ce-a dat de ţărmul nisipos, că îndată, răpus de oboseală şi de foame, s-a prăbuşit fără simţire.

A rămas bietul Kendzo la pământ până ce l-a zărit un băieţaş care păzea pe ţărm un taur.

Băieţaşul l-a văzut şi-a prins a-i face semne cu evantaiul. Kendzo şi-a deschis ochii, dar nu s-a putut ridica în picioare.

Atunci băiatul l-a ajutat să se suie pe taur şi-a mânat taurul într-o pădure de bambuşi din apropiere.

în pădure se înălţa o casă încăpătoare. Gospodarul a ieşit şi l-a întrebat pe băieţaş:

— Pe cine ai adus acolo?

— O, tată, omul ăsta era lungit fără simţire pe ţărmul oceanului şi nu l-am putut lăsa fără ajutor.

Atunci tatăl l-a lăudat, apoi l-a ajutat pe Kendzo să intre în casă, l-a ospătat şi l-a poftit să se
culce.

Multă vreme a dormit Kendzo, iar când s-a deşteptat, gospodarul a intrat în încăpere şi l-a întrebat:

— Spune, preacinstite, încotro ţi-i drumul?

— Spre vârful Muntelui de Aur, să dobândesc pentru popor înţelepciune, sănătate, avere, ştiinţă, vitejie şi voie bună!

— Am auzit de muntele ăsta, a spus tatăl băieţaşului. Dacă ţii la viaţă nu te duce! Nimeni nu s-a mai întors viu de acolo. Rămâi în casa mea şi trăieşte aici cât pofteşti.

— Nu, i-a răspuns cu hotărâre Kendzo. Nu cerca să mă-ndupleci. Cât trăiesc, nimic nu mă poate face să mă opresc la jumătatea drumului!

Şi Kendzo s-a îndreptat din nou către miazăzi.

A străbătut un ţinut lipsit de oameni, a trecut înot lacuri mari, a lăsat în urmă păduri de veacuri şi-a văzut înainte deşerturi fără margini. Vreme de trei zile a mers prin deşertul fierbinte, răbdând de foame şi de sete; iar într-a patra zi a zărit în depărtare vârful Muntelui de Aur.

Nespus de bucuros, a prins a alerga către munte şi pe la amiază se şi afla la poalele lui. Fără a se opri nicio clipă, Kendzo a început să suie către vârf. Şi tare puţin a suit, când, iacă, a auzit un glas ca de tunet:

— Niciun pas mai departe! Sau te vei trezi sfâşiat în bucăţi!

Dar pe Kendzo nu era lesne să-l înspăimânţi. A apucat sabia şi a pornit înainte. Când, deodată, nişte câini cumpliţi l-au strâns din toate părţile. Stăteau în jurul lui cu boturile căscate şi ochii le străluceau turbat. Iar glasul s-a auzit din nou:

— întoarce-te cu spatele către câini, pleacă şi nu se vor atinge de tine! Dar dacă vei face un pas, te vor hărtăni deîndată!

A izbit Kendzo cu sabia în câinele cel mai apropiat, şi câinele degrabă a fugit, vârându-şi coada între picioare. Ceilalţi dulăi au schelălăit şi-au clănţănit din dinţi. Din nou a izbit Kendzo cu sabia în câinele cel mai apropiat şi câinele a şters-o, cu coada între picioare.

A priceput atunci Kendzo că dulăii nu-s primejdioşi decât pentru cel ce, întâmpinând o ameninţare, nu merge înainte, ci dă îndărăt. Şi, pricepând, a pornit năvalnic înainte. Atunci dulăii au prins a schelălăi jalnic şi s-au făcut nevăzuţi.

Dar cu asta nu s-a sfârşit încercarea vitejiei lui Kendzo. Nici n-a apucat să facă doi-trei paşi, când a zărit o fată frumoasă. Fata i-a alergat în întâmpinare, şi-a desfăcut braţele şi a strigat:

— Scapă-mă! Scapă-mă!

— Cine-a îndrăznit să te supere? a întrebat Kendzo.

— Fug de balaurul albastru! Scapă-mă!

— Nu te teme, că te apăr! a zis cu glas tare Kendzo şi şi-a înălţat sabia.
— Află că pe balaurul albastru nu-l răpune niciun fel de sabie. Dar se află pe aici pe-aproape o peşteră, în care au locuit până nu de mult nişte zei. în peştera asta balaurul albastru nu intră nicicând.
— Aşa? Hai degrabă într-acolo! s-a bucurat Kendzo.
A luat-o fata înainte, cu Kendzo pe urmele ei. Dacă a intrat în peşteră, de mirare, multă vreme nu şi-a putut veni în fire. în mijlocul peşterei se afla o dzen[118] încărcată cu tot felul de bunătăţi şi urcioare cu vin.
— Zeii cei buni s-au gândit la noi! a strigat bucuroasă fata. Priveşte ce bunătăţi şi ce vinuri alese ne-au lăsat!
Şi, aşezându-se Kendzo pe-o rogojină albă ca zăpada, fata începu să-l slujească. îi turna vin când dintr-un urcior, când dintr-altul. Niciodată nu mai băuse Kendzo un vin atât de bun.
Kendzo adormi curând. Dar când se deşteptă, numai că nu muri de groază: fata nu mai era în peşteră, iar el se afla ferecat cu lanţuri groase de peretele peşterii. A priceput atunci că vicleanul balaur albastru luase chip de fată, îl atrăsese în peşteră şi-l ferecase-n lanţuri, pe când dormea.
Aşa a rămas bietul Kendzo în peşteră, aşteptând ivirea cumplitului balaur. Dar balaurul nu se ivi.
Şi-au trecut multe zile de când Kendzo se trezise ferecat de peretele peşterii. îl chinuia foamea şi setea; cu fiece zi îi scădeau puterile. Şi, iacă, atunci când credea că avea să moară acolo, în peşteră, a suflat deodată un vânt puternic, pereţii s-au cutremurat şi balaurul albastru s-a ivit înaintea pescarului. Era un balaur cumplit. Un cap mare de cal, cu urechi de taur, se răsucea pe un gât de şarpe. Burta şi spinarea balaurului erau acoperite cu solzi albaştri.
— Dacă te-ntorci acasă, nu-ţi voi face niciun rău, a grăit răguşit balaurul. Dar dacă nu te învoieşti, te las să mori de foame.
— Cât trăiesc nu mă lepăd de visul de a-mi ferici poporul, a răspuns Kendzo.
Balaurul şi-a căscat botul şi peştera s-a umplut de un fum rău mirositor. Din nou a suflat vântul şi din nou s-au cutremurat pereţii peşterii. Dar când s-a împrăştiat fumul, balaurul nu mai era în peşteră. Se făcuse nevăzut. Iar zece duhuri rele au intrat atunci de-a valma. Fiecare dintre ele s-a apropiat de Kendzo şi i-a spus:
— Dacă te-nvoieşti să te întorci acasă, îţi dăm cât aur vei putea lua cu tine.
Şi fiecăruia i-a răspuns Kendzo:
— Mai bine mor decât să mă întorc în patrie fără lădiţa cu binefacerile pentru oameni!
Atunci duhurile au apucat cu toatele ghioage de fier şi-au prins a izbi în Kendzo. După fiecare
izbitură, întrebau:
— Pleci de aici?
Şi el răspundea de fiece dată:
— Nu!
Nu i-au putut face nimic duhurile şi s-au grăbit să plece către ocrotitorul lor.
Urlând sălbatic, balaurul albastru a pătruns în peşteră. A rupt lanţurile cu care Kendzo era ferecat de peretele peşterii, l-a târât către o mare cădere de apă şi l-a zvârlit în prăpastia vuitoare. Dar, numai ce-a atins şuvoaiele apei, că balaurul l-a scos pe Kendzo afară şi i-a spus:
— întoarce-te acasă şi-ţi dau câte mărgăritare poţi duce! Eşti mulţumit?
— Nu! a strigat Kendzo. Nu!
— Ei, atunci ţi-a sunat sfârşitul! a mârâit turbat balaurul.
L-a legat pe Kendzo de un brad înalt şi deasupra capului i-a prins cu o sută de funii o stâncă uriaşă. Făcând toate astea, balaurul a grăit:
— Stânca asta stă într-o sută de funii. Cum trece o clipă, tai şi eu câte o funie. Dacă peste o sută de clipe nu te mărturiseşti înfrânt, stânca are să-ţi sfarme ţeasta!
Şi, grăind aşa, a tăiat cea dintâi funie.

118 măsuţă joasă

S-au scurs nouăzeci şi nouă de clipe. Stânca se ţinea acu' într-o singură funie.

— Te-ntreb pentru cea din urmă oară: pleci de aici, sau ba! a răcnit balaurul.

— Ba, a răspuns din nou Kendzo. Ba!

— Mori, deci! a strigat cu mânie balaurul, şi şi-a făcut vânt să taie cea din urmă funie care mai ţinea stânca.

în clipa aceea a răsunat un glas năprasnic:

— Stai!

Şi-a înălţat Kendzo privirile şi l-a văzut alături de balaur pe drumeţul care-i povestise despre Muntele de Aur şi despre lădiţa cuprinzând binefacerile pentru omenire. Drumeţul purta veşminte
roşii de mătase şi ţinea în dreapta o vărguţă de aur.

Balaurul cel ticălos nici nu s-a întors măcar către drumeţ. A izbit cu sabia, a retezat cea din urmă funie de care spânzura stânca uriaşă. Dar drumeţul, care era un fermecător atotputernic, a atins cu vărguţa de aur stânca şi stânca a căzut la picioarele lui Kendzo, legat de trunchiul bradului.

— Am să te sfâşii! a răcnit balaurul şi, zvârlind flăcări cumplite, le-a îndreptat către drumeţ.

Dar, cât ai clipi, acesta s-a prefăcut într-un uriaş puternic. Văzând una ca asta, balaurul s-a
prefăcut într-un leu. Atunci uriaşul şi-a luat din nou chipul omenesc şi, de după un nor, a slobozit săgeţi ascuţite asupra leului.

Urlând de durere, leul a făcut o săritură şi-a pierit.

— Ai biruit balaurul albastru! a strigat Kendzo, legat de trunchi.

Dar fermecătorul nu s-a grăbit să se bucure. A scos o oglindă, a pus-o pe pământ şi-n oglindă se vedea tot ce se petrecea dincolo de nori. Kendzo a văzut pe cer balaurul, ţintind cu o săgeată otrăvită către fermecător. Din nou şi-a ridicat fermecătorul vărguţa de aur către cer şi balaurul s-a prăbuşit la pământ. Dar, cum a atins pământul, cum s-a prefăcut într-un lup şi-a luat-o la fugă. într-o clipă fermecătorul şi-a luat înfăţişarea unui tigru şi-a prins a goni pe urmele lupului. Atunci lupul s- a prefăcut într-un uliu, iar fermecătorul într-un vultur puternic. în clipa însă când vulturul a ajuns uliul, adunându-şi aripile, uliul a căzut în iarbă, s-a prefăcut într-o cârtiţă şi s-a vârât adânc în pământ. Tot atunci vulturul s-a prefăcut într-un mistreţ şi-a început a râma muşuroiul cârtiţei. A ieşit cârtiţa de sub pământ, s-a prefăcut într-o piatră şi s-a rostogolit de pe munte. Şi-a luat atunci drumeţul adevăratul chip, a izbit piatra cu vărguţa de aur şi piatra s-a făcut fărâme. Dar fărâmele s- au înălţat în văzduh şi s-au prefăcut într-un roi de muşte veninoase. Drumeţul a apucat un pumn de nisip, l-a zvârlit în văzduh şi-n văzduh se iviră sumedenie de vrăbii. S-au luat vrăbiile după muşte, au prins a le înghiţi şi din toate muştele n-a mai rămas decât una. Kendzo a zărit-o sus, în cer. încă o clipă şi musca a pierit pe după nori. Dar drumeţul a suflat către nori şi cerul s-a acoperit cu o pânză de păianjen. în pânza asta s-a încurcat musca. Kendzo a văzut-o cum se zbătea în pânza de păianjen. Dar din ce se zbătea, dintr-atât se încurca mai tare. A aruncat fermecătorul cu vărguţa de aur în muscă şi musca s-a prefăcut în balaur, şi-a rupt pânza de păianjen. Dar căzând la pământ de la o asemenea înălţime, balaurul s-a rănit de moarte.

Atunci drumeţul l-a dezlegat pe Kendzo şi a grăit:

— Nu ţi-ai cruţat viaţa pentru a-ţi ferici poporul; de aceea ţi-am venit într-ajutor. Nu te-ai înspăimântat de moarte, nu te-ai lepădat de visele tale şi duhurile rele nu te-au putut ucide. Du-te până-n vârful Muntelui de Aur, de aici înainte drumul ţi-e deschis.

S-a bucurat Kendzo şi, uitând de oboseală, s-a dus până-n vârful muntelui. Acolo îndată a dat cu ochii de lădiţa mult râvnită, a luat-o şi a prins să coboare. Zi şi noapte a mers Kendzo către casă. Se grăbea să ajungă în Japonia, ca să le împartă tuturor binefacerile. Păşind pe pământ părintesc a deschis capacul lădiţei şi înţelepciunea, Sănătatea, Averea, Vitejia, Ştiinţa şi Voia Bună şi-au luat zborul dintr-însa.

Cică binefacerile astea mai trăiesc pe pământ şi-n zilele noastre, da nu le poate dobândi decât cel ce nu se gândeşte niciodată la el însuşi, ci se îngrijeşte numai de bunăstarea şi fericirea poporului său.

Balaurul cu opt capete

poveste japoneză

E mult, foarte mult de atunci.

Pe vremea aceea, era stăpân peste tot Cerul şi Pământul un zeu foarte puternic. Şi, când fu aproape de moarte, zeul acesta împărţi moştenirea lumii întregi între cei doi băieţi şi o fată pe care îi avea.

Fetei, pe care o chema Amaterasu, îi dădu Soarele; băiatului mai mare, numit Susanoo, îi dărui
Marea; iar celui mai mic, Luna, fiindcă era de pe atunci o fire liniştită; chipul lui blând se poate vedea şi azi când e lună plină.

Amaterasu fu fericită cu alegerea părintelui ei. îşi luă numaidecât împărăţia în primire, bucuroasă că poate face atâta bine oamenilor, animalelor şi plantelor, cu căldura şi lumina Soarelui.

Din toţi trei, Susanoo nu fu de loc mulţumit cu moştenirea primită şi se arătă foarte supărat cu Marea, partea ce-i venise lui.

— Dar ce? Eu să stau într-un loc umed şi rece, în timp ce soră-mea se răsfaţă în căldură?

De necaz, se repezi pe Cer, dădu buzna în odaia frumoasă dinăuntru Soarelui, unde surioara lui învăţa pe fetiţe să ţeasă pânză în fire de aur şi de argint, se năpusti pe gherghefuri şi pe război, le strică şi le rupse firele, băgând groaza în bietele fete.

Amaterasu, înspăimântată, o rupse la fugă afară şi se ascunse într-o peşteră din creierul munţilor.

Şi, cum se închise în peşteră, cum se cufundă toată lumea în întuneric beznă, că doar ea era Zeiţa Soarelui şi putea să facă lumină ori întuneric după bunul ei plac. Ba, oamenii spuneau că lumina Soarelui izvorăşte din ochii ei strălucitori.

Atunci, ceilalţi Zei rămaşi în întuneric au fost tulburaţi şi deznădăjduiţi. Ce să facă ei, să aducă iarăşi lumina pe lume? S-au chibzuit în tot felul şi iată ce au hotărât:

Şi-au amintit că Amaterasu era din fire curioasă – că de! doar era femeie – şi au pus pe o altă zeiţă să danseze în faţa peşterii unde se ascunsese Amaterasu; iar în jurul dănţuitoarei ceilalţi Zei au început să cânte şi să râdă, ba au mai pus şi pe cocoşi să le dea ajutor.

Când a auzit atâta zgomot, Amaterasu, curioasă, a crăpat niţel intrarea peşterii, ca să vadă ce e. Zeii, care atâta aşteptau, i-au pus în faţă o oglindă şi i-au strigat:

— Uită-te aici, la această nouă zeiţă, mai frumoasă decât tine!

Amaterasu, care vedea pentru prima oară o oglindă, nu şi-a închipuit că ceea ce privea ea acolo nu era decât chipul ei răsfrânt în oglindă. Şi, din ce în ce mai curioasă să vadă cum dansează noua zeiţă, a ieşit afară.

Atunci, un zeu voinic, care se aţinea la gura peşterii cu un bolovan cât toate zilele, a astupat repede intrarea, încât zeiţa, rămânând afară, n-a avut altceva de făcut decât să se întoarcă în odaia sa din Soare.

Iar pe fratele ei zeii l-au pedepsit, de teamă să nu mai facă vreo poznă, dându-l afară din lumea zeilor.

Bietul Susanoo, izgonit din Cer, a fost silit să se coboare pe pământ.

Aci, pe când se plimba pe marginea unei ape mari, zări pe un om bătrân şi o femeie bătrână, ţipând şi plângând şi îmbrăţişând pe fata lor.

— Ce e? Ce vă bociţi? întrebă Susanoo.

— Uite, spuse moşul, am avut opt fete; da', vedeţi dumneavoastră, lângă coliba unde locuim e o baltă, şi-n baltă şade un balaur grozav de mare.

— Un balaur cu opt capete, zise baba.

— Şi, în fiecare an o dată, balaurul iese de acolo şi ne mănâncă câte un copil. Acu' am mai rămas doar cu fata asta şi azi e ziua când balaurul trebuie să iasă s-o înghită şi pe ea.

Şi bieţii oameni se puseră iar pe plâns.

— Nu vă fie frică, le spuse Susanoo. Eu pot să vă scap fata. Uite ce să faceţi: luaţi opt hârdaie mari, umpleţi-le cu rachiu tare, puneţi-le unul lângă altul, într-un loc, şi plecaţi de acolo.

Oamenii aşa făcură. Şi abia isprăviră treaba, că şi zăriră dihania apropiindu-se. Era aşa de lungă, că de abia îşi târa corpul pe opt dealuri şi opt văi. Acu' balaurul avea el opt capete, dar avea şi opt nasuri, aşa că pe fiecare nas îl gâdilă mirosul tare de rachiu.

Băgă câte un cap în câte un hârdău şi bău, şi bău, până ce se îmbătă mort, de i se bălăbăneau balaurului cele opt capete somnoroase, ameţite de băutură.

Când adormi bine, Susanoo, care atâta aştepta, se repezi cu sabia sa şi îi tăie pe rând toate opt capete, iar pe urmă îi sfârtecă şi corpul în bucăţi.

Dar când să-i taie coada, ce să vezi, lucru de mirare! Sabia i se frânse în două. Şi, pentru că
balaurul murise, de nu mai era nicio primejdie, se apropie mai bine să caute în coada balaurului, şi dădu de o sabie cum nu se poate mai frumoasă, împodobită cu pietre scumpe.

Când văzură moşneagul şi baba dihania răpusă, şi singura lor fiică ce le mai rămăsese vie şi nevătămată, nu mai putură de fericire. Cu ei veni şi fata să-i mulţumească, şi, cum era chipeşă şi mândră, Susanoo o îndrăgi şi se însură cu ea. Dar cu fata se purtă foarte blând, nu cum făcuse cu soru-sa.

Şi locuiră fericiţi la un loc cu părinţii fetei. Iar când, după mulţi ani, muri moşul şi baba, şi, mult mai târziu muri Susanoo cu nevastă-sa, sabia cu pietre preţioase rămase moştenire copiilor lor, şi pe urmă nepoţilor şi strănepoţilor, şi tot aşa din tată în fiu, până ce ajunse în mâinile Mikadoului, împăratul Japoniei, care o păstrează bine, ca pe cea mai scumpă comoară.

Unchiaşul făcător de minuni

poveste japoneză

De mult, tare de mult, trăia odată un om bătrân, el şi cu nevasta sa. Şi oamenii aceştia îndrăgiseră un biet câine, pe care îl hrăneau cu peşte şi cu tot ce aveau ei mai bun în bucătărie.

Ăst câine venise cine ştie de unde rătăcit, obosit şi însetat. Nimerise mai înainte la nişte vecini răi la inimă, care îl bătură şi îl alungară. Când auzi cum schiaună de durere, moşul ieşi afară şi îl chemă cu duhul blândeţii, până ce câinele intră în sfială.

— Tot suntem noi singurei, zise el babei, să-l oprim la noi. Unde mănâncă două guri, poate să trăiască şi el.

într-o zi, pe când bătrânii gospodăreau pe afară în grădină, câinele veni după ei şi începu să se gudure şi să se joace în jurul lor. Deodată, îl văzură că se opreşte scurt şi că începe să latre tare, dând din coadă cu putere:

— Uau! Uau! Uau!

Bătrânii socotiră că a mirosit el ceva bun de mâncare, ascuns în pământ, şi aduseră o sapă ca să scormonească. Când colo, ce să vezi? Locul era plin cu monede de aur şi de argint, şi cu tot felul de lucruri preţioase, îngropate acolo.

Moşul şi baba cărară împreună comoara în casă, şi, după ce făcură pomană săracilor, îşi cumpărară câmpuri de orez şi de grâu, şi ajunseră oameni avuţi.

Acuma, într-o casă vecină, vieţuiau un om şi o femeie, amândoi lacomi şi zgârciţi. Aceştia, când auziră de întâmplarea fericită, veniră la bătrâni să-i roage să lase câinele să stea la ei puţin timp, zicând că tare le era drag şi lor. Moşnegii se învoiră bucuroşi.

Cum sosiră cu el acasă, vecinii pregătiră mâncare bună pentru câine şi îi spuseră:

— Dacă ai binevoi, domnule câine, ţi-am fi foarte îndatoraţi să ne arăţi şi nouă un loc unde să fie îngropate parale multe.

Câinele însă, care până atunci nu primise de la vecini decât lovituri şi bruftuială, nici nu se atinse de bunătăţile ce i le puseră dinainte.

Atunci oamenii răi, înfuriaţi, îl legară cu o funie de gât şi-l traseră afară, în grădină, târându-l de colo până colo. Dar toate fură în zadar. Oriîncotro îl duceau, nu ieşea niciun lătrat din gâtlejul său; pentru ei, câinele n-avea niciun „uau-uau”.

în cele din urmă, animalul se opri într-un loc şi începu să miroasă. Vecinii, crezând că e locul cu norocul, se repeziră şi săpară, dar nu găsiră decât murdării şi stârvuri, care răspândeau o duhoare de trebuiră să-şi astupe nasul.

Furioşi că fuseseră amăgiţi în aşteptările lor, oamenii răi loviră cu sapa pe bietul câine, până ce îl uciseră.

Când văzu unchiaşul cel bun că a trecut atâta vreme şi câinele tot nu s-a întors acasă, se duse la vecin să-l întrebe. Iar omul rău îi răspunse că-l omorâse şi că-l îngropase la rădăcina unui pin.

Bietul bătrân, cu inima grea de durere, se duse la locul unde fusese îngropat câinele său iubit, cu o strachină plină cu mâncare bună, arse tămâie şi presără flori pe mormânt, vărsând şiroaie de lacrimi.

Noaptea, pe când bătrânul dormea, i se arătă câinele său drag, care îi mulţumi pentru tot ce făcuse pentru el, şi îi spuse:

— Pune să taie pinul sub care sunt eu îngropat şi fa din el o piuliţă. Când te vei folosi de ea, să te gândeşti la mine.

Cum se trezi, unchiaşul făcu întocmai cum îi spusese câinele: tăie pinul şi îşi făuri din lemn o piuliţă pentru grâne. Dar, când puse orezul în ea, ce să vezi? Fiecare bob se făcu o piatră preţioasă, iar în tot, o bogată comoară.

Când vecinii cei plini de pizmă auziră şi de minunăţia asta, cerură bătrânilor să le împrumute şi lor piuliţa fermecată. Dar nici nu apucară să piseze în ea orezul, că totul se prefăcu în gunoi. Cuprinşi de furie, oamenii pizmaşi sparseră piuliţa şi îi deferă foc.

Bătrânul nici nu bănuia ce soartă avusese preţioasa sa piuliţă; numai că nu se dumirea de ce vecinii nu o mai înapoiau.

într-o noapte, câinele se arătă din nou şi povesti ce ispravă răutăcioasă îi mai făcuseră vecinii săi. îi spuse că, dacă va strânge cenuşa piuliţei arse şi o va presăra pe pomii uscaţi de secetă, arborii vor învia şi vor înflori dintr-o dată.

Bătrânul se miră foarte de răutatea celor doi oameni şi nu-şi putu închipui cum poate fi cineva atâta de negru la inimă, încât să se răzbune până şi pe un lucru neînsufleţit.

Cum se făcu ziuă, moşneagul alergă plângând la casa vecinilor săi şi îi rugă să-i dea înapoi cel puţin cenuşa comorii lui. Aceştia, socotind că nu mai are ce să facă cu dânsa, i-o înapoiară. Bătrânul mulţumi şi se întoarse repede acasă.

Aici primul gând îi fu să încerce puterea cenuşii asupra unui cireş uscat din fundul grădinii sale. Cum atinse pomul, cum se acoperiră crengile de muguri, pe care îi vedeai cu ochii cum se deschid şi înfloresc.

Uimit de această minune, moşul puse cenuşa într-un coşuleţ şi plecă să cutreiere ţara, dând de ştire pretutindeni că el avea puterea să aducă iarăşi la viaţă copacii uscaţi.

Şi îl rugau să le învieze grădinile cu pomi roditori din sământă rară. Şi pretutindeni, cum vântura puţină cenuşă din piuliţa arsă, cum prindeau viaţă arborii.

Vestea ajunse la urechile unui prinţ, care, auzind de moşneagul făcător de minuni, socoti faptul drept un lucru foarte ciudat. El trimise după unchiaş, iar acesta cum i se înfăţişă, smerit, prinţul îi spuse:

— Am o livadă întreagă de pomi cu fructe rare, dăruiţi de împărat, dar uscaţi cu toţii de seceta cumplită de astă-vară. Arată-ţi puterea şi te voi răsplăti cum se cuvine.

Moşul răspândi o parte din cenuşă asupra crengilor moarte, şi deodată întreaga livadă se îmbrăcă în haina de sărbătoare a mugurilor înfloriţi. Prinţul îl dărui cu bogate mătăsuri, cu haine scumpe şi alte multe daruri, încât moşul plecă acasă încărcat şi plin de bucurie.

Dar vecinii cei răi, cum auziră de această nouă veste care fericea pe moşneag, se repeziră la locul unde arseră ei piuliţa, adunară toată cenuşa ce mai rămăsese, o puseră într-un coş cu care omul cel rău pomi în grabă în oraşul apropiat. Aici dădu zvon că e omul care poate să redea viaţa copacilor uscaţi şi să-i facă să înflorească.

Nici nu avu mult de aşteptat, că un prinţ îl şi chemă la castel şi îi porunci să învieze pomii din grădina sa. Prinţul însuşi veni cu el ca să vadă cu ochii minunea. Dar, când se urcă omul cel rău în copac şi presără cenuşa peste crengile uscate, niciun mugur, nicio floare nu se iviră. Ba încă, toată cenuşa zbură în ochii şi în gura prinţului, orbindu-l şi înăbuşindu-l.

Când oamenii de la curte văzură cum i-a păcălit omul cel rău, se repeziră la el, îl înhăţară şi-l bătură, de era cât pe-aci să-l şi ucidă. Ca vai de el, se târî până acasă, unde mai să moară de necaz şi de ruşine, că-l mai vedea şi nevasta în halul ăsta.

Bunul unchiaş, cu baba sa, aflând de belelele în care căzuseră vecinii, trimiseră după ei şi, după ce le spuseră că lăcomia şi cruzimea sunt pierzania omului, dovadă toate cele ce au păţit, le dădură
şi lor o parte din bogăţiile adunate cu atâta stăruitor noroc.

Iar vecinii, recunoscând acum, după atâtea întâmplate, că, într-adevăr, aşa e, se îndreptară şi mulţumiră binefăcătorilor lor. De atunci, duseră şi ei viaţă bună, liniştită, nu ca înainte.

Păţania iepurelui alb

poveste japoneză

Trăia odată, de demult, în insula Oki, foarte departe de aici, un iepure alb. Insula asta era cât se poate de frumoasă, cu tot felul de flori şi fructe, şi mai ales cu mai multe neamuri de foi de salată şi lăptuci, pe care iepurele nostru le mânca cu o poftă, de ţi-era mai mare dragul să-i vezi dinţişorii rozând la cotorul frunzelor, în timp ce ochii îi fugeau, cu teamă, lăturalnic.

Dar cine e mulţumit cu ce are? Voia şi el să mai schimbe locul, că i se urâse numai pe insulă. De aceea dorea să ajungă la ţărm, dar n-avea cum, că marea era adâncă, iar el nu ştia să înoate. Zile şi nopţi se tot chibzuia el în fel şi chip, dar în zadar, că nimic nu găsea.

într-una din zile, un crocodil trecu prin apropierea insulei. Iepurele alb, muncit de gândul său, era să se-ndepărteze, că n-avea chef de vorbă, când deodată îi trăsni prin cap un gând năstruşnic. Se-ntoarse repede spre crocodil şi-i strigă:

— Hei, ia ascultă! Veţi fi voi crocodilii mai mari, dar tot neamul nostru iepuresc e mai numeros!

Namila se opri din înot, se apropie de ţărm, deschise o gură cât o şură şi zise:

— Ţi se pare, pentru că nu ştii câţi suntem în fundul apei!

— Aşa, zise iepurele, atunci hai să ne numărăm!

— Hai, dar cum să facem?

Iar iepurele, şiret, îi spuse:

— Iată cum: voi crocodilii să vă aşezaţi în şir de aci până la ţărm, într-o singură linie, plutind pe mare; eu o să merg repede pe spatele vostru şi o să vă număr în fugă.

— Bine, zise crocodilul, şi plecă să spună celorlalţi.

Atunci tovarăşii lui se înşirară aşa cum fusese vorba, iar drăcosul de iepure trecu pe spinarea lor, cât e marea de mare, până la ţărm. Când fu însă aproape de mal, nu-l mai rabdă inima şi le strigă, plin de bucurie:

— Asta am vrut: să ajung la mal. Sâc, proştilor, că v-am păcălit!

Cum sfârşi de vorbit, cel din urmă crocodil, care era mai aproape, se înfurie şi, repezindu-se după el, îi sfâşie pielea şi-l jupui de tot, de rămase bietul iepure numai cu carnea pe el, roşie, plină de sânge.

Tocmai atunci trecură pe acolo optzeci de zei, toţi fraţi, care se duceau să ceară de nevastă pe prinţesa Yakami; că se dusese vestea peste nouă mări şi nouă ţări, despre frumuseţea şi despre sufletul ei ales. Şi, când văzură pe nenorocitul de iepure că ţipă şi se vaită de durere, îl întrebară:

— Da' ce e cu tine?

El le răspunse, văitându-se:

— Iacă, vrusei să trec pe ţărm pe spinarea crocodililor, şi, ca să stea, le spusei că vreau să-i număr. Dar ei, de necaz că i-am păcălit, uite ce-mi făcură.

Zeii, ca să-şi bată joc de el, îi spuseră:

— Du-te de te scaldă în apa sărată a mării, şi pe urmă întinde-te să te usuci la vânt, că-ţi trece!

Iepurele dădu fuga de se băgă în mare, dar îl cuprinse deodată o usturime din pricina sării din
apă, de credea că o să înnebunească. Aşa că, repede, se întinse la vânt, astfel cum îl povăţuiseră zeii. Atunci i se zbârci carnea de nu mai putea de durere.

în urma zeilor mergeau servitorii lor, care le purtau bagajele; iar cel din urmă dintre ei îl întrebă şi el ce-a păţit. Iepurele îi povesti totul de la început. Iar servitorului, care era şi el un fel de zeu, i se făcu milă de el şi îi zise:

— Uite ce să faci: mai întâi du-te iute de te spală cu apă dulce de izvor; pe urmă adună polen de papură şi dă-ţi cu el pe tot corpul şi aşa o să-ţi treacă!

Iepurele alb se codi la-nceput, crezând că iar e vreo păcăleală; dar, fiindcă nu mai putea de usturime, iar chipul blând al servitorului îi insufla încredere, dădu fuga la izvor şi îşi alină durerile cu apă rece ca gheaţa. Apoi, adună în grabă polen de pe florile de papură, se tăvăli în el aşa, ca să-i acopere toată carnea, şi – ce să vezi? Numaidecât începu să-i crească toată blana la loc, aşa cum fusese înainte.

Acuma, iepurele acesta era un iepure fermecat; după ce s-a făcut bine, îi spuse aşa binefăcătorului său:

— îţi mulţumesc din toată inima pentru binele pe care mi l-ai făcut. Pe cei optzeci de răi, care şi- au bătut joc de mine, îi blestem să nu li se împlinească ceea ce şi-au pus în gând. Numai tu vei izbândi.

— Bine, iepure alb, zise el râzând, dar măririle lor se duc să ceară de nevastă pe frumoasa prinţesă Yakami. Cum o să se mărite prinţesa cu un servitor!

— Uite aşa. Bine. îi blestem să n-ajungă niciunul să ia de nevastă pe prinţesă. Tu, măcar că eşti numai un servitor, tu o să te însori cu ea.

Servitorul clătină din cap cu neîncredere, apucă bagajele şi goni cu ele după zei. Când ajunseră la castel, unul după altul, cei optzeci de zei se înfăţişară minunatei prinţese, punându-i la picioare nestemate strălucitoare, şi jurându-i dragoste până la moarte.

Erau unul mai frumos decât celălalt, îmbrăcaţi numai în aur şi mătăsuri scumpe. Dar prinţesa nici pe unul nu-l plăcu. Privirile ei cercetătoare se opriră asupra binefăcătorului iepurelui alb.

— Dar acesta, prea mărită domniţă, nu este decât un servitor, ziseră nedumeriţi zeii.

— Pe el îl vreau de soţ, răspunse prinţesa, zâmbind cu blândeţe.

Şi făcură nuntă fără pereche, de se duse pomina, iar în capul meseifără sfârşit cine credeţi că sta,
rozând cu poftă o lăptucă mare cât el? Chiar iepurele alb. Că avuseseră grijă să-l poftească la praznic, iar el nu putuse să nu primească o cinste atât de deosebită.

Povestea celor doi fraţi

poveste japoneză

Odinioară, trăiau într-o împărăţie îndepărtată doi fraţi de viţă domnească. Celui mare îi plăcea grozav să pescuiască şi, ori că avea noroc, ori că era el dăruit cu vreo deosebită putere, nu ştiu, dar prindea cu uşurinţă tot felul de peşti, şi mai mari, şi mai mărunţei. Era destul să arunce undiţa în apă, că se şi agăţa vreunul.

Cel mai mic se da în vânt după vânătoare. Bucuria sa cea mai mare era să gonească pe coline, prin păduri, peste tot, unde dobora lesne păsări şi tot felul de animale.

Dar pesemne că omului i se urăşte cu o ocupaţie şi râvneşte curând la alta. într-o bună zi, fratele cel mic îi spuse celuilalt:

— Hai să schimbăm: tu să vânezi în locul meu, iar eu o să încerc să pescuiesc. Dă-mi undiţa ta.

Fratele cel mai mare, la început, nu vru să se învoiască.

Se obişnuise cu plăcerea lui, şi îi venea greu să o părăsească.

Dar atâta stărui celălalt, încât, în cele din urmă, zise:

— Bine, fie. Hai să schimbăm.

Cel cu vânătoarea îşi încercă norocul cu undiţa, dar, ca un făcut, nu prinse niciun peşte, ba mai pierdu şi cârligul undiţei în mare.

Când auzi de asta, pescarul îi spuse:

— Una este vânătoarea, alta e pescuitul. Fiecare cu ce a apucat şi cu ce s-a obişnuit. Să ne întoarcem la ocupaţia noastră de la început.

Iar fratele cel mic îi răspunse:

— Dar n-am prins niciun peşte cu cârligul tău. Nici nu ştiu unde o fi prin fundul mării.

Celălalt stărui:

— Să mi-l dai neapărat, că trebuie să plec.

Atunci vânătorul îşi frânse sabia sa în bucăţele, fauri din ele cinci sute de cârlige pentru undiţă, şi le dete fratelui său, rugându-l să le primească. Dar acesta nici nu vru să audă.

Din nou se puse pe muncă trudnică şi bătu cu ciocanul o mie de cârlige de prins peşte. Dar fratele pescar nu primi nici de data asta, zicând:

— Mie să-mi dai cârligul de la undiţa mea, nu altul.

întristat foarte, vânătorul se aşeză la marginea mării şi plânse amar. Când îl văzu în starea asta, Bătrânul-înţelept-al-Mării se apropie de el şi îi zise:

— Ia spune-mi mie de ce eşti amărât?

Iar el îi povesti de la început cum îi pierduse cârligul de la undiţă şi cum celălalt frate nu voia în ruptul capului altul în loc.

Atunci Bătrânul-înţelept-al-Mării dură o barcă şi îl pofti în ea, iar el, împingând barca pe mare, îi spuse:

— Uite ce minunată vreme! Du-te şi te plimbă. Lasă-te în voia vântului, şi o să întâlneşti un palat zidit numai din scoici de mare. Şi, când o să ajungi la poarta palatului, o să dai de un arbore de coacăze negre crescut deasupra puţului de lângă poartă. Dacă te sui în acest pom, până sus în vârf, atunci fiica Regelui Mării va veni să te vadă şi-ţi va spune ce trebuie să faci.

El făcu precum îi spuse Bătrânul-înţelept. Lăsă barca să lunece în voia ei şi dădu în scurtă vreme de palatul minunat. Cum sosi, cum se sui în arbore şi aşteptă.

De la o vreme, veniră cu găleţi de aur la fântână sclavele Domniţei Mărgăritar, fiica Regelui Mării. Când se aplecară să scoată apa, văzură o rază luminoasă frângându-se în luciul apei şi, când ridicară ochii în sus, ca să înţeleagă de unde vine lumina, dădură cu ochii de un tânăr frumos, în vârful pomului.

Acesta ceru femeilor să-i dea şi lui puţină apă. Ele îi întinseră o cupă de aur, plină. Dar el, fără să guste măcar apa, luă piatra preţioasă care-i atârna la gât, o puse între buze, şi o lăsă să cadă în cupa de aur. Piatra se lipi de fundul cupei aşa de tare, încât ele încercară în zadar să o dezlipească. Aşa că fură nevoite să o ducă stăpânei aşa cum era.

Când domniţa văzu piatra preţioasă, întrebă pe sclavele sale:

— E cineva la poartă?

Iar ele răspunseră:

— Da, este în pomul de lângă puţ un tânăr foarte frumos, mai frumos şi mai mândru chiar decât regele nostru. Ne-a cerut apă, şi noi i-am dat. Dar el, tară să bea, a dat drumul în cupă acestei pietre preţioase.

Domniţa Mărgăritar, socotind întâmplarea prea ciudată, se duse ea însăşi acolo şi fu încântată de frumuseţea tânărului. Dar înainte de a putea fi bine văzută de el, dispăru şi se duse la tatăl său să-i spună:

— Tată, în coacăzul de lângă fântână este un bărbat deosebit de chipeş.

Atunci Regele Mării ieşi el însuşi la poartă. Când îl zări în vârful arborelui, el ştiu îndată cine este. De aceea îl rugă să coboare şi să intre în palat, ba îl pofti chiar pe

tronul său făcut din piele de focă şi covoare groase de mătase.
Regele Mării dădu un mare ospăţ în cinstea musafirului, la care luă parte şi Domniţa Mărgăritar. Şi fură cu toţii aşa de buni şi binevoitori cu el, iar acesta îndrăgi pe domniţă aşa de tare, încât se însură cu dânsa şi hotărî să locuiască acolo mai departe, vieţuind împreună trei ani de zile.
într-o noapte, când trecură aceşti trei ani, fratele vânător îşi aduse aminte de casa sa, de ceea ce i se întâmplase, de fratele pescar, şi din pricina asta suspină adânc.
Domniţa Mărgăritar fu mişcată şi spuse părintelui ei:
— Tată! vreme de trei ani am fost amândoi atâta de fericiţi. Bărbatul meu nu a avut prilej să fie niciodată supărat, şi nu l-am văzut până acum mâhnit. Dar azi-noapte, întâia oară i-am auzit suspinul. Ce poate să însemne asta?
Regele Mării rugă pe ginerele său să-i mărturisească lui pricina întristării şi cauza pentru care venise la palatul său. Acesta îi povesti ceea ce i se întâmplase cu acel cârlig de undiţă pierdut şi cum se supărase fratele său.
Regele Mării chemă îndată toţi peştii mării, mari şi mici, şi le vorbi aşa:
— Este vreunul dintre voi care să fi luat cârligul de undiţă pierdut de ginerele meu?
Iar ei răspunseră:
— Peştele Tai se plânge că de la un timp îl doare în gât şi nu poate mânca cum trebuie. Poate că el l-o fi înghiţit.
îndată trimiseră după el să-l cheme, îl cercetară cu îngrijire şi, într-adevăr, găsiră în gâtul său cârligul. îl scoaseră cu binişorul, îl spălară bine şi i-l deteră fratelui mai mic.
Acesta mulţumi din toată inima şi spuse regelui că trebuie să se întoarcă acasă ca să-l înapoieze fratelui său.
La plecare, Regele Mării îi mai dărui două pietre preţioase. Una avea puterea să facă să se retragă marea; cealaltă dimpotrivă, să o umfle. Apoi îi spuse:
— Acuma, întorcându-te acasă, vei da cârligul de undiţă fratelui tău. Şi ai grijă să-ţi sădeşti orezul în vale, dacă fratele tău îl cultivă pe deal; iar dacă îl sădeşte el în vale, tu să-l cultivi pe deal. Şi, dacă iarăşi va fi rău cu tine, atunci eu o să mişc apele în aşa fel, încât să-ţi folosească numai ţie, iar lui să-i fie lipsă.
Atunci ginerele său îl întrebă:
— Dar dacă se va înfuria aşa de tare din cauza asta, încât va voi să mă omoare?
Regele Mării îi răspunse:
— Dacă fratele tău va voi să te ucidă, atunci tu să scoţi piatra preţioasă care face să umfle marea şi aşa, el va fi înghiţit de ea.
— Dar dacă îi va părea rău, şi va cere iertare? mai întrebă el.
— Dacă se căieşte, zise Regele Mării, atunci tu să scoţi cealaltă piatră preţioasă, care face ca apele să se coboare îndată, şi valurile îl vor lăsa viu şi nevătămat.
După asta, Regele Mării chemă pe toţi crocodilii şi le zise:
— Ginerele meu vrea să se întoarcă acasă. Care dintre voi poate să-l ducă repede pe spinarea lui?
Un crocodil lung cât toate zilele ieşi în faţa regelui şi zise că poate să-l ducă, ba şi să se întoarcă
înapoi, într-o singură zi.
— Du-te, îi zise Regele Mării, şi ai grijă de dânsul, să nu i se întâmple nimic.
Fratele mai mic se aşeză pe spinarea crocodilului, îşi luă rămas bun, şi plecă. Crocodilul îl duse într-adevăr într-o singură zi, precum spusese. La despărţire, el scoase pumnalul de la brâu şi îl puse pe gâtul crocodilului, în semn că a sosit cu bine, iar acesta se depărtă în grabă să dea de veste Regelui Mării. Cum ajunse acasă, se duse vesel la fratele său şi îi dădu cârligul. Apoi făcu aşa cum îl povăţuise socrul său, Regele Mării.
De atunci, ca un făcut, fratelui pescar îi mergeau toate treburile rău. în furia sa, socoti că nu poate fi altă pricină decât fratele său, şi voi să-l omoare. Acesta însă îşi aminti de sfaturile Regelui Mării, scoase repede piatra preţioasă de la gât, şi îndată

marea se umflă ca mânată de o furtună năprasnică, gata să înece pe fratele pescar.

Când văzu primejdia, acesta înţelese îndată puterea deosebită pe care o avea fratele mai mic; se grăbi să-i spună că-i pare rău de ceea ce a făcut, şi îi ceru iertare.

Atunci, fratele vânător scoase repede cealaltă piatră preţioasă, care făcu îndată ca marea să se retragă, gonind valurile înapoi.

După această întâmplare, fratele mai mare, înţelegând că nu e de glumă, dădu ascultare celui mai mic, făgăduindu-i să-i fie credincios şi să-l ajute oriunde va fi nevoie.

Şi, de atunci, la curtea împăratului se joacă un dans care închipuie luptele fratelui cel mare cu valurile, când era să se înece.

Izvorul tinereţii

poveste japoneză

într-o pădure îndepărtată, la margine de sat, trăia odată, demult, tare demult, un om şi femeia lui.

Drept adăpost nu aveau decât o colibă sărăcăcioasă, făcută din crengi de arbori lipite eu lut. Drept mâncare, rădăcini de copac, buruieni şi câte un vânat care le mai cădea şi lor în cale.

Totuşi oamenii erau mulţumiţi cu ce aveau şi nu râvneau la altceva. Erau sănătoşi, erau voioşi, munceau cu drag şi nu le trebuia nimic.

El, ca pădurar, era mai toată ziua plecat după munca lui, iar femeia sa rămânea la colibă să deretice, să facă mâncare şi să mai cârpească vreo cămaşă.

Şi uite aşa, pe nesimţite, trecu multă vreme şi amândoi încărcară mereu o mulţime de ani în spinarea lor, până ce trebui să se înconvoaie bine ca să-i poată purta în cârcă pe toţi.

Cu toată bătrâneţii, moşneagul îşi lua în fiecare dimineaţă securea, spunea babei „la revedere” şi o pornea cu pas domol să mai robotească prin pădure.

Baba rămânea acasă cu gospodăritul, tot vrednică şi veselă ca altădată.

într-o zi, cum forfotea moşneagul prin pădure, iată că zări un animal ciudat, aşa ca o căpriţă albă. Animalul sări de două ori, pe urmă se opri, întoarse capul spre unchiaş şi îl privi ca şi când l-ar fi chemat.

Bătrânul pădurar se luă după ea, dar când fu la doi paşi, căpriţa năzdrăvană sări iar mai departe, oprindu-se şi privind înapoi. Iar se apropie pădurarul şi din nou se. Depărta cu două sărituri, animalul.

Tot urmărind pe căpriţă, moşneagul intră adânc în inima pădurii, până când îi pierdu urma. Ajunse aşa într-un loc unde îşi aducea bine aminte că încă nu-i mai călcase picioarele.

Obosit cum era, căută un izvor ca să-şi potolească setea, gândindu-se la calea lungă de întors acasă. Trecuse de nămiaza şi de bună seamă că baba trebuia să fie tare îngrijorată de întârzierea lui.

Cum căuta aşa, iată că dădu de un izvor pe care nu-l mai văzuse până atunci. Şi vedeţi lucra de mirare, apa era limpede ca cristalul, dar bătând niţel în albastru. Şi era izvorul aşa de frumos şi apa părea aşa de bună şi răcoritoare, că bătrânul pădurar se plecă, luă apă în pumni şi sorbi cu nesaţ.

Cum bău, se văzu în oglinda apei deodată schimbat. Părul lui, din alb ca ninsoarea, se făcuse negru ca pana de corb; faţă lui, de unde era brăzdată de zbârcituri, devenise netedă; şi de unde era slăbit de abia mergea adus de spate, acum se simţi voinic, forţa îi veni în muşchi, stătu drept, în putere „ca la douăzeci de ani. Pasămite, fără să ştie, moşneagul băuse din izvorul tinereţii şi de aia întinerise aşa de tare.

Mai întâi pădurarul se sperie, crezându-se fermecat de duhurile rele ale pădurii.

în cele din urmă însă înţelese că înadins venise căpriţa albă, ca să-i arate locul cu izvorul tinereţii. Atunci pădurarul o luă vesel spre casă, gândindu-se la ce-o să zică baba când l-o vedea aşa, tânăr şi voinic. Şi de unde la dus îi trebuise atâta vreme, acuma, mânat de picioare sprintene şi tinere, ajunse numaidecât acasă.

Cum îl zări baba, crezu că e un străin şi-l întrebă:

— Nu cumva văzuşi dumneata pe moşul meu prin pădure? Că a plecat de azi-dimineaţă şi uite, cine ştie ce i s-o fi întâmplat, că nu s-a mai întors.

Pădurarul îi răspunse râzând:

— Da' ce, nu mă mai cunoşti, babo? Eu sunt! Moşul tău! Vezi cum am întinerit?

— Baba rămase cu gura căscată. Vocea i-a recunoştea, dar chipul ba. Neîncrezătoare, mai. Zise:

— Ce „vorbeşti, străinule? Cum o să fii tu bărbatul meu?

La care pădurarul se grăbi să o asigure:

— Păi nu sunt eu moşul tău? Nu m-ai petrecut tu, ca-n fiecare zi, azi-dimineaţă, când am plecat la treabă?

Şi îi descrise cu de-amănuntul cum petrecuse ziua în ajun acasă, până ce baba se încredinţa că într-adevăr el era. Apoi pădurarul îi povesti cum îi apăruse căpriţa, cum ea îi arătase calea la izvorul

tinereţii, cum băuse şi cum întinerise.

Atunci îi veni poftă babei să se facă tânără şi ea, şi îi spuse:

— Rămâi de păzeşte tu coliba, că mă duc şi eu la izvor să întineresc un pic.

Pădurarul se miră că nu-i venise lui întâi gândul să o îndemne. De aceea se grăbi să-o trimeată, asigurând-o că va păzi el căsuţa cât o lipsi.

Baba plecă numaidecât, folosind pentru drum îndreptările bărbatului ei, iar pădurarul, rămas singur, căzu pe gânduri.,

întâi îi veni să râdă gândindu-se cum i-ar fi stat, el tânăr şi sprinten, iar nevastă-sa o bătrână stafidită şi gârbovă.

Apoi pe buze îi înflori un zâmbet de fericire, închipuindu-şi cum se va întoarce de la izvorul fermecat, o tânără mândră şi voinică, cu viaţă veselă şi uşoară o sa ducă de aici înainte ei doi, tineri în plină putere!

Şi cum sta el aşa, se mai luă cu treaba, cu una, cu alta şi nici nu bagă de seamă cum trecu vremea. Când soarele fu aproape de asfinţit, el se miră că baba întârzie cu întorsul, că doară de când plecase, avea timp să se ducă şi să vie de două ori.

îngrijorat, ieşi în drum de mai multe ori, făcu mâna streaşină la ochi şi privi cu luare-aminte.

Baba nu se zărea defel.

Mai aşteptă el ce mai aşteptă şi, văzând că nu mai vine, se gândi că doamne fereşte! să nu i se fi întâmplat ceva rău babei. închise casa şi o luă repede într-acolo.

Sosi gâfâind la izvor, dar baba nu se vedea. Se uită prin împrejurimi, dar femeia nu era nicăieri. Deznădăjduit, tocmai voia să se întoarcă acasă, când deodată auzi un scâncet de copil ce venea de lângă ierburile mari de lângă izvor.

Se îndreptă repede într-acolo, dădu bălăriile cu îngrijire la o parte şi văzu un copilaş mic, mic de tot, o fetiţă care nu ştia să vorbească, aşa era de mică. Pădurarul nu se putu dumeri cine să fi părăsit un asemenea prunc în inima pădurii.

Şi cum privea copilul, văzu că acesta da din mâini făcându-i semne de deznădejde.

Abia acum băgă de seamă pădurarul că fetiţa e în rochia babei, care îi venea mult prea mare. Deodată înţelese totul: copilaşul nu era altcineva decât femeia lui! Pasămite nu se mulţumise cu câteva schimbări. Voind să se facă, mai tânără decât bărbatul ei, băuse, pesemne, cu lăcomie, prea mult, aşa de mult, încât apa izvorului o făcuse copil de ţâţă.

Bietul pădurar se scarpină în ceafa, a pagubă.

Iată peste ce năpastă dăduse tocmai acum când nădăjduise să înceapă o viaţă nouă, fără necazurile bătrâneţii. în cele din urmă, nefericitul pădurar se aplecă, o luă în braţe, o puse în spinare, aşa cum fac părinţii japonezi ca să-i poarte pe copiii lor şi se îndreptă încet spre. Casă, trist şi îngrijorat la gândul că, de aici înainte, va trebui să crească, să îngrijească, şi să fie tatăl aceleia: care-i fusese nevastă.

Hainul

poveste japoneză

A fost odată, de mult de tot, un om tare hain la suflet. Avea pământuri întinse, case şi alte atâtea bogăţii, dar sufletul lui era negru ca păcura. Cu toţi supuşii lui era neîndurător şi nimeni nu-l iubea.

I se dusese vestea de sufletul său rău, rău, până în împărăţia diavolului. Şi, din curiozitate, un drăcuşor, într-o bună zi, se furişă în casa lui, vrând să se convingă dacă aşa era sau ba. A stat la pândă drăcuşorul şi când îl văzu că iese din casă şi se pregăteşte să plece cu caleaşca în satul vecin, o zbughi iute înaintea lui, ca să-i iasă în cale. Luând chip şi asemănare de om, după câţiva zeci de metri, iată ce-l roagă:

— Te rog să mă iei şi pe mine în caleaşca dumitale, îi vorbi diavolul cel şiret.

Dar hainul îl recunoscu după cornițe, deşi îi erau ascunse de un păr negru stufos. Nu luase niciodată suflet de om în trăsura lui, dar pe un diavol s-a temut să-l respingă.

— Poftim de te urcă, îi răspunse şi-i dădu o mână să urce.

După câtva timp se întâlniră cu o mamă care-şi bătea băiatul, fiindcă nu-i dăduse

ascultare şi, supărată cum era, iat-o spunând cât o ţinea gura: „Să te ia dracu, năzdrăvanule, căci numai supărări îmi faci!” De cum o auzi, despotul hain îi şopti diavolului:

— Mi se pare că mama aceea ţi-a dăruit pe propriul ei fiu, de ce nu te grăbeşti să i-l iei?

— A spus-o în glumă! Nici nu mă gândesc! îi răspunse diavolul.

Mai departe, iată un bătrân cu o mârţoagă:

— Fir-ai al dracului de cal jigărit! Abia te mai târăşti! înjură amărât bătrânul.

— Nici pe calul ăsta nu-l iei? Nu l-ai auzit pe bătrân c-ar fi bucuros să scape de el? îl stârni din nou omul hain.

— Nu-i adevărat. Ştiu eu cât ţine de mult la calul lui, dar l-a supărat acum, ar fi însă mai necăjit dacă ar rămâne tară el.

Mai departe iată o femeie că se opreşte în faţa trăsurii şi strigă:

— Lua-te-ar dracu de om hain! Din cauza ta nu mai avem de nici unele! Zgârcenia şi răutatea ta ne-au distrus!

Omul cel rău amuţi. Dar diavolul se uită crunt la el şi se răsti:

— De-astă dată nu mă-nşel, dacă cred că această femeie a fost sinceră în ce-a spus şi n-a glumit deloc.

Fără a-i da răgaz de dezvinovăţire, din ce auzise şi ce văzuse, diavolul a fost sigur că îi fusese dăruit cu adevărat şi că face bine să-l ducă la el în iad, ca să-l răsplătească.

Comoara cea mai de preţ

poveste japoneză

Un prinţ oarecare avea obiceiul să strângă tot felul de comori şi lucruri vechi şi ciudate, pe care le păstra cu sfinţenie în castelul său.

Dar ce nu avea el! Şi cornul leului bărbos, şi buricul peştelui, evantaiul şi chiar şi cingătoarea zeului tunetului, Caminarisam!

Prinţul se mândrea foarte mult cu obiectele sale rare. Dar cel mai de preţ lucru la care ţinea cu deosebire era un cocoş de aur. Cu toate că era făcut în întregime din aur, semăna întru totul cu un cocoş adevărat. în fiecare zi, de cum începeau să mijească zorile, el cânta de trei ori: „Cu-cu-ri-gu!”

Cea mai mare plăcere pentru prinţ era atunci când, din vreme în vreme, îşi scotea din cuferele zăvorâte comorile sale şi le admira ceasuri întregi. Desfătarea nu-l obosea niciodată şi nici nu cunoştea margini atunci când el îşi privea comorile care îi erau cele mai dragi.

Prinţul avea opt slujitori. Fiecare dintre ei, aşa cum se cuvine slujitorilor de prinţi, aveau de asemenea obiectele lor de preţ, cu care se mândreau.

într-o zi, prinţul îşi chemă slujitorii şi le spuse:

— Iată despre ce este vorba: mâine seară ofer o privelişte a comorilor celor mai de preţ. Să veniţi cu toţii la castel, cu rarităţile pe care le aveţi şi voi. Cel a cărui comoară va fi mai frumoasă şi mai de preţ va primi din partea mea o răsplată bogată.

Slujitorii se bucurară.

„Parada comorilor”! Era un lucru foarte interesant şi fiecare spera:

— Răsplata o voi primi eu!

— Ba nu, eu!

Astfel, certându-se, curtenii se împrăştiară pe la casele, lor.

Veni şi seara celei de a doua zi. Prinţul îşi scoase cocoşul de aur şi aştepta să se înfăţişeze şi slujitorii săi cu obiectele lor de preţ.

în curând apăru primul slujitor. El îşi aduse „Ochiul balaurului”.

Al doilea slujitor sosi cu un craniu mic.

— Iată craniul unui viţel, spuse el satisfăcut.

Al treilea slujitor sosi cu felinarul unei vrăjitoare. Al patrulea cu stomacul unui

bursuc. Al cincilea, cu cizme de vrabie. Al şaselea, cu aripile şi picioarele unui porumbel sfărlează. Al şaptelea, cu o ureche făcută să audă surzii.

Unul după altul se adunară cu ciudăţeniile lor, şapte slujitori, şi aşteptară pe cel de al optulea, dar acesta nu se ştie de ce, întârzia.

— Unde o fi? Ce s-a întâmplat cu el?

— Pesemne n-are ce arăta!

— Se vede că din pricina asta n-a venit! Păcat...

în timp ce cei şapte slujitori vorbeau astfel, apăru şi cel de-al optulea. Se aplecă cu mult respect în faţa prinţului.

— Am întârziat, luminăţia voastră, nu am nicio scuză pentru acest lucru.

— Ai să te scuzi mai târziu. Acum arată mai repede ce comoară ai adus?

— Da, da... numai că eu n-am nicio comoară care s-ar putea numi într-adevăr de preţ. Nu am ştiut ce să aduc în astă seară şi atunci am luat cu mine o comoară dintre cele mai obişnuite.

— O! O comoară obişnuită? Asta ce o mai fi? Arat-o îndată!

— Am lăsat-o în faţa porţii castelului.

— Cum aşa, fugi repede după ea!

— Da, luminăţia voastră. Numaidecât!

Cel de-al optulea slujitor plecă şi îndată se întoarse cu comoara lui. Erau patru băieţi cuminţi şi patru fetiţe drăgălaşe. Copiii se aşezară perechi-perechi şi se înclinară respectuos în faţa celor prezenţi.

Deodată marea sală se lumină de strălucirea obrajilor însufleţiţi ai copiilor. Iar cocoşul de aur al prinţului cât şi curiozităţile slujitorilor săi păliră în faţa acestei comori.

— M-da... spuse prinţul oftând, într-adevăr este o comoară foarte frumoasă. Sunt nişte copii minunaţi! Dar de ce o comoară obişnuită, câtă vreme alături de ea, rarităţile şi obiectele noastre de preţ arată aproape ca nişte gunoaie? Te invidiez pentru că ai cea mai de preţ comoară din Japonia: copiii. Ai învins. Răsplata ţi se cuvine ţie. Te felicit! Te felicit.

Auzind ceilalţi slujitori cuvintele prinţului se ruşinară, plecându-şi capetele jos şi multă vreme le ţinură astfel într-o tăcere desăvârşită.

Prinţesa lună

poveste

japoneză A fost odată un bătrân tăietor de

bambus.

într-o bună zi, în timp ce îşi vedea de treabă, găsi o tulpină de bambus care strălucea ca soarele aproape de rădăcină. Minunându-se foarte, omul nostru se trase mai aproape de tulpină şi dădu cu ochii de o fetiţă cum nu se poate mai drăguţă, înaltă numai de-o şchioapă şi aşezată în scobitura tulpinii de bambus de unde ţâşnea lumina.

întrucât moşneagul şi baba lui n-aveau copii, se gândi de îndată să ducă fetiţa acasă. Zis şi făcut. În căminul lor o crescură ca pe o adevărată fiică. După aceea, adeseori î se întâmplă bătrânului să găsească galbeni de aur în tulpinile unora dintre bambuşii pe care-i reteza, aşa că nu trecu multă vreme şi ajunse destul de înstărit.

Se scurseră vreo trei luni, în timpul cărora fetiţa creştea văzând cu ochii. Ajunse nu numai o femeie în toată firea, dar şi de o frumuseţe neasemuită. Era o asemenea încântare pentru cei doi bătrâni, încât numai uitându-se la ca şi uitau de toate necazurile şi suferinţele de care avuseseră parte în viaţă. Aşadar, o numiră pe fiica lor Prinţesa Kaguya, adică Prinţesa Lunii.

Frumuseţea aproape nefirească, nemaivăzută pe pământ, a Prinţesei Kaguya făcu să i se ducă

foarte curând vestea pe tot cuprinsul. Ţării. Drept care, o sumedenie de flăcăi chipeşi şi voinici veniră rând pe rând s-o peţească. Numai că ea nu vru să dea ochii cu niciunul dintre ei şi-i trimetea pe toţi de unde veniseră. Totuşi, neînfricaţi şi hotărâţi să nu-şi piardă nădejdea din pricina purtării ei, cinci peţitori se întoarseră mereu la ea, zi de zi, măcar că ea nu le îngăduia niciodată s-o vadă. Erau cu toţii bărbaţi de neam mare, printre ei aflându-se şi un prinţ, băiatul împăratului.

Bătrânul ţinea foarte mult să aleagă un mire dintre cei cinci, aşa că-i vorbi despre aceasta Prinţesei Kaguya. Departe însă de a fi încântată, ea dădu fiecăruia dintre cei cinci peţitori o treabă cum nu se poate mai grea, zicând că-l va lua de bărbat doar pe cel ce va fi în stare să îndeplinească aşa cum se cuvine porunca încredinţată.

Ceea ce li se cerea peţitorilor era să-i aducă fiecare câte un dar preţios şi rar, adică un castronaş de piatră, o pânză care nu ia foc niciodată, ţesută din blana Şobolanului de foc despre care se spunea că trăieşte în China, nestematele care strălucesc în cinci culori pe capul balaurului Ryu şi un ghioc făcut de rând unică.

Mistuiţi de dorinţa fierbinte de a obţine mâna Prinţesei Kaguya, unii dintre cei cinci bărbaţi de neam îşi jertfiră rangul sau averea pentru a ajunge să capete danie, iar unul dintre ei îşi pierdu chiar viaţa. Dar niciunul dintre cei cinci peţitori nu izbândi în căutările lui, lucru care nici nu trebuie să ne mire, întrucât toate darurile dorite de Prinţesa Kaguya nu se puteau afla pe lumea asta.

într-un târziu, ajunseră şi la urechile împăratului vorbe despre frumuseţea fără seamăn a Prinţesei Kaguya, care nu voia să se mărite cu nimeni. Şi împăratul se hotărî s-o ia de soţie, aşa că-i spuse bătrânului s-o facă să se supună. Fireşte că moşneagul se bucură tare mult, dar Prinţesa Kaguya nu consimţi nici de data asta. Ba chiar zise că-şi va pune capăt zilelor, dacă va fi silită să se mărite. Numai că împotrivirea ei straşnică avu darul de a aprinde şi mai tare călcâiele împăratului.

într-o bună zi, când plecă la vânătoare, împăratul trecu pe la casa moşneagului şi încercă s-o ducă în palatul lui pe Prinţesa Kaguya. Dintr-odată ea se făcu nevăzută. Dându-şi seama că nu are de-a face cu o femeie obişnuită, împăratul îşi mută gândul de la ea şi se întoarse în palatul lui.

Trecură trei ani de la această întâmplare şi Prinţesa Kaguya se făcu tot mai frumoasă şi mai atrăgătoare. Dar în primăvara următoare, începu deodată să cadă tot mai des pe gânduri, din pricini necunoscute, în nopţile cu lună, iar pe chipul ei frumos se aşternu o umbră de tristeţe. Uneori, în timp ce privea la Lună, obrajii i se brăzdau de lacrimi. Pe măsură ce trecea timpul, tristeţea şi mâhnirea o copleşeau tot mai mult.

într-o bună zi, nemaiputând îndura s-o vadă în starea aceasta, moşneagul îi spuse Prinţesei Kaguya:

— Ce te necăjeşte, fetiţa mea, când vezi Luna?

— Ei, bine, răspunse fata cu lacrimi în ochi, demult am vrut să-ţi spun, dar până acum am tot şovăit.

Şi începu să-i spună următoarea poveste:

— Ca să-ţi destăinui adevărul adevărat, eu mă trag din Lună. Am săvârşit un păcat şi drept pedeapsă am fost trimisă să petrec o vreme aici pe Pământ. Acum, că păcatul mi-a fost iertat, o să vină o solie din Lună, în noaptea luminoasă de la mijlocul lui Gustar, ca să mă ducă înapoi acolo.

Aşadar, va trebui să-mi iau rămas bun de la voi şi de la toţi ceilalţi, care au fost atât de buni cu mine în toţi anii aceştia. Dar de ce mă întristez şi-mi dau lacrimile.

Uimit la auzul unei asemenea poveşti, moşneagul zise:

— Cum pot să te las tocmai pe tine, pe care te-am scos dintr-un bambus şi te-am crescut până astăzi, să fii smulsă din preajma noastră şi dusă pe tărâmul Lunii?!

Trist şi mâniat, el se grăbi să-i spună şi împăratului.

Hotărât să împiedice ducerea Prinţesei Kaguya pe tărâmul Lunii, împăratul porunci comandantului gărzii imperiale să apere casa moşneagului în noaptea de 15 august cu două mii de ostaşi puşi sub ordinele sale.

Peste tot, în curte, în grădină, pe acoperişuri, erau d sumedenie de ostaşi cu arcuri şi săgeţi, gata să doboare orice fiinţă care s-ar vedea mişcându-se pe cerul nopţii. Ba,

mai mult, în ungherul cel
mai neumblat al casei clădiră o încăpere tainică, anume făcută pentru a o putea păzi cu străşnicie pe prinţesa Kaguya,

în toiul nopţii, împrejurimile casei fură deodată scăldate de o lumină puternică, de parcă ar fi fost ziua în amiaza mare. Apoi, dintr-un colţ al cerului, coborî pe nori o ceată de fiinţe îmbrăcate în straie ciudate, cum nu se mai văzuseră niciodată pe lumea asta. Ostaşii încercară să tragă cu arcurile, dar, nu se ştie din ce pricină, îşi pierduseră cu toţii puterea de luptă.

în timp ce trapele rămaseră încremenite, niciunul dintre arcaşi nemaiputând să sloboade vreo săgeată, solia de pe Lună trecu senină prin grădină, de parcă ar fi fost ţara nimănui. Intră în casă, o scoase pe Prinţesa Kaguya din tainiţă şi o urcă într-o caleaşca zburătoare.

Odată aflată acolo, ea îşi dezbrăcă rochia pe care o purta şi-şi puse un veşmânt adus de solia cerească. Prinţesa Kaguya, care plângea îndurerată la despărţirea de cei dragi, se prefăcu îndată într- o doamnă împietrită, din împărăţia Lunii, – frumoasă dar fără pic de simţire. Iar caleaşca păzită de ceata cerească se înălţă încet către Lună, lăsând în urmă pe cei două mii de ostaşi, nemişcaţi ca nişte stane de piatră, şi pe moşneag, şi pe babă vărsând lacrimi fierbinţi,

Lupta dintre maimuţă şi rac

poveste japoneză

A fost odată ca niciodată un rac şi o maimuţă. Când s-au întâlnit pe un drum de ţară, racul ducea în spinare un bob de orez, iar maimuţa un sâmbure de curmal. Maimuţa era lihnită de foame şi tare ar mai fi vrut să mănânce bobul de orez al racului.

— Dragă racule, zise maimuţa, ce-ar fi dacă ai schimba bobul tău de orez pe sâmburele meu de curmal?

Fireşte, racul nici nu vru să audă de o propunere atât de neroadă şi-şi văzu de drum. Dar maimuţa cea şmecheră şi linguşitoare se ţinea scai de el:

— Nu-ţi dai seamă că după ce mănânci bobul de orez rămâi sărac lipit pământului? Pe când dacă vei sădi sâmburele de curmal, el va încolţi curând şi va deveni un copac mare şi roditor. Iar din fructele lui te vei putea hrăni timp îndelungat, după gustul inimii. Hai să facem schimbul!

în cele din urmă, maimuţa cea guralivă reuşi să-l convingă pe rac să schimbe bobul de orez cu sâmburele de curmal. Maimuţa mâncă imediat bobul de orez, în timp ce racul duse sâmburele de curmal acasă şi îl sădi într-un colţ al grădinii sale.

De atunci, se ducea în fiecare zi în grădină şi săpa şi uda eu grijă locul unde sădise sâmburele. Odată zise:

— Dacă nu încolţeşti să ştii c-am să te tai cu sapa!

De teamă, sâmburele de curmal încolţi numaidecât. Atunci racul veni la el cu o foarfecă şi-i spuse:

— Dacă nu creşti repede, am să te tai cu foarfecă!

Fiindu-i din nou teamă, sâmburele de curmal crescu repede, până ajunse un copac înalt şi frumos. De data aceasta, racul veni cu o secure şi-i spuse:

— Dacă nu rodeşti, te dobor la pământ cât ai clipi din ochi!

Speriat de-a binelea, curmalul rodi peste noapte şi iată-l în sfârşit un curmal plin de fructe.

în curând a venit toamna. Curmalele s-au copt şi au devenit de un roşu îmbietor. Maimuţa a intrat în ograda racului ca la ea acasă, s-a urcat în pom, s-a aşezat pe cea mai încărcată ramură şi a început să se înfrupte din delicioasele curmale. Observând-o, racul s-a apropiat şi i-a spus:

— Eu nu mă pot urca în pom. Rogu-te, rupe o curmală coaptă şi arunc-o jos.

— Bine, răspunse maimuţa.

Rupse o curmală verde şi o azvârli racului. Acesta muşcă din curmală, dar era îngrozitor de acră.

— Dă-mi una mai dulce, o imploră el pe maimuţă.

Dar maimuţa rupse din nou o curmală verde şi aruncă cu ea drept în spinarea racului. Rănit, sărmanul rac a trebuit să zacă mult timp la pat.

Racul avea mai mulţi copii, mici şi drăgălaşi. Dar din cauză că tatăl lor era ţintuit la pat, ei plângeau amarnic în fiecare zi. Impresionată de suferinţa răcuşorilor, o viespe le promise că-i ajută să-şi răzbune tatăl. Zbură imediat prin împrejurimi şi răspândi vestea. O castană, un ac de cusut şi o piuliţă se oferiră imediat să-i ajute.

într-o bună zi, răcuşorii şi prietenii lor porniră spre casa maimuţei. Din fericire, n-o găsiră acasă. Aşa că porniră imediat să pună în aplicare planul răzbunării. Castana se ascunse în vatră, răcuşorii în căldarea cu apă din bucătărie, viespea în oala cu fasole bătută, acul în aşternut, iar piuliţa se urcă pe acoperiş, chiar deasupra intrării, aşteptând întoarcerea maimuţei.

Pe seară, maimuţa veni acasă zgribulită de frig.

— Valeu, ce frig e, se plânse ea, înghesuindu-se cit mai aproape de focul din vatră. Castana, bine încinsă, ţâşni atunci din foc, izbind-o pe maimuţă drept în spinare. De usturime, maimuţa alergă la căldarea cu apă din bucătărie. Dar când vru să-şi răcorească arsura cu apă rece, răcuşorii îşi înfipseră cleştişorii în mina maimuţei. înnebunită de durere, maimuţa îşi aminti că pasta de fasole alină durerile provocate de arsuri. Fugi la oala cu fasole, ridică capacul şi viespea bâzzz, bâzzz. Se năpusti asupra ei, înţepând-o de mama focului. Ca să scape de acul neîndurător al viespii, se gândi să se ascundă în aşternut. Aici altă surpriză— acul de cusut care abia o aştepta!

— Vai de mine! se văicări maimuţa. în propria-mi casă şi nu pot găsi un locşor unde să-mi oblojesc durerile!

Plângând, o zbughi spre ieşire. Piuliţa, care până atunci stătuse liniştită, bucurându-se de isprăvile prietenilor ei, făcu un salt şi poooc! în capul maimuţei.

Maimuţa se ridică cu greu de jos şi, abia vorbind de Burere, spuse:

— Iertaţi-mă, iertaţi-mă! N-am să mai fiu rea niciodată.

Şi astfel, spre marea bucurie a răcuşorilor şi a prietenilor lor, maimuţa îşi ceru scuze, promiţând să fie bună şi şi să se poarte frumos.

Issun-Boshi

poveste japoneză

Cu foarte mulţi ani în urmă, undeva în Japonia, trăiau fericiţi doi bătrâni. Atâta doar că nu aveau copii, într-o zi s-au dus la un altar şi s-au rugat cu lacrimi în ochi:

— O, doamne, îndură-te de noi şi ne binecuvântează cu un copil, chiar de-ar fi cât un degeţel!

Curând după aceea, femeia aduse pe lume un prunc de toată frumuseţea. Atâta doar că băieţelul era tare mic, mai mic chiar decât degetul unui om. Dar şi aşa, cei doi soţi l-au crescut cu drag şi ţineau la el ca la ochii din cap. Cu fiecare zi copilul devenea tot mai înţelept şi mai bun. Numai că rămânea tot mic de stat. Toţi oamenii din împrejurimi l-au îndrăgit şi-i spuneau Issun-boshi, învăţăcelul. într-o bună zi, Issun-boshi se hotărî să plece la Kyoto, capitala imperială, cu speranţa să obţină acolo o slujbă înaltă. Drept care spuse părinţilor lui:

— Tată şi mamă, mă bate gândul să plec în cetatea de scaun, să văd şi să învăţ cât mai mult, pentru a putea ajunge şi eu cineva. Aş putea să vă părăsesc pentru o vreme?

Deşi îngrijoraţi de soarta copilului, părinţii îi dădură cu dragă inimă încuviinţarea, întrucât aveau mare încredere în înţelepciunea fiului lor. Dintr-un ac de cusut îi făcură o sabie micuţă-micuţă şi i-o puseră într-o teacă meşterită dintr-un pai, prinsă de cingătoare. îi mai dădură un castronaş şi un beţişor pentru mâncat orez.

Issun-boshi porni de îndată la drum. Prin apropiere curgea un râu ce ducea chiar în cetatea de scaun. Transformând castronaşul în barcă şi beţişorul în vâslă, el călători zile întregi pe apă până ajunse la oraşul cel mare. începu să se plimbe

de colo până colo, până se pomeni în faţa unui palat
mare şi frumos, în care locuia unul din cei mai puternici dregători. Issun-boshi se opri în faţa porţii şi strigă:

— Oameni buni! Hei, oameni buni!

Un slujitor veni în grabă, privi jur-împrejur şi, cum nu văzu pe nimeni, se pregătea să se întoarcă, când vocea răsună din nou:

— Oameni buni! Hei, oameni buni!

Glasul părea să vină dintr-o pereche de saboţi înalţi, aflaţi chiar în faţa porţii. Servitorul îl ridică cu grijă şi rnare-i fu mirarea când îl zări pe Issun-boshi.

— Mă numesc Issun-boshi şi am venit în cetatea de scaun să învăţ. îngăduiţi-mi să intru în alaiul marelui dregător, se rugă el.

întrucât acest pitic atât de mic şi de ciudat îi stârni mirarea, slujitorul îl luă frumuşel cu două degete şi-l duse în faţa dregătorului. Când fu aşezat în palma acestuia, Issun-boshi făcu o plecăciune tare frumoasă. Acest lucru plăcu atât de mult dregătorului şi oamenilor lui, încât se hotărî să-l ia pe pitic în slujba sa şi-i încuviinţă să locuiască la palat.

Cu toate că era atât de mic, Issun-boshi era foarte înţelept şi reuşea să îndeplinească cu mare iscusinţă poruncile primite. Devenea, cu fiecare zi, tot mai atrăgător. în curând câştigă inimile tuturor celor din palatul dregătorului. Dar, mai ales, inima fetei acestuia, care îl îndrăcise atât de mult, încât nu se mai despărţea de el în ruptul capului.

într-o zi, fidea dregătorului se duse la Kiyomizu, însoţită de Issun-boshi, spre a se ruga la templul zeiţei îndurării. Când se întorceau acasă, doi zmei ieşiţi la drumul mare săriră înaintea lor, cu gândul s-o răpească pe fată. Tssun-boshi, până atunci ascuns într-una din mânecile fetei, sări jos ca fulgerul, îşi scoase sabia făcută dintr-un ac şi strigă Ia zmei:

— Hei! Ştiţi voi cu cine aveţi de-a face? Ou Issun-boshi, paznicul fiicei dregătorului!

Asta nu-l împiedică pe unul dintre zmei să-l înghită cât ai clipi din ochi. Dar Issun-boshi era atât de mic, încât se mişca în voie în pântecul zmeului. îşi scoase acul ce-i slujea drept sabie şi începu să împungă în dreapta şi-n stânga în burta zmeului. înnebunit de durere, zmeul îşi eliberă numaidecât prizonierul. Cum îl văzu din nou afară, celălalt zmeu se năpusti asupra lui, hotărât să-l strivească dintr-o singură lovitură. Numai că Issun-boshi sări cu îndemânare pe sprinceana zmeului şi-i înfipse sabia în ochi. Orbit, înnebunit de durere, cu lacrimi şiroindu-i pe obraji, zmeul o luă la sănătoasa, urmat de tovarăşul său.

Când se pregătea s-o ducă acasă pe fata dregătorului, care rămăsese plângând la marginea drumului, Issun-boshi găsi un ciocănel de lemn, uitat de zmei. Era comoara cea mai de preţ a acestora, numită „Uchide-no-kozuchi”, adică ciocanul norocului. Dacă vroiai să obţii ceva de la el, orice, n-aveai decât să-l învârţi. Aşa de mare fusese spaima zmeilor când au luat-o la sănătoasa, încât îşi uitaseră până şi comoara lor fermecată. Issun-boshi luă ciocanul şi-l arătă fetei.

— Dragă Issun-boshi, zise ea, acesta este ciocanul norocului şi cu ajutorul lui poţi obţine tot ce doreşti: bani, orez sau orice altceva!

— N-am nevoie nici de bani, nici de orez. Tot ce vreau e să cresc mare!

Fata învârti atunci ciocanul prin aer şi porunci:

— Ciocan fermecat, ajută-l pe Issun-boshi să crească mare!

Ca prin farmec, Issun-boshi începu să se înalţe şi să se înalţe, până deveni un tânăr samurai ţară seamăn de chipeş. Nu mult timp după aceea, Issun-boshi, acum un samurai în toată puterea cuvântului, o luă pe fata dregătorului de soţie. Tinerii însurăţei plecară la casa părintească şi trăiră fericiţi împreună cu părinţii băiatului.

Lăstarul de salcie

poveste japoneză

Un gospodar găsise undeva un lăstar de salcie şi-l sădi în grădina sa. Era o salcie dintr-o specie rară. îngrijea lăstarul, îl uda în fiecare zi, dar iată că într-o zi trebui să plece de-acasă timp de-o săptămână. îşi chemă sluga şi-i spuse:

— Priveşte eu atenţie acest lăstar; să-l uzi în fiecare zi, şi, ce-i mai important, să ai grijă ca nu cumva copiii vecinilor să-l smulgă şi să-l calce în picioare.

— Bine, răspunse sluga. Poţi să pleci liniştit, stăpâne. Omul, într-adevăr, plecă. Peste o săptămână el se întoarse şi intră în grădină. Lăstarul era, la locul lui, dar se veştejise.

— Cu siguranţă că nu l-ai udat! spuse stăpânul supărat.

— L-am udat, aşa cum mi-aţi poruncit, răspunse sluga. Dimineaţa am ieşit pe balcon şi până seara târziu m-am uitat la el. Dar când s-a întunecat, l-am smuls din pământ, şi l-am adus în casă şi l-am închis în ladă...

Imprudenţa

poveste japoneză

Era odată un om căruia i s-a năzărit că el ar putea cânta uşor la flaut. El plecă la prăvălie să-şi cumpere flautul dorit. în prăvălie, privi mult timp, încercă ba un flaut, ba altul, suflă în fiecare, le pipăi şi pe dinafară şi pe dinăuntru. Apoi într-un flaut îşi băgă degetul aşa de adânc, că nu mai putu să şi-l scoată. Trase el ce trase, dar degetul tot nu ieşi. Trase din nou, cu toată puterea, dar degetul se înţepeni şi mai tare. Pentru că omul se zbătea, degetul nu se mişca nici înainte, nici înapoi. Ca să-l scoată îi mai rămăsese o singură soluţie: să spargă flautul. Dar flautul nu era al lui, trebuia mai întâi să-l cumpere.

— Vă rog iertaţi-mă, cât costă flautul? întrebă el pe vânzător.

„Acest om nechibzuit şi-a prins atât de adânc degetul în flautul meu şi nu va putea în niciun fel să-şi salveze degetul. înseamnă că pot să-i cer oricât”, gândi iute vânză torul.

Pretinse preţul a trei flauturi. Cumpărătorul, fără să se mai târguiască, plăti flautul, alergă acasă, ca să-l sfarme cu ciocanul şi să-şi elibereze degetul, căci nu putea duce flautul în mână, ori în buzunar, fiind grozav de bine împlântat în deget. încercă să-şi mişte degetul în toate părţile, căci îl durea. Deodată, de după un gard înalt de bambus, se auziră sunetele melodioase ale unui flaut. Ar fi vrut să ştie cine cântă aşa de frumos. în gard, el găsi, în sfârşit, un loc unde beţele de bambus se puteau da la o parte şi pe unde reuşi să privească cu un ochi, prin crăpătură. Dar crăpătura era aşa de strâmtă că el nu putea vedea nimic. Desfăcu şi mai mult beţele de bambus şi reuşi să-şi introducă încet capul prin gard. Dar, în aceeaşi clipă, minunata muzică se stinse, iar pe balconul casei se lăsă o perdea.

„Ce păcat! abia am băgat capul şi acum n-am ce vedea”.

Omul îşi aminti din nou că-l doare degetul şi îşi trase capul înapoi. Dar capul se prinse şi el strâns în crăpătură. Beţele de bambus, pe care el le îndepărtase cu fruntea, se strânseră din nou şi-i prinseră gâtul ca într-o zgardă. El împinse aşa de tare cu capul, încât gardul trosni. Auzind zgomotul, stăpânii casei veniră în goană la locul cu pricina Când ei văzură un cap ieşind printre beţele de bambus ale gardului strigară:

— Ce-i cu tine, omule? Cine te-a băgat aici?

— Iertaţi-mă, vă rog, cât costă gardul acesta? Aş vrea să-l iau cu mine.

Nefericitul om se gândi la multele boroboaţe făcute din pricina... unui flaut nemeritat.

Stăpâna cea lacomă

poveste japoneză

într-un han de ţară intră un negustor ambulant. Pe umeri avea un mare balot cu mărfuri. Stăpâna hotelului era o femeie tare lacomă. Cum văzu balotul se şi gândi să pună mâna pe el. îl chemă pe negustor într-o cameră, apoi alergă la bărbatul ei să se sfătuiască, cum să fure balotul negustorului.

— Asta-i foarte uşor, îi spuse bărbatul. Trebuie să culegi iarba dracului,

apoi o fierbi şi o amesteci în mâncare. Omul îşi va pierde memoria, dacă o va mânca. El va uita balotul la noi.

Zis şi făcut. Femeia merse în grădină, culese un braţ plin cu iarbă, pe care o fierse şi zeama o amestecă în toată mâncarea, chiar şi în orez. Apoi îl invită pe negustor la cină. Acesta mâncă şi nu observă nimic. Doar capul parcă i se învârtea. Apoi i se făcu somn. Se îndreptă spre camera lui şi adormi imediat. Dis-de-dimineaţă se trezi cu o cumplită durere de cap, se îmbrăcă şi îşi văzu de drum.

Stăpâna aşteptă până plecă negustorul, apoi imediat se repezi în camera lui să-i ia balotul. Dar camera era goală. Stăpâna cotrobăi peste tot, dar balotul, nefiind un ac, s-ar fi putut observa uşor. Degeaba căută ea, că nu reuşi să găsească nimic. Disperată, fugi la bărbatul ei.

— Ei, ce grozăvie am făcut cu iarba aia? Degeaba am fiert-o. Negustorul a plecat şi n-a lăsat nimic.

— Nu se poate! Cine gustă dintr-o asemenea iarbă, neapărat uită ceva. Mai caută, poate că, totuşi, a uitat ceva.

Femeia se întoarse în camera în care înnoptase negustorul, din nou răscoli totul, din nou cotrobăi, dar nu găsi nimic. în sfârşit, se opri în mijlocul camerei şi disperată aruncă o ultimă privire prin toate părţile. Deodată se bătu cu palma peste frunte şi urlă de se cutremură casa.

— A uitat! A uitat!

Bărbatul, auzind urletul, întrebă:

— Ei, ce s-a întâmplat? Ce-a uitat?

— A uitat să plătească!

Ţăranul cel cumsecade

poveste japoneză

Un ţăran înşeuă calul şi plecă la oraş după târguieli. în oraş el cumpără douăsprezece putinele cu soia.

— Mai mult de opt putinele nu va putea duce calul tău – îi spuse negustorul. Lasă patru din ele aici. Te vei întoarce mâine după ele.

— Calul meu este bătrân, răspunse ţăranul. Chiar şi opt putinele sunt multe pentru el. Voi aşeza pe cal numai şase, iar pe celelalte le voi lua eu în spinare.

Zis şi făcut: şase putinele le urcă pe cal, iar pe celelalte şase le luă în spinare. Apoi urcă pe cal şi plecă. Calul făcu un pas-doi şi se poticni. Picioarele i se îndoiră şi se lăsă la pământ.

— Animal nerecunoscător! strigă ţăranul. Alţii pun pe caii lor mai mult de opt putinele, iar eu te cruţ; şase putinele le port eu în spinare ca să-ţi fie ţie uşor. De ce eşti atât de încăpăţânat?

Predicatorul şi sluga

poveste japoneză

într-un templu din satul Titosa slujea un predicator zgârcit şi lacom. El niciodată nu-i dădea slugii dulciuri, ci le mânca singur, dar, trebuie spus, că slugii îi plăceau tare mult dulciurile.

Odată, predicatorul primi din partea sătenilor miere proaspătă şi aromată. Predicatorul puse mierea iute într-un borcan, iar borcanul îl aşeză într-un loc ascuns, în altar. Şi fireşte că slugii nu-i dădu nici măcar să guste.

într-o zi, predicatorul trebui să plece de-acasă şi fu nevoit să lipsească o zi întreagă. La plecare, îi spuse slugii:

— Fii atent, aici în altar am un borcan cu o otravă cumplită. Ea seamănă la gust cu mierea. Dacă guşti din această otravă vei muri.

Abia plecă predicatorul că sluga desfăcu borcanul şi mâncă toată mierea. Iar când în

borcan nu mai rămăsese nimic, se sperie şi începu să se gândească, cum să-l păcălească pe predicator. Se gândi în fel şi chip. Luă ceaşca preferată a predicatorului, o sparse, presără cioburile prin cameră, se acoperi cu pătura şi începu să aştepte. Predicatorul se întoarse seara târziu. în cameră era întuneric. Predicatorul strigă supărat:

— Ei, slugă, unde eşti? De ce n-ai aprins felinarul?

Dar sluga gemea sub pătură:

— Iartă-mă, tată predicatorule! Mor. Sfârşitul mi-e pe-aproape. Citeşte-mi repede rugăciunea!

Speriat, predicatorul întrebă:

— Ce-i cu tine? Ce ţi s-a întâmplat?

— Mă simt vinovat în faţa ta, tată predicatorule. Azi, stăteam pe duşumea şi spălam ceaşca ta preferată, dar deodată a sărit motanul şi m-a lovit peste mână. Eu am scăpat ceaşca, iar ea s-a spart. Acum nu mi-a mai rămas decât să mor. Am luat din altar otrava şi am golit borcanul. Ah! simt cum otrava s-a revărsat prin mine. Ah! mi-e tare rău! Citeşte-mi te rog rugăciunea, spuse sluga, gemând tot mai tare.

Predicatorul înţelesese că sluga l-a înşelat, dar nu-i putea spune nimic. Şi aşa rămase el fără miere şi păcălit.

Predicatorul lipsi din nou de-acasă. Sluga aţipise lângă uşă. Deodată se auzi o bătaie în uşă.

Sluga deschise şi văzu pe bătrânica din vecini cu o legăturică în mână.

— Azi e sărbătoare. Dă-i asta părintelui predicator, spuse vecina şi-i întinse slugii legăturica.

Abia plecă bătrâna că sluga se şi repezi să ducă legăturica la nas; de-acolo venea un miros cald şi
ademenitor.

„Dacă-i voi da legăturica lacomului predicator eu nu voi şti ce-i înăuntru – se gândi sluga. Mai bine mă uit acum.”

Sluga desfăcu legăturica. într-o năframă era un coşuleţ cu lipii calde. Cu precauţie, scoase o lipie şi o mâncă, apoi mai scoase una şi o mâncă şi pe aceea, apoi pe-a treia şi treptat mâncă toate lipiile. Când nu mai rămăsese niciuna, sluga îşi puse mâinile în cap:

„M-am nenorocit! Ce să mă mai fac?”

Se gândi, ce se gândi, apoi înfăşură coşuleţul în năframă şi fugi cu el în templu. Legăturica o puse la picioarele statuii zeului Amida, iar firimiturile de la lipii le duse la buzele zeului. Apoi se întoarse acasă, se aşeză la locul lui, ca şi când nu s-ar fi întâmplat nimic. îl aşteptă pe predicator, întorcându-se, predicatorul îşi întrebă sluga:

— A venit cineva aici în lipsa mea?

— Da. A trecut vecina. Fiind sărbătoare, ţi-a adus ceva într-o legăturică.

— Unde este legăturica?

— Am dus-o în templu şi am pus-o la picioarele lui Amida.

— Ai procedat foarte bine!

Predicatorul s-a îndreptat spre templu şi, într-adevăr, la picioarele lui Amida a găsit legăturica. Gândindu-se puţin, desfăcu legăturica şi văzu că era goală, iar pe fundul ei mai erau nişte firimituri.

— Tu ai mâncat totul, strigă supărat predicatorul. Sluga veni în fugă, privi coşul gol şi se prefăcu tare mirat.

— Ei, drăcie, n-aş fi crezut niciodată! spuse el şi arătă spre statuia zeului. Priviţi, părinte, Amida a crezut că această legăturică i-a fost adusă lui şi a mâncat-o! Vedeţi, i-au rămas firimiturile pe buze!

— Drac împieliţat, tu mi-ai mâncat lipiile!

Predicatorul, înfuriat la culme, lovi statuia cu toiagul în cap. Statuia începu să sune: „E-el, e-e- el!” Predicatorului i se păru că statuia spune: „El”, „el”. Furios, se răsti din nou către slugă:

— Auzi, Amida spune „el”, „el”. înseamnă că tu ai mâncat lipide. Ce ai de spus?

Sluga dădu din umeri:

— Amida va recunoaşte. Trebuie să-l speriaţi. Permiteţi-mi să-l fac să

vorbească.

Sluga alergă şi luă ceainicul cu apă fiartă, începu să toarne apa pe capul zeului şi începu să-l certe:

— Am spus adevărul? Lipide au fost aici sau n-au fost?

De aproape se auzi apa gâlgâind: „Ost, ost, ost” – căci ea se scurgea tocmai de pe capul statuii pe duşumea.

— Ei, v-aţi convins? întrebă sluga. Iată-l, a recunoscut: „A fost, a fost, a fost!”

Predicatorul dădu din cap, oftând, şi se duse la culcare flămând.

Odată, în timpul unei ploi torenţiale, predicatorul plecă de-acasă, iar sluga rămase singur. în uşă bătu un ţăran. Ploaia îl surprinsese pe drum şi el era ud leoarcă. Ţăranul îl rugă să-i împrumute umbrela, căci avea drum lung de făcut. Sluga îi dădu umbrela cea nouă a predicatorului, abia cumpărată din oraş. Ţăranul luă umbrela, mulţumi şi plecă. Seara, predicatorul se întoarse acasă şi, ca întotdeauna, întrebă dacă nu l-a căutat cineva în timpul în care a lipsit de acasă.

— A fost un ţăran care m-a rugat să-i dau umbrela.

— Şi i-ai dat-o?

— Desigur.

— De ce i-ai dat-o? se supără zgârcitul. Nu trebuia să i-o dai!

— Cum era să nu i-o dau, dacă ploua cu găleata?

— Trebuia să-i spui că umbrela e stricată. Mai trebuia să-i spui că am ţinut-o prea mult la soare, pielea a crăpat şi am aruncat-o în cămară.

— Altă dată voi şti ce să spun, răspunse sluga.

Peste câteva zile veni un alt ţăran. Predicatorul era în templu, iar sluga, pe-afară. Ţăranul se adresă direct slugii:

— Astăzi vremea este bună. Trebuie să trec peste munţi la fiica mea şi calul meu şchioapătă.
Oare îmi va da predicatorul calul său?

— Nu, răspunse sluga. Nu ţi-l va da. El spune că acesta a stat prea mult la soare, pielea a crăpat şi l-am aruncat în cămară.

Predicatorul, aflându-se în templu, auzi toată discuţia. Şi abia plecă ţăranul că şi alergă în curte şi începu să-şi certe sluga:

— Spui numai prostii. Calul nu-i umbrelă! Trebuia să spui că ieri calul a mâncat măselariţă, a sărit toată ziua ca un turbat, şi-a rupt picioarele şi acum zace în grajd.

— Prea bine, răspunse sluga. Pe viitor voi şti ce să spun.

Peste câteva zile, în sat muri un om bogat. Rudele răposatului veniră să-l cheme pe predicator, întâlniră sluga în curte şi îi spuseră:

— Avem acasă un mort. N-ar putea oare să vină predicatorul, să facă slujba de înmormântare?

— Nu poate, răspunse sluga. Ieri, predicatorul a mâncat măselariţă, a sărit toată ziua ca un turbat, şi-a rupt picioarele şi acum zace în grajd.

— Nouă nu ne trebuie un asemenea predicator – spuseră rudele mortului şi făcură calea întoarsă, nu înainte de a-l ocărî pe acesta în gura mare, ca să afle toată lumea că la un astfel de om nu merită să baţi drumul.

Uraganul şi butoaiele

poveste japoneză

La marginea oraşului trăia un dogar. El n-avea de lucru şi, fireşte, n-avea nici bani. Iarna se anunţa aspră, în fiecare zi sufla un vânt puternic. Căsuţa bietului dogar scârţâia şi se clătina. Chiar şi copacii cei mai viguroşi se aplecau până la pământ.

într-o dimineaţă dogarul privi pe fereastră şi-i spuse nevestei:

— Priveşte ce uragan! în sfârşit, ne vom îmbogăţi.

— Cum o să ne îmbogăţim noi de pe urma uraganului? Nu pricep, zise nevasta.

— Ei, dar proaste mai sunteţi voi femeile! Niciodată nu daţi ascultare

bărbaţilor şi uite-aşa vă scapă fericirea din mână.

— Ce fericire poate să aducă un uragan?

Dogarul tuşi şi spuse:

— Când suflă vântul cu putere, se ridică praful. Acesta se aşează în ochii oamenilor. Fireşte că ochii se-nroşesc şi lăcrimează. Şi de-ai ci... fericirea noastră.

— Ei, şi dacă ochii oamenilor lăcrimează, ce-are a face asta cu fericirea noastră?

— Cât eşti de nepricepută! Oamenii se vor îmbolnăvi. Mulţi vor orbi. Şi ce pot face orbii? Lor nu le rămâne altceva de făcut decât să bată drumurile, să joace, să cânte şi să ceară milostenie. Dar la ce vor cânta? Se-nţelege că la tamburină. Iată fericirea noastră.

— Ei, şi dacă vor cânta la tamburină, ne vom pricopsi?

— Ce neroadă! Doar tamburina se acoperă cu piele de pisică. E nevoie de tamburină, e nevoie şi de pisici. Acestea trebuie omorâte.

— Ei, şi dacă mor pisicile, cum vom fi noi fericiţi?

— Dacă nu vor mai fi pisici, în toate cămările vor da buzna şoarecii. Aceştia vor roade toate putinile şi butoaiele. înseamnă că oamenii vor avea nevoie de butoaie şi doage noi. Şi, bineînţeles, că eu voi avea foarte mult de lucru. Şi astfel ne vom îmbogăţi şi vom fi fericiţi...

Mincinosul

poveste japoneză

în oraşul Osaka trăia un mare mincinos. El minţea tot timpul şi toţi ştiau aceasta. Odată plecă pe munte. La întoarcere îi spuse vecinei:

— Ce şarpe uriaş am văzut! Gros ca o putină şi lung cât toată strada.

Vecina strânse doar din umeri.

— Măi omule, doar ştii şi tu că un şarpe nu poate fi aşa de lung cât toată strada.

— Şarpele era, într-adevăr, foarte lung, dar nu chiar cât strada, ci numai cât o ulicioară.

— Cine-a mai văzut un şarpe lung cât o ulicioară?

— Ei, nu chiar cât o ulicioară, ci cât pinul acesta.

— Cât acest pin, nu se poate!

— Ei, acum îţi spun adevărul. Şarpele era cât podeţul de peste râu.

— Nici aşa nu poate fi!

— Atunci îţi voi spune adevărul-adevărat: şarpele era lung şi lat cât o putină.

— Cum vine asta? Şarpele era gros ca o putină şi lat tot ca o putină? Atunci, cu siguranţă, că nu era şarpe, ci o putină...

Dragonul albastru şi dragonul galben

poveste japoneză

Se spune că, la aniversarea urcării sale pe tron, un împărat şi-a dorit să aibă cel mai frumos paravan din câte fuseseră vreodată; aşa că porunci să vină la palat pictori vestiţi din întreaga ţară.

Se perindară mulţi prin faţa împăratului, însă lui nu-i plăcu nimic din ce îi arătară ei. Atunci trimise după cel mai renumit pictor, care locuia departe, într-o peşteră departe de oraş, şi îi împărtăşi dorinţa sa: pe paravanul din sala tronului să-i fie desenaţi doi dragoni, unul albastru şi unul galben, care să înfăţişeze puterea şi trăinicia imperiului.

Artistul răspunse că el va picta cei doi dragoni pe mătase neagră, dar o mătase fină, ţesută mai cu osteneală decât tot ce se pomenise până atunci în imperiu.

— Până va fi gata mătasea mă voi întoarce în peştera mea şi voi avea timp să mă pregătesc îndelung să pictez dragonii.

La porunca împăratului lucrul începu de îndată; dură mult timp, căci mătasea o făceau numai din firul anumitor viermi de mătase, hrăniţi cu frunze de dud proaspete. în ciuda tuturor precauţiilor luate, puţini viermi au putut fi salvaţi, iar firele obţinute – prea puţine pentru mătasea necesară. A fost nevoie apoi de ţesători neîntrecuţi pentru mătasea unor fire atât de fine...

în sfârşit, mătasea pentru paravan a fost isprăvită, împăratului i-a plăcut atât de mult încât porunci să i se facă iute o ramă de fildeş. A doua zi trimise un slujitor la peşteră să-l anunţe pe artist că totul este pregătit şi că poate veni neîntârziat să picteze dragonii. Dar pictorul spuse slujitorului împărătesc că n-a terminat pregătirea lucrării şi-l roagă pe împărat să mai aibă răbdare. Acesta aşteptase destul de mult să fie ţesută mătasea şi era nemulţumit de-atâta întârziere, dar înţelese că artistul vrea să realizeze ceva cu totul deosebit şi se învoi cu amânarea cerută. De fiecare dată când trecea pe lângă paravan abia se stăpânea să nu se înfurie, până într-o zi, când trimise din nou un slujitor la pictor să-i reamintească de promisiunea făcută. Meşterul răspunse că dacă ar ceda rugăminţii împăratului imediat, nu va fi în stare să picteze nişte dragoni demni de cel mai frumos paravan văzut vreodată. Trebuia – spunea el – să-şi continue schiţele începute; şi-i ceru un nou răgaz...

împăratul, în ciuda nerăbdării sale, fu silit să aştepte iar.

Timpul trecea, iar pictorul nu dădea niciun fel de ştire că ar fi terminat lucrul schiţelor. De fiecare dată când se uita la paravan împăratul simţea cum sporeşte în el nemulţumirea, iar într-o zi, la capătul răbdării fiind, trimise un slujitor cu poruncă să-l aducă pe pictor fie de bună voie, fie cu forţa, la curte.

Pictorul veni la palat şi îi spuse împăratului:

— Cred că acum pot picta dragonii.

Ceru să i se aducă vopsea galbenă, vopsea albastră, două pensule lungi şi se apropie de paravanul pe care strălucea mătasea cea fină. Dintr-o singură mişcare pictorul trase o linie subţire galbenă; şi tot aşa – dintr-o singură trăsătură – făcu o alta albastră. Aşeză apoi pensulele alături şi anunţă că a terminat opera.

De îndată ce îi fu dată ştirea împăratului, acesta, fericit să ştie că cel mai frumos paravan văzut vreodată va împodobi sala tronului, se grăbi să vină să admire lucrarea celebrului pictor. Când ajunse însă la paravan, nu putu să-şi creadă ochilor: două dungi străbăteau de-a latul mătasea cea mai fină. Socoti că pictorul vroise să-şi bată joc de el. Artistul îi arătă că cele două linii erau rodul unor căutări îndelungi, timp de ani de-a rândul. împăratul îşi ieşi din fire de supărare văzând că cineva îndrăzneşte să-şi bată joc de el şi-i stricase mătasea ţesută cu atâta grijă; porunci imediat ca pictorul să fie aruncat în închisoare.

Astfel fu răsplătită truda artistului retras în peşteră.

La căderea nopţii împăratul se culcă, dar nu fu chip să adoarmă.

în umbra iatacului, cele două dungi, una albastră şi alta galbenă – făcute de pictor pe paravan – îi treceau prin faţa ochilor dintr-o parte în alta şi-i păreau că se mişcă şi se măresc treptat. Spre mirarea împăratului liniile prindeau apoi chip de dragoni adevăraţi, care se luptau cu înverşunare. Erau doi dragoni agili şi puternici, de parcă ar fi fost vii: scoteau răgete şi toată vigoarea lor era concentrată în cele două fâşii de culoare, pe care pictorul le făcuse pe mătasea fină. După ce veghe toată noaptea admirând dragonii de pe paravan, împăratul hotărî să descopere taina artistului ce săvârşise o asemenea operă. în zori porunci să se înşeueze calul şi, însoţit de gardă, porni către peştera unde pictorul pregătise atâta vreme lucrarea, înainte de a desena dragonii pe paravan. Când ajunseră în sfârşit la peşteră, aprinseră torţele şi la lumina lor împăratul văzu doi dragoni desenaţi pe pereţii peşterii: unul – albastru, celălalt – galben. Erau înfăţişaţi cu foarte multă meticulozitate: se distingeau pe ei solzii, ghearele, dinţii, nările din care ieşeau, flăcări. Sub desen era scrisă o dată: cea a zilei când împăratul îi ceruse pictorului să se apuce de lucru, să facă cel mai frumos paravan din câte s-ar fi văzut vreodată. Alături era un alt desen, tot cu doi dragoni – unul albastru şi celălalt galben; apoi o a treia pictură, apoi a patra, a cincea şi a şasea şi încă multe altele. Pereţii peşterii erau acoperiţi de desene reprezentând pe cei doi dragoni. Fiecare scenă avea însemnată data: zi după zi, lună după lună. La lumina torţelor împăratul simţea munca încrâncenată a artistului: schiţele urmau altor

schiţe, imaginile urmau altor imagini; apoi, după un lung şir de dragoni, meşterul trăsese pe peretele peşterii două dungi, una albastră şi una galbenă. în ele era cuprinsă toată forţa dragonilor fără număr, pe care pictorul îi desenase de-a lungul timpului. împăratul recunoscu cu uşurinţă dragonii de pe paravanul de mătase, unul albastru şi celălalt galben.

A dat ordin să se pună şeile pe cai, căci vroia de îndată să-i redea pictorului libertatea, să-l cinstească cum se cuvine şi să-i mulţumească.

Ajuns la palat, împăratul a poruncit ca paravanul împodobit cu cei doi dragoni să fie adus în sala tronului, căci era într-adevăr paravanul cel mai frumos din câte s-au văzut.

Preotul, doctorul şi dansatorul pe sârmă în iad

poveste japoneză

E o întâmplare veche de tot. Zice-se că odată, la praznicul zeiţei Kannon, în satul Maţuio, un dansator pe sârmă îşi arăta măiestria dinaintea unei mulţimi de gură-cască. Deodată, cine ştie din ce pricină, dansatorul lunecă de pe sârmă şi, din căzătură, muri.

Cam tot pe-atunci se prăpădise de răceală şi doctorul din partea locului. Odată cu el porni către lumea cealaltă şi un preot care se înecase cu o plăcintă de orez la praznicul dat în cinstea zeului protector al vetrelor din bucătărie.

Tustrei se înfăţişară la judeţ înaintea stăpânitorului al iadului, înfricoşătorul prinţ Emma[119]. Cel dintâi cuvântă dansatorul:

— Atotmilostivule stăpân al nostru, Emma, în lumea pământească am fost un acrobat fără pereche de iscusit şi le-am adus oamenilor numai bucurii. Trimite-mă, aşadar, în grădinile paradisului, acolo e locul meu.

— Minţi cu neruşinare! în toată viaţa ta n-ai arătat vreo scamatorie mai nouă. Ai lucrat după tipicul vechi, şi încă fără nicio îndemânare. Ai luat banii oamenilor de pomană. Mergi la iad!

Al doilea grăi doctorul:

— Stăpâne al nostru, Emma, cât am trăit pe pământ, am făcut mult bine. Eu lecuiam oamenii de boli. Nu se afla medic mai priceput decât mine. Trimite-mă deci în raiul cel luminos.

— Minţi de îngheaţă apele, vraci nenorocit! tună prinţul Emma. Tu n-ai fost în stare măcar să recunoşti ca lumea vreo boală, darmite s-o tămăduieşti. Dădeai leacuri fără niciun folos. Ehei, câţi bani ai luat tu pe degeaba şi câţi oameni ai trimis pe lumea cealaltă... Mergi în iadul cel necruţător!

Veni şi rândul preotului:

— Preaputernice prinţ Emma, eu, în viaţa mea pământească, grăiam cu zeii, înduplecându-i prin rugăciuni şi jertfe. Ascultându-mă, zeii îşi revărsau mila lor asupra oamenilor. Nu se află merit mai mare ca al meu. Cu adevărat eu trebuie să merg în rai!

— Vai ţie! Tu eşti cel mai rău dintre nemernicii şi mincinoşii ăştia! strigă prinţul, furios. Toată viaţa i-ai înşelat pe oameni, învăţându-i la fel de fel de prostii. I-ai deprins să se închine la talismane
şi să rostească descântece neroade, chipurile ca să alunge zeii cei răi, care seamănă bolile. Ai luat banii oamenilor pe nedrept, Cară-te în iad!

Ce să facă, sărmanii? Porniră tustrei către iad. Poruncile prinţului ajunseseră înaintea lor la locul de caznă. Dracii îi duseră dinaintea unui cazan mare, plin cu apă clocotită. Un diavol fioros răcni la ei:

— Haide, intraţi mai repede în cazan! Trebuie să pun capacul şi să vă dau în fiert.

Doctorul şi dansatorul pe sârmă o sfecliră:

— Gata, ne-a sosit pieirea! Cum scăpăm noi din beleaua asta?

însă preotul le spuse liniştit:

— Nu vă pierdeţi cumpătul. Lăsaţi pe mine, ştiu eu: un mijloc bun împotriva focului şi jăratecului din iad.

119 judecător suprem, stăpân al tenebrelor

Şi începu să bolborosească un descântec. După care intrară toţi trei în cazan şi, minune, apa începuse să se răcească.

— O, ce plăcut e! strigară. Apa e numai bună de scăldat. Ei, tu, bot de drac, mai pune lemne pe foc!

Se înveseliseră grozav şi se zbenguiau în apa călduţă. Dracilor mai să le vină rău de ciudă:

— Ajungă-vă, păcătoşilor! Cât o să vă mai desfătaţi voi în cazanul ăsta? Staţi că înteţim noi, acuşi, vâlvătaia!

începură să pună lemne pe foc. Cărară buturugi cu braţul şi cu spinarea, grămezi întregi. Arseră tot ce se putea arde pe-acolo, prin iad, dar cazanul nu voia să fiarbă.

Alergară să-l înştiinţeze pe prinţul Emma.

— Ei, bine, se înfurie stăpânul infernului, scoateţi-i din cazan şi trimiteţi-i pe muntele săbiilor!

Dracii îi mânară aşa, goi-goluţi, către muntele cel înalt. Muntele acesta, de la poale până în vârf,
era împănat cu săbii ascuţite, ale căror lame străluceau ca nişte flăcări roşii. O privelişte crâncenă greu de îndurat...

— De-aicea chiar că nu se mai află scăpare! se văicăriră îngroziţi preotul şi doctorul.

— Ba da, se află, le răspunse dansatorul pe sârmă. Lăsaţi pe mine, că vă scot eu la liman.

îl aburcă pe preot pe umărul drept, pe cel stâng îl sui pe doctor şi începu să cânte voios:

„Isanosa, hei!
Sus, pe umăr, hopa,
Se cocoaţă popa!
Doctorul, şi el,
Şade copăcel...
Isanosa, hei!
Acrobatul zboară,
Povara-i uşoară!“

începu apoi să sară cu sprinteneală peste săbii: Hop-ţop! Hop-ţop!, de parcă ar fi fost o joacă de copil. Ajunseră la iuţeală până în vârf. Acolo se opriră tustrei şi începură să privească, minunându- se:

— Ia uitaţi-vă ce frumos e în partea aia!

— Ba nu, mai bine priviţi într-acolo...

— O, ce privelişte încântătoare!

Diavolii scrâşniră din dinţi de supărare şi deteră fuga la prinţul Emma să se jeluiască.

— Dacă-i pe-aşa. Las'c-o să-mi cunoască ei îndată puterea, nemernicii! spuse prinţul. Aduceţi-i la mine. Mă răfuiesc cu ei cât ai clipi.

Dracii îi înşfacară pe preot, pe medic şi pe dansator, ducându-i cu de-a sila înaintea crudului stăpânitor.

— V-aţi pus de gând să ne luaţi în batjocură, secăturilor? O să vă înghit pe toţi, chiar acum! urlă prinţul, deschizându-şi botul uriaş şi înspăimântător ca o gură de vulcan.

Niciuna nici două, doctorul, zdup, în gura căscată, mai ager ca o broască. Până să-l înşface dinţii cei ascuţiţi, el şi ajunsese în burta tartorului.

„Se pare că pe-ăsta l-am înghiţit întreg“ îşi zise prinţul, deschizând gura a doua oară. în clipa aceea, dansatorul tuşii, în gâtlejul lui. Fălcile lui Emma clănţăniră iarăşi în gol. „Ia te uită, şi pe-ăsta l-am înghiţit nemestecat!” Dar îndată ce deschise din nou botul, popa lunecă printre colţii lui ca o zvârlugă.

Cei trei se întâlniră în burta prinţului.

Acuma suntem pierduţi de-a binelea, spuseră cu tristeţe preotul şi dansatorul.

— Voi m-aţi scăpat de două ori, acum e rândul meu, le răspunse doctorul.

Nu vă pierdeţi cu firea, vă scot din impas.

Dintr-o cutiuţă scoase cu două degete o leacă de praf şi începu să-l presare în toate părţile. Măruntaiele prinţului prinseră să se zvârcolească şi se stârniră vârtejuri ca de furtună. Vâjjj! ţâşni afară, în zbor, dansatorul. Viuuu! ieşi zburând din pântece şi preotul.

„Te pomeneşti că rămân singur pe-aici!" se sperie doctorul şi deşertă din cutie tot praful. Prinţul începu să urle îngrozitor. Vijelia din burta lui se dezlănţui mai amarnică şi doctorul zbură afară mai uşor ca un fulg.

— Alungaţi-i mai repede de-aici! răcni prinţul Emna către diavoli. Să plece înapoi, pe pământ! Tu, dansatorule, du-te să te legeni din nou pe sârma ta. Tu, preotule, înapoiază-te la templul tău, să îndrugi rugăciuni. Iar tu, vraciule, chinuie-ţi mai departe bolnavii, că pe mine m-aţi chinuit destul...

Şi astfel, preotul, doctorul şi dansatorul pe sârmă se întoarseră nevătămaţi pe pământ.

Samuraiul mândru

poveste japoneză

S-a întâmplat odată ca un samurai pornit la drum lung să poposească peste noapte în bordeiul unui ţăran. Ţăranul i-a pregătit aşternutul şi l-a întrebat:

— Doreşte înălţimea voastră să se învelească astă-seară cu ceva mai călduros?

Samuraiul îl privi mândru şi dispreţuitor:

— Pesemne că voi, ţăranii, v-aţi deprins să vă răsfăţaţi la căldură, ca nişte nevolnici. Eu însă sunt un vechi ostaş. Mi s-a întâmplat adesea să dorm sub cerul liber, pe orice vreme. Tocmai eu să mă tem de răcoarea nopţii?

Spre dimineaţă dădu bruma şi se lăsă un frig straşnic. Samuraiul se trezi dârdâind şi clănţănind din dinţi. Răbdă el cât răbdă, se zgribuli, se încovrigă, dar până la urmă îl deşteptă pe gospodar:

— Ascultă, omule, nu cumva ai şoareci în casă?

— Ba am, înălţimea voastră, am destui.

— Dar spune-mi, voi, ţăranii, aveţi grijă să spălaţi lăbuţele şoarecilor, seara, înainte de culcare?

Omul se scărpină în cap, uluit:

— Nici pomeneală, înălţimea voastră. Drept să spun n-am auzit în viaţa mea despre un asemenea obicei.

— Aşa, care va să zică. Atunci fa bine şi acoperă-mă mai repede cu ce ai la îndemână, ca să nu mi murdărească şoarecii veşmintele de mătase.

Unde-i capătul lumii

poveste japoneză

Se zice că odată, demult, păsării karebinga[120] i s-a năzărit să zboare până la capătul lumii. S-a ridicat în văzduh de pe insula ei de baştină, Tanegaşima, şi s-a avântat în zbor iute ca săgeata peste marea cea mare.

A zburat karebinga şapte zile şi şapte nopţi în şir, iar în cea de-a opta zi a văzut un arbore înalt, cu o singură creangă. Arborele părea că crească chiar din adâncurile mării. A coborât karebinga pe creanga aceea, s-a odihnit, apoi a pornit iarăşi la drum.

A zburat ea alte şapte zile şi şapte nopţi peste întinsurile mării şi nu mică i-a fost mirarea văzând alt copac, aidoma cu cel dintâi. Tocmai poposise pe creangă, strângându-şi aripile ostenite, când din adâncurile mării se auzi un glas:

[120] pasăre măiastră

— Hei, cine s-a cocoţat acolo?

Aripile păsării fremătară de spaimă:

— Sunt eu, păsărea karebinga. Dar tu cine eşti?

— He-he-he-he! Eu sunt homarul cel mare.

... Crezuse, sărmana vietate, că s-a aşezat pe o creangă, şi când colo stătea pe mustaţa unui homar uriaş. O trecură fiorii.

— Ho-ho-ho-ho! râse homarul, asta-i marea cea mare aici e casa mea. Dar tu încotro ai pornit?

— Vreau să ajung la capătul lumii.

La aceste cuvinte homarul îşi arcui spinarea şi izbucni într-un râs nestăvilit:

— He-he-he! Hi-hi-hi! Ho-ho-ho! Mai bine lasă-te păgubaşă, nesăbuito! Ţi-au trebuit şapte zile şi şapte nopţi ca să zbori de pe o mustaţă a mea pe cealaltă. Şi tocmai tu vrei să ajungi la capătul lumii? Ha-ha-ha-ha!

Pasărea karebinga rămase cu ciocul căscat de uimire! Apoi, umilită şi întristată, părăsi gândul de- a mai ajunge la capătul lumii şi porni înapoi spre insula Tanegaşima.

Homarul însă, după ce o speriase atât de straşnic, se bucură, zicându-şi în sine: „Eu şi numai eu sunt vrednic să ajung până la capătul lumii“.

Şi pomi fără zăbavă la dram. Sărea cu mare hărnicie şi fiecare săritură îl apropia de ţintă cu o mie de ri[121]. Merse el astfel şapte zile şi şapte nopţi. în ziua a opta se simţea grozav de ostenit. Dar iată că, spre norocul lui, zări în mijlocul mării gura unei peşteri uriaşe. Intră homarul în peşteră, se odihni bine, apoi purcese iarăşi la dram, voiniceşte: la fiecare săritură lăsa în urmă o mie de ri.

După alte şapte zile şi şapte nopţi, dădu peste altă peşteră, asemănătoare cu cea dintâi. Bucuros, se vârî înăuntru şi, trudit cum era, pe nesimţite îl fură somnul. Deodată se auzi de undeva un glas gros care-l făcu să tresară de spaimă:

— Cine-oi mai fi şi tu, netrebnicule? Cum ai cutezat să intri în nara mea dreaptă? Răspunde, dacă nu vrei să te ucid!.

Homarul răspunse cu mustăţile dârdâind:

— Sunt homarul cel mare. Dar tu cine zici că eşti?

— O-ho-ho-ho! Eu sunt calcanul. Dar încotro ai pornit-o!

— Vreau să ajung la capătul lumii.

Peştera vie se zgudui ca de cutremur:

— Ha-ha-ha-ha! Ce gând nesăbuit! Vezi bine că ţi-au trebuit şapte zile şi şapte nopţi ca să înoţi de la nara mea stângă la cea dreaptă. Ascultă-mi sfatul, prichindelule, şi fa calea întoarsă.

Homarul bolborosi ceva neînţeles şi, suflând nori de spumă, porni cu mare grabă îndărăt.

După ce homarul se mistui în depărtări, calcanul se gândi: „Sunt cea mai mare şi mai puternică făptură. Pentru mine totul e cu putinţă. Cine-i mai vrednic ca mine să ajungă la capătul lumii?“

Şi pomi la dram fără să mai piardă vremea. înotă fără răgaz şapte zile şi şapte nopţi. în ziua a opta îi apăru sub el fundul mării şi se ivi din ape un ţărm alb de nisip moale şi întins ca-n palmă. Se odihni calcanul acolo, apoi se avântă iarăşi la dram. După ce înotă alte şapte zile şi şapte nopţi,

dădu de un alt ţărm, la fel cu celălalt. Istovit, calcanul se întinse pe ţărmul moale şi albicios şi aţipi numaidecât. Deodată, răsună un glas atât de puternic, încât marea se învolbură ca de furtună:

— Hei, tu, nepoftitule, cum ai îndrăznit să te sui pe spinarea mea?

Calcanul începu să tremure şi strigă înspăimântat:

— Eu sunt calcanul. Dar tu cine eşti?

— Eu sunt caracatiţa. Ce vânt te-aduce pe-aici? întrebă caracatiţa pe un ton. Batjocoritor, şi deodată îl învălui pe calcan într-un nor negru.

— Am pornit spre capătul lumii.

— Ha-ha-ha-ha, ce nerozie? Cum a putut să-ţi treacă prin minte una ca asta? Pluteşti de şapte zile şi şapte nopţi într-una şi tot n-ai trecut de spinarea mea.

---

121 unitate de măsură japoneză; este egală cu 3,924 metri

Mai bine părăseşte gândul ăsta prostesc, până nu e prea târziu.
Calcanul de mare nu răspunse nimic. Se întoarse cu coada spre caracatiţă şi pomi înapoi, spre casă.

Tânărul Urashima

poveste japoneză

într-o bună zi, după ce-şi ancorase bine barca pe faleză Urashima îşi adună captura îndreptându- se înspre casă. Pe porţiunea de plajă ce urma malului pietros, atenţia îi fu atrasă de un grup gălăgios de copii care, după gesturi, păreau a fi prins ceva în mijlocul lor. Apropiindu-se, Urashima văzu cum puştimea juca ţonţoroiul în jurul unei mari broaşte ţestoase.
„E rândul meu să bat toba”, ţipă unul şi jap, cu un lemn pe carapacea broaştei!
„Ba nu, e al meu”, strigă un altul, vâjâind prin aer un târn de alge marine.
„Haidem, toţi odată” încolţi o idee şi, pe dată, beţe şi târnuri de alge se abătură, unele după altele pe spinarea ţestoasei.
Ameţită, cu capul retras în carapacea solidă, broasca, prea lentă şi grea pentru a putea scăpa de torţionarii săi rămăsese nemişcată, îndurând în tăcere durerile ascuţite pe care, loviturile primite în carapace le răspândeau în tot corpul.
„Ce naiba faceţi?”, se răsti Urashima supărat de cruzimea lor şi impresionat de nenorocirea ce se abătuse asupra neajutoratei creaturi. „încetaţi imediat! Ce fel de copii cuminţi sunteţi voi, să chinuiţi ţestoasa asta amărâtă?”
Copiii însă nu-i dădură nicio atenţie şi, reluându-şi sadica distracţie, îi răspunseră obraznic:
„Nu-i treaba ta, Urashima. E ţestoasa noastră.”
„N-aveţi niciun drept să o bateţi. Şi ea simte durerea ca şi voi. Uite ce este, v-o plătesc, daţi-mi-o mie!, le zise Urashima.
„Da, da, fură cu toţii de acord, dacă ne-o plăteşti este a ta şi poţi să ţi-o iei când doreşti”.
Urashima le dădu banii, iar copiii râzând de prostia lui fugiră spre sat. întorcându-se la bietul animal. Urashima îi mângâie blând carapacea, spunându-i:
„Dacă te-ar mai fi canonit mult, nu mai apucai ziua de mâine. Ce te-o fi mânat încoace, biata de tine! Oricum, fii mai atentă de-acum cu drumurile înafara apei unde te-ai născut.” Apoi Urashima luă ţestoasa şi o duse la ţărmul mării. Intrând în apă, până la genunchi îi dădu drumul în valurile albastre privind-o cum se scufunda şi cum înota încântată în jurul picioarelor sale. în cele din urmă, cu o ultimă uitătură de mulţumire către binefăcătorul ei, se depărtă în largul mării.
Trecuseră trei-patru zile de la întâmplare. Era o dimineaţă caldă şi fără vânt. Nu se auzea decât ţipătul unui pescăruş ce plana prin aer. Urashima era în barca lui departe, în larg cu gândurile liniştite ca pluta undiţei pe oglinda nemişcată a apei. Deodată însă, o voce îl trezi din reverie, dulce ca sunetul unui clopot de templu:
„Urashima San! Urashima San!”
„Aoleu! Ăsta-i numele meu. Parcă m-ar fi ghicit cineva. Dar cum e posibil? Doar sunt singur şi departe de ţărm... Mi s-o fi părut”, gândi Urashima şi-şi pironi iar ochii pe undiţe.
„Urashima San! Urashima San!”, se auzi din nou vocea. Nu mai era o părere de data aceasta. îşi auzise foarte clar numele, se întoarse rapid şi, lângă barcă, cu căpşorul la suprafaţa apei o văzu pe prietena lui ţestoasă.
„Tu m-ai strigat, ţestoasă Chan?, întrebă Urashima surprins.
„într-adevăr, prietene!, îi răspunse aceasta.
„Am venit să-ţi mulţumesc pentru bunătatea ta de acum câteva zile şi să-mi arăt recunoştinţa pentru binefăcătorul meu – căci pentru mine aşa vei rămâne mereu”.
„Dar n-am făcut mare lucru”, spuse Urashima”. Prea puţin, oricum, pentru câtă recunoştinţă îmi arăţi. Dar te rog nu mai pleca aşa departe de casă. Mereu se vor găsi unii care să-ţi vrea răul”.
„Aşa este” înţelept sfat, Urashima San”, răspunse gânditoare, ţestoasa. Am fost

nesăbuită. Dar am primit o lecţie şi de acum încolo voi rămâne în ocean. Urashima San, aş vrea să te întreb ceva.
Ai auzit vreodată de castelul Prinţesei Dragon?”

„Am auzit vorbindu-se despre acel loc”, răspunse Urashima. Dar nu ştiu nimic despre Prinţesă şi nici nu i-am văzut vreodată castelul.”

„Ei bine, află atunci că am o surpriză pentru tine, Urashima San, spuse ţestoasa. Aş dori să te invit la palatul Prinţesei Dragon, dacă vei binevoi să mi te urci în cârcă.”

„Vrei să spui că o cunoşti personal pe Prinţesa Dragon”, întrebă Urashima.

„Nu numai că am onoarea să o cunosc pe înălţimea sa, răspunse ţestoasa cu ţestoasă mândrie, ci sunt chiar unul dintre slujitorii săi de frunte. I-am povestit Stăpânei cum mi-ai salvat viaţa şi dânsa e nerăbdătoare să te cunoască pentru a-ţi mulţumi personal. Nu-i aşa că vrei să vii, Urashima San?” Urashima nu-şi revenise încă pe de-a-ntregul din surpriza ciudatei întâlniri, aşa că răspunse puţin ezitant:

„O prinţesă cu faima ei – aş fi, bineînţeles, onorat să o cunosc. Dar unde-şi are palatul? Şi chiar doreşte ea să cunoască un biet pescar ca mine?”

„Urashima, Doamna mea m-a trimis să te caut şi să-ţi transmit invitaţia pentru a-şi putea exprima gratitudinea. Te voi lua în spate şi vom pluti pe căile apei până la palatul ei. Va fi o călătorie minunată şi degrabă vom ajunge acolo. Hai, Urashima să mergem!”

Zicând acestea, ţestoasa veni lângă copastia bărcii lui Urashima. Convins de vorbele prietenului său, el îşi risipi îndoielile şi încălecând marginea bărcii se aşeză pe carapacea ţestoasei, care se puse imediat în mişcare, înotând prin marea calmă, către o stâncă împădurită ce le apăruse dintr-o dată în cale şi de a cărei existenţă Urashima nu ştiuse până atunci. Când fură în apropierea stâncii care se arăta măreaţă în faţa lor, ţestoasa plonjă brusc îndreptându-se majestuos, în viteză, către adâncurile mării care-i înconjura cu minunăţiile de vis.

Bancuri de peşti îi călăuzeau: primii apărură peştii spadă care, în frunte deschideau calea ţestoasei şi a onorabilului oaspete, lăsând în urmă dâre înspumate ca de mătase, trase în fire lungi prin cozile încârligate ale miriadelor de căluţi de mare. O ceată de delfini urma peştilor spadă, având pe spate peştişori fosforescenţi aduşi de prin gropile marine ce luminau calea cu reflexele lor multicolore. Un regiment nobil de plătici de mare flanca procesiunea, iar pe deasupra şi pe dedesubt înotau în şiruri lungi, sardele, peştişorii de aur şi peşti zburători, sepii, toni graşi şi ţipari şi ca nişte nori ai adâncurilor, pluteau transparentele meduze.

Astfel cobora cavalcada, tot mai jos până când deodată, într-o străfulgerare, le apăru în faţă castelul învăluit în mii de reflexe înspumate; înaintea ochilor lui Urashima stăteau două porţi uriaşe licărind în ondulaţiile colorate ale apei şi prin care treceau înotând nesfârşite şiruri de toate speciile posibile de peşti şi alte creaturi ciudate.

Ţestoasa opri la porţi. Aşezându-se uşor pe fundul mării, îl lăsă pe Urashima să coboare de pe spatele ei, spunându-i:

„Fii amabil şi aşteaptă aici câteva minute”, după care intră, dispărând în castel, de unde se reîntorsese repede însă, în timp ce băiatul contempla mut, minunăţiile din jur.

„în numele bunei mele stăpâne, Prinţesa Dragon te poftesc în slăvitul ei Palat!”, zise ţestoasa cu glas ceremonios. „Stăpâna aşteptă cu nerăbdare să-l salute pe onorabilul oaspete. Urcă-te iar pe spatele meu şi te voi înfăţişa Alteţei-Sale”.

Urashima făcu precum i se spusese şi cu inima bătându-i nebuneşte, trecu dincolo de fastuoasele porţi. O dată intrat, Urashima crezu că a nimerit într-un paradis, loc al începutului şi sfârşitului tuturor curcubeielor lumii. înaintea ochilor săi se ghiceau formele înceţoşate ale unui palat magnific, de o rară bogăţie de turnuri şi pagode ce se pierdeau în înălţimi, către lumea de la suprafaţă. Apropiindu-se mai mult Urashima văzu că cele ce-i păruseră a fi inflorescenţe de vis erau, de fapt, şiruri de fecioare îmbrăcate în rochii scumpe din brocart, însoţite fiecare de câte un paj, cu nimic mai prejos ca frumuseţe decât domniţele, cărora le răcoreau frunţile cu evantaie, bogat ornamentate. Apoi, văzu că fiecare dintre ele purta ghirlande strălucitoare din iarbă de mare şi anemone, împletite în părul moale ca mătasea; iar în frunte, încuibată în buclele de păr, câte o plătică tânără în timp ce în turbanele

pajilor, calamari şi caracatiţe tinere îşi contorsionau nenumăratele braţe.

Pe când Urashima privea în extaz minunile, şirurile se rupseră dintr-o dată, ca un val descoperind în centru o tânără femeie de o frumuseţe dumnezeiască ce păşea încet către el. Era faimoasa şi legendara Prinţesa Oto, Prinţesa Dragon. Urashima căzu în genunchi înclinându-se adânc.

„Este binevenit în umila mea casă, spuse prinţesa, mai mult decât oricine altcineva din mare şi de dincolo de ea, pentru că ai salvat viaţa nepreţuitului meu supus, drept pentru care îţi sunt pe veci recunoscătoare. Eu şi poporul meu vom fi fericiţi dacă vei binevoi să ne fii oaspete cât de mult vei putea rămâne”.

Urashima primi vorbele cu o nouă plecăciune până la pământ, după care ridicându-se pomi, la braţul prinţesei prin lungile coridoare ale palatului, în compania domniţelor şi a celorlalţi slujitori. Podelele erau din agate, din care, din loc în loc ţâşneau coloane de coral susţinând acoperişurile curbate şi plafoanele încrustate într-o dantelărie de coral. De prin alcovurile înşirate de-a lungul culoarelor se auzeau muzici suave însoţindu-i în trecerea lor; iar apele, de jur împrejur erau impregnate cu parfumuri dintre cele mai nobile. Când intrară în sfârşit în sala mare, îi aştepta o masă roşie, joasă, acoperită cu o pânză fină de damasc şi două jilţuri sculptate din acelaşi lemn de un roşu aprins.

Prinţesa luă, prima, loc într-unul din ele, cu graţie augustă invitându-l apoi pe Urashima să se aşeze lângă ea, în celălalt.

„Trebuie că eşti flămând, Urashima San, după lunga călătorie pe care ai făcut-o; aşa că serveşte te rog, să mâncăm, spuse prinţesa făcând un semn unuia dintre slujitori.

Imediat, dintre coloanele de coral apăru un şir întreg de servitori, purtând prin faţa lor, pe tăvi aurite, bucate de prin cele patru colţuri ale oceanului. în timp ce ei mâncau, fetele dansau vechi dansuri tradiţionale, de pe la curţile împăraţilor din timpuri imemoriale şi cântau melodii de dragoste şi balade despre vremuri de glorie, în acompaniament de harfă, flauturi şi tobe.

Masa festivă o dată încheiată, Prinţesa îl invită pe Urashima la un tur al Palatului. Trecură prin săli cu pereţi de ivoriu şi marmură albastră, jad şi ambră, cu structuri din lemn de santal şi cedru, călcând pe podele colorate divers, pavate cu dale de pietre de mare, aduse din cariere îndepărtate ce aruncau reflexele multicolore, combinându-se cu nuanţele rafinate ale pereţilor. Iar pe tavanul fiecărei camere, se putea vedea magnificul dragon roşu-auriu, blazonul clanului Prinţesei Oto.

Ajunseră în cele din urmă, într-o încăpere înfăţişând un pod din lemn roşu aurit peste şuvoi de apă adânc şi limpede cristalin. Aci prinţesa poposi pentru o clipă şi postându-se lângă una dintre ferestrele glisante, spuse:

„Odihneşte-te puţin – între timp, eu am să-ţi arăt spectacolul celor patru anotimpuri în doar câteva minute. Ne vom uita, mai întâi pe fereastra dinspre est.”

Şi prinţesa împinse panoul, delicat, iar Urashima văzu înaintea ochilor, în toată prospeţimea lui, un splendid peisaj înverzit, de primăvară. Un abur fin învăluia un pâlc de cireşi ai căror muguri plesniseră înflorind. Sălcii plângătoare mângâiau apele unui râu şi de prin ramuri se auzeau trilurile privighetorilor. Nimic nu şi-ar fi dorit mai mult Urashima decât să fie uitat acolo, pe vecie, dar prinţesa îl duse la fereastra dinspre sud şi deschizând-o îl rugă să privească. Şi, într-o clipă, vara cea caldă şi însorită îl înconjură. Tufe mari de gardenia înconjurau un eleşteu, acoperit cu nuferi de toate nuanţele, adăpostind în petalele lor mărgele argintii de rouă. Raţe şi gâşte sălbatice cu penaj multicolor brăzdau suprafaţa făcând picăturile de rouă să cadă în cascade sunătoare, atunci când aripile lor măturau petalele. Roiuri de cicade umpleau aerul cu muzica elitrelor lor iar broaştele orăcăiau leneş pe lângă maluri; dar Urashima fu iarăşi smuls din contemplaţie, prinţesa îndemnându-l să privească acum spre apus, unde prin fereastră, se desfăşura până departe peisajul incendiar al toamnei colorate în roşu catifelat al arţarului.

în munţi şi dealuri, prin lacuri şi râuri, în văi şi câmpii, pământul era acoperit cu un covoraş de flăcări. Un cer de culoarea scrumbiilor acoperea vârfurile munţilor, iar apele râurilor şi lacurilor curgeau roşiatice prin aerul toamnei. Urashima fu şi de astă

dată trezit din visare de vocea prinţesei care-l chema la fereastra dinspre nord. Când dădu panoul într-o parte, băiatul rămase mut de uimire.

Era iarnă şi întreaga lume părea ascunsă sub o mantie de zăpadă. Amurgul cobora peste eleşteul îngheţat, unde stârcii într-un picior, dormiteau înfoiaţi. O pală de vânt făcu trestia şi pipirigul să trosnească, apoi încetă brusc. Flori de zăpadă acopereau copacii, arbuştii, tufişurile, iar de pe ramuri atârnau ţurţuri grei. Cerbi cornuţi trândăveau la poalele pinilor îngheţaţi, iar urşii cei maronii, conturaţi de albul imaculat al zăpezii rodeau scoarţa copacilor, cina cea de iarnă.

încântarea lui Urashima nu mai avea margini. Uitase complet de întoarcerea acasă; unica sa dorinţă ar fi fost să rămână pe veci, alături de prinţesa Oto în lumea ei magică, de basm. Astfel trecură luni de încântare. Fiecare zi îi revela altă şi altă minunăţie, iar nopţile dezvăluiau miracole ce-l ţineau treaz. Pierduse noţiunea timpului, dar nici că-i păsa vreun pic. La un moment dat însă, amintirea părinţilor începu să-l tulbure. Deveni tăcut şi trist, cu totul diferit de tânărul vesel ce fusese la venire. Şi într-o bună zi, prinţesa îl întrebă cu delicateţe:

„Urashima Sama, de ce eşti atât de trist şi atât de distant faţă de mine? Ce-ai păţit? Nu-ţi mai place la noi?” Dar Urashima îşi întoarse privirea de la ea fără să răspundă.

Tulburată, prinţesa încercă zi de zi să-l înveselească, să-l încânte cu ceva nou, dar degeaba. Indiferent cât de bune şi de speciale erau mâncărurile care i se aduceau şi oricât de dulce ar fi fost glasul cântăreţelor ori de graţioase dansatoarele, câtă vrajă ar fi răspândit prinţesa în juru-i, Urashima rămânea ursuz. în cele din urmă, după ce prinţesa ăl rugă din nou să-i spună ce necazuri avea, Urashima acoperindu-şi faţa cu mâneca îi mărturisi:

„De câtăva vreme îmi visez părinţii şi asta mă tulbură foarte tare. Mă tem pentru sănătatea lor şi tare aş dori să-i revăd.

La aceste cuvinte, Oto începu să plângă amarnic iar Urashima, profund mişcat de tristeţea ei îi spunea:

„Nu mai plânge! Nu vreau decât să mă asigur că ei sunt bine; lasă-mă să le fac o vizită şi apoi mă voi întoarce şi vom trăi fericiţi laolaltă, pentru totdeauna”.

Tare îndurerată era prinţesa! Dar văzând cât de nefericit era şi Urashima, îşi dădu seama că ar fi fost şi mai rău să-l împiedice. De aceea, zise:

„Urashima Sama, zise prinţesa Oto, aceasta este o cutie de valoare inestimabilă, care e mai bine să nu fie văzută de ochii străini. Noi îi zicem darul „sayonara”; ţi-o înmânez şi mă rog din tot sufletul să te reîntorci cât mai grabnic. Du-te acum, Urashima! Te vom aştepta cu dor”.

Cu încă o plecăciune, prinţesa se retrase câţiva paşi ascunzându-şi ochii după mânecile lungi ale kimonoului, neputându-şi stăpâni plânsul.

Urashima, şi el trist la gândul că-şi părăseşre frumoasa, dar pentru că ar fi fost nebărbăteşte să-şi arate sentimentele, răspunse bravând:

„Am plecat! Voi păzi darul tău de rămas bun până la întoarcere. Ochii mei nu-l vor vedea. Singura mea dorinţă va fi să-ţi revăd dulcele chip din nou”. Şi privea atât de fix cutia, în timp ce spunea acestea încât prinţesa ştiu că lupta din răsputeri cu propriile-i lacrimi.

„într-o bună zi te vei reîntoarce la mine, Urashima Sama, mai spuse prinţesa şi vei aştepta mereu ziua aceea. Ai grijă de darul meu şi el te va aduce sănătos înapoi, la casa ta de sub mări. Dar nu uita, de dragul tău şi al meu, nu deschide cutia. Mi se rupe inima gândindu-mă la ce-ai putea păţi dacă n- ai să mă asculţi. Acestea sunt ultimele mele cuvinte, Urashima Sama. Drum bun!”

Prinţesa era prea tulburată pentru a-l mai putea conduce la ieşire, aşa că rămase nemişcată, urmându-l cum părăsea, încet, camera către locul unde-l aştepta răbdător, părintele său, ţestosul. Strângând cutia la subraţ, Urashima încălecă pe spinarea acestuia şi împreună porniră uşor, către adâncurile verzi. Urashima nu-şi putea lua ochii de la locurile care adăposteau tot ce-i era mai drag, palatul care se făcea tot mai mic, până când dispăru cu totul din raza vederii.

Curând verdele deveni albastru-închis şi puţin după aceea ajunseseră la suprafaţă pe creasta unui val mare care-i purta înainte, în mare viteză, până când ajunseră pe o plajă

joasă, nisipoasă. Lui Urashima îi creştea inima de bucurie, pentru că la urma-urmei, aici era casa lui. Ce primire îl aştepta! Câte lucruri minunate avea de povestit! între timp, ţestoasa îl duse către un vad, puţin adânc unde să poată coborî uşor din cârca ei; apoi, lăsându-l în apă, cu darul în braţe, se depărtă încet strigându-i: „Sayonara, Urashima Sama! La revedere! Ai grijă de tine iar eu te voi aştepta să te duc înapoi în mare! Sayonara Urashima Sama!" După care, fără alt cuvânt îşi întoarse corpul său greoi şi înotă, îndepărtându-se, urmărit până departe de privirile lui Urashima. Dintr-o dată avea inima grea şi o mare melancolie îl cuprinse. Se întoarse privindu-şi ţinutul de baştină şi, spre marea lui surprindere, văzu că totul se schimbase într-atât încât nu mai recunoştea nimic. Uimit, urcă înspre sat. Templul încă mai era pe deal, dar vechile case dispăruseră şi în locul lor fuseseră înălţate altele noi. Altarul de la intrarea în sat se afla în acelaşi loc, dar un drum nou fusese construit şi un alt pod de lemn, traversa râul. De peste tot feţe străine îl priveau curioase, dar niciuna nu era a vreunuia dintre vechii prieteni. Mergea tot mai repede către casa părinţilor lui şi încremeni când o văzu. Era toată, năpădită de buruieni şi ierburi sălbatice crescuseră pe locul fostei porţi din bambus, de odinioară. Acoperişul de paie se prăbuşise iar pereţii erau în ruine.

„Dar ce s-a întâmplat aici?, murmură Urashima. Oare asta să fie casa părinţilor mei? Şi satul meu natal? Cum de a fost posibil totul în atât de scurt timp? Unde să fie părinţii mei?"

Pe când îşi punea aceste întrebări, văzu o bătrână, îndoită de spate, apropiindu-se şontâc-şontâc şi i se adresă:

„Bunicuţo, unde este casa lui Urashima? Unde-au plecat cu toţii? Spune-mi te rog, ce s-a întâmplat?"

„Ehe, Urashima ai spus? N-am auzit de un asemenea nume. De mai bine de optzeci de ani trăiesc aici, dar n-am întâlnit pe cineva care să se numească astfel."

Urashima se enervă şi spuse pe un ton ridicat:

„Bine, dar aici trăiau, o ştiu prea bine. Trebuie să fi auzit despre ei."

Bătrânica se aşeză pe marginea drumului şi rămase tăcută pentru o vreme. Amintiri de demult păreau că se învălmăşiseră sub fruntea ei zbârcită, încercând să iasă la suprafaţă.

Dintr-o dată, exclamă: „Urashima! Da, da! Urashima! Am auzit totuşi numele ăsta pe când eram copil, cred. Nu era băiatul acela care a plecat pe spinarea unei ţestoase, în mare şi nu s-a mai întors niciodată? Băiatul din legendă? Se spune că va fi fost dus la palatul Dragonului unde a rămas prizonier. Povestea asta o ascultam, copil fiind şi înmărmurise, copleşit de durere, înţelegând ce se întâmplase.

„Trei sute de ani! Trei sute de ani, murmură el pentru sine. Crezusem că am stat doar trei ani, dar se pare că fiecare an de feerie m-a costat o sută de ani de viaţă. Asta explică totul: dispariţia al or mei; casa noastră în ruine; satul, de nerecunoscut. Oh, ce-am făcut, ce-am făcut", se văită el plângând amarnic.

După ce trecu un timp, gândurile i se îndreptară către prinţesa lui şi casa de sub mări. Era singura lui speranţă. Singura fericire ce-i mai rămăsese. Alergă într-un suflet spre plajă şi scrută întinderea apei căutându-şi prietenul care însă, nu se vedea nicăieri.

„Ţestosule, Ţestosule! Unde eşti? Vreau înapoi, imediat. Vino la mine!", strigă el întruna. Dar nu-i răspunse decât suspinul mării retrăgându-se prin vaduri. Atunci se aşeză disperat şi, dintr-o dată îşi aminti de cutia pe care o ţinuse strâns, tot timpul, sub braţ.

„Bineînţeles, asta e! în cutie trebuie să fie ceva care să mă-nveţe cum să ajung înapoi la prinţesa mea."

Şi, uitând de avertismentul primit, dezlegă şnurul şi cu mâini tremurânde împinse capacul. Un nor de ceaţă roşiatică ieşi dinăuntru, învăluindu-l. Iar după ce se risipi Urashima simţi cu oroare cum se transforma încetul cu încetul. Faţa lui tânără se zbârcise, ochii strălucitori i se tulburară, părul i se rărise şi era alb ca zăpada. Degete i se chirciră şi crampe dureroase îi cuprinseseră picioarele slabe, brăzdate de vene groase. încercă să se ridice, dar ani nenumăraţi îi împovăraseră trupul şi se trezi privind nisipul, îndoit de spate aidoma bătrânei pe care o întâlnise mai devreme.

„Oh, ce-am făcut? Ţi-am uitat vorbele, draga mea prinţesă – am deschis cutia!

Acum pricep abia, înţelesul avertismentelor tale. Mi-ai pecetluit tinereţea în cutia asta iar eu, prostul, am pierdut- o. S-a terminat, s-a terminat", strigă el. Lacrimile-i curgeau pe obraji. Cu ochii aproape orbi, mai privi o dată întinderea mării, dar nu văzu nimic altceva decât marea însăşi care mugea îndurerată împărtăşindu-i disperarea.

Naşterea Japoniei

poveste

japoneză I

Takamagahar

a

La început, nu exista în univers decât un miez inert de materie. Nu avea formă şi nici dimensiuni şi se pierdea în infinitate. Haos era totul. Cerul şi Pământul erau una, amestecate ca albuşul şi gălbenuşul unui ou bătut prin ere, la nesfârşit. Eternitate după eternitate se succeda fără schimbare. Apoi, dintr-o dată se pomi mare prefacere şi sunete ciudate umplură nemărginitul, tăcutul Univers, când din masa informă începură să se desprindă părţile uşoare şi pure, împrăştiindu-se în afară, în timp ce bucăţile grele şi mari cădeau împreună, până când se separară definitiv.

Elementele fine, uşoare se răspândiră constant urcând mereu, lăsând în urmă masa densă. Unele dintre ele, ca şi cum nu s-ar fi hotărât ce trebuie să facă, se uniră în nori nenumăraţi care, înconjuraţi de spaţiile vaste, alcătuiră un paradis ce fu numit Takamagahara – înaltele Câmpii Cereşti.

în acest timp, masele grele se scufundau mereu încercând să prindă formă, şi aşa mai trecu o veşnicie. Privită din înălţimile cereşti, bucata cea densă se vedea acum, uriaşă şi întunecată şi fu numită Pământ.

Astfel se născu cerul Takamagaharei şi Pământul şi odată cu ele, legenda naşterii Japoniei.

II Izanagi şi Izanami

Timpul trecu şi trei zeităţi veniră pe lume în înaltele Câmpii Cereşti: Ameno-Minaka-nushi (Nobilul Stăpân al cerului de mijloc); Taka-mi-musiibi (Marele nobil zeu al Creşterii) şi Kami-mi- musubi (Minunatul nobil zeu al Căsătoriei). Cei trei priveau în jos, către Pământ. Văzură dezordinea ce domnea; totul era confuz şi nu se zărea vreun semn de viaţă pe marea suprafaţă inertă.

Stătură aşa, mult timp uitându-se şi sfatuindu-se între ei, ce s-ar putea face pentru a aduce acolo viaţa şi ordinea.

„Putem vorbi până ni se usucă gura, că tot nu putem schimba starea lucrurilor", exclamară ei deznădăjduiţi. Dar, aproape ca un răspuns spontan dat neputinţei lor, o nouă generaţie de zei tineri şi încrezători apăru în înaltele Câmpii cereşti. Fuseseră trimişi de Stăpânul Cerului a cărui prezenţă divină se simţea în toată Takamagahara şi care cum spun înţelepţii, era adevăratul creator al acesteia. Tinerii zei îşi uniră forţele cu ale celor trei zeităţi vârstnice şi după îndelungi deliberări deciseră să trimită doi dintre cei mai tineri şi curaţi dintre ei pe Pământ pentru a stăvili haosul şi a-l înveşmânta în frumuseţe.

Primul dintre cei doi aleşi pentru această extraordinară încercare se numea Izanagi şi era înalt şi mlădios ca o salcie.

Perechea lui era Izanami, o tânără cu maniere alese, delicată în vorbă şi frumoasă precum cerul ce umplea înaltele Câmpii cereşti.

Toţi căzuseră de acord că nu se putea găsi altcineva mai potrivit decât ei, atât de bravi şi neprihăniţi pentru sarcina aceasta. După ce alegerea fu făcută, Stăpânul Cerului îi chemă pe Izanagi şi Izanami şi le spuse:

„Aţi văzut ce se-ntâmplă pe Pământ. De prea mult timp se află în starea aceasta, fără sens şi inert ca o meduză în voia valurilor spaţiului. Nimic nu se naşte, nu creşte, nici rânduială nu există pe Pământ; doar mizerie şi întuneric. Duceţi-vă, deci, copiii mei şi înfăptuiţi. Alegeţi uşurinţa de greutate; aşezaţi-le astfel încât să creaţi plăcere prin contrastul lor. Puneţi rânduială acolo unde nu există nimic; instauraţi legi în locul anarhiei încât să crească şi să se împlinească toate cele. De voi depinde, pruncii mei, să-mi faceţi din Pământ un ţinut frumos şi bogat".

Când Stăpânul Cerului termină de vorbit, îi înmână lui Izanagi o suliţă meşteşugit lucrată, având în capăt un glob de o rară strălucire şi frumuseţe. Nu era alta decât legendara suliţă Amanonuboko, una dintre comorile înaltelor Câmpii cereşti.

Această suliţă este simbolul meu, spuse El, cu ea veţi împlini porunca".

în timp ce tinerii se înclinară pioşi, Stăpânul Cerului ridică braţul şi în spaţiul mirific al Câmpiei sclipi o lumină. Aluneca încet, apropiindu-se ca un inel de spumă solitar, purtat pe crestele valurilor mării cereşti. Toţi văzură apoi că era un bulgăre imaculat de nori, înconjuraţi de alţii, mai mici, coloraţi în culorile câmpiei eterne înseşi. Lumina se opri la picioarele tronului ceresc iar Stăpânul Cerului le spuse lui Izanagi şi Izanami:

„Iată-vă caleaşca cu care veţi putea călători prin spaţiu, după dorinţă. Şi acum, mergeţi!"

Izanagi şi frumoasa lui se urcară în trăsura norilor care se scufunda către Pământ sub privirile călăuzitoare ale celorlalţi, ducând cu ea pasagerii cereşti.

Pe măsură ce se depărtau, văzură cum din ochii zeilor rămaşi, un arc de lumină colorată apăru curbându-se prin spaţiu spre Pământ. Era curcubeul – Podul ceresc – scăldându-i pe Izanagi şi Izanami în razele sale coborâtoare...

III Podul ceresc

Izanagi şi Izanami plutiră până ajunseră în dreptul Cheii de boltă a curcubeului. Acolo se opriră şi, mână în mână, coborâră din trăsura de nori pe podul colorat. Se opriră o clipă privind înjur. Deasupra era cerul albastru, strălucitor şi bolta cerească; dedesubt însă, doar întunericul şi nemişcarea. Curcubeul se curba în depărtări, dispărând în ceaţa groasă şi nu se mai putea vedea nimic din materia pământeană.

După câteva momente de nehotărâre, Izanagi îi spuse lui Izanami:

„Trebuie să coborâm prin ceaţă, dedesubt, pentru că acolo se află Pământul, ţinta noastră".

Ţinându-se de mână şi cu lancea Amanonuboka ţinută de Izanagi, cei doi porniră în jos pe Podul ceresc. în curând, ceaţa groasă îi învălui scufundându-i în întunericul nopţii. Merseră astfel până la capătul Podului. Acolo făcură o pauză, tulburaţi cum erau, din cauză că nu puteau vedea nimic şi nimic nu simţeau în afară de atingerea propriilor mâini. „Deci ăsta e Pământul?", întrebă Izanami nedumerită. Izanagi nu-i răspunse, dar îşi înfipse lancea în vârtejul de ceaţă; aceasta se scufundă cu uşurinţă, drept pentru care încercă din nou, în alt loc sperând să nimerească ceva solid dedesubt. Nimic. De nenumărate ori, oriunde ar fi încercat, ceaţa ceda mereu vârfului ascuţit. „Doamne!, exclamă el deprimat, parc-am sta pe o meduză, vorba Stăpânului nostru ceresc."

Nici nu termină bine de vorbit că ceaţa începu să se ridice şi fură înconjuraţi de lumină. Totodată, suliţa vibră scurt în mâinile lui Izanagi care, ridicând-o, văzu un bulgăre de lut căzându-i din vârf;
apoi alţii şi alţii, ca-ntr-un miracol unindu-se cu primul, în timp ce apa se scurgea din vârful lăncii către margini.

Pe măsură ce ultimele firişoare de ceaţă se destrămau cerul apărea tot mai luminos. Cei doi tineri zei priviră în jos de pe Podul ceresc. Totul strălucea reflectat în albastrul seninului, iar în mijlocul vidului, dedesubt undeva apăru o insulă, înconjurată de o mare albastră şi calmă.

Ţinându-se uşor de mână, cei doi priveau miracolul. Izanagi împunse cu suliţa în mai multe locuri ale insulei: „E tare, Izanami, e tare!", strigă el bucuros, întorcând capul spre ea şi arătându-i vârful lăncii. „Ne-o spune suliţa divină!" îşi întoarseră din nou privirile înspre insulă, plini de bucurie când, deodată, Izanami exclamă:

„Haidem, s-o explorăm pe de-a-ntregul!“. Şi, înainte ca, Izanagi să fi putut răspunde, ea sări de pe Podul ceresc pe nisipul cald al uneia din plaje; Izanagi o urmă şi amândoi jubilau simţind pământul sub tălpi, auzind plescăitul mării printre colţii de stâncă ce înconjurau plaja albă.

Bătură insula de la un cap la altul, bucurându-se de tot ce vedeau, privind muţi de încântare oceanul ce creştea în jurul pământului abia născut. „E atât de mică insula noastră, dar cât e de minunată, nu-i aşa?“, spuse Izanami dar Izanagi nu-i răspunse ci, doar râdea fericit. Ajunseră la un mic platou şi pe când se odihneau unul lângă altul privind cerul, Izanami spuse deodată:

„Izanagi, suntem primii zei din înaltele Câmpii cereşti care pun piciorul pe acest Pământ.
Aceasta este de-acum casa noastră pentru totdeauna.

Hai să ridicăm un templu pe acest platou, să ne trăim vieţile în pace şi să-i mulţumim pe slăviţii zei“.

Izanagi fu încântat de idee şi zise:

„Chiar aşa; o să-l construim cu mâinile noastre, iar în mijloc vom ridica o coloană înaltă până la cer. Astfel, ne vom simţi aproape şi de fosta noastră casă“.

îngenuncheară apoi şi, ridicându-şi privirile către înaltele Câmpii cereşti, îi implorară pe zei să-i binecuvinteze şi să-i întărească în voinţa lor.

Munceau astfel zi de zi. Templul se contura încetul cu încetul iar coloana din mijloc împungea cerurile.

în cele din urmă, veni şi vremea botezului. Izanagi şi Izanami dădură nume insulei, templului şi coloanei; Şi, în genunchi, se rugară fierbinte Părintelui Cerului să le sfinţească adăpostul. Insulei, îi ziseră „Insula Onokoro“; pentru templu aleseră numele Yashirodono sau Palatul celor opt înţelesuri; iar coloanei îi spuseră Amanomihashira sau Marele Stâlp al Cerului.

Odată numite toate, o mare pace coborî peste ei; aerul încremeni şi apele îşi potoliră zgomotul; lumina serii învălui pământul şi marea. Izanagi şi Izanami îşi plecară frunţile în reverenţă înţelegând că rugăciunile lor fuseseră auzite.

Pescarul şi fiica regelui mării

poveste japoneză

Marea era blândă şi îmbietoare, o risipă de apă şi Soare. De pe treptele de valuri sosite dinspre orizont, ziua cobora pe nisipul ţărmului, aurind bărcile pescarilor din Miţunoe. Rotindu-se deasupra lor, pescăruşii păreau că le cheamă spre largul plin de comori al apelor, acei peşti cu solzi sclipitori. Deodată se auzi lipăitul unor sandale de lemn. Un flăcău chipeş şi voinic se îndreptă spre una din bărcile de pe mal. Pe faţa-i arsă de soare, sprâncenele-i negre se arcuiau deasupra unor ochi care fermecaseră privirile tuturor fetelor din satul de pescari, Yura.

Bătrânii nu-şi aminteau să fi trăit pe aceste meleaguri un flăcău atât de frumos şi un, pescar atât de curajos, petrecând zile întregi singur, în mijlocul apelor fără sfârşit. Părinţii lui Uraşima Taro – acesta era numele flăcăului – îl certau adesea când zăbovea prea mult în larg, temându-se să nu rămână fără singurul lor fecior. Chimonoul îi ajungea dincolo de genunchi şi un şorţ de paie îi ţinea loc de brâu, apărându-l de plumbii plasei pe care el o rotea, mai înainte de a o azvârli în valuri. în jurul frunţii îi strălucea o fâşie de pânză albă. într-o mână ţinea uneltele de pescuit, iar în cealaltă o traistă cu hrana pentru câteva zile. Cu mâinile pe vâsle, Uraşima Taro se îndrepta către orizontul ce- 1 îmbia tot mai departe, spre o soartă pe care n-a mai avut-o niciunul dintre pescarii întinsului arhipelag nipon...

Privind meleagurile natale, de care se îndepărta încet, flăcăul simţi o ciudată strângere de inimă. Zărea colinele domoale cu orezăriile înşiruite la poale. Simţea aievea răcoarea râului în care se scăldase de atâtea ori în copilărie, când casele satului îi păreau mult mai mari decât acum. Aproape de ţărm se înălţa vechea

pagodă[122], în sărăcăcioasa casă părintească, ai lui încă mai dormeau, visând că el se întorcea din larg cu barca plină de scrumbii...

Trecuseră trei zile fără ca Uraşima Taro să pescuiască ceva, deşi se avântase mai departe ca oricând. Trei nopţi dormise în barca legănată de valuri şi visurile sale îi prevesteau mult noroc. Vâslea neobosit şi arunca plasa cât mai departe de barcă. Deodată simţi că prinsese un peşte mare. Trase nerăbdător plasa împovărată, dar, spre dezamăgirea lui, în ea nu se afla decât o broască ţestoasă. Pentru prima dată i se întâmpla să prindă aşa ceva. Un alt pescar s-ar fi bucurat de-o asemenea pradă. Nu însăşi Uraşima Taro, care ştia că broaştele ţestoase sunt deosebit de dragi Dragonului, regele mării, care îşi avea palatul pe o insulă minunată, unde nu călcase picior de om până atunci. El mai ştia de la bătrânii pescari ca broaştele ţestoase trăiau zece mii de ani.

— Nu te teme, te voi trimite înapoi la regele mării! spuse Uraşima Taro, aşezând broasca pe fundul bărcii.

O mângâie apoi pe creştet, căci ochii ei aveau o licărire aproape omenească. Carapacea broaştei părea făcută din aur şi nestemate.

— Până una-alta, te-oi mai păstra în barcă, să-mi ţii de urât. Nu m-aş îndura să curm tocmai eu miile de ani pe care le mai ai de trăit!

Apoi Uraşima Taro se întinse pe fundul bărcii, grijuliu să nu aducă vreun necaz musafirei sale şi începu a privi nesăţios cerul albastru, brăzdat de fâşii de nori alburii, ca nişte horbote plutitoare. Zâmbind, flăcăul îşi reaminti povestea despre Dragonul mării...

Departe, în mijlocul oceanului, se află trei insule unde domneşte o vară veşnică. Furtunile nu le- au bântuit niciodată. Pomii care creşteau pe malurile lor dădeau rod întruna, fără a se usca. Cocorii îşi făceau cuiburile în crengile pinilor veşnic verzi. Cei ce trăiau pe aceste insule îşi păstrau neştirbită tinereţea, sorbind din licoarea, unui izvor care ţâşnea dintr-o stâncă de matostat[123]. Pe cea maimare dintre insule se afla lăcaşul regelui mării, făcut numai din cleştar şi mărgean. Potecile parcului care înconjurau palatul erau presărate cu perle, şi în iazuri se zbenguiau cei mai frumoşi peşti. Iar oamenii muritori nu au ce căuta între atâtea minunăţii...

Furat, de toropeala amiezii, Uraşima Taro adormi buştean. Nici el nu mai ştia câtă vreme îl tot legănase barca, plutind la voia, întâmplării. într-un târziu se trezi simţind cum o mână gingaşă îi mângâia fruntea. Deschise ochii şi rămase înmărmurit de ceea ce îi fu dat să vadă. Deasupra lui se aplecase o fată de o frumuseţe nemaivăzută, îmbrăcată în straie de purpură şi împodobită cu coliere de diamante. Părul ei negru, revărsat peste umeri, îi ajungea până la tălpile care pluteau pe valuri, alături de barcă. Broască ţestoasă – nicăieri!

Uraşima Taro se frecă la ochi, aşteptând să dispară făptura de vis din faţa sa, dar necunoscuta nu conteni să-i zâmbească, ba îi şi vorbi cu un glas în care auzeai toată muzica valurilor:

— Uraşima Taro, trezeşte-te! Eu sunt Otohime, fiica regelui mării. Cât timp ai dormit, am stat de veghe la căpătâiul tău. Bunătatea de care ai dat dovadă când m-ai pescuit va fi răsplătită de tatăl meu, laPalatul căruia vreau să ajungem mai înainte de apusul soarelui.

Se aşeză în barca lui Uraşima Taro, care îi făcu loc, fără să poată îngăima ceva de uluit ce era, şi puse mâna pe o vâslă. Flăcăul îi urmă exemplul, neîntorcându-şi privirea de la obrazul ei. Ce-i drept, Otohime îl măsura şi ea cu coada ochiului, cu toate că, în timp ce-i veghease somnul, chipul flăcăului i se întipărise adânc în suflet. Amândoi vâsleau cot la cot. Nu se auzea decât zgomotul
vâslelor şi zvâcnirea inimilor lor tinere...

într-un târziu. Otohime puse palmele pe ochii pescarului şi acesta simţi că barca sa prinsese aripi, zburând pe deasupra valurilor asemenea pescăruşilor. Când mezina regelui mării îşi ridică frumoasele ei mâini de pe obrajii rumeni ai lui Uraşima Taro, barca, lui se apropie liniştită de Ryugu, palatul stăpânului mărilor făurit din cleştar.

[122] templu hindus, budist sau brahman la unele popoare din Orient

[123] piatră semipreţioasă deculoare verde

Cu pervazurile ferestrelor din mărgean, cu uşile de aur şi ivărele de fildeş împodobit cu pietre preţioase şi cu acoperişul din solizi de argint. Flăcăul abia îndrăzni să pună piciorul pe scoicile cu care era pardosită cărarea ce ducea spre intrarea palatului, de teamă să nu strivească perlele care ţineau loc de pietriş. O sută de slugi şi o sută de slujnice ieşiră în întâmpinarea tinerilor, primindu-i ca pe nişte miri.

Otohime îl călăuzi pe Uraşima Taro până la tatăl ei, al cărui tron se înălţa pe o uriaşă carapace de broască ţestoasă. Kai-riujin, Dragonul mărilor, le făcu o primire regească; cei doi tineri se aşezară de-a stânga şi de-a dreapta tronului. Otohime mărturisi iubirea pe care i-o purta lui Uraşima Taro şi acesta o ceru de soţie. Regele se învoi bucuros, şi de îndată începu ospăţul de nuntă, care ţinu şapte zile în şir.

încăperea tinerilor căsătoriţi, unde Uraşima Taro urma să trăiască alături de fiica Dragonului mării, fără a îmbătrâni niciodată, dădea spre o grădină, adevărată minune a minunilor!

în partea de răsărit a ei se deschideau florile gingaşe ale unor pomi şi dintre frunzele lor de smarald răsunau întruna trilurile privighetorilor. Spre miazăzi domnea în schimb o vară veşnică şi din iarba mătăsoasă se înălţa ţârâitul greierilor. Spre apus auzeai foşnetul molcom al frunzelor purpurii de arţar şi crizantemele înfloreau una după alta. în sfârşit, spre miazănoapte te întâmpina iarna cu pomii ninşi şi cu velinţele de gheată ale râurilor. Era singurul loc de pe insulă unde te puteai întâlni în aceeaşi zi cu toate cele patru anotimpuri ale pământenilor.

Viaţa fericită pe care o ducea alături de soţia lui, dragostea care i-o purta îl făcură pe Uraşima Taro să uite cu desăvârşire ceea ce fusese el mai înainte. Zilele erau la fel de frumoase şi se asemănau între ele ca două picături de apă, aşa că nici nu băgă de seamă când treceau. Nu-şi mai amintea de meleagurile natale, de furtuni, de plasa lui şi nici de bătrânii săi părinţi.

Trecură câţiva ani. Câţi – nici Uraşima Taro nu putea să spună. într-o zi, colindând minunatul palat ale cărui încăperi, una mai frumoasă decât alta, nu se mai terminau, pescarul descoperi într-un colţ o barcă cu unelte de pescuit: uitându-se lung, îşi, aminti că acestea îi aparţinuseră cândva. Cuprins de un dor de ducă, el se urcă pe spinarea unor peşti cu solzi de aur, care îl duseră în tainiţele de nepătruns ale oceanului. începând să se plimbe tot mai des prin grădina celor patru anotimpuri, într-o bună zi căzu pe gânduri, întrebându-se ce vor fi făcând părinţii lui. Poate că îl socotesc pierdut pentru totdeauna. Cât de mult s-ar bucura ei dacă ar afla că fiul lor trăieşte şi că este ginerele Dragonului mării! Ce ar fi dacă s-ar repezi să-i vadă?

Din ziua aceea, Uraşima Taro nu mai, avu linişte. Văzându-l tot mai abătut, Otohime îi întrebă ce se petrece cu el. Şi când auzi că va trebui să se despartă de iubitul ei, chiar şi numai pentru câteva zile, ochii ei lăcrimară întâiaşi dată. Se temea că n-o să-l mai revadă. Dar Uraşima Taro îi spuse că va zăbovi foarte puţin timp în casa părinţilor lui. Atunci Otohime se învoi să-l lase să plece.

A doua zi, Uraşima Taro îşi unse barca şi înlătură de pe vâsle pânzele de păianjen. La plecare, Otohimeâi dădu o lădiţă de abanos încrustată cu diamante şi legate cu o sfoară de mătase trainică, spunându-i:

„Capacu-acesta dacă-l vei sălta,
Tu n-ai s-o mai revezi pe soaţa ta".

Uraşima Taro făgădui că nu va deschide cu niciun, preţ lădiţa şi o strânse drăgăstos la piept pe Otohime. Apoi sări în barcă şi începu să vâslească spre meleagurile sale natale. Când se întoarse să mai vadă încă o dată insula, nu mai desluşi decât dunga fumurie a zării...

După şapte zile încheiate, Uraşima Taro începu să zărească, în sfârşit, ţărmul pe care îl părăsise în urmă cu câţiva ani. Locurile păreau aceleaşi, dar casele nu erau mai mari şi parcă aveau altă
înfăţişare. Orezăriile îşi schimbaseră aşezarea, iar vechiul templu de pe malul mării se mutase pe un deal. Pe locul unde se afla casa părintească, creştea acum o pădurice de pini. Nespus de străini îi părură şi oamenii care îşi schimbaseră până şi îmbrăcămintea. Chiar şi bărcile pescarilor erau altfel decât a lui!

Trecătorii se uitau cu nedumerire la el şi Uraşima Taro nu întâlni pe niciunul dintre

cunoscuţii lui. După ce se dumiri că se află într-adevăr în locul de unde plecase odinioară în larg, se apropie de un bătrân care trecea proptindu-se într-un toiag, de părea c-ar fi avut o sută de ani, şi-l întrebă:

— Nu ştii, moşule, unde sunt părinţii lui Uraşima Taro?

— îţi arde, de şagă, flăcăule, sau nu eşti de prin partea locului, răspunse moşneagul mormăind în barbă. Când eram copil am auzit de la străbunicul meu, care aflase şi el de la cei mai bătrâni oameni din anii copilăriei mele, cum că un pescar cu numele de Uraşima Taro a plecat odată în larg şi nu s-a mai întors. Avea o barcă la fel cu a dumitale. Părinţii lui au murit de vreo patru sute de ani. O piatră cu numele lui Uraşima Taro se află în străvechiul cimitir al satului, părăsit de două sute de ani. Dacă nu mă crezi, du-te singur s-o vezi. Ţi-o fi povestit cineva păţania pescarului fără să-ţi spună însă că de la plecarea lui au domnit asupra acestor insule mai mult de treizeci de împăraţi!

Moşneagul îşi căută de drum, în timp ce flăcăul rămase ţintuit locului. Aşadar, cei patru ani petrecuţi în palatul Dragonului mării însemnau patru veacuri aici, printre pământeni? Şi totuşi, el se simţea la fel de tânăr ca şi în ziuă plecării. Se îndreptă abătut spre cimitirul părăsit al satului. Citind anii săpaţi pe pietrele de mormânt înţelese că moşneagul nu-l minţise.

Descoperi într-un târziu şi groapa părinţilor săi.

Citi, cu mintea năucă, pe o piatră veche de sute de ani, propriul său nume. Care să fie taina tinereţii sale veşnice? Nu cumva lădiţa dăruită de Otohime i-ar putea aduce desluşirea ciudatei sale păţanii? Dezlegă nodul sforii de mătase şi ridică nerăbdător capacul lădiţei. Din ea se ridică un nouraş alburiu, care se înălţă de îndată, îndreptându-se spre Ryugu, palatul Dragonului mării. Abia acum îşi aminti el de cuvintele soţiei sale şi trânti repede capacul... înţelese că nu avea s-o mai revadă niciodată şi începu să-i strige deznădăjduit numele:

„O-to-hi-me! O-to-hi-me!”

Briza mării îi aducea ca pe un murmur îndepărtat chemarea ei deznădăjduită:

„U-ra-şi-ma Ta-ro! U-ra-şi-ma Ta-ro!”

Dintr-o dată simţi că puterile îi slăbesc şi că părul îi încărunţeşte: îmbătrânea într-o clipă cât alţii într-un an. Se întorsese, aşadar, ca să moară lângă piatra pe care părinţii lui îi săpaseră numele acum patru veacuri? Poate că mai rămăsese pe fundul lădiţei ceva din aburul tinereţii sale neştirbite de altădată? Trase capacul şi sorbi ultimul firişor din norul alburiu care zburase spre insula iubirii şi a fericirii veşnice. Braţele sale se acoperiră atunci cu pene, căpătând înfăţişarea unor aripi. Oamenii care s-au apropiat de piatra de mormânt a lui Uraşima Taro n-au mai dat de trupul străinului care poposise în sat căutându-şi părinţii. Au văzut însă un cocor ridicându-se deasupra cimitirului părăsit al satului. Pasărea scoase un ţipăt jalnic şi zbură spre răsărit.

De atunci, cocorul a fost zărit de pescari colindând pe stâncile pustii împreună cu o broască ţestoasă. Cocorul este o pasăre care trăieşte o mie de ani, iar broasca ţestoasă este soţia lui. Aşa spun oamenii din împrejurimi...

Gombei-păsărarul

poveste japoneză

în nordul îndepărtat al Japoniei, în satul Inaghi din insula Hokaido, trăia un ţăran pe nume Gombei. Nu avea nici tată, nici mamă, nici copii. Trăia de unul singur la marginea satului, într-o cocioabă, îndeletnicindu-se cu vânatul raţelor sălbatice.

în fiecare zi, Gombei se trezea până-n zori, mergea la un lac mare ce se afla nu departe de sat, aşeza laţuri de salcie şi multă vreme pândea raţele lângă apă. într-o zi izbutea să prindă când trei, când două raţe, dar se-ntâmpla ca în laţ să nu cadă decât o raţă, iar uneori niciuna.

Odată, într-o primăvară timpurie, Gombei a venit acasă, trei zile în şir, numai cu câte o raţă. în cea de-a treia seară, însă, întorcându-se de la vânătoare, începu

să chibzuiască:

„în fiecare zi pun trei laţuri, veghez lângă lac din zori şi până în noapte, dar prind o singură raţă pe zi. Mâine, din nou va trebui să mă scol cu noaptea în cap, apoi toată ziua voi îngheţa pe mal. Ce- ar fi să pun pe lac o sută de laţuri? Aş prinde dintr-un foc atâtea raţe, încât aş putea să stau o lună întreagă acasă şi să mă-ncălzesc la sobă”.

în dimineaţa următoare, Gombei n-a mai plecat de acasă şi a-nceput să împletească laţuri noi, din nuiele de salcie. A împletit el o sută de laţuri, le-a aşezat pe lac şi abia târziu de tot s-a dus să se culce. Toată noaptea n-a visat decât un lucru: că veneau în zbor o mulţime de raţe şi toate se aşezau în laţurile lui. Gombei se trezi în puterea nopţii, se îmbrăcă repede şi alergă spre lac. Dar pe lac nu era nicio raţă. Laţurile arătau aşa cum le lăsase seara. Toate erau legate cu o funie, iar capătul funiei era înfăşurat de un copac. Gombei îşi cercetă din nou laţurile şi se aşeză la pândă, lângă un copac. Treptat se lumină de ziuă. Deodată începură să vină în zbor o mulţime de raţe. Se-nvârtiră în stoluri deasupra lacului, apoi o raţă, după ea a doua, a treia, a patra se aşezară pe apă. Şi de-abia se aşeza raţa pe apă, că şi nimerea în laţul lui Gombei. Curând, în fiecare laţ era câte o raţă. Numai un singur laţ era gol, iar deasupra lacului zbura ultima raţă. Atunci Gombei dezlegă capătul funiei de pe copac şi începu s-o înfăşoare uşor pe mână. îi părea rău să scoată laţurile atâta vreme cât mai rămăsese unul gol.

„O singură raţă de-aş mai prinde, aş face suta. Atunci aş strânge laţurile. Mai repede, mai repede!” îşi şoptea Gombei.

în curând se lumină de-a binelea şi răsări soarele. De după crestele munţilor, razele luminoase ale soarelui cădeau pe lac, iar apa strălucea. Pe apă, raţele se agitară, bătură din aripi şi toate cele nouăzeci şi nouă, cu laţurile la picioare, se ridicară deasupra lacului. Gombei trase cu putere de funie, dar raţele erau mai puternice decât el: doar erau nouăzeci şi nouă!

Acum nu Gombei trăgea de funie, ci funia îl trăgea pe el. Şi iată că se desprinde de pământ şi se ridică în aer. Cu cât zburau raţele mai sus, cu atât se ridica şi Gombei. El atârna de capătul funiei şi se ţinea tare de ea cu ambele mâini. Lacul rămăsese departe. Gombei îşi mijea ochii, dar îi era frică să privească în jos. Raţele zburau tot mai sus, tot mai departe, trecând pe deasupra lacului, pe deasupra satului, pe deasupra copacilor, pe deasupra pădurii, se înălţau deasupra munţilor.

Deodată, funia de care atârna Gombei se rupse. Raţele zburară mai departe, iar Gombei rămase atârnat în aer. Inima îi îngheţă de frică. Ar fi putut să cadă, dar nu se întâmplă nimic. Gombei se miră şi, cu teamă, deschise ochii. Ce se întâmplase? Văzu că zboară prin aer. îl luase vântul. Un vânt puternic îl purta pe Gombei deasupra pământului, deasupra pădurilor, deasupra munţilor, deasupra văilor, deasupra mării, departe-departe spre sud. A zburat o zi, a mai zburat una şi încă una. în cea de a treia zi, vântul se mai potoli şi Gombei, încet-încet, se apropie de pământ. Se uită în jos şi văzu sub el acoperişuri de case şi împrejur numai câmp. Pe câmp, ţăranii semănau orez. Gombei se lăsă în jos, în mijlocul câmpiei. Ţăranii părăsiseră lucrul şi alergară din toate părţile. Gombei îşi mişcă picioarele şi mâinile – din pricina zborului prea lung, el nu-şi simţea nici mâinile, nici picioarele – apoi, politicos, dădu bineţe ţăranilor şi-i întrebă:

— Ce sat e ăsta? Unde am nimerit?

— Acesta este satul Akano, îi răspunseră ţăranii.

— Niciodată n-am auzit de un asemenea sat. Voi sunteţi japonezi?

— Da, suntem japonezi. Pesemne că tu eşti de departe dacă nu cunoşti satul Akano.

— Eu sunt din insula Hokaido, din nordul Japoniei.

— Satul Akano este pe insula Kiusiu, în punctul cel mai de sud al Japoniei. Cum ai nimerit la noi? Şi de ce ai coborât din cer?

Atunci Gombei le povesti ţăranilor cum i-au ridicat raţele în aer şi apoi cum l-a purtat, trei zile, vântul.

— Acum n-o să mai ajungi acasă, grăiră ţăranii, ascultând povestea lui Gombei. Pentru asta, trebuie să treci multe strâmtori şi mări şi să străbaţi pe jos întreaga Japonie de la sud la nord. Mai bine rămâi aici, ne ajuţi la muncă, iar noi te vom

hrăni.

Gombei se gândi puţin şi se învoi.

— în insula mea n-am pe nimeni. De ce nu aş rămâne la voi?

Astfel a rămas Gombei pe insula Kiusiu, în satul Akano. îi ajuta pe ţărani la muncă, semăna cu ei orezul, smulgea buruienile. Timpul trecea repede, a trecut primăvara, a trecut şi vara. Orezul crescuse mare şi era copt, numai bun de secerat.

într-o zi, ţăranii plecară cu secerile pe umăr şi începură să secere. Gombei se apucă şi el cu râvnă de treabă, când, deodată, dădu peste un spic tare gros şi înalt. Gombei îl aplecă la pământ şi tocmai când vroia să-l taie cu secera, spicul se îndreptă şi-l lovi pe Gombei cu atâta putere, că-l aruncă în aer. Dar Gombei nu căzu pe pământ, căci din nou îl înşfacă vântul şi-l ridică deasupra câmpului.

Gombei nu se mai miră. înţelesese dintr-o dată despre ce este vorba.

— Fireşte, ăsta este acelaşi vânt care m-a adus în Kiusiu. Acum vântul se întoarce şi o să mă duc acasă.

De data aceasta se aşeză în văzduh bine, ca să nu-i mai amorţească mâinile şi picioarele. Vântul îl purtă pe Gombei deasupra pământului: deasupra pădurilor, deasupra munţilor, deasupra văilor, deasupra mărilor întinse, departe-departe, spre miazănoapte. O zi întreagă zbură Gombei prin aer, dar spre seară vântul se mai linişti şi Gombei se lăsă încet-încet pe pământ.

„Astăzi am zburat numai o zi, iar data trecută trei zile. înseamnă că nu am ajuns în Hokaido”, îşi zise Gombei. într-adevăr, locul era necunoscut. Cât vedeai cu ochii, numai şes pustiu, nici tu casă de oameni, nici copaci, nici tufişuri. Lui Gombei i se făcu teamă. începu să se întunece şi din toate părţile se adunau nori întunecoşi. Curând avea să plouă.

„Unde o să mă adăpostesc?” se gândi Gombei. Şi pomi degrabă mai departe. Sperase să ajungă la vreun adăpost.

Deodată se împiedică de-o uriaşă ciupercă albă.

„Iată ce ciuperci nemaipomenite cresc în această ţară!” îşi zise Gombei. Dar, aplecându-se, văzu că nu era nicidecum ciupercă, ci o pălărie largă ţărănească, împletită din paie de orez.

„Grozav! se bucură Gombei. Cu o asemenea pălărie n-o să mă ude ploaia.”

Ridică pălăria şi vru să şi-o pună pe cap, dar pălăria era prea mică. O trase mult timp de marginile largi şi, în sfârşit, cu greu izbuti să şi-o pună pe cap. Şi ca să nu-i scape, o legă sub bărbie cu şireturile şi porni mai departe.

Nu făcu nicio sută de paşi, că începu să picure. Cerul se acoperise pe de-a-ntregul cu nori. Vântul încercă să-i smulgă pălăria de pe cap, dar Gombei o înţepenise, iar şireturile erau bine legate. Până la urmă, însă, vântul o ridică în văzduh şi o dată cu ea şi pe Gombei. îl ridică aşa de sus, că bietul om nu mai văzu sub el pământul: nici pădurile, nici munţii, nici marea, ci doar norii de sub picioare. Pentru prima dată în viaţă, Gombei vedea norii atât de aproape. Unii erau cârlionţaţi, alţii erau netezi, unii erau groşi şi pufoşi, iar alţii turtiţi şi subţiri. A zburat el aşa pe deasupra norilor o zi, apoi alta. în cea de-a treia zi, vântul se potoli şi Gombei începu să se apropie de pământ.

„Acum unde voi nimeri?” se întrebă Gombei.

Privi în jos şi văzu că se apropia de un sat mare. în mijlocul satului se afla o pagodă[124] înaltă, cu cinci caturi. Nici n-apucă s-o privească, aşa cum ar fi vrut, că se trezi pe catul cel mai de sus şi se prinse cu mâinile de vârful pagodei. Să stea aşa de sus era mai înfricoşător decât să zboare.

Gombei se uită în jos, încercând să vadă dacă nu sunt trepte, dar nu se afla nicio scară. Atunci Gombei începu să strige cât îl ţinea gura.

— Ajutor! Ajutor!

La strigătul lui alergară oamenii din toate casele. Tot satul se adună la pagodă. La început nimeni nu-şi dădea seama de unde se auzea chemarea. Deodată un băieţel strigă:

— Pe pagodă e un om!

[124] templu la unele popoare din Orient, în formă de turn piramidal

Oamenii se îngrămădiră în jurul pagodei, ridicându-şi capetele. De jos, Gombei părea atât de mic, că de-abia putea fi zărit. Dar el privi în jos şi strigă:

— Ajutor! Ajutor!

Deodată, ameţind, Gombei se clătină, îşi desprinse mâinile de pe vârful pagodei şi căzu peste ţăranii care se adunaseră jos. Ţăranii se îngroziră, porniră iute în toate părţile, se izbiră unii de alţii cap în cap, de văzură stele verzi. De la aceste stele s-a aprins totul înjur. Au ars şi ţăranii şi pagoda şi Gombei.

Chiar şi povestea noastră a ars.

Ficatul maimuţei

poveste japoneză

în adâncurile mării, se afla un palat nemaivăzut: acela al dragonului. Dragonul era cel mai puternic dintre vieţuitoarele mării: avea o coadă inelată şi înfricoşătoare, iar pe gură arunca flăcări. Toţi se temeau de el: şi rechinii şi peştii şi meduzele.

Iată însă că se întâmplă o mare nenorocire: fiica dragonului mării s-a îmbolnăvit. A strâns dragonul la palatul său pe cei mai buni vraci şi tămăduitori. Au doftoricit-o ei pe fata dragonului cum s-au priceput mai bine – i-au dat fel de fel de leacuri, dar nimic n-o ajuta. Fata slăbea văzând cu ochii şi se-nvineţea.

Atunci dragonul îşi chemă supuşii şi-i întrebă:

— Ce să fac?

— Sa! răspunseră peştii înclinându-şi capetele într-o parte.

Când în Japonia cineva spune „Sa”, asta vrea să însemne că acela n-are nimic de zis.

Dragonul o chemă pe caracatiţă. Caracatiţa înotă îndelung în jurul bolnavei şi grăi:

— îi trebuie ficat de maimuţă vie.

Dragonul se mânie:

— Ca să faci rost de ficatul ăsta, trebuie mai întâi să găseşti o maimuţă vie! Dar, de unde s-o iei aici, în fundul mării?

— Nu te mânia, spuse caracatiţa, care, fiind tare bătrână, le ştia pe toate. Departe, la miazăzi, se află Insula Maimuţelor. Porunceşte să meargă cineva acolo şi să-ţi aducă o maimuţă vie.

Pentru o asemenea treabă nu trimiţi pe oricine. Chibzuiră pe cine să trimeată.

— Vom trimite rechinul. El are colţii mari, zise dragonul.

Caracatiţa îşi agită toate cele opt picioare.

— Nu! Nu! Cum poţi să trimiţi rechinul? O să înghită maimuţa cu ficat cu tot.

— Ei atunci vom trimite peştele-fierăstrău. El este ager.

— Nu! grăi din nou caracatiţa. Pe drum, peştele-fierăstrău o să reteze maimuţa în două.

— Atunci pe cine să trimitem?

— Ascultă! spuse caracatiţa (ea era bătrână şi le ştia pe toate). Să meargă meduza. Ştim cu toţii că maimuţa trăieşte pe uscat. Ca să o poţi prinde, trebuie să ieşi din apă. Ori asta o poate face numai meduza. Ea se laudă că are patru picioare şi pentru meduză e un fleac să umble pe pământ. Să aducă maimuţa.

— Ai auzit, meduzo? întrebă dragonul.

— Am auzit, răspunse meduza. Numai că până acum niciodată n-am mai prins maimuţe. De fapt, cum arată o maimuţă?

— Maimuţa are faţa roşie, şezutul roşu şi o coadă scurtă. îi place să se caţere prin copaci şi să mănânce castane.

— A-a! exclamă meduza.

Voia să pornească la drum, dar căzu pe gânduri şi întrebă din nou:

— Da' cum se prind maimuţele?

— Fireşte, n-o să înhaţi maimuţa cu forţa. Tu eşti mică, iar ea e mare. Trebuie s-o păcăleşti!

— A-a! făcu încă o dată meduza, şi dădu să plece, dar se opri iar şi întrebă: Dar cum s-o car în spinare, dacă eu sunt mică şi ea e mare? O să-mi fie greu.

— Ce să-i faci? Trebuie să suporţi!

— A-a! spuse a treia oară meduza, apoi ieşi la suprafaţa mării şi o porni pe valuri departe- departe, spre miazăzi.

Pe drum, meduza se gândea tot timpul. Se gândea cum s-o păcălească pe maimuţă şi drumul i se părea mai scurt. Aşa a plutit trei zile în şir.

în sfârşit, departe-departe, înainte, pe apa albăstrie apăru un punct negru.

„Iată şi Insula Maimuţelor”, îşi zise meduza, înotă mai departe, se scutură şi păşi pe uscat. Numaidecât zări un copac, iar în copac un şezut roşu şi o coadă scurtă. „Asta e o maimuţă vie!”

— Bună ziua, maimuţo! grăi meduza. Ce vreme frumoasă!

— Bună ziua, dar nu ştiu cum te cheamă! Vremea-i frumoasă, este adevărat, dar tu cine eşti şi de unde ai apărut?

— Eu sunt meduza şi trăiesc pe fundul mării. Am avut chef să mă încălzesc la soare şi am ieşit să mă plimb. întâmplător am înotat până aici şi am ieşit la mal. Vezi bine, eu am patru picioare. Mi-e totuna, să înot în apă sau să merg pe pământ. Grozavă e insuliţa voastră!

— E cea mai bună insulă din lume, zise maimuţa. Priveşte ce copaci înalţi, câţi nuci şi câţi castani avem de jur-împrejur. Cred că niciodată n-ai văzut un loc atât de minunat!

— Ei, cum să-ţi spun! grăi meduza. Ţi-am lăudat insula pentru că sunt politicoasă. Trebuie să- nţelegi însă că eu am văzut pe lume şi locuri mai neasemuite. Vezi bine, eu trăiesc în adâncul mării!

— E cu putinţă?! se miră maimuţa şi se mută cu o creangă mai jos: de aici o auzea mai bine. Şi acolo se poate trăi?

— Cum, tu nu ştii? Nu ai auzit de palatul dragonului mării? Eu locuiesc chiar lângă palat.

— De auzit, am auzit, dar n-am avut prilejul să-l văd, recunoscu maimuţa. Poate doar în poză!

— Ehei, meleagurile noastre sunt mult mai frumoase decât e zugrăvit în poze, o întrerupse meduza. Nici nu-ţi închipui ce minunat e acolo!

— Ce poate fi aşa de grozav? mai întrebă maimuţa.

Meduza ar fi vrut să spună că acolo apa e foarte sărată şi că sunt multe alge şi moluşte, ceea ce ei îi plăcea tare mult. îşi aminti însă la timp că trebuia s-o păcălească pe maimuţă şi îi zise:

— Acolo sunt copaci înalţi, de două ori mai înalţi decât la voi.

— Castane verzi?

— Câte vrei! La noi, castanele cresc în toţi copacii. Nu numai în castani, chiar şi în pini.

— O! se miră maimuţa.

Coborî din copac şi se apropie de apă.

— Tare mult aş dori să vin pe la voi!

Meduza se bucură, fireşte, dar, prefacându-se, îi spuse cu indiferenţă:

— Dacă vrei atât de mult să vii la noi, pot să-ţi arăt drumul.

— Dar eu nu ştiu să merg pe apă.

— Nu ştii? Păcat! Fiindcă doreşti atât de tare, fie, am să te duc eu în spinare!

— Ei, nu se poate. O să-ţi fie greu.

— Nu-ţi fie teamă, mă descurc eu.

— Mulţumesc pentru bunăvoinţă! Hai să mergem!

Meduza se aruncă în apă, iar curioasa maimuţă păşi cu grijă pe spinarea largă, se aşeză pe vine şi cu mâinile ei lungi se agăţă de coastele meduzei.

— Mai încet, spuse ea. Mă tem c-o să cad în apă, spinarea şi coastele tale sunt atât de lunecoase!

— Nu-i nimic, ţine-te mai bine!

Meduza plutea iute-iute. Treaba era făcută: o maimuţă vie se afla pe spinarea ei. Acum nici n- avea la ce să se mai gândească. Ba chiar începu să se plictisească. Era tare limbută şi nu-i plăcea să tacă, mai ales când avea cu cine să vorbească.

— Spune-mi, te rog, întrebă nitam-nisam, tu ai ficat?

Maimuţa făcu ochii mari.

— De ce întrebi?
— O, e foarte important!
— Ce este aşa de important?
— Nu pot să-ţi spun.

Maimuţa se sperie. înţelese numaidecât că se pusese ceva la cale împotriva ei.

— Te rog, spune-mi despre ce e vorba. S-ar putea ca ficatul meu să nu fie ăla care-ţi trebuie ţie.

Acum se sperie de-a binelea meduza. Uitase de sfaturile pe care le primise acasă şi îi destăinui
maimuţei tot adevărul.

— Fata dragonului mării are nevoie de ficatul tău. S-a îmbolnăvit şi nimic n-o poate salva. Şi, uite, pe mine m-au trimis după tine. Când o să ajungem acasă, or să-ţi ia ficatul, fata dragonului o să-l mănânce şi o să se înzdrăvenească.

Maimuţa tremura îngrozită de frică. Era cât pe-aci să sară de pe spinarea meduzei, însă de jur- împrejur era numai apă. Ce să facă? S-o roage pe meduză s-o ducă înapoi? Da' meduza n-o s-o asculte. Maimuţa se gândi puţin şi spuse cu glasul cel mai liniştit:

— Fireşte. îţi voi da cu plăcere ficatul meu. Eu am mai mulţi. Crezi că o să-mi pară rău pentru câţiva din ei, când ştiu cine are nevoie? Tocmai fata dragonului mării! Nu sunt eu maimuţa care să regrete atâta lucru! Dar de ce nu mi-ai spus de la început despre ce este vorba? Că, uite, mi-am lăsat toţi ficaţii acasă.

— Cum i-ai lăsat?

— Iaca aşa, i-am lăsat! Dimineaţă i-am spălat şi i-am atârnat în copac să se usuce. Ficatul trebuie spălat o dată pe săptămână, altfel se murdăreşte.

„Vai, ce păcat! îşi zise meduza. Bine, cel puţin, că am întrebat la timp."

— Hei! Ce să fac eu cu tine fără ficat? grăi ea către maimuţă.
— E adevărat, răspunse maimuţa. Hai să ne întoarcem pe insulă să-l luăm.
— Vorbeşti adevărat? Atârnă în copac?
— O să vezi! Am un ficat foarte bun şi gras.
— Atunci să-l iei pe cel mai gras. Bine?
— Fără îndoială. Numai că du-mă mai iute la ţărm.

Meduza se întoarse înotând înapoi spre insulă, îndată ce atinse malul, maimuţa sări pe pământ şi din două salturi ajunse la copac şi se prinse de întâia creangă cu mâinile şi picioarele.

— Hei, de ce zăboveşti atât? strigă meduza. Grăbeşte-te! Şi aşa am pierdut destul timp.

Maimuţa însă se căţărase chiar în vârful copacului şi de acolo arătă meduzei limba.

— Neobrăzato! se mânie meduza. Coboară neîntârziat!

— Nici nu mă gândesc! Mulţumesc pentru plimbare. N-o să mai merg cu tine niciodată.

— Dar ficatul? Cum să mă întorc fără el? începu meduza să plângă.

— Nu-mi pasă cum te vei întoarce. Eu, însă, nu vreau să rămân fără ficat. Tu chiar crezi că ficaţii mei atârnă în copac? Nu, n-am decât unul singur, aici înăuntru, unde îi este locul.

— Aşadar m-ai păcălit! se supără meduza. E necinstit! O să mă plâng dragonului mării.

— Eu nu mă tem de dragonul tău. Dacă totuşi doreşti atât de mult ficatul meu, caţără-te până la mine în copac. Doar ai patru picioare.

Meduza însă nu ştia să se urce în copaci.

— Ascultă, spuse ea maimuţei, dar cu palatul dragonului mării cum rămâne? Doar aveai de gând să-l vezi. Şi castanele din pini?

— N-am nevoie de castanele tale din pini. îmi plac numai castanele din castani, îi răspunse maimuţa.

Şi uite aşa, meduza cea nătângă fu nevoită să se întoarcă acasă cu mâinile goale. Porni pe valuri departe-departe, spre miazănoapte. Drumul i se păru iarăşi uşor, fiindcă tot timpul se gândea. Acum se gândea de ce maimuţa nu mai vrea să vadă împărăţia de sub ape. Acasă, o aşteptau dragonul cu supuşii lui, de trei zile.

— Unde-i maimuţa? strigară peştii de cum o văzură pe meduză.

— în copac, răspunse cu tristeţe meduza. La început am păcălit-o, dar apoi m-a păcălit ea pe mine. I-am povestit că la noi în pini cresc castane. Acest lucru i-a plăcut maimuţei. S-a urcat pe spinarea mea şi am pornit-o încoace. Pe drum, însă, maimuţa şi-a amintit că şi-a uitat ficatul acasă şi a fost nevoie să ne-ntoarcem pe insulă. La drept vorbind însă, maimuţa m-a înşelat: ficatul îl avea la ea. N-a mai vrut să vină în împărăţia noastră de sub apă. Credea că, pesemne, castanele care cresc în pini nu-s dulci.

Dragonul mării ascultă ce ascultă, apoi izbi din coadă şi zbieră:

— Loviţi-o tară milă! S-o bateţi cât puteţi de tare, până o să-i iasă toate oasele!

Şi au bătut meduza, au bătut-o neîncetat, până i-au scos toate oasele.

De atunci a rămas meduza fără oase.

Ea se leagănă pe valurile înspumate ale mării ca un ghemotoc moale şi alunecos.

Ce să facă prostul cu oasele?

Evantaiul lui Tengu

poveste japoneză

Era o zi caldă de primăvară. Heisaku pomi în munţi să cosească fânul. Soarele ardea plăcut şi leneşului Heisaku îi veni chef să se odihnească şi să-şi încălzească spinarea. Se aşeză pe o buturugă, începu să privească cerul albastru şi să asculte ciripitul vrăbiilor. Ascultă el ce ascultă şi uită cu totul de treabă.

Când se sătură de atâta şedere, scoase din buzunar zarurile şi începu să se joace. Zarurile cădeau pe o lespede de piatră mare şi netedă, care se afla lângă buturugă. Heisaku spunea întruna:

Zaruri, zaruri!
Aşezaţi-vă, zaruri,
Albe zaruri!

Deodată, din spate, dintr-un pin înalt, se auzi o voce subţirică:

— Heisaku, ce faci aici?

Heisaku se sperie. Se uită înapoi şi, pe-o creangă de pin, văzu pe dracul cel năsos, Tengu, pe adevăratul Tengu, aşa cum apărea el în desene: cu nasul lung, mai lung decât capul, ţinând în mână un evantai.

Heisaku căzu în genunchi, începu să tremure şi să plângă.

— Fie-ţi milă, Tengu, nu mă omorî!

— Nu-ţi fie teamă, îi spune Tengu cu blândeţe. N-am de gând să te ucid. Vreau să ştiu numai ce arunci tu acolo şi de ce bolboroseşti asemenea vorbe? Ce ai în mână?

— Astea? Sunt zaruri. Uite, vezi, aşa cum s-au potrivit acum, fac un punct; aşa, fac două, dar pot să se nimerească şi trei, şi patru, şi chiar şase. La zaruri se pot câştiga mulţi bani.

Tengu nu înţelegea nimic, dar îşi zise totuşi că povestea cu zarurile este o treabă amuzantă. Ar fi vrut să aibă şi el aşa ceva.

— Heisaku, dă-mi mie zarurile tale.

Dar Heisaku nu se învoi.

— Cum să-ţi dau zarurile? E ca şi cum ţi-aş da capul. Nu pot să fac asta!

Năsosul Tengu dori atunci şi mai mult să obţină zarurile.

— Doar nu ţi le-am cerut de pomană! în schimbul lor îţi voi da ceva care-ţi va plăcea foarte mult, îi spuse el cât se poate de mieros.

— Ce-mi dai?

— Iată ce!

Şi Tengu îi arătă evantaiul pe care-l ţinea în mână.

— Numai atât? Ce să fac cu un evantai vechi şi ferfeniţit?

— Cum? Tu nu ştii ce putere are evantaiul lui Tengu? îţi explic îndată.

Dacă ciocăneşti în partea cu desene a evantaiului şi vei spune de trei ori: „Nasule, lungeşte-te! Nasule, lungeşte-te! Nasule, lungeşte-te!”, atunci vârful nasului tău, sau al cui vei dori tu, o să se lungească. Dacă vrei ca nasul să crească şi mai mult, ciocăneşti mai tare. Dacă doreşti ca nasul să crească mai încet, baţi mai încet. Când vrei ca nasul să se scurteze, poţi s-o faci şi pe asta; trebuie doar să ciocăneşti în faţa cealaltă a evantaiului şi să spui de trei ori: „Nasule, scurtează-te! Nasule, scurtează-te! Nasule, scurtează-te!” Şi nasul se va micşora. Vezi ce lucru minunat e evantaiul lui Tengu? Ia spune, crezi sau nu? Altfel, numaidecât fac să-ţi crească nasul tău borcănat până dincolo de cap.

Heisaku se sperie şi îşi acoperi nasul cu mâna.

— Te cred, te cred! Cruţă-mă! Cum aş putea trăi cu un nas aşa de lung?

— Atunci, hai să facem schimbul! Poftim evantaiul meu, iar tu îmi dai zarurile.

— Bine, răspunse Heisaku.

Era tare bucuros, dar se prefăcea că ascultă numai de frică.

Heisaku îi dădu lui Tengu zarurile sale vechi, crăpate, primind în schimb evantaiul cel fermecat, apoi, mulţumit, plecă spre casă.

Heisaku cel leneş mergea încet pe drum şi îşi zicea: „Pe cine aş putea încerca puterea fermecată a acestui evantai?”

Deodată, el zări un cortegiu solemn: patru servitori purtau o frumuseţe de fată într-o lectică de bambus, sub un baldachin de mătase, iar în faţă, în spate, la dreapta şi la stânga mergea mulţime de slujitori.

Această frumoasă fată era fiica celui mai bogat prinţ din regiune.

„Ia să încerc să-i lungesc niţel nasul! O să fie amuzant!” îşi zise Heisaku.

Se strecură pe furiş în gloata servitorilor, ajunse chiar lângă palanchin, bătu uşurel pe faţa deschisă a evantaiului şi şopti de trei ori:

— Nasule, lungeşte-te! Nasule, lungeşte-te! Nasule, lungeşte-te!

Şi iată că nasul frumoasei fete se îndoi uşor, apoi începu să se lungească o dată, de două ori, de trei ori cât era înainte. Peste două-trei zile se zvoni peste tot că fiica prinţului s-a îmbolnăvit de o boală neobişnuită: i-a crescut în sus vârful nasului şi acum seamănă cu Tengu. Nici leacurile doctorilor, nici rugăciunile călugărilor, nici descântecele vrăjitoarelor – nimic n-o putea ajuta. Sărmana prinţesă s-a închis în palatul său, şi-a acoperit faţa cu un voal şi plânge întruna. Părinţii ei nu ştiu ce să mai facă de durere.

în sfârşit, în faţa porţii apăru un mare anunţ:

Cine o să tămăduiască prinţesa de boala sa nemaiauzită, acela o va lua de nevastă.

Când Heisaku văzu anunţul, dădu fuga acasă, îşi luă evantaiul fermecat şi se îndreptă degrabă spre palat.

— Eu pot s-o vindec pe prinţesă! spuse Heisaku, îndată ce-i dădură drumul în palat.

Slugile îl conduseră imediat în iatacul prinţesei. Heisaku se înclină adânc în faţa ei, ciocăni cu degetul în cealaltă faţă a evantaiului şi şopti de trei ori:

— Nasule, scurtează-te! Nasule, scurtează-te! Nasule, scurtează-te!

Numaidecât nasul începu să se micşoreze o dată, de două ori, apoi de trei ori şi nasul preafrumoasei deveni tot aşa de frumos precum fusese înainte. Iar prinţesa deveni mai frumoasă ca înainte.

Acum nu mai era nimic de făcut, trebuia să se mărite cu Heisaku.

Astfel, cu ajutorul evantaiului cel fermecat al lui Tengu, leneşul Heisaku deveni omul celmai bogat din sat. Putea să mănânce ţipari prăjiţi cu orez alb, cât îi poftea inima, zile în şir putea zăbovi în pat, se putea plimba prin munţi şi – mai ales – nu trebuia să facă nimic. Uite aşa trăia el. într-o zi se ghiftuia până nu mai putea, în altă zi dormea tot timpul, în cea de a treia zihaihui şi apoi o lua de la capăt. Curând însă se sătură să nu facă nimic, era prea plictisitor.

într-o zi, Heisaku stătea lungit în grădină şi căsca plictisit. Şi ca să se amuze într-

un fel, scoase evantaiul de la cingătoare, se uită la el şi îşi zise: „Oare nasul meu cât s-ar putea lungi?” Şi dintr-o dată se înveseli, bătu în evantai şi rosti de trei ori:

— Nasule, lungeşte-te! Nasule, lungeşte-te! Nasule, lungeşte-te!

Numaidecât nasul lui Heisaku se îndreptă în sus şi începu să crească. A crescut de trei ori mai mare. Heisaku mai bătu o dată. Nasul se lungi de şase ori, apoi se făcu mai înalt decât casa, mai înalt chiar decât un copac. Crescuse atât de înalt, că chiar Heisaku nu mai putea să-şi vadă vârful nasului.

Heisaku era voios mare. începu să lovească în evantai cu toată puterea. Nasul se tot lungi, ajunse mai sus de nori, până la cer, şi-l străpunse.

Sus, sus se ivi în acest timp Tunetul, care văzu că ceva subţire, roşu şi ascuţit, străpunge cerul şi se caţără tot mai sus. Tunetul se miră. „Seamănă cu un morcov. N-am văzut niciodată morcovi care să crească în cer, ba şi cu vârful în sus!” Apoi trase cu putere de morcov.

— Au! strigă Heisaku de jos, de pe pământ.

Deşi vârful nasului ajunsese departe, era vârful propriului său nas şi pe sărmanul Heisaku începu să-l doară. întoarse totuşi repede evantaiul, ciocăni în faţa opusă, strigând:

— Nasule, scurtează-te! Nasule, scurtează-te! Nasule, scurtează-te!

Şi, într-adevăr, dintr-o dată nasul începu să se micşoreze: o dată, de două ori, de trei ori. Numai că Tunetul era mai puternic decât Heisaku. Nasul se micşoră treptat, dar vârful îi rămăsese ca şi până atunci în cer. Şi fiindcă vârful nasului nu putea să se întoarcă din cer pe pământ, Heisaku fu nevoit să se ridice până acolo. Mai întâi trebui să se desprindă cu totul de pământ. Cu cât scădea nasul, cu atât Heisaku se înălţa mai sus. Se ridică mai sus decât casa, mai sus decât copacul cel mai înalt din grădină, mai sus de nori şi, în sfârşit, ajunse până la cer. Dar gaura pe care o făcuse cu nasul era atât de mică, încât Heisaku nu putea să treacă prin ea. Şi astfel a rămas sus pe cer, suspendat de vârful propriului său nas.

Mai atârnă acolo şi astăzi.

Cele două broaşte

poveste japoneză

Demult, tare demult, pe când oraşul Kyoto mai era capitala Japoniei, trăia în acest oraş o broască. Ea nu locuia cine ştie unde, ci lângă un templu, într-o fântână mică din curte. Se simţea bine acolo: fundul fântânii era moale, lipicios şi umed.

Dar iată că a venit vara cea călduroasă. Era atât de cald, încât totul înjur secase: bălţile, vâlcelele, pâraiele. Fundul fântânii se întărise şi crăpase. Nici nu-ţi venea să crezi că e vorba de o fântână.

„Trebuie să mă mut! îşi zise sărmana broască. Dar unde? Pe aici totul s-a uscat. Ia să mă duc în oraşul Osaka. Se spune că Osaka se află la mare, iar eu n-am văzut niciodată marea. Mă duc să văd cum arată!”

Broasca ieşi din fântână şi o luă încet spre oraşul Osaka.

în oraşul Osaka trăia o altă broască. Ea huzurea într-un heleşteu mare şi rotund. îşi vâra capul în nămolul moale sau înota în apa tulbure printre algele unduitoare, iar în zilele însorite se încălzea pe o piatră caldă şi netedă.

Dar arşiţa ajunse şi la Osaka. Şi aici secară vâlcelele, pâraiele şi heleşteiele. Secă şi heleşteul rotund, unde trăia broasca. Fundul heleşteului se albise de-a binelea. Broasca trăise toată viaţa în heleşteu şi deodată s-a trezit pe uscat: nici tu apă, nici tu nămol, ci doar praf uscat.

„în Osaka e secetă mare – îşi zise broasca. Trebuie să mă mut altundeva. Mă voi duce în oraşul Kyoto. Se spune că-i capitala Japoniei. Cu prilejul ăsta o să văd palatele şi templele capitalei.” Şi broasca o porni ţopăind tară grabă spre Kyoto.

S-a-ntâmplat ca amândouă broaştele să pornească la drum în aceeaşi zi, la aceeaşi oră, dis-de- dimineaţă. Una ţopăia de la Kyoto la Osaka, cealaltă de la Osaka la Kyoto.

Broaştele ţopăiau tară grabă: făceau un salt, apoi mai stăteau, încă o săritură şi iar stăteau. Fiindcă plecaseră la drum în acelaşi timp şi fiecare sărea nici mai repede nici mai încet decât cealaltă, ar fi trebuit să se întâlnească la jumătatea drumului.

La jumătatea dramului dintre Osaka şi Kyoto se afla însă muntele Tenedzan. Când ajunseră la acel munte, broaştele se odihniră puţin şi începură să se caţere încetişor pe coastă în sus. Urcau, desigur, tare încet, pentru că nu erau obişnuite să umble prin munţi.

Gâfâind şi umflându-se, se căţărau tot mai sus şi mai sus. încă nu se vedeau una pe alta, fiindcă între ele se afla muntele. în sfârşit, broaştele ajunseră în vârf. Aci ele se ciocniră cap în cap.

— Ia te uită! spuse broasca din Kyoto.

— Ia te uită! spuse broasca din Osaka.

— Eu sunt broasca din Kyoto şi merg la Osaka. Dar tu? întrebă broasca din Kyoto.

— Eu sunt broasca din Osaka şi mă duc la Kyoto: La noi, la Osaka e secetă mare!

— La Osaka e secetă? La Osaka, secetă? se alarmă broasca din Kyoto. Ca la Kyoto? Ca la Kyoto?

— Oare şi la Kyoto e arşiţă?

— Desigur! Desigur! La noi, la Kyoto, au secat nu numai bălţile, dar şi fântânile.

— înseamnă că n-are rost să mergem mai departe, rosti cu tristeţe broasca din Osaka. Dacă şi la voi e secetă ca şi la noi, mai bine să pierim acasă.

Broaştele tăcură, căzând pe gânduri. E păcat, totuşi, să te întorci la jumătatea drumului. Se gândiră ele ce se gândiră şi hotărâră să se verifice una pe alta. Câte nu vorbesc trecătorii!

— Iată, la ce mă gândesc, zise broasca din Kyoto. Dacă tot am ajuns pe acest munte, o să mă uit de aici spre oraşul Osaka. De pe munte pesemne că se vede cu siguranţă marea.

— Bine te-ai gândit! spuse broasca din Osaka. O să mă uit şi eu de pe piscul muntelui. Doar de aici se pot vedea palatele şi templele oraşului Kyoto.

Amândouă broaştele se ridicară pe lăbuţele dinapoi, îşi lungiră cât putură trupurile lor de broască, deschiseră ochii larg şi începură să privească în depărtare. Priviră ce priviră şi deodată broasca din Kyoto se lungi la pământ şi spuse cu durere:

— Ce-i asta? Nimic nou, nimic interesant! Exact ca la Kyoto. Toţi spun: „Marea, marea!” Dar eu nu văd nicio mare la Osaka.

Şi broasca din Osaka era supărată:

— Ce-i asta? Ce fel de capitală mai e şi asta? E exact ca Osaka noastră. Credeam c-o să văd palatele şi templele capitalei. Dar de fapt acolo nu-i nimic interesant, totul e ca la noi. Ei, dacă-i aşa, trebuie să mă întorc la Osaka! mai zise broasca din Osaka. Dacă o să plouă, o să fie şi acasă umezeală.

Broaştele îşi luară rămas bun, fiecare se întoarse dincotro venise şi începură să coboare de pe munte.

După mai multe sărituri se şi pierdură din ochi una pe alta, pentru că între ele se ridica piscul ascuţit al muntelui.

Aşa s-a terminat totul: broasca din Kyoto s-a întors la Kyoto, iar cea din Osaka – la Osaka. Şi până la sfârşitul vieţii s-au gândit că Osaka şi Kyoto seamănă ca două picături de apă. Dar nu-i adevărat. Cele două oraşe nu seamănă deloc. Atunci ce s-a întâmplat?

Broasca din Kyoto n-a văzut deloc Osaka, ci Kyoto, oraşul natal, iar broasca din Osaka n-a văzut Kyoto, ci Osaka. Fiindcă ochii broaştelor sunt pe creştetul capului. Iată de ce, când s-au înălţat pe lăbuţele dinapoi şi au ridicat capul, ochii lor priveau în spate. Deci nu se uitau înainte, ci înapoi: fiecare broască se uita acolo de unde venise. Numai că ele nu ştiau acest lucru.

Broasca din Osaka s-a-ntors în heleşteul ei şi plină de supărare le-a spus puilor săi:

— Osaka şi Kyoto înseamnă de fapt acelaşi lucru. De aici şi zicala: „Puii de broască tot broaşte sunt”.

Iar broasca din Kyoto, întorcându-se acasă, la vechiul ei lac, s-a aruncat în fântână şi le-a spus suratelor:

— Nu există nicio mare!

De unde şi zicala: „Broasca din fântână nu cunoaşte marea”.

Nara-Nashi

poveste japoneză

Trei fraţi, rămaşi de mici fără tată, trăiau împreună cu mama lor. într-o zi, buna lor mamă căzu grav bolnavă. Deşi aduseseră la căpătâiul bolnavei pe cei mai buni şi mai scumpi doctori, sănătatea ei se şubrezea cu fiecare clipă. Zilele bătrânei mame păreau numărate.

într-o zi, cei trei feciori se apropiară de patul muribundei şi-o întrebară dacă are vreo dorinţă.

— Aş vrea să mănânc Nara-nashi, le răspunse bolnava.

Cei trei fraţi auziseră povestindu-se despre Nara-nashi o delicateţe de pere de Nara, care creşteau tocmai în creierul munţilor. Numai că erau aşa de straşnic păzite de un monstru, încât nimeni dintre cei ce se aventuraseră în căutarea acestor pere nu scăpase cu viaţă. Cu toate acestea, cei trei băieţi, dornici să îndeplinească ultima dorinţă a mamei lor, se hotărâră să se facă luntre şi punte şi să-i aducă Nara-nashi.

Aşa se face că Taro, cel mai mare dintre fraţi, luă primul coşul în spinare şi porni să-şi încerce norocul. Merse el, merse pe o cărăruie de munte şi urcă şi tot urcă până ajunse la o stâncă uriaşă. Lângă ea se odihnea o bătrână uitată de moarte.

— încotro ai pornit, tinere? îl întrebă bătrâna.

— Mă duc să culeg Nara-nashi, răspunse Taro, dar nu ştiu unde să le caut.

Femeia se ridică în capul oaselor şi apropiindu-se de flăcău zise:

— Să ştii că un demon fioros trăieşte în inima munţilor. Te va răpune cu siguranţă dacă te încumeţi să-l înfrunţi. Ai face mai bine să te întorci acasă.

— Imposibil! Trebuie să ajung acolo negreşit. Te rog, arată-mi drumul! se rugă Taro.

— Bine, răspunse bătrâna. Ascultă cu mare băgare de seamă ce-am să-ţi spun. Puţin mai încolo ai să dai de o răscruce de drumuri străjuită de bambuşi tineri. Să apuci pe drumul spre care sunt îndreptate de vânt frunzele bambusului.

Taro mulţumi bătrânei şi continuă să urce pe cărăruia care ducea spre creierul munţilor. întocmai cum îi spusese bătrânica, cărăruia se răsfiră în curând în trei, începutul fiecărui drum fiind străjuit de câte un bambus tânăr. Unul dintre ei avea frunzele răsucite spre o potecă ce părea cea mai abruptă, cea mai strâmtă şi mai întortocheată dintre toate trei.

Taro îşi aminti ce-i spusese bătrâna, dar în sinea lui îşi zise:

„Indiferent ce potecă aleg, rezultatul va fi cu siguranţă acelaşi. S-o apuc atunci pe drumul cel mai uşor!”

Alese drumul cel mai larg şi mai bine nivelat şi o porni la mers. N-apucă să facă doi paşi că o cioară zbură pe deasupra capului lui zicând:

— Ai face mai bine dacă n-ai alege acest dram, flăcăule!

Taro n-o luă în seamă şi-şi continuă drumul. întâlni curând un pom încărcat cu tigve, care îl avertiză:

— Ai să te căieşti amarnic, dacă-ţi continui drumul pe-aici.

Ignorând şi acest avertisment, Taro îşi văzu mai departe de drum. Ajunse curând la un lac cu apă liniştită, dincolo de care se vedeau pomi încărcaţi cu Nara-nashi. Fericit, Taro se aruncă în apă şi începu să înoate spre fructele de pe ţărm. De îndată ce trupul său atinse argintiul lacului, apele liniştite de până atunci începură să clocotească şi să mugească înfricoşător, iar monstrul, care nu era altul decât paznicul lacului, răsări din ape şi-l înghiţi dintr-o răsuflare.

După zile şi zile de nerăbdătoare aşteptare a lui Taro, cei doi fraţi se sfatuiră şi hotărâră ca fratele mijlociu, Jiro, să-şi încerce şi el norocul.

Jiro porni imediat la drum, dar întocmai ca Taro, nesocotind sfatul bătrânei de la stâncă, fu înghiţit şi el de monstrul lacului.

în sfârşit, veni rândul mezinului Saburo să pornească spre munţi. întâlni, de-asemenea, bătrâna femeie şi-i spuse că cei doi fraţi ai săi mai mari, plecaţi să aducă Nara-nashi, nu s-au mai întors acasă.

— Pentru că nu mi-au ascultat povaţa, răspunse bătrâna. Dacă vrei să reuşeşti, urmează-mi sfatul, fătul meu.

Spunând acestea, îi dădu o sabie.

Când ajunse la răscruce, Saburo o porni pe cărarea cea mai prăpăstioasă şi mai strâmtă, spre care erau îndreptate frunzele bambusului, aşa cum îl sfătuise bătrâna. Cum mergea el aşa, o cioară zbură pe deasupra capului şi-l îndemnă să nu-şi piardă timpul prin ascunzişurile muntelui.

Ajunse curând la un pârâiaş, în apele căruia văzu o floare de Nara-nashi. Cu inima bătându-i de emoţie o porni în susul apei şi găsi în cele din urmă o plantaţie de Nara-nashi, înconjurată de apele liniştite ale unui lac.

Când Saburo începu să alerge spre pomii de Nara-nashi, vântul îi şopti la ureche:

— Dacă te urci în pom dinspre nord, umbra ţi se va răsfrânge în apă şi vei fi înghiţit pe dată de monstrul lacului. Dacă vrei să scapi teafăr, caţără-te în pom din partea sudică.

Saburo se urcă în pom aşa cum fusese sfătuit şi culese o mulţime de Nara-nashi. Dar la coborâre, din nebăgare de seamă, se aşeză pe o creangă crescută viguros spre nord. Pentru câteva clipe, umbra i se proiectă pe luciul apei. Monstrul apăru din valuri şi porni să-l înghită întocmai ca şi pe fraţii lui mai mari, Taro şi Jiro. Dar Saburo scoase din teacă sabia primită de la bătrână şi-o înfipse în monstru. O lovitură atât de dibace, încât monstrul se prăvăli ca lovit de fulger. După o scurtă agonie, monstruoasa creatură îşi dete duhul. O voce îi şopti atunci lui Saburo să despice burta monstrului mort. Oare ce credeţi c-a găsit Saburo în pântecele dihaniei? Pe fraţii lui mai mari, Taro şi Jiro.

După ce şi-a salvat fraţii, Saburo şi-a umplut coşul cu Nara-nashi şi s-a întors degrabă acasă. La scurt timp după ce bătrâna lui mamă a mâncat din fructele aduse, s-a însănătoşit tun. Şi a trăit apoi ani mulţi şi fericiţi împreună cu cei trei feciori ai săi.

Urashima Taro

poveste japoneză

A fost odată, demult de tot, un tânăr pescar pe care-l chema Urashima Taro. Deşi muncea din greu, din zori şi până-n noapte, abia reuşea să-şi ducă traiul de azi pe mâine împreună cu bătrâna sa mamă.

într-o toamnă, vânturile reci de nord începură să bată tot mai puternic, de la o zi la alta, iar marea deveni atât de furioasă încât nici cei mai curajoşi oameni nu se încumetau să iasă la pescuit. Urashima era tare nefericit. Ar fi fost în stare să-şi dea viaţa numai să nu-şi vadă mama răbdând de foame.

într-o bună zi vânturile violente de nord încetară pe neaşteptate, iar marea deveni parcă şi mai blândă ca înainte. în culmea bucuriei, Urashima o porni în larg cu noaptea-n cap. Dar ca un făcut, peştii dispăreau în larg de-ndată ce tânărul arunca undiţele şi plasele, astfel că de la răsăritul soarelui şi până la amiază nu reuşi să prindă decât un singur peştişor. Aproape de asfinţit, simţi o smucitură puternică, gata-gata să-i smulgă undiţa din mină. Era convins că prinsese un peşte foarte mare. Bucuria lui Urashima era fără margini şi manevră undiţa cu atâta dibăcie încât în numai câteva clipe prada ajunse la suprafaţa apei. Dar nu era un peşte, ci o broască ţestoasă uriaşă!
Desfăcu cârligul dezamăgit şi aruncă broasca în mare. Cine ar fi cumpărat o broască ţestoasă, şi încă una atât de mare?

La căderea nopţii, trase barca pe mal şi o porni spre casă, pe un drum colbuit şi întunecos, cu un singur peştişor în traistă.

A doua zi, vânturile de nord se porniră din nou, parcă şi mai aprige ca înainte. Marea clocotea ca un cazan. Nici vorbă să mai poată pescui. Urashima mergea deznădăjduit de-a lungul ţărmului, urmărind cu privirea rătăcită apele învolburate ale mării.

Deodată, uriaşa ţestoasă pe care tânărul pescar o aruncase din undiţă, cu o zi înainte, îşi înălţă capul printre valuri, spunându-i:

— Urashima! îl strigă ea, îţi mulţumesc din suflet că m-ai salvat ieri. în semn de recunoştinţă, te duc la Palatul Dragonului, dacă vrei. Aş fi tare fericită să te răsplătesc pentru binele ce mi-ai făcut. Te rog, urcă în spinarea mea.

Deşi puternic atras de invitaţia broaştei ţestoase, Urashima ezita, gândindu-se la mama lui.

— Nu fi îngrijorat, îl îmbărbătă broasca, ghicindu-i parcă gândurile, n-o să lipsim decât două sau trei zile.

Urashima îşi învinse nehotărârea şi urcă vioi pe carapacea uriaşei broaşte ţestoase. Cu Urashima în cârcă, broasca porni în adâncurile mării. Merseră ei ce merseră, printr-o zonă mohorâtă şi tulbure, până ajunseră la poarta strălucitorului Palat al Dragonului. De îndată, prinţesa palatului, întovărăşită de domnişoare de onoare frumos îmbrăcate şi de o mulţime de peşti, ieşiră în întâmpinarea lui Urashima în sunetele unei muzici fermecătoare.

Odată intrat în palat, Urashima fu cinstit cu cele mai înalte onoruri. Banchetele se ţinură lanţ, iar bucatele servite de încântătoarele domnişoare de onoare erau atât de gustoase, încât nu se mai sătura mâncând. Minunate erau şi dansurile peştilor şi muzica divină ce părea să vină din măruntaiele mării. Urashima era fascinat şi nu-i mai venea să plece. Cele trei zile trecură repede şi Urashima îşi amâna mereu plecarea până ce, iată, se împliniră trei ani de la sosirea lui în Palatul Dragonului.

Se hotărî, în sfârşit, să plece. Când îşi anunţă hotărârea, prinţesa îi înmână o casetă triplă, Tamatebako, spunându-i:

— Umblă sănătos, Urashima, iar această casetă să n-o deschizi decât la mare necaz.

Cu frumoasa casetă sub braţ, tânărul pescar încălecă pe carapacea broaştei şi o pomi spre casă.

Când ajunse în satul natal constată cu surprindere că munţii şi râurile nu mai arătau ca altădată, iar locul arborilor semeţi pe care-i ştia pe dealuri fusese luat de pomi tineri. Nu-i venea să-şi creadă ochilor ce schimbări uriaşe se petrecuseră în acest răstimp cât lipsise.

întâlni curând un bătrân, pe care nu-l cunoştea, lucrând într-o fermă.

— Spune-mi, te rog, unchieşule, îl cunoşti cumva pe Urashima Taro? întrebă Urashima.

— Am auzit de un om cu numele de Urashima Taro, răspunse bătrânul. Eram copil când bunicul povestea că pe vremea tinereţii lui, Urashima ar fi plecat la Palatul Dragonului, dar nu s-a mai întors.

De prisos să mai spunem că mama lui Urashima murise de mult. Iar când a ajuns acolo unde se născuse, urmele casei dispăruseră ca şterse cu buretele. Doar grădina se mai cunoştea, dar o năpădiseră buruienile.

Oamenii şi locurile copilăriei lui se schimbaseră atât de mult încât Urashima nu ştia ce să mai facă şi încotro s-o apuce. îşi aminti atunci de caseta primită de la prinţesă şi se hotărî s-o deschidă.

în prima cutie găsi o pană de cocor. Când ridică capacul celei de-a doua cutii, un fum alb îl înconjură ca o adiere parfumată. Odată cu risipirea fumului, Urashima se preschimbă într-un bătrân cu plete dalbe, uitat de ani.

în cea de-a treia cutie găsi o oglindă. Privind în ea, fu surprins să descopere chipul unui om atât de bătrân. înainte să înţeleagă ce s-a întâmplat, fulgul de cocor fu ridicat în văzduh de o pală de vânt. Când vântul slăbi, fulgul căzu pe spatele încovoiat al lui Urashima, care se preschimbă într-un cocor. Astfel, în timp ce Urashima- cocorul îşi luă zborul spre înaltul cerului, uriaşa broască ţestoasă apăru din valurile mării şi privi spre cocorul ce dispărea în zarea albastră.

Bătrânii spun că broasca ţestoasă nu era alta decât prinţesa Palatului Dragonului, fiica Zeului mării.

Oyasute-Yama

poveste japoneză

A fost odată un fecior din cale-afară de iubitor şi de devotat tatălui său, pe care îl chema Oyasute-Yama. în acele timpuri, se spune că ar fi existat o lege care obliga copiii să ducă în munţi bătrânii ce nu mai puteau munci.

Tatăl feciorului cu pricina ajunsese atât de bătrân încât nu mai putea munci. Sosise timpul abandonării lui şi feciorul îl luă în cârcă şi pomi cu el spre inima munţilor. în timp ce-şi ducea părintele în spinare, bătrânul tată, care-şi iubea şi el copilul din tot sufletul, rupea crengi de copaci şi le arunca, ba ici, ba colo, ca nu cumva dragul său fiu să rătăcească drumul la întoarcere.

Ajunşi în creierul muntelui, fiul strânse un maldăr de frunze uscate şi-şi aşeză tatăl în vârful lor.

— Şi acum, dragul meu tată, trebuie să ne despărţim!

Bătrânul tată rupse o ramură dintr-un copac şi arătând-o fiului iubit, zise:

— Copile drag, ca să nu te rătăceşti, am presărat ramuri ca aceasta pe unde am trecut. Ele îţi vor arăta drumul până acasă. Şi acum rămâi cu bine, fiu iubit!

Emoţionat până la lacrimi de dragostea tatălui său, fiul nu se îndură să-şi abandoneze părintele. îl luă din nou în spinare şi se întoarse cu el acasă.

Dacă fapta aceasta ar fi ajuns la urechile seniorului, atât tatăl, cât şi fiul ar fi fost aspru pedepsiţi. Dar fiul săpă o groapă în fundul curţii, şi-şi ascunse tatăl acolo. în fiecare zi ducea mâncare tatălui său în tainiţă, iar atunci când făcea rost de bucate mai alese, nu se atingea de ele până ce nu-i ducea mai întâi părintelui său.

într-o zi, seniorul dădu poruncă în ţară să i se facă o frânghie din cenuşă. Supuşii săi se străduiră zile şi nopţi să facă frânghia comandată, dar în zadar. Cererea seniorului ajungând şi la urechile bătrânului, acesta îi spuse fiului:

— încolăceşte o frânghie pe un fund de lemn şi dă-i foc.

Fiul ascultă povaţa tatălui şi obţinu, într-adevăr, o funie de cenuşă. Se prezentă cu ea în faţa seniorului şi fu răsplătit pentru iscusinţa sa.

La scurt timp după aceea, seniorul îl chemă din nou pe tânăr şi-i dădu un ţăruş din lemn. Astfel tăiat încât nu se putea bănui care e capul şi care e coada, şi-i ceru să-i arate unde e vârful şi unde e rădăcina. Fiul luă ţăruşul acasă şi ceru părerea bătrânului tată.

— Pune ţăruşul în apă, îl sfătui bătrânul. Capătul care va încerca să iasă din apă, va fi vârful, iar cel ce se va afunda în apă, va fi rădăcina.

Fiul făcu întocmai cum îl învăţă bătrânul său tată şi anunţă rezultatul înaltului senior. Impresionat de felul deosebit de inteligent de rezolvare a acestei dificile probleme, seniorul îl răsplăti şi mai darnic pe tânăr.

Dar seniorul veni curând cu o a treia problemă şi mai dificilă decât celelalte două. El porunci tânărului să construiască o tobă care să scoată sunete fără a fi lovită.

Băiatul îşi consultă din nou tatăl.

— Nimic mai uşor, fătul meu, zise bătrânul. Du-te şi cumpără o piele potrivit de mare. Apoi mergi la munte şi fa rost de un stup.

Fiul procedă întocmai cum îl învăţă tatăl său, iar bătrânul croi din piele o tobă şi în interiorul ei instală roiul de albine.

— Iată toba, fiule. înfăţişează-te cu ea în faţa înălţimii sale.

Feciorul luă imediat drumul seniorului. Iar când acesta atinse toba, albinele din interior, tulburate fără veste, începură să zumzăie de vibra membrana tobei ca lovită de sute de ciocane. Nu exista nicio îndoială: toba cânta de la sine.

Lăudându-l pe băiat pentru soluţiile înţelepte date celor trei dificile întrebări ale lui, seniorul îl întrebă cum de a reuşit să se descurce atât de bine.

— Fiind prea tânăr şi având puţină experienţă – răspunse flăcăul – n-am reuşit să rezolv niciuna dintre probleme. Soluţiile le-am aflat de la tatăl meu, om

bătrân, cu experienţă bogată...

Şi pentru că spusese destule, tânărul s-a hotărât să fie cinstit până la capăt:

— Nu m-am încumetat să-mi abandonez părintele în munţi, luminăţia-ta. L-am ascuns în fundul grădinii...

Impresionat de povestea fiului iubitor, seniorul zise:

— N-aş fi bănuit că bătrânii sunt atât de înţelepţi şi de folositori. De acum încolo, nimeni să nu- şi mai arunce părinţii în munţi.

De atunci se spune că vârstnicii au trăit împreună cu fiii lor până la adânci bătrâneţi.

Momotaro

poveste japoneză

Se povesteşte că ar fi trăit odată un moş şi o babă. în fiecare zi, moşul se ducea în munţi să adune vreascuri, iar baba, la râu, să spele rufe.

într-o zi, pe când femeia spăla rufele ca de obicei, văzu o pară uriaşă plutind pe apele molcome ale râului. Femeia prinse para, dar abia-abia reuşi s-o scoată din râu. O apucă cu ambele mâini şi se chinui straşnic până s-o aducă acasă. La scurt timp după ce moşul ei se întoarse de ia munte, baba luă un cuţit de bucătărie cu gândul să taie para şi s-o servească la cină. Deodată para se despică singură în două şi un copilaş sări afară chiuind. Moşul şi baba rămaseră ţintuiţi locului de uimire. Când îşi revenire, se bucurară tare mult, pentru că deşi nu aveau copii, iubeau la nebunie pruncii. Botezară copilul Momotaro, pentru că se născuse dintr-o pară. îl iubeau ca pe ochii din cap şi nu ştiau ce să mai facă să-l crească mare şi sănătos.

Momotaro creştea într-o zi cât alţi copii în şapte şi cu fiecare castron de orez mâncat se făcea mai mare şi mai mare. Ajunse curând un flăcău voinic, cu o forţă inegalabilă prin împrejurimi.

într-o zi, Momotaro se înfăţişă dinaintea celor doi bătrâni şi le căzu în genunchi:

— Vreau să merg la Onigashima să răpun demonii care terorizează poporul. Daţi-mi binecuvântarea voastră, rogu-vă!

Cererea lui Momotaro l-a surprins şi i-a înspăimântat pe bătrâni aşa de tare că minute lungi au rămas fără grai. Dar flăcăul era hotărât să plece şi atât a insistat cu ruga lui până ce bătrânii au fost de acord. Momotaro şi-a aruncat pe umăr traista cu merinde pregătită de bătrâna lui mamă şi a plecat fericit. La marginea satului i-a tăiat calea un câine.

— Te cunosc. Eşti Momotaro. încotro ai pornit, tinere? întrebă câinele.

— Mă duc la Onigashima să răpun demonii, răspunse flăcăul.

— Şi ce-ai în traistă? întrebă animalul.

— Cele mai bune găluşte de mei din Japonia, răspunse mândru Momotaro.

Câinele l-a rugat atunci să-i dea şi lui să guste. Momotaro a fost de acord, cu condiţia să-l însoţească în lunga şi greaua lui călătorie. Nu peste mult timp, cei doi tovarăşi au întâlnit un fazan, care s-a alăturat bucuros expediţiei, în schimbul unei găluşte de mei. Următorul membru al echipei
a fost un măgar, gata şi el să-l ajute pe Momotaro pentru o găluşcă.

Iată-l acum pe Momotaro îndreptându-se spre Onigashima însoţit de un câine,
un fazan şi un măgar.

Când au ajuns la insulă, o poartă uriaşă, ferecată pe dinăuntru, le bara drumul. Dar fazanul s-a înălţat în văzduh, a sărit peste poartă şi i-a tras zăvoarele. Momotaro şi prietenii săi au intrat atunci în cetate, surprinzând demonii în toiul petrecerii.

— Hei, demoni! strigă flăcăul. Eu sunt Momotaro şi am venit sa vă pedepsesc pentru fărădelegile voastre!

La acest semnal, câinele, fazanul şi măgarul au tăbărât pe demonii beţi. Momotaro şi prietenii săi, animalele, aveau fiecare puterea a o mie de oameni la un loc, deoarece mâncaseră cele mai bune găluşti de mei din Japonia. Fazanul lovea demonii peste faţă cu ciocul şi ghearele, măgarul le căra la copite, pe unde nimerea, iar câinele îi muşca de picioare. înnebuniţi de durere, demonii nu ştiau ce să-şi apere mai întâi. Şi, spre a-şi găsi scăparea, s-au predat unul câte unul. Mai-marele

demonilor a îngenuncheat în faţa lui Momotaro şi tremurând de frică l-a rugat cu lacrimi în ochi:

— Te implor, cruţa-mi viaţa! Şi-ţi promit că niciodată nu voi mai supăra o fiinţă omenească. Pe deasupra îţi dau şi toate comorile adunate aici.

Momotaro a poruncit să fie adunate toate comorile de la palat, furate de la oameni. Le-a încărcat apoi într-o căruţă şi s-a întors triumfător acasă. împreună cu prietenii săi câinele, fazanul şi măgarul.

Yulpea-Ceainic

poveste japoneză

A fost odată, tare demult, un bătrân şi o bătrânică. Erau atât de săraci că n-aveau după ce bea apă. Moşul se ducea în fiecare zi la pădure, să ia lemne de foc pe care le vindea apoi la oraş, spre a- şi câştiga pâinea ce de toate zilele.

într-o zi, în timp ce se îndrepta spre cărările dificile ale munţilor, văzu trei copii schingiuind o vulpe pe care nu se ştie cum o prinseseră. Făcându-i-se milă, zise copiilor:

— E mare păcat să chinuiţi un biet animal! Nu vreţi să mi-l vindeţi mie?

Copiii se învoiră şi când avură în palmă câteva monede îi dădură bucuroşi vulpea şi o zbughiră peste câmp.

Bătrânul dezlegă frânghia care aproape sugrumase gâtul vulpii şi zise:

— Ce nenorocire! Altă dată să nu te mai aventurezi pe uliţele satului, la lumina zilei, dacă vrei să n-o păţi la fel! Şi acum, şterge-o la vizuina ta!

Eliberat, animalul o zbughi în pădure.

Trecură zile, săptămâni, luni. Bătrânul aproape că uitase de vulpe. Sfârşitul anului era aproape şi moşul urca din nou cărările muntelui pentru a aduna lemne ca de obicei, cugetând cum să facă rost de bani pentru Anul Nou. Deodată o vulpe ieşi din pădure şi îi spuse:

— Dragă bătrânelule, eu sunt vulpea pe care bunătatea ta a salvat-o de la moarte nu demult. Te văd foarte îngrijorat. Ţi s-a întâmplat ceva?

— Gândeam că anul e pe sfârşite şi aş avea atâtea de cumpărat de Anul Nou, zise bătrânul.

— Nu-ţi face griji, zise vulpea. Mă voi transforma într-un ceainic, pe care te rog să-l duci la templul din sat şi să-l vinzi preotului pentru trei ryo.

Bătrânul rămase pe gânduri, neştiind dacă e bine să facă o asemenea faptă. La insistentele animalului, acceptă în cele din urmă.

Atunci, vulpea se dădu peste cap şi cât ai clipi din ochi se prefăcu într-un frumos ceainic din bronz. Bătrânul ascunse ceainicul sub cămaşă şi pomi spre templu.

— Am un lucru rar pe care aş vrea să ţi-l vând, părinte. Un ceainic din bronz. Vrei să-l cumperi? zise moşneagul.

Preotul luă ceainicul. îl examină cu grijă, îl ciocăni cu arătătorul. Suna profund şi melodios, impresionându-l pe preot. Hotărât să obţină ceainicul, zise bătrânului:

— Cât vrei pe el?

— Trei ryo, răspunse acesta.

Socotind preţul nu prea ridicat, preotul plăti suma cerută, convins c-a făcut o afacere bună. La rândul său, bătrânul se grăbi spre casă. Fericit să-i poată arăta babei lui trei ryo.

Ei bine, sunteţi probabil curioşi să aflaţi ce s-a întâmplat cu ceainicul. De îndată ce a intrat în posesia frumosului ceainic, preotul a fost nerăbdător să vadă cât de bun ceai e în stare să facă şi dădu poruncă unei slugi să-l spele bine. Sluga, un băiat cam sărac cu duhul, luă ceainicul în bucătărie, puse nisip în el şi începu să-l frece cu o perie. Deodată, ceainicul strigă la băiat:

— Oh, oh! Neisprăvitule, spală-mă mai cu grijă. Mi se sfâşie inima de durere!

Speriat, băiatul fugi la preot.

— Părinte, părinte, ceainicul vorbeşte! Mi-a zis să-l spăl cu grijă că-l doare!

Preotul răspunse calm:

— Fii pe pace, băiete. Ţi s-a părut probabil, pentru că ceainicul e într-adevăr foarte frumos şi scoate nişte sunete minunate, de parcă ar vorbi un om. Termină spălatul şi pune apă la fiert.

Băiatul puse apă în ceainic, îl aşeză pe plită şi aprinse focul.

— Vai, mă arde, mă arde, neisprăvitule! Lasă focul mai mic că mă ucizi, se auzi din nou vocea ceainicului.

Speriat de-a binelea, băiatul fugi la preot.

— Nu m-am înşelat, părinte! zise el. Ceainicul vorbeşte. A zis „Mă arde, mă arde, fa focul mai mic”.

încă neîncrezător, preotul, dornic să bea ceai, socotea că apa este gata fiartă. Spuse băiatului să oprească focul şi să-i aducă ceainicul.

— Imediat, sfinţia-ta, zise băiatul şi dădu fuga în bucătărie.

Spre marea lui mirare văzu ceainicul alergând pe patru picioare, cu coada stufoasă ridicată în sus. Căzu jos de uimire şi strigă:

— Părinte, părinte, ce întâmplare nemaipomenită!

Preotul se repezi în bucătărie. în locul ceainicului văzu o vulpe fugind cât o ţineau picioarele.

Cu toată înţelepciunea sa, preotul s-a speriat în toată puterea cuvântului, uitând şi de pagubă şi de tot. Iar vulpea, chelălăind şi agitându-şi coada stufoasă, fugea mâncând pământul spre vizuina ei din munţi.

Vrabia cu limba tăiată

poveste japoneză

Un bătrân s-a dus odată la munte, a atârnat traista cu merinde de o ramură de copac şi s-a apucat de treabă. Venind ora mesei, bătrânul desfăcu traista şi ce să vezi? Era goală. Fiertura de orez dispăruse şi în locul ei o vrabie lenevea cu guşa plină, la adăpost de frig şi vânt. Cu ce ochi gingaşi îl privi vrabia! Uitând de foame, bătrânul legă traista la gură, iar seara aduse vrabia acasă şi de atunci începu s-o îngrijească cu dragoste părintească.

Câteva zile mai târziu, moşul plecă din nou la munte, lăsând acasă pe babă împreună cu vrăbiuţa. Bătrâna pregăti amidon pentru apretatul rufelor şi-l lăsă pe verandă, apoi plecă cu rufele să le spele la râu.

Vrăbiuţa gustă din apret şi-i plăcu. Mai ciuguli o dată, încă o dată. I se părea din ce în ce mai bun şi tot ciugulind şi iar ciugulind, constată îngrozită că mâncase tot apretul.

— Vai, mie, ce-am făcut! se văicări ea, dar era prea târziu.

După ce termină de spălat, femeia se întoarse acasă şi se opri direct pe verandă. Dar ia apretul de unde nu-i! Castronul era gol-goluţ, de parcă-l spălase cineva.

„Măi să fie! Cine să-l fi luat?” se întrebă femeia nedumerită. Privi în stânga, privi în dreapta prin verandă până ce ochi-i căzură pe vrăbiuţă. Stătea spăşită într-un colţ, cu capul uşor plecat, ca şi când şi-ar fi cerut iertare. Femeia luă vrabia în mână şi privind-o cu atenţie descoperi apret în jurul ciocului. îi căscă ciocul şi din nou urme de apret şi pe limbă.

— Tu eşti hoaţa, deci! zise femeia.

Furia ei crescu brusc, mai ales că zile întregi se străduise să-i facă toate poftele, să nu-i lipsească nimic. Oarbă de mânie, luă e foarfecă şi tăie limba bietei vrăbiuţe.

înnebunită de durere, vrabia zbură din mâna bătrânei încotro văzu cu ochii.

Moşul veni şi el curând acasă.

— Spune, draga mea, ce face păsărică? îşi întrebă el soţia de cum trecu pragul.

Baba povesti toate cele întâmplate, iar moşul se întristă foarte tare.

— Mare păcat! zise el în cele din urmă. Am să mă duc după ea.

Şi moşul o pomi spre munţi.

— Unde este casa vrăbiuţei? Unde locuieşte vrăbiuţa cu limba tăiată? întreba el în stânga şi-n dreapta.

Şi tot repetând ca un cântec întrebarea, ajunse în munţi. întâlni un om care păştea vaca şi-l întrebă dacă nu cumva ştie unde e casa vrăbiuţei. întâlni mai apoi un om păscând caii şi-i puse aceeaşi întrebare. Dar nimeni nu ştia unde locuieşte sărmana păsărică.

Auzi, într-un târziu, că vrăbiuţa îşi are cuibul într-un crâng de bambus. Pătrunse în crâng cu inima plină de speranţă. Ajunse la casa vrăbiuţei şi o găsi în războiul de ţesut.

— îmi pare aşa de rău c-ai rămas fără limbă! o întâmpină bătrânul.

— Bine-ai venit, moşneagule drag! îi spuse vrabia şi toţi membrii din familia ei îi ieşiră în întâmpinare.

îl omeniră cu o masă somptuoasă, şi-l distrară cu dansuri şi cântece păsăreşti. La căderea nopţii bătrânul zise:

— Trebuie să plec. Femeia mea o fi îngrijorată.

— Ce păcat că trebuie să pleci, spuseră vrăbiuţele. Primeşte de la noi în dar, moşule, unul dintre aceste cadouri, la alegere, mai ziseră la despărţire.

Şi aşezară în faţa bătrânului două cufere, unul mai mare şi unul mai mic.

— Sunt bătrân, ştiţi bine, se plânse moşneagul. Aşa că, dacă nu vă e cu supărare, am să aleg cufărul acesta mic.

Zicând acestea, ridică lada pe umeri şi o pomi pe drumul întoarcerii. Când ajunse acasă. îi spuse soţiei:

— Am întâlnit vrăbiuţa şi m-am ales cu un dar. Având de ales între un cufăr mare şi unul mic, l- am preferat pe ăsta mititel.

Şi zicând acestea, deschise lădiţa. Ei bine, oameni buni, ce credeţi că era înăuntru? Numai monede de aur, lingouri de aur şi argint şi câte şi mai câte alte bijuterii de preţ!

Surpriza de început a femeii se transformă curând într-o furie lacomă:

— Dacă aş fi fost eu în locul tău, aş fi luat cufărul cel mare, zise ea cu reproş.

Ziua următoare plecă la munte să-i facă o vizită vrăbiuţei, după ce află din fir-a-păr locul unde îşi avea culcuşul.

— Unde e casa vrăbiuţei? Unde e casa vrăbiuţei?

Tot repetând întrebarea, deşi ştia bine răspunsul, ajunse în crângul de bambus.

— Draga mea, vrăbiuţă! Iată, am venit şi eu să te văd, zise baba mieroasă de cum ajunse la casa vrăbiuţei.

— Bine ai venit, bătrânico! îi ură vrăbiuţa.

Familia vrăbiuţei o primi cu o masă îmbelşugată, cu dansuri şi muzică, întocmai cum făcuseră şi cu moşul ei. Când veni vremea plecării, îi aduseră şi ei dinainte două cufere, unul mare şi unul mic, şi-i spuseră să aleagă după pofta inimii.

— Dacă e aşa, zise baba, am să-l aleg pe cel mai mare.

Cu ajutorul vrăbiuţelor, săltă cufărul pe umeri şi o pomi la vale. Pe drumul de întoarcere o rodea cumplit întrebarea: ce anume o fi în cufăr de e aşa greu. în cele din urmă învinse curiozitatea. Se opri în dram. Lăsă cufărul jos şi deschise capacul. înăuntru numai şerpi încolăciţi, balauri şi fantome! Trânti capacul peste arătările gata s-o înghită şi, înfricoşată de moarte, o rupse la fugă spre casă cât o ţineau picioarele.

Eclipsa de lună

poveste j avaneză[125]

Batara Kala[126] a fost un zeu foarte puternic, uriaş şi rău fără pereche, şi nu îi era teamă de nimeni şi de nimic. Numai de Batara Vişnu, păzitorul lumii, se temea şi fugea din calea lui. Toate fiinţele de pe pământ îi erau duşmani, nici zeii din

125 Java este o insulă din Asia de Sud Est aparţinând Indoneziei

126 denumire pentru zei

kahiangan nu-l priveau cu prietenie. Dar ce puteau să facă bieţii muritori sau chiar zeii împotriva lui? Batara Kala era foarte puternic şi nimeni nu putea să se măsoare cu el, în afară de Batara Vişnu, atotputernicul.

Se spune, că odată, Batara Kala s-a îndrăgostit de Lună, Zeiţa Nopţii cea frumoasă, blândă şi aducătoare de linişte pe pământ. Dar Luna cea bună i-a întors spatele.

Acest refuz a rănit foarte adânc inima lui Batara Kala, mândria lui a fost jignită. Cum de a îndrăznit Luna cea neajutorată să-i refuze dragostea, tocmai lui, puternicul Batara Kala? Nemaiputând de supărare, s-ajurat că va înghiţi Luna oricând şi oriunde o va prinde. De atunci aleargă mereu după Lună s-o prindă şi s-o înghită. Dar Batara Vişnu supraveghează toate fiinţele de pe pământ şi din cer. De cinci Batara Kala s-ajurat că va înghiţi Luna, nu l-a mai lăsat să se apropie de ea. S-a întâmplat însă ca într-o zi Bat ara Kala să izbutească să prindă Luna şi a început s-o înghită puţin câte puţin. Era pentru prima oară când omenirii i-a fost dat să vadă o eclipsă de lună, era pentru prima oară când omenirii i-a fost dat să vadă cum Zeiţa Nopţii dispărea puţin câte puţin în gura lui Batara Kala. Vai, să moară Luna înghiţită de Batara Kala!? Aşa ceva nu trebuia să se întâmple. Cine va mai aduce liniştea pe pământ? Cine va mai lumina drumurile în timpul nopţii? Batara Vişnu trebuia înştiinţat, altfel Luna avea să piară. Dar cum? Oamenii erau neputincioşi. Au plâns femeile, au plâns copiii, au plâns chiar şi bărbaţii, au plâns cu toţii de mila Lunii. încă puţin şi Luna ar fi fost înghiţită toată. Dar chiar atunci cineva a strigat:

— De ce plângem şi nu facem nimic? De ce stăm cu braţele încrucişate în timp ce Batara Kala înghite pe Zeiţa Nopţii? Trebuie să facem ceva ca să atragem atenţia lui Vişnu. Hai, puneţi mâna fiecare pe câte două beţe de bambus şi loviţi în oricare lucru vă cade la îndemână.

Dacă toată omenirea va face cum facem noi, atunci se va auzi zgomotul până la cer. Iar când Vişnu va cerceta cauza, va vedea şi el ce face Batara cu frumoasa Lună.

Şi aşa s-a întâmplat. Dar Vişnu a observat tocmai în clipa când Batara Kala îşi închidea gura, când Luna intrase toată în gura lui. Ca să scape Luna, Vişnu a slobozit o săgeată care a retezat capul lui Batara Kala. Luna a ieşit din gâtul lui tăiat şi cerul se lumină iar. Corpul lui Batara Kala a căzut în Marea de Sud[127] şi a devenit o insulă. Dar capul lui este nemuritor, mai trăieşte până în ziua de azi. Din când în când înghite iar Luna. De atunci, oamenii, când văd o eclipsă de lună, când văd pe Zeiţa Nopţii înghiţită de Batara Kala, bat în orice au la îndemână, ca să facă zgomot mare, să fugă Batara Kala mai repede şi să iasă Luna din gâtul lui mai devreme.

Giocco Tarub şi zâna

poveste j avaneză

A fost odată un flăcău care se numea Giocco Tarub.

Ca toţi oamenii din vremea aceea, Giocco Tarub trăia numai din vânat. în timpul acela oamenii nu lucrau pământul, nici de orez încă nu auziseră. în fiecare zi Giocco Tarub se ducea în junglă cu arcul într-o mână şi cu tolba de săgeţi în spate, iar când se întorcea în sat niciodată nu venea cu mâna goală.

S-a întâmplat ca odată, fugărind o căprioară, să-l prindă noaptea în junglă. Ce să facă acuma? N- avea nimic de făcut decât să se urce într-un copac şi să aştepte ivirea zorilor. Ca să umble noaptea prin junglă era prea primejdios.

A dormit Giocco Tarub cum a putut, cocoţat pe o ramură. Dar la miezul nopţii, când somnul era mai dulce, a fost trezit de nişte râsete de femeie. Voci omeneşti în mijlocul junglei şi în puterea nopţii pe deasupra? Poate era numai un vis! Dar nu, nu era un vis, căci iar hohoteau. Se putea deosebi chiar din ce parte veneau râsetele.

Ca un flăcău îndrăzneţ, care nu ştia ce e frică, Giocco Tarub a coborât din copac şi a pornit furişat spre locul acela, N-a mers prea mult, că se şi trezi în faţa unui lac cu apă albastră, iar pe lac, sub raza aurie a lunii, şapte zâne frumoase se scăldau şi se jucau fără să-şi dea seama că ochii unui muritor le priveau. Da, Giocco Tarub se uita la ele

[127] Marea De Sud – Oceanul Indian

înmărmurit, căci fete frumoase ca ele nu mai văzuse în viaţa lui. Aveau piele aurie, lucie, fără nicio pată, părul negru până la călcâie, ochii de asemenea negri ca nişte stele, buzele roşii şi rumene, iar mişcările lor întreceau pe cele mai desăvârşite dansatoare. Nu există nicio pământeană care să se poată asemui măcar cu a zecea parte din frumuseţea lor.

După ce şi-a mai liniştit puţin tulburarea, Giocco Tarub s-a gândit că ar fi bine s-o ia pe una dintre ele de nevastă.

Dar cum? Ele erau zâne, fără îndoială, iar el un biet muritor. S-a frământat Giocco Tarub, ce trebuia să facă, când deodată a văzut veşmintele nimfelor tăinuite într-un tufiş. Fără să se mai gândească, a luat o rochie şi a ascuns-o. Nimfele s-au jucat fără grijă toată noaptea, până au mijit zorile la răsărit. Abia atunci s-au urcat gălăgioase pe mal, spre tufişul unde aveau îmbrăcămintea.

Cum s-a mai speriat una din ele când nu şi-a mai găsit rochia! Celelalte şase s-au îmbrăcat repede şi au zburat grăbite până nu s-au mai văzut. Zâna care şi-a pierdut hainele a început să plângă. Soarele se ridica tot mai sus, iar ea stătea în apă, fără să ştie ce-ar putea să facă. Se vede că fără îmbrăcăminte nu mai putea să zboare ca celelalte. Atunci Giocco Tarub a ieşit din ascunzătoarea lui şi s-a prefăcut mirat văzând o zână în lac.

— Cine eşti, frumoaso, de stai singură în lac, în mijlocul junglei?

— Sunt o zână, flăcăule, şi nu pot să ies din lac fiindcă mi-a furat cineva îmbrăcămintea. Iar fără îmbrăcăminte nu mai pot să zbor ca să mă întorc acasă. Dă-mi, te rog, ceva, ca să mă acopăr şi să pot ieşi din apă.

— îţi dau să te îmbraci, dar promite-mi să vii cu mine şi să-mi fii nevastă.

N-a avut zâna de ales, aşa că de voie, de nevoie, a plecat cu el şi a rămas nevasta lui.

De când ţinea pe zână de nevastă, viaţa lui Giocco Tarub începu să se schimbe. Nu trebuia să mai vâneze chiar în fiecare zi, căci zâna l-a învăţat să semene şi să mănânce orez. Pe urmă a venit pe lume şi un copil de toată frumuseţea, spre bucuria tatălui. Dar zâna a rămas mereu îngândurată. Câte odată se uita la cer ore întregi cu lacrimi în ochi. Doar când s-a născut copilul s-a mai înviorat puţin.

într-o zi, când Giocco Tarub s-a dus să pună orezul în hambar, găsi hambarul plin ochi. Dar cum, oare nu mâncau ei în fiecare zi câte un dandang mare de orez?

Cum de a rămas hambarul plin de parcă nu s-a luat niciodată vreun fir de orez? se întreba Giocco Tarub, fără să-şi poată răspunde. Ce punea nevasta lui în dandang în fiecare zi? E drept că din dandang ea scotea întotdeauna orez fiert, dar Giocco Tarub nu uitase că nevasta lui era o zână şi din partea unei zâne poţi să te aştepţi la ce nu-ţi trece prin minte.

într-o dimineaţă, chinuit de întrebare, Giocco Tarub s-a dus tiptil în bucătărie. A fost pentru prima oară când un bărbat intra în bucătărie. Şi era credinţa că atunci când bărbatul intră în
bucătărie, aduce nenorocire. Aşa s-a întâmplat şi cu Giocco Tarub cel curios. Când a ridicat capacul dandangului, a văzut că înăuntru nu era altceva decât un firicel de orez.

„Dacă ştiam că aşa foloseşte ea orezul, nu mai munceam eu atâta în savahu[128]" îşi zise el în sinea lui. Nici nu bănuia că această curiozitate îl va costa foarte scump.

La prânz, când zâna voi să pună masa, n-a mai găsit dandangul plin de orez fiert ca de obicei, ci doar un firicel cum fusese pus de dimineaţă. Şi-a dat seama ce s-a întâmplat, dar ce putea să mai facă? Oul spart nu mai poate fi făcut la loc.

— Vai, bărbate, cine te-a pus să te bagi în treburile femeieşti? Ce nenorocire pe capul nostru! De-acum înainte va trebui să muncim mai mult ca să putem mânea orezul.

De atunci, Giocco Tarub trebuia să muncească mult mai mult la savah, căci recolta obişnuită nu le mai ajungea.

Iar nevasta lui, zâna, trebuia să piseze orezul înainte de a-l pune la fiert, ca să-l decojească. Hambarul nu mai era plin ca înainte, ci se golea văzând cu ochii.

într-o zi, când zâna s-a dus în hambar, să ia nişte orez, n-a mai găsit decât o legătură în colţ. Iar când a ridicat-o, ce a văzut înaintea ochilor? îmbrăcămintea ei. Se

[128] orezărie

vede că acolo o ascunsese Giocco Tarub. Cât timp hambarul fusese plin, n-avea cum s-o găsească, dar acum, că se golise, Giocco Tarub uitase de ea. S-a schimbat nevasta repede cu îmbrăcămintea ei de zână şi i-a spus lui Giocco Tarub:

— Până aici ne-a fost dat să trăim împreună. Eu sunt o zână şi nu pot trăi printre oameni, aşa că trebuie să plec. Nici pe copilul nostru nu pot să-l iau cu mine, fiindcă, oricum, el este pui de om. Dacă plânge de foame, pune-l, te rog, pe acoperiş şi arde o mână de fân. Atunci eu voi veni să-l alăptez. Dar nu încerca să mă mai vezi, altfel nu voi mai putea veni deloc.

Pe urmă zâna şi-a luat zborul, l-a lăsat singur pe Giocco Tarub cu copilul. De câte ori plângea copilul de foame, el îl ducea pe acoperiş şi ardea o legătură de fin, iar zâna venea să-l alăpteze. Şi când a venit vremea copilului să fie înţărcat, zâna nu a mai venit.

De atunci, Giocco Tarub a devenit din ce în ce mai trist. De multe ori se ducea la malul lacului, nădăjduind să mai vadă pe zâna lui făcând baie, dar ea nu s-a mai arătat niciodată, căci de atunci nicio zână nu mai coboară pe pământ.

A o mia statuie

poveste javaneză

Demult, când insula Java era bogată în jungle necercetate, când oamenii saktii mai umblau pe lume, trăia în satul Prambanan din Java Centrală o fată nespus de frumoasă, care se numea Roro Giongrang. Se povesteşte că Roro Giongrang era aşa de frumoasă, încât toate cuvintele de laudă n- ar fi ajuns pentru a arăta nici pe sfert frumuseţea ei. Iar cine o privea, îndată cădea bolnav de dragoste. Ba se iscau şi certuri, se iscau şi lupte pe viaţă şi pe moarte pentru dânsa. Atunci, ca să potolească pe îndrăgostiţi, ea s-ajurat că nu se va mărita niciodată.

Aşa s-au potolit certurile şi bărbaţii se mulţumeau doar s-o privească şi să fumeze ţigări făcute de mâna ei, căci din vânzarea ţigărilor îşi ducea Roro Giongrang traiul.

S-a întâmplat ca într-o zi să treacă prin Prambanan un tânăr. Cum a văzut-o pe Roro Giongrang, a îndrăgit-o pe loc şi a cerut-o de nevastă.

— Cum aş putea să te iau de bărbat, străinule, dacă până acum am refuzat pe toţi tinerii din sat? Nu spun că nu eşti demn de laudă la înfăţişare, dar nici tinerii din sat nu-s mai prejos ca tine. De altfel, m-am jurat că nu mă voi mărita niciodată, aşa că vezi-ţi de drum, i-a răspuns Roro Giongrang.

— Poate este aşa cum grăieşti, zise tânărul. Un lucru vreau să ştii, că eu pot să-ţi îndeplinesc orice dorinţă.

Puterea mea este foarte mare, dar stelele şi luna de pe cer nu le pot lua.

— Dar dacă îţi cer ceva şi nu-mi poţi împlini? a întrebat Roro Giongrang mai mult în glumă.

— Atunci voi pleca de aici pentru totdeauna, a răspuns el.

— Bine, străinule. Eu nu-ţi cer nici luna, nici stelele de pe cer. îţi cer doar să clădeşti un templu de piatră împodobit cu o mie de statui toate numai de piatră. Să începi lucrul la apusul soarelui şi să-l termini până mâine dimineaţă, înainte de răsăritul soarelui. De vei izbuti, atunci voi deveni nevasta ta. Te învoieşti?

— Mă învoiesc, răspunse tânărul. Să vii mâine în zori ia câmpul deschis din nordul satului, acolo voi clădi templul cu cele o mie de statui. Până atunci, rămâi cu bine, în seara aceea Roro Giongrang n-a putut să închidă ochii. Oare străinul era un „sakti[129]” sau un om lăudăros?

Dacă într-adevăr va putea clădi cele cerute, ce va face?

în sinea ei gândea că mai bine ar fi luat de bărbat pe oricare tinăr din sat, decât pe un străin necunoscut, oricât ar fi el de sakti. Dimineaţa se apropia şi Roro Giongrang se duse să vadă ce a isprăvit străinul. Când a ajuns în poiana dinspre nord, a rămas înmărmurită. Nici nu-şi putea crede ochilor. O mândreţe de templu, înconjurat de 999

[129] cel care are o putere supranaturală

de statui, parcă o aşteptau. încă o statuie mai avea străinul de făcut şi dânsa ar fi fost nevoită să-l ia de bărbat şi să părăsească satul ei drag. Pentru un timp Roro Giongrang îşi pierdu cumpătul. Dar deodată faţa ei s-a luminat şi îi vorbi străinului:

— Stai puţin de te odihneşte, străinule. Uită-te, eşti ud leoarcă de sudoare. Ţi-a rămas doar o singură statuie de făcut, iar acum abia e trecut de miezul nopţii.

— Nu ştiam că am lucrat aşa de repede, răspunse străinul. Am crezut că se apropie dimineaţa. Atunci voi dormi puţin, dar scoală-mă, te rog, înainte de răsăritul soarelui, căci prea sunt obosit.

Nici prin gând nu-i trecea că Roro Giongrang îl înşela, ca să nu poată termina ultima statuie. Şi nici nu închise bine ochii, că soarele începu să se zărească la orizont.

A priceput îndată viclenia lui Roro Giongrang, şi clocotind de mânie, strigă:

— Tu mi-ai cerut ca să clădesc un templu cu o mie de statui într-o singură noapte, dar m-ai împiedicat să-mi termin lucrarea. De aceea chiar tu vei deveni a o mia statuie, căci din această clipă te vei preface în piatră pentru vecii vecilor.

De atunci Roro Giongrang a devenit statuie, cea mai frumoasă statuie din lume, căci ea era o fată foarte frumoasă.

Bivolul învingător

poveste j avaneză

De ce regiunii din partea de vest a Sumatrei i se spune Minang-kabau, adică Bivolul învingător? Dar, lucra şi mai curios, locuinţele din Minang-kabau au acoperişurile în formă de coame, coarne de bivol; iar femeile poartă pe cap un turban de asemenea în formă de coarne, coarne de bivol. Iată povestea, o poveste care s-a întâmplat în timpul înfloririi împărăţiei Magia Pahit, cu multe sute de ani în urmă.

Ţara de Vest a Andalasului, Sumatra, era la mare strâmtoare. Regele chemă pe toţi miniştrii şi căpeteniile armatei într-un consiliu în care se va hotărî soarta ţării.

Armata Magiei Pahit condusă de însuşi Gagiah Mada era la poarta ţării, iar solia ei aştepta răspunsul dacă Ţara de Vest a Andalasului i se va supune de bună voie ori va fi trecută prin foc şi sabie. Să se supună de bună voie? Niciodată! Să declare război? Asta ar fi însemnat distrugerea ţării. Ce era de făcut? Nimeni nu găsea o ieşire. Regele ştia că supuşii lui mai degrabă vor muri în luptă decât să se supună duşmanului, dar cine nu se cutremura în faţa armatei Magiei Pahit, mai ales
când era condusă de însuşi Gagiah Mada? După o îndelungată tăcere, regele s-a sculat de pe tron şi a spus:

— Solia lui Gagiah Mada să aştepte răspunsul până mâine. Voi, miniştri şi curteni, dacă până mâine dimineaţă nimeni nu poate găsi vreo soluţie, războiul va fi răspunsul nostru.

A doua zi, când curtenii şi miniştrii s-au adunat iar, regele a întrebat:

— A găsit cineva vreun meşteşug ca să ocolim războiul cu Magia Pahit, fără să fim nevoiţi a ne umple da ruşine?

Atunci un sfetnic bătrân a ieşit în faţă şi a zis:

— Iubitul meu rege şi stăpân! Să propunem lui Gagiah Mada ca să înlocuim lupta dintre oşti, cu lupta între tauri. De va pierde taurul nostru, ne vom supune de bună voie Magiei Pahit. Iar de va învinge taurul nostru, Magia Pahit să rămână ca o ţară prietenă nouă şi să nu ne mai atace niciodată. Dacă această propunere va fi respinsă, să-i spunem lui Gagiah Mada, că de vom fi învinşi, nu va găsi niciun suflet în ţara noastră.

Această soluţie a fost pe placul tuturor şi imediat a fost trimisă solie de răspuns lui Gagiah Mada. Când a primit acest răspuns, Gagiah Mada a stat în cumpănă.

Dacă respingea această propunere şi alegea calea războiului. Victoria era sigură de partea lui.
Dar oare nu s-ar fi umplut de sângele care se va vărsa? Dacă se gândea Mada, taurii din Magia Pahit erau cunoscuţi ca cei mai buni tauri de luptă, aşa că până la urmă Gagiah Mada a primit să-şi încerce norocul în felul acesta.

După un răstimp de trei luni încheiate pentru căutarea laurilor, veni şi ziua când

aceştia trebuiau să se înfrunte.

Gagiah Mada a adus un taur fioros ca din poveşti, unul care ucisese şapte tigri în luptă. Dar din partea Ţării de Vest a Andalasului fu prezentat un pui de bivol care mugea de foame.

— Unde este taurul vostru? întrebă Gagiah Mada.[130]

— Noi, aici, nu prea avem tauri de luptă, a răspuns regele. Dar, dacă te învoieşti, o să se lupte taurul vostru cu puiul de bivol de acolo.

— Nu ştiu ce să cred, zise Gagiah Mada. Dar dacă aşa ţi-e voia, fie şi aşa.

Gagiah Mada râdea în sinea lui. Gândea că regele vecin a înnebunit de frică. Nu ştia el că puiul de bivol nu fusese alăptat de câteva zile, iar acum, pe botul lui era legat un cuţit tăios. Când puiului de bivol i s-a dat drumul, a fugit drept spre burta taurului căutând să sugă.

Cuţitul a intrat adânc în burtă, iar taurul cel fioros, care omorâse şapte tigri, s-a prăbuşit la pământ. Gagiah Mada a rămas înmărmurit, nu-şi credea ochilor. Dar nu mai putea face nimic. îşi dăduse cuvântul, iar taurul lui a fost învins. Nu-i mai rămase decât să se întoarcă înapoi cu armata lui în Java.

De atunci Ţării de Vest a Andalasului i se zice Minangkabau, adică Bivolul-învingător.

Kedono şi Kedini

poveste javaneză

A fost odată un ţăran văduv. Avea omul doi copii mici, gemeni, un băiat şi o fată. Pe băiat îl chema Kedono, iar pe fată o chema Kedini. Câtva timp după ce îi murise nevasta, omul s-a gândit că ar fi mai bine să se însoare. Nu de alta, dar ca să fie cineva care să aibă grijă de copii când trebuia să se ducă el la savah[131] şi să-i pregătească de-ale gurii. La început, noua lui nevastă se purta cât se poate de bine, dar această purtare n-a durat mult. De la o vreme s-a gândit că ar fi mai bine să-i prăpădească pe bieţii copii fără de mamă, ca mai târziu, când va avea şi ea copii, bărbatul să-i iubească numai pe aceştia. De atunci femeia a început să-i chinuiască pe cei doi copii. De lovit nu i- a lovit, căci îi era teamă să nu lase urme, dar de mâncare nu le-a mai dat. Voia, pesemne, să-i lase să moară de foame. Dimineaţă copiii au început să se vaite:

— Mamă, mama noastră cu inima de aur. Dă-ne şi nouă ceva de mâncare. Vom gusta greieri în loc de carne, vom mânca iarbă în loc de verdeaţă. Un pumn de orez ne trebuie, căci nu mai putem de foame.

— Mai aşteptaţi, copii răi ce sunteţi! Nu vedeţi că abia pun orezul la spălat? răspunse haina femeie.

Mamă, mama noastră cu inima de aur, se plângeau copiii mai târziu. Dă-ne şi nouă un pumn de orez. Ne-au amorţit degetele de atâta timp de când strângem greierii, iar iarba uscată nu mai e bună.

— Mai aşteptaţi, copii răi ce sunteţi! Nu vedeţi că abia am pus orezul la fiert? răspundea iar haina.

— Mamă, mama noastră cu inima de aur, se rugau iar copiii. Dă-ne şi nouă un pumn de orez. Au putrezit şi greierii de atâta timp în mâinile noastre umede.

Când ţăranul trebuia să vina de la savah, femeia zise:

[130] În Java era obiceiul să se pună faţă în faţă un taur şi un tigru. Dacă taurul ieşea învingător, era păstrat. Dacă învingea tigrul, lucru care se întâmpla mai des, urma o luptă între tigru şi câţiva cavaleri înarmaţi cu scuturi şi lănci, numită „rampogan”

[131] orezărie

— Vreţi un pumn de orez? Na-vă, na! na! şi îi lovi pe amândoi eu lingura de mestecat orez în cap. Iar când ţăranul o întrebă dacă copiii au mâncat pe săturate, îi răspunse:

— Cum să nu? Atât au mâncat de se jucau şi se băteau cu orez. Uită-te numai la capetele lor.

într-adevăr a văzut omul în părul copiilor boabe de orez şi s-a liniştit.

într-o zi veni ţăranul mai devreme ca de obicei ducând un sac de vuni în spinare pentru nevasta lui. Aceasta era în bucătărie când ţăranul s-a întâlnit cu copiii.

— Tată, tată dragă. Dă-ne şi nouă puţini vuni din cei negri, zise Kedono.

— Nu se poate, copiii mei. Le-am adus pentru mama voastră, care vă iubeşte şi vă îngrijeşte, răspunse tatăl.

— Dă-ne şi nouă măcar din cei roşii şi acrişori, a spus Kedini.

— Nu se poate, copiii mei, şi ăştia sunt pentru mama voastră, care vă iubeşte şi vă îngrijeşte, răspunse iar tatăl.

— Dar cei verzi şi cruzi? întrebară copiii cu lacrimi în ochi.

— Nici cei verzi şi cruzi, copiii mei. Căci şi ăştia sunt pentru mama voastră, care vă iubeşte şi vă îngrijeşte.

Văzând că tatăl lor nu voia să le dea nimic, copiii au spus:

— Care este mama noastră care ne iubeşte şi ne îngrijeşte? De atâta amar de vreme am mâncat numai greieri şi iarbă, iar mama noastră ne bate în cap cu lingura.

Dacă nici tu nu vrei să ne dai nimic, vom pleca de aici.

După ce au spus toate astea, copiii au fugit, au fugit spre junglă, de teama mamei lor vitrege.

Nici n-au întors capul când tatăl lor i-a chemat înapoi.

Femeia, care i-a auzit vorbind, s-a dat de trei ori peste cap şi s-a schimbat în tigroaică. Tigroaica a alergat pe urmele copiilor, vrând să-i mănânce, iar în urma tigroaicei gonea ţăranul cu un topor în mână. Copiii au intrat mai adânc în junglă, dar tigroaica se apropia din ce în ce mai mult. Când era cât pe-aci să-i prindă, copiii s-au oprit în faţa unui copac mare şi înalt şi i-au grăit:

— Copac mare şi frumos, apleacă-te dacă ai milă de noi, doi copii sărmani fugăriţi de o tigroaică.

Copacul mare s-a aplecat, iar când copiii s-au căţărat între ramuri, s-a îndreptat din nou. Tocmai atunci a venit tigroaica. încerca ea să se caţăre în copac, dar de fiecare dată cădea la pământ.

Ţăranul i-a ajuns din urmă şi a vrut s-o lovească cu toporul. Dar tigroaica a fugit în desiş. Atunci omul i-a luat pe copii jos din copac, a pus pe Kedono pe umărul drept, iar pe Kedini pe umărul stâng, şi aşa mergând s-au întors fericiţi acasă. Iar femeia cea rea a rămas tigroaică pentru totdeauna.

Marele şarpe boa

poveste j avaneză

De mult, de mult de tot, când bunicii străbunicilor noştri mai trăiau încă, în locul lacului Pening din Java Centrală de azi era o mândreţe de sat. Satul Pening era cunoscut ca un sat foarte bogat, cu locuitorii cei mai avuţi din ţinut. Ca de obicei, oamenii avuţi sunt şi oameni răi la suflet, mai ales faţă de cei săraci, care au nevoie de ajutor. De aceea, oamenii din satul Pening erau cunoscuţi şi ca oamenii cei mai neomenoşi din ţinut. Când venea vreun om nevoiaş din altă parte, ei îl goneau imediat, spunându-i să plece din satul lor, socotind astfel:

„Ce folos putem trage de la un om care n-are nici ce mânca? Dacă moare în sat, va cădea beleaua pe noi să-l îngropăm, iar a îngropa un mort înseamnă o muncă nefolositoare şi pierdere de pământ pentru mormântul lui. Mai bine să-l gonim, ca să moară în altă parte”.

Dar vezi, dacă răutatea merge prea departe, nu se poate să rămână nepedepsită, căci blestemul oamenilor săraci e mai greu decât muntele Merapi[132]. Aşa s-a întâmplat şi cu oamenii din satul Pening. Din cauza răutăţii lor, ei au pierit cu toţii într-o singură zi, iar

[132] un vulcan în Java Centrală

satul lor a devenit un lac mare şi adânc. Din tot satul, bătrâni, copii, femei şi bărbaţi, nu a scăpat decât o femeie bătrână, şi din gura acestei femei oamenii au auzit povestea pieirii satului.

Iată povestea:

A fost odată un şarpe boa, bătrân de când e lumea.

Poate de sute de ani, poate chiar de mii de ani. De bătrân ce era, şarpele ajunsese foarte mare. Putea să înghită un bou aşa cum un şarpe obişnuit ar înghiţi un şoricel. Deşi trăia de atâta timp, şarpele încă nu voia să moară. De aceea, într-o bună zi, Batara Yama, zeul morţii, a venit la el şi Da întrebat:

— Mare şarpe boa, cred că nicio vietate de pe pământ n-a trăit aşa de mult cum ai trăit tu. Totuşi, văd că încă nu vrei să mori. Poate nu-ţi dai seama că ai crescut în aşa măsură încât pentru hrana ta de toate zilele aduci o pagubă foarte mare celorlalte vietăţi de pe pământ. Oriunde te afli, în scurtă vreme jungla se goleşte de locuitorii săi, deoarece pe toţi îi mănânci. Oare încă nu te-ai săturat de viaţă?

— Oh, Batara Yama, a răspuns şarpele. Este adevărat tot ce îmi spui, dar încă nu vreau să mor, fiindcă mai am o dorinţă neîmplinită. Este cea mai veche dorinţă a mea, şi mi-am dorit-o de când un şoricel de câmp mi-a fost de ajuns ca să-mi sature stomacul pentru două, trei zile. De atunci mă rog zile şi nopţi zeilor ca să mi se împlinească dorinţa, dar văd că zeii au întors faţa de la mine şi nu vor să-mi asculte ruga.

— Şi care ţi-e dorinţa? întrebă iar Batara Yama.

— Dorinţa mea nu s-a schimbat nici până acum. Vreau să devin om, căci oamenii sunt cele mai înzestrate creaturi de pe pământ. Oamenii sunt stăpâni atât pe uscat, cât şi pe mare, iar de ar vrea, oamenii ar stăpâni şi văzduhul. De aceea vreau să devin un om, chiar de aş fi cel mai umil de pe pământ.

— Ciudată dorinţă ai, răspunse Batara Yama. Tu eşti drept şi cinstit ca oricare animal, iar viaţa oamenilor e plină de nedreptăţi. Cei drepţi şi cinstiţi sunt umiliţi şi rămân săraci, iar cei vicleni şi răi sunt puternici şi bogaţi. De vei deveni om, nu-ţi vei putea schimba firea ta dreaptă, ca atare vei fi sărac şi umilit. Mai vrei să devii om?

— Vreau, de o mie de ori vreau, măcar pentru o singură zi, răspunse marele şarpe boa foarte hotărât.

— Bine, atunci caută-ţi un loc neumblat de oameni.

Să stai acolo nemişcat, să nu mănânci altceva decât pe cei care vor intra singuri în gura ta. într-o zi, când vei reuşi să mănânci un om, vei deveni şi tu om la rândul tău.

A plecat marele şarpe boa căutând un loc neumblat de oameni, şi a ales imul în junglă, nu departe de lacul Pening de azi. Pe atunci împrejurimea era pustie, niciun sat nu era prin apropiere. S-a întins şarpele boa cât era de lung, cu gura căscată, mare cât o grotă. A stat aşa nemişcat sute de ani, încât corpul lui nu se mai vedea, fiind acoperit de pământ. Doar gura care se deschidea ca o peşteră se mai zărea. Locul unde zăcea nu rămase pustiu. Multe sate s-au ridicat, iar cel mai apropiat era satul Pening.

într-o zi, un drumeţ care mergea spre acest sat a fost prins de ploaie în pădure. Călătorul a vrut să-şi continue drumul, satul Pening fiind aproape, când a observat grota cea mare şi bună pentru adăpost. Fără să se gândească, drumeţul a intrat în grota care nu era alta decât gura şarpelui boa. Atât aştepta nămetenia. Nici n-a intrat bine drumeţul şi arătarea a şi închis gura. Deodată grota a dispărut şi în locul ei stătea un băieţel slab, urât, şi plin de spuzeală. Se uită băieţelul la stingă, se uită la dreapta, apoi porni şchiopătând drept spre satul Pening.

Nici n-a intrat bine în sat că s-a şi întâlnit cu o ceată de copii. Aceştia începură să-l huiduiască:

— A intrat în sat un copil sărac şi urât! Să-l batem, să-l izgonim din sat, ţipau ei cu o bucurie plină de răutate, de parcă în faţa lor nu era un copil sărman, ci o lighioană ciudată.

Au început să-l bată, i-au pus piedică, l-au înţepat.

Băieţelul ţipa de durere, striga după ajutor şi fugea prin sat şchiopătând şi plângând cu droaia de copii după el.

Dar degeaba. Oamenii din sat, în loc să-i oprească pe copii, râdeau şi ei în hohote. Unii chiar se amestecau cu copiii, îl loveau fără milă, îi dădeau oiţe un picior de se rostogolea băieţelul cât colo în noroi şi bălegar. Aşa l-au chinuit până au ajuns la marginea cealaltă a satului, unde stătea o femeie bătrână, săracă, şi care era singurul om bun din tot satul. Femeia a ieşit afară din casă auzind gălăgia cea mare, şi tare i-a fost milă de băieţel.

— Ia mai lăsaţi-l în pace! Ce aveţi cu el de îl chinuiţi atâta? Vino încoa', copile, ca să nu te mai bată, strigă femeia.

Băieţelul a fugit la adăpost în casă, iar sătenii nu mai avură încotro şi s-au întors cu toţii în sat, ameninţând şi blestemând. Femeia, când a văzut cât de slab era băieţelul, bolnav pe deasupra şi plin numai de răni şi vânătăi, nu mai putea de mila lui şi i-a glăsuit:

— Să nu mai ieşi din casă, copile. Stai aici până te vindeci. Iar dacă nu vrei, du-te oriunde crezi că e mai bine, dar în satul Pening să nu te mai întorci niciodată.

Femeia i-a spălat rănile de pe faţă şi corp, a pus pe masă din puţinul ei, ca să mănânce. Băieţelul nu scotea niciun cuvânt. Stătea pe gânduri şi nici de mâncare nu s-a atins. Până la urmă femeia l-a întrebat:

— Dar ce ai tu, copile, de stai aşa pe gânduri? Ori nu ţi-e foame? Ori nu-ţi place mâncarea?

— Văd că eşti singurul om bun din acest sat, a răspuns băiatul. De aceea n-aş vrea să-ţi fac vreun rău. Fiindcă ai fost tare bună cu mine, ţie am să-ţi spun tot. De fapt eu nu sunt om, ci un şarpe boa.

Şi a început băieţelul să-i spună povestea şarpelui boa, care voia să devină un om,

— Văd că într-adevăr viaţa oamenilor e plină de nedreptăţi, a spus el la sfârşit. De aceea nu are rost să trăiesc mai departe ca un om, ci e timpul să mor. Dar înainte de a muri, vreau să pedepsesc pe oamenii din satul Pening pentru sufletul lor hain. Azi să nu pleci nicăieri şi să ai la îndemână un lesung şi o lingură de lemn. De s-ar întâmpla cumva să vină un potop, urcă-te pe lesung şi vâsleşte cu lingura. Numai aşa vei putea scăpa cu viaţă.

După ce a grăit astfel, băieţelul a plecat înapoi în sat. Când copiii şi oamenii l-au văzut întorcându-se, s-au adunat iar în jurul lui şi au reînceput să-l chinuiască.

Dar acum băieţelul nu se mai văita, lucru care i-a întărâtat pe săteni. Băieţelul mergea fără să-i pese de loviturile ce le primea până a ajuns în mijlocul satului.

Acolo s-a oprit, a luat un băţ şi l-a înfipt în pământ. Pe urmă a spus:

— Voi, săteni din Penitig, care vă credeţi aşa de grozavi! încercaţi dacă puteţi să scoateţi acest băţ din pământ!

Când oamenii au auzit ce a spus băieţelul, au început să râdă în hohote.

— A înnebunit de atâtea bătăi, ziceau unii.

— S-a scrântit la cap, ziceau alţii.

Dar mame le-a fost mirarea când un copil a încercat să scoată băţul din pământ şi a strigat:

— Nu pot să-l scot, e prea bine înfipt.

Au încercat şi ceilalţi copii să scoată băţul din pământ, dar nu au reuşit. Au purces şi oamenii mari, dar degeaba, nimeni n-a reuşit să scoată băţul. Parcă prinsese rădăcini.

Oamenilor a început să le fie teamă de băieţel.

— E un duh, ziceau unii.

— E un vrăjitor, ziceau alţii.

— Oricum, e ceva necurat la mijloc. Ar fi mai bine să-l omorâm.

— Da, să-l omorâm, să-l omorâm! au început să strige sătenii.

— Să mă omorâţi fiindcă nu izbutiţi să scoateţi băţul?

A spus băieţelul. Vă arăt eu cum se scoate un băţ din pământ.

Şi a apucat băţul cu două degete, pe urmă i-a scos cu uşurinţă. Deodată, din gaura unde fusese înfipt băţul, a început sa ţâşnească apă. Sătenii au împuns-o la fugă care încotro, căci în scurt timp apa inundase tot satul.

Valurile creşteau mereu, creşteau tară milă până ce satul Pening a devenit o

apă. Din toţi locuitorii nimeni n-a scăpat cu viaţă decât bătrâna din marginea satului, care ascultând sfatul băieţelului, s-a urcat pe un lesung şi cu lingura de lemn venea spre malul lacului.

Aceasta este povestea marelui şarpe boa care a vrut să devină om, şi a pieirii satului Pening, datorită răutăţii locuitorilor săi.

Copacul de care nu râde nimeni

poveste javaneză

Se spune că în vremea de demult, demult de tot, pământul nu era la fel ca azi, şi nici oamenii. Pe atunci pământul nu era deloc frumos şi oamenii nu erau fericiţi. Zeul Hyang Venang hărăzise pământul oamenilor, iar kahianganul[133] zeilor. Kahianganul era un adevărat rai al fericirii, grădina kahianganului era de o frumuseţe şi o îmbelşugate tară seamăn. Peste tot numai flori. Sute de feluri de flori de toate culorile, cu miros îmbătător. Peste tot numai fructe, sute de feluri de fructe, care de care mai dulci şi mai gustoase. Dar cum era pământul pe atunci? Pe atunci pământul era sterp, nimic nu creştea în afară de iarbă, bălării şi copaci tară de roade. Nici fructe, nici orez, nici rădăcini bune de mâncat nimic nu era. Toate acestea se găseau numai în grădina kahianganului, toate acestea erau numai pentru zei şi neîngăduite muritorilor, căci muritorii mau ce căuta în kahiangan. Oamenii trăiau numai din vânat, iar de nu puteau să găsească ceva, răbdau de foame. Nimeni nu râdea pe acea vreme, oamenii nu ştiau ce este risul, căci duceau o viaţă foarte grea. Erau trişti şi mohorâţi, nu cunoşteau nici bucurie, nici frumuseţe.

Pe vremea aceea trăia un om foarte înţelept, primul şi singurul om înţelept de pe lume. Se numea Kelapa[134]. Kelapa avea o putere foarte mare, aproape fără de margini. Dacă ar fi vrut, ar fi putut să întoarcă mersul soarelui de la apus la răsărit, să sece marea sau să resfire stelele printre degete ca pe nişte pietricele. De aceea zeii îi respectau foarte mult. Nu de altceva, dar zeilor le era frică de puterea lui. Se temeau să nu-l supere vreodată.

Iar ca să-l îmbuneze, să fie siguri că Kelapa nu se va răscula împotriva lor, i s-a dat voie să intre în grădina kahianganului odată pe an. Odată pe an i s-a dat voie lui Kelapa să se bucure de frumuseţile şi bogăţiile kahianganului, să se plimbe printre trandafiri, să mănânce banane, ananas, mango şi alte bunătăţi destinate zeilor, în felul acesta nădăjduiau zeii că Kelapa va uita soarta vitregă a oamenilor de pe pământ, că se va gândi numai la bucuria lui de a fi deopotrivă cu zeii odată pe an, o bucurie la care nu puteau să viseze alţi muritori. Şi au avut dreptate. Kelapa a uitat de înţelepciune, nu se gândea la nimic, ci aştepta cu nerăbdare venirea timpului când trebuia să se ducă la kahiangan. Iar când timpul sosea, pornea spre kahiangan beat de fericire, uitând de orice. Cât e ziua de lungă, dansa printre flori şi mânca pe Nil urate, căci zeii îi interziseseră să ia cu el ceva la înapoierea pe pământ. Aşa şi-a dus viaţa Kelapa până a început să îmbătrânească. Era fericit pentru puţinul pe care-l gusta, căci nimeni altul nu gusta acest puţin. Dar o întâmplare a făcut ca Kelapa să- şi deschidă ochii, să ne trezească din visul lui dat de zei. într-o zi, Kelapa a trecut printr-un sat şi i-a fost dat să vadă o privelişte rare i-a zguduit inima. în satul acela Kelapa a văzut o mulţime de copii, femei şi bătrâni, atât de flămânzi, încât rămăseseră doar piele şi os. Copiii nici nu mai puteau să ceară demâncare de înfometaţi ce erau. Femeile şi bătrânii mai mult se târau decât umblau. Cu toţii aveau privirea pierdută, aşteptând să vină moartea. Oprindu-se, Kelapa a întrebat pe unul mai în putere decât ceilalţi:

— Zeii să aibă milă de tine şi de neamul tău, omule. Rogu-te, spune-mi şi mie ce s-a întâmplat în acest sat? Unde sunt vânătorii voştri de văd numai copii, femei şi bătrâni? Ce faptă aţi săvârşit supărând pe zei de v-au lăsat să flămânziţi până într-atâta? Oare zeii au îndepărtat vânatul din calea voastră, ori vânătorii voştri nu mai sunt la fel de dibaci ca mai înainte?

133 cerul, lăcaşul zeilor

134 palmier, în limba javaneză

— Oh, mărite Kelapa, preaiubit de zei, cinstit de oameni, a răspuns bătrânul. E adevărat ceea ce ai spus tu, că noi flămânzim şi aşteptăm pe Batara Yama să ne elibereze de chinurile pământeşti. De am supărat pe zei, asta se prea poate, numai nu ştim cum, pentru că noi am adus jertfe după datină. Se vede însă că zeii n-au fost mulţumiţi, deoarece au trimis asupra noastră o pereche de tigri grozavi, care ne răpeau cel puţin un om în fiecare zi. Până la urmă vânătorii noştri au hotărât să-i înfrunte. Lupta s-a întâmplat acum o lună, chiar acolo în mijlocul satului. A fost groaznică, tigrii erau uriaşi şi aveau o putere înspăimântătoare. Spre dimineaţă, amândoi tigrii au fost ucişi, dar cu ce preţ? Crejd că ar fi fost mai bine să nu fi încercat să-i ucidem. în noaptea aceea am pierdut aproape toţi vânătorii satului, cei care au scăpat cu viaţă au rămas schilozi, de nu vor mai putea vina niciodată. Doi, trei, care n-au fost prea tare vătămaţi, ne-au părăsit ca să nu moară şi ei de foame, încercând să ne hrănească pe toţi. Acum, în sat nu mai suntem decât femei, bătrâni, copii şi tineri schilozi. Neavând ce muica, am mestecat şi noi iarbă, ca vitele, dar oamenii nu pot trăi ea animalele şi încetul cu încetul vom muri de foame. Of, de ar veni mai repede Batara Yama, i-aş mulţumi pentru graba lui.

— Voi pleca chiar acum la kahiangan şi voi cere lui Batara Guru, marele zeu, să-mi dea voie să aduc pe pământ vreo rădăcină bună de mâncat, ca oamenii să nu moară de foame din lipsă de vânat. Sunt prea iubit de zei ca această cerere să-mi fie refuzată. Dar mare fu dezamăgirea lui Kelapa când Batara Guru, după ce i-a ascultat cererea, i-a răspuns:

— Eşti într-adevăr iubit de zei ca nimeni altul. De aceea poţi să ne ceri orice şi îţi vom împlini dorinţa. Dar să ceri pentru tine, nicidecum pentru ceilalţi muritori cărora le-am hărăzit altă soartă. Aşa că decât să ne ceri spice de orez sau rădăcină de maniac pentru oameni, mai bine să ne ceri ca să-ţi îngăduim să vii în fiecare zi în grădina kahianganului. Dar de dus vreo de aici pe pământ, oricât de neînsemnată ar fi nu-ţi putem îngădui. Aşa a fost voinţa lui Hyang Vanang şi aşa va fi pentru totdeauna. Acum du-te să te veseleşti în grădina kahianganului. Kelapa n-a mai zis nimic. S- a dus la grădina kahianganului cu capul adâncit în umeri şi inima grea ca de piatră. Trandafirii roşii păreau însângeraţi, iar boabele albe ale melatiilor[135] parcă erau lacrimile copiilor şi femeilor flămânzi de pe pământ. Se uita înjur cu ochii împăienjeniţi, se uita la ramurile pomilor îngreunate de fructe, la tufişurile de ananas, la spicele de orez galbene legănate de vânt.

„Oh, am fost orb, îşi spunea Kelapa îndurerat şi îşi halca pieptul cu pumnii. Hyang Venang n-a fost drept cu oamenii, iar zeii sunt răi, nişte vicleni care m-au ademenit până acum cu grădina kahianganului. Chiar de m-aş sătura în toate zilele de bunătăţile acestei grădini, ce însemnătate are dacă nu-i pot ajuta pe semenii mei. Kelupa plânse ca un copil vreme îndelungată. Dar deodată n a ridicat şi şi-a şters lacrimile de pe obraji. Pe faţa lui nu se mai oglindea tristeţea ca înainte, ci o mânie nestăvilita. Ochii îi erau roşii ca sângele, sprâncenele împreunate, părul zbârlit, buzele strânse Pentru prima dată în viaţa lui, Kelapa s-a mâniat.

— Hyang Venang! strigă Kelapa. Dacă n-ai fost drept, acum voi face eu dreptatea. Dacă zeii vor cutez să-mi stea în cale, praful şi pulberea se va alege de ei! Auzind această ameninţare, zeii tremurau de frică. Cine ai! Putea să stea împotriva lui Kelapa? Chiar însuşi Batan Guru sau războinicul Vişnu nu cutezau. Toţi zeii aul fugit să caute adăpost la Hyang Venang.

După ce a rostit ameninţarea, Kelapa a făcut ce a făcut şi deodată kahianganul a început să se zguduie, stelele cădeau cu miile pe pământ, oceanul se zbuciuma cu valuri cât munţii, norii negri se rostogoleau zbătându-se într-un uragan cumplit, cerul ardea de fulgere, vulcanii scuipau bolovani roşii cât casele, sălbăticiunile din jungle răgeau îngrozite. Toate grozăviile acestea au ţinut şapte zile şi şapte nopţi fără răgaz. Iar când, ca la un semn, toate se liniştiră, pământul devenise de nerecunoscut. Kelapa adusese toate bogăţiile din grădina? Kahianganului pe pământ. Acum pământul avea de toate!

Peste tot numai flori înmiresmate, peste tot numai fructei dulci şi gustoase. Lanuri

135 flori mici şi albe cu miros foarte plăcut

de orez, galbene ca aurul, se unduiau în mângâierea vântului. Oamenii râdeau şi plângeau de bucurie, şi cu toţii slăveau pe Kelapa. Dar zei erau furioşi, de asemenea şi Hyang Venang. Când a văzu că Kelapa a adus pe pământ toate bogăţiile din grădina kahianganului, a strigat:

— Vai ţie, Kelapa. Prea departe ai mers cu îndrăzneala! Pentru că ai adus toate plantele şi copacii din kahiangan pe pământ, să te prefaci şi tu într-un copac, unul caraghios, de care să râdă toţi oamenii. Te vei preface într-un copac subţire şi înalt până la cer, cu crengi şi frunze numai sus în vârf, care însă vor fi altfel decât ale oricărui copac.

Auzind aceste strigăte, Kelapa nu se Înfricoşă, ci răspunse liniştit:

— Oh, Hyang Venang, zeu nemilos şi nedrept! Ştiu că nu mă pot împotrivi blestemului tău şi că mă voi preschimba în copac precum ai spus tu. Dar de un singur lucru te vei înşela. Oamenii nu vor râde de mine, ci mă vor preţui ca pe niciun alt copac făcut de tine, căci mă voi preschimba într-un copac neasemuit de folositor. Nu omenirea va râde de mine, Hyang Venang, ci eu voi râde de tine în veşnicie.

Aşa a zis Kelapa şi s-a preschimbat în copac subţire, înalt până la cer, cu crengi şi frunze la vârf, precum l-a blestemat Hyang Venang; Kelapa s-a preschimbat în palmier. Dar precum a zis Kelapa înainte de a deveni palmier, acest copac este neasemuit de folositor. Nimic din palmier nu se aruncă, fiecare parte e bună la ceva.

Trunchiul e folosit pentru punte sau la Construirea colibei, din frunze – se împletesc rogojini. Din nuca de cocos, fructele palmierului, se ţes fibrele, miezul e bun ca hrană, şi niciun fel de mâncare nu se găteşte fără zeama din miezul nucii de cocos; laptele ei are gust deosebit de bun. De asemenea, din floarea palmierului se poate pregăti o mâncare foarte gustoasă. Iar când se taie floarea, curge un lichid dulce ca mierea, din care se face zahăr[136] şi o băutură răcoritoare. Aşa de folositor e palmierul, încât nu numai ca oamenii nu cutează să râdă de el, ci îl preţuiesc mult de tot. Adesea, când văd un palmier, oamenii spun:

— Iată palmierul. El nu este un simplu copac, ci adevăratul zeu al pământului.

O mie de guri

[136] zahărul roşu, spre deosebire de zahărul alb din trestia de zahăr sau sfeclă, are un gust deosebit. De obicei nu se întrebuinţează pentru a îndulci ceaiul sau cafeaua, ci se pune la diferite mâncăruri, spre a le da un gust aparte

poveste javaneză

A fost odată un tăietor de lemne, care avea o nevastă foarte cicălitoare. De când se scula în zori până seara la culcare îl bombănea întruna. Ba că aduce bani prea puţini acasă, ba că nu munceşte destul, ba că este prea leneş şi aşa mai departe. E adevărat că erau săraci, dar câtuşi de puţin din vina lui. Muncea din răsputeri şi dacă nu le ajungeau banii, ce puteau să facă?

într-o zi a plecat omul nostru în pădure, ca să taie lemne ca de obicei. După ce a ales un copac uscat, a vrut să-l doboare cu toporul. însă a rămas împietrit cu toporul în mână, căci deodată apăru în faţa lui ea ieşită din pământ o zână strălucitoare. Privea parcă în vis la zâna care îi vorbea:

— Fii bun, te rog, nu tăia acest copac care este palatul meu. în schimb, îţi voi dărui ceva care te va ajuta să trăieşti fără grijă până la sfârşitul vieţii. Ia aceste trei pietricele. Când vei avea vreo dorinţă, s-o spui şi să trânteşti o pietricică de pământ. Orice dorinţă vei rosti se va îndeplini îndată.

După ce a lăsat cele trei pietricele în mâna omului nostru, zâna s-a făcut nevăzută. Omul nostru, fără să-şi mai ia uneltele, a alergat cu sufletul la gură acasă, dornic să povestească nevestei cele întâmplate. Auzind cele petrecute în pădure, în loc să se bucure, dânsa a început să-l cicălească. De ce n-a cerut mai multe pietricele şi numai trei? Se vede că bărbatul ei era slab la minte, dacă n-a profitat de un noroc care nu vine decât odată în viaţă, căci o întâlnire cu o zână nu se întâmplă în toate zilele, şi altele, şi altele. Bărbatul, care se aştepta ca de data aceasta nevasta să-l primească mai bine, a început să murmure:

— Vai, zeilor, cum de mi-a căzut pe cap o nevastă cu o gură aşa de rea?

— Ce spui, a sărit în sus nevastă-sa, am o gură rea, aşa zici? Uite, aş vrea să am o mie de guri ca să te pot bombăni mai bine.

Aşa sfârşi, trântind o pietricică de pământ. S-a întâmplat ceva îngrozitor. Pe corpul, capul, picioarele şi mâinile femeii au apărut o sumedenie de guri. Avea o mie de guri şi nu se vedea nimic din ea decât guri şi iar guri.

Bărbatul rămase uluit când o văzu. Dar ce era mai rău, toate gurile îl bombăneau, toate ţipau la el de îi venea să-şi ia lumea în cap. Şi deodată îşi aduse aminte de cele două pietricele care-i mai rămăseseră. A luat una şi zise:

— Hog pe zei să ia îndărăt cele o mie de guri ale nevestei mele.

Şi a trântit-o pe pământ pe cea de a doua pietricică.

Dintr-odată nevasta lui a amuţit. Când s-a uitat bine la ea a înţeles ce se întâmplase. Nevasta lui a pierdut toate cele o mie de guri ale ei, vasăzică a pierdut şi gura cea veche. Acum nu mai avea nicio gură. I-au rămas cei doi ochi şi nasul, dar gura nicăieri. Vai, ce nenorocire! îi rămăsese doar o pietricică. Dacă ar cere altceva, va însemna ca nevasta lui să rămână fără gură. Cum va putea mânca fără gură? Va muri negreşit, iar omul nostru îşi iubea totuşi nevasta. E adevărat că avea o gură rea ca nimeni alta, dar încolo inima îi era de aur. S-a gândit omul cât s-a gândit şi deodată faţa i s-a luminat. A luat ultima pietricică şi a zis:

— Să i se dea nevestei mele gura la locul ei, dar o gură care ştie doar să spună cuvinte frumoase.

Şi a trântit pietricica de pământ. De atunci, chiar dacă au rămas săraci, tăietorul de lemne a
devenit cel mai fericit om. Nevasta lui nu-l mai bombănea niciodată, ci îi vorbea numai cu cuvinte frumoase. Când ai o nevastă ca dânsa, ce îţi mai trebuie bogăţie ca să fii fericit?

Papagalul vrăjit

poveste javaneză

într-o dimineaţă, regele Angling Darmo se plimba ca de obicei prin grădina palatului, când deodată a văzut un mic şarpe de câmp, ce se zbătea desperat din strânsoarea unui şarpe veninos. Fără multă vorbă, regele a luat un băţ de bambus şi a lovit şarpele veninos drept în cap, de a rămas lungit fără suflare. Nu ştia regele că această întâmplare va avea urmări care vor zgudui viaţa lui

tihnită de rege. De unde să fi ştiut regele că şarpele mic de câmp era de fapt fiica cea mică a regelui şerpilor? De unde să fi ştiut regele că şerpoaica nu era câtuşi de puţin în primejdie, ci se juca cu prietenul ei, şarpele veninos? Regele nu ştia toate astea şi şi-a continuat plimbarea de dimineaţă fără să se mai gândească la cei doi şerpi. Numai că şerpoaica cea mică, care a fugit în tufiş, nu putea ierta pe regele care i-a omorât prietenul. A fugit plângând drept la tatăl ei:

— Răzbună-mă, tată, răzbună-mă.

— Ce ţi s-a întâmplat, fetiţa tatii, de ai venit plângând şi ceri răzbunare? o întrebă regele şerpilor. Cine ţi-a vrut răul? Spune-mi degrabă, căci oricine ar fi acela care ţi-a vrut răul, el nu va rămâne nepedepsit.

— Vai, tată, regele Angling Darmo a vrut să mă omoare. Eram în grădina lui, tocmai pândeam un şoarece, când deodată s-a repezit la mine cu un băţ de bambus, să mă lovească. Nici nu ştiu cum de am putut scăpa cu viaţă.

— Aşa ţi-a făcut regele Angling Darmo fără să fii vinovată cu nimic? Vai, amar se va căi regele. Noaptea aceasta va fi cea de pe urmă noapte a lui, zise regele şerpilor ameninţător.

Noaptea, regele şerpilor s-a strecurat sub patul regelui, pândind un prilej ca să-şi răzbune fiica. Tocmai atunci regele a grăit către regină:

— Ar trebui să-l schimbăm pe grădinarul palatului, căci n-a păzit grădina cum se cuvine, de a lăsat să năpădească şerpi veninoşi în ea.

— Cum aşa? întrebă regina.

Şi regele i-a povestit întâmplarea cu cei doi şerpi din grădină.

„Vasăzică fiica mea a minţit, îşi zise regele şerpilor.

Prin urmare, fiica mea s-a împrietenit cu un şarpe din neamul duşman. Bine că l-a omorât regele, şi mai bine că nu l-am omorât eu pe rege. Acum, în loc să-l omor, îi voi mulţumi”.

A aşteptat şarpele până să adoarmă regina, pe urmă l-a chemat pe regele Angling Darmo afară şi i-a grăit astfel:

— îţi mulţumesc, oh, rege, că ai omorât azi în grădină un şarpe veninos. Să ştii că eu sunt regele şerpilor, iar şarpele de câmp pe care l-ai salvat era fiica mea. în semn de mulţumire, îţi voi dărui ceva. Scoate-ţi limba ca să-ţi dau puţin din saliva mea, şi pe urmă vei putea înţelege graiul tuturor animalelor de pe pământ. Numai un singur lucru să nu uiţi. Orice s-ar întâmpla, n-ai voie să spui nimănui că înţelegi graiul animalelor, altfel vei muri pe loc.

Aşa a vorbit şi a atins vârful limbii regelui Angling

Darmo. începând de atunci regele înţelegea orice vorbeau animalele, şi nu mai putea de fericire.

într-o zi, regele se plimba ca de obicei prin grădina palatului, numai că de data asta se plimba împreună cu regina. Deodată regele a auzit două păsări care se certau.

— Ia mai taci odată, mă femeie, zise soţul. Nu mă face să mă înfurii, căci de
mă înfurii uit de
toate. Cine ştie ce nenorocire se poate întâmpla în furia mea? S-ar putea să dărâm fără
săvreau
palatul regelui, şi toate astea numai şi numai din cauza ta.

— Tu să dărâmi palatul regelui? Nu mai spune!

Oare uiţi cât eşti de mic?

— Sunt într-adevăr foarte mic, dar sunt foarte puternic, zise iar pasărea-soţ. Fiindcă, de vrei să ştii, eu sunt de fapt pasărea Garuda, pe care călăreşte de obicei Vişnu.

Acum te mäi îndoieşti că pot dărâma palatul regelui?

De aceea mai bine să taci şi să mă asculţi.

Auzind vorbăria lor, regele nu putea să-şi abţină râsul şi a râs cu poftă. Dar regina, când văzu cum râde regele fără pricină „se supără:

— Vai, rege, oare se cuvine unui rege să râdă de soţia lui?

— Ba nu râd deloc de tine, regină, a răspuns regele.

Am râs eu, dar de altceva.

— De ce anume, dacă nu râzi de mine? Nu văd nimic de râs împrejur. Dacă nu-mi spui din ce cauză ai râs, înseamnă că ai râs de mine. Iar de ai ajuns să râzi de mine, nu mai am de ce să trăiesc şi mă voi arunca din turn, zise regina îndărătnică.

Ce să facă regele? Dacă îi dezvăluieşte adevărul, ar însemna să moară pe loc, de aceea a tăcut încurcat. Văzând că regele a tăcut, regina a fugit şi s-a urcat în turn, a vrut să se arunce de acolo în jos. Dar regele a prins-o tocmai la timp şi zise:

— Bine, regină, dacă vrei neapărat să ştii de ce am râs, îţi voi spune pricina. Numai înainte de a- ţi spune pricina, vreau să ştii că de îndată ce îţi voi spune adevărul, eu voi muri pe loc.

— Fie ce-o fi, numai să ştiu pricina pentru ce ai râs.

Altfel mă voi arunca din acest turn, răspunse regina.

Tocmai se pregătise regele Angling Darmo să spună adevărul, când a auzit o pereche de şopârle de pe perete vorbind:

— Bărbate, aş vrea să te văd tară coadă, zise o şopârlă.

— Măi, femeie, ce vorbă e asta? Ce să mă fac fără coadă când se va întâmpla să mă aflu în primejdie?

— Lasă, acum nu eşti în primejdie, iar până atunci îţi va creşte coada la loc.

— Ia mai taci din gură, femeie fără minte ce eşti, răspunse bărbatul.

— Să ştii că de nu vrei să-ţi rupi coada, mă voi arunca jos şi praf o să mă fac.

— Aha, vasăzică te-ai luat şi tu după regină?!

Dacă regele vrea să moară de dragul capriciului reginei, eu n-am chef să-mi pierd coada de dragul capriciului tău. Iar de vrei neapărat să mori, n-ai decât, nu eşti singura femeie în lume.

Auzind aceste vorbe, regelui i s-a făcut ruşine de slăbiciunea lui şi a scăpat-o pe regina din strânsoare. Regina, văzând că regele a tăcut şi i-a dat drumul, i-a fost ruşine de rege ca să ia cuvântul înapoi şi să nu se mai arunce din turn, şi s-a aruncat jos.

Regele Angling Darmo nu mai putea de tristeţe după moartea reginei, căci nespus de mult o iubise. Nemaiputând îndura tristeţea, s-a hotărât să plece din ţară încotro îl vor duce picioarele. într- o zi, a plecat regele îmbrăcat ca un om de rând, fără suită şi numai cu o boccea de merinde, şi a intrat într-o junglă neumblată de fiinţă omenească, hotărât să-şi caute moartea. Zile întregi a străbătut jungla fără de capăt, şi era pe la sfârşitul puterilor, când într-o zi s-a trezit cu o căsuţă în faţa lui.

Mare fu mirarea regelui când află pe urmă că în casa aceea trăiau trei fete foarte frumoase. Fetele l-au ospătat, l-au îngrijit, iar peste câteva zile, după ce regele s-a înzdrăvenit, nu l-au mai lăsat să plece. Dar nici regelui, văzând rit de frumoase erau fetele, nu prea îi venea să plece de acolo. Pe urmă, cu toate că erau în mijlocul junglei, fetele nu duceau lipsă de nimic. Aşa a trăit regele Angling Darmo un an de zile în casa celor trei fete, fericit, a uitat chiar şi de necazurile lui. Dar s-a întâmplat că într-o noapte regele s-a trezit din somn, şi a văzut că niciuna din cele trei fete nu era aleasă. Unde ar putea umbla fetele în toiul nopţii? Mai ales că ei erau în mijlocul junglei. A aşteptat cât a aşteptat regele să se întoarcă cele trei fete, dar până la urmă şi-a pierdut răbdarea. S-a dat regele peste cap de trei ori şi s-a prefăcut într-un corb cu pene albe. Corbul şi-a luat zborul imediat prin bezna nopţii şi nu mult după aceea a zărit pe cele trei fete în mijlocul unui câmp.

— Ga, ga, ga, croncănea corbul şi se apropia de fete.

Dar cum s-a îngrozit corbul, adică regele, când, după ce s-a apropiat, a văzut cum ele se ospătau cu un cadavru.

— Vasăzică sunt nişte iele, îşi zise regele. De aceea sunt aşa de frumoase, încât am putut să uit de toate.

— Ga, ga, ga, croncănea corbul.

— Ia uite, ciudăţenie, zise una din fete. Pentru prima oară văd un corb cu pene albe.

— Şi pe urmă, şi eu văd pentru prima oară un corb care umblă noaptea, zise a doua.

— Hai să-i dăm şi lui ceva, zise a treia.

Una i-a dat corbului o bucată de ficat, una o bucată de măruntaie, şi una i-a dat un ochi. Corbul a luat bucăţile şi a zburat, s-a întors la casa celor trei fete. Ajuns aci s-a

dat de trei ori peste cap şi s-a prefăcut iar în regele Angling Darmo. Pe urmă a pus bucatele primite de la fete pe toaletele lor. Bucata de ficat a pus-o pe masa primei fete, bucata de măruntaie a pus-o pe a celei de a doua, şi ochiul l-a pus pe toaleta celei de a treia.

Spre dimineaţă, fetele s-au întors acasă. Dar când s-au aşezat la toaletele lor, a găsit fiecare bucata dată corbului. Văzând aceasta, şi-au dat seama că acest corb cu pene albe este de fapt regele Angling Darmo, şi nu. Mai puteau de ruşine. Au tăbărât imediat pe regele Angling Darmo, l-au târât afară şi l-au prefăcut într-un papagal.

— Vasăzică, de asta ne eşti, au spus ele. De acum încolo te vei preface în papagal, şi nu vei putea redeveni om decât dacă te va trage cineva de moţ.

Trei ani de zile a umblat regele Angling Darmo ca papagal, deznădăjduit, pierzând orice speranţă să redevină iarăşi om. într-o zi papagalul a ajuns în grădina unui palat. Stătea el cocoţat pe o creangă, când, deodată a intrat în grădină fiica regelui acestei ţări cu suita ei.

Era prinţesa foarte frumoasă, şi văzând-o, cu toate că era sub înfăţişare de papagal, regele Angling Darmo s-a îndrăgostit pe loc de ea. A rupt o floare, şi cu floarea în ciocul lui încovoiat a zburat drept în poala prinţesei.

— Ia uite, ce papagal blând, zise prinţesa. A venit la mine, mi-a adus şi o floare. Dar de ar înţelege, era mai bine dacă îmi aducea fructul acela roşu din vârful copacului, căci mi-e tare sete.

Nici n-a terminat de spus prinţesa, papagalul a şi zburat până în vârful copacului, şi după puţin timp s-a întors la prinţesă cu fructul în cioc.

— Papagalul poate să înţeleagă graiul omenesc! se uimi prinţesa şi toată suita.

Au încercat pe urmă să-l pună pe papagal să facă felurite lucruri. Ba să facă tumbe, ba să danseze, ba să aducă alte flori şi aşa mai departe, numai că papagalul parcă nu voia să asculte decât de prinţesă. De atunci prinţesa nu mai putea să se despartă de papagal. Oriunde se ducea, papagalul era pe umărul ei. Chiar noaptea îl punea pe papagal în iatacul ei.

Tocmai în timpul acela a ajuns în ţară un ministru de al regelui Angling Darmo, căutând pe regele lui care şi-a părăsit ţara fără să lase nicio vorbă şi fără nicio veste după atâta timp. Ani de zile l-a căutat în zadar, până într-o zi s-a întâlnit cu un pustnic care i-a spus:

— Caută un papagal care înţelege vorba omenească.

De-l găseşti, îl găseşti şi pe regele vostru.

La un ospăţ dat în cinstea lui, ca după datină, regele ţării l-a întrebat:

— Ce doreşti să ceri de la mine în semn de prietenie între ţările noastre? Să ştii că după datina noastră, orice vei cere tu, dacă acest lucru este cu putinţă, vom îndeplini.

— Am auzit că aveţi pe aici un papagal năzdrăvan, răspunse ministrul lui Angling Darmo. Dacă datina voastră îmi dă dreptul să vă cer orice lucru, v-aş cere doar acest papagal.

Când a auzit prinţesa că ministrul lui Angling Darmo i-a cerut papagalul, să moară, nu alta. Ca să se împotrivească nu putea, ar însemna să se împotrivească datinii.

Dar cum va putea dânsa să se despartă de papagalul ei?

A plâns prinţesa cât a plâns, l-a sărutat pe papagal, l-a mângâiat, l-a strâns la piept, şi nu ştiu cum s-a întâmplat, l-a tras de moţ fără să vrea. Deodată papagalul s-a pierdut, iar în faţa ei stătea chiar regele Angling Darmo, cel căutat de ministrul musafir.

A urmat după aceea o nuntă ca în poveşti, nunta între regele Angling Darmo şi prinţesă, căci drept vorbind, prinţesa îl îndrăgise acum mai mult decât când era papagal.

Pe urmă regele Angling Darmo a luat-o pe noua lui regină în ţara lui şi amândoi au trăit fericiţi până la adânci bătrâneţe. De se întâmpla câteodată ca regina să-l întrebe de ce râdea singur, îi răspundea:

— Ce să fie? Mi-am amintit şi eu de când eram papagal.

Aşa că regele Angling Darmo putea să râdă de vorbăria animalelor tară teamă.

Vulpea cu cioc

poveste javaneză

A fost odată un om sărac pe nume Băgio, adică Norocos. într-o zi Băgio s-a gândit:

„Pe mine mă cheamă Băgio, dar văd bine că de noroc sunt ocolit. Poate în alte părţi ale lumii voi putea să mă întâlnesc cu norocul meu”.

Pe urmă şi-a strâns lucrurile şi a plecat în pribegie,

Au trecut câţiva ani. într-o bună zi Băgio s-a întors în ţara lui, bogat şi cu o nevastă nemaipomenit de frumoasă şi foc de deşteaptă pe deasupra. Dar vezi, nu este bine întotdeauna să ai o nevastă prea frumoasă. Oamenii de vază ai ţării, răi ca de obicei, au început să-l pizmuiască. Cu toţii aveau de gând s-o ia pe nevasta lui Băgio pentru ei. Chiar şi regele, un rege văduv şi bătrân, avea şi el acelaşi gând.

într-o zi regele s-a prefăcut că era bolnav rău, nici din pat nu se mai scula, de ziceai că i-a venit ceasul morţii. Pe urmă a trimis după Băgio, să vină la el.

— Am visat azi-noapte, zise regele lui Băgio, că a venit la mine un bătrân, cred că era un zeu. Mi-a spus că eu mă pot înzdrăveni dacă beau sângele unei vulpi cu cioc. Tu, care ai umblat prin lume, trebuie să ştii unde se poate găsi această vulpe. De nu, unde îţi stau picioarele, acolo va sta şi capul tău.

Ce ar putea să iacă Băgio? A plecat şi el acasă şi a povestit toată nenorocirea nevestei lui.

— De acum te poţi considera văduvă, căci de paloşul călăului nu voi scăpa, încheie el.

— Nu te necăji, îi răspunse nevastă-sa. Uite ce trebuie să faci. Aşa, aşa şi aşa.

Băgio, care ştia că nevasta lui era tare isteaţă, i-a urmat sfatul întocmai. S-a prefăcut că plecase după vulpea ou cioc, de dimineaţă, dar pe ascuns s-a întors acasă pe la căderea nopţii. între timp, nevasta lui a pregătit o masă bogată, ca pentru o mare serbare, şi i-a invitat pe toţi miniştrii şi pe rege la masă. Numai că i-a invitat în aşa fel, încât să vină unul câte unul, nu cu toţii deodată. Primul care a venit era chiar sfetnicul regelui, un bătrân care avea un cioc de toată frumuseţea. Au stat la masă, glumeau, acesta nemaiputând de bucurie, crezând că a devenit alesul femeii. Dar nici n-a apucat să mănânce pe săturate, că s-a şi auzit o bătaie în uşă.

— Cine vine oare? întrebă sfetnicul.

— Bărbatul meu s-a întors acasă, îl cunosc după felul cum bate la uşă, răspunse femeia.

— Repede, ascunde-mă, să nu mă omoare!

Femeia l-a băgat pe bătrânul sfetnic într-o ladă şi a încuiat-o pe dinafară. Dar n-a venit Băgio, ci un ministru ol regelui. Iar se pun la masă, glumesc, râd, până deodată bătăi în uşă. Un alt ministru, şi aşa mai departe. Ultimul ministru care a venit era ministrul de război cel negru cu barbă sură. Când bătu la uşă regele, nu se mai găsi loc de ascuns. Atunci femeia îl puse într-un ungher ca o statuie, cu mâna stingă ţinând un sfeşnic, iar cu mâna dreaptă,o tavă plinăcu fructe. Se puse şi regele la masă, glumea, râdea. Până la urmă regele a spus:

— Poţi să fii sigură că Băgio îşi va pierde viaţa. Vino la palat să devii nevasta mea.

— Dacă îmi vei îndeplini o dorinţă, răspunse femeia, îţi voi deveni soţie cu plăcere.

— Orice dorinţă ai, numaidecât ţi-o voi îndeplini-o.

— Dacă e aşa, lasă-mă să te călăresc de-a buşilea în jurul mesei.

Şi l-a călărit nevasta lui Băgio pe bătrânul rege, care mergea în patru labe în jurul mesei o dată, de două ori, de trei ori, până îi sângerară genunchii. Deodată bate cineva la uşă.

— Cine bate la uşă în miezul nopţii? întrebă femeia.

— Eu sunt, Băgio, bărbatul tău iubit.

— Dar cu vulpea cu cioc ce s-a întâmplat?

— Am prins-o, mâine o duc la palat.

Regele era înnebunit. Unde să fugă? S-a repezit dânsul şi s-a băgat sub pat. S-a trezit într-o înghesuială mare. Căci subpatul era deja plin cu miniştrii lui. Căldura era înăbuşitoare, iar regelui,
mort de oboseală, îi era nemaipomenit de sete. Băgio cu soţia lui, ca să râdă de ei, se puseră la masă, stăteau de vorbă şi nu se mai duceau la culcare. Deodată regele, care n-a mai putut de sete, a zărit statuia care nu era altceva decât ministrul său de război, cu tava plină cu fructe. A făcut ce a făcut, până a pus mina pe o suliţă. Cu ea a vrut să înţepe un fruct de pe lavă, dar obosit şi bătrân cum era, mâna i-a tremurat şi, în loc să înţepe fructul, a înţepat ochiul drept al ministrului. Ministrul de război s-a speriat, a aruncat tava, a aruncai, şi sfetnicul din mână. Dintr-odată în cameră s-a făcut beznă, şi toţi miniştrii împreună cu regele au putut să fugă afară prin întuneric. A rămas doar bătrânul sfetnic, cel cu cioc. Vezi bine, el nu putea să iasă din ladacea încuiată. A tăcut chitic, neîndrăznind să scoată o vorbuliţă sau să mişte.

A doua zi s-a adunat norodul în faţa palatului, vrând au vadă şi el vulpea cu cioc adusă de Băgio. Chiar regele care s-a prefăcut că era bolnav, cu toată durerea lui de genunchi, a fost nevoit să iasă afară, căci aşa cerea datina. A venit Băgio cu alai mare, opt slugi duceau pe umori lada în care era sfetnicul. Ajuns în faţa regelui, i-a pus lada jos.

— Rog întâi pe toţi miniştrii să vadă dacă vulpea cu cioc este în această ladă, a spus Băgio.

Au deschis miniştrii lada, în frunte cu ministrul de război, care avea ochiul drept bandajat,
grăbiţi să vadă Aievea o vulpe cu cioc. Dar înăuntru n-a văzut decât pe bătrânul sfetnic, care ducea un deget la buze şi şuiera:

— Pssst, nu mă daţi de gol cumva! Şi eu ştiu ce aţi făcut voi aseară.

Miniştrii au pus capacul la loc şi au dat de ştire:

— Am văzut minunea, vulpea cu cioc este în ladă.

Regele a rămas uimit. Nu putea să creadă că ar fi putut exista o vulpe cu cioc, o născocire de a lui.

— Rog pe maiestatea sa regele, să vadă în ladă ce este, zise iar Băgio.

Regele, cu chiu cu vai, din cauza durerilor de genunchi, a coborât de pe tron şi a deschis lada.

— Pssst! şuieră iar sfetnicul. Dacă mă scoţi din ladă, te spun şi eu norodului cum ai fast călărit toată seara.

Ca să nu se dea de gol, regele a declarat:

— Vulpea cu cioc nu poate fi arătată poporului, ca să nu-şi piardă puterea lecuirii.

De atunci, oamenii de vază cei răi nu au mai îndrăznit să se atingă de Băgio, şi a trăit Băgio în linişte până la adânci bătrâneţi împreună eu nevasta lui cea frumoasă şi deşteaptă.

Femeia cea isteaţa

poveste j avaneză

Au fost odată doi fraţi de cruce, care nu se mai văzuseră de mulţi ani. Unul, Cromo, s-a însurat cu o femeie din satul lui, iar celălalt, Dipo, umbla prin lume. într-o zi, Dipo trecu prin satul lui Cromo şi cei doi fraţi se întâlniră. Bucuria lor era de nedescris. Dipo povestea despre călătoria lui şi ce-a mai văzut în lume, iar Cromo, despre căsnicia lui fericită, despre bivoli şi despre orezăria lui. în sfârşit, Cromo l-a invitat pe fratele său să stea pentru câteva zile la el acasă. Ajunşi acasă la Cromo, acesta l-a înfăţişat nevestei sale şi i-a spus că ei erau fraţi de cruce şi că fratele lui va sta pentru câteva zile cu ei. Nevasta l-a primit frumos pe Dipo, ca o gazdă îndatorată ce era, dar în sinea ei a început să se gândească. „Ca să ţii un musafir la tine în casă, trebuie să tai păsări în fiecare zi, să cumperi şi alte şi alte bunătăţi scumpe. Dar toate astea n-ar fi nimic. Ca să

primeşti un frate de cruce cu care nu te-ai mai întâlnit de mult timp, va trebui să faci şi un slamatan, adică praznic. Dacă bărbatul său va tăia singurul bivol pentru slamatan? Cu ce o să lucreze mai târziu?” Se frământa dânsa cum să scape de această pacoste care i-a căzut pe cap. în sfârşit, când bărbatul ei s-a dus în curte ca să prindă vreo pasăre, femeia a vorbit fratelui său:

— Frate Dipo, poate că încă nu ştii că bărbatul meu, de când a căzut din palmier, a prins o boală ciudată?

— Ce boală ciudată are?

— Uite ce, ţie pot să-ţi spun, doar sunteţi fraţi. A căzut odată dânsul din palmier şi de atunci s-a cam scrântit puţin la cap. Câte odată, când îl apucă nebunia, îi vine pofta să taie un om. Şi atunci, fugăreşte pe oricine îl vede, ca să-l omoare.

— Cum poţi să ştii când îl apucă nebunia?

— Atunci caută el secera, cum este acuma.

— Aoleo, înseamnă că şi acum îl apucă nebunia şi poate vrea să mă taie pe mine, a spus Dipo speriat.

— Ce să-ţi spun, cam aşa este. De altfel, nici nu ţi-aş fi spus de boala lui.

— Atunci te rog să mă ierţi, dar cred că ar fi bine să plec, a spus Dipo iar.

Abia a ieşit Dipo din casă, că s-a şi întors Cromo cu o pasăre în mină. A întrebat-o pe nevasta sa unde a plecat fratele său.

— Nu ştiu, răspunse femeia. Zicea că are o treabă grabnică în sat. Dar înainte de a pleca mi-a lăsat o vorbă pentru tine. Dacă vii repede, să-l ajungi din urmă şi să-i aduci o seceră. I-am spus să te aştepte, dar zicea că n-are timp.

— Dar de ce nu i-ai dat-o? Doar mi-e frate de cruce. Poate omul are neapărat nevoie de seceră. Hai să mă duc eu, poate îl mai pot ajunge.

După ce a trecut un timp, s-a întors Cromo ud leoarcă de sudoare şi suflând din greu.

— Nu ştiu ce are fratele meu, zise. Era gata să-l ajung, când a întors capul şi, în loc să mă aştepte, a început să alerge. Am alergat şi eu, nici vorbă. I-am arătat şi secera. Dar, când a văzut-o, a început să fugă ca un nebun. A strigat chiar după ajutor. Zău dacă înţeleg ceva.

— Poate chiar că e nebun, a răspuns nevasta.

Cihung vanara

poveste javaneză

în vremea de demult a stăpânit odată în ţinutul Pasundan un rege foarte rău. Singura plăcere a regelui era lupta de cocoşi. Dar de rău şi crud ce era, poruncea câteodată, ca celui care pierdea cocoşul în luptă să i se taie capul, ori să fie spânzurat, aşa cum îi era plăcerea mai mare.

într-o zi i-a trecut prin minte regelui să pună la încercare pe cel mai mare învăţat, chiahiul din împărăţia sa. A rugat pe regină să-şi aşeze un vas de aur pe pântec sub veşmânt, încât să arate ca o femeie îngreunată. A chemat învăţatul şi l-a întrebat:

— Uită-te bine la soţia mea, înainte de a răspunde. E însărcinată ori ba? De vei ghici bine, te voi face bogat, jar de nu, te voi trimite în iad.

La grea încercare îl punea regele, dar învăţatul, tară măcar să se uite la ea, a răspuns sigur de sine:

— E îngreunată, oh, rege. Iar când va veni sorocul, va naşte un băieţel frumos ca soarele.

— Ai greşit, mincinos ce eşti, spuse regele.

Fără multă vorbă, a scos pumnalul din cingătoare şi l-a înjunghiat drept în inimă. învăţatul s-a prăbuşit, dar în acelaşi timp s-a făcut nevăzut, lăsând doar o băltoacă de sânge pe lespede. Regele a rămas înmărmurit, apoi s-a îngrozit când a auzit vocea chiahiului ca o ameninţare:

— Ai omorât un om nevinovat, rege rău ce eşti. Ştiu că soţia ta are un vas de aur pe pântec. Dar să ştii şi tu că din acest vas se va naşte un băiat care îmi va răzbuna moartea. Ia aminte, oh, rege, de mâna băiatului care se va naşte din vasul de aur îţi vei găsi pieirea! Nu mică i-a fost mirarea regelui când a constatat că regina

nu mai avea vasul de aur pe pântec, ci a rămas îngreunată.
Câteva luni au trecut, a venit timpul ca regina să nască. într-o dimineaţă ploioasă, a născut un băiat frumos, precum a prezis chiahiul. Era un băieţel dolofan cu păr negru şi ochii ca stelele. Regele când a auzit că nevasta lui a născut un băiat, l-a luat pe noul-născut, l-a dat pe mâna unui călău cu porunca să-l omoare în pădure şi să-i aducă îndărăt inima ca dovadă. S-a dus călăul cu pruncul în braţe în pădure. Dar se vede că acesta era un om de omenie. Cu toate că era călău, nu l-a lăsat inima să omoare un prunc nevinovat. A pus pruncul pe o plută şi i-a dat drumul în fluviul Citarum. Aprins apoi o căprioară, i-a scos inima şi i-a adus-o regelui. A plutit pruncul pe fluviu până a ajuns într-o junglă. Tocmai în jungla aceea trăia un vânător singuratic, care trăia departe de lume. Când vânătorul se ducea să spele vânatul în Citarum, a auzit un plâns de copil, care venea dintr-o tufă, unde pluta se agăţase. Mare i-a fost mirarea şi bucuria când a văzut că plânsul venea de la un băieţaş frumos. L-a luat în braţe, l-a dus acasă, l-a hrănit cu lapte de capră şi l-a îngrijit cum s- a priceput mai bine.
Au trecut câţiva ani şi. Pruncul născut din vasul de arar s-a făcut un băiat foarte frumos şi iscusit. Ştia să tragă cu arcul sau să arunce cu suliţa şi a început să-l însoţească pe tatăl său, adică pe vânătorul care îl crescuse la vânătoare. într-o zi, când băiatul însoţea pe vânător la vânătoare, a auzit un cântec de pasăre cum nu mai auzise niciodată. A întrebat pe vânător:
— Ce cântă aşa de frumos, tată?
— Este un cihung, a răspuns vânătorul.
— Ce este un cihung?
— Eo pasăre. în altă zi, tot la vânătoare, a văzut o maimuţă care se arunca de la o cracă la alta, de parcă ar fi zburat, nu altceva. A întrebat iar pe taică-său:
— Ce este aceea care zboară printre copaci?
— Aceea este vanara, maimuţa, şi ea nu zboară, fiindcă n-are aripi ca păsările.
— Dar ce este vanara?
— E un animal.
— De ce păsările şi animalele au câte un nume? a întrebat băiatul.
— Păi, ca să se poată deosebi una de alta, a răspuns vânătorul râzând.
— Dar de ce oamenii n-au nume?
— Cum să nu, şi oamenii au fiecare câte un nume, răspunse vânătorul amuzat.
— Atunci, de ce eu n-am nume?
Abia acum şi-a dat seama vânătorul că el nu i-a pus niciun nume băiatului. Fiind departe de lume şi trăind numai ei doi în mijlocul junglei, nu i-a trecut prin minte că şi băiatului îi trebuie un nume.
— Păi, vei avea şi tu dacă vrei, a răspuns vânătorul cam încurcat. Şi ce nume ai vrea să ai?
— M-aş bucura de m-ar chema Cihung Vanara, căci tare mi-s dragi păsările cihung şi animalele vanara.
A crescut Cihung Vanara în junglă, până a ajuns un flăcău voinic. Prindea câte un tigru. Vărgat sau un porc mistreţ cu mâinile goale. Când avea nevoie să doboare un copac, nu îi mai trebuia toporul sau altceva, ci îl scotea din rădăcini cu mâinile lui. Când se lupta cu un taur turbat, îl plesnea o dată între coame, cu pumnul lui de fier, de lăsa taurul mort cu ţeasta spartă. Când vânătorul a văzut cât de voinic s-a făcut Cihung Vanara, l-a chemat la el, i-a pus în palmă im ou de găină şi i-a zis:
— Fiul meu, a venit vremea să părăseşti casa părintească. Du-te la muntele Tancuban Perahu, pune acest ou în cuibul balaurului, ca să-l clocească. Din acest ou va ieşi un cocoş care va omorî orice alt cocoş în luptă. Nu lua cocoşul din cuibul balaurului decât după un an de zile, şi cu acel cocoş du-te în capitală să-ţi încerci norocul.
Fără multă vorbă, Cihung Vanara s-a gătit de dram, a băgat oul în sân şi a plecat spre muntele Tancuban Perahu. Drumul până la balaur nu era chiar aşa de uşor, trebuia să străbată jungla plină numai de sălbătăciuni. De mai multe ori a trebuit să

se lupte cu şerpi boa, care îi cădeau pe cap din copaci şi se trezea încolăcit de ei. în sfârşit, după multe greutăţi, a ajuns la cuibul balaurului sakti. Cuibul se afla într-o peşteră, iar balaurului i se vedea doar capul afară. Capul balaurului era de trei ori mai mare decât capul unui taur, cu un corn de oţel pe frunte, doi ochi roşii, ca de rubin, nestemate strălucitoare în loc de solzi, iar din nările şi gura lui ieşeau limbi de foc. Când Cihung Vanara se apropie, balaurul şuieră o dată de îl învălui numai cu flăcări, îl stropi cu venin, deschise gura lui mare cât o şură şi vru să-l înghită. A început o luptă de nedescris. Copacii au fost arşi,
pământul a fost răscolit, văzduhul se cutremura, toate vietăţile din junglă au fugit de groază. Nu se ştie câte zile a ţinut lupta, poate patru, poate cinci, poate o săptămână; Dar se ştie că până la urmă Cihung Vanara l-a biruit, a reuşit să-l îmblânzească pe balaur şi a pus oul de găină în cuibul lui.

După un an de zile, în capitala Pasundanului a fost o zarvă mare. A venit un flăcău, nu ştia nimeni de unde, care avea un cocoş nebiruit în luptă. îl punea la luptă de zece ori pe zi şi niciodată nu obosea şi aproape niciodată nu se zgâria. Când lovea, deloc nu lovea alături. Cu cuţitul de la picior lovea drept în piept sau în cap[137].

Auzind regele vestea, a dat poruncă să fie adus îndată flăcăul, ca să-l provoace la lupta de cocoşi. A venit Cihung Vanara, căci el era flăcăul, cu cocoşul într-o cuşcă. Dar ce cuşcă! Era o cuşcă mare de fier cu gratiile cât mâinile. Unui copil. Zicea că acest cocoş al lui era neobişnuit de puternic şi ar dărâma cu uşurinţă o cuşcă obişnuită. Regele râdea cu neîncredere, când a auzit această năzdrăvănie a şi întrebat:

— Dacă cocoşul tău este într-adevăr aşa de puternic, precum susţii, şi este într-adevăr de nebiruit în luptă, precum am auzit, te prinzi oare să-l pui la luptă cu cocoşii mei?

— Mă prind, cum să nu, dar numai dacă îmi convine prinsoarea, a răspuns Cihung Vanara.

— Dacă cocoşul tău îi omoară pe toţi cocoşii mei, îţi dau regatul meu cu tot ce este al său. Dar dacă pierde cocoşul tău într-o luptă cu unul din cocoşii mei, îţi pierzi capul. Te încumeţi?

— Să începem îndată lupta, a răspuns Cihung Vanara scurt.

Regele avea mai mult decât q sută de cocoşi. Cu toţii erau cei mai buni şi cei mai încercaţi cocoşi din ţară. De aceea, regele era sigur de izbândă. Nu există un cocoş, cât de bun ar fi, care poate să lupte cu o sută de cocoşi pe rând. Parcă îl vedea deja cum cade capul lui Cihung Vanara sub paloşul călăului. Dar hainul rege şi-a greşit socoteala. Cocoşul lui Cihung Vanara a răpus pe rând o sută şi mai bine de cocoşi împărăteşti. Cuţitele din pintenii lui nimereau mereu în plin, ba în piept, ba în gât, ba în cap. Când, în sfârşit, ultimul cocoş al regelui a fost răpus, Cihung Vanara zise:

— Acum eu sunt regele şi pot să fac ce vreau cu tine..

L-a înşfăcat îndată pe rege, l-a băgat în cuşca de fier şi l-a aruncat într-un lac adânc. Blestemul chiahiului s-a împlinit, moartea lui a fost răzbunată.

Vestea despre moartea regelui a ajuns şi la urechea prinţului care s-a născut după Cihung Vanara. Dornic să-şi răzbune tatăl, l-a chemat pe Cihung Vanara la luptă. A început lupta între cei doi fraţi, care nu se cunoşteau. Prinţul era frumos, dar nici Cihung Vanara nu era de lepădat. Cihung Vanara era năzdrăvan, dar nici prinţul nu era mai prejos. Amândoi parcă erau doi zei care se luptau pe pământ. Au luptat ei zile întregi fără să se poată dovedi. Până la urmă, când au ajuns pe malul fluviului Citarum, prinţul l-a înşfăcat pe Cihung Vanara şi l-a azvârlit până pe malul celălalt. După atâta timp de luptă, abia acum puteau să mai respire puţin.

— Vii tu la mine sau vin eu la tine, ca să ne mai luptăm? întreba Cihung Vanara pe prinţ.

— Văd că degeaba ne luptăm, a răspuns prinţul. Noi doi suntem deopotrivă, eu n-am să te pot doborî, dar nici tu pe mine. Zic mai bine să împărţim ţara pe din două. Dincoace de Citarum voi stăpâni eu, iar de dincolo s-o stăpâneşti tu sănătos.

De atunci ţara Pasundan a fost împărţită în două părţi de fluviul Citarum la mijloc,

137 pe vremuri, la lupta de cocoşi, se punea cocoşului câte un cuţit legat de pinten, încât lovitura putea fi mortală

iar Cihung Vanara a domnit jumătate din tară până la adânci bătrâneţe.

Prinţesa şi maimuţoiul

poveste javaneză

A fost odată, într-o ţară îndepărtată, dincolo de şapte mări şi şaptezeci de munţi, un mare împărat. Avea acest împărat o preafrumoasă fată. Aşa de frumoasă era fata împăratului, încât nimeni nu-i mai spunea pe nume, ci îi spuneau Putri Aju, adică Prinţesa Frumoasă. O iubea împăratul pe
Putri Aju mai mult ca ochii din cap şi îi făcea toate poftele, încât cu cât creştea mai mare, cu atât devenea mai îngâmfată şi răzgâiată. Veni şi vremea măritişului. Atunci împăratul îi grăi:

— Uite, fata mea. A venit vremea să-ţi faci un rost pe lume şi să-ţi alegi un soţ. Poate îmi vei da bucuria să văd şi eu un nepoţel înainte de a închide ochii pentru totdeauna. Aşa că eu voi da de ştire ca să vină prinţii dimprejur în petit. Pe urmă îi punem la întrecere, care e cel mai viteaz acela te va lua de soţie.

— Ba nu, tată, răspunse Putri Aju. Dacă vrei să mă mărit, eu îmi voi alege singură soţul. Să vină peţitorii la mine şi de care îmi va plăcea, pe acela îl voi lua de bărbat.

Ce să zică împăratul? N-avea nimic de făcut decât a Ba de ştire în tot cuprinsul ţării şi la toţi împăraţii vecini că fetei lui i-a venit vremea măritişului, iar pe viitorul bărbat îl va alege chiar prinţesa. Atâţia peţitori pentru o fată nu s-a mai pomenit de când e lumea, chiar dacă fata era o prinţesă. Dar care prinţ nu râvnea s-o aibă pe Putri Aju în palatul lui? Era de ajuns să te uiţi o dată la ea, ca să n-o mai uiţi în tot restul vieţii. Zeci de prinţi, sute de cavaleri, de zece ori pe atâţia fii de boieri au venit buluc să-şi încerce norocul, doar, doar pe el îl va alege Putri Aju de bărbat. Care de care mai viteaz, care de care mai bogat, unul mai chipeş decât altul. Dar Putri Aju era prea îngâmfată, fiecăruia găsea câte un cusur şi cu toţii s-au întors la casele lor cu câte o ocară în spate. Unui războinic vestit i-a spus:

— Eşti brăzdat de cicatricele rănilor, mi se face groază să mă uit la dumneata. Cum aş putea să te iau de bărbat.?

Unui prinţ cu părul ca pana corbului, pielea ca laptele şi chipul ca o statuie cioplită în marmură, de găseai numai laudă pentru frumuseţea lui, i-a zis:

— Eşti palid la faţă, de parcă acum ai ieşit din mormăit. De voi sta lângă tine, mă voi simţi că stau lângă un cadavru. Nu, nu pot să te iau de bărbat.

Unui negustor cu sute de corăbii i-a grăit:

— Ai fi cum ai fi, dar uitătura ta aduce a unui hoţ. De voi sta într-o casă cu tine, voi sta cu frica în sân că mi se va fura câte ceva.

Ce să mai lungim vorba? Unii erau prea întunecaţi, unii erau prea albi. Unii prea înalţi, unii prea scunzi. Unii că au părul creţ, iar alţii că au părul lins. De ce unii au nas cârn, iar ceilalţi au nas prea lung? Ba prea slabi, ba prea graşi. Ba prea drepţi ca băţul, ba prea aduşi de spate.

Aşa au trecut ani de-a rândul, încât până la urmă nu mai era nimeni ca s-o peţească pe prinţesă, începând de la prinţii cei mai vestiţi până la simpli flăcăi, din cele mai umile sate au venit la prinţesă şi cu toţii au fost refuzaţi. De disperare, şi de inimă rea a murit şi împăratul.

Se povesteşte că într-o pădure trăia un maimuţoi. într-o zi maimuţoiul şi-a zis: „Dacă nimeni nu mai vine s-o peţească pe Putri Aju, hai să-mi încerc eu norocul. Doar se spune că încercarea moarte n-are, iar cine trăieşte trebuie să spere. Şi pe urmă, cine nu este dăruit cu frumuseţe sau bogăţie, de vrea să-i fie pe plac unei femei, trebuie să se bizuie pe darul vorbirii.” Şi-a băgat maimuţoiul coada în nădragi, s-a dichisit cât se poate mai bine şi s-a dus de s-a înfăţişat prinţesei.

— Cum de îndrăzneşti să vii în petit? Nu vezi, eşti plin de păr din cap până în picioare? Ar trebui să-ţi fie ruşine să te arăţi în lume cu atâta păr pe tine, i-a spus prinţesa de îndată ce l-a văzut.

— De ce să-mi fie ruşine de părul meu bogat? răspunse maimuţoiul. Oare nu ştii, prinţesă, că părul este simbolul bărbăţiei? De n-ar avea o coamă bogată, leul n-ar putea fi regele animalelor. De aceea, cu cât este mai păros un bărbat, cu atât este mai viteaz.
— Dar nu vezi că ai o uitătură aşa de hoţească? Parcă ai vrea să şterpeleşti toate lucrurile ce le întâlneşti în cale, zise prinţesa iar.
— Un războinic trebuie să fie mereu cu ochii în patru, căci nu se ştie niciodată de unde vin duşmanii.
— Bine, bine, dar ai un nas aşa de mic...
— Vai, prinţesă, un nas mic e un semn de nobleţe.
— Ia uită-te ce dinţi ai! Mici şi ascuţiţi ca de fiară.
— Oare nu ştii că dinţii frumoşi sunt cei ca sâmburele unui castravete şi strălucitori ca perlele?
— Dar ce mâini lungi ai, aproape până la genunchi.
— Cu mâini lungi întinzi mai bine arcul.
— Văd că ai şi gheare. Un viteaz cu gheare, la ce trebuinţă?
— înadins mi-am lăsat unghiile, ca să cânt mai bine la ghitară şi să-ţi fac o serenadă.
— Totuşi, picioarele tale sunt prea crăcănate, de îi vine omului să râdă numai când se uită cum mergi.
— Ba greşeşti, prinţesă. Un cavaler care în viaţa lui merge numai călare în şa, n-are cum să aibă picioarele drepte ca slugile.

După toate răspunsurile astea, prinţesa nu mai avea ce să spună şi l-a luat pe maimuţoi de bărbat.

Copilul nerecunoscător

poveste javaneză

Trăi a odată într-un port o femeie sărmană. De când îi murise bărbatul, care a fost pescar, înghiţit de mare, trăia de la o zi la alta adunând vreascuri din pădure şi le vindea celor ce aveau nevoie de ele. Ca să se apuce de vreo treabă mai ca lumea sau să se angajeze la vreo casă mai bogată nu putea, fiindcă sănătatea ei lăsa de dorit şi nu se putea lăuda cu ea. De dimineaţă până seara tuşea încontinuu, iar când scuipa, scuipa cu sânge. Lumea zicea că plămânii îi erau roşi. Avea femeia un copil, Mălin Kundang îl chema. De aceea femeia era foarte necăjită, nu pentru ea, ci pentru copilul ei, că nu putea să-l crească cum trebuia. Cu toate că era bolnavă, se străduia întotdeauna să pună de o parte un pumn de orez din farfuria ei pentru Mălin, cel puţin copilul să nu rămână flămând. Nu e de mirare că de la o zi la alta boala ei se agrava, iar cu cât boala ei înainta, cu atât mai mult cădea pe gânduri. Ce va face Mălin când va rămâne singur? Cine îl va îndruma în viaţă? Ce se va întâmpla cu el în lumea asta plină de răutăţi? Nu cumva va apuca pe un drum greşit? Atâtea întrebări pe care şi le punea o chinuiau zi şi noapte, încât de multe ori îi curgeau lacrimi din ochi. Mălin Kundang era un băiat foarte inimos. Nu ca ceilalţi copii de vârsta lui, care se jucau în mare cât era ziua de lungă, fără griji. El o ajuta întotdeauna pe mama sa cu micile lui puteri. îl durea foarte mult când o vedea cum se chinuie pentru ca să-l poată creşte. Ştia că de multe ori îndura foamea numai ca el să nu rămână flămând, dându-i bruma de orez ce a mai rămas. De o întreba: „De ce nu mănânci şi tu puţin, mamă?” răspundea: „Am îmbucat ceva mai devreme”. Toate suferinţele astea îl făceau să gândească asemeni unui om matur. Când trecea prin port, se uita la corăbiile care duceau mărfuri şi la proprietarul lor îmbrăcat numai în mătase, cu cămaşă brodată şi cu lănţişor de aur. Se gândea întotdeauna ce bine ar fi să aibă şi el o corabie de marfa. Atunci mama sa nu va mai trebui să adune vreascuri din pădure, ea îşi va putea îngriji sănătatea, iar el va îi fericit.

Când a împlinit vârsta de doisprezece ani, Mălin Kundatig zise către mama sa:
— Mamă, numai tu ştii cât te-ai chinuit, ca să mă creşti pe mine. Acum nu mai sunt un copil neputincios, ca să nu-mi pot purta de grijă.. Lasă-mă să plec, căci

vreau să-mi încerc norocul în lume. Cine ştie, poate într-o zi te voi putea face fericită şi vei putea fi mândră de mine. Ca să rămân mai departe lingă tine, ar însemna să-ţi lungesc chinul şi aceasta nu foloseşte nimănui.

— Dar eşti încă un copil, îi răspunse mama. Nici nu ştii cum să deosebeşti binele de rău. Mai rămâi câţiva ani acasă şi pe urmă te poţi duce la pescuit, aşa cum a făcut şi răposatul tău tată.

— Ca să te duci la pescuit îţi trebuie o barcă şi scule, iar noi nu avem nici de una, nici de alta.

Nu, mamă, mai bine să plec acum. Iar tu te vei descurca mai bine fără mine în spinare. Uite, ieri a intrat în port corabia bogătaşului Sutan Alam. Mâine mă voi duce la corabie să mă angajez.

Sutan Alam era un negustor foarte bogat. Făcea negoţul până în India şi China. De acolo aducea mătăsuri fine şi alte mărfuri alese, iar când pleca ducea mirodenii şi alte mărfuri căutate acolo. în afară de corabia pe care se afla, mai avea încă trei corăbii. Fiecare corabie era condusă de un nahkoda, adică căpitan, care îl asculta. Cu toată bogăţia lui, Sutan Alam nu era deloc fericit, căci de
când: i-a murit nevasta a rămas singur pe lume. Copii n-avea, iar ca să se
însoţire din nou nu îl trăgea inima, aşa de mult iubise pe răposata lui nevastă.

Din prima zi când s-a angajat Mălin Kundang, Sutan Alam a şi început să-l îndrăgească. E adevărat că Mălin era cam pirpiriu şi neştiutor, dar încolo era băiat ascultător şi muncea eu râvnă. Dar cel mai de seamă lucru era că faţa lui aducea mult cu chipul răposatei sale neveste. La început îl punea să facă treburile unui mus. Dar puţin câte puţin îi mai lăsa timpul liber şi îl îndruma în arta marinărească. După numai doi ani Sutan Alam îl îndrăgea în aşa măsură, încât nu se mai putea lipsi de Mălin, de acum încolo îl şi socoti ca propriul său copil. îl învăţă cum să conducă o corabie, îl învăţă să socotească, îi arătă care mărfuri sunt bune şi care sunt proaste, care mărfuri erau de căutat aici şi care erau de căutat dincolo. Pe scurt, îl învăţă ce trebuie să ştie un nahkoda şi un negustor desăvârşit. Mălin Kundang nu era deloc băiat prost; Dacă la început era cam neştiutor, aceasta se datora că în toată; viaţa lui nu făcuse altceva decât să adune vreascuri. Acum, când putea să cunoască lumea cum trebuie, cu un dascăl aşa de bun cum era Sutan Alam, într-un scurt timp nu mai avea ce să înveţe de la acesta. Abia împlinise şaptesprezece ani, că Mălin a şi început să comande una din corăbiile lui Sutan Alam. După cinci ani de la plecarea de acasă, visul lui Mălin, să ajungă un nahkoda, s-a împlinit. Ceea ce nu s-a împlinit din visul lui de acasă era să-şi fericească mama. Căci Mălin Kundang îşi uitase de ea. La început, când se angajase ca mus pe corabia lui Sutan Alam, se gândea tot timpul numai la mama sa. Ce lucea ea? Până când o va putea duce cu sănătatea ei aşa de şubredă? Când o va mai putea revedea? Se întâmpla des ca noaptea înainte de a se culca să-i dea lacrimile. Parcă vedea înaintea ochilor cum tuşea mama sa, cu mâinile pe piept şi scuipând sânge.

Gândul asupra mamei sale a început să se rărească de Când Sutan Alam l-a luat pe lângă el. Ba, mai mult, a început să se ruşineze de starea lui de dinainte. Se uita la haina sa de mătase şi la cămaşa cu danteluţe şi se gândea cum era îmbrăcat înainte numai cu zdrenţe, locuind într-o cocioabă de bambus, şi o mare ruşine îi năpădea inima. Mălin Kundang a uitat cu ce preţ l-a crescut mama sa, cu ce inimă întristată l-a lăsat să plece şi cu ce dor îl aştepta să se reîntoarcă.

Opt ani au trecut de când plecase de acasă Mălin. În oraşul lui natal mama sa zăcea pe o scândură învelită cu o zdreanţă în cocioaba ei de bambus. E de mirare cum această femeie mai era în viaţă, când numai pentru a tuşi se simţea sfârşită. Ca să mai adune vreascuri, nici vorbă nu mai era. La început s-a apucat de cerşit. Dar nici de cerşit, după un timp, n-a mai avut putere. Toată ziua zăcea pe scândura ei. Numai din mila unei vecine care îi aducea din când în când puţin orez a mai putut să trăiască. Tot timpul se ruga Morţii: „Nu mă lua cu tine, Moarte, până nu-mi revăd copilul. Numai o dată să-l mai văd şi atunci voi putea închide ochii cu inima împăcată”.

într-o zi, intră val-vârtej o vecină în cocioaba ei, Strigând:

— Mama lui Mălin, mama lui Mălin! Fericire, mama lui Mălin, fericire! Nu

degeaba l-ai aşteptat. S-a întors fiul tău. Acum e putred de bogat şi îmbrăcat numai cu aur din cap până în picioare. Fiul tău este nahkoda unei corăbii care a venit din China acum câteva zile.

— Unde e? Unde e? Vine încoace? întreba mama lui Mălin Kundang cu lacrimi de fericire în ochi.

— Nu, l-am văzut în port. Sigur că el este, căci toată lumea îi zicea Mălin Kundang. Pe urmă, cum să nu-l recunosc eu pe Mălin? Tot i-a mai rămas urma aceea pe frunte. Dar se vede că mai are treburi în port, de nu vine degrabă aici. Fii liniştită, soseşte el dintr-o clipă în alta.

în ziua aceea, mama lui Mălin Kundang nu mai putea de fericire. Până seara târziu stătu de vorbă cu vecina. De sute de ori vecina trebui să repete povestea, cum arăta Mălin, cum era îmbrăcat şi aşa mai departe. Toată noaptea n-a dormit şi tresărea la fiecare zgomot, crezând că vine fiul său, Mălin Kundang. Dar nici a doua zi Mălin n-a venit. A treia zi la fel, la fel şi următoarele zile. După ce a trecut o săptămână de zile, mama lui Mălin nu mai putu răbda. Tremurând din tot corpul de slăbiciune, a luat un toiag şi şontâc, şontâc s-a dus în port. A întrebat în stângă, a întrebat în dreapta unde este corabia lui Mălin Kundang. în sfârşit, găsi corabia lui, o corabie mare şi plină de mărfuri
cu oameni ce forfoteau pe ea. îl văzu pe fiul ei pe punte, mândru aidoma cum era descris de vecină, parcă mult mai frumos. Cu lacrimi în ochi urcă pe punte. Deodată un marinar se răsti la ea:

— Ce cauţi aici, cerşetoareo? Ai de gând să şterpeleşti ceva de pe corabie? Cară-te repede, că ridicăm ancora!

— Cum? Plecaţi acuma? întreba ea necrezând auzului. Pleacă el fără să mă vadă? Nu, nu se poate.

— Da, plecăm. N-ai ce căuta aici. De mai rămâi, ai să ajungi hrana peştilor.

— Eu îl caut pe fiul meu. îl caut pe fiul meu Mălin, Mnlin Kundang, nahkoda corăbiei.

— Oare nu eşti în toate minţile? Mălin Kundang e fiul lui Sutan Alam, bogătaşul. Cum poate Mălin Kundang să fie fiul unei cerşetoare ca tine? Ori te crezi nevasta bogătaşului Sutan Alam? răspunse marinarul.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Mălin Kundang, care se apropie auzind gălăgie.

— Mălin, fiul meu, zise mama lui şi se repezi să-l îmbrăţişeze.

Dar Mălin Kundang se dădu îndărăt. O recunoscu pe mama lui, dar îi fu ruşine de ea. Numai gândul că oamenii lui îl vor privi ca pe copilul unei cerşetoare îl îngrozi. Cum ar putea el, cunoscutul nahkoda, fiul lui Sutan Alam, să fie fiul unei cerşetoare? Ce ruşine! Aşa ceva nu se poate.

— Nu te cunosc, femeie, zise el. Dacă vii ca să ceri nişte bani, poftim, şi îi dădu un pumn de argint.

— Dar mie nu-mi trebuiesc banii tăi, Mălin, căci mâine poimâine mor. Tot ce vreau eu e să te îmbrăţişez, fiule. Oare tu nu mă mai recunoşti? Sunt maică-ta, Mălin!

— Se vede că femeia aceasta e nebună. Daţi-o jos pe chei!

Dând aceste porunci îi şi întoarse spatele.

Pe nisip, mama lui Mălin Kundang stătea plângând şi înăbuşită în tuse. Va să zică, Mălin, fiul ei, pe care îl aşteptase opt ani de zile, s-a întors şi n-a vrut s-o recunoască, iar acum a plecat iar fără s-o îmbrăţişeze. Fiul ei, care a fost aşa de bun, inima lui s-a schimbat de când a devenit bogat ca şi inimile tuturor bogătaşilor. De ce n-a murit ea mai devreme? De ce s-a rugat Morţii să n-o ia până nu-l vedea pe fiul ei? Să-l vadă cum s-a lepădat de ea?

Pe apa mării se zărea corabia lui Mălin cum se îndepărta de ţărm. Se vedea dince în ce mai mică şi încet, încet, intra în apă. Când nici vârful catargului nu s-a mai văzut, mama lui Mălinşi-a şters ochii de lacrimi, şi-a îndreptat spatele şi, cu faţa înspre cer, strigă:

— Nu, cel care a fost aici n-a fost fiul meu Mălin Kundang. Fiul meu n-ar fi putut să-şi uite mama, iar pe el l-am pierdut de când a trecut dincolo de pragul casei noastre. Totuşi, dacă omul pe care l-am întâlnit adineauri a fost într-adevăr fiul meu,

coboară tu, cerule, asupri corăbiei sale, şi tu, mare, să-l înghiţi, căci eu, mama lui, care i-a dat viaţă, nu-i mai îngădui să pângărească acest pământ sfânt!

Nici n-a terminat bine blestemul, că vântul a şi încetat să mai bată. Numai pe cer norii se adunau cu repeziciune, acoperind soarele care cu o clipă mai înainte strălucea în toată splendoarea lui. Dar deodată cerul parcă se despică în două şi un fulger năprasnic bubui asurzitor. Un uragan cumplit a început să se dezlănţuie. Marea parcă era pusă la fiert. Talazuri mari cit un munte aruncau peşti din fundul mării la suprafaţă şi de la suprafaţă la fundul mării. Niciun palmier de pe ţărm n-a rămas întreg, rupţi Ca nişte beţe. De când e lumea nu s-a mai pomenit aşa uragan, de parcă era sfârşitul lumii. După o zi şi o noapte, uraganul a încetat cu desăvârşire. Nici urmă de nor n-a mai rămas pe cer şi Surya, soarele, ieşi din nou ca şi cum nimic nu s-a întâmplat.

De atunci nimeni nu l-a mai văzut pe Mălin Kundang.

Povestea cu cei trei hoţi

poveste j avaneză

Au fost odată trei hoţi, fraţi în furturi şi hoţii. Pe unul îl chema Gălap, adică întunecatul, fiind mai închis la piele, pe al doilea îl chema Pece, adică Chiorul, fiindcă avea doar un singur ochi teafăr, iar pe ultimul îl chema Bagus, adică Frumosul, fiind mai frumuşel la chip decât ceilalţi doi.

într-o seară s-au dus cei trei hoţi să fure din casa hagiului din sat, cunoscut ca cel mai bogat om din ţinut. Au aflat ei, pesemne, că în seara aceea hagiul a rămas singur în casă, iar casa era mare calorice casă a unui om bogat. Ajuns în casa hagiului, Gălap a intrat în casă prin acoperiş, urmând ca ceilalţi doi să intre în casă pe uşă, după ce le-o va deschide Gălap pe dinăuntru. Odată ajuns înăuntru, s-a uitat în dreapta, s-a uitat în stingă, şi deodată văzu îmbrăcămintea hagiului atârnată în cuier, iar hagiul se auzea sforăind dintr-o cameră alăturată. Atunci, ce i-a trecut prin gând lui Gălap? „Hai să mă îmbrac în straiele hagiului, parcă văd cum se vor prăpădi de râs băieţii”. Zis şi făcut. Şi- a pus turbanul cel mare al hagiului pe cap, s-a învelit cu pelerina, a luat mătăniile şi s-a dus să deschidă uşa. Dar abia deschise uşa, că şi văzut pe Pece şi pe Bagus cum se uitau îngrozit înspre el şi strigau: „Hagiul!”, rupând-o la fugă. Când a văzut Gălap că fraţii lui au luat-o la fugă după ce s- au uitat înspre el, a crezut că hagiul s-a sculat şi era în spatele lui. A rupt-o şi el la fugă după ceilalţi doi.

— Aoleo, ne urmăreşte hagiul! strigară cei doi în nebuniţi de groază şi fugeau şi mai tare.

— Aşteptaţi-mă, aşteptaţi-mă! ţipa Gălap după ei.

Fugeau cei trei hoţi ca nişte nebuni, până au ieşit din sat. Fugeau, tot fugeau, până au căzut toţi trei grămadă.

— Vine hagiul să ne omoare! zicea Pece tremurând.

— Iertare, iertare! gemu Bagus.

Dar Gălap, care a căzut peste ei doi, zise:

— Dar unde e hagiul?

Aşa a scăpat hagiul de cei trei hoţi, datorită hainei tui, iar hoţii nu s-au mai întors niciodată. Căci, se zice, după credinţa hoţilor, nu este bine să încerci să furi de unde ai dat greş odată.

Hoţul la mine!

poveste javaneză

Trăiau odată într-un sat doi tineri căsătoriţi. Faţă în faţă cu casa lor era casa primarului, iar puţin mai încolo, a notarului. într-o seară, când să intre în pat, au simţit că un hoţ se ascundea sub patul lor. Un hoţ este întotdeauna înarmat. El, un singur bărbat cu o femeie slabă să se împotrivească unui înarmat? Era prea

primejdios. S-au sfătuit ei doi pe şoptite, şi femeia a început să-l întrebe pe soţul ei cu voce tare:

— Bărbate, dacă o să avem un băiat ce nume îi vei da?

— Ce nume să-i dau? Primar şi gata. Să ajungă şi el primar când o fi mare, răspunse bărbatul.

— Şi cum ai să-l strigi dacă îl va chema Primar?

— Cum să-l strig? Primarule, la mine! şi gata.

Hoţul de sub pat a priceput îndată că cei doi erau nou căsătoriţi şi a început să zâmbească.

— Dar dacă mai avem un copil şi iar o să fie băiat, ce nume ai să-i dai? întrebă iar femeia.

— Dar de ce, mă rog, încă un băiat şi nu o fetiţă? întrebă la rândul său bărbatul.

— Aşa sunt eu, îmi plac băieţii, răspunse femeia.

— Păi dacă vom avea încă un băiat, am să-l numesc Notar şi gata. Să ajungă şi el notar când o fi mare.

— Şi cum ai să-i chemi pe amândoi ca să vină la tine? Spune-mi, te rog, că mi-ar face plăcere.

— Cum să-i chem? Primarule, Notarule, la mine! Şi gata.

Hoţul de sub pat a început să râdă pe înfundate. „Nebunii”, se gândea el. Deodată femeia întrebă iar:

— Dar dacă vom mai avea încă un băiat, ce nume ai vrea să-i dai?

— M-am plictisit să avem trei băieţi. Vreau şi eu o fetiţă, măcar una şi gata. Trei băieţi la rând e prea de tot.

— Ba o să avem încă un băiat, că aşa vreau, zise femeia supărată. Dacă totuşi, cu toate că nu-ţi face plăcere, dacă totuşi o să avem încă un băiat, ce nume ai să-i dai?

— Dacă totuşi, cum zici tu, dacă totuşi o să avem încă un băiat, zise bărbatul supărat şi el, am să- i dau nume Hoţu şi gata. Să ajungă şi el hoţ când o fi mare.

— Vai, bărbate, se poate să spui una ca asta? Chiar dacă îl va chema Hoţu, ştiu eu ce fac ca să nu ajungă hoţ când o fi mare. Dar cum ai să-i chemi pe toţi trei ca să vină la tine?

— Cum să-i chem? Uite aşa: Primarule, Notarule, Hoţu, la mine! Şi gata. Nu e mare lucru.

— într-adevăr, nu e mare lucru când spui aşa încet. Dar când copiii vor fi departe, va trebui să-i strigi mai tare. Nu-ţi va fi cumva ruşine să strigi aşa în gura mare numele copilului nostru Hoţu?

— Mie? Mie să-mi fie ruşine de numele copilului? Uite că acuşi am să-l strig în gura mare.

Şi omul a început să strige cu toată puterea:

— Primarule, Notarule, Hoţu la mine!... Primarule, Notarule, Hoţu la mine!... Primarule, Notarule, Hoţu la mine!...

S-a trezit primarul, s-a trezit notarul şi au alergat amândoi spre casa noilor căsătoriţi. Când au ajuns în casa lor, l-au găsit pe hoţul de sub pat, tăvălindu-se de râs.

întoarce-te, hoţule!

poveste j avaneză

Se spune de obicei că femeile sunt bune numai de gură, dar când e vorba de minte n-au nici cât o gămălie de ac. Adevărul nu este tocmai aşa, căci se pot spune multe despre femei cu mintea isteaţă, care de multe ori întrec pe bărbaţi.

S-a întâmplat odată, într-o casă singuratică de lângă un sătuc, ca o femeie să rămână singură acasă. Bărbatul ei împreună cu fratele lui mai mic erau plecaţi în sat,

la o nuntă, urmând să se întoarcă abia în zori. Pe femeie o durea capul, de aceea a preferat să rămână acasă. în toiul nopţii, femeia a simţit că un hoţ a pătruns în casă găurind zidul. Ce ar fi putut să facă ea, o femeie neajutorată împotriva unui hoţ? Dar femeia nu şi-a pierdut cumpătul. Se purta de parcă nu s-a întâmplat nimic deosebit şi întrebă:

— Cine e acolo, hoţ oare sau o pisică doar? se prefăcea femeia ca una tare proastă la minte.

— Miau, miau, răspunse hoţul.

— Of, iar o pisică, ce păcat! De ar veni un hoţ ce bine mi-ar părea. De două zile stau singură acasă spălând, să vină vreun hoţ, dar de fiecare dată vine numai câte o pisică. Ce păcat, mare păcat, bombănea femeia.

Hoţul, când a auzit ce a bombănit femeia, a ieşit din ascunzătoarea lui şi zise:

— Dar ce ţi s-a întâmplat, frumoaso, de aştepţi să vină un hoţ la tine? Unde ţi-e bărbatul de ai stat două zile singură acasă? Eu sunt un hoţ şi iată că am venit.

— Bărbatul, meu? Mânca-l-ar ciuma, să nu mai aud niciodată de el. Zicea mereu să sunt tare proastă şi mă bătea în fiecare zi de îmi amăra zilele. Acum e plecat în oraş şi se întoarce abia peste câteva zile.

— Dar de ce doreşti să vină un hoţ?

— Să vină un hoţ, da, să vină. Să ia toate lucrurile din casă, ca să moară bărbatul meu de ciudă când se va întoarce acasă. E şi tare zgârcit. De când ne-am căsătorit am mâncat numai cu sare şi ardei.

Râdea hoţul de fericire, aşa noroc nu întâlneşti în fiecare zi, şi a început să adune lucrurile din casă. Dar a văzut cu uimire că femeia împrăştia mereu lucrurile adunate şi le încurca de nu putea termina cu strânsul.

— Ce faci tu, femeie? Mai bine dă-te la o parte şi nu mă mai încurca, s-a răstit hoţul.

— Cum să te încurc? Eu te ajut. Mă uit la lucrurile de aici ca să văd dacă le-ai luat pe toate sau
nu.

Aşa zise ea, tot împrăştiind lucrurile. Hoţul nu se mai supăra, ci râdea de prostia ei. Dar când hoţul nu era atent, femeia ascundea câte ceva de preţ sub pat.

Până la urmă hoţul a reuşit să termine cu strânsul lucrurilor şi plecă îndoit de şale din cauza greutăţii prădate. Dar nici nu s-a îndepărtat bine şi auzi cum îl strigă femeia înapoi:

— întoarce-te, hoţule, vino înapoi! Ai uitat ceva, păcat să nu-l iei!

S-a întors hoţul gâfâind şi femeia i-a dat un lanţ de aur. Hoţul i-a mulţumit, iar în sinea lui râdea. „Are dreptate bărbatul ei când spune că femeia aceasta e tare proastă”. Dar abia se îndepărtă puţin, femeia îl strigă înapoi iar:

— întoarce-te, hoţule, vino înapoi! Iar ai uitat ceva, păcat să nu-l iei!

Se întorcea hoţul, femeia îi da un rând de îmbrăcăminte scumpă. Hoţul i-a mulţumit şi întrebă:

— Mai este ceva pe care le-am uitat?

Iar femeia îi răspundea:

— Nu, nu mai este.

Dar abia se îndepărtă şi femeia îl strigă iar:

— întoarce-te, hoţule, vino înapoi! Ai mai uitat ceva, păcat să nu-l iei!

— întoarce-te, vino înapoi, întoarce-te, vino înapoi, mai bine dă-mi-le pe toate şi nu mă mai obosi, zise hoţul gâfâind din ce în ce mai tare.

Femeia i-a dat iar ceva din lucrurile de preţ pe care le-a putut ascunde. Dar până la urmă nu mai avea nimic, toate lucrurile le-a dat hoţului. Ce să facă acum? Mai era până dimineaţă când bărbatul ei împreună cu fratele lui trebuiau să vină. Oricum trebuia să reţină pe hoţ. L-a chemat pe hoţ înapoi, iar când hoţul s-a întors, femeia i-a spus:

— De ce te grăbeşti să pleci? Mai bine întinde-te să te odihneşti oleacă. între timp am să fac ceva de-ale gurii, că de când sunt măritată n-am mai mâncat ca lumea.

Se gândea hoţul că femeia avea dreptate. De ce să se grăbească? Doar femeia era singură în casă, casa era singuratică, iar el era obosit de atâta du-te vino cu căratul în spate. S-a lungit hoţul în pat, iar femeia a început să fiarbă orez şi a gătit mâncare în toată legea. Ba a tăiat chiar şi o pasăre. Când mâncarea era gata, s-au ivit zorile.

— Hai, hoţule, să stăm la masă, l-a invitat femeia.

Şi a stat la masă hoţul, înfulecând cu poftă bunătăţile. Dar nici nu s-a săturat bine, că s-a şi trezit înhăţat de doi bărbaţi. Erau bărbatul femeii cu fratele lui.

Aşa au fost salvate bunurile lor de la hoţ, datorită femeii care s-a dovedit isteaţă şi curajoasă.

Femeie, trei tâlhari şi un hoţ

poveste javaneză

A fost odată o femeie care stătea singură într-o casă departe de sat. într-o noapte, femeia s-a trezit cu trei tâlhari, care au intrat în casă forţând uşa. înainte de a-i jefui casa, tâlharii au pus-o pe femeie să le facă de mâncare, iar între timp ei beau arak ca la ei acasă. Dar femeia, curajoasă cum era, a pus otravă în mâncare, aşa că puţin timp după ce au mâncat, tâlharii au căzut grămadă jos sub masă tară suflare.

S-a uitat femeia la tâlharii morţi şi s-a gândit să-i arunce în râul din apropiere, înainte de a se face dimineaţă. L-a apucat pe unul de o mână şi l-a tras spre uşă, când deodată a simţit că în casă s-a strecurat un hoţ.

— Hoţule, mai bine să ieşi din ascunzătoare şi aruncă-mi acest musafir nedorit, care a murit aici, în râu. La întoarcere te voi răsplăti cu o sută de rupiahi. Dacă vrei să-mi furi, n-ai să găseşti lucruri deosebite, iar de banii mei nu poţi să ştii unde i-am ascuns, zise femeia.

S-a gândit hoţul că femeia avea dreptate, aşa că a ieşit din ascunzătoare, a luat mortul de lângă uşă în spinare şi s-a dus să-l arunce în râu. După puţin timp s-a întors hoţul cerând răsplata: cei o sută de rupiahi.

— Cred că glumeşti. Văd că mortul a rămas la locul lui de lângă uşă. Doar nu vrei să spui că l-ai aruncat în râu, iar acum mortul s-a întors singur, a spus femeia care între timp, când hoţul arunca mortul de lângă uşă, a pus pe celălalt mort în locul celui dintâi.

Când s-a uitat hoţul la locul de unde a luat mortul, a rămas înmărmurit, căci a văzut că femeia n- a minţit, mortul a rămas la locul lui.

„Dacă îi spun că mortul s-a întors singur, o să mă creadă chiar nebun. Cine poate să creadă o întâmplare ca asta?” îşi zise hoţul.

Aşa că fără să zică nimic a luat al doilea cadavru şi l-a dus la râu. I-a legat de picior un bolovan mare, a ales un loc cu apa adâncă şi l-a aruncat.

— Să nu te mai prind iar lângă uşă, că va fi vai de tine, zise hoţul.

S-a întors hoţul, dar nu mai căuta pe femeie, ci înainte de a intra în casă se uită la locul cadavrului. Acum, mirarea lui se amestecă cu groaza când văzu cadavrul rămas locului. Adevărul este că între timp femeia a pus acolo pe al treilea tâlhar. Hoţul l-a luat şi pe ăsta, l-a dus la râu, i-a legat un bolovan şi mai mare de un picior, l-a bătut măr, şi abia după aceea l-a aruncat în râu.

— Na, să-ţi fie de învăţătură că ţi-ai bătut joc de mine! zise hoţul.

S-a întors hoţul la casa femeii gâfâind de atâta trudă, iar în faţa casei îl aştepta femeia care, când I-a văzut, i-a strigat de departe:

— Unde ai fost? de ce n-ai aruncat nici până acum cadavrul?

Auzind întrebarea, pe hoţ l-a cuprins o groază de nedescris. Fără să se mai gândească a luat-o la fugă cât îl ţineau picioarele.

„Ori cadavrul e însuşi dracul, ori femeia e o vrăjitoare”, îşi zise hoţul.

Jocul fermecat

poveste javaneză

Un ţăran a murit şi a lăsat ca moştenire celor doi fii ai săi, Parman şi Rogo, un petic de pământ, o casă şi o sută de arginţi.

— Tu eşti fiul cel mare, zise Rogo lui Parman, şi socotesc că e dreptul tău să rămâi în casa părintească, să munceşti pământul. Mie să-mi dai cei o sută de arginţi, ca să-mi încerc norocul în negoţ.

Din banii moşteniţi, Rogo şi-a cumpărat din sat câteva vaci, cu gândul să le vândă cu preţ bun la oraş. După socoteala lui, într-un timp nu prea lung va putea să-şi întocmească o gospodărie proprie. Dar ghinionul a fost că, ducând vacile spre oraş, s-a întâlnit cu nişte tâlhari care, după ce l-au bătut măr. I-au luat nu numai vacile, ci şi cămaşa de pe el. Ce să facă acum? Ar fi putut, să se întoarcă acasă la frate-său, care îl va fi primit cu braţele deschise. Dar cum să te întorci aşa, pe jumătate dezbrăcat, când cu o zi înainte ai plecat cu o sută de arginţi în pungă? S-a gândit Rogo cât s-a gândit, până la urmă s-a hotărât să intre argat Ia un boier dintr-un sat apropiat.

Cinci ani de zile a stat Rogo ca argat în casa unui hagiu, muncind de dimineaţă până noaptea târziu fără odihnă, cu mâncare puţină, numai atât cât să nu moară de foame. într-o seară, şi-a făcut el socoteala:

— Cinci ani de zile am muncit ca un bivol. Dar ce vorbesc, ba şi mai rău decât un bivol. E drept că un bivol munceşte greu în orezărie, dar, de bine de rău, e hrănit pe săturate, pe când eu sunt întotdeauna flămând. După muncă, bivolul e întotdeauna, dus la scaldă, iar eu n-am timp nici să mă spăl ca lumea. Unui bivol nu i se dă îmbrăcăminte, dar nici mie. însă bivolului nu i se dă îmbrăcăminte că n-are trebuinţă, pe când mie îmi trebuie. Dar dacă mă gândesc mai bine, un bivol n-are simbrie şi nici nu poate pleca de la stăpân, iar eu am simbrie şi pot pleca oricând doresc. Va să zică, până la urmă tot stau mai bine decât un bivol.

Cu gândul la simbria lui, Rogo s-a împăcat cu soarta. Simbria pentru cei cinci ani de muncă trebuia să fie o sumă destul de frumoasă. Nu ştia nici el cât de mare, dar un negoţ ar fi poate de ajuns.

Aşa că dis de dimineaţă Rogo s-a înfăţişat hagiului, i-a spus că vrea să se întoarcă acasă şi i-a cerut simbria lui pentru cinci ani de zile de când s-a băgat argat.

— Hai să facem socoteala, zise hagiul. Simbria pentru cinci ani este atât. Dar trebuie să scădem ce îmi datorai mie. Când ţi-am dat în pază caii, a murit unul din ei. Preţul unui cal este atât. Când ai fost odată bolnav, leacului meu te-ai făcut bine; preţul este atât. Când ai rămas singur într-o zi să păzeşti casa, a venit un hoţ şi a furat nişte lucruri din casă. Fiindcă tu erai răspunzător de ce se întâmplă în casă trebuie să plăteşti paguba. Vasăzică, dacă scădem simbria din ce îmi datori zi, în loc să primeşti tu ceva de la mine, trebuie să-mi dai zece arginţi. Totuşi, fiindcă m-ai slujit cinci ani de zile, te las să pleci fără să-mi dai nimic.

„Vasăzică, până la urmă eu stau mai rău decât un bivol, îşi zise Rogo. Dar nu mă las până nu-l învăţ minte pe acest hagiu hapsân.”

A plecat Rogo la fratele său, Parman, şi i-a povestit toate păţaniile sale.

— Şi acum împrumută-mi cincizeci de arginţi, ca să-mi mai încerc norocul, sfârşi Rogo.

Din aceşti cincizeci de arginţi, Rogo şi-a cumpărat haine pentru a se îmbrăca ca lumea, a mai cumpărat şi un ţap bătrân, iar restul de bani i-a băgat sub coada ţapului. Cu ţapul după el s-a întors Rogo la fostul său stăpân.

— Am venit ca să-mi plătesc datoria, zise Rogo hagiului.

— Dar ce este cu acest ţap? întrebă hagiul mirat văzându-l bine îmbrăcat şi târând un ţap bătrân.

— Acest ţap nu este un ţap obişnuit, ci un ţap fermecat, pe care îl am de la un drac, răspunse Rogo. I-am promis să-l slujesc după moarte şi în schimb mi-a dat acest ţap, care poate să-mi dea arginţi oricând am nevoie.

Cu această vorbă, Rogo a început să apese burta ţapului, şi, imediat se rostogoliră câteva monezi de argint. A numărat Rogo zece monezi şi i-a înmânat hagiului. Când a văzut această minune, hagiul, fiind foarte lacom, nu mai putea să-şi ia ochii de la ţap.

— N-ai vrea să mi-l vinzi mie? întrebă el.

— De ce să-l vând când el îmi dă în fiecare zi atâta bănet de nu-l pot

număra?! răspunse Rogo.

— îţi dau un sac de arginţi pentru el, a spus hagiul.

— Un sac de arginţi îmi dă ţapul în câteva zile.

— îţi dau un sac de aur, insistă hagiul.

— Dacă ţii atât de mult să mi-l cumperi, bine, fie aşa cum spui.

A luat Rogo sacul cu aurul şi a lăsat ţapul în casa hagiului. Dar înainte de a pleca, zise:

— Să nu uit să-ţi spun. Câteodată, ţapul îşi face de cap şi nu mai aruncă monezi de argint. Dacă se întâmplă acest lucru, ia un topor şi loveşte-l în cap. Ţapul nu va muri, căci e ţapul necuratului, în schimb va face el monezi de argint, chiar mai multe decât înainte.

Cu baticul lui plin de aur, Rogo şi-a întemeiat o gospodărie frumoasă şi s-a căsătorit cu o mândreţe de fată. Şi de acum încolo el lucra numai pe pământul lui, şi aşa era de fericit până la adânci bătrâneţe.

Dar cu ţapul şi hagiul ce s-a mai întâmplat? Ţapul a murit chiar a doua zi după ce a plecat Rogo, sub toporul litigiului, căci în loc să facă monezi de argint, a făcut numai balegă, iar hagiul a înnebunit de ciudă.

Crocodilul alb

poveste j avaneză

A fost odată în Djava Dvipa – adică în Insula Java – un rege renumit, cu numele de Devata Ciăncar, zis Zeul pe Pământ. Regele Devata Ciăncar n-avea altă plăcere decât să mănânce mâncăruri alese. Nu-i plăcea nici vânătoarea, nici luptele de cocoşi, nici cele între taur, şi nici întrecerea călăreţilor. în schimb, avea sute de bucătari. Un bucătar-şef avea sub comanda lui câţiva ajutori de bucătar-şef, iar fiecare ajutor de bucătar-şef avea sub comanda lui câţiva bucătari. Dar şi aceşti bucătari simpli la rândul lor aveau câţiva Butori de bucătar, şi aşa mai departe. Fiecare bucătar-şef răspundea doar pentru un singur fel de mâncare, niciodată mai mult. Unul era meşter la supa de pasăre, altul era meşter la ciorba de burtă şi aşa mai departe, de la mâncărurile obişnuite până la mâncărurile neobişnuite, ca limbi de papagal, creier de maimuţă, labă de tigru şi altele. Pe urmă, regelui nu-i plăcea să mănânce singur, căci singur îşi pierdea pofta de mâncare. în fiecare zi stăteau la masa lui toţi prinţii şi boierii ca ia o sărbătoare, iar de treburile ţării nimeni nu se ocupa. Bineînţeles, poporul trebuia să aducă cele de trebuinţă gătitului: zeci de păsări, zeci de animale rare şi sălbatice, mirodenii şi rădăcini care nu se găseau decât în junglă. Trăia poporul cUm trăia, dar de asemenea trai mai bine lipsă.

într-o zi s-a întâmplat, pe când regele mânca o ciorbă de fazan, să găsească o bucăţică de came cu un gust deosebit de bun. N-avea gustul cărnii de fazan, dar nici alt gust de came pe care a mai mâncat-o vreodată în viaţa lui. Ce fel de carne era oare? se mira regele. Doar mâncase atâtea feluri de came şi ştia gustul fiecăruia. A întrebat pe ceilalţi meseni dacă a nimerit vreunul vreo bucăţică de came cu un gust deosebit în ciorba de fazan, însă toată lumea a răspuns nu. Ciorba de fazan avea came de fazan, ziceau ei. Dar regele era sigur că în ciorba de fazan mai era şi altă carne. Era numai o bucăţică, totuşi avea gust mult mai bun decât orice carne cunoscută lui. Regele a hotărât să afle ce came era şi să mai mănânce din această bunătate deosebită. A chemat pe şeful bucătar al ciorbei de fazan şi i-a povestit cele întâmplate. Dar şi şeful bucătar al ciorbei de fazan o ţinea una şi bună, că ciorba de fazan era gătită în faţa ochilor lui şi avea numai şi numai carne de fazan.

Dacă nu-mi afli ce came era, zise regele ameninţând. Voi porunci să vă scurteze de cap şi pe tine şi pe toţi bucătarii tăi.

Ce putea să facă şeful bucătar al ciorbei de fazan? A adus şi el pe toţi ajutorii lui, adică ajutorii de bucătar-şef al ciorbei de fazan, şi i-a înfăţişat regelui. La rândul lor aceştia din urmă au chemat pe ajutorii de ajutor de bucătar-şef al ciorbei de fazan, şi aşa mai departe, până s-au înfăţişat în faţa regelui chiar ucenicii. în sfârşit, un om, cu tot corpul tremurând de frică, zise:

— Vai, stăpâne, mă rog de iertare. Toată această întâmplare s-a datorat numai

şi numai unei greşeli de-ale mele. Când am tăiat carnea de fazan, mi-am luat şi vârful degetului mic. Poate bucăţica degetului meu mic era cu un gust deosebit.

Regele părea nedumerit, dar în acelaşi timp şi fericit de această întâmplare. Cum de nu i-a trecut prin minte până atunci să guste came de om? De n-ar fi fost această lut cuplare, poate până la moarte nu ar fi gustat niciodată asemenea bunătate.

începând din ziua aceea, carnea de om a devenit mâncarea lui preferată. Carnea de om era întotdeauna prezentă la masa lui, gătită în diferite feluri. îi plăcea mai ales carne de copii, căci carnea de copii este mai fragedă. Toată lumea îşi ascundea copiii, căci peste tot oamenii regelui îi căutau. După câţiva ani, niciun copil nu se mai afla în Djava Dvipa, cu toţii până la unul au fost mâncaţi de regele Devata Ciăncar. Dacă nu se mai puteau găsi copii, atunci au început să fie vânaţi şi tinerii. Fugeau tinerii, unii în munţi, alţii în junglă, de au rămas satele numai cu bătrânii gârboviţi de ani, care nu mai erau buni pentru niciun fel de muncă. Djava Dvipa cea bogată a devenit o ţară pustie. Nici orezăriile nu se mai lucrau.

în timpul acela a venit în Djava Dvipa un tânăr voinic pe nume Agisaka. Trecu Agisaka prin mai multe sate şi nicăieri n-a văzut ţipenie de om. în sfârşit, când trecea prin satul Dadapan a văzut o femeie bătrână. A întrebat-o Agisaka ce s-a întâmplat cu această ţară de nu se mai vedea viaţa de toate zilele. Bătrâna din Dadapan i-a povestit despre regele Devata Ciăncar şi de obiceiul său de a mânca came de om şi de tinerii fugiţi în munţi şi în junglă.

— Mai bine grăbeşte-te să te întorci de unde ai venit sau du-te de te ascunde, până nu vin oamenii regelui în căutarea tinerilor rătăciţi.

Dar Agisaka, în loc să asculte povaţa bătrânei, zise că lui nu îi era frică, ba ar vrea chiar să se ducă să-l întâlnească pe acest rege mâncător de oameni.

într-adevăr, puţin timp după aceea au venit oamenii regelui căutând tinerii rătăciţi. Când l-au văzut pe Agisaka, au vrut să-l lege ca pe un vânat. Dar Agisaka era un sakti, adică un năzdrăvan. în loc să-l lege pe el, ei se legau şi se luptau între ei, se băteau şi se omorau, iar Agisaka stătea cu braţele încrucişate, fără să-şi mişte niciun singur deget. După ce a văzut că oamenii regelui s-au bătut îndeajuns, a făcut ce a făcut, încât ei s-au oprit de a se bate. Le-a spus pe urmă să-l ducă în faţa regelui.

N-a fost puţină bucuria regelui văzând cum slujbaşii lui s-au întors cu un tânăr. De mai multe luni nu mai gustase carne de om. însă Agisaka i-a grăit:

— Eu am venit de bună voie la tine, căci de vrei să mă omori n-ai să izbuteşti niciodată. Am auzit că ai obiceiul să mănânci carne de om şi eu am venit ca să mă mănânci.

— Cum, vrei să te mănânc de bună voie? întreba regele mirat.

— Da, însă numai de vei izbuti a-mi umple şapca mea cu pământ. Iar de nu, te voi omorî.

— Numai atâta? râdea Devata Ciăncar în hohote. îţi voi umple nu o şapcă, ci o mie de şepci dacă doreşti.

A coborât regele de pe tron să se ducă afară să umple şapca lui Agisaka, grăbit ca să mai guste came de om. Apucă îndată şapca şi o trase ca s-o poată umple cu pământ. Dar când a tras-o, şapca s- a lărgit. Cu cât trăgea mai mult, cu atât se lărgea mai tare. Regele Devata Ciăncar trăgea întruna de şapcă, urmărit de Agisaka, până l-a cuprins frica şi a început să fugă. Dar fugind, tot trăgea de şapca ce se lărgea mereu. Fugea, fugea regele trăgând şapca după el, care se lărgea mereu, până ce a ajuns la ţărmul Mării de Sud. Acolo nu mai avea unde să fugă, iar Agisaka, îl şi ajunsese din urmă.

— Ajutor! ţipă regele, dar nimeni nu veni să-l ajute.

A căzut regele cu capul la pământ şi gemu:

— Iertare, iertare.

— Eu te iert, a spus Agisaka, căci mie nu mi-ai făcut nimic. Dar oamenii şi copiii pe care i-ai mâncat, cum te vor ierta?

— Nu mă omorî, fă orice cu mine, dar nu mă omorî. îndurare, gemu regele.

— Bine, nu te voi omorî, a spus Agisaka. Deoarece ţie îţi place să mănânci carne de om, mâncător de oameni să rămâi. De moarte ţi-e frică, de aceea nu vei muri niciodată.

Şi cu aceste cuvinte l-a îmbrâncit pe Devata Ciăncar în mare. Când a căzut în apă, regele s-a făcut nevăzut, iar în locul lui înota un crocodil alb, căci într-adevăr regele Devata Ciăncar s-a preschimbat în crocodil alb. Şi nu ca oricare alt crocodil, acest crocodil nu trăieşte în fluviu, ci în mare, în Marea de Sud. De aceea nu e bine să faci baie în Marea de Sud, căci acest crocodil alb se contopeşte la culoare cu spuma mării şi te poate înhăţa fără să-l vadă nimeni.

Căprioara pitică şi tigrul

poveste malaeziană

Şoarecele – căprioară sau căprioara pitică are faţa unui şoricel cu un botic mic şi picioarele şi corpul unei căprioare. Este micuţă – de-abia de îţi ajunge până la genunchi, maronie cu pete albe. Trăieşte în pădurile din Indonezia şi Malaezia şi multe animale mari încearcă să o mănânce. Dar căprioara pitică este isteaţă şi întotdeauna scapă. Atunci când merge cu pas grăbit prin pădure cântă:

Sunt rapidă şi isteaţă Şi nimeni nu mă înhaţă.
Cine sunt eu?

Sunt căprioară pitică.

într-o zi, căprioara pitică se plimba prin pădure, când deodată, Tigrul s-a năpustit asupra sa:

— Vreau să te mănânc la prânz, căprioară pitică! zise el.

Căprioara pitică privi înspre o băltoacă plină de noroi din apropiere şi spuse:

— Mi-ar plăcea să fiu prânzul tău de astăzi, Tigrule, dar am o treabă foarte importantă de făcut: trebuie să păzesc budinca împăratului. Este fină şi cremoasă şi are gust de ciocolată.

— Vreau să o încerc! a implorat, plin de poftă, Tigrul.

— Oh, nu! Chiar nu te pot lăsa. împăratului nu-i place deloc ca cineva să-i guste budinca. De aceea o şi păzesc.

— Doar o înghiţitură, se rugă Tigrul. împăratul nu-şi va da niciodată seama.

— Ei, foarte bine, atunci, spuse căprioara. Dar va trebui să fug repede. Aşa, dacă vei fi prins, nimeni nu va putea să mă învinovăţească.

Căprioara a tulit-o înspre pădure, în timp ce Tigrul a început să guste budinca împăratului: o budincă de noroi!

Tigrul a luat urma căprioarei prin pădure şi a găsit-o calmă, aşteptându-l sub un copac în care descoperise în secret un cuib de viespi.

— De data asta nu vei mai scăpa, te voi mânca la prânz! spuse Tigrul.

— Mi-ar plăcea să fiu prânzul tău de astăzi, Tigrule, dar am o treabă foarte importantă de făcut: trebuie să păzesc tamburina împăratului, spuse căprioara pitică entuziasmată. Când o loveşti, scoate un zgomot profund. Sunetul îţi trece prin urechi şi îţi ajunge până în vârful degetelor de la picioare şi tot ceea ce poţi să faci este să dansezi!

— Mi-ar plăcea la nebunie să bat tamburina împăratului, a implorat Tigrul.

— Oh, nu! Chiar nu te pot lăsa să faci asta. împăratului nu-i place deloc ca cineva să bată în tamburina sa. De aceea o şi păzesc.

— Doar o lovitură, se rugă Tigrul. împăratul nu-şi va da niciodată seama.

— Ei, foarte bine, atunci, spuse căprioara. Dar va trebui să fug repede. Aşa, dacă vei fi prins, nimeni nu va putea să mă învinovăţească.

Căprioara a tulit-o înspre pădure, în timp ce Tigrul a început să bată în tamburina împăratului. Viespile nervoase au început să-l înţepe şi să-l fugărească până în râu unde a trebuit să se ascundă până ce acestea s-au plictisit şi au plecat.

Furios, Tigrul i-a luat din nou urma căprioarei cea pitică. De data aceasta a găsit-o stând lângă un şarpe cobra încolăcit, care dormea dus.

— De data asta chiar nu vei mai scăpa, te voi mânca la prânz! răcni Tigrul.

— Mi-ar plăcea să fiu prânzul tău de astăzi, Tigrule, dar, din nefericire, trebuie să păzesc cureaua împăratului.

Tigrul se uită cu jind la modelul perfect, extraordinar de frumos al curelei împăratului.

— Aş vrea să o încerc, a implorat Tigrul, vrăjit de frumuseţea culorilor şi a designului curelei.

— Oh, nu! Chiar nu te pot lăsa să faci asta. împăratul nu lasă pe nimeni să-i poarte cureaua. De aceea o şi păzesc.

— Doar pentru un minut, se rugă Tigrul. împăratul nu va şti niciodată.

— Ei, foarte bine, atunci, spuse căprioara. Dar va trebui să fug repede. Aşa, dacă vei fi prins, nimeni nu va putea să mă învinovăţească.

Căprioara a tulit-o înspre pădure şi în timp ce Tigrul îşi punea cureaua, şarpele s-a trezit şi a început să se încolăcească în jurul acestuia, sâsâind şi scuipându-i în faţă.

— Ajutor!!! a strigat Tigrul. După câteva trânte bune, a reuşit, cu greu, să se elibereze din strâmtoarea şarpelui şi a rupt-o la sănătoasa.

De atunci, nu a mai încercat niciodată să o mănânce pecăprioara pitică. Şiacum se aude căprioara cântând prin pădure cântecul ei preferat:

Sunt rapidă şi isteaţă Şi nimeni nu mă înhaţă. Cine sunt eu?
Sunt căprioara pitică.

Preţuirea bătrânilor

poveste mongolă

în vremurile de demult trăia pe lume un han tare trufaş. Cândva hanul acesta avusese foarte mulţi supuşi. însă o dată cu scurgerea zilelor, numărul oamenilor se împuţina din ce în ce mai mult. Aceasta din pricină că după legea dată de el, toţi bătrânii, care nu mai puteau ţine în loc un viţel de un an, erau supuşi morţii.

Un băieţandru din această împărăţie îşi puse în gând să izbăvească de la moarte pe bătrânul său tată. Săpă o groapă adâncă, îl aşeză acolo şi-i aducea în fiecare zi, în taină, de ale gurii.

Când slujitorii împăratului veniră să-l ia, tânărul le spuse, cu lacrimi în ochi, că părintele său a murit cu câteva luni în urmă. Slujitorii îi dădură crezare şi plecară mai departe.

într-o zi băiatul, trecând prin apropierea palatului hanului, zări o grămadă de oameni. Mulţimea privea cu interes un trunchi de copac, cu ambele capete la fel de groase. Trunchiul fusese trimis din partea hanului vecin, cu ameninţarea de război dacă nu i se va răspunde grabnic, care dintre capetele trunchiului este dinspre rădăcină şi care dinspre coroană. Sorocul se apropia. Mâhnit peste măsură, hanul dădu de ştire că va dărui un sac de aur aceluia care va dezlega ghicitoarea. Auzind toate acestea, băiatul se duse la tatăl său şi-i ceru sfatul.

— E o taină foarte uşoară, spuse bătrânul. Dacă trunchiul va fi lăsat pe o apă repede, el va pluti cu partea de sus, coroana, înainte.

A doua zi, dis-de-dimineaţă, tânărul se înfiinţă la han şi-i spuse cum se poate afla care este coroana şi care este rădăcina trunchiului. Hanul, în mare zor, trimise un sol la hanul vecin cu răspunsul, iar pe băiat îl răsplăti după făgăduinţă.

După o bucată de vreme, hanul vecin îi trimise din nou, spre dezlegare, de data aceasta o făptură ciudată, mare cât un bou, cu mai mulţi colţi şi cu douăsprezece picioare. Trebuia să primească răspuns unde trăiesc asemenea fiinţe şi cum pot fi omorâte. Iarăşi se adunară la palatul hanului mii de supuşi, dar nimeni n-a fost în stare să-i dea de capăt. Atunci hanul porunci unui slujitor să păzească namila toată noaptea. Dar dimineaţa, spre uimirea tuturor, nu găsiră nici urmă de oase din paznic. Vremea trecea şi nemaivăzuta arătanie mâncase sute de oameni. Veni şi rândul băiatului s-o păzească. îndurerat adânc, el se duse iarăşi la tatăl său.

— Nu te întrista, fiul meu, îi spuse bătrânul. Această făptură, în realitate, este un purice supraîngrăşat. Când o vei străjui să nu dormi, ci să fii tot timpul cu băgare de seamă; dacă ciudăţenia o să vrea să se năpustească asupra ta, să-ţi freci picioarele unul de altul; cel mai mult îi e frică de acest lucru.

Feciorul făcu întocmai precum îl sfătuise bătrânul şi scăpă cu viaţă. A doua zi dimineaţa slujitorii hanului deschizând uşa, spre marea lor mirare văzură pe tânăr întreg şi nevătămat; alergară îndată la han şi-i povestiră totul. Hanul porunci să-i fie înfăţişat băiatul şi aflând că ciudata făptură nu-i altceva decât un purice îngrăşat peste măsură, trimise răspuns hanului vecin, iar tânărului îi spuse:

— Tu ai salvat împărăţia mea. Cere de la mine orice-ai vrea şi eu îţi voi îndeplini dorinţa.

— E o mare cinste să ascult asemenea cuvinte, îi răspunse băieţandrul, dar trebuie să vă mărturisesc că acesta nu este meritul meu. Şi căzu în genunchi. Tainele au fost dezlegate de tatăl meu. Nu-mi doresc niciun fel de bogăţie, aş vrea numai un singur lucru: să desfiinţezi legea după care bătrânii sunt sortiţi morţii.

Hanul ascultă dorinţa tânărului şi porunci îndată slujitorilor să adune cu tobele mici triburile mici, iar cu tobele mari seminţiile mari. Şi când se adună tot norodul, atunci chiar hanul în persoană
aduse la cunoştinţa supuşilor săi schimbarea vechii legi şi introducerea alteia noi. După legea cea nouă se poruncise cu străşnicie ca oamenii bătrâni să fie respectaţi

şi cinstiţi.

Tot atunci, hanul renunţă la tronul său în favoarea tânărului iscusit, iar bătrânul înţelept deveni mâna dreaptă a fiului său. De atunci poporul acelei împărăţii trăieşte în linişte şi în fericire.

Cea mai mare bogăţie

poveste mongolă

Se povesteşte că odată pe drumurile unor pustiuri se întâlniră doi călători, un tânăr şi un bătrân înţelepţit de povara anilor. Se prinseră în vorbă. Tânărul începu să se jeluie de viaţa grea ce o duce:

— Prea cinstite drumeţ, nu sunt fericit deloc! Venerabilii mei părinţi nu mi-au lăsat niciun fel de moştenire. Ce minunat este să fii bogat! Ce nenorocire însă că, în lumea asta, eu sunt omul cel mai sărac şi mai nefericit!

— Ei, nu te mai tângui atâta, fiule! răspunse bătrânul. Nu trebuie să fii atât de trist şi atât de pierdut!

— Cum să nu fiu îndurerat şi nefericit când nu am niciun fel de avere?

— încetează, fiule, rosti bătrânul călător. Ai atâtea bogăţii în mâinile tale şi când colo te plângi de sărăcie!

Tânărul tresări şi-l privi mirat:

— Ce fel de bogăţii? Eu ştiu că n-am nimic!

Atunci drumeţul cel înţelepţit de mulţimea anilor îi grăi:

— Te-ai gândit vreodată cât preţuiesc ochii tăi? Cedează-mi numai un singur ochi şi am să-ţi dau în schimbul lui tot ce doreşti de la mine.

— Cum?! Să-mi vând un ochi? se sperie tânărul. Nu, cinstite călător, n-am să-mi dau ochiul meu nici pentru cea mai mare comoară din lume.

— Bine, urmă bătrânul. Atunci cedează-mi o mână, pentru care am să-ţi dau aur şi argint atât cât îţi pofteşte inima.

— Pentru aur şi argint să-mi dau o mână? se înspăimântă tânărul drumeţ. Nu, pentru nimic în lume n-am să fac aşa ceva! Pentru niciun fel de aur!

— Vezi dar, fiul meu, ce bogăţii ai? cuvântă bătrânul tovarăş de drum. Şi, dacă este aşa, atunci de ce plângi? Crede-mă că cea mai mare bogăţie este însuşi omul! Dacă omul este sănătos, dacă are mintea luminată, atunci el are şi putere să-şi agonisească singur orice bogăţie din lume.

Preţul legii

poveste mongolă

Cu mulţi ani în urmă, într-unul din colţurile întinsei Mongolii, trăia un muzicant orb. Trei sute şaizeci şi cinci zile pe an rătăcea prin ailuri[138], mergea din iurtă în iurtă, le cânta oamenilor cu hura[139] şi din gură şi le istorisea vechi isprăvi de vitejie.

Muzicantul orb îşi purta cu multă grijă hainele şi fiecare mungu[140] de prisos îl punea deoparte pentru zile negre, de boală, când nu putea umbla prin ailuri. Banii şi-i strângea într-o pungă, pe care o ţinea ascunsă în sân şi de care nu se despărţea

---

138 mică aşezare, având una sau mai multe iurte

139 instrument musical cu coarde şi arcuş

140 monedă măruntă, a suta parte dintr-un tugric

niciodată.

Odată, pe când muzicantul îşi cânta cântecele în faţa unei mari mulţimi de oameni, se apropie de el un necunoscut, îmbrăcat foarte fercheş. Făcându-şi loc cu coatele prin mulţime, el ajunse în faţă, se aşeză pe vine înaintea muzicantului şi începu să-l privească stăruitor cu ochii lui mari şi negri.

Noul venit era îmbrăcat cu cămaşă de mătase şi purta o curma[141] verde, plisată, pe deasupra. în picioare avea încălţări bune de piele. Căciula de mătase neagră era lăsată pe o ureche.

După ce muzicantul sfârşi de cântat şi oamenii se risipiră pe la casele lor, necunoscutul se uită hoţeşte înjur, apoi îşi strecură o mână în sânul muzicantului. Muzicantul orb tresări speriat, îl prinse pe hoţ de mână şi începu să strige:

— Oameni buni! Săriţi că mă jefuieşte ziua în amiaza mare!

Nici nu apucă jefuitorul să-şi tragă mâna din sânul muzicantului, că se şi strânseră oamenii şi-l înhăţară.

— Aşa bine îmbrăcat şi uite pe cine şi-a găsit să fure, vorbeau aceştia, indignaţi. Pe un muzicant orb. Ruşine să-ţi fie!

Dar noul venit nici nu se gândea să lase punga cu banii muzicantului din mână, ci, dimpotrivă, începu să strige tare:

— Gândiţi-vă numai, de unde să aibă atâţia bani un orb prăpădit? El a vrut să-mi fure mie banii, nu eu lui!

Poporul se indigna şi mai tare.

— Şarlatanule, pungaşule, îndrăzneşti să-l mai şi ponegreşti pe bietul muzicant! ţipară oamenii şi-l târâră în faţa cneazului.

Cneazul ascultă ce-i spuseră martorii, îl pofti pe muzicant să stea jos şi începu să-l cerceteze pe hoţ.

— în genunchi, hoţ nenorocit! Ai cutezat să jefuieşti ziua în amiaza mare un biet muzicant orb! Cum ai îndrăznit să faci una ca asta? strigă cneazul la el.

— Cneazule, răspunse tâlharul, eu sunt dintr-o familie nobilă. Tatăl meu este un om de vază. De ce m-aş fi apucat de o treabă atât de murdară? Crezi că aş fi în stare să jefuiesc un muzicant sărman şi să stric bunul renume al tatălui meu?

Cneazul se supără şi mai tare şi spuse:

— N-o fi mare lucru de capul unui tată care a crescut un fiu atât de rău!

— Dealtfel, înălţimea ta cunoaşte foarte bine numele tatălui meu.

— Va trebui să vă tragem la răspundere şi pe tine, şi pe netrebnicul tău părinte. Spune, care este numele lui! începu să strige cneazul.

Hoţul îl privi pe cneaz, îi făcu abia simţit cu ochiul şi spuse:

— Faţa tatălui meu este brăzdată, spinarea încovoiată, iar numele lui este „Bătrânul argint”.

Cneazul căzu pe gânduri. Tăcu mult timp, apoi zâmbi şi spuse:

— Mâine va trebui să ne ocupăm de treaba asta încurcată.

Şi cneazul porunci ca orbul şi hoţul să fie închişi osebit.

Noaptea, hoţul veni în faţa cneazului şi-i dădu un pumn de monede de argint, cu efigie. Dimineaţă, cneazul porunci să fie aduşi amândoi în faţa lui. De astă dată îşi revărsă mânia asupra muzicantului orb.

— Hoţ mizerabil, cum ai îndrăznit să încâlci legea? Spune, ce te-a făcut să-l ponegreşti pe acest om cinstit şi respectat de toţi?

Muzicantul orb nu-i răspunse nimic. Şedea în acelaşi loc, săpa de zor cu mâinile pământul din faţa lui şi din când în când îşi punea urechea pe locul unde scormonise.

„Ce tot face acolo diavolul ăsta orb?” se miră cneazul şi întrebă cu voce tare:

— Ei, hoţule, ce-i cu tine, ţi-ai pierdut minţile?

— Cneazule, răspunse muzicantul orb, nu mai departe ca ieri s-a auzit aici glasul legii. Astăzi, aceeaşi lege a fost ocolită pentru un pumn de monede. Numai că eu n-am bani. De aceea şi sap pământul, poate dau aici de niscaiva arginţi, ca să răscumpăr adevărul de la înălţimea ta.

141 scurtă cu mâneci largi, care se îmbracă peste cămaşă

Puiul de cămilă cel orfan

poveste mongolă

în vremurile de demult, trăiau odată un cneaz şi un bogătan. Bogătanul se gândi să se înrudească cu cneazul şi hotărî să-i dăruiască o sută de cămile albe. Adună el nouăzeci şi nouă de cămile albe, dar nu-i ajungea una ca să facă suta. Atunci se gândi să-i dea cneazului o cămilă albă care tocmai făcuse un pui, iar puiul ei îl păstră pentru sine. Puiul începu să tânjească după maică-sa şi zi şi noapte vărsa lacrimi amare. Bogătanul porunci să se arunce un braţ de flori într-o iurtă cu cinci pereţi şi să fie închis acolo puiul. Dar acesta plânse atâta, că iurta se nărui. Puiul de cămilă începu să strige cu glas subţirel şi, zgârâindu-şi blăniţa gingaşă de colţii pietrelor, alergă peste piscuri şi văi, peste dealuri, câmpii şi pustiuri ca să-şi caute mama. Aksaldai, păstorul hanului, înhăţă o urgă[142] de fier, lungă de vreo zece coţi, cu laţul din piele de panteră, împodobită cu izvoade, sări pe calul lui cel şarg, care era chiar capul herghelei celei mari, alergă după puiul de cămilă şi-l prinse.

— Ah, am să-ţi dau pielea răpănoasă la câini şi carnea am să ţi-o mănânc friptă! Răcni păstorul şi îl arse cu urga, din toate puterile, pe puiul de cămilă.

Păstorul îl aduse pe pui înapoi şi-l legă de gâtul unei cămile mari şi nărăvaşe. Puiul de cămilă alerga zi şi noapte în jurul priponului şi vărsa lacrimi amare.

— De ce tot boceşti şi nu mănânci nimic? îl întrebă cămila.

— Ca să se înrudească cu cneazul, stăpânul meu a hotărât să-i dăruiască o sută de cămile albe. Şi fiindcă nu-i ieşea la socoteală o cămilă albă, a luat-o pe maică-mea. Eu am început să ţip şi, julindu- mi coastele, am alergat după ea peste piscuri şi văi, peste dealuri, câmpii şi pustiuri. Când, deodată, păstorul Aksaldai a sărit pe calul lui cel şarg, a apucat urga lui de fier lungă de vreo zece coţi, cu laţul din piele de panteră, şi m-a prins. Ajurat pe drum că-mi jupoaie pielea şi-o aruncă la câini şi că mă mănâncă fript. Iar când m-a adus înapoi, m-a legat de gâtul tău. Iată de ce bocesc.

— Mănâncă, bea şi dormi liniştit, spuse cămila. înainte de revărsatul zorilor o să tai sfoara cu o piatră şi o să-ţi recapeţi astfel libertatea.

Puiul de cămilă amuţi, iar cămila, dimineaţă devreme, înhăţă sfoara cu dinţii, o frecă de o piatră până se rupse şi slobozi puiul de cămilă. Aceasta începu să strige cu glas subţirel şi o luă la goană, julindu-şi blăniţa, peste munţi şi văi, peste dealuri, câmpii şi pustiuri. Dar bătrânul păstor Aksakdai îl aduse din nou acasă şi-l legă de astă dată de gâtul unei cămile mici. Puiul de cămilă începu iar să bocească şi cămila cea mică îl întrebă de ce plânge. Puiul îi povesti totul şi cămila cea mică făcu la fel ca şi cea mare, iar la despărţire îi spuse:

— îţi urez să dai de urma copitelor de aur ale mamei tale dragi şi să ajungi să sugi iar laptele ei minunat.

Puiul de cămilă începu să strige cu glas subţirel şi o luă la fugă peste munţi şi văi, peste dealuri, câmpii şi pustiuri. Şi din nou se luă Aksaldai după el. Dar când să-l ajungă din urmă, calul lui Aksaldai grăi deodată:

Mulţi orfani am văzut pe lume, dar unul aşa de amărât ca puiul ăsta de cămilă încă n-am întâlnit. Rostind aceste vorbe, căzu jos şi muri.

Iar puiul de cămilă fugi mai departe şi întâlni o lupoaică cu doi pui.

— De ce boceşti? îl întrebă lupoaica. Acuşi te mănânc!

Puiul de cămilă îi povesti cum fusese despărţit de maică-sa, iar la urmă îi spuse:

— Ei, acuma mănâncă-mă. Priveşte-mi gâtul lung şi frumos, picioarele zvelte, cocoaşa rotundă şi coastele subţirele-toate sunt ale tale, dacă vrei.

— Mulţi orfani am văzut pe lume, dar unul aşa amărât ca tine încă n-am întâlnit, spuse lupoaica hămesită de foame şi mâncă alt pui, dar de puiul de cămilă nu se atinse.

Iar aceasta începu să strige cu glăsicioru-i subţire şi o luă la fugă mai departe

142 vergea lungă cu un laţ la capăt, pentru prinderea animalelor

peste piscuri şi văi, peste măguri, câmpii şi pustiuri. în calea lui dădu de o tigroaică cu doi tigrişori.. Tigroaica îi puse aceeaşi întrebare ca şi lupoaica, iar puiul de cămilă îi povesti şi ei totul. Tigroaicei i se făcu tare milă de el şi mâncă alt pui, dar de orfan nu se atinse. Puiul de cămilă începu să ţipe cu glas subţirel şi o luă la fugă mai departe peste munţi şi văi, peste dealuri, câmpii şi pustiuri, când, deodată, îi răsări în cale o pădure întunecată şi deasă, de nu putea nici s-o ocolească, dar nici să treacă prin ea. Puiul de cămilă începu să se jelească şi mai tare şi să alerge încoace şi încolo, până ce dădu de o cărare şi izbuti să treacă prin pădure. Merse el, merse şi întâlni în drumul lui o mare învolburată pe care n-avea nici cum s-o treacă, dar nici s-o ocolească. Din nou începu să se vaite, să alerge pe mal dintr-o parte în alta, când se ivi o broască ţestoasă, mare cât o iurtă cu patru pereţi, care-i spuse plină de supărare:

— Ce tot alergi pe aici şi nu laşi lumea să-şi vadă de treburi?

Puiul de cămilă îi spuse că a fost despărţit de maică-sa, dar broasca ţestoasă nu se înduioşă deloc şi hotărî să-l mănânce. Atunci puiul de cămilă îi povesti toate prin câte trecuse.

— Mulţi orfani am văzut, dar unul aşa amărât ca tine încă n-am întâlnit.

Şi broaştei ţestoase i se făcu tare milă de puiul de cămilă şi-l ajută să treacă marea. Puiul începu să strige cu glăsicioru-i subţire şi alergă mai departe peste munţi şi peste văi, peste măguri, câmpii şi pustiuri, iar după trei ani auzi, în sfârşit, glasul mamei sale. Cămila auzi şi ea glasul puiului şi-l chemă la dânsa. Stăpânul ei o închisese într-o casă de fier cu trei caturi şi o înconjurase cu trei mii de ostaşi. Dar cămila sfărâmă pereţii casei de fier, împrăştie oastea de trei mii de ostaşi şi fugi să se întâlnească cu puiul ei. Puiul de cămilă umbla acum pe urmele copitelor de aur ale mamei sale şi sugea pe săturate din laptele ei cel gustos.

— Să ştii că va veni stăpânul meu şi mă va ucide, spuse cămila. Fugi, fiule, pe vârful muntelui de la miazăzi. Acolo va veni o cămilă roşcată şi bearcă, iar tu vei suge de la ea.

Dar cum voi putea eu să plec de lângă scumpa mea mamă, după ce am mers pe urmele copitelor ei de aur şi am supt din laptele ei cel dulce? răspunse cu tristeţe puiul de cămilă.

Atunci cămila împroşcă cu lapte din ţâţele din faţă picioarele dinainte ale puiului ei şi cu laptele de la ţâţele din spate, picioarele dinapoi şi îl goni spre creştetul muntelui.

După un timp sosiră soldaţii şi o uciseră.

Puiul de cămilă se sperie şi fugi pe vârful muntelui de la miazăzi. De pe alte meleaguri, de la o depărtare de trei ani de mers, sosi o cămilă roşcată şi bearcă, cu glasul asemănător cu al mamei lui. Puiul de cămilă se apropie de ea şi se îndestulă sugându-i laptele.

Şi au trăit multă vreme în pace şi linişte pe lângă casa unui stăpân bun.

Aravgar-Her, calul cel iute

poveste mongolă

în vremurile străvechi, pe pământurile cneazului Aghi-Uizen, trăia un crescător de vite pe nume Gombo. Dar, deşi era tare sărac, nu cerea de pomană. Muncea zile în şir şi cu mare trudă izbutea să o scoată la capăt. Avea o singură fiică preaiubită şi răsfăţată, dar deşteaptă, frumoasă şi harnică. Toţi cei din jur nu ştiau cum s-o mai laude. Fiica lui Gombo îi plăcu nespus de mult bogătaşului Balbar. Acesta veni în ailul[143] lor sărac, deşi mai înainte nu avea de-a face cu nevoiaşii, şi o peţi pentru fiul său. După câteva zile trimise preţul de răscumpărare cuvenit. La nuntă, Balbar pofti mulţi oaspeţi şi făcu o petrecere straşnică. Seara, mama mirelui şi mama miresei se culcară în iurta tinerilor căsătoriţi, ca să cerceteze dimineaţa dacă tânăra nevastă se pricepe să fiarbă ceaiul.

143 mică aşezare, având una sau mai multe iurte

Nora cea isteaţă a bogătaşului Balbar se sculă devreme, înainte de răsăritul soarelui, îşi puse

toate podoabele, aşa cum cerea obiceiul, şi ieşi din iurtă.

„Bravo, fata mea, te-ai sculat în zori”, se bucură mama fetei, iar soacra gândi cu ciudă: „Ce-o fi apucat-o de s-a sculat cu noaptea-n cap?”

Amândouă femeile îşi dădură cu părerea că tânăra nevastă s-a dus să dea la o parte răsuflătoarea de fum, dar vremea trecea şi ia tot nu se întorcea.

— Unde a dispărut? începură să zică cele două mame şi hotărâră să iasă şi să se uite după ea.

Ieşiră din iurtă şi, când se uitară, tânăra nevastă se afla pe malul drept al râului, unde se oprise
pentru o noapte o caravană, şi vorbea ceva cu caravangiii. Apoi îşi scoase încălţările, îşi ridică poalele îmbrăcăminţii, trecu apa rece a râului prin vad, îşi potrivi podoabele la loc şi se întoarse în iurtă. Aprinse iute focul, fierse un ceai gustos şi le pofti cu plecăciune pe mamă şi pe soacră să-l bea. După aceea îşi trezi soţul şi-i spuse:

— Ştiu că n-o să faci întotdeauna ce-ţi spun eu, dar dorinţa asta trebuie să mi-o îndeplineşti negreşit. Du-te chiar acum la caravangiii de pe malul drept al râului şi cumpără de la ei mânzul cel negru de un an.

Soţul îşi iubea aşa de tare soţia, că nu putu să nu-i facă pe plac şi se îndreptă spre malul drept al râului. Acolo văzu un mânz deşelat, negru şi zbârlit. Nu avea nicio înfăţişare ca lumea şi nicio culoare mai acătării.

— Vreau să cumpăr acest mânz, le spuse bogătaşul caravangiilor.

— Ce vrei să faci cu el? se mirară ei.

— Am un copil cu toane, căruia-i place să se joace cu animalele, răspunse cu trufie bogătaşul.

Atunci caravangiii ridicară pe loc preţul:

— Dacă vrei să-l cumperi, dă în schimbul lui două iepe.

— Bine, dau, se învoi bogătaşul, dar mai întâi trebuie să mă sfătuiesc cu ai casei: să-i spun mamei şi să încerc s-o înduplec pe nevastă-mea.

Acasă îi spuse nevestei sale că nu va cumpăra mânzul fiindcă cer prea mult pe el.

Nevastă-sa se supără şi începu să plângă.

— N-o să sărăceşti dacă dai două iepe pentru el!

Bogătaşul se duse atunci să ceară sfat părinţilor. Dar aceştia se supărară grozav pe mireasa cea preţioasă.

— Ce fata! spuneau ei. Nici n-a intrat bine în casa noastră şi vorbeşte de cumpărături!

Atunci nevasta cea tânără o rugă pe maică-sa să cumpere mânzul şi aceasta îi îndeplini
rugămintea. După trei zile veni şi tatăl ei s-o vadă şi, în aceeaşi zi, părinţii se pregătiră de plecare acasă, hotărând să ia cu ei şi mânzul. Atunci tânăra nevastă începu din nou să-l roage pe soţul ei:

— Gândeşte-te numai cum o să mergi la nadam[163]” Să te lupţi nu ştii, să tragi cu arcul nu ştii, iar cal de alergări n-ai. Nu te zgârci la două iepe şi cumpără mânzul acela de la părinţii mei. Din el va ieşi un cal minunat.

De astă dată soţul ascultă de nevastă-sa şi hotărî să cumpere mânzul. Aflând aceasta, părinţii lui se supărară mai rău ca prima oară şi se repeziră la fiul lor cu ocări:

— Prostule ce eşti, nătăfleţule! îţi laşi nevasta să ţi se suie în cap!

— Nevastă-mea zice că din el o să iasă un cal bun pentru alergări, o ţinea pe-a lui fiul.

— Iute ca viţelul unui iac! Urât animal, numai cinste n-o să-ţi facă! îl luau în râs taică-su şi maică-sa.

Dar fiul nu-i ascultă, le dădu socrilor două iepe şi mână mânzul în herghelia sa. Mânzul rămânea mereu în coada hergheliei ca un câine, şi foarte curând nimeni nu-i mai dădu nicio atenţie.

Trecură iama şi primăvara şi veni vara. Se apropia ziua nadamului. Oamenii începuseră să-şi prindă caii mai repezi.

— Hai să proponim şi mânzul nostru, îi spuse fiica lui Gombo soţului ei.

163 întrecere cu cai

Acesta prinse mânzul şi-l priponi. Mânzul nu se schimbase nicicum. Avea aceeaşi blană lăţoasă şi zbârlită.

— Luaţi de aici animalul acesta îngrozitor! Ne face de râs! începură să ţipe părinţii.

— Sub un strai modest se poate ascunde o inimă vitează, iar dintr-un mânz nearătos poate ieşi un cal bun, le răspundea fata socrilor ei.

Plin de mânie, socrul dezlegă mânzul şi-l goni, dar mânzul se întoarse şi, zile în şir, stătu lângă pripon. Când începu pregătirea cailor pentru alergări, niciunul din copii nu vru să-l încalece.

Vremea trecea. Veni sărbătoarea. Tinerii însurăţei plecară şi ei cu murgul lor. Alergările începură. Sosi şi rândul cailor de doi ani. Fiica lui Gombo îi dărui unei fete sărmane dintr-un aii cunoscut inelul din deget şi o trimise să ia parte la alergări, călare pe mânzul ei cel lăţos. Iar ea, împreună cu soţul ei, o pomi spre locul unde se încheiau alergările. Acolo se şi strânsese o mulţime de câteva mii de oameni.

— Se apropie, se apropie! începu să freamăte mulţimea.

Micii călăreţi goneau scoţând ţipete ascuţite, biciuindu-şi caii şi ridicând nori albi de colb. Mânzul cel zbârlit era al şaselea în rând, dar curând începu să lărgească pasul. Către sfârşitul alergărilor, ajunse în rând cu cel care era în fruntea tuturor cailor şi apoi îl întrecu.

Tinerii însurăţei îşi îmboldiră caii şi, plini de bucurie, o porniră în galop în urma lui.

în jur, numai despre mânzul cel lăţos, care galopase în dreapta, se vorbea.

învingătorul fu condus spre cort, apoi îl stropiră cu cumâs[144] şi-i ridicară frâul sus. Când începură să-i frece pielea udă de sudoare, blana neagră şi zbârlită căzu de la sine şi mânzul se prefăcu într-un murg minunat de frumos, cu pielea strălucitoare. I se dădu un premiu mare.

— Bun cal, îl lăudară bătrânii pe învingător şi îi puseră numele de Aravgar-her, adică Frâul-de- aur. De atunci, Aravgar-her câştigă primul loc la fiecare nadam şi toţi o lăudau pe tânăra nevastă, care îl cumpărase. Iar bogătaşul Balbar, care până atunci o umilea în tot felul, îi dădu în grijă de aici încolo numai ei alegerea cailor de alergări, şi astfel herghelia lui se umplu cu cai iuţi. însă niciunul dintre ei nu-l putea întrece pe Aravgar-her. El păstră primul loc la nadamale a şapte ţinuturi, mai bine de douăzeci de ani.

Anii treceau, murgul îmbătrânea şi puterile îi scădeau. Dar când Balbar şi fiul lui prindeau caii cei iuţi şi-i legau, Aravgar-her venea şi el, din obişnuinţă, la pripon. în timpul pregătirilor el galopa în urma cailor, deşi nimeni nu-l mai încăleca.

Odată, pe când duceau caii la obişnuitul nadam, Aravgar-her o luă, poticnindu-se, după ei.

— Murgul nostru s-a prostit de tot, spuse stăpânul şi-l izgoni.

Calul gemu puternic şi din ochi îi curseră lacrimi. Apoi o luă iar şonticăind în urma stăpânului.

— Ia-l cu noi, de ce să-l jignim? îl apăra nevasta gospodarului.

Soţul îi făcu pe plac, trase căpăstrul pe capul lui Aravgar-her şi îl luă cu el la nadam. Când începură alergările cailor bătrâni, Aravgar-her galopa ca şi mai înainte în fruntea tuturor. Dar, deodată, unul din caii lui Balbar se sili să-l ajungă din dreapta şi galopă un timp în rând cu el. în cele din urmă izbuti totuşi să-l întreacă pe Aravgar-her. Aravgar-her necheză puternic, îl apucă pe potrivnic cu dinţii de coadă şi în aceeaşi clipă se prăbuşi cu zgomot la pământ. Oamenii alergară strigând către el. Nevasta bogătaşului Balbar se aruncă plângând de gâtul calului ei. Murgul gemu încet şi se stinse.

La dorinţa tuturor celor de faţă, premiul fu dat pentru ultima oară lui Aravgar-her şi înmânat stăpânei lui.

Pe Aravgar-her îl îngropară în Stepa Galbenă, unde învinsese el prima oară la nadam. Iar Stepa Galbenă s-a numit de atunci Aravgar-her. Şi multă, multă vreme, în popor s-a tot istorisit această întâmplare care a devenit apoi legendă-legenda despre Stepa Galbenă care şi-a schimbat denumirea în stepa Aravgar-her.

144 lapte fermentat de iapă sau cămilă, asemănător la gust cu chefirul

Altan-Gu şi Mungun-Gu

în vremurile de demult trăiau odată un pui de tigru şi un pui de bivol. într-o bună zi se întâlniră şi intrară în vorbă.

— Hai să locuim împreună, spuse bivolaşul tigrişorului.

— Hai, răspunse acesta.

Şi începură să trăiască în pace şi înţelegere.

Odată, tigrişorul găsi pe drum un clopoţel. îl aduse acasă şi-i spuse prietenului său:

— O să-ţi atârn de gât acest clopoţel. Dacă încearcă cineva să te sperie, sună şi eu voi veni într-o clipă în ajutorul tău.

Tigrişorul tocmai vâna la poalele muntelui, când auzi deodată sunetul clopoţelului. Se duse la bivolaş, dar acesta păştea iarbă, liniştit.

— Ce s-a întâmplat? întrebă puiul de tigru.

— Mi s-a aşezat o muscă pe frunte. Atunci m-am speriat şi te-am chemat, spuse bivolaşul.

Puiul de tigru se linişti şi o pomi din nou la vânătoare. De astă dată plecă destul de departe, când
iată că vântul aduse iarăşi până la el zvon de clopoţel.

Tigrişorul se sperie, fugi către prietenul său, dar acesta şedea lungit la umbra unui copac şi rumega ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat.

— Ce s-a întâmplat? Cine te-a speriat?

— Nimeni îmi era foarte cald şi am clătinat din cap.

Puiul de tigru plecă iar la vânătoare, dar foarte curând auzi iarăşi sunetul clopoţelului. Gândi însă că prietenul său se apără de muşte şi nu se mai duse la el.

Dar când se întoarse seara acasă, puiul de bivol nu mai era: nişte vânători îl omorâseră, îl mâncaseră, iar pielea o luaseră cu ei. Puiul de tigru găsi în iarba verde numai oasele prietenului său. Din clipa aceea tigrişorul începu să tânjească; nu-şi putea ierta cu niciun chip faptul că nu alergase în ajutorul prietenului său, atunci când îl chemase clopoţelul.

De atâta jale, puiul de tigru încetă să mai vâneze şi tot timpul zăcu, gândindu-se îndurerat la prietenul său. Nu mânca, nu bea şi după câteva zile ajunse ca vai de el.

„Uite că şi sfârşitul meu se apropie", gândi tigrişorul. Culese oasele prietenului său, făcu din ele o grămăjoară, se culcă lângă ele şi în aceeaşi seară îşi dădu şi el sufletul.

După moartea puiului de tigru, în locurile acelea, în timpul furtunilor puternice, se putea auzi cum şopteşte cineva: „Prietenii credincioşi nu se despart nici după moarte". Ecoul ducea această şoaptă până departe înjur şi murea undeva în munţi. De atunci trecură multe luni de zile.

într-o bună zi, un păstor, care păştea oile hanului prin aceste locuri, văzu din întâmplare oasele puiului de tigru şi ale bivolaşului. Le strânse şi le îngropă în pământ. După un timp, pe locul acela, unde fuseseră îngropate oasele celor doi prieteni, crescură doi arbori zvelţi.

în fiecare dimineaţă, de cum răzbeau razele soarelui în vale, din crengile acestor arbori ieşeau doi băieţi şi începeau să se joace prin luncă. De cum se ascundea soarele pe după coama muntelui, băieţii se îndreptau spre cei doi copaci şi dispăreau în crengile lor uriaşe.

Sosi toamna. Păstorul care păştea oile hanului văzu cum ieşeau cei doi băieţi din ramurile copacilor, cum se jucau prin luncă şi cum piereau iar, seara, în copacii aceia.

Când se întoarse acasă, povesti nevestei şi tatălui său tot ce văzuse. Iar nevastă-sa istorisi totul vecinelor. Vecinele – fiilor, iar fiii – demnitarilor. în felul ăsta, zvonul ajunse până la urechile hanului. Acesta porunci unuia din demnitari să pună mâna pe cei doi băieţi. Demnitarul luă cu el mulţi soldaţi, încercui bine cei doi copaci şi se puse să aştepte ivirea zorilor. Abia atinseră razele soarelui valea, că din coroana stufoasă a unui arbore ieşi un băiat. Soldaţii îl şi înhăţară.

— Aşteptaţi o clipă, acuşi îl prindem şi pe celălalt, le spuse demnitarul soldaţilor.

Cel de-al doilea băiat nu ştia că prietenul lui dăduse de necaz: şi ieşi din ramurile copacului. Soldaţii îl înhăţară şi pe el.

Apoi îi legară pe amândoi şi-i aduseră în faţa hanului.

— Pentru apărarea împărăţiei mele am nevoie de mulţi soldaţi, spuse hanul. Aceşti băieţi fără căpătâi tot n-au unde merge. Mai bine să-mi slujească mie. Din ei vor ieşi nişte oşteni buni. Până una-alta, vor paşte nenumăratele turme ale tatălui meu.

Şi băieţii începură să pască turmele hanului. Pe unul din băieţi îl numiră Altan-gu, iar pe celălalt Mungun-gu.

Zece ani păscură băieţii turmele hanului şi în acest timp ajunseră doi tineri înalţi, puternici şi laţi în umeri. Erau buni călăreţi, le plăcea să tragă cu arcul şi să se bată cu săbiile. Tinerii erau foarte uniţi. Mâncau din acelaşi vas, locuiau în aceeaşi iurtă, dormeau sub aceeaşi pătură şi nicio zi nu puteau trăi departe unul de celălalt.

într-o zi veni la ei solul hanului şi le spuse:

— Altan-gu, hanul a poruncit să pleci chiar azi la oaste. Urmează-mă!

Altan-gu îşi îmbrăţişă cu putere prietenul, îl sărută, sări pe cal şi o porni în urma solului. Trecură apoi multe luni de zile şi Mungun-gu începu să tânjească foarte tare după Altan-gu. într-o bună zi, veni şi la Mungun-gu un demnitar bătrân care-i spuse:

— Hanul nostru, deie-i cerul o mie de ani viaţă, a poruncit să te duci în ţara de unde răsare soarele, la hanul din Palatul Negru, şi să-i aduci pe cea de-a zecea fiică a acestuia. Hanul nostru a hotărât să se însoare cu această fată. Uite, să ai de drum! Şi demnitarul îi dădu trei săculeţi cu bani şi apoi adăugă: Dacă n-o să îndeplineşti porunca hanului, te aşteaptă nişte cazne cumplite.

— Şi cum o voi recunoaşte pe cea de-a zecea fiică a hanului din Palatul Negru? întrebă Mungun-
gu.

— Toate fiicele hanului din Palatul Negru au pletele negre. Dar în cosiţa celei de-a zecea fiice sclipesc întotdeauna trei fire de păr de aur. Fete cu un astfel de păr nu se mai află nicăieri în lume.

Mungun-gu îşi înşeuă calul şi o porni spre hanul din Palatul Negru.

Multe zile şi multe nopţi galopă el, până când întâlni în cale un păstor bătrân.

— încotro ţi-i drumul, moşule? întrebă Mungun-gu.

— Păşteam turmele de oi ale asprului meu stăpân şi iată că am pierdut o oaie. O tot caut şi n-o găsesc deloc.

Stăpânul a spus că o să mă omoare dacă nu dau de ea.

— Nu fii mâhnit, moşule, spuse Mungun-gu. Uite, îţi dau banii ăştia. Cumpără cu ei o oaie.

Şi Mungun-gu îi dădu moşului un săculeţ cu bani.

— Mulţumesc, voinice. Uite, ia biciul ăsta. Poate, odată, o să-ţi folosească, spuse moşul şi îi dădu un bici.

Mungun-gu luă biciul de la moş, şi-l înfipse în brâu şi pomi mai departe.

După un timp îi ieşi în cale un alt unchiaş.

— încotro ţi-i drumul, moşule? îl întrebă Mungun-gu.

— La băiatul meu mă duc. Calul mi-a ostenit, iar eu nu pot să ajung la iurta lui, fiindcă nu mai am niciun dram de putere, spuse moşul.

— Nu fii mâhnit, moşule. Am să te ajut eu. Ia aceşti bani. Cu ei îţi vei putea cumpăra nu numai un cal, ci o întreagă herghelie, spuse Mungun-gu şi-i dădu moşului cel de-al doilea săculeţ cu bani.

Moşul se ploconi în faţa flăcăului şi luă banii.

— îţi mulţumesc, voinice. Ia această bucată de carne de berbec cu tine. în dram poate o să-ţi folosească, spuse bătrânul şi-i dădu lui Mungun-gu o bucată de came.

Mungun-gu băgă carnea în desagă şi o porni mai departe.

în timpul serii întâlni în stepa întinsă un al treilea moşneag. Acesta şedea în faţa unui foc şi-l privea cu tristeţe.

— Moşule, de ce stai singur în stepă şi de ce eşti aşa de amărât? întrebă flăcăul. Pentru ce nu-ţi odihneşti oasele acasă, la tine?

— Sunt un om sărac. N-am iurtă. De aceea şi stau în stepă lângă foc, aşteptându-mi moartea, răspunse bătrânul.

— Fie ca vântul să-ţi risipească vorbele, îi spuse flăcăul. Ia banii ăştia.

Cumpără-ţi cu ei o iurtă mare şi frumoasă.

Şi Mungun-gu îi dădu bătrânului ultimul săculeţ cu bani.

Moşul sări în picioare, se ploconi în faţa lui şi luă din foc un tăciune.

— Ia acest tăciune, fiul meu. Cândva, poate, o să-ţi folosească.

Mungun-gu luă tăciunele, îl băgă în sân şi o pomi mai departe.

Multe zile merse el, fără să se dea jos de pe cal, şi, în sfârşit, zări în depărtare Palatul Negru.

Mungun-gu aşteptă până când se lăsă noaptea şi, la adăpostul întunericului, o luă spre palat.

în întâmpinarea lui sări lătrând un câine mare, negru.

Mungun-gu îi aruncă bucata de carne de berbec pe care i-o dăduse cel de-al doilea moş. Câinele înhăţă carnea şi încetă să mai latre. Mungun-gu intră în palat şi de îndată o găsi pe prinţesa Oiuun, cu cele trei fire de aur în părul ei.

— Am poruncă să te duc la bătrânul şi crudul nostru han, care vrea să te ia de nevastă, îi spuse
el.

— Dar eu nu vreau să ajung hangiţa bătrânului şi crudului vostru han, ci să-mi leg soarta de a ta, răspunse prinţesa Oiuun. Hai să fugim mai repede de aici. Dacă se trezeşte tatăl meu cu toţi slujitorii lui, o să ne pedepsească pe amândoi.

Prinţesa Oiuun şi Mungun-gu ieşiră încetişor din palat şi merseră în pădure, unde se afla calul lui cel iute de picior. Flăcăul o sui pe prinţesă pe cal în faţa lui şi o porni în goană.

Galopară ei aşa o noapte şi o zi întreagă şi abia în ziua următoare, spre seară, făcură popas.

Amândoi adormiră somn greu, dar, când se treziră dimineaţa, văzură că sunt înconjuraţi de soldaţii hanului din Palatul Negru.

Mungun-gu îşi dădu jos arcul de pe umăr şi începu să se lupte cu ei. Soldaţii erau în număr foarte mare, dar nu izbutiră să-l înfrângă pe flăcău. Atunci încercară să se apropie de el mergând târâş.

Mungun-gu se dădu jos de pe cal, scoase sabia şi începu să taie la duşmani. Douăzeci de soldaţi erau la pământ, răpuşi de sabia lui. Când începu lupta cu cel de-al douăzeci şi unulea soldat, i se rupse sabia. Atunci Mungun-gu îşi smulse de la brâu biciul pe care i-l dăduse bătrânul păstor şi începu să-i croiască pe duşmani cu el. Soldaţii cădeau la pământ, unul după altul, ca seceraţi.

Abia atunci înţelese Mungun-gu că biciul lui e un bici fermecat şi nu unul obişnuit. îl puse la loc în brâu, încălecă pe cal şi împreună cu prinţesa Oiuun galopă mai departe. Se opriră pentru noapte, ca să se odihnească, adormiră tun, dar dimineaţa se treziră iar că sunt înconjuraţi de o nouă oştire trimisă de hanul din Palatul Negru, pe urma fugarilor.

Mungun-gu îşi luă arcul şi, când să tragă, văzu că nu mai are nicio săgeată. Vru să scoată sabia, dar îşi aminti că o rupsese în luptă. Vru să pună mâna pe biciul fermecat, dar descoperi cu groază că l-a pierdut.

— După câte se arată, totul s-a sfârşit, spuse Mungun-gu prinţesei Oiuun. Nu moartea mă înspăimântă, ci despărţirea de tine.

Atunci îşi aminti de tăciunele aprins pe care i-l dăruise moşneagul cel fără de casă şi aruncă tăciunele pe pământ. Din el se ridică o flacără uriaşă care împânzi cu fum toată stepa, iar soldaţii, goniţi de pârjol, se risipiră care încotro. în cele din urmă pârjolul se stinse. Mungun-gu se ridică de la pământ, îşi băgă tăciunele la loc în sân şi se duse să-şi caute biciul. După câtva timp îl găsi, îl înfipse în brâu şi o porni cu prinţesa spre soare-apune.

Merseră ei aşa mult timp, când, deodată, văzură pe o colină o iurtă albă, fără obişnuitele sfori cu care se întăreşte de obicei asta. în iurtă nu era nimeni. Mungun-gu şi Oiuun se aşezară în ea şi începură să ducă un trai fericit.

în fiecare zi, Mungun-gu pleca la vânătoare, iar Oiuun rămânea în iurtă, ţinea focul aprins în vatră şi gătea mâncarea.

— Dă-mi unul din firele de aur din părul tău. Vreau să-l port mereu în sân.

Oiuun îşi smulse din cosiţă un fir de aur şi i-l dădu.

Mungun-gu se bucură grozav de un asemenea dar şi plecă din nou la vânătoare. Vână vreme de
două zile, iar în a treia, încărcat cu o pradă bogată, o porni spre casă. în drum, Mungun-gu coborî de pe cal şi se aşeză să se odihnească pe o piatră de lângă drum. Pe flăcău îl apucă dorul de iubita lui. Scoase din sân firul de păr de aur şi începu să se desfete privindu-l. Dintr-odată însă se stârni un vânt puternic care-i smulse părul de aur din mâini.

Mungun-gu se întristă, începu să plângă, dar îşi aminti că Oiuun mai are două fire asemănătoare şi se linişti că draga lui o să-i mai dăruiască unul.

între timp, vântul aruncă firul de aur în grădina hanului care-l trimisese pe Mungun-gu după prinţesă. Hanul dădu cu ochii de el, se supără foc şi-şi chemă sfetnicul.

Aflând despre ce-i vorba, sfetnicul se sperie aşa de tare, că începură să-i tremure genunchii. Se înfăţişă înaintea hanului mai mult mort decât viu.

Hanul îi arătă părul de aur şi-i strigă:

— Mungun-gu a răpit-o pe fata care trebuie să devină nevasta mea. Dacă n-o găseşti chiar în primăvara asta pe Oiuun şi dacă nu mi-o aduci, am să te izgonesc în locuri neumblate de picior de om.

Sfetnicul luă o sută de soldaţi cu el şi o porni în căutarea frumoasei Oiuun. Cei o sută de soldaţi răscoliră o sută de locuri, dar nu izbutiră să dea de urma frumoasei.

Se apropia sfârşitul ultimei luni a primăverii. Sfetnicul mergea abătut prin stepă, cu capul în jos, când, deodată, îl văzu pe Mungun-gu care stătea pe o piatră privind cu desfătare firele de aur din pletele lui Oiuun şi mângâindu-şi iubita. Sfetnicul hotărî să-i prindă pe amândoi prin vicleşug şi le porunci soldaţilor să se ascundă în iarba înaltă. Iar el se făcu că e un cerşetor bolnav şi neputincios şi se îndreptă spre Mungun-gu.

— O sută de ani să trăieşti, voinicule prea-viteaz! Mă dor picioarele şi nu mai pot să merg mai departe. Ia-mă, te rog, în iurta ta ca să mă odihnesc puţin, spuse el şi căzu în genunchi în faţa lui Mungun-gu.

— Sunt bucuros că un om căzut în nenorocire îşi găseşte alinare şi adăpost în iurta mea. Urmează-mă! spuse Mungun-gu şi-l conduse pe oaspete în casă.

Cei o sută de soldaţi păşiră neauzit pe urmele lui şi, de îndată ce acesta intră în iurtă, îl şi înconjurară.

Mungun-gu tăie cu sabia mulţi duşmani. Sfetnicul îşi dădu seama că n-o să-l poată prinde viu pe Mungun-gu, aşa că le strigă soldaţilor:

— Trageţi în el! Oricum, hanul o să-l supună la mari cazne, aşa că n-are importanţă unde moare.

Oiuun nu voia ca Mungun-gu să piară de mâinile duşmanilor, îi smulse sabia şi o aruncă în foc.
îndată ce oţelul săbiei se muie sub para focului, Mungun-gu căzu în nesimţire la pământ.

— Pe tine am să te duc stăpânului meu. Vrea să se însoare cu tine, ii spuse sfetnicul frumoasei Oiuun şi porunci soldaţilor s-o urce pe un cal.

în ziua în care fata fu dusă hanului, se întoarse şi Altan-gu de la oaste. Acesta se întristă foarte tare când află că prietenul lui credincios a dispărut fără urmă şi pomi îndată în căutarea lui.

Multe zile bătu Altan-gu toate drumurile, pe mulţi îi întrebă dacă nu ştiu unde se află Mungun- gu, dar nimeni nu putu să-i spună nimic.

— Dacă prietenul meu a murit, nici eu nu mai am de ce să trăiesc, spuse plângând Altan-gu.
Dădu drumul frâului şi-şi acoperi faţa cu mâinile. între timp, calul o luă în altă parte, dar Altan-gu nici nu atinse frâul. Nu-i mai păsa încotro merge. Trecu destul de multă vreme, după care calul se opri şi începu să-şi scuture coama.

Altan-gu deschise ochii şi văzu că în faţa lui se înalţă o iurtă singuratică.

„S-ar putea să găsesc aici pe cineva care-l cunoaşte pe prietenul meu”, gândi Altan-gu şi, grăbind pasul, intră în iurtă.

înăuntru zăcea pe jos, nemişcat, Mungun-gu. Văzându-l, Altan-gu izbucni în plâns. Dar îşi şterse repede lacrimile şi, când se uită mai cu luare-aminte, văzu pe vatră sabia prietenului său.

— Jur să-l găsesc pe ucigaş şi să-l omor cu această sabie, spuse Altan-gu. Trase apoi sabia din foc şi se apucă s-o îndrepte.

în aceeaşi clipă, Mungun-gu deschise ochii şi se ridică în picioare.

— Prietene, ajută-mă s-o scap pe Oiuun. Au răpit-o slugile hanului, spuse el.

— Bine. Sau o scăpăm, sau murim amândoi, spuse Altan-gu.

Se urcară pe cai şi după câteva zile şi nopţi ajunseră la curtea hanului.

Dar nu era chiar atât de uşor să pătrunzi la han: palatul lui era înconjurat de un şanţ adânc, plin cu apă. Iar peste şanţul ăsta nu putea sări niciun cal.

Timp de trei zile, Altan-gu şi Mungun-gu construiră o corabie, dar când se pregătiră să o lase pe apă, de la fund se ivi un peşte uriaş care o înghiţi.

Altan-gu şi Mungun-gu traseră cu arcul în peşte, dar săgeţile săriră în lături de parcă s-ar fi izbit de o stâncă. Peştele deschise botul şi era cât pe ce să-i înghită şi pe cei doi voinici, cu cai cu tot.

Dar Altan-gu nu se pierdu cu firea. Trase o săgeată în vârful muntelui din apropiere, îl reteză şi-l aruncă în gura căscată a peştelui.

Prietenii se bucurară că peştele nu mai putea să le facă vreo stricăciune şi se apucară să construiască o nouă corabie.

Dar când fură gata să se urce în ea, peştele lovi apa cu coada şi stârni nişte valuri atât de uriaşe, că nici vorbă nu mai putea fi să treacă şanţul! Atunci, Mungun-gu îşi aminti de tăciunele dăruit de moşneagul fără casă şi îl scoase din sân. Tăciunele era atât de fierbinte, că flăcăul nici nu-l putu ţine în mână şi-l scăpă în apă. Apa începu să spumege, să clocotească, iar peştele cel uriaş fierse de viu.

Atunci cei doi voinici se suiră în corabie şi trecură cu bine pe ţărmul celălalt. La miezul nopţii se strecurară până la palat şi vrură să intre în el, dar uşa era păzită de un mangas negru cu nouă capete.

Altan-gu scoase sabia şi-i tăie un cap.

Mungun-gu, şi el, scoase sabia şi-i tăie al doilea cap.

Mangasului îi mai rămăseseră şapte capete, iar din cele tăiate ţâşneau flăcări. Un fum negru năpădi totul în jur. Abia de mai puteau răsufla.

Caii voinicilor se speriară şi picioarele începură să le tremure.

Deşi le era greu să lupte pe un întuneric beznă şi în fum, Altan-gu şi Mungun-gu se repeziră din nou asupra mangasului şi îi mai tăiară câte un cap. Acum îi mai rămăseseră mangasului cinci capete. De urletele cumplite ale dihaniei se cutremurau şi cerul, şi pământul. Dar voinicii nu se speriară; îşi îndemnară caii cu biciuştile şi, pornind din nou asupra mangasului, îi tăiară iarăşi două capete. Mangasul mai avea acum trei capete. Mungun-gu mai voi să-i mai taie un cap, dar îşi rupse sabia.

— Nu-i nimic, am să mă răfuiesc eu singur cu dihania, tu du-te în palat după Oiuun a ta, spuse Altan-gu şi se năpusti din nou asupra mangasului. Când să-i taie ultimul cap, mangasul făcu ce făcu şi-l înhăţă pe voinic.

Mungun-gu se gândea îngrijorat cum să-şi salveze prietenul.

Deodată îşi aminti de biciul pe care-l purta la brâu şi-i trase dihaniei o lovitură de-i rostogoli la pământ şi ultimul cap.

Şi astfel Mungun-gu salvă viaţa prietenului său. Amândoi l-au învins pe înfricoşătorul mangas cel cu nouă capete, apoi au scos-o din robie pe frumoasa Oiuun şi tustrei s-au întors acasă.

De atunci toţi trei au trăit fericiţi, uitaţi de griji şi de necazuri.

Povestea celor doi fraţi

poveste mongolă Odată,

demult, trăiau pe lume un moş şi o babă, care aveau doi

fii.

într-un rând, cei doi fii plecară la vânătoare. Multă vreme rătăciră ei prin stepă, dar nu reuşiră să vâneze decât un singur iepure, îl mâncară şi o porniră fără chef mai departe.

Când, deodată, văzură în mijlocul stepei o iurtă albă ca zăpada, în jurul căreia păşteau nenumărate turme de oi albe.

Cei doi fraţi flămânziseră straşnic între timp. Aşa că fratele mai mare îi spuse celui mai mic:

— Du-te până la turmele alea şi adu un berbec.

Fratele mai mic alergă până la una din turme, prinse un berbec zdravăn, îl ridică la subsuoară şi dădu să se întoarcă la fratele său. Deodată, unde nu apăru în faţa lui un om îmbrăcat în haine din piei de oaie şi-i spuse:

— De ce iei din oile altora?

Trei zile şi trei nopţi se luptară ei şi nu izbutiră nicicum să se învingă unul pe celălalt.

Fratele cel mai mare se apropie de ei şi-l întrebă pe omul îmbrăcat în piele de oaie:

— De ce-mi chinuieşti fratele? Amândoi am flămânzit şi atunci eu l-am trimis după berbec. Cum poţi fi atât de avar cu nişte oameni sfârşiţi de foame?

Omul îmbrăcat în piei de oaie cugetă cât cugetă şi apoi zise:

— Bine, vă dau berbecul. Luaţi-l, mâncaţi-l, dar mâine să veniţi din nou la mine. Nu departe de aici locuiesc şapte căpcăuni care au încercat odată să mă mănânce. Va trebui să vă răfuiţi cu ei.

A doua zi fraţii veniră din nou în locul acela, iar omul le dădu din nou câte un berbec. Fraţii fierseră carnea şi o mâncară, supseră măduva din oase, iar omul le zise:

— Acum pomiţi-o spre căpcăuni, omorâţi-i şi omorâţi-o şi pe bătrâna cea rea, mama lor.

El tăie încă un berbec şi-l dădu celor doi fraţi în desagă, apoi îi conduse o bucată de drum.

Şi iată că cei doi fraţi ajunseră la casa de piatră a căpcăunilor. Se ascunseră după un colţ şi
văzură o bătrână care stătea lângă vatră şi fierbea came într-un cazan.

După o vreme se întoarseră acasă cei şapte căpcăuni şi o întrebară pe babă:

— Gata mâncarea?

— Gata, răspunse pentru ea fratele cel mare.

Când dădură cu ochii de cei doi fraţi, căpcăunii se bucurară grozav că nişte oameni au venit singuri la ei. Pe loc, unul din ei ascuţi un cuţit mare şi zise:

— Hai să-l mâncăm mai întâi pe cel mai tânăr.

Căpcăunii îl înhăţară pe fratele mai mic, îi răsuciră mâinile la spate şi-l legară cu trei rânduri de sfori. La fel făcură şi cu fratele cel mare. Apoi, unul din căpcăuni spuse:

— Haideţi să-l aşezăm pe cel mai tânăr în teleagă şi să-l ducem până la foc, să-l frigern.

Căpcăunii îl luară pe fratele mai mic şi-l puseră în teleagă, apoi îl duseră până la foc. Dar când
vrură să-l arunce pe cărbunii încinşi, voinicul rupse sforile, înhăţă doi căpcăuni şi-i lovi aşa de tare cu capetele de teleagă, că în aceeaşi clipită îşi şi dădură sufletul. în acelaşi fel se răfui şi cu ceilalţi căpcăuni. Apoi se întoarse spre casă. Fratele mai mare îşi rupsese sforile şi tocmai o întreba pe babă:

— Unde-i ascuns aurul şi argintul?

— De unde să ştiu eu? răspunse baba.

Atunci fraţii o înhăţară pe babă, o băgară cu capul într-un cazan şi o întrebară din nou:

— Unde-i aurul şi argintul căpcăunilor?

Şi baba n-avu încotro şi le spuse adevărul.

— Aurul nostru e îngropat pe povârnişul de miazăzi al Munţilor de la Apus,

iar argintul, pe povârnişul de miazăzi al Munţilor de la Răsărit.
Cei doi fraţi o omorâră pe babă, eliberară din robie zece mii de oameni pe care căpcăunii îi ţineau întemniţaţi, le dădură cai şi cămile pentru drum şi o porniră spre casă, luând cu ei atâta aur şi argint cât puteau duce. în cale se opriră şi la omul cel îmbrăcat în piei de oaie, care le dăduse de mâncare. Acesta tăie un berbec în semn de mulţumire şi îi omeni din nou, cum se cuvenea după izbândă. Apoi, cei doi fraţi se întoarseră acasă şi văzură că părinţii lor zăceau fără puteri de atâta foame. Atunci îşi durară o casă nouă începură să-şi îngrijească părinţii şi, când aceştia se înzdrăveniră plecară în pădure după lemne:
în pădure dădură de un leu şi un tigru, care le spuseră:
— A ajuns până la noi vestea că sunteţi cei mai puternici din lume şi iată că am venit la voi după ajutor. Ne-am luptat cu un mangas cu cincisprezece capete şi n-am putut în niciun chip să-l
învingem. Ajutaţi-ne să nimicim jivina.
Cei doi fraţi se învoiră. Cel mare se sui călare pe leu, cel mic pe tigru şi o porniră spre mangas. După un timp văzură pe un munte o dihanie uriaşă, care cu trupul ei le lua toată lumina. Fraţii se gândiră mult timp cum să facă s-o înfrângă în sfârşit, fratelui mai mare îi veni o idee.
— Hai să-l invităm să benchetuiască cu noi, spuse el.
Cei doi fraţi făcură rost de mult vin, apoi îl trimiseră pe tigru după mangas.
Tigrul aduse dihania care cu trupul ei le lua toată lumina, şi începură ospăţul. Cei doi fraţi, leul şi cu tigrul se făceau că beau vin, dar de fapt beau numai apă. După ce mangasul se îmbăta şi se prăvăli la pământ, fraţii îi făcură vânt de pe munte în jos.
Astfel pieri mangasul.
Leul şi tigrul le dăruiră voinicilor mult aur şi argint. Cei doi fraţi cărară toate bogăţiile acasă şi de atunci au dus un trai paşnic şi îndestulat.

Motanul şi câinele

poveste mongolă

Demult, foarte demult, trăiau pe lume un moş şi o babă, care aveau un fiu. Fiul crescu şi se însură, dar, deşi munceau toţi patru, câştigul abia le ajungea de azi pe mâine. Bătrânii aveau trei bani de aur pe care-i păzeau ca pe ochii din cap. într-o bună zi, scoaseră banii de unde-i aveau şi îi dădură nurorii lor.
— Păstrează-i. Au să-ţi prindă bine la nevoie.
Nora luă darul şi-l ascunse într-un loc de nădejde.
După un timp, bătrânii muriră. Fiul şi nora îi înmormântară şi rămaseră să-şi ducă traiul mai departe, în doi. Acum, însă, câştigul abia le ajungea de mâncare, iar lucrurile pe care voiau să le vândă nu le lua nimeni. Şi iată că nevasta scoase un ban de aur şi-i spuse bărbatului:
— Ia banul ăsta. Cumpără cu el îmbrăcăminte şi ceva de mâncare.
în drum spre târg, el văzu nişte copii care chinuiau un motan, îi petrecuseră un laţ din păr de cal peste cap şi tocmai se pregăteau să-l omoare.
Omului i se strânse inima de mila motanului.
— Băieţi, hei, băieţi, nu omorâţi motanul, spuse el. Vă dau pe el un ban de aur.
Copiii se bucurară, îi dădură motanul şi, înhăţând banul de aur, o şterseră.
Bărbatul aduse motanul acasă, iar nevasta îl întrebă:
— Ce-ai cumpărat de la târg?
— Nimic n-am cumpărat. Am văzut cum nişte copii se pregăteau să-l omoare pe motanul ăsta şi mi s-a făcut milă de el. Atunci l-am răscumpărat cu banul pe care mi l-ai dat tu.
Nevasta ascultă spusele bărbatului şi nu-i căută ceartă.
Seara, gospodina împărţea cina săracă în trei părţi şi mâncau toţi trei. Trecură câteva zile şi femeia trebui să scoată al doilea ban.
— Ia banul ăsta, îi spuse ea bărbatului ei, şi du-te de cumpără ceva pe el.

Omul o porni după cumpărături, iar nevastă-sa plecă în pădure cu motanul. Acolo adunară găteje pentru foc, căutară rădăcini bune de mâncat, pentru cină, iar seara o porniră spre casă. Nu mult după aceea, se întoarse şi bărbatul ei cu un câine în braţe.

— Ce-ai cumpărat? întrebă nevasta.

— Când am ajuns aproape de târg, un ţăran schingiuia un câine. Când am văzut câinele ăsta, m-a apucat o milă grozavă! Aşa că i-am dat omului acela banul pe care-l aveam şi am răscumpărat câinele, spuse bărbatul.

Femeia nici de astă dată nu-şi certă bărbatul. împărţi cina sărmană în patru părţi şi mâncară toţi patru.

Din ziua următoare începură să muncească şi mai mult, dar mâncarea tot nu le ajungea. Puţin
după aceea, gospodina căzu la pat, greu bolnavă.

Gospodarul, motanul şi câinele nici nu ştiau ce să mai facă. Banii pe care-i câştigaseră se terminaseră, iar ultimul ban de aur pe care-l mai aveau din darul bătrânilor fusese cheltui demult. Atunci motanul şi câinele începură să ţină sfat între ei.

— Stăpânul nostru e la grea ananghie, chibzuiră ei, iar noi nu mişcăm măcar un deget ca să-l ajutăm.

Şi hotărâră să facă rost de piatra nestemată care îndeplineşte orice dorinţă.

Merseră la stăpânul lor şi-i împărtăşiră hotărârea luată.

— în vreun fel o scoatem noi la capăt, le spuse stăpânul. Şi-apoi, sunteţi amândoi atât de mici şi neajutoraţi, că oricine vă poate omorî. Piatra nestemată nu e pentru oameni sărmani ca noi. Chiar şi numai să ajungi până la ea e foarte primejdios. Mai bine rămâneţi acasă, dragii mei. Şi închizând uşa cu zăvorul, se culcă.

Pe la miezul nopţii, câinele se trezi, îl sculă şi pe motan şi-i zise:

— Norocul e de partea celor îndrăzneţi. Să mergem, motanule. Dacă am hotărât să aducem piatra nestemată, atunci să pornim în căutarea ei.

Motanul sări în picioare, trase zăvorul şi cei doi o porniră la drum lung.

Dimineaţa, când soţii se treziră, nu mai găsiră nici motanul, nici câinele. Amândoi se întristară. Stăpâna începu să-l ocărască pe bărbatul său:

— Tu ştiai că vor să plece, aşa că trebuia să te ţii după ei. La piatra aceea nestemată pot ajunge doar hanii şi cnejii, nu oameni săraci ca mine şi ca tine.

în timpul ăsta, câinele şi motanul mergeau, mergeau, fără să bage de seamă cât de tare s-au depărtat de casă. Deodată, în calea lor apăru un munte de foc şi nu era chip nici să-l treacă de-a dreptul, dar nici să-l ocolească.

— Nu ştii, prietene, cum am putea trece muntele de foc? îl întrebă motanul pe câine.

— O să încerc să născocesc ceva, răspunse câinele. Tu du-te de te odihneşte şi vânează; ai însă grijă să te întorci la mine taman în cea de-a douăzeci şi una zi de acum încolo, nicio zi mai devreme.

Motanul plecă, iar câinele rămase singur.

în cea de-a douăzeci şi una zi, la amiază, motanul se întoarse şi văzu că ochii câinelui erau roşii de câte lacrimi vărsase, dar muntele ardea parcă şi mai tare.

Ar fi vrut să-l întrebe pe câine dacă nu ştie cam ce-ar trebui făcut ca să poată trece muntele, când, deodată, văzu spre miază-noapte doi nori mici, negri, asemănători cu două lacrimi. Norul începură să crească. într-o clipă, şi cer şi pământ fură acoperiţi de un nor negru, iar asupra muntelui de foc începu să plouă cu găleata.

Ploaia trecu repede, iar focul de pe munte se stinse.

Motanul şi câinele o porniră mai departe şi dădură de un munte înalt şi stâncos, pe care nu puteau nici să-l treacă, dar nici să-l ocolească.

— Motanule, ia gândeşte-te tu cam cum am putea face să trecem acest munte, zise câinele.

— Bine, răspunse motanul. Tu odihneşte-te, du-te la vânătoare şi întoarce-te aici după şapte zile.

Câinele plecă la vânătoare, iar motanul, rămas singur, începu să-şi micşoreze trupul şi să crească

în forţă. Când se întoarse câinele după şapte zile, văzu că motanul ajunsese foarte mic, cât o ceaşcă aproape.

— Apucă-mă bine de după gât şi închide ochii, spuse motanul şi sări în sus. Cât ai clipi, amândoi ajunseră pe vârful muntelui.

O luară împreună mai departe şi ajunseră la o mare uriaşă pe care n-aveau nici cum s-o treacă, dar nici cum s-o ocolească. Atunci, motanul cel iute de picior găsi nişte bălegar de cal. Prietenii îl aruncară în mare şi acesta nu se duse la fund. Câinele aduse nişte bălegar de vacă şi-l lăsă de asemenea pe apă. Acesta, la fel, pluti. Cei doi prieteni se suiră pe bălegarul acela şi o porniră pe mare.

Şi multă vreme plutiră ei aşa, până ce, în sfârşit, ajunseră pe malul celălalt.

De la malul mării, drumul o lua în jos, spre împărăţia subpământeană.

Motanul şi câinele intrară în împărăţia subpământeană, ajunseră la un oraş, dar, oricât căutară de jur împrejurul lui, nu-i găsiră porţile. Când iată că văzură un şoarece care prinsese o păsărică şi tocmai se pregătea s-o mănânce. Prietenii alergară să scape pasărea. Motanul prinse şoarecele, iar câinele încercă să readucă păsărică în simţiri. Aceasta îşi reveni şi zise:

— Vă mulţumesc că m-aţi salvat. Dacă veţi avea vreodată nevoie de ajutorul meu, daţi-mi de ştire.

Motanul voi să mănânce şoarecele, dar acesta se rugă să-l cruţe:

— Acasă mi-au rămas numai bătrânii şi copiii. Dacă mă vei mânca, ai mei vor muri de foame.

— Dacă ne vei spune unde se găseşte împăratul vostru şi ne vei arăta unde ţine ascunsă piatra nestemată, atunci n-am să te mai mănânc, zise motanul.

— împăratul nostru ţine piatra nestemată în gură. Nici în timpul somnului n-o dă jos. Dar nu e prea greu să pui mâna pe ea şi eu cred că aş putea să fac treaba asta. Numai că nu ştiu cum să ajung în palat. Când împăratul doarme, odihna lui e vegheată de patru demnitari cu făclii aprinse în mâini, iar la uşi stau strajnici. Să intri în palat e cu neputinţă.

Pasărea ascultă ce zise şoarecele şi ciripi:

— Ba eu pot.

Motanul şi câinele se bucurară, apoi se sfatuiră toţi patru şi hotărâră să aştepte lăsarea nopţii.

în timpul nopţii, şoarecele săpă o gaură pe sub gard, trecu dincolo şi deschise poarta. Pasărea zbură în palat şi stinse făcliile cu aripioarele. Şoarecele ascunse tot ce ar fi putut servi la aprinderea focului. Când motanul şi câinele ajunseră în încăperile împăratului, acolo se iscase un tărăboi întreg.

— De ce-ai stins făcliile?

— Nu-i adevărat, tu le-ai stins! se dondăneau demnitarii între ei.

în vreme ce ei se ocărau, motanul şi câinele săriră în patul împăratului şi-i trecură pe la nas o fiere de oaie.

— Ptiu, ce scârboşenie! spuse împăratul şi scuipă piatra nestemată.

Câinele o înhăţă pe loc şi împreună cu motanul fugi afară. Păsărică şi şoarecele îi conduseră apoi până la ţărmul mării.

Când se urcară pe pluta lor, motanul spuse:

— Noi am dobândit piatra nestemată împreună, dar eu n-am dus-o nici măcar odată. Nu e drept.

— Prietene, tu nu poţi ţine piatra cu labele, spuse câinele. Mă tem că ai s-o pierzi, de aceea nu ţi- o dau. Dacă doreşti foarte mult s-o duci şi tu, ţine-o sub limbă, dar ai grijă să nu deschizi gura în acest timp.

Şi câinele îi dădu motanului piatra.

— Bine, spuse motanul, am să fac precum zici.

Deodată motanul văzu în apă un peşte şi tare avu poftă să-l prindă. Dar îşi aduse aminte la timp că are în gură piatra nestemată şi nici nu se mişcă. De nenumărate ori trecură peştii prin apropierea lor, dar motanul se abţinu de fiecare dată să nu sară la ei. După câteva zile, era mort de foame şi când trecu pe lângă el un peştişor auriu, nu se mai putu înfrâna, sări în apă, deschise gura ca să prindă peştele şi scăpă piatra nestemată.

Motanul şi câinele ajunseră la mal tânguindu-se şi bocindu-se. Multă vreme şezură acolo, flămânzi şi obosiţi, neştiind ce să facă. în acest timp, nişte pescari traseră din mare un peşte uriaş, îl curăţară de măruntaie, iar carnea o luară cu ei.

Motanul şi câinele se aruncară înfometaţi asupra măruntaielor. Motanul începu să tragă de maţe. Câinele se apropie de el ca să-l ajute. Sfâşiară maţele şi în ele găsiră tocmai piatra nestemată pe care motanul o scăpase în apa marii.

Motanul şi câinele se bucurară nespus şi o luară la fugă spre casă. Ca să nu mai piardă piatra nestemată, câinele hotărî să-şi facă o crestătură pe tâmplă şi să coasă piatra acolo. Intrară într-o iurtă şi cerură un cuţitaş, un ac şi aţă. Dar copiii îi prinseră, îi puseră într-un coşuleţ şi începură să se joace cu ei. Părinţii văzură cum îi chinuie copiii şi-i dojeniră:

— De ce chinuiţi bietele animale? Daţi-le drumul, spuse tatăl.

— Sunt tare ciudate animalele astea; vor să le dăm un cuţitaş, un ac şi aţă, spuseră copiii.

— Vedeţi ce deştepte sunt? Nu se poate să nu le îndeplinim rugămintea. Daţi-le un cuţitaş, un ac şi aţă, zise tatăl lor.

Câinele îşi făcu pe tâmplă o tăietură, cusu piatra acolo, mulţumi stăpânilor iurtei şi, împreună cu motanul, o pomi spre casă.

în acest timp, stăpânul şi stăpâna motanului şi câinelui erau necăjiţi că nu-şi găsiseră prietenii dragi, iar mâncare nu mai aveau deloc.

Şedeau aşa amărâţi, amândoi, când, deodată, în iurtă năvăliră câinele şi motanul şi le dădură piatra nestemată.

Aceasta îndeplini toate dorinţele celor doi soţi, care trăiră de atunci în bogăţie şi fericire. Iar stăpânul se încredinţă că piatra fermecată poate sta şi în iurta unui sărman arat.

Povestea bătrânul Dalantai

poveste mongolă

Bătrânul Dalantai avea şaptezeci de vaci şi un taur cu un singur corn. Odată, pe când Dalantai îşi adăpa vitele, se apropie de el un mangas negru, cu zece capete, şi-l întrebă:

— Moşule, hei, moşule, spune-mi, îţi iubeşti vacile şi taurul? Dar la pântecele tău cu şaptezeci de straturi de grăsime ţii?

— Eu îmi iubesc foarte mult vitele, răspunse Dalantai, cât despre burtă nu-mi trebuie, îţi dau voie să mi-o mănânci. Numai că poate fi tăiată doar cu cuţitul lui Duntai.

Mangasul merse la Duntai şi-i spuse:

— Duntai, hei, Duntai, dă-mi cuţitul tău.

— Ţi-l dau, dar, ca să taie, trebuie ascuţit cu piatra lui Bantai.

Mangasul se îndreptă spre Bantai.

— Bantai, hei, Bantai, dă-mi piatra ta de ascuţit.

— Da, dar piatra mea nu poate fi cărată decât cu teleaga lui Hantai, spuse Bantai.

Merse mangasul la Hantai, după teleagă.

— La teleaga mea nu poate fi înhămat decât armăsarul lui Dantai, răspunse Hantai.

Mangasul începu să-l roage pe Dantai ca să-i dea armăsarul, dar acesta îi zise:

— Armăsarul meu nu poate fi prins decât cu urga[145] lungă şi albă a lui Untai.

Mangasul ceru urga cea albă de la stăpânul ei, dar acesta ii spuse că urga se afla tocmai pe
celălalt ţărm al mării.

— Şi cum se poate ajunge la ea? întrebă mangasul.

— Leagă-ţi un bolovan de gât şi treci marea, răspunse Untai.

145 vergea lungă cu un laţ la capăt, pentru prinderea animalelor

Mangasul făcu întocmai cum îl sfătuise Untai şi se înecă în mare.

Stăpânii cuţitului, pietrei, telegii şi armăsarului erau chiar fraţii lui Dalantai. Aşa au scăpat ei de duşman.

Ih-Alim şi Baga-Alim

poveste mongolă

în vremuri demult apuse trăiau două prietene. în fiecare dimineaţă ele se spălau în acelaşi pârâu.

Odată, una din ele scoase din pârâu un măr care plutea pe firul apei. Cele două prietene îl împărţiră între ele, îl mâncară şi dintr-o dată amândouă rămaseră grele. După câtăva vreme, în aceeaşi zi şi în aceeaşi clipa, atât una cât şi cealaltă născură doi băieţi într-atâta de asemănători unul cu altul, că nici chiar mamele lor nu-i puteau deosebi.

Vremea trecea şi copiii creşteau. Curând începură să alerge prin pădure după poame. Pe cel care aducea multe poame îl numiră Ih-alim, adică „Multe poame“, iar celui care aducea puţine îi ziseră Baga-alim, adică „Puţine poame“. Dar care dintre ei era fiul celeilalte, mamele nu ştiau şi nici nu încercau să afle. Trăiau împreună în bună pace, deşi erau foarte sărace.

Dar iată că se întâmplă o nenorocire şi una din prietene muri. Cealaltă, de una singură, abia mai prididea cu treburile prin casă. Băieţii trebuiră să se apuce de vânătoare, ca să aibă ce mânca şi ei, şi mama lor.

Odată, pe când băieţii erau plecaţi de acasă, veni în casa lor şulam – duhul cel râu.

— Care este fiul tău, Ih-alim sau Baga-alim? o întrebă el pe femeie.

— Nu ştiu, răspunse ea.

— Hai să te învăţ eu cum să afli care e cu adevărat fiul tău, îi propuse şulamul.

La început femeia nici nu vru să audă de una ca asta, dar după câteva zile de stăruinţe şi ameninţări, se înduplecă să-i asculte sfatul.

— Ia un ac mare şi, când se vor întoarce băieţii, prefa-te că te-a apucat leşinul, îi spuse şulamul. Iar când te vor lua de jos ca să te aşeze pe pat, înţeapă-l cu acul pe acela care o să te ţină de umeri. Dacă pe locul înţepăturii o să-i apară o aluniţă, înseamnă că el e fiul tău.

Femeia îl ascultă pe şulam şi făcu întocmai precum o învăţase el: luă un ac şi, cu puţin înainte de sosirea copiilor, se întinse pe jos, în uşa iurtei. Văzând-o că zace în nesimţire, fiii o luară de jos şi o aşezară pe pat. îndată ea îl şi înţepă pe cel care o ţinea de umeri. Apoi se făcu că-şi vine în fire, deschise ochii şi văzu că la căpătâiul ei se afla Baga-alim, iar pe mâna lui se răsfăţa o aluniţă mare. începând din clipa aceea, femeia îi dădu fiului ei bun, Baga-alim, bucăţile cele mai gustoase, iar orfanului Ih-alim numai ce rămânea de la masă.

Odată, pe când se afla la vânătoare şi strângea săgeţile, Baga-alim zări nişte măruntaie aruncate prin preajmă. îi povesti fratelui său ce văzuse şi nu-şi crezu urechilor când acesta îi răspunse jeluindu-se:

— Cu siguranţă că aceea e mâncarea pregătită pentru mine. La fel de mare-i fu mirarea când maică-sa îi dădu acasă o mâncare gustoasă, iar lui Ih-alim îi puse în faţă tocmai acele măruntaie pe care le văzuse el mai înainte. Baga-alim se mânie, aruncă farfuria cu resturile acelea şi-i dădu fratelui său propria lui mâncare, iar el mâncă tot ce-şi gătise maică-sa pentru ea.

în dimineaţa următoare, când fraţii o porniră din nou la vânătoare, Ih-alim spuse:

— Mult mi-e jale să părăsesc locurile de baştină, dar n-am ce face, mai bine plec de bună voie decât să aştept până ce o să fiu izgonit.

— Dacă e să pleci, mai bine să plecăm împreună, glăsui Baga-alim.

Dar Ih-alim îi răspunse:

— N-ar avea niciun rost.

Şi se îndepărtă în galop. Se apropie în goană de ţărmul marii, unde păştea o turmă uriaşă, şi-l întreba pe păstor:

— A cui turmă paşti?

— A hanului.

— Şi unde locuieşte hanul tău?

— Pe celălalt mal al mării.

— Şi cum treci dincolo ditai turma?

— Pe fundul mării. Ajunge numai să spui: „Mare, dă-te în lături“, că ea se şi fereşte într-o parte din calea ta.

— Şi ce faci când ajungi cu turma acasă?

— O parte din vite le leg la iesle, iar pe celelalte le împiedic.

— Şi apoi?

— Mănânc husam[146], beau hiaram[147] şi apoi mă pun pe dormit. Ih-alim se îmbrăcă cu zdrenţele păstorului şi trecu turma pe ţărmul dimpotrivă. Mână turma la locul ei, legă o parte din vite, pe celelalte le împiedică şi, făcându-i-se foame, intră în palat. Acolo fu cât pe ce să nimerească drept în iatacurile hanului, când dădu de o afurisită de slujnică.

— Ce-i cu tine, prăpăditule, n-ai mai mâncat husam şi n-ai mai băut hiaram, de dai buzna? îl ocărî ea.

— Am mers pe câmp şi mirosea aşa tare a ceapă, că mi-a venit ameţeală. Fii bună şi spune-mi, rogu-te, unde găsesc husam şi hiaram? spuse Ih-alim.

— Du-te la bucătărie, bombăni slujnica.

Ih-alim se duse acolo şi rămase lângă uşă, în aşteptare.

— Ce-ai păţit, nesăţiosule? strigară la el slugile. De ce n-ai mâncat husam şi n-ai băut hiaram până acum?

Din nou trebui să mintă.

— Am fost pe câmp şi mirosea aşa de tare a ceapă, că m-a apucat ameţeala. Daţi-mi mai repede husam şi hiaram.

Slugile îi dădură husam şi hiaram, iar el mâncă pe săturate, bău şi apoi plecă să-şi caute un locşor de dormit.

Hanul acela avea şapte fiice. Şase dintre ele erau măritate, iar cea mai mică nu. Şi s-a întâmplat că aşa-zisul păstor i-a plăcut foarte mult fetei celei mici şi hanul trebui să-şi calce pe inimă şi să încuviinţeze căsătoria lor.

Drept zestre le dădu o iurtă veche, galbenă, şi câteva ţoluri prăpădite.

Iar în herghelia hanului era o iapă bălţată. în fiecare an făta câte un mânz pe care de fiecare dată i-l răpea hangarid, pasărea măiastră. Acum se apropia iarăşi sorocul ca iapa să fete. Şi cei şase gineri ai hanului hotărâră să pândească pasărea-hangarid şi s-o omoare. Aflând lucrul acesta, soţia păstorului se duse la han şi-i spuse:

— Bărbatul meu vrea şi el să pândească pasărea-hangarid.

— Bine, se învoi hanul şi-i dărui păstorului un mânz sur, de un an, care se târa veşnic pe la coada hergheliei.

Ih-alim o porni în galop pe păşune, iar când se lăsă seara, se culcă. Cei şase gineri ai hanului se aşezară roată în jurul hergheliei. Toată noaptea nu lipiră geană de geană, iar spre dimineaţă căzură cu toţii într-un somn adânc. Ih-alim se trezi pe la revărsatul zorilor şi văzu că iapa cea bălţată fătase un mânz pag. Deodată, de unde-de neunde, apăru în zbor hangarid, pasărea măiastră, înhăţă mânzul şi pe dată se făcu nevăzută. Săgeţile trase de Ih-alim în urma ei smulseră câteva pene din aripile păsării şi retezară vârful cozii mânzului cel pag. Ih-alim îşi strânse prada şi o duse acasă soţiei sale.

Când se treziră ginerii, văzură că iapa fătase mânzul, dar că acesta dispăruse. Adunară penele care mai rămăseseră, merseră la han şi-l minţiră, spunându-i că s-au luptat cu pasărea, dar că le-a scăpat.

Hanul ar fi dorit să-i trimită în urmărirea ei, dar fiica cea mică îl înduplecă pe tatăl său să-i încredinţeze păstorului această sarcină.

---

146 mâncare mongolă din caimac

147 lapte fiert, îndoit cu apă

Ih-alim puse şaua pe mânzul cel sur şi o porni la drum. Curând, bietului animal i se sleiră puterile de tot şi se opri.

— Aşteaptă-mă aici, spuse Ih-alim, dându-se jos din şa, mai departe o să merg singur.

Dar iată că mânzul cel istovit se prefăcu deodată într-un buiestraş de mai mare dragul, gata
înşeuat, cu un arc şi o tolbă cu săgeţi atârnate de oblânc. Acum puteau merge împreună mai departe.

Când ajunse la izvoarele râului unde auzise el că hangarid îşi adăpa caii furaţi, Ih-alim hotărî să se ascundă. Nu după multă vreme, pasărea măiastră îşi mână herghelia la adăpat; dar caii săriră afară din apă, nechezară şi se ridicară în doua picioare.

„Ce-o fi în apa?“ gândi pasărea-hangarid, aplecându-se deasupra în aceeaşi clipă, Ih-alim se prăvăli în spatele ei, o legă şi o aruncă peste şa.

— Cruţă-mă, voinice, îl rugă pasărea şi o să te slujesc cu dreptate şi credinţă.

Ih-alim dezlegă pasărea, dar nu-i dădu drumul, ci o luă s-o ducă hanului, împreună cu herghelia furată. Deodată zări printre ceilalţi cai un mânz de un an, cu coada retezată.

— Ăsta e chiar mânzul a cărui coadă am retezat-o eu cu săgeata, se bucură Ih-alim şi o porni cu iuţeală mai departe.

Dar, deodată, calul cel frumos îi grăi cu glas omenesc:

— Când o să trecem pe lângă tabăra cumnaţilor tăi, aceştia au să te poftească în cort. După ce intri, ai grijă să nu te aşezi pe aşternutul rotund şi verde, iar dacă-ţi dau ceai dintr-un urcior, să nu bei.

După un timp, în depărtare se arătă, într-adevăr, ailul celor şase cumnaţi. Aceştia ieşiră în întâmpinarea rubedeniei lor şi-l poftiră în iurtă.

— Aşează-te, îi spuseră ei păstorului şi îi arătară un aşternut rotund şi verde.

Dar păstorul continuă să stea în picioare. Atunci aduseră ceaiul.

— Bea, îi spuseră cumnaţii.

Dar Ih-alim refuză cu politeţe. Atunci ei îi turnară pe gât cu de-a sila câteva picături, din care el ameţi atât de tare, încât căzu drept pe aşternutul verde şi în aceeaşi clipă se trezi pe fundul unei gropi foarte adânci. După ce o astupară cu un pietroi mare, ginerii hanului tăbărâră asupra păsării- hangarid.

— în lături cu voi, spuse pasărea cu glas ameninţător, că de nu, dau o dată din aripi şi vă arunc drept în înaltul cerului.

Speriaţi, ginerii hanului lăsară pasărea măiastră în pace şi se apropiară de buiestraşul cel minunat de frumos.

— Daţi-mi pace, le spuse calul ameninţător, că de nu, o să stârnesc un praf atât de des, că o să vă înăbuşiţi cu toţii.

Părăsind pasărea şi buiestraşul, ginerii mânară către curtea hanului restul cailor.

Iar credincioşii prieteni ai lui Ih-alim, pasărea-hangarid şi buiestraşul, se apucară să dea la o parte bolovanul uriaş, prăvălit pe gura gropii. Doi-trei ani trudiră ei până izbutiră să urnească pietroiul din loc. Atunci calul cel credincios se lăsă în jos cu ajutorul frâului şi-l scoase pe Ih-alim la suprafaţă.

între timp, cei şase gineri merseră la han şi începură să se laude că au omorât pasărea-hangarid şi au adus înapoi toţi caii furaţi. Hanul se bucură, îi răsplăti pe mincinoşi şi hotărî să dea în cinstea lor o mare petrecere.

Dar iată că ieşi în faţă fiica lui cea mai mică şi-i spuse:

— Această petrecere trebuie făcută în cinstea bărbatului meu, Ih-alim. Dacă nu crezi, priveşte: de unde am eu penele păsării hangarid şi firele de păr din coada mânzului cel pag, pe care l-au adus ginerii tăi cu herghelia? Cel pe care îl crezi păstor, este de fapt un voinic viteaz pe nume Ih-alim. Porunceşte să fie căutat, tată.

— Bine, să aşteptăm zece zile, iar slugile mele să-l caute, îi răspunse hanul.

Trecură zece zile şi Ih-alim încă nu se arătase.

— Bine, mai aşteptăm încă douăzeci de zile, spuse hanul.

Dar trecu şi acest soroc, iar Ih-alim dus rămase, nu se mai auzea nimic de el. Toţi îl uitară, numai fata cea mică a hanului nu-şi pierduse nădejdea de a-şi revedea bărbatul.

într-o bună zi se porni un vânt puternic, iar dinspre miazănoapte apăru un nor des de praf. Hanul o chemă pe fata cea mai mică şi o întrebă:

— De unde s-or fi stârnit praful şi vântul ăsta?

— Din ce s-a stârnit vântul, nu ştiu, dar praful e de la copitele calului bărbatului meu.

Dintr-o dată, o umbră uriaşă acoperi soarele. Pasărea-hangarid veni în zbor deasupra curţilor
hanului şi coborî lângă iurta cea galbenă şi jerpelită. După un timp, lângă iurtă opri un voinic, călare pe un cal nemaivăzut de frumos.

Hanul îşi dădu seama că fata lui grăise adevărul şi făcu o petrecere mare în cinstea întoarcerii lui Ih-alim. Cât despre cei şase gineri ai săi, hanul porunci să fie legaţi de cozile a şase cai nărăvaşi şi aceştia să fie goniţi în toate cele patru vânturi.

Astfel pieriră ginerii cei răi, iar voinicul cel viteaz, Ih-alim, ajunse han şi-şi duse traiul mai departe, în pace şi fericire.

Jivaa-viteazul

poveste mongolă

Demult, tare demult, trăia pe lume un han care avea o slujnică. Şapte ani a umblat ea însărcinată, iar în al optulea a născut un băiat voinic şi sănătos, căruia i-a dat numele de Jivaa-ţagaan. Vremea trecea şi băiatul creştea repede. După numai şapte ani de zile, ajunse un voinic adevărat şi foarte curând avu prilejul să dovedească oamenilor cât era de puternic. într-o zi, la curtea hanului se iscă o mare zarvă: pasămite, turbase elefantul hanului şi, smulgându-se din lanţ, pornise să zdrobească totul înjur. Slugile hanului fugiră speriate care încotro, numai Jivaa îşi suflecă mânecile, îşi sumese poalele şi ieşi în întâmpinarea animalului care sărea înnebunit încoace şi încolo. Voinicul îl cuprinse cu amândouă mâinile, îl ridică de la pământ şi apoi îl trânti cu atâta putere că acesta muri pe loc.

Văzând că a rămas fără elefantul său preaiubit, hanul se înfurie şi porunci ca Jivaa să fie alungat la marginile împărăţiei, acolo unde mai fuseseră alungaţi şi alţi doi tineri. Unul dintre aceştia avea darul de a înghiţi tot ce-i cădea sub ochi şi tocmai de aceea nu mai era pe placul hanului, care se temea că flăcăul o să-i înghită toată împărăţia. Al doilea fugea iute ca vântul şi era gonaciul curţii, dar şi pe acesta se supărase hanul dintr-o pricină oarecare. Şi aşa îi adună necazul pe cei trei voinici, într-o zi întâlniră în calea lor un băieţandru. După ce îşi dădură bineţe, flăcăii îl întrebară încotro a apucat-o şi de ce.

— Vreau să-l întâlnesc pe viteazul Jivaa şi să mă împrietenesc cu el.

— Eu sunt cel pe care îl cauţi, spuse Jivaa şi-l întrebă apoi pe băieţandru la ce se pricepe el mai bine.

— Eu văd mai departe decât toţi ceilalţi oameni, răspunse băiatul.

Din clipa aceea rămaseră împreună, aşa că acum erau patru.

într-o bună zi ajunseră la ţărmul unei mări.

Flăcăul care putea să înghită orice bău toată marea şi prietenii trecură pe malul celălalt. Acolo se şi aşezară în fiecare dimineaţă trei din ei plecau să vâneze, iar al patrulea rămânea pe mal şi pregătea mâncarea. Odată, pe când la mâncare era de rând înghite-tot, din mare apăru fără veste un ciclop. Strigă: „Ce ţi-e mai dragă, viaţa sau mâncarea?“ Apoi înfulecă toate bucatele şi se făcu nevăzut.

Ciclopul le mâncă mâncarea şi a doua zi, când era de rând Vede-departe, şi-n cea de-a treia zi când sosise rândul lui Iute-ca-vântul. în toate aceste trei zile Jivaa nu pusese nimic în gură. în sfârşit, îi veni şi lui rândul să gătească. Când bucatele fură gata, din apă apăru nămetenia şi începu să urle:

— Ce ţi-e mai dragă, moartea sau viaţa? Dacă vrei să te las în viaţă, nu mi te pune împotrivă şi dă-mi mâncarea.

Jivaa se înfurie, îl snopi bine în bătaie pe uriaş, apoi îl azvârli în mare. Seara, cei patru prieteni mâncară pe săturate şi se culcară, în dimineaţa următoare îl zăriră pe

uriaş pe celălalt mal. Abia se mişca, iar patru zâne îl ţineau de subţiori. Prietenii îl omorâră pe ciclop, iar pe zâne le luară cu ei. De atunci încolo, femeile aveau grija casei, iar prietenii plecau la vânătoare de cu ziuă.

Odată, Jivaa meşteri o plută din lemn de santal şi i-o dărui dragei lui, neasemuitei Oiuun. Pluta plăcu foarte mult zânelor, care se plimbau toată ziua cu ea pe mare. Dar iată că Oiuun scăpă în mare un papuc pe care-l găsi un duh rău, sluga unui han viclean. Duhul rău îi arătă hanului ce găsise şi

acesta îi porunci să i-o aducă la curte pe stăpâna papucului. Ca să-i poată îndeplini porunca, duhul ceru să-i fie construită o plută cu totul şi cu totul de aur. Când pluta fu gata, duhul cel rău pomi cu ea pe mare, ca să se întâlnească cu cele patru zâne. O zi întreagă se plimbă împreună cu ele, iar seara îi spuse frumoasei Oiuun:

— Mâine dimineaţă, înainte de plecarea lui Jivaa, trebuie să pui mâna pe sufletul lui pe care şi-l ţine ascuns într-o lăcriţă de aur. Spune-i că ziua te plictiseşti fără el şi că vrei să ai cu tine măcar lăcriţa în care îşi ţine sufletul. Iar peste zi ne vom întâlni iar.

Oiuun făcu aşa cum îi spusese duhul. Jivaa îşi scoase din degetul cel mare o lăcriţă de aur şi i-o dădu frumoasei Oiuun. Fata ţinu lăcriţa o zi întreagă, până ce duhul i-o luă şi o aruncă în mare.

Apoi o trecu pe Oiuun pe pluta lui şi o duse cu el. Seara se întoarseră toţi acasă, în afară de Jivaa. Dar Vede-departe îi arătă lui Iute-ca-vântul încotro s-o apuce ca să-l găsească pe Jivaa şi acesta o porni în goana mare. Iar Jivaa zăcea la pământ, mai mult mort decât viu. Prietenii încercară să-l clintească din loc, dar nu izbutiră, aşa că se întoarseră acasă aşa cum plecaseră. înghite-tot se puse atunci de bău toată marea, iar Vede-departe găsi pe fundul ei lăcriţa de aur. Prietenii o puseră la locul ei, în degetul cel mare al lui Jivaa, şi acesta îşi veni imediat în fire.

— Că mult am mai dormit! spuse el şi se întinse.

Puterile îi revenіră în scurtă vreme, aşa că cei patru prieteni începură să cugete cum să facă să o răpească pe neasemuita Oiuun.

înghite-tot zise c-ar fi bine să bea mai întâi toată marea ca să poată trece toţi pe malul celălalt; apoi să pătrundă la curtea hanului îmbrăcaţi în haine de călugări, s-o fure pe zână, iar după ce se întorc acasă să umple marea la loc, ca să nu-i mai poată urmări nimeni. Şi chiar aşa şi făcură.

Ajungând la palatul hanului cel viclean, cei trei aşa-zişi călugări se opriră, dar Vede-departe le spuse că Oiuun e acasă. Atunci prietenii pătrunseră în iatacurile femeilor. Frumoasa şedea tristă, alături de han. Văzându-i pe călugări, hanul porunci slugilor:

— Tumaţi-le vin în străchinile câinilor.

Deodată frumoasa izbucni în râs. Hanul se miră:

— De o lună întreagă eşti la mine şi nici măcar o singură dată n-ai zâmbit. Te-au înveselit oare aşa de tare aceşti călugări?

— Nu ei m-au făcut să râd, ci tu! Unor învăţăcei ai lui Hutuhta[148] le dai să bea vin, şi încă din ce? Din străchinile câinilor! răspunse frumoasa, râzând în hohote.

Mâniat, hanul sări în sus şi vru s-o pedepsească pe îndrăzneaţă, când, deodată, unul dintre călugări înhaţă un cuţit şi-i tăie capul. Acesta era Jivaa-viteazul. O luă în braţe pe Oiuun şi ieşi în goană din curţile palatului. Slugile hanului se aruncară în urmărirea lor, dar, când ajunseră pe fundul mării, înghite-tot umplu la loc marea până la margini, şi toţi urmăritorii se înecară. Isprăvind cu hanul cel hain, cei patru prieteni trăiră mai departe liniştiţi şi fericiţi împreună cu nevestele lor.

Hanul solombo

poveste mongolă

Demult, tare demult, trăia un han pe care îl chema Solombo. Era hanul foarte bogat, dar copii nu se învrednicise să aibă. O slugă de-a lui, săracă lipită, avea în schimb iurta[149] plină de plozi; cel mai mic dintre ei, un băieţel voinic, cu ciuful des, abia împlinise trei ani.

Odată veni la Solombo un înţelept, un lama de vază, care îi spuse:

— Băiatul cu ciuf din ailul[150] vecin îţi va risipi într-o zi toată agoniseala.

[148] filozof şi preot budist

[149] cortdepîslă

171 bălegar uscat, folosit drept combustibil

Hanul se sperie şi cugetă în sinea lui: „Nu va fi bine deloc dacă fiul unui coate-goale va ajunge să mă moştenească. Trebuie să împiedic aceasta, cu orice preţ“.

Şi, într-o bună zi, hanul intră în iurta slugii sale şi-i spuse:

— Dă-mi mie băiatul, ca să-l trimit la învăţătură.

Mama băiatului nu voi să-l dea, dar taică-său nu putu să se împotrivească stăpânului şi i-l dădu. Hanul le făcu în schimb multe daruri, apoi luă copilul şi plecă.

După câteva zile, hanul duse băiatul în stepă şi îl îngropă în zăpadă.

Tocmai atunci, umbla prin stepă o ciavganţ – o bătrână pribeagă – care strângea argal[171]. Auzind plânsei de copil, se uită înjur, dar nu văzu nimic. Atunci porni spre locul de unde se auzeau scâncetele. Deodată, chiar de sub picioarele ei, răsună un geamăt jalnic. Se aplecă bătrâna şi privi cu luare aminte, dar în afară de zăpadă nu se vedea nimic.

— Ce-o mai fi şi asta? se minună femeia. N-or fi umblând niscaiva duhuri rele prin preajmă? Şi vru s-o ia la fugă, dar tocmai atunci auzi limpede un glas de copil venind de sub zăpadă. Fără să mai stea pe gânduri, puse mâna pe lopata cu care strângea argal şi se apucă să dea zăpada la o parte. Dedesubt, într-o groapă săpată de curând, găsi un băieţel de vreo trei ani, pe jumătate îngheţat, cu un moţ de păr negru şi des. îl ridică de acolo cu grijă, îl strânse la piept şi, acoperindu-l cu poalele, îl duse în iurta ei. După ce îl îngriji câtva timp, îl dădu unei familii tară copii.

Băieţandrul crescu, ajunse flăcău puternic şi voinic şi se însură cu o fată frumoasă şi deşteaptă.

Când vestea că flăcăul cu ciuful des e viu şi sănătos ajunse la curte, hanul Solombo îşi pierdu iar liniştea. Zi şi noapte se gândea cum să facă să-l piardă pe voinic. în cele din urmă porunci ca acesta să fie adus înaintea lui.

— Du-te la tartorul tărâmului întunecat şi adu-mi de acolo un suflet, îi spuse hanul.

Tânărul se întoarse acasă şi-i povesti nevestei sale ce i-a poruncit hanul. După ce se sfatuiră,
nevasta îi zise:

N-ai ce face, trebuie să te duci. Eu am să-ţi pregătesc pentru drum un sac cu ochi, un sac cu vine şi un sac cu sare. în drum ai să întâlneşti un corb, şi când o să vrea să-ţi scoată un ochi – fiindcă vii din ţara cu oameni văzători – tu să-i dăruieşti sacul cu ochi. Apoi ai să întâlneşti o zgripţuroaică, şi aceea o să vrea să-ţi tragă vinele – fiindcă vii din ţara cu oameni vânoşi – iar atunci tu să-i dai sacul cu vine. Şi, în sfârşit, o să-ţi iasă în cale o cămilă uriaşă, care umblă după carne de om, fiindcă e sărată, dar tu să-i dai sacul cu sare. După asta, poţi să te crezi ca şi scăpat de toate necazurile.

Tânărul îşi aruncă sacii pe umăr şi porni la drum. Deodată în calea lui apăru o femeie cu două coame în frunte.

— încotro ai pornit-o, voinice?

— La tartorul tărâmului întunecat.

— Vai, ce bine! întreabă-l, te rog, de ce am fost blestemată să port toată viaţa coamele astea?

Tânărul făgădui că va întreba şi merse mai departe.

Când, ce văzu? O mulţime de oameni construiau un templu. Cum se apropie de ei, cum îl şi întrebară:

— încotro, voinice?

— Spre tartorul tărâmului întunecat.

— Atunci, fii bun şi află de la el de ce templul pe care îl construim noi se dărâmă mereu.

Tânărul făgădui să le îndeplinească rugămintea şi porni mai departe.

Când, mai încolo, dădu de o lotcă în care şedea un pescar.

— încotro ţii drumul, voinice? întrebă pescarul.

— La tartorul tărâmului întunecat.

— Rogu-te, află şi pentru mine de ce de atâtea zile nu mă mai pot ridica în

150 mică aşezare, avînd una sau mai multe iurte

171 bălegar uscat, folosit drept combustibil

picioare.

— Bine, se învoi tânărul şi o apucă iar pe drumul său, care-l duse până la doi munţi. Unul era din aur curat, iar al doilea din argint.

„Mare minune“, gândi el, dar nu se opri şi trecu mai departe. Deodată apăru în zbor un corb negru care-i croncăni:

— Noroc, voinic-viteaz. Ce faci? După cât se vede, ai sosit din ţara celor văzători. Ia să-ţi scot eu ochii.

Dar tânărul îi dădu pe loc sacul cu ochi, apoi plecă mai departe şi merse, şi merse, până ce îi ieşi în cale o zgripţuroaică bătrână.

— Vii din ţara celor vânoşi, şuieră ea. Ia stai, să-ţi trag vinele din tine.

Dar voinicul îi dădu sacul cu vine şi atunci zgripţuroaica se potoli.

Când să-şi continue drumul, văzu venind spre el, în goană mare, o cămilă uriaşă, care strigă:

— A, iată un om din ţara celor care mănâncă sărat! Chiar acum o să mă înfrupt din carnea ta cea gustoasă şi sărată.

Dar voinicul răsturnă pe loc sarea din sac; dihania se aruncă asupra ei, iar viteazul trecu în linişte mai departe.

Merse el, merse şi, în sfârşit, ajunse pe tărâmul întunecat. Stăpânul nu era acasă. Când ciocăni, din cort ieşi nevasta tartorului.

Spre mirarea voinicului, aceasta, de cum îl văzu, îl recunoscu ca fiind fratele ei.

Pasămite, demult de tot, de pe când tânărul nostru era încă prunc în faşă, pasărea măiastră, hangarid, o răpise de pe păşunea pe care păştea oile hanului Solombo şi i-o dăduse de soţie tartorului.

— Cum ai ajuns aici? îl întrebă femeia, după ce-şi veni în fire de bucurie că şi-a văzut frăţiorul. Om viu şi nevătămat n-a pătruns la noi până acum.

După ce-a ascultat povestea lui, de-a fir-a-păr, îi zise:

— Am să te ascund în cort şi voi încerca să aflu singură tot ce vrei să ştii. Altă cale mai bună nu văd.

Femeia săpă o groapă adâncă sub vatră, îl ascunse acolo pe frate-său, acoperi groapa cu un scut de lemn, iar peste scut presără pământ. Apoi aduse cenuşă, cărbuni şi aprinse focul.

Seara, tartorul veni acasă, călare pe un cal negru. Mult timp, însă, calul nu voi să se apropie de cort – tot fornăia şi se ridica în două picioare. Tartorul îl potoli cu mare caznă, dar, de cum intră în cort, întrebă:

— Ce s-a întâmplat? Calul meu parcă a turbat – se vede treaba că a simţit el ceva. Adu-mi repede oasele galbene de ghicit.

înainte de a-i da oasele, nevastă-sa sări de trei ori peste un câine mare şi trecu de trei ori pe sub pântecele lui.

Tartorul luă oasele, le înşiră în faţa lui, iar ele-i spuseră că sub cenuşă, sub pământ, sub o scândură, stă pitit un om cu faţa de aramă.

Căută el prin toată casa, dar nu găsi nimic şi se mânie.

— Oasele astea mint fără nicio ruşine, nu-s bune de nimic, zise el şi le azvârli afară. Apoi cină şi se pregăti de culcare. Atunci, nevastă-sa îi puse prima întrebare:

Când m-a răpit pasărea hangarid şi m-a adus la tine, am văzut pe pământ o femeie cu două coame în frunte. De ce i-or fi crescut coamele alea?

— Odată, un om sărac i-a cerut lapte pentru copii şi ea n-a vrut să-i dea. De aceea i-au crescut coamele.

Apoi nevastă-sa îi puse cea de-a doua întrebare:

— Am mai văzut apoi nişte oameni care nu puteau cu niciun chip să construiască un templu: numai ce-l clădeau până la acoperiş, se şi dărâma. De ce oare?

— Mai înainte oamenii ăştia se ţineau numai de jafuri şi nimiceau totul în calea lor. Acum sunt pedepsiţi. Orice-ar face, nimic n-o să le reuşească, răspunse tartorul.

Şi nevastă-sa îi puse cea de-a treia întrebare:

171 bălegar uscat, folosit drept combustibil

— Am văzut apoi un pescar pironit în lotca lui. Pentru ce-o fi oare pedepsit?

— Pentru că prindea peşte şi alte vieţuitoare ale apei şi trăia de pe urma lor. Când o să înţeleagă

171 bălegar uscat, folosit drept combustibil

că nu e voie să-i prindă şi să-i vândă[151], se va putea desprinde de lotcă.

— în drumul meu, continuă să întrebe femeia, am dat apoi de doi munţi – unul de aur curat, iar celălalt de argint. Ce crezi, oamenii ar putea lua nişte aur şi nişte argint de acolo?

— Câte puţin, da, dar numai dacă au de gând să-l folosească pentru fapte bune, care să nu aducă vătămare nimănui. Altfel nu se poate.

Dis-de-dimineaţă, tartorul plecă iar să dea o raită prin lume. Nevastă-sa îi dădu fratelui ei să mănânce, să bea, îi povesti tot ce auzise, îşi luă rămas bun de la el şi-i dărui la plecare un suflet din împărăţia tartorului.

în drum spre casă, voinicul se opri, în dreptul munţilor cu pricina şi luă cu sine atâta aur şi argint cât putea duce calul.

După ce le dădu tuturor celor care-l aşteptau răspunsurile dorite, se întoarse în ailul de baştină şi îi spuse, plin de bucurie, nevestei:

— Numai mulţumită sacilor tăi m-am întors viu şi nevătămat şi am îndeplinit cu bine porunca hanului. De aceea, drept mulţumire, ţi-am adus mult aur şi argint.

în ziua următoare, se duse la hanul Solombo, îi dădu cele cerute şi-i spuse:

— M-am văzut cu tartorul tărâmului întunecat – e un om tar blând şi cumsecade. Chiar şi cu un nevoiaş ca mine s-a purtat prieteneşte şi cu respect. Iar la despărţire mi-a dăruit o grămada de aur şi argint.

Hanul cel nesăţios începu să-l pizmuiască pe sărac.

„Dacă un prăpădit ca el, fiul unui sărăntoc, a adus atâta aur şi argint, atunci eu, hanul, care mi-s os domnesc, o să capăt atâta aur că o să ajung cel mai bogat om din lume“, cugetă el şi hotărî să se ducă la tartorul tărâmului întunecat.

Plin de nerăbdare, hanul Solombo o porni cu avânt la drum, dar, neştiind dinainte ce primejdii îl pândeau în cale, ca să se ferească, pieri de o moarte năprasnică: corbul îi scoase ochii, zgripţuroaica trase vinele din el, iar cămila îl mâncă.

După ce pieri, pe tronul lui se urcă voinicul cu ciuful des, iar oamenii din hanatul acela trăiră de atunci în fericire şi pace.

Cum iepurele a scăpat-o de la moarte pe oaie

poveste mongolă

O oaie s-a rătăcit prin stepă de turma ei şi s-a întâlnit cu lupul.

— Acum te mănânc, spuse lupul. Deodată, însă, de undeva apăru un iepure.

— Noroc, cinstite lup! Noroc, cinstită oaie! ce mai faceţi?

— Eu am rămas în urma turmei şi tocmai voiam să mă duc acasă, dar lupul cică vrea să mă mănânce, răspunse oaia.

— O, cinstite lup, aş putea şi eu să gust o bucăţică din carnea ei? îl rugă iepurele pe lup şi, când lupul se învoi, spuse:

Aşteaptă-mă numai puţin, nu mânca oaia, că eu mai am nişte treburi prin aii.

Şi iepurele plecă în goană. Se întoarse repede înapoi, atârnă de un copac un petic pestriţ de hârtie şi-i dădu citire cu glas tare:

— Dalai-lama[152] anunţă că se pregăteşte să-şi coasă o plapumă din blana a şaptezeci de lupi.

Lupul se sperie:

„Te pomeneşti că dalai-lama vrea să-şi coasă plapuma şi din blana mea”, gândi el şi o luă la sănătoasa. Iar oaia se întoarse acasă.

în felul ăsta, iepurele îl păcăli pe lup şi scăpă oaia de la moarte, ba încă avu parte şi de laudele

---

[151] religia budistă interzice prinderea peştelui

[152] titlu purtat de cârmuitorul Tibetului

Povestea lui Banga

poveste mongolă

fârtaţilor lui.

în vremurile de demult, trăia împreuna cu mama lui un flăcău sărac, pe nume Banga. Şi flăcăul ăsta nu avea nimic în afară de un topor. Cu el tăia lemne şi le vindea prin sate. Odată, Banga îs luă toporul, intră în pădure şi lovi un copac. Deodată, de undeva, se auzi clinchetul unui clopoţel. Banga se luă după el şi iată că văzu înaintea sa un lama, un înţelept sihastru, care stătea pe o stâncă.

— în sfârşit, ai sosit, fiule, spuse lama. Peste câteva zile o să vină mare viitură. Tu fa-ţi o plută, aşeaz-o pe maică-ta pe ea şi pluteşte aşa până o să întâlneşti o bătrână, un şarpe şi nişte şoareci. Şarpele şi şoarecii ia-i cu tine, dar pe bătrână, nici în ruptul capului.

După trei zile şi trei nopţi, într-adevăr, se porni o mare viitură. Banga ascultă de sfatul lamei, îşi întocmi o plută şi se aşeză pe ea împreună cu maică-sa. La un moment dat, de plută se apropie un şarpe şi îl rugă să-l scape. Flăcăul îl ajută să se caţăre pe plută. După aceea se apropiară înot şi şoarecii. Băiatul îi scăpă din necaz şi pe ei. Apoi auzi cum îl cheamă în ajutor femeia. Şi i se făcu milă de ea— era doar la fel de bătrână ca şi propria-i mamă! – aşa că o luă cu sine pe plută. Curând apa se retrase şi toţi cei pe care flăcăul îi scăpase de la pieire se împrăştiară care încotro.

într-un timp, flăcăul mergea prin pădure cu o povară grea pe umeri. Dintr-o dată, dinspre miazănoapte, se stârni un vânt puternic şi, ca şi cum ar fi fost o fiinţă vie, îi smulse povara din mâini, iar mai apoi şi toporul. Când se potoli vântul, flăcăul îşi văzu toporul aruncat pe jos, plin de sânge, iar în jurul lui numai urme însângerate. Culese toporul de pe jos, se luă după urme şi ajunse la o peşteră. Intră el în peşteră şi văzu că aceasta mai are o ieşire. Trecu de partea cealaltă a stâncii şi, deodată, în faţa ochilor lui se deschise o vale largă, iar în depărtare zări multe, nenumărate iurte. Intră într-una din ele şi văzu înăuntru doi oameni cu capete de aramă şi picioare de antilopă. Amândoi se holbară aşa de urât la Banga, că acestuia îi pieri graiul de frică şi plin de spaimă, se repezi afară, în uliţă. Acolo dădu cu ochii de două case mari de piatră, cu lacăte uriaşe de fier la uşi. Dintr-una din ele se auzea plânsul cuiva. Flăcăul sfărâmă lacătul cu toporul intră în casă şi văzu o mare mulţime de oameni înghesuiţi acolo.

— Unde am nimerit, oare? întrebă el.

— în ţara mangaşilor, îi răspunseră oamenii. Ne-au adus aici ca să ne sugă sângele.

— Şi unde sunt acum mangaşii?

— De obicei umblă prin iurte, după pradă. Astăzi însă căpetenia lor şi-a rupt un picior şi a rămas în casă, să se vindece. Mangaşii se strâng îndeobşte la un semnal – când se bate în talgerele de bronz din casa de colo.

Banga ieşi în uliţă. Talgerele de bronz tocmai începeau să dăngăne. Tot felul de dihănii fioroase, la fel cu acelea pe care le văzuse mai înainte, se îndreptau către casa vecină.

— V-aţi strâns cu toţii? întrebă flăcăul, după ce toate dihăniile intrară înăuntru.

— Toţi, în afară de căpetenie.

— De ce?

— Fiindcă este bolnav.

Băiatul alergă repede în uliţă, propti bine uşa pe dinafară înconjură casa din toate părţile cu lemne şi-i dădu foc. Apoi îi eliberă pe toţi oamenii închişi în cealaltă casă şi, împreună cu ei se îndreptă spre căpetenia mangaşilor. Acesta, vrând să fugă încercă să se scoale din pat, dar căzu neputincios la loc. Flăcăul îl ucise cu toporul, luă cu sine multe pietre scumpe şi podoabe şi se întoarse acasă. Iată însă că de unde, de neunde apăru baba pe care o scăpase el de la înec; pasămite asta era chiar mama mangaşilor pe care-i omorâse Banga. Ea se duse la han şi-l pârî pe Banga spunând că a furat pietre preţioase din vistierie. Hanul porunci ca flăcăul să fie aruncat în temniţă. Şi Banga ar fi murit acolo de foame, dacă nu i-ar fi sărit în ajutor şoarecii pe care-i scăpase de la

înec. Aceştia îi aduseră tot timpul de mâncare. Iar şarpele se furişă în încăperile hanului şi-l strânse, şi-l strânse, aproape să-l sugrume. Dimineaţa, hanul îl chemă la el pe lama care locuia pe stânca cea înaltă şi-l rugă să-l lămurească de ce-a încercat şarpele să-l sugrume.

— Pentru că ai aruncat în temniţă un om nevinovat, îi răspunse lama. Dă-i drumul băiatului şi şarpele o să te lase în pace.

„Cu siguranţă că flăcăul şi-a dat demult sufletul", gândi hanul şi o luă la fugă spre temniţă.

Când, ce să vezi, Banga era viu şi sănătos, ba se şi îngrăşase puţin. Hanul se bucură, îl eliberă pe flăcău, îi dădu înapoi pietrele preţioase pe care i le luase, ba îi mai dărui şi altele pe deasupra.

Şarpele îl lăsă pe han în pace, iar Banga se întoarse acasă şi trăi mai departe cu maică-sa, în fericire şi îmbelşugare.

Cocoşul n-a fost totdeauna pasăre domestică

poveste papuaşă

De mult, cocoşul era maimarele păsărilor şi împreună cu ele trăia pe un podiş minunat, unde-şi înjghebaseră laolaltă un fel de mică cetate, numai a lor. într-o seară, au petrecut, au cântat şi au jucat atâta, încât au uitat de foc. Şi-a ars focul până la ultimul tăciune. De dimineaţă, s-au trezit toate păsările aproape îngheţate. Ca maimarele lor şi ca cel mai sprinten, cocoşul s-a oferit să zboare până în satul vecin şi să le aducă nişte cărbuni aprinşi. înăuntru, lângă gura sobei, stătea o fetiţă frumoasă cu nişte cosiţe blonde, în care se jucau parcă mii de raze de soare. Cocoşul îi făcu o plecăciune, îi slăvi frumuseţea şi-i povesti cele întâmplate, rugând-o smerit să-i dea şi lui câţiva cărbuni aprinşi.

— îţi dau tot ce doreşti tu, numai să-mi făgăduieşti că te vei întoarce, îi spuse fetiţa cu părul de aur şi ochii senini ca albastrul cerului.

— Fie precum ţi-e voia, dar acum lasă-mă să duc cărbunii supuşilor mei, căci îi voi găsi îngheţaţi de frig, dacă-i mai las mult să aştepte – îi răspunse grăbit cocoşul şi zbură ca vântul.

Cocoşul, până ajunse acasă, aproape că şi uită de învoiala făcută, cu gândul la datoria pe care o avea faţă de ai săi.

Dar, după o zi, după două, îşi aminti de cele făgăduite fetiţei şi de unde cocoşul trecea drept cel mai sprinţar şi mai jucăuş dintre zburătoare, acum aducea cu o biată curcă plouată. Pe de altă parte, fetiţa se îmbolnăvise de dorul cocoşului cu penele atât de frumos colorate, care-i făgăduise că se va întoarce la ea, dar, după cum credea ea, o uitase.

Când celelalte păsări băgară de seamă că stăpânul lor se schimbase de la o vreme şi că nu-i mai ardea nici de glumă, nici de cântec, şi nici dejoacă, îl întrebară care-i pricina:

— Mi-e gândul numai la fetiţa aceea frumoasă şi bună, căreia i-am spus că mă voi întoarce la ea. Nu pot să nu-mi ţin făgăduiala. Nu mai am linişte. Presimt că nici ei nu-i mai e gândul la joacă, ci e tristă ca şi mine, se destăinui cocoşul cu inima deschisă.

Au încercat ele, păsările, în fel şi chip să-l înduplece, dar văzând că n-au încotro, l-au lăsat să plece. Iar fără stăpân nu au mai stat nici ele pe podiş, ci, găina, curcanul, raţa, gâscă şi celelalte orătănii, învăţate până atunci să trăiască în sălbăticie, au pornit-o care încotro, sperând să întâlnească şi ele o fetiţă bună şi frumoasă, care să le îndrăgească.

Ce mare a fost bucuria fetiţei când a auzit cocoşul cel mândru cântând într-o bună dimineaţă în zori la fereastra ei şi mai ales când a aflat că venise să locuiască acolo pentru totdeauna!

Şi de-atunci, cocoşii trăiesc fericiţi şi mândri în preajma omului şi în grija femeii. Şi dacă cocoşul de dragul fetiţei cu cosiţe aurii şi-a părăsit domnia, lăsând feluritele orătănii de capul lor, mai târziu s-a mulţumit să domnească doar asupra câtorva găini

dintr-o ogradă.

Pleşuvul şi fata

poveste persanaă

Trăia, odată, un văcar pleşuv. Dimineaţa, el ducea vacile satului la izlaz, iar la apusul soarelui le mina înapoi. în fiecare seară, sătenii îi plăteau câte ceva.

într-o zi, fata lui kadkhoda, care era maimarele satului, se duse cu ulciorul pe umăr după apă.

Pleşuva, o văzu şi se îndrăgosti de ea, dar nu cu o inimă, ci cu o suta.

— Hai, dă-te mai aproape şi ajută-mă să-mi ridic ulciorul pe umăr!

Aşa se bucură pleşuvul, că nici nu se poate spune!

Ajută fetei să ridice ulciorul, dar şi o sărută. Când se întoarse acasă, fata îi spuse mamă-şi:

— Azi m-a sărutat văcarul cel pleşuv.

Iar mama ei, femeie înţeleaptă, îi răspunse:

— Nu se poate, draga mea! Nu poate fi vorba de aşa ceva.

Şi acum ascultaţi ce era cu pleşuvul. Se întoarse el în sat, mină vacile pe la stăpânii lor, după care se duse acasă şi-l vorbi mamei lui:

— Măicuţă, o iubesc pe fata lui kadkhoda. Du-te şi peţeşte-mi-o!

Mamă-sa căută să facă în aşa fel, încât să-şi schimbe ciadul:

— Fiule, ea e doar fata lui kadkhoda, pe când noi suntem săraci, n-avem nimic.

Dar pleşuvul o ţinea una şi bună:

— Numai ce-are să răsară mi ine soarele şi tu trebuie să te duci s-o peţeşti.

Şi sărmanei femei nu-i mai rămase nimic de făcut, aşa că încuviinţă şi ea:

— Fie, numai să se lumineze de ziuă.

Iar locuitorii acestui sat aveau un obicei: în mijlocul curţii, la kadkhoda, era o piatră mare. Dacă cineva din sat voia să se însoare sau să peţească, venea şi se aşeza pe această piatră. Astfel, aflau oamenii toţi.

Mama pleşuvului îşi ţinu vorba şi, imediat ce feciorul ei duse vacile la izlaz, se aşeză pe piatră. Iar nevasta lui kadkhoda, şi ea femeie cu judecată, îşi aminti de vorbele spuse ieri de fată, că o sărutase văcarul cel pleşuv.

Văzând-o pe mama văcarului stând pe piatră, gândi: „Se-nţelege! Ieri sărută fata, azi o trimite pe mamă-sa s-o peţească”. Atunci, chemă slugile şi porunci:

— Oare, n-a mai rămas nimic de la cina de-aseară?

Duceţi-i mamei văcarului şi mai daţi-i pe deasupra şi doi riali![153]

Şi slugile îi duseră mamei văcarului cel pleşuv rămăşiţele de la cină şi banii. Biata femeie nu avu îndrăzneala să spună de ce venise şi plecă fără să se mai uite înapoi.

Iar seara, când pleşuvul se întoarse, primul lucru pe care-l făcu. Fu să întrebe:

— Ei, cu ce mă bucuri? A încuviinţat fata lui kadkhoda?

Şi mamă-sa se apucă iarăşi să-l facă să-şi schimbe gândul:

— Doar ştii, fiule, suntem săraci. Nu se zice în zadar – întinde-ţi picioarele pe cât e plapuma. Mai bine să mă duc să-ţi peţesc altă fată.

Dar pleşuvul îi arătă un băţ şi-o înspăimântă:

— Dacă mâine nu te duci şi n-o peţeşti pe fata lui kadkhoda, atunci am să-ţi bag minţile-n cap cu băţul ăsta!

Şi fără voie, neajutorată, ea nu se împotrivi.

Dis-de-dimineaţă, porni spre casa lui kadkhoda, se aşeză iarăşi pe piatră şi de data asta izbuti să- şi spună rugămintea. Iar nevasta lui kadkhoda nu era numai o femeie cu multă judecată, mai era şi blândă, aşa că-i răspunse:

— Din partea mea, desigur, dar mai trebuie căpătată şi încuviinţarea lui kadkhoda.

Seara, când kadkhoda se întoarse acasă, nevasta îi zise:

[153] unitate monetară iraniană

— Kadkhoda, a venit mama văcarului cel pleşuv s-o peţească pe fata noastră. încuviinţarea mea i-am dat-o, acum totul e ce spui şi tu. N-ar strica să ştii că pleşuvul o iubeşte mult şi de aceea a şi sărutat-o pe fată. Asta nu-i de glumit şi să-i desparţi nu va fi prea uşor.

Şi kadkhoda, om bun la inimă, îi răspunse nevestei:

— Pleşuvul e sărac, n-are nimic, de niciun fel – nici casă, nici avere, nici îndestulare. N-o să-i spunem „nu”; ci o să-l rugăm să muncească şi să câştige bani, să ridice o casă, adică să aibă ce-i trebuie. Şi-atunci s-o ia pe fată.

Şi-i dădură de veste pleşuvului despre ce-i vorba.

într-atâta se bucură el, că nu se poate spune. în ziua următoare, nu mai păscu vacile şi-i zise mamă-şi:

— Plec la drum, să câştig bani!

Cât îl rugă mamă-sa:

— Nu mă lăsa, bătrână, în voia sorţii, Allah e bun; nu mă lăsa...

Iar pleşuvul îi răspundea:

— Nu, asta-i cu neputinţă.

Aşa că îşi părăsi ţinutul şi plecă în lumea mare. Merse el, merse, şi uite că, odată, se întâlni cu un derviş care-l întrebă:

— încotro ai pornit-o, pleşuvule? Nu vrei să-mi fii slugă?

— Vreau!

— Dar pe zi, cât ceri?

— Cât să nu-ţi pară rău!

— Apoi, hai!

Merseră ei, merseră până se opriră la un izvor. Acolo; dervişul îi zise pleşuvului:

— Tu stai aici, că eu mă duc până acasă şi mă-ntorc.

Şi ce văzu pleşuvul: dervişul spuse un descântec; coborî în izvor şi dispăru. După ce trecu o vreme, ieşi din izvor şi-i zise:

— Hai, pleşuvule!

— Dar încotro? întrebă acesta.

— închide ochii! îi porunci dervişul drept răspuns.

Atunci mai spuse un descântec şi-l îndemnă:

— Acum, hai cu mine!

Pleşuvul repetă descântecul şi împreună eu dervişul intră în izvor. Deschise ochii şi ce văzu: minunat loc – o grădină cum nu mai avusese niciodată în faţa ochilor.

Iar dervişul îi zise pleşuvului:

— Uită-te bine şi du-mă pretutindeni.

Şi merseră ei împreună şi ajunseră la un palat. Acolo pleşuvul văzu o fată, ca luna luminoasă de minunată. Dervişul aduse o carte şi-i zise fetei:

— Am să lipsesc de-acasă patruzeci de zile, mă duc la vânătoare. Până la întoarcere, învaţă-l pe pleşuv după cartea asta, ca s-o poată citi cu uşurinţă.

— Bine, îi răspunse fata.

Şi tot în clipa aceea, dervişul dispăru. Iar fata, cu pricepere se apucă să-l înveţe pe pleşuv. Dar iată că, odată, ea îi zise:

— Dacă va afla tata că ai isprăvit învăţătura din cartea asta, va fi vai şi amar de tine.

— Atunci, ce să fac? întrebă pleşuvul.

Tar fata îi răspunse:

— Când se-ntoarce tata şi te-ntreabă: „Ai învăţat cartea?” tu răspunde-i; „Da”. Iar când îţi va porunci să citeşti, citeşte totul pe dos. întâlneşti „alef”, zi „ba”. Şi el va crede că n-ai învăţat nimic.

Trecură patruzeci de zile, dervişul li se înfăţişă, venind în goană ca vântul. Primul lucru fu s-o întrebe pe fată:

— A învăţat pleşuvul cartea?

— Ce sa-nvele, răspunse fata. Orice l-ai învăţa, degeaba, nimic nu înţelege.

— Asta nu-i bun pentru noi. Adu-mi punga cu bani să mă socotesc cu el şi ducă-se unde-o vedea cu ochii.

Şi-i dădu o sută de tumani.

— Nu ne eşti de trebuinţă, îi mai zise.

Iar acum ascultaţi ce fel de carie era. Era o c u te de vrăjitorie, în ea se aflau de toate, iar pleşuvul o învăţase pe de rost. Se întoarse la el în sat şi îi zise mamă-şi:

— Măicuţă, ia banii ăştia, cheamă meşteri zidari să ridice o casă. Pentru celelalte cheltuieli am să-ţi mai dau bani.

Şi se apucă pleşuvul să se îngrijească de lucrare, căci luase cu el şi planul palatului. Nimeni în lume nu văzuse ceva asemănător! Poruncise să ridice casa întocmai cu acest palat al dervişului.

Noaptea, rămânând singur cu mamă-sa, pleşuvul stătu îndelung de vorbă cu ea şi la urmă îi zise:

— Măicuţă! Mâine, la răsăritul soarelui, am sa iau înfăţişarea unei cămile. Iar tu să mă iei de căpăstru, să mă duci la bazar şi să mă vinzi pe o sută de tumani. Dar pentru nimic în lume să nu dai căpăstrul. Nici pe o mie de tumani să nu-l dai.

Se lumină de ziuă şi pleşuvul luă înfăţişarea cămilei.

Mamă-sa îl apucă de căpăstru, îl duse la bazar şi-l vându pe o sută de tumani. Iar căpăstrul îl opri. Seara, când se întoarse acasă, în întâmpinare îi ieşi pleşuvul, care-i zise:

— Dă-i o sută de tumani[154] meşterului.

Noaptea, târziu, rămânând amândoi, statură de vorbă în linişte. înainte de-a se culca, pleşuvul îi mai zise mamă-şi:

— Măicuţă! Mâine, la răsăritul soarelui, am să iau înfăţişarea unui catâr. Ai să mă duci la bazar şi să mă vinzi cu o mie ele tumani. Dar pentru nimic în lume să nu dai căpăstrul.

Se sculă bătrâna dis-de-dimineaţă, iar pleşuvul luase deja înfăţişarea de catâr. Mamă-sa îl apucă de căpăstru şi-l duse. Ajunse la bazar, iar în întâmpinare îi ieşi un negustor. Negustorul văzu frumuseţea de catâr, care mergea mândru ca un păun. O întrebă negustorul pe bătrână:

— Mătuşă, cât ceri pe catâr?

— O mie de tumani.

Şi negustorul se miră:

— Hei, bătrâno! Dumnezeu să ierte păcatele tatălui iau! Eu am o sută de catâri şi pentru niciunul n-am plătit mai mult de treizeci-patruzeci de tumani. Catârul tău e foarte bun, îţi voi da o sută de tumani şi nu o mie.

Iar bătrâna îi răspunse:

— O, negustor! Catârul ăsta costă doua mii de tumani.

El te duce într-un ceas până la capătul pământului şi-napoi.

Se miră şi mai mult negustorul:

— Nu-i cu putinţă aşa ceva! Iar de-i aşa, dacă asta e adevărat, atunci eu dau două mii de tumani.

— Poţi încerca, îi zice bătrâna, du-te cu el în Turkestan.

Negustorul o duse pe bătrână, împreună cu catârul, la el acasă şi-i dădu un bileţel: „Dacă într-un ceas catârul se întoarce din Rum, mă oblig să plătesc două mii de tumani”.

Iar în Rum, negustorul avea un frate şi voia să afle cum mai trăieşte ei acolo. O chemă pe nevastă-sa şi-i zise:

— Prăjeşte, repede, nişte ouă!

Iar el, în timpul acesta, scrise o scrisoare.

Nevasta prăji ouăle şi le puse într-un vas. Negustorul lipi scrisoarea şi i-o înmână unei slugi.

— încalecă pe catâr. Catârul trebuie să se ducă într-un ceas până la Rum şi să te aducă înapoi.

N-avu timp sluga să-şi pună ca lumea piciorul în scară că se şi trezi într-un oraş necunoscut.
întrebă:

— Prietene, ce oraş e ăsta?

— E Rum, i se răspunse.

[154] monedă iraniană, egală cu zece riali

— Dar unde se găseşte caravanseraiul?

îi arătară şi el intră în camera fratelui stăpânului său.

Acesta se uită şi se minună: scrisoarea nici nu apucase să se usuce cum se cade. Apoi, întrebă:

— Hei, slugă, mai e altceva?

Şi sluga îi dădu ouăle prăjite. Când, ce să vezi, ele încă mai erau calde. Mâncă, scrise răspuns fratelui, sluga încalecă iarăşi şi nu peste mult se trezi dincolo de bazar, în faţa casei stăpânului. Negustorul îl văzu şi sosi tulburat, îi mulţumi cum se cuvine slugii, îi dărui mulţi bani şi-i zise:

— Pentru nimic să nu pomeneşti cuiva că eu am un aşa catâr.

Iar bătrânei îi zise:

— Mătuşică! Tu ai cerut pe catâr o mie de turnării.

Uite, încă cinci sute peste asta.

Bătrâna primi banii şi se întoarse acasă.

Iar negustorul porunci grăj darului să întindă sub picioarele catârului un covor şi să-i dea în loc de lin şi paie, zahăr şi mirodenii.

Trecură câteva zile. Odată, noaptea, nevasta îi zise negustorului:

— Bucuroasă să-ţi fie casa! De-un aşa catâr ai făcut rost, iar tu nici măcar odată nu te-ai uitat la el, nu l-ai îngrijit.

— Adevărat vorbeşti, răspunse negustorul. Am să mă duc dimineaţă la grajd şi-am să-l îngrijesc
eu.

Se duse dis-de-dimineaţă în grajd şi se apropie de catâr. Dar ce văzu? O Allah! Catârul arăta minunat, ca un păun cu coada înfoiată. îi ţesală negustorul coama şi bagă de seamă că, dintr-o catârul îşi vira botul într-o gaură. Atunci, strigă la grajd ar.

Şi pe neaşteptate, negustorul văzu cum botul catârului se face din ce în ce mai subţire şi se strecoară în gaură.

— Dar ce s-a întâmplat cu catârul? ţipă el.

Se mai uită, capul catârului intrase deja cu totul în gaură. începu forfota, gălăgia. Când privi iarăşi şi gâtul dispăruse în gaură. începură să strige cu toţi ai casei.

— Ce se-ntâmplă cu catârul?

Dar atunci şi trupul catârului deveni subţire şi dispăru în gaură. Negustorul ţipă:

— Hei, slugi! Fugiţi, prindeţi catârul! A: at de-a binelea în bortă.

Şi-l apucară ei pe catâr de coadă şi i-o rupseră. Dar şi borta se făcu nevăzută.

Negustorul porunci, ţipând:

— Spargeţi zidul, neîntârziat!

Iar o slugă răspunse:

— Eu, stăpâne, nu sunt pietrar! Mai bine să nu spunem nimănui despre asta, fiindcă tot nu-i de crezare. Ba o să mai zică că ţi-ai pierdut minţile.

Iar acum, să ne întoarcem la mama pleşuvului. Văzând ea că trecuseră câteva zile şi de la fecior nici veste, începu să se necăjească şi, iată că, într-o bună zi, se ivi pleşuvul, zâmbind.

— Fiule, tu o să mă omori pe mine, unde-ai fost?

Mult m-am neliniştit.

în astă vreme, casa era aproape ridicată. Pleşuvul zise mamă-şi:

— Măicuţă, scoală-te mâine mai devreme. Am să iau înfăţişarea unui berbec de luptă, tu să mă
duci la bazar şi să mă vinzi pe două sute de tumani. Dar fii cu băgare de seamă şi nuvinde cureaua
de la gât!

Dis-de-dimineaţă, bătrâna se îndreptă cu berbecul spre bazar. Ajunse acolo şi tară să se aştepte, se apropie de ea un derviş-vrăjitor. De teamă, berbecul tremura ca frunza de salcie şi se gândea: „Nenorocire pe capul meu! Dervişul asta o să mă taie în bucăţi!”

Şi îi zise dervişul bătrânei!

— Măicuţă! Cât ceri pe berbec?

— Două sute de tumani.

— Ia două sute de tumani şi dă-mi berbecul cu curea cu tot.
— Berbecul îl vând, nu şi cureaua, răspunse bătrâna.
— Bine, mai pune preţ şi pe curea. Dar, de ce n-ai vinde-o?

Se adună mulţimea, iar oamenii îi ziceau bătrânei:

— Măicuţă, face doar două parale.

Se sătură bătrâna de tocmeală, şi dând înapoi din faţa hotărârii, zise câţi bani să mai dea. Iar dervişul înhăţă cureaua şi de mânie scrâşni din dinţi şi pomi la dram împreună cu berbecul. Merseră ei ce merseră până ajunseră la acel izvor. Dervişul coborî înăuntru, se duse la palat şi-i zise fetei:

— Neruşinato! Se dovedeşte că m-ai minţit. Te-ai înţeles cu acest pleşuv blestemat şi l-ai învăţat meşteşugul meu vrăjitoresc! Am să vă arăt eu vouă, acum, după merit. Du-te şi adu cuţitul!

Fata plecă, dar în locul cuţitului aduse o ceaşcă mare.

Iar dervişul îi zise:

— Du-te şi adu pumnalul!

Fata de data aceasta aduse cu totul altceva. într-o vorbă, orice-ar fi cerut dervişul, fata nu aducea. Până la urmă, într-atâta se mânie vrăjitorul, că era gata-gata să se ducă singur după cuţit să taie berbecul. Atunci dădu drumul din mână curelei. în aceeaşi clipă, berbecul luă înfăţişarea unui porumbel şi zbură. Iar dervişul luă şi el înfăţişarea unui uliu şi-i luă urma. Zburară ei, porumbelul înainte, uliul după el. Uliul ajunge porumbelul, vrea să-l prindă, dar pe dată acesta ia înfăţişarea unui buchet de flori. Şi chiar în vremea aceea, pe marginea bazinului stătea fiica negustorului. Cum se făcu, buchetul îi căzu ei în poală. Uliul îşi luă chip de derviş, se opri în faţa casei şi începu să spună rugăciuni cu glas puternic:

— O, Au, ajută-mă! Florile din poala fetei sunt ale mele.

Iar fata îi răspunse:

— Bine, dervişule. Am să-ţi plătesc pentru flori.

însă dervişul nu se învoi. Atunci fata se mânie şi-i aruncă buchetul. Iar florile se preschimbară în boabe de mei, care se împrăştiară prin toată casa şi grădina. Dervişul luă şi ei înfăţişarea unei găini cu pui şi ciuguliră toate boabele.

Dar un bob se pierduse între petalele unui trandafir.

Cât căută găina, tot nu-l găsi. Deja se adunase mulţime de oameni, care privea şi se uimea. Dintr- odată, bobul de mei se făcu o vulpe, se aruncă asupra găinii şi a puişorilor ei şi-i mână. Atunci, negustorul strigă:

— Prindeţi vulpea!

O prinseră şi se apucară s-o descânte:

— în numele lui Allah, care ţi-a dăruit aşa putere şi înzestrare, spune-ne taina ta!

Şi vulpea luă înfăţişarea pleşuvului şi el le povesti toată istoria, de atunci de când păştea vacile. Povesti cum se îndrăgostise de fata lui kadkhoda, cum se lepădase de vaci şi pornise în lumea largă. Povesti de întâlnirea cu dervişul şi despre toate cele ce se întâmplară după aceea, chiar şi de meşteşugul lui vrăjitoresc, pe care îl învăţase de la fata dervişului.

De acolo, pleşuvul plecă acasă la el. Acum era aşa de bogat, că dacă lovea cu mâna de pământ, cădeau, mărgăritare. în, acea vreme, casa era ridicată. Se adunară toţi bătrânii satului şi se făcu o aşa nuntă frumoasă, că ţinu veselia câteva zile.

Sahm şi Zal

poveste persanaă

Sahm, marele viteaz persan, era prietenul puternicului Şah care stăpânea Persia în acele vremuri.

Oricine îl vedea pe Sahm în palatul său, înveşmântat în haine strălucitoare şi giuvaeruri sclipitoare, îl invidia pentru sănătatea lui. Dar Sahm nu era fericit. Singura dorinţă a vieţii sale era să aibă un fiu, care să devină un viteaz vestit, puternic şi neînfricat, asemenea lui. Totuşi nu avusese parte de copii. Anii treceau, şi ori de câte

ori oamenii îl slăveau pe Sahm pentru vreo faptă de seamă în lupte, viteazul cel puternic suspina şi-şi spunea în sinea sa: „Dacă aş avea un fiu! Ce-mi pasă de slăvirea pe care mi-o aduce poporul! Când voi pieri, va pieri şi faima mea. Dar dacă aş avea un fiu, ar fi mai destoinic decât părintele său, iar puterile mele slăbite ar reînvia în tinereţea lui.”

în cele din urmă sosi şi ziua când Sahm fu norocit cu un fiu; un prunc frumos, vânjos la trup şi chipeş, dar lucru de mirare – cu pletele albe ca ale unui bătrân.

în zilele acelea oamenii credeau că un copil cu părul alb aduce nenorocire familiei, aşa că femeile din casa lui Sahm se temeau să arate pruncul stăpânului. Timp de şase zile, ele ascunseră copilul. Dar, în cea de a şaptea zi, o femeie care slujise mulţi ani de-a rândul în casa lui Sahm, se duse la stăpânul ei şi înclinându-se în faţa marelui războinic, îi spuse:

— Oh, stăpâne, dorinţa inimii tale este îndeplinită. Ai un fiu. Copilul este frumos la chip şi la trup, dar părul său e alb ca zăpada. Te rog din suflet, însă, stăpâne, nu-ţi asupri copilul. Fie ca în ziua aceasta doar bucuria şi recunoştinţa să-ţi umple inima.

Sahm se duse în camera unde era copilul. Când văzu pletele argintii, inima i se umplu de mânie.

— Toţi duşmanii mă vor batjocori din pricina acestui prunc! strigă el. Mi-a fost trimis să-mi aducă nenorocire în casă! Dar asta nu se va întâmplă; voi arunca copilul.

Sahm porunci slujnicei să ia pruncul şi să-l arunce pe muntele Elburg, să fie sfâşiat de fiarele ce mişunau pe-acolo.

Slujnica îndeplini întocmai porunca stăpânului. Duse pruncul pe povârnişul muntelui şi-l lăsară printre tufişurile ţepoase.

Sus, pe creasta cea mai înaltă a muntelui, o pasăre măiastră îşi clădise cuibul din lemn de abanos şi santal, atât de departe de pământ, încât niciun om de rând n-ar fi putut ajunge până la ea. Acolo, Pasărea Munţilor îşi creştea puiul, ferindu-l de primejdii. De îndată ce bietul copilaş fu zvârlit în tufişuri, Pasărea Munţilor sosi în zbor. îl văzu pe copil întins pe pământ, şi avântându-se spre el îl apucă în gheare şi-l purtă până în vârful muntelui. Acolo spuse puiului ei să-i facă loc şi copilaşului în cuib şi să-l îndrăgească ca pe un frate, iar din ziua aceea ea îi purtă de grijă cu multă duioşie.

îl hrănea cu bucăţele de carne alese şi cu pâine. îl învăţă limba poporului său şi avu grijă de el atât de bine, încât crescu nespus de frumos şi de puternic. Câteodată, pasărea îl purta până la poalele muntelui şi îi îngăduia să hoinărească pe unde îi era voia, aşa încât oamenii de prin partea locului începură să vorbească despre băiatul care trăia în cuibul păsării.

în timp ce băiatul cu plete albe creştea în cuibul Păsării Munţilor, Sahm, viteazul cel puternic, se semeţea în palatul său şi încerca să uite cum îşi azvârlise fiul pe povârnişurile muntelui. Dar somnul lui Sahm era deseori tulburat şi într-o noapte avu un vis ciudat. Se făcea că un om călare pe un roib arab, călărea spre Sahm şi îi striga cu voce tare:

— O, nefericitule! Ţi-ai părăsit pe munte singurul fiu. Ai de gând să-l laşi acolo toată viaţa?

Sahm se trezi, tulburat adânc de vis. De-ndată ce se iviră zorile, trimise după înţelept şi-l rugă să-
i tălmăcească visul.

înţeleptul îi spuse lui Sahm că fiul său nu pierise pe creasta muntelui şi că trebuie să caute prin întreaga ţară, până îşi va găsi fiul, deoarece nu va mai avea odihnă până când băiatul nu va fi adus înapoi la palat.

Sahm plecă cu o mână de ostaşi şi slugi şi în cele din urmă ajunse la muntele Elburg. Acolo auzi o poveste ciudată despre un băiat care fusese crescut de Pasărea Munţilor şi privind în sus, văzu departe, deasupra sa, minunatul cuib din lemn de abanos şi santal. Pe când Sahm privea la cuib, un tânăr cu înfăţişare de prinţ apăru pe marginea lui şi stătu drept privind spre poalele muntelui.

Sahm încercă să ajungă la băiat, dar nu putu, pentru că în dreptul cuibului

peretele muntelui era alunecos, asemenea fildeşului şlefuit. Pasărea Munţilor îl văzu pe Viteazul cel puternic în vale. Ştia că este Sahm şi că acesta venise acolo, plin de căinţă, să-şi ceară fiul. Ea se întoarse spre copilul pe care-l îngrijise de când era prunc şi-i spuse:

— în toţi aceşti ani ai stat în cuibul meu. Te-am iubit şi ţi-am purtat de grijă ca unui fiu de-al meu. Dar acum, tatăl tău, care te-a părăsit, s-a întors să te ia. Trebuie să te dau poporului tău. Tatăl tău este Sahm, viteazul cel mai mare dintre cei mari. Alături de el te aşteaptă măreţia şi bogăţiile.

Tânărul îi ascultă cuvintele cu inima mâhnită.

— Cuibul tău mi-a fost cămin drag, îi răspunse. Aripile tale de mamă m-au ocrotit tot timpul. Vrei acum să mă alungi de la singurul suflet cald de care am avut parte?

— Fătul meu, spuse cu gingăşie Pasărea Munţilor, eu nu te alung. Te trimit spre un viitor măreţ şi strălucit. Du-te vitejeşte, fătule, şi uite, ia cu tine trei pene din pieptul meu. Dacă vreodată vei avea nevoie de mine, aruncă una din aceste pene în foc şi voi veni neîntârziat să te ajut.

Tânărul luă cele trei pene. Pasărea Munţilor îl ridică în ghearele ei puternice şi-l purtă ca gândul lângă Sahm, care stătea la poalele muntelui. Ochii tatălui se umplură de recunoştinţă când îşi privi fiul cel chipeş. înseşi pletele albe păreau să-l înfrumuseţeze, îngenunche în faţa fiului său şi-i cerşi iertare, făgăduind că niciodată nu se va mai purta neomenos, ci îi va îndeplini toate dorinţele inimii. Apoi Sahm îl îmbrăcă pe băiat într-un veşmânt minunat şi din cauza părului alb îl boteză Zal, adică, Vârstnicul. îl duse spre oştenii şi slugile care-l aşteptau în depărtare şi când aceştia îl văzură pe tânărul Zal şi auziră cum fusese ocrotit de Pasărea Munţilor, fură cuprinşi de bucurie.

Pe drumul de întoarcere răsunară atâtea trâmbiţe, ţimbale şi tobe, încât întreaga ţară se umplu de strigăte de bucurie.

Vestea ajunse până la palatul Şahului, care trimise vorbă ca tânărul Zal să fie adus în faţa sa. Când Şahul îl văzu pe Zal, rămase uimit de frumuseţea şi puterea lui, şi când auzi cum fusese crescut copilul de Pasărea Munţilor se încredinţă că pruncul cel azvârlit fusese ocrotit pentru a săvârşi vitejii pentru ţara sa.

Şahul trimise după înţelepţii ţării şi le spuse povestea, iar înţelepţii îi spuseră Şahului că Zal va ajunge, fără îndoială, un viteaz vestit şi că va avea un fiu, care va fi cel mai iscusit viteaz pe care l- ar fi avut Persia vreodată.

Din ziua aceea Şahul avu deosebită grijă pentru Sahm şi tânărul său fiu. îi dădu lui Sahm mari bogăţii şi multe daruri minunate. îi dădu cai arabi, încărcaţi cu aur, săbii încrustate cu pietre scumpe, covoare de preţ, brocaturi, piei de fiare sălbatice, perle şi rubine, colţi de fildeş şi ţesături lucrate în fir de argint.

îi mai dădu lui Sahm un tron în cetatea Seistan şi-l făcu stăpân pe acele ţinuturi.

Viteazul Sahm locuia în palatul său din Seistan şi domnea cu atâta înţelepciune şi bunătate, încât câştigă repede dragostea tuturor supuşilor săi. Uneori Sahm trebuia să-şi părăsească împărăţia şi să călătorească în ţinuturile îndepărtate ale Perşi ei. Atunci îl lăsa pe Zal să domnească în locul său, acesta fiind om în toată firea. Zal se dovedi la fel de înţelept ca şi părintele său, aşa că toţi oamenii îl slăveau în cântece.

într-o zi, când Sahm se întoarse la Seistan după o îndelungată lipsă, Zal îi spuse tatălui său:

— Aş dori şi eu să văd întreaga împărăţie şi să călătoresc în ţinuturile îndepărtate ale ţării. Dă-mi un alai de însoţitori şi lasă-mă să plec să văd oraşele mari şi frumuseţea satelor.

Sahm încuviinţă cu bucurie dorinţa lui Zal. îi dădu un minunat alai de boieri şi de ostaşi de temei.

Pe drumurile însoritului pământ al Persiei, sub cerul azuriu strălucitor, printre florile pestriţe, tânărul Zal se îndrepta spre oraşele cele mari şi vestite.

La capătul celei de a treia zi, Zal sosi în oraşul Cabul, la a cărui cârmă era vajnicul rege Mihrab.

De-ndată ce regele Mihrab auzi că Zal, fiul viteazului Sahm se îndrepta spre Cabul, veni în întâmpinarea lui, înconjurat de boieri şi robi ce duceau daruri de preţ. Zal îşi

ridică corturile la porţile cetăţii, iar regele Mihrab porunci o serbare minunată în cinstea fiului lui Sham-Viteazul.

După ce se sfârşi serbarea cea mare, Zal se întoarse la corturi şi începu să-l slăvească pe regele ce-i era gazdă unui nobil din Cabul, care se afla lângă sine.

— Vai! răspunse nobilul, dacă ai putea s-o vezi pe fiica regelui! Este cea mai frumoasă fată care a existat vreodată pe pământ. întrece în gingăşie şi cea mai galeşă floare a primăverii. Dacă ai putea să-i priveşti doar o dată faţa, nu ţi-ai mai dori altceva decât s-o poţi privi într-una.

Când Zal auzi aceste vorbe, îl cuprinse o dorinţă nestăpânită de a o vedea pe prinţesa cea frumoasă.

Regele Mihrab, despărţindu-se de Zal, intră în camera unde se aflau regina şi prinţesa, şi porni să povestească despre tânărul neîntrecut şi mândru, ale cărui corturi se întindeau dincolo de porţile cetăţii.

Prinţesa auzise mai dinainte povestea copilăriei lui Zal, din cuibul Păsării Munţilor, şi acum asculta cu ochi strălucitori laudele pe care tatăl său le aducea tânărului viteaz. îşi dorea tare mult să- 1 vadă şi, din seara aceea, nu încetă să cugete la el.

în cele din urmă, prinţesa le spuse roabelor sale cele mai apropiate, care erau întotdeauna în preajma ei, cât de mult ar dori să-l întâlnească pe Zal, iar ele îi fagăduiră că vor încerca să-l aducă la palat.

Aproape de cortul lui Zal curgea un şuvoi de apă, adânc şi lat, cu malurile acoperite de flori. Dincolo de râu se întindea o grădină de trandafiri plină de tufişuri înmiresmate.

însoţitoarele prinţesei intrară în grădină pălăvrăgind vesele şi adunând trandafiri. Câţiva dintre trandafiri şi-i prinseră în păr, iar alţii îi aruncară zglobii în râu, chiar în dreptul locului unde Zal stătea urmărindu-le din faţa cortului său. Zal trimise un om că le găsească pe fele şi să le întrebe de ce aruncau flori în apă. De îndată ce omul ajunse pe malul celălalt, fetele îl înconjurară şi-i spuseseră:

— Cine este marele prinţ aşezat în uşa cortului lui Zal? Am dori să-i ştim numele.

Omul răspunse mândru:

— Este stăpânul meu, însuşi Zal; fiul lui Sahm-Viteazul, şi-n lume nu-i altul mai puternic şi mai înţelept ca dânsul.

Una dintre fete îi răspunse:

— Dar stăpâna mea, prinţesa, care locuieşte în casa lui Mihrab, este ca un soare care străluceşte deasupra pământului.

Când omul se întoarse la stăpânul său, el repetă cuvintele fetei, şi Zal, în marea sa desfătare, trimise omul înapoi cu daruri de aur şi perle pentru prinţesă.

Cea mai mare dintre fete se apropie de malul râului şi vorbi cu Zal. Lăudă frumuseţea stăpânei ei, iar Zal, la vorbele ei, strigă nerăbdător:

— Du-mă, te rog, la stăpâna ta cea minunată, pe care doresc s-o văd de atâta timp.

Roaba îi făgădui să-l ajute şi întorcându-se în palat, povesti stăpânei sale toată întâmplarea.

Prinţesa începu să-şi împodobească camerele, ca să-l poată primi pe Zal cu cinstirea cuvenită.

Covoare şi brocaturi fine fură stropite cu miresme rare, iar vasele fură umplute cu flori gingaşe. Când se lăsă întunericul, roaba care vorbise cu Zal pe malul râului îl îndreptă pe o cărare şerpuită prin grădina palatului. Ajunseră la un turn, şi Zal, privind în sus, văzu prinţesa stând sub cea mai înaltă arcadă. Zal se gândi că niciodată nu mai văzuse o fată atât de frumoasă şi chiar atunci, în acel loc, se hotărî s-o ia de soţie.

Prinţesa, zărindu-l pe Zal în grădină, îl rugă să urce la ea în turn.

— Roag-o pe roaba ta să-mi arunce o frânghie, spuse Zal.

Drept răspuns, prinţesa îşi despleti părul lung şi negru şi pletele atinseră pământul, şi-i spuse lui Zal că poate urca pe această scară de mătase.

— Asta nu! spuse Zal, niciodată nu-ţi voi pricinui vreun rău.

Aşa că roaba fu trimisă să caute o frânghie groasă şi în curând Zal se trezi lângă

prinţesa cea frumoasă. Acolo, sub arcadă, ei doi stătură de vorbă şi orele se scurseră una după alta, până când din corturi răsunară răpăiturile tobelor care anunţau ivirea zorilor.

înainte de a pleca, Zal îi spuse prinţesei:

— Când Sahm, tatăl meu, va auzi că doresc să mă căsătoresc cu tine, va fi tulburat şi supărat, pentru că supuşii Şahului se vrăjmăşesc cu supuşii lui Mihrab, dar jur că nimeni altcineva decât tu nu-mi va fi mireasă.

Zal se întoarse la corturi şi se pregăti pentru călătorie. Se întoarse în palatul de la Seistan şi-i mărturisi tatălui său dorinţa de a se căsători cu fata lui Mihrab.

Sahm fu adânc tulburat, temându-se că această căsătorie să nu-l mânie pe Şah, dar el îşi aminti de fagăduiala făcută fiului său, când îl luase de la Pasărea Munţilor. Aşa că primi să meargă la Şah şi să-l roage să încuviinţeze căsătoria. La început Şahul se înfurie cumplit şi nici nu vru să audă. Chiar îl ameninţă că va lua o armată şi va distruge până în temelii cetatea Seistan. Dar, din fericire, înainte de a pleca la război, Şahul se hotărî să ceară Sfatul înţelepţilor ţării. înţelepţii ţării se adunară cu toţii şi trimiseră Şahului următoarea solie:

„Nu împiedica căsătoria, căci Zal şi prinţesa vor avea un fiu, care va deveni cel mai mare viteaz al ţării. Va fi puternic ca un elefant şi cu sabia lui va supune pe toţi vrăjmaşii Persiei. Rustem va fi numele lui, şi cât timp va trăi, inimile oamenilor vor fi pline de bucurie. El va ridica faima regatului către ceruri.”

Când auzi aceste vorbe, Şahul încuviinţă căsătoria lui Zal cu fata regelui Mihrab. Sahm şi Zal porniră către cetatea Cabul.

Regele Mihrab, auzind că se apropiau de cetate, porunci ca întregul popor să se îmbrace în straie de sărbătoare, iar străzile să fie împodobite cu steaguri de mătase în toate culorile. în palat fură aşternute covoare ţesute în fire de aur şi argint, şi fură aşezate tronuri de fildeş şi lemn de cedru.

în timp ce Sahm şi Zal se apropiau de porţile cetăţii, sunete de trompete, de harfe şi de ţimbale umpleau urechile. în mijlocul bucuriei tuturora ei fură conduşi cu urale la palat.

Căsătoria se făcu în ziua următoare şi timp de o săptămână poporul se veseli şi aduse daruri lui Zal şi frumoasei prinţese. Apoi, la capătul celei de-a şaptea zi, Zal îşi luă mireasa în cetatea Seistan. Acolo o aşeză lângă el pe un tron de pietre nestemate, punându-i pe cap o coroană de aur.

Tot poporul sosi, cu mic şi cu mare, să se închine tânărului său conducător cu plete albe şi minunatei sale mirese.

Curând după căsătoria lui Zal, Sahm-Viteazul se duse în altă parte a ţării, şi-l lăsă pe fiul său să domnească în locul lui.

Zal şi frumoasa sa regină trăiră foarte fericiţi, în palatul din Seistan, până când într-o zi regina căzu bolnavă la pat. Cei mai iscusiţi doctori din ţară n-o putură vindeca, iar Zal se întristă cumplit, temându-se tare să nu-şi piardă minunata mireasă.

Pe când se plimba îngândurat prin grădină, gândurile se opriră asupra Pasării Munţilor, şi-şi aminti că ea-i promisese să-i vină într-ajutor ori de câte ori va avea vreun necaz.

Zal luă una din cele trei pene, o aruncă în foc şi aşteptă plin de nădejde. în curând auzi un foşnet în văzduh. Nişte aripi negre se clătinau împrejurul lui, iar Pasărea Munţilor apăru lângă el.

— Fătul meu, spuse ea cu gingăşie, de ce eşti trist? Ochii îţi sunt plini de lacrimi. Spune-mi care- i pricina mâhnirii tale.

Zal îi spuse că preaiubita sa regină este bolnavă, şi că-i este tare teamă să nu moară.

— N-ai teamă, spuse Pasărea Munţilor, căci eu, care te-am îngrijit când tatăl tău te-a aruncat, am venit să te ajut. Du-te înapoi în palat. îţi făgăduiesc că regina se va însănătoşi în curând.

Zal se întoarse în palatul său şi spre bucuria lui regina se însănătoşi repede. înţelepţii Şahului spuseseră că în casa lui Zal se va naşte un fiu, şi că acest copil va deveni marele viteaz al Persiei. Curând după venirea Păsării Munţilor, pruncul se născu. Fu botezat Rustem, şi pe când era copil încă dădu dovadă de o putere

deosebită, încât toţi spuneau că atunci când va creşte mare va fi ca un uriaş.

Bătrânul Sahm tânjea să-şi vadă nepotul, aşa că atunci când Rustem împlini opt ani, bătrânul viteaz îşi adună o mână de însoţitori şi se îndreptă spre Seistan. Tânărul Rustem, urcat pe un elefant de luptă, merse vesel în întâmpinarea bunicului. Când Sahm văzu băiatul încântător, inima i se umplu de bucurie. îşi binecuvântă nepotul şi-l întrebă ce dar ar fi vrut să primească de la el. Băiatul răspunse:

— Nu cer averi şi nici daruri preţioase sau straie bogate. Cer doar un cal şi hamuri, zale şi nişte arme, ca să pot merge şi birui pe duşmanii tăi.

Aceste cuvinte vitejeşti câştigară inima bătrânului. Sahm nu-şi mai putea lua ochii de la băiat şi stătu multe luni în palat ca să poată fi în apropierea nepotului său.

Rustem crescu înalt şi puternic. întâmplările cele mai primejdioase, nu-l înspăimântau. îi plăcea să călărească prin păduri, să vâneze fiarele ticăloase şi deseori petrecea zile întregi de unul singur prin codri.

într-o dimineaţă se întoarse în palat după o călătorie lungă. îşi petrecuse noaptea în şa, şi obosit se duse în camera lui să se odihnească. Căzu într-o moleşală plăcută, când deodată fu trezit de urletele unui servitor şi de ţipetele mulţimii îngrozite. Se îmbrăcă în grabă şi alergă să vadă ce se întâmplase. Un elefant înfuriat alerga pe străzi, nimicind tot ce-i ieşea în cale. Rustem luă o măciucă şi se duse în întâmpinarea elefantului înfuriat. Servitorii lui Zal erau cu toţii speriaţi. Ei ştiau că animalul era un elefant alb atât de puternic, încât nici cel mai vajnic om nu-i putea ţine piept. Stăpânul lor s-ar fi mâniat cumplit auzind că l-au lăsat pe Rustem pradă primejdiei. Aşa că servitorii începură să se roage de Rustem să se întoarcă în palat, iar acesta, neascultându-i, îi închiseră poarta. Cu o lovitură puternică de măciucă, Rustem o sfărâmă şi alergă pe stradă, unde auzi ţipetele mulţimii înspăimântate şi răgetele elefantului alb. Rustem scoase un strigăt puternic, ca să atragă atenţia animalului, şi ridică măciuca gata să lovească. Elefantul alb se năpusti asupra lui Rustem cu trompa ridicată, pentru a-l înşfăca şi zdrobi. Dar Rustem lovi animalul atât de năprasnic, încât puternicul elefant se clătină pe picioare. Rustem îl lovi din nou, apoi încă o dată; până în cele din urmă uriaşa fiară se prăbuşi greoi la pământ şi-şi dădu duhul. Mulţimea îl privea încremenită. Apoi, strada răsună de chiotele oamenilor, care alergau încoace şi încolo, nerăbdători cu toţii să povestească cum se prăbuşise elefantul sub măciuca lui Rustem.

Povestea se răspândi în întreaga ţară, şi toţi oamenii aflară că un viteaz fără seamăn fusese dăruit Perşi ei.

Fiul regelui a vrut luna de pe cer

poveste persanaă

A fost odată un fiu de rege, căruia tatăl său nu i-a refuzat niciodată nicio dorinţă. Ce a visat noaptea i s-a împlinit a doua zi. Şi a visat de multe ori lucruri ce păreau cu neputinţă de realizat, şi totuşi tatăl lui a făcut ce a făcut şi i-a îndeplinit toate dorinţele. Dar într-o bună dimineaţă, iată-l pe fiul regelui că-i spune tatălui său, cu un aer foarte senin:

— Dragă tată, ştiu că bucuria ta cea mare este să-mi împlineşti toate visele. Ei bine, în noaptea trecută eu am visat că apucasem luna de pe cer. Parcă mă aşezasem pe vârful unui turn, făcut din sute şi sute de cutii mari de lemn. Vreau să ating aievea, luna de pe cer, tată! Aşa cum am visat!

— Fiule, din câte-mi spui tu, nu-mi pare totuşi cu putinţă asemenea lucru. N-am auzit ca făptură omenească de pe acest pământ, să fi putut atinge vreodată luna. Cere-mi orice altceva, tu ştii cât ţin la tine, nu-ţi voi nesocoti nicio altă rugăminte, dar aşa ceva nu se poate, îi răspunse pe un ton blajin regele.

Dar atâta se rugă fiul lui, şi atât de trist se arătă din ziua aceea, încât până în cele din urmă regele dădu poruncă să fie adus la palat cel mai mare meşter dintre tâmplari, care să fie în stare să-i facă un turn, aşa şi aşa, după cum era dorinţa fiului său, încât să ajungă înălţimea turnului până la ceruri.

Se dădu sfoară în ţară şi cei mai fricoşi dintre tâmplari îşi luară lumea în cap şi fugiră departe de meleagurile acelea, când auziră ce-i aşteaptă. Căci regele mai spuse că cel ce se va încumeta să înceapă turnul, dar nu-l va duce la bun sfârşit, îşi va afla capul unde-i stau picioarele.

Iată că un tâmplar mai curajos se înfăţişează totuşi înaintea regelui şi începe să aşeze cutiile mari de lemn una peste alta, şi mai-mai că turnul făurit de el atingea cerul. Tâmplarul era aproape gata cu lucrul lui, când apăru la faţa locului şi fiul regelui, nerăbdător să urce şi să vadă dacă poate atinge luna. Se înserase şi tâmplarul aproape sfârşise lucrul; după mintea lui, parcă-i mai trebuiau câteva cutii de lemn ca să atingă înălţimea poruncită, dar cum fiul regelui nu mai avea răbdare să aştepte, începe să urce. Şi urcă, şi urcă el în culmea fericirii, că nici de astă dată tatăl lui nu-i nesocotise
dorinţa şi tot urcând ajunse în vârful turnului. între timp, apăruse şi luna. întinse el o mână s-o atingă, şi de sus de acolo, îi strigă tatălui său că n-o poate atinge.

— Mai ai răbdare, fiule, îi spuse cu înţelepciune taică-său, până mâine dimineaţă, când tâmplarul nostru va mai adăuga alte cutii mari de lemn. Vei urca din nou mâine pe înserat după ce-o răsări luna.

Dar băiatul n-a mai avut răbdare, căci era tare înfuriat; să fie el atât de aproape şi totuşi să n-o atingă, aşa cum o atinsese în vis?...

— Numai de-o singură cutie e nevoie, şi dacă nu aveţi alta pe acolo, iau ultima cutie şi-o pun în lung ca să fie mai înaltă, strigă înflăcărat fiul regelui.

Dar, un picior greşit îl făcu să se prăbuşească cu turn cu tot. îi împlinise regele, tatăl său, toate dorinţele, fiului răsfăţat, dar după cum s-a văzut, chiar luna de pe cer, cât era de puternic, regele, tot nu i-a putut-o oferi. Năzuinţa lui s-a dovedit a fi prea îndrăzneaţă, chiar pentru un fiu de rege...

O sută de dinari

poveste persanaă

în vremurile de demult trăia într-un oraş îndepărtat un curelar pe nume Sărai. El avea un singur fiu, pe care-l chema Mamed.

într-o bună zi curelarul spuse:

— Eu am îmbătrânit deja, fiule, şi nu mai am putere să lucrez ca înainte. În toată viaţa mea am reuşit să agonisesc vreo trei sute de dinari, însă, cum nu mi-a rămas mult de trăit, trebuie să mă îngrijesc de soarta ta. Ia spune-mi, ce ai vrea să devii: negustor, muzicant sau hoge[155]?

Mamed îi răspunse:

— Nu vreau să fiu hoge, că-i prea greu să învăţ; nici muzicant nu vreau să mă fac, fiindcă mi-e lene să tot ciupesc strunele şi să zbier cât mă ţine gura. Aş încerca să devin negustor, pentru că negustorii stau la ei în prăvălie şi nu fac nimic. Toţi beau ceai pe săturate şi adună grămezi de bani.

— Fie, se învoi curelarul. Uite, ţine o sută de dinari şi du-te în cetatea vecină. Dacă o să cumperi piper îl vei aduce aici şi astfel îl poţi vinde cu câştig.

Mamed luă banii de la părintele său, îi puse în traistă şi pomi la dram. Merse el cât merse, şi în cele din urmă ajunse în oraşul de scaun al împărăţiei.

Aici, în piaţă, văzu o băcănie unde se vindea piper negru. Mamed, ceru băcanului să-i dea piper de o sută de dinari, iar în timp ce acesta îi cântărea marfa, tânărul se uita în toate părţile şi văzu mulţime de oameni mergând într-o singură direcţie.

De îndată uită de piper şi se luă după mulţime.

Oamenii au intrat într-o grădină, iar acolo s-au oprit lângă doi bărbaţi, îmbrăcaţi în costume frumoase, care cântau la dutară[156]. Erau nişte muzicanţi vestiţi şi lumea îi asculta încântată, aproape cu evlavie.

„Iată ce mi-aş dori să devin” gândi Mamed şi păşind spre vestiţii cântăreţi îi întrebă:

155 preot şi învăţător
156 instrument muzical cu coarde

— Oameni buni, cărora vă place veselia, cât aţi lua voi ca să mă învăţaţi să cânt la dutară în şapte zile?

— Dacă vrei să înveţi numai în şapte zile, răspunse unul dintre ei, atunci nu ne apucăm de treabă pentru mai puţin de o sută de dinari.

Mamed se învoi să plătească o sută de dinari.

Muzicanţii îl duseră la ei acasă şi în şapte zile îl învăţară să cânte la dutară. Mamed le dădu dinarii şi porni înapoi pe drumul pe care venise la oraş.

Merse el ce merse cale lungă şi în sfârşit ajunse la "casa părintească.

Văzându-şi băiatul, curei arul se bucură:

— Ei, fiule, ai adus piper?

Mamed nici nu a încercat măcar să ascundă că cei o sută de dinari îi dăduse ca să înveţe să cânte la dutară.

Atunci, tatăl îi dădu încă o sută de dinari şi îi porunci să aducă neapărat piper. Mamed s-a dus din nou în oraşul de scaun al ţării, unde muzicanţii îl învăţaseră să cânte la dutară.

Văzându-l vânzătorul de piper îi strigă înciudat:

— Hei, negustorule, pe unde ai umblat şi te-ai rătăcit, pe când eu îţi cântărisem deja marfa?

— Dar tu de ce ţipi şi-mi porunceşti? răspunse supărat Mamed. Eu târguiesc într-o sută de locuri şi nimenea nu mă zoreşte. Nu mai pierde vremea cu vorbe de clacă, mai bine cântăreşte-mi repede piper de o sută de dinari.

Şi băcanul se apucă să cântărească sprinten piperul! Mamed însă nu se ocupa câtuşi de puţin de marfa, şi tot timpul privea cu nesaţ în jurul lui.

Deodată văzu cum treceau în fugă pe lângă el nişte tineri cu cărţi şi cu caiete în mâini. Tare ar fi vrut Mamed să afle încotro se grăbesc aşa, şi uitând de piper, a alergat în urma lor.

Tinerii au ajuns în faţa unor porţi mari şi au intrat în curte. Aici îi aştepta un dascăl cu barba albă. Ei s-au aşezat în grabă şi bătrânul începu să le explice ceva.

Mamed s-a îndreptat către dascăl şi l-a întrebat ce face cu tinerii, cu ce se îndeletnicesc ore în şir.

— îi învăţ carte, pentru ca în viitor să se poată ocupa cu treburile statului.

— Şi cât vrei să iei ca să-mi arăţi şi mie toată învăţătura în şapte zile?

— Dacă vrei să înveţi toate astea numai în şapte zile, i-a răspuns dascălul, atunci nu mă încumet să fac învoiala pe mai puţin de o sută de dinari.

— Bine, a primit Mamed. Poftim cei o sută de dinari.

Peste şapte zile, Mamed dej a învăţase carte şi s-a îndreptat spre casă.

Merse el ce merse, într-un târziu sosi în oraşul natal şi îi povesti tatălui său pe ce cheltuise banii. Bătrânul nu l-a ocărit pe Mamed, însă îi dădu ultimii o sută de dinari şi îl trimise a treia oară după piper.

Băiatul s-a dus din nou în oraşul în care lăsase cei două sute de dinari şi s-a îndreptat spre aceeaşi băcănie, dar era închisă. Mamed s-a uitat de jur-împrejur...

Deodată a auzit voci din prăvălia vecină:

— Ia calul! Mişcă nebunul! Mergi cu pionul!

S-a uitat şi a văzut câţiva oameni care jucau şah; printre ei era un jucător deosebit de bun.

Mamed l-a urmărit cu atenţie un timp şi apoi îl întrebă:

— Cât îmi iei ca să mă înveţi şi pe mine acest joc în şapte zile?

— Dacă e vorba de numai şapte zile, nu mă învoiesc decât pentru cel puţin o sută de dinari.

— Ia banii şi să nu mai lungim vorba de prisos.

Peste şapte zile Mamed ştia să joace bine şah; i-a scris tatălui său cum a cheltuit ultimii o sută de dinari şi i-a chemat să vină în cetate, pentru ca să nu se ruşineze În faţa celor din oraşul natal, care îl cunoşteau de multă vreme.

Iar când bătrânul tată veni la fiul său risipitor, Mamed i-a spus:

— Du-mă în târg şi vinde-mă negustorilor ce caută conducători de caravane, iar din banii aceia o să trăieşti până ce voi fi din nou bogat.

Tatăl a început să plângă la gândul că fiul lui va fi în robie, însă Mamed era hotărât

să facă aşa, şi în cele din urmă tatăl se învoi; îşi luă fiul de mână şi îl duse la târg..

Cam tot în vremea aceea negustorii din cetate tocmai strânseseră o caravană la care aveau nevoie de un îngrijitor la cămile.

Unul din negustori, Iomud-Bek, îl cumpără pe Mamed pe câţiva dinari şi astfel tânărul pomi la dram lung şi greu cu caravana.

Merse caravana ce merse şi în cele din urmă a ajuns la o fântână adâncă şi aproape secată. Iomud-Bek dădu poruncă să lege cu o frânghie de mijloc pe sclavul Mamed şi să-i dea drumul în fântână, ca să ia apă măcar într-un burduf.

Odată ajuns ni fundul fântânii, Mamed a văzut înjur grămezi de argint, aur şi pietre preţioase.
De îndată le strigă negustorilor, vestindu-le comoara găsită; iar negustorii i-au azvârlit în fântână nişte saci să-i umple cu averile de acolo.

După ce toate bogăţiile au fost scoase la lumina zilei, caravana a pornit la drum, iar pe Mamed l- au lăsat în fântâna părăsită.

Rămas singur acolo, tânărul se uită cu atenţie de jur-împrejur şi observă o uşă joasă. O deschise şi se pomeni într-o cameră unde dormea un dev[157], iar pe perete, deasupra lui, atârna o dutară.

Mamed a luat dutara din cui şi prinse a cânta cu măiestrie, aşa cum îl învăţaseră pentru o sută de dinari, cândva, muzicanţii cei vestiţi.

Devul s-a trezit deîndată şi zărind în faţa lui un om a început să strige înfricoşător:

— Ei, tinere, cum de-ai nimerit aici? Cum de-ai îndrăznit să vii încoace?

Mamed îi povesti ce s-a întâmplat şi cum s-au purtat negustorii cu el.

— Eu te-aş fi mâncat, i-a spus Devul, dar ai cântat cu multă măiestrie şi mai ales pentru că ai cântat melodia ce-i plăcea fiului meu, nu-ţi voi face niciun rău,

La aceste cuvinte Devul începu să plângă.

— De ce plângi? întrebă Mamed.

— Mi-am amintit de fiul meu. Era de-o seamă cu tine când odată, jucându-mă cu el, am spart din neatenţie chiupul[158] în care păstram sufletul lui şi el a murit. Fiului meu îi plăcea grozav să cânte la dutara asta. Cum să te răsplătesc, băiete, pentru cântecul tău? Ai vrea să duc înapoi caravana şi să mă răfuiesc cu negustorii!

Mamed răspunse:

— Nu, cinstite Dev, de ce să întorci din cale caravana, mai bine du-mă pe mine la ei.

Devul i-a îndeplinit rugămintea şi-l duse atât de repede la caravană, cât un om n-ar fi apucat să soarbă o înghiţitură de apă.

— Pace vouă, se adresă Mamed negustorilor uimiţi. Vă rog plecat să mă iertaţi că eu am adormit în fântână şi nu m-am ţinut de voi.

— Ce să le fac? întrebă Devul. Spune-mi dacă vrei şi o să-i tai pe toţi.

— Nu, preacinstite Dev, răspunse Mamed, nu este nevoie să faci asta. Eu voi primi de la ei partea mea de comoară şi o să mă răscumpăr din robie; iar apoi o să mă întorc cu banii la tatăl meu. Ţie, îţi mulţumesc, cinstite Dev.

Devul dispăru, iar negustorii s-au speriat rău de tot.

Au prins a se sfătui, în şoaptă cum să scape de robul cel cu putere asupra Devului.

Iomud-Bek se gândi să-l trimită pe Mamed cu scrisoare către fiii săi, pentru ca ei să-l ucidă; aşa că îl chemă şi deîndată ce termină de scris, îi porunci tânărului:

— Ia calul meu şi du-te înainte de spune acasă că ne-a mers bine tot timpul călătoriei şi că venim cu caravana întreagă. Iar scrisoarea dă-o fiului meu mai mare.

Mamed luă scrisoarea, încalecă şi pomi în galop.

A mers el cât a mers, până când ajunse la un râuleţ şi acolo a hotărât să se odihnească puţin. A aprins focul şi a pus să fiarbă apa pentru ceai.

Cât a aşteptat să fiarbă apa, se tot uita la scrisoare şi tare ar fi vrut s-o citească.

„Hai să vedem, gândi el, dacă n-oi fi uitat învăţătura care mi-a dat-o dascălul.”

157 fiinţă mitică, animal cu puteri miraculoase

158 vas mare de lut

Zis şi făcut. Mamed deschise scrisoarea şi citi.
începea astfel:
„Fiii mei, vă salut pe fiecare în parte...” şi se termina aşa:
„ Aducătorul acestei scrisori este robul meu. El urzeşte ceva rău împotriva noastră, aşa că omorâţi-l neîntârziat”.
Mamed a rupt scrisoarea şi a pus altă hârtie în loc, pe care scrise:
„Aducătorul scrisorii a găsit în fundul unei fântâni mult aur şi pietre preţioase. Jumătate din comoară mi-a dăruit-o mie; aşa că primiţi-l ca pe un oaspete de seamă”.
În timpul ăsta, ceaiul clocotea; Mamed îl bău şi pomi din nou la dram.
Ajungând în oraşul unde locuia Iomud-Bek, Mamed întrebă din om în om care e casa lui şi îi înmână scrisoarea fiului mai vârstnic.
Băieţii s-au bucurat când au aflat de îmbogăţirea neaşteptată şi l-au primit cu multă cinste pe Mamed. Seara au făcut un chef la care au chemat şi alţi oaspeţi.
Veselia a ţinut toată noaptea. Spre dimineaţă, Mamed îl întrebă pe fiul cel mai mare al lui Iomud- Bek:
— Cum dă voie împăratul să fie asemenea petreceri în timpul săptămânii?
— Noi nu avem împărat.
— Dar cine conduce ţara voastră?
— împărătiţa. S-a anunţat, nu de mult, că se va căsători cu cel care va câştiga partida de şah jucată cu ea.
— Şi cum se ajunge la palatul ei? întrebă Mamed.
— Nu te duce acolo, prietene, spuse fiul cel mai mare al neguţătorului. Deja mulţi au încercat să o învingă la jocul de şah şi au plătit cu viaţa, fiindcă împărătiţa a poruncit să fie pedepsiţi pentru îndrăzneala lor toţi cei care pierd. Cât despre jocul de şah, frumoasa asta joacă mai bine decât oricare din împărăţie.
Mamed nu le ascultă sfatul, bău ceaiul şi se îndreptă grăbit spre palat.
La intrare îl opri straja:
— Ce cauţi aci?
— Am venit să mă însor cu împărătiţa voastră, răspunse Mamed.
Vizirul îi anunţă deîndată împărătiţei vestea şi venind înapoi zise:
— împărătiţa noastră întreabă dacă joci bine şah?
— Spune-i că da.
— Cine te-a învăţat?
— Un jucător bun, căruia i-am plătit o sută de dinari pentru învăţătură.
— Tu trebuie să joci de patru ori cu împărătiţa noastră; ai dreptul să pierzi numai o singură dată. Restul, de trei ori, trebuie neapărat să câştigi.
— Ne-am înţeles, răspunse Mamed. Aşa să fie.
— Ştii însă ce te aşteaptă dacă nu respecţi învoiala?
— Ştiu, răspunse Mamed.
— Dar nu-ţi va părea rău să te desparţi de viaţă?
— Mi-ar părea rău, de bună seamă, pentru că, desigur, eu mă voi căsători cu împărătiţa voastră, iar după aceea n-o să mai vreau să mor, răspunse din nou Mamed.
Atunci vizirul îl conduse în iatacul fecioarei-împărătiţe. Văzându-l fata de împărat se întrista:
— Tinere, o să-mi pară rău când călăul îţi va reteza capul. Mai bine renunţă la planurile tale.
— N-am venit încoace să fac vorbe de clacă, rămase neînduplecat Mamed.
împărătiţa porunci să fie adus jocul de şah şi începură să joace. Vizirul şi curtenii, care urmăreau fiecare mutare de pe tabla de şah, nu-şi găseau locul de neastâmpăr.
Prima oară Mamed pierdu.
Fetei i se făcu milă de tinereţea lui şi zise:
— Mai bine renunţă la întrecere, fiindcă n-o să câştigi r; ici o singură dată.
— Să nu pierdem timpul cu discuţii fără rost, se împotrivi Mamed. Prima oară eu m-am lăsat bătut din respect faţă de tine. Aşa e obiceiul în ţara mea; musafirul dacă joacă şah cu gazda, trebuie să-i cedeze prima partidă.

Continuară jocul şi Mamed câştigă de trei ori la rând. Aflând vestea, toţi s-au bucurat foarte tare, pentru multe mame plânseseră moartea fiilor lor îndrăzneţi. împărătiţa se lăsa greu înduplecată şi îi spuse lui Mumed:

— Tu nu m-ai învins pe deplin. Hai să jucăm pentru Ultima oară. Dacă vei pierde n-am să te pedepsesc, ci o să te las să pleci acasă. Dacă totuşi vei câştiga, o să fu cern nunta.

Mamed câştigă şi de data aceasta.

împărătiţei nu i-a mai rămas altceva de făcut decât să poruncească să se facă masa de nuntă şi să- i invite pe toţi maimarii cetăţii la ospăţ.

A doua zi dimineaţă îl aşeză pe tânăr pe tronul de aur fi astfel Mamed a devenit padişah.

De cum îşi începu domnia, înainte de toate, el trimise Călăreţi în calea neguţătorilor să-i aducă direct la palatul său.

Când sosi caravana, în frunte cu Iomud-Bek la palat. Mamed porunci să li se ia comoara găsită de el în fântână şi să fie împărţită sărmanilor din cetate. Iar lui Iomud-Bek i-a dat câţiva dinari, spunându-i:

— Uite banii pe care i-ai plătit tatălui meu. De astăzi mi-am răscumpărat libertatea. Acum să ştii că eu sunt padişahul tău şi dacă te mai porţi aşa cum ai făcut până acum o să plăteşti scump totul.

Cu aceste cuvinte el i-a dat drumul lui Iomud-Bek şi i-a lăsat liberi pe neguţători.

Pe urmă, Mamed trimise tatălui său o scrisoare şi dădu poruncă să fie adus bătrânul la el la palat. Tatăl a venit cât a putut de repede şi a trăit fericit restul zilelor lângă fiul său. Se spune că ei mai trăiesc şi acum, şi se bucură de viaţă tihnită.

Corbul cel îndărătnic

poveste persanaă

A fost odată ca niciodată. Cândva, trăia un abiar[159] care avea multă bogăţie şi bani. Şi mai avea şi un fecior pe care îl chema Mehrak. Cum era singurul, se înţelege că era şi nespus de îndrăgit. Când Mehrak ajunse flăcău şi îi trescu barbă şi mustăţi, tatăl său îi găsi o nevastă pricepută şi sprintenă.

Abiarul trăia în îndestulare şi în fiecare seară, la cină, în jurul său se adunau şi nevasta, şi feciorul, şi nora. Dar el nu era numai abiar, mai era şi maimare peste sat, din care pricină era ascultat de toţi oamenii. Zilele treceau, Vremea zbura, lunile se duceau, iar anii rămâneau în urmă. Abiarul îmbătrâni şi slăbi. Odată, într-o seară, îşi chemă feciorul şi-i grăi:

— Ceea ce am avut de făcut pe această lume am terminat şi, nu peste multă vreme, am să închid ochii pentru totdeauna. Mehrak, fiul meu, ţie-ţi grăiesc! Nu lăsa ca după moartea mea lampa să se stingă şi casa să rămână tară lumină, iar banii nu-i cheltui fără rost. Ţine calea de mijloc, calea cea de aur şi, cândva, de te va părăsi norocul, ia în'mână sapa, apucă-te să ari şi să semeni, şi vei găsi îndestulare aşa cum numai pământul îţi dă.

Trecură câteva zile şi abiarul muri. Mehrak îi luă locul, dar nu înţelese ce trebuie să facă; cheltui banii tară nicio noimă şi asta până află că în afară de o vacă şi de laptele pe care îl dădea, cu care de altfel era nevoit să-şi ducă zilele, nimic nu-i mai rămăsese. Cei ce mâncau găini şi miei trăiau acum numai cu pâine uscată...

Odată, Mehrak ieşi la câmp şi văzu o arie de treierat. îşi aminti că tată-sau îi poruncise: „Cândva, de te va părăsi norocul, ia în mână sapa”. Şi se gândi: Trebuie cât se poate de repede să vând vaca, să fac rost de pământ, să strâng sământă şi să mă apuc să-mi gătesc un ogor cu grâu. întocmai şi făcu. Cu banii primiţi pe vacă cumpără puţin pământ şi grâu de sământă. Apucă în mână sapa şi se puse pe treabă...

Dar iată că veni şi vremea culesului. într-o dimineaţă, Mehrak văzu cum un corb negru, care era aşezat pe ogorul lui, îi strica semănătura. Atunci luă de jos o piatră şi o aruncă în corb. Pasărea se înălţă în văzduh, apoi se aşezU pe un bolovan negru, la

159 cel care se îngrijeşte de întreţinerea canalelor de rigaţie

marginea aceluiaşi ogor. Stătu acolo ce stătu şi când Mehrak începu să lucreze, iarăşi se întoarse la stricăciunile lui. O a doua piatră pomi din mâna omului, ca să-l lovească, dar, ca şi mai înainte, corbul se ridică în văzduh şi se aşeză pe
bolovan. Şi cum până la asfinţit şezu cu încăpăţânare pe ogor, pasărea reuşi până la urmă să-l scoată pe Mehrak din minţi. în dimineaţa ce urmă, corbul făcu acelaşi lucru ca şi în ajun, până ce Mehrak îi zise:

— Ascultă, corbule! De ce eşti îndărătnic şi-mi strici semănătura?

— Vreau să-mi bat joc de tine, răspunse corbul. Mehrak nu izbuti în niciun fel să se descotorosească de corb, aşa că seara el îi povesti nevestei totul, tot ce i se întâmplase peste zi. Şi nevasta îi zise:

— Mâine dimineaţă, înainte ca spre tine să zboare corbul, ia nişte smoală, topeşte-o şi toam-o pe bolovanul cel negru. Când corbul se aşează, se lipeşte, tu îl prinzi şi-i răsuceşti gâtul.

— Nevastă, ce înţeleaptă eşti! se minună Mehrak. M-ai învăţat un lucru bun. întocmai am să fac!

în ziua următoare, dis-de-dimineaţă, aduse smoală, o topi şi o turnă pe bolovanul cel negru. Se
lumină bine, apoi răsări şi soarele. După un ceas se ivi şi corbul din ajun, care se repezi la semănătură. Mehrak îi dădu pace până ce soarele topi şi mai bine smoala. După aceea, luă o piatră şi o az'vârli în corb. Speriată, pasărea se grăbi spre bolovan, iar când se aşeză,pe dată, ghearele i se
lipiră. Iar Mehrak se apropie şi nu peste mult îi simţi gâtul în palmă.

— De ce faci asta? întrebă corbul văzându-şi clipele vieţii numărate.

— Vreau să-mi bat joc de tine! răspunse Mehrak.

Şi corbul zise mai departe:

— Dă-mi drumul, mai mult n-am să mai fac niciun rău semănăturii tale. Dacă ai să mă omori, puii mei vor rămâne fără ocrotire, te vor blestema şi ţie însuţi îţi va fi rău.

Vorbele corbului îl înduioşară pe Mehrak şi el îi dădu drumul.

— Hei, Mehrak! mai zise corbul după ce se aşeză pe bolovan. Tu ai avut milă de mine, aşa că am
să te răsplătesc. îţi dau o pană. Păstreaz-o şi dacă vei avea vreo nenorocire, dă-i drumul s-o ducă vântul. încotro o va pomi, să te duci în urma ei şi asta până ai să ajungi la mine. Când o să mă vezi, n-am să te las neajutorat.

— Prea bine, încuviinţă Mehrak.

Aşa că luă pana, o duse acasă, i-o dădu nevestei şi zise:

— într-un cufăr de fier şi ascunde pana pe fundul lui.

Poate, la zile negre, ne va fi de vreun folos.

Nevasta luă pana şi o puse în cufăr. Trecură câţiva ani şi iată că veni seceta. Nu tu ploaie, pământul nu rodi nimic şi Mehrak ajunse la sapă de lemn. Aducându-şi aminte, nevasta îi zise:

— Mehrak, ce-ar fi să iei pana şi să te duci să cauţi corbul?

— Bine zici, du-te şi adu pana, răspunse el.

Femeia aduse pana, Mehrak ieşi din casă şi îi dădu drumul. Pana zbură de parcă ar fi purtat-o vântul, iar Mehrak în urma ei merse până ajunse pe culmea unui munte, la un palat le fier. Se uită şi ce văzu? Acolo dormea o matahală de demon care, simţindu-l, se trezi şi Urlă:

— Hei, fiu de om cu dinţii albi şi ochii negri! Ce nevoi te-au adus pe-aici?

— Merg în urma penei, răspunse Mehrak.

— Bine, du-te mai departe 1

Pana zbură ce zbură şi intră într-o peşteră. Mehrak, tot după ea, ajunse şi el înăuntru şi acolo, fără să se aştepte, dădu cu ochii de corb.

— A, Mehrak! Bine ai venit! Ţi-ai amintit de mine? întrebă corbul.

Şi Mehrak îi povesti de secetă şi de grijile pe care le avea. Corbul îi dădu degrabă patru-cinci saci cu grâu şi-i zise:

— Uite de-ale gurii pentru voi toţi în acest an secetos.

îi mai dărui o găină şi-i zise:

— Găina asta nicio dată nu se dă jos din cuibar şi în fiecare zi vă dă câte un ou de aur. Găina ţi-o dăruiesc ca să ai şi bani.

Mehrak se întoarse acasă vesel şi fericit şi-i povesti nevestei tot ce făcuse.

— Toate sunt bune, zise nevasta, dar tu să nu spui nimănui că noi avem o astfel de găină.

Iar Mehrak n-o ascultă, se duse pretutindeni şi arătă găina. Aşa află şi maimarele satului, care trimise un om la Mehrak" să-l întrebe: „Am auzit că ai o găină nemaipomenită. Dă-mi-o s-o văd, apoi ţi-o înapoiez". Neavând ce face, Mehrak trimise găina, iar maimarele satului îi înapoie alta, care semăna cu cea care dădea în fiecare zi oul de aur. Pricepând că nu-i aceeaşi găină, Mehrak, se duse la maimarele satului, care îl ciomăgi şi-l goni.

Trecu un an şi iarăşi ajunse la sapă de lemn.

— Mehrak, du-te şi caută corbul, îl sfătui nevasta.

Ca şi prima dată, Mehrak ajunse la corb şi-i povesti acestuia totul. Acum corbul îi dădu un cazan şi o strecurătoare, după care îi grăi:

— Cum ţi se va face foame, bate cu strecurătoarea în cazan, cere bucatele poftite şi cazanul ţi le va da.

Mehrak se bucură, aduse cazanul acasă şi în fiecare seară luau din cazan tot ce pofteau. Odată, Mehrak îi zise nevestei:

— Maimarele satului m-a supărat nespus. Hai să ne răzbunăm. îi chemăm în ospeţie şi punem înaintea lui o sută de bucate felurite ca el să vadă că noi nu suntem mai răi decât alţii, cu toate că ne-a luat găina.

— De ce eşti neghiob?! se mânie nevasta. îţi va lua cazanul cum ţi-a luat şi găina.

— Nu, n-am să i-l dau, făgădui Mehrak.

Plecă şi îl pofti pe maimarele satului cu toţi ai lui. La amiază, când se aşezară să prânzească, maimarele satului cum una după alta, în faţa lor, apăreau felurite bucate. De uimire, îşi muşcă un deget. îi zise slugii sale:

— Du-te şi vezi ce anume fac ei dincolo.

— Cazanul e acolo, şopti sluga când se întoarse. Bat o strecurătoare în el, poruncesc bucatele şi cazanul le Una după alta.

Maimarele satului nu zise nimic, prinzi pe îndestulate u doua zi, trimise un om la Mehrak.

Dă-mi, rogu-te frumos, cazanul vostru pentru două zile. Mehrak nu se învoi, dar îi luară cazanul cu sila. Peste două zile îi înapoiară alt cazan. Mehrak băgă de seamă că e vorba de alt cazan şi porni întins la maimarele satului, şi iarăşi îl bătu şi-l izgoni.

Când intră în cel de-al treilea an, starea lui Mehrak era tot jalnică. Atunci, dădu drumul penei, ca şi prima şi a doua oară, şi porni să caute corbul. Când îl găsi, îi povesti totul. Ascultându-l, corbului i se făcu milă şi-i zise:

— De data asta am să-ţi dau un aşa lucru, că ai să primeşti înapoi şi găina, şi cazanul.

îi dărui un dovleac şi-i mai zise:

— Dacă te va necăji careva, loveşte cu mâna în dovleac şi-i grăieşte: „O sută de ciomege în mâini, frica o alungă”. Din dovleac se ivesc o sută de robi cu pielea neagră, cu puterea a o sută de tineri, care îţi vor rupe duşlanul în bucăţi. Iar când termină treaba, grăieşte-le:” Robi, ascundeţi-vă în dovleac şi luaţi şi ciomegele cu voi.” Atunci se vor ascunde în dovleac.

Mehrak luă darul, nu se duse acasă, ci porni drept la maimarele satului.

— Ce vânt te aduce? întrebă maimarele satului.

— Niciun vânt, răspunse Mehrak, doar am venit să-mi iau înapoi găina şi cazanul.

— Loviţi-l, alungaţi-l!

Numai ce auzi porunca maimarelui satului şi Mehrak lovi dovleacul cu mâna şi grăi: „O sută de ciomege în mâini, frica o alungă”. Din dovleac se iviră harapii şi se porniră să rupă oasele maimarelui satului şi slugilor sale. Când văzu că-l omoară, maimarele satului strigă:

— îţi dau şi găina, şi cazanul!

— Pai, mai repede, îi dădu Mehrak ghes.

Şi mai zise:

— Robi, ascundeţi-vă în dovleac şi luaţi şi ciomegele cu voi.

Harapii îndepliniră întru totul porunca. Chiar atunci se adunară şi locuitorii satului care-l aleseră pe Mehrak mai mare peste ei. Iar nevastă-sa, care era acasă, ce văzu?: Mehrak se întorcea cu găina,
cazanul şi dovleacul şi, pe deasupra, mai avea bastonul şi turbanul mai marelui satului. Ajuns acasă, îi povesti totul nevestei, de-a fir-a-păr. Ea se bucură, se ridică în picioare şi începu să joace.

Cum dorinţele lor s-au îndeplinit, aşa să se îndeplinească dorinţele tuturor.

Povestea fetei de croitor şi a feciorului de împărat

poveste persanaă

Trăia odată un croitor, care avea trei fete. într-o zi feciorul împăratului veni la el şi-i zise:

— Coase-mi o mantie din flori.

Croitorul se duse la fata cea mare şi-o întrebă:

— A venit azi la mine feciorul împăratului şi-a cerut să-i cos o mantie din flori. Ce să fac? Dar fata nu înţelese nimic şi nu fu în stare să răspundă.

Trecu noaptea, veni şi ziua a doua. Croitorul se duse în atelier şi căzu pe gânduri. Stătu şi chibzui până seara, dar zadarnic, nimic nu hotărî. în aceeaşi seară, se duse la cea de a doua fată, mijlocia, şi- i povesti şi ei de cerinţa făcută de feciorul împăratului. La fel şi ea, nu înţelese nimic şi nu găsi nicio scăpare.

Mai trecu o noapte. Dimineaţa, croitorul iarăşi se duse la atelier, se gândi tot până la apusul soarelui şi nici de data asta nu ghici despre ce-i vorba. Iar seara, plecă şi la cea de a treia fată, mezina, căreia îi povesti totul.

Ea îi răspunse:

— Apoi despre asta nici nu merită să te frământi. Cum se va ivi mâine feciorul împăratului la tine, spune-i; „Ca să-ţi cos mantia din flori, trebuie foarfeci, aţă şi degetar tot din flori. Dacă-mi vei da toate astea, atunci am să-ţi fac”.

Feciorul împăratului veni în a patra zi. După răspunsul primit, înţelese că croitorul trebuie să aibă trei fete şi că în prima noapte se sfătuise cu cea mai mare, în a doua cu cea mijlocie, dar nimic nu reuşise să afle. Iar în a treia noapte, el vorbise cu mezina şi tocmai ea născocise răspunsul.

Şi feciorul împăratului se îndrăgosti de mezină fără s-o fi văzut şi trimise după ea peţitori.

Ascultaţi mai departe. Feciorul împăratului era logodit cu o prinţesă bogată. Şi iată că zvonurile îi ajunseră la urechi, cum că feciorul împăratului trimite peţitori la fata croitorului. De aceea ea hotărî să zădărnicească acest lucru prin toate chipurile câte-ar exista şi căută să afle cine trebuie să ducă darurile de la palat la logodnică. Astfel află că feciorul împăratului trimite fetei o tavă cu fel de fel de bucate. Prinţesa se mânie peste poate din gelozie, se duse la un slujnic, îi dărui mulţi bani şi-i ceru:

— Mănâncă tu însuţi de acolo un pumn de orez, o aripă de pui şi ia puţin şerbet!

Sluga îi îndeplini rugămintea, după aceea duse tava fetei croitorului. Şi ea văzu: cineva umblase la farfurii. Hotărî fata că feciorul împăratului îi trimisese resturile cinei, nu mâncă nimic şi-i răspunse în versuri:

Pilaful pe jumătate ciugulit
Un pumn de-orez abia-am primit.
Şi păsările tară de-o aripă,
Orez puţin tu mi-ai trimis în pripă.

Cât îşi bătu feciorul împăratului capul, îi fu peste putere să înţeleagă ce înseamnă

asta.

în ziua următoare, el cumpără o pereche de papuci imoşi şi porunci să-i ducă fetei. Prinţesa află şi acest lucru, se duse la sluj ni cui care trebuia să plece, îi dădu ni mulţi şi-l rugă:

— Mai întâi încalţă tu papucii, mergi cu ei mult, să se strice. Şi numai după aceea du-i!

Sluga aşa şi făcu. Duse fetei croitorului papucii rupţi, iar fata nici nu-i încălţă şi-i trimise înapoi.

După ce se află de logodnă, prinţesa începu să trimită oameni la feciorul împăratului şi aceştia îi
spuneau că fata, vai, nu-i bună de nimic. Aşa o ţinu până la nuntă.

Şi iată că pe feciorul împăratului şi pe fată îi duseră în camera însurăţeilor. Dar el nici n-o privi şi adormi. Dimineaţa, mireasa spuse despre asta soacrei. Şi ea ce ştia: în această zi, fiul ei se va duce în grădina cu flori galbene. Căci avea trei grădini: cu flori galbene, cu flori roşii şi cu flori albe. Feciorul împăratului se plimba în fiecare zi printr-una din ele, şi acum era rândul grădinii cu flori galbene. Soacră îi zise fetei:

— Urcă-te pe un cal şi du-te la grădina cu flori galbene. Cum ajungi, bate în porţi. îţi va deschide prinţul. Tu cere-i un buchet de flori galbene şi el îţi va da. Cum primeşti buchetul, întoarce-te şi nu mai scoate nicio vorbă.

Fata întocmai şi făcu. încalecă un cal, plecă la grădina cu flori galbene şi bătu. Prinţul deschise porţile şi ea îi zise:.

— Vreau flori, vreau un buchet, repede, grăbeşte-te!

Prinţul se duse, rupse un buchet de flori galbene, le dădu fetei şi dori să-i vorbească, dar ea încalecă în grabă şi plecă iute ca vântul.

A doua zi soacra îi zise:

— Astăzi, fiul meu va fi în grădina cu flori albe. încalecă un cal alb, du-te la grădină, bate în porţi, prinţul îţi va deschide, iar tu cere-i un buchet de flori albe. El va rupe florile şi ţi le va da; fii cu băgare de seamă, nu vorbi nimic şi întoarce-te repede.

Fata călări un cal alb, bătu în porţi, prinţul deschise şi-i ieşi în întâmpinare. Şi de data asta fata îi ceru:

— Vreau flori, vreau un buchet, repede, grăbeşte-te!

Prinţul rupse flori albe, le legă în buchet şi buchetul îl dădu fetei. Voi să-i vorbească, dar ea sări pe cal şi se depărta ca gândul.

în a treia zi, soacra îi zise fetei:

— încalecă azi un cal murg, îndreaptă-te la grădina cu flori roşii şi bate în porţi. Cum iese fiul meu, ca şi mai înainte, cere-i un buchet de flori roşii. El îţi va da florile, iar tu zi-i: „Cordonul mi-e prea strâns şi nu-l pot desface – taie-l!” Cum va aduce cuţitul, pune mâna sub el ca să-ţi taie un deget. Şi cum te tai, ţipă: „Vai, degetul meu! Vai, degetul meu!” Apoi, ia buchetul, încalecă şi pleacă de-acolo.

Fata făcu întocmai. înşeuă un cal murg, se duse la grafi, bătu şi prinţul îi deschise. Ea grăi:

— Vreau flori, vreau un buchet, repede, grăbeşte-te! Prinţul rupse un buchet de flori, le dădu fetei şi aceasta zise:

— Cordonul mi s-a strâns prea tare şi nu pot desface ful. Ia un cuţit şi taie-l! Prinţul aduse un cuţit şi voi să taie nodul, dar fata puse mâna sub tăiş şi îşi răni degetul mare. Atunci ţipă:

— Vai, degetul meu! Vai, degetul meu!

Apoi se urcă pe cal şi-i dădu pinteni.

Când prinţul se întoarse acasă, fata începu iar să strige:

— Vai, degetul meu! Vai, degetul meu!

Prinţul rămase uimit; înţelese că strigătul e al acelei, care fusese în grădină. Iar toate aceste nopţi, prinţul nu dormise din pricina dragostei pentru fata pe care o văzuse în grădină! El se apropie şi o privi cu luare-aminte şi ce văzu: da, era aceeaşi fată care venise în grădina cu flori galbene, şi în grădina cu flori albe, şi în grădina cu flori roşii. Plânse prinţul de bucurie şi-o întrebă:

— Fată dragă, ce să se fi întâmplat?

Iar ea îi povesti despre toate, iar prinţul o îmbrăţişă. Şi iată că pentru şapte zile şi şapte nopţi înfrumuseţară oraşul şi nuntiră.

întocmai cum această fată şi feciorul împăratului şi-au îndeplinit dorinţele, aşa să se îndeplinească şi dorinţele-voastre, ale tuturora.

Vulpea şi cocoşul

poveste persanaă

Demult, trăia un cocoş, care căzuse de multe ori în laba vulpii, dar de fiecare dată izbutise, cum- necum, s-o înşele şi să scape cu viaţă. Şi iată că, odată, undeva de parte de sat, când ciugulea nişte boabe, văzu pe neaşteptate că vulpea se furişa spre el.

Până la sat era departe, până acolo nu era chip de ajuns. Şi cocoşul de-abia reuşi să zboare într- un ulm bătrân de-alături. Vulpea se apropie de ulm şi-i zise:

— Hei, cocoşule! De ce-ai zburat în copac pe dată ce-ai dat cu ochii de mine?

Iar cocoşul îi răspunse:

— Apoi, ai fi poftit să fug la tine să te îmbrăţişez?

— Desigur! Oare tu n-ai aflat? Padişahul a trimis pe toate uliţele şi prin toate bazarurile crainici şi le-a poruncit să strige: „în întreaga mea împărăţie, niciun suflet viu, nicio jivină nu va avea dreptul să-l necăjească pe cel slab. Fie ca de-aici înainte lupii şi oile să bea apă din acelaşi izvor, iar ulii şi porumbeii să trăiască într-un cuib!” Iar acum, tu trebuie să cobori şi să plecăm împreună să ne plimbăm.

— Bine e să te plimbi cu mai mulţi, nu doar noi, răspunse cocoşul. Aşteaptă puţin, să vină în fugă, ca furtuna, acele jivine ce trăiesc pe-aici. Atunci o să ne plimbăm cu toţii.

Dar vulpea întrebă îndată:

— Dar ce jivine? Care jivine?

— Seamănă cu lupii, numai că au urechile şi cozile lungi.

— S-ar putea să fie dulăi ciobăneşti?

— După cum se crede sunt!

Socotind că sunt dulăi, vulpea îşi puse coada pe spinare şi pe-aici ţi-e drumul. Iar cocoşul îi strigă în urmă:

— De ce o iei la sănătoasa?

— Fiindcă nu-mi place s-am treabă cu dulăii.

— Apoi n-ai spus chiar tu că padişahul a poruncit tuturor jivinelor să nu-i necăjească pe cei slabi?

— Da, însă dulăii erau în câmp şi n-au auzit porunca padişahului.

Povestea prinţului Ismail şi a lui Arab-Zanghi

poveste persanaă

în vremurile de demult, trăia un prinţ pe nume Ismail şi mai tot timpul şi-l petrecea la vânătoare, atât de mult era legat de această îndeletnicire. Pe deasupra, el mai era şi viteaz şi neînfricat.

Şi iată că, odată, văzu în vis o fată ca luna plină de minunată şi pe dată se îndrăgosti de ea. Când se trezi, dimineaţa, începu să plângă. îl linişti mamă-sa, îl linişti, dar zadarnic. Prinţul nu mai mânca, nu mai bea, se topea de dor.

Şi avea prinţul un cal pe nume Kamar, cunoscut de toată lumea. Se ridică Ismail odată, dimineaţa, încălecă pe Kamar şi porni în câmpie.

„Până nu-mi găsesc iubita, n-am să mă întorc”, grăi el.

Cât îl rugă, cât plânse mamă-sa:

— Fiule, încotro te duci? De ce mă osândeşti cu despărţirea? La nimic nu ajută; părăsi prinţul ţinuturile sale şi se îndreptă în lumea largă.

Merse el şi merse şi se opri într-o trecătoare din munţi. Iar pe piscurile unuia dintre munţi se ridica un palat dintr-acelea pe care nici măcar în vis nu le vezi. La poalelemuntelui era

un izvor.

Prinţul descălecă, dădu calului orz, îl adăpă cu apă limpede şi se aşeză lângă izvor.

Iar acum ascultaţi ce fel de palat era.

Era de fapt cetatea lui Arab-Zanghi. Iar cetăţii îi erau supuşi patruzeci de viteji şi oricare ar fi fost cel ce venea prin apropiere, fie drumeţ singuratic sau o întreagă caravană, ei atacau şi-l jefuiau. Şi cum se întâmplă că, tocmai atunci, când prinţul Ismail se oprise la poalele muntelui, lângă izvor, pe turn stătea însuşi Arab-Zanghi, care scruta zările; oare nu se ivise careva pe drum? Dar trebuie să vă mai spun că aceşti patruzeci de viteji, pe rând, făceau de straje pe turn, fiecare câte două ceasuri.

Şi văzu Arab-Zanghi, lângă izvor, la poalele muntelui, că venise un tânăr voinic pe un cal frumos. Arab-Zanghi chemă trei viteji şi le zise:

— Duceţi-vă la izvor şi aflaţi cine-i tânărul, ce pofteşte. întrebaţi-l cum de-a avut îndrăzneala să se oprească şi să se odihnească aici. Sculaţi-l de-acolo şi târâţi-l la palat.

Şi plecară toţi trei la izvor şi-l întrebară pe Ismail:

— Hei, tinere, cine eşti şi încotro ai pomit-o? Cum de-ai îndrăznit s-apuci pe drumul ăsta? Oare tu nu ştii că aici atotputernic este Arab-Zanghi? Nici leul n-are îndrăzneala să se arate prin aceste locuri; cine se iveşte aici, viu nu mai pleacă!

Prinţul se prefăcu surd şi mut, şi cu mâinile le arătă:

„Eu n-aud, daţi-vă mai aproape şi faceţi-vă înţeleşi”.

Aceştia se dădură aproape. Atunci, prinţul apucă doi dintre ei, ca pe pisici, de după ceafă, şi-i izbi unul de altul cu frunţile, de le despică ţestele. Iar celui de-al treilea îi tăie urechea, i-o puse în palmă şi-i zise:

— Du-te şi dă-i de veste stăpânului tău despre toate cele întâmplate.

De ceea ce văzu, lui Arab-Zanghi era cât pe-aci să-i iasă ochii din cap. El însuşi se urcă pe-un cal, îmbrăcă platoşa şi împreună cu treizeci de viteji mână spre izvor. Iar prinţul Ismail încălecă pe Kamar, scoase sabia din teacă şi le aţinu calea, ca un leu.

— Eu sunt unul, voi treizeci. Nu-i de-a vitejilor să luptaţi treizeci cu unul. Veniţi pe rând!

Şi socoti Arab-Zanghi că dreptatea era de partea prinţului, aşa că se învoi. Zece oşteni, unul după altul, înaintară şi pe toţi îi răpuse Ismail. Atunci, însuşi Arab-Zanghi îi ieşi înainte.

La început ei schimbară lovituri de lance, apoi trecură la luptă. Şi se luptară şapte zile la rând. în cea de-a opta, prinţul Ismail îl trânti pe Arab-Zanghi la pământ şi i se aşeză pe piept. Se pregătea tocmai să-i taie capul când văzu că duşmanul plângea. Prinţul îl întrebă:

— De ce plângi, tinere? Dacă vrei să laşi ceva cu limbă de moarte, spune!

Şi Arab-Zanghi răspunse:

— Nu-s băiat, sunt fată! Sunt deja douăzeci de ani de când prad prin aceste locuri. M-am luptat cu mulţi tineri viteji. Pe toţi i-am biruit şi-am făgăduit că am să mă mărit cu acela, care mă va arunca la pământ. Până acum am biruit trei sute de bărbaţi viteji. Iar tu vrei să mă omori, neaflând nici măcar cine sunt!

Apoi, Arab-Zanghi îşi scoase zalele şi coiful şi două cosiţe grele îi căzură până la mijloc. Văzu prinţul – da, într-adevăr, era fată. O eliberă, o sărută şi începu s-o învinovăţească:

— De ce nu mi-ai spus toate astea de la început?

— Ce-a fost, a trecut!

Şi se luară de mână, urcară la palat, se aşezară şi petrecură. Ei se iubeau mult, se duceau împreună la vânătoare, iar seara, iarăşi se veseleau.

Aşa trecură câţiva ani. Şi iată că, într-o noapte, prinţul o visă din nou pe acea Peri, pentru care îşi părăsise casa. Dimineaţa, îşi luă rămas bun de la Arab-Zanghi şi-l încălecă pe Kamar. Cât se strădui Arab-Zanghi să-l înduplece:

— Prietene, încotro o porneşti, ce s-a întâmplat? Rămâi aici! Orice ţi-ar pofti inima, până şi de lapte de pasăre am să fac rost!

Iar prinţul doar îi răspundea:

— O, Arab-Zanghi! Dacă soarta va voi, ne vom întâlni iarăşi. Am pierdut ceva pe care trebuie să-l găsesc şi până atunci n-am să-mi aflu liniştea.

Şi, călare pe Kamar, lăsă în urmă palatul lui Arab-Zanghi şi mână spre pustiu. Merse câteva zile şi nopţi prin pustiul în care nu era nici apă, nici iarbă. Până la urmă, ajunse la un oraş. înnoptă
prinţul în afara zidurilor oraşului, unde-şi întinsese un cort mic, pe care îl purta veşnic cu el.

A doua zi, fiica padişahului acestei ţări voi să vâneze. Şi cu toate cele trebuincioase, împreună cu suita şi slugile, plecă la vânătoare. Nu ieşi bine din oraş, că văzu în preajma porţii un cort mic. „E vreun călător”, socoti ea şi-l chemă pe un om care o întovărăşea.

— Du-te şi află cine-i acolo! porunci.

Iară fata rămase să privească de departe. Cel trimis se apropie de cort şi întrebă:

— Cine eşti? încotro ţi-e drumul?

— Sunt călător. Merg în lumea largă.

Trimisul se înapoie la fiica padişahului şi-i spuse cele aflate. Ea porunci să fie adus prinţul şi acesta i se înfăţişă.

Ascultaţi acum ce se întâmplă mai departe. Fata îl visase pe Ismail şi se îndrăgostise de el. Se priviră prinţul şi prinţesa o dată şi deja nu mai erau în stare să-şi ia ochii unul de la celălalt – că doar prinţesa era fata aceea! Ei se înţeleseră din priviri, ca şi când de ani de zile se cunoşteau şi de demult se iubeau.

Fata nu voia ca cineva să ghicească taina şi-i porunci prinţului să se ascundă la bătrâna ei doică, îşi luară rămas bun şi se despărţiră. Fata plecă la vânătoare, iar prinţul se duse la cortul său.

La apusul soarelui, fata se înapoie la palat. Iar prinţul intră în oraş şi începu să caute casa doicii, îi arătară casa, bătu în uşă şi rugă să fie lăsat să înnopteze acolo. La început nu-l primi, dar el îşi deschise punga cu bani, iar doica văzu aurul şi se învoi.

— Fie, dragul meu!

îi dădu drumul în casă şi-l conduse în cea mai bună cameră. La miezul nopţii, prinţul se îmbrăcă, îşi luă sabia şi porni la palatul prinţesei. Se apropie de palat şi văzu – stătea o strajă de zece oameni, cu săbiile scoase din teacă. îşi trase şi el sabia, îi culcă la pământ pe toţi zece şi intră în palat.

Fata îl văzu pe Ismail, îl îmbrăţişă şi se aşezară să petreacă. Şi iată că în timpul petrecerii ea îi zise prinţului:

— Trebuie să socotim totul cum se cuvine. Fiindcă, numai ce va afla tata de asta şi o să poruncească să ne taie în bucăţi. Ce-i mai rău, că tu ai omorât străjile, o nenorocire după alta.

Născocind ceva, fata mai zise:

— O scăpare avem, să vorbim despre asta cu doica.

Neîntârziat, la mijlocul nopţii, trimiseră după ea, o aduseră şi o rugară să-i ajute la nenorocire.

— Lăsaţi totul pe seama mea, le răspunse doica, voi vedeţi-vă de veselia voastră.

Aşa grăi şi ieşi. Iar dimineaţa, ea îşi puse un ceador şi se duse la padişah.

— Ţie să mă jertfesc, padişah slăvit! Le-a căzut capul celor zece străji nerecunoscătoare, care păzeau palatul prinţesei. Nimeni nu ştie cine a făcut asta, dar eu i-am tăiat!

Se miră padişahul:

— Ia povesteşte-mi, cum de s-a întâmplat?

— Uite-aşa, străjile de mult se înţeleseseră s-o fure pe prinţesă. Am aflat despre gândurile lor mârşave, m-am împrietenit cu ei şi am început să mă plâng: „Eu atâta am suferit, încât vă rog pe voi să mă scăpaţi de ea. Am să fac tot ce-mi veţi cere”. Aşa i-am liniştit şi ne-am înţeles pentru noaptea trecută. Le-am dat de băut peste orice măsură şi ei s-au prăvălit de beţi ce erau. Apoi, i-am tras într- o parte şi le-am tăiat capul.

Ascultă padişahul asta, o răsplăti pe bătrână, îi făcu daruri, întocmai cum i se cuveneau. După aceasta, doica ajunse mai mare peste harem şi tot timpul stătea acolo, neîndepărtându-se nicăieri – atâta era de mulţumită!

în fiecare noapte, după prima strajă, ea îl conducea pe prinţ la palatul prinţesei, iar dimineaţa îl însoţea la ea acasă. Şi iată că, într-o noapte, prinţului i se făcu dor de-acasă şi-i zise prinţesei:

— Apoi şi eu am în ţinutul meu casă şi avuţii, prieteni şi rude. Până când, în taină, noaptea, cu o mie de ascunzişuri, să mă strecor aici? Hai, împreună, în ţara mea!

Fata încuviinţă spusele tânărului. Dimineaţa, îl chemă pe maimarele peste grajduri şi-i porunci să pună şaua, ca pentru vânătoare, pe doi din cei mai iuţi cai împărăteşti. Grăjdarul făcu totul întocmai cum i se poruncise. Prinţesa îşi luă din comoară tot ce era mai uşor dar mai greu la preţ. Apoi, prinţul şi prinţesa încălecară şi părăsiră oraşul, mânând de-a dreptul prin pustiu.

Merseră ei, merseră, până ajunseră în sfârşit la nişte munţi, unde era un izvor. Se opriră şi se înţeleseră să se odihnească şi să rămână de straje pe rând. întocmai şi făcură. Dar iată că atunci când prinţul dormea, cu capul pe genunchii prinţesei, ea se uită – o, Alah! Ce-i asta? Pretutindeni, cât vedea ochiul, prin pustiu, în urma lor goneau călăreţi.

Şi ascultaţi mai departe. în acea dimineaţă, când prinţul şi prinţesa fugiseră, fusese vestit padişahul că prinţul Ismail petrecuse câteva zile în oraş şi o luase pe prinţesă. Padişahul porunci să trimită o poteră din zece mii de oşteni şi zece comandanţi, câte unul în fruntea fiecărei mii.

Văzând potera, fata izbucni în plâns şi lacrimi fierbinţi începură să cadă pe obrajii prinţului. Ismail se trezi şi văzu că fata plângea. O întrebă despre pricină, iar ea arătă cu mâna în partea pustiului. Privi Ismail, văzu oştenii şi zise:

— Nu te necăji, cu noi e norocul!

După aceea, apucă sabia, băgă piciorul în scară şi porni în întâmpinarea călăreţilor. El îi înfrânse şi-i alungă până la porţile oraşului. Apoi, se întoarse la prinţesă şi împreună plecară spre palatul lui Arab-Zanghi, iar aceasta, auzind de sosirea lor, le ieşi înainte şi-i întâmpină cu toată cinstirea. Toţi ajunseră la palatul lui Arab-Zanghi şi trăiră acolo un an întreg, petrecând şi veselindu-se.

Şi prinţului iarăşi i se făcu dor de ţara lui şi-i zise lui Arab-Zanghi şi lui Bibi-Peri (aşa o chema pe prinţesă):

— Sunt deja ani îndelungaţi de când n-am mai fost în ţara mea, haideţi la noi!

Şi una şi cealaltă se învoiră. Toţi trei părăsiră palatul şi se îndreptară spre ţara lui Ismail.

Când se apropiară ei de oraş, îl vestiră pe padişah:

— Prinţul Ismail vine împreună cu Arab-Zanghi şi Bibi-Peri.

Padişahul dădu poruncă să fie întâmpinaţi cum se cuvine şi-i conduseră în oraş cu cinstire.

Trecu nu multă vreme şi padişahul se îndrăgosti de Arab-Zanghi, de parcă nu cu o inimă, ci cu o sută. îi mărturisi această taină vizirului, iar vizirul era un om ticălos şi n-avea ochi să-l vadă pe prinţ. îi zise el padişahului:

— Câtă vreme prinţul Ismail e viu, Arab-Zanghi nu-i pentru tine. Mai întâi trebuie să termini cu el şi apoi să te gândeşti la dragoste.

Şi hotărî padişahul să-l omoare pe Ismail. Odată, porunci să se gătească o anume mâncare pentru el şi prinţ, iar în farfuria prinţului să fie pusă otravă. Dar Arab-Zanghi era o femeie foarte isteaţă. Ea îl iubea din toată inima pe prinţ şi ei se sfătuiau unul pe celălalt în toate cele. Şi iată că Arab-Zanghi îi zise:

— Te duci deseară în ospeţie la tată-tău – fii cu băgare de seamă. Dacă-ţi dă bucate, pe care nimeni nu le-a gustat, nu mânca!

Seara, după porunca padişahului, aduseră două farfurii cu mâncare anume gătite. Iar prinţul nu începu să mănânce, dădu mai întâi să guste pisica. Pe dată ea se umflă, căzu şi îşi dădu duhul.

Prinţul se ridică şi zise mâniat:

— Iar asta ce mai înseamnă?

împreună cu Arab-Zanghi şi Bibi-Peri părăsi palatul şi se mută în cetatea ce era în apropiere de oraş. Iar vizirul nu înceta să-i şoptească padişahului tot felul de bănuieli şi

îndoieli.

— Prinţul s-a mutat în cetatea asta şi se răscoală împotriva ta! Trebuie trimis călăul ca să-i scoată ochii şi să îi pună în palmă. Şi după aceea, să se ducă prinţul încotro va găsi de cuviinţă!

Şi nesocotitul padişah întocmai şi făcu: îl trimise pe maimarele peste călăi şi acesta îi scoase lui Ismail ochii şi îi puse în palmă. Aşa şi porni agale prinţul prin pustiu, neştiind încotro merge. Merse el, merse şi se opri la un izvor, adormi, apoi se trezi şi iarăşi se culcă. Aşa stătea culcat, fără să doarmă, fără să vegheze şi, dintr-o dală, auzi cum vorbeau două porumbiţe. Una îi zicea celeilalte:

— Surioară, îl cunoşti pe acest tânăr? E prinţul Ismail. Tatăl lui, îndrăgostit de Arab-Zanghi, a dat ascultare vorbelor mincinoase ale vizirului viclean şi a poruncit să i se scoată ochii. Şi uite, el îşi
ţine ochii în palmă! Iar acum, dacă el doarme, să se trezească, iar dacă stă de veghe atunci să se gândească mai bine. Au să cadă din copac două frunze. Dacă le va fărâmiţa, îşi va şterge ochii cu ele, apoi şi-i va pune la locul lor – prinţul îşi va recăpăta vederea.

Nici nu terminară ele de gângurit că se şi auzi foşnetul frunzelor căzătoare. Pe dată prinţul le ridică şi făcu aşa cum îl sfătuise porumbiţa. Şi imediat îşi recăpătă vederea. Numai că se grăbi şi puse ochiul drept în locul celui stâng, iar pe stângul în locul dreptului şi privirea îi era acum crucişe. Dar Ismail era bucuros şi aşa!

Câteva zile prinţul nu se atinse de mâncare, merse aşa flămând. Merse el, merse până ajunse la o moară, unde-i zise stăpânului:

— Tătucă, nu mă primeşti oaspete?

— Oaspetele e un lucru scump, îi răspunse morarul.

— De câteva zile n-am mâncat nimic şi aproape că mor de foame, îi zise atunci prinţul.

Morarul era un om trecut prin multe şi ştia că omului, care n-a mâncat câteva zile, nu trebuie să-i
dai dintr-o dată multă mâncare, altfel, se îmbolnăveşte. în prima zi îi dădu mâncare puţină, ziua următoare mai multă. Şi numai după trei-patru zile, când prinţul se îndreptă, îi dădu mâncare atâta cât trebuia.

Odată, prinţul îl întrebă pe morar:

— Tătucă, tu ai vreun fecior?

— Nu.

— Vrei să mă iei pe mine?

— Desigur, vreau să te iau!

Iar prinţul îi zise:

— Bine, dar cu o condiţie: să-mi dai de mâncare pe săturate.

Dar câtă îţi trebuie ţie? îl iscodi morarul.

— O oaie pe zi, un sac de grâu, doi de lipii din făină de grâu.

Morarul n-avu nimic împotrivă. Şi trăiră minunat. Numai că, odată, prinţul îl văzu pe morar plângând.

— Tată, de ce plângi? îl întrebă.

— Cum să nu plâng? Padişahul avea un fecior pe care-l chema Ismail şi care avea două neveste, ca luna de minunate. Pe una o chema Arab-Zanghi, pe cealaltă Bibi-Peri. Padişahul s-a îndrăgostit de Arab-Zanghi şi a vrut s-o ia de nevastă. Dar feciorul i-a stat în cale. Atunci, el a poruncit să-l orbească şi să-l alunge din cetatea de scaun. Iar Arab-Zanghi, aflând despre asta, s-a răsculat şi a adunat oaste. De câtă vreme ea, împreună cu Bibi-Peri, duce lupta împotriva padişahului! Toţi tinerii sunt omorâţi şi uite că s-a dat poruncă de o nouă aducere la oaste; cine n-are fecior, trebuie el însuşi să plece la luptă. Şi iată că au venit azi străji, m-au apucat de guler şi mi-au cerut: „Trimite-ţi fiul la luptă, de nu, du-te tu!”

Se bucură prinţul de aceste veşti, îndeosebi de credinţa lui Arab-Zanghi şi zise:

— Tată, ce folos să verşi lacrimi! Mai bine du-te şi fa rost de cal şi de sabie şi nu te întrista de nimic.

Se duse morarul, găsi o mârţoagă şi o sabie ruginită şi i le aduse prinţului. Acesta încălecă pe cal şi porni pe câmpul de luptă.

Şi ce văzu acolo? Arab-Zanghi se bătea ca o leoaică! Ea încurcase aripa dreaptă cu aripa stângă, atacul şi apărarea oştii duşmane. Din cei omorâţi de ea crescuseră movile întregi. Se uită ea prin praful stârnit de luptă în cealaltă parte a câmpului şi, deodată, văzu călare un tânăr ce semăna cu prinţul Ismail. Nu-şi crezu Arab-Zanghi ochilor, se mai uită încă o dată cu mai mare luare-aminte şi, cu adevărat, era iubitul ei, numai că avea ochii cruciş.

în timpul acesta, prinţul tocmai cânta un cântec, ca Arab-Zanghi să fie şi mai sigură că el este.

în sfârşit, ei se întâlniră şi se înţeleseră să încingă o luptă de ochii lumii, după care să se despartă. Apoi, Arab-Zanghi se va răfui cu padişahul, iar prinţul cu vizirul.
Aşa şi făcură. Arab-Zanghi, cu o parte din oşteni, se grăbi călare spre palat. Acolo, ei îl omorâră pe padişah. Iar prinţul se îndreptă spre casa vizirului şi-l pedepsi şi pe acesta după merit. Apoi, ieşiră în faţa poporului şi poruncíră să împodobească oraşul. Şi patruzeci de zile şi de nopţi prinţul îşi sărbători nunta cu Arab-Zanghi. Iar după aceasta, patruzeci de zile şi nopţi petrecu nunta cu Bibi- Peri. Şi numai ce prinţul se urcă pe tron, îl chemă pe morar şi-l făcu vizir al mâinii drepte. Apoi Ismail se veseli şi petrecu, făcu judecata dreaptă şi domni la fel de drept.

înţeleptul Bu-Ali, diavolul şi prinţesa

poveste persanaă

Cu mult timp în urmă, trăia într-o ţară un şah. în afară de o singură şi frumoasă fată, el nu mai avea alţi copii. Printre slujitorii şahului era şi o bătrână, al cărei fiu, pe nume Bu-Ali, învăţând ştiinţe felurite, a ajuns mare înţelept.

într-o zi, Bu-Ali se duse la palat să-şi vadă mama şi acolo, întâmplător o zări pe fata şahului, care se plimba prin grădină, adunând flori. Nu cu o inimă, ci cu o sută se îndrăgosti Bu-Ali de ea şi- i spuse acest lucru mamei sale.

— Ai înnebunit, se îngrozi bătrâna. Cum e cu putinţă să te îndrăgosteşti tocmai de prinţesă? Să-ţi iasă aceste gânduri din cap! Nimic bun nu te poate aştepta.

Bu-Ali nu-i răspunse nimic bătrânei sale mame şi de atunci, în fiecare zi, de dimineaţa până seara, stătea în faţa palatului până când îl văzu chiar măritul şah. Şi atunci îl chemă şahul pe vizir şi- i porunci:

— Du-te şi vezi ce vrea Bu-Ali, că de la prima rază de soare şi până la asfinţit stă nemişcat în faţa palatului.

Vizirul se apropie de Bu-Ali şi-l întrebă de ce stă acolo. Iar Bu-Ali îi spuse:

— Sunt îndrăgostit de prinţesă şi vreau să mă însor cu ea, orice s-ar întâmpla.

Vizirul îi repetă şahului marea dorinţă ce-o avea Bu-Ali. Auzind acestea şahul se mânie, chemă o slugă şi-i dădu ordin:

— Alungă-I pe acest om din oraşul nostru şi spune străjilor de la porţile cetăţii să nu-i dea voie să se mai întoarcă aici vreodată.

— Voi face întocmai precum aţi poruncit! îl încredinţa sluga.

Şi, luând de căpăstru măgarul lui Bu-Ali, îi scoase pe amândoi afară din oraş, poruncindtotodată străjilor dorinţa şahului.

Amărât şi cu inima zdrobită, Bu-Ali luă calea pustiului. Merse el cale lungă, când, pe neaşteptate, îi ieşiră în drum şapte, opt călăreţi. Apropiindu-se, Bu-Ali îi întrebă:

— Cine sunteţi şi unde mergeţi?

— Venim dintr-o ţară îndepărtată să-l luăm la şahul nostru pe înţeleptul Bu-Ali.

Numai ce-şi spuse numele, şi călăreţii şi puseră o şa scumpă pe unul dintre cai şi-l ajutară pe Ali să încalece. Şi cu mare alai îl duseră pe Bu-Ali în ţara lor.

Văzându-l, şahul cel străin, în semn de adâncă preţuire, se ridică în picioare şi porunci slugilor să-i aducă lui Bu-Ali un tron. Bu-Ali se miră de atâta cinstire. Când se terminară toate urările de bun venit, şahul i se plânse lui Bu-Ali:

— De un an întreg sufăr de mari dureri de cap. Câţi tămăduitori m-au văzut până acum, niciunul nu m-a putut vindeca. Toţi într-un glas mi-au răspuns: „Noi nimic nu putem face. Singurul om care te poate ajuta este înţeleptul Bu-Ali”. De aceea am trimis după tine.

Nu apucă şahul să-şi termine vorba, că Bu-Ali şi chemă o slugă.

— Să mi se aducă un lighean!

Şi slugile aduseră îndată un lighean de aur.

Bu-Ali îşi scoase de la cingătoare un brici şi-l tăie pe şah chiar pe frunte.

Nu după mult timp, el opri scurgerea sângelui, iar şahului, imediat îi trecu durerea.

Şi se bucură şahul şi-i dărui lui Bu-Ali o sută de galbeni, un cal iute cu o şa care avea scările din
aur şi-l rugă să rămână la palat.

— Nu, eu trebuie să mă întorc acasă!

— După cum am auzit, se împotrivi şahul cel străin, îţi este oprită întoarcerea în oraşul tău, iar străjile te vor împiedica s-o faci. Doar ai fost alungat de stăpânul acelor ţinuturi. Gândeşte-te singur, unde vrei să te duci?

— Ştiu o vorbă, îi răspunse Bu-Ali: dimineaţa e altfel decât seara; sau moare măgarul sau stăpânul lui. Sau moare şahul, sau marele vizir, sau amândoi.

Şi Bu-Ali pomi la dram, trecând prin bazar cu gândul de a-i cumpăra mamei sale în dar un cazan de aramă. Abia trecu de porţile oraşului şi nu străbătuse decât un dram foarte scurt că cerul se acoperi deodată de nori şi începu să plouă cu găleata.

Bu-Ali se grăbi să-şi dezbrace hainele şi să le bage în cazan, punându-i capacul. Numai ce a stat ploaia şi Bu-Ali îşi scoase hainele din cazan şi se îmbrăcă.

Nu apucă bine să-şi pună veşmintele pe el, când pe neaşteptate apăru Diavolul. Scaraoţchi rămase foarte mirat văzând că Bu-Ali nu e ud deloc, deşi plouase foarte mult.

— Cum se face că nu te-a atins ploaia? Eu, cu toată viclenia şi iscusinţa mea, tot m-am udat. De unde ai învăţat această şiretenie?

— Eu am învăţat un lucru foarte bun, răspunse Bu-Ali.

— Spune-mi-l şi mie! se rugă Diavolul, crezând că-i vorba de o taină.

— Degeaba, n-am să ţi-l spun! se împotrivi Bu-Ali.

Mult se tocmiră ei şi, până la urmă, Bu-Ali îi grăi lui Scaraoţchi:

— Toată taina e în acest cazan!

— Atunci dă-mi mie cazanul acela, stărui Diavolul.

— Bine, mă învoiesc, dar, în schimb, dă-mi cartea ta cu taine. Numai atunci îţi voi da şi eu cazanul.

Diavolul se gândi puţin: „Tot ce e scris în această carte ştiu pe dinafară. Mai mult nu-mi mai trebuie. Am să-i dau cartea şi-am să iau cazanul”. Şi-i dădu cartea cu taine lui Bu-Ali, primind în schimb cazanul. întrebând despre însuşirile pe care le are, Bu-Ali îl lămuri:

— Cum vezi că începe să plouă, scoate cât mai repede hainele de pe tine, ascunde-le în cazan, pune capacul şi gata. Când ploaia se va opri, scoate hainele din el şi îmbracă-te!

Scaraoţchi rămase nemulţumit.

— Şi asta-i tot? Păi nu-i nimic nemaipomenit, în două vorbe, Diavolul a înţeles că Bu-Ali l-a păcălit. Dar ce era de făcut? Nu-i rămăsese decât să-şi vadă de drum.

Bu-Ali deschise cartea cu taine a Diavolului şi văzu că în ea sunt o mulţime de înţelepciuni. Era scris acolo despre toate. într-un loc citi un descântec cu ajutorul căruia se pot lipi la un loc mai multe lucruri.

Ca să se convingă, Bu-Ali se apropie de o turmă de oi şi, pentru a face o încercare, citi descântecul. Şi, în aceeaşi clipă, toate oile se lipiră una de alta, prinzându-l până şi pe cioban la mijloc. Bu-Ali citi un alt descântec şi oile se dezlipiră, împrăştiindu-se care încotro.

Vesel, se îndreptă atunci Bu-Ali spre oraşul său. Când se apropie de porţile oraşului straja îl recunoscu şi vru să-i aţină calea. Bu-Ali citi repede descântecul şi straja se lipi de măgarul care stătea lângă porţi. Cât de mult n-a încercat straja să se

despartă de măgar, însă lucrul acesta i-a fost peste puteri, aşa că Bu-Ali intră liniştit în oraş şi-şi îndreptă paşii spre casă.

Văzându-şi fiul, bătrâna mamă se bucură mult, îl sărută şi-l întrebă mirată:

— Oare şahul n-a poruncit să fii împiedicat de-a pătrunde în oraş?

— Ba a poruncit, îi răspunse Bu-Ali. Şi cu toate astea eu am venit, pentru că vreau să mă însor cu prinţesa.

Auzind acest răspuns, bătrâna îl certă cu blândeţe:

— Fiule, ce-i cu gândul ăsta zadarnic ce nu-ţi dă pace? Tu ai uitat cine suntem noi şi cine-i şahul?! Du-te şi vezi ce fel de oameni peţesc pe prinţesă. Unuia din ei îi va da el fata, şi nu ţie!

— Cine crezi că este alesul? întrebă Bu-Ali, îngândurat.

— Fiul unui şah. în afară de bogăţiile şi puterea pe care le are tatăl său, tot capul şi pieptul îi sunt acoperite cu giuvaeruri care costă o jumătate de milion de galbeni.

— Ei vor să se logodească? Şi fata şahului ce zice? mai întrebă Bu-Ali.

— Cititorii în stele au vestit că mâine după miezul zilei se face nunta.

Bu-Ali nu mai zise nimic.

în ziua următoare, după-amiază, el îmbrăcă haine bogate şi strălucitoare şi împreună cu mulţimea de gură-cască plecă la palatul şahului, în sala oglinzilor. După o oră, intrară acolo marii preoţi, apoi vizirul mâinii drepte şi vizirul mâinii stângi şi oamenii mai de frunte ai ţării, care se aşezară alături. Când sala se umplu de oameni, apăru şi logodnicul prinţesei. Bu-Ali îl privi atent şi înţelese că dacă iei de pe el giuvaerurile, coroana şi brâul şi-l îmbraci într-o haină obişnuită, atunci nici grăjdarii nu l-ar lua ca ajutor.

La intrarea prinţului, toţi se ridicară şi-l poftiră să se aşeze pe locul cel mai de cinste.

Trecu încă puţin timp şi se auzi un murmur care vestea că vine Atotputernicul lumii – şahul. Iarăşi toată suflarea se nelinişti şi fiecare se ridică de la locul său.

Şahul făcu semn marilor preoţi să înceapă citirea rugăciunilor. După aceea le porunci să se ducă la harem, unde să primească încuviinţarea prinţesei.

în timp ce preoţii citeau rugăciunile, Bu-Ali îşi spuse şi el descântecul. Rugăciunea se termină şi preoţii se ridicară cu gândul de-a se îndrepta spre harem, când toţi văzură nedumeriţi că pernele pe care stătuseră se lipiseră de spate. Cu toţii începură să râdă. Şahul se întunecă, mâniindu-se:

— Cum de îndrăznesc supuşii mei să râdă înaintea mea?

Dar atunci când el însuşi observă năzdrăvănia, nici el nu-şi putu stăpâni râsul. Oaspeţii nu se dumireau ce s-a întâmplat, când, pe neaşteptate, din harem, se auziră ţipete:

— S-au lipit, s-au lipit!

Şahul, nemaiavând răbdare, plecă să vadă cu ochii lui ce se petrece. în harem îşi găsi nevasta, judecătorul, prinţesa, prinţul, slugile şi pe mulţi alţii lipiţi unul de altul.

Şahul se zăpăci şi chemă îndată vizirii pentru a le cere sfatul.

— Gândiţi-vă, porunci el vizirilor, şi găsiţi o ieşire din această încurcătură!

— Noi nu putem face nimic, răspunseră ei, trebuie să aducem ghicitori şi cititori în stele.

Pe loc, zece slugi care nu se lipiseră fură trimise în grabă după ghicitori şi cititori în stele şi, când aceştia se apropiară de şah, Bu-Ali iarăşi îşi spuse descântecul şi şahul văzu că şi eise lipiră: şi ghicitorii şi cititorii în stele şi cele zece slugi, care-i aduseseră.

Şahul îşi pierdu capul cu totul şi iarăşi îi întrebă pe viziri ce e de făcut, fiindcă însăşi puterea lui nu mai ajuta la nimic. Pe de altă parte, se temea ca nu cumva şi el să se lipească de viziri şi, de frică, stătea la zece paşi de ei.

Şi aşa începură să se răspândească felurite veşti. Se zicea că pe un munte trăieşte o vrăjitoare bătrână, care ştie de toate. Auzind acestea, şahul chemă pe unul din viziri dându-i poruncă să fie adusă la palat vrăjitoarea.

Vizirul îi răspunse:

— Bătrâna vrăjitoare nu iese niciodată din ascunzătoarea ei. Ea nu cere nimănui nimic, iar dacă cineva are nevoie de ajutorul ei, atunci trebuie singur să meargă s-o caute.

Şi aşa, şahul, vrând-nevrând, fu nevoit să plece la vrăjitoare. O înduplecă să-l ajute şi până la urmă ea acceptă să meargă la palat. Şi trecea vrăjitoarea călare pe cal, iar pe de lături şahul, vizirii şi slugile. Trecând prin piaţa oraşului, alaiul se apropie de palat.

Atunci Bu-Ali nu pierdu vremea şi spuse din nou descântecul.

Imediat, şahul se lipi de vrăjitoare, vizirii de şah şi de toţi ceilalţi ce mai erau înjur.

Cei care-i priveau mai-mai să moară de râs. Şahul se supără foarte, şi-i strigă vrăjitoarei:

— Asta ţi-e priceperea şi slava ta?

La care vrăjitoarea îi răspunse:

— Pe câte înţeleg eu, între aceşti oameni este unul care ştie bine cartea cu taine a Diavolului, şi tot ce se întâmplă aici nu-i decât mâna lui.

— Dar cine este acest om?
— Priveşte, îl sfătui vrăjitoarea, cine din aceşti oameni nu este lipit?
Şi cu toţii se uitară în jur şi văzură că omul acela e Bu-Ali.
Şi el, nepăsător îşi rosti iarăşi descântecul.
— El e, Bu-Ali! îl arătă bătrâna.
Şi toţi oamenii, de la şah până la cel mai sărac, începură să-l roage pe Bu-Ali să-i elibereze.
— Eu numai în schimbul unei făgăduinţe am să vă dezleg. Dacă şahul îngăduie să-mi dea pe prinţesă de nevastă. Şi mai vreau ca patruzeci de zile să bată în cinstea mea tobele şi pe noile monede să fie săpat numele meu.
Văzând că n-are nicio scăpare, chiar dacă Bu-Ali ar fi vrut să-l vadă făcând de zece ori tumbe ca o maimuţă, şahul se învoi.
Bu-Ali citi dezlegarea descântecului şi toţi se dezlipiră unul de altul. Şi aşa, judecătorul îl cunună pe Bu-Ali cu prinţesa.
Toboşarii bătură spre slava sa tobele. Aurari pricepuţi îi săpară numele pe noile monede.
Astfel se face că, pentru prima dată în istorie, într-o ţară au fost doi şahi.
Dacă fericirea lui Bu-Ali nu va fi şi fericirea voastră, atunci să reuşiţi să adunaţi toată ştiinţa şi înţelepciunea lui.

Bu-Ali şi spânul

poveste persanaă

în vremurile de demult trăia în Harosan un om căruia toţi îi ziceau Abdullah din Balh. Şi avea acest om un băiat cu numele de Bu-Ali, şi credea despre el că e mare leneş şi pierde-vară. Zi şi noapte băiatul hoinărea pe străzile pline de dervişi[181], întrebându-i pe aceştia despre tot ce este pe lume. Dar din hoinăreli nu se putea căpătui şi nici câştiga vreun bănuţ.
Cât nu l-au îndemnat părinţii şi cunoscuţii pe Bu-Ali să se apuce de vreo meserie şi astfel să-şi câştige singur pâinea de toate zilele. La nimic n-a ajutat.
Odată, Bu-Ali îi spuse tatălui său:
— Tată, nu mai pot rămâne în acest oraş în care m-am născut. Vreau să plec într-o călătorie, să văd alte oraşe şi aşa să pot afla ce este şi ce nu este în ţinutul nostru.
— Tot ce ştii, pentru tine este de ajuns, îi răspunse tatăl. Numai lui Allah îi este dat să ştie tot şi nimeni nu poate cunoaşte atât cât el.
— Asta e adevărat, încuviinţă Bu-Ali. Nici eu nu mă îndoiesc că nimeni nu va putea ajunge la desăvârşire în ştiinţe ca însuşi Allah. Dar omul poate tot timpul să înveţe.
Mult a trecut sau puţin, din ziua în care Abduilah şi Bu-Ali s-au sfădit, nu se ştie. Se ştie doar că Bu-Ali se duse iarăşi într-o zi la tatăl său şi-i spuse:
— Astă-noapte am avut un vis neobişnuit. Se făcea că stăteam pe un nor cu care zburam pe cer. La sfârşit am ajuns la o mare de lapte. M-am aplecat la ţărm, am băut lapte şi pe loc aşa mă îngrăşasem, că nu mai aveam loc pe lume.
— Tu ai plutit călare pe un nor, se gândi tatăl, înseamnă că vei face o călătorie. Marea de lapte e ştiinţa, şi cum tu ai băut lapte din acea mare te-ai îngrăşat, arată că vei fi un mare învăţat şi slava ta se va duce în toată lumea. Hai cu mine în alt oraş şi acolo am să te dau pe mâna unui înţelept care să te înveţe tot ce ştie el însuşi.

181 călugăr musulman

Şi-l luă pe Bu-Ali de mână şi se îndreptară spre acel oraş. Merseră ei multă vreme printr-un pustiu uscat şi dogoritor şi, când erau mai obosiţi, zăriră în depărtare un izvor în jurul căruia creşteau copaci mari şi bătrâni. Se apropiară de izvor, băură apă, se spălară şi se aşezară să se odihnească la umbră, Şi, cum stăteau aşa, tatăl lui Bu-Ali oftă de oboseală:

181 călugăr musulman

— Offf!

Pe neaşteptate din scorbura unui copac ieşi un om spân care-l întrebă:

— Ce-ţi trebuie de la mine? De ce m-ai chemat?

— Eu n-am chemat pe nimeni, îi răspunse Abdullah. Fiind obosit, m-am spălat, m-am lungit aici să mă odihnesc şi-am oftat: „Offf!"

— Şi eu m-am gândit că mă strigi pe mine. Numele meu e „Of, zise omul cel spân. Spune-mi ce fel de oameni sunteţi, ce căutaţi şi de ce aţi ajuns prin aceste locuri?

Bătrânul din Balh răspunse.

— El e fiul meu. Nu vrea să înveţe nicio meserie, însă are marea dorinţă de a şti ce este pe lume, să-şi bage nasul în toate lucrurile, să caute ceva nou şi să ţină minte tot ce-a văzut în faţa ochilor.

Spânul îl privi atent pe Bu-Ali şi se gândi că poate băiatul îi va fi de folos.

— Dacă e aşa cum spui, lasă băiatul la mine, îi spuse el tatălui, eu îl voi învăţa tot ceea ce ştiu.

Abdullah se învoi şi-l lăsă pe Bu-Ali sub copac, după care se întoarse în oraş. Iar Spânul îl luă pe
Bu-Ali de mână şi-l băgă prin scorbură într-un copac. Din copac îl duse prin nişte uşi într-o grădină uriaşă, de unde îl conduse într-una din camerele unei case.

— Asta e odaia ta şi aici vei locui. în alte încăperi n-ai voie să intri. Eu sunt cunoscător al chimiei şi te voi învăţa şi pe tine această ştiinţă. Dacă vei ţine minte tot ceea ce îţi voi povesti, eu te voi opri la mine, iar de nu, te voi alunga.

Auzind aceste vorbe, Bu-Ali se bucură foarte mult. „Aceasta este marea care mi-a apărut în vis!"

A rămas Bu-Ali aşadar acolo şi-a început să înveţe cu sârguinţă.

Trecură câteva zile. Odată, când Spânul plecă în pustiu şi Bu-Ali rămase singur-singurel în camera lui, pe neaşteptate se deschise uşa şi intră o fată aşa de frumoasă şi minunată, de parcă i-ai fi zis lunii: „De ce să mai răsări, doar eu sunt aici!" Şi era aşa de mândră şi avea un mers aşa de uşor, că Bu-Ali, de mirare, deschise gura şi nu se mişcă din loc, de parcă era bătut în cuie. „Cine-i această fată, se gândi el, cum a apărut ea aici?"

Până la urmă îşi veni în fire şi-o întrebă:

— Cine eşti şi ce faci aici?

— Eu sunt fata Spânului! Chiar din prima zi, după ce-ai venit aici la tatăl meu, m-am îndrăgostit de tine! Arde în inima mea dragostea şi soarta ta mă nelinişteşte. Am venit să-ţi destăinui o taină. Dacă vrei să scapi din acest loc, întreg şi nevătămat, ţine minte tot ce te învaţă tata, însă fereşte-te a- i arăta că ai înţeles tot şi că n-ai uitat ceva. Prefa-te nătărău şi socoteşte-te un prostănac. Spune-i cât mai des: „Mie mi-e greu, eu nu pricep ceea ce mă înveţi; până la urmă n-am să fac nimic. Mai bine arată-mi lucruri mai uşoare, să le pot ţine minte!" Iar tu fii atent şi nu le uita toate câte îţi vor fi de folos în viaţă. Căci altfel, dacă tatăl meu vede că tu ai înţeles tot, şi că mintea ta e ascuţită, atunci el te va arunca în unul din butoaiele pline cu oţet. Aceste butoaie zac în pivniţele care sunt undeva aici, sub acest lăcaş, poate chiar sub camera lui. Sunt acolo jos mulţime de butoaie şi în fiecare este închis câte un tânăr, şi eu nu ştiu ce are tata de gând să facă până la urmă cu ei. Odată, eu l-am întrebat ce face cu atâtea butoaie. Iar el mi-a răspuns că vrea să le întărească tuturor acestor tineri inimile, minţile şi sufletele, ca apoi să-şi altoiască sufletul său cu sufletele lor şi astfel să ajungă nemuritor, rămânând veşnic viu. Dar încă n-a reuşit să-şi ducă încercările până la capăt. Aşa că tu nu uita nimic din ceea ce te învaţă.

într-o zi, când Spânul din nou plecă în pustiu, fata veni la Bu-Ali, aducându-i toate cărţile Spânului.

— Toate înţelepciunile, tata de aici le ia, îi spuse ea tânărului.

Bu-Ali le citi şi căută să ţină minte toate buchiile, şi în curând îl întrecu pe Spân în ştiinţă şi în înţelepciune.

Şi din ce în ce mai des se gândea Bu-Ali cum să-i scape pe ceilalţi tineri de soarta lor crudă, şi cum ar putea şi el să fugă din casa Spânului. Se tot prefăcea că e prostănac şi că nu se poate descurca în ştiinţele pe care îl învăţa dascălul său. Până la urmă, ajungând la capătul puterilor, Spânul îi spuse tânărului:

— în ziua în care te-am întâlnit împreună cu tatăl tău, eu am crezut căeşti un tânăr isteţ şi că poate îmi vei fi de folos. însă aşa cum se vede, nădejdile mele s-au spulberat şi truda mi-a fost zadarnică.

După aceea îl luă pe Bu-Ali de mână, ieşiră din casă, strecurându-se prin scorbura copacului şi-l lăsă într-un pustiu fără apă. Spânul îşi făcu socoteala că Bu-Ali va muri de foame şi de sete. în acel timp, părinţii lui Bu-Ali erau la ei acasă şi gândeau la copilul lor.

— De cât amar de vreme nu ne-am văzut feciorul! se jeluiau ei.

Şi nici n-au sfârşit bine aceste vorbe, când în prag apăru Bu-Ali. Se bucurară bătrânii, îl îmbrăţişară şi-l sărutară, după care îl întrebară:

— Pentru mult timp ai venit?

— Pentru totdeauna, le răspunse Bu-Ali. Am venit să vă ajut, să vă fiu sprijin şi să folosesc pentru binele oamenilor tot ceea ce am învăţat.

După aceea îi mărturisi tatălui său:

— Să ştii că eu nu mai sunt Bu-Ali cel de pe vremuri. Atâtea lucruri ştiu acum, că nici n-o să credeţi până nu veţi vedea singuri.

Trecură câteva zile şi Bu-Ali, mergând la tatăl său, îi spuse:

— Se zice că judecătorului din oraşul nostru îi plac foarte mult cerbii. Eu voi lua înfăţişarea unui cerb, iar tu du-mă la el şi vinde-mă cu trei sute de galbeni şi ai grijă ca în niciun caz să nu dai şi căpăstrul. Dacă vei uita, va fi rău de noi. Şi nu uita să-i spui judecătorului că cerbul nu mănâncă iarbă ca toate celelalte vieţuitoare, ci zahăr candel.

Aşa şi făcu tatăl lui Bu-Ali. Duse cerbul acasă la judecător, iar acesta, cum ieşi din casă şi văzu frumuseţe de cerb, pe loc se şi hotărî să-l cumpere.

— Cât vrei pe cerb?

— îl dau pe trei sute de galbeni, îi răspunse bătrânul. Dar, să ştii, că cerbul mănâncă numai zahăr candel. Iarba nu-i place.

Judecătorul plăti trei sute de galbeni şi luă cerbul. Abdullah se pregătea să scoată de pe cerb căpăstrul când judecătorul îl opri.

Abdullah îi zise:

— Eu vând cerbul, fără căpăstru.

— Cerbii se vând întotdeauna cu căpăstru, se mânie judecătorul.

— Aşa e obiceiul la noi, se apără Abdullah. Dacă vrei cumpără-l, dacă nu, nu!

Judecătorului nu-i mai rămase nimic de făcut, decât să se supună acestei dorinţe. El dădu cerbul slugilor ca să-l ducă în grajd şi porunci tuturor foarte aspru:

— Cerbul nu mănâncă iarbă. în locul trifoiului şi fânului să-i daţi zahăr candel!

— Haida de! se miră un grăjdar. Unde s-a mai pomenit să-i dai unui cerb de mâncare zahăr candel? Cerbul, singur, niciodată nu găseşte zahăr candel. De unde o fi deprins el un asemenea obicei? Asta ne mai lipsea acum.

Slugile judecătorului şi toţi ceilalţi, care erau de faţă, îi ziseră grăjdarului:

— Nu vorbi prostii! Cerbul judecătorului e şi el judecător peste cerbi şi de aceea nu va paşte, ci va ronţăi zahăr candel.

Şi aşa, posomorât, grăj darul duse cerbul în grajd.

— Şi acum, îi strigă el cerbului, înainte de a-ţi da zahăr candel, te voi îndulci cu biciul!

Spunând aceste vorbe, grăj darul şi începu să-şi caute biciul. Cum îl găsi, ridică mâna să îl
lovească, dar iată că cerbul se feri şi biciul nici nu-l atinse. Şi aşa a sărit cerbul, că tot grajdul s-a umplut de praful stârnit de copitele lui; apoi cerbul a zburat în sus, a împuns acoperişul cu coarnele, prăbuşindu-l. Când praful s-a împrăştiat, grăjdarul de-abia se ridică viu pe picioare şi privi înjur.
De cerb nici urmă nu mai rămăsese. Atunci începu să ţipe:

— Unde-i cerbul, unde-i cerbul? Unde a fugit?

Venindu-şi în fire, de frică, se duse în grabă la judecător şi cu mare greutate îi şopti:

— Am dus cerbul în grajd, ca apoi să zboare şi să dispară!

— Mincinosule! se mânie judecătorul. Cerbul nu poate zbura şi nici dispărea din ochi! Recunoaşte, ce-ai făcut cu cerbul?

— O dată sau de două ori l-am lovit cu biciul, zise grăj darul, şi atunci el a început să sară, a stârnit mult praf cu copitele lui şi-a dispărut. Mai mult, eu nu l-am văzut.

— Atunci te voi lega pe tine în grajd în locul cerbului! îl ameninţă judecătorul. Aşa şi făcu.

în acest timp, Abdullah, tatăl lui Bu-Ali, ajunse acasă şi începu să-şi socotească banii. Tot atunci intră şi Bu-Ali care-i zise tatălui său:

— Mâine am să mă întruchipez într-un cal frumos şi tu ai să mă duci la vizirul oraşului. Se zice că lui îi plac mult caii. Ai să mă vinzi cu cinci sute de galbeni şi să nu uiţi să iei căpăstrul înapoi! Dacă ai să uiţi, atunci suntem pierduţi şi niciodată n-ai să mă mai vezi.

— Bine, îi răspunse taică-său.

Şi, în dimineaţa următoare, Abdullah duse vizirului un cal atât de minunat, de nu-i găseai pereche în tot oraşul. Mai-marele peste grăjdari, când văzu calul, rămase cu gura căscată de uimire. Se apropie de Abdullah şi vru să se tocmească la preţ, când, pe neaşteptate, alături, apăru Spânul. Şi el îşi schimbase înfăţişarea, aşa că Abdullah nu-l dibui. Dar Spânul îl recunoscu şi înţelese că Bu- Ali l-a păcălit. Se apropie de Abdullah şi-l întrebă:

— Cât vrei pe acest cal?

— Cinci sute de galbeni, dar fără căpăstru, îi răspunse Abdullah.

— Fie aşa cum zici şi ia şase sute, dar dă-mi calul cu căpăstru cu tot!

Se tocmiră ei ce se tocmiră şi, până la urmă, Spânul Ti dădu o mie de galbeni. Fiind lacom, Abdullah se învoi şi-i dădu calul cu căpăstru cu tot.

Bu-Ali îl recunoscuse pe Spân şi înţelese că dacă va cădea pe mâna lui, atunci nu va găsi nicio salvare şi va trebui să-şi ia rămas bun de la viaţă. Şi cât nu s-a uitat el la Abdullah! Cum nu i-a făcut semne să nu dea căpăstrul! Nimic n-a ajutat. Tatăl lui Bu-Ali n-a înţeles nimic sau poate n-a vrut să înţeleagă.

Şi iată că Spânul îl duse pe Bu-Ali acasă. Pe drum îi spuse:

— Ce bine ai putut să mă păcăleşti făcând pe prostul! Se vede că i-ai sucit capul fetei mele, ca apoi ea să-ţi arate drumul şi ieşirile subpământene şi te-a învăţat tot ce ştiu eu! Toată ştiinţa adunată de mine nu e pentru a o da atât de uşor omului şi a-i deschide toate tainele lucrurilor.

în sfârşit, ajunseră acasă la Spân şi acesta îşi chemă fata pentru a o certa.

— Ticăloaso, tu i-ai arătat tainele cărţilor mele acestui tânăr, ca el să ajungă duşmanul meu şi să mă alunge de pe faţa pământului. Adu-mi un cuţit ascuţit!

Fata se gândi imediat: „O, Allah, tata are de gând să omoare un tânăr aşa de frumos!”

Totuşi merse la bucătărie, luă un cuţit, se întoarse către Spân şi, pe neaşteptate, căzu la pământ, ţipând:

— Vai, vai, mi-am scrântit piciorul!

Spânul se sperie şi fugi spre fată pentru a o ajuta să se ridice.

în clipa aceea, calul îşi scutură căpăstrul, îşi luă înfăţişarea unui porumbel şi zbură. Văzând că a scăpat, Spânul se întruchipa în şoim şi, ca o săgeată, zbură în urma porumbelului. Porumbelul, simţind că şoimul îl ajunge, coborî lângă palatul padişahului, prefacându-se într-un diamant şi se prinse în coroana împărătească. Neavând ce face, şoimul îşi luă înfăţişarea unui cerşetor, se apropie şi sărută pământul dinaintea tronului.

— Ce vrei? îl întrebă padişahul.

— Acel diamant care s-a prins în coroana ta.

— De ce să-ţi dau diamantul? se miră padişahul. Mai bine îţi dau o pungă cu aur.

— Nu, îi răspunse cerşetorul, dacă vrei să mă răsplăteşti, atunci dă-mi ceea ce îţi cer eu. Dă-mi diamantul!

— Dacă-i aşa, ia-l!

Şi cerşetorul se apropie să ia diamantul din coroana padişahului, când piatra căzu pe podea şi se prefăcu în boabe de granat. Cerşetorul îşi schimbă înfăţişarea în cocoş şi începu să ciugulească
boabele.

Dar iată că dintr-o boabă apăru un şacal care-l mancă pe cocoş.

Toţi văzură aceste minuni şi de uimire nu mai înţelegeau nimic. Şacalul dispăru şi în locul lui apăru un tânăr înalt şi frumos.

— Cine eşti? îl întrebă padişahul. Şi ce înseamnă tot ce-am văzut aici?

Bu-Ali îi povesti toate peripeţiile lui de la început până la sfârşit, de-a fir-a-păr.

Mult se bucură padişahul că în ţara lui a venit un aşa înţelept. îi spuse lui Bu-Ali:

— înţeleptule Bu-Ali, dacă eu aş fi găsit o logodnică pentru fiul meu, o fată frumoasă şi luminată, chiar azi ţi-aş fi dat-o pe fiica mea de nevastă, însă eu îţi promit că până nu-l însor pe fiul meu, n-am s-o mărit nici pe fată. După cum văd, tu ştii totul, eşti un mare înţelept. Ajută-mă să găsesc o fată frumoasă şi luminată pentru fiul meu.

— Mărite padişah, eu ştiu o asemenea fată, îi răspunse Bu-Ali.

Şi plecă îndată şi o aduse la palat pe fata Spânului. Padişahul, văzând-o, îşi dădu seama că ea este acea fată potrivită fiului său, fată frumoasă şi luminată. Padişahul porunci ca oraşul să fie gătit de sărbătoare. îşi dădu fiica lui Bu-Ali, iar prinţul se însura cu fata Spânului.

Şapte zile şi şapte nopţi ţinură petrecerile de nuntă.

Iar pe Bu-Ali toţi au început de atunci să-l numească „înţeleptul Bu-Ali”, deoarece ştia tainele tuturor lucrurilor, taine pe care le-a dat şi altor oameni.

Darnicul şi zgârcitul

poveste persanaă

Au fost odată doi vecini: unul era darnic din cale-afară, iar celălalt din cale-afară de

zgârcit. De câte ori se duceau împreună la târg sau la vânătoare, cel zgârcit îi spunea celui darnic:

— Vai de mine, mi-am uitat merindele acasă. Ce mă fac?

Şi cel darnic îi răspundea:

— Nu-i nimic. Am luat eu destul să ne ajungă amândurora!

într-o bună zi plecară amândoi la vânătoare şi povestea se repetă. Când să poposească în pădure, cel zgârcit spuse celuilalt că uitase sacul cu merinde acasă, iar cel darnic îl pofti să mănânce din plăcintele pe care le luase cu el. El primi, se făcu noapte, iar a doua zi în zori pomi de unul singur în pădure, după vânat, mâncând cu poftă din bunătăţile pe care le avea cu el; căci îl minţise pe vecinul lui că uitase mâncarea, când, de fapt, avea cu el un sac plin cu de toate, dar nu voia să împartă nimic cu nimeni.

Când se trezi singur, vecinul cel darnic bănui ceea ce se întâmplase, căci n-ar fi fost pentru prima dată, şi fără să-şi facă sânge rău, porni singur mai departe. Când se înnopta, i se păru că vede, nu prea departe, licărind o lumină. Se îndreptă într-acolo. Ajunse la o căsuţă şi intră înăuntru; acolo văzu o masă şi trei culcuşuri. Pe masă era o farfurie cu plăcinte. Cum îi era foame, bietul om îndrăzni să ia şi el o plăcintă şi apoi se aşeză umil într-un colţ mai întunecat, să se odihnească.

După câtva timp, în căsuţă intrară un urs, un lup şi o vulpe. Luară fiecare câte o plăcintă şi începură să stea de vorbă, fără să-l vadă pe omul care dormea.

— Pun rămăşag că nimeni nu ştie că lângă casa noastră a căzut azi dintr-o căruţă un sac cu galbeni, mormăi ursul.

— Ba eu pun rămăşag că nimeni nu ştie că în spatele casei noastre un vânător a ascuns nu de mult doi saci cu galbeni, spuse lupul.

— Şi eu pun rămăşag că nimeni, în afara mea, n-a văzut pe cel care a ascuns în scorbura copacului din faţa casei noastre trei saci cu galbeni, se făli şi vulpea.

Omul cel darnic moţăia în colţul odăii, dar ca prin vis auzea ce vorbeau gazdele sale. Aşa că a doua zi, după ce animalele plecară, omul se duse în toate cele trei locuri amintite, luă sacii cu galbeni şi pomi spre casa lui.

Când îl văzu vecinul său cel zgârcit ce bogat se întorsese celălalt, se înnegri de ciudă; dar, linguşitor cum era, îl trase de limbă şi astfel află tot ce se întâmplase după ce-l lăsase singur în pădure.

A doua zi chiar, ahtiat după comori, porni şi el spre căsuţa ursului, a lupului şi a vulpii. Când ajunse acolo, nu era nimeni acasă. Văzu plăcintele pe masă şi, hapsân cum era, le mancă aproape pe toate, iar pe cele rămase le vârî în traista sa. Auzi deodată zgomot: se întorceau stăpânii căsuţei. Nemaiavând timp să caute un loc mai ascuns privirilor, se ascunse repede sub masă.

De la uşă se înfurie ursul când intră înfometat în căsuţă şi văzu că farfuria cu plăcinte era goală. Lupul se arătă la fel de înfuriat, iar vulpea strigă:

— Hoţul e sub masă! Şi poate că tot el a luat şi sacii cu galbeni despre care am vorbit noi noaptea trecută.

Şi cele trei animale se năpustiră deodată asupra lui şi-l sfâşiară.

Faţa şi căptuşeala

poveste persanaă

Trăia odată un padişah, care avea trei fete. într-o zi le întreabă:

— Ce-i mai de seamă, faţa sau căptuşeala?

— Faţa-i mai de seamă, răspunse fata cea mare.

La fel spuse şi cea mijlocie. La fel socotea chiar şi padişahul. Dar, după o vreme, mezina răspunse:

— Tată, căptuşeala e mai de seamă.

Padişahul se mânie, socotind că numai din lipsă de bună cuviinţă răspunse altfel decât celelalte. Atunci îi porunci vizirului:

— Crainicii să vestească prin oraş că tinerii frumoşi au a se aduna lângă palatele celor două fete mai mari. Iar pe fete le sfătui: Aruncaţi câte o lămâie de aur în pieptul tinerilor care vă vor fi pe plac!

Tinerii se adunară a doua zi, dimineaţa, în dreptul palatelor. Amândouă fetele aruncară lămâile în piepturile celor ce le plăcură. în oraş fură scoase oglinzile, se făcură cele două nunţi şi tinerii se însurară cu prinţesele. După o vreme padişahul îi porunci vizirului:

— Crainicii să dea de veste că pleşuvii, chiorii şi ciungii au a se aduna lângă palat!

Trimiseră deci ferraşii să caute toţi betegii. Unul nimeri la casa unei bătrâne, care avea un fecior
chel, olog şi cu mâinile moi, pe care îl ţinea într-un coş de nuiele, după cuptor. îl aduseră şi pe el la padişah. Când dădu cu ochii de tânărul beteag, padişahul chemă pe îndată un ahund[160] şi i-o dădu de nevastă pe mezină. Dar, mai întâi, o dezbrăcă de veşmintele ei strălucitoare şi-i puseră o rochie de karbasi[161]. Apoi îi trimise pe amândoi la casa tânărului fără mâini şi fără picioare. Pe drum, fata se rugă lui Allah:

— Allah, dacă tata m-a alungat, nu mă alunga şi tu! Cu nădejdea în tine mă duc spre cocioaba tânărului.

Ajunseseră acasă, bătrâna deschise şi-i întrebă pe slujitori:

— Ăsta-i feciorul meu, dar cine-i fata?

— Fata padişahului, nevasta feciorului tău.

— Ce nevoie are schilodul de nevastă? se miră bătrâna.

— Acum, că padişahul i-a dat fata, nu mai e nimic de făcut, îi răspunseră slujitorii, apoi traseră uşa după ei şi plecară, iar biata bătrână se apucă să caute pâine şi apă pentru fată.

Trecură aşa două zile. în cea de a treia, fata se duse la bătrână şi o întrebă:

— Măicuţă, ce faci? Spune-mi să te ajut şi eu.

îi dădu un fus şi puţin bumbac şi se apucă de tors. Dar iată că, într-un rând, fata îşi zise: „Cu ce mă aleg de pe urma unui tânăr tară mâini şi picioare, care stă toată ziulica după cuptor şi aşteaptă ca bătrâna să-i dea pâine şi apă?” Se duse atunci la cuptor şi-l luă pe tânăr, presără puţină cenuşă în mijlocul încăperii şi-l aşează pe cenuşă. Puse pâinea într-o parte, apa într-alta, aşa că sărmanul fu nevoit să se târască, ba către pâine, ba către apă, ca să-şi potolească foamea şi setea. Şi uite-aşa prinseră să i se vindece picioarele şi, încet-încet, începu să se mişte. Până la urmă se înzdrăveni, vădindu-se tare isteţ şi de treabă.

într-un rând, sosi la el un ţăran, care zise:

---

160 persoană care, având instrucţiune religioasă, obţine dreptul de a fi învăţător sau molla. Cuvântul se mai foloseşte şi ca titlul pentru o persoană titrată

161 ţesătură grosolană de bumbac

— Fiule, vino de-mi paşte oile.

Tânărul se învoi. Şi duse oile ţăranului la păscut, primind de la el simbrie. Văzând că tânărul e bun şi isteţ, veniră şi alţi ţărani, cerându-i să intre înslujba lor şi fagăduindu-i că-1 vorplăti bine. Unul îi dădu cu zece duble de grâu mai mult şi-l luă să-i slujească. Trecu o vreme. un negustor trebui să pornească la drum. Cum nu avea slugă, întrebă din om în om şi un ţăran îi spuse că în satul cutare trăia un tânăr cum i-ar trebui lui. Negustorul se duse la casa arătată şi bătu la uşă. îi deschise bătrâna.

— Ce doreşti? întrebă ea.

— Aici locuieşte Hassan?

— Da.

— Spune-i să iasă, o rugă negustorul.

Hassan ieşi, vorbi cu negustorul şi bătură palma. Scriseră până şi o învoială cum că-i va da cincizeci de tumani pe lună. Şi plecară amândoi, împreună cu alţi negustori. Merseră ce merseră, până ajunseră într-un pustiu. Nu se afla acolo nici apă şi nici suflet de om. Era doar o fântână, în care, dacă intrai să iei apă, nu mai ieşeai. De aceea nimeni nu îndrăznea să coboare. Negustorii traseră la sorţi şi stăpânul lui Hassan trebui să intre în fântână.

— Coboară tu de ia apă, îi zise el lui Hassan.

— în învoiala noastră scrie că am de slujit pe pământ, nu şi sub pământ, răspunse Hassan.

Stăpânul se făcu foc şi pară, dar Hassan scoase învoiala din sân, o arătă negustorilor şi zise:

— Uitaţi-vă, unde se cuvine să slujească?

Negustorii citiră învoiala, se întoarseră către stăpânul lui Hassan şi ziseră:

— Are dreptate, se cuvine să slujească numai pe pământ. Grăbeşte şi coboară în fântână, că murim de sete.

Stăpânul începu să-l roage pe Hassan să facă el treaba, iar, văzându-l că se roagă atât de fierbinte, flăcăul răspunse:

— Bine, sunt gata să cobor, dar facem atunci altă învoială.

— Cum aşa? întrebă negustorii.

— Cobor în fântână, răspunse Hassan, numai dacă stăpânul scrie şi-mi dă o hârtie cum că, dacă mă întorc, îşi împarte averea cu mine.

încuviinţară cu toţii, afară de stăpân. Atunci negustorii îi ziseră:

— Păi coboară în fântână şi nu se mai întoarce! De ce nu te învoieşti?

Nemaiavând încotro, stăpânul scrise înţelegerea. Negustorii îşi puseră şi ei pecetea[162] pe hârtie şi i-o dădură lui Hassan, care o vârî în sân şi intră în fântână. Acolo văzu un tron, pe care şedea un div. De frică, îi dădu pe dată bineţe, iar divul îi răspunse:

— Hei, făptură omenească, dacă nu mi-ai fi dat bineţe te-aş fi rupt în bucăţi! Bine... Acum, ia spune, unde-i mai bine?

— Acolo unde i-e bine inimii! se grăbi să răspundă Hassan?

162 în vechime, pecetea cu numele proprietarului era mai importantă chiar decât iscălitura şi, în dese cazuri, o înlocuia. De obicei, purta gravat şi anul în curs

— Allah să te binecuvânteze! Vezi broasca de acolo? Uite ce ochi mari şi frumoşi are... M-am îndrăgostit de ochii ei.

— întra-devăr, îi dădu Hasan dreptate, sunt nespus de frumoşi.

Tare-i plăcură divului vorbele lui Hasan. De aceea îl luă de mână şi, trecându-l printr-o portiţă, îl duse într-o grădină nespus de mare şi frumoasă, prin care se plimbară. îi mai dădu şi câteva poame şi-i zise:

— Acum, hai să le dai apă celor de sus. Şi, în vreme ce se întorceau, divul îi mai dădu vreo zece rodii, întrebând: Ai unde să le pui?

Hassan puse jos traista pe care o avea la el şi vârî rodiile într-însa.

— Dacă ţi se face foame sau sete pe drum, mănâncă poamele şi păstrează rodiile, îl sfătui divul.

Apoi ajunseră la fântână şi Hassan strigă:

— Cinstiţi negustori, coborâţi ciutura să vă dau apă!

Negustorii coborâră ciutura şi Hassan le dădu repede apă. Divul îi mai zise:

— întreabă-i de câte ciuturi au nevoie.

Hassan îi întrebă şi negustorii răspunseră:

— De cinci!

— Mai dă-le două şi urcă-te şi tu într-a treia, altminteri fii sigur că au să taie funia şi au să te lase aici.

Hassan le mai dădu două ciuturi şi se urcă şi el într-a treia. Când dădu cu ochii de el, stăpânului îi fugi pământul de sub picioare, dar Hassan le zise celorlalţi negustori:

— Acum să împărţim pe din două avutul stăpânului.

Şi degeaba încercă stăpânul. Că nu-l putu păcăli. Până la urmă, avutul îi fu împărţit. Atunci Hassan se întoarse către negustor şi zise:

— îţi rămân slugă mai departe, dar o să-mi văd şi de negustorie.

Apoi îşi încărcară cu toţii poverile şi porniră cu toţii din nou la drum. Ajunşi în oraşul unde trebuiau să-şi vândă mărfurile, intrară într-un caravanserai. Acolo aşezaseră poverile şi se închiseră în odăi, să se odihnească. Seara, negustorii se puseră pe chef, dar Hassan, care nu era învăţat să aibă avere, îşi adună lucrurile şi se culcă peste ele.

Acum, hai să ne întoarcem şi puţin în urmă... Când Hassan ieşise teafăr din fântână, negustorii trimiseră un sol în oraşul lor ca să dea de veste că străbătuseră cu bine pustiul şi că izbutiseră să bea din fântână. Iar Hassan îi zise solului:

— Pentru Allah, îţi dau să-i duci şi mamei mele ceva! Şi-i înmânase câţiva tumani, o dată cu două dintre rodiile pe care le avea de la div, apoi îl rugase: Banii şi o rodie să le dai mamei, a doua fetei padişahului.

Şi-i dărui şi solului doi tumani, pentru osteneală. Când ajunse în oraş, solul se duse mai întâi acasă la Hassan şi bătu la uşă. Bătrâna întrebă.

— Cine e?

— Asta-i casa lui Hassan?

— Da.

— Sunt trimis de Hassan şi am ceva din partea lui. Bătrâna deschise uşa, solul îi dădu banii şi rodiile şi-i zise: O rodie e pentru tine, cealaltă pentru fata padişahului:

Bătrâna-şi zise: „Ce să fac eu cu rodia? Mai bine-mi trimitea altceva!” Luă rodia, şi o aşeză pe o poliţă. Dar fata, numai ce văzu rodia, că o şi luă şi o desfăcu. O, Allah, era plină cu boabe de rubin! „Allah, cine să-i fi dat rodia asta? se miră ea. De unde o fi?” Apoi se ridică de îndată şi se duse la bazar, de unde cumpără două rodii cu care se întoarse acasă.

— Măicuţă, hai să mâncăm rodiile, îi zise bătrânei.

Dar luă mai întâi rodiile trimise de Hassan şi le puse bine, înlocuindu-le cu cele aduse din bazar. Bătrâna se învoi şi le mâncară. A doua zi dimineaţă, fata padişahului îl chemă pe maimarele peste zidari şi-i zise:

— Vreau să-mi ridici un palat mai frumos şi mai înalt decât palatul padişahului. Şi să fie gata în şase luni.

Maimarele peste zidari se învoi.

— Câţi bani? întrebă fata.

— O sută de mii de tumani.

Ce să vă mai spun, fata băgă mâna în buzunar şi scoase o sută de boabe de rubin, pe care i le dădu maimarelui peste zidari. Când i se opriră privirile asupra rubinelor, acela amuţi. Se răsuci să plece, dar fata-i zise:

— Şi trimite-mi acum un pietrar care să dreagă casa asta, în care am să stau până va fi gata palatul.

Pietrarul veni cu alţi lucrători şi drese casa. Iar fata se ducea o dată de două ori pe zi la maimarele peste zidari, acolo unde se ridica palatul şi-i spunea:

— Maimarele peste negustori se întoarce peste şase luni. Cată să ridici şi să isprăviţi palatul la vreme!

Acum, ascultaţi mai departe ce i s-a întâmplat lui Hassan. Sub caravanserai se afla o ascunzătoare, în care erau pitiţi patruzeci de tâlhari, gata să-i jefuiască pe toţi negustorii ce se opreau acolo. Hassan dormea pe mărfurile lui, când, la miezul nopţii, auzi deodată un foşnet. Deschise ochii şi-l văzu pe stăpânul caravanseraiului strângând gunoiul din mijlocul curţii şi trăgându-l într-o parte. Dezveli astfel o plită de piatră, o ridică şi deschise o uşiţă, prin care ieşiră patruzeci de oameni ce cărară sub pământ toate poverile negustorilor. Hassan începu să se foiască. Hoţii se temură să nu-l trezească, aşa că nu se atinseră de lucrurile lui şi se ascunseră la loc.

Dimineaţa, când se treziră, negustorii se duseră la poveri şi văzură că din lucrurile şi averile lor nu mai rămăsese nimic. Amărâţi, ieşiră pe poarta caravanseraiului şi se îndreptară către mai marele peste oraş.

— Aseară am tras la caravanseraiul cutare, i se plânseră ei, iar dimineaţă, când ne-am trezit, am văzut că ni se furaseră toate lucrurile. Acum, fie că ne plăteşti poverile, fie că dai de ele!

Maimarele peste oraş le ceru un răgaz de trei zile şi negustorii se întoarseră la caravanserai. Hassan nu lăsă să se înţeleagă că ştia ceva. După cele trei zile. Negustorii se duseră iarăşi la maimarele peste oraş, unde plânseră şi ţipară de pomană. Se înapoiară la caravanserai. Hassan socoti că s-ar putea alege cu ceva şi din treaba asta. Când negustorii se întoarseră, le zise:

Ce folos că vă plângeţi maimarelui peste oraş?

— Dar ce putem face?

— Daţi-mi o hârtie scrisă şi vă caut eu lucrurile.

— Şi ce să scriem?

— Că mă recunoaşteţi mai mare peste voi. Negustorii se învoiră. în afară de asta, le vorbi mai departe Hassan, dacă vă găsesc lucrurile, a zecea parte să fie a mea!

Negustorii se învoiră, şi de data asta şi-i dădură înscrisul. Cum primi hârtia, Hassan îşi mânji capul cu noroi[163], plecă la maimarele peste oraş şi-i strigă în faţă:

— Dacă nu poţi cârmui oraşul şi nu eşti în stare să faci rânduială, atunci pleacă, aşa ca oamenii să se îngrijească singuri de soarta lor! Şi, după ce strigă ce

163 a mânji capul cu noroi-cei ce aveau de depus o jalbă îşi mânjeau, în vechime, capul

strigă, adăugă: Vreau să-ţi spun ceva între patru ochi. O dată rămaşi singuri, mai spuse: Dacă-mi dai puterea ta pentru o zi, îţi făgăduiesc să găsesc lucrurile furate, ba încă şi altele, pe deasupra! Dar cu înţelegerea că, dacă le găsesc, îmi dai cincizeci de mii de tumani. Iar de nu le găsesc, îmi poţi tăia capul.

Maimarele peste oraş se învoi şi scrise înţelegerea. Hassan înnoptă în caravanserai şi dimineaţă, când se trezi, îşi puse veşmintele maimarelui peste oraş şi se aşeză pe tronul lui. Le porunci după aceea oştenilor să încalece. I se aduse şi lui un cal, pe care încălecă, plecând apoi la vânătoare. Ieşiră din oraş. Erau pe acolo multe căprioare, că maimarele peste oraş oprise să fie vânate. Hassan însă le îngădui oştenilor să vâneze, iar oştenii, care atât aşteptau, vânară în voie. La întoarcere, Hassan întrebă o slugă a maimarelui peste oraş:

— Unde se află caravanseraiul la care trag de obicei negustorii?

— Chiar în mijlocul oraşului, răspunse sluga.

Dădură pinteni cailor şi ajunseră acolo. Intrând, Hassan îl întrebă pe stăpânul caravanseraiului:

— Ce s-a întâmplat cu lucrurile negustorilor? Ce fel de stăpân de caravanserai eşti?

— Ce să fac, încercă să se dezvinovăţească acela.

Dar, când dădură cu ochii de maimarele peste oraş, negustorii începură să strige.

— Am venit să vă văd, le zise maimarele, şi, de-o vrea Allah, am să vă găsesc lucrurile!

Apoi se întoarse cu faţa spre stăpânul caravanseraiului şi strigă:

— De ce-i murdar caravanseraiul? Ce-i cu gunoiul din mijlocul curţii?

Şi porunci să fie adunat gunoiul, de dedesubtul căruia se ivi plita de piatră.

— Am nevoie de piatra asta, mai spuse Hassan. Ridicaţi-o!

Ridicară piatra, şi dădură peste intrarea ascunsă.

— Ce-i asta? iscodi maimarele peste oraş.

— De unde să ştiu, Ghorbon? se văită stăpânul.

Maimarele peste oraş îi porunci unui oştean să coboare. încă de pe trepte, omul răcni:

— Mare eşti Allah! Toate lucrurile negustorilor se află aici.

Cutremuraţi de ce auziseră, negustorii nu mai ştiau pe ce lume sunt. O parte dintre oşteni fu trimisă să aducă toate lucrurile ascunse, iar negustorii aleseseră ce era al lor, de lucrurile furate de la alţii. Hassan se întoarse la maimarele peste oraş. După ce prânziră, intrară în andarun, unde-i înapoie veşmintele scumpe şi-şi puse veşmintele lui negustoreşti. Primi cincizeci de mii de tumani, îşi luă rămas bun, se duse la negustori şi le zise:

— Vorba dată, datorie curată!

Negustorii îl recunoscură drept maimarele lor, îi dăruiră a zecea parte din mărfuri, ba Hassan mai primi şi învoirea să ia cu el celelalte lucruri găsite în ascunzătoare. De aceea le zise negustorilor:

— Mai zăboviţi două-trei zile, să-mi pot cumpăra nişte catâri. Am să vă plătesc toate cheltuielile.

Şi Hassan, pe care-l vom numi de aici înainte maimarele peste negustori, plecă să-şi cumpere
catârii, iar după două-trei zile încărcară poverile şi părăsi oraşul. Când până la oraşul lui mai rămăseseră cale doar de un popas, îşi zise: „Am plecat la drum ca tânăr sărac şi am acum patruzeci- cincizeci de mii de poveri. Ajung acasă, şi unde le pun pe toate? Ar fi bine să-i rog pe negustori să aştepte aici două-trei zile şi să mă duc în oraş să tocmesc o magazie pentru lucruri şi o casă mai acătării.” Aşa că, dimineaţa, îi rugă pe

negustori:
— Fiţi oaspeţii mei! Şi, însoţit de o slugă, maimarele peste negustori plecă spre oraş. Se duse acasă şi văzu că uşa fusese schimbată. Atunci se întrebă: „Mai e oare casa mea? Sau şi-a dat mama sfârşitul şi o fi cumpărat careva casa?” Până la urmă, bătu la uşă. Bătrâna deschise. Maimarele peste negustori îşi recunoscu mama, dar mama nu-l recunoscu, fiindcă nu-l văzuse niciodată cu asemenea veşminte.
— Mamă, nu mă mai cunoşti? o întrebă Hassan.
— Nu. Cine eşti?
— Feciorul tău.
— Feciorul meu n-a purtat niciodată asemenea veşminte.
— Măicuţă dragă, aşa a vrut Allah!
Şi-i arătă semnele de recunoaştere. Bătrâna-l îmbrăţişă şi-l sărută. Mai apoi, dând cu ochii de fată, Hassan întrebă:
— Cine-i fata?
— Fata padişahului, răspunse bătrâna.
— Cum, a rămas aici?
— Da!
Hassan întrebă atunci:
— De unde aţi luat banii să dregeţi casa?
— Fata padişahului, îi povesti bătrâna, a ascuns în cosiţe câteva nestemate. Le-a vândut şi a dres casa.
Fata se apropie de Hassan şi-i dădu bineţe. El se bucură, îi răspunse cu blândeţe la urări şi zise:
— Am adus nişte poveri. Unde le pun?
Fata râse şi-i răspunse:
— Fii liniştit, am ridicat un palat cu un caravanserai şi magazii încăpătoare!
Şi-l luă de mână, încălecară amândoi şi porniră spre palat. Daca văzu palatul, Hassan rămase înmărmurit.
— Cu ce bani l-ai ridicat?
— Cu banii tăi, răspunse fata.
— Păi cum, am avut eu bani?
— Erau în cele două rodii uscate, pe care mi le-ai trimis.
— Bani, în rodiile uscate?
— Da! A mai rămas una.
Şi se duse s-o aducă. Când o despică, văzură că toate boabele erau alcătuite din nestemate. Maimarele peste negustori zise atunci:
— Dacă-i aşa, am mai pus vreo şapte-opt rodii într-un cufăr!
— Ei, maimare peste negustori, îi zise fata, acum te rog şi eu ceva...
— Spune!
— De obicei, cum sosesc negustorii se duc să-l vadă pe tatăl meu, padişahul. Tu nu te duce. Chemă-l pe padişah în ospeţie. Şi trimite-i printr-o slugă darurile cuvenite.
Maimarele peste negustori făgădui să facă întocmai, sărută mâna fetei şi ieşi din palat. Apoi se înapoie la negustori, încărcară poverile şi se îndreptară către oraş. Negustorii plecară la casele lor, iar maimarele spre palatul ridicat de fată. Şi, după două-trei zile, trimise daruri padişahului. Iar, după altă vreme, îl chemă în ospeţie.
Acum, ascultaţi cum s-a petrecut întâlnirea padişahului cu fata lui mezină! Ca să-l întâmpine, se pregăti cu grijă. Aşternu covoare de mătase de la poarta grădinii până la poarta palatului şi năframe de la poarta palatului până la uşa sălii celei mari. De la uşa sălii şi până la picioarele tronului risipi nestemate şi bani de aur. Apoi îi zise

maimarelui peste negustori:

— Stai şi fă-ţi namazul!

Dacă intră în palat, padişahul se minună de atâta bogăţie şi frumuseţe. Nu mai văzuse niciodată ceva asemănător. Slugile maimarelui peste negustori aruncau galbeni spre slugile padişahului, care-i adunau în grabă. După un ceas, intră în sală şi maimarele peste negustori. Dădu bineţe padişahului, care-l întâmpină prietenos. După ce prânziră, se retraseră într-un loc liniştit. Iar padişahul îşi spuse: „Bine ar fi să-l iau ginere!” Atunci, pe neaşteptate, o perdea se dădu în lături şi fata intră în sală, sărută pământul dinaintea padişahului, îi căzu la picioare şi începu să plângă.

— Cine-i fata asta? se miră padişahul.

Dar Hassan se ridică şi părăsi încăperea.

— Tăicuţă, zise mezina, nu-ţi mai cunoşti fata?

Padişahul o privi şi-şi dădu seama că era fata lui. O îmbrăţişă şi o sărută.

— Tăicuţă dragă, zise ea, când te-ai supărat, m-ai dat după tânărul ăsta şi acum lumea se uită la mine cam nesocotit. Cheamă-mă la palat, pofteşte lumea şi dă-mă de nevastă cu cinstea cuvenită.

Padişahul se învoi şi se întoarse la palat. A doua zi, când trimise câţiva oameni după fată, Hassan o întrebă:

— Când te întorci?

— Mâine seară.

Dar ea nu veni în seara următoare. Mai trecură două-trei zile şi fata tot nu se arătă. Hassan îşi trimise atunci oamenii la palat, iar padişahul îi ceru o groază de bani. Abia după ce-i primi de la maimarele peste negustori făcu o nuntă bogată, care ţinu şapte zile şi şapte nopţi.

— Tăicuţule drag, zise fata după nuntă, îmi îngădui să-ţi spun o vorbă?

— Spune.

— Acum crezi că am avut dreptate atunci când ţi-am spus că-i mai de seamă căptuşeala decât faţa?

— Cum aşa? se miră padişahul.

— Iată cum, răspunse fata. Dacă ai fi avut dreptate, atunci tânărul schilod ar fi trebuit să fie mai de seamă decât fata ta. Dar mai de seamă m-am dovedit eu. Mâinile nu-i erau bune de nimic, şi nici picioarele, iar eu le-am făcut să învie. L-am îndemnat apoi şi l-am trimis să muncească. Iar, când a plecat la treburile lui, i-am dres casa. Dacă s-a întors, a intrat de-a gata într-un palat minunat. Şi, tot îndemnat de mine, te-a primit cu mare cinste şi ţi-a trimis daruri. După cum ai văzut, toate cele de trebuinţă pentru ca nunta să nu ne fie de ocară au fost chibzuite de mine. Aşadar, spune-mi, ce-i mai de seamă, faţa sau căptuşeala?

Atunci padişahul o îmbrăţişă, o sărută pe buze şi-i dădu dreptate. Ba-i dărui şi câteva sate, căindu-se de cele întâmplate. Iar, întocmai cum a împlinit dorinţa fetei padişahului şi a flăcăului schilod, fie ca Allah să ne împlinească şi nouă dorinţele.

Primii regi

poveste persanaă

La începutul lucrurilor Ormuzd, care este bunătatea şi lumina, a creat lumea şi tot ce este bun şi frumos în univers. Dar pentru toate lucrurile cărora le-a dat viaţă Ormuzd Ahriman, care este întunericul şi răul, a creat un opus. împotriva dragostei el a pus ura; împotriva bucuriei, supărarea; ca să distrugă pacea a făcut războiul; a făcut demoni ca să provoace spiritele bune; moartea ca să sfârşească viaţa; şi aşa mai departe cu toate

lucrurile care există. Şi Ahriman a pus falsitatea şi înşelăciunea în minţile oamenilor unde odată fusese numai adevărul lui Ormuzd.

Primul rege s-a numit Keyumars şi el a domnit peste întreaga lume. El trăia în munţi, purta pieile leoparzilor şi conducea drept şi bine. Oamenii lui trăiau din fructele sălbatice pe care le culegeau şi din rădăcinile pe care le scoteau, purtau veşminte de frunze şi erau fericiţi. Dar fericirea lor nu era dorinţa lui Ahriman, tată al tot răului, iar el a trimis demonul negru să aducă război asupra lui Keyumars. într-o bătălie teribilă demonul negru l-a omorât pe Siyamek, viteazul fiu al lui Keyumars, şi odată cu moartea lui se părea că răul lui Ahriman va triumfa pentru totdeauna în lume.

Dar bătrânul rege Keyumars a trimis după Husheng, fiul cel tânăr al lui Siyamek, pe care îl iubea mult, şi i-a spus:» Tu şi cu mine trebuie să luptăm împotriva demonului negru, acum că Siyamek nu mai este. îi voi aduna pe toţi cei care vor lupta pentru noi şi tu îi vei comanda.“ I-a chemat la el pe toţi oamenii lui şi pe toate acele spirite bune care trăiau în lume; împreună cu fiarele feroce şi curajoase ale sălbăticiei, leoparzii şi leii şi tigrii; şi toate păsările aerului; şi animalele bune, îmblânzite, ierbivore, boul, măgarul şi nobilul cal; şi această armată a pus-o în grija lui Husheng, căruia i-a spus; „Cu ajutorul marelui Ormuzd vom fi victorioşi şi va fi pace în lume din nou. Dar eu nu cred că voi trăi să mă bucur de acea pace. Când eu sunt mort, fiu al fiului meu, coroana şi tronul meu şi puterea mea regească vor fi ale tale. Să conduci bine şi drept, cum am încercat şi eu să conduc.“

Cu Husheng comandant şi bătrânul Keyumars conducând ariergarda, armata de oameni, animale şi spirite bune a mers înainte plină de speranţă. Demonul negru a văzut-o venind şi cu hoarda lui de demoni mai mici şi spirite rele s-a grăbit înainte la atac într-un nor mare de fum care ajungea până la cer. După o bătălie neînfricată care a cutremurat lumea, Husheng s-a năpustit peste demonul negru, i-a tăiat capul şi i-a călcat în picioare trupul, strigând triumfător; şi acei demoni şi spirite rele care nu fuseseră omorâte au plecat, învinse pentru un timp.

Fiul său fiind răzbunat Keyumars a murit, iar Husheng şi-a pus pe cap coroana şi s-a aşezat pe tron în locul bunicului său, şi aşa a început domnia sa asupra lumii.

în timpul domniei lui Husheng omenirea a prosperat. El a construit canale şi şanţuri ca să ude pământul şi i-a învăţat pe oameni să cultive recolte, aşa încât ei nu mai depindeau doar de fructe sălbatice şi rădăcini pentru hrană. Şi a descoperit fier în munţi şi l-a separat de pietrele în care era ascuns, ca oamenii săi să poată modela unelte pentru tăierea lemnului şi lucrul ogoarelor. Şi în timpul domniei lui Husheng omenirea a găsit focul.

Acest lucru s-a petrecut astfel. într-o zi, în timp ce Husheng călătorea prin lume, din spatele unui bolovan desprins din munte un monstru uriaş a păşit în calea sa. Era lung şi se mişca repede; ochii lui erau ca două bălţi de sânge şi respira fum negru din gura sa căscată. însoţitorii lui Husheng au fugit înspăimântaţi, dar viteazul rege a rămas ferm. De pe pământul de la picioarele sale a luat o piatră vărgată cu fier şi a aruncat-o către monstru, care a sărit într-o parte. Piatra a lovit bolovanul şi
0 scânteie a ţâşnit din el. Monstrul a scăpat nevătămat; dar Husheng nu a făcut nicio încercare să-l urmărească. Uitase de acest lucru, căci se minuna de ceea ce aflase în acel moment – că din lovirea fierului de piatră se naşte o scânteie. Şi aşa, din bunătatea lui Ormuzd a fost dat focul lui Husheng şi oamenilor săi. Datorită focului se puteau încălzi iarna, îşi puteau găti rădăcinile şi fructele sălbatice pe care le mâncau, puteau coace pâine din recoltele pe care le creşteau şi puteau topi fierul. Focul, acea binecuvântare strălucitoare care ridica oamenii deasupra animalelor, a devenit pentru ei un simbol luminos al lui Ormuzd cel bun, iar ei îl venerau pentru avantajele pe care el le aducea.

După Husheng lumea a fost condusă de fiul său, Tahmuras cel care leagă demoni, care s-a luptat cu succes împotriva gazdelor lui Ahriman când acestea au mai atacat o dată omenirea. Şi după Tahmuras a venit fiul său Jemshid. Din flerul pe care bunicul său Husheng îi învăţase pe oameni să-
1 scoată din pietre Jemshid a făurit nu numai unelte, ci şi arme de bătălie – săbii şi suliţi, capete de săgeată şi haine de zale – să le folosească în bătălie împotriva demonilor; şi datorită acestor arme de fier omenirea a sărbătorit multe victorii împotriva fiinţelor rele care luptau pentru Ahriman. Dar oamenii au învăţat sub Jemshid nu numai meşteşugurile războiului, ci şi pe cele ale păcii, pentru că el a fost primul care a descoperit pentru oamenii săi artele torsului şi ţesutului, aşa încât ei se puteau îmbrăca în veşminte de lână, mătase şi pânză. El a forţat demonii captivi să-l servească, făcând cărămizi din lut şi construind case în care oamenii puteau trăi şi ridicând ziduri viguroase ca să înconjoare casele şi să le protejeze de atac. Din plante el a scos leacuri vindecătoare ca să uşureze durerea şi suferinţa trimise de Ahriman. El a construit nave, ca oamenii să poată naviga dintr-o parte a lumii în alta. Şi atunci, când supuşii săi cunoşteau toate artele folositoare, Jemshid şi-a întors gândurile către artele luxului. Din pietre el a tăiat pietre preţioase şi marmuri valoroase pentru bijuterii şi decoraţii, din flori mirositoare el a distilat parfumuri bogate, a turnat aur şi argint în podoabe. Şi astfel în flecare zi oamenii lui îl slăveau pentru tot ceea ce îi învăţase şi pentru toate avantajele cu care îi înzestrase.

Dar, cu timpul, cu toate laudele şi recunoştinţa pe care i le ofereau oamenii, uitând că tară voinţa lui Ormuzd niciun pic de învăţătură, niciun meşteşug şi niciun avantaj nu ar fi fost posibile, Jemshid a devenit leneş, van şi trufaş, considerându-se pentru poporul său un binefăcător la fel de mare ca divinul Ormuzd. Nemulţumit să călătorească cu o navă în jurul lumii pe care o conducea, el a ordonat să se făurească pentru el un tron de aur şi turcoaz pe care el stătea în toată splendoarea pentru a fi dus prin aer de demoni zburători sclavi, ca şi cum ar fi fost însuşi soarele trecând dintr- un capăt în celălalt al cerului.

Zilele şi anii au trecut şi Jemshid a devenit atât de arogant încât se imagina chiar mai mare decât Ormuzd. Şi-a chemat toţi lorzii şi regii supuşi laolaltă şi le-a vorbit, spunându-le: „Nu exista niciun alt stăpân al universului în afară de mine. De la mine v-au venit toate darurile, oamenii mei, şi numai pe mine ar trebui să mă veneraţi. închinaţi-vă mie, nu ca regelui vostru, ci precum creatorului universului."

Oamenilor lui din toată lumea le era frică de asemenea nebunie care se abătuse asupra lor; şi ei au îngenunchiat umil în faţa lui şi l-au venerat şi l-au numit creatorul lor, aşa cum le ceruse el. Dar, departe de vederea şi auzul lui, oamenii şuşoteau împreună şi dădeau din cap dezaprobator în legătură cu această nebunie; şi, unul câte unul, cei care puteau să facă astfel au ieşit din slujba sa şi s-au ascuns în locuri îndepărtate, unde sperau ca el să nu-i ajungă şi să le pedepsească trădarea.

Padişahul, cadiul[164] şi dervişul

poveste persanaă

Aşa a fost sau n-a fost aşa, căci în afară de Allah nimeni n-a fost.

în vremurile de demult, într-un oraş, trăia un cadiu care se arăta a fi un om tare evlavios. Toţi aveau despre el o părere foarte bună şi socoteau că arareori o mamă aducea pe lume un astfel de fiu, care să fie atât de sincer, cinstit, chibzuit, înţelept şi ager la minte asemenea lui. Acestea toate îi dădeau cadiului faima în care, încetul cu încetul, începu să creadă şi el cu adevărat. Aşa ajunse să se socotească pe sine mai

164 judecător în tribunalul tradiţional, model de înţelepciune şi cinste

presus decât toate creaturile lui Allah. Astfel că, într-o zi, îi mărturisi nevestei:

— Pentru mine dregătoria de cadiu se dovedeşte neîndestulătoare. Unui om asemenea mie i se cuvine a fi vizirul padişahului şi să cârmuiască toate treburile ţării.

Nevasta, însă, îi zise:

— Dorinţele oamenilor sunt nemărginite, iar tu trebuie să te mulţumeşti cu soarta ce ţi-a fost scrisă şi să-ţi întinzi picioarele cât iţi ajunge plapuma. Scoate-ţi din cap visul că o să ajungi vizir. Mai bine ţin-te de treburile tale.

însă cadiul, care zburase deja cu gândurile departe, nu ţineau seama de sfaturile nevestei şi, cu fiecare zi, îşi făurea tot mai multe visuri legate de dregătoria de vizir. El căută prilejul de a se întâlni cu padişahul ca să-i dezvăluie dorinţa ce-l stăpânea. Trăia nădejdea că padişahul îi va îndeplini cererea şi că va da poruncă să fie numit vizir.

Deoarece ştia că padişahul iese nopţile din palat şi merge deghizat prin oraş ca să afle cum o mai duc supuşii săi, cadiul se hotărî să-l pândească şi să-i mărturisească gândurile ce-l măcinau. Aşa că, odată, noaptea, se opri la câţiva paşi de palatul padişahului şi se puse pe aşteptat. Când trecu prima parte a străjii de noapte, padişahul ieşi din palat înveşmântat ca un derviş[165], cu un toiag în mână. Cadiul se apropie de el, i se închină adânc, dădu bineţe şi îi sărută mâna. Padişahul întrebă:

— Hei, cadiule! Ce faci la o oră atât de târzie lângă palatul meu? De ce nu te afli acasă?

Fără să dea în vileag frământarea ce-o trăia, răspunse padişahului:

— O, mărite padişah, centrul universului! întotdeauna mă duc seara târziu să mă rog şi cam la vremea aceasta mă întorc acasă. în această noapte, când mi-am încredinţat tainele şi grijile Domnului Cel de Sus, m-a cuprins un leşin şi m-am prăbuşit. Fiind în această stare, am văzut un înger care mi-a grăit: „O, cadiule! Să ştii că padişahul are nevoie de un vizir credincios, demn de crezare, cinstit, care să se priceapă la toate şi să fie destoinic să cârmuiască. Cum tu ai toate aceste însuşiri, du-te grabnic la padişah şi spune-i în faţă că trebuie să-ţi dea ţie slujba de vizir. Pentru că numai prin asta starea ţării şi viaţa poporului se va îmbunătăţi”. îndată ce mi-am venit în fire, m-am îndreptat spre palat şi uite că te-am întâlnit, mărite padişah, stăpân al universului!

Padişahul era om încercat şi cunoştea bine oamenii. Se uită ţintă la chipul cadiului şi gândi: „Acest om e mare şarlatan. îşi închipuie că mă va păcăli cu minciuna sa şi va înhăţa astfel cârmuirea ţării. El nu ştie că vizirul are nevoie de daruri ale firii şi calităţi pe care eu, oricât m-aş uita, nu le găsesc la el”.

Gândind astfel, padişahul îi zise cadiului:

— Ascultă, cadiule! îngerul ţi-a spus adevărul şi la fel de adevărat este că am nevoie de un vizir atotştiutor, care să poarte de grijă treburilor ţării şi bunăstării poporului. însă înainte de a te numi pe tine în această dregătorie înaltă trebuie să-ţi pun la încercare gândirea şi agerimea minţii.

Cadiul încuviinţă plin de respect:

— Fie precum voinţa padişahului! Cârmuitorul ştie întotdeauna ce înseamnă binele pentru ţară!

Atunci padişahul zise:

— Aşa cum am hotărât, hai acum să mergem prin oraş şi să vedem cum trăiesc supuşii. însă să-ţi ascunzi faţa ca să nu te recunoască nimeni.

Cadiul îşi acoperi faţa şi pomi în spatele padişahului. Merseră pe uliţe şi prin pieţe şi padişahul însuşi controlă peste tot străjile de noapte, care trebuiau să facă de

---

165 pustnic musulman pribeag propovăduitor de idei religioase, care trăieşte din pomeni

gardă, să vegheze liniştea şi siguranţa cetăţenilor. Padişahul scria numele tuturor acelora care fie nu-şi făceau datoria, fie dormeau, fie erau beţi, ca a doua zi să-i pedepsească. Dacă auzea că dintr-o casă răzbat plânsete de copii flămânzi, el punea la poarta acelei case un semn pentru ca, a doua zi să trimită oamenii lui acolo să-l cheme pe stăpânul casei la palat pentru a afla care-i pricina. Săracilor, celor nevoiaşi şi celor care n-aveau de muncă le dădea bani sau de lucru, văduvelor şi orfanilor le rânduia un anumit ajutor.

Astfel, padişahul şi cadiul merseră îndelung până ajunseră la o casă pe jumătate în mină. Padişahul intră. Acolo, pe jos, lângă perete, ardea o lumânare. în lumina ei se vedea aşezat un derviş, cu veşmintele rupte ferfeniţă, care se ruga. Padişahul îi dădu bineţe se aşeză alături de el şi îl întrebă:

— Cum îţi mai merge, cinstite derviş? După chipul tău se vede că eşti ostenit şi tare mâhnit.
Oare ţie „trei în nouă” nu ţi-a adus nimic?

Dervişul oftă adânc şi zise:

— Cum, de ce, şi „trei în nouă” a mers.

Atunci padişahul stărui:

— Bine, dar cum a ieşit?

Dervişul mărturisi:

— Uite, precum vezi.

Padişahul se întristă şi el, scoase din buzunar nişte bani, îi dădu dervişului şi-l sfătui:

— Ia-i şi foloseşte-i, însă dacă... atunci...

Dervişul luă mâna padişahului şi i-o sărută, zicând:

— Poate că mi-am pierdut judecata!

Cadiul, care nu intrase şi aştepta în uliţă, ascultă toate aceste vorbe şi nu înţelese nimic. Gândi: „De bună seamă că padişahul nu e în toate minţile. Altfel n-ar fi spus dervişului aşa o neghiobie”.

între timp, padişahul se ridică, îşi luă rămas-bun de la derviş, ieşi spre cadiu şi-l îndemnă:

— Eu mă duc la palat, iar tu du-te acasă şi te odihneşte. Mă gândesc să te numesc vizir.

Cadiul porni spre casă bucuros şi, pe dram, se gândi la sfatul avut de padişah cu dervişul: „ «Cu
toate astea, despre ce anume au vorbit? Oare trei în nouă nu dă nimic? Dacă... atunci... Poate că mi-am pierdut judecata!» Ce pot însemna toate astea? în aceste vorbe trebuie să fie ascunsă o taină anume. Padişahul i-a împărtăşit dervişului ceva însemnat, iar dervişul i-a răspuns. Cât sunt eu de nătărău că mi-este peste puteri să dezleg vorbele lor! De fapt, ia să mă duc eu mâine dimineaţă la dărâmăturile acelea, la derviş. Trebuie să încerc să desluşesc taina asta”.

Ajuns acasă, cadiul se culcă, dar nu izbuti să doarmă. Se tot gândea la padişah şi la derviş, repeta mereu vorbele lor pline de tâlc ascuns, dar tot nu izbutea să priceapă ceva.

După aceea, începu să numere în gând, să se uite la stele, ca să treacă noaptea cumva.

Şi când, în sfârşit, noaptea se termină şi începu ziua, cadiul se îmbrăcă şi, fără să bage ceva în gură, ieşi din casă şi numaidecât plecă spre dărâmăturile unde sălăşluia dervişul. Când ajunse, văzu că acesta tocmai îşi făcea rugăciunea. Aşteptă să termine şi-l întrebă:

— Am auzit că azi-noapte a venit la tine un derviş şi aţi schimbat între voi vorbe tainice. De pildă, el ţi-a zis: „Oare la tine trei în nouă nu ţi-a adus nimic?”. Iar

tu i-ai răspuns: „Cum, de ce, trei în nouă a mers. În afară de asta şi nouă la trei a ieşit”. El a mai zis: „Dacă... atunci...”, iar tu i-ai răspuns: „Poate că mi-am pierdut minţile”. Care este rostul acestor vorbe tainice?

Dervişul răspunse:

— Ei, cinstite cadiu! Asta e o taină foarte preţioasă, iar cunoaşterea ei nu-ţi intră în drepturi. Taina asta este numai a padişahului.

Cadiul stărui:

— Eu sunt judecătorul oraşului şi am datoria să aflu despre toţi şi despre toate!

Dervişul îi răspunse de-ndată:

— Nu înţeleg ce tot spui. Dar dacă doreşti să pricepi înţelesul acelor vorbe, dă-mi o mie de aşrafi[166], nu te mai trudi în zadar că nimic nu iese.

Cum văzu că ameninţarea nu ajută de fel, cadiul se dădu bătut:

— Fii liniştit, mâine îţi aduc o mie de aşrafi. Porni cadiul spre casă, iar la judecătorie în acea zi nici nu se mai duse. Se tot gândea de unde să facă rost de o mie de aşrafi, bani de aur, galbeni. Dar, în acelaşi timp, diavolul îi şopti la ureche un gând. Ajuns acasă, deschise sipetul şi scoase de acolo o pungă bine închisă şi pecetluită.

Tăie un colţ al pungii cu un cuţit şi deşertă din ea o mie de galbeni. La vederea aurului, ochii îi străluciră, iar în pungă puse o mie de monede false, turnate din plumb. Chemă un slujitor şi îi porunci să-l aducă pe cel mai iscusit cusător din oraş. După o jumătate de ceas, slujitorul îl aduse şi cadiul îi arătă:

— Coase această pungă în aşa fel încât să nu se vadă că ea a fost tăiată.

Cusătorul încuviinţă:

— Voi face întocmai! şi se apucă de lucru.

Aşa că punga arăta la fel ca la început. Cadiul îl plăti bine, îl lăsă să plece, apoi puse în sipet punga cu monedele de plumb. Aşrafii de aur îi legă într-o cârpă şi, a doua zi, se duse să-l găsească pe derviş. Dervişul îi luă cu tot cu cârpa în care erau legaţi şi îi puse sub căpătâi, tuşi, apoi grăi:

— Ascultă, cinstite cadiu! Să ştii că acel om în veşminte de derviş era padişahul însuşi. Odată pe an îmbracă aceste straie şi vine la mine. Anul acesta m-a văzut tare mâhnit şi m-a întrebat: „Oare n- a mers trei în nouă?”, adică: oare în acest an trei luni nu te-ai odihnit, iar nouă luni n-ai muncit? Eu i-am răspuns: „Nu, dar cum aşa, trei în nouă a mers, până şi nouă la trei a ieşit”, adică: trei luni m- am odihnit, iar nici în restul de nouă luni n-am muncit. Când padişahul a întrebat: „Bine, dar cum de a ieşit?”, eu am răspuns: „Uite aşa, precum vezi!”, adică sunt şi mai nevoiaş. După aceea padişahul s-a pregătit să plece, a făcut semn cu ochiul în partea unde aşteptai tu şi a grăit: „Iar dacă... atunci...”, adică: „De te va întreba cadiul oraşului ce înseamnă toate astea, tu nu-i spune nimic, spune-i numai când primeşti de la el o sumă mare de bani”. Aşa că eu i-am răspuns: „Oare mi-am pierdut judecata?”.

Cadiul ascultă toate acestea, răsuflă uşurat şi porni spre casă cu capul plecat.

întâmplător, tocmai în acea zi se întoarse din călătorie negustorul care, cu câteva luni în urmă, lăsase spre păstrare punga cu galbeni. Negustorul se duse la cadiu şi ceru să-i înapoieze punga. Cadiul scoase punga din sipet şi i-o dădu. Iar negustorul veni acasă, deschise punga şi văzu că, în loc de aşrafi de aur, acolo erau numai bucăţi rotunde turnate din plumb. Oftă adânc şi se întoarse la cadiu. îi zise acestuia:

— Ţi-am lăsat spre păstrare aur şi tu mi-ai înapoiat plumb!

Cadiul nu-i luă vorbele în seamă şi îl încredinţă:

166 monede persane de aur din secolul al XIV-lea

— Eu nu m-am atins de punga ta: cum mi-ai dat-o aşa am pus-o în sipet. Iar când mi-ai cerut, ţi- am înapoiat-o.

Negustorul înţelese că îi fusese luat aurul, iar să te mai cerţi cu cadiul nu era de niciun folos. Supărat, ieşi din casa cadiului şi porni drept spre palatul padişahului. Acolo povesti toată istoria. Padişahul îl domoli:

— Linişteşte-te, vei primi mia ta de aşrafi, însă trebuie să facem o înţelegere. Să nu te mai duci la casa cadiului şi să nu povesteşti nimănui despre cele întâmplate.

Negustorul sărută mâna padişahului şi plecă. îndată, padişahul îşi tăie cu pumnalul caftanul cu care era îmbrăcat, chemă un slujitor şi-i ceru:

— Mi-am tăiat caftanul. Adu-l cât mai degrabă la mine pe cel mai iscusit cusător să mi-l repare.

Slujitorul plecă şi-l aduse cu el tocmai pe acel cusător care reparase punga pentru cadiu.

Cusătorul cârpi caftanul padişahului aşa de bine că nimeni n-ar fi putut vedea unde a fost tăietura. Atunci padişahul luă punga negustorului i-o arătă meşterului şi întrebă:

— Punga asta tot tu ai cusut-o?

Cusătorul întoarse punga pe toate feţele, o cercetă bine şi recunoscu:

— Da, eu. Ieri m-a chemat cadiul la el şi mi-a cerut să repar punga asta care era ruptă.

Atunci padişahul trimise doi oameni din gardă la cadiu poruncind să vină de-ndată la palat să-şi
ia numirea în dregătoria de vizir. Cadiul se bucură îşi puse pe el cele mai bogate veşminte şi porni împreună cu oamenii padişahului la palat. Când ajunse şi dădu cu ochii de cusător şi de pungă, se îngălbeni şi îi sări inima din loc. înţelese că taina lui ajunsese cunoscută, iar cusătorul îi povestise deja totul padişahului. A tăgădui nu-şi mai avea rostul. Oftă din greu şi căzu la picioarele padişahului cu rugă fierbinte:

— O, slăvite padişah, centrul universului! Ai îndurare, iartă-mi vina! Am făcut o greşeală de neîndreptat!

Atunci padişahul îi dezvălui:

— Ei, cinstite cadiu! Eu am vrut să te pun la încercare, să văd, eşti oare vrednic pentru dregătoria de vizir sau nu eşti. Slavă Domnului că s-au întâmplat toate acestea pentru că, acum, tu ştii singur că nu eşti vrednic de dregătoria de vizir, dar nici de cea de cadiu. Pleacă şi petrece-ţi restul vieţii în rugăciuni, căindu-te în faţa Celui de Sus pentru greşeala săvârşită.

Apoi padişahul dădu poruncă să se scoată din vistierie o mie de aşrafi, să se pună în pungă şi să se trimită negustorului.

Iar cadiul se duse acasă cu capul plecat şi spre seară muri de durere.

Mai isteţ decât un padişah

poveste persanaă

A fost odată un padişah pus pe tot soiul de rele, căruia-i căşuna să-şi pedepsească supuşii din te miri ce şi mai nimic. Dacă se întâmpla ca vreun om să nu se aplece bine până la pământ, când trecea prin împărăţie, îndată, chema gâdele şi poruncea să-l dea pierzaniei, chiar acolo în mijlocul drumului.

Mureau sărmanii oameni cu zile de smintelile acestui padişah.

într-o bună zi, iată că un salepgiu, adică un vânzător de salep, care cutreiera cetatea răcorind sufletul oamenilor cu băutura sa dulce-acrişoară, spuse:

— Să ştiţi, fraţilor, că eu îi vin de hac padişahului nostru, nu i-ar mai muri mulţi înainte!

— Dar cum ai să îndrăzneşti? îl întrebară cu toţii.

— Aşa bine.

Şi Kerim, că aşa se numea salepgiul, s-a dat peste cap şi a ajuns ajutorul bucătarului împărătesc.

într-o zi fierbinte, de ţi se topea suflarea de atâta zăduf, salepgiul pregăti în mare taină, să nu-l vadă nimeni, un salep. Apus toată măiestria lui în joc.

Padişahul a bătut cu multă râvnă. Şi-a răcorit cerul gurii şi a poftit să afle cine pregătise acea minunată băutură.

Bucătarul împărătesc i l-a adus îndată pe Kerim, care era prosternat la pământ, sărutând papucii padişahului.

I-a urat toate fericirile din lume, apoi a tăcut, aşteptând, după cum cerea obiceiul.

Şi padişahul l-a întrebat:

— Cine te-a învăţat să pregăteşti salepul?

— Părintele meu, preastrălucite padişah!

— Aşa?... Ştii... mai ştie cineva în cetate să facă salepul aşa cum îl faci tu?

— Numai eu ştiu a-l pregăti în acest chip, luminăţia ta!

Atunci, padişahul, cuprins de mânie, tună deodată:

— Şi de ce n-ai învăţat şi pe alţii, câine, să facă salep după meşteşugul tău, dacă eşti un supus cinstit?

Kerim, care era un om isteţ nevoie mare, răspunse:

— Am socotit că nu se cuvine să bea orice supus, al strălucitului padişah astfel de salep, care se cuvine numai stăpânului nemuritor.

— Ehe, se-nveseli padişahul, şi dacă mi-ar veni mie într-o zi pofta să-ţi retez căpăţâna, cine-o să- mi mai iacă astfel de salep?

— O, luminate, de ce să te oboseşti cu asemenea faptă?

— Mă judeci tu pe mine, câine! Am să te dau pieirii! Dar mai înainte să-l înveţi pe bucătarul meu să-mi facă salepul, aşa cum îl faci tu. Să piei din ochii mei, pocitanie, pe care vreau să te trimit cât mai curând în grădinile veşnice... să faci salep şi răposaţilor! hohoti padişahul mulţumit.

Kerim ieşi îngândurat. Viaţa lui nu se mai ţinea decât într-un firicel de speranţă. Se gândi cum s- o întoarcă în folosul său, să nu-şi prăpădească zilele.

Se duse la bucătărie şi-i spuse marelui bucătar cele petrecute, apoi îl învăţă cum să pregătească salepul.

Dar după ce padişahul sorbi primele înghiţituri, se opri mânios şi se răsti la marele bucătar cu o ură cumplită în privire.

— Cine a făcut salepul?

— Eu, preastrălucite stăpâne, după cum m-a învăţat Kerim-salepgiul, după cum a poruncit luminăţia ta.

— Să vină gâdele, să-ţi taie capul că n-ai fost în stare să faci salepul aşa cum îmi place. Şi să-i taie şi lui Kerim capul, că nu te-a învăţat cum trebuie!

— Şi-atunci, când înălţimea ta va pofti să bea salep, îşi luă inima în dinţi marele bucătar, cine ţi-l va mai pregăti?

— Netrebnicule, dacă-i aşa, să-l iei pe Kerim şi să-l înveţe pe ajutorul tău cum se face salepul. Apoi să-mi aduci o carafă plină cu salepul pregătit de el şi la urmă vă tai capul la amândoi... ţie şi nechibzuitului aceluia de Kerim. Să fiţi mulţumiţi că v-am mai lăsat viaţa câtva timp.

Se duse bucătarul şi-i povesti lui Kerim totul. Kerim, liniştit, rosti mai mult pentru sine:

— Dacă aşa voieşte padişahul, facă-i-se voia. Că puterea noastră e mică, dar n-a pierit de tot şi vom vedea ce va da la K.mină.

Căci Kerim anume nu-i spusese bucătarului tot secretul salepului. îl chemă pe ajutorul bucătarului şi, cu multă cazna, pregătiseră salepul. La sfârşit turnă trei picături dintr-o licoare verde, ce-o păstra într-o sticluţă, iar salepul luă o culoare frumoasă cum e smaraldul.

— Ce ai pus în salep, Kerim? întrebă îngrijorat marele bucătar.

— îţi voi spune, ai răbdare, după ce va gusta padişahul. De aceea nu i-a plăcut salepul tău, că n- avea şi câţiva stropi din licoarea verde pe care-o am de la răposatul meu tată, odihnească-se în pace!

Se înfăţişară padişahului. îi puseră pe masă vasul de cristal cu nemaipomenita băutură.

Padişahul se uită mânios la ei şi strigă:

— Este salepul care-mi place mie?

Kerim răspunse liniştit:

— Este, strălucirea ta!

— Cine l-a pregătit?

— Ajutorul marelui bucătar, aşa cum a poruncit Luminăţia ta şi cum l-am învăţat eu.

Luă vasul şi-l duse la gură, să soarbă. Atunci, ochii lui Kerim se străluminară ciudat, de-l înfiora pe padişah, care nu mai bău, ci spuse, scrâşnindu-şi dinţii:

— Bea tu întâi, salepgiule!

Kerim întinse liniştit mina spre vas, dar se opri şi, aplecându-se până la pământ, spuse:

— Nu se cuvine să beau eu înaintea Luminăţiei tale... şi mai cu seamă din acelaşi vas!

— îţi poruncesc să bei! strigă padişahul înspăimântător.

— Nu uita, Strălucite padişah, că eu nu sunt paharnicul Strălucirii tale, îndrăzni Kerim.

— Paharnic vei fi! Şi gustă îndată, cum îţi poruncesc!

— Prealuminate stăpân, mai grăi liniştit Kerim, din cristalul împărătesc nu mă încumet să beau, dar voi aduce de la bucătărie o cupă.

Şi, tară să mai zăbovească, îşi aduse degrabă o cupă în care turnă salep. Padişahul îl urmărea câinos, cu gânduri negre, după cum îi era obiceiul.

Kerim bău pe nerăsuflate, se şterse la gură şi puse cupa jos, mai fericit parcă decât oricând.

Padişahul, nerăbdător, aşteptă să vadă ce i se-ntâmplă salepgiului, dar nu i se întâmplă nimic. Mai mult, Kerim parcă plesnea de sănătate şi de voie bună. Toată acestea erau şi nu erau pe placul hainului de padişah.

Apoi, cu un rânjet satisfăcut, hotărî:

— Până aici ţi-a fost, salepgiule! Tot pe mâna gâdelui vei ajunge, măcar că te-am făcut paharnic! Nerăbdător şi lacom duse vasul la gură şi încă bău şi iar bău, până ce nu mai rămase în cristal nicio picătură. Când puse vasul pe masă, simţi că se sufocă, încercă să răsufle mai tare, apoi bătând aerul cu mâinile, se prăbuşi ca o piatră şi mort rămase.

— Atâta ţi-a fost, căpcăun nesăţios! strigă Kerim. A scăpat poporul de tine!

— Dar cum ai făcut, Kerim? întrebă cu adâncă uimire marele bucătar. Doar ai băut şi tu şi n-ai nimic?

— Această băutură este năzdrăvană: dacă o bea un om cu sufletul veninos se transformă în otravă.

Când s-a aflat că ţara scăpase de padişahul cel smintit şi ucigaş, toţi au răsuflat uşuraţi, iar pe Kerim cel sărac l-au ales mare vizir şi l-au încărcat cu daruri, pentru curajul şi isteţimea de care dăduse dovadă, şi mai ales, pentru că scăpase pe aţâţi oameni nevinovaţi de la moarte. Dar şi băutura asta numită salep, şi care este atât de bună, l-a ajutat pe Kerim să câştige viaţa pentru el şi pentru ceilalţi.

Legenda vinului

poveste persanaă

Stă scris în hrisoave de demult, că pe tronul de fildeş şi aur din măreţul Herat stătea cu cinste, puternic şi ascultat de toată suflarea, un şah iubitor de viaţă.

Avea comori din belşug, armii în zale oţelite, fără număr, ţinuturi mănoase. Domnea acest cârmuitor, pe nume Semiras, peste întregul Corasan. îi mai bucura sufletul şi un fecior neînfricat, cu inimă bărbată, vânjos ca un pardos. Avea un arc cu strune de aramă veche şi nu-l întrecea nimeni la tragerea la ţintă.

într-o zi însorită, stând în voie pe terasa palatului domnesc din măreţul Herat, sub ochii şahului coborî din înaltul văzduhului un falnic gypaet, zburătoare cu înfăţişare de vultur şi cap de leu.

Această pajură ciudată se zbătea de moarte şi nu putea scoate niciun strigăt. De gâtul ei se încolăcise, cu inele ucigătoare, un şarpe împestriţat şi o strângea, zdravăn.

Mişcat de soarta crudă, care o pândea pe falnica zburătoare, şahul strigă, fluturându-şi mânecile caftanului din brocat de aur.

— Curteni şi voi, arcaşi, şi spadasini, cel care va izbuti să scape viaţa gypaetului, va primi o răsplată însemnată din mâna mea!

Curtenii şi căpeteniile oştii erau ispitiţi de răsplata făgăduită, dar nu se încumetau să încerce ceva, de teamă să nu răpună, odată cu şarpele, şi pasărea. Atunci feciorul domnitorului, pe nume Bardam, făcu un pas înainte. îşi înstruni corzile arcului său vestit, ţinti şi spuse doar atât:

— Eu îţi voi împlini dorinţa, măria ta!

Zis şi făcut. Dintr-o singură săgeată, capul şarpelui zbură la zece paşi. Iar gypaetul fu slobozit din strânsoarea de moarte a târâtoarei.

Feciorul şahului îşi primi răsplata făgăduită şi faima lui spori şi mai mult, lăţindu-se de la un hotar la altul al mănosului Corasan. întâmplarea însă nu se opri aci.

Peste un an, cum stăteau tot aşa pe terasa palatului, desfătându-se cu miresmele dulci ale trandafirilor, şahul Semiras zări cum se roteşte deasupra lor aceeaşi zburătoare.

Gypaetul se lăsă tot mai jos şi dădu drumul din cioc la ceva rotund. Izbi de trei ori cu pliscul în zidul terasei, ca să fie privit, mai zbură în cerc deasupra lucrului aruncat şi numai după aceea se pierdu iar în înaltul cerului.

Mirat, şahul porunci unor slujitori:

— Duceţi-vă şi vedeţi ce a lăsat pasărea. Pesemne că ne-a adus şi ea un dar, drept recunoştinţă că i-am scăpat viaţa.

Slujitorii se întoarseră cu câteva seminţe mici, de un soi încă nevăzut pe meleagurile Persidei. Curtenii se adunară în jurul lor, la întrebarea stăpânului ţării:

— Ce socotiţi că e de făcut cu aceste ciudate seminţe?

Răspunseră doi dintre ei, mai luminaţi la minte:

— Măria ta, noi zicem că trebuie să fie semănate şi vegheate cu grijă, să vedem ce rod pot da.

Şahul chemă deci pe mai-marele grădinarilor şi îi încredinţa seminţele ajunse la el pe calea aceea
neobişnuită, zicându-i:

— Vezi de le seamănă într-un colţ al grădinii palatului.

împrejmuieşte locul cu un gard, păzeşte-l de lăcomia păunilor şi a păsăretului, împiedică alte animale să treacă peste petecul acela de grădină. Să-mi dai de veste tot ce se va petrece.

Mai-marele peste grădini urmă întocmai înalta poruncă. Peste câteva săptămâni veni în faţa tronului şi-l vesti pe şah că se iviseră lăstari verzi, apoi ieşiseră primele flori.

Semiras se duse, însoţit de întregul alai, să privească cu ochii lui cum îi prii se copăcelului pământul Corasanului.

Şahul şi mărimile ce-l însoţeau clătinară din cap, grăind:

— Nicicând n-am mai întâlnit pe plaiurile strămoşeşti asemenea lăstare şi flori.

Plecară şi aşteptară, mistuiţi de curiozitate, ce-o să se mai întâmple cu copăcelul crescut din seminţele dăruite de gypaetul scăpat de la moarte.

Mai trecură câteva săptămâni şi mai-marele grădinarilor veni iarăşi.

— Măria ta, au apărut roadele. Se strâng într-un soi de ciorchine, iar boabele par înrudite cu cele de mei. Este un copăcel plin de vlagă şi de farmec, cu aromă plăcută.

— Se cuvine, atunci, să vedem şi noi rodul, zise şahul, şi se duse încă o dată spre colţul de grădină, unde fusese sădit darul zburătoarei.

în ziua când roadele arătară semne că ar fi dat în pârg, şahul ardea de dorinţa de a şti ce gust au. Dar niciun supus nu cuteza să se atingă de ele.

— Păcat că trezeşte atâta teamă, suspină mai marele grădinarilor. Altminteri, îţi ia ochii copăcelul: e împodobit ca un mire, iar boabele bat în verde şi negru lucios, mai arătoase decât oricare straie de serbare...

Cârmuitorul Corasanului se sfătui cu învăţaţii.

Aceştia cercetară ce cercetară şi îl povăţuiră:

— Măria ta, boabele cad singure pe jos, se strivesc şi din ele se scurge o licoare limpede, înseamnă că acest copăcel are un suc bun. Trebuie să-l luăm, să-l punem cu grijă într-un chiup încăpător şi să vedem la ce poate folosi.

Poruncile şahului, după povaţa învăţaţilor, fură urmate şi de astă dată întocmai.

— Dar nici pentru această încercare nu se găsi niciun îndrăzneţ.

Cine îi putea linişti, încredinţându-i că licoarea nu este o otravă dând moarte fulgerătoare ori răpind minţile?

Semiras era totuşi hotărât să nu precupeţească nimic, până nu aflâ adevărul cu privire la copăcelul născut din seminţele dăruite de falnica zburătoare. După două săptămâni ceru iarăşi veşti despre sucul închis în chiup.

— Măria ta, îl înştiinţa mai marele grădinarilor, fierbe cum fierbe apa într-o oală pusă la foc.

— Când se va domoli, să vii de-ndată la mine.

A doua zi, grădinarul se înfăţişă în sala tronului.

— Luminate rege al regilor, licoarea s-a limpezit, este roşie şi strălucitoare ca rubinul.

— Iată, în cele din urmă, dezvăluit ţelul şi folosul acestui, copăcel. Nu ştim încă dacă sucul este leac împotriva otrăvurilor sau el însuşi venin ori adormitor.

— Aduceţi-mi aici un osândit la moarte, care nu mai are de ce să se teamă...
îi fu adus un meşteşugar, care urma să îşi pună capul pe butucul gâdelui, fiindcă nu terminase la vreme giuvaerurile cu care prinţesa trebuia să se ducă la serbările de încoronare date de un prinţ vecin.

— Dacă vrei să fii iertat, soarbe până la fund cupa aceasta cu sânge roşu şi viu, îl îndemnă Semiras.

Osânditul se supuse. Bău şi se strâmbă. începu să se veselească şi un surâs neaşteptat răsări pe chipul lui.

Ba chiar, uitând ce soartă îl aştepta, se pomi să chiuie şi să joace.

— Mai vrei încă o cupă? îl întrebară curioşi curtenii.

— Mai daţi-mi, şi apoi faceţi cu mine ce vreţi. Oricum, omul este sortit morţii!

După ce sorbi şi a treia cupă din licoarea pe care nimeni nu îndrăznise să o guste, meşteşugarul osândit la moarte căzu într-un somn adânc.

Dormi buştean până a doua zi. Străjerii îl treziră şi se duseră pe sus în faţa tronului, unde şahul abia aştepta să-l cerceteze asupra urmărilor băuturii.

— Ce-ai băut, căci, află, nu era sânge, şi cum te-ai simţit după fiecare cupă sorbită? fu întrebat.

— Nu ştiu ce fel de licoare e aceea, dacă e făcută de mână de om ori de duhuri, dar are gust straşnic! Ce n-aş da să mai capăt şi astăzi trei cupe! Am băut mai întâi cu silă, avea un gust asprit. Când am sorbit prima cupă, trupul meu a mai cerut. A doua cupă mi-a înveselit inima, mi-a făcut-o mai arzătoare. Lumea n-a mai însemnat nimic pentru mine şi mi-am închipuit că se şterge orice deosebire între şah şi mine; am uitat cu totul de griji. Iar cea de-a treia cupă m-a cufundat într-un somn cam greu, dar plăcut.

Pentru curajul dovedit în încercarea licorii necunoscute, meşteşugarul fu iertat de osândă.

învăţaţii, ascultând mărturisirea lui, recunoscură că licoarea scoasă din copăcelul adus de gypaet este nespus de bună la gust, are aromă îmbietoare şi, sorbită cu măsură, întrece însuşirile multor băuturi alese şi pe ale tuturor poamelor.

Şi astfel îi dădură numele vin, nume care va călători în lumea întreagă.

Povestea prinţesei din Cin

poveste persanaă

Demult, tare demult, în Persia, trăia un padişah. Privindu-se într-o zi în oglindă, padişahul văzu că părul, barba şi mustaţa îi încărunţiseră, iar obrazul i se zbârcise. Se întrista padişahul fiindcă nu voia să încărunţească.

Vizirul mâinii drepte, care se afla lângă padişah, îl întrebă:

— Mă jertfesc pentru tine, stăpâne! Ce te-a mâhnit?

— Cum să nu mă mâhnesc, răspunse, am cincizeci de ani, am îmbătrânit şi n-am niciun urmaş.

în acest timp, când padişahul vorbea cu vizirul său, se apropie un derviş care auzi spusele lor.

— Nu merită supărare, stăpâne, zise dervişul. Eu voi face în aşa fel încât să ţi se nască copii, dar cu o învoială: dacă va fi fată, mi-o încredinţezi mie s-o cresc, iar dacă va fi băiat, atunci, peste paisprezece ani, îl laşi un an cu mine.

Se gândi padişahul şi răspunse:

— Nu-i treabă bună ca fata padişahului să crească la un derviş. O vei

purta din loc în loc şi o vei pune să cerşească. Nu, pentru nimic în lume, nu mă învoiesc. Nu pot să îngădui aşa ceva.

Pe furiş, vizirul mâinii drepte îi şopti padişahului la ureche:

— Stăpâne, dă-i încuviinţarea! Să facă ceea ce îi stă în putere, să aducă urmaş înălţimii voastre. De se naşte fată, îi plătim dervişului bani şi-l înduplecăm să ne-o lase nouă sau îi găsim o slujbă, îl trimitem să facă negoţ. Vom izbuti cumva să ne înţelegem. Măcar să vină copilul, cu restul ne descurcăm noi.

Chibzui padişahul şi se învoi cu pretenţia dervişului. Dervişul vârî mâna în buzunarul lui adânc, scoase un măr şi i-l dădu padişahului, spunându-i:

— Jumătate din măr o mănânci tu, iar cealaltă jumătate s-o mănânce soaţa.

După ce sărută ţărâna de la picioarele padişahului[167], dervişul mai zise:

— Acum plec, iar peste un an, tot pe vremea asta, mă întorc să aflu ce noutăţi aveţi.

Padişahul făcu întru totul cum îi spuse dervişul: o jumătate din măr o mancă chiar el, cealaltă jumătate o dădu nevestei.

Trecură nouă luni, nouă zile, nouă minute şi Allah îi dărui padişahului un fecior pe care-l numiră Faridun.

Vizirul mâinii drepte porunci slujitorilor de la palat şi slugilor să-i spună dervişului, dacă se ivea, că Allah i-a dat padişahului un fecior, care însă a murit.

întocmai cum făgăduise, după un an, dervişul apăru la palat. Făcu o temenea şi se interesă de copil. Vizirul mâinii drepte, slujitorii şi slugile îi spuseră că se născuse un copil, care însă murise. Auzind minciuna, dervişul izbucni în râs şi grăi:

— De ce vreţi să mă înşelaţi? Eu ştiu că Allah i-a trimis padişahului un fecior, pe nume Faridun, şi în clipa asta el e sănătos şi vesel. Acum plec şi când veţi dori să mă vedeţi, veniţi la mine.

Dervişul plecă, însă chiar din clipa când el părăsi palatul, Faridun se îmbolnăvi. Şi câţi vraci nu chemară, câte leacuri nu-i dădură, nimic nu fu de ajutor. Se întâmplă tocmai pe dos – copilului îi era tot mai rău. Toţi erau buimaci, nu ştiau ce să mai facă, iar padişahul se mâniase foarte tare pe vizirul mâinii drepte, deoarece acesta îl minţi se pe derviş.

— Oare tu nu ştii că dervişul este omul lui Allah? Allah îndeplineşte orice dorinţă a dervişilor şi ia în seamă vorbele lor. Rău ai făcut înşelându-l. Pleacă îndată şi adu-l aici!

Vizirul mâinii drepte fugi mâncând pământul la caravanserai[168]. Ajunse acolo şi văzu că dervişul se ruga. Aşteptă vizirul până ce termină rugăciunea, apoi îi zise:

— Cinstite derviş, te rog să vii degrabă la palat, prinţul Faridun e foarte bolnav. Roagă-te pentru el să se înzdrăvenească!

— La ce să fie bună rugăciunea mea? Allah dă, Allah ia. Până nu vine la mine însuşi padişahul n- am să fac niciun pas de aici.

Ascultă vizirul mâinii drepte vorbele dervişului, păli şi se rugă fierbinte:

— Cinstite derviş, cum poate veni padişahul aici în caravanserai? Pe mine mă ştii, sunt vizirul mâinii drepte, sărut ţărâna de la picioarele tale, dar vino numaidecât cu mine la palat, fiindcă îi este foarte rău copilului.

Privindu-l pe vizir, dervişul clătină din cap şi zise:

167 gest care arată respect adânc şi supunere

168 han în localităţi sau staţie de poştă în zone nelocuite

— Tu ai întreaga putere, totul atârnă de tine, numai că eu nu părăsesc caravanseraiul chiar de mă tai în bucăţi. Şi asta până când padişahul însuşi nu vine după mine. M-am jurat şi jurământul nu-l pot încălca.

Astfel grăi dervişul, pricină pentru care vizirul se văzu nevoit să se întoarcă singur la palat.

în acest timp, prinţul ajunsese în pragul morţii; de-abia mai răsufla, nici ochii nu-i mai putea deschide.

Vizirul mâinii drepte îi repetă padişahului vorbele dervişului. Cum padişahul îşi adora feciorul şi de durere nu mai era om, se năpusti spre caravanserai împreună cu vizirul.

îl găsiră pe derviş în timpul rugăciunii, aşteptară răbdători până termină, după care, padişahul începu să-l roage pe derviş să vină cât mai degrabă cu ei la palat să vindece copilul.

— Ei, padişahule! Nu te grăbi, nu te întrista! Am să mă rog acum de Cel de Sus să vindece copilul, zise dervişul şi, întorcându-se cu faţa spre keble[169], se rugă: O, Allah Preaslăvit şi Atotputernic, te rog să-l vindeci pe feciorul padişahului!

Apoi toţi, adică padişahul, vizirul mâinii drepte şi dervişul, se îndreptară spre palat.

— Eu sunt încredinţat că Allah vă va salva feciorul. Până ajungem la palat, Allah îi va reda sănătatea, zise dervişul pe drum.

Nici nu păşiră bine în palat că, îndată, aflară că feciorul se înzdrăvenise cu adevărat.

— Ei, cinstite derviş, cui trebuie să mulţumesc eu, ţie sau Celui de Sus? îl întrebă padişahul pe derviş.

— Eu nu merit mulţumiri. Mulţumeşte-i lui Allah că El ţi-a vindecat copilul, dar preţuieşte-l şi pe omul lui Allah. Căci omul lui Allah nu caută binefaceri pământeşti, nu aleargă după ele, fiindcă Cel de Sus îi îndeplineşte orice dorinţă. Iar acum, lasă-mă să-l văd pe Faridun, să pricep cum este.

Padişahul i-l încredinţa pe fecior dervişului, care-l sărută pe frunte şi-i grăi:

— Lumina ochilor mei! L-am rugat pe Cel de Sus să-ţi dea o sută de ani de viaţă. Dacă părintele tău îngăduie, tu vei trăi o sută de ani.

Auzind vorbele dervişului, zise şi padişahul:

— Mă jur Celui de Sus, care ne-a creat pe noi amândoi, că de acum încolo voi duce la îndeplinire tot ce vei porunci.

Iar răspunsul dervişului fu acesta:

— Ei, slăvite padişah! Eu voi veni la tine când feciorul va împlini paisprezece ani. Dacă nu mi-l arăţi, va pieri. îndată ce mă înfăţişez aici, numaidecât, fără să tărăgănaţi o clipă, să mi-l arătaţi.

Sosesc întocmai la timp, chiar de-ar trebui să ajung aici venind din India. Negreşit, voi veni la timp. Aveţi grijă, să nu vă treacă prin cap să ascundeţi copilul de mine.

Iarăşi i se jură padişahul că-i va îndeplini dorinţa. Dervişul îl sărută din nou pe prinţul Faridun şi repetă:

— La revedere, mă duc, însă chiar în ziua şi ceasul când copilul va împlini paisprezece ani voi fi aici.

Din acea zi, prinţul Faridun se făcu din ce în ce mai frumos, crescu fără să cunoască durerea şi întristarea şi, până la urmă, ajunse la cei paisprezece ani.

---

[169] însemn pe zidul moscheei spre care credincioşii îşi întorc faţa pentru rugăciune şi care arată direcţia spre Mecca, oraşul sfânt al musulmanilor

Veni ziua în care, cu paisprezece ani în urmă, se născuse Faridun şi toţi vizirii, căpeteniile de oaste şi marii dregători se adunară în sala tronului. Fahdun stătea lângă tron atunci când, pe neaşteptate, se ivi dervişul.

— Ei, mărite padişah! Am venit aşa cum ne-a fost înţelegerea, grăi dervişul. Copilul a împlinit paisprezece ani. Şi acum trebuie să petreacă cu mine un an de zile.

Aceste vorbe îl mâhniră pe padişah, care se cutremură tot, însă îşi încleşta dinţii şi nu lăsă să se vadă ce-avea de gând. Şi toţi vizirii şi dregătorii băgară de seamă că el se întristase. Faridun se aruncă în braţele tatălui său şi întrebă:

— Tată, ce vrea acest derviş? De ce te-ai mâhnit într-atât?

— Cum să nu mă mâhnesc, fiule, mă despart de tine, răspunse padişahul. I-am făgăduit dervişului, acestui om al Domnului, că îţi îngădui să petreci cu el un an de zile. Unde te va duce, nu ştiu.

Şi padişahul îi povesti feciorului întreaga istorie, de la începutul începutului. Faridun se gândi puţin şi-i zise tatălui:

— Păi dervişul nu mă poate lua cu de-a sila, trebuie să mai vreau şi eu. Nu-i aşa?

— Tinere, Allah să te binecuvânteze! i se adresă dervişul auzind vorbele lui Faridun. Tu spui adevărul. Dar până nu te învoieşti şi nu primesc încuviinţarea, n-am să fac niciun pas. Vreau ca tu să mergi cu mine bucuros, surâzător, şi nu trist şi înlăcrimat.

— Bine că nu-l duce pe fiul meu cu sila, izbucni padişahul. Sunt sigur că niciodată Faridun n-o să dorească să părăsească minunatul nostru palat şi grădinile lui ca să-l urmeze pe derviş şi să rătăcească prin locuri pustii! La care dervişul răspunse:

— Mă jertfesc pentru tine, slăvite padişah! Trei zile voi fi oaspetele tău, voi sta în palat. Dacă după trei zile prinţul Faridun va dori să meargă cu mine, bine, îl iau, dacă nu va dori, mă supun, n- am să-l silesc şi plec singur.

Padişahul porunci să-i pregătească dervişului o odaie potrivită şi curată. Iar Faridun ceru de la tatăl său încuviinţarea de a se vedea cu dervişul şi de a sta de vorbă cu el.Padişahulse învoi bucuros ca fiul său să se ducă la derviş şi să vorbească cu el.

Seara, prinţul Faridun intră în odaia dervişului şi-i dădu bineţe.

— Unchiaşule, tu îmi eşti ca un tată. Istoriseşte-mi o poveste, că altfel mă plictisesc, îl rugă Faridun.

— Prea bine, ascultă ce-ţi voi istorisi. Padişahul din Cin şi Macin[170] are o fecioară frumoasă pe nume Yasaman. Trupul ei este asemănător chiparosului, iar chipul ei aidoma unei luni pline. Mii de flăcăi îi doresc mâna. Mulţi prinţi au venit s-o peţească, însă fata i-a respins pe toţi. Yasaman are o boală ciudată pe care nimeni n-o poate vindeca.

— Unchiaşule, nu cumva ai un portret făcut după chipul fecioarei padişahului din Cin? Arată-mi-I! îl rugă Faridun.

— Am un desen, răspunse dervişul, dar mi-e teamă că, îndată ce-o să-l vezi, te vei îndrăgosti de ea nebuneşte şi nu vei mai dori nici să mănânci, nici să bei până n-ai s-o vezi aievea. într-un cuvânt, necazul ţi-l vei face tu singur.

— Nici pomeneală! încercă să-l încredinţeze Faridun. Arată-mi chipul ei!

170 ţară imaginară. Cin este denumirea dală de persani Chinei

Trebuie să mi-l arăţi!

Dervişul îşi vârî mâna în buzunar, scoase portretul fetei padişahului din Cin şi-l puse în mâinile
prinţului.

Faridun leşină când privirea îi căzu pe chipul fetei. Dervişul îi stropi faţa cu apă şi începu să-i frece mâinile şi picioarele până îşi veni în fire.

— Ascultă, fiule! îi zise dervişul. Dacă doar portretul fetei te-a făcut să cazi în nesimţire, atunci ce se va întâmpla cu tine când o vei vedea aievea?

Dar Faridun căzu la picioarele dervişului şi-l rugă fierbinte:

— Hai, unchiaşule, să plecăm şi s-o căutăm pe Yasaman, să pornim chiar acum. Trebuie s-o văd cu orice preţ!

— Prea bine, te duc la fata padişahului din Cin. Mă gândesc că tu vei fi acela care-o va scăpa de suferinţă. Poate tu vei putea s-o vindeci pe fată, răspunse dervişul.

— Şi ce trebuie să fac? întrebă Faridun cu nerăbdare.

— Nimic! răspunse dervişul. Mâine dimineaţă, când padişahul se urcă pe tron, te duci la el şi îi spui că doreşti să mergi cu mine. Iar dacă nu-ţi îngăduie, spune-i că te omori, spune-i că vrei neapărat să pleci cu mine.

în ziua următoare, dervişul se înfăţişă la padişah pentru a-şi lua rămas-bun. Atunci Faridun se agăţă de derviş, strigând că vrea să-l însoţească, că nu poate rămâne aici.

Vizirii, căpeteniile oştirii şi dregătorii făcură mare zarvă, încercară să-l înduplece pe Faridun să se răzgândească, rugându-l să-şi schimbe gândul.

— Răzgândeşte-te, prinţe, azi-mâine ajungi padişah. E cu neputinţă să pleci cu dervişul, oare vrei să ajungi derviş?!

însă Faridun, cum se zice, era ca şi pornit la drum.

— Trebuie să plec cu acest om, tot repeta el. N-am să-i dau drumul, n-am să-l las să plece fără mine!

Padişahul, vizirii şi dregătorii, pierzându-şi nădejdea că ar putea să-l înduplece pe Faridun, îi ziseră dervişului:

— Te rugăm, ai grijă de prinţ, dă-i de mâncare cum se cuvine şi aranjează-i să doarmă într-un loc potrivit, fii ochii pe el ca, Doamne fereşte, să nu cadă şi să se lovească! Noi vom nădăjdui la Cel de Sus să vă apere pe amândoi.

— E adevărat că îi eşti tată, zise dervişul padişahului, dar şi eu am drepturi de tată asupra lui Faridun. Că doară am ajutat şi eu la venirea lui pe lume, m-am rugat pentru el şi l-am salvat de la
moarte. Şi să mai ştii că atâta vreme cât e cu mine Domnul îl va păzi de orice necaz. Nu te nelinişti cu gândul la el fiindcă nu i se va clinti niciun fir de păr!

Spunând aceste vorbe, dervişul şi prinţul părăsiră palatul şi se îndreptară spre caravanserai.

Acolo, îl dezbrăcă pe Faridun de hainele lui scumpe şi-l înveşmânta în straie sărăcăcioase, aşa cum poartă dervişii, îi puse în mână kaşkulul[171], iar capul i-l acoperi cu un fes de lână.

Prinţul semăna cu un derviş copil, foarte frumos şi îngrijit. Mai târziu, dervişul îl învăţă pe Faridun câteva versuri şi, aproape de amiază, plecară la bazar.

— Vreau să aud cum vei cânta cântecele de derviş în oraşul tău, îl lămuri pe Faridun.

Apoi cântară amândoi. Dervişul cânta tărăgănat două versuri, iar prinţul îi

[171] Vas oval din metal, lemn sau din coajă de nucă de cocos în care dervişul primeşte pomana

răspundea cântând alte două.

Faridun cânta cu aşa simţire, atât de frumos, că oamenii strânşi în jurul lor aruncau cu pumnul bani, aur şi pietre scumpe în kaşkulul purtat de Faridun şi, curând, îl umplură ochi.

Când terminară de cântat şi plecară în inima bazarului, mulţimea nu se împrăştiase şi se ţinea după ei, copleşindu-l cu daruri bogate pe Faridun imediat ce începea să cânte.

— Unchiaşule, zise Faridun dervişului, de rămânem aici trei zile, strângem bogăţie nu mai puţin de cât se află în vistieria padişahului!

— Fiule, bogăţia nu ne e de niciun folos. Domnul ne va da atât cât ni se cuvine.

Spre seară, dervişul şi Faridun părăsiră oraşul şi merseră din sat în sat, din oraş în oraş, peste câmpii, pustiuri, păduri şi munţi până când ajunseră la graniţele Cinului.

Acolo, dervişul îi zise lui Faridun:

— Din acest ceas, tot ceea ce dobândim va fi pentru amândoi, jumătate ţie, jumătate mie. Ai înţeles? E o învoială de neclintit, hotărâtă.

Faridun se învoi şi porniră mai departe, intrară în Cin şi, după un timp, ajunseră în cetate.

Aici, în fiecare zi, se îndreptau spre bazar, cântau şi strângeau bani. Locuitorii din Cin erau fermecaţi de Faridun şi nu se despărţeau nici pentru o clipă de derviş şi de frumosul băiat, mergeau după ei pas cu pas, subjugaţi de sunetul glasului lor. Curând, zvonul despre derviş şi minunatul său copil care cântau nemaiauzit de frumos ajunse la padişahul Cinului.

— Aduceţi la palat dervişul cu copilul să vedem dacă este adevărat ce vorbeşte lumea despre ei! porunci padişahul vizirului său.

Când îi aduseră pe derviş şi pe Faridun la palat, la padişah, prinţesa Yasaman stătea ascunsă după o perdea şi se uita la ei printr-o crăpătură.

Şi prinţesa îl văzu pe Faridun bine făcut, arătos, cu un chip încântător, frumos ca o lună plină. Se îndrăgosti de el, nu cu o inimă, ci cu o sută, şi pe loc căzu fără simţire. Slujitoarele ei îşi pierdură capul. O ridicară pe prinţesă pe mâini şi o purtară în iatacul său, îi stropiră faţa cu apă şi o treziră din leşin.

Dar ce tâlc se ascundea aici! Chiar din acel ceas, Yasaman se îndrăgosti de Faridun şi nu se mai atinse de mâncare, vărsa lacrimi amare şi, ca ieşită din minţi, plângea în hohote.

Aflând ce nenorocire se abătuse pe capul lor, padişahul se înspăimântă nespus şi se întrista. Deşi fata suferea de o boală neştiută, niciodată nu se chinuise atât.

Padişahul îi chemă pe cei mai cunoscuţi vindecători, însă niciunul dintre ei nu se dovedi în stare s-o ajute. Toţi într-un glas spuseră acelaşi lucru:

— Suntem neputincioşi în a o vindeca de o aşa boală. Nu putem face nimic.

Iar Yasaman plângea, nu mânca şi nu dormea.

într-o bună zi, veniră dervişul şi Faridun în bazar şi-i văzură pe toţi îmbrăcaţi în negru. încercară să afle ce se întâmplase, de ce sunt îndureraţi. Li se spuse că fecioara padişahului căzuse bolnavă, că din clipă în clipă se prăpădeşte. Vindecătorii spun că boala ei e tară leac şi pe sărmană o poate lovi oricând moartea.

Dervişul ascultă, se îndreptă de îndată spre palatul padişahului şi le zise vizirilor:

— Am auzit că fecioara padişahului e rău bolnavă şi că nimeni nu mai nădăjduieşte la însănătoşirea ei. îngăduiţi-mi s-o văd pe fată şi s-o vindec.

Bucuroşi, vizirii îl conduseră pe bătrânul derviş în iatacul lui Yasaman. Văzu că fata era legată cu lanţuri de pat. Se temeau că îşi va pune capăt zilelor sau că va lovi slujnicele. Văzându-l pe derviş, cu o singură smucitură, Yasaman rupse lanţurile.

Slujnicele fugiră care încotro, strigând: „îl omoară, îl omoară pe derviş!”. însă fata sări din aşternut şi sărută poala halatului dervişului.

— Ce te doare? o întrebă dervişul cu blândeţe. Ce te nelinişteşte?

— Tată, mi-am pierdut minţile din pricina iubirii pentru feciorul tău, răspunse fata. Asta este, mor de jale. Dacă el pleacă din oraşul nostru, eu nu mai trăiesc, mor!

— Linişteşte-te, fata mea! o potoli dervişul. Nu te zbuciuma, eu îţi voi îndeplini dorinţa. Mă duc acum la padişah şi voi face în aşa fel încât tu să te vezi cu feciorul meu. Dar cu o singură învoială: să mă asculţi în toate cele.

Dervişul ieşi din iatacul lui Yasaman, se duse la padişah şi-i vorbi:

— Eu am putinţa să-ţi vindec fecioara, dar, pentru asta, trebuie să i-o dai de nevastă feciorului meu. Dacă nu voi izbuti să vindec fata, atunci să-mi tai capul. Mă supun de bunăvoie ţie.

— Feciorul tău, cinstite derviş, e un tânăr frumos, bine clădit, înalt, bun, cu înfăţişare plăcută, de parcă ar fi de neam ales. Dar ia judecă: oare se cade ca fata padişahului să fie nevasta unui fiu de derviş?

— Cum ţi-e voia, răspunse dervişul. însă dacă vrei să-ţi vezi fecioara sănătoasă, primeşte învoiala mea. Ori feciorul meu va fi ginerele tău, ori fata ta îşi va pierde viaţa în curând.

Vizirii văzură că dervişul e neînduplecat, căzură înaintea padişahului cu faţa la pământ, în semn de adânc respect, şi se rugară fierbinte:

— Stăpâne, ne jertfim pentru tine! Fecioara ta e în pragul morţii. îngăduie dervişului s-o vindece! Nu zăbovi, altfel va fi prea târziu. Yasaman se va prăpădi şi pe urmă toată viaţa te vei căi. Dacă dervişul îţi vindecă fata, îl poţi face pe feciorul lui vizir sau căpetenie de oaste şi nu va fi ruşine să i-o dai pe Yasaman.

Aşa că padişahul îşi dădu încuviinţarea. Dervişul pregăti cu mâna lui o cană de sirop din salcie de Egipt şi i-o dădu lui Yasaman s-o bea. Le spuse slujnicelor că după ce Yasaman bea siropul va simţi că îi este foame. Când el va dori să mănânce, trebuie să i se dea puţină supă de pasăre.

Padişahul ascultă spusele dervişului şi râse batjocoritor de un aşa leac. Chipurile, siropul şi mâncarea îi vor înzdrăveni fata?

Atunci dervişul râse şi el de neîncrederea padişahului

— E treaba mea cu ce o voi tămădui. Se înzdrăveneşte fata, dă-o feciorului meu, moare, tăiaţi-mi capul! Ce-i de râs în asta?

După aceea, dervişul îl conduse pe Faridun în iatacul lui Yasaman, care încă zăcea în aşternut.

— Fată, îi grăi dervişul, mi-am dat cuvântul că peste trei zile o să te înzdrăveneşti. Auzi ce-ţi spun?

— Nu mă îndrept, unchiaşule, până nu-l văd pe cel pe care îl iubesc! răspunse prinţesa.

Şi atunci dervişul îi făcu semn lui Faridun să se apropie de Yasaman. Numai ce-l zări fata pe Faridun că ţipă o dată, apoi rămase fără simţire. Slujnicele se speriară, fugiră zbuciumate care încotro şi strigară: „Yasaman a leşinat!”.

— Nu faceţi zarvă şi nu ţipaţi în zadar! le porunci dervişul. Liniştiţi-vă, îi voi da acum lui Yasaman leacul şi îndată se va trezi.

El scoase din traista lui siropul şi-i dădu fetei să-l bea, iar aceasta îndată îşi reveni.

— Fata mea, îi zise dervişul, eu am orânduit totul. Am primit încuviinţarea padişahului pentru măritişul tău cu feciorul meu. Linişteşte-te!

— Desigur, tată! Acum mă îndrept şi mă înzdrăvenesc, fiindcă toată boala mea a fost doar teama să nu-l pierd pe Faridun.

Dervişul şi Faridun ieşiră din iatac ca să-l lase şi pe padişah să se vadă cu fata, însă Yasaman se ridică ea singură din aşternut şi păşi către tatăl său. Padişahul văzând-o pe fată aşa de înzdrăvenită, coborî de pe tron şi o îmbrăţişa cu bucurie.

— Ei, Yasaman, în sfârşit ţi-ai revenit. Mulţumesc Domnului, de o mie de ori mulţumesc! grăi fericitul padişah. Ia povesteşte-mi acum, cu ce te-a vindecat dervişul atât de repede?

— Adevărul nici eu nu-l ştiu, răspunse fata. Când am căzut fără simţire, el mi-a dat un leac din sirop de salcie de Egipt şi m-am înzdrăvenit îndată.

— Fata mea, te-ai însănătoşit, ne bucurăm amândoi de asta, dar eu trebuie să-ţi spun un lucru neplăcut. Dervişul te-a vindecat numai după ce am făcut învoiala că o să te dau de nevastă feciorului lui.

Aceste vorbe i le spuse padişahul lui Yasaman.

— De vreme ce ai făgăduit, se cade să-ţi ţii cuvântul dat, rosti fata. E adevărat că e fecior de derviş, însă arată minunat şi se poartă aidoma unui prinţ. Mă îndoiesc că ar fi fecior de derviş, negreşit e prinţ!

— Dacă e pe-aşa şi te învoieşti, nu mai e nimic de spus, hotărî padişahul.

în ziua următoare, se înfăţişară la padişah dervişul cu Faridun. Padişahul îi primi de îndată şi-i întrebă cu ce gânduri au venit.

— Ei, slăvite padişah! Ai uitat oare de făgăduială? Eu ţi-am vindecat fata şi am venit s-o iau.

— Cinstite derviş! Precum am făgăduit, o voi da pe fata mea feciorului tău, chiar dacă pentru mine este foarte neplăcut şi greu s-o văd nevasta lui, un fecior de derviş...

Faridun ascultă vorbele padişahului şi chipul i se schimbă de ciudă. Se înroşi, apoi păli, nu se mai putu stăpâni şi, pe neaşteptate, strigă:

— Ei, slăvite padişah al Cinului! Dacă doreşti să afli adevărul, îţi spun că nu sunt feciorul dervişului, eu sunt feciorul padişahului Persiei!

Spunând aceste vorbe, Faridun scoase din buzunar pecetea padişahului Persiei pe care o luase cu el şi i-o arătă padişahului Cinului.

Bucuria padişahului nu mai avu margini, atunci când se încredinţa că fata lui se mărită cu feciorul padişahului Persiei. însă îi zise dervişului cu amărăciune:

— Cinstite derviş, fata mea mai are încă o suferinţă tainică şi eu sunt dator să te previn de acest lucru. Doi prinţi au peţit-o deja pe fata mea, însă cum le dădeam binecuvântarea şi mirele se apropia, îndată ea leşina şi părea că-şi dă duhul. Mi-e teamă să nu se întâmple aşa şi de această dată, iar feciorul padişahului Persiei să nu moară din pricina fetei mele.

Dervişul zâmbi şi-l linişti pe padişah:

— Nu te teme, stăpâne, eu o vindec pe Yasaman şi de această boală, aşa că nu ofta şi nu te mâhni!

Padişahul nu mai zise altceva decât ca o săptămână întreagă oraşul să fie luminat de focuri colorate şi să sărbătorească nunta fetei lui cu fiul padişahului Persiei.

în ziua nunţii, dervişul îi zise lui Faridun:

— Fii cu luare-aminte, fiule, să n-o săruţi pe Yasaman pe obraz, cu buzele să nu-i atingi decât mâna, fiindcă răsuflarea ei ascunde o otravă ucigătoare. Cel ce atinge chipul ei moare îndată.

— înseamnă că până la sfârşitul vieţii nu-mi va fi îngăduit s-o sărut? se minună Faridun. Oare se poate aşa ceva? Ia socoteşte singur, ce viaţă va fi asta?

— Nu-ţi face griji, cu siguranţă va veni timpul potrivit să o vindec pe Yasaman şi de această boală, făgădui dervişul.

Trei zile mai târziu, dervişul se înfăţişă padişahului Cinului şi îi ceru:

— încuviinţează-mi să duc tinerii în Persia, căci eu însumi îi voi călăuzi.

Oricât de rău i-ar fi părut padişahului, el trebui să îngăduie fetei să plece. îi pregăti zestrea vrednică de o fată de padişah şi împreună cu vizirii şi dregătorii săi îi conduse douăzeci de farsahi[172]. Acolo, dervişul, Faridun şi Yasaman îşi luară rămas-bun de la padişahul Cinului şi de la sfetnicii lui şi porniră pe drumul ce ducea spre Persia.

Când ajunseră la marginea împărăţiei Cinului şi aveau să lase în urmă aceste ţinuturi, dervişul porunci să se oprească şi să arunce toate poverile cărate de caravană.

— Cu ce scop să ne oprim? se miră Faridun.

— Ascultă, Faridun, de aici începe câmpia Persiei unde nu e nici sat, nici oraş. Suntem departe de orice aşezare omenească. Ţii minte cum mă învoisem cu tine chiar în locul acesta, că tot ce vom dobândi în Cin vom împărţi pe din două? Hai să împărţim acum tot ce avem!

— Da, îmi amintesc, încuviinţă Faridun.

Şi începură să facă pe din două toată averea, pietrele scumpe, banii, darurile. împărţiră între ei şi zestrea primită de Yasaman. Iar dervişul mai zise:

— Faridun, s-o împărţim acum şi pe Yasaman. O tăiem în două. Jumătate iei tu, jumătate eu.

Când auzi aceasta, Faridun păli de teamă.

— Ce vorbe sunt astea, tată? strigă el. Dacă o tăiem în două, o să moară! Ia tu partea mea din pietrele scumpe, bani şi ce mai e, numai să-mi laşi mie jumătatea ta din Yasaman, ca să n-o lipsim de viaţă.

— Dar ce nevoie am eu de pietre scumpe sau bani? Cuvântul dat nu poate fi călcat! Trebuie s-o despicăm pe Yasaman: jumătate eu, jumătate tu.

Faridun înţelese că dervişul e de neînduplecat şi strigă cu deznădejde:

— Nu mai am nevoie, tată! N-o tăia pe Yasaman. Bine, să fie numai a ta, întreagă, doar în viaţă să rămână!

— Nu, niciodată n-am să-mi încalc cuvântul dat! Yasaman trebuie împărţită în două, jumătate din ea o iei tu, jumătate mi se cuvine. Şi acum, priveşte!

Lângă cortul lui Faridun şi a lui Yasaman crescuseră, aproape unul de altul, doi copaci. Dervişul legă un picior al fetei de un copac, iar pe celălalt îl legă de al doilea copac, apucă apoi un topor şi se apropie s-o despice pe Yasaman în două. îndată, din gura fetei se strecură afară un scorpion. Dervişul îl omorî cu toporul şi din nou ridică mâna s-o despice pe Yasaman. De această dată, din gura fetei se strecură afară un şarpe. Dervişul îl omorî şi pe acesta cu toporul. A treia oară dervişul ridică toporul asupra lui Yasaman şi în acea clipă ea strănută şi nimic nu se mai ivi din gura ei.

Dervişul aruncă toporul, o dezlegă pe Yasaman şi se întoarse spre Faridun.

— întinde aşternutul ei aici, în câmp, dar mai repede, porunci dervişul.

După ce Faridun aranja aşternutul, dervişul o aşeză pe fată şi zise ca trei zile la rând nimeni să nu se apropie de ea. Trei zile şi trei nopţi stătu Yasaman culcată, iar în a patra zi dervişul o ridică, o sărută pe frunte şi i-o dădu lui Faridun grăindu-i:

— Pentru mine a fost de-ajuns un sărut, tu îmi eşti ca un fiu, iar ea ca o fiică. Dacă ţi-aş fi dat voie să o săruţi mai devreme, atunci otrava scorpionului şi cea a şarpelui te-ar fi răpus. Scorpionul şi şarpele nu puteau fi omorâţi decât odată cu Yasaman. Iată de ce am hotărât s-o sperii năprasnic, ca să-i verse, să-i dea afară din măruntaiele ei. Iar acum, hai să ne strângem lucrurile, toate giuvaerele, banii, aurul şi să ne îndreptăm spre Persia, la tatăl tău.

172 Sau farsang, distanta parcursă cu piciorul într-o oră. circa 6 km

Porni la drum caravana, merse ce merse până ajunse aproape de cetatea de scaun a Persiei. De acolo, dervişul trimise veste padişahului că i-a sosit feciorul cu mireasa lui, fata padişahului din Cin.

Bătrânul padişah se bucură nespus şi ieşi în întâmpinarea fiului împreună cu toţi vizirii, dregătorii şi oamenii însemnaţi.

întocmai poruncii padişahului, arseră în oraş focuri felurit colorate şi locuitorii sărbătoriră întoarcerea lui Faridun. Făcură nuntă a doua oară şi-i puseră mâna lui Yasaman în mâna lui Faridun. Iar când nunta se sfârşi, dervişul se înfăţişă padişahului şi grăi:

— Ţi-am făgăduit să-ţi aduc feciorul peste un an. Tocmai azi este sorocul. Eu am să vă părăsesc şi tot ce este al meu, toată averea mea, bani, giuvaere, aur, le las în dar lui Faridun şi lui Yasaman, că doar mie nu-mi este de folos bunăstarea pământească.

După ce spuse aceste vorbe, dervişul se grăbi să iasă din palatul padişahului.

Şi de atunci nimeni nu-l mai văzu şi nu mai auzi de el.

Iar Faridun şi Yasaman trăiră ani mulţi cu bucurie şi mulţumire.

Măgarul care a cucerit o cetate

poveste tadjică

Un biet om nu avea altă avere decât un măgar prăpădit şi jigărit. Cineva îi dăduse ideea să meargă până într-o cetate depărtată, unde, nefiind cunoscut acest animal, cine ştie, ar fi putut obţine ceva galbeni pe el.

Nu aşteptă să-i spună de două ori şi, cu un boţ de mămăligă rece, o porni la drum lung. Şi curând ajunse tocmai în cetatea pomenită.

— Acesta este un animal rar, începu el să-şi laude măgarul. El poate cuceri cetăţi. E cel mai mare cuceritor al lumii...

Prinse de veste chiar regele şi-l chemă la el.

— Cât ceri pentru animalul acesta nemaivăzut, cu puteri miraculoase? îl întrebă regele.

— Cer atâţia galbeni cât cântăreşte el, răspunse omul cel sărac, care prinsese gust de aur.

Şi regele îi dădu greutatea măgarului în aur.

în curând cetatea se află în pragul războiului cu cetatea vecină. Dar nimănui nu-i păsa de nimic, decât să îngraşe măgarul care trăia într-un staul regesc şi toată nădejdea salvării lor şi-o puseseră în animalul acela curios. Şi, într-adevăr, când duşmanii s-au aflat destul de aproape de cetate, oamenii i-au dat frâu liber măgarului. Fericit că se afla în libertate, el începu să ragă, dar atât de fioros, încât duşmanii, speriaţi şi de arătarea cu urechi cât toate zilele, şi de răgetele lui fioroase, o rupseră la fugă.

în cetatea învingătoare, măgarul acela a rămas multă vreme cea mai respectată şi mai temută vieţuitoare. I s-au pregătit cele mai bune merinde şi cea mai aleasă băutură şi toţi curtenii, mereu în jurul lui, căutau să-l mângâie, convinşi că se pot molipsi prin atingerea mâinii lor de vitejia măgarului.

Nu săpa groapa altuia

poveste tadjică

De câteva zile, o vulpe cutreiera pădurea şi nu prindea nimic. Adulmecând când

ici, când colo, cu greu îndura chinurile foamei, tar de la vânat îşi luase orice gând. Istovită şi chinuită, cu capul greu, se aşeză până la urmă lângă o groapă adâncă. în privirea ei înceţoşată i se arătă din groapă o pulpă de oaie, albă-albă din pricina osânzei în care era parcă înecată. Chiar îi simţi gustul plăcut, de aceea se porni să-şi adune toate puterile şi să priceapă: oare nu visează?

Dintr-o dată, ochii larg deschişi ai vulpii văzură pe fundul gropii o pulpă de oaie, albă-albă şi adevărată. Şi fără să stea mult să chibzuiască, se aruncă asupra ei şi se lovi cu capul de ceva tare, de-şi pierdu simţirile.

Venindu-şi mai târziu în fire, văzu că ceea ce i se păruse a fi pulpă nu era decât un pietroi alb. Şi mai pricepu vulpea atunci că n-are cum ieşi afară. Pierdu nădejdea să scape cu viaţă şi, stând lungită, privea cerul albastru. Când nici nu se aştepta, pe marginea gropii apăru o umbră şi imediat auzi urletul unui şacal.

„Ah, eu, vulpe slăvită, pentru viclenia mea stau înfundată în groapă în aşteptarea morţii, iar acest şacal nătărău se va bucura de frumuseţea vieţii!?” se gândi vulpea şi strigă:

— Care eşti acolo? De ce faci atâta gălăgie şi nu laşi o amărâtă de vulpe să mănânce în tihnă ceea ce-a găsit?

Şacalul se uită în groapă, văzu vulpea, care sta alături de ceva alb, şi întrebă:

— Ce faci acolo, vulpe?

— Oare nu vezi? se miră vulpea, stând cu botul lipit de pietroi. înfulec o pulpă de oaie!

Auzind de pulpă, şacalul îşi linse botul şi se uită pe fundul gropii cu luare-aminte. Pietroiul alb, strălucitor, i se păru şi lui o pulpă de oaie înecată în osânză.

— Vulpe, zise şacalul, dacă vei împărţi cu mine pulpa, am să mă rog să trăieşti ani mulţi şi toată viaţa să nu simţi neîndestulare la bucate!

— Fie şi-aşa, încuviinţă vulpea, pulpa ne ajunge amândurora, vino şi mănâncă.

Flămând ca şi vulpea, şacalul se grăbi să sară în groapă, dar lovindu-se de pietroiul alb îşi pierdu simţirile şi rămase nemişcat pe-o parte. Uitând toate cele şi privindu-l cu răutate pe şacalul zdrobit, vulpea izbucni în râs!

Râsul puternic al vulpii îl auzi leul, care tocmai trecea nu departe de-acolo. „Dar unde-i vulpea, din ce pricină râde cu atâta poftă?” se gândi leul, îndreptându-se spre groapă.

Văzând leul pe marginea gropii, vulpea îşi aminti iarăşi de starea ei şi numaidecât îşi opri râsul. „Mi-a căzut pe cap asemenea nenorocire, iar leul se bucură din plin de viaţă! se gândi vulpea cu invidie. Nu, n-am să-l las!” Şi ridicând capul, îi grăi leului:

— O, măreţe padişah! Ce bine că ai venit. Pentru tine am ascuns aici, în groapă, o pulpă mare de oaie. Azi chiar mă găteam să ţi-o aduc. Dar oricât m-am străduit, n-am putut-o mişca din loc. Dealtfel, l-am chemat în ajutor pe şacal. Nici lui nu i-au ajuns puterile.

Naivul leu privi cu băgare de seamă fundul gropii şi văzu şi el ceva alb, asemănător cu o pulpă de oaie înecată în osânză.

— Bine, am s-o iau singur, zise leul şi sări în groapă.

Dar, de data asta, vulpii nu-i mai veni să râdă. Căzând pe pietroiul alb şi rece, cu greutatea lui, marele leu strivi şi vulpea şi şacalul.

Puterea cuvântului

poveste tadjică

Cândva, trăia un tăietor de lemne, care, în fiecare dimineaţă îşi lua toporul, pleca în pădure, tăia lemne, le lega şi apoi le vindea în bazar. Odată, pe când tăia un brad uscat, din senin îi apăru în faţă un urs mare, neînchipuit de mare. Văzându-l, tăietorul de lemne se cutremură şi chiar îşi pierdu toate nădejdile de-a mai rămâne printre cei vii; „Acum mă răpune acest urs”, se gândi el. Dar ursul, fără să-l atingă, îl întrebă:

— Omule, am văzut cu câtă trudă ai doborât copacul şi l-ai despicat. Ia spune-mi, pentru ce faci toate astea?

— Eu tai lemne, lemnele le vând, iar cu banii câştigaţi îmi duc zilele.

— Dacă-i aşa, nu te nelinişti şi nu-ţi mai face griji. Neavând altceva mai bun de făcut, am să-ţi tai în fiecare zi câte o legătură de lemne pe care am să ţi-o aşez în drumul tău, iar tu vino s-o iei.

în dimineaţa următoare, tăietorul văzu că, într-adevăr ursul îi făcuse o legătură de lemne. Se bucură, îşi aruncă legătura pe umeri şi plecă. La fel se întâmplă câteva zile. Odată, tăietorul de lemne se gândi că, într-un fel, trebuie să-i mulţumească ursului pentru bunătatea lui. Cu acest gând îi zise nevestei:

— Până mă întorc, găteşte ceva gustos, ca să ospătăm împreună cu un prieten.

Nevasta nu avu nimic împotrivă şi tăietorul de lemne porni spre pădure. Ajungând acolo, întâlni ursul şi-l chemă în ospeţie. La început ursul pregetă, dar tăietorul de lemne aşa îl rugă, încât până la urmă n-avu încotro. Porniră şi, tot sporovăind, ajunseră acasă. Ieşindu-le în întâmpinare, nevasta tăietorului de lemne văzu că bărbatul ei vine însoţit de un urs nemaipomenit de mare.

— Dumnezeule! Tocmai această matahală îţi este prieten? zise ea bărbatului.

Auzind vorbele femeii, ursul se supără foc şi-i porunci tăietorului de lemne:

— Ia-ţi toporul şi loveşte-mă cu el în cap!

— Nu te supăra, nevasta încă nu ştie cine eşti, îi zise tăietorul de lemne, căutând să-l îmbuneze.

Dar ursul o ţinea una şi bună:

— Loveşte-mă cu toporul în cap! De nu, vă omor pe amândoi şi vă dărâm casa.

Se gândi tăietorul de lemne: „Dacă nu-l lovesc pe acest urs de neînduplecat, atunci el va face întocmai cum îi e chibzuinţă. Mai bine îi crăp capul. Moare şi, mai mult, scăpăm şi noi”.

— Fie, zise el, şi îşi adună toate puterile, lovindu-l pe urs drept în creştet.

Dar ursul nu căzu şi porni de acolo cu sângele şiroind. Tăietorul de lemne crezu că ursul n-avea cum să mai scape şi că neapărat va muri. Şi pentru a uita cele întâmplate, începu să se ducă în alte păduri, care erau foarte îndepărtate. Din pricina drumurilor lungi obosi rău.

„La urma urmelor, ursul a pierit de mult. N-ar fi mai bine să mă duc după lemne în pădurea în care mă duceam de obicei?” se gândi într-o zi şi se îndreptă într-acolo – era doar pădurea cea mai apropiată. Ajunse, începu să taie un copac şi, când nici prin gând nu-i trecea, îi apăru ursul în faţă. Tăietorul de lemne se uită la capul ursului, care de data asta era întreg şi sănătos, tară nicio urmă de lovitură. Mult se minună.

— A, prietene, îl întâmpină ursul, vezi că toporul tău n-a lăsat nicio urmă? Rana s-a închis, dar cea făcută de vorbele nevestei tale în niciun chip nu se vindecă în sufletul meu. Auzind azi loviturile toporului, din nou a început să mă chinuie.

Ursul avea dreptate. Tăietorul de lemne îşi luă toporul şi, fără să scoată o vorbă, cu privirea în pământ, lăsă pădurea în urmă şi, mai mult, într-acolo, nu se mai îndreptă.

Cămila şi măgarul

poveste tadjică

Odată, o cămilă şi un măgar au rămas în urma caravanei. Şi găsiră necuvântătoarele noastre o poiană înflorită pe care începută să pască.

— Hai, cămilă, să ne împrietenim, zise măgarul. Vom putea astfel să ne scăpăm unul pe celălalt de greutatea încărcăturilor şi vom paşte în libertate, atâta cât vom pofti.

Şi cămila încuviinţă.

Zi şi noapte prietenii păscură în poiană. Nu peste multă vreme însă, măgarul ajunse gras şi rotund. Şi cu câtă plăcere se rostogolea acum pe pământ! Tot răsturnându-se, sărind şi alergând, străbătu întreaga poiană.

— Vai, prietenă cămilă, grăi odată măgarul, mă simt aşa, de parcă aş fi beat. Aşa poftă am să cânt!

— Dar cum aşa ceva, prietene măgar! se sperie cămila. N-ai voie să cânţi acum! Lasă gândurile astea. Ştii că nu suntem departe de drum! Să nu ne audă cei ce mână caravanele, că vor veni iute aici, ne vor prinde şi din nou ne vor obliga să cărăm poveri.

— Inima mi se rupe de dorinţa de a cânta! mai zise măgarul. Nu pot răbda şi pace. Indiferent ce s-ar întâmpla, eu trebuie să cânt!

Şi ridicându-şi capul, măgarul scoase un răget asurzitor. O mai făcu încă de câteva ori. Răgetul măgarului răsună până departe şi ajunse la urechile celor ce mânau o caravană.

— Dar ce caută un măgar pe-aici? se întrebară oamenii. Se pare că prin apropiere nu e nicio casă.

Şi ei îl trimiseră pe un om să caute. Acesta găsi repede şi măgarul şi cămila. Aşa că omul încălecă măgarul, îl îndreptă spre caravană, iar pe cămilă o trăgea după el, ţinând-o de căpăstru. Cei cu caravana descărcară poverile din spatele cămilelor obosite de drum lung şi le puseră pe spinarea celor doi prieteni odihniţi.

— Nu ţi-am spus oare că din cauza cântecului tău vom ajunge la nenorocire? Aşa s-a şi întâmplat, zise cămila măgarului, de-abia mişcându-şi picioarele de greutăţile din spate.

Dar măgarul tăcea. Nici el nu se mişca mai repede. Dintr-o dată se prăbuşi în colbul drumului, începu să se tăvălească şi îşi aruncă încărcătura din spate. Şi oamenii începură să-l lovească, dar el se prefăcu bolnav şi nu vru să se ridice.

— Se pare că s-a îmbolnăvit, sărmanul măgar, ziseră oamenii. Nu trebuie să întârziem cu caravana din pricina lui.

Şi îl urcară pe măgar pe cocoaşa cămilei, deasupra încărcăturii. Iar măgarul era foarte mulţumit acum.

Tocmai atunci caravana trecea pe o potecă îngustă de munte, pe marginea unei prăpăstii adânci de mii de săbii. Ridicând capul, cămila zise:

— Hei, măgar! Acum sunt şi eu beată. Aşa am poftă să joc! Ce-ai de zis?

— Oare e timpul să joci? se sperie măgarul. Lasă gândurile astea acum.

— Mi-am adus aminte de cântecul tău şi sufletul mi se topeşte de pofta de a

juca, zise cămila şi, pornind să joace, se schimbă de pe un picior pe altul, înfocat.
Măgarul se prăbuşi de pe cămilă, se izbi de marginea prăpastiei şi zbură în gol.

Puful de banane

poveste tailandeză

în vremea domniei regelui Naraja, trăia odată un bărbat şi nevastă-sa. Pe bărbat îl chema Nai Ha Tong, iar pe femeie Nang Song Sai. Erau oameni cu stare, însă nu bogaţi. Femeia era cuminte, muncitoare şi bună gospodină. Dacă bărbatul ei s-ar fi străduit să muncească aşa cum fac mai toţi oamenii pe pământ, ar fi putut, cu vremea, să ajungă un om respectat şi cu stare mai bună.

însă Nai Ha Tong nu-şi bătea capul să trăiască ca toţi oamenii. De când îşi luase de nevastă pe Nang Song Sai, tot timpul se preocupa cu studiul alchimiei, vrând să scoată aur din te miri ce. De câţiva ani încerca, fără să reuşească, să prefacă arama roşie în aur curat. Fără să-i pese că munca îi era zadarnică, el nu-şi pierdea răbdarea, în schimb, banii din punga lui se iroseau în vânt.

Nevastă-sa era foarte îngrijorată. Nu o dată îl certa pentru faptul că risipeşte banii familiei. Dar totul era în zadar. Omul nu voia să-şi asculte nevasta. Ajunsă la disperare, femeia se duse la tatăl său şi-i povesti totul despre purtarea nesăbuită a soţului său. Tatăl o ascultă tăcând, apoi îl invită pe ginerele său la dânsul. Acesta veni numaidecât.

— Am auzit că te interesează foarte mult alchimia, spuse socrul său. De ce nu te-ai gândit să te sfătuieşti cu mine? îţi închipui că eu nu mă pricep deloc? Atunci află că eu de multă vreme mă ocup de asta şi am pătruns adânc în secretele ei. Cunosc chiar o reţetă a unui aliaj. însă eu sunt bătrân, iar pregătirea aliajului cere răbdare, vreme de mulţi ani şi muncă grea!

Nai Ha Tong îl privi fericit pe socrul său: se şi vedea realizându-şi visul. Apoi spuse, împreunându-şi mâinile respectuos:

— Dragă socrule, te rog, povesteşte-mi despre acest aliaj. Eu îl voi realiza chiar dacă va trebui să muncesc pentru aceasta toată viaţa mea.

Când şiretul bătrân văzu că ginerele său îl crede, continuă:

— Toate elementele de trebuinţă pentru pregătirea acestui aliaj, cu excepţia unuia, le-am găsit şi se află la mine. Elementul lipsă va trebui să-l cauţi tu; aflarea lui nu-i chiar atât de anevoioasă. Totul depinde de răbdarea ta. Elementul despre care-ţi vorbesc e puful alb, uşor, care acoperă frunzele de banan. Am nevoie de trei kilograme de astfel de puf. însă el trebuie să fie cules numai de pe bananii tăi. Afară de asta, deasupra fiecărei gropi şi deasupra fiecărui copac sădit va trebui să pronunţi o vrajă. Dacă vreţi să culegeţi mai repede puful, atunci trebuie să plantaţi câţi mai mulţi banani. Dacă nu vă ajung banii, am să fac totul să vă ajut eu.

Nai Ha Tong era cât pe ce să-şi iasă din minţi de bucurie: averea lui doar se împuţinase cu totul, tară să reuşească să facă aur. Se întoarse acasă şi povesti nevesti-şi despre sfatul ce i-l dăduse tatăl ei şi despre promisiunea de a-i ajuta.

Toţi banii primiţi fură cheltuiţi pentru sădirea bananilor.

Şi iată copacii crescură mari, iar Nai Ha Tong căuta mereu frunze acoperite cu puf. Nevastă-sa, grijulie, în vremea asta, supraveghea muncile pe plantaţii, vindea roadele proaspete.

Astfel trecură trei ani. Toţi, în scurtă vreme, începură să vorbească despre ei ca despre proprietari ai unei grădini de banani, mari şi bogate. Casa lor, aflându-se în apropierea unui râu, deveni un loc
cu multă agitaţie. Ziua şi noaptea, pe râu, se puteau vedea multe luntri de-ale

cumpărătorilor de banane. Alchimistul nici nu băga de seamă această forfotă de oameni. Dis-de-dimineaţă el mergea în grădină să vadă dacă lucrătorii se străduiesc îndeajuns: avea nevoie de puf, de cât mai mult puf. în fiecare seară îl aduna, venea acasă şi-l cântărea cu grijă.

Trecură pe neobservate încă doi ani, apoi încă trei şi, în sfârşit, strânse trei kilograme de puf.

Bucuros peste măsură, omul apucă nepreţuita comoară şi alergă la socrul său. Cu mâinile tremurânde îi întinse cele trei kilograme de puf şi-i strigă:

— în sfârşit, am dobândit elementul lipsă şi îndată o să putem începe experienţele noastre!

Socrul zâmbi şi grăi:

— Da, în curând vei deveni un om bogat.

Nai Ha Tong, cât pe ce să moară de bucurie; se îmbujoră la faţă. Bătrânul trimise slujitorul după fiică-sa.

— Aţi câştigat mulţi bani, vânzând banane? întrebă el când veni fata sa.

— Da, tată, mulţi, răspunse ea.

— Adu-mi toţi banii încoace şi arată-mi-i.

Nai Ha Tong rămase tare uimit şi tulburat. Se aşeză. Nu înţelegea ce legătură să fie între banii agonisiţi din vânzarea bananelor şi transformarea metalelor. „Pesemne, banii trebuiesc pentru experienţe”, gândi el.

După câtăva vreme, nevastă-sa se întoarse şi numără în faţa bărbatului mirat toţi banii câştigaţi în cei cinci ani. Strânseseră peste douăzeci de mii de tikali.

— Priveşte aceşti bani, ei au fost agonisiţi după reţeta mea! Acum, dacă vrei, poţi să-i transformi în aur. Sau poate preferi briliante şi safire, sau elefanţi, cai, vaci, bivoli? Sau poate odăjdii de mătase? Ei, poţi să-ţi alegi ce-ţi place mai mult! După părerea mea, reţeta dată de mine nu este mai rea decât cea pe care ai căutat-o atâţia ani în şir.

Bătrânul îşi încheie spusele. Nai Ha Tong tăcea. Nu putea să scoată niciun cuvânt. De-abia acum înţelesese că nevastă-sa luase banii din vânzarea bananelor. Nu ştia ce să facă. Desigur, e foarte bine că au agonisit atâţia bani, însă pe el îl durea mult înşelăciunea socrului său. Bucuria şi mâhnirea se luptară în inima lui. Dar până la urmă, bucuria învinse şi un zâmbet îi înflori pe faţă.

Bătrânul spuse:

— Ocupă-te de banani, copilul meu, şi uită de alchimie!

Nai Ha Tong ascultă sfatul bătrânului şi-i păru foarte rău că pierduse atâta vreme şi atâţia bani degeaba, pentru transformarea metalelor în aur. Apoi luă puful strâns, îl amestecă cu apă de orez şi făcu, din materialul obţinut, bustul socrului său. Iar când acesta muri, îl dărui familiei lui ca amintire pentru sfatul ce i-l dăduse.

Doar o picătură de miere

poveste tailandeză

într-o zi, regele şi consilierul-şef stăteau la geamul palatului, privind în jos pe stradă. Râdeau şi vorbeau în timp ce se ospătau cu orez şi miere. La un moment dat, regele a hohotit aşa tare că a vărsat un strop de miere pe pervaz.

— Majestatea Voastră, îngăduiţi-mi să şterg asta pentru dumneavoastră, a spus consilierul-şef.

— Nu te obosi, a spus regele. E doar o picătură de miere. Avem servitori care să se ocupe de asemenea lucruri. Nu ne priveşte pe noi.

Pe când continuau să mănânce şi să vorbească, picătura de miere a căzut pe stradă. în curând, pe ea a aterizat o muscă care a început să se ospăteze. Dar nu după mult timp, o lăcustă a pândit-o, a înşfăcat-o şi a făcut un prânz din ea. Nici nu apucă bine lăcusta să se bucure de ospăţ, că haţ, o şopârlă o prinse cu limba ei lungă.

Şopârla nu a observat cum o pisică se furişa în umbra palatului. Deodată, pisica a ţâşnit şi a
înghiţit şopârla. Apoi, pe când se odihnea la soare, un câine a atacat-o.

Regele şi consilierul-şef stăteau de vorbă în timp ce priveau ce se întâmpla jos. Câinele şi pisica au provocat un asemenea tărăboi, încât consilierul-şef a întrebat:

— Sire, să trimitem pe cineva să oprească bătaia?

— Nu te obosi, a spus regele. Nu ne priveşte pe noi. Aşa că au continuat să mănânce şi să vorbească.

între timp, stăpânul pisicii a sosit la faţa locului. A luat un băţ şi a început să-l bată pe câine. Dar chiar în acel moment a apărut stăpânul câinelui. El a luat un băţ şi a început să bată pisica. N-a durat mult până când cei doi oameni au început să se lovească unul pe celălalt.

— Sire, acum sunt doi oameni care se luptă pe stradă, a spus consilierul-şef. Să ordonăm unor gardieni să-i oprească?

Regele a privit în jos la agitaţia de pe stradă.

— Nu te obosi. Nu ne priveşte pe noi.

Bătaia a început să ia amploare. Unii oameni ţineau cu stăpânul pisicii, alţii ţineau cu stăpânul câinelui. Curând, au început să se atace unii pe alţii.

— Sire, mă tem că lucrurile se înrăutăţesc, a ţipat consilierul-şef. Acum se luptă grupuri mari de oameni. N-ar trebui să încercăm să-i oprim?

Regele a mai luat o înghiţitură de orez şi miere şi a spus:

— Nu te obosi. Nu ne priveşte pe noi.

Soldaţii au sosit în curând să pună capăt luptei. Dar când au auzit care era motivul pentru care se luptau oamenii, au început şi ei să ţină cu o parte sau cu alta. Odată ce s-au implicat soldaţii, totul s-a transformat într-un război civil în toată regula! Au fost arse case şi mulţi oameni au fost răniţi. N-a durat mult ca flăcările să se întindă până la palat, care a ars, de asemenea, până la temelii.

Regele a privit la ruinele palatului său şi a recunoscut:

— Presupun că am greşit. Acea picătură de miere ne privea pe noi.

Regelui i-a luat mulţi ani să-şi reconstruiască palatul. Din acel moment, el a devenit un conducător mult mai înţelept, care îi asculta întotdeauna cu atenţie pe ceilalţi. N-a uitat niciodată că până şi cel mai mic gest poate avea consecinţe importante.

Cei patru fericiţi

poveste tibetană

A fost un timp, când elefantul, maimuţa, iepurele şi coţofana trăiau în mare duşmănie. Ori de câte ori se întâlneau – îndată începea cearta, neînţelegerea, duşmănia, ba uneori se ajungea chiar şi la bătaie. De această duşmănie se foloseau adesea animalele răpitoare.

Dar într-o zi elefantul, maimuţa, iepurele şi coţofana au hotărât să încheie între ele o înţelegere, pentru totdeauna. De atunci au trăit în prietenie; numai un singur lucru împiedica frăţia dintre ele – nu ştiau care dintre ele este mai în vârstă. Multă vreme se

ciorovăiră pentru asta, până când ajunseră sub un copac înalt, ale cărui ramuri aruncau pe pământ umbre dese.

— Când am trecut prima dată pe lângă acest copac, n-am putut să găsesc la umbra sa niciun locuşor, ca să mă pot feri de razele arzătoare ale soarelui, spuse elefantul.

— Iar eu, continuă maimuţa, când am trecut prima dată pe sub acest copac, ajungeam cu capul în vârful său. Iepurele adăugă:

— Urechile mele erau mai lungi decât ramurile acestui copac, atunci când l-am văzut pentru prima oară.

Coţofana izbucni în râs:

— Dragii mei, au am adus sămânţa din care a crescut acest copac frumos, pe care-l vedeţi acum.

Atunci animalele au spus:

— Fratele cel mai tânăr este elefantul, el trebuie să poarte maimuţa în spate. Mai bătrân decât maimuţa este iepurele, deci el să se urce pe umerii maimuţii. Iar cea mai bătrână este coţofana, şi va merge deci în spatele iepurelui.

De atunci nimic n-a mai tulburat prietenia dintre aceste patru animale şi de aceea au purtat numele de „familia fericită”.

Leul nerecunoscător

poveste tibetană

S-a întâmplat într-o vreme, când fiinţele vii încă nu-şi căpătaseră înfăţişarea ce o au astăzi, când totul era în stare de creare, când zeii apăruseră pe lume, ascunzându-se sub pielea unui animal sau sub penele unei păsări.

în acele timpuri se născuse printre păsări o zeitate, sub formă de ciocănitoare. Această pasăre trăia într-o parte a lumii nelocuită de oameni, prin munţi acoperiţi de păduri, pe ale căror costişe curgeau pâraie repezi. Pe malurile acestor pâraie creşteau pomi roditori, care-şi aplecau ramurile încărcate de fructe asupra pământului aşternut cu flori mirositoare. Tot prin aceste locuri trăia şi regele animalelor sălbatice – leul, stăpânitorul crunt şi sângeros, care persecuta gazelele fără apărare, nu pentru a-şi împăca foamea, ci din cruzime, le ataca sfârtecându-le, luându-le viaţa, părăsind o victimă spre a se arunca asupra alteia.

într-o zi leul prinse o gazelă şi când îşi înfipse colţii în grumazul ei, un os i se înfipse între măsele. Pentru întâia oară leul, care nu cunoştea frica, nici spaima, simţi o durere ameţitoare. Deşi se tăvălea pe jos şi urla de furie, osul rămânea înfipt în falcă şi în niciun chip nu putea să-l scoată de acolo. Durerea creştea cu fiecare clipă: mai întâi îl duru falca, apoi toată gura, apoi începu să i se întunece înaintea ochilor, şi în cele din urmă simţi durere în fiecare muşchi din puternicul său corp. Durerea se mări până când îl secătui şi-l înfometa – căci regele animalelor sălbatice nu putea să mai mănânce din cauza osului înfipt între dinţi.

Răgetele jalnice ale leului fură auzite de ciocănitoare, care zbura din copac în copac, în pădurea vecină. Se apropie. Şi văzând leul, care abia mai sufla de oboseală şi de suferinţă, strigă:

— Hai, voinice, ce stai în nisip şi urli atât de jalnic?

— Bună pasăre, gemu leul, o durere îngrozitoare îmi sfâşie falca. Nu mai pot îndura aceste suferinţe.

— Din ce cauză ai aceste dureri? întrebă ciocănitoarea.

Leul, pronunţând cu greu cuvintele, povesti întreaga întâmplare, iar pasărea îi răspunse:

— Eh, voinice, am să te ajut, am să te vindec, voi pune capăt suferinţelor tale. Dar să nu uiţi un lucru: că deşi eşti leu şi regele animalelor sălbatice, deşi nu ai asemănare, în ce priveşte puterea şi curajul, în caz de nevoie şi tu o să trebuiască să-mi vii în ajutor.

— Pasăre bună, strigă jalnic leul, voi face totdeauna ce-mi vei spune, numai scapă-mă de durere. Ciocănitoarea însă n-a vrut ca leul să ştie în ce fel îl va putea scăpa de durere, de aceea a început să zboare deasupra capului leului, bătând cu acest prilej din aripi astfel, încât leul a trebuit să închidă ochii. Folosindu-se de această clipă, pasărea apucă osul cu ciocul şi-l scoabe dintre dinţii leului.

Durerea începu să scadă. Regele animalelor sălbatice deschise ochii şi, obosit din cauza suferinţelor prin care trecuse, se târî până la stânca unde obişnuia să se odihnească. Ciocănitoarea îl întovărăşi şi se aşeză pe o cracă alături de stâncă.

— Pasăre bună, întrebă leul cu voce slăbită, spune-mi, care a fost pricina chinurilor mele?

Ciocănitoarea ridică în cioc osul scos din falca leului, i-l arătă şi spuse:

— Ei, voinice, uită-te la acest os. El ţi-a provocat durerea, care te-a făcut slab ca un animal mărunt.

Leul se miră că un oscior atât de mic poate să provoace o suferinţă atât de mare. Ţinând însă minte ceea ce făgăduise, recunoscător pentru ajutorul dat, spuse:

— îţi sunt recunoscător, pasăre bună, pentru ceea ce-ai făcut. Acum ştiu că mi-ai smuls din gură acel os urâcios cu propriul tău cioc. Când vei avea nevoie de mine, vino şi-ţi voi îndeplini orice dorinţă. S-au despărţit ca nişte buni prieteni.

într-o zi, când leul, întins pe stânca sa, îşi devora gazela vânată, în apropiere apăru ciocănitoarea. Pasărea era obosită şi nu mai avea putere să dea din aripi, căci timp de mai multe ore a fost fugărită de un vultur şi numai cu o clipă în urmă scăpase de urmărirea îngrozitoare. Ciocănitoarea era foarte flămândă şi văzând câtă carne se afla în faţa leului sătul, îl rugă:

— Dă-mi şi mie să mănânc, voinice. Mor de foame. Şi povesti ce i se întâmplase, cum a trebuit să fugă din faţa vulturului. Dă-mi o bucăţică de carne, voinice, termină ea, căci nu mai am putere să zbor şi să-mi caut hrană.

Leul, sătul, zbieră furios:

— Pasăre urâcioasă, cum îndrăzneşti să te înfăţişezi mie, stăpânul animalelor sălbatice?! Nu vezi că am vânat, gazela pentru mine şi acum mă ospătez după poftă? E prada mea. Pleacă de aici! Să nu crezi că dacă ai reuşit să scapi nepedepsită dintre dinţii mei ascuţiţi, pasăre neruşinată, o să-ţi mai meargă o dată. Fii fericită că mai trăieşti!

Ciocănitoarea se uită la leu, clătină capul şi răspunse:

— Vedeniile din timpul somnului sunt tot atât de înşelătoare ca şi formele scrise pe apă. Şi tot atât de înşelătoare este încrederea în cuvintele unui leu rău, a cărui recunoştinţă se uită odată cu durerea. Să nu se bizuie nimeni, niciodată, pe făgăduielile unui nerecunoscător.

Ţeambo şi Guba

poveste tibetană

Trăiau odată într-un sattibetan doi oameni: Ţeambo şi Guba. Ţeambo era tare şiret şi lacom. Guba, dimpotrivă, era un om simplu, bun şi cinstit.

S-a întâmplat ca într-o zi Ţeambo şi Guba să plece în oraşul Gheanţe după cumpărături. Mergând ei pe drum, deodată văzură în faţa lor un vas de aur. Ridicară vasul şi începură să se întrebe care dintre ei va fi fericitul proprietar. Până seara târziu Ţeambo şi Guba se tot certară. în cele din urmă, căzură de acord să vândă vasul, iar banii să-i împartă pe din două, în părţi egale. Dar cine se va ocupa cu vânzarea vasului noaptea?

— Hai să-l ascundem în scorbura copacului de colo, spuse şiretul Ţeambo, iar noi să ne întoarcem acasă. Nu se va întâmpla nimic cu el până mâine-dimineaţă.

Zis şi făcut.

Guba veni acasă, dădu vitelor de mâncare, unse cizmele cu untură şi se culcă. Iar şiretul Ţeambo aşteptă până ce lumina din geamul lui Guba se stinse, apoi se întoarse spre locul unde era copacul, se căţără pân' la scorbură, scoase vasul şi-l aduse acasă.

Dimineaţa, după cum s-au înţeles, Ţeambo bătu la uşa lui Guba.

— Să mergem, vecine, la vas. Soarele de mult a ieşit după crestele munţilor. O să întârziem şi la târg!

Ţeambo şi Guba în scurt timp se apropiará de copac şi se urcară până la scorbură, şi deodată amândoi strigară:

— L-au furat!

Ţeambo se prefăcu de supărare că e cât pe aci să cadă din copac. Apoi spuse:

— Numai noi amândoi ştiam de vas. Eu nu l-am luat. înseamnă că tu, Guba, l-ai furat.

— E adevărat ce spui, Ţeambo, răspunse Guba, numai noi amândoi ştiam de el. Dar eu nu l-am luat, înseamnă că tu l-ai furat, Ţeambo!

Mult timp se certară Ţeambo şi Guba. Apoi hotărâră să meargă la bătrânul oracol. Bătrânul îi ascultă, apoi răspunse:

— Afară de voi doi, a mai fost acolo încă un martor, care ştie totul şi o să ne spuie tot adevărul.

— Cine-i acela? Cine?! strigară într-un glas Ţeambo şi Guba.

— Copacul, răspunse liniştit oracolul. Mâine dimineaţă o să mergem la copac şi o să aflăm de la el cine dintre voi a furat vasul.

Guba se plecă în faţa bătrânului şi se întoarse acasă. Iar şiretul Ţeambo se gândi repede ce trebuia să facă. Val-vârtej alergă la tatăl său şi-i spuse gâfâind:

— Tată, tată, scapă-mă de nevoie. O să ne îmbogăţim amândoi. Numai fa-mi un bine. La doi kilometri de satul nostru, se află un copac. Aleargă până la el, ascunde-te în scorbura lui şi stai liniştit acolo până mâine dimineaţă. în zori o să venim cu bătrânul oracol la copac. Şi când oracolul va întreba „Cine a furat vasul, de aur!” dumneata să-i răspunzi: „Guba a furat!” Asta-i tot.

Tatăl fu de acord. îşi îmbrăcă halatul şi, uitându-se împrejur, ca nu cumva să-l vadă cineva, se îndreptă către marginea satului. Merse doi sau trei kilometri, găsi copacul şi se băgă în scorbura lui.

Dimineaţa, veniră la copac fiul lui, vecinul Guba şi bătrânul oracol. Apropiindu-se de copac, oracolul puse mâna pe el şi-l întrebă:

— Copacul e, răspunde-ne cine a furat vasul de aur din scorbura ta?

Deodată copacul răspunse cu glas omenesc:

— Guba a furat vasul de aur!

— Ai auzit, Guba? Va trebui să te biciuim şi să înapoiezi lui Ţeambo banii pentru vas.

Guba se mânie foc auzind asemenea nedreptate. Scoase repede scăpărătoarea, cremenea şi iasca, scăpără scântei şi aprinse copacul.

— Ce faci, Guba? strigă Ţeambo. Cum îndrăzneşti să dai foc copacului sfânt! O să te pedepsească Buda...

Dar vântul a fost mai tare decât cuvintele lui Ţeambo. Suflă şi primele scântei aprinseră coaja copacului şi focul se urcă până la scorbură. Tatăl lui Ţeambo, neputând să îndure căldura şi fumul, strigă cât îl ţinu gura:

— Vai, vai, scăpaţi-mă, oameni buni! Pedepsiţi-l pe fiul meu! El a furat, el a furat vasul de aur şi m-a împins pe mine la păcat! Să-l pedepsească însuşi Buda!

Bătrânul se smuci, ieşi din scorbură, se aruncă asupra fiului său şi începu să-l lovească cu pumnii. Iar bunul Guba stând de o parte îi privi şi exclamă:

— După faptă şi răsplată.

De atunci, în acel sat, unde s-au întâmplat cele ce v-am povestit, oamenii îl stimează pe Guba, îl urăsc pe Ţeambo şi nu mai cred în oracol.

Cel mai puternic din lume

poveste tibetană

A fost odată ca niciodată un tigru bătrân, tare bătrân. Trăia într-un codru des. Despre înţelepciunea lui se dusese vestea prin toate împrejurimile. Dar într-o zi îi veni ceasul morţii. A poruncit îndată să fie chemat unicul său fiu, pe care îl întrebă:

— Ştii tu, fiule, cine are colţii cei mai tari din lume?

— Desigur, tigrul! răspunse fiul.

— E adevărat. Dar ştii tu cine are ghearele cele mai ascuţite?

— Desigur, tigrul! răspunse din nou fiul.

— E adevărat şi asta. Iar acum spune-mi cine aleargă cel mai repede?

— Desigur, tigrul! exclamă fiul, fără să stea pe gânduri.

— Şi acum am să-ţi pun ultima întrebare: cine-i cel mai puternic din lume?

— Tigrul! tigrul! tigrul! strigă de trei ori puiul.

— Te înşeli, dragul meu. Să ţii minte de la mine: cel mai puternic pe pământ este omul! Să te fereşti de el. Să nu te pui la luptă cu el, ocoleşte-l.

Spunând aceste, vorbe, bătrânul tigru îşi dădu sufletul.

Tânărul tigru rămase multă vreme pe gânduri la cele ce-i spusese părintele său în ultimele clipe ale vieţii sale. „Dar unde aş putea găsi eu pe acest om? Aş vrea să-i văd, barem cu un ochi, colţii şi ghearele sale”.

Şi puiul de tigru purcese în căutarea omului.

Merse el ce merse şi întâlni deodată un asin păscând pe o pajişte. „Poate că acesta este omul?” se gândi tigrul şi strigă cât îl ţinură puterile:

— Ei, animalule, nu cumva tu eşti omul?

— Nu, răspunse asinul, sunt un prieten patruped al omului.

— Atunci, rogu-te, povesteşte-mi cum sunt ghearele şi colţii omului. E adevărat că sunt mai mari şi mai ascuţite decât ale mele?

— Ce tot spui, tigrule, se miră asinul. Omul n-are niciun fel de colţi sau gheare. El e puternic, datorită minţii sale.

— Eşti un prost, asinule, nu ştii nimic. Tatăl meu mi-a vorbit cu totul altfel despre om, spuse supărat tigrul şi plecă mai departe.

La celălalt capăt al poienii, tigrul întâlni o cămilă.

începu s-o întrebe şi pe ea ce ştie despre om. Dar când aceasta îi spuse că omul este mic de statură şi că ea trebuie să se plece în genunchi ca omul s-o încalece,

tigrul n-a vrut s-o creadă nici pe cămilă.

— Răposatul meu tată mi-a spus că omul este cel mai puternic pe pământ şi asta înseamnă că este şi cel mai mare! spuse tigrul amărât şi porni iar prin lume.

Multe zile şi nopţi rătăci el prin munţi şi văi în căutarea omului. începuse să-şi piardă nădejdea de a-l mai întâlni vreodată. Când, deodată, auzi nişte pocnete în pădure. Se ascunse într-un tufiş, se ghemui şi începu să urmărească. Lângă un copac se afla o fiinţă fără colţi, fără gheare şi chiar fără blană, lovind cu ceva într-un brad.

Din două sărituri, tigrul ajunse în faţa omului. îşi înălţă capul şi-l întrebă:

— Ascultă, locuitor al pădurii, multe animale cunosc din codru, dar o arătare ca tine, o văd pentru prima oară. Aş putea să te mănânc. Nici măcar blană nu ai?

— Dar eu nu sunt animal, răspunse tăietorul de lemne. Eu sunt om.

Se miră mult tigrul, şi se gândi: „Pesemne că bătrânul îşi pierduse minţile când mă speriase cu puterea omului”. Apoi spuse cu glas tare:

— Acum am să te mănânc.

Omul îl privi, apoi îi răspunse:

— Ascultă-mă, tigrule, mă învoiesc cu ceea ce spui tu. însă înainte de a muri de colţii şi de ghearele tale, aş vrea să-ţi arăt şi eu ce putere am.

— Ei, atunci arată-mi, dar mai repede. Am umblat mult prin munţi şi văi şi mi s-a făcut o foame grozavă.

Omul îl conduse pe tigru lângă coliba sa, făcută din lemn de esenţă tare, şi-i spuse:

— Coliba asta am făcut-o pentru mine. Este o locuinţă foarte bună. Nu pătrunde nici ploaia, nu te arde nici soarele şi nici zăpada nu poate intra. N-ai vrea să vezi cum arată pe dinăuntru?

— Nu, mai întâi să-mi arăţi cum se deschide şi cum se închide locuinţa ta.

Tăietorul de lemne se învoi, intră în colibă şi închise uşa după el.

— Acum încearcă, tigrule, să mă scoţi de aici!

Tigrul se aruncă furios spre uşă, înfipse ghearele în ea, o zgâlţâi cu colţii, dar în zadar. Uşa se dovedi a fi mai puternică decât colţii şi ghearele tigrului.

— Ai priceput, tigrule, ce fel de locuinţă am? spuse tăietorul de lemne, deschizând uşa. Nu mi-e frică de nimeni în ea.

Tigrul se gândi: „N-am întâlnit un animal mai prost decât acesta. El putea doar să scape de mine, rămânând în peştera sa”. Iar cu glas tare, adăugă:

— Ei, acum dă-mi voie să văd ce ai acolo înăuntru.

— Poftim, cu multă plăcere, spuse tăietorul de lemne, lăsându-l pe tigru să intre în locuinţa sa.

Numai ce tigrul păşi pragul, omul închise repede uşa, şi o propti cu un lemn gros.

Tigrul îşi dădu seama, în sfârşit, că a căzut în capcană şi prinse a urla şi a se arunca în uşă, strigând:

— Dă-mi drumul, eu trebuie să te mănânc!

— Acum e prea târziu, îi spuse tăietorul de lemne. Părintele tău ţi-a spus că omul este cel mai puternic din lume. Tu n-ai vrut să-l crezi. Acum te-ai convins singur.

Din acea vreme, în coliba tăietorului de lemne stă întinsă pe duşumea o blană moale şi frumoasă.

Povestea grăuntelui de orz

poveste tibetană

A fost odată o împărăţie foarte întinsă. Pe meleagurile ei nu se legăna niciun spic de orz, grâu sau secară. Oamenii se hrăneau doar cu carne de vită sau berbec şi cu lapte. în grădina palatului împărătesc creşteau câţiva pomi roditori aduşi de peste mări şi ţări. Din roadele lor nu se înfruptau decât oamenii cei mai de vază, când erau poftiţi la palat. Şi avea împăratul un singur fiu, pe Ha Ciu. El auzise că în ţara stăpânită de zeul munţilor puteai afla nişte seminţe pe care, dacă le îngropai în pământ, te alegeai cu alte nenumărate grăunţe minunate. Din ele puteai pregăti mâncărurile cele mal gustoase. Tocmai atunci turmele începură să fie secerate de o molimă necunoscută şi oamenii mureau de foame cu miile. De aceea, fiul împăratului, un tânăr îndrăzneţ, – înţelept şi fără urmă de îngâmfare, se hotărî să meargă el însuşi în căutarea seminţelor fermecate...

Ţara zeului munţilor se afla la o depărtare foarte mare: până la ea aveai de biruit nouăzeci şi nouă de fluvii şi tot atâţia munţi. împăratul se codi să-l lase pe Ha Ciu, singurul lui fiu, să plece spre

0 ţintă atât de primejdioasă. La stăruinţele prinţului şi ale poporului înfometat, părintele se învoi în cele din urmă. O sută de războinici neînfricaţi îl însoţeau pe Ha Cin. Toţi erau înarmaţi până în dinţi.

Drumul fu lung şi deosebit de anevoios. Rând pe rând s-au prăpădit toţi cei o sută de soldaţi: unii muşcaţi de şerpi veninoşi, alţii sfâşiaţi de tigri sau săgetaţi de triburi sălbatice.

Când ajunse la poalele ultimului munte, cel mai înalt, prinţul rămăsese singur singurel. îşi luă calul de căpăstru şi o porni vitejeşte spre Crestele acoperite de nea. Deodată se dezlănţui o ploaie cu găleata; Ha Ciu se adăposti într-o peşteră, împreună cu armăsarul lui. După, risipirea norilor începu să dogorească soarele, de parcă n-ar fi fost furtună de când lumea.

Sub un pin întâlni o bătrână care torcea. Prinţul îi dădu bineţe şi o întrebă unde poate da de zmeul munţilor.

— După ce ai biruit nouăzeci şi nouă de munţi şi tot atâtea ape repezi, e uşor să dai de el. Urcă până la locul de unde izvorăşte râul care curge pe lângă pin. Acolo vei afla o cascadă. E de ajuns să-

1 strigi de trei ori, şi zeul munţilor îţi va răspunde neîntârziat, învăţându-te cum poţi dobândi un lucrul pentru care ai venit până aici.

Nici n-apucă să-i mulţumească pentru sfatul ei preţios, că bătrâna se şi făcu nevăzută. Pasămite, ea era zeiţa pământului. Adânc mişcată de destoinicia lui Ha Ciu, se hotărâse să-i sară în ajutor. Chiar în locul de unde izvora ultimul din cele nouăzeci şi nouă de fluvii, Ha Ciu descoperi o cascadă al cărei capăt se zărea tocmai hăt, în slava cerului. Prinţul strigă de trei ori pe zeul munţilor. Din apele prăvălindu-se cu o zarvă asurzitoare se ivi un uriaş cu fruntea încununată de nori. Barba lui, albă ca neaua, era la fel de lungă ca şi cascada.

— Cine eşti tu şi ce vrei de la mine? întrebă stăpânul tuturor piscurilor semeţe,

— Slăvite zeu al munţilor sunt Ha Ciu şi vin dintr-o împărăţie peste care s-a abătut foametea.

— Spune-mi unde se află minunatele seminţe, care pot mântui de pieire sărmanul meu popor! Uriaşul căzu pe gânduri, apoi îi răspunse:

— Seminţele se află în stăpânirea craiului şerpilor. Până la peştera lui ai de făcut un drum ţ de şapte zile şi şapte nopţi, dacă ai un cal năzdrăvan. Dar să ştii că

împăratul şerpilor este hain la
suflet: nu vrea să dea, nimănui niciun grăunte de orz. Pe toţi cei care au răzbit până la el i-a preschimbat în câini şi i-a înghiţit. Ţii şi tu să sfârşeşti ca ei?

— Nu mi-e frică de nimeni şi de nimic. Trebuie să dobândesc cu orice preţ grăunţele mântuitoare!

Văzându-l atât de curajos şi de hotărât, zeul munţilor îl învăţă ce are de făcut. îi spuse că toamnă de toamnă împăratul strânge toate grăunţele într-un sac uriaş, pe care-l ascunde sub scaunul său împărătesc. în fiecare zi de sărbătoare el se duce până la malul lacului din creştetul muntelui şi acolo se întâlneşte cu regele balaurilor. Paznicii din sala tronului se slujesc de lipsa stăpânului lor şi trag şi ei un pui de somn. Atunci e momentul potrivit pentru a fura seminţele minunate. Dar răgazul e foarte scurt, căci împăratul şerpilor pleacă după prânz şi se întoarce cât ai bate din palme, cu mult înainte de căderea serii. La plecare, moşneagul îi ură drum bun, şi adăugă:

— Sunt prea bătrân să te mai pot ajuta. Ţine de la mine această perlă. Când eşti la mare primejdie, ş de ajuns să o vâri în gură şi vei zbura cu iuţeala vântului. Iar dacă totuşi împăratul şerpilor te va preschimba într-un câine, să alergi întruna până vei întâlni o fată care te va iubi şi te va urma cu credinţa. Când vei ajunge ia palatul părinţilor tăi îţi vei recăpăta înfăţişarea omenească!

Ha Ciu mulţumi zeului munţilor pentru învăţăturile sale nepreţuite. Apoi încalecă.pe armăsar şiv porni iară la drum.

Prinţul călărea două zile încheiate şi a treia zi se odihnea. Călători astfel din vară până în toamnă. Când ajunse în împărăţia craiului şerpilor, recolta era adunată de mult. Pretutindeni nu zăreai decât mirişti pustii; dar nicio colibă cât de sărăcăcioasă. în spinarea muntelui din zare se căsca peştera în care locuia craiul şerpilor.

Cum armăsarul, nu putea să-l însoţească pe stâncile abrupte, Ha Ciu îl părăsi, poruncindu-i să se întoarcă acasă singur. îşi luă apoi traista în spinare şi urcă pe o stâncă aşezată chiar în faţa peşterii păzită cu străşnicie. Aici îşi făcu un pat de frunze uscate şi se puse la pândă. O văgăună strâmtă, dar adâncă îl punea ua adăpost de primejdii. Printr-o crăpătură a stâncii putea să vadă tot ce se petrece dincolo, fără, să fie zărit.

Pe la miezul primei zile de sărbătoare, Ha Ciu, care moţăia în adăpostul lui, fu trezit de un sunet de clopoţei. Prin crăpătura stâncii îşi aţinti ochii spre peştera din faţa şi văzu un şarpe neobişnuit de mare. Trupul său era acoperit cu zale din solzi de aur. Armura era împodobită cu nenumăraţi clopoţei de argint. Şarpele se târa cu repeziciune spre lacul din creştetul muntelui. O suită numeroasă îl însoţea.

Ha Ciu se caţără cât putu de repede spre peştera craiului şerpilor. Ajunse în pragul ei şi văzu cum paznicii de la intrare, sforăiau fără grijă. Dar chiar atunci răsunară clopoţeii de argint, care vesteau întoarcerea stăpânului temui, aşa că, Ha Ciu bătu calea înapoi. A doua zi îşi tăie în fâşii surtucul lui din piele de bivol şi împleti o frânghie pe care o legă de creanga unui pin falnic, împlântat în malul din faţa peşterii.

Când auzi iarăşi clopoţeii, şi-l văzu pe împăratul şerpilor urcându-se spre lacul din creştetul muntelui, prinţul se agăţă de frânghia împletită de el şi, făcându-şi vânt voiniceşte, se trezi chiar în pragul peşterii.

De cum intră, Ha Ciu se simţi învăluit de un întuneric adânc. Merse pipăind pereţii umezi şi ajunse în sala tronului, unde ardeau făcliile ziua şi noaptea. Pe o ridicătură din fundul văgăunii se înălţa un tron de aur. Sub scaunul împărătesc se zărea un sac uriaş, doldora cu grăunţe. Strecurându- se printre paznicii adormiţi, prinţul ajunse la sacul cu seminţe şi îşi umplu repede traista. Atârnată de gât. Cu pumnul plin de grăunţe se îndreptă spre ieşire. La lumina făcliilor văzu că seminţele sunt numai şi numai de aur. Din nebăgare de seamă călca pe coada unui paznic, care se trezi şi scoase un răcnet.

Ca din pământ se iviră înaintea lui Ha Ciu doi şerpi. Prinţul le aruncă în ochi seminţele din mână şi-i orbi.

Cu sabia doborî alţi doi potrivnici şi o rupse la fugă. Dar era prea târziu: împăratul şerpilor, care se şi întorcea de la lac, îi aţinu calea.

Fugarul avu vreme să-şi vâre în gură perla primită de la craiul munţilor şi să alerge spre răsărit.

împăratul şerpilor nu-l mai putu ajunge din urmă. Ha Ciu se simţi urmărit de fulgerele trimise de vrăjmaşul său, dar niciunul nu-l ajunse. îl ajunse însă blestemul dihaniei, care îi răpi chipul omenesc.

Sub înfăţişarea unui câine cu blana galbenă, prinţul purcese după doi ani de rătăcire într-o ţară, numită Lujo. Aici domnea Kenpang. Regele avea trei fete, una mai frumoasă decât alta. Cea mare se chema Tsetang, mijlocia Hamutso, iar cea mică Ngoman.

Mezina, cea mai chipeşă dintre surorile ei, avea un suflet de aur şi iubea nespus de mult florile şi animalele. Ngoman se bucură mult când întâlni într-o zi un câine care avea priviri de om. Sărmana făptură o urmărea cu ochi trişti. De atunci nu se mai despărţi de câine. Rămase tare, nedumerită când găsi la gâtul lui o trăistuţă. Când p scoase, găsi în ea nişte seminţe de aur. Câinele începu să latre şi să zgârie pământul cu labele din faţă. O îndemnă pe stăpâna lui sa pună în gaura săpată de el câteva seminţe. Această muncă nu încetă până ce nu se isprăviră toate seminţele din trăistuţă. La sfârşit, Ngoman acoperi toate seminţele cu pământ şi îşi şterse fruntea plină de sudoare.

în fiecare zi veneau să vadă locul în care îngropaseră seminţele fără ştirea nimănui. Văzură răsărind nişte fire plăpânde şi în miezul verii se legănau în bătaia vântului tulpinile mlădioase.

Sosi şi ziua când Kenpang hotărî să-şi mărite cele trei fiice.

Fiii şefilor de triburi erau adunaţi roată în mijlocul mulţimii, care petrecea golind ceşti de cafea şi jucând. Fetele trebuiau să danseze în mijlocul flăcăilor cu braţele încărcate cu fructele pe care urmau să le dăruiască aleşilor inimii lor.

Tsetang şi Hamutso îşi aflară mirii chipeşi, doar sărmana Ngoman nu se putea hotărî. Ocolise de trei ori roata flăcăilor, când întâlni ochii înlăcrimaţi ai câinelui îndrăgit. Se împiedică şi fructele din braţele ei se rostogoliră peste creştetul făpturii fără grai...

Ngoman ajunse batjocura tuturor bărbaţilor şi, după datinile ţării, fu numită soţie de câine. Kempang se mânie şi o alungă de acasă pentru totdeauna.

Cu ochii scăldaţi în lacrimi, mezina fugi şi ajunse la timpul unde spicele coapte se legănau, vrând parcă s-o mângâie. Ngoman rămase uluită când cel pentru care fusese alungată căpătă grai omenesc şi-i spuse:

— Nu fi mâhnită, căci eu nu sunt câine, ci fiul unui împărat bogat. Doar dragostea şi credinţa ta mă pot scăpa de blestemul pe care l-a aruncat asupra capului meu craiul şerpilor când i-am furat seminţele de aui;. Ele vor curma foametea care s-a abătut peste împărăţia tatălui meu.

— Sunt gata să fac orice, pentru ca tu să-ţi recapeţi chipul omenesc! spuse bucuroasă Ngoman.

— Atunci seceră aceste spice, strânge grăunţele într-o traistă pe care trebuie să mi-o legi la gât. Eu voi alerga fără răgaz spre ţara mea şi tu mă vei urma cât poţi de repede. Ca să nu te rătăceşti, voi semăna de-a lungul drumului seminţele, din traistă. Unde vei vedea mai multe spice, acolo să te opreşti, căci mă vei găsi aşa cum am fost înainte de blestemul şarpelui.

— Dar de ce nu mă laşi să te însoţesc? întrebă nedumerită Ngoman.

— Pentru că nu mai pot îndura să mă vezi sub înfăţişarea pe care o am! răspunse Ha Ciu.

Ngoman umplu traista cu grăunţe de orz şi o legă de gâtul câinelui. Acesta o porni în goană peste
câmpul nebrăzdat de niciun drum. Din loc în loc Ha Ciu se oprea, săpa o groapă şi turna câteva boabe. Când îl chinuia foamea, mânca fructe şi se adăpa din râul care curgea prin apropiere.

Neputând să alerge atât de repede, Ngoman rămăsese mult în urmă. La început întâlni fire răzleţe de orez, mai încolo tulpinile dese începură să lege spicul. Merindele i se terminară curând. Când o răzbea foamea, culegea fructe sălbatice sau ronţăia spicele verzi...

Vreme de câteva luni înfruntă ploaia şi vântul. Dar iubirea îi dădea aripi. Straiele ei frumoase se zdrenţuiră. Tălpile ei desculţe erau pline de răni.

în cele din urmă ajunse la graniţele împărăţiei tatălui lui Ha Ciu. Aici spicele de orz pieriseră cu desăvârşire. întrebând din om în om, atinse într-un oraş mare, în mijlocul căruia se înălţa un palat ca-n poveşti. în grădina împărătească văzu o mare de spice galbene. Acolo o întâmpină un câine galben. Ngoman îi strânse ia piept cu dragoste. Ha Ciu fu învăluit de o ceaţă de nepătruns şi după risipirea ei, îşi recapătă înfăţişarea lui de chipeş fecior de împărat.

De-a lungul drumului străbătut de Ha Ciu şi Ngoman se legănau mii de spice coapte şi mulţimile le culegeau, hrănindu-se cu boabele aurite. Prinţul învăţă pe toţi oamenii împărăţiei cum să semene şi să recolteze orzul. Foamea de pe meleagurile acelea luă sfârşit pentru totdeauna. Prinţul dăruia bucuros saci cu seminţe tuturor celor care veneau după ele, trecând peste mări şi ţări.

Părinţii lui Ha Ciu o primiră împărăteşte pe Ngoman. La nunta fiului lor cu fata lui Kenpang, regele din Lujo, luă parte tot pământul. Au fost poftite şi surorile lui Ngoman. Ele n-au pizmuit norocul mezinei..

Ha Ciu şi Ngoman au trăit până la adânci bătrâneţi şi toţi supuşii lor n-au cunoscut războiul şi foametea. Spicele coapte, legănându-se în bătaia vântului, şoptesc şi azi numele lor...

Iskander are coarne

poveste uzbecă

Demult, tare demult, domnea un padişah cu numele de Iskander. Toţi frizerii aveau mare frică de el, deoarece el poruncea ca fiecare frizer, după ce-l tundea, să fie omorât.

A trecut multă vreme, dar nimeni nu ştia de ce Iskander îi omoară pe frizeri.

Într-una din zile, Iskander sosi în oraşul Samarkand. Aici, de asemenea, condamnă la moarte mulţi frizeri. Până la urmă nu rămăsese niciunul. După multă căutare, slujitorii padişahului găsiră un om tare bătrân, care în tinereţe fusese frizer. II aduseră la palat şi vizirul îi porunci:

— Du-te şi tunde-l pe padişah.

— Cu multă plăcere! răspunse bătrânul.

El nu ştia că padişahul nu lăsa pe nimeni în viaţă după ce era tuns.

Bătrânul începu să-l tundă şi deodată văzu că pe capul lui Iskander cresc coarne.

Frizerul tăcu, termină treaba şi vru să plece, dar Iskander strigă:

— Să vină călăul.

— îndurare, milostive padişah! Am mulţi nepoţi, la ce vă foloseşte picătura

mea de sânge?

Iskander îl iertă pe bătrân, dar îi ceru să jure că nu va spune nimănui că el are coarne în cap.

Trecu multă vreme. Bătrânul nu uita jurământul şi păstra taina. Dar taina nu-l lăsa să doarmă, îl chinuia mereu. Se îmbolnăvi din asta şi începu să se umfle, la început cât un pepene, apoi cât un samovar şi la urmă cât o tobă mare.

Mai mult bătrânul nu putu să mai păstreze taina. Fugi din oraş şi se îndreptă către munţi.

Aici, într-un loc pustiu, găsi o fântână părăsită. Se uită înjur, dacă nu-l vede cineva, apoi aplecă capul peste colacul fântânii şi strigă de trei ori:

— Iskander are coarne! Iskander are coame! Iskander are coarne!

Numai ce spuse bătrânul aceste cuvinte şi se dezumflă, se trase ca mai înainte şi taina încetă să-l mai chinuie.

Vesel şi vioi, bătrânul se întoarse acasă.

în scurt timp însă, din fântână crescu o trestie lungă şi tare frumoasă.

Un tânăr cioban, păscând berbecii în munţi, trecu pe lângă fântână şi văzu trestia. Se bucură foarte mult, tăie trestia şi-şi făcu din ea un fluier.

Dar cum începu să cânte din fluier cântecul său drag, ciobănaşul strigă:

— Ce-i asta? Nemaipomenit!

La toate încercările sale fluierul repetă unul şi acelaşi lucru:

„Iskander are coarne!”

în scurt timp cântecul ajunse până la urechile celui care şedea pe tronul regilor, padişahul Iskander. El porunci ca îndată să fie prins şi adus în faţa sa bătrânul frizer.

Tremurând de spaimă, bătrânul a fost târât la palat. în acelaşi moment, din direcţia munţilor, răsună şi trilul:

„Iskander are coarne!”

Iskander se gândi:

„în ţară a intrat o oştire străină, o să audă şi o să defăimeze numele meu”. Apoi trimise pe ostaşii săi în munţi.

Ostaşii prinseră pe tânărul cioban şi-l aduseră pe sus la palat.

Ştiindu-se fără vină, flăcăul se gândi: „Mi se pare că padişahul vrea să asculte muzica mea”. Şi liniştit se înfăţişă înaintea stăpânului povestindu-i totul.

— Spune, se adresă Iskander bătrânului, cum ai îndrăznit să calci jurământul?

— Dacă n-o să faci vărsare de sânge, atunci o să-ţi spun, zise bătrânul.

— N-o să fac, se hotărî padişahul.

Bătrânul îi povesti aşa cum s-a întâmplat, de la început până la sfârşit. Apoi îi veni rândul ciobanului să povestească.

Ciobanul îi povesti cum găsise fântâna în munţi, cum văzuse trestia, cum făcuse din ea fluierul şi cum fluierul cânta numai cântecul pe care el nu-l auzise niciodată.

înfuriat, Iskander rupse fluierul şi porunci ca bătrânul şi ciobanul să fie alungaţi din palat.

Dar din gură în gură, din generaţie în generaţie, s-a transmis în popor tradiţia că Iskander are coame. Astfel am aflat-o şi eu şi v-o spusei şi vouă.

Dacă-ţi trimit o gâscă, o jumuleşti?

poveste uzbecă

A fost odată ca niciodată. A fost odată o ţară îndepărtată cârmuită de un padişah căruia îi plăceau tare mult însuşirile alese ale minţii omeneşti. Şi nu ştiu cum se făcu, tocmai pe el îl milostivi Allah cu un vizir sărac cu duhul.

într-una din zile, padişahul, însoţit de vizir, ieşi din serai în straie de om de rând, cu gândul să vadă cu ochii lui cum trăieşte şi ce mai gândeşte norodul. Şi tot colindând ei prin cetate, în sus şi-n jos, iată într-o uliţă o colibă în faţa căreia o fată lucra la gherghef. După ce îi dădu bineţe fetei, padişahul intră cu ea în vorbă:

— Unde ţi-e tatăl, fată dragă?

— S-a dus să facă din mult puţin.

— Dar maică-ta unde-i?

— S-a dus să facă dintr-unul doi.

Si, spre mirarea vizirului care sta deoparte şi asculta, fără să înţeleagă o iotă, padişahul mai zise:

— Aveţi casă frumoasă, dar coşul e cam aplecat pe o rână.

— Ne-o fi el coşul aplecat, dar fumul iese drept.

înveselit de răspunsurile agere ale fetei, padişahul o mai întrebă:

— Ia zi, fată isteaţă, dacă-ţi trimit o gâscă, o jumuleşti?

— Până la tuleiele cele mai fine.

— Te las cu bine, fată dragă, a mai spus padişahul şi, Urmat de vizir, a plecat mai departe.

Când, în sfârşit, s-au întors la serai, padişahul grăi care vizir:

— Dacă izbuteşti să dezlegi vorbele pe care le-am schimbat cu fata din colibă, e bine de tine, dacă nu, ai să plăteşti cu viaţa puţinătatea minţii tale.

— Oh, slăvite padişah, lasă-mi măcar trei zile de gândire, se rugă vizirul.

Şi padişahul se învoi. Se gândi vizirul o zi, se gândi două zile, dar cum să-l taie pe el capul cel cu minte puţină la astfel de cuvinte încâlcite? Groaza puse stăpânire pe vizir, căci se apropia sorocul dat de padişah şi ştia că nu-i de glumit cu hotărârea stăpânului, o dată luată. în cea de a treia zi, văzând că n-o să poată ieşi singur din impas, alergă la coliba cu pricina.

— Uite ce-i, fato, zise el, dacă n-am să dau de tâlcul vorbelor pe care le-ai schimbat cu tovarăşul meu de drum, acum două zile, are să fie vai şi amar de mine. Vrei să mă ajuţi?

— Te-ajut cu dragă inimă, rosti fata, numai că pentru fiecare întrebare în parte va trebui să-mi dai câte o sută de galbeni.

Să se mai tocmească vizirul, când era în joc viaţa lui?!

— Bine, fie după vrerea ta, dar zi mai repede, ca să mi se ia, în sfârşit, piatra de pe suflet.

— Taica e plugar. „S-a dus să facă din puţin mult” înseamnă că a ieşit la semănat, pe ogor, căci dintr-un bob de grâu va strânge, la vară, zece-douăzeci de boabe. Maică-mea e moaşă. Tocmai fusese chemată la o naştere. Se dusese, aşadar, să facă dintr-unul, doi. „Aveţi casa frumoasă, dar coşul vă e cam aplecat pe o rină”, a mai zis însoţitorul tău, adică „de arătoasă eşti arătoasă, dar te uiţi cam saşiu”. La care eu am răspuns: „Dar fumul iese drept”, adică: „Ou toate astea, văd bine, fără greş”.

— Dar tovarăşul meu de drum ţi-a mai zis ceva la urmă, " o zori vizirul pe fată, nerăbdător. „Dacă-ţi trimit o gâscă, o jumuleşti?

Fata izbucni în hohot de râs:

— Păi chiar asta am făcut eu. Acuma. Nu mi te-a trimis el pe tine, iar eu nu te-am uşurat chiar acum de câteva sute de galbeni?!

Cine e mai viclean?

poveste uzbecă

în vremea aceea pe sub ulmii umbroşi bazarul era în toi. Se adunase parcă mai multă lume ca niciodată: şi tigrii din munţi, şi şacalii din deşert, şi cămile serioase şi gânditoare, şi măgăruşi pufoşi cu părul cenuşiu, şi mânji plini de neastâmpăr, şi oi de carachiul, cu blana încreţită ca valurile mici stârnite de vânt pe unda lacului, şi câte şi mai câte alte vietăţi.

Sub razele soarelui de primăvară, cizmuliţele roşii, halatele şi şalvarii înfloraţi, tichii rotunde brodate, scânteiau într-un amestec de culori vii de-ţi luau ochii. Iar larma de glasuri felurite ca şi învălmăşagul de mirosuri de fructe, flori, mirodenii şi mâncăruri, duceau până hăt-departe zvonul bazarului.

Venită şi ea să cumpere un petec de ogor, broasca ţestoasă nu se putea înţelege cu lupul care o ţinea morţiş:

— Sub zece galbeni nu vând ogorul nici mort. Pământul e bun, apa e aproape, ce-ţi mai poate dori inima!?

— înţeleg, înţeleg, dar eu nu am decât cinci galbeni şi aceia strânşi unul câte unul, de ani de zile, îi răspundea broasca ţestoasă, numărând şi iar numărând banii legaţi în colţul unei batiste din pânză subţire galbenă, cusută cu mărgele care mai de care mai strălucitoare.

— Eu n-am ce-ţi face. Banii-s ai dumitale, iar pământul al meu, îi tăie vorba lupul cu asprime.

Dar broasca ţestoasă, care nu se îndura să se lipsească de o fâşioară de pământ a ei, pe care să
trăiască în tihnă, se ţinea scai după lup, în nădejdea că, până la urmă, tot va izbuti să-l înduplece.

Aşa îi întâlni prin bazar vulpea care, cu bani grei la chimir, împodobită cu cele mai scumpe mătăsuri, cu părul periat şi uns cu uleiuri aromate şi cu coada falnică, vântura bazarul de la un capăt la altul, doar-doar va găsi vreun chilipir. Auzindu-le tocmeala, intră numaidecât în vorbă:

— Ştii ce, surato? Dau eu gologanii care-ţi mai lipsesc şi luăm împreună ogorul, pe din două. De lucrat, l-om lucra tot împreună, frăţeşte.

Se învoiră tustrei şi încheiară târgul. Ca aldămaş băură câte un ceai din cel verde şi tare, după care se despărţiră, fiecare zicându-şi că a făcut bună treabă în ziua aceea.

Zorile o găsiră pe broasca ţestoasă pe ogor, arând. Abia pe la amiază trecu şi vulpea pe-acolo:

— A, eşti aici, surată dragă? Bine de dumneata că ai vreme să lucrezi ogorul după plac. Eu toată dimineaţa am avut de alergat: ba la croitor, ba la cizmar, ba în piaţă, după parfumuri şi pomezi. Sunt moartă de oboseală.. Şi unde mai pui că deseară m-a poftit tigrul pe la el. Of! Amărâtă soartă mai am: tot alerg şi iar alerg. Nici sufletul măcar nu mi-l pot trage.

Şi astfel, în fiecare zi, broasca ţestoasă se scula cu noaptea-n cap şi îngrijea ogorul ca pe lumina

ochilor. Cât despre vulpe, nici gând s-o ajute cu ceva.

Şi iată că s-a apropiat vremea când rodul câmpului trebuia cules. Atunci vulpea se ivi şi ea dis- de-dimineaţă, trăgând după sine o căruţă înaltă cu două roţi, plină cu saci goi.

— Să împărţim după învoială recolta noastră, grăi ea cu ifos. Fiecăreia dintre noi i se cuvin părţi egale din bumbac, legume şi pepeni, căci ogorul ne aparţine amândurora deopotrivă.

— Dar de muncit, cine l-a muncit? Cine a săpat pământul, cine l-a semănat, cine l-a plivit şi l-a udat, cărând apă tocmai din canalul din vale? Nu, cucoană vulpe, nu, nu mă învoiesc cu împărţeala ta. Eu m-am spetit muncind pe arşiţa cea mare, în timp ce tu doar te-ai plimbat, ai petrecut şi te-ai împopoţonat. Nu, nu, nu şi iarăşi nu! se împotrivi hotărâtă broasca ţestoasă.

„Ia să încerc eu să capăt prin vicleşug ceea ce prin bună înţelegere nu pot căpăta", îşi zise în sinea ei vulpea. Şi vorbi mieros:

— Mare ţi-e încăpăţânarea, surată broască. Dacă altfel nu se poate, să lăsăm norocul să-şi spună cuvântul. Vezi colina din faţa noastră? Ne urcăm în vârful ei şi care dintre noi o să ajungă prima la ogor, aceleia i se cuvin toate câte au crescut pe ţarina noastră.

— Dar eu merg atât de încet!... Şi mai cu seamă la vale, cum mă grăbesc un pic, mă dau de-a dura şi-atunci, de mă lovesc de vreun copac ori de vreo piatră, îmi zdrobesc carapacea şi s-a zis cu mine.

— Atunci găseşte tu pe cineva care să alerge în locul tău. Eu mă supun bucuros alegerii tale, se prefăcu a fi foarte înţelegătoare vulpea.

Şi iată pe broasca ţestoasă bătând din uşă în uşă. Dar niciuna din vietăţi nu vru s-o ajute, unele din prietenie pentru vulpe, altele, de frică. Abătută, tocmai se pregătea să se lase păgubaşă, când din colbul uliţei se auzi un glas subţirel-subţirel:

— Ia-mă pe mine să alerg în locul tău, că n-o să-ţi pară rău.

Mirată, broasca ţestoasă se uită mai bine înspre locul de unde venea vocea. Şi ce-i văzură ochii? Glasul cel subţirel era al unei căpuşe mari cât măciulia unui ac.

„Fie ce-o fi", îşi zise broasca ţestoasă şi cu căpuşa pe spinare porni la vulpe.

Când o văzu cu cine vine, vulpea râse pe sub mustăţi de mulţumire:

„Ei, surato, surato, tot ce-ai muncit tu e ca şi al meu", gândi ea, înfiorându-se de plăcere.

Urcară colina din faţa ogorului, vulpea cât ai clipi, căpuşa târâş-târâş, de dimineaţă, până spre asfinţit.

— Ei, căpuşo, acum să vedem cine aleargă mai repede la vale. Unu, doi, trei! Şi vulpea, sprintenă, o luă la goană. Ajunsă într-o răsuflare, dădu ocol ogorului, să vadă, chipurile, dacă nu i-o luase căpuşa înainte. De fapt, sigură pe sine, voia doar să-i sporească necazul broaştei ţestoase care, amărâtă, sta pe-o piatră şi plângea.

— Ei, mai încet, mai încet! Nu mă strivi, că şi eu sunt obosită de atâta alergătură! se auzi un glas subţirel, care aducea mult cu al căpuşii.

— Cine se tot ţine de şotii? se încruntă vulpea.

— Nu-mi arde de şotii, că-s ostenită de alergătură, grăi mai departe glasul. Sunt eu, căpuşa. Am ajuns, tot într-o fugă, înaintea ta, aşa că dă broaştei ţestoase ce i se cuvine.

Vulpii nu-i venea să-şi creadă ochilor, dar cum căpuşa era într-adevăr cea care vorbise, înghiţi în sec şi plecă de pe ogor cu sacii la fel de goi precum venise. Iar broasca ţestoasă se bucură de munca ei, având o iarnă îmbelşugată, după cum strădania ei o meritase.

Cum de izbutise căpuşa să fugă mai repede ca vulpea? Să vă spun eu: când vulpea

pornise să alerge la vale, căpuşa i se agăţase de o labă, iar când vulpea ajunse la ogor, ea se desprinse, prefacându-se că sosise cu mult înainte.

Şi astfel şireteniei vulpii îi veni de hac tot o şiretenie, a căpuşei.

Ha Ku şi Van Tăn erau prieteni din copilărie. Au crescut împreună. împreună au învăţat şi şi-au jurat că la bine şi la rău să se ajute unul pe altul.

Ajungând studenţi, au locuit în aceeaşi încăpere şi cine-i vedea se bucura de marea lor prietenie.

Şi s-a întâmplat ca Ha Ku şi-a dat cel dintâi examenele şi împăratul şi l-a şi numit pe dată mandarin în provincia alăturat. Ha Ku şi-a luat ziua bună de la prietenul lui şi a plecat.

Au trecut aşa câteva luni de zile şi studentul Van Tăn şi-a pus în gând să-i facă o vizită vestitului său prieten. Dar nu ştia că noul mandarin le poruncise slugilor să nu îngăduie nimănui să i se înfăţişeze dacă nu-i aduce daruri de preţ.

Când a vrut să intre van Tăn în palatul mandarinului, la poarta l-a întâmpinat o slugă dolofană. Văzând că studentul vine fără niciun dar, a grăit slugă:

— Stăpânul îşi bucura ochii cu peştişorii lui de aur şi-a dat poruncă să nu fie stânjenit...

în ziua următoare a venit Van Tăn din nou. Văzându-l că iar soseşte cu mâinile goale, sluga rea dolofană i-a grăit:

— Stăpânul se joacă acum cu maimuţa care-i e tare dragă şi a dat poruncă să nu fie stânjenit.

Dacă s-a ivit pentru a treia oară la poarta palatului, s-a mâniat slugă şi i-a grăit studentului:

— Stăpânul le deschide uşa numai celor ce-i aduc daruri.

Van Tăn a ascultat cuvintele slugii şi a răspuns:

— Bine. Mâine voi veni cu ploconul.

A cumpărat a doua zi Van Tăn din piaţa un purcel fript, l-a aşezat pe o tavă, l-a acoperit cu o năframă de mătase şi s-a îndreptat către palat.

Văzând sluga că studentul vine cu daruri, i-a dat drumul în casa mandarinului. Mult a aşteptat bietul student să i se ivească prietenul! Cans s-a ivit Ha Ku, studentul abia dacă l-a cunoscut. Mandarinul purta veşminte lungi de mătase, cusute cu păsări şi dobitoace în fel de fel de culori. Se fudulea cu tichia roşie pe care o purta pe cap, împodobită cu o bilă trandafirie de mărgean.

Mandarinul a bătut din palme şi sugă cea dolofană i-a adus frunze de betel (planta cu gust pipărat) pe o tavă de aur. Mandarinul a luat mai întâi de pe tavă un miez de nucă, pe care l-a scos din frunze. Atunci a luat şi studentul o nucă şi-a potrivit-o... în râtul porcului.

— O, purcelule, primeşte-mi mulţumirile! Nici prin gând nu-mi trecuse că ai asemenea puteri şi că numai mulţumită ţie mi-am putut vedea cel mai bun prieten...

Grăind aşa, Van Tăn s-a răsucit pe călcâie şi, fără a-i arunca măcar o privire mandarinului stacojiu de ruşine, a ieşit din palat.

Nicicând n-a mai încercat van Tăn să-l întâlnească pe lacomul mandarin.

Dar de-atunci toţi supuşii i-au zis între ei lui Ha Ku „Mandarinul Purcel”.

Bogătanul păcălit

poveste vietnameză

Un bogătan viclean de la ţară avea o fată frumoasă. O mulţime de flăcăi buni de însurătoare şi-au trimis petitorii la casa bogătanului, clar tatăl cel neînduplecat i-a respins pe toţi şi-a zis:

— Am să-mi mărit faţă după cel care mă va păcăli de două ori.

Numai că nimeni n-a izbutit să-l păcălească de două ori pe vicleanul bogătaş.

Nu departe de casa lui locuia un biet pastor. Şi, iaca, a venit pastorul la bogătaş şi i-a spus:

— Dacă te voi păcăli de două ori, îmi dai pe fiică-ta de nevastă?

A râs bogătanul:

— Ţi-o dau, sigur că ţi-o dau. Numai că nimeni nu mă poate păcăli de două ori, aşa că n-ai să mă păcăleşti nici tu.

— Şi dacă te-oi păcăli, totuşi?

Bogătanului i-a sărit ţandăra:

— Ia-o din loc, lăudărosule! Hai, că sunt gata să plec la pescuit. Iaca, m-aşteaptă luntrea.

Atunci i-a răspuns pastorul:

— îngăduie-mi să merg cu tine. Am să-ţi dau şi ce prind eu.

— Fie, aşează-te şi vâsleşte!

S-a aşezat pastorul la vâsle şi-a îndreptat luntrea către un loc şu stufăriş. Ştia el că lacul nu-i adânc acolo, că are pe fund pietroaie şi că prin părţile acelea nu-s peşti la fel.

A aruncat pastorul undita, a tras, dar de scos n-a mai putut-o scoate. „S-a agăţat de o piatră” – şi-a dat el seama. Dar bogătanului i-a zis:

— Ţii, straşnic! Am prin un peşte atât de mare, că nici nu-l pot scoate din apă!

— Hai că-ţi ajut – a grăit bogătanul cel hrăpăreţ. Dar nu uita de învoiala: peştele-i al meu!

Au prins amândoi a trage, undita nici că s-a clintit.

Atunci a zis pastorul:

— Stai să dau o fugă până acasă, să beau o cană cu ceai. Ceaiul îmi dă putere.

A rămas bogătanul singur în luntre, cu amândouă mâinile pe băţul unditei şi l-a aşteptat pe păstor.

Iar în vremea cât a lipsit, a cumpărat pastorul un ditai peşte afumat şi un ardei, a pitit cumpărăturile în sân şi s-a înapoiat la bogătan. Din nou s-au apucat amândoi să tragă, trag, trag, dar undita rămâne nemişcată.

— Nu ne-a mai rămas decât să mă arunc în apă – a zis pastorul. Şi tot scot eu peştele, cu mâna.

— S-a aruncat pastorul în apă, a înotat până-n stufăriş şi s-a ascuns. Acolo a stat cât a stat, apoi iar a înotat pe sub apă şi a ieşit chiar lângă luntre.

A-ntrebat bogătanul:

— Unde-ai pierit? Da peştele!

— Nu te supăra c-am zăbovit atât – i-a răspuns pastorul. Am nimerit pe nepusă masă la un praznic al dragonului apelor. Tocmai îşi serbează cei o mie de ani.

— Şi cu ce te-a ospătat dragonul?

— Nici nu-mi pot aminti toate felurile cu care m-a cinstit. Iar, când am plecat, mi-a dăruit stăpânul apelor un săculeţ cu mărgăritare şi un peşte afumat.

Auzind una ca asta, bogătanul a prins să tremure de lăcomie.

I-a răspuns pastorul:

— Nu te supăra, cinstită fata, dar am lăsat săculeţul cu mărgăritare pe fundul apei... Ia te uită ce mai peste mi-a dat dragonul! Am fost nevoit să-l ţin cu amândouă mâinile, să nu-l scap...

— Of, nătărău vrednic de dispreţ! i-a strigat cu răutate bogătanul. Cum de-ai avut îndrăzneala să schimbi mărgăritarele pe un peşte?

— Nu te amărî – i-a răspuns păstorul, i-am făgăduit dragonului că vii tu după mărgăritare. Zvârle-te degrabă în unde, până n-apuca stăpânul apelor să-i dea altcuiva săculeţul cu mărgăritare!

Şi, s-a zvârlit bogătanul în apă şi atât de zdravăn a dat cu capul de-o piatră, încât abia a putut să mai iasă. L-a tras atunci pastorul în luntre şi l-a întrebat:

— Parcă te-ai lovit? Ce nenorocire! Noroc că am eu nişte leacuri straşnice împotriva loviturilor!

— Şi, apucând ardeiul roşu, păstorul i-a frecat bine-bine rana, de-a urlat bogătanul că din gură de şarpe.

La strigătele lui au prins oamenii a alerga către ei. Atunci pastorul a spus:

— A venit vremea să-ţi îndeplineşti făgăduiala.

— Ce făgăduiala? a întrebat mânios bogătanul.

— Ia socoteşte de câte ori te-am păcălit azi! Acu', dă-mi fata!

De răutate, s-a schimonosit fata bogătanului. Dar înapoi nu mai putea da, că-l auzise tot satul.

Aşa s-a însurat păstorul cel şiret cu faţa bogătanului.

Cum l-a speriat iepurele pe tigru

poveste vietnameză

Iepurele s-a-ntâlnit odată cu elefantul.

— Ce-i cu tine, unchiule? l-a întrebat. De ce ţi-s ochii atât de trişti?

Ce mă mai poate înveseli dacă mor la prânz?, i-a răspuns elefantul.

Nu l-a crezut iepuraşul.

— De ce să mori, unchiule elefant? Priveşte cât eşti de uriaş.

— Toată tărăşenia porneşte de la tigru – a spus elefantul, răsuflând atât de aprig, încât frunzele prinseră a se scutura din copaci. Toată tărăşenia porneşte de la tigru. Mi-a poruncit ca la prânz să mă înfiinţez la adăpătoare. Şi mi-a făgăduit că mă mănâncă acolo...

Şi bietul elefant şi-a lăsat atât de joc capul, ca trompa i-a ajuns pân' la pământ.

— Ai şi găsit de cine să te temi! De tigru – a grăit iepurele. Suie-mă pe capul tău şi-ai să scapi!

Dacă elefantul i-a dat ascultare, iepurele a mai spus:

— Acu' ia-o către adăpătoare. Şi nu uita: când te-oi lovi cu lăbuţa, lasă-te la pământ şi fă-te că ai murit.

Numai ce-a coborât elefantul către izvor, ca tigrul s-a şi ivit în depărtare. Atunci iepurele a scos un ţipăt, l-a muşcat de ureche pe elefant şi-a strigat:

— Ptiu, ce came greţoasă! Nici nu se poate mânca! Mai degrabă oi face din pielea acestui elefant un aşternut pentru pui!

Şi iepurele l-a lovit pe elefant cu lăbuţa. Elefantul o dată a căzut grămadă şi s-a prefăcut c-a murit.

S-a înspăimântat tigrul. Of, ce mai fiară! Dintr-o singură muşcătura a doborât ditamai elefantul...

Iar de pe capul elefantului, iepurele a sărit pe malul adăpătoarei, s-a întors către tigru şi-a grăit:

— în sfârşit, voi prânz şi eu că lumea! De când mă ştiu n-am mâncat ceva mai gustos decât ficat de tigru!

Şi ridicându-se pe labele dindărăt, iepurele fără frică s-a îndreptat către stăpânul junglei.

Neputându-şi înfrâna spaima, tigrul a zbughit-o în desiş. Atunci iepurele i-a strigat din urmă.

— N-ai să-mi scapi! Să ştii că răscolesc ori toată pădurea şi, cum dau de tine, cum te înghit!

A tot fugit tigrul până-n peştera lui; acolo s-a odihnit, a răsuflat şi-a spus:

„Cu fiare de astea-i mai bine să n-ai de-a face! Pe dată mă şi mut în codrul de alături!”

Zis şi făcut.

Iar elefantul le-a povestit tuturor dihaniilor din junglă cum a scăpat. Şi cu toate l-au aplaudat pe iepuraşul cel isteţ, în vreme ce au râs de tigrul cel prost.

Vulpea a scăpat, tigrul a fost ucis

poveste vietnameză

Fugind odată după un iepure, vulpea s-a prăbuşit într-o groapă adâncă. S-a zbătut cât s-a zbătut, labele şi le-a julit, botul şi l-a zdrelit, dar tot n-a putut să iasă.

De spaimă, tare s-a mai văicărit!

în vremea aceea tigrul vină prin apropiere. S-a dat el lângă gura gropii şi-a întrebat:

— Ce te-ai vârât, vulpe, în groapă? Ce te văicăreşti?

I-a răspuns vulpea:

— Oare nu ştii că cerul va cădea astăzi pe pământ şi că-i va strivi pe toţi?

— N-am auzit, a mărturisit tigrul, înspăimântat.

— De-aia m-am ascuns în groapa asta adâncă. Acu' nu mai are de ce să-mi fie frică.

— Hai, dă-te mai încolo! a strigat tigrul, nerăbdător. O să mă vâr şi eu oleaca-n groapă!

195 mâncare naţională din orez şi zahăr

— Pentru tine, stăpâne, se găseşte loc întotdeauna – a rostit tare mărinimoasa vulpe.

Când l-a văzut pe tigru alături, l-a întrebat:

— Spune, stăpâne, n-ai ucis azi?

— Nu, i-a răspuns tigrul, n-am avut noroc.

— Foarte bine!

— Nu pricep de ce te bucuri! i-a răspuns tigrul.

— Atunci vulpea şi-a izbit labele şi-a zis:

— Ah, unde-mi sunt minţile! Am uitat să-ţi spun că cel ce ucide sau schilodeşte azi, nu scapă nici în groapa cea mai adâncă!

Şi grăind aşa, l-a muşcat de coadă. Şi-a strâns tigrul coada şis-a uitat urât la vulpe. Dar vulpea, fără să se sperie, l-a muşcat rău de tot de ureche.

— Te fac bucăţi! zise stăpânul junglei.

— Dacă mă ucizi sau mă loveşti, cade cerul peste tine! a grăit vulpea şi iar l-a muşcat de ureche. Atunci tigrul a zvârlit-o din groapă şi a răcnit:

— Să te strivească pe tine cerul, neobrazato!

Dar asta şi căută vulpea, să iasă din groapă.

S-a repezit până într-o poiană, unde un văcar îşi păştea bivolii şi i-a povestiţice-i cu tigrul.

Văcarul n-a mai stat să piardă vremea: s-a apropiat de groapă şi l-a ucis.

Croitorul şi calfa

poveste vietnameză

Un meşter croitor avea o calfa, un băieţaş pe nume Son. Dacă se pricepea croitorul la cusut, sau ba, nu se prea ştie, dar ce se ştie e că era zgârcit şi hulpav. Se-ntâmplă ca meşterul şi calfa să plece la careva acasă să-i lucreze şi-ndată se şi ivea acela cu două străchini de orez fiert: una, mai mare, pentru croitor, alta, mai mică, pentru calfa. Dar nici n-apuca biata calfa să se atingă de mâncare, că-i şi trăgea croitorul strachina dinainte, zicând către stăpânul casei:

— Son a mai mâncat azi, iar eu n-am pus nimic în gură de ieri, c-am tot lucrat.

Uite-aşa, ori de cate ori li se aducea câte ceva. Umbla Son flămând şi croitorul sătul pentru amândoi.

Nemaiputând îndura foamea, hotărât Son să-l înveţe minte pe stăpân.

I-a poruncit croitorului într-un rând să-i coasă un veşmânt de sărbătoare chiar mandarinului. Venind ziua când să-i încerce haina, s-au înfăţişat croitorul şi calfa la palat. O slugă a mandarinului a dat cu ochii de ei şi le-a spus:

— Domnilor croitori, treceţi pe la bucătărie, unde vă aşteptă nişte se[195].

Croitorul a sărit îndată:

— Son a primit azi, iar eu n-am mâncat de ieri, că am tot lucrat.

Şi, înfigând acul într-o rogojină, a plecat la bucătărie. Flămând, Son era gata să plângă de necaz. Şi poate că ar fi plâns chiar, dacă mandarinul n-ar fi intrat tocmai atunci.

— Unde ţi-e stăpânul? l-a întrebat mandarinul.

Băiatul a oftat din rărunchi şi-a răspuns:

— Sărmanul, bietul meu stăpân mănâncă se la bucătărie!

195 mâncare naţională din orez şi zahăr

— Şi de asta îl căinezi?

— Oare nu ştiţi că stăpânul meu îşi pierde minţile săptămână de săptămână? Şi că sfâşie atunci bucăţi-bucăţi pânza sau mătasea muşteriilor... Noroc că pot spune întotdeauna dinainte dacă stăpânul va avea sau nu o izbucnire de nebunie!

— Dar cum de-ţi dai seama?

195 mâncare naţională din orez şi zahăr

— Am eu semnele mele Dacă stăpânul nu mănâncă una, ci doua străchini de orez, înseamnă ca boala se apropie. Dacă, după ce a mâncat începe să umble cu mâinile pe rogojină, înseamnă că peste o clipa se-apuca să cioplească pânza sau mătasea muşteriului.

— Şi-l ţine mult? a întrebat cu nelinişte mandarinul.

— A, nu! Numai ce-i tragi douăzeci de beţe de bambus la călcâie, că îndată îşi vine în fire!

Grăind aşa, Son a scos din rogojină, pe furiş, acul pe care croitorul îl înfipsese acolo. Şi-abia îl
scosese, când, hop! se ivi bucătarul şi croitorul.

Se plecă frumos înaintea mandarinului şi-i spuse:

— Mulţumesc, strălucite domn! Orez mai gustos decât la domnia-voastră n-am mâncat nicăieri.

Mandarinul se trase într-o parte şi-l întrebă:

— Dar câte străchini cu orez ai mâncat?

— Două, strălucite domn, chiar două – răspunse mulţumit croitorul.

Şi, aşezându-se pe rogojină, se-ntinse după ac. Dar, ia-l de unde nu-i! Croitorul, care nici nu prea vedea bine, a început să caute acul, de zor, în rogojină.

— Puneţi mâna pe el! a ţipat mandarinul către slugi. Apucaţi-l de mâini, că altminteri îmi sfâşie în bucăţi minunata mătase!

îndată ce slugile-i îndepliniră porunca, mandarinul a vorbit către Son:

— Ei, şi-acu', începe lecuirea! Ia băţul de bambus de colo şi trage-i stăpânului tău douăzeci de lovituri peste călcâiele goale!

Ce să mai vorbim de mulţumirea cu care Son i-a îndeplinit porunca!

— Dar pentru ce, pentru ce mă pedepsiţi? a întrebat croitorul.

— Pentru ca să-ţi treacă boala mai degrabă – i-a răspuns mandarinul.

— Ce boală? N-am fost bolnav niciodată!

— Cum n-ai fost bolnav? Calfa spune că-ţi pierzi minţile săptămână de săptămână...

Auzind una ca asta, l-a prins croitorul pe Son de guler şi a răcnit!

— Cum ai cutezat să mă faci nebun, netrebnicule?

— Oare nu-i adevărat? a grăit Son. Judecă singur: ori de câte ori sunt flămând, domnia ta zici că am mâncat foarte bine. Parcă un om sănătos spune despre flămând că-i sătul? Vorbe d-astea nu poate rosti decât cine nu-i în toate minţile!

Din ziua aceea croitorul nu s-a mai atins de orezul lui Son.

Logodnicul prostănac

poveste vietnameză

în provincia Tai-Nguen trăia o văduvă. Şi-avea un fecior cam prostănac, pe nume Viet Soi.

Odată, Viet Soi a văzut în usa unei colibe o fată nespus de frumoasă. A venit acasă şi a spus:

— Măicuţă, am văzut la marginea satului o fată nespus de frumoasă. îngăduie-mi să mă-nsor cu
ea.

— însoară-te, dacă o vrea să te ia – i-a răspuns mama.

— Dar cum să ştiu dacă vrea sau ba?

— Dă-i nişte betel. Dacă nu ţi-l înapoiază, se cheamă ca i-ai plăcut. Dacă ţi-

l înapoiază, cată-ţi altă logodnică. Aşa-i la noi obiceiul pământului.
Dimineaţa, când Viet Soi îşi pregătea betelul, mamă-sa i-a spus:
— Părinţilor fetei să le-arăţi cinstea cuvenita. Nu lenevi. Fa tot ce face tatăl logodnicei, împlineşte-i toate dorinţele.
— Mi-oi aminti de sfaturile tale, măicuţă – a tăgăduit feciorul cel prostănac.
Şi, iacă, a ajuns Viet Soi la coliba frumoasei. I-a dat Viet Soi betelul şi fata l-a primit. S-a bucurat Viet Soi şi şi-a zis: „Acum trebuie să-i urmez al doilea sfat al măicuţei, să nu lenevesc, să fac tot ce face şi tatăl fetei, să-i împlinesc toate dorinţele...”
Şi, dacă a văzut Viet Soi că tatăl fetei a apucat toporul şi-a ieşit din colibă, îndată a sărit şi el din loc, a pus mâna pe al doilea topor şi-a întins-o după bătrân.
Bătrânul a intrat în pădure şi s-a oprit lângă un palmier uscat.
Numai ce a început a da cu toporul, că Viet Soi l-a şi prins de mâini şi-a zis:
— îngăduie-mi să tai eu palmierul!
— Taie-l! a rostit mulţumit bătrânul şi s-a îndreptat către un bambus.
Abia începuse să dea cu toporul, că Viet Soi l-a oprit din nou:
— îngăduie-mi să tai eu copacul!
— Bine, dacă puterile nu te ajută să tai palmierul, taie bambusul – a grăit bătrânul şi s-a îndreptat din nou către palmier.
Dar nici n-a apucat să dea o dată ca lumea în trunchiul palmierului, că Viet Soi se afla iar înaintea lui.
— Nu, nu – a zis logodnicul cel prostănac – îmi cunosc îndatoririle. îndată am să-ţi tai palmierul!
„E nebun, pe cât se pare” – a gândit înspăimântat bătrânul şi a zis cu glas tare:
— Bine, taie palmierul şi eu am să dobor bambusul...
Din nou s-a îndreptat bătrânul către bambus şi din nou, cum a izbit cu toporul, cum l-a prins Viet Soi de mâna.
— Nu le osteni, că-l retez eu îndată!
„E nebun, fără doar şi poate!” – s-a încredinţat bătrânul şi-a tulit-o către casă.
„Fă tot ce face şi tată logodnicei” – şi-a amintit Viet Soi cuvintele mamei şi-a rupt-o la fugă pe urmele bătrânului.
Când a văzut bătrânul că Viet Soi goneşte după el, de groază, s-a împiedicat de o tufă şi şi-a agăţat pălăria într-o cracă. Dacă a ajuns în dreptul tufei, şi-a scos Viet Soi pălăria cea nouă şi a agăţat-o şi el de cracă. Fiindu-i greu să alerge cu toporul, bătrânul l-a lepădat în iarbă. Atunci şi-a zvârlit toporul în iarbă şi Viet Soi.
Fugea acu' bătrânul fără a-şi mai alege drumul. La un cot se-mpiedică de o buturugă şi căzu în şanţ. Nici nu izbutise încă să iasă, că Viet Soi se şi prăbuşi lângă el. De spaimă, bătrânul a îngheţat locului. Viet Soi stătea şi el culcat şi nu se clintea.
„Nebunul, pe cât se pare, s-a lovit de moarte! se bucură bătrânul. S-o iau către casă degrabă, până nu-şi vine-n fire”.
Cu chiu cu vai a ieşit din şanţ, şi s-a îndreptat spre casă. Când, deodată, aude că cineva îi calcă pe urme. Se uită îndărăt – Viet Soi!
Pe cât îl ţineau picioarele, bătrânul a luat-o din nou la sănătoasa.
Mai mult mort decât viu, bătrânul a ajuns în sat, a dat buzna în coliba lui şi-a răcnit:
— A înnebunit Viet Soi! Aleargă după mine cu toporul! Vrea să mă ucidă! Vă omoară şi pe voi! Feriţi-vă de nebun!
Speriate de moarte, mama şi fata s-au pitit într-un ungher întunecat. Bătrânul s-a ascuns într-un sac, în care ţinuse orez.
în vremea asta a dat buzna şi Viet Soi în colibă. Văzând ca tatăl fetei s-a vârât în sac, s-a băgat şi

el.

Mama şi fata au ţipat atunci cât au putut:

— Săriţi! Ajutor! Ne omoară!

Bătrânul a bolborosit şi el:

— Săriţi! Ajutor! Ne omoară!

Amintindu-şi de vorbele maică-şi. Viet Soi a prins a răcni şi el cât îl ţinea gura, împreună cu ceilalţi:

— Săriţi! Ajutor! Ne omoară!

La asemenea strigate, fireşte, s-a adunat tot satul. Oamenii l-au scos din sac pe bătrânul înspăimântat. S-a scuturat bătrânul de pleava de orez şi, mânios, s-a răstit către logodnic:

— Cară-te din casa mea!

Şi-a plecat prostănacul de Viet Soi către casă. Tot drumul n-a făcut decât să se întrebe de ce fusese alungat. Dar n-a putut să-ţi răspundă cu niciun preţ.

Cică tot neînsurat a rămas Viet Soi şi până-n ziua de azi. Toată lumea a aflat că, nu se ştie de ce, tatăl logodnicei nu l-a plăcut.

Copacul care vorbeşte

poveste vietnameză

Un călător s-a aşezat la umbra unui copac, să se odihnească. S-a culcat şi a adormit, iar când s-a trezit a vrut să-şi continue drumul, dar a văzut că-i lipseşte punga cu bani.

în apropiere se vedea un sat. Se duse într-acolo şi fiindcă nu ştia cum să iasă din încurcătură, călătorul se trânti la pământ şi începu să se jeluiască cit îl ţinea gura. Speriaţi, oamenii din sat, care mai de care, se mirau:

— Cum se poate, o hoţie pe pământul nostru, tot satul va trebui să răspundă pentru asta!

în acest timp, unul dintre săteni alergă la judecător. Acesta îl chemă la el pe păgubaş şi-l întrebă:

— De ce ne tulburi liniştea şi tihna cu ţipetele tale?

— O, mărite, răspunse păgubaşul, în timp ce dormeam sub copac, un hoţ mi-a furat punga şi nu mi-a rămas altceva nimic decât să strig şi să mă vaiet.

Când a aflat ce s-a întâmplat, judecătorul a poruncit să se taie ramurile copacului sub care a dormit călătorul şi să fie aduse la judecătorie, pentru judecată. Când ramurile au fost aduse, judecătorul porunci să se sape o groapă în curte, în care fu ascuns paznicul şi sfătuit:

— Când vei auzi întrebările mele, să răspunzi: „Mărite şef, lasă-mă să mă uit la oameni şi am să recunosc hoţul”.

Au acoperit bine groapa. Când i s-a înfăţişat o ramură, judecătorul a aşezat-o pe groapă şi s-a prefăcut că o întreabă ca la judecată. Paznicul răspundea, după cum i se poruncise. într-o clipă tot satul a aflat de aceasta.

— Copacul ştie să vorbească! A făgăduit să recunoască pe hoţ.

A aflat de aceasta şi cel care furase punga. S-a speriat atât de tare, încât şi-a spus: „Totul e pierdut. Mai bine să recunosc de bună voie”. Luă banii, se duse la judecător şi spuse cum a săvârşit furtul.

Elefantul şi furnicile

poveste vietnameză

într-o junglă trăia de mult un elefant care era foarte mândru de puterea sa. Dar el era de asemenea foarte crud şi ştiindu-se mai puternic decât toate animalele, lovea cu trompa şi călca în picioare tot ce-i ieşea în cale.

într-o zi, ieşind să se plimbe printr-o câmpie, văzu un roi de furnici care lucrau de zor, clădindu- şi cuibul şi adunând hrană. Ele erau atât de numeroase, încât formau pe pământ un şir foarte lung.

Privind la ele, namila de elefant începu să râdă batjocoritor:

— De ce râzi? au întrebat furnicile.

— Pentru că sunteţi atât de mici, încât nu sunteţi bune ele nimic.

— Aşa mici cum suntem, noi ne clădim singure cuibul şi adunăm hrană pentru vremuri grele. Nu avem nevoie de ajutorul nimănui şi nu ne temem de nimic.

— Nici chiar de mine? întrebă îngâmfatul elefant.

— Nici de tine, nici de nimeni.

— Aţi fi voi în stare să vă luptaţi eu mine? spuse cu dispreţ elefantul.

— Desigur că am fi, au răspuns furnicile. Dar mai bine să nu ne batem, ci să ne vedem fiecare de treburile noastre. Dacă vrem să ne arătăm puterile, mai bine să ne întrecem în muncă. Să vedem cine e mai harnic: tu sau noi?

— Ba nu, să ne luptăm! răcni elefantul, furios că nişte fiinţe cu trupul atât de mic îndrăzneau să-i vorbească astfel.

îndată fiara începu să calce peste roiul de furnici, gândind că picioarele sale groase ca nişte stâlpi le va strivi în câteva clipe. Dar furnicile se băgau în micile crăpături ale pământului, unde călcăturile elefantului nu le făceau niciun rău şi, ori de câte ori un picior era pe pământ, zeci de furnici săreau pe el şi porneau să se caţere, până l-au acoperit tot. Elefantul nu simţea nimic şi continua să bătătorească pământul, pentru ca nicio furnică să nu scape cu viaţă.

Deodată el începu să urle de durere: nenumărate furnici îi intraseră în urechi şi îl pişcau îngrozitor. El o luă la fugă, dar în zadar, căci pişcăturile nu încetau:

Cu cât el fugea mai repede, cu atât furnicile îl muşcau mai tare.

După un timp, elefantul a ajuns lângă o stâncă, iar atunci furnicile i-au spus:

— Dacă vrei ca durerile din urechi să înceteze, loveşte-te cu capul de această piatră!

în deznădejdea sa, elefantul se izbi din toate puterile cu capul de stâncă, iar furnicile încetară câte va clipe de a-l muşca, dar apoi o luară de la capăt. Elefantul se mai dădu odată cu capul de stâncă şi iarăşi nu mai simţi înţepăturile. Aşa au continuat mai multă vreme: când elefantul se lovea cu capul de stâncă, furnicile îl lăsau în pace câtva timp, dar apoi îl muşcau din nou, pentru ca elefantul să se repeadă din nou spre stâncă.

în sfârşit, doborât de înţepăturile din urechi şi de loviturile în stâncă, elefantul se prăbuşi la pământ, aproape mort. Atunci furnicile se dădură jos de pe corpul 3tn şi, depărtându-se, îi spuseră:

— Iată că suntem mici, dar suntem mai puternice decât tine prin mulţimea şi deşteptăciunea noastră.

Elefantul s-a însănătoşit după câtva timp, dar de atunci nu s-a mai mândrit cu puterea lui şi nu a mai făcut rău altor animale, înţelegând că toate pot fi puternice cina sunt deştepte şi unite între ele.

Cine e rău nu poate fi fericit

poveste vietnameză

într-un sat de munte trăia odată un tânăr cu soţia lui. Nu erau bogaţi, dar munceau împreună şi erau fericiţi, mai ales după ce femeia a născut o fetiţă, căreia i-au pus numele Ci. Dar fericirea le-a fost de scurtă durată, deoarece la câteva luni după venirea fetiţei pe lume femeia s-a îmbolnăvit şi a murit.

După câtva timp omul s-a însurat a doua oară, iar această nouă soţie a născut tot o fetiţă, pe care au numit-o Em. Cu toate că cele două fetiţe aveau acelaşi tată, nu semănau deloc una cu alta. Em era urâtă, leneşă şi răutăcioasă, în timp ce Ci era drăguţă, harnică şi binevoitoare faţă de toată lumea; mai ales faţă de mica sa surioară se arăta plină de dragoste şi de bunătate, cu toate că Em nu- i răspundea în acelaşi fel. Dar nici mama vitregă nu o iubea pe Ci, certând-o toată ziua şi bătând-o ori de câte ori i se năzărea câte ceva, fără a ţine seamă că biata fată muncea bine şi cu spor de dimineaţa până seara. Toate treburile în gospodărie erau făcute de Ci, în timp ce Em lenevea toată ziua. Totuşi mama îşi iubea fiica nespus de mult şi nu-i găsea niciun cusur: toate cusururile erau lăsate pe seama lui Ci.

într-o zi, Ci s-a dus la izvor să aducă apă. în timp ce se întorcea spre casă cu oala plină pe umăr, în calea ei a apărut un moş zdrenţăros şi foarte murdar, care a rugat-o să-i dea să bea apă. Ci s-a oprit, a luat oala de pe umăr şi a întins-o moşului. După ce a băut, moşul n-a spus nicio vorbă de mulţumire, ba chiar a răsturnat oala ca să se verse toată apa, apoi şi-a văzut de drum. Fata nu s-a supărat, ci s-a întors la izvor, a luat altă apă şi s-a dus acasă. Aici mama vitregă o aştepta furioasă foc şi s-a apucat s-o certe că stătuse aşa de mult pentru o oală cu apă. Dar Ci nu a spus nimic din cele întâmplate.

Altădată s-a dus să aducă apă de la o fântână renumită pentru apa ei limpede şi rece. Privind în fântână, fata a văzut ceva mai jos o floare atât de frumoasă, incit s-a gândit să coboare până la ea ca s-o culeagă şi s-o ducă acasă. Dar floarea parcă se tot depărta şi, când fata a ajuns chiar lângă apa fântânii, a băgat de seamă că apa se dădea în lături, lăsând să se vadă o deschidere luminoasă, ca o boltă. Din ce în ce mai mirată, fata a păşit sub boltă şi a ajuns în faţa unui palat subpământean. Când a ajuns lângă el, uşa palatului s-a deschis şi prin ea a ieşit moşul de la izvor, care a luat-o pe Ci de mână şi a dus-o într-o sală mare, plină cu nenumărate bogăţii:

podoabe de aur şi diamante, şiraguri de perle strălucitoare şi câte şi mai câte. Moşul i-a spus atunci:

— Vreau să te răsplătesc pentru că eşti cuminte şi harnică şi pentru că te porţi cu toată lumea aşa frumos cum te-ai purtat cu mine. Tu mi-ai dat să beau apă limpede de izvor, dar acum e rândul meu să-ţi dau de băut ceea ce am mai bun.

Zicând acestea, i-a întins o cupă de aur plină cu băutură fermecată. îndată ce Ci a gustat băutura aceea, s-a făcut de o frumuseţe nemaivăzută, dinţii îi străluceau ca perlele, iar hainele ei sărăcăcioase s-au prefăcut în veşminte bogate, ţesute din fir de aur şi bătute cu pietre scumpe. Bietei fete nu-i venea să creadă când şi-a dat seama ce noroc avusese şi a început să spună cuvinte de mulţumire bătrânului. Atunci a văzut că la fiecare vorbă pe care o spunea, din gură îi sărea câte un ban de aur sau un mărgăritar.

Foarte fericită, Ci a pornit înapoi pe unde venise, a ieşit din fântână şi s-a îndreptat spre casă. Pe drum s-a întâlnit cu mai mulţi oameni din satul ei şi toţi se minunau văzând o fată atât de frumoasă şi de bogat îmbrăcată.

Ei nu o mai cunoşteau şi credeau că vreo ziuă sau vreo împărătească a venit în satul lor. Dar fata le spuse tuturor vorbe bune, iar în acest timp monedele ide aur şi mărgăritarele cădeau ea ploaia în jurul ei, spre bucuria oamenilor, care se grăbeau

să le culeagă.

Când a ajuns acasă, mama vitregă a întrebat-o cum de s-a schimbat aşa de mult şi cine i-a făcut aşa daruri bogate. Fiind bună la inimă, Ci n-a ascuns nimic şi a povestit totul întocmai cum se întâmplase. Atunci răutăcioasa femeie a spus:

— Mâine tu să stai acasă, iar Ern se va duce după apă la izvor.

A doua zi, cu toate că mama sa îi povestise cu de-amănuntul despre felul cum Ci dăduse de noroc:, Em s-a sculat tot aşa de târziu ca de obicei şi, după multe mofturi, a luat oala şi a plecat să aducă apă. în drum spre casă s-a întâlnit şi ea cu acelaşi moş, care i-a cerut şi ei să-i dea să bea apă. Em s-a uitat urât la el şi i-a răspuns:

— Tu, murdarule, vrei să-mi spurci oala punând gura pe ea? Pleacă de aici! N-am să mă ostenesc eu să car apă pentru un zdrenţăros ea tine! Iată izvorul, dacă ţi-e sete, n-ai decât să te duci să bei.

Pe când nu mai înceta să-l ocărască pe moş, oala i s-a răsturnat pe umăr şi toată apa a curs peste dânsa, iar unde a ajuns apa, trupul ei s-a acoperit cu pene de toate culorile. Fata a început din nou să strige la bătrân, dar acum la fiecare vorbă îi sărea din gură un şarpe sau un păianjen.

Acasă marna sa o aştepta cu nerăbdare. Când a văzut ce pacoste a căzut pe Em, a fost cuprinsă de necaz şi, fiindu-i ruşine să se mai argate în sat cu aşa pocitanie de fată, a luat-o cu dânsa şi a plecat să trăiască împreună în pădure. Au stat ele cât au stat ascunse prin desişuri, dar după un timp a început să le pară rău de viaţa pe care o duseseră, aşa incit, s-au hotărât să vină acasă în fiecare noapte, când ştiau că nu le va vedea nimeni pe drum.

Aşa au şi făcut; ziua stăteau în pădure, iar noaptea intrau în sat. Dar, îndată ce ajungeau acasă, începeau să se certe, să strige şi să trântească totul prin casă, incit după câteva zile nu mai rămăsese acolo niciun lucru întreg, iar din vorbele multe ale lui Em şerpii şi păianjenii au umplut mai întâi casa, apoi şi curtea de unde au pornit să se împrăştie în sat. Când au văzut acestea, sătenii s-au hotărât să facă ce vor putea ca să scape de ele. Ei au făcut două capcane de fier în formă de scaune, iar într-o seară le-au înroşit în foc şi le-au pus în locul unor bănci de lângă casă, unde ele se aşezau de obicei înainte de a intra în casă.

îndată ce s-a lăsat întunericul, Em şi mama sa au venit în sat şi, fără să bănuiască ceva, s-au aşezat drept pe capcanele fierbinţi. Simţind arsurile, au început să ţipe cât le ţinea gura, dar nimeni nu se arăta ca să le vină în ajutor. Cu mare greutate ele au izbutit să scape din capcanele de foc, având hainele arse şi spinările fripte. în goana mare s-au înapoiat în pădure şi de atunci nu au mai avut îndrăzneala să se apropie de sat. Trăind mereu în întunericul pădurilor, cu şerpii şi păianjenii ieşiţi din gura fetei, cu timpul s-au prefăcut şi ele una în şarpe şi alta în păianjen şi sub aceste chipuri, şi-au trăit tot restul vieţii.

Haină nouă şi porc nou

poveste vietnameză

în vremea noastră erau într-un sat doi prieteni, Bas şi Buong, amândoi oameni cumsecade, dar cam lăudăros!:

când vreunul avea un lucru mai deosebit, căuta să-l arate tuturora şi să se fălească în tot chipul cu

el.

într-o zi ei s-au dus la târg în oraşul vecin, de unde Bas şi-a cumpărat o haină, iar Buong şi-a luat un porc.

îndată ce s-a întors acasă, Bas şi-a îmbrăcat haina cea nouă şi a ieşit la plimbare în sat, pentru ca toţi consătenii să-l vadă şi să-l admire. S-a întâmplat încă că la ora aceea toate străzile erau goale, aşa că Bas nu s-a întâlnit cu niciun om care să-l laude pentru frumuseţea îmbrăcămintei. După ce a colindat satul timp de câteva ceasuri, a pornit dezamăgit spre casa lui.

în acest timp, Buong a dat drumul porcului prin curte, aşteptând ca toţi cei ce vor trece pe-acolo să-l vadă şi să-l laude. Nici el n-a avut mai mult noroc ca prietenul său. E drept că au trecut câţiva oameni pe lângă casa lui, dar niciunul nu s-a uitat în curte, aşa că noua sa cumpărătură a rămas neobservată. Atunci el s-a gândit să scoată porcul la păscut pe marginea drumului, în faţa curţii, în aşa fel ca nimeni să nu poată trece pe acolo fără a-l vedea.

Dar, într-un moment când omul nu era atent, porcul o luă la fugă şi dispăru într-o stradă lăturalnică. Buong porni să-l caute, dar nu ştia încotro s-o apuce. Pe când alerga deznădăjduit, privind în toate părţile, se întâmplă ca Bas să treacă pe-acolo, aşa că Buong îl întrebă:

— Nu cumva ai văzut încotro a luat-o porcul meu cel nou?

— Nu, răspunse Bas. De când port haină nouă nu am văzut niciun porc.

Tam şi Cam

poveste vietnameză

într-un sat din Vietnam a fost odată un om tânăr, căruia i-a murit soţia la puţin timp după ce a născut o fetiţă. El a dat fetiţei numele de Tam. După câtva timp el s-a căsătorit din nou şi a avut încă o fetiţă, căreia i-au pus numele Cam. Nenorocirea a făcut că după puţini ani omul a murit şi el, aşa încât sărmana Tam a rămas numai cu mama ei vitregă şi cu sora ei.

însă cele două fete nu semănau nici la înfăţişare, nici la fire. Tam era frumoasă, cuminte, harnică şi de o mare bunătate, pe când cam era urâtă, zvăpăiată, leneşă şi rea ia inimă. Dar, cum se întâmplă de multe ori, pe cam mama ei o iubea foarte mult, iar pe Tam nici nu voia s-o vadă înaintea ochilor. Biata Tam muncea de dimineaţa până seara, toată casa era îngrijită de ea, totuşi mama ei vitregă nu era niciodată mulţumită de dânsa, o certa şi adeseori chiar o bătea.

Urmând pilda mamei sale, şi cam se purta urât cu sora ei, cu toate că aceasta îi vorbea totdeauna blând şi o ajuta în orice împrejurare, aşa cum orice fată trebuie să îngrijească de sora ei mai mică. Când lui cam i se întâmplă să facă vreo stricăciune în casă, nu-şi recunoştea greşeala ci, plină de răutate, se ducea la mama ei şi dădea vina pe Tam, aşa încât aceasta era adeseori pedepsită fără a fi
vinovată.

într-o zi mama a trimis pe cele două fele la râu, ca să prindă peşte. îndată ce au ajuns pe malul râului, Tam s-a apucat de treabă cu toată sârguinţa şi în scurt timp coşul ei era aproape plin cu peşti. Dimpotrivă, cam se ţinea numai dejoacă, aşa că nu a prins niciunul. Văzând că se apropie timpul de întoarcere acasă, iar coşul său este gol,

Cam se gândi la un şiretlic. Ea se prefăcu a privi cu atenţie părul lui Tam şi spuse:

— Tam, iată că tot umblând cu mâinile pe peşti ţi-ai murdărit părul. Dacă vei merge acasă aşa, mama se va supăra pe tine. Du-te şi spală-te pe cap, căci avem încă timp destul.

Lui Tam îi plăcea curăţenia, aşa că, deşi ştia bine că nu se murdărise de la peşte, se gândi că nu-i strică nicidecum să se spele bine acum, cât era la râu. Dar în timp ce Tam se spăla, cam a deşertat peştele din coşul lui Tam într-al său şi a fugit acasă. Când

a terminat de a se spăla, Tam s-a întors la locul ei şi, văzându-şi coşul gol, a înţeles ce se întâmplase şi a început să plângă.

Nu numai că-i părea rău după peştele prins cu atâta trudă, dar se şi temea de ocara care o aştepta din partea mamei vitrege, care o va pedepsi că n-a fost în stare să aducă niciun peşte, în timp ce cam adusese un coş întreg. Dar, mai mult decât orice o durea în suflet când vedea răutatea lui Cam.

Pe când plângea astfel, s-a pomenit deodată în faţa ei cu un bătrân pe care nu-l cunoştea şi pe care nu-l văzuse venind de parcă ieşise din pământ. La începui lui

Tam i-a fost cam frică. însă văzând că bătrânul o priveşte cu blândeţe, i-a venit repede inima la loc.

— De ce plângi, fetiţo? a întrebat bătrânul.

Atunci Tam i-a povestit tot ce se întâmplase. Bătrânul a ascultat-o cu atenţie, apoi i-a spus:

— Nu mai plânge. îţi cunosc toate necazurile şi am să te ajut să scapi de ele. Iată, îţi dau un peştişor viu. Du-te repede şi aruncă-l în fântâna din curtea ta. Apoi, în fiecare zi să-i aduci de mâncare. Pentru ca să vină la tine, să-l chemi aşa:

Peştişor, drag peştişor,
Vino înotând uşor!
Iată, ţi-am adus mâncare,
Să te faci voinic şi mare.

Când peştele se va face mare, vei vedea de cât ajutor îţi va fi în toate.

După ce spuse acestea, bătrânul se făcu nevăzut, tot aşa precum apăruse.

Urmând sfatul bătrânului, Tam a aruncat peştişorul în fântâna casei sale şi în fiecare zi se ducea la dânsul.

Când îl chema aşa cum o învăţase bătrânul, peştişorul ieşea deasupra apei şi primea mâncarea adusă. Tam era foarte mulţumită observând că peştişorul începuse a o cunoaşte şi că îşi arăta bucuria când o vedea.

De la un timp însă Cam, care nu se ţinea de nicio treabă decât să pândească ce fac ceilalţi, a băgat de seamă că Tam stătea prea mult în jurul fântânii. Curioasă să afle ce se petrece acolo, într-o zi s-a ascuns prin apropiere, de unde a auzit şi a văzut totul. îndată s-a dus la mama sa şi i-a povestit ce aflase.

De aceea, a doua zi, mama vitregă i-a spus lui Tam:

— Astăzi să te duci cu bivoliţa la păşune, dar să o mâni ceva mai departe, căci dacă o laşi să pască pe lângă casă, intră în câmpul cu orez şi face mari stricăciuni.

Tam a trebuit să asculte de mama vitregă şi a plecat cu bivoliţa departe de casă, unde şi iarba era mai deasa, dar nici lanuri de orez nu se găseau prin apropiere. îndată ce s-au văzut singure, cam şi cu mama ei s-au dus la fântână şi nu s-au lăsat până nu au prins peştele, care între timp se făcuse mărişor. Repede l-au gătit şi l-au mâncat, iar când au terminat au adunat oasele şi le-au aruncat în grădină.

îndată ce s-a întors de la păşune, Tam a luat ceva de mâncare şi s-a dus în graba mare la fântână, aşa cum făcea în fiecare zi. însă de data aceasta în zadar îl chemă de mai multe ori, căci peştişorul nu se mai arătă. Foarte mirată, privi mai cu băgare de seamă împrejur şi văzu o picătură de sânge pe
o piatră de lângă fântână. înţelegând ce se întâmplase, fata porni a plânge cu hohote, căci se obişnuise cu peştişorul acela atât de prietenos şi îi era milă de el. Bătrânul de la râu i se arătă din nou şi, aflând de moartea peştelui, spuse i

— Nu-i nimic, Tam, totul se mai poate îndrepta. Caută prin casă sau prin curte un os al peştelui şi după aceea pune-l într-o sticlă pe care s-o ascunzi undeva în camera ta. De acolo el te va feri de orice primejdie şi îţi va îndeplini orice dorinţă.

Tam a căutat multă vreme, dar în sfârşit a dat în grădină peste grămăjoara de oase şi a făcut întocmai cum o învăţase bătrânul cel bun.

în ţinutul acela era obiceiul să se dea în fiecare an o mare serbare, la care se duceau toţi locuitorii din împrejurimi. în anul când se petreceau cele povestite mai sus, se făceau pregătiri mai mari ca de obicei, căci era vorba să vină la serbare şi împăratul, care era tânăr şi se urcase de curând pe tron. Cam şi cu mama ei se gătiră cu tot ce aveau mai frumos, dar când Tam le rugă s-o ia şi pe dânsa la serbare, mama vitregă i-a spus:

— Dacă vrei să mergi, trebuie să-ţi termini mai întâi lucrul pe care îl ai de făcut în casă. Dar şi după aceea cum vei putea merge la aşa serbare, când tu n-ai haine de sărbătoare?

Apoi ele au adus un sac cu orez şi unul cu fasole, i-au răsturnat în mijlocul casei şi i-au spus:

— Alege orzul de fasole, pune-le la loc în sacii lor şi după aceea poţi să vii la serbare.

Adăugând că treaba aceasta nu-i va lua prea mult timp, ele plecară râzând, fiind sigure că Tam
avea de lucru pentru câteva zile.

Rămasă singură şi cu atâta lucru de făcut, Tam începu din nou să plângă. Bătrânul cel bun văzând aceasta îi trimise mai multe sute de păsărele. Acestea se năpustiră asupra grămezii cu amestec de orez şi de fasole, le aleseră în câteva clipe şi puseră boabele separate în cei doi saci.

Văzând aşa minune, Tam îşi aduse aminte de vorbele bătrânului, scoase sticla din ascunzătoarea ei şi rugă oasele să-i dea nişte haine pentru serbare. Abia termină de vorbit, că se şi pomeni îmbrăcată în nişte haine atât de bogate şi de frumoase, cum nu aveau nici împăraţii.

Tam porni în grabă, căci nu mai era mult până la începerea serbării, iar împăratul trebuia să sosească. în graba ei, când trecea peste un pod, se împiedică puţin şi un pantofii căzu în apă. în acel loc malul era prăpăstios şi fata nu putşa ajunge până la pantof. Repede îşi luă nişte pantofi obişnuiţi şi porni mai departe.

Când împăratul, împreună cu tot alaiul său, trecu peste acel pod, văzu ceva strălucind ca soarele în apa râului şi porunci slujitorilor să-i aducă acel obiect minunat. Cu mare greutate oamenii împăratului reuşiră să scoată pantoful din apă şi-l aduseră stăpânului lor. Acesta se minună văzând un pantof atât de frumos şi dădu poruncă dregătorilor săi ca toate femeile adunate la serbare să-l încerce. El îşi închipuia că aceea care îl pierduse nu putea fi o fiinţă de rând, aşa încât adăugă că va lua de soţie pe stăpâna pantofului.

La vestea aceasta, toate fetele se îngrămădeau să treacă pe rând prin faţa împăratului, dar nici uneia nu i se potrivea pantoful găsit. în sfârşit, veni şi rândul celei mai frumoase şi mai bine gătite, lui Tam. Pantoful i-a venit ca turnat pe picior, iar atunci Tam a arătat şi perechea lui, încălţându-se ca la plecarea de acasă. Acum împăratul era pe deplin încredinţat că aceasta era cu adevărat stăpâna pantofului scos de sub pod şi cum vedea că fata era de o rară frumuseţe, făcu îndată pregătirile pentru o nuntă aşa cum se cuvine la curţile împărăteşti.

După ce a ajuns împărăteasă, Tam se purta cu sora şi cu mama ei vitregă tot aşa de frumos ca mai înainte, le chema adeseori la palatul său şi le făcea daruri bogate.

Cu toate acestea, ele erau roase de invidie şi, în loc să fie recunoscătoare lui Tam pentru binele pe care li-l făcea, se gândeau mereu cum să-i facă mai mult rău.

într-o zi, când se împlineau mai mulţi ani de la moartea tatălui ei, Tam a venit la casa părintească. în timp ce stăteau împreună şi vorbeau despre cel care nu

mai era pe lume, mama vitregă i-a spus lui Tam:

— Când tatăl tău era pe patul de moarte, cerea mereu să-i dăm mandarine, căci îi plăceau nespus de mult aceste fructe. Ce bine ar fi dacă acum, în amintirea lui, am mânca şi noi mandarine. Du-te
dar şi adu câteva din pom „căci vrem să le avem culese de mâna ta.

Mişcată de această amintire despre tatăl ei, Tam s-a dus îndată în grădină şi s-a suit în pom ca să culeagă mandarine. Atunci mama vitregă s-a apropiat de pom şi a tăiat crengile pe care stătea Tam; pomul era chiar pe malul unui Iac, aşa incit Tam a căzut în apă şi s-a înecat.

După aceea cele două femei răutăcioase s-au dus la împărat şi, prefacându-se că plâng de durere, i-au povestit că Tam a fost înghiţită de apele lacului. împăratul era într-adevăr zdrobit de durere, iar cam şi mama ei nu s-au mai dus acasă, ci au rămas pe lângă împărat, spunând că vor să-i aline mâhnirea, dar, de fapt, nădăjduind că împăratul, rămas fără soţie, s-ar putea căsători cu Cam. Zadarnic însă se sileau ele să-l atragă, căci el se gândea numai la Tam şi nimic nu-l putea face să-şi uite supărarea.

Când i se adusese vestea că Tam a căzut în apă, împăratul trimisese îndată mai mulţi oameni cu bărci să caute prin lac, dar toate strădaniile lor de a-i găsi trupul au fost zadarnice. Ei nu puteau şti că trupul lui Tam se prefăcuse într-o privighetoare, care a zburat drept spre palatul împărătesc, s-a aşezat pe o ramură în faţa unei ferestre a camerei în care lucra împăratul şi a început să ciute.

De atunci, în fiecare zi ea venea în grădina palatului; se aşeza totdeauna în apropierea locului unde se afla soţul ei şi făcea să răsune împrejurimile cu trilurile ei fermecătoare. împăratului îi plăcea mult să asculte cântecul minunat al acestei păsărele şi într-o zi i-a spus:

— Dragă privighetoare, de când mi-a murit soţia, numai tu ştii să-mi alini puţin durerea cu cântecul tău. Dacă mă iubeşti, vino şi aşează-te aici, pe braţul meu.

Privighetoarea l-a ascultat, iar din ziua aceea venea mereu să se aşeze fie pe braţul, fie pe umărul împăratului şi cânta de se minunau toţi cei ce-o ascultau. însă cam crăpa de necaz, văzând că ochii împăratului erau tot timpul pe această păsărică, în timp ce pe ea nici nu o băga în seamă. De aceea, puse gând rău bietei păsărele şi, într-o zi când împăratul lipsea din palat, ea se ascunse în camera unde obişnuia să vină pasărea, o prinse, o omorî şi o îngropă în grădină.

împăratul se obişnuise atât de mult cu privighetoarea şi îi era atât de dragă, incit dispariţia ei îl întristă tot aşa de mult ca şi pierderea soţiei. Iar cam înţelesese curând că mai mult rău îşi făcuse omorând privighetoarea, căci acum împăratul nici nu se mai uita la dânsa şi, dacă se întâmpla uneori să-i vorbească, era numai ca să întrebe dacă nu cumva a văzut pasărea.

în locul unde cam îngropase privighetoarea, au răsărit doi copăcei, crescură mari în câteva zile şi aveau frunzele şi florile atât de frumos mirositoare, încât toată grădina era învăluită în parfumul lor. Minunat de aşa întâmplare, căci asemenea plante nu se mai văzuseră, împăratul porunci să i se facă un leagăn de mătase legat de cei doi copăcei şi o mare parte din zi şi-o petrecea stând culcat în acel leagăn. De când nu mai auzea glasul privighetorii, numai parfumul acesta îi mai alina dorul de soţie.

Văzând că nici de data aceasta nu izbutise să atragă pe împărat şi că în locul unui lucru minunat distrus de ea apărea altul, cam începu să bănuiască ceva şi îşi puse în gând să nimicească şi copăceii. Aşadar, într-o zi, când împăratul era plecat prin ţară, ea se duse în grădiniţă, reteză copăceii, îi taie în bucăţele şi îi arse. Apoi, pentru ca

nicio urmă să nu rămână prin apropiere, luă cenuşa şi o îngropă departe, în mijlocul unei câmpii.

Dar şi încercarea aceasta i-a fost fără folos, căci în locul acela crescu un copac care avea un singur fruct, mare, frumos şi cu un parfum deosebit de dulce. într-o zi trecu pe-acolo o bătrână care, văzând minunatul fruct, încercă să-l culeagă, dar nu putu ajunge până la el. Atunci ea începu să se roage de fruct să cadă singur în coşul ei, fagăduindu-i că nu-i va face niciun rău, ci îl va păstra în casa ei, la adăpost de arşiţa soarelui, de vânturi şi de ploi. în acea clipă fructul căzu chiar în coşul bătrânei, iar aceasta îl duse acasă, îl puse pe masă şi îl păstră ca pe o podoabă scumpă, care îi umplea casa de mireasmă plăcută.

A doua zi dimineaţa, bătrâna plecă la piaţă după cumpărături, iar când se întoarse acasă, văzu că toate camerele erau curate, iar pe masă era pregătită mâncare din planta binefăcătoare. A doua zi şi într-a treia se întâmplă la fel, iar bătrâna nu ştia ce să mai creadă, căci ea nu lăsa niciodată casa descuiată şi nimeni nu putea deci să intre în lipsa ei.

Pentru a afla ce se întâmplă, bătrâna plecă în ziua următoare din nou la piaţă, ca de obicei, însă
de la jumătatea drumului se întoarse repede acasă şi privi pe fereastră. Ea văzu atunci că prin casă umblă şi deretică o femeie tânără şi frumoasă ca o floare, iar pe masă se afla numai coaja fructului, desfăcută în două. Atunci ea înţelese că această femeie ieşea din fructul pe care-l pusese pe masă.

De aceea ea se strecură pe furiş în casă, se apropie tiptil de masă, luă coaja fructului şi o rupse în mici fărâme. Era tocmai ce trebuia să facă pentru a rupe vraja care o stăpânea pe Tam. Apoi bătrâna i-a spus:

— De acum înainte rămâi să stai cu mine. Eu voi fi mama ta, iar tu vei fi fiica mea.

Şi într-adevăr, bătrâna femeie se purta foarte frumos, ca o adevărată mamă, cu Tam, totuşi aceasta nu era fericită şi rămânea adeseori cufundată în gânduri, neştiind ce să facă pentru a se întâlni cu soţul ei.

Dar aceasta n-a durat multă vreme, căci după câteva zile s-a întâmplat ca împăratul să treacă pe acolo şi, la vederea acestei căsuţe mici, dar curate şi atrăgătoare, intră în ea. Pentru a cinsti cum se cuvine pe acest musafir de seamă, bătrâna i-a dat să mănânce trau, iar împăratul a fost foarte mirat când a văzut că acesta era gătit aşa cum numai soţia sa ştia să-l gătească.

— Cine a gătit această mâncare? a întrebat el.

— Eu, măria ta, a răspuns bătrâna.

Dar împăratul nu a crezut-o şi a continuat s-o întrebe, până când bătrâna n-a mai avut încotro şi a mărturisit că traul fusese gătit de fiica sa.

— Unde este fiica aceasta? a mai întrebat împăratul. Cheam-o aici s-o întreb cine a învăţat-o să gătească aşa.

în această clipă Tam a intrat în cameră, împăratul a recunoscut-o şi amândoi erau fericiţi de a se regăsi după o aşa de lungă despărţire. Apoi împăratul a răsplătit-o pe bătrână pentru buna îngrijire dată lui Tam şi a plecat cu soţia sa la palatul lor.

Când cam a văzut-o venind, a rămas încremenită de mirare, dar şi de ciudă, deoarece Tam nu numai că nu murise, dar se făcuse mai frumoasă decât era înainte. Prefăcându-se că se bucură de regăsirea surorii sale, ea o întrebă:

— De ce acum eşti mai albă şi mai frumoasă ca în trecut?

Urmând sfatul bătrânei, Tam a răspuns:

— M-a învăţat cineva să mă scald în apa clocotită.

L-am ascultat şi iată cum m-am făcut.

Grăbită să se facă şi ea cât mai frumoasă, cam s-a dus acasă, a pus la fiert un cazan mare cu apă şi după aceea a spus mamei ei:

— Mamă, am aflat secretul frumuseţii. Hai să ne scăldăm în această apă, să vezi ce frumoase ne vom face amândouă.

îndată au umplut o cadă cu apă în clocot şi s-au cufundat în ea, dar au murit în câteva clipe.

Numai aşa a scăpat Tam de ura înverşunată a mamei vitrege şi a surorii sale. De acum înainte nimeni nu mai voia să-i facă rău, pentru că toţi o iubeau pentru bunătatea ei, aşa că a trăit fericită, împreună cu soţul ei.

Viteazul Thek-Seng

poveste vietnameză

în vremurile de demult, într-un sat din nordul Vietnamului trăia un băiat care se numea Thek- Seng. El era fiul unor oameni foarte săraci şi rămase şi orfan de amândoi părinţii încă de când era copil. De aceea ducea o viaţă nespus de grea. Nu avea casă, aşa că şi-a făcut un adăpost în scorbura unui copac mare din pădure, iar pentru a avea din ce trăi aduna vreascuri şi le ducea în sat, unde primea în schimb câte ceva demâncare sau alte lucruri de care avea nevoie. Cu toată marea lui sărăcie, el era cinstit şi cuminte, vorbea frumos cu toată lumea, lucru pentru care toţi îl lăudau şi îl iubeau.

Mai mult decât orice însă, Thek-Seng era foarte blând cu animalele din pădure. Niciodată nu a vânat vreo păsărică pentru a o mânca sau vreun animal ca să-i ia blana. Când găsea vreun animal rănit, îl îngrijea şi-I punea la adăpost de fiare mai mari, iar când vedea pui de păsărele căzuţi din cuib, îi lua cu băgare de seamă şi-i punea la Joc, spre marea bucurie a părinţilor, care ciripeau parcă ar fi vrut să-i mulţumească. Ba chiar şi când vedea vreun copăcel doborât de vânt sau năpădit de buruieni, îl ridica, îi punea proptele sau curăţa locul din jur, ca să poată creşte în voie.

Lucrul acesta a plăcut foarte mult zeului pădurii, care vedea de asemenea că băiatul nu era mulţumit de viaţa pe care o ducea şi că adeseori era cuprins de gânduri triste. De aceea zeul s-a apropiat într-o zi de scorbura băiatului şi i-a spus:

— Dragă Thek-Seng, nu mai fi trist. Văd că eşti băiat deştept, minunat şi bun la inimă. Meriţi o soartă mult mai bună. De aceea, am să te ajut ca să scapi de viaţa grea pe care o duci acum. Aceasta va fi răsplata mea pentru grija pe care ai avut-o mereu faţă de vietăţile pădurii, de plante şi de animale.

Din ziua aceea, zeul a venit în fiecare zi la băiat şi l-a învăţat meşteşugul luptei. Când a văzut că Thek-Seng ajunsese atât de iscusit în luptă încât nimeni să nu-l poată birui, zeul i-a dăruit un arc şi un topor, după care s-a făcut nevăzut.

Rămas singur, Thek-Seng îşi continuă câtva timp vechea ocupaţie, adică adunatul vreascurilor, dar în acelaşi timp făcea zilnic fel de fel de exerciţii de întărire a corpului, pentru a deprinde cit mai bine învăţăturile primite. Numai când s-a simţit deplin stăpân pe puterile lui s-a hotărât să plece în lume, ca să-şi caute norocul.

însă nu mult timp după ce a ieşit din pădure şi mergea pe o potecă spre sat, s-a întâlnit cu un om viclean, numit Ly Thong, care trăia numai din ce înşela pe cei din jurul său. De aceea, în orice împrejurare el căuta să afle cât mai multe lucruri pentru a vedea ce folos poate să tragă din orice. Văzându-l pe Thek-Seng, a intrat în vorbă cu el şi, punându-i câteva întrebări meşteşugite, şi-a dat seama, cu ce fel de om avea de-a face şi că ar avea multe de câştigat Aflând că Thek-Seng era singur pe lume, el l-

a chemat sa trăiască împreună ca nişte fraţi, ceea ce bietul băiat a primit foarte bucuros, căci se săturase să stea tot singur, fără niciun prieten apropiat. Ly Thong l-a poftit să locuiască în casa lui şi îi dădea tot ce îi trebuia.

în vremea aceea, trăia prin apropiere un balaur groaznic. El se hrănea cu fel şi chip de animale, dar mai mult decât orice îi plăcea carnea de om. În fiecare lună, satele dimprejur îi dădeau rând pe rând câte un om, ca să nu aibă de suferit din partea lui pagube şi mai mari. S-a întâmplat ca la puţin timp după ce Thek-Seng s-a împrietenit cu Ly Thong, acesta urma să fie dat balaurului. De aceea Ly Thong era cuprins de o frică de nedescris şi se tot gândea cum să facă pentru a trimite pe altcineva la moarte în locul lui. în seara când urma să se ducă la balaur, el i-a spus lui Thek-Seng:

— Iubitul meu frate, în noaptea aceasta e rândul meu să fac de strajă la templul de lângă pădure, în fiecare noapte templul este păzit de cineva. Însă chiar azi am început să fac vin şi nu pot să întrerup lucrul, căci mi se strică vinul. De aceea te rog să te duci să faci de pază în locul meu, iar când va veni rândul tău mă voi duce şi eu la templu pentru tine,

Thek-Seng nu auzise de balaur şi, cinstit cum era, nici nu-şi închipuia că oamenii ar putea fi şi altfel. Fără a bănui nimic, el s-a învoit să se ducă în noaptea aceea la templu. îndată ce s-a înserat băiatul şi-a luat arcul şi toporul şi a plecat liniştit acolo unde îl trimisese Ly Thong.

în miezul nopţii a auzit un zgomot înfricoşător şi a văzut că din pădure ieşea uriaşa dihanie, cu o gură mare cât o prăpastie. Dar băiatul nu s-a speriat, ci, luându-şi arcul şi toporul, s-a prins la luptă. Când se depărtau puţin unul de altul, băiatul îl străpungea cu săgeţile, iar de aproape îl lovea cu toporul. Lupta a fost lungă şi grea, căci balaurul era atât de mare, încât săgeţile erau pentru el ca nişte ace, iar loviturile toporului „chiar dacă tăiau în el răni adânci ca brazdele de plug, aproape nu se cunoşteau în aşa matahală. Totuşi, după câteva ceasuri de luptă aprigă, balaurul a fost răpus. Între timp, se luminase de ziuă, aşa că Thek-Seng a tăiat capul balaurului şi, luându-l în spinare, a pornit spre casa lui Ly Thong.

Când l-a văzut intrând în casă, Ly Thong a rămas la început mut de uimire, căci fusese sigur că
Thek-Seng nu va ieşi viu din aşa încleştare, dar când a văzut şi capul balaurului, s-a gândit că scăpase de moarte şi va găsi în aceasta un prilej de câştig bun. El puse deci pe Thek-Seng să-i povestească tot ce se întâmplase. Iar în timpul povestirii, deşi se minuna de atâta vitejie, îşi făcea planul cum să întoarcă lucrurile pentru a trage numai el tot folosul din aceasta. De aceea, pe măsură ce Thek-Seng îşi istorisea isprava, Ly Thong se prefăcea că este clin ce în ce mai îngrijorat, iar la urmă spuse:

— Să ştii că ai făcut un mare rău. Balaurul acela era al împăratului, care ţinea la el ca la ochii din cap. Când va afla că l-ai omorât, te va pedepsi aspru. Pentru a scăpa de mânia împăratului, cred că e bine să fugi deocamdată din sat şi să te ascunzi din nou în scorbura ta. Eu voi căuta să-l îmbunez pe împărat şi, când primejdia va fi trecut, voi veni să te iau din nou la mine.

Bietul Thek-Seng, foarte mâhnit că trebuia să se întoarcă din nou la viaţa grea de altă dată, s-a grăbit să se ducă în pădure, iar Ly Thong s-a înfăţişat îndată împăratului şi a vorbit astfel:

— Mărite împărate, ţara a scăpat de marea primejdie a balaurului. Eu l-am omorât azi-noapte şi i-am tăiat capul, pe care l-am adus acasă la mine.

— Dacă este adevărat ceea ce spui, meriţi multe laude şi mare răsplată, a răspuns împăratul. Dar de ce nu ai adus aici capul balaurului?

— Pentru că este foarte mare şi greu, înălţate împărate. Ca să-l pot aduce

de la marginea pădurii până acasă, pe mine m-au ajutat vreo cincizeci de oameni, care s-au adunat acolo după ce omorâsem singur fiara.

Auzind acestea, împăratul a poruncit unui ofiţer să ia o sută de soldaţi cu care să meargă şi să aducă la palat capul balaurului. Când porunca a fost adusă la îndeplinire şi împăratul a putut vedea cu ochii lui ce grozăvie fusese balaurul, şi-a dat şi el seama de ce pacoste scăpase ţara. Pentru a răsplăti pe cel ce făcuse atâta bine omenirii, împăratul i-a dat lui Ly Thong o mare sumă de bani şi l-a înălţat la rangul de mandarin.

Zilele treceau şi în acest timp Thek-Seng îşi vedea de muncă, dar o ducea mai rău ca înainte, căci nu mai îndrăznea să se ducă în sat cu vreascurile, ci aştepta până se întâmpla să treacă cineva pe lingă pădure şi să-i dea mai nimic pe tot ce adunase într-o zi întreagă. Numai rareori, pe înnoptate, se furişa până la casa prietenului său, care îi dădea câte ceva demâncare.

împăratul ţării acesteia avea o fată foarte frumoasă, căreia îi plăceau mult de tot florile, aşa că aproape toată ziua şi-o petrecea în grădină. Odată, când fata era singură, pe deasupra grădinii s-a ivit un vultur foarte mare, care s-a năpustit asupra ei, a luat-o în gheare, s-a ridicat în slava cerului şi s-a făcut nevăzut. Thek-Seng băgase de seamă că vulturul se rotea deasupra grădinii împărăteşti, iar când l-a văzut că se ridică cu fata în gheare, a luat arcul şi a tras o săgeată spre el. însă vulturul era prea departe, aşa că săgeata l-a nimerit în aripă dar nu l-a omorât şi el a putut să-şi urmeze zborul. Thek-Seng s-a luat după picăturile de sânge care căzuseră din rană şi a aflat că vulturul îşi avea cuibul într-o prăpastie din munţi.

La vremea prânzului, împăratul a aşteptat ca fata să vină la masă, dar, văzând că ea întârzie prea mult, a trimis s-o caute în grădină. Slujitorii s-au întors după un timp, spunând că domniţa nu era între flori, ca de obicei. Atunci au căutat-o peste tot, dar n-au găsit-o şi nimeni nu ştia ce se întâmplase, căci răpirea se făcuse în mare grabă, fără ca vreun om să observe. împăratul a fost peste măsură de mâhnit de pieirea fiicei sale şi a făgăduit o mare răsplată celui ce o va găsi şi o va aduce acasă. Ly Thong s-a gândit îndată că şi de aici ar putea scoate ceva. S-a dus deci în grabă la Thek- Seng şi i-a spus;

— Fratele meu bun şi drag, hai să pornim să căutăm fata de împărat. Dacă vom izbuti s-o găsim, va fi foarte bine, căci împăratul ne va răsplăti, iar pe tine s-ar putea să te ierte că i-ai omorât balaurul. Atunci vei putea să te întorci la mine şi să trăieşti din nou printre oameni. Partea grea este că nu ştim încotro s-o pornim în căutare, căci nimeni nu ştie cine e răpitorul ei şi unde s-a dus.

însă Thek-Seng i-a povestit tot ce văzuse, a adăugat ce ştie şi unde este ascunzătoarea vulturului care răpise fata. Pentru a ajunge până la cuibul lui, ei au luat o frânghie foarte lungă şi groasă şi au pornit pe drumul cunoscut de Thek-Seng, până au ajuns la marginea prăpastiei.

Acolo au făcut un fel de cuşcă din tulpini de bambus şi, după ce au legat-o bine de un capăt al frânghiei, Thek-Seng a spus:

— Acum unul din noi va trebui să intre în cuşcă, iar celălalt îl va, lăsa în jos cu frânghia, până va ajunge în fundul prăpastiei. Acolo este cuibul vulturului şi, acolo a dus fata.

Lui Ly Thong îi era frică să coboare, dar îndată îi veni În minte cum să scape.

— Să tragem la sorţi, spuse el. Iată, am într-o mână 6 pietricică albă, iar în cealaltă una neagră. Eu am să le amestec, iar tu să alegi: dacă găseşti pietricica albă, vei rămâne aici şi voi coborî eu, iar dacă o vei nimeri pe cea neagră, vei coborî tu.

Thek-Seng s-a învoit, iar Ly Thong a pus mâinile li spate, prefăcându-se că amestecă pietricelele, dar în acest timp el a aruncat-o pe cea albă şi a luat încă una neagră, pe care o pregătise din vreme. Aşa se face că Thek-Seng a fost cel ales la sorţi să coboare

în căutarea vulturului. S-au hotărât deci ca Ly Thong să rămână sus şi să păzească frânghia, iar când Thek-Seng va voi să iasă, să-l anunţe scuturând frânghia, iar Ly Thong va trage cuşca în sus.

Thek-Seng, care nu se temea de nimic a intrat în cuşcă, iar Ly Thong l-a coborât încet până în fundul prăpastiei. Aici era o peşteră lungă, la intrarea căreia se mai vedeau încă picături de sânge căzute din rana vulturului, Thek-Seng se luă după aceste urme şi după o bucată ide vreme văzu că peştera se lărgeşte atât de mult, încât lăsa loc pentru un mare palat, în care locuia vulturul, însă acesta luase acum înfăţişarea unui balaur cu şapte capete şi, auzind zgomot de paşi în peştera sa, veni în grabă să pedepsească pe cel ce cutezase să-i încalce locaşul. Dar Thek-Seng nu se despărţise de arcul şi de toporul său, aşa că se prinse la luptă cu balaurul cel fioros.

Lupta a fost mai grea decât aceea cu balaurul de la templu, căci acum duşmanul avea şapte capete şi, când Thek-teeng izbutea să-i reteze unul, îndată creştea altul în locul lui. Văzând că n-o scoate la capăt cu tăiatul capetelor, Thek-Seng s-a prefăcut că-i este frică şi a luat-o la fugă până s-a depărtat de balaur, apoi a început să-l străpungă cu săgeţile. în sfârşit, o săgeată a pătruns în inima balaurului, care începu să verse sânge negru pe toate gurile şi, după câteva zvârcoliri groaznice, muri. Când Thek-Seng a păşit în palat, fetei împăratului nu-i venea să creadă că vede un chip omenesc, căci aici trăia numai între lighioanele spurcate din slujba balaurului. însă mirarea ei s-a schimbat în bucurie fără margini când a aflat că răpitorul ei pierise şi că acest tânăr venise s-o pună în libertate şi s-o ducă la părinţii ei.

Cum fata de împărat era nerăbdătoare să iasă mai repede la lumina zilei şi să ajungă acasă, a pornit îndată cu Thek-Seng spre locul unde îi aştepta cuşca de bambus. Thek-Seng îşi dădea bine seama că Ly Thong nu-i va putea ridica pe amândoi deodată, aşa că a spus fetei să intre în cuşcă, după care a scuturat frânghia. Ly Thong a ridicat-o până a scos-o din prăpastie, în timp ce Thek- Seng aştepta ca frânghia să coboare din nou pentru a-l scoate şi pe el.

Văzându-se cu fata de împărat, Ly Thong era sigur că va fi bine răsplătit, dar în răutatea şi lăcomia lui îşi făcu şi acum socoteala că ar fi mai bine dacă n-ar avea de împărţit cu Thek-Seng. De aceea, în loc să lase în jos frânghia cu cuşca, el aruncă în prăpastie mai mulţi bolovani mari de piatră, ca să-şi zdrobească tovarăşul. După aceea a pornit cu fata spre palatul împăratului,

Thek-Seng se adăpostise în peşteră şi văzu cum cădeau stâncile chiar pe locul unde stătuse cu câteva clipe mai înainte. Adânc îndurerat de nerecunoştinţa celui pe care-l socotise că-i este ca un frate, Thek-Seng se întoarse la palatul balaurului, cu gândul că va găsi acolo vreun mijloc de a ieşi din prăpastie. Tot căutând prin palat, ajunse într-o cameră întunecoasă, în care văzu un tânăr frumos, legat în lanţuri şi cu un jug la gât. Lui Thek-Seng i se făcu milă de el şi, cu ajutorul toporului său, în câteva clipe îl scoase din lanţuri şi din jug. Văzându-se liber, tânărul spuse:

— îţi mulţumesc, om bun, că m-ai scăpat din robia balaurului. Sunt aici de mai multe luni, de când balaurul acesta, luând chipul unui vultur uriaş, m-a răpit din palatul tatălui meu şi m-a adus aici, de unde nu credeam că voi mai scăpa. Tatăl meu este împăratul apelor. Să mergem la el şi îţi voi arăta recunoştinţa noastră pentru nepreţuitul ajutor pe care mi l-ai dat.

Cei doi tineri au ieşit din peşteră şi au mers pe fundul prăpastiei până au ajuns la un pârâu. La îndemnul băiatului, amândoi au intrat în albia pârâului şi îndată apele s-au umflat şi i-au dus la vale, ca într-o trăsură, fără să-i ude. În felul acesta au ajuns foarte curând la împăratul apelor, care nu mai ştia cum să-şi arate bucuria de a-şi revedea fiul pe care-l pierduse de atâta vreme fără să ştie ce se întâmplase cu dânsul. împăratul apelor 51 primi arte bine pe Thek-Seng şi, dându-şi seamă de meritele ăstuia, îl rugă să

rămână pentru totdeauna în împărăţia lui, care era cea mai bogată din lume; apoi adăugă acolo va fi cel mai bun prieten al fiului său, nu-i va şi nimic şi va putea trăi fericit, însă Thek-Seng nu se îndura să se despartă pentru totdeauna de locurile unde trăise până atunci. în afară aceasta, de când o văzuse pe fata de împărat, gândurile lui erau mereu la dânsa şi dorea din tot sufletul s-o adă din nou. De aceea mulţumi împăratului apelor, pentru bunăvoinţa sa şi- 1 rugă să-l ajute să iasă din praştie şi să ajungă lângă satul de unde venise, împăratul apelor nu mai stărui să-l oprească la dânsul şi, văzând că băiatului îi era dor de ţara sa, se hotărî să-i îndeplinească dorinţa. Mai înainte însă îl duse în vistieria sa şi-l rugă să ia de acolo, drept răsplată pentru salvarea fiului său, tot ce-i plăcea. în sala aceea erau bogăţii nemaivăzute, iar împăratul îi spuse că le poate lua şi pe toate, căci el mai avea multe altele. Dar Thek-Seng îşi alese numai un instrument muzical, un fel de lăută cu singură coardă. După aceea, împăratul şi cu fiul său duseră până la un izvor limpede, ale cărui ape se umflară ca un val, îl luară pe sus şi în câteva clipe îl lăsară chiar lângă pădurea unde era arborele scorburos.

După ce stătu puţin pe iarbă, privind cu drag la locurile pe care era cât pe-aci să nu le mai vadă, Thek-Seng începu să cânte din lăuta sa. Aceasta scotea nişte sunete nemaipomenit de dulci, dar pătrunzătoare, înfiripând o melodie ca de pe altă lume, care se răspândea până departe în împrejurimi. Oricine o auzea se oprea uimit şi tulburat, simţind în melodie un clor adânc şi o mare durere.

De la sosirea lui Ly Thong, palatul împărătesc era cuprins de mare tristeţe. La început împăratul se bucurase revăzându-şi fiica, dar bucuria nu i-a fost de lunga durată, căci băgă de seamă că fata era acum mută. Cei mai pricepuţi vraci şi cei mai învăţaţi cărturari fuseseră chemaţi la palat, dar niciunul nu a putut găsi leacul care să redea graiul fetei de împărat. Pe lingă aceasta, fata era atât de tristă, încât jalea cuprindea şi pe toţi cei din jur. Gândurile ei erau mereu la frumosul viteaz care o scăpase de balaur şi pe care îl credea mort, strivit de stâncile aruncate de Ly Thong în prăpastie.

în ziua când Thek-Seng s-a întors în pădurea sa, fata de împărat stătea în grădină, cufundată în gândurile ei negre. împăratul, împărăteasa şi mulţi curteni erau alături de dânsa şi căutau zadarnic s- o înveselească. Deodată, pe undele văzduhului veniră sunetele fermecătoare ale unui instrument nemaiauzit. Fata tresări şi, de unde până atunci nu putuse scoate nicio vorbă, chipul ei se lumină şi spuse:

— Acesta este viteazul care m-a smuls din ghearele balaurului!

Apoi ea povesti cu de-amănuntul tot ce se întâmplase În clipa în care fusese răpită de vultur până la întoarcerea acasă.

Foarte tulburat de cele auzite, împăratul dădu poruncă mai multor mandarini să ia ostaşi cu ei şi să pornească îndată pentru a căuta unii pe cel ce cânta, alţii pe Ly Thong şi să-i aducă în faţa lui.

Când un grup de soldaţi a ajuns la casa lui Ly Thong, au rămas îngroziţi de ceea ce vedeau. Zeul pădurii, acela. Are îl ajutase la început pe Thek-Seng, ştia tot ce se întâmpla şi veghea asupra bunului băiat, dar îl lăsase în Voie pe vicleanul Ly Thong, ca să vadă până unde merge ticăloşia lui şi totodată pentru a-l învăţa pe Thek-Seng să e descurce. Acum se hotărâse să-l pedepsească pe Ly Thong, iar soldaţii au ajuns acolo chiar în momentul când sul pădurii cobora din nori şi arunca fulgere asupra vinovatului, făcându-l scrum şi cenuşă.

Ceilalţi ostaşi l-au găsit pe Thek-Seng şi l-au rugat să vină la împărat. Fata l-a recunoscut îndată, iar părinţii ei i-au adus mulţumiri pentru că le-a scăpat fiica de balaur. După aceea, când a aflat că tot el omorâse pe balaurul de a templu, împăratul şi-a dat seama ce mare viteaz era Thek-Seng şi de ce mare folos ar putea fi împărăţiei

un asemenea om. El i-a dat pe fiica lui de soţie şi, cum nu mai avea alt copil, a spus de faţă cu toţi dregătorii şi curtenii că dorinţa lui este ca acest om să fie urmaşul său la tron.

în felul acesta, mulţumită vredniciei sale, Thek-Seng a scăpat de toate nevoile. însă faptele sale
de vitejie nu s-au terminat aici. După câtva timp, împărăţia aceasta a fost atacată de o mare oaste de duşmani. împăratul şi-a adunat armata, s-a întărit într-o cetate şi se pregătea de luptă. Dar Thek- Seng a spus că nu este nevoie de armată, căci el singur va opri pe duşmani. Când cotropitorii s-au apropiat de cetate, Thek-Seng şi-a luat lăuta şi a început să cânte o melodie veselă. Pe loc duşmanii şi-au aruncat armele şi au început să joace şi au tot jucat până au obosit atât de tare, încât au căzut la pământ şi au adormit adânc. Soldaţii împăratului s-au apropiat de ei şi, fără să le facă vreun rău, le- au luat armele, ca să nu mai aibă cu ce lupta. După un timp duşmanii s-au trezit din somn, dar erau atât de slăbiţi, încât nu puteau nici să se ridice de la pământ şi au început să ceară de mâncare. Thek-Seng a poruncit oamenilor săi să-i aducă o oală cu orez fiert. Când i s-a adus oala, el a dat-o duşmanilor şi le-a spus:

— Iată, mâncaţi de aici.

— Dar nu ne ajunge, căci oala este mică, iar noi suntem mulţi! au răspuns soldaţii duşmani.

însă când au început să mănânce, au observat că oala rămânea mereu plină, încât toţi au mâncat
până s-au săturat şi oala părea tot neîncepută. După aceea au prins putere, s-au ridicat şi au plecat de unde veniseră, fără a face vreo pagubă împărăţiei.

Aşa au păţit şi alţi duşmani care veneau cu gânduri de cotropire, încât s-a dus vestea pretutindeni şi nimeni nu mai îndrăznea să încalce hotarele acestei ţări.

După câţiva ani, împăratul simţi că era prea bătrân pentru a cârmi bine împărăţia, aşa că a lăsat tronul lui Thek-Seng, iar acesta a domnit mulţi ani în pace, spre binele poporului său.

Pepenaş

poveste vietnameză

Trăia odată într-un sat un om sărac şi cu soţia lui. Singurul lor mijloc de trai era tăiatul şi căratul lemnelor din pădure sau munca pe pământul celor bogaţi. Ei aveau un singur copil, dar acesta nu era la fel cu toţi ceilalţi copii, ci era în forma unui pepene. De aceea părinţii l-au numit So-dua, adică „pepenele verde”, iar toată lumea care îl cunoştea îi spunea Pepenaş. Copilul nu făcea nimic toată ziua, căci, neavând mâini, nu putea să se apuce de niciun lucru, iar când voia să meargă se rostogolea ca o minge.

în fiecare zi părinţii lui se duceau la muncă, iar acasă, rămânea numai Pepenaş. îndată ce se vedea singur, copilul ieşea din coaja sa de pepene şi se făcea un copil ca toţi copiii, după care se apuca să facă toate treburile în casă: mătura, spăla şi strângea totul, punea fiecare lucru la locul lui, făcea casa să strălucească de curăţenie. După ce termina tot lucrul, lua, iarăşi forma de pepene şi se aşeza într-un colţ, aşteptându-şi liniştit părinţii. Aceştia se minunau de ceea ce vedeau prin casă, dar nu înţelegeau cine făcea toată treaba în lipsa lor.

în acelaşi sat trăia şi un boier foarte bogat, stăpânul a tot ce era prin împrejurimi. El avea trei fete, toate foarte frumoase, însă deosebite la fire: cele două mai mari erau îngâmfate, mândre de frumuseţea şi de bogăţia lor, în timp ce sora lor mai mică

nu-şi găsea pereche de modestă, de cuminte şi de harnică. Toată lumea ţinea la ea, iar pe celelalte toţi le ocoleau, căci le ştiau că sunt şi foarte răutăcioase.

într-o zi Pepenaş a spus mamei sale:

— Mamă, eu nu mai vreau să stau tot timpul în casă fără să fac nimic, în timp ce toţi oamenii sunt la lucru. Aş vrea să muncesc şi eu la câmp cu voi, dar nu pot, aşa că vreau să intru la boier, ca să-i păzesc turma de oi.

Biata femeie nu prea credea că băiatul ei va putea face aceasta, dar mai mult ca să-i îndeplinească o dorinţă s-a dus la boier şi l-a rugat să-l ia pe copilul ei Pepenaş ca păzitor de oi. Boierul nu voia să-l primească la început, căci nici el nu avea încredere într-un astfel de păstor, dar până la urmă s-a învoit să-l trimită cu oile la câmp mai mult de curiozitate, să vadă ce va face copilul. însă era hotărât ca îndată ce se va pierde vreo oaie sau va avea orice altă nemulţumire, să-l
dea afară din slujbă.

Din ziua aceea Pepenaş se ducea zilnic cu oile la pădure şi le îngrijea atât de bine, încât nu numai că nu s-a f pierdut ori s-a îmbolnăvit vreuna, dar toate s-au făcut E mai frumoase, s-au îngrăşat şi au fătat miei mai mulţi. în câţiva ani turma boierului a sporit ca număr şi ca frumuseţe, Văzând că se înşelase asupra vredniciei ciobanului său, boierul a spus într-o zi fetelor sale:

— Sunt foarte mulţumit de felul cum păstorul Pepenaş îşi face slujba. De când îmi păzeşte el turma, aproape; că n-o mai cunosc: oile s-au înmulţit şi s-au împlinit şi în felul acesta averea mea a crescut. De aceea trebuie să ne purtăm cu dânsul în aşa fel ca să-l atragem de partea noastră, să nu se bage la stăpân în altă parte. Pentru aceasta am hotărât ca începând de mâine, să-i trimit de mâncare la prânz în pădure, iar voi, fetelor, i-o veţi duce pe rând, în fiecare zi câte una.

Când a auzit aceasta, fata cea mai mare a spus:

— Cum poţi cere, tată, ca noi, fete de boier, să ducem demâncare unui argat? Nu se cade să, facem aşa ceva, căci toată lumea ar râde şi de noi, fetele, şi de tine. Iar fata cea mijlocie a adăugat:

— Ar fi o nemaipomenită ruşine ca noi să ne ducem cu de-ale mâncării la un cioban, care nici măcar nu este un om ca toţi oamenii, ci un pepene verde. Boierul era acum sigur că şi fata cea mai mică va găsi o pricină să nu se ducă, însă ea ă răspuns că este bucuroasă de a face pe voia tatălui ei şi a doua zi a plecat cu coşul de merinde spre locul unde ştia că este Pepenaş cu turma lor de oi.

Când a ajuns la marginea pădurii, s-a uitat în toate părţile să-l găsească pe ciobănaş, dar nu-l vedea nicăieri. în schimb, a auzit o muzică atât de dulce, încât a rămas fermecată şi a stal mult timp nemişcată ca să asculte. Aducându-şi însă aminte pentru ce a venit, a început să-l cheme cu glas tare pe băiat. îndată muzica a încetat, iar Pepenaş s-a ivit rostogolindu-se prin iarbă până la picioarele fetei, a primit mâncarea, după care fata a plecat acasă.

La fel s-a întâmplat timp de mai multe zile la rând: când fata se apropia de locul unde băiatul păzea oile, auzea aceeaşi muzică fermecătoare, care parcă venea din altă lume, dar îndată ce paşii ei făceau vreun zgomot pe frunzele sau crenguţele uscate, ori când ea îl chema pe nume pe cioban, cântecul înceta într-o clipă, iar Pepenaş venea spre dânsa dându-se vesel de-a rostogolul prin iarbă.

într-o zi, fata s-a gândit să păşească uşor de tot, fără a face niciun zgomot. Aşa a şi făcut şi a izbutit să ajungă neobservată chiar lingă locul de unde porneau sunetele. Strecurându-se uşor, din ce în ce mai mult, din tufiş în tufiş, şi privind pe ascuns, fata a văzut o poieniţă cu iarbă verde ca mătasea, unde un tânăr de o neasemuită frumuseţe stătea culcat într-un leagăn de liane şi flori şi cânta dintr-un fluier de aur, iar pe crengile copacilor din jurul lui erau adunate zeci de privighetori şi alte păsări frumos

cântătoare, ale căror triluri fermecătoare se îmbinau armonios cu sunetele cristaline ale fluierului.

O bună bucată de vreme fata a rămas ca încremenită, uimită de ceea ce vedea şi auzea, dar mai târziu, privind mai cu băgare de seamă împrejur, a văzut la oarecare distantă de leagănul de flori o coajă de pepene despărţită în două, aşa cum era aceea care acoperea de obicei pe băiat. Fata a întins binişor mâna printre rămurele şi printre frunze, a apucat coaja şi a tras-o mai întâi spre dânsa, apoi a dus-o mai departe şi a ascuns-o sub nişte frunze. După aceea s-a dus mai spre marginea păduri, tot aşa de uşor precum venise şi a început să strige:

— Pepenaş, unde eşti, Pepenaş? Vino, că ţi-am adus de mâncare!

Ca de obicei, cântecul a încetat dintr-o dată, iar tânărul a sărit din leagănul său şi s-a îndreptat spre locul unde lăsase coaja, vrând să-şi ia forma de mai înainte şi negăsind-o a fost nevoit să meargă spre fată cu înfăţişarea pe care o avea şi a primit hrana adusă. Fata nu-şi mai lua ochii de la el şi nu se mai sătura privindu-l, atât era de frumos, Acum ea şi-a dat seama că Pepenaş era într- adevăr altfel de om decât ceilalţi, dar nu aşa cum toţi îl crezuseră, un copil prostuţ şi cu chip caraghios, ci un om înzestrat cu daruri pe care nu le mai avea nimeni pe lume. încă mai de mult, de când auzise pentru prima dată cântecul acela minunat, simţise în suflet o tulburare pe care nu ştia cum să şi-o explice, dar acum, privind la băiatul încântător din faţa ei, înţelesese că tulburarea aceea era dragoste şi că de acum înainte nu va mai putea trăi fără cel ce se numea Pepenaş.

După ce a terminat de mâncat, Pepenaş s-a rugat de fată să-i înapoieze coaja de pepene şi să nu povestească nimănui, nici chiar surorilor şi părinţilor ei, ceea ce văzuse. Fata ajurat că va păstra taina, i-a dat coaja şi a plecat acasă. Băiatul şi-a luat din nou forma sub care îl cunoşteau toţi, a mai stat cu turma la păscut, apoi a plecat spre sat, rostogolindu-se după oi prin praful drumului.

A doua zi şi în zilele următoare, fiica cea mai mică a boierului a venit mereu să aducă demâncare lui Pepenaş. Acesta nu se mai ferea de dânsa, rămânea cu înfăţişarea de om şi uneori chiar doinea din fluier în faţa ei, împreună cu măiestrele sale cântăreţe înaripate. Auzindu-l şi privindu-l zilnic, dragostea ei devenea din ce în ce mai puternică, dar tot atât de mult se aprinsese şi. Inima băiatului pentru frumoasa fată de boier. De aceea s-au hotărât să fie mereu împreună, unindu-şi vieţile prin căsătorie.

Aşa se face că într-o bună zi Pepenaş a spus mamei sale:

— Mamă dragă, eu vreau să mă însor cu fata cea mică a boierului. Du-te, te rog, la dânsul şi cere-i să mi-o dea de soţie.

La început mama a stat pe gânduri, căci nu îndrăznea să facă asemenea cerere unui boier aşa de mare.

Apoi a cugetat că, deşi erau săraci, erau oameni cinstiţi, aşa că boierul nu avea de ce să se simtă jignit. Aşadar, împreună cu soţul său, s-a înfăţişat boierului şi amândoi l-au rugat să-şi dea pe fata mai mică fiului lor, Pepenaş.

Boierului nu-i venea să-şi creadă urechilor când a auzit ce spuneau aceşti oameni: cum îndrăzneau nişte ţărani săraci să peţească fiica unui mare boier, şi încă pentru un fiu care avea un chip de neom? Nici vorbă nu putea fi de o asemenea căsătorie. Totuşi, ca să nu se spună că le-a respins cererea, s-a gândit să le pună nişte condiţii atât de grele, încât să nu poată fi îndeplinite. După ce s-a gândit puţin, a spus:

— Bine, primesc să dau pe fiica mea de soţie fiului dumneavoastră şi vom face nunta peste zece zile. Până atunci însă băiatul va trebui să-mi clădească trei palate mari şi frumoase, cum nu mai sunt altele în ţara aceasta. Fiecare palat să fie

în mijlocul unui parc întins, cu copaci şi flori, iar lângă fiecare parc să fie câte un câmp de orez destul de mare, ca din recolta de pe el să aibă ce mânca toată curtea mea timp de un an de zile. Dar dacă până atunci nu va fi făcut aşa cum am spus, pe el îl voi tăia în două, ca pe un pepene, iar vouă, părinţilor lui, voi pune să vi se taie capul.

Bieţii oameni au plecat acasă foarte tulburaţi.

— Iată în ce încurcătură ne-a băgat Pepenaş al nostru! însurătoare îi trebuia? Şi dacă ţinea neapărat să se însoare, nu putea găsi o fată de teapa lui? Cine va putea înfăptui vreodată ceea ce a cerut boierul?

Grija lor era cu atât mai mare cu cât vedeau că Pepenaş parcă nici nu se mai gândea la aceasta. în fiecare zi se ducea cu turma de oi la păscut, ca de obicei, şi nici nu mai pomenea de nuntă. Aşa au trecut nouă zile.

în dimineaţa zilei a zecea, toţi au rămas uimiţi văzând alături de casa boierului trei palate minunate, unul de marmură, altul de cristal, şi al treilea de fildeş încrustat cu aur. în parcurile din jurul acestor palate erau copaci mari şi umbroşi, precum şi flori de toate culorile, care îmbălsămau aerul până departe cu parfumul lor. Toate păsările cântătoare din împrejurimi se adunaseră aici şi îşi împleteau ciripiturile într-o armonie cerească. Iar dincolo de marginile parcurilor se legănau uşor în vânt lanuri bogate de orez, întinse cât puteai cuprinde cu privirea.

Oamenii din sat aşteptau cu inima strânsă această zi. însă când văzură nemaipomenita minune, îşi schimbară părerea şi începură să se gătească pentru nuntă. Pe la prânz, toţi sătenii îmbrăcaţi în haine de sărbătoare, se adunară la palatul de fildeş şi aur, unde fuseseră poftiţi de părinţii lui Pepenaş.

Când mai era puţin timp până la ora când trebuia să înceapă nunta, a apărut şi Pepenaş, venind de-a rostogolul prin noroi şi băltoace, căci peste noapte plouase. Văzându-l aşa de tăvălit şi de murdar, boierul n-a vrut să dea ochii cu el şi şi-a făcut de lucru prin mulţimea nuntaşilor. Dar mireasa şi-a întâmpinat mirele cu drag, l-a ajutat să urce înalta scară a palatului şi a intrat împreună cu el într-o cameră. Curând după aceea, în timp nuntaşii vorbeau fel şi chip despre cele ce se întâmplau, din camera aceea s-a auzit un glas necunoscut, apoi a s-a deschis şi toţi au văzut că fata iese la braţul unui tânăr de o frumuseţe nepământeană. împreună s-au apropiat de locul unde se aflau laolaltă părinţii şi rudele Tistului şi ale fetei, iar el a vorbit astfel, cu glas tare, să fie auzit de toţi cei ce veniseră la nuntă:

— Eu sunt acela pe care până acum l-aţi cunoscut sub forma unui pepene verde. Vraja care apăsa putea să distra numai în cazul când cea mai frumoasă fată din ţară l-ar fi luat de soţ de bună voie. Astăzi visul acesta mi se plineşte, iar eu îmi voi păstra pentru toată viaţa înfăţişarea de acum. Totuşi, în amintirea chipului pe care l-a avut până acum, numele meu va rămâne şi de aci înainte tot Pepenaş.

Toată lumea a înţeles atunci că Pepenaş era un om osebit, cu mult mai presus decât tot ceea ce se văzuse până atunci. De aceea, nunta a început cu mare veselie şi ţinut trei zile şi trei nopţi fără întrerupere. Boierul fuse sigur că nunta nu va avea loc, Pepenaş neputând Aice la îndeplinire porunca sa, aşa încât nu făcuse nici pregătire. însă în palatele ridicate peste noapte de Pepenaş se găseau din belşug toate cele necesare pentru trecere, aşa că veselia nu mai cunoştea margini.

După nuntă, Pepenaş şi soţia lui s-au mutat în cel ai frumos din cele trei palate, unde duceau o viaţă fericită. Pe celelalte două palate le-au dăruit, câte unul fiecăreia din celelalte două fiice ale boierului. Aşa au vrut Pepenaş şi soţia lui, pentru ca să se bucure şi ele de fericirea lor. însă, cu toată această dărnicie fără seamăn, cele două surori mai mari nu mai puteau de necaz, văzând cum se înşelaseră în privinţa lui Pepenaş, şi erau pline de invidie faţă de sora lor.

După câtva timp, Pepenaş a spus soţiei sale:

— Acum suntem bogaţi, avem palat frumos, grădină mare şi orez mult, totuşi eu nu vreau să trăiesc fără să lucrez ceva. Când aveam forma de pepene, n-am putut să merg la şcoală ca toţi copiii şi nici să învăţ o meserie. Dar nici nu pot rămâne toată viaţa să păzesc oile sau să adun vreascuri din pădure. De aceea, va trebui să plec la învăţătură în capitala ţării, ca să devin doctor.

Soţia lui a fost de aceeaşi părere, aşa că îndată au început să facă pregătirile de drum, iar după câteva zile Pepenaş a plecat din satul său. însă, înainte de a se despărţi de soţia lui, i-a dat un cuţit şi două ouă, spunându-i:

— Oriunde te vei duce, să porţi cu tine aceste lucruri, căci îţi vor fi de mare folos la nevoie.

După plecarea lui Pepenaş, tânăra lui soţie se ducea mereu pe la surorile ei, pe care le iubea aşa
cum orice om trebuie să-şi iubească fraţii şi surorile. Stând împreună cu ele, îi mai trecea dorul de soţ şi nu se mai simţea atât de singură. Dar, cu toată bunătatea ei, cele două surori mai mari nu o puteau suferi, invidia lor creştea pe fiecare zi tot mai mult, aşa că, în sfârşit, ele şi-au pus în gând s- o omoare. De aceea, într-o zi i-au spus:

— Astăzi este vreme frumoasă, vântul nu bate deloc, şa că ne-am gândit că ar fi bine să facem o plimbare cu prea pe mare. Vrei să vii şi tu cu noi?

Tânăra soţie a fost foarte bucuroasă auzind o asemenea propunere din partea surorilor ei şi s-a învoit să meargă cu ele în barcă, însă nu a uitat să ia cu dânsa cele trei lucruri date de soţul ei. Odată suite în barcă, cele trei fiice ale boierului vâsleau pe rând, foarte bine dispuse, până când s-au depărtat mult de mal. Atunci cele două fete răutăcioase, pândind o clipă când sora lor nu era atentă, au îmbrâncit-o cu putere până au aruncat-o în mare. Biata femeie a încercat să înoate, dar era prea departe de mal, aşa încât a început a se duce la fund. însă iar atunci a apărut un peşte mare, care a înghiţit-o şi pornit mai departe pe sub apă. Peştele a înotat cât a înotat, apoi s-a apropiat de o insulă şi a ieşit lângă mal, ca să se încălzească la soare. Atunci soţia lui Pepenaş i-a spintecat pântecele cu cuţitul şi a ieşit pe uscat. Acolo şi-a făcut o colibă şi când pus ouăle pe nisipul cald, din ele au ieşit doi pui, care au crescut până s-au făcut un cocoş şi o găină.

Pe insulă, tânăra femeie a trăit mai mulţi ani. în acest timp ea se hrănea cu rădăcini şi cu fructe ale plantelor de pe insulă, precum şi cu ouăle pe care le făcea zilnic găina. în tot acest timp, cocoşul umbla de colo până colo, privind în toate părţile, să vadă dacă nu vine vreo primejdie. într-o zi, în largul mării a apărut o corabie foarte frumoasă. Când a văzut-o, cocoşul a început să cânte:

— Cucurigu, iată corabia doctorului, care vine să-şi ducă soţia acasă!

El cânta mereu şi aşa de tare, încât s-a auzit până şi pe corabie. Doctorul Pepenaş, care într- adevăr se întorcea cu corabia acasă, a rămas uimit auzind aceste cuvinte. Ei a tras corabia la mal şi, când a coborât, nu-i venea să creadă găsindu-şi soţia în aşa pustietate, când o ştia în palatul lor de fildeş şi aur. Dar şi mai mare i-a fost bucuria că, după cele întâmplate, a găsit-o în viaţă şi sănătoasă, chiar dacă trăia într-o colibă săracă pe un ţărm pustiu. A luat-o pe corabie şi, foarte fericiţi, au pornit împreună spre casă.

Când au ajuns în satul lor, Pepenaş a pornit înainte şi a intrat singur în curte. Aici cumnatele sale l-au întâmpinat plângând şi spunând că sora lor cea mică a murit. Dar tocmai când prefăcuta lor jale părea mai mare, s-a ivit şi aceea pe care credeau că au omorât-o. De ruşine şi de frică, nici n-au mai stat să dea ochii cu ea, ci au fugit într-o pădure, de unde nu s-au mai întors. Nimeni n-a ştiut vreodată ce s-a întâmplat cu ele.

Din ziua aceea, Pepenaş nu a mai plecat de lângă soţia sa şi împreună au trăit

fericiţi până la adânci bătrâneţe.

Culmea lăcomiei

poveste vietnameză

Trăia odată un bătrân încărcat de ani, căruia îi mersese vestea pentru bogăţia pe care o adunase, dar mai cu seamă pentru cărpănoşenia lui fără pereche. în ruptul capului nu şi-ar fi împli nici vreo toană, numai şi numai ca să poată pune ban peste ban; şi adesea, în loc de mâncare, se îndestula zomăindu-şi gologanii. într-o bună zi omul căzu la pat şi, tot bolind aşa, simţi că i se apropie sfârşitul; atunci îi chemă la căpătâi pe cei trei feciori ai săi, să le împartă averea. Le spuse din capul locului că o bună parte din ea va fi hărăzită celui care se va dovedi în stare s-o păstreze şi s-o sporească. Apoi începu a-i descoase, întrebându-l pe cel mai mare dintre feciori:

— Ia spune, când o fi să mor, cum te gândeşti să mă înmormântezi în aşa chip, încât să nu se facă nicio risipă?

— Mă gândesc, îi răspunse acesta, să cumpăr o raclă de lemn negru şi un giulgiu, ca să-ţi înfăşor trupul...

— Auzi colo, i-o reteză taică-său, vrei să ajungi în sapă de lemn?! Ce nevoie am de raclă şi de giulgiu? Atâta cheltuială fără rost! Ce mână spartă!

Apoi, întorcându-se către cel mijlociu, îl întrebă:

— Dar tu, cum socoteşti să mă petreci la groapă fără să dai prea mult din pungă?

— Am să te vâr într-un sac şi am să iau o luntre cu împrumut, şi când oi ajunge pe la mijlocul râului, am să te-arunc în apă; aşa n-o să mai am de plătit nici preoţii şi nici groparii.

— Vai de mine! suspină bătrânul cu glas stins. Câtă osteneală şi ce cheltuieli fără rost! şi-l privi cu toată nădejdea pe mezin.

— Eu am pus la cale totul mai demult, îi răspunse acesta. Când ţi s-o împlini sorocul, am să-ţi ard trupul pe rug, şi cenuşa am s-o împrăştii în grădină, să îngraş pământul; pomii au să lege roade bogate şi am să adun bănet, nu glumă.

în sfârşit, zgârcitul răsuflă uşurat.

— Cuminte şi cu socoteală te-ai gândit, fiule! îl lăudă el. Acum pot să închid ochii liniştit. Cel puţin ştiu că avutul meu a încăput pe mâini bune...

Prietenul morţii

poveste catalună

A fost odată un bărbat ce-şi dorea doar să fie un om drept. Nu se simţea bine decât alături de cei cu care era în comuniune de idei şi mereu îşi dădea cu părerea, judecând totul după cum îi dicta conştiinţa, fără să-i pese că părerea lui putea face rău unui bogătan pentru a ajuta un sărăntoc ori unui magnat puternic pentru a ajuta un nevoiaş. El spunea întotdeauna, mai presus de orice, ce i se părea mai drept, după dreapta-i înţelegere.

Acelui bărbat i-a născut nevasta un fiu pe care şi-l dorea, fireşte, să fie la fel de drept ca şi el. Se tot gândea şi răzgândea cum să-i semene fiul şi cum să se poarte aidoma lui, dând fiecăruia ce i se cuvenea şi spunând lucrurilor pe nume.

De aceea, îşi întreba toţi cunoscuţii şi se socotea cum să facă pentru a-i transmite

credinţa lui şi fiului. Dar ei îi spuneau ba una, ba alta, până ce a dat de un moş înţelept, care i-a zis că în acel domeniu fiii seamănă cu naşii şi moşteneau îndeobşte firea şi virtuţile lor, aşa că, de voia ca fiul să-i fie om drept, trebuia să-i ia de naş un om drept.

Vorbele moşului l-au convins pe tată, care a hotărât să caute un om drept care să-i boteze fiul.

A plecat în lumea largă, într-o zi, în inima unei păduri, i-a ieşit în cale Aghiuţă în persoană, căci, ştiind ce căuta bărbatul, îşi zisese că avea un bun prilej de a se alege cu un fin. S-a apropiat de tată şi l-a iscodit:

— Unde te duci?

— Păi, caut un naş pentru fiu-meu.

— Şi ce soi de naş cauţi? a întrebat Aghiuţă.

— Păi, unul care să fie, mai presus de orice, un om drept.

— Atunci mă ofer cu plăcere, fiindcă cred că-s persoana nimerită.

— Chiar atât de drept te crezi? a întrebat tatăl.

— Cel mai drept de pe lume.

— Foarte bine, dar spune-mi cine eşti.

— Eu sunt Aghiuţă.

— Dar ştii că eşti bine?! a râs tatăl. Şi te ţii drept cel mai drept om de pe lume? Păi, tu umbli după oameni, încercând să-i faci să cadă în păcat, înşeli, faci toate josniciile ca să ne duci în ispită, asta ţi se pare drept? Du-te, dom'ne, de-aci, că nu-mi pari potrivit să-i fii naş fiului meu.

Tatăl a plecat mai departe. A mers ce-a mers şi s-a întâlnit cu un bătrânel fără fir de păr în cap şi aproape zaharisit, care l-a întrebat unde se ducea; tatăl i-a răspuns căera încăutarea unuinaş pentru fiu-său; iar moşul s-a oferit să-i fie naş copilului, spunându-ică greu ar fi putut găsi pecineva mai drept ca el. Tatăl l-a întrebat cine era, iar el i-a spus că era Sfântul Petru. Iar tatăl a zis:

— Tare mă mai mir că te crezi un om drept. Doar eşti portarul cerului şi, ori de câte ori bate un suflet, nu faci decât să invoci pretexte şi să ridici piedici, ca să nu-l laşi să intre. Pentru fleacuri şi lucruri fără însemnătate, într-o clipită îi şi trimiţi liniştit în iad. Şi mai ai îndrăzneala să spui că ai fi un om drept! Mergi cu Dumnezeu şi nici să nu te gândeşti că ai să-i fii naş fiului meu!

Şi gata, l-a lăsat baltă şi-a plecat. Altă dată, după ce mersese zi de vară până-n seară, a întâlnit un bărbat cu barbă lungă, care părea om de nădejde. Cum drumul era foarte pustiu şi se vedea că amândoi nu întâlniseră de mult pe nimeni, s-au oprit să tăifasuiască. Tatăl a spus că era în căutarea unui naş pentru fiul lui şi ce condiţie punea, iar necunoscutul, auzindu-l, s-a oferit să-i fie naş, zicându-i că era cu neputinţă să dea de unul mai drept ca el. Nedumerit, tatăl l-a întrebat cine era, iar necunoscutul a răspuns:

— Eu sunt Dumnezeu.

— Dumnezeu? s-a mirat tatăl. Păi, să ştii că am dat de bucluc. Dai unora atâtea bogăţii, că ei nici nu ştiu cum să le folosească şi le cheltuiesc din plictis; în schimb, pe alţii îi faci atât de săraci, că n- au nicio satisfacţie în toată viaţa lor. Unora le oferi viaţă, sănătate şi putere pentru a da şi a lua, iar altora, în schimb, le trimiţi boli fără număr. Unora le dai înţelepciune şi toate harurile inteligenţei, în timp ce alţii nu izbutesc să priceapă nici cele mai simple lucruri. Faci nebuni, invalizi, asasini, trimiţi boli, răni şi războaie. Faci la fel de uşor şi bine, şi rău, dar, deşi poţi evita toate nenorocirile, nu mişti un deget şi laşi ca totul să meargă aşa cum ţi-am spus. Asta ţi se pare drept?

Tatăl şi-a continuat lunga călătorie, căutând un om drept care să-i boteze fiul

şi lăsându-l pe Dumnezeu în drum.

A umblat ce-a umblat, prin văi şi prin munţi, şi până la urmă s-a simţit atât de ostenit de-atâta mers de colo până colo, fără să găsească naşul pe care îl căuta. începuse să se teamă că n-avea să găsească unul, când iată că a întâlnit, aşezat pe marginea drumului, un soi de fantomă cu capul alb şi faţa păroasă, fără niciun pic de carne pe ea, căci era numai piele şi os, era învelită într-un cearşaf şi se sprijinea într-o coasă.

I s-a părut atât de curioasă, că s-a oprit să-i vorbească.

— Cine eşti? a întrebat-o tatăl.

— Eu sunt Moartea. Dar tu cine eşti? a întrebat.

— Eu sunt un tată care bate lumea în căutarea unui om drept care să-i boteze fiul.

— Păi mă îndoiesc să dai de cineva mai drept ca mine, a spus Moartea, fiindcă pentru mine nu există nici bogat sau sărac, nici înţelept sau prost, nici tânăr sau bătrân, nici rege sau supus. Când le bate ceasul, mă port cu toţi la fel şi-i iau fără deosebiri ori preferinţe. Spune-mi dacă ţi se pare că există cineva mai drept ca mine.

— Mă rog, a spus tatăl, nu mi se pare că ai fi chiar atât de dreaptă pe cât spui, fiindcă, uneori, îl omori pe cel care ar putea scoate la liman o familie şi îi laşi toţi copii în mizerie; în schimb, nu iei bătrâni ramoliţi şi senili, cărora cel mai bine le-ar fi să plece cât mai curând de pe lumea asta. Dar, dintre toţi posibilii naşi de care-am dat până acum, recunosc că, deşi nu eşti chiar atât de dreaptă pe cât s-ar cuveni să fii, cel puţin eşti cea mai dreaptă.

Aşadar au făcut botezul, despre care s-a vorbit foarte mult, fiindcă Moartea s-a dat peste cap pentru el. Dar a fost strălucit; la plecare, a plouat cu dulciuri şi bomboane, spre încântarea copiilor. Moartea era nespus de mulţumită că era naşă, fiindcă nimeni nu-i mai ceruse vreodată aşa ceva. îndeobşte, toţi o dădeau la o parte, dar la botez, fiindcă o trataseră altfel, ca pe o adevărată naşă, s-a veselit, a vorbit cu toţi, s-a amestecat cu oamenii şi a tăifăsuit cu unii care, cu alte prilejuri, ar fi fugit îngroziţi de ea.

La sfârşitul petrecerii, Moartea i-a spus cumătrului său:

— Acum trebuie să plec, fiindcă am îndatoriri deosebit de însemnate, pe care le-am lăsat baltă din pricina botezului. Sunt foarte încântată de cum am fost tratată şi îţi făgăduiesc că, de cum scap de îndatoriri, am să vin să-mi văd finul. Nu trebuie să-ţi mai spun că am să-i cumpăr primii pantofi, primele straie şi buchetul de Florii; în fiecare an am să-i aduc cel mai mare ou de Paşti din cofetării. Pe lângă toate astea, vreau să văd copilul cât mai des, fiindcă, deşi sunt Moartea blestemată şi urâtă de toată lumea, îmi place mult să mi se spună naşă.

Moartea a plecat aşadar la treburi, aducând necazuri şi nenorociri în casele unde cuiva îi bătuse ceasul, căci, oricât era de naşă, nu şi le putea lăsa de izbelişte. într-adevăr, ori de câte ori putea, dădea fuga să-şi vadă finul şi îl gâdila cu degetele ei lungi şi uscate în care oasele îi trosneau în mişcare, făcând cric-crac. Pruncul nu plângea, ci râdea, căci era obişnuit cu ea; iar Moartea era foarte încântată.

Tot vizitându-şi finul, Moartea s-a împrietenit cu tatăl; şi într-o zi i-a spus:

— Mare păcat că eşti atât de sărac, fiindcă mi-ar plăcea ca finul meu să fie bogat. Ai să te duci să vezi bolnavul când au să te cheme şi, dacă nu mă vezi pe-o lature a patului, înseamnă că pacientul nu-i în primejdie: îi dai o fiertură din ierburile pe care am să ţi le spun şi, orice ar avea, se face bine. Dar dacă bolnavul trebuie să moară şi nu mai e nimic de făcut, ai să mă vezi la picioarele patului, iar eu am să-ţi arăt pe degete câte zile îi mai rămân de trăit.

Zis şi făcut. Curând, urmând precis sfaturile Morţii, bărbatul a ajuns un doftor

vestit şi avut. într- o zi, l-au chemat la un rege foarte bolnav şi i-au dat o pungă cu galbeni, numai să-l vindece. Ajungând în iatacul bolnavului, doftorul a văzut că, la picioarele patului, Moartea îi arăta trei degete, carevasăzică regele avea să moară peste trei zile. Doftorul a priceput foarte bine ce-i spunea Moartea, dar îl ispitea atât de mult punga cu galbeni, că, pentru a pune mâna pe ea, a hotărât să-i prescrie regelui o fiertură de ierburi de-a Morţii. Şi monarhul s-a însănătoşit, căci fiertura era fermecată şi însănătoşea oamenii, chiar dacă sufereau de o boală mortală.

Văzându-l moartea s-a înfuriat cu adevărat şi ajurat că doftorul neascultător avea să-şi regrete
din toată inima îndrăzneala. Dar el a zis că n-o văzuse la picioarele patului şi şi-a cerut iertare, dar Moartea a priceput că fusese mânat de lăcomie. Aşa că, după câteva zile, l-a vizitat şi i-a zis:

— Ne cunoaştem de mult, şi vin de multă vreme la voi acasă, dar voi nu m-aţi vizitat niciodată. Cred că e timpul să-mi cunoaşteţi casa, aşa că te poftesc chiar azi, dacă vrei.

Doftorul era foarte curios să vadă casa Morţii şi, mai ales, să afle unde şi cum locuia, aşa că a acceptat pe loc. Au pornit deci la drum şi au străbătut cale lungă prin codri şi peste munţi, pe drumuri şi poteci, suind şi coborând, pe râuri şi maluri, pe ţărmuri şi faleze, prin locuri tot mai pierdute şi despre care era tot mai greu să ţină minte cum puteau fi trecute. Iar doftorul se văita neîncetat:

— Totul e foarte complicat şi îmbârligat; nu ştiu dacă am să mai cunosc drumul de întoarcere.

Iar Mortea îi răspundea:

— Nu-ţi face griji, că ai să te întorci foarte uşor.

în sfârşit, au ajuns la casa Morţii. Era un palat atât de înalt şi atât de mare, că nu-l puteai cuprinde cu ochii, Au intrat şi au străbătut săli după săli, atât de uriaşe, că nu le dădeai de capăt cu privirea. Doftorul voia să vadă patul în care dormea Moartea şi masa la care mânca, dar nu le zărea pe nicăieri. Se vedeau numai şi numai opaiţe cu ulei, aprinse, care umpleau încăperile cu o lumină mohorâtă, tristă şi sinistră. Iar Moartea păşea prin marea de opaiţe, printre lumini şi umbre, şi nici nu rătăcea drumul, nici nu atingea vreunul. Nu toate opaiţele erau la fel. Unele erau pline cu ulei şi luminau mai mult, iar altele, din contră, erau pe jumătate ori aproape goale şi dădeau lumină mai puţină; flăcăruile celor mai goale păreau gata să se stingă. Doftorul nu pricepea ce voia să spună toată acea năzărire ciudată şi a întrebat-o pe Moarte.

— Aici, l-a lămurit ea, sunt tot atâtea opaiţe câţi oameni pe lume. Fiecare e al unui om; câtă vreme îi arde flacăra, el e viu. Dacă opaiţul luminează bine, iar lumina lui e limpede, omul e bine sănătos; dacă fitilul pâlpâie şi lumina se face mai mică, omul e bolnav. Cât durează uleiul din opaiţ şi, drept urmare, flacăra dăinuie, omul trăieşte; de cum se sfârşeşte uleiul, iar opaiţul se stinge, cel căruia îi aparţinea acel opaiţ moare.

Doftorul a încetinit pasul şi s-a uitat la opaiţele pe lângă care trecea. Când vedea unul foarte plin şi cu flacăra înaltă, spunea:

— Uite, ăsta mai are de trăit mulţi ani.

Când vedea unul mai curând gol, nu se putea împiedica să spună:

— Bietul de el, uite ce puţin i-a mai rămas.

Şi, dând de un opaiţ atât de plin că părea gata să se reverse, a întrebat-o pe Moarte, de curiozitate:

— Al cui e opaiţul ăsta atât de plin?

Şi Moartea i-a răspuns:

— Opaiţul ăsta e al fiului tău.

— Fir-aş să fiu, ce noroc are; păi, ştiu că are viaţa asigurată pentru o mulţime de ani.

Foarte aproape de el, a zărit alt opaiţ, în care abia dacă mai era un strop de ulei, şi i-a zis Morţii, pe un ton batjocoritor:

— Ia te uită la ăsta, ce repede se va duce la cer!

Şi Moartea i-a răspuns:

— Păi, uită-te bine la el, că-i al tău.

Doftorul s-a îngrozit şi l-a cuprins cea mai neagră deznădejde; a implorat-o pe Moarte să-i mai picure cel puţin câţiva stropi de ulei luaţi de la alt opaiţ, fiindcă erau foarte multe care dădeau pe- afară.

— Tocmai acum să mor, când sunt bogat şi pot avea tot ce-i mai bun?

Şi i-a cerut Morţii să toarne în opaiţul lui niţel ulei din opaiţul fiului său, căruia puţin avea să-i pese dacă trăia câteva luni mai mult ori mai puţin, un an sau doi, căci avea întreaga viaţă înainte; astfel, i-a spus, avea să-i dea lui mai multă vreme să-l sfătuiască şi să-l educe, ca să ajungă un om drept.

Moartea refuza tot ce-i propunea tatăl; nici măcar nu-l obosea să-l mai asculte. I-a spus ca era un tată rău, fiindcă nu era drept că scurteze viaţa fiului ca să-şi lungească propria-i viaţă şi fiindcă nu şovăia să-i facă rău fiului în folosul lui. Asta însemna că era drept? Şi i-a mai spus:

— Adu-ţi aminte că m-ai ales drept naşă a fiului tău tocmai fiindcă erai încredinţat că eu sunt cea mai dreaptă.

Dar, în timp ce se certau astfel şi omul nostru ba cerea, ba implora, uleiul din opaiţul lui s-a sfârşit, iar doftorul a căzut mort.

Hermod şi Hadvor

poveste islandeză

A fost odată ca niciodată un rege, care avea o regină şi o singură fiică, pe nume Hadvor, o blondă frumoasă şi moştenitoarea regatului. Regele şi regina mai aveau însă un fiu adoptiv, care era cam de aceeaşi vârstă cu Hadvor; un copil destoinic şi chipeş. Pe el îl chema Hermod. Hadvor şi Hermod se jucau adesea împreună copii fiind, şi se plăceau atât de mult încât, pe când erau foarte tineri, îşi fagăduiră unul altuia să se căsătorească.

Cu timpul, regina se îmbolnăvi şi, simţind că i se apropie sfârşitul, îl chemă pe rege la ea. Când regele veni, ea îi spuse că nu avea mult de trăit şi de aceea dorea să-l roage un singur lucru, şi anume: dacă se însura cu altă femeie, aceasta nu trebuia să fie decât regina Hetlandului. Regele îi promise, iar la scurt timp, regina muri.

Vremea trecu, şi regele se plictisi să mai trăiască singur, aşa că îşi echipă corabia şi porni pe mare. în timp ce naviga, iată că se abătu asupra lui o ceaţă atât de deasă încât pierdu de tot direcţia, dar după lungi necazuri găsi pământul. îşi lăsă corabia la mal şi urcă singur pe ţărm. După ce merse un timp, ajunse într-o pădure şi se opri să se odihnească. Atunci auzi o muzică dulce de harpă şi merse în direcţia sunetelor până ajunse la un luminiş, iar acolo văzu trei femei, dintre care una şedea pe un scaun de aur şi era frumoasă şi îmbrăcată cu măreţie; ea ţinea în mână o harpă, şi era foarte îndurerată. A doua era şi ea frumos îmbrăcată, dar mai tânără la înfăţişare şi stătea şi ea pe un scaun, însă nu atât de măreţ ca cel al primei femei. A treia stătea lângă ele şi era foarte drăguţă la vedere; peste celelalte haine avea o mantie verde şi era lesne de înţeles că era servitoarea celor două.

După ce regele se uită puţin la ele, înaintă şi le salută. Cea care stătea pe scaunul de aur îl întrebă cine era şi unde merge; iar el îi spuse toată povestea: că era rege, că îşi pierduse regina, iar acum era în drum spre Hetland, ca s-o ceară în căsătorie pe regina acelei ţări. Ea răspunse că soarta aranjase minunat asta, căci piraţii devastaseră Hetlandul şi îl omorâseră pe rege, iar ea fugise cuprinsă de groază din acea ţară şi ajunsese aici după multe peripeţii, şi era chiar persoana pe care o căuta el, iar celelalte două erau fiica şi servitoarea ei. Regele îi ceru mâna imediat; ea îi primi cu bucurie cererea în căsătorie. Se suiră pe corabie şi se întoarseră în ţara regelui.

Hermod şi Hadvor nu le prea băgau în seamă pe regină şi pe fiica ei, dar, pe de altă parte, Hadvor şi servitoarea reginei, pe care o chema Olof, erau foarte bune prietene, şi Olof venea deseori în vizită la Hadvor în castelul ei. Nu trecu mult şi regele plecă la război, şi imediat după plecarea lui, regina se duse la Hermod şi îi spuse că ea voia ca el să se însoare cu fiica ei. Hermod îi spuse că nu voia să facă aşa ceva, la care regina se mânie teribil, şi îi spuse că în cazul ăsta nu o va avea nici pe Hadvor, căci ea o să-l blesteme să plece pe o insulă pustie, şi acolo să fie ziua leu, iar noaptea om. De asemenea, el se va gândi mereu la Hadvor, ceea ce îi provoca şi mai multă durere, iar de vraja asta nu va scăpa până când Hadvor va arde pielea leului, însă acest lucru nu se va întâmpla prea curând.

De îndată ce regina termină de vorbit, Hermod îi răspunse că şi el aruncă o vrajă asupra ei, şi anume, de îndată ce el era eliberat de vrăjile ei, ea avea să se transforme în şobolan, iar fata ei în şoarece, iar el le va omorî cu sabia.

După asta, Hermod dispăru şi nimeni nu ştia ce se întâmplase cu el; regina puse să fie căutat, dar el nu fu de găsit nicăieri. Odată, pe când Olof era în castel cu Hadvor, o întrebă pe prinţesă dacă ştia unde plecase Hermod. Hadvor devenise foarte tristă şi răspunse că nu ştia.

— Atunci am să-ţi spun eu, căci ştiu totul despre asta, spuse Olof. Hermod a dispărut prin vrăjile ticăloase ale reginei, căci ea este vrăjitoare, şi fiica ei la fel, deşi şi-au luat înfăţişările astea frumoase. Pentru că Hermod nu a vrut să facă jocul reginei şi să se însoare cu fiica ei, ea l-a vrăjit să se ducă pe o insulă şi să fie ziua leu, şi noaptea bărbat, şi să nu fie eliberat de vrajă până când tu nu vei arde pielea leului. Pe lângă asta, ţi-a căutat şi ţie o pereche; are un frate în infern, un uriaş cu trei capete, pe care îl va preface într-un prinţ frumos ca să-l însoare cu tine. Acest lucru nu e ceva nou pentru regină; ea m-a luat din casa părinţilor mei şi m-a obligat s-o slujesc; însă nu mi-a făcut niciodată vreun rău, căci mantia verde pe care o port mă apără de toate relele.

Acum Hadvor se întristă şi mai tare ca înainte, la gândul căsătoriei care i se pregătea şi o imploră pe Olof să găsească un plan care să o salveze.

Olof răspunse:

— Eu cred că peţitorul tău va veni la tine prin podeaua castelului, aşa că atunci când vei auzi zgomot, şi podeaua va începe să se deschidă, să ai pregătită nişte smoală fierbinte pe care s-o torni din belşug în deschizătură. Asta îi va veni de hac.

Cam acum se întoarse şi regele de la război şi fu pentru el o mare lovitură să afle că nimeni nu ştia ce se întâmplase cu Hermod; dar regina îl consolă cât de bine putu, şi după un timp regele se gândi mai puţin la fiul lui.

Hadvor rămase în castelul ei şi se pregăti să-şi primească peţitorul când acesta avea să vină. într- o noapte, nu mult după aceea, sub castel se auziră un zgomot puternic şi bubuituri. Hadvor ghici de îndată ce era şi le spuse servitoarelor ei să o ajute. Zgomotul şi bubuiturile deveniră tot mai puternice, până când podeaua începu să se deschidă; Hadvor le puse pe servitoare să ia cazanul cu smoală şi să-l verse în deschizătură. Cu asta zgomotele deveniră din ce în ce mai slabe, până când, în cele din

urmă, încetară de tot.
în dimineaţa următoare, regina se sculă devreme şi se duse la poarta palatului, şi acolo îl găsi pe uriaş, fratele ei, zăcând mort. Regina îi spuse:
— Rostesc această vrajă, ca să devii un prinţ frumos, şi ca Hadvor să nu poată spune nimic împotriva acuzaţiilor pe care am să i le aduc.
Cadavrul uriaşului se prefăcu acum într-un prinţ frumos, şi regina intră din nou în palat.
Ea îi spuse regelui:
— Eu nu cred că fata ta e atât de bună cum se spune că este. Fratele meu a venit şi i-a cerut mâna, iar ea a pus să fie omorât. Tocmai i-am găsit cadavrul la poarta palatului.
Regele se duse cu regina să vadă cadavrul, şi totul i se păru foarte ciudat; aşa un tânăr frumos, spuse el, ar fi fost o pereche bună pentru Hadvor, şi el ar fi consimţit de îndată la căsătoria lor. Regina îi ceru permisiunea de a hotărî ea ce pedeapsă să primească Hadvor, iar regele i-o acordă pe loc, ca să nu fie nevoit să-şi pedepsească propria fiică.
Regina hotărî ca regele să-i facă fratelui ei un cavou mare şi s-o bage şi pe Hadvor înăuntru.
Olof ştia toate planurile reginei şi se duse să-i spună prinţesei; prinţesa o imploră să-i spună ce să facă.
— Primul şi cel mai important lucru, spuse Olof, este că trebuie să faci rost de o mantie largă pe care s-o porţi peste veşminte când eşti băgată în cavou. Stafia uriaşului va umbla după tine, când veţi rămâne singuri acolo, şi va avea cu ea doi câini. Ea îţi va cere să îi tai bucăţi din picioare şi să le dai câinilor, dar tu trebuie să nu-i promiţi că vei face asta decât dacă îţi spune unde a plecat Hermod şi cum să-l găseşti. Atunci ea te va lăsa să te urci pe umerii ei ca să ieşi din cavou; totuşi ea va căuta să te înşele şi te va prinde de mantie ca să te tragă înapoi; însă tu trebuie să ai grijă să laşi mantia liberă pe umeri, astfel încât ea să rămână numai cu mantia în mâini.
De acum cavoul era gata, şi uriaşul fu pus în el, şi tot aşa şi Hadvor, fără să i se fi dat voie să se apere. După ce amândoi fură lăsaţi acolo, totul se întâmplă exact aşa cum spusese Olof. Prinţul se prefăcu iar în uriaş şi îi ceru lui Hadvor să îi taie bucăţi din picioarele lui pentru câini; însă ea refuză
până când el îi spuse că Hermod se afla pe o insulă pustie, la care ea nu putea să ajungă decât dacă îşi jupuia pielea de pe tălpi şi îşi făcea pantofi din ea; cu aceşti pantofi ea putea călători atât pe uscat, cât şi pe mare. Hadvor făcu asta, iar uriaşul o lăsă să se urce pe umerii lui ca să iasă din cavou. în timp ce ea sărea afară, el o prinse de mantie; dar fata avusese grijă s-o lase cât mai largă.
Acum se îndreptă către mare, spre locul unde ştia că era cea mai scurtă cale până la insula pe care era Hermod. Ajunse uşor acolo, căci pantofii o ţinură la suprafaţă. Când puse picioarele pe insulă, găsi o plajă cât ţinea marea, şi deasupra stânci înalte. Cum nu vedea niciun mod de a ajunge sus, cu inima tristă şi obosită de călătoria lungă, se întinse pe nisip şi adormi. în timp ce dormea, visa că o femeie înaltă veni la ea şi îi spuse:
— Ştiu că eşti prinţesa Hadvor şi îl cauţi pe Hermod. El este pe insula asta; dar îţi va fi greu să ajungi la el, căci nu ai pe nimeni care să te ajute, şi nu poţi urca stâncile astea numai cu puterea ta. De aceea eu am să-ţi cobor o frânghie cu care vei putea să ajungi sus; şi cum insula este atât de mare încât n-ai să poţi găsi atât de uşor locuinţa lui Hermod, eu am să las ghemul ăsta de aţă lângă tine. Nu trebuie decât să ţii de capătul aţei, şi ghemul se va rostogoli în faţa ta şi îţi va arăta drumul. Mai las lângă tine şi centura asta ca să ţi-o pui când te trezeşti; ea te va împiedica să

leşini de foame.

Femeia dispăru, şi Hadvor se trezi, şi văzu că tot ce visase era adevărat. Frânghia atârnă în josul stâncii, iar ghemul de aţă şi centura erau lângă ea. Hadvor îşi puse centura, frânghia o ajută să urce stânca, iar ghemul o conduse până la gura unei peşteri, care nu era prea mare. Intră în peşteră şi văzu acolo un divan scund, sub care se strecură.

Când veni seara, auzi afară zgomot de paşi şi îşi dădu seama că leul venise la gura peşterii şi se scutura acolo, după care auzi un bărbat venind către divan. Ea era sigură că acesta era Hermod, pentru că îl auzi vorbind cu el însuşi despre situaţia lui şi despre Hadvor şi despre alte lucruri de odinioară. Hadvor nu scoase niciun sunet, ci aşteptă acolo până când el adormi, apoi se strecură afară şi arse pielea de leu pe care el o lăsase afară. Apoi se întoarse în peşteră şi îl trezi pe Hermod; cei doi avură o reîntâlnire plină de bucurie.

Dis-de-dimineaţă, erau în mare încurcătură, căci nu ştiau cum să facă să plece de pe insulă. Hadvor îi spuse lui Hermod despre visul ei şi adăugă că ea bănuia că pe insulă exista cineva care ar fi putut să-i ajute. Hermod spuse că ştia de existenţa unei vrăjitoare, care era mereu gata să ajute pe cineva, şi că singurul lucru pe care îl aveau de făcut era să se ducă la ea.

Ajunseră la peştera vrăjitoarei şi o găsiră acolo cu cei cincisprezece fii ai ei şi îi spuseră păsul.

— Există alte lucruri mai uşoare decât asta, căci trebuie să ştiţi că uriaşul care a fost îngropat, vă va aştepta şi vă va ataca pe drum, deoarece s-a prefăcut într-o balenă mare. Totuşi, eu am să vă împrumut o barcă şi, dacă vă întâlniţi cu balena şi consideraţi că viaţa vă este în primejdie, rostiţi- mi numele.

Ei îi mulţumiră foarte mult pentru sfat şi pentru ajutor şi plecară de pe insulă, dar pe drum văzură un peşte mare venind spre ei, împroşcând apa şi făcând valuri. Erau siguri ce era peştele, şi se gândiră că aveau un motiv foarte bun ca s-o strige pe vrăjitoare. în clipa următoare, văzură venind spre ei o altă balenă uriaşă, urmată de cincisprezece mai mici. Toate trecură înot pe lângă barcă şi merseră în întâmpinarea primei balene. Apoi se dădu o luptă crâncenă, şi marea deveni atât de zbuciumată încât cu greu reuşiră să menţină barca la suprafaţă. După ce lupta se sfârşi, ei văzură că marea era înroşită cu sânge; balena mare şi cele cincisprezece mai mici dispăruseră, iar ei ajunseră cu bine pe uscat.

Acum să ne întoarcem la palatul regelui, unde între timp se întâmplaseră lucruri ciudate. Regina şi fiica ei dispăruseră, dar în holul palatului un şobolan şi un şoarece se luptau mereu. Mulţi încercaseră să-i gonească, dar niciunul nu reuşise. Şi astfel trecu câtva timp, şi regele aproape că îşi ieşise din minţi de durere pentru pierderea reginei lui şi de grijă că monştrii aceştia distrugeau totul prin casă.

Totuşi, într-o seară, în timp ce toţi stăteau amărâţi şi descurajaţi, intră Hermod cu o sabie la şold, îl salută pe rege, care îl primi cu nespusă bucurie de parcă se întorsese din morţi. Totuşi înainte de a se aşeza, Hermod se duse unde se luptau şobolanul şi şoarecele şi îi tăie în două cu sabia. Toţi rămaseră înmărmuriţi văzându-le pe cele două vrăjitoare zăcând moarte pe podea.

Apoi Hermod îi spuse regelui întreaga poveste, şi regele se bucură foarte tare că scăpase de asemenea creaturi ticăloase. Hermod îi ceru apoi regelui mâna lui Hadvor, pe care acesta i-o dădu fără discuţie şi, fiind acum bătrân, le dădu şi regatul său; astfel Hermod deveni rege.

De ce pisicile își spala labele numai după ce mănâncă

poveste europeană

Unei pisici îi era foame. A văzut o pasăre şi şi-a spus:

— Iată prânzul meu.

S-a furişat uşor şi încet către pasăre, cu burta lipită de pământ. Apoi s-a năpustit asupra ei şi a înşfăcat-o între labe.

Tocmai când era gata să ia o îmbucătură mare, pasărea i-a spus:

— Pisico, sunt foarte surprinsă de tine! Nu am întâlnit niciodată o pisică aşa de prost crescută. Nu iţi speli labele înainte de masă?

Pisicii nu-i plăcea ca altă vietate, fie ea şi doar o pasăre, să creadă ca e prost crescută. Aşa încât a început să-şi lingă labele şi să se spele. Bineînţeles că între timp, pasărea a zburat repede într-un pom alăturat şi pisica n-a mai putut s-o prindă.

De atunci, pisicile mai întâi mănâncă şi apoi îşi spală labele.

Iepuraşul cel haios căruia îi place mierea

poveste europeană

Trăia odată în pădure Iepuraşul cel Haios, care îşi petrecea toată ziua în căutarea mierii. Bineînţeles că îi plăceau morcovii şi spanacul, dar mierea era favorita lui!

Câteodată avea noroc să găsească uşor miere în scorbura vreunui copac bătrân. Dar, de cele mai multe ori, trebuia să găsească diverse metode să pătrundă în vizuina Doamnei Urs, unde putea să mănânce pe săturate miere din borcanul acesteia.

La un moment dat însă Doamna Urs a observat că borcanul ei cu miere se tot goleşte. „Cineva îmi mănâncă mierea, şi am să-l prind," şi-a spus ea.

Doamna Urs a întins o capcană. A pus borcanul de miere pe raftul cel mai de sus al dulapului, dar pe marginea lui, astfel încât acesta să cadă când va fi atins.

Ziua următoare, când Doamna Urs a plecat la vânătoare, Iepuraşul cel Haios a pătruns în vizuina ei. A văzut borcanul de miere sus pe raft şi s-a urcat să-l ia. Dar când l-a atins, borcanul a căzut, Iepuraşul cel Haios a căzut şi mierea s-a întins toată peste Iepuraşul cei Haios!

Vai de mine! Iepuraşul cel Haios a încercat şi a încercat să se mişte, dar mierea era aşa de groasă încât el se lipea de orice atingea.

Când Doamna Urs s-a întors acasă, Iepuraşul cei Haios era lipit de podea. „E, şi acum să vedem ce am prins," şi-a zis râzând Doamna Urs. „Se pare că voi avea ciorba de iepure în seara asta la masă."

Doamna Urs a umplut cu apă o oală mare neagră şi a pus-o pe cămin. A aprins apoi focul în cămin, sub oala, şi a ieşit afară să adune câteva ridichii şi cartofi pentru ciorba.

Iepuraşul cel Haios a încercat şi a încercat să fugă, dar se lipea tot mai rău. „Oh, dacă aş putea să scap de aici, niciodată nu aş mai încerca să fur miere!" şi-a spus el plângând.

Pe măsură ce focul aprins sub oala devenea din ce în ce mai puternic, mierea din jurul Iepuraşului cel Haios devenea tot mai subţire. A început să se scurgă pe lângă urechi, de peste tot, în jos spre lăbuţe.

Curând Iepuraşul cel Haios a fost în stare să-şi mişte un picior, apoi pe celălalt. Cu

o mişcare din coadă Iepuraşul cel Haios a sărit afară din vizuina Doamne Urs şi a pornit-o repede spre pădure.

Din acea zi, Iepuraşul cel Haios nu a mai mâncat niciodată miere. S-a mulţumit cu morcovi, spanac şi salată ca şi restul iepuraşilor.

Căciula, punga şi trâmbiţa

poveste aromână

A fost oarecând pe lume un om bătrân care avea trei feciori. Doi din ei erau tare cuminţi şi aşezaţi, dar al treilea era cam sturlubatec. Când îi veni ceasul să moară, bătrânul lăsă cu limbă de moarte copiilor lui să pună mâna pe toate, dar să nu se atingă de o ladă decât numai la nevoie mare.

Abia închise el ochii, şi gospodăria lui încăpu pe mâni străine.

Atunci cei doi feciori de treabă îşi făcură parte din averea moştenită, şi s-au dus să-şi caute norocul aiurea. Numai cel mai mic rămase lipcă acasă. Nu se îndura să se desprindă de la vatra părintească.

într-o zi, cum cotrobăia prin toate colţurile, dădu de lada cu pricina. înăuntru găsi o căciulă. O luă, o îndesă în cap şi ieşi să se plimbe. Pe drum întâlni un om şi-i dădu bună ziua.

— Bună ziua, îngăimă acesta, dar nu te văd la faţă.

— Ce, eşti orb, de nu mă vezi?

— Nu sunt orb, dar nu te văd, grăi omul speriat şi se grăbi s-o ia la sănătoasa.

Dar sturlubatecul, minte uşoară cum era, scoase căciula şi vru să-i ardă una. Cum se descoperi la cap, omul îl recunoscu:

— Tu eşti, măi! M-au luat toţi sperieţii. Mi s-a părut că eşti ucigă-l toaca din vale. Da, acum te văd bine, dar adineauri te auzeam şi nu te zăream de loc.

Uşor-Uşurel prinse la minte, îndată înţelese că nu era văzut cu căciula trasă peste urechi.

Nu se mai codi, ci odată îi veni să dea fuga la nemernicul care pusese stăpânire pe gospodăria lor. Dintr-o goană ajunse în curte. Cu căciula în cap, intră neluat în seamă de nimeni şi se plimbă peste tot până nimeri în cămara tinerei fete, Piruşana. Ea, cum îl simţi, dete ţipete de spaimă, crezând că e cine ştie ce.

— Aoleu şi vai de mine! Om străin în odaia mea!

Auzind-o părinţii şi oamenii din curte, săriră în picioare şi dădură buzna la ea.

— Unde-i omul neînfricat, care a cutezat să calce aici?

— Nu ştiu, răspunse ea, parcă s-a dosit undeva.

Căutarăîn sus, căutarăîn jos, întoarseră lucrurile pe dos, dar nimeni şi nimic. Uşor-Uşurel cu cuşma tuflită pe urechi, stătea ghemuit într-un ungher; nu sufla şi nu crâcnea deloc.

Ce şi-au spus ei? Poate i s-a năzărit fetei în somn, şi fiecare a plecat din odaie. Dar nu trecu mult şi fata din nou strigă:

— Aoleu şi vai de mine! E cineva în odaia mea!

Când se duc înăuntru, mama sa, tatăl său, se uită la dreapta, se uită la stânga, nimic!

Atunci tatăl, pălit de ciudă, bombăni la fiică-sa:

— Ţi se nălucesc tot felul de vedenii. Să nu-ţi mai aud gura, că-i vai de pielea ta!

Atâta vru şi Uşor-Uşurel. Cum plecară toţi, se înveseli de credea că a lui e lumea. Dar şi fata, hoţomană, îl luă cu binişorul, îl descusu şi-l înduplecă să-i spună cum face

el de nu i se vede faţa.

Uşor-Uşurel râse ca un copil şi îi desluşi cum. Atâta aşteptă şi fata; se făcu că vrea să-i vadă cuşma, i-o smulse şi începu să ţipe din răsputeri, de răsuna casa de ţipetele ei.

Tatăl, scos din fire, apucă ciomagul şi, când intră în odaie, văzu că sărmana fată avea dreptate să ţipe. Puseră mâna pe băiat, şi îi argăsiră pielea să-şi aducă aminte câte zile o trăi. Şi, fiindcă îl ştiau cât era de şui, nu au vrut să-şi mai pună mintea cu el, ci l-au lăsat să meargă oriîncotro.

Uşor-Uşurel, bucuros că se alesese numai cu atâta, se întoarse acasă şi se duse oblu spre ladă.

Acolo găsi o pungă. O luă, o îmbăieră la gât şi strecură un gologan în ea. Dar ce să vadă? într-o clipă, toată punga se umplu de gologani. Fuga la zaraf, gologanii se prefăcură într-un galben. Puse galbenul în pungă şi punga se îndoldoră de galbeni. Şi tot aşa sporiră galbenii, că tot satul se mira de unde îi scotea.

Tocmai în anul acela nu se făcuseră bucate şi era o scumpete că aproape nu mai aveau oamenii cu ce se hrăni. De unde să le vină scăparea, că nimeni nu se gândea la Uşor-Uşurel. Numai Piruşana îşi aminti de el şi de punga lui. Ea îl chemă, îl luă cu binişorul şi el, minte-scurtă, îi spuse cum stă treaba.

Asta voise şi fata; se prefăcu că se uită la pungă, s-o vadă cum este, i-o răpi şi o zbughi cu pungă cu tot.

— Hoţomano, să nu-mi mai zici pe nume, dacă nu ţi-o iau înapoi, îi strigă el, izbindu-se cu pumnul în piept.

Se înapoie acasă, merse de-a dreptul la ladă şi mai găsi acolo o trâmbiţă. Prinse să sufle din ea şi nu apucă a suna o dată: tu-tu-tu! că pe loc se pomeni cu o oaste întreagă.

Hai cu ea la curte. Cu toţii încremeniră când văzură oaste multă îngloditâ; oastea ţării nu era nimica pe lângă oastea lui Uşor-Uşurel, care foia câtă frunză şi iarbă, fiindcă el cânta mereu zorind din trâmbiţă.

Tot Piruşana scăpă pe tatăl ei de pacoste. Se duse la Uşor-Uşurel, care, cum o zări, prinse a râde cu goarna în mână:

— Nici naiba nu vă mai poate scăpa cu viaţă.

— Şi, dacă aşa ne-o fi sfârşitul, ce o să fie? Pesemne aşa ne-a fost scris. Vreau numai să te întreb, zise fata, de unde scoţi duiumul de armie?

— De unde? Iată cum! Tu-tu-tu-tu! şi am câtă oaste vreau. Şi când nu mai am nevoie de ea, suflu din goarnă pe dos şi mi-o aduc toată înapoi.

— Dă-mi-o şi mie să suflu o dată, îl rugă fata.

— Ia, dar fiecare trâmbiţare o plăteşti cu o sărutare.

Apoi ea trâmbiţă o dată tare din coada trâmbiţei şi adună toată oastea.

Şi, cu trâmbiţa în mână, dispăru.

Din nou se bătu fluieră-vânt cu pumnul în piept şi zise:

— Hoţomano, să nu-mi mai zici pe nume, dacă nu ţi-oi lua-o înapoi.

Ce să facă acum? Şi-a pus nădejdea în tălpile lui şi a întins-o spre pădure, în voia întâmplării. Acolo zări un smochin şi, cum era flămând şi supărat, hai să-şi scoată focul pe smochin. Rupse două smochine şi nu apucă să le înghită bine, că-i răsăriră două coarne mai mari ca la bou.

— Măre! Măre! Sunt pedepsit, fiindcă până acum am fost mai dobitoc ca un bou!

Şi în halul ăsta nu mai vru să iasă din desiş, că aşa, încornorat, numai de văzul lumii nu mai era. Dar, cum păşi mai încolo, iată un alt smochin.

„Ce s-a făcut, s-a făcut, socoti el. Am să gust şi din smochinul ăsta, iar dacă e să-mi

iasă, să-mi iasă şi patru sute de coame. Doar n-am să mor de foame!”

Dar, cum înghiţi o smochină, îi căzu un com; mai înghiţi una şi-i căzu şi celălalt. Culese într-o basma smochine comute şi în alta smochine ciute. Pomi apoi spre cetate, îmbrăcat ca un negustor, spre a nu fi recunoscut, şi începu a striga:

— Hai la smochine!

Când trecu pe la curte, ieşi Piruşana, se grăbi să cumpere şi, sărmana, nu le înghiţi bine, că-i şi crescură două corniţe. începu a se căina şi a se văieta, de-ţi venea să-i plângi de milă.

Chemă tatăl vraci vestiţi, şi niciunul nu-i da de leac. Uşor-Uşurel, ca să nu fie dat de gol, se înţolise cu alte veşminte şi strigă prin cetate:

— Vraciul vestit, vraciul vestit!

Iute l-au chemat în casă să vindece fata. Toţi ceilalţi, cum îl văzură pe netotul ăsta, începură a se ţine de pântece de prea mult râs:

— Nu putem noi, ziceau ei, oameni învăţaţi şi umblaţi, şi va putea tontul ăsta să afle leacul fetei?

Dar Uşor-Uşurel, cum auzi ocara, zise:

— O vindec numai dacă mi-o daţi de nevastă şi îngăduinţa să le trag o mamă de bătaie la toţi zodierii de pe aici.

— Bine, răspunse tatăl, dar dacă nu o scapi pe fata mea îţi vom da noi ţie o mamă de bătaie.

— Aşa să fie! încheiară meşterii vindecători, care nu ştiau ce îi aşteaptă.

Scoate Uşor-Uşurel două smochine, le dă fetei să le înghită şi, dintr-o dată, ia coarnele de unde nu-s. Şi, năzdrăvan cum era, le-a dat o mamă de bătaie la toţi vracii, pe rând. Apoi se căsători Uşor- Uşurel cu Piruşana şi făcură o nuntă care a rămas de pomină de la un capăt la celălalt al lumii.

Am fost şi eu ca nuntaş la sărbătoarea lor şi la plecare nimic alta nu cerui decât smochine de cele comute, ca să le dau copiilor neascultători. Dar, cum toţi copiii mei sunt tare cumsecade, le-am dat juncanilor să le rumege, şi le crescură coamele şi mai mari şi mai îmbelşugate, şi aşa frumos se isprăviră toate.

Birbicuşa

poveste aromână

A fost odată un celnic[196], care cu soţia sa se bucura de o avere foarte mare în turme de oi şi capre, de nu le mai ştia numărul. Stânele erau răzleţite pe munţi, şi munţii întregi erau tot avutul lor. Se bucurau de o viaţă tihnită în largul pajiştilor înflorite şi al cerului înstelat.

Singurul lucru ce le învenina sufletul era că nu aveau copii. Nu avea cine să moştenească tot ce agonisiseră ei o viaţă de om şi nici cine să le poarte numele mai departe.

între multele lor fapte bune, era şi o fântână zidită chiar de mâna celnicului şi pe care sta scris numele său. O înălţase pentru ca orice trecător prin faţa locului să-şi poată astâmpăra setea. Şi fiecare trecător prin faţa acestei fântâni se oprea şi bea din apa limpede ca cleştarul şi rece ca gheaţa şi ura numai bine înfăptuitorului unui aşa de minunat izvor.

într-una din zile, pe când soţia celnicului veni la fântână, găsi aci, trudită de dram, o bătrână. Aceasta, după ce îşi umplu ulciorul, o văzu supărată pe femeie şi o întrebă care îi este supărarea.

— Cum să nu fim mâhniţi şi eu şi soţul meu, că ni se stinge neamul fără de urmaşi?

Bătrâna îi răspunse:

— Să ştii că ţi se va împlini ceea ce doreşti. îţi dau mărul acesta roşu; să-l mănânci, şi această floare s-o răsădeşti în glastră şi s-o păstrezi până ce va înflori. în ziua când va îmboboci şi va da în floare vei avea un băiat.

într-adevăr, când floarea prinse să se deschidă, celnicul cu soţia sa avură un fecior cu obrazul alb ca floarea şi roşu ca mărul. Se născuse cu soarele pe piept şi cu luna în frunte. Acest fecior fu botezat cu numele de Birbicuşa, şi creştea ca floarea, învăţa tot ce era de învăţat. Ajunsese fecior mare şi frumos şi mintos. Cum părinţii voiră ca, înainte să moară, să-l vadă aşezat la casa lui, îi găsiră o fată potrivită pentru el, cu numele Livina, şi făcură o nuntă, de veniră oaspeţi din cele patru părţi ale lumii.

Pe pajiştea mare, la lumina soarelui şi a lunii, serbară cununia timp de şapte zile şi şapte nopţi cu cântec şi joc. Fetele se încinseră în cor, şi împrejurul lor făcură cerc feciorii cu un cor şi mai mare. în vreme ce fetele cântau, băieţii se învârteau în joc, iar în vreme ce ei cântau, ca nişte porumbiţe se învârteau fetele.

196 căpetenie de păstori

în clipa când se apropiará mirele şi cu mireasa să se alăture în hora lor, deodată se lăsară nişte nori negri ca păcura şi, ca vântul de repede, zburară peste capul tuturor nouă zâne albe ca zăpada şi răpiră pe mire.

Uimiţi de această întâmplare, rămaseră cu jalea în suflet părinţi şi prieteni, şi neamurile toate. Soţia rămase ca marmura.

Dar după ce se zbătu, şi plânse amarnic vreo câteva zile, ea zise soacrei:

— Nu mai pot să stau să jelesc înainte de a şti dacă Birbicuşa e mort sau viu. Dacă el a murit, voi muri şi eu. O să merg din sat în sat şi din casă în casă să-l caut.

Soacra îi răspunse:

— Nu mai plânge atâta, să nu-ţi strici faţa de prea mult plâns. Poate că el se va întoarce şi nu ne va lăsa să închidem ochii fără a avea această bucurie. Nu pleca de lângă noi, căci tu eşti de-acum şi fata noastră şi feciorul nostru.

Ce nu au făcut socrii s-o întoarcă din drum? Livina i-a rugat să-i facă rost de opinci şi de un toiag de fier şi o pomi.

Cutreieră tot locul; întrebă peste tot de soţiorul ei.

Când ajunse în satul cel mai depărtat, tocmai la cel din urmă bordei din margine, zări o bătrână uitată de moarte, care îi zise:

— Oricât îl vei căuta pe Birbicuşa, nu-l vei găsi pe acest pământ. Ci mergi până la luminatul Soare, căci el, cum luminează peste tot, va fi văzut pe unde l-au dus zânele.

— Dar pe unde e drumul către Soare? întrebă Livina.

— Palatul lui este pe culme de munte. Ia-o peste râpe.

Livina mulţumi şi porni cu răsuflarea întretăiată către dealul râpos. Mai pe drum neted, mai cu umbletul pe urcuş peste stâncărie, tot sui din greu munţii, zile întregi şi nopţi întregi, până ce ajunse sus pe creastă, la poarta palatului Soarelui. Bătu la poartă şi-i deschise o bătrână, care o întrebă:

— Ce cauţi pe meleagurile astea, unde nici pasărea nu ajunge, nici picior de om nu calcă?

— Vai, că durerea mea mă aduse încoace! zise cu lacrimi în ochi Livina.

Şi-şi spuse povestea. Vorbele îi alunecau ca mărgăritarul, mărturisindu-şi tot focul inimii.

Bătrânei i se făcu milă de ochii ei frumoşi şi plânşi şi zise:

— Intră, draga mea, şi ţine firul ăsta de păr în mână. Deseară, când fiul meu va bate la poartă, abureşte firul de păr, să te faci mătură ascunsă pe după uşă, că el cum va veni obosit şi flămând, şi va simţi un om, numaidecât va fi gata să-l mănânce.

Către amurg, încins de osteneală, Soarele intră pe uşă şi zise mamei sale:

— Mamă, mamă, miroase a om pe aici!

— Fiul meu, ce om prin locurile astea, unde nici pasărea nu zboară?

Apoi, ca un lup înghiorţăi trei cuptoare de pâine şi bău trei butoaie de apă rece şi, după ce se sătură, înainte de culcare, bătrâna suflă firul de păr şi aduse pe fată înaintea fiului său. Ea îi spuse şi lui păţania ei. Soarele, fermecat de frumuseţea de fată, zise:

— Fată dragă, îmi pare rău că nu pot să ştiu unde e Birbicuşa. Eu luminez numai ziua şi el a fost luat noaptea. Dar te învăţ cum să ajungi la sora mea, Luna, care şade pe cealaltă parte a crestei muntelui mare.

Livina îşi luă rămas bun de la ei şi porni pe drumul arătat, până ce ajunse la muntele mare. Acolo se întâmplă tot ca la Soare; tot aşa bătu la poartă şi-i deschise bătrâna mamă, care mai întâi o ascunse pe după uşă, iar după cină îi dete drumul.

Luna îi zise:

— Draga mea, eu am ştiut şi am văzut, când l-au furat zânele pe Birbicuşa; dar nu ştiu încotro l- au dus. Te-oi învăţa însă cum să ajungi la Mai-marele-Vânturilor.

Nu se poate să nu-ţi spună el unde se află soţul tău.

Plângând, nenorocita de nevastă o porni către Vânt. După multă şi lungă cale, ajunse la palatul Vântului cel mare. Bătu la poartă, şi bătrâna mamă îi deschise şi o pofti înăuntru.

Tot aşa, către amurg, veni vâjâind Vântul, înhăpăi trei cuptoare de pâini şi sorbi trei butoaie de apă, apoi se puse să spargă alune.

în vremea asta, bătrâna suflă firul de perişor şi scoase fata de după uşă. Cu lacrimi în ochi, ea îşi povesti din nou durerea.

Vântul, cu surâsul pe buze, îi alinta pletele cu adiere blândă şi-i susură:

"Curând vei afla,
Te vei bucura
Lângă-al tău Birbicuşa!"

Cu toate lacrimile de pe faţa ei, Livina se înroşi, începu să râdă şi se făcu şi mai frumoasă de cum era.

— Rămâi la mine vreme de patruzeci de zile. De câte ori vom cina, să rupi câte o muşcătură din pâine şi s-o pui într-o oală. De câte ori voi bea vin, împarte cu mine câte o picătură şi pune-o în ulcior. De câte ori îmi voi pieptăna mustăţile, rupe câte un fir şi păstrează-l. Când vei aduna patruzeci de bucăţele de pâine, patruzeci de picături de vin şi patruzeci de fire de mustaţă, să ştii că vei găsi pe frumosul tău soţ Birbicuşa.

Fata făcu tot după sfatul Vântului.

— Acum, zise Mai-marele-Vânturilor, leagă-ţi bine opincile şi ia-ţi toiagul de fier şi pomeşte-o la drum către mare. De câte ori vei avea nevoie, gândeşte-te la mine şi te voi ajuta în clipele cele mai grele. După zile de mers, vei întâlni patruzeci de căţele turbate, moarte de foame. Ele vor năvăli dinaintea ta să te sfâşie, dar să nu te sperii, ci să le arunci câte o bucată de pâine la fiecare. Numai aşa ele se vor da la o parte şi vei trece nevătămată. Mai încolo ţi se va pune stavilă un puhoi de apă mare ca marea: patruzeci de râuri. Dacă vei picura în fiecare vin, ele vor seca dintr-o dată şi vei putea trece dincolo. Tot străbătând cale lungă, vei ajunge, în sfârşit, la palatul de fildeş al zânelor, înalt până la nori, cu patruzeci de încăperi, cu uşi şi ferestre de diamant. Cu firul de mustaţă vei deschide fiecare uşă, până la cea din urmă, în care vei găsi pe Birbicuşa.

Livina mulţumi pentru sfaturile date, sărutând mâna Vântului, şi porni cu inima deschisă iarăşi la drum. Trecu cu bine prin toate încercările grele la care a fost supusă, scăpă de căţele, râuri şi ajunse la palatul zânelor.

Rămase uimită dinaintea porţii aurite a palatului strălucitor ca soarele; nestematele ferestrelor îi luară ochii. Deschise pe rând uşile, una câte una, şi ceea ce văzu înăuntru nici cu vorba nu se spune, nici cu condeiul nu se scrie. Toate frumuseţile lumii erau înşirate în acele odăi şi în cea din urmă era Birbicuşa. Cum se văzură se îmbrăţişară şi plânseră de bucurie. Niciunul nici celălalt nu aveau glas şi nu credeau ochilor că erau împreună.

în cele din urmă, Birbicuşa zise:

— Cum de ai venit, iubită, în locurile astea, unde nici pasărea nu zboară? Zânele se vor întoarce către miezul nopţii şi ne vor face praf şi pulbere. Dar să ne luăm curajul, că poate ne vom mântui din locurile acestea ca din lumea cealaltă şi vom ieşi la lumină.

El întrebă de bătrânii lui părinţi, sperând că-i va revedea şi-şi va trăi zilele în toată fericirea cu toţi împreună. în vremea asta, Livina era cu gândul la Mai-marele-Vânturilor.

Nu isprăviră vorba, că el şi veni în ajutor. Livina îi simţi adierea. De trei ori suflă el

puternic şi frumoasa fată pieri din vederea lui Birbicuşa. O prefăcuse într-un ban şi o ascunse în punga lui.

Ca totdeauna, zânele veniră către miezul nopţii şi se uitară pe fereastră să vadă dacă Birbicuşa este la locul lui; după ce se asigurară că este în odaie, plecară din nou cine ştie pe unde. Birbicuşa scoase punga; Vântul suflă din nou de trei ori şi banul se făcu om ca mai înainte. Tot Vântul le aduse calul zburător. Călare pe el, zburară ca gândul şi ajunseră la vatra părintească.

Când l-au văzut părinţii, îşi îmbrăţişară feciorul, pe care-l crezuseră pierdut pe totdeauna.

Birbicuşa le zise:

— Iute, căutaţi peste tot pe cele nouă surori cu numele de Maria, pricepute în ţesătura de în cu fir neînnodat şi aducătoare a cântărilor din cer; să-mi ţeasă o cămaşă să fie gata până la miezul nopţii, să mă îmbrac cu ea, spre a mă feri de zâne. Ele mă vor căuta în odaie şi, dacă nu mă mai vor găsi, vor colinda toate ţările în lung şi în lat; le-am auzit vorbindu-se că va trebui să fiu îmbrăcat cu cămaşa de în, altminteri ele mă vor descoperi şi mă vor face praf şi pulbere.

După multă căutare şi întrebare, fură aduse cele nouă surori călare pe calul zburător al lui Birbicuşa. Le-au pus război de ţesut, şi ele se străduiră până în miez de noapte să isprăvească lucrul.

Ţesătura pe urzeală de fier de în cu fir de soare şi fir de stele strălucea şi lumina ca ziua în toiul nopţii.

Birbicuşa ieşi în ogradă şi se îmbrăcă cu cămaşa cea nouă. Pe lângă strălucirea îmbrăcăminţii, mai lucea soarele de pe piept şi luna de pe frunte. De sus, de la înălţime mare, zânele rele crezură că e vreo stea căzătoare şi nu-l putură descoperi pe Birbicuşa. Cum puterea lor de vrajă nu dura decât până la miezul nopţii, el se văzu mântuit pentru vecie, căci ele se zvârcoliră în chinuri de moarte de părere de rău că-l pierduseră.

Astfel fiul argintat şi luminat al munţilor scăpă de răutatea lor şi trăi o viaţă ca de împărat cu toate bunurile şi cu frumoasa lui Livina.

Lacul din gramoste

poveste aromână

Mai de mult, pe când mândrele plaiuri ale Gramostei albeau de puzderia turmelor de oi ce la păşteau, vieţuia un zmeu, care apăra satul Gramoste cu muntele lui, de-l făcea să fie avut şi pizmuit de toate celelalte sate împrejmuitoare.

Numele Gramoste ajunsese aşa de vestit, că la mulţi zmei le părea rău că nu domnesc peste un ţinut frumos şi îmbelşugat ca acesta.

Zmeul din Moscopole, vecin şi oaspe cu cel grămostean, îşi puse în minte să-l doboare pe acesta din urmă şi să-l şteargă de pe faţa pământului cu sat cu tot. Astfel, într-o noapte, se urcă pe creasta muntelui şi începu să strige grămosteanului cu un glas care cutremura pădurile şi văile:

— Hei! Hei! Fârtate! Prea te făleşti că eşti voinic şi că ţi-ai făcut ţara vrednică de lauda lumii! îmi vin toate nebuniile când te aud cu grozăvirea ta năroadă!

Şi, rânjind cu gura până la urechi, îl luă în batjocură:

— Mare scofală de voinic, care doarme odată cu găinile!

La auzirea acestor înfruntări înjositoare, zmeul grămostean sări în picioare, de parcă fusese opărit. Când văzu că vecinul tot mai necheza de râs, îl apucară furiile, scrâşni fioros de scoase scântei din măsele şi zbieră cu glas tunător:

— Ha! Ha! Voinic eşti la strigat, dar să te vedem şi la luptat.

Şi deodată înaintă oblu spre hotarele moscopoleanului. De cum se apropiară, ca nişte fiare se măsurară. Braţele lor se împleticeau, dar trupul şi picioarele le erau înţepenite ca nişte butuci de piatră. Până în zori, astfel pironiţi în loc, ei s-au pumnuit numai cu labele.

Dar când, după smucitul şi îmbrâncitul lor s-au dovedit deopotrivă de avani şi ortomani, se descleştară şi cu jurământ se legară să se ia la harţă, repezindu-şi cocoloaşe de zăpadă, astfel ca fiecare, la rândul lui, să le înhaţe în gură şi să le înhape dintr-o înghiţitură. în felul acesta, credeau ei că, înghiţind zăpadă, va crăpa unul dintr-înşii, cel care va fi cu inima răcită mai curând.

După ce s-au vorbit aşa, s-au pornit să se bată cu mingile de ninsoare. Cât fu ziua de mare, ei zburătăcitră laolaltă bulgării, şi, de înfierbântaţi ce erau, niciunul din ei nu luă seama că omătul se topea într-înşii ca în jăratic fără să simtă vreo răcoreală.

Amurgise de tot, şi turmele începeau a se înţărcui în adăposturile lor din plaiuri. Zmeii încă se mai vânzoleau şi înfulicau mingile de omăt, când iată că se apropie o turmă de oi. Zmeul grămostean se rugă de păstor să-i dea câteva capete de oi, de care avea nevoie. Păstorul, ba pe vrute, ba pe nevrute, îi dădu voie, iar zmeul zdrumecă îndată mai multe oiţe, le scoase prapurele şi cu ele înfăşură pumni de sare. Astfel făcu multe droburi de sare. întuneric fiind, duşmanul său neştiutor de toate astea, se apucă să le dea pe gât uşor, încă bucuros că nu erau sloiuri de gheaţă.

Multe droburi de sare mai ticsi în burtă bietul moscopolean, dar peste puţin începu să-l aprindă setea şi să-l ardă la inimă. Ca să-şi potolească focul, se aplecă să soarbă din izvorul care curgea în apropiere şi bău aşa de mult, că-l secă de tot. îndată după asta i se făcu rău, ca un junghi de moarte. Atunci înţelese că vecinul său îl amăgise; se mai încordă din răsputeri şi trecu hotarul grămostean
ca să-l sugrume. Dar izbuti numai să urle:

— M-ai mâncat fript, fârtate... şi-i plesni fierea pe loc.

în acea clipă, ţâşni din burta lui apăria băută şi înecă toată împrejmuirea, de unde s-a născut apoi lacul aşa zis Bara, care se vede astăzi pe muntele Gramostea.

După ce crăpă moscopoleanul, grămosteanul îi scoase inima şi o puse în frigare pe jarul aprins de păstor. Cum însă era ostenit de atâta cazná şi zbucium, se muie şi începu să moţăie. De aceea se rugă de păstor să întoarcă frigarea, dar ea era aşa de grea, că omul nu putu s-o ţină în mână.

Zmeul râse şi zise:

— Pune degetul şi linge-o, dacă vrei s-o roteşti.

Oierul făcu după spusa lui şi, ca prin minune, frigarea se învârti cu mare repejune. Ţinu mult până la prăjitul inimei, fiind ca piatra de vârtoasă şi anevoie pătrunsă de dogoarea focului.

într-asta, zmeul dormea şi sforăia aşa de tare, încât răsunau munţii dimprejur şi se cutremurau toate dihăniile din păduri.

Cu linsul degetelor, păstorul se dedulci şi se ispiti să vadă ce gust are inima de zmeu. Ciupi o felioară şi o îmbucă, de-i lăsa gura apă, că nu se potoli, ci, mai înghiţind o bucăţică, felie cu felie, mistui inima întreagă.

Păstorul simţi că sângele începe a clocoti în el, că i se tot măreşte trupul şi-i creşte tot mai dihai în vârtoşie. Smulse hangerul din brâu şi-l împlântă în pieptul zmeului adormit, de n-avu acesta răgaz să dea ţipăt. îi scoase inima, o rumeni şi pe asta şi o înghiţi, aşa că se pomeni un zmeu cu trei inimi.

Apoi, adunându-şi turma de oi, o cuibări la strungă, ca s-o mulgă împreună cu baciul. Dar toate oile mulse de păstorul-zmeu picau moarte pe loc, fiindcă el le strivea ugerul. Când baciul îşi aruncă privirea şi văzu jumătate de turmă toropită cu ugerul

însângerat pricepu că păstorul nu era om ca toţi oamenii şi, cu ochii înlăcrimaţi, oftă şi zise:

— Ah! Câine de duşman, când celnicul va afla de isprava ta, mă va lăsa pe drumuri!

Păstorul-zmeu îl sfătui să nu-l dea pe faţă nimănuia că el s-a făcut zmeu, căci altminteri va fi rău de el; va fi aruncat în temniţă, iar munţii vor rămâne de izbelişte. Apoi îi mai ceru să nu se sperie de el şi-i dărui un fluier ca, ori de câte ori va avea nevoie, să-l cheme din fundul lacului, unde îi va fi sălaşul de acum înainte.

Cu aceste cuvinte, îşi luară rămas bun şi se despărţiră. Zmeul se cufundă în lac, iar baciul o luă spre sat să ducă vestea celnicului că o jumătate de turmă a fost sfârtecată de o haită de lupi. Celnicul, speriat, urcă la munte să vadă cu ochii lui oile şi nu-i păru că erau însângerate de colţii fiarelor. De aceea îl dădu pe cioban pe mâna sfatului. Dar, cu toate ameninţările şi brânciurile primite, ciobanul nu crâcni.

Mama păstorului-zmeu, îngrijorată că fiul ei nu se mai înapoia acasă, porni în căutarea lui. în drum, întâlni pe cioban şi, cu ochii în lacrimi, îl întrebă de ştie de urma lui. Ciobanul făcea pe neştiutorul. Dar, cum se tot văieta şi se jeluia, se muie şi o luă cu el, călăuzind-o până la lac. O ascunse după o stâncă, rugând-o să nu se arate şi nici să spună vreo vorbă. Apoi scoase fluierul din buzunar şi începu a fluiera.

Deodată apele se despicară şi zmeul răsări din ele:

— Ce zor te-a mânat încoace, dacă nu chiar dorul maicei mele?

Auzindu-i vorba, mama nu se mai putu răbda, ieşi din ascunziş şi strigă:

— Fiul meu iubit, cui m-ai părăsit?

Cum auzi glasul mamei, deodată zmeul se cufundă în apă, răcnind:

— Ah, maică! Ce mi-ai făcut! De acum înainte, munţii vor rămânea pustii. Sărmanele oi ausă se împrăştie aiurea. Iar tu, fârtate, vei pieri în temniţă aşa cum ţi-am menit-o înainte.

Tot locul cu împrejmuirea se cutremură grozav de tare şi nu se ostoi până ce mama nu sedepărtă şi se înapoie acasă.

Ciobanul muri la închisoare, iar satul Gramostea fu oropsit şi pustiit. Numai lacul rămase până astăzi, aşa cum era cu apele limpezi, şi doar când vreo femeie se plimbă pe la marginea lui, el se înfioară de jalea zmeului, care-şi plânge pe maica sa iubită.

Căprina

poveste aromână

A fost când a fost. Tare frumos a fost, de mergea vestea în lumea întreagă, de toţi rămâneau gură- cască şi se minunau. A fost un celnic, căruia soarta îi dăruise toate bunurile, dar i-a lăsat un gol, ca să fie şi el cu necaz ca tot omul: n-avea niciun copil.

Când vedea, sărmanul de el, cum lunecau anii, unul după altul, i se strângea inima, că i se împuţinau zilele şi că mâine îşi da sfârşitul, şi nu mai avea linişte şi pace. Nu-i era de asta, că toţi merg pe acelaşi drum, ci-i era că nu lasă fiu, spre a-i purta numele şi a-i moşteni averea.

Aşa de mult dorea un copil, că într-una din zile îşi zise:

„De aş avea un sufleţel, să fie al meu, măcar de ar fi şi o căpriţă.”

Şi, cum se odihnea tolănit pe pajiştea înflorită, şi număra stelele pe cer, i se ivi

dinainte o fată, pe care o primi cu braţele deschise.

Se uită la ea ca la un luceafăr; îi tremura inima pentru ea şi se îngrijea să nu-i lipsească nimica. Ce să vezi însă: cât era ziua de mare, fata purta o blană de capră, dar seara, când se dezbrăca, era mândria lumii, mai strălucită ca steaua. Când începea să se pieptene, se lumina toată casa, parcă însorită de faţa ei.

Tatăl ei o ascundea de ochii lumii, şi se bucura în taină de odorul lui. Cu toată paza, cine ştie când şi cum, a văzut-o voinicul-voinicilor şi lui i-a căzut cu drag. Acesta, fără doar şipoate, era fiu de celnic mare. Cum ajunsese la anii de însurătoare, părinţii lui îiaduseseră un şir de fete, care de care mai arătoase şi cu cele mai alese însuşiri, dar el nu plăcu pe niciuna din ele.

Tatăl său îl întrebă:

— Ce-i asta, fătul meu? Dintre atâtea fete frumoase, tu nu găseşti niciuna vrednică de tine? Astea sunt, altele nu; închide ochii şi alege, că doar n-o să închipuim noi una mai grozavă!

— Tată, răspunse feciorul, pe fată am ales-o, dar mi-e teamă că n-o să te învoieşti s-o iau de soţie.

— Ba, de ar fi şi o dihanie, tu vei trăi cu ea, nu eu. Ca părinte, vreau să te văd gospodărit şi să te îndrum spre bine.

Atunci, cu jumătate de glas, murmură fiul:

— Tată, toată iubirea am dăruit-o căpriţei celnicului vecin.

Părintelui i se păru că i se năruie casa peste el. Să-l fi împuşcat cu glonţul şi nu l-ar fi durut aşa de mult.

— Nenorocite, din toate mândrele înfăţişate ochii tăi, să alegi o capră? Vrei să mă râdă toată lumea şi să mă îngropi cu zile?

Dar fecioru-i, ca neaga, o ţinea morţiş: ori îi dă capra de nevastă, ori îşi pune capăt zilelor. Celnicul numai pe el îl avea, şi după el nu mai putea. Se frământa în tot chipul, şi una şi alta tot rău era pentru el. Neavând încotro, închise ochii şi-i dete voie să se însoare cu capra. Cât despre nuntă mare, nici pomeneală. îi cunună peste noapte, ca pe nişte fiinţe oropsite, cu jelanie de parcă nu era cununie.

Ci mirele era încredinţat că, de-ar fi mers până la marginea pământului, n-ar fi dat de aşa o cosânzeană.

Seara îşi lepăda pielea de capră, şi mai că-l orbea cu strălucirea de pe faţa ei.

într-una din zile, toată familia fu poftită la o nuntă mare, unde luară parte cu toţii, iar pe Căprina o lăsară acasă, rămasă de ruşine. Numai că ea, după plecarea celorlalţi, se despieliţă iute, aprinse un firişor din pletele ei dalbe şi ură:

— Firişor de perişor, fa-mă să mă pomenesc la nuntă!

Şi acolo se pomeni.

Lumea toată se uita, se tot uita şi nu-şi mai lua ochii de la ea. Toţi dimprejur se minunau privind- o, şi se întrebau cine să fie:

Că cine o vedea o dată, nu uita viaţa toată minunea asta de fată, cu faţa înstelată.

în cele din urmă, soacra nu se putu stăpâni şi zise fiului ei la ureche:

— Dacă nu-ţi puneai cenuşe în cap cu pustia ta de capră, puteai să iei minunea de fată din faţa ta.

— Taci, mamă, că minunea asta de fată e chiar mireasa mea, şopti fiul la urechea mamei sale.

— Dar cum, e chiar capra ta iubită?

— Află, mamă, că mireasa mea când îşi scoate blana e aşa cum o vezi acum, dar, te rog, păstrează taina asta cu sfinţenie; să n-o spui nimănuia, că e foc şi

pară.

Mama, ca mama, se grăbi să le facă un mare bine şi bucurie; de aceea, părăsi pe tăcute nunta şi se întoarse acasă. Umblă cotrobăind peste tot şi descoperi blana. O luă şi o aruncă într-un cuptor încins de nouă ori şi o făcu scrum.

Căprina, de unde juca sprintenă la horă, simţi miros de fum, aprinse părul şi zbură strigând:

— Vai, blana, sărmana mea blană!

Când sosi acasă, găsi numai o arsură. Ea izbucni în lacrimi şi netezi căprina arsă. Apoi, deodată se avântă, luându-şi zborul, tot mai sus, până la nori, până la stele.

De atunci a rămas înstelată în cer şi luminează în fiecare seară. Se cunoaşte dintre celelalte stele, fiindcă ea e cea mai mare şi lucitoare; ea este luceafărul de noapte.

Soţul ei fugise după dânsa acasă şi, auzind-o cum plângea, căută s-o împace, dar în zadar. La înălţarea Căprinei spre cer, se încleştă de poalele ei şi se sui şi el în slavă. Dar, cum ajunse sus, nu se putu ţinea grapă mai îndelung, şi căzu sub bolta cerului, şi se prefăcu îndată în luceafărul de dimineaţă.

Şi, de atunci, abia în zori de zi se mai pot zări amândoi din depărtare, topindu-se de dor unul după altul.

Dafina

poveste aromână

Daţi-mi ascultare, să vă spun povestea celei mai dulci şi mai dalbe dintre fete, cu numele de Dafina.

A fost odată, cine ştie în ce veac, o domniţă, care simţea o arzătoare dorinţă să aibă şi ea o fetiţă. Cum nu-i fusese dată bucuria aceasta, ea plângea şi se jeluia toată ziua şi toată noaptea:

— Doamne, de aş avea o fetiţă, şi, de n-ar fi altceva, să fie măcar o floare de dafin.

într-o zi, cum sta supărată, suflarea vântului îi aduse peste fereastră o frunză de dafin. Frunza asta, ca prin minune, se mişca singură şi umbla prin casă ca un om. Dar domniţa nu luă seama, şi la măturat foaia fu culeasă şi aruncată la gunoi. Dusă cu gunoiul în margine de cetate, o zburături vântul, şi o purtă în pădure, într-o poiană înflorită. în acea poiană crescu şi se învoită Dafina, ca o floare gingaşă şi miresmată, şi răspândea balsamul ei fermecător în toată împrejurimea.

După mai multă vreme, nimeri într-acolo voinicul voinicilor, care venea să vâneze. Zorise o bună bucată de drum, până ce pe la amiazi se apropie de poiana unde petrecea însorindu-se Dafina. Cum o văzu, fermecat ca de o vedenie, a strigat, minunându-se:

— Aici se poate trăi ca în rai! Un rai de frumuseţe şi desfătare a sufletului meu!

Aşeză numaidecât cortul şi ceru bucătarului să-i întindă masa sub umbra răcoritoare a dafinului. Până să fie gata ospăţul cu toate bunurile împărăteşti, el cutreieră pădurea după vânat. Bucătarul, obosit de grija prânzului, în aşteptare, se tolăni pe dungă şi adormi buştean.

Atunci se auzi un viers din dafin:

„Deschide-te, dafine, să zbor afară, ca fluturaşul de uşoară."

Şi dafinul se deschise şi, din tulpina lui, ce să vezi! Răsări Dafina dalbă cu surâsul pe buze. Repejor, în vârful picioarelor, alergă la masa pregătită şi scutură cu mânuţa sa frunza de dafin în bucate. Apoi, repejor, la copacul ei pieri sub scoarţă.

Veni voinicul, se aşeză la masă şi vru să îmbuce. Dar mâncarea nu o putu pune în gură de atâta iuţeală.

— Măi bucătare, făcu el, unde ţi-a fost mintea când mi-ai presărat mirodeniile în mâncare?

Bucătarul ce să mai zică? Sărmanul de el se ştia fără vină. Se ruşină şi tăcu.

Cum îndrăgi locurile acelea, vânătorul mai întârzie o zi.

Bucătarul cumpănea gustul bucatelor şi le potrivea ca să nu dea greş. După ce le bucătări bine, gândi în sine:

„Acum pot în toată liniştea să trag un pui de somn, că, de când eu bucătăresc, n-am mai gătit o mâncare aşa de grozavă."

Zis şi făcut. Se culcă fără grijă.

Dafina iar glăsui:

„Deschide-te, dafine, să zbor afară, ca fluturaşul de uşoară."

Şi, tot ca mai înainte, fata trânti foaia de dafin în bucate. Când veni flăcăul de la vânătoare, găsi pe bucătar cufundat în somn, sforăind. îl clinti din loc şi-l sculă:

— Ce trăsnaie ţi-a venit să torni atâtea mirodenii? Nu vezi că mâncarea e foc de iute?

— Cum aşa? Asta nu mi s-a întâmplat în viaţa mea!

— Gustă să vezi ce otravă e!

Când dădu să guste bucătarul, scuipă din gură şi zise:

— De bună seamă ăsta e un loc fermecat sau necurat. Hai s-o ştergem de aici, unde şi-a băgat dracul codiţa. Numai el putea să vină şi să azvârle pipărăturăîn fiertură, pe când eu dormeam.

— De ce, omule, stai adormit şi nu ai grijă la gătit? se răsti voinicul-voinicilor.

— Iartă-mă şi nu te supăra, că om sunt şi eu, şi pot greşi!

Flăcăul rămase şi în ziua aceea nemâncat ca lumea, săturat numai cu pâine goală. Dimineaţa, când se trezi, grăi bucătarului:

— Astăzi veghez eu la mâncare şi tu mergi la vânătoare.

Şi aşa a făcut. Bucătarul aruncă puşca pe umăr, deşi nu era deprins s-o poarte şi înaintă spre pădure, iar vânătorul se apucă de bucătărit, măcar că nu ştia cum să umble cu polonicul. Dar lui îi ardea să afle ce vietate, ce jivină sau gânganie vine tiptil, de-i otrăveşte bucatele. Se stârci după o tufa de jnepeni şi pândi. Pe la prânz hop şi Dafina:

„Deschide-te, dafine, să zbor afară, ca fluturaşul de uşoară."

Dafinul se deschise, şi Dafina se desprinse din copac. Roti ochii înjur, să vadă dacă n-o adulmecă cineva, dar nu zări ţipenie de om. Şi, parcă dusă în zbor, zvârli doi pumni de frunză în mâncare. Dar când fugi spre copac, flăcăul sosi din urmă, o cuprinse blajin spre a nu o spulbera de firavă ce era şi o sărută.

Apoi Dafina, îmbujorată, căută a se încopăci, dar tulpina se închise şi zise:

"Pentru fată sărutată dafinul se strânge;
Afina, Dafina în zadar mai plânge."

Dafina iar se milcui dragului dafin spre a se cuibări în culcuşul ei, dar dafinul tot inimă înlemnită: nu vru să-i deschidă.

Feciorul îi şterse ochii înlăcrimaţi cu năframa-i de mătase, o netezi uşor pe frunte şi o învălui cu tot farmecul veseliei şi drăgălăşiei sale tinereşti. Zilele albe ce le-au trăit împreună s-ar fi prelungit, dacă fericitul călător în raiul trecător nu şi-ar fi

amintit că trebuie să se înapoieze acasă. Dar inima i se strângea grozav, că nu-i venea să se despartă de iubita în cale-i răsărită. Nu îndrăznea să-i spună că părinţii săi îl logodiseră de copil şi că acasă îl aştepta logodnica. Se zbătea bătut de gânduri de ruşine faţă de părinţi, din dragoste pentru ei ca şi pentru Dafina.

într-o zi, umblând pe pajiştea frumoasă, el se sili să-i culeagă flori de tot felul, şi albe, şi roşii, galbene şi albastre, vineţii şi verzui, şi mai mari şi mai mărunte, şi i le înmănunche în poală. Şi Dafina prinse a se alinta cu ele, a le înviora stropindu-le cu apă, şi a se pierde de drag în tovărăşia lor; le săruta şi le sorbea mireasma, până ce ameţită şi fericită adormi între floricele.

Ajutat de bucătar, vânătorul desfăcu şi ridică cortul şi plecă, după ce mai întâi îl puse să îngroape vatra din pădure, pentru ca atunci când se va trezi Dafina să i se pară că totul a fost o nălucire de vis.

Dormi ea cât dormi, dar, când deschise ochii, se văzu biata de ea singură. începu să suspine din adâncul sufletului şi să se jeluie:

— Ce rău a fost voinicul-voinicilor, ce inimă împietrită a avut! Cum de s-a îndurat să-şi lase pustie pe Dafina lui?

Şi-i tot picurau lacrimi peste floricele, le înmănunchea la sânu-i, le strângea şi le cânta:

„Florilor, dragilor mele, peste foi de rămurele, voi, surori de ale mele, nu ştiţi unde mi-e odorul după care duc eu dorul?”

Cu totul nemângâiată şi cu faţa înlăcrimată, se întoarse la dafin, doinindu-i cu duioşie:

„Dafine mult căutat, dafine mult lăudat, tu din nou desfa-te-n două, că pe Dafina o plouă.”

Dar dafinul înlemnit nu se mai mlădia. Şi se mistuia Dafina ca ceara, când ursitoarea ei trimise un pustnic la pajiştea cea frumoasă. Acesta, apropiindu-se, o întrebă:

— De ce plângi, flori oară?

— Cum să nu-mi plâng soart-amară?

Eu sunt Dafina-nflorită, de-un voinic iubită şi de dânsul părăsită.

Când îi auzi jalnica poveste, pustnicului i se făcu milă de ea. Numaidecât o îmbrăcă cu straie de ale lui, ca să nu fie cunoscută, şi o luă cu dânsul spre cetate, unde locuia voinicul-voinicilor. Nimeriră tocmai la nunta lui. Când lumea dimprejur văzu un pustnicei aşa de mărunţel, începură unul şi altul a râde de el. Prin acele locuri era datina ca la nuntă să cânte fiecare. După ce cântară toţi veni şi rândul pustnicului.

Dar el numai un cântec ştia:

„Florilor, dragilor mele.

Iar voinicul asculta,

lacrima-i pica şi aşa zicea:

— Drag pustnicei, eu nu mă înşel, că-i şi al meu cântecel.

Şi pustnicul se descoperi şi aruncă de pe el straiele negre, şi rămase Dafina împăunată într-o rochie de flori, de parcă era o minunăţie întrupată din poveste. Ai fi vrut să ai mii de ochi, să stai s-o tot priveşti.

Voinicul-voinicilor se desprinse de la ai lui şi cuprinse cu drag pe Dafina, juruindu-i

că de aci înainte nimeni şi nimic pe lume nu-l va despărţi de mireasa ce-i fusese sortită după dorul sufletului său!

Somnul, şobolanul şi gândacul

poveste aromână

Era odată un românaş, care, fiind sărac lipit pământului, se tocmi cioban la un celnic.

Trei ani de zile păscu oiţele celnicului, nedespărţit de ele, cu aşa credinţă şi dragoste, că auzea numai laude de la domnul său.

După trei ani, i se făcu dor de casă şi de neamuri, şi vru să se întoarcă în satul lui. Celnicului îi venea greu să se despartă de un astfel de slujitor, dar tot nu-l putea sili să rămâie. Şi, cum îi pusese la păstrare deoparte trei mii de galbeni, câte o mie pe an, şi trei oi bârsane, tot câte una pe an, când feciorul îşi ceru simbria, el îi zise:

— Fiule, nu am de ce să mă plâng de tine, că mi-ai lucrat cu prisosinţă şi cu toată inima. Aş fi dorit să te mai ţin la mine, dar peste voia ta nu te mai pot ţinea. Dar ce-i veni lui, că-i mai adăogă: Simbria ta asta e: sau trei mii de galbeni, sau trei oi.

Ciobănaşul rămase pe gânduri: „Ce fel vorbeşte stăpânul meu, dacă vreau trei mii de galbeni sau trei oi? Pesemne că ştie el cât preţuiesc oile.”

Aşa că, slab de minte, dar şi de dragul oilor, el alese oile. Şi, cu caţa[173] în mână, le porni înainte spre satul lui.

Pe drum, întâlni un moşneag. Acesta era Somnul. Păstorul, care se tot ducea fluierând ca în zi de sărbătoare, se opri şi-i dădu bineţe.

— Bună ziua şi noroc, fârtate! îi ură Somnul. încotro cu oile?

— Acasă, moşule! Ele îmi sunt simbria pe trei ani de zile!

— Nu tai una, s-o frigem şi să ne ospătăm, să ne facem fârtaţi, că eu mă voi plăti vreodată?

— Dacă vrei tu, moşule, fac cum zici.

Şi ciobanul nostru înjunghie o oaie, o înfrigări, şi o făcură lată amândoi, cu cântece şi voie bună.

La rămasul bun, Somnul apucă urcuşul şi ciobănaşul valea spre sat.

Cum era în toiul verii, şi era o arşiţă şi o mare zăpuşeală, se întinse undeva la umbră. Pe cândse odihnea, ieşi un chiţoran, care nu-l lăsă în pace cu chiţăitul:

— Nu tai o oaie s-o ronţăim, că la vreme te-oi răsplăti şi eu îndoit.

Ciobănaşul, ori din prostie, ori fiind cu inimă largă, tăie oaia ca să facă pe voia şoarecului. O pârjoli bine la jăratic, şi prăznuiră.

Apoi, cu singura lui oaie, merse spre sat până îi ieşi în cale un gândac meşter în cocoloaşe de balegă. Gândacul se ţinu grapă de el să taie oaia, că-i va face şi el un bine la rândul său. Ciobanul se purtă la fel, şi mulţumi pe Gândac cu un praznic tot aşa de bun.

Şi rămase bietul de el numai cu caţa. O luă razna, tot fluierând, şi ajunse într-o cetate. Acolo era zarvă de mare sărbătoare. Ce se sărbătorea?

Fata craiului ajunsese în anii măritişului şi tatăl ei voia s-o mărite.

— Mă voi căsători, zicea ea, numai cu acela care, ca niciunul altul, mă va face să râd din toată inima. Şi cine va cuteza asta cu mine şi nu va izbuti nu va mai avea zile!

173 băţ lung, cu cârlig la vârf, cu care ciobanii prind oile

De la toate hotarele ţării au dat iureş băieţi voinici şi frumoşi, cu soarele în frunte, dar niciunul n- a fost în stare să însenineze faţa domniţei.

La sosirea ciobanului, băteau tobele, de se zguduia tot pământul, ca să se adune lumea şi, cine voia, să-şi încerce norocul. Flăcăul, care muncise trei ani în şir pe trei oiţe, şi acelea duse de pomană, se grăbi şi el să-şi măsoare puterile, că nu ştii de unde sare iepurele!

Se înfăţişă craiului şi-i aduse la ştiinţă vrerea lui.

Când logofătul îl însemnă la catastif, suspină o dată şi zise:

— Ia-ţi nădejdea, băiete! Numai că nu piere lumea fără d-alde tine, că până acuma au pierit voinici, nu glumă!

Ciobănaşul merse în grădina palatului. Domniţa şedea la ostreţe şi aştepta să vadă dacă el o va înveseli. Dar ciobanul nu ştia măcar o şotie. Făcu el câteva boscării cu mâinile, strâm-bături şi schimonoseli, se suci, se învârti, dar unde voia să ştie fata asta boieroasă de hazuri nesărate? La mai mult el nu se pricepu şi, cum obosi, se lungi pe iarba verde. Şi-l apucă un somn, de dormi buştean ca pe lumea cealaltă. Căzuse în braţele Somnului, fârtatul său. într-o clipă sosiră şi ceilalţi doi, Şobolanul şi Gândacul. Şi ce crezi că fac? Şobolanul se caţără pe un măr şi se pune să culeagă mere şi să le arunce jos Gândacului. Iar Gândacul prindea mărul şi cu el de-a dura până la gura ciobanului, iar ciobanul le mesteca şi le mânca prin somn.

Fata craiului se ţinu cât putu, dar în cele din urmă izbucni în hohote de râs, să-i vie leşin, gata- gata să-şi rupă băierile inimii. Râde fata craiului, după ea craiul, de la crai hohotiră de râs curtenii, de la aceştia oamenii dinafară; se molipsiră cu toţii, că numai un râs şi un haz era cetatea toată.

De abia atunci se trezi ciobanul din somn, şi deodată tresări văzând fata care hohotea nebună de râsete. Iar lumea dimprejur îi ura: „A ta să fie, cu noroc!”

Cum se brodi că tocmai atunci trecu pe acolo şi un prinţ, şi cum craiului îi venea greu să-şi mărite fata cu un cioban, scorni că prinţul stârnise râsul domniţei. Ce mai tura-vura, ba că unul a făcut-o a râde, ba că celălalt, craiul fu tot de partea prinţului. îşi cunună fata cu prinţul şi sărmanul cioban rămase cu buza umflată. Vezi însă că ciobanul nostru era bărbat, nu glumă! Nu se lăsă cu una, cu două. Ţinu sfat cu Somnul, cu Şobolanul şi Gândacul şi se vorbiră între ei.

— Nu te pierde cu firea, că până la urmă tot tu ai să pui mâna pe fată, zise Somnul.

Când prinţul s-a dus în odaie să se culce, iată că Somnul îl cuprinse în braţe şi-l ţinu o zi şi-o noapte în adormire, ţeapăn, de a-i fi zis că e mort. îl mişcă fiica craiului, îl stropi cu apă rece să se deştepte, dar el tot ţeapăn. La urmă, ostenită, fata adormi şi ea. Atunci vine Şobolanul la patul nesuferitului mire şi ronţ! ronţ! îi roade cămaşa, cioarecii şi hainele. Apoi, cu ajutorul Gândacului, se pun să-i astupe gura cu scărmănătura; ba îi unseră şi toată faţa, de-ţi era mai mare greaţa.

Când se trezi mireasa şi-l văzu în halul ăsta, se răsti la el:

— Să-ţi fie ruşine, nesimţitorule, că te laşi să te înghită şobolanii şi gândacii de viu şi stai neumit!

A doua zi, nenorocitul se trezi după somnul adânc şi se răcori cu apă rece, şi încercă să îmbrace cămaşa şi cioarecii. Dar în zadar, că erau numai zdrenţe. Nu te poţi pune cu Şobolanul şi cu Gândacul, şi nici cu Somnul.

Şi tot aşa, noapte după noapte, o păţi bietul mire din ce în ce mai rău, de rămase numai cu pătura şi până la urmă i-o sfârtecară şi pe asta, încât după multe mai poznaşe păţanii se mânie craiul. Socotind că la mijloc a fost un blestem că l-a năpăstuit pe ciobanul fără de vină, l-a gonit pe ginere şi în locul lui aduse pe norocosul păstor, şi-l făcu moştenitor de împărăţie, de sta lumea toată cu gura

căscată de minunăţie.

Ţila

poveste aromână

într-o vreme îndepărtată, cmd umblau balaurii pe pământ, de-i întâlneau şi oamenii, a fost o femeie, poale lungi şi minte scurtă. Numele ei era Ţila.

într-una din zile, luându-şi curmeiul, porni în pădure după lemne. De şuie ce era, nu şi-l strânse frumuşel la subţioară, cum face toată lumea, ci-l tot târa pe jos. Şi târâş-grăpiş ea merse, până ce capătul curmeiului se prinse de un scaiete. Ţila, abraşa, nu se gândi să-l descurce de acolo, ci îşi puse puterile cu spinul şi trage ea, ţine spinul şi iar trage din nou ca o toantă, până ce-l smunci cu
rădăcini cu tot. Când colo, ce descoperi? O comoară întreagă, numai galbeni de tot felul, de la cei mai mărunţi până la cei mai mari.

„Ei, îşi zise Ţila, până aci nu-mi văzură ochii potcoave galbene.” Şi astfel îşi umplu poala cu ele, ca să le ducă acasă, spre a-şi potcovi porcii, că numai de ei făceau potcovioare aşa de mititele. Zărind de departe pe bărbatul ei, prinse a-i striga şi a ţopăi:

— Bărbate, bărbate, ghici ce am în poală?

— Ce ai? o întrebă el.

— Ce să am, potcoave pentru porci.

Smintita de ea, credea că sunt potcoave. Când desface poala, strălucirea îi luă ochii, dar ca să nu se dea de gol prin vecini, fiindcă o cunoştea cine-mi este, se prefăcu şi el a crede că sunt adevărate potcoave de porci şi le îndosi în casă, spre a potcovi râtanii. Apoi cu ea înainte alergă la spiniş, mai culese ce mai rămăsese şi întorcându-se acasă, îngropa monedele în chelar. Dar, pe când el le făcea nevăzute, Ţila se iţea pe la uşă şi află ascunzişul.

A doua zi după ce plecă bărbatul ei la câmp, aude Ţila un olar.

— Schimbăm străchini, oale şi ulcioare, cu lână, călimări şi potcoave vechi!

Cum auzi, ea îşi zise: „N-ar vrea şi cu potcoave de porci?” Şi fuga fuguliţa prin chepeng, intră în chelar şi poc, poc! cu un târnăcop, dezgropa galbenii, luă un pumn în poală, şi-i strigă olarului:

— Hei, olare, dai străchini pe potcoave de porci?

Acesta pricepu că-i minte scurtă, nu pierdu vremea, ci o întrebă dacă are multe la fel.

— Un chiup întreg, răspunse ea.

— Dacă mi-l aduci, ţi-oi da străchinile şi oalele şi ulcioarele toate.

Când auzi Ţila de una ca asta, bucurie mare: credea că-l potcoveşte pe olar.
Repede făcu schimbul, dete galbenii, luă olăria şi înzorzonă casa cu ele.

Apoi ieşi pe prag să-şi aştepte bărbatul, să-i dea veste despre şoalda ce i-a jucat-o olarului. Cum îl zări, de departe începu:

— Bărbate, bărbate, ce-am făcut?

Şi tot sărea şi ţopăia de bezmetică ce era. Bărbatul păli dintr-o dată, temându-se de vreo ispravă, dar tot nu-şi închipui una ca asta.

Cum intră în casă şi dete un ocol cu ochii, ce să vadă? Străchini, oale, chiupuri, ulcioare fel de
fel.

— De unde le-ai scormonit, bată-te să te bată!

— De unde puteau să fie? De la un olar: i-am dat potcoavele şi am luat oalele, ca să împodobesc casa.

— Vai de mine ce mi-ai făcut!
Şi când o luă la palme, ea ţipa ca din gura şarpelui.
— Nu mă bate, că-ţi aduc alte potcoave, se milogea dânsa. Şi la ce s-o mai bată şi la ce să-i mai scoată ochii? O lăsă în plata domnului. Ce-i făcut, e făcut. Dar el se mâhnise aşa de tare, de-i pierise pofta de mâncare.
într-una din zile, când Ţila se prăjea la soare în ogradă, că de nicio treabă nu era în stare, trecură pe lângă casa lor cămile împărăteşti încărcate cu comori. O cămilă mai greu împovărată şchiopăta şi rămase mai în urmă. Ţila o trase de căpăstru şi se furişă cu ea în grajd. Cum era în amurg, nici nu o luă în seamă careva.
Pică atunci şi bărbatul întors de la câmp. Sări la el Ţila să-i dea de ştire că ce a găsit ea n-a mai găsit nimenea. Bărbatul, cum era prea chibzuit, bănui că iar i-a adus vreo visterie. Când văzu cămila, nu întârzie s-o descarce şi să-i dea drumul.
Apoi trimise pe Ţila după apă şi până la întoarcerea ei a băgat averea în fundul pământului, de nici naiba să nu-i dea de urmă. A doua zi nu mai plecă la câmp. Ii era frică de vreun pocinog al femeii.
Dar şi împăratul năimi a doua zi un telal pentru cămila prădată, jurnind jumătate din galbeni celui care va da în vileag pe hoţ.
Când telal-ul ajunse pe uliţa lor, bărbatul o ascunse pe Ţila sub o albie şi o ciocănea la cap cu o tingire ca să nu audă porunca împărătească.
— Tacă-ţi gura, Ţila, îi striga el, că vin ciorile şi-ţi scot ochii!
Dar până la urmă, cum făcu şi cum drese Ţila că tot fugi de sub albie şi se înţelese cu crainicul că ea va da la iveală hoţul.
Astfel, fură aduşi pe nepusă masă şi ea, şi bărbatul ei la palat.
— Măi, oameni buni, nu vă puneţi cu femeia mea, că-i o trebuie, zbiera soţul.
Dar nimeni nu-l auzea. Spre norocul lui, judecătorul care trebuia să-i judece, suferea de un ochi şi era legat. O întrebă judecătorul:
— Măi femeie, ce comoară ai găsit tu?
— Cum ce comoară? Un balaur plin cu potcoave de porci.
„Ţicnită mai e”, gândi în sinea lui judecătorul.
— Şi când s-a întâmplat asta?
— Când veniră ciorile de ţi-au ciugulit ochiul!
Şi-i dă un bobâmac în ochiul bun al judecătorului, de-i scăpărară numai stele verzi.
— Nu v-am spus că e trăsnită, făcu bărbatul.
Se încredinţară de asta cu toţii şi-i dădură drumul. Numai aşa rămaseră ei cu punga doldora de bani.

Berbecul de aur

poveste aromână

A fost odată un împărat care avea o fată neînchipuit de frumoasă: ochii ei albaştri erau ca azurul cerului, iar pletele ei dalbe străluceau ca razele soarelui.
Fiind singură la părinţi, fusese crescută cu mare grijă şi pază. Aşa de mult se temea tatăl să nu i se întâmple ceva, să nu i-o fure careva, încât îşi zăvorise copila într-o cetate care se afla pe o insulă în mijlocul mării. De jur împrejurul apelor străjuia oaste, ca să nu se poată apropia nimeni de fiica împăratului. Numai o slugă îi ducea zilnic hrana pe o luntre legată cu frânghii şi, în afară de oamenii casei, nimeni nu avea voie s-o vadă măcar la faţă.
Când ajunse la vârsta căsătoriei, împăratul dete sfoară în ţară că-şi va mărita fata cu cel care se va învrednici să ajungă în acea insulă; bizuindu-se pe oastea sa

puternicii, era încredinţat că nimeni nu va pune piciorul acolo.
Celor ce voiau să se încumete la aşa o ispravă, le da răgaz de nouăzeci şi nouă de zile spre a-i aduce semnul cerut, ca dovadă că au putut pătrunde până la ea, altminteri unde le stau picioarele le va sta capul.
Multă vreme nu îndrăznise nimeni a-şi primejdui zilele, dar în cele din urmă s-a ivit un viteaz fără pereche, care să vină să-i ceară mâna domniţei. Acesta se tot chitise cum să-şi ajungă ţinta. El avea un prieten mare cărturar, căruia i se încrezu şi-i ceru sfatul.
— Asta e mare greutate, îi răspunse înţeleptul. Fă-mi rost de zece ocale de aur şi am să închipui un berbec în care să încapă un om şi să mai aibă loc şi de merinde pe câteva zile, iar la ochi să aibă două deschizături prin care cel ascuns să poată vedea în afară, fără să fie băgat în seamă.
Zis şi făcut. Cărturarul se duse la un meşter aurar, iar acesta făuri berbecul aşa cum i se ceruse. Apoi îl aduse acasă, oploşi pe tânăr înăuntru, îl înzestra cu merinde pentru mai multe zile şi-l scoase la piaţă, prefăcându-se că vrea să-l neguţeze. Se grămădi lumea să-l vadă, dar nimeni nu fu în stare să-l cumpere, că omul cerea pe el trei mii de galbeni şi cine ar fi putut să dea atâta bănet?
Merse buhul despre berbec până la urechea împăratului şi acesta trimise după el, să vadă ce fel de marfa este? Cum îl zări, îl îndrăgi, fiindcă era de mare maistru măiestrit. Numaidecât îl iscodi de preţ. Omul îi spuse că nu e de vânzare, dar dacă îi place, îl poate opri vremelnic în curte, să-l privească până ce se va sătura. Asta îl mulţumi pe împărat şi-i zise:
— Lasă-l aici, că la mine oricând îl vei găsi, nu se pierde.
A doua zi fata care ducea hrană la domniţă o înştiinţa de lot ce auzise vorbindu-se despre berbecul de aur.
— Pare că e un berbec viu! adăuse ea.
Domniţa stărui din răsputeri pe lângă tatăl ei să-i trimită frumoasa jucărie, ca să-i treacă de urât. Şi el îi împlini voia.
Fata, care toată ziua şedea singură şi nu mai putea de pustietate, se bucură cum îl văzu şi-şi petrecea tot timpul jucându-se cu el. Nu mai voia cu niciun chip să se despartă de el.
Dar tânărul adăpostit în berbec isprăvise merindele şi sta cu sufletul strâmtorat. Până îi veni în minte un gând de mântuire. îndată ce adormi domniţa, trase capacul şi pe furiş se hrăni din bucatele ei de pe masă, apoi se adăposti iarăşi în berbece şi închise la loc capacul. Tot aşa se îndestula zi cu zi, de rămânea fata flămândă. Atunci, socotind ea că şi berbecul se hrăneşte din merticul ei, ceru să i se aducă un adaos de mâncare.
Dar după o bucată de vreme, cum domniţa se zbenguia în joc cu berbecul, hoţul ascuns îşi pierdu răbdarea, trase capacul şi sări afară. Ea se sperie grozav la început, dar el, şiretul, o luă aşa de frumos şi drăgăstos şi cu graiul mieros:
— Domniţă drăgălaşă, minunăţie vie, nu fi supărată pe mine, iartă-mi cutezarea ce am avut să vin la tine; numai dragostea şi mila m-au silit să fac ce nimeni n-a făcut, ca să te scap din temniţa în care ai încăput. Tatăl tău nu vrea nimănui să te dea, de aceea el te ţine închisă aşa. Şi de la orice peţitor cere lucrul cel mai greu de înfăptuit: să răzbată în cetate, să-i aducă un semn că a ajuns până la tine. Iar dacă nu-l poate aduce, peste viaţă îi pune cruce. Tot astfel s-a învoit el şi cu mine. Mi-a sorocit nouăzeci şi nouă de zile, ca să-i dau dovada asta, şi de nu i-o voi aduce, va cădea şi pe capul meu năpasta!
— Cum se poate? Vai de mine, îţi dau semne câte vrei, răspunse fata.
Şi deodată, ca o vrabie de sprintenă, zbură prin casă, cotrobăi prin lăzi şi scoase

un inel, un ceasornic de aur şi o şuviţă aurie legată cu panglică de mătase albă şi-i făcu o scrisoare cu jurământ de iubire pentru el.

Ei petreceau împreună ca fratele cu sora, erau fericiţi şi uitaseră de lumea toată, când veni omul împăratului cu rugămintea să înapoieze berbecul stăpânului său. Cât de mult stărui împăratul să i-l mai lase, acesta nu vru în ruptul capului.

Odată ajunşi acasă, cărturarul îl întrebă pe prieten:

— Ai făcut vreo ispravă? Ori s-au dus banii pleavă în vânt?

— N-am dat greş până acum. Vom vedea mai departe.

Au trecut nouăzeci şi nouă de zile ca nouăzeci şi nouă de ceasuri şi tânărul fu chemat la împărăţie să dea răspunsul. El asigură pe împărat că are semne din cetate şi scoase mai întâi inelul, împăratul luă inelul în mână, îl corectă pe amândouă feţele, pricepu că e al fetei, dar cu toate astea nu-l primi:

— Inelul, zise el, nu e singura chezăşie. Argintarii de uzi le fac şi pe tine aidoma, nu numai un inel. îl vei fi cumpărat de la vreun giuvaergiu. Mai ai altă dovadă?

Peţitorul scoase din buzunar ceasornicul cu pecetea fiicei. împăratul îl căută cu de-amănuntul, văzu că e ceasul fetei, dar se împotrivi:

— Nici asta nu-i temeinică mărturie. Sunt multe ceasornice asemănătoare în lumea asta. Alta mai
ai?

Tânărul scoase atunci la iveală şuviţa de păr şi o puse în vază.

— Nici asta nu e un lucru pe care să mă bizui eu, deşi Ia culoare şi strălucire seamănă cu pletele fiicei mele.

La urmă scoase răvaşul şi împăratul nu mai dezise dovada scrisă de mâna ei. De data asta, neavând încotro, ci fu silit să se ţie de cuvânt şi astfel pregăti o nuntă împărătească, la care luai parte şi eu, să aduc vestea şi povestea, ca să vă bucuraţi cu toţii, copiii mei, să nu urlaţi:

Că omul deştept şi cutezător Răzbate în lume mai uşor, De stă deasupra tuturor.

Fiul săracului şi fiul bogatului

poveste aromână

A fost odată un domnitor, care îşi pusese în gând să cutreiere cetăţile din cuprinsul ţării. Voia să afle cum se poartă şi trăiesc oamenii sub cârmuirea lui. Dar nu ştiu cu ce prilej rămăsese să înnopteze într-o cetate îndepărtată, unde nici el, nici însoţitorii lui nu cunoşteau pe nimeni. Şi voind să tragă undeva, bocăni la o uşă pe la o casă de om nevoiaş şi împovărat cu o droaie de copii. Acesta îl primi cu toată bucuria.

A doua zi dimineaţa, domnul se vorbi cu acest om necăjit să-i dea de suflet pe unul din copii, pe care îl ochise de la început, căci îi păruse mai deosebit decât ceilalţi, fiind mai aşezat şi mai cuminte. Părinţii îi răspunseră într-un glas:

— Toţi sunt copiii tăi; măria ta să aleagă pe care vrea!

— Eu îl vreau pe acela de acolo, cuviincios şi cumpănit!

Şi aşa domnul luă pe alesul lui la curte şi-l dete la carte. Şi nu greşise în alegerea lui, căci feciorul, minte ageră, se ciopli repede şi se dăscăli în toate; de aceea îl şi iubeau şi domnul, şi doamna.

După ce fu gata cu şcoala, încredinţat că băiatul e înzestrat cu toate darurile dorite, se gândi să-l facă moştenitor, socotindu-l bun de ginere, căci el ca domnitor bătrân şi înţelept preţuia pe oameni, nu după neam şi bogăţie, ci după vrednicie.

Nevoind a face singur pasul aresta, întrebă şi pe soţia sa, dar ea nu se învoi cu dânsul. Doamna ţinea mai mult la mărire, cerea ca ginerele să fie din neamul domnitor.

De aci se iscă zarvă şi după multă îndoială şi ciocneală între ei, gândi domnul să cadă la o învoială.

— Ca să nu fie pe deplin după cum ţinem fiecare dintre noi, atunci să trimitem în ţări străine doi feciori, pt al nostru şi pe un boieraş cărora să le dăm câte o corăbii cu oameni înarmaţi şi câte două mii de galbeni. Iar după vreme de un an, care din doi se va alege cu mai mare câştig şi mai mare vază, acela să ne fie ginere.

Doamna nu se împotrivi, dar ca să-şi facă pe plac, chemă pe feciorul de domn dorit de dânsa şi-i numără pe ascuns încă două mii de galbeni ca să-l ajute să iasă învingător faţă de alesul soţului ei.

Amândoi feciorii s-au înfăţişat înaintea domnului şi doamnei, primiră poruncile şi porniră la drum în aceeaşi zi, dar pe două căi deosebite.

Coconul, când s-a văzut cu atâta bănet în chimir, suindu-se în corabie se călători departe, sigur fiind că se întoarce în ţară înaintea celuilalt şi cu mai multă vază şi avuţie.

După un drum de mai multe săptămâni, ajunse într-un loc, unde se afla o vestită farmazoană, gata de a te fermeca văzând cu ochii. Auzind de venirea fiului de domn, îl pofti la masă şi după ce ospătară cu prisos din toate bunătăţile, îi zise:

— Ai să auzi ce n-ai mai auzit şi ai să vezi ce n-ai mai văzut: o pisică jucăuşă, care sare şi joacă în două labe douăzeci şi patru de ore necontenit, în timp ce cu celelalte două ţine dinainte două sfeşnice cu lumânări aprinse. Ce crezi despre minunea asta?

— Ce să cred? Nu cred nimic. Unde poţi vedea vreodată ciudăţenia asta?

— Ba se poate vedea! Dă mâna încoace, să facem prinsoare!

— Poftim, făcu feciorul.

— Pe ce? îl ispiti ea.

— Pe tot ce vrea doamna, răspunse feciorul.

— Eu zic pe toată averea ta, iar de nu se va adeveri cele ce-ţi spun, ţi-o voi plăti-o îndoit, încheie
dânsa şi el nu o dezise. Ca lucrul să fie mai întemeiat, făcură carte şi legătură de la care să nu se abată niciunul.

Tânărul se bucură că dintr-odată, fără multă osteneală, se va îmbogăţi. Nenorocitul nici nu bănui pe ce mâni intrase.

Au adus pisica şi i-au pus două sfeşnice cu lumânări aprinse în labe, au chemat şi un toboşar care începu a-i descânta şi, bat-o pustia de mâţă sprinţară, juca şi ţopăia întocmai ca omul. Şi jocul ţinu douăzeci şi patru de ceasuri, după cum i-a fost vorba ei. Doamna, după tocmeala lor, culese tot avutul lui, şi el rămase despoiat pe drumuri. Abia de se putu pripăşi la o brutărie, unde ca să nu moară de foame, căra apa cu sacaua.

Feciorul, sărac, despărţindu-se de tovarăşul lui, se îmbarcă şi uitând de griji o luă razna oriunde o nimeri. Ajunse şi ci după vreo câteva săptămâni la un ostrov împădurit şi înflorit în mijlocul mării. Rămase uimit minunându-se de frumuseţea priveliştii şi zise oştenilor:

— Staţi, voinicilor, să ne oprim aici.

Şi se urcară cu toţii pe mal, şi cum alesul domnitorului se plimba pe acolo, se izbi de o lespede mare, legată cu patru lanţuri. Chemă pe oşteni şi le porunci să tragă de lanţuri şi să ridice marmura. Şi după ce ei o săltară din loc, ce să vadă? Un drum care cobora adânc pe sub pământ.

Un moş cu barbă albă le ieşi înainte şi-i întrebă ce caută pe tărâmul lui? Flăcăul îi istorisi toate pe rând, împărtăşindu-i şi gândul cu care îl mânase părintele său în lume.

— Pe unde vei merge departe, vei da de domnul acestui ţinut, care se luptă de nouă ani cu duşmanul său şi nu-l poate doborî. Când te vei apropia de cetatea lui să o despresori, te vei sui şi vei ridica steagul în semn de biruinţă. Atunci vei fi chemat de el şi răsplătit.

Şi iată că după umblătură de multe zile, însoţit de oştenii săi, ajunse în focul luptei; tăindu-şi drum cu sabia, despresura cetatea şi înălţă steagul biruinţei şi astfel mântui pe bătrânul domnitor. Acesta îl chemă mulţumindu-i binefăcătorului:

— Cere tot ce doreşti, că toate ale mele sunt şi ale tale.

— Dăruieşte-mă după voia ta, îngână sfios feciorul.

— Să-ţi dau pe fiica mea de soţie şi să te înscăunez în locul meu?

— Asta nu pot primi fără a înştiinţa mai înainte pe tatăl meu.

Domnitorul îi ticsi corabia cu toate bunătăţile şi scumpeturile, îi dărui pungi doldora de galbeni şi giuvaericale, îi îmbrăcă pe oşteni cu haine nouă-nouţe; el mulţumi pentru toate aceste daruri şi-şi luă rămas bun.

Când se despărţise de moşul cu barba albă, acesta îi ceruse:

— La întoarcere, să te abaţi şi pe la mine, să-mi laşi şi mie o părticică din avutul ce vei dobândi.

însă moşul voise să-l încerce şi să vadă dacă este un om de treabă şi de cuvânt, că lui nu-i ardea
de îmbogăţire. Aşa că la întoarcere feciorul trecu pe la moş, să-i facă parte din averea dobândită, dar el îl opri:

— Nu-mi trebuie nimic, fătul meu. Am vrut numai să te încerc, ca să aflu omenia şi dărnicia ta.

Şi astfel, tot plutind pe mare zile întregi, nimeri şi el la vestita farmazoană. Şi lui i s-a întâmplat
tot aşa ca şi fiului de domn. După prânzul mare, îl luă cu aceeaşi poveste. Dar nici el nu se încrezu poveştilor ei şi se rămaşi tot pe avere.

Şi unde începu pisicuţa, ca o spiriduşă să joace tontoroiul în două labe, cu lumânările în celelalte două, s-o tot priveşti şi să te cruceşti.

Trecură aproape douăzeci şi trei de ceasuri şi toboşarul tot mai cânta şi bătea din tobă şi pisica tot mai sărea şi se da în vânt.

Se apropia ceasul al douăzeci şi patrulea şi feciorul se frământa şi sta ca pe ghimpi. Deodată, ce-i veni în minte? Rupse un ciucure mare, care spânzura la sofaua, unde se aşezase şi odată ţuşti: pisicuţa aruncă lumânările şi fuga după ciucure, crezând că e un şoarec să-l prindă.

Şi astfel femeia pierdu rămăşagul şi feciorul câştigă locul, După cum le fu prinsoarea, el îi luă averea şi plecă.

între astea, auzind că tovarăşul lui căra apa cu sacaua la o brutărie din apropiere, îl căută şi, cum îl găsi, îl ajută să-şi facă rost de o nouă corabie şi le cumpără haine şi lui, şi oamenilor.

Se înapoiară cu toţii acasă: corabia feciorului sărac era toată plină de comori, oştenii lui spilcuiţi, parcă scoşi din cutie, iar corabia feciorului de domn, goală şi Oltenii cu mantii sărăcăcioase, de-ţi era mai mare mila.

Abia atunci văzu şi doamna ce dreptate avusese soţul ei şi-şi aminti de vorba că omul sfinţeşte locul, nu locul pe om.

Au făcut o nuntă mare şi cum domnul era împovărat de ani, s-a lăsat de domnie şi a înscăunat în locu-i pe tinerele său, care astfel a ajuns la mărirea visată, având parte până la adânci bătrâneţe de toate bunurile şi bucuriile lumii.

Curcubeta

poveste aromână

Iată o poveste ca nealta, auzită şi povestită.

A fost odată, cam de multişor, sunt ani de când trăia o femeie din greu, singuratică şi neajutorată de nimeni. Se zmăcina ziulica întreagă, că nu are şi ea un copil, care să-i deschidă uşa, să nu fie singură cuc. Se scula şi se culca tot cu acelaşi gând să aibă şi ea un sufleţel în casă, să-i lumineze nopţile şi zilele.

Aşa de mult îşi dorea o fetiţă, că într-o seară adormi rugându-se:

— De aş avea o fetiţă, fie măcar şi o curcubeta!

în vis i se arătă o ursitoare, care o povăţui să ia calea pădurii neumblate, unde va găsi ce doreşte.

A doua zi, încrezută visului, biata femeie se pregăti de cale şi o luă încetişor la deal spre pădure. Tot rătăci prin desiş, până ce pierdu cărările şi încăpu într-un rămuriş. Când şi-aţinti ochii, văzu un colţişor care semăna a sălaş omenesc: cu acoperiş însăilat de scânduri, cu pereţi din frunze de copaci şi cu o uşă din împletitură de nuiele. Se tot suci şi se învârti, dar nu zări pe nimeni. Şi cum era istovită de cale lungă, bătu în leasă:

— Cine sade aici?

Deodată se înlătură un trunchi şi i se năluci dinainte Muma-Pădurii, care o pofti înăuntru. Acolo, ce-i văzură ochii? Masa şi scaunele erau numai buturugi, patul o scorbură mare, peste care era întins un aşternut de frunze şi muşchi verde şi moale. Pe masă era o oală cu floarea-Şarpelui, iar într-un ungher se aflau adunate tot felul de buruiene de leac.

Muma-Pădurii, privind-o cu ochii, ca orice vrăjitoare, îi ghici vrerea, apoi scotoci prin ierburi, găsi o curcubetă şi o descântă.

După ce isprăvi, îi dărui femeii curcubetă. încă nu apucă să calce la înapoiere pragul casei şi Curcubetă prinse a glăsui. De bucurie şi de dragă ce-i era, biata femeie se purta cu dânsa ca şi cu un ou, de teamă să nu se spargă.

într-o zi. Beta văzu fete din vecinătate coborându-se la râu după apă şi zise mamei sale că vrea şi ea să se ducă cu ele.

— Cum să te duci, draga mea, că tu nu poţi umbla?

— Ba eu pot, mamă!

Când văzu mama că-i peste putinţă să-i strice voia, o lăsă la râu cu fetele. Ea merse de-a rostogolul de sosi mai curând decât toate suratele. Acolo se ţinu mai deoparte.

Unele au început să se scalde, altele să spele, înălbeau sun întindeau pânza, fiecare cu lucrul ei.

Beta îşi scoase cămaşa de pe ea şi ce să vezi? Nu mai era o curcubetă, ci o sânziană. Feţişoara ca spuma, perişorul ca aurul şi ochii negri ca măslina! Şi rumenă-rumenioară ca bujorul, o minunăţie vie!

Intră şi ea în apă să se scalde şi tot jucându-se îi pică inelul cu piatră scumpă în râu. Fata se afundă în apă şi-l căută scormonind prundul.

Dar iată că trecu pe acolo călare, în armură, un fiu argintat şi luminat de împărat. îl adusese aţa
să-şi adape calul tocmai pe unde se afla mândreţea de fată jucăuşă. Cum îi auzi tropotul, ea se dete la fundul apei şi rămase tupilată acolo, să nu fie zărită cumva de tânăr.

S-apropie el să-şi adape calul, dar n-a fost chip; tot îşi pleca botul şi se izbea înapoi speriat.

— Acum ce are zmeul meu de se sperie?

Mai încercă o dată, zorindu-l spre apă, în zadar, că se da tot înapoi.

— Mânca-te-ar dihăniile, de te-ar mânca! Ce ai astăzi de te încăprui aşa?

Cum era curios, descăleca şi se aplecă să bea el întâi din apă şi îngenunchind, minune mare! Se oglindea în apă făptura fetei cu mai multă strălucire ca soarele!

Se apropie el către marginea apei şi o întrebă frumos cum o cheamă şi ce caută acolo? Ea se plânse că-i alunecase inelul în apă şi-l caută prin pietriş, pe unde s-o fi rătăcit.

— N-ai nevoie de asta, îi răspunse el, că inele poţi avea de la mine câte vrei.

Şi odată îi aruncă o pungă plină de inele cu pietre nestemate, care de care mai scumpe. Apoi se rugă de dânsa să iasă din râu; dar ţi-ai găsit fata să asculte! Cu nimic n-a putut s-o înduplece. Beta scotea inelele din pungă şi le punea pe degete numărându-le:

— Eln ineluş, două ineluşe, trei ineluşe...

Cum înceta de numărat, iar o lua de la capăt:

— Eln ineluş...

Trecând o babă, care-şi făcuse drum într-acolo, coconul de împărat fugi şi o opri să-i ceară ajutor. După ce mi vorbi cu dânsa, se prefăcu el că pleacă şi se îndosi după un copac.

Cum fetele celelalte se risipiră care încotro spre casele lor, să ducă vestea minunii întâmplate, lăsând albiile la mal, vine babornița şi se puse să spele. Dar cefei de spălat? Răsturna albia pe dos şi se făcea că punea apă să spele.

— Nu, aşa, mătuşă, sări Beta, nu se spală aşa!

— Dar cum se spală, că eu nu ştiu altfel, zise baba. Beta tot o învăţa, dar mătuşica făcea tot de-a- ndoaselea.

— Nu aşa, mătuşă, nu se spală aşa! strigă fata încă o dată.

— Deh, fata mea, dacă eu nu mă pricep, de ce nu vii tu încoace să mă înveţi?

Fata, tot apropiindu-se să-i arate, nu luă seama că era afară din râu. Tânărul ieşi din ascunzătoare şi puse mâna pe ea. O urcă pe cal şi fuga la palat. Noroc că târându-şi cămăşuţa după ea, a putut să şi-o tragă peste cap.

Când dădu de ştire părinţilor săi că şi-a găsit mireasă:

— Cum, fiul meu, izbucni împărăteasa-mamă, dintr-o ceată plină de fete nu ai ales decât pe cea mai pocită?

Fusese aspru mustrat, dar feciorul nu se dete bătut. Ştia el ce nu ştia nimeni şi îi era de ajuns, împărăteasa-mamă, după ce plânse şi se frământă ceasuri întregi de durere şi nu-l putu clinti, închise ochii şi-l lăsă de capul lui.

Lumea se mira ca un fiu de împărat să se însoare cu asemenea trăsnaie, se spunea chiar că nu era în toate minţile. Se făcu nunta, dar ce nuntă? în loc de joc şi cântece, numai plânsete şi vaiete!

Dar când rămaseră singuri, mirele şi mireasa, ea îi spuse:

— Să te fereşti de un singur lucru, să nu te atingi de cămaşa curcubetei ce ţi-o las în seamă, altminteri are să fie foc şi pară.

Astfel îşi petrecură vreme îndelungă laolaltă. Până când într-o zi au fost chemaţi la o nouă nuntă împărătească, a singurei lui surori.

— Deh, făcu împărăteasa-mamă, toate măririle din lume merg cu nurori la nuntă, numai eu fără noră, că doar n-o să car o tărtăcuţă după mine!

Foarte mâhnit plecă fiul cu părinţii săi la nuntă, fără Beta. Ea l-a văzut pornind cu lacrimile în ochi; deşi ea ştia bine că în văzul lumii mai avea încă zile de trăit sub înfăţişarea asta, se hotărî să meargă şi ea la nuntă, chiar dacă o va plăti cu preţul vieţii. Scoase cămaşa ei de curcubetă şi sosi tocmai când se juca hora mare. Se încinse şi ea alături de mireasă. Toată lumea fu cuprinsă de mirare şi se auzea un murmur. Cine să

fie? O fată sau o zână din alte tărâmuri? Numai unul singur ştia adevărul şi nu mai putea de bucurie.

împărăteasa zise împăratului:

— Vezi ce frumuseţe de bălăioară! Asta era pentru băiatul nostru. Şi-şi şterse cu năframa o lacrimă de pe gene.

Fiul ei o aude şi-i spune:

— Nu-ţi strica inima, dragă mamă, că asta e chiar aleasa şi mireasa mea şi nora ta ursită.

— Cum poate să fie ea? Unde e pielea ei de tărtăcuţă?

— A rămas acasă, răspunse fiul.

împărăteasa, fuga la ea acasă, aprinde focul şi arde cămaşa de dovleac.

în clipa aceea, de unde juca sprintenă şi fericită, Beta dete un chiot de durere, o podidi plânsul şi aşa se subţie sărmana de ea, până se făcu o zburătoare; luându-şi zborul se anină pe o ramură de arbore din grădina palatului. Fiul de împărat fugi după ea urmărind-o din creangă în creangă, tot mai sus până nu-i mai zări urma.

Numaidecât porni el în căutarea ei; aflând despre vrăjitoarea din pădurea întunecată o luă pe drumul pe care îl bătuse mama Betei odinioară şi dibuind pe unde era rămurişul mai stufos, nimeri drept la sălaşul Mumei-Pădurii. Aceasta cunoştea zorul care îl aducea într-acolo. Chemă şoimii şi le porunci să întindă laţuri prin toată pădurea ca să prindă pe nenorocita fugară. Sta feciorul cu Inima tremurândă, având tolba de săgeţi aruncată pe umăr, nu cumva să i se întâmple pasării ceva. Dintr- un frunzar întunecat pasărea neştiutoare se apropie ciripind şi căzu în laţ.

Muma-Pădurii pregătise pentru ea o minune de balsam din buruienile multe ce le avea, iar pasărea îl bău şi se învoită dintr-o dată, luând înfăţişarea dinainte, de fată frumoasă, cum pe pământ nu mai era niciuna.

De aci înainte nu mai avea nevoie să se ascundă în cămăşuţa ei de curcubetă. Feciorul de împărat o cuprinse în braţele lui şi iute ca vântul şi ca gândul zbură până acasă. Aci se nunti cu ea, o nuntă de poveste, înzestrând-o cu toate podoabele din vistieria împărăţiei, printre care multe inele cu pietre scumpe. N-a fost uitată nici mama Betei, care se bucură şi ea până la moarte de o viaţă cum nici măcar în visul ei nu-şi închipuise.

împăratul şi zâna zânelor

poveste aromână

A fost odată ca niciodată. A fost odată un împărat tânăr, căruia îi plăcea tare mult vânătoarea.

într-o zi, s-a sculat în zori, şi-a chemat câţiva tovarăşi credincioşi şi le-a spus că vor pleca la vânătoare.

Şi-a pregătit armele, şi-a mângâiat ogarii, care lătrau nerăbdători să alerge în hăţişurile pădurii, şi au pornit cu alai mare.

Ajuns în pădure, alaiul de vânătoare s-a despărţit: fiul de împărat a apucat calea din mijlocul pădurii iar ceilalţi care încotro au vrut.

Mergând aşa, ascultând foşnetul pădurii şi atent la orice zgomot, fiului de împărat îi apăru dintr-o dată în faţă o căprioară frumoasă de-ţi lua ochii. Vorbele nu sunt de ajuns pentru a-i zugrăvi frumuseţea! La gât avea o salbă de mărgăritare, mari cât oul de porumbiţă, iar la picioare, în dreptul genunchilor, străluceau patru brăţări de aur lucrate cu cel mai ales meşteşug!

Fiul de împărat, orbit de frumuseţea fără seamăn a căprioarei, i-a fost milă să tragă cu arcul, s-o rănească, aşa că a vrut s-o prindă vie.

Şi-a pus toată iscusinţa, doar-doar o reuşi. A alergat de colo-colo, a pândit-o de după tufişuri, dar toată strădania i-a fost zadarnică!

Cu toate că nu era cu putinţă s-o prindă, fiul de împărat nu se dădu bătut. Căprioara, văzând că este urmărită pas cu pas, a pornit-o la vale, spre o câmpie.

Atunci fiul de împărat şi-a chemat în ajutor tovarăşii de vânătoare şi au pornit cu toţii pe urmele

ei. Ajungând în mijlocul câmpiei, căprioara a fost înconjurată din toate părţile. Văzându-se la strâmtoare, căprioara s-a aruncat într-un lac ce se afla în mijlocul câmpiei.

Fiul de împărat şi tovarăşii săi s-au apropiat de lac, au privit în oglinda lui şi au aşteptat să apară căprioara. Au stat aşa ziua întreagă, dar căprioara nu s-a arătat, nici glasul nu i s-a auzit!

Se întunecase, dar fiul de împărat nici nu se gândea să plece de lângă lac. Tovarăşii de vânătoare, neputând să-şi ascundă frica ce-i apucase că înnoptaseră într-un loc pustiu şi atât de îndepărtat, au început a-i zice fiului de împărat:

— Mărite împărate, trebuie să ne ridicăm şi să plecăm cât mai curând din acest loc pustiu!

Mărite împărat, gândul ne spune că acea căprioară ce-am văzut-o nu este căprioară adevărată, ci vreo nălucă ce-ar putea să ne împingă spre o mare nenorocire! De aceea, te rugăm, slăvite împărate, porunceşte să plecăm cât mai repede căci căinţa de pe urmă n-aduce foloase!

Fiul de împărat, auzind vorbele tovarăşilor săi, le-a spus:

— Cel ce se sperie de năluci şi de fiare sălbatice, nu pleacă la vânătoare! Ar fi fost mai bine să nu mi se fi arătat acea căprioară, dar acum, că am întâlnit-o, şi am văzut-o aruncându-se în lac, nu pot să plec până nu dau de sfârşitul acestei întâmplări.

Auzind aceste mustrări, tovarăşii de vânătoare ai fiului de împărat au plecat capetele şi au tăcut.

Şi aşa au hotărât să rămâie toată noaptea pe malul lacului şi să aştepte ivirea căprioarei. Niciunul nu-şi ridica ochii de la lac, ca nu cumva să apară căprioara şi să n-o vadă. Până la miezul nopţii nu li s-a arătat nimic. Fiind osteniţi, după o zi atât de grea, unul câte unul au căzut în somn adânc.

Când s-au trezit, ce le-au văzut ochii?! Un palat minunat strălucea ca soarele în dimineţile de vară! în faţa unei asemenea minuni, fiul de împărat fu cât pe-aci să-şi piardă minţile.

Ceilalţi, văzând minunea, s-au speriat şi mai tare, căci nu putea decât să te sperie această apariţie atât de neaşteptată!

Dar, fiul de împărat s-a sculat şi, fără teamă, a pornit-o într-acolo, hotărât să vadă ce fel de palat este acesta şi ce fel de oameni stau înăuntru. Apropiindu-se de palat, a văzut că toate porţile erau deschise. A intrat înăuntru fără pic de teamă, a privit în sus şi în jos şi a văzut că nu era nici ţipenie de om. S-a suit într-un ceardac şi, de acolo, a dat într-o odaie mare, împodobită cu toate frumuseţile. Şi atunci, ce-i văzură ochii? în mijlocul odăii era un tron împărătesc în care stătea o fată cam de şaisprezece ani, iar în jurul ei erau douăsprezece fete, în picioare şi cu mâinile împreunate, în semn de respect şi supunere.

Fiul de împărat rămase ca mut în faţa unei asemenea minuni neaşteptate şi, în loc să se sperie, aruncă o privire galeşă fetei de pe tronul împărătesc. Se uita la ea cu atâta drag şi dor, încât ochii i s- au umplut de lacrimi de bucurie.

Fata, văzând atâtea semne duioase de iubire, zise:

— Tinere voinice! De ce mă priveşti cu atâta drag? Nu mă recunoşti? Eu sunt căprioara de ieri ce m-ai urmărit toată ziua prin păduri şi m-am aruncat în lac, ca să pier din ochii tăi! Ia, apropie-te de mine, să-ţi spun două vorbe. Văd că mă priveşti cu mare dragoste; dar să ştii că aşa cum ţi-am căzut ţie dragă tot astfel şi tu mi-ai căzut drag. Acum, că ne-am împărtăşit amândoi iubirea, trebuie să-ţi spun cine sunt şi cum de mă aflu aici.

Eu sunt zână, Zâna zânelor. Sunt şase luni de când am plecat din ţara. Mea. Am colindat lumea în lung şi-n lat, am văzut mulţi flăcăi, tineri şi frumoşi, dar inima mea n-a bătut pentru nimeni. Trecând prin locurile acestea, te-am întâlnit pe tine şi, de cum te-am văzut, am simţit că un foc s-a aprins în inima mea. M-am prefăcut în căprioară ca să te fac să vii după mine. Văzând că alergi cu mare dragoste să mă prinzi, m-am aruncat în lac, făcându-mă nevăzută, ca să-ţi crească şi mai mult dorinţa. Auzind că ai hotărât să aştepţi până în zori pe malul lacului, eu şi sclavele mele am ridicat acest palat ca să te fac să vii aici şi să-ţi spun vorbele astea.

După ce spuse aceste cuvinte, a apărut o zână care s-a înclinat şi i-a dat o scrisoare Zânei zânelor. Citind scrisoarea, lacrimile au început să-i curgă ca ploaia în miez de vară.

Neînţelegând pricina lacrimilor ei, fiul de împărat rămase uimit. După ce-şi şterse lacrimile,
Zâna zânelor îi spuse fiului de împărat:

— Tinere voinice, scrisoarea asta îmi dă de veste că mi-a murit mama şi toate zânele mă cheamă să mă urc pe tronul împărătesc. Mult îmi pare rău că trebuie să mă despart de tine. Dar trebuie să ştii, dragul meu, că, dacă am să aud că ai să-mi fii credincios, într-o bună zi ai să-mi fii soţ.

Şi zicând aceste vorbe, s-a făcut iarăşi nevăzută. Şi fiul de împărat, din palatul luminos, s-a trezit dintr-o dată alături de tovarăşii lui de vânătoare, pe malul lacului.

Făcându-se ziuă, fiul de împărat văzu că nu mai era nici urmă de palat. I se părea că totul a fost vis. S-a sculat şi a pornit-o supărat spre casă.

De-atunci, fiul de împărat fu cuprins de gânduri tulburi, de un dor fără leac şi nimic nu-l mai putea bucura.

Zi şi noapte mintea lui era la împărăteasa zânelor.

Şi astfel, toate rânduielile lumii i se păreau deşarte. Uitase de treburile împărăţiei şi doar vânătoarea îi mai aducea liniştea. Au trecut aşa trei ani şi fiul de împărat nu şi-a schimbat gândurile. Degeaba-i spuneau toţi să uite nălucile acelea; el n-asculta de nimeni!

După trei ani, într-o zi, fiul de împărat s-a rătăcit în palat, tară să ştie nimeni unde se află.

Pe când oamenii împărăţiei îl căutau, el era în genunchi, în faţa împărătesei zânelor.

împărăteasa zânelor îl privea cu mare dragoste şi-i zicea:

— Dragul meu, alesul meu, nu credeam să întâlnesc o asemenea iubire şi credinţă! Am văzut că trei ani ai fost întristat şi posomorât ca pomul căruia-i cad frunzele în plină vară; de câte ori îţi vedeam obrazul palid şi cuprins de flacăra dorului pentru mine simţeam că mă topesc şi eu, dar nu puteam face nimic, căci aşa sunt legile noastre!

Acum a sosit clipa să ne facem pereche dar, mai înainte, trebuie să-mi juri că orice vei vedea, bun sau rău, nu vei întreba niciodată de ce şi cum. Trebuie să-mi juri că nu vei judeca toate cele ce le vei vedea şi totdeauna ai să te prefaci că n-ai văzut şi n-ai auzit nimic. Trebuie să-mi juri, dacă vrei să trăim bine împreună.

Şi, dacă nu-ţi vei ţine jurământul, atunci va trebui să trăim despărţiţi şi nu ne vom

putea vedea niciodată. Atâta doar trebuie să ştii: că zânele niciodată nu fac ceva rău.
împăratul ascultă cu bucurie toate vorbele Zânei zânelor şi-i jură că orice va vedea, bun sau rău, nu va judeca faptele şi nici nu va pune vreo întrebare.
După puţină vreme, au început pregătirile de nuntă. Petrecerea a ţinut o săptămână-ntreagă. împăratul şi Zâna zânelor trăiau o fericire ce nu poate fi spusă în cuvinte.
După un an, zâna a rămas grea şi a născut un fecior – atât de frumos, cum nu se mai văzuse în lume!
împăratul îşi luă odorul în braţe, îl mângâie, îl sărută cu mare dragoste şi-l dete înapoi maică-şi. Zâna împărătească, după ce a luat copilul în braţe, a bătut cu putere din palme şi îndată a apărut o zgripţuroaică înfricoşătoare care aştepta cu gura căscată să înghită copilul şi să fugă.
Zâna luă feciorul şi, fără milă, îl aruncă în gura zgripţuroaicei, zicându-i: „Ia căţelul ăsta de-aici că nu pot să-l mai văd în ochi!"
împăratul, văzând că feciorul a fost aruncat în gura zgripţuroaicei, chiar cu mâinile maică-şi, simţi că-şi pierde minţile. Se gândea, se frământa, cum să facă, cum să dreagă şi nu găsea nicio ieşire.
De multe ori a încercat să-i strige nevestei sale vrute şi nevrute, dar îşi aducea aminte de jurământul făcut dinaintea cununiei şi-atunci tăcea.
Astfel, vrând-nevrând, împăratul se făcu că n-a văzut nimic şi nu-i zise nicio vorbă nevestei lui.
Ca azi, ca mâine, trecu încă un an şi împărăteasa rămase iar grea.
După nouă luni, aduse pe lume o fată ca luna plină şi ca stelele de pe cerul senin.
Văzându-şi fata, împăratul s-a bucurat mult şi-şi zise în gând:
„în locul feciorului, pe care nemiloasa mamă l-a aruncat în gura zgripţuroaicei, soarta mi-a trimis această fată, să-mi îndulcească inima."
După zece-cincisprezece zile de la naşterea fetei, într-o zi, zâna a luat-o în braţe şi a ieşit în grădină să se plimbe. împăratul stătea în dreptul ferestrei şi se bucura văzându-şi nevasta cu fetiţa în
braţe. Atâta doar că bucuria împăratului fu scurtă...
Văzând chipul soţului strălucind de bucurie, zâna chemă vreo zece sclave şi le porunci să aprindă un foc mare.
Când flăcările au început să urce spre cer, zâna a luat fetiţa şi a aruncat-o în foc, fără pic de milă.
împăratul, văzându-şi frumoasa copilă aruncată în foc, căzu într-o durere fără margini. Cu inima grea, cu ochii plini de lacrimi, s-a închis singur într-o odaie, şi plânse, plânse, până nu mai avu lacrimi.
Cu toate că suferea pentru pierderea feciorului înghiţit de zgripţuroaică şi a fetei aruncate în foc, bietul împărat, ca să nu-şi calce jurământul, nu i-a zis nimic nici de data asta nevestei sale.
Aşa, zi de zi, de necaz şi de dorul feciorului şi al fetei, împăratul a început să slăbească şi să se topească, încât abia se mai putea ţine pe picioare.
într-una din zile, zâna îi spuse:
— Bărbate, am auzit că împărăţia vecină vine cu oaste împotriva ta şi cu gând sigur să te înfrângă şi să-ţi ia împărăţia. Sfetnicii tăi sunt pe gânduri şi cuprinşi de mare grijă. Dar cea mai mare grijă a lor este că nu au împărat şi nu ştiu ce să facă. Aşa stând lucrurile, trebuie să te scoli repede şi să mergi să rânduieşti treburile împărăţiei. Să nu te temi de duşmanii ce vor să-ţi ia împărăţia; căci eu cu oastea mea de zâne o să-ţi vin în ajutor şi te voi scăpa de relele lor.
Spunând aceste vorbe zâna a bătut din palme şi îndată au apărut două zâne tinere.

împărăteasa le-a zis:

— Luaţi-l pe bărbatul meu şi-ntr-o clipă să-l duceţi în palatul împărăţiei lui, aşa cum l-aţi luat acum doi ani şi l-aţi adus aici!

Zânele au făcut ce le-a poruncit împărăteasa lor şi, cât ai clipi, l-au dus în mijlocul palatului său. Cei doisprezece sfetnici împărăteşti au rămas muţi de uimire, când şi-au văzut împăratul.

După ce l-au întrebat unde a fost atâta vreme, tânărul împărat le-a povestit tot, în afară de păţania cu băiatul şi fata lui. Dar, orice cuvânt ce-i ieşea din gură era plin de amărăciune!

Din ziua în care au auzit că rătăcitul împărat s-a întors sănătos în scaunul său domnesc, toţi oamenii împărăţiei au venit să-i ureze bun venit.

A doua zi, s-a adunat sfatul împărătesc pentru a se face pregătirile de luptă.

A treia zi, a ajuns vestea că duşmanul a trecut hotarele împărăţiei, cu oaste nenumărată, împăratul, auzind asta, şi-a adunat întreaga oaste şi a plecat la luptă. Oastea mergea înainte, iar în urma ei veneau merindele şi băutura. Dar oamenii, care duceau merindele şi băutura, s-au întâlnit cu oastea zânelor, care le-a stricat mâncarea şi le-a vărsat băutura, lăsând astfel oastea să flămânzească. Oamenii ce duceau hrana oştii s-au întors din drum, cuprinşi de jale mare.

Mergând supăraţi şi jelindu-se întruna, au întâlnit-o pe împărăteasa zânelor, care le-a spus:

— Vă doresc drum bun, flăcăi credincioşi ai împăratului!

— Noroc bun, tânără doamnă! spuseră bieţii oameni.

— De ce sunteţi atât de supăraţi, oşteni ai împăratului? Nu cumva din cauza zânelor care v-au lăsat fără merinde şi băutură?

Auzind aceste vorbe, oştenii s-au uitat unul la altul şi au tăcut. împărăteasa zânelor le-a mai spus:

— Flăcăi credincioşi ai împăratului, nu vă jeliţi şi nu mai fiţi supăraţi. Trimiteţi multe plecăciuni măritului vostru împărat din partea mea şi spuneţi-i vorbele astea: „Zâna, nevasta-ta, a poruncit zânelor să-ţi arunce merindele şi băutura.”

Apoi, împărăteasa zânelor plecă, iar oştenii s-au dus la împărat şi, cu mare durere, i-au spus toate cele ce-au păţit şi ce le-a spus împărăteasa zânelor.

Auzind toate astea, împăratul parcă fu lovit de trăsnet. S-a sculat repede şi-a încălecat calul şi a pornit spre palat. Pe scaunul împărătesc stătea nevasta lui, care, văzându-l, începu să râdă în hohote, împăratul nu mai putu să rabde, uită de jurământul făcut înainte de cununie şi începu să-i zică:

— Fii blestemată! Ce-nseamnă toată aceste răutăţi pe care mi le faci, de când m-ai luat? Cerul să te judece pentru inima ta nemiloasă! Deschide-s-ar pământul să te-nghită! Cum de nu ţi-a fost milă,
acum doi ani, de feciorul nostru, de l-ai aruncat în gura zgripţuroacei? Mamă fără suflet, cum de nu ţi-a fost milă, acum un an, de fetiţa noastră, de ai aruncat-o în foc?

Şi nu ţi-au fost de-ajuns aceste două nelegiuiri ce mi le-ai făcut, ba ai mai venit în împărăţia mea, chipurile să mă ajuţi şi, în loc de ajutor, ai pus zânele să-mi strice merindele şi să-mi verse băutura pentru oastea mea!

Spune-mi, acum eşti mulţumită că oastea mea stă răspândită prin păduri şi flămânzeşte?

Doamne, cum poţi să înduri răutăţile pe care mi le-a făcut femeia asta de când am luat-o?

Zâna-nevastă, auzind aceste cuvinte, a-nceput să plângă amarnic. După ce s-a oprit din plâns, s- a-ntors către bărbatul ei şi i-a spus:

— Soţul meu drag şi iubit! Bine ar fi fost să fi răbdat şi de data asta, dar,

fiindcă ţi-ai pierdut răbdarea şi ţi-ai călcat jurământul, după legile noastre, ale zânelor, de azi încolo n-o să ne mai putem vedea niciodată. Adu-ţi aminte că, atunci când ne-am luat, ţi-am spus că zânele niciodată nu fac vreun rău. Acum a sosit clipa să-ţi dai seama de acest adevăr. Ştiu că ai să te căieşti mult că ţi-ai călcat jurământul, dar, atunci, ţi-am spus: căinţa de pe urmă n-aduce foloase.

Tu, bărbate, mi-ai judecat faptele după mintea ta. Ai spus că am aruncat feciorul în gura zgripţuroaicei şi fata, în mijlocul flăcărilor şi că am poruncit zânelor să-ţi arunce merindele pentru oastea ta.

Dar, te-ntreb: Ştii tu cine era zgripţuroaica aceea căreia i-am dat feciorul să-l înghită? Ştii tu ce era focul acela în care am aruncat fata? Ah, bărbate, rău ai făcut că ţi-ai pierdut răbdarea!

Zgripţuroaica aceea pe care ai văzut-o este sora mea mai mare care, cu mare dragoste, a luat feciorul nostru să-l crească. Focul acela, în care am aruncat fata, era întruchiparea sorei mele mijlocii care şi ea, sărmana, cu mare bucurie a luat copila ca s-o crească. Eu ştiu că tu nu crezi cele ce-ţi spun, dar când am să-ţi aduc feciorul şi fata ca să-i vezi cu ochii tăi, atunci n-o să mai ai ce zice.

Şi spunând asta, bătu din palme şi-ndată veniră două zâne care, închinându-se împărătesei lor, o întrebară:

— Ce porunceşti, stăpână?

împărăteasa zânelor le spuse:

— în clipa asta să-mi aduceţi băiatul şi fata!

închinându-se iar, zânele ziseră:

— Facă-se voia ta, mărita noastră împărăteasă!

Apoi au plecat şi, după puţină vreme, se-ntoarseră cu cei doi copii şi-i lăsară lângă mama lor. împărăteasa i-a luat în braţe, i-a mângâiat, i-a sărutat pe creştet şi apoi îi dete soţului ei, zicându-i:

— Acum, bărbate, priveşte şi adu-ţi aminte ce ţi-am spus atunci: că zânele niciodată nu fac ceva rău. Vezi că feciorul, pe care tu credeai că l-a înghiţit zgripţuroaica, este sănătos şi zburdalnic ca un miel în primăvară. Vezi că fata, care credeai că a ars în foc, este ca o stea de pe cer? Acum mă crezi că zânele niciodată nu fac ceva rău? A mai rămas să-ţi spun ce s-a întâmplat cu merindele şi băutura pentru oastea ta. Căpitanul cel mai mare peste oaste s-a vorbit cu duşmanii tăi, cei care vroiau să-ţi ia împărăţia. I-au făgăduit multă avere, dacă îi va ajuta. Şi-atunci ce-a făcut? A pus otravă în mâncarea şi băutura oştii tale. Neştiind nimic oştenii tăi ar fi mâncat şi ar fi murit până la unul. Eu, ştiindu-le planurile, mi-am adunat toată oastea de zâne, le-am poruncit să verse toată mâncarea şi băutura şi le-am pus să alunge oastea duşmană dincolo de hotarele împărăţiei tale. Zânele m-au ascultat şi să ştii că acum nici urmă de duşman nu se află la hotarele împărăţiei tale. După toate astea, ce mai zici, iubitul meu soţ?

împăratul, văzându-şi feciorul şi fata şi auzind cele spuse de nevasta sa, s-a căit amarnic că şi-a călcat jurământul. Dar, vorba aceea: „Căinţa de pe urmă nu aduce foloase”.

Zâna-nevastă s-a sculat, şi-a luat pruncii de mână şi, cu ochii în lacrimi, îi zise împăratului:

— Iubitul meu soţ, sunt nevoită să mă despart de tine şi de tinereţea ta! Şi nu cred să mai pot să te văd vreodată pe lumea asta! Să ştii, dragul meu, că nici tu n-o să mă poţi vedea niciodată, nici pe mine, nici pe pruncii noştri. Rămâi sănătos şi-ţi doresc multă putere de a îndura!

Aşa a fost şi, după ce-şi deteră mâna, zâna-nevastă, s-a făcut iarăşi nevăzută.

Bietul împărat, rămas singur, fără nevastă şi prunci, părea că băuse otravă. De-

atunci nu mai văzu zi albă şi nu mai cunoscu bucuria. Se făcea ziuă, se înnopta, dar ochii lui nu se uscau de lacrimi. în fiecare clipă suspina şi ofta. Astfel, plângând şi suspinând, zi de zi, ajunseră toţi oamenii să creadă că împăratul şi-a pierdut minţile şi vede doar năluci. Cu toate că auzea că toţi îşi băteau joc de el, împăratul nu lua aminte la toate vorbele rele ce-i ajungeau la urechi.

Şi astfel, dorul nemărginit pentru soţia şi pruncii lui l-au făcut să uite de toate rânduielile împărăţiei. S-a închis într-o odaie a palatului şi nu ieşea de acolo nici ziua, nici noaptea. Dacă vreun om îi aducea o bucată de pâine, mânca, altfel nu-şi aducea aminte nici de mâncare, nici de băutură.

Şi trăi în această singurătate doisprezece ani. După atâta viaţă irosită, iată ce-a mai păţit!

într-o zi, cum şedea pe gânduri, oftând şi suspinând, auzi un glas:

— Bună dimineaţa, iubitul meu, nevăzut de doisprezece ani.

Auzind asta, împăratul ridică ochii şi ce văzu? Soţia lui cu cei doi prunci de mână şi cu cele douăsprezece zâne roabe. împărăteasa zânelor, privindu-şi bărbatul, strălucea ca luna plină în miezul nopţii, iar băiatul şi fata erau ca luceafărul de dimineaţă.

împăratului nu-i venea a crede ce-i vedeau ochii; i se părea că visează. De mirare şi bucurie nu putea să-şi vină în fire. în cele din urmă pricepu că nu visa şi că totul era aievea. S-a sculat şi-a luat pruncii, i-a mângâiat şi i-a sărutat şi apoi s-a-ntors către soţia lui şi i-a spus:

— Iubita mea, cum te-a lăsat inima să nu-mi dai nicio veste doisprezece ani? Dacă ştiai că, chiar şi după atâţia ani, ne vom revedea, de ce nu mi-ai dat a bănui, ca să nu-mi pierd nădejdea şi să îndur câte am îndurat? Mi-ai spus atunci că n-o să ne mai vedem niciodată. Şi, după aceea, ai dispărut din faţa ochilor mei, împreună cu pruncii noştri, lăsându-mă mort şi neîngropat.

După ce vorbi împăratul, Zâna zânelor i-a spus:

— Iubitul şi alesul meu bărbat, eu n-am crezut niciodată că o să ai atâta răbdare; de-aceea ţi-am spus că n-o să ne mai vedem vreodată. Şi, ştiind că, după legile zânelor, greşeala ta ne pedepseşte să fim doisprezece ani despărţiţi, ţi-am spus că nu ne vom mai vedea vreodată.

De durerea ce-o simţeam, mi-am pierdut poate minţile, n-am mai putut să-ţi spun nimic şi m-am făcut nevăzută. Acum, dragul meu, să uităm cele trecute şi să ne bucurăm că ne-am întâlnit iar pe lumea asta!

Apoi s-au sculat, şi-au luat pruncii de mână şi s-au dus în odaia tronului împărătesc.

Din ziua aceea, suindu-se pe tronul împărătesc, domni şi poate că încă mai domneşte, împreună cu Zâna zânelor.

Basm am ştiut, basm v-am povestit.

Nu ştiu cum am făcut, dar nu v-am minţit.

Păstorul Mina şi muşata[174] lumii Iţă Prepeliţă şi frumoasa lumii

poveste aromână

A fost odată ca niciodată. A fost odată un moş şi o babă, săraci, lipiţi pământului, fără copii şi fără un ciur de făină pentru o cină. Cum trăiau, numai ei ştiau!

De sărmani ce erau, cărau toată vara lemne în spinare din pădure, ca să aibă cu ce

174 frumoasa (în aromână)

se încălzi iarna. Şi-aşa trecea viaţa lor, în mizerie şi sărăcie...

într-o zi moşul şi baba, ducându-se în pădure şi trecând printr-o vale, au văzut înaintea lor o cărare necunoscută până atunci. Mergând pe această cărare, s-au oprit deodată, căci ce le-au văzut ochii? Un copil înfăşurat în nişte cârpe de lână, vechi. Baba s-a aplecat îndată, a luat copilul şi a văzut că era băiat. Mare a fost bucuria babei că i-a ieşit în cale asemenea minune! S-a hotărât să ia
copilul acasă şi să-l crească. Moşul, însă, nici nu vroia să audă şi-a-nceput a-i zice babei:

— Noi n-avem niciun ciur de faină şi tu vrei să creşti copilul ăsta mic de-o săptămână? Se vede, babo, că ţi-ai pierdut minţile la bătrâneţe!

Dar baba nici nu vru s-audă vorbele moşului şi-i zise:

— Auzi, moşule, ori n-auzi? Mai bine mă despart de tine decât de acest copilaş! Nu ne purta tu de grijă! Am să cerşesc şi tot am să cresc acest prunc pe care norocul mi l-a scos în drum!

Moşul, văzând că n-o poate clinti pe babă din hotărârea ei, n-a mai spus nicio vorbă şi a plecat cu baba şi copilul spre căsuţa lor săracă.

Oamenii din sat, auzind că baba a găsit un copilaş în pădure şi, deşi săracă lipită pământului, l-a luat ca să-l crească, au început, care mai de care, să-i aducă de-ale gurii.

Copilaşul se arăta vesel şi sănătos şi, după câteva zile, baba îl boteză şi-i puse numele: Mina.

Azi aşa, mâine aşa, fiind bine îngrijit şi crescut cu mare dragoste, Mina creştea într-o zi cât alţii într-o lună.

Pe lângă Mina, au început a trăi bine şi moşul cu baba; căci tot ce trimeteau oamenii din sat era îndestulător pentru toţi trei.

Zi după zi, lună după lună şi an după an, Mina crescu şi se făcu flăcău de şaisprezece ani.

Pentru mândreţea, frumuseţea şi voinicia lui, toţi flăcăii din sat îl pizmuiau. Auzind că Mina a fost găsit de babă, în pădure, înfăşat în nişte cârpe vechi de lână, au început a-i zice:

„Mina, Mina,
Dudumina,
Găsit în cârpe de lână,
De-un bătrân şi o bătrână.”

Auzind mereu aceste vorbe răutăcioase, Mina se întrista tare mult. într-o zi şi-a întrebat un prieten de ce i se spune aşa şi acesta i-a zis:

— Fiindcă m-ai întrebat, am să-ţi spun ce am auzit. După cum zic mamele noastre, tu nu eşti fiul adevărat al moşului şi al babei. Ei te-au găsit în pădure, pe-o cărare, înfăşat în nişte cârpe de lână. De-aceea flăcăii-ţi spun aşa.

Sărmanul Mina, auzind aceste vorbe, şi-a lăsat ochii în pământ şi a tăcut. A plecat trist dintre prietenii lui şi s-a dus acasă.

Baba, văzându-l atât de posomorât, l-a întrebat:

— Ce ţi s-a întâmplat, fiul meu, de eşti atât de supărat?

Mina, privind-o şi suspinând din rărunchii inimii, i-a spus:

— Jură-te pe pământ, pe cer şi pe soare, că-mi vei spune drept dacă eu sunt fiul tău adevărat sau m-ai găsit înfăşat, pe cărarea din pădure!

Sărmana babă rămase ca mută, la auzul acestor vorbe. Nu ştia ce să mai zică, Să-i spună adevărul, îi era teamă că-l va pierde. Să-l mintă, însemna să nu-şi ţină jurământul făcut.

Dar, vrând-nevrând, îi spuse totul, din clipa în care l-a găsit în pădure şi până acum.

Auzindu-şi povestea, Mina s-a-ntors către babă şi i-a spus:

— Vă sunt recunoscător pentru că m-aţi crescut, dar de-acum înainte nu mai pot să rămân în acest sat în care toţi îşi râd de mine. Am să plec încotro mi-or vedea ochii!

Baba, auzind hotărârea lui Mina, simţi că viaţa ei nu mai are niciun rost. A plâns, s-a jelit, l-a rugat să-şi schimbe gândul, dar toate fură zadarnice.

Cealaltă zi, Mina s-a sculat de dimineaţă, s-a spălat, s-a pieptănat, şi-a pus opincile, şi-a luat rămas bun de la babă şi de la moş şi a plecat.

A mers el ce-a mers, până s-a întunecat. La fel a făcut şi-a doua, şi-a treia zi. Obosit de-atâta drum şi răzbindu-l foamea, a oprit la o stână să ceară o bucată de pâine.

Păstorii de la stână, văzându-l atât de chipeş şi de voinic, li s-a părut că este vreun fecior de domn, năpăstuit.

L-au primit cu omenie şi l-au ospătat cu toate cele bune de la stână.

Mina rămase câteva zile aici, să se odihnească. împrietenindu-se cu el, păstorii l-au întrebat din ce loc este şi încotro a plecat singur.

Mina le-a spus că este orfan şi că a plecat să-şi caute norocul. Chihâielu[175], auzind vorbele lui Mina, l-a întrebat dacă vrea să rămână păstor la turma lui. Mina primi cu bucurie, fericit să poată trăi în liniştea muntelui, departe de răutatea oamenilor din sat.

Astfel, din acea zi, Mina rămase păstor. Cealaltă zi primi o traistă, o tâmbare[176], o cârlibană[177], un fluier, patru câini şi o turmă de o mie de oi.

Aşa începu viaţa cea nouă a păstorului Mina. Turma păştea molcom pe munţii împăduriţi ai Pindului, câinii erau ca nişte ostaşi credincioşi şi de mulţumirea ce-i umplea inima, cântecul fluierului lui Mina se auzea zi şi noapte. Şi mai toate cântecele lui vorbeau de frumuseţea vieţii de păstor. La umbra unui pom, Mina îşi spunea cântecul:

„Cu strai alb, fluier la brâu,
Căciula tot pe frunte,
De viţă veche-aromân Păstor de pe la munte.

Tâmbarea este casa mea Şi turma mea de-o mie,
Eu viaţa mi-o dau pentru ea Şi ea-mi dă viaţă mie.

Am câini cu părul ca de leu Hrăniţi cu zer şi lapte,
Ei turmele-mi păzesc mereu Şi latră zi şi noapte.

Mă reazem de-un cârlig cu corn,
Mă prinde doru-n prag...
La tine-atuncea mă întom,
O, fluierul meu drag!
Mă înflori, şi râd şi pun Căciula mea pe frunte,
E-un cântec viaţa de-aromân Şi de păstor de munte."[178]

---

[175] mare proprietar de turme

[176] haină de lână, specifică păstorilor aromâni

[177] cârlig din lemn sau din fier, folosit de păstori

[178] fragment din poezia Picurarlu (Păstorul) de George Murnu

La auzul fluierului său, toate păsările pădurii se adunau să-l asculte, iar crengile pomilor se aplecau, parcă, în semn de mulţumire. De multe ori şi oile uitau să pască, minunându-se de frumoasa lui cântare. Iar câinii nu se despărţeau de el zi şi noapte. Dealtfel, ei erau prietenii cei mai apropiaţi ai lui Mina. Iar dorul de bătrânii părăsiţi îi trecea numai cântând din fluier.

Aşa, Mina uitase de toate grijile lumeşti şi, mai ales, de necazurile îndurate în sat. într-o zi, s-a sculat de dimineaţă, şi-a lăsat oile să pască într-o poiană cu iarbă grasă şi el, cu cei patru câini, s-a aşezat lângă o fântână, la umbra unui nuc.

Ca de obicei, şi-a scos fluierul de la brâu şi-a început să cânte. Atunci s-a întâmplat că a trecut pe acolo o nuntă de zâne. Auzind dulcea cântare a fluierului, zânele au rămas înmărmurite.

Dar nu mai mică le-a fost mirarea când au văzut frumuseţea şi mândreţea păstorului Mina.

Zânele îl priveau cu nesaţ, dar Mina n-avea habar şi cânta nestingherit din fluier.

Oprindu-se din cântat, Mina îşi ridică privirea să-şi urmărească turma. Şi-atunci, ce-i văzură ochii?

Trei zâne tinere şi frumoase, îmbrăcate în cămăşi albe, din borangic, jucau în vârful degetelor şi trupurile lor se unduiau ca nişte panglici.

La vederea lor, Mina crezu că visează şi-ncepu a-şi freca ochii, dar, când le-a auzit şi vorbind, îşi dete seama că totul era aievea. Zânele l-au rugat:

— Cântă, flăcăule, să jucăm şi, orice-ai cere, noi îţi dăm!

Mina rămase uimit de frumuseţea lor şi-i căzu fluierul din mâini. Zânele, văzând că bietul păstor s-a pierdut cu firea, i-au zis:

— Flăcău mândru şi frumos, alungă-ţi câinii de lângă tine, căci vrem să-ţi vorbim de bine.

Mina le ascultă rugămintea şi rămase singur în mijlocul zânelor, care-i mai spuseră:

— Cum ai putut, flăcăule, să-nveţi să cânţi atât de frumos din fluier? Noi suntem zâne şi am umblat prin munţi, păduri, dealuri, câmpii, livezi şi nu am lăsat loc neumblat şi, până azi, nu am auzit o asemenea cântare din fluier. Ferice de mama care te-a făcut şi ferice de nevasta care te va avea de bărbat!

După aceste vorbe, Mina le zise:

— Ia, nu vă bateţi joc de mine, ci lăsaţi-mă în pace!

— Nu ne supărăm, îi spuseră zânele, dar noi ţi-am spus adevărul adevărat. Auzi, flăcăule, sau n- auzi? Tu cu fluierul tău ne-ai încurcat drumurile şi ne-ai făcut de ruşine!

— De ce? întrebă Mina.

— Pentru că noi pornisem la nunta unui flăcău cu Muşata Lumii şi, trecând pe aici şi auzind cântecul tău, parcă ne-ai vrăjit şi ne-am rătăcit de ceilalţi nuntaşi. Spune-ne, acum, ce să facem?

Toate astea le-a spus zâna cea mai mare, iar cea mijlocie adaose:

— Dacă urechile noastre au fost vrăjite de fluierul flăcăului, ce vină are el?

— Adevărat este că flăcăul n-are nicio vină. El cânta din fluier pentru oile lui, nu pentru noi, suratele mele! sări în ajutorul lui mezina.

Şi privind spre Mina, îi zise cu glas dulce şi duios:

— Flăcăule mândru şi frumos, ia-ţi din nou fluierul şi cântă-ne, rogu-te, încă o dată, ca să mai jucăm!

Mina, auzind rugămintea duioasă a zânei celei mici, îşi luă fluierul şi-ncepu să cânte. Pădurea răsuna, copacii se legănau, oile ascultau vrăjite, iar păsările toate îl îngânau. Iar zânele se învârteau în hore ameţitoare şi parcă nu atingeau pământul cu picioarele.

Erau ca o spumă învolburată într-o mare prinsă de furtună.

Când au simţit că au ostenit de atâta joc, zânele au bătut din palme şi pe loc au apărut trei satiri. De la cap până la mijloc erau bărbaţi cu plete lungi şi barbă creaţă, cu pieptul păros, iar de la mijloc în jos erau adevăraţi cai, din cei ce zboară iute ca vântul.

Fiecare zână a încălecat pe câte un cal şi s-au făcut nevăzute.

Bietul Mina, rămânând singur, s-a întristat şi mai mult şi a început să ofteze şi să suspine întruna, nemaigăsindu-şi liniştea nici ziua, nici noaptea.

Când dormea, când se odihnea, sau când se plimba, numai zânele îi apăreau în faţa ochilor.

Şi aşa au trecut şase luni şi bietul Mina nu s-a mai întâlnit niciodată cu zânele.

De dorul lor, nu lăsă loc neumblat şi necercetat. într-o zi, luă cu el doi câini şi pomi iar în căutare, dar nu găsi decât păduri pustii şi se întoarse la stână la fel de întristat şi cu dorul mai aprins ca înainte. Dar, nu s-a dat bătut şi iar a pornit căutările. Tot mergând aşa îngândurat ajunse într-o pădure deasă, atât de deasă că abia se putea zări cerul printre crengile arborilor. Obosit după atâta mers, s-a aşezat la umbra unui copac şi a adormit, păzit de cei doi câini credincioşi. Cum dormea dus, a visat că a venit o babă şi i-a zis:

— Mina, flăcău mândru şi viteaz, acum şase luni erai vesel şi cântai din fluier, zi şi noapte,
înveselind toate păsările, copacii, frunzele şi ierburile! De când ai văzut blestematele acelea de zâne ţi s-a tulburat mintea şi nu-ţi mai găseşti nicăieri liniştea! Ai uitat de fluier, de turma ta de oi, şi de toate bucuriile vieţii de păstor. Azi, văzându-te atât de supărat, n-am mai putut îndura şi am venit să-ţi spun unde poţi să te-ntâlneşti cu zânele. Ele trăiesc în pădurea de dafini de pe Muntele de Marmoră. Câte lucruri bune şi frumoase se află pe lume, ai să le găseşti în acea pădure. Acolo se află toate roadele pământului, cele mai dulci şi mai mirositoare. Dar, tot acolo se află şi pelinul cel mai otrăvitor. în mijlocul pădurii este o livadă înconjurată de trandafiri, de iasomie, de măslini, de portocali şi de alţi copaci cu fel şi fel de fructe.

în mijlocul livezii este un lac cu o apă limpede ca şi cristalul. Apa acestui lac izvorăşte
Muntele de Marmoră. Cine poate să se scalde în apa lui i se întăreşte pielea trupului aşa de mult că nicio săgeată, cuţit, sau dinte de fiară sălbatică, nu poate s-o pătrundă.

Sâmbătă vor veni şi cele trei zâne, pe care le-ai cunoscut, împreună cu Muşata Lumii. Pentru că
ştiu ce foc ai în inimă şi că nu ai somn de când ai văzut zânele, ia-ţi câinii şi du-te până acolo.

Dar, dacă vrei să mă asculţi, mai bine ar fi să nu te duci, căci te aşteaptă multe necazuri.

Atunci Mina a întrebat-o:

— Rogu-te, babo, cine eşti dumneata, de-mi spui aceste lucruri?

— Eu sunt doar o ursitoare şi, pentru că mi-a fost milă de sufletul tău, m-am arătat în vis ca să-ţi spun tot ce ai auzit. Ţi-aş mai zice multe, dar nu mai pot acum. Atâta doar aş putea să-ţi mai spun: de-o fi să-ţi calce picioarele în pădurea de dafini, întâi şi-ntâi să te scalzi în lacul din mijlocul acelei livezi, de care ţi-am vorbit şi-apoi fa ce vrei.

După cele spuse, baba s-a făcut nevăzută, iar Mina, frecându-şi ochii, s-a trezit, dar nu putea încă să se dezmeticească. Venindu-şi în fire, se minună de visul ce-l avu.

A doua zi, s-a sculat şi s-a dus drept la stăpânul său şi i-a spus că nu mai poate să

rămână păstor la stână. Şi-a luat traista, fluierul, cârlibana şi cei doi câini şi a pomit-o din munte în munte, întrebând orice păstor întâlnea în cale, unde se afla Muntele de Marmoră.

După multe zile de mers, după îndelungă osteneală şi căutare, ajunse la Muntele de Marmoră unde găsi şi pădurea de dafini.

Când a pătruns în pădurea de dafini, ce i-au văzut ochii? Minuni ce nu pot fi zugrăvite în cuvinte!

Atunci Mina îşi aduse aminte de cele ce i-a spus baba în vis şi alergă în sus şi-n jos ca să găsească livada în mijlocul căreia se afla lacul cu apă vie. Apoi văzu o livadă aşezată în soare, înconjurată de trandafiri, de dafini, de iasomii şi de alţi pomi nemaiîntâlniţi. înăuntrul livezii erau tot felul de flori: maci, garoafe, tindilină, care, cu mirosul lor, adormeau omul.

Lacul din mijlocul livezii era înconjurat de sălcii şi copaci cu ramuri bogate şi aplecate, care făceau o umbră deasă şi, printre ramurile lor, adia un vântuleţ atât de dulce, că, parcă, lungea zilele omului.

Din toate părţile Muntelui de Marmoră curgeau mici izvoraşe cu apă rece şi limpede, ce păreau şiraguri de mărgăritare, care se vărsau în lacul din mijlocul pădurii de dafin.

Asemenea pădure nu poate fi decât în închipuire!

Mina, fără să piardă vremea, a intrat în lac şi s-a scăldat, precum i-a zis baba, în vis. Ieşind din lac, s-a dus şi s-a întins la umbra unui copac şi, fiind sâmbătă, şi-aminti că vor sosi zânele. Destul de repede zânele au apărut, s-au dezbrăcat şi au intrat în lac.

Mina, apropiindu-se de lac, s-a ascuns după un boschet şi ce-i văzură ochii?! Cele trei zâne se scăldau nestingherite în mijlocul lacului!

De după boschet, se uita cu dragoste la ele, dar, lângă zâne, mai văzu ceva luminos, ceva care strălucea atât de tare, că nu puteai să-l priveşti.

Uitându-se la zâne şi la acea nălucire strălucitoare, Mina a înţeles că printre zâne era o fată de mii de ori mai frumoasă ca ele.

Atunci şi-aduse aminte de visul lui şi-şi spuse: „Pesemne că este Muşata Lumii, de care mi-au vorbit zânele şi baba, în vis.”

Mina s-a apropiat mai mult de lac şi uimirea lui n-avea margini: Muşata Lumii era, într-adevăr, atât de frumoasă că bietul Mina rămase încremenit.

Muşata Lumii l-a zărit şi i-a făcut semn, fără s-o vadă cele trei zâne. Se ruga, dacă poate, s-o scape din mâinile zânelor şi s-o ia cu el.

Dar zânele au văzut-o şi, privind mai cu atenţie, l-au zărit şi pe Mina, ascuns după boschet.

Ruşinându-se, la vederea lui, încercau să-şi ascundă goliciunea şi aşteptau doar-doar o să plece.

Dar, recunoscându-l pe păstorul care le-a cântat din fluier atât de frumos, şi-au uitat de ruşine, au ieşit din lac şi s-au dus să-şi ia cămăşile de pe mal. Iar Muşata Lumii rămase singură în mijlocul lacului, strălucind de frumuseţe, ca luna pe bolta cerului.

Văzând că zânele au plecat şi Muşata a rămas singură, Mina s-a apropiat de lac şi i-a spus:

— Lună, care străluceşti, luceafăr de dimineaţă, Muşata Lumii! Spune-mi cum de te afli aici? Cum de-ai căzut în mâinile blestematelor de zâne?

Iar Muşata, tremurând şi lăcrimând, i-a zis:

— Ah, păunaş al codrilor şi viteaz al vitejilor! De unde-mi ştii numele? Cine eşti şi cum de te-ai rătăcit prin aceste locuri îndepărtate?

— Sunt păstorul Mina, cel care cântă cu fluierul. Sunt cel care le-a cântat celor trei zâne şi le-am întors de la nunta ta şi tot eu sunt cel care, auzind numai o dată mumele tău, mi-am pus inima pe jar nestins şi am bătut munte după munte şi pădure după pădure ca să ajung să-ţi văd nemărginita frumuseţe!

Acum, că ţi-am văzut chipul cel strălucitor, spun şi eu că pe drept ai fast numită Muşata Lumii!

Auzindu-i vorbele înflăcărate, Muşata i-a spus:

— Pleacă, tinere, căci amândoi suntem pierduţi!

N-apucă Muşata să termine bine vorbele că-i ajunseră cele trei zâne, în iureşul satirilor. Văzând că se-ndreaptă spre el, Mina şi-a chemat câinii aproape şi s-a aşezat în faţa Muşatei. Apropiindu-se de ei, satirii au început să tragă cu arcul, dar săgeţile nu-l atingeau. Au tras şi-a doua oară, dar parcă trăgeau în stâncă. Atunci zâna cea mare a spus:

— Ah, pui de lele, te-ai scăldat în lac înaintea noastră, de-aceea nu te-ating săgeţile!

Furioase, au descălecat de pe satiri, au intrat în lac, au îmbrăcat-o pe Muşata şi, ieşind din lac, s-
au aşezat sub copaci – păzite din toate părţile de satiri.

Bietul Mina, cum privea la Muşata, simţea că i se topeşte sufletul. Zânele se prefăcură a glumi cu Mina, spunându-i că nu-i vor face niciun rău, ba chiar au început să-l roage:

— Flăcău mândru şi frumos, lasă-ţi câinii şi vino lângă noi să ne cânţi din fluierul tău fermecat, ca să audă şi Muşata Lumii!

Auzindu-le cum vorbesc, Muşata stătea supărată şi cu ochii plecaţi în pământ.

Bietul Mina, necunoscând şiretenia zânelor, îşi alungă câinii şi s-a dus lângă ele. Ajungând aproape de ele, i-au aruncat o pulbere în ochi care, pe loc, l-a prefăcut în cerb. Mina, simţind pericolul, a-nceput să-şi cheme câinii, dar era prea târziu. în acest timp zânele au luat-o pe Muşata Lumii, au încălecat pe satiri şi s-au făcut nevăzute.

Câinii, întorcându-se în pădure, au zărit cerbul şi au început să-l fugărească. Ici, să-l prindă, colo, să-l prindă, ajunseră de-l alergară în şapte păduri!

Bietul cerb era cât pe ce să-şi dea sufletul de-atâta alergătură!

Istovit, ajunse lângă un şanţ mare şi, dacă nu sărea acolo, câinii l-ar fi făcut bucăţi-bucăţi. Aşa s- a despărţit Mina de câinii lui.

Sărmanul Mina, deşi fusese prefăcut în cerb, avea toate simţirile omeneşti, dar nu ştia cum să redevină om. Aşa alergă din pădure în pădure, din munte în munte, cu mare spaimă şi păzindu-se zi şi noapte să nu-l mănânce vreo fiară sălbatică sau să-l omoare cineva.

Umblând prin păduri, orice creangă ce se mişca, şi orice pasăre ce zbura pe-aproape, făcând frunzele să foşnească, îl făceau să tremure de frică.

Mina trăi prefăcut în cerb trei ani. Tot rătăcind prin locuri ferite de ochii omului, într-o zi ajunse la nişte stânci atât de înalte, că ţi-era frică să le priveşti. în strâmtoarea acelor stânci găsi o potecă în
care abia putu să se strecoare.

Apucând pe acea potecă, merse până ajunse într-o peşteră părăsită, mare şi întunecoasă, că părea să fie chiar gura iadului.

Intrând aici, cerbul îşi zise: „Ce păcat că n-am ştiut de mai mult timp să viu în peştera asta; aici aş fi avut parte de linişte, aş fi dormit bine, căci aici n-are cum să calce picior de om sau de fiară.”

Fiind ostenit, după atâţia ani de hăituială şi nesomn; s-a culcat şi a adormit buştean.

Pe la miezul nopţii, trezindu-se, auzi glasuri de femei. I s-a părut că-s zânele şi s-a speriat zicându-şi în gând: „Vai, bietul de mine! Blestematele de zâne, până şi aici m-au găsit! Până acum m-au lăsat în pace dar, acum, cine ştie ce-mi vor mai face!”

De frică, s-a lungit şi s-a prefăcut a fi mort. Dar glasurile nu erau ale zânelor ci ale celor trei ursitoare. Una dintre ele era baba ce i se arătase în vis. Se vede treaba că peştera asta era locuinţa ursitoarelor. Ele umblă ce umblă şi după miezul nopţii se adună aici. Ajungând în peşteră, ursitoarelor le-a mirosit a răsuflare străină şi, uitându-se în toate părţile, găsiră cerbul ce se prefăcea a fi mort. Atunci ursitoarea cea bătrână le-a spus celorlalte două:

— Vedeţi acest cerb? Este sărmanul păstor Mina.

Iar ursitoarea cea mijlocie zise:

— Cine-a fost mama acestui păstor, Mina, că eu nu-mi mai aduc aminte?

Ursitoarea cea mică îi răspunse:

— Tu i-ai ursit să o ia de nevastă pe Muşata Lumii şi-acum nu ştii cine i-a fost mamă!?

— Poate-i aşa cum spui, adăugă ursitoarea mijlocie, dar acum nu-mi aduc aminte. Spune-mi, rogu-te!

Atunci ursitoarea cea mică începu a depăna:

— Mama lui Mina a fost o fată de împărat şi a avut un soţ care a părăsit-o. Când i-a venit sorocul să nască, s-a furişat din palat şi s-a dus la marginea oraşului, în casa unei babe sărace. Acolo l-a adus pe lume pe băiat. Baba nu avea nici măcar în ce să-l înfaşe; găsi doar nişte cârpe vechi din lână. Şi, după cum îi poruncise fata de împărat, s-a dus şi a lăsat pruncul în pădure.

— Acum mi-am adus aminte de mama lui, dar nu ştiu cum de-a ajuns aşa, prefăcut şi-n cerb?

Atunci, ursitoarea cea mai marc zise:

— Nu pot să-nţeleg, soro, prefăcătoria asta a ta! Nu m-ai trimis tu să măarăt lui Mina în vis şi să-l trimit la Muşata Lumii, în pădurea de dafini?

Ursitoarea mijlocie adăugă:

— Auziţi, surioarelor? Ştiţi bine că foarte uşor Mina poate să ajungă iar om şi s-o ia de nevastă pe Muşata ce i-am sortit-o eu? Atâta doar că trebuie să ştie ce şi cum să facă!

— Ce trebuie sa facă? întrebă ursitoarea cea mică.

— Iată ce: să se ducă îndată la Muntele de Marmoră. Acolo se află o peşteră ca aceasta, în care ne aflăm. Să se ascundă acolo şi să nu zică o vorbă. Să aştepte până vor veni zânele. Ele, de câte ori merg să se scalde, îşi lasă cămăşile în peştera aia. Atunci el să le ia cămăşile şi să treacă de trei ori prin ele, şi-ndată se face iar om. Şi acele cămăşi ale zânelor va trebui să le îmbrace şi să nu le scoată cât o trăi.

— Bine, dar cum o s-o ia de soţie pe Muşata, când zânele au ascuns-o tocmai în muntele cu apă vie şi moartă?

— Va fi lucru mai uşor. Dacă va lua cămăşile zânelor, atunci ele nu vor mai avea nicio putere şi i se vor închina lui Mina şi-l vor întreba: „Ce porunceşti, stăpâne?” Iar el le va zice: „Duceţi-vă să-mi aduceţi calul înaripat, cu stea în frunte.” Ele, de voie de nevoie, o să-l asculte. Calul îl va învăţa pe Mina ce trebuie să facă. Zânele o să-l linguşească şi-l vor ruga să le dea cămăşile, dar el să nu le asculte că, tară cămăşi, va muri îndată.

Atunci ursitoarea cea mică zise:

— Foarte bine le-ai gândit toate, dar de unde să ştie bietul Mina toate astea?

Ursitoarea cea mare zise:
— Soarta să-i vină în ajutor!
Dar Mina a auzit tot ce au vorbit ursitoarele. S-a trezit dimineaţă, a plecat din peşteră şi a pornit- o prin poieni şi păduri, umblând din munte în munte, zi şi noapte, până ajunse la Muntele de Marmoră. Ajungând acolo, căută peste tot şi-n cele din urmă găsi peştera de marmoră. A intrat înăuntru şi s-a ascuns într-un colţ.
După multă aşteptare, sosiră zânele. Cum intrară, zâna cea mare zise:
— Nu ştiu a ce miroase! Răsuflare de om sau de fiară?
Celelalte zâne ziseră:
— Ce om sau fiară poate să ajungă până aici? Haideţi să ne dezbrăcăm, că pierdem vremea!
Zânele s-au dezbrăcat şi au mers să se scalde.
Fără să mai piardă o clipă, Mina ieşi din colţul unde stătea ascuns, luă cămăşile şi, trecând de trei ori prin ele, se prefăcu din cerb în păstorul de-acum trei ani.
Mare i-a fost bucuria dar nu uită să îmbrace repede cămăşile zânelor, după cum spusese ursitoarea. Şi-o porni apoi spre lacul din livadă, ca să-l vadă zânele şi să crape de necaz.
Ajungând acolo, se aşeză sub un pom de lângă lac şi-ncepu să privească zânele ce se scăldau.
Când l-au văzut, s-au înveninat şi au dat fuga la peştera de marmoră ca să-şi îmbrace cămăşile. Dar, ia-le de unde nu-s!
Crăpând de necaz zâna cea mare a spus:
— Nu v-am spus eu că miroase a răsuflare de om sau de fiară? Ce ne facem acum? Ah, soră mai mică, ce-ai făcut! Ne-am luat după tine şi n-am căutat în peşteră să-l găsim pe blestematul ăla! Spune, acum, ce ne facem?
— Ce să vă mai spun? Ce-am căutat, am găsit!
Ce rău ne-a făcut bietul Mina, de l-am prefăcut în cerb, de a bătut trei ani toate pădurile şi toţi munţii? Acum orice-am face, este în zadar! Dacă vom reuşi cu vorba bună şi linguşeală să-i luăm cămăşile, o să fie bine! Dacă nu, vom păţi şi noi ce-a păţit şi el!
Supărate şi hotărâte să-şi ia cămăşile, s-au dus înaintea lui Mina, i s-au închinat şi l-au întrebat:
— Ce porunceşti, stăpâne?
Mina le-a spus:
— Să-mi aduceţi într-o clipită calul înaripat şi cu stea în frunte!
Nădăjduind să-l păcălească, zânele i-au zis:
— Bine, stăpâne, dar nu vezi că suntem dezbrăcate? Cum să mergem aşa, să-ţi aducem calul înaripat, când, pentru acest lucru, trebuie să trecem prin şapte împărăţii?
— Nu vreau să ştiu cum o să mergeţi şi ce-o să faceţi! Atâta ştiu: calul înaripat şi cu stea în frunte, trebuie să mi-l aduceţi îndată, că de nu, va fi vai şi-amar de pielea voastră!
Văzând că nu-l pot îndupleca în niciun chip, zânele au plecat şi s-au întors iute ca gândul cu calul înaripat! Dându-i calul, i-au căzut în genunchi lui Mina, rugându-l cu lacrimi în ochi să le înapoieze cămăşile.
Dar, nimic nu l-a înduplecat pe Mina. Care le-a zis:
— Voi m-aţi prefăcut în cerb şi am umblat trei ani prin toate pădurile şi toţi munţii şi acum vreţi ca, după o zi-două, să vă dau cămăşile? Să vă scoateţi din minte asta!
Auzindu-l, zânele au tăcut. Iar Mina, încălecând calul înaripat şi cu stea în frunte,

cât ai clipi din ochi, ajunse în curtea babei care l-a găsit în pădure şi l-a crescut.

Văzându-l, sărmana băbuţă i s-a aruncat de gât, sărutându-l cu dor şi întrebându-l pe unde a umblat atâta amar de vreme. Mângâind-o ca pe o adevărată mamă, Mina i-a povestit de-a fir a păr toate păţaniile lui din ultimii ani.

După ce-au trecut câteva zile, calul i-a zis lui Mina:

— Stăpâne, mare bine mi-ai făcut că m-ai scăpat din mâinile acelor blestemate de zâne; te rog să-mi mai faci un bine şi-apoi am să fac pentru tine tot ce-mi vei cere!

— Ce bine vrei să-ţi fac? întrebă Mina.

— Vreau să mă scald în lacul din pădurea de dafini!

— Bine, zise Mina. Fii gata, că mâine mergem negreşit acolo!

A doua zi s-au sculat de dimineaţă şi-au plecat spre pădurea de dafini. Ajungând acolo, s-au scăldat şi, ieşind din lac, s-au dus la umbra unui copac. Mina i-a zis calului:

— Ascultă, căluţul meu, cu stea în frunte: în lacul ăsta s-a scăldat Muşata Lumii şi eu am văzut- o. De atunci şi până-n clipa asta, mintea mi-este tot la ea. Spune-mi, te rog, cum să facem să ajungem la ea?

Calul i-a răspuns:

— Ah, stăpânul meu! Tot de ea vroiam să-ţi vorbesc şi eu! Să mergem s-o scăpăm din mâinile acelui blestemat de zân care-a răpit-o din mijlocul curţii, când Muşata îşi spăla pletele. De când a aflat că tu ai văzut-o când se scălda în lac şi că ai vorbit cu ea, zi şi noapte o pune la fel şi fel de cazne.

— Spune-mi, calul meu, unde-o putem găsi pe Muşata?

— Se află în mijlocul muntelui cu apă vie şi moartă. La poalele acestui munte este o livadă cu copaci de sute şi mii de ani. în spatele copacilor este o peşteră mare în care se află o zgripţuroaica cu şapte capete. Zgripţuroaica este sora blestematului de zân. El, ştiind cu ursitoarele ţi-au sortit-o ţie pe Muşata Lumii, o ţin legată acolo, de un copac şi a poruncit sorei lui s-o păzească straşnic.

Şi-aşa, blestemata de zgripţuroaică, zi şi noapte, nu se mişcă de acolo!

— Calule, dacă-i aşa cum zici, cum o s-o putem lua pe Muşata?

— De luat, o luăm; dar trebuie să asculţi ce-am să-ţi spun eu. Sunt tare obosit de urmărirea zânelor. Trebuie să mă odihnesc patruzeci de zile. Şi. Ca să putem să mergem s-o luăm pe Muşata şi să scăpăm vii şi sănătoşi, trebuie să mă adăpi în aceste patruzeci de zile cu lapte de căprioară şi să mă ţesali de două ori pe zi, până îmi va cade părul ăsta fermecat de zâne. Atunci am să-ţi zic: „încalecă-mă acuma şi să n-ai teamă de nimic!”

— Bine, calul meu! Dar, de unde să găsesc eu lapte de căprioară, ca să te adap patruzeci de zile?

— De-a sta te îngrijeşti tu? Porunceşte celor trei zâne şi, din pământ, din iarbă verde, îţi vor aduce laptele!

— Bine, dar cum să găsesc acum zânele?

— N-ai cămăşile lor cu tine? înţeapă-le cu un vârf de cuţit şi îndată vor fi lângă tine!

Mina făcu precum îi zise calul său şi-ndată zânele apărură înaintea lui. Văzându-le, le-a poruncit:

— De astăzi, timp de patruzeci de zile, să-mi aduceţi în fiecare dimineaţă câte o găleată cu lapte de căprioară că de nu, vă leg de coada calului înaripat, să vă târască până crăpaţi!

Zânele i s-au închinat şi i-au zis:

— O să facem, stăpâne, cum ne-ai poruncit!

Şi-aşa, din ziua aceea, Mina începu să-şi ţesale calul de două ori pe zi şi să-l hrănească cu lapte de căprioară.

împlinindu-se cele patruzeci de zile, calului îi crescu păr nou, ce strălucea ca aurul. Şi-atunci calul înaripat şi cu stea în frunte îi zise lui Mina:

— Stăpâne, ai făcut tot ce ţi-am zis eu. Mai am să-ţi spun un lucru, pentru binele tău şi al meu. Cheamă zânele şi rupe-le câte trei peri de la fiecare, că o să ne trebuiască. pregăteşte-te, că-n două zile ajungem la Muşata şi-o vom lua cu noi!

Mina se pregăti de drum, îşi luă cele de trebuinţă, încălecă şi plecară. Umblară, trecură munţi, câmpii, poieni, livezi, văi, râuri, dealuri şi prăpăstii şi-n cele din urmă ajunseră într-o câmpie unde mişunau şerpi veninoşi. Ajungând acolo, calul i-a spus lui Mina:

— Câmpia asta n-o putem trece pe jos. Eu am să zbor, dar tu trebuie să te ţii bine de coama mea să nu te trântească de pe mine vânturile turbate. Şi, când ai să vezi că sunt gata să cobor pe pământ, să arunci trei peri de-ai zânelor.

Să nu te sperii de ce-ai să vezi, că eu sunt cu tine!

Calul, adunându-şi toate puterile, îşi luă zborul până la nori. Când să fie gata să coboare pe pământ, Mina scoase cei trei peri ai zânelor şi-i aruncă. Şi-atunci, ce văzu?

Toţi şerpii s-au adunat, s-au încolăcit, s-au împletit şi au făcut un gard înaintea lor. Mina, văzând asta, s-a speriat tare, dar calul i-a zis:

— Scoate alţi trei peri, aruncă-i şi nu-ţi fie frică!

Mina făcu ce-i zise calul şi-ndată apărură trei stoluri de vulturi flămânzi, care se repeziră asupra şerpilor, înghiţindu-i pe dată.

Şi-aşa trecură de acea câmpie blestemată. Tot mergând mai departe, calul îi zise lui Mina:

— Stăpânul meu, bucură-te, că ne apropiem de muntele cu apă vie şi moartă. în pădurea în care vom intra acum, vom găsi multe fete şi nepoate de-ale zgripţuroaicei. Ele te vor întreba de unde vii şi încotro te duci. Tu să le spui: „Vin de pe lumea cealaltă, să iau apă vie şi moartă!”

Auzindu-te, ele vor merge de-ndată la zgripţuroaică să-i spună. Zgripţuroaica, fiind cea care păzeşte apa vie şi apa moartă, îşi va aduna fetele şi nepoatele şi vor merge să păzească apele. în clipa aceea, noi vom merge repede la Muşata, vei dezlega-o de copac şi degrabă veţi urca în şaua mea. Ne vom lua zborul, toţi trei, şi când vei vedea că zgripţuroaica aleargă după noi, cu toate fetele şi nepoatele, să arunci şi ceilalţi trei peri de zâne. Dar nici tu, nici Muşata să nu priviţi înapoi că, din cei trei peri, se va face un râu mare şi tulbure, o pădure deasă şi o prăpastie cu foc, cu pară vânătă. După ce vom trece de câmpia cu şerpi, ne vom putea odihni.

Mina a luat aminte la tot ce i-a spus calul. Ajungând la fetele şi nepoatele zgripţuroaicei, acestea- 1 întrebară:

— Bine-ai venit, flăcău mândru şi frumos! De unde vii şi încotro te duci?

— S-aveţi parte de noroc! Vin de pe lumea cealaltă şi mă duc să iau apă vie şi apă moartă!

— întoarce-te, flăcăule, că-ţi vei pierde capul!

— Nici nu-mi trece prin gând! răspunse Mina.

Auzind asta, au luat-o la fugă să-i spună zgripţuroaicei.

Aceasta şi-a adunat toată ceata de fete şi nepoate şi s-au dus să păzească apele.

în timpul ăsta, Mina şi calul său ajunseră în peşteră. O eliberă pe Muşata, o luă în braţe şi se aruncară în spatele calului.

— Ei, calule, acum să te văd!

Calul, cu Mina şi Muşata călare, şi-a început zborul. Dar, deodată, au auzit un tunet înfricoşător. Calul a spus:

— Este zgripţuroaica cu fetele şi nepoatele ei. Fă ce ţi-am zis şi să nu vă temeţi de nimic!

Atunci Mina a aruncat şi ultimii trei peri de zâne şi îndată apăru un râu tulbure, o pădure deasă şi o prăpastie cu foc. Zgripţuroaica, aşteptând cam mult la apa vie şi moartă, să vină Mina şi, văzând că acesta întârzie, s-a întors la Muşata şi, negăsind-o, s-a necăjit tare pe fetele şi nepoatele ei. S-au pus pe fugă şi ajunseră la râul cel tulbure. Intrând toate în râu, ca să treacă dincolo, nepoatele zgripţuroaicei s-au înecat până la una. Ieşind din râu, zgripţuroaica şi fetele ei ajunseră în pădurea cea deasă.

De aici n-a putut să iasă decât zgripţuroaica cea bătrână care, nescăpând bine din pădurea cea deasă, ajunse în prăpastia cu foc. Dar de-aici nu mai putu să iasă şi arse.

Scăpând de ele, calul, Mina şi Muşata ajunseră într-o poiană verde şi s-au aşezat la umbra unui copac.

Calul i-a zis lui Mina:

— Acum descalecă, stăpânul meu, şi să ne odihnim puţin, că am scăpat cu viaţă din toate necazurile.

Mina şi Muşata, mână-n mână, şi-au spus toate prin câte au trecut de când au văzut lumina zilei şi până-n clipa aceea. După ce s-au odihnit, au încălecat calul înaripat şi s-au dus la baba care l-a crescut pe Mina. Acolo, în sat, Mina s-a cununat cu Muşata Lumii. Bucuria lor au împărtăşit-o toţi sătenii, care au venit cu mic cu mare la nuntă.

Şi-au trăit în dragoste şi pace ani îndelungaţi şi, dacă n-or fi murit, poate că mai trăiesc şi astăzi.

Basm am ştiut, basm v-am povestit.

Nu ştiu cum am făcut, dar nu v-am minţit.

Picurăruşul

poveste aromână

A fost ce nici n-a fost. A fost odată un împărat tare învăţat şi tare bun la inimă. Nu era zi în care să nu facă vreo faptă bună, ca să-l pomenească oamenii veşnic. Aşa se face că într-o zi îi veni un gând cum nu se putea mai bun: făcu o şcoală cum nu era alta pe lume. Veneau aici feciori şi fete tocmai de la capătul pământului, ca să înveţe. Era, pasămite, o şcoală renumită. Printre copiii de bogătaşi, de domni şi de împăraţi, care învăţau aici, mânca, cum s-ar spune, o bucată de pâine şi copilul unui păstor aromân. O dată cu el veniseră şi două fete de împărat: fata lui Verde-împărat şi fata lui Alb-împărat. Le trimiseseră părinţii să înveţe şi ele buchile.

Pe feciorul păstorului îl botezară Picurăruşul. O fi avut el alt nume, dar aşa-i ziceau copiii de la şcoală. Dacă era fiu de păcurar, adică de păstor! Picurăruşul învăţa foc şi, când cele două fete de împărat nu ştiau să răspundă, gata sărea el şi le ajuta, că era dracul gol, la toate cele îl ducea capul!

Şi ce-l mai îndrăgeau fetele pentru asta!

într-o zi, venind vorba de vise, dascălul le spuse că, de vor să li se împlinească visul, să nu-l povestească nimănui, în ruptul capului.

Şi Picurăruşul avu un vis! Se făcea că se apropie de patul lui o babă, care ţinea într-o mână soarele şi într-alta luna, şi care îi zise:

— Picurăruş frumos, Picurăruş frumos! Soarele şi luna îţi vor lumina calea, soarele şi luna îţi vor îndulci viaţa!

Pe loc Picurăruşul s-a şi deşteptat, şi-a adus aminte de vorbele dascălului şi... toată ziua a stat trist şi gânditor. Văzându-l aşa abătut, maică-sa la întrebat:

— Ce-are puiul mamii de-i supărat? Spune-i mamii, ce te doare?

Păstorelul nostru însă nici nu deschidea gura şi tare se mai necăji maica lui. în cele din urmă îl dădu afară din casă! Bietul Picurăruş se plânse lui taică-său. Ce folos! Dacă nici de data asta fiul de păstor nu voia cu niciun preţ să spună de ce e amărât! îl goni şi taică-său! „Du-te, zice, caută-ţi altă mamă şi alt tată, dacă pe noi nu ne asculţi de fel!” Picurăruş era el deştept, nevoie mare, dar tot copil era! Nu s-a gândit el prea mult la ce face şi... punându-şi mintea la picioare se aşternu drumului încotro i-or vedea ochii.

Şi era fecior chipeş, mintos, pasămite cartea ce-o învăţase nu căzuse pe pământ sterp, dădea roade. Tot mergând el, ajunse în împărăţia lui Verde-împărat. Vizirul împăratului, după ce schimbă câteva vorbe cu Picurăruş, se lămuri pe dată că nu-i un copil oarecare şi-l îndrăgi nespus. Cum n- avea copii, nu ziceţi că l-a înfiat în grabă?

într-o zi, erau invitaţi la masă la împăratul Verde. Cum se face că era tocmai vacanţă şi fata împăratului era acasă, ba încă o mai adusese la ea şi pe prietena ei, fata lui Alb-împărat. Drăcoaicele îl recunoscură numaidecât pe bietul Picurăruş şi săriră cu gura pe el, care mai de care să-l întrebe de ce l-au gonit de acasă, de ce nu mai vine la şcoală, şi câte altele! Picurăruş... a spus el cum s-au supărat părinţii lui... numai că tot nu voia să spună cum fusese visul. Atâta s-a ţinut de el împăratul să-i spună, că, în cele din urmă, l-a aruncat în temniţă de necaz. Ce copil încăpăţânat! Noroc cu fata lui Verde-împărat, care îi aducea zi de zi de mâncare într-ascuns. De-ar fi văzut-o taică-su! Azi aşa, mâine aşa, începu a-i fi drag Picurăruşul fetei noastre! Nu mai putea trăi fără să-l vadă barem... de două ori pe zi!

în timpul acesta, fata lui Alb-împărat, care era mai isteaţă, o tot stârnea pe fata lui Verde-împărat cu fel de fel de întrebări, de încercări pe care le scria. Astălaltă însă era niţeluş mai groasă la minte, n-avea o minte aşa de subţire ca cealaltă şi nu prea putea să-l dezlege întrebările.

într-o bună zi iată ce-i scria fata lui Alb-împărat, aşteptând răspuns degrabă:

„Cu ce se cântăreşte pojghiţa de pe ou?”

„Din cei doi cai pe care-i va trimite, să-l aleagă pe cel mai bun, iar pe cel mai rău să i-l trimită înapoi.”

„Să facă în aşa fel încât, când va necheza iapa ei, s-o audă mânzul din grajdul lui Verde- împărat.”

Fata lui Verde-împărat crăpa de ciudă că nu ştia să-i răspundă. S-a înveninat de tot şi n-a închis un ochi toată noaptea. Degeaba! nu găsea nicio dezlegare!

Dimineaţa, Picurăruş o vede abătută, galbenă ca turta de ceară. Aflând care-i era necazul, o linişti pe loc:

— Nu te necăji pentru atâta, fată dragă! Ce mare lucru: ia pojghiţa de la ou şi pune-o pe o balanţă; pe celălalt taler pui câteva fire de pământ cu vârful degetelor şi cu asta... ai terminat!

— Bun, cu asta să zicem că-i aşa. Ce fac cu cei doi cai?

— Nimic mai uşor. Faci două gropi şi-i pui pe amândoi să sară. Cel mai bun şi mai viteaz dintre ei o să sară, cel fricos o să se sperie şi o să de îndărăt.

— Bun! Şi asta-i bine, dar cu a treia?

— Pentru asta nu mă prind, pentru că ar trebui să fiu şi eu la faţa locului.

Fata făcu întocmai cum o învăţă Picurăruş şi, pe deasupra, făcu ce făcu şi-l scoase pe năzdrăvanul ei prieten din temniţă şi-l trimise la fata lui Alb-împărat. Cum ajunse în împărăţia lui Alb-împărat, Picurăruş îşi cheamă oamenii şi le zise: „Cum vedeţi un câine, ucideţi-l!”

Apoi se propti în curtea palatului, scoase revolverul şi ucise un câine împărătesc.

Străjerii iute se năpustiră asupra lui, îl prinseră şi-l duseră fetei lui Alb-împărat, să-l judece (pasămite ea nu avea tată, domnea singură). îl întrebă de ce i-a ucis câinele.

— Cum să nu-l ucid, Măria ta, când lupii au ajuns să mănânce ciobanii de vii şi ei nici nu ciulesc urechile!

— Asta-i bună, cum îţi închipui că pot ei, câinii de aici, să audă lupii din pădure?

— Păi dacă, de aici, câinii nu aud lupii din pădure, apoi cum ai vrea Măria ta ca mânzul de la Verde-împărat să audă nechezatul iepei din grajdurile Măriei tale?!

Tare a mai fost înciudată fata că i-a venit de hac Picurăruşul! Dar şi bine i-a părut că băiatul e atât de deştept! De aceea s-a hotărât să-l facă frate de cruce.

Ţoale bune, dar fata lui Verde-împărat îl îndrăgise şi ca.

Ca să nu se supere niciuna, nici alta, Picurăruş se făcu fratele lor de cruce.

într-o dimineaţă, când una-i turna cu ibricul de aur să se spele şi cealaltă îi ţinea ligheanul de argint, el spuse:

— Asta-i! Abia acum înţeleg tâlcul visului meu: luna şi soarele sunteţi voi amândouă, prietenele mele pe viaţă.

Şi au trăit împreună ani mulţi şi fericiţi.

Legenda cârtiţei

poveste aromână

A fost odată un om sărman, sărman. Bietul de el avea un singur lucru bun, în afară de cinste: o vie cum nu se mai află, mănoasă şi de soi bun. O muncea cu dragă inimă el şi copiii lui şi cu ce scoteau de pe urma ei le ajungea să-şi ţină zilele. Vecinul lui, un mare bogătan, tare îl mai pizmuia pentru via asta! Şi atâta se învenina că minunea aceea de vie nu-i a lui că, în cele din urmă, i-o luă cu sila.

Bietul sărac se duse să se plângă la stăpânire pentru nedreptatea care i se făcuse.

Judecătorul îl chemă şi pe bogătan de faţă şi-l întrebă:

— De ce i-ai luat omului via?

— N-am luat nicio vie, via e a mea!

— Cum e a ta? Poţi să dovedeşti asta?

— Păi mai bine decât aşa nici că se poate: via însăşi mărturiseşte că e a mea, zise bogătanul.

— Ei, asta! Ce tot îndrugi acolo? Că doar o vie nu poate vorbi!

— Da nu vă mai necăjiţi, domnule judecător, zise el miorlăindu-se şi fandosindu-se, de nu vă e cu supărare, veniţi cu mine şi veţi vedea ce n-aţi văzut: via mea vorbeşte!

— Dacă-i aşa, spuse judecătorul cu jumătate de gură, atunci am să vin mâine dimineaţă să văd cum stau lucrurile.

Ce făcu hrăpăreţul şi pizmăreţul de avut?! îl luă pe fiu-său peste noapte, îl îmbrăcă în blană de samur, ca pe un fecior de bogat ce se ţinea, şi se duse cu el la vie, făcu acolo o groapă, îl vârî în ea pe băiat şi-i spuse:

— Mâine dimineaţă, când o să venim aici şi o să întrebăm via: „A cui eşti?” tu ai să răspunzi aşa, mai pe înfundate şi cu glasul mai gros: „Sunt a bogatului”. Şi aşa au făcut oamenii aceia cu inimă de câine, de puseră pentru totdeauna mâna pe via după care li se scurseseră ochii.

Bietul sărac, amărât ca vai de el de marea nedreptate care i se făcuse – atât de amărât că, să-l fi înţepat cineva cu un ac, n-ar fi curs sânge din el! – îşi întoarse

privirea către ei şi blestemă din fundul rărunchilor:

— Să fie blestemat să umble pe sub pământ în vecii vecilor şi lumina să n-o mai vadă cel ce a vorbit! Şi lumea spune că, de atunci, feciorul bogătanului cel hrăpăreţ s-a făcut cârtiţă.

Povestea celor trei mincinoşi

poveste aromână

A fost odată ca niciodată. Au fost odată doi oameni: unul dintr-un loc şi celălalt dintr-alt loc, unul Mitu, celălalt Pitu. Amândoi nişte mincinoşi de secau pământul şi apele, nu alta.

Ce-i dădu într-o zi lui Mitu prin gând?! Luă o desagă cu balegă, puse pe deasupra un strat de ceară, o urcă pe măgar şi o porni în târg s-o vândă. Pitu, pe de altă parte, umplu o desagă cu paie, puse deasupra o mână, două de fir de mătase, doar-doar o izbuti să-i cumpere cineva paiele drept mătase! Mergând ei pe drum, naiba ştie cum se întâlniră amândoi.

Din vorbă-n vorbă, îl întrebă fiecare pe celălalt ce duce la târg. „Ceară”, spuse unul, „mătase”, celălalt. Ce-şi zise fiecare în sinea lui? „Dac-aş putea face schimb cu el...?

Mitu îşi ia inima în dinţi şi-i zice lui Pitu:

— Prietene, nu ţi-ar veni la socoteală să facem schimb: ceară pe mătase? Nu de alta, dar acolo unde mă duc eu are mai multă căutare mătasea decât ceara.

Celălalt, care atâta aştepta, zice:

— N-ar fi rău de loc! Tocmai că şi acolo unde mă duc eu se caută mai curând ceara decât mătasea.

Zis şi făcut. „Mărfurile” s-au schimbat, cei doi şi-au luat rămas bun şi... pe-aci ţi-e drumul, care mai de care să grăbească pasul, ca nu cumva să fie descoperit prea devreme de către celălalt. După ce goniră o vreme, ce-i trece prin cap lui Pitu? „Ia să mă uit eu, nu cumva mi-o fi dat altceva în loc de ceară?” Când colo... ce să vadă! Balegă de vacă! „Mi-a făcut-o urât de tot, zise el înciudat. Eu barem i-am dat paie, să i le dea măgarului, dar baliga n-o mănâncă nici porcii!” Face iute cale- ntoarsă şi mi ţi-l ajunge:

— Ah, Mitule, Mitule, m-ai păcălit! Nu ştiam că eşti aşa de mincinos. Cum se face una ca asta: balegă în loc de ceară?!

— Amândoi suntem din acelaşi aluat, fârtate; eu mint, iar tu păcăleşti. Şi apoi, cum te-am păcălit? Mi-ai dat paie, ţi-am dat baligă!

— Ah, care va să zică te-ai prins şi tu?! Păi atunci, să ne luăm de mână amândoi! Nu vrei să facem tovărăşie?

— Cum să nu?! Facem!

După care îşi vândură „marfa”, îşi lăsară măgăruşii acasă şi... la drum, o porniră prin sate să păcălească lumea.

înnoptară într-un sat, în casa unui om care-i primi cu dragă inimă, ba-i mai şi ospăta. După ce se ghiftuiră bine, Pitu, tot uitându-se în sus, zări sumedenie de cârnaţi atârnaţi în tavan, tocmai buni de şterpelit. Se prefăcu că se uită spre fereastră să vadă cum arată cerul şi zise, ca să înţeleagă Mitu: „Ah, ce nori groşi aleargă pe cer în noaptea asta!” Mitu a înţeles încotro bate tovarăşul lui şi nu întârzie nicio clipită cu răspunsul: „Aş, nori sunt ăştia? Se porneşte la noapte un vânt de-i mătură de pe cer şi rămâne un senin.

Pasămite, când Pitu zicea „nori” vrea să zică „cârnaţi”, iar Mitu vrea să-i spună că

„n-are rost să- şi facă griji, va fi mai uşor decât îşi închipuie”. Stăpâna casei, biata de ea, nu pricepea mare lucru: vedea ea bine că cerul era senin, şi totuşi ei spuneau că-i înnorat! De aceea se duse în camera de alături, la bărbatu-său, şi-i spuse:

— Să ştii că oaspeţii noştri sunt cam nărozi. Auzi colo ce spun. Şi-i povesti toate cele. Omul ei însă pricepu îndată că aici nu-i lucru curat şi răspunse:

— Femeie, şi-au pus în gând să ne lase fără rimaţi. Vezi mai bine de-i strânge mai degrabă.

Femeia nu pierdu nicio clipă, îi strânse într-un sac şi-i duse în odaia din faţă.

Mitu însă nu lăsa din ochi sacul cu cârnaţi; se sculă la miezul nopţii şi, mergând tot în vârful degetelor, umflă sacul şi... prinde orbul scoate-i ochii! Gospodarul nu prea putea să doarmă cu gândul la carnaţii lui şi mereu tot pipăia sacul cu mâna, să-l simtă la locul lui. Când mai pipăi şi de data asta, ia sacul de unde nu-i! Fuga la oaspeţi, oaspeţii nicăieri!

— Opincile, nevastă, că am rămas fără cârnaţi! îşi pune el repede opincile, şi... glonţ, după hoţi! Caută ici, caută colo – noroc că, luna strălucind pe cer, era o lumină de-ai fi găsit şi acul – în cele din urmă îi găsi. Numai că nu ştia ce să facă: să se apropie să le ceară sacul, îi era frică să nu-l ia la bătaie. Spre norocul lui, unul dintre ei, Pitu, rămase ceva mai în urmă, atunci omul nostru se apropie de cel cu sacul, de Mitu, şi-i zise:

— Dă-mi-l să-l mai duc şi eu!

Crezând că i-l cere tovarăşul lui, Mitu i-l dădu şi-şi văzu de drum. Drept care, cârnaţii şi stăpânul lor o porniră înapoi spre casă mâncând pământul. Când se apropie Pitu, îl vede pe Mitu fără sac:

— Unde ţi-e sacul?

— Cum unde mi-e? Nu-i la tine?

Fiecare din ei credea că celălalt îl trage pe sfoară.

— Păi nu ţi l-am dat adineauri? zice disperat Mitu.

— Nici vorbă! zice Pitu.

— Să ştii atunci că ni l-a luat gospodarul!

Niciuna, nici două, o iau la fugă după el, o apucă pe o scurtătură şi ajung înaintea lui acasă. Se leagă unul din ei la cap femeieşte şi, de-ndată ce-l vede pe gospodar, îi zice:

— Slavă Domnului că ai pus mâna pe el, bărbate, dă-mi-l să-l pun în casă.

Bietul gospodar, cum era frânt de atâta alergătură, nu băgă de seamă că nu era nevastă-sa şi-i dădu sacul.

Hoţomanii o zbughesc pe uşa din dos şi... întinde-o!

După ce se odihneşte puţintel pe prag, gospodarul intră în casă. Nevastă-sa, cum îl vede, îl şi întreabă dacă a prins hoţii.

— Da' ce mă mai întrebi? Nu ţi-am dat sacul niţel mai-nainte?

— Ce tot spui acolo, bărbate?! Eu abia acum dau ochii cu tine de când ai pomit-o după ei!

— Nu cumva glumeşti, femeie?!

— Cum îţi închipui aşa ceva, de glume îmi arde mie acum?

— Dacă-i aşa, iarăşi ne-au luat cârnaţii, zise bietul om şi o şi întinse din nou la fugă după ei.

Nu trecu mult şi-i ajunse.

— Păi bine, oameni buni, zice el, nu ştiam că sunteţi aşa de mincinoşi!

— Noi minţim şi tu păcăleşti, jupâne, ziseră ei.

— Păi, dacă-i aşa, ne găsirăm trei atunci: vorba ceea: s-a rostogolit tingirea şi şi-a găsit capacul! Daţi-mi sacul şi să facem tovărăşie.

Zis şi făcut.

O porniră toţi trei înainte şi ajunseră într-un oraş. în pungă: fluiera vântul. Cu totul n-aveau mai
mult de un leu de fiecare. Vorba era acum cum să facă cum s-o dreagă ca să mănânce să bea şi să nu plătească nimic?!

S-au hotărât ca fiecare să-şi bată capul cu câte ceva: unul să facă rost de pâine, altul de mâncare şi al treilea de vin, că, de! fără vin nu prea alunecă mâncarea pe gât!

Pitu, care se prinsese să aducă pâine, se duse la un brutar şi-i spuse:

— Ia-ţi înapoi leul ce ţi-l datorez.

— Da' de când îmi datorezi ceva? Eu nu-mi aduc aminte.

— Nu-ţi aduci dumneata aminte, dar eu îmi aduc; ia-l că... ţi-l datorez!

— Atunci dă-mi-l, zise brutarul, cu toate că, îţi spun drept, nu-mi aduc aminte.

După nu ştiu câtă vreme, Pitu se întoarce la brutar şi-l roagă să-i dea zece pâini „într-o oră îţi aduc banii, că n-am mărunt la mine”, zise Pitu.

— Lasă, prietene, se poate, nu pierd eu banii de la tine, n-am nicio grijă.

Ce gândea bietul brutar? „Omul ăsta a făcut anume un drum ca să-mi dea înapoi un leu uitat de mult, şi n-o să vină el să-mi plătească tocmai acum, când te cunosc bine?”

Pitu îşi pune frumuşel pâinea în desagi şi, vorba aceea, cine l-o mai vedea vreodată călcând în brutăria cu pricina...

în vremea asta, Mitu, care se prinsese să facă rost de mâncare, se duce în piaţă, alege un peşte mare, de câteva ocale, cel mai frumos peşte dintr-o pescărie, şi-i zice negustorului:

— Te-aş ruga mult, n-ai vreun băieţaş pe-aici care să-mi ducă peştele acasă şi să ia şi banii pentru el? Tot n-am eu mărunt la mine!

— Cum să nu, zise negustorul, şi-i dădu un băiat care să-i ducă peştele.

Pe drum, Mitu ia peştele din mâinile băiatului, îi dă singurul leu pe care-l avea şi-l trimite la cârciuma din colţ să-i cumpere tutun:

— Du-te, zice, că te aştept aici.

Nici n-apucă să se depărteze băiatul, că Mitu o şi zbughi pe alt drum şi drept la han nimeri, unde trăseseră toţi trei.

Al treilea, să-i zicem pe nume Chitu, trebuia să aducă vinul. Ce credeţi că face?

Ia un burduf de piele, îl umple pe jumătate cu apă şi se duce la unul care vindea vin, chipurile să cumpere.

— Dă-mi, zice, cinci ocale de vin, ca să fie la un loc zece, cu ce mai am aici.

Negustorul îi toarnă cit a cerut şi, abia după aceea, Chitu îl întreabă cât costă ocaua. Omul îi
spune preţul, Chitu îi dă mai puţin, mai lasă unul, mai dă altul, totuşi nu se puteau înţelege de loc din preţ:

— Nu-mi convine la preţul ăsta, spuse negustorul; dacă nu-mi dai cât îţi cer, dă-mi vinul înapoi.

Păi... Chitu tocmai asta aştepta! Să-i dea înapoi cinci ocale de vin botezat!

Şi uite-aşa, din negustor în negustor umple burduful, goleşte cinci ocale, iar umple, iar goleşte, a ajuns hoţomanul de Chitu să facă vin din apă! Şi, tot aşa cu minciuni peste minciuni şi cu înşelătorii de tot felul, au trăit ei în oraşul acela mai bine de o săptămână!

Când să plece, îşi tot frământau mintea cum să plătească datoria la hangiu. N-aveau un chior în buzunar!

încă în ajunul plecării îi cerură hangiului pentru a doua zi un prânz mai deosebit, ca pentru ultima oară, şi tot odată, să pregătească socoteala. Hangiul, bietul de el, credea că are a face cu nişte oameni cinstiţi şi a făcut întocmai.

Ei, a doua zi mâncară, băură. Când, la plată, începură să se certe între ei, chipurile, care mai de care să plătească el!

— Nu, nu, eu plătesc, spunea Pitu, că eu v-am adus aici!

— Ba să-mi fie cu iertare, sărea Mitu, tu ai plătit La Salonic, aici e rândul meu!

— Nu şade bine să plătiţi voi, sare de colo şi Chitu, de data asta eu trebuie să fac cinste!

Ba că se cuvine, ba că nu se cuvine, mai mai să se încaiere.

— Măi creştinilor, staţi măi, oameni buni, nu vă certaţi, îi opri cu vorba slujitorul hangiului. Să
vă învăţ eu cum s-o scoateţi la capăt, ca să nu se supere niciunul: uite, legaţi-mă pe mine la ochi şi, pe care-i prind întâi acela să plătească! Nu-i bine aşa?

— Oooo! Minunat, ziseră toţi în cor.

îi legară ochii frumuşel, îşi scoaseră apoi încălţările, le luară în mână şi, unul după altul, în vârful picioarelor, o şterseră frumuşel afară! Bietul slujitor juca „de-a baba oarba” de unul singur: ba să prindă ici pe unul, ba colo pe altul, nimic! Auzind gălăgie, vine hangiul din odaia de alături şi, haţ! slujitorul mina pe el, zicându-i:

— Tu ai să plăteşti! şi-şi dezlegă pe loc ochii. Când colo, ce să vadă? Mincinoşii spălaseră putina da i mult şi cel prins era chiar stăpânul său.

— Tu să fii sănătos, îi răspunse acesta, că eu... am înghiţit hapul şi gata, n-am ce face!

Şi amărâtul de hangiu rămase cu buza umflată şi cu toată paguba pe spinarea lui! De, aşa se întâmplă cu cei care nu fac ochii mari atunci rând trebuie, şi se lasă păcăliţi de te-miri-cine!

Vorba ceea: unde nu-i cap, vai de picioare! Şi: cine are de învăţat să înveţe!

Ei, dragii mei, povestea s-a sfârşit:

Poveste ştiam,
Poveste v-am spus,
Cu am putut
Atâta v-am dus!

Fata moşului cea înţeleaptă

poveste aromână

A fost ce nici n-a fost. Ceva minunat era, în lumea întreagă se povestea, toţi ascultau şi se minunau.

A fost, măi frate, într-o vreme un împărat. Şi acest împărat avea un vizir. Nu ştiu de ce, dar împăratul numai la treburi grele îl mâna pe bietul vizir, într-o zi, în amiaza mare, ce-i trecu prin bostan împăratului? îşi chemă vizirul şi-i spuse:

— Vizire, slugă credincioasă, ţine galbenul ăsta de aur şi din el să-mi faci: o velinţă de lână, de un galben; să-mi cumperi un berbec, tot de un galben şi să-mi aduci şi galbenul înapoi.

„Tiii! mânca-l-ar lupul, îşi zise vizirul, la ce-l pune necuratul?! Cum vine asta: şi cărnoasă, şi lăptoasă şi devreme acasă?!”

— Ia aminte, fiul meu, adăugă împăratul, ai de la mine un an de gândire şi de înfăptuire! De numi îndeplineşti dorinţa, unde-ţi stau picioarele îţi va sta şi capul.

înţelesu-m-ai?

— Am înţeles, slăvite doamne! Vorba aceea: şi oile să rămână oi, adică să nu lipsească niciuna, dar şi lupul să fie sătul!

Bietul vizir se retrase cu capul plecat, de parcă i se înecaseră corăbiile, mai-mai să plângă de supărare. Umblă el mult să găsească pe cineva care să-i dea vreun sfat, ca s-o scoată la capăt, dar... nimic. De bună seamă, avea el bani destui ca să cumpere o velinţă şi un berbec, dar cum s-o dreagă cu galbenul, când s-o duce la împăratul?!

Cum mergea el pe drum şi tot rătăcea din sat în sat, se întâlni cu un moşneag. „Bună ziua”, unul, „bună să-ţi fie inima”, celălalt, porniră amândoi spre sat. Era o căldură ca aceea, în amiaza mare. Vizirul intră în vorbă cu moşneagul, oare nu scotea o vorbă:

— Ei, moşule, ia-mă-n cârcă tu întâi, că pe urmă te-oi lua şi eu! Altfel nu-i chip să biruim căldura asta!

Moşneagul îl privi mirat şi-şi spuse:

„Asta nu-i zdravăn, bietul de el. Auzi colea, să-i iau în cârcă pe urcuşul ăsta şi pe căldura asta?!”

Din vorbă în vorbă ajunseră în sat şi moşneagul îl găzdui la el acasă. Moşul avea numai o fată, dar foarte înţeleaptă. Cum îl văzu pe taică-su însoţit de cineva, îl întrebă ce fel de om este oaspetele

lor.

— Ce fel de om o fi, nu ştiu, zise moşul, dar mi se pare că-i lipseşte o doagă, dacă nu cumva mai multe!

— Cum adică?

— Păi ascultă şi tu ce prostie mi-a spus pe drum: să-l iau eu în cârcă, apoi să mă ia el în cârcă, doar doar om birui urcuşul şi căldura.

— Ba nu-i prost de loc, dacă ţi-a vorbit aşa, dimpotrivă, e tare înţelept. El a vrut să spună că ar fi bine să povesteşti când tu una, când el alta, până scăpaţi de urcuş, ca să vi se pară drumul mai uşor.

Nu trecu mult şi vizirul, văzând că fata şchiopătează, îi spuse moşului:

— Casa-i bună, dară homu-i strâmb!

Moşul făcu ochii mari şi-şi zise: „Bietul de el! Orice ar zice fiică-mea, nu-i în toate minţile!"

Fata tocmai intra şi, auzind vorbele vizirului, îi răspunse:

— Homu-i strâmb, dară fumul merge drept! Apoi se duse să pregătească ceva de-ale gurii.

— Deşteaptă fată ai, moşule, zise vizirul.

— Slavă domnului! răspunse moşul. Ea e sprijinul şi bucuria bătrâneţilor mele.

Din vorbă-n vorbă, îi povesti moşul cum în ziua aceea murise un om avut în satul lor.

— A murit viu sau a murit mort? întrebă vizirul. Moşneagul din nou făcu ochii cât cepele şi zise în sinea lui:

„Nu-ncape vorbă, nu-i întreg la minte!"

Se duse îndată în cealaltă odaie şi-i spuse fetei:

— Nu-ţi fie cu supărare, fata tatii, dar oaspetele nostru e cam într-o parte. Auzi şi tu ce spune: „Casa-i bună, dară hornu-i strâmb!" şi doar, ştii şi tu, mai e vreun hom mai drept decât al nostru în tot satul?!

— Tată dragă, el altceva a vrut să spună prin asta: m-a văzut pe mine că şchiopătez şi a crezut că sunt şchioapă de felul meu, el nu ştie că m-am înţepat şi de aceea nu calc bine. Dar ai văzut ce i-am răspuns şi eu!

— Asta... să zicem că e aşa cum zici tu, fata tatii, dar să auzi altă prostie: eu am adus vorba de bogătanul nostru, oare a fost îngropat azi, şi ce crezi că m-a întrebat? „A murit viu sau mort?" Ei, ce zici, n-are ceva lipsă la cântar?

— Te înşeli, tată, şi de data asta! El a întrebat, de fapt, dacă lasă copii după moarte care să-i poarte numele sau nu lasă? Că de nu lasă, este mort pe veci, iară de lasă, atunci într-adevăr a murit viu! Vizirul, ca omul care umblă după leac, asculta după uşă ce vorbea tatăl cu fiica lui şi auzi tot.

Se aşezară la masă. Fata pregătise un pui, pe care îl aduse şi îl împărţi: îi dădu tatălui ei capul, picioarele le dădu oaspetelui şi ea îşi păstră aripile. Vizirul, deşi om isteţ, totuşi treaba asta nu prea o înţelese şi-i ceru lămuriri fetei, care-i răspunse:

— Capul l-am dat lui taică-meu, pentru că el este capul familiei; picioarele ţi le-am dat dumitale, pentru că de picioare ai nevoie ca să poţi face cale lungă; aripile le-am ţinut pentru mine, pentru că noi, fetele, suntem ca păsările cerului: când le cresc aripile, îşi iau zborul şi îşi fac alt cuib.

Vizirul era tare încântat de marea înţelepciune a fetei.

— Tu care ştii atâtea lucruri, îi spuse el, poate că-mi dai şi mie o povaţă, pentru că iată ce se întâmplă: cu un galben trebuie să fac o velinţă, să cumpăr un berbec şi galbenul să-mi rămână galben!

— Mare lucru! spuse fata. Du-te şi cumpără de la un păstor aromân un berbec netuns, de un galben; tunde-l şi lâna dă-mi-o mie să ţes din ea două velinţe, de o să se minuneze oricine le-o vedea: una ai s-o vinzi pentru un galben şi una o

lor.

păstrezi. în felul ăsta ai să ai: velinţa, berbecul şi galbenul. Ascultând-o, vizirul a rămas cu gura căscată. A făcut întocmai cum l-a învăţat fata şi iată-l la împăratul.

Acestuia nu-i venea să creadă că vizirului i-a dat prin cap una ca asta. De aceea îl sili să-i spună adevărul, cine l-a învăţat, că nu-i va face niciun rău. Şi vizirul i-a povestit pe rând toate sfaturile înţelepte ale fetei.

împăratul nostru era tânăr, şi, când auzi de înţelepciunea fetei, o ceru de nevastă, se însura Cu ea şi trăiră ani mulţi şi fericiţi. De multe ori a pus la încercare el deşteptăciunea nevestei sale, şi de fiecare dată ea, cu ascuţimea minţii ei, ieşea biruitoare.

Ba povestea spune că împăratul a coborât de pe tron şi a urcat-o pe nevastă-sa, şi toţi oamenii o iubeau atât de mult, încât în jurămintele lor pomeneau numele ei. Toţi mergeau să-i ceară sfaturi. M-am dus şi eu s-o întreb de una, de alta şi ea mi-a spus povestea asta, pe care, puţin de ici, puţin de colo, v-am spus-o şi eu cum am putut.

Alb împărat şi nepoţii lui cu părul de aur

poveste din Banat

A fost odată un împărat tânăr de ani, dar alb pe cap ca oaia, şi pentru aceasta toată lumea îi zicea: Alb împărat. El avea un singur fecior şi, murindu-i împărăteasa, a luat o văduvă, tot soţie de împărat.

Feciorul împăratului, trecând anii ca banii, s-a făcut mare şi a început să-i dea mustăţile. Seara mergea cu prietenii săi pe la clăci şi pe la şezători, unde se adunau şi fetele mari de măritat. într-o seară, fetele începură a povesti ce ar face ele dacă feciorul împăratului le-ar lua de soţie.

Lina din ele zise:

— Dacă feciorul împăratului m-ar lua pe mine de nevastă, i-aş face copii cu părul de aur.

Fata care povestea nu ştia că şi feciorul împăratului era de faţă la şezătoare cu mai mulţi feciori. Auzind feciorul împăratului vorbele spuse de fată şi văzând-o frumoasă ca o zână, se îndrăgosti de ea, şi s-a hotărât s-o ia de nevastă.

împărăteasa, maştihoaia, avea o nepoată, fata fratelui ei, împăratul Verde, dar aceasta era urâtă de „să astupi toate oalele dinaintea ei”. Nici nu voia să audă de ea feciorul nostru.

Feciorul s-a dus la împăratul şi i-a spus că ar vrea să se-nsoare. La stăruinţa împărătesei, tatăl său i-a spus de fata împăratului Verde, care-i dădea zestre o jumătate de împărăţie şi nouă care de saci plini cu galbeni.

— Nici dacă mi-ar da toată împărăţia şi nouăzeci şi nouă de care de galbeni, nici atunci n-aş lua- o de soţie, răspunse feciorul împăratului.

Vrând-nevrând, împăratul trebui să facă pe placul feciorului, căci el avea să trăiască cu ea. S-au dus şi au peţit fata pe care şi-a ales-o el.

S-a făcut o nuntă mare şi frumoasă, şi toată lumea era voioasă, numai afurisita de măştihoaie vărsa venin de necaz.

La un an după nuntă, nora împăratului a născut un băiat frumos cu părul de aur. Nici împăratul şi nici feciorul nu erau acasă. Măştihoaia, ca să-şi răzbune nepoata, luă băiatul şi puse în patul nurorii un căţeluş, spunându-i că pe acela l-a născut, iar pe băiatul cu părul de aur l-a dat unei slugi, să-l ducă să-l prăpădească, şi i-a dat o pungă de galbeni ca să tacă, să nu spună nimănui niciun cuvânt.

Sluga luă pruncul şi punga cu galbenii, şi, în loc să prăpădească copilul nevinovat şi aşa de frumos, l-a dus la o casă de oameni săraci, şi dându-le punga cu bani, le-a spus să crească copilul şi să-l îngrijească, că odată, când va fi mare, acesta le va fi de mare folos.

Când a venit împăratul şi feciorul acasă, măştihoaia îi duse în camera nurorii şi, arătându-le căţeluşul, le spuse:

— Iacă băiatul cu părul de aur!

Nora plângea de mare ruşine ce i-o făcuse această femeie fără de inimă, dar bunul ei bărbat o mângâia, căci ei se iubeau. După al doilea an, nora împăratului iară născu, de astă dată născu o fetiţă de o frumuseţe rară, cu părul de aur. Măştihoaia a luat fetiţa de la mamă-sa şi i-a pus iarăşi o căţeluşă. A dat fetiţa slugii şi două pungi de galbeni, şi i-a spus s-o ducă s-o prăpădească, ca şi pe băiat, şi să nu spună nimănui niciun cuvânt.

Sluga a luat fetiţa şi cele două pungi şi a plecat tot la casa unde a dus băiatul, şi le-a dat fetiţa şi
pungile cu galbenii. Oamenii s-au bucurat foarte mult, atât de fetiţă, care n-avea pereche în lume de frumoasă, cât şi de galbeni, căci acuma nu mai erau săraci. Şi-au cumpărat pământ, vite de tot felul şi şi-au făcut casă nouă ca şi la cei bogaţi.

Venind împăratul cu feciorul acasă, împărăteasa i-a dus să le arate ce a născut nora. Şi de astă dată a plâns biata nevastă de s-a topit de atâta plâns, iar bărbatu-său o mângâia şi-i spunea să nu se necăjească.

Bietul slugă, care a dus copiii la casa oamenilor săraci, ca să-i crească, nu mai putea îneca în sufletul lui atâta nedreptate, şi s-a hotărât într-o bună zi să meargă la împăratul să-i dezvăluie toată blestemăţia împărătesei.

— înălţate împărate! îmi zace pe inimă o mare durere şi de ani de zile mă frământ cu ea, dar acum n-o mai pot ascunde şi vreau să v-o descopăr, dar înainte de toate vă rog să nu mă pedepsiţi, căci eu nu am nicio vină.

— Spune, dragul meu, răspunse împăratul, căci n-am să te pedepsesc, chiar dacă ai fi greşit cu ceva!

— înălţate împărate! spuse sluga credincioasă, când a născut nora înălţatului împărat întâia oară un băiat cu părul de aur, înălţata împărăteasă a luat pruncul de la mamă-sa în clipa în care l-a născut şi a pus în locul lui un căţeluş, zicând că pe acela l-a născut, iar copilaşul nevinovat mi l-a dat mie să-l duc să-l prăpădesc. Ca să nu spun nimănui nimic despre fapta ei, mi-a dat o pungă de galbeni. Eu am luat copilaşul şi punga cu aur şi m-am dus departe la casa unei familii sărace, pe care i-am rugat să aibă grijă de băiat şi să-l crească, dându-le punga de galbeni. Atât bărbatul cât şi femeia lui au primit cu multă bucurie băiatul, şi nu voiau să primească galbenii, spunând căci, neavând copii, îl vor creşte şi-l vor îngriji ca şi când ar fi fost al lor. La stăruinţele mele, totuşi, au primit banii, căci erau oameni săraci.

Când a născut a doua oară o fetiţă, cum n-am mai văzut în viaţa mea atât de frumoasă, cu părul de aur, împărăteasa a pus în locul ei o căţeluşă şi mi-a dat fetiţa mie şi două pungi de galbeni, ca să duc biata fetiţă s-o prăpădesc şi să nu spun nimănui niciun cuvânt. Am luat fetiţa şi pungile cu aur, şi m-am dus iar la oamenii cărora le-am dat şi băiatul. Când au văzut fetiţa atât de frumoasă, nu mai puteau de bucurie şi, când le-am dat cele două pungi de galbeni, nu voiau să primească nicidecum, zicând că acuma nu mai sunt săraci, căci pe aurul primit întâia dată şi-au cumpărat vite, pământ şi şi-au făcut casă frumoasă, au cu ce să trăiască, şi pot creşte uşor chiar patru-cinci copii, nu numai doi.

Eu le-am pus pungile pe masă, şi am plecat repede din casa lor.

Auzind împăratul această poveste tristă, a mers la feciorul său şi i-a spus tot ceea ce a auzit din gura slugii credincioase. Amândoi, însoţiţi de slugă, s-au urcat în trăsură şi s-au dus la casa unde se aflau cei doi copii cu părul de aur. Când au ajuns la ei, aceştia le-au ieşit în poartă şi le-au deschis-o, neştiind pentru ce au venit la ei.

împăratul şi feciorul său i-au întrebat:

— Aveţi dumneavoastră aici doi copii cu părul de aur, un băiat şi o fetiţă?!

— Avem, înălţate împărate, răspunseră ei, şi ni-s dragi ca ochii noştri, că-s frumoşi şi cuminţi.

— Am venit să-i vedem şi noi cât sunt de frumoşi, zise împăratul, şi intră cu toţii în odaia copiilor.

Când i-au văzut atât de frumoşi, nu s-au mai putut stăpâni de bucurie, i-au îmbrăţişat şi i-au sărutat, plângând cu lacrimi, nemaiştiind de fericiţi.

— De unde aveţi copiii aceştia? îi întrebă împăratul.

— înălţate împărate, răspunse bărbatul, acum câţiva ani a venit la noi un om şi ne-a adus băiatul, şi ne-a dat şi o pungă de galbeni, şi ne-a rugat să primim băiatul să-l creştem şi să-i purtăm de grijă. Neavând noi copii, şi văzând unul atât de frumos cum n-am mai văzut altul pe lume, l-am primit foarte bucuros şi, deşi eram atunci săraci, n-am voit să primim punga cu aur. Omul acela, cu sila, ne-a făcut să luăm banii.

— Bine a făcut el! spuse împăratul, a ştiut el că face un bine!

— Aţi cunoaşte omul acela care a adus băiatul? spuse mai departe împăratul.

— Nu l-am cunoaşte, căci şi atunci când a adus fetiţa, n-a stat mult de vorbă cu noi, ne-a dat-o şi ne-a îmbiat cu două pungi de galbeni, pe care noi nu voiam nicicum să le primim. Văzând el că noi nu vrem să luăm pungile, ni le-a pus pe masă şi, deschizând uşa, a plecat, spuse omul nostru.

— Vedeţi omul acesta? îi întrebă, arătându-l pe slugă, acesta e omul de omenie care v-a făcut bogaţi, iară pe noi ne-a făcut să fim fericiţi, vorbi împăratul. Copiii aceştia sunt nepoţii mei, copiii feciorului meu; femeia fără de suflet, care a fost lângă patul nurorii mele, când i-a născut, a pus în locul copiilor câte un căţel, făcându-ne să credem că pe aceştia i-a născut, iar pe copii i-a dat acestui slujitor credincios al nostru, să-i prăpădească, şi, ca să tacă, să nu spună nimănui nimic, niciun cuvânt, i-a dat cele trei pungi de galbeni. Omul acesta bun nu s-a gândit să omoare doi copii nevinovaţi, ci vi i-a adus dumneavoastră să-i creşteţi şi v-a dat pungile cu aur. Acum, dragii noştri, noi vă mulţumim din toată inima că ni i-aţi crescut şi le-aţi purtat de grijă atâţia ani de zile. Voi sunteţi ca şi părinţii lor. Noi îi ducem la palat, la măicuţa lor care i-a născut, să-i vadă şi să-i crească împreună cu feciorul meu – tatăl lor. Voi, dacă vreţi, puteţi veni să staţi la palat, să-i vedeţi când doriţi, să trăiţi aproape de ei câte zile veţi avea de la Dumnezeu; ori dacă vreţi să staţi în casa voastră, puteţi să veniţi să-i vedeţi oricând căci pentru voi poarta palatului meu vă stă deschisă şi ziua şi noaptea. Voi vă veţi bucura de toate bunătăţile care sunt în palatul meu, în toate zilele vieţii voastre; tot aşa şi sluga asta credincioasă a noastră.

Veniţi şi voi acuma cu noi, ca să vă cunoască şi mama lor bună şi să vă mulţumească şi ea.

împăratul cu nepoţii şi cu tatăl lor, luând şi pe cei doi ţărani, au plecat la palat. Când au intrat pe poartă, împărăteasa a văzut pe cei doi copilaşi cu părul de aur, pe slugă, căruia i-a încredinţat ea să-i prăpădească şi îndată şi-a dat seama că sluga nu i-a omorât; ştiind ea ce soartă şi ce pedeapsă o aştepta, a ieşit din palat pe poarta din dos, s-a îndreptat spre apa care curgea aproape de palat, şi nefiind văzută de nimeni, s-a aruncat în valuri şi s-a înecat.

Nu mult după aceasta, nora împăratului a mai născut un băiat, tot cu părul de aur. Bucuria la palat era fără margini. Şi aşa, cu timpul, Alb împărat s-a trezit cu şase nepoţi, toţi cu părul de aur. Şi i-a mers vestea în toată lumea de frumuseţea celor trei feciori şi a celor trei fete. Când au ajuns mari, toţi împăraţii nu ştiau cum să facă să-şi mărite fetele după nepoţii lui şi să-şi ducă nurori după feciorii lor.

La petrecerile la care luau parte nepoţii împăratului Alb, toată lumea se uita la ei şi toţi îi aveau în drag. Vestea frumuseţii fetelor, mai ales, s-a dus şi pe tărâmul celălalt. Acolo erau trei zmei foarte puternici: unul avea şapte capete, al doilea nouă capete, şi cel mai puternic douăsprezece capete. Aceştia şi-au pus în gând să răpească pe cele

trei fete frumoase.

Nepoţii împăratului erau mari vânători. Aproape în toate zilele plecau toţi trei la vânătoare. într-o zi, ajungând în partea cea mai muntoasă a ţării lor, au dat de urma cerbilor. Feciorul cel mai mare a dat peste un cerb cu câte şapte sfacuri la coarne. S-a luat după el, şi ajungându-l într-o fundătură a văii, cerbul nu mai afla nicio scăpare; atunci a strigat către vânător:

— Dragul meu stăpân, nu mă omorî, ci du-mă la casa ta, să trăiesc acolo aproape de tine, că ţi-oi fi de mare folos.

— Bine, dragul meu! şi luă cerbul şi-l duse acasă.

Al doilea fecior a dat de un cerb cu câte nouă sfacuri Când să pună arma la ochi să-l doboare, acesta i-a strigat:

— Stai! drag stăpânul meu, nu mă omorî, ci ia-mă la casa ta, unde va fi şi fratele meu celmai mic, ca să trăiesc aproape de tine, să-ţi pot fi odată de mare folos.

— Bine dragul meu, răspunse feciorul şi-l luă şi-l duse acasă.

Fratele lor cel mai mic, ajungând mai adânc în inima codrului, a dat de un cerb cu câte douăsprezece sfacuri la coame. Când acesta s-a văzut în primejdie, strigă către vânător:

— Stai! dragul meu stăpân, şi nu mă omorî, căci eu îţi voi fi de mare ajutor!

— Bine, dragul meu, nu te omor, ci te iau cu mine acasă, şi să fim ca şi doi fraţi, îi răspunse feciorul cel mai mic al fiului de împărat, şi au plecat împreună spre casă.

Când ajunseră la palatul împăratului, aici se întâlniră toţi trei cerbii, care erau fraţi de un tată şi de-o mamă.

Cerbii aceştia erau cei mai tari dintre toate animalele pădurilor. Aveau coamele şi fruntea mai tari decât oţelul cel mai tare. Aici, în grădina palatului, trăiau bine, nu duceau lipsă de nimic, atâta doară că nu aveau unde să alerge la mari depărtări, după cum erau ei obişnuiţi de ani de zile.

Odată fetele noastre au ieşit din palat şi au plecat la plimbare prin pădurea frumoasă din apropierea palatului, fără ca să spună nimănui nimic. Cei trei zmei, care auziseră de frumuseţea lor, stăteau la pândă, şi, cum ele erau singure, fiecare din ei îşi puse ochii pe câte una şi, luându-le la subsuoară, alergară cu ele ca vântul, şi până la palatele lor nu se mai opriră.

Căutară-n dreapta, căutară-n stânga, dar de fete nu mai aflară nicio urmă.

împăratul Alb a dat de ştire în toate ţările, pe la toţi împăraţii şi la toţi craii că, acelor voinici, care vor da de urma celor trei nepoate cu părul de aur şi le vor aduce la palatul lui, le va da de soţii, şi câte nouă care pline cu aur. încercatu-şi-au norocul mulţi voinici, feciori de împăraţi şi Feţi- Frumoşi, dar cei mai mulţi dintre ei au fost învinşi în lupte de către cei trei zmei puternici, şi nu s-au mai întors în ţara lor.

împăratul Alb cu întreagă curtea lui erau negri de amărâţi şi de necăjiţi, şi nu mai ştiau ce să facă, ca să-şi poată scăpa bietele fete şi să le vadă iarăşi printre ei, alături de fraţii lor dragi.

într-o zi, cerbul cel mai mic, văzând că toţi cei dimprejurul împăratului, din întreg palatul, sunt trişti, şi nu se mai aude niciun râs, şi nicio bucurie pe faţa lor nu se mai vede, a întrebat pe nepotul cel mai mare al împăratului, care s-a nimerit să-i fie stăpân:

— Drag stăpânul meu, pentru ce eşti atât de trist şi de amărât, şi pentru ce nu mai este nicio veselie şi nicio bucurie în tot palatul împărătesc?

— Oh! drag fratele meu, cum să nu fim toţi trişti şi necăjiţi, căci de câteva

zile nu mai ştim nimic de cele trei surori ale noastre cu părul de aur, pe care le-au furat trei afurisiţi de zmei, îi răspunse stăpânul său. Cercat-au Feţi-Frumoşi şi feciori viteji de împărat şi crai să se lupte cu acei trei zmei puternici, unul cu şapte capete, al doilea cu nouă capete, iar al treilea, cel mai bătrân şi mai puternic, cu douăsprezece capete, şi niciunul din ei nu i-a putut învinge, şi nu s-au mai întors în ţara lor; acolo le putrezesc oasele, sărmanii viteji.

— Drag stăpânul meu, spuse cerbul cel mai mic, ţi-aduci aminte că atunci când era să tragi cu săgeata în mine, am strigat să nu tragi, să nu mă omori, că odată îţi voi fi de mare ajutor? Iată că a sosit ceasul ca să-ţi arăt ce ajutor mare îţi pot da: Mâine dis-de-dimineaţă, eu te voi aştepta la scară, tu vei veni pregătit ca de vânătoare, căci nu putem şti ce ne poate aştepta pe locurile acelea neumblate de pământeni, şi pustii; ştii cum e o vorbă bătrânească, căci paza bună trece primejdia rea! Eu te voi duce până la poarta palatului zmeului cu şapte capete, şi acolo îţi voi spune ce ai să faci.

A doua zi, cerbul îl aştepta la scara palatului şi, cum îl văzu, îi spuse:

— Drag stăpânul meu, urcă-te în spatele meu şi te prinde cu amândouă mâinile de coarnele mele şi te ţine cu toată puterea ta, ca nu cumva să te pierd.

Când stăpânul său fu gata, cerbul se avântă şi o luă la fugă mai repede ca săgeata. După o alergătură de câteva ore, se văzură în poarta palatului cu pricina. Aici cerbul îi spuse stăpânului său:

— Drag stăpânul meu, suie-te în plopul ăsta înalt, ca să vezi lupta noastră, iar când vei vedea că zmeul e mort, intră în curte şi vino să-ţi cauţi sora prin odăile palatului.

Acesta se sui în plop şi-şi află un loc potrivit, de unde se vedea peste toată curtea palatului. După ce îl văzu suit în plop, cerbul se repezi cu toate puterile şi se izbi cu coarnele în poarta de oţel, care se rupse în două, şi cerbul intră în curte. Zmeul se legăna într-un leagăn de argint, sprijinit pe şapte picioare de cocoş, iar leagănul era legat de toarta cerului cu şapte împletituri de mătase, împletite în câte şapte fire fiecare. Acesta, supărat peste măsură că i-a fost tulburat somnul, veni ca turbat spre cerb şi vru să-i grăiască ceva, dar cerbul, izbindu-se cu capul în cele şapte capete ale zmeului, le făcu o grămadă şi zmeul căzu lat la pământ.

Stăpânul cerbului coborî repede din plop şi intră prin odăile zmeului, şi, în fund de tot, într-o odăiţă mică, îşi află sora dormind de amiază. Când deschise ochii şi-l văzu în faţa ei, nu mai ştia de bucurie, şi-l întrebă:

— Cum de ai putut pătrunde aici în palat, că au încercat mulţi viteji să se lupte cuacest zmeu afurisit, dar pe toţi i-a omorât şi i-a aruncat într-o groapă de var?

— Scoală-te, dragă, căci te-am scăpat de zmeu. El e mort. Vino să vezi cine l-a omorât, îi spuse fratele ei, şi ieşiră amândoi şi merseră la cerb.

Fratele o rugă să-i arate unde sunt aruncaţi vitejii care s-au luptat cu zmeul, ca să o scape din ghearele lui.

Fata merse şi le arătă groapa. Cerbul intră în groapă şi suflă peste trupurile vitejilor şi aceştia îndată se ridicară în picioare, şi-şi frecau ochii, zicând:

— Vai, ce somn adânc am avut, ziseră cei trei viteji.

Acum cerbul zise stăpânului său:

— Drag stăpânul meu, acum urcaţi-vă toţi cinci în spinarea mea; cel dinainte să se ţină de coamele mele, iar cei din spate să se îmbrăţişeze unul pe altul, până când am ieşit pe tărâmul nostru.

Toţi cinci s-au aşezat în spatele cerbului; lângă grumaz a stat fata, iar fratele ei s-a

aşezat în spatele ei, ţinându-se de coarnele cerbului. Ceilalţi trei erau în spatele lor, îmbrăţişându-se bine ca să nu cadă.

Cerbul pomi la fugă, de parcă nu atingea pământul cu picioarele. După câteva ceasuri de alergătură, se văzură pe tărâmul nostru. Aici făcură un mic popas, iar cerbul spuse stăpânului său:

— Drag stăpânul meu, acum duc trei, iar după ceilalţi doi vin după ce am ajuns acasă cu cei trei.

— Bine, dragul meu, duci întâi pe cei trei viteji şi-i laşi la noi, ş-apoi vii şi ne iei şi pe noi doi.

Cei trei viteji se avântară în spinarea cerbului şi acesta începu să alerge ca vântul, parcă n-ar fi avut nimic în spinare.

Cei doi fraţi au rămas povestindu-şi necazurile din zilele când le-au răpit zmeii, şi nici nu sfârşiră cu povestirile când văzură cerbul apropiindu-se de ei. Fraţii se urcară în spinarea cerbului şi acesta zbura cu ei pe deasupra pământului, parc-ar fi fost o rândunică, şi-n scurt timp intrară pe poarta palatului. Cei doi fraţi săriră în grumazul cerbului şi-l umplură de sărutări dragi, şi-i mulţumiră că i- a scăpat sora din ghearele zmeului şi că a înviat pe cei trei viteji, care şi-au dat viaţa pentru ea.

Acum veselia a intrat iarăşi în palatul împăratului, deşi încă nu deplin.

Cerbul cel mijlociu, auzind de isprava fratelui său cel mic, văzând pe stăpânul său, îi spuse:

— Drag stăpânul meu, fratele meu cel mic mi-a luat-o înainte. A omorât zmeul cel tânăr cu şapte capete, şi acum e rândul nostru. Mâine, înainte de răsăritul soarelui, să fii gata de plecare, îmbrăcat ca la vânătoare, înarmat până-n dinţi, căci avem să străbatem o lume pe unde om pământean nu-şi pune piciorul. Mergem să scoatem din bârlogul lui pe zmeul cel cu nouă capete, deci trebuie să fim pregătiţi pentru orice. Aceştia sunt neîntrecuţi în şiretenii şi în cruzimi.

A doua zi, cerbul mijlociu îl luă în spate pe stăpânul său şi-i spuse:

— Drag stăpânul meu, când era să mă omori la vânătoare, te-am rugat să mă laşi viu, ca odată să-ţi pot fi de ajutor. Acum se adevereşte vorba mea. Ai să vezi ce noroc ai avut că nu m-ai ucis cu săgeata. Suie-te în spatele mele şi ai să vezi ce putere au cele nouă sfacuri din fiecare corn al meu. Prinde-te bine cu amândouă mâinile de coamele mele şi-ţi fa trei cruci şi zi: doamne ajută.

într-o clipită cerbul cu stăpânu-său nu se mai văzură. După un drum destul de lung, ajunseră la poarta zmeului cel cu nouă capete. Aici cerbul îi spuse să se ascundă după o tufă, ca să nu fie văzut de nimeni, iar după ce va auzi că e strigat, să intre în curtea palatului, şi să meargă prin palat să-şi caute sora.

Cerbul se izbi cu coamele în poartă, şi oţelele toate se rupseră şi zburară în toate părţile. Poarta nu se mai ţinea în ţâţâni. Acesta intră în curte, unde văzu un leagăn de aur, care se învârtea ca un prisnel pe nouă picioare de cocoş, atât de repede încât nu-l vedeai. Leagănul era atârnat de toarta cerului, legat cu nouă sfori de mătase, fiecare răsucită din nouă fire de mătase.

Zmeul auzi izbitura în poartă şi căderea fărâmăturilor de oţel, dar, aşa somnoros cum era, i se părea că visează. Se trezi supărat foc, dar nu putea opri leagănul. Când se opri din învârtire, sări din el ca fript şi se pomeni în faţă cu cerbul care stătea gata să-l izbească în cele nouă scăfârlii scârboase. Cât ai bate-n palme, acestea erau făcute grămadă şi zmeul întins lat la pământ în faţa leagănului gol.

Cerbul îşi chemă stăpânul şi-i spuse să meargă prin palat să-şi caute sora. Acesta veni repede şi, intrând în palat, începu a căuta prin toate odăile, şi tocmai în cea din urmă odaie află pe soră-sa. Când îl văzu, o cuprinse frica, şi-i spuse:

— Vai! frate drag, dar cum de cutezi să intri aici, căci dacă te simte afurisitul ăsta de zmeu, te omoară îndată.

— N-ai nicio frică, soră dragă, căci zmeul e mort, ci vino să plecăm spre ţara noastră dragă, îi răspunse fratele ei.

Nu-i venea să creadă, dar, când ajunse în curtea palatului şi văzu zmeul întins, îi râdea inima de bucurie alături de bunul ei frate. Se apropiară de cerb, care le spuse să încalece în spatele lui, ţinându-se strâns cu amândouă mâinile de coarnele lui.

Cât ai clipi din ochi, zburară ca gândul şi în câteva ceasuri ajunseră la palatul lor. Aici acum era o bucurie nemaipomenită. Fraţii sărutară şi îmbrăţişară pe bunul lor cerb, care i-a scăpat sora din robia zmeului, mulţumindu-i din toată inima.

Mai rămase acum fratele lor cel mai tânăr, cu cerbul său cel cu douăsprezece sfacuri de fiecare corn. Acesta se duse la stăpânul său şi-i spuse:

— Mâine dimineaţă, pe la revărsatul zorilor, drag stăpânul meu, să fii gata de plecare, căci avem să facem un drum lung şi greu. Pregăteşte-te ca de vânătoare şi ca de luptă. Frică să nu ai de nimic, cât timp eşti cu mine. Eu te voi duce până în faţa palatului zmeului, cu cele douăsprezece capete. Tu te vei ascunde după vreo tufă, ca să nu fii văzut de nimenea, iar eu voi sparge poarta şi voi intra în curtea palatului, voi omorî zmeul, şi te voi chema să-ţi cauţi sora.

în ziua următoare, pe la revărsatul zorilor, cerbul îl aştepta pe bunul său stăpân. Când veni şi se apropie de el, cerbul îi spuse:

— Drag stăpânul meu, urcă-te în spinarea mea şi prinde-te cu amândouă mâinile de coarnele mele şi te ţine bine!

Cerbul se avântă din răsputeri şi, ajungând deasupra norilor, se îndreptă spre tărâmul celălalt. Deodată se văzură în faţa palatului Zmeului.

Băiatul descălecă şi-şi află un ascunziş bun. Cerbul se pregăti să se izbească în poartă. Se depărtă câţiva paşi de poartă, se avântă în sus de cele două picioare dinainte şi, repezindu-se cu toate puterile, izbi cu coamele în poartă, care deodată sări din ţâţâni sus pe acoperişul palatului, întocmai ca o bucată mare de hârtie purtată pe sus de vânt. Cerbul intră în curtea palatului, unde văzu zmeul într-un leagăn de diamant, care se învârtea ca o sfârlează, pe douăsprezece picioare de cocoş. Se-nvârtea atât de repede, încât nu-l puteai vedea. Acesta atârna legat de toarta cerului cu douăsprezece şuviţe de mătase, fiecare răsucită cu douăsprezece fire de mătase. Zmeul n-a auzit izbitura-n poartă, căci atunci dormea mai adânc. Cerbul se apropie de leagăn şi suflă în el şi deodată se opri. Zmeul se trezi, dar nu putea să-şi deschidă ochii umflaţi de somn. Când îi deschise şi văzu cerbul, a îngheţat pe jumătate şi, fără să-şi dea seama, sări în picioare în faţa lui. Cerbul făcu câţiva paşi înapoi şi izbi cu coamele în cele douăsprezece căpăţâni şi-ntr-o clipeală le făcu turtă. Zmeul căzu mort.

Acum cerbul chemă pe stăpânul său să-şi caute sora.

Acesta veni într-un suflet, intră în palat şi îşi căută sora. A aflat-o dormind de amiază. Când a trezit-o, mai mare i-a fost bucuria. S-a sculat şi au ieşit în curte unde-i aştepta cerbul. Acesta le spuse să se urce în spinarea lui şi să se ţină bine. Cerbul acum zbura parcă ar fi fost o pană purtată pe aripile vântului. Nu mult de la plecare, se văzură ajunşi pe tărâmul nostru, şi, după câteva ceasuri de drum, ajunseră în curtea palatului, unde erau aşteptaţi cu multă nerăbdare. Era acum o bucurie deplină, văzându-se toţi iarăşi la un loc. Cu toţi îmbrăţişară cerbul şi-l sărutară ca pe un frate şi-i mulţumiră că a scăpat pe sora lor dragă din ghearele blestematului zmeu, care le-a făcut atâta durere

şi întristare.

Cei trei viteji au plecat voioşi spre ţările lor, ca să facă bucurie părinţilor şi fraţilor lor, că au scăpat de zmei, şi să le ducă vestea ca să vină peţitori la nepoatele împăratului Alb. Unul era feciorul împăratului Verde, al doilea al împăratului Galben, iar al treilea era Făt Frumos, feciorul împăratului Trandafir şi al Cosânzenei, din împărăţia Florilor. Toţi aceşti mari împăraţi erau vecini buni cu Alb împărat, cu ţările lor.

într-o bună zi, toţi trei împăraţii aceştia au venit în petit cu feciorii lor, la cele trei fete cu părul de aur. Peţitul merse repede, căci tinerii se cunoşteau bine, iar părinţii lor la fel.

în ziua nunţii, venit-au împăraţi şi crai, cu soţiile lor, cu toţi prinţii şi prinţesele lor, şi s-a făcut o nuntă tocmai ca-n poveşti.

Cumetri mari au fost cei trei cerbi, care s-au schimbat în trei mari împăraţi, cu coroane sclipitoare de aur, bătute în diamante şi alte pietre scumpe. Coroana cerbului mare avea douăsprezece flori de jur împrejur, toate, toate de aur împodobite cu diamante şi cu briliante, a celui mijlociu avea nouă flori, iar a celui mai tânăr şapte flori, toate împodobite cu pietre scumpe.

Cumetrii mari au dăruit finilor lor, fiecărei perechi, câte două coroane, întocmai ca şi ale lor. Cumetrii mari aveau mantii împărăteşti, ţesute din fir de aur şi argint, având pe piept soarele şi luna, iar în spate cei doi luceferi.

Aceleaşi mantii le-au dăruit şi finilor lor, la fel împodobite. Şi-a fost o nuntă frumoasă, de s-a dus vestea ei peste ţări şi peste mări.

Eu n-am fost la nunta lor, căci nici nu eram pe lume atuncea, dar un cerb bătrân, care trăieşte la noi în pădure, mi-a povestit odată când am fost după mure şi l-am întâlnit, mi-a spus că el cu toţi cerbii de vârsta lui au fost chemaţi la nuntă şi şi-au petrecut ca niciodată.

Şi, dacă m-o fi minţit el, vă mint şi eu.

Şi, dacă nuntaşii n-or fi murit, şi azi trăiesc.

Vulpea şi vulturoaica

poveste din Banat

A fost odată ca-n poveşti. A fost odată într-o pădure mare, pe culmea unui munte, un stejar bătrân. în vârful lui, o familie de vulturi îşi avea cuibul cu puişorii lor. La rădăcina acestui stejar, o vulpe harnică şi milostivă îşi avea vizuina ei, unde îşi creştea puii.

Umbla aceasta ziua-noaptea la vânătoare, şi nicio singură dată nu se întorcea la cuibul ei fără să aducă puişorilor ei o găină, o raţă ori altă pasăre de casă, cu carnea ei gustoasă, chiar dacă venea de multe ori cu blana câlţuită.

Ştiind vulpea că în vârful stejarului trăieşte vecină-sa, vulturoaica, cu puişorii şi cu bărbatul ei, care, de multe ori, fiind flămânzi, ţipau în gura mare de foame, chemându-şi puii să le aducă ceva de mâncare, milostiva vulpe le făcea şi acestora parte din prisosul vânatului ei.

Văzând vulturoaica bunătatea inimii vecinei sale, s-a înţeles cu vulturoiul ei să aibă grijă de puişorii vulpii în timpul cât era ea plecată la vânătoare. Cum vulpea aducea vânat atât de mult şi mai ales foarte gustos, de cele mai multe ori se săturau şi vulturii cu toată familia lor.

Odată vulturoaica i-a spus bărbatului ei că de atâta came de pasăre, câtă mănâncă

şi întristare.

vulpea, trebuie că şi carnea ei e tot atât de bună şi de gustoasă ca şi cea de pasăre.
în gândul ei vulturoaica a început să plănuiască cum să facă să mănânce vulpea, căci o vedea mare şi grasă, şi-şi zicea: „Vai, cât de bine o să ne ospătăm din pulpele şi din spinarea ei”.

Stând ele odată de vorbă ca şi două vecine bune, vulturoaica îi spuse vulpii:

— Ce zici, vecină dragă, n-ar fi bine să mergem într-o zi până la Dunăre, să ne înfruptăm din peştii graşi şi mari pe care îi pescuiesc pescarii, căci mi-e dor de când n-am mai gustat acea bunătate de carne. Te ia bărbatul meu în spate şi-ntr-un ceas-două ne-am dus şi ne-am şi întors. Ne

săturam bine cu toţi trei şi aducem câte un peşte mare şi pentru ai noştri de acasă, să cunoască şi ei minunata carne de peşte.

— Foarte bine, răspunse vulpea bucuroasă, cu gândul la peşte, fără să bănuiască planul îndrăcit al vulturoaicei.

Se vedea şi ea cu un peşte mare în gură, umplându-şi burta ca un cimpoi umflat, din carnea moale a peştelui. Hoaţa de vulturoaică spuse bărbatului ei despre înţelegerea avută cu vecina sa vulpea, şi a primit şi el bucuros propunerea, şi se hotărâră să plece chiar a doua zi la drum.

Mâine zi, vulturul coborî de dimineaţă la vulpe şi o luă în spinare şi-şi luă zborul spre Dunăre, înainte de plecare, vulturoaica nu băgase nimic în guşă, cu gândul la ospăţul cu carnea dulce a vulpii. Pe drum, după un zbor destul de lung, vulturoaica, fiind nemâncată, şi mai ales simulând că e obosită, spuse bărbatului ei să se oprească puţin timp din zbor, ca să se mai odihnească.

în acest timp, vulturoaica se apropie de vulpe şi-ncepu a-i spune:

— Vecină dragă, dumneata trebuie că ai o came foarte dulce şi gustoasă, căci doar toată viaţa te- ai hrănit numai cu carnea cea mai bună pe lume – de pasăre!

— Nu cred aşa ceva, vecină, răspunse vulpea, pricepând îndată toată şiretenia vulturoaicei, carnea mea nu poate fi dulce deloc, deşi mă hrănesc cu multă carne de pasăre, deoarece eu trăiesc o mare parte din viaţa mea mai mult în sânul pământului, unde nu am aer curat. Dimpotrivă, dumneata trebuie să ai carnea mai gustoasă, că trăieşti în aerul cel mai curat, sus pe vârful munţilor, cu aer sănătos, dar nu ca şi mine în aer împuţit şi nesănătos, de când m-am născut şi până la moarte. De aceea dumneavoastră trăiţi sute de ani, iar bietele de noi abia patru-cinci ani.

Vulpea s-a pus pe gânduri, ştiind prea bine că vulturoaica vrea să se înfrupte din carnea ei, dar nu în zadar îi zice toată lumea că e vicleană. O fi ea vicleană, dar are o minte foarte ageră, şi în multe cazuri trece şi peste mintea omului.

Vulturii îşi luară zborul mai departe spre Dunăre. Acum vulturoaica zise bărbatului ei aşa:

— Ce-ar fi să ne oprim aici şi să ne apucăm să mâncăm vulpea, să ne săturăm bine şi să-l dăm naibii de peşte?

— Bine, draga mea, răspunse vulturul, hai s-o mâncăm, şi se lăsară jos pe pământ.

Vulpea, simţind marea primejdie care o pândeşte, se agăţă îndată cu gura de coada vulturoaicei şi n-o slăbea deloc. Văzând vulturul purtarea vulpii, o întrebă foarte supărat:

— Ce vrei, vulpeo? Ai înnebunit?

— N-am înnebunit deloc, răspunse aceasta, dar văd că voi aveţi planuri ascunse faţă de mine, dar cu mine nu vă merge. Spuneţi-mi ce vreţi să faceţi, căci eu mă supun la tot ceea ce voiţi voi, doar vreau să ştiu şi eu.

— Vrem să-ţi gustăm carnea ta, care trebuie să fie tare gustoasă, răspunse vulturoaica.

— Am ştiut eu că aceasta e dorinţa voastră. Doar eu v-am spus că n-am carne gustoasă, ci puturoasă. Mirosiţi-mi pielea mea şi aveţi să vă convingeţi că nu vă spun minciuni. Dacă vreţi să mă ascultaţi, veniţi cu mine să vă duc eu să mâncaţi inimile mele, care au o came de care n-aţi mâncat voi în toată viaţa voastră şi aveţi să-mi mulţumiţi, spuse vulpea cu toată hotărârea.

— Şi unde-s inimile tale? o întrebă vulturoaica.

— Să ne întoarcem în pădurea noastră de unde am venit, şi să vă duc să-mi vedeţi inimile şi să le mâncaţi, căci eu îmi aduc altele şi mai gustoase şi proaspete şi vă dau şi vouă ori de câte ori aveţi poftă să mâncaţi, căci am de unde să vă aduc şi nu mi-e

lene, căci doar sunteţi vecinii mei. Cred că voi nu mi-aţi făcut atâta bine cât v-am făcut eu vouă, şi am să vă mai fac, cât timp voi trăi, răspunse vulpea.

Când auziră aceştia vorbele mieroase ale vecinei lor, crezură toate cele spuse de ea şi îndată se hotărâră să asculte de sfaturile ei, şi, cu gândul la promisiunile ei frumoase, se întoarseră din calea lor, părându-le rău că-şi făcuseră planul s-o mănânce.

Vulturul luă vulpea din nou în spate şi începură a zbura ca gândul, grăbindu-se din răsputeri să ajungă cât mai repede la bunătatea de inimi făgăduite de buna lor vecină, care ei n-au ştiut-o preţui – îşi ziceau ei.

Nu trecu ca de când vă povestesc şi ajunseră la pădurea lor, unde îi aşteptau puişorii. Vulpea sări, plină de voie bună, din spinarea vulturului, şi porni îndată înaintea lor şi le spuse:

— Veniţi pe urmele mele, să vă arăt unde stau ascunse inimile mele. Intraţi aici şi mâncaţi până vă săturaţi bine, apoi ieşiţi şi-mi spuneţi dacă v-au plăcut. Eu vă aştept aici la gaura vizuinii.

Aceasta îi conduse la vizuina adâncă a unui şarpe mare, despre care ştia că trăieşte acolo de ani de zile, şi care în mai multe rânduri voia să se urce la cuibul vulturoaicei ca să-i mănânce puii, dar vulpea îl oprea întotdeauna.

Şi aşa a scăpat vulpea din ghearele vulturilor cu blana întreagă, şi de atunci vulpea nu s-a mai împrietenit cu niciunul dintre vecinii ei.

Feciorul împăratului-roşu şi împărăteasa fără de moarte

poveste din Banat

A fost odată ca niciodată, pe vremea când se legănau lupii cu oile în covată, iar vulpile cu iepuraşii se trăgeau cu dinţii de coadă şi râdeau de se prăpădeau.

A fost odată un împărat cu numele Roşu-împărat, deşi el numai roşu nu era. Barba şi părul îi erau negre ca şi pana corbului, iar pielea albă, nearsă de soare. împăratul avea fecior frumos din cale afară.

Odată feciorul împăratului s-a dus la tatăl său şi i-a spus aşa:

— înălţate împărate şi tată! Eu văd că toţi oamenii din ţara aceasta mor pe capete, tineri şi bătrâni fără nicio deosebire, chiar şi împăraţii şi bogaţii care au ce să mănânce şi să bea, pe când unii oameni săraci, care n-au pe masa lor o bucăţică de mămăligă, trăiesc până-şi pierd şi vederea de bătrâni, nemaiştiindu-şi însemna răbojul anilor. Aceasta nu e departe. în ţara aceasta „Moartea" îşi bate joc de toată lumea, şi nimeni nu cutează să i se împotrivească, s-o ia de ceafa zdrobindu-i oasele şi arzându-i-le, să-i spulbere vântul cenuşa. Eu m-am hotărât să plec de aici şi să caut ţara în care „Moartea" nu e cunoscută şi, când voi da de ea, mă voi întoarce să vă duc acolo pe toţi cei dragi mie.

— Vai, dragul meu, răspunse tatăl său, dar o astfel de ţară nu se află în lumea aceasta. De când e lumea şi pământul, oamenii s-au născut şi au murit, fiecare după firul vieţii lui: unul mai devreme, altul mai târziu. Nu vezi tu că şi iarba câmpului, florile, pomii de prin grădini şi din livezi şi arborii pădurilor au la fel, aceeaşi soartă ca a noastră, a oamenilor? Un firicel de iarbă răsărit, o floricică plăpândă, căreia numai câteva ceasuri i-a sărutat razele soarelui petalele-i minunate, se ofileşte şi se usucă înainte de vreme, pe când altele trăiesc cu anii.

Toată truda şi osteneala împăratului de a-şi îndupleca feciorul să-l abată de la hotărârea luată au rămas zadarnice.

într-o bună zi, acesta şi-a luat rămas bun de la părinţi, şi a plecat la drum şi, după o călătorie îndelungată, a ajuns în împărăţia păsărilor. Aici s-a dus la Vultur-împărat,

căruia i-a spus că vrea să caute ţara în care „Moartea” nu are nicio putere, unde nu poate să intre.

Vultur-împărat l-a rugat să rămână în ţara lui, unde anii vieţii se numără cu sutele, nu cu zecile, spunându-i că îi dă fata lui de soţie, iar după moarte îl lasă pe el împărat. Feciorul de împărat i-a mulţumit pentru toate, spunându-i că el nu se opreşte din drumul său până nu află ţara fără de moarte.

— încearcă-ţi norocul, îi spuse împăratul păsărilor, căci şi eu în tinereţele mele am făcut la fel ca şi tine. Eram împărat peste Ţara florilor, în care viaţa era prea scurtă. Şi, auzind că în Ţara păsărilor aceasta se numără cu sutele de ani, am părăsit ţara şi am venit aici unde am fost pus împărat. După ce am ajuns aici împărat, am început să cutreier ţara în lung şi în lat, ca să o cunosc. O dată am ajuns la un izvor cu o apă ca lacrima, înconjurat de flori în toate culorile, care te îmbătau cu mirosul lor. Neştiind eu că apa acestui izvor are darul să preschimbe în păsări orice fiinţă vie care gustă din ea, am băut câteva înghiţituri şi îndată m-am trezit vultur, aşa cum mă vezi. Dacă aş bea măcar un
strop din Apa vieţii aş deveni iarăşi om cum am fost, dar cine ştie unde se află apa aceea, aşa acum trebuie să car toată apa din lacul acesta, eu cu toată familia mea, până când va seca toată apa din el. Pentru aceasta va trebui să muncim şapte sute şaptezeci şi şapte de ani, ca să mă văd cum am fost odată.

Fata acestui împărat i-a dat feciorului o oglindă care îi descoperea toate tainele trecutului şi ale viitorului. Feciorul împăratului şi-a luat rămas bun de la împărat şi de la familia lui şi a plecat mai departe, văzându-şi de drum.

Au trecut zile şi săptămâni în şir, când se întâlni cu un moşneag care căra pământ, cu o troacă de lemn, dintr-un deal şi-l vărsa într-o vale adâncă. Se opri aici şi începu a vorbi cu acest bătrân, care între altele îi spuse:

— Dragul meu, eu am fost împărat în Ţara bărboşilor cu bărbile până la brâu şi chicile până la călcâi, dar cu viaţa scurtă. Când eram aşa ca şi tine acum, am plecat în lume să caut ţara în care oamenii trăiesc cu sutele de ani şi am ajuns în ţara Mileniului, unde firul vieţii unui om este de nouă sute nouăzeci şi nouă de ani, şi am rămas aici. De când am venit aici au trecut trei sute treizeci şi trei de ani şi acum m-am urât de viaţă şi aş vrea să mor, dar nu pot până nu împlinesc firul întreg de ani. Ca să-mi pot scurta firul la jumătate, trebuie să car pământul din dealul acesta, aici în valea aceasta. Am cărat două treimi din el şi mai am o treime, aşa că nu mai am aşa mult de cărat. Eu, dragul meu, ţi-aş da un sfat: să rămâi aici cu mine, şi te las împărat în locul meu, îţi dau fata mea de soţie, palatul şi toate bogăţiile noastre vi le dau vouă, căci eu m-am săturat şi de domnie şi de viaţă.

Bătrânul împărat luă de braţ pe feciorul de împărat şi-l duse la palat, ca să vadă pe împărăteasa şi pe fata lor. Când a văzut frumuseţea de palat, dar mai ales frumuseţea fără pereche în lume a fetei şi a ochilor ei dulci, îi venea să se oprească aici, dar, când îşi aduse aminte de moarte, n-a mai stat pe gânduri şi spuse:

— Eu nu vreau să mor niciodată, căci mi-e groază peste măsură de moarte. Şi trebuie să aflu ţara în care omul nu moare niciodată.

Fata împăratului îi dete un inel de aur, spunându-i că cu ajutorul acestuia poate zbura unde vrea şi orice dorinţă – dacă-i va cere – i-o va împlini îndată.

Feciorul împăratului îşi luă rămas bun de la toţi, mulţumindu-le pentru darul primit de la fată, care îi va fi de foarte mare folos, şi plecă mai departe.

După ce se depărtă bine de palat, se gândi să încerce puterea inelului şi, luându-l în mână, îi spuse: „Inelule, du-mă înainte până la marginea lumii!”

Cât ai bate din palme se văzu în faţa unui alt moşneag, care împreună cu toată familia lui căra bolovani de piatră dintr-un munte şi-i arunca în mare. Ajungând în faţa

lor, le dădu bineţe şi-i rugă să-i spună cum se numeşte ţara aceasta.

— Aceasta-i Ţara Soarelui-Răsare, deoarece aici soarele e toată ziua pe cer şi nu mai apune niciodată. Aici nu este noapte. Dar tu cine eşti şi de unde eşti?

— Eu sunt feciorul împăratului Roşu, şi am plecat în lume să aflu ţara în care „Moartea” nu e cunoscută – răspunse feciorul.

— Hei, hei! Aşa am făcut şi eu, spuse bătrânul, când am fost tânăr. Tatăl meu a fost împăratul Galben şi eu am fugit din ţară ca să scap de moarte, şi auzind de ţara aceasta a Soarelui-Răsare, în care oamenii trăiesc peste o mie de ani, m-am oprit aici.

— Dar pentru ce vă munciţi cu pietrele astea? îi întrebă feciorul de împărat.

— Avem un blestem pe capul nostru, răspunse bătrânul împărat. Când am părăsit palatul părinţilor noştri şi am venit aici, ei, de necăjiţi, ne-au blestemat să nu murim până când nu vom căra piatra dintr-un munte în mare, cu braţele noastre, altcum nu putem muri. Mai avem încă puţin şi ne scăpăm de blestem. Rămâi mai bine aici cu noi, că-ţi dau tronul meu împărătesc în primire şi fata de soţie, că-ţi ajung şi ţie o mie o sută şi unsprezece ani de viaţă.

— Eu sunt hotărât să nu mă opresc până nu pun piciorul în ţara pe care o doresc atât de mult, răspunse feciorul, şi, dacă nu voi afla-o deloc, mă voi întoarce aici la dumneavoastră.

Fata împăratului îi dădu un ghioc fermecat, care poate clădi orice palate, poduri şi alte lucruri
mari. Feciorul îşi luă rămas bun, mulţumindu-le pentru ghioc, şi plecă mai departe. Dar abia făcuse un ceas-două de drum şi se văzu ajuns în faţa unor munţi înalţi până în vânăţia cerului, pe vârful cărora stătea răzimată streaşină cerului. Mergând în dreapta şi-n stânga de-a lungul munţilor cu coastă ca un zid, văzu într-un loc o coastă dulce plină de verdeaţă şi în mijloc un palat care strălucea ca un soare adevărat. Se apropie cât mai mult de poala muntelui şi văzu că spre acel palat nu era niciun drum şi nici scări care să ducă până la poarta palatului nu erau deloc. întâlnind un moşneag bătrân pe cale, îl întrebă al cui e palatul acela atât de frumos. Acesta îi răspunse:

— Acela e palatul împărătesei din Ţara vieţii, unde nu se ştie ce e aceea moarte.

Feciorul de împărat, bucurându-se de ceea ce a auzit din gura moşneagului, îi mulţumi foarte frumos, spunându-i că de mult umblă să dea de urma acestei împărăţii şi că are nădejde să poată ajunge în curând acolo, ca să dea faţă cu împărăteasa. Scoase ghiocul şi-i porunci să-i facă scări de aur până la poarta împărătesei. Scoase inelul şi-i ceru să-l facă să fie cel mai frumos fecior din lume şi să-l îmbrace cu cele mai scumpe şi mai frumoase haine. Inelul îi îndeplini tot ceea ce i-a cerut.

După ce i s-au îndeplinit toate dorinţele, feciorul împăratului începu să se urce pe scări spre poarta palatului. Ajuns în faţa porţii, bătu încet şi deodată se deschise poarta şi în faţa lui apărură două zâne uriaşe, mirându-se de minunatul pod şi de acest fecior atât de strălucit îmbrăcat şi atât de frumos la chip, şi una din ele îl întrebă într-un grai dulce de zână:

— Cine eşti dumneata şi ce doreşti?

— Eu sunt feciorul împăratului Roşu şi vreau să vorbesc cu înălţata împărăteasă, răspunse feciorul.

— Mă duc s-o anunţ pe buna noastră stăpână şi împărăteasă, spuse una dintre zâne şi plecă.

împărăteasa veni îndată la poartă şi când îl văzu îi spuse:

— Bine-ai venit, dragul meu mire, căci, doamne, de mult te tot aştept.

îl luă de braţ şi merseră împreună şi intrară în palat, şi se aşezară la masă şi

începură a vorbi.

— De acum înainte de aici nu mai pleci de lângă mine. în ţara noastră e adevărat rai. Trăim o veşnică fericire. Moartea aici nu e cunoscută. Avem să ne cununăm ca buni creştini, şi-apoi să trăim în vecii vecilor, tot aşa de tineri cum suntem azi.

Feciorul-mire îi spuse miresei lui că el merge să-şi aducă părinţii ca să fie şi ei aici. împărăteasa- mireasă îi pregăti merinde de drum, apoi îi mai dădu o ploscă cu Apa vieţii, cu care să învie pe toţi morţii lui: bunici şi străbunici, stropindu-le numai mormântul şi toţi vor învia, şi o altă ploscă cu Apa morţii cu ajutorul căreia va putea ajuta pe cei care nu-şi mai pot purta osânda bătrâneţelor grele.

După ce şi-a pregătit toate cele trebuincioase pentru drum, şi-a luat rămas bun de la frumoasa lui mireasă împărăteasă, iar aceasta îl petrecu până la capătul scărilor de aur. Aici feciorul de împărat îşi scoase inelul fermecat pe care i l-a dăruit fata împăratului Galben, suflă în el de trei ori şi-l rugă să-l ducă în zbor ca gândul până în Ţara Soarelui-Răsare la palatul împăratului. Cât timp va fi zburat nu se ştie şi se văzu la poartă. Aici bătu, şi deodată aceasta fu deschisă şi un ostaş din gardă îl întrebă:

— Cine eşti şi ce doreşti?

— Sunt feciorul împăratului Roşu şi am sosit acum din Ţara-vieţii-fără-de-moarte şi vreau să vorbesc cu înaltul împărat, răspunse acesta.

Ostaşul din gardă îi spuse:

— Aşteaptă dumneata aici până mă duc să înştiinţez pe înaltul împărat.

Nu trecură câteva minute şi deodată se pomeni în faţă cu împăratul şi întreaga lui familie.

— Bine v-am găsit, înălţată familie! dădu bineţe feciorul de împărat.

— Bine-ai venit! răspunseră gazdele împărăteşti. Ce veşti bune ne aduci? îl întrebă foarte grăbit împăratul.

— Numai veşti bune vă aduc, le spuse feciorul. Am ajuns cu noroc în Ţara vieţii, cu ajutorul ghiocului, fără de care niciodată n-aş fi putut ajunge la poarta împărătesei din această ţară minunată şi, ca să nu lungesc prea mult vorba, v-am adus şi dumneavoastră două mari daruri în ploştile acestea: în una este Apa vieţii, care pe cei morţi îi învie, iar pe cei bătrâni îi întinereşte; în aceasta este Apa morţii, care uşurează soarta celor prea împovăraţi de numărul nesfârşit al anilor. Dacă doriţi şi dumneavoastră să veniţi cu mine în ţara aceasta, în care după întoarcerea mea împreună cu părinţii mei – după care am plecat să-i aduc— mă voi cununa cu tânăra împărăteasă de-acolo şi voi ajunge eu împărat, mă voi opri aici şi vă voi lua cu mine, ca să vă răsplătesc pentru binele pe care mi l-aţi făcut.

— Bine. Mergem cu drag, răspunse împăratul cu toată familia lui.

Acum feciorul îşi luă rămas bun, zicându-le:

— La revedere!

— La revedere şi drum bun! răspunse împăratul cu toţi ai lui.

Feciorul scoase iar inelul, suflă în el de trei ori şi-l rugă să-l ducă îndată până în Ţara Mileniului, la poarta împăratului. Când ajunse aici, bătu în poartă şi alergă chiar împăratul s-o deschidă, că-l văzu de la fereastră.

— Bună ziua, înălţate împărate! dădu bineţe feciorul de împărat.

— Bună să-ţi fie inima, dragul meu, răspunse împăratul, da' ce veşti ne aduci, bune ori rele?

— Bune, bune, foarte bune! spuse feciorul, am ajuns cu bine în ţara pe care am dorit-o şi de acolo vă aduc şi dumneavoastră două bucurii: Apa vieţii, care învie morţii şi întinereşte pe cei bătrâni, şi Apa morţii, care uşurează despărţirea de viaţa aceasta a celor care doresc de bunăvoie. Eu merg acum să-mi aduc şi părinţii cu

mine, şi, dacă doriţi să veniţi şi dumneavoastră cu întreaga familie acolo, eu la întoarcere vin pe aici şi vă iau, vrând să vă răsplătesc pentru binefacere, căci fără inelul pe care mi l-aţi dăruit, nu ştiu dacă aş fi putut izbuti să fac ceea ce am făcut. Acum să-mi daţi două ulcele în care să vă dau din cele două ape.

împărăteasa aduse ulcelele şi, gustând bătrânii din apă, se văzură iarăşi tineri şi plini de viaţă şi de voie bună, şi-l rugară pe feciorul nostru ca la întoarcere să nu uite să se oprească pe la ei, căci acum nu mai voiau să moară.

— Fiţi foarte liniştiţi, că n-am să uit, le spuse acesta.

îşi luă rămas bun şi plecă, ajutat de inel, în Ţara păsărilor, la Vultur-împărat.

Cum ajunse aici, află pe împărat cu toată familia sa cărând apa din lac. îi agrăi şi le spuse să înceteze a mai căra apa, că le-a adus Apa vieţii. Apropiindu-se de feciorul împăratului, acesta luă plosca cu Apa vieţii şi-i dădu să beie atât Împăratului-Vultur, care îndată deveni iarăşi om cum a fost, dar cu mult mai tânăr, precum şi împărătesei, care întineri şi ea. Aceştia nu mai puteau de bucurie, şi nu ştiau cum să-i mulţumească.

Acum feciorul de împărat le spuse şi lor, ca şi celorlalţi, că el pleacă să-şi aducă părinţii cu el, şi că, dacă voiesc să vină şi ei cu el în ţara aceea, la întoarcere se opreşte şi îi ia.

— Mergem cu tot dragul, răspunseră aceştia.

Feciorul de împărat, grăbindu-se, le zise şi lor:

— La revedere!

— La revedere! răspunseră aceştia.

Feciorul de împărat îşi luă zborul spre ţara părinţilor. Când a ajuns pe locul unde a fost palatul împărătesc, a aflat numai nişte ziduri năruite şi năpădite de buruieni. Scoase oglinda fermecată şi o rugă să-i descopere locul unde-i sunt înmormântaţi părinţii. Oglinda îi spuse:

— Du-te sub poala celor doi tei bătrâni din faţa ta, şi-acolo la umbra lor vei afla mormântul lor, căci ei sunt morţi de aproape două sute de ani.

Când auzi feciorul de împărat destăinuirile acestea triste, s-a înduioşat foarte mult şi a alergat spre cei doi tei unde a dat de urmele mormântului lor. A luat plosca cu Apa vieţii şi a stropit cu ea mormântul. îndată îi apărură în faţă bunii părinţi, care îi spuseră aşa:

— Vai, dragul nostru, ce somn adânc am dormit.

Feciorul lor îi rugă să-i arate unde sunt înmormântaţi bunicii lor. Părinţii îi arătară locul. Feciorul le stropi mormântul cu Apa vieţii şi, înviindu-i, îi întineri. Apoi stropi şi mormântul bunicilor bunicilor săi şi aceştia deodată apărură vii în faţa lor. Stropindu-i şi pe ei, întineriră şi ei şi spuseră:

— Vai, ce somn adânc am dormit!

Acum feciorul le spuse că îi duce cu el în ţara unde oamenii nu mai mor în veci, fiind pururea tot tineri.

Feciorul nostru de împărat văzu Moartea învârtindu-se împrejurul locului unde a fost palatul împărătesc, care de mai bine de două sute de ani îl tot aşteaptă să-i ia sufletul, nu mai stătu pe gânduri, scoase inelul şi-l rugă:

— Inelule drag, du-ne pe toţi până la Vultur-împărat!

Aici îi luă şi pe aceştia şi trecură repede pe la fostul împărat al Bărboşilor şi îi luă şi pe aceştia şi se grăbiră spre Ţara Soarelui-Răsare, unde şi pe aceştia îi grăbi să vină cu ei.

Moartea, văzându-i că au plecat cu toţii, s-a luat pe urma lor şi era cât pe-aci să-i ajungă la scările de aur care duceau la poarta ţării unde-i Viaţă-fără-de-moarte, dar feciorul de împărat luă ghiocul şi-i porunci să ridice scările în urma lor şi aşa

ajunseră să intre cu toţii în palatul împărătesei, şi, încuind poarta în nasul Morţii, scăpară de ea pentru totdeauna.

Acum, fiind cu toţii la un loc, au început a face pregătirile de nuntă. Şi s-a făcut o nuntă cu atâta veselie, cum n-a mai fost şi nici n-are să mai fie. Dacă n-aş fi fost chiar atunci şchiop d-un ochi şi orb d-un picior, mergeam şi eu la nunta lor, dar aşa am rămas păgubaş. Cred că la anul, când nevasta îi va naşte un fecioraş, m-or ruga pe mine să le fiu nănaş.

Şi-aşa, împăratul Roşu şi cu ceilalţi împăraţi, aduşi în Ţara vieţii de feciorul împăratului Roşu, care a ajuns acum să fie el împărat, trăiesc şi azi în ţara aceea, dar, fiind ridicate scările de aur dinaintea Morţii şi poarta palatului împărătesei încuiată, n-a mai putut intra nimeni acolo, dar nici Moartea.

Sandu – cătana împăratului

poveste din Banat

A fost odată ca niciodată, căci dacă n-ar fi fost astăzi nu s-ar povesti. A fost odată un fecior al unor oameni foarte săraci, care, fiind cel mai voinic fecior din satul lor, a fost luat cătană la garda împăratului şi dus la Beci (Viena) unde a slujit trei ani de zile neîntrerupt. Implinindu-şi anii, a primit de la împărăţie solda treizeci de piţule[179] şi trei „prifonţi" (pâini militare), ca să aibă de drum, şi hainele militare în care a slujit pe împăratul, care erau numai petece.

Mergând el aşa singur pe drum, către satul lui în Bănat, se întâlneşte cu un cerşetor bătrân, care avea un picior de lemn (era Sf. Petru pe care Dumnezeu îl trimise să-i cerce inima ostaşului). Cerşetorul îi ceru să-l miluiască cu ceva. Sandu scoase din buzunar o piţulă şi i-o dete acestuia. Acesta îi mulţumi frumos. Mai merse cât mai merse, când iarăşi îi ieşi în cale alt cerşetor (era tot Sfântu Petru) şi acestuia îi dete o piţulă, şi tot aşa a tot dat, până când i s-au isprăvit toate piţulele.

Văzând Dumnezeu bunătatea inimii acestuia, trimise la el pe Sfântu Petru să-l întrebe ce ar cere el de la Dumnezeu să-i dăruiască pentru binele pe care l-a făcut ajutând pe cei săraci şi pe cei flămânzi, crezând că doar cere ceva pentru mântuirea sufletului.

Sfântu Petru l-a întrebat:

— Ce ai dori să-ţi dăruiască Dumnezeu pentru bunătatea inimii tale?

Sandu-Cătana îi răspunse:

— Aş vrea să am o lulă, din care să nu se isprăvească niciodată duhanul, o pălaşcă (ploscă) din care vinul să nu se mai gate, şi o traistă din care pâinea şi slănina niciodată să nu lipsească.

Sfântul Petru merse şi-i spuse lui Dumnezeu care este dorinţa cătănii. Acesta îl întrebă pe Sfântul Petru:

— Despre mântuirea sufletului şi despre iertarea păcatelor nu ţi-a pomenit nimic?

— N-a pomenit nimic, răspunse Sfântu.

— Du-te şi spune-i că toate dorinţele lui i se vor împlini, porunci Dumnezeu.

Sfântu Petru se duse şi-i spuse cătanei că Dumnezeu i-a împlinit dorinţa. Acesta s-a bucurat foarte mult, ştiind că nu mai trebuie să se îngrijească nici de tutun, şi nici de mâncare şi de beutură de azi înainte.

După ce a mai trecut un timp oarecare, Dumnezeu iarăşi îl trimite la cătana

[179] piţula ban de argint în fosta Austro-Ungarie, valoare: 20 bani

împăratului, să-l întrebe dacă mai doreşte vreun dar de la el.

Sfântu Petru se duse şi-l întrebă:

— Ce ai vrea tu să-ţi mai dăruiască Dumnezeu?

— Aş vrea să-mi mai dăruiască un sac în care să pot băga pe oricine voi vrea eu şi o furcă de fier cu trei coarne, care la porunca mea să lovească de moarte pe acela care îi voi porunci eu.

Sfântu Petru veni şi spuse lui Dumnezeu care mai e dorinţa lui Sandu, cătana împăratului.

— Bine, răspunse Dumnezeu, dar de suflet n-a pomenit nimic?

— N-a pomenit nimic nici acum, spuse Sfântu Petru, şi se duse şi-i dădu sacul şi furca.

Acum Sandu-feciorandu, cătana împăratului, se vedea parcă şi mai mare decât era, ştiind că nu
are să se mai teamă de nimenea pe lumea asta.

în lungul său drum, din Beci până-n inima Bănatului, mai avu încă mult de umblat. Odată a ajuns într-un oraş mare, lângă Dunăre. Trecând pe o uliţă mare, într-un loc, văzu un palat mare şi frumos, iar în poarta acestuia văzu crescute buruieni mari şi scaieţi. Se opri în loc şi se miră, zicând:

— Păcat de aşa palat mare şi frumos, că nu are un stăpân cumsecade.

Trecând pe acolo nişte cătane, îi opri şi-i întrebă:

— Oare ce fel de domn este stăpânul acestui palat frumos, care-şi bate joc de averea lui?

— Stăpânul palatului nu mai locuieşte aici în palat de ani de zile, răspunseră cătanele, căci dracii au pus stăpânire pe el, şi bietul om a fugit de groaza lor şi l-a părăsit.

— Oare unde locuieşte acum stăpânul lui, întrebă Sandu, căci eu îi curăţ palatul de draci.

— Vină cu noi, răspunseră cătanele, că-ţi arătăm noi unde locuieşte, căci pe acolo trecem, şi ajunseră la casa unde locuia stăpânul palatului, se opriră şi-i spuseră să intre şi să întrebe.

Sandu-feciorandu intră şi, dând faţă cu o slugă, îi spuse că ar vrea să vorbească cu stăpânul palatului unde s-au cuibărit dracii. Sluga merse şi spuse stăpânului său că-l caută o cătană.

Un domn mai bătrân decât mai tânăr veni şi-l întrebă:

— Ce doreşti dumneata?

— Domnule, răspunse cătana împăratului, am văzut frumosul dumneavoastră palat şi, văzând în poartă buruieni şi spini crescuţi mari cât omul, am stat şi m-am mirat. întrebând nişte cătane care au trecut pe acolo, mi-au spus că dumneavoastră aţi părăsit palatul de groaza dracilor, care au pus stăpânire pe el. Domnule, eu vă curăţ palatul de draci pentru totdeauna, fără să vă cer nicio plată. Vă cer doar să-mi daţi câteva lumânări, ca să nu stau noaptea în întuneric şi mâncare două-trei zile, până-i pot omorî pe toţi.

— Vai, dragul meu, ne-ai face un mare bine, dar mă tem să nu te prăpădească spurcaţii aceia, c- ar fi păcat de dumneata să mori aşa de tânăr şi de frumos, spuse domnul acela.

— N-aveţi nicio teamă, răspunse Sandu, am eu ac de cojocul lor şi ni ci unul n-are să scape. Daţi- mi cheia de la poartă şi câteva lumânări, ş-apoi lăsaţi-i pe mâna mea.

Domnul merse îndată şi-i aduse mai multe lumânări şi-i dete cheia de la poartă şi Sandu îşi luă ziua bună şi plecă la vânătoare frumoasă de draci. Ajuns la palat, smulse

buruienile din faţa porţii, o descuie şi aruncă buruienile cu furca în fundul curţii, apoi intră în palat, care era pustiu şi gol. Se aşeză lungit pe o bancă. La amiază, veni sluga domnului şi-i aduse nişte mâncări alese şi o sticlă cu vin foarte bun, de care nu băuse în viaţa lui. Către seară îi aduse cina bună. După aceasta, Sandu se culcă să se odihnească până colo către miezul nopţii.

După ce se odihni câteva ceasuri, se sculă şi se puse în aşteptare. Nu stătu mult, când auzi paşi grei prin odăile palatului, şi intrând în odaia în care se afla Sandu, se îndreptă spre el. Acesta luă sacul şi-i porunci: „în sac cu dracu!” Şi-ntr-o clipeală, dracul fu în sac. Sandu legă gura sacului şi-l trase afară în curtea palatului, apoi porunci furcii: „Loveşte-l, furcă, peste şale, până-i ies oasele prin piele!”

Şi-ncepu furca a-l lovi până când n-a mai rămas un os întreg în el. Trase sacul lângă o groapă de var şi dezlegând gura sacului îl zvârli în fundul gropii, apoi se întoarse în odaie şi se aşeză pe bancă. A stat Sandu până când a auzit cântatul cocoşilor, apoi s-a culcat liniştit.

A doua zi dimineaţa a venit domnul cu sluga, care i-a adus mâncare ca să vadă nu cumva l-au omorât dracii pe bietul cătană. Sandu ieşi la stradă, să vadă lumea trecând, care se uita mirată, neştiind ce se petrece în palat. Când ajunseră aceştia la Sandu, îl întrebă domnul:

— Cum ai petrecut noaptea asta?

— Foarte bine, domnule! Pe la miezul nopţii a venit un drac şi fără să aibă timp să zică o vorbă, l-am băgat în sac şi i-am zdrobit toate oasele cu furca de fier şi l-am aruncat în groapa de var din curte, răspunse cătana împăratului, dacă vreţi veniţi să-l vedeţi.

Merseră şi ei să-l vadă.

Sandu cu sluga intrară în palat şi el începu să mănânce; domnul merse voios spre casă.

A doua noapte, Sandu-feciorandu, pe la miezul nopţii iarăşi se aşeză la pândă, ştiind parcă de astă dată că au să vină mai mulţi draci. Aşa a şi fost. întâi a venit un drac mai bătrân, ca să vadă ce s-a întâmplat cu dracul din noaptea trecută. Cum îl ochi, Sandu porunci sacului: „în sac cu dracu!” Luă apoi furca şi-i porunci: „Loveşte-l, furcă, peste şale, până-i ies oasele prin piele!” Furca îl lovi până-i sfărâmă toate oasele.

Sandu luă sacul şi, trăgându-l lângă groapa cu var, îl aruncă peste celălalt, apoi grăbi sus în odaie. Nu se aşeză bine pe banca lui, când auzi iarăşi paşi prin odăile palatului. Când se apropie un drac tânăr să intre la Sandu, acesta strigă sacului: „în sac cu dracu!” Sandu legă sacul şi porunci furcii: „Loveşte-l, furcă, peste şale, până-i ies oasele prin piele!” Şi aceasta îşi făcu repede slujba. Cătana prinse de sac şi-l târî până-n curte la groapa cu var şi-l aruncă peste ceilalţi doi. Alergă repede în palat, ca nu cumva să-i scape din mână vreun drac. Se aşeză iarăşi pe bancă, să-şi aştepte vânatul, şi nu trecură multe clipite şi mai apăru un încornorat foarte grăbit; pesemne i s-o fi părut că a întârziat prea mult. Sandu îi auzea paşii când se apropia de odaia lui. Când îl zări în pragul uşii, strigă sacului: „în sac cu dracu!” Legă gura sacului şi porunci furcii: „Loveşte-l, furcă, peste şale, până-i ies oasele prin piele!” Acum furca începu să izbească şi ţipa Nichipercea cel Bătrân de-ţi spărgeau urechile.

Sandu îl trase cu greu spre groapă şi-i făcu vânt peste ceilalţi, apoi se întoarse la odaia lui. Cocoşii începură să cânte prin curţile vecinilor. Trecuse miezul nopţii şi cătana împăratului se întinse pe bancă să-şi odihnească oasele după atâta trudă.

A treia noapte, tot la acel ceas, Sandu s-a pomenit cu Mama dracilor, o scoarţă bătrână şi urâtă, de mama focului. Venea ca o vijelie, cu coada-n vânt. N-a avut răgaz

să-şi tragă sufletul, căci porunca cătanei îi reteză răsuflarea: „în sac cu dracu!” Acesta legă sacul la gură şi porunci furcii să intre în funcţiune: „Loveşte, furcă, peste şale, până-i ies oasele prin piele!” Sandu luă repede sacul şi-l trase până la groapă şi îl goli. Se urcă repede în palat, gata de atac. După câteva clipite i se arătă în prag un drăculeţ, care, văzându-l, s-a speriat şi, tremurând de frică, îi spuse: „Jupâne cătană, te rog nu mă omorî, că eu am să-ţi fac un mare bine. Aici în odaia de alături se află o ladă mare plină cu galbeni, pe care i-au adunat aici dracii, ca să nu-i poată fura nimenea de la ei. Cheia de la uşa odăii se află sub piatra asta pe care este aşezată lada asta goală.”

Cătana mută lada şi ridicând piatra află o cheie mare. O luă şi încercă să deschidă uşa. Intră în odaie, şi drăcuşorul după el. Acesta fugi repede la ladă, şi-i ridică capacul. Mai mare îi fu mirarea lui Sandu când văzu atâta bănet. Acum, nu ştia ce să facă cu drăcuşorul, care i-a făcut un bine atât de mare, la care nici nu visase. Ce să facă cu el? Să-i dea drumul, îi era foarte uşor, dar deodată îşi aduse aminte de vorba din bătrâni: „Nu lăsa pe dracul să moară, că el nu te lasă să trăieşti!”

Ieşiră din odaie. Sandu încuie uşa şi-o băgă în buzunar la loc sigur, apoi începu a-l descoase pe drăcuşor, întrebându-l cu vorbe frumoase:

— Câţi draci mai sunteţi acasă?

— Numai eu singur am mai rămas, răspunse acesta, despre toţi ceilalţi şase nu ştiu unde sunt.

— Vrei să-i vezi pe toţi la un loc? îl întrebă cătana.

— Vreau, jupâne Cătană, răspunse foarte bucuros drăcuşorul, crezând că-i va vedea pe toţi vii, în came şi-n oase.

— Vină cu mine, îi spuse Cătana luându-l de mână şi-l duse la groapa de var.

Când văzu drăcuşorul pe părinţii şi pe toţi fraţii lui, începu a plânge cu sughiţ de jalea lor şi de durerea că se văzu singur pe lume, fără niciun ajutor. Se întoarseră iar în odaie; aici Cătana puse mâna pe sac şi cu toată mila ce o avea faţă de drăcuşor, ştiind că acesta odată avea să fie un drac mare, porunci sacului: „în sac cu dracu!” Legă sacul la gură şi porunci furcii: „Loveşte-l, furcă, peste şale, până-i ies oasele prin piele!” Furca îşi îndeplini porunca şi aşa a scăpat Sandu- feciorandu, cătana-împăratului, acest palat frumos de sub stăpânirea dracilor, ajungând tot aurul lor în stăpânirea lui.

Când s-a făcut ziuă bine, Sandu a intrat în odaia cu lada, a luat un pumn de galbeni şi i-a băgat în buzunar, a încuiat bine uşa şi a ieşit la uliţă să vadă lumea care trecea în sus şi în jos. Văzând un biet cerşetor orb, pe care îl ducea un băiat de mână, merse şi îi dete doi galbeni, şi-i spuse: „Ai grijă de banii ăştia, că ţi-am dat doi galbeni, să nu te înşele cineva”.

Cerşetorul îi mulţumi din toată inima.

Mai târziu veni şi stăpânul palatului şi-i spuse că a isprăvit de curăţit palatul de draci, nemairămânând nici de sămânţă. Bucuria lui fu nespusă. Merseră acasă la locuinţa domnului şi se ospătară. Sandu întrebă pe acesta unde ar putea să cumpere o pereche de cai buni şi o căruţă, cu care să meargă spre casă, arătându-i că are cu ce-i cumpăra.

— Lasă, dragul meu, răspunse domnul, tu ne-ai făcut nouă un mare bine şi pentru aceasta eu te cinstesc cu o pereche de cai şi o căruţă cu care vei merge acasă în satul tău.

Sandu i-a mulţumit domnului, apoi acesta a plecat cu el să-i arate caii şi căruţa.

— Când ai voi să pleci? îl întrebă domnul.

— Chiar astăzi vreau să plec, dacă se poate, răspunse Sandu.

— Se poate, dragul meu, spuse domnul, ştiu că ţi-e dor de părinţi şi de casă,

după trei ani de zile.

Domnul porunci slugii să prindă caii cei mai buni şi mai tineri la căruţa cea nouă, să umple zece
saci cu ovăz şi să-i aşeze în căruţă, iar peste ei să încarce fân atâta cât să aibă caii o săptămână mâncare. Să pună şi o vadră pentru adăpat. Când fu pregătit tot, Sandu îşi luă rămas bun de la toată familia domnului, mulţumindu-i pentru toate cele primite. Ieşi şi se îndreptă spre palat, ca să-şi ia toate lucrurile.

Ajuns la palat, intră cu căruţa în curte, se urcă în palat şi, descuind uşa unde era lada, o luă cu mare greutate în spinare şi o aduse jos în curte şi o aşeză pe fundul căruţei, sub fân. Zise un „doamne ajută” şi pomi la drum.

A avut grijă Sandu să nu uite nimic din lucrurile cu care a fost dăruit de Dumnezeu. Era foarte voios ştiindu-se stăpân pe atâta bogăţie şi i se părea un veac până să se vadă în satul şi la căsuţa lui, unde îl aşteptau părinţii săi cu atâta drag, fără să viseze măcar că le aduce o foarte mare bucurie.

După mai bine de o săptămână de drum, Sandu ajunse în satul său. Când l-au văzut oprindu-se cu căruţa la poarta lor, părinţilor nu le-a venit să creadă că acela să fie feciorul lor. I-au deschis poarta, plângând de bucurie. Chiar şi vecinii au alergat să vadă această minune: Sandu cu cai frumoşi şi cu căruţă nouă.

— L-o fi cinstit împăratul, îşi ziceau unii oameni.

Sandu îşi descărcă toate lucrurile din căruţă şi le aşeză la locul potrivit, apoi zise către tatăl său să-i ajute să dea jos o ladă mai grea. Acesta merse şi-i ajută, şi o duseră în cameră. Rugă pe maică- sa să încuie uşa de la uliţă şi uşa de la camera lor, ca nu cumva să vină cineva, că are să le arate ceva, de care însă să nu spună nimănui nimic. După ce încuiară toate uşile, feciorul lor deschise lada plină cu galbeni. Când au văzut atâta aur în casa lor săracă, nu mai ştiau ce să facă de bucurie. Sandu le-a spus să nu lase casa singură o clipă, ca nu cumva să se trezească fără bogăţie. Acum s-au înţeles între ei să-şi tocmească nişte meşteri pricepuţi, să le facă un grajd mare pentru vite şi coteţe pentru porci şi pentru păsări. Au început să-şi cumpere pământ, apoi fel de fel de unelte. Venind
primăvara, au început să-şi facă o casă nouă, mare şi frumoasă, ca la oraş. Bogătaşii satului, care aveau fete mari de măritat, nu ştiau cum să facă să-şi mărite fetele după Sandu. El însă îşi vedea de planurile lui şi nu avea timp de însurătoare.

Au trecut luni de zile, împlinindu-se anul când şi-au văzut şi casa ridicată. Văzându-se uşuraţi după atâta muncă, s-au hotărât să meargă în petit la cea mai bogată fată din sat, ca să-l vadă pe Sandu lor însurat. Fata şi părinţii ei se cam codeau, crezând că aceştia ar fi prea săraci ca să-şi capete o fată atât de bogată. Pricepând peţitorii această părere a acelora, n-au mai stăruit nimic, le- au zis: bună ziua, şi-au plecat spre casă.

A doua zi feciorul le-a zis:

— Ştiţi ce m-am gândit eu? Noi am fost foarte săraci, şi sărăcia a fost cusută de gulerul nostru, deşi am scăpat de ea. Eu zic să căutăm fata cea mai harnică şi mai frumoasă dintre fetele sărace, că acestea sunt deopotrivă cu noi şi nu acelea care umblă cu nasul pe sus, căci, har domnului, avem şi noi acuma bogăţie destulă!

— Bine zici, dragul nostru, răspunseră părinţii, aşa avem să facem!

A doua zi fata a şi fost găsită, la familia cea mai săracă din satul lor, dar frumoasă şi harnică, încât cu greu i-ai fi găsit pereche în şapte sate. Seara, după ce a început să se cam întunece, Sandu cu părinţii lui s-au îndreptat spre casa fetei sărace. Când i-au văzut părinţii fetei, au rămas foarte miraţi.

— Bună seara! Voia vi-i de oaspeţi? dădu bineţe tatăl lui Sandu.

— Mulţămim dumneavoastră! Poftiţi, poftiţi, cum să nu ne fie de aşa

oameni cinstiţi, răspunseră gazdele casei.

După ce se aşezară împrejurul mesei, se începură înţelegerile între cele două familii, care aveau să se încuscrească. Din câteva vorbe spuse cu hotărâre, s-a încheiat târgul în cea mai bună şi mai înţeleaptă înţelegere. Şi, după câteva săptămâni, Sandu a făcut o nuntă cum n-a mai văzut satul lor.

Şi-au trecut ani după ani, şi curtea lui Sandu s-a umplut de copii, unul mai frumos decât altul. Au avut cinci feciori şi şase fete. Dar şi bogăţia le-a sporit, încât niciunul din cei mai bogaţi din sat nu se mai putea măsura cu ei.

După cum creştea şi sporea averea lui Sandu, tot aşa de repede sporeau şi anii lui. A ajuns să-şi mărite toate fetele, şi să-şi însoare toţi feciorii, ba a ajuns să joace şi la nunta nepoţilor, care erau mulţi la număr.

Şi a îmbătrânit şi el ca toată lumea şi a ajuns cătana împăratului să umble gârbovit şi nu mai semăna cu acela care stătea de gardă la „burgul" împăratului din Beci. într-o zi mohorâtă de toamnă, Sandu Cătana şi-a luat rămas bun de la lumea asta, şi-a trecut în cealaltă, luându-şi sacul cu el şi furca.

Ajungând la poarta raiului, a bătut să i se deschidă. Sfântul Petru se repezi la poartă să vadă cine e atât de grăbit. Când dădu cu ochii de cătana împăratului, îl luă la întrebare:

— Ţi-aduci aminte că o dată când erai cătană, te-am întrebat: Ce ai dori să-ţi dăruiască Dumnezeu, pentru că ai miluit pe cei săraci? Tu ai spus să-ţi dea o lulă (pipă), din care să nu se mai gate niciodată duhanul, apoi ai cerut o ploscă din care să nu se isprăvească niciodată vinul, iar la urmă o traistă din care să nu se mai isprăvească pâinea şi slănina, dar pentru mântuirea sufletului tău şi pentru iertarea păcatelor tale n-ai cerut nimic.

— Ai dreptate, Sfinte Petre! răspunse Cătana, dar oare ştii sfinţia ta aceea, câţi draci am omorât eu cu sacul şi cu furca de fier, pe care mi le-a dăruit Dumnezeu? Aceasta nu se ia în socotinţă; oare n-ar fi o mare nedreptate, ca eu, cătana împăratului, să ajung în fundul iadului, căci dacă aş ajunge acolo şi dacă m-aş întâlni cu tata şi cu mama dracilor, ce crezi că vor face cu mine? Bine. Nu-mi rămâne decât să mă duc la iad.

Şi Sandu Cătană plecă foarte năcăjit la iad, şi-ncepu a bate cu furca lui în poartă.

Când deschise poarta, Scaraoţchi şi dădu cu ochii de Sandu, de Sandu Cătana cu sacul subsuoară şi cu furca-n mână, îi trânti poarta în nas şi-i strigă:

— Pleacă de aici, că aici nu-i loc pentru tine! Pieri din faţa mea.

Sandu se întoarse iarăşi la poarta raiului, la Sfântu Petru, şi-i spuse:

— Sfinte Petre, ce faci cu mine? M-am dus la iad, şi de acolo am fost alungat, spunându-mi-se că acolo nu-i loc pentru mine. în rai nu mă laşi să intru, în iad nu-i loc pentru mine, atunci unde, doamne, să mă duc?

— Aşteaptă-mă aici la poartă, răspunse Sfântu Petru, căci mă duc să întreb pe Dumnezeu ce să facem cu tine.

Acesta se duse la Dumnezeu şi-l întrebă:

— Ce să fac cu cătana împăratului, că în iad nu vrea să-l primească?

— Dă-i drumul să intre în rai, îi porunci Dumnezeu lui Sfântu Petru.

Sfântu Petru veni şi deschizând poarta raiului îi spuse:

— Intră-n rai, Cătană.

După ce se văzu Sandu în rai, fiindu-i ciudă pe Sfântu Petru, vru să se răzbune pe el şi, luând sacul de subsuoară, îi porunci: „în sac cu Sfântu Petru!" Acesta intră repede în sac şi nu mai putu zice nimic. Sandu luă sacul şi-l aşeză deoparte şi se aşeză el la poarta raiului s-o păzească. Cât timp a fost portar Sandu Cătana, el îi întreba pe toţi aceia care cereau voie să intre, dacă au fost cătane ori ba. Pe aceia

care spuneau că au fost, îi slobozea să intre, iar pe toţi ceilalţi nu-i primea, chiar dacă au fost feţe sfinţite bisericeşti.

De la o vreme Dumnezeu sfântul văzând că se înmulţesc cătanele în rai, iar dintre civili nu mai intră niciunul, s-a luat de grijă şi a venit la poarta raiului, la Sfântu Petru, ca să vadă care este cauza acestei schimbări. Când ajunse Dumnezeu la poarta raiului, în locul lui Sfântu Petru l-a găsit pe Sandu, Cătana împăratului. Acum află Dumnezeu pentru ce de atâta timp au intrat în rai numai cătane şi niciun preot ori vreun civil.

Dumnezeu a scos pe Sfântu Petru din sac şi l-a băgat pe Sandu Cătana împăratului în locul lui.

De atunci Sfântu Petru pe toate cătanele le bagă în rai de frică să n-o păţească, cum a păţit-o cu Sandu, cătana împăratului.

Povestea lui Abrud

poveste din Banat

A fost odată de mult, de mult, un moş şi o babă. Şi moşul avea un fecior, iar baba avea o fată.

într-o sară, feciorul şi fata se duseră în vecini, la şezătoare. Ieşind stăpâna casei afară, văzu în ocolul vecin o vacă neagră, mare şi frumoasă. Intrând în casă, zise către Abrud:

— Abrude, la voi în ocol se vede o vacă neagră, frumoasă.

Abrud ieşi repede şi merse numaidecât acasă şi când să intre în ocol, dete piept cu o vacă frumoasă, neagră. Cum o văzu, îl cuprinse o frică de moarte, dar vaca deodată începu a vorbi şi îi zise:

— N-ai nicio frică, Abrude, dragu meu, că eu sunt mama ta bună şi m-am prefăcut în vacă şi am venit să te scap de hăranca[180] ta de măştihoaie, că ea vrea să-ţi mânce capul.

Auzind Abrud vorbele acestea frumoase, îndată se linişti şi începu a săruta vaca, adecă pe buna lui mamă. O luă apoi şi o duse în grajd şi îi dădu fân să mânce.

Merse apoi de spuse lui tată-său şi la măştihoaie că le-a dat norocul o vacă frumoasă.

A doua zi dimineaţa, măştihoaia lui Abrud îi puse merinde – ai[181] şi mălai, şi-l trimise cu vaca la păşunat.

Ajungând la izlaz, vaca îl întrebă pe Abrud ce merinde i-a pus măştihoaie-sa.

Abrud i-a răspuns:

— Ai şi mălai!

---

180 femeie rea

181 usturoi

Atunci vaca i-a zis:
— Aruncă aiu în spini, iar mălaiul dă-mi-l să-l mâne eu!
Tu prinde-mă de comu meu cel drept şi zi aşa: „Aşterne-te, masă întinsă cu mâncări şi cu beuturi, cu lăutaşi şi cu ceteraşi!”
Abrud făcu aşa după cum îl învăţase maică-sa, vaca, şi deodată se întinse înaintea lui o masă, încărcată cu toate bunătăţile şi cu tot felul de mâncări şi beuturi, cu lăutaşi şi cu ceteraşi, de era mai mare dragu să stai s-o priveşti.
Abrud se aşeză la masă şi începu să mânce cu mare poftă, că era tare flămând şi setos. Mâncă şi beu din toate bunătăţile până se sătură bine, de puteai omorî puricele pe foalele lui, aşa se săturase.
După ce se sătură bine şi după ce îi cântară frumos lăutaşii şi ceteraşii, maică-sa îi zise:
— Prinde-mă de cornu stâng şi zi aşa: „Strânge-te, masă întinsă cu mâncări, cu beuturi, cu lăutaşi şi cu ceteraşi!”
Abrud făcu aşa cum îl învăţase maică-sa, şi masa se strânse îndată. Ori de câte ori îi era foame, făcea după cum îi spusese maică-sa.
Apropiindu-se sara, porni cu vaca către casă. Măştihoaie-sa, după ce Abrud legă vaca în grajd şi îi aşternu paie curate, merse cu şuştariu[206] să mulgă vaca, dar văzu că vaca are lapte foarte puţin. Dimineaţa, a doua zi, vaca avu lapte mult, de n-a încăput în şuştari, aşa că afurisita de măştihoaie începu să bănuiască pe Abrud că peste zi, când şede cu vaca la păşune, mulge vaca şi bea el laptele şi pentru aceea n-are vaca lapte sara.
Mânezi, baba îşi mână şi fata la păşunat cu Abrud, zicându-i să bage de seamă nu cumva mulge el vaca şi bea laptele.
Ajungând la izlaz, vaca începu să pască, iară ei se puseră să se odihnească la umbră.
La prânz, ştiind vaca pentru ce a venit şi fata babei cu Abrud, îi zise:
— Abrude, dragu mamii, când ţi-i foame şi vrei să mânci, întâi zi aşa: „Adormiţi doi ochi ai fetii”, şi după ce vezi că fata a adormit, fă celelalte aşa cum te-am învăţat eu şi aşa fata nu va vedea nimica şi nu va avea ce să spună maicii sale, când vom ajunge pe sară acasă.
Abrud făcu aşa cum îl învăţase buna lui mamă şi iarăşi se ospătă şi se sătură bine, iar cătră sară plecară cătră casă. Fata babei însă era tare supărată că nu ştia ce să-i răspundă maicii sale, când o întreba-o ce s-a petrecut cu vaca, că mai tot timpul cât au stat acolo, ea a dormit la umbră.
Mergând sara acasă, Abrud legă vaca în grajd, îi aşternu iară paie curate şi veni baba să mulgă vaca. Nici acuma nu avu vaca lapte şi întrebă fata: cine a muls vaca.
Fata nu i-a putut spune nimic şi mamă-sa se supără foc pe ea.
A doua zi iară mână baba pe fata ei cu Abrud, să păşuneze vaca, dar la plecare i-a spus fetei aşa:
— Dacă nici astăzi sara nu mi-i şti spune cine mulge vaca, apoi în casa mea nu mai ai ce căuta! Du-te unde te duc doi ochi!
Văzând fata că mamă-sa se supărase foc pe ea, se puse pe grije. Nu ştia ce să facă să nu o mai fure somnul. îşi aduse aminte că aproape de ei este o babă vrăjitoare, se duse până la ea şi îi povesti toată păţania cu maică-sa şi cu vaca. Baba vrăjitoare îi dete trei fire de păr de lup şi îi spuse fetei ca la plecare să-şi ieie cu ea cele trei fire de păr de lup şi să şi le pună sub cap, când va lovi-o somnul, că atunci ochiul pe partea pe care va dormi va rămâne treaz şi aşa va vedea tot ce se petrece cu vaca.
Fata era acuma foarte voioasă. A doua zi dimineaţa plecară iară la păşunat amândoi.
Vaca, cum ajunseră pe izlaz, se apucă să pască, iar ei doi se aşezară iară la umbră şi de la o vreme îi cuprinse somnul.

206 vas în care se mulg vacile

Fata luă cele trei fire de păr de lup, le aşeză sub cap şi se puse să se hodinească. Nu trecu ca de când începui să vă povestesc şi fata, obosită şi de drum, şi de căldură, începu a sforăi, de credeai că mână o turmă de porci.

Văzând Abrud că soră-sa doarme şi fiindu-i foame, zise: „închideţi-vă doi ochi ai fetei!”

Prinse apoi de cornul drept al vacii şi zise: „Aşterne-te, masă întinsă, cu mâncări, cu beuturi şi cu lăutaşi şi ceteraşi!”

206 vas în care se mulg vacile

Masa se întinse şi Abrud se aşeză la ea şi începu a mânca şi a se ospăta, iar lăutaşii şi ceteraşii îi cântau tot felul de cântece frumoase, de mai mare dragu să le asculţi.

După ce se sătură bine, Abrud merse la vacă, o prinse de cornul stâng şi zise: „Strânge-te, masă întinsă, cu mâncări, cu beuturi şi cu lăutaşi şi ceteraşi!" Şi masa se strânse îndată.

Acuma, fata babei era tare voioasă că ea a văzut cu un ochi tot ce s-a petrecut, şi abia aştepta să se facă sară, să-i poată povesti maicii sale cele ce a văzut şi a auzit.

Cum ajunseră sara acasă, fata îndată începu a-i povesti maică-şi tot ce a văzut şi tot ce a auzit.

Atâta i-a mai lipsit afurisitei de babe, că din acel ceas bietul moş n-a mai avut zi bună: una-ntr- una îl năcăjea baba: să taie şi să taie vaca, că dacă nu o taie, cu ea nu mai mâncă dintr-o pâne.

— D-apoi cum să tai aşa o bunătate de vacă, măi babo, că vezi că ea ne hrăneşte cu lapte, cu brânză, cu unt. Ş-apoi ce să facem cu atâta came, că acuma-i cald şi carnea se strică, eu zic că mai bine s-o vindem, îi zise moşul.

— Ba, nu! strigă baba ca muşcată de şarpe, s-o tai, că de nu o tai, cu mine nu mai mânci o bucată de pâne!

Sărmanul moş n-avu încotro şi se învoi să facă pe voia babei, numai să aibă pace în casă. Plecă să vorbească cu nişte măcelari şi să se tocmească cu ei să-i taie vaca.

Auzind Abrud că tată-său s-a hotărât să taie vaca, intră îndată în grajd la vacă şi îi spuse încet la ureche, plângând, că tată-său s-a hotărât să o taie, ca să facă pe placul babei, ca să aibă pace în casă. Abrud o rugă să fugă amândoi în lume, la noapte, ca să o scape de la moarte.

— Ba, dragu mamii, răspunse vaca, ci mâne când or veni măcelarii să mă taie, tu să-i rogi să te lase pe tine să-mi dai în cap cu barda, iar eu când îi ridica tu barda ca să mă loveşti, te-oi lua în coame şi-om fugi, de nu ne vor mai vedea.

Mânezi dimineaţa, când veniră măcelarii, scoaseră vaca din grajd şi când voiră s-o taie, Abrud se rugă de ei, zicându-le:

— Lăsaţi-mă să o lovesc eu cu barda, că eu am păşunat-o.

Măcelarii se învoiră şi îi deteră barda în mână şi când Abrud se aşeză în faţa vacii şi ridică în sus barda, vaca deodată îl ridică în coame şi o luă la fugă şi într-o clipită se făcu nevăzută. în zădar alergară în urma ei, că în urma vacii nu se mai vedea decât un nor de praf, departe, tot mai departe.

Şi s-au dus, Abrud cu maică-sa, s-au tot dus, cale lungă să le-ajungă, cum se zice din poveste, că- nainte mult mai este, că eu nu sunt deodată cu poveştile, ci mai dincoace cu-o zi-două, dacă nu cu nouă – până au ajuns şi s-au aşezat lângă un pod de aur.

Aproape de podul de aur era o pădure frumoasă de stejari cu frunzele de aur. Mamă-sa intră în pădure, rupse un stejar mare, îl făcu aşchii şi îi făcu lui Abrud o colibă, apoi adună muşchi şi frunze uscate şi i-a făcut un pat moale, apoi i-a dat o trâmbiţă de aur şi i-a zis:

— Şezi aci şi te hodineşte, iar dacă-i avea lipsă de mine, suflă în trâmbiţa asta de trei ori şi eu îndată voi fi lângă tine, că eu mă duc să-mi găsesc păşune grasă, că sunt flămândă şi obosită de atâta cale.

Şi spunându-i maică-sa vorbele astea, pieri ca o nălucă dinaintea lui.

Nu trecu cam ca de când vă povestesc, şi Abrud se trezi în faţa lui cu un cerb cu părulşi cu

coamele de aur, de sclipea ca soarele.

— Noroc bun, Abrude! îi dete bineţe Cerbu-de-aur.

— Mulţămesc dumitale! răspunse Abrud, mirându-se că cerbul ştia cum îl cheamă.

— Ce ţi-o adus vântu-păru, ciocârliile-călcâile, cioarele-picioarele şi ţărcile-falcile pe aici? îl întrebă Cerbu-de-aur pe Abrud.

— Nu mi-o adus vântu-păru, cioarele-picioarele, ciocârliile-călcâile şi ţărcile-falcile, ci mama mea m-o adus, răspunse Abrud.

— Unde-i mamă-ta?

— S-a dus în pădure, îi răspunse Abrud.

— Du-te şi-o cheamă, să vină îndată aici să ne batem în coarne! îi porunci Cerbu-de-aur.

Abrud luă îndată trâmbiţa de aur, suflă în ea de trei ori şi cât ai bate în palme, mamă-sa fu de faţă.

— Ce e? îl întrebă maică-sa pe Abrud.

— Iaca, mamă, a venit cerbu ăsta de aur şi zice că trebuie să te lupţi cu el, să vă bateţi în coarne.

— Da, zise Cerbu-de-aur, am venit să ne batem în coarne, pe viaţă şi pe moarte, pentru că ai îndrăznit să calci cu picioarele în împărăţia mea şi pentru că ai cutezat să furi un stejar mare din pădurea mea. Pentru asta ai să plăteşti cu viaţa ta.

Şi îndată se apucară a se lovi în capete cu coamele, încât se cutremura pământul sub picioarele şi sub copitele lor. Deodată, îndârjindu-se vaca peste măsură, îşi încordă grumazii şi opintindu-se din toate puterile ei, închise ochii şi-l izbi pe cerb cu atâta putere, încât cerbul căzu mort înaintea ei. Abrud a belit cerbul şi a luat cu el pielea şi coarnele de aur.

— Suie-te în spinarea mea şi te ţine bine cu mâinile de coamele mele.

Făcând Abrud după cum l-a sfătuit maică-sa, aceasta a săltat cu el în vânăţia cerului. Ajungând în altă lume, s-au luat la drum şi s-au tot dus, multă lume-împărăţie, până când au ajuns la un pod de argint. Aci s-au oprit să se hodinească, iară mamă-sa a intrat în pădurea frumoasă de stejari, cu frunzele de argint, de sclipeau mai frumos ca stelele pe cer. Smulse un stejar, îl făcu aşchii şi bucăţi şi i-a făcut lui Abrud o colibă, i-a aşternut un pat moale din muşchi şi frunze uscate, ca să se poată hodini bine, apoi plecă iară să pască iarbă grasă, că era flămândă şi obosită.

Abrud se întinse, în colibă, pe patul său moale, să se hodinească.

Nu trecu mult timp şi se trezi în faţa colibei, cu un cerb cu păru şi coarnele de argint şi zise cătră Abrud aşa:

— Ce ţi-o adus vântu-păru, ciocârliile-călcâile, cioarele-picioarele, corbii-ochii şi ţărcile-falcile, pe aci?

— Nu mi-o adus vântu-păru, ciocârliile-călcâile, cioarele-picioarele, corbii-ochii, şi ţărcile- falcile, ci mama mea bună m-o adus, îi răspunse Abrud.

— Unde-i mamă-ta? îl întrebă Cerbu-de-argint.

— S-o dus în pădure, să pască iarbă grasă, îi răspunse Abrud.

— Du-te şi o cheamă, îi porunci Cerbu-de-argint, că trebuie să ne batem în coarne pe viaţă pe moarte, pentru că a intrat în împărăţia mea, unde nici pasăre străină n-a zburat. Şi pentru că mi-a furat un stejar frumos din pădure, trebuie să plătească cu viaţa ei.

Abrud luă trâmbiţa de aur şi suflă în ea de trei ori îndată veni mamă-sa şi îl întrebă:

— Ce e?

— Mamă dragă, a venit cerbul ăsta de argint, ca să se lupte cu dumneata pe viaţă pe moarte!

— Da, zise cerbul către vacă, pentru că ai cutezat să calci cu picioarele în împărăţia mea şi pentru că mi-ai furat un stejar mare din pădure, ai să plăteşti cu capul, de-aici vie nu mai pleci. Hai să ne batem în coame!

Şi au început a se lovi în capete, încât credeai că au să-şi sfarme coamele. Se cutremura pământul sub copitele lor. Dar odată înfuriindu-se peste măsură vaca, îl izbi pe cerb cu atâta putere, încât îi turti capul ca pe-o plăcintă şi Cerbu-de-argint rămase mort.

Abrud trase pielea de pe cerb şi îi tăie coarnele şi le luă cu el.

Vaca zise apoi către Abrud:

— Suie-te iară în spinarea mea şi ţine-te bine cu mâinile de coarnele mele, şi iarăşi se aruncă cu el în vânăţia cerului şi ajungând pe altă lume s-au tot dus, până când au ajuns la un pod de oţel. Aci iară se aşezară să se hodinească. Vaca smulse din pădurea din apropiere un stejar cu frunzele de oţel, îl făcu aşchii şi bucăţi, făcu lui Abrud o colibă şi îi aşternu un pat moale din muşchi şi din frunze uscate. Abrud intră în colibă şi se întinse pe pat, să se hodinească, iară vaca plecă să-şi caute păşune cu iarbă grasă.

Nu trecu mult timp şi iacă vine în fuga mare un cerb puternic, cu coarnele şi cu părul de oţel.

— Bună hodină, Abrude! dete bineţe Cerbu-de-oţel.

— Mulţămesc dumitale! răspunse Abrud.

— Da' cine ţi-o adus: corbii-ochii, vântu-păru, ţărcile-falcile, cioarele-picioarele şi ciocârliile- călcâile pe-aici? îl întrebă cerbul.

Abrud îi răspunse:

— Nu mi-o adus: vântu-păru, corbii-ochii, ţărcile-falcile, cioarele-picioarele şi ciocârliile- călcâile, ci mama mea m-o adus.

— Unde e mamă-ta? îl întrebă cerbul.

— S-o dus în pădure, să-şi caute iarbă grasă să pască, că era flămândă şi obosită, îi răspunse Abrud.

— Du-te şi-o caută, să vină aci îndată, că are să se bată cu mine în coame, pe viaţă-pe moarte, pentru că a îndrăznit să calce cu picioarele în împărăţia mea; şi pentru că mi-o smuls un stejar din pădurea mea, are să plătească cu capul ei paguba ce mi-o făcut-o.

Abrud luă trâmbiţa de aur, suflă în ea de trei ori.

într-un târziu, iacă vine mamă-sa, abia răsuflând de obosită, şi-l întrebă pe Abrud:

— Ce e?

— D-apoi, iacă, mamă, a venit cerbul ăsta de oţel, să se bată în coarne cu dumneata, pe viaţă pe moarte!

— Apoi m-oi lupta şi cu el, zise vaca năcăjită.

Şi se apucară a se bate-n coarne, de gândeai că nu calcă cu picioarele pe pământ, aşa se aruncau unu pe altul în vânt, cu coarnele. Odată însă, înfuriindu-se cerbul peste măsură, opintindu-se din toate puterile lui, ridică vaca în coarnele lui şi izbind-o de pământ cu atâta tărie de-o băgă de trei stânjini în pământ, dar şi cerbul rămase fără un com. De năcaz că a rămas numai cu un com, cerbul pieri ca o nălucă şi nu se mai văzu.

— Abrud, dragu mamii, zise mamă-sa din fundul gropii, nu plânge, că eu sunt vie şi nevătămată, du-te în pădurea asta de oţel, rupe vreo doi-trei curpeni de oţel, vină şi mi-i bagă mie aici în groapa asta, iar eu m-oi lega de coame cu capetele lor şi tu mi-i trage afară din groapă.

Abrud făcu aşa după cum îl învăţase maică-sa şi o scoase din groapă.

— Acuma, dragu mamii, iacă cornu ăsta de oţel, pe care l-a pierdut Cerbu-de-oţel în luptă cu mine, ţi-o adus ţie mare noroc. Ia-l cu tine şi pleacă de aici şi te du departe între munţi şi dealuri frumoase, spre soare-răsare, şi unde vei afla o pustă[182] mare-mare de tot, să-ţi tocmeşti mai întâi tot felul de slugi: păcurari, văcari, stăvari şi purcari şi după ce vei avea destui slujitori, să zici aşa cătră comu ăsta:

— Ce este în comu ăsta, să iasă afară!

Luând cornul de la mamă-sa, îşi luară rămas bun unul de la altul, şi Abrud plecă înspre soare- răsare, iar maică-sa rămase pe loc.

Şi a pornit Abrud la dram, luând cu el şi pieile de aur şi de argint şi coamele lor, şi s-a tot dus, s- a tot dus, cale lungă să-i ajungă, cum se zice din poveste că-nainte mult mai este.

Deodată vede Abrud c-a ajuns într-o pustă mare. Aci ce se socoteşte el să nu-şi tocmească mai întâi slugi, ci să încerce cornul de oţel, să vadă ce are să iasă din el. Şi niciuna, nici două, zise cătră com:

— Ce este în comu ăsta, să iasă afară!

Mai mare-i fu spaima când văzu atâta silă de dobitoace de tot felul, câte nu văzuse el în toată viaţa lui. Şi se împrăştiară cât era pusta aceea de mare şi acuma îi păru rău de ceea ce făcu, şi nu ştia cum să facă şi ce să facă să le vadă băgate iară în com. Acuma îi părea rău că nu ascultase de sfatul pe care i l-a dat maică-sa, dar acuma era prea târziu, vorba cea din bătrâni: după ploaie- chepeneag[183].

Când se năcăjea Abrud mai rău, iacă vine la el o lupoaică, care avea doi căţei de lup şi îi zise:

— Abrude, dă-mi o oaie, că-ţi dau un căţel, care ţi-o fi odată de mare folos.

Abrud îi dete o oaie lupoaicei şi ea îi dete un căţel de-al ei.

Nu peste mult timp, veni la Abrud o leoaică şi îi zise:

— Abrude, dă-mi o oaie, că eu îţi dau cu căţel de-al meu, care odată ţi-o fi de mare ajutor.

— Bine, îi zise Abrud, şi îi dete şi leoaicei o oaie şi leoaica i-a dat un căţel de-al ei. Acuma Abrud avea doi căţei.

După leoaică veni şi o ursoaică şi se rugă şi ea de Abrud să-i deie o oaie, că-i dă şi ea un pui de urs.

— Bine, zise Abrud ursoaicei, iacă-ţi dau şi ţie o oaie!

Şi dând ursoaicei oaia, îşi luă puiul de urs. Acuma avea trei căţeluşi, unul mai frumos decât altul. Veni apoi la Abrud o babă şi îl rugă să-i deie şi ei o oaie, că ea îi va da un colac frumos, care-i va fi de mare folos.

Abrud dete babei o oaie şi baba dete lui Abrud un colac frumos, spunându-i să aibă grijă de el, că acest colac îi va aduce mult noroc. Se năcăjea însă că nu-şi putea băga vitele înapoi în cornul de oţel.

Iată numai că vine la el un zmeu-paraleu şi-l întrebă:

— Ce te năcăjeşti, fârtate?

— D-apoi cum să nu mă năcăjesc, îi răspunse Abrud, fără să-l cunoască, că mă trudesc să bag în comu ăsta de oţel dobitoacele astea, care au umplut tot câmpul ăsta şi nu ştiu ce să fac.

— Ce-mi dai, să ţi le bag eu pe toate? îl întrebă zmeul.

— îţi dau cât ceri şi ce ceri, numai să le văd băgate iară în corn, răspunse Abrud.

— Apoi bine, zise zmeul, iaca ce îţi cer eu: când ţi-o fi lumea mai dragă să fii

182 câmpie întinsă

183 o manta largă cu glugă

al meu.

— Bine, zise Abrud râzând, neştiind cu cine a prins înjug.

Zmeul luă un zbici de foc şi cât ai scăpăra din cremene cu amnariu, toate dobitoacele erau băgate în corn.

După ce isprăvi zmeul, se cam mai duse.

Abrud era acuma voios că şi-a văzut bogăţia iarăşi la loc. îşi luă căţeii, pieile, coarnele de cerbi şi colacul şi plecă mai departe şi mergând aşa voios, ajunse la o colibă, unde se opri să se hodinească. Aci se simţea foarte bine. Avea aproape un izvor cu apă rece, iar coliba era în mijlocul unei poieni, plină cu tot felul de pomi roditori, încărcaţi de poame.

Abrud se întinse pe un pat de fân, moale ca mătase, şi era fericit. Zmeul, ştiind că Abrud se simte foarte fericit, într-o sară veni la el şi bătu la uşa colibei. Colacul pe care i-l dăduse baba, şi pe care Abrud îl aşezase la loc de cinste pe masă, era colac fermecat, şi ştiind cine bate la uşă, zise către Abrud:

— Abrude, să nu răspunzi nimic zmeului, niciun cuvânt, ci lasă-mă pe mine singur să-i răspund, la orice întrebare mi-ar pune zmeul.

Abrud ascultă de sfatul colacului şi-l lăsă pe el să vorbească cu zmeul.

— Acasă eşti, Abrude? întrebă zmeul.

Colacul de pe masă îi răspunse:

— Da! Sunt acasă!

— Hai cu mine – zise zmeul – că acuma ţi-e dragă lumea. Ştii cum ne-a fost tocmeala!

— Mai aşteaptă şi mai rabdă, îi răspunse colacul, că şi eu cât am aşteptat şi câte am răbdat. M-or băgat în sac şi m-or dus la holdă, aici m-or aruncat peste arătură, m-or grăpat şi m-or tăvălugit, m-or plivit, apoi când m-am copt m-or tăiat cu secera şi cu coasa şi m-or legat snopi, m-or aşezat în cruci, apoi m-or împuns cu furca şi m-or aruncat în car, din car iară m-or împuns cu furca şi m-or aruncat în stog. Aşteaptă numai şi rabdă, că şi eu am aşteptat şi am răbdat şi totuşi n-am crăpat şi nici tu nu-i crăpa dacă-i aştepta.

După ce m-or aşezat în stog, iară m-or împuns cu furca şi aruncându-mă jos pe pământ, m-or aşezat în arie şi m-au călcat caii cu copitele lor, zile şi săptămâni întregi. Apoi m-au întors furcaşii cu furci mari de lemn, de pe-o lături pe alta, ca nu cumva să rămână vreun spic de grâu necălcat de copitele cailor. După ce m-or călcat bine, m-or vânturat cu ciurul mare, ca să mă scoată din pleavă, m-or băgat apoi în saci, m-or aruncat într-un car şi m-or dus la moară să mă macine.

Aici, un morar rău m-a aruncat într-un coş, de unde am ajuns între două pietrei mari de moară şi m-au făcut faină, apoi iară m-or băgat în saci şi m-or aruncat iar în car şi m-or dus acasă.

Ajungând acasă, aci m-o luat o nevastă harnică şi m-o cernut prin sită deasă, m-o pus într-o troacă mare, nevasta fiind bună şi miloasă a încălzit apă şi a muiat cumlău[184], apoi a aruncat cumlău cu apă călduţă peste mine. Apa nu era nici prea caldă ca să mă opăresc, dar nici prea rece, ca să mă răcesc. A doua zi dimineaţa, când încă nu se făcuse ziuă, nevasta a început a mă frământa din toate puterile ei, până au trecut-o sudorile. Bărbatul nevestii, un om rău, a aprins focul în cuptor şi l-a ars bine. Obosindu-se nevasta cu frământatul, m-a lăsat în pace şi m-a acoperit bine cu haine calde, ca să nu mă răcesc. Când cuptorul a fost ars destul de bine, nevasta m-o descoperit şi luând cu amândouă mâinile aluat din troacă, a început să răsucească stoarze[185] pentru colaci, apoi când am fost gata împletit şi m-o încins cu o cunună, m-o aşezat pe o lopată de

184 un fel de aluat special pentru prepararea pâinii

185 cocă de plăcintă

lemn şi m-o băgat în cuptor, ca să mă coacă.

Am stat în căldura aceea mare aproape două ore, apoi nevasta m-o scos din cuptor, m-o aşezat jos pe vatra casii, m-o spălat pe faţă cu apă rece, ca să mă mai răcoresc după căldura aceea mare care am răbdat-o în cuptor, apoi m-o luat şi m-o pus aci pe masă.

Vezi doară cât am aşteptat şi câte am răbdat şi tot n-am crăpat şi nici tu nu-i crăpa, dacă-i mai aştepta şi dacă-i mai răbda.

Pe când zicea colacul vorbele astea, în sat începură cocoşii să cânte deşteptarea. Auzind zmeul cântatul cocoşilor, se cam mai duse, năcăjit şi amărât că n-a putut pune gheara pe Abrud.

Colacul, după ce scăpă pe Abrud de zmeu, s-a prefăcut într-un căţeluş. Abrud avea acuma patru căţei şi fiecăruia i-a dat un nume: celui din colac i-a zis Aude-bine; puiului de lup – Vede-bine; celui de leu – Uşor-ca-vântu, iar celui de urs – Greu-ca-pământu.

Acuma Abrud îşi strânse lucrurile lui, îşi luă căţeii şi plecă mai departe. Şi merseră cât merseră, până ce ajunseră în faţa unui palat mare şi frumos, ca în poveşti. Aci le ieşi în cale o babă, care avea o turmă mare de oi. Era mama zmeului. Văzându-l pe Abrud cu pieile de cerb în spate şi cu cei patru căţei, crezu că e păcurar şi-l întrebă:

— Măi voinice! nu ai vrea să te bagi păcurar la oile mele?

— Vreau, babo, îi răspunse Abrud şi se tocmi cu ea şi se făcu păcurar la oile babei.

Abrud nu ştia că baba e mama zmeului. Cătră sară, când veni zmeul acasă, văzând pe Abrud, zise cătră mamă-sa:

— Bine că a venit Abrud aici, că de mult umblu după el, dar acuma nu mai scapă din ghearele mele.

A doua zi dimineaţă, Abrud îşi luă turma de oi şi cei patru căţei şi plecă la păşune.

Zmeul zise cătră mamă-sa:

— Mamă! oare cum să facem să-l putem prăpădi pe Abrud?

— Lasă pe mine, îi răspunse afurisita de zmeoaică, că-i sting eu feştila. El are nărav de-i place să sugă măduva din oase. Eu voi fierbe carne pentru amiaz, iar tu te vei băga în măduva unui os, pe care eu îl voi da lui şi sugând el osul, te va înghiţi şi pe tine şi umflându-te tu în el, va crăpa.

Venind Abrud să mânce de amiaz, baba îi puse înainte blidul cu mâncarea pregătită. Cei patru dulăi ai lui Abrud se aşezară pe labe, în jurul lui, cu ochii ţintă la el. Când vru Abrud să pună mâna pe os, ca să-i sugă măduva, căţelul Vede-bine îl luă cu gura din mâna lui şi-l aruncă jos, iar Greu-ca- pământu şezu pe os. După ce se sătură Abrud, plecă iar cu cânii şi cu oile la păşune.

Plecând Abrud, zmeul ieşi din măduva osului şi zise cătră zmeoaică:

— Vai, mamă, da' greu câne are Abrud; dacă mai stătea pe mine încă câteva minute, crăpăm. Nu ştii, mamă, ce năravuri mai are?

— Ştiu, dragu mamii, răspunse zmeoaica. După mâncare merge la vatra focului şi-şi bagă jar în pipă.

— Bine, mamă, zise zmeul, eu m-oi face cât un purice de mic şi mă voi aşeza pe vatră, unde va vrea să şadă Abrud şi mă voi băga în el.

Venind Abrud la babă să-i deie mâncare de amiaz, după ce se sătură, îşi scoase pipa şi merse la vatra focului, să-şi bage jar în ea. Când vru să se aşeze pe vatră, căţelu Vede-bine îl împinse pe Abrud la o parte şi-i spuse lui Greu-ca-pământu la ureche să se aşeze el pe vatră. Greu-ca-pământu se aşeză pe vatră.

Văzând mama zmeului căţelul şezând pe vatră, zise cătră Abrud:

— Pentru ce laşi să şadă cânele pe vatră, iar tu stai în picioare? Aruncă-l jos de-acolo!

— Lasă-l, mătuşo, răspunse Abrud, că ce face ăsta-i bun făcut.

După ce-şi aprinse pipa, plecă iară cu oile.

Zmeoaica şi zmeul stăteau să crape de necaz că nici cum nu izbuteau să-l omoare pe Abrud.

Mânezi dimineaţa, zmeul zise către maică-sa:

— Mamă, spune-i lui Abrud să-şi lase cânii acasă.

Baba spuse lui Abrud să-şi lase cânii acasă. El se învoi, dar când să plece, spuse cânilor că dacă vor auzi glasul lui, îndată să alerge până la el, cât vor putea de repede.

Mergând Abrud cu oile, nu ajunse bine la păşune, şi deodată vede venind zmeul ca turbat spre el. Abrud, ştiind că zmeul îi poartă pică, nu stătu pe gânduri şi se urcă repede în vârful unui stejar înalt. Uitându-se în jos văzu pe zmeu sub stejar, abia gâfâind de obosit ce era, de fuga ce făcuse.

— Scoboară-te jos, să te mâne! strigă zmeul către Abrud.

— Na, mâncă-mi opinca, zise Abrud, aruncându-i o opincă, şi lasă-mă în pace, să strig o dată de dorul tatii.

Şi strigă o dată Abrud, cât a putut de tare, ca să-l audă căţeii lui, dar ei nu-l auziră.

— Scoboară-te jos, să te mâne! strigă iară zmeul.

— Na, mâncă-mi şi astalaltă opincă şi lasă-mă să strig o dată de dorul mamii! răspunse Abrud, şi începu iară a striga şi mai tare:

— Uiu, uiuiuuu! Vede-bine, Uşor-ca-vântu şi Greu-ca-pământu!

Căţelul Aude-bine zise către ceilalţi căţei, care dormeau:

— Mi se pare că am auzit glasul stăpânului nostru.

— Ţi s-o fi părut doară, răspunseră căţeii şi se culcară pe altă dungă.

Zmeul iară strigă către Abrud:

— Scoboară-te, Abrude, jos, să te mâne!

Abrud îi aruncă obielele şi îi zise:

— Na, mâncă-mi şi obielele şi lasă-mă să strig odată de dorul fraţilor mei.

Şi strigă Abrud din toate puterile, de răsunau văile şi pădurile:

— Uiu! uiuiuuu! Aude-bine, Vede-bine, Uşor-ca-vântu şi Greu-ca-pământu!

Căţelul Aude-bine, auzind glasul stăpânului lor, îi sculă din somn pe ceilalţi trei şi le spuse că a auzit glasul lui Abrud chemându-i pe nume. Cei patru căţei erau închişi într-o cămară cu uşa de fier şi încuiaţi de zmeoaică cu un lacăt mare, ca să nu poată ieşi de acolo. Greu-ca-pământu se propti cu umărul în uşa de fier şi, cât ai clipi din ochi, uşa sări din ţâţâni şi toţi patru căţeii o luară la fugă, de gândeai că zboară, numai Greu-ca-pământu nu putea fugi ca şi ceilalţi, dar se silea şi el din răsputeri să nu rămână prea în urmă. Fugea el, nu-i glumă, încât se cutremura pământul sub tălpile lui, că era greu ca un munte. Cum ajunseră sub stejarul în care era urcat Abrud, deteră cu ochii de zmeu. Puseră labele pe el, apoi întrebară pe Abrud:

— Ce să facem cu el, stăpâne? Să-l jupuim de viu? Ori să-i zdrobim oasele?

— Nu faceţi niciuna nici alta, ci să mi-l întindeţi cât o arie.

Şi mi ţi-l apucară cu colţii lor ascuţiţi, cei patru căţei, şi-l întinseră şi-l tăbăciră şi-l lăţiră cât o arie.

Scoborându-se Abrud din stejar, se luară cu toţii spre palatul zmeoaicei; Uşor-ca-vântu luă dinapoi turma de oi, iar Abrud cu cei trei căţeloi o luară înaintea oilor, ca să ajungă cât mai degrabă la zmeoaică. Văzând Greu-ca-pământu că Abrud nu se putea ţine la pas în rând cu ei, îi zise:

— Dragu nostru stăpân, suie-te călare pe mine, că am spinarea moale, ca să mergem mai repede.

Abrud se sui călare pe puiul de urs, care se făcuse cât un bou de mare, aşa crescuse.

Ajungând la palatul zmeoaicei şi punându-şi toţi patru căţeii ghearele pe ea, îl întrebară pe Abrud:

— Stăpâne! Ce vrei să facem cu ea?

— Să mi-o întindeţi şi pe ea cât o arie, le răspunse Abrud.

Şi o luară şi o întinseră şi pe ea ca pe zmeu, încât nu se mai ştia ce a fost. Şi acum a rămas Abrud singur stăpân peste toată bogăţia zmeoaicei şi peste palatul acela aşa de frumos, că în toată lumea nu era altul ca acela.

Abrud, luându-şi căţeii cu el, începu a cerceta palatul în care el nu mai intrase niciodată. Palatul avea o mulţime de camere, una mai frumoasă decât alta, cu uşile de aur şi cu fereştile de argint. Mesele, scaunele şi paturile toate erau de aur şi aşternute cu mătase, de-ţi luau vederile.

La un capăt al palatului a dat peste o cameră care avea uşa încuiată şi ferecată. Abrud se năcăjea că n-o poate descuia, să vadă ce e în ea.

Greu-ca-pământu îi zise:

— Stăpâne, lasă-mă pe mine, că eu îndată o deschid.

Greu-ca-pământu cum puse umărul în uşă şi se opinti o dată, uşa îndată se deschise. Abrud intră în cameră şi mai mare îi fu mirarea când văzu în faţa lui o fată frumoasă ca o floare, ca şi care nu mai văzuse el în viaţa lui nici în vis măcar.

— Cine eşti tu, fată frumoasă, şi cine n-a avut milă de te-a închis aici? o întrebă Abrud.

Fata îi răspunse:

— Eu sunt Zâna-zorilor-sora-florilor. Afurisitu ăsta de zmeu m-a furat de la mama mea, care e Zâna-zânelor, şi pentru că n-am vrut, o dată cu capul, să-i fiu nevastă, m-a închis aici, ca nu cumva să mă fure vrun alt zmeu, sau vrun Făt Frumos. Dar tu cine eşti şi cum de-ai putut intra aici, unde om pământean n-a îndrăznit să pună piciorul?

— Eu sunt Abrud, fecior de om sărac. Astăzi eu, cu ajutorul ăstor patru căţei ai mei, am ajuns să fiu stăpân peste toată bogăţia zmeoaicei şi a zmeului şi peste palatul lor. Pe zmeu şi pe mamă-sa i- am prăpădit. Ăştia patru căţei ai mei, împlântându-şi colţii în ei, i-au întins, de i-au făcut cât o arie pe fiecare. Aşa că şi pe tine te-am scăpat din ghearele lor. Acum ştiu că ţi-o fi dor de maică-ta şi de surorile tale, iacă, eu şi cu căţeii mei te duc la maică-ta şi am să te peţesc de la ea, ca să-mi fii nevastă.

— Fiindcă tu m-ai scăpat din mâinile zmeului, nu aflu altul mai viteaz şi mai bun decât tine. Hai să mergem la mamă-mea, că mi-i tare dor de ea, să te cunoască şi ea.

Merseră la mama fetei, la Zâna-zânelor, şi, când o văzu maică-sa, începu a plânge de bucurie. Fata se dete a-i povesti din fir-în-păr cât a avut de suferit şi cum a scăpat-o Abrud din mâinile zmeului.

Abrud ceru în căsătorie fata de la maică-sa şi ea se învoi din toată inima, mai ales că fata îi spuse mamii sale că-i drag de Abrud, că era fecior frumos, aşa că nu-l întrecea niciun Făt Frumos.

îndată au început a se pregăti de nuntă. Şi în ziua nunţii au venit toate zânele şi toţi Feţi-Frumoşii din toată lumea. Au venit şi toate păsările şi toate florile, ca la nunta zânelor. Şi-a fost o nuntă cum n-a mai fost de când e lumea, dar nici n-are să mai fie.

Din întâmplare, suindu-mă pe-un băţ călare, am ajuns şi eu pe-acolo. Tocmai atunci, se juca hora miresei. Atunci am văzut pe Greu-ca-pământu cum o învârtea în horă pe mireasă, ţopăind în jurul ei, iar mireasa se-nvârtea ca un prâsnel. Greu-ca-pământu, de bucurie că stăpânu-său şi-a găsit aşa nevastă frumoasă, băuse prea mult

vin şi se cam ameţise. Aş fi băut şi eu un păhar-două, ba şi nouă, dar cum eu n-am fost chemat, nimeni nu m-a îmbiat, deşi îmi lăsa gura apă, văzându-i pe nuntaşi cum s-adapă.

După nuntă, Abrud îşi luă nevasta şi căţeii lui şi plecară voioşi la palatul lor.

Cum intră pe poartă, Abrud îşi luă cornul farmecat şi îi zise:

— Ce e în corn, să iasă afară.

Şi dintr-o dată se umplu ocolul palatului cu tot felul de animale, de nu mai încăpeau; atunci Abrud deschise larg poarta şi dobitoacele umplură tot câmpul, cât vedeai cu ochii, şi apoi porunci căţeilor lui să aibă grijă de ele, să nu se piardă.

Şi aşa a rămas Abrud, cu nevasta lui, gazdă[211] de loc, ca să aibă mult noroc! Şi dacă n-or murit şi azi trăiesc.

Iară eu venii călare pe-un cocoş,
Ca să nu vin la dumneavoastră pe jos;
Şi mai venii călare pe-o găină,
Ca să nu vin prin tină.
Ş-apoi încălecai pe-o coasă,
Şi vă spusei o poveste frumoasă.

Din purcar, călugăr

poveste din Banat

Era odată ca niciodată, că de nu era, nu se povestea. Era odată o mănăstire şi în mănăstirea aceea erau trei călugări. Şi călugării aceia îşi îmbogăţeau sufletul cu învăţături frumoase din cărţi.

într-o zi, ce se socotesc ei, ce nu, se hotărâră să pună deasupra porţii mănăstirii o tablă pe care să scrie următoarele:

„Aici sunt cei mai învăţaţi oameni din lume”.

Cum se hotărâră aşa şi făcură.

După câteva zile nimereşte pe la ei o slugă a împăratului. Când să intre pe poartă, se opreşte în faţa porţii şi ceteşte cuvintele scrise de călugări. După ce ceti, îndată întoarse calul şi în grabă mare merse la împăratul şi îi spuse ce a cetit pe tabla care era pusă deasupra porţii mănăstirii.

împăratul, cătrănit de năcaz, încălecă îndată şi plecă la mănăstire. Căci, vezi, lui îi era tare năcaz, cum cutează cineva să se numească mai învăţat decât el?!

Cum ajunse la mănăstire, descălecă în grabă şi merse d-a dreptul la călugări.

Dădu bineţe şi, dând mâna cu ei, le spuse cu glas aspru:

— Am auzit că voi vă numiţi că sunteţi cei mai învăţaţi oameni din lume; deci, dacă voi vă credeţi atât de învăţaţi, eu vă dau trei întrebări, la care să-mi răspundeţi. întâia întrebare: cât e de afundă marea asta? A doua întrebare: câte stele sunt pe cer? Şi a treia: ce gândesc eu? Dacă în timp de trei zile nu-mi daţi răspuns la toate trei întrebările astea, să ştiţi că acolo vă va sta capul, unde vă stau picioarele. Aţi înţeles?

— Am înţeles, înălţate împărate, răspunseră călugării, aproape morţi de frică.

împăratul se întoarse la palatul său, cu slugile care l-au însoţit, iar călugării nu mai ştiau pe ce lume sunt de năcăjiţi şi amărâţi.

Neştiind niciunul să dezlege nici măcar una din cele trei întrebări puse de împăratul, se hotărâră să-şi ieie fiecare câte un drum şi să meargă întrebând, din sat în sat, din om în om, doară vor putea înţelege de la cineva ce răspuns să deie împăratului, iar după trei zile să se întoarcă toţi trei iarăşi la mănăstire, să vadă care ce a putut afla.

îşi umplură desagii cu merinde şi luându-şi fiecare câte un toiag, se îndreptară fiecare pe alt drum.

După un drum destul de lung, unul dintre ei întâlneşte în calea lui un purcar, care îşi păzea turma de porci.

— Bună ziua, fiule! îi dete bineţe călugărul.

— Mulţumesc dumneavoastră, răspunse purcarul, da' ce năcaz mare te-a adus pe la noi?

— D-apoi iacă, fătu-meu, ce năcaz a dat peste capul nostru.

211 stăpân

Şi, din vorbă în vorbă, să dete şi îi povesti purcarului tot năcazul ce a dat peste capul lor.

— Apoi pentru aşa ceva a trebuit să vă luaţi lumea-n cap? zise purcarul. Noa, apoi lasă pe mine!

211 stăpân

Iacă, dumneata îi sta aici la porci în locul meu, iară eu voi merge la mănăstire şi voi aştepta să vină împăratul, şi să vă scap pe toţi de la moarte.

Când auzi călugărul nostru vorbele purcarului nu mai putea de bucurie, văzându-se scăpat de la moarte. Purcarul îi spuse să se dezbrace de hainele călugăreşti şi se îmbrăcă el în ele, iar călugărul se îmbrăcă într-ale purcarului.

Noul călugăr se duse la mănăstire, unde se întâlni cu ceilalţi doi călugări, care, de năcăjiţi cum erau, nu băgară de seamă că el nu e călugărul adevărat.

Purcarul, îmbrăcat călugăr, făcu rost de trei gheme mari de tort şi de un sac mare gol, merse cu ele la ţărmurile mării, aci udă cele trei gheme de tort în apa mării, apoi le aşeză pe ţărmure, luă apoi sacul gol şi îl umplu cu năsip de cel mărunt ca faina şi-l puse lângă gheme, iară el se aşeză apoi la umbră, în calea pe unde ştia că are să vină împăratul.

Nu se aşeză bine la umbră, când iaca împăratul cu slugile ajunse la mănăstire. împăratul, cum dădu cu ochii de călugărul nostru, zise cătră slugi:

— Staţi pe loc, să-l judecăm pe ăsta mai întâi, că ăstuia, bag seama, nici că-i pasă de porunca mea, şi doarme fără nicio grije.

Slugile, la porunca împăratului, se apropiară de călugăr şi-l treziră din somn. Acesta se ridică repede în picioare şi închinându-se înaintea împăratului zise:

— înălţate împărate, să trăieşti cu sănătate! Iaca, eu sunt gata să vă dau răspunsul la cele trei întrebări.

— Ce ai zis? îl întrebă împăratul răstit.

— Am zis, înălţate împărate, că sunt gata să vă răspund la cele trei întrebări.

— No, apoi, să te văd ce ştii, zise împăratul, cât e de afundă marea asta?

— înălţate împărate, răspunse călugărul, acestea trei gheme le-am legat deolaltă cu capetele, un capăt l-am slobozit în mare după ce i-am fost legat o piatră, ca să tragă capătul la fund, iar celălalt capăt l-am ţinut în mână şi-aşa am aflat că marea asta este tocmai atâta de afundă. Dacă nu mă credeţi, puteţi să încercaţi.

împăratul, uitându-se şi la mare şi la cele trei gheme de tort, zise:

— Şi marea e afundă, nu-i vorbă, dar nici tortul din trei gheme mari nu e scurt, ba îi destul de lung. Hai să zicem că întrebarea asta ai ghicit-o bine. Să vedem acum cum stăm cu întrebarea a doua: câte stele sunt pe cer?

— Stăm bine şi cu asta, înălţate împărate, răspunse călugărul. Iacă, în sacul ăsta am numărat atâtea fire de năsip, câte stele am numărat astă-noapte pe cer.

împăratul, uitându-se la sacul plin cu năsip mărunt ca faina, zise:

— Şi cerul e mare şi înstelat, dar şi într-un sac mare ca ăsta încă sunt multe fire de năsip. Apoi, hai să zicem că şi întrebarea a doua ai dezlegat-o bine. Să te văd acuma ce mi-i răspunde la a treia întrebare, că dacă şi pe asta îi ghici-o, apoi ai scăpat trei vieţi de la moarte!

— înălţate împărate, zise călugărul nostru, întrebarea asta este cea mai uşoară de dezlegat, că adecă să vă spun ce gândeşte înălţatul împărat! înălţatul împărat gândeşte acuma că stă de vorbă cu un călugăr din mănăstirea asta, nu-i aşa?

— Aşa este, că eu gândesc că stau de vorbă cu un călugăr!

— Ei, dar eu nu sunt călugăr, înălţate împărate, eu sunt un biet purcar, iar pe adevăratul călugăr l-am lăsat să aibă grije de porcii mei, până ce îi scap eu pe ei trei de la moarte!

— Apoi, dacă aşa stă treaba, zise împăratul, de azi înainte tu nu ai să mai mergi la porci, ci tu ai să fii mai mare peste călugări.

Şi, oameni buni, de n-o fi murit şi azi trăieşte. Şi de atunci şi până azi a rămas obiceiul în iunie să se călugărească din când în când şi câte un purcar şi anume: ori

câte un ghicitor bun ca şi purcarul de care vă povestii, ori câte unul care ştie a hori şi cânta frumos.

Iorgovan, prunc sărac, ajunge împărat

poveste din Banat

„A fost odată un om sărac cum puţini au fost pe lume, că nici apă n-avea după ce bea. Omul acela, pe lângă sărăcia lui, mai avea şi trei feciori, dintre care cel mai mic era orb de un ochi şi şchiop de un picior, aşa că nu-i putea fi de mare ajutor.

Feciorii cei mai mărişori, după ce s-au vorovit[186], i-au spus tatălui lor aşa:

— Tată, noi plecăm în lume să ne găsim de lucru, că de acuma suntem mari şi ne putem câştiga pâinea de toate zilele.

— Bine, dragii mei, numai să fiţi cuminţi, ascultători, şi să nu vă duşmăniţi între voi, ca să n- ajungeţi de râsul lumii.

Şi-au plecat.

Fratele lor mai mic a rămas cu tatăl lor.

Ceilalţi, doi au ajuns la Curtea împărătească, în slujbă bună; unul purcar şi celălalt căprar la turmele împăratului.

După câţiva ani şi fratele lor cel mai mic s-a făcut mare, şi într-o bună zi se trezi tatăl său cu el că-i spune:

— Tată, mă duc şi ea, ca fraţii mei, să-mi găsesc ceva slujbă cât de mică, căci am văzut pe alţii şi mai slabi decât mine, şi au slujbe după puterea lor, zise băiatul către tatăl său.

— Bine, dragul meu, numai să fii cuminte şi ascultător, răspunse tatăl său.

Şi-a plecat şi al treilea fecior. S-a dus, s-a tot dus, până într-o zi a ajuns, într-o pădure mare, şi mergând prin ea pe o cărare, numai ce aude nişte pui de vulturoaică ţipând ca din gură de şarpe. Feciorului i-a fost milă de pui şi s-a suit în vârful gorunului, să vadă pentru ce se vaită aşa de dureros. Când s-a văzut aproape de cuibul puilor, mai mare i-a fost groaza când a văzut un şarpe lung, învârtit în jurul gorunului, apropiindu-se de cuib. Sra suit încet spre şarpe şi când a fost aproape de el, a scos un cuţit lung de la brâu şi a tăiat şarpele în două. Acesta căzu jos pe pământ şi- şi mişca mereu coada retezată, iar bieţii puişori scăpară de la moarte. în clipa aceea ajunse şi vulturoaică, auzind din depărtare ţipătul după ajutor al puilor ei. Când îl văzu pe feciorul care i-a scăpat puii din gura şarpelui, nu ştia cum să-i mulţumească. Acesta se scoborî jos, vulturoaică zbură şi ea şi se apropie cu mult drag de el şi-i zise:

— Vai, dragul meu, tu ai fost acela care mi-ai apărat puii mei şi mi i-ai scăpat de la moarte. Pentru această mare bunătate a inimii tale şi eu am să-ţi fac un mare bine. Mergi la tatăl tău să-ţi dea un ol curat din care beţi apă şi adă-l aici la tulpina gorunului, iar tu să ai. Grijă de cuibul şi de puii mei, căci eu mă duc la Apa Iordanului; să-ţi aduc apă sfinţită din Iordan. Tu însă să nu te depărtezi de puii mei până nu m-oi întoarce eu cu apa sfântă. Apa aceea te va vindeca şi-ţi va da vedere în ochi şi putere în picior şi vei fi fecior întreg şi sănătos. Şi apa aceea împlineşte şi dorinţele omului.

— Bine, vulturoaică dragă, eu până te întorci tu iarăşi aici, nu mă dezlipesc de gorun, şi-ţi păzesc puii, răspunse fecioraşul.

Vulturoaică luă olul în ciocul ei puternic şi zbură spre răsăritul soarelui şi peste puţin timp nu se mai vedea. Bietul fecior aştepta cu nespusă bucurie sosirea

186 a vorbi

vulturoaicei.. Nu simţea foame, nu simţea sete, şi nici somnul nu se lipea de ochii lui.
Deodată începură să se clatine vârfurile gorunilor şi plopilor înalţi, iar puii vulturoaicei băteau voioşi din aripile lor fără pene, când văzură din depărtare pe buna lor mamă că se îndreaptă spre cuibul lor.
Vulturoaică coborî jos la fecior, îi dete olul cu apa sfântă şi-i spuse să se spele pe ochiul bolnav, apoi piciorul. Acesta luă olul şi turnându-şi apă în palmă îşi spălă ochiul bolnav şi îndată îi reveni vederea. Acum băiatul, fericit, îşi spălă şi piciorul şi-ndată fu vindecat. Bietul de el, era atât de fericit şi de voios, încât n-ar fi schimbat cu nimeni pe lume marea lui bucurie.
îi mulţumi vulturoaicei şi luând olul cu apa sfinţită, plecă la tatăl său, ca să se bucure şi el de bucuria lui, văzându-l întreg şi sănătos. După aceasta Iorgovan— că aşa îl chema pe feciorul nostru – plecă iarăşi la drum să-şi găsească de lucru, ştiind bine că de astă dată are să izbutească.
Merse cât merse, când deodată se văzu în faţa unui palat frumos, care îţi lua vederile. întâlnind pe cale un moş bătrân, îl întrebă:
— Al cui e palatul ăsta atât de frumos?
— Hei, dragul meu, ăsta-i palatul împăratului, îi răspunse moşul, şi-şi văzu de drum.
Acum Iorgovan stătea pe gânduri, nu ştia ce să facă. îşi aduse aminte de apa adusă de vulturoaică din Iordan. înghiţi o înghiţitură de apă şi se gândi ca să-i ajute să poată ajunge. în slujba împărătească. Bătu în poartă şi deodată se deschise şi un ostaş îl întrebă:
— Pe cine cauţi? Şi ce doreşti?
— Caut pe înălţatul împărat, ca să-i vorbesc.
Ostaşul, merse şi spuse împăratului că un voinic vrea să vorbească cu înălţatul împărat.
împăratul porunci ostaşului să-l aducă în faţă să-l vadă. Ostaşul merse şi aduse pe Iorgovan înainte împăratului.
Când acesta se apropia de împărat, dădu ochii cu fraţii lui, că erau şi ei în slujba împăratului, dar ei îi întoarseră spatele, şi se făcură că nu-l cunosc. Ajuns în faţa împăratului, acesta îl întrebă:
— Cine eşti şi ce doreşti?
— înălţate împărate, sunt prunc de om sărac şi aş vrea să-mi găsesc vreo slujbă, ca să am şi eu cu ce să trăiesc.
— Bine, voinice, răspunse împăratul, am să te pun grădinar la grădina împărătească.
Fraţii lui erau tare năcăjiţi când au văzut pe Iorgovan, fratele lor, că a intrat şi el în slujba
împăratului, şi nu ştiau cum să se scape de el şi să-l prăpădească. Au început să-l pârască în toate părţile că nu-i place lucrul, că umblă cu vrăji şi cu descântece. împăratul, auzind mereu ce se vorbeşte despre Iorgovan, s-a hotărât să-l prăpădească, fiind primejdios. Un sfetnic! bătrân – al împăratului, auzindu-l vorbind că vrea să-l prăpădească pe grădinar, înţelegând despre ce e vorba, ii sfătui pe împărat să-l pună întâi la încercare, şi numai după ce va vedea că umblă cu minciuni, numai atunci să-l prăpădească.
Văzând împăratul că sfetnicul său are dreptate, a doua zi chemă pe Iorgovan la sine şi îi porunci:
— Iorgovane, am auzit vorbindu-se despre tine multe vorbe urâte, şi vreau să aflu adevărul. Până mâine seară, să-mi faci din poarta palatului meu şi până la biserică o punte de aur, de care n-are niciun împărat pe lume! Să-mi aduni toate bucatele:

grâul, secara, ovăzul şi orzul din toată ţara mea şi sa mi-l aduni în magaziile palatului meu. Să-mi aduni toţi lupii din ţară şi să mi-i închizi în grajdurile mele goale. Dacă până mâine seară toate acestea n-or fi gata, unde-ţi stau picioarele îţi va sta, şi capul. M-ai înţeles?

— Da, am înţeles, înălţate împărate, şi cu ajutorul Apei Iordanului le voi împlini, răspunse voinicul.

A doua zi seara, de la poarta împăratului până la biserică, s-a întins un pod de aur, care strălucea ca soarele. Toate magaziile împărăteşti erau pline eu bucate. Cât n-a încăput în ele au fost aşezate în grămezi mari şi acoperite cu paie, ca să nu le strice ploile. Toţi lupii din toate pădurile au fost băgaţi în grajdurile care erau goale.

Ieşind împăratul, după cină, ca să vadă dacă Iorgovan a putut să-i împlinească măcar una din cele trei porunci grele, când a dat cu ochii de podul de aur, a rămas ca înlemnit şi nu mai ştia de bucurie, că niciun alt împărat din lume nu are aşa pod minunat. De la pod s-a îndreptat spre magazii şi mai mare i-a fost bucuria, când şi-a văzut toate bucatele adunate la un loc, dar mai ales când a văzut că nu i-au încăput în magazii toate. A chemat îndată pe bătrânul său sfetnic şi, i-a mulţumit că i-a dat sfatul să nu-l prăpădească pe Iorgovan până nu-l pune la încercare. Venind sfetnicul, îi zise:

— Iată minunile aceluia pe care era să-l prăpădesc şi să-mi încarc sufletul de grele păcate. Acum, ce pedeapsă să dau acelora care l-au pârât pe nedrept?

— Să-şi primească ei osânda la, care voiau să-l ducă pe Iorgovan! răspunse sfetnicul împăratului.

Şi lupii îi sfâşiară în bucăţi pe fraţii mincinoşi, luându-şi pedeapsa..

împăratul chemă la sine pe Iorgovan, îi spuse că de azi înainte el e ginerele său, că-i dă fata de soţie şi jumătate din împărăţie. Să meargă să-şi aducă şi pe tatăl său, să trăiască cu ei împreună. Şi s-a făcut o nuntă, mare şi bogată şi dacă Iorgovan cu împărăteasa lui n-or fi murit, şi azi trăiesc.

Cenuşotca-Potca

poveste din Banat

A fost odată un împărat care avea o ţară mare şi foarte bogată şi împăraţii din ţările vecine, care aveau ţări mici şi sărace, îl vedeau cu ochi răi şi le era lăcomie să punăv mâna pe ţara lui.

Odată, trei împăraţi vecini cu acea ţară s-au înţeles întreolaltă ca să se ridice cu război în contra lui şi s-o împartă între ei trei. Aceştia s-au pregătit de război şi într-o zi au plecat cu armatele lor, înconjurându-i ţara, şi s-a început un război mare, şi după cum e o vorbă din bătrâni că mai multe ciori doboară un vultur, tot aşa s-a întâmplat şi cu acel împărat. Fiind învins în luptă, i-au luat ţara toată şi au împărţit-o între ei. Acum, acest împărat era foarte necăjit şi amărât că a rămas sărac, căci avea un fecior şi o fetiţă mică.

O vorbă bătrânească spune că năcazul când vine pe capul omului nu vine singur, ci vine cu altul, aşa şi de astă dată: împăratului îi moare soţia. Năcazul era cu atât mai mare, că avea şi un fecior şi o fetiţă, care au rămas fără mamă, şi îi era tare greu. Nemaifiind împărat, nu avea niciun venit şi a început a se lupta şi el cu sărăcia.

Feciorul s-a hotărât să plece în lume, ca să-şi găsească norocul. S-a rugat de tatăl său să-i dea voie să meargă în lume, doar-doar va da de vreun bine.

Tatăl său îl întrebă:

— Nu te temi să-ţi lumea în cap?

— Nu mă tem, tată, şi cred că am să-mi împlinesc cu bine gândul.

— Bine, dragul meu, iată eu îţi dau unul din cei mai buni cai ai mei şi paloşul meu. îţi dau şi câţiva galbeni, ca să ai de cheltuială pentru drum atât de lung, căci nu poţi şti peste ce greutăţi ai să treci.

Voinicul nostru şi-a pregătit de toate şi, luându-şi rămas bun de la tatăl său şi de la soruţa, lui, a încălecat calul şi pe-aci ţi-e drumul! S-a dus, s-a tot dus, multă lume împărăţiei ca Dumnezeu să ne ţie, până când înspre seară a ajuns la o moară părăsită, care din lipsă de apă, fiind valea secată, n- avea cine să învârtă roata. Şi crezu că e bine să rămână aci peste noapte, având un adăpost bun, atât pentru căluţul sau, cât şi pentru el.

Noaptea, cam pe la miezul nopţii, s-a trezit din somn, auzind că cineva a intrat în moară, şi vorbea în şoapte. S-a ridicat încet din pat, a pus mâna pe paloş şi a stat la pândă, ca să vadă ce se întâmplă. Văzând că pe vatra morii se aprinsese un foc, care ardea cu flăcări, s-a lipit de uşă, care avea o gaură destul de mare, şi a putut vedea foarte bine că erau nişte hoţi, trei la număr, îmbrăcaţi în haine călugăreşti şi cu bărbile mari. Şi hoţii se aşezară pe vatră, iar unul din ei luă un sac destul de greu şi-l goli pe vatră. Voinicul a văzut că erau numai galbeni, mari şi mici. Hoţii s-au apucat să-i numere, ca să-i poată împărţi.

Voinicul nostru se gândi să iasă la ei eu paloşul în mână şi să-i sperie, să fugă şi să-şi lase prada. Zis şi făcut. Era îmbrăcat cu hainele lui frumoase. Strânse în mână mânerul paloşului şi deschise repede uşa strigând din răsputeri:

— Săriţi pe ei, voinicii mei, că sunt aci toţi trei!

Hoţii, care cunoşteau moara şi ştiau că aici nu stă nimeni, şi văzând paloşul, au crezut că-s urmăriţi de jandarmi, şi au rupt-o la fugă îngroziţi de moarte. Voinicul a ieşit în urma lor, dar şi aşa fugeau de repede, că nu i-a mai văzut. S-a dus la grajd, ca să-şi vadă căluţul, apoi s-a întors în moară, liniştit. A adunat de pe vatră galbenii şi i-a băgat napoi în sac. Aluat sacul şi l-a pus pe aşternutul său sub cap, a stins focul din vatră şi după ce a zăvorât bine uşile morii, s-a culcat din
nou.

A doua zi dimineaţa s-a sculat, a mâncat, şi-a adăpat calul, apoi a încălecat, după ce şi-a aşezat sacul, şi a plecat la drum. Voia să se întoarcă la tatăl său să-i lase sacul cu bani, dar se gândi că nu e bine să te-ntorci din drum când ai plecat undeva cu un plan, că atunci n-ai să izbuteşti. Şi, şi-a văzut de drum. Când a ajuns la marginea unei păduri mari, nu ştia în care parte s-o ia. Dând cu ochii de-o cărare bătătorită, s- a dus tot înainte. Ajungând într-o poiană, unde dădu şi peste un izvor limpede, s- a oprit aici, a luat sacii din spatele calului şi-i dete drumul să pască, iar el s-a apropiat de izvor, s-a aşezat pe iarbă şi desfăcând sacul cu merindea, a început să mănânce. N-a mestecat bine prima bucătură, când. Auzi venind din pădure un strigăt:

— Ajutor! Ajutor!

Se ridică repede şi, punând mâna pe paloş, se îndreptă spre locul de unde se auzea strigătul. Deodată văzu în faţa sa o fată frumoasă, care a rătăcit prin pădure, pe care un zmeu voia s-o fure. La văzul paloşului, care strălucea în mâna. Voinicului nostru, crezând că e vreun Sfarmă Piatră, zmeul a luat-o la sănătoasă.

Fata îi mulţumi voinicului pentru că a scăpat-o din mâna zmeului, şi-l rugă să meargă cu ea până la casa Sfintei Vineri, ca să-i mulţumească pentru această binefacere. Veniră la izvor, unde-şi lăsase calul şi merindea, îşi aşează lucrurile pe cal, încalecă şi el şi luând şi pe fată pe cal porniră spre casa Sfintei Vineri.

Ajungând la Sfânta Vineri, opri calul şi descăleca. Slobozi calul să mănânce, iar el se aşeză la umbra unui trandafir mare, încărcat cu flori.

Nu trecu ca de când vă povestesc şi, iată, văzu o bătrână, fata se apropie de ea, îi sărută mâna şi poala hainei şi veniră încet spre casă. Voinicul nostru, când văzu

chipul Sfintei Vineri, şi-a adus aminte că numai cu câteva zile mai în urmă a visat pe Maica Sfântă că îl chema la ea şi era tocmai aşa cum o vedea acum pe această bătrâna.

Sfânta Vineri se apropia de casă. Voinicul s-a ridicat de jos, s-a îndreptat spre el şi când i-a ajuns în faţă, i-a sărutat mâna şi poala hainei, aşa cum a văzut că a făcut şi fata. Fata zise Sfintei Vineri:

— Voinicul acesta m-a scăpat din mâinile unui zmeu, care voia să mă fure şi să mă ducă în palatul lui. Când umblam prin pădure cu surorile mele, m-am pierdut de ele şi m-am rătăcit. Când am dat ochii cu zmeul, am strigat: „Ajutor! Ajutor!”. Voinicul acesta a alergat într-un suflet, cu paloşul în mână, să vină în ajutorul meu. Zmeul, când a dat cu ochii de el, a fugit îngrozit, şi aşa am scăpat.

— îţi mulţumesc, dragul meu, că mi-ai scăpat fata din ghearele zmeului. Acum să-mi spui, dragul meu, unde ai plecat, şi ce voieşti să faci? Maică-ta bună s-a rugat mereu de mine, să-ţi stau în ajutor atât ţie cât şi soruţei tale, precum şi bunului vostru tată.

Voinicul nostru nu mai ştia de bucurie că a dat faţă cu Sfânta Vineri, şi îi răspunse:

— Sfântă maică Vineri, bunul nostru tata şi noi am rămas fără scumpa noastră mamă. Duşmanii bunului nostru tată au venit cu război în contra lui şi ne-au luat ţara. Am rămas săraci şi mama noastră dulce a murit de năcaz. Eu m-am hotărât să plec în larga lume, ca să-mi caut norocul, să-mi ajut pe tatăl meu şi pe soruţa mea dragă, rămasă mititică tară mamă.

— Dragul meu, pentru binele pe care mi l-ai făcut, iată aci îţi dau trei lucruri, de care veţi avea mare ajutor, şi tu, şi taică-tău, şi soruţa ta: un bujor roşu pentru tatăl tău, care floare are darul să facă să fugă toţi duşmanii lui, când vor, da cu ochii de el, văzându-l, în vârful steagului „. Pentru buna ta soruţa, o nucă de argint, în care se află o haină frumoasă de argint, pe când va fi fată mare. Când va vrea să îmbrace haina, sadică aşa: „Dă-mi haina, nucuţă dragă!” Iar când va vrea s-o aşeze în: nucă, să zică: „Păstrează-mi haina, nucuţă dragă!” Floarea asta de busuioc ţi-o dau ţie. Această floare sfinţită s-o porţi în punguliţa asta de mătase, ţesută de zânele mele dragi. Când vei ajunge la vârsta de însurătoare, să vii la mine, să-ţi dau o zână frumoasă, să te fac fericit. Iar acum să te duci la sora mea, Sfânta Sâmbătă, s-o slujeşti trei ani, cu cinste şi cu omenie, şi ea îţi va da alte daruri, cu mult mai de preţ decât ale mele, căci ea e mai bogată decât mine.

Când vorbea Sfânta Vineri, iată că veneau şi celelalte zâne, toate foarte triste.

— Unde aţi fost de aţi întârziat atâta? le întrebă Sfânta Vineri.

— Maică Sfântă.!. Am pierdut prin pădure pe sora noastră şi am căutat-o şi n-am putut-o afla, nu voiam să venim fără de ea, căci ştiam că v-am fi făcut rău, dar vedem că ea e aici.

— Da! S-a pierdut de voi şi un zmeu voia s-o fure şi s-o ducă în ţara lui, dar voinicul acesta a scăpat-o din ghearele lui. Mulţumiţi-i şi voi, că v-a scăpat şi pe voi de pedeapsă şi pe sora voastră de zmeu.

Zânele îndată îi săriră în grumaz, îl sărutară ca pe un frate şi îi ziseră:

— Vai, dragul nostru, de azi înainte tu eşti fratele nostru dulce, şi la nunta ta vom fi şi noi acolo, şi-ţi vom face o mare bucurie.

Voinicul sărută mâna şi poala hainei Sfintei Vineri şi, luându-şi rămas bun de la ea şi de la zâne, întrebă pe Sfânta Vineri cum va putea să afle casa Sfintei Sâmbete.

— Iată, dragul meu, îţi dau o pisicuţă pe care o cheamă Picuţa şi ea îţi va arăta calea, mergând tot înaintea ta, până când ajungeţi la sora mea, de unde ea se va întoarce singură acasă.

Voinicul nostru încăleca calul şi plecă spre Sfânta Sâmbătă. Picuţa alerga înaintea

lui, voioasă, parcă avea aripi.

Merse voinicul. Nostru cale lungă, să-i ajungă, cum se zice din poveste, că-nainte mult mai este. Pe la amiaz, au ajuns într-o vale frumoasă şi răcoroasă, şi se opriră aci să se odihnească şi să mănânce. Slobozi calul să pască, iar el cu Picuţa se aşezară pe iarba, scoase merindea şi începu să mănânce şi împărţea bunătăţile cu Picuţa, care îi arăta calea.

După ce se saturară bine, voinicul încalecă căluţul său drag, o luară iarăşi la drum, zi de vară până-n seară, şi după o cale destul de lungă, în drum întâlni un iepuraş, care de frică intrase într-o tufa foarte deasă de spini, şi aşa a scăpat de dinţii vulpii, dar nu mai putea ieşi. Vulpea, care văzu apropiindu-se voinicul nostru de iepure, o luă la sănătoasa, ca să-şi scape blana.

Iepuraşul, văzându-se scăpat, se rugă de voinicul nostru să-i elibereze din tufa. Voinicul nostru scoase paloşul şi tăind toţi spinii, care-l salvaseră de la moarte, eliberă pe bietul animal.

Iepuraşul se duse la voinicul nostru şi-i mulţumi şi-i dete un fir de păr, şi-i spuse:

— De câte ori vei avea nevoie de vreun mic ajutor, eu şi întreg neamul meu îţi stăm în ajutor. Când vei scutura firişorul ăsta de păr, noi îndată vom îi lângă tine. Cred că n-ai să pierzi nimic, dacă mă ai şi pe mine prieten. îţi mulţumesc că m-ai scăpat de la moarte, şi-ţi rămân dator cu răsplată pentru această binefacere.

Voinicul nostru plecă din nou la drum şi pe când soarele se pregătea de culcare, se văzu în faţa unui palat atât de frumos şi de strălucitor, încât abia te puteai uita la el. Se opriră, şi micuţa Picuţă îi spuse voinicului să bată cu paloşul în poartă. Dete de două ori cu paloşul şi îndată veniră două zâne şi o deschiseră şi-l întrebară cine e şi ce doreşte. Le spuse că e trimis de Sfânta Vineri să slujească trei ani pe sora ei, Sfânta Sâmbătă. Una din ele se duse să spună măicuţei lor, că a venit un voinic trimis de Sfânta Vineri.

Sfânta Sâmbătă veni la poartă şi-l întrebă:

— Cine eşti, voinice? Ce vânturi te-au adus pe aici, pe unde picior de om pământean nu pătrunde.

— Sunt fecior de împărat fără împărăţie, căci trei împăraţi vecini s-au însoţit şi au venit cu război greu. în contra tatălui meu, l-au învins şi i-au luat ţara. Mama a murit de năcaz şi am rămas săraci. Am rămas eu cu o mică sortită tară mamă. într-o zi m-am hotărât să-mi iau lumea în cap şi să merg în lumea largă să-mi caut norocul şi aşa am ajuns aici. Sfânta maică Vinerea m-a trimis aici să vă slujesc trei ani cu cinste şi omenie.

— Bine, voinice dragă, dar să ştii că aici în pădurea asta, care să vede colo spre şoare-răsare, sunt nişte fiare turbate şi mă tem că tu nu vei putea să-mi aperi turma mea de oi, ca să nu-mi răpească niciuna din ele, mai ales din cele nouă, care au lână de aur. Crezi că vei putea face această slujbă grea? Dacă în trei ani vei pierde numai o singură oaie, nu vei primi nicio simbrie şi-ai slujit de pomană.

— Cu ajutorul lui Dumnezeu, eu cred, maică Sfântă, că din turma de oi nu va lipsi niciuna.

— Bine, dragul meu, vino cu mine să-ţi arăt oile şi aşază calul în grajd, sacii ţi-i du în odaia ta.

Maica Sfântă îi arătă oile şi-i arătă şi locul pe unde are să le ducă la păscut, apoi îi numără oile şi
i le dete în primire. După aceasta, voinicul luă turma şi o scoase la păşune. Lăsă oile să pască, iar el scoase din sân punguţa de mătase şi luând busuiocul în mână, zise:

— Floare sfântă de busuioc, ajută-mi trei ani de zile să pot păzi vitele astea, să nu le fure fiarele sălbatice!

Cât ai bate-n palme, în faţa voinicului se arătară trei căţeluşi:

Repede-ca-gândul!
Uşor ca vântul şi
Greu-ca-pământul,

şi-l întrebară pe voinic:
— Drag stăpânul nostru! Am venit să te slujim trei ani. Ce avem să facem?
— Să-mi păziţi oiţele acestea, ca nu cumva vreo fiară blestemată să fure vreuna din ele, le spuse voinicul.
— Bunul nostru stăpân, răspunseră căţeluşii, trei ani de zile nu-ţi va lipsi nicio oiţă, orişicâte fiare ar veni să fure vreo oaie.

Voinicul nostru îşi scoase de la brâu fluierul lui drag, şi începu să le doinească, de răsuna valea. Oiţele îl priveau cu drag şi toată ziua se învârteau în jurul lui, fermecate de fluierul acela plin de vrajă.

Aproape de amiază, ieşiră din pădure mai multe fiare sălbatice şi veneau turbate de foame să răpească vreo oaie. Cei trei căţeluşi, cum deferă cu ochii de ele, se îndreptară ca fulgerul spre ele şi- ntr-o clipită le-au sfâşiat în bucăţi, iar Greu-ca-pământu a călcat locul unde le-au rămas oasele şi măruntaiele, încât nu se mai cunoştea nici urmă de ele.

Când a început să se învăluiască ziua cu noaptea, voinicul nostru şi-a luat turma şi a plecat spre palatul Sfintei Sâmbete. Şi-a aşezat oiţele şi s-a dus să cineze. Stăpâna l-a întrebat dacă au venit fiarele sălbatice să-ncerce să-i fure vreo oaie. I-a povestit cum au venit şi cum au fost nimicite. Sfânta Sâmbătă era foarte bucuroasă. A doua zi iarăşi şi-a dus oiţele la păscut, şi tot aşa au venit alte jivine şi mai fioroase. „Căţeluşii” şi pe acestea le-au făcut una cu pământul. înspre seară a plecat spre casă, bucuros că şi de astă dată i-a scăpat turmuliţa întreagă. Sfânta maică îl aştepta în faţa stânii, şi când intrau oile, ea le număra. Mai mare îi era bucuria când a văzut că toate oiţele ei dragi sunt la număr.

A treia zi, voinicul nostru îşi duse turma iarăşi la păşune, şi aştepta cu nerăbdare să vină seara.
Ca să treacă ziua mai repede şi-ncepu a trăgăna[187] din fluier, încât şi florile şi iarba se legănau la cântecul acela minunat. A trecut amiaza şi voinicul credea că a scăpat de blestematele de fiare. Când cânta mai frumos din, fluier, iată că din pădure începură să iasă nişte jivini mari şi mai îngrozitoare decât celelalte. Aveau nişte guri mari şi nişte dinţi ca şi colţii de la grapă, încât te lua fiorul când le vedeai.

Năzdrăvanii de căţeluşi nu se vedeau. Jivinele erau numai la câţiva paşi de turmă, şi voinicul nostru înlemni cu fluierul în mână, şi-ncepu să tremure de frică, că nu-şi vedea nicăieri căţeluşii, dar în clipeala aceea îi văzu în spatele, jivinilor, sfârtecându-le spinările şi sfarâmându-le oasele.

Acum, apropiindu-se seara, voinicul nostru se pregătea de plecare. Se apropie de dragii lui căţeluşi şi le spuse:
— Vă mulţumesc, dragii mei, că m-aţi slujit cu credinţă. Spuneţi şi bunului vostru stăpân că îi mulţumesc din toată inima că mi-a ajutat să pot sluji cu cinste pe maica Sâmbătă, şi acum puteţi pleca la stăpânul vostru.

Voinicul nostru, voios peste măsură, plecă cu oiţele spre casă, şi Le-a dus fluierându-le tot timpul până la palatul sfintei maici. Aceasta veni repede şi le deschise poarta, şi-ncepu a le număra. Când a
văzut că nu-i lipseşte nicio oiţă, se apropie de voinicul nostru şi-l binecuvânta, şi-l

[187] a cânta cu multă duioşie

sărută pe frunte, pentru credinţa cu care a slujit-o.

Voinicul duse oile la locul lor şi merse cu maica Sfântă să-i dea de cină. După cină, maica îi spuse că niciodată n-a avut aşa slugă credincioasă, şi că nu i s-a întâmplat ca în timp de trei ani să nu-i piară nicio oaie.

— Pentru că m-ai slujit atât de bine, ai să primeşti de la mine cel mai frumos dar: pentru tatăl tău o oglindă fermecată, oricine se priveşte în ea, îndată întinereşte şi ceea ce îşi doreşte îndată i se împlineşte. Pentru soruţa ta îţi dau o nucă de aur, în care e o haină de aur. Când va vrea s-o îmbrace să-i zică aşa: „Dă-mi haina, nucă dragă!” şi ea îndată se va deschide şi îi va da haina. Iar când va vrea s-o aşeze la loc să-i zică: „Păstrează-mi haina, nucă dragă!” Când se va îmbrăca cu haina, să ceară nucii să-i dea şi pantofii, tot de aur, şi-o coroniţă la fel. Ţie, pentru că m-ai slujit cu atâta credinţă şi cu cinste, îţi dau un inel de aur cu diamante, care, dacă-l vei ruga să-ţi ajute să izbândeşti în vreun lucru bun, el te va ajuta.

Sfânta Sâmbătă îi dete cele trei lucruri şi îi spuse să se ducă mâine dimineaţă la soră-sa, Sfânta Duminică, s-o slujească şi pe ea.

A doua zi, voinicul nostru s-a sculat cu noaptea-n cap, şi-a scos căluţul din, grajd, a aşezat toate lucrurile pe spatele calului şi s-a dus la maica Sfântă să-i spună cum ar putea ajunge la, Sfânta Duminică.

— Iată; dragul meu, îţi dau porumbelul acesta, care va zbura tot timpul în faţa căluşelului, ca să-i arate calea, până când veţi ajunge în faţa palatului surorii mele, iar de acolo el va zbura din nou aici la mine. Când vei da faţă cu sora mea, să-i spui că te-am trimis eu, ca să-i slujeşti şi ei trei ani.

Voinicul îi sărută mâna şi poala hainei sfinţite şi încălecându-şi căluşelul, plecară spre Sfânta Duminică. Porumbelul zbura la un pas de botul calului. înspre asfinţitul soarelui, cei trei călători au ajuns norocoşi la palatul Sfintei Duminici. Când văzu sfânta porumbelul, care-i intrase în palat, ştiu îndată că soră-sa, Sfânta Sâmbătă, a trimis pe cineva la ea. Ieşi la poartă şi aici dădu cu ochii de voinicul nostru, călări pe cal, şi-l întrebă:

— Cine eşti şi ce cauţi pe aici pe unde niciun pământean nu îndrăzneşte să-şi pună piciorul, căci pe aici sunt nişte jivini spurcate şi turbate, care sfâşie orice vietate pe care o întâlnesc în cale?

— Sfântă maică Duminică! Sunt fecior de împărat. Tatălui meu i-au luat duşmanii ţara, mama a murit de năcaz că am rămas săraci, eu şi cu soruţă am rămas fără mamă. într-o zi i-am spus tatălui meu că eu plec în lumea mare, ca să-mi caut norocul. Am slujit pe maica Sfânta Sâmbătă, timp de trei ani, cu credinţă şi cu cinste, şi-acum dânsa m-a trimis să vă Slujesc şi pe dumneavoastră cu cinste şi cu credinţă trei ani.

— Bine, dragul meu voinic, răspunse Sfânta Duminică, eu am nouăzeci şi nouă de iepe, care trebuie duse la păşunat dimineaţa şi seara. Dar să bagi bine de seamă, că nişte afurisite de fiare sălbatice, de câte ori ies la păşune, totdeauna îmi răpesc şi îmi omoară câte una din cele mai frumoase. Să ai mare grije, căci dacă în aceşti trei ani pierzi vreo iapă, ţi-ai pierdut dreptul la simbrie şi mi-ai slujit de pomană.

— Bine, maică Sfântă! răspunse voinicul.

Maica Sfântă se duse cu voinicul şi-i arătă unde să-şi lege calul, îi arătă odaia lui, unde îşi aduse lucrurile, apoi merseră în grajdul iepelor şi, numărându-le, i le-a dat în primire.

A doua zi îşi scoase iepele la păşune, luându-şi şi fluierul, şi plecă. Iepele se apucară să pască, iar voinicul nostru era tot în urma lor, ca să nu se prea împrăştie, ca nu cumva venind fiarele sălbatice să-i fure vreuna din ele. După ce s-au săturat

bine, a plecat cu ele spre casă. Pe când au flămânzit iepşoarele, le-a scos iarăşi la păscut. Şi-a scos punguţa cu sfânta floare de busuioc şi zise:

— Sfântă floare de busuioc, ajută-mi!

Cei trei căţeluşi veniră şi se aşezară în faţa voinicului, şi-i ziseră:

— Drag stăpânul nostru, ce ajutor vrei să-ţi dăm?

— Dragii mei căţeluşi, răspunse voinicul, eu am intrat în slujba Sfintei Duminici şi mi-a dat să-i păzesc nouăzeci şi nouă de iepe şi să le duc la păşune dimineaţa şi seara. Mi-a poruncit să am grije

că, de câte ori ies iepele la păscut, vin nişte blestemate de sălbăticiuni şi întotdeauna îi omoară câte una din cele mai frumoase. Vă rog să mă ajutaţi, ca să nu mai fure.

— Dragul nostru stăpân, răspunseră căţeluşii, fii foarte liniştit, că nicio iapă nu vor mai putea fura, şi dacă vor veni să fure vreuna, aci îşi vor găsi moartea.

Voinicul. Nostru nu se depărta de ele, şi mereu era cu ochii în patru. Deodată ieşiră din pădure nişte jivini înfiorătoare, şi se îndreptară spre iepe. Cei trei năzdrăvani dormeau lungiţi cu burţile la soare, dar în clipa când o jivină spurcată era să sară în spatele unei iepe frumoase s-o sfâşie, Repede-ca-gândul şi era atârnat de gâtul fiarei şi îi rupse o bucată mare din beregată. Văzând celelalte jivini primejdia carele paşte, voiră să fugă, dar nu mai avură când, căci căţeluşii le-au făcut de petrecanie.

Voinicul nostru era foarte voios că i-au scăpat iepele, şi după ce se saturară bine toate, a plecat cu ele spre casă.

Sfânta Duminică era foarte bucuroasă când a văzut că nicio iapă nu-i lipseşte. A doua zi voinicul scoase iepele şi le duse la păşune. Spre amiază iarăşi au năpădit alte fiare, mai îndrăcite, dar cum le- au simţit căţeluşii niciuna nu s-a mai întors în pădure, pe toate le-au sfâşiat.

După-amiază, pe timpul răcorilor, le aduse la păscut. Către seară le-a dus acasă. Maica Sfântă era veselă când şi-a văzut toate iepele.

A treia zi, voinicul nostru se sculă înainte de răsăritul soarelui, şi stătea ca pe spini, văzând că nu mai răsare soarele, să se vadă plecat cu iepele. îndată ce i-a văzut razele, a scos iepele şi a plecat cu ele. După ce s-au săturat bine, a plecat spre casă. După-amiază le-a dus iară. Nu ajunse bine cu ele la loc, când iată că o altă haită de jivini, înalte cât caii, se iviră din pădure şi deteră năvală spre iepe, care de groaza lor s-au adunat într-o grămada. Căţeluşii le ieşiră înainte, cei doi mai sprinteni le încolţiră din faţă, iar Greu-ca-pământu li se aşeză în urma lor, ca. Să nu le lase să scape de la moarte. Şi în cât timp ai număra până la nouă, n-a mai rămas urmă de jivini. Acum voinicul nostru era foarte voios, şi după ce văzu că toate iepele sunt sătule, chemă căţeluşii şi le mulţumi, şi-i rugă să-i spună şi stăpânului lor că îi mulţumeşte pentru marea binefacere, apoi le spuse să plece la stăpânul lor.

Voinicul nostru era aşa de voios, că puteai prinde iepurii, cu el, nu alta. Plecă cu iepele spre casă. Sfânta Duminică le aştepta în poartă, le numără şi, când văzu că nu lipseşte niciuna, s-a bucurat foarte mult.

După ce Voinicul aşeză iepele, veni la Sfânta Duminică, să-i dea de cină. La cină Sfânta Duminică îi spuse:

— Dragul meu, încă aşa slujitor bun ca şi tine n-am avut şi pentru aceasta am să-ţi plătesc după cum m-ai slujit. Iată care îţi este plata: un corn fermecat, un ghem de lână şi o curea îmbrăcată în mătase-ţesută de zânele mele. Cornul acesta e din aur pe dinlăuntru şi el îţi varsă toate bunătăţile lumii, şi-ţi dă toate bogăţiile, dacă îi zici aşa:

„Cornule, drăguţule,
Varsă-ţi bunătăţile!”

Iar când vrei să fie adunate în corn, să-i zici:

„Cornule, drăguţule,
Strânge-ţi bunătăţile!"

Ghemul, îţi va da îmbrăcăminte de toate felurile şi tot ce se ţine de îmbrăcăminte: căciuli, pălării, cizme, bocanci, şi altele „dacă îi ceri aşa:

„Ghemuţule, dragul meu,
Dă-mi de toate ce vreau eu!”

Şi îi spui ce doreşti să ai. Cureaua aceasta fermecată are darul să-ţi facă un pod frumos peste o
apă, un drum printr-o pădure, peste un munte dacă îi
zici aşa: „Fă-te punte peste apă!”

Şi când vrei să nu mai fie îi zici aşa:
„Strânge-te, punte, la loc!”

Pentru buna ta surioară îţi dau nuca asta bătută în diamante. în ea se află o haină frumoasă de diamante. Când va fi fata mare, şi va vrea să o îmbrace, să-i zică aşa:

„Nuca mea frumoasă,

Dă-mi haina de mireasă!"

Iar când va vrea s-o aşeze în nucă, să-i zică aşa:

„Nuca mea frumoasă,
Păstrează-mi haina, de mireasă!"

Voinicul nostru îi sărută manile şi poala hainei sfinţite şi-i mulţumi din toată inima pentru atâtea daruri de mare preţ îşi luă rămas-bun de la Sfânta Duminică, îşi aşeză lucrurile în saci şi încălecând porni spre ţara lui dragă, zicând un Doamne-ajută!

S-a dus voinicul nostru, s-a tot dus cu mare spor la drum, căci bunul său căluşel ştia că merge spre casă, pe unde venise. Mergând o bună parte din drum, se trezi în faţa unei ape mari. Aci se opri şi calul. Şi voinicul şi căluşelul stăteau şi se uitau la apă, dându-şi seama că au rătăcit drumul. După atâta amar de cale bătută, îi venea a greu să se mai întoarcă de unde au plecat.

Voinicul nostru îşi aduse aminte de cureaua pe care i-o dete Sfânta Duminică, o scoase din sac, şi aruncând-o peste apă zise:

” Fă-te punte peste apă!"

Şi se făcu într-o clipeală o punte de toată minunea, întinsă de la un ţărmure la celălalt, care nu se vedea. Pe marginea punţii erau ciubere noi de brad umplute cu pământ, iar în fiecare ciubăr erau fel de fel de tufe de flori: trandafiri, jasmin, iorgovan şi altele, care te îmbătau cu mirosul lor.

în fiecare tufă de flori erau cuiburi frumoase de păsărele: privighetori, piţigoi, sticleţi, pupeze, granguri, ciocârlii şi fel de fel de cântăreţe, care te desfătau ascultându-le.

Voinicul nostru a trecut peste apă şi când s-a văzut dincolo de apă, nu mai putea de bucurie, şi a zis curelei:
„Strânge-te, punte, la loc!”,

Şi îndată s-a strâns puntea cu, toate florile şi cu păsările ei.

Voinicul nostru a plecat iarăşi mai departe, şi din ce mergea mai mult, i se părea că

începe să se apropie de casa lor, că şi dealurile şi pădurile semănau cu cele din ţara lui.

Şi au mers, au tot mers, multă lume împărăţie, ca Dumnezeu să ne ţie, cum se zice din poveste, că nainte mult mai este. Ajungând la umbra unui plop cu umbra deasă, voinicul nostru, fiind flămând, s-a oprit aci. A descălecat calul şi i-a dat drumul la iarbă, el s-a aşezat la umbră şi apoi şi-a scos cornul din sac şi i-a zis aşa:

„Cornute drăguţule,
Varsă-ţi bunătăţile!"

Şi-ndată se întinse, în faţa lui o masă mai grozavă decât o masă împărătească. Mâncări şi băuturi
de tot felul. Se aşeză la masă şi mancă cu mare poftă, că era flămând, şi mâncările gustoase. După ce se satură bine, zise cornului:

„Cornute drăguţule,
Strânge-ţi bunătăţile!”

S-a dus să-şi aducă căluşelul, sătul şi el, îşi aşeză toate lucrurile pe spatele lui şi, încălecându-l, plecă la drum. Merse ca de când vă povestesc şi deodată s-a văzut înconjurat de nişte tâlhari, care voiau să-l prade şi să-l omoare. Au crezut tâlharii că voinicul este vrun neguţător bogat, ori domn de pământ. Cum îi văzu voinicul nostru, scoase firul de păr de iepure şi scuturându-l, zise:

— Ajutor, căţeluşi dragi!

într-o clipeală se iviră căţeluşii şi-l întrebară:

— Drag stăpânul nostru, ce poruncă ne dai?

— Să mă scăpaţi de tâlharii aceştia, care vreau să mă omoare.

într-o clipeală le-au zdrobit oasele, de nu s-a mai ales nimic de ei. Voinicul nostru a mulţumit căţeluşilor şi a plecat mai departe. După o cale lungă şi obositoare, s-a văzut ajuns la casa tatălui său, care nu mai putea de bucurie când şi-a văzut acasă feciorul. S-au sărutat şi s-au îmbrăţişat cu mult drag. Feciorul a întrebat pe tatăl său unde este soruţa lui dulce.

— Vai, dragul meu fiu, am trimis-o la sora mea şi mătuşa voastră, căci eu m-am însurat cu o văduvă, care are două fete, şi fetele nu se prea înţeleg bine laolaltă. Trimit acuma după ea, să vină acasă.

Voinicul nostru dete tatălui său bujorul primit de la Sfânta Vineri, şi-i spuse:

— Această floare sfântă are darul să facă să fugă toţi duşmanii din faţa ta, când vor vedea floarea în vârful steagului, şi aşa pornind cu război în contra duşmanilor, care ne-au luat ţara, îţi vei lua ţara de la ei.

După două zile a venit şi sora sa şi s-au bucurat foarte mult când s-au văzut. Fata se făcuse mare şi mai frumoasă de cum era. Ca o zână din poveşti. Fratele ei îi spuse că i-a adus o nucă de argint de la Sfânta Vineri.

— în nuca aceasta, îi spuse fratele, se află o haină toată de argint, o coroniţă şi o pereche de pantofi tot de argint. Dacă vrei să vezi haina şi celelalte, zi aşa:

„Dă-mi haina, nucuţă dragă!”

şi ea îndată ţi-o dă.
Fata, vrând să-şi vadă haină de argint, zise:

„Dă-mi haina, nucuţă dragă!”

Mai mare le-a fost bucuria, când au văzut aşa haină minunată, cununiţa şi pantof de argint. Apoi îi spuse fetei să zică:

„Păstrează-mi haina, nucuţă!”

Şi deodată haina, coroniţa şi pantofii au intrat în nucă.

— Surioară dragă, ia nuca şi ţi-o bagă în sân, îi spuse fratele.

Feciorul împăratului scoase şi nuca de aur şi le-o arătă.

— Aceasta mi-a dat-o Sfânta Sâmbătă, şi în ea este o haină de aur, cu coroniţa şi pantofii la fel. Dacă vrei s-o vezi, să-i zici ca şi celeilalte. Şi fata zise:

„Dă-mi haina, nucuţă dragă!”

Deodată haina era în braţele fetei, care nu mai ştia pe ce lume e, de bucurie mare. Fratele îi spuse să zică nucuţei ca şi celeilalte:

„Păstrează-mi haina, nucuţă!”

Şi nuca i-a luat haina, coroniţa şi pantofii şi le-ar închis.

— Ia şi nuca aceasta şi o bagă în sân. Şi acum să-ţi arăt nuca bătută cii diamante, pe care mi-a dat-o Sfânta Duminică.

Şi feciorul scoase a treia nucă şi-i zise sorioarei:

— Iată, sorioară dragă, şi nuca a treia. Aceasta e şi mai frumoasă!

Dete nuca sorioarei şi-i spuse să-i zică ca şi celorlalte. Şi fata zise:

„Dă-mi haina, nucuţă dragă!”

— Şi se trezi cu o haină frumoasă, de-ţi lua vederile, aşa strălucea, parcă era luceafărul căzut dintre stele. Fata nu mai ştia de bucurie. Luă haina, coroniţa şi pantofii şi zise nucii aşa:

„Păstrează-mi haina, nucuţă!”

Şi haina, coroniţa şi pantofii au intrat în nucă, şi nuca s-a închis la loc.

A venit acasă şi mama lor vitregă, cu fetele ei, urâte de să-ţi astupi toate, oalele dinaintea lor.

Acum feciorul de împărat zise către tatăl său:

— Tată drag, vino să-ţi arăt cornul meu.

Se duseră pe câmp departe, şi apropiindu-se într-un loc larg şi frumos, a scos de sub haină un com aurit pe dinlăuntru şi îi arătă lui taică-său.

— Cornul acesta te va face iarăşi împărat mare şi mai ales temut de toată lumea, zise feciorul lui taică-său, şi zise cornului aşa:

„Cornide, Drăguţule,
Varsă oaste numeroasă
Şi-un steag galben de mătasă!"

Şi deodată văzură în faţa lor o oştire câtă frunză şi iarbă, iar în fruntea, ei un ostaş cât un munte, ţinând în mâini un steag de mătase, care strălucea în bătaia lină a vântului. Tatăl său nu mai ştia de bucurie ce să zică şi ce să facă.

Feciorul a mai scos de sub haină o oglindă şi a întins-o tatălui său. Cum a privit în oglindă, într-o clipeală a întinerit şi se simţea schimbat în toată fiinţa lui. I se părea că ar putea să zboare dacă ar avea aripi. Acum feciorul a luat cornul şi i-a zis:

„Cornule, Drăguţule,
Trage-ţi oştirea înapoi,
Că nu mergem la război.”

într-o clipeală oştirea era în corn:

A doua zi împăratul şi feciorul său s-au pregătit de luptă. Şi-au luat caii. Cei mai buni, care îi aveau în grajd, paloşele, şi cornul, au încălecat şi şi-au luat rămas bun, de la toţi ai lor şi au plecat. Când au ajuns departe de casă, feciorul împăratului a luat cornul şi i-a zis:

„Cornule, Drăguţule,
Varsă oaste numeroasă,
Şi-un steag galben de mătasă!”

Se întunecă dintr-o dată soarele, când se ivi marea armată. Feciorul împăratului merse şi atârnă în vârful steagului, ca să se vadă din depărtare, floarea de bujor roşu ca sângele.

împăratul şi feciorul s-au aşezat în fruntea armatei şi au dat poruncă armatei să-i urmeze. S-au încolonat şi au mărşăluit, companii după companii, şi reghimente după reghimente, mergând cu război. în contra duşmanului celui mai, apropiat. Când au ajuns la poarta împăratului duşman, împăratul care a venit cu armata a strigat către ostaşii care păzeau palatul:

— Chemaţi pe împăratul vostru aci la poartă, căci am sa vorbesc cu el!

împăratul veni la poartă şi când văzu aţâţa armată, s-a cam pus pe gânduri, apoi a întrebat pe împăratul de la care i-a luat ţara:

— Ce vrei? Crezi că mă tem de tine şi de armata ta?

— Am venit, răspunse împăratul, să-mi iau ţara înapoi. Bacă vrei să mi-o dai cu pace şi cu înţelegere, bine. Dacă vrei război, să te pregăteşti, şi mâine dimineaţă ne vom măsura puterile, dar să nu-ţi pară rău!

— Bine! răspunse împăratul. Crezi că mă sperii cu armata ta? Mai multă armată am eu decât tine, şi mâi. Vitează!

— Vom vedea mâne, care are oştirea cea mai vitează.

A doua zi cei doi duşmani, în fruntea armatelor lor, se întâlniră pe un câmp mare întins ca masa.

împăratul nostru merse în fruntea oştirii sale, iar feciorul său îl urma la dreapta sa cu steagul cu bujor în vârful lui. începură să înainteze, ca să înceapă lupta. Scoaseră săbiile sclipitoare din teci şi împăratul nostru cu întreaga lui oştire strigau din răsputeri:

„Pe ei, băieţi, şi mi-i tăieţi,
Cum tai vara castraveţi!"

Ostaşii duşmanului, văzând; vitejia împăratului şi a ostaşilor lui şi văzând frumosul lor steag cu bujorul în vârful lui, începură să fugă, unii în dreapta şi alţii în stânga, dar ai împăratului nostru erau tot în piciorul lor, lovindu-i care cum putea. împăratul lor, văzându-şi oastea împrăştiată, o luă şi el la fugă, şi fugea de-i sfârâiau călcâiele şi până pe la prânzul mare, pe tot câmpul, n-a mai rămas picior de duşman. împăcatul bătut, veni cu miniştrii lui, să ceară pace, casă nu-i prăpădească toată ţara şi tot poporul. Când ajunseră în faţa împăratului, zise:

— înălţate împărate, am venit să-ţi cerem pace. Ce ceri de la noi?

— Să-mi daţi ţara care mi-aţi luat-o! răspunse împăratul învingător.

— Bine, v-o dăm, căci vedem că sunteţi mai ţari şi mai viteji decât noi, dar vă rugăm ca de azi înainte să fim iarăşi vecini buni şi prieteni cum am fost.

împăraţii au dat mâna unul cu altul şi s-au îmbrăţişat ca doi fraţi.

Acum împăratul învingător ţi-a pornit oştirea înspre ţara împăratului al doilea, care i-a luat o parte din ţară. Când împăratul a ajuns cu oştirea în faţa palatului împărătesc, bătând în poartă, a strigat către gardă:

— Să vină împăratul la poartă, că vreau să-i vorbesc!

împăratul acela nu ştia nimic despre ce e afara, şi ieşind în poartă şi văzând pe împăratul de la oare i-a luat şi el o parte de ţară, l-a întrebat:

— Ce mai vrei? Eu nu stau de vorbă cu împăraţi care n-au ţară!

— Ba am ţară, răspunse învingătorul, că de la ortacul tău mi-am luat partea mea de ţară, şi acum am venit să mi-o iau şi. Pe asta de la tine. Am venit să te întreb, vrei să mi-o dai de bună voie, prin bună înţelegere, ori vrei să mi-o iau eu prin luptă?

— Vreau prin luptă! De bună voie nu ţi-o dau, căci şi aşa ştiu că n-ai să poţi să mi-o iei!

— Bine! Numai să nu te căieşti mai la urmă, când ţi-i vedea oştirea toată zdrobită şi bătută, răspunse împăratul învingător. Mâine dimineaţă să ne întâlnim pe câmpul de luptă. Atunci vom sta mai bine de vorbă!

A doua zi, cei doi împăraţi cu armatele lor erau faţă în faţă pe câmpul de luptă.

împăratul învingător, în fruntea armatei sale, era cu steagul în faţă, aşteptând cu nerăbdare să se înceapă lupta. Când oastea lui văzu că împăratul ridică spada strălucitoare şi steagul cu floarea de bujor, au început să dea năvală strigând cât mai tare:

„Daţi, ostaşii mei viteji,
Că ăştia-s castraveţi, din vreji!

Şi s-a început o luptă grea, nu-i glumă, dar la urmă, văzând duşmanul vitejia ostaşilor; acestui împărat şi dând cu ochii de floarea roşie de bujor din vârful steagului, pe toţi i-a apucat o frică de moarte şi au început a fugi ca iepurii când văd vânătorii, ca să scape de tăişul săbiilor.

Nici nu s-au încălzit bine în luptă ostaşii împăratului nostru, când s-au pomenit că nu mai au cu cine să se lupte, şi mulţi din ei nici n-au ajuns să vadă duşmanul, care a dat cinstea pe ruşine.

împăratul bătut, văzându-şi armata pusă pe fugă, îi venea să se spânzure de necaz. Şi-a chemat îndată sfetnicii şi-au plecat să dea faţă cu împăratul învingător, ca să-l roage de pace. Apropiindu-se de el, i s-au închinat şi i-au zis:

— înălţate împărate, am venit să te rugăm de pace, căci am văzut că eşti mai tare şi ai o oştire mai vitează decât a mea. Ce ceri de la mine, ca să ne împăcăm?

— Să-mi dai partea de ţară pe care mi-ai luat-o.

— Foarte bine, ţi-o dau cu toată inima, dar te rog să fim vecini buni şi prieteni cum am fost, de azi înainte!

— Şi eu asta o vreau, căci râie îmi place pacea, dar vouă nu v-a plăcut, şi iacă unde aţi ajuns, oa să vă fie ruşine de fapta voastră!

A mai rămas un duşman. împăratul nostru îşi îndreptă oştirea spre ţara lui. Când a ajuns în faţa palatului împărătesc, bătu cu paloşul în poartă şi strigă ostaşilor din gardă:

— Vreau să stau de vorbă cu împăratul vostru. Chemaţi-l aci la poartă!

împăratul, când auzi astfel de vorbe aspre şi poruncitoare, se făcu foc de mânie, şi veni repede la poartă, strigând:

— Cine îndrăzneşte să vină la mine în ţară şi să vorbească cu mine. Ca şi când eu i-aş fi slugă?!

Deschise, poarta şi, când dete cu ochii de împăratul de la care i-a luat o parte de ţară, şi când l-a
văzut cu armată multă, câtă frunză şi iarbă, şi înarmată până-n dinţi, i s-a făcut părul măciucă şi o băgă pe mânecă, dar îndată îşi dete seama că nu e bine să-şi arate frica, şi-i zise:

— Ce cauţi aici la mine? N-avem de împărţit nimic! Vezi-ţi de drum unde ai plecat!

— Am venit să-mi iau înapoi partea de ţară pe care mi-ai luat-o! Şi te întreb cu vorbă frumoasă: Vrei să mi-o dai de bună voie, ori de nevoie? Cum îţi place mai mult?

— Nu ţi-o dau nici de bună voie, nici de nevoie, căci eu am oştire mai multă decât tine şi cu mult mai vitează decât toate oştirile din lume! răspunse acest împărat.

— Dacă nu mi-o dai de bună voie, ai să mi-o dai de nevoie, şi tot ai să mi-o dai! Tot aşa mi-au răspuns şi cei doi prieteni ai tăi, şi mâine zi mi s-au închinat, şi mi-au dat-o fiecare, şi aşa ai s-o păţeşti şi tu. Eu nu am pierdut nimic, dar tu îţi vei vedea oştirea ta zdrobită şi înjumătăţită! Mâine dimineaţă ne-ntâlnim pe câmpul de luptă, şi atunci vom sta de vorbă mai bine.

A doua zi, cele două oştiri duşmane erau gata de luptă: una veselă şi ou dor de luptă şi alta cu frica în oase şi tristă ca omul când îşi aşteaptă moartea.

Când împăratul învingător a ridicat spada, şi steagul, ostaşii săi au dat năvală peste oastea duşmană, strigând:

„Pe ei, băieţi! Daţi şi tăieţi,
Căci ăştia nu-s ostaşi, ci bureţi!"

Şi s-a încins o luptă groaznică.

Când au văzut ostaşii duşmanului cu câtă vitejie şi fără frică de moarte luptă ostaşii împăratului nostru, i-au luat groaza, şi-au pierdut puterile şi au început să se uite în urma lor, pe unde ar putea s- o şteargă la fugă mai uşor, şi începură să-şi întoarcă spatele în faţa duşmanului. Acesta nu-i slăbea nimic din coaste şi, după puţine ceasuri, pe câmpul de luptă n-a mai rămas umbră de duşman.

împăratul, rămas de ruşinea lumii, cu oastea lui pusă pe fugă, s-a îndreptat spre împăratul învingător şi apropiindu-se de el, i s-a închinat până la pământ, apoi a zis:

— înălţate împărate, văd că eşti un împărat mare şi tare. Am văzut că ai o armată vitează, care râde-n faţa morţii şi-şi bate joc de ea, pe când armata mea ni-a făcut de ruşinea lumii. Am venit să-ţi cer pace! Ce-mi ceri să-ţi dau, ca să fim iarăşi vecini buni?

— Să-mi dai partea mea de ţară, pe pare mi-ai luat-o!

— Ţi-o dau cu toată inima, şi te-aş ruga ca, pe viitor să fim vecini buni şi prieteni.

— Bine, că şi eu numai aceasta o doresc. Fiind gata înţelegerea, cei doi împăraţi au dat mâna, în semn de împăcare, şi s-au îmbrăţişat ca doi fraţi buni.

împăratul nostru, bucuros peste măsură că şi-a văzut ţara smulsă din mâinile duşmanilor, şi-a luat oştirea şi s-a îndreptat spre palatul său. Ajunşi într-o pădure mare, feciorul împăratului şi-a scos cornul de sub dolman[188] şi îi zise:

„Cornule „drăguţule, întinde-ţi tu mesele,
Să-mi satur ostaşii mei,
Cu friptură de purcei,
Cu cârnaţi de-ăi afumaţi,
Şi cu castraveţi muraţi,
Cu plăcinţi cu nuci şi mac Şi cu câte un colac.
Cu răchie, de-ai de prună,
Că-i mai dulce şi mai bună,

188 haină bărbătească groasă, căptuşită cu blană

Şi cu vin De la Cuvin,
Că-i mai curat Decât cel de Moderat,
Şi muzicanţi din Banat."

Şi s-a-ntins o masă împărătească, cum n-are să se mai pomenească. După aceasta feciorul de împărat şi-a scos cornul de sub dolman şi i-a zis:

„Cornule, Drăguţule,

Strânge-ţi bunătăţile!”

Şi mesele s-au strâns, Apoi a zis cornului aşa:

„Cornule, Drăguţule,
Trage-ţi oştirea înapoi,
Că nu mergem la război!"

împăratul cu feciorul său s-au dus acasă, foarte bucuroşi că aveau iarăşi ţara lor frumoasă şi mare. îndeosebi împărăteasa, care nici n-a visat în viaţa ei să ajungă să fie împărăteasă, şi fetele ei
prinţese, fete de împărat. Acuma împărăteasa î rugat pe împărat să facă o petrecere mare, la care să invite feciori de crai şi de împăraţi, crezând că doar-doar se va afla vrun nebun, care să i le, ducă cu nuntă din casă.

împăratul a ascultat-o. A dat poruncă să se pregătească o petrecere mare şi frumoasă, la care să fie invitaţi toţi craii şi împăraţii care aveau feciori şi fete mari; din toate ţările, şi din cele apropiate şi din cele depărtate.

Acum fetele „măştihoaiei”[189] nu ştiau cum să facă şi cum să dreagă, ca la petrecerea aceea mare să nu poată merge şi fata împăratului, „Cenuşotca-Potca”[190], că aşa au botezat-o fetele, şi fiind ea frumoasă ca o zână, feciorii de crai şi de împăraţi vor sta de vorbă, şi îşi vor petrece numai cu ea.

în ziua când a început petrecerea, măştihoaia a dat bietei fete să aleagă macul dintr-un sac mare, în care jigodia de măştihoaie vărsase mei, aproape o jumătate de sac, şi-l amestecase bine, şi-l spuse că până mâne seară să fie ales macul, că îi trebuie la plăcintă.

Făta se arătă voioasă şi-i spuse că are să se trudească să-l gate pe atunci.

Fetele măştihoaiei se pregăteau de petrecere, fiind foarte voioase, când le-a spus mama lor că Cenuşotca-Potca nu va putea merge la petrecere, nea vând haină frumoasă.

Cenuşotea şedea foarte liniştită în odăiţa ei, care era într-o parte dinspre grădina palatului, ca să nu fie, în ochii măştihoaiei şi a fetelor ei, oare, fiind ea mai mică de ani decât ele, îşi băteau joc de ea. în odăiţa ei îşi avea tot ce-i trebuia, într-un colţ avea o vatră frumoasă, unde ee îşi pregătea singură mâncarea, îşi cocea câte o pogace[191] în cenuşe, îşi frigea câte un pui în cenuşa fierbinte, cum a văzut că făcea buna ei măicuţă, cocea cartofi, pe care îi mânca cu unt şi cu smântână, şi ouă de găină şi alte bunătăţi.

La fereastra ei veşnic veneau păsărelele să le dea mâncare. Dimineaţa, înainte de răsăritul soarelui, veneau şi-i cântau privighetorile, piţigoii, pitpalacii, pupăza, cucul şi toate cântătoarele. în cântecul lor dulce, fata îşi deschidea ochii, şi, deschizându-le

189 mama, vitregă

190 necaz, pacoste pe capul cuiva

191 turtă de mălai coaptă în cuptor

fereastra, îi intrau în odăiţa ei, şi-i adunau toate fărâmiturile, altele se scăldau în cenuşa rece cu aripioarele lor, şi ea le privea cu nespus drag.

împărăteasa cu fetele ei au plecat la petrecere: Cenuşotea s-a apucat să aleagă macul din mei, aşa cum i-a. Poruncit măştihoaie-sa. A întins pe masă o faţă albă şi a luat un pumn de mac şi l-a întins pe faţa albă, şi a început să aleagă macul. Câteva păsărele mici, văzând meiul întins pe masă, veniră şi se aşezară pe faţa mesei, şi cât timp ai bate-n palme, mâncară tot meiul. Fata, bucuroasă de ajutor, vărsă câţiva pumni de mac pe faţa mesei, şi deodată, la chemarea surioarelor lor, se adunară atâtea păsărele, că nu mai. Aveau loc pe masa destul de lată, şi, în câteva minute, pe masă rămase o bună, grămadă de mac.

Fata se gândi atuncea să aşeze câteva cearşafuri mari în faţa ferestrei ei şi să verse tot sacul cu mac pe ele. Venind fratele la ea s-o vadă ce face la rugămintea ei, fratele a luat sacul întreg şi l-a vărsat pe cearşafuri. într-o clipeală Au se mai vedeau cearşafurile de mulţimea păsărelelor, care grăbeau să-i ajute prietenei lor. N-au trecut două-trei ore, şi pe cearşafuri era numai mac curat. Fetiţa, bucuroasă peste măsură de isprava făcută, adună macul şi-l vărsă pe rând în sac (căci dusese sacul gol în odăiţa ei). Se duse la culcare. Pe la miezul nopţii, s-a sculată din somn, a luat nuca de argint şi i-a zis:

„Dă-mi haina, nucuţă dragă!”

Fetiţa a luat haina de argint şi a îmbrăcat-o, şi-a pus coroniţa pe cap şi pantofii în picioare, şi a ieşit prin fundul grădinii şi s-a dus şi ea la petrecere. Când a intraţi în sala mare, toţi împăraţii, craii cu împărătesele şi crăiesele lor, o înconjurară şi se minunară de frumuseţea ei şi de haina, coroniţa şi pantofii ei de argint, ca şi care nu s-a mai pomenit.

Prinţii se întreceau între ei, care de care să se prindă în horă cu ea. Mamele prinţilor întrebau şi pe unii şi pe alţii, a cărui, împărat ar putea fata, căci ea era singură, şi n-avea pe nimeni cu ea.

Nu după mult timp, fata ieşi din sală şi îşi şterse urma, nevăzută de nimeni. Intră în odăiţa ei, luă nuca şi zise:

„Pastrează-mi haina, nucuţă!”

Nuca îi luă haina, coroniţa şi pantofii, le închise bine. Fetiţa, fericită, a luat nuca şi a pus-o la loc bun, şi se culcă mai departe.

Dimineaţa s-a sculat, şi-a primit păsărelele, le-a îmbiat cu mâncare, dar ele erau sătule.

Când stătea la sfat cu ele, iacă şi otrava de măştihoaie veni să vadă, ce a făcut Cenuşotca şi îi zise:

— Ce-ai făcut, Cenuşotcă-Potcă? N-ai putut face nimic?!

— Ba am făcut! Iacă aici în sac e macul, poţi face plăcintă când vrei.

— L-ai ales tot? o întrebă măştihoaia.

— Cum mi-ai spus, aşa am făcut!

Bătrânei era să-i crape inima de necaz, că nu i-a ieşit bine planul, şi plecă ca opărită. Nu mult după ce plecă aceasta, veniră şi feţele ei, voioase, şi începură să-i povestească ca să o necăjească, fiindcă ea n-a fost la petrecere. I-au spus de atâţia prinţi şi de prinţese frumoase şi de unii cu o haină toată-toată de argint, cu o coroniţă, şi cu pantofi de argint. Şi se lăudau cum şi-au petrecut de bine, şi că deseară iară merg la petrecere.

— Mergeţi, că e foarte frumos, că am văzut şi eu tot, şi a fost ceva ca-n poveşti, dar mai ales fata aceea cu haina ei de argint, cu coroniţa şi pantofi orii tot de argint, a fost o minune!

— De unde ai văzut tu toate aşa de bine? o întrebară fetele foarte mirate şi cu ciudă.

— M-am suit în mărul nostru din grădină şi de-acolo am văzut bine, tot.

Fetele alergară la mama lor şi îi spuseră că şi Cenuşa-Potca a văzut toată petrecerea din vârful mărului din gradina.

în zadar a încercat împăratul blândeţea şi cu frumosul, ca doară va scapă mărul de secure, dar n-a izbutit, şi, ca să aibă pace în casă a poruncit să fie tăiat mărul numaidecât. Şi mărul a fost tăiat.

Fetele măştiboaiei se făceau că sunt voioase, dar ele era foarte triste în inima lor căci prinţii deloc nu se îmbulzeau la ele. Le luau la horă doar din datorinţă, ştiind că sunt fetele, împărătesei, dar nu şi a împăratului. Fericită cu adevărat era Cenuşotca noastră.

Măştihoaia a venit din nou cu un alt sac de mac cu mei, dându-i aceeaşi porunca ca şi ieri. Cenuşotca, într-adevăr, s-a bucurat, caci avea cu ce să-şi hrănească prietenele ei dragi. Şi cum a plecat aceasta de la ea, a luat cearşafurile şi le-a întins tot în acelaşi loc. A cărat încet macul amestecat cu mei şi l-a vărsat pe cearşafuri, până când, l-a terminat tot. După o oră-două, macul era ales.

Fata l-a dus şi l-a vărsat tot în sac. Seara, măştihoaia cu fetele au plecat iarăşi la petrecere. Cenuşotca s-a culcat. Pe la miezul nopţii s-a sculat, a luat nuca de aur de la locul ei, şi i-a zis:

„Dă-mi haina, nucuţă dragă!”

Şi îndată-i căzu în braţe haină frumoasă de aur.

Se îmbrăcă, îşi puse în cap coroniţa şi în picioare pantofii. Ieşi încet pe portiţa din dos, pe care nu umblă nimerii, şi merse spre sala, unde eră petrecerea. Toţi cei care erau în sală statură ca înlemniţi. Nu ştiau ce să creadă. împărătesele şi crăiesele, care aveau feciori de însurat, ar fi vrut să ştie cine-i fata asta „frumoasă ca ruptă din soare, căci – ziceau ele – asta nu e făptură pământească, oi curat cerească.

Veniră îndată toţi prinţii, după rang şi după vârstă, şi o luară în horă, unul după altul ca să se poată mândri că au jucat cu cea mai frumoasă fată de pe pământ. Toată sala numai despre ea vorbea, şi numai la ea se uita.

După câteva ore, într-o pauză potrivită, fata dispăru ca o nălucă, se îndreptă neurmărită de nimeni şi, ajungând la portiţă, intră în grădină, şi de aci în palat, în odăiţa ei dragă. Luă nuca de aur şi-i zise:

„Păstrează-mi haina, nucuţă!”

Dimineaţa (Cenuşotca se sculase de dimineaţă, ciripi păsărelele, făcând gălăgie mare, ca să le dea iarăşi mei, c-au venit alte, flămânde) n-a mai putut dormi. Gureşele acestea n-aveau astâmpăr, nici răbdare, zadarnic buna lor ocrotitoare, le îndemna să mai aştepte puţin. Iacă aduce bată-l crucea pe măştihoaie, care intră în odăiţă, iar cârdul gureşelor, dispăru de spaima acestei îndrăcite.

— Cenuşotco-Potco! Ce ai făcut astă-noapte?

— Iacă!

— Tot l-ai ales? zise măştihoaia.

— Tot, după cum vezi, răspunse voioasă fata.

— Mă duc să-ţi mai aduc un sac!

— Adu-l, că-l fac bucuros, răspunse iarăşi fata. Măştihoaia plecă repede şi se-ntoarse cu un sac mai mare decât ceilalţi. Fata nu zise nimic. Răsărind soarele, luă cearşafurile şi le întinse afară, luă câteva oale de mac cu mei şi-l vărsă pe ele şi lăsă să-şi umple bine guşile pasarelele flămânde. Apoi, din când în când, le mai ducea

alte oale.

Pe la amiaz tot macul era ales, îl cară încet şi îi vărsă în sac. Când fu gata scutură cearşafurile şi le aşeză la locul lor, iar fata ieşi în grădină.

Umblând printre flori, văzu lângă gard doi arbori înalţi. Erau acolo doi arbori puturoşi, înalţi, şi şi-a pus în gând să spună fetelor, dacă o vor întreba, că din cel mai nalt a văzut petrecerea, că-i păru rău după mărul tăiat, căci făcea mere foarte bune.

Se întoarse în odăiţa ei, să-şi gătească ceva de mâncare, căci de câteva zile a rămas singură, căci tatăl şi cu fratele ei erau duşi prin ţară cu treburi.

Când aduna cenuşa de pe vatră, iacă şi fetele măştihoaei veneau să se laude cu ce au văzut la petrecere şi s-o necăjească.

— Ce faci, Cenuşotcă-Potcă? Tot cu cenuşă umbli?

— Da! Pentru că am auzit odată o poveste foarte frumoasă, că din cenuşă a ieşit odată o pasere minunată.

— Vai, să vezi cât de frumos a fost astă-noapte la petrecere! Cu mult mai frumos ca în prima noapte.

— Ştiu foarte bine şi eu. Am văzut şi pe fata aceea frumoasă cu haina de aur, cu coroniţa şi pantofii de aur, răspunse fata.

— De unde ai văzut aşa de bine? o întrebă una din. Ele.

— Este acolo lângă gard un lemn înalt cu frunzele puturoase, m-am suit în el şi de acolo am văzut foarte bine, răspunse iar.

Nu ştiau cum s-o necăjească, căci nicicum. Nu izbuteau cu planul lor. Ea era tot veselă şi voioasă, iar ele ca vai de ele.

Merseră repede la mama lor şi-i spuseră iar că Cenuşotca şi astă-noapte a văzut tot, dintr-un lemn înalt, de lângă gard, care are frunze puturoase.

Când veni tatăl ei acasă, măştihoaia s-a dus la el şi i-a spus să taie numaidecât lemnul acela puturos de lângă gard.

împăratul îndată dădu poruncă să fie tăiat lemnul acela. Şi după un ceas lemnul fu culcat la pământ.

în seara a treia, fetele iarăşi plecară cu mama lor la petrecere. Pe la miezul nopţii Cenuşotca noastră se sculă din pat odihnită bine, luă nuca de diamant şi îi zise:

„Dă-mi haina, nucuţă dragă!"

Haina îi căzu în braţe. Se îmbrăcă, îşi potrivi bine coroniţa în păr, îşi încălţă pantofiorii şi ieşi din odăiţă, trecu în grădină şi ieşi pe portiţa din grădină, ca şi până aci. Pe aici nu umbla nimeni.

Merse încet spre sala unde era veselia.

S-a nimerit să intre chiar când hora era mai în toi. Cum a intrat câţiva paşi, toată lumea s-a oprit din joc, muzicanţii au: înlemnit, iar fetele şi prinţii împăraţilor şi crailor s-au adunat în jurul ei şi-i priveau cu drag toate podoabele ei de mare preţ. împăraţii şi craii cu femeile lor se întrebau mereu: Cine şi a cui ar putea să fie? Şi nimeni nu ştia această mare taină. împărătesele şi crăiesele începură să zică în şoaptă că fata asta e căzută din cer.

Muzicanţii începură să cânte şi prinţii se călcau pe picioare şi se înghesuiau, ca să poată ajunge să joace cu fata aceea în horă. Toţi prinţii au avut norocul să joace cu ea, ba unii mai îndrăzneţi au jucat-o şi de două ori.

Obosindu-se muzicanţii, s-a oprit hora, pentru ca să se mai odihnească, să-şi şteargă sudorile şi să-i mai astâmpere setea. în acest timp, fata s-a strecurat prin umbra nopţii, cunoscând bine locul, şi se îndreptă spre grădina lor. Spre necazul ei, călcând într-o crăpătură sau într-o urmă, i-a rămas pantoful acolo. L-a căutat ea, dar fiind întuneric beznă, nu l-a putut afla. N-a spus nimănui nimic, s- a culcat cu gândul la pantof.

Dimineaţa s-a sculat mai târziu. Şi-a văzut liniştită de trebuşoarele ei, ca şi când nu s-ar fi întâmplat nimic. Venind tatăl său mai devreme acasă cu fratele ei, acesta i-a cerut voie tatălui său să meargă la Sfânta Vineri, că i-a făgăduit că-i va da o zână, când va vrea să se însoare.

— Mergi, dragul meu, că ţi-a sosit vremea să te însori, îi răspunse împăratul..

Feciorul de împărat şi-a pregătit merindea de drum, a scos, căluţul său din grajd, şi-a aşezat în spatele lui lucrurile trebuincioase, precum şi: jirul de păr de iepure, cornul, cureaua şi punguliţa cu floarea de busuioc.

Şi-a luat rămas bun de la toţi şi zicând:" Doamne-ajută", a plecat la drum.

Cunoscând bine acum drumul, a ajuns la casa Sfintei Vineri mai repede ca întâia dată. Văzându- i, Sfânta Vineri îl întrebă:

— Ai venit să te însori?

— Da, maică Sfântă! răspunse voinicul.

— Bine, dragul meu, iacă mă duc să-ţi aduc pe aceea care ţi-e ursită să-ţi fie soţie.

Sfânta Vineri ieşi şi nu peste mult se întoarse ţinând de mână o zână frumoasă ca sfântul soare.

— Iacă, dragul meu, aceasta e mireasa ta. Ia-o şi să vă duceţi sănătoşi la casa tatălui tău şi vă faceţi nuntă, zise Sfânta Vineri şi-i binecuvânta.

Feciorul împăratului îşi scoase oglinda şi uitându-se în ea gândi că ar fi bine, să aibă o trăsură domnească trasă de şase cai. în clipeala aceea se pomeni cu o trăsură de toată frumuseţea. Sfânta Vineri veni cu două zâne tinerele, ţinându-le de mână, şi zise zânei-mirese:

— Iacă, îţi, dau aceste două zânişoare, ca să te ajute în treburile casei, iar când le va veni rândul să se mărite, să vă îngrijiţi de ele ca şi de nişte surori bune, şi să le măritaţi.

— Bine, maică Sfântă! Aşa vom face!

Acum feciorul de împărat şi-a luat mireasa de mână şi amândoi luară câte o zânişoară de mână, se duseră în faţa Sfintei Vineri şi i se închinară, apoi îi sărutară pe rând mâinile şi poala hainei. Sfânta Vineri i-a sărutat pe frunte şi i-a binecuvântat.

După aceasta s-au urcat în trăsură şi aţi plecat.

Ajungând la palatul împăratului, aici se făceau pregătiri mari de nuntă. Feciorul de împărat credea că aceste toate se fac pentru, el şi pentru mireasa lui. Bucuria împăratului şi a Cenuşotcii era foarte mare, şi împăratul spuse feciorului său, după ce se îmbrăţişară cu toţii:

— Tocmai bine îţi venit, dragii mei copii, ca să fac amândouă nunţile deodată! şi a ta şi a surorii tale dragi.

— Vai, la aşa bucurie mare nici c-am visat!

Şi, merse şi-şi îmbrăţişa sorioara, iar aceasta se înfăţişă cu cele trei zâne.

Ce se întâmplase? După plecarea feciorului de împărat, a venit la palat un prinţ frumos, feciorul mai mare împărat, îmbrăcat numai în haine scumpe, cusute numai cu fir-de-aur, şi cu cai arăpeşti, toţi în şei şi frâne bătute în diamante, briliante şi smaralde, de-ţi luau vederile când te uitai ia ei. Prinţul era ca soarele căzut din cer; pe pământ. Acesta, luând parte la petrecerile împărăteşti, a văzut fata aceea îmbrăcată în diamant din tălpi până în creştet, a întrebat în toate părţile cine e şi unde e acea fată minunată, căci el i-a aflat pantoful, care l-a pierdut, dar nime-n-lume nu i-a putut da niciun răspuns, căci el voia s-o ia de soţie.

Văzând că nu poate da de urma fetei, amărât şi necăjit, a plecat cu toţi însoţitorii în ţara lui, departe spre răsărit.

Aici l-a primit cu bucurie tatăl său, împăratul, dar văzându-l foarte trist şi îngândurat, îl întrebă:

— Ce-ţi lipseşte, fiul meu drag? Poate ai văzut vreun prinţ străin îmbrăcat în haine mai frumoase şi mai scumpe decât ale tale, ori căi mai frumoşi şi mai împodobiţi decât ai tăi?!

— Nu, înălţate împărate, şi tatăl meu drag. Niciun împărat din câţi au fest acolo – şi-au fost mulţi de tot – nu s-au putut asemăna cu mine,

— Nici cu hainele, dar nici cu caii. De prinţi nici nu-ţi mai pomenesc! îi răspunse feciorul.

— Atunci care ar putea fi durerea ta mare? îl întrebă din nou tatăl său.

— Iată care-mi este durerea: şi scoate din sân un pantofior de diamant. în ultima noapte de petrecere, pe la miezul nopţii, a venit la petrecere o fată frumoasă cum nu cred să se mai găsească una, şi era îmbrăcată din tălpi până-n creştet numai în diamante. Cum am dat cu ochii de ea, am luat-o şi am intrat cu ea în horă. Dar, aşa, ca la petrecere, au venit unul după altul şi au jucat-o toţi prinţii, şi numai eu singur am fost care am jucat cu ea de două ori. Muzicanţii, fiind obosiţi, s-au oprit din cântat. Şi în acest timp minunea aceea de fată a dispărut ca o nălucă. A doua zi, neputând dormi toată noaptea, fiind cu gândul la fată, m-am sculat şi am plecat să-mi mai treacă de necaz. Mergând aşa fără niciun rost, cu capul în pământ, mă pomenii cu un pantof de diamant, în faţa mea. Era pantoful pe care îl purtase această fată picată din cer. Am ridicat de jos pantoful şi m-am uitat să văd nu cumva o fi şi fata prin apropiere, dar n-am văzut niciun suflet de om. M-am întors voios la gazda mea, am intrat în odaia mea şi m-am culcat şi am dormit ca mort. După ce m-am sculat „am început să întreb şi pe unul şi pe altul, în toate părţile, cine cunoaşte acea fată. Toată osteneala şi alergătura a fost în zădar. îmi vine să cred, ceea ce spuneau unele împărătesc că aceea a fost numai o nălucă!

— Nu te necăji, dragul meu, dă-mi pantoful mie şi eu îţi voi aduce dezlegarea acestei taine. E în împărăţia mea un mare cetitor de stele şi mare vrăjitor, care dezleagă orice taină, fără niciun greş, îi spuse tatăl său, şi plecă.

Peste puţin timp, veni împăratul plin de voie bună şi-i spuse fiului său:

— Fata Teste a împăratului care a făcut petrecere, şi pe fată o găseşti în palatul împăratului, şezând pe vatra focului, plină de. Cenuşe, făcându-şi singură mâncarea, căci mama ei este de mult moartă, şi are o măştihoaie, care ar vrea s-o vadă moartă, ca să-şi poată mărita cele două fete ale ei, urâte ca mama-pădurii.

Cum auzi feciorul împăratului dezlegarea dată de acel cetitor de stele, se pregăti de drum, îşi luă cei mai buni ostăşi din toată oastea împărătească şi cei mai aprigi cai, şi pomi la drum.

După câteva zile grele de drum obositor „ajunseră în ţara împăratului cu petrecerea, şi se îndreptară spre palatul împărătesc. Cum ajunseră în faţa poftii, prinţul dete cu iataganul în poartă, şi-ndată veni împăratul.

— Mulţi ani să trăieşti şi să stăpâneşti, înălţate împărate! Iacă, eu, feciorul împăratului împăraţilor de la Soare-răsare, ara venit să te întreb: ai înălţimea ta aici în palat o fată frumoasă, care are haină, coroniţă şi pantofi de diamant?

— Am, dragul meu prinţ! Este fata mea! răspunse împăratul, dar de unde ai aflat taina astă? Căci nime-n lume nu ştie, numai eu, fata mea şi fiul meu.

— înălţate împărate, răspunse prinţul, eu am fost la petrecerea pe care înălţatul a dat-o, şi în noaptea a treia a venit o fată frumoasă ca soarele şi am văzut-o şi am jucat cu ea în hora, dar după câteva hore, ea a dispărut ca un vis fi n-am mai văzut-o. A doua zi am aflat pantoful acesta de diamant, şi am început să întreb şi de frunză, şi de iarbă, unde-i fata şi care-i fata, dar n-am putut afla nimic. Necăjit din

cale-afară, am plecat spre casă, crezând că a fost numai o vedenie. Ajuns acasă, mi-am plâns durerea tatălui meu. Tatăl meu, care numai pe mine mă. Are pe lume, mi-a cerut pantoful şi a plecat cu el la un mare cetitor de stele şi vrăjitor mare. Şi acesta i-a spus că aici se află acea minunată fată, şi dacă e fata – înălţatului împărat, eu îl rog pe înălţatul împărat să mi-o deie de soţie.

— Bine, dragul meu, dacă tu ai aflat pantoful ei, înseamnă că ea e sorocită să fie mireasa ta.

— Vino s-o vezi, îi zise împăratul.

Feciorul de împărat descăleca şi plecă cu împăratul, iar însoţitorii lui fură duşi să aşeze caii.

Când ajunseră la odăiţa fetei, tatăl ei îi deschise uşa şi feciorul de împărat îi arătă pantoful şi zise:

— Preafrumoasă fată! Cunoşti pantoful ăsta?

— Da', îl cunosc! răspunse fata, gata-gata să plângă de ruşinea tatălui ei, căci greşise că s-a dus la petrecere fără ştirea lui.

— Am venit să te cer de la tatăl tău. Vrei să-mi fii mireasă, să fii Împărăteasa-împărăteselor?

Fata se uita în ochii tatălui ei şi aducându-şi aminte de dulcea ei maică, moartă de mult, începu
să plângă în hohote. După ce se linişti, tatăl ei, mângâind-o ca un, părinte bun, care o iubea foarte mult, îi zise:

— Buna mea fiică, te-ai făcut fată mare şi ţi-a venit şi ţie timpul să te măriţi. Ce zici? Place-ţi de prinţul acesta bogat, care a venit să te peţească, să te facă Împărăteasa-împărăteselor?

— îmi place foarte mult de el, şi numai cu el vreau să mă mărit, tată drag, răspunse fata, căci şi buna mea măicuţă mi-a spus în vis să mă mărit cu el, şi eu de aceea am plâns, căci mă gândeam şi îmi ziceam: Oare de ce nu i-a dat Dumnezeu zile, ca să fi trăit să ne vadă pe amândoi fericiţi?

împăratul a dat poruncă să se pregătească toate cele de lipsă la o nuntă mare împărătească. Când erau pregătirile mai mari, atunci ajunsese şi feciorul împăratului cu mireasa lui. Acum bucuria era îndoit mai mare. Nunta celor doi fraţi s-a făcut deodată.

S-au trimis crainici-chemători pe la toţi împăraţii şi pe la toţi craii, mici şi mari, din toate colţurile lumii; au fost chemaţi toţi Feţi-frumoşii şi toate zânele. Venit-au şi oaspeţi nechemaţi: toate prietenele Cenuşotcii, mii şi mii de păsărele, toate cântăreţele pădurii, au venit să ţină loc de muzicanţi, ca să înveselească. Nunta. Veniţ-au iepuraşii şi la invitarea lor toţi fraţii lor din împărăţia pădurilor: vulpile, lupii, urşii, căprioarele, veveriţele, încât era greu pământul de atâta lume.

Când au placat tinerii, la cununie, păsările mergeau în frunte, cântând pe întrecute şi umplând văzduhul cu glasurile lor. Zânele şi Feţi-frumoşii, cu braţele încărcate de flori, le presărau înaintea mireselor şi a mirilor, iepuraşii cu vulpile se ţineau pe după cap, la fel lupii şi cu căprioarele şi chiuiau cât îi ţinea gura. Urşii şi codaşii ceilalţi veneau în urma nuntaşilor, prinşi cu toţi în horă aprinsă de mai mare dragul.

De la cununie, nuntaşii s-au întors la palat. Aici i-au aşteptat mese întinşe şi încărcate cu toate bunătăţile lumii, fel de fel de mâncări alese, ca la nunţile împărăteşti.

în fruntea mesei s-au aşezat mirii şi miresele, apoi împăraţii şi craii cu soţiile lor, prinţi şi prinţese, şi la urmă preafrumoasele zâne, toţi după vârstă şi după rang.

La mese serveau iepuraşii şi veveriţele toate mâncărurile. Ursuleţii serveau

beuturile cu vedrele şi cu ploştile. Căprioarele aduceau plăcintele, iar lupii, fripturile.

Muzicanţi au fost păsărelele. Capelmaistru[192] era cocostârcul; care bătea tactul. Privighetorile cu întreaga lor oaste de cântăreţi neîntrecuţi în toată lumea au desfătat nuntaşii trei zile şi trei nopţi fără-ncetare. S-a întins hora cât vedeai cu ochii.

A fost o nuntă cum nu s-a mai pomenit de când se fac nunţi pe lume.

Am fost şi eu ia nunta celor doi fraţi, dar n-am fost chemat, ci aşa, din întâmplare. Fiind vânător, într-o zi când stăteam la pândă să prind un cerb, m-am luat după el, şi-am tot alergat peste dealuri, peste văi, ca doară l-oi ajunge undeva la loc potrivit, ca să-l iau la ţintă, şi m-am pomenit că cerbul intrase în mijlocul horii, ca să scape de mine. Eu îndată m-am întors în altă parte, ca să poată nuntaşii să se învârtească în horă, şi un iepuraş bătrân, dând ochii cu mine, m-a luat de mână bucuros de întâlnire, că, mă rog Dumneavoastră, era chiar dintr-un sat cu mine, m-a dus la bucătăria împăratului, unde el cu fraţii lui, tot de pe la noi, m-au omenit, aşa ca la o nuntă mare împărătească. Să fiu împărat, dacă voi minţi!

Petrişor, feciorul lui Sfarmă-Piatră

poveste din Banat

Sfarmă-Piatră, fratele lui Strâmbă-Lemne, avea un fecior care îi semăna foarte bine, parcă ar fi fost tăiat din el.

Văzându-se şi el fecior mare ca şi toţi feciorii de voinici vestiţi şi cunoscuţi de toată lumea, auzind şi văzând atâtea minuni făcute de tatăl său, s-a rugat de el să-i dea voie să meargă-n lume, ca să cunoască şi el lumea, căci doar n-o să stea toată viaţa să se ţină de poala hainei lui maică-sa, şi să-i păzească cloştile, ori să-i caute găinile, să le vadă care-s cu ou. Tatăl său îi spuse să plece dacă se simte destul de tare, şi să bage bine de seamă, că în lume sunt mai mulţi oameni răi decât cei buni, şi mai mulţi proşti decât cei înţelepţi, şi dacă va avea vreodată nevoie de vreun prieten, să-şi aleagă numai dintre cei înţelepţi, care întotdeauna îi vor putea da un ajutor.

I-a pus maică-sa merinde de drum, şi luându-şi rămas bun de la părinţi a plecat. După o cale destul de lungă s-a oprit lângă o gireadă mare de paie, la umbra ei, că era vară. Se aşeză la umbră şi scoţându-şi merindea, a început să mânce. Săturându-se bine merse în apropiere la o fântână, şi-şi stâmpără setea cu apa rece ca sloiul. Venind încet spre căpiţă, şi uitându-se după un cocostârc, care se rotea pe deasupra girezii de paie, văzu aruncând din cioc un jeratic aprins. Se urcă repede pe gireadă, şi luându-l, îl aruncă jos. Pe locul unde a căzut jeratecul, era culcată la soare o şerpoaică, şi atingând-o jarul, i-a ars pielea şi o durea grozav arsura. Petrişor, fiind milos din fire, a luat şerpoaica şi a scoborât-o jos pe pământ. Se duse şi culese câteva frunze uscate, le puse pe jeratic şi le făcu cenuşe şi cu un cuţit adună cenuşa de pe jeratic şi după ce se răci, o presură pe arsură.

Luându-şi merindea, Petrişor o luă şi pe şerpoaică, ca să nu vină cocostârcul s-o omoare. Mergând pe mijlocul drumului, deodată se întâlneşte cu împăratul şerpilor, care venea să-i dea ajutor fetei. Cum îl văzu împăratul pe Petrişor cu fetiţa lui în braţe, îi veni să-l înghită de bucurie.

— Ce s-a întâmplat cu fata mea? îl întrebă acesta.

— D-apoi iacă cum: eu veneam de la fântână, unde am fost să beau apă, şi venind spre o gireadă mare de paie, la umbra căreia mă odihnisem, am văzut un

192 dirijor al unei orchestre mici

cocostârc, care ducea în cioc o bucată de lemn, care la un capăt avea jeratic, şi se tot învârtea în zbor pe deasupra girezii, şi deodată aruncă lemnul arzând pe ea. Eu, temându-mă că se aprind paiele, şi stăpânul lor va crede că eu le-am dat foc, mă urcai repede şi luând lemnul l-am aruncat jos, departe de paie. Căutând să văd dacă nu a căzut jar pe locul acela, văzui un şarpe încolăcit, cu pielea friptă, nemaiputându-se mişca de usturime. L-am luat în braţe şi l-am scoborât. Am cules câteva frunze uscate şi punându-le pe jar le- am făcut cenuşe pe care am presărat-o pe rană.

— Dragul meu, prieten şi frate, nu ştiu cum şi cu ce te-aş putea răsplăti pentru binefacerea aceasta. Vino până la mine, la palatul meu, care e în vârful dealului din faţa noastră, în mijlocul pădurii. Acolo îţi voi arăta toată bogăţia mea, şi-ţi dau să-ţi alegi din ea trei lucruri care îţi vor plăcea mai mult. Tu vino în urma mea, căci eu îmi iau fata şi plec repede, ca să-i pun pe arsură o unsoare care vindecă numaidecât.

împăratul, grăbit, îşi luă în gură fetiţa şi se făcu nevăzut, ca o nălucă. Petrişor merse pe urma lui, şi urcându-se pe deal, văzu pădurea. Aci îl întâmpină un şarpe, care îi spuse:

— Ai grije, dragul meu, când împăratul nostru îţi va da să-ţi alegi ce vrei din averea lui, tu să-ţi alegi: calul cel mai slab, care e năzdrăvan; paloşul cel mai ruginit, care omoară toţi duşmanii şi cămaşa lui de şarpe, cea mai veche şi ruptă, care e fermecată; cine o îmbracă se poate schimba în ori ce fiinţă de care sunt pe pământ într-o clipeală. Petrişor îi mulţumi pentru sfat şi-şi văzu de drum. Când a ajuns la palatul împăratului, acesta îl aştepta în poartă, apoi îl conduse într-o odaie mare, sclipitoare, de-ţi lua vederile, apoi trecură într-un grajd plin de cai, care de care mai graşi şi mai frumoşi, iar tocmai în fund dete cu ochii de un cal bătrân, slab, numai oase şi piele şi plin de râie şi de bube. împăratul îl întrebă:

— Dragul meu Petrişor, care din caii mei îţi place mai mult? Alege-ţi care-ţi place!

Pe trişor îi răspunse:

— Mie-mi place mai mult pe ăsta slab, ca să-l îngrijesc i să fac din el un cal frumos!

— Vai, dragul meu, din atâţia cai frumoşi, chiar pe ăsta râios ţi l-ai ales? îi spuse împăratul.

— Lasă-l, răspunse feciorul, căci ăsta-i pentru mine!

— Bine, dragul meu, zise împăratul, mă bucur că mi-am aflat un prieten bun şi înţelept, acum să trecem în odaia de alături, să-ţi alegi şi celelalte două lucruri.

Intrară alături, unde erau fel de fel de lucruri scumpe: numai mătăsuri, argintării şi aurituri de toată minunea. Aici Petrişor căuta cu ochii să vadă unde e paloşul cel ruginit şi cămaşa împăratului. După multă cercetare, află între alte multe vechituri, un paloş plin de rugină, dar cămaşă nu vedea deloc. Se învârti de vreo câteva ori prin toate colţurile şi după ce ridică nişte vechituri, află şi cămaşa. O luă în mână şi merse să ia paloşul. Când îl văzu împăratul cu cămaşa şi cu paloşul cel ruginit îşi dete îndată seama că Petrişor e un al doilea Sfarmă-Piatră, care are să întreacă pe tatăl său, şi nu-i mai spuse nimic. Calul ales îl aştepta nerăbdător la poarta palatului. Petrişor mulţumi prietenului său pentru toate darurile primite. Acesta, la plecare, îi mai spuse feciorului că atunci când va avea vreun necaz, să nu uite că-l are prieten, care oricând îi va sări în ajutor. Se îmbrăţişară, şi-şi ziseră: întâlnire bună! Petrişor îşi luă căluşelul şi, când ajunseră aproape de marginea pădurii, calul începu să-i vorbească noului său stăpân, şi-i spuse:

— Drag stăpânul meu tânăr, mă bucur nespus de mult că din atâţia cai

tineri şi frumoşi m-ai ales pe mine. Te rog să mă laşi slobod, ca să-ţi arăt cine sunt şi cine am fost.

Petrişor, mirat că bătrânul cal vorbeşte, îl lăsă din mină. Acesta se dete o dată peste cap, şi dintr-o dată se schimbă într-un căluşel tânăr, frumos şi gras ca un pepene, care sărea în două picioare şi sforăia pe nas de bucuria mare ce l-a cuprins, apoi oprindu-se în faţa stăpânului său, îi spuse:

— Drag stăpânul meu, încalecă-mă şi te apucă bine cu amândouă mâinile de coama mea, ca să mă cunoşti, căci de când te-a născut maică-ta n-a mai pus nime şaua pe mine şi tot aşteptam să te ştiu fecior mare, ca să vii să mă iei de tovarăş la isprăvile tale, şi să întineresc şi eu din nou.

Feciorul nostru dintr-o săritură fu în spatele calului şi se prinse bine cu amândouă mâinile de coama lui. Acesta sări în două picioare, apoi luându-şi avântul, se ridică în vânăţia cerului, încât norii albi de sub ei se vedeau ca nişte lâni de oi albe, întinse la soare.

După un ocol în jurul lumii, calul se îndreptă spre pădurea unde era palatul împăratului-şarpe, ca să-şi ia rămas-bun de ia locurile unde şi-a petrecut tinereţele. De aci plecară spre soare-răsare.

Căluşelul lui îl purta pe voinicul nostru ca vântul şi ca gândul. într-o zi, când călătoreau mai bine, o albină se aşeză pe urechea calului şi-i şopti să se întoarcă din drum, şi să alerge cit mai repede spre palatul zmeului din Valea Iadului.

— Drag stăpânul meu, îi spuse calul, trebuie să mergem cât mai repede până la palatul zmeului cu nouă capete, că acesta a omorât pe tatăl tău şi acuma îl sărează într-o bute mare. Zmeul ăsta a furat pe sora ta, şi tatăl tău s-a dus să se lupte cu el şi să scape pe sora ta, dar zmeul, fiind mai tare, l-a omorât.

N-a trecut ca de când vă povestesc, şi iată că în faţa lor văzură palatul. Calul îi spuse lui Petrişor:

— Mergi la zmeu şi prinde-te cu el la luptă, căci ai să-l învingi. Eu te aştept aici.

Stăpânul căluşelului îşi îmbrăcă cămaşa şarpelui, şi-şi încinse paloşul şi merse să dea faţă cu zmeul. Când ajunse la poartă, izbi din răsputeri cu paloşul, ca zmeul să audă şi din somn. Când auzi acesta lovitura atât de puternică în poartă, nu ştia cine a cutezat să-şi bată joc de el în aşa fel.

Sări ca fript din leagăn şi alergă la poartă, o deschise. Şi văzând pe fiul lui Sfarmă-Piatră, îl întrebă:

— Vrei să-ţi sărez şi carnea ta la un loc cu a tatălui tău? Mai am ioc gol destul, şi sare am destulă.

— De astă dată, dihanie spurcată, am să-ţi dau corbilor stârvul tău să-l mânce, că e păcat să spurc sarea curată cu tine. Vino repede la luptă, căci n-am timp de vorbărie!

Zmeului nici prin gând nu-i trecea ca doară nevârstnicul acesta să fie mult mai tare decât tatăl său, Sfarmă-Piatră, şi se apropie de el tară nicio frică.

— Cum vrei să ne luptăm: în paloşe să ne tăiem, ori în luptă că-i mai dreaptă? îl întrebă Petrişor.

— Ba în paloşe să ne tăiem, căci tu eşti încă prea crud pentru luptă, până ţi s-or mai întări oasele în saramură!

— Bine zici! răspunse Petrişor, păcat că nu e pe aici nimeni, care să te audă că la urmă să aibă de cesă râdă.

Cum se apropie zmeul de fecior şi-şi încrucişară paloşele, acesta îşi învârti fulgerător paloşul său ruginit pe deasupra capetelor zmeului, în aşa fel, că opt capete

îi zburară în vânt, iar unul i l-a lăsat nevătămat, ca să-şi vadă cu ochii pieirea.

— Acum să-mi spui, jigodie spurcată, unde este sora mea?

— în odaia din fundul palatului, iar cheia e în odaia mea pe masă.

Tatăl tău e în butoiul cel mare din magazie. Dacă-mi laşi un cap întreg, eu ţi-l dau pe tatăl tău întreg şi mai sănătos de cum a fost.

— Bine, dihanie, nu ţi-l voi reteza. Mergi şi-mi vindecă pe tata! Zmeul, abia ţinându-se pe picioare şi proptindu-se de ziduri, merse în magazie, luă o unsoare care vindeca îndată orice rană cât de mare. Aşeză bucăţică lângă bucăţică şi făcu ce făcu şi veni cu tatăl feciorului întreg şi voinic cum a fost, dar mai întinerit. Tatăl şi fiul se îmbrăţişară cu mult drag.

Acum Petrişor îi porunci zmeului să se ducă îndată să-i deschidă uşa odăii surorii sale şi s-o trimită la ei. Zmeul îi şi deschise uşa şi veni cu ea în faţa lor. Toţi trei fură iarăşi veseli. Petrişor se întoarse către zmeu şi-i spuse:

— Ţi-am făgăduit că nu-ţi ratez al nouălea cap, şi ca să vezi că nu-mi calc cuvântul, nu ţi-l ratez, ci ţi-l crap în două. Aşa şi făcu. Ridică paloşul şi-i despică din vârful capului până la picioare. Luă de un picior o jumătate de zmeu, şi o scoase corbilor, tatăl său luă cealaltă jumătate şi o întinse lângă cealaltă parte şi, spălându-se pe mâini, merseră spre locul uncie era calul lui Petrişor.

Cum îi văzu calul, nu mai putea de bucurie, văzându-i pe toţi trei veseli şi sănătoşi, şi le spuse:

— Acuma, dragi stăpânii mei, merg să duc fata acasă Ia maică-sa, iar voi doi mă aşteptaţi aici, căci eu voi alerga ca gândul de repede. Acum, fetiţo dragă, urcă-te în spatele meu, şi ţine-te bine cu mâinile de coama mea, şi-n câteva salturi te vei vedea în braţele măicuţei tale dragi.

Fata, ajutată de tată-său şi de frate-său, se văzu în spatele calului, şi-ntr-o clipeală nu s-au mai zărit. Nu sfârşiră, tatăl şi feciorul, poveştile cu isprăvile lor, când iată, calul alerga ca o vijelie spre ei. Cum ajunse îl luă în spate pe Sfarmă-Piatră şi făcu aceiaşi drum. Când se văzu acesta iarăşi la căsuţa lor, nu mai putea ele bucurie şi îmbrăţişând cu drag calul, îi dori drum-bun şi mult noroc; se despărţiră ca doi fraţi. Ajuns la Petrişor, se aşezară la umbra pădurii şi traseră un pui de somn de cel călugăresc.

După ce s-au odihnit bine, s-au pregătit iarăşi de drum lung, ca să-i dea de capăt.

în marea împărăţie a zmeilor e o vâlvă turbată de groază. Tatăl zmeului pe care l-a omorât Petrişor, a visat mai multe nopţi de-a rândul că pe fiul său cel cu nouă capete l-ar fi omorât cineva în luptă şi că i-a tăiat opt capete, iar pe al nouălea i l-a lăsat întreg.

înspăimântat peste măsură de acel vis, într-o zi a plecat dis-de-dimineaţă în împărăţia feciorului său, ca să vadă ce s-a întâmplat acolo. Ajungând la palat, a găsit toate uşile şi porţile deschise, pustii. în pragul porţii şi împrejurul palatului, care sclipea ca soarele de vară, erau crescute tot felul de buruieni puturoase, printre care se desfătau în voia lor tot felul de vietăţi, de la furnici până la şerpi.

Spre cea mai mare durere a zmeului bătrân, i-a văzut în mijlocul curţii oasele goale ale fiului său albe ca zăpada, curăţate de came de corbii lacomi. Zmeul l-a plâns cu amar, mai ales când i-a văzut ţeasta capului neretezat despicată în două. îndurerat şi înfuriat cum n-a mai fost în viaţa lui, a plecat de-a dreptul la fratele său mai mic, care avea şi el douăsprezece capete. Cum ajunse în palatul acestuia, îl năpădi plânsul cu sughiţuri, şi se trânti pe un scaun. în zădar încercă fratele său sări mângâie şi să-l îmbărbăteze, şi să-i spună durerea. După ce s-a liniştit, a-nceput a-i spune:

— Dragul meu frate! Un fecior am avut, şi pe-acela l-am pierdut! După ce

furase fata lui Sfarmă-Piatră şi-l omorâse pe acesta, a venit cineva cu care a trebuit să se lupte, şi acesta, în luptă, i-a retezat opt capete, iar pe al nouălea nu i l-a retezat, ci i l-a despicat în două cu întreg trunchiul. Auzit-ai tu şi iscoadele tale, să se fi născut un astfel de uriaş atât de puternic, ca să se poată lupta cu un zmeu cu nouă capete? Eu n-am auzit, dar iată că se află! Cine-o fi, şi pe unde trăieşte? Iscoadele noastre ce fac? Dorm? într-o bună zi ne putem pomeni cu el la poartă, şi-atunci ce ne facem? Mâne dimineaţă să fii pregătit de drum lung, şi până când nu vom da faţă cu el, şi până când nu-i vom despica şi noi lui capul şi trunchiul în două, nu ne întoarcem acasă.

— Bine, frate drag, aşa vom face, răspunse al doilea zmeu.

A doua zi fratele cel mai bătrân veni să-l ia pe cel tânăr şi plecară în căutarea uriaşului, de care ei nu au nicio cunoştinţă. Ca să le fie truda mai rodnică, s-au sfătuit să se îmbrace în haine de călugări. Au făcut rost de nişte haine vechi, mătănii şi câte un desag pentru merinde. Şi aşa, schimbaţi la faţă, şi-au văzut de drum. Când se apropia seara şi se nimerea să fie în vreun sat, sau în apropierea vreunui palat, erau poftiţi de toată lumea bună de inimă, şi îi ospătau.

S-au dus, s-au tot dus, până când au ajuns la casa lui Sfarmă-Piatră. Aci s-a potrivit în aşa fel, ca să nimerească seara. Au fost primiţi cu drag şi ospătaţi bine. După cină s-au dat la poveşti, şi din vorbă în vorbă, au ajuns să le povestească călugărilor, despre marele necaz ce au avut de suferit de pe urma unui afurisit de zmeu, care le-a furat fata. Eu nu eram acasă, spuse Sfarmă-Piatră, fata mea era în grădină şi mânca zmeură, când deodată se pomeni în braţele unui zmeu puternic, care o luă ca pe o floare şi, pornind în goană nebună, a ajuns în pădurea cea de colo – şi duşi au fost. A doua zi m-am luat pe urmele zmeului şi i-am găsit conacul pe tărâmul celălalt.

— Când am ajuns la el, l-am găsit plecat. La amiază a venit ca turbat, şi când a dat cu ochii de mine, m-a întrebat: „Ce cauţi aici?” I-am răspuns că am venit să-mi iau fata, că mi-ai furat-o. N-a vrut în ruptul capului să mi-o dea. Atunci eu, foarte mâniat, i-am pus mâinile-n gât să-l sugrum, dar cum el avea nouă capete, mi-am dat seama că m-am prea grăbit, căci trebuia să iau paloşul, să i le ratez. El a scos paloşul şi mi-a tăiat grumazul. Am avut norocul de la Dumnezeu că feciorul meu, Petrişor, auzind din gura unei albine că sora sa este furată, iar eu l-am omorât de zmeul cel cu nouă capete, s-a repezit ca vântul pe-un cal năzdrăvan şi în scurt timp ajunse la poarta palatului cu pricina. Feciorul meu s-a luptat cu el şi, în prima încăierare, dintr-o singură lovitură cu paloşul, i-a retezat opt capete, lăsându-i unul, ca să-şi vadă cu ochii pedeapsa.

— Dar mare putere are feciorul dumitale. De unde are el aşa putere mare ia vârsta lui? îl întrebă călugărul cel mai bătrân.

— Hei, hei! Are el un prieten bun, care l-a făcut om. împăratul şerpilor, fiindcă i-a scăpat fata de la moarte, că era să moară arsă de vie în vârful unei girezi de paie, dacă nu o scăpa feciorul meu, Petrişor, şi drept răsplată i-a dat un cal negru năzdrăvan, uri paloş de care mor toţi duşmanii lui şi o cămaşă de şarpe, care dacă o îmbracă se poate schimba în orice fiinţă pământească.

— Şi pe unde e el acuma? îl întrebă călugărul.

— A plecat în lume, spre răsărit, ca s-o cunoască, răspunse Sfarmă-Piatră.

Atâta le-a trebuit călugărilor să ştie. Acum se sculară şi plecară să se odihnească. A doua zi dimineaţa, cei doi călugări se sculară cu noaptea-n cap, ca să-şi scurteze din cale – ziceau ei, dar ei voiau să ajungă cât mai repede să dea faţă cu Petrişor. Alergau ca doi nebuni, fără să privească nici în dreapta, nici în stânga, numai înainte.

Petrişor cu căluşelul lui drag mergeau liniştiţi, şi se opreau din loc în loc, pe unde întâlneau

lucruri de care nu se aflau în ţara lor. într-o cetate din apropierea mării a văzut lume multă adunată ca la târg. Era o nuntă mare a unei prinţese, care se mărita cu feciorul unui mare împărat. Se opri şi el să vadă nunta şi când se apropie de palatul unde era nunta, văzu pe împăratul şerpilor, prietenul său, cu împărăteasa şi cu fata lor, care acuma erau schimbaţi toţi în făpturi omeneşti. Când l-a văzut împăratul pe Petrişor a venit la el, l-a îmbrăţişat şi l-a dus la împărăteasă, ca să-l cunoască şi ea.
Fata încă s-a bucurat când l-a văzut. împărăteasa l-a sărutat şi i-a mulţumit că i-a scăpat fata de la moarte. Era aşa de frumoasă fata, ca o floare mirositoare de trandafir. Petrişor se îndrăgostise de ea tun. Tatăl fetei îi spuse să rămână şi el cu ei la nuntă, să-şi petreacă. Acesta primi foarte bucuros, şi merse să aşeze căluşelul în grajd. Petrişor s-a simţit foarte bine la nuntă, fiind în familia împăratului, şi toată noaptea a jucat în horă cu fata. înspre ziuă, împăratul l-a chemat la o parte pe fecior şi i-a dat o scoică de aur, spunându-i că ea îi va împlini orice dorinţă dacă îi va cere, şi ori de câte ori va avea lipsă de vreun ajutor, să-i zică:

— Veniţi, argaţii mei! şi într-o clipă vor fi lângă el cei patru căţeluşi năzdrăvani ai Mamii Pădurii. Apropiindu-se revărsatul zorilor, împăratul şi ai lui se pregătiră să plece spre casă. Petrişor îşi luă rămas-bun de la ei şi la despărţire toţi îl sărutară. Petrişor se în drăgostise de fată, şi s-a întors şi el spre casă.

După vreo două zile de mers, s-a oprit într-o seară la o casă boierească, cerând sălaş peste noapte. Stăpâna casei îl primi foarte bucuros şi-l pofti înlăuntru. Aici întâlni doi călugări, tot drumeţi ca şi el. Se aşeză la masă lângă ei şi începură a vorbi, ca să le treacă timpul, după obiceiul călătorilor.

Petrişor începu să le spună că a plecat într-o cale lungă prin lume, vrând s-o cunoască.

— Bine faci, zise unul din călugări, dar nu ai niciun însoţitor, numai singur ai plecat?

— Am şi însoţitor, răspunsa acesta, un căluşel pe care nu l-aş da pe-o ţară întreagă!

— Foarte bine! zise călugărul.

Acum zmeii erau foarte veseli, căci îndată îşi deteră seama că acesta este feciorul lui Sfarmă- Piatră şi spuseră că ei merg să se culce, că sunt foarte obosiţi de atâta cale bătută toată ziua cu picioarele. Ei însă nu s-au dus la culcare, ci s-au dus să se-nţeleagă cum să facă să pună mâna pe cămaşa de şarpe şi pe paloşul ruginit, în care îi stau puterile lui Petrişor. Fratele mai bătrân spuse:

— Noi să stăm toată noaptea la pândă, şi când vom auzi că el doarme adânc, intrăm la el, îi dăm să miroasă o buruiană, care îl va adormi ca mort, iar după aceea îi scoatem cămaşa şi o îmbrac îndată eu, apoi îi luăm paloşul şi ţi-l încingi tu pe lângă tine, punem în locul cămăşii o haină călugărească, şi-n locul paloşului, pe al tău. Mergem prin pădurea din apropiere şi ne grăbim să ne pierdem urma. Şi dacă totuşi el ar da peste noi, suntem înarmaţi cu cămaşa fermecată prin care nu intră suliţa şi nici paloşul nu taie. Paloşul fermecat pe cine îl atinge e mort pe loc. Calul nu-i va fi de niciun folos, poate să-i ducă hoitul acasă.

După ce toţi ai casei s-au culcat, şi Petrişor a intrat în odaia sa şi s-a pregătit de somn, că era obosit de la nuntă, mai ales că nu dormise deloc. Cum puse capul jos, adormi foarte repede şi începu a sforăi. Zmeii îşi lipiră urechile de gaura cheii şi-l auzeau cum sforăie de greu. Mai aşteptară să-şi înceapă visele frumoase. Când crezură că e cel mai potrivit moment, deschiseră încet uşa. Intrară şi-i ascultară horcăiala, unul din ei scoase buruiana adormitoare, care îi întări şi mai mult horcăitul. Scoaseră cămaşa de şarpe şi paloşul ruginit. în locul cămăşii puseră o haină călugărească, iar în locul paloşului, un paloş de al lor. Ieşiră încet şi închiseră

bine uşa în urma lor, şi ieşiră nevăzuţi şi neauziţi de nimeni, şi luând-o înspre pădure, au pierit ca o nălucă. De acum n- aveau să se mai teamă de Petrişor. Iar pentru că i-a omorât feciorul îşi va primi nu peste mult răsplata – aşa îşi făceau planul zmeii.

Dimineaţa, Petrişor îşi pregăti căluşelul şi voi să plece, înainte de plecare, acesta îi întrebă:

— Stăpânul meu drag, caută să vezi unde-ţi este cămaşa de şarpe şi paloşul ruginit.

Pipăi cu mâna şi cămaşa şi paloşul şi îi spuse că sunt la loc.

— Drag stăpânul meu, îi spuse din nou căluşelul, nu te încrede în mână, căci ea te minte, ci caută să vezi cu ochii, care niciodată nu te mint.

Petrişor desfăcu haina, care era înfăşurată într-o pătură de lână, şi află o haină neagră călugărească şi în locul paloşului ruginit află un paloş mic, care nici nu semăna cu al său.

— Ai văzut, drag stăpânul meu? Acum ce e de făcut?

Petrişor se puse pe gânduri. Nu ştia ce să facă şi i se părea că a pierdut tot ce a avut mai de preţ. Cine să fi fost cei doi călugări? Ce au căutat ei pe locurile acelea, ca să-le afle urma? îşi punea atâtea întrebări, la care nu ştia să răspundă. Deodată îşi aduse aminte de scoica dată de prietenul său împăratul-şarpe, o scoase din buzunar şi suflă o dată în ea, zicând:

— Veniţi argaţii mei!

Cât ai bate-n palme veniră cei patru căţei năzdrăvani ai Mamii-Pădurii: Aude-Bine, Vede-Bine, Repede-ca-Gândul şi Greu-ca-Pământul. Cu ochii ageri de luceferi, cu dinţi mari şi cu măselele din cele mai tari oţele. Cum ajunseră şi se opriră în faţa lui Petrişor, îl întrebară:

— Ce poruncă ne dai, drag stăpânul nostru?

— Să-mi aduceţi, vii ori morţi, pe cei doi călugări hoţi; care mi-au furat cămaşa fermecată şi paloşul ruginit pe care mi le-a dat prietenul meu şi stăpânul vostru, răspunse acesta.

Ca patru săgeţi aprinse se repeziră „căţeluşii”, şi cât ai clipi clin ochi ajunseră în mijlocul pădurii, unde erau ascunşi cei doi zmei. Căţeii năzdrăvani se aruncară în spatele lor, câte doi de fiecare, şi împlântându-şi colţii în ceafa lor groasă, îi lungi pe pământ şi începură a-i târî cum ai trage după tine o haină uşoară, până ajunseră în faţa lui Petrişor. Cum îi văzu acesta, le porunci să-i dea cămaşa şi paloşul. Zmeii le scoaseră de sub haină şi i le dete lui. Acesta luă paloşul şi se uită la el, apoi cercetă cămaşa, ca să vadă dacă nu e schimbată, scoase paloşul din teacă şi îl arătă hoţilor, apoi îi întrebă:

— De ce mi-aţi furat cămaşa şi paloşul?

— Voiam să ne facem hoţi de codru, răspunse zmeul cel mai bătrân, un vulpoi mai şiret.

Acum Petrişor întrebă pe cei patru căţeluşi şi le zise:

— Ştiţi voi cine şi de unde sunt aceşti doi călugări? Ştiţi de la care mănăstire sunt?

— Ăştia nu-s călugări, drag stăpânul nostru, răspunse Vede-Bine, ăştia sunt doi zmei din împărăţia zmeilor de pe celălalt tărâm. Pe feciorul zmeului ăstuia mai bătrân, care a furat pe soră-ta şi a omorât pe tatăl tău şi l-a sărat într-un butoi, l-ai omorât tu, de ţi-ai scăpat tata şi sora din ghearele lui. Ăstalalt e frate-său mai tânăr.

— Ei, vasăzică, de ăştia-mi sunteţi voi? apoi tocmai bine aţi nimerit pe mina mea, le spuse Petrişor. Acesta învârti paloşul deasupra capetelor lor şi potrivindu-l bine, ie reteză capetele şi-i lăsă pradă corbilor. Dete poruncă căţeluşilor să se-ntoarcă la bunul lor stăpân, iar el bucuros că a scăpat bine din necazul ce îl avusese cu călugării, îşi încalecă îndată căluşelul şi se întoarse la bunii săi părinţi.

Părinţii şi sora-sa s-au bucurat foarte mult când l-au văzut. După două, trei zile, Petrişor spuse părinţilor săi că el vrea să se-nsoare, că i-a sosit vremea să fie şi el om cu casa şi cu masa lui.

— Foarte bine, dragul nostru, îi răspunseră părinţii, cred că pe acolo pe unde ai umblat, ţi-ai aflat vreuna pe placul tău, îi spuse tatăl său.

— Da, tată, răspunse, am aflat pe fata împăratului-şarpe; o fată cum n-am mai văzut în viaţa mea aşa de frumoasă. Mine dimineaţă vin cu mine să mergem peţitori.

— Bine, dragul tatii, mergem, căci nu mi-i ruşine cu cine mă duc, zise tatăl său, şi începu să se pregătească. Petrişor, a doua zi scoase scoica din buzunarul hainei şi-i ceru să-i aducă o trăsură frumoasă cu şase cai şi două rânduri de haine frumoase pentru el şi pentru taică-său.

Cât ai sufla într-o luminare, hainele le atârnau în cuier. Tatăl şi Petrişor se îmbrăcară şi, urcându- se în trăsura care îi aştepta în curtea casei, mama şi sora le deschise poarta şi dorindu-le mult noroc şi drum bun, porniră spre împăratul-şarpe. După o cale destul de lungă ajunseră la palatul împăratului. Cum zăriră că se apropie trăsura de palatul lor, le ieşiră în cale şi le deschiseră poarta, dorindu-le bun-sosit, iar ei le ziseră: „Bine v-am găsit!” Se îmbrăţişară cu mult drag şi intrară în palat. S-au aşezat cu toţii în jurul mesei şi-au început a se întreba de sănătate, şi mai de una, mai de alta, după obicei. Sfarmă-Piatră scoase o ploscă frumoasă, şi închinând către împărat, începu să zică:

— Noi, dragii mei, suntem nişte mari vânători – şi umblând prin multe împărăţii şi craii, după vânat de soiul cel mai ales, am dat de urma unei căprioare, frumoasă cum nu am mai văzut alta sub soare, care s-a ascuns aici în palatul dumneavoastră, noi am venit să vă rugăm să ne-o daţi nouă, să o ducem cu nuntă mare la noi acasă, ca să fie feciorului nostru mireasă, căci nouă la toţi ni e foarte dragă, dar mai ales la feciorul nostru, care moara fără de ea.

— Dragul meu, răspunse împăratul, noi, drept să spun, că încă nu ne-am gândit că avem fată de măritat, şi vă rugăm să ne daţi voie să stăm de vorbă un minut-două, noi între noi, ca apoi să vă ştiu ce răspuns să vă dau. împăratul cu împărăteasa şi cu fata lor s-au retras într-o cameră să se înţeleagă între ei.

Toţi trei ieşiră afară voioşi, şi împăratul îi spuse lui Sfarmă-Piatră aşa:

— Dragii mei, aşa se vede că aţi intrat în casa, noastră într-un ceas bun. Şi nouă părinţilor, şi îndeosebi fetei noastre îi place de Petrişor, care a scăpat-o de la moarte. Şi-acum nu rămâne decât să ne pregătim de nuntă, ca să le facem bucuria deplină, ca să ne bucurăm şi noi cu atât mai mult de bucuria lor. Acum închinară cu toţi în sănătatea tinerilor.

Şi s-a făcut o nuntă împărătească, mare şi frumoasă; cum n-a mai fost de când ursul a rămas fără coadă, şi de când plopul nu mai dă roadă.

Eu n-am putut merge la nunta lor, dar povestesc aceia cum au fost că toate mâncările au fost de post: numai fripturi de viţei şi de purcei şi pui la frigare cu mujdei, despre vin, despre plăcinte vă spun câteva cuvinte: acestea toate au fost de dulce, căci şi mirii s-au dus să se culce.

Doi voinici gemeni ajung împăraţi

poveste din Banat

A fost odată ca niciodată, pe când avea şi ursul coadă. A fost odată un moş şi-o babă şi, fiindcă n- aveau copii, erau tare năcăjiţi. Odată maica sfântă s-a îndurat de ei şi le-a

dat doi în loc ele unu. Acuma bucuria lor a fost deplină. Feciorii creşteau văzând cu ochii şi erau frumoşi ca doi bujori. Moşul şi baba nu mai puteau de dragul lor. Ajungând feciori mari şi părinţii lor fiind săraci, s-au înţeles cei doi fraţi să plece la oraş, unde sunt mulţi oameni bogaţi, doar îşi vor afla vreun serviciu bun, ca să-şi poată ajuta şi părinţii. într-o zi, feciorii au spus părinţilor care este dorinţa lor, şi-i rugară să le dea voie să meargă să-şi încerce norocul.

Părinţilor le-a fost foarte greu să se despartă de copiii lor, dar dacă lor aceasta le-a fost dorinţa, nu s-au împotrivit. Mama lor le-a pregătit merinde pentru drum, şi-ntr-o bună zi, luându-şi rămas- bun, au plecat spre oraş, înspre seară au ajuns într-o pădure frumoasă, lângă un izvor şi aci au rămas peste noapte. Căutând prin apropiere crengi uscate, ca să-şi facă puţin foc, unul din fraţi a dat cu ochii de o groapă adâncă şi în fundul gropii au văzut un cerb frumos. Chemă îndată pe fratele său să-l vadă şi el. Se minunau foarte mult de el, căci era o frumuseţe rară. Deodată auziră din fundul gropii grăindu-le cerbul în graiul nostru omenesc, zicându-le:

— Dragii mei, vă rog să-mi faceţi un bine, să mă ajutaţi să ies din groapa aceasta şi eu vă voi face un mare bine din care vă veţi cunoaşte în toată viaţa. Feciorii noştri alergară îndată prin pădure şi aflând mai mulţi curpeni, făcură o funie împletită în patru-cinci fire, la capătul din jos răsuciră două cujbe tari, în care să între câte un corn, şi cu ajutorul acestei funii traseră cerbul afară din groapă. Drept mulţumită pentru această binefacere, cerbul, care era fermecat, le-a dat fiecăruia câte trei fire de păr din coama sa, spunându-le că de câte cri vor avea vreun necaz mare, să ia cele trei fire de păr, să le scuture de trei ori şi să le spună: „Veniţi, ajutoarele mele”, şi îndată vor fi în faţa lor. După aceasta, cerbul s-a făcut nevăzut.

Cei doi fraţi erau foarte bucuroşi că au putut face o faptă bună, şi-au aprins focul şi s-au aşezat la cină. După cină au adunat câteva braţe de frunze uscate şi muşchi şi şi-au făcut un pat moale în faţa

focului.

Dimineaţa s-au trezit odată cu privighetorile şi stingând bine focul, plecară să scurteze din drum. Deodată văzură în faţa lor nişte case înalte şi frumoase, cum nu văzuseră în satul lor şi nici prin satele vecine, şi-şi ziseră: „Ăsta o fi oraşul, că-i tare frumos!” Au intrat pe o stradă mare şi largă şi se tot mirau de minunile ce vedeau la tot pasul.

Mergând ei aşa tot uitându-se şi-n dreapta, şi-n stânga, întâlniră un om bătrân, care oprindu-l în loc, îi întrebă:

— Unde mergeţi, voi, feciori?

— Mergem să ne aflăm un stăpân bun, pe care să-l slujim cu cinste, căci suntem băieţi săraci şi avem şi doi părinţi bătrân, pe care vrem să-i ajutăm, răspunse unul din fraţi.

— Vreţi să veniţi la mine, unul să-mi păziţi o turmă de porci, iar celălalt o turmă de oi? îi întrebă bătrânul.

— Vrem, răspunseră bucuroşi băieţii amândoi deodată. Bătrânul plecă înainte şi făcu semn acestora să-l urmeze. Se văzură în faţa unei case mari, cu o curte largă, iar în fundul curţii nişte grajduri frumoase, coteţe de tot felul şi saiele pentru oi.

— Iacă, zise moşneagul, care era stăpânul, aceştia sunt porcii şi dincoace sunt oile. Oile sunt mai multe decât porcii, acum cum vreţi voi să vă împărţiţi, vă înţelegeţi voi doi întreolaltă. Plata e aceeaşi şi la unul, şi la altul. Eu vă bag slugi pe câte trei ani. Dacă aţi împlinit trei ani, vă dau fiecăruia un sac de galbeni.

— Bine, stăpâne dragul nostru, răspunseră feciorii, şi a doua zi plecară unul cu oile, şi altul cu porcii. în ziua următoare se schimbară, şi tot aşa au făcut până când au împlinit trei ani.

După ce s-au împlinit trei ani, cei doi fraţi, luându-şi fiecare sacul cu galbeni, au plecat plini de voie-bună că merg la părinţii lor, să le ducă bucurie mare, căci de acum vor avea şi ei de toate şi nu vor mai îndura lipsurile şi sărăcia.

Când au ajuns în pădurea unde s-au oprit o noapte la venirea lor, în urma lor s-au auzit tropote de cai. Veneau doisprezece tâlhari, care ştiau că au la ei doi saci de galbeni, şi voiau să-i omoare şi să le ia sacii cu aur.

Tâlharii i-au înconjurat şi cu suliţele îndreptate spre ei le cereau sacii cu galbeni.

Fraţii scoaseră cele trei fire de par de cerb, şi scuturându-le de trei ori spuseră: „Veniţi, ajutoarele mele!”

Cât ai bate-n palme, se arătară în faţa lor trei cerbi uriaşi, şi-i întrebară:

— Ce porunci ne daţi, dragi stăpânii noştri?

— Pe tâiharii ăştia să-i faceţi una cu pământul, că au vrut să ne omoare!

Auzind tâlharii ce-i aşteaptă, au luat-o care încotro, crezând că vor scăpa cu fuga, dar în zădar. Cerbii i-au ajuns pe toţi şi i-au omorât.

Acum fraţii erau foarte voioşi că au scăpat de tâlhari şi s-au rugat de cerbi să-i conducă până când ies din pădure, ca nu cumva alţi tâlhari să le iasă în cale. Unul din cerbi îi întrebă:

— Unde vreţi voi să ajungeţi, dragi stăpânii noştri?

— Vrem să ajungem la scumpii noştri părinţi, care de trei ani ne aşteaptă, răspunseră fraţii.

— Al câtălea sat e de aici până acolo? îi întrebă cerbul.

— Al treilea sat, cale de o zi pe picioare, răspunseră ei.

— Luaţi sacii şi-i legaţi bine între coamele mele, zise unul din cerbi, iar voi vă urcaţi în spatele fraţilor mei, câte unul, şi peste câteva clipe vom ajunge în satul vostru, şi vă vom lăsa jos la marginea lui.

N-a trecut ca de când vă povestesc, şi feciorii noştri erau la marginea satului lor.

focului.

Mulţumiră cerbilor şi-i îmbrăţişară ca pe nişte fraţi buni.

Feciorii îşi luară sacii în spinare şi se îndreptară spre căsuţa lor, careacuma li se păreaşi mai mică, şi unde îi aşteptau bătrânii lor părinţi. După ce s-au îmbrăţişat, feciorii au luat cei doisaci şi-i goliră în mijlocul odăii. Când văzură atâta aur, au rămas înlemniţi bieţii părinţi.”
De-acum am scăpat de sărăcie", îşi ziceau ei. Şi aşa a şi fost.

împăratul Verde, care stăpânea în ţara lor, era foarte necăjit. Singura lui fată, la care se uita ca la lumina ochilor, a furat-o un zmeu. împăratul a dat de ştire în toată ţara şi în ţările vecine, că acelui viteaz care-i va scăpa fata din mâinile zmeului şi o va aduce acasă, îi va da jumătate din împărăţie şi fata de soţie. Auzind fraţii de necazul împăratului, s-au înţeles să meargă unul din ei să-şi cerce norocul, dar nu ştiau care să meargă. Atunci unul o întrebă pe mamă-sa:

— Mamă! ştii dumneata care din noi doi e mai întâi venit pe lume?

— Ştiu, dragul mamii, răspunse mamă-sa, acela din voi doi care are un semn negru pe braţul drept e cel dintâi născut.

Fraţii îşi suflecară mânecile şi văzură pe braţul drept al unuia un semn negru cât un bob de linte. Abia acum au aflat şi ei care e cel mai mare şi care cel mai mic. Acum zise cel mai mare:

— Eu mă duc la împăratul, să-i spun că eu îi aduc fata.

Aşa şi făcu. Merse la împăratul şi-i spuse:

— înălţate împărate! Eu mă duc să vă aduc fata acasă şi am să omor zmeul.

— Bine, îi răspunse împăratul, dacă tu-mi aduci fata; îţi dau jumătate din împărăţia mea şi fata ţi-o dau de soţie.

Voinicul nostru plecă la drum. Când a ajuns afară din satu împăratului, scoase cele trei fire de păr, le scutură de trei ori şi spuse: „Veniţi, ajutoarele mele!" Şi deodată se iviră cei trei cerbi-uriaşi, şi-l întrebară:

— Ce porunci ne dai, drag stăpânul nostru?

Voinicul îi răspunse:

— Vreau să ajung la palatul zmeului care a furat fata împăratului Verde, împăratul nostru, să mi-l omori şi, să-i aduc fata, căci dacă i-o aduc, îmi dă jumătate din împărăţie şi fata de soţie!

— Bine, drag stăpânul nostru, răspunse unul din cei trei cerbi, urcă-te călare în spinarea mea, leagă-te bine la ochi şi ţine-te bine de coarnele mele, şi nu peste mult te voi lăsa la poarta zmeului.

Voinicul nostru se urcă în spatele cerbului uriaş, se legă bine la ochi şi se prinse cu amândouă mâinile de coamele lui. Când fu gata, uriaşul cerb se avântă în vânăţia cerului şi într-o clipeală nu se mai văzu de nori.

După un zbor năprasnic, voinicul se văzu la poarta zmeului.

— Acum stai aci, îi spuse cerbul, iar când te voi chema, să vii la mine să vezi zmeul mort.

Cerbul, luându-şi avânt, sări peste poartă în curtea zmeului. Acesta era în leagăn, se-nvârtea de
nu i se vedea capul. Cerbul îi trânti o copită în leagăn, îi sfărâmă oasele zmeului, încât nu se mai cunoştea nimic din el.

— Drag stăpânul meu, strigă Cerbul, vino să vezi zmeul!

Când intră voinicul pe poartă, văzu în mijlocul curţii un stârv fără nicio formă. Voinicul merse îndată în palat şi începu a căuta prin toate odăile, după fata împăratului Verde. Când deschise o odaie frumoasă, văzu lângă fereastră o fată frumoasă, plângând. Când dădu ochii cu voinicul nostru, îşi şterse ochii, şi-i spuse cu groază:

— Vai, dragul meu voinic viteaz, dar cum ai cutezat să calci cu picioarele în palatul afurisitului istuia de zmeu, căci de te simte că eşti aici, te face mici bucăţele şi-ţi sărează carnea.

— Nu mai purta nicio frică, draga mea, căci zmeul tău e mort, răspunse voinicul, eu am venit cu poruncă de la tatăl tău, împăratul Verde, să te scap de robia lui. Acum vino cu mine în curte, căci acolo ne aşteaptă ajutorul meu, un cerb uriaş,

care m-a adus aici şi care a omorât zmeul. El ne va duce la tatăl tău.

— Vai, dragul meu, nu ştiu cum să-ţi mulţumesc pentru binefacerea ta, căci eu nu mai trăgeam nădejde să-mi mai văd părinţii şi ţara mea.

Ieşiră grăbiţi din palat şi în mijlocul curţii văzu frumosul cerb şi aproape de el rămăşiţele zmeului, din care nu se mai cunoştea nimic. Când ajunseră în faţa cerbului, voinicul îl întrebă:

— Acuma cum vom face? dragul meu ajutor.

— Aşa cum am venit, tot aşa vom merge, căci pentru mine aceasta nu e nicio greutate, răspunse cerbul.

Fata deodată îşi aduse aminte că fratele zmeului ei a furat pe fata împăratului Roşu, tot în ziua în care a fost furat-o pe ea, şi-i spuse voinicului.

— Unde-i palatul lui? o întrebă voinicul.

— Lăsaţi-l că-l aflu eu, chiar dacă ar fi în gaură de şarpe, răspunse cerbul, urcaţi-vă în spinarea mea şi vă ţineţi bine unul de altul şi de coamele mele.

Voinicul şi fata se suiră şi se ţineau bine de coamele lui. Acesta se avântă ca-ntr-un zbor şi se pomeniră în faţa palatului zmeului mai mic. Voinicul şi fata săriră jos din spatele cerbului şi aşteptară să vadă ce se va întâmpla cu acesta.

Cerbul sări peste poartă şi, dând faţă cu zmeul, nu mai aşteptă nicio mişcare, îi izbi o copită puternică în burtă şi-l rupse în două, lăsându-l mort, neavând timp să zică nici mile!

Acum striga pe cei de-afară.

— Dragi stăpânii mei, veniţi să vedeţi zmeul, şi căutaţi fata împăratului Roşu, s-o ducem şi pe ea acasă. Cei doi alergară repede şi veniră cu fata, care plângea de marea bucurie că a scăpat de zmeu.

Cerbul uriaş le spuse fetelor să se urce în spatele lui şi să se ţină de coamele lui, să se lege bine la ochi, iar voinicul la fel, căci el ştia ce are să facă. După ce se aşezară bine, cerbul îşi luă avântul şi-ntr-o clipită erau nevăzuţi. Acum se apropiau de palatul împăratului Verde, care-i aştepta cu multă nerăbdare. Mai mare le-a fost bucuria când i-au văzut intrând pe poartă şi pe fata împăratului Verde şi a împăratului Roşu, pe care le scăpase voinicul. Acesta trimise vorbă fratelui său să vină îndată la curtea împăratului, ca să meargă el cu fata cealaltă, s-o ducă acasă la tatăl său, împăratul Roşu, căci aceasta are să-i fie soţie.

Cum ajunse acesta, luă fata, se urcară. în spatele cerbului şi porniră ca vântul spre ţara împăratului Roşu. Când ajunseră aici în curtea palatului, părinţii fetei erau să înnebunească de bucurie, văzându-şi fata scăpată din ghearele zmeului, căci începură să-şi piardă orice nădejde.

— Tu eşti ginerele nostru drag, căci din toţi prinţii de împăraţi şi crai, cari şi-au încercat norocul să ne scape fata, numai tu ne-ai putut-o aduce. Mâine dimineaţă îţi dau o trăsură cu patru cai, să mergi la părinţii tăi şi la fratele tău şi să-i aduci aici să fie şi ei părtaşi la bucuria noastră când vă logodiţi, iar apoi să hotărâm împreună când să ţinem nunta.

Aceleaşi pregătiri se făceau şi la curtea împăratului Verde. S-au înţeles ca întâi să se facă nunta aci, iar după o săptămână la împăratul Roşu. Şi s-au făcut două nunţi ca-n poveşti.

Şi aşa doi băieţi gemeni din părinţi săraci au ajuns să fie împăraţi, şi dacă n-or fi murit şi azi trăiesc. Iar eu m-am suit călare pe un tăiş de coasă, ca să vin la dumneavoastră, să vă spun o poveste frumoasă, şi-am venit călare pe-un cocoş, ca să nu vin pe jos, apoi m-a adus în zbor o găină, ca să nu vin prin tină.

împăratul orb şi feciorii lui

poveste din Banat

A fost odată un împărat ca şi toţi împăraţii, şi împăratul acela s-a îmbolnăvit rău şi a zăcut cu anii întregi pe pat. Câţi doctori mari au fost în ţara lui, pe toţi i-a chemat să-i vadă boala şi nimenea nu ştia să-i afle leacul, ba, până la urmă a şi orbit de amândoi ochii.

A chemat şi doctori din alte ţări, dar tot în zădar. La urmă a adus şi vrăjitori, doar doar îşi va afla leacul. Odată un vrăjitor i-a spus:

— înălţate împărate, până nu vă veţi spăla pe ochi cu apă vie din apa Siloamului, nu veţi avea vedere în ochi, şi până nu veţi bea de trei ori din apa aceea, nu veţi putea fi sănătos.

împăratul nu ştia pe cine să trimeată la aşa depărtare mare, ca să-i aducă apă vie din apa Siloamului. împăratul avea trei feciori, dintre care cei doi mai în vârstă erau bărbaţi întregi. Auzind ei pe tatăl lor necăjindu-se, că nu ştie pe cine să trimită până la râul Siloamului, că-i adâncă apă, feciorul cel mai mare îi zise:

— Mă duc eu, tată drag.

— Eu mă tem să te trimit pe tine, răspunse împăratul, căci tu n-ai mai fost prin ţări străine, şi nu cunoşti drumul şi poţi să rătăceşti pe mare, că ai să faci un drum pe apă, mai lung decât pe uscat, mă tem să nu te prăpădeşti pe acolo.

— Eu am nădejde să izbutesc să ajung la apa Siloamului şi să mă întorc norocos, zise feciorul de împărat.

— Bine, dragul meu, răspunse împăratul, iacă eu îţi dau o pungă de galbeni, ca să ai cu ce să trăieşti pe drum. Când ajungi la mare, cumpără-ţi o barcă bună, şi mergi cu ea până în ţara Siloam, lasă barca la ţărm şi mergi spre răsărit până ajungi la apă.

Feciorul a plecat la drum. Ajungând la mare şi-a cumpărat o barcă şi-a început a merge pe apă, vâslind cu nădejde. A mers mai multe zile-n şir, până când într-o bună zi a ajuns la un ostrov. Aici a văzut mai multe bărci legate la ţărm. Şi-a legat şi el barca la ţărm şi, ieşind din barcă, s-a îndreptat spre locul unde vedea multă lume veselă adunată. Stătu să vadă nu cumva e vreo nuntă. După câtva timp întrebă pe un fecior de seama lui ce este aici. Acesta îi spuse că aici e o casă de oaspeţi şi loc de pe trecere. Se aşeză acum şi el la o masă şi ceru să i se aducă ceva mâncare.

A mâncat şi a băut până s-a săturat, căci, ce-i drept, era tare flămând. După aceea veni la masa lui o fată frumoasă, şi văzându-l străin, îi spuse să vină să joace şi el în horă. Feciorul de împărat a mers bucuros, că-i plăcea jocul. Şi aşa acesta nu s-a mai gândit să plece mai departe şi a rămas aici să şi petreacă. Au trecut săptămâni, ba chiar luni, şi împăratul văzând că băiatul său nu mai vine de atâta timp, a crezut că s-a prăpădit şi şi-a luat gândul de la el, şi se gândea pe cine ar putea să-l trimită la Siloam. într-o zi feciorul mijlociu îl rugă pe tatăl său, zicându-i:

— Tată, lasă-mă să merg şi eu să-ncerc, căci altul mai de încredere decât mine n-ai să găseşti,

— Eu te-aş lăsa, dragul meu, dar mă tem că te-oi pierde şi pe tine, şi-atunci ce mă fac? răspunse împăratul.

— Am nădejde că n-o să mă prăpădesc, căci doar şi pe uscat şi pe mare sunt tot oameni buni, care îşi văd de treburile lor. Te rog să mă laşi să plec!

— Bine, dragul tatii, dacă crezi tu aşa, pleacă într-un ceas cu noroc, zise tatăl său.

A doua zi împăratul îi dete şi acestuia o pungă de galbeni şi luându-şi rămas-bun a plecat. A făcut şi el ca fratele sau şi a ajuns la ostrov, unde s-au întâlnit amândoi. S-au

bucurat mult când s-au văzut şi, de părere de bine, s-au pus să-şi petreacă. Şi-au petrecut o zi-două, ba chiar nouă şi încă de vreo câteva ori nouă, şi de apa vie au uitat ca pământul.

împăratul şi de astă dată şi-a pierdut orice nădejde. Feciorul cel mai mic al împăratului, văzându- 1 tot mai trist şi mai bolnav, îi zise:

— înălţate împărate şi preabunul meu tată, te rog să-mi dai voie să merg şi eu să-mi încerc puterile, poate voi avea eu norocul să-mi întrec fraţii.

— Bine, dragul meu, răspunse împăratul, numai să ai grije de tine, ca nu cumva să te pierd şi pe tine şi să rămân fură niciun ajutor acum la bătrâneţe.

A doua zi dimineaţă tatăl său i-a dat şi lui o pungă de galbeni, şi luându-şi rămas-bun a zis un doamne-ajută şi a plecat.

După câteva zile de drum a ajuns la mare. Şi-a cumpărat o barcă şi-a întins-o la drum pe apă. S-a dus, s-a tot dus, cale lungă să-i ajungă, cum se zice din poveste că-nainte mult mai este. Feciorul nostru a avut norocul să-l ajungă din urmă o barcă mare, minată de vânt, având pânze multe, pe care vântul le umfla şi împingea barca cu mare putere. Marinarii l-au luat cu ei, legând bărcuţa lui de a lor. Şi aşa, în câteva zile, s-au văzut la ostrov, unde s-au oprit şi ei.

Mai mare îi fu bucuria, dar şi mirarea când întâlni aici pe fraţii săi. Fratele lor îi întrebă numaidecât dacă sunt în drum spre casă şi dacă au ajuns la apa Siloamului. Fraţii lui nu ştiau ce să-i răspundă şi se uitau unul la altul. întrebarea a rămas fără răspuns. Peste noapte, cei doi fraţi mai mari s-au hotărât să se scoale de dimineaţă şi să pornească la drum înaintea fratelui lor. A doua zi dimineaţa, când s-a sculat fratele cel mic şi-a căutat să-şi găsească fraţii, nu i-a mai aflat. S-a dus să- şi vadă de drum, neştiind ce să creadă despre ei. Ajuns la barcă, s-a urcat în ea şi s-a cam mai dus. După o vreme oarecare, feciorul nostru a văzut o broască ţestoasă înotând pe lângă barcă. Uitându- se la ea a văzut că avea numai trei picioare, unul fiindu-i rupt şi nu se putea ajuta la înot. Feciorului nostru i s-a făcut milă văzând-o cum se luptă cu valurile. A întins o mână ca s-o ridice în barcă. Broasca a început să-i vorbească;

— Vai, dragul meu, îmi faci un mare bine căci mă scapi de la moarte. Am nişte duşmani, toţi fraţi de ai mei, care ar vrea să mă vadă moartă.

Feciorul a rămas foarte mirat când a auzit-o vorbind. După ce a scos-o din mare şi a aşezat-o în barcă i-a zis:

— îţi mulţumesc foarte mult pentru binefacere şi am să-ţi răsplătesc. Fraţii tăi, care au trecut cu bărcile pe lângă mine, m-au văzut cum mă zbăteam să înot, şi nu li s-a făcut milă de mine să mă ia în barcă. I-am rugat să mă ajute şi n-au voit.

— Ai văzut pe fraţii mei cu celea două bărci? o întrebă feciorul de împărat.

— Da, i-am văzut, răspunse aceasta, şi să ai grije, căci fraţii tăi au gânduri rele şi nu ştiu cum să se scape de tine. Ei trebuiau să fie de mult acasă la tatăl vostru, cu apa vie din Siloam, şi acum ar fi vindecat pe împărat şi de boală şi de ochi, şi dacă nu veneai tu, ei nici acum n-ar fi plecat.

Feciorul nostru a rămas foarte trist la vorbele spuse de broască. Acum el se gândea că oare cine ar fi această fiinţă care vorbeşte, şi se hotărî s-o întrebe:

— Rogu-te, cine eşti de ştii vorbi ca noi oamenii, şi de unde le ştii toate?

— Eu, dragul meu, sunt una din cercetaşele bunei noastre stăpâne, Zina Mării, tu ai un suflet bun şi curat, de aceea m-a trimis în calea ta, ca să te ajut. îndată ne ajunge din urmă corabia cu pânze, care te-a adus până la ostrov. Când vei ajunge în grădina de lângă Siloam, vei vedea în poarta ei nouă paznici uriaşi, călugări, să le săruţi mâinile şi să-i rogi să-ţi dea voie să iei apă vie din Siloam. Ai grije că fraţii tăi

vor schimba apa din plosca ta, dar tu după ce ai ajuns la tatăl vostru, să-i laşi pe ei să-i dea apă vie şi numai după ce i-au dat ei şi nu s-a vindecat tatăl vostru, numai după aceea să-l rogi pe tatăl tău să beie din aceeaşi ploscă din mina ta, şi îndată se va vindeca. Iacă zăriră barca cu pânze, care se opri, şi spuseră fiului de împărat să se urce în barca lor mare şi porniră în grabă.

Nu după mult timp ajunseră din urmă şi cele două bărci ale fraţilor lui, şi-i poftiră să se suie şi ei în corabia mare cu pânze. Dacă fraţii lui ar fi ştiut că el e în corabie, n-ar fi primit invitarea, dar acum după ce s-au văzut, a fost prea târziu.

După puţine zile, corabia a ajuns la ţărm. Cei doi fraţi s-au coborât şi luându-şi bărcile le-au legat la ţărm. Acum mergeau toţi trei spre apa Siloamului. Când au ajuns la apa Siloamului, fratele cel mai mic i-a lăsat pe fraţii săi să meargă înainte să-şi ia apă. Aceştia se duseră, şi când ajunseră la poartă, văzând călugării aceia uriaşi îi întrebară:

— Unde-i apa Siloamului?

— Vedeţi apa aceasta limpede? Aceasta este.

Ei nu mai spuseră niciun cuvânt, ci se îndreptară spre apă. îşi umplură ploştile şi bucuroşi plecară repede la drum. Fratele cel mic a făcut aşa după cum l-a învăţat broasca: a sărutat mâinile celor nouă călugări şi îi rugă să-i dea voie să ia apă vie din Siloam. Cel mai bătrân dintre călugări luă de mână pe fecior şi-l duse la apă, îi luă plosca din mină şi i-o umplu cu apă şi i-o dete.

Feciorul mulţumi şi plecă în urma fraţilor, dar nu-i mai află. S-au grăbit ca să ajungă înaintea fratelui lor. Acesta nici nu se grăbi. Ajungând la mare a aflat numai o barcă, căci cele două au plecat, şi se vedeau departe pe mare. Lângă barcă a dat cu ochii de broască, care văzându-l îi spuse că fraţii i-au plecat foarte grăbiţi. Apoi îi spuse să mai zăbovească o zi-două, căci corabia care i-a adus se întoarce şi ea spre casă şi aşa îi va ajunge pe fraţi pe mare, şi vor merge împreună.

După două zile, barca cu pânze şi-a întins toate pânzele şi a pornit spre casă, ducând şi pe feciorul nostru. Vântul umfla pânzele, iar barca fugea ca o nălucă pe valurile mării. După câteva zile de drum, se pomeniră ajunşi la ţărm. Feciorul nostru nu se grăbea, ca să-l ajungă fraţii din urmă. A doua zi se apropia de ţărm o barcă tot de pânză, care aduse şi pe fraţii lui. Acum toţi trei porniră ia drum spre palatul unde îi aştepta de atâta amar de vreme bătrânul lor tată orb şi bolnav de moarte. Au mers cu mare grabă, ca să ajungă cât mai repede, dându-şi seama cei doi fraţi mai mari că au petrecut pe ostrov câteva luni de zile, când puteau să fi ajuns de mult la tatăl lor, ca să-i scurteze suferinţele. într-o seară s-au oprit peste noapte la o casă de om bogat, care văzându-i încărcaţi de praf, îi pofti să rămâie peste noapte la el. Feciorii primiră bucuroşi găzduirea şi se odihniră de osteneala drumului lung. Noaptea, cei doi fraţi se sfatuiră să golească apa vie din plosca fratelui lor şi s-o înlocuiască cu apă de ploaie. Aşa şi făcură. Acum cei doi fraţi erau siguri că numai cu apa vie adusă de ei se va vindeca tatăl lor. Fratele lor nu va avea cu ce să se laude înaintea tatălui lor, îşi ziceau ei. După mai multe zile de drum au ajuns voioşi toţi trei la palatul tatălui lor, care trăgea de moarte. Toţi doctorii care erau în jurul patului în care împăratul se lupta cu moartea spuneau curtenilor să se pregătească de cele trebuincioase unei înmormântări împărăteşti, deoarece moartea împăratului este aşteptată clipeală de clipeală. Cum ajunseră feciorii în faţa tatălui lor, acesta îşi adună cele clin urmă puteri, se ridică şi-i întrebă:

— Adus-aţi apa vie?

— Adus, tată drag! şi-i întinse plosca cu apa vie cel mai mare. Cum se spălă cu ea pe ochi, în loc să vadă cu ei, l-au luat nişte dureri îngrozitoare şi începu a se văita, încât ţi se sfâşia inima de durere văzându-i chinurile. Feciorul mijlociu îi întinse

plosca sa, crezând că-i va ajuta. în zădar, durerile îi creşteau şi mai mult. Atunci feciorul cel mai mic se apropie de tatăl lor, luă plosca care era în faţa lui şi i-o întinse. împăratul luă apa în mână şi îşi spălă ochii. Ochii împăratului se deschiseră mari şi frumoşi şi durerile îi trecură într-aceeaşi clipă. Şi-a vărsat apă în mâini – şi a început să-şi spele întreg corpul şi a băut de trei ori şi deodată împăratul s-a ridicat din pat şi umbla voios prin casă, spunând mereu că se simte aşa cum s-a simţit când a fost fecior tânăr.

Toată lumea s-a minunat de puterea acelei ape, şi nimeni nu vorbea decât numai despre vindecarea împăratului, bucurându-se toţi de bucuria lui.

Acum împăratului îi veni poftă să mânce peşte verde[193] şi trimise feciorii să-i prindă peşte din mare. Aici ei se împrăştiară unul de altul şi şi-a ales fiecare locul care i se părea mai potrivit. Feciorul cel mai mic şi-a ales loc la umbra unei sălcii mari. Mai mare i-a fost bucuria când dete cu ochii de broasca înţeleaptă, care se apropie de el. Aceasta îl întrebă:

— Ce fel de peşte ar dori tatăl tău să mânce?

— Lui totdeauna i-a plăcut somnul, îi răspunse feciorul împăratului.

— Aşteaptă-mă puţin aici, că eu mă duc să-ţi abat nişte somni frumoşi, ca să-ţi prinzi de care îţi place, zise broasca şi plecă înotând.

Deodată s-au adunat o mulţime de somni graşi şi frumoşi. Feciorul nostru, aruncând mreaja, prinse doi somni deodată. Scoase mreaja cu peşti din mare şi luând-o în spate a plecat voios spre casă. în drum îi ieşi în cale Zâna Mării şi-i spuse:

— Dragul meu, să ai grije, că în somnul cel mai mare vei afla o piatră de diamant, care are putere să împlinească toate dorinţele omului, dacă îi cere aşa: „Draga mea piatră frumoasă, fa-mi cutare lucru”, şi îndată îşi vede dorinţa împlinită, dar de acel lucru să nu se apropie oameni cu suflete îndrăcite, căci îndată îi prăpădeşte. După aceasta zâna s-a dus ca o nălucă.

Feciorul nostru, foarte bucuros de cele ce îi spuse zâna, merse grăbit spre palat şi a intrat la tatăl său şi i-a arătat peştii. împăratul s-a bucurat foarte mult văzând aşa peşti mari şi frumoşi şi şi-a sărutat feciorul de părere de bine. Acesta se duse şi luând un cuţit a spintecat peştele în doua Şi a scos piatra de diamant, apoi a dat bucătarului să-i facă din amândoi peştii mâncarea plăcută împăratului. Când a fost mâncarea gata, iată că vin şi ceilalţi doi feciori de Ia pescuit. Când i-a văzut împăratul, i-a întrebat:

— Noa, dragii mei, voi ce aţi prins?

— Iacă, zise cel mai mare fecior, eu am prins doi peşti cam mici, dar cred că vor fi buni.

— Dar tu câţi ai prins? îl întrebă pe cel mijlociu.

— Eu am prins trei, dar sunt mici de tot, răspunse feciorul.

— Mergeţi şi-i daţi pisicii, să-i mânce, căci fratele vostru mi-a adus doi somni mari, din care ne saturăm cu toată curtea, le porunci împăratul.

La masă îi întrebă împăratul pe feciori:

— Unde aţi fost voi la pescuit? Nu aţi fost toţi trei la mare?

— Toţi trei am fost la mare, dar acolo unde am pescuit noi n-am văzut decât numai peşti mici. Fratele nostru a fost mai norocos, răspunse feciorul cel mai în vârstă.

— Dar ce fel de apă vie mi-aţi adus voi, că era să mor de durerile care m-au cuprins când mi-aţi dat să-mi spăl ochii, şi-ndată ce mi-a dat frăţiorul vostru mi-am recăpătat vederea şi m-am făcut sănătos. Nu cumva aţi avut voi vreun gând rău în sufletul vostru?

— N-am avut niciun gând rău, dar cred că noi doi suntem fără noroc,

---

193 peşte proaspăt

răspunseră cei doi fraţi.

A doua zi era ziua împăratului. Feciorul cel mai tânăr luă piatra de diamant, ieşi în poarta
palatului şi-i ceru aşa:

„Draga mea piatră frumoasă, fa-mi, ie rog, un pod de aur de la poartă până-n deal la vie!”

Deodată se întinde un pod de toată frumuseţea, de la poarta palatului, peste valea care trecea prin faţă şi până sus la dealul cu via împărătească.

Dimineaţa când a ieşit împăratul afară pe poartă, a rămas minunat de acea arătare, şi nu-şi venea să creadă ochilor. Merse pe pod, trecu peste vale şi se tot minuna şi nu ştia de unde-i vin atâtea bucurii nespus de mari. Feciorii împăratului ieşiră şi ei să vadă acea mare minune, şi nu se putură răbda să nu treacă pe acel pod căzut din cer. Merseră amândoi alăturea, şi când ajunseră deasupra văii, podul de aur se desfăcu în două, şi într-o clipeală apa îi înghiţi pe loc, iar podul s-a îndreptat aşa cum a fost.

Şi aşa s-au prăpădit cei doi feciori ai împăratului care-şi duşmăneau fratele mai mic şi care n- aveau nicio durere de tatăl lor bătrân, orb şi bolnav, ba, ei atunci îşi petreceau mai bine pe ostrov, când tatăl lor gemea ziua-noaptea de durerile mari ale morţii.

Bine faci, bine trăieşti,
Rău gândeşti, rău nimereşti!

Un băiat sărac şi fata de-mpărat

poveste din Banat

A fost odată ca nici odată, când lupii cu oile se legănau în covată, când puricele trăgea înjug şi ţintarul ţinea de plug, când vulpea era primar şi iepurele crâşmar.

Atunci a fost o femeie foarte săracă, săracă ca şoarecele din biserică. Femeia aceasta avea un băiat. într-o zi mamă-sa l-a trimis să-i cumpere de un ban piper şi de unui sare. Mergând el prin mijlocul satului, unde era prăvălia văzu doi băieţi care voiau să omoare o pisicuţă şi un căţeluş. Se apropie de ei şi îi întrebă:

— Ce vreţi să faceţi cu pisica şi cu căţeluşul?

— Vrem să-i omorâm, răspunseră ei.

— Vai, nu fie-vă milă de ei, că-s aşa de frumoşi? zise băiatul. Mai bine vindeţi-mi-i mie.

— Cât ne dai pe ei? îl întrebă unul;

— Vă dau doi bani, că numai atâţia am, răspunse cumpărătorul.

Acesta le dete banii şi luând pisicuţă şi căţeluşul îi duse la mamă-sa.

Când îl văzu mamă-sa cu ei în braţă, îl întrebă de unde i-a primit.

— Nu i-am primit, ci i-am cumpărat cu doi bani, pe care mi i-ai dat să cumpăr piper şi sare. Nişte copii răi voiau să-i omoare şi mic mi-a fost milă de ei, şi i-am cumpărat, răspunse băiatul. A doua zi mamă-sa i-a dat un ban să-i aducă chibrituri. întâlnindu-se cu un băiat mai mare, care ţinea în mână un pui de şarpe, îl întrebă ce face cu el. Acesta îi răspunse că vrea să-l omoare.

— Te rog, nu-l omorî, ci mai bine vinde-mi-l mie, zise băieţaşul.

— Cât îmi dai pe el? îl întrebă băiatul.

— îţi dau un ban, căci n-am mai mulţi, îi răspunse cumpărătorul.

— Bine, zise celălalt, dă-mi banul şi ţine şarpele.

Băieţaşul luă şarpele şi-l duse acasă.

Aci îl băgă într-o bute de şapte oca şi în bute a trăit ani de zile şi-l hrăneau cu lapte de vacă.

Şarpele a crescut mare de tot şi nemaiîncăpând în bute, a rupt toate cercurile butii şi a spart-o. într-o zi şarpele s-a rugat de băiat să-l ducă la tatăl său, care era împăratul şerpilor. Când mergeau pe drum, şarpele l-a sfătuit pe băiat ca, dacă tatăl său îl va întreba ce cere să-i dea pentru că l-a crescut şi l-a îngrijit, să-i ceară inelul cel mic din vârful cozii.

Când au ajuns la împăratul şerpilor, acesta s-a bucurat foarte mult când şi-a văzut băiatul aşa de mare şi de frumos, şi nu ştia cum să-i răsplătească binefăcătorului său pentru marea binefacere. Şarpele l-a întrebat pe băiat:

— Ce răsplată să-ţi dau pentru binele pe care mi l-ai făcut, că mi-ai scăpat băiatul ide la moarte şi mi l-ai crescut mare?

Băiatul îi răspunse:

— îmi dai inelul de aur cei mai mic, pe care îl porţi în vârful cozii.

— Vai! dar acest inel e prea mică răsplată pentru o faptă atât de mare. Uite, am aici inele mari şi scumpe, cercei cu briliante şi alte lucruri mai de preţ. Alegeţi dintre acestea care vrei, îi spuse împăratul şerpilor.

— Mie-mi place inelul acela şi altceva nu-mi place, răspunse băiatul.

împăratul şerpilor n-a avut încotro şi a trebuit să-i dea inelul care îl dorea el.

Copilul luă inelul şi plecă cu el la mamă-sa. Pe drum s-a oprit într-o pădure frumoasă şi s-a hotărât să-i încerce puterea. A făcut aşa cum i-a spus puiul de şarpe: a învârtit inelul la stânga şi deodată s-a văzut înconjurat de şapte draci cu nişte cozi lungi, şi începură a-l lovi cu cozile, care unde putea. Copilul s-a speriat şi luând inelul începu să-l învârtească la dreapta, şi deodată dracii îşi băgară cozile între picioare, şi îşi luară tălpăşiţa, iar în locul lor veniră nişte Feţi-Frumoşi şi cei trei fraţi năzdrăvani: Strâmbă-Lemne, Sfarmă-Piatră şi Greu-ca-Pământu. Ei au adus o mulţime de lucruri scumpe şi frumoase: mobile, haine, şi fel de fel de mâncări, de nu mai încăpeau în cămara lor. Băiatul s-a rugat de cei trei năzdrăvani să aducă o casă frumoasă şi mare şi s-o aşeze în loc la casa lor bătrână, iar aceasta s-o dărâme.

Aşa şi făcură. în câteva zile ridicară aci o casă boierească cum nu s-a mai pomenit. Acum băiatul s-a făcut un fecior frumos, venindu-i timpul însurătorii. Casă frumoasă avea. Numai nevastă îi mai trebuia. într-o zi feciorul nostru spune mamei sale să meargă peţitoare la fata împăratului, căci de când e lumea, feciorilor de însurat, toate uşile caselor unde sunt fete de măritat le stau deschise. Mama feciorului, care-şi ştia feciorul ei ca vin Făt Frumos, nu stătu nimic pe gânduri, şi plecă la împăratul, ca să-i ceară fata, să i-o deie ei noră. împăratul îi spuse că nu i-o dă Mama feciorului merse necăjită şi-i spuse feciorului că nu i-o dă.

A doua zi feciorul iar o trimise în petit. Cum ajunse la împărat o ceru din nou să i-o dea noră, dar nici de astă dată nu i-o dete. Iară veni femeia acasă necăjită. Atreia zi iar o trimise feciorul. Când o văzu împăratul şi a treia oară, se gândi cum să facă ca să nu-i mai calce pragul femeia aceea cu cererea ei. îi veni în minte un plan minunat, să-i ceară feciorului să-i facă lucruri mari şi grele şi peste puterile lui. Aşa şi făcu. îi spuse femeii aşa:

— Draga mea, iată, m-am hotărât să-ţi dau fata mea noră, dacă feciorul tău îmi face mine seară următoarele trei lucruri mari:

Pentru fata mea un palat mai mare şi mai frumos decât al meu, numai şi numai şi numai din aur. De la poarta palatului meu şi până la palatul fiicei mele, să-mi facă un pod de aur, cum nu are niciun împărat din lume. Să scoată din rădăcină pădurea de pe dealul din faţă, să-l sădească eu vie cu struguri mari şi dulci, parii de la vie să fie

tot un rând de argint, altul de aur. în jurul viei să fie sădiţi: meri, peri, cireşi şi piersici, toţi de aur, şi încărcaţi de roadă, şi să fie dulci ca mierea. într-un butoi de o sută de litri să fie must stors proaspăt. în fiecare pom să fie câte un cuib de păsări cântătoare, care de dimineaţa până seara târziu să cânte fiecare în glasul ei. Dacă feciorul tău poate face aceste trei lucruri, mâne seară puteţi veni să facem logodna tinerilor. Femeia foarte voioasă se grăbea spre casă, ca să ducă vestea bună feciorului ei.

împăratul credea că acum femeia cu feciorul ei n-o să-l mai supere cu peţitul ei. Ei, dar o vorbă bătrânească spune că niciodată nu poţi şti din care tufa sare iepurele. A doua zi, pe când se culcă găinile, palatul fetei împăratului era gata şi strălucea ca un soare căzut pe pământ. De la poarta palatului împărătesc şi până la palatul fetei lui era un pod cu totul de aur, frumos cum sub soare altul nu mai este. Pe dealul din faţă, în locul pădurii, era acum o vie frumoasă încărcată de struguri, legată de pari de aur şi de argint, iar împrejurul viei erau sădiţi tot felul de pomi roditori, încărcaţi de roadă ca aurul. în fiecare pom câte un cuib cu păsări cântătoare, cântându-şi fiecare cântecul.

Cei doi peţitori, mama şi feciorul, s-au dus la împăratul, aşa după cum s-au înţeles, fiind împlinite toate cele cerute. împăratul şi împărăteasa au căutat fata în tot palatul, ca să vină să facă logodna, dar fata nicăieri. Un zmeu care auzise că un fecior de femeie săracă a petit fata împăratului şi că fata nu-l vrea în ruptul capului, s-a îmbrăcat în haine scumpe ca un Făt Frumos, s-a învârtit pe lingă palatul împăratului, şi când văzu că fata era singură în grădină, s-a furişat nevăzut de nimeni şi când a fost lângă ea a luat-o în braţe, a sărit peste zid şi s-au cam mai dus.

împăratul şi împărăteasa au căutat-o zile şi nopţi, dar n-au putut afla nicio urmă care să le arate unde le-ar fi fata. Voinicul nostru îşi aduse aminte de inelul fermecat. îl scoase şi începu să-l învârtească. Deodată îi veniră ajutoarele: trei Feţi-frumoşi şi trei paralei: Sfarmă-Piatră, Strâmbă- Lemne şi Greu-ca-Pământu. Feciorul nostru le spuse care îi e necazul, că nu ştie cine i-a furat mireasa. Feţi-frumoşii şi paraleii s-au rugat de fecior să le dea răgaz până mine seară, ca să întrebe pe toate iscoadele lor, care cunosc toate ascunzişurile lumii, de pe toate ţărmurile.

A doua zi au venit iar toţi argaţii feciorului cu inelul şi aflară de la o vulturoaică unde se află fata. Un zmeu cu şapte capete a furat-o şi-o ţine închisă într-un castel de piatră.

Feciorul luă iarăşi inelul şi învârtindu-l îi ceru să-i aducă nouă-puteri, ca să meargă să se lupte cu zmeul cel cu şapte puteri şi să-i scape mireasa din ghearele lui. Inelul îi împlini dorinţa, şi acum feciorul nostru era atât de puternic, încât se juca cu pietrele de moară, cum se joacă copiii cu mingile de gumă. îşi pregăti merinde de drum şi pomi spre marginea lumii. După o cale lungă izbuti să ajungă la marginea lumii. Aici întâlni pe împăratul şerpilor, care era foarte voios că poate face şi el un bine aceluia care i-a scăpat feciorul de la moarte.

— Dragul meu, zise împăratul şerpilor, eu am o vulturoaică, împărăteasa vulturilor, care te va duce în zbor până la palatul zmeului, şi ea îţi va da tot ajutorul ca să-ţi poţi lua mireasa şi să ţi-o duci acasă, să vă cununaţi. Nu trecu ca de când vă povestesc şi vulturoaică se lăsă din zbor înaintea lor. împăratul şerpilor îi povesti prietenei lui toată păţania cu peţitul fetei împăratului şi cu furarea fetei de către zmeul cu şapte capete, lăsându-l pe ginere fără de mireasă. Vulturoaică îi spuse:

— Mâine dimineaţă, încă înainte de răsăritul soarelui, eu voi veni aci şi de aci te voi duce până la palatul zmeului. Acolo îţi voi spune ce şi cum trebuie să faci. îşi luă rămas bun şi zbură în vânăţia cerului.

Feciorul nostru acum era foarte vesel, văzând că toate merg spre bine.

A doua zi, înainte de răsăritul soarelui, feciorul nostru era în tălpi, şi se uita în sus spre cer, doar o vedea vulturoaică venind. Dintr-o dată se pomeni cu vulturoaică în

faţă. Aceasta îi zise:

— Urcă-te între aripile mele şi te leagă bine la ochi şi te prinde cu mâinile de penele mele.

Feciorul se aşeză în spatele vulturoaicei, se legă bine la ochi şi strânse bine în pumni câte-un
smoc de pene din spatele ei.

— Gata? îl întrebă.

— Da! Stat gata! răspunse acesta.

Pasărea uriaşă îşi luă zborul şi cât va fi ţinut zborul greu de ştiut. După o coborâre repede ca de fulger, se simţi că zborul e pe sfârşite. Vulturoaică se opri şi-i spuse feciorului să-şi dezlege ochii. Erau în altă lume, cu alte vietăţi, cu altfel de pomi şi de flori. Acum vulturoaică a zburat deasupra palatului, ca să vadă dacă zmeul este plecat ori acasă.

După ce a dat două-trei raite pe deasupra palatului, a văzut că zmeul era plecat şi numai fata singură era acasă. Vuituroaica veni şi spuse feciorului să meargă să batăn poartă şi să vorbească cu ea. Aşa şi făcu. Merse şi bătu în poartă. Fata veni, descuie poarta, neştiind cine ar putea să fie. Când îl văzu îl întrebă:

— Cine eşti şi ce cauţi aici în ţara acestui zmeu afurisit; că dacă te prinde aici îţi fărâmă oscioarele, iar carnea ţi-o dă corbilor, şi e păcat de tine, că eşti tânăr şi frumos, îl întrebă fata de împărat.

— Eu sunt feciorul unei femei sărace din satul împăratului, care te-am petit de la tatăl tău, şi el a primit să te dea să-mi fii soţie, dacă-i fac trei lucruri mari: un palat de aur mai frumos decât al lui, un pod tot de aur din poarta palatului împărătesc până la poarta palatului tău şi al treilea, să scot din rădăcini o pădure, şi în locul ei să plantez vie şi pomi, şi toate să fie cu rodul pe ele, şi-un butoi de must stors din acea zi. Toate acestea mi le-a cerut să fie gata în douăzeci şi patru de ceasuri. Eu pe toate astea le-am făcut, şi când s-a împlinit ziua, eu am venit cu mama la palat, ca să facem logodna, dar tu nu erai nicăieri, căci te furase zmeul. Şi acum eu am venit să mă lupt cu zmeul, să-l omor şi să te scap din ghearele lui spurcate.

— Vai! dragul meu, dar nu ştii tu ce puteri mari are zmeul acesta. Are şapte capete şi şapte puteri. Tu pe lângă el eşti foarte slab şi dintr-o lovitură te-a şi omorât, şi e păcat de tine.

— Lasă-l, dragă fată, că-i fac eu lui de petrecanie, aşa slab cum mă crezi. Eu am nouă puteri, şi paloşul meu e mai lung decât al lui, răspunse feciorul, numai să-mi spui când vine acasă şi ce năravuri are?

— Când e ceasul doisprezece, vine şi loveşte cu buzduganul în poartă. îi deschid şi cum intră se aşază în leagănul ăsta şi se hodineşte o jumătate de ceas, legănându-se, cu ochii închişi, dar nu doarme. După aceasta mănâncă şi se culcă două ceasuri, dormind şi horcăind de se aude peste toată valea aceasta.

— Bine, draga mea, răspunse voinicul, acum te rog să-mi arăţi armele lui, să văd ce arme are.

Fata îl duse şi-i arătă câteva paloşe scurte şi mâncate de rugină, şi un buzdugan greu, rămas de la
tatăl său, care a murit de mult. Feciorul luă buzduganul în mână şi i se păru uşor, şi întrebă fata:

— Nu cumva aveţi pe aici prin jurul palatului vreo piatră mare, s-o leg de buzdugan, ca să fie mai greu?

— Avem, răspunse fata, iacă aici în spatele palatului este o piatră de moară, dar asta e greu s-o mişti din loc, aşa e de grea. Feciorul luă buzduganul, îl trecu prin gaura roţii şi-ncepu a-l învârti cum învârt copiii moriştile de vânt. Fata

rămase ea înlemnită când văzu atâta putere în braţele feciorului, şi-i zise:

— Acum cred că ai să-l învingi uşor pe zmeu, căci el n-ar putea face aşa ceva. Eu când vine îi deschid poarta şi îi spun că nu mă simţesc bine, şi mă duc să mă culc, şi-l las singur.

Soarele se ridicase sus de tot şi ceasul doisprezece se arătă pe ceasul de soare. Feciorul nostru nu mai avea astâmpăr. Voia să-l vadă venind odată.

Iată că vede alergând, ca un câine turbat, zmeul speriat peste măsură, şi apropiindu-se de poartă, lovi cu buzduganul şi poarta se deschise.

— Cine a călcat pe aici? întrebă zmeul plin de mânie.

— Eu nu am văzut pe nimeni! răspunse fata.

Zmeul se îndreptă spre leagăn, se aşeză în el, iar fata îi spuse că nu se simte bine şi că merge să se culce. După ce plecă fata, feciorul nostru merse şi lovi cu paloşul în poartă, şi deodată se deschise şi zmeul îl întrebă:

— Cine eşti, şi ce doreşti?

— Sunt mirele fetei pe care ai furat-o în ziua când era să ne logodim. Şi-acum am venit să-mi iau mireasa şi te întreb: Vrei să mi-o dai de bună voie, ori numai după ce îţi vărs sângele spurcat, pe iarba asta verde?

— Nici prin gând să nu-ţi treacă aşa ceva, îi răspunse zmeul. Eu sunt din moşi-strămoşi fecior de zmei, care niciodată în viaţa lor n-au putut fi învinşi. Şi ar fi bine să faci cale-ntoarsă, şi să-ţi vezi de
sărăcia ta.

— îi fi tu neam de zmei, dar nici eu nu sunt din aceia care se tem de nişte lăudăroşi, aşa cum eşti şi tu unul. Noi avem o vorbă: „Lauda de sine nu miroase bine". Dar vorbă multă-i sărăcie. Cum vrei să ne batem? Cu paloşele să ne tăiem, ori în luptă să ne luptăm? îl întrebă feciorul nostru.

— Ba, în luptă că-i mai dreaptă, răspunse zmeul, crezând că aici e mai tare.

Se prinseră-n luptă, şi feciorul se făcu că-l doare, când îl strânse zmeul peste piept, dar în clipa aceea mi-ţi-l prinse şi-l strânse atât de puternic, că se auzeau oasele zmeului pocnind şi pârâind. De durerea mare, zmeul nu mai putea nici să răsufle, iar ochii în cap i s-au întors cu albul în afară.
Când feciorul nostru îl slăbi din strâns şi-l lăsă din braţe, zmeul se prăbuşi mort la pământ. îl luă de- un picior şi-l trase până lângă o vale cu apă rece, scoase paloşul zmeului, ca să nu şi-l spurce pe al său, şi-i reteză cele şapte capete şi le aruncă în vale, apoi îi trase şi trupul în apă. Se spălă pe mâini şi merse să-i spună fetei că a scăpat de zmeu.

Fata nu mai ştia cum să-i mulţumească pentru acest mare bine.

Acum feciorul ii spuse să se pregătească de drum, şi să-şi adune lucrurile frumoase şi scumpe.

— Dar unde aş putea pune atâtea lucruri scumpe, căci întreg castelul e plin numai de scumpeturi toate numai de aur

— Iacă, răspunse feciorul, îţi dau aceste nouă nuci, aduni toate lucrurile şi le bagi în ele, şi nucile le bagi în sân, până atunci eu mă duc să vorbesc cu vulturoaica care m-a adus aici.

Merse şi vorbi cu ea şi se înţeleseră să o ducă întâi pe fată, apoi să se întoarcă ca să-l ia şi pe el. Se duse la fată şi o rugă să se grăbească. După ce şi-a luat toate lucrurile de preţ, au ieşit şi au mers la vulturoaica, care de frica zmeului s-a băgat în scorbura unui stejar bătrân. Cum ajunseră la ea, aceasta îi spuse să se urce în spinarea ei, să se lege bine la ochi, apoi să se ţină bine cu amândouă mâinile de penele ei de pe spete. Când fata a fost aşezată bine, vulturoaica a întrebat-o:

— Gata?!

Fata răspunse:
— Gata!
Vulturoaica şi-a luat zborul şi a dus fata până la locul unde o aştepta împăratul şerpilor. Aci o puse jos şi o dete în grija lui, iar ea plecă după fecior. Când ajunse aci îl luă şi pe fecior, şi ca de când vă povestesc au şi ajuns la loc. S-a coborât foarte voios că a isprăvit cu toate bine. A mulţumit din toată inima atât vulturoaicei cât şi împăratului şerpilor, pentru binele ce i l-a făcut. Şi-au luat rămas-bun şi au pornit la drum. Feciorul scoase inelul fermecat, îl suci la dreapta şi-i ceru să-i aducă o trăsură de aur cu şase cai negri arăbeşti. Cât ai bate-n palme, trăsura era în faţa lor. Se urcară în ea şi porniră spre ţara lor.
Şi-au mers, şi au tot mers, cale lungă să le-ajungă, cum se zice din poveste, că-nainte mult mai este. Şi după o călătorie norocoasă, s-au trezit ajunşi în faţa palatului împărătesc. Când i-a văzut împăratul şi împărăteasa,' erau să-şi piardă mintea de bucurie. împăratul şi împărăteasa au mulţumit feciorului că le-a adus fata acasă, întreagă şi sănătoasă, iar el s-a dus la maică-sa, că i s-a făcut dor de ea.
Mama şi feciorul ei erau foarte fericiţi şi a doua zi s-au dus ia palatul împăratului, unde au fost primiţi cu mare cinste, aşa după cum e obiceiul la curţile împărăteşti.
După logodnă a urmat o cină bogată, cu mâncări şi băuturi aşa ca la mesele împărăteşti.
Cuscrii şi unii şi alţii erau foarte veseli, dar nici mirii nu s-au lăsat mai pe jos.
La câteva săptămâni de la logodnă s-a ţinut nunta, care a rămas de pomină multă vreme, deoarece a fost o adevărată nuntă ca-n poveşti, când în fruntea mesei, alături de împăraţi şi crai şi de soţiile lor, au fost aşezate şi toate neamurile sărace ale mirelui, care nu s-a ruşinat de ele, ci se mândrea.
După ani şi ani trecuţi de la acea nuntă, povesteau bătrânii ce nuntă mare şi frumoasă a fost, cum nu s-a mai pomenit de când e porcul cu coadă.
Şi dacă împăratul cu toată curtea lui şi cu toţi nuntaşii n-or fi murit şi acum trăiesc şi se tot nuntesc. Iar eu m-am gândit la dumneavoastră, să vin repede să vă spun această poveste şi aşa m-am
suit în spatele unui melc, ca să nu mă scuture prea tare şi am ajuns cu bine şi cu sănătate-n oase, şi v-am spus o poveste frumoasă. Cine o ştie mai lungă, să fugă s-o ajungă.

Fata de împărat – ciobăniţă la mioare

poveste din Banat

împăratul roşu şi împărăteasa lui aveau o fetiţă frumoasă şi deşteaptă peste măsură, pe lângă aceasta mai era şi foarte bună şi cuminte şi iubită de toată lumea. Până şi păsările şi toate dobitoacele de la curtea împăratului nu mai puteau de dragul ei. S-a întâmplat să moară împărăteasa şi biata fată a rămas fără de mamă.
După un timp oarecare, împăratul s-a căsătorit cu o văduvă săracă, crezând că-şi aduce soţie ca să-i crească fata, nu ştia că-şi aduce duşman în casă, vorba aceea: nu lăsa pe dracu să moară, căci el nu te lasă să trăieşti.
Odată împăratul a trebuit să plece la război şi lăsă fata în grija împărătesei-măştihoaie. Afurisita de măştihoaie nu putea suferi fetiţa, şi nu ştia cum să se descotorosească de ea. N-a trecut mult de la plecarea în război a împăratului şi biata fată a trebuit să-şi ia lumea-n cap dinaintea măştihoaii, care era otravă de rea.
Mergând fata pe drum, a întâlnit un biet iepuraş, căruia îi intrase un spin într-un picior. Fata îl luă în braţe şi văzându-i spinele, i-l scoase. Acesta îi mulţumi fetiţei,

făgăduindu-i că îi va răsplăti o dată pentru bine-facere. Fata îl rugă pe iepuraş să nu spună nimănui că a întâlnit-o, dacă va întreba cineva de ea. Deodată fata se trezi în drumul ei cu un cuptor plin cu pini rumene coapte. Acesta spuse fetiţei:

— Fetiţo dragă, te rog scoate pânile din cuptor, scoate jarul şi cenuşa şi curăţă-mă frumos.

Fata îndată îşi dezbrăcă hainele curate, scoase pâinile din cuptor, aduse apă de la izvor şi spălă
frumos pânile şi le acoperi cu frunze late de hrean, curaţi cuptorul de jar şi de cenuşe, şi luând var spoi cuptorul şi vatra, mătură în jurul lui şi-l făcu ca oglinda. Când a fost gata cu curăţitul, s-a îmbrăcat şi a vrut să plece mai departe în drumul ei, atunci cuptorul îi spuse:

— Dragă fetiţo, îţi mulţumesc pentru binele pe care mi l-ai făcut; ia-ţi două pâni, ca să ai de drum, şi ori de câte ori vei fi flămândă, cere cuptorului meu pâne, şi vei primi.

— Bine, răspunse fetiţa, dacă va întreba cineva de mine, să spui că nu m-ai văzut, şi plecă mai departe. Nu departe de aci fetiţa văzu un păr încărcat cu pere aurii, care îi spuse:

— Fetiţo dragă, te rog curăţă-mă de uscături, că-ţi voi da pere dulci ca mierea.

Fata îndată se apucă şi curaţi de uscături părul şi acesta îi umplu poala de pere minunate. De aici nu departe văzu un măr încărcat de mere roşii ca focul. Şi acesta o rugă să-l cureţe de uscături, şi-l curaţi. Acesta îi spuse:

— De câte ori vei voi să mănânci mere ori pere, să ne ceri, şi noi îţi vom da cu drag.

De aci fata se duse mai departe şi se întâlni cu un căţeluş, care avea un picior rupt. Se opri, şi fiindu-i milă de el, îl luă şi-i legă piciorul şi-i dădu o bucată bună de pâne moale, ca sa aibă trei- patru zile. Căţeluşul îi mulţumi pentru binefacere, spunându-i că şi el are s-o ajute odată.

Fata îl rugă să nu spună nimănui că a văzut-o, dacă va întreba cineva de ea.

Apoi mergând mai departe printr-o pădure, văzu un vultur cu o aripă ruptă, se apropie de el şi acesta o rugă aşa:

— Ai milă de mine, dragă fetiţo, şi leagă-mi aripa ruptă, ca să mi se vindece, căci odată şi eu îţi voi fi de ajutor.

Fata îi legă aripa şi vulturul îi mulţumi, iar ea îl fugă să nu spună nimănui că a văzut-o, dacă va întreba cineva de ea.

Mai merse fetiţa noastră cât mai merse, când iată că întâlneşte un izvor cu apă limpede şi rece, care îi zise:

— Fetiţo dragă, fie-ţi milă de mine şi curăţă-mi noroiul şi toate frunzele care-mi strică apa mea

minunată, căci odată şi eu ţi-oi fi de ajutor.

Aceasta nu stătu nimic pe gânduri, îşi dezbrăcă hainele curate, şi îndată începu să scoată cu manile toate gunoaiele, crengile şi frunzele, care aproape acopereau apa limpede a izvorului şi-l făcu ca un pahar de curat. Fata îl rugă şi pe el că dacă va întreba cineva de ea să nu spună nimănui că a văzut-o.

Acum fata ajunse înspre seară în faţa unui palat frumos. Aici locuia Baba-Căpcăuna. Cum o văzu baba o întrebă:

— Ce cauţi tu aici, fetiţo?

— Sunt fată săracă şi am plecat în lume să-mi aflu serviciu, răspunse fata.

— Dacă vrei să stai la mine, spuse baba, eu am o turmă de mioare cu lâna de aur, să fii ciobăniţă lor.

— Vreau, mamă bună, răspunse fata, căci mie îmi sunt foarte dragi mioriţele.

— Bagă de seamă, fată, căci dacă pierzi vreo mioară, nu primeşti nicio plată şi trebuie să mă serveşti trei ani pentru fiecare mioară, îi spuse baba, iar dacă în trei ani n-ai pierdut nicio mioară, primeşti de Ia mine trei pungi de galbeni şi o haină de mireasă, ţesută în fir de aur şi bătută toată în diamante.

— Bine, măicuţă dragă, cred că ai să fii mulţumită cu mine, răspunse fata de împărat, şi luându- şi mioriţele în primire, le duse la păşune acolo unde-i arătase Baba-Căpcăuna.

Baba aceasta era o bătrână rea, mai rea decât otrava; şi urâtă ca Mama-Pădurii. Nicio slugă n-a putut s-o slujească trei ani. Nu avea altceva decât a le face soarta cât mai grea, şi să le ceară slugilor lucruri peste puterile lor. Cât despre mâncare: ai[220] şi mălai uscat ca piatra, aceasta era mâncarea pentru tot timpul serviciului.

A doua zi după plecarea de acasă a fetei împăratului, la curte era mare întristare. împărăteasa, văzând că fata nu-i nicăieri, a dat porunci slujitorilor să alerge în toate părţile şi să ştirească unde ar putea să fie. Chiar şi însuşi împărăteasa a plecat s-o caute, şi a nimerit să meargă tocmai pe drumul pe care a mers şi fata; a trecut pe lingă iepuraş şi l-a întrebat dacă a văzut trecând pe acolo o fetiţă. Acesta n-a vrut să-i spună şi i-a spus că n-a văzut. Tot aşa a păţit şi cu cuptorul. Acesta, văzând-o, a rugat-o să-i cureţe cenuşa şi jarul şi să-i scoată pâinile din cuptor, dar împărăteasa i-a răspuns că nu are timp şi că se grăbeşte şi, fiind moartă de foame, i-a cerut o bucată de pâne moale.

— Nici eu n-am timp, îi răspunse cuptorul. Atunci împărăteasa, supărată foc, trase capacul de pe gura cuptorului şi vru să pună mâna pe o pâne, s-o scoată afară din cuptor, dar în clipeala aceea o boare fierbinte bufni pe gura cuptorului, şi-i arse mâna şi împărăteasa plecă foarte supărată. Părul şi mărul n-au vrut să-i dea fructe, şi de fată i-au spus că n-au văzut-o. Tot la fel a păţit şi cu căţeluşul şi cu vulturul. Văzând că toată alergătura ei a fost zadarnică, s-a hotărât să se întoarcă la curte, nemaiştiind ce să facă şi încotro s-o mai caute.

Treceau zilele şi nopţile, şi fata nicăieri, iar împăratul putea veni acasă din război în oricare zi, şi ce va zice şi ce va face, când va vedea că fata lui a dispărut fără de urmă. Toată curtea împărătească era îngrozită.

Ciobănită noastră o ducea bine cu drăgălaşele ei mioare. Deşi Baba-Căpcăuna i-a pus merinde ai şi mălai în fiecare zi, ea arunca aiul, iar mălaiul îl zdrobea mărunt şi-l dădea mioarelor ei, care îl mâncau cu multă plăcere, iar fata mergea în fiecare zi la cuptor, care li dădea zilnic câte o pâinişoară caldă şi moale. Părul şi mărul îi umpleau poala cu fructele lor dulci şi aromate, aşa că fata, în loc să slăbească şi să moară de foame, aşa cum ar fi dorit afurisita de stăpână-sa, ea era totdeauna sătulă,

220 usturoi

iar baba crăpa de necaz şi de ciudă că nu-i merg treburile după dorinţa ei nebună. Iepuraşul, căţeluşul şi vulturul, vindecându-se deplin, au venit să stea toată ziua în apropierea binefăcătoarei lor, cunoscând ei răutatea babei, aşa că din turma de mioare n-a lipsit niciuna în cei trei ani cât a slujit fata.

împlinindu-se cei trei ani de slujbă ai fetei, baba i-a dat trei pungi de galbeni şi o haină foarte

frumoasă, ţesută numai din fir de aur şi împodobită toată cu pietre scumpe de diamant.
Baba-Căpcăuna a întrebat fata dacă vrea să meargă şi la sora-sa Căta, să o servească şi pe ea, căci şi ea avea o turmă de mioare, dar îndoit mai mare decât a ei. Fetiţa i-a răspuns că merge foarte bucuros.
A doua zi baba luă fetiţa şi plecară până la sora ei. Cum ajunseră la palatul frumos al Babei Căta, aceasta le-a deschis poarta şi s-a bucurat foarte mult când a văzut-o pe soră-sa, care era mai mică de ani, că nu se văzuseră de ani de zile.
Aci fata de împărat a fost primită cu drag, după ce fosta ei stăpână a lăudat-o că nici când n-a avut aşa ciobănită bună ca şi ea, şi că în cei trei ani cât a slujit-o nu a pierdut nicio mioară din turmă. Noua stăpână s-a bucurat şi i-a spus fetei:
— Dacă şi pe mine mă vei servi ca şi pe sora mea, eu am să-ţi plătesc îndoit mai mult decât ea, căci turma mea e cu mult mai mare decât a ei.
— Bine, mamă Căta, răspunse fata, cred că am să te slujesc tot atât de bine ca şi pe ea, dacă nu şi mai bine. Mâine zi, baba Căta i-a dat în primire fetei turma de mioare, tot atât de frumoase ca şi a Babei Căpcăuna, dar eu mult mai numeroasă. Baba s-a dus să-i arate unde are să ducă la păscut mioarele în fiecare zi, şi i-a spus să bage de seamă că o vulturoaică care are cuibul nu departe de locul unde păşunează turma ei, vine şi-i răpeşte câte o mioară tot la două-trei zile. Baba Căta a pus fetei merinde: o bucată de pâine uscată de patru-cinci zile, trei-patru cepe şi puţină sare. Fata a luat merindea, cepele le-a aruncat, iar pâinea a luat-o şi a muiat-o în apă şi a sărat-o, şi apoi a dat-o mioriţelor s-o mănânce. După aceasta şi-a chemat iepuraşul, căţeluşul şi vulturul, ca să-i păzească turma, iar ea s-a repezit până la cuptor, care i-a dat o pâne caldă şi moale, spunându-i că a intrat în slujba Babei Căta pe trei ani. De aci merse până la păr şi la măr şi şi-a umplut poala de mere şi de pere.
Ajungând la turma ei, a dat pâne căţelului, apoi s-a săturat şi ea bine cu pânea moale şi călduţă şi cu pere şi mere, şi aşa a trăit fata împăratului trei ani de zile ca ciobăniţă la Baba Căta. Acum stăpâna chemă fata şi-i spuse să vină cu ea, ca să-şi aleagă trei haine, care-i vor place mai mult.
Baba o duse într-o odaie mare a palatului ei, unde erau atârnate în cuie mai multe haine, care de care mai frumoase şi mai strălucitoare, încât îţi luau vederile când te uitai la ele, şi-i spuse fetei:
— Iată, draga mea fiindcă m-ai slujit cu credinţă, şi în tot timpul celor trei ani nu mi-a mai pierit nicio mioară, ceea ce încă nu mi s-a întâmplat în viaţa mea, îţi dau voie să-ţi alegi trei haine din acestea pe care le vezi aici, care îţi plac mai mult, şi-ţi dau şi o ladă frumoasă de argint, în care să ţi le păstrezi, apoi îţi mai dau şi şapte pungi de galbeni. Cred că eşti mulţumită.
— Da, buna mea stăpână, sunt foarte mulţumită! răspunse fata de împărat, şi-i sărută mâinile, bucuroasă de aceste daruri, pe care nici nu le visase, atât de frumoase erau.
Acum fata de împărat nu ştia ce să facă: să meargă acasă ori să mai slujească. Se duse la bunii ei prieteni: iepuraşul, căţeluşul şi vulturul, să le ceară sfatul.
— Dragii mei, voi mi-aţi fost de mare ajutor. Care din voi trei aţi şti să mergeţi să vedeţi dacă tatăl meu, împăratul Roşu, a venit acasă din război, ca să ştiu să mă întorc şi eu acasă, iar dacă n-o fi venit încă, să mai stau un an doi în slujbă, până când va veni.
— Eu, draga mea stăpână, răspunse căţeluşul, mă duc şi-ţi aduc răspunsul, căci mă duc pe urmele mele până la tatăl tău, la palatul împărătesc, şi voi ştirici dacă a venit din război ori nu.
Căţeluşul o zbughi ca o nălucă dintre ei şi alergă glonţ spre palatul împărătesc. îndată ce se apropie de palat, văzu aici o fierbere mare în toate părţile. împăratul

venise acasă din război şi neaflându-şi fala nicăieri, a izgonit pe toţi slujitorii ţării să plece în toate părţile ţării, ca să dea de urmele fetei. Chiar pe împărăteasă a trimis-o în căutarea ei, spunându-i să nu se întoarcă în palatul lui tară de Iată.

După ce înţeleptul căţeluş află toate aceste amănunte, plin ele bucurie că poate duce o veste bună stăpânei sale dragi, o rupse la fugă nebună de parcă nu călca cu picioarele pe pământ şi mort de oboseala drumului lung, ajunse în faţa stăpânei, se întinse pe burtă cu limba scoasă şi abia gâfâind, îi spuse:

— Am aflat tot ce doreşti. Tatăl tău este acasă, dar e foarte supărat că nu ştie de tine unde eşti. Pe toţi slujbaşii ţării, şi pe împărăteasa însăşi, i-a trimis în căutarea ta prin toată ţara, poruncindu-le să nu se întoarcă niciunul la palat fără de tine.

Acum fata era foarte veselă şi-i mulţumi căţeluşului ei drag pentru marea osteneală ce a suferit- o. Ajungându-l dorul de tată, nu ştia cum să facă să se vadă cit mai repede în braţele tatălui ei bun şi drag, şi-i ceru sfatul vulturului:

— Ce zici, dragul meu prieten, cum aş putea ajunge mai repede la palatul tatălui meu?

— Foarte uşor, răspunse vulturul, mă duc la bunicul meu, care e de zece ori mai mare şi mai tare decât mine, şi-l rog să vină să te ia şi să te ducă până la tatăl tău acasă.

Cit ai bate-n palme, vulturul îşi luă zborul şi dispăru în zare, ca nu mult timp după aceasta să vadă zburând spre ei un vultur uriaş, care se lăsă pe pământ în faţa lor, iar dintre aripile lui sări şi vulturaşul nostru. Acum vulturul-uri aş îi spuse fetei:

— Ia-ţi toate lucrurile tale, le aşază între aripile mele şi apoi te aşază şi tu şi le ţine bine cu o mână, iar cu cealaltă te ţine bine de penele mele. Leagă-te bine la ochi, căci eu am să zbor pe sus de tot, ca să nu ţi se facă rău.

Fata, înainte de a aşeza lucrurile după cum îi spuse vulturul, îşi chemă pe cei trei prieteni ai ei şi le spuse:

— Dragii mei, eu am o mare rugăminte către voi, aş vrea să vă am lângă mine toată viaţa mea. Vă rog să veniţi, dacă vreţi chiar acum, la palatul tatălui meu, să trăiţi acolo, având de toate ce doriţi, ca să vă pot vedea în orice clipă mă va ajunge clorul de voi.

— Bine, răspunseră toţi trei prietenii, şi plecară şi ei pe urma bunei lor stăpâne.

Acum fata îşi aşeză lada de argint şi hainele, precum şi pungile cu galbeni, între aripile
vulturului, apoi se aşeză şi ea şi îşi legă ochii bine, se prinse cu o mină de penele lui, iar cu cealaltă ţinea strâns lângă ea lada şi hainele şi când fu gata, vulturul se ridică ea un fulg de pe pământ şi- ncepu să plutească prin văzduh ca un nor uşor până nu se mai văzu. Când au ajuns deasupra palatului împărătesc, vulturul s-a lăsat încet în grădina mare a palatului, fără să fi fost văzut de nimenea. Fata s-a dat jos şi şi-a luat lada de argint şi hainele şi le-a aşezat jos, apoi şi-a luat şi pungile cu galbeni. A mulţumit vulturului pentru că a adus-o atât de repede la tatăl ei, şi acesta s-a ridicat în zbor şi s-a dus în împărăţia lui. Fata şi-a lăsat toate lucrurile în grădină şi a alergat într-un suflet să se întâlnească cu tatăl său. Acesta tocmai voia să iasă în curte, să dea ceva porunci unor slujitori, când văzu fata intrând pe uşa palatului. Bucuria lor era mare când s-au văzut împreună. Fata îl luă pe tatăl său de mână şi-l rugă să meargă cu ea în grădină, de unde au să aducă unele lucruri. Când ajunseră în grădină, fata îi arătă lada de argint, hainele şi cele zece pungi de galbeni, spunându-i că aceste sunt ale ei. împăratul chemă îndată două slujitoare şi le porunci să ducă în palat toate acele lucruri.

După ce aşezară toate acestea, fata îi povesti tatălui ei cum a fost silită să fugă din faţa mamii sale vitrege, cum a slujit ca ciobăniţă la mioare la două babe, câte trei ani la fiecare, şi acum acestea, pentru că le-a slujit aşa cum le-a plăcut lor, au cinstit-o cu hainele aceste scumpe şi frumoase, pe lângă simbria celor zece pungi de galbeni.

împăratul s-a bucurat foarte mult, văzând că fata lui a ştiut cum să se poarte cu acele două babe, ca să fie iubită şi ca să-i facă daruri atât de frumoase.

Acum împăratul a dat porunci în toată ţara să se întoarcă toţi slujbaşii, care au fost trimişi prin ţară ca să caute fata, spunându-le că aceasta a venit singură. Bucuria lor a fost mare când au primit această veste bună, aşa că toţi s-au grăbit să se întoareă pe la casele lor şi Ia slujbele lor, numai singură împărăteasa nu s-a mai întors nici până în ziua de azi.

Veneau peţitori după peţitori, prinţi de împăraţi şi de crai, de peste ţări şi de peste mări, şi Feţi- frumoşi şi voinici viteji în războaie, ca să ceară m\na acestei prinţese, a cărei bunătate şi înţelepciune s-a vestit prin toate ţările lumii.

Fata împăratului încă nu se gândea la măritiş şi în fiecare zi o vedeai ieşind la plimbare cu nedespărţiţii ei prieteni: iepuraşul, căţeluşul şi vulturul, care s-au făcut stăpâni deplini pe întreagă
grădina palatului împărătesc.

Şi au trecut anii ca şi clipele, şi fata împăratului Roşu s-a făcut tot mai înţeleaptă şi tot mai frumoasă. într-o bună zi a venit un împărat tânăr şi frumos ca un luceafăr şi a peţit-o şi atât fetei cât şi împăratului i-au plăcut de el. Acum s-au început a se face toate pregătirile mari de nuntă, ca la nunţile împărăteşti. Au fost chemaţi toţi împăraţii şi toţi craii, Feţi-frumoşii şi vitejii cei mai vestiţi în lupte.

A fost o nuntă tocmai ca-n poveşti, cum nici n-a mai fost şi nici n-o să mai fie.

Mireasa era îmbrăcată în minunata ei haină ţesută din fir de aur şi bătută toată în pietre scumpe de diamant, pe care i-a dăruit-o Baba Căpcăuna, fosta ei stăpână.

Toate împărătesele, crăiesele şi toate prinţesele s-au minunat de haina ei atât de frumoasă, care părea că e cerul coborât şi aşezat pe umerii miresei. Cei trei prieteni ai miresei: iepuraşul, căţeluşul şi vulturul ţineau coada voalului ei când mergea alaiul la cununie, iar în fruntea alaiului mergea o turmă de mioare, pe care cele două foste stăpâne ale miresei i-au trimis-o ca dar de nuntă, când au aflat cine a fost aceea fată atât de bună şi de înţeleaptă, care a fost ciobăniţă mioarelor lor. După cununie nuntaşii s-au întors la palatul împăratului, şi s-au aşezat la mesele întinse şi încărcate cu toate bunătăţile lumii, mâncări şi beuturi din cele mai alese, căci doar era nuntă împărătească, nu glumă. Pe vremurile acelea era frumosul obicei ca, la nuntă, mirele şi mireasa să-şi povestească toată viaţa petrecută până la aceea dată. Mirele-împărat a început a povesti nuntaşilor aşa:

— Eu sunt pruncul unor oameni săraci, lipiţi pământului. Fie iertat tatăl meu, de mic m-a dat ciobănaş la oi, la un mare bogătan, unde am slujit până am ajuns fecior mare. Făcându-se atunci un război între ţara mea şi între o ţară vecină, am fost dus şi eu la luptă împreună cu ortacii de seama mea. Aici am ajuns să fiu în apropierea împăratului meu, pe care în timpul celor mai grele lupte i- am ajutat şi l-am scăpat de mai multe ori de la moarte.

împăratul, neavând copii, m-a luat pe mine prunc de suflet. Nu mult după aceea împăratul a murit şi aşa am rămas eu împărat, iar acuma am venit aici să-mi duc împărăteasa cu nuntă mare în palatul meu împărătesc.

Acum a venit rândul miresei să-şi spună povestea ei, şi începu aşa:

— Eu sunt fata împăratului Roşu şi cit timp a trăit buna mea mamă am trăit fericită lângă părinţii mei i dar după moartea mamei mele am avut de luptat cu o viaţă

grea. Din cauza măştihoaei mele, cave nu mă vedea cu ochi buni, am avut de suferit. Iscându-se un războişi între ţara noastră şi între ţara vecină, tatăl meu a trebuii să plece la război. La câteva. Zile ele la plecarea lui, eu, de groaza măştihoaei, a trebuit să-mi iau lumea-n cap. Mergând în lume, am întâlnit un iepuraş, un cuptor plin cu plini coapte, un căţeluş cu piciorul rupt, un păr şi un măr plin de uscături, un vultur cu o aripă ruptă şi-un izvor acoperit de gunoaie şi de noroi. Aceştia cerindu-mi să-i ajut, i-am ascultat cu dragă inimă. Am ajuns la Baba Căpcăuna, unde am primit slujba de ciobăni ţă la mioare. Am slujit-o trei ani, în care timp mi-a pus merinde numai ai şi mălai. Aiul îl aruncă, iar mălaiul îl dădeam mioriţelor mele dragi. Cuptorul îmi dădea în fiecare zi câte o pânişoară moale, părul şi mărul poamele lor gustoase, iar izvoraşul mă stâmpăra cu apa lui minunată. Cei trei prieteni dragi ai mei: iepuraşul, căţeluşul şi vulturul mi-au păzit mioarele. împlinind trei ani cu cinste, Baba Căpcăuna m-a cinstit cu haina aceasta şi cu trei pungi de galbeni. De la ea am plecat la sora ei, Baba Căia, unde am slujit alţi trei ani, tot ca ciobăniţă la mioare. Ea îmi punea merinde pâine uscată şi câte patru-cinci cepe şi sare. Eu aruncam cepele, iar pânea o săram şi sfărâmând-o o dădeam mioriţelor mele. Cuptorul şi poamele gustoase mă hrăneau foarte bine. Prietenii îmi păzeau turma mare de mioare. împlinind trei ani de slujbă pe placul Babii Căta, ca mi-a dăruit trei haine ca şi aceasta şi o ladă de argint în care le păstrez, precum şi şapte pungi de galbeni. Bunicul vulturului meu m-a adus în zbor până la palatul tatălui meu, după ce am aflat că s-a întors din război, şi astăzi ciobăniţa-împărătească s-a cununat cu ciobanul-împărat. Toţi nuntaşii care au ascultat frumoasa lor poveste au rămas cu gurile căscate, auzind atâtea minunăţii, şi dacă tinerii n-au murit şi azi trăiesc şi se veselesc. Iar eu am călărit pe o coasă şi v-am spus o poveste frumoasă; iar cine o ştie mai lungă, fugă şi-o ajungă.

Domniţa trandafirilor

poveste dobrogeană

A fost odată ca niciodată o prinţesă care se numea Vanda. Şi era frumoasă ca un crin şi zveltă şi gingaşă, de rămâneai împietrit văzând-o. O iubeau cu toţii, dar mai cu seamă părinţii o aveau mai dragă ca lumina ochilor.

Prinţesei îi plăceau trandafirii. Şi iată că, într-o zi, pe când culegea trandafiri din grădina cea mare a palatului dobrogean, îşi aruncă din întâmplare ochii spre gardul ce împrejmuia curtea şi zări un flăcău atât de frumos, că nu-l mai putu uita.

Acesta, pasămite, eraNavon, fiul împăratului vecin, care, plecat la vânătoare, ajunsese tocmai prin acele locuri anume ca s-o vadă pe Vanda, că doar auzise şi el de frumuseţea şi gingăşia ei.

Şi, de cum o văzu, se îndrăgosti pe loc de ea şi nu mai gândea decât cum ar putea face s-o ştie soţia lui.

Într-una din zile, însă, când Vanda ieşise să se plimbe prin împrejurimi, într-o poiană cu mii de flori, de toate culorile, văzu deodată în mijlocul lacului o dihanie cu gura lată, care fu lângă ea într-o clipă. Prinţesa căzu leşinată de spaimă. Zmeul iute o ridică şi dispăru cu ea în undele lacului cu atâta repeziciune, că slugile care o însoţeau n-au apucat să spună o vorbă măcar.

Când s-au dezmeticit, au alergat să povestească împăratului ce se întâmplase.

Şi-a dat împăratul zvon că aceluia care-i va aduce fata pi va da împărăţia.

Iar Vanda, deşteptându-se, se văzu într-un palat mare şi luxos, ce se afla pe fundul lacului.

Cei doi zmei fraţi care stăpâneau palatul încercau de multă vreme s-o răpească pe prinţesă, dar abia acum izbutiseră.

în vremea asta Navon, auzind ce se petrecuse, se hotărî să plece numaidecât în căutarea prinţesei. Merse el ce merse şi văzu deodată un şarpe uriaş ce aluneca de pe o stâncă. Lângă stâncă era aşezat un cioban care habar n-avea de pericolul ce-l pândea. Navon se repezi ca fulgerul şi reteză capul şarpelui cu paloşul. Drept Riulţumire, ciobanul îi dărui un fluier fermecat, care avea, puterea de a preface în pitic pe acela care ar fi suflat o dată în el. Apoi, dacă-l azvârleai în sus, te făceai din nou om, ca mai înainte.

Mai departe, trecând el.pe lângă un râu, văzu o caracatiţă gata să înghită un peşte. Prinţul azvârli paloşul în ea şi-o omorî, iar peştişorul, mulţumindu-i. îl rugă să ia de la el doi solzişori, drept mulţămită.

— La nevoie, îi spuse el, uită-te doar la solzişori, şi atunci te vei putea preface în peşte.

Şi-aşa, tot mergând, ajunse la poiana cu flori multe şi minunate. Pe malul lacului găsi un trandafir pălit şi-şi aduse aminte că numai la domniţa Vanda văzuse asemenea trandafiri minunaţi.

Tocmai se pregătea să intre în lac, când zări o albină ce, se zbătea pe apă, gata gata să se înece. Navon o luă repede pe o frunză şi o salvă, iar ea, drept mulţumire, îi dădu o aripioară care avea puterea de a da chip de albină celui ce ar fi sărutat-o o dată.

Navon privi un solzişor şi dintr-o dată se făcu peşte, astfel că ajunse cu uşurinţă la palatul zmeilor. Aici, cercetă cu atenţie în toate părţile şi observă că în jurul palatului erau o mulţime de slujitori pitici. Atunci, amintindu-şi de cioban, prinţul suflă în fluier şi apăru şi el ca un pitic, amestecându-se printre ceilalţi, uşor.

Aşa a putut afla cine locuia la palat.

Când s-a înnoptat, s-a apropiat tiptil, s-a suit încetişor pe o scară şi a privit înăuntru. Şi ce să vadă? Vanda era acolo şi privea tristă în bezna de afară. Văzându-l, prinţesa se sperie straşnic la început, dar el îi făcu semn să tacă şi-i spuse de ce venise.

Domniţa trandafirilor

poveste dobrogeană

Cum între timp Navon îşi reluase înfăţişarea lui obişnuită, aruncând fluierul în înaltul cerului, fata nu mai putea de bucurie.

Sărutând aripioara ce-o avea Navon de la albina pe care o salvase, se prefăcură amândoi în albine şi putură ieşi din palat, fără ca nimeni să-i vadă. Când ajunseră la lac, prinţul dădu un solz domniţei şi unul îl opri pentru sine şi astfel, prefăcuţi în peşti, s-au înălţat spre faţa lacului. De

acolo, căpătând iarăşi înfăţişarea omenească, au pornit spre castelul în care locuiau părinţii îndureraţi ai Vandei.

în vremea asta, însă, piticii care aveau sarcina de-a o păzi pe Vanda, observându-i lipsa, îi anunţară pe zmei, care plecară îndată mare după fugari.

Navon îi întâmpină cu paloşul. Pe primul îl omorî dintr-o lovitură, cu celălalt trebui însă să se lupte îndelung; până când, într-un târziu, îşi azvârli paloşul în gura dihaniei şi atunci un nor de sânge ţâşni, sleind puterile zmeului ucigaş.

în sfârşit, Domniţa şi prinţul Navon ajunseră fericiţi la castel.

Fără de margini fu bucuria împăratului când îşi văzu fiica şi, aşa cum promisese, o dădu pe Vanda de soţie feciorului de împărat care o salvase.

Nunta ţinu zile în şir...

Povestea florii soarelui

poveste dobrogeană

Este o poveste de demult, demult, de pe când trăiau pe pământ altfel de oameni, de pe vremea unui împărat vestit, dar cu nume uitat pe veci...

Şi avea împăratul acesta de toate: şi împărăţie, bogată şi noroade alese şi oaste voinică şi multă.

Dar un lucru tot îi lipsea; şi-l ustura în suflet, şl pe el, şi pe împărăteasă, că nu aveau copii. Şi cât nu s-au trudit, cât n-au dat şi n-au împrăştiat pe leacuri, fel de fel şi pe descântece. începuseră să îmbătrânească de la o vreme, dar nădejdea din suflet tot n-o prăpădiseră de tot.

Şi se întâmplă astfel că tocmai spre bătrâneţe împărăteasa să nască o fetiţă frumoasă ca o floare, ca o picătură de rouă sau ca toate zorile dimineţii, ori mai bine spus ca un bob de piatră scumpă şi încă mai frumoasă.

Se minuna toată lumea de bucuria ce picase pe capul stăpânilor.

Şi aşa trecură anii, iar fetiţa împăratului deveni o fată mare şi mândră, fără seamăn, prin ţinuturile nisipoase ale Dobrogei.

Iară părinţii începură a se gândi să i caute un bărbat pe potriva er Dar fecioara la una ca asta nu se gândea. în lume nu ieşea, de vorbă cu nimeni nu sta şi întotdeauna o vedeau cu chipul întunecat de grij ă.

— Ce ai, Domniţă? o întrebau toţi. Stai aşa ca o floare pălită de soare La ce te tot gândeşti?

— Ei, departe mă gândesc.

— Cât de departe, fată dragă?

Ea tăcea. Necaz mai mare ca acesta pe capul împăratului nu se putea afla în lumea asta. Murea şi se topea de mâhnire şi-şi frământa cugetul, ca să afle pricinile întunecării ei.

într-o bună zi împăratul îi grăi fetei:

— Fata tatei cea dragă! Tu ai crescut mărişoară şi ne-am gândit să-ţi aflăm soţior, după inima ta. Uite, zilele astea or să sosească peţitori şi la palatul nostru, tu uită-te numai la ei şi alege-l pe cel care-ţi va plăcea mai mult. O vorbă nu ţi-om spune împotrivă.

Fata a tăcut. împăratul şi curtea aşteptau înfriguraţi.

Şi-au venit peţitorii cu mulţimea, însă fata cea frumoasă ca o zână rămase tot cu inima pustie, iar împăratul din gura ei vorbă hotărâtoare nu află.

Mai apoi, văzând că şaga se-ngroaşă şi socotind că poate fata lui de-asta nu-şi alege drag, a alergat cu ea şi pe la vrăjitoare, ca să-i facă „de ursită”. Şi-o sorociră

babele cum s-au priceput ele mai bine, dar tot în van.
într-o dimineaţă, când fata sta în cerdac şi privea cu tristeţe în zare împăiatul şi împărăteasa o întrebară din nou:
— Ce are fata noastră, la ce se gândeşte?
— Mă gândesc la nunta unei fete de împărat cu soarele cerului, răspunse ea după destulă vreme.
— Şi crezi tu că-i cu putinţă una ca asta?
— De, ştiu eu? N-am auzit să se fi întâmplat vreodată, dar eu am să mă duc să văd.
— Cum să te duci?
— Am să mă duc cum oi putea:
Şi atât a fost: că ea porni către Soare să-l întrebe de vrea s-o ia de soţie, ori ba, că nu mai stă acasă nici în ruptul capului. S-au văitat rudele şi curtenii şi, mai mult decât toţi, cu rugămintea plină de lacrimi, împăratul şi împărăteasa au îndemnat-o să stea locului, dar toate au rămas de-a surda.
Atunci, nădăjduind că tot or mai vedea-o vreodată, i-au pus mâinile pe frunte, au blagoslovit-o şi i-au poftit cale uşoară către alesul Soare.
Şi fata s-a pornit către răsărit aşa, fără ajutorinţa nimănui. Şi-a mers, a mers cale lungă, fără capăt, ca şi nădejdea ei că, dacă nu azi, măcar poimâine, la. Anul, peste o sută de ani tot are să găsească Soarele lumii noastre spre a-l lua de bărbat.
Dar putea ea să ocolească de zece ori pământul, că tot degeaba-i era.
într-un târziu, a ajuns în miezul unui codru întunecos ca noaptea. Şi era o tihnă într-însul, că se auzea lătrând căţelul pământului.
S-a oprit lingă un copac şi privea înjur uluită, când auzi un ţipăt ce venea din vârful copacului, începu să se suie ca să afle ce se-ntâmplă şi băgă de seamă că în vârful copacului era un cuib. Deodată se auzi un glas:
— Voinice, voinice, vino de mă apără, că mult bine ţi-om face!
Când ajunse sus, fata se uită în acel cuib şi, ce să vezi? un puişor golaş, gata să moară de frică.
— Da' ce cauţi tu aicea singurel? îl întrebă fata:
— Eu sunt pui de balaur şi am mai mulţi fraţi, însă i-a furat împăratul vânturilor, iar pe mama a dus-o departe de aici. Stai colea şi mă păzeşte!
Fata nu mai zise nimic, stătu şi aşteptă. Peste câtăva vreme, iacă un şarpe grozav că se zvârcoleşte în văzduh şi se lasă către cele două suflete.:
— Cine-i acesta? întrebă fata pe puiul de balaur:
— E împăratul vânturilor!
— împăratul vânturilor? Da' cum se face că seamănă cu neamul vostru?
— Păi să-ţi spun: şi neamul lui, şi neamul nostru stăpânesc văzduhurile.
— Dar tu din ce soi de lighioană te tragi?
— Mama mea-i stăpâna ceţurilor şi-a negurilor; ea-i mai mare peste nori!
— Am înţeles bine, puiule, de multă vreme vă duşmăniţi cu vântul!
— De când lumea şi pământul..
— Toate bune până aici, spuse fata de împărat, dar nu ştiu la ce-aş putea folosi eu între paloşele voastre.
— Ai să vezi, frumoaso! Vântu-i tare ştrengar! Când află o fată frumoasă, se duce mort după dânsa şi nu conteneşte din mers până n-o găseşte. Dacă o prinde, o apucă în braţe, o sărută ş-apoi se-ntoarce de unde porneşte.
— Ei, dacă-i aşa, las' pe mine!
Iaca şi vântul că vine aproape de fată. Şi cum o vede se sfârşeşte de dragul ei,

amuţeşte.

„Taci, că-i bună şi asta!” îşi zise fata şi stătu aşa, fără o vorbă, până ce vântul mai prinse grai.

— Dă-te, soro, la o parte, să-l mănânc pe. Puiul cetii şi-apoi să mergem amândoi în pustiuri, că tare eşti frumoasă!

— Ba, vântule, îi răspunse fata, nu l-ai mânca tu, că-s şi eu aici!

Mânia vântului se potoli şi plecă cu fagăduiala că, de va veni altădată, fata să-i dea poate la ospăţ, pe puiul cetii.

Iacă, după o vreme, că soseşte şi împărăteasa norilor şi-a ceţii ca să-şi vadă cuibul. Când află ce ajutor le dăduse fata, grăi:

— Nicio faptă fără plată. Cu ce-ai vrea să te mulţumesc, fată bună?

— Cu nimic alta decât să mă duci pe tărâmul Soarelui, răspunse domniţa.

— Eh, aş vrea să-ţi îndeplinesc voia, da' nu-mi stă-n putinţă. Şi-i explică apoi că împărăţia ei ţine numai deasupra vântului bun; mai jos nu poate veni, dar nici mai sus, din pricina vântului cel rău, care-i neam cu împăratul vântului şi o duşmăneşte ca şi acesta.

— Dacă-i aşa, am să mai aştept, hotărî fata.

— Să vii, rogu-te, peste un an!

— Am să vin, răspunse fiica împăratului, apoi plecă din nou.

La jumătate de an, iaca vântul că vine iar s-o îndemne la mers. însă fata-i răspunse:

— Măi vântule, cum să merg eu după tine când nici nu te ştiu, nici nu mă ştii? Eu îţi spun că sunt fată de împărat. Mă crezi tu oare?

— Te cred, răspunse şturluitaticul de vânt,

— Bine, poate să crezi, da' eu nu te-oi crede pe tine. Adă-ţi toate neamurile, să le văd, şi pe urma ţi-oi da răspuns.

— Păi n-am alt neam pe lume decât puterea vântului cel rău. Vrei să-l vezi?

— Vreau.

Şi l-a chemat. Atunci fata îl rugă s-o lase pe împărăteasa negurilor s-o plimbe până la Soare.

Atât.

— O las, îi răspunse vântul cel rău, fiindcă-i căzuse şi lui dragă fata.

Fata s-a simţit deodată luată pe sus de-un nor şi dusă către împărăţia de lumină a Soarelui.

îi trebuia o zi de drum până la palatul de cleştar, în care trăia alesul ei, Soarele.

însă vânturile, văzându-se înşelate, trimiseră îndată veste mamei Soarelui că. Picior de pământeancă se află pe cuprinsul ei. Cum află, aceasta dădu zvon în împărăţie că cineva voia să fure inima băiatului ei, mereu umblător pe boltă.

Au căutat, au răscolit, au umblat, iar în urmă fata de împărat s-a văzut prinsă, legată şi dusă la scaunul de judecată al înălţimilor.

Niciuna, nici doua, mama Soarelui o prefăcu într-un bob de sămânţă şi-o azvârli în văzduh, iar vântul cel năbădăios o lăsă să lunece, în voie pe pământ, să crească şi să înflorească, mai ales în ţinutul încins de Soare, al Dobrogei.

Floarea ei se-aseamănă la chip cu Soarele şi, din răsăritul pe zare al mândrului fecior şi până în asfinţit, ea a fost menită să-l urmărească fără curmare, să îi plângă de dor, dar de atins să nu-l atingă niciodată.

Aşa nu se putu ca fata împăratului să-şi vadă soţul aproape, pe mândrul Soare.

Polidor

poveste dobrogeană

A fost odată – de mult, tare de mult, tocmai pe timpul zmeilor şi balaurilor – a fost o femeie văduvă şi săracă, vai, care, pe lingă toată sărăcia, mai avea şi doisprezece copii, toţi băieţi, unul după altul; cel mai mare de 13 ani, cel mai mic, abia de un anişor. După moartea bărbatului, numai ea ştia cum făcuse şi cât muncise ca să hrănească atâta liotă de copii, mai cu seamă că toţi erau mici şi nu-i prea puteau aduce ceva ajutor.

Cu chiu, cu vai îi crescu pe toţi de se făcură mari şi buni de muncă. Dar alta acum! în acei ani nu prea aveau ce munci, căci dăduse o foamete peste locurile lor, de nici. Oile nu mai aveau ce paşte pe câmp.

Văzând că nu-i chip de trăit, feciorii cei mari se sfătuiră între ei să plece în alte ţinuturi ca să găsească de lucru şi să agonisească astfel hrana pentru ei şi pentru mama lor. Dar se feriseră să-i sufle vreo vorbă despre palatul lor fratelui cel mai mic, Polidor, pe care voiau să-l lase cu bătrâna lor mamă, spre a-i fi acesteia de ajutor.

Astfel, într-o bună zi, îi împărtăşiră bătrânei hotărârea lor:

— Dragă mamă, grăi cel mai mare dintre fraţi, după cum vezi, nu mai e chip de trăit pe aci cu sărăcia şi foametea care bântuie ţinutul nostru. De aceea ne-am hotărât să ne căutăm de lucru în altă parte. Vrem, dacă nu te supărăm, să plecăm chiar mâine dimineaţă.

— Cum se poate să mă părăsiţi? întrebă femeia cu amărăciune. Ce mă fac eu singură, cu cine rămân aci? Cui mă lăsaţi?

— Mamă, nu te amărî atât, că doar nu te lăsăm singură! Polidor o să rămâie cu tine acasă!

— Păi cum nu?! Parcă eu rămân? răspunse acesta mânios. Merg şi eu cu voi, s-o ştiţi.!

— Nu se poate. Tu trebuie să rămâi acasă, cu mama.

— Ba merg şi eu unde mergeţi voi!

— Ba ai să rămâi acasă!

— Ba nu!

— Ba da!

Şi ca să nu se ia după dânşii, îl duseră numaidecât de îl închiseră într-un coşar. După ce-şi luară merindele şi rămas bun de la mama lor, plecară însoţiţi de binecuvântarea bătrânei văduve.

Merseră ei ce merseră şi dădură de o pădure, unde se aşezară să mănânce ceva. După masă le era sete şi fratele cel mare zise către ceilalţi:

— Unde-i acum Polidor, să-l punem să ne scoată apă, că tare sprinten şi vrednic mai era.

— Iată-mă-s şi eu aici, fraţilor, zise Polidor arătându-se de după copacul unde se ascunsese. M- am luat şi eu după voi!

— Bine c-ai venit! Scoate mai repede niţică apă din fântână de colo că tare ne e sete!

Polidor scoase numaidecât apă şi le dădu de băut; îi deteră şi lui să mănânce, apoi se gătiră din nou de plecare. Pe Polidor însă îl legară de furca puţului, să nu se mai ia după ei. Se gândeau că va trece poate cineva, şi îl va dezlega, apoi el se va întoarce acasă.

într-adevăr, după ce plecară ei, nu trecu mult şi un pădurar care trecea pe acolo îl dezlegă. Dar el, în loc să se întoarcă acasă, la maică-sa, porni din nou după fraţii săi, luând şi găleţile puţului, pline cu apă.

Spre seară, fraţii ajunseră la o altă pădure. Acolo se opriră să se odihnească şi se puseră din nou să mănânce.

După ce mâncară bine li se făcu iar sete, însă în acea pădure nu era nicio fântână.

— Tiii! Unde-i Polidor?! zise unul dintre fraţi. L-am trimite să ne caute apă

pe undeva, prin marginea istei păduri.

— Iată-mă-s şi eu, fraţilor, strigă Polidor, care tocmai auzise şi se ascunsese după un copac. V- am adus şi apă să beţi.

— Bravo! Dă-ne mai curând să bem. Să trăieşti, Polidor!

Şi fraţii băură, îi mai deteră şi lui să mănânce, apoi se grăbiră să plece, ca să ajungă la vreun sat, unde să poată înnopta. începuse să se însereze şi nu voiau să-i prindă noaptea în pădure.

Pe Polidor, din nou îl luară şi-l legară de un pom, apoi fratele cel mare îi spuse:

— Mă, să ştii, când oi scăpa de-aici, sa nu mai vii în urma noastră, să te întorci acasă, la mama, că de unde nu, să ştii că te arunc în vreo gârlă şi scap de tine. M-ai înţeles?

Polidor nu răspunse iar apoi, după ce fraţii lui se depărtară, făcu ce făcu şi scăpă din nou din acea legătură. Şi-n loc să urmeze sfatul fratelui şi să se întoarcă acasă, se puse să ochească cel mai mare copac din pădure şi, niciuna, nici alta, împingând deodată cu putere, răsturnă coşcogeamite namila de pom la pământ.

Pasămite băiatul acesta avea o putere de uriaş, cât era el de tânăr şi de necopt.

După ce văzu copacul răsturnat, îl ridică cu o mină, ca pe o pană, îl puse pe umăr şi pomi la dram, urmându-i pe fraţii săi, aflaţi depărtişor.

Aceştia mergeau înainte; îi apucase noaptea pe dram şi priveau înjur cam cu teamă când, deodată, uitându-se spre pădure, îngheţară de spaimă, căci vedeau ceva înfricoşător, ca un fel de balaur, pe care întunericul îl făcea şi mai mare şi care părea că vine într-un picior. Şi unde prinseră a tremura flăcăii noştri.

— Ei, fraţilor, bine că v-am ajuns, ie striga de departe închipuitul balaur, care nu era altul decât
Polidor şi care, venind cu pomul în spinare, părea o arătare de pe alte tărâmuri.

— Polidor! E Polidor! strigară fraţii prinzând curaj.

— Da, eu sunt şi vă aduc lemne să faceţi focul, că e cam frig şi întuneric pe aici.

Toţi se uitară la el cu mirare amestecată cu un fel de teamă şi nu ştiau ce să creadă: era fratele lor, sau cine ştie mai cine...

— Hei, ce staţi aşa acum? Ori nu vă e frig pesemne?!

— Ba cum nu? Dar cum putuşi să aduci copacul ăsta?

— Ei, asta-i treaba mea, nu vă priveşte pe voi. Ştiam că o să suferiţi de frig şi am venit după voi cu lemne de foc. Şi să ştiţi că, orice mi-aţi face, eu tot nu vă las şi mereu am să vă urmez, oricât aţi vrea să scăpaţi de mine. Ar fi mai bine să mă luaţi să merg cu voi, că poate o să vă fiu de folos.
Poate o să mai aveţi trebuinţă de mine, după cum aţi avut şi până acum.

— Bine, zise fratele cel mare, fie după cum vrei tu de acum.

Şi Polidor nu mai putea de bucurie văzând că fraţii lui se îndurară să-l ia cu dânşii.

A doua zi, când se sculară, soarele era de trei suliţe pe cer. Se pregătiră repede şi porniră la drum lung.

Nu merseră mult şi dădură de un râu mare şi lat. Şi ce să facă ei acum?

— Mai întâi, fraţilor, să ne scăldăm în apa acestui râu, ca să ne mai dezmorţim, apoi s-o luăm pe malul râului, că trebuie să dăm noi de vreun pod.

Aşa şi făcură: se puseră să se scalde, dar râul acela era hotarul moşiei unui zmeu mare şi puternic, care făcea multe rele şi blestemăţii oamenilor. Moşia zmeului era mare şi frumoasă; de cealaltă parte se mărginea tot cu un râu lat, ce-i servea de hotar, astfel că se afla cuprinsă şi adăpostită între două ape.

Tocmai când flăcăii noştri ieşeau din apă şi se îmbrăcau, iată că din susul apei se zări o

mare venind la vale, iar în ea o arătare de bătrân. Cum ajunse în dreptul flăcăilor, trase luntrea
aproape de mal şi strigă la ei cu un glas puternic şi tunător.

— Cine sunteţi voi, de aţi îndrăznit să vă scăldaţi în apa mea? Cu a cui voie aţi intrat în apă? Nu ştiaţi că aceste întinderi sunt ale mele, n-aţi auzit de zmeul Tună-Trăsnet? Staţi că vă învăţ eu minte!

La cuvintele zmeului, unii dintre cei doisprezece flăcăi prinseră a fugi, însă Polidor îi strigă îndărăt, după care se duse la ţărm şi grăi zmeului:

— Iartă-ne, zmeule mare, că noi nu suntem de pe-aici!

— Dar cine sunteţi voi?

— Suntem doisprezece fraţi şi am pornit să ne căutăm de lucru – în satul nostru nu mai avem ce mânca, de secetă mare!

— Care vasăzică vă căutaţi stăpân.

— Da, răspunseră fraţii într-o voce.

— Atunci alta e vorba. Uite ce, feţii mei: n-aţi vrea voi să veniţi la mine să-mi slujiţi? Să ştiţi că la mine o să trăiţi bine şi afară de asta, eu am douăsprezece fete, pentru care pornisem să le caut doisprezece flăcăi harnici şi muncitori, ca să le mărit. Dacă vă prindeţi să intraţi la mine să munciţi un an, la sfârşitul anului eu vă dau la fiecare câte o fată de nevastă şi vă mai dau şi câte un butoi cu galbeni ca zestre. Ei, ce ziceţi? Primiţi?

— Primiţi, le şopti încet Polidor, fraţilor, dar pentru orice veţi face mă veţi întreba mai întâi pe mine.

— Primim, zmeule, zise, în sfârşit, fratele cel mare.

— Atunci urcaţi aci în luntre, ca să vă duc la mine acasă. Casele mele sunt pe malul altui râu, la alt hotar al moşiei şi până acolo vom merge cu carele.

Flăcăii veniră la luntre, iar zmeul vâsli până la locul unde îşi lăsase carul; de acolo, urcându-se, porniră spre palatele zmeului Tună-Trăsnet.

Seara târziu ajunseră la locuinţa zmeului. Aici li se dădu să mănânce bine, apoi zmeul le arătă odăile în care aveau să locuiască.

în dimineaţa următoare ieşiră cu toţii în curte, unde veni şi zmeul şi începu să împartă fiecăruia
treburile pe care urma să le îndeplinească; care la grădină, care la cai, care la pescuit. Când veni rândul lui Polidor, acesta spuse:

— Mie nu-mi da nimic să lucrez; sunt ei vrednici să muncească şi pentru mine.

— Ce ziceţi, îi întrebă zmeul pe fraţii lui, voiţi să munciţi şi pentru el?

— Da, da, vrem, răspunseră cu toţii.

Şi mergeau bine lucrurile, căci fiecare îşi căuta de treaba lui, gândind la drumul de întors acasă.

Când se împlini anul, zmeul îi adună pe toţi în jurul său şi le grăi:

— Feţii mei, anul vostru de slujbă s-a împlinit; azi; V-aţi purtat cinstit şi-o să mă port şi eu la fel. Iată, luaţi fiecare câte un butoi de galbeni.

După ce le dete banii, chemându-şi fetele, le luă de mână una câte una şi le dete fiecăruia dintre flăcăi, după vârstă.

— Iată şi nevestele voastre cu care, acum, haideţi la cununie!

Şi se făcu nunta celor doisprezece flăcăi cu cele douăsprezece fete ale zmeului Tună-Trăsnet. Dar seara, înainte ca mirii să se ducă în iatacul mireselor, zmeul îi chemă şi le spuse că obiceiul locului cerea ca însurăţeii, în seara de după nuntă, trebuie să se culce îmbrăcaţi; prin urmare şi ei trebuiau să facă la fel.

Polidor, care era, după cum ştim, năzdrăvan, îi chemă deoparte pe fraţii săi şi le

spuse cu grijă pentru sufletul lor:

— Băgaţi de seamă, astă-seară să vă rugaţi de nevestele voastre să-şi schimbe hainele cu ale voastre. Şi mai ales aveţi grijă să nu adormiţi în astă-seară.

— Da' de ce? întrebară fraţii curioşi foc.

— Faceţi cum vă spun, că e spre binele vostru. N-avem timp de vorbă prea multă acum.

Pasămite Polidor simţise planul zmeului, de a-i mânca pe flăcăi după ce vor adormi; şi ca să-i
recunoască mai uşor, le ceruse să se culce îmbrăcaţi. Flăcăii făcură însă întocmai cum îi învăţase Polidor: se îmbrăcaseră cu hainele nevestelor, iar acestea luaseră hainele bărbaţilor, neştiind de planul grozavului lor tată.

Pe la miezul nopţii zmeul intră binişor în odaia în care dormea cel mai mare dintre fraţi cu nevasta lui. Bâjbâind în întuneric, ajunse la pat, pipăi şi când simţi căciula bărbătească, haţ! şi-l înghiţi, aşa, pe nemestecate. Apoi se duse la al doilea şi făcu la fel. Şi tot aşa la al treilea, la al patrulea... până la cel din urmă pat. Apoi se retrase, încredinţat că şi-a mâncat toţi ginerii.

Polidor nu-şi pierdu cumpătul. Cum văzu că ticălosul de zmeu s-a dus la culcare, ieşi din casă, îi adună pe fraţii săi şi, tiptil, tiptil, o luară la sănătoasa către râul cel mai apropiat. Ştiau că zmeul nu avea nicio putere dincolo de râurile care-i mărgineau moşia.

Când se trezi, zmeul se duse să-şi vadă fetele, dar mare-i fu groaza trecând prin toate odăile nu găsi nici urmă de fetele sale mândre.

„Poate c-or fi ieşit să se plimbe”, îşi spuse el şi porni de-a dreptul spre râu.

Dar acolo rămase ca trăsnit văzându-i pe malul celălalt, pe flăcăii îmbrăcaţi cu straiele femeieşti, pregătiţi de plecare.

— Ah, Polidor! strigă el. Ce mai pui de lele mi-ai fost! Cum îmi mâncaşi tu cele douăsprezece fete ale mele?

— Ba fetele ţi le-ai mâncat singur, ca un căpcăun, iar eu nu sunt pui de lele, ci pui de voinic!

— Ei, poate-i mai veni tu pe-aici!

— Dacă oi avea treabă, oi veni, dacă nu, pace mie, pace şi ţie!

Şi flăcăii plecară râzând şi chiuind de bucurie că scăpaseră de o moarte atât de crâncenă.

Tot mergând ei, ajunseră într-un oraş mare, în care scaunul împărăţiei îl ţinea Verde-împărat. Acolo lumea se minuna văzându-i îmbrăcaţi femeieşte. Până la urmă au fost duşi în faţa împăratului, căruia au trebuit să-i povestească păţania lor.

împăratul, uimit de curajul şi deşteptăciunea lui Polidor, grăi către ei:

— Eu vă iau pe toţi doisprezece în serviciul meu. Numai să vă purtaţi cinstit, că bună răsplată vă voi da!

I se spuse fiecăruia ce slujbă avea de îndeplinit dar, şi de astă dată, când veni rândul lui Polidor, răspunse că el nu vrea să primească nicio slujbă, că fraţii lui sunt mai vârtoşi şi pot munci şi pentru el.

Şi iarăşi lucrurile mergeau bine, dar un fapt tulbură liniştea în împărăţie, dând mare bătaie de cap împăratului şi sfetnicilor săi. Zmeul, care se învecina cu împăratul Verde, trimitea în fiecare noapte doisprezece zmei – noii săi argaţi— care făceau o mulţime de blestemăţii, aducând mari pagube ţinutului.

într-o noapte Polidor stătu la pândă lângă zidul pe unde urmau să sară zmeii şi, pe măsură ce aceştia săreau, le şi reteza capul cu paloşul. Astfel au fost omorâţi toţi cei doisprezece răufăcători. Polidor le tăie limbile, le puse într-o basma şi se duse mulţumit să se culce.

în dimineaţa următoare un arap, trecând pe acolo şi văzând zmeii morţi, îi ciopârţi, se umplu de sânge şi se duse astfel la împărat.

— Am omorât azi-noapte pe zmeii care vă făceau atâtea stricăciuni! spuse cu mândrie.

— Ce spui, măi?

— Poftim, de vrei să-i vezi, în fundul grădinii!

— Bine, hai să mergem!

La locul faptei se adunaseră toţi slujbaşii, printre care şi Polidor cu fraţii săi. Când văzu trupurile ciopârţite ale zmeilor, împăratul se minună de curajul slujitorului său.

— Aşa faptă, spuse el, nu trebuie să rămână nerăsplătită. De acum înainte vei fi boier.

L-au dus atunci de l-au îmbrăcat în haine boiereşti.

Dar la scurtă vreme, arapul a început să se poarte urât cu slugile şi cel mai mult îl batjocorea pe Polidor.

Supărat, acesta le spuse într-o seară fraţilor săi tot adevărul despre uciderea zmeilor ajunşi pe moşia împăratului lor. Atunci fraţii s-au dus la împărat să-i dezvăluie cum s-au petrecut în fapt lucrurile, rugându-l să-i facă dreptate lui Polidor.

înşelătorul care se afla alături de împărat, le strigă mânios:

— Minţiţi, ticăloşilor, eu i-am omorât pe zmei!

— Măria-ta, zise, în sfârşit, Polidor, care tăcuse până atunci, pentru că dumnealui ne batjocoreşte în faţa măriei-tale, n-am mai putut răbda. Trebuie să vă spun că eu i-am omorât pe cei doisprezece zmei. Am voit să tac, să-l las să trăiască boiereşte, dar văd că nu mai e chip de înţelegere cu el, s-a boierit rău.

— Să dovedească, strigă arapul.

— Da, tinere, zise şi împăratul, dovedeşte!

— Am să dovedesc, spuse Polidor. Să se caute capetele zmeilor ucişi să se vadă dacă au sau nu limbi în gură.

— Păi cum aşa? Se poate să nu aibă?

— Da, măria-ta! Eu, după ce i-am omorât pe zmei, le-am tăiat limbile şi le-am păstrat. Iată-le! şi Polidor scoase basmaua în care păstrase limbile zmeilor şi începu a le număra împăratului, uimit de adevărul rostit de Polidor.

Văzând. Una ca asta, slujitorul cel mincinos s-a speriat aşa tare, că a leşinat.

— Bine, boierule, cum ai îndrăznit să mă înşeli astfel? se ridică supărat împăratul. Curând să-l legaţi de coada calului şi să-l târâţi până-şi va găsi moartea, porunci mânios împăratul.

— Iartă-l, măria-ta! se rugă Polidor. El nu ştia cine i-a omorât şi a crezut că n-o să se afle.

— De ce te rogi pentru el când ştii cât rău ţi-a făcut? Lasă-l să meargă la moarte, să-şi ia pedeapsa pentru minciună!

Şi mincinosul slujbaş fu numaidecât scos de la curtea împăratului, viu, datorită vorbelor iertătoare ale lui Polidor.

Iar Polidor a fost înălţat la rangul ce i cuvenea şi, pe lângă dânsul şi cei unsprezece fraţi ai săi au avut unde munci.

Cu timpul, împăratul îl iubea tot mai mult pe Polidor.

într-o zi, pe când erau cu toţii la masă, sfetnicii începură să laude caii împăratului ca fiind cei mai buni şi mai frumoşi. Atunci Polidor spuse:

— Măria-ta, eu ştiu un cal care face cât toţii caii împăratului la un loc.

— Cum se poate una ca asta? se miră împăratul..

— Da, măria-ta. Cât am fost în slujba zmeului, ştiţi bine că nu am primit să

fac nicio slujbă. Am căutat însă să aflu cât mai multe despre secretele zmeului. Şi astfel am aflat atunci că zmeul are un cal care zboară prin văzduh, vorbeşte ca omul şi are şaua acoperită cu aur. Calul acesta stă închis într-un grajd de fier şi nimeni nu poată intra la el, în afară de zmeu.

— Păcat, zise împăratul. Aşa cal mai zic şi eu; dar ce folos, dacă-l are zmeul?

— Eu aş putea să-l fur şi să-l aduc aici, promise Polidor.

— Poţi face tu asta? întrebă împăratul.

— Da, măria-ta. Chiar mâine dimineaţă voi fi cu el aici.

— Dacă reuşeşti, te înalţ în rang, iar pe fraţii tăi îi fac boieri.

— O să reuşesc, măria-ta; c-aş vrea să-l mai văd o dată pe zmeu turbând.

Şi Polidor îşi luă rămas bun mai întâi de la împărat, apoi de la fraţii săi, care-l rugau să nu se ducă – unde ştiau ce soartă îl aşteaptă. Dar el nu-i ascultă şi plecă voios.

Când ajunse la malul râului de graniţă, se dădu de trei ori peste cap şi se înălţă în chip de muscă. Apoi trecu pe moşia zmeului,' intrând drept în grajdul cu pricina.

Când se întunecase de-a binelea şi zmeul se culcase, Polidor ieşi din ascunzătoare, se dădu de trei ori peste cap, redeveni pământean şi încalecă pe calul năzdrăvan.

Cum îl văzu, calul începu să strige:

— Săi, stăpâne, că mă fură Polidor!

Şi cât ai clipi năzdrăvanul se făcu iar muscă şi se ascunse în fân.

Zmeul, cum îşi auzi calul strigând că-l fură Polidor, sări din pat şi veni repede în grajd. Dar, nevăzând pe nimeni, mormăi!

— Bre, bre, şi calul îl visează pe Polidor. Şi el s-a speriat de câte mi-a făcut blestematul ăla.

Şi se duse să se culce din nou.

Polidor îl lăsă pe zmeu să adoarmă şi iar se făcu om. Calul, văzându-l, începu iar să strige:

— Săi, stăpâne, că mă fură Polidor!

Şi zmeul, cum. Auzi strigătul, veni iar în grajd. Rămase însă mirat să-l vadă iar aşa cum îl lăsase, îşi spuse cu ciudă:

„Am să-l prind eu odată şi odată pe acest tâlhar, de care şi calul meu e speriat”.

în sfârşit, spre ziuă, Polidor îşi încercă norocul din nou. Dar de data aceasta la strigătul calului, zmeul nu se mai mişcă din pat ci, din contră, îi strigă mânios:

— Poate să te fure şi dracul, cal afurisit, că eu nu mai vin la tine a treia oară!

— Dacă-i aşa, zise atunci calul, numai tu eşti de mine, Polidoare! Haide, să fugim până nu se face ziuă!

Când se deşteptă, zmeul se duse în grajd. Calul, însă, nicăieri.

— Ah, Polidor, pui de lele ce eşti! Nu ţi-a fost de-ajuns că mi-ai mâncat cele douăsprezece fete, acum şi calul mi l-ai furat!

Dar Polidor era departe, pe malul celălalt al râului. Când îl văzu împăratul îl îmbrăţişa şi-l sărută cu bucurie. Apoi puse să-l îmbrace în haine scumpe, iar pe fraţii săi îi numi sfetnici. Şi era mare veselie la curte, şi toţi erau ferictiţi.

Trecuse cam o lună de la răpirea calului când, într-o zi, Polidor îşi aduse aminte că în curând avea să fie ziua de naştere a fetei împăratului.

— Măria-ta, i se adresă el împăratului, te rog ca de ziua Domniţei să-mi îngădui să-i fac şi eu un dar.

— Şi ce dar ai vrea să-i faci? întrebă împăratul.

— Cât am stat la zmeu am aflat că are o trăsură de aur, toată înconjurată cu clopoţei de argint. Vreau să i-o aduc, dar pentru aceasta îmi trebuie trei butoaie cu şoareci şi o căruţă cu câlţi.

împăratul, tare mirat, dădu ordine şi îndată i se aduseră toate cele cerute. Apoi Polidor îşi luă rămas bun de la împărat şi de la fraţii săi, care erau iar trişti, crezând că se duce la moarte sigură. Pasămite nici ei nu ştiau ce-i poate osul şi cât e de năzdrăvan.

Ajungând pe înnoptate la moşia zmeului, Polidor dete jos din căruţă butoaiele, din care ieşiră puzderie de şoareci, umplând pământul. Şi – minune – unul dintre şoareci grăi către Polidor:

— Ce porunceşti, stăpâne?

— Vă poruncesc să vă duceţi numaidecât la casa zmeului, să găuriţi pământul din jurul magaziei unde este ascunsă trăsura de argint şi să-i faceţi loc, s-o pot scoate afară. Şi toate astea până la miezul nopţii.

într-o clipă toţi şoarecii fură la casa zmeului şi se puseră pe treabă.

Când scoaseră trăsura, Polidor înveli clopoţeii cu câlţii pe care-i adusese, ca să nu facă nici cel mai mic zgomot, apoi o împinse până la pod, pe care-l trecu cu repeziciune, şi abia când se găsi pe pământul împăratului răsuflă adânc, uşurat de-a binelea.

Când se sculă, zmeul se sperie de ceea ce văzu în curte. Crezu mai întâi că o furtună i-a răscolit curtea dar, când observă că-i lipsea trăsura, alergă la pod şi numai ce-şi recunoscu pe malul celălalt frumoasa trăsură de aur, în care mai avu vreme să-l vadă şi pe Polidor şezând. Şi începu zmeul a plânge şi-a se bate cu pumnii în cap blestemându-l şi ţipând. Dar Polidor se îndrepta vesel spre curţile împărăteşti care-l aşteptau.

Iar împăratul şi fiica sa îi ieşiră înainte cale de un ceas şi împreună cu o mulţime de oameni se minunau de frumuseţea trăsurii şi de clopoţeii de argint, care răsunau atât de tare, anunţându-l de la mare distanţă.

împăratul îl îmbrăţişa şi apoi urcară toţi trei în trăsură, în drum spre palat, împăratul i se adresă deodată:

— Am văzut de mult că dumneata şi fiica mea vă cam uitaţi galeş unul la altul. Dacă-i aşa, mă bucur că fata mea a făcut o alegere bună; şi eu mă gândisem să te fac ginere şi moştenitor al meu.

Şi, într-adevăr, la scurt timp după aceea, Polidor s-a căsătorit cu Domniţa, iar petrecerea de nuntă a ţinut trei săptămâni încheiate...

Toate mergeau bine, dar împăratul băgase de seamă că Polidor era cam trist.

— Ce necaz îţi apasă sufletul de la o vreme, fiule? îl întrebă el într-o zi.

— Ce să am, tată? Mă gândesc cu durere la mama noastră, pe care am lăsat-o singură colo, în satul nostru îndepărtat.

— De ce n-o aduci aici?

— Aş aduce-o eu, cum nu, dar ca să ajung în sat, trebuie negreşit să trec iar pe pământul zmeului spurcat.

— Ai dreptate, nu există altă cale. Şi-atunci ce-i de făcut?

— Eu m-am tot gândit şi ştiu ce am de făcut, dar mai întâi trebuie să am învoirea măriei-tale şi a iubitei mele soţii.

— învoirea noastră o ai. Ce-ai de gând să faci, plecând?

— Vreau să-l fur şi pe zmeu, de data asta.

— Să-l furi pe zmeu? strigă împăratul uluit. Cum poţi să faci una ca asta?

— încă nu ştiu cum, dar vreau să-l aduc viu. Şi apoi, dacă scăpăm de el, vom uni moşiile lui cu ale noastre şi atunci o voi putea aduce şi pe mama încoace, spre binele tuturor.

— Bine, copilul meu. Sper să reuşeşti.

— îţi mulţumesc, măria-ta.

îşi luă rămas bun de la soţie, de la împărat şi de la fraţii săi şi plecă, luând cu el doar o bardă şi nişte funii de tei.

Ajuns pe moşia zmeului, se dădu de trei ori peste cap şi luă înfăţişarea unui om tare bătrân. Alese apoi un copac, şi începu să lovească cu barda în el, cu gând să-l taie.

Atunci zmeul, auzind zgomot, se duse grăbit să vadă despre ce-i vorba.

— Da' ce faci acolo, unchiaşule? întrebă el când ajunse la locul cu pricina.

— Ce să fac! Iaca, mă căznesc să tai câţiva copaci.!

— Şi ce vrei să faci cu ei?

— Ia, un butoi, ca să prind un afurisit de hoţ care ne face numai necazuri.

— Da' cine-i ăla?

— Păi un ticălos, căruia-i zice Polidor.

— Polidor? răcni zmeul. Poţi să-l prinzi?

— Da, cu ajutorul unui butoi ţeapăn şi mare. Da' de ce întrebi? îl cunoşti cumva?

— Cum să nu-l cunosc? Mi-a făcut şi mie o groază de necazuri. Şi ce-ai de gând să faci cu el după ce l-om prinde? Ştii ce, să nu-l dai la gârlă, să mi-l aduci mie, că te-oi răsplăti bine.

— Dacă zici aşa, am să ţi-l aduc, jupâne!

— Şi pentru că eşti bătrân, lasă-mă să fac eu butoiul. Mata odihneşte-te! îl îndemna zmeul, înviorându-se.

— Numai să-l faci ţeapăn, adăugă moşul.

Când butoiul fu gata, moşul voi să se vâre în el, să vadă cit e de tare, dar zmeul se oferi:

— Ce să intri mata? Lasă că-l încerc eu, că sunt ceva mai tânăr, să-l văd cât ţine la rostogolire. Când zmeul fu înăuntru, Polidor puse repede capacul, bătu cercurile şi apoi întrebă:

— Ia încearcă, vezi e bun?

— E bun, cum să nu, de vreme ce nici eu nu pot ieşi.

— Sigur?

— Sigur! Da' nu-mi deschizi acuma?

— Ce să-ţi mai deschid? Lasă, stai acolo, că-i destul de bine. N-ai înţeles că-s chiar Polidor?

— Polidor, blestematule!... strigă zmeul îngrozit.

— Stai liniştit, zmeule, că n-ai ce face. Am să te duc la împărat, la vecinul căruia i-ai făcut atâta rău.

— Ah, hoţomanule, m-ai mâncat fript! se căina zmeul:

Dar Polidor, care luase iar chipul lui obişnuit, nu-l mai asculta. Pornise, dând butoiul de-a rostogolul şi aşa ajunse la împărat şi la ai săi.

împăratul, ca toţi ceilalţi, se minună şi se bucură că scăpase, în sfârşit, de afurisitul de zmeu, care-i necăjea de ani de zile.

— Ia să-l văd şi eu prin vrană!

— Nu, măria-ta, că te soarbe căpcăunul!

— Cum să mă soarbă? Ce, o să încap eu pe vrana ăstui nimic de butoi?

Dar, până să-l oprească Polidor, zmeul îl şi sorbi înăuntru şi cum îl sorbi, muriră amândoi, iar butoiul plesni şi se făcu ţăndări.

Nu mai era nimic de făcut pentru împărat. Cu durerea în suflet îl îngropară, cu toată cinstea cuvenită unui împărat.

La scurt timp după aceea, Polidor fu ales împărat, în locul socrului său, iar mama sa, pe care o adusese între timp, nu-şi credea ochilor, văzând atâta fericire.

Cu timpul, Polidor a avut o mulţime de copii, printre care şi un băiat la fel de năzdrăvan ca şi el. Unul după altul, fraţii săi s-au însurat cu alte fete de împărat de prin împrejurimi.

Şi astfel au trăit fericiţi cu toţii, datorită fratelui lor mai mic, datorită isteţimii şi curajului lui de năzdrăvan.

Daurita

poveste istro-română

A fost o dată un crai, care avea o fată atât de frumoasă, că oamenii îi ziceau Steaua de aur,
Steluţa daurită sau numai Daurita.
Când a venit vremea să i se mărite fata, craiul a dat sfoară în ţară că oricine vrea să se însoare, să
vină să-şi încerce norocul, fie de neam mare ori ba, şi el o va da de nevastă aceluia care va veni întâiul la miezul nopţii.

A venit o mulţime de feciori, de pretutindeni, care de care mai frumos.

Printre ei era şi un cărbunar, tare chipeş, dar mânjit tot de cărbuni. Cum îl văzură ceilalţi îndreptându-se spre palat, îl şi luară la zor să facă cale-ntoarsă, că un nespălat ca el nu trebuie să cuteze a ridica ochii la o fată de crai.

Cărbunarul însă nădăjduia el în ceva!

Şi, într-adevăr, la miezul nopţii, cum se face că tocmai el a fost acela are a bătut întâiul în poarta palatului!

Craiul şi fata lui s-au grăbit iute să deschidă, să vadă care le-a fost norocul. Când l-a văzut însă Daurita pe cărbunar, aşa negru, mânjit cum era, a şi început a se căina şi a spune:

— Mai bine moartă, decât nevasta unuia ca ăsta!

Taică-su însă:

— Lasă, fata tatii, că e destulă apă şi săpun în casa noastră ca să-l spălăm.

Şi unde nu l-au despuiat până la piele şi nu l-au spălat şi l-au îmbrăcat în haine frumoase, de arăta cărbunarul nostru ca un domn!

După puţină vreme s-au cununat şi au trăit laolaltă, cu toţii, în bună pace

într-o zi îl întreabă nevastă-sa din ce parte a locului este el şi cum se face că niciunul dintre ai lui nici nu le scrie nici nu vine să-i vadă.

— Eh, zise el, eu sunt de tare departe! Dacă vrei să ştii de unde sunt, trebuie să mergi cu mine!

Pasămite, Daurita voia să ştie ce fel de om este bărbatul ei!

Şi aşa au făcut. Au cerut încuviinţare de la părinţi, au luat o caleaşcă cu doi cai, o pungă de galbeni, ceva de-ale gurii şi... duşi au fost.

Au mers ei ce au mers, li s-au terminat banii; au vândut caleaşca! Au mers încă multă vreme, dar la casa lui tot n-ajungeau. Banii pe caleaşcă s-au dus; au vândut un cal! Au mai mers ei ce-au mai mers călare amândoi pe un singur cal, li s-au terminat iar banii. Au vândut şi pe al doilea cal şi au mers pe jos... până... la o pădure. Fetei de crai îi era frică să treacă noaptea prin pădure şi încă pe jos!

Soţul ei i-a dat curaj spunându-i că dincolo de pădure e casa lui. Şi aşa a şi fost! înaintea ochilor le-a apărut o mândreţe de casă. Era pasămite casa lor, plină cu de toate, nimic nu lipsea din ea. Numai că bărbatul fetei de crai era... zmeu! Biata Daurita era tare amărâtă şi tare îi mai era dor de ai ei! Dar cât era de departe de toţi! De frumuseţea ei se dusese vestea în toate crăiile învecinate.

Şi tot aşa de repede se răspândise şi vestea că Steaua de aur dispăruse, poate pentru totdeauna!

Un fiu de crai de prin împrejurimi îşi luă inima-n dinţi şi o pomi în căutarea Dauritei. Taică-su nu voia să-l lase, în ruptul capului, dar putea să ţină piept dorului năvalnic ce-l stăpânea pe tânăru-i fiu? Nici vorbă!

Fiul de crai o porni deci la drum cu inima uşoară, Dumnezeu ştie încotro.

După ce a străbătut codri mari şi întunecoşi, şi livezi nesfârşite, zări o căsuţă cu o băbuţă. Cum îl văzu băbuţa îi şi spuse:

— Cauţi pe Daurita?! Te încumeţi şi tu, tinere, ca şi alţii, dar tare mi-e că ţi-i pierde capul ca şi
ei.

— Nu-mi pasă, bunicuţo, spune-mi dacă ştii încotro s-o apuc ca să ajung cu bine.

— Eu ţi-aş spune, dar mi-e că n-ai să izbândeşti! Mai bine fa cale-ntoarsă!

Dar tânărul crai: „Nu şi nu”, că el merge tot înainte!

I-a mai spus băbuţa că omul Dauritei e zmeu, că e Necuratul, şi că-l va răpune. El, nimic! Atunci băbuţa cea bună îi dădu un fir de păr din mustaţa şoarecelui, un fir lung din coada corbului, şi un fir de păr din spinarea porcului:

— Pune-le în cutiuţă, că ţi-or prinde bine, îl îndemnă bunicuţa.

După ce-i mulţumi pentru sfaturi, pentru curaj şi pentru cele trei daruri, feciorul de crai o pomi la drum. Trecu peste trei codri şi ajunse la palatul zmeului;

Steaua daurită privea pe fereastră şi, cum a văzut un om de pe alte meleaguri, i-a ieşit înainte şi l- a rugat cu lacrimi în ochi să fugă, pentru că bărbatul ei e zmeu. Cum viteazul nostru nici n-a vrut să audă, l-a dus în casă şi l-a ascuns într-o gaură.

De bună-seamă, zmeul l-a simţit de-ndată ce a ajuns acasă şi l-a şi scos la lumină:

— Ştiu eu ce cauţi tu aici! Dar n-ai s-o sfârşeşti bine.

Şi l-a aruncat într-o pivniţă întunecoasă plină cu boabe de tot felul: de grâu, de secară, de mei, de ovăz.

— Să mi le alegi pe toate, bob cu bob, până dimineaţă! zise zmeul.

Bietul fecior de crai! Se făcuse aproape ziuă şi el nu alesese nici măcar o grămăjoară, când... deodată... un şoricel iese din găuricea lui şi începe să roadă boabe! Ca fulgerul îl săgetă un gând; scoase din cutiuţă de la piept firul de păr de şoarece, îl arse şi... pe dată, toată şoricimea pământului era acolo! Cât ai clipi din ochi, grămezile de grâu, de secară, de mei şi de ovăz erau făcute şi iată-l şi pe zmeu că vine să vadă cum s-a descurcat întemniţatul. Nu-i venea a crede că totul e aievea! A înghiţit găluşca şi i-a dat voie fiului de crai să se plimbe un ceas prin grădină cu Daurita.

Mare fericire pentru el! Dar Daurita îi spuse:

— Nu te grăbi, asta-i numai întâia ispravă, să vedem cum vei izbândi la următoarea!

într-adevăr, cum se înseră, zmeul îl duse pe un maidan plin cu hoituri de animale de tot felul:
boi, cai, viţei, măgari, câini, nişte gloabe putrezite!

— Până dimineaţă, să nu mai rămână nimic aici, zise zmeul, ai să mănânci tot! De nu, unde-ţi stau picioarele îţi va sta şi capul!

Bietul de el, se gândea în sinea lui că el n-ar putea înghiţi nici jumătate de oca, darmite atâta cămărie, şi încă împuţită. Când era el mai amărât, vine un corb să fure came. Şi iar îl fulgeră un gând: aprinde firul cel lung din coada corbului şi... deodată pământul se înnegri de puzderie de corbi. într-o clipă, nu rămaseră decât oasele, pe maidan, corbii înghiţiseră şi ultimele fărâmiţe de came!

Mai e nevoie să spunem cât de mare i-a fost mirarea zmeului?! în ziua aceea, fiul de crai cel fericit s-a plimbat două ceasuri cu Daurita stea, care se gândea însă cu întristare cum va reuşi băiatul la cea de a treia încercare.

Seara îi zise zmeul că până dimineaţă să aducă pe lume un copilaş pe care el să-l audă plângând din iatacul lui.

— Vai de mine şi de mine, porcul de zmeu! se văită bietul fiu de crai.

Şi cum zise vorba asta, pe dată îşi aduse aminte de firul de păr de porc, îl arse şi se şi trezi cu un porc cu un pruncuşor în dinţi, pe care i-l aşeză la picioare. îl luă în braţe, îl ciupi puţintel de picioruş şi pruncuşorul începu să scâncească. Hop! şi zmeul, minunându-se cum nu se mai poate de ceea ce auzea şi vedea! Neavând ce face, i-o dădu pe Daurita feciorului de crai şi ei... pe-aci ţi-e drumul, lăsându-l pe zmeu cu feciorul porcului!

Dar fata, cum o porniră, îi spuse:

— Dragul meu, până acum tu ai fost acela care ai avut de înfruntat necazuri, acum e rândul meu.

Nu prea pricepu băiatul vorbele ei, dar, cum privi înapoi, se dumiri pe loc: Zmeul în came şi oase
venea după el, mâncând pământul, pufnind şi suflând din greu.

Atunci Daurita aruncă un pieptene şi, oameni buni, ca prin farmec răsări ca din pământ o pădure nesfârşită, deasă şi înaltă. Ai fi zis că tinerii noştri au scăpat de duşman!

Da' de unde! Zmeul după ei!

Atunci Daurita aruncă un inel şi s-a înălţat îndată un munte înalt, înalt, de ai fi zis că nimeni nu-l poate trece.

Dar zmeul mai avea ceva putere şi l-a trecut, gâfâind, tunând şi fulgerând.

Atunci fata aruncă o năframă subţire ca firul apei şi pe loc se porni o apă mare, mare de n-a mai putut s-o treacă zmeul şi dragii noştri fugari au scăpat, teferi şi fericiţi.

Toate bune, dar feciorul de crai voia să-şi ducă mireasa acasă, cu cântec şi cu alai, s-o arate lumii întregi în toată frumuseţea. De aceea a lăsat-o pe Steaua daurită la un han, la o răscruce de drumuri.
Ea, biata, s-a învoit, rugându-l numai atât: să nu se lase sărutat de mama lui, că altminteri o va uita.

Zis şi făcut. Ajunse băiatul acasă, le povesti părinţilor săi toate cele întâmplate, cum izbutise s-o scape de zmeu pe vestita Stea daurită. îi mai rugă ca a doua zi în zori să-i pregătească alaiul pentru a-şi aduce mireasa. Mare fericire pentru bieţii părinţi! Care mai de care să-l sărute şi, mai abitir decât toţi, mumă-sa, sărmana, care se topise de dorul lui! El însă, nimic, ca zvârluga îi scăpa din mână şi nu se lăsa sărutat!

Veni însă noaptea, cu îmbietorul somn, care-l cuprinse pe tânărul nostru de îndată ce se vârî în aşternut.

Mama lui, numai mamă să nu fii, atât a aşteptat. S-a aplecat pe fruntea cea trudită şi a sărutat-o! Şi a rămas Daurita uitată la hanul de la răscruce, slugă la hangiu.

Trecu o bucată bună de timp. Feciorul de crai nu-şi mai amintea nimic de întâmplările dinainte şi de Steaua de aur.

într-o zi, se duse el la vânat cu doi prieteni de-ai lui şi, la întoarcere, poposiră la hanul de la răscruce, să îmbuce ceva. Cum bucatele erau bune, vinul ales şi jupâneasa frumoasă, au rămas peste noapte acolo. în timp ce feciorul de crai dormea dus, frânt de oboseală, Daurita se aplecă spre el, îi sărută fruntea şi-i spuse:

— Dragul meu tu m-ai uitat, pentru că fără voie-ţi te-a sărutat maica ta, dar eu nu te-

am uitat.

Şi se trezi feciorul de crai şi îndată îşi aduse aminte de toate, toate câte se întâmplaseră, de Daurita, cum o scăpase de zmeu, cum o lăsase el singură la han şi cum trecuse atâta vreme fără să se gândească la ea. Mare fericire puse stăpânire pe amândoi! Unii povestesc că fiul craiului a luat-o îndată pe calul lui şi au pornit-o la palat fără alai, fără fârtaţi, numai ei doi. Alţii spun că, dimpotrivă, a lăsat-o din nou la han, s-a dus degrabă la tatăl lui şi s-a întors cu tot alaiul şi a dus-o la palat.

Cum a fost, cum n-a fost, atâta ştiu că s-au cununat, au făcut o nuntă mare, cu cântece, veselie. Am vrut să stau şi eu să petrec, dar mi-au dat un picior la spate şi m-au zvârlit încoace, ca să tot povestesc...

Moşneagul şi ciobotarul

poveste istro-română

A fost o dată un ciobotar care avea o casă de copii şi nu izbutea să-i hrănească din ce lucra el. Erau tare, tare săraci.

într-o zi şi-a luat traista şi a plecat în lume după lucru. Mergând el aşa, s-a-ntâlnit cu un moşneag, care avea şi el o traistă.

Acesta îl întrebă:

— Unde mergi?

— Nu-mi răscoli rana, moşule, că sunt amărât rău. Sunt un om sărac tare. Mă duc să-mi caut de lucru.

— Şi eu merg tot aşa. Hai şi-om merge împreună, spuse moşul. Dacă nu ţi-e cu supărare, du-mi şi mie traista asta, că ţi-a fi mai uşor decât mie. Ţi-oi spune şi ce am într-însa: sunt trei pâini şi trei caşuri. Când ne-o fi foame, om mânca din ele.

Ciobotarului se vede treaba că-i era tare foame, că nu mâncase nici când plecase de acasă. Merg ei ce merg şi bietul de el se tot gândea când o zice moşul că e vremea să mănânce! El, unul, nici nu mai putea merge de lihnit ce era! De aceea îi zise moşului:

— Mergi matale, rogu-te înainte, eu mă mai odihnesc puţin. Te ajung eu din urmă.

Cum se îndepărtează moşul niţel, el dezleagă traista, ia o pâine şi un caş şi le înghite pe
nerăsuflate. Apoi o porneşte după moş. Acesta însă ştia că omul nostru se ospătase.

Mai merg ei ce mai merg şi iar i se face foame ciobotarului, numai că tăcea chitic. Noroc că, între timp, îi venise şi moşului a mânca şi spuse:

— N-ar fi bine să mâncăm ceva?

— Ba cum de nu, că şi mie mi-e foame.

Căutară umbra unui copac, scoaseră o pâine şi un caş, îl împărţiră pe din două şi mâncară fiecare câte o jumătate.

— Acum leagă traista, zise moşul; mai avem două pâini şi două caşuri pentru mai târziu.

— Ba nu, zise cizmarul, nu mai e decât o pâine şi un caş.

— Păi nu ţi-am spus eu de la început că sunt trei pâini şi trei caşuri?! Oi fi mâncat mătăluţă o pâine şi un caş şi nu vrei să spui. Dacă ai mâncat spune!

— Doamne fereşte, n-am mâncat!

— Ba ai mâncat!

El însă o ţinea într-una că nu şi nu! Au mers mai departe şi au ajuns la o apă pe care trebuia s-o treacă. Bătrânul şi-a făcut cale şi a trecut-o uşor, dar ciobotarul s-a

năclăit în noroi, mai-mai să se nămolească.

Când îi venea apa până la genunchi, moşul l-a întrebat:

— Cine a mâncat pâinea?

— Feritu-m-a sfântul, n-am mâncat-o eu! Apa i-a ajuns la gât.

— Cine a mâncat caşu'?

— Feri-mă, doamne, nu eu!

— Am să te las să te îneci, ci spune odată cine le-a mâncat? Tu?

— Nu, nu, nu!

Moşneagul, văzând că n-are ce face, îl ajută să iasă din nămol.

Ajunseră într-un oraş mare, unde trăia împăratul. Cum se face însă că toată lumea era cernită şi tristă. Au întrebat un străjer de ce e atâta tristeţe în oraş. Acesta le-a răspuns:

— Cum să nu fie?! împăratul nostru n-are decât o fată şi în clipa asta e pe moarte, nimeni nu o poate lecui.

— Dar unde vi-s vracii?

— Au văzut-o toţi, şi nu numai ai noştri, au venit de pretutindeni, dar nu-i chip să-i dea de leac.

Moşul i-a spus atunci că ar vrea s-o vadă şi el. L-au dus la împăratul.

— Ce-i cu tine, măria ta, de te văd aşa de trist?

— E rău de tot, moşule. N-am decât o fată şi niciun leac nu o poate însănătoşi. O să moară dintr- o clipă într-alta.

— Ai fi fericit tare dacă s-ar înzdrăveni?

— Cum nu se poate mai fericit!

— Dă-mi atunci un fitil, un chibrit, un briceag şi un ac cu aţă. Mă duc în camera ei şi vei vedea că se va însănătoşi.

Şi aşa a făcut. A intrat în camera fetei, biata de ea zăcea mai mult moartă decât vie. A închis uşa cu cheia, ca să nu-l tulbure nimeni (numai că ciobotarul tot se uita pe gaura cheii!). Aluat moşul briceagul, i-a despicat pieptul, a aprins fitilul şi fumul acela i l-a suflat în piept. A cusut-o la loc cu acul şi, deodată, fata s-a sculat, a început să cânte şi să joace prin cameră.

într-o clipă, jalea cea mare s-a schimbat într-o veselie de nespus. Tot palatul şi tot oraşul se bucura pentru că fata împăratului se făcuse bine.

— Moşule, zise împăratul, cum să-ţi mulţumesc? Ce vrei să-ţi dau, aur sau argint?

Tovarăşul lui de drum îl tot trăgea de mânecă să primească.

Dar moşul zise:

— Nu primesc nimic. Eu am tot ce-mi trebuie. Acum muncesc din dragoste pentru oameni, nu pentru răsplată.

închipuiţi-vă ce supărare pe ciobotar! Mai că-i venea să-l omoare! Nicio vorbă nu mai scotea pe drum!

— Da' ce-i cu tine de eşti mânios şi nu scoţi o vorbă? îl întrebă moşul.

— Păi cum să mai vorbesc cu tine, când ştiai bine că sunt sărac, cu o casă de copii, şi tudai cu piciorul la atâta bănet!

— Păi mie nu-mi trebuia!

— Da-mi trebuie mie!

— Bravo! Păi, dacă-ţi trebuie, munceşte! Nimic nu se câştigă fără muncă!

— Las'că, de-om mai întâlni vreodată vreun bolnav de lecuit, nu te mai duci

tu, am să mă duc
eu!

— De ce nu te-ai dus şi data trecută? Te-am ţinut eu? Şi dac-o fi... te duci tu!

Au mers ei cât au mers şi au ajuns în alt oraş, mai mare decât celălalt, pentru că, pasămite, aşa orânduise lucrurile moşneagul.

Şi aici era un împărat cu o fată bolnavă, pe care n-o putea nimeni lecui; şi aici toată lumea era tristă, tristă.

Omul nostru, ciobotarul, se duse direct la împăratul şi-l întrebă dacă ar fi fericit să-şi vadă fata sănătoasă. Apoi îi ceru fitilul, chibriturile, briceagul, aţa şi acul. Fata mai răsufla încă. Se încuie în odaie, şi făcu întocmai cum făcuse moşneagul. Când dădu să mişte însă fata, ea era moartă. Şi moartă a rămas. îl cuprinse pe ciobotar frica.

A încercat să fugă pe fereastră, dar n-a putut. Văzând cei de afară că nu mai iese, au spart uşa şi au intrat în cameră.

Sărmanul împărat! Era nenorocit!

— Mi-a omorât copila! Mi-a omorât copila!

Moşneagul spuse:

— Chemaţi călăii să-l spânzure neîntârziat!

Au venit călăii, l-au luat cu ei şi l-au dus la spânzurătoare. S-a dus şi moşneagul.

După ce i-au pus ştreangul de gât, acesta îl întrebă:

— Cine a mâncat pâinea şi caşu'?

— Nu le-am mâncat eu! Nu, nu!

— Măi omule, te-ai lăsat înecat şi acum te laşi spânzurat şi tot n-ai spune că tu le-ai mâncat!

Atunci moşneagul s-a dus la palat, a suflat viaţă pe trupul neînsufleţit al fetei de împărat şi,
minune, pe loc a înviat! Şi a trimis vorbă să nu-l mai spânzure pe ciobotar, să-l lase în viaţă, pentru că şi fata de împărat s-a întors la viaţă. Şi i-a spus moşul tovarăşului său de drum:

— Vezi tu, omule, cine vrea răsplată, trebuie să muncească, dar să muncească bine!

Şi-au luat ei rămas bun de la împăratul şi au pornit-o la drum. Ajunseră într-o pădure, la un loc unde erau multe pietre. Moşneagul îi dădu ciobotarului o cazma şi-i spuse:

— Sapă aici, între pietrele astea!

— La ce bun să sapi printre pietre? se răsti ciobotarul.

— Sapă, îţi zic!

A săpat în cele din urmă, că nu avea ce face. Şi când, ce să vezi, a dat de o comoară: o oală plină cu aur!

îi spuse moşul:

— Vezi că şi printre pietre sunt comori?! Acum fa trei grămezi.

A făcut trei grămezi,

— Acum ia-o pe care-ţi place.

— Bine, zise ciobotarul, pe asta o iau.

— Atunci eu o iau pe asta, zise moşul.

— Păi... cea de-a treia pentru cine este?

— Pentru cel ce a mâncat pâinea şi caşul!

— Eu, eu, eu le-am mâncat!

— Vezi, omule, te-ai lăsat şi înecat şi spânzurat (dacă m-ar fi lăsat inima pe mine), şi tot n-ai spus că tu le-ai mâncat, dar pentru bănet... ai spus. Acum... ia tot şi du-te în drumul tău, numai vezi de te schimbă.

Eu m-oi duce într-al meu.

Ivanuşka-prostănacul

poveste liopveană

Trăia odată o văduvă. Şi avea ea un fecior pe care-l chema Ivanuşka, dar toată lumea îi spunea Ivanuşka-prostănacul. Că nu se pomenise om mai prost ca el, de când lumea! Toate le făcea de-a- ndoaselea.

Când ajunse şi el flăcău, maică-sa îi zise:

— Ivanuşka, băiatule, uite că sosi şi timpul să te însori. înainte de asta, însă, o să te pun la încercare, să văd dacă-ţi vei putea hrăni nevasta şi copiii pe care, negreşit, că-i vei avea. Ia tu măgarul nostru, înhamă-l la căruţă şi du-te în pădure după vreascuri. Dacă reuşeşti să faci asta, eşti bun de însurat.

Zis şi făcut. Mama îl ajută să înhame măgarul şi Ivanuşka plecă la pădure. Acolo se urcă într-un copac şi începu să taie chiar creanga de sub el. Nişte oameni îl văzură şi-i strigară:

— Ce faci, mă, vrei să cazi cu tot cu cracă? N-o tăia pe aia pe care stai. Taie şi tu alta sau, dacă vrei neapărat s-o retezi tocmai pe aia, mută-te atunci pe alta.

— Mai lăsaţi-mă-n pace! strigă el. M-am săturat de poveţe! Şi începu să dea şi mai vârtos cu toporul în craca de sub picioarele lui. Curând, craca se firânse şi căzu trosnind. împreună cu ca căzu şi Ivanuşka. Tare se mai sperie şi prinse a striga:

— Valeu, ajutor, ajutor!

Oamenii care-l povăţuiseră de bine se întoarseră, îl ridicară, îl scuturară de frunze, văzură că mai mult s-a speriat decât s-a rănii, îi încărcară căruţa cu vreascuri şi Ivanuşka plecă încetişor către casă. Merse el cât merse şi deodată măgarul se opri. Ivanuşka mai întâi îl împinse din spate, apoi îl îndemnă cu blândeţe să tragă mai departe căruţa, pe urmă îi şfichiui de vreo două ori cu biciuşca, dar măgarul nici că se clinti din loc: era leneş şi mai ales încăpăţânat ca un măgar care, vorba ceea, se respectă. Neştiind ce să mai facă, Ivanuşka se uită disperat înjur şi văzu un bărbat cărunt, care îşi cătrănea[194] barca şi-l întrebă:

— Ce faci acolo, nene?

— Ce să fac? Iaca, îmi cătrănesc şi eu barca.

— Da' de ce?

— Păi să lunece mai uşor şi mai repede pe apă.

— N-ai putea să-l dai cu catran şi pe măgarul meu?

— Ridică-i coada!

Omul luă cu un şomoiog nişte catran fierbinte şi pac! cu el pe fundul măgarului. Măgarul o tuli de nu se mai văzu. Ivanuşka se luă după el, dar nu-l putu ajunge. Se întoarse tot o fugă înapoi şi-i zise omului:

— Rogu-te, dă-mă şi pe mine cu catran!

— Cu plăcere, flăcăule! Numai dă-ţi jos nădragii! Luă din nou şomoiogul şi pac! cu catran. Ivanuşka-prostănacul abia de reuşi să-şi tragă pantalonii şi începu să fugă mai abitir ca măgarul. îl prinse din urmă şi sări în căruţă. Curând ajunseră pe vârful unui deal şi începură apoi să coboare. La vale măgarul fugea şi mai repede. Cu luate astea, Ivanuşka zări în colbul drumului un ac şi strigă:

— Ha, măgarule, opreşte-te să iau acul!

Dar cum să se oprească bietul măgar, când căruţa îl împingea la vale?! Atunci Ivanuşka sări din mers, se întoarse câţiva paşi, luă acul, ajunse măgarul din urmă şi aruncă acul peste vreascuri. Sări înapoi în căruţă şi curând ajunse acasă. Descarcă

194 a da cu catran, cu smoală, a călăfătui

vreascurile tot căutând printre ele acul, dar nu-l găsi.

— Ce mai cauţi, Ivanuşka? îl întrebă maică-sa privind amărâtă la feciorul său zgâriat şi mânjit cu catran.

— Păi, găsii pe drum un ac şi-l aruncai în căruţă, iar acum ia-l de unde nu-i!

— Ar fi trebuit să înfigi acul în gulerul surtucului şi atunci nu l-ai mai fi pierdut.

— Bine, mamă. Altă dată aşa am să fac.

— Acum, pentru că eşti ostenit, zise maică-sa, şezi şi mănâncă.

îi dădu mai întâi o farfurie cu ciorbă de găină, apoi una cu pilaf. După ce Ivanuşka termină de m încât, maică-sa îi spuse:

— Dă-i câinelui oasele!

Ivanuşka se sculă de la masă, luă oasele, dar în loc să le ducă în curte câinelui, se apucă să le înfigă în gulerul surtucului. Tot făcând el trebuşoara asta, gulerul se murdări şi se alese ferfeliţă.

— Ce faci acolo, puiul mamei?

— Păi, nu mi-ai zis că, dacă nu vreau să pierd ceva, să-l înfig în gulerul surtucului?!

— Of, băiete, numai necazuri îmi faci!... Mai bine strigam eu „cuţu-cuţu" şi câinele venea singur aici.

Ivanuşka aşa şi făcu. începu să strige „cuţu-cuţu-cuţu-cuţu!" şi văzu cum se îndreaptă spre el starostele satului, care, de fapt, trecea cu treburi spre clădirea obştei. Când acestea se apropie bine de tot, Ivanuşka îi aruncă oasele drept în obraz. Furios, starostele îi dădu vreo două după ceafă, se scutură de resturile de mâncare şi se duse suduind la treburile sale. Ivanuşka se puse pe bocit că, de! îl durea binişor pe unde îl mângâiase mai-marele satului.

— Of, încetează cu plânsul, îi porunci maică-sa, doar eşti flăcău în toată firea! Nu mai plânge ca o muiere! Mai râzi şi tu, mai cânta! Fii mai vesel, ce naiba!

— Bine, mamă, aşa am să fac.

— Acum du-te până la mătuşă-ta Irina şi roag-o sa ne împrumute o sticlă de oţet.

Ivanuşka plecă, dar, spre ghinionul lui, întâlni o înmormântare. Toţi îl plângeau pe cel răposat.

Aducându-şi aminte de ce-i spusese maică-sa, Ivanuşka începu să râdă, să cânte şi să facă tot felul de giumbuşlucuri. Câţiva dintre oamenii care mergeau în spatele sicriului puseră mâna pe el şi îi traseră o bătaie zdravănă.

— îţi baţi joc de noi, nemernicule? Cum poţi râde, când toţi ceilalţi plâng?! Trebuie să plângi şi tu împreună cu noi, să-l pomeneşti pe bietul mort!

— Bine, altădată aşa am să fac.

Cu toată bătaia primită, flăcăul nu uită de oţet şi merse mai departe la mătuşa Irina, care stătea tocmai în capătul celălalt al satului. Aproape de casa ei auzi mai întâi larmă, apoi văzu o ceată de oameni în mijlocul căreia doi tineri erau numai zâmbet şi soare. Ivanuşka, amintindu-şi păţania de mai înainte, începu să bocească de mama-focului, stricând tot cheful nuntaşilor. Vreo doi dintre ei puseră mâna pe flăcău şi-i dădură câteva scatoalce, mai ceva ca cei de la înmormântare.

— Cum, măi? Tocmai în ziua asta de veselie tu te apuci să boceşti ca la mort? Ori ai ceva cu mirele sau cu mireasa noastră?

Ivanuşca nu mai ajunse la mătuşă să ia oţetul şi se întoarse acasă bătut măr. Fără să-i spună mamei nimic, îşi luă într-o traistă de-ale gurii, încalecă pe măgar şi, tiptil-tiptil, părăsi casa părintească gândindu-se: „Decât aici unde mănânc bătaie de la toată lumea şi toţi mă ştiu de prost, mai bine-n lumea largă!..."

Merse el cât merse, când pe măgar, când pe alături de el, până când ajunse într-un oraş. Nimerise într-o zi de târg şi oamenii vindeau ori cumpărau, cai, vaci, boi, porci, oi, colaci, pepeni, covrigi, ceapă, usturoi şi câte şi mai câte. Ivanuşka se dădu jos de pe măgar, îl luă de funie şi-l trase după el, căscând gura în dreapta şi-n stânga Un om scund şi îndesat îl opri întrebându-1:

— Cu cât dai măgarul?

— Păi, nu-l dau.

— Atunci de ce-ai mai venit la târg?!

— Caut de lucru.

— Vii argat la mine?

— Păi, să vedem despre ce e vorba.

— O să te plătesc bine. Copii n-am. Doar nevastă învoiala, însă, este să lucrezi un an încheiat.

Altfel nu-ţi dau niciun ban. Şi încă ceva: trebuie să faci tot ce-ţi voi cere, fără să te superi. Dacă recunoşti că te-ai supărat, îţi tai nasul.

— Mă învoiesc, zise Ivahuşka, dar înţelegerea să te privească şi pe dumneata, stăpâne, şi pe.. Nevasta dumitale.

— Mă învoiesc, zise şi stăpânul şi plecară împreună spre casa acestuia din urmă.

Nici n-ajunseră bine, că, stăpânul, fără să-l ospăteze sau să-l lase pe bietul Ivanuşka să se hodinească, îi puse în mână o coasă şi-I trimise să dea gata fânul de pe luncă. Flăcăul nostru cel voinic cosi de dimineaţă până seara, Când simţi că a ostenit, se aşeză să-şi mai tragă sufletul.

Tocmai atunci veni şi nevasta stăpânului cu mâncarea. întinse ea un ştergar şi aşeză pe el o strachină cu ciorbă, mai mult saramură decât ciorbă! De flămând ce era, Ivanuşka vru să mănânce, dar nu reuşi să înghită nici măcar o lingură: atât de sărată era zeama. Ce să mai spun că femeia nu-i adusese nici măcar o felie de pâine sau o cană cu apă.

— Eşti supărat, Ivanuşka? îl întrebă ea.

— Nu, stăpână, de ce să fiu supărat? Mulţumesc pentru masă, numai că mi-ar fi trebuit şi un ulcior cu apă. N-ai vrea dumneata să-mi aduci?

— Nu, nu vreau. Te superi, Ivanuşka?

— A, nu, stăpână, nu! zise cu obidă flăcăul.

în drum spre casă, Ivanuşka se tot gândi cum să se răzbune pe stăpânii cei răi şi hapsâni: „Am fost prost destul! A sosit vremea să mă deştept!” se gândi argatul De aceea, cum ajunse în ogradă, descăleca de pe măgar şi intră în casă. Nevasta gospodarului tocmai aşeza masa. Ivanuşka, fără să stea pe gânduri, se aşeză în dreptul farfuriei cu mâncare aburindă şi frumos mirositoare şi începu să mănânce cu lăcomie. Când văzu asta, stăpână-sa înlemni. Tocmai atunci intră şi bărbatu-său cel zgârcit.

— Ce faci, Ivanuşka?!

— Mănânc, stăpâne, mănânc! Te superi?

Gospodarul îşi aduse aminte de învoială şi zise:

— A, nu, băiete, nu!

Terminând cina gustoasă, Ivanuşka luă ulciorul eu vin, îşi turnă un pahar şi, când să-l ducă la gură. îl auzi iar pe stăpân:

— Ce faci, Ivanuşka?!

— Beau şi eu un păhărel, te superi?

— A, nu, băiete, nu!

Văzând că lucrurile merg bine, Ivanuşka îndrăzni mai mult: se sculă de la masă, luă

din tindă pălăria şi bastonul stăpânului, se duse în grajd, scoase afară cea mai bună pereche de cai, o înhămă la şaretă şi dădu să plece la plimbare prin sat.

— Unde pleci, omule? îl întrebă stăpânul.

— Iaca, plec şi eu să mă plimb oleacă, te superi?

— A, nu deloc, răspunse stăpânul, deşi era roşu de mânie.

Când se întoarse de la plimbare, Ivanuşka deshămă caii, îi adapă, îi duse în grajd şi le dădu ovăz. Intră apoi în casă şi puse la loc pălăria şi bastonul stăpânului. După aceea îşi aşternu în grajd nişte paie şi, ostenit cum era, adormi buştean.

Aşa trecu aproape anul: când stăpânul îl păcălea pe flăcău, când Ivanuşka îl păcălea pe stăpân, dar tot Ivanuşka l-a tras pe sfoară mai des, încât stăpânul nu mai ştia cum să scape de el.

— Nevastă, zise într-o zi gospodarul, hai să-i plătim şi să-l lăsăm să plece de la noi. Ne-a mâncat sufletul şi ne-a chinuit ca pe hoţii de cai!

— Da' nu s-a împlinit anul. Vrei să-ţi taie nasul?

— Uite cum m-ara înţeles dăunăzi cu el: să-l ţin pân-o cânta cucul.

— Atunci e bine. Urcă-te în nucul din grădină, iar eu o să-l trimit pe Ivanuşka să spargă nişte lemne prin preajmă. Când îl vei simţi pe aproape, să cânţi ca un cuc, dar cu grijă, să nu cumva pârdalnicul de argat să-ţi recunoască vocea.

Zis şi făcut: se urcă stăpânul tocmai în vârful nucului, iar nevastă-sa îi zice atunci mieroasă flăcăului:

— Ivanuşka, fiule, du-te, rogu-te, şi sparge nişte lemne, să vă pregătesc cina.

Atunci argatul plecă în grabă, îşi suflecă mânecile, luă toporul şi începu să spargă lemne.
Deodată auzi din vârful nucului: „cu-cu! cu-cu!”

— Aoleu! strigă flăcăul, care nu prea voia să plece de la stăpân, nici de l-ar fi plătit cu tot anul. Lui îi mergea bine: lucra când voia, se plimba cu şareta când avea chef, iar stăpânul său nu se supăra niciodată sau, mai bine zis, nu îşi arăta supărarea. De aceea luă un retevei şi-l aruncă în vârful nucului cu toată puterea „ca să alunge cucul. Stăpânul căzu jos întocmai ca o nucă bine coaptă.

— Ce-ai făcut, nenorocitule? ţipă nevastă-sa, care pândise prin apropiere, ca să vadă ce se va întâmpla. Mi-ai omorât bărbatul:

— Te superi, stăpână.?

— Cum să nu mă supăr, când m-ai lăsat tară bărbat?!

Ivanuşka nu se gândi mult, luă cuţitul, după cum fusese învoiala şi vru sări taie nasul, dar în cele din urmă se mulţumi să-i dea peste nas, că prea-l ţinuse stăpâna-sa pe sus. Când văzu că a scăpat numai cu atât, femeia îi spuse printre lacrimi:

— Du-te în odaia mare şi acolo ai să găseşti lada mea de zestre. Ia din ea trei bulgări de aur şi pleacă. Vreau să-mi îngrop bărbatul tară ajutorul tău, cel care l-ai omorât!

Ivanuşca încarcă pe măgarul său cei trei bulgări de aur şi plecă spre casă. Pe drum nu mai putea de bucurie că are s-o vadă pe maică-sa şi că nu se întoarce Ivanuşka-prostănacul, ci un om ca toţi oamenii, cu mintea întreagă şi, în plus, cu trei bulgări de aur. Se gândi fericit că bătrâneţile maică-şi vor fi liniştite şi că ea nu se va mai chinui ca până acum din pricina lui.

Merse el ce merse şi-l prinse noaptea chiar în mijlocul codrului. „Ce să fac? se întrebă Ivanuşka. N-am încotro. Să-mi caut un loc unde e pădurea mai deasă ori iarba mai înaltă, să leg măgarul de un stejar şi să încerc să dorm.”

Dar numai ce îşi pregătise culcuşul şi aţipise, că îndată auzi glasuri de bărbaţi. Se

ridică atent, se furişă în direcţia din care se auzea larmă şi văzu nişte tâlhari strânşi în jurul unui foc. Deasupra flăcărilor atârna un cazan enorm, în care fierbea un bou. în aşteptarea ospăţului, tâlharii ţineau sfat unde să-şi ascundă aurul şi încotro să se mai ducă la furat, căci ei erau din aceia care-i jefuiau deopotrivă şi pe cei bogaţi, şi pe cei săraci.

Ivanuşka se caţără binişor în stejarul sub care adăstaseră hoţii şi ascultă totul cu luare-aminte.

După ce mâncară şi băură pe săturate, tâlharii adormiră fiecare pe unde apucase. Ivanuşka se dădu jos tot aşa, tiptil cum se urcase, încarcă pe unul din caii tâlharilor desaga în care băgă aurul său şi pe cel al. Hoţilor. Dar, tocmai când încalecă pe cal, unul dintre tâlhari se trezi şi începu să ţipe: „Hoţii, hoţii!", Auziţi şi vă minunaţi: hoţi care să strige că li se fură ce-au furat! Săriră toţi în picioare. încălecară pe cai şi porniră în urmărirea lui Ivanuşka. Flăcăul nostru nu mai era însă demult Ivanuşka-prostănacul şi să vedeţi ce gând i-a venit!

Opri calul, trase de pe el desaga cu aur, rupse o creangă, o îmbrăcă în haina pe care o scosese în grabă de pe el, îi puse deasupra pălăria sa şi le prinse toate, bine, în şa. Dacă te uitai din spate, puteai jura că e un călăreţ adevărat, mai ales că era noapte, iar luna abia răsărise. Lovi calul cu o nuieluşă şi acesta pomi ca vântul. Tocmai atunci începură să se audă apropiindu-se şi tâlharii care îl urmăreau pe flăcău.

Ivanuşka se ascunse îndată după un copac bătrân. Hoţii trecură pe lângă el, nevăzându-l, chiuind şi ţipând:

— Uite-l, e în faţă! După el! şi începură să-şi slobozească pistoalele în haina şi pălăria lui Ivanuşka. Bietul cal se sperie şi începu să alerge nechezând. Cât or fi fugit ei aşa, flăcăul nostru n-a mai aflat. Aruncă în spinare desaga cu aur şi se înapoie să-şi ia măgarul, care, tremura tot de spaimă. Ivanuşka îl mângâie ca să-l liniştească, apoi îl încarcă tară grabă cu desaga doldora de aur, îl luă de căpăstru şi pomi pe alt dram decât cel pe care fugiseră tâlharii. Măgarul mergea cuminte în spatele stăpânului. Parcă se deşteptase şi el o dată cu flăcăul. După vreo două-trei zile ajunseră în satul lui Ivanuşka. Pe când intrau pe uliţa unde-i era casa părintească, Ivanuşka o văzu încă de departe po maică-sa, care stătea în poartă, tot uitându-se lung, să vadă de nu i se întoarce feciorul. Când îl zări, mai să nu-i vină să-şi creadă ochilor. Ivanuşka băgă de seamă că, aşteptându-l, maică- sa îmbătrânise într-un an cât în zece.

Mare fu bucuria ei când văzu că i se întorsese fiul, dar şi mai mare când îşi dădu seama că Ivanuşka nu mai era prostănacul de odinioară, ci un om harnic, aşezat şi chibzuit. Atunci maică-sa îşi ţinu promisiunea pe care i-o făcuse când îl trimisese la pădure după vreascuri şi curând ii găsi o fată pe măsura lui: frumoasă, muncitoare, cuminte. Şi făcură o nuntă ca-n poveşti, unde s-a tot băut şi s-a mâncat şi poate, nici acum, după ce v-am spus povestea, nu s-o fi terminat.

Ivanuşka-neascultătorul şi bătrâna vrăjitoare

poveste liopveană

Trăiau odată într-un sat de pescari o femeie necăjită şi băieţelul ei pe care-l chema Ivanuşka. Şi era într-atât de neastâmpărat, încât niciodată n-asculta de poveţele maică-şi, n-o ajuta la treabă şi nici măcar nu voia să rămână cuminte acasă, atunci când ea pleca la muncă.

într-o zi, înainta de a pleca la treabă, femeia îi spuse:

— Ivanuşka, fiule, eu mă duc. Tu spală-te, îmbracă-te, dă de mâncare Va pui şi la purcei. Uite, aici. Ai turtă şi lapte, mănâncă pe săturate, joacă-te prin ogradă, dar fii cuminte! Poţi să ieşi chiar pe uliţă, daca vrei, dar. Fiule, să nu: te depărtezi prea mult şi să ai grijă de casă.

Ivanuşka— ascultă tot ce-i spuse maică-sa, dar de făcut, făcu tocmai pe dos. îndată ce mama plecă, îi lăsă pe bieţii puişori şi purceluşi de izbelişte, iar el se duse în fugă la Dunăre. La mal erau trase mai multe bărci. Ivanuşka sări în prima din ele şi se plimbă până se plictisi, apoi se aruncă în apă şi începu să se scalde. Deodată, se iscă parcă din senin un vânt năprasnic ce se transformă curând într-o adevărată furtună! Cu greu reuşi Ivanuşka să se urce înpoi în barca pe care valurile o împinseseră tocmai în mijlocul Dunării. Furtuna şi valurile duceau tot mai departe lotca, spre inima Deltei, în stufăriş, printre tulpini şi lujere. Când furtuna se mai potoli era de acum miezul nopţii şi se lăsă un întuneric aşa de negru, de nici pe tine nu te vedeai. Ivanuşka se pomeni singur-singur, el în împărăţia ţânţarilor, cure îl înţepau fără milă. Abia după ce se crăpă de ziuă şi rămase să se audă numai orăcăitul broaştelor, ţipetele raţelor sălbatice şi ale altor păsări care vieţuiesc în Deltă, băiatul îşi dădu seama unde se află şi se înspăimântă. Se ghemui pe fundul bărcii şi începu să plângă în hohote. Bătrâna vrăjitoare, care îşi avea sălaşul pe plaur, îi auzi plânsul, veni în grabă şi zise:

— De ce te smiorcăi, băieţelule? Mai bine vino încoace, să-ţi dau de mâncare şi să-ţi potolesc setea.

Vrăjitoarea îi vorbise blând, cu glas prefăcut, dar cum se apropie Ivanuşka de ea, îl înhaţă şi îl băgă într-un sac. Apoi ridică sacul pe umeri şi-l duse la ea acasă. Era o vrăjitoare îngrozitor de pocită, cu nasul mare şi cu urechile clăpăuge, plină de bube şi de păr; dar copiii ei erau încă şi mai urâţi, nişte dihănii negre şi fioroase, cu coarne şi coadă.

Ajunsă acasă, vrăjitoarea se uită la Ivanuşka iscoditor, apoi îl închise într-o cuşcă strimtă şi-i spuse:

— O să te ţin aici, şi o să te silesc să mănânci mult, până când o să te îngraş.i. Atunci o să te pun la frigare şi o să le dau copiilor mei să-şi astâmpere foamea.

Ivanuşka începu să plângă şi să se văicărească, dar de scăpat nu putu scăpa. Vrăjitoarea îl lăsă închis în cuşcă, se duse la barca lui, se aşeză în ea şi plecă să se plimbe prin stufărişuri. Merse ea ce merse, şi, deodată, văzu o fetiţă care spăla rufe. Se apropie de ea tiptil, o înhaţă şi o vârî în acelaşi sac în care-l băgase şi pe Ivanuşka. O duse şi pe ea la colibă, unde-i zise:

— Ai să stai şi tu tot în cuşcă!

Dar, înainte de a face asta, hoaşca de vrăjitoare îşi dădu seama că nu i-ar strica s-o ajute cineva la treburile casei şi atunci se răzgândi:

— Dacă ai să fii ascultătoare şi supusă, am să te las prin curte să mături, să speli, să găteşti.

Alionuşka, fiindcă aşa o chema pe fetiţă, o asculta în toate: deretica, spăla, gătea, mătura.

— Să fierbi, Alionuşka, nişte lături şi să i le dai slăbănogului ăla din cuşcă să le mănânce, îi spunea vrăjitoarea în fiecare dimineaţă.

Fetiţa pregătea lăturile, le fierbea, dar le turna, fără să vadă bătrâna vrăjitoare, în troaca din care mâncau dihăniile ei de copii.

Pentru Ivanuşka făcea plăcinte pufoase şi bune, pe care le ascundea în sân şi i le aducea în taină, zicându-i:

— Mănâncă plăcintele astea anume făcute pentru tine, deşi vrăjitoarea mi-a poruncit să-ţi dau numai lături. Mie însă mi-e milă...

— Cum te cheamă? o întrebă într-o zi băieţelul.

— Alionuşka, răspunse fetiţa. Dar pe tine?

— Ivanuşka.

— Rabdă, Ivanuşka, rabdă, că va veni şi vremea când vom scăpa de aici.

Şi aşa trecu o zi, trecură două, trecură nouă... Dar iată că, într-o seară, veni bătrâna vrăjitoare şi zise:

— Ia întinde, Ivanuşka, un deget, să-l pipăi, să văd dacă te-ai mai îngrăşat. Te-a hrănit bine Alionuşka?

Băiatul întinse degetul mic de la mâna dreaptă. Vrăjitoarea îl pipăi şi zise bucuroasă:

— Ţi-a venit timpul! Te-ai îngrăşat destul. O să te frig pentru copiii mei. Alionuşka, aprinde focul în sobă! Până s-o încălzi, o să mă culc niţel că tare-s ostenită.

Fetiţa aprinse un foc zdravăn. Vrăjitoarea se culcă şi îndată adormi buştean. Când văzu asta, Alionuşka băgă cu grijă mâna sub perna scorpiei şi luă de acolo cheia cuştii. Apoi fugi, îi dădu drumul lui Ivanuşka şi-i zise în şoaptă:

— Mai repede, s-o legăm pe vrăjitoare de mâini şi de picioare, să-i facem vânt în sobă şi după aceea să fugim cu barca!

Zis şi făcut. O legară pe babornIţă de mâini şi de picioare, o înfaşurară de câteva ori într-o cârpă mare cam cât un cearşaf şi o împinseră cu toată puterea în cuptor. Pe urmă astupară gura cuptorului cu un pietroi, pentru ca hârca să nu poată ieşi, iar ei se urcară într-un stejar înalt-înalt, şi rămuros şi aşteptară să vadă ce se întâmplă. Curând sosiră în fugă puii vrăjitoarei.

— Hmm! Ce frumos miroase!

Dădură la o parte pietroiul de la gura cuptorului şi văzând carnea rumenită strigară:

— Să punem masa! Să-l mâncăm pe Ivanuşka! întinseră masa în curte, la umbra stejarului în care se ascunseseră Ivanuşka şi Alionuşka. înfulecară care mai de care, gata să crape de atâta lăcomie. Apoi se întinseră pe iarbă, lăudându-se:

— Ce grozav, ne-am săturat! Bună-i carnea de băiat! Alionuşka şi Ivanuşka nu mai răbdară şi se dădură de gol:

— Vai, amar v-aţi păcălit! Vrăjitoare-aţi înghiţit!

— Cine vorbeşte acolo? se întrebară puii scorpiei, care nu se mai opreau din lăudat.

— Ce grozav ne-am săturat! Bună-i carnea de băiat! Alionuşka şi Ivanuşka iar nu răbdară şi strigară din vârf ul stejarului:

— Vai, amar v-aţi păcălit! Vrăjitoare-aţi înghiţit! De astă dată lighioanele de pui se uitară spre vârful stejarului şi văzură scufiţa roşie a fetiţei şi pantalonaşii albaştrii ai băieţelului.

— Aha! Voi eraţi! Nu ne mai scăpaţi!

începură să se caţăre pe scara care rămăsese sprijinită de stejar, dar nu le fu dat să ajungă prea sus, pentru că Ivanuşka şi Alionuşka scuturară scara şi apoi o traseră spre ei. Atunci puii vrăjitoarei începură să roadă cu dinţii lor ascuţiţi trunchiul stejarului. Cei doi copii văzură treaba asta şi-şi spuseră înspăimântaţi:

— Acum s-a zis cu noi!

Deodată însă zăriră zburând deasupra lor nişte gâşte albe-albe şi le strigară:

— Gâşte cu aripi de nea! Dacă în zbor ne veţi lua şi acasă ne veţi duce, vă vom da porumb de-ăl dulce!

Gâştele însă nu îi auziră şi zburară mai departe. Iată că apoi trecură alte gâşte, de astă dată cenuşii. Ivanuşka iar începu să strige:

— Ei, voi gâşte cenuşii! Ajutati-i pe copii! Până acasă de ne-oţi duce, vă

vom de porumb de-ăl dulce!

Alionuşka strigă şi ea la fel.

Gâştele poposiră atunci pe crengile stejarului. Una dintre ele îl luă pe Ivanuşka, alta o luă pe Alionuşka şi, făl, fâl, se ridicară în înaltul cerului.

în clipa următoare stejarul se prăvăli peste puii vrăjitoarei şi îi făcu una cu pământul.

Zburară cât zburară gâştele sure şi-l lăsară pe Ivanuşka tocmai pe acoperişul casei sale. Mama lui, săraca, îl căutase între timp peste tot, prin casă, prin ogradă, pe uliţe, prin fântâni şi-i întrebase pe vecini cu lacrimi în ochi:

— N-aţi văzut un băieţaş, cu albaştrii pantalonaşi, cu păr blond nepieptănat şi pe faţă nespălat? E Ivanuşka al meu? Unde umblă teleleu?

Dar nimeni nu-l mai văzuse şi nici nu mai auzise nimic despre el.

Tocmai în acea zi mama îi chemase la ea acasă pe toţi copiii din sat – prietenii dejoacă ai lui Ivanuşka. Anume pentru asta făcuse multe bucate şi mai ales turtă dulce care-i plăcea mai mult lui Ivanuşka, pentru ca mâncând copiii să-şi aducă aminte de feciorașul ei.

Când gâştele îl lăsară pe Ivanuşka pe acoperişul casei, mama tocmai începuse să împartă ceea ce pregătise.

— Tu, ce alergi ca un prâsnel, ia un rumen colăcel! Tu, ca să-ţi aduci aminte, gustă oleacă din plăcinte. Iar tu, băieţel, ia un covrigel, uită-te prin ol, doar doar ai să-l vezi departe, pe Ivanuşka din moarte!

Iar Ivanuşka odată strigă de pe acoperiş:

— Turtă dulce de mălai, mie, mămucă, nu-mi dai?

— Aţi auzit ceva? tresări maică-sa, sau mi s-a părut mie?!

— Nu, nu n-am auzit nimic! răspunseră copiii. Mama începu din nou să împartă bunătăţile şi să se tângui e:

— Băieţelul meu iubit, unde-o fi pierit? Of, ce amantă soartă, n-am să-l văd vreodată... Luaţi, fetiţe, băieţei, turtă dulce, colăcei, râdeţi şi vă zbenguiţi, de Ivan să v-amintiţi!

— Turtă dulce de mălai, mie, mămucă, nu-mi dai? strigă, de data asta mai tare, Ivanuşka.

Atunci mama aruncă o privire spre acoperişul casei şi-l văzu acolo pe băieţelul său. Şi tare se mai bucură.

— Unde ai fost? De unde vii? Cum de eşti printre cei vii?

Apucă în graba mare o scară şi-l coborî de pe acoperiş. Şi fu cât pe aci să-i tragă o bătaie, amintindu-şi câte a îndurat din cauza neascultării lui.

— Stai, mămucă, nu mă bate! Că vă spun de câte toate am văzut şi-am pătimit, din cuvânt că ţi- am ieşit, zise Ivanuşka în grabă.

Apoi începu să le povestească, cu lacrimi în ochi, cum nu a ascultat-o el pe maică-sa, cum s-a dus la Dunăre, cum a luat o barcă şi s-a plimbat cu ea, cum a început furtuna şi lotca a ajuns departe, în Deltă, până la marginea plaurului unde trăia vrăjitoarea cu puii săi, cum au vrut aceştia să-l mănânce şi cum a reuşit să scape, prin ce minune, datorită Alionuşkăi şi gâştelor sure. Şi copiii şi mama ascultau şi se mirau.

între timp ajunse şi Alionuşka la ai săi, adusă de gâştele sure. Doar că ea era o fată cuminte, ascultătoare şi deşteaptă: numai aşa reuşise să se descotorosească de bătrâna vrăjitoare şi să-l scape şi pe Ivanuşka cel neascultător, care, din ziua aceea, niciodată n-a mai ieşit din cuvântul mamei sale.

Căpitanul Protopei şi fata de împărat

poveste liopveană

A fost odată un împărat care avea o fată. Despre frumuseţea ei se dusese vestea peste mări şi ţări. Dar într-o zi prinţesa fusese răpită, îmbarcată pe o corabie şi dusă cu sila pe meleaguri necunoscute. De atunci nimeni nu măi află nimic despre ea. împăratul dădu sfoară în ţară, că aceluia care o să-i aducă fata, are să i-o dea de nevastă şi o să moştenească tronul împărătesc.

Niciun tânăr de neam nu se încumetă la o treabă atât de primejdioasă. Asta ar fi însemnat să pleci peste mări şi oceane, să înfrunţi furtuni şi primejdii de neînchipuit, să navighezi spre locuri neştiute. Nu, asta nu era de ei!...

Iată că într-o zi se înfăţişă împăratului un tânăr şi-i zise:

— Luminăţia-voastră, sunt căpitanul Protopei şi vreau să încerc să vă găsesc fata. Dar, rogu-vă, pentru asta, să-mi daţi o corabie, oameni viteji şi arme.

împăratului, şi mai ales împărătesei, care se ţinea tare fudulă, nu le-ar fi convenit deloc ca, în caz de izbândă, să dea fata şi jumătate din împărăţie, unui oarecine, ca mai toţi supuşii împărăţiei. Era Protopei tânăr, voinic şi frumos, dar îi lipsea obârşia înaltă, nu era de neam. în cele din urmă însă împăratul, din dragoste pentru fată, dar împotriva voinţei împărătesei, se învoi ca Protopei să încerce să-i găsească fiica.

— Fiica mea va fi nevasta celui care o va. Salva, zise el.

Porunci apoi să fie pregătită de călătorie cea mai bună corabie din împărăţie, împreună cu tot ce mai ceruse Protopei. Căpitanul alese oameni de nădejde, ca să-l însoţească, marinari încercaţi, ce străbătuseră mări şi oceane. Printre ei se nimeri însă şi unul care avea gânduri ascunse, invidios pe Protopei, la gândul că acesta, într-adevăr, s-ar putea însura cu fata de împărat şi stăpâni, cu timpul, împărăţia.

Multe greutăţi înfruntară ei pe mări şi oceane, dar în cele din urmă ajunseră în ţara unde fata de împărat era închisă într-un palat cu totul şi cu totul de cristal.

Pe înserat, corabia acostă într-un loc de unde nu putea fi văzută de către străjerii palatului. Căpitanul hotărî să plece într-acolo însoţit de câţiva dintre cei mai vrednici marinari.

— Pe mine nu mă iei? îl întrebă omul cel invidios, care între timp, prin prefăcătorie, îi câştigase încrederea lui Protopei şi devenise slujitorul său.

— Nu. Tu rămâi să ai grijă de corabie, aşa încât să putem pleca îndată ce aducem fata: nu cumva să ne ajungă din urmă străjerii cu corăbiile lor.

Protopei şi ceata sa de voinici coborâră pe mal şi se furişară spre palatul de cristal, unde domnea, ca de obicei, liniştea. Paznicii, care tăifăsuiau. Care jucau un joc ce semăna cu şahul de la noi, care şedeau cu suliţele culcate lângă ei, toropiţi de căldură şi plictiseală. Erau totuşi mulţi şi Protopei se gândi că e mai bine să aştepte sosirea nopţii, ca să-i poată ataca prin surprindere. Până atunci se ascunseră într-o pivniţă din curtea palatului. Când se întunecase de-a binelea şi luna încă nu răsărise, marinarii se despărţiră în mici cete şi năvăliră pe neaşteptate peste paznicii care stăteau pâlcuri-pâlcuri în jurul palatului. Paznicii încercară să se împotrivească, dar fură repede legaţi fedeleş şi aruncaţi în pivniţa în care mai înainte aşteptaseră Protopei şi ai săi. La intrarea palatului, garda era însă şi mai numeroasă şi alcătuită tot din oameni voinici şi viteji, gata să-şi dea şi viaţa pentru împăratul lor. Dar mai voinici şi mai viteji ca Protopei şi ca oamenii săi tot nu erau! Aşa că până la urmă marinarii îi dovediră şi pe aceştia, îi legară şi îi închiseră şi pe ei în pivniţă. Apoi căpitanul intră în palat şi se duse drept în odaia unde era fata de împărat. Aceasta se trezise din cauza larmei şi aştepta înspăimântată să afle ce se întâmplă. Protopei îi spuse că e trimis de tatăl ei s-o salveze. Când auzi asta, prinţesa se bucură nespus şi se apropie încrezătoare de el, mai ales că vocea îi păruse a unui om de treabă.

Protopei o luă de mână şi o conduse afară din palat. Apoi îşi strigă oamenii şi fugiră cu toţii spre corabie. în acest timp, de după dealuri răsări luna. Fata se uită cu luare-

aminte la Protopei şi îl îndrăgi pentru toată viaţa.

Ajunseră lângă corabie când ea îşi dădu seama că în graba plecării îşi uitase inelul în cameră. Atunci Protopei porunci omului său de încredere sa o ducă pe corabie şi să-l aştepte, până când se întoarce cu inelul, iar el fugi cât îl ţinură picioarele spre palatul de cristal. Ajunse îndată, intră în camera cu pricina, luă inelul, îl puse în buzunar şi fugi înapoi spre corabie. Corabia însă ridicase ancora şi plecase. Abia se mai vedea la orizont. „De bună seamă, omul meu de încredere a hotărât să se descotorosească de mine”, gândi Protopei.

Să plece spre ţara sa nu avea cum. Să rămână în împărăţia în care eliberase fata, era prea primejdios. De aceea, Protopei trecu munţii şi ajunse în altă împărăţie.

Acolo, într-o zi, auzi nişte sunete fermecate ce răzbăteau dintr-o casă cu toate uşile şi ferestrele deschise. Intră vrăjit înăuntru. în toate camerele erau numai armonici, de la cele mai mici până la cele mai mari, frumoase cum nu mai văzuse, şi care scoteau sunete la cea mai mică adiere de vânt ce intra pe uşi şi ferestre. Privindu-le, lui Protopei i se făcu dor de meleagurile natale, de cei cu care îşi petrecea duminicile şi zilele de sărbătoare. Cuprins de amintiri „luă una din acele armonici şi începu să chite, îndată apărură ca din pământ slugile casei şi îl ameninţară cu moartea.

— N-am vrut să o fur, ci doar să cânt! se apără Protopei lăsând jos armonica

Slugile însă nu se milostiviră de el, îl legară şi îl duseră în faţa împăratului, stăpânul casei- minune. Acesta îl întrebă ce caută pe pământurile lui. Protopei îi răspunse că e un călător care bate lumea-n lung şi-n lat şi îl rugă să-l lase să plece. Dar degeaba, împăratul nu se lăsă înduplecat şi îi zise:

— O să-ţi dau drumul, numai dacă pe munţii aceia golaşi din faţa palatului ai să faci să crească o pădure mândră, cea mai mândră din toate pădurile împărăţiei mele. Mulţi au încercat, dar nu au izbutit.

Trecur trei ani încheiaţi şi iată că pe munţii aceia Protopei reuşi să facă să crească o mândreţe de pădure. împăratul privi pădurea şi inima i se umplu de bucurie.

— Eşti un om vrednic, Protopei! îi zise el. M-ai slujit cu credinţă. Drept răsplată pentru bucuria pe care mi-ai făcut-o, îţi dau trei daruri: un cal, un paloş şi o floare.

— îţi mulţumesc, măria-ta, dar... îndrăzni să spună căpitanul, mi-ar trebui mai degrabă o corabie.

— Darurile mele îţi vor fi de ajuns! spuse împăratul zâmbind în barbă. Ia încalecă tu calul!

Voinicul încalecă şi calului îi crescură îndată aripi.

— Şi paloşul? întrebă minunat Protopei.

— Ia-l. Du-te la stânca cenuşie de colo şi izbeşte-o cu el.

Protopei se duse şi izbi stânca, gândindu-se că praful se va alege de paloş, dar mare-i fu mirarea când văzu piatra despicându-se în două.

— Dar, floarea? mai vru să ştie el,

— Iat-o, când ai s-o miroşi, îţi va îndeplini orice dorinţă. Acestea sunt tainele darurilor şi să nu le spui nimănui. Şi acum hai să ne despărţim, căci îţi citesc pe chip că arzi de nerăbdare să ajungi la tine acasă.

— Mi-ai ghicit gândul, luminăţia-ta, răspunse recunoscător Protopei.

împăratul îl îmbrăţişa, Protopei mulţumi pentru daruri, dădu pinteni calului şi iute ca gândul se pomeni în ţara sa. Acolo începu să întrebe dacă se întorsese fata de împărat şi află că nu. Cu ajutorul florii primite în dar îşi înălţă, chiar în apropierea curţilor împărăteşti, un palat mândru cum nimeni nu mai văzuse niciodată prin locurile

acelea. Apoi începu să aştepte sosirea corăbiei care întârziase atâta vreme din cauza vântului potrivnic. Dar iată că sosi şi ziua când fata de împărat ajunse în sfârşit acasă, însoţită de omul de încredere al lui Protopei. Bucuria la curtea împărătească fu nesfârşită, iar împăratul zise:

— Fata mea, aşa cum a fost învoiala, va fi nevasta celui care a salvat-o!

— Eu am salvat-o, spuse ticălosul care-l înşelase pe Protopei.

— Atunci a ta să fie şi să facem nunta! împăratul porunci să fie chemaţi la ospăţ toţi oamenii de neam şi-l invită şi pe stăpânul palatului care-l întrecuse în frumuseţe chiar şi pe al său. „Stăpânul nu poate fi decât un om bun, de vreme ce duce o viaţă atât de liniştită şi cumpătată", se gândi el.

La nuntă, mincinosul care spusese că a eliberat-o pe fata de împărat stătea la locul cel mai de vază, aşezat pe douăsprezece, perne. Când îl văzu intrând pe Protopei, începu să tremure atât de tare, încât pernele de sub el se răzleţiră căzând una câte una. împăratul îl privea uimit.

— Protopei este cel care m-a salvat! strigă atunci fata împăratului. El s-a întors după inelul pe care îl uitasem, când am fugit spre corabie.

Protopei scoase din buzunar meiul şi o întrebă:

— îl recunoşti?

— Da! Acesta este inelul meu! zise prinţesa.

— Trei am încheiaţi am muncit din greu ca să-mi răscumpăr îndrăzneala de a mă fi întors după el, îi mărturisi Protopei.

împăratul porunci ca ticălosul slujitor să fie dat pieirii, iar prinţesa să se mărite cu căpitanul Protopoj şi să se mute în palatul pe care acesta şi-l înălţase aproape ieste drum de cel împărătesc.

Trăiră ei cât trăiră, Protopei însă nicicum nu reuşi să câştige bunăvoinţa împăratului şi mai ales a împărătesei, căci luminăţiile lor nu-i puteau ierta faptul că nu e de neam mare şi că se dovedise mai viteaz şi mai curajos decât toţi tinerii prinţi şi curteni. Azi aşa, mâine aşa, până când împăratul porunci ca Protopei şi soţia sa să se mute într-o cocioabă.

Iată însă că un împărat vecin veni cu război împotriva împăratului-socru. Protopei o rugă pe tânăra lui nevastă să meargă la tatăl ei să-l înduplece ca şi el să fie lăsat să lupte. Cu greu o ascultă împăratul, dar până la urmă se învoi. Porunci să fie scos din grajd cel mai răpciugos cal şi dat ginerelui. Protopei îl încalecă, dar arăta aşa de jalnic, încât toţi ceilalţi oşteni începură să râdă în hohote:

— Uite cine merge să ne ajute!

Protopei se târî cum putu în urma oştii, până dădu de o mlaştină în care îşi lăsă calul primit de la socru-său. Apoi îşi chemă calul înaripat şi, într-o clipă, îi ajunse pe ceilalţi, îi întrecu, tăie o groază de duşmani cu paloşu-i fermecat, pe ceilalţi îi puse pe fugă şi se înapoie în mlaştină. Acolo descăleca şi se transformă iar în ginerele oropsit de care râdeau toţi curtenii, ţinând isonul împăratului. Când oştenii îl văzură, începură să-l batjocorească.

— Tot aici stai? Noi i-am învins pe duşmani, iar tu nici măcar n-ai putut ajunge pe câmpul de luptă!

Apoi alţi duşmani veniră asupra împărăţiei, pe care tot Protopei, neştiut de nimeni, îi învinse; chiar năvălitori şi mai cruzi îi călcară, dar Protopei salvă ţara şi de astă dată.

într-una din zile, fata împăratului îl întrebă:

— Spune-mi, Protopei, cum de ai câştigat atâtea războaie? în ce îţi stă puterea?

Deşi cel care îi dăduse cele trei daruri, îi poruncise să nu mărturisească nimănui

despre secretul lor, Protopei nu rabdă să nu-i spună:

— Aşa cum ştii, am muncit trei ani ca să-mi răscumpăr vina de a fi intrat în casa-minune, casa cu armonici. Drept răsplată pentru slujba mea credincioasă, am primit trei daruri...

Şi îi povesti de-a fir a păr ce şi cum. Toate acestea le auzi însă şi bătrâna împărătească şi, chiar în noaptea aceea, puse în locul săbiei fermecate o alta obişnuită, dar asemănătoare. Calul şi floarea, oricât încercă, nu reuşi să le găsească.

Când începu un nou război, Protopei văzu că sabia lui nu mai are puterea fermecată dinainte, dar se luptă vitejeşte şi birui din nou.

După victorie, cu ajutorul calului înaripat, se înfăţişă împăratului de la care primise cele trei daruri:

— Am greşit, luminăţia ta. I-am spus soţiei în ce îmi stă puterea în luptă şi sabia nu mai taie.

— într-adevăr, mi-ai încălcat porunca. Totuşi, pentru că ţi-ai recunoscut greşeala, te voi ajuta. Ţine aceste trei flori. Mirosind-o pe cea galbenă, vei trece în zbor munţii. Pe cea roşie, te vei putea transforma în orice fel de vieţuitoare sau plantă; îmbătându-te de parfumul celeilalte, îţi vei recăpăta tinereţea. Nu uita ce ţi-am spus: niciun cuvânt nimănui!

Mirosi Protopei prima floare şi trecu în zbor munţii, ajungând acasă. între timp, fiica de împărat începuse să-i ducă dorul şi tot întreba cum ar putea să-l găsească. Auzind asta, Protopei mirosi floarea cea roşie. Ea se transformă într-un armăsar focos şi seduse în grajdul unei bătrâne, care era tare săracă. Când îl văzu, femeia nu măi putu de bucurie şi se gândi să-l vândă împăratului, ca să primească mulţi bani. împăratului îi plăcu mândreţea de cal şi se învoi pe loc să-l cumpere. Dar împărăteasa ceru ca bidiviu! să fie năpristan ucis. Până la urmă, împăratul trebui să asculte de rugăminţile nevesti-şi şi dădu calul în mâna unui servitor credincios, ca să-l omoare. Tare milă i era servitorului de aşa mândreţe de cal, dar fu obligat o tuşi să-l ia şi să-l ducă în locul unde erau ucişi tâlharii şi alţi răufăcători. Pe drum calul începu să-l roage eu glas omenesc:

— Când m-or lovi, călăii peste bot, tu să fii atent şi să ridici de jos dintele care o să sară primul şi să-l îngropi în faţa ferestrei de la camera împărătesei.

Servitorul aşa şi făcu. Chiar a doua zi, în acel loc se înălţă un măr. Când îl văzu, împărăteasa iar se duse la împărat şi ceru ca pomul să fie tăiat.

— Ce te-a apucat, femeie?! M-ai pus să omor calul, acum mă pui să tai mărul? Ajunge!

Până la urmă, ca să scape de gura ei, împăratul îl chemă pe acelaşi servitor şi îi porunci să taie
mărul. Când servitorul se apropie de măr, acesta îi zise cu glas omenesc:

— Când m-or doborî cu topoarele, să iei prima aşchie, care va sări din mine, să n-o dai şi să n-o arăţi nimănui. Apoi, când împărăteasa s-o duce să se scalde, să arunci aşchia în apă.

Servitorul făcu întocmai cum îl rugase mărul: când împărăteasa se duse la scăldat, aruncă aşchia în apă. îndată aşchia se prefăcu într-un răţoi mare, frumos, cu pene strălucitoare. Când îl văzu, împărăteasa dădu să-l prindă, răţoiul însă înota mai repede şi tot spre mijlocul lacului, unde apa era foarte, adâncă. Şi o tot purtă aşa, până când împărăteasa îşi pierdu puterile şi se înecă. Răţoiul ieşi la mal şi Protopei îşi reluă chipul său adevărat, căci chiar el era răţoiul. Se duse apoi la curţile împărăteşti unde îl aştepta fata de împărat. Şi au trăit ei mulţi ani în pace şi fericire. Când începură să îmbătrânească, Protopei îşi aduse aminte de a treia floare, cea albă, care îţi reda tinereţea. A găsit- o, a mirosit-o împreună cu soţia sa şi aşa au devenit

iarăşi tineri cum erau când s-au văzut întâia oară.
Şi astfel, poate că mai trăiesc şi astăzi, dacă nu cumva au rătăcit floarea fermecată.

Balaurul cu şapte capete

poveste megleno-română

A fost odată un moş cu baba lui. Moşul era pescar. Ducându-se la pescuit, moşul a prins un peşte frumos. Dar când îl scoase din plasă, peştele începu să vorbească:
— Te rog, moşule, dă-mi drumul!
Mirat că peştele vorbea, pescarul i-a dat drumul în apă. După puţin timp pescarul a prins iarăşi peştele şi peştele iarăşi l-a rugat să nu-l mănânce.
— Dar îţi promit că, dacă mă mai prinzi a treia oară, i-a zis peştele, atunci o să-ţi spun chiar eu cum trebuie să mă mănânci.
Omul a aruncat iar peştele în apă. Dar la scurtă vreme l-a prins din nou.
— De data asta nu-ţi mai dau drumul, i-a spus pescarul, trebuie să te mănânc.
— Aşa ţi-am spus şi eu şi ţi-am făgăduit să te învăţ cum trebuie să mă mănânci. Iată, o să faci aşa: aripile să le amesteci cu faină şi să le dai iepei, care o să-ţi fete doi mânji gemeni; oasele să le dai căţelei, care o să-ţi fete doi căţei gemeni; şi, în sfârşit, carnea s-o mâncaţi voi, tu cu baba, şi baba o să nască doi prunci gemeni.
Moşul a făcut întocmai cum i-a spus peştele.
Şi iapa i-a fătat doi mânji, căţeaua – doi căţei, iar baba a născut doi băieţi.
După ce au crescut caii, câinii şi băieţii, aceştia, care erau mai altfel decât alţi băieţi, au spus mamei lor că ei pleacă în călătorie prin lume.
Baba i-a oprit şi nu i-a lăsat să plece, dar ei tot au plecat. Dar când au ieşit din casă, au spus aşa:
— Dacă întârziem să ne întoarcem, tu, mamă, să loveşti cu securea în uşă şi, dacă iese sânge, să ştii că noi suntem morţi!
Apoi cei doi fraţi şi-au luat fiecare câte un cal şi un câine şi au plecat în lume. După ce au cutreierat ei sate multe şi nu mai rămăsese să meargă decât într-un sat mai depărtat, unul din fraţi n- a mai vrut să meargă într-acolo şi s-a întors acasă. Celălalt însă şi-a văzut de drum.
Şi-a mers fratele cel călător pe unde îl duceau ochii. într-o zi dădu de o fântână şi, lângă fântână, stătea o fată şi plângea. Băiatul o întrebă de ce plânge şi fata spuse că a venit să ia apă şi ea n-a ştiut că un balaur cu şapte capete păzeşte fântâna. Balaurul a văzut-o şi acuma nu mai poate pleca, căci dacă se urneşte din locul unde se aflâ, balaurul o mănâncă.
— Pleacă liniştită la casa ta, spuse băiatul, că, dacă vine balaurul, am eu grijă de el!
Şi cum vorbeau ei aşa, iacă numai ce vine şi balaurul clătinând din cele şapte capete ale lui. Atunci băiatul asmuţi câinele, scoase paloşul, se repezi la balaur şi, dintr-o singură lovitură, îi reteză cele şapte capete. A scos apoi limbile de la capetele retezate şi, după ce şi-a luat rămas bun de la fată, s-a întors acasă.
Fata, care era fiica împăratului de prin părţile acelea, a umplut doniţa cu apă şi a plecat şi ea acasă. Şi a povestit împăratului că un voinic a omorât balaurul cel cu şapte capete, care păzea fântâna din câmpie, şi a scăpat-o de la moarte pe ea, scăpând şi ţara de răul balaurului.
în vremea asta, pe locul unde fusese omorât balaurul, trecu un harap. Harapul, văzând capetele balaurului, le-a luat şi s-a dus cu ele drept la împăratul, lăudându-se

că el a omorât dihania care înspăimânta tot ţinutul acela.
Degeaba spunea fata împăratului că altul e voinicul cel care a omorât balaurul, că împăratul, de bucuros ce era, îl făcu pe harap ginerele său şi pregăti nuntă mare.
La nuntă pofti pe toţi voinicii din împărăţie, ca să se veselească cu toţii că împăratul a căpătat un ginere viteaz, care l-a scăpat de balaurul cu şapte capete şi-i va scăpa şi de toţi balaurii care îşi au culcuşul nu departe de împărăţia lui.
Printre voinici veni şi băiatul pescarului, cel care omorâse cu adevărat balaurul. Când a văzut băiatul pe harap aşezat la mare cinste în fruntea mesei, cu capetele de balaur aşezate pe un taler dinaintea lui, aşa ca să le vadă toţi cei poftiţi, s-a umplut de scârbă. Şi ridicându-se de pe scaunul unde şedea, se înfăţişă împăratului şi spuse că harapul l-a păcălit, căci nu e adevărat că el a omorât balaurul.
— Dar uite capetele! a răspuns împăratul, supărat că cineva îi tulbură tihna petrecerii; el mi le-a adus!
— Bine, împărate, dar capete fără limbă eu n-am văzut şi, dacă o să te uiţi la capetele acestea, vei vedea că n-au limbă!
împăratul cercetă capetele şi văzu că niciunul nu avea limbă. Atunci băiatul a scos din desagă cele şapte limbi ale balaurului şi le aşeză pe masă în faţa împăratului. Aşa văzu împăratul că harapul se lăudase numai. Supărat, izgoni pe harap şi aşeză la masă pe băiatul cel viteaz pe care şi-l făcu ginere.
Nunta a ţinut până seara târziu. Se ridicară apoi de la masă şi împăratul ieşi la o fereastră a palatului şi arătă băiatului departe, pe câmp, un foc mare, cu flăcări înalte.
— Iacă acolo sunt adunaţi balaurii de care nu putem scăpa! spuse băiatului împăratul.
Voinicul, inimos cum era, nu mai aşteptă alt îndemn şi, cum se lumină de ziuă, sări pe cal, îşi luă
câinele şi porni să omoare balaurii, ca să scape ţara de ei.
Până la câmpul cu balaurii a ţinut-o numai într-un galop şi, când s-a apropiat, vede un balaur aşteptând în drum.
— Nu vrei tu, voinice, să ne facem prieteni? i-o luă înainte balaurul.
— Ne facem, i-a răspuns băiatul, dacă îţi e gândul bun.
— Pune atunci sabia ta peste sabia mea şi facem jurământul.
Dar când băiatul a întins sabia, balaurul s-a repezit şi, dintr-o sorbitură, l-a înghiţit.
Acasă la el, mama băiatului, văzând că feciorul ei nu se mai întoarce de la nuntă, luă securea şi lovi cu ea uşa, din care ţâşni sânge. Aflând în felul acesta că băiatul este mort, mama îndemnă pe fratele de acasă să plece către ţara împăratului, unde ştia că băiatul ei a fost poftit la masă.
Aşa ajunse şi celălalt fecior al pescarului la curtea împărătească. El întrebă pe împărat de nu cumva a văzut pe fratele lui. împăratul îi spuse toată tărăşenia cum a venit feciorul babei cu cele şapte limbi de balaur, şi el, împăratul, a gonit pe harapul care se lăudase că a omorât balaurul de la fântână. Apoi feciorul babei, ginerele său, a plecat să nimicească şi pe ceilalţi balauri de care nu putea scăpa împărăţia asta, dar nu s-a mai întors. îi arătă apoi focul cu flăcări înalte unde era sălaşul balaurilor.
Băiatul a înţeles că acolo trebuie să fie mort fratele său şi a pornit tară codeală într-acolo.
Pe drum îşi tot făcea socoteala cum să le vină de hac balaurilor. Ajuns acolo, asmuţi câinele, scoase paloşul şi, răcnind de se cutremurară văile, se repezi la întâiul balaur ce-l văzu.
— Pe dată să-mi înviaţi fratele, că s-a sfârşit cu voi! strigă.
Speriaţi, balaurii alergară la cel care îl înghiţise pe ginerele împăratului şi,

scuturându-l zdravăn, îi scoaseră din burtă pe băiat.

Dar fraţii nu-i lăsară pe balauri să se dezmeticească şi, răcnind amândoi, lovind într-o parte şi în alta, îi tăiară pe toţi.

Liniştiţi apoi se întoarseră la împărat şi povestiră toată isprava lor.

De bucurie, împăratul se apucă iar de nuntit şi făcu o petrecere cu mic cu mare, ca să cunoască toţi pe ginerele său şi pe fratele lui geamăn, care le scăpase ţara de urgia balaurilor.

O poveste cu un morar spân poveste megleno-română

A fost o dată un om care avea un băiat tare isteţ.

într-o zi tatăl îşi trimise feciorul la moară, să macine grâu, şi-l sfătui să nu se ducă la vreun morar spân, pentru că de-alde ăştia mint de sting pământul şi te înşală pe rupte!

Băiatul îşi puse sacul pe spinarea calului, sări şi el în şa şi o porni la drum. Nu după multă vreme ajunse la o moară. Morarul era însă spân, aşa că băiatul dădu să plece.

— De ce nu rămâi să macini aici? spuse morarul.

— Taica mi-a spus că la spâni să nu macin, pentru că sunt vicleni şi mincinoşi, răspunse băiatul.

Merse el, merse, întâlni o altă moară, dar şi acolo morarul era spân, aşa că plecă şi de acolo, în
cele din urmă nimeri la o altă moară, unde şi de astă dată morarul era spân, dar, neavând încotro, rămase totuşi acolo.

După ce-i măcină grâul, morarul îi spuse:

— Măi băiete, la noi e obiceiul ca din faina măcinată să facem pâine; fiecare din noi va spune câte o minciună şi pâinea va fi a aceluia care a spus o minciună mai gogonată: de ţi-o cădea ţie, a ta să fie, iar de mi-o cădea mie, a mea să fie.

Băiatul zise:

— Bine, aşa să fie.

Măcinară grâul şi făcură din faină pâine. Morarul îl îndemnă pe băiat să spună el întâi o minciună. Dar băiatul zise:

— Ba spune tu întâi.

Atunci morarul începu să spună:

— Taică-miu, într-o vreme, avea foarte mulţi cai. Mă trimise într-o zi să-i pasc. Pe seară însă pierdui toţi caii şi măîntorsei acasă fără niciunul. Taica m-a certat rău: „Unde-s caii, ce-ai făcut cu ei?” Eu am ieşit din casă să-i caut şi deodată am zărit un dovleac mare, cât un oraş. într-o parte dovleacul avea o gaură; când mă uitai prin ea, ce să-mi vadă ochii? într-o singură sămânţă erau toţi caii noştri! I-am scos din sămânţă şi i-am dus acasă pe toţi, spre fericirea lui taică-miu. Eh, asta-i
minciuna mea, acum spune şi tu una!

Băiatul începu şi el:

— Tată-meu avea multe albine şi m-a trimis într-o zi să le pasc. Seara, le-am strâns la un loc şi le-am dus acasă. Când le-am numărat, lipseau două albine. Tata m-a trimis să le caut, să le găsesc şi mi-a spus: „Până nu dai de ele, să nu vii acasă.”

Caut eu ici, caut dincolo, albinele nicăieri. Umblu încoace, umblu încolo, nimic. Pomii spre casă fără albine.

Mergând pe drum, văd un om care ara cu două albine înhămate la plug. Mă apropii de el şi... culmea, albinele erau ale mele! Cum se vede treaba, le găsise, le pusese la

jug şi ara cu ele cât putea. I-am tras un toc de bătaie, i-am luat albinele şi le-am dus cu mine.

Când mă uit bine, o albină avea o rană la gât, cred şi eu, i-o făcuse jugul! Luai o frunză de nuc, ştersei rana şi aruncai frunza. Din frunza aceea, oameni buni, crescu un nuc mare, care se umplu curând de nuci. Copiii de prin partea locului făceau roată în jurul lui. Şi aruncau cu bulgări de pământ, să scuture nucile!

Atâta aruncară, că din bulgării aceea se făcu un ogor de toată frumuseţea şi mănos nevoie mare. Noi l-am semănat cu grâu. Şi grâul crescu mare şi se făcu frumos cum nu mai era altul. Când se coapse, tocmirăm argaţi ca să-l secerăm şi într-o zi terminarăm o parte. în ziua următoare am secerat cealaltă jumătate şi deodată, când eram pe sfârşite, ţâşni spre noi un iepure. Taică-miu aruncă cu secera după el, îl lovi şi, deodată, din labele lui căzu o carte. Luarăm cartea, ne uitarăm în ea şi ce credeţi că scria acolo?!... că „pâinea făcută la moară trebuie să fie a celui care a adus grâul şi nu a morarului!”

Toţi cei de faţă au rămas cu gura căscată şi i-au dat dreptate băiatului, zicând că pâinea e a lui şi trebuie să şi-o ducă acasă.

Vedeţi ce înseamnă să nu te laşi păcălit?

Povestea lui niţă lăudărosul

poveste megleno-română

Era odată un om tare mincinos şi lăudăros, dar numai atât. încolo, n-avea nici putere, nici curaj, te miri cine îl dobora cu un deget.

într-o bună zi, mergând el pe drum, nimeri la o cârciumă. Cârciumarul unsese o hârtie cu miere pe care se lipiseră patru sute de muşte. Viteazul nostru îşi făcu curaj şi strângând mâna, prinse toate muştele deodată şi le ucise!

Ce credeţi că face după aceea? Se duse la cişmeaua din mijlocul satului, scrise pe o hârtie câteva vorbuliţe şi lipi hârtia pe zidul cişmelei. Iată ce scria acolo: „Căpitanul Niţă a ucis dintr-o lovitură patru sute de suflete. Dacă e cineva în stare să-l înfrunte, să poftească să mai ia apă de la această cişmea!”

Nu după multă vreme veni un cerchez să ia apă. Zări ceva scris pe peretele cişmelei, citi şi, când văzu cum stau lucrurile, se sperie cumplit şi făcu iute cale-ntoarsă, tară apă.

Ai casei îl întrebară de ce n-a adus apă. El zise:

— Pentru că iată şi iată ce se întâmplă: e acolo un om viteaz care cu o singură lovitură ucide patru sute de suflete şi nu mai lasă pe nimeni să ia apă decât dacă poate să-l înfrunte.

Marele cerchez, când auzi una ca asta, se duse el însuşi la cişmea şi-l rugă pe Niţă să-l lase să ia apă, că ei l-or îngriji ca pe un frate. Şi aşa a fost. Din ziua aceea, lui Niţă lăudărosul şi, pe deasupra leneşul, nu-i mai lipsea nimic. Cerchezii îi dădeau tot ce avea nevoie.

Veni o vreme când cerchezii au avut de furcă cu oamenii împărăţiei. Cum află Niţă de necazul lor le spuse:

— N-aveţi nicio grijă. Pornim cu toţii la luptă, eu în frunte şi voi după mine, strigând din toţi rărunchii: „Fugiţi, duşmanilor, că Niţă Căpitanul taie patru sute de suflete dintr-o dată”. Cerchezii îl ascultară.

Când auziră duşmanii de una ca asta, atât de rău se speriară, că o rupseră la fugă până la unul.

Cerchezii se întoarseră acasă tare mândri de isprava lui Niţă. Marele cerchez îi zise

acestuia:

— Fătul meu, tu n-ai să mai faci de azi înainte nimic, stai lângă mine, ai mei te vor sluji.

Toate bune, dar celorlalţi nu prea le venea la socoteală treaba asta, el să stea şi ei să muncească!

într-o zi îl trimiseră să aducă şi el apă. Niţă spuse:

— Bine mă duc, şi se duse.

Cum ajunse la cişmea, se porni pe săpat şi... sapă şi... sapă, până se înnoptă.

Dacă văzură ceilalţi că Niţă nu mai vine cu apa, s-au dus după el.

— Ce faci aici, omule?

— Ce să fac, sap împrejurul cişmelei, ca s-o aduc acasă, că doar n-am să vin mereu pentru câte un burduf de apă!

— Aman, aman, mare ţi-e grădina! Bine, creştine, dar cişmeaua asta nu-i numai a noastră, e pentru toată lumea! Cum ai s-o duci acasă?!

La care Niţă răspunse:

— Dacă-i aşa, eu apă nu mai car, să fim înţeleşi!

în altă zi însă îl trimiseră după lemne.

Niţă n-a zis „nu”, s-a dus. A luat cu el zece frânghii şi cât îi ziulica de mare a tot legat fagii unul de altul.

Cerchezii îl aşteptau cu lemnele. Văzând că nu vine, se duc să-l caute. Când... ce să le vadă ochii? Niţă lega fagii de zor!

— Ce faci acolo, Niţă?

— Ce să fac, iaca vreau să duc toată pădurea asta acasă, că doar n-am să fac ca voi, să duc numai câte un fag!

— Aman, aman, da' asta nu-i pădurea noastră, măi, omule!

— Eh, dacă-i aşa, când vă trebuie lemne să vi le aduceţi, eu, unul, nu mai aduc!

Cerchezii, văzând că n-o scot la niciun capăt cu el, se vorbiră să-l opărească, numai că Niţă a tras cu urechea şi ştia tot.

Seara, când să se culce, luă un lemn, îl puse în aşternut în locul lui şi îl acoperi cu pătura. Cerchezii turnară apă fiartă peste el şi „l-am omorât” – ziseră ei în cor.

Dimineaţa însă, toţi se frecau la ochi văzându-l teafar-teferel şi auzindu-l cum se vaită „tare m-au mai pişcat puricii în noaptea asta!” Ba se şi speriară „cât de viteaz e omul ăsta, spuneau ei, dacă apa fiartă i s-a părut o pişcătură de purice!”

„Dacă-i aşa, gândiră ei mai departe, atunci la noapte îl zdrobim cu topoarele.”

Niţă însă era numai ochi şi urechi! Puse un buştean în aşternut, îl înveli cu pătura şi el se ascunse. Cerchezii se năpustiră cu topoarele şi dă-i şi dă-i, până ce, credeau ei, îl omorâră.

A doua zi însă Niţă, în picioare, se văita că în noaptea trecută tare l-au mai mâncat păduchii!

Văzând şi minunea asta, cerchezii s-au lăsat păgubaşi.

„Alt chip nu-i, ziceau ei, decât să-i dăm nişte bani şi să ne lase-n pace!”

Marele cerchez îi zise de aceea:

— Niţă, na-ţi o tăgârţă de bani şi du-te!

— Bine, bine, o tăgârţă, dar cine s-o poarte?!

Vrând-nevrând, i-au dat un om care să-i poarte tăgârţă până la el acasă. Numai că Niţă nu prea vroia ca ei să-i ştie cuibul şi apoi, trebuia să le fie mai departe încă frică de el! Ce-i dădu prin minte?! înainte de a intra la el, îi zise cerchezului:

— Stai aici şi aşteaptă-mă; intru eu întâi, că oamenii de pe aici sunt tot aşa de viteji ca mine şi... mă tem pentru viaţa ta. Trebuie să-i potolesc niţel!

Se duse Niţă deci înainte şi le spuse al or săi: luaţi toţi câte un băţ în mână şi, cum îl vedeţi că vine, ţipaţi cât vă ţine gura: „carne de cerchez vrem, carne de cerchez vrem!”

Bietul om, nici n-apucă să intre în sat şi îl şi luară cu ciomegele. Se sperie aşa de tare, că dădu drumul tăgârţei şi... pe-aci ţi-e drumul, la el acasă!

Şi Niţă al nostru ajunse om cu stare, spune povestea.

Ba unii zic că până şi împăratului îi era teamă de puterea lui şi, ca să n-aibă necazuri dinspre partea asta, i-ar fi dat jumătate din împărăţie, numai linişte şi pace să fie în ţara lui. Dar, parcă prea e de necrezut!

Povestea asta o ştiui, povestea asta v-o spusei, şi atâta cât putui eu pe voi vă păcălii.

Fata cu nume de băiat

poveste megleno-română

A fost odată un om care avea nevastă şi nouă fete şi nu avea niciun băiat.

într-o zi bărbatul i-a spus nevestei că el pleacă în lume să-şi caute de lucru şi nu se întoarce decât peste zece ani. Acum, femeia era gata să mai aibă un copil şi bărbatul a sfatuit-o că dacă va naşte tot o fată s-o omoare, iar dacă va fi băiat să-l îngrijească bine până se va întoarce el. Femeia născu iarăşi o fată şi ca să n-o omoare i-a pus nume de băiat. Şi i-a spus Ştefan.

După zece ani bărbatul s-a întors acasă. Când a aflat că are un băiat, i-a spus femeii că el vrea să logodească băiatul.

Auzind Ştefan de una ca asta, fiindcă ştia de la maică-sa că tatăl nu trebuie să afle că este fată, îl rugă pe taică-său să mai aştepte cu logodna că prea e tânăr. Dar taică-său nu şi nu, că să se logodească.

Atunci Ştefan, ca să scape ele logodna asta, a cerut lui taică-său să-l lase să se ducă şi el măcar o dată la vânat şi pe urmă să se logodească.

Tatăl i-a dat un cal, o puşcă şi doi ogari şi Ştefan a plecat la vânat.

Dar după ce a ieşit din sat, fata nu s-a mai întors, ci a pornit mai departe, ca să se piardă de ai săi. Mergând aşa, a întâlnit un moş, care a întrebat unde se duce, iar ea i-a spus că s-a rătăcit şi nu ştie ce să facă. Moşul a întrebat-o dacă nu vrea să rămână la el, ca să-i pască oile. Ştefan s-a învoit şi a rămas. A doua zi Ştefan a ieşit cu oile şi s-a dus într-un loc unde era iarbă bună de păscut. Dar aici, un lup păzea pajiştea şi nimeni nu se putea apropia de iarba grasă. Ştefan nu s-a speriat de lup, a dus oile pe pajişte şi când lupul, simţind miros de oaie, a ieşit din bârlog, păstorul îl aşteptă cu un ciomag şi-l omorî pe loc. Aşa oiţele au păscut până târziu, că n-a mai rămas iarbă pe locul acela. Seara, mulgând oile, stăpânul văzu că oile dau mai mult lapte ca de obicei şi s-a mirat că ce a făcut ciobanul său că oile au dat mai mult lapte. Şi-i spuse şi fetei lui.

— Lasă, tată, că mâine o să mă duc cu după el, spuse fata, şi o să văd unde paşte el turma.

Dimineaţa ciobanul a ieşit cu oile. Fata s-a dus după el pe furiş. Ciobanul ajunse într-o poiană cu multă iarbă. Fata s-a ascuns pe după o tufa. în poiana aceea era însă un porc mistreţ şi nu lăsa pe nimeni să se apropie de iarbă.

îndată ce văzu oile pe pajişte, porcul ieşi din vizuina lui şi se repezi la cioban. Dar Ştefan nu se lăsă şi începu să lupte cu porcul.

Şi luptară şi luptară până i-a ajuns oboseala pe amândoi. Atunci mistreţul îi spuse ciobanului:

— Alelei, pui de om, dacă aş avea o picătură de apă, te-aş doborî pe dată!

— Şi eu te-aş doborî, strigă băiatul, dacă aş avea o îmbucătură din colacul pe care îl face fata stăpânului meu! Auzind vorba asta, fata. Ieşi din ascunzătoare, îi dădu băiatului o îmbucătură de colac şi acesta doborî pe dată porcul şi-l omorî.

Bucuroasă, fata se întoarse iute acasă şi-i povesti tatălui tot ce văzuse. Seara când s-a întors şi ciobanul cu oile, stăpânul îi spune:

— Dragă băiete, pentru grija cu care îmi îngrijeşti tu oile, eu vreau să te răsplătesc. Iată, îţi dau ţie toate oile mele şi-ţi dau şi pe fata mea de nevastă. Ei, acu ce să facă Ştefan? Să spună că şi d e fată, nu putea, îi spuse numai că îi mulţumeşte de cinstire, dar el trebuie să meargă mai departe. Şi chiar în noaptea aceea Ştefan plecă să-şi caute norocul pe alte meleaguri.

Mergând pe unde îl duceau paşii, ajunse în casa unei femei care avea copii miei. Femeia, care era o vrăjitoare, plecase de acasă; Rămaşi singuri, copiii plângeau. Ştefan intră în casă şi rămase eu ei să-i legene şi să-i îngrijească până va veni mama lor. Văzând cum a avut grijă de copiii ei, vrăjitoarea îl răsplăti pe Ştefan dându-i să bea trei picături de lapte de-al ei. Ştefan bău laptele şi vrăjitoarea îi spuse:

— Să te duci, băiete, la peştera ce se află lingă mare. Din peşteră o să lasă trei cai. Tu să pui mâna pe toţi trei şi care o să-şi plece capul tu să-l laşi, iar care o să se ridice în două picioare să-l încaleci.

Ducându-se la acea peşteră, iată că ies trei cai. Ştefan pune mâna pe unul, acesta se apleacă, pune mina pe altul, se apleacă şi ăsta, dar când pune mâna pe al treilea, acesta se ridică în două picioare. Băiatul se aruncă pe el şi calul porneşte în fuga mare. Ştefan se ţine bine şi până la urmă calul îi spune:

— Să-mi trăieşti, stăpâne, că de azi înainte tu ai să-mi fii stăpân.

Auzind Ştefan că armăsarul vorbeşte, s-a speriat, dar calul i-a spus:

— Nu te speria, stăpâne, ci pune-mi frâul şi nu zăbovi, că prin multe necazuri ai să treci până o să ajungi unde îţi e norocul.

Şi au plecat. Şi au mers aşa până au ajuns într-un oraş unde locuia împăratul. Slujbaşii împărăţiei văzând că vine un străin l-au dus în faţa împăratului. Ştefan i s-a închinat.

întrebându-l împăratul de unde vine şi cum se numeşte, el îi spuse că vine de departe şi se numeşte Ştefan voinicul, împăratului i-a plăcut şi l-a luat în casă. Dar împăratul avea o fată, care numai ce l-a văzut pe Ştefan şi i-a zis lui tătâne-său că ea vrea să se mărite cu băiatul.

împăratul s-a învoit să-l ia de ginere pe Ştefan, dar băiatul îi spune că el încă nu se însoară şi că pleacă în lume. Atunci, împăratul şi fata, mânioşi, au hotărât să-l piardă. Şi prefăcându-se bolnavă, fata îl rugă pe Ştefan să-i aducă leac un pepene de pe pământurile unui balaur.

— Dacă asta cere fata împăratului, eu mă duc să-i aduc pepenele.

Şi s-a dus Ştefan la calul său şi i-a spus ce poruncă are. Calul s-a văietat că asta e treabă grea, dar ca să scape cu obraz curat trebuie să încerce.

Ajungând Ştefan şi calul lui la moşia balaurului, calul i-a spus:

— Descăleca, stăpâne, ia un pepene, pune-l în traistă şi repede înapoi, că de te-o simţi balaurul vei pieri.

Aşa a făcut Ştefan şi până să simtă balaurul, el era departe. Şi fiindcă nu l-a putut prinde, balaurul îl blestemă pe Ştefan aşa:

— Tu, care mi-ai furat pepenele, dacă eşti băiat să te faci fată, iar dacă eşti fată să te faci băiat!

Şi blestemul s-a nimerit chiar aşa cum trebuia, că Ştefan care era fată s-a făcut băiat, un băiat

frumos şi voinic. Ajungând acasă şi văzându-l împăratul teafăr îi păru rău să-l piardă şi se rugă iar de el să-i fie ginere. Ştefan primi de data asta. Şi se bucură şi împăratul şi fata, dar mai vârtos se bucură Ştefan că şi-a găsit rostul pe nume.. Şi se făcu nuntă mare ca-n poveşti, de-a ajuns şi la urechile omului cel cu nouă fete, tatăl lui Ştefan, şi au venit cu toţii la nuntă.

Omul sărac şi şarpele

poveste megleno-română

A fost odată un om foarte sărac. Omul ăsta nu putea să câştige nici cât pentru pâinea copiilor.
Dar era vesel din fire şi avea un fluier cu care cânta de i se dusese vestea.

Când oamenii din satul lui se duceau la târg să-şi cumpere ce le trebuia, el, care nu avea bani, lua fluierul şi pleca în pădure, unde cânta toată ziua. Aproape de locul unde stătea el, sub o piatră, se aciuase un şarpe.

Odată, şarpele, cum auzi fluierul, ieşi din ascunzătoare, începu să joace şi să vorbească omului aşa:

— Zi-i din fluier, omule, că eu o să-ţi plătesc! Mai mult de frică, omul cântă, cântă până ce şarpele se sătură dejucat şi zise:

— Uite, îţi dau un galben. Mâine să vii iar să-mi cânţi, că eu o să-ţi dau iar un galben.

Bucuros de câştigul neaşteptat, omul nostru se înapoie acasă. A doua zi, se duse iar să cânte
şarpelui din fluier şi acesta îi mai dete un galben.

Azi aşa, mâine aşa, omul începu să adune galbenii unul câte unul, până ajunse să-şi facă şi casă nouă, să cumpere vite, într-un cuvânt s-a îmbogăţit.

într-o zi, ţăranul cântăreţ din fluier trebui să plece; avea să lipsească mai mult timp de acasă. Ca să nu piardă galbenul pe care i-l dădea şarpele zilnic, el spuse băiatului cel mare să se ducă în locul lui la piatra din pădure, să cânte din fluier, că o să iasă un şarpe să joace, dar el să nu se sperie, că şarpele, după ce oboseşte dejucat, îi dă un galben aşa cum îi dăduse şi lui şi apoi se trage sub piatră. Aşa să facă în fiecare zi.

Tatăl plecă şi băiatul se duse la piatra din pădure, cântă din fluier şi primi de la şarpe un galben, în fiecare zi făcu la fel.

Dar ce se gândi băiatul? „De ce să mă duc eu în fiecare zi să cânt şarpelui, ca să primesc un galben? El trebuie să aibă o comoară. Mai bine să-l omor şi să-i iau comoara.”

Zis şi făcut. într-o zi se duse cu o ghioagă, îl lovi pe şarpe şi îi rupse coada. Şarpele se întoarse, îl muşcă şi băiatul muri pe loc.

Mama băiatului, văzând că feciorul nu se mai întoarce, se duse să-l caute în pădure şi-l găsi mort.

înapoindu-se tatăl din călătorie, îşi găsi copilul mort şi banii pe sfârşite. Atunci se duse iarăşi la şarpe cu fluierul. Omul începu să cânte, şarpele ieşi din ascunzătoare, dar nu mai jucă.

— Ei, prietene, am venit să-ţi cânt din fluier ca altădată, îi zise omul.

— Ce fel de prieteni să mai fim, răspunse şarpele, când eu am rămas fără coadă şi tu fără băiat? Nu mai putem fi prieteni.

Şi intră înapoi sub piatră. Astfel, din cauza lăcomiei băiatului, omul acela rămase iar sărac.

De aceea se spune: „Cine caută coarne rămâne şi fără urechi”.

Trei fraţi şi un balaur

poveste megleno-română

A fost odată o femeie care avea trei băieţi şi o nepoată de fiică.

într-o zi, cel mai mare dintre fraţi îi spuse mamă-şi:

— Mamă, eu mă duc să omor balaurul care ţine calea trecătorilor şi-i înghite cu haine cu tot. Trebuie să scăpăm de el.

— Să nu faci una ca asta, dragul mamei, că te înghite şi pe tine dihania.

— Nu mă tem, mamă, eu mă duc să scap oamenii de el.

Maică-sa nu-l putu ţine. Băiatul luă o puşcă şi porni. Mergând aşa pe drum, nu după multă vreme el întâlni o babă care stătea lângă o fântână. Baba îl întrebă încotro merge.

— Mă duc să omor balaurul cel fioros, îi răspunse băiatul.

— Bine faci, îi zise baba, dar uite, eu arunc acul ăsta în jgheabul cu apă şi, dacă tu îl găseşti, o să reuşeşti, dar dacă nu-l găseşti, să nu te duci, că o să te mănânce balaurul.

Băiatul căută ce căută acul în jgheab, dar nu-l găsi. Nu ascultă însă de vorbele babei şi o porni mai departe. Mergând el aşa, dădu de un văcar, care păştea vitele. Şi acesta îl întrebă unde se duce şi băiatul îi răspunse:

— Mă duc să omor balaurul!

— Bine faci, zise văcarul, dar stai mai întâi să tai eu un bou şi, de-i putea să-l mănânci tu pe tot, vei reuşi, dacă nu, nu te mai duce, că te înghite balaurul.

După ce văcarul tăie boul şi-l fripse, băiatul mancă ce mancă, dar nu-l putu mânca pe tot.

— întoarce-te, băiete, acasă, îi spuse atunci văcarul, că n-ai să poţi omorî balaurul şi o să te mănânce.

Dar băiatul nu-l ascultă nici pe văcar şi o pomi mai departe. De data asta întâlni în cale un cioban cu oile. Ciobanul îl întrebă şi el unde se duce şi băiatul îi răspunse că se duce să omoare balaurul,

— Bine faci, spuse şi ciobanul, dar stai puţin să mulg eu o găleată de lapte şi dacă poţi să bei toată găleata dintr-o dată, ai să omori balaurul, dacă nu, o să te mănânce el pe tine.

Băiatul nu putu să bea dintr-o dată tot laptele din găleată şi ciobanul îl sfătui să se întoarcă acasă, căci nu va putea ucide balaurul.

Băiatul nu ascultă nici de cioban, porni mai departe şi, în sfârşit, ajunse la porţile palatului unde trăia balaurul. Dihania, care se arăta oamenilor sub înfăţişarea unei babe gârbove, avea trei fete. Dar fetele astea nu semănau cu tatăl lor, balaurul, erau fete adevărate, ca toate fetele. Şi văzând ele, din balconul casei, că vine un străin, începură să ţipe. Balaurul răcni atunci:

— Ci tăceţi odată şi vedeţi mai degrabă ce fel de om este şi spuneţi-mi de la care viţă mănâncă el struguri şi de la care fântână bea apă. Că dacă bea de la fântâna cu apă tulbure şi mănâncă struguri negri, să închideţi poarta, iar dacă bea de la fântâna cu apă limpede şi mănâncă struguri albi, să-l lăsaţi să intre.

Intrând în curtea balaurului, băiatul se repezi la strugurii albi, apoi bău apă de la fântâna cea limpede. Fetele strigară la babă şi-i spuseră ce făcuse străinul, iar baba, adică balaurul, le spuse fetelor să-l lase să intre în casă.

îndată ce intră în casă, baba, care şedea lângă cuptor şi pusese să se coacă pâinea, îl pofti cu vorbă mieroasă:

— Bine ai venit, voinicule, la noi! Şi tocmai bine s-a nimerit, că uite, eu sunt bătrână şi nu pot.

Să aprind focul. Apleacă-te tu şi suflă puţin de-l stârneşte.
Băiatul se aplecă să sufle şi atunci baba, hap! îl înghite. Şi nu se mai auzi de el.
Acasă, mama băiatului şi fraţii lui, văzând că nu se mai înapoiază, se luară de grijă. Fratele cel mijlociu îi spuse atunci maică-şi că el pleacă să-l caute pe fratele său cel mare şi să omoare balaurul.
Femeia îi spuse şi lui să nu plece, că-l va mânca balaurul, dar băiatul nici nu vru să audă. îşi luă puşca şi plecă.
Mergând, o întâlni pe aceeaşi babă, ca şi fratele său; aceasta aruncă şi pentru el un ac în jgheabul cu apă şi nici el nu-l putu găsi, dar merse mai departe. Apoi întâlni pe văcarul care tăie un bou şi-l fripse, dar nu-l putu mânca nici el şi, în sfârşit, întâlni pe ciobanul care-i dete şi lui o găleată de lapte şi el nu putu să-l bea pe tot dintr-o dată. Şi nu ţinu seama de niciun sfat, ca şi fratele său, şi plecă mai departe.
Ajungând la casa balaurului, fratele cel mijlociu bău şi el apă din fântâna limpede şi mancă struguri albi, ca şi frate-său.' Şi, tot ca pe frate-său, baba îl pofti în casă şi-l rugă să sufle puţin în foc şi, pe la spate, îi înghiţi.
Cei de acasă aşteptară Ce aşteptară şi, dacă au văzut că nu se mai înapoiază nici al doilea fecior, înţeleseră că l-a mâncat şi pe el balaurul, aşa cum îl mâncase şi pe băiatul cel mare.
Acuma şi fratele cel mic îi spuse mamă-şi că el pleacă să omoare balaurul şi să-i găsească pe fraţii lui. Şi maică-sa îl lăsă. Dar acest băiat nu era ca fraţii săi, el era mititel, mititel, jumătate numai cât fraţii lui.
Plecă la drum şi o întâlni şi el pe baba cu acul; întrebându-l unde se duce, el îi spuse că merge să omoare balaurul şi să-şi găsească fraţii.
— Ei, dragul mamei, îi răspunse baba, pe aici au trecut băieţi voinici, nu ca tine şi nu s-au mai înapoiat, lată, îţi arunc şi ţie acum în jgheab şi, dacă poţi să-l găseşti, vei omorî balaurul, dacă nu, o să te mănânce el pe tine.
Dar îndată ce baba aruncă acul în apă, băiatul îl şi scoase. Atunci baba îi spuse:
— Du-te, că tu o să omori balaurul! Băiatul plecă şi mai încolo întâlni pe văcar.
Văcarul tăie un bou şi-l fripse, iar băiatul îl mancă pe tot şi ceru să-i mai dea. Minunat de aşa mâncău, văcarul îi spuse:
— Du-te, că tu o să omori balaurul!
Mai departe, băiatul întâlni pe cioban şi acesta îi dădu o găleată de lapte s-o bea dintr-o dată; băiatul îl bău. Şi ciobanul îi spuse:
— Du-te, că tu o să omori balaurul!
Ajungând aproape de casa balaurului, văzu într-o livadă un măgar legat de un păr cu pere multe. Băiatul cel mititel apucă măgarul de coadă şi-l azvârli în pom; picară toate perele şi el mancă până se satură.
Văzându-I de la balcon, fetele balaurului strigară:
— Mamă, mamă, vine un om care a azvârlit măgarul în păr şi toate perele au căzut jos şi el le-a mâncat.
— Nu-i nimic, lăsaţi-l să vină, dar vedeţi de la care fântână bea apă şi de la care viţă mănâncă struguri.
Băiatul, intrând în curte, se repezi la fântâna cu apă tulbure şi mancă struguri negri. între timp, fetele închiseră uşa, dar el se năpusti peste uşă, o făcu ţăndări şi intră în casă.
Balaurul aştepta lângă cuptor, prefăcut în babă, şi-l rugă şi pe el să se aplece ca să sufle în foc. Dar în loc să se aplece, băiatul se repezi la babă, o apucă de gât şi-i spuse să-i dea pe fraţii lui, că, de nu, atâta i-a fost cu viaţa.
De voie, de nevoie, balaurul scuipă întâi pe un frate, apoi pe celălalt şi apoi toate

vitele şi toţi oamenii pe care îi mâncase el. După ce nu mai avu ce scuipa, băiatul şi toţi ceilalţi tăbărâră pe balaur şi-l omorâră.

Pe cele trei fete ale balaurului le-au luat cei trei fraţi la casa lor. Băiatul cel mare se însura cu sora cea mare, mijlociul, cu cea mijlocie şi pe cea mică şi cea mai frumoasă din toate o luă băiatul cel mic şi cel mai voinic. De atunci trăiră în pace şi linişte, deoarece se mântuiseră de balaurul cel fioros.

Omul din iad

poveste megleno-română

A fost odată un om cu nevasta lui. Ei aveau un bou şi mereu se certau că cine să ducă boul la văcar. într-o zi se înţeleseră că cine va vorbi mai întâi, acela să ducă boul la văcar. Şi puseră rămăşag.

A doua zi, femeia, văzând că bărbatul nu se scoală şi nu vorbeşte nimic, duse dânsa boul la văcar. în timpul cât ea a lipsit de-acasă, veni o cerşetoare, intră în casă şi ceru ceva de pomană, dar omul, care se ţinea de rămăşag, nu deschise gura. Cerşetoarea, văzând că omul nu vorbeşte şi nici nu se uită la ea, începu a cotrobăi prin casă şi văzu într-o odaie o căciulă de băiat împodobită cu galbeni. Luă căciula şi plecă. Omul tot nu deschise gura, căci se ţinea de rămăşag.

Când se înapoie femeia acasă, văzu că lipseşte căciula băiatului. întrebă atunci pe bărbat unde e căciula, dar el tăcea, că se ţinea de rămăşag. Atunci femeia puse mâna pe un băţ şi începu a striga:

— Ori căciula să o afli, ori piei de aici! Şi omul plecă în lume.

Mergând pe drum, ajunse într-un sat şi se opri la prima casă. Ceru adăpost şi ceva de mâncare. Femeia, care ieşise în poartă ca să-l întrebe ce vrea, înţelese că e străin şi-l întrebă de unde vine.

— Dacă ai şti de unde vin, îi răspunse omul, chiar din iad vin.

— Dacă vii din iad nu cumva l-ai văzut pe băiatul nostru, Aii? îl întrebă femeia, căreia nu de mult îi murise băiatul.

— Cum nu, l-am văzut, îi răspunse omul cu şiretenie.

— Şi cum era? mai întrebă femeia.

— Era tare zdrenţăros şi mort de foame şi nu avea o leţcaie.

— Dacă e aşa, stai să-ţi dau o pâine şi ceva bani să-i duci, zise femeia.

— Bine, spuse omul, am să-i duc. Femeia intră în casă, luă o pungă cu bani, luă îmbrăcăminte şi o pâine caldă şi le dădu omului, care pomi mai departe la drum.

înapoindu-se de la pădure, bărbatul acestei femei se miră găsind-o aşa de bucuroasă şi o întrebă ce are de este aşa de veselă.

— Hei, omule, spuse nevastă-sa, a venit cineva din iad, care l-a văzut acolo pe băiatul nostru Aii, lipsit, săracul, de toate.

— Cum aşa, măi femeie? Eşti într-o ureche? Poate să vină cineva din iad?

— Iată că a venit!

— Taci, că nu eşti sănătoasă la minte! Şi i-ai dat ceva?

— I-am dat, fireşte că i-am dat să-i ducă lui Aii o pungă cu bani, îmbrăcăminte şi de-ale mâncării.

Auzind acestea, omul înţelese cum stau lucrurile şi îndată sări pe cal şi porni să-l ajungă pe înşelător. Acesta, care nu ajunsese prea departe, văzând că este urmărit, bănui cine se ţine după dânsul şi căută să se ascundă undeva. Se opri la o moară care era în dram.

Morarul îl întrebă de ce fuge aşa speriat, înşelătorul îi spuse atunci:

— Fugi repede, că un om aleargă călare să prindă pe morar şi să-l jupoaie, că, spune el, pielea de morar e bună pentru tobă!

Auzind acestea, morarul fugi în pădure, dar în grabă îşi uită şapca la moară. înşelătorul luă şapca morarului, şi-o puse pe cap, ca şi când ar fi el morarul, iar când sosi cel care îl urmărea şi-l întrebă dacă nu văzuse trecând pe acolo un om străin, el îi răspunse că omul acela a fost aci la moară şi a luat-o spre pădure. Şi-i mai spuse că în pădure nu poate intra călare, că-şi rupe calul picioarele prin lăstăriş, şi să-l lase mai bine la moară, că i-l păzeşte el.

Omul, crezând că ăsta e morarul adevărat, lăsă calul la moară şi fugi în pădure după cel care îi păcălise nevasta. Când se apropie păgubaşul de omul din pădure, adică de morarul adevărat, acesta începu să strige:

— Aman, pielea mea nu e bună pentru tobă, că e râioasă!

— Opreşte-te, omule, eu nu vreau pielea ta! Dar omul ţipa ca din gură de şarpe, spunând că pielea lui nu e bună de tobă.

— Eu n-am nevoie de pielea ta, omule, eu caut pe un străin care a jefuit-o pe nevasta mea, spune-mi: nu l-ai văzut?

— Ba l-am văzut, răspunse morarul, omul acela a rămas la moară.

Dându-şi seama amândoi că fuseseră păcăliţi, se înapoiară la moară, dar nu mai găsiră pe nimeni, căci înşelătorul o ştersese cu calul omului cel înşelat.

înapoindu-se acasă, acesta îi spuse nevestei sale:

— Omul acela ne-a înşelat pe amândoi. Asta înseamnă că amândoi suntem tot atât de proşti.

Poveste cu o babă şi scroafa ei

poveste megleno-română

Au fost odată un moş şi o babă, care aveau o scroafă. într-o zi, moşul plecă de acasă, iar baba ieşi cu scroafa la păscut. Baba îşi iubea mult scroafa, căci n-avea copii.

Tocmai atunci trecu pe acolo un om şi-i spuse babei:

— Babo, eu am venit să-ţi cer scroafa, ca s-o mărit cu un băiat de-al meu, să-i fie nevastă. Baba, care nu era întreagă la minte, primi bucuroasă.

Omul luă scroafa şi plecă.

Când se înapoie acasă moşul şi văzu că lipseşte scroafa, o întrebă pe babă unde este.

— Am măritat-o după un băiat, zise baba bucuroasă.

— Cum aşa, femeie? O scroafa să fie nevastă? Cine te-a păcălit pe tine cu vorba asta?

Şi, repede, moşul o porni în căutarea omului care luase scroafa. Mergând el, pe drum întâlni un om care nu era altul decât acela care luase scroafa. Moşul îl întrebă dacă nu văzuse; din întâmplare, pe cineva cu o scroafă.

— Da, l-am văzut nu de mult, a luat-o spre munte, spuse acesta.

— Alerg după el, spuse moşul, supărat.

— Nu fugi aşa îmbrăcat, îi strigă cel care îi luase scroafa, că n-o să poţi fugi mult. Lasă aicea blana şi cizmele, că ţi le păzesc eu, şi aşa, uşurat, poţi să alergi şi să-l prinzi pe hoţ.

Moşul nu înţelese şiretlicul. Se dezbrăcă de blană, îşi scoase cizmele şi fugi pe deal. Dar n-avea pe cine să ajungă, căci pe deal nu era nimeni. Hoţul era jos şi acum ajunsese departe cu cizmele şi cu blana moşului, după ce furase şi scroafa babei.

Supărat, moşul se întoarse acasă şi fără scroafă, şi tară blană, şi tară cizme.

Şi nu trecu multă vreme de atunci, când, în timp ce moşul şi baba stăteau într-o zi

la poartă, auziră un om care striga:
— Ouă de catâr, ouă de catâr vindem!
— Păi, la ce sunt bune? întrebă baba.
— Dacă luaţi unul, zise negustorul, şi-l clociţi patruzeci de zile în pădure, o să iasă un catâr şi o să aveţi un catâr.
— Şi câte parale ceri tu pe un astfel de ou? întrebă moşul.
— Zece galbeni, spuse vânzătorul. Moşul, care nici el nu era întreg la minte, se învoi şi cumpără un ou de catâr.

Vânzătorul însă era tot omul care îi păcălise cu scroafa şi furase cizmele şi blana moşului, dar ei nu-l cunoscură. Şi aşa hoţul luă şi ăşti zece galbeni şi plecă.

Moşul şi baba duseră oul la pădure şi baba cloci oul timp de treizeci şi nouă de zile. A patruzecea zi, baba plecă acasă şi rămase moşul să clocească o zi. După ziua aceea, a patruzecea, tocmai când baba se înapoia la moş, văzu cum de lângă el sare un iepure. Şi baba şi moşul crezură că e un pui de catâr.
— Hei, aleargă, babo, că a fugit catârul! strigă atunci moşul.

Şi ridicându-se şi el de unde stătea, începură să alerge amândoi după iepure, crezând că aleargă după catâr. Alergară ei aşa multă vreme şi, de n-or fi murit, aleargă şi astăzi, că pe iepure tot nu l-au putut prinde.

Oul de catâr a rămas acolo în pădure, că nu era ou, era o piatră albă, frumos rotunjită de apa râului care trecea prin satul babei şi al moşului.

Copila regelui din cetatea de flăcări

poveste săsească

Se povesteşte că se afla, odinioară, într-un sat, nu se ştie pe unde, un om sărman, care avea atâţia copii câte găurele are ciurul. Şi, având el atâţia copii, aproape toţi locuitorii din sat îi erau cumetri, fiindcă arar se mai afla cineva care să nu-i fi năşit vreunul.

Când, iată, îi vine pe lume încă un băieţel. îi trebuia, degrabă, un naş. Unde să-l găsească? Iese pe uliţă şi aşteaptă.

„Pe primul trecător, care s-o ivi, se gândea el, îl rog să-mi năşească feciorul!”

Aşteaptă. Şi, deodată, se iveşte un bătrân, îmbrăcat într-o mantie lungă, cenuşie, care mergea pe drum, mânând, de la spate, o vacă, urmată de viţeluşul ei.

Omul îi iese înainte şi-l roagă pe bătrân să-i fie cumătru. Bătrânul primeşte. Şi, la despărţire, îi dăruieşte omului vaca şi viţeluşul.

Viţeluşul se născuse, de fapt, în aceeaşi zi cu băieţelul, doar cu câteva ceasuri mai înainte, şi avea pe frunte o stea de aur.
— îţi dau vaca ţie, îi spuse bătrânul, iar viţeluşul feciorului tău.

Omul îi mulţumi şi bătrânul plecă. Vremea începu să treacă. Viţelul se făcu un taur voinic şi băieţelul un flăcău în lege.

într-o zi, flăcăul se dusese la păşune, cu taurul, când îl auzi pe acesta grăindu-i:
— A venit vremea să-mi caut păşunea de care am nevoie, ca să pot face câte le am de făcut. De aceea, tu lungeşte-te colea, în iarbă, şi eu voi da o raită până-n cer.

Băiatul bănuia că taurul e năzdrăvan. Nu se miră de nimic şi se culcă în iarbă. Iar taurul o luă la goană, călcând, întâi pământul, apoi văzduhul, ca un fulger. Ajunse pe păşunea cea largă a înalturilor şi acolo începu să pască florile de aur ale stelelor.

Păscu, până ce soarele apuse şi abia atunci porni înapoi, îl trezi pe băiat, care adormise, culcat în iarbă, şi se întoarseră amândoi acasă.

în acelaşi fel se petrecură lucrurile încă o bucată bună de timp, până în ziua când băiatul împlini douăzeci de ani.

în acea zi, taurul îi spuse băiatului:

— Aşează-te, acum, între coamele mele. Te voi duce la regele ţării. Când vom ajunge la el, să-i ceri, cu curaj, o sabie de şapte coţi şi să-i fagăduieşti că-i vei scăpa copila!

Flăcăul ascultă. Se aşeză între coarnele taurului. Sosiră la palat. I se înfăţişă regelui şi-i spuse pentru ce a venit. Regele, nespus de bucuros, îi dădu, pe dată, sabia pe care băiatul i-o cerea, deşi, în adâncul sufletului său, se îndoia că va putea să-şi mai revadă vreodată copila, care-i fusese răpită.

Cu atât mai mult cu cât şi alţi voinici se străduiseră s-o scoată din ghearele balaurului cu douăsprezece capete, în puterea căruia ajunsese.

Şi nu izbutiseră s-o scape, mai întâi, pentru că sălaşul balaurului era foarte, foarte departe, iar, în dram, trebuiau să treacă peste un munte înalt până la cer. în al doilea rând, fiindcă acela care ar fi reuşit să treacă peste munte avea de înfruntat şi valurile unei mări furtunoase, neînchipuit de adânci. Şi, în al treilea rând, fiindcă balaurul locuia într-o cetate de flăcări.

Cine ar fi putut, pe urmă, după atâtea grele încercări, să mai se şi lupte cu balaurul, care era de o cruzime cum nu se mai văzuse şi nu se mai auzise?

Băiatul însă, deşi aflase câte avea de întâmpinat, luă în mâini sabia dăruită de rege. Se aşeză iar între coamele taurului. Acesta porni în goană. Şi, într-o clipă, ajunseră în faţa munţilor acelora uriaşi.

— Nu ştiam că sunt chiar atât de înalţi munţii, se minună flăcăul, măsurându-i cu privirea. Cred că vom fi nevoiţi să ne înapoiem acasă!

— N-ai nicio grijă, îi răspunse taurul. Coboară-te numai puţin dintre coamele mele.

Băiatul se coborî şi taurul, făcându-şi vânt, îşi repezi, cu atâta putere, coarnele în zidul de munţi, încât îl dădu la o parte ca pe un buştean putred.

Drumul era deschis. Taurul îl îndemnă pe flăcău să se salte, la loc, între coarnele sale. Porniră mai departe şi, curând, sosiră la ţărmul mării.

— Nu ştiam că marea este atât de adâncă şi de furtunoasă, exclamă băiatul. Cred că vom fi siliţi să ne înapoiem acasă.

— N-ai nicio grijă! îi răspunse taurul. Ţine-te însă bine de coamele mele.

Şi îşi aplecă fruntea. Iar botul lui începu să soarbă. Bău... bău... până ce înghiţi toată apa mării.

Iar, mai departe, alergară pe fundul mării, tară să se ude, ca şi cum ar fi trecut pe o câmpie.

Peste puţin timp, ajunseră aproape de cetatea de flăcări.

De ce înaintau, dogoarea creştea. Băiatul abia mai putea să respire.

— Opreşte-te, îi strigă el taurului. Opreşte-te! Mai bine să ne întoarcem, altminteri vom fi arşi.

Dar taurul continuă să gonească, până ce ajunse chiar în faţa cetăţii şi acolo începu să împrăştie,

asupra flăcărilor, toată apa pe care o sorbise din mare.

Pe măsură ce apa stingea flăcările, se ridica un fum gros, care cuprindea tot cerul ca nişte nori imenşi. însă, tot atunci, din fumegarea aceea grozavă, ţâşni afară, plin de mânie, şi balaurul cu douăsprezece capete.

— Până acum am făcut eu ce-a fost nevoie, rosti flăcăului taurul. Din clipa aceasta, a venit rândul tău. Ieşi înaintea balaurului şi izbeşte-l cu sabia, însă în aşa fel ca să-i tai toate capetele dintr- o singură lovitură.

Flăcăul prinse inimă. îşi încordă puterile. Ridică sabia aceea mare, voiniceşte, cu amândouă mâinile. Ieşi înaintea balaurului şi îi dădu o lovitură atât de cumplită, încât toate capetele îi zburară dintr-o dată.

Balaurul căzu; dar se ridică din nou şi începu să se zbată şi să se rostogolească atât de sălbatic încât pământul se cutremură. Dar taurul îi prinse trunchiul între coamele sale şi i-l azvârli tocmai sus între nori. Iar când se prăbuşi, înapoi, dintre nori, se făcu fărâmiţe. Un vânt începu să sufle şi fărâmiţele pieriră laolaltă cu praful.

După aceea, taurul îi grăi băiatului:

— Intră în cetate. Ia fata şi du-o acasă, la părinţii săi.

Cum termină de spus aceste cuvinte, taurul se întoarse şi pomi în goană undeva, unde iarăşi nu mai ştie nimeni, şi de unde nu s-a mai întors niciodată.

Iar băiatul intră în cetate. Acolo o află pe copila regelui, care îl îmbrăţişă, fericită că a scăpat de balaurul cel înfiorător. Mai găsi în cetate şi doi cai. Băiatul şi fata încălecară şi porniră spre palatul regelui. Vă închipuiţi, desigur, ce nuntă a urmat! Ce joc şi veselie!... O asemenea nuntă, se povesteşte, nu s-a mai văzut niciodată pe lume!

Fata trandafirilor

poveste săsească

O biată femeie, care trăia retrasă, într-o colibă din pădure, pentru că era foarte, foarte săracă, avea un băiat.

La drept vorbind, copilul nu era al ei. îl găsise, odată, rătăcit, la marginea pădurii. Şi, fiindcă nu putuse afla cine-i erau părinţii care-l pierduseră, îl adăpostise în coliba sa, unde-l crescuse, îl îngrijise şi îl hrănise, ca o adevărată mamă.

După ce băiatul ajunse mare, într-o zi îi spuse măicuţei care-l crescuse:

— Mamă, am auzit povestindu-se despre fata trandafirilor şi tare aş dori să plec în căutarea ei.

— O, copilul meu, îi răspunse femeia, ca s-o afli pe fata trandafirilor, ar trebui să te duci departe, departe de tot. Şi chiar dacă ai izbuti să străbaţi acest dram, ţi-ar fi cu neputinţă s-o cucereşti, pentru că ea se găseşte în stăpânirea unui zmeu.

Băiatul auzi răspunsul; dar pentru că o visa şi noaptea pe fata trandafirilor, o rugă pe mama lui să-i îngăduie totuşi să plece. Mama se înduplecă. îl binecuvântă şi, la despărţire, îi dărui un clopoţel.

— Dacă vei ajunge vreodată la ananghie, îl sfătui ea, sună din clopoţelul acesta!

Feciorul îi mulţumi pentru dar şi plecă. Merse, merse cale lungă să-i ajungă, şi, deodată, zări un roi de albine. Se apropie de locul unde se găsea roiul şi o rugă pe regina albinelor:

— Fii bună şi spune-mi, cum aş putea să găsesc drumul spre locul unde sălăşluieşte fata trandafirilor?

— Eu nu ştiu, îi răspunse aceasta, dar aş putea afla.

Şi îndată porunci tuturor albinelor să zboare care-ncotro şi să încerce să dea de urma fetei trandafirilor. Albinele zburară care-ncotro şi, la înapoiere, o vestiră pe regina lor că niciuna nu izbutise să afle o cât de mică ştire despre această fată.

Regina avu totuşi prevederea să le numere şi văzu că, dintre albine, lipsea una. Tocmai venea şi aceasta. Ea abia îşi mai mişca aripioarele. Ostenise cu totul în timpul drumului de înapoiere spre casă. însă aducea vestea dorită, deoarece reuşise să

răzbată până la fata trandafirilor.
După ce se odihni, la îndemnul reginei albinelor, tot ea îl călăuzi pe băiat mai departe.
Ajunseră întâi la o livadă foarte întinsă. Trecură printr-o pădure, aproape fără sfârşit. Acolo unde
se sfârşea pădurea, începeau nişte grădini, fără pereche de frumoase, toate numai şi numai cu trandafiri. Iar la capătul acelor grădini de trandafiri se înălţa un palat măreţ.
Băiatul se tocmi, la palat, argăţel la gâşte. Dar lunca în care îşi păştea el gâştele se întindea pe marginea grădinii de trandafiri. Şi băiatul putea s-o zărească, în fiecare zi, pe frumoasa fată, cum se plimba printre tufele de trandafiri înfloriţi.
O privea şi nu se mai sătura s-o admire cât era de frumoasă.
Din prima zi, băiatul mai află, de la celelalte slugi, că fata pleca, seară de seară, la balurile care aveau loc, în fiecare noapte, într-o cetate, nu prea departe de palatul în care locuia.
Gândindu-se la ce ar trebui să facă, îşi aminti de clopoţel. Şi, când se înseră, îşi scoase clopoţelul din traistă, pe care şi-o ţinea sub pat, şi sună.
De cum sună, în faţa lui se ivi un cal de aramă, gata înşeuat. Iar, pe grumazul calului, văzu o mantie de aramă.
Băiatul îşi îmbrăcă mantia, sări pe cal şi porni către cetatea învecinată. Acolo se duse de-a dreptul la bal. O văzu numaidecât pe fata trandafirilor şi o pofti la danţ. Fetei îi plăcu flăcăul şi dansă toată noaptea numai cu el. însă, de cum se isprăvi balul, şi mijiră cele dintâi raze ale zorilor, băiatul pieri pe nesimţite, de lângă fată. Sări pe cal şi porni spre casă.
Fata trandafirilor se întoarse şi ea la palat şi-i povesti mamei sale câte se petrecuseră şi cum arăta băiatul cel chipeş.
în timpul acesta, băiatul îşi luase din nou nuiaua şi cu ea mâna gâştele la păscut, ca un biet argăţel ce era. Şi, doar pe furiş, privea în urma fetei, care se plimba, visătoare, prin grădina înflorită de trandafiri. Calul şi mantia de aramă le ascunsese în pădure, gândindu-se că-i vor mai prinde bine.
Dar ziua trecu repede, şi văzduhul începu să se înălbăstrească.
Argăţelul îşi luă clopoţelul de sub pat şi sună din el uşor.
îndată se iviră un cal de argint, gata înşeuat, şi o mantie de argint.
El îşi puse mantia pe umeri, încălecă pe calul de argint şi porni la bal.
Dansă toată noaptea cu fata trandafirilor, care începuse să-l îndrăgească. însă, de cum străluci pe cer aurora, ieşi în grabă afară, din sala balului, sări pe cal şi plecă.
Fata se înapoie şi ea acasă, şi-i povesti mamei sale cât era de frumos tânărul care dansase cu ea şi
ce mantie strălucitoare purta.
Băiatul, în timpul acesta, îşi păştea, liniştit, gâştele, făcându-se că habar n-avea de nimic. Deşi, cu coada ochiului, o urmărea peste tot pe fata pe care o iubea. Numai că mama, tot auzind-o pe copila ei povestindu-i despre flăcăul cel chipeş, devenise curioasă. „Cum am face să-l pot vedea şi eu, în afară de bal?” o întrebă mama pe fata trandafirilor. Fata nu ştiu ce să răspundă, dar mamei sale îi veni un gând.
— în seara aceasta, o învăţă pe fiica ei, să iei cu tine, într-o cutioară, nişte catran. Iar când flăcăul
va danţa, tu să faci în aşa fel încât să-i dai cu puţin catran, pe păr.
Fata luă aminte la spusele mamei şi, în aceeaşi seară, plecând la bal, luă cu sine, într-o cutioară, puţin catran.
Văzând-o pe fată că a plecat la bal, argăţelul sună din clopoţel. Şi, îndată, se ivi,

înaintea lui, un cal de aur, gata înşeuat, şi o mantie de aur.

Se înveli cu mantia, sări pe cal şi o porni spre cetatea învecinată.

La bal, o căută pe fata trandafirilor şi o invită la danţ. Iar ea, prevăzătoare, desfăcând cutioara pe care o adusese de acasă, făcu în aşa fel încât să-i dea flăcăului cu puţin catran pe păr.

Spre dimineaţă, băiatul se strecură afară din sala balului, sări pe calul de aur şi plecă.

înapoindu-se acasă şi fata îi povesti, din nou, mamei sale, cât de frumos era tânărul ei dansator, care venise, de astă dată, îmbrăcat într-o mantie de aur.

Mama o întrebă dacă a reuşit să-i dea, în timpul danţului, cu catran pe păr şi ea îi răspunse că izbutise să facă lucrul acesta.

Pe când mama şi fata vorbeau, băiatul se uita, pe furiş, la ele, printre zăbrelele gardului, care înconjura grădina cu trandafiri. Apoi, venind amiaza, el se întorcea cu gâştele, de la păscut, şi vru să le închidă în coteţele lor. Deodată, fata băgă de seamă că părul lui blond era mânjit cu catran.

— Tu eşti flăcăul cel frumos, care ai venit la bal în fiecare seară! se bucură ea.

Şi băiatul fu silit să recunoască adevărul, mărturisindu-i şi că venise de foarte, foarte departe, numai ca s-o găsească pe ea.

— Pentru ce? întrebă fata, cu inima bătându-i mai repede decât de obicei.

— Fiindcă vreau să te scap, pe tine şi pe mama ta, din acest palat, despre care ştiu că este al unui zmeu, îi răspunse el.

Fata se bucură şi mai mult, iar mama ei rosti:

— Să fugim, aşadar, cât timp zmeul încă mai doarme; pentru că, dacă se trezeşte, suntem pierduţi!

Flăcăul sună de trei ori din clopoţel. Şi, numaidecât, se iviră, gata înşeuaţi, cei trei cai, pe care şi-i ascunsese în pădure: cel de aramă, cel de argint şi cel de aur.

El înveli pe fata trandafirilor în mantia de aur şi o urcă în şaua calului de aur. Pe mama dragei sale o înveli în mantia de argint şi o urcă în şaua calului de argint. Iar el însuşi se înveli în mantia de aramă şi se urcă pe calul de aramă.

Apoi plecară, împreună, cu toţii.

în palat se găsea însă un butoi mare, cu trei cercuri de fier. Aici îşi dormea zmeul somnul, care dura, de fiecare dată, un an.

Şi somnul zmeului în ziua când se petreceau cele pe care le-aţi aflat mai înainte era tocmai pe sfârşite. Când ei ieşiră, pe poartă, călări, sări un cerc; după ce se depărtară cale de un ceas, plesni al doilea; iar când ajunseră la o distanţă de o zi, se desfăcu şi cel de-al treilea.

Zmeul deschise ochii, privi în jurul său şi strigă:

— Vino, fată a trandafirilor!

Nu îi răspunse, bineînţeles, nimeni.

Mâniat, sări din butoi şi începu să cutreiere palatul, cercetând toate încăperile, cercetând şi grădina.

Dar nicăieri nu era nici ţipenie. Fata şi mama ei fugiseră; iar slugile plecaseră şi ele.

Se repezi atunci în grajd; îşi hrăni şi îşi adăpă armăsarul, şi sări pe el.

— Du-mă, în zbor, pe urmele fugarilor! îi porunci zmeul.

Armăsarul său era înaripat şi, foarte curând, îi ajunse din urmă pe fugari. Şi, mai mult decât toate, zmeul avea o vrajă, cu care putea opri din mers pe oricine. Caii nu

mai putură face niciun pas. Şi zmeul îi răcni flăcăului:

— Aş putea să te nimicesc, vierme al pământului! Numai că o asemenea biruinţă nu ar fi pentru mine niciun fel de fală. De aceea mă mulţumesc să-ţi iau clopoţelul, cei trei cai, mantiile, pe frumoasa fată a trandafirilor, şi pe mama ei. în ce te priveşte, întoarce-te acasă şi otrăveşte-ţi inima cu neizbânda ta... Ai fi putut s-o scapi pe fata trandafirilor, mai continuă, în râs, zmeul, dacă ai fi avut şi tu un cal ca acesta pe care călăresc şi pe care l-am primit în dar de la mama mea. Dar un astfel de cal nu vei putea dobândi tu, în veacul veacului şi cu niciun preţ.

Zmeul mai hohoti o dată în râs şi mai batjocoritor decât întâia oară, dădu pinteni calului său, care îi târa după el şi pe ceilalţi cai, şi se întoarse cu fata şi cu mama ei la palat.

Ajunşi acolo, zmeul le ameninţă pe mamă şi pe fată cu moartea, dacă vor mai încerca să fugă. Mâncă şi bău bine; se vârî, înapoi, în butoiul unde îşi făcea somnul de un an; cele trei cercuri de fier se strânseră, ca prin farmec, în jurul butoiului, şi zmeul adormi iar.

Fata trandafirilor şi mama sa tocmiră alte slugi, după cum primiseră poruncă din partea zmeului, înainte ca acesta să fi adormit. Şi viaţa începu să se scurgă ca mai înainte. Mama îngrijea de casă şi fata trandafirilor de flori. Dar ea nu mai avea acum dorinţa să danţeze la baluri, ci toată ziua nu făcea alta decât să se gândească la băiatul care încercase, odată, s-o scape din ghearele zmeului. Iar noaptea îl visa tot pe el.

Flăcăul, în vremea asta, cutreiera coclauri, în căutarea mamei zmeului.

Pe când mergea, grăbit, printr-o pădure, zări un corb ce se prinsese într-un laţ. Corbul îl rugă pe
băiat să-l ajute. Acesta desfăcu laţul şi pasărea zbură în văzduh.

Mergând mai departe, văzu o vulpe ce se prinsese într-o capcană şi, oricât se zbătea sălbăticiunea, nu putea să scape.

— Ajută-mă, flăcăule! îl rugă vulpea.

Băiatul desfăcu capcana şi vulpea fugi în pădure. Şi iată că ajunse la ţărmul mării. Aici, pe plaja nisipoasă, se zbătea un peşte.

— Scapă-mi zilele! îl imploră el.

Băiatul luă, din nisip, peştele şi îl aruncă în valuri. Nu mai merse mult, de-a lungul ţărmului, şi văzu o căsuţă, la marginea unei păduri.

în acea căsuţă sălăşluia mama zmeului. Flăcăul bătu la uşă şi o întrebă pe mama zmeului dacă nu avea nevoie de o slugă.

— Am nevoie! îi răspunse ea. Ca să-mi păzeşti o iapă. Ce simbrie îmi ceri pentru slujba asta?

— Să-mi dai şi mie un mânz!

— Bine! zise mama zmeului. Dar dacă, în vreuna din seri, nu te vei întoarce acasă cu iapa, am să te răpun.

Băiatul se învoi şi mama zmeului îi dete iapa în primire.

în sinea ei, zgripţuroaica era sigură că va reuşi să-i ia viaţa şi acestui tânăr, aşa cum le-o luase şi tuturor celorlalţi, care o slujiseră înaintea lui.

Dis-de-dimineaţă, băiatul pomi cu iapa la câmp. Dar, dintr-o dată, aceasta îi pieri de sub ochi. Unde să fie? O căută peste tot. Mai era doar un ceas până să se facă seară şi nu dădea de urmele ei.

Când, spre norocul lui, văzu corbul, de care se îndurase şi-l scăpase din laţ.

— Corbule, îl rugă, la rândul său, flăcăul. Ajută-mă şi tu, dacă poţi.

— Ce s-a întâmplat? îl întrebă corbul.

Băiatul îi povesti ce se petrecuse. Şi corbul, care era fermecat, îi răspunse:

— Iapa a căpătat un mânz. împreună cu el, s-a ascuns între nori. Eu am să

mă umflu acum până ce ajung de mărimea unui cal. Tu sări pe mine şi eu te voi duce, în zbor, până acolo unde stau pitulaţi amândoi.

Aşa şi făcu corbul. îl duse pe băiat în nori. Şi, pe urmă, se înapoiară cu toţii, băiatul ducând de căpăstru iapa, şi mânzul tropăind după ei.

Mama zmeului, când îi văzu, rămase cu gura căscată şi pe urmă se încruntă cumplit.

în dimineaţa următoare, se petrecu la fel. Iapa pieri şi băiatul nu mai izbuti s-o găsească, până aproape de răsăritul lunii. Din fericire pentru el, o întâlni pe vulpe. îi povesti necazul. Şi vulpea, care era fermecată, îi glăsui:

— Iapa se găseşte în peştera cea mai afundă a muntelui, unde şi-a pitulat cel de-al doilea mânz. Eu voi creşte, pe dată, până ce voi ajunge de mărimea unui cal. Tu sări pe spinarea mea şi o să ne întoarcem cu bine.

Goniră până la peştera cea mai afundă a muntelui şi, de acolo, băiatul se întoarse atât cu iapa, cât şi cu cel de-al doilea mânz.

Zgripţuroaica rămase, din nou, cu gura căscată şi se încruntă şi mai cumplit.

în cea de-a treia zi, după ce iapa pieri şi o căută, în zadar, până seara, necăjit, ajunse la ţărmul mării. Peştele se afla în apă şi, văzându-l pe băiat, îl întrebă de ce era atât de trist. El îi povesti întâmplarea. Şi peştele, care era şi el fermecat, îl duse pe băiat în noianul apelor, unde iapa se ascunsese împreună cu cel de-al treilea mânz.

La înapoiere, zgripţuroaica făcu nişte ochi cât roata carului, dar, pe urmă, se încruntă atât de cumplit, că băiatul se înfioră.

De atunci înainte, iapa nu mai fugi nicăieri, şi băiatul o duse la păşune, zi de zi, fără să mai întâmpine niciun fel de necazuri, până ce se isprăvi anul de slujbă.

După ce se isprăvi anul, băiatul îşi ceru simbria, şi mama zmeului îi porunci:

— Alege-ţi un mânz!

Flăcăul nostru îl alese pe cel mai mare, care era şi cel mai frumos, şi pe care iapa îl îndrăgea cel mai mult.

Sări pe el şi porni spre palatul zmeului, ca s-o scape pe fata trandafirilor.

Pe când se apropiau de palat, mânzul necheză puternic. Armăsarul zmeului îl auzi şi, fiindcă el era tatăl mânzului, începu să necheze şi să bată pământul cu copitele. De un atât de mare zgomot, zmeul se trezi din somn.

De altminteri, anul de somn tocmai atunci se împlinise. Cercurile de fier ale butoiului se desprinseră. Zmeul ţâşni afară din butoi şi alergă la grajd.

Armăsarul său reuşise însă să se desfacă din legături şi voia tocmai să pornească.

Zmeul îl înhăţă de coamă, sări pe el şi vru să-l îmblânzească. Dar armăsarul nu mai voia să i se supună. Se smuci într-o parte şi-l zvârli din şa.

Zmeul se izbi de pământ, atât de puternic, încât pământul crăpă. Şi armăsarul cel sălbatic îl zdrobi pe zmeu sub copite.

Pe urmă, armăsarul sări peste zidul palatului şi alergă în întâmpinarea fiului său.

Băiatul înţelese ce urma să se petreacă şi se dete jos, la timp, de pe spinarea mânzului.

Mânzul şi armăsarul se întâlniră şi, împreună, o luară la goană către ţărmul mării, unde se găsea casa mamei zmeului şi, în grajdul ei, iapa şi ceilalţi doi mânji. Numai că flăcăului nu-i mai păsa acum nici de armăsar, nici de mânz. Se săltă peste ulucile grădinii cu trandafiri şi o căută pe fata pe care o iubea mai presus de orice.

O găsi, şi ea sări de bucurie în braţele lui.

Veni şi mama fetei, care îi binecuvântă. Făcură nunta. O aduseră şi pe mama băiatului lângă ei.

După aceea, trăiră laolaltă, ani nesfârşiţi, în palatul acela frumos şi îndestulat cu de toate. Şi avură o mulţime de copii, băieţii semănând toţi cu tatăl, flăcăul cel îndrăzneţ, iar fetele, cu minunata lor mamă, aceea care fusese şi rămăsese, pentru

totdeauna, fata trandafirilor.

Regina de aur

poveste săsească

Se spune că în casa unei văduve creşteau odată două fete: una, mai mare, de la întâiul său bărbat, şi cealaltă, mai mică, pe care bărbatul de-al doilea o avusese cu altă femeie.

Pe cea dintâi, care era a ei, o îngrijea bine, îmbrăcând-o frumos şi hrănind-o cu de toate. Pe cea de-a doua, născută de o altă femeie, o batjocorea, silind-o să poarte haine zdrenţuite şi dându-i să mănânce numai resturile de la masa celei dintâi.

în cele din urmă, socotind că-i da şi-aşa prea mult, o goni de-acasă pe fata cea mică.

— Du-te unde-i vedea cu ochii, hrăneşte-te singură şi fa ce poţi şi ce ştii! îi strigă ea, împingând- o afară, pe poartă.

Sărmana fată, ce să facă? Porni la drum, plângând, şi merse, merse până ce ajunse în dreptul unui măr pădureţ.

— Fetiţo dragă, o rugă mărul pădureţ, fa-ţi pomană şi curăţă-mă de buruienile astea cu spini, care s-au căţărat pe trunchiul meu.

— De ce nu! răspunse fata, apucându-se repede de treabă şi curăţind pomul de buruiana spinoasă care se căţărase pe el.

Merse mai departe şi întâlni un câine şchiop, care abia se mai putea târî, de istovit ce era.

— Fetiţo, o rugă câinele. Milostiveşte-te şi oblojeşte-mi piciorul bolnav.

— De ce nu! răspunse fata, oblojind câinele numaidecât.

Mai departe, zări un cuptor, în care focul se înăbuşă, scoţând un fum înecăcios.

— Fetiţo, o rugă cuptorul. îndură-te şi curăţă-mă oleacă de zgură.

— De ce nu! răspunse fata, curăţind, oricât era şi ea de ostenită, cuptorul.

După ce mai merse încă o bucată de loc, văzu o căsuţă, în care locuia o vrăjitoare bătrână.

Fata bătu la uşă şi o întrebă dacă n-ar vrea s-o ia în slujbă.

Vrăjitoarea se bucură, pentru că tocmai avea nevoie de o slujnică. îi dete cheile casei. Dar îi atrase atenţia că într-o anume încăpere, din cele şapte pe care le avea, nu avea voie să intre.

Pe urmă, vrăjitoarea plecă; fata îşi împlini treburile câte le avea de făcut şi cu acest prilej pătrunse în primele şase încăperi. Totuşi, curiozitatea nu-i da tihnă şi, până la urmă, intră şi în cea de-a şaptea încăpere, unde nu avea voie să calce.

Acolo totul era făcut numai şi numai din aur curat. Şi fata, de cum intră pe uşă, se auri şi ea, în întregime, dintr-o dată.

Atunci o cuprinse frica. Ieşi afară şi închise după ea uşa. însă, în faţa uşii,se ivi un cocoş, care începu să cucurigească. Fata o luă la fugă. Dar vrăjitoarea auzise glasul cocoşului. Veni într-un suflet. Văzu ce se petrecuse şi porni în urmărirea fetei.

Numai că, între timp, se făcuse noapte; cerul era acoperit cu nori; bezna devenea tot mai adâncă şi vrăjitoarea nu vedea drumul. în schimb, fata cea mică, de aur, răspândea în jurul său lumină şi drumul se vedea înaintea ei ca ziua.

Tot fugind astfel, urmărită de vrăjitoare, fata ajunse în dreptul cuptorului. Şi cuptorul îi dădu curaj:

— Aleargă, mai departe, fără teamă, vrăjitoarea nu te va ajunge!

însă, când şi vrăjitoarea ajunse lângă cuptor şi îl întrebă – aşa cum întreba toate lucrurile din cale – dacă nu zărise, cumva, trecând, prin faţa lui, o fată de aur, cuptorul răspunse că nici nu văzuse, nici nu auzise şi nici nu credea că poate fi, pe pământ, o fată de aur.

La fel se purtă şi câinele, care o îndemnă pe fată:

— Fugi... fugi fără teamă. Vrăjitoarea nu te va ajunge!

Vrăjitoarea sosi şi ea, curând, lângă câine şi îl întrebă dacă nu văzuse, cumva, o fată de aur. Dar câinele îi răspunse, de asemenea, că nu crede să poată fi pe pământ vreo fată de aur.

Mai departe, copila întâlni mărul pădureţ.

— încă puţin mai aleargă, o sfătui mărul, şi vei scăpa cu totul de vrăjitoare.

Şi, când vrăjitoarea îl întrebă dacă n-a văzut, cumva, vreo fată de aur fugind prin faţa lui, mărul începu să râdă, zicând că nu e cu putinţă să existe, pe pământ, o astfel de fată.

Dincolo de măr, vrăjitoarei îi piereau puterile, încât fu nevoită să se întoarcă, plouată şi cu nasul în jos. Fata, în vremea asta, ajunsese acasă şi rândunica din cuibul ei de sub acoperiş începu să cânte:

— înşiră-te, mărgărită,
Feţişoară aurită,
în grădina înflorită,
Stă sub fereastră şi râde!...

Auzind cântecul rândunicii, mama vitregă ieşi în grădină. O văzu pe fata de aur şi începu să se minuneze. Aşa ceva nu îi mai fusese dat să vază. Veni şi sora vitregă, care, de necaz, se înverzise la chip.

— Vreau şi eu să mă duc la casa vrăjitoarei, începu ea să se sclifosească. Şi am să mă întorc mai frumoasă decât sora mea vitregă, cenuşăreasa.

Fiindcă nu mai avea răbdare, îşi puse pe ea un strai de drum şi plecă.

Trecu pe lângă mărul pădureţ, care o rugă:

— Fetiţo, curăţă-mă şi pe mine de spini.

— Ai vrea tu să-mi înţep eu frumuseţe de mâini, nemuncite, în spinii tăi! îi răspunse ea în bătaie de joc.

îl întâlni pe câinele şchiop.

— Fetiţo, o rugă el, leagă-mi şi mie piciorul rănit!

— Nu cumva îţi închipui că sunt gata să fac pe slujnica ta?! îl repezi fata.

Şi pomi mai departe.

Văzu cuptorul înăbuşindu-se sub un nor de fum şi îl auzi rugând-o să-l cureţe de zgură. Dar ea ţipă:

— Neruşinatule, asta e o treabă pentru o fată chipeşă ca mine?

în sfârşit, mergând şi mai departe, ajunse la casa vrăjitoarei. Şi se tocmi în slujbă.

în dimineaţa următoare, înainte de a pleca de-acasă, vrăjitoarea îi atrase fetei luarea-aminte:

— în toate camerele poţi intra, numai în cea de-a şaptea nu, pentru că te voi pedepsi rău.

De cum o văzu însă pe vrăjitoare ieşind, fata cea mare se repezi în încăperea unde îi era oprit să calce. Şi, pe dată, se auri în întregime.

Se uită într-o oglindă şi, văzându-se cu părul, chipul şi hainele de aur, ieşi pe uşă şi o luă la fugă.

La uşă însă era cocoşul.

Cocoşul o vesti pe vrăjitoare.

Vrăjitoarea se întoarse, văzu ce s-a petrecut şi se luă după fată.

Când fata cea mare ajunse în dreptul cuptorului, acesta îşi vărsă afară flăcările şi îi pârli faţa şi hainele.

Trecu un timp până se răcori cu apă de la izvor.

Iar când sosi lângă el şi vrăjitoarea, fără să mai aştepte a fi întrebat, cuptorul o îndreptă pe urmele fetei:

— Ia-o înainte şi grăbeşte-te. Ai s-o ajungi numaidecât.

Fata fugea, fugea; dar nici vrăjitoarea nu se lăsa.

Ajungând şi la câine, acesta o muşcă pe fată de picioare; iar, când sosi vrăjitoarea, o îndreptă pe urmele ei.

— Ia-o înainte şi grăbeşte-te. Ai s-o ajungi numaidecât.

Fata fugea, fugea, dar vrăjitoarea era tot mai aproape de ea.

în cele din urmă, fata ajunse la mărul pădureţ.

Acesta îşi scuturase spinii. Fata cea mare se înţepă în spini, se încâlci în buruieni, întârzie din drum şi vrăjitoarea o ajunse.

Se repezi la fată şi începu s-o jupoaie de aurul de pe piele, de pe păr şi de pe haine. Şi nu o lăsă până ce nu mai rămase pe ea niciun firişor de aur.

Abia atunci îi dete drumul.

Plină toată de zgârieturi, fata cea mare intră pe poartă. Rândunica, din cuibul ei de sub acoperiş, o zări şi începu să cânte:

— înşiră-te, mărgărită,
Feţişoară jupuită,
în grădina înflorită,
Stă sub fereastră şi plânge!...

Mama sa alergă afară şi se îngrozi, văzând-o în ce stare ajunsese. O luă cu ea şi o ascunse în beci, aşa ca niciun om să n-o mai poată vedea vreodată cât de urâtă se făcuse.

Cu fata cea mică lucrurile se petrecură însă cu totul altfel. Regele cel frumos şi tânăr al ţării, unde s-au petrecut toate aceste fapte, auzi că, undeva, într-o căsuţă, se afla o fermecătoare fată de aur. Se urcă într-un rădvan, la care erau înhămaţi patru armăsari ca nişte zmei. O ceru pe fata cea mică de nevastă. O duse în palatul său şi, împreună, făcură o nuntă, care a durat patru luni. Şi-apoi, regina de aur şi soţul ei, laolaltă cu copiii pe care i-au avut, şi-au petrecut toată viaţa numai în fericire!...

Cei trei fraţi şi uriaşul

poveste săsească

Demult, ehei, tare demult, se povesteşte să ar fi vieţuit un păstor, care avea trei feciori şi stăpânea o turmă mare de oi.

Fiecare dintre cei trei flăcăi trebuia să ducă, pe rând, la păscut, în câte o zi, turma. Iar ceilalţi doi, în acea zi, rămâneau cu tatăl lor, îngrijindu-se de câte erau de făcut la stână şi pe lângă casă.

A venit apoi şi ceasul când tatăl se pregătea să îşi închidă ochii:

— Feţii mei, i-a învăţat el, înainte de moarte, cât timp veţi trăi, să rămâneţi întotdeauna împreună şi nici turma să n-o împărţiţi vreodată.

Băieţii îi fagăduiră, hotărâţi să-şi ţină, până la sfârşitul vieţii, cuvântul.

Se întâmplă însă ca, într-un an secetos, să nu mai ajungă iarba din păşunea unde îşi hrăneau ei oile, pentru o turmă atât de mare.

Pe când îşi băteau capul ce să facă, fratelui celui mai tânăr – care era cel mai mic la stat, cel mai firav, dar, totodată, şi cel mai isteţ – îi veni un gând:

— Să trecem dincolo de pădurea aceasta, care se întinde, înaintea noastră, ca o mare nesfârşită, propuse el. Trebuie să se găsească pe acolo neapărat şi alte păşuni.

Ceilalţi doi fraţi încuviinţară cu bucurie şi, cu toţii, porniră la drum.

Merseră şapte săptămâni şi, la începutul celei de-a opta, ajunseră într-un ţinut, unde păşunile se întindeau grase şi fără margini, către apus, răsărit şi miazăzi.

Departe, hăt departe de tot, se zărea şi un palat. în palatul acela locuia un uriaş puternic, care luase, cu de la sine voie, în stăpânire, toate acele minunate păşuni.

Dar păstorii cei tineri nu ştiau acest lucru şi începură să-şi pască, voioşi, oile.

O vreme nu-i supără nimeni. Oile se hrăneau din belşug. Şi lapte dădeau gârlă.

în fiecare zi, unul dintre ei pornea cu turma la păşune, iar ceilalţi doi se îngrijeau de treburile gospodăreşti sau făceau untul şi brânza.

Ei, dar, într-o dimineaţă, pe când fratele cel mare – al cărui rând era în ziua aceea – se găsea cu oile pe câmp, văzu urnindu-se, dinspre palat, ceva ca un munte şi înaintând către el.

Muntele acela care se mişca nu era însă altcineva decât uriaşul.

Acesta începuse să bage de seamă, de vreo câteva zile, că pe păşunile luate de el în stăpânire păşteau nişte fiinţe micuţe – care erau oile – însă lui i se păreau că seamănă cu nişte molii.

Se uita bine de tot şi nu înţelegea ce erau, fiindcă nu mai întâlnise până atunci oi.

Ca să vază mai bine ce fel de fiinţe erau acelea, ieşise din palat. Şi, numai din câţiva paşi, ajunse lângă păstor. Acesta începu să tremure, ca iarba în bătaia vântului, simţind că se prăpădeşte de groază.

— Omuleţ prăpădit, se răsti uriaşul, cum de îndrăzneşti să-mi pustieşti păşunile cu moliile acestea ale tale?

Sub puterea vocii uriaşului – voce care nu s-ar putea asemăna decât cu vuietul unei furtuni înfricoşătoare – fratele cel mare căzu la pământ. Izbuti totuşi să se ridice şi grăi:

— Stăpâne, noi suntem trei fraţi păstori, care am venit aici, cu oile, siliţi de nevoie, şi n-am ştiut că pământul acesta este al tău...

— Aşa?... Trei fraţi?... Şi zici că n-aţi ştiut?... Va trebui să mă despăgubiţi! vorbi din nou uriaşul, de fiecare dată tunetul vocii lui răsturnându-l la pământ pe păstor. Poate o să ne învoim.

Dar, deocamdată, pregăteşte-mi ceva de mâncare, pentru că mi-a venit foame. Şi vreau să văd ce gust are carnea oilor pe care le paşti pe păşunea mea, ca şi laptele muls de la ele.

Bietul păstor fu silit să taie, repede, şapte oi, să le jupoaie şi să i le dea uriaşului,

Cei trei fraţi şi uriaşul

poveste săsească

iar acesta le înghiţi de parcă ar fi fost numai şapte farâmituri de came. Pe urmă bău laptele din şapte hârdaie şi mâncă brânza din şapte putini. în sfârşit, se sătură oarecum şi-i spuse păstorului:

— A fost cam puţin, însă tot ce-am mâncat mi-a mers la inimă. Aşa că, mâine dimineaţă, nu mai aştepta să vin eu. înfăţişează-te la palat cu o gustare, cel puţin de-o potrivă cu cea de astăzi. Şi nu

cumva să nu vii, căci va fi vai de tine!

Rostind aceste cuvinte, se întoarse, făcu doar câţiva paşi, ajunse la palat şi intră sub zidurile sale.

După ce îşi mai veni în fire din spaima pe care o trăise, bietul flăcău îşi mână oile spre târlă, unde îl aşteptau fraţii săi. Le povesti ce se întâmplase şi ei nu se înfricoşară mai puţin aflând despre ce pacoste dăduse peste capetele lor.

Dar ce era de făcut?

înapoi nu puteau să plece, pentru că uriaşul, de la fereastra lui, vedea totul; din câţiva paşi i-ar fi ajuns şi i-ar fi ucis pe tustrei.

Se gândiră, se răzgândiră, şi, până la urmă, fratele mijlociu începu să-i dea curaj fratelui cel mare să se ducă tară teamă, a doua zi de dimineaţă, la uriaş.

— Ce Dumnezeu? zicea el. Trebuie să aibă şi uriaşul o picătură de suflet omenesc. Şi poate că nu se va întâmpla nimic rău.

Până la sfârşit, a doua zi de dimineaţă, fratele cel mare plecă, deşi nu cu toată inima, ducându-i uriaşului bucatele pe care le aştepta. Iar, de frică, bietul băiat, aproape că nu mai auzea şi nici nu mai vedea. Ajunse totuşi la palat. Intră înlăuntru şi îl văzu pe uriaş lungit pe pat. Abia se deşteptase din somn.

— Du-te afară, îi strigă el. Şi cât mă hrănesc cu ce mi-ai adus tu, fa focul sub cazanul cel mare.
Şi anunţă-mă când a dat apa în clocot.

Păstorul, îngheţat de spaimă, împlini porunca. Şi, când apa începu să dea în clocot, îl vesti pe uriaş. Nămetenia se ridică din pat, îl prinse în pumn pe păstor şi îi suci gâtul. Capul i-l aruncă de-o parte. Iar trupul i-l fierse, i-l mâncă şi, pe urmă, luându-şi un toiag, plecă spre locul unde fratele cel mijlociu îşi păştea turma.

— Aşadar, tu eşti fratele aceluia care a venit la mine? glăsui el.

— Eu sunt!... murmură mijlociul, cu groază.

— Foarte bine. Taie-mi deci, ca şi el, şapte oi grase şi îngrijeşte-te să-mi dai, pe deasupra, şapte putini cu brânză şi şapte hârdaie cu lapte. Am mâncat foarte puţin astăzi de dimineaţă şi mă simt cam slăbit!

Ca un hămesit, înghiţi, după aceea, uriaşul, cât te-ai şterge la ochi, carnea celor şapte oi, laptele din şapte hârdaie şi brânza din şapte putini, se şterse la gură şi rosti:

— Gustarea, pe care mi-ai dat-o, deşi cam pe sponci, mi-a plăcut. Mâine de dimineaţă să te înfăţişezi la mine, cu alta la fel. Dacă nu vii, te voi răpune ca pe-o muscă.

Uriaşul plecă; iar păstorul se întoarse cu oile la târlă, plângând şi jeluindu-se.

— Vai de mine şi de mine... Uriaşul l-a răpus, tară îndoială, pe fratele nostru şi acum mi-a venit şi mie rândul!

în dimineaţa următoare, se gândi însă că, ori de va merge, ori de nu, moartea tot îl pândeşte. Să- şi încerce deci norocul. Luă cu el bucatele cerute de uriaş şi porni, clătinându-se de teamă, spre palat.

Bineînţeles că soarta lui nu fu mai bună decât aceea a fratelui cel mare. Uriaşul îi suci gâtul, îi azvârli capul, dar îi mâncă trupul. îşi luă, pe urmă, toiagul şi plecă spre locul unde, în acea zi, îşi păştea oile fratele cel mic, singurul rămas în viaţă dintre tustrei. Şi uriaşul îl întrebă cu glasul lui tunător:

— Ascultă, mititelule! Eşti şi tu frate cu ceilalţi doi păstori, care au venit la mine?

Vocea uriaşului izbucni atât de tare, încât păstorul fu zvârlit, ca şi cum ar fi fost luat de un vânt puternic, până într-un gard de spini.

Dar, odată ajuns acolo, se agăţă de spini, se ţinu bine şi strigă cu semeţie:

— Sunt. Şi ce dacă sunt? Asta nu te îndreptăţeşte, boier Suflă-vânt, să te porţi cu atâta grosolănie!...

Uriaşul nu era deprins să i se dea un asemenea răspuns şi rămase puţin năucit. Dar, imediat, porunci aspru:

— Acum, lasă vorba şi taie-mi şapte oi, cele mai grase. îngrijeşte-te şi de lapte şi brânză, din destul. Căci sunt al dracului de înfometat!

— Ai puţină răbdare, strigă iarăşi băiatul, boierule Munte-de-came, că doar n-ai avea jăratic în pântec.

Uriaşul rămase iar năucit, dar din nou îşi veni în fire şi porunci:

— Numaidecât să-mi pregăteşti gustarea de dimineaţă, stârpitură obraznică, altfel te zdrobesc între degete.

Păstoraşul văzu că uriaşului nu-i ardea de glumă şi se gândi că putea să se sfârşească totul foarte rău, dacă mai întindea coarda. Tăie oile, fără însă să se grăbească. Aduse, cât putu mai încet, cele şapte hârdaie cu lapte şi tot atâtea putini cu brânză. Şi le dădu pe toate uriaşului.

Nămetenia le înghiţi, cât te-ai şterge la ochi, şi-i porunci:

— Mâine, să vii şi tu la mine cu gustarea de dimineaţă. Şi dacă nu m-asculţi, ai s-o păţeşti rău!

— Am să viu, n-avea teamă, îi răspunse băiatul. Nu e nevoie să m-ameninţi.

Iar în sinea lui îşi adăugă:

„Dar ai să vezi tu pe dracu, uriaş căpos ce eşti! O să te lecuiesc eu de-atâta răutate. Şi toată puterea pe care o ai n-o să-ţi slujească la nimic”.

îşi făcu apoi, în minte, un plan, asupra celor pe care le avea de făcut a doua zi de dimineaţă.

Turma era păzită de trei câini de nădejde, care rupseseră blănurile tuturor lupilor câţi se încumetaseră să se apropie de stână. Unul dintre câini se numea „Vezi bine”, altul „Ascultă bine” şi cel de-al treilea „înhaţă-l bine”. Câinii erau dresaţi să asculte şi să împlinească nu numai poruncile, ci şi cel mai mic semn al oricăruia dintre cei trei fraţi. Şi băiatul se hotărî să-şi ia câinii cu el.

Luă, după aceea, şapte piei de oaie. Le tunse, le răzui de lână şi carne şi le cusu în aşa fel, încât să iasă din ele un fel de pâlnie cu două guri. Şi, când termină treaba, înşfăcă putinile cu brânză, hârdaiele cu lapte şi carnea celor şapte oi. Luă cu el şi pâlnia făcută din piele. îşi chemă cei trei câini şi pomi spre palat, cu mult înainte de a se lumina de ziuă.

La ceasul când păstorul cel mic ajunse la palatul uriaşului, acesta încă dormea. Sforăia atât de cumplit, încât doi plopi înalţi, care se aflau în faţa ferestrei sale, se clătinau, când într-o parte, când în cealaltă, ca şi cum ar fi fost zguduiţi de vânt.

Păstorul cel mic îşi lăsă afară câinii şi intră în palat.

Când deschise uşa sălii unde dormea uriaşul, acesta tocmai îşi trăgea răsuflarea şi băiatul se pomeni purtat, ca un fulg, prin furtună, până la gura lui. Stătu astfel, puţin, pe buza de sus a acestuia, până când nămetenia, dându-şi iarăşi afară aerul din plămâni, îl azvârli şi pe el înapoi, prin văzduh, până lângă uşă.

Se prinse bine de ivărul uşii şi strigă din răsputeri:

— Boier Lenevilă, ţi-am adus gustarea de dimineaţă!

Uriaşul făcu ochi şi se uită, supărat, în jur, neînţelegând cine îndrăznea să-l turbure, cu un glas atât de ascuţit, încă înainte de a răsări de-a binelea soarele. Era foarte somnoros în ziua aceea şi pentru un moment nici nu reuşi să-şi amintească de păstorul cel mic, căruia îi poruncise să vină la sine.

în sfârşit, îl zări, spânzurând, ca un greier, de ivăr; îşi aminti de el; râse şi îl luă peste picior:

— Tu eşti, măi, Fărâmiţă-de-furnică? Ia apucă-te şi fă focul sub cazanul cel mare. Iar, când o da apa în clocot, cheamă-mă.

Apoi se întoarse pe partea cealaltă şi adormi din nou.

Păstorul se lăsă să cadă de pe ivăr, ieşi afară şi puse apa la fiert.

După ce fierse apa, îşi umplu cu polonicul o oală mare, îşi luă şi pâlnia din piei de oaie şi se întoarse în sala unde dormea uriaşul.

Se strecură, prin sală, pe lângă pereţi, târându-se aproape pe burtă, ca să nu-l poată lua vântul, care izbucnea odată cu respiraţia blestematului de uriaş, şi ajunse lângă locul unde acesta dormea. Se urcă, pe nesimţite, până la fruntea lui, şi, potrivind cum se cuvine pâlnia, îi turnă toată apa clocotită în ochi.

Phiii! Ce mai săritură făcu în clipa aceea uriaşul şi cum mai începu să urle!...

Păstorului, care avea atâtea să-i plătească, îi era mai mare dragul să-l vadă. O luă la fugă până lângă uşă şi, după ce se încredinţă că duşmanul său orbise, îl întrebă:

— Cum îţi place gustarea pregătită de mine, boier Pântec-fără-fund? Nu cumva ţi se pare cam fierbinte?

Uriaşul, auzindu-l, se prăvăli asupra uşii; dar păstoraşul şi ţâşnise afară, luând-o, la vale, pe scări, şi strigând:

— Am să-ţi plătesc moartea fraţilor mei, uriaş nemilos ce eşti!...

— Te prind eu! răcni uriaşul şi începu să tropăie, după băiat, pe scări; însă, deodată, se împiedecă şi se prăvăli, de-a rostogolul, până în pivniţă.

în pivniţă îngrămădise uriaşul o mulţime de nuci. Băiatul, care se coborâse şi el, după uriaş, luă o nucă şi o azvârli într-unul din pereţi.

Uriaşul se repezi, după zgomot, într-acolo. Băiatul luă altă nucă şi o aruncă în peretele vecin, făcându-l iar pe uriaş să alerge încotro auzea zgomotul. Şi, tot aşa, îl goni bine vreo două ceasuri, până se sătură de jocul acesta şi ieşi afară, chemându-l pe acela care-i mâncase fraţii să vină după el.

Afară, începu să-l necăjească iarăşi, strigându-i:

— Uite-mă... aici sunt!

Uriaşul se repezea să-l prindă. Dar băiatul ştia de fiecare dată să se ferească şi mereu îi scăpa printre degete, făcându-l să turbeze, de furie, că nu putea pune mâinile pe el.

Numai că nici uriaşul nu era lipsit de viclenie. Scoţându-şi, din buzunar, un inel mic de aur, i-l aruncă băiatului, spunându-i:

— M-ai învins. Şi, ca semn al biruinţei tale, îţi dau inelul acesta de aur.

De data asta, băiatul nu cugetă îndeajuns. Inelul lucea în iarbă, deosebit de frumos. îl ridică şi îl vârî în deget. Dar abia făcu greşeala aceasta şi îşi dete seama că nu se mai putea mişca din loc.

Inelul era vrăjit.

Băiatul gemu de mânie. Uriaşul îi auzi geamătul, se luă după sunet, şi era gata, gata să-l găsească. însă nici păstoraşul nu stătu pe gânduri. Picioarele nu şi le mai putea mişca, dar mâinile da. îşi scoase, cu mâna stângă, custura păstorească, din buzunar, şi îşi tăie degetul pe care pusese inelul. Iar degetul, cu inelul pe el, îl aruncă într-un lac foarte adânc, aflat în apropiere.

O luă, pe urmă, la fugă, înconjură lacul şi, de pe malul celălalt, strigă cât putu de tare:

— Vino după mine şi prinde-mă, dacă poţi, boier Orbecăilă!

Uriaşul, de atâta supărare, nu mai ştiu ce face şi o luă orbeşte, în direcţia dincotro se auzea glasul.

Tăie de-a dreptul prin lac şi, nevăzând pe unde trebuia să o ia, începu să se afunde, din ce în ce mai în adânc, până ce apa îi ajunse la gură. Şi, abia când îşi dete

seama că, numai un pas dacă mai făcea, s-ar fi înecat, se opri.

— Acum eşti în puterea mea! Numai eu te pot învăţa încotro s-o iei, ca să scapi cu zile. Şi, dacă nu-mi dai înapoi pe cei doi fraţi ai mei, ori rămâi aici cât e lumea, ori te scufunzi mai rău şi te îneci! îl ameninţă păstoraşul.

Uriaşul îşi dete seama că nu mai avea încotro şi îi răspunse:

— Trupurile celor doi păstori le-am mâncat, dar capetele lor se găsesc pe duşumeaua din bucătărie. într-un dulap, vei găsi un ou fermecat şi o nuia vrăjită. Atinge fiecare cap – în partea lui dinspre gât – cu oul şi apoi loveşte-l cu nuiaua. Şi fraţii tăi vor învia.

— Văd eu, pe dată, dacă m-ai minţit sau nu, zise băiatul şi îşi fluieră câinele, care purta numele de „Vezi bine".

— „Vezi bine", caută! îi porunci el câinelui.

Câinele descoperi numaidecât bucătăria. în bucătărie, sub o masă, erau azvârlite cele două capete şi, într-un dulap, oul fermecat şi nuiaua vrăjită.

Atinse cu oul capetele fraţilor săi. Le lovi cu nuiaua. Şi, din ele, începură să crească două trupuri.

Curând, în faţa sa, se iviră cei doi fraţi mai mari, teferi şi nevătămaţi, care nici nu-şi mai aminteau ce se petrecuse cu ei şi se mirau doar că-i durea puţin gâtul.

— Bucuraţi-vă, că aţi scăpat! le rosti Prâslea, sărindu-le de gât, fericit că-i vedea iarăşi în viaţă.

Şi, după ce le povesti ce se mai întâmplase, îi chemă după el, până la lacul unde uriaşul şedea, cu
apa până la gură, şi aştepta nemişcat.

— Uriaşule, i se adresă băiatul vrăjmaşului lor. întâia oară ai spus adevărul. Dacă mi-l mărturiseşti şi a doua oară, te iertăm şi facem pace cu tine, cu toate că tu ai vrut să ne răpui. Dacă nu, îţi pierzi viaţa.

— Ce mai doreşti? răcni la păstoraş uriaşul.

— Vreau să ne destăinui, cinstit, dacă se mai află, cumva, şi alţii din neamul tău, aici, în palat?

Uriaşul se gândi că a fi cinstit cu oamenii ar fi un păcat. Că dreptul lui e să-i ucidă şi să-i
mănânce.

— Nu mai este nimeni! minţi el, cu toate că, într-o temniţă de sub palat, se mai găseau o mulţime de alţi uriaşi, fraţi de-ai lui, pe care el îi învinsese într-o bătălie şi îi zăvorâse acolo, ca să poată stăpâni, singur, întreg acel ţinut frumos şi îmbelşugat.

„Când voi reuşi să ies din lacul acesta, socotea în sinea lui uriaşul, mă voi coborî la temniţă. Voi deschide uşa fraţilor mei. Cu ei am să închei pace; dar pe păstori, cu ajutorul lor, îi voi ucide şi îi voi mânca." Atâta că minciuna şi planurile sale ticăloase nu îi mai slujiră, de data aceea, la nimic.

Păstoraşul îşi fluieră tustrei câinii. Le porunci să scotocească toate ungherele palatului. „Vezi bine" alergă peste tot, dar nu descoperi nimic. „Ascultă bine" se opri însă, ciulindu-şi urechile, în dreptul unui perete de la temelia palatului.

Din acel loc, răsunau vaiete înfundate. Cei trei păstori luară cu ei făclii şi, după ce găsiră intrarea spre temniţă, coborâră pe trepte şi ajunseră la o uşă de fier, încuiată cu un lacăt de mărimea unei case.

Cum să deschidă un asemenea lacăt? Lui Prâslea îi veni ideea să încerce să desfacă lacătul cu nuiaua găsită în dulapul din bucătăria uriaşului. Iar gândul se dovedi bun. îl trimiseră pe „Vezi bine" să aducă nuiaua. Şi, când atinseră lacătul cu nuiaua, acesta sări de la locul lui. Dar, cum se deschise uşa, flăcăii se îngroziră de cele ce văzură înlăuntru. O droaie de uriaşi se luaseră la bătaie, pentru că, fiind flămânzi, doreau să se

mănânce între ei.

Uriaşii, văzând uşa deschisă, erau gata să se năpustească afară. Păstoraşul cel mic prinse de veste şi, fluierându-l pe „înhaţă-l bine”, îl asmuţi asupra cetei de uriaşi.

Muşcând pe unul, pe altul, câinele izbuti să-i ţină puţin locului pe uriaşi şi băieţii avură timpul să închidă uşa la loc.

Fratele cel mic atinse iar lacătul cu nuiaua şi temniţa se zăvori singură, ca mai înainte.

Uriaşii se năpustiră, din nou, unii asupra celorlalţi, omorându-se până la unul. Şi păstorii se întoarseră la uriaşul din lac.

— Mincinos neruşinat, îl certă Prâslea. Ai vrut să ne înşeli şi să te răzbuni pe noi, prin fraţii tăi. însă nu ţi-a mers. Suntem totuşi gata să te iertăm, dacă ne destăinui locul unde îţi păstrezi comorile.

Văzând uriaşul că nu va mai putea să se răzbune pe păstori, începu să-i ocărască, dând nebuneşte din mâini. Se mişcă din locul unde sta şi apa începu să-i intre în gură.

— Mai bine mor, decât să arăt oamenilor unde sunt comorile mele, bolborosi uriaşul, şi se înecă.

Păstorii au căutat, peste tot locul, comorile lui, dar nu le-au mai găsit.

Ei s-au mutat în palat şi, după ce şi-au găsit şi nişte mirese după plac, au trăit, tustrei, în cea mai deplină înţelegere, până la sfârşitul vieţii.

Au muncit cu râvnă, astfel că şi-au mărit necontenit turmele.

Iar bogăţia şi puterea lor a ajuns, în curând, atât de mare, că împăraţii şi regii erau bucuroşi să poată fi prieteni cu ei şi îi pofteau adesea, la ospeţele şi cumetriile lor.

Cârnăţarii la iad

poveste săsească

Trăiau, cândva, într-un oraş mare, doi fraţi, amândoi cârnăţari. Numai că unul era bogat şi celălalt sărac.

Pentru că fratele sărac, neavând nici unelte, nici bani, nu putea lucra singur, pe seama lui, se tocmise la cel bogat.

Muncea, în fiecare zi, până ce cădea frânt de oboseală. Iar la plecare, drept preţ al ostenelilor sale, bogatul nu îi dădea decât un singur cârnăcior, mare cam cât degetul mijlociu.

într-o zi, săracul, răzbit de foame, îl rugă pe bogat ca, măcar o singură dată, să-i mai dea un cârnăcior, pe deasupra.

— M-am ostenit destul, zise el, ca să merit o bucăţică mai mult.

Bogatul se supără. Mai luă un cârnăcior din cei mai proşti, din carne de vacă, i-l aruncă pe masă, însă îi spuse:

— Mai na un cârnăcior şi du-te cu el la dracu!

Săracul plecă liniştit acasă. Dormi, flămând. Se trezi în zori. îşi puse un cârnăcior în taşca de piele, pentru sine. Pe cel de-al doilea îl înfipse într-un băţ, pentru draci. Luă băţul pe umăr şi plecă spre iad.

Numai că iadul, aşa cum ştie oricine, este foarte departe.

Oricât se grăbi săracul, nu ajunse la porţile lui decât în dimineaţa următoare.

Dracii plecaseră la pădure, să taie lemne pentru foc şi nu era acasă decât bunica lor.

Aceasta privea tocmai pe fereastră, când îl văzu pe cârnăţarul cel sărac.

— Bună dimineaţa, mătuşico, o salută el prietenos. Cum o mai duci cu bătrâneţele?

— Destul de bine, copilul meu, îi răspunse bătrâna. Dar ce vânt te-aduce pe la noi? Că, prin aceste locuri, oamenii nu vin niciodată de bunăvoie.

— N-aş fi venit nici eu! îi mărturisi săracul. Dar m-a trimis stăpânul, fratele meu cel bogat, să vă aduc câmăciorul acesta!... Şi porunca nu puteam să i-o calc.

Omul îi întinse băţul în care era înfipt cârnăciorul. Bunica dracilor îl luă. îl mâncă. Se şterse la gură şi, drept mulţumire, îl pofti să se plimbe puţin prin iad.

— Am să fac lucrul acesta cu plăcere, rosti săracul. Afară este al dracului de frig. Şi aş dori să mă dezmorţesc lângă focul vostru, să-mi încălzesc şi cârnăciorul din taşcă, să mă odihnesc şi să mă hrănesc, pentru că n-am dormit şi n-am mai pus în gură nicio bucăţică, de ieri.

Bunica dracilor îl primi pe sărac cum nu se poate mai bine. Dar, cum începu să se însereze, îl ascunse sub pat, ca să nu dea de el feciorii şi nepoţii săi înfometaţi, când s-or întoarce acasă.

Curând, năvăliră dracii pe uşă. Şi, cum trecură pragul, începură să strige:

— Dă-ne de mâncare, bunicuţo!... Dă-ne de mâncare!... Phiii!... Ce tortură poate fi şi foamea asta!... Dar stai... stai... începură ei să adulmece peste tot, aici miroase şi a came de om, şi a câmaţi din came de vacă.

— A! se făcu bătrâna că-şi aminteşte. A fost pe-aici de dimineaţă, un cârnăţar sărac, dar a plecat de mult!

Şi, imediat, le aduse pe masă o oală aburindă cu bucate, din acelea cu care se hrănesc dracii.

Dracii se porniră să clefăie. Mâncară până se săturară. Se tolăniră pe pat, şi dormiră, sforăind, până dimineaţa. Când se treziră, aruncară o mie de stânjeni de lemne în flăcări. Şi porniră la pădure să taie alte o mie de stânjeni de lemne, pentru dimineaţa următoare.

După ce ei ieşiră cu gălăgie drăcească pe uşă, bătrâna îl scoase pe cârnăţarul cel sărac de sub pat şi-i spuse:

— Dinadins te-am ţinut până azi aici, ca să nu te întâlneşti, ieri, cu feciorii şi nepoţii mei pe cale şi să păţeşti vreun bucluc. Nici nu ţi-am spus ce primejdie te pândea, ca să nu te înfricoşezi. Acum însă poţi pleca, fără grijă. N-ai să-i mai întâlneşti pe niciunul dintre ei în dram. Şi, iată, acesta este darul meu, mai adăugă ea, întinzându-i un fir de păr, care-i căzuse celui mai mare dintre draci, în timpul nopţii, pe pernă. Doar după ce vei ajunge acasă ai să-ţi dai seama cât preţ are firul acesta de păr.

Săracul îi mulţumi, călduros, bătrânei pentru găzduire, şi, în bunătatea lui— pentru că avea o inimă cum nu se poate mai bună – îi rosti:

— Dumnezeu să te aibă în paza lui şi să se milostivească de tine, bunicuţo!...

Bătrâna râse şi închise poarta iadului în urma câmăţarului celui sărac. Iar acesta porni către oraşul lui, şi, pe măsură ce se apropia de casă, firul de păr creştea, creştea, până ce ajunse cam de mărimea unui par, din cei pe care se aşază fânul în stog. Şi era numai şi numai din aur curat.

Vă închipuiţi că, având atâta aur, ajunsese cel mai bogat om, nu numai din oraş, ci din întreg ţinutul, ba poate chiar din întreg comitatul în care locuia.

Fratele cel bogat, văzând lucrul acesta, simţea că plesneşte de necaz. Nu putea îndura gândul că altul să fie mai înstărit decât el. De aceea, după ce îl iscodi pe fratele său, cum făcuse de izbutise să ajungă la iad, îşi luă, într-o zi, cel mai mare cârnat, din carne de porc, pe care îl avea în prăvălia lui şi porni la drum.

Ajunse şi el – cum se întâmplase şi cu fratele său – abia după o zi şi o noapte, de mers zdravăn, la iad. Bunica dracilor era la fereastră şi privea.

— Ce faci acolo, vrăjitoare bătrână? o întrebă el, în râs, fără măcar să-i spună „ziua bună”.

— Aştept să-mi dai cârnatul acela mare şi gustos, din carne de porc, să-l mănânc! îi răspunse ea.

— Nu-ţi mai ascuţi dinţii ăia ai tăi, verzi şi găunoşi, se răsti bogatul. Cârnatul de porc, pe care l- am cărat atâta cale, nu este pentru tine, ci pentru blestemaţii tăi de feciori, ca să-mi dăruiască şi ei, în schimbul lui, un par din aceia cu care se clădeşte stogul de fân, însă din aur curat!...

— Vino înlăuntru, îl pofti bătrâna. Fiii şi nepoţii mei nu vor întârzia.

Cârnăţarul intră, se aşeză pe un scaun, cam în spatele uşii, şi acolo aşteptă, îmbufnat, toată ziua, gândindu-se, cu lăcomie, numai la stâlpul de aur pe care avea să-l primească.

Seara, când năvăliră dracii pe uşă, începură să strige:

— Dă-ne de mâncare, bunicuţo!... Dă-ne de mâncare!... Phiii!... Ce tortură mai poate fi şi foamea aceasta!... Dar stai... începură ei să adulmece, aici miroase a carne de om şi a cârnaţi de porc.

— Căutaţi în dosul uşii, le spuse bătrâna, necăjită de felul cum se purtase bogatul cu ea.

Dracii, înfometaţi, se repeziră la cârnăţar şi, cât ai clipi, îl sfâşiară în mii de bucăţele.

Aşa se făcu că omul, care fusese înainte sărac şi devenise bogat, îl moşteni şi pe fratele său cel hain. Dar, cu toate că devenise nespus de bogat, lecţia dată de bunicuţa dracilor îi servise, pesemne, şi lui, pentru că rămase un om de omenie până la sfârşitul vieţii.

Povestea celor cinci degete

poveste săsească

Se povesteşte că, într-o vreme, Pichi (degetul arătător), Lichi (degetul mijlociu), Cichi (degetul inelar) şi Michi (degetul cel mic) au plecat la plimbare, lăsându-l acasă numai pe Tochi (degetul cel mare).

Acesta îi sfătuise (răcindu-şi însă gura de pomană!) că nu era bine să plece fără el, deoarece puteau să întâlnească în cale tot felul de primejdii.

Ei, totuşi, neascultându-i sfaturile, porniseră la drum.

Pichi spunea:

— îmi iau eu sarcina să vă călăuzesc!

Lichi, fiind cel mai mare dintre tuspatru, adăuga:

— Conducătorul vostru însă am să fiu eu!

Cichi îşi da, la rându-i, importanţă:

— Dar avuţia o voi ţine eu!

Micuţul Michi nu se lăsa nici el:

— Iar când va fi nevoie de un sfat înţelept, vi-l voi da eu!

Merseră ei, merseră, în frunte, Pichi, după el, Lichi, urmat de Cichi (care purta un ineluş), şi, drept încheietor de rând, micuţul Michi.

După o vreme, nu prea îndelungată, ajunseră în dreptul unei ape.

Puntea fusese însă sfărâmată şi undele o duseseră la vale. O vreme, nu ştiură ce să facă. Se aşezară pe mal şi aşteptară ca apa să se scurgă, odată, toată. Numai că apa curgea mereu, fără să scadă şi nici măcar să se oprească. Atunci, isteţul Michi îl îndemnă pe fratele său Lichi:

— Tu, fiind mai mare, caută în susul apei dacă nu se găseşte vreo altă punte sau, cel puţin, vreun vad. în vremea asta, noi, ceilalţi, vom încerca să rostuim o barcă.

Zis şi făcut! Lichi plecă în susul apei; iar cei trei fraţi mai mici încercară să afle vreo bucată de lemn, din care să-şi facă o barcă. Spre norocul lor, găsiră, numaidecât, o nucă mare.

— Dacă am putea să şi desfacem această nucă, glăsui Michi, barca ar fi ca şi făcută.

Pichi şi Cichi apucară nuca din amândouă părţile. O apăsară cu putere şi – ce să vezi? – nuca se sparse, desfăcându-se în două.

Luară apoi una din cele două părţi, o goliră de miez şi o duseră până la apă.

Tocmai venea şi Lichi din susul râului.

— Nu este nicio altă punte şi nici vreun vad n-am găsit! îi înştiinţă el.

— Nici nu mai e nevoie! îi spuse, bucuros, Michi.

Se aşezară, cu toţii, în coaja de nucă.

Michi făcea pe cârmaciul bărcii şi ceilalţi trei vâsleau.

Se dădură, cu bine, jos din barcă, pe malul celălalt.

Acolo pătrunseră într-o grădină mare. în grădină era o donicioară cu miere.

Pichi se vârâ, lacom, în donicioară şi gustă mierea. Fiindcă era nespus de aromată şi dulce, se vârî iar şi iar, şi nu se mai sătura să mănânce.

Ceilalţi îşi pierdură răbdarea şi vrură să plece mai departe.

Numai Pichi nu se da dus de-acolo.

Lichi strigă la el să se astâmpere şi să iasă din donicioara cu miere. Cichi încercă să-l sperie, spunându-i că stăpânul grădinii îi va cere aur pentru cât a mâncat. Iar Michi îi aminti, ceea ce auzise şi el mai de mult, că, atunci când unul dintre fârtaţii plecaţi la drum nu îşi îndeplineşte îndatoririle, tuturor celorlalţi le merge rău.

Şi chiar atunci, când Michi vorbea, se ivi, în grădină, ursul, mormăind înfricoşător:

— Ha, hoţomanilor, v-am prins. Aşteptaţi voi puţin şi vă voi da atâta miere să n-o puteţi duce în spinare. Am să vă mănânc, îndată, pe toţi!...

Auzind ameninţările acestea, cei patru fraţi se înspăimântară atât de tare, că nu mai puteau nici să-şi deschidă gura. Cu chiu, cu vai, le reveni graiul. Căzură la picioarele ursului şi se rugară să-i ierte. Ziceau că ei nu avuseseră de unde să ştie că mierea era a lui.

Atâta doar că ursul nu voia să audă de nimic. Toate rugăminţile lor erau în zadar.

— Vă voi înghiţi unul după celălalt, pe toţi patru, mormăia el. Faceţi-vă rugăciunile, fiindcă vreau să încep!...

Deodată lui Michi îi veni un gând.

— Iubite domnule urs, începu el. Noi suntem, de fapt, cinci fraţi. Dar fratele nostru cel mare, Tochi, a rămas acasă. De vreme însă ce trebuie să murim, dorim să nu rămână nici Tochi în viaţă. I- ar fi tare urât singurel. Iată de ce am dori să fim, în ceasul morţii, laolaltă.

— Foarte bine... foarte bine... se bucură ursul. Aduceţi-l şi pe el să moară împreună cu voi.

Michi se repezi spre casă. Pluti cu barca, pe care o legaseră la ţărm, cu destulă greutate, căci era
acum singur. Ajunse acasă, într-un suflet, şi îl chemă pe Tochi în ajutor. Tochi, la început, se supără.

— V-am sfătuit de la-nceput! strigă el. Nu trebuia să plecaţi. Spălaţi-vă pe cap, cu ursul, cum ştiţi.

Dar toată zarva pe care o făcea era numai din gură. Din inimă cugeta altfel. Se înduplecă de
rugăminţile lui Michi. Luă o măciucă mare şi o porni, după fratele său cel mic, către grădina unde ceilalţi trei fărtaţi şedeau în paza ursului şi îşi aşteptau moartea.

Trecură apa cu barca. Intrară în grădină şi, la semnul lui Michi, săriră cu toţii pe urs.
Tochi îl lovi cu măciuca şi îl răpuse pe loc.

După aceea, râzând fericiţi, fiindcă scăpaseră cu bine din gheara morţii, se întoarseră acasă.

Din acea zi, cei patru fraţi n-au mai plecat nicăieri fără Tochi, care era cel mai puternic.

Din pricina aceasta nici nu li s-a mai întâmplat nimica rău.

Tot de atunci, cele cinci degete s-au orânduit astfel ca Lichi să rămână în mijloc (de aceea se şi numeşte degetul mijlociu), iar Tochi, cel gros la trup, şi Michi, cel subţirel, să stea de strajă pe margini (apărându-şi restul de fraţi, unul cu puterea şi celălalt cu isteţimea).

De altminteri, pe Michi îl întreabă toţi ceilalţi ori de câte ori se pune câte ceva mai greu la cale. Poate de aceea se şi obişnuieşte să se spună şi până astăzi, despre cineva căruia îi vine, vreodată, un gând dintre cele mai bune, că: „Asta i-a spus-o degetul cel mic!”...

Şi, iată, în felul acesta s-a sfârşit şi povestea despre cele cinci degete!...

Copacul minunat

poveste săsească

Un ciobănaş sărman[195] mergea toată ziua la păscut cu turma sa. într-o bună zi, pe când oile sale păşteau pe o pajişte întinsă, păstorul zări în depărtare un copac atât de mare şi frumos, încât nu-şi mai putu lua ochii de la coroana sa. Tot privindu-l uimit, păstorului îi veni ideea să meargă până la copacul acela minunat şi să se caţere în el. I-ar fi uşor, pentru că ramurile coroanei sale stufoase se ramificau spre cer ca scândurile unei scări. Ajuns lângă copac, îşi dădu păpucii jos şi începu să se caţere. Şi urcă, şi urcă din creangă în creangă fără încetare, nouă zile la rând.

La un moment dat, iată că se pomeni într-o poiană întinsă, în care se zăreau nenumărate palate arămii. Şi în spatele palatelor, era o pădure mare, numai cu copaci roşiatici din aramă, iar în vârful celui mai înalt copac era un cocoş de aramă, iar la baza arborelui era un izvor din care curgea aramă lichidă. Numai izvorul fremăta în tot ţinutul acela încremenit, altfel nu se zărea nicio suflare de om.

Văzând acestea, băiatul îşi rupse o creangă arămie dintr-un copac şi se apropie să-şi răcorească picioarele obosite la izvor. îşi muie picioarele în apa izvorului şi, când le scoase, mare îi fu mirarea văzând că picioarele sale erau acoperite de aramă. Fugi speriat înapoi la copacul minunat şi se uită încotro s-o apuce. Copacul se înălţa până departe, la cer, unde vârfurile i se pierdeau în nori.

Acolo sus trebuie să fie şi mai frumos, îşi spuse flăcăul, şi începu să urce din nou. Şi urcă, şi urcă fără oprire, încă nouă zile la rând, până dădu de o altă poiană întinsă, iar aici se întindeau numai palate de argint strălucitor, iar în spatele palatelor era o pădure mare, numai cu pomi de argint, iar în vârful celui mai înalt copac era un cocoş

---

195 „nu ştiu de va fi fost chiar feciorul acelui sărman pe care Domnul nostru Isus Hristos împreună cu Sfântul Petru l-au binecuvântat” – în varianta culeasă de Josef Haltrich, această digresiune deschide povestea, tăcând referire la un episod biblic

de argint. La poalele copacului era un izvor din care curgea argint lichid. Numai izvorul fremăta în tot ţinutul acela încremenit, altfel nu se zărea nicio suflare.

Când feciorul zări izvorul, alergă îndată într-acolo, să-şi spele mâinile obosite. Dar pe când îşi scoase mâinile din apa izvorului, palmele sale erau acoperite complet cu argint strălucitor. Speriat, fugi înapoi la copacul fermecat şi se uită iar încotro să apuce. Copacul minunat se înălţa până departe, la cer, unde vârfurile i se pierdeau în nori.

Acolo sus trebuie să fie şi mai frumos, îşi spuse flăcăul, şi începu să urce din nou. Şi urcă, şi urcă iar nouă zile la rând, până băgă de seamă că ajunse în vârful copacului. Iar acolo se deschise o altă poiană întinsă, unde se înălţau nenumărate palate, numai şi numai din aur. Iar în spatele palatelor era o pădure întinsă, cu copaci de aur, iar în vârful celui mai înalt copac era un cocoş de aur. Chiar la picioarele cocoşului susura un izvor din care curgea aur curat. Numai izvorul fremăta în tot ţinutul acela încremenit, altfel nu se zărea nicio suflare.

Fiind obosit, feciorul îşi rupse o creangă aurie dintr-un copac şi se apropie de izvor. îşi scoase căciula şi îşi muie părul în apa izvorului. Când se ridică, observă că pletele sale erau poleite numai şi numai cu aur strălucitor. îşi îndesă căciula pe creştet şi alergă înapoi la copacul fermecat, începând să coboare degrabă înapoi, spre pământ.

Şi coborî înapoi toată calea ce-o urcase, şi parcă nu mai simţea nicio urmă de oboseală. Dar când în sfârşit ajunse în poiana unde îşi lăsase turma, oile sale nu mai erau nicăieri. Privi înjur şi văzu deodată în o localitate. Atunci băgă el de seamă că ajunse de fapt într-un alt ţinut. Ei, oare ce-i de făcut acum? Se gândi el ce se gând, apoi se hotărî să meargă într-acolo şi să intre slugă la cineva înstărit. îşi ascunse cele trei ramuri în haină şi îşi făcu dintr-un petec o pereche de mănuşi, ca să-şi ascundă mâinile argintii.

Tocmai pe când feciorul ajunse în oraş, bucătarul regelui căuta o slugă credincioasă şi nu găsea pe nimeni potrivit. Dar iată că îi ieşi feciorul nostru în cale şi îl întrebă dacă nu vrea cumva să câştige bani frumoşi lucrând pentru el. Băiatul fu fericit din cale afară, dar îl rugă pe bucătar să îl primească numai dacă îl va lăsa să nu-şi scoată niciodată pălăria, haina, mănuşile şi cizmele. Bucătarului nu-i prea conveni condiţia asta stranie, dar cum nu găsea pe nimeni mai bun, trebui să consimţească. îl voi pune să lucreze numai în bucătărie, acolo oricum nu-l vede nimeni, îşi spuse bucătarul. Şi aşa lucrară împreună o bucată bună de vreme. Băiatul era harnic, punctual şi nu ieşea din vorba bucătarului, încât acesta îl luă la suflet.

Toate astea se întâmplau în vremea când în regat se perindau cavaleri şi grofi nenumăraţi, care încercau să urce Muntele de cristal în vârful căruia locuia fiica cea frumoasă a regelui, pentru a-i cere mâna. Mulţi cavaleri neînfricaţi şi-au încercat norocul urcând muntele alunecos, dar toţi sfârşeau rupându-şi gâtlejurile pe stâncile abrupte şi alunecoase. Auzind toate astea, băiatul nostru îl rugă într-o bună zi pe bucătar să-l lase să urmărească şi el ce se întâmplă la Muntele de cristal. Bucătarul fu surprins, dar îi dădu voie, avertizându-l numai să stea ascuns, ca nu cumva să-l zărească cineva. Băiatul făgădui şi merse la poalele Muntelui de cristal în vârful căruia locuia fata împăratului.

Acolo făceau deja coadă cavaleri şi prinţii, pregătiţi cu încălţări speciale şi armuri, pentru a urca pe Muntele de cristal. Nici nu ajunseră bine pe la mijlocul muntelui, când unul dintre ei alunecă şi se prăvăli de-a dura, încât îi doborî pe toţi ceilalţi la rând, astfel că mulţi pieriră pe loc. Văzând toate astea, feciorul nostru îşi spuse în gând: oare ce-ar fi dacă ai încerca şi tu? Nici nu-şi termină gândul, că îşi şi dădu haina, cizmele şi căciula jos, îşi luă nuieluşa de aramă cu el şi începu să urce pe muntele de cristal. Până să îl zărească cineva, flăcăul era deja departe, sus pe munte. Cavalerii se mirau la aşa o vedere şi nu le venea să-şi creadă ochilor. Băiatul urca pe munte curajos, iar cristalul

alunecos se prefăcea parcă în ceară moale sub picioarele sale de aramă, astfel că nici vorbă să alunece. Ajuns în vârful muntelui, îi dărui fete de împărat nuieluşa de aramă, apoi coborî de-ndată şi se făcu nevăzut, încât niciunul dintre cei prezenţi nu avea habar cine a fost curajosul tânăr.

Feciorul nostru îşi luă iar căciula, îşi puse cizmele şi îşi acoperi mâinile de aur cu mânuşi, apoi fugi în bucătărie. Nu trecu mult şi bucătarul veni să îi povestească băiatului minunea de care vorbea tot ţinutul: cum un fecior neasemuit de frumos, cu picioare de aramă, mâini de argint şi păr de aur urcă până sus pe muntele de cristal, îi dărui fetei de împărat o nuia de aramă, apoi coborî muntele cât ai clipi şi se făcu nevăzut.

Bucătarul îl întrebă pe fecior dacă văzuse şi el toate astea din ascunzătoarea lui. Băiatul spuse sincer: nu, n-am văzut toată întâmplarea, ci chiar eu am fost acela. Dar bucătarul neîncrezător pufni în râs şi spuse într-o doară: ei, asta-i bună „atunci eu aş fi un boier tare bogat.

A doua zi, se adunară şi mai mulţi cavaleri veniţi din toată lumea că să încerce să ajungă la fata împăratului de pe Muntele de cristal. Băiatul nostru îl rugă încă o dată pe bucătar să îl lase să meargă să privească totul din ascunzătoare. Nici de data asta bucătarul nu îl putu refuza, dar îl avertiză din nou să stea ascuns, ca nu cumva să îl zărească cineva. Băiatul făgădui încă o dată şi alergă în ascunzătoarea sa. Cavalerii se pregătiră din nou de urcuş, dar nici nu începură să se caţere pe Muntele de cristal, că şi alunecară toţi la rând, încât unii rămaseră pe loc fără suflare. Văzând astea, băiatul nu ezită şi îşi dădu iar haina, încălţările şi căciula jos, îşi luă nuiaua de argint şi începu să urce a doua oară pe muntele de cristal. Flăcăul urca liniştit şi fără teamă, de parcă muntele de cristal s-ar fi prefăcut în ceară moale sub paşii săi. Ajuns la fata împăratului, îi dărui acesteia nuieluşa de argint şi, înainte ca fata să îl apuce de mână, coborî ca fulgerul şi se pierdu în mulţime, îşi apucă hainele şi se grăbi spre casa bucătarului.

Nu trecu mult şi iată că bucătarul veni într-un suflet să-i povestească iar grozăvia ce se întâmplă, când feciorul neasemuit de frumos, cu picioare de aramă, mâini de argint şi părul de aur urcă a doua oară pe muntele de cristal şi îi dărui fetei de împărat o nuia numai şi numai de argint, iar apoi coborî cât ai zice peşte şi se făcu nevăzut. îl întrebă pe băiat dacă văzuse şi el toate acestea, iar băiatul îi răspunse şi de data aceasta foarte sincer: nu, n-am văzut totul, ci chiar eu am fost acela. Bucătarul pufni din nou în râs şi zise în glumă: ei, atunci eu aş fi un om tare bogat.

în a treia zi, cavaleri din tot ţinutul se adunară iar la poalele Muntelui de cristal, hotărâţi să-şi încerce încă o dată norocul. Feciorul nostru merse iar la stăpânul său şi îl rugă să îl lase şi pe el să vadă toată tărăşenia, iar bucătarul se învoi, dar îl avertiză să stea ascuns, nu care cumva să îl zărească cineva. Zis şi făcut, şi feciorul merse degrabă în ascunzătoarea sa. Ca şi până atunci, cavalerii încercară să urce stâncile alunecoase, dar de îndată se prăvăliră unii peste alţii la baza muntelui, iar unii îşi găsiră pe loc sfârşitul. Văzând toate acestea, băiatul îşi lepădă pe îndată mantaua, încălţările şi căciula, îşi luă nuiaua de aur şi începu să urce uşor ca un fulg pe Muntele de cristal. Pe măsură ce păşea, cristalul parcă se prefăcea în ceară moale, urmele paşilor săi rămânând în urmă, iar el urca sigur şi iute, până ajunse iar la fata de împărat. îi întinse fetei nuieluşa de aur, iar pe când aceasta îl apucă de mână, băiatul se şi făcu nevăzut, coborând ca fulgerul pe munte în jos. îşi luă din nou veşmintele cele vechi şi fugi înapoi la bucătărie, înainte ca cineva să îi dea de urmă.

Nici nu ajunse bine, că veni şi bucătarul acasă şi se apucă să îi povestească într-un suflet despre feciorul chipeş cu picioare de aramă, mâini de argint şi păr de aur care urcă din nou la fata împăratului şi îi dărui de data aceasta o nuia de aur. îl întrebă pe

feciorul nostru dacă văzu şi el minunăţia, iar băiatul răspunse sincer, ca de fiecare dată: nu, n-am văzut nimic, chiar eu am fost acela. Bucătarul nostru pufni din nou în râs şi spuse neîncrezător: ei, daca asta ar fi adevărat, eu aş fi un boier putred de bogat.

împăratul şi fiica lui erau însă tare trişti că feciorul cel chipeş dispăru de fiecare dată de parcă l- ar fi mâncat pământul. Aşa că împăratul dădu sfoară-n ţară: toţi feciorii din împărăţia sa să se arate negreşit la palat desculţi, fără mănuşi şi cu capetele descoperite. Aşa că toţi feciorii din împărăţie se perindară în şir prin faţa împăratului, dar numai de cel căutat nu era nici urmă. Când şirul se sfârşi, împăratul întrebă dacă într-adevăr fură toţi tinerii şi nu mai rămase în împărăţia sa vreun fecior care să nu se fi arătat la palat. Auzind acestea, bucătarul merse la împărat şi îi spuse umil: mărite împărate, mai este un fecior credincios şi harnic care îmi este slugă în bucătărie. Dar el sigur nu este cel pe care îl căutaţi, pentru că sărmanul are un chip atât de pocit, încât a intrat la mine în ucenicie numai cu condiţia să nu îşi dea niciodată jos haina, cizmele, mănuşile şi căciula.

Auzind acestea, împăratul vru să-l vadă cu ochii lui, iar fata sa îşi spuse bucuroasă în gând ba, s- ar putea să fie chiar el. Bucătarul trebui să rămână la palat, în timp ce împăratul trimise un servitor să îl aducă pe ajutorul său. Feciorul sărman era murdar ca vai de el. Văzându-l, împăratul în întrebă: eşti tu oare acela care a urcat de trei ori muntele de cristal, până la fiica mea? Da, mărite împărate, chiar eu sunt acela, răspunse sincer feciorul, şi i-am mărturisit asta de fiecare dată stăpânului meu. Auzind răspunsul băiatului, bucătarului i se muiară genunchii: dar cum îndrăzneşti să vorbeşti astfel? zise el indignat. împăratul îi porunci pe îndată feciorului: dă-ţi pe îndată căciula, mănuşile şi cizmele jos! De îndată ce băiatul îşi lepădă hainele ponosite, se arătă în toată frumuseţea lui: cu picioarele de aramă, mâinile de argint şi păru de aur strălucitor. îi ceru mâna fetei de împărat şi tot ţinutul sărbători minunea.

Se făcu numaidecât o nuntă mare, ca în poveşti, iar nu mult după aceea, împăratul bătrân îşi lăsă împărăţia în mâinile ginerelui.

Ei, acum crezi că eu am fost cel care a urcat de trei ori Muntele de cristal, îl întrebă feciorul pe bucătar. Dacă nici acum n-aş crede, oare ce aş mai putea crede oare? spuse bucătarul şi îşi ceru iertare pentru necredinţa lui. Acum vei fi în sfârşit un boier bogat, aşa cum ţi-ai dorit întotdeauna, şi vei conduce peste toţi bucătarii din împărăţie.

într-o bună zi, soţia sa, fiica împăratului, vru însă să ştie de unde a avut feciorul cele trei nuiele şi cum s-a pomenit el cu picioarele de aramă, mâinile de argint şi părul de aur. Asta îţi voi arăta, spuse tânărul împărat, şi vei vedea cu ochii tăi cum s-a petrecut totul. Băiatul vru să-şi ducă soţia la copacul minunat şi să urce împreună în cele trei coline fermecate ca să-i înfăţişeze toate acele minunăţii. Dar când ajunseră în câmpul unde păştea odinioară turma sa, nu mai era nici urmă de copac. Ba mai mult, întrebând înjur, nimeni nu văzuse şi nu auzise vreodată de aşa un copac minunat.

Balaurul de pe Valea Buii

poveste săsească

Valea Calvei sau Valea Buii, cum o ştiu localnicii, traversează o zonă extrem de frumoasă, şerpuind printre sate ce astăzi mai numără adesea doar câteva fumuri şi o mână de suflete: Metiş, Moardăş, Mihăileni, Buia, Boarta, Răvăşel.

Fumuseţea pitorească şi misterioasă a locurilor a trecut în numeroase poveşti sau legende din bătrâni, majoritatea uitate astăzi. Sunt fermecătoare deceuri, cum le numea Hasdeu, legende care răspund întrebării „Cum a ajuns ceva să existe?”. în lumea lor fabuloasă mişună zmei fioroşi, spirite ce bântuie fără hodină, grofi nemiloşi şi

matroane capricioase, stihii, blesteme care s-au pus de-a curmezişul rânduielii ţăranilor, în vremurile când oamenii puneau primele temelii prin locuri încă neîmblânzite. Aşa avem geneze miraculoase, trasee şi probe iniţiatice care explică apariţia sau dispariţia subită a unor locuri, metamorfoze ori forme ciudate de relief, punându-le pe toate sub semnul iraţionalului. Toate acestea ne poartă din real în imaginar, în timpuri când realitatea se prelungea firesc într-o lume populată de forţe şi duhuri care descindeau lejer în rândul muritorilor şi le puneau puterea la încercare. O oglindire a vieţii în moduri fabuloase, cum sună cunoscuta definiţie călinesciană a basmului, care vehiculează înţelesuri adânci despre viaţă şi rosturile ei.

Este cazul şi vechii denumiri germane a Văii Buii, Kaltbachtal (Valea rece), despre care bătrânii povestesc că şi-ar fi primit numele de la un balaur uriaş care trăia odinioară aici, laolaltă cu oamenii. Legenda Văii Buii, ca multe legende, are un sens etiologic, tinzând să explice elemente ale realităţii (apariţia, aspectul şi numele german al văii), apelând la un repertoriu de elemente fabuloase şi supranaturale.

Se spune că în vremurile de demult, pe când oamenii se ciomăgeau toată ziua cu felurite dihănii, zmei, zgripţuroaice şi uriaşi năprasnici, trăia prin aceste locuri un balaur fioros. Namila era atât de grasă şi de mare, că trupul îi începea cam pe unde-ar fi acum Şeica Mare, iar coada-i ajungea până hăt pe la Agnita. Când dormea, se dezlănţuia întotdeauna o vreme cumplită, iar răsuflarea lui era rece ca viforul, încât îngheţau pe îndată toate râurile şi pâraiele din jur, chiar de-ar fi fost în arşiţa verii.

Balaurul molâu dormea tolănit pe burtă, se mişca greoi şi sforăia de răsuna văzduhul. Când îi era foame, înfuleca un bou întreg odată şi nu de puţine ori se auzea de cutare şi cutare care ar fi sfârşit în burta balaurului. Era atât de puternic, încât oamenii nu au găsit nicio cale să-şi măsoare puterea cu el. Văzând că nu găsesc chip să-i facă de petrecanie, oamenii s-au lăsat păgubaşi şi au început să ocolească valea îngheţată, mai ales din cauza gerului năprasnic care făcea să nu mai crească nimic prin aceste locuri.

Dar iată că se dezlănţui cândva o vreme groaznică. Văzduhul se întunecă deodată, norii negri ameninţători acoperiră valea, fulgere groaznice spintecau cerul. Balaurul deja bătrân căzu în somn de moarte. Era semn că balaurul îşi dădea duhul şi pământul se cutremura din toate încheieturile odată cu el. Nu dură mult şi muri balaurul, dar nu fu chip ca cineva să-i poată urni leşul slăninos din loc, aşa că îl lăsară acolo unde trăise toată viaţa.

Cu timpul, furtunile au adus praf şi nisip care au îngropat corpul balaurului, apoi vântul l-a acoperit cu pământ, din care au început să se înalţe creste şi dealuri, să crească pomi şi arbuşti, ca peste o vale. Pe unde i se înşira pe vremuri şira spinării, şerpuieşte acum o cale, iar de o parte şi de alta a ei se înalţă munţi şi dealuri, care se cunoaşte limpede că au fost odată coastele balaurului. Pe partea umbroasă a munţilor se întind acum păduri nesfârşite, iar pe partea însorită, viile mănoase cărora li s-a purtat numele.

Se spune că în 1489, când Ştefan cel Mare a primit de la Matei Corvin Cetatea de Baltă, oamenii l-au îmbiat pe domnitorul moldovean cu vin straşnic de 100 de ani provenind de-aici, din Valea Buii. Dar asta e o altă poveste.

Şi aşa au numit saşii locurile acestea Kaltbachtal, Valea rece cum am tălmăci noi, iar la români a rămas numele de Valea Cal vei sau Valea Buii.

Este interesant că tot prin aceste locuri, a existat cândva un sat căruia românii îi spuneau Calvasăr, care vine clar de la germanul Kalt Wasser (apa rece), sat care a fost cu timpul, pe la începutul secolului XX înglobat în Şeica Mare.

Câţi pomi şi boabe mustoase de struguri, tot atâtea legende şi poveşti înţesau odinioară Valea Buii. Unele au pierit odată cu bătrânii satelor, altele s-au mistuit

odată cu zidurile castelului din Buia sau din Boarta, altele bântuie încă purtate de duhuri care stăruie prin aceste locuri. Căutând şi mergând pe urmele lor, putem găsi indicii despre rosturi şi locuri, despre oameni şi evenimente de odinioară. Şi aşa vom afla poate şi câte ceva despre rostul nostru de astăzi.

Feciorul cei viteaz şi lebăda

poveste săsească

Se povesteşte că o femeie sărmană avea un singur fecior, dar acesta era foarte îndrăzneţ şi puternic.

într-o bună zi, flăcăul se, hotărî să plece în lume şi să-şi caute norocul, să i-l ducă şi măicuţei sale. După ce făcu pregătirile trebuitoare, porni la drum.

Merse ce merse, până ce poposi pe moşia unui mare boier. Acolo se tocmi pe vreme de un an.

Odată, cam prin vremea strânsului bucatelor de pe câmp, tocmai când anul de slujbă se împlinise, băiatul zări o pasăre mare, albă şi de o frumuseţe neînchipuită, coborându-se într-un lan de grâu.

Uimit de frumuseţea şi albeaţa ei, flăcăul o luă la fugă spre locul unde coborâse pasărea, cu gândul s-o prindă. Dar pasărea se ridică, uşor, în văzduh, şi se îndreptă, în zbor, către o pădure învecinată. Flăcăul îşi continuă goana către pădure, căutând-o prin toate părţile; însă, oricât se osteni, de urmele păsării nu mai izbuti să dea.

De altminteri, începuse să se şi însereze. Se rătăcise şi nu mai ştia încotro s-o apuce, când văzu, în depărtare, o luminiţă. Porni grăbit într-acolo şi, nu în multă vreme, ajunse în faţa unui castel.

Castelanul era un bătrân singuratic, care tocmai îşi pregătea cina. Băiatul i se înfăţişă, îi povesti cine era şi ce căuta şi, fiind nespus de ostenit, se rugă de castelan să-l adăpostească pentru o noapte.

Bătrânul primi să-i dea flăcăului adăpost şi apoi îi grăi:

— Dacă te-ai învoi să mă slujeşti un an întreg, cu credinţă, eu te-aş putea ajuta, în schimb, să afli pasărea pe care ţi-o doreşti şi despre care ţi-aş putea spune, încă de pe acuma, că este o lebădă.

Flăcăului atâta îi trebui.

— Trimise să-ţi fiu slujitor, îi răspunse el, numai să pot dobândi lebăda cea atât de albă şi minunată!

în dimineaţa următoare, bătrânul îl chemă pe flăcău şi-i spuse:

— Eu trebuie să plec. Am o mulţime de treburi şi nu mă voi mai putea înapoia acasă decât deseară, foarte târziu. în lipsa mea, să ai grijă de casă. îţi încredinţez cheile tuturor încăperilor.. Poţi să deschizi oricare dintre uşi. Numai în încăperea din fund să te fereşti să intri...

Flăcăul luă cheile şi, dând ascultare poruncilor bătrânului, după plecarea acestuia, îndeplini toate muncile pe care le avea de făcut. Descuie, în acest scop, fiecare cameră, la rând; dar se feri, ca de foc, să pătrundă în încăperea din fundul castelului, după cum îi atrăsese atenţia, la plecare, bătrânul, în mod deosebit.

Castelanul, într-adevăr, nu se întoarse decât foarte târziu, în toiul nopţii. îşi cercetă castelul în amănunţime şi îl lăudă pe băiat, pentru că îi dăduse, în totul, ascultare.

La fel se petrecură lucrurile şi în ziua cealaltă, ca şi în toate zilele care urmară. Bătrânul pleca în zori şi, înainte de plecare, îi da, mereu, aceleaşi porunci.

Multă vreme, flăcăul nici nu se gândi la încăperea în care-i era oprit să intre.

Trecuse aproape şi anul acesta de slujbă. Nu mai avea de stat decât o săptămână, când începu să-l macine curiozitatea. „Ai stat atâtea luni în slujba bătrânului castelan, îşi spunea el. Curând vei pleca. Şi n-ai avut şi tu parte să-ţi arunci măcar o privire asupra comorilor, care, desigur, se găsesc ascunse acolo, în încăpere.

Gândurile acestea, odată iscate, nu-i mai dădură pace, frământându-l necontenit.

în sfârşit, sosi şi ultima zi dinaintea plecării. Băiatul nu se mai putu stăpâni. Se duse până lângă uşa pe care n-avea voie s-o deschidă. Pe de-o parte ar fi vrut să intre, pe de alta, nu.

Se zbuciumă îndelung, până ce simţi că nu se mai poate stăpâni. Se hotărî să intre fie ce-o fi.

Vârî cheia în broască şi deschise.

în faţa ochilor săi uluiţi se ivi o sală largă, în mijlocul căreia se afla un lac cu o limpezime de cristal. Deasupra lacului, se vedea cerul albastru şi senin. Iar în apă se scăldau trei fete, una mai frumoasă decât cealaltă.

Cum îl zăriră pe flăcău, fetele se prefăcură în tei lebede albe ca neaua şi, bătând din aripi, se ridicară în văzduh, pierind, curând, în depărtări.

Abia de astă dată flăcăul îşi dete seama că a făptuit o mare greşeală şi, cuprins de nelinişte, ieşi din încăpere, încuind-o la loc. Seara, de cum se înapoie bătrânul, flăcăul îi căzu la picioare şi-i mărturisi:

— Stăpâne, ţi-am călcat porunca. Ai tot dreptul să mă pedepseşti.

Bătrânul însă, mulţumit că băiatul îi destăinuise cu atâta sinceritate greşeala săvârşită, în loc să se supere, îi glăsui prietenos:

— Pentru că te căieşti, am să te iert. Nu-ţi voi mai da pedeapsa pe care-o meriţi. Dar, dacă totuşi îţi mai doreşti lebăda minunată, va trebui să mai îmi slujeşti încă un an întreg, cu credinţă.

Ascultându-i cuvintele, băiatul simţi că i se ia o piatră de pe inimă. Ştia că era vinovat. Aşteptase o pedeapsă grea. Şi-n loc de asta, bătrânul îi da şi mai departe prilejui să-şi dobândească pasărea minunată, pe care şi noaptea şi-o visa.

Primi, deci, să rămână în slujbă încă un an. Şi, de atunci înainte, ispita de a deschide uşa nu mai avu nicio putere asupra lui.

Anul trecu destul de greu; cu toate astea trecu, şi, într-o dimineaţă, bătrânul castelan îl chemă. Luă cheile cu sine şi îl pofti pe băiat să-l urmeze până-n încăperea în care, până atunci, îi fusese oprit să pătrundă.

Acolo sclipea lacul. Cerul se vedea la fel de senin. Şi, în apa cu limpezime de cristal, se scăldau cele trei fete, una mai frumoasă decât cealaltă. Fetele, de cum deschise bătrânul uşa, se prefăcură în lebede şi zburară. Bătrânul însă zâmbi şi-l întrebă pe flăcău:

— Care dintre cele trei fete prefăcute în lebede, ţi-a plăcut cel mai mult?

— Mai mult şi mai mult, răspunse sfios băiatul, mi-a plăcut cea mai mică dintre ele. Am şi recunoscut-o. Ea a fost lebăda care s-a coborât, cu doi ani în urmă, în lanul de grâu.

— Dacă ea ţi-a plăcut, grăi bătrânul, şi pentru că ai recunoscut-o, ascultă-mă bine şi fă întocmai ce te-nvăţ.

— Voi face întocmai ce mă-nveţi, îi răspunse băiatul.

— La coborârea serii, întoarce-te în sala aceasta, a cărei uşă voi lăsa-o deschisă. Caută sub patul de colo. Vei găsi trei cutiuţe. Tu s-o iei pe cea care se află în colţ şi să mi-o aduci mie.

Nici nu se poate povesti cu câtă nerăbdare aşteptă. Băiatul să vină seara. Şi, de cum începu să se înălbăstrească văzduhul, se repezi, înapoi, în sala cea largă, căută sub pat, găsi cutiuţele, o luă pe cea din colţ şi i-o duse bătrânului.

— Acum, rosti castelanul, ia cutiuţa cu tine şi porneşte spre casă. Fecioara pe care ai îndrăgit-o va veni după tine. Numai un lucru să bagi bine de seamă. în tot timpul cât vei călători şi până vei ajunge acasă, să nu întorci capul, orice-ar fi să se-ntâmple. Pe urmă, după ce vei ajunge casă, o vei putea ruga pe mama ta să-ţi pregătească nunta, cu fata pe care o iubeşti. Dar îţi atrag luarea- aminte... păzeşte cutiuţa ca pe ochii din cap. Nu te învoi, pentru nimic în lume, s-o încredinţezi miresei tale, chiar dacă ea te-ar ruga în genunchi şi cu lacrimi în ochi, altminteri o vei pierde şi pentru totdeauna!

Plutind în al nouălea cer, flăcăul îi făgădui castelanului că nu-i va ieşi din cuvânt. îşi luă înapoi cutiuţa şi plecă la drum.

Cea dintâi poruncă o împlini cu destulă uşurinţă. Deşi îl chinuia curiozitatea, nu se întoarse, nici măcar o singură dată, s-o privească pe fată. Ştia doar foarte bine ce păţise pentru neascultarea lui şi se învăţase minte.

Abia când calcă pragul casei părinteşti, îşi întoarse, repede, capul şi o văzu pe fata cea frumoasă venind spre el. Ea îi căzu la piept şi o îmbrăţişă.

Fecioara purta un veşmânt alb şi era mai frumoasă decât o zi senină. Iar băiatul nu se mai sătura s-o privească.

Se făcu apoi logodna. Băiatul era cum nu se poate mai fericit; dar fata, curând după logodnă, începu să se întristeze. Umbla mereu abătută. Mâhnirea ei întuneca flăcăului toată bucuria.

Atunci, el începu să se frământe, gândindu-se în ce chip ar putea s-o înveselească pe iubita sa din nou. Născoci, în scopul acesta, felurite jocuri. Se strădui s-o facă să râdă. însă totul fu în zadar. Niciun zâmbet nu mai înflorea pe buzele ei.

— O! Aş da orice pe lume, numai să te văd iarăşi zâmbind, îi spuse el într-o zi.

— Dacă-i adevărat că eşti gata să-mi dăruieşti orice pe lume, glăsui fata, iată, îţi cer un singur lucru, care-i chiar în stăpânirea ta şi deci îţi este foarte uşor să mi-l dai.

— Rosteşte numai un cuvânt, ce anume îţi doreşti, şi dacă este-n stăpânirea mea, sunt gata să ţi-l dau numaidecât, se pripi el.

— Ei bine, rosti fata. în cutiuţa pe care ţi-a dat-o bătrânul castelan se găsesc nişte rochii de-o rară frumuseţe. Te rog să mi-o dăruieşti.

Flăcăul, auzind rugămintea logodnicei sale, se făcu alb la faţă, de mâhnire. în sinea lui se întreba: cum de fusese atât de prost, încât să-i facă bătrânului o asemenea nechibzuită fagăduială?

Cuvântul pe care şi-l dăduse îl lega de mâini şi de picioare, alunga de pe chipul dragei sale zâmbetul şi avea să-i aducă numai nenorocire.

Multă vreme şovăi flăcăul, nehotărât, între a-i împlini sau a nu-i împlini iubitei sale rugămintea. Foarte multă vreme...

Până la urmă birui dragostea cea mare pe care i-o purta fetei. Deşi avea amare mustrări de cuget, se hotărî să deschidă cutiuţa. încercând să se încredinţeze că nu se va petrece, după aceea, nimica rău, îşi spuse: „Ce se poate întâmpla? Să mor? Să piară cutiuţa din mâinile mele? Nu cred că poate fi cu putinţă niciuna, nici cealaltă. Deci, s-o deschid”.

Cu toate astea, prevăzător, înainte de a lua în mâini cutiuţa, închise, cu grijă toate uşile şi ferestrele. Pe. Urmă; luă cutiuţa şi, cu inima bătându-i, o deschise. înăuntru se găseau o mulţime de
rochii frumoase, foarte mici, care, însă, dacă erau luate în mâini, căpătau mărimea obişnuită a unui trup de fată.. Logodnica lui alese cea mai frumoasă dintre rochii. Cântând cu glasul ei dulce, fata îmbrăcă rochia.

Când, iată, într-o clipă, ea se preschimbă în lebădă, se zbătu puţin, speriată, prin încăpere, şi, zărind căminul, se avântă în el, se înălţă prin horn, se ridică în văzduh şi se depărta spre zări.

Băiatul, cuprins da o disperare fără margini, se repezi la fereastră. Dar pasărea nu se mai vedea decât ca un mic punct negru, gata şi el să piară, în cerul tară nori.

Cu inima oprită, de spaimă şi durere, alergă, într-un suflet, până în pădurea unde se găsea castelul. Bătu la porţi, intră şi se prăbuşi la picioarele bătrânului, povestindu-i câte se petrecuseră.

Bătrânul îl ascultă, în tăcere, cu trăsăturile feţei asprite, dar, până la urmă, grăi:

— Logodnica ta nu este aici!

— Dar unde e? Dacă ştii, spune-mi, rogu-te, unde e! Mă voi duce s-o găsesc, chiar dac-ar fi nevoie să merg până la capătul lumii. Fără ea nu mai pot trăi. îmi este mai dragă decât lumina ochilor.

înduioşat, bătrânul îi răspunse:

— Fata pe care-o iubeşti atât de mult se găseşte, într-adevăr, foarte, foarte departe, peste râuri şi munţi, într-o insulă întinsă, plină de lumină şi comori, din mijlocul unei mări, în paza unui balaur cu şapte capete. Până la insulă nici nu este, în chip firesc, cu putinţă să ajungi. Şi chiar dacă, printr-o minune, ai reuşi s-ajungi la insulă, pe fată nu vei izbuti s-o salvezi, pentru că balaurul este înfiorător de puternic, şi el te va ucide!

Toate aceste pericole şi greutăţi de care-i vorbea bătrânul nu izbutiră să-l descurajeze pe băiat. El îi mulţumi bătrânului pentru lămuriri. Se înapoie acasă. îşi luă, într-un sac, toate veşmintele şi încălţările pe care le avea. Şi plecă în căutarea copilei iubite.

— Drumul prin lume, peste râuri şi peste munţi, dură şapte ani. Toate hainele şi încălţările i se rupseră, în cursul acestei nespus de grele călătorii, învinse sute şi mii de piedici. Şi, istovit peste măsură, abia mai putea să se târască pe cale. Iar drumul se arăta încă lung, şi marea cea largă încă nu se vedea în zare.

Continuă, cu toate astea, să meargă până ce-şi slei şi ultimul strop de putere. Şi numai când simţi că picioarele nu-l mai ajutau să facă niciun pas, se opri la poalele unei coline, gândindu-se că va închide ochii acolo.

Ştia că va muri, când, pe neaşteptate, auzi o mare gălăgie. Glasurile, care făceau gălăgia aceea îngrozitoare, se apropiau de locul unde sta el trântit într-o rână, gata să-şi dea sufletul. Băiatul se încorda, deschise ochii şi văzu, înaintea lui, trei uriaşi care trăgeau de un cufăr, smucindu-l de la unul la celălalt. Flăcăul se încorda şi mai mult şi izbuti să-i întrebe pe cei trei uriaşi care era pricina vrajbei dintre ei.

— Eh! strigară uriaşii. Ne certăm pe trei lucruri, aflate aici în cufăr. Sunt lucrurile cele mai de preţ de pe lume. O mantie, cu ajutorul căreia, îmbrăcând-o, te poţi face nevăzut; o pălărie, care, pusă pe cap, este-n stare să te poarte, în câteva clipe, unde-ţi pofteşte inima; şi o spadă. Cu spada poţi învinge, dacă, bineînţeles, o mânuieşti cu curaj, orice dihanie sau monstru de pe faţa pământului. Şi cine va stăpâni aceste trei lucruri fermecate, va putea s-o scape pe fata cea frumoasă, ţinută-n robie de un balaur înfricoşător, pe o insulă, din mijlocul unei mări întinse.

Şi, o dată cu ea, va dobândi cea mai bogată dintre împărăţii.

Când auzi băiatul cuvintele uriaşilor, uită de orice oboseală, se învioră şi îşi recapătă nădejdea că va izbuti s-o scape pe draga lui.

— Dacă vă învoiţi, le spuse uriaşilor, vă pot eu împăca. Aduceţi cufărul lângă mine. începeţi tustrei lupta şi eu am să hotărăs, cine dintre voi este cel mai puternic şi curajos, sau, într-un cuvânt, cine merită să capete lucrurile din cufăr.

Uriaşii, puternici, dar destul de mărginiţi la minte, începură să sară în sus de

bucurie. Fiecare dintre ei se socotea cel mai puternic şi mai curajos. îi aduseră băiatului cufărul, şi, cu o şi mai mare îndârjire, reîncepură păruiala dintre ei.
în timp ce uriaşii se bateau, nemaivăzând nimic înjur, flăcăul nostru deschise cufărul, îşi îmbrăcă pe el mantia, luă în mână spada, îşi puse pe cap pălăria şi porunci:
— Să ajung numaidecât pe insulă!...
Se auzi, un vâjâit, şi, cu iuţeala gândului, porni în zbor, prin văzduh.
Uriaşii, auzind vâjâitul, îşi opriră lupta, dar nemaifiind niciun mijloc să-l poată opri, nu le rămase altceva decât să privească lung, cu gurile căscate, în urma flăcăului; şi, pe urmă, să înceapă să-l blesteme. Numai că blestemele nu au nicio putere împotriva celor viteji şi îndrăgostiţi.
Flăcăul şi ajunsese pe insulă. Acolo îşi scoase mantia şi pălăria, păstrând doar, în mâini, spada. Aşa, înarmat, pomi cu îndrăzneală către palatul ce se vedea, pe o colină, de pe coastă, în locul cel mai îmbietor al insulei.
Balaurul stătea lungit la soare în faţa palatului. Poate dormea; dar nările lui simţiră, de-ndată, mirosul cărnii de om.
Se „ridică, aidoma flăcărilor dintr-un vulcan, clocotind de mânie, îşi răsuci trupul de câteva ori, bătând cumplit cu coada, făcând să se clatine şi marea şi pământul, şi zvâcni spre băiat, gata să-l înghită. Numai că nici flăcăul nu-l aştepta nepăsător. Mânuindu-şi, cu măiestrie, spada, rotind-o fulgerător prin aer, îi reteză balaurului toate cele şapte capete..
îşi puse apoi mantia, pătrunse în palat, luă cutiuţa în care se găseau rochiile cele frumoase – cutiuţă pe care lebăda o luase cu ea, când zburase –, şi o aruncă pe fereastră, în valurile mării.
După ce săvârşi şi lucrul acesta, îşi scoase mantia şi o căută pe mireasa lui. O regăsi, şi ea, recunoscându-l de îndată, i se anină de gât, plângând de fericire.
Cu ajutorul pălăriei, feciorul se înapoie acasă.
O luă şi pe măicuţa sa, aducând-o, din căsuţa ei veche şi dărăpănată, în palatul balaurului, din insula fermecată.
Se făcu o nuntă mare. Băiatul se încorona drept împărat al insulei şi fata – împărătiţă.
Au avut mulţi copii şi unii povestesc că ar mai trăi şi astăzi, la fel de îndrăgostiţi unul de celălalt, ca-n prima zi, şi fericiţi, nespus de fericiţi.

Calul năzdrăvan

poveste săsească

A fost odată un flăcău care era orfan, de mamă şi de tată. De pe urma tătâne-său nu-i rămăsese altă moştenire în afară de o spadă voinicească.
Neavând altceva mai bun de făcut, flăcăul şi-a închingat, la şold, spada şi a plecat să cerceteze lumea, s-o vadă, s-o cunoască.
Mergând aşa, a întâlnit un moşneag căruia îi lipsea un ochi, dar nici măcar cu ochiul pe care-l avea nu vedea deloc bine.
Moşneagul l-a întrebat:
— Unde te dulci, măi flăcău?
— Ia, să-mi caut şi eu vreo slujbă! a răspuns băiatul.
— Eu aş avea nevoie de un slujitor, a grăit moşneagul. Am o turmă de oi şi, pentru că nu văd, nu are cine să mi le pască. N-ai vrea să te tocmeşti, la mine, păstor?

Băiatului, îi plăcea munca, aşa că s-a învoit; iar moşneagul la luat cu el acasă.
După ce i-a încredinţat turma, moşneagul i-a spus:
— Du-te pe unde vrei cu turma, numai de pădurea aceea oare se vede în zare să nu te apropii. De acolo, câţi au intrat, niciunul nu s-a mai întors!
începând din dimineaţa următoare, flăcăul începu să ducă turma la păscut şi multă vreme nici nu se apropie de pădure; dar mai apoi, într-o bună zi, îşi spuse în sine: „Trebuie să-mi iau curajul şi să pătrund în pădure! Să văd ce se ascunde acolo... Ce mi se poate întâmpla?... Am doar o spadă destul de bună la şold!" Aşa-şi zise şi-aşa făcu. îşi luă cu el turma şi pătrunse în pădure.
De cum intră în pădure, rămase uimit de măreţia ei; dar dintr-odată se ivi, în faţa lui un balaur cu trei capete şi acesta-i strigă:
— Hei, pui de om! Cum de-ai cutezat să pătrunzi în pădurea mea?... Nicio păsărică nu are voie s-o atingă, şi tu gândeşti că mi-o vei putea murdări cu oile tale?... Pentru această mare vină, va trebui să te lupţi cu mine!... Spune-mi cum vrei!... Cu pumnii să ne lovim sau în luptă dreaptă să ne trântim?...
— în luptă dreaptă să ne trântim! răspunse flăcăul.
Şi unde mi-l apucă balaurul pe flăcău şi, izbindu-l, îl vâra până la genunchi în pământ.
Flăcăul prinse atunci, în mână, spada lui voinicească şi, dintr-o singură lovitură, îi tăie balaurului cele trei capete. Luă capetele cu sine, le aduse acasă şi le înfipse pe toate în parii de la gard.
— Ce-ai adus acolo? îl întrebă, moşneagul, fiindcă nu putea să desluşească deloc ce înfipsese băiatul în pari.
— Trei capete ale unui ţap fermecat, pe oare l-am vânat în pădure!...
— Ei, flăcăul, flăcăule, mormăi moşneagul, treaba asta poarta să-ţi aducă multe necazuri... Nu te mai duce-n pădure, ascultă-mă pe mine!
Flăcăul ascultă ce spunea moşneagul, dar în ziua următoare nu se putu stăpâni şi pătrunse şi mai adânc în pădure. Pe sub boltite verzi era linişte adâncă şi pădurea avea o frumuseţe fără seamăn.
Pe negândite, îi ieşi înainte un alt balaur, însă acesta avea şase capete. Balaurul îi strigă:
— Hei, pui de om!... Nicio păsărică nu zboară printre ramurile copacilor mei şi tu cutezi să-mi tulburi liniştea şi să-l răpui pe fratele meu? Această vină vei ispăşi o luptând cu mine. Spune-mi doar cum vrei! Cu pumnii să ne lovim sau în luptă dreaptă să ne trântim?...
— în luptă dreaptă să ne trântim!
Şi unde mi-l apucă balaurul pe flăcău şi-l trânti, de-l vârî până la brâu în pământ...
în clipita aceea, flăcăul prinse repede, în mână, spada lui voinicească şi dintr-o singură lovitură îi tăie balaurului cele şase capete. Luă capetele cu sine acasă şi le înfipse pe toate în parii de la gard.
— Ce-ai mai adus tu acolo? îl întrebă moşneagul.
— Şase capete ale unui ţap fermecat, pe care l-am vânat în pădure!...
— Treaba asta teamă mi-e că-ţi va aduce multe necazuri.. Glăsui moşneagul. Nu te mai duce-n pădure, ascultă-mă pe mine!
în ziua următoare, flăcăului îi veni însă cheful să intre şi mai adânc în pădure. Era o linişte şi mai adâncă decât rândul trecut şi pădurea era uimitor de frumoasă prin locurile acelea.
Pe neaşteptate, îi sări în cale un, alt balaur, de astă dată cu nouă capete, care-i strigă:
— Hei, pui de om!... Nicio păsărică nu ajunge pâna în pădurea aceasta şi

tu ai cutezat s-o calci şi pe fraţii mei să-i răpui? De aceea trebuie să te lupţi cu mine. Spune-mi cum vrei!... Cu pumnii să ne lovim sau în luptă dreaptă să ne trântim?...

— în luptă dreaptă să ne trântim!

Şi unde mi-l apuca balaurul pe flăcău, şi-l trânti, de-l vârî în pământ, până la subsioară.

Aşa cum se găsea, flăcăul tot mai putea să-şi rotească spada voinicească, aşa că, izbind curajos cu ea, dintr-o singură lovitură îi tăie balaurului cele nouă capete. Luă capetele cu sine le aduse şi le înfipse în parii de la gard, alături de celelalte.

— Ce-ai adus iarăşi acolo? îl întrebă moşneagul.

— Nouă capete ale unui ţap fermecat, pe care l-am vânat în pădure!... răspunse el râzând.

— Treaba asta poate să-ţi aducă foarte multe necazuri... Nu te mai dulce în pădure, ascultă-mă pe mine! glasul, mâhnit, moşneagul.

Flăcăul îl ascultă, dar în ziua următoare intră şi mai adânc în pădure. Şi era înlăuntrul pădurii o linişte atât de deplină, încât nici nu mai socoteai că te găseşti pe pământ, iar bolţile ei erau de-o măreţie neînchipuită.

Pe când flăcăul se minuna de frumuseţea pădurii, înainte îi sări un balaur cum încă nu mai văzuse, căci balaurul acesta avea douăsprezece capete; şi balaurul îi strigă:

— Hei, pui de om!... Nicio păsărică nu tulbură văzduhul pădurii mele şi tu ai îndrăznit să înaintezi până-aici şi pe fraţii mei să-i răpui? Vina ţi-o vei ispăşi luptându-te cu mine. Cum vrei?... Cu pumnii să ne lovim sau în luptă dreaptă să ne trântim?...

— Cu pumnii să ne lovim! răspunse flăcăul; şi asta, deoarece se temea că balaurul îl va vârî până la frunte, în pământ, şi nu va mai putea să-şi rotească spada sa voinicească. Atunci, unde mi-l lovi balaurul, pe băiat, cu coada, atât de tare, de-i azvârli la doisprezece stânjeni depărtare de acolo.

Flăcăul nu se lăsă; veni înapoi în fugă şi, învârtindu-şi, curajos, spada, îi tăie balaurului, dintr-o dată, unsprezece capete. Numai că până să-i taie şi pe cel de-al doisprezecelea, îi crescură balaurului la loc cele unsprezece dinainte. Şi băiatul le tăie iară pe cele unsprezece, rămânând cel de-al doisprezecelea. Şi tot aşa se petrecu, într-o luptă neîncetată, până spre seară.

Când solarele apuse şi racolarea începu să învăluie pădurea, balaurul îşi pierdu puterile, în schimb, băiatului începură să-i crească.

Flăcăul se porni să-şi rotească sabia cu tot mai mult curaj şi, curând, izbuti să-i taie balaurului toate cele douăsprezece capete, dintr-o singură lovitură. Când se-ntoarse acasă, băiatul le înfipse şi pe aceste douăsprezece capete, în parii gardului, alături de celelalte. Moşneagul întrebă:

— Iar ai adus ceva acolo?

— Sunt douăsprezece capete ale unui ţap fermecat, pe care l-am vânat în pădure! glumi ei.

— Treaba asta poate să-ţi aducă multe necazuri!... Nu te mai duce-n pădure, ascultă-mă pe mine!... se amăra şi mai rău moşneagul.

Numai că băiatului abia i se deschisese pofte de luptă şi era mort de curiozitate să vadă ce soi de balauri va mai afla în calea lui, prin pădure.

„Ce mi se mai poate întâmpla? se gândea el. Mai rău decât a fost ultima oară nu poate să fie!”

Şi, în ziua următoare, pătrunse şi mai adânc în pădure. Aci era, cum nu fusese încă niciodată, o linişte şi o măreţie fără pereche în lume.

Deodată zări, în depărtare, o căsuţă, în faţa căreia se afla, o femeie bătrână. Aceasta nu era alta decât Muma-Pădurii. Flăcăul se îndreptă către ea şi-i dete

cuviincios ziua bună.

— Vino înăuntru, flăcăule! îl îmbie bătrâna.

Băiatul o ascultă şi baba îl duse într-o încăpere, în care zăcea un mort.

— Iacătă-l pe fiul meu cel mai mic, pe care l-ai răpus tu, întâia oară când ai intrat în pădure! îi spuse ea, privindu-l cu ură.

Pe urmă intrară în altă încăpere.

— Aici zace fratele său mai mare, pe care l-ai răpus tu a doua oară, când ai intrat în pădure!

Merseră mai departe, în altă încăpere.

— Uite-l pe fratele şi mai mare al celorlalţi, pe care tu l-ai, răpus a treia oară când ai intrat în pădure!

Sosiră şi-n altă încăpere.

— Vezi-l şi pe fiul meu cel mai mare, pe care tu l-ai răpus ultima oară când ai intrat în pădure!

Bătrâna deschise apoi o ultimă uşă şi ţipă:

— Iar aici ai să zaci tu!... Şi vru să-l înhaţe.

Flăcăul însă ridică spada sa voinicească şi, când izbi, Muma-Pădurii căzu la pământ.

Dar oricât o lovise de tare, văzu că, deşi căzuse la pământ, nici măcar nu era rănită, necum răpusă. Ba încă băbătia mai şi râdea şi îşi bătea joc de el.

Când vru flăcăul să mai ridice încă o dată mâna dreaptă, văzu că i-a înţepenit. Babornіţa i-o înţepenise prin vrajă. Nu-şi pierdu totuşi firea şi îşi luă spada în mâna stângă, pe care Muma-Pădurii uitase să i-o înţepenească.

— Vai de mine şi de mine! ţipă babornіţa. Nu mai da cu spada, şi-ţi voi destăinui ceva care-ţi va fi de folos!

— Spune iute, dacă mai ai ceva de spus! rosti băiatul, ţinându-şi spada ridicată deasupra capului babomiţei.

Vrăjitoarea glăsui tremurând:

— în dosul casei se află un copac. La rădăcina copacului se găseşte o piatră mare. Deasupra ei ai să găseşti o broască râioasă. Ia broasca şi atinge cu ea, de trei ori ochii moşneagului. Apoi izbeşte-l cu broasca în frunte, aşa de tare, ca ea să crape, şi moşneagul va vedea cu amândoi ochii.

— Asta-i tot? întrebă flăcăul.

— Tot! răspunse vrăjitoarea.

Cum rosti cuvântul acesta, flăcăul lăsă să-i iasă spada şi tăişul ei reteză, pe dată, capul babomiţei. După aceea se duse în dosul casei. Săpă la rădăcina copacului, până când află broasca râioasă, ce se găsea, într-adevăr, pe un pietroi mare.

Luă broasca. Fugi cu ea acasă. îl atinse, de trei ori, pe moşuleţ cu ea la ochi. Şi, pe urmă, îl izbi, în frunte, atât de tare, că broasca se sfărâmă în sute de bucăţi.

îndată ochii moşneagului se făcură luminoşi. Şi el începu să privească înjur, la fel de limpede ca soarele când se iveşte asupra pământului.

Din sfărâmăturile broaştei se ivi, tot în clipa aceea, o arătare mică, care începu să sară, în jurul băiatului, şi să strige:

— îţi mulţumesc, flăcăule, că m-ai scăpat... Bătrâna vrăjitoare nu ţi-a spus totul. Eu m-am prefăcut, sub blestemul ei, într-o broască urâcioasă. Zâna-Pădurii m-a osândit să rămân, pe veci, pe pietroiul acela mare, ca să păzesc comorile balaurilor!

Apoi arătarea, care era un spiriduş, se vârî, iute, într-o crăpătură a pământului, şi dispăru.

Băiatul nu-şi pierdu vremea. Se înapoie în pădure şi, căutând bine, găsi, sub piatra cea mare, o comoară uriaşă.

— Lasă comoara unde se află! îl învăţă moşneagul. Orişicând vei pofti ai să

poţi s-o iei de-acolo. Şi-acuma vreau să te răsplătesc şi eu, pentru că tu mi-ai redat lumina ochilor, răpită mie de vrăjitoarea cea bătrână. Ia calul pe care-l am în grajd şi porneşte cu el prin lume. Tu eşti tânăr... şi vei putea să săvârşeşti, ajutat de el, o seamă întreagă de isprăvi.

Calul moşneagului nu era însă ca oricare altul, ci era un cal năzdrăvan. Avea opt picioare şi era minunat de frumos. Mai mult încă, ştia să vorbească şi era dăruit cu o mare înţelepciune.

Flăcăul mulţumi pentru darul primit; se urcă îndată pe cal şi porni prin lume. Călători mult, trăi fel de fel de întâmplări, dar într-o zi se hotărî să se întoarcă acasă. în aceeaşi zi, pe când gonea călare, văzu lucind, pe o latură a drumului, o pană de aramă.

— Ridică, dejos, pana aceea de aramă! îl sfătui calul.

Băiatul îl ascultă.

Mai încolo zări o pană de argint, apoi, puţin mai departe, o pană de aur.

Flăcăul ridică, la îndemnul calului, toate cele trei pene, deşi nu ştia încă la ce i-ar putea folosi. Le puse la brâu, şi-şi continuará drumul, până ce ajunseră în cetatea cea mare, unde locuia regele;

Aici se opriră şi, aşa cum îl învăţă calul, flăcăul se duse de-a dreptul la palat, înfăţişându-se regelui şi întrebându-l dacă nu are nevoie cumva de un slujitor fără simbrie. Singura lui rugăminte era să-l lase ca să slujească împreună cu calul. Şi regele se învoi.

După un timp, regele făcu o mare vânătoare. Flăcăul nostru vână, cu prilejul acesta, o mulţime de sălbăticiunii. Dar izbânda lui se datora, în mare măsură, calului, care-l ajuta să ajungă din urmă şi să doboare orice animal din pădure, chiar dacă aceştia era o fiară cât de primejdioasă.

Regelui îi plăcu priceperea flăcăului la vânat, şi începu să-l ţină mereu în preajma lui. Lucrul acesta făcu să se nască printre ceilalţi slujitorii o invidie neagră. Ba, mai mult, slujitorii puseră la cale, din invidie, să-l piardă pe flăcău. Mai ales că el dăruise regelui şi cele trei pene găsite pe drumul către cetate!

într-o seară, slujitorii cei pizmătăreţi se înfăţişară stăpânului lor şi-i şoptiră:

— Măria ta, slujitorul cel priceput la vânat s-a lăudat că pentru el ar fi o nimica toată să prindă păsările care şi-au pierdut cele trei pene de aramă, de argint şi de aur!

Regelui atâta-i trebui. Trimise să-l cheme pe flăcău şi-i spuse:

— Dacă-n timp de trei zile nu-mi vei aduce păsările de aramă, argint şi aur, s-a sfârşit cu viaţa ta!

Când îl văzu calul venind în grajd, copleşit de tristeţe, îl întrebă:

— De ce eşti atât de amărât, stăpâne?

Flăcăul îi povesti ce se petrecuse şi calul îl sfătui:

— Du-te înapoi la rege şi cere-i să-ţi dea trei colivii: una de aramă, una de argint şi una de

După ce băiatul primi coliviile, calul îi spuse:

— Acum urcă-te pe spinarea mea şi să pornim afară din cetate.

Ajungând la marginea cetăţii, calul îl învăţă:

— Strigă în toate patru zările: „Păsări, păsărele, veniţi degrabă la mine!”

Abia isprăvi de strigat, că în jurul lor se adunară, ciripind, o mulţime de păsărele. însuşi regele păsărelelor veni pe umărul băiatului, întrebându-l ce poruncă doreşte să-i dea.

— Ai putea tu să-mi spui, îl întrebă băiatul pe regele păsărelelor unde anume se găsesc cele trei păsări, care şi-au pierdut aceste pene: de aramă, de argint

şi de aur?

— Păsările care şi-au pierdut aceste pene nu se găsesc sub stăpânirea mea! îi răspunse regele păsărelelor. Voi întreba însă de îndată; pe păsărelele mele, dacă mu au auzit, totuşi, vreuna din ele ce via despre ceea ce vrei să afli tu!

Dar nicio pasăre nu putu să-i dea lămuriri regelui în această privinţă.

— Lipseşte vreuna din păsărelele noastre? întrebă regele.

Şi, când se numărară, văzură că dintre ele lipseau, într-adevăr, trei păsărele. Acesteia tocmai veneau, în zbor, de deşarte, şi erau foarte obosite.

— Noi am auzit când ne-ai chemat, ciripiră cefe trei păsărele întârziate; dar n-am putut veni aşa de uşor, fiindcă ne găseam tocmai la capătul lumii!

Apoi ele povestiră ce lucruri minunate văzuseră în timpul zborului: una întâlnise un balaur de aramă şi o pasăre de aramă; a doua un balaur de argint şi o pasăre de argint; şi cea de-a treia un balaur de aur şi o pasăre de aur. Mai istorisiră cum balaurii stăteau lungiţi la soare, iar păsărelele le cântau.

Flăcăul îşi arătă dorinţa de a vedea şi ei balaurii şi păsărelele de aramă, argint şi aur. Şi regele porunci celor trei păsărele să-l însoţească, şi să-i arate drumul până la capătul lumii.

Călare pe bidiviul său năzdrăvan şi călăuzit de cele trei păsărele, ajunse curând până la capătul lumii. începu lupta cu balaurii. Le reteză cu spada capetele. Şi, după victorie, păsărelele de aramă, de argint şi de aur se lăsară uşor prinse.

Când flăcăul aduse la palat cele trei păsărele de aramă, de argint şi de aur, regele se bucură nespus şi din acea zi îl ţinu pe băiat în şi mai multă cinste decât înainte.

Ceilalţi slujitori, de ciudă, devenirăînsă şi mai pizmătăreţi, şi mai prefăcuţi. Şi se înţeleseră între ei să caute şi să afle cel mai potrivit mijloc prin care să-l piardă pe nevinovatul băiat.

— Slujitorul cel nou, îi spuseră ei regelui într-o zi, s-a lăudat că pentru el ar fi o nimica toată să-i aducă stăpânului său pe sirena mărilor.

Regele, auzind, aceste cuvinte, simţi numaidecât o dorinţă arzătoare s-o vadă pe sirena cea frumoasă şi porunci să vină băiatul şi-i spuse:

— Dacă-n trei zile nu-mi aduci aici pe preafrumoasa sirenă, s-a sfârşit cu viaţa ta! Dacă însă mi- o vei aduce, îţi voi dărui jumătate din regatul meu: şi pe sora mea de soţie!

Flăcăul se bucură în ceea ce privea făgăduielile; dar când se gândi mai apoi la sarcina grea, care-i era încredinţată se mâhni foarte mult.

Calul său îl întrebă iarăşi de ce este atât de trist şi auzind despre ce este vorba, îl învăţă:

— Du-te la rege şi cere-i să-ţi dea o pâine albă şi o sticlă cu vin din cel mai bun.

După ce flăcăul aduse pâinea şi vinul, calul îl sfătui:

— Urcă-te acuma pe spinarea mea şi eu voi alerga, într-o întinsoare, până la mare!

Sosiră la mare şi calul, îl învăţă mai departe:

— Pune pâinea şi vinul pe ţărm. Şi, îndată ce marea va-ncepe să crească, se va ivi sirena mărilor. Va, mânca pâinea şi va bea vinul. Când vei vedea că se va petrece lucrul acesta, tu să strigi, îndată, din ascunzătoarea ta: „Te-am zărit! Te-am prins!” Dar să nu strigi înainte ca ea să fi mâncat toată pâinea şi să fi băut tot vinul, căci altfel osteneala ne va fi fost zadarnică. Sirena ar dispare, cât ai

clipi, în valuri! Dar nici să nu întârzii, până ce ea îşi va muia, din nou, picioarele-n valuri. Dacă vei împlinii întocmai câte te-nvăţ, sirena va fi vrăjită de noi şi va trebui să ne urmeze la palat.

Aşa făcu băiatul, cum îl învăţase calul său năzdrăvan.

Sirena ieşi din apă, încet; privi mai întâi, prevăzătoare, de jur-împrejur; trase cu urechea la fiece zgomot; şi, după ce se încredinţă că nu era nicio primejdie pe aproape, înainta spre mal. Mâncă pâinea, bău vinul, şi era gata să se-ntoarcă. în clipa aceea, răsună strigătul:

— Te-am zărit! Te-am prins!

Sirena se făcu palida şi se simţi cu totul supusă vrăjii urzite de calul năzdrăvan... Flăcăul, călare pe cal, se ivi în faţa ei, o salută prietenos şi o rugă însoţească, deoarece urma să devină soţia regelui său.

Sirena îi însoţi, pentru că nu avea alta ce face; dar în sine era destul de supărată că-şi părăsea marea în care se născuse.

Când regele o văzu sosind, împreună cu băiatul, pe şaua lui, nu mai ştiu ce să facă de bucurie. O primi cu un alai bogat; puse la cale cântări şi jocuri, şi ar fi fost dornic să facă numaidecât nunta; dar sirena mărilor avea ochii întunecaţi şi-i ceru regelui:

— Ca să primesc a fi mireasa ta, trebuie să-mi aduci, mai întâi, armăsarul şi herghelia mea de iepe.

Regele, grăbit să facă nunta, îl chemă iară pe băiat şi-i porunci:

— Tu mi-ai adus sirena mărilor, tot tu trebuie să-mi aduci şi armăsarul, şi herghelia ei de iepe; altminteri viaţa ta s-a sfârşit! Dacă însă îmi îndeplineşti cu bine porunca, nu-ţi voi mai cere nimic şi vei primi răsplata pe care ţi-am fagăduit-o!

Băiatul se întristă din nou; plecă spre grajd şi calul, văzându-l atât de supărat, îl întrebă ce s-a mai petrecut. Ei îi povesti despre ultima poruncă dată de rege şi calul îl sfătui:

— Du-te la rege şi cere-i să-ţi dea douăsprezece piei de bivol şi douăsprezece măsuri de răşină, înveleşte răşina cu pieile şi pune-mi-le pe toate, ca o saltea, pe spinare.

După ce flăcăul făcu tot ceea ce-l învăţase calul năzdrăvan, acesta urmă:

— Acum urcă-te pe mine şi să pornim împreună spre mare.

Când sosiră pe ţărmul mării, îl învăţă iarăşi calul pe băiat:

— Ia-mi, de pe cap, căpăstrul şi ascunde-te cu el, undeva. Eu voi, ademeni încoace armăsarul mărilor şi mă voi lupta cu el. Când vei vedea că a căzut la pământ vino şi prinde-mi căpăstrul de grumaz.

Abia se ascunsele flăcăul, şi calul năzdrăvan, începu să bată cu copitele în pământ şi să necheze. Deodată se auzi venind, în galop, armăsarul mărilor, care sforăia şi sufla foc pe nări.

Lupta începu. Armăsarul, încercând să-l muşte pe calul năzdrăvan, nu făcea alta decât să-i sfâşie pieile de bivol, puse pe spinare, una după alte. Iar când ajunse să străbată cu colţii şi cea de-a douăsprezecea piele, căzu jos, sfârşit de oboseală:

Băiatul alergă atunci într-acolo şi puse căpăstrul calului său pe grumazul armăsarului mărilor.

— E foarte bine! Ridică-te, încalecă-mă şi să pornim! îi şopti calul năzdrăvan.

Fără să mai aştepte să fie îmbiat a doua oară, flăcăul încălecă şi trase de căpăstru. Armăsarul trebui să-l urmeze.

îl urmă, dar începu să bată din picioare atât de năprasnic şi să necheze cu atâta furie, încât pe flăcău îl străbătu un fior de teamă până în oase:

După o vreme calul năzdrăvan îl întrebă pe băiat:

— Nu se vede nimic? Priveşte anapoda!...

— Zăresc nişte nori, care cresc mereu! îi răspunse băiatul după ce privi înapoi.

— Norii de care voieşti nu sunt altceva decât herghelia de iepe a mărilor şi dacă ne ajunge din urmă suntem pierduţi. Ne voi zdrobi sub copitele lor!..

Parcă pentru a le îndeamnă pe iepe să gonească mai tare, armăsarul bătu încă o dată din picioare şi necheză, mai straşnic şi mai cu furie decât întâia oară.

— Priveşte înapoi! şopti calul.

— Se văd înapoia noastră o mulţime de capete de cai! îi răspunse, tot în şoaptă, băiatul.

Porniră atunci la goană cu şi mai multă iuţeală, cu toate puterile pe care le avea calul năzdrăvan.

Când sosiră la porţile palatului, armăsarul mai bătu pentru a treia oară din picioare şi necheză, în
momentul acela îi ajunse din urmă şi herghelia de iepe, şi aşa, cu toţii intrară în curtea palatului.

Flăcăul îşi vârî calul în grajd şi se duse, degrabă, să-l vestească pe rege că i-a împlinit porunca.

Regele se bucură; dar sirena mărilor, nemulţumită că i se răpise libertatea, îi grăi:

— Dacă nu ai să mulgi toate iepele şi nu ai să te scalzi în lapte clocotit, nu am să fiu nevasta ta!

Regele, neţinându-şi cuvântul dat, îl chemă pe băiat şi, cu glas aspru, îi porunci:

— Mulge de-ndată toate iepele acestea sălbatice într-o căldare mare şi daca nu izbuteşti s-a isprăvit cu viaţa ta!

— Bine, măria ta, îl întrebă flăcăul, aşa-ţi ţii făgăduiala pe care mi-ai făcut-o?

Şi, întristat mai mult ca niciodată, băiatul se, duse în grajd, iar calul îl întrebă:

— Ce s-a mai întâmplat, de te văd atât de întristat, cum nu te-am văzut încă niciodată?

Băiatul îi povesti. Calul năzdrăvan îl ascultă în tăcere şi pe urmă îl învăţă:

— Du-mă pe mine în ogradă şi apucă-te îndată de muls iepele mării.

Cum ajunse în ogradă, calul năzdrăvan începu să sufle pe nara lui stângă. Din nară se stârni un vânt rece ca gheaţa. Picioarele iepelor mării îngheţară şi rămaseră nemişcate. Băiatul se apropie de ele tară teamă şi le mulse cu uşurinţă, căci iepele statură blânde ca mieluşeii.

După ce umplu căldarea, aprinse focul. Puse căldarea deasupra, pe pirostrii, şi laptele începu să clocotească. Regele, văzând laptele cum clocoteşte, se înfricoşa, deoarece îşi da seama că, într-o asemenea baie, viaţa lui nu mai făcea niciun ban.

Sirena mărilor spuse:

— Doresc ca slujitorul să se scalde cel dintâi, pentru că el m-a adus aici, pe mine, armăsarul şi herghelia mea de iepe!

— Da! Foarte bine te-ai gândit, glăsui regele: Şi, dacă lui nu i se-ntâmplă mintie, nu mi se va întâmpla nici mie. Hai, ticălosule, tu nu eşti decât un slujitor şi, dacă pieri, nu-i nicio pagubă. Sări înăuntru, ca să nu păţeşti şi mai rău!

Flăcăul se gândi: „S-a isprăvit cu mine. Până-aici mi-a fost!” şi se amăra, atât de rău, cum nici nu se poate închipui. Şi, fiind atât de amărât, se rugă de rege:

— Lasă-mă cel puţin, măria ta, să mai îmi mângâi, pentru ultima oară, calul!

Dorinţa îi fu îngăduită. Băiatul se apropie de, cal şi acesta-l sfătui, în şoaptă:

— Trage-mă de căpăstru până alăturea de căldare şi nu te mai teme de nimic!

Asta făcu băiatul şi, când se vârî în căldarea aceea mare, plină cu lapte, calul năzdrăvan, suflă, pe nara dreaptă, un vânticel, care răcori laptele şi acesta se făcu

numai bun pentru baie.
Era chiar plăcut de tot acolo în baie şi flăcăul strigă:
— Phiii, da' bine mai este, aici, în căldarea cu lapte!
Regele, văzând că slujitorului său nu i se-ntâmplase nimica rău, prinse curaj şi porunci:
— Acuma vreau să mă scald eu. Băiatul ieşi afară şi regele sări el în căldare. La început, baia i se păru cum nu se poate mai bună; dar calul începu să sufle, cu amândouă nările, atâta fierbinţeală, încât laptele dete, pe loc, din nou în clocot şi regele cel rău şi fără cuvânt pieri opărit.
Sirena mărilor începu să râdă. Mărturisi că i-ar fi plăcut să-l aibă pe flăcău de soţ; numai că el se îndrăgostise de sora regelui. Totuşi, înţelegând-o cât suferise, fiindcă i se răpise libertatea, băiatul nu o pedepsi pe sirenă, ci o lăsă să se-ntoarcă în mările ei.
în sfârşit, băiatul ajunse rege şi stăpân peste locurile acelea; iar calul îi spuse:
Numai o dată mai pot, stăpâne, să te slujesc!... încalecă pe mine, ia armăsarul şi toate iepele eu tine, şi hai s-aducem aici comoara!
Flăcăul ascultă, plecară cu toţii şi aduseră pe spinările cailor în saci mari, comoara aceea uriaşă, lăsată anume, după, sfatul moşneagului, în pădurea balaurilor, la rădăcina capacului.
După ce termină şi lucrul acesta, calul năzdrăvan grăi pentru ultima oară:
— De acum înainte, stăpâne, nu vei mai avea nevoie de mine! şi pieri din ochii flăcăului.
Pesemne că s-a întors la moşneagul care-l stăpânise mai înainte. îl căută băiatul, îi căută şi pe moşneag, dar nu-i mai găsi. Numai armăsarul sirenei mărilor şi herghelia ei de iepe îi rămaseră pentru totdeauna.
Şi bogat, puternic şi drept, noul rege trăi mulţi, foarte mulţi ani, purtându-se bine cu supuşii, atât de bine cum nu s-a mai purtat niciun, alt rege, nici înainte de el, nici în timpul său şi nici după moartea lui.

Regele penelor

poveste săsească

Se spune ca trăiau, odată, într-o ţară al cărei nume s-a uitat, doi oameni sărmani – un bărbat şi o femeie – care munceau întreaga zi la câmp, luându-şi cu ei şi copilul, pentru că acasă nu aveau cu cine-l lăsa. Copilul, un băieţel, îl culcau într-un leagăn, sprijinit pe patru ţăruşi. Dar într-o seară se ivi, de undeva din pădure, o pisică sălbatică. Pisica se furişă până la leagănul copilului, îl înhaţă şi-l duse în scorbura unde sălăşluia.
în scorbură, pisica nu-i făcu vreun rău, ba, dimpotrivă, îl îngriji şi-l hrăni, aducându-i mure, fragi şi alte poame de pădure, aşa ca băieţelul să nu ducă nicio lipsă.
După ce crescu mare, pisica îi spuse:
— A venit vremea să te-nsori cu fata regelui!
— Dar eu sunt gol puşcă! îi răspunse băiatul. Cum să, mă înfăţişez astfel la palat?
— Nu-ţi face griji în privinţa asta! îl linişti pisica. Am să-ţi fac, îndată, rost de veşminte.
Şi pisica fugi în pădure. Ea avea un fluieraş de argint. începu să sufle în el, scoţând felurite sunete. îndată se adunară o mulţime de păsări şi animale sălbatice.

Pisica luă de la fiecare pasăre câte-o pană şi făcu din penele acelea un veşmânt deosebit de frumos, pe care-l dărui băiatului.

Băiatul îl îmbrăcă şi, oglindindu-se în apa unui lac, văzu că-i stătea foarte bine. Apoi pisica adună animalele în faţa lui şi, arătându-i-le, grăi:

— Acum, du-te la rege şi animalele acestea: îmblânzite de mine te vor urma. Când vei intra în palat, să rosteşti: „Măria ta, stăpânul meu, regele penelor, îţi trimite darul acesta!”

Băiatul plecă spre palat, se înfăţişă regelui şi-i spuse ceea ce-l învăţase pisica.

Regele, văzând atâtea animale sălbatice îmblânzite, se bucură şi, mulţumindu-i băiatului pentru dar, glăsui:

— Bogat rege trebuie să fie stăpânul tău!

în ziua următoare pisica trimise iarăşi pe flăcău, la palat, cu o mulţime de animale sălbatice îmblânzite. înainte de plecare, îl învăţă:

— Vezi, dacă regele, primind acest nou dar, îţi va spune: „Mi-ar plăcea ca un rege atât de bogat cum e stăpânul tău să ia pe fiica mea de nevastă!”, tu să-i răspunzi numaidecât: „Regele penelor va fi bucuros să-ţi devină ginere şi, peste trei zile, va veni la palat, să facă nunta!” Aşa se şi întâmplă.

Regele se înveseli primind noul dar şi mărturisi că s-ar bucura dacă un rege atât de bogat, ca stăpânul băiatului, ar dori-o pe copila lui de nevastă...

Băiatul îi răspunse, aşa precum îl învăţase pisica:

— Regele perjelor se va bucura să-ţi devină ginere şi, peste trei zile, va veni la palat, să facă nuntă.

Când se împlini sorocul, pisica fugi iarăşi în pădure. Suflă în fluieraş, de trei ori, apoi scoase şi alte felurite sunete, cum numai ea ştia cu meşteşugul său pisicesc.

Pe dată, începură să se adune puzderie de păsări şi animale sălbatice. Pisica alese penele cele mai frumos colorate ale păsărilor şi făcu din ele o mantie, care scânteia şi strălucea ca stelele de pe cer.

Şi mantia o dădu băiatului. De data aceasta, pisica îl însoţi şi ea pe băiat.
Ajungând aproape de palat, ea-i spuse:

— Rămâi puţin locului şi aşteaptă-mă liniştit! îţi voi aduce, îndată nişte straie frumoase; pentru că mantia de pene, pe care ţi-am făcut-o, va trebui s-o porţi, peste ele, numai ca podoabă. Ea îţi va da o altă înfăţişare şi regele fiu te va mai recunoaşte...

O luă apoi la goană strigând:

— Repede!... Daţi-mi cele mai frumoase haine regeşti!... Soseşte bogatul rege al penelor; însă pe drum, a căzut într-o mlaştină, s-a murdărit şi are nevoie de haine noi!...

în graba mare, regele îi dădu pisicii straiele lui cele mai bune. Pisica o luă înapoi la fugă, duse hainele băiatului şi el le îmbrăcă.

Astfel, cum nu se poate mai frumos gătit, urmat de pisică şi de toate celelalte animale, băiatul ajunse la palat.

înainte de a intra; îşi puse, peste hainele regeşti, mantia de pene „care scânteia şi strălucea ca stelele de pe cer, dându-i o cu totul altă înfăţişare decât avusese înainte.

Regele şi fata lui făcuseră toate pregătirile şi nunta începu. Nunta dură trei zile. în sfârşit, regele grăi:

— Doresc acum, draga ginere, să-ţi văd ţara şi palatul De aceea vă voi însoţi şi eu pe drumul către casă.

Se urcară, cu toţii, într-o caleaşca. Dar regele penelor, în loc să se uite numai la mireasă, îşi tot privea mantia, a cărei strălucire îi lua oricui ochii.

Pisica, văzând lucrul acesta, îi sări pe ceafa, şi haţ!... îl zgârie.

— Uită-te la nevasta ta! îi şopti. Şi dacă, totuşi, te vor întreba de ce-ţi priveşti atâta mantia, tu să le răspunzi că ai acasă mantii şi veşminte mult mai frumoase.

După ce rosti cuvintele acestea, pisica sări din caleaşca şi o luă la goană, întrecându-i cu mult, pe cai, în iuţeală.

Nu după mult timp, băiatul, uitând pentru o clipă ce-l sfătuise pisica, îşi aruncă, iar ochii la mantie. Şi tânăra soţie îl întrebă:

— De ce tot te uiţi la mantia şi la hainele tale? Şi el îi răspunse:

— Mă gândesc că aveam acasă mantii şi haine mult mai frumoase şi aş fi putut sămă-mbrac cu ele.

în vremea asta, pisica ajunsese în dreptul unei pajişti pe care păştea o turmă de oi. Ea se repezila cioban, pe ceafa, şi haţ... îl zgârie de-i dete sângele, după care-i grăi:

— Dacă te-ntreabă cineva a cui e turma, să răspunzi: „A regelui penelor!”— altminteri, mă-ntorc şi te voi zgâria şi mai rău.

Când regele şi tânăra pereche ajunseră, cu caleaşca, în dreptul turmei, regele porunci să fie opriţi caii şi-l întrebă pe cioban:

— A cui este turma, păstorule? Ciobanul, temându-se de zgârieturile pisicii, răspunse:

— Este a regelui penelor!

— Da. Este, într-adevăr, turma mea! adăugă băiatul, dându-şi seama că pisica pusese lucrul acesta la cale.

Curând ajunseră într-un alt loc, unde păştea o cireada de bivoli. Pisica trecuse mai înainte pe acolo şi, zgâriindu-l pe păzitorul cirezii, îi poruncise să spună că şi bivolii erau ai regelui penelor.

Aşa că atunci când regele, poruncind să fie oprită caleaşca, îl întrebă pe păzitor:

— A cui e cireada aceasta?

Păzitorul răspunse:

— Este a regelui penelor!

— Da. Şi cireada este a mea! întări flăcăul, din caleaşcă.

Regele se minună:

— N-aş fi crezut niciodată că eşti chiar atât de bogat!

într-acestea ajunseră la marginea unei panduri, unde păştea o herghelie de cai. Pisica trecuse, mai înainte, şi pe-aici şi, zgâriindu-l pe păzitor, îl învăţase ce trebuia să răspundă regelui, dacă l-ar fi întrebat.

Şi, când regele, oprind caleaşca, îl întrebă:

— A cui este herghelia asta mare de cai?

Păzitorul răspunse:

— A regelui penelor!

— Da. Este a mea, rosti şi tânărul din caleaşca.

— Dragă ginere, se minună şi mai mult regele, după câte am văzut şi am auzit astăzi, m-am încredinţat că tu eşti mult mai bogat decât mi-am putut închipui.

în cele din urmă, ajunseră la palatul unui vrăjitor, renumit pentru răutatea lui. Aci toate lucrurile erau făcute numai din aur, argint, cristal şi pietre preţioase. Masa era pusă şi aştepta doar oaspeţi.

Regele, prinţesa şi băiatul se aşezară la masă şi începură să mănânce. Nu mai pisica rămase afară, la uşă de strajă.

Peste câtva timp, iacătă sosi şi vrăjitorul cel rău. El simţi că-n palat erau omeni străini şi se porni să strige:

— Tâlharii!.. Au intrat tâlharii în palatul meu şi s-au aşezat la masa mea! Aha!... Dar va fi vai de ei!...

Pisica însă stătea la intrare şi nu-i da voie să treacă. Ea-l întrebă:

— Spune-mi mai întâi, tu eşti cu adevărat cel mai mare vrăjitor din lume, aşa cum am auzit?.. Oamenii povestesc despre tine că ai putea să te prefaci, oricând, în tot felul de animale, mari, sau mici...

— Este adevărat. Sunt cel mai mare vrăjitor, zise el, şi, pentru mine, e o nimica toată să mă preschimb în orice fel de animal.

Şi se prefăcu, pe dată, într-un leu.

Pisica se sperie şi sări, agăţându-se de grinda tavanului, dar de acolo, de sus, îl îndemnă:

— Asta am văzut-o!... Acum as vrea să mă-ncredinţez că ai putea să te prefaci şi într-un animal mic, într-un şoricel bunăoară!... Treaba asta trebuie să fie, cu siguranţă, mult mai grea. Şi eu cred că ţie-ţi va fi, de fapt, cu neputinţă să te preschimbi într-un şoricel.

îndată vrăjitorul, ambiţios, se prefăcu într-un şoricel. Pisica sări de pe grindă, Cât ai clipi, şi sfâşie şoricelul.

îl chemă apoi pe flăcău să vină puţin afară, şi-i spuse:

— De astăzi înainte nu mai ai nevoie de ajutorul meu! Palatul şi cu tot ce se află înlăuntru sunt ale tale. L-am răpus pe vrăjitorul care le stăpânea. Şi-acum îţi cer, în schimb, să-mi faci o slujbă: ia spada în mână şi taie-mi capul!

Flăcăul nu vroia să facă lucrul acesta, zicând:

— Cum aş putea, oare să-ţi arăt atâta nerecunoştinţa?

— Dacă n-ai să faci lucrul acesta imediat, îl ameninţă pisica, sar la tine şi-ţi scot ochii! Ai să rămâi orb şi mireasa te va părăsi...

Atunci băiatul, silit, dar cu durere în suflet, ridică spada şi-i tăie capul pisicii.

însă ce să vezi? în faţa lui se ivi o femeie nespus de frumoasă. Flăcăul o luă de braţ şi o aduse la masă, înfaţişând-o regelui şi miresei sale, şi glăsui:

— Iat-o pe aceea care m-a crescut şi căreia-i datorez totul!

Numai că femeia-i plăcu mult regelui, căruia-i murise de mult soţia. El îi luă mâna şi-o întrebă:

— N-ai vrea să fii regina mea? Femeia primi şi, în felul acesta, petrecerea mai dăinui încă nouă zile.

Pe urmă regele cel bătrân şi noua lui soţie se-ntoarseră la palatul lor.

Iar flăcăul rămase cu fata regelui, în palatul vrăjitorului. Aici îi aduseră şi pe părinţii lui buni, de care băiatul trăise despărţit, din fragedă pruncie. Ei. Se bucurară, văzându-l atât de bogat, fiindcă avuţia vrăjitorului făcea cât bogăţiile a şapte regi luaţi laolaltă. Această mulţumire a lor răscumpără toată mâhnirea pe care o avuseseră crezând că şi-au pierdut, pe totdeauna, copilul.

Şi trăiră mulţi ani, foarte mulţi ani, fiecare zi fiind plină de alte şi alte bucurii.

Şemşiban

poveste tătară

A fost odată un padişah. Acel padişah mare şi puternic avea o împărăţie ce-şi întinsese hotarele până hăt departe, de nici el nu ştia unde sfârşeşte domnia sa. Padişahul avea un fecior care se numea Kasâm. Când ajunse la bătrâneţe îşi lăsă toată împărăţia pe mâna feciorului, iar el, ştiindu-şi ţara în mâini puternice, îşi trăi ultimele sale clipe în linişte.

De la moartea padişahului trecu multă vreme. Kasâm, acum un padişah de vază, cutreiera împărăţia în lung şi în lat, mergea la vânătoare, dădea mari serbări la palat.

Sau altădată se întorcea victorios din lupta sa cu vrăjmaşii ce se încumetau să-i treacă hotarele, ori pleca într-altă ţară, unde avea să cunoască obiceiurile ce nu erau ştiute de supuşii împărăţiei sale. Şi aşa zilele se scurgeau una după alta.

într-o zi, neavând ce face, padişahul Kasâm se apucă să răsfoiască nişte cărţi vechi, rămase de la tatăl său. între filele îngălbenite ale unei cărţi, găsi portretul unei fete ce nu avea pereche în frumuseţe. Tânărul padişah prinse dragoste de fata din poză. îi era gândul numai la ea, umbla ca un năuc, şi oriunde pleca parcă era urmărit de ochii cei frumoşi ai fetei. Nu mai mânca, nu mai bea, iar de odihnă, nici vorbă. Slăbise mult, suferea, şi parcă nu mai era padişahul Kasâm cel de odinioară, ci un altul care asculta orbeşte numai de fata din poză.

într-o bună zi, plictisit şi mâhnit că nu ştia cine era fata, plecă în pădure, ca să se mai plimbe şi să-şi mai uite puţin de fata ce-l vrăjise. Se plimbă el de colo-colo, se aşeză sub umbra unui copac, ascultă ciripitul păsărelelor, şi, când să se întoarcă spre palat, se întâlni cu un derviş. Dervişul, care cunoştea necazul ce se abătuse asupra lui Kasâm, se apropie de el şi îi grăi astfel:

— Mărite padişah, ştiu care este pricina pentru care suferiţi atâta. Fata pentru care vă topiţi de dragoste este fiica padişahului Int, din ţara care tot aşa se cheamă. Ea însă stă mereu tristă şi nu vorbeşte cu nimeni. Părinţii ei au făgăduit-o s-o dea de soţie aceluia ce o va face pe prinţesă să vorbească.

— Bunule derviş, spuse padişahul, dacă-mi cunoşti necazul, spune-mi, rogu-te, cum să fac şi ce trebuie să fac pentru a fi fericit lângă aleasa mea? Arată-mi drumul care mă va duce la dânsa.

Bătrânul, pentru a-l ajuta pe tânărul padişah, ce avea inima zdrobită de dragoste, îi dărui un porumbel, care ştia să vorbească, îl povăţui cum să ajungă în ţara ei şi ce avea de făcut acolo.

Kasâm îi mulţumi din suflet dervişului, îşi luă rămas bun de la el şi se-ntoarse la serai. Aici, niciuna, nici două, că se şi apucă să facă pregătirile de drum. îşi alese calul cel mai bun din grajdurile împărăteşti, hainele cele mai mândre şi-şi luă merinde ca să-i ajungă multă vreme. Apoi, cu credinţa că va sfârşi cu bine această călătorie, o luă la trap.

După o cale lungă şi grea, ajunse padişahul Kasâm în ţara numită Int. Aici, fără să piardă timp, încercă în fel şi chip s-o întâlnească mai repede pe fata numită de toţi Şemşiban, care cu nimeni nu scotea nicio vorbă. Şi iată că se înfăţişă înaintea padişahului Int şi-i ceru îngăduirea ca să încerce şi el să stea de vorbă cu prinţesa şi s-o facă să grăiască.

Padişahul, auzind aceste vorbe, porunci ca flăcăul de îndată să fie dus la prinţesă. Kasâm, având porumbelul în mână, intră în camera lui Şemşiban. Fata era într-adevăr de o frumuseţe răpitoare, avea chipul blând, ochii îi erau trişti, iar buzele şi obrajii erau de culoarea bujorilor. Rochia ei bogată era cusută cu fire de aur, iar pe cap purta o coroniţă numai şi numai din mărgăritare.

— Bună ziua, prinţesă, îi spuse Kasâm la intrare.

Dar ea nu răspunse şi nici nu-l băgă în seamă. Dacă văzu Kasâm că fata nu-i vorbeşte, fără să fie văzut, puse porumbelul într-un dulap şi începu:

— Hei, dulapule, vezi că azi prinţesa Şemşiban nu vrea să vorbească cu noi. E supărată, dar n- are decât, fie ea sănătoasă, noi vom discuta amândoi.

— Bine ai venit, padişahule Kasâm, îi răspunse porumbelul din dulap. De când te aştept. Voiam de mult să vorbesc cu un om înţelept şi omenos ca tine. Dacă Şemşiban nu vrea să vorbească cu noi, atuncea, ca să mai treacă timpul, eu am să-ţi spun o poveste, tu ascultă:

Se spune că într-un oraş a trăit o femeie văduvă. într-o zi, văduva se duse la

grădinarul Ahmet şi luă de la el un coş cu mere. Cum grădinarul n-o lăsa în pace, văduva, ca să scape de el, îi spuse lui Ahmet să vină la ea acasă la ora cinci. După aceea, văduva plecă la giuvaergiul Mehmet, luă de la el o pereche de cercei de aur şi acestuia îi spuse să vină la ea la ora şase. Plecă apoi la măcelarul Mitat, luă nişte carne şi-l invită şi pe acesta la ea acasă la ora şapte. Apoi văduva se întoarse foarte mulţumită acasă. Cum se făcu orele cinci, iată că auziră nişte bătăi în uşă. Era Ahmet grădinarul. Văduva, tară să-i deschidă uşa, îi răspunse:

— Ascultă, grădinarule, vreau ca cel pe care-l voi lua eu de bărbat să fie un om curajos şi hotărât. De aceea, iată ce-ţi cer: în cimitirul oraşului nostru nu de mult a fost săpată o groapă, dar, lăsându-se întunericul, mortul nu a putut fi îngropat în aceeaşi zi, şi groapa a rămas liberă. Eu am să-ţi dau o pânză albă cu care să te înfăşori şi apoi du-te şi culcă-te până mâine dimineaţă în groapă.

Ahmet, voind să arate văduvei cât este de curajos, luă pânza, se duse în cimitir şi aici, după ce se înfăşură bine, intră şi se culcă în groapă.

Pe la ora şase sosi la văduvă şi giuvaergiul Mehmet.

Acestuia văduva îi vorbi astfel:

— Mehmet, vreau ca tu să-mi dovedeşti că nu eşti fricos, de aceea uite ce ai de făcut: Peste noapte am lăsat un mort în groapă, dar nu l-am acoperit. Tu, ca un om ce nu ai teamă de nimic, du- te şi păzeşte până mâine în zori mormântul.

Mehmet plecă fiind şi el, sigur pe curajul său.

Pe la orele şapte, alte bătăi la uşa văduvei. Venise şi măcelarul Mitat. Acestuia îi ceru altceva, şi anume:

— Mitat, îi spuse ea, eu am să te iau de bărbat dacă tu ai să faci ceea ce îţi voi cere eu: în cimitir a fost adus un mort, dar a rămas neîngropat. Lângă el a fost pus un paznic. Tu, dacă vei reuşi să-l sperii pe acel paznic, mă vei lua de nevastă.

Iată-i în cimitir. Tiptil-tiptil, măcelarul Mitat se apropie de Mehmet, crezând că el este paznicul mortului. Câţ, câţ, auzi Ahmet dintr-o dată şi se sperie atât de tare, încât uită de toate şi o rupse la fugă. După el o luă la goană şi Mehmet. De Ahmet se sperie rău Mitat, care, ca şi ceilalţi doi, îşi luă mai repede tălpăşiţa din cimitir. Toţi trei fugeau de le scăpărau picioarele. Sărmanii de ei abia mai puteau răsufla. Ajunşi la marginea oraşului, se opriră, şi aici, recunoscându-se unul pe celălalt, îşi dădură seama că văduva îşi bătuse joc de ei. Ruşinaţi şi batjocoriţi se întoarseră pe la casele lor şi niciodată nu mai încercară să mai intre în vorbă cu văduva.

Padişahului Kasâm îi plăcu mult povestea porumbelului. Dar porumbelul continuă să vorbească:

— Spune-mi, padişahul meu, după cum gândeşte Măria ta, cui crezi că i se cuvine văduva?

— După mine, spuse padişahul, fără să gândească mult, cred că lui Mitat, care l-a speriat pe Mehmet.

— Dar eu cred că meritul este al paznicului Mehmet, zise porumbelul.

Şemşiban, nemaiputând răbda, vorbi şi ea:

— Hei, padişahule, nici tu n-ai dreptate şi nici dulapul tău, văduva i se cuvine lui Ahmet, pentru că el s-a culcat în groapă.

— Hei, prinţesa mea, zise padişahul, iar dumneata mi te cuvii mie, şi, mulţumit că a izbutit s-o facă să vorbească, îşi luă pe furiş porumbelul din dulap şi ieşi din camera fetei.

Părinţii ei nu mai puteau de bucurie când îşi auziră fata vorbind. De aceea îl rugară pe padişahul Kasâm ca să mai încerce încă o dată să stea de vorbă cu ea.

A doua zi, Şemşiban iar se pomeni cu padişahul Kasâm în camera ei. Intrând în casă, padişahul dori iar să-şi ascundă porumbelul în dulap, dar ia dulapul de unde nu-i.

Prinţesa, de ciudă, poruncise ca dulapul să fie scos din camera ei. Atunci puse repede porumbelul sub un scaun. Şi începu să vorbească cu el.

— Bun venit în ţara noastră, luminate padişah, îi vorbi scaunul. Ce bucuros că pot să stau de vorbă cu un padişah atât de tânăr şi de chipeş ca tine! Dacă nu veneai tu, cu cine aş fi putut eu să vorbesc? Vezi că prinţesa Şemşiban nu vrea deloc să-mi ţie de urât. Pentru ca să nu ne plictisim, vreau să-ţi pun o întrebare.

Şi scaunul, adică porumbelul, începu iar:

— Se spune că pe vremuri a trăit un văcar ce dăduse norocul pe el, adică acest văcar avea un talisman vrăjit, cu care el izbutea să îndeplinească toate dorinţele padişahului. Până la urmă reuşi văcarul nostru s-o ia de soţie pe unica fiică a padişahului. Cu timpul însă, nevasta lui află de existenţa acestui talisman, dădu peste el şi-l înghiţi. După ce talismanul fu înghiţit, seraiul unde locuiau ei dispăru, iar în locul lui apăru căsuţa sărăcăcioasă unde trăise văcarul. Văcarul avea un câine şi o pisică, care ţineau foarte mult la stăpânul lor. Aceste animale, aflând că talismanul a dispărut, veniră în grabă la văcar şi-i vorbiră despre talisman; apoi, şi câinele şi pisica începură să caute prin toate colţurile talismanul vrăjit. Pisica adună toţi şoarecii şi le porunci şi acestora să caute talismanul. Un şoarece mai năzdrăvan înfipse un ardei în vârful cozii sale şi pe când fiica padişahului dormea, începu s-o gâdile la nas. Ea strănută aşa de tare că-i sări din gâtlej talismanul găsit, dar pe drum se luară la ceartă. Fiecare din ei dorea să dea talismanul văcarului şi nu se hotărau cine s-o facă. Pe când se certau, îl scăpară într-un lac. într-altă zi, văcarul se duse la bazar şi cumpără nişte peşte. Pe când curăţa peştii împreună cu prietenii săi, unul din ei găsi talismanul într- un peşte. Ce spui, padişahul meu, cui se datoreşte aflarea talismanului?

— Cred că talismanul a fost găsit de câine, îi răspunse padişahul.

— Şi eu cred la fel, îi răspunse scaunul.

Şemşiban, nemaiputând tace, strigă şi ea:

— N-aţi ghicit niciunul, pentru că talismanul a fost găsit de pisică.

Padişahul Kasâm zise mulţumit:

— Dacă nici acum nu vrei să-mi fii soţie, va veni ea şi ziua aceea!

Apoi plecă.

Şemşiban şi de astă dată fu păcălită şi îndemnată la vorbă. Ea totuşi nu voia să se lase încă bătută, de aceea porunci ca padişahul să vină şi a treia oară.

Deci, padişahul Kasâm se înfăţişă la Şemşiban pentru a treia oară...

— Sănătate ţie, preafrumoasă fată, îi spuse el când intră în casă, şi iar puse porumbelul de astă dată sub masă. Ieri parcă am vorbit cu scaunul, zise padişahul, dar azi scaunul a dispărut ca şi talismanul din povestea scaunului, dar nu-i nimic, nu mă supăr, azi îmi voi omorî plictiseala vorbind cu masa.

— Bine ai venit, Mărite padişah, în oraşul nostru, îi vorbi masa. Te aşteptam de mult. Ai timp să asculţi o întâmplare pe care am să ţi-o povestesc acum?

— Sigur, îi răspunse padişahul, doar de asta am plecat din împărăţia mea, ca să învăţ cât mai multe şi să cunosc diferite obiceiuri.

— Iaca, ascultă o întâmplare cu nişte fraţi. într-un sat au trăit patru fraţi. S-au hotărât ei să plece într-o călătorie. Au pornit de acasă şi noaptea i-a prins într-o pădure întunecoasă. Şi, pentru a se feri de fiare, s-au gândit ca fiecare din ei să facă de pază o parte din noapte. Primul care rămase să-şi păzească fraţii era tâmplar. Ca să-i treacă timpul mai repede, el se apucă să cioplească din lemn un corp de fată. Apoi tâmplarul se culcă, şi în locul lui rămase cel de al doilea frate, care era croitor. Croitorul, cum văzu fata din lemn, adună de ici de colo nişte petice şi-i cusu o rochie. Veni rândul celui de al treilea frate ca să stea la pândă. Acesta era giuvaergiu. Zărind şi el fata îşi dădu seama că fraţii lui făcuseră o asemenea ispravă şi, pentru a nu se

lăsa mai prejos decât ei, îşi luă ceva unelte şi cu ele îi făcu fetei din lemn inele, brăţări, salbe în zeci de culori. împodobi fata cu ele şi se culcă. Al patrulea frate, care trebuia să-şi facă datoria faţă de ceilalţi, era hoge. Zări şi el fata frumos îmbrăcată, dar, când se apropie de ea, văzu că nu avea suflet, era o fată din lemn. Hogea dori şi el să arate fraţilor ce era în stare, se duse la un izvoraş, se spălă pe mâini şi apoi începu să-l roage ca să dea viaţă fetei din lemn. în zori, fata din lemn prinse viaţă şi deveni o tânără nespus de frumoasă.
Fraţii, când văzură fata, începură să se certe pentru ea, neştiind care din ei o merită. Dumneata ce crezi, padişahule, cine are dreptul asupra fetei? întrebă iar masa.

Padişahul, făcând pe prostul:

— Nu ştiu ce să spun, poate că a tâmplarului trebuie să fie.

— Nu ai dreptate, eu cred că fata i se cuvine giuvaergiului.

— Nu, n-aţi ghicit, nici padişahul şi nici masa lui, zise Şemşiban, intrând în vorbă cu ei. Judecata este foarte simplă: pe fată o merită hogea, pentru că numai datorită lui fata a prins viaţă.

— Iar tu ai să fii a mea, îi răspunse padişahul şi ieşi bucuros din camera fetei.

Şemşiban nu mai avea ce să spună şi până la urmă fu nevoită să se dea bătută. Apoi făcură o nuntă mare ca-n poveste, care ţinu nici mai mult, nici mai puţin de patruzeci de zile şi patruzeci de nopţi. După care padişahul Kasâm o luă pe Şemşiban, şi o aduse în palatul său.

Jurământul lupului

poveste tătară

într-un sat oarecare s-a furişat de undeva, nu se ştie de unde, un lup. Lupul se năpustea asupra turmelor de oi, vaci, capre. De câte ori întâlnea animalele, le pândea, se apropia apoi tiptil-tiptil, se repezea la ele, le sugruma, le făcea bucăţi-bucăţi, după pofta inimii sale şi, în cele din urmă, se aşeza pe iarbă şi începea să înfulece.

Trecu o zi, trecură trei şi treizeci şi trei, şi iată că lupul se îmbolnăvi grav. Atât era de bolnav bietul de el, încât căzu de pe picioare şi rămase aşa, întins în culcuşul său, fără să mai poată scoate nasul afară.

„M-am îmbolnăvit de moarte, îşi zicea lupul, pentru că m-am legat de viaţa altor sărmane dobitoace şi nu le-am lăsat în pace până ce nu mi-am înfipt colţii în ele. Dar, iată, jur pe ce am mai scump pe lume, că dacă m-oi însănătoşi nu am să mai ating niciodată vreo vietate, oricât ar fi ea de mică; am să trăiesc alături de ele în bună înţelegere şi chiar de câte ori se va ivi prilejul, am să caut să le ajut.”

Iată că peste câteva zile lupul nostru se făcu bine, ieşi din culcuşul său şi-n timp ce stătea întins la soare, îşi aduse aminte de legământul său.

„Da, trebuie să plec în căutarea animalelor pe care le-am năpăstuit de-atâta vreme şi să le vorbesc despre jurământul meu. Am să le spun ca de-aci înainte să nu le mai fie teamă de mine, pentru că şi eu am devenit la fel ca oricare animal – blând şi paşnic.”

Lupul, el însuşi uimit de bunătatea din sufletul său, ieşi din pădure şi ţinu poteca.

Mergând pe marginea cărării se întâlni cu un cal. Calul era foarte liniştit şi păştea iarba mătăsoasă. Zărindu-l pe lup, se sperie atât de tare de el încât o luă la fugă. Dar lupul îi ieşi în cale şi cu o voce caldă îi spuse:

— Nu te teme, prietene, de mine! Am jurat ca de acum încolo să nu mai pun labele pe tine şi să nu-ţi mai pricinuiesc niciun rău.

Calul nu prea crezu la început în vorbele lupului, dar văzând cum acesta îşi ia rămas bun de la el, cu atâta blândeţe, sigur că nu se mai îndoi de spusele lui.

Lupul plecă mai departe şi de astă dată întâlni doi berbeci graşi, un viţeluş frumos şi un iepuraş fricos.

Lupul se opri lângă ei şi le vorbi astfel:

— Mă prieteni, nu vă fie frică de mine, ştiu că v-am făcut mult rău, dar de-acum nimeni nu va putea să-şi bată joc de voi. Da, sunt lup, dar nu unul fioros şi lacom, ci unul bun şi cumsecade.

Aşa făcu el cunoscut tuturor vieţuitoarelor jurământul său.

Apoi, flămând şi lipsit de vlagă, apucă cărarea ce ducea spre culcuş. Mergea încet, încet, de parcă număra fiecare pas pe care-l făcea.

Nu trecu mult de la această hotărâre, că lupul simţi că nu mai poate răbda de foame. Nu înfulecase nimic de vreo câteva zile, slăbise şi arăta sărmanul ca vai de el. Oprindu-se în drum, lupul începu a gândi astfel: „Bietul meu tată, bunicii mei, toţi moşii şi strămoşii mei nu au făcut nicicând un asemenea jurământ şi nu au răbdat de foame. E în obiceiul nostru ca toţi lupii să prade, să sugrume, să facă bucăţi-bucăţi carnea fragedă a dobitoacelor. Eu de ce oare trebuie să rabd de foame? De ce să mor de foame? Cui va folosi jurământul meu?”

Şi gândind astfel se-ntoarse din drumul său şi o porni spre potecuţa unde zărise calul. Găsi calul în acelaşi loc. Zărind lupul, înţelese pentru ce acesta se întorsese, dar, fără să-i fie teamă, continuă să pască, prefacându-se că nici măcar nu l-a văzut.

Lupul se apropie de cal.

— Stai că vreau să te mănânc, iaca sunt lihnit de foame.

— Ce mai treabă, parcă nu ştiu eu de ce te-ai întors la mine? Dar, înainte de a mă mânca, am o rugăminte. Acum câteva zile mi-a intrat în piciorul din spate un cui, care mi-a făcut o rană de mă seacă la inimă. Fii bun şi scoate-mi cuiul din picior, şi apoi fa ce vrei cu mine.

Lupul se învoi. Calul îşi adună toată puterea şi tocmai când lupul încerca să-i scoată cuiul îl lovi aşa de tare cu copita încât lupul se tăvăli pe jos de durere. Când îşi mai reveni, căută prada, dar n-o găsi nicăieri. Tremurând de durere şi de foame, plecă iar mai departe. Peste puţin se întâlni cu cei doi berbeci graşi.

Lupul se apropie de ei şi le spuse c-ar vrea să-i mănânce.

— Bine, dacă vrei să ne mănânci, noi nu ne putem opune puterii tale, dar vrem să te rugăm şi noi ceva. Tocmai ne certam între noi pentru o moştenire pe care ne-a lăsat-o tatăl nostru. Fă bine, intră între noi şi împacă-ne.

Lupul crezu în vorbele berbecilor şi intră între ei.

Berbecii, chipurile, se hărţuiau amândoi, şi deodată se repeziră unul spre altul şi intrară cu coamele lor tari în lupul nostru. îl loviră cu atâta cruzime, încât bietul lup căzu jos şi nu mai ştiu nimic de el.

într-un târziu se trezi, dar berbecii nu mai erau lângă el. Se ridică cu greu şi, clătinându-se ameţit de dureri, pomi mai departe, până ce-i apăru în cale viţeluşul cel frumos.

Lupul veni lângă el:

— Vreau să te mănânc, viţelule, îi spuse lupul.

— De mâncat ai să mă mănânci, că şi aşa nu mă pot împotrivi voinţei tale, dar, înainte de a muri, fa-mi şi tu un bine. Iată ce: După urechea dreaptă am o rană, care mă doare aşa de tare, că abia mă pot ţine pe picioare. Tu pune iarba asta peste ea, ca să-mi mai ogoiască durerea şi să pot muri liniştit.

Lupul luă iarba arătată de viţeluş şi-şi plecă capul spre urechea dreaptă a viţeluşului, dar acesta, fără să-i dea răgaz măcar o clipă, îl izbi cu toată puterea în cap şi apoi o luă la sănătoasa. Lupul, de durere, se tăvăli pe jos.

Se trezi când soarele sta tocmai să apună. Nu mai putea sărmanul de foame. Abia târându-şi picioarele încercă să facă câţiva paşi, când, ce să vadă... venea spre el o turmă de vaci, păzită de nişte câini ciobăneşti puternici, care lătrau aşa de tare de ţi-asurzeau urechile. Lupul dădu să fugă.

Şi deodată zări într-un copac scorbura în care îşi ducea zilele un iepuraş slăbuţ.

Lupul se duse la iepuraş şi, cu lacrimi în ochi, începu să-i vorbească:

— Iepuraş, iepuraş, dragul meu iepuraş, fa bine şi deschide uşa, de mă primeşte în căsuţa ta. Jur pe ochii mei că nu-ţi voi face nimic, nu te voi mânca. Iată, vin câinii şi or să mă sfâşie. Scapă-mă şi am să-ţi fiu recunoscător toată viaţa mea.

Iepuraşul, tremurând de frică din toate încheieturile, închise şi mai bine uşa căsuţei sale şi, cu glas ce abia se auzea, îi răspunse:

— Ţi-e frică, lupule? Tremuri aşa cum tremuram şi noi de frica ta când te vedeam, iar ţie nici că- ţi păsa de sărmanele noastre suflete. Nu-mi pasă de tine, n-au decât să te prindă câinii ciobanilor.

Iepuraşul n-apucă bine să-şi termine vorbele, că haita de câini îl şi ajunse pe lup.

Ogarii, bucuroşi de pradă, cât ai zice peşte îl şi făcură fărâmiţe, amestecându-l cu colbul de pe drum.

Viteazul Kamăr[223]

poveste tătară

Au trăit odată o babă şi un unchiaş. Ei ajunseră la adânci bătrâneţi şi nu aveau copii. Unchiaşul se ducea în fiecare zi să pescuiască, iar baba îngrijea de puţinele găini pe care le avea în ogradă.

Mai aveau ei în grajd şi două mârţoage bătrâne şi slabe, care nu erau bune de nimic. Trăiau şi ele de azi pe mâine.

într-o zi, când soarele strălucitor abia începuse a-şi trimite razele sale fierbinţi asupra pământului roditor, unchiaşul îşi luă desăguţa pe umeri şi apucă drumul care ducea spre lac. Aci îşi aruncă undiţa cu momeală şi începu să aştepte. Deodată simţi că de undiţa lui parcă se agăţase ceva, o trase iute afară, şi ce să vadă?... De undiţă se prinsese un peştişor neobişnuit, cu solzi strălucitori numai şi numai de aur şi argint, cum nu mai văzuse el până atunci. Unchiaşul, după ce-l privi puţin, îşi zise: „Aşa un peştişor nu am mai prins niciodată. Câtă came să aibă pe el? Mai bine să-i dau drumul înapoi în lac”. Şi nu apucă bine să-i dea drumul, că peştişorul prinse a vorbi cu un glas blajin:

— Unchiaşule, nu mă arunca înapoi în lac, ci ia-mă cu tine. Acasă, când vei ajunge, dă carnea mea s-o mănânce copiilor tăi, sângele să mi-l bea mârţoagele tale, iar oasele mele dă-le câinilor din curte.

Unchiaşul luă aminte la vorbele peştişorului. Se miră mult când acesta îi vorbi de copii, căci el nu avea niciunul. Apoi stătu el acolo o vreme, neştiind ce să facă cu peştişorul, dar până la urmă se hotărî să-l ducă acasă.

Ajungând acasă, nici n-apucă bine că deschidă gura şi să povestească bătrânei despre peştişorul minune, când ea îi apăru înainte şi începu a vorbi astfel:

— Uite, unchiaşule, ce copii avem. De-acum avem şi noi un sprijin pentru bătrâneţile noastre.

De ce stai ca înlemnit şi nu spui nimic, îi zise baba arătându-i doi copii.

— Ce ţi s-a întâmplat, babo? Ori nu mai eşti în minţile tale, întrebă unchiaşul cu un glas care abia se auzea.

— Ce să mi se întâmple, unchiaş? Iaca, după ce tu ai plecat la pescuit, am frământat cocă, şi am făcut din ea doi copii şi i-am pus în copaie. între timp, ieşii în ogradă să dau de mâncare găinilor. Când, parcă aud plânsete de copii. Ascult mai atent şi văd că ţipetele veneau dinspre copaie. Când mă uit în copaie, mai să nu leşin de bucurie. Cei doi copii pe care îi făcusem din cocă prinseseră viaţă şi plângeau. Imediat ce mă văzură, încetară şi-mi zâmbiră.

Unchiaşul, neştiind ce să spună babei, rămase cu ochii holbaţi asupra copiilor. Se bucura ori nu se bucura de fiii săi, nu ştim, dară baba ştim că nu mai avea astâmpăr. Se tot rotea în jurul copiilor. Unchiaşului îi veniră în minte vorbele spuse de peştişorul de aur. în seara aceea, când se pregăteau să mănânce peştele, unchiaşul o îndemnă pe bătrână:

— Uite, bătrânico, dă carnea de peşte băieţilor noştri, eu mai ies puţin până afară.

Bătrânica rămase să ospăteze copiii, iar moşul, ţinând într-o mână câteva picături de sânge de-ale peştişorului, iar în cealaltă mână oasele, ieşi afară. Dădu oasele celor doi câini, care-i păzeau casa. Aceştia nu apucară bine să le înghită că pe loc se prefăcură în nişte câini negri şi frumoşi. Apoi se duse în grajd şi dădu cailor picăturile de sânge. Caii îşi aruncară de pe ei pielea lor cea tăbăcită şi se prefăcură, unul într-un armăsar cu pieptul lat, cu picioarele înalte, iar celălalt un roib cu o pată albă pe frunte de o rară frumuseţe.

Unchiaşul, văzând aceste minuni, intră repede în casă, pentru a spune şi babei lui bucuria, dar aci dădu peste o altă minune: Cei doi copii din cocă alergau prin casă, se jucau şi făceau o gălăgie că abia putu moşul să-i astâmpere. Pletele copiilor străluceau ca solzii de aur ai peştişorului, ochişorii lor erau albaştri ca cerul senin. Unchiaşul şi baba se bucurau parcă şi mai mult, văzând copiii atât de drăgăstoşi şi de buni. Băieţilor i-au pus numele de Kamâr şi de Nurşaş[224].

Copiii creşteau şi de ce creşteau d-aia parcă deveneau mai voinici şi mai isteţi.

într-o zi, Kamâr spuse tatălui său că ar dori să plece în lume. Bătrânii se învoiră. După care tatăl îi pregăti un paloş, pe care Kamâr, dorind să vadă dacă este destul de puternic, îl încercă astfel: luă în mână paloşul, îl aruncă în sus şi, după ce aşteptă niţel, îşi puse capul sub paloş. Acesta la cădere se izbi de cap şi se făcu în două. Kamâr se ridică de la locul său, şi-l rugă pe bătrân ca să-i mai pregătească încă un paloş, însă mai bun decât primul. îi mai făcu unul, pe care Kamâr îl găsi aşa cum l-ar fi dorit. Apoi se duse la fratele său Nurşaş şi îi vorbi astfel:

— Frate, iaca, îţi las o săgeată roşie cu vârful de aur. Prin această săgeată vei şti dacă eu mai trăiesc ori ba. Să te uiţi la ea în fiecare zi. Dacă din ea va picura grăsime, atunci să ştii că eu sunt în viaţă, dacă va picura sânge, să ştii că am murit. Atuncea tu în grabă să pleci în căutarea mea.

Viteazul Kamâr îşi luă rămas bun de la ai săi, îşi agăţă paloşul de şold, îşi puse o tolbă cu săgeţi, încălecă calul cu pata pe frunte şi iată-l plecat spre zări necunoscute.

Şi haide, şi haide, merse el zile, luni de zile, merse cale lungă depărtată, până ce ajunse la o casă. Se gândi să înnopteze aci. îşi lăsă calul în curte şi intră în casă. Aicea locuia Baba Cloanţa. Ea, zărindu-l pe viteazul Kamâr, îi vorbi astfel:

— Cine eşti, fiule? De unde vii? încotro călătoreşti?

După ce-i răspunse la întrebări, viteazul Kamâr mai zise:

— Sunt tare flămând, bunicuţo, nu cumva ai ceva care să-mi astâmpere foamea?

Baba Cloanţa se grăbi să-i aducă lui Kamâr viteazul diferite bucate, care mai de care mai gustoase. La urmă aduse şi o băutură aromată. Kamâr dădu pe gât băutura şi pe loc căzu jos ameţit. Pasămite, băutura cea aromată nu era altceva decât o otravă făcută de Baba Cloanţa din ierburi frumos mirositoare. Baba Cloanţa, vicleana, atât aştepta. Se repezi la el, îi tăie capul, apoi îl înghiţi cât ai clipi din ochi. Capul lui Kamâr îl opri pentru a-şi împodobi cu el casa.

Când, în ziua aceea, Nurşaş ieşi să se uite la săgeata cea roşie, se miră mult când văzu că din ea picura sânge. îşi dete cu părerea că aci nu putea să fie lucru curat. Se hotărî să plece în căutarea fratelui. îşi spuse dorinţa părinţilor, apoi încălecă roibul, îşi luă cu el şi pe cei doi câini şi plecă. Câinii care fuseseră hrăniţi cu oasele peştişorului îl duseră pe Nurşaş chiar în casa unde trăia Baba Cloanţa. Nurşaş viteazul descălecă şi intră în casă. Aci fu întâmpinat de o fată minunată, ca o crăiasă.

— Flăcăule, îi şopti ea, pleacă de aci cât mai e vreme; de nu, o să fie prea târziu.

— Până nu-mi văd fratele, nu ies de aci, îi răspunse Nurşaş.

— Da' de unde ştii că el este aci?

— Nu există în lume nicio taină pe care eu să n-o cunosc.

— Nu vorbi aşa, tinereţe. Este totuşi ceva care îţi e necunoscut. Nu ştii că în casa în care te afli trăieşte Baba Cloanţa. Ea se va întoarce şi va voi să te ospăteze. Tu să nu te atingi de bucatele ei, şi nici să bei ceva.

După ce spuse aceste vorbe tânărului, fata se făcu nevăzută. Nurşaş rămase singur. N-apucă el bine să privească prin cameră, că iată apăru şi Baba Cloanţa.

— Cine eşti, fiule? o întrebă ea cu un glas părintesc. De Unde vii? Poate te chinuieşte foamea, doar ai mers atâta drum. Haide să-ţi pregătesc ceva demâncare.

224 părul ca razele

I se aduseră bucate gustoase, băuturi, dar Nurşaş nu se atinse de nimic.

Baba Cloanţa îl tot îndemna, zicându-i: „Ia de mănâncă, ia de mănâncă”. Dar, oricât se rugă de el, Nurşaş nu puse nimic în gură. Baba Cloanţa, înfuriindu-se, îl apucă pe Nurşaş de gât să-l

sugrume. Tânărul înţelese răutatea babei. Se ridică, îşi trase capul din mâinile babei şi o trânti cu toată puterea de perete.

— Am greşit, iartă-mă, nu ştiu cum de m-am purtat aşa de urât cu un oaspete, zise ea, arătându- şi dinţii.

— Ia stai că te învăţ eu minte, zgripţuroaică, ca să nu-ţi mai baţi altădată joc de oameni şi, fără să-i dea răgaz, o lovi de trei ori cu biciul.

— Viteazule, spune-mi ce vrei de la mine, auzi Nurşaş într-o vreme.

— Unde este fratele meu, hoaţo, vreau să-l văd repede, şi zicând astfel o mai atinse de câteva ori cu biciul peste spinare.

— Vai de mine, nu mai pot, aruncă biciul, că acum îţi vei vedea fratele.

Nurşaş o lăsă în pace. Baba Cloanţa, tremurând de spaimă, aduse capul lui Kamâr, suflă o dată în el, şi iată-l pe Kamâr ridicându-se în picioare, întreg şi nevătămat.

Viteazul Nurşaş îi povesti fratelui toată întâmplarea. Kamâr viteazul nu mai putea de ciudă. O scoase pe zgripţuroaică afară, şi aruncă în sus paloşul, care căzu pe capul babei, pe care-l făcu numai praf şi pulbere.

Preafrumoasa fată, după ce le mulţumi fraţilor că o scăpaseră de babă, le spuse:

— Am o mare rugăminte, flăcăilor, dacă nu vă este cu supărare, rogu-vă nu mă lăsaţi singură aci.

Nurşaş luă toată bogăţia babei şi o mai luă şi pe fată cu el şi plecară spre casa părintească. Iar
viteazul Kamâr împreună cu credinciosul său cal o pomi mai departe la dram. Când mergea aşa, de unul singur, cu gândul dacă pe lume se află vreo putere care să-l învingă, hop... că ajunse în faţa unui bolovan. Puteai să treci mai departe pe dram, numai când urneai bolovanul din loc. Kamâr viteazul descălecă şi, scoţându-şi paloşul, lovi în bolovan. Acesta se despică în două. Kamâr trecu prin mijlocul lui şi-şi văzu iar de dram.

Şi merse iar Kamâr viteazul, merse, merse, merse. Când mergea astfel, ajunse într-un oraş. Aici se opri în faţa unei case. Stăpânul casei, un bătrân pipernicit şi cu barba albă, îi spuse:

— Pofteşte înăuntru, tinere.

Viteazul Kamâr intră în casă şi aci fu ospătat cu ceea ce avea gazda mai bun. în timp ce mânca, tânărul îl întrebă pe bătrân despre oraş, despre oamenii şi obiceiurile lor.

— Avem un oraş mare şi frumos, dar şi un necaz tot atât de mare, îi spuse bătrânul răsuflând din greu.

— Ce fel de necaz?

— Iaca, se întâmplă să vină la noi un balaur care omoară oameni. El spune că, după ce-i va omorî pe toţi, îşi va aduce aci familia, rudele, pe bunicii şi străbunicii săi. Oamenii oraşului, speriaţi, au fugit care încotro sperând că aşa vor scăpa de labele balaurului. Şi padişahul a fugit. Unul dintre vizirii săi, dorind să salveze oamenii, s-a dus la balaur şi l-a întrebat ce doreşte în schimbul oamenilor. Balaurul la început, nici n-a vrut să audă, apoi a poruncit: „în seraiul meu de pe malul lacului să mi se trimită în fiecare zi o fată ca roabă. Numai atuncea eu voi înceta de a vă mai omorî şi vă voi lăsa în pace”. Ce era să facem, neavând altă scăpare i-am făgăduit fetele cerute. Şi aşa jertfim în fiecare zi câte o copilă. Azi a venit rândul fiicei padişahului de a pleca la seraiul balaurului. Padişahul, mâhnit peste măsură, a promis celui ce-i va scăpa fata de robia balaurului comori de aur, de argint şi jumătate din împărăţie.

După ce bătrânul îşi termină vorbele, viteazul Kamâr îşi luă paloşul şi ieşi din casă. Merse puţin şi ajunse la marginea lacului, unde se înălţa palatul balaurului. Aici intră în camera unde era ţinută fiica padişahului.

— De ce ai venit aici, flăcăule, îi spuse fata zărindu-l, crezi că ai să-mi poţi alina durerea care-mi pătrunde sufletul?

— Am venit să te scap, zise Kamâr, dar n-apucă bine vorba a termina, că iată, măre, deodată, izbucniră nişte bubuituri de-ţi fugea pământul de sub picioare; mii de trăsnete luminară cerul, după care căzu o ploaie cu pietre mari cât nuca.

Balaurul intră în camera fetei.

— De ce ai venit aici, nefericitule?

— Am venit pe aceste meleaguri pentru a mă lupta cu tine şi a o mântui pe prinţesă.

Auzind o îndrăzneală ca asta, balaurul îşi săltă în sus coada lui cea grea, dorind să-l lovească pe flăcău. Dar acesta scoase paloşul, se căţără pe spinarea balaurului şi începu să-i taie capetele unul după altul. Balaurul se zbătea, încerca să-l doboare pe viteaz, dar degeaba. Până la urmă fu înfrânt. Leşul lui fu îngropat într-un anume loc ştiut numai de viteazul Kamâr. După luptă, flăcăul se duse în camera fetei şi-i spuse că de-acum nu mai are de ce se teme. Apoi o părăsi.

între timp, veni la prinţesă unul dintre vizirii padişahului, care de mult pusese ochii pe fată.

— Dacă nu ai să spui tatălui tău că eu l-am omorât pe balaur, şi, dacă n-ai să mă asculţi, să ştii că orice ţi se va putea întâmpla, îi spuse el fetei.

Ea îi făgădui să-l asculte. Plecară împreună spre palatul padişahului. Locuitorii oraşului se adunaseră lângă palatul împăratului. Râdeau şi erau fericiţi că au scăpat de o aşa mare primejdie. Vizirul fu întâmpinat cu urale. Padişahul nu-şi credea ochilor când îşi văzu fata acasă. De bucurie, uită chiar să-şi întrebe fiica cum de a scăpat de sub robia balaurului. Crezând că vizirul este salvatorul lor, îl luă de după umeri şi, ieşind cu el în faţa mulţimii, începu a vorbi:

— Hei, oameni buni, iaca, drept răsplată pentru vitejia vizirului, i-o dau de nevastă pe singura mea copilă. Le urez fericire şi o viaţă lungă.

Peste câteva zile începură pregătirile de nuntă. Toţi erau veseli, şi padişahul, şi vizirul, şi mulţimea adunată. Numai prinţesa era nefericită şi se citea în ochii ei o mare mâhnire. Ea spera că viteazul Kamâr avea să se întoarcă la dânsa, aştepta şi iar aştepta. Privea atentă la toţi cei ce veneau la serai, dar în niciunul din ei nu-l recunoştea pe flăcău.

Iată că, peste puţin, în toiul toiului[225], sosi la serai un văcar. Acesta se aşeză lângă poartă. Supuşii padişahului, văzându-l aşa de murdar şi în straie atât de peticite, îl goniră. Dar fata de padişah simţi că văcarul nu era altceva decât viteazul ei. Deci, se apropie în grabă de padişah şi-l rugă să-l primească şi pe văcar la ospăţ. Padişahul îi dădu învoirea.

La masă, fiica padişahului porunci să i se dea văcarului o cană plină cu mied. După ce bău miedul, viteazul Kamâr ameţi şi-l rugă pe padişah ca să-l lase să cânte. La auzul cântecului trist şi plin de dor al văcarului, toţi mesenii uitară de padişah, uitară de locul unde se aflau şi-şi îndreptară privirile spre flăcău. După terminarea cântecului, văcarul ieşi din sală. Fata îl urmări şi, într-un loc de taină, cu o voce tremurândă, îi spuse cele întâmplate cu vizirul.

— Voi mai cânta un cântec, spuse prinţesei viteazul Kamâr, după care tu, tară să te temi de nimic, vorbeşte celor adunaţi despre fapta cea mincinoasă a vizirului.

Fata făcu întocmai.

— Nu, spuse vizirul, eu l-am omorât pe balaur. Eu am scăpat-o pe prinţesă de ghearele lui.

— Cu ce ne poţi dovedi că tu l-ai omorât pe balaur? întrebă padişahul.

— După ce i-am tăiat capetele, i-am ascuns leşul într-un loc.

225 nuntă

— Haide, du-ne şi pe noi acolo şi arată-ne balaurul.

Vizirul, urmat de padişah şi de mulţime, plecă spre seraiul balaurului. Aci, mirele se învârti, se răsuci, dar nu găsi nici urmă din trupul balaurului. Atunci viteazul Kamâr, ieşind în mijlocul mulţimii, arătă locul unde fusese îngropat balaurul.

— Eu l-am omorât pe balaur; iată şi cel de-al doisprezecelea cap, şi zicând astfel le arătă un cap uriaş de balaur.

După ce viteazul Kamâr fu slăvit de către padişah, arătându-l mulţimii, acesta spuse:

— Iaca cine era adevăratul erou! îmi dau jumătate din împărăţie şi pe frumoasa mea fiică de nevastă acestui viteaz printre viteji. Iar vizirul să-şi primească pedeapsa cuvenită.

într-un sat, într-un sat oarecare, au trăit cândva un unchiaş şi o mătuşă— oameni harnici şi buni la suflet. Locuiau bătrânii noştri la marginea satului, într-o casă mică şi lipită cu pământ. Nu făceau rău nimănui, trăiau în bună înţelegere cu vecinii, iar, dacă aveau cum, erau gata să ajute pe oamenii mai nevoiaşi decât ei.

Ajunseră bieţii de ei să-şi trăiască, poate, ultimele zile fără ca să simtă căldura unui glăscior care să le fi spus mamă ori tată. Singura lor dorinţă era ca să aibă şi ei un copil, măcar acum la bătrâneţe, un copil care să le aducă în casă veselia, gonind tristeţea amară din sufletele bătrânilor.

Se rugau Domnului, şi dimineaţa, şi seara la culcare.

Iată că, într-o zi, la casa acestor oameni, poposi un bătrân slab şi zdrenţuros, care le ceru găzduire pentru o noapte.

Boralî, căci aşa se numea unchiaşul, îl primi pe acest bătrân în casă, îl ospătă cu ce aveau ei mai bun, îi dădu să bea, se împrieteni cu drumeţul şi începu apoi să-şi descarce necazul ce le întuneca de atâta vreme chipurile.

— Bătrâne, bătrâne, rău am ajuns la anii noştri, îi spuse Boralî. Uite, trăiesc lângă bătrânica mea Kanibek de mulţi ani; suntem singuri, singurei, nu avem şi noi un de copil cu care să ne mai luminăm la faţă. Ne este foarte greu, răbdăm şi aşteptăm că poate, într-o zi, ne-o milui Domnul şi pe noi cu un făt.

Drumeţul ascultă cu luare-aminte vorbele bătrânului. Dorind să-i răsplătească pentru bunătatea cu care fusese primit, drumeţul îi spuse la plecare:

— Să ţi se împlinească dorinţa, bătrâne. Iaca, ţine de la mine un măr. Să-l mănânci împărţindu-l cu bătrâna şi să nu vă pierdeţi nădejdea.

Apoi îşi luă rămas bun de la ei şi se făcu nevăzut.

Le plăcură bătrânilor cuvintele cele înţelepte şi blânde rostite de drumeţ. Făcură întocmai cum îi povăţuise. Mâncară mărul şi începură să aştepte.

Şi vremea trecea. Şi aşa au mai trecut multe zile până ce Kanibek aduse pe lume un băiat drăgălaş cu faţa îmbujorată ca bujorul de mai. Bătrânii nu mai puteau de bucurie. Şi vecinii au luat parte la fericirea lor. Părinţilor nu le fu greu să-i găsească şi un nume, i-au spus Geantemir.

După ce se făcu mai măricel, cam de cinci-şase ani, îi uimi pe toţi prin isteţimea şi curajul său.

Copiii din sat vedeau în el un batâr[196] drept, gata de luptă pentru adevăr, săritor la nevoie. De aceea în sat era îndrăgit de toţi copiii.

Geantemir iubea mult caii. Boralî, văzând această dragoste a fiului său pentru animale, agonisi ceva bani şi îi cumpără o iapă. Flăcăul era bucuros că are calul său şi putea să-l călărească oricând dorea. Iapa era foarte frumoasă, alerga iute ca şi cum n-o

196 voinic, viteaz

225 nuntă

călărea nimeni, îşi asculta stăpânul, dar era stearpă. Asta îl pusese de multe ori pe Geantemir pe gânduri. „Ah, zicea el, de mi-ar fata un mânz iapa mea, cum l-aş mai îngriji şi cum l-aş creşte.” într-o zi, întorcându-se de la adăpost, se întâlni în drum cu un unchiaş nevoiaş. Şi, din vorbă, în vorbă, Geantemir îi spuse unchiaşului jalea din sufletul său.

— Ah, bătrâne, ce n-aş da ca să am şi eu un mânz frumos, să-i pot mângâia capul şi să-i pot peria coama.

— Nu deznădăjdui, dragul moşului, îi spuse acesta privindu-l în ochi, tu eşti un flăcău cu sufletul curat şi cinstit, dorinţa ţi se va împlini. Vei avea un mânz năzdrăvan.

Scoase apoi din traistă un măr şi continuă:

— Ţine mărul ăsta, miezul mănâncă-l tu, iar coaja dă-o iepei tale.

225 nuntă

Nu sfârşi bine vorba, că unchiaşul se prefăcu în fum şi se pierdu apoi în zare. Geantemir n-avu timp nici măcar să-i mulţumească. Nu ştia dacă într-adevăr se întâlnise cu bătrânul, ori poate trăise un vis de o clipă. Dar, văzând mărul, îşi dete cu părerea că nu visase şi apoi plecă spre casă cu mărul în buzunar. Ajungând acasă, povesti întâmplarea cu bătrânul. Tatăl, înţelegând despre cine era vorba, îi spuse băiatului:

— Fiule, fa aşa cum ţi-a spus bătrânul.

— Da, sigur, îi răspunse acesta.

Calul mâncă coaja mărului. Iar peste puţin fătă un mânz nemaivăzut de frumos. Avea picioarele lungi gata oricând de fugă, pielea curată şi albă ca spuma laptelui.

Nu se poate spune bucuria lui Geantemir când văzu mânzul. îl mângâie, îl sărută şi, ascultând parcă de o voce care-i spunea că mânzul său va întrece chiar şi vântul, Geantemir îl numi Gelgetmez[197].

La numai doi ani, Gelgetmez arăta puternic şi foarte ager, ajunsese un armăsar care purta luna pe frunte şi avea coastele arcuite. Alerga mai iute ca vântul şi ca gândul. împreună cu armăsarul său, crescu şi Geantemir. Din zori şi până la apus de soare, îşi călărea calul, mergeau la vânătoare, cutreierau dealuri şi văi, munţi şi câmpii.

Se spune că pe acele vremuri ţara în care trăia Geantemir era primejduită de un balaur hidos şi fioros cu şapte capete. Deseori se năpustea balaurul ca năpasta asupra oamenilor, încercându-i în văpăile ce le scotea pe gură, distrugând astfel casele, florile şi tot ce găsea în cale; seca apele, izvoarele.

Nici uriaşul cel mai puternic, nici fiarele cele mai sălbatice nu se încumetau să-i stea în cale. Mulţi oameni pieiră din cauza lui. Şi, de câte ori ieşea balaurul să distrugă vreun sat sau să înşface cu labele sale puternice animalele pădurii, răpea şi câte o fată dintre cele mai tinere şi mai frumoase.

Padişahul ajunse să se teamă şi pentru el, dar mai cu seamă pentru singura lui copilă pe care o avea. De aceea chemă la el sfatul bătrânilor şi pe toţi vizirii săi, ca să-i întrebe pe fiecare dacă nu există vreun mijloc de a scăpa de balaurul cel înfricoşător, care le pricinuise atâta rău. S-au gândit ce s-au gândit şi, într-un timp, unul dintre viziri spuse:

— Mărite padişah, avem mulţi flăcăi în împărăţie, care se fălesc cu vitejia lor. Să-i chemăm aci la curte şi apoi să-i trimitem în bârlogul balaurului pentru a-l omorî.

— Bine a grăit, spuseră cei de faţă.

Dar un bătrân înţelept, clătinând din cap, zise:

— E foarte uşor să spunem să meargă tinerii noştri şi să se lupte cu balaurul, dar credeţi că orice viteaz ar putea face o faptă ca asta? De ce să trimitem balaurului toţi feţii noştri să piară acolo cu toţii? Să ne gândim mai bine cum să le încercăm vitejilor puterea.

Acest bătrân înţelept era ţinut la mare cinste şi iubit de padişah.

— Ce zici, bătrâne, cum i-am putea încerca? îl întrebă padişahul.

— Iată cum, spuse bătrânul, ştiu că măriei tale i-a rămas de la stră-străbuni cui domniei tale un arc, care trage deodată patruzeci de săgeţi. Dar nu oricare tânăr poate să întindă arcul. îmi aduc aminte că după bătrânul Aii nimeni nu a mai fost în putere să arunce deodată cele patruzeci de săgeţi. Arcul a fost azvârlit într-un colţ şi uitat. Cred că acel gighit, care va avea destulă putere să tragă cu arcul,

197 gel – vânt; getmez – nu ajunge

va fi nimerit pentru a pleca să se lupte şi cu balaurul. Şi de va voi Domnul, ne va scăpa ţara de urgia cea mare.

Padişahul şi ceilalţi ascultară cu luare-aminte vorbele bătrânului.

— Ai grăit drept, îi spuse padişahul, vom face aşa cum ne-ai sfătuit. Ascultaţi ce vă mai spun: ştiţi că în această lume singura mea bucurie este fata pe care o am. După ce voi muri eu, ea îmi va urma la tron. Făgăduiesc s-o dau de nevastă aceluia care va putea întinde arcul cu cele patruzeci de săgeţi şi ne va scăpa ţara de balaur.

Curtenii şi vizirii padişahului, cei care aveau flăcăi, auzind făgăduiala padişahului, gândeau că norocul poate să fie de partea lor, dar se întristară curând, căci gighitul trebuia să arunce cele patruzeci de săgeţi şi să omoare balaurul, iar treaba nu era deloc uşoară.

Acolo unde putea să ajungă calul, pătrundea şi porunca împăratului. Din cele patru colţuri ale împărăţiei începură să sosească gighiţi, care mai de care mai voinici, gighiţi fii de mari sfetnici, viziri, bei. Porunca padişahului ajunse şi în satul cu livezile înflorite, în care trăia Geantemir cu părinţii săi. Se puse şi el pe gânduri, neştiind ce să facă, să plece ori să rămână în satul său. Se putea bizui pe puterile sale, dar îi era greu să ia o hotărâre. Şi, când sta aşa lângă Gelgetmez şi nu ştia ce să facă, îi apăru în faţă, ca ieşit din pământ, unchiaşul care îi dăruise mărul.

— Fiule, de ce mai pierzi vremea şi stai pe gânduri? încalecă-ţi armăsarul şi pleacă. Nimeni în afară de tine nu va putea să tragă cu arcul cel cu patruzeci de săgeţi, şi tot tu vei fi gighitul care îl va învinge pe balaur.

Apoi, rupând din barba sa două fire, i le dă lui Geantemir şi îi spune:

— Iaca, ţine de la mine aceste două fire şi ascultă-mă bine: când vei ajunge la mare încurcătură, tu atinge aceste două fire unul de altul şi atunci eu îţi voi veni în ajutor.

Geantemir îşi luă rămas bun de la părinţi şi plecă spre seraiul padişahului. Gelgetmez îl duse mai iute ca vântul şi, fără multă zăbavă, ajunse în oraşul padişahului.

La marginea oraşului, pe o pajişte întinsă, era aşezat arcul cu cele patruzeci de săgeţi.

Gighiţii, unul câte unul, veneau să-şi încerce puterea cu arcul cel uriaş. însă câţi tineri nu se perindară prin faţa arcului, dar niciunul nu putu să-l mişte din loc, darmite să-l ridice şi apoi să-l întindă. Mai la urmă apăru un batâr pe nume Temărkol[198], vestit pentru puterea şi vârtoşenia sa. Mulţimea adunată să vadă isprava gighiţilor îşi pusese ultima speranţă în acest viteaz. Iată că Temărkol se apropie de arc, întinde o mână, îl apucă şi doreşte să-l ridice, dar degeaba, arcul nici gând să se clintească. Atunci Temărkol apucă arcul cu amândouă mâinile şi parcă-l mişcă puţin. Mulţimea începu să strige: „Să ne trăiască Temărkol, căci numai el va putea birui pe balaur”. Dar, după ce mişcă arcul de la locul său şi se căzni să tragă şi cele patruzeci de săgeţi, în zadar, toată virtutea lui nu-i ajută la nimic. Cum văzu una ca asta, mulţimea adunată începu să murmure:

— Vai de noi, ce ne facem?

— A venit sfârşitul lumii, nu mai e chip de scăpare, spuneau alţii.

Şi iată că din mijlocul lor ieşi un gighit şi se îndreptă spre locul unde se afla arcul.

— înălţimea voastră, daţi-mi voie ca să-mi încerc şi eu puterea, căci de asta am plecat de acasă.

Cei din jurul padişahului, văzându-l pe acest flăcău chipeş, dar simplu, îmbrăcat în straie de ţară,
se priviră unul pe altul şi-şi ziseră: „Câţi flăcăi cu mare slavă n-au putut face nimic,

[198] mână de fier

tocmai sărăntocul ăsta să facă vreo ispravă?” Padişahul îl chemă la el, îl măsură din cap până-n picioare şi apoi îi spuse:

— Tinere, te las să-ţi încerci şi tu puterea, însă, dacă nu vei izbuti să ridici şi să tragi cu arcul, atunci vei fi aspru pedepsit.

Aceasta nu-l sperie deloc pe Geantemir. îşi suflecă mânecile cămăşii şi se duse lângă arc.

De sus, dintr-o fereastră a seraiului privea la întrecere şi fiica padişahului, Ghiulperă[199]. Văzându-l pe Geantemir, chipeş şi voinic, îl plăcu, parcă simţi că el trebuia să fie cel ce va învinge, şi oftă. Şi Geantemir o zări pe fată stând la fereastră, tresări, şi-şi spuse în gând: „Cred că este cea mai gingaşă fată din lume”. Parcă îi săltase inima din loc. Geantemir măsură mai întâi arcul, apoi trase cu toată puterea şi arcul se întinse şi deodată zburară în aer cele patruzeci de săgeţi, iar în locul unde căzură ele, se ridică o trâmbă mare de praf. Văzând o asemenea minune din partea unui flăcăiandru de la ţară, mulţimea începu să strige cu bucurie: „Să ne trăiască! Să ne trăiască!”

Padişahul îl chemă la serai şi îi vorbi astfel:

— Flăcăule, am văzut cu toţii că eşti voinic şi puternic. Speranţa ne este în tine. Tu trebuie dară să-ţi măsori puterile şi cu balaurul cel cu şapte capete. înainte de a pleca, spune-mi, tinere, ai vreo dorinţă?

— Preacinstite padişah, ca să pot izbuti în această luptă şi să duc la capăt porunca ce mi-aţi dat- o, am nevoie de un paloş tare.

— Vrerea ta este ascultată, zise padişahul şi-l duse pe Geantemir în camera de arme.

Aici îi spuse să ia paloşul care îi place mai mult. Tocmai când Geantemir voia să pună mâna pe un paloş mare şi strălucitor, îi apăru în faţă bătrânul ce-i dăruise cândva mărul, şi-i arătă un paloş ruginit aruncat într-un colţ. Geantemir luă cu el acest paloş.

Şi iată că sosi şi primăvara. Câmpiile erau pline de flori, pârâiaşele curgeau liniştite, păsările grăbite îşi făceau cuiburile în pădurile răcoroase. Se aştepta sosirea balaurului. Acesta de multe ori se arătase în partea de apus a ţării. Geantemir în această parte a ţării îşi aşeză arcul cu cele patruzeci de săgeţi şi-l aşteptă pe balaur.

Nu erau puţini batârii care-l pizmuiau: „Focul balaurului îl va arde şi-l va face scrum!” spuneau unii, iar alţii: „Furtuna ce va porni din nările balaurului îl va ridica şi-l va arunca cine ştie unde!” Şi Geantemir nu aşteptă mult. Iată că, într-o zi, dis-de-dimineaţă, începu să bată un vânt puternic din partea de apus a ţării. înţelegând că numai balaurul poate să stârnească asemenea vijelie, mulţimea, cu inima friptă de frică, se ascunse în peşteri.

Geantemir stătea la căpătâiul armelor sale şi-l aştepta. Vântul cel puternic distrugea totul din cale, scotea pomii din rădăcini, mişca munţii din loc, dărâma casele, călca în picioare vieţuitoarele. Dar nu putu să-i facă nimic lui Geantemir. El rămânea nevătămat lângă arcul său. Peste puţin se lăsă o căldură înăbuşitoare, începu o ploaie cu foc şi totul se prefăcea în scrum. Geantemir, înconjurat de limbile de foc, prin fumul ce-i tăia răsuflarea, zări o umbră. Apucă arcul cu toată puterea sa, îl întinse şi dădu drumul celor patruzeci de săgeţi, care zburară chiar spre locul de unde vedea umbra. Se auzi un geamăt atât de tare, încât zgudui cerul şi pământul. Deodată furtuna se potoli, încetă să mai plouă cu foc, iar umbra parcă se îndepărta. Geantemir privi în jurul său şi îşi zise: „Ce bine mi- ar fi prins acuma Gelgetmez, aş fi putut să-l urmăresc pe balaur”. Nici n-apucă bine să-şi sfârşească gândul, că, iată, îi

199 ghiul – trandafir; peră – zână

apăru în faţă Gelgetmez. Geantemir îl sărută pe frunte, pe ochi, îl încălecă şi se luă după urmele de sânge lăsate de balaur.

Merse el fără să ştie cât, până ce ajunse în dreptul unei gropi mari şi adânci. Aci se pierdeau şi urmele de sânge. Geantemir îşi dădu seama că balaurul trebuie să fie ascuns în acea groapă.

Când sta aşa şi gândea cum să coboare în groapă şi cum să ajungă la balaur, îşi aduse aminte de cele două fire dăruite de bătrân. îşi scoase batista din buzunar, luă cele două fire şi apoi le atinse una de cealaltă. Se pomeni cu bătrânul lângă el. Acesta îi zise:

— încalecă-l iute pe Gelgetmez şi închide ochii. Până nu auzi că ţi se spune „deschide-i", să nu-i deschizi.

Geantemir închise ochii şi se lăsă dus de Gelgetmez. Când îi deschise, se văzu într-o lume nouă, într-un oraş nou. Geantemir nu ştia încotro s-o apuce. Deodată începu să sufle o furtună ce nu te lăsa să faci măcar un pas. Flăcăul simţi că furtuna vine din nările balaurului. Dori să facă câţiva paşi, dar vântul cel puternic îi îndoia picioarele şi parcă-i răsucea gâtul. Cât ai clipi din ochi, trase iar firele între ele. Apoi simţi cum furtuna se linişteşte şi auzi o voce groasă şi răguşită care-i spunea: „Voinicule Geantemir, mi-ai distrus puterea, dar sunt sigur că focul meu te va arde". Şi iar se lăsă căldura cea mare gata-gata să mi-l topească pe flăcău. Dar el mai atinse o dată firele şi focul se stinse. Balaurul urlă cu puterea care îi mai rămăsese: „Geantemir, mi-ai răpus şi a doua putere". Atunci Geantemir văzu în faţa sa o dihanie uriaşă cu şapte capete, care făcea să se cutremure pământul. Geantemir, văzându-l aşa de înfricoşător, se sperie, dar îşi reveni pe loc. Balaurul nu contenea să-i vorbească lui Geantemir:

— Când am fost în ţara ta, m-ai rănit cu arcul şi cu cele patruzeci de săgeţi, apoi m-ai urmărit şi ai ajuns până în casa mea. Aci mi-ai distrus cele două puteri. Mai am încă o putere. Spune-mi cum vrei să ne batem cu arcurile să ne săgetăm, ori în luptă să ne luptăm?

— Haide în luptă, că e mai dreaptă, îi spuse Geantemir apropiindu-se de el.

Atunci se apucară de trântă, şi se luptară, şi se luptară până când balaurul îl apucă cu toată puterea pe Geantemir de brâu, îl ridică, îl învârti în aer şi mi-l trânti de pământ, că se afundă până la genunchi. Geantemir îşi trase picioarele din pământ şi-i spuse balaurului: „Acum e rândul meu, pregăteşte-te”. Apoi Geantemir se opinti o dată şi-l băgă pe balaur în pământ până la mijloc. Dar nici balaurul nu se lăsă. Se ridică mâniat şi apucându-l pe Geantemir mai puternic îl trânti de pământ şi-l îngropă până aproape de umeri. Geantemir îşi adună puterile şi se căzni să iasă din pământ, dar nu putu. Atunci balaurul, holbându-şi ochii şi scrâşnind din colţi spuse: „Hei, flăcăule, mi-ai căzut în gheare, dacă nici după a treia sforţare nu vei putea ieşi de acolo, atuncea vei pieri”. Geantemir iar scoase cele două fire şi le atinse, şi pe loc se simţi parcă de zece ori mai puternic de cum fusese. Mai făcu o mişcare, reuşi să iasă din pământ, şi se apropie iarăşi de balaur. Balaurul, care era sigur de izbândă, se sperie. Se apucară iarăşi de luptă. Flăcăul, mai îndemânatic şi cu puteri noi, mi-l trânti pe balaur atât de puternic de pământ, încât îl afundă până-n gât, apoi îşi scoase paloşul şi cu o singură lovitură tăie balaurului şase capete.

— Gighitule, îi spuse balaurul, arată-mi că eşti puternic şi taie-mi şi ultimul cap.

— Eu m-am născut o singură dată, şi numai o dată am lovit cu paloşul, a doua oară nu mai dau.

Ştia Geantemir că dacă-i tăia balaurului şi cel de al şaptelea cap, îi creşteau la loc celelalte şase şi
prindea iar puteri noi. Aşa că lăsă leşul balaurului cu un singur cap.

După atâta trudă, Geantemir osteni şi se culcă. Somnul lui fu adânc şi lung de trei zile şi trei nopţi. Când se trezi, se pomeni înconjurat de mândreţe de fete, toate fete de padişahi ori mari viziri, care fuseseră răpite de balaur şi, nedorind să fie roabele acestuia, fuseseră prefăcute în stană de piatră. Şi-acuma, odată cu moartea balaurului, pierise şi vraja asupra fetelor. Tinerele, pline de graţie, îi mulţumeau lui Geantemir pentru că le scăpase de balaur. Geantemir voia să ajungă cu fetele pe tărâmul său, însă nu ştia încotro s-o apuce. Atunci iar scoase firele din buzunar, le atinse una de alta, le lovi şi spuse fetelor să închidă ochii. Când ele deschiseră ochii, se aflau deja în oraşele lor. în toate colţurile ţării, la vestea pieirii balaurului se ţineau bayramuri[231].

După plecarea lui Geantemir în căutarea balaurului, Ghiulperă, fiica padişahului, simţi că-i e dor de flăcău. Aştepta cu nerăbdare întoarcerea lui. Dar nici Geantemir n-o pierduse nicio clipă din gândul său pe frumoasa Ghiulperă. Prinsese şi el dragoste de fată.

Padişahul, care făgăduise că-şi va da fiica de soţie aceluia ce va scăpa ţara de balaur, între timp se răzgândise, şi voia cu orice preţ să scape de Geantemir. Vizirii, oamenii săi de la curte îi aduseră aminte că nu se cădea ca el, un mare şi vestit padişah, să-şi dea copila de nevastă unui flăcău sărac lipit pământului.

Auzind hotărârea tatălui său, Ghiulperă se întristă, nu mai era vioaie ca mai înainte, suferea în taină, slăbea.

Când Geantemir veni să peţească fata, padişahul îi ceru multă bogăţie, aur, argint, pietre scumpe. Şi-i mai spuse pe deasupra că trebuie să zidească un serai mai înalt şi mai strălucitor decât al său, şi atuncea fata va putea fi nevasta lui. Padişahul lacom credea că voinicul Geantemir nu va fi în stare să-i dea cele cerute şi să-i facă seraiul. Geantemir plecă de la padişah mâhnit. Cele două fire îi veniră în ajutor iar.

A doua zi, Geantemir duse padişahului lucruri scumpe şi minunate, lucruri mai de preţ decât ceruse el, mai mult aur, mai multe pietre scumpe şi strălucitoare, atât de strălucitoare de-ţi luau ochii. Seraiul, care apăru în faţa palatului, se ridica mândru până la stele şi nu ştiai unde sfârşeşte acoperişul său.

Aceste lucruri îl uimiră pe padişah, şi, fără să mai asculte de vorbele vizirilor săi,

231 sărbători

se îmbogăţi şi deveni una dintre cele mai mândre ţări.

se hotărî să-şi mărite fata cu voinicul Geantemir.

Nunta lor ţinu patruzeci de zile şi patruzeci de nopţi. Toţi cei poftiţi la nuntă erau fericiţi. Iar când padişahul îmbătrâni, îl puse în locul său pe Geantemir. Geantemir conduse ţara mai departe, fu sprijin celor nevoiaşi şi în toate treburile sale se sfătuia cu bătrânii. Şi aşa ţara lui Geantemir înflori,

se îmbogăţi şi deveni una dintre cele mai mândre ţări.

Hanul şi şarpele

poveste tătară

Odată, într-o pădure întunecoasă de la marginea unui oraş, îşi făcuse culcuşul un şarpe mare, mare şi înfricoşător. Oamenii oraşului se temeau grozav de el, iar numai când îi auzeau numele, tremurau cu toţii de frică.

Şarpele nostru prinse de veste că hanul oraşului avea o copilă minunată la care ţinea foarte mult. Ori de câte ori i se ivea prilejul, ba la serbări, ba la petreceri, hanul se lăuda astfel: „Am o copilă, spunea el, pe care o iubesc mai mult decât toată bogăţia împărăţiei mele, nici toate comorile lumii nu preţuiesc cât ea, o îndrăgesc mai mult decât pe mine însumi şi oricând sunt gata să-mi dovedesc această dragoste".

Şarpele cunoştea pe fiecare om în parte şi ştia mai multe despre hanul lăudăros, dar fricos, în pieptul căruia se cuibărise minciuna şi laşitatea. îşi dădea seama că vorbele hanului nu sunt adevărate, pentru că îşi spunea şarpele: „Hanii şi toţi cei de o seamă cu ei, stăpânii noştri, se iubesc numai pe ei, iar pe alţii îi dispreţuiesc şi nu-i socotesc oameni".

Şi iată că, într-una din nopţi, şarpele, dorind să încerce cât de adevărate sunt vorbele hanului, se furişă încet în seraiul acestuia, intră apoi în camera lui, se apropie de patul în care dormea, îşi încolăci corpul său lucios de trupul hanului şi apoi începu să-i şuiere în ureche. Hanul se trezi buimăcit din somn şi când dădu cu ochii de şarpele cel înspăimântător, amuţi de spaimă.

Şarpele începu să-i vorbească astfel:

— Tu eşti oare hanul despre care s-a dus vestea că are o fată foarte frumoasă, cum rar mai întâlneşti pe faţa pământului?

— Da, eu sunt, răspunse hanul tremurând.

— Este adevărat că-ţi iubeşti copila mai mult decât pe tine însuţi şi mai mult decât orice avuţie de a ta?

— Da, zise hanul, o iubesc, şi se făcu alb ca varul.

Şarpele, simţind că hanul minte, se gândi să-l sperie şi mai departe.

— Uite ce este, hanule. Doresc ca tu să mi-o dai de soţie pe fiica ta; dacă nu vei voi, atuncea eu îţi voi distruge toată împărăţia şi nu va rămâne din seraiul tău decât praful şi pulberea. Tu nu vei mai avea nimic, vei sărăci şi vei ajunge un cerşetor, care va umbla din sat în sat după un codru de pâine uscată. însă, să nu uiţi, hanule, că nimeni nu-ţi va da bucata de pâine uscată, dacă nu vei trudi pentru ea. Pâinea se câştigă muncind, iar tu le-ai avut până acuma pe toate de-a gata, nu ştii să munceşti; alţii, nevoiaşi, au trudit zi şi noapte pentru bucatele tale.

Auzind cele spuse de şarpe, hanul se pierdu şi mai mult. El, care în viaţa lui nu vorbise niciodată, nimănui adevărul, voia să-l facă pe şarpe să creadă în mărturisirea sa, de aceea continuă:

— Da îmi iubesc fata mult, chiar foarte mult.

— Bine, dacă-ţi iubeşti fata, atuncea ia-ţi rămas bun de la serai, de la împărăţia şi de la avutul tău, căci mâine va fi prea târziu, totul va arde şi se va preface în scrum.

Hanul, nemaiputând răbda, începu să plângă şi, cu un glas ce tremura, spuse:

— Nu, nu te atinge de avuţia mea, de seraiul meu, mai bine ia-mi fata, ia-mi sufletul, numai numi distruge împărăţia.

Şarpele, auzind vorbele hanului, se scârbi din tot sufletul de prefăcătoria acestuia şi, privind cu dispreţ la faţa înlăcrămată, spuse:

— Sufletul tău e mai câinos, mai negru decât un suflet de şarpe. Eu, de-aş fi avut o copilă şi ar fi venit cineva să mi-o ia, ar fi putut să mă ardă cu fierul înroşit, să-mi sfârtece carnea cu lanţurile, să- mi distrugă seraiul, toată bogăţia, orice ar fi

se îmbogăţi şi deveni una dintre cele mai mândre ţări.

fost mai bine decât să-mi fi dat fata. Copila nu mi-aş fi dat-o nimănui cu niciun preţ.
Eşti şiret ca o vulpe şi flămând după bogăţie ca un lup, hanule. Vezi

dumneata, de aci înainte oamenii n-ar trebui să se teamă de şerpi, ci mai degrabă să se teamă de cei haini ca tine, care nu au suflet; noi şerpii tot mai avem ceva.

După ce rosti aceste vorbe, dete câteva târcoale prin camera hanului, iar apoi şarpele, târându-şi trupul, ieşi încet din serai şi plecă în pădure, acolo unde-şi trăia el zilele.

Hanul rămase pironit locului. îi părea rău că fusese înfruntat de un şarpe, dar ştia că împotriva acestuia, chiar el, marele han, nu avea nicio putere. Şi ce putea să-i facă şarpelui? Fusese drept cu el, îi vorbise numai adevărul.

Stufărişul

poveste tătară

E mult de atunci. Multă vreme s-a scurs de când s-au petrecut cele ce vă voi povesti acum.

La marginea unui sat, care se găsea în cine ştie ce colţ de ţară, crescuse un stufăriş des şi înalt, iar în mijlocul lui se afla o poieniţă verde, minunată, unde veneau fetele satului să petreacă după cum le era voia. Dar mereu, mereu, când venea timpul ca fetele să se întoarcă acasă, stufărişul avea obiceiul ca să prindă în verdeaţa sa pe fata care rămânea la urmă şi să-i taie părul.

într-una din zile, se pare că vinerea, fetele satului s-au adunat cu toate ca să meargă iar în poieniţă. în sat trăia o femeie care avea o fată ce întrecea în frumuseţe pe toate cele de o seamă cu ea. Pletele lungi ale fetei cădeau valuri, valuri, se răsfirau leneşe pe umerii frumos conturaţi, alunecând apoi uşor spre mijlocul ei tras ca prin inel. înainte de a pleca cu prietenele ei spre poieniţă, mama îi spuse:

— Fii cu băgare de seamă, fata mea, să nu rămâi ultima în stufăriş, să nu-ţi pierzi frumuseţea de păr.

— Voi avea grijă, mamă, zise fata ieşind din casă.

Ajunseră fetele în poieniţă, se aşezară pe iarba verde şi mătăsoasă şi începură să joace, să cânte, să se bucure de viaţă. Se înseră. Fetele se grăbiră să iasă care mai de care mai repede din stufăriş.

Iar fata noastră cu pletele lungi rămase la urmă, iar stufărişul îi smulse una dintre cele mai frumoase bucle. Când ajunse acasă, mama sa rămase uimită văzându-şi fata fără frumuseţea-i de păr. Sărmana mamă plânse mult şi îi spuse fetei să nu mai plece niciodată în poieniţă. Se gândi multe zile cum să facă să ia înapoi din stufăriş părul fetei sale. într-o zi, mama se mai lumină la faţă şi spuse:

— Cine va putea să-mi aducă înapoi părul fetei, aceluia o voi da de nevastă.

Despre această hotărâre a mamei auziră toţi flăcăii satului, dar niciunul nu se încumeta să intre în stufărişul cel blestemat. Un biet flăcău din sat, cam nătărău de felul lui, reuşi să scoată părul din stufăriş. Mama fetei, neavând încotro, trebui să-şi ţină făgăduiala şi să-i dea fata de nevastă. Dar pasămite, ei nu-i plăcea tânărul şi hotărî să se ducă iar în poieniţa din mijlocul stufărişului şi să rămâie acolo.

Chiar a doua zi, se duse singură în stufăriş, se ascunse printre trestii şi nu se mai întoarse acasă. Mama o aşteptă şi, văzând că fata nu vrea să iasă din stufăriş, îi vorbi bărbatului ei astfel:

— Măi bărbate, du-te tu la marginea stufărişului, cântă şi cheam-o acasă pe fata noastră. Poate când îţi va auzi glasul va voi să iasă din stufăriş şi va veni acasă. Dar, ai grijă, omule, în cântecul tău să nu-i zici fata mea, ci nora mea.

Tatăl se duse în poieniţă şi începu să cânte:

Hei, stufăriş, stufăriş,

Dă-te puţin într-o parte,
Că-n mijlocul tău, stufăriş,
Şade nora-mi deoparte.

Fata, recunoscând glasul tatălui, îi răspunse astfel:
Hei, stufăriş, stufăriş,
Nu te da la o parte, fiindcă Niciun tată nu-şi numeşte fata Noră, ci mereu îi e fiică.

Tatăl o aşteptă până se întunecă şi, văzând că fata lui nu are de gând să iasă din stufăriş, plecă spre casă. într-altă zi, fu trimis să-i cânte fetei flăcăul cel nătărău, care reuşise să-i salveze părul. El începu să cânte astfel:

Hai, stufăriş, stufăriş,
Dă-te puţin într-o parte,
Că-n mijlocul tău, stufăriş,
Şade soţia-mi deoparte.

La cântecul flăcăului, fata nici măcar nu-i răspunse. Dacă văzu şi văzu mama ei că toate încercările de până acum au fost fără folos, spuse celei de a doua fiice a ei:
— Fata mea, du-te la stufăriş şi cheamă-ţi sora, poate dacă te-o auzi pe tine va voi să vină acasă, însă ai grijă, ca în cântecul tău să nu-i spui soră, ci mătuşă.
— Bine, mamă, spune fata, dar oare poate cineva să-i spună sorei mătuşă?
Fără să primească răspuns, ea plecă. Când sosi la stufăriş, începu să cânte, dar uită cele povăţuite de mamă, şi-i cântă astfel:

Hei, stufăriş, stufăriş,
Dă-te un pic la o parte,
Că-n mijlocul tău, stufăriş,
Şade surioara-mi deoparte.

Sora, ascunsă în stufăriş, îi răspunse cu aceleaşi vorbe. Stufărişul, ascultând de dânsa, se dădu la o parte, să se întâlnească surorile. Fata se bucură mult când văzu pe cineva de acasă, o sărută pe faţă, apoi o luă de mână şi plecară împreună, spre Soare-Apune. Rătăciră multă vreme prin stufăriş, până ce ajunseră în dreptul unei fântâni.
— Vai, ce sete îmi este, surioară, spuse cea mică, pot să beau puţină apă?
— Nu, nu se poate, surioară dragă, pentru că cel ce bea apă din această fântână se preschimbă în cal.
Şi au plecat mai departe. Pe drum întâlniră a doua fântână.
— De aicea pot să beau apă? întrebă cea mică, când zări fântâna. Nu mai pot de sete.
— Nu, nu se poate, îi strigă sora. Apa din această fântână are puterea de a preschimba pe cel ce o bea în vacă. Aşa că fii cu băgare de seamă.
Nemaiavând încotro, plecară iar mai departe.
Surioarei îi era sete din ce în ce mai tare. Peste puţin ajunseră iar în dreptul unei fântâni, şi fata, fără să-şi mai întrebe sora, înghiţi câteva picături de apă. Şi pe loc ea se prefăcu într-un ied mic, alb şi foarte drăgălaş.
— Vai, surioara mea, de ce nu m-ai ascultat? Uite ce ai păţit!
Cu inima frântă, cu sufletul zdrobit de durere, fata, văzând că nu poate să-i vină în ajutor cu nimic, o luă cu ea şi porniră într-acolo unde le duceau picioarele.
Mai străbătură ele nişte poieniţe, pe unde nu călcase picior de om, mai merseră

ele, şi, ostenite ajunseră în dreptul altei fântâni, cu apă rece şi proaspătă tocmai bună de băut. Oamenii veneau şi-şi umpleau ulcioarele cu apă din fântână şi apoi plecau unul câte unul. Nimeni nu deschise gura ca să întrebe fetele cine sunt şi de unde vin.

Lângă fântâna cea cu apă rece se găsea un copac înalt până-n slava cerului şi cu frunzişul des, de făcea o umbră tocmai bună pentru odihnă. Fata îşi luă iedul în braţe şi încet, încet, agăţându-se ba de o ramură, ba de alta, ajunse până în vârf. Se aşezară pe o cracă mai groasă şi aşteptară să vadă cine va mai veni la fântână. Când stăteau ele cocoţate în vârful copacului, iată că veni cu ulciorul după apă slujnica padişahului. Se aplecă să ia apa şi... ce să-i vază ochii? în apa fântânii se oglindea un chip aşa de minunat, de parcă era o zână. Nu mai putea slujnica de bucurie, crezând că chipul acela frumos era al ei. îşi zise: „Vai, da iată ce frumoasă sunt. Alta ca mine nu se mai găseşte în toată împărăţia. De ce să fiu eu slujnica padişahului?” Aruncă ulciorul şi plecă plină de mândrie.

Sărmana slujnică nu ştia că în apa fântânii se oglindea nu chipul ei, ci al fetei care se pitise în vârful copacului.

Padişahul aşteptă ce aşteptă, ca să i se aducă apă proaspătă din fântână şi, când văzu că slujnica lui nu mai soseşte, trimise altă slujnică. Când se aplecă să ia apă, văzu în apa fântânii o umbră. Se suci, se învârti şi rămase ca mută când văzu în vârful copacului o fată frumoasă, frumoasă, aşa de frumoasă cum e luna în a cincisprezecea zi a strălucirii ei. Fata ţinea în mână un ieduţ alb ca spuma mării. Slujnica intră în vorbă cu ea:

— Fată frumoasă, spune-mi: eşti crăiasă, un înger ori poate zâna zânelor?

— Nu sunt nici crăiasă, nici zână, ci un om ca şi tine, îi răspunse fata.

Slujnica, după ce primi acest răspuns, alergă într-un suflet la palat şi-i grăi astfel padişahului:

— Stăpâne, am văzut în vârful copacului de lângă fântână o gingaşă şi plăpândă fată numai bună de soţie pentru fiul măriei-tale.

Padişahul îi spuse prinţului, iar prinţul, urcându-se într-o trăsură trasă de patru cai negri înaripaţi, o porni spre locul cu pricina. Rămase şi el uimit de frumuseţea fetei.

— De ce te-ai cocoţat acolo sus? o întrebă prinţul. Haide, coboară, să te duc cu mine la palat.

Fata, după ce stătu puţin pe gânduri, îi răspunse:

— Aş coborî eu, dar mi-e teamă ca nu cumva să-i pricinuieşti vreun rău ieduţului meu!

— îţi făgăduiesc să n-am să-i fac niciun rău, îi răspunse prinţul.

Fu destul ca să audă aceste vorbe, că fata se dete jos, ţinând în braţe iedul şi, cu sufletul plin de încredere în prinţ, plecară cu toţii la palat. Aci o întâmpină ca pe o mare crăiasă. Toţi o îndrăgeau pentru frumuseţea şi blândeţea ei. Prinţul o luă de soţie. Şi făcură o nuntă de se duse vestea în lume.

Prinţul era foarte fericit lângă soţia lui. Nu lăsau pe nimeni să se apropie de ied şi nu se despărţeau de el niciodată.

într-una din zile, soţia prinţului ieşi să se plimbe împreună cu slujnicele ei pe malul mării. Slujnicele, care o pizmuiau de mult pentru bunătatea ei, după ce şuşotiră între ele, fără ca să fie văzute, se gândiră că ar putea scăpa de ea aruncând-o în mare. Aşa şi făcură. După această ispravă se-ntoarseră înapoi la palat, iar una dintre slujnice, ce semăna aidoma cu soţia padişahului, se urcă în pat şi se prefăcu că e bolnavă.

— Ce ţi s-a întâmplat, scumpa mea soţie? întrebă prinţul văzând-o culcată în pat.

— Ce să mi se întâmple, iaca, m-am îmbolnăvit, şi de durere am plâns aşa de mult, încât ochii mi s-au umflat cât cepele, iar nasul mi s-a înroşit ca o sfeclă.

— Nu-i nimic, zise prinţul, am să chem un vraci, care te va vindeca.

Nu trecu mult şi sosi vraciul. Slujnica, văzând că gluma se îngroaşă, îl chemă de-o parte şi-i spuse:

— Ascultă-mă, vraciule, am să te fac un om bogat şi am să-ţi dau mult aur. Tu fă bine şi spune soţului meu că n-am să mă fac bine până ce n-am să mănânc din carnea acestui ied. Spune-i să-l taie spre binele meu.

Vraciul, când auzi de aur, nu se lăsă mult rugat.

— Măria ta, zise vraciul, leacul pentru boala soţiei este carnea iedului ce-l aveţi aci. Dacă veţi porunci ca iedul să fie tăiat şi din carnea lui să se pregătească bucate pentru bolnavă, atuncea ea se va face bine şi din nou veţi fi fericiţi.

— Bine, voi face aşa, zise prinţul privindu-şi solia, dar parcă înainte de a te aduce aici m-ai rugat ca să nu mă ating de ied şi să nu-i fac niciun rău.

— Da, prinţule, dar ce este mai scump decât sănătatea omului? îi răspunse femeia.

Slujitorii prinţului prinseră iedul, îi legară picioarele şi când erau gata să înfigă cuţitul în gâtul lui subţire, iedul prinse grai şi începu să vorbească:

— Oameni buni, am o rugăminte, înainte de a mă tăia: lăsaţi-mă să mă plimb niţel pe malul mării.

Slujitorii, înduioşaţi, îi dădură drumul. Iedul alergă spre malul mării. Aci începu să cânte, chemându-şi sora în ajutor:

Călăul îşi ascute cuţitul,
în gât vrea să mi-l înfigă.
Unul spune să mă ţină,
Altul să mă taie zice.
Haide, surioară, ieşi.

Din valurile mării îi răspunse un glas cristalin, umbrit numai de o jalnică durere:

Nu pot să ies, nu pot,
Un peşte m-a-nghiţit.
Stau închisă aci,
Ce să fac, să te ajut nu pot.

Se mai rugă încă o dată iedul, dar primi acelaşi răspuns. Trist, cu lacrimi calde în ochii lui blânzi şi rotunzi se întoarse. Fu tăiat. Carnea lui moale şi fragedă fu mâncată cu poftă de slujnica cea haină şi necredincioasă. Oasele iedului fură îngropate în curtea seraiului. în acel loc crescu peste puţin un copac subţire şi frumos, care mereu răspândea un parfum îmbătător de primăvară. Soţia prinţului, slujnica, înţelese cum a crescut copacul din curtea seraiului şi, cum nu avea o covată în care să-şi legene viitorul ei copil, se gândi că ramurile copacului ar fi tocmai bune pentru aşa ceva. Porunci ca să se taie copacul. Şi, în timp ce unul din meşteri cioplea la covată, o surcică sări în barba unui moşneag ce tocmai trecea pe acolo. Moşneagul, când ajunse acasă, se scărpină în barbă şi surcica căzu pe jos. Curcanul moşului, crezând că-i ceva bun, o înghiţi pe loc. Şi, cum o înghiţi, capul lui se prefăcu într-un măr de aur.

Slujnica auzi şi despre acest curcan cu capul de aur, dori să-l cumpere, însă moşul nu se lăsă înduplecat. Tăie curcanul, mâncă carnea împreună cu bătrânica lui, iar capul se gândiră să-l păstreze.

A doua zi, când moşul şi bătrânica plecară după treburi, capul de aur ieşi din ascunzătoare, se preschimbă în fată şi începu să deretice prin casă, pregăti bucate bune şi gustoase, iar înainte ca cei doi bătrâni să se întoarcă, ea se ascunse iar.

Frânţi de oboseală se întoarseră bătrânii acasă. Şi aci holbară ochii când văzură aşa

o minune.
Au zis ei că nu este lucru curat la mijloc şi, în următoarea zi, moşul nu mai plecă la lucru, ci rămase să stea la pândă.
Văzu cu uimire cum capul cel de aur se preschimbă într-o tânără copilă şi cum ea, venind spre el, începu să-i povestească toată viaţa ei.
— Bunicuţule, binefăcătorul meu, vorbi ea, cândva am fost un ied mic şi alb ca spuma mării, soţia padişahului era sora mea. Mare ciudă aveau slujnicele pe ea şi într-una din zile au aruncat-o în mare. Acolo fu înghiţită de un peşte... şi fata îi povesti totul.
Bătrânul, uimit de cele ce-i fusese dat să audă, fugi la serai şi, abia ţinându-şi răsuflarea, povesti prinţului toată păţania iedului. Prinţul, îngrozit de cele spuse de bătrân, porunci slujitorilor săi ca să pescuiască acel peşte ce o înghiţise pe sărmana lui soţie.
Slujitorii, după mai multe încercări, reuşiră să prindă peştele. îl scoaseră la mal, îl despicară în două şi scoaseră de acolo pe soţia lui cea adevărată. Apoi prinţul veni la cea prefăcută şi-i spuse:
— Slujnică nedreaptă, alege-ţi singură pedeapsa. Să te leg de coada a patruzeci de cai nărăvaşi, care să te târască până vei muri, ori să te ard cu patruzeci de fiare înroşite?
în cele din urmă fu legată de coada unui armăsar de patruzeci de ani, care atât o târî, până nu mai rămase nici bucăţică din ea.
Şi la palat a fost veselie mare, care poate mai ţine şi azi. Toţi trei s-au bucurat şi toată lumea s-a luminat că le-a fost dat un prinţ atât de drept cu o soţie atât de aleasă.

Omul cel nătâng

poveste tătară

Un biet ţăran, având o droaie de copii, s-a hotărât să adune vara câţi mai mulţi coceni pentru foc ca în timpul iernii copiii lui să nu îngheţe de frig. Era omul nostru cam uşor de minte şi orice făcea el trebuia să-i iasă de-a-ndoaselea.
Şi plecă el cu un car după coceni. Umblând prin mirişte, găsi un ac de siguranţă, îl ridică şi-l puse în carul cu coceni. întorcându-se acasă, îi vorbi nevestei cam aşa:
— Măi nevastă, să mai zici că nu-s bun de nimic, uite, când adunam coceni pentru foc, găsii în mirişte un ac de siguranţă şi, ştiind că ai nevoie de el, ţi l-am adus.
— Ia arată-mi şi mie acul, îl îndemnă soţia, bucurându-se.
Omul nostru ieşi din casă şi veni să caute acul de siguranţă în carul cu coceni. Căută el ce căută, şi iar căută până ce i se urî de atâta căutat; apoi, negăsindu-l, se întoarse abătut în odaie.
— Femeie... nu e acul. O fi căzut pe drum.
— Tiii, zise femeia, că prost mai eşti, bărbate! Puseşi acul în car în loc să-l prinzi în piept.
Omul răspunse ruşinat:
— Bine, aşa-i cum zici tu... dac-oi mai găsi altul, altădată, aşa oi face.
A doua zi, în zori, ţăranul iar porni la câmp şi, pe când aduna coceni, găsi o toporişcă. Mare fu bucuria ţăranului. O ridică repede, o atârnă în piept şi plecă spre casă. De cum păşi pragul casei, femeia îl văzu şi zise:
— Nătângule! Vai, vai, vai! Toporişca nu se atârnă în piept, ci se agaţă la

brâu, omule!
Şi omul iar se ruşină de prostia lui:
— Bine, măi femeie, nu mai ţipa aşa la mine, când voi găsi altul aşa voi face.
Şi-n dimineaţa următoare iar plecă la câmp. După ce termină de trebăluit, pe-acolo, o luă agale spre casă. în drum... ce să vezi... un căţeluş frumos, cârlionţat şi negru ca tăciunele. Căţeluşul se gudură pe lângă om şi acestuia i se făcu milă de bietul suflet rătăcit şi se gândi să-l ducă acasă, să stea şi el prin ogradă. îl ridică de jos şi-l agăţă la brâu, aşa cum îl învăţase nevasta.
Numai ce deschise poarta, femeia îl văzu şi strigă:
— Mă, ce bleg mai eşti, afurisitule! Oamenii când vor să ia un căţeluş cu ei strigă cuţu, cuţu, şi nu-l agaţă la brâu.
Omul, cu capul plecat de ruşine, răspunse:
— Bine, am auzit, aşa voi face de-acum încolo.
în cea de a patra zi, ţăranul iar plecă la câmp. Acolo se întâlni cu un vânător, care tocmai îşi trimesese ogarii pe urmele unui iepure. Vânătorul ceru ajutor omului nostru. Iar el, neştiind ce să facă, strigă cuţu, cuţu, cuţu. Atunci câinii vânătorului se opriră şi veniră la stăpân. Vânătorul se înfurie şi zise:
— Măi omule, văd că eşti bătrân, dar ai rămas cu mintea de copil.
Şi bietul bătrân se-ntoarse acasă. Aci povesti nevestei cele întâmplate. Ea îi spuse:
— Tare mai eşti tăntălău! Când se duc la vânătoare, vânătorii strigă: prinde-l, prinde-l, dacă prinzi o raţă, o jumătate este pentru mine, iar cealaltă pentru tine, dacă prinzi două, una este pentru
mine, iar cealaltă pentru tine.
Bătrânul înţelese cât de mult încurcase iţele şi spuse:
— Da, ai dreptate, am greşit, rândul viitor ştiu eu ce am de făcut.
în a cincea zi, ţăranul nostru iar plecă la câmp şi, aici, în timp ce aduna coceni, zări un vânător care stătea cu puşca întinsă spre nişte raţe sălbatice, gata, gata să apese pe trăgaci.
„Măcar de astă dată să fiu de vreun ajutor”, îşi zise omul, şi începu să strige: „Prinde-le, prinde- le, dacă prinzi o raţă, jumătate din ea este a mea, cealaltă jumătate este a ta, dacă prinzi două, una este a mea, cealaltă a ta.”
Raţele se împrăştiară cât ai clipi din ochi. Vânătorul, mâniat foc, se-ntoarse către om şi lăsă puşca în jos.
— Na-ţi, prinde şi tu, om afurisit ce eşti, şi începu să-l lovească de zor.
Sărmanul om se-ntoarse de astă dată acasă bătut, şi iar se plânse nevestei:
— Nu vezi că eşti tont, bărbate, îi răspunse femeia. Când ţi se iveşte un astfel de prilej, trebuie să te apropii de ele tiptil-tiptil şi să le iei prin surprindere. Atunci sigur că prada n-o să-ţi scape.
Omul înţelese şi iar spuse:
— Da, da, şi de astă dată ai dreptate. Altădată n-am să-ţi uit poveţele.
Şi în următoarea zi, haide iar la câmp. Pe drum, într-o ogradă, văzu mai multe femei, care torceau lână, coseau şi-şi povesteau toate cele.
Bătrânul, dorind să facă o faptă bună, se furişă în curte, veni încetişor pe la spatele lor şi desfacându-şi braţele, cuprinse pe una din femei şi o ţinu strâns ca nu cumva să-i scape. Doar aşa îl învăţase nevasta.
Femeile, îngrozite, începură să ţipe, să se zbată şi toate se năpustiră la el, îl zgâriară pe faţă şi-l înghiontiră cât ce putură mai tare. De-abia scăpă bietul om din mijlocul lor, şi, necăjit, se întoarse acasă. Aci se puse să povestească întâmplarea nevestii care îl aştepta.
— Ai un cap de dovleac, bătrâne. Nu trebuia să faci ceea ce ai făcut. Tu trebuia să le dai bineţe, să le spui spor la treabă şi Alah să le dea bogăţie. Apoi îţi

vedeai de drum liniştit.
Omul văzu cât de tare greşise, îşi lăsă capul în jos şi răspunse:
— De-acum încolo am să mă deştept şi ai să vezi că n-am să mă mai încurc.
în a şaptea zi, iar plecă de acasă. Pe drum trecu pe lângă un cimitir şi văzu nişte oamenicare
boceau un mort ducându-l la groapă. Omul nostru le strigă:
— Hei, oameni buni, spor la treabă şi Alah să vă dea numai bogăţie.
— Bătrânul ăsta râde de noi, îşi bate joc de mortul nostru, răspunseră oamenii şi serepeziră la el
de-i dădură o bătaie zdravănă, soră cu moartea.
Sărmanul om se întoarse acasă şi-i spuse nevestii pe nerăsuflate cele păţite.
— Măi, cap de bivol, îi răspunse nevasta. Aşa trebuia să faci? Rămâi de râsul lumii cu prostia ta, măi omule. Trebuia să spui: să-i fie ţărâna uşoară, Alah să-i ierte păcatele, iar cei rămaşi în viaţă să fie sănătoşi. Şi-atât, dar nu cum ai făcut tu.
Omul văzu că iar greşise şi promise din nou să se poarte cum se cuvine.
— Bine, bine, am luat aminte, bombăni el.
în cea de a opta zi, când se întorcea de la câmp, omul nostru întâlni o nuntă. De data asta voi să arate nevestii cât este de deştept. Se duse deci, către nuntaşi şi le spuse:
— Alah să-i ierte păcatele, să-i fie ţărâna uşoară, iar cei ce sunt în viaţă să fie sănătoşi.
Nuntaşii se supărară tare şi-l luară la pumni. Şi-i cărară atâţia pumni până când îl învineţiră, şi
sărmanul ţăran de-abia izbuti să se ridice şi să plece acasă. Povesti nevestii păţania şi ea se făcu foc şi pară şi zbieră:
— Eşti un prost, nătâng, tăntălău, nătărău, tont, cap de dovleac...
Dar nici nu isprăvi bine să-i mai spună şi altele, că bătrânul se repezi la ea şi-i astupă gura cu mâinile:
— Ajunge, femeie. Pentru isteţimea ta am mâncat atâta bătaie că de-abia mă târăsc. Păstrează-ţi deşteptăciunea pentru tine. M-am deşteptat şi eu şi ştiu ce am de făcut de-acum încolo.

Vânătorul Mehmet

poveste tătară

A fost odată, de mult de tot, un mare şi puternic padişah, care avea un fecior meşter mare în ale vânatului. Padişahul încărunţise şi-şi aştepta de la o zi la alta sfârşitul. într-una din zile, se îmbolnăvi foarte rău. Atunci, simţind că mai are de trăit doar câteva ceasuri, chemă la el pe fiul iubit şi pe împărăteasă şi începu a le spune ultima sa dorinţă.

— Ascultă, fătul meu, tu eşti un vânător bun de s-a dus vestea despre tine peste şapte mări şi peste şapte zări. Am cutreierat împreună toate pădurile din jurul împărăţiei şi mi-ai arătat de multe ori că eşti dibaci şi te pricepi bine în meşteşugul ăsta, care este foarte primejdios. Dar, pe lângă dibăcie, trebuie să ştii să te fereşti şi de oameni, spuse bătrânul cu voce apăsată. Un lucru ţine minte: când ai să ieşi după vânat, poţi să te duci în toate părţile, dar să nu cumva să treci peste groapa dinspre Soare-Răsare a împărăţiei, căci nu va fi bine de tine.

Abia apucă bietul padişah să-şi rostească vorbele că-şi dădu sufletul.

îl plânseră ca pe un bun părinte, şi apoi îl îngropară cu mare cinste şi alai ca pe un împărat.

într-o zi, Mehmet, căci aşa se numea fiul de padişah, se plimba prin curtea seraiului şi deodată îşi aduse aminte de sfatul pe care i-l dăduse tatăl său. „De ce oare părintele meu a lăsat cu limbă de moarte ca să nu trec peste groapa de la marginea împărăţiei? Oare ce taină purta tatăl meu?” Şi se hotărî ca a doua zi să plece într-acolo. Şi aşa îşi luă puşca, şi toate cele trebuincioase pentru vânat, şi o pomi la dram.

Merse el ce merse şi dădu peste un cimitir vechi care, pasămite, se afla chiar la marginea împărăţiei. în timp ce Mehmet ocolea cimitirul în căutarea unui vânat, zări o pasăre, şi, voind să tragă în ea, îşi pregăti puşca, dar, când să tragă, pasărea prinse grai omenesc şi începu să vorbească:

— Mehmet, vânătorule, Mehmet, vânătorule, prinţule, rogu-te, ai milă de o pasăre ca mine şi nu mă împuşca. Poate cândva ai să ai şi tu nevoie de mine.

Mehmet o lăsă să-şi vadă de zbor şi plecă în speranţa că va găsi, totuşi, un alt vânat. Dar nu făcu el nici câţiva paşi că se pomeni cu o altă pasăre, pe care o împuşcă, o puse în desagă şi se întoarse acasă. în timp ce împuşca pasărea, Mehmet fu văzut de doi viziri ai padişahului vecin, care, cândva, într-o mare luptă îl învinsese pe tatăl lui Mehmet. Vizirii se duseră deci în grabă la padişahul lor şi-i spuseră că Mehmet vânătorul a împuşcat pasărea care avea menirea să aducă, mai devreme sau mai târziu, împărăţie celui ce îi va mânca inima. Şi, dacă Mehmet era acela, însemna că va ajunge padişah peste împărăţia vecină. Mehmet nu avea de unde să ştie toate astea. El, întorcându-se acasă, dădu bucătarului pasărea, ca s-o pregătească pentru cină. Şi, tocmai când toate fură gata şi Mehmet se pregătea să guste din vânatul adus de el, auzi nişte bătăi în uşă. Erau cei doi viziri, trimişii padişahului vecin.

— Prinţule Mehmet, a poruncit stăpânul nostru ca să te ducem la el. Nu ai voie să te atingi de bucatele de pe masă. I le vom duce lui.

Mehmet se duse la padişah fără să zică nimic.

— Mărite padişah, îi spuse Mehmet când sosi la el, am auzit că m-aţi chemat. Aveţi poate să-mi spuneţi ceva?

Padişahul însă se uită la bucate şi, când văzu că Mehmet deja mâncase inima păsării, îngălbeni de mânie, dar nu zise nimic şi mi-l trimise înapoi.

După alte zile, unul din vizirii care-l văzuse pe Mehmet împuşcând pasărea, veni la padişah şi-i spuse acestuia că Mehmet s-ar fi lăudat gighiţilor că el ar fi în stare s-o aducă de peste mări şi ţări pe frumoasa Anger. Auzind aceste vorbe, padişahul porunci ca Mehmet să fie chemat la el. Aici împăratul îi zise:

— Am auzit vânătorule, că tu te-ai fi lăudat că poţi s-o aduci la mine pe frumoasa Anger. îţi dau răgaz patruzeci de zile. Dacă te întorci fără Anger, atuncea te

vei trezi închis în turnul cel mai înalt.

Vânătorul Mehmet

poveste tătară

al palatului.

Vizirul care-l pârâse pe Mehmet, văzându-l într-o asemenea încurcătură, se bucura în sinea lui şi- şi spunea că Mehmet nu mai avea prilejul să se întoarcă teafăr în ţara sa.

Mehmet veni acasă şi-i spuse mamei sale că mai avea de trăit doar patruzeci de zile, deoarece padişahul l-a pus la o încercare grea şi el nu ştie dacă va izbuti sau nu s-o aducă pe frumoasa Anger, de care el nu auzise niciodată.

— Nu te întrista, feciorul meu, îi spuse mama încercând să-l mângâie, ascultă ce-ţi spun eu şi poate vei reuşi s-o găseşti pe Anger. Du-te la padişahul vecin şi spune-i să-ţi facă o corabie mare şi frumoasă, numai şi numai din aur. Să-ţi mai dea şi patruzeci de fete tinere şi atrăgătoare, care să fie toate de aceeaşi statură şi toate să fie îmbrăcate la fel. Una din camerele corăbiei să fie umplută cu aur. Dacă padişahul îţi va îndeplini cererea, atuncea tu o vei putea răpi pe frumoasa Anger. însă, nu uita, fiul meu, că niciodată nu trebuie să-ţi laşi puşca din mână. Când veţi ajunge în ţara preafrumoasei fete, veţi cumpăra câte ceva de-ale gurii, şi atuncea voi să plătiţi pentru ceea ce veţi lua de cinci ori mai mult decât vi se va cere. Dacă vi se va cere un galben, voi să daţi cinci.

Mehmet făgădui mamei să nu uite nimic din poveţele ei. în numai câteva zile, meşterii padişahului făuriră o corabie mai mare cum nu se mai văzuse pe faţa mării, o corabie toată din aur. în timp ce pregătirile pentru plecare erau în toi, veni la Mehmet mama sa şi-i mai spuse:

— Fătul meu, cel care te-a împins la o asemenea grea încercare este vizirul padişahului. Acest vizir are o copilă. Când ai să alegi cele patruzeci de fete, tu, mai întâi, alege pe fata acestui vizir, apoi să le alegi şi pe celelalte.

Mehmet alese patruzeci de tinere toate după statura fetei vizirului. Se îmbrăcară toate la fel şi se urcară pe corabie.

Mai alese vânătorul Mehmet patruzeci de gighiţi voinici şi aceştia fură duşi şi ei pe corabie.

Când toate erau pregătite pentru plecare, vizirul, fără să fie văzut, se furişă pe corabie, îşi luă fata şi lăsă în locul ei o altă tânără, ce semăna cu fata lui ca două picături de apă.

Mehmet, care nu ştia nimic, porunci să pornească corabia.

După ce corabia se îndepărtă de mal, Mehmet veni printre tinerii ce-i luase cu el şi intră în vorbă. Toţi erau foarte veseli, îşi spuneau snoave, cântau, jucau. După ce Mehmet stătu puţin printre ei, intră şi în camera unde se găseau cele patruzeci de tinere fete. Şi aici domnea peste tot veselia şi gălăgia. Numai una stătea retrasă într-un colţ şi plângea. Mehmet se apropie de ea:

— De ce plângi, fată, ce ţi s-a întâmplat? o întrebă el.

— Vânătorule Mehmet, plâng pentru că am de ce. Nu tu ai fost acela care m-ai ales pe mine pentru călătoria ta. Tocmai când corabia era gata de plecare, vizirul padişahului mă luă de mână şi mă aduse pe corabie în locul fetei lui. El îşi luă fata şi o duse acasă, iar eu rămăsei aci fără ştirea ta.

Auzind o asemenea ispravă a vizirului, Mehmet porunci ca să se întoarcă iar la mal. Padişahul, care urmărea corabia de la fereastra seraiului său, zări corabia că se apropia de mal şi îi spuse vizirului. Vizirul înţelese pentru ce Mehmet a întors corabia sa din drum şi începu să tremure de frică. Mehmet imediat ce puse piciorul pe ţărm se duse chiar la vizir şi-i ceru fata. Vizirul, ba de voie, ba de nevoie, îi dădu fata. Vânătorul Mehmet o luă cu el, o aduse pe corabie şi dădu drumul fetei pe care vizirul o lăsase în locul copilei sale. Corabia porni iar în larg.

După ce pluti câteva zile pe marea cea albastră şi liniştită, Mehmet văzu că straiele tinerilor se cam murdăriseră. Atunci găsi cu cale că ar fi trebuit să facă un

mic popas şi să tragă corabia la mal, iar aici tinerii să-şi spele hainele. Aşa şi făcu. Tinerii şi tinerele fete se apucară de spălat, iar Mehmet, având puşca la spinare şi un paloş în mână, plecă să colinde prin împrejurimi. Când mergea el aşa, auzi parcă nişte scâncete de copil, se uită în jurul său şi văzu cu uimire că ţipetele veneau din partea unde se găsea un copac bătrân şi gros. Se căţără în copac şi aci găsi cinci puişori care plângeau ca şi oamenii.

— Vai de mine, bieţii de voi, de ce-oţi fi plângând?

— Cum să nu plângem, îi răspunseră puişorii, iată în fiecare an mama noastră, pasărea cea uriaşă, scoate cinci pui şi ne lasă în cuib. în timp ce ea este plecată după hrană, vine la noi un balaur cu şapte capete care ne mănâncă. Suntem tare speriaţi, aşteptăm să vină balaurul şi să ne înghită şi pe noi.

— Nu mai plângeţi, micuţilor, le spuse Mehmet cu un glas blând. Am să vă scap eu de balaurul cel lacom. Unul dintre voi să mă ascundă sub aripile sale şi, când balaurul va veni, eu am să ies să mă lupt cu el.

Nu trecu mult, şi iată că sosi şuierând pe cele şapte guri balaurul cel fioros. Mehmet ieşi deodată din ascunzătoarea sa şi dintr-o singură lovitură tăie cele şapte capete ale balaurului său.

Puişorii, văzând că balaurul este mort, nu ştiură cum să-i mulţumească lui Mehmet. Bucuria lor era fără margini. Deodată începu să bată un vânt călduţ, călduţ.

— Ce este cu vântul ăsta călduţ? întrebă Mehmet.

— Ce să fie, îi răspunseră puişorii, mama noastră şi-a întins aripile şi zboară spre noi.

Apoi începu să plouă.

— Astea sunt lacrimile mamei, spuseră iar puişorii, plânge pentru noi. Ea crede că ne-a mâncat balaurul şi că nu ne mai găseşte în cuib.

Apoi puii l-au acoperit pe Mehmet cu aripile lor şi, peste puţin, sosi pasărea uriaşă. Când văzu că puişorii ei trăiesc, iar lângă copac se află mort balaurul, începu iar să plângă, însă de astă dată de bucurie.

— Puişorii mei dragi, spuneţi-mi cine v-a scăpat de balaur? Cine v-a făcut acest mare bine?

— Cine să ne scape, decât vânătorul Mehmet.

— încotro a plecat, aş vrea să zbor după el şi să-i mulţumesc.

Pasărea mamă zbură în partea în care i-au arătat puii, dar nu-l găsi pe Mehmet şi se întoarse.

— încotro a luat-o? întrebă pasărea din nou.

— Spre Soare-Răsare.

Zbură ea spre Soare Răsare, dar nu-l găsi. Mai scrută niţel zarea, dar nu dădu peste nimeni.

Se-ntoarse şi iar îşi întrebă puii încotro a plecat Mehmet.

— Dacă-ţi vom arăta pe unde a luat-o, tu sigur că ai să-l înghiţi, îi spuseră puişorii.

— N-am să-l mănânc, le făgădui mama pasăre.

Dar vânătorul Mehmet nici n-apucă bine să iasă de sub aripile puilor, că mama făcu deodată hap!
... şi-l înghiţi pe loc. Puişorii începură să plângă, dar mama lor îl scoase afară din cioc mai arătos şi mai voinic decât fusese înainte.

— Vânătorule Mehmet, vorbi pasărea uriaşă, tu mi-ai făcut un mare bine, mi-ai salvat puişorii, spune-mi cumva de ai vreo dorinţă ca să ţi-o îndeplinesc.

— Nu, zise Mehmet, nu-ţi cer nimic, vreau numai să te întreb ceva.

— Chiar dacă ai să mă întrebi, la ce are să-ţi folosească răspunsul meu? Mai bine iată două pene din aripa mea şi, ori de câte ori ai să ai nevoie de ajutorul meu, lipeşte aceste pene una de alta, şi, oriunde oi fi, oriunde te-oi afla, eu am să-ţi vin într-ajutor.

La plecare Mehmet întrebă pasărea dacă nu cumva ştie în ceparte se află ţarafrumoasei Anger. Pasărea însă nu ştia. Mehmet mulţumi pentru cele două pene şi plecă la tovarăşii săi de călătorie, pe care-i lăsase la ţărm. în timp ce Mehmet se luptase cu balaurul, în timp ce stăteau de vorbă cu pasărea cea uriaşă şi cu puişorii ei, tinerii care rămăseseră pe corabie îşi terminaseră treburile şi acum îl aşteptau pe el. Se urcară pe corabie şi iarăşi începură să plutească. Şi, cum era un vânt puternic pe mare, călătoriră repede şi după iarăşi câteva zile văzură pe malul mării un peşte mare şi lung, care ţinea coada în apă, iar cealaltă jumătate dinspre cap o avea pe uscat.

— Vânătorule Mehmet, auzi el deodată, vino, rogu-te, de mă scapă şi aruncă-mă în apă. Poate am să-ţi fiu şi eu de folos cândva.

Apropiară corabia de mal şi cei patruzeci de gighiţi voinici apucară peştele de coadă şi-l aruncară în mare.

— Spune-mi, Mehmet, ai cumva vreo dorinţă? îl întrebă peştele pe Mehmet.

— Ce pot să-ţi cer? îi răspunse Mehmet. Cum are să mă ajute pe mine un peşte?

— Totuşi să ştii că eu am să te scap de la un mare necaz. Ţine de la mine doi solzi şi, de câte ori vei avea nevoie de mine, tu loveşte aceşti doi solzi şi eu voi veni în ajutorul tău.

Mehmet luă solzii, se urcă apoi pe corabie şi iar îşi văzu de drum.

După o călătorie foarte lungă, ajunseră în ţara preafrumoasei Anger, ba chiar în oraşul unde locuia ea. Acest oraş era vestit pentru oamenii săi foarte darnici şi foarte curioşi.

S-au minunat mult locuitorii oraşului când au văzut o corabie numai de aur. Se răspândi vestea în tot oraşul despre măreţia acestei corăbii. în fiecare zi, în jurul corăbiei se adunau o mulţime de gură- cască, care veneau să vadă minunea. Tinerii şi fetele coborâră pe uscat şi plecară să se plimbe prin oraş. Mehmet însă nu ieşi nicăieri, ci rămase pe corabie, aşteptând clipa când o va putea răpi pe Anger. în timp ce se plimbau prin oraş, tinerii făceau şi cumpărături, plătind de cinci ori mai mult pentru fiecare lucru cumpărat. Şi aşa s-a dus vestea corăbiei de aur şi a tinerilor plini de aur până la seraiul padişahului.

într-o zi, padişahul, neavând ce face, îi spuse împărătesei:

— Hai să mergem să vedem şi noi corabia cea lăudată şi pe flăcăii cei darnici, să vedem ce fel de oameni sunt şi de unde au ei aşa de mult aur, de fac aşa mare risipă şi dau totdeauna mai mult decât trebuie.

— Bine, preamărite padişah, să mergem, îi răspunse împărăteasa.

S-au urcat într-o trăsură trasă de patru armăsari negri ca noaptea şi plecară spre locul unde se oprise corabia. Ajungând aici, se urcară pe corabie şi rămaseră pironiţi locului când văzură toate cele de pe corabie. Padişahul se duse în camera flăcăilor, cu care se înveseli straşnic, iar împărăteasa veni în camera fetelor, şi luă parte la cânturile şi dansurile lor. Erau veseli cu toţii. De atâta veselie uitară chiar că trebuie să se întoarcă înapoi la serai. Abia a doua zi, la vremea prânzului, sosiră şi ei la palat. Aici, fata lor, Anger, care îi aştepta, ieşi să-i întâmpine, zicându-le:

— Vai, tată şi mamă, ce s-a întâmplat de aţi întârziat atât?

— Am fost şi noi să vedem corabia cea de aur, care a poposit în oraşul nostru. Şi era aşa de minunat acolo totul, de parcă am zis că suntem în rai. Ba am uitat şi să ne întoarcem.

— Sunt şi eu curioasă să văd corabia, zise fata către părinţi.

— Du-te, copila mea, plimbă-te şi admiră şi tu corabia cea de aur, îi spuse împăratul.

Fata nici n-aşteptă să i se spună de două ori. îşi luă slujnica cu ea, se urcă în trăsură şi mânară caii spre corabie. Aici fu întâmpinată cu mare cinste. Prinţesa curioasă intră mai întâi în camera fetelor. Fu tare încântată de bogăţiile ce le văzu aici, de cântecele şi dansurile fetelor, şi uită să se întoarcă la palat.

Seara, când se întunecă, când luna începu să se oglindească în apele mărilor, Mehmet porunci oamenilor săi să pornească corabia şi să apuce drumul spre casă.

Slujnica, care rămăsese la mal, alergă într-un suflet şi spuse padişahului că prinţesa Anger a fost răpită. Cum auzi padişahul una ca asta, se înfurie tare şi trimise pe loc în urmărirea fugarilor zeci de corăbii.

Anger, văzându-se răpită, tăcu şi lăsă corabia să-şi vadă de drum. După puţin se furişă din camera unde se găsea şi fără să fie zărită de nimeni, aruncă în valurile mării un pieptene pe care-l avea la ea. Numai ce atinse pieptenele fundul mării, că se opri pe loc corabia. Dar Mehmet, care nicio clipă n-o slăbise din ochi, şi văzuse pieptenele pe care îl aruncase în mare, îşi dete cu părerea că pieptenele era vrăjit şi se gândea cum să-l scoată. Atunci îşi aduse aminte de pasărea care îi dăruise penele. Le lovi una de alta şi pe loc apăru pasărea cea uriaşă, mama puişorilor.

— Ce doreşti, stăpâne? îl întrebă ea.

— Adu-mi, de poţi, de pe fundul mării, pieptenele pe care l-a aruncat acolo frumoasa Anger.

Pasărea îşi luă zborul şi numai după câteva clipe se-ntoarse cu pieptenele în cioc. Corabia o
porni din nou. Anger, care între timp se împrietenise cu fata vizirului, o trimise să vadă dacă corabia merge ori stă pe loc. Aceasta se-ntoarse şi spuse prinţesei că corabia merge mai repede ca înainte.

Frumoasa Anger ieşi iar din camera sa, se uită înjur şi, crezând că n-o vede nimeni, scoase din deget un inel pe care-l aruncă în mare. Corabia se opri din nou. Mehmet văzu şi această ispravă.
Atunci îşi aduse aminte de solzii peştelui. îi lovi şi iată că apăru peştele:

— Ce treabă ai cu mine, stăpâne? îl întrebă pe Mehmet.

— Frumoasa Anger a aruncat în mare un inel. Cată-l şi adu-mi-l cât poţi de repede.

Peştele dispăru în apă şi, cât ai clipi din ochi, sosi cu inelul în gură. Mehmet îi mulţumi, luă apoi inelul şi-l puse în degete. Corabia o porni iar, de astă dată parcă mai repede.

Scăpară de urmăritori, trecură de hotarul preafrumoasei Anger şi, cum vântul i-a ajutat la mers, se întoarseră cu sănătate în ţară. Padişahul zări corabia care se apropia.

— Vezi, vizirule, îi spuse el credinciosului său, mulţumesc lui Alah că i-a ajutat vânătorului Mehmet s-o răpească pe Anger şi să mi-o aducă. Tu spuneai că el nu se va mai întoarce.

Corabia se opri la mal. Fetele şi flăcăii coborâră de pe corabie şi plecară voioşi pe la casele lor. Mehmet o luă pe prinţesă cu el şi o duse padişahului. Padişahului îi plăcu această fată gingaşă şi dori s-o ia de nevastă cât mai repede. Dar Anger nu dorea deloc una ca asta. Şi aşa că ea căuta să-l amâne pe padişah cu fel şi fel de minciuni. Zilele treceau. Vizirul mai scorni o altă trăsnaie şi veni iar la padişah.

— Luminate padişah, Mehmet iar se laudă că ar putea să-ţi aducă pasărea măiastră, pe Zemzer din munţii Kap. Pasărea aceasta cântă în şaptezeci şi două de graiuri, are o voce minunată şi desigur că te-ar veseli mult.

Padişahul, auzind şi aceste vorbe, iar porunci ca Mehmet să poftească la palat.

— Vânătorule Mehmet, îi zise padişahul, mi-a spus cineva că te-ai fi lăudat că poţi să-mi aduci pasărea Zemzer din munţii Kap, care îmi va lumina cu cântecele sale anii ce îi mai am de trăit.
Deci, îţi poruncesc ca în patruzeci de zile să mi-o aduci la palat; de nu, unde-ţi stau picioarele îţi va sta şi capul.

Mehmet se întoarse acasă abătut din cale afară. îi povesti mamei pentru ce fusese chemat la palat.

— Fiule, îi spuse mama, încercarea la care eşti pus acum nu este mai grea şi, dacă ai noroc şi de astă dată, ai să sfârşeşti treaba cu bine. O să se termine odată toate aceste chinuri ce se abat pe capul tău şi s-or închide gurile rele ce nu ne lasă să trăim în linişte. Tu du-te iar la padişah şi cere-i corabia de aur cu care ai adus-o pe Anger, şi mai cere-i patruzeci de voinici. Cu ei vei pomi spre munţii Kap, dar trebuie să fii foarte atent, atunci când te vei apropia de munţii Kap, să te uiţi bine la pasăre şi, dacă o vezi cu ochii închişi, să nu cumva să te apropii de ea. Dacă însă o găseşti cu ochii deschişi, atunci apropie-te de ea şi răneşte-o la o aripă. Pasărea Zemzer de durere nu va mai putea zbura, se va roti ce se va roti în înaltul cerului şi, când nu va mai avea puteri, va cădea pe corabia ta. Atunci voi o veţi prinde, o veţi lega bine şi vă veţi întoarce cu porunca padişahului împlinită.

Mehmet veni iar la padişah şi-i ceru acestuia cele spuse de mama sa. Având toate pregătirile, corabia şi Mehmet plecară, luând calea spre munţii Kap.

Lungă le fu călătoria aceasta. Plutiră pe mare zile şi săptămâni în şir până ce ajunseră în munţii Kap, unde se găsea pasărea. Mehmet coborî de pe corabie şi plecă în căutarea ei. O zări stând cu ochii deschişi pe o stâncă. însemna că doarme. Atunci Mehmet porunci să întoarcă corabia, îşi puse puşca la ochi şi trase. Pasărea fu rănită, îşi luă totuşi zborul, dar nu putu ajunge departe, căci căzu pe corabie. Mehmet şi cei patruzeci de flăcăi o legară bine şi o porniră din nou spre casă.

Padişahul iar zări corabia. După ce o traseră la mal, voinicii luară cu ei pasărea cea măiastră şi o duseră în faţa padişahului. în numai câteva zile rana pasării se vindecă. începu să cânte. Şi cânta aşa de plăcut, încât toţi cei ce treceau pe lângă ea trebuiau s-o asculte. Cânta şi cântece vesele şi triste.

Padişahul era mereu nemulţumit. Voia cu tot dinadinsul să ia de nevastă pe Anger, dar fata îl tot amâna de azi pe mâine.

în cele din urmă, ea îi spuse astfel padişahului:

— Preamărite padişah, dacă doreşti aşa de mult ca să mă iei de nevastă, tu trebuie să te lupţi cu mine. Dacă eu te voi învinge, am să te omor, iar dacă eu voi fi cea învinsă, atunci chiar a doua zi vei începe pregătirile de nuntă.

— Aşa să fie, precum doreşti tu, preafrumoasă fată. Sunt gata să fac orice pentru tine, îi spuse padişahul.

începu lupta. Se luptară ei ce se luptară, aşa cum numai voinicii ştiu a se lupta, şi în cele din urmă iată că birui Anger.

Mehmet, auzind despre vitejia fetei şi despre condiţia pusă de ea, veni şi el să-şi încerce puterea, începu de astă dată lupta cu Mehmet. Mehmet, fiind un vânător puternic, care de multe ori cărase în spinarea sa urşi şi porci mistreţi, fiind şi mai îndemânatic, încheie lupta prin învingerea lui Anger. Aşa că ea trebui să-i fie soţie. Apoi, Mehmet deveni şi padişah, iar vizirul care mereu îi dorise moartea fu aspru pedepsit. Şi se spune că a avut loc o nuntă mare, mare, la care fură invitaţi părinţii lui Anger, toate păsările cerului, toate vieţuitoarele pădurii şi toţi peştii mărilor. Iar mama cea blândă a lui Mehmet îşi binecuvântă fiul, dorindu-i multă sănătate şi să rămână bun la suflet aşa cum fusese până atunci.

Cum a apărut lupul pe lume

poveste estoniană

Ce am să vă povestesc eu acum, dragi copii, s-a petrecut demult, tare demult, îndată după ce Dumnezeu a făcut lumea.

Ei, dar haideţi să nu mai pierd eu vremea în zadar şi să vă spun povestea!

îndată ce Dumnezeu a făcut lumea, l-a chemat la sine pe diavol şi l-a întrebat cu glas blând:

— Ia spune-mi tu, drace, crezi că am făcut bine ce-am făcut? Crezi, oare, că mările sunt destul de adânci, că munţii sunt îndeajuns de înalţi şi că animalele mele sunt destul de numeroase?

— Vai de mine, Doamne! spuse necuratul cu voce mieroasă. Se poate? Cum aş îndrăzni eu, netrebnicul de mine, să cred că nu este bine ce-ai făcut Tu?

— Aşa? îl întrebă Dumnezeu. Eşti mulţumit de toate câte le-am făcut?

— Mulţumit, Doamne, mulţumit! răspunse dracul, cu un zâmbet prefăcut. Mulţumit, dar totuşi ar mai fi ceva!

— Ce anume? Spune, diavole, spune!

— Ar mai trebui un animal care să păzească pădurea! exclamă necuratul.

— Un animal? întrebă Dumnezeu, ridicând din sprâncene a mirare. Ce fel de animal?

— Un animal care să păzească pădurea, Doamne! răspunse dracul cu un glas mai dulce decât mierea.

— Dar am făcut ursul, care să vegheze asupra pădurii!

— L-ai făcut, Doamne! zise diavolul, zâmbind cu şiretenie. L-ai făcut, nimic de zis, numai că ursul doarme iarna. Eu vreau să fac un animal care să păzească pădurea şi în timpul iernii!

— Prea bine, fă-l! spuse Dumnezeu. Diavolul îşi frecă palmele de bucurie. De ce? Vă spun îndată, dragi copii! Necuratul nu voia să facă un animal care să aibă grijă de pădure, ci o fiară nemiloasă, care să mănânce animalele făcute de Dumnezeu!

Se apucă deci necuratul de treabă şi la adăpostul nopţii fură tot ce îi era de trebuinţă pentru a face lupul. Munci el ce munci, dar până la urmă izbuti! Ei, toate bune şi frumoase, numai că diavolul nu ştia ce să facă pentru a-i da viaţă lupului.

De aceea, dădu din nou fuga la Dumnezeu şi îl întrebă:

— Ce trebuie să fac, Doamne, pentru a da viaţă animalului făcut de mine?

— Trebuie să te uiţi bine la el şi să spui aşa:

„îndată ce viaţă vei căpăta,
Pe diavol îl vei mânca!"

— Altfel nu se poate, Doamne? întrebă necuratul mai mult în şoaptă.

— Nu se poate, diavole! îşi băgă necuratul coada-ntre picioare şi se duse la lupul său lipsit de viaţă, pe care-l lăsase la marginea unei păduri dese. Se apropie binişor de fiorosul animal şi spuse încet:

„îndată ce viaţă vei căpăta,
Pe... Dumnezeu îl vei mânca!"

Lupul nici măcar nu se clinti din loc.
Diavolul scrâşni din dinţi şi mai încercă o dată:

„îndată ce viaţă vei căpăta,
Pe Dumnezeu îl vei mânca!"

Nimic! Lupul nu se trezea la viaţă şi pace!

— Ce să fac? Ce să fac? se întrebă diavolul frământându-se şi umblând de colo-colo, de parcă ar fi fost un leu prins în cuşcă.

în cele din urmă, necuratul se lumină la faţă şi strigă cât îl ţinea gura:

— Ştiu! Ştiu! Am găsit! Am găsit!

Fără să mai stea pe gânduri, se urcă în vârful unui munte şi îi strigă lupului:

„îndată ce viaţă vei căpăta,
Pe diavol îl vei mânca!"

Lupul se trezi numaidecât la viaţă şi porni în fugă spre diavol, ca să-l mănânce. Cred, dragi copii, că ar fi izbutit să-l sfâşie, însă necuratul avu noroc. Reuşi să se ascundă sub un bolovan.

Oricum, de atunci, lupul este cel mai mare duşman al diavolului.

Bătrânul cu suflet bun

poveste estoniană

Se zice că ar fi trăit odată, demult, demult de tot, un bătrân şi o bătrână. Erau foarte săraci, bieţii de ei! N-aveau decât un bou şi o bucată de pământ, hăt departe, tocmai la marginea pădurii. Şi bucata aceea de pământ era atât de mică, încât atunci când cosea iarba ce creştea pe ea, moşneagul abia de făcea o căpiţă de fân.

Dar asta nu era totul. După ce că erau săraci şi abia îşi duceau zilele, veneau animalele din pădure şi mâncau din fânul lor, ba uneori se mai şi culcau în el.

Şi trecea bătrânul zi de zi să-şi vadă căpiţa şt băga de seamă că se făcea din ce în ce mai mică şi tare se mai supăra, dragi copii!

— Ce ne facem? se întreba bătrâna. Ce ne facem? Dacă ne mănâncă sălbăticiunile fânul, la iarnă ce-i mai dăm boului nostru? Cu ce îl hrănim?

— Nu ştiu, zău nu ştiu! zice moşneagul, tot frământându-se.

Ei, şi cum stăteau ei aşa şi se tot gândeau, iată că-i vine bătrânului un gând:

— Ştiu ce trebuie să fac! Urc boul în vârful căpiţei, îl ung binişor cu făcură şi să vezi ce treabă bună o să iasă!

— Să urci boul în vârful căpiţei? Să-l ungi cu păcură? se miră bătrâna, neînţelegând nimic.

— Da, întocmai! spuse moşneagul hotărât. Las' că ştiu eu ce fac!

Fără să mai stea pe gânduri, bătrânul scoase boul din grajd, îl duse la marginea pădurii, îl urcă pe căpiţa de fân, îl unse binişor cu păcură şi plecă acasă.

Nu trecu mult timp şi de căpiţă se apropie un iepure, care spuse supărat:

— Hei, boule! Dă-te jos de-acolo! Asta-i căpiţa în care obişnuiesc eu să mă odihnesc câteodată!

Boul nici nu-l luă în seamă, aşa că iepuraşul se supără şi-i sări în spinare. Mare greşeală, căci
rămase lipit de boul uns cu păcură.

Ei, dragi copii, şi cum stătea iepurele-aşa lipit de bou şi nu mai scotea nici măcar o vorbuliţă, iată că se apropie de căpiţă o vulpe. Se uită la bou, se uită la iepure şi începu să strige:

— Măi, daţi-vă jos de-acolo! Asta-i căpiţa mea! Aici mă odihnesc eu uneori, mai ales după ce sunt nevoită să umblu mult ca să găsesc ceva de mâncare.

Cum boul şi iepurele nu se clinteau, cumătră vulpe, hop, pe spinarea boului. Ce să mai lungesc vorba? Rămase şi vulpea lipită de boul uns cu păcură.

Pe la ceasul amiezii, iată că se apropie de căpiţă un lup fioros. Cum zăreşte boul, iepurele şi vulpea, strigă cât îl ţinea gura:

— Daţi-vă jos de pe căpiţă! Daţi-vă jos numaidecât! Asta-i căpiţa mea! Dorm pe ea când şi când, mai ales după ce alerg mult prin pădure şi sunt ostenit.

Boul, iepurele şi vulpea nici nu se clinteau de la locul lor, aşa că lupul, hop, pe spinarea boului. Ei, ce să vă mai spun eu? A rămas şi lupul lipit de boul uns cu păcură.

Către seară se apropie de căpiţă un urs şi cum zări cele patru animale cocoţate pe căpiţă, mormăi nemulţumit:

— Hei! Daţi-vă jos de pe căpiţă, până nu mă supăr! Ce vă trece prin cap? Asta-i căpiţa mea! Dorm pe ea atunci când mă cuprinde oboseala umblând după fragi şi mure.

Pentru că boul, iepurele, vulpea şi lupul nu se mişcau din loc, ursul a sărit şi el în spinarea boului şi... aţi ghicit! A rămas lipit de boul uns cu păcură.

A doua zi, când a venit să vadă căpiţa, bătrânul nu şi-a putut crede ochilor şi s-a dus glonţ acasă.

Când i-a povestit babei cum stăteau lucrurile, aceasta l-a îndemnat:

— I-aţi cuţitul cel mare şi omoară numaidecât animalele alea! Doamne! O să mâncăm came de iepure şi de urs! O să-mi fac o căciulă din blana vulpii, iar din blana lupului o să-mi fac un cojocel de toată frumuseţea!

Moşneagul îşi luă, într-adevăr, cuţitul şi porni spre căpiţa lui de fân, cântând:

„Cuţitul mi l-am ascuţit cu grijă, încetişor
Fiarele ce s-au lipit de bou îndată le omori"

Cânta bătrânul de zor şi cum îl văzu că se apropie de căpiţă, ţinând în mână cuţitul, iepurele începu să strige:

— Nu mă omorî, omule, nu mă omorî! Dacă mă laşi în viaţă, am să-ţi aduc varză! Multă, multă varză am să-ţi aduc!

Auzindu-l aşa, moşului i se făcu milă de iepure, îl desprinse cu chiu, cu vai de pe spinarea boului şi îl lăsă în viaţă.

— Nu-mi lua viaţa, omule, nu-mi lua viaţa! se tângui vulpea. Am acasă trei pui mici, care mă aşteaptă! Fie-ţi milă de mine şi n-are să-ţi pară rău! Am să-ţi aduc o mulţime de găini!

Fără a se gândi la fagăduiala vulpii, bătrânul o desprinse de spinarea boului, căci i se făcuse milă de ea.

— Nu mă omorî, nu mă omorî! urlă lupul tremurând de spaimă la vederea cuţitului. Dacă mă laşi în viaţă, am să-ţi aduc o mulţime de oi!

Auzindu-l aşa, moşului i se făcu milă de cumătrul lup, îl desprinse cu chiu, cu vai şi pe acesta de spinarea boului şi îl lăsă în viaţă.

Nu mă omorî, omule, nu mă omorî! mormăi şi ursul înfricoşat. Dacă mă laşi în viaţă, am să-ţi aduc miere! foarte multă miere!

Bătrânului i se făcu milă şi de Moş Martin şi-l lăsă să plece liniştit la treburile lui.

îşi luă omul boul şi pomi încetişor la dram.

Când moşneagul ajunse acasă cu mâna goală şi îi povesti cele întâmplate, bătrâna începu să-l mustre:

— Rău ai făcut! foarte rău! Uneori făgăduielile sunt vorbe-n vânt! Ehei! Ce ştii tu?

— Ştiu că e bine să ai milă de orice fiinţă de pe Pământ! răspunse bătrânul. Binele făcut e întotdeauna răsplătit.

Nici nu sfârşi moşneagul vorba, că se auziră nişte bătăi în uşă.

— Cine-i acolo? întrebă numaidecât bătrânul.

— Eu, iepurele! veni îndată răspunsul. Ţi-am adus ce ţi-am făgăduit.

Deschise omul uşa şi urecheatul intră numaidecât, aducând cu sine un sac mare

cât toate zilele, plin cu varză.

Mult se mai bucurară bătrânii şi după ce iepurele plecă, moşul îi spuse babei:

— Ei! Ai văzut?

Bătrâna nu scoase niciun cuvânt. Se mulţumi să tacă mâlc.

Peste puţină vreme veni şi vulpea, aducând găini aşa cum făgăduise.

Ce credeţi, copii? Lupul şi ursul s-au ţinut de cuvânt?

Bineînţeles că da! A adus lupul oi o mulţime şi ursul a venit cu faguri de miere în spinare.

Ce să vă mai spun eu? Ce s-o mai lungesc? Bătrânii n-au mai dus niciodată lipsă de nimic şi, dacă nu au murit, mai trăiesc şi acum.

Răsplata lui Dumnezeu

poveste estoniană

Ceea ce vă vot povesti eu acum, dragi copii, s-a petrecut demult, pe vremea când Dumnezeu lua chip de om şi cobora pe Pământ pentru a-i pedepsi pe cei răi şi pentru a-i răsplăti pe cei buni.

Ei, dar hai să nu mai lungesc vorba şi să vă spun povestea!

într-o bună zi, Dumnezeu luă chip de moşneag îmbrăcat în haine ponosite şi pomi prin lume. Cum mergea El aşa, iată că văzu oameni petrecând şi îi întrebă:

— Ce este aici? Pentru ce vă veseliţi?

— Aici e o nuntă, moşneagule! răspunse naşul mare.

— Dacă-i aşa, daţi-mi şi mie ceva de mâncare şi de băut, căci mă chinuie foamea şi setea! spuse „bătrânul”.

— Vezi-ţi de dram! îi strigă naşul mare. N-o să petrecem cu toţi nevoiaşii care nu au ce bea şi ce mânca!

— Lasă-l să mănânce şi să bea! spuseră mirii într-un glas.

— Nici vorbă! zise naşul tăios. Să plece! Să pleci numaidecât de-aici, moşule! Nu vreau să te mai văd în ochi, că-mi strici tot cheful.

Plecă Bunul Dumnezeu şi după ce merse o vreme, ajunse la o căsuţă sărăcăcioasă şi bătu sfios la uşă.

îi deschise o femeie, care îi zâmbi cu bunătate şi îi spuse cu glas blând:

— Pofteşte, drumeţule, pofteşte! Stai jos, că oi fi ostenit!

Intră „bătrânul” şi se aşeză pe un scăunel fără spătar, înaintea unei mese din lemn. Un copilaş se apropie şi îl privi cu ochi mari, iar „moşneagul” îl mângâie cu blândeţe.

Nu trecu mult şi femeia îi puse înainte o cană cu apă şi o bucată de pâine, zicând:

— Să mă ierţi că nu-ţi pun înainte bucate alese, dar sunt văduvă şi în afară de copilul ăsta, pe care-l vezi, n-am pe nimeni. Noroc cu vaca din grajd că dă lapte şi am cu ce-mi hrăni băiatul.

— Vai, dar mi-e tare foame! se tângui „bătrânul”. Mă temcă n-am să mă satur doar cu pâine! Ce-ar fi să tai eu vaca şi să frigem o bucată de carne?

Se gândi văduva, se frământă şi în cele din urmă spuse:

— Fie! Nu mă lasă inima să văd cum te chinuie foamea! Du-te în grajd şi taie vaca!

Se duse „moşneagul” în grajd şi făcu toate cele de trebuinţă.

După ce mancă pe săturate, Dumnezeu îi spuse văduvei:

— Ia picioarele vacii şi pune-le în grajd, câte unul în fiecare colţ.

Aşa făcu femeia şi când se întoarse din grajd, „bătrânul” îi spuse:
— E nuntă mare aici, în sat. Pe tine nu te-au poftit?
— Cine ar pofti la nuntă o văduvă săracă precum sunt eu? zise femeia zâmbind cu amărăciune.
Dumnezeu se ridică de la locul său, spunând:
— Ai inimă bună şi lucrul ăsta îţi va aduce mult bine! Eu trebuie să pornesc la drum.
— Mergi cu bine! spuse văduva, petrecându-l până la uşă.
Dumnezeu se duse în mijlocul nuntaşilor şi îi spuse naşului:
— Pentru că eşti nemilos şi rău precum un lup, în lup să te prefaci, iar voi, mirilor, care aţi avut mila de un bătrân şi aţi vrut să-l ospătaţi cum se cuvine, nu veţi duce niciodată lipsă de nimic!
Şi cum a vrut Dumnezeu, aşa s-a întâmplat. Naşul mare s-a prefăcut în lup, a fugit în pădure şi n- a mai ştiut nimeni nimic de el. Mirilor nu le-a lipsit niciodată nimic. Au dus un trai fericit şi îmbelşugat.
Ei, dragi copii, dar eu nu am sfârşit povestea.
Când s-a lăsat seara, văduva şi-a pus băieţaşul în pătuţ, l-a vegheat până ce a adormit şi apoi a vrut şi ea să se culce. Nu a putut adormi însă. Se gândea mereu la văcuţa ei, care fusese atât de blândă şi bună.
După o vreme îşi aduse aminte că „drumeţul” îi ceruse să ducă picioarele vacii în grajd şi să pună câte unul în fiecare colţ. Neputându-şi închipui de ce îi ceruse „străinul” aşa un lucru ciudat, văduva se duse numaidecât în grajd şi... minune! Acolo se aflau patru vaci mari şi frumoase.
Ei! Ce să mai lungesc vorba în zadar? Mă voi mulţumi a vă spune doar că văduva cu suflet bun nu a mai dus niciodată lipsă de nimic, pentru că vacile ei dădeau atâta lapte, încât putea vinde şi altora şi... nu ştiu cum se face, dar vaci ca ale ei nu găseai să fi bătut Pământul în lung şi-n lat.

Vânătorul cel isteţ

poveste estoniană

Spun bătrânii că ar fi trăit în Estonia un vânător, care nu se temea nici măcar de dracul. Nu credeţi? Staţi un picuţ, că vă spun numaidecât povestea lui!
Vânătorul ăsta care nu se temea de nimeni şi de nimic trăia singur-singurel într-o căsuţă de la marginea pădurii.
Era tânăr şi frumos vânătorul şi, pe lângă toate astea, era şi harnic. Nu stătea o clipă.
Şi, într-o zi, pentru că nu prea avea ce face, luă nişte plumb, pe care-l găsise cine ştie pe unde, îl puse într-o oală veche şi aşeză oala deasupra focului. Vroia să-şi facă din plumbul acela nişte alice.
Şi cum stătea el aşa, aşteptând să se topească plumbul, iată că de unde, de neunde apăru aşa, pe nepusă masă, un drac. Trebuie să vă spun că dracul ăsta era tare prost şi pe cât era de prost, pe atât era de mare şi de urât, ba pe deasupra avea nişte coarne lungi, lungi, cât o zi de post.
îndată ce se văzu faţă-n faţă cu omul nostru, diavolul îi spuse:
— Bine te-am găsit, omule! Ce-ai pus în oala aceea?
— Bine-ai venit, diavole! răspunse vânătorul, gândindu-se cum să scape de necuratul şi cum să-l tragă pe sfoară.
— Ei! exclamă dracul. Nu-mi spui şi mie ce-ai în oală? Ce-i? Vrei cumva să mă superi?

— Să ie supăr? întrebă vânătorul la rândul său. Nu mi-a trecut prin cap asemenea lucru. Uite, îţi spun! Am acolo o fiertură numai "bună pentru ochi!

— Ha! Ha! Ha! râse diavolul cu răutate. Te-a lăsat vederea! îţi trebuie leacuri ca să vezi! Ha! Ha! Ha!

— Nu mai râde! îi spuse omul nostru. Nu am nimic, văd foarte bine, numai că fiertura aceea mă ajută să zăresc până hăt, departe!

— Aşaaa? se minună diavolul.

— Aşa! exclamă vânătorul. Dacă-ţi pun în ochi doar câteva picături din fiertura aceea ai să zăreşti la o depărtare de o mie de paşi. Vezi tu, eu nu sunt un om oarecare, ci un mare vraci. Am făcut fiertura asta din nişte ierburi de leac numai de mine ştiute!

— Vreau şi eu să văd la o mie de paşi! Vreau şi eu să văd la o mie de paşi! strigă necuratul cât îl ţinu gura. Pune-mi şi mie fiertură fermecată-n ochi. Hai, hai, pune-mi!

— Eşti gata să plăteşti pentru asta? întrebă „marele vraci”.

— Cum de nu? Plătesc! răspunse diavolul.

— Oricât?

— Oricât! se învoi necuratul.

— Prea bine, spuse vânătorul după ce se gândise preţ de-o clipă cât să-i ceară diavolului. Ia pălăria asta a mea, du-te unde ştii, umple-o cu galbeni, vino cu ea aici şi după aceea mai stăm de vorbă!

— Prea bine! zise dracul, dar spune-mi şi mie cum te cheamă, că nici măcar numele nu ţi-l ştiu.

— Mă cheamă Eu! răspunse vânătorul nostru.

— Mai rar aşa nume! exclamă diavolul, scărpinându-se-n barbă.

— Nu te mai gândi atâta la numele meu şi grăbeşte-te până ce nu mă răzgândesc! îl zori vânătorul.

— Mă întorc numaidecât! spuse necuratul, luând pălăria „vraciului”.

într-adevăr, diavolul se întoarse cât ai bate din palme şi spuse:

— Am venit! Uite, pălăria ta-i plină-ochi cu galbeni. Ei?

Omul nostru puse pălăria plină cu aur într-un colţ şi îi porunci diavolului:

— întinde-te pe masă!

— De ce? întrebă necuratul.

— Trebuie să te leg! îl lămuri omul.

— Să mă legi?

— Da! Trebuie să-ţi pun în ochi câteva picături din fiertura abia luată de pe foc. S-ar putea să te ardă un pic şi să sari cât colo. Te leg pentru că nu trebuie să te mişti. Picăturile de fiertură trebuie să pătrundă în ochi. Ai priceput?

— Am priceput! spuse diavolul. Hai, leagă-mă!

Fără să mai stea pe gânduri vânătorul îl legă fedeleş, spunând:

— Să nu te mişti!

— Nu mă mişc, dar hai odată! Nu mă mai fierbe atâta! îl zori necuratul, dornic să vadă la o mie de paşi.

Fără a mai sta pe gânduri, omul nostru îi turnă diavolului plumbul topit drept în ochi.

începu să urle necuratul ca din gură de şarpe şi pentru că avea dureri cumplite ieşi aşa, cu masă cu tot din casa vânătorului şi începu să alerge încotro îl purtau paşii.

în cele din urmă, auzindu-l, fraţii lui veniră tocmai din fundul iadului, şi văzând în ce hal era, îl întrebară:

— Cine ţi-a făcut asta? Cine a îndrăznit să te nenorocească?

— Eu!

— Ei, dacă ţi-ai făcut rău cu mâna ta, nu te mai văicări! spuse unul dintre

fraţii diavolului nostru.
Ei, dragii mei! Dracul care îndrăznise să intre în casa vânătorului nostru le spuse fraţilor săi că
Eu era un om, un vraci iscusit. L-au căutat diavolii, ce-i drept, căci voiau să se răzbune pe vraci. Eu, care le nenorocise fratele, numai că... nimeni nu auzise vreodată de un vraci care să se numească Eu.
Cum? Ce m-aţi întrebat? Ah! Vreţi să ştiţi ce a mai făcut vânătorul nostru? Vă spun, vă spun îndată! S-a căsătorit cu o fată frumoasă şi au trăit amândoi fericiţi până la adânci bătrâneţe şi, dacă n-au murit, mai trăiesc şi acum.

Fluieraşul fermecat

poveste estoniană

A fost odată ca niciodată, că dacă n-ar fi fost, nu s-ar fi povestit. A fost odată ca niciodată, un băiat pe nume Johann, care n-avea pe nimeni pe lume, căci părinţii îi muriseră când era mititel. După ce se întâmplă nenorocirea asta, îl luă în grijă o bătrână care era săracă, dar avea un suflet bun. îndată ce Johann se făcu mare, bătrâna îi spuse:
— Băiete, eu te-am crescut aşa cum am putut şi cum m-am priceput. Vezi bine că bogată nu-s. Dacă aş fi, nu te-aş trimite în lume, că am avut grijă de tine de când ţi-ai pierdut părinţii şi îmi eşti drag ca lumina ochilor.
Aşa că Johann îşi luă ziua bună de la bătrână şi plecă în lume. Merse el ce merse şi ajunse la gospodăria unui ţăran avut, care îl tocmi văcar.
Era mulţumit Johann al nostru, căci ţăranul se purta cu el cât se poate de bine. Numai când şi când îl prindea dorul de părinţi şi de bătrâna care îl crescuse şi atunci devenea foarte trist.
într-o zi, când ieşi cu vacile la păscut, se aşeză pe malul unui râu şi simţi cum tristeţea şi dorul pun iar stăpânire pe inima lui. Şi cum stătea el aşa şi se gândea la bătrână şi la părinţi, iată că din undele cristaline ale râului ieşi o făptură. Părea a fi o fată frumoasă, dar nu era, căci se întrupase chiar din apă.
Când o văzu, Johann tresări speriat, dar făptura cea frumoasă îi spuse cu glas blând:
— Nu te speria, căci n-am să-ţi fac niciun rău! Dimpotrivă, am să te-ajut!
— Să mă ajuţi? se minună băiatul.
— Da, întocmai! Eu sunt stăpâna acestor locuri şi, pentru că ştiu ce este în sufletul tău, am să-ţi dau ceva, care să-ţi mai aline dorul de părinţii tăi şi de bătrâna care te-a crescut. Uite, ia fluieraşul ăsta! De fiecare dată când vei cânta, sufletul ţi se va umple de bucurie şi toate vieţuitoarele care vor auzi sunetele dulci ale fluierului vor dansa şi se vor înveseli. Doar un lucru aş vrea să te rog.
— Care? întrebă Johann, nevenindu-i încă să creadă ce i se întâmpla.
— Să nu spui nimănui de unde ai fluierul! Făgăduieşti?
— Făgăduiesc, răspunse băiatul, luând fluierul din mâna zânei, căci, uitasem să vă spun, dragii mei, făptura aceea, care s-a întrupat din unda cristalină a apei era o zână bună.
Cât ai bate din palme Johann se văzu din nou singur cu vacile. Nu-i venea să creadă că totul se petrecuse aievea şi se uita când la fluier, când la apele limpezi ale râului.
Abia după o vreme băiatul spuse încet, ca pentru sine:
— Ia să cânt eu un picuţ din fluier, să văd ce se întâmplă.

Zis şi făcut!

începu Johann să cânte şi... minune! Vacile începură să danseze de mama focului şi băiatul se simţi cuprins de o adâncă linişte. Nu-l mai ardea dorul de bătrână şi de părinţi, nu mai avea niciun fel de griji.

îndată ce ajunse în curtea stăpânului, duse vacile-n grajd, dădu fuga în odaia lui, puse fluieraşul cu grijă sub pernă şi adormi îndată.

A doua zi se duse iar, ca de obicei, cu vacile stăpânului la păscut şi după ce se asigură că nu era ţipenie de om prin preajmă, începu să cânte din fluieraşul fermecat.

Vacile dansară iar de mama focului şi băiatul simţi din nou cum îi pătrunde liniştea în suflet.

Ei, dragii mei, lucrurile mai merseră aşa ceva vreme, până ce ţăranul prinse de veste că vacile lui slăbiseră din cale-afară. Le puteai număra coastele, zău aşa!

Tocmai de aceea îl chemă la sine pe Johann şi îl întrebă:

— Când le duci la păscut, vacile mele mănâncă?

— Mănâncă, stăpâne! răspunse Johann.

— Eşti sigur? stărui ţăranul.

— Sigur, stăpâne!

— Atunci, spune-mi şi mie de ce au slăbit aşa! exclamă ţăranul.

„Pentru că dansează cât e ziulica de lungă!” gândi Johann, dar tăcu mâlc. Doar îi făgăduise zânei că nu va spune nimănui nimic despre fluieraşul fermecat.

Văzându-l pe băiat că tace chitic, ţăranul se gândi că îi ascunde ceva şi îşi puse în gând să-l urmărească a doua zi.

în ziua ce-a urmat Johann plecă iar, ca de obicei, cu vacile la păscut. Nici măcar nu bănuia că stăpânul lui se ţine după el.

Când văzu că Johann lasă vacile să pască în voie şi se aşază pe malul apei, ţăranul se ascunse binişor în dosul unor tufişuri şi aşteptă să vadă ce se întâmplă...

Nu se văzu nevoit să aştepte prea mult. Johann începu să cânte din fluieraş, iar vacile începură să danseze.

Ţăranului nu-i venea să-şi creadă ochilor. Oare era cu putinţă ceea ce vedea? Se frecă bietul om la ochi şi se tot uită la vacile lui cum dansau. Apoi aşa, deodată începu să danseze şi el. Nu voia, dar picioarele nu îi dădeau ascultare. Nu voiau să se oprească şi pace!

„Doamne, Dumnezeule!” gândi ţăranul. „Doamne, Dumnezeule, ce mă fac eu acum? Trebuie să plec! Trebuie să mă duc acasă.”

Zis şi făcut!

Ţăranul nostru pomi dansând spre casă şi numai după ce sunetele dulci ale fluieraşului fermecat nu se mai auziră, picioarele omului se opriră locului.

Ţăranul răsuflă uşurat şi spuse încet, ca pentru sine:

— Acum pricep eu de ce au slăbit vacile mele! fluierul lui Johann e vrăjit!

Seara, după ce băiatul se întoarse cu vacile, ţăranul îl chemă la el şi îi spuse cu glas blând:

— Stai jos, Johann. Acum ştiu de ce slăbesc vacile mele. Slăbesc, pentru că dansează atunci când aud fluierul tău. Şi eu am dansat, fii pe pace!

— Bine, dar eu... Stăpâne, ştii... Eu... spuse Johann speriat.

— Să nu-ţi fie teamă! îl linişti ţăranul. Nu voi spune nimănui taina ta! îl ştii pe Pieter, vecinul meu, care-i din cale-afară de bogat şi nemaivăzut de zgârcit?

— îl ştiu, stăpâne, răspunse Johann. îl ştiu, dar ce-ai de gând să faci?

— Să pun cu el un rămăşag! răspunse ţăranul, râzând. Dacă toate vor merge aşa cum gândesc eu, o să ne îmbogăţim amândoi! Uite, o să îi spun că tu cânţi atât de

frumos la fluier, încât toate fiinţele care te aud cântând dansează chiar şi tară voia lor. Bineînţeles că nu o să mă creadă şi atunci o să fac prinsoare pe o mie de galbeni că lucrurile stau întocmai precum spun eu. Banii ăştia o să-i împărţim şi aşa o să ne îmbogăţim amândoi. Ce spui?

— Ce să spun stăpâne? replică Johann. Fă dumneata cum crezi că este mai bine.

Ţăranul nostru îşi frecă mâinile, zâmbind pe sub mustaţă şi se puse pe treabă. îi povesti lui Pieter cât de frumos cântă Johann la fluier şi îi mai spuse că toate vieţuitoarele dansează îndată ce-l aud cântând.

Vecinul nu-l crezu şi atunci ţăranul nostru întrebă:

— Pui rămăşag că lucrurile stau întocmai precum îţi spun?

— Pun! răspunse Pieter hotărât.

— Pe o mie de galbeni?

— Pe o mie de galbeni! Mâine seară să vii la mine împreună cu Johann! zise Pieter, zâmbind cu neîncredere. Da' vezi să-şi aducă şi fluierul!

în seara ce-a urmat, ţăranul nostru s-a dus împreună cu Johann la Pieter.

Cum l-a văzut pe băiat, Pieter a strigat:

— Ia cântă, băiete! Să văd şi eu dacă încep a dansa fără să vreau.

Johann duse la gură fluieraşul pe care îl primise de la zână, iar Pieter şi ţăranul nostru începură să danseze îndată.

— Ei, drăcie! exclamă Pieter. E întocmai precum ai spus, vecine!

— Dai cei o mie de galbeni făgăduiţi?

— Dau, spuse Pieter cu jumătate de gură. Dau, numai rogu-te spune-i lui Johann să nu mai cânte.

— Opreşte-te Johann! Te rog, opreşte-te! zise ţăranul şi băiatul încetă să mai cânte.

— Aduci galbenii? întrebă ţăranul, văzând că vecinul său se cam codea. Dacă nu-i aduci, să ştii că eu plec acasă şi-l las pe Johann aici, să-ţi cânte din fluier.

— Ah, nu! Să nu faci asta, vecine! Nu mai am poftă să dansez! strigă Pieter şi aduse galbenii făgăduiţi cât ai clipi.

Ţăranul se ţinu de cuvânt şi îi dădu lui Johann jumătate din aurul primit de la Pieter, iar băiatul îi mulţumi frumos, îşi luă ziua bună şi plecă fericit.

Mai întâi se opri pe malul apei şi îi mulţumi zânei care-i dăruise fluieraşul fermecat. Apoi se duse glonţ acasă la bătrâna care-l crescuse.

Ce să mai spun, dragi copii? Cuvintele mele nu pot descrie bucuria bătrânei când îl văzu pe Johann în pragul căsuţei ei şi află că băiatul se umpluse de galbeni.

Mulţi îl pizmuiau, pentru că se îmbogăţise iute, dar lui Johann nu-i păsa de ei.

Nimeni nu era mai fericit ca el. Unde mai pui că, dacă se întrista, se putea duce oricând pe malul râului şi putea cânta din fluieraşul lui fermecat, ca să uite de toate necazurile şi de supărări.

Nuieluşa fermecată

poveste estoniană

Odată, demult, pe vremea când omul pricepea graiul tuturor animalelor, pomilor şi florilor, un ţăran pe nume Jaan se duse în pădure sa taie un copac. Era foarte frig şi nu avea lemne de foc pentru a se încălzi.

Era posomorât ţăranul, căci avea o nevastă cicălitoare. Cât era ziulica de lungă i se auzea gura şi vorbea neîncetat de când se scula şi până se culca.

Şi-atunci când plecase omul în carul tras de bot, adusese grijă să strige după el:

— Să nu îndrăzneşti să vil acasă tară lemne de foc! Să nu vii cu mâna goală, că nu ştiu ce-ţi fac! O să fie val de capul tău!

Ajunse Jaan al nostru la marginea pădurii, luă securea, coborî din car şi pomi să caute un copac, pe care să-l tale.

Se uită el în stânga, se uită el în dreapta, parcă-l era şi milă de mestecenii falnici, care-l înconjurau.

în cele din urmă se hotărî. Trebuia să taie un copac. Altfel nu va avea linişte cu nevasta lui cea pisăloagă!

Se apropie de un mesteacăn vârstnic şi uscat şi ridică securea, dar tocmai când să lovească, bătrânul copac îl spuse încet:

— Nu mă doborî, omule! Rogu-te, nu mă doborî! Sunt în vârstă şi am rude multe. Dacă mor, or să mă jelească toate! Foarte multă tristeţe o să aduci neamului meu!

Omul nostru era foarte bun la suflet. Tocmai de aceea i se făcu milă de bătrânul mesteacăn şi porni mal departe.

Găsi un copac nici prea tânăr, dar nici prea bătrân şi ridică securea, însă tocmai când să lovească, mesteacănul îl spuse în şoaptă:

— Nu mă doborî, omule! Tare mult te rog să nu mă dobori! Sunt în floarea vârstei şi ţi-oi spune drept că aş mai vrea să trăiesc! Unde mai pui că în crengile mele se adăpostesc păsărelele. Dacă mă tai pe mine, unde o să-şi mai facă ele cuib?

V-am spus deja, dragi copii, că Jaan avea un suflet bun. Tocmai de aceea îl cuprinse iar mila şi porni mai departe, pe cărarea din pădure.

Se opri înaintea unui mesteacăn tânăr şi ridică securea, dar când să lovească, iată că auzi un glas subţirel, ca de copil:

— Nu mă doborî, omule, nu mă doborî! Fie-ţi milă de mine! Sunt tânăr! precum vezi, trunchiul meu este subţire de tot! Gândeşte-te că sunt doar un copil! Ai fi în stare să omori un copil?

Auzind aşa, Jaan se lăsă păgubaş.

— Nu-mi pasă ce are să spună cicălitoarea aia de nevastă-mea, spuse omul încet, ca pentru sine. Dacă vrea lemne, n-are decât să vină în pădure şi să taie ea copaci! Eu nu mă-ndur s-o fac!

Ei, şi cum mergea el aşa pe cărare, îndreptându-se spre carul său, pe care-l lăsase la marginea pădurii, ce credeţi că s-a întâmplat, dragii mei?

I-a ieşit înainte un bătrân înalt, cu barbă mai albă ca neaua, care purta o pălărie şi nişte haine ce păreau a fi făcute din scoarţă de copac.

Bietul Jaan se sperie de moarte, dar bătrânul îi spuse cu glas blând:

— Să nu-ţi fie teamă, om bun! N-am să-ţi fac niciun rău. Dimpotrivă, am să-ţi fac un bine pentru care-mi vei mulţumi toată viaţa.

— îţi mulţumesc de pe acum, bunicuţule! spuse Jaan după ce îi mai veni inima la loc. îţi mulţumesc, dar nu merit nimic.

— Ba meriţi! îl contrazise bătrânul cu barba ca zăpada. Mi-ai cruţat copiii!

— Copiii? întrebă omul nostru uimit. Cum adică ţi-am cruţat copiii?

— Eu sunt Duhul Pădurii şi toţi copacii pe care-i vezi în jurul tău sunt copiii mei.

— Aşa? Acum pricep cum stau lucrurile! exclamă Jaan.

— Prea bine! Uite, pentru că nu ai tăiat niciun copac şi pentru că ai suflet bun, eu am să-ţi dăruiesc o nuieluşă. Vezi că ea arată ca o nuia oarecare, dar să ştii că este fermecată. Atâta vreme cât o porţi cu tine, tot ce-ţi vei dori se va îndeplini. Te-aş ruga totuşi să nu-ţi doreşti lucruri din cale- afară de scumpe sau mai ştiu eu ce lucruri nebuneşti, că n-o să-ţi fie bine. Dacă eşti cumpătat, îţi va merge din plin toată

viaţa. Taina nuieluşei nu trebuie să o ştie decât cei ce-ţi sunt apropiaţi. Ai înţeles?

— Am înţeles! spuse Jaan şi îndată ce rosti aceste cuvinte, bătrânul dispăru.

Se duse omul nostru acasă şi, cum ajunse, îl şi luă nevasta la rost:

— Neisprăvitule ce eşti! N-ai adus lemne! Cu ce o să ne încălzim noi acum? Of, of, Doamne! Ce te-aş mai bate, dacă aş putea!

Jaan strânse nuieluşa-n mână şi şopti în barbă:

— Ar fi mai bine să te baţi pe tine însăţi! îndată femeia începu să-şi dea palme. Se lovea peste obraji, peste gură şi peste cap de ai fi zis că ea însăşi este cel mai mare duşman al ei, zău aşa!

Văzând aşa, Jaan i-a spus soţiei sale, râzând cu poftă:

— Vezi ce păţeşti dacă îmi vorbeşti urât şi vrei să-mi faci rău? Cred că ar fi mai bine ca de-acum înainte să vorbeşti mai puţin şi... mai frumos!

Se spune, dragi copii, că de atunci viaţa lui Jaan s-a schimbat întru totul. Soţia nu-l mai cicălea şi îi mergea cât se poate de bine. Păi cum altfel? Doar avea nuieluşa fermecată! Dacă voia să îi fie arat ogorul, îi şoptea nuieluşei:

— Pământul să-mi fie arat!

Nici nu apuca să rostească aceste vorbe, că zeci de cârtiţe se puneau pe treabă.

Odată, povestesc bătrânii că şi-ar fi dorit un grajd nou. Vreme de trei zile şi trei nopţi au muncit harnicele furnici ca să dărâme grajdul vechi şi să înalţe altul în locul lui.

Ei, după cum vă spuneam, dragi copii, lui Jaan îi mergea foarte bine şi poate că nu ar fi avut niciodată vreun necaz dacă nevasta lui nu ar fi aflat taina nuieluşei.

A făcut ea ce-a făcut şi Jaan i-a povestit cum l-a întâlnit pe Duhul Pădurii, în sfârşit, i-a spus tot, tot, tot!

Asta nu ar fi fost nimic dacă femeia nu s-ar fi apucat să-i povestească totul unei vecine...

Ştiţi voi cum se întâmplă, dragi copii! Vorba se răspândeşte mai iute ca vântul! Aşa se face că de nuieluşa fermecată află un ţăran bogat. Şi pentru că era vecin cu Jaan, nu i-a fost deloc greu să-l pândească timp de câteva nopţi la rând, ca să vadă unde pune omul nuieluşa când se culcă. în cele din urmă văzu că în fiecare seară Jaan aşeza cu grijă nuieluşa lângă pat.

Bogătaşul se duse iute în pădure, rupse o nuieluşă care semăna celei pe care o avea Jaan şi aşteptă cu răbdare.

îndată ce se lăsă noaptea, bogătaşul intră tiptil în casa lui Jaan, fură nuieluşa fermecata şi o puse în locul ei pe cea pe care o luase din pădure.

A doua zi, vecinul strânse nuieluşa în mamă şi spuse:

— Vreau averi nenumărate, vreau pământuri, vreau palate!

Abia rostise omul cuvântul „palate”, când văzu că nuieluşa se aprinsese şi odată cu ea începuse şi el să ardă.

Speriat de moarte, bogătaşul dădu fuga la Jaan şi îi spuse:

— Iartă-mă, vecine! Ţi-am furat nuieluşa şi mi-am dorit averi, pământuri şi palate, ca un nesăbuit ce-am fost!

Fără să mai stea pe gânduri, Jaan scoase câteva găleţi de apă din fântână şi stinse flăcările care-l cuprinseseră pe bogătaş.

Din păcate, nuieluşa s-a făcut scrum, dragi copii, şi nimeni nu s-a mai putut bucura de ea. Ca să nu mai spun că atunci când a ars nuieluşa, copacii şi-au pierdut darul de a vorbi în graiul oamenilor.

Ei, dar nu trebuie să vă întristaţi, căci lucrurile nu s-au sfârşit aici! Nu, nu!

Trebuie să vă spun că Jaan a trăit fericit până la adânci bătrâneţe şi a dus o viaţă

îndestulată, lipsită de griji. Bogătaşul nu a mai râvnit niciodată la bunul altuia şi s-a mulţumit de-atunci încolo cu ceea ce a avut. Cât despre soţia lui Jaan, aflaţi că a devenit o femeie foarte blândă şi mai ales... tăcută. A priceput şi ea că, dacă nu-i spunea vecinei taina nuieluşei, nu se întâmpla nimic rău. A înţeles şi ea că tăcerea e de aur!

Momotaro

poveste japoneză

într-un sat de la poalele unui munte, acoperit până spre vârf de brazi bătrâni şi drepţi ca luminarea, trăiau, cu mulţi, mulţi ani în urmă, un moş şi o babă. Ca să agonisească cele necesare traiului, moşul mergea zilnic în pădure, tăia copaci şi-i stivuia pentru vânzare; aduna apoi lemne uscate de foc şi le căra acasă în spinare. În timp ce moşul se afla la pădure, baba se ducea, din când în când, la un râu din apropierea casei, pentru a spăla rufe. Amândoi se obişnuiseră cu viaţa aceasta liniştită şi destul de săracă. Păreau mulţumiţi, dar cine-i cunoştea mai bine înţelegea că ei nu-şi puteau alunga, în niciun chip, mâhnirea şi părerea de rău că nu au copii şi că sunt singuri şi neajutoraţi la bătrâneţe. Cumpăraseră, încă din primul an de căsătorie, un peşte mare de pânză, simbol al băieţilor familiilor japoneze, şi tare ar fi vrut să-l arboreze deasupra casei la începutul lunii mai, aşa cum făceau vecinii lor care aveau băieţi. De mult îşi pierduseră speranţa de a mai avea copii şi o umbră de tristeţe îi urmărea mai tot timpul.

într-o zi, pe când moşul se afla la munte, să doboare copaci şi să adune lemne de foc, baba se duse la râu să spele rufe. Spălă ce spălă şi, când fu aproape gata, văzu o piersică mare plutind pe apa râului. Era aşa de mare că baba, la început, nu crezu că e piersică. Se uită mai atentă şi se convinse că era într-adevăr cea mai mare piersică pe care o văzuse în viaţa ei. întrerupse lucrul, intră în apă, luă piersica şi se întoarse imediat cu ea la mal, gândindu-se s-o ia acasă şi s-o ofere moşului la cină.

Aşa şi făcu.

Către seară sosi acasă şi moşul, care intră în curte cu o legătură mare de lemne de foc în spinare. Baba îl întâmpină bucuroasă, cu piersica în mâini, şi-i zise:

— Uite ce piersică mare şi frumoasă am găsit pentru cina ta.

Moşul se uită la piersică şi se minună de mărimea şi de frumuseţea ei. Cum era tare flămând, îi ceru s-o taie îndată ca s-o mănânce. Baba se grăbi să-i îndeplinească dorinţa; aduse din bucătărie un cuţit mare, puse piersica pe masă şi se pregăti s-o taie. Când apropie cuţitul de piersică, din interiorul ei se auzi o voce omenească:

— Aşteaptă! Aşteaptă! Nu mă tăia! strigă vocea. Baba încremeni cu cuţitul în mână. Piersica se despică deodată în două şi din ea sări pe masă un băieţel mititel şi frumos. Când îl văzură şi moşul şi baba înmărmuriră. Amuţiseră amândoi, tară să fie în stare să mai spună măcar o vorbă. Priveau băieţelul uimiţi şi nu le venea să creadă că ceea ce văd este şi adevărat.

— Nu vă speriaţi, le spuse băieţelul, cu o voce caldă, zâmbind. Zâna cea bună v-a observat mâhnirea şi singurătatea şi m-a trimis pe mine să fiu fiul vostru.

Când auziră cu urechile lor aceste cuvinte, ieşite chiar din gura băieţelului, moşul şi baba se dezmeticiră. Se uitară mai de aproape la copilaş, puseră mână pe el pentru a se convinge că există în came şi oase şi se luminară, fericiţi că, în sfârşit, au un copil. îl luară, îndată, pe băiat ca fiu al lor, şi-i dădură numele de Momotaro, punând alături cuvintele „Momo”, care înseamnă „piersică”, şi „Taro”, cel mai frecvent nume dat băieţilor în Japonia.

Din acea zi totul se schimbă în casa şi viaţa bătrânilor. Şi baba, şi moşul îl iubiră

tare mult pe Momotaro şi făcură tot ceea ce pot face nişte părinţi pentru singurul lor copil. îl crescură cu răbdare şi cu mult suflet, făcură din el un flăcău voinic, bun şi cu o forţă neegalată de niciunul dintre băieţii de seama lui din împrejurimi. Bătrânii se uitau la el ca la lumina ochilor şi tare se mândreau cu el.

Pe măsură ce treceau anii, Momotaro se simţea tot mai în putere şi, când împlini 15 aţii, îngenunche respectuos în faţa moşului şi a babei, îşi înclină cu eleganţă capul până la pământ şi le spuse:

— Aţi fost întotdeauna foarte buni cu mine. M-aţi îngrijit, m-aţi ocrotit cu dragoste şi aşa am crescut mare. Acum, simt că trebuie să-mi dovedesc recunoştinţa şi să fac ceva pentru voi şi pentru ţinutul nostru. De aceea m-am gândit mult şi am hotărât să mă duc în Onigashima (Insula Căpcăunilor). Vă rog să mă lăsaţi să plec îndată pentru a pedepsi pe căpcăunii haini care vin adesea pe pământurile noastre, răpesc oameni şi le fură agoniseala muncii lor. Vreau să mă lupt cu ei, să-i înving şi să aduc înapoi tot ceea ce au răpit şi au furat.

Hotărârea feciorului surprinse pe moş şi pe babă, care se simţeau în sinea lor mândri de vitejia şi de dorinţa lui Momotaro de a ajuta pe alţii. La stăruinţele fiului, bătrânii îşi dădură până la urmă consimţământul şi-l pregătiră de drum. Moşul scoase dintr-o ladă veche sabia şi scutul de care se folosise în tinereţe, i le dărui, îl binecuvântă şi-i ură noroc. Baba îi pregăti o desagă mare cu turte de orez, să-i ajungă cât mai mult timp. Feciorul luă pe umăr desaga plină cu de-ale gurii şi părăsi voios casa părinţilor, promiţându-le că se va întoarce după ce va răpune pe căpcăuni.

Ieşi din sat şi se îndreptă spre ocean. Cum mergea el printr-o pădure, voios, dar hotărât, întâlni un câine mare de vânătoare, roşcat şi cu pete negre pe spinare. Cum îl văzu, câinele veni la el şi-l întrebă:

— Nu eşti tu Momotaro, feciorul babei şi al moşului din satul de la poalele muntelui? N-ai vrea să-mi spui şi mie unde te duci înarmat ca pentru război?

— Mă duc, răspunse cu curaj flăcăul, la căpcăunii din Onigashima, să-i supun şi să-i pedepsesc pentru crimele săvârşite de ei în satul meu.

— Şi ce ai în desagă?

— Am cele mai gustoase turte de orez din Japonia, făcute de mama mea.

— Te rog să-mi dai şi mie una, dacă zici că sunt aşa de bune.

— Sigur că-ţi dau.

Şi Momotaro scoase o turtă şi i-o dădu câinelui. Acesta o mâncă cu plăcere şi îl rugă pe băiat, cu recunoştinţă, să-l ia cu el să-l ajute în lupta contra căpcăunilor.

Porniră împreună mai departe şi se întâlniră cu o maimuţă. Cum o văzu, câinele se şi luă după ea şi începu să latre. Când o ajunse, era gata, gata să-i scuture blana, dar Momotaro îi linişti. & spuse şi maimuţei unde merg, îi dădu şi ei o turtă de orez şi o convinse astfel să meargă şi ea cu ei.

Cei trei îşi continuara drumul şi, deodată, le ieşi în cale un fazan. Câinele şi maimuţa se repeziră la el, gata să se încaiere. Momotaro interveni, îi potoli şi-i spuse şi fazanului scopul călătoriei lor. îi dădu şi lui una din cele mai delicioase turte de orez din Japonia. Acesta o mâncă bucuros şi îi însoţi, promiţând şi el să-i ajute în lupta cu căpcăunii.

Aşa se făcu că maimuţa, câinele şi fazanul, care, de obicei, se urăsc unul pe altul, deveniră buni prieteni şi-l urmară pe băiat cu credinţă. Merseră mult pe jos şi, când ajunseră la ocean, Momotaro construi o barcă. Se urcară cu toţii în ea şi începură să navigheze spre Insula Căpcăunilor. Când se apropiará de insulă, văzură pe ea o cetate mare cu intrările păzite de gărzi de căpcăuni înarmaţi. Din cetate ieşeau şi intrau mulţi căpcăuni cu pielea roşie, albastră sau neagră.

Opriră barca la oarecare distanţă de insulă şi se sfatuiră cum să-i răpună pe căpcăunii cei răi. După ce discutară planul cel mai bun de bătaie, fazanul zbură peste zidurile fortăreţei şi începu să-i lovească cu ciocul în cap pe căpcăuni.. Enervaţi, aceştia

încercară să-l lovească cu ciomegele lor mari şi noduroase, dar fazanul, iute în zbor şi ager la vedere, se feri cu dibăcie de loviturile acestora. Ocupaţi cu fazanul, care-i zăpăcise de-a binelea, căpcăunii nu observară când maimuţa se furişă peste ziduri, pătrunse în cetate şi deschise poarta cea mare. Atunci, Momotaro şi câinele se năpustiră înăuntru şi începură lupta cu căpcăunii.

A fost o bătălie teribilă. Fazanul lovea pe căpcăunii cei răi cu ciocul în cap şi-n ochi, maimuţa îi zgârăia cu labele, câinele îi muşca, iar Momotaro îi tăia cu sabia. Toţi patru se simţeau de o mie de ori mai puternici, pentru că se hrăniseră cu cele mai gustoase turte de orez din Japonia. îngroziţi, căpcăunii începură să fugă dintr-un loc în altul, pentru a se apăra, dar, în cele din urmă, îşi dădură seama că sunt înfrânţi. Căpetenia lor îngenunche în faţa lui Momotaro şi se rugă cu lacrimi în ochi:

— Cruţă-mi viaţa şi-ţi jur că nu vom mai face niciun rău oamenilor şi îţi vom înapoia tot ceea ce am furat de la ei.

Momotaro ceru tovarăşilor lui să înceteze lupta. Căpcăunii aduseră toate comorile de pe insulă – mult aur, argint, multe pietre preţioase, o haină bărbătească şi o pelerină care te făcea invizibil, un ciocan care făcea câte un ban de aur ori de câte ori loveai cu el în pământ şi multe alte obiecte minunate.

Ajutat de tovarăşii lui, Momotaro cără bogăţiile în bare, şi navigă spre ţărm. Când ajunse pe uscat construi o căruţă şi puse în ea comorile. înhamă câinele şi fazanul la căruţă, iar pe maimuţă o puse să împingă din spate. Merseră destul de încet, pentru că erau prea încărcaţi, dar, până la urmă, ajunseră la casa moşului şi a babei, care-l aşteptau cu dragoste pe tânărul şi viteazul lor fecior.

Ce fericiţi fură moşul şi baba când îl văzură pe fiul lor întors teafăr de pe Insula Căpcăunilor şi cu o comoară de nepreţuit!

Toţi trăiră, după aceea, foarte fericiţi că au scăpat de căpcăuni şi mulţumiţi că oamenii şi-au recăpătat obiectele furate.

Cocorul recunoscător (Cum a răsplătit cocorul binele făcut)

poveste japoneză

între păsările cerului niciuna nu este mai preţuită şi mai admirată, în Japonia, decât cocorul. El migrează, în fiecare an, tocmai din nordul Asiei până în sud-vestul insulelor Kyushu şi Hons-hu, pentru a-şi cloci ouăle şi a-şi creşte puii. Această pasăre a fost îndrăgită nu numai pentru supleţea ei, pentru eleganţa culorii alb-plumburiu a penelor, cu marginile aripilor negre şi cu creasta roşie, ci şi pentru firea ei calmă, blândă, dar mai ales pentru credinţa neclintită în prietenul apropiat, pe care-l îngrijeşte şi-l ocroteşte cu devotament, chiar şi după ce stolurile celorlalţi cocori au plecat, riscându-şi astfel propria viaţă. De acea, cocorul, sau „tsuru”, cum îi spun japonezii, a devenit simbol al fidelităţii, sacrificiului de sine, norocului şi vieţii lungi. Nu este, aşadar, de mirare că în insulele

Japoniei, sau ale ţării Soarelui Răsare, există multe poveşti despre această pasăre minunată. Cea pe care v-o spun eu acum s-a întâmplat în timpuri foarte, foarte de demult.

în insula Kyushu, din sudul arhipelagului japonez, se află vulcanul Sakurajima. în jurul lui satele sunt răzleţe şi despărţite de terenuri sălbatice acoperite, din loc în loc, cu pietre şi bolovani arşi de focul din craterul vulcanului. Aici vremea este frumoasă aproape tot timpul anului, iar oamenii sunt harnici, buni şi ospitalieri. De aceea cocorii vin în Kyushu să-şi crească puii. Locuitorii insulei îi primesc cu dragoste şi le spun adesea copiilor lor:

— Priviţi cât de supus zboară puiul de cocor după părinţii lui. Fiţi şi voi cum

sunt cocorii: frumoşi, buni, blânzi şi ascultători.

într-una din zilele de toamnă începuse să bată un vânt rece dinspre nord şi cocorii încă nu părăsiseră insula. Un tânăr chipeş, pe nume Karoku, plecă din cătunul în care trăia spre satul de jos, de la poalele muntelui, pentru a cumpăra o sobă cu banii economisiţi pe timpul verii. Mama lui era bătrână şi tânărul se gândea să-i facă o bucurie, instalându-i în odaie o sobă călduroasă. Cu puţin timp înainte de a ajunge în sat şi tocmai când se gândea la plăcerea de a-şi ajuta mama, Karoku văzu un cocor zbătându-se pe ogorul unui sătean. Ceva îl chinuia tare de tot, că bietul cocor încerca să zboare, dar nu putea nici măcar să-şi întindă bine aripile. Tânărului i se făcu milă şi se duse repede la pasăre. Când s-o ridice de jos şi să vadă ce are, auzi o voce aspră venind din spatele lui. Era vocea stăpânului ogorului.

— Ce cauţi aici, pe ogorul meu? Cocorul îmi aparţine şi am să iau pe el bani frumoşi, aşa că te rog să-l laşi imediat.

Auzind cuvintele răstite ale săteanului, Karoku nu putu îndura ca frumosul cocor rănit să fie luat de acest ţăran. De aceea se hotărî pe loc să-l cumpere.

— Te rog să mă laşi să-l iau. îţi dau pe el toţi banii pe care-i am pentru a cumpăra o sobă, la care mama trebuie să se încălzească la iarnă, îi zise tânărul.

Săteanul fu de acord. Luă banii şi plecă, lăsându-l pe Karoku lângă pasărea ce continua să se zbată neputincioasă. Curios şi înduioşat, tânărul luă cocorul în braţe, îl controla cu grijă şi găsi o săgeată mică înfiptă la încheietura aripii drepte.

— Bietul cocor! zise flăcăul. De asta nu mai poţi tu zbura.

îi smulse eu grijă săgeata cu care-l lovise un vânător – arcaş, îi spălă aripa cu apă curată din canalul de irigare a orezăriilor, îl mângâie cu dragoste şi, după câtva timp, cocorul îşi reveni. Bătu bucuros din aripi, semn că nu-l mai durea aşa de tare.

— Acum, îi zise tânărul, fii atent să nu te mai lovească alt vânător.

îl mai mângâie un timp şi apoi îi dădu drumul în văzduh. Pasărea îşi desfăcu aripile mari, zbură deasupra capului lui Karoku de trei ori, în semn de recunoştinţă, scoase un ţipăt de bucurie şi dispăru în zare. Tânărul îl urmări până nu se mai văzu deloc şi pomi spre casă, mulţumit de fapta lui.

— Va trebui să muncesc mai mult să pun la loc banii pe care i-am dat săteanului pe cocor, iar mama va trebui să mai aştepte puţin până ce am să-i cumpăr o sobă nouă. Dar nu-i nimic. Sunt bucuros că am făcut o faptă bună, îşi mai zise Karoku.

Curând, tânărul ajunse acasă. Seara aceea şi ziua următoare trecură ca de obicei. în cea de a treia seară, când mama lui Karoku abia pusese pe masă orezul fiert şi ce mai pregătise pentru cină, se auzi o voce de-afară. Cineva cerea să intre în casă. Karoku deschise uşa casei şi văzu, la intrare, o fată tânără şi neasemuit de frumoasă, îmbrăcată într-un kimono scump. Uimit de frumuseţea şi drăgălăşenia tinerei, băiatul se înclină în faţa ei, crezând că este una din fetele de la castelul lordului acelei insule.

— Nu te apleca în faţa mea, îi spuse ea cu zâmbet şi supunere, deoarece am venit să te rog să mă iei de nevastă.

Speriat şi zăpăcit, tânărul nu fu în stare să scoată nicio vorbă. Mama băiatului, care venise între timp lângă ei, se uită cu neîncredere la fată şi-i zise:

— Cum o să devii tu, cu mătăsurile scumpe de pe tine, soţia unui biet ţăran sărac, care abia reuşeşte, muncind din greu, să agonisească cele necesare traiului? De ce ai venit să-mi tulburi feciorul? Ar fi mai bine să te întorci la castelul de unde ai venit. Casa noastră nu e pentru tine.

Tânăra fată ascultă, cu capul în pământ, vorbele mamei lui Karoku şi, când ridică ochii, se uită cu atâta căldură încât cei doi văzură în privirea fetei ceva care-i făcu s-o placă.

— Păi, poate c-ar fi mai bine să mănânci ceva, îi spuse mama băiatului. Tocmai puneam masa. O să avem timp să ne gândim şi la însurătoarea feciorului că

de, i-a cam venit timpul să aibă o nevastă.

S-au aşezat cu toţii la masă, s-au luat cu vorba şi fata a rămas peste noapte la mama lui Karoku. Au trecut mai multe zile şi tânăra s-a dovedit pricepută la toate treburile gospodăriei ţărăneşti. Muncea mult, era liniştită şi îşi păstra intactă frumuseţea cu care-l cuceri definitiv pe Karoku. în scurt timp, el şi mama lui începură s-o iubească cu adevărat pe blinda fată, aşa că se căsătoriră. Neavând bani, făcură doar o mică petrecere de nuntă.

Trecu un timp şi, într-o zi, văzând sărăcia în care trăiau, tânăra şi frumoasa nevastă se adresă lui Karoku:

— Ceea ce am să-ţi spun acum îţi va părea destul de straniu. Va trebui însă să juri că vei face întocmai cum am să-ţi cer. Juri?

— îţi jur, zise tânărul soţ.

— Atunci, eu am să intru în camera unde se află războiul de ţesut. îndată ce intru, tu să închizi uşa după mine şi să n-o deschizi decât după trei zile. Nici să nu încerci să te uiţi înăuntru pe fereastră sau prin altă parte.

Cu toate că era total nedumerit de vorbele soţiei, Karoku făcu întocmai, dar rezistă cu greu de-a lungul celor trei zile. Din cameră nu se auzeau decât bătăile războiului de ţesut. Curios să afle ce face ea înăuntru se duse de câteva ori la uşa închisă, cu gândul s-o deschidă. De fiecare dată însă se stăpâni, aducându-şi aminte de jurământul pe care-l făcuse.

După trei zile soţia ieşi din cameră palidă şi obosită, ţinând în braţe un sul de pânză frumoasă, cum tânărul nu mai văzuse niciodată.

— Am ţesut această pânză pentru tine, dragul meu. Mergi cu ea la castelul din Kagoshima şi vei obţine mulţi bani. Atât de mulţi încât n-ai să mai fii sărac.

Tânărul aşteptă câtva timp până ce soţia îşi reveni după oboseala celor trei zile cât stătuse încuiată în cameră. Când se convinse că ea se simte mai bine şi când văzu că-i revine culoarea obrajilor, Karoku luă pânza şi plecă la Kagoshima. La poarta castelului gărzile de samurai îl opriră. Nu-i dădură voie să intre până ce nu le arătă un colţ din pânza cu care venise. Cum o văzură, samuraii anunţară pe şeful gărzilor şi imediat tânărul fu condus la stăpânul castelului. Trecu prin mai multe încăperi splendide şi, când ajunse în faţa stăpânului, Karoku nu mai fu în stare să spună nimic. îi întinse ţesătura înaintea ochilor şi se aruncă cu faţa la podea. Obişnuit cu pânze fine, stăpânul castelului înmărmuri când văzu materialul adus de Karoku. Era de o fineţe neobişnuită. Cele câteva femei îmbrăcate în kimonouri elegante, care se aflau alături de el, începură să se minuneze şi să discute între ele cu aprindere, nemaicontenind cu laudele şi nemaiputându-şi lua ochii de la pânză.

— Nu ştiu cum de ai ajuns tu să ai o pânză aşa de frumoasă. Asta e treaba ta. Eu ţi-o cumpăr şi-ţi dau pe ea o mie de bani de aur, îi spuse stăpânul castelului, cerând să i se aducă imediat banii.

în timp ce i se întindea punga cu galbeni, Karoku ridică privirea, o luă cu timiditate şi mulţumi de mai multe ori, încercând să explice că pânza aceasta minunată a fost ţesută de soţia lui.

— De soţia ta ai zis? îl întrebă uimit stăpânul castelului. Atunci să-mi mai ţeasă încă una la fel cu aceasta.

Ceru imediat să i se mai aducă încă o pungă cu o mie de bani de aur pe care-i dădu lui Karoku. îl trimise apoi în cătunul lui din munţi, escortat de un grup de călăreţi înarmaţi, ca să-l păzească de hoţi, dar şi ca semn de mulţumire că-i adusese o pânză aşa de frumoasă.

Cum intră în casă, se duse la soţie şi-i povesti tot ce se întâmplase, uluit de suma mare de bani pe care o aveau. Era o adevărată avere. îi spuse însă că va trebui să mai ţeasă un sul de pânză, deoarece stăpânul castelului îi şi dăduse banii pe el. Când auzi

aceasta, pe faţa soţiei apăru o umbră de tristeţe. Se uită la el, şi-i zise:

— Am să mai ţes un sul, dar numai unul. După aceea altul nu voi mai putea ţese. Pentru aceasta, tu trebuie să-mi juri din nou că n-ai să intri în camera mea o săptămână şi nici n-ai să încerci să priveşti înăuntru.

— Da, desigur că-ţi jur. Fac orice-mi spui, zise Karoku. Soţia se închise din nou în cameră şi începu să ţeasă. El rămase afară gândindu-se la banii de aur pe care îi adusese soţia. Şi tot gândindu-se, îşi dădu deodată seama că soţia lui ţesea o pânză aşa de frumoasă fără niciun fel de fire. Trebuie să fie un mister, îşi zise el şi, de ce trecea timpul, de aceea îi creştea nerăbdarea de a afla cum reuşeşte soţia să ţeasă din nimic o pânză aşa de frumoasă. Nemaiputându-şi stăpâni curiozitatea, se duse la uşă de câteva ori, dar nu deschise, amintindu-şi de jurământul făcut. O săptămână de aşteptare fu însă prea mult, aşa că, în cele din urmă, nu mai putu rezista curiozităţii de a vedea ce face soţia înăuntru şi deschise uşa. Avu un şoc puternic când văzu că la război nu se afla ea, ci un cocor care îşi smulgea pene de pe piept pentru a ţese pânza promisă. îndată ce-i simţi prezenţa, cocorul i se adresă cu vocea soţiei sale:

— Totul s-a terminat! Ia această pânză şi du-o stăpânului castelului. întrucât ai călcat jurământul făcut, ai deschis uşa şi ai văzut că sunt cocorul pe care l-ai salvat pe ogorul săteanului, eu nu mai pot fi soţia ta, deşi te-am iubit şi te voi iubi şi de acum mult de tot.

Când termină ce avea de spus, cocorul, fără pene pe spate şi pe piept, ieşi din casă. îndată apăru un stol de cocori care-l ajută să se ridice şi să plece împreună în zarea îndepărtată.

Karoku rămase trist alături de mama lui. Nu putu sta acasă decât două zile. în a treia plecă de-a lungul şi de-a latul Japoniei să-şi găsească soţia iubită. Colindă mult şi cheltui toţi banii pe care-i luase de la stăpânul castelului pe pânzele ţesute de cocor, începu să trăiască în sărăcie, dar nu putu renunţa la dorinţa de a-şi găsi soţia. Tot colindând aşa, în disperare, ajunse într-o bună zi la nişte stânci mari de la malul mării. Se duse lângă ele şi privi marea liniştită. Deodată văzu, venind din larg, o barcă mânată de un bătrân cu barba albă, ce se apropie şi se opri chiar lângă el.

— Cine eşti tu şi de ce ai venit? îl întrebă Karoku pe bătrân.

— Am venit să te iau pe insula cocorilor, îi răspunse acesta zâmbind.

Karoku se urcă în barca bătrânului şi plecă în larg. Bătrânul vâslea cu o forţă neobişnuită pentru vârsta lui, aşa că barca înainta repede şi curând ţărmul nu se mai văzu deloc. De atunci Karoku a dispărut şi nimeni nu a mai auzit nimic despre el.

Bătrânul care făcea cireşii să înflorească (Omul care a înflorit pomii)

poveste japoneză

într-un sat din câmpia Yamato, trăia, cu mulţi, mulţi ani în urmă, un bătrân rău la inimă ca şi baba lui. Vecinii lor erau tot doi bătrâni, dar buni la suflet, care aveau un câine alb, cu numele de Şiro, pe care-l iubeau tare mult, îl îngrijeau ca pe copilul lor şi-i dădeau numai mâncăruri gustoase.

Moşul cel rău şi baba cea rea urau câinii şi, de câte ori îl vedeau pe Şiro, aruncau cu pietre după el, cu toate că acesta nu le făcea niciun rău.

într-o zi însorită, câinele începu să latre foarte tare undeva în curte. Bătrânul cel bun ieşi din casă să vadă ce se întâmplă. Cum îşi văzu stăpânul, Şiro continuă să latre din ce în ce mai tare şi să sape cu labele în pământ.

— Ooo... Şiro! Vrei să te-ajut să sapi? îl întrebă bătrânul, neînţelegând bine

ce vrea câinele să arate.

îşi luă repede hârleţul şi începu să sape în locul în care scormonea câinele. Deodată sapa se lovi de ceva tare. Dădu cu grijă pământul la o parte, săpă pe lângă obiectul acela tare şi descoperi un vas mare plin cu bani de aur. Bucuros, aruncă sapa şi-l luă în braţe pe Şiro, îl mângâie şi-i mulţumi pentru că-i arătase unde să găsească atâţia bani de aur, pe care-i şi luă şi-i duse în casă.

Bătrânul cel rău se uitase pe furiş în curtea vecinului şi văzuse totul. Cum voia şi el să aibă mulţi bani de aur, în ziua următoare îl rugă pe amabilul său vecin să-i împrumute pentru un timp pe Şiro. Bun la inimă cum era, stăpânul câinelui, fără să-i treacă prin minte că i s-ar putea întâmplă lui Şiro ceva rău, îi spuse:

— Bineînţeles că-l poţi lua, dacă ai nevoie de el!

Vecinul îl luă pe Şiro, îl duse în curtea lui şi-i zise răstit:

— Acum, găseşte-mi şi mie ceva aur; dacă nu, te bat măr. De teamă, Şiro începu să sape, la întâmplare, într-un loc din curtea moşului cel rău. Văzând locul, bătrânul legă câinele de un copac şi săpă el mai departe. Săpă ce săpă şi, în loc de aur, găsi gunoi. Aceasta îl scoase din sărite într-atât, încât se duse la câine, fără să se gândească, îl lovi cu hârleţul în cap aşa de tare că-l omorî pe loc.

Când bătrânul cel bun şi baba lui aflară de purtarea nebunească a vecinului lor se întristară mult. Luară trupul neînsufleţit al lui Şiro şi-l îngropară în curtea lor. Pe mormântul lui plantară un pin. în fiecare zi se duceau la pin şi-l udau cu grijă, aşa că acesta crescu repede şi se făcu un copac înalt şi drept ca luminarea. Privindu-l, baba îi zise într-o zi moşului:

— îţi mai aduci aminte cât de mult îi plăceau lui Şiro prăjiturile de orez? Ce-ar fi să tăiem pinul acesta mare şi să facem din el o piuă. în ea am putea pisa orezul şi frământa prăjituri în amintirea lui Şiro.

Bătrânul fu de acord cu baba, tăie pinul şi din trunchiul lui făcu o piuă. O umplură cu orez fiert pentru a face prăjituri. Dar, îndată ce bătrânul începu să-l piseze cu un pisălog de lemn, de asemenea făcut din trunchiul pinului, tot orezul se transformă în aur. Bătrânii rămaseră uluiţi.
Puseră din nou orez în piuă şi, cum îl atinseră cu pisălogul, se şi transformă în aur.

Vecinul lui cel rău privise pe furiş, pe fereastră, şi văzuse cum orezul din piuă se transformase în aur. Cum dorea şi el să aibă mult aur, veni a doua zi la bătrânul cel bun şi-i ceru piua împrumut.

— Bineînţeles că poţi s-o iei, dacă-ţi trebuie, îi zise acesta. Şi i-o dădu.
Bătrânul cel rău luă piua acasă şi-o umplu cu orez fiert, aşa cum făcuse şi vecinul lui.

— Acum priveşte! îi spuse moşul cel rău babei lui care se uita curioasă la el. Când voi începe să- 1 pisez, orezul acesta se va preface în aur.

Dar cum îl atinse cu pisălogul, orezul nu se prefăcu în aur, ci în gunoi. Aceasta îl înfurie la culme. Era pentru a doua oară când, în loc de aur, dădea peste gunoi rău mirositor. Aşa că luă toporul, ciopârţi piua în bucăţele şi le puse pe foc. Când bătrânul cel bun se duse să ia piua înapoi, aceasta era aproape toată tăciuni. Se întrista tare mult pentru că piua îi amintea de Şiro. De aceea se mulţumi chiar şi cu aşchiile care mai rămăseseră, pe care le luă şi le duse acasă.

Trecu timpul şi veni iarna. Toţi copacii erau dezgoliţi de frunze. Amintindu-şi că Şiro se plimba în acest anotimp pe sub copaci, bătrânul cel bun se gândi să împrăştie prin grădină nişte aşchii rămase din piua spartă de vecinul cel rău. îndată ce le împrăştie, toţi cireşii din grădină începură să înflorească, cu toate că iarna era în toi. Oamenii satului aflară şi veniră cu toţii să vadă priveliştea minunată a cireşilor înfloriţi pe asemenea frig. însuşi prinţul, care locuia într-un castel din apropiere, auzi despre această înflorire neobişnuită a cireşilor.

Prinţul avea în grădina lui un cireş pe care-l iubea foarte mult şi abia aştepta

primăvara să-l vadă înflorit. Veniră şi zilele adierilor calde ale primăverii, dar cireşul nu înflori. Murise de frig în timpul iernii. Prinţul se întrista foarte tare şi, aducându-şi aminte de bătrân, trimise după el şi-l invită la castel, să-i învie cireşul. Bătrânul veni cu câteva aşchii şi le aruncă printre crengile moarte. Mai repede decât vă puteţi închipui, pomul se umplu cu cele mai frumoase flori de cireş văzute vreodată. Prinţul veni să vadă ce făcuse bătrânul cel bun şi fu mulţumit. Ii dădu pe loc mulţi bani, îl făcu cavaler şi-l înnobila cu titlul de „Bătrânul care face cireşii să-nflorească”.

Bătrânul cel bun şi baba lui trăiră, după aceea, mulţi, mulţi ani fericiţi, gândindu-se cu dragoste şi recunoştinţă la credinţa câinelui Şiro faţă de ei.

Spiriduşii cu nasuri lungi

poveste japoneză

în pădurile bătrâne şi întunecoase din munţii înalţi ai Japoniei trăiau odată doi spiriduşi năsoşi.

Se deosebeau între ei doar prin culoarea nasului: unul avea nasul albastru, iar celălalt roşu. Amândoi erau foarte mândri şi tare se mai făleau cu nasurile lor, pentru că puteau să le lungească atât cât voiau, ajungând cu vârfurile chiar dincolo de munţi, în cealaltă parte a ţării. Se certau mereu, pretinzând fiecare că nasul lui este cel mai frumos şi cel mai lung.

într-o zi, în timp ce se odihnea pe vârful unui munte, spiriduşul cu nasul albastru simţi un miros foarte plăcut venind de undeva de departe, tocmai din câmpia de dincolo de munţi.

— Miroase aşa de frumos! Ce-o fi? îşi zise el.

Ademenit de miros, începu să-şi lungească nasul, lăsându-l să crească tot mai mult în căutarea aromei. Şi nasul se lungi, se lungi, trecu peste şapte munţi, coborî în câmpie şi, în sfârşit, se opri la castelul unui prinţ.

Chiar în acel moment, prinţesa Floare Albă, fiica prinţului, avea o petrecere la castel. Se aflau la ea, în vizită, multe prinţese şi Floare Albă dorea să le arate rochiile şi materialele ei de chimonouri neasemuit de frumoase. Deschise garderoba de preţ şi, împreună cu prietenele, scoaseră din ea materialele minunate, printre care fusese pusă răşină de brad, cea care îi mirosea atât de frumos spiriduşului. Tocmai când prinţesa voia să agate ţesăturile pe ceva ca să le poată admira mai bine cu prietenele ei „văzu pe terasă o prăjină albastră, care nu era nimic altceva decât nasul spiri duşului din vârful muntelui.

— Ce-ar fi să agăţăm materialele pe prăjina aceea albastră de pe terasă, zise prinţesa. Aşa le putem vedea mai bine.

în clipa următoare chemă cameristele şi le porunci să înşire cele mai frumoase mătăsuri pe prăjina albastră, fără să bănuie nicio clipă că aceasta este un nas de spiri duş. Cum stătea spiriduşul pe vârful muntelui şi se delecta cu mirosul de răşină, simţi că ceva îl gâdilă pe vârful nasului, încerca să reziste, dar nu putu şi începu să-şi scurteze nasul. Când prinţesele văzură cum materialele frumoase de rochii se depărtează de castel prin aer, pe măsură ce „prăjina”, adică nasul, se scurta, rămaseră uluite. Curând ajunseră toate mătăsurile sub privirile încântate ale spiriduşului. Le luă, le duse acasă şi invită pe celălalt spiriduş, cu nasul roşu, care trăia pe muntele vecin, să vină să le vadă.

— Priveşte ce nas minunat am! El mi-a adus toate aceste pânze frumoase lungindu-l peste şapte munţi, tocmai în câmpie, după un miros foarte plăcut ce venea de acolo. îţi dai seamă deci că nu ne putem compara nasurile. Al meu e cel mai

grozav!

Văzându-le, spiriduşul cu nasul roşu se învineţi de gelozie şi invidie şi-i spuse:

— Am să-ţi dovedesc că nasul meu e şi mai şi decât al tău. Aşteaptă şi ai să vezi!

Spiriduşul cu nasul roşu plecă acasă supărat şi imediat se urcă pe vârful muntelui adulmecând aerul din depărtări. Trecură mai multe zile şi nu simţi niciun miros plăcut. Stătu acolo zile în şir, dar în zadar. îşi pierdu răbdarea şi-şi zise:

— Nu mai aştept! Am să-mi întind nasul peste cei şapte munţi, tocmai în câmpie. Nu se poate să nu găsesc ceva bun cu care să dau gata nasul albastru al rivalului meu.

Aşa gândi şi începu îndată să-şi lungească nasul. Traversă cu el şapte munţi şi se opri, în cele din urmă, la acelaşi castel al prinţului din câmpie. Chiar în momentul acela fiul prinţului se juca vesel cu prietenii lui în grădină. Cum văzu nasul roşu strigă:

— Priviţi prăjina aceea roşie pe care a pus-o cineva acolo. Hai să ne legănam pe ea!

— Grozavă idee! ziseră ceilalţi.

Luară nişte frânghii groase, le legară de prăjina roşie, adică de nasul spiri duşul ui, îşi făcură astfel câteva scrâncioabe şi începură să se legene pe ele. Şi ce s-au mai jucat! într-un scrânciob s-au urcat mai mulţi băieţi care se avântară cu el cât putură de sus. Alţii se urcară chiar pe prăjina roşie, adică pe nas, săriră pe ea şi de pe ea jos, iar unul dintre băieţi începu să-şi încrusteze numele cu un briceag chiar pe nasul cel roşu!

Spiriduşul simţea dureri îngrozitoare şi voia să-şi aducă nasul înapoi, dar nu mai putea nici măcar să-l mişte din loc, aşa de greu se făcuse din cauza cetei de copii care-l călăreau şi se ţineau de el. Când simţi însă tăieturile briceagului, spiriduşul se opinti cât putu, scutură nasul, aruncă droaia de băieţi de pe el şi-l scurtă cât fu în stare de repede.

La vederea celor întâmplate, spiriduşul cu nasul albastru, care urmărea de câteva zile să vadă de ce e în stare potrivnicul lui cu nasul roşu, izbucni în hohote de râs. Lăcrimând de durere, spiriduşul cu nasul roşu îşi frecă rănile spunând:

— Aşa îmi trebuie! Am fost gelos şi invidios pe tine. Nu merit altceva! De acum nu-mi voi mai trimite niciodată nasul în câmpiile îndepărtate de dincolo de munţi, numai din ambiţia de a face, cu orice preţ, pe grozavul.

Pescarul şi broasca ţestoasă

poveste japoneză

După moartea tatălui său, Urashima Taro ducea o viaţă modestă, alături de bătrâna lui mamă, într-un sătuc de la ţărmul mării. îşi agoniseau cele necesare traiului din peştele pe care tânărul pescarîl prindea şi-l vindea.

într-o toamnă, se întâmplă ca vântul rece din nord să sufle cu putere zile şi nopţi în şir, iar tânărul să nu mai poată ieşi la pescuit, din cauza valurilor prea mari. După un timp, terminară proviziile şi intrară în panică. Tânărul se îngrozi când îşi dădu seama că, după ce va cheltui şi ultimii bani pe care-i mai avea, nu va mai putea face rost de hrană pentru el şi pentru mama lui.

După cina din seara când înţeleseseră situaţia în care se aflau, vântul suflă parcă mai cu putere decât până atunci. Credeai că marea se năpusteşte asupra uscatului şi

distruge tot, chiar şi munţii din împrejurimi. Nu putură dormi aproape toată noaptea. Mare le fu însă bucuria când, către ziuă, vântul se opri dintr-o dată. Până la revărsatul zorilor marea se calmă şi Urashima se pregăti să plece în larg, înainte ca soarele să se arate la orizont.

Îşi luă instrumentele de pescuit, urcă în barcă şi vâsli departe de ţărm. Aruncă undiţele şi, destul de ciudat, în cârligele lor nu se prinse nici măcar un peştişor, deşi soarele se ridicase la amiază. Dar Taro nu se dădu bătut. Continuă să aştepte şi, către asfinţit, simţi că de una din undiţe se prinse un peşte foarte mare, încercă să-l scoată şi, spre surprinderea lui, nu era peşte, ci o broască ţestoasă uriaşă. Cum o văzu, îi dădu drumul înapoi în apă, gândindu-se că nimeni nu va cumpăra o asemenea broască.

Se lăsă seara, se întoarse la mal, legă barca şi plecă trist şi abătut spre casă. Nu prinsese nici măcar un peştişor pentru mama lui.

Noaptea, vântul rece dinspre nord începu din nou să sufle, agitând iarăşi marea atât de tare, încât tânărul din nou nu putu să iasă la pescuit. Supărat şi neputincios, se duse la ţărm şi privi cu tristeţe valurile înspumate. Deodată, văzu printe talazuri broasca ţestoasă eliberată de el, care se apropie de mal, scoase capul din apă şi-i zise:

— Dragă Urashima, îţi mulţumesc pentru că ieri mi-ai cruţat viaţa. Aş vrea să te răsplătesc pentru fapta ta bună şi de aceea te rog să mergi cu mine la palatul de pe fundul mării, al regelui Dragon. Urcă-te pe carapacea mea şi te voi duce îndată până acolo!

Fascinat de ceea ce vede şi mai ales de ce-i spusese broasca ţestoasă, Urashima vru să plece imediat, dar şovăi, aducându-şi aminte că mama lui rămâne singură şi hrana ei este pe sfârşite. Broasca înţelese încurcătura tânărului şi-i zise:

— Nu ai de ce să te temi. Toate vor fi bune şi nu vom lipsi mai mult de două sau trei zile.

Vorbindu-i astfel, broasca îl convinse pe Urashima, care se şi urcă pe carapacea ei. Aceasta se
scufundă cu el în mare şi, cât ai clipi din ochi, ajunseră la o poartă impunătoare din apropierea palatului Dragonului, făurit numai din aur şi argint şi împrejmuit de grădini frumoase, de flori şi de pomi încărcaţi cu fructe, de păsări cu penele multicolore şi de sirene cântând şi dansând în jurul unor mese pline cu mâncăruri şi băuturi delicioase.

În poartă apăru o prinţesă cu suita ei şi-l salută pe Urashima în sunetele unui cântec melodios, întregul palat îl primi din inimă şi în onoarea lui se organiză un ospăţ mare, la care serviră tinere frumoase, în timp ce peştii şi alte creaturi ale mării dansară cu măiestrie pentru a-l înveseli pe oaspete. Tânărul fu emoţionat de o primire atât de călduroasă, se simţi foarte bine şi, în loc de trei zile, cât intenţionase să stea, rămase la palatul Dragonului trei ani.

Când se hotărî să plece, tânărul pescar merse la prinţesă şi-i spuse dorinţa de a fi dus acasă, la el în sat. Aceasta îl ascultă cu înţelegere şi, înainte de plecare, îi dădu o cutie de bijuterii cu trei sertare.

— Te rog să iei această cutie şi s-o deschizi atunci când te vei afla în încurcătură, îi spuse ea.

Urashima luă cutia, se urcă pe carapacea broaştei ţestoase şi plecă acasă. Cât ai clipi din ochi
ajunseră în acelaşi loc de la ţărm, de unde broasca ţestoasă îl luase cu trei ani în urmă. Tânărul pomi în grabă spre satul său şi descoperi că formele munţilor şi cursurile râurilor din apropiere se schimbaseră! Unii dintre copacii pe care-i ştia dispăruseră şi, în locul lor, apăruseră alţii.

Mirându-se de transformările atât de mari petrecute în numai... trei ani, Urashima

ajunse la marginea satului unde găsi un bătrân lucrând pământul. Nu-l văzuse niciodată în viaţa lui, deşi cunoştea bine tot satul. La început crezu că a nimerit în alt sat şi de aceea întrebă pe bătrân unde se află. Când acesta îi spuse că se află, într-adevăr, la marginea satului său, îi zise:

— Eu locuiesc în acest sat. Nu mă cunoşti?

— Nu, nu te cunosc! îi răspunse bătrânul.

— N-ai auzit nici de un om cu numele Urashima Taro?

— Ba da, spuse bătrânul. Am auzit că pe vremea bunicului meu un om din acest sat, cu numele de Urashima Taro, a plecat la palatul Dragonului din fundul mării şi nu s-a mai întors niciodată.

Auzind ce spune bătrânul, Urashima înţelese că mama lui murise de mult. Pomi totuşi că caute casa. Când ajunse în locul unde ştia el că se afla casa lor nu mai găsi nimic din ea. Mai era doar grădina plină de bălării.

încurcat şi întristat să vadă cum natura şi oamenii din satul său se schimbaseră atât de mult, îşi aduse aminte de cutia de bijuterii cu trei sertare primite de la prinţesă. îi deschise primul sertar şi găsi în el o pană de cocor. Deschise al doilea sertar şi din el ieşi un fir de fum alb, care-l învălui complet şi pe loc deveni bătrân, cărunt şi împovărat de ani. în al treilea sertar găsi o oglindă. O luă, se uită în ea şi descoperi cu uimire că îmbătrânise de-a binelea dintr-o dată. Căzu pe gânduri, uimit de toate aceste schimbări neaşteptate. Pe când se gândea el, vântul luă pana de cocor din primul sertar, o ridică în aer şi i-o aşeză pe spate. Cum îl atinse, Urashima se transformă într-un cocor şi se ridică în văzduh sub privirile atente ale prinţesei regelui Dragon. Transformată din nou în broască ţestoasă, aceasta îl urmări până dispăru fără urmă în zarea îndepărtată.

Zâna şi pământeanul

poveste japoneză

într-un sat din Japonia trăia odată un tânăr voinic şi chipeş, cum nu se mai văzuse până atunci prin părţile locului. Era cel mai harnic dintre tinerii satului. La lucratul pământului sau la tăiatul lemnelor în pădure era neîntrecut. Pe ce punea mina făcea repede şi bine.

într-o zi, plecă, înainte de revărsatul zorilor, la munte împreună cu alţi săteni pentru a doborî copacii şi a-i stivui în grămezi. Harnic cum era, termină treaba mai repede decât de obicei şi se duse la râu să facă baie. Hotărî să meargă cât mai în susul râului, acolo unde nu mai fusese niciodată. Merse cât merse şi dădu de un lac mare, unde numai puţini oameni ai satului ajunseseră şi doar din întâmplare. Se apropie de mal şi fu surprins să vadă mai multe fete scăldându-se în lac. Fiecare dintre ele era de o frumuseţe deosebită, aşa cum tânărul. Nu mai văzuse niciodată. încântat că le vede, se ascunse după un copac gros de pe malul lacului. Privi cu atenţie înjur şi descoperi mai multe rochii argintii şi uşoare ca pana, agăţate de crengile copacilor. Luă una din aceste rochii şi se ascunse cu ea ceva mai departe de mal, aşteptând ca fetele să iasă din lac.

Curând ele ieşiră din apă, îşi puseră rochiile şi dispărură fără urmă. Una, însă, negăsind-o pe a ei, se aşeză la rădăcina unui brad înalt, după un tufiş, şi începu să plângă. Tânărul, care urmărise totul de la distanţă, văzu cum frumoasa fată se îneacă în lacrimi. Veni la ea şi o întrebă.

— Ce s-a întâmplat? De ce plângi?

— Eu sunt o zână, îi spuse ea, continuând să plângă. în timp ce făceam baie, mi-a dispărut rochia. Fără ea nu mă mai pot întoarce la surorile mele, sus, deasupra

norilor, în împărăţia zânelor, îi explică fata printre sughiţuri.

— Ce păcat! zise tânărul cu glas compătimitor. Dacă nu te mai poţi întoarce la ele, acolo sus, atunci mărită-te cu mine.

Fata la început îl refuză. El însă insistă cu blândeţe şi, în cele din urmă, o convinse să-l ia de bărbat. O duse acasă şi făcură o nuntă la care veni tot satul. Timpul trecu repede. Trăiră în înţelegere şi zâna născu un băieţel frumos ca ea şi ca tatăl lui. Când împlini trei ani, mama încercă, într-o după-amiază, ca deobicei, să-l culce. îl urcă pe salteaua de pe tatami (rogojină), se întinse lângă el şi începu să-i spună o poveste cu zâne şi feţi frumoşi. Cum stătea ea cu ochii pironiţi pe pereţi, văzu un pacheţel de hârtie ascuns între grinzile de lemn ale tavanului. Curioasă să vadă ce e în el, se ridică de pe saltea, luă pachetul, îl deschise şi găsi rochia pe care o pierduse cu ani în urmă, când făcuse baie în lac. îşi dădu imediat seama că soţul ei era cel care-i luase rochia şi o ascunsese. O cuprinse îndată un sentiment de mânie şi, de cum văzu rochia din nou în mâinile ei, căzu într-o adâncă nostalgie.

I se întâmplă ceea ce nu i se întâmplase niciodată de când se măritase cu pământeanul; îşi reaminti de locurile de deasupra norilor, unde se născuse şi copilărise. întrucât soţul era plecat de acasă, îşi puse rochia de zână şi se pregăti să plece deasupra norilor, împreună cu copilul ei.

Deodată un nor întunecat coborî s-o ducă la surorile ei. Dar chiar atunci soţul se întoarse acasă.

— Unde pleci? o întrebă el, nebănuind ce se întâmplase în lipsa lui.

— Deşi te iubesc, răspunse ea, trebuie să mă duc acolo, de unde am venit, pentru că mi-am găsit rochia. Dacă îmi vei simţi lipsa, te rog să-ţi faci o sută de sandale de papură, să le încalţi pe rând şi să vii, cu ajutorul lor, sus, la mine.

După ce-i spuse toate astea, se urcă pe nor, cu copilul în braţe şi dispăru fără urmă în văzduh.

Rămas singur şi copleşit de durerea despărţirii, soţul se apucă să facă, zi şi noapte, sandale de papură. Dar să faci o sută de sandale nu era deloc un lucru uşor. Avea nevoie de timp mult. Când-l ajunse la 99 îşi pierdu răbdarea. Chiar în acel moment se coborî un nor întunecat să-l ducă sus, la zâne. Se urcă bucuros pe el şi începu să se ridice. Când ajunse aproape de cer, norul îl opri ia o mică distanţă de intrarea în împărăţia zânelor, deoarece soţul îndurerat nu mai avusese răbdare să facă şi ultima sanda pentru a completa cifra de o sută, aşa cum îl sfătuise soţia. Zâna, soţia lui, văzându-l aşa de aproape de ea, îl privi surprinsă, i se făcu milă de el, îi întinse o prăjină şi-l trase sus.

Cu toate ca reuşi să ajungă în acest fel în cer, părinţii zânei nu-l plăcură şi-l puseră la încercări multe şi grele. într-o zi îi cerură să care apă cu un coş de nuiele. Zâna îl ajută însă punându-i în coş o hârtie înmuiată în ulei şi aşa putu să aducă apă. înaltă zi îi cerură să semene seminţe de mei pe câmp. Dar, când se întoarse acasă, după ce le semănase, părinţii îi cerură să meargă înapoi, să adune toate seminţele şi să le aducă de unde le luase. Zâna îl ajută din nou. Trimise pe ogoare mulţi porumbei care strânseră seminţele şi aşa el putu să le aducă înapoi, până la ultimul bob.

Aşteptând ultima încercare la care urma să fie pus, omul făcu o greşeală de neiertat. într-o zi călduroasă, chinuit de sete, tăie un pepene. în cer era însă interzisă tăierea pepenilor, întrucât exista pericolul formării unui torent de apă care să fi provocat inundaţii. încălcind această regulă, cum tăie pepenele, şuvoaie de apă inundară cerul. Fiind pământean, fu luat de ape şi dus departe de soţia lui.

Aceste inundaţii formară Ama-no gawa, adică Fluviul Ceresc sau Calea Lactee, pe care o puteţi vedea pe cer în serile senine de toamnă. Se spune că tânărul cel harnic, soţul zânei, a devenii steaua Altair, iar ea s-a transformat în steaua Vega. Şi acum cele două stele plâng una de dorul celeilalte, separate de Calei Lactee.

Vrabia cu limba tăiată

poveste japoneză

A fost odată un bătrân milos căsătorit cu o babă din cale-afară de rea. Pentru că trecuseră prin viaţă fără să aibă copii, bătrânul îndrăgise o vrăbiuţă cu care-şi petrecea aproape tot timpul liber. în fiecare zi, după ce venea de la treabă, o mângâia, îi vorbea într-una, iar la masă îi dădea să mănânce din farfuria lui. Se purta cu vrăbiuţa ca şi când ea ar fi fost copilul său. Bătrâna, rea cum era, ura vrăbiuţa şi din cauza ei se certa mereu cu moşul.

într-o zi, când moşul plecă la câmp să plivească orezul, baba se pregăti să spele rufe. Fierse nişte scrobeală din faină de grâu, o turnă într-un blid de lemn şi-o scoase afară să se răcească. Vrăbiuţa zbură pe marginea blidului şi începu să ciugulească din scrobeală. Cum văzu asta, baba se înfurie aşa de tare că prinse vrăbiuţa, luă o pereche de foarfeci, îi tăie limba şi-o aruncă în aer strigând:

— Dispari din faţa ochilor mei, păsărică nesuferită! Rănită, pasărea zbură în pădurea cea mare.

Când se întoarse acasă, moşul căută vrăbiuţa peste tot şi, supărat că n-o găseşte, întrebă baba
unde ar putea fi. Bătrâna cea rea îi mărturisi ce făcuse şi moşul se necăji foarte tare. în dimineaţa următoare el plecă în pădure s-o caute. Colindă până după-amiază strigând:

— Unde eşti, vrăbiuţo? Unde eşti tu, vrăbiuţa mea? Obosit şi gândindu-se întristat să renunţe s-o mai caute, se pomeni cu vrăbiuţa venind, dintr-o dată, în zbor spre el. Era îmbrăcată într-un kimono frumos şi putea vorbi cu voce omenească.

— Bună ziua, bunule bătrân! îi zise vrăbiuţa. Trebuie să fii tare obosit, aşa că te rog să vii în casa mea şi să te odihneşti puţin.

Când moşul auzi vrăbiuţa vorbind ca oamenii înţelese îndată că ea trebuie să fie o vrăbiuţă fermecată. O urmă până la o casă frumoasă din pădure, unde erau multe vrăbioare, care-l ospătară cu mâncăruri şi băuturi gustoase. Patru din ele dansară frumosul dans al vrăbiilor, cu atâta graţie încât moşul bătu din palme şi le rugă să mai danseze odată.

Soarele începu să coboare către asfinţit şi bătrânul îi spuse vrăbiuţei că va trebui să se grăbească să plece spre casă, deoarece baba lui se va nelinişti dacă nu va ajunge acasă devreme Vrăbiuţa îl rugă să mai rămână. Bătrânul petrecuse aşa de bine că nu se îndura să se urnească, dar fu totuşi nevoit să-i spună:

— M-am simţit aşa de bine în casa ta că mi-ar place să mai stau, dar, într-adevăr, trebuie să plec.

— Bine, îi zise vrăbiuţa, ştiind cât de rea este baba moşului. Atunci, adăugă ea, dă-mi voie să-ţi ofer un cadou pe care să-l iei acasă.

— Vrăbiuţa aduse două coşuri; unul mare şi greu şi unul mic şi uşor.

— Te rog, alege! îi spuse ea.

Bătrânul, cu firea lui bună, nu vru să fie lacom. Alese coşul cel mic şi plecă. Când ajunse acasă, povesti babei toate cele întâmplate. Curioşi să vadă ce este în coş, îl deschiseră şi găsiră în el tot felul de lucruri minunate – diamante, rubine, perle şi corali, bijuterii de aur şi argint suficiente să
poată trăi în belşug tot restul vieţii. Bătrânul se bucură mult văzând ce era în coş, dar baba se înfurie şi se răsti la moş.

— Eşti nebun, bărbate! De ce n-ai ales coşul cel mare? Am fi avut mai multe bijuterii. Mă duc eu imediat la casa vrăbiuţei să iau şi celălalt coş.

Bătrânul o rugă să nu fie lacomă şi-i spuse că ce aveau le ajunge pentru toată viaţa. Baba cea rea era însă hotărâtă. îşi puse sandalele de papură şi plecă în pădure. Ajunse la casa cea frumoasă a vrăbiuţei. Fu invitată în casă şi tratată cu ceai verde şi

prăjituri. Când baba se ridică să plece, vrăbiuţa aduse din nou un coş mare şi unul mic, spunându-i femeii să-şi aleagă unul şi să-l ia cu ea acasă. Ştiind pentru ce venise, baba se repezi la coşul cel mare, aşa de greu că numai cu ajutorul vrăbiuţei reuşi să şi-l pună pe spate. Mulţumi şi plecă. Pe drum coşul se făcu parcă mai greu şi, obosită, baba se aşeză la marginea drumului. Foarte curioasă să afle ce este în coş hotărî să-l deschidă. Când dădu la o parte capacul, din el ieşiră şerpi, şobolani, şopârle, cârtiţe, broaşte, ţânţari şi alte lighioane înspăimântătoare. îngrozită, baba o luă la fugă spre casă, gonind cât o ţineau picioarele. Ajunse mai mult moartă decât vie şi numai după mai multe zile îşi reveni din spaima prin care trecuse.

După această întâmplare baba promise moşului că nu va mai fi niciodată rea şi lacomă. Şi se ţinu de cuvânt. De atunci nu mai urî păsările şi-l ajută pe moş să hrănească vrăbiile care veneau în grădina lor.

Căpcăunul şi cocoşul

poveste japoneză

Ceea ce vă povestesc acum s-a întâmplat în vremuri de demult, în insula cea mare a Japoniei. Exista pe atunci, la apusul acestei insule, un munte atât de înalt, încât părea că atinge cerul. în vârful lui, unde se putea ajunge foarte greu din cauza pereţilor abrupţi ai stâncilor şi prăpăstiilor adânci, locuia un căpcăun fioros şi puternic. El avea pielea albastră, un corn mare în frunte şi făcea tot timpul numai rele.

La poalele muntelui se aflau aşezări în care trăiau oameni, cultivând pământul şi crescând animale.

într-o dimineaţă, gospodarii dintr-o astfel de aşezare ieşiră, ca de obicei, la câmp să lucreze şi găsiră toate zarzavaturile din grădini rupte şi culcate la pământ. Se vede că, peste noapte, cineva le smulsese şi le călcase în picioare de nu mai rămăsese nimic bun din ele. Elimiţi şi supăraţi, oamenii priviră mai atent răzoarele şi găsiră urmele paşilor căpcăunului. Deci, el era cel care le distrusese grădinile de zarzavaturi, ceea ce îi înfurie şi mai mult. Se saturaseră cu toţii de faptele lui urâte. Cu cât priveau zarzavaturile, făcute una cu pământul, cu atât mai tare se mâniau şi le creştea ura împotriva căpcăunului. Supăraţi din cale-afară, îşi îndreptară privirile spre vârful muntelui şi strigară:

— Oooo!... căpcăun mârşav ce eşti! De ce nu încetezi, odată pentru totdeauna, cu faptele tale nesăbuite? Până când crezi tu, spurcăciune, că o să mai răbdăm fărădelegile tale?

Căpcăunul îi privi satisfăcut din vârful muntelui şi le răspunse, în batjocură, cu o voce care înfiora văzduhul:

— Nu vă voi lăsa în pace decât atunci când îmi veţi da câte un om pentru cina mea zilnică. Altfel, râse el de se zguduiră munţii, am să vă „vizitez” din ce în ce mai des.

Auzind pretenţia neruşinată şi crudă a căpcăunului ţăranii se făcură negri de mânie, îşi agitară uneltele către munte şi strigară cât putură ei de tare.

— Cine te crezi tu, dihanie netrebnică, să mănânci în fiecare zi câte un om? Cum îndrăzneşti să ne ameninţi cu atâta obrăznicie?

— Sunt cel mai mare căpcăun dintre toţi căpcăunii! tună el cât îl ţinu vocea. Asta să ştiţi că sunt! Nu există ceva ce n-aş putea face, dacă vreau. Ha, ha, ha!...

Vocea căpcăunului răsună puternic printre munţi, făcând chiar şi copacii să se

zbuciume.

— Ei bine! strigară ţăranii. Ia să vedem, eşti tu aşa de grozav pe cit te lauzi? Pentru a dovedi că poţi orice, construieşte, într-o singură noapte, o scară de piatră cu o mie de trepte, de aici, din câmpie, până sus la tine, în vârful muntelui. Dacă poţi face asta, înseamnă că, într-adevăr, eşti în stare de orice, iar noi va trebui să-ţi îndeplinim toate dorinţele.

— O voi face! strigă căpcăunul. Dacă nu. Voi termina cele o mie de trepte înainte de primul cântat al cocoşului, vă promit că plec de aici şi nu vă mai necăjesc niciodată.

Vicleanul căpcăun se gândise deja la un şiretlic. Imediat ce se întunecă, se strecură în gospodăriile ţăranilor şi puse câte o glugă mică de paie pe capul fiecărui cocoş, pentru ca aceştia să nu mai poată vedea când răsare soarele şi să cânte ca de obicei. Când îmbrobodi cu paie ultimul cocoş îşi zise:

— Acum pot să construiesc liniştit cele o mie de trepte.

Şi începu să lucreze din greu şi cu sârg. Urcă şi coborî muntele, cărând piatră, de nemărate ori. Munci mult şi când soarele începu să se ivească la răsărit avea deja 999 de trepte, gata construite. Căpcăunul zâmbi în sinea lui, gândindu-se că niciun cocoş nu va putea cânta şi el va avea destul timp să coboare să ia piatră pentru a face şi ultima treaptă.

Pe munte însă mai locuia o zână bună, care privise totul şi văzuse cum neobrăzatul căpcăun îi înşela pe ţărani, acoperind cu glugi de paie capetele cocoşilor ca ei să nu ştie când răsare soarele şi să cânte. Aşa că, în timp ce căpcăunul cobora să ia piatră pentru ultima treaptă, zâna se duse repede în sat şi luă o glugă de pe capul unui cocoş. Acesta văzu soarele ridicându-se şi...

— Cucuriguuuu!... Cucuriguuuu!...

El îi sculă şi pe ceilalţi cocoşi care începură cu toţii să cânte. Căpcăunul fu surprins şi speriat când auzi cântatul cocoşilor. Oamenii care se treziseră de mult şi urmăreau acum să vadă ce face căpcăunul, duşmanul lor de moarte, îl văzură cărând piatră tocmai când cântau cocoşii.

— Am pierdut! îşi zise căpcăunul supărat. Şi nu mai aveam decât o piatră de pus. Acum, am pierdut şi gata! Trebuie să-mi ţin cuvântul. N-am reuşit să termin, cu toate şiretlicurile mele. Aşadar, chiar şi eu trebuie să-mi ţin cuvântul dat.

Aşa că, îşi mângâie cu tristeţe cornul din frunte şi plecă departe de locul acela, în inima munţilor.

Nimeni nu l-a mai văzut niciodată pe căpcăunul cel groaznic. Ţăranii au trăit la poalele muntelui fericiţi că, prin înţelepciunea lor, îl făcuseră pe căpcăun să construiască acea scară mare, apoi îl izgoniseră şi scăpaseră de el pentru totdeauna. Ei au terminat, în scurt timp, scara părăsită şi, foarte des, urcau pe ea, mai ales în serile de vară, pentru a se bucura de aerul curat şi de priveliştea minunată ce li se înfăţişa din vârful muntelui.

Scobitoarea războinică (Scobitorile buclucaşe)

poveste japoneză

A fost odată o prinţesă care avea un obicei foarte prost. Se scula, noaptea, din somn şi-şi curăţa dinţii cu scobitori. A-ţi curăţa dinţii cu scobitori nu este un lucru

rău, numai că prinţesa, după ce şi-i curăţa, în loc să arunce scobitorile unde trebuia, le înfigea între paiele rogojinii (tatami) care acoperea podeaua camerei japoneze şi pe care se afla salteaua unde dormea. Nu era deloc sănătos şi tot făcând aşa în fiecare seară, găurile din rogojină au fost curând umplute cu scobitori folosite.

într-o noapte, mica prinţesă fu trezită de zgomotele unei lupte aprige. Auzi voci de luptători şi sunete de săbii. Speriată, se ridică şi aprinse lampa de lângă salteaua pe care dormea. Se uită mai bine şi fu aşa de mirată de ce văzu că nu-i veni să creadă ochilor. Chiar lângă plapuma ei erau mulţi luptători mititei. Unii duelau cu săbiile, alţii cântau şi cu toţii făceau un zgomot teribil. Prinţesa se gândi că visează şi se ciupi de faţă şi de mâini să se convingă că nu doarme. Descoperi că într- adevăr nu dormea. Era trează, iar micuţii luptători se aflau încă acolo şi făceau un mare tărăboi. Din
cauza gălăgiei lor nu putu să doarmă toată noaptea şi, când reuşi să aţipească, se trezi speriată de liniştea care se lăsă dintr-o dată. înţelese atunci că micii luptători plecaseră.

A doua zi se simţea obosită şi înfricoşată. îi era însă ruşine să-i spună tatălui ei ce se întâmplase, de teamă că n-ar fi crezut-o. A doua noapte se întâmplă acelaşi lucru, la fel şi în nopţile următoare. Micuţii luptători făceau un tărăboi aşa de mare că prinţesa nu putea să doarmă aproape deloc, noapte de noapte şi, de la o zi la alta, deveni tot mai palidă. Curând o ajunse o oboseală mare şi se îmbolnăvi rău de tot.

Tatăl o întreba ce i se întâmplase, şi până la urmă, află totul. N-o crezu şi de aceea se hotărî să se convingă cu propriii săi ochi. Când se lăsă noaptea, îi spuse prinţesei să se culce în camera lui şi el se duse să vegheze în camera ei. Rămase treaz toată noaptea şi pândi apariţia micilor luptători. Dar aceştia nu veniră. Aşteptând, observă multe scobitori pe tatami. Se uită cu atenţie la ele şi, în sfârşit, descoperi ce se întâmplase.

în ziua următoare chemă pe prinţesă şi-i arătă una din aceste scobitori. Laturile ei erau crestate şi tăiate. Semnele erau aşa de micuţe încât prinţesa abia putea să le vadă. îl întrebă pe tatăl ei ce-ar putea însemna aceste semne. Tatăl îi spuse că micii samurai veneau în camera ei deoarece lăsase scobitorile pe jos, pe tatami. Ei nu aveau săbii, dar şi le doreau foarte mult. O scobitoare era cea mai bună sabie pentru un micuţ luptător. Acesta este şi motivul pentru care ei veneau, noapte de noapte, şi se luptau în dormitorul ei.

— Noaptea trecută, îi spuse tatăl, n-au mai venit, pentru că eram eu acolo cu o sabie adevărată şi le-a fost frică.

Spunând aceasta se uită încruntat la fiica lui şi o întrebă:

— De ce sunt aşa de multe scobitori folosite în camera ta? Prinţesei îi fu tare ruşine să recunoască în faţa tatălui că are un obicei aşa de prost, dar, în cele din urmă, mărturisi că ea folosise scobitorile şi le înfipsese între firele rogojinii, pentru că îi era prea lene să se scoale şi să le arunce acolo unde trebuie.

Mai spuse tatălui că-i pare foarte rău de ceea ce a făcut şi-i promise că nu va mai fi niciodată leneşă. Culese apoi toate scobitorile şi le aruncă afară.

în noaptea aceea micuţii samurai nu mai veniră, pentru că nu mai existau scobitorile pentru a se lupta cu ele. Şi n-au mai venit niciodată.

După această întâmplare neplăcută, prinţesa se făcu foarte ordonată şi tatăl ei fu foarte mulţumit de ea. N-a uitat însă niciodată pe micii luptători şi, chiar dacă prinţesa mai folosea scobitori, fiţi siguri că avea cea mai mare grijă să le arunce la locul lor.

Pinul lipicios

poveste japoneză

Trăia odată, cu mulţi, mulţi ani în urmă, un om pe cât de sărac pe atât de bun la suflet. Cu toate că era tăietor de lemne, el nu rupea niciodată ramurile verzi ale copacilor pentru a face focul cu ele. Aduna numai vreascuri uscate, căzute la pământ, tocmai pentru că ştia ce s-ar fi putut întâmpla dacă s-ar fi rupt o creangă verde. Seva, adică sângele copacului, ar fi picurat fără întrerupere până ce bietul copac şi-ar fi putut pierde tot sângele şi-ar fi murit. Pentru că nu voia să facă niciun rău copacilor, care, pentru el erau ca şi vii, ca oamenii, nu le rupea crengile niciodată şi pentru nimic în lume.

într-o zi, în timp ce căuta vreascuri uscate pe sub un copac înalt, auzi o voce suspinând:

— Lipicioasă, lipicioasă este seva mea, pentru că rămurele mele sunt frânte.

Tăietorul de lemne se uită cu atenţie la copac şi-şi dădu seama că cineva îi frânsese trei ramuri, iar seva lui curgea, cum curg lacrimile din ochii unui copil, ce plânge îndurerat. Cu îndemânare, omul le îndreptă, spunând:

— Oooo... gingaşe rămurele! Vă voi înfăşură îndată şi seva se va opri.

Rupse o bucată din haina de pe el şi bandajă rămurelele. Nici nu termină bine de înfăşurat şi, din copac, începură să cadă bani de aur şi de argint. Şi căzură aşa de mulţi că aproape îl acoperiră pe tăietorul de lemne, uluit de tot ce se întâmpla. Când se dezmeteci, se uită la copac şi-i zâmbi în semn de mulţumire, după care luă banii şi-i duse acasă. Abia aici îşi dădu seama că era o sumă foarte mare şi că devenise dintr-o dată foarte bogat datorită pinului, despre care toată lumea, în Japonia, ştie că este simbolul prosperităţii.

Cum se gândea el la toate astea, privind grămada de bani de aur, cineva apăru la fereastră. Se uită mai atent şi desluşi figura unui tăietor de lemne, care nu era nici mai arătos decât el şi nici mai bun la suflet. El era cel care frânsese ramurile pinului. Când văzu banii întrebă:

— Unde ai găsit atâţia bani? Sunt foarte frumoşi şi strălucitori.

Tăietorul de lemne cel bun ridică banii în sus, în aşa fel ca cel de la fereastră să-i vadă mai bine. Erau de formă ovală, cum se făceau pe atunci banii în Japonia şi umpluse cu ei cinci coşuri, îi spuse apoi omului care se uita zăpăcit prin fereastră:

— I-am luat din pinul acela înalt. Din cel de colo! arătă el spre copac.

— Hm! se miră tăietorul de lemne cel rău şi alergă îndată spre pinul cel bătrân. Cum ajunse, acesta-i spuse:

— Lipicios, lipicios este sângele meu! Atinge-mă şi vei avea un şuvoi din seva mea.

— Oooo!... E tocmai ce voiam eu, spuse omul cel rău, un torent de aur şi de argint.

Se ridică pe vârful picioarelor şi rupse o altă creangă. Deodată, în loc de aur şi argint, pinul dezlănţui un şuvoi de sevă lipicioasă, care-l acoperi din creştet până-n tălpi. îi curse seva pe cap, pe mâini, pe picioare şi, cum era aşa de lipicioasă, omul cel rău nu se mai putu mişca. Strigă cât putu după ajutor, dar nu-l auzi nimeni. Rămase aşa împietrit în răşina pinului trei zile, câte una pentru fiecare rămurică pe care o frânsese. După aceea seva se înmuie şi omul cel rău cu greu se mai putu târî până acasă.

De-atunci el n-a mai rupt niciodată crengi dintr-un copac verde.

Pelerina invizibilă

poveste japoneză

A fost odată un tânăr, pe care-l chema Hikoci, căruia îi plăcea să creadă despre el că este foarte isteţ şi descurcăreţ şi că poate avea cu uşurinţă tot ceea ce-şi doreşte.

într-o zi, el află că sus, în munţi, se află un spiriduş care poartă o pelerină ce te face invizibil. Când o pui pe tine, devii imediat nevăzut. îndată ce află, Hikoci se gândi că ar fi foarte bine ca acest vestmânt fermecat să fie al lui. îşi frământă mintea un timp şi, până la urmă, îi veni o idee. Luă un băţ de bambus lung de un metru şi porni cu el la munte. Se urcă pe un pisc mai înalt, puse la ochi băţul de bambus gol, ca un tub, şi se uită prin el ca printr-un telescop. Privi câteva clipe şi începu să strige tare:

— Vai!... Ce frumos este!... Pot vedea muntele Fuji... Uite şi oraşul Kyoto! Ah! cât sunt de minunate şi ce bine se văd!...

în realitate atât muntele Fuji, cel mai înalt din Japonia, cât şi oraşul Kyoto, pe atunci capitala ţării, erau aşa de departe încât ele nu puteau fi văzute de Hikoci nici cu un telescop adevărat. Se folosea însă de acest şiretlic, la care se gândise bine, doar ca să poată să ia pelerina invizibilă a spiriduşului. Pentru că, aşa cum se aştepta, în timp ce striga că vede muntele Fuji şi oraşul Kyoto, apăru undeva, la spatele lui, de nu se ştie unde, un spiriduş cu nasul roşu, care-i zise:

— Te rog, lasă-mă şi pe mine să privesc prin tubul tău la muntele Fuji şi la oraşul Kyoto.

Tânărul, mulţumit de apariţia spiriduşului, şi prefacându-se că nu auzise ce-l rugase, continuă să privească înjur prin tub, cu aerul unui om nespus de încântat de ceea ce vede. Purtarea lui îl făcu pe spiriduş mai curios şi acesta i se adresă din nou, de această dată pe nume, şi mai nerăbdător:

— Hikoci, ce-ar fi să-mi dai tubul tău şi eu să-ţi dau pelerina mea?

— Aha!... îşi zise tânărul în sinea lui... gata! E ca şi a mea. Se prefăcu mai departe că nu-l interesează târgul şi continuă să privească nepăsător prin tub.

— Păi, îi răspunse el, o pelerină de spiriduş nu este nimic pe lângă telescopul meu cu care pot vedea tot ce vreau în lume.

Dar spiriduşul, tot mai nerăbdător să se uite prin tub, îl rugă pe Hikoci cu lacrimi în ochi să facă târgul.

— Dacă-l vrei – zise el – aşa de mult, am să schimb acest telescop cu pelerina ta, dar numai pentru câteva clipe. Mai mult nu pot. Şi aşa o fac doar ca să-ţi satisfac curiozitatea.

Spunând aceasta, Hikoci luă pelerina spiriduşului, o puse imediat pe el şi-i dădu apoi tubul de bambus.

încântat, spiriduşul duse repede tubul la ochi şi se uită prin el. Privi câteva clipe şi nu văzu nimic. Se aprinse la faţă de mânie şi strigă:

— Hikoci, ce-nseamnă asta? Nu pot vedea nimic!

Era însă prea târziu, pentru că tânărul devenise invizibil, din cauza pelerinei, şi nu mai putea fi văzut nicăieri. Aflat astfel în siguranţă, el plecă liniştit spre casă şi-l lăsă pe spiriduş plângând cu tubul de bambus în mână.

în sat, Hikoci căpătă repede obiceiul de a ieşi, aproape în fiecare zi, din casă cu pelerina invizibilă pe el. Simţea o plăcere ciudată de a se plimba printre oameni fără să fie văzut. Mergea la prăvălie şi mânca dulceţuri după poftă, fără să poată fi văzut cineva. Se ospăta zilnic cu ce-i plăcea mai mult, fără să plătească niciun ban. Cum ajungea acasă, ascundea pelerina într-o ladă mare, unde soţia ţinea vechituri.

într-o zi, nevasta hotărî să facă ordine în ladă. O deschise şi – în ea o pelerină aşa de veche şi de murdară că se feri s-o mai atingă cu mâna. Se miră tare mult cum de poate soţul ei să păstreze un lucru aşa de murdar. De aceea, o luă şi-o puse pe foc. Seara,

Hikoci veni acasă, deschise lada să-şi pună pelerina invizibilă şi să plece ca de obicei, în sat. Supărat că n-o mai găseşte, întrebă pe soţie unde ar putea fi şi aceasta îi răspunse cu blândeţe:

— Oooo!... vrei să ştii unde este pelerina aceea murdară? Am pus-o pe foc. Ce mai puteai face tu cu un veşmânt aşa de vechi şi de murdar?! Nu mai insista să ţi-o dau, pentru că n-a mai rămas nimic din ea. îi mai poţi găsi doar cenuşa în cuptorul din bucătărie.

Hikoci se supără foarte tare şi înţelese că nu mai poate face nimic. Se duse în bucătărie, parcă pentru a se convinge că a fost arsă şi, când băgă mâinile în cenuşă, ele deveniră invizibile. Pe loc tânărul îşi dădu seama că cenuşa păstrează puterea pelerinei. Se dezbrăcă complet, îşi turnă cenuşă pe tot corpul, deveni din nou invizibil şi plecă în sat să mănânce şi să bea, ca de obicei, fără să plătească nimic. Intră în cârciumă şi începu să bea o licoare dulce ca şi mai înainte după pofta inimii. Dar îi era aşa de sete că dădu prea repede licoarea peste cap şi câteva picături se prelinseră în jurul gurii şi spălară cenuşa. Se întâmplă chiar atunci să treacă pe lângă el cârciumarul. Uimit de apariţia gurii, acesta strigă:

— Oooo!... zeilor! O gură de fantomă! Trebuie să fie neapărat lucrătura spiriduşilor.

Auzind strigătele cârciumarului, Hikoci fugi din cârciumă încurcat şi speriat. Sătenii aflaţi în
acel moment pe uliţă văzură o gură purtată parcă de un om invizibil ce alerga pe drum şi începură să strige care ce-i trecea prin cap. Tânărul se sperie şi mai tare şi fugi cât putu de repede, transpiră şi năduşeala începu să se scurgă pe el împreună cu cenuşa care-i acoperea corpul şi care-l făcea invizibil. în curând rămase gol-goluţ. Sătenii înţeleseră despre ce e vorba, se luară după el, îl prinseră şi-l bătură zdravăn.

Abia după această întâmplare, făcându-se de râs în tot satul, Hikoci înţelese că, oricât de isteţ şi de descurcăreţ ai fi, nu-ţi poţi îndeplini chiar toate dorinţele furând şi înşelând pe alţii.

Bursucul şi evantaiul fermecat

poveste japoneză

De mult de tot, într-o pădure mare, trăiau trei copii de spiriduşi. într-o zi însorită ei se jucau cu un evantai într-o poiană împrejmuită de copaci şi acoperită cu iarbă deasă şi cu multe flori.

Evantaiul era fermecat. Când îşi făceau vânt cu o parte a lui, nasurile le creşteau văzând cu ochii până la un metru lungime, iar când îşi făceau vânt cu cealaltă parte a evantaiului, nasurile li se scurtau până ajungeau din nou la lungimea normală. Copiii de spiriduşi se distrau de minune făcându-şi vânt când cu o parte, când cu alta a evantaiului. Poiana răsuna de râsetele şi ele strigătele lor de bucurie. Când se jucau mai cu plăcere şi veselia lor nu mai avea margini, apăru din iarbă un bursuc – unul dintre cele mai viclene animale din Japonia, care se poate transforma în orice – şi se urcă pe o buturugă uscată să vadă mai bine ce fac cei trei copii de spiriduşi. îi urmări cu încântare cum îşi lungeau şi îşi scurtau năsucurile, râse cu poftă şi făcu haz de năstruşnicia lor. Privindu-i bucuros de spectacol, i s-a făcut şi lui poftă dejoacă. Dar, viclean cum era, bursucul se gândi că ar fi mai bine dacă ar avea el evantaiul fermecat al copiilor de spiriduşi. Se gândi câteva clipe şi-i şi veni în minte o idee. Se transformă îndată într-o fetiţă frumoasă şi isteaţă, care ţinea în mână o farfurie cu prăjituri cu gem de prune şi se îndreptă spre cei trei copii de spiriduşi. Când se apropie de ei, copiii încetară joaca, miraţi de apariţia neaşteptată a fetiţei.

— Bună ziua! le spuse ea. Am văzut cum vă jucaţi şi v-am adus aceste prăjituri. în schimbul lor,
v- aş ruga să mă lăsaţi şi pe mine să mă joc cu voi.

— Sigur că te lăsăm! îi spuse unul dintre copiii de spiriduşi, privind pofticios prăjiturile rumene.

— Suntem chiar bucuroşi! – adăugă altul – deoarece nouă ne plac foarte mult prăjiturile.

Când să împartă bunătăţile se încurcară. Pe farfurie erau patru prăjituri ce trebuiau împărţite la
trei copii de spiriduşi. începură, aşadar, să se certe fiindcă nu puteau să hotărască între ei care să primească cea de a patra prăjitură.

Fetiţa, adică bursucul transformat în fetiţă, îi urmări un timp cum se ceartă şi, văzând că nu reuşesc să le împartă, le zise:

— Vă spun eu cum să faceţi, dar să mă ascultaţi întocmai. Ce ziceţi? Sunteţi de acord?

— Mai întâi să ştim ce ai de gând! zise unul dintre copiii de spiriduşi.

— Bine, am să vă spun. Faceţi aşa. închideţi ochii cu toţii şi acela care va putea să stea cel mai mult cu ochii închişi şi fără să respire va primi o prăjitură în plus. Eu am să vă urmăresc pe fiecare în parte.

Copiilor de spiriduşi li se păru bună ideea fetiţei.

— Unu, doi, trei! numără fetiţa şi copiii de spiriduşi şi închiseră ochii ţinându-şi respiraţia. Imediat, fetiţa, adică bursucul transformat în fetiţă, luă evantaiul din mâna unuia dintre copiii de spiriduşi şi o rupse la fugă prin pădure, lăsându-i pe cei trei nătăfleţi cu ochii închişi şi cu respiraţia întreruptă.

Nu se ştie cât au stat ei aşa... Bursucul transformat în fetiţă a alergat un timp prin pădure şi, când s-a simţit în siguranţă, s-a oprit din fugă, a râs şi şi-a zis:

— Ha, ha, ha!... Mi-am bătut joc de ei. Am evantaiul şi de-acum pot face cu el alte năzdrăvănii.

Se odihni puţin şi apoi plecă spre oraş pus pe fapte mari. Cu evantaiul se simţea în putere. Pe
drum întâlni lume multă şi felurită. Undeva, nu aşa de departe de marginea pădurii, dădu peste un mare grup de oameni. Se apropie de el şi văzu o fată foarte frumoasă, îmbrăcată într-un kimono scump şi legată peste mijloc cu un obi, un fel de brâu, cusut cu fir de aur şi de argint, înţelese imediat că ea trebuie să fie fiica unui om de vază, ceea ce până la urmă se şi dovedi a fi adevărat. Tatăl ei era cunoscut în toată ţara ca unui dintre cei mai bogaţi oameni. Bursucul, transformat în fetiţă, se amestecă printre oameni, se apropie de fată şi, neobservat de nimeni, îi făcu vânt cu evantaiul. Pe neaşteptate, şi spre mirarea tuturor, nasul fetei crescu până la un metru lungime.

Vă puteţi închipui cu uşurinţă ce teribil lucru făcuse! Frumoasa fată se pomeni dintr-o dată, între atâţia oameni, cu un nas lung de un metru. Biata de ea! Ce-a mai plâns! Prietenele şi oamenii din jur au început s-o compătimească, uimiţi de tot ceea ce i se întâmplase, neînţelegând nimic. Când ajunse acasă, părinţii se îngroziră şi intrară în panică. Mama plânse toată ziua, iar tatăl chemă în grabă pe cei mai vestiţi medici. Toţi îşi dădură silinţa, tară să reuşească să-i readucă nasul la mărimea normală. Bieţii părinţi cheltuiră o mulţime de bani pe medici şi medicamente, tară niciun rezultat. Dacă văzu că medicii nu mai sunt de niciun folos, tatăl anunţă în toată insula mare a Japoniei că îi va da jumătate din avere şi mâna fiicei sale aceluia care va reuşi să-i readucă nasul la mărimea dinainte.

Vestea se răspândi repede în toată ţara. Ea ajunse şi la urechile bursucului. Cum află, vicleanul bursuc îşi zise:

— Asta este tocmai ce aşteptam şi eu!

Se transformă repede într-un flăcău chipeş şi frumos şi se duse la casa fetei. Se înfăţişă tatălui acesteia şi-i spuse că a venit pentru a scurta nasul fiicei lui. încântat de frumuseţea băiatului, acesta îl conduse în camera fetei şi-i promise că nu va fi deranjat de nimeni şi-i va da tot ce are nevoie, numai să-i readucă nasul la lungimea normală.

Când se văzu singur cu fata, bursucul transformat în flăcău scoase evantaiul fermecat şi, tară ca ea să observe, îi făcu vânt cu cealaltă parte a lui. Cât ai clipi din ochi nasul ei se făcu din nou scurt, iar biata fată îşi recapătă înfăţişarea frumoasă de mai înainte. De bucurie, ea se aruncă în braţele flăcăului şi-i declară recunoştinţă şi supunere veşnică.

Toată lumea fu fericită, iar tatăl fetei porunci să înceapă imediat pregătirile de nuntă. Bursucul, transformat în flăcău, era din cale afară de fericit şi bucuros de isprava lui, mai ales de norocul de a avea nu numai o soţie frumoasă, ci şi o mare bogăţie. La ospăţul de nuntă mâncă şi bău atât de mult, încât se chercheli de-a binelea şi până la urmă i se făcu somn.

Se duse într-o cameră, se tolăni pe nişte perne, închise ochii şi pentru că i se făcuse cald, scoase evantaiul, de care nu se despărţise niciodată de când îl luase de la cei trei copii de spiriduşi, şi, fără să-şi dea seama, începu să-şi facă vânt cu el. Imediat nasul începu să i se lungească. Pe jumătate adormit, nu văzu ce i se întâmplă şi de aceea continuă să-şi facă vânt cu evantaiul. Nasul continuă şi el să crească. Şi crescu, crescu până ajunse la tavan. Străbătu tavanul, apoi acoperişul casei şi se înălţă până la nori pe care, de asemenea îi străbătu.

Deasupra norilor se aflau nişte lucrători cereşti care construiau un pod peste Calea Lactee.

— Priviţi! strigă unul dintre ei, arătând spre nasul bursucului. Uite o prăjină exact de lungimea şi grosimea de care avem nevoie pentru podul nostru. S-o prindem şi s-o folosim la construcţie.

Lucrătorii cereşti o prinseră uşor, pentru că nasul creştea într-una şi venea" singur spre ei. începură să tragă de el cât putură. Simţind toate acestea, bursucul se trezi imediat din somn şi începu să strige cât îl ţinea gura:

— Au!... Auuuuu!... Ajutor!... Ajutor!... Şi începu să-şi facă vânt cu cealaltă parte a evantaiului, cât putu de repede.

Dar fu prea târziu. Lucrătorii cereşti apucaseră bine de nas şi trăgeau de el cu toată forţa lor, strigând în cor „Hăi-şa, hăi-şa!” adică „Hei-rup, hei-rup!”. Şi au tras, au tras până ce bursucul a început să se ridice în sus, tot mai sus, până deasupra norilor. De atunci nimeni nu l-a mai văzut niciodată, nici pe el, nici evantaiul fermecat.

Fata cea frumoasă, îmbrăcată în mireasă, părinţii ei şi nuntaşii, văzând toate cele ce i s-au întâmplat bursucului transformat în mire, au înţeles imediat de ce putuse el să-i readucă fetei nasul la lungimea normală.

Râşniţa fermecată

poveste japoneză

într-un sat din Japonia trăiau, cu mulţi ani în urmă, doi fraţi. Cel mare voia ca fratele mai mic să se căsătorească şi să plece din casa părintească în casa familiei viitoarei lui soţii. Cel mic, cu firea lui mai independentă, nu vru să-l asculte pe fratele mai mare şi se hotărî să trăiască separat, numai el cu nevasta.

în scurt timp, fratele cel mic se căsători, închine o cameră mică, într-o casă de la

marginea satului, şi începu cu soţia lui o viaţă destul de strâmtorată. Lucra cu ziua şi abia îşi agonisea cele necesare traiului. Dacă, vara, putu să se descurce, când veni iama, găsi din ce în ce mai greu de lucru. Până la urmă nu mai găsi deloc şi, în ajunul Anului Nou, tânăra pereche nu mai avea nici măcar un pumn de orez. Mâhnit de sărăcia în care trăiau, fratele cel mic se duse la fratele cel mare şi-i ceru un ciur de orez. Acesta refuză să-l ajute şi-i spuse în batjocură:

— Aaaa... Ai venit, aşadar, la vorba mea. Mă întreb cum de poţi tu ţine o nevastă fără niciun bob de orez?

Tulburat de purtarea fratelui, tânărul porni tare supărat spre munte. Hoinări mult pe cărările din pădure şi, când ajunse la o trecătoare, întâlni un bătrân cu o barbă albă şi lungă, care aduna lemne uscate pentru foc.

— Unde te duci, tinere? îl întrebă bătrânul.

— Păi, hoinăresc fără rost. Sunt tare necăjit că nu am nici măcar un grăunte de orez pentru a întâmpina diseară Anul Nou.

— Păcat! zise bătrânul. Dar am să-ţi dau eu, mai zise el după o scurtă pauză.

Spunându-i aceasta îi întinse un cozonăcel de orez, şi-l sfătui:

— Ia-l şi mergi cu el la templul zeului pădurii. în spatele templului există o peşteră în care ai să întâlneşti pitici. Aceştia vor fi nerăbdători să mănânce cozonăcelul de orez şi te vor implora să li-l dai. Atunci să le spui aşa:

— Nu vreau bani. Aş dori să schimb acest cozonăcel pe râşniţa voastră de piatră.

Tânărul luă cozonăcelul, mulţumi bătrânului şi plecă în pădure. Ajunse la templu şi găsi peştera în spatele lui, aşa cum îi spusese bătrânul. în peşteră se afla un grup de pitici, din cale afară de zgomotoşi. Se duse până la gura ei şi văzu cum piticii se străduiau să care mai multe prăjini mari, cu care voiau să construiască ceva în fundul peşterii. Cum îl zăriră, îi strigară încântaţi:

— Ce om puternic eşti! N-ai vrea să ne ajuţi să cărăm aceste prăjini? Tare grele sunt pentru noi!

— Cu plăcere, le zise el. Şi cără prăjinile repede, cu o singură mână, ţinând cozonăcelul în cealaltă.

Unul dintre pitici observă cozonăcelul de orez rumen şi i-l ceru, oferindu-i în schimb o mare sumă de bani. Tânărul se purtă aşa cum îl sfătuise bătrânul, şi-i zise:

— Nu doresc bani. L-aş schimba numai pe râşniţa voastră de piatră.

— Păi, zise un pitic mai îndrăzneţ şi uimit de cererea tânărului, râşniţa de piatră este un tezaur nepreţuit. Dacă totuşi nu vrei în niciun chip să-l dai pe bani, atunci o să-ţi dăm râşniţa. Ce putem face? Ne place foarte mult cozonăcelul de orez.

Piticul se duse undeva, în fundul peşterii, aduse râşniţa de piatră şi tânărul îi dădu, în schimbul ei, cozonăcelul.

Când se întoarse spre casă cu râşniţa, găsi pe bătrânul cu barbă albă şi lungă în acelaşi loc, adunând în continuare tot vreascuri uscate de foc.

— Văd că ai obţinut râşniţa de piatră – îi zise acesta. Acum, am să te învăţ cum s-o foloseşti. Dacă o învârti spre dreapta, ea va produce, fără întrerupere, tot ceea ce-i ceri. Numai cozonăcei de orez nu va face. Când vrei s-o opreşti, o învârti la stingă.

Tânărul se întoarse bucuros acasă cu râşniţa şi-şi găsi soţia foarte supărată.

— Unde ai umblat până acum fără să-ţi pese că se apropie Anul Nou? îl întrebă ea. Ai luat ceva orez de la fratele tău?

— Păi, nu fi aşa de pornită împotriva mea, îi răspunse tânărul. Mai bine aşterne repede un tatami.

Femeia făcu ce-i spuse soţul. Acesta puse râşniţa de piatră pe tatami, o învârti spre dreapta şi

zise:

— Boabelor de orez, ieşiţi afară! Boabelor de orez, ieşiţi afară!

în acel moment, râşniţa începu să producă orez fără întrerupere. Când grămada se făcu destul de mare, tânărul zise:

— Salmon, ieşi afară! Salmon, ieşi afară!

Şi râşniţa începu să producă salmon după salmon, aşa că aveau acum şi cel mai bun peşte din Japonia. în acest fel, tinerii soţi primiră tot ceea ce-şi doreau de la râşniţa de piatră şi pe trecură cel mai fericit An Nou din viaţa lor. Adormiră târziu de tot şi, când se treziră, soţul îi zise:

— Acum, când suntem bogaţi, de ce trebuie să mai rămânem într-o casă închiriată?

Luă râşniţa, o învârti spre dreapta şi îndată aceasta îi făcu o casă frumoasă, cu toate acareturile unei curţi de gospodar înstărit, cu o căruţă arătoasă şi cu şapte cai minunaţi. în cele din urmă îi zise râşniţei să-i facă prăjituri de orez şi sake, adică vin de orez. Invită apoi vecinii şi rudele la un mare ospăţ.

Toţi sătenii, inclusiv fratele lui cel mare, fură uimiţi să vadă la tinerii abia căsătoriţi o bogăţie aşa de mare, venită peste noapte. Fratele cel mare bănui că se întâmplase ceva neobişnuit ca fratele lui să poată dobândi într-o singură zi atâtea bogăţii. Aşa că hotărî să-l supravegheze atent. Fără să bănuie aceasta, fratele cel mic intră într-o cameră alăturată, unde se afla râşniţa de piatră, o învârti la dreapta şi zise:

— Prăjituri, ieşiţi afară! Prăjituri, ieşiţi afară!

îi mai trebuiau prăjituri pentru a le oferi în pachete oaspeţilor înainte de a-i părăsi casa, cum se obişnuieşte în Japonia.

Fratele cel mare văzu totul din locul în care se ascunsese cu dibăcie.

După ce oaspeţii plecară şi fratele cel tânăr cu soţia se duseră la culcare, fratele cel mare se furişă în casă, apoi în camera în care se afla râşniţa de piatră. Fură nu numai râşniţa, ci şi un mare număr de prăjituri ţi de bomboane rămase neconsumate de la ospăţ. Fugi pe ţărmul mării şi, pe plajă, găsi o barcă. Se urcă în ea şi vâsli departe în larg cu intenţia de a ajunge într-o insulă îndepărtată şi de a se îmbogăţi cu ajutorul râşniţei.

După un timp îi veni foame şi mâncă prăjiturile pe care le furase. Cum acestea erau prea dulci, vru să guste un pic de sare. Luă râşniţa, o învârti spre dreapta şi zise:

— Sare, ieşi afară! Sare, ieşi afară!

După ce luă puţină sare vru să oprească râşniţa, dar nu mai putu pentru că nu ştia cum. Văzuse la fratele lui mai mic cum o porneşte, dar nu şi cum o opreşte. De aceea râşniţa continuă să producă sare. Produse şi iar produse până ce barca se umplu cu o grămadă mare de sare şi se scufundă împreună cu fratele mai mare cu tot.

Cum nimeni n-a oprit-o, râşniţa a continuat şi continuă şi acum să se învârtească spre dreapta şi să producă sare, care se topeşte într-una în apele mării. Se spune că de aceea marea este sărată.

Degeţel
(Issun-boshi)

poveste japoneză

într-un sat din apropierea oraşului Osaka, trăiau odată un bărbat şi o femeie. Ei duceau o viaţă grea şi, ca să poată câştiga cele necesare traiului, munceau toată ziua. Cu toate acestea se iubeau mult, dar erau mâhniţi că nu li se îndeplinea dorinţa de a avea un copil. Se gândeau în fiecare zi cât de bine ar fi să aibă un băieţel sau o fetiţă, fie chiar şi de-o şchioapă de mare. Dar în zadar, pierduseră speranţa de a mai avea

copii.

într-o zi, pe când se întorceau de la statuia lui Jizo, zeul mitologic japonez care iubeşte şi ocroteşte copiii mici, li s-a părut că aud nişte scâncete în iarba de la marginea drumului. S-au dus la locul de unde veneau scâncetele şi au găsit un băieţel micuţ, înfăşurat într-o pânză roşie. Era aşa de mic, că se minunară cum de mai e şi viu. îl luară acasă şi-l crescură cu dragoste şi grijă ca pe propriul lor copil.

în scurt timp, băieţelul învăţă tot ceea ce trebuie să înveţe un tânăr destoinic şi curajos. Trecură mulţi ani şi el nu mai crescu deloc, rămase cât un deget şi de aceea părinţii îi spuseră Degeţel.

Dormea pe o saltea cât o batistă de mică şi, când mama lui îi punea într-o coajă de nucă doar câteva boabe de orez, se uita la ele ca la nişte cartofi foarte mari şi se chinuia mult până reuşea să le mănânce. Lui Degeţel copiii de seama lui îi păreau uriaşi. Aceştia erau răutăcioşi, purtându-se cu el cum s-ar fi purtat cu o gâză, ori de câte ori îl vedeau.

A venit însă timpul când n-a mai putut suporta răutăţile copiilor şi, cu toate că-şi iubea tare mult părinţii care-l îngrijeau, a hotărât să plece în lume şi să-şi caute norocul. Aşa că se prezentă în faţa părinţilor şi le spuse:

— Vă mulţumesc foarte mult că m-aţi îngrijit şi m-aţi învăţat numai lucruri bune. Acum trebuie să mă duc în lume şi să-mi caut norocul.

întristaţi de hotărârea băieţelului, părinţii încercară să-l oprească, spunându-i că este prea mic pentru a rătăci singur în lume. Degeţel îi rugă însă de mai multe ori. înduioşaţi de hotărârea lui, părinţii îi spuseră:

— Bine, te vom pregăti de plecare.

Tatăl luă un ac de cusut, îl ascuţi ca pe o sabie şi i-l dădu băieţelului, care arăta, cu acul la brâu, ca un samurai adevărat, îi mai dădu o farfurioară de lemn lăcuit, în loc de barcă, şi două beţişoare, în loc de vâsle. Mama îi pregăti de-ale gurii. Merseră cu el la ţărm, unde fluviul Yodo se varsă în marea Seto. Aici Degeţel îşi luă rămas bun de la părinţi şi le spuse că se va întoarce după ce-şi va găsi norocul.

Băieţelul puse farfurioara de lemn pe apă, se urcă în ea şi vâsli pe fluviul Yodo, spre oraşul Kyoto, pe atunci capitala ţării. Se luptă multe zile cu valurile şi ploile până să ajungă în oraşul de reşedinţă a împăratului. De câteva ori era să rămână tară vâsle, deoarece peşti curioşi se repezeau la ele crezând că sunt de mâncat. Şi de ce se temu cel mai mult tot nu scăpă. O broască mare lovi bărcuţa şi o răsturnă. Cum Degeţel era însă bun înotător, se îndreptă voiniceşte, ţinându-se de bărcuţă, spre mal, unde se aflau case mari şi arătoase. Ieşi din apă pe uscat şi văzu bărbaţi şi femei îmbrăcaţi elegant, samurai cu câte două săbii mari la brâu şi fu uluit de bogăţia şi splendoarea oraşului. Porni neobservat pe străzi, ameţit de zgomotul lor şi de tot ceea ce descoperea hoinărind prin oraş.

într-un târziu se pomeni în faţa unui palat, cu grădini frumoase şi cu mulţi oameni în ele. Se gândi că hoinărise destul şi merse la intrarea principală a palatului. Se aşeză între papucii de lemn din faţa uşii şi strigă cit putu de tare şi de politicos:

— Scuzaţi-mă! Este cineva înăuntru cu care să pot sta de vorbă?

Auzind vocea, o fată din casă veni să vadă cine strigă. Deschise uşa, se uită şi nu văzu pe nimeni. Atunci Degeţel îi zise:

— Sunt aici! Aici, jos, lângă papucii de lemn.

Când fata se uită în jos, îi întâlni privirea şi zâmbetul prietenos. Fu aşa de mirată că îndată fugi să-şi anunţe stăpâna. Aceasta veni la intrare şi-l întrebă:

— Cum te cheamă, băieţelule?

— Mi se spune Degeţel şi am călătorit mult. Vin tocmai de dincolo de Osaka şi-mi caut norocul.

Stăpâna îl luă cu grijă de jos şi-l duse prinţului care locuia în palat. Acesta fu atât de

încântat de
micuţul băieţel şi de inteligenţa lui, încât dădu ordin să fie găzduit în palat şi să i, se dea cea mai aleasă educaţie. Repede fu îndrăgit de toţi cei din palat, dar cel mai mult de fiica prinţului. Cu timpul, prinţesa cea tânără, de aceeaşi vârstă cu Degeţel, dar înaltă ca toate felele, se îndrăgosti de băieţel ca de o păpuşică vie. Petreceau aproape tot timpul împreună, iar de la o vreme erau nedespărţiţi. Ea se distra cu felul lui de băiat venit de la ţară, iar el învăţa, treptat, cum să fie galant, curtenitor şi cavaler, tară să-şi piardă independenţa cu care era obişnuit.

într-o zi, prinţesa şi Degeţel se duseră să viziteze un castel vechi şi părăsit. Deodată le apărură în faţă doi uriaşi. Unul dintre ei avea în mână un buzdugan fermecat. Cum o văzură pe prinţesă, uriaşii încercară s-o prindă. Degeţel scoase săbioara şi-i ameninţă înţepându-i în degetele picioarelor, strigându-le:

— Lăsaţi-o în pace imediat pe prinţesă şi plecaţi! De nu. îmi veţi cunoaşte ascuţişul săbiei.

Pielea uriaşilor era însă aşa de groasă că nici măcar nu-i simţeau împunsăturile. Văzând aceasta, Degeţel se urcă repede pe piciorul unuia dintre uriaşi, apoi pe mâna lui, şi-i agită sabia chiar sub nas, ceea ce-l înfurie atât de tare, încât uriaşul începu să urie cu gura larg deschisă. în acel moment, Degeţel sări în gura uriaşului şi începu să-i taie limba cu săbioara lui. Cum limba era moale şi fragedă, acul o tăie foarte uşor. Surprins de tot ee se întâmplă, acesta îl scuipă pe Degeţel drept în ochiul celuilalt uriaş, dar cu atâta putere, încât îl orbi. Neştiind ce se întâmplă, îngroziţi, uriaşii o luară la fugă, uitând de buzduganul căzut la pământ.

De cum văzuse pe cei doi uriaşi venind spre ea. Prinţesa leşinase şi căzuse pe iarbă. Degeţel o văzu, aduse repede apă rece, o turnă pe faţa fetei şi curând ea îşi reveni. Cum deschise ochii, dădu cu privirea de buzduganul fermecat. Se duse şi-l ridică.

— Acum putem rosti o dorinţă, îi spuse ea băieţelului, şi învârti buzduganul în aer spunând:

— Vreau ca Degeţel să devină înalt cât mine!

Şi, ca prin minune, de câte ori prinţesa învârtea în aer buzduganul, Degeţel creştea cu un centimetru în înălţime. Văzând aceasta, îl învârti până ce băieţelul ajunse la înălţimea ei. Se îmbrăţişară apoi, bucuroşi şi fericiţi că au scăpat de uriaşi. Merseră la palat şi prinţul fu încântat să audă cele întâmplate.

Peste câtva timp Degeţel şi prinţesa se căsătoriră. Trăiră alături de părinţii lor mulţi, mulţi ani fericiţi. în tokonoma, o firidă specială aflată în casa lor, în care japonezii păstrează cele mai de preţ obiecte ale familiei, puseră şi săbioara cu care Degeţel alungase pe uriaşi.

Maimuţa năzdrăvană

poveste japoneză

Fiecare din vieţuitoarele pădurii este năzdrăvană în felul ei, dar năzdrăvănii mari cum făcea maimuţica din povestea noastră nici că s-au mai pomenit. Cât era ziua de mare se ţinea numai de ghiduşii, făcea lucruri pe cât de rele, pe atât de primejdioase pentru viaţa ei. Dar nu-i păsa! De dimineaţa până seara uimea prin tot ce făcea pe celelalte maimuţe, care-i spuneau mereu să fie atentă să nu i se întâmple ceva. Ea nici nu voia să le audă.

— Ce ştiţi voi, fricoaselor! N-aveţi curaj şi nici nu puteţi face ce fac eu! le

răspundea ea colţoasă de fiecare dată.

Într-o zi, maimuţica cea năzdrăvană alerga foarte repede prin pădure, sărea prin cei mai înalţi copaci, se balansa pe cele mai lungi liane şi făcea, neatentă, adevărate salturi mortale. Când se repezi să se agate de o crenguţă din vârful unui copac foarte înalt, nu reuşi s-o apuce şi căzu drept într-un mărăcine. Un ghimpe mare şi ascuţit i se înfipse în coadă.

— Auuu!... Auuu!... strigă ea. Mă doare, mă doare răăuuu... O ţinu aşa într-un văicărit de se speriară toate vieţuitoarele pădurii. Urla ca scăpată din gură de şarpe, pentru că o fi fost ea năzdrăvană, dar se vede că nu era deloc şi curajoasă pe cât se lăuda.

Tocmai când se jeluia mai tare, se întâmplă să treacă pe acolo un bărbier cu briciul de ras la el. Cum îl văzu, maimuţica îi ies în cale plângând:

— Te rog, dragă bărbierule, scoate-mi cu briciul ghimpele din coadă. M-am înţepat când am căzut din copac şi mă doare de mă usucă la inimă.

Bărbierului i se făcu milă de ea, luă briciul şi se pregăti să-i scoată ghimpele. Dar cum ştiţi că nu era deloc curajoasă, când bărbierul se apropie de ea cu briciul, maimuţica se înfricoşa din cale afară şi-i zise:

— N-o să mă doară şi mai tare când ai să-l scoţi, bărbierule?

— Dacă ai să m-asculţi, n-o să te doară! îi răspunse acesta, în timp ce apropia briciul de coadă.

Văzând lama ascuţită a briciului lângă coada ei, maimuţica se înfricoşa şi mai tare şi sări cât colo. Luat prin surprindere, bărbierul îi tăie coada, fără să vrea.

Când văzu una ca asta, maimuţica se mânie foarte tare şi începu să strige înfuriată la bărbier:

— Priveşte ce mi-ai făcut! Mi-ai tăiat coada. Acum trebuie să mi-o pui la loc. Dacă nu, te iert numai dacă-mi dai mie briciul tău.

Cum bărbierul nu putu să-i mai pună coada la loc, îi dădu briciul şi-şi continuă drumul, bucuros c-a scăpat de năzdrăvană.

Maimuţica luă briciul şi-o porni prin pădure. Arăta foarte caraghioasă fără coadă, dar era aşa de încântată de brici, că nici nu se mai gândea că e bearcă. Merse ea cât merse şi întâlni o femeie care aduna lemne uscate pentru foc. Unele crengi erau prea lungi şi femeia încerca să le frângă şi să le facă mai scurte, ca să le poată căra mai uşor în spinare. Maimuţica se uită la ea şi, cum abia aştepta să se laude cu briciul, se apropie şi-i zise:

— Priveşte ce brici minunat am! E foarte ascuţit. Dacă vrei ţi-l dau să tai crengile cu el.

— Mulţumesc foarte mult, dragă maimuţica, îi spuse femeia, şi luă briciul să taie cu ele crengile.

Se ştie însă că briciul de bărbierit nu este făcut şi pentru tăiat crengi, aşa că îl strică imediat,
făcându-l ca pe un fierăstrău. Când maimuţica văzu una ca asta se înfurie şi-i zise:

— Priveşte ce-ai făcut din briciul meu. Dacă nu mi-l dai înapoi, aşa cum a fost înainte, să-mi dai imediat toate lemnele pe care le-ai adunat până acum.

Femeia nu mai putu să repare briciul şi, în locul lui, îi dădu lemnele. Maimuţica luă lemnele şi porni cu ele în spinare prin pădure. Vă puteţi închipui cum arăta ea fără coadă şi cu lemnele în spinare. Mergea însă mândră şi nu-i păsa de nimic. După un limo, întâlni o altă femeie care cocea într-un cursor prăjituri de orez. Cum simţi mirosul, lor, maimuţa, căreia îi plăceau prăjiturile mai mult decât orice pe lume, vru să capete câteva, şi-i zise femeii:

— Ascultă, am nişte lemne uscate, foarte bune de foc. Dacă vrei, ţi le pot da să coci cu ele prăjiturile.

Femeia fu încântată să ia lemnele, pentru că ale ei erau verzi şi nu ardeau cum

trebuie.

— Mulţumesc foarte mult, dragă maimuţica, îi zise femeia, care luă imediat lemnele? şi le puse pe focul de sub cuptor.

îndată focul se aprinse şi flăcările se înteţiră. Maimuţica se uita cât ce bine ard lemnele ei, în timp ce femeia băga prăjiturile în cuptor.

— Ce plăcut miroase î zise maimuţica, lingându-şi buzele.

în timp ce-i lăsa gura apă, femeia scoase un rând de prăjituri şi băgă altele în locul lor. Când să aţâţe focul, îşi dădu seama că lemnele se terminaseră. Văzând că lemnele ei uscate se făcuseră scrum, maimuţica se supără foc.

— Priveşte! se răsti ea la femeie. Ce-ai făcut din lemnele mele! Sunt toate numai tăciuni. Cum ai putut face una ca asta? Să mi le dai înapoi aşa cum ţi le-am dat, clacă nu, îţi iau toate prăjiturile.

— Cum crezi că pot să-ţi mai dau înapoi lemnele? Ai văzut cu ochii tăi cum au ars pe foc.

— Nu mă interesează! zise maimuţica. Mie trebuie să-mi dai lemnele sau prăjiturile.

Femeia nu mai putut să facă din cenuşă lemne, aşa că-i dădu, într-o strachină, toate prăjiturile
abia scoase din cuptor. Maimuţa luă strachina şi plecă cu prăjiturile prin pădure. Era foarte caraghioasă fără coadă, dar nu-şi mai amintea deloc de ea. Acum era ocupată cu prăjiturile.

Merse ce merse şi se întâlni cu un om care avea un gong de aramă. Cum văzu gongul, se gândi că ar fi tare bine să fie al ei.

— Toată lumea mă va asculta când o să bat, în el, îşi zise ea. Cum îi mai rămăseseră câteva prăjituri, îi spuse omului:

— Ascultă. Am nişte prăjituri. Ţi le-aş da în schimbul gongului.

Ca să-l convingă îi dădu o prăjitură şi omul o mâncă. Era aşa de gustoasă că le ceru şi pe celelalte.

— Bine! îi zise el. Ia gongul şi dă-mi prăjiturile.

Maimuţica luă gongul şi se urcă în cel mai înalt copac din pădure, pe o creangă foarte subţire. Era şi mai caraghioasă fără coadă, dar nu-i păsa. Era încântată de gongul în care bătea cât putea; începu să cânte cu voce tare, aşa de tare că auziră toate maimuţele pădurii.

Sunt maimuţica frumuşică,
Cea mai isteaţă din pădure Şi pentru că am acest gong Sunt şeful orchestrei!
Bong, bong, bong!
Am avut o coadă frumoasă,
Pe care-am dat-o pe-un brici,
Pe care l-am dat pe nişte lemne,
Pe care le-am dat pe nişte prăjituri,
Pe care le-am dat pe-un gong,
Pe-un minunat gong!
Bong, bong, bong!

în ochii celorlalte maimuţe ea părea foarte caraghioasă cântând şi dând din ciotul de coadă care-i mai rămăsese. Zbenguindu-se, lovi odată gongul aşa de tare că se sperie de sunetul lui şi se prăbuşi din copac, nimerind într-un alt mărăcine. Maimuţele pădurii începură să râdă în hohote de ea. Veniră, însă, toate şi-o ajutară

să-şi scoată ghimpii care o înţepaseră. De atunci ele o numiră maimuţa bearcă.

Pere de Nara

poveste japoneză

Au fost odată trei fraţi. După moartea tatălui, ei au continuat să locuiască cu mama lor pe care o iubeau foarte mult. într-o zi, mama se îmbolnăvi rău de tot. Cu toate că cei trei feciori îi aduseră medicii cei mai vestiţi şi doctoriile cele mai bune, ea slăbea văzând cu ochii. Părea că zilele-i sunt numărate. Fraţii veniră la patul mamei şi o întrebară:

— Cum te mai simţi şi ce ai mai vrea să mănânci, iubită mamă?

— Tot aşa! Aş vrea însă să mănânc pere de Nara! le spuse ea, pe care le găsiţi sus, în munţi. Feciorii aflaseră de mult că perele de Nara sunt foarte gustoase, dar se temeau să plece să le aducă, pentru că acolo locuia un monstru fioros şi toţi cei care se avântaseră să ajungă la ele nu se mai întorseseră niciodată. Hotărâţi să îndeplinească dorinţa mamei, cei trei fraţi îi promiseră că-i vor aduce pere de Nara.

Primul care plecă după ele fu fratele cel mare, Taro. Luă un coş în spate şi porni spre munţi. Merse ce merse până ajunse la nişte stânci înalte pe care stătea o femeie.

— Unde te duci, tinere? îl întrebă aceasta.

— Să caut pere de Nara, dar nu ştiu unde să le găsesc, îi răspunse el.

Femeia îl avertiză, zicându-i:

— Să ştii că în munţi locuieşte un monstru fioros care te va înghiţi imediat ce te va vedea. Ar fi mai bine să te întorci acasă.

— Nu, nu pot. Trebuie să ajung în munţi cu orice preţ. Mama mea este grav bolnavă şi doreşte mult să mănânce pere de Nara. Te rog, arătă-mi drumul spre aceste fructe, o rugă Taro pe femeie.

— Dacă eşti hotărât să ajungi la ele, ascultă-mă. Mergi drept înainte până ce drumul se desparte în trei. Acolo se află trei bambuşi. Frunzele lor se vor îndoi la cel mai mic vânt către drumul cel mai îngust şi mai accidentat. Pe acela trebuie să mergi mai departe. în niciun caz să n-o iei pe unul din celelalte două.

Pe drum Taro se gândi că nu are importanţă pe ce drum o apuci. Când ajunse la cei trei bambuşi, nu ţinu seama de sfatul femeii şi o porni pe drumul cel mai larg şi mai puţin accidentat. Nu merse mult şi o cioară se şi aşeză în calea lui:

— E mai bine să nu mai continui drumul. Ai greşit. întoarce-te şi ia-o pe altul.

Fără să ţină seama de sfatul ciorii, Taro ţinu mai departe tot drumul cel larg şi mai puţin accidentat. Merse ce merse şi ajunse la un copac pe care se căţăraseră nişte vrejuri de tigvă. Acestea îi şoptiră:

— O să-ţi pară rău dacă ai să continui să mergi pe acest drum!

El nu luă în seamă nici acest sfat şi merse înainte până ajunse la un lac. Pe cealaltă parte a lacului, văzu perii de Nara. încântat că-i găsise, Taro o luă spre ei, alergând de-a lungul malului.

Dar cum i se reflectă umbra în lac, auzi un muget înfiorător. îl văzuse monstrul, care ieşi din apă, îl înşfacă şi-l înghiţi imediat.

După zile de aşteptare în zadar, ca Taro să se mai întoarcă, cei doi fraţi vorbiră între ei şi hotărâră ca Jiro, cel mijlociu, să meargă în munţi, după frate-său şi după perele de Nara. Acesta plecă şi, ca şi Taro, nu lua în seamă sfaturile femeii de pe stâncă, nici pe cele ale ciorii şi ale vrejului de tigvă. De aceea, îndată ce ajunse la lac fu înghiţit de monstru, cum fusese înaintea lui şi Taro.

Fratele cel mic, Saburo, aşteptă ce aşteptă, şi după un timp hotărî să plece şi el în munţi. Ca şi Taro şi Jiro întâlni pe aceeaşi stâncă femeia căreia-i povesti cum fraţii lui mai mari, plecaţi în munţi să-i aducă mamei lor, grav bolnavă, pere de Nara, nu s-au mai întors. Ceva se petrecuse cu ei.

— Asta li s-a întâmplat – îi zise femeia – pentru că nu m-au ascultat şi nu au făcut ce le-am spus. Aşa că, dacă vrei să găseşti pere de Nara, trebuie să-mi urmezi sfatul.

Zicându-i şi lui ce le spusese şi fraţilor mai mari, şi văzându-l că este mai ascultător, îi dădu şi o sabie. Saburo luă sabia, mulţumi şi plecă.

La răscrucea de drumuri el o apucă pe drumul cel mai îngust şi mai accidentat, către care vântul îndoia frunzele celor trei bambuşi, aşa cum îi spusese femeia. Merse ce merse şi în cale îi apăru o cioara care-l călăuzi să nu se rătăcească printre stâncile abrupte. Curând dădu peste un pârâiaş pe care văzu cum pluteşte o pară de Nara, mare şi frumoasă cum nu mai văzuse niciodată. O luă în susul pârâului şi ajunse într-o livadă de peri de Nara. Dincolo de livadă se afla un lac mare şi adânc.

Când Saburo se îndreptă spre peri, auzi nişte şoapte în aer, rostite de pomi:

— Dacă urci în pom pe partea dinspre miazăzi, umbra ta va cădea pe lac şi vei fi văzut şi înghiţit de monstru; dacă urci pe partea dintre miazănoapte, monstrul nu-ţi poate vedea umbra şi eşti în siguranţă.

Saburo ascultă de şoaptele pomilor, se urcă pe partea dinspre miazănoapte şi începu să culeagă pere. Adună multe fructe şi, când să se dea jos, puse piciorul din greşeală pe o creangă mai subţire, care se lăsă mult spre miazăzi. Umbra lui căzu pe apa lacului şi, deodată, monstrul ieşi din apă cu gând să-l înghită, aşa cum îi înghiţise pe Taro şi Jiro.

Iute la minte, Saburo îşi aduse aminte de sabia primită de la femeia de pe stâncă. O scoase repede din teacă şi lovi cu putere monstrul, rănindu-l grav. îl mai izbi odată şi-l tăie de nu se mai putu mişca. Se făcu linişte şi Saburo auzi voci care veneau din pântecele monstrului.

îl despică cu sabia şi găsi acolo pe Taro şi pe Jiro, mai mult morţi decât vii.

Fericit că a putut răpune monstrul şi şi-a salvat fraţii, Saburo umplu coşul cu pere de Nara şi cu toţii se întoarseră acasă, îndată ce mâncă din pere, mama lor se însănătoşi complet şi trăiră, după aceea, o viaţă fericită, putând să meargă oricând la munte şi să aducă acasă din delicioasele pere de Nara.

Maimuţa şi copilul

poveste japoneză

într-un sat din insula Kyushu, trăia odată un pescar tânăr, harnic şi cinstit. Se căsătorise cu o fată frumoasă şi împreună erau tare fericiţi. Fericirea lor era cu atât mai mare cu cât, de mai multe luni aveau un băieţel, care creştea văzând cu ochii, sănătos şi vioi.

Ca să-şi agonisească cele necesare traiului, bărbatul pleca în fiecare dimineaţă să pescuiască în largul Mării Japoniei. Femeia rămânea acasă să se ocupe de gospodărie. Ea nu stătea deloc cât era ziua de mare, făcând treburile casei, cu copilul în spate.

într-o dimineaţă, în timpul refluxului, adică atunci când apa mării se retrage pentru puţin timp, lăsând plaja descoperită, femeia îşi luă copilul în spate şi plecă la ţărmul mării, împreună cu alţi săteni, pentru a culege scoici. Pe cer nu era nici pic de nori. Soarele mângâia cu razele lui calde oamenii ieşiţi pe nisipul de la ţărm, presărat de scoicile rămase după retragerea apei.

Nevasta pescarului puse copilul pe o piatră mare, rugă băieţelul unui vecin să aibă grijă de el şi pleca cu ceilalţi după scoici. Cum mergea ea cu privirea încordată să adune cât mai multe scoici, dădu peste o maimuţă care se zvârcolea pe nisip de parcă s-ar fi jucat de una singură. „Cum oare o fi ajuns maimuţa asta aici? O fi venit poate din muntele din apropiere” – îşi zise femeia în gând şi se adresă apoi oamenilor din jurul ei:

— Priviţi! O maimuţă. Ce-o face singură pe nisip? Hai să vedem, le zise ea.

Cum o auziră, mai mulţi dintre cei ce culegeau scoici plecară spre maimuţă. Aceasta îi vedea cum se îndreaptă spre ea, dar nu fugea. Intră în panică, dar rămase pe loc, smucindu-se cu labele în nisip. Se părea că nu mai poate să se desprindă de ceva de care era strâns legată.

— Ce i s-o fi întâmplat? De ce oare nu fuge? – zise femeia. Când se apropiará de ea, înţeleseră totul. Laba maimuţei era prinsă între cochiliile unei scoici foarte mari.

— Aha!... Asta era – spuse femeia. A încercat să scoată carnea scoicii din cochilie şi scoica i-a prins laba. Trebuie s-o doară foarte tare.

— Maimuţa se străduia în disperare să-şi scoată laba, iar scoica se afunda în nisipul îmbibat cu apă. Lupta era cât se poate de aprigă şi tuturor le stârni interesul. Se uitară uimiţi la duelul dintre maimuţă şi scoică şi urmăriră cum scoica încerca să îngroape în nisip laba maimuţei. Priviră ce priviră şi, deodată, unul dintre cei. Veniţi cu femeia luă o piatră mare şi se repezi la maimuţă.

— Lăsaţi-mă s-o omor! Trebuie să plătească, pentru că ele, maimuţele, sunt acelea care vin şi ne distrug recoltele.

Femeii însă i se făcu milă de maimuţă şi se rugă de omul cu piatra să-i cruţe viaţa.

Trecuse destul timp de când maimuţa se tot lupta cu scoica sub privirile atente ale femeilor şi bărbaţilor adunaţi înjur. Marea începuse să crească, datorită refluxului, şi valurile ajungeau până la locul unde se aflau scoica şi maimuţa. Se vedea bine că lupta devenea tot mai grea pentru maimuţă, începea s-o acopere apa şi îi era din ce în ce mai greu să se lupte. Mulţi dintre cei aflaţi la faţa locului plecară spre casele lor, convinşi că maimuţa nu mai are nicio scăpare, şi că apa mării o va îneca în curând. Femeia însă, având inima bună, se duse, deschise scoica, scoase laba maimuţei şi, în loc să culeagă scoica, o îngropa în nisip.

— Ia aminte, maimuţico, zise femeia, să nu mai strici niciodată recoltele sătenilor.

Cum se văzu liberă, maimuţa se repezi, pe neaşteptate, la piatra cea mare, luă copilul femeii şi dispăru cu el în fugă spre pădure.

Uimită şi mâniată de fapta maimuţei, femeia se luă după ea, strigând cât o ţinea gura să-i dea copilul înapoi. Oamenii care mai rămăseseră pe plajă, porniră imediat, împreună cu femeia, după maimuţă, învinuind-o pe biata mamă că nu făcuse bine când hotărâse să-i cruţe viaţa. Şi de ce se ţineau după ea, de aceea maimuţa fugea cât putea de ei. Urmărirea maimuţei, care ţinea copilul strâns în braţe şi fugea cât o duceau picioarele, continuă până în pădure. Aici, alergă printre arbori până ajunse la un copac înalt în care se urcă cât ai clipi din ochi. Când mama şi ceilalţi oameni ajunseră la copac, ea era deja sus, în vârf, şi şedea pe o creangă, tară ca bieţii oameni să mai poată face nimic altceva decât să se uite la ea. Unul dintre ei se întoarse în fugă în sat să-i vestească tatălui copilului cele întâmplate.

între timp, maimuţa, ţinând copilul la piept cu laba dreaptă, trase cu laba stingă o creangă spre ea. Surprins de mişcările violente ale maimuţei, copilul începu să plângă. Biata mamă privea de jos pericolul în care se afla copilaşul ei şi simţea că îi sare inima din piept de teamă că va cădea de la o aşa de mare înălţime şi va muri.

Chiar atunci, un vultur mare apăru deodată dinspre piscul muntelui. Oamenii

începură să se agite de teamă că vulturul va răpi copilul de la maimuţă şi-l va mânca. Mama nu mai putu îndura să vadă ce se întâmplă cu pruncul ei, închise ochii neputincioasă şi se rugă din inimă pentru salvarea copilului, în timp ce ceilalţi oameni strigau cât puteau să alunge vulturul. Acesta se roti de mai multe ori deasupra copacului şi când se repezi cu viteză foarte mare la maimuţă, aceasta dădu drumul crengii pe care o ţinea îndoită cu laba stingă. Revenindu-şi la loc, creanga lovi cu putere vulturul în cap şi-l omorî pe loc. îndată căzu în pământ ca un bolovan. Apoi, maimuţa trase din nou creanga şi când veni al doilea vultur şi se repezi la copil, îi dădu din noi drumul şi-l ucise într-o clipită ca şi pe primul. Oamenii de jos priviră îngroziţi această luptă neobişnuită. în scurt timp, sub copac zăceau morţi toţi cei şase vulturi care veniseră să răpească copilul.

Aşteptă un timp şi când pericolul trecuse, maimuţa se dădu repede jos din copac, puse copilul uşor pe pământ şi se urcă din nou pe crengi. Oamenii pricepură, în sfârşit, purtarea maimuţei când luase copilul de pe piatră. La sosirea pescarului, tatăl băieţelului, toată lumea era fericită. îi povestiră cele întâmplate, zicând că, în timp ce se lupta cu scoica, pe plajă, maimuţa observase vulturii pândind prilejul de a răpi copilul de pe piatra cea marc îndată ce fusese eliberată din strânsoarea scoicii, ea se hotărâse să salveze copilul şi să-i mulţumească, în acest fel, femeii, care o scăpase de la moarte.

Ceainicul magic

poveste japoneză

Era odată un bătrân, foarte respectat de cei ce-l cunoşteau pentru că ştia multe lucruri folositoare, îi ajuta pe toţi ori de câte ori putea şi era tare bun la suflet. Bătrânul avea o pasiune ştiută de toată lumea: îi plăcea mult să tot bea ceai. Pentru el, băutul ceaiului era o adevărată ceremonie, iar vasele în care-l prepara şi ceştile din care-l bea trebuiau să fie frumoase şi curate. Aproape niciodată nu se mulţumea cu ceaiul preparat de alţii, de aceea se obişnuise să şi-l facă singur în vase alese de el şi cu care se lăuda tuturor, pe bună dreptate.

într-o zi, plimbându-se el printr-un bazar de mărfuri vechi, găsi un ceainic de fier ruginit, a cărui frumuseţe bătrânul o observă sub rugina care-l acoperea. De aceea, fără să mai şovăie îl cumpără şi- 1 duse acasă. îl curăţă de rugină, îl lustrui şi apoi chemă pe cei trei fii ai săi.

— Priviţi ce ceainic minunat am cumpărat. îndată vom fierbe în el apă şi vom bea un ceai delicios.

îl umplu cu apă, îl puse pe pirostiile de pe jeraticul de cărbuni şi aşteptară cu toţii să se fiarbă. Când începu să se încălzească, se întâmplă un lucru foarte ciudat. Sub ochii lor, ceainicului îi crescură un cap, o coadă stufoasă şi patru picioare de bursuc.

— Aoleu! Aoleu!... E fierbinteeee... Mă frige... Mă frigeee... începu să strige ceainicul cu voce omenească, în timp ce sări de pe foc şi o luă la fugă prin cameră.

Toţi înmărmuriră. Bătrânul, care nu voia să-şi piardă ceainicul, îşi reveni şi strigă la feciorii lui îngroziţi de ce văd:

— Repede! Repede! Prindeţi-l!

Un băiat apucă o mătură, altul cleştele de foc şi celălalt o lingură mare. Toţi trei se luară după ceainic şi-l fugăriră până-l prinseră. Cum puseră mâna pe el, capul, coada şi cele patru picioare de bursuc îi dispărură ca prin farmec şi din nou se transformă într-un ceainic obişnuit.

— Ciudat! Foarte ciudat! spuse bătrânul. Trebuie să fie un ceainic fermecat

aducător de nenorociri. Nu cred că ne trebuie aşa ceva în casă. Ar fi mai bine să ne scăpăm de el cât mai repede.

îl puseră undeva într-un colţ al bucătăriei şi nu se mai atinseră de el până când veni pe strada lor un negustor de vechituri. Bătrânul îi ieşi în cale şi îl vându pe un preţ de nimic, mulţumit că s-a scăpat de el.

Negustorul se întoarse acasă, bucuros că a făcut o afacere bună. Se uită la ceainic satisfăcut că va câştiga ceva bani, revânzându-l, şi se culcă. Era linişte deplină şi adormi adânc. Deodată îl treziră din somn nişte strigăte:

— Negustorule? Hei, negustorule?

Omul deschise ochii buimăcit de somn şi întrebă:

— Da, eu sunt. Cine mă strigă?

— Eu! Eu! Nu mă vezi că este întuneric.

Negustorul se ridică în capul oaselor şi aprinse o luminare. La lumina ei văzu ceainicul stând pe perna de pe care abia îşi ridicase capul. Avea din nou cap, coadă stufoasă şi patru picioare de bursuc. Foarte mirat, negustorul îl întrebă:

— Nu eşti tu ceainicul pe care l-am cumpărat astăzi de la bătrân?

— Ba da, eu sunt, răspunse el, dar nu sunt un ceainic obişnuit. Sunt, în realitate, un bursuc transformat în ceainic şi mi se spune Bumbuku, ceea ce înseamnă noroc. Bătrânul m-a pus pe foc şi m-a fript. Dacă tu ai să te porţi frumos cu mine, ai să mă hrăneşti bine şi n-ai să mă pui niciodată pe foc, te voi ajuta la nevoie.

— Foarte curios, spuse negustorul, venindu-şi în fire de-a binelea. Mă gândesc, cum ai putea tu să mă ajuţi, de pildă, să câştig bani?

— Foarte simplu. Eu ştiu toate şiretlicurile, spuse bursucul, unduindu-şi coada stufoasă. Tu nu trebuie să faci nimic altceva decât să dai un spectacol cu mine şi să vinzi bilete celor care vor să mă vadă făcând scamatorii.

Negustorul găsi că ideea e bună şi chiar a doua zi construi un mic teatru în curtea casei sale şi puse la intrare un afiş mare pe care scria: Bumbuku, ceainicul fermecat al norocului şi scamatoriile lui extraordinare.

în fiecare zi, tot mai multă lume venea să-l vadă pe Bumbuku. Negustorul vindea bilete la casă şi, după ce se ocupau toate locurile în sală, intra în teatru şi începea să bată toba. Bumbuku apărea, dansa şi făcea tot felul de acrobaţii. Spectatorii îl plăceau cel mai mult atunci când traversa sala pe o frânghie subţire, ţinând într-o mână o umbrelă de soare şi în cealaltă un evantai. Era un număr extraordinar şi spectatorii îl aplaudau îndelung. După fiecare spectacol, bursucul primea prăjituri de orez delicioase. Tot vânzând bilete, negustorul a devenit, după un timp, foarte bogat şi, într-o zi, ia spus lui Bumbuku:

— Trebuie să fii foarte obosit făcând atâtea acrobaţii şi scamatorii în fiecare zi. Am strâns banii de care am nevoie. N-ai vrea să te duci înapoi la bătrânul de la care te-am luat şi să stai liniştit?

— Sunt, într-adevăr, puţin obosit şi chiar mi-ar place să mă odihnesc un timp. Dar bătrânul de la care m-ai luat m-ar pune din nou pe foc şi nu mi-ar da niciodată prăjituri de orez delicioase aşa cum îmi dai tu.

— Las' pe mine! îi spuse negustorul.

în dimineaţa următoare, acesta luă pe Bumbuku, o mare sumă de bani, un coş din prăjiturile de orez favorite şi-l duse la casa bătrânului. îi explică acestuia tot ceea ce se întâmplase cu el între timp şi-i dădu banii cu care venise, rugându-l să-l lase pe ceainic să trăiască liniştit, să se hrănească cu prăjiturile de orez ca cele aduse de el şi să nu-l mai pună niciodată pe foc.

— Bineînţeles, spuse bătrânul cel bun. Dacă aş fi ştiut că este un ceainic fermecat al norocului, nu l-aş fi pus niciodată pe foc, am crezut însă că este un aducător de nenorociri, de aceea l-am şi vândut. Acum, când ştiu, am să-l adăpostesc

în camera cu lucruri de preţ.
Bătrânul, împreună cu cei trei feciori ai lui şi cu negustorul, îl aşezară pe Bumbuku pe un piedestal şi alături de el, pe un alt piedestal, puseră prăjiturile de orez. Ei nu l-au mai pus niciodată pe foc şi astfel bursucul, transformat în ceainic, s-a odihnit liniştit şi fericit timp îndelungat, fără să se mai teamă de cineva, primind mereu prăjituri de orez delicioase. De atunci bătrânul şi feciorii săi aveau noroc în tot ceea ce făceau.

Păianjenul ţesător şi şarpele

poveste japoneză

Povestea pe care v-o spun acum este atât de veche, încât nimeni nu mai ştie unde s-a întâmplat.
Se spune doar că trăia cândva un biet ţesător de pânză pe care-l chema Eisaku. Când nu lucra la război, el muncea în grădina casei. Tăia iarba dintre flori şi aranja nisipul şi pietrele cum se pricepea el mai bine.
— într-o zi, în timp ce muta pietrele dintr-un loc în altul, dădu peste un şarpe mare ce se pregătea să-nghită un păianjen. Luă sapa şi-l zvârli cu ea într-o parte, iar păianjenul fugi şi se ascunse în iarbă. Eisaku avu impresia că păianjenul se opri o clipă şi se înclină spre el mulţumindu-i că-i salvase viaţa.
Lucrând aşa de mult în grădină, mai găsise şi altă dată şerpi şi păianjeni, de aceea întâmplarea i se păru obişnuită şi nu-i dădu atenţie. Trecură câteva zile şi ţesătorul uită de ea.
într-o zi, foarte de dimineaţă, cineva îl strigă din stradă.
— Eisaku san!? Eisaku san!?
Ieşi din casă în curte şi văzu la poartă o fată neasemuit de frumoasă.
— Am auzit că aveţi nevoie de cineva să vă ţeasă pânză pentru kimono, îi spuse ea. N-aţi vrea să mă lăsaţi pe mine să locuiesc la dumneavoastră şi să ţes pânză?
Eisaku fu bucuros deoarece avea nevoie de o fată care să-i ţese pânză. Cum venise tocmai la timp, o invită înăuntru şi-i arătă camera unde era aşezat războiul de ţesut. Fata se şi apucă de lucru. Seara, Eisaku veni să controleze ce-a lucrat şi fu foarte mirat să vadă că fata ţesuse opt bucăţi lungi de pânză pentru opt kimonouri. Nu mai cunoscuse nicio ţesătoare care să lucreze atât de repede.
— Sunt nedumerit. Cum de-ai putut să teşi atât de mult şi de bine într-o singură zi?
— Nu trebuie să mă mai întrebi niciodată şi nici nu trebuie să te uiţi vreodată în cameră atunci când eu lucrez, îi răspunse fata.
Curios din cale-afară să afle cum face totuşi fata de ţese atât de mult şi de bine, Eisaku se duse într-una din zile la fereastră şi privi pe furiş în cameră. Ce văzu înăuntru îl ului. în război nu era fata, ci un păianjen mare, care ţesea foarte repede cu cele opt picioare ale lui şi cu firul care-i ieşea din gură. îl privi foarte atent şi-şi dădu seama că era chiar păianjenul pe care-l salvase el din gura şarpelui în grădină, cu câteva zile în urmă, când mutase pietrele dintr-un loc în altul. înţelese totul. Păianjenul, ca să-i mulţumească lui Eisaku, se transformase într-o fată tânără şi frumoasă şi venise să-i ţese pânză. El înghiţea bumbacul, îl torcea fire în stomac şi apoi îl ţesea cu cele opt picioare foarte, foarte repede.
Eisaku fu mulţumit de ajutorul păianjenului. Văzu însă că bumbacul se termină şi, în dimineaţa următoare, plecă în satul cel mai apropiat, din partea cealaltă a

muntelui, să aducă altul.

Cumpără o legătură mare de vată, o luă în spinare şi porni spre casă.

Urcând şi coborând pe drumul de munte, Eisaku obosi şi se aşeză pe iarbă să se odihnească. în acest timp, acelaşi şarpe din gura căruia salvase păianjenul, veni pe ascuns şi se furişă în bumbacul din legătura lui. Eisaku nu văzu nimic. Când se simţi mai odihnit, se sculă, luă legătura cu bumbacul şi cu şarpele în ea, plecă acasă şi i-o dădu ţesătoarei. Cum bumbacul pe care-l mai avea era pe terminate, fata se bucură, luă legătura, şi-o duse în camera de lucru. Se încuie pe dinăuntru, se transformă din nou în păianjen şi începu să înghită repede bumbacul, de parcă era ceva foarte gustos, şi să-l toarcă în fire foarte subţiri. Şi mâncă, mâncă până ajunse la fundul legăturii. Deodată apăru şi şarpele cu gura larg deschisă, gata să înghită păianjenul. Acesta se sperie aşa de tare, că sări pe fereastră. Şarpele se luă repede după el. Cum păianjenul mâncase mult bumbac nu putu alerga
prea repede şi fu ajuns de şarpe, care deschise din nou gura mare să-l înghită.
Dar chiar în acel moment se întâmplă ceva neobişnuit.

Bătrânul Soare urmărea de pe cer ce se întâmplă. El ştia cât de bun fusese păianjenul cu Eisaku şi i se făcu milă de micuţa gânganie. îi trimise o rază de soare care se prinse de firul de bumbac ce ieşea din gura păianjenului. Pe această rază păianjenul se ridică sus, în cer, unde şarpele nu-l mai putu ajunge.

Recunoscător Soarelui că-i salvase viaţa, cu bumbacul din stomac păianjenul ţesu nori frumoşi pe cer. Aşa se face că norii sunt moi şi albi ca bumbacul, iar păianjenul şi norii poartă în Japonia, acelaşi nume – Kumo.

Omul cu boneta roşie (Căciula urechi-agere)

poveste japoneză

Un om sărac şi cinstit din Japonia se odihnea liniştit, departe de casă, sub un copac înalt şi umbros. Era vară şi un vânt călduţ sufla uşor. Pe nesimţite, îl fură somnul şi adormi adânc. în vis i se înfăţişă un bătrân cu barbă albă şi cu o bonetă roşie în mână, care-i spuse:

— Omule! Vreau să te răsplătesc pentru hărnicia şi cinstea ta cu această bonetă roşie. Când ai s-o porţi pe cap, vei înţelege ce vor să spună păsările când ciripesc şi copacii când foşnesc, ca şi când ţi- ar vorbi oameni, nu păsări sau copaci.

îi întinse boneta, îl rugă s-o ia şi apoi dispăru tocmai când era gata să-i mulţumească. Cum se trezi din somn, surprins, omul văzu lângă el aceeaşi bonetă roşie din mâinile bătrânului ce i se arătase în vis. O luă încântat, o ascunse sub kimono şi porni cu ea spre casă, gândindu-se la această întâmplare ciudată. Se grăbi tare şi, în curând, obosi. Ca să se odihnească puţin, se aşeză sub un copac umbros de pe marginea drumului. Nu stătu mult şi o cioară veni dinspre răsărit şi se aşeză pe creanga copacului de deasupra lui. După câtva timp veni, dar dinspre apus, o altă cioară, şi se aşeză pe aceeaşi creangă. Cum se văzură una alături de cealaltă, cele două păsări începură să croncănească, de parcă s-ar fi aşezat la taifas.

Mulţumit că are ocazia să încerce boneta roşie, omul o scoase şi, cum şi-o puse pe cap, înţelese tot ce-şi spuneau cele două ciori.

— Dragă cioară de la răsărit, a trecut mult timp de când ne-am văzut ultima oară. Sunt ceva veşti noi în satul tău? întrebă cioara care venise ultima şi se

aşezase pe creangă.

— Păi, dragă cioară de la apus, într-adevăr nu ne-am văzut de mult. Nu prea am veşti noi – zise cioara care venise prima pe creangă. Oooo... ba ar fi ceva. Primarul satului de la răsărit este de câtva timp foarte bolnav. Şi să vezi tu că boala i-a venit din cauza unui şarpe care a rămas prins între lemnele de la podeaua hambarului, când a fost construit acum câteva zile. De atunci şarpele se zbate să scape din strânsoare, dar nu reuşeşte şi tare se chinuie de durere. îţi dai seama cât de stupizi sunt oamenii ăştia că nu înţeleg nici măcar acest lucru. Nu crezi că e păcat? încheie ea istorisirea, mulţumită că surata ei o aproba dând din cap.

După o scurtă pauză, cioara de la răsărit o întrebă pe cioara de la apus:

— Spune-mi, te rog, tu ai vreo noutate din satul tău?

— Păi, zise ea sfătoasă, aş avea ceva asemănător. Fata primarului din satul de la apus este, de asemenea, bolnavă grav şi stă numai în pat. Când primarul a construit o cameră pentru ceremonia ceaiului, a pus-o pe rădăcina unui chiparos. De atunci, când plouă, apa de pe frunzele chiparosului se prelinge pe crengile copacului, se scurge în pământ, dar nu ajunge şi la rădăcina rămasă sub camera de ceremonie a ceaiului. Din această cauză chiparosul se ofileşte văzând cu ochii, dar nu moare. Mai mult, primăvara, când chiparosul este pe cale de a înflori, bobocii lui cad veştezi la pământ şi sărmanul copac se află tot timpul în agonie. Nu poate să moară, dar nici să trăiască şi, din cauza lui, fiica primarului s-a îmbolnăvit. Ce proşti sunt oameniî! Nu înţeleg nici măcar acest lucru – încheie cioara de la apus, de asemenea mulţumită că vecina ei avea aceeaşi părere despre oameni.

După ce ascultă conversaţia dintre cele două ciori, omul se întoarse acasă fericit că avea o bonetă miraculoasă. în ziua următoare se duse în satul de la răsărit, se opri în faţa casei primarului şi începu să strige ca să fie auzit de toată lumea:

— Ghicesc norocul, ghicesc viitorul oricui. Ştiu să tămăduiesc orice boală.

Aşa cum se aştepta, un slujbaş al primarului ieşi din casă şi-i zise:

— Vrăjitorule! Stăpânul nostru este bolnav şi nu se face bine cu nicio doctorie. N-ai putea să ne spui ce să facem ca să-l însănătoşim?

Omul intră în casa primarului cu aerul unui mare vrăjitor, se prefăcu că se gândeşte şi apoi îl întrebă pe primar:

— Aţi construit recent un hambar, nu-i aşa?

— Da, îi răspunse acesta.

— Ei bine. Când a fost construit, un şarpe a fost prins, din greşeală, între scândurile de sub podea şi, bietul de el este încă viu, dar în agonie. Trebuie să-l eliberaţi şi aceasta va vindeca cu siguranţă boala dumneavoastră.

Primarul trimise imediat după tâmplar. Acesta veni, desfăcu podeaua şi găsi, într-adevăr, şarpele aproape strivit între lemnele podelei. Cum îl eliberă, primarul se însănătoşi ca prin minune. Foarte încântat, acesta îi dădu omului o sumă mare de bani şi-l lăudă celor din jur.

în ziua următoare, omul cu bonetă roşie merse în satul de la apus şi, prezentându-se aşa cum făcuse în satul de la răsărit, fu invitat în casa primarului cu rugămintea de a încerca să afle cauza bolii fiicei acestuia. Acceptă cu plăcere, intră în casă, călcând cu acelaşi aer de mare vrăjitor, şi ceru să rămână peste noapte în camera de ceremonie a ceaiului. După miezul nopţii, deşi nu era niciun pic de vânt, auzi nişte freamăte. îşi puse boneta roşie pe cap şi deschise uşa uşor. înţelese imediat conversaţia dintre chiparosul cu rădăcina sub camera în care se afla şi un brad din apropiere.

— Cum te simiţi, dragă chiparosule? îl întrebă bradul. Cred că în primăvară se vor întâmplă lucruri bune. Nu dispera, mai rezistă puţin! îi zise el.

Auzi apoi cum un stejarii adresă chiparosului cuvinte similare de încurajare, cum

alţi şi alţi copaci din jur îl îmbărbătară toată noaptea. Omul cu bonetă roşie înţelese tot ce vorbiseră copacii între ei.

Dimineaţa le spuse celor din casa primarului:

— Scoateţi rădăcina chiparosului care a rămas sub camera de ceremonie a ceaiului şi transplantaţi-o afară, în grădină. Dacă faceţi asta, boala fiicei primarului se va vindeca imediat.

îndată ce făcură cum le spuse omul cu bonetă roşie, fata se însănătoşi pe loc, spre surpriza tuturor. Foarte mulţumit, primarul îi dădu omului cu bonetă roşie o sumă mare de bani şi cadouri.

în scurt timp despre faptele lui se află peste tot şi, mulţumită bonetei roşii, omul a putut duce o viaţă tară griji, până la sfârşitul zilelor. Nimeni nu a reuşit să afle nimic despre boneta roşie fermecată, care şi-a pierdut puterea imediat după moartea lui, nemaiputând fi folosită de niciun alt om.

Monştrii din O-E Yama

poveste japoneză

în munţii înalţi din insula mare a Japoniei, trăiau odată nişte monştri, uriaşi şi fioroşi, care torturau oamenii. Ei veneau, noaptea, în oraşul Kyoto, pe atunci capitala ţării, şi pândeau la poarta Rashomon. Cu ghioage colţuroase, atacau oameni, răpeau femei, copii şi-i duceau în castelul lor ascuns sus, în munţii O-e Yama. Locuitorii oraşului Kyoto trăiau îngroziţi de teama acestor monştri teribili.

Când n-au mai putut îndura mârşăviile acestora, ei au mers la Shiroo, comandantul armatei imperiale, şi i-au cerut să trimită pe cel mai viteaz samurai al său, căpitanul Tsuna, să alunge monştrii. Samuraiul se duse la poarta Rashomon şi se aşeză la pândă. Aşteptă, aşteptă, dar nu simţi nicio mişcare până noaptea târziu. Era o linişte adâncă şi, cum stătea el cu urechile ciulite şi cu ochii în patru să vadă totul. în întuneric apăru o femeie ce se apropie de el zâmbind prieteneşte şi-l întrebă ce face acolo în toiul nopţii. Samuraiul Tsuna îi răspunse cu curaj:

— Am venit aici să ucid monştrii care terorizează locuitorii oraşului...

Nu termină să-i răspundă şi deodată femeia se transformă într-un nor negru ce se ridică deasupra samuraiului. Din nor ieşi o mână mare întinsă şi gata să-l apuce de gât. Samuraiul scoase repede sabia din teacă şi, înainte de a fi sugrumat, tăie mâna monstrului cu o singură lovitură fulgerătoare. O luă şi se duse la căpetenia Shiroo, căruia îi raportă cele întâmplate şi-i arătă mâna. După aceasta plecă acasă şi puse mâna într-o cutie specială.

Peste câteva seri, o bătrână distinsă, cu părul alb şi îmbrăcată într-un kimono scump, veni la casa samuraiului Tsuna. îl lăudă pentru vitejia arătată la poarta Rashomon, spunându-i că era deja faimos în tot oraşul.

— Am venit să văd şi eu mâna aceea de monstru, îi spuse ea, după ce fu convinsă că-i câştigase încrederea, lăudându-l întruna cu cuvinte alese. Pot s-o văd?

Samuraiul fu încântat să arate mâna monstrului. Cum o văzu, înainte ca el s-o poată opri, ea se repezi, înşfacă mâna, şi, transformându-se în monstru, dispăru în noaptea întunecoasă, strigând de se cutremura casa:

— în sfârşit, mi-am recăpătat mâna!

Vestea celor întâmplate ajunse la urechile împăratului care-l chemă pe Shiroo şi-i ordonă să plece cu o expediţie în munţii O-e Yama şi să distrugă monştrii fioroşi. Căpetenia Shiroo chemă cinci dintre cei mai viteji samurai ai săi şi le spuse că trebuie să meargă împreună să ucidă monştrii care fac atâta rău capitalei japoneze. Se deghizară în pelerini şi plecară în munţi. Trecură strâmtori periculoase, escaladară

stânci abrupte până ajunseră la peşteră. Aici întâlniră un bătrân sihastru cu barbă albă şi lungă, care parcă-i aştepta. Cum îi văzu, îi invită să stea jos, pe nişte pietre, şi-i întrebă unde merg. Shiroo îi povesti bătrânului scopu. Călătoriei şi-l rugă să le spună care este drumul spre castelul monştrilor uriaşi. Sihastrul le spuse bucuros tot ce ştia şi le dădu ur ulcior mare, plin cu vin.

— Vinul din acest ulcior este fermecat, le spuse el Monştri care-l beau îşi pierd puterea, iar oamenii care-l gusta capătă o forţă uriaşă. Luaţi ulciorul şi, cu ajutorul lui, îi veţi învinge pe monştri.

Samuraii îi mulţumiră sihastrului şi porniră mai departe. Merseră ce merseră şi ajunseră într-un loc sălbatic din munţi. Aici întâlniră o fată frumoasă, dar tristă, care spăla rufe într-un pârâu limpede. Cum o văzu, Shiroo se duse la ea şi o întrebă:

— Cum ai ajuns aici, aşa de departe, în munţi, şi cine eşti?

— Eu sunt din oraşul Kyoto, răspunse ea. Monştrii m-au răpit şi m-au adus aici. De când mă aflu în aceste locuri fioroase, trăiesc cu groază şi sunt înfricoşată de sălbăticiile lor.

— Eu sunt Shiroo comandantul armatei. Am venit cu cei mai viteji samurai ai mei să-i distrug pe monştri. Vrei să ne arăţi unde este castelul lor?

Cum află cine sunt călătorii şi de ce au venit ei în munţi, fata se bucură mult şi le arătă imediat drumul spre castelul monştrilor.

Poarta castelului era păzită de doi monştri, înarmaţi cu suliţe şi ghioage colţuroase. Căpetenia se apropie de ei şi le spuse că el şi tovarăşii lui sunt pelerini. Pentru că nu au unde dormi, cer stăpânului castelului să-i găzduiască peste noapte. Dorinţa lor ajunse imediat la urechile căpeteniei monştrilor, care nu bănui nimic şi-i găzdui. Seara, acesta dădu un banchet în cinstea pelerinilor. Căpetenia Shiroo turnă în paharele monştrilor vin din ulciorul primit de la bătrânul sihastru. Acestora le plăcu vinul atât de mult, încât mai cerură. Până la urmă băură, împreună cu samuraii, tot ulciorul şi se cherchelīră. Ca să mulţumească gazdelor pentru ospitalitate, Shiroo dansă un dans frumos în timpul căruia monştrii căzură într-un somn adânc.

Shiroo şi samuraii săi trecură încet într-o cameră alăturată, îşi puseră armurile şi-şi luară săbiile pe care le aduseseră ascunse în sacii de drumeţie. Gata de luptă, intrară în sala cea mare de ospăţ, unde se aflau monştrii adormiţi, şi se năpustiră asupra lor. Shiroo le strigă:

— Sunt căpetenia Shirro. Am venit cu oamenii mei să vă distrug.

Se repezi la căpetenia monştrilor, care abia se trezise buimăcită şi, cu o singură lovitură de sabie, îi reteză capul. Restul samurailor atacară, prin surprindere, pe ceilalţi monştri uriaşi şi-i uciseră pe toţi.

Scotociră apoi castelul, eliberară femeile şi copiii răpiţi din Kyoto, luară toate bogăţiile pe care le găsiră şi spre merseră în capitala ţării, bucuroşi şi fericiţi că au scăpat de monştrii uriaşi care nu vor mai ameninţa niciodată populaţia oraşului Kyoto.

De ce nu are sepia oase (Caracatiţa)

poveste japoneză

A fost odată ca niciodată, când fiinţele mării trăiau fericite în palatul regelui Dragon, aflat în partea cea mai adâncă a fundului mării. Singurii lor duşmani ascunşi erau caracatiţa, ce se spunea că este doctorul palatului şi sepia, care pe atunci avea oase ca toţi ceilalţi peşti de mare.

într-o zi, fiica regelui se îmbolnăvi. Caracatiţa veni îndată s-o vadă. O consultă

îndelung şi-i spuse regelui că fata lui va muri dacă nu va lua, cit se poate de repede, un medicament făcut din ficat de maimuţă.

— Sepia, îi spuse caracatiţa regelui, poate înota foarte repede. Ce-ar fi s-o trimiteţi să caute un ficat de maimuţă?

Regele se gândi puţin, apoi chemă sepia şi-o trimise la suprafaţa mării, spunându-i să nu se întoarcă fără ficatul de maimuţă.

A găsi un ficat de maimuţă nu era deloc uşor. Dar sepia n-avu încotro. Plecă la suprafaţa mării, înotă, înotă şi, într-o zi însorită, găsi în apropierea unei insuliţe, o maimuţă care căzuse în apă.

— Ajutooor! Ajutooor! striga cât putea maimuţa, neştiind să înoate.

— Te voi ajuta – îi spuse sepia – dacă-mi promiţi că-mi vei da ficatul tău pentru a face din el un medicament necesar fiicei regelui Dragon.

Neavând ce face, şi de teamă că se îneacă, maimuţa îi promise că-i va da ficatul. Sepia o luă în spinare şi începu să înoate repede spre palatul Dragonului.

Atâta timp cât se afla în pericol, maimuţa era în stare să promită orice pentru a scăpa cu viaţă. Acum, însă, când se afla în siguranţă, începu să se gândească. Şi cu cât se gândea mai mult. Cu atât înţelegea că nu vrea să-şi dea ficatul, fie chiar şi pentru fiica regelui Dragon. Repede se hotărî să nu-l dea pentru nimic în lume.

Isteaţă cum era, îi spuse sepiei:

— Stai o clipă, te rog. Mergem degeaba la palatul regelui. Mi-am adus aminte că, atunci când am căzut în apă, ficatul mi-a rămas atârnat într-un pin de pe insulă. Du-mă, te rog, înapoi să-l iau.

Auzind aceasta, sepia se întoarse în grabă spre insulă. Când se văzu pe uscat, maimuţa se urcă într-un pin înalt şi-i strige sepiei:

— Mulţumesc pentru că m-ai salvat. Dar să ştii. Că nu-mi mai găsesc ficatul. L-o fi luat cineva. Vreau să rămân aici, să-l caut. Şi aşa aş merge degeaba, dacă nu mai am ficatul pe care ţi l-am promis.

Sepia îşi dădu seama că fusese înşelată, dar nu mai putu face nimic. înotă încet către palatul din fundul mării şi spuse tot ce se întâmplase. Regele se înfurie grozav.

— Lasaţi-mă pe mine şi pe ceilalţi peşti s-o batem pe această sepie netrebnică şi bună de nimic, spuse caracatiţa.

— Bine. Bateţi-o zdravăn! încuviinţă regele.

Şi-o bătură, o bătură până-i rupseră toate oasele. Săraca sepie ţipa cât putea de durere, iar vicleana caracatiţă râdea pe-nfundate.

Chiar atunci veni în fugă şi fiica regelui Dragon.

— Priviţi! strigă ea. Nu sunt bolnavă deloc. Am avut doar nişte simple dureri de stomac.

Abia acum îşi dădu seama regele Dragon că totul fusese pus la cale de caracatiţă pentru a scăpa
de sepie, duşmanul ei de moarte. De aceea, se înfurie aşa de tare, încât o alungă pe caracatiţă de la palat, pentru totdeauna, şi făcu din sepie cel ma apropiat sfetnic al lui.

Se spune că de atunci caracatiţa trăieşte singură, dispreţuiţi de fiinţele mării, în timp ce sepia, chiar dacă nu mai are oase şi nu mai poate înota repede, nu e deranjată niciodată de celelalte creaturi ale mării.

Iepurele care a traversat marea (Păţania iepurelui alb)

poveste japoneză

Un iepure dorea tare mult să traverseze marea. Vedea, peste valuri, o insulă frumoasă, situată la oarecare distanţă de ţărm, pe care se afla, şi ţinea morţiş să ajungă la ea. Din păcate nu ştia să înoate şi nici nu se afla o barcă prin apropiere, care să-l poată duce până acolo. Se gândi ce se gândi şi-i veni o idee. Chemă u rechin şi-i zise:

— Dragă rechinule! Eu ştiu că tu eşti foarte puternic şi că ţie nu-ţi este teamă de nimeni în mare. Dar aş vrea să aflu cir are prieteni mai mulţi, tu sau eu?

— Uooo!... Sunt sigur de pe acum că eu am mai mulţi prieteni decât tine, îi răspunse rechinul.

— Eu nu zic că n-ai putea avea. Dar cum vrei să te cred aşa, doar pe vorbe. Ca să mă convingi, trebuie să-i numărăm. De ce nu-ţi anunţi prietenii să vină îndată şi să se alinieze de aici şi până la insula cea frumoasă, ca eu să pot apoi să-i număr.

Rechinul se scufundă puţin, lansă nişte sunete prin apă şi foarte repede mulţi rechini veniră şi se aliniară, unul lângă altul, până la insulă. Iepurele începu să sară de pe spinarea unuia pe cea a altuia, numărând. în cele din urmă ajunse pe insulă. Cum puse piciorul pe ea se întoarse spre rechini şi le zise:

— Ha, ha, ha!... Rechini proşti ce sunteţi! V-am dus de mustăţi, v-am păcălit pe toţi. Mi-aţi făcut un pod, pentru a ajunge pe această insulă, şi nici măcar nu v-aţi dat seama.

Când auziră ce le spuse iepurele, rechinii se mâniară foarte tare. Unul dintre ei se repezi la iepure, pe mal, şi-i smulse cu dinţii lui ascuţiţi o bucăţică din blană.

— Aoleu!... M-ai rănit! începu acesta să se plângă.

în timp ce se jeluia, plin de sânge şi suduind pe rechini, apăru regele animalelor acestei insule, căruia i se făcu milă de iepure şi-l întrebă ce i se întâmplase, de era aşa de necăjit. Iepurele îi povesti totul şi apoi regele îl sfătui:

— Nu trebuie să-i prosteşti pe alţii şi, pe deasupra, să le mai spui şi minciuni. Să nu mai faci niciodată aşa ceva. Dacă-mi promiţi că ai să fii cuminte şi ai să faci numai lucruri bune, eu te învăţ cum să obţii bucăţica de blană înapoi.

— îţi promit, îi spuse iepurele, plângând în hohote.

Atunci regele adună nişte iarbă uscată şi surcele şi-i făcu din ele un culcuş.

— Te rog să stai în acest culcuş, îi spuse regele, şi să dormi în el. în somn blana se va reface la loc.

Iepurele făcu întocmai. în dimineaţa următoare merse la rege şi-i spuse:

— Mulţumesc foarte, foarte mult. Mi-a crescut blana şi acum mă simt din nou bine. De aceea am ţinut să vin să-ţi mulţumesc şi să-ţi promit, încă o dată, că nu voi mai prosti sau minţi pe alţii niciodată.

Iepurele plecă înapoi în insulă, sărind şi veselindu-se, dansând şi cântând. De atunci el n-a mai
îndrăznit să înşele sau să mintă pe nimeni. înţelesese pentru totdeauna că minciuna şi viclenia nu fac decât să mânie pe cei din jur, care, mai devreme sau mai târziu, se răzbună.

Ţăranul sărac şi ţăranul bogat

poveste japoneză

Povestea aceasta s-a întâmplat în Japonia, în vremuri de demult. Pe atunci, trăia, într-un sat ca toate celelalte, un ţăran sărac lipit pământului, care nu avea decât o colibă şi aceea atât de mică încât abia puteau locui în ea două persoane. Dacă te rezemai mai cu putere de pereţii ei, făcuţi din scândură veche şi aproape putredă,

aceştia se puteau dărâma. Numai ce-o priveai şi înţelegeai îndată în ce sărăcie şi nevoi trăia ţăranul. Ca să nu moară de foame, el lucra cu ziua la cei avuţi din sat şi cu bănuţii putini pe care-i câştiga abia putea să-şi cumpere ceva orez şi foarte rar câte un peşte.

Alături de coliba lui, se afla o casă mare şi frumoasă, cu multe camere, cu o grădină plină de pomi fructiferi şi de flori, în curte erau orătănii nenumărate şi hambarele gemeau de bucate. Când se lăsa seara, ferestrele casei luminau ca ale unui palat boieresc. în această casă trăia tot un ţăran, dar foarte bogat. Pentru el muncea din greu, aproape tot timpul anului, mai mult de jumătate din sat.

într-o seară de toamnă târzie şi friguroasă, când ferestrele casei bogatului străluceau de lumină, bătu la uşă un biet cerşetor bătrân, zdrenţăros şi din cale afară de murdar. Se întâmplă să iasă şi să vadă cine e chiar stăpânul casei, îmbrăcat într-un kimono de casă din mătase foarte fină şi rumen la faţă de traiul bun pe care-l ducea.

— Sunt un bătrân drumeţ şi vin de departe. Nu am unde dormi şi de aceea vă rog să mă găzduiţi şi pe mine peste noapte, oriunde veţi găsi de cuviinţă. Simt că o să fie tare frig şi, la vârsta mea, se jelui bătrânul, este destul de greu să mai rămân o noapte întreagă sub cerul înstelat şi rece.

Dar ce crezi tu că aici este casă de binefacere pentru toţi nespălaţii? Pleacă imediat până nu asmut câinii pe tine, lighioană neobrăzată şi murdară. Să nu te mai văd în faţa ochilor, se răsti la el bogatul şi-i trânti uşa în nas cu silă şi dispreţ.

Bătrânul îşi pierdu glasul, auzind vorbele urâte ale bogatului, şi nu avu altceva mai bun de făcut decât să iasă cit mai repede din curte, să nu fie încolţit de dulăii, ca nişte lupi, ai bogatului. Pe uliţă se uită împrejur şi nu văzu o altă casă mai arătoasă, aşa că se duse la coliba şubredă a ţăranului sărac, de alături, şi bătu în uşă cu inima strânsă de teamă să nu fie izgonit din nou. Dar săracul, cum îl văzu, îl şi invită înăuntru, şi-l pofti, cum se pricepu el de politicos, să doarmă la el chiar pe singurul tatami pe care-l avea.

— Te rog să mă ierţi că nu-ţi pot oferi ceva mai bun. O să ne cam înghesuim, dar altfel nu se poate!

Când se treziră, în dimineaţa următoare, ţăranul îi dădu oaspetelui jumătate din orezul fiert pe care-l avea şi, în timpul micului lor dejun, atât de sărăcăcios, cerşetorul îi spuse:

— îţi mulţumesc foarte mult pentru găzduire. Dacă nu erai dumneata, rămâneam afară în frig, toată noaptea.

După ce-i povesti cum fusese alungat de vecinul cel bogat, îi spuse că el este, în realitate, trimis al zeului cel bun pentru a vedea ce inimă au oamenii, unii faţă de alţii.

— Sunt foarte impresionat de bunătatea ta şi de aceea am să te răsplătesc cu un copac, pe care am să-l plantez în faţa colibei tale. Poţi să faci din lemnul lui ce doreşti.

îndată ce spuse aceste cuvinte, cerşetorul dispăru, ca prin farmec. Ţăranul cel sărac, uluit de dispariţia neaşteptată a oaspetelui său, îşi clătină capul tare să se convingă că este treaz şi că nu visează. Când îşi dădu seama că totul e aievea, văzu cum în faţa colibei răsărea un copac şi cum, sub ochii lui, crescu şi crescu până se făcu un arbore cu trunchi gros şi sănătos. Ţăranul tăie, încântat, arborele şi făcu din lemnul lui o piuă pentru pisat orezul.

Când puse în ea orez să-l piseze, văzu că o măsură de boabe se dublează imediat. După ce-l pisă, orezul îşi dublă din nou cantitatea. Ţăranul începu să prospere, ceea ce atrase atenţia vecinilor şi, în curând, secretul prosperităţii lui se aflâ în tot satul.

Auzind de piua cea fermecată a ţăranului sărac, vecinul lui bogat veni la uşa

colibei, bătu, şi o ceru împrumut, spunând că a lui se spărsese în ziua precedentă. înţelegând că vecinii trebuie să se ajute între ei, ţăranul sărac i-o dădu bucuros. Bogatul luă piua, o duse acasă şi puse orez în ea. Spre marea lui mirare boabele de orez din piuă nu-şi dublară numărul, ca la ţăranul sărac, ci şi-l reduseră la jumătate. încercă de câteva ori, dar rezultatul fu acelaşi. De ciudă, bogatul se înfurie, puse mâna pe topor şi făcu piua ţăndări.

în ziua următoare, ţăranul sărac veni să-şi ia piua înapoi. Când află că vecinul o tăiase în bucăţi cu toporul, se întrista foarte mult, dar nu putu să-i facă nimic bogatului. Adună, totuşi, spărturile de lemn, le duse acasă şi, după ce se gândi câteva zile, făcu din ele o cutie de păstrat banii. Puse în ea cei câţiva bănuţi pe care-i câştigase din vânzarea unor cărbuni de lemn şi bănuţii se transformară, cit ai clipi din ochi, în monezi de aur. Luă monezile, merse cu ele la oraş şi le schimbă pe mulţi bănuţi din metal obişnuit. Când se întoarse acasă îi puse în cutia de păstrat bani şi, pe loc, se transformară în monezi de aur. Curând ţăranul sărac deveni foarte bogat şi atrase din nou atenţia sătenilor.

Vecinul cel bogat îl urmări şi cum află secretul îmbogăţirii lui, îl forţă să-i împrumute cutia de păstrat bani. O luă acasă şi puse în ea toţi banii pe care-i avea, aşteptând să se transforme în aur.
Dar, spre surprinderea lui, aceştia se topiră ca şi cum ar fi fost de gheaţă, nu de metal, şi se transformară în apă. Apa ieşi din cutie, ca un pârâu, şi se adună într-o baltă, sărăcind, cât ai clipi din ochi, pe ţăranul cel bogat.

De atunci se spune că râul Hako-gawa (Râul Cutie) şi lacul Hako-buchi (Lacul Cutie) din satul Yamato, poartă numele cutiei ţăranului sărac, care l-a ruinat pe vecinul lui zgârcit, lacom şi |rău la suflet, mai ales cu cei săraci.

Omul cu gâlca

poveste japoneză

Trăia odată un tăietor de lemne care avea o gâlcă mare în frunte. într-o zi de toamnă, el plecă în pădure să doboare copaci. Lucră toată ziua din greu şi, la întoarcerea spre casă, îl apucă o ploaie torenţială, însoţită de o furtună puternică. Merse un timp înfruntând vijelia şi, la un moment dat, nu mai putu să-i ţină piept. Apa îl udase până la piele şi simţea nevoia de a se adăposti sub un acoperiş.

încercă să găsească o colibă de tăietori de lemne, dar nu reuşi, între timp se lăsă întunericul, iar ploaia şi furtuna se înteţiră şi mai mult. Bietului om i se făcu frică. Disperat, căută o scorbură în trunchiul unui copac bătrân. Se ascunse repede în ea şi rămase acolo, chinuit de frig şi de foame, tară să poată adormi, deşi încercă de mai multe ori să închidă ochii. Deodată auzi, venind din depărtare, un sunet straniu, care se apropia repede. Cu cât îl auzea mai tare, cu atât se înfricoşa mai mult şi-i clănţăneau mai puternic dinţii în gură. Scoase capul din scorbură şi văzu un grup de spiriduşi cu nasurile roşii dansând şi cântând de se cutremura pământul. Veniră aproape de copacul în care se afla ascuns, aprinseră focul, încălziră sake, adică vin de orez, şi, după ce-l băură, începură să danseze kagura, adică dansul zeilor.

Ţinându-şi respiraţia, omul din scorbură privi pe dansatori cu teamă şi curiozitate. Spiriduşii cântau minunat şi dansau superb unduindu-şi mâinile cu graţie. Pe măsură ce beau sake se înfierbântau şi mai tare, se înveseleau şi mai mult şi dansau mai cu foc. La început, uimit şi zăpăcit, nu se putu opri din tremurat, dar pe măsură ce fu cuprins de ritmul plăcut al muzicii, uită de pericol şi simţi dorinţa de a părăsi scorbura şi de a dansa cu spiriduşii. De câteva ori îşi stăpâni pornirea de a ieşi din ascunzătoare, dar până la urmă nu mai putu rezista tentaţiei de a dansa. Ieşi din

scorbură şi se alătură spiriduşilor.

La început ei fură surprinşi de apariţia neaşteptată a omului, dar curând acesta îi captivă prin măiestria cu care dansa. Se înveseliră cu toţii şi-l lăudară chiar, spunându-i că nu mai văzuseră, în viaţa lor, un dansator aşa de talentat. Le plăcu aşa de mult, că-l rugară să vină să danseze şi în noaptea următoare. Unul dintre spiriduşi, mai neîncrezător decât ceilalţi le spuse:

— Cred că numai promisiunea lui că va veni şi noaptea următoare nu e suficientă. Trebuie să-i luăm ceva în gaj, dacă vrem să-l mai avem din nou la noapte printre noi.

Se uitară cu atenţie la faţa omului să vadă ce i-ar putea lua. Găsiră repede, arătând cu toţii spre gâlca din frunte. Unul dintre ei i-o smulse imediat şi, destul de straniu, aceasta ieşi tară durere şi nu lăsă niciun fel de urmă.

După un timp, se auzi în depărtare cântatul cocoşilor. Cum ajunse la urechile lor, spiriduşii dispărură fără urmă. încântat din cale-afară că scăpase de spiriduşi, dar şi de gâlcă, omul începu să coboare muntele vesel. Când ajunse acasă povesti şi soţiei întâmplarea din pădure. Fericită că soţul său nu mai avea gâlca, se duse la soţia vecinului şi-i spuse tot ceea ce i se întâmplase bărbatului în noaptea precedentă. Cum soţul vecinei avea şi el o gâlcă în frunte, acesta, invidios din cale-afară, se hotărî să scape şi el de gâlcă la fel cum scăpase vecinul său.

Când se lăsă noaptea, plecă la munte, se ascunse în aceeaşi scorbură şi aşteptă să vină spiriduşii. Aceştia apărură şi începură să danseze ca şi noaptea trecută. înfricoşat de spiriduşi, omul ezită un timp să iasă din scorbură. Până la urmă, se hotărî totuşi să li se alăture, gândindu-se că va scăpa de gâlca din frunte. Aşa că se strecură printre spiriduşi şi începu să danseze cu ei, dar cu destulă frică şi foarte stingher. La început spiriduşii îl crezură a fi omul lor, din noaptea precedentă, dar curând îşi dădură seama că nu este un bun dansator şi-i strigară dezamăgiţi şi înfuriaţi.

— Ce dansator prost eşti! Cum poţi dansa aşa de diferit faţă de noaptea trecută? Să-i dăm înapoi ce i-am luat în gaj, zise unul dintre ei, şi să-l gonim imediat.

Când i-au aruncat cu dezgust gâlca luată din fruntea vecinului său în noaptea precedentă, aceasta s-a lipit de cea pe care intrusul o avea în frunte. Şi aşa omul cel indivios şi gelos a trebuit să trăiască cu o gâlcă de două ori mai mare decât cea de până atunci.

Prinţesa lunii

poveste japoneză

Cu mulţi, mulţi ani în urmă, trăia, alături de baba lui, un bătrân tăietor de lemne. într-una din zile, bătrânul plecă în pădure şi începu să doboare cu securea bambuşi. Când se pregătea să lovească un bambus foarte înalt şi gros, observă în tulpina copacului o scorbură în care stătea ascunsă o fetiţă, înaltă de-o şchioapă din cale afară de frumoasă. Se aplecă, o scoase din scorbură cu mare grijă şi-o ţinu cu mâinile amândouă ca pe un obiect nepreţuit. O privi cu atenţie şi văzu că era atât de mică, încât nu-i veni să creadă că poate fi vie. Avea nişte ochi limpezi şi clipea într-una din gene.

Cum nu aveau copii, bătrânul luă fetiţa, o duse acasă şi i-o dădu babei. Aceasta o luă în braţe şi începu să se joace cu ea cum te joci cu o păpuşă. încântată, fetiţa le zâmbi fericită şi le vorbi ca un om mare, dar cu voce foarte slabă. Moşul şi baba o îndrăgiră şi hotărâră să fie fiica lor. îi spuseră şi fetiţei şi ea fu atât de încântată, că-i rugă s-o ridice sus ca să-i poată săruta pe obraji de bucurie.

După această întâmplare, moşul munci şi mai cu spor, câştigă bani mulţi şi începură s-o ducă mai bine, putând creşte copila în belşug.

Nu trecu mult timp şi fetiţa crescu, se făcu o fată voinică şi mult prea frumoasă. Bătrânilor le era aşa de dragă că, îndată ce-o vedeau, uitau de toate necazurile. îi dădură numele de Kaguya-hime, adică Prinţesa strălucitoare.

Vestea despre frumuseţea ei se răspândi repede în întreaga ţară. Tineri voinici şi frumoşi veniră pe rând şi-o cerură de soţie. Dar ea nu vru să vadă pe niciunul şi-i trimise pe toţi la casele lor. Cinci
dintre peţitori o vizitară însă în fiecare zi şi-i cerură mâna, cu toate că ea îi ruga de fiecare dată să plece. Toţi erau nobili de viţă veche, iar unul dintre ei era chiar prinţ imperial.

Bătrânii voiau să-i aleagă un mire dintre cei cinci peţitori şi-i spuseră aceasta lui Kaguyahime. Nevrând să-i supere, fata le zise că se va mărita cu acela care va fi în stare să-i aducă o rămurică dintr-un copac cu rădăcinile de argint, tulpina de aur şi fructele ca perlele mării (care creşte pe muntele Horai, într-o insulă de la capătul oceanului), o haină care nu ia foc niciodată, făcută din blana „şoarecelui de foc”, şi pietrele preţioase cu străluciri în cinci culori de pe fruntea dragonului Ryu.

Din dorinţa fierbinte de a câştiga mâna lui Kaguyahime, unii dintre peţitori îşi aruncară în joc poziţia şi averea pentru a găsi cele cerute de fată. Unul îşi sacrifică chiar şi viaţa. Niciunul nu reuşi însă să găsească nici copacul cu rădăcina de argint, tulpina de aur şi fructe ca perlele mării, nici blana „şoricelului de foc”, nici pietrele preţioase de pe fruntea dragonului Ryu. Şi nu e de mirare pentru că ceea ce le ceruse Kaguyahime nu există nicăieri în lume.

între timp, vestea că frumoasa Kaguyahime nu se va mărita cu niciunul dintre pretendenţi ajunse şi la urechile împăratului. Acesta vru să se însoare el însuşi cu fata de o frumuseţe neasemuită şi-i ordonă bătrânului tată să i-o aducă la curte. Faptul îl încântă tare mult pe bătrân, dar Kaguyahime nu consimţi în ruptul capului, spunând că se va omorî, dacă va fi forţată să se căsătorească cu el. Refuzul fetei îl îndârji mai tare pe împărat şi-l făcu s-o dorească şi mai mult.

într-o zi, pe când se afla la vânătoare, împăratul se opri, pe neaşteptate, la casa bătrânului, cu gândul s-o ia pe fată cu el la palat. Fata, însă dispăru ca prin farmec şi fără urmă, îndată ce se pomeni, din întâmplare, în faţa împăratului. Acesta înţelese imediat că tânăra cea frumoasă nu era o fată obişnuită. De aceea renunţă s-o mai facă împărătească şi se întoarse la palat.

Trecură trei ani şi Kaguyahime se făcu mai frumoasă. Din primăvara celui de al treilea an începu să o cuprindă o mare tristeţe, mai ales în nopţile cu lună plină. De aceea, peste frumuseţea ei se lăsă o umbră de nelinişte. Uneori i se prelingeau lacrimi pe obraz când privea luna. Şi cu cât trecea timpul, cu atât îngrij orarea ei creştea.

în cele din urmă, nemaiputând s-o vadă în această stare, bătrânul o întrebă:

— Ce te necăjeşte aşa de mult când priveşti luna, Kaguyahime?

— Păi... răspunse fata cu lacrimi în ochi, am vrut de mult să vă spun, dar n-am avut curaj. Eu am venit, cu mulţi ani în urmă, din lună. Acolo am săvârşit o greşeală şi, ca pedeapsă, am fost trimisă pentru un timp pe pământ. M-am ascuns în scorbura din bambus şi aşa m-aţi găsit voi.
Acum mi s-a iertat greşeala şi în noaptea cu lună plină, din 15 august, vor veni să mă ia din nou pe lună. Aşa că va trebui să-mi iau rămas bun de la voi şi de la toţi ceilalţi care aţi fost atât de buni cu mine de când mă aflu pe Pământ.

Uimit de cele auzite, bătrânul îi spuse:

Cum o să te las, după ce te-am găsit într-un bambus şi te-am crescut, să fii luată şi dusă pe lună?

Mâhnit, bătrânul îl înştiinţa pe împărat. Acesta hotărî pe loc să împiedice plecarea fetei în lună.
El ordonă comandantului gărzilor imperiale să apere casa bătrânului, în noaptea de

15 august, cu două mii dintre cei mai viteji samurai, adică războinici, şi cei mai buni ţintaşi.

Curtea, grădina, acoperişul casei se umplură cu soldaţi înarmaţi până-n dinţi, gata să tragă în orice s-ar fi putut mişca în văzduhul nopţii luminat de lună. în casă se pregăti o cameră în care Kaguyahime fu pusă sub pază militară severă.

Către miezul nopţii de 15 august, când în Japonia luna plină străluceşte cel mai tare, în jurul casei se făcu lumină ca ziua. Apoi, dintr-un colţ de cer, nişte fiinţe îmbrăcate în straie nemaivăzute pe pământ se lăsară jos pe un nor. Soldaţii din curte, din grădină şi de pe acoperiş încercară să arunce în ele cu suliţi şi săgeţi, dar niciuna nu reuşi să atingă ţinta. Toţi îşi pierdură curajul şi nu se mai putură mişca, aşa că cei veniţi din lună trecură în linişte prin grădină, ca printr-un câmp liber, intrară în casă, luară fata şi-o urcară într-o caleaşca zburătoare adusă din lună. în caleaşca, plângând de tristeţe şi regret că se desparte de cei pe care-i iubea, fata îşi schimbă rochia cu una adusă de pe lună şi îndată se transformă într-o fată şi mai frumoasă, dar de o frumuseţe împietrită şi rece.

Caleaşca se ridică apoi încet, încet spre cer, lăsând pe cei două mii de soldaţi imperiali încremeniţi ca nişte păpuşi şi pe moş şi baba lui plângând amar după Kaguyahime.

Prăjitura de aur

poveste japoneză

Trăia odată un tânăr samurai, adică războinic al vechilor castele feudale japoneze, căruia îi plăcea foarte mult, în afară de îndeletnicirea de a mânui sabia, să facă plimbări duminica în afara oraşului şi să viziteze locurile şi templele vechi închinate zeilor mitologiei nipone. Acest samurai nu se remarcase cu nimic deosebit printre confraţii lui de arme, de aceea poate nici nu i se ştie numele, întâmplarea lui a dăinuit însi până astăzi şi v-o povestesc eu în continuare.

într-o duminică, tânărul samurai se plimba pe drumul ce ducea spre un templu vestit, dedicat zeului Hachiman şi aflat undeva la marginea de răsărit a oraşului. Cum mergea el liniştit şi fericit de libertatea de a se bucura de locurile frumoase prin care umbla, se întâlni cu un bătrân îmbrăcat în kimono de vară. Cu cât se apropia mai mult de el, cu atât desluşea mai bine o trestie groasă şi lungă pe care moşul o ducea pe umăr şi la capătul căreia era agăţat un şarpe ce se zbătea să scape, dar nu reuşea. Când ajunse în dreptul lui, samuraiul îl întrebă:

— Unde mergi, moşule?

— La oraş îi răspunse acesta.

— Şi de ce cari acel şarpe agăţat de trestia de pe umăr. Ce ai de gând să faci cu el?

— Am eu un scop anume.

— N-ai putea să-i dai drumul. E păcat să ucizi un animal într-o zi atât de frumoasă ca asta.

— Păi! Eu nu vreau să-l ucid, dar trebuie s-o fac pentru a-mi câştiga existenţa. De aceea sper că zeul Hachiman, a cărui zi este astăzi în calendarul zeilor, îmi va ierta această faptă.

— Şi la ce foloseşti şarpele? insistă samuraiul.

— îmi trebuie grăsimea lui pentru buzdugane. Eu fac şi vând buzdugane ca să-mi agonisesc cele necesare traiului.

— Aha... Da! Acum înţeleg. Ce-ar fi, totuşi, să schimbi şarpele tău pe

kimonoul meu. Eu îţi dau kimonoul de pe mine, care costă mult mai mulţi bani decât poţi tu obţine din grăsimea lui folosind-o la buzdugane.

— Aşa este! zise bătrânul.

Se gândi câteva clipe şi primi cu bucurie târgul propus de samurai. Apoi făcură schimbul propus; bătrânul luă kimonoul, iar samuraiul, rămânând în kimonoul care ţinea loc de cămaşă, luă şarpele. Tocmai când erau pe punctul de a se despărţi, bătrânul îi atrase atenţia că prinsese şarpele, puţin mai înainte, în lacul de la marginea drumului, nu aşa de departe de locul unde se întâlniseră. îşi luară rămas bun şi o apucară pe drumurile lor.

Samuraiul se grăbi spre lac. Cum ajunse la mal, aruncă şarpele în apă, mulţumit că-l salvase de la moarte şi-şi continuă drumul liniştit.

Se depărta la oarecare distanţă de lac şi întâlni o fetiţă foarte frumoasă. Să fi avut vreo 12 ani. De cum o văzu, se miră tare că o fetiţă atât de mică şi de frumoasă rătăceşte singură prin aceste locuri. Când se apropie mai mult de ea, fetiţa veni la el şi-i spuse:

— Bună ziua! Aşteptam aici să te întâlnesc.

— Bună ziua, fetiţo! Şi pentru ce, mă rog, să mă întâlneşti!

— Să-ţi mulţumesc pentru că mi-ai salvat viaţa. Părinţii mei, de asemenea, doresc să-şi exprime recunoştinţa şi de aceea m-au trimis să te invit la noi acasă.

Samuraiul înţelese pe loc că era micul şarpe pe care-l luase de la bătrân şi-l aruncase, puţin mai înainte, în lac.

Fetiţa îl rugă să se înapoieze cu ea la lac. Ajunseră la mal şi ea ceru să închidă ochii pentru câteva clipe. Când îi deschise, se aflau ia poarta unui palat minunat. Fetiţa îl luă de mână, îl conduse
în palat şi-i arătă toate camerele încărcate cu podoabe şi pietre scumpe cum samuraiul nu mai văzuse.

Dintr-o dată le apăru în faţă un bătrân cu barbă albă şi lungă, care să tot fi avut vreo 70 de ani. Acesta îi invită, cu demnitate regească, în cea mai frumoasă sală a palatului. Aici, el mulţumi tânărului samurai pentru că-i salvase fiica de la moarte. îi spuse că o rugase de mai multe ori să nu se mai joace în lac, dar ea nu ţinuse seama de sfaturile lui, şi aşa cum ştie, fusese prinsă de un om. Era cât pe-aci s-o piardă pentru totdeauna, dacă nu se întâmpla ca el să se întâlnească cu bătrânul făurar de buzdugane. De aceea, tatăl fetei, cu întreaga familie, îl ospătară şi-l înveseliră pe samurai, după care bătrânul cu barbă lungă şi alba îi spuse:

— Eu sunt regele Dragon al tuturor vieţuitoarelor mării. Doresc să te răsplătesc pentru bunătatea ta şi să-ţi dăruiesc o bogăţie.

Spunând aceasta, el luă din cutia de bijuterii a palatului o prăjitură de aur. O rupse în două şi o jumătate i-o dădu samuraiului zicându-i:

— Dacă vei avea nevoie vreodată de bani, să rupi o fărâmă din această prăjitură fermecată.

Samuraiul luă cu mulţumire şi încântare prăjitura şi, înainte, de a pleca, ură regelui Dragon
sănătate şi bucurie. Fetiţa îi însoţi din nou până la poarta palatului şi-i spuse să închidă ochii pentru câteva clipe. Când îi deschise, se aflau din nou pe malul lacului. Fetiţa regelui Dragon îi mulţumi încă o dată şi dispăru în apă.

întors în oraş, samuraiul se gândi să folosească prăjitura. Rupse din ea o fărâmă şi, spre surprinderea lui, prăjitura crescu la loc cum fusese mai înainte. Tânărul samurai a avut, în acest fel, toată viaţa destul aur pentru a cheltui la nevoie. Şi a trăit până la adânci bătrâneţe, folosind din când în când darul regelui Dragon. Când a murit, prăjitura de aur a dispărut ca prin farmec, fără urmă, aşa că nimeni altcineva nu a mai putut s-o folosească.

Crabul şi maimuţa (Lupta dintre maimuţă şi rac)

poveste japoneză

Cu mulţi, mulţi ani în urmă, crabul şi maimuţa erau buni prieteni. într-o zi, când se plimbau împreună pe malul mării, maimuţa găsi un sâmbure de prună şi crabul un cocoloş de orez. Râvnind la ceea ce are altul, maimuţa îşi dori cocoloşul de orez al crabului. Isteaţă şi bună de gură, ea îl convinse uşor pe crab să schimbe cocoloşul de orez pe sâmburele de prună. Şi cum îl luă îl şi mâncă în grabă.

Crabul nu putu mânca sâmburele de prună, dar nici nu-l aruncă. Se gândi să-l păstreze. îl luă acasă, îl puse în pământul din grădină şi peste un timp răsări şi începu să crească un pui ele prun. Crabul îl îngriji în fiecare zi şi, cu vremea, puiul crescu şi se făcu un pom mare, plin cu prune gustoase. Privindu-le, crabului îi lăsa gura apă şi vru să mănânce câteva, dar nu se putu urca cu niciun chip în prun, deşi încercă de mai multe ori. Aşa că rugă pe prietena lui, maimuţa, să se urce şi să culeagă prune pentru el. Maimuţei îi plăceau mai mult prunele decât cocoloaşele de orez. Cum se urcă în pom, începu să mănânce fructele coapte, iar pe cele crude şi tari le aruncă crabului. Cu una din ele îl lovi în cap destul de tare. Acesta se înfurie şi rugă pe trei dintre prietenii lui – o piuă, un bondar şi o castană – să-l ajute s-o pedepsească pe maimuţă. Cei trei prieteni se ascunseră în casa crabului şi acesta invită maimuţa la un ceai verde japonez.

Când maimuţa sosi, gazda îi dădu un loc la căldură, lângă foc. Castana era ascunsă între aşchiile aprinse şi cenuşă. Ea începu să se coacă şi, deodată, plesni, se repezi din vatra aprinsă şi arse gâtul maimuţei, care se sperie, ţipă de durere şi sări în picioare, în clipa aceea, bondarul se repezi la ea şi o înţepă. Cum simţi înţepătura, maimuţa o luă la fugă afară. Piua, însă, care se afla sus, deasupra uşii, căzu cu zgomot peste ea, aproape rupându-i spinarea. Se zvârcoli de durere, tară să se mai poată ridica de la pământ. Trecură câteva clipe şi biata maimuţă înţelese că nu mai are nicio scăpare, aşa că se înclină adânc în faţa crabului şi-i zise:

— într-adevăr, am făcut o faptă rea mâncând toate prunele bune din prunul tău şi aruncându-ţi doar pe cele crude şi tari. Promit că nu voi mai face aşa ceva niciodată. Te rog să mă ierţi!

Crabul îi acceptă scuzele, o iertă şi din nou deveniră buni prieteni.

Maimuţa a primit o lecţie aspră şi, de atunci, deşteaptă cum este, n-a mai încercat niciodată să mai înşele pe cineva.

Statuile recunoscătoare

poveste japoneză

într-un sat din Japonia trăiau odată un moş şi o babă. Erau săraci lipiţi pământului şi, ca să nu moară de foame, făceau toată ziua pălării şi sandale de papură. Din când în când, moşul mergea cu ele la oraş, le vindea şi cu banii cumpăra de-ale gurii şi îmbrăcăminte.

într-o zi de iarnă grea, moşul îi zise babei:

— Peste două zile e Anul nou. Ce-aş dori să avem şi noi măcar două prăjituri de orez. Poate că şi una mai mică ar fi de ajuns. Fără prăjituri de orez nu putem sărbători Anul nou. Ce zici, draga mea, am dreptate?

— Sigur că da, îi răspunse baba. Atunci, după ce vinzi aceste pălării, de ce n-ai cumpăra nişte prăjituri de orez şi nu le-ai aduce acasă?

în dimineaţa următoare, moşul se sculă devreme, luă cele cinci pălării, pregătite de

cu seară de babă, şi plecă cu ele la oraş să le vândă. Aşteptă mult în piaţă, tară să le poată da cuiva. Pălăriile moşului nu ispitiră niciun cumpărător. între timp, începu să ningă cu fulgi mari şi din ce în ce mai deşi. Moşul se întrista tare şi, către seară, porni la drum spre casă. Cum mergea el prin omăt, văzu şase statuete mici ale zeului Jizo, protector al copiilor, înşiruite de-a lungul drumului. Toate erau acoperite cu multă zăpadă.

— Oooo... Ce păcat! îşi zise moşul. Sunt doar statuile lui Jizo şi, cu toate că sunt de piatră, trebuie să le fie tare frig cu zăpada asta pe ele. Am să fac ceva să le ajut să nu le mai fie aşa de frig. Nu se poate să trec pe lângă ele şi să le las să tremure, fără pic de milă.

După ce le curăţă de zăpadă, luă cele cinci pălării pe care ie ducea în spate şi le legă de capul statuetelor. Când ajunse la a şasea, o curăţă şi pe ea de zăpadă, dar îşi dădu seama că nu mai are pălării.

— Oooo... îşi zise el. Nu mai am nicio pălărie. Păcat, că a mai rămas doar o singură statuetă descoperită.

Deodată îi veni ideea de a-i pune pe cap propria lui pălărie. Şi-o luă de pe cap, o legă pe sub bărbia ultimei statuete şi plecă liniştit spre casă prin ninsoare.

Baba îl aştepta cu focul aprins. Cum îl văzu, îi strigă:

— Vai de mine, vai de mine, dragul meu! Trebuie să fii tare îngheţat. Vino repede mai aproape de foc. Eşti şi cu capul descoperit. Ce-ai făcut cu pălăria?

Moşul îşi scutură zăpada de pe păr şi veni lângă foc să se încălzească. îi povesti babei cum stătuse toată ziua în piaţă, fără să poată vinde pălăriile şi cum, în drum spre casă, acoperise cu toate, ca şi cu aceea de pe capul lui, statuietele lui Jizo. îi păru rău că nu adusese acasă niciun bob de orez şi nici prăjituri.

— Ah! Dragul meu. Ai făcut un lucru foarte bun acoperind cu pălăriile statuetele lui Jizo. Este mai frumos să faci un lucru bun ca acesta, decât să ai toate prăjiturile de orez din lume. Nu e nimic, o să întâmpinăm Anul nou tară prăjituri.

Se încălziră la foc până seara tirziu şi apoi se duseră la culcare. Către ziuă, când încă mai dormeau, se întâmplă ceva minunat. Din depărtare se auzi, ca prin vis, un cântec:

Pe ninsoare, prin zăpadă,
Cu capul dezgolit
Bunul bătrân acoperă
Cu pălăriile lui
Statuetele zeului Jizo.
Noi îi răsplătim
Bunătatea bătrânului
Aducându-i prăjituri
De Anul nou!

Vocile se auziră tot mai aproape de casa moşului şi a babei, care încă mai dormeau. Ca în vis auziră paşi pe zăpadă şi un zgomot mare ca atunci când ceva greu ar fi fost pus jos, chiar în faţa casei lor.

Bătrânii fură sculaţi din somn de acest zgomot. Săriră de sub pături şi se duseră afară să vadă ce s-a întâmplat. Deschiseră uşa şi văzură ceva la care nu se aşteptau. Cineva aşternuse un tatami curat în faţa uşii casei lor şi pusese pe el o prăjitură mare de orez şi zahăr, cum baba şi moşul nu văzuseră niciodată în viaţa lor.

— Cine oare ne-a adus această prăjitură aşa de mare? se întrebară ei nedumeriţi.

Priviră înjur şi văzură urme de zăpadă ce duceau departe de casa lor. începu să se

lase uşor lumina zorilor şi aşa putură să vadă, în depărtare, cele şase statuete ale lui Jizo, mergând prin zăpadă şi purtând pe cap pălăriile pe care li le dăduse moşul în ajun. Privindu-le cum se îndepărtau, moşul zise:

— Aşadar, statuile lui Jizo ne-au adus această prăjitură mare de orez şi zahăr.

— Ai fost bun cu ele şi de aceea ne-au adus-o ca sa ne mulţumească, spuse baba.

Bătrânii luară prăjitura, o duseră în casă şi petrecură cel mai frumos revelion din viaţa lor.

Vrăjitorul din Yamato

poveste japoneză

Cu mulţi, mulţi ani în urmă, călătorea pe un drum din provincia Yamato o caravană de cai. Alături de cai, stăpânii lor se grăbeau să ajungă cât mai repede la Kyoto, pe atunci capitala Japoniei, pentru a vinde pepenii verzi din desagii mari de pe spinările cailor.

Soarele dogorea cu putere şi era o zăpuşală neobişnuită. Când caravana se apropie de Kyoto, unul dintre stăpânii cailor propuse celorlalţi să facă un scurt popas pentru a se odihni. Toţi fură de acord, adăpostiră animalele sub câţiva copaci umbroşi şi dădură jos desagii, ca să se poată odihni şi caii în voie.

— E prea cald şi tare mi-e sete! Ce-ar fi să mâncăm un pepene şi să ne potolim setea? zise cel mai gras dintre ei.

Cum şi celorlalţi le era foarte sete, căzură repede de acord. Luară un pepene, îl tăiară felii şi începură să mănânce cu poftă. Pe când îşi potoleau ei setea, se apropie un bătrân, apărut ca din senin. Purta kimono de vară, sandale de papură şi ţinea în mână un ciot de lemn. Stătu liniştit lângă ei şi-i privi pofticios cum mâncau pepene. După un timp nu se mai putu stăpâni şi le ceru o felie.

— Ne pare foarte rău, bătrâne, zise unul dintre oamenii cu caii. Deşi cărăm aşa de mulţi pepeni, nu avem nici măcar o felie s-o dăm de pomană.

Auzind aceasta bătrânul se supără şi le spuse:

— Este foarte rău să ţineţi un bătrân însetat sub soarele acesta arzător. Dacă nu-mi puteţi da nici măcar o felie, atunci am să cresc îndată mulţi pepeni verzi, chiar aici, lângă voi, şi apoi am să-i mănânc.

— Să creşti mulţi pepeni aici, lângă noi şi chiar acum? Ha, ha, ha... Interesant, foarte interesant, spuse în batjocură unul dintre oameni şi râseră veseli cu toţii de bătrân.

Acesta se ambiţiona şi se puse îndată pe treabă. Zgârie cu ciotul de lemn din mână pământul, ca şi când l-ar fi arat cu plugul.

— Ce face? întrebă unul din oameni.

— Zgârie şi întoarce pământul ca atunci când îl pregăteşti să pui seminţe în el, zise altul.

— Trebuie să fi înnebunit, adăugă vecinul lui.

Curând, bătrânul termină de săpat. Luă seminţe de pepeni, aruncate peste tot de oamenii cu caii şi le puse în pământ. După câteva secunde apărură din ţărână mici frunze verzi de pepeni.

— Ce straniu! exclamară stăpânii cailor, privind uimiţi. Micuţele frunze crescură sub ochii lor şi, repede, pământul se acoperi de vrejuri de pepeni verzi. Acestea înfloriră, legară şi făcură nişte pepeni mari şi frumoşi. Bieţii oameni, orbiţi de acest spectacol neobişnuit şi impresionaţi de ceea ce făcea bătrânul, se gândiră că

s-ar putea ca el să fie un zeu şi îngenunchează cu faţa la pământ înaintea lui. Bătrânul luă un pepene, îl sparse şi începu să mănânce cu poftă zicând:

— Pentru că nu mi-aţi dat nicio felie, iată că i-am crescut şi acum îi mănânc. Sunt mulţi şi n-o să pot să-i mănânc pe toţi, aşa că mâncaţi şi voi.

Bătrânul culese pepeni şi-i dădu acestor oameni încă buimăciţi. Erau însă aşa de mulţi că nu-i putură mânca. De aceea, bătrânul invită şi pe trecători la ospăţul lor. Era foarte cald, aşa că fiecare fu încântat şi mulţumit să mănânce pepeni şi să-şi potolească setea. După un timp reuşiră să mănânce toţi pepenii.

— Acum e timpul să plec! zise bătrânul. O luă pe drum la vale şi dispăru fără urmă.

— Să plecăm şi noi, zise unul dintre stăpânii de cai.

Se ridicară cu toţii să se pregătească pentru a continua călătoria. Primul care ajunse la cai strigă:

— Nu mai e niciun pepene în desagi.

Veniră în fugă şi ceilalţi şi, într-adevăr, nu mai găsiră niciun pepene.

— Au dispărut toţi! zise unul.

— Ciudat! adăugă al doilea.

— I-o fi furat cineva, fără ca noi să fi observat, spuse un al treilea.

— Cum să fie posibilă una ca asta, chiar în plină zi şi sub ochii noştri?

Lăsară tânguirile şi începură să caute pepenii peste tot. în zadar. Dispăruseră fără urmă. îşi încrucişară braţele la piept şi se gândiră unde ar fi putut să fie.

— Cred, zise unul, că bătrânul i-a scos din desagi. Cum putea el să crească pepeni, aşa, pe loc. Ne-a orbit pe toţi şi noi l-am crezut ca nişte proşti.

— Nu ne-am gândit nicio clipă, spuse altul, că noi şi toţi ceilalţi trecători am mâncat pepeni din desagii noştri. Bătrânul trebuie, aşadar, să fi fost un vrăjitor.

— Da, desigur că a fost un vrăjitor. Mă întreb unde a şi dispărut, zise alt om. Acum degeaba mergem la piaţă fără pepeni, aşa că mai bine să ne întoarcem acasă. La ce bun să vedem pe alţii cum îşi vând pepenii.

Şi cu toţii se întoarseră acasă, păcăliţi de vrăjitor, pentru că n-au fost buni cu el şi nu i-au dat o felie de pepene să-şi potolească setea.

Paiul norocos

poveste japoneză

Trăia odată, într-un sat din Japonia, un tânăr pe care-l chema Sobei.

într-o zi, pe când se întorcea acasă de la munca câmpului, se împiedică de o piatră şi căzu aşa de tare că se rostogoli de mai multe ori pe pământ. Când se opri din rostogolire, se pomeni cu un pai în mână. îl prinsese când încercase să se ţină de ceva.

— Ia te uită, spuse el, un pai e un lucru fără valoare, dar se pare că a trebuit să-l culeg în timpul căderii, aşa că n-am să-l arunc.

Merse mai departe cu paiul în mână. O libelulă veni în zbor spre el şi începu să i se învârte în jurul capului.

— Ce pacoste, spuse el. O s-o fac să înţeleagă că nu trebuie, să mă mai sâcâie.

Aşa că prinse libelula şi-i legă coada de pai. Merse cât merse, ţinând libelula în pai, şi întâlni o femeie cu un băieţel după ea. Când micuţul văzu libelula îi plăcu aşa de mult că începu să se roage de mama lui:

— Mamă, te rog ia-mi această libelulă. Te rog. Te rog mult de tot.

Mama nu ştia ce să facă şi cum să-i ceară libelula lui Sobei. Văzând încurcătura ei, tânărul se duse singur la băiat şi-i întinse paiul cu libelula.

— Poftim, băieţelule, îţi dăruiesc libelula, îi spuse el.

— Mulţumesc, nene, zise băieţelul, după care luă libelula şi plecă să se joace cu ea.

Pentru a-şi arăta recunoştinţa, mama băieţelului căută în coşul de pe mână, scoase trei portocale şi i le dădu tânărului.

Sobei mulţumi şi îşi continuă drumul. Nu merse mult şi se întâlni cu un vânzător ambulant de pânză, care aproape leşinase de sete. Nu era apă nicăieri prin apropiere. Lui Sobei i se făcu milă de vânzător şi-i dădu toate portocalele. Aşa că acesta le bău sucul şi-şi potoli setea.

Vânzătorul, foarte recunoscător, îi dădu în schimb trei bucăţi de pânză. Sobei porni din nou la drum, cu pânza pe umăr. Merse ce merse şi întâlni o prinţesă într-o caleaşca minunată, păzită de însoţitori. Prinţesa se uită din caleaşca la Sobei, îi văzu pânzele de pe umăr şi-i zise:

— Ooo... Ce pânze frumoase ai! Te rog, dă-mi-le mie!

— Cu plăcere, zise Sobei, şi-i dădu pânzele prinţesei. Drept mulţumire aceasta îi dădu o mare sumă de bani. Sobei luă banii, se întoarse în satul lui şi cumpără cu ei mult pământ. împărţi pământul între oamenii satului, în aşa fel ca fiecare să aibă bucata lui. Munciră cu toţii din greu şi cu hărnicie până ce satul lor deveni foarte prosper. Construiră multe hambare şi magazii pentru a păstra în ele recoltele tot mai bogate. Oamenii satului se minunau amintindu-şi că toată această bunăstare vine de la micuţul pai pe care se întâmplase ca tânărul lor consătean să-l prindă când căzuse şi se rostogolise pe pământ.

Sobei deveni omul cel mai de seamă din sat. Toţi îl respectară foarte mult şi cât timp trăi îi ziseră Pai Norocos.

Cărbunarul Chokici

poveste japoneză

Trăia cândva, cu mulţi, mulţi ani în urmă, în cătunul Sawayama, dintr-o vale adâncă din munţii Norikura, un om pe care-l chema Chokici. El îşi agonisea cele necesare traiului vânzând mangal, un cărbune pe care-l făcea singur din copacii pădurilor aflate în împrejurimi. Cătunul era aşa de departe şi de bine ascuns în munţi, încât foarte puţini oameni ştiau de el.

într-o noapte, când Chokici se afla singur acasă, îi apăru în faţă un bătrân pe jumătate furnică, şi- i zise:

— Mergi în orăşelul Takayama, capitala acestui ţinut, şi caută podul Misokai. Aşteaptă pe el până ai să auzi ceva foarte interesant pentru tine.

După ce-i spuse toate astea, bătrânul dispăru ca prin farmec. Surprins de figura bătrânului şi de tot ceea ce-i spusese, Chokici se trezi din somn. îşi dădu seama că visase. Se ridică în capul oaselor şi stătu aşa mai mult timp, fără să-şi poată scoate din cap povestea cu bătrânul-fumică. Se gândi ce se gândi şi, până la urmă, se hotărî să plece la Takayama.

în dimineaţa următoare, cu mult înainte de revărsatul zorilor, Chokici luă un coş mare de cărbune în spate şi o porni la drum. Trecu peste munţi şi, când soarele se afla la câteva staturi de om deasupra orizontului, intră în orăşelul Takayama. Pe străzi vându cui ceru mangal, întrebă pe fiecare unde poate găsi podul Misokai şi, din om în om, ajunse la el. Era un pod vechi, construit din plute de buşteni puse cap

la cap şi sprijinite de piloni. Arăta aşa de şubred, încât putea fi distrus de primul curent mai mare de apă. Puţini oameni îl mai treceau şi o făceau doar din când în când numai cei care voiau să cumpere miso – un fel de pastă de orez – de la prăvălia de pe celălalt mal al râului.

Chokici se aşeză pe pod, rămase acolo liniştit până seara, dar nu auzi nimic interesant pentru el, cum îi spusese în vis batrânul-furnică. în ziua următoare veni din nou pe pod şi rămase toată ziua, dar tot degeaba, căci nu auzi nimic deosebit. Stătu şi în ziua a treia şi în a patra, fără să se întâmple nimic. Chokici era un om simplu dar hotărât în ceea ce face, aşa că yeni şi în ziua a cincea şi aşteptă cu răbdare pe pod.

Pe malul celălalt al râului, la picioarele podului, se afla, cum spuneam, o prăvălie de pastă şi cremă de orez şi soia. Proprietarul prăvăliei îl văzuse pe Chokici din prima zi şi se mirase tare mult că acesta stă degeaba zile întregi pe pod. De aceea veni la el şi îl întrebă:

— Nu ştiu de unde vii, dar aş vrea să te întreb: de ce stai în fiecare zi pe pod? Te urmăresc din grădina mea de cinci zile şi, sincer să fiu, nu înţeleg ce faci aici de atâta timp!

— Păi, dacă vrei să ştii am să-ţi spun adevărul.

Şi Chokici îi explică visul pe care-l avusese. Când auzi, stăpânul prăvăliei izbucni în hohote de râs şi-i spuse:

— Ce om curios eşti! Nu crede în vise prosteşti. Să fiu sincer cu dumneata, eu însumi am visat noaptea trecută cum un bătrân a venit la mine şi mi-a spus că există un om, pe nume Chokici, care trăieşte în cătunul Sawayama, în munţii Norikura.

Cum îşi auzi numele rostit de proprietarul prăvăliei, Chokici fu surprins, dar nu se dădu în vileag. Continuă, în schimb, să-l asculte cu aerul că nu ştie nimic, dar că-l interesează visul lui.

— Chiar aşa? îi zise el.

— Da, îi răspunse proprietarul prăvăliei. Şi bătrânul, continuă el, îmi zise în vis: sapă la rădăcina pinului de lângă casa lui Chokici, din cătunul Sawayama, şi ai să găseşti o comoară. Eu nu ştiu însă unde este această aşezare cu numele de Sawayama şi, chiar dacă aş şti, n-aş da crezare unui vis aşa de stupid. Te-aş sfătui, aşadar, prietene, să pleci îndată acasă şi să nu-ţi mai pierzi vremea degeaba pe acest pod.

încântat de cele auzite, Chokici gândi că acesta trebuie să fie lucrul important pentru el, pe care era hărăzit să-l audă pe pod. îi mulţumi proprietarului prăvăliei pentru sfatul pe care i-l dăduse, îşi luă rămas bun şi o pomi în goană spre casă.

Cum ajunse, începu să sape la rădăcina pinului de lingă casă şi mare-i fu mirarea când găsi, îngropată de cine ştie cine şi cine ştie când, comoara de care-i vorbise proprietarul prăvăliei. Era o mare cantitate de aur, argint şi de bijuterii scumpe. Chokici deveni peste noapte bogat şi trăi după aceea o viaţă îmbelşugată. Nu de puţine ori se gândi că toată bogăţia îi venea de la răbdarea cu care a stat zile în şir pe pod, aşteptând.

Iepuraşul şi luna

poveste japoneză

Bătrâna lună lumina odată cu razele ei aurii o pădure mare de pe pământ. Omul de pe lună, pe care-l puteţi vedea când este plină, observă cum un iepure, o maimuţă şi o vulpe trăiau împreună în pădure ca nişte prieteni foarte buni. Se uită la ei şi se distra

văzându-i cum se jucau pe o pajişte minunată.

— Aş vrea să ştiu care dintre ei e cel mai bun. Ia să merg: pe pământ şi să văd, îşi zise omul de pe lună.

în clipa următoare coborî pe pământ, se transformă în cerşetor şi se duse în pajiştea celor trei animale.

— Vă rog ajutaţi-mă cu ceva de mâncare, sunt foarte flămând! le zise el.

— Ooo... sărmanul cerşetor! spuseră animalele şi plecară repede cu toate, să caute ceva de mâncare pentru el.

Maimuţa se căţăra prin pomi, culese şi aduse o mulţime de fructe. Vulpea se duse la baltă şi prinse un peşte mare. Iepuraşul nu avu noroc. Alergă toata ziua şi nu reuşi să găsească nimic.

— Aoleu!... Vai de mine, vai de mine! Ce mă fac? se tânguia într-una iepuraşul, pe când se întorcea în pajişte, unde aştepta bătrânul.

Când ajunse, îi veni o idee. Le spuse celorlalţi prieteni ai lui:

— Te rog, maimuţico, să aduci nişte lemne uscate, iar pe? tine vulpe să faci focul cu ele. Acestea făcură întocmai cum le ceruse prietenul lor. Când focul ardea cu putere, iepuraşul îi spuse bătrânului cerşetor:

— Eu n-am nimic să-ţi dau. Am alergat degeaba prin pădure şi n-am avut noroc să găsesc ceva pentru tine. Dar măi voi băga singur în acest foc şi, când voi fi fript bine, poţi să măt mănânci.

Iepuraşul era gata să sară în foc şi să se frigă singur. în clipa aceea, bătrânul cerşetor se preschimbă în omul de pe lună şi-i zise:

— Eşti foarte bun şi drăguţ, iepuraşule. Nu trebuie însă să-ţi faci rău ţie însuţi. Pentru că eşti, într-adevăr, cel mai bun dintre toţi, te voi lua în lună să trăieşti lângă mine.

Astfel, bătrânul luă pe iepuraş în braţe şi urcă cu el în lună.

Priviţi luna cu atenţie, când este plină şi străluceşte luminoasă! în ea veţi putea vedea pe iepuraş, stând acolo unde l-a dus omul de pe lună cu mulţi, mulţi ani în urmă.

Pânza măiastră de cocor

A fost odată, într-o biată colibă, la margine de sat, o bătrână cu fiul ei, Musai. Atâta sprijin avea şi ea, pe Musai, care trudea de la soare-răsare până la soare-apune, pe ogorul său. Toată ziulica bălăcea prin noroi, punând orez în pământul acoperit cu apă multă, aşa cum îi trebuie orezului să încolţească.

Şi cum lucra el aşa în lanul mlăştinos, deodată căzu din văzduh un cocor în apropierea sa.

Musai era deprins cu cocorii, fiindcă în împărăţia Mikadoului, asemenea păsări înalte în picioare se plimbă nestingherite în brazdele arate. Cine ar cuteza să facă rău acestei fiinţe cu pene albe, pe care toţi o numesc „Preacinstitul domn cocor”?

De aceea, acestei păsări îi place tovărăşia omului. Şi păşeşte cu atâta delicateţe şi graţie prin apă, încât se şi zice de o gingaşe fetiţă, blândă în purtare, că este asemenea „pasării ce se ridică din apă fără să o turbure”

Când zări pasărea căzută, Musai grăbi cât putu de repede prin glodul ţarinei. Zvârli cazmaua jos şi privind în iarbă, văzu o săgeată înfiptă în spinarea cocorului; picuri roşii de sânge pătau penele albe ca zăpada.

Cocorul nu se sperie de loc de el. Dimpotrivă, plecă gâtul în jos, ca şi când s-ar fi supus de mai înainte la orice avea de gând să facă tânărul ţăran.

Binişor şi cu grijă, Musai scoase săgeata şi ajută păsării să se ridice, dând în lături

buruienile ca să aibă loc să-şi desfăşoare aripile. De câteva ori se zbătu cocorul, încercând să zboare; apoi întinse bine aripile şi porni fâlfâind de la pământ, rotindu-se în jurul făcătorului său de bine, ca pentru a-i mulţumi; după care o luă drept spre munte, fără să se mai întoarcă.

Musai privi pasărea cum se face tot mai mică, până dispăru în azurul cerului; pe urmă se întoarse la muncă, gândindu-se la vremea când se vor coace spicele de orez. Mai trebuia să trudească multe zile până să culeagă rodul muncii, hrana sa şi a bătrânei, că alta n-avea.

Singura sa mulţumire era seara când, obosit de ceasuri lungi de muncă în lanul cufundat în noroi, putea să facă acasă o baie fierbinte. De asta avea întotdeauna grijă mamă-sa, şi de baie şi de chimonoul proaspăt călcat, cu care-primenea.

După cină, Musai petrecea seara cu vecinii.

Şi aşa la fel, fiecare zi se adăuga celeilalte, una după alta, până în apropierea toamnei.

într-o seară, când se întorcea acasă până a nu scăpata soarele de tot – ce să vadă? Lângă mamă- sa sta o fată foarte frumoasă care îi ură bun sosit, cu o graţie de domniţă.

Bietul băiat era ca vai de el, după o zi grea de muncă, desculţ, plin de noroi, cu legătura la cap în loc de pălărie, cum obişnuiesc japonezii la treabă. De aceea nici nu se gândi să-i răspundă, ci, sco- ţându-şi legătura de pe frunte şi răsuflând adânc, se înclină în faţa mamă-şi şi o întrebă:

— Cine este preacinstita domnişoară şi cum de a ajuns în amărâta noastră colibă?

— Uite, răspunse mamă-sa, acuma te-ai făcut bărbat în toată firea, dar nu ai şi tu o nevastă. Toată lumea ştie că eşti un băiat harnic, cuviincios, cuminte şi ascultător mamei tale. Aşa că nobila domnişoară ţi-ar fi cu dragă inimă soţie. Eu, fără învoirea ta, nu-i pot da un răspuns. Tu ce zici?

Tânărul ţăran gândi adânc:

— Gingaşă făptură şi poate de nobilă viţă. Dar dacă m-aş învoi, cum o să poată ea să îndure sărăcia cu care suntem noi deprinşi? O să fie ea răbdătoare când o să suferim de foame? Sau va zăbovi aci numai o clipă şi va pleca apoi, lăsând durere şi întristare în urmă-i?

De aceea nu dete niciun răspuns.

Dar cum zilele fugeau şi el vedea cât de bună e fata cu mama sa, totdeauna cu bunăvoinţă şi răbdare şi uitându-se pe sine, temerile i se spulberară ca norii în vânt. Şi aşa, se căsătoriră, tânărul şi cu gingaşa fată.

Toamna târziu însă, la vremea când spicele ar fi trebuit să fie pline de bob, nu putură scoate nimic din paiele seci. Atâta trudă irosită în zadar. Şi biruri grele de plătit, şi-n casă, merinde de fel, şi foametea pândindu-i rânjind. Către iarnă se găsiră cu toţii în cea mai grozavă lipsă.

Atunci soţia îşi arătă puterea sufletului ei, îmbărbătându-şi tovarăşul:

— Nu fi îngrijat. Eu ştiu să ţes pânză, cum nu s-a mai văzut pe aici. Trebuie numai sa-mi faci o cămăruţă doar pentru mine, căci, pentru ca să o pot ţese, e nevoie să fiu singură şi-n tăcere netulburată.

Bătrâna se învoi, dar pe Musai îl trăgea inima doar pe jumătate. Totuşi se puse cu sârg la lucru. Cu stâlpi, stinghioare, stuh şi rogojini pe jos, cu pereţi drepţi, întăriţi cu lut, şi cu ferestre din hârtie, zăbrelite, aşa cum se fac în Japonia, el dură cămăruţa.

Acolo, singurică, zi de zi, departe de toţi, blânda nevastă migălea nevăzută.

Mama şi soţul aşteptară cu răbdare, până când, după o săptămână, femeia fu iarăşi printre ei. în mâini purta o trâmbă de albă pânză strălucitoare, tot atât de netedă şi curată ca zăpada abia căzută. Ici-colo, câte o varga purpurie în ţesătură, făcea să

pară şi mai albă, neatinsa albeaţă a pânzei, pe care se îmbinau roşul ca sân-gele şi albul ca zăpada.

— Cum o să-i zicem? întrebă soţul înmărmurit.

— Nu are nume, nici asemănare pe lume nu are, zise minunata ţesătoare.

— Dar trebuie să aibă un nume. Mă gândesc să o duc Marelui stăpân Daimyo; şi el n-o s-o primească, dacă nu ştie ce nume are.

— Atunci, zise nevasta, o să-i zicem „Haina albă a cocorului”.

Musai o duse în grabă stăpânului la castel, care, când o văzu atât de minunată, o trimise în dar împărătesei la Kyoto. Acolo, la palat, cu toţii rămaseră încremeniţi, iar împărăteasa porunci ca ţăranul să fie bine răsplătit.

Purtând o mie de arginţi în sacul său, tânărul ţăran zorea către casă pentru a vărsa banii lucitori la picioarele mamei sale, mulţumind nevestei care-i adusese avuţie. Făcură praznic, şi săptămâni îndelungate ei trăiră în tihnă din banii agonisiţi pe pânza măiastră.

într-un târziu însă, se văzură din nou în pragul nevoii. Atunci Musai îşi întrebă nevasta dacă nu s-ar învoi să mai ţească o dată o minunată „Haină albă a cocorului”. Ea primi bucuroasă, vestindu-i iarăşi că trebuie să o lase singură şi să nu caute s-o vadă, până nu va ieşi ea din cămăruţă cu pânza.

însă, blestemata curiozitate îl rodea pe Musai. Ca un hoţ, el se furişă la fereastra zăbrelită şi punând limba pe un ochi de hârtie îl umezi ca să nu facă zgomot şi băgă degetul făcând o gaură, de care îşi lipi ochiul, să se uite înăuntru.

Dar, ce minune îi fu dat să vadă? La războiul de ţesut nu era nicio femeie, ci numai un cocor alb, cocorul pe care-l văzuse el în lanul de orez şi din a cărui spinare scosese săgeata vânătorului!

Aplecată pe vârtelniţa de tors, pasărea îşi smulgea puful mărunt de pe pieptul ei, îl răsucea şi-l depăna făcând din el firul cel mai subţire ce a fost văzut vreodată de oameni.

Din când în când, storcea din inima ei picuri roşii de sânge, cu care vopsea vărgile, şi aşa mergea ţesutul veşmântului, care era mai pe sfârşite.

Musai, încremenit, privi fără să se mişte, când, deodată, chemându-l mamă-sa, el strigă fără voie, răspunzându-i:

— Da, viu numaidecât!

Atunci cocorul tresări speriat şi văzu gaura din fereastra de hârtie. Zvârlind jos pânza năvădită, scoase un strigăt ascuţit şi porni mânios către uşă, luându-şi zborul afară, spre cer.

Ca o pată albă pe colinele albastre, se mai văzu o clipă şi apoi pieri în văzduh.

Mult timp Musai rămase cu privirea pe cer, aşteptând în zadar întoarcerea pasării.

De-acu', fiul şi mama din nou se văzură faţă-n faţă cu sărăcia şi singurătatea, iar flăcăul se apucă iarăşi să se bălăcească, desculţ, în lanul de orez.

Şi în fiecare primăvară, pe vremea când găsise pasărea căzută în ogorul său, Musai privea stăruitor cerul, doar-doar s-o ivi cumva cocorul său drag.

Cin-Cin Kobakama

A fost odată, demult, o fetiţă mică, tare frumoasă, blândă şi veselă. O chema Haruko san, adică „onorabila domnişoară Primăvară”.

Se juca şi ea cum se joacă copiii, dar plăcerea ei cea mai mare era să se gătească, să se privească îndelung în oglinda de argint şi să stea. Ceasuri întregi putea să rămână

fără să facă nimic. Acesta era singurul ei cusur. Părinţii ei erau bogaţi şi aveau o mulţime de servitori. Şi servitorii aceştia o iubeau mult şi îi făceau toate serviciile, ba chiar şi ceea ce ar fi trebuit să-şi facă ea singură.

Dacă s-ar fi născut într-o casă de oameni săraci, ar fi fost nevoită să muncească şi astfel s-ar fi vindecat de lenevie. Dar aşa, cum nu era silită să facă nimic, pentru că toată lumea o răsfăţa şi căuta să-i facă pe plac, nu e de mirare că se făcuse atât de leneşă.

Când a crescut mai mare, s-a făcut o o mândreţe de fată, dar tot aşa a rămas; o îmbrăcau şi o dezbrăcau întotdeauna servitoarele. Iar când o găteau cu kimonouri scumpe şi îi pieptănau părul, era aşa de frumoasă, încât nimeni nu s-ar fi gândit la năravul ei.

Când i-a venit vremea, părinţii au măritat-o cu un războinic viteaz. De aci înainte, Haruko san locui cu el într-o casă unde erau puţini servitori, pentru că unui războinic îi place o viaţă mai aspră, unde fiecare să se servească singur, socotind că luxul şi bogăţia moleşeşte, iar un soldat are nevoie de bărbăţie, nu de moleşire.

Din cauza asta, Haruko san fu tare necăjită că e silită să se îmbrace şi să se gătească singură, ca să placă bărbatului ei; ba mai trebui să aibă grijă şi de curăţenie, pe care să o facă chiar ea.

Noroc că bărbatul fiind războinic, era mereu dus cu oastea, lipsind mult de acasă, aşa că ea nu se prea pierdea cu firea făcând curăţenie. Mare parte din timp şi-o petrecea trândăvind.

într-o noapte, pe când bărbatul ei plecase la război, se pomeni deşteptată din somn de un zgomot ciudat. întâi crezu că e o părere şi căută să adoarmă la loc. Dar curând zgomotul se repetă. Atunci îndrăzni să ridice încet capul de pe pernă şi rămase deodată înmărmurită.

La lumina lampionului mare de hârtie văzu ceva nemaipomenit: sute de oameni mici, mici de tot, numai cât un deget de mici, îmbrăcaţi tocmai ca războinicii japonezi, dansau împrejurul pernei ei, se uitau la ea, râdeau şi cântau mereu aşa:

Cin-cin Kobakama;
Yomo fuke sooro,
Oţiţumare, hime ghimi,
Ya ton ton!

Care pe româneşte înseamnă aşa:

Noi suntem Cin Cin Kobakama;
E târziu ceasul, Dormi, onorabilă şi nobilă scumpă
Ya ton ton!

Biata Haruko san se frecă la ochi, scutură puternic capul şi nu-şi crezu ochilor: E vis? E numai o părere?

Omuleţii vorbeau foarte politicos, e adevărat, dar o chinuiau cu purtarea lor, mai cu seamă că se şi strâmbau la ea. Femeia încercă să-i gonească, să-i prindă, să-i dea afară, dar de unde! Omuleţii îi scăpau printre degete, fugeau, râdeau de ea şi cântau mereu.

Atunci îşi zise că oamenii ăştia mici cât un deget sunt duhuri din cealaltă lume, şi se sperie aşa de rău, încât nici nu putu să ţipe măcar. Iar ei dansară mereu, până dimineaţa, când dispărură deodată, goniţi parcă de lumina albă a zorilor.

A doua zi îi fu ruşine să povestească cuiva cele ce i se întâmplaseră, că doar era nevastă de războinic şi nu se cade să-i fie frică unei asemenea şotii. Cum era să spună că toată noaptea n-a putut dormi de spaimă şi că fusese îngrozită de nişte fantome?

Iară omuleţii aceia veniră şi-n noaptea următoare, ş-apoi iarăşi în fiecare noapte şi întotdeauna la aceeaşi oră, la „ora boului”, cum zic japonezii, adică aproape de ora două după miezul nopţii, având grijă să piară ca nălucile înaintea primelor raze ale

soarelui.

De atâta spaimă şi nesomn, Haruko san se îmbolnăvi. în grabă fură chemaţi doctori renumiţi, dar niciunul nu-i putu ghici boala. Niciun mădular nu îi era bolnav şi totuşi slăbea văzând cu ochii.

Vestea rea ajunse la urechile bărbatului ei, care fu foarte îngrijat când se-ntoarse acasă.

La început, Haruko san nu-i spuse nimic, de frică să nu râdă de ea; dar el o luă cu binişorul, o mângâie aşa de frumos, încât la urmă îi mărturisi totul, încercând să glumească aşa, ca să nu-l îngrijoreze prea mult pe bărbat.

El însă nu râse de loc, ci privind-o foarte serios, o întrebă:

— Pe la ce ceas vin ei? Iar ea îi răspunse:

— întotdeauna pe la ora boului.

— Şi când pleacă?

— O dată cu răsăritul soarelui. Abia de atunci îndrăzneam să pun şi eu capul pe pernă, să mă odihnesc.

— Bine, îi spuse el; la noapte o să-i aştept să-i văd şi eu; nu-ţi fie frică.

Noaptea se ascunse după un paravan, aşteptă şi văzu şi el cum pe la ora boului, din podea, începură să iasă o mulţime de omuleţi, mici, mici de tot, care dansau şi cântau:

Cin-cin Kobakama;
Yomo fuke sooro
Oşitţumare, hime ghimi;
Ya ton ton!

Păreau aşa de caraghioşi şi dansau atât de ciudat, încât viteazul abia se putu ţine de râs.

Când zări însă faţa nevesti-şi schimbată de groază, i se făcu milă de ea; îşi aduse aminte că fantomelor japoneze le e frică de sabie, o scoase din teacă şi începu s-o învârtească pe deasupra omuleţilor mici. Şi atunci, ce să vezi? Deodată se transformară cu toţi în scobitori!

Că nevastă-sa, cum era de leneşă, după ce se servea de o scobitoare în loc s-o ducă afară la gunoi, o arunca pe jos. De aceea, zeiţa care în Japonia îngrijeşte de curăţenia odăilor s-a supărat şi s-a apucat s-o necăjească în somn trimiţându-i scobitori pe care le vrăjise în fantome, cu gândul să o vindece de lenevie.

Bărbatu-său a certat-o; şi era biata femeie aşa de ruşinată, încât nu ştia ce să facă. L-a rugat să o ierte şi i-a făgăduit că de aici înainte se va schimba şi se va face vrednică, şi, ca să i-o dovedească, se şi apucă chiar ea să strângă scobitorile să le dea afară.

— Stai, zise bărbatul ei; ce vrei să faci cu ele?

— Voiam să le arunc la gunoi, îi răspunse ea nedumerită.

— Nu aşa; bagă-le pe toate în foc şi ai grijă să nu rămână niciuna nearsă.

Haruko san aşa făcu. Iar după asta, omuleţii cei mici n-au mai venit niciodată să-i tulbure somnul.

Vrabia cu limba tăiată

A fost cândva, de nu se mai ştie când, a fost odată un moşneag şi moşneagul avea o babă grozav de cicălitoare. Copii n-aveau; de aceea moşul ar fi vrut sa înfieze pe cineva, dar baba nu vroia în ruptul capului.

în locul unui copil moşul creştea o vrabie micuţă pe care o hrănea şi o îngrijea ca pe ochii din cap.

Baba, cât era ziua de mare, trebuia să certe pe cineva; când pe moş, când pe vrăbiuţă, de nu mai putea trăi nimeni de gura ei.

într-o zi moşneagul era plecat la câmp să lucreze orezul, iar baba tocmai spăla şi făcuse puţină scrobeală într-o strachină roşie de lemn.

Pe când sta întoarsă spre albia de spălat, vrabia sări pe marginea străchinei şi ciuguli din scrobeală. Dar baba o zări şi repezindu-se cu o foarfecă, îi tăie vârful limbii, aruncând-o în aer şi zicându-i:

— Na! Acum s-a isprăvit cu tine!

Sărmana păsărică, sângerând toată, îşi luă zborul în înaltul cerului.

Când se întoarse bătrânul acasă şi nu găsi pasărea, bănui ceva şi făcu mare tărăboi. Baba fu silită să spună tot, aşa cum se întâmplase.

Atunci moşneagul, mâhnit, plânse amar şi plecă în toate părţile strigându-şi odorul, dar în zadar, în cele din urmă îl socoti pierdut.

Zile şi săptămâni trecură şi moşneagul, de întristare, slăbea şi îmbătrânea tot mai mult, de se zbârcise ca o stafidă. într-o zi, tot rătăcind prin munţi, iată că se în-tâlni cu vrabia lui dragă.

— Bună dimineaţa! zise el vesel.

Şi, spre marea sa mirare şi încântare, vrabia îi răspunse prin cuvinte; limba tăiată făcuse minunea de a-i da puterea să vorbească.

Mai întâi, aşa cum cere obiceiul japonez, amândoi făcură câte o plecăciune până la pământ, întrebându-se fiecare de sănătate. Apoi pasărea rugă pe bătrân să o viziteze în umila-i locuinţă, unde să-l cunoască pe bărbatul ei şi pe cele două fiice.

Bucuros cum nu se poate spune, moşneagul plecă cu vrabia spre locuinţa ei şi dădu de o căsuţă drăgălaşă, cu o mică grădiniţă de bambus, cu o cascadă micuţă, cu trepte, cu de toate, o căsuţă căreia nu-i lipsea nimic.

Doamna vrabie aduse pâinişoare unse cu dulceaţă şi miere, zaharicale şi o ulcică plină cu scrobeală caldă stropită cu zahăr, precum şi o pereche de beţişoare, care în Japonia ţin loc de furculiţă.

Domnişoara vrabie, fiica lor cea mai mare, aduse o cutie cu ceai, precum şi ceainicul, iar în vârful degetelor, o ceaşcă mare de ceai fierbinte, pe care o oferi moşului pe o tăviţă, îngenunchind, cu vorbele:

— Poftiţi. Vă rog să vă serviţi. Şi să iertaţi că e aşa de sărăcăcios ceea ce vă oferim.

Bătrânul, încântat şi fericit, mâncă din toată inima şi bău mai multe ceşti de ceai.

— S-a înnoptat şi drumul e cam rău, zise doamna vrabie cu bunăvoinţă; ră-mâneţi astă-seară la noi şi plecaţi mâine pe lumină.

Moşul ar fi vrut să plece îndată, de frica babei şi, ca să nu facă prea mare supărare prietenelor lui, cum familia vra-biei stăruia, rămase acolo toată noaptea.

Ziua următoare trecu repede, ospătându-se din belşug, jucând ţintar cu fiica cea mai mică, iar seara, ascultând, pe perne de mătase, pe doamna vrabie cântând din ghitară.

Cele două domnişoare dansară şi cântară, înveselind pe bătrân, care şi uitase de griji, de picioarele sale bătrâne, ba şi de gura babei. Parcă se simţea întinerit, atât de mare îi era încântarea în familia plină de voioşie a vrăbiilor.

A cincea zi însă, moşneagul, cu părere de rău, le spuse că trebuie să plece. Vrabia şi toţi ai ei fură tare mâhniţi, dar nu avură ce să facă. La plecare, pasărea îi dădu moşului, în dar, două lădiţe, le puse în faţa oaspetelui şi zise:

— Vă rog să alegeţi una din aste două lădiţe şi să o primiţi în dar de la noi, ca amintire a preaplăcutei vizite ce ne-aţi făcut.

Moşul, foarte stingherit, alese pe cea mai uşoară, fiind din fire modest, iar nu lacom. Mulţumi din toată inima, făcu plecăciuni cum se cere unui japonez, îşi luă rămas bun şi se îndreptă spre casă, unde ajunse cu bine.

Dar, în loc de bun-venit, baba şi începu să-l certe pentru lipsa lui îndelungată de acasă. Moşul o rugă să fie liniştită şi îi povesti cu de-amănuntul unde fusese şi ce văzuse în casa vrăbiilor. Când ajunse la lădiţă şi începu să o deschidă, baba tăcu dintr-o dată.

înăuntru, ce le văzură ochii? Bani de aur şi de argint, bijuterii, mărgean, cristale, chihlimbaruri şi alte nestemate de tot felul. Ba şi o haină cu o pălărie cum nu s-au mai văzut, nenumărate cărţi şi alte lucruri preţioase. Mereu tot scoteau şi parcă nu mai dădeau de fundul lădiţei fermecate.

La vederea atâtor bogăţii, de lăcomie, baba uită de ceartă şi zise:

— Să ştii că mă duc şi eu la ele, ca să-mi dea şi mie un dar ca ăsta.

Moşneagul o rugă să nu se mai ducă, spunându-i că de acum încolo au, slavă Domnului, mai mult decât le trebuie pentru tot restul vieţii lor. Dar degeaba stărui, că ea nici nu voi să-l asculte. Punându-şi sandalele de paie în picioare, ca pentru drum mai lung, şi îmbrăcând chimonoul, porni numaidecât.

Când ajunse la casa vrăbiilor, începu de-afară cu vorbe linguşitoare, ca şi când n-ar fi fost ea aceea care schilodise pe biata păsărică. Domnul vrăbioi o invită, de politeţe, în casă, dar nu-i oferi decât o singură ceaşcă cu ceai, iar nevasta şi cele două fiice, nici nu se arătară.

în cele din urmă trebui să plece; dar, văzând că nimeni nu-i dă niciun dar, mai avu obrazul să ceară. Atunci pasărea iî aduse şi ei două lădiţe, una grea şi alta uşoară şi le aşeză în faţa babei, ca să aleagă.

Ea se repezi, lacomă, cântări grăbită din mână şi alese pe cea mai grea. Apoi fără ca cel puţin să mai mulţumească, plecă încântată.

Pe drum, baba o lua repede la picior, gâfâind din greu, deşi abia o putea duce. Dar era atât de grăbită să vadă ce aurării şi ce minunăţii sunt înăuntru, încât nu mai simţea nici oboseală, nici nimic.

Cum ajunse acasă, nici nu mai avu răbdare să aştepte pe moş şi se grăbi să deschidă lădiţa, ca să dea mai repede de comoară.

Dar, în clipa în care ridică capacul, ce să vezi, o dihanie îngrozitoare, în formă de caracatiţă, se aruncă asupra ei, un schelet îi înfipse ghearele osoase în faţă, iar un şarpe lung şi- păros, cu cap mare şi limbă ascuţită, sări dinăuntru şi se încolăci în jurul corpului ei, până ce baba îşi dădu sufletul.

în ăst timp, moşul, care nu bănuia nimic şi nici nu ar fi putut să-i treacă prin minte păţania grozavă a babei, se plimba fericit gândindu-se că poate atâtea bogăţii şi găteli scumpe, găsite în lădiţe, să mulţumească pe babă până într-atâta, încât să o mai îmbuneze şi să mai scape de gura ei.

Când se întoarse acasă şi îşi găsi soaţa fără suflare, se întrista; că deşi baba fusese rea cu el şi îi otrăvise zilele cu cicăleala ei, totuşi moşul avea suflet bun şi îi fu milă de ea.

După ce bunul om îşi înmormântă nevasta, se simţi tare singurel.

Ar fi putut să îndrăgească iarăşi o pasăre, ca în trecut; dar, de data asta, cum nu mai era rimeni în jurul său, avea şi el nevoie de suflare omenească. Aşa că înfie un copil pentru liniştea bătrâneţelor sale, şi cu bogăţiile pe care le găsise în lădiţa dăruită lui de vrabie trăi fericit tot restul zilelor ce le mai avu de trăit.

Recunoştinţa vulpii

Au fost odată, într-un sat îndepărtat, au fost doi buni prieteni. într-o frumoasă zi de primăvară ei se duseră la pădure să adune ferigi, având grijă să ia cu dânşii o traistă cu merinde şi o sticlă cu sake, ţuică japoneză.

Şi cum rătăceau aşa, deodată văzură la picioarele unei movile o vulpe care îşi adusese puiul cu ea ca să se joace. Cei doi prieteni urmăriră cu interes zbenguiala lor.

Pe când priveau la zburdălnicia animalelor, iată că veniră trei copii din satul vecin, cu coşuri în mâini, tot pentru ferigi.

Cum zăriră vulpile, copiii rupseră câteva crengi de bambus, trecură tiptil în spatele lor ca să le prindă, le înconjurară şi începură să le lovească cu beţele.

Vulpea o luă la goană cât o ţineau picioarele, dar puiul rămase în urmă; doi dintre băieţi izbutiră să-l trântească la pământ şi apucându-l de ceafa o porniră cu el foarte veseli.

Unul dintre cei doi prieteni, care privise toată vremea, strigă după ei:

— Ei, băieţi! Ce faceţi voi cu vulpea aceea?

Cel mai mare dintre ei răspunse:

— O ducem acasă s-o vindem unui tânăr din satul nostru, care ne-a spus că o cumpără ca s-o fiarbă într-o oală şi s-o mănânce.

Prietenul se apropie de băiat şi îi spuse:

— Uite ce e: eu zic că vă e tot una cui o vindeţi, aşa că mai bine mi-aţi da-o mie.

Celălalt băiat îi răspunse:

— Da, dar vezi că ăl din satul nostru ne a făgăduit parale bune dacă-i aducem o vulpe şi ne-a îndemnat să venim aici la pădure să-i prindem una. Aşa că nu putem să ţi-o vindem dumitale.

— Bine, zise prietenul, amnei nu e nimic de făcut. Dar ia spuneţi-mi şi mie: cât o să vă dea tânărul acela pe puiul de vulpe?

— Păi trebuie să ne dea pe puţin 30 de gologani.

— De! Eu v-aş fi dat un ban de argint, aşa că aţi fi câştigat pe deasupra 70 de gologani, dacă mi- aţi fi dat-o mie.

Băieţii se socotiră niţel şi răspunseră:

— Ei, dacă e vorba aşa, ţi-o vindem dumitale. Poftim.

Omul o legă pe după gât cu şiretul şervetului în care erau înfăşurate merindele, plăti cât vorbise, iar după asta băieţii se depărtară în grabă, veseli.

Când rămaseră singuri, celălalt îi zise:

— Ia spune-mi şi mie ce-ţi trăsni prin minte cu puiul de vulpe? Ce-i fi vrând să faci cu el? Să-ţi spun drept, ciudate gusturi mai ai!

Cel care cumpărase vulpea îl mustră cu privirea:

— Dar bine, nu înţelegi că dacă nu mă amestecam puiul de vulpe ar fi fost ucis? Cum puteam suferi să i se ridice viaţa? L-am scăpat numai cu un argint; dar chiar de m-ar fi costat o avere şi tot n-aş fi stat la gânduri. Credeam că-mi eşti destul de bun prieten ca să-mi cunoşti inima, dar văd că m-am înşelat.

Celălalt se grăbi să-l împace:

— Te rog să mă ierţi că te-am judecat greşit. Văd că ai o inimă de aur. Dar crezusem că îţi trebuie puiul ca să momeşti vulpile mari, să le faci să-ţi aducă belşug şi noroc în casa ta.

După asta, amândoi se uitară cu de-amănuntul la puiul de animal şi văzură că avea o rană mică la picior, din care pricină nu putea umbla.

Tocmai când se frământau ce să-i facă, iată că zăriră iarba de leac zisă a doctorului Nakase, ieşită de curând din pământ. Din mai multe fire ei făcură un ghemotoc pe care-l puseră pe rană şi-l legară acolo.

Apoi scoaseră niţel orez fiert din traista de merinde şi îl deteră puiului.

Vulpea cea mică, însă, nici nu vru să se atingă de mâncare. Prietenii o mângâiară uşor pe spinare şi cum durerea de la rană părea că se potolise, rămaseră amândoi

uimiţi de puterea ierbii de leac.

Deodată zăriră în partea cealaltă, stând la pândă după nişte spice de orez, două vulpi mari, uitându-se cu grijă la puiul lor.

— Ia te uită, s-au întors vulpile bătrâne pentru copilul lor. Hai să-i dăm drumul!

Şi cu aste vorbe dezlegară şiretul de la gâtul puiului şi îi întoarseră capul spre locul unde şedeau părinţii lui. Se vede că piciorul se înzdrăvenise de tot, că numai din câteva sărituri fu la ai săi, care începură să-l lingă de bucurie, uitându-se cu mulţumire la cei doi oameni.

Şi aşa, cu inimile împăcate, prietenii plecară mai departe, aleseră un loc bun, se aşezară şi scoaseră merindele şi sticla cu sake. Pe înserat, după o zi atât de plăcută, cei doi se înapoiară acasă, mai buni prieteni ca oricrăţl.

Cel care scăpase vulpea era negustor cu vază. Avea trei-patru oameni ca funcţionari şi mai multe slugi, iar toţi trăiau în tihnă laolaltă. Era însurat, avea şi un băiat care împlinise zece ani, dar ăst băiat fusese lovit de o boală căreia nu-i găsise leac niciun doctor.

Tocmai când boala se înrăutăţise, un vraci bătrân îi prescrise ficat de vulpe vie, singurul leac cu care mai putea să se vindece. Fără el, cele mai scumpe doctorii din lume n-ar fi putut ajuta la nimic, iar băiatul ar fi fost pierdut.

Când auziră de asta, părinţii fură cuprinşi de o mare descurajare. Cum ar fi putut primi ei ca viaţa copilului lor să fie scăpată cu preţul jertfei altei vieţi? Ei îşi spovediră deznădejdea lor unui om de la munte căruia îi spuseră:

— Chiar dacă ar trebui să moară băiatul nostru şi tot nu ne-am învoi să lipsim alte fiinţe de viaţa lor. Dar dacă auzi printre cunoscuţii dumitale că au vânat o vulpe, atunci cumpără-i ficatul pentru noi, oricât o costa: nu ne uităm la preţ.

După ce îşi luă rămas bun, munteanul plecă în sat la el să vadă dacă nu cumva vânase cineva de curând o vulpe,

în seara zilei următoare sosi un om care zise că e trimis de munteanul cu care vorbiseră părinţii băiatului şi le spuse:

— Azi-noapte, omul dumneavoastră a dat de o vulpe vânată, aşa că m-a trimis cu ficatul ăsta să
vi- 1 aduc.

Cu aste vorbe, trimisul scoase o ulcică învelită cu grijă, adăugind:

— Zice că preţul o să vi-l spună peste câteva zile.

Atunci tatăl, foarte bucuros, zise:

— Vă suntem adânc recunoscători şi du-mitale şi celui ce te-a trimis. Bunătatea dumneavoastră o să scape viaţa fiului nostru.

Mama băiatului, care tocmai ieşise din casă, primi ulcica, se înclină şi spuse bărbatului ei:

— Trebuie să răsplătim pe aducătorul acestui leac.

— Vă rog să mă iertaţi că nu pot să primesc nimic, zise omul, fiindcă am fost plătit pentru osteneala mea.

— Bine, dacă nu vrei să-ţi dăruim nimic, atunci cel puţin rămâi aci peste noapte; vom fi bucuroşi să te găzduim, îi spuse bărbatul.

— Mulţumesc dumneavoastră, dar am neamuri în satul vecin, pe care nu le-am văzut de multă vreme, aşa că trebuie să-mi petrec noaptea la ei.

Şi vorbind aşa, îşi luă rămas bun şi plecă în grabă. Iar părinţii nu pierdură vremea şi trimiseră vorbă doctorului că au găsit ficatul de vulpe.

A doua zi chiar, doctorul meşteşugi cu ăst ficat un leac pentru bolnav, care, cum îl gustă, cum se simţi mai bine, spre marea fericire a tuturor din casă.

După vreo trei zile, iată că sosi şi omul de la munte, care fusese rugat de părinţi să

cumpere ficatul de vulpe. Stăpâna casei îi ieşi veselă înainte să-i ureze bun venit:

— Cât de bun ai fost să ne îndeplineşti numaidecât dorinţa! Doctorul a şi pregătit leacul, iar băiatul nostru de când l-a luat, se poate ridica, şi chiar se plimbă prin odaie. Asta datorita numai dumitale.

Dar musafirul nu ştiu ce să facă, faţă de mulţumirile părinţilor. El răspunse încurcat:

— Zău dacă înţeleg de ce îmi mulţumiţi. Mi-a fost cu neputinţă să vă îndeplinesc sarcina pe care mi-aţi încredinţat-o şi tocmai de asta am venit acum să-mi cer iertare.

— Cum?! Dar îţi mulţumim pentru ficatul de vulpe pe care ni l-ai trimis, zise stăpânul casei, înclinându-se cu mâinile la pământ, aşa cum fac japonezii când vor să-şi arate recunoştinţa.

— Eu vă spun drept că habar n-am cine vi l-a trimis. Trebuie să fie o neînţelegere la mijloc şi vă rog să cercetaţi cu grijă.

— Ciudat! zise bărbatul. Acum patru nopţi a venit la noi un om, aşa, cam de vreo treizeci şi cinci de ani, şi ne-a spus că l-ai însărcinat dumneata să ni-l aducă şi că o să vii în altă zi ca să ne spui şi preţul. L-am rugat să mâie peste noapte la noi, dar el a zis că vrea să doarmă la neamuri, în satul vecin, şi a plecat.

Musafirul, din ce în ce mai uimit, rămase îngândurat, spunând în cele din urmă că el nu se poate dumeri. Iar bărbatul şi femeia fură şi ei tot atâta de nelămuriţi.

în noaptea aceea chiar se arătă la căpătâiul stăpânului casei o femeie ca de vreo treizeci de ani, care îi spuse:

— Eu sunt vulpea care trăieşte în pădurea din marginea satului. în primăvara trecută, pe când îmi scosesem puiul în crâng, ca să mă joc cu el, nişte băieţi mi l-au răpit şi numai bunătatea dumitale mi l-a scăpat. De mult am vrut să-ţi arăt recunoştinţa mea. Când nenorocirea s-a abătut asupra casei voastre, m-am şi gândit că ţi-aş putea fi de folos. Şi cum boala băiatului nu putea să treacă fără un ficat scos dintr-o vulpe vie, mi-am ucis puiul, i-am scos ficatul, iar tatăl său, prefacându-se în om, ţi l-a adus acasă.

Pe când vorbea, pe vulpe o podidiseră lacrimile; dar cum isprăvi, cum dispăru ca o nălucă. Omul se înecă în plâns, iar nevasta fu trezită de suspinele sale amare.

— De ce plângi? Ce s-a întâmplat? întrebă ea. După ce se mai linişti, omul se ridică şi zise:

— Primăvara trecută, ducându-mă la munte în plimbare, mi-a fost dat să scap viaţa unui pui de vulpe, după cum ţi-am povestit atunci. Când ni s-a îmbolnăvit băiatul, i-am spus omului de la munte că de mi-ar muri băiatul sub ochii mei, şi încă n-aş putea suferi să ştiu că din pricina asta a fost ucisă o vulpe; numai dacă aude că vreun vânător a vânat vreuna, s-o cumpere pentru mine.

— Ei bine, şi?

— Şi iată, nu ştiu cum au aflat vulpile de toate astea, că şi-au ucis propriul lor pui şi i-au scos ficatul. Iar vulpoiul, prefăcându-se în trimisul celui pe care îl rugasem, a venit aci cu el.

— Şi de unde ştii astea?

— A fost adineauri vulpea mamă la căpătâiul meu şi mi-a povestit totul.

Auzind aşa, buna sa soţie fu năpădită de lacrimi. Apoi rămaseră amândoi duşi pe gânduri. în cele din urmă aprinseră candela pe poliţa pe care stau urnele cu cenuşa strămoşilor şi petrecură noaptea în rugăciuni.

Dimineaţa se grăbiră să răspândească vestea rudelor şi prietenilor. Căci sunt pilde de oameni care şi-au sacrificat pe proprii lor copii pentru a răsplăti o facere de bine; dar nu se pomeneşte de vreo vulpe care să fi făcut asemenea jertfa.

Iar băiatul, care se vindecase cu doctoria de ficat, alese locul cel mai frumos pe o colină minunată şi ridică acolo un templu şi un altar lui Ihari-Sama, adică „Zeul-Vulpe”,

care e şi azi
vizitat de o mulţime de lume.

Drumul primejdiei

poveste de pe Tigru şi Eufrat

Cândva, demult, trăia un sultan care avea trei feciori, unul de la prima lui soaţă, de care se despărţise, şi doi de la cea de-a doua, care-i era acum alături. Feciorului de la prima soţie i se spunea Muhammad, iar ceilalţi doi se numeau Mahmud şi Ahmad.

Sultanul o ura pe prima lui soţie, pe care o alungase de la palat cu mult timp în urmă. Aceasta locuia cu fiul ei Muhammad la marginea cetăţii, într-o căsuţă amărâtă. Muhammad alerga cât era ziulica de lungă ca să facă rost de cele trebuincioase traiului pentru el şi mama sa, pe când ceilalţi doi fraţi ai săi se lăfaiau într-o viaţă lipsită de griji, înconjuraţi de bogăţii tară număr.

într-o zi, se întâmplă ca sultanul să fie cuprins de o boală ce-l duse la orbire. în zadar încercară vracii vremii să-l vindece, căci nu izbutiră să-i dea de leac. După luni de căutări, veni la palat o ghicitoare care, după ce-l văzu, îi spuse:

— Ca să te vindeci, îţi trebuie lapte de leoaică adus pe spatele unui leu...

Sultanul porunci degrabă ca aceluia care-i va aduce leacul să i se pregătească o răsplată cum nu s-a mai văzut. în ciuda recompensei trâmbiţate pe toate uliţele cetăţii, nimeni nu se încumetă să purceadă la o atare aventură. Văzând sultanul că vremea trece fără de nădejde, îi chemă la el pe cei doi fii ai săi, Mahmud şi Ahmad, şi le porunci să plece în lume să-i aducă leacul trebuincios. Cei doi îşi aleseră cei mai iuţi cai şi porniră de îndată la drum, în ovaţiile curtenilor care se strânseseră cu mic, cu mare pentru a le ura izbândă în această încercare.

Când Muhammad auzi de plecarea celor doi fraţi ai săi, îi ceru mamei lui să meargă degrabă la palat şi să-l roage pe sultan să-i îngăduie şi lui să plece cu fraţii săi după leac. Sultanul, în deznădejdea lui, îi îngădui, ba, mai mult, îi dădu un cal din grajdurile sale şi merinde de drum de la bucătăria palatului.

Muhammad se urcă în şa şi porni în galop pe urmele fraţilor săi. Când îi ajunse din urmă, aceştia se uitară la el cu dispreţ şi-l luară la rost:

— Ce faci aici? De ce te ţii după noi?

— Sultanul este şi tatăl meu, nu numai al vostru. Este şi de datoria mea să caut leacul care să-l tămăduiască...

— Aha, tu îi aduci leacul?! Şi noi ce cusur avem?

— îngăduiţi-mi să vin cu voi! Trebuie să vă fiu de folos cumva...

— Altceva decât slugă nu vedem ce ţi s-ar potrivi.

— Lăsaţi-mă să merg cu voi şi voi face ce vreţi voi.

— Bine, atunci. Haide!

Merseră ei ce merseră până se întâlniră cu un moşneag îmbrăcat numai în alb, ce stătea la o răspântie de drumuri. îi dădură bineţe după obiceiul locului, coborâră de pe cai, se aşezară dinaintea lui şi îi povestiră de ce plecaseră la drum. Moşneagul, după ce le ascultă povestea, le spuse:

— Ascultaţi, băieţi... acesta este drumul siguranţei – şi arătă către primul drum; acela este drumul tihnei – şi le arătă drumul din mijloc; iar acela este drumul primejdiei – şi arătă către ultimul drum.

Muhammad îl întrebă atunci nerăbdător:

— Care dintre aceste drumuri ne-ar duce către ţinta noastră?

— Fiule, răspunse bătrânul, aceste drumuri sunt necunoscute. Nimeni nu ştie unde duc.

Muhammad se întoarse către fraţii săi şi le zise:

— Trebuie să străbatem toate aceste drumuri, căci nu ştim care dintre ele este cel bun. Fiecare trebuie să o apuce pe un drum...

— Eu o iau pe drumul siguranţei, zise Mahmud.

— Iar eu, pe drumul tihnei, zise Ahmad.

— Atunci, eu o iau pe drumul primejdiei... îşi luară rămas-bun de la bătrân, care le ură să izbândească în această călătorie. După cale de o poştă, drumul siguranţei se contopi cu drumul tihnei, aşa că Mahmud se trezi mergând alături de Ahmad. Nu după mult timp ajunseră într-o aşezare fermecătoare, plină de tot felul de ispite. Cheltuiră toţi banii pe distracţiile locului şi, când aceştia se terminară, fură nevoiţi să muncească, unul la chebabgiu[200], altul la paceagiu[201].

în acest timp, Muhammad continuă să înainteze pe drumul său până când oboseala puse stăpânire pe el. Istovit, zări cu ultimele puteri un palat strălucitor ce se înălţa chiar în faţa lui. Se hotărî să se târască până la zidul acestuia ca să se odihnească la adăpostul lui, apoi, după ce se va fi odihnit, să-şi continue drumul. Cum ajunse la zidul palatului, se trânti lângă el şi pomi să sforăie, cuprins de un somn adânc. Pe când dormea, ieşi din palat o fată de o frumuseţe răpitoare, plină de viaţă, care se grăbi să-l trezească:

— Scoală, scoală-te! Ce te-a adus aici?

— Am venit să caut un leac pentru tatăl meu.

— Aceasta este casa unor djinni[202]. Dacă vin şi dau peste tine aici, or să te înfulece pe loc. înaintea ta au mai mâncat vreo patruzeci de voinici.

— Dar tu ce faci pe-aici?

— M-au furat de la ai mei şi m-au pus să-i slugăresc.

— Şi acum ce-i de făcut?

— Ascultă-mă bine! Mama lor este înăuntru, fierbe mâncarea în oale. Dacă eşti isteţ, du-te fără să te simtă şi suge lapte de la pieptul ei...

— Şi dacă sug de la pieptul ei, ce se va întâmpla?!

— Atunci djinnii or să te socoată fratele lor fiindcă ai supt acelaşi lapte ca şi ei...

Fata se întoarse în palat, iar Muhammad, în urma ei, se strecură fără să facă nici cel mai mic zgomot. Din uşa bucătăriei, o văzu pe mama djinnilor, care era cu spatele şi amesteca de zor într-un cazan uriaş. Muhammad rămase câteva clipe buimac uitându-se la părul ei vâlvoi şi la sânii uriaşi pe care-i purta pe umeri. Fără să mai stea pe gânduri, se repezi spre ea, îi înşfacă un sfârc şi prinse să sugă din el cu nădejde. Mama djinnilor se întoarse atunci şi, văzându-l, îi zise:

— Acum tu eşti precum copiii mei. Povesteşte-mi care îţi este necazul.

îi povesti totul despre boala tatălui său şi despre leacul pe care plecase să-l caute în lume. După ce termină povestea, mama djinnilor îl ascunse într-o odaie şi-i spuse să stea liniştit acolo până când îi lămureşte ea pe djinni, care urmau să se întoarcă

200 persoană care face sau vinde chebab (came tocată amestecată cu mirodenii, friptă la frigare deasupra jăraticului)

201 persoană care face sau vinde pacea (fiertură de căpăţâni de oaie)

202 geniu, demon

acasă din clipă în clipă, ce este cu el. Când fiii ei se întoarseră din colindările lor, le povesti ce s-a întâmplat. Aceştia se duseră de îndată la Muhammad şi îi ziseră:

— De vreme ce ai devenit fratele nostru, spune-ne cu ce am putea să te ajutăm!

— Păi, îmi trebuie lapte de leoaică adus pe spinarea unui leu.

— Noi nu ştim de unde să luăm lapte de leoaică, dar te vom duce la mătuşa noastră, sora mijlocie a mamei, şi îi vom pune pe copiii ei să te ajute.

Către seară, unul dintre djinni îl luă în cârcă şi zbură cu el cât ai clipi la casa mătuşii sale. Palatul acesteia era aidoma primului; până şi slujitoarea era tot o preafrumoasă fată. După ce djinnul îi povesti mătuşii sale ce se întâmplase, aceasta îşi adună de îndată feciorii şi le ceru să-l ajute pe Muhammad. După ce se sfatuiră între ei, aceştia îi spuseră:

— Pădurea este în ţinutul celeilalte mătuşi a noastre. Te vom duce la ea şi îi vom să te ajute.

Unul dintre djinni îl luă atunci pe Muhammad în cârcă şi zbură cu el la casa mătuşii sale. Şi palatul acesteia era aidoma primelor două palate, iar ca slujitoare avea tot o preafrumoasă fată.

După ce mătuşa cea mare a djinnilor află care este povestea lui Muhammad, îi chemă la ea pe feciorii ei şi le ceru să-l ajute în găsirea leacului. Mai-marele lor îi spuse atunci lui Muhammad:

— Noi o să te ducem până la marginea pădurii. Acolo vei întâlni un leu care nu poate să închidă ochii de durere, căci un ghimpe ascuţit i-a străpuns laba. Tu, dacă eşti isteţ, trebuie să te strecori lângă el nevăzut şi să-i smulgi ghimpele din labă. După aceea, ascunde-te iute până când se potoleşte leul, apoi ieşi din ascunzătoare şi cere-i laptele care-ţi trebuie.

Din nou, unul dintre djinni îl luă în cârcă şi zbură cu el până la marginea pădurii. Lăsându-l acolo, îi spuse:

— Mă voi întoarce să te iau după ce termini treaba pentru care ai venit.

Muhammad se uită înjur şi văzu un leu care zăcea nu departe de el, gemând de durere, cu laba ridicată în sus, uriaşă din pricina umflăturii.

Muhammad se apropie tiptil, ascunzându-se după copaci, până ajunse chiar în spatele leului.

Leul se întoarse către el, cercetându-l cu ochii mijiţi, însă Muhammad nu-şi pierdu cumpătul. Trase aer în piept, se repezi la piciorul acestuia şi îi smulse ghimpele care îl chinuia. Leul scoase un răget de înlemni întreaga pădure de groază. Muhammad sări iute într-un tufiş ca să se ferească de mânia leului. Ca din pământ, zeci de lei se strânseră în jurul leului cel mare, ca răspuns la cumplitul său răget. După puţin timp, leul se domoli şi începu să strige prin pădure:

— Cel ce m-a tămăduit să iasă din ascunzătoare, căci nimic rău nu i se va întâmpla.

La auzul acestor vorbe, Muhammad ieşi din tufişul în care se ascunsese. Când îl văzu, leul îl rugă să-i spele bine rana şi să i-o oblojească cumva ca să se vindece complet. După ce Muhammad îngriji rana cu îndemânare, cum îi ceruse leul, acesta îi zise:

— Pentru binele făcut, dorinţa ta va fi poruncă pentru mine. Orice ai cere se va îndeplini.

— Aş vrea lapte de leoaică adus pe spatele unui leu.

— Nimic mai uşor!

Aşadar, îi mulseră lapte de la o leoaică şi îl puseră într-un burduf pe care-l aşezară pe spinarea unui leu ca să-l care. Muhammad le mulţumi, apoi, însoţit de leul care căra burduful, se îndreptă către marginea pădurii, unde îl găsi pe djinn aşteptându-l răbdător. Acesta îl felicită pentru reuşită şi, luându-i în spinare pe el şi pe leu, zbură la palatul mamei sale, care se bucură nespus de întoarcerea lui Muhammad, apoi îi dărui cinci cămile încărcate cu aur şi, pe deasupra, pe fata cea frumoasă care-i era slujnică. După aceasta, îl rugă pe fiul surorii sale mijlocii care-l adusese acolo pe Muhammad să-l ia, dimpreună cu leul şi darurile de la ea, şi să-l ducă acasă la mama lui, sora ei. Zis şi făcut: djinnul îl duse pe Muhammad într-o clipită. Acolo, sora mijlocie îi dărui lui Muhammad cinci cămile încărcate cu aur şi, pe deasupra, pe fata cea frumoasă care-i era slujnică. După aceasta, îl rugă pe fiul surorii sale mezine care-l adusese acolo pe Muhammad să-l ia, dimpreună cu toate darurile, şi să-l ducă acasă la mama lui, sora ei. Mai iute decât gândul, ajunseră la palatul mezinei, care îi pregătise, ca şi surorile sale mai mari, cinci cămile încărcate cu aur şi, pe deasupra, i-o dărui şi pe fata cea frumoasă din casă.

Muhammad îşi luă rămas-bun de la familia de djinni şi le mulţumi îndelung pentru ajutorul dat, apoi îşi luă cele cincisprezece cămile încărcate cu aur, cele trei fete preafrumoase şi leul care căra burduful cu lapte de leoaică şi se aşternu la drum. După ceva vreme de mers ajunse într-o aşezare omenească. Se opri să se odihnească. Trase la un han mare unde găsi loc şi hrană din belşug pentru necuvântătoarele ce-l însoţeau. Pe când se învârtea prin piaţă ca să mai cumpere una-alta, îi văzu pe fraţii săi, Mahmud şi Ahmad, ce slugăreau, unul la chebabgiu, celălalt la paceagiu. El îşi dădu seama din prima clipă cine erau, însă aceştia nu-l recunoscură, căci călătoria şi încercările prin care trecuse Muhammad îl schimbaseră întru câtva. Ii chemă la el şi le ceru să-i aducă mâncare la han. Când veniră cu bucatele la han, le propuse să lucreze pentru el în schimbul unei simbrii uriaşe ce ar fi încântat pe oricine. Când auziră cât vor câştiga, nici nu statură pe gânduri, ci se învoiră pe dată. Muhammad le spuse că mai are o condiţie, şi anume să-i însemne cu fierul roşu pe umăr ca pe sclavi. Având în vedere suma de bani, primiră fără să crâcnească şi această ultimă condiţie. După ce îi însemnă cu fierul roşu, se pregăti de plecare. Când cei doi fraţi văzură în alaiul din fata hanului
leul care căra burduful cu lapte, îşi dădură degrabă seama cu cine au de-a face şi cine este cel care i- a însemnat cu fierul roşu: nimeni altul decât fratele lor Muhammad. îşi muşcară buzele de necaz, pe când inimile le clocoteau de mânie. Porniră aşadar la drum şi, după ce străbătură o bună bucată de pustie, cămilele începură să dea semne că sunt însetate.

Găsiră în mijlocul pustiei un puţ adânc, atât de adânc încât nimeni nu se încumeta să coboare în el să umple ciutura cu apă. Cum arşiţa se înteţea,

Muhammad nu mai stătu pe gânduri şi se hotărî să coboare el însuşi. Le spuse fraţilor săi:

— Voi mă veţi ridica după ce voi coborî în adâncuri. Trebuie să facem rost de apă pentru caravana noastră, altfel vom muri cu toţii de sete prin pustietăţile acestea.

După ce spuse aceste vorbe, se legă cu o frânghie de mijloc şi se avântă în hăul fântânii. La început nu văzu nimic: o beznă de nepătruns îl împresura din toate părţile. Când se mai obişnui puţin cu locul, zări ca prin ceaţă o fată de o mare frumuseţe ce stătea cuminte lângă un vultur uriaş, cufundat într-un somn greu.

— Ce faci aici, frumoaso?

— Nu fac nimic. El m-a adus – şi arătă cu privirea către vulturul adormit.

— Păi, fugi de lângă el!

— Nu pot decât dacă moare.

— Bine, atunci o să-l omor.

— Nu poate fi omorât decât cu sabia lui.
— Unde îi este sabia?
— O găseşti deasupra lui... Trebuie să o tragi uşurel, fără ca el să te simtă, şi apoi să duci la îndeplinire ce ai zis...
Muhammad se urcă fără cel mai mic zgomot pe umerii fetei şi, uşurel, trase sabia vulturului, apoi fata îi spuse:
— Când îl loveşti, o să-ţi spună „îndoaie-te”. Tu să-i spui atunci că părinţii tăi nu te-au învăţat să te îndoi, căci dacă tu te îndoi, el se îndreaptă la loc.
Muhammad îl împunse atunci pe vultur cu vârful săbiei, iar acesta mormăi supărat:
— De unde a venit puricele acesta care mă tot pişcă?
Apoi, simţind în nări miros de om, sări iute în picioare, burzuluindu-se la Muhammad:
— Tu ce vrei?
— Vreau să ne batem în săbii.
— Tu să te baţi cu mine? Ha, ha, ha... Asta-i bună! Muhammad se năpusti asupra vulturului şi îl lovi din toate puterile cu sabia. Vulturul se prăbuşi pe loc strigând:
— îndoaie-te!
— Nu mă îndoi, căci părinţii mei nu m-au învăţat să mă îndoi.
Umplu apoi ciutura cu apă şi scutură de frânghie ca fraţii lui să o tragă sus. Astfel, adăpară cămilele şi leul, fetele băură şi ele şi se spălară de praful drumului. Apoi îi spuse fetei din fântână:
— Urcă pe frânghie!
— Bine! Ia inelul acesta... când vrei ceva, îl freci şi pe loc ţi se îndeplineşte dorinţa...
Muhammad luă inelul şi, după ce şi-l puse pe deget, fata îi mai zise:
— Eu o să urc înaintea ta, căci fraţii tăi îţi vor tăia frânghia. Aşadar, dacă ai urca tu primul, am rămâne amândoi în aceste hăuri. îţi făgăduiesc că o să-ţi rămân credincioasă pentru totdeauna. Aici, în fântână, după ce o să ies eu, or să vină două capre: una neagră şi alta albă. Dacă te va împunge capra neagră, o să cazi în catul cel mai de jos al puţului; dacă te împunge capra albă, o să ajungi cât ai clipi deasupra, pe pământ. Cei doi fraţi ai lui aruncară frânghia şi fata se caţără iute pe ea. Când văzură că este o fată, şi nu Muhammad, nu-i tăiară frânghia, ci o ajutară să iasă din puţ. După aceea, aruncară din nou frânghia şi Muhammad prinse să urce pe ea cu nădejde, însă pe la jumătatea drumului fraţii săi îi tăiară frânghia, iar el se prăvăli în adâncul puţului. Cum sta el aşa buimac, se trezi cu cele două capre care se împungeau de zor. Când îl văzură, se năpustiră asupra lui. Capra cea albă nu-l nimeri cu coarnele sale rotite, în schimb capra cea neagră îl lovi atât de tare, că îl aruncă în
cel mai de jos dintre caturi. După ce se mai dezmetici un pic din năprasnica lovitură, porni să cerceteze acest tărâm care nu semăna cu nimic din ceea ce văzuse până atunci. La tot pasul întâlnea djinni de cele mai felurite forme şi mărimi, precum şi alte fiinţe nemaivăzute de el până atunci. Istovit şi mort de sete, bătu la uşa unei case din care ieşi o bătrână:
— Ce vrei, omule?
— Aş vrea puţină apă.
— Avem apă, dar scorpia doarme chiar la pârâiaş şi ne îngăduie să luăm apă doar o dată pe an, atunci când una dintre fiicele regelui djinnilor îi este oferită drept ospăţ. Astăzi o să-i fie dăruită fata cea mijlocie.
Muhammad hotărî să meargă la pârâiaş să bea apă, căci nu mai putea îndura setea mistuitoare.
Ori bea apă, ori îl omoară scorpia! Când ajunse la pârâiaş, o găsi pe scorpie tolănită pe mal, trăgând la aghioase, iar lângă ea o preafrumoasă fată de djinn, ce o privea cu

ochii măriţi de groază. Muhammad se apropie tiptil şi, când ajunse lângă ea, scoase paloşul şi o despică în două. Până ca sângele scorpiei să năpădească apa, Muhammad se repezi să ia câteva înghiţituri, iar fata luă un pic din sângele scorpiei şi-l mânji pe Muhammad pe cap, apoi se făcu nevăzută.

Muhammad plecă de la pârâiaş şi merse fără ţintă o vreme, căci nu ştia rostul acelei lumi şi nu avea habar unde s-ar fi putut duce. Deodată, îşi aduse aminte de inelul dăruit de fată şi începu să-l frece. Peste câteva clipe, inelul îi răspunse:

— Robul tău este în faţa ta! Porunceşte!

— Vreau să ies la lumină, să calc din nou pe pământul oamenilor.

— Noi suntem acum pe tărâmul djinnilor, iar aici nu arn nicio putere. Du-te ia regele djinnilor, el o să te ajute să ajungi deasupra, pe pământ.

— Ce să-i spun?

— Du-te la palatul lui, unde astăzi se va strânge tot norodul din regatul său fiindcă fata sa vrea să-i mulţumească celui care a ucis scorpia şi a izbăvit-o. Când îl va recunoaşte, va arunca în el cu o rodie.

Muhammad se duse la palatul regelui djinnilor, unde-i găsi pe toţi djinnii adunaţi. Fiecare djinn pretindea că el este adevăratul ucigaş al scorpiei, însă fata ţinea rodia în mână fără să pară că ar fi gata să o arunce în cineva. Cum se apropie Muhammad de ea, îl şi pocni cu rodia, iar străjerii îl luară pe sus şi-l duseră dinaintea regelui lor.

— Tu, aşadar, mi-ai izbăvit fata de la moarte şi ai dat drum liber tuturor către apă. Cere-mi orice vrei!

— Aş vrea să urc pe pământ.

— Nimic mai simplu.

Regele djinnilor îi dădu poruncă unuia dintre supuşii săi să-l ia degrabă în cârcă şi să-l ducă în zbor pe tărâmul oamenilor. Acesta spuse că are nevoie de şapte hălci de grăsime şi şapte duzini de pâine. Regele djinnilor dădu poruncă să i se pregătească cele cerute tară de zăbavă. După ce i le dădu lui Muhammad, djinnul îl luă în spate şi porni în zbor către tărâmul nostru, spunând:

— Cum ajung la un tărâm, dă-mi o halcă de grăsime şi o duzină de pâini.

Zis şi făcut. Când ajunseră la tărâmul al şaptelea, Muhammad scăpă ultima halcă de grăsime, care se prăvăli în hăul puţului. Atunci, pentru ca djinnul să nu se oprească din zbor, tăie o bucată din coapsa sa şi i-o îndesă acestuia în gură. Când ajunseră pe pământ, djinnul scoase din gură bucata din trupul lui Muhammad, căci nu o înghiţise, şi, lipindu-i-o la loc de parcă nici nu fusese desprinsă vreodată, îi zise:

— Cum să mănânc din carnea unui om care ne-a făcut atât de mult bine? N-aş putea face aşa ceva nici dacă aş muri de foame!

După ce-şi luă rămas-bun de la djinn, Muhammad porni voiniceşte către cetatea tatălui său, dar nu înainte de a se înveşmânta în aşa fel încât să nu fie recunoscut de nimeni. Când ajunse în cetate, află acolo o mare tulburare, deoarece fata pe care o salvase din fântână ridicase deasupra cămilelor, leului şi femeilor din caravana lui o cupolă de fier pe care nu o putea străpunge nimeni, nici măcar
întreaga oştire a sultanului adunată laolaltă. Muhammad se apropie de fată, îi şopti că s-a întors şi o rugă să ţină vraja până a doua zi. în acest timp, el frecă inelul şi, când acesta îl întrebă ce doreşte, îi răspunse:

— Vreau veşminte negre de cavaler şi un cal negru.

Cât ai clipi, apărură lângă el un cal negru şi focos ce bătea din picior gata de plecare şi veşmintele de cavaler. Fără a mai zăbovi, se îmbrăcă cu veşmintele acelea şi se aruncă în şaua calului, pornind în galop către palatul tatălui său. Oştirea care era deja adunată acolo ca să străpungă cupola de fier îi ieşi în întâmpinare, străduindu-se să-l oprească. Nimeni însă nu putu să stea în calea viteazului cavaler, care pătrunse până în sala tronului, luându-l prizonier chiar pe sultan, tatăl său.

Sultanul, orb aşa cum îl lăsase, îi zise:

— O, viteazule şi neînfricatule luptător! De ce ne duşmăneşti atât de tare? Ce eşti? Rege, prinţ, sultan?...

— Sunt sultan, însă voi mi-aţi furat sultanatul.

— Cine eşti? repetă neliniştit sultanul.

— Eu sunt fiul tău, sultanul Muhammad. Eu sunt cel care ţi-a adus leacul pentru ochi, bogăţii nenumărate şi femei neîmblânzite.

Nimeni nu-l crezu până ce nu ceru să li se dezvelească umerii fraţilor săi ca să se vadă pecetea pe care le-o pusese cu fierul roşu. Când toţi se convinseră de adevărul spuselor sale, continuă:

— Şi nu numai atât. O să vă arăt minunea minunilor. O să ridic cupola de fier şi o să-i dau tatălui meu leacul pentru ochi.

Frecă inelul şi-i porunci în şoaptă, ca nimeni să nu audă, să împrăştie acea cupolă în fărâme, iar cei aflaţi sub ea să fie liberi din nou. Cupola se prefăcu pe dată în ţăndări, iar cele trei fete, cu cămilele şi leul, veniră lângă el. Luă atunci un pic de lapte de leoaică din burduful de pe spatele leului şi îi dădu tatălui său pe la ochi. Nici nu termină bine treaba, că acesta strigă uimit şi fericit că vede iarăşi. De bucurie, îl numi pe Muhammad sultan în locul său, în uralele norodului adunat la curte. Apoi puse să fie pedepsiţi cei doi fii ai săi, Mahmud şi Ahmad, şi trimise să fie chemată din nou la palat prima sa soţie, mama lui Muhammad...

Nu după mult timp, noul sultan se însura cu fata salvată din ghearele vulturului şi trăiră ani mulţi şi fericiţi...

Hasan prostănacul

poveste de pe Tigru şi Eufrat

Odată, demult, trăia un tânăr cam prostănac şi tare leneş. Niciodată nu se învrednicise să facă ceva; ca atare, dormea într-o casă căzută în paragină, iar peste zi se învârtea pe lângă dugheana unui vânzător de năut fiert, mulţumindu-se cu cojile rămase de la cei ce mâncau. Şi aşa îşi petrecea întreaga vreme.

în zilele acelea, regele îşi adună divanul ca să pună la încercare isteţimea minţii celor trei fiice ale sale. Prima intră în sala tronului fata cea mare, care fu întrebată pe dată de rege:

— Spune-ne, cine învârte treburile unei gospodării, bărbatul sau femeia?

— Bineînţeles că bărbatul, răspunse prinţesa fără să stea măcar o clipă pe gânduri.

Tare mult s-a bucurat regele la auzul răspunsului şi, drept mulţumire, a şi măritat-o cu un prinţ din marele său regat.

Apoi fu chemată fata mijlocie, căreia i se puse aceeaşi întrebare, la care dădu acelaşi răspuns ca şi sora ei, iar regele o mărită tot cu un prinţ din regatul său.

Veni şi rândul mezinei. La întrebarea pusă de rege, răspunse sigură pe sine:

— Fără nici cea mai mică îndoială, bunăstarea unei case depinde numai şi numai de femeie.

Când îşi mai reveni un pic din uimire, regele încercă s-o convingă că este întocmai pe dos:

— Desigur, eşti foarte tânără şi de aceea ai greşit. Nu-i nimic, cu timpul vei înţelege.

— Nici nu mă gândesc să schimb vreo vorbuliţă din ceea ce am spus, pentru că acesta este adevărul adevărat, zise mezina.

Regele, când mai auzi şi acest răspuns, aproape că se înecă de furie:

— Unde eşti, vizirule? Să-mi aduci chiar acum pe cel mai leneş şi mai prost bărbat din regat ca s-o măritām cu el pe această nerecunoscătoare. Să se înveţe minte!

Vizirul, după ce căută în lung şi-n lat prin regat, îl găsi pe Hasan prostănacul, care i se păru mai mult decât potrivit pentru mezina regelui cea neascultătoare.

Vizirul îl aduse pe Hasan în faţa regelui şi-l prezentă ca fiind cel mai nenorocit şi mai leneş cu putinţă: niciodată nu şi-a dat silinţa să facă ceva şi toată ziua adună cojile rămase de la năutul fiert, iar noaptea se adăposteşte într-o dărăpănătură de casă. Regele dădu pe loc poruncă să fie adusă prinţesa cea mică. Aceasta, când auzi că o cheamă tatăl ei, regele, îşi puse la gât, pe sub rochie, o salbă de galbeni şi se prezentă smerită în faţa regelui, care o mărită pe loc cu prostănacul de Hasan, după care îi alungă din palat, tară să le dea nici măcar un capăt de aţă.

Hasan, când se trezi în stradă cu prinţesa după el, îşi închipui că şi-au bătut joc de el, fiindcă o asemenea întâmplare nu poate fi adevărată...

— Unde îţi este casa? îl întrebă prinţesa.

— N-am casă.

— Bine. Dar atunci unde dormi? Trebuie să ai un colţişor al tău pe lumea asta.

Cum să-i spună adevărul? Bietul Hasan simţi pentru prima dată că-i crapă obrazul de ruşine pentru mizeria în care trăia:

— Este o casă părăsită de mult pe-aici, pe aproape. Dacă vrei, vom merge acolo.

Când ajunseră la cocioaba unde îşi făcea Hasan veacul, prinţesa îşi roti ochii de jur împrejur, doar-doar o vedea ceva care să semene cât de cât a odaie de locuit. Hasan nu avea decât un sac zdrenţăros în care se vâra seara... în loc să se sperie, prinţesa prinse a râde cu poftă ca de cine ştie ce glumă bună:

— Nu-i nimic! Ne vom descurca. Rupse doi galbeni din salbă şi-i întinse lui Hasan, povăţuindu-1:

— Ia banii aceştia şi cumpără de unul ceva de-ale gurii şi aşternuturi, iar de celălalt câteva gheme de lână şi nişte andrele, apoi vino degrabă acasă.

Hasan, ruşinat că nu poate el să-i ofere ceva soţiei, luă galbenii, se duse în piaţă şi făcu întocmai cum îl povăţuise prinţesa. După ce se întoarse Hasan cu cele de trebuinţă, cu mâncare pe îndestulate, aşternură covoarele cumpărate prin odaia părăsită, apoi prinţesa se apucă cu sârg de împletit, în mai puţin de trei ceasuri, gătă un strai de toată frumuseţea, pe care apoi i-l dădu lui Hasan de-l vându în piaţa cea mare. Cu banii câştigaţi, acesta cumpără, la sfatul prinţesei, câteva gheme de lână, precum şi mâncare. Astfel o duseră o bună bucată de vreme, ea împletind, el vânzând prin piaţă şi cumpărând cele trebuincioase traiului.

într-o bună zi, prinţesa îi zise lui Hasan:

— Hasane, trebuie să-ţi găseşti ceva de lucru, căci nu se poate să nu faci chiar nimic.

— Dar eu nu ştiu să fac nimic, îi zise Hasan posomorât.

— Nicio problemă; muncind, vei căpăta încetul cu încetul şi minte... încearcă să lucrezi ca hamal pentru început.

A doua zi, Hasan se sculă cu noaptea în cap şi, după ce mancă ceva la repezeală, se duse în piaţă, unde se tocmi hamal la un negustor, care, văzându-l aşa puternic şi harnic, îi dădu o sumă bunicică de bani. Hasan, bucuros, luă banii şi-o pomi spre casă. Pe dram îi ieşi înainte un om ce căra după el un fel de dulap ciudat şi striga cât îl ţinea gura:

— Veniţi să căpătaţi minte, veniţi şi cumpăraţi-vă minte!

Hasan se opri în dram minunându-se, apoi îşi aminti că nevasta lui mereu îi tot

zicea că şi el trebuie să capete minte. Aşa că se apropie de vânzătorul de minte, întrebându-l cât costă o minte bună. Acesta îi răspunse că atât – adică tot ce câştigase Hasan în prima lui zi de trudă. „Nu-i nimic”, îşi zise în sinea lui Hasan, „socot că azi n-am lucrat, însă cel puţin o să am minte”. îi dădu banii şi aşteptă ca vânzătorul să-i dea mintea. Acesta începu să se agite, să tragă tot felul de sertare şi sertăraşe din dulap, să scotocească repezit prin ele, când deodată, ca şi cum ar fi dat peste ceea ce căuta, se îndreptă din şale şi-i zise lui Hasan:

— Frumuseţea este ceea ce cere inima din ceea ce vede ochiul.

— Asta-i tot?! se miră Hasan.

Dar omul nu mai scoase nicio vorbă, ci îşi luă dulapul şi-şi văzu de drum. Hasan regretă banii aruncaţi în vânt, şi mai ales îi părea rău că s-a lăsat prostit aşa de uşor.

Acasă, prinţesa îi gătise bucate alese, îi pregătise baia cea de toate zilele şi-l aştepta zâmbitoare în prag. Hasan nu se atinse de nimic, ci, posomorât, se retrase într-un ungher, oftând de zor.

— Ce-i, Hasane, ce s-a mai întâmplat?

— Ce să fie... şi îi povesti cu năduf cele întâmplate pe drum.

— Nu-i nimic, vei câştiga mâine alţi bani. Şi, cu binişorul, îl făcu să uite acest necaz ce-i rodea inima.

A doua zi, Hasan plecă din nou la lucru şi câştigă şi mai mulţi bani decât în prima zi. Apoi, zi de zi, cobora la piaţă, unde lucra până seara, iar, pe de altă parte, nevasta lui împletea de zor straie minunate care se vindeau din ce în ce mai scump. Nu trecu mult timp şi îşi reparară casa de parcă era nouă, o aşternură cu covoare de ziceai că este palat, şi nu alta. Şi aşa începură să trăiască fericiţi, îndestulaţi din propria muncă.

într-o zi îi zise prinţesa:

— Hasane, acum trăim în îndestulare, aşa că trebuie să-ţi găseşti ceva de lucru mai uşor, însă de unde să câştigi mai mulţi bani... Ştii ce m-am gândit? Trebuie să faci negustorie.

— Dar eu n-am nici cea mai mică fărâmă de ştiinţă despre negustorie. Tare mi-e teamă că o să pierdem şi ceea ce avem.

— Nu. Te vei ocupa de negustorie. Chiar acum du-te prin piaţă şi vezi cam ce fac negustorii, ce cumpără, ce vând, ce vorbesc, cum se tocmesc şi fă şi tu întocmai.

Hasan plecă la piaţă, unde încercă să afle cât mai multe de-ale negustoriei. Chiar atunci se zvoni prin piaţă că o caravană cu mărfuri este pregătită să plece într-un ţinut îndepărtat. Hasan se întoarse repede acasă să se sfătuiască cu nevastă-sa asupra a ceea ce ar trebui să facă. Cumpără la repezeală mărfuri multe, pe care le încărcară pe cămile, şi a doua zi Hasan se aşternu la drum împreună cu caravana negustorilor. Merseră aşa multe zile, ba vânzând ici, ba cumpărând colo, până când ajunseră într-un loc cumplit de pustiu, unde, după lungi căutări, găsiră un puţ aproape secat. Tocmai pe fundul lui parcă era un licăr de apă, însă cine se încumeta să coboare până acolo? Toţi negustorii prinseră a se jelui, plângându-şi soarta cruntă. Hasan însă îşi păstra cumpătul, îmbărbătându-i şi pe ceilalţi:

— Acum cobor în puţ şi voi scoate apă pentru noi şi pentru cămile.

Zis şi făcut. îl legară cu o funie groasă şi-l coborâră în puţ. Când mai avea puţin să ajungă la apă, simţi cum este apucat de două mâini uriaşe şi tras către peretele puţului. De spaimă, căzu în nesimţire. Când se trezi, era într-o sală luminată de parcă s-ar fi aflat în plin soare, şi nu în fundul puţului. în mijlocul sălii stătea un harap uriaş, negru ca smoala, iar în faţa lui două fete: una neagră tăciune, cu un nas borcănat cât toate zilele şi urâtă foc, iar cealaltă frumoasă ca soarele, cu păr auriu, cu ochii verzi şi o guriţă – o minune!

Harapul uriaş răcni:

— Nimeni nu intră aici fără să fie pus să ghicească îndată care dintre cele două fete este mai frumoasă. Iar dacă nu ghiceşti, capul îţi va fi despărţit de trup.

Bietul Hasan căzu pe gânduri, neştiind ce să răspundă. Dacă ar spune că este cea albă, s-ar supăra harapul că nu a ales-o pe cea din neamul lui; dacă ar alege-o pe cea neagră, iar s-ar supăra harapul că frumuseţea fetei cu părul auriu a fost trecută cu vederea. în momentul acela, îşi aminti Hasan de vânzătorul de minte şi de cuvintele spuse de acesta, pe care le repetă cu voce tare:

— Frumuseţea este ceea ce inima doreşte din ceea ce ochiul vede.

încântat, harapul bătu din palme şi-l întrebă ce doreşte să-i dea.

— Nu vreau decât apă pentru tovarăşii mei de drum, care mă aşteaptă sus, la gura puţului.

— Vino cu mine să-ţi arăt ceva, îi zise uriaşul. Hasan îl urmă într-o altă încăpere, care era plină cu bulgări de aur.

— Ia cât aur doreşti, însă fii cu băgare de seamă ca tovarăşii tăi să nu-l vadă la tine, căci, împinşi de lăcomie, s-ar putea să-ţi facă vreun rău. Aşa că eu te sfătuiesc să tăvăleşti bulgării prin noroi, ca nimeni să nu-şi dea seama că sunt de aur.

Zis şi făcut. Hasan îşi făcu din pelerină un fel de sac, în care puse bulgării de aur tăvăliţi prin noroi, apoi umplu căldările cu apă pentru oameni şi dobitoace şi, când termină treaba, ieşi din puţ aşa cum intrase.

Când ajunse acasă, vândură o parte din aur şi cumpărară pământul din faţa palatului regal, unde îşi zidiră un palat care îl întrecea cu mult în frumuseţe pe acela al regelui.

Regele, văzând aşa mândreţe de palat ridicat aproape peste noapte în faţa palatului său, prinse a întreba în stânga şi-n dreapta despre stăpânul palatului şi, mai ales, de unde ar putea avea o avere atât de mare.

într-o bună zi, când palatul fu rânduit şi pe dinăuntru, Hasan îl pofti pe rege cu suita sa la un ospăţ cum nu se mai pomenise. Regele, văzând atâta bogăţie şi belşug, nu mai rabdă şi strigă:

— Vreau să ştiu cine este stăpânul palatului! Acum! în acea clipă, din spatele lui Hasan se ivi prinţesa alungată cândva de la palat, care-i zise:

— Stăpânul palatului este ginerele tău cel mic, care mânca cojile aruncate de la năutul fiert, iar eu sunt fiica ta, pe care ai alungat-o. Azi ţi-am dovedit că ceea ce am spus atunci este adevărul curat: femeia este cea care învârte treburile unei gospodării, după cum de altfel poţi vedea.

Tare mult se minună regele şi recunoscu pe loc că, dimpotrivă, el este cel care a greşit, căci femeia nu trebuie dispreţuită, iar bărbatul nu este, totuşi, totul pe lumea aceasta. Se împăcară, iar regele, care era de-acum foarte bătrân, îl lăsă pe Hasan în locul său pe tron, deoarece nu avea alţi moştenitori.

Floarea de narcisă

poveste de pe Tigru şi Eufrat

Au fost odată ca niciodată, demult, tare demult, un frate şi o soră, care trăiau în pace şi bună înţelegere, în aceeaşi casă. într-o bună zi, fratele plecă în pelerinaj la Mecca[203], iar sora rămase singură în toată casa. într-o zi, pe când întindea rufele la uscat pe terasa casei, văzu o floare de narcisă, adusă acolo, după cât se pare, de vânt. O luă şi o mirosi îndelung... Şi, din mirosul florii, rămase grea...

Pe vremea aceea, drumul spre Mecca era foarte greu şi dura luni şi luni de zile. Cu

203 oraş în Arabia Saudită unde musulmanii merg în pelerinaj

toate acestea, sora nu avea de ce să iasă din casă, pentru că primea tot ce-i trebuia de la vecini sau cumpăra de la vânzătorii ambulanţi pe fereastră. Chiar şi poarta fusese bătută în cuie, ca nu care cumva să intre cineva peste ea. Când se întoarse fratele de la Mecca, nu îndrăzni să-i spună nimic despre cele întâmplate, iar după un timp născu, în mare taină, o fetiţă de toată frumuseţea. Ca să nu-i afle nimeni secretul, o ascundea undeva sub podeaua bucătăriei, cerând de fiecare dată pământului s-o primească:

— Ia-mi fata până trece primejdia... Şi pământul nu o înşela niciodată, căci de fiecare dată i-o dădea înapoi fără să i se întâmple nici cel mai mic rău.

într-una din zile, când mama îi pieptăna fetiţei părul auriu, cineva bătu cu putere în uşă. Speriată că s-ar putea să i se dea în vileag taina, mama o ascunse repede pe fetiţă în pământ, aşa cum făcea de obicei, dar, în zăpăceala care pusese stăpânire pe ea, greşi cuvintele şi zise:

— O, pământule, înghite-mi iute fetiţa. Şi, de fapt, ar fi trebuit să zică: „Ia-mi fata până trece primejdia".

După această întâmplare, oricât s-a rugat mama de pământ să-i dea fetiţa înapoi, oricât a implorat şi a plâns, urmarea a fost aceeaşi: fetiţa nu a mai apărut în bucătărie, pământul rămânând mut şi nemişcat. De durere, mama începu să slăbească şi, după puţin timp, muri. Fratele ei, care o iubea nespus de tare, nici nu vru să audă s-o îngroape, ci o puse pe un pat de aur, acoperit tot numai cu mătăsuri şi brocarturi, într-o încăpere pe care o aranja de parcă era odaia unei mirese. La capătul patului puse două candelabre de aur, ce luminau încăperea de cum cădea întunericul şi până la prima geană de lumină. De două ori pe zi, dimineaţa şi seara, mergea la căpătâiul surorii sale, unde petrecea câteva clipe vorbind cu ea de parcă ar fi fost vie.

încetul cu încetul, vestea despre această întâmplare făcu înconjurul oraşului. Oamenii la început s-au mirat, însă mai apoi au început să-l sfătuiască pe băiat să uite de moartea surorii, căci, vorba ceea, „morţii cu morţii şi viii cu viii", şi să se gândească să se însoare şi să-şi facă viaţa lui.

După mulţi ani, la insistenţele oamenilor din oraş, băiatul se însura cu o fată adusă dintr-un alt oraş, care habar n-avea de povestea cu soră-sa. Dar iată că tânăra soţie băgă de seamă vizitele făcute de frate în odaia aceea unde nu intra nimeni altcineva. începu s-o roadă curiozitatea, aşa că merse şi încercă uşa. Era încuiată. Se uită pe gaura cheii şi văzu pe cineva dormind într-un pat de aur. îndoiala se strecură în inima ei, nemaidându-i pace. într-o zi, când soţul lipsea, luă cheia şi intră în încăperea misterioasă. Când văzu că în pat doarme o femeie, îşi închipui că soţul ei are o iubită pe care o ţine ascunsă aici, aşa că, furioasă şi vrând să se răzbune, se repezi spre patul de aur. O apucă pe sora soţului de gât şi o trânti la pământ de se făcu praf şi pulbere din pricina timpului scurs de la moarte...

Dându-şi seama ce a făcut, luă o piuă şi macină bine toate oasele rămase, după care spulberă praful în cele patru zări. Apoi rândui odaia aşa cum fusese şi închise din nou uşa, punând cheia de unde o luase.

Seara, după cum îi stătea în obicei, fratele intră în camera surorii sale, dar, negăsind-o, plânse amarnic. Soţia, văzându-l aşa de deznădăjduit, îl întrebă ce i s-a întâmplat. Atunci, el îi povesti totul de-a fir-a-păr. Soţia îl linişti, spunându-i că mai mult ca sigur a fost luată şi dusă în ceruri de îngerii păzitori. Omul, negăsind altă explicaţie, o crezu pe cea a soţiei.

într-o altă zi, soţia văzu pe jos, în bucătărie, un pieptene înfipt în pământ. Prinse a trage de el şi, după ce se opinti o dată, de două ori, se trezi în faţă cu o fetiţă de vreo opt ani, de o rară frumuseţe.

O luă şi plecă cu ea la maică-sa, ca să vadă ce şi cum. Maică-sa o sfătui să-i lase fetiţa vreo două- trei zile. La sorocul hotărât, îi aduse o fetiţă cu totul schimbată: era

îmbrăcată în zdrenţe, cu faţa plină de funingine şi cu părul tăiat scurt. Soţia o recunoscu totuşi în această arătare pe fetiţa găsită de ea în bucătărie. Din acea zi, fetiţa rămase sclavă în casa aceea, fiind obligată să facă absolut toate muncile.

într-o zi, copiii din casă îi cerură fetiţei să le spună o poveste. Fetiţa le spuse că nu poate povesti decât dacă îi aduc un candelabru de aur, sub care să stea atât timp cât va povesti. Soţia, auzind-o, o pălmui zdravăn şi o trimise să-şi vadă de treburi, numai că soţul, adică unchiul fetiţei, aduse unul din candelabrele care luminau camera surorii sale şi o puse pe fetiţă să povestească. Candelabrul era împodobit cu frunzuliţe de aur. Fata zise:

— La fiecare vorbă adevărată pe care o voi spune, va pica o frunză de aur.

îşi începu fata povestea, de fapt povestea vieţii ei şi a mamei sale. Unchiul privea frunzele de aur căzând una după alta pe covor, din ce în ce mai mirat şi neştiind ce să creadă. în zadar încercă soţia lui s-o oprească pe fetiţă din povestit, căci aceasta nu dădea nici cea mai mică atenţie ameninţărilor ei.

Când sfârşi povestea, unchiul înţelese tot adevărul, aşa că o alungă neîntârziat pe soţia cea rea şi pizmaşă, care o chinuise atât de mult pe sărmana fetiţă, şi a trăit în pace şi bună înţelegere cu copiii şi cu nepoţica lui, pe care o iubea aşa cum o iubise şi pe mama ei cândva.

Treisprezece

poveste de pe Tigru şi Eufrat

Trăia odată un om – Atotputernicul să-l ţină sănătos! – care avea bogăţii fără număr şi fără sfârşit, precum apă fluviul cel veşnic. Omul era însurat cu două femei[204]: prima îi dăruise doisprezece fii, toţi unul şi unul, iar cea de-a doua numai un fiu, pe care toată lumea îl striga Treisprezece. Şi, ca să nu mai lungim vorba, au crescut băieţii şi au devenit bărbaţi în toată firea, tocmai buni de însurat, într-o bună zi, tatăl lor îi strânse pe toţi şi le zise:

— O, băieţii mei, acum sunteţi mari... Aş vrea ca fiecare să-şi afle o nevastă, ca să mă pot juca şi eu cu nepoţii mei înainte de a trece în lumea celor drepţi.

Băieţii se învoiră pe dată, însă cu condiţia să se însoare cu treisprezece surori cu acelaşi tată şi aceeaşi mamă, ca să nu apară mai apoi fel de fel de gâlcevi şi certuri din pricina nevestelor. Şi, chiar de a doua zi, începură a căuta în oraşul lor mirese care să îndeplinească condiţia de a fi surori bune, însă, după ce scotociră câteva zile la rând casă cu casă, se lăsară păgubaşi... Aşa că până la urmă hotărâră să meargă să caute şi prin oraşele vecine, doar-doar vor găsi ce-şi doreau. Zis şi făcut. Puseră şeile pe cai, se încinseră cu săbiile şi la drum! Luară la rând oraşele şi satele dimprejur, dar... nimic.

într-o bună zi, pe când mergeau ei aşa printr-un ţinut cam pustiu în căutare de alte aşezări, numai ce auziră un geamăt. Treisprezece dădu pinteni calului şi se repezi înspre locul de unde venea geamătul... Şi iată că printre tufişuri descoperi un ifrit[205], a cărui înfăţişare era de-ajuns ca să-ţi facă părul măciucă: pletele-i măturau pământul, sprâncenele îi acopereau toată faţa, iar unghiile erau mai lungi decât braţele. Treisprezece se dădu jos din şa şi, fără să piardă vremea, se apucă şi-i tăie unghiile, îl tunse şi-i aranja sprâncenele, apoi îi dădu să mănânce şi să bea. Ifritul îi mulţumi pentru binele ce i l-a făcut şi-i zise:

— O să vă îndrum spre un loc unde o să găsiţi ceea ce căutaţi, fiindcă mi-aţi făcut un bine pe care n-o să-l uit toată viaţa. Vedeţi, acolo, peste râu, este palatul unui ifrit care are treisprezece fete ca luna de frumoase, însă fiţi cu băgare de seamă, căci ifritul acesta este tare viclean şi nu s-a auzit că ar fi făcut vreun bine cuiva vreodată.

Cum auziră, Treisprezece şi fraţii lui o şi luară la trap înspre palatul care abia se zărea. Trecură râul printr-un loc mai potolit şi iată-i în faţa porţii celei mari! Ifritul le ieşi pe dată în întâmpinare şi cu vorbe de bun-venit îi pofti în palat. Degrabă dădu zeci de porunci în dreapta şi în stânga, de li se pregăti musafirilor o cină mai grozavă decât cea de la palatul sultanului însuşi. într-un târziu, obosiţi de atâta ospăţ, cei treisprezece fraţi se culcară, iar a doua zi în zori se însurară cu cele treisprezece fete de ifrit, fără ca acesta să le ceară niciun fel de dotă, zicându-le:

— Lumea este făcută din oameni, şi nu din bani... Ce-i oare mai de preţ ca omul pe lumea asta?

Dar în spatele acestor vorbe dulci se ascundea o capcană pe care ifritul le-o pregătise de cum îi văzuse, şi anume să-i omoare pe toţi treisprezece chiar în noaptea nunţii, iar din carnea lor să facă un ospăţ la care să-i cheme pe mai-marii ifriţilor. Numai că Treisprezece fusese ascuns pe undeva prin apropiere când ifritul punea la cale această uneltire împreună cu nevastă-sa şi cu fetele lor, aşa că auzise totul... îşi strânse repede fraţii şi le povesti despre cele urzite de vicleanul ifrit. După ce se sfătuiră ce şi cum să facă, Treisprezece găsi o cale de a-i salva pe toţi de la moarte şi în acelaşi timp de a se răzbuna crunt...

Spre seară, fiecare intră în iatacul soţiei ce-i fusese hărăzită, spunând:

— în oraşul nostru este un obicei din bătrâni: în noaptea nunţii, mirele se îmbracă cu hainele miresei, iar mireasa cu ale mirelui...

---

204 conform legii islamice, un bărbat poate fi căsătorit cu până la patru femei în acelaşi timp

205 demon foarte puternic şi malefic

Aşa că fiecare îşi schimbă hainele cu cele ale soţiei. Spre miezul nopţii, apăru ifritul cu un satâr uriaş în mână şi, rând pe rând, crăpă capul fetelor lui şi se întoarse în aştemutu-i fericit de treaba ce- o făcuse, visând la ospăţul care se va încinge a doua zi... în acest timp, Treisprezece şi fraţii săi

săriră pe cai şi duşi au fost. Când ajunseră pe partea cealaltă a râului şi îşi mai traseră un pic sufletul, se hotărâră să se întoarcă acasă, căci le cam pierise cheful de însurătoare...

în urma lor, ifritul se sculă cu noaptea în cap pentru că nu mai avea răbdare, vrând să pregătească mai repede ospăţul. Când văzu prăpădul pe care-l făcuse, îşi ieşi din minţi de turbarea ce-l cuprinse. Porni ca vijelia pe urmele băieţilor, însă între el şi aceştia se lăţea râul pe care ifritul nu putea să-l treacă, aşa că se mulţumi să strige:

— Hei, Treisprezece...

— Sluga ta, socrule!

— Cum mi-ai ucis fetele?

— Cu mâna ta, socrule.

— Blestemaţi să fiţi şi tu, şi socru-tău! Ifritul se mai învârti un pic pe mal, apoi se întoarse acasă, smulgându-şi părul din cap de necaz. în aceeaşi zi îşi îngropa fetele cu mare jale. Seara,
Treisprezece trecu din nou râul cu gând să fure iapa cea albă a ifritului, care era mai uite ca fulgerul. Se apropie de iapă, însă aceasta, cum îl simţi, se puse pe nechezat de mai-mai să scoale şi morţii din mormânt. Ifritul veni într-un suflet blestemând de mama focului:

— Ho, ce ai, că doar nu te fură Treisprezece!

în acest timp, Treisprezece se lipise de burta iepei, iar ifritul, din pricina beznei din grajd, nu-l văzu. Cum ieşi ifritul de-acolo, se aruncă pe iapă şi pe-aici ţie drumul. într-o clipită era dincolo de râu, la fraţii lui. A doua zi, când văzu ifritul că-i lipseşte iapa, alergă ca apucatul pe malul râului răcnind:

— Hei, Treisprezece!

— Sluga ta, socrule!

— Cum mi-ai ucis fetele?

— Cu mâna ta, socrule.

— Cum mi-ai luat iapa?

— Cu mâna ta, socrule.

— Blestemaţi să fiţi şi tu, şi socru-tău! în noaptea următoare, iar trecu Treisprezece râul ca să-i fure oglinda cea fermecată în care vedeai tot vilaietul. Dar nici nu se apropie bine de ea, că o muzică răsunătoare se porni din toate părţile şi valvârtej apăru în cameră ifritul, urlând:

— Ce ai, oglindo, că doar nu te fură şi pe tine Treisprezece!

Şi, după ce cotrobăi prin toate ungherele, se duse la culcare. Treisprezece, care se agăţase de un candelabru uriaş, se dădu jos, luă oglinda şi iapa cea albă îl şi duse, într-o clipă, dincolo de râu.

A doua zi, când văzu ifritul că i-a dispărut oglinda, era cât pe ce să turbeze, şi mai mult nu. Pe dată se repezi la râu, unde prinse a urla:

— Hei, Treisprezece!

— Sluga ta, socrule!

— Cum mi-ai ucis fetele?

— Cu mâna ta, socrule.

— Cum mi-ai luat iapa?

— Cu mâna ta, socrule.

— Cum mi-ai luat oglinda?

— Cu mâna ta, socrule.

— Blestemaţi să fiţi şi tu, şi socru-tău!

Şi se întoarse acasă, muşcându-şi mâinile de furie. Se hotărî ca în noaptea următoare să nu mai închidă deloc ochii, căci fără îndoială Treisprezece urma să apară din nou ca să mai ia cine ştie ce de prin casă. Se tăie la un deget şi-şi presără

pe rană multă sare, ca de usturime să nu poată închide ochii. Şi iată că, puţin după lăsarea serii, apăru şi Treisprezece, strecurându-se uşor prin casă. Ifritul îl prinse degrabă cu mâinile lui ca două lopeţi şi hohoti de ţi se făcea părul măciucă:

— Nici cerul şi nici pământul nu te mai scapă din mâinile mele. Pân-aici ţi-a fost! O să te pun la îngrăşat şi o să te mănânc.

Şi uite-aşaîl legă pe Treisprezece cu o mie de lanţuri şi puse servitorii să-l îndoape zi şi noapte ca pe o gâscă. După câteva zile, ifritul îşi făcu apariţia, arătându-şi colţii ca de lup:

— Aha, acum eşti taman bun de mâncat. Şi niciuna, nici două, se repezi să-i taie capul, însă nevastă-sa îl opri:

— Hei, ce atâta grabă? Du-te şi cheamă neamurile la masă, că mă ocup eu de el. Până vii, este gata rumenit.

Ifritul, care, cât era el de ifrit, nu ieşea din vorba nevestei, plecă să-şi caute neamurile. Cum îl văzu depărtându-se, Treisprezece îi zise babornitei:

— O, mamă soacră, de ce nu mă dezlegi ca să-ţi mătur casa, să-ţi spăl blidele şi tingirile... îţi fac şi ceva pâine, dacă vrei... fac focul... şi pe urmă mă tai... Ei, ce zici?

Baba, care nu prea se dădea în vânt după treabă, fu bucuroasă de aşa chilipir şi pe loc îl dezlegă. Treisprezece adună vreascuri, spălă blidele şi tingirile, apoi, când baba nu era prea atentă, îi reteză capul cu un hârleţ găsit la îndemână. îi luă capul şi-l puse pe pernă, trase plapuma până la bărbie, aşa încât părea că baba doarme, iar trupul îl ciopârţi şi-l aruncă într-o tingire uriaşă încinsă pe foc. După ce termină toate astea, alergă la râu şi cât ai clipi fu dincolo.

Sosi şi ifritul cu toate neamurile, venite cu mic, cu mare, ca la petrecere, deh... Ifritul, văzând că nevastă-sa a adormit, se gândi că o fi ajuns-o oboseala de atâta trebăluială, aşa că o lăsă în pace şi-i puse deoparte o bucată de came ca să mănânce şi ea când s-o scula. Către sfârşitul petrecerii, soacra ifritului, adică mama scorpiei, se duse s-o scoale pe fiică-sa. Dar când dădu plapuma la o parte, de spaimă căzu moartă la piciorul patului. Toţi se repezită să vadă ce se întâmplase... Când îşi dădură seama ce au mâncat, i-a lovit damblaua, iar ifritul se avântă spre râu, spumegând:

— Hei, Treisprezece!

— Sluga ta, socrule!

— Cum mi-ai ucis fetele?

— Cu mâna ta, socrule.

— Cum mi-ai luat iapa?

— Cu mâna ta, socrule.

— Cum mi-ai luat oglinda?

— Cu mâna ta, socrule.

— Cum mi-ai ucis nevasta?

— Cu mâna ta, socrule.

— Blestemaţi să fiţi şi tu, şi socru-tău!

Ifritul apucă doi bolovani uriaşi cu care începu să se izbească în piept de obidă, până când crăpă şi muri. Treisprezece se grăbi să treacă râul şi luă din casă cam tot ce se putea lua şi se întoarse cu fraţii lui acasă, unde fură întâmpinaţi cu mare veselie, căci toţi îi credeau de mult duşi de pe lumea aceasta...

Nurorile cele haine

poveste de pe Tigru şi Eufrat

A fost odată ca niciodată un negustor bogat ce-şi ducea traiul cu bătrâna lui mamă în

pace şi-n îndestulare. Negustorul era becher, deoarece fugise mereu de însurătoare, de teamă că un al treilea suflet îi va tulbura viaţa tihnită pe care-o ducea cu mama sa, pe care o iubea nespus de mult. Dar mama lui stărui atâta să se însoare, încât, până la urmă, nemai-având încotro, se înmuie. După nuntă, trăiră toţi trei în pace şi bună înţelegere. Când sosi vremea de pelerinaj, Hamad – căci aşa îl chema pe negustor – o sfătui pe nevastă-sa să aibă grijă de casă şi de bătrâna lui mamă; apoi, după pregătirile trebuincioase, se alătură caravanei care tocmai pleca spre Mecca. Cum plecă Hamad, nevastă-sa îi zise soacrei:

— Ştii ce m-a sfătuit Hamad?

— Nu, nu ştiu.

— Ei, atunci află de la mine. M-a sfătuit să cumpăr ouă şi să te pun să le cloceşti până ies puii.

— Păi, dacă aşa a zis Hamad, aşa voi face. Femeia merse în piaţă, de unde cumpără o grămadă de ouă pe care i le dădu bătrânei să le clocească precum o cloşcă. După câtva timp, ieşiră şi puii din ouă, care se ţineau după bătrână peste tot, piuind cât îi ţinea gura. Văzând că i-a mers, femeia o puse iarăşi pe soacră-sa la clocit. Când se întoarse Hamad din pelerinaj şi o întrebă de mama lui, îi răspunse într-o doară:

— Păi, cred că este pe-aici pe undeva. Cloceşte nişte ouă de găină.

Hamad, nevenindu-i să-şi creadă urechilor, o căută pe maică-sa peste tot, până când o găsi cocoţată într-un cuibar.

— Ce faci acolo, Doamne, iartă-mă?

— Păi, ce să fac, ce-ai zis. Clocesc ouă, aşa cum mi-ai lăsat vorbă prin nevastă-ta.

Tare mult s-a necăjit Hamad aflând de această răutate a nevestei faţă de maică-sa. Fără să mai stea pe gânduri, divorţa şi o alungă pentru totdeauna din bătătura lui.

După foarte multă vreme, la stăruinţele bătrânei, Hamad se însura a doua oară. Când veni vremea să plece în pelerinaj, o sfătui pe nevastă-sa să aibă grijă de casă şi să n-o necăjească pe bătrâna-i mamă. Apoi porni spre Mecca. Nici nu se linişti bine colbul iscat de cămilele caravanei, că nevastă-sa o chemă pe soacră şi-i zise:

— Hamad mi-a zis să-ţi cumpăr grâu pe care să-l macini cu roata.

— Păi, dacă aşa a zis, aşa voi face... Când se întoarse Hamad din pelerinaj, o găsi pe maică-sa sleită de puteri, învârtind la roata de măcinat grăunţe.

— Ce faci aici? – a întrebat-o mirat.

— Macin, aşa cum mi-ai lăsat vorbă prin nevastă-ta. Iar s-a mâniat Hamad şi pe loc a divorţat şi de a doua nevastă.

După o perioadă şi mai lungă, la stăruinţele mamei sale, se hotărî să se însoare pentru a treia oară. Şi iarăşi veni vremea de pelerinaj şi bineînţeles că Hamad plecă din nou spre Mecca, însă nu înainte de a o sfătui pe nevastă-sa:

— Să ai grijă de mama. Este bătrână şi nu mai poate face cine ştie ce treabă.

— Nicio grijă. Mergi în pace, căci aici totul va fi bine. După plecarea lui Hamad, soacra se bucură de toată grija nurorii, încât n-ar fi avut nici cea mai mică pricină să se plângă.

într-o bună zi, trecu prin faţa casei un vânzător de parfumuri şi alte nimicuri muiereşti. Nevasta lui Hamad îl opri, cumpără, nu cumpără, însă intră în vorbă cu el şi uite-aşa, din vorbă în vorbă, el îi spuse că ar dori să-i fie nevastă, iar ea îi răspunse că nu se poate, deoarece este măritată, însă are o soră la fel de frumoasă, pe care poate să i-o dea de nevastă.

— Dar cum nu mai avem părinţi, zise ea, plăteşte-mi o sută de lire drept dotă şi vino să-ţi iei nevasta; însă să ştii că este tare ruşinoasă, aşa că va avea faţa acoperită cu văl până când s-o mai obişnui cu tine...

Zis şi făcut. Plecă vânzătorul de parfumuri cu „sora” înfăşurată din cap până-n picioare, dar, când îi dădu vălul la o parte, să înnebunească, şi mai mult nu. Cine credeţi că se ascundea sub văl? Cine alta decât biata soacră ajunsă pe nepusă masă pe post de tânără mireasă... Tare mult se înfurie omul văzând înşelăciunea şi-i zise:

— Pentru că am fost înşelat de femeia aceea care mi te-a dat de nevastă, o să te pun să joci prin sate până când strâng banii pe care i-am dat pentru tine.

Juca biata babă de-i sfărâiau călcâiele, în hohotele de râs ale mulţimii de gură-cască. Cânta, sărăcuţa de ea:

— Una m-a pus la măcinat,
Alta m-a pus la clocit
Şi asta mă-mpinse la nuntit,
Of, Hamad, mamă, Hamad...

Când s-a întors Hamad din pelerinaj, nevastă-sa îi spuse că soacra a murit şi că a îngropat-o aşa cum se cuvine. Hamad nu prea crezu, aşa că plecă s-o caute prin satele de prin împrejurimi şi, bineînţeles, o găsi în primul sat pe bătrână, de la care află toată povestea. îi plăti vânzătorului cele o sută de lire, aşa cum era drept, şi o duse pe mamă-sa în casa unui prieten, apoi se întoarse acasă. Seara, luă un hârleţ, se duse în cimitir şi săpă o groapă ca pentru mort. A doua zi dimineaţa, o rugă pe nevastă-sa să meargă cu el la cimitir să-i arate mormântul bătrânei. După ce căutară îndelung prin cimitir, ajunseră şi în faţa gropii săpate de Hamad:

— Aici să fie oare mormântul?

— Da, răspunse pentru a nu ştiu câta oară nevastă-sa, care tot încercase să-i arate fel de fel de morminte ca fiind ale soacră-sii, însă Hamad nu o crezuse.

Când se apropie de buza gropii, Hamad îi făcu vânt în groapă şi, fără să zăbovească o clipă, aruncă pământ peste ea până când o îngropa de tot, aşa vie cum era.

Apoi se duse la prietenul lui, o luă pe maică-sa acasă şi îşi duseră traiul în pace şi bună înţelegere...

Rândul la păşunat

poveste de pe Tigru şi Eufrat

Se povesteşte că un bărbat, pe numele său Husayn cel Chel, locuia împreună cu unchii săi de când tatăl şi mama îi muriseră. Bărbatul nu avea pe lumea aceasta decât o colibă prăpădită, în care dormea, şi un tăuraş, pe când verii săi erau înstăriţi, cu cirezi de vite. Husayn îşi lăsa tăuraşul să pască alături de vitele verilor săi.

într-o zi, pe când îşi privea tăuraşul, îşi dădu seama că acesta prinsese a slăbi, aşa că merse şi îi întrebă pe verii săi care ar putea fi pricina. Aceştia îi răspunseră:

— Dacă vrei să ai grijă de tăuraşul tău, trebuie să ne strângi toate vitele şi să le duci la păşunat. Rândul tău va fi doar o zi pe săptămână.

Husayn cel Chel le răspunse:

— Eu nu am decât o vită, pe când voi aveţi nespus de multe. Doar pentru o singură vită trebuie să duc toate vitele la păşunat o zi pe săptămână?

— Da! Şi dacă nu te învoieşti, n-ai decât să te-ngrijeşti singur de dobitocul tău!

Mâhnit de vorbele verilor săi, hotărî să-şi scoată taurul din cireada. Aşa că a doua zi, cu noaptea- n cap, îşi luă tăuraşul, îşi strânse cele câteva lucruşoare şi părăsi satul, hotărât să ajungă la oraş. Odată ajuns la oraş, vându tăuraşul la iarmaroc pe un preţ de nimic. Cum puse mâna pe bănuţi, se grăbi şi ieşi din oraş. Nu se opri decât sub un copac cu umbră deasă. Se întinse puţin ca să se odihnească, când auzi

cotcodăcelile unei găini. Iute deschise ochii şi văzu o femeie cu o găină în braţe, pregătindu-se să o gâtuie. După ce îi tăie gâtul, o luă şi dispăru în casă. Husayn îşi zise în sinea lui: „Găina aceea va fi cina mea în noaptea aceasta, voi fi oaspetele stăpânei găinii...”. Şi închise ochii a visare, însă fu iute adus cu picioarele pe pământ de un croncănit care revenea din vârful copacului. Se uită cu luare-aminte şi văzu un corb ce tocmai îşi făcea cuib. Se caţără în copac şi prinse corbul. îl băgă sub abaye[206], se apropie de casa cu pricina şi se aşeză la o oarecare depărtare de ea. După câteva clipe, se apropie de el un bărbat călare pe un cal. După ce îi dădu bineţe, îl pofti în casă, rugându-l să-i facă cinstea de a-i fi oaspete în acea noapte.

Husayn fu încântat de propunere şi intră cu bărbatul în casă. Odată intraţi, bărbatul îşi strigă nevasta ca să aducă cina.

Femeia aduse o tavă mare pe care le-o puse dinainte cu două lipii, câteva curmale, ceva fire de verdeaţă şi o oală burduhănoasă plină ochi cu lapte acru. Husayn nu se atinse de nimic, aşteptând altceva. Bărbatul îi zise femeii:

— Nu avem şi altceva de mâncare?

Nevasta mormăii morocănoasă:

— Nu. De unde să avem?

Bărbatul se întoarse către Husayn şi-l îmbie să mănânce. Husayn, după ce înghiţi primul dumicat, apăsă cu putere pe corbul pe care-l ţinea în sân. Acesta cârâi scurt. Stăpânul casei tresări şi-l întrebă:

— Ce-a fost asta?

— Nimic, răspunse Husayn nepăsător. La al doilea dumicat, din nou apăsă pe corb, care cârâi supărat.

— Ce se întâmplă? întrebă gazda.

— A, nimic! pretinse Husayn. Nu-i da atenţie, căci nu are pic de ruşine.

Bărbatul se uită să vadă ce ascunde Husayn sub abaye:

— A, este doar un corb. Cum adică nu are pic de ruşine... ?

Husayn, vrând să-i stârnească şi mai mult curiozitatea, îi spuse:

— Ţi-am zis că n-are pic de ruşine. Lasă-l în plata Domnului! Ştie atât de multe...

— Dar ce spune şi de ce ţipă aşa? Husayn nu-i răspunse, însă zgândări corbul să cârâie şi mai abitir. Gazda, plină de curiozitate, îl rugă să-i tălmăcească în limba omenească cârâielile corbului.

Cu oarecare şovăială, Husayn cel Chel îi zise:

— Pretinde că sub capacul acela uriaş este o găină dolofană, bine gătită.

Bărbatul sări iute în picioare şi se duse drept la oala cea mare, îi ridică capacul şi găsi într-adevăr o găină ce se lăfăia într-un sos din care se înălţau încă aburi. Când văzu aşa minune, o chemă pe nevastă-sa şi prinse a o dojeni fiindcă a ascuns găina de el şi nu a oferit-o oaspetelui. Corbul cârâi din nou.

— Ce mai este? întrebă bărbatul curios.

— Te las să mănânci găina în tihnă şi apoi îţi zic.

— Nu, nu! Zi-mi acum, că nu mă ating de găină până ce nu-mi zici. Jur!

Husayn îi zise atunci cu oarecare ruşine:

— Corbul pretinde că nevastă-ta are un ibovnic pentru care a gătit găina.

Bărbatul îi răspunse, după ce îi puse găina dinainte:

— Mănâncă acum şi apoi o să am o vorbă cu nevastă-mea şi cu tine...

— înainte să iau o îmbucătură, spune-mi ce vorbă o să ai!

— O s-o trimit înapoi la ai ei... iar tu nu vei ieşi de aici până nu-mi vinzi corbul...

---

206 veşmânt de lână sau din păr de cămilă, asemănător unei pelerine, foarte larg, cu mâneci abia sugerate

— însă bagă de seamă, că-i scump. Ştie tot ce este pe lume, aşa că nu pot să-l dau aşa, pe o nimica toată. Mă ajută în tot ce fac...

— îl cumpăr oricât ai cere pe el.

— Nu! Este prea scump pentru tine. Nu cred că ai putinţa de a-l cumpăra.

— îţi plătesc cât ceri.

— Cât ai putea să-mi dai? Corbul acesta valorează mult...

— îţi dau o sută de dinari.

— Este o sumă de nimic.

— îţi dau de două ori mai mult!

— Nu mă-nvoiesc.

— Ultima vorbă pe care ţi-o mai spun! îţi dau cinci sute de dinari!

— Dacă-mi dai şi calul...

— Bine! îţi dau şi calul!

Omul se ridică şi se duse într-un ungher al bordeiului său, de unde scoase la iveală o legăturică pe care i-o întinse lui Husayn, zicându-i:

— Ia şi numără-ţi paralele!

Husayn desfăcu legăturica în care găsi nici mai mult, nici mai puţin de cinci sute de dinari. După ce mâncară împreună găina, Husayn îşi luă rămas-bun de la gazdă, dându-i corbul şi luându-i calul. Apoi se duse la iarmaroc, de unde cumpără cirezi de vaci şi turme de oi cu care se întoarse în sat. Când intră în sat călare pe calul său falnic, lumea se adună uimită în jurul său. Veniră într-un suflet şi verii săi, care prinseră a-l descoase despre îmbogăţirea lui aşa, peste noapte. Husayn le răspunse cu smerenie:

— Ei, lăsaţi! N-am nimic de spus...

Cu cât Husayn tăcea, cu atât curiozitatea lor creştea. Şi începură să-l roage în fel şi chip să le spună şi lor cum a făcut de a strâns atâta amar de avere într-un timp aşa de scurt. Când fu încredinţat că sunt gata să înghită orice, prinse a li se destăinui:

— Este o poveste de n-o să vă vină să credeţi. Am plecat de aici, de la voi, cu tăuraşul meu, cu sufletul plin de amărăciune. Şi cum mergeam eu aşa pe drum, iată că un om de vază se apropie de mine. M-a întrebat care-i baiul... I-am povestit aşadar tot ce mi-aţi făcut. Atunci acel bătrân înţelept mi-a zis cu blândeţe: „Nu-ţi face griji! Du-te la râul acela şi alege dintre lespezile de pe mal una albă, leag-o de gâtul tăuraşului şi mână-l apoi către mijlocul râului... Atunci ţi se vor deschide porţile belşugului...”. Am făcut întocmai cum mi-a zis. Când mi-am întors privirea către locul unde-l lăsasem pe înţelept, acesta se făcuse nevăzut. Cineva îmi strigă din râu: „Ia acest belşug!
Este al tău. Robul Apei îţi mulţumeşte astfel pentru că i-ai dăruit tăuraşul tău. Regele nostru, Robul Apei, dă înmiit înapoi darul ce i-a fost oferit..Când m-am întors, am văzut toate turmele pe care le vedeţi şi voi acum cu ochii voştri, precum şi acest cal pe care-l călăresc acum.

Vor primi înmiit pentru fiecare vită! Verilor săi nu le venea să creadă că vor fi şi mai bogaţi decât el. Aşadar îşi luară turmele şi le mânară către malul apei, unde se apucară să le atârne lespezi de gât, apoi le împinseră în şuvoaiele repezi până ce se făcură nevăzute, fără urmă. Apoi se puseră pe aşteptat ca să audă glasul din râu, vestindu-le marele belşug. însă zadarnică le fu aşteptarea...

Poveţele bătrânului

poveste de pe Tigru şi Eufrat

Cândva, demult, era un bărbat, pe numele său Muhammad. împreună cu nevasta şi mama sa, trăia într-o căsuţă tare amărâtă. Nu prea aveau de nici-unele şi abia îşi

duceau zilele de azi pe mâine. Dintre toate bunurile pe care le lăsase Atotputernicul pe acest pământ, nu aveau decât o cămilă râioasă pe care sătenii nu o lăsau să meargă la păşunat alături de ale lor, de teamă să nu se umple şi ele de râie. Aşadar, Muhammad se văzu silit s-o taie şi să plece apoi să-şi caute de lucru ca să-şi poată duce traiul, el şi ai săi. Muhammad îşi luă rămas-bun de la nevastă-sa, care rămăsese grea, şi prinse să meargă încolo şi încoace prin tot ţinutul. După mai bine de trei săptămâni, ajunse într-un sat mare, înstărit şi se duse la casa înţeleptului satului, care îi oferi găzduire. Rămase în casa acestuia trei zile, iar în a treia zi, aşa cum este obiceiul la arabi, fu întrebat de ce a venit acolo. Răspunse:

— Caut ceva de lucru ca să-mi pot duce traiul. Bătrânul îi propuse să se tocmească la el ca păstor de cămile, oi şi capre. Zis şi făcut. Din acea zi, vreme de douăzeci de ani, Muhammad avu grijă de turme, strângând la rândul său multe vite din simbrie. Deodată îşi aminti de familie, de faptul că nu mai ştia nimic de ai lui de atâţia ani. Se tot gândea la ei şi la ce li s-ar fi putut întâmpla în tot acest amar de vreme de când îi părăsise. Aşa că se duse la bătrân şi îl rugă să-l lase să plece la ai lui. Bătrânul se învoi fără a sta pe gânduri şi îi scoase din turme cămilele, oile şi caprele la care avea dreptul. Bucuros nevoie mare, Muhammad le strânse pe toate şi plecă spre satul lui. însă, cum se îndepărta puţin de casa bătrânului, vitele se răzleţeau şi se întorceau acasă. Văzând o asemenea tărăşenie, Muhammad se întoarse la bătrân, cerându-i ajutorul. Bătrânul, văzând că nu-i chip ca

vitele să se dea duse din ograda sa, îi zise lui Muhammad:

— Vinde-mi-le mie pe trei poveţe pe care ţi le voi da în schimb.

— Bine, ţi le vând, că nu am încotro. Care sunt poveţele?

— Prima povaţă este: „să nu dormi în culcuşul tău”, a doua: „să nu înnoptezi jos, înnoptează sus”, a treia: „să înnoptezi muncit de gânduri, însă să nu înnoptezi cu păreri de rău”.

Cum auzi cele trei poveţe, Muhammad luă o singură cămilă pe care o încarcă cu avutul lui şi se aşternu la drum. Pe când mergea el aşa spre casă, iată că ajunse din urmă un om de treabă ce mergea pe jos în aceeaşi parte. Intrară în vorbă şi, din una în alta, se împrieteniră. Străinul îl rugă să îl ia şi pe el pe cămilă, căci drumul este lung şi obositor. Aşadar îşi continuară drumul amândoi pe cămilă până pe înserat, când se opriră pentru înnoptat. Se culcară unul lângă altul, însă cum Muhammad îşi aminti povaţa bătrânului – „nu dormi în culcuşul tău”, se sculă uşurel, îşi aranja blana cu care se învelea punând sub ea straie de-ale lui şi făcând în aşa fel încât să pară că el este acolo. Se strecură apoi până la un dâmb din apropiere, în spatele căruia se ascunse şi se puse pe aşteptare. Nu trecu mult şi tovarăşul său de drum se sculă cu băgare de seamă, luă o piatră pe care şi-o pregătise din vreme şi prinse a lovi cu sete acolo unde ar fi trebuit să fie capul lui Muhammad.

Când se opri, crezând că l-a ucis pe Muhammad, acesta sări de după dâmb şi îi dădu una cu ciomagul lui de cioban de îl lăsă tară suflare, scăpând astfel teafăr şi nevătămat.

După această întâmplare, Muhammad îşi continuă drumul. Nu peste puţin timp dădu, pe fundul văii prin care mergea, peste o caravană de cămile încărcate cu mărfuri scumpe, aur, argint, bănet, giuvaieruri de-ţi luau ochii, precum mărgăritare preţioase, podoabe nespus de frumoase pentru femei. Stăpânii caravanei, văzându-l singur prin acele pustietăţi, îl poftiră să cineze alături de ei. Aşadar, după ce cină cu ei şi se veseliră, se pregătiră de culcare. Atunci Muhammad zări un gerbua[239] adunându-şi puii şi cărându-i unul câte unul din fundul văii undeva mai sus, după cum mai văzu că se înnorase şi chiar câţiva stropi de ploaie îl atinseră. Stăpânii caravanei îl poftiră să înnopteze alături de ei pe fundul văii, însă Muhammad, amintindu-şi povaţa bătrânului, „să nu înnoptezi jos, înnoptează sus”, îi refuză, spunându-le că va dormi sus, pe munte, căci are cu el haine groase care îi vor ţine de cald. în zori, când se trezi şi se uită în vale, nu mai află ţipenie de om.

Peste noapte o ploaie năprasnică potopise valea şi îi luase pe toţi. Muhammad aşteptă până ce locul se zvântă, coborî şi găsi la locul de popas o traistă mare plină ochi cu aur, argint, bănet şi giuvaieruri. Luă traista şi se aşternu iarăşi la drum, trecând prin sat după sat şi întrebând de ai lui. în sfârşit, într-un sat îi spuseră că acolo este casa lui Muhammad, însă acesta ar fi murit cu mulţi ani în urmă. Se duse aşadar la casa alor săi, unde fu primit ca orice străin în ospeţie. Descărcăm mărfurile şi nestematele de pe cămilă şi îl poftiră la cină. Pe când mânca le luă seama. Le recunoscu pe soţie şi pe mamă. Copilul pe care soţia sa îl adusese pe lume după plecarea lui era acum un tânăr chipeş, însă nu venise încă acasă. După ce cină, Muhammad se duse la culcare, căci era tare obosit după atâta mers, însă fu trezit în plină noapte de venirea unui tânăr care se culcă între mama şi nevasta lui. Muhammad se sculă şi, furios, se duse să-l ucidă pe acel tânăr. De trei ori se duse lângă el şi de trei ori se întoarse la locul său. Cum îşi aminti de povaţa bătrânului, „să înnoptezi muncit de gânduri, însă să nu înnoptezi cu păreri de rău”, rămase treaz toată noaptea, plin de gânduri şi de nelinişti.

A doua zi, dis-de-dimineaţă, se ridică din aşternut şi, pe când mama sa îi pregătea micul dejun, prinse a o întreba de necazurile ei. Femeia, neştiind cine este, îi spuse jeluindu-se că a avut un fiu pe nume Muhammad care, fiind sărac lipit pământului, şi-a luat lumea în cap acum douăzeci de ani, ducându-se să caute de lucru pentru a putea trăi. Muhammad o întrebă atunci:

239 şoarece de deşert

— L-ai putea recunoaşte pe fiul tău?

— O, zise bătrâna, nimic mai uşor, căci are pe umăr o aluniţă din naştere.

Se uitară şi, într-adevăr, aluniţa era acolo unde spusese bătrâna. Plângând de bucurie, îşi îmbrăţişa fiul, apoi o chemă pe nora sa şi pe nepotul ei şi le dădu vestea cea mare. Nu mică îi fu bucuria lui Muhammad când află că tânărul pe care voise să-l omoare era chiar fiul lui.

Le povesti apoi cum poveţele bătrânului înţelept i-au fost de mare folos. Cum a scăpat teafăr ascultând de prima povaţă, cum a scăpat iarăşi cu viaţă, ba s-a mai şi îmbogăţit ascultând de a doua povaţă şi, în sfârşit, cum nu şi-a omorât fiul ascultând de a treia povaţă.

După aceea, Muhammad a vândut aurul, argintul şi giuvaierurile şi l-a însurat pe fiul său cu cea mai frumoasă fată din vremea aceea şi au trăit cu toţii fericiţi şi în îndestulare.

„Of Şi iară Oi”

poveste de pe Tigru şi Eufrat

A fost odată ca niciodată un negustor care avea o nevastă şi trei fete. într-o bună zi, acesta se hotărî să plece în India după mărfuri, aşa că le chemă la el pe soţie şi pe cele trei fiice şi le întrebă pe fiecare ce ar dori să le aducă din India. Fata cea mare îi răspunse că, în primul rând, doreşte să se reîntoarcă sănătos, apoi, dacă ar fi posibil, ar dori un văl ţesut din fir de aur; fiica mijlocie a cerut un sari[207], iar mezina, brăţări şi coliere din mărgean. Apoi se întoarse către mama lor şi o întrebă ce-şi doreşte, la care ea îi răspunse că îl lasă pe el să aleagă pentru ea ceea ce va crede de cuviinţă.

Plecă negustorul în lunga sa călătorie către India, unde îşi tocmi marfa pentru care bătuse atâta amar de drum, apoi, înainte de a lua calea întoarcerii, cumpără cadourile pentru fiica cea mare, pentru cea mijlocie şi soţie, însă uită cu totul şi cu totul de mezină. Pe corabie, în drum spre casă, îşi aminti brusc de ceea ce-l rugase mezina şi-l cuprinse o tristeţe fără margini că nu va putea să-i facă nicio bucurie, în timp ce pentru toate celelalte luase daruri aşa de scumpe şi de frumoase. Tot mustrându-se pe sine, oftă, la un moment dat, din rărunchi: „Of şi iară of”, ceea ce-i făcu pe tovarăşii săi de drum să se adune miraţi în jurul lui şi să-l întrebe de pricina deznădejdii sale. Nici nu apucă bine să le povestească de cererea mezinei sale şi de faptul că a uitat complet de ea, când corabia fu zgâlţâită de trosni din toate încheieturile, iar marea începu să clocotească înjur. Toţi fugiră de se adăpostiră care încotro, numai negustorul nostru rămase buimac pe punte. Deodată, din clocotul mării se întrupa un dev[241] de o mărime înspăimântătoare, care prinse a răcni cât îl ţineau bojocii:

— Cum de îndrăzneşti, nemernicule, să mă scoli din somnul meu cel dulce, hai?

îngrozit, negustorul făcu câţiva paşi înapoi, tremurând ca varga:

— Eu nici măcar nu te cunosc, cum oare puteam să te deranjez? Singurul lucru pe care l-am făcut a fost că mi-am amintit de faptul că nu am cumpărat nimic pentru mezina mea şi am oftat de necaz...

— Aha, mugi dev-ul furios, nu ştiai că pe mine mă cheamă Of şi că locuiesc pe fundul mării?... Când mi-ai rostit numele, am sărit din somn cât colo, aşa că acum una din două: ori mi-o dai pe fiică-ta cea mică de nevastă, ori răstorn corabia cu fundul în sus, de nu scapă niciun suflet viu de pe ea... Hai, zi degrabă!

Negustorul prinse a se frământa, parcă nevenindu-i la îndemână să aibă un

207 piesă din vestimentaţia feminină indiană

241 căpcăun

asemenea ginere, însă nici să moară înecat ca un câine nu-i prea surâdea. Ceilalţi de pe corabie, cuprinşi de frică, începură a-l ruga să primească propunerea făcută de dev, nu de alta, însă, dacă vor ajunge acasă, în oraşul lor, de unde să ştie prostănacul de dev unde este casa negustorului? Convins de aceste vorbe, îi răspunse căpcăunului că îi dă fata de nevastă, dar să nu se atingă de corabie. Dev-ul, cum auzi răspunsul, dispăru cât ai clipi în apele mării, de unde se iţi peste o altă clipită şi-i întinse negustorului un pumn de brăţări şi coliere din cel mai minunat mărgean, spunându-i că acesta este darul pentru fiica cea mică.

La sosirea în oraşul lui, fu întâmpinat de rude şi prieteni, care îl felicitară pentru reuşita avută în negustorie, pentru că, oricum, ştirile despre câştigul dobândit ajunseseră cu mult înaintea lui. Apoi

241 căpcăun

dădu o petrecere, la care împărţi tuturor darurile aduse. Toţi în jurul lui se bucurau, se distrau, însă el era din ce în ce mai abătut, şi gânduri negre îi treceau prin cap ori de câte ori îşi amintea de fagăduiala făcută dev-ului. în zadar încercau ai lui să-l descoasă despre pricina tristeţii sale, că nimeni nu reuşea să afle nimic din ce era în inima bietului om. Azi aşa, mâine aşa, şi, încetul cu încetul, se părea că nimic nu va tulbura totuşi tihna din casa negustorului...

Dar iată că, într-o bună zi, pe când stăteau cu toţii la umbră în curtea casei, numai ce auziră un bubuit năprasnic şi totul înjur prinse a se clătina, de parcă erau în largul mării. Când îşi mai reveniră puţin din prima spaimă, îl văzută pe dev spumegând şi fumegând, umplând întreaga zare şi cerându-le cu vocea-i de tunet să-i dea neîntârziat fata făgăduită. Cu frica în oase, ai casei nici nu crâcniră, zicându-şi că acesta o să creadă că a murit de mică sau că, de fapt, nici nu a fost, şi cu asta basta. Dev-ul o luă şi se urcă cu ea pe acoperişul casei, unde se preschimbă într-o uriaşă pasăre albă, apoi o prinse pe fată cu ciocul, o aşeză pe spate între aripi şi de îndată îşi luă zborul spre tăriile cerului.

— Ce vezi? o întrebă pe fată.

— Văd lumea cât o tavă. Zbură şi mai sus şi iar o întrebă:

— Ce vezi?

— Păi, acum nu mai văd nimic.

Atunci făcu vreo două-trei rotocoale prin văzduh şi coborî ca o ghiulea drept în curtea unui palat, ce se înălţa semeţ şi strălucitor în mijlocul a zeci de grădini şi livezi cu pomi, în care păsări nemaivăzute înălţau triluri nemaiauzite. în rest, nici ţipenie de om pe undeva. Dev-ul o duse în palat, unde bunătăţi nenumărate o aşteptau la tot pasul. Palatul era al sultanului djinnilor, iar acest dev nu era decât servitorul lui. Când se întorcea sultanul acasă, dev-ul îi oferea fetei o ceaşcă de cafea, iar ea cădea de îndată într-un somn ca de plumb, pentru că dev-ul amesteca în cafea şi un fel de somnoroasă, iar fata nu ştia că sultanul era soţul ei căci, de fiecare dată când intra la ea, era dusă de pe astă lume.

într-o zi, dev-ul o întrebă dacă n-ar vrea să-şi revadă părinţii şi surorile. Bineînţeles că acest lucru îi fusese sugerat dev-ului de către sultanul djinnilor. Fata se învoi fără să stea pe gânduri, cu lacrimi de bucurie în ochi, şi îşi pregăti cât ai clipi bagajul de drum.

Ca de obicei, dev-ul se preschimbă într-o uriaşă pasăre albă, iar fata se sui călare pe spatele ei. După călătoria ameţitoare prin ceruri, pasărea coborî pe acoperişul casei părinteşti, iar fata, îmbrăcată cu cele mai frumoase straie ale ei şi împodobită cu nestemate şi giuvaieruri, coborî de pe acoperiş în casă. Mama ei, care simţi mişcare în pod, întrebă neliniştită cine este acolo, la care fata răspunse:

— Eu sunt, Ayşu[208] a voastră. Cei din casă nu au crezut şi şi-au închipuit că vreuna dintre fetele vecinilor se ţine de şotii, aşa că au răspuns supăraţi:

— Pleacă şi nu mai face astfel de glume, şi aşa ne este inima frântă după Ayşu a noastră cea scumpă şi dragă.

Dar iată că, după câteva clipe, fata lor cea mică coborî scările şi se înfăţişă înaintea lor în straiele-i strălucitoare. Mare le-a fost bucuria când au văzut-o pe Ayşu, cea socotită de toţi pierdută pentru vecie, şi prinseră care mai de care s-o întrebe despre soţul ei, cum o duce cu el, ce face toată ziua şi multe, multe altele. Ce putea oare să le spună decât că, până acum, nu a aflat cine este soţul ei, ci toată ziua îl vede numai pe dev-ul care-i îndeplineşte orice dorinţă cât ai bate din palme, însă înspre seară îi oferă o ceaşcă de cafea, după care cade într-un somn greu, din care se trezeşte abia a doua zi dimineaţă. Şi, după cât se pare, foarte curând va fi mamă.

Roşi de curiozitate să afle cum stau lucrurile, cei ai casei au sfătuit-o ca, la întoarcerea la palat, când i se va oferi cafeaua cu pricina, să se prefacă doar că o bea şi s-o arunce, de fapt, într-un ungher, în aşa fel încât să rămână trează, ca să poată afla ce şi cum. După ce a petrecut cam o săptămână cu ai ei, iată că, într-o dimineaţă, s-a trezit cu Of pe acoperiş şi, ca de obicei, acesta a zburat cu ea la palatul sultanului. înspre seară, dev-ul se înfăţişă cu obişnuita ceaşcă de cafea, însă

fata profită de faptul că acesta nu era atent şi aruncă repede cafeaua într-un ungher, după care se prefăcu că pică de somn. Dev-ul, adică Of, văzând-o aproape adormită, părăsi încăperea aşa cum făcea de fiecare dată, închizând uşile în urma lui. După ce auzi paşii lui Of depărtându-se, fata sări iute din pat şi se duse la fereastră, de unde veneau zvon de glasuri şi muzică. Când se uită, ce-i fu dat să vadă ochilor? Printre grădinile parfumate, se apropia de palat un alai de muzicanţi şi dansatori, în fruntea cărora se afla, călare pe un splendid armăsar, un bărbat fără asemănare de frumos şi de puternic... La început s-a mirat, apoi, ghicind că acela trebuie să fie soţul ei, un val de fericire cum nu mai cunoscuse o cuprinse din creştet până-n tălpi. Văzând că alaiul a ajuns la uşa palatului, se vârî iute în pat, prefăcându-se că doarme.

Când a intrat în iatacul ei, sultanul şi-a dat seama că, de fapt, era trează şi l-a strigat furios pe Of:

— Nu ţi-am spus să-i dai cafea?

— Stăpâne, se dezvinovăţi bietul Of, i-am adus cafeaua ca de obicei, însă nu ştiu ce-o fi făcut cu ea...

Fata, văzându-l pe Of la strâmtoare, îi luă apărarea, mărturisind că dinadins n-a băut cafeaua ca să-l poată cunoaşte pe cel care îi este soţ şi tată al copilului ce se va naşte în curând. Sultanul se întoarse către dev, poruncindu-i aspru:

— Ucide-o şi aruncă-i leşul în pustiu, fiindcă mi-a descoperit taina.

A luat-o Of şi a plecat cu ea în pădure ca s-o omoare, însă i s-a făcut milă, aşa că i-a zis:

— Uite, am ajuns aproape de oraşul unde locuiesc surorile sultanului, du-te la ele, că poate ţi-or oferi adăpost.

Acest oraş era numai şi numai al surorilor sultanului. După ce intră în oraş, Ayşu ajunse într-o piaţă mare, unde meseriaşi harnici trudeau de zor fără să-şi ridice ochii de pe lucrul lor. Se apropie mai întâi de un atelier unde zeci de croitori zoreau la cusutul a felurite straie, care mai de care mai strălucitoare. împinsă de curiozitate, întrebă:

— Pentru cine faceţi aceste straie?

— Cum, nu ştii? Pentru Muhammad, fiul sultanului, ce-n curând se va naşte.

Apoi se apropie de giuvaiergii şi-i întrebă pentru cine fac atâtea podoabe scumpe şi primi acelaşi răspuns. De la tâmplarii care lucrau de zor la leagăne de lemn a primit acelaşi răspuns:

— Pentru Muhammad, fiul sultanului, ce-n curând se va naşte.

Apoi, copleşită de amărăciune, merse încolo şi-ncoace fără o ţintă precisă, până când, obosită, se aşeză pe pragul unei case să se odihnească un pic. Fata din casă, când o văzu aşa de amărâtă, o chemă înăuntru, îi dădu apă şi ceva de-ale gurii, însă nu apucară să schimbe două vorbe, că apăru stăpâna casei, care o întrebă pe Ayşu cum de a ajuns acolo, unde picior de om n-a călcat vreodată. Ayşu prinse a povesti ce şi cum, dându-şi seama că aceasta trebuie să fie una dintre surorile sultanului. Sora sultanului, când auzi povestea lui Ayşu, se repezi la ea, o pălmui zdravăn, apoi o azvârli pe uşă afară, cu grele vorbe de ocară.

Când şi-a mai revenit un pic, s-a apropiat de a doua casă, unde totul s-a repetat întocmai ca la prima, şi tot aşa până la a şasea soră a sultanului. Moartă de oboseală, de spaimă şi de foame, Ayşu a ajuns şi la uşa celei de-a şaptea surori, care a întâmpinat-o de îndată cu vorbe de bun-venit, oferindu-i tot ce se poate oferi unui oaspete de onoare. Mai mult decât atât, la auzul poveştii, l-a învinuit aspru pe fratele său pentru proasta-i purtare, ca, de altfel, şi pe celelalte şase surori ale sale.

Şi iată că nu trecu mult timp şi lui Ayşu îi veni sorocul să nască. Şi născu un băiat frumos ca luna-n nopţile de Ramadan[209], pe care îl numi Muhammad.

în acest timp, sultanul începu să regrete fapta lui ruşinoasă şi, ca atare, îl strigă pe credinciosul Of:

— Vreau să mi-o aduci pe Ayşu chiar şi de la capătul pământului.

— Stăpâne, zise dev-ul, dar nu mi-ai poruncit s-o ucid şi s-o arunc în pustiu?

— Nu vreau să aud de nimic, mie mi-o aduci pe Ayşu a mea, este limpede?

Văzându-l însă pe Of atât de încurcat, îi zise:

— Bine, hai să mergem împreună s-o căutăm. Plecară şi o căutară încolo şi-ncoace, până ce, într- un târziu, ajunseră şi în oraşul surorilor lui. O întrebă pe prima soră dacă nu cumva a auzit sau a văzut o fată care căuta adăpost. Aceasta răspunse că habar n-are despre ce este vorba. Şi tot aşa au răspuns, rând pe rând, şi celelalte, până când au ajuns la cea de-a şaptea soră. Aceasta, după ce l-a ascultat, l-a întrebat de ce a alungat-o, mai ales că aştepta şi un prunc. Cum poate să se dezvinovăţească de purtarea lui ruşinoasă prin faptul că ea, soţia lui, i-ar fi descoperit taina? Oare pot exista taine între bărbat şi soţia lui? Atunci de ce mai sunt soţi? Sultanul se căina din ce în ce mai tare, însă sora lui, ca să-l pedepsească, nu-i spunea adevărul. într-un târziu, se hotărî să se întoarcă la palatul lui pustiu. Dar abia făcuse doi paşi, când, din casă, auzi un scâncet de copil. Cu inima tresăltând de bucurie, se repezi înapoi în casă, unde o găsi pe Ayşu cu micuţul Muhammad. Căzu, fără zăbavă, în genunchi în faţa nevestei şi-i ceru iertare. Ayşu, care nu încetase nicio clipă să-l iubească, i se aruncă la piept, plângând de bucurie. Toţi trei se reîntoarseră în palatul care-şi căpătă din nou strălucirea şi trăiră fericiţi mult şi bine, vizitaţi de cea de-a şaptea soră, pe care o iubeau foarte tare.

Aceasta este povestea şi, de-ar fi casa mai aproape, v-aş da şi un ciur de stafide şi o oală cu lapte.

---

208 diminutiv de la Ayşa, nume feminin arab

209 a noua lună din calendarul islamic, dedicată în întregime postului